BIBLIOTECA NAZ
Vittorio Emanuele III
XXXVIII
II
35
XXXVIII
H
35

SEPTEM LINGUARUM
CALEPINUS,

HOC EST

LEXICON LATINUM,

Variarum linguarum interpretatione adjecta

IN USUM

SEMINARII PATAVINI.

Editio ſexta emendatior, & auctior.

VOLUMEN SECUNDUM.

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCXLVI.

Apud Joannem Manfrè.

SUPERIORUM PERMISSU, & PRIVILEGIO.

¶ Uſurpatur etiam abſolute eodem ſenſu. *Plaut. Moſt.* 1. 4. 7. Equid tibi videor madere? Et v. 18. Mades homo. ¶ Madere arte, eſt plenum eſſe, translatum ab eo quod dicimus, madere vino. *Lucret. l.* 4. v. 792. Scilicet arte madent ſimulacra. *Martial. l. 7. epigr.* 68. Cujus Cecropia pectora voce madent. h. e. græcarum literarum ſcientia. *Horat. l.* 3. *od.* 21. Non ille, quamquam Socraticis madet ſermonibus, te negliget horridus. h. e. imbutus eſt Socratica philoſophia. ¶ Significat etiam coctum eſſe. *Plaut. Men.* 2. 2. 51. Jam ergo hæc madebunt faxo. Alii exponunt: condimentis macerabuntur. Eadem ratione explicat *Turneb. l.* 18. *c.* 15. illud *Virg. Georg.* 1. *v.* 196. *de ſeminibus ſerendis*. Et quamvis igni exiguo properata maderent.

Madeſco, ſcis, dui, n. 3. *bagnarſi*, *a eſſer bagnato*, ..., Ger. *anfeuchten*, Gal. *devenir moite*, Hiſpan. *mojarſe*, ὑγραίνομαι, madidus fio, humeſco, humector. *Colum. l.* 7. Ne humore madeſcant ungulæ. *Ovid.* 1. *Metam.* v. 65. Imbribus aſſiduis, pluvioque madeſcit ab Auſtro.

Madidans, antis, madidus. *Claudian. l. 2. de rapt. Proſ.* v. 88. madidantes nectare pennas concutit.

Madidatus, a, um, adject. madefactus. *Apul. l.* 8. *Met.* Ille ſpongiis madidatis tumores comprimere. Perperam olim legebatur *macidatis*. *Arnob. lib.* 1. Madidata ex imbribus arva ſucceſcunt. ¶ Sumitur etiam pro ebrio. *Arnob. ſub init. l.* 5. Injicere madidatis vincula.

Madide, adv. *Madide madere* apud *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 7. eſt probe ebrium eſſe.

Madido, as, a. 1. *inumidire*, ὑγραίνω, madidum facio. *Claud. l. 2. de rapt. Proſerp.* v. 88. Ille novo madidantes nectare pennas concutit. *Arnob. l.* 5. Mero multo madidari.

Madidus, a, um, *umido*, *bagnato*, ..., Ger. *naſſ*, Gall. *mouillé*, Hiſp. *mojado*, διάβροχος, aliquo liquore reſperſus, a *madeo*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Faſciculus aqua madidus mihi redditus eſt. *Plin. l.* 27. *c.* 5. Madidiora ſemina. ¶ Item imbutus, tinctus. *Martial. l.* 5. *ep.* 24. Non niſi vel cocco madida, vel murice tincta Veſte nites. ¶ Hinc translata. *Id. l.* 1. *epigr.* 40. Si quis Cecropiæ madidus, Latiæque Minervæ artibus. ¶ Item ebrius. *Plaut. Amph.* 3. 4. 18. Faciam, ut ſit madidus ſobrius.

Madiſico, as, a. 1. idem ac madefacio. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Si contra epiphoras ferventes oculorum anguli ſubinde madificentur.

Madon, onis, f. ἀμπελόλευκη, vitis albæ genus, cujus ſarmenta longis, & exilibus internodiis geniculatæ ſcandunt, foliis pampinoſis, ad ſimilitudinem hederæ. *Plin. l.* 28. *c.* 1.

Mador, oris, m. *umidità*, ..., Germ. *naeſſe*, Gall. *humidité*, Hiſp. *humedad*, ὕγρον, humiditas. *Salluſt. in fragm. l.* 3. *hiſt.* Ne ex latere nova munimenta madore infirmarentur.

Madulſa, æ, m. 1. ebrius, *a madeo*, quia vino madet. *Feſtus*. *Plaut. Pſeud.* 5. 3. 7. Ego nunc probe abeo madulſa. ¶ Apud *Feſt.* legitur & *maduſa*.

Mæander (*Ovid.* 8. *Met.* v. 162.) & Mæandrus (*Solin. l.* 7. *n.* 159.) dri, m. *Madre*, Μαίανδρος, flu. ingens Aſiæ, in Phrygia Magna, qui ex Aulocrene fonte oritur. Poetæ fingunt, Oceani, & Terræ filium fuiſſe, & Cyanen Nympham genuiſſe, quam Miletus filius Solis oppreſſit, & ex ea Caunum, & Byblidem ſuſcepit. Obliqua adeo fluit, ut in ſe ipſum recurrere videatur. Sexcentas enim flexiones facit, teſte *Dione Pruſæo*. Cauſa eſt, ut *Strabo* ait, quia multum limum deducit, & modo huic, modo illi ripæ adjicit. ¶ Hinc more Mæandri illud fieri dicitur, quod tortuoſe, flexuoſeque fit. *Colum. l.* 8. *c.* 17. Oportebit nonnullis locis moles intercidi more Mæandri, parvis, ſed anguſtis itineribus. ¶ Hinc amnes obliquitates, & gyri translate Mæandri dicuntur. Nec ſolum Mæandri pro variis flexibus ſumuntur, ſed etiam pro vafris, & obliquis conſiliis. *Cic. in Piſ. c.* 22. Quos tu Mæandros, dum omnes ſolitudines perſequeris, quæ diverticula, flexioneſque quæſiſti? ¶ Mæander etiam, ſeu Mæandrum, gen. n. picturæ genus eſt, in morem labyrinthorum flexuoſis ambagibus implexum, quod oris chlamydum addi ſolet. *Poſt Virg.* 5. *Æn.* v. 250. Victori clamydem auratam, quam plurima circum purpura Mæandro duplici Melibæa cucurrit. Ubi *Serv.* Mæandro duplici, flexuoſa. Et hoc dicit: Erat in chlamyda flexuoſa, & inter ſe remeabilis purpura in modum Mæandri fluminis Cariæ provinciæ.

Mæandratus, a, um, adject. flexus, tortuoſus, inſtar Mæandri. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 550.

Mæandricus, a, um, ad Mæandrum pertinens. *Tert. de Pall. c.* 4. Mæandricus fluxus.

Mæandrius, a, um, adject. ad Mæandrum pertinens, ut Mæandria gleba. *Avien. in Perieg.* v. 1000.

Mæcenas, V. Mecænas.

Mæcia, Tribus Romana, in Latio conſtituta, nominata eſt a Mæcio oppido; factaque eſt anno U. C. 425. ſimul cum Scaptia. *Liv. l.* 8. *c.* 8.

Mæna, æ, f. μαινίς, piſcis marinus, ex quo ſalſamenta fieri ſolent. Differt ab halece, ſeu halecula. *Cic.* 2. *Fin. c.* 28. His licet dicere, ſe acipenſerem mænæ non anteponere.

Mænades, dum, f. Μαινάδες, Βάκχαι, Bacchæ mulieres, quæ inſanientium ritu Bacchi Orgia celebrabant, a μαίνομαι, *furo*. *Juv. ſat.* 6. Crinemque rotant ululante Priapo Mænades. *Catul. carm.* 64. *de Ati*, v. 23. Ubi capita Mænades vi jaciunt hederigeræ. ¶ In ſing. num. eſt *Mænas*, *adis*. *Sen. Med.* v. 382. Cum jam recepto Mænas inſanit Deo. *Sil. l.* 3. v. 102. Concutiens thyrſum, atque armata Mænade Calpen. ¶ Mænas deglupta, convicium eſt in hominem effœminatum. *Plaut. Pæn.* 5. 5. 33.

Mænala, orum, V. Mænalus.

Mænalis, idis, adjectiv. fem. quæ eſt ex Mænalo Arcadiæ monte. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg. ult.* Cumque ſuo Borea Mænalis urſa videt.

Mænalius, a, um, ex Mænalo, Arcadicus. *Virg.* 8. *Ecl.* Incipe Mænalios mecum mea tibia verſus. h. e. bucolicos, paſtorales, quales in eo monte ab Arcadicis Paſtoribus canebantur. *Stat.* 9. *Theb.* v. 719. Mænalium nemus.

Mænalus, i, m. & Mænala, orum, n. *Menale*, Μαίναλον, mons Arcadiæ, apud Tegæam urb. ubi etiam opp. Mænalus, vel Mænala, n. pl. a Mænalo Lycaonis filio. *Servius* ſcribit ſine diphthongo, & deducit a μῆλον, *pecus*, *ovis*, quod ovibus plenus eſſet. *Virgil. Ecl.* 8. Mænalus argutumque nemus, pinoſque loquentes ſemper habet. *Id.* 1. *Georg.* tua ſi tibi Mænala curæ.

Mænas, adis, f. V. Mænades.

Mænia, & Mæniana. V. Meniana.

Mænomenon, n. 2. μαινόμενον μέλι, genus mellis venenati, a μαίνομαι, *inſanio*, quia inſaniam gignit. *Plin. l.* 21. *c.* 13.

Mæon, onis, m. Μαίων, pater Homeri.

Mæones, onum, Lydi, a Mæonia.

Mæonia, æ, Μαιονία, Lydia, ea præſertim quæ procurrit ad Joniam, atque Cariam. Hinc

Mæonidæ, m. 1. Lydi. *Virg.* 11. *Æn.* v. 759. ¶ Sed *Mæonidum tellus* apud *Sil. l.* 6. *n.* 607. eſt Etruria. Nam Etruſci a Lydis oriundi fuere.

Mæonides, æ, m. Homerus, a Mæone patre. *Martial. l.* 5. *ep.* 10.

Mæonis, idis, f. 3. mulier ex Mæonia. *Ovid.* 6. *Met.* v. 103. Mæonis eluſam deſignat imagine tauri Europam. h. e. Arachne, quæ fuit ex Lydia.

Mæonius, a, um, Lydius. *Virg.* 4. *Georg.* Cape Mæonii carcheſia Bacchi, id eſt, vini Lydii. ¶ Eſt etiam denom. a Mæone Homeri patre, & pro Homerico ponitur. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 183. Perlege Mæonio cantatas carmine ranas.

Mæotæ. V. Mæoticus.

Mæoticus, a, um, quod ad Mæotidem pal. ſpectat. *Virgil.* 3. *Georg.* Qua Scythiæ gentes, Mæoticaque unda. ¶ Mæotici, iidem, qui Mæotæ, hoc eſt populi Sarmatiæ Europææ circa paludem Mæotidem. *Pomp. Mela l.* 1. *c.* 1. & *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Mæotidæ, arum, m. populi iidem qui Mæotæ. *Vopiſc. in Tacit. cap.* 13. V. Mæoticus.

Mæotis, idis, f. Mæotis palus, Mæotius lacus, Scythica ſtagna, Cimmeriæ paludes, *Mar bianco*, *Mare delle Zabacche*, *Mare della Tana*, palus maxima, ſeu ſinus ampliſſimus, ac potius mare Sarmatiæ, in quam Tanais fl. a Sept. fluit. Dicitur palus, quia adeo humilis eſt, ut plurimis in locis non niſi ſcaphis, & minoribus navigiis navigari poſſit, & vix naves in ea anchoras figendi opportunitatem habeant, cum 40. M. P. diſtent ab ora litorali pleriſque in locis. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Mæotis, idis, f. patron. a Mæotide palude. *Juven. Sat.* 15. v. 115. Mæotida ſævior ara Ægyptus.

Mæotius, a, um, quod ſpectat ad pal. Mæotidem. *Val. Flac. l.* 4. Quantoſque ſinus Mæotia laxent æquora. Adde *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Mæſius, lingua Oſca eſt menſis Majus. *Feſt.*

Mævianus, a, um, ad Mævium pertinens: quod eſt nomen propr. Romani hominis. *Papinian. Dig. l.* 34. *tit.* 5. *leg.* 1. Mævianus fundus.

Mævius, ii, m. nomen Romani hominis. Apud *Virg. Ecl.* 3. v. 90. & *Horat. epod.* 10. v. 2. eſt malus quidam poeta, qui inimicus utrique fuiſſe dicitur. *Servius*.

Maga, æ, f. *maga*, *ſtrega*, quæ arte magica utitur. *Aug. l.* 18. *de Civ. Dei*, *c.* 17. Circe maga famoſiſſima.

Magalia, lium, n. *capanne*, καλύβαι, αὐλίδια, idem ac mapalia, caſæ, ſive ædificia ruſtica Pœnorum, & Numidarum, oblonga, incurvis lateribus tecta, quaſi navium carinæ, ſive rotunda in modum furnorum, quæ etiam plauſtris circumferebant, a *magar*, ſeu *mager*, quod apud Punicos villam notat. *Virg.* 4. *Æn.* Ut primum alatis tetigit magalia plantis. *Id.* 1. *Æn.* Miratur molem Æneas, magalia quondam.

Magdalides, um, f. & Magdalia, orum, n. apud Medicos ſunt maſſæ rotundæ, & oblongæ in modum cylindri. *Scribon. Larg. compoſ.* 201. Emplaſtrum manibus ſubigetur, & redactum in rotundas ampliores, quas magdalidas dicunt, reponetur. *Marcell. Empir.* Ex quibus & magdalia fiunt.

Mage, adv. poeticum, idem ac magis. *Plaut. Trucul.* 3. 1. Quam maga amo, quam matrem meam. *Virg.* 10. *Æn.* Aſpice, num maga ſit noſtrum penetrabile talum.

Magia, æ, f. *magia*, ..., Germ. *zauberey*, Gall. *magie*, *art magique*, Hiſp. *arte magica*, μαγεία, vox Perſica, quam illi fere accipiunt pro ſapientia, & perfecta rerum naturalium cognitione. Duplex tamen traditur magiæ ſpecies, quarum altera eſt ea, quam jam diximus, naturalis Philoſophiæ perfecta cognitio, quam Pythagoras, Plato, & Empedocles, cæterique inter Philoſophos præſtantiſſimi velut ſanctiorem quandam diſciplinam indefatigabili ſtudio, longinquiſque peregrinationibus conquiſiverunt: altera, quam γοητείαν, *goetiam*, vel *theurgiam* vocant, Dæmonum invocatione, infandiſque incantationibus conſtat, quam & leges omnes execrantur, & *Plin. lib.* 30. *c.* 1. artem inteſtabilem vocat, irritam, & inanem. V. *Apul. in Apol.*

Magice, es, f. *arte magica*, μαγική, ars incantandi, quam quidam magiam vocant. *Plin. l.* 30. *c.* 1. Si non expers ſedes ejus tota Thrace magices fuiſſet.

Magicus, a, um, *magico*, Ger. *zauberiſch*, Gal. *magique*, Hiſp. *magico*, μαγικός, quod ad Magum, vel etiam magicen pertinet. *Virg.* 4. *Æneid.* Magicas invitam accingier artes.

Magida, æ, fem. genus vaſis eſcarii, a magnitudine ſic dicti. *Varr. lib.* 4. *L. L. pag.* 30.

Maginium, ii, n. morbus boum, cum eorum pellis ita dorſo eminet, ut apprehenſa manibus deduci non poſſit a coſtis. *Veget. l.* 3. *de re Veter. c.* 4.

Maginor, aris, d. 1. tarde conor, & nugor. *Feſt.*

Magiriſcium, ii, neut. parvus coquus, diminut. a μάγειρος. *Plin. l.* 33. *c.* 12. *de Pythea cælatore*. Fecit idem & cocos, magiriſcia appellatos, parvulis potoriis.

Magis, idis, f. μαγίς, genus lancis ejuſdem formæ, quam platellam noſtri vocant. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Cornelius Nepos tradit tympana, ſi juvenes, appellata ſtateras, & lances, quas antiqui magidas appellaverunt.

Magis, *più*, ..., Ger. *mehr*, Gal. *plus*, Hiſp. *mas*, μᾶλλον, plus, adv. compar. ab antiquo *magior* pro *major*. *Cic. pro Roſc. Am. cap.* 14. Annos natus magis quadraginta. *Id. pro Milon. c.* 7. Niſi forte magis erit parricida, qui &c. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 8. Poſtquam amo Caſinam, magis in unditiis munditiam antideo. h. e. magis, quam antea. ¶ Junctum adjectivis poſitivis, comparationis vim habet, ut *magis aptus*, h. e. aptior. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *magis anxius*, h. e. anxior. *Ovid.* 1. *Met.* Magis magnus, h. e. major. V. *Magnus*. ¶ Invenitur interdum cum ipſis comparativis, ut magis majores, apud *Plaut. Pæn. prol.* v. 81. magis dulcius. *Id. Menæch. prol.* v. 55. & alibi non ſemel. Sic *Virg. in Culice verſ.* 78. Qui quæat optata magis eſſe beatior ævo. ¶ Interdum repetitur eleganter. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 21. Ut in dies magis magiſque hæc duplicetur optimo, *ſempre più*. *Id. Attic.* 14. *ep.* 18. De Græcia quotidie magis & magis cogito. ¶ Aliquando deeſt, & ſubintelligitur. *Plaut. Rud.* 4. 4. 70. Tacita eſt bona ſemper mulier, quam loquens. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 61. Agrippa claris majoribus, quam vetuſtis. ¶ Eleganter jungitur adverbiis comparativis *quam*, *eo*, *quo*, *tanto*, *quanto*, & ſimilibus. *Nepos Pauſan. c.* 3. Neque eo magis carebat ſuſpicione. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 6. Quam magis te in altum capeſſis, tam &c. *Cic. l.* 16. *Fam. epiſt.* 19. Exſpecto tuas literas, te ipſum multo magis. *Id. Att. l.* 16. *epiſt.* 5. Etſi magis eſt, quod gratuler tibi, quam quod te rogem. ¶ Ponitur interdum pro potius, *piuttoſto*. *Cic. l.* 1. *de Orat. cap.* 12. Perfectam artem juris habetis, magis magnam atque uberem, quam difficilem, & obſcuram.

Magiſter, ſtri, m. *maeſtro*, *prefetto*, *governatore*, ..., Germ. *meiſter*, Gal. *maitre*, Hiſp. *maeſtro*, ἐπιστάτης, præfectus, gubernator, ille, cui præcipua cura rerum incumbit, a *magis*, ut *miniſter* a *minus*, vel potius a Græco μέγιστος, *maximus*. ¶ Aliud eſt *magiſter*, aliud *præceptor*. Præceptor eſt artium doctor, a *præcipiendo*: Magiſter vero eſt ἐπιστάτης, ſive præfectus. Unde Magiſter curiæ, ſocietatum, collegiorum, vicorum, pagorum, æris, cenſus, navium, pecoris. *Varro l.* 4. *de L. L. Paulus Dig. l.* 50. *tit.* 16. *leg.* 57. &c. *Cic. ad App. l.* 3. *Fam. ep. ult.* En brevior eſt hæc epiſtola, ut adverſus magiſtrum morum modeſtior. Ubi magiſter morum ponitur pro cenſore. ¶ Magiſter ſcripturæ dicitur, qui a civitatis vectigalium publicos pecorum proventus ſcribendi munus habet. *Cicer.* 5. *Verr.* Cum eſſet magiſter ſcripturæ, & ſex Publicanorum. Sic Magiſter in ſcriptura, apud *eund.* 4. *Verr. c.* 70. ¶ Magiſter equitum, *comandante della cavalleria*, apud Romanos ſecunda erat dignitas poſt Dictaturam, & ab ipſo Dictatore dicebatur, eique parebat. *Liv. l.* 3. Dictator Magiſtrum equitum dicit L. Tarquitium. ¶ Magiſter convivii eſt, qui convivio præeſt. *Apul.* & *Cic. de Senect. c.* 14. ¶ Magiſter pro omnis gubernatore,

Virg.

Virg. Æn. 5. *v.* 176. Ipſe gubernaclo rector ſubit, ipſe magiſter. Adde *Liv. l.* 45. *c.* 42. & *Valer. Flacc. l.* 1. *v.* 18. ¶ Magiſter pecoris, præfectus paſtorum. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 10. Eſſe omnes ſub uno magiſtro pecoris. ¶ Magiſter auctionis, qui bonis ſub haſta vendendis præeſt. *Cic. Att. l.* 2. Quem putabant fore magiſtrum, ſi bona venirent. ¶ Magiſtri vicorum. V. *Vicus*. ¶ Honoris gratia nomen magiſtri tribuitur doctori alicujus artis, *maeſtro*, διδάσκαλος. *Perſ. ſat.* 4. barbatum hæc crede magiſtrum dicere. Adde *Cic. ad Q. Fr.* ¶ Dicitur & de aliis rebus. *Id.* 1. *de Orat.* c. 33. Stilus optimus dicendi effector, & magiſter. ¶ Interdum ſumitur pro pædagogo. *Terent. Phorm.* 1. 2. 21. Senes me filiis relinquunt quaſi magiſtrum.

Magiſterium, rii, n. *magiſtero*, *prefettura*, רבנות, Ger. *meiſterhaffe*, Gal. *maitriſe*, Hiſp. *magiſterio*, *maeſtria*, προεδρία, ἐπιστασία, magiſtri dignitas, ſeu officium. *Cic. de Sen. c.* 14. Me vero & magiſteria delectant a majoribus inſtituta, & is ſermo, qui more majorum a ſummo magiſtro adhibetur in poculis. h. e. munus ejus, qui conviviis eſt caput, quod regnum vini *Hor. l.* 1. *od.* 4. appellat. *Suet. in Tiber. cap.* 3. Dictatura, ac magiſterio equitum honorata. *Colum. in præfat.* Rem ruſticam ſordidum eſſe negotium, quod nullius egeat magiſterio præceptoris. *Plaut. Moſtell.* 2. 2. 32. Virtute id factum, & magiſterio tuo.

Magiſterius, a, um, ad magiſtrum pertinens. *Impp. Honor. & Theodoſ. l.* 3. *Cod. tit.* 13. *leg.* 6. Magiſteria poteſtas.

Magiſtero, & per ſyncop. Magiſtro, as, avi, atum, a. 1. impero, præſum, magiſtrum, ſeu præfectum ago, teſte *Feſto*. *Spartian. in Hadrian. c.* 10. Inter manipulares vitam militarem magiſtrans.

Magiſtra, æ, f. *maeſtra*, מורה, Ger. *meiſterin*, Gal. *maitreſſe*, Hiſp. *maeſtra*, præceptrix in aliqua arte. *Cic.* 1. *Fin.* Magiſtra, ac duce natura. *Virg.* 8. *Æn. v.* 442. nunc viribus uſus, Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magiſtra.

Magiſtralis, le, adject. *da maeſtro*, ad magiſtrum pertinens. *Vopiſc. in Saturn. ſub fin.* Frequentaverat pergulas magiſtrales. V. *Pergula*. *Id. in Tac.* c. 6. Manuum magiſtralium ictibus, terrorique ſubjaceat.

Magiſtratio, onis, f. magiſterium, præceptio, inſtitutio. *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.* Quæ ſolis diſciplinis traduntur, & magiſtratione diſcuntur. Al. leg. *magiſtra ratione*. ¶ In *Cod. Theodoſ.* publicæ magiſtrationes ſunt ſcholæ publicæ.

Magiſtratus, us, m. *Magiſtrato*, *Maeſtrato*, רבנות, Ger. *die oberkeit*, Gal. *magiſtrat*, Hiſp. *magiſtrad*, ἀρχή, eſt poteſtas alicujus, vel aliquorum, qui publica authoritate curant res humanas, quæ quidem ad Remp. pertineant, a ſup. verb. magiſtro, as. *Feſtus*. ¶ *Varro l.* 4. *de L. L. Paulus l. cui*, 57. *de verb. ſignif.* deducunt immediate a *magiſter*. Verba *Varronis* hæc ſunt: Magiſter Equitum, quod ſumma poteſtas hujus in Equites, & Adcenſos, ut eſt ſumma Populi Rom. Dictator, a quo is quoque Magiſter Populi appellatus. Reliqui, quod minores, quam hi Magiſtri, dicti Magiſtratus, ut ab albo albatus. *Cic. pro Planc. c.* 3. Magiſtratum gerere. *Id. Verr.* 6. *c.* 61. Magiſtratum habere. ¶ Sumitur etiam pro eo, qui in poteſtate aliqua eſt conſtitutus, ἄρχων, ut ſunt Conſules, Prætores, & alii, qui civitates, vel provincias regunt. *Cic.* 1. *Offic. c.* 31 Eſt igitur proprium munus Magiſtratus intelligere, ſe gerere perſonam civitatis, &c. *Id.* 3. *de Leg. c.* 1. Magiſtratus eſt lex loquens. ¶ Magiſtratum inire, *entrar in carica*, cui contrarium eſt Magiſtratu abire, *uſcir di carica*. *Id.* 3. *de Leg. c. ult.* & *Verr.* 2. *c.* 20. ¶ Abdicare ſe magiſtratu, *depor la carica*. V. *Abdico*. ¶ Magiſtratus Romæ alii majores erant, ut Conſules, Prætores, Cenſores: alii minores, ut Ædiles, Quæſtores, &c. *Gell. l.* 13. *c.* 14. Verum de Romanorum Magiſtratibus abunde ſcripſere *Manut. de legib. Rom. Roſin. antiq. Rom. l.* 7. *Sigon.* & alii.

Magiſtro, as, V. Magiſtero.

Magmata, u. 3. μάγματα, paſtilli, & maſſæ factæ ex unguentorum fæcibus odoris gratia, a μάττω, quod eſt terere, & miſcere, & in maſſam redigere. *Plin. l.* 13. *c.* 2.

Magmentaria vaſa, quibus magmenta, & exta ſacra impoſita inferebantur aræ. *Arnob. adv. Gent. l.* 7. ut legit *Turneb. l.* 22. *c.* 6. Nam alii aliter.

Magmentum, ti. 2. majus augmentum. *Varro l.* 4. *de L. L. Arnob. l.* 7. & *Feſt.*

Magna Græcia. V. Græcia.

Magnalia, um, n. *grandi impreſe*, τὰ μεγαλεῖα, res præclaræ, & mirandæ. Utitur hac voce *Tert. l.* 2. *ad Uxor. c.* 7.

Magnanimitas, atis, f. *magnanimità*, גדלות, Ger. *groſſmuetigkeit*, Gal. *magnanimité*, Hiſp. *magnanimidad*, μεγαλοψυχία, animi magnitudo, altitudo, celſitudo, ſublimitas, & præſtantia, quam ſic definit Speuſippus: Magnanimitas eſt moderatus contingentium uſus, urbana cum hominibus converſatio, magnificentia cum ratione. *Cic.* 1. *Off. c.* 43. Quarum una ſit cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis.

Magnanimus, a, um, *magnanimo*, נדיב, Ger. *groſſmuetig*, Gal. *magnanime*, Hiſp. *magnanimo*, μεγαλόψυχος, qui magni eſt animi. *Cic.* 1. *Off.* Pro qua magnanimis viris omnis debet eſſe contentio. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 5. *v.* 33. Corpora magnanimo ſatis eſt proſtraſſe leoni. ¶ In genit. plurali *magnanimum*, pro *magnanimorum* habet *Virg.* 7. *Æn. v.* 704.

Magnarius, m. *che ha gran maneggio*, μεγαλέμπορος, magnus negotiator, a negotiorum magnitudine. *Apul. l.* 1. *Mileſ. poſt init.* Lupus negotiator magnarius omnia coemerat. *Vet. Inſcript. apud Gruter. p.* 283. *n.* 2. Corpus coriariorum magnariorum.

Magnates, m. *magnati*, μεγιστᾶνες, nobiliores, & potentiores, quorum magna eſt potentia, & auctoritas. Legitur hæc vox in quadam veteri Inſcriptione, quæ affertur a *Dempſtero in Paralipom. ad lib.* 2. *c.* 22. *Antiq. Rom. Roſini*.

Magne, adverb. valde. Affertur a quibuſdam locus Taciti, quem V. in *Magnus*.

Magnes, etis, m. *calamita*, Ger. *ein magneſtein*, Gal. *aymant*, Hiſp. *yman*, μαγνήτης, lapis, qui ferrum trahit, al. lapis Heraclius, & ſideritis, a Magneſia urbe Lydiæ, quia circa eam provenit. *Lucr. l.* 6. Sed *Plin. l.* 36. *c.* 16. ſcribit ex Nicandri ſententia, repertum fuiſſe in Ida, & appellatum eſſe ab inventore, qui cum pecus paſcens pedem forte haberet ferratum, & crepidas ferreis clavis compactas, animadvertit, lapidem hunc ferro adhæreſcere. Ceterum ab Antiquis bifariam magnes accipitur, interdum pro eo, qui ferrum trahit, interdum pro lapide argentei nitoris. Hinc, quia alius magnes eſt præter eum, qui ferrum trahit, quidam Veterum dicunt, alium eſſe magnetem a lapide Heraclio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 39. Ut ſi magnetem lapidem eſſe dicam, qui ferrum ad ſe alliciat, & trahat, at rationem, cur ita ſit, afferre nequeam.

Magneſia, f. c. Hæmonia, Μαγνησία, regio Macedoniæ, ſeu provincia Theſſaliæ, in Macedonia. Habet a Sept. Pieriam, ad Peneum R. & ſinum Thermaicum, a Mer. Theſſaliam, & ſinum Pelaſgicum, ab Occ. Phthiotidem, & Pelaſgiotidem ab Or. Eſt in ora Maris Ægei, ubi Magneſia prom. *Capo Verlicchio*, al. *Capo di S. Giorgio*. *Lucan. l.* 6. *v.* 385. ¶ Magneſia item, *Mangreſia*, urbs Aſiæ minoris, in Jonia, vel in Caria, apud Thoracem M. a Mæandro fl. uno, aut altero milliari. Hic Themiſtocles Athenienſis patria pulſus interiit, cum Rex Perſarum hanc ei urbem in panem dono dediſſet. Hic Antiochus Rex a Scipione victus magna clade affectus eſt, unde Scipio *Aſiaticus* cognomen accepit.

Magneſſis, idis, f. quæ eſt ex Magneſia. *Ovid. ep.* 12. *v.* 9. Cur unquam Colchis Magneſſida vidimus Argo?

Magnetius, a, um, adject. qui eſt ex Magneſia. *Lucret. l.* 6. *v.* 1062. Impellans ut eam Magneſi flumina ſaxi.

Magneſſa, æ, adject. fœmin. quæ eſt ex Magneſia. *Hor. l.* 3. *od.* 7. Magneſſam Hippolyten dum fugit abſtinens.

Magnetes, m. Magneſii, μάγνητες, pop. Magneſiæ. *Lucr. l.* 6. *v.* 908. Magnetum quia ſit patriis in finibus ortus.

Magnetes, etum, m. *Senatori*, μάγνητες, apud Macedones erant, qui apud nos Senatores dicuntur, ſive principes, & capita civitatis. Unde & ſummum Magiſtratum vocabant Magnetarchem. *Liv. l.* 33. *c.* 32. *l.* 35. *c.* 31.

Magneticus, a, um, quod ad magnetem ſpectat. *Claud. de magnete*, *v.* 28. Venerem magnetica gemma figurat.

Magnicies, ei, f. nomen eſt avis in Arabia, de qua nihil adhuc compertum eſt. *Auct. carm. de Phœnice*, *quod non Lactantio edi ſolet*, *v.* 145.

Magnidicus, a, um, adject. qui magna dicit, *millantatore*. *Plaut. Rud.* 2. 6. 31. Dum tuis auſculto magnidicis mendaciis. *Id. Mil.* 3. 3. 48. Quin noverim magnidicum, cincinnatum, mœchum unguentatum.

Magnifacio, is, a. 3. *ſtimare grandemente*, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, θαυμάζω, magni æſtimo. *Terent. Hecyr.* 2. 2. 18. Quem intellexi illam haud minus, quam ſe ipſum magnifacere. Sic cum ſuperlat. maximi facere fidem, *Plaut. Caſ. prol. v.* 2. ¶ Ceterum ſæpe diviſum legitur *magni facio*.

Magnificatio, onis, f. actus magnificandi. *Macrob. l.* 5. *Sat. c.* 13. Perſonarum varia magnificatio.

Magnifice, adv. *magnificamente*, Ger. *groſſmechtig*, Gal. *magnifiquement*, Hiſpan. *magnificamente*, μεγαλοπρεπῶς, magnopere, ſumme, ſplendide, laute, honorifice. *Brut. ad Cic. ep.* 16. Juvat enim magnifice loqui. *Liv. lib.* 2. *cap.* 6. Magnifice incedere. *Nepos* 14. *c.* 3. Magnifice donatus. *Ter. Heaut.* 3. 2. Magnifice quem tractare. *Cic.* 1. *Off.* Magnifice, animoſeque vivere. ¶ Cato comparativum *magnificius* uſurpavit. *Feſtus*.

Magnificenter, adverb. magnifice. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. Oppidum magnificenter ædificatum. *Cic. in Orat. c.* 34. Omnia excelſius, magnificentiuſque & dicet, & ſentiet. *Id.* 4. *Fam. ep.* 7. Cum conſulatum magnificentiſſime geſſeris.

Magnificentia, æ, *magnificenza*, גדולה, Germ. *herrligkeit*, Gall. *magnificence*, Hiſp. *magnificentia*, μεγαλοπρέπεια, eſt (ut inquit *Cic. l.* 2. *de Inven.*) rerum magnarum, & excelſarum cum animi ampla quadam, & ſplendida propoſitione agitatio, atque adminiſtratio. Adde 1. *Off. c.* 21. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus. *Id. de amic. c.* 6. Nec metiamur eam verborum magnificentia. *Id. in Orat. c.* 25. Magnificentia epularum.

Magnifico, as, avi, atum, a. 1. *eſaltare*, גדל, Ger. *groſſ machen*, Gal. *magnifier*, *exalter*, Hiſp. *enſalzar amaneter*, μεγαλύνω, exalto, extollo. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Magnificant & vituli, qui nondum herbam guſtaverit, fimum. *Plaut. Ciſtel.* 1. 2. 3. Quia me colitis, & magnificatis.

Magnificus, a, um, *magnifico*, *ſplendido*, אדיר, Ger. *herlich*, Gal. *magnifique*, Hiſp. *magnifico*, μεγαλοπρεπής, qui in magnis pro dignitate ſumptum facit, qui circa publicam adminiſtrationem impenſas facit honorificas, veluti in ludis, in rebus Diis ſacrificatis, in ædificiis, in epulo publico, non qui in ſe ipſum ſumptuoſus eſt. *Plaut. Aſin.* Extemplo facio facetum me, atque magnificum virum. *Nepos Attic. c.* 13. Elegans, non magnificus: ſplendidus, non ſumptuoſus. ¶ Cum de rebus dicitur, ſignificat lautum, ſplendidum, & eximie paratum, atque inſtructum. *Cic.* 1. *Off. c.* 8. Delectant etiam magnifici apparatus, vitæque cultus cum elegantia, & copia. *Id. lib.* 9. *Fam. epiſt.* 16. Cœna magnifica, & laute. *Ter. Eun.* 4. 4. 4. Verba magnifica. *Plin. l.* 9. *c.* 3. Succus laſerpitii magnificus in uſu, medicamentiſque. h. e. mirabilis virtutis. ¶ Gradus ſunt *magnificentior*, & *magnificentiſſimus*, ab inuſitato *magnificens*. *Cic. in Piſon. c.* 2. Magnificentius eſt dicere, quemadmodum geſſerimus conſulatum. *Vellei. l.* 2. *c.* 40. & 56. Magnificentiſſimus triumphus, &, magnificentiſſimum ſpectaculum. ¶ Veteres *magnificiſſimus* uſurpabant, teſte *Feſto*.

Magniloquentia, f. 1. μεγαλοφωνία, gravitas ſtyli. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 15. Ab Homeri magniloquentia confero me ad vera præcepta Εὐριπίδου. *Id. in Or.* Quod ille dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiæ ſit accommodatior.

Magniloquus, a, um, μεγαλήγορος, qui magna loquitur. *Tac. in vita Agricol.* Prompti poſt eventum, ac magniloqui erant. *Stat. l.* 5. *Silv.* 3. *v.* 62. Magniloquus Homerus.

Magnipendo, is, endi, enſum, a. 3. *eſaltare*, *riputare da molto*, הוקיר, Ger. *groſſ achten*, Gal. *fort eſtimer*, & *priſer*, Hiſp. *eſtimar*, *a apreciar mucho*, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, in magna æſtimatione habeo. *Ter. Adelph.* 5. 4. 25. Ego quoque a meis me amari, & magnipendi poſtulo. Adde *Plaut. Stich.* c. 2. 78.

Magnitas, atis, f. magnitudo, apud vet. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 523. Nanque ſat frugi neque dici poteſt pro magnitate.

Magnitudo, inis, f. 3. *grandezza*, גודל, Ger. *groeſſe*, Gal. *grandeur*, Hiſp. *grandeza*, μέγεθος, amplitudo, moles. *Cic.* 1. *Off.* Etiamſi dinumerare ſe ſtellas, aut metiri mundi magnitudinem poſſe arbitraretur. ¶ Magnitudo animi eſt præſtantia, excellentia, ſublimitas animi, *grandezza d'animo*. *Cic.* 1. *Off. c.* 20. Vera & ſapiens animi magnitudo. Eo loco docet Cicero, quibus in rebus poſita ſit. ¶ Dicitur magnitudo & de aliis rebus, ut magnitudo fructuum, pro copia. *Cic. in Rull.* magnitudo æris alieni. *Idem pro Roſc. Amer.* magnitudo periculi. *Idem pro Quinc.*

Magnopere, adv. *ſommamente*, *molto*, במאוד, Ger. *ſeehr*, Gal. *beaucoup*, Hiſp. *mucho*, μέγα, valde, vehementer. *Cic. Caſſio l.* 15. *Fam.* Tibi Romam magnopere properandum cenſeo. ¶ *Non magnopere laboro*, non valde curo. *Cic. pro Roſc. Com.* Et quorſum recidat reſponſum tuum, non magnopere laboro. ¶ Aliquando *magno opere* ſeparatim legitur. *Plaut. Caſ. prol. v.* 21. Vos omnes opera magno eſſe oratos volo.

Magnum, adv. magnopere, valde. *Plaut. Mil.* 3. 2. 30. Natis eo, magnum clamat, tetigit calicem. *Id. Moſt.* 2. 2. 57. Atque ille exclamat de repente maximum.

Magnus, a, um, *grande*, גדול, Ger. *groſſ*, Gal. *grand*, Hiſp. *grande*, μέγας, grandis, a μέγας, inſerto n, quomodo a *rego* eſt *regnum*. *Cic. in Orat. c.* 10. Magnum opus, & arduum, Brute, conamur. *Virg. Georg. l.* 4. *de apibus*, magnis agitant ſub legibus ævum. h. e. gravibus, nec facile violandis. *Tacit.* 11. *Ann. c.* 36. Sponte, an coactus tam magna peccaviſſet, nihil referre. Ubi alii minus recte leg. *magne*, tanquam ſit adverbium. ¶ Ponitur interdum pro multo. *Id.* 1. *Æn.* Ac veluti magno in populo cum ſæpe coorta eſt ſeditio. *Petron. in Satyr. c.* 125. Dum hæc magno tempore Crotone aguntur. ¶ Item pro divite, & potenti. *Juven. Sat.* 6. magnos viſurus amicos. ¶ Item pro inſigni, memorabili. *Tacit. in Agric. c.* 34. Imponite quinquaginta annis magnum diem. ¶ Item pro venerabili, auguſto, potenti. *Virg.* 3. *Æn.* Numina magna loci. ¶ Item pro elato, alto. *Id. pro Cæcin.* Magna voce confiteri. ¶ Item pro ſtolido, ſicut & Longus. V. *Martial. l.* 12. *epigr.* 57. ubi in ambiguo hujus vocis ludit. ¶ Magni dicuntur homines præſtantes ingenio, aut virtute: item qui magnas res geſſerunt. *Tacit. Agric. c.* 44. Bonum virum facile crederes, magnum libenter. *Cic.* 3. *Leg.* A magno homine,

ne, & in primis erudito Panætio tractata. ¶ Magnum annum dicunt Mathematici, quo ſeptem ſidere errantia, expletis ſuperis areſibus, ſibi-met concordant. *Id. l. 2. de nat. Deor.* ¶ Magnus etiam dicitur de ætate, ut magnus natu apud *Liv. l. 3.* h. e. ætate provectus. Avunculus magnus, *zio del zio*. *Cic. de clar. orat.* V. Major. ¶ Magnum eſt, *è gran coſa, è coſa difficile*. *Lucr. 4. Acad.* Magnum eſt efficere, ut quis intelligat, quid ſit illud verum bonum. ¶ Magno, abſolute pro magno pretio. *Cic. in Rull. 2. c. 13.* Emere agros quam volent magno pote-runt. ¶ Magni eſſe, pro æſtimari. *Id. Fam.* 15 Magni erunt mihi literæ tuæ. ¶ Magni facere. V. *Magnifacio*. ¶ Compar. eſt *ma-jor*, ſuperl. *maximus*, quæ V. *ſuis locis*.

Magudaris, vel magydaris, f. 3. μαγύδαρις, ſemen ſilphi, ſeu laſerpitii. *Galen. in Lexico Hippocr. Pollux*, & *Voſſius*. Sed aliqui radicem ipſam ſic dixerunt, teſte Dioſcorida, ut *Col. l. 6. c. 16.* alii caulem, ut *Plin. l. 19. c. 3.* & Priſcianus, alii ſuccum, ut Heſychius tradit. Ex ora Cyrenaica, e qua regione ſuccus ille, non nativus quidem, qui computruiſſet, ſed jam arte preparatus in regiones exteras advehebatur. *Plaut. Rud. 3. 2. 19.* Si tibi conſidis, fore multam magudarim.

Magus, gi, m. *Mago, ſtregone*, מכשף, Ger. *zauberer*, Gal. *magicien*, Hiſp. *magico*, μάγος, dictio Perſica, quæ apud eos ſignificat ſapientem. Sapientes enim Perſæ Magos vocant, ut Græci Philoſophos. *Cic. 1. de Div. c. 23.* Et Magos dixiſſe, quod genus ſapientum, & doctorum habebatur in Perſis. *Et infra*: Et in Perſis augurantur, & divinant Magi, qui congre-gantur in fano commentandi cauſa, atque inter ſe colloquendi. Nec quiſ-quam Rex Perſarum poteſt eſſe, qui non ante Magorum diſciplinam, ſcien-tiamque perceperit. ¶ Conſuetudine, & ſermone communi pro male-fico, ſeu incantatore accipitur. Nam cum Magi apud Perſas potiſſimum Deorum cultui vacare ſolerent, in tantum poſtea aucta eſt eorum vanitas, ut non ſolum obſervatione ſiderum futura prædicere, ſed rebus quibuſ-dam, & maleficiis & ſcire ſe omnia, & facere poſſe profiterentur. V. *A-pul. in Apol.*

Magus, a, um, adject. magicus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 8.* Illa magas artes, Ææaque carmina novit.

Maja, f. 1. Μαῖα. Atlantis filia, ex Pleione Nympha, ex qua Jupiter Mercurium ſuſcepit. Huic Romani menſe Majo ſacrificabant. Sed quidam affirmant, teſte *Macrobio l. 1. ſat. c. 12.* quibus Cornelius Labeo conſentit, hanc Majam, cui menſe Majo res divina celebrabatur, terram eſſe, hoc adeptam nomen a magnitudine, ſicut & Mater Magna a Græcis vocatur. *Virg. 8. Æn. v. 301.* Maja genitum demittit ab alto. ¶ Huic altaria hoc nomine, Fauni filia, cui in mellario vaſe non mel, ſed vinum ſacri-ficabant. ¶ Præterea Maja eſt una ex Plejadibus ſtellis. *Virg. 1. Georg. v. 225.* Multi ante occaſum Majæ cœpere &c. ¶ Denique ſic appella-tur cancri genus maximum, *granceola*. *Plin. l. 9. c. 31.*

Majalis, m. *porco caſtrato*, Germ. *verſchnittener eber*, Gal. *pourceau chatré*, Hiſp. *marrano*, χοῖρος τομίας, ſus caſtratus. *Iſid. in Gloſſ.* dictum cenſet, quia Majæ Deæ ſacrificabatur, matri Mercurii. *Varr. l. 2. de R.R. c. 4.* Caſtrantur verres commodiſſime anniculi, quo facto nomen mutant atque e verribus dicuntur majales.

Majeſta, æ, f. uxor Vulcani, ab antiquo poſitivo majus pro magnus. *Ma-crob. l. 1. ſat. c. 12. ex Piſone.*

Majeſtas, tis, f. 3. *maeſtà*, הדר, Ger. *majeſtet*, Gal. *majeſté*, Hiſp. *maje-ſtad*, σεμνότης, magnitudo, decus, amplitudo, & dignitas Populi, vel Se-natus, vel Principis, Imperatoriſve, aut etiam privati magni viri, ab an-tiquo poſitivo *majus* pro *magnus*. Apud Romanos proprie Populi erat. Senatus enim *auctoritas* dicebatur. Nam Populus ſciſcere ſolebat, & jube-re, Senatus cenſere, & auctor eſſe. *Cic. 3. Phil.* Ut omnes ad auctorita-tem hujus Ordinis, majeſtatemque P. R. defendendam conſpiraſſe viden-tur. ¶ Majeſtatis crimen eſt, cum ea tolluntur, in quibus vel Re-gis, vel Magiſtratus, vel Populi amplitudo verſatur. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 2. c. 18.* Hinc majeſtatem lædere, vel minuere, eſt aliquid com-mittere contra dignitatem, vel amplitudinem Populi, Regis, Magiſtratus. Et majeſtatis rei dicuntur, qui de majeſtate læſa, ſeu imminuta accuſan-tur. *Cic. in Partit.* Majeſtas eſt in Imperii, atque P. R. dignitate, quam minuit is, qui per vim multitudinem ad ſeditionem vocavit. *Id. pro Cluent. c. 35.* Damnatus majeſtatis. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, ut Majeſtas nominis, ideſt magnitudo, ſive dignitas; Majeſtas loci, ideſt e-jus præſtantia, ſive excellentia; Majeſtas orationis, ideſt gravitas ſtyli, &c. *Martial. l. 8.* Cum pars libri & major, & melior ad majeſtatem ſa-cri nominis tui allegata ſit. *Liv. l. 1.* Quæ ipſius etiam loci majeſtate eſ-ſet. *Cic. de Am. c. 25.* Quanta illi fuit gravitas! quanta in oratione ma-jeſtas! ¶ Eſt etiam Dea, filia Honoris, & Reverentiæ. *Ovid. 5. Faſt. in princ.*

Maji, m. familia in Italia, ex qua Majus avus maternus, & Maja mater Virgilii Poetæ, fortaſſe a magnitudine. Vulgo in vita Poetæ *Magus* legi-tur pro *Majus*; indeque fabula, avum maternum Maronis magum fuiſ-ſe, ab eo Poetam didiciſſe artes magicas, his miranda illa feciſſe Neapo-li, quæ leguntur apud *Arnoldum Abbatem Lubecenſem in Chronico Slavorum l. 4. c. 19.* Sed avum Maronis non magum dictum, verum *Majum*, argu-mento eſt, quod ab eo mater diceretur *Maja*. *Voſſ.*

Major, & majus, *maggiore*, μείζων, comp. nominis *magnus*, a Græca voce allata. Nam quia antiqui Romani carebant litera ζ, mutabant eam in *j* conſonum, quomodo & a ζυγὸς, fecere *jugum*. Vel eſt contractum ex *magnior*. Nam a magnus deberet eſſe *magnior*, ex quo eliſo *n* fit *magior*, ex quo *g* quoque extrito, remanet *major*. Vel eſt ab antiquo poſitivo *ma-jus* pro *magnus*, unde Deus Majus, & Dea Maja. *Cic. l. 2. ad Q. Fr.* Eum tibi commendo majorem in modum. *Id. de Am.* Ut eam vel in eis, quos nunquam vidimus, vel, quod majus eſt, in hoſte etiam diligamus. ¶ Interdum refertur ad dignitatem, ut Majores Magiſtratus, ideſt Con-ſules, & Prætores, qui reliquis dignitate præeunt. *Feſtus*. ¶ Inter-dum ad ætatem, pro ſeniore, ſeu longioris ævi. *Cic. 1. Tuſc. c. 1.* Major natu. *Ter. Phorm. 1. 2. 14.* Senis noſtri fratrem majorem noſti. *Capitolin. in Pertin. c. 4.* Sexagenario major. ¶ Major herus eſt paterfamilias: nam minor filius dicebatur. *Plaut. Trucul. 2. 2. 33.* Ego iſta veſtra majo-ri hero facta denarravero. ¶ Major morbus, eſt morbus comitialis. *Celſ. l. 3. c. 23.* ¶ Huic comparativo Plautus addit adverb. *magis*. *Men. prol. v. 55.* Qui dederit, magis majores nugas egerit.

Majores, orum, m. *maggiori, antichi*, πρόγονοι, intelligi poſſunt quicunque avi, abavi, proavi, atavi, tritavi, & ante hos in infinitum, ſicut mino-res, qui etiam poſt trinepotes futuri ſunt. Uſurpatur hæc vox tantum in num. pl. *Cic. 3. Phil.* L. Philippus vir avo, patre, majoribuſque ſuis di-gniſſimus. ¶ Accipiuntur etiam majores indifferenter pro omnibus, qui ante nos fuerunt, ut minores pro poſteris. *Cæſ. l. 4. B. G.* Quod Ger-manorum conſuetudo hæc ſit a majoribus tradita.

Majorinus, a, um, adject. a *major*. *Majorina oliva* dicuntur, quæ ſunt o-mnium maximæ, alio nomine *regia*. Eædem tamen minimum olei ha-bent: unde & *phaulia* dicuntur, φαυλίας: a φαῦλος, vilis, vitioſus. *Plin. l. 15. c. 3.* ¶ *Majorina pecunia*, quæ & *centenionalis communis* dictæ ſunt, parvi quidem pretii, ſed *majores* tamen uſitatis aſſibus fuerunt. *Imp. Conſtantin. & Julian. l. 9. Cod. Theodoſ. tit. 23. leg. 1.*

Majugena, æ, m. Maja genitus, h. e. Mercurius. *Martian. Capel. l. 1. ſub fin.* Noſtri Majugenam pignoris inclyti.

Majuma, æ, ludi genus. Scribit *Suidas*, dictum eſſe a Majo menſe, quod cives R. certo ejus menſis die ad Hoſtiam ſecundo Tiberi deſcenderent, ibique in omnibus aquis natantes luderent. *Cod. Theod. l. 15. tit. 6.* Pla-cuit, ut majumæ lætitia provincialibus redderetur, ita tamen, ut ſerve-tur honeſtas, &c.

Majus, ii, *Maggio*, זיו, Ger. *der Meymonat*, Gal. *le mois de May*, Hiſp. *Mayo*, μάϊος, menſis, a majoribus dictus, quorum conſilio Reſpub. ge-rebatur, ſicut *Junius a junioribus*, qui rem armis gerebant, vel a Maje-ſtate, ut fabulatur *Ovid. 5. Faſt. initio*. Alii ducunt a Maja, matre Mer-curii, cui hoc menſe ſacrificabatur: alii a Majo Deo, qui ſit Jupiter. V. O-vid. *loc. cit. Id. ibid. v. 73.* Hinc ſua majores poſuiſſe vocabula Majo. ¶ Uſurpatur etiam adjectivorum more, ut Calendæ Majæ, Idus Majæ, apud *Cic. 5. Attic. ep. 7. 8. &c.*

Majuſculus, a, um, *grandetto*, grandior. *Cic. l. 9. Fam. ep. 10.* In aliqua majuſcula cura, negotioque verſari. *Ter. Eun. 5. 3. 21.* Thais, ego quam ſum, majuſcula eſt.

Mala, æ, f. *guancia*, לחי, Germ. *ein backe*, Gall. *la joue*, Hiſp. *mexilla*, σιαγών, eſt pars faciei eminens inter oculum, naſum, & buccam, quæ & gena dicitur, a *mando*. Aliqui cenſent, hanc vocem contractam eſſe ex maxilla, abjectis mediis literis, ea ratione, qua *ala* ex *axilla*. *Cic. in Or.* Quomodo enim veſter Axilla Ala factus eſt, niſi fuga literæ vaſtio-ris? quam literam etiam e maxillis, e taxillis, e vexillo, & paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis evellit. Dicitur proprie de homini-bus. *Plin. l. 11. c. 37.* Infra oculos malæ hominis tantum, quas priſci genas vocabant, ibi oſtenditur pudor. ¶ Interdum tribuitur & beſtiis. *Virg. 3. Georg.* Quo tempore Glauci Potniades malis membra abſumpſere quadrigæ.

Malabathrarius, vel malobathrarius, ii, m. qui malabathrum conficit, aut vendit. *Plaut. Aulul. 3. 5. 37.* ubi al. leg. *myrobathrarius*.

Malabathratus, vel Malobathratus, a, um, adjectiv. Malabathro unctus. *Sidon. l. 8. ep. 3.* Satrapæ pumicati, malabathrati.

Malabathrum, ſeu malobathrum, n. 2. μαλάβαθρον, μαλόβαθρον, *Dioſcoridi* folium eſt nardi odore, quod ex India advehitur. Ex eo unguentum, vel oleum exprimitur odoratiſſimum, quod & malabathrum, & foliatum vo-catur, quo ad ungendos capillos utebantur. *Hor. l. 2. carm. od. 7.* Fregi coronatus nitentes malobathro Syrio capillos.

Malache, f. 1. μαλάχη, ſpecies malvæ, ventrem emolliens, a voce Græca allata, quæ a μαλάσσω, *mollire*, ab emolliendo ventre. *Plin. l. 20. c. 21.*

Malachites, μαλαχίτης, gemma ſpiſſius virens, al. molochites, a colore malaches, ſeu malvæ. *Plin. l. 37. c. 9.*

Malachre, f. 1. al. maldacha, arbor in Bactriana regione magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici, gummi genus exſudans, quod bdellium vo-catur. *Plin. l. 12. c. 9.*

Malacia, æ, f. *bonaccia*, μαλακία, tranquillitas, cum maris fluctus omni-no quieſcunt, & languent, neque ulla aura commoventur. *Cæſ. 3. B. G. c. 15.* Tanta ſubito malacia, ac tranquillitas extitit, ut ſe loco movere non poſſent. ¶ Translate ſumitur pro mollitie animi. *Sen. ep. 67.* In otio inconcuſſo jacere, non eſt tranquillitas, malacia eſt. ¶ Dici-tur etiam de languore ſtomachi cibum faſtidientis, præcipue in mulieri-bus gravidis. *Plin. l. 23. c. 6.* Malicorium expetitur gravidarum malaciæ. Adde *l. 28. c. 7.*

Malaciſſo, as, a. 1. *ammollire, domare*, μαλακίζω, mollio, ſubigo, a verbo Græco allato, quod a μαλακὸς, *mollis*. *Plaut. Bacch. 1. 1.* Ab nimium fe-rus es, malaciſſandus es.

Malacticus, a, um, adject. molliendi vim habens, μαλακτικός. *Theod. Pri-ſcian. de Diæta, c. 15.* Malacticam habet virtutem.

Malacus, a, um, *molle*, μαλακός, mollis, delicatus, a μαλάσσω, *mollire*, ut Malacum pallium, ſyntheſis, ſeu veſtis cœnatoria, quia hæc mollior fuit, ac pretioſior, uſpote ſæpe purpurea, aut coccinea. *Dousa* tamen ma-lacum non a mollitie dictum putat, ſed a colore malaches, ſive malvæ. *Plaut. Mil. 3. 1. 93.* Pallium malacum. *Id. Bacch. 2. 3. 121.* Hic noſtra a-getur ætas in malacum modum. h. e. molliter, jucunde. *Id. Mil. 3. 1. 74.* Cinædus malacus.

Malaginum, i, n. emplaſtrum, quod ſine igne conficitur. *Plin. Valerian. l. 3. c. 12. in fin.*

Malagma, atis, n. 3. μάλαγμα, fomentum, quod integræ cuti imponitur ad apoſtemata, aliosve tumores præter naturam molliendos, a μαλάσσω, *mollire*. *Col. l. 7.* Ut lentorem malagmatis habeat. ¶ Malagmata dif-ferunt ab emplaſtris, & paſtillis, quia malagmata maxime ex floribus, emplaſtra, paſtillique magis ex quibuſdam metallicis fiunt. *Celſ. l. 5. c. 19.* Deinde emplaſtra imponantur vulneribus, malagmata in integram cu-tem injiciuntur, paſtilli aut illinuntur, aut alicui molliori cerationi mi-ſcentur. ¶ Dicitur etiam *malagma, æ*, *Veget. de re Veterin. l. 4. c. 13. 20. 21.* & aliis.

Malandria, vel Malandra, æ, f. genus morbi in equis, & in hominibus, apud *Veget. l. 2. de re veterin. c. 42.* & *Marcel. l. Empir. c. 34.* a med. & eſt lepræ, ſeu elephantiaſis ſpecies. ¶ Eo qui laborant, *malandrioſi* appellantur. *Marcell. Empir. c. 19.*

Malandrioſus. V. *vocem præced.*

Malaxo. V. Malaxo.

Malaxatio, onis, f. actus emolliendi. *Theod. Priſcian. l. 1. c. 28.* Malaxa-tiones adhibendæ.

Malaxo, & Malaſſo, as, a. 1. *far molle, maturare*, רכך, Ger. *weich ma-chen*, Gall. *amollir*, Hiſp. *ablandar*, μαλάσσω, mollio, ſubigo, a verbo Græco allato. *Laber. apud Gel. l. 16. c. 7.* Malaxare malas.

Maldacon, i, n. gummi ex bdellio arbore. *Plin. l. 12. c. 9.*

Male, adv. *malamente, iniquamente*, Ger. *boſlich*, Gall. *mal*, Hiſp. *mala-mente*, κακῶς, prave, nequiter, vitioſe, improbe. *Sueton. Vitel. c. 7.* Male animatus erga Principem. *Cic. Att. l. 9.* Si Italiam relinquet, faciet o-mnino male. *Id. ad Brut.* Dii illi Segulio male faciant. *Id. Verr. 3.* Male accipit verbis Rabonium. *Virg. 2. Æn.* Statio male fida carinis. h. e. parva. *Plaut. Stich.* Male moratus. *Sueton. de clar. Rhetorib.* 8. Claudius male oculatus. *Ter. Heaut. 4. 1.* Male docet te mea facilitas. h. e. in cauſa eſt, ut tu mala agas. *Cic. 4. Tuſc.* Male olere omne cænum. ¶ Interdum accipitur pro valde. *Ter. Heaut. 3. 2.* Syre, tibi timui ma-le. *Cic. de clar. Or.* Addebat, ſeniores illos male multatos. Item pro infeliciter. *Nepos Miltiad. c. 3.* Male rem gerere. ¶ Hinc, Male vertat, imprecandi locutio. *Ter. Adelph. 2. 1. 37.* Minis viginti illam e-miſti; quæ res tibi male vertat, *ſia in tuo danno*, *non ti faccia pro*. ¶ Hinc etiam male eſſe alicui. *Ter. Adelph. 4. 5. 21.* Animo male eſt. *Cic. Att. l. 15.* Male ſit Antonio. Sic male vivere, eſt, in egeſtate vive-re. *Plaut. Trin.* ¶ Male cadere, *aver cattivo eſito*. *Cæſ.* ¶ Ma-le conciliare, eſt caro pretio emere. *Plaut. Pſeud. 1. 2.* V. Concilio. ¶ Male habere aliquem, eſt male accipere, vexare, *travagliare*. *Ter. Andr. 2. 6. 5.* Præter ſpem evenit, ſcio, hoc male habet virum. ¶ Ma-le cogitare de aliquo, *eſſer di mal animo contra qualcuno*. *Cic. de Senect.* Quomodo Carthagini male jamdiu cogitanti bellum inferatur. *Cal. Cic. l. 8.*

Digitized by Google

l. 8. *Fam. ep.* 10. Animadverteram, male eum de me cogitare. ¶ Male audire, *aver cattiva fama*. *Cic. Att. l.* 6. Qui me idcirco putant bene audire velle, ut ille male audiat. ¶ Male mereri de aliquo. V. *Mereor*. ¶ Male credere, difficile credere. *Plaut. Pan.* Male credam, & credam tamen. ¶ Male velle alicui, *odiare*. *Plaut. Aſin.* 5. 1. 13. Utinam qui mihi male volunt, ſic rideant. ¶ Eodem modo uſurpantur *Pejus*, & *Peſſime*, de quibus V. ſuis locis. ¶ *Male-Deus*, *Male-homines*, *Male-mater*, afferuntur ab eruditis: ſed iis exemplis continentur, in quibus vox *male* alio refertur.

Malea, f. Μαλέα, Μαλεία, *Capo Malio di S. Angelo*, prom. Peloponneſi, in ora Auſtrali Laconicæ, Laconicum ſinum finiens, & dicta eſt a Maleo Argivorum Rege, qui in ea templum pulchrum conſtruxit, quod Maleaticum appellavit. *Virgil.* 5. *Æn. v.* 193. Ionioque mari, Maleæque ſequacibus undis. *Stat.* 7. *Theb. v.* 16. & raucæ circumtonat ira Maleæ.

Maledicax, acis, *maledico*, maledicus. *Plaut. Curcul.* 4. 1. 26. Maledicax es. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 3. Importuna urbanitas maledicacem luſe privavit. ¶ Poſſis etiam diviſim ſcribere male dicax.

Maledice, adv. *maledicamente*, Germ. *ſchmehlich*, Gal. *en mediſant*, Hiſp. *maldezientemente*, κακολόγως, contumelioſe. *Cic.* 1. *Offic. c.* 37. Cum de abſentibus, detrahendi cauſa, maledice, contumelioſeque dicitur.

Maledicens, tis, adject. *maledico*. *Plaut. Merc.* 2. 3. 75. Ut nunc ſunt maledicentes homines. ¶ Maledicentior, & maledicentiſſimus V. in Maledicus.

Maledicentia, f. r. *villania*, *maldicenza*, קללה, Ger. *ubelredung*, Gal. *mediſance*, Hiſp. *detractea*, κακολογία, λοιδορία, obtrectatio, convicium. *Gel. l.* 3. *c.* 3. Ob aſſiduam maledicentiam, & probra in principes civitatis.

Maledico, is, xi, ictum, n. 3. *maledire*, *dir male*, קלל, Ger. *ubelreden*, Gal. *medire*, Hiſp. *maldezir*, κακολογέω, maledictis afficio, in aliquem maledicta, ideſt convicia, probra, contumelias conjicio. *Terent. Eun.* 4. 7. 29. Neſcis, cui nunc maledicas viro. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 8. Si legatorum cuipiam maledicitur. ¶ Invenitur etiam cum accuſat. *Petron. in fragm. Tragur.* 5. 56. *edition. Burm.* Maledic illam verſibus, ut habeas pudorem.

Maledictio, onis, f. *maledizione*, קללה, Ger. *ein ſchmach wort*, Gal. *malediction*, Hiſp. *maldicho*, *maldicion*, κακηγορία, actus maledicendi. *Cic. pro Cæl. c.* 3. Maledictio nihil habet propoſiti præter contumeliam.

Maledictito, as, *dir male ſpeſſo*, ſæpe maledico. *Plaut. Trinum.* 1. 2. 62. Maledictitatur tibi vulgo in ſermonibus. ¶ Poſſis etiam diviſim ſcribere *male dictito*.

Maledictores dicebantur ab antiquis, qui nunc maledici. *Feſt. ex Cat.*

Maledictum, cti, neut. *ingiuria*, *villania*, λοιδορία, convicium, probrum, contumelia. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. Cum omnia maledicta, verſus denique etiam obſcœniſſimi in Clodium, & Clodiam dicerentur. *Id. pro Planc. c.* 25. Hæc ſunt conjecta maledicta in ejus vitam. Et *cap.* 13. In homines nobiliſſimos maledicta aſpere, & ferociter dicta commemoram. *Id.* 1. *nat. Deor.* Zeno non eos ſolum figebat maledictis, &c.

Maledictus, a, um, adject. *maledetto*, ἐπικατάρατος. *Spartian. in Geta, c.* 3. Maledicte parricida, fratrem tuum occidiſti.

Maledicus, a, um, *maldicente*, *maledico*, מקלל, Ger. *ſchmachredig*, Gall. *mediſant*, Hiſp. *maldiziente*, βλάσφημος, qui proclivis eſt ad maledicendum, aut obtrectandum. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Maledicus in omnes. *Cic. pro Flac.* In tanta ſuſpicione, & maledica civitate locum ſermoni obtrectatorum non reliquit. ¶ Comp. maledicentior, ſuperl. maledicentiſſimus. *Plaut. Merc.* 1. 1. 32. At ego pol maledicentiorem, quam te, novi neminem. *Cic. pro Flac. c.* 3. In maledicentiſſima civitate, in ſuſpicioſiſſimo negotio maledictum omne, non modo crimen, effugit.

Malefaber, bra, brum, adject. male fabricatus, doloſus. *Prudent. Hamartig. v.* 714. Suadelis malefabris illecta.

Malefacio, acis, eci, actum, n. 3. *far mala*, הרע, Ger. *boſſes thun*, Gall. *malfaire*, Hiſp. *mal hazer*, κακοποιέω, male ago. *Ter. Adelph.* 2. 1. 10. Neque tu verbis ſolves unquam, quod mihi re malefeceris. Et paſſive impersonaliter mota. *Plaut. Mil.* 2. 2. 11. Neſcio quid malefactum a noſtra hic familia eſt. ¶ Sæpe uſurpatur disjunctum. V. *Male*.

Malefactor, oris, m. *malfattore*. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 11. Malefactorem amitti ſatius, quam relinqui beneficum. *h. e.* melius eſt malefactorem non ulciſci, quam beneficio gratiam non referre.

Malefactum, cti, n. *malefizio*, רשעה, Germ. *ein boſe that*, Gall. *malfait*, Hiſp. *mal hecho*, κακούργημα, male actio, peccatum. *Cic. Off.* 2. *c.* 18. Ex Ennio, Benefacta male locata, malefacta arbitror.

Malefice, adv. *maleficamente*, cum maleficio. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 219. Nec ſycophantioſe quidquam ago, nec malefice.

Maleficentia, f. *maleficio*, *danno*, *ingiuria*, נזק, Germ. *beſchedigung*, Gal. *malfaiſance*, Hiſp. *mal hecho*, κακουργία, damnum, injuria. *Plin. l.* 9. *c.* 9. Maxime tamen roſtris caniculorum maleficentiæ adſimulati.

Maleficium, ii, n. *malefizia*, פשע, Ger. *miſſhandelung*, Gal. *meffait*, Hiſp. *maleficio*, κακούργημα, malefactum, facinus, injuria, quidquid improbe admiſſum eſt. *Cic.* 2. *Off.* Qui maleficio, & ſcelere paſcuntur. *Id. in Roſc. Amer. c.* 22. Maleficium admittere. ¶ Accipitur & pro quavis injuria, & noxa, *danno*. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 7. Sibi eſſe in animo, ſine ullo maleficio iter per provinciam facere. Et *c.* 9. Helvetii ut ſine maleficio, & injuria tranſeant.

Maleficus, a, um, *malfattore*, *colui che fa male*, פריץ, Germ. *ſchedlich*, Gall. *malfaiſant*, Hiſp. *malhechor*, κακοῦργος, pernicioſus, qui damnum infert, & qui nocet alteri. *Cic.* 7. *Verr. c.* 53. In exterorum hominum, & maleficorum, ſceleratorumque cuſtodias tu tantum numerum civium Rom. includere auſus es? *Plin. lib.* 11. *c.* 17. Maleficum frondibus animal capra. ¶ Interdum ponitur pro incantatore, venefico, ut Maleficæ mulieres, incantatrices, & veneficæ, Maleficæ artes, pro incantationibus, & veneficiis. *Cod. tit.* 18. *l.* 9.

Malefidus, non una, ſed duæ voces ſunt. V. *Male*.

Malenatus, duæ voces ſunt. V. *Natus*.

Maleſanus, duæ voces ſunt ſeparatim ſcribendæ. V. *Sanus*.

Maleſuadus, a, um, *chi eſorta al male*, κακοσύμβουλος, qui male ſuadet. *Virg.* 6. *Æn.* Et maleſuada fames, & turpis egeſtas.

Maletractatio, onis, fem. *cattivo trattamento*, mala tractatio. *Arnob. l.* 4. *pag.* 142. Tolerari forſitan maletractatio hæc poſſet. Et *pag.* 140. immunis a maletractatione.

Maleventum. V. Beneventum.

Malevolens, tis, o. idem ac malevolus. *Plaut. Capt.* 3. 4. 51. Fit miſerorum, ut malevolentes ſint, & invidentes bonis. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 7. Malevolentiſſimæ obtrectationes.

Malevolentia, æ, f. *malevolenza*, *odio*, Ger. *beſswilligkeit*, Gal. *malveillance*, Hiſp. *malquerencia*, κακόνοια, invidia, odium, & ut *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. definit, voluptas ex malo alterius ſine emolumento ſuo. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. Quanquam illorum erit verius judicium obtrectatione, & malevolentia liberatum.

Malevolus, a, um, *malevolo*, Ger. *beſswillig*, Gall. *malveillant*, Hiſp. *el que mal quiere*, κακόνους, malum cuiquam exoptans, invidus. *Cic.* 2. *Fam.* Qui malevolo ſunt animo. *Id. pro Deiot. c.* 12. Malevolorum ſermunculi.

Maleus, a, um, adject. a Malea Peloponneſi promont. ut Maleus ſinus, apud *Flor. l.* 3. *c.* 6. Maleum jugum. *Id. l.* 2. *c.* 9.

Malicorium, neut. *ſcorza del pomo granato*, σίδιον, cortex mali Punici, a malum, & corium quia corio ſimilis eſt ob duritiem, & craſſitiem. *Plin. l.* 23. *c.* 6. Hic cortex ex acerbis (malis Punicis) in magno uſu: Vulgus coria maxime percere illo novit: ob id malicorium appellans Medici. *Id. l.* 14. *c.* 11. Hac undis ſolis, ut malicorio, coria perficiuntur.

Malifer, a, um, adjectiv. pomifer. *Virg.* 7. *Æn. v.* 740. Maliferæ mœnia Abellæ.

Maligne, adv. *avaramente*, ἀνελευθέρως, illiberaliter, parce. *Hor. l.* 2. *ep.* Cum recte tractet alii, laudare maligne. *Liv. l.* 39. *c.* 9. Maligne omnia præbentibus ſuis, meretriculæ munificentia ſuſtinebatur. ¶ Sumitur etiam pro perverſe, depravate, malitioſe, *malignamente*, κακοήθως. *Liv. l.* 8. *c.* 12. Ager in Latino, Falernoque maligne plebi diviſus. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Malignius habere ſermonem. *Plin. l.* 34. *c.* 11. *de Ærug. adulterata.* Deprehenditur & viſu, maligne virens. h. e. male virens.

Malignitas, atis f. *parſimonia*, *avarizia*, φειδωλία, illiberalitas, parcitas, parſimonia. *Liv. l.* 2. *c.* 42. Malignitas conferendi ex privato. ¶ Sumitur & pro perverſa voluntate, invidia, malevolentia. *Val. Max. l.* 4. *c.* 7. Nulla felicitas eſt, quæ malignitatis dentes vitare poſſit.

Maligno, as, a. e. maligne volo, ſtruo, paro, κακοηθεύομαι. *Ammian. l.* 22. *c.* 13. Volucres venena malignantes.

Malignus, a, um, *illiberale*, *avaro*, ἀνελεύθερος, illiberalis, parcus, ac malus. *Plaut. Bacch. a.* 3. *ſc.* 2. *v.* 17. Juſtus, injuſtus, malignus, largus, commodus, incommodus. ¶ Maligni laudatores, qui frigide laudant, adeo ut præ invidia ex meritis laudibus aliquid detrahere videantur. *Quinctil. l.* 2. *c.* 2. In laudandis diſcipulorum dictionibus nec malignus, nec effuſus. ¶ Malignus ager, ſterilis, minime feraæ, qui domino ſe quodammodo ingratum exhibet, ſemenque ſibi creditum parum liberaliter retundit. *Virg.* 2. *Georg. v.* 179. Difficiles primum terræ, colleſque maligni. ¶ Malignalux, quæ ſubobſcura eſt. *Virg.* 6. *Æn. v.* 270. Quale per incertam Lunam ſub luce maligna. ¶ Accipitur etiam pro eo, qui difficultatem ſui oſtendit, h. e. qui aſper, difficilis, iniquus eſt. *Ter. Hec.* 1. 2. 84. Maligna multa, & magis procax facta eſt. Hinc Maligna via, quæ angusta, & ardua eſt. *Virg.* 11. *Æn.* Aditusque maligni. *Senec. l.* 7. *quaſt. nat. c.* 27. Pars tamen major, ut maligno oſtio retenta, reſtagnat. ¶ Frequenter uſurpatur pro malevolo, improbo, *invido*, κακοήθης. *Virg.* 5. *Æn. v.* 653. Oculis ſpectare malignis. *Mart. l.* 4. *epigr.* 86. Nec rhonchos metues malignorum. *Senec. de vita beat. c.* 18. Maligniſſima capita, optimo cuique inimiciſſima.

Maliloquax, acis, adject. qui male loquitur. *P. Syrus*: Lingua eſt maliloquax mentis indicium malæ.

Maliloquium, ii, n. malus ſermo, & de re mala. *Tertull. de Spectac. cap.* 2. Nec ſumpſimus linguam ad maliloquium, & aures ad exceptaculum maliloquii.

Malinæ, æſtus maris accedentis, apud Veteres. *Auguſtin. de mirabilib. S. Script. c.* 7. *Roſin. Antiq. Rom. l.* 5. *c.* 13. V. *Ledonæ*.

Malinus, a, um, o. t. 3. μήλινος, quod factum eſt ex malo, h. e. pomo. *Colum. l.* 7. *c.* 8. Atque ita malini ligni, vel culmi fumo coloratus.

Malitas, atis, f. malitia. *Ulp. Dig. l.* 4. *tit.* 3. *leg.* 9. Timor majoris malitatis. Ita leg. *Pandect. Florent.* Alii leg. *mali*.

Malitia, æ, f. *malizia*, רשע, Ger. *boſſheit*, Gall. *malice*, Hiſp. *malicia*, κακία, perverſitas, quæ virtuti, ſeu bonitati contraria eſt, & proprie dicitur, cum quis data opera male agit. *Sen. epiſt.* 47. Levis eſt malitia, ſæpe mutatur non in melius, ſed in aliud. ¶ Frequenter ſumitur pro verſutia, calliditate, ſubtilitate. Nam malitia vocabulum medium fuiſſe videtur, quod & in bonam partem accipi poterat, ut ait *Nonius*. Unde & malitiam malam legimus. *Plaut. Aul.* 2. 2. 18. Equidem te civem ſine omni malitia mala etiam ſemper ſum ratus. *Cic.* 4. *Tuſc.* Hujus igitur virtutis contraria eſt vitioſitas. Sic enim malo, quam malitiam appellare. Nam malitia certi cujuſdam vitii nomen eſt, vitioſitas omnium.

Malitioſe, adv. *maliziosamente*, Germ. *boſſhaftiglich*, Gall. *malicieuſement*, Hiſp. *maliciosamente*, κακοήθως, callide, doloſe. *Cic. in Orat.* Et in eligendo fecit malitioſe. ¶ *Idem pro Roſc. Amer. c.* 38. Malitioſius gerere rem mandatam.

Malitioſitas, atis, f. malitia, calliditas. *Tertull. lib.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 15. Aut diffidentiæ, aut malitioſitatis conſilium eſt.

Malitioſus, a, um, *malizioſo*, *aſtuto*, ערום, Germ. *boſſhaftig*, Gall. *malicieux*, Hiſp. *malicioſo*, πανοῦργος, verſutus, callidus, aſtutus, fallax. *Cic.* 3. *Off.* Verſuti potius, obſcuri, aſtuti, fallaces, malitioſi, callidi, veteratores, vafri. *Id.* 1. *Off. c.* 10. Ex nimis callida, ſed malitioſa juris interpretatione.

Malleator, oris, m. *martellatore*, ὁ σφυρηλατῶν, qui malleo operatur. *Martial. l.* 12. *ep.* 57. Illinc balucis malleator Hiſpanæ tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.

Malleatus, a, um, *martellato*, מרוקע, Germ. *geſchlagen*, Gal. *martelé*, Hiſp. *martillado*, σφυρήλατος, quod malleo contuſum eſt. Unde malleati libri dicuntur, qui malleo percuſſi, & complanati ſunt, quod fere fieri ſolet, antequam libri compaginentur. *Ulp. Dig. l.* 32. *leg.* 52. *a med.* Sed & perſcripti libri, nondum malleati, vel ornati continebuntur. *Colum. l.* 12. *c.* 17. Sparteum malleatum.

Malleolaris, & re, o. 3. *a martello*, quod ad malleolum ſpectat. *Colum. de arborib. c.* 3. Virgam malleolarem non amplius, quam ſex gemmarum, eſſe convenit.

Malleolus, li, m. *martellino*, Germ. *ein hemmerlein*, Gall. *maillet*, Hiſp. *martillito*, σφυρίον, parvus malleus. *Feſtus*. ¶ Tranſlate ſumitur pro novello palmite vitis, *magliuolo*, qui innatus eſt prioris anni flagello, a ſimilitudine. *Col. l.* 3. *c.* 6. Malleolus novellus eſt palmes innatus prioris anni flagello, cognominatuſque a ſimilitudine rei, quod in ea parte, quæ deſciditur, ex vetere ſarmento prominens utrinque, mallei ſpeciem præbet. *Plin. l.* 17. *c.* 21. Solebat capitulatus utrinque e duro ſurculus ſeri, eoque argumento malleolus vocatur etiam nunc. *Cic. de Sen.* Malleoli, plantæ, ſarmenta, traduces, vites, propagines nonne ita afficiunt, ut quemvis cum admiratione delectent? ¶ Transfertur quoque ad manipulos, aut collectiones ſparteas forma quadam mallei ligatas, & pice, aut ſulphure illitas, & incenſas, quæ in muros, aut tecta conjici ſolent. *Feſt. & Non. c.* 12. *n.* 27. *Cic. in Catil.* Deſtinant malleolos ad incendendam urbem, taciteque comparare. ¶ Apud *Veget. l.* 4. *c.* 18. & *Ammian.* alia ratione malleolus deſcribitur. Verba Ammiani ſunt *l.* 23. *c.* 10. Malleoli, teli genus, figurantur hac ſpecie: Sagitta eſt cannea inter ſpiculum & arundinem multifido ferro coagmentata, quæ in muliebris colus formam, quo nentur fila, concavatur, ventre ſubtiliter, & multifariam patens, atque in alveo ipſo ignem cum aliquo ſuſcipit alimento, & ſic emiſſa lentius (nam jactu rapidiore extinguitur) peruſquam hæſerit, tenaciter cremat: conſperſa aquis acriores excitat æſtus, &c. Lipſius *Poliorcet. l.* 3. *Dial.* 5. hujuſmodi teli figuram exhibet.

Malleus, lei, m. *martello*, פטיש, Germ. *hammer*, Gall. *maillet*, *ou marteau*, Hiſp. *martillo*, σφῦρα, fabrile inſtrumentum. *Plaut. Men.* 2. 3. 51. Navem ligneam, ſæpe tritam, ſæpe excuſſam malleo. *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 22. Corbes, mallei, & raſtelli. ¶ Apud *Veget. de re veterin. l.* 2. eſt genus morbi in jumentis.

Mallo,

Mallo, onis, m. cortex cepæ. *Veget. de re Veterin. l. 1. c. 63.* ¶ Præterea mallones ſunt tumores morboſi in genibus, vel articulis jumentorum. *Id. l. 2. c. 48.*

Mallotes, & Mallotes, æ, m. μαλλώτης, & μαλλώτης, qui eſt ex Mallo, Ciliciæ urbe. *Plin. l. 4. c. 12.* Philiſtides Mallotes. *Sueton. de Grammat. c. 2.* Crates Mallotes.

Malluvium, ii, n. *bacile da lavare le mani*, Germ. *ein handbecke*, Gall. *baſſin à laver les mains*, Hiſp. *fuente para agua manos*, χερνιβεῖον, vas, in quo manus lavantur, quaſi manuluvium. *Feſtus*, qui addit: Malluviæ, quibus manus ſunt lotæ; pelluviæ, quibus pedes.

Malo, mavis, malui, n. anom. *voler piuttoſto, amar meglio*, בחר, Germ. *lieber wollen*, Gall. *aymer mieux*, Hiſp. *mas querer*, μᾶλλον βούλομαι, magis volo, a *mavolo* per Sync. quod a *magis*, & *volo*. De ejus conjugatione V. Grammaticos. *Cic. Att. l. 8. epiſt. 7.* Malo, me cum Pompejo vinci, quam cum illis vincere. Et *l. 15. ep. 18. l. 7. ep. 18.* Domi manere ſi recte poſſim, multo malim. Et *l. 7. ep. 15.* Cato ſervire quam pugnare mavult. ¶ Apud *Plaut.* legitur ſæpe *mavolo*, pro malo, *mavelim*, *mavelis*, *mavellem*, &c. pro malim, mallem, &c. ut *Aſin. 5. c. 9. & 5. 2. 57. Bacch. 2. 2. 20.* &c. ¶ Per pleonaſmum interdum *potius* additur. *Ter. Adelph. 2. 2. 24.* Mallem auferre potius in præſentia. *Plaut. Stich. 1. 2. 13.* Si manere hic ſe ſe malint potius, quam &c.

Malobathrarius, V. Murrobathrarius.

Malobăthrum. V. Malabathrum.

Malogranatum, i, n. malum granatum. Legitur apud *Hieronym. in commentar. ad Aggæum c. 2. num. 20.* Addunt & *Plin. l. 26. c. 8.* ſed nihil certi inde colligi poteſt, ut neque *l. 26. c. 22.* ubi ſimilis locus habetur.

Maltha, æ, f. μάλθα, cera erat pici liquidæ commiſta, tabulis celandis idonea. *Feſt.* Maltha dicitur a Græcis pix cum cera mixta. Sed *Palladius* ceræ non meminit. V. *Pallad. l. 1. c. 17.* & *Plin. l. 36. c. 24.* Eſt a μαλάσσω, ſeu μαλθάσσω, *mollio*. ¶ Eſt item materia quædam duriſſima ex calce viva adipe ſuillo ſubacta, adverſus omnem annorum injuriam invicta. *Pallad. l. c. c. 17. Plin. l. 36. c. 24.* ¶ Item limus quidam flagrans, magna in copia proveniens in ſtagno quodam Samoſatæ urbis Comagenes, natura tam admirabili, ut aqua accendatur, nec niſi terra reſtinguatur. Hoc limo Samoſateni urbem ſuam Lucullo oppugnante defenderunt, hoſtes una cum armis exurentes. *Plin. l. 2. c. 104.*

Malthinus, a, um, adject. effeminatus, mollis, a maltha. *Horat. l. 1. Sat. 2. v. 25.* Malthinus tunicis demiſſis ambulat. Ubi volunt nonnulli, notari hic Mecænatem. Alii nomen proprium eſſe ajunt.

Maltho, as, avi, atum, a. 1. maltha ſolido, & conglutino, maltham rei alicui induco, quod præcipue fiebat in iis monumentis, quæ æterna eſſe volebant. *Plin. l. 36. c. 24.* Quod malthatur, oleo perfricatur ante.

Malva, æ, f. *malva*, μαλάχη, herbæ ſpecies. *Varro l. 4. de L. L.* deducit ex Græco malache, quod a μαλάσσω, *mollio*. *Plin. l. 20. c. 21.* E contrario in magnis laudibus malva eſt utraque, & ſativa, & ſylveſtris. *Cic. Gallo l. 7. Fam.* Itaque ego a beta, & a malva deceptus ſum.

Malvaceus, a, um, μαλάχινος, quod ſpectat ad malvam. *Plin. l. 21. c. 4.* Alia funditur e caule malvaceo. ¶ Olim malvaceus ſubſtantiva etiam uſurpabatur, & in gen. maſc. pro parva malva, ut betaceus pro parva beta. *Soſipat. Chariſ. l. 1. & 2. Priſcian. l. 3.*

Malum, i, ſubſt. n. *male*, κακόν, quod turpe, ſeu inhoneſtum eſt, peccatum, ſcelus, flagitium. *Ovid. 1. Metam.* Effodiuntur opes irritamenta malorum. ¶ Generatim ſumitur pro calamitate, labore, anguſtia. *Id. ibid.* Finem malorum orare. *Cic. Verr. 5.* Tu niſi malo coactus recte facere neſcis? *Id. l. 8. Att.* Malorum Ilias. ¶ Speciatim ſumitur pro pœna, præſertim apud Comicos. *Plaut. Perſ. 3. 1. 33.* Herus ſi minatus eſt malum ſervo ſuo. *Terent. Eun. 4. 4. 46.* Non poteſt ſine malo fateri, video. *Salluſt. Jug. c. 100.* Pudore magis, quam malo exercitum coercebat. ¶ Item pro malefacto, peccato. *Ter. Andr. a. 5. ad fin.* Renuntiabo, ut pro hoc malo mihi det malum. Ubi duas has poſtremas ſignificationes conjunxit. Item pro morbo. *Ovid. l. 1. de Pont. el. 3. v. 18.* Interdum medica plus valet arte malum. ¶ Malum! interjectio eſt iraſcentis, deteſtantis, & indignantis. *Ter. Eun. 4. 7. 10.* Ubi alii? S. Qui, malum, alii? *Id. Phorm. 5. 7. 55.* Quid vos, malum! ergo me ſic ludificamini? *Cic. Verr. 4. c. 17.* Quæ, malum, iſta fuit amentia?

Mālum, li, n. *pomo*, תפוח, Ger. *apffel*, Gal. *pomme*, Hiſp. *mançana*, μῆλον, pomi genus, a Dorico, & Æolico μᾶλον, pro μῆλον. *Varro l. 4. de L. L. Virg. 3. Ecl.* Malo me Galatea petit laſciva puella. ¶ Malum Punicum, *pomo granato*, ῥοά, ῥοιά, mali genus, ita dictum, quod e Pœnorum regione primum in Italiam translatum eſt. *Plin. l. 26. c. 8. Martial. l. 1. epigr. 44.* Aut imitata breves Punica mala roſas. ¶ Alia ſunt malorum genera, quæ enumerat *Plin. l. 15. c. 14.* ut citreum, cydonium, Perſicum, &c. V. ſuis locis. ¶ Malum terræ, herba eſt, alio nomine ariſtolochia, cujus quatuor genera enumerat *Plin. l. 25. c. 8.*

Mālus, li, f. *pomo*, *melo*, תפוח, Ger. *ein apffelbaum*, Gall. *pommier*, Hiſp. *mançano*, μηλέα, arboris ſpecies, cujus fructus malum dicitur, a Græca voce allata. *Virg. 2. Georg. v. 70.* Et ſteriles platani malos geſſere valentes.

Mălus, li, m. *l'albero della nave*, תרן, Germ. *ſegelbaum*, Gall. *le mas*, Hiſp. *maſtel*, ἱστός, arbor navis, a *malus*, qua genus arboris notat, quia ex trunco arborum fieri ſolent, inter quas malus frequentiſſima eſt. *Cic. de Sen. c. 6.* Cum alii malos ſcandant, alii per foros curſent. *Horat. l. 1. od. 14.* Et malus celeri ſaucius Africo, antennæque gemunt.

Mălus, a, um, *cattivo*, רע, Ger. *böſ*, Gal. *mauvais*, Hiſp. *malo*, κακός, pravus, moribus improbus. *Cic. 3. Offic. c. 9.* Homo minime malus. *Juven. Sat. 4. v. 8.* Nemo malus felix. ¶ Sumitur etiam pro noxio. *Horat. l. 1. od. 3.* Ignem fraude mala gentibus intulit. ¶ Item pro infelici, inauſpicato. *Horat. l. 1. od. 15.* Mala ducis avi domum. ¶ Item pro magico, venefico apto. *Tibul. l. 1. el. 2.* Sola tenere malas Medeæ dicitur herbas. Sic malum carmen, in *leg. XII. Tab.* eſt incantatio. ¶ Mala mulier, apud *Plaut. Bacch. 5. 2. 41.* pro deformi ponitur. Sic mala facies apud *Quint. l. 4.* ¶ Mala ætas, eſt ſenectus, apud *Plaut.* & *Afranium*. Apud *Plaut. Aulul.* malam ætatem agere, eſt ærumnoſam vitam vivere. ¶ Comparat. pejor, ſuperlat. peſſimus V. ſuis locis.

Mamercus, m. 2. Pythagoræ filius, unde gens Æmilia cognomen traxit, a Mamers.

Mamers, tis, m. Mars, lingua Oſcorum. *Feſtus*.

Mamertes, m. 1. vir Corinthius, qui filios fratris ſui Siſaponis libidines expugnandi interfecit, maximo ſuo malo. Nam ubi Siſapo factum reſcivit, cum membratim diſcerpſit. *Ovid. in Ibin.*

Mamertini, m. 2. Μαμερτῖνοι, pop. Græciæ, dicti a Mamertia urbe Samni inſ. quæ a Lacedæmoniis ſubverſa fuit, quod illi quinquaginta virgines Lacedæmonias violare tentarent, & non conſentientes occidiſſent. E Samo inſ. ejecti, & a Meſſanenſibus hoſpitio excepti urbem occuparunt. Hinc Meſſana urbs Mamertia, & Meſſanenſes Mamertini dicti ſunt. *Plin. l. 3. c. 8.*

Mamertinus, a, um, adject. ut Mamertina civitas. *Cic. 4. Verr. cap. 6.* ¶ Mamertini populi. *Plin. l. 3. c. 8.* ¶ Eorum ager vini feraciſſimus eſt. Hinc Mamertinum vinum, apud *Martial. l. 13. epigr. 117.* ¶ Mamertinum fretum, Rhegium, Scyllæum, Siculum, Siciliæ fretum, *il Faro di Meſſina*, anguſtia maris inter Cænidem prom. Bruttiorum, & Pelorum prom. Siciliæ.

Mamertus, m. 2. prænomen Oſcum, a Mamers.

Mamilia turris intra Suburæ regionem ſita, a Mamilio nomen accepit. Porro Mamiliorum familia progenita fuit a Mamilia Telegoni filia, quam Tuſculi procreaverat, cum illud oppidum condidit. *Feſtus*. Narrat *Liv. l. 3. c. 29.* L. Mamilio Tuſculano civitatem datam A. U. 295.

Mamilla, æ, f. *mammella*, τιτθίον, dim. a mamma, ut *pupilla* a *pupa*. *Juvenal. ſat. 6.* Illo loqui eſt facie, ſtrictiſque mamillis. ¶ Mamillæ penſiles in capris dicuntur, quæ circa roſtrum dependent. *Var. l. 2. R. R. c. 3.* Sub roſtra duas ut mamillas penſiles habeant.

Mamillanus, a, um, adject. ut mamillanæ ficus, ſic appellatæ a ſimilitudine mammarum. *Plin. l. 15. c. 18.*

Mamillare, is, n. *velo da coprir le mammelle*, ἐπιμαστίδιον, velum, ſive faſcia, aut quodvis aliud amiculi genus, quo mulieres mammas tegere conſueverunt, a *mamilla*. Legitur in titulo *epigrammatis 66. apud Martial. lib. 14.*

Mamilianus, a, um, ad Mamilium pertinens, quod eſt nomen viri proprium, ut Mamiliana rogatio, *Salluſt. in Jug. c. 44.*

Mamma, æ, f. *madre*, μάμμα, mater apud veteres Græcos. *Ariſtoph. Gramm. Euſtath.* & *Auct. Th. L. L.* dicit, aviam hoc nomine ſignificari, ideſt, matrem patris, vel matris. Eſt ab infantibus matrem appellantibus *ma*, ſive ſyllabæ duplicatione *mama*, ſeu *mamma*, quemadmodum & ſimili duplicatione pater ab iis vocatur *tata*, & cibus *papa*, vel *pappa*. *Varro apud Non. c. 2. n. 97.* Cum cibum, ac potionem buas, ac papas vocent, matrem mammam, patrem tatam. *Plaut. Moſt. 2. 1. ſc. 4.* Ecquid tibi videor mammam adire? *Martial. l. 1. epigr. 101.* Mammas, atque tatas habet Afra. ¶ Latinis mamma uber notat, ideſt receptaculum lactis in fœmina, quo fœtum educat, *mamma*, *poppa*, μαζός, μαστός, θηλή, τιτθός, a μάμμη, *mater*. *Juv. ſat. 1.* Et nuda tenerat venabula mamma. ¶ Dicitur etiam de viris. *Juſtin. l. 12. c. 9.* Sagitta ſub mamma trajectus. ¶ Item de beſtiis. *Plin. l. 11. c. 40. de capris.* Hæc omnia binas habent mammas. *Martial. l. 2. epigr. 37.* Mammas ſuminis, imbricemque porci. ¶ In arboribus mamma dicitur parva illa exuberantia in cortice, unde primum rami enaſcuntur, ac gemmæ. *Plin. l. 27. c. 16.*

Mammæanus, a, um, adject. ad Mammæam pertinens (Ea fuit mater Alexandri Severi) ut *Mammæani pueri*, apud *Lamprid. in Alex. Sev. c. 57.*

Mammalis, le, ad mammas pertinens. *Apul. de herb. c. 26.* herbam chamæpityn *mammalem* vocat, quia prodeſt in morbis mammarum.

Mammeatus, a, um, mammoſus. *Plaut. Pan. 1. 2. 81.* Cujus amicam mammeatam vidimus.

Mammonicus, a, um, ad mammonam pertinens. Eſt autem *mammona* Syriaca vox, qua ſignificantur divitiæ. *Auguſtin.* docet, Punice *mammon* idem eſſe, quod lucrum. Hinc *mammonica fides* apud *Prudent. in Hamartig. v. 429.* eſt fides perfida, & quæ ſpe lucri, & divitiarum ſolummodo conſtat.

Mammoſus, a, um, *che ha gran mammelle*, Germ. *mit groſſen dutten*, Gal. *qui a grandes mamelles*, Hiſp. *tetudo*, μαστώδης, quod habet magnas mammas. *Mart. l. 14. epigr. 144.* Mammoſæ metuo, teneræ me trade puellæ. ¶ Thus mammoſum dicitur pro fœminino, ad differentiam maſculi thuris. *Plin. l. 12. c. 14.* ¶ Mammoſa pyra, *Id. l. 15. c. 15.* h. e. grandia, a figura mammæ.

Mammŭla, æ, f. μαζίον, dim. a *mamma*. *Celſ. lib. 7. cap. 26.* Urinæ iter mammulæ ſimile. Adde *Varr. l. 2. R. R. c. 3.*

Mamphula, æ, f. panis Syriaci genus, quod, ut ait Verrius, in clibano antequam percoquatur, decidit in carbones cineremque: cujus meminit Lucilius: Piſtricem validam ſi nummi ſuppeditabunt, Addas empiſtron, mamphulas quæ ſciat omnes.

Mamphur, uris, n. μαμφούρ, lignum rotundum mediocris longitudinis loro circumvolutum, quod circumagunt fabri in operibus toreuticis. *Feſt.* Eſt a voce Græca allata, quæ a μάννος, *monile*, & φέρω, *porto*, quia circumvolutum habet lorum, ut collum monila.

Mamurius, ii, m. 2. μαμούριος, faber ærarius, qui tempore Numæ floruit. De hoc ſic ſcribit *Feſt.* Mamurii Veturii nomen frequenter in cantibus Romani frequentabant, hac de cauſa. Numa Pompilio regnante, e cœlo cecidiſſe fertur ancile, id eſt ſcutum breve, quod ideo ſic appellatum eſt, quia ex utroque latere erat reciſum, ut ſummum, infimumque ejus latus medio pateret, unaque edita vox eſt, omnium potentiſſimam fore civitatem, quandiu id in ea manſiſſet. Itaque facta ſunt ejuſdem generis plura, quibus id miſceretur, ne internoſci cœleſte poſſet. Probatum opus eſt Mamurii Veturii, qui præmii loco petiit ut ſuum nomen Salii inter carmina canerent. *Ovid. 3. Faſt. v. 385.* Inde Sacerdotes operi promiſſa vetuſto præmia perſolvunt, Mamuriumque vocant.

Mamurra, m. 1. eques Romanus, Formiis natus, Præfectus fabrorum C. Cæſaris in Gallia, qui primus Romæ in Cœlio monte parietes domus ſuæ marmore incruſtavit, nullamque in ædibus columnam habuit, niſi e marmore, omneſque ſolides a Caryſtio, aut Luneſi. Hic eſt ille Mamurra, *Catulli* carminibus proſciſſus, qui domum ejus dixit habere, quidquid habuiſſet Comata Gallia. *Plin. l. 35. c. 6.*

Mana, & Manuana, æ, f. nomina ſunt Deorum præſtitum, apud *Martian. Capel. l. 2. pag. 42.* V. Præſtes.

Manabilis, le, adject. facile manans, ut manabile frigus, apud *Lucret. l. 1. v. 535.* h. e. penetrans.

Manacus, *l'Eclittica*, Lingua Tarentina ſignificat lineam Eclipticam, in qua ſunt duodecim ſigna, per quæ duodecim menſibus Sol excurrit; videturque eſſe a μήν, μηνός, menſis, quia ea menſtruales Solis umbræ deprehenduntur. *Vitruv. l. 9. c. 8.* Circinatio circuli menſtrui agatur, qui manacus dicitur.

Manalis, & le, o. 3. ex quo aliquid manat. Manalis fons, ex quo perpetua aqua fluit. Ab Auguribus fons manalis puteus perennis vocabatur. *Feſt.* & *Scal. ad Feſt.* ¶ Manalis lapis, oſtium Orci, per quod Manes, ideſt animæ Inferorum, ad ſuperos manarent. *Paullus ex Feſto*, qui deducere videtur a *manando*. Sed ſi manalis lapis erat Orci oſtium, quis dubitet, quin id nomen ſit a Diis *Manibus*? ¶ Manalem lapidem etiam vocabant petram quandam, quæ erat extra portam Capenam juxta ædem Martis, quam cum propter nimiam ſiccitatem loco moverent, & in Urbem protraherent, inde pluvia ſtatim ſequebatur, a manando, quod aquis manaret. *Paullus ex Feſto*. Meminit & ejus lapidis *Varro de vita P. R. l. 2.* & *Fulgentius Planciades de priſco ſermone*, ubi ex *Labeone* idem confirmat.

Manatio, onis, f. actus manandi. *Frontin. de aquæduct. l. 2. ſub init.* Ductus depreſſior non facile manationes oſtendit.

Manceps, ipis, m. *ſignore*, qui proprio jure aliquid poſſidet, quaſi manuceps, a *manus*, & *capio*, quod aliquid initio ab aliis derelictum manu ceperit. *Tert. Apol. c. 11.* In primis quidem neceſſe eſt, concedatis, aliquem ſublimiorem Deum, & mancipem quendam divinitatis, qui ex hominibus Deos fecerit. ¶ Speciatim ſumitur pro eo, qui aliquid a populo

populo emit, conducitve, ἐργολάβος, quia & hic manu capit. Nam manu ſublata ſignificabat, ſe pluris eſſe licitatum. Iis quippe publica locabantur, qui in licitatione majorem pecuniæ ſummam, ſublato digito, datis prædibus ſpopondiſſent. *Feſt. Aſcon. in* 1. *Ver. Paul. l. qui fidejuſſor, ff. locati. Plin. l.* 3. *epiſt.* 19. Sunt ergo inſtruendi complures frugi mancipes. *Cic.* 3. *Ver.* Si res abiret ab eo mancipe, quem ipſe appoſuiſſet, ſibi nullam prædam eſſe. Quo in loco *manceps* accipitur pro redemptore ſartorum tectorum. *Suet. in Veſp. c.* 1. Non negarim, jactatum a quibuſdam, Petronii patrem a regione tranſpadana fuiſſe mancipem operarium. ideſt conductorem mercenariorum, & operariorum ſervorum, ut opera eorum ad quæſtum uteretur. ¶ Ponitur interdum pro emptore, & ſectore. *Cic. pro Roſc. Am.* Hominis ſtudioſiſſimi nobilitatis manceps fit Chryſogonus. ¶ Item pro eo, qui minoris emit, ut carius vendat, quem Græci *propolam* vocant, *partitante, incettatore. Plin. lib.* 33. *c.* 4. Aut aliquis prævalens manceps annonam flagellet. ¶ Item pro magiſtro officinæ, qui operis opificum redemptis utitur ad quæſtum. *Plin. l.* 10. *c.* 43. Hunc ſive æmulatione incitatus manceps proximæ ſutrinæ, ſive iracundia ſubita exanimavit. ¶ Item pro fidejuſſore. *Plaut. Curc.* 4. 2. 29. Ego mancipem te nihil moror. ¶ ſumitur etiam tranſlate. *Plin. epiſt.* 14. *l.* 2. Sequuntur auditores actoribus ſimiles, conducti, & redempti mancipes. *Mancipes*, inquit, ideſt ii, qui cauſidicos in cauſis agendis, conducta ad hoc corona vulgi plaudentis, laudandos redemerunt.

Mancinianus, a, um, ad Mancinum pertinens, ut Manciniana deditio, apud *Flor. l.* 3. *c.* 14. qua C. Hoſtilius Mancinus Numantinis hoſtibus deditus eſt. V. *eund. l.* 2. *c.* 18. & *Cic.* 1. *de Orat. c.* 40.

Mancinus, a, um, adject. a *mancus*, affertur a *Priſciano lib.* 5. ſed ſine exemplis.

Manciŏla, f. 1. χειρίδιον, parva manus, dim. a manus. *Lævius* apud *Gel. l.* 19. *c.* 7. Al. leg. *manicola*.

Mancipatio, onis, f. χείρωσις, ἀπεμπολησις, actus abalienandi, & veluti ſimulacrum venditionis in iis rebus, quæ mancipi dicebantur, a mancipio. A *Cajo in Inſtit.* mancipatio ſic deſcribitur: Mancipatio eſt imaginaria quædam venditio, quod ipſum jus Romanorum eſt Civium, eaque res ita agitur. Adhibitis non minus quinque teſtibus Civibus Romanis puberibus, & præterea alio ejuſdem conditionis, qui libram æneam teneat, qui appellatur libripens, is, qui mancipium accipit, æs tenens ita dicit. *Hunc ego hominem ex jure Quiritium meum eſſe aio, iſque mihi emptus eſt hoc ære, æneaque libra:* deinde ære percutit libram, idque æs dat ei, a quo mancipium accipit quaſi pretii loco. ¶ Sumitur & pro vera venditione. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Lolliam Paulinam vidi ſmaragdis, margaritiſque opertam toto capite, manibus, digitiſque; quæ ſumma quadringenties H. S. colligebat; ipſam confeſtim paratam mancipationem tabulis probare. h. e. oſtendere tabulas, in quibus earum gemmarum venditio, & pretium deſcriptum erat. Alii leg. *nuncupationem*, quos reprehendit *Harduin. in hunc loc.*

Mancipatus, us, m. idem ac mancipatio. *Plin. l.* 9. *c.* 32. In mancipatum venit, ut prædium aliquod. id eſt ſolemnitates eæ adhibentur, quæ ſolent in iis rebus quæ ſunt mancipi.

Mancipatus, a, um, alienatus, venditus, partic. a mancipor. *Cic.* 3. *Phil.* Tum iſte venditum, atque mancipatum Tribunatum conſiliis noſtris oppoſuit. ¶ Tranſlate ſumitur pro devincto, ſeu aſtricto. *Cic. de Sen.* Ita enim ſenectus honeſta eſt, ſi ſe ipſa defendit, ſi jus ſuum retinet, ſi nemini mancipata eſt.

Mancipi. V. Mancipium.

Mancipium, ii, n. *dominio*, κυριότης, cujuſvis rei dominium, ſeu jus proprietatis. Antiqui enim res, quarum dominium comparare volebant, manu capiebant, ſeu prehendebant. *Feſt. Lucr. l.* 3. *v.* 985. Vitaque mancipio nulli datur, omnibus uſu. ideſt, nulli ita datur, ut propriam, ac perpetuam habeat. *Sen. ep.* 73. Fortuna nihil dat mancipio. ¶ Hinc *res mancipi*, vel (ut antiqui loquebantur) *res mancupi* dicuntur, quæ in noſtro ſunt mancipio, hoc eſt quæ noſtro dominio, juri, aut poteſtati ſunt ſubjectæ, quaſque, quoties lubet, poſſumus alienare, quæ autem in nullius ſunt poteſtate, quæque alienari non poſſunt, *res nec mancipi* dicuntur, quæ ſcil. in nullius ſunt mancipio. Eſt autem *mancupi*, ſeu *mancipi* genitivus per Apocopen pro *mancupii*, ſeu *mancipii*. *Cic. pro Mur.* Quod ſi in iis rebus repetendis, quæ mancipi ſunt, is periculum judicii præſtare debet, qui ſe nexu obligavit. ¶ *Emptio mancipi*, dicebatur ſolemnis quoddam genus imaginariæ emptionis, quod fiebat præſentibus non minus quinque teſtibus puberibus Civibus Romanis, & eo, qui libram tenebat, qui *libripens* vocabatur, quibus præſentibus is, qui mancipium accipiebat, æs tenens ita dicebat: *Hunc ego hominem ex jure Quiritium meum eſſe aio, iſque mihi emptus eſt hoc ære, æneaque libra*. deinde ære percutiebat libram, idque æs dabat ei, a quo mancipium accipiebat, quaſi pretii loco. Et hoc erat *per æs, & libram emere*. Sunt itaque *emptio mancipi*, & *mancipatio* quaſi correlativa. Nam reſpectu venditoris contractus hic dicitur *mancipatio*, contra reſpectu emptoris dicitur *emptio mancipi*. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Qua conſuetudine in iis emptionibus, quæ mancipi ſunt, etiam nunc libra interponitur. ¶ *Sui mancipii eſſe*, eſt ſui juris eſſe, nullius dominio ſubjectum eſſe. *Brut. ad Cic.* An ut eſſet ſui juris, & mancipii Reſpublica. ¶ *Mancipio dare*, fere eſt rem ita dare, ut evictionem nos præſtituros ſpondeamus, *vendere*, a *mantenere*. Et *mancipio accipere*, eſt ea lege emere, ut venditor præſtet evictionem. *Plaut. Curc.* 4. 2. 9. Memini, & mancipio tibi dabo. C. Egon ab lenone quidquam mancupio accipiam, quibus ſui nihil eſt, niſi una lingua? Adde *Cic.* 10 *Topic.* & *Att. l.* 13. ¶ Speciatim mancipium ſumitur pro ſervo, ſeu homine, qui in bello captus, & ſervituti ſubjectus fuit, *il prigione*, αἰχμάλωτος. *Cic.* 6. vel potius 5. *Parad.* Non enim ita dicunt, eos eſſe ſervos, ut mancipia, quæ ſunt dominorum facta nexu, aut aliquo jure civili. ¶ Uſurpatur etiam pro mancipatione, ſeu venditione, vel certe pro contractu venditionis, & emptionis. *Cic.* 3. *Off. c.* 16. Ea Sergio ſerviebant, ſed hæc in mancipio Marius non dixerat.

Mancipo, as, avi, atum, a. 1. *mancipare*, *alienare*, מכר, Germ. *eignen*, Gal. *se deſſaiſir*, *& faiſir ou autre*, *e manciper*, Hiſp. *agenar vender*, ἀπεμπολίζω, in mancipium, hoc eſt in dominium alterius trado, vendo, obligo, vel quovis modo alieno, a *mancipi*. *Plaut. Curc.* 4. 2. 10. Alienos mancipatis, alienos manumittitis. *Apul.* 10. *Metam.* Mancipabatur poteſtas capitis in manum carnificis. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 159. Quædam mancipat uſus. V. *Emancipo*. ¶ Significat etiam capere, prehendere, *pigliare*, *prendere*. *Solin. c.* 20. (*al.* 33.) *de alce fera*. Ita capitur: alioqui difficile eſt eam mancipari.

Mancus, a, um, *che ha una mano ſola*, *debole*, *infermo*, Germ. *geleimlet*, Gal. *manchot*, Hiſp. *manco de manos*, κυλλός, ἀνάπηρος, proprie ita dicitur, qui manu debilis eſt. *Ovid.* 3. *Faſt.* Et licet antiquo manibus collatus Epeo ſit prior, irata Pallade mancus erit. *Cic. pro Rab. perduel. c.* 7. Scævola mancus, ac membris omnibus captus, & debilis. ¶ Tranſlate accipitur pro infirmo, & debili. *Id.* 1. *Offic. c.* 43. Cognitio naturæ manca, neque imperfecta. *Id. pro Mil. c.* 9. Occurrebat mancam, ac debilem præturam ſuam futuram, conſule Milone.

Mandala, um, n. fruſta minutatim conciſa, a mandendo. Vox eſt *Pineli Valer. l.* 9. *c.* 6. & alibi.

Mandātor, oris, m. qui alteri mandatum aliquod injungit. *Tertul. l.* 3. *adverſus Marcion. c.* 5. Nec miſſus credetur, quem nunquam mandator deſignavit. ¶ Mandatores etiam dicuntur impulſores, & ſpectatores ii, qui delatores inſtruunt, & ſubornant ad accuſandum. *Caliſtrat. JCtus, l.* 2. *de jure fiſci. Sueton. in Tito, c.* 9. Et delatores, mandatoreſque erant ex licentia veteri: hos flagellis cæſos venire imperavit.

Mandatrix, icis, f. quæ aliquid mandat. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 235. ſinceram mentem mandatricem operum.

Mandatum, i, n. *commiſſione*, *comandamento*, מצוה, Germ. *ein befehlig*, Gall. *commandement*, *charge*, Hiſp. *mandado*, ἐπίταγμα, ἐντολή, commiſſio, juſſio. *Cic. l.* 2. *Fam.* De pantheris per eos, qui venari ſolent, agitur mandatu meo diligenter. *Id. Phil.* 8. *c.* 7. Dare mandata alicui de magnis rebus. *Id. Ver.* 4. *c.* 64. Venire cum mandatis. ¶ Apud JC. *mandatum* dicitur contractus bonæ fidei, quo quis ex officio, aut amicitia rem alterius ſibi demandatam ſine ulla mercede, & cum fida procurandam ſuſcipit, non ſecus ac ſi de ſua re ageretur: quod ſi fallat, datur in eum actio, quæ *Dig. l.* 17. *tit.* 1. *leg.* 5. *actio mandati* appellatur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 38. Itaque mandati conſtitutum eſt judicium, non minus turpe, quam furti.

Mandatus, us, m. idem ac mandatum. *leg.* 33. *Dig. Mandati*. Mandatu creditorum. *Ibid. l.* 45. Mandatu meo. ¶ Extra caſum ſextum, niſi exempla ſuppetant, cave uſurpes.

Mandatus, a, um, nom. ex partic. *commeſſo*, *ingiunto*, commiſſus, juſſus. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 38. Si quis rem mandatam malitioſius geſſiſſet. *Id. pro Leg. Manil. c.* 16. Imperia mandata, exercitus commiſſi.

Mandēla, f. 1. *Poggio Mirteto*, pag. Sabinorum, apud Digentiam fl. *Horat. l.* 1. *ep.* 18.

Mandibŭla, æ, f. vel mandibulum, i, n. *maſcella*, לחי, Ger. *imbamken*, Gal. *manchoire*, Hiſp. *quexada*, γνάθος, pars illa capitis, in qua dentes ſunt fixi, quæ & maxilla dicitur, a *mando*. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 4. Cibaria confecta mandibulis. *Id. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 6. Poſt ſeptem menſes dentes incipiunt mandibulis emergere.

Mando, as, avi, atum, a. 1. *commettere*, *imporre*, צוה, Germ. *befeehlen*, Gal. *mander*, *charger*, Hiſp. *mandar*, ἐντέλλομαι, ἐπιτρέπω, ἐγχειρίζω, committo, mandatum do, negotium impono, a *manus*, & *do*, quaſi manu do. *Cic.* 2. *Fam.* Te Clodio mandaſſe, quid illum mecum loqui velles. ¶ Sumitur etiam pro mittere, *mandare*. *Tac.* 2. *Ann.* Extremas preces P. Quirino propinquo ſuo ad Principem mandat. *Cic. pro Syll.* Eum dimittere ab ſe, & mandare in ultimas terras. *Id. Attic. l.* 1. Typos tibi mando, quos in tectorio atrioli poſſis includere. ¶ Sæpe univerſim accipitur pro tradere, *dare*, *conſegnare*: hinc multæ ſunt loquendi rationes, ut, mandare honores alicui. *Cic.* 7. *Ver. c.* 14. ¶ Mandare animo, mandare memoriæ. *metterſi a memoria*. *Id. Catil.* 1. *c.* 11. Percipite, quæſo, quæ dicam, & ea penitus animis veſtris, mentibuſque mandate. *Id. de Amic. c.* 1. Ejus diſputationis ſententias memoriæ mandavi. ¶ Mandare aliquid fidei alicujus, *conſegnare*. *Plaut. Ciſt.* 4. 2. 53. ¶ Mandare filiam viro, *ſpoſare*. *Id. Men.* 5. 5. 33. ¶ Mandare literis, *ſcrivere*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Mandare quemquam literis cogitationes ſuas. Sic, mandare monumentis, immortalitati, poſteritati, &c. *Id.* ſæpiſſime, & *Plin. Jun.* ¶ Mandare ſemina terræ, *ſeminare*. *Col. l.* 1. *c.* 7. ¶ Mandare terræ corpus, *ſeppellire*. *Virg.* 9. *Æn. v.* 215. ¶ Mandare ſe fugæ, *darſi alla fuga*. *Caſ. l.* 5. *B. G. c.* 18. ¶ Mandare aliquem æternis tenebris, & vinculis. h. e. in vincula, & carcerem conjicere. *Cic. in Catil.* ¶ *Florus l.* 3. *c.* 5. Primum ſcelus mandat inſidiis. h. e. per inſidias peragit.

Mando, dis, di, ſum, a. 3. *maſticare*, אכל, Ger. *kewen*, Gal. *macher*, Hiſp. *maſcar*, μασάομαι, cibum dentibus conficio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Alia vorant, alia mandunt. *Virg.* 4. *Æn.* Ac fræna ferox ſpumantia mandit.

Mando, onis, m. *mangione*, *mangiatore*, זולל, Ger. *ein freſſer*, Gal. *grand mangeur*, Hiſp. [illegible] *comedor*, φάγος, edax, qui multum, & aſſidue mandit. *Lucil.* [illegible] *c.* 1. *n.* 98. Atque avidos mandonum gulæ.

Mandra, æ, f. [illegible], גדרה, Ger. *viehſtalle*, Gal. *etable*, Hiſp. *cabaña*, μάνδρα, ſpelunca, cubile, & receptaculum ovium, boum, & hujuſmodi. *Mart. l.* 5. *epigr.* 22. Vixque datur longas mulorum vincere mandras. ¶ Tranſlate *Juv. ſat.* 3. *v.* 236. Rhedarum tranſitus arcto Vicorum in flexu, & ſtantis convicia mandræ Eripient ſomnum Druſo &c. h. e. convicia mulionum, aut bajulorum. ¶ Accipitur etiam mandra pro ſepto tabulæ luſoriæ, ſeu pro diſtinctis ejuſdem cellulis, in quibus calculi collocantur. *Martial. l.* 7. *epigr.* 71. Sic vincas Noviumque Publiumque Mandris, & vitreo latrone clauſus. Adde auctorem panegyrici ad Piſon. qui vulgo Ovidio tribuitur *v.* 191.

Mandragŏras, æ, *mandragora*, דודאים, Ger. *alraun*, Gal. *mandragore*, Hiſp. *mandragora*, μανδραγόρας, herbæ ſoporiferæ genus, al. Circeium. Fert mala avellanarum nucum magnitudine. Ejus duæ ſunt ſpecies, quas & ſexu diſtinguunt. Nam candidam marem putant, nigram cenſent feminam. *Plin. l.* 25. *c.* 13. *Col. l.* 10. *v.* 20. Mandragoræ pariat flores. ¶ Mandragoram bibiſſe, Græco proverbio ii dicuntur, qui in propriis negotiis pigri, & deſides ſunt. *Eraſm. in Adag.*

Manducātus, a, um, *maſticato*, manſus. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 7. Pane manducato farcire pullos columbinos.

Mandūco, as, avi, atum, n. 1. *maſticare*, *mangiare*, μασάομαι, idem quod mando, vel edo. *Suet. in Aug. c.* 76. In balneo duas buccas manducavi.

Mandūco, onis, m. *mangiane*, *mangiatore*, ἀδηφάγος, edax, comedo, a *manducando*. *Apul. l.* 6. *Miles.* De iſto aſino ſemper pigro quidem, ſed manducone ſummo.

Mandūcor, aris, d. 1. apud vet. *Lucret. l.* 14. *apud Non. c.* 27. *n.* 79. Cum illud quid faciat, quod manducamur in ore.

Mandūcus, ci, m. idem quod manduco, onis, a *manducando*. *Pompon. apud Non. c.* 1. *n.* 58. Magnus camelus, manducus, cantherius. ¶ Larva quoque, ſeu Græce mormolycheion, quod in ludis, ac præſertim Atellanis, circumferebatur, a *mandendo* manducus dicebatur, propterea quod terriculamentis hujuſmodi magnos dentes, ac voracitatem tribuerent. Erat enim manducus larvatus capite humano, maxillas vaſta magnitudine, vaſtiſque armatas dentibus habens, qui oris hiatu, dentiumque crepitu ſe ſe in utramque partem vix dum flecteret, ridentem turbam vertebat in fugam. *Plaut. Rud.* 2. 6. *ſc.* 6. Quid, ſi aliquo ad ludos me pro manduco locem? ¶ *Var. l.* 6. *de L. L.* Manducum ait eſſe obſonii genus. V. ibi *Scalig.*

Mane, adv. *la mattina*, בבוקר, Ger. *morgens frueh*, Gal. *au matin*, Hiſp. *la manana*, *por la manana*, πρωί, ἐν τῷ ὄρθρῳ, dies principium, cum dies clarus eſt, ab antiquo *manus*, ſeu *manis*, ideſt bonus, vel clarus, ab omine boni ominis. *Var. l.* 5. *de L. L. Sen. ep.* 109. & *de brevit. vitæ*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 3. *Serv. in* 1. 2. & 3. *Æn. Cic. l.* 9. *Fam.* Venit ad me Caninius mane. ¶ Junctum invenitur ſæpe adjectivis, migratque in nomen ſubſtantivum. *Mart. l.* 1. *epigr.* 50. Sed mane totum dormias. *Perſ. ſat.* 3. Jam clarum mane feneſtras intret. ¶ Junguntur

quoque

Digitized by Google

quoque ei adverbia. *Cic. Att. l. 4. ep. 9.* Bene mane hæc ſcripſi. ¶ Invenitur etiam cum genit. *Hirt. de Bel. Afr. c. 42.* Præſertim cum milites a mane diei jejuni ſtetiſſent defatigati. ¶ Veteres dicebant etiam *manes* pro mane, ut luci, pro luce, veſperi, pro veſpere, teſte *Donat. ad Ter. Phor. 1. 1. Virg. in Cyri, v.* 350.

Maneo, es, ſi, ſum, n. 2. *reſtare, rimanere*, יָשַׁב עָמַד, Germ. *bleiben*, Gal. *demeurer*, Hiſp. *morar, quedar, μένω*, me contineo aliquo in loco, moror, loco inſiſto, a verbo græco allato. *Cic. l. 3. Off.* Cyllium quendam ſuadentem, ut in urbe maneret. *Virg. 10. Æn.* Manet imperterritus ille. ¶ Quandoque eſt inhærere, fixum eſſe. *Virg. 1. Æn.* Manet alta mente repoſtum judicium Paridis. ¶ Quandoque durare, perſiſtere, perſtare. *Terent. Hec.* Manere affinitatem hanc inter nos volo. *Liv. lib. 38. c. 54.* Manere in officio, & in fide. *Velley. l. 1. c. 4.* Aliis ritus patrii manſit cuſtodia. *Cic. ad Att. l. 8.* Elicere cupio ſententiam tuam, ſi manet, ut firmior ſim; ſi mutata eſt, ut tibi aſſentiar. Sic Lex manet. h. e. vim ſuam habet. *Id. de prov. Conſul.* Et Gracchus laudabitur, dum memoria rerum Rom. manebit. *Id. 1. Off.* ¶ Manere promiſſis, eſt promiſſa ſervare. *Virg. 2. Æn. v. 160.* Tu modo promiſſis maneas, ſervataque ſerves Troja fidem. *Id. 8. Æn. v. 643.* At tu dictis, Albane, maneres. ¶ His adde, manere in propoſito, in ſententia, in vita, in conditione, &c. *Cic. Virg. Liv.* & al. ¶ Abſolute etiam ſignificat conſtantem, verum, aut certum eſſe. *Cic. 3. Off.* Maneat ergo, quod turpe ſit, id nunquam eſſe utile. ¶ Sæpe ponitur pro cubare, pernoctare. *Sueton. in Cæſ. c. 39.* Tantum undique confluxit hominum, ut plerique advenæ inter vicos tabernaculis poſitis manerent. *Hor. lib. 1, ode 1.* Manet ſub Jove frigido Venator. *Cic. Att. l. 4. ep. ult.* Maneas apud me cum tuis. Hinc *manſiones* V. ¶ Sæpe etiam tranſitivum eſt, & cum accuſativo conſtruitur, & ſignificat exſpectare, *aſpettare*. *Ter. Phorm. 3. 1. 14.* Manſurus patruum pater eſt, dum huc adveniat. *Plaut. Stich. 3. 1.* Qui manet, ut moneatur ſemper ſervus homo, ſervus is habito haud probus eſt. ¶ Mane, imperativum, interdum non ſolum ſignificat, exſpecta, ſed etiam ceſſa, aut quid ſimile. *Plaut. Mil. a. 5. v. 10.* Mentitur, feri. P. Mane, dum narro. *Id. Men. 5. 5. 23.* Quid ceſſas dare potionis aliquid, priuſquam percipit inſania? Med. Mane, etiam percontabor. ¶ Eleganter uſurpatur pro imminere, futurum eſſe. *Virg. Æn. 7. v. 596.* Te, Turne, nefas, te triſte manebit ſupplicium. *Cic. Phil. 2.* Cujus te fatum, ſicut Curionem, manet. *Liv. l. 24.* Acerba, indignaque maneant victis. ¶ Uſurpatur interdum imperſonalium more. *Cic. l. 10. Att.* Si hic maneri diutius non poteſt. ¶ *Manſti* pro *manſiſti* per ſyncopen dixit *Lucil. apud Gel. l. 18. c. 8.*

Manes, ium, m. 3. *anime de' morti*, מֵתִים, Germ. *geiſter*, Gal. *les eſprits, & les ames de trepaſſez*, Hiſp. *animas de muertos*, οἱ νέρτεροι, αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν, animæ defunctorum. *Apul. lib. de Deo Socr.* ſcribit, fuiſſe ſpecies Lemurum: animum enim humanum exutum corpore vetere Latina lingua Lemurem dictitatum eſſe, ex Lemuribus, qui poſterorum ſuorum curam ſortitus pacato, & quieto numine domum poſſideret, Larem dictum eſſe familiarem: qui propter adverſa vitæ merita, nullis bonis ſedibus, in terra vagatione, ſeu quodam exilio punitur, inane terriculamentum bonis hominibus, cæterum noxium malis, Larvam vocatum: cum incertum eſſet, quæ cuique eorum ſortitio evoniſſet, utrum Lar eſſet, an Larva, nomine Manem Deum nuncupatum, & honoris gratia Dei vocabulum additum fuiſſe. *Serv. in 3. Æn.* ait, Manes eſſe animas hominum illo tempore, quo de aliis recedentes corporibus needum in alia ſecundum fabulam Pythagoricam tranſierunt. Alii putant, Manes eoſdem, ac Genios eſſe, duoſque Manes corporibus ab ipſa ſtatim conceptione aſſignatos fuiſſe, qui ne mortua quidem corpora deſerant, conſumptiſque etiam corporibus ſepulchra inhabitent. Quare qui ſepulchra demoliebantur, Deos Manes violare putabantur. Plurimi, in quibus *Iſid. l. 8. c. ult.* tradiderunt, Deos cœleſtes vivorum eſſe, Manes eſſe Deos mortuorum. Alii alios Manes, alios Deos infernos dicunt. Alii, in quibus *Feſtus*, cenſent, Deos eſſe (ideſt Angelos, ſive Dæmones) qui inter cœlum, & terram degunt, quibus plena ſunt omnia, inter Lunarem, & terrenum circulum. ¶ Appellati ſunt ab antiquo *manus*, bonus. Dixere igitur Deos Manes, quaſi bonos Genios. Alii alias adducunt Etymologias. *Virg. 3. Æn.* Maneſque vocabat … ad tumulum. *Id. 4. Æn.* Id cinerem, aut Manes credis curare ſepultos? *Cic. l. 2. de Leg.* Deorum Manium jura ſancta ſunto. ¶ Metonymice hæc vox accipitur pro inferis, hoc eſt, loco, quo animæ continentur. *Virg. 1. Georg.* Maneſque profundi. *Id.* Hæc Manes veniat mihi fama ſub imos. ¶ Item pro pœnis, ſuppliciis, furiis. *Virg. 6. Æn. v. 743.* Quiſque ſuos patimur Manes. Ubi *Serv.* Manes, ideſt ſupplicia, quæ ſunt apud Manes. ¶ In ſing. numero, *Apulej. de Deo Socrat.* Nomine Manem deum nuncupant.

Mango, onis, m. *venditore, o mercante d'uomini*, ἀνδραποδοκάπηλος, φαρμακοπώλης, venaliſius, ſeu qui homines vendit, a μάγγανον, quod inter alia pharmacum, & fucum notat. Solebant enim mangones fuco colorem falſum inducere mancipiis, ut ea carius venderent. *Mart. l. 1. epigr. 59.* Millia pro puero centum me mango popoſcit. ¶ Dicitur etiam de eo, qui merces polit, ut pluris vendat. *Plin. lib. 37. cap. 13.* Eſſicaciſſimum experimento excuſant mangones gemmarum.

Mangonicus, a, um, ἀνδραποδοκαπηλικός, quod ad mangonem pertinet. *Plin. l. 21. c. 26.* Radix hyacinthi bulbacea mangonicis venalitiis pulchre nota. *Sueton. in Veſpaſ. c. 4.* Ad mangonicos quæſtus deſcendere.

Mangonium, ii, n. μαγγανεία, artificium, quod ad res facilius vendendas adhibetur. *Plin. l. 10. c. 50.* Nec tamen in hoc mangonio quicquam totum placet.

Mangonizatus, a, um, *abbellito*, artificio politus, ornatus. *Plin. l. 23. c. 1.* Equos mangonizatos venire videmus. *Id. l. 9. cap. 54.* Qui primus penſiles invenit balineas, ita mangonizatas villas ſubinde vendendo.

Mangonizo, as, avi, atum, a. 1. μαγγανεύω, eſt ornare, & componere mancipia ad alliciendos emptores. *Plin. l. 32. c. 1.* Succus radicis vitis nigræ cum ervo lætiore quodam colore, & cutis teneritate mangonizat corpora. ¶ Tranſlate uſurpatur de aliis rebus. V. Mangonizatus.

Mani, V. Mane.

Mania, æ, Mater Larium, quam capitibus allii, aut papaveris placabant, aut effigie ſuſpenſa, olim etiam pueri ſanguine. *Var. l. 8. L. L. Macrob. l. 1. Satur. c. 7.* ¶ Maniæ etiam dicuntur infantum terriculamenta, turpes, deformeſque perſonæ, quibus nutrices pueris parvulis minitantur, ut ait *Feſt.* ¶ Denique mania, μανία, vox græca eſt, & furorem, ſeu inſaniam ſignificat. Græca uſurpat *Cicero*, ubi ait 3. *Tuſc. c. 5.* Græci μανίαν unde appellent, non facile dixerim.

Manica, æ, f. *manica*, Germ. *ein ermel*, Gal. *manche*, Hiſp. *manga*, χειρίς, pars veſtis, qua manus teguntur, a *manus*. *Virg. 9. Æn. v. 66.* Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. ¶ Manicæ etiam dicuntur manuum vincula, *manette*, ut pedicæ, vel compedes, vincula, quibus pedes ligantur. *Virg. 2. Æn. v. 146.* Manicas, atque arcta levari vincla jubet Priamus. ¶ Item thecæ ex ferro, quibus brachia, & manus contra hoſtium injurias muniuntur. *Juven. ſat. 6. v. 255.* Balteus, & manicæ, criſtæ, cruriſque ſiniſtri dimidium tegmen. ¶ Item vaginæ manuum, quæ Græce *chirotheca*, Ital. *guanti* dicuntur, quibus adverſum vim frigoris manus muniuntur. *Cic. in Philipp.* Solet enim cito ipſe accipere manicas. *Plin. jun. ad Macrum, lib. 3. epiſt. 5.* Cujus manus hieme manicis muniebantur. ¶ Tranſlate manicæ dicuntur vincula ovium. *Lucan. l. 3. v. 363.* Aſt alias manicæque ligant, tereteſque catenæ.

Manicatus, a, um, adject. manicas habens. *Cic. Catil. 2. c. 10.* Quos pexo capillo nitidos, manicatis, & talaribus tunicis videtis. V. *Chiridota*.

Manicula, æ, f. χειρίδιον, parva manus. *Plaut. Rud. 4. 4. 126.* Duæ connexæ maniculæ, & ſecula. ¶ Manicula item dicitur tranſverſa regula in ſtiva aratri, ita dicta, quod manu bubulci tenetur. *Var. l. 4. de L. L.*

Maniculatus. V. Manuleatus.

Manifeſtarius, a, um, idem quod manifeſtus. *Plaut. Aul. 3. 4. 10.* Obtrunca gallum, furem manifeſtarium. *Gel. l. 1. c. 7.* Solœciſmus manifeſtarius.

Manifeſtatio, onis, f. *manifeſtazione*, actus manifeſtandi. *Sulpic. Sever. dial. 3. c. 4.* Tantæ manifeſtatione virtutis.

Manifeſtator, oris, m. *manifeſtatore*, qui manifeſtat. *Non. cap. 1. n. 46.* Hujus rei manifeſtator eſt Lucret. libro ſexto.

Manifeſtatus, a, um, *manifeſtato*, patefactus. *Auguſtin. l. 4. de doctr. Chriſt. c. 12. ſub fin.* Per ſe ipſa quoniam vera ſunt, manifeſtata delectant.

Manifeſte, adv. *manifeſtamente*, Germ. *offentlich*, Gal. *manifeſtement*, Hiſp. *manifeſtamente*, ἐναργῶς, aperte, clare, perſpicue, palam, non obſcure. *Cic. in Catil. 3. c. 11.* Ut tota res a vobis manifeſte deprehenderetur. *Virg. 8. Æn. v. 16.* Manifeſtius ipſi, quam Turno &c. *Apul. Apol.* Ut omnibus manifeſtiſſime patet.

Manifeſto, as, avi, atum, a. 1. *manifeſtare*, גִּלָּה, Germ. *eroffnen*, Gall. *manifeſter*, Hiſp. *manifeſtar*, φανερόω, palam facio. *Ovid. l. 13. Metam. v. 106.* Inſidias prodet, manifeſtabitque latentem. *Juſtin. l. 41. c. 1.* Hoc ipſorum vocabulo manifeſtatur.

Manifeſto, adv. idem ac manifeſte. *Cic. pro Cluent. c. 14.* Oppianici facinus manifeſto compertum, ac deprehenſum.

Manifeſtus, a, um, *manifeſto*, גָּלוּי, Germ. *offenbar*, Gall. *manifeſte*, Hiſp. *manifeſto*, φανερός, clarus, apertus. *Cic. 4. Ver.* Manifeſtis in rebus hominem jam teneri videbitis. *Quintil. l. 3. c. 8.* Manifeſtius eſt, quam ut, &c. *Id. Declam. 14.* Manifeſtiſſimum ſcelus. ¶ Jungitur pulchre genitivo, ut *Manifeſtus ſceleris*, aut *mendacii*, cujus ſcelus, aut mendacium omnibus palam eſt. *Salluſt. in Jug. cap. 35.* Jugurtha manifeſtus tanti ſceleris.

Manilianus, a, um, &

Manilius, a, um, adject. a Manilio nomine Romano, ut Maniliana lex. *Cic. 1. de Or. c. 58.* Et lex Manilia, apud *eund. in Or. c. 19.*

Manilius, ii, Tuſculanorum dux, & Tarquinii gener, a quo Manilia gens Romana fluxit. *Liv. l. 1.* ¶ M. Manilius Romanus, Poeta, & Mathematicus, Auguſti tempore vixit, ſcripſitque heroico carmine opus *Aſtronomicon*, cujus libri quinque, non tamen integri, adhuc exſtant. *Scalig. in præfat. ad Manil.* hunc poetam vocat *ingenioſiſſimum, & nitidiſſimum, qui obſcuras res tam luculento ſermone, materiam moroſiſſimam tam jucundo charactere exornare potuerit; Ovidio ſuavitate parem, majeſtate ſuperiorem*, &c.

Maniopœus, i, μανιοποιός, furioſum reddens, a μανία, furor, & ποιέω facio. Hoc etiam nomen inter alia multa habet herba hyoſcyamus, teſte *Apulej. de herb. c. 4.*

Maniosus, inſanus, furioſus. Quidam legunt apud *Ammian. l. 18. c. 4.*

Manipularis (& per ſyncopen Maniplaris) & re, o. 3. quod ad manipulum pertinet, quodque eſt de manipulo, ut Miles manipularis, miles gregarius, unus e manipulo, quem & manipularem dicimus abſolute. *Cic. Att. lib. 9.* Quod non omnibus in rebus labentem, vel potius ruentem, Pompejum tanquam unus manipularis ſecutus ſim. *Ovid. 3. Faſt. v. 117.* Pertica ſuſpenſos portabat longa maniplos, Unde maniplaris nomina miles habet. ¶ Judices manipulares dicuntur, qui ex manipulis militum aliguntur. *Cic. Phil. 1. c. 8.* Adde etiam judices manipulares ex legione Alaudarum.

Manipularius, a, um, adject. idem quod manipularis. *Suet. in Calig. c. 9.* Manipulario habitu inter milites educabatur.

Manipulatim, *in faſcetti*, in *manate*, per manipulos. *Plin. l. 12. c. 13.* Amomi frutex carpitur cum radice, manipulatim leniter componitur. ¶ In re militari *Liv. l. & cap. 8.* Manipulatim ſtructa acies. ¶ Urbane *Plaut. Pſeud. 1. 2. 48.* Manipulatim mihi munigeruli facite ante ædes hic adſint.

Manipulus, & per ſyncopen maniplus, li, m. *manipolo, brancata*, קֹמֶץ, Germ. *ein handvol*, Gal. *une poignée*, Hiſp. *manojo*, δράγμα, manualis herbarum faſciculus, quem manu quis apprehendit metendo, a *manus*, quod manum impleat. *Iſid. l. 18. c. 3. Plin. l. 18. c. 28.* Alligarique manipulos mille ducentos. ¶ Manipulus in re militari, λόχος, σπεῖρα, erat exiguum peditum agmen, quod unum ſignum ſequebatur. Inde nomen habuit, quia Romulus, coacta paſtorum manu, eaque in centenos homines diſtributa, perticas manipulis fœni varie vinctas dedit, ut ſcribit *Aurel. Victor de orig. pop. Rom. c. 22.* Hinc *Ovid. 3. Faſt. v. 117.* Pertica ſuſpenſos portabat longa maniplos: Inde maniplaris nomina miles habet. ¶ Conſtabant itaque tunc primum manipuli centenis militibus, ut ex verbis *Aurelii Victoris* liquet: deinde auctus eſt his numerus ad ducentos hominum, ſeu ad duas centurias. Scribit enim *Cincius apud Gel. l. 16. c. 4.* in legione fuiſſe centurias ſexaginta, manipulos autem triginta. *Terent. Eun. 4. 7. 6.* Ubi centurio eſt Sanga, & manipulus furum?

Manius, m. 2. ὄρθριος, prænomen, quo Romanorum quidam appellati ſunt, quod mane nati eſſent, ut Lucii dicebantur, qui prima luce naſcebantur. Hoc prænomine appellatus eſt Manius quidam, qui (ut ſcribit *Plin. l. 18. c. 3.*) in ſumma annonæ caritate populo ſingulos frumenti modios ſingulis aſſibus vendidit. ¶ De alio Manio hæc habet *Feſtus*: Manius agrum Nemorenſem (*prope Ariciam*) Dianæ conſecravit: a quo multi & clari viri orti ſunt, & per multos annos fuerunt. Unde proverbium: Multi Manii Ariciæ. Aſinius Capito longe aliter ſentit. ait enim turpes & deformes ſignificari, quia maniæ dicantur deformes perſonæ (*quibus pueri terrentur*. V. Mania) & Ariciæ genus panis fieri, qui manici panes appellantur. Hæc *Feſtus*. ¶ Huc pertinet illud *Perſii ſat. 6. v. 55.* accedo Bovillas, Clivumque ad Virbi: præſto eſt mihi Manius heres. Ubi *Manius* pro Aricino aliquo homine ponitur.

Manlianus, a, um, quod ad Manlium ſpectat. *Manliana imperia*, dicuntur dura, ſevera, & crudelia, a T. Manlio Torquato, qui filium, quod contra edictum ſuum cum hoſte pugnaſſet, virgis cæſum ſecuri percuti juſſit, quemadmodum a Græcis tyrannis & crudelitas Φαλαρισμός vocatur, a Phalaride. *Cic. de Fin. l. 2. c. 32.* Vide, ne Manliana ſint iſta veſtra. ¶ Manliana mala, genus malorum, a quodam Manlio inſitore. *Plin. l. 14. c. 14.*

Manlius Capitolinus, prænomine Marcus, nobilis Romanus, qui, re male geſta a Conſulibus ad Alliam contra Gallos Senones, videns, in mœnibus Urbis parum eſſe præſidii, lecta mille juvenum manu, arcem Capitolinam occupavit, & ſervavit. Sed cum poſtea in affectati Regni ſuſpicionem veniſſet, ab ea ipſa arce præcipitatus eſt: cautumque eſt S. C. ne

Digitized by Google

quis in poſterum ex Manlia gente Marcus diceretur. De hujus fortitudine vide *Plin. l. 7. c. 28.* ¶ Fuit & T. Manlius Torquatus, cognomento *Imperioſus*, quod ſæviſſimi exempli auctor fuerit, filio ſuo maximæ ſpei juvene, quod contra imperium ſuum in hoſtem pugnaſſet, quamvis id feliciter, virgis cæſo, & ſecuri percuſſo. *Liv. l. 4. Gel. l. 9. c. 13.*

Manna, æ, מן, Ger. *hemmelbrot*, Gal. *manne*, Hiſp. *mana*, μάννα, *ἀκρίμαλι*. *Plin. l. 12. c. 14.* docet, *mannam* vocari micas thuris concuſſu arboris eliſas. ¶ De manna, qua in Deſerto uſi ſunt Hebræi pro cibo, manniũ *Tert. c. 6. ad fin.* ubi nomen eſt indeclinabile.

Mannŭlus, li, m. *polledro*, πωλίον, ἵππος, equinus pullus, dim. a *mannus*. *Mart. l. 12. epigr. 24.* Nuſquam eſt mulio, mannuli tacebunt. hoc eſt, Tuto nunc quidvis garrire licet, quando mulio abeſt, & a mutis animantibus nihil periculi eſt, ne dicta noſtra propalent. *Plin. l. 4. ep. 2.* Habebat puer mannulos multos, & junctos, & ſolutos.

Mannus, i, m. eques exiguus, tolutim veſtigia glomerans, qui & aſturco, & gradarius appellatur. *Horat. Epod. 4.* Et Appiam mannis terit. *Lucret. l. 3. v. 177.* Currit agens mannos ad villam præcipitanter, *Propert. l. 4. eleg. 8.* Huc mea detonſis avecta eſt Cynthia mannis.

Māno, as, avi, atum, n. 1. *ſtillare*, נזל, Ger. *flieſſen*, Gal. *couler*, Hiſp. *manar*, ῥέω, βρύω, πηγάζω, proprie dicitur, cum humor ex integro, ſed non ſolido nimis per minimas ſuas partes erumpit, a μανός, rarus. *Feſt.* ¶ Per Tranſlationem ponitur pro deſcendere, fluere, procedere. Et res, quæ manat, quandoque in nominativo ponitur. *Virg. 3. Æn.* Tum gelidus toto manabat corpore ſudor. *Lactant. l. 2.* Si ab hac gente univerſa flagitia manaverunt. *h. e.* proceſſerunt. ¶ Quandoque in accuſativo. *Plin. l. 14. c. 20.* ¶ Arborem ſucco manantium picem, reſinamque. *Hor. l. 1. epiſt. 19. v. 43.* Fidis enim manare poetica mella Te ſolum. ¶ Quandoque in ablativo. *Liv. l. 1.* Cultrum manantem cruore præ ſe tenens. ¶ Item uſurpatur pro ſerpere, percrebreſcere. *Cic. 14. Phil.* Cum hoc triduo, vel quatriduo triſtis a Mutina fama manaret. *Liv. l. 7.* Manaveratque a Capua conſilium in exercitum omnem.

Manos, n. 2. *manos*, ſpongiæ genus minus ſpiſſum, & mollius, a μανότης, *raritas*. *Plin. l. 6. c. 45.*

Manſio, onis, f. 3. *dimora*, מושב, Germ. *bleibung*, Gal. *demeure*, Hiſp. *morada*, μονή, διατριβή, actus manendi, aut quieſcendi in aliquo loco. *Cic. l. 4. Fam. epiſt. 4.* Is mecum ſæpe de tua manſione, aut deceſſione communicat. ¶ Quia vero manere dicebant pro cubare, inde eſt, quod manſiones dixere diverſoria, ſeu loca, ubi iter facientes noctu quieſcerent, *alberghi*, *oſterie*. Unde videas, apud *Plinium*, & alios itinera manſionibus diſtingui, & manſionem poni pro itinere unius diei. Græci σταθμοὺς dicunt. Definiebatur autem manſio, ut plurimum, viginti millibus paſſuum, Tantum enim diurnum viatoris iter cenſebant. Variabat tamen ea res, quia viæ aliæ aliis commodiores. *Suet. in Veſp. c. 10.* Deinde ad primam ſtatim manſionem febrim nactus. *Plin. l. 12. c. 14.* Manſionibus octo diſtat regio thurifera a monte excelſo. ¶ Apud *Plinium* etiam memorantur manſiones camelorum, quæ diſtinguebantur aquationibus. Nam in aridis, atque incultis locis putei erant, ad quos cum deventum eſſet, cameli aquabantur. Atque his aquationibus itinerum intervalla in camelis diſtinguebant. ¶ Denique apud JCtos *mala manſio* erat olim genus privatæ coercitionis, qua ſervus, ſive quiſpiam alius in tabula extendebatur, partim cuſtodiæ, partim pœnæ cauſa. *Ulpian. l. 7. ff. depoſiti.* Si hominem apud ſe depoſitum, ut quæſtio de eo haberetur, ac propterea vinctum, vel ad malam manſionem extenſum ſequeſter ſolverit, &c.

Manſionarius, ii, qui manſionem præſtat. Vox barbara eſt, quæque præter *Fulgent. l. 3. Mythol.* qui adjective uſurpat, antiquiorem latinum ſcriptorem habet neminem. Qui fuerint autem Manſionarii, explicat *Voſſ. l. 3. de vit. serm. c. 23.*

* Manſiſterna, f. 1. aquæ urna, ideſt urceus. *Plaut. Bacch.* Effer manſiſternam cum aqua foras. Alii aliter legunt.

Manſĭto, as, avi, atum, n. 1. frequentativum a maneo. *Tac. Ann. 14. c. 42.* Sub eodem tecto manſitaſſe. *Plaut. Amph. ſc.*, *quæ incipit*, *Dii veſtram fidem*, v. 4. Mutatos Atticos in Arcadia homines, & ſævas belluas manſitaſſe, nec unquam denuo parentibus cognitos.

Manſor, oris, m. hoſpes, qui recipitur. *Sedulii eſt l. 5. v. 495.*

Manſŭtor, oris, m. qui manu tuetur, & tenet. *Plaut. Truc. 4. 4. 6.* Alii tamen aliter legunt. V. *Taubman.*

Manſuefacio, is, a. 3. *far manſueto*, *domeſticare*, לכד, Germ. *zammachen*, Gal. *apprivoiſer*, Hiſp. *amanſar*, τιθασσεύω, manſuetum reddo. *Liv. l. 3. c. 14.* Paulatim permulcendo, tractandoque manſuefecerant plebem.

Manſuefactus, a, um, *manſuefatto*, partic. a manſuefio. *Cic. 1. Tuſc.* A quibus manſuefacti, & exculti a neceſſariis artificiis ad elegantiora defluximus.

Manſuefio, is, n. anom. paſſ. *eſſer fatto manſueto*, τιθασσεύομαι, manſuetus fio, cicuror. *Caſ. l. 6. B. G. c. 28.* Sed aſſueſcere ad homines, & manſuefieri ne parvuli quidem excepti poſſunt.

Manſues, etis, manſuetus, apud vet. *Acc. apud Non. c. 8. n. 5.* Si me matrem manſuem miſericordia capſit. *Var. ibid.* Quadrupedem adeo ferunt manſuem, ut tractarent manibus.

Manſueſco, is, evi, n. 3. *farſi domeſtico*, הורלכד, Germ. *zama vuerden*, Gall. *s'apprivoiſer*, Hiſp. *amanſarſe*, τιθασσεύομαι, manſuetus fio, miteſco. *Virg. 4. Georg.* Neſciaque humanis precibus manſueſcere corda. *Col. l. 6. c. 2. de bobus.* Per blandimenta triduo fere manſueſcunt. *Stat. 6. Theb. v. 315.* & multum medius manſuaverat annis. ¶ Active pro manſuefacere, *Idem ibid. v. 724.* & extremo auro manſueverat ungues.

Manſuetarii, m. 2. *coloro*, *che domeſticano le fiere*, מלכדים, Germ. *die zam machen die vuilden thiere*, Gal. *apprivoiſeurs*, Hiſp. *amanſadores*, τιθασσευταί, qui feras manſuefaciunt. *Lamprid. in Heliog. c. 21.* Habuit leones, & leopardos, quos edoctos per manſuetarios ſubito ad ſecundam menſam jubebat accumbere.

Manſuēte, adv. *manſuetamente*, Germ. *ſanfft*, Gall. *doucement*, Hiſp. *manſetamente*, πρᾳέως, placide. *Cic. pro Marc. c. 3.* At vero cum aliquid clementer, manſuete, juſte, moderate, ſapienter factum aut audimus, aut legimus.

Manſuetudo, inis, f. *manſuetudine*, ענוה, Germ. *ſauffmuetigkeit*, Gall. *douceur*, Hiſp. *manſedumbre*, πρᾳότης, lenitas, facilitas, & , ut ait *Speuſippus*, conſtantia animæ adverſus iræ impetum immobilis, moderata temperies animæ. *Cic. 1. Offic.* Quid ad hanc manſuetudinem addi poteſt? *Id. Ver. 7. c. 1.* Clementia, manſuetudoque imperii in crudelitatem, inhumanitatemque converſa.

Manſuētus, a, um, *manſueto*, ענו, Germ. *zam*, Gal. *apprivoiſé*, *doux*, Hiſp. *manſo*, χειροήθης, πρᾶος, ἥμερος, lenis, mitis, quaſi manu ſuetus. Proprie dicitur de beſtiis, quæ cicures, & placidæ ſunt, quippe quæ adſuetæ ad manum accedunt. Tranſlate dicitur de hominibus. *Cic. 3. Phil.* Cur tam ſubito manſuetus in ſenatu fuerit. *Ovid. l. 3. Triſt. eleg. 6.* Numinis ut læſi fiat manſuetior ira. *Cic. 2. de Or. c. 49.* Et in meis moribus erga meos neceſſarios declarandis manſuetiſſimus viderer.

Manſum, ſi, n. ſubſt. ψωμίον, quod a nutricibus dari ſolet infantibus illarum primum dentibus comminutum. *Cic. l. 2. de Or.* Atque omnia minima manſa, ut nutrices infantibus pueris in os inſerant.

Manſus, a, um, *maſticato*, μασηθείς, quod eſt dentibus contuſum, comminutumque, & proprie de cibo manducato dicitur. *Plin. l. 26. c. 12.* Si confeſtim imponatur trita, vel manſa. *Quintil. l. 10. c. 1.* Cibos manſos, ac prope liquefactos dimittimus. ¶ Eſt etiam *manſus* partic. a maneo. *Terent. Heaut. 5. 2. 26.* Ut ut erat, manſum tamen oportuit. *h. e.* manendum fuit, manere oportuit.

Manſūtius, a, um, πολυφάγος, edax, a mandendo. *Feſt.*

Mantēle, n. 3. *mantile*, *tovaglia*, Germ. *handtuch*, Gall. *ſerviette*, Hiſp. *panizuelo*, *ſervilla*, χειρόμακτρον, linteolum, quo ſolemus menſas tegere. Vulgo mantile per *i* profertur. *Voſſ.* tamen mavult mantele per e, quomodo hanc vocem in antiquis codicibus fere ſcribi, auctor eſt *Pierius 1. Æn.* Pro eodem *mantelum*, ſive *mantellum* dicitur. (V. dictionem ſequentem) & *mantelium*. *Var. l. 5. de L. L.* Mantelium, quaſi manuterium, ubi manus terguntur. ¶ Differt a *mappa*, quia *mantelum* villoſum erat, *mappa* non item; deinde *mantelum* tegendæ menſæ ſerviebat, *mappa* manibus tergendis parabatur. Itemque convivator quidem mantili menſam ſternebat, at ſinguli convivæ ad convivia ſeu publica, ſeu privata, ſuas mappas ferebant. *Ovid. l. 4. Faſt. v. 933.* villis mantele ſolutis. *Martial. l. 12. epigr. 29.* Attulerat mappam nemo, dum furta timentur, Mantele e menſa ſurripit Hermogenes. ¶ Videtur etiam eſſe idem quod mappa. *Plin. l. 7. c. 2.* Antropophagos oſſibus humanorum capitum bibere, cutibuſque cum capillo pro mantilibus ante pectora uti.

Mantēlum, i, n. ſeu mantellum, idem ac mantele. *Lucill. apud Serv. ad 1. Æn.* Mappas, mantella (al. *mantela*) merumque. ¶ Ponitur etiam pro velamenti genere, & metaphorice pro tegmine quolibet ad occultandum dolum, *coperta*, *ſcuſa*. *Plaut. Capt. 3. 3. 6.* Nec mendaciis ſubdolis mihi uſquam eſt mantellum meis: nec ſycophantiis, nec fucis ullum mantelum obviam eſt.

Mantes. V. Mantis.

Mantēum, tei, n. 2. μαντεῖον, locus oraculis dicatus. *Plin. l. 5. c. 29.* Ab Epheſo manteum aliud Colophoniorum.

Mantica, æ, f. *biſaccia*, *portamantello*, כיס, Ger. *vuadſack*, Gal. *beſace*, Hiſp. *alforia*, πήρα, baltheus, aut zona, quæ veteribus peræ inſtar fuit, in qua in itinere nummos recondebant, & alia neceſſaria circumferebant. Eſt vox peregrina. Nam & in Arabum libris invenitur. *Caſaub. ad ſat. 4. Perſii.* Finxit Æſopus, mortales ſingulos binas habere manticas, quarum altera ante pectus, altera a tergo propenderet, in priorem aliena vitia conjicere, in poſteriorem ſua. Hinc ortum proverb. homines non videre, quod in ſui tergi mantica eſt. ideſt, cum aliena vitia acutiſſime videant, in ſuis prorſus cæcutire. *Perſ. ſat. 4. v. 24.* Ut nemo in ſeſe tentat deſcendere, nemo! Sed præcedenti ſpectatur mantica tergo. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 106.* nunc mihi curto Ire licet mulo, mantica cui lumbos onere ulceret.

Mantichōra, f. 1. μαντιχώρας, beſtia in India, quæ triplicem dentium ordinem, & hominis faciem una cum corpore leonino habet, humanas carnes maxime affectans. *Plin. l. 8. c. 21. Ælian. l. 4. c. 2.*

Mantĭcŭla, f. 1. πηρίδιον, parva mantica. *Feſtus*: Manticularum uſus pauperibus in nummis recondendis etiam noſtro ſæculo fuit.

Manticularia, n. 2. *coſe*, *che ogni giorno s'anno per le mani*, quæcunque ad manum ſunt, ſeu quæ frequenter in uſu habentur, & quaſi manu tractantur. *Feſt. & Scalig. ad Feſt.*

Manticularius, rii, m. *taglia borſe*, Ger. *ein ſeckelrauner*, Gal. *coupebourſe*, Hiſp. *cortabolſas*, βαλαντιοτόμος, κλέπτης, fur, qui inſerens ſe confertæ multitudini marſupia ſecat, aut artificioſo dolo aperit, & evacuat, ablata pecunia, a manticulis, in quibus tenuiores pecuniam recondebant. *Tertul. in Apol. c. 44.*

Manticŭlor, aris, d. 1. *mariolare*, Germ. *ſtelen*, Gal. *derober*, Hiſp. *robar*, τεχνάζομαι, eſt furandi gratia manticulos attrectare. *Feſt.* ¶ Tranſlate ponitur pro aliquid doloſe agere. *Plaut. Cap. 4. 2. 116.* Niſi manticulatus probe hæc fuiſti. Al. leg. *mantiſcinatus*, a mantiſcinor, quod *divinare* ſignificat, a μάντις. *Petronius.* Ad manticulandum aſtu aggreditur.

Mantiliarius. V. Manulearius.

Mantinēa, f. 1. *Mandi*, *Mundi*, Μαντίνεια, urbs Peloponneſi in Arcadia, Megalopoli proxima. Apud hanc urbem inter Lacedæmonios, & Thebanos pugnatum acerrime fuit, in quo prælio Epaminondas Thebanorum dux victoria jam propemodum potitus cecidit. Gent. *Mantinæus*, a, um. ¶ Mantinea altera, *Mandigna*, *Mantegna*, urbs Peloponneſi, in Argia, ad ſin. Argolicum.

Mantis, is, m. 3. *indovino*, μάντις, vates, divinus. *Cic. 1. de Div. c. 43.* Divinos quoſdam Sacerdotes, quos mantes vocant.

Mantiſcĭnor, aris, atus ſum, *indovinare*, vaticinor, divino: a μάντις, vates. *Plaut. Cap. 4. 2. 115.* Niſi mantiſcinatus probe ero, fuſti pectito.

Mantiſſa, æ, f. *giunta*, Ger. *eine zugabe*, Gall. *lepardeſſus*, Hiſp. *annaditura*, προσθήκη, dicitur additamentum rei, quæ venditur, quaſi *manu tenſa*, ut quod manu porrigitur, præter id, ad quod pondus exigitur. *Feſtus* dicit, Thuſcam vocem eſſe. *Lucil.* apud *eund.* Mantiſſa obſoniorum vincit. ¶ Legitur & Mantiſa.

Manto, as, n. 1. maneo, apud vet. *Cæcil.* apud *Non. c. 10. n. 9.* In voltu eodem, in eadem mantant malitia. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 49.* At dabit, manta modo. *Id. Moſtell. 1. 2. 53.* Si quid nummo ſarciri poteſt, uſque mantant.

Manto, us, f. contract. Μαντώ, mulier fatidica, Tireſiæ Thebanorum vatis filia, quæ cum poſt patris obitum Creontis, & Theſei tyrannidem fugeret, primum in Aſiam venit, ubi Apollinis Clarii templum condidit; deinde etiam in Italiam, ubi ex Tyberi fluvio, ut Poetæ fabulantur, vel ex Tyberino Rege Ocnum peperit, qui poſtea ad Padum fluvium urbem condidit, quam a nomine matris Mantuam appellavit. *Serv. in Eclog. 9.*

Mantua, æ, f. *Mantova*, urbs Galliæ Tranſpadanæ, in Cenomanis, ad Mincium fl. ampla, magnifica, totius Italiæ munitiſſima. *Virgil. Ecl. 1.* Mantua væ miſeræ nimium vicina Cremonæ. Patria fuit Virgilii Maronis, vel ob id celeberrima. ¶ Populi Mantuani. Vide Manto.

Mantuānus, a, um, adject. a Mantua, ut Mantuana fama, apud *Stat. l. 4. Silv. 7. v. 27. h. e. Virgilii.*

Manturna, æ, Dea conjugii, quæ invocatur, ut conjuges inter ſe maneant. *Aug. l. 6. de Civ. Dei c. 9.*

Manuālis, le, quod extenſæ manus latitudinem habet. *Plin. lib. 24. c. 13.* Manualibus ſcapis ejus in tribus heminis aquæ decoctis uſque ad tertias. ¶ Item quod manus implet. *Plin. l. 10. c. 2.* Manualis faſciculus lini. ¶ Aqua manualis dicitur, qua manus laventur. *Tert. Apolog. c. 39.*

Manuārius, a, um, ἐγχειρίδιος, quod manuum labore acquiritur. *Gell. l. 18. c. 13.* Hoc ære quaſi manuario collecta cœnula parabatur.

Manuārius, ii, maſc. fur. *Laber.* apud *Gel. l. 16. c. 7.* Manuari, pudorem perdidiſti.

Manuātus, a, um. Quidam legunt apud *Plin. lib. 19. c. 2.* Vulſum ſpartum faſcibus in acervo manuatum. *h. e.* manuales in faſciculos colligatum. ¶ *Manuatus eſt*, furatus eſt, dixit *Laber. in Mimis*, ſed præſcienter, ut ait *Gell. l. 16. c. 7.*

Manuballiſta, æ, f. balliſta minor, quæ manu tractatur. *Veget. de re milit. l. 2. c. 15. Addit. l. 4. c. 22.* ubi hujuſmodi machinas, quas ſuo tempore

Digitized by Google

pore *manuballiſtas* appellari ait, autem docet ſcorpiones dictos fuiſſe.

Manuballiſtarius, ii, m. qui manuballiſtas tractat. *Veget. de re mil. l. 4. c. 4.*

Manubiæ, arum, f. *ſpoglie del nemico, bottino*, שלל, Ger. *beut*, Gall. *depouilles*, Hiſp. *deſpojos*, λάφυρα, præda ab hoſtibus capta, a *manus*, & *vis*, vel a *manus*, & *habeo*, *vis*, quia manu hæc præda per vim capitur, ſeu hoſti detrahitur. *Gell. lib. 13. c. 24.* Sed tamen ſpolia quoque quæſita de vivo hoſte nobilis per deditionem manubias veteres dicebant, & erat Imperatorum hæc præda, de qua quid vellent, facerent. *Aſconius in Verrin. de Præt. urb.* Differunt a præda, quia præda dicuntur corpora ipſa rerum, quæ capta ſunt, manubiæ appellantur pecuniæ, quæ a Quæſtore ex venditione prædæ redactæ ſunt. *Gell. ib.* Sed tamen quidam non ignobiles Scriptores prædam pro manubiis, & manubias pro præda poſuerunt. *Id. ib. Cic. de Lege Agr. 2. cap. 4.* Quod ad quemque pervenerit ex præda, ex manubiis, ex auro coronario. ¶ Tranſlate dicuntur de ſignis, tabulis, & aliis rebus, quæ a Prætoribus ex aliqua provincia, tanquam hoſtium ſpolia, deportantur. *Cic. 5. Ver.* Qui veſtras villas ſuis manubiis ornet. ¶ Manubias facere, eſt prædari. *Cic. 3. Ver.* Qui manubias ſibi tamen ex L. Metelli manubiis fecerit. ¶ Manubiæ quoque apud antiquos pro ictu fulminum ponebantur. *Feſt.* Manubiæ Jovis tres dicuntur eſſe, &c. Adde *Plin. l. 2. c. 52. & Sen. l. 2. nat. qu. c. 41.*

Manubiālis, & le, o. 3. quod ad manubias ſpectat, ut Manubialis pecunia, quæ ex venditione manubiarum contracta eſt. *Suet. in Aug. c. 30.* Reliquas triumphalibus viis vias ex manubiali pecunia ſternendas diſtribuit.

Manubiārius, *a*, um, adject. manubialis. Apud *Plaut. Trucul. 4. 4. 27.* manubiarius amicus dicitur, qui utilitatem, & fructum aliquem affert.

Manubius, a, um, adjectiv. ut *machæra manubia*, quæ ſcil. ex manubiis comparata eſt, vel potius fulminatrix, a manubiis Jovis. *Plaut. Trucul. 2. 5. v. 35.*

Manubriātus, a, um, adject. manubrium habens, ut manubriati cultri. *Amman. l. 23. c. 4.*

Manubriŏlum, li, o. *manichetto*, parvum manubrium. *Celſ. l. 7. c. 6.* Manubriolo ſcalpelli diducere.

Manubrium, n. 2. *manico*, יד, Ger. *handhabe*, Gall. *manche*, Hiſp. *mango*, λαβή, capulus cujuſcunque rei, quod manu tenetur. *Juven. Sat. 11. v. 133.* Quin ipſa manubria cultellorum oſſea. ¶ Eximere e manu manubrium, proverb. pro occaſionem alicui præripere. *Plaut. Aul. 3. 4. 12.* ¶ Malleus manubrio ſapientior, aliud proverb. apud *eund. Epidic. 3. 4. in fin.* quia ſcil. malleus plus efficit, quam manubrium. V. *Taubman.*

Manucĭŏlum, vel maniciolum, li, n. *faſcetto*, manipulus, faſciculus. *Petron. in fragm. Tragur. c. 63. Burm.* Manuciolum de ſtramentis factum.

Manucula. V. Manulea.

Manuculātus. V. Manuleatus.

Manufactus, a, um, quod manu factum eſt. Et opponitur naturali. *Cic. 3. Fin. c. 22.* Ant in operibus manufactis tam compoſitum, tamque compactum, & coagmentatum inveniri poteſt?

Manulĕa, vel Manucula, æ, manubrium alicujus rei. *Vitruv. lib. 10. c. 15.* hoc nomine vocat partem illam in catapulta, quæ nervum attractum continet.

Manulearius, m. 2. qui veſtimenta manicata conficiebat. *Plaut. Aul. 3. 5. 37.* Aut manulearii, aut murrobathrarii. Al. leg. *mantiliarii*. h. e. qui mantilia efficiunt. Adde *veterem Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 11. n. 83.*

Manuleātus, a, um, o. 1. a. manicatus. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 43.* Manuleatam tunicam hominem habere addecet. V. *Chiridota.* ¶ Manuleatum hominem dicimus, indutum tunica manicatis. *Suet. in Calig. c. 52.* Manuleatus, & armillatus in publicum proceſſit. *Senec. epiſt. 33.* Epicurum manuleatum vocat. h. e. delicatum, mollem. V. *Maneutus.* ¶ Quidam in allato Plauti loco legunt *manuculatus*, *maniculatus*, & *manutiatus*.

Manulĕus, i, m. *manico*, manubrium, manulea. *Accius* apud *Non. c. 3. n. 25.* Actoribus manuleos, baltea, machæras.

Manumiſſio, onis, fem. 3. datio libertatis, a *manus*, & *mitto*, quia ſervi, cum liberarentur poteſtate, e manu ſolemni ritu emittebantur, quemadmodum cum ſervi facti ſunt, manu capti fuere. *Feſt. Cic. pro Cæl.* Quid habeat argumenti iſta manumiſſio. ¶ In manumiſſione mos erat, ut dominus manum, aut caput, aut aliud membrum ſervi tenens ter diceret, *Hunc Hominem liberum eſſe volo.* Et mittebat e manu. ¶ Manumiſſio tribus modis celebrata fuit, cenſu, vindicta, teſtamento. h. e. aut ſi quis conſentiente, vel jubente domino, nomen ſuum in cenſum detuliſſet; aut virga in caput ſervi a Prætore impoſita, quæ *vindicta* dicebatur, in libertatem vindicatus eſſet, aut a domino teſtamento liber relictus fuiſſet. *Cic. in Top.* Si neque cenſu, neque teſtamento, neque vindicta liber.

Manumiſſor, oris, m. qui manumittit. *Marcell. Dig. l. 37. tit. 15. leg. 3. & Tertull. l. 5. adv. Marcion. c. 4.*

Manumiſſus, a, um, *liberato*, ἠλευθερωμένος, ἀπελεύθερος, liberatus e poteſtate domini. Nam quandiu quis in ſervitute eſt, manui, h. e. poteſtati ſubditus eſt. *Cic. pro Cæl.* At ſunt ſervi de cognatorum ſententia manumiſſi.

Manumitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *liberare*, *donare la libertà*, ἐλευθεροῦν, de ſervo liberum facio, libertatem do. *Cic. ad Q. Fr.* Milo ſervos manumiſit. ¶ Interdum dividitur. *Cic. pro Mil. c. 22.* Manu vero cur miſerit.

Manŭor, aris, d. a. furor. Antiquum verbum, quo uſus eſt *Laberius* apud *Gell. l. 16. c. 7.*

Manupretium, n. 2. *prezzo della fattura*, χειρῶνακτον, μισθὸς χειρῶν, pretium, ſive merces pro eo, quod manu factum eſt, & generatim pro omni re, quæ facta eſt arte. Nam abuſive manus pro arte ponitur. *Varro l. 4. de L. L. Iſid. l. 11. c. 1. Cic. in Piſon.* Cum iſta tibi provincia manupretium fuerit, non everſæ per te, ſed perditæ civitatis. *Liv. l. 34. c. 7.* In auro præter manupretium nihil intertrimenti eſt. ¶ Legitur & *manuſpretium*, & *manipretium*.

Manus, f. 4. *mano*, יד, Germ. *hand*, Gall. *main*, Hiſp. *mano*, χείρ, pars brachii, a *μανὸς*, *laxus*, quia propria manus dicitur, cum aperta eſt, pugnus, cum clauſa. *Cic. 2. de nat Deor.* Quam vero aptas, quamque multarum artium miniſtras manus natura homini dedit? *Id. 7. Fam. ad Caſ.* Totum hominem tibi trado de manu, ut dicitur, in manum tuam iſtam. h. e. de mea in tuam manum. ¶ *Plena manu*, eſt ample, copioſe, abundanter. *Cic. Att. l. 2.* At hercle alter tuus familiaris Hortenſius quam plena manu, quam ingenue, quam ornate noſtras laudes in aſtra ſuſtulit? ¶ *Manibus, pedibuſque*, eſt omnibus viribus, omni conatu, ſumma diligentia. *Terent. Andr. 1. 1. 134.* Quem ego credo manibus, pedibuſque obnixe omnia facturum. ¶ *Per manus*, eſt opera manuum. *Cic. Att. l. 1. ep. 12.* P. Clodius per manus ſervulæ ſervatus fuit, & eductus. *Per manus* tradita diſciplina, vel hiſtoria dicitur, quæ non monumentis literarum, ſed verbo tantum traditur, & e majoribus ad poſteros ſine literis tranſmittitur, quemadmodum ſacrorum myſteria olim tradi ſolebant. *Liv. l. 5. c. 51.* Si nobis cum Urbe ſimul poſitæ, traditæque per manus religiones nullæ eſſent. ¶ *Præ manibus*, eſt in manibus, vel inter manus. *Plaut. Bacch. 4. 3. 9.* Reddidi patri omne aurum, quod mihi fuit præ manibus, *quanto oro io aveva per le mani.* ¶ *Præ manu dare*, *dar' alla mano*. *Ter. Adelph. 5. 9. 23.* Atque huic paululum aliquid præ manibus dederis, unde utatur. ¶ *Inter manus*, eſt in manibus, vel in poteſtate. *Cic. l. 8. Fam.* Quod didaſcaliam quandam habeat, ut verſetur inter manus.

Ferre aut arripere aliquem inter manus, eſt collatis ſimul manibus aliquem ſublimem ferre. *Cic. in Verr.* Ut alius inter manus a convivio tanquam e prælio auferretur. ¶ *Sub manu eſſe*, eſt eſſe expeditum, promptumque in uſum, ſive eſſe in poteſtate. *Plaut. Cic. l. 11. Fam.* Vocontii ſub manu ut eſſent. ¶ *Sub manus ſuccedere*, eſt aliquid feliciter, & ex ſententia contingere. *Plaut. Perſ. 4. 1. 2.* Solet illa recte ſub manus ſuccedere. *Sueton. in Aug. c. 49.* Et quo celerius, & ſub manu annunciari poſſet, quid in Provincia quaque gereretur. ¶ In manu eſſe, eſt eſſe in poteſtate. *Cæl. Cic. l. 8. Fam.* Quam velis eum obligare, in tua manu eſt. *Plaut. Aſin. 1. 1. 81.* Te ne ego defraudem, cui ipſi nihil eſt in manu? hoc eſt nihil habes. ¶ *Manus multas poſcit hoc opus*. id eſt, hoc opus eſt multi laboris. *Plin. ep. 37. l. 9.* ¶ Manus injectio. V. *Injectio.* ¶ *Manus conſerere*, συμβάλλειν τὰς χεῖρας, & μάχη, eſt manus conjungere. Sæpe ſumitur pro prælium incipere, & cominus pugnare, *venir' alle mani*. *Cic. Att. l. 7.* Non ut manum conſerat, ſed ut fugam intercludat. *Accedere ad manum*, eandem habet ſignificationem. *Nepos in Eumen. c. 5.* Neque unquam ad manum accedere licebat. ¶ Ex jure manum conſerere. Vide *Conſerere.* ¶ *Manus dare*, eſt ſe victum fateri. *Hor. Epod. od. 17.* Jam jam efficaci do manus ſcientiæ ſupplex. Adde *Virgil. 11. Æn. verſ. 568.* ¶ Eodem ſenſu etiam dicitur, manus tollere. *Cic.* apud *Lactant. l. 3. c. 8.* Cedo, & tollo manum. ¶ *In manum dare*, eſt exhibere. *Ter. Phorm.* Dic, quid velis dari tibi in manum, ut herus his deſiſtat litibus. ¶ *Manu docere*, eſt aperte docere. *Cic. 1. de nat.* Ut manu doceat nos, eam eſſe vim, & naturam Deorum. ¶ *Manum afferre*, vel *inferre*, eſt vim facere. *Cic. Off.* Is manus violenter videtur afferre ſocio. *Auct. ad Her. l. 4.* Parenti manum ſcelerate intuliſti. ¶ *Manum habere intra pallium*, vel *ſub pallio*, eſt languere, in otio verſari, tractum ab Oratoribus, qui inter agendum, ſi languent, manum occultant ſub pallio, ſi commoti ſunt, proferunt. Nam magna pars actionis in manibus conſiſtit. *Quintil.* Ac ſemper manum intra pallium continentes. ¶ *Manibus prælium facere*, eſt manus conſerere, cominus pugnare. *Salluſt. in Jug.* Cupere manibus prælium facere. *Manum remittere*, in aleæ ludo, eſt colluſori jactum condonare, quem ſua quiſque manu damnoſum jecit. *Sueton. in Aug. c. 71.* Si quas manus remiſi cuique, exegiſſem, viciſſem vel quinquaginta millia. ¶ *Intueri aliquid ad manum* eſt prope intueri, & quaſi in manus ſumendo. *Plin. l. 35. c. 10.* ¶ *Manum ferulæ ſubducere*, eſt jam aliquo modo in litteris profeciſſe, & deſinere in ludo litterario verſari, quia doctores artium diſcipulorum manus ferula cædunt. *Juven. ſat. 1. v. 15.* Et nos ergo manum ferulæ ſubduximus. ¶ *Manus tendere*, eſt auxilium petere, vel miſericordiam implorare. *Cæſ. l. 3. B. G.* Hoſtes manus tendere, deditionem ſignificare. ¶ *Tollere manus*, eſt ſignum lætitiæ dare. *Cicer. l. 7. Fam. ep. 5.* Suſtulimus manus ego, & Balbus. ¶ *Manum de tabula tollere*, eſt in re aliqua conficienda non nimis anxium eſſe, tractum ab Hiſtorico, vel Apellis dicto, qui cum Protogenis opus immenſi laboris, ac curæ miraretur, dixit, omnia ſibi cum illo paria eſſe, aut illi meliora, ſed uno ſe præſtare, quod manum ille de tabula neſciret tollere. *Cic. in ep. Fam. l. 7.* Heus tu, manum de tabula. ¶ *Ad manus rem venire*, *rem ad manus revocare*, eſt ad arma venire, prælium incipere. *Cic. Att. l. 8.* Nonnunquam etiam res ad manus, atque ad pugnam veniebat. *Id. pro Cluent.* Cum Tribunus pl. populo concitato rem pene ad manus revocaſſet. ¶ *Manum non verterim*, Proverbialis eſt Hyperbole, qua utimur, quoties nos rem aliquam non curare ſignificamus. *Cic. 5. Fin. c. 31.* Qui ſe latentur virtutis cauſa, niſi ea voluptatem aſcitet, ne manum quidem verſuros fuiſſe. ¶ *Manum ſummam imponere alicui rei*, eſt perficere. *Virg. 7. Æn. v. 572.* Extremam Saturnia bello imponit regina manum. ¶ *Manus continere*, *abſtinere*, eſt continere impetum animi. *Cic. Catil. c. c. 8.* Vix abs te jamdiu manus, & tela contineo. *Ter. Adelph. 5. 2. 6.* Non manus abſtines, maſtigia? ¶ *Manus manum lavat*, proverb. h. e. alter alteri opitulatur. *Sen. in Apocolocynt.* ¶ *De manu dare*, aut *reddere*, *dare di propria mano*. *Sueton. Tiber. c. 34.* Conſueverat & quadruplam ſtrenam, & de manu reddere. *Lamprid. in Severo c. 37.* Nam ſemper de manu ſua miniſtris convivii & panem dabat &c. ¶ Manibus æquis, *con egual ſorte*, *con eguaglianza*. *Tacit. Ann. 1. c. 63.* Manibus æquis abſceſſum eſt. ¶ *Adire manum alicui.* V. Adeo, is. ¶ *Manu venerari* V. in *Venerar.* ¶ Metonymice *manus* ponitur pro ſcriptura manuum, *carattere*. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* Quod epiſtola librarii manu eſt. ¶ Item pro picture. *Petron. in Satyr. cap. 83.* Zeuxidos manus vidi nondum vetuſtatis injuria victas. Adde *Martial. l. 4. ep. 39.* ¶ Tranſlate accipitur pro multitudine hominum, vel pro agmine. *Virgil. 4. Æn.* Juvenum manus emicat ardens litus in Heſperium. ¶ Hinc ſervus a manu idem eſt ac amanuenſis. *Cic. & Sueton. in Cæſ. c. 74.* ¶ Item pro inſtrumento, & telo navali, quo naves harpagonibus raptæ tenentur, a manus humanæ ſimilitudine, *rampone*. *Plin. l. 7. c. 56.* Anacharſis harpagonas, & manus Pericles Athenienſis invenit. ¶ In re gladiatoria manus accipitur pro ictu, *colpo*, *ſtoccata*. *Quintil. l. 5. cap. 13. ad fin.* Ut gladiatorum manus, quæ ſecundæ vocantur, ſunt & tertiæ, ſi prima ad avocandum adverſarii ictum prolata erat: & quartæ, ſi geminata captatio eſt, ut bis cavere, bis repetere oportuerit. ¶ Denique manus dicitur etiam de animalibus, ut de proboſcide elephanti. *Curt. l. 4.* Cum manu arma viroſque corriperent. Et *Plin. lib. 8. cap. 36.* Invalidiſſimum urſo caput, ideo urgente vi, præcipitaturi ſe ex aliqua rupe, manibus eo operto jaciuntur.

Manus, adject. h. e. bonus. V. in *Cerus*.

Manutigium, ii, n. mollis manuum contrectatio. *Cæl. Aurel. l. 2. c. 4.* Manutigio oculos relevare velle. ¶ Eſt ibi tamen incerta lectio.

Manzer, eris, *ſpurio*, ſpurius. Hebraica vox eſt, qua uſi ſunt *Sedul. in 4. Paſch. v. 159. & Venant. Fortun. l. 5. carm. 4. v. 75.*

Mapalia, ium, n. 3. *capanne*, καλύβαι, idem ac magalia, ideſt, caſæ agreſtium, Punica lingua. *Virgil. 3. Georg.* Et raris habitata mapalia tectis. *Liv. lib. 9. Bel. Pun.* Familiæ aliquot cum mapalibus, pecoribuſque ſuis proſecutæ ſunt Regem. ¶ Addit *Feſtus*, mapalia dici de iis, qui inordinate vivunt. Mapalia, inquit, caſæ Punicæ appellantur, in quibus quia nihil eſt ſecreti, ſolet ſolute viventibus id vocabulum objici. Hinc *Senec. in Apocolocynt.* Ego, Patres conſcripti, vobis interrogare permiſeram: vos mera mapalia feciſtis, volo ſervetis diſciplinam curiæ. *h. e.* omnia incondite egiſtis.

Mappa, æ, f. *tovagliuola*, *ſalvietta*, Ger. *tiſchtuch*, Gall. *nape*, Hiſpan. *manteles*, ὀθόνη, linteum, quo manuum atque oris ſordes in menſa abſtergimus. *Martial. l. 12. epigr. 29.* Attulerat mappam nemo, dum furta timentur. V. *Mantele.* ¶ Eſt vox Punica. *Quint. l. 1. c. 5.* Mappam uſitatum circo nomen Pœni ſibi vindicant. Quo loco reſpicit ad veterum morem, apud quos jam inde a Neronis tempore in Circenſibus editor mappæ projectione ſignum dabat. *Suet. in Ner. c. 22.* Aliquo liberto mittente mappam, unde Magiſtratus ſolent. *Juven. ſat. 11. v. 191.* Interea Megaleſiacæ ſpectacula mappæ. ¶ Hinc mappam mittere, eſt ſignum quodlibet dare, tranſlatum a ludis Circenſibus. *Tertul. adverſ. Valentin. c. 14.*

Mappŭla, æ, f. parva mappa, linteolum. Hieronym. epiſt. 27. (*quæ eſt Epitaph. Paulæ*) c. 13.

Marathenus, a, um, ad Marathon pertinens, ut Menelaus Marathenus,

apud *Cic. in Bruto*, *c.* 26. Eſt autem Marathe inſula prope Corcyram, teſte *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Marăthon, onis, f. *Maratona*, μαραθών, opp. Atticæ, nunc parvus vicus, inter Athenas, & oram litoream ad Or. Celebre fuit morte Icari Regis interfecti, victoria Theſei tauro Marathonio ſuperato, & Miltiadis gloria, qui ibi centum millia ex Darii Perſarum Regis exercitu profligavit. ¶ Marathon item, opp. Phocidis, non procul ab Anticyra, in quo clarum Nemeſis templum fuiſſe dicitur.

Marathōnis, idis, fem. Μαραθωνίς, Marathonia. *Stat. ec. Theb. v.* 730. quercum Marathonida Theſeus Extulit. *h. e.* haſtam, qua Marathonio in agro contra taurum pugnaverat: vel ſimpliciter, e ſilva Marathonia. *Id. l.* 11. *v.* 644. qualis Marathonide ſilva flebilis Erigone, &c.

Marathonius, a, um, μαραθώνιος, quod ad Marathonem ſpectat, ut *Taurus Marathonius*, qui apud Marathonem a Theſeo interfectus eſt, quem aliqui dicunt taurum eſſe amatum a Paſiphae, ob Hercule ex Creta abactum in agrum Marathonium. Sed taurum Paſiphaes Theſeus in labyrintho interfecit, *Cicer. in Tuſc.* 4. *c.* 22. Quem Theſeus interfecit, Marathonius taurus.

Marathrītes, n. 3. vinum, quod marathrum infuſum habet. Valet ad viſus imbecillitatem adjuvandam. *Col. l.* 12. 1. 35. V. Abrotonites.

Marăthron, o. 2. *finocchio*, μάραθρον, fœniculum. *Plin. l.* 29. *c.* 10.

Marcellēa, orum, n. 2. feſtum Syracuſanorum, in memoriam M. Claudii Marcelli, qui eos ab rebellibus liberaverat. *Cic.* 4. *Verr. c.* 21.

Marcellus, i, cognomen familiæ Romanæ illuſtris, ex qua multi clariſſimi viri extitere. *Plutarch.* Marcellum interpretatur bellicoſum, idest quaſi parvum Martem.

Marcens, entis, *frollo*, *paſſo*, *appaſſito*, flaccidus, vietus, putreſcenti ſimilis, *Claudian. in Epithal. Palład. & Celer. v.* 96. marcentes cupio quaſſare coronas. *Lucan. l.* 6. *v.* 646. marcentes tenebræ. *h. e.* ſitu, & putrido aere obſitæ. *Martial. l.* 3. *epigr.* 79. *v.* 10. Menſæ munera ſi voles ſecundæ, Marcentes tibi porrigentur uvæ. ¶ Item languens, marcidus, confectus, *languente*, *fiacco*. *Stat.* 2. *Theb. v.* 630. fratris moribunda levabat Membra ſolo Panopheus, læva marcentia colla ſuſtentans, dextraque latus. *Sil. l.* 15. *v.* 746. ſenex marcentibus annis. *Suet. in Calig. cap.* 58. Marcens ſtomachus pridiani cibi onere. *Stat. l.* 4. *ſilv.* 6. *v.* 56. Marcentia pocula. *h. e.* quæ marcentes faciunt. ¶ Transfertur ad animum. *Tacit. de Germ. c.* 36. Marcentem diu pacem illaceſſiti nutrierunt. *Senec. ep.* 89. a med. Morem compeſce, marcentia in te excita, ſoluta conſtringe, contumaciam doma.

Marcĕo, es, cui, n. 2. *languire*, marcorem contraho, langueo, flacceſco. Dicitur de floribus, & herbis, & fructibus, cum valde maturi ſunt. Hinc *Martial. l.* 3. *epigr.* 79. Menſæ munera ſi voles ſecundæ, Marcentes tibi porrigentur uvæ, h. e. valde maturæ, & ſuaves: qua ratione *marcida vina* dixit *Statius*. ¶ Marcere ſtomachus dicitur, qui nimio heſterno cibo, & indigeſto oppletus languet, *cascare*. *Suet. in Calig. c.* 58. Marcente adhuc ſtomacho pridiani cibi onere. Sic dicimus marcere vino. *Liv. l.* 23. marcere epulis, *Claudian. de B. Get.* h. e. nimio potu, aut cibo gravem eſſe. ¶ Translate marcere dicuntur homines ſenectute confecti. *Lucret. l.* 3. *v.* 970. Omnia perfunctus vitai præmia marces. *Id. ib. v.* 960. annis corpus jam marcet. *Ovid. l.* 1. *amor. el.* 13. ſi vir tibi marcet ab annis. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Celſ. l.* 1. *c.* 2. Si marcet animus, ſi corpus torpet.

Marceſco, is, n. 3. *marcire*, μαραίνομαι, putreſco. *Plin. l.* 16. *c.* 48. Corpus occiſæ ſtatim marceſcit. ¶ Translate uſurpatur pro langueſcere. *Liv. l.* 28. *c.* 35. Ad hæc equitem marceſcere deſidia.

Marciānus, a, um, ad Marcium pertinens, quod eſt nomen proprium Latini hominis. *Marciana carmina*, quæ laudat *Liv. l.* 25. *c.* 12. dicta ſunt a quodam Marcio, illuſtri vate, magnæque apud Romanos fidei: de quo *Liv. ib. Cic.* 1. *de Div. c.* 3. *Plin. lib.* 7. *c.* 33. & *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 17. Immo duos fratres hoc nomine fuiſſe, nobili loco natos, & divinandi vi præditos, legimus apud *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 40. & *l.* 2. *c.* 55. Horum carminibus moti Romani Apollinares ludos inſtituerunt. V. *Liv. l. c.*

Marcidŭlus, a, um, adject. diminut. a marcidus. *Martian. Capel. l.* 7. *ſub init.* Marcidulis luminibus conſpicatur.

Marcĭdus, a, um, adject. *languido*, *marcio*, נובל, Ger. *welk*, Gall. *pourry*, Hiſp. *marchito*, tabidus, languens, & videtur proprie dici de herbis, & floribus, cum nimium matura ſunt, a marceo. *Ovid.* 10. *Met. v.* 190. Ut ſi quis violas, riguoque papaver in horto, Liliaque infringat, &c. Marcida demittant ſubito caput illa gravatum. *Stat. l.* 1. *Silv.* 6. Marcida vina. h. e. permatura, & dulcia. ¶ Translate *Plin. l.* 11. *c.* 37. Feſſis equis aures marcidæ. h. e. ita languidæ, ac demiſſæ, ut marcuiſſe videantur. *Plin. jun. in Paneg.* Marcidi ſomno, heſternaque cœna redundantes. *Claudian. de III. Conſ. Honor. v.* 40. Otia luxu marcida.

Marcĭpor, m. 3. Marci puer, hoc eſt, famulus, ſicut *Publipor*, *Lucipor*, & alia hujuſmodi, a *Marcus*, & antiquo *por* pro *puer*, quo per Metonymiam ſervus notatur. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Singuli Marcipores, Luciporesve dominorum gentiles victum in promiſcuo habeant. ¶ Marcipor præterea eſt titulus cujuſdam Varronis Satyræ, in qua, ut putat *Turnebus l.* 24. *c. ult.* de ſervitute diſſerebat, & ſervili imperio.

Marcius, ii, celebris vates apud Romanos. V. *Marcianus*. ¶ Item cognomen Anci, quarti Romanorum regis. ¶ Item nomen Q. Marcii Regis, qui Prætor Romam adduxit aquam ſaluberrimam, & clariſſimam, quæ ab eo *Marcia* dicta eſt: de qua *Frontin. de aquæd. art.* 7. & *Plin. l.* 31. *c.* 3. Hinc *Stat. l.* 1. *ſilv.* 5. *v.* 25. præceps Anien, atque exceptura natatus Virgo juvat, Marſaſque nives & frigora ducens Marcia. ¶ Sunt qui ſcrib. *Martia*: ſed *Marcia* eſt etiam in Lapidibus.

Marcomāni, maſc. 2. Marcomanni, Marcomanes, Marahenſes, Rheginani, pop. Germaniæ, quorum Regio Marcomannia, *Marck*, tractus in Moraviæ, Auſtriæque confinio ad fluvium cognom. inter Viennam, & Olmucium. Ab aliis collocantur in Moravia, ab aliis in Bohemia propria. Horum regia fuit *Marobodum*. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *v.* 170. Quæ modo Marcomanos poſt horrida bella, vagoſque Sauromatas.

Marcomanĭcus, & Marcomannicus, a, um, ad Marcomanos pertinens. *Capitolin. in Antonin. Philoſ. c.* 17. Marcomannicum bellum. Adde *Eutrop. l.* 8. *c.* 12. & 13.

Marcor, oris, m. *languidezza*, מק, Ger. *faule*, Gal. *pourriture*, Hiſp. *marchitura*, tabes, languor, qualis ſolet eſſe in floribus, & herbis, cum nimia maturitate marcere videntur. *Senec. l.* 3. *Qu. nat. c.* 27. Inde vitium ſatis, & ſegetum ſine fruge ſurgentium marcor. *Celſ. l.* 3. *cap.* 20. In hoc (lethargo) marcor, & inexpugnabilis dormiendi neceſſitas. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Senec. de Tranquill. c.* 2. Inde mœror, marcorque, & mille fluctus mentis incertæ. *Velley. l.* 2. *c.* 119. Exercitus marcore ducis, perfidia hoſtis, iniquitate fortunæ circumventus.

Marculentus, a, um, adject. marcidus. *Fulgent. l.* 2. *Mythol. c.* 8. Marculenta calvities.

Marcŭlus, m. 2. inſtrumentum, quo fabri ærarii uti ſolent. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Item forcipem, marculum, vectem, incudem. Harduin. hic *martulum* legi monet in omnibus MSS. *Martial. l.* 12. *epigr.* 57. Negant vitam Ludimagiſtri mane, nocte piſtores, Ærariorum marculi die toto.

Marcus, i, Romanorum prænomen frequentiſſimum, quod per M ſignari ſolet, ut M. Tullius Cicero, M. Terentius Varro. ¶ *Voſſ. in Etymol.* marcum mollem ſignificare ait; a μαλλός, pro μαλακός. *Iſid.* malleum, unde *marculus*. Sed hæc indigent exemplis, quibus fulciantur.

Mare, is, n. *mare*, ים, Ger. *meer*, Gall. *mer*, Hiſp. *mar*, θάλασσα, πόντος, congregatio aquarum amari ſaporis. *Cic. in Piſon.* Cum mare vaſtiſſimum hyeme tranſiſſes. ¶ *Mare cælo miſcere*, ſeu *confundere*, eſt omnia perturbare, nihilque non facere. *Virg.* 5. *Æn.* Maria omnia cælo miſcuit. *Juven. Sat.* 6. Et mare cælo confundas. ¶ *Mari*, *terraque quærere*, eſt maximam ſummamque diligentiam in re aliqua quærenda, & inveſtiganda adhibere. *Plaut. Pœn.* Mari, terraque illas uſquequaque quæritat. *Cic. l.* 5. *Pom.* Ego tamen terra, marique, ut conquireretur, præmandavi. ¶ *Maria*, & *montes polliceri*, eſt res maximas polliceri. *Salluſt. in Catil. c.* 23. ¶ *Plaut. Pœn.* 3. 3. 14. Qui viam neſcit, qua deveniat ad mare, Eum oportet omnem quærere comitem ſibi, hoc eſt, quia per ſe non ſapit, aut nolet, obtemperet alteri, & opem quærat. ¶ Mare clauſum dicitur, cum ejus navigatio impeditur. *Plin. l.* 2. *c.* 47. ¶ Uſurpatur translate de re difficili, & periculoſa. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 8. *de meretricibus*: Nam mare haud eſt mare, vos mare acerrimum. ¶ Mare varia nomina habet juxta regiones, quas alluit, ut Mare Ægeum, Æthiopicum, Adriaticum, Africum, Atlanticum &c. V. Geographos. ¶ Apud Poetas interdum legitur *mare* pro *mari* in ablativo. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 2. *v.* 20. Exiguum pleno de mare demat aquæ. *Id.* 4. *Pont. eleg.* 5. *v.* 46. In caput Euxino de mare vertet iter.

Mareoticus, a, um, quod ad Mareotidem ſpectat. *Luc. l.* 10. Hebenus Mareotica. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Mareoticæ vites.

Mareotĭdes vites, quæ ſunt in Mareotide regione. *Virg.* 2. *Georg.* Sunt Thaſiæ vites, ſunt & Mareotides albæ.

Mareotis, idis, f. *Lago di Bochiara*, μαρεῶτις, palus ingens Ægypti, circuitu olim 600. M. P. & trajectu 30. apud Alexandriam ad Mer. ¶ Eſt & regio Ægypti, al. pars Lybiæ, quæ eſt inter Cyrenaicam, & Ægyptum, a Ptolemæo Marmarica appellata, in qua vinum optimum provenit.

Mareplacĭda, æ, f. genus navigii tam parvi, ut eo mare non niſi placidum navigari poſſit. *Gel. l.* 10. *c.* 25. Alii leg. *placida*, *æ*. Alii aliter.

Marga, æ, f. 1. genus terræ in modum cretæ albæ, qua ruſtici utuntur ad agros ſtercorandos. *Plin. l.* 17. *c.* 6.

Margarīdes, f. μαργαρίδες, palmæ, a margaritis, quoniam breves, candidæ, & rotundæ ſunt, acinis, quam balanis ſimiliores. *Plin. l.* 13. *c.* 4.

Margarīta, æ, fem. 1. *perla*, ὁ μαργαρίτης λίθος, vel ἡ μαργαρῖτις λίθος, μάργαρον, μάργαρος, unio, lapillus candidus in conchis naſcens. *Cic.* 6. *Ver.* Nego ullam gemmam, aut margaritam fuiſſe, quin abſtuleris.

Margaritarii, m. 2. μαργαριτέμποροι, negotiatores margaritarum. *Inſcript. apud Reineſ. claſſ.* 11. *p.* 647. Margaritario de ſacra via. Adde *Jul. Firm. l.* 7. *c.* 16. ¶ Adjective etiam uſurpatur, ut porticus margaritaria, apud *Publ. Victor. in lib. de regionib. Urb. R. reg.* 8.

Margaritātus, a, um, adject. margaritis ornatus. *Fortunat. carm.* 7. Margaritato flexilis arte ſinu.

Margaritĭfer, ra, rum, quod fert margaritas. *Plin. lib.* 32. *c.* 11. Inter quæ & margaritiferæ conchæ.

Margarĭtum, i, n. idem ac margarita. *Tac. in vita Agric. c.* 10. Britannia aurum, & argentum gignit, Oceanus margarita, ſed ſubfuſca, & liventia. Adde *Varr.* apud *Non. c.* 3. *n.* 138.

Margĭnātus, a, um, quod marginem latum habet. *Plin. l.* 35. *c.* 18. Marginata tabula.

Margĭno, as, avi, atum, a. 1. margine communio, ſeu circundo. *Liv. l.* 41. *cap.* 27. Cenſores vias ſternendas ſilice in urbe, glarea extra urbem marginandaſque locaverunt.

Margo, inis, m. vel f. *margine*, גף, Ger. *bord*, Gall. *marge*, Hiſp. *margen*, κράσπεδον, cujuslibet rei extremitas, ut folii, fluminis, agri, imperii, &c. *Juv. ſat.* 1. Plena jam margine libri. *Curt. l.* 7. *c.* 9. Admotos ordines equitum in primo ripæ margine opponunt, ut &c. *Plin. l.* 12. *c.* 20. Margines imperii, *le frontiere*.

MARĪA, f. 1. filia Joachim, & Annæ, quæ virgo Spiritus Sancti opera concepit, & peperit Salvatorem mundi, JESUM CHRISTUM, Deum verum, verumque hominem. ¶ Penultima hujus vocis anceps eſt. *Prudent. Pſychomach. v.* 88. Nec mea poſt Mariam potis es perfringere jura. *Sedul. in c.* 1. *Lucæ*: Angelus intactæ cecinit properata Mariæ.

Mariandȳni, m. 2. Mariandini, Mariandyni, pop. Bithyniæ, ſeu Paphlagoniæ, in conf. in ora maris Euxini, inter Heracleam ad Occ. & Cytorum ad Or. quorum caput Amaſtris. In horum regione Hercules Cerberum interfecit.

Mariānus, a, um, quod ad Marium ſpectat. *Cic.* 1. *Agr.* Quid ergo ait Marianus Tribunus plebis? Sic Marianus miles, apud *Flor. l.* 4. *c.* 2.

Marica, f. 1. Nympha litoris Minturnenſium, apud Lirim fl. Fauni uxor, Latini mater. *Virg.* 7. *Æn. v.* 47. ¶ *Lactantius* ſcribit *l.* 1. *c.* 21. ita appellatam fuiſſe Circem mortuam, & conſecratam. ¶ Ab ea nomen habet Minturnenſium palus, in qua Marius Syllam fugiens latitavit. *Velley. l.* 2. *c.* 19.

Marici, m. 2. populi Liguriæ, qui cum Lævis Ticinum condiderunt, teſte *Plin. l.* 3. *c.* 17. quorum vicus adhuc viſitur ab Alexandria 2. M. P. Dertonam verſus, qui Marengo dicitur, & oppidulum *Pietra de Marici*, ab Alexandria 3. M. Ticinum verſus, apud Tanagrum fl.

Marīnus, a, um, *marino*, θαλάσσιος, quod mare incolit, vel quod eſt in mari. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 16. Marinis, terrenique humoribus longo intervallo extenuatis aluntur.

Marīſca, æ, f. 1. *Baracane*, ficus grandior, ſed inſipida, a mas, maris, quaſi maſcula, ob magnitudinem. *Mart. l.* 7. *ep.* 24. Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas. *Priscus* hic *inſulſum* notat. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Cato de ficis ferendis ita meminit: Ficos mariſcas in loco cretoſo, & aperto ſerito. ¶ A fructus hujus ſimilitudine etiam mariſcæ dicuntur tubercula ulceroſa, quæ ex præpoſtera libidine circa podicem naſcuntur. *Juven. ſat.* 2. *v.* 13. Cæduntur tumidæ, medico ridente, mariſcæ.

Mariſcus, i, vel mariſcum, i, n. juncus marinus, unde tegetes texuntur, a *mas*, *maris*. *Plin. l.* 21. *c.* 18.

Marīta, æ, f. *donna maritata*, συνευνέτις, mulier nupta. *Ovid.* 1. *Faſtor.* Dum cum ſorte maritæ reddebant uteri pignora rata ſui. *Horat. epod.* 8. Nec ſit marita, quæ rotundioribus onuſta baccis ambulet.

Maritālis, le, o. 3. *maritale*, γαμικός, conjugalis. *Col. in proœm. lib.* 12. Maritale conjugium ſic comparatum eſſe natura.

Maritātus, a, um. *Maritata pecunia* apud *Plaut. Epid.* 2. 1. 12. quæ cum uxore conjuncta eſt, h. e. cujus poſſeſſio eſt penes uxorem: ſeu quæ habetur a marito ex dote, uxore vivente.

Maritĭmus, a, um, *maritimo*, Ger. *auff dem meer*, *beym meer*, Gal. *maritime*, Hiſp. *mariſco*, *maritimo*, ἐνθαλάττιος, quod mare accolit, vel ad mare eſt, vel fit. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 11. Maritimis moribus mecum experitur, h. e. doloſis, vel feris. *Cicer.* 7. *Verr.* Homines maritimi. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Æſtus maritimi.

Marīto, as, avi, atum, *maritare*, בעל, Germ. *verheiraten*, Gall. *marier*, Hiſp. *caſar*, συνοικίζω, viro trado, ſeu aſſocio. *Suet. in Veſp. c.* 14. Vitellii

telli hoſtis ſui filiam ſplendidiſſime maritavit. ¶ Dicitur etiam de viris. *Tac. l. 15. c. 6.* Quando maritandum Principem cuncti ſuaderent. ¶ Item de beſtiis. *Varr. l. 2. de R. R. c. 9. de canibus:* Tum enim dicuntur catulire, ideſt oſtendere, ſe velle maritari. ¶ Item de aliis rebus, ut de arboribus, & vitibus. *Col. l. 4. c. 1.* Et idem maritandis arboribus nemo minorem bipedanea ſcrobem vitibus comparat. *Horat. epod. 2.* adulta vitium propagine altas maritat populos. ¶ *Maritor, aris*, deponentis forma, uſus eſt *Solinus c. 36.* ſed non imitandus.

Maritus, i, m. 2. *marito*, בעל, Ger. *ehemann*, Gall. *mari*, Hiſp. *marido*, ἀνήρ, ἀκοίτης, uxoris vir, a *mas, aris*. *Proſc. l. 4. Cic. in Catil. 1. c. 10.* Vigilare non ſolum ad inſidiandum ſomno maritorum, verum etiam bonis occiſorum. ¶ Dicitur etiam de brutis animantibus. *Col. l. 8. c. 5. de gallinaceis:* Rarior eſt in his avibus maritis bonitas. ¶ Olentis uxores mariti, capræ. *Horat. l. 1. od. 17.*

Maritus, a, um, *conjugale*, conjugalis. *Ovid. in epiſt. Paridis ad Helenam. Liv. l. 27. c. 31.* Vagabatur cum uno, aut altero comite per maritas domos dies, noctesque. ideſt, per domos maritorum. ¶ Dicitur etiam de arboribus, & aliis rebus. *Col. l. 5. c. 11.* Rariſſimum arbuſtum, vel olivetum, quod non fuerit maritum. ¶ Pecunia marita, eſt dotalis. *Plaut. Epid. 2. 1. 11.* Pulchra edepol dos pecunia eſt, P. Quæ quidem edepol eſt non marita. Alii leg. *mariтata*.

Marius, maſc. 2. Civis Romanus, qui ſepties Conſul fuit. Ejus vitam habes apud Plutarch. de bello ejus civili cum Sylla & Cinna. V. & *Flor. l. 2. c. 21.* ¶ Adjective *Maria lex* memoratur a *Cic. 3. de legib. cap. 17.* Eam tulit C. Marius tribunus plebis, ut pontes, per quos tranſibant ſuffragium ferentes, anguſtiores fierent, ne quis in iis, præter eum, qui ſuffragium ferret, conſiſtere poſſet rogandi & appellandi cauſa.

Marmarica, f. 1. *Barcha*, Μαρμαρικὴ, regio parva Africæ, introrſum patens, ubi Lybia deſerta, pars Libyæ veræ, nunc Regnum Barcæ.

Marmaricus, a, um, adjectiv. a Marmarica. *Lucan. l. 3. v. 293.* Mittens Marmaricas ceſſavit in arma catervas.

Marmaridæ, maſc. 1. populi Marmaricæ, quos Solinus ſerpentes incantare ſcribit. Inter hos ſunt Naſamones, Libyarchæ, & Pſylli, qui poſtremi habent ſalivam præſens adverſus omnia venena remedium afferentem. *Silius l. 3. v. 300.*

Marmaritis, fem. 3. μαρμαρῖτις, herbæ genus, al. aglaophotis, ob admirabilem colorem, a *marmor*, quia naſcitur in marmoribus Arabiæ. *Plin. lib. 24. cap. 17.*

Marmor, oris, neut. *marmo*, שיש, Germ. *marmelſtein*, Gal. *marbre*, Hiſp. *marmol*, μάρμαρος, genus lapidis duriſſimi, & ſolidiſſimi, a μαρμαρος, quod nunc adjective album notat, nunc ſubſtantive album lapidem, ut de utroque *Heſych.* teſtatur. *Cic. pro Arch.* Itaque etiam in ſepulcro Scipionum putatur is eſſe conſtitutus a marmore. ¶ Marmoris diverſa ſunt genera, de quibus V. *Plin. l. 36. c. 7.* ¶ Marmoris nomen & mari Poetæ tribuunt, ob nitorem aquæ, a μαρμαίρω, reſplendeo. *Virg. 1. Georg.* Inſidum remis impellere marmor. *Id. 7. Æn.* In lento luctantur marmore tonſæ. ¶ Servus a *marmoribus* legitur in *Inſcript. apud Gruter. pag. 593. num. 7.*

Marmorarius, rii, m. *marmoraro*, qui marmora vel polit, vel ſecat. *Sen. ep. 79.* Non magis, quam ſtatuarios, marmorarios, &c. Adde *Plin. l. 36. c. 3.*

Marmoratio, onis, fem. μαρμάρωσις, conſtructio ex marmore. *Apul. l. 4. Flor.* Pavimenti marmoratio.

Marmoratum, ti, n. *ſtucco*, incruſtatio ex marmore, tectorium e marmore, & calce, a *marmor*. *Varro l. 3. de R. R. c. 7.* Intrinſecus quaſi læviſſimo marmorato toti parietes, ac cameræ oblinuntur.

Marmoratus, a, um, *coperto di marmo*, Ger. *beſetzt mit marmel*, Gal. *pavé de marbre*, Hiſpan. *cobierto de marmol*, μαρμαρωτός, quod ſuperficiem tantum ex marmore habet. *Cic. 2. de Leg.* Marmorata pavimenta. *Varr. lib. 1. R. R. cap. 57.* Marmoratum tectorium. ¶ Quod autem a quibuſdam Lexicographis additur, ex *Cic. pro Arch. cap. 9.* Marmoratæ laudes, omnino eſt.

Marmoreus, a, um, *di marmo*, מן שיש, Ger. *marmelſteinin*, Gal. *de marbre*, Hiſp. *marmoreo*, *marmoleno*, μαρμάρεος, ex marmore. *Cicer. pro Domo, c. 24.* Columnæ marmoreæ ex ædibus meis inſpectante Populo R. ad ſocerum Conſulis portabantur.

Marmoro, as, avi, atum, a. 1. marmore incruſto. *Lamprid. in Alexandr. c. 25.* Palatio exornato hoc genere marmorandi.

Marmoroſus, a, um, μαρμαροειδής, quod marmoream formam, vel duritiem habet. *Plin. l. 35. c. 6.* Fit & Romæ cremato ſile marmoroſo.

Maro, onis, m. 3. opifex fuit figulus, ſive (ut alii putant) Magi cujuſdam viatoris mercenarius, Virgilii pater. Hinc ipſe Virgilius *Maro* cognominatur. *Juvenal. Sat. 11. v. 178.* Conditor Iliados cantabitur, atque Maronis &c.

Maronia, f. 1. Maronia, Iſmaros, Ortagurea, *Marogna*, Μαρώνεια, urbs Thraciæ, in ora, apud oſtia Hebri, ad Scœnum fl. Æno finitima, vino celebris.

Maroneus, a, um, ad Maronem pertinens Thraciæ regem, ſeu ad Maroneam urbem, circa quam nobile vinum naſcebatur: quo cum ille rex Ulyſſem donaſſet, hic Cyclopi dedit, ſopitumque excæcavit. *Tiball. lib. 4. carm. 1. v. 56.* Ceſſit & Ætnææ Neptunius incola rupis, Victa Maroneo fœdatus lumina Baccho. ¶ Item ad Virgilium Maronem. *Stat. l. & Silv. 4. v. 54.* tenues ignavo pollice chordas Pulſo, Maronæique ſedens in margine templi Sumo animum, & magni tumulis adcanto magiſtri.

Maronianus, a, um, Virgilianus. *Sidon. in carm. ep. 2. l. 8.* ſtilus, aut Maronianus, Aut quo tu Latium beas, Horati.

Maronites, æ, m. Μαρωνίτης, qui eſt ex Maronea Thraciæ urbe. *Plin. l. 35. c. 11. ante med.* Athenion Maronites.

Marpeſa, fem. 1. Marpeſſa, Marpeſus, Μάρπησσα, mons Pari inſ. ſaxoſus. Hinc

Marpeſius, a, um, quod ad Marpeſam montem ſpectat. *Virg. 6. Æn. v. 471.* Quam ſi dura ſilex, aut ſtet Marpeſia cautes.

Marpiſſa, f. 1. filia Eveni, uxor Idæ, mater Cleopatræ. Cum raperetur ab Apolline, Idas arcu, ſagittiſque ſumptis Apollinem invadere non dubitavit. Hanc, poſtquam rapta eſt, parentes Halcyonem cognominaverunt, quod mater eam domi deflebat ſortitam luctuoſum, ac flebile Halcyones fatum.

Marra, f. 1. *marra*, Μάῤῥον, ferreum inſtrumentum, ad excindendas herbas accommodatum. *Juven. Sat. 3. v. 311.* Ne marræ, & ſarcula deſint. Adde *Colum. l. 10. v. 72.*

Marrubii, m. 2. Marruvii, pop. Latii circa Fucinum lac. ſic dicti a Rege Marrubio, vel quod circa mare habitarent.

Marrubium, & Marruvium, *Morro*, opp. olim, nunc pagus exiguus Latii, in finibus Marſorum, ad Fucinum lacum. *Silius l. 8. v. 506.* Marrubium veteris celebratum nomine Marri.

Marrubium, ii, n. *marrubio*, *praſſio*, πράσιον, herba, quæ exulcerare veſicam putatur. Quidam linoſtrophon, alii philopeda, alii philocharen vocant. *Plin. l. 20. c. 22.*

Marrubius, a, um, quod ad Marrubium ſpectat. *Virg. 7. Æn. v. 759.* Quin & Marrubia venit de gente Sacerdos.

Tom. II.

Marrucini, orum, m. pop. Italiæ, in parte occidentali Aprutii citerioris, oram maris Hadriatici attingentes, ſub Samnitibus, prope Aternum flu. *Plin. l. 3. c. 12.*

Marrucinus, a, um, adject. ad Marrucinos ſpectans, ut Marrucina pubes. *Silius l. 8. v. 521.* Marrucini montes. *Stat. l. 4. ſilv. v. 86.*

Mars, artis, m. 3. Ἄρης, Deus belli præſes ab antiquis creditus eſt, ab antiquo *mamers* per ſync. A Poetis Mavors dicitur, per Epentheſin, ut vulgus credit, quod magna vortat, ſeu vertat. *Cic. 2. de nat. Deor.* Jam qui magna verteret, *Mavors*. Sed antiqui pro *Mamers* dixere etiam *Mavers*, & e in o abeunte *Mavort*. Hic Jovis, & Junonis filius fuiſſe fingitur, vel, ut Ovidius fabulatur, ſolius Junonis. Cum enim olim Juno turbata eſſet, quod animadvertiſſet Jovem maritum percuſſo capite ſine muliere procreaſſe Minervam, Floræ monitu florem invenit in campis Olenii, quo tacta ipſa quoque concepit, & peperit filium, quem Martem nominavit. Hunc ferunt poſtea cum Venere concubuiſſe, eoſque Vulcani illa catena inviſibili ligatos, omnium Deorum riſui expoſitos fuiſſe, tandem Neptuno intercedente, a Vulcano ſolutos eſſe. Sororem habuit Bellonam, belli Deam. Sacrum ei fecerunt lupum, & picum: quos in Dei hujus tutela eſſe credebant. Salios habuit Sacerdotes, apud Romanos. *Tacit. 4 hiſt. c. 35.* Pugnatum incerto Marte, donec prælium nox diremeret. ¶ Mars communis dicitur, quod incertus, ac varius belli eventus ſit. *Cic. 11. Phil.* Sed ut concedatur, incertos eſſe exitus belli, Martem communem. ¶ Aperto Marte, *in aperta campagna*, *con aperta guerra*. *Ovid. 13. Met. v. 208.* urbi ſe mœnibus hoſtes continuere diu, nec aperti copia Martis Ulla fuit. ¶ Æquo Marte pugnare, h. e. æquis viribus, æque forte. *Curt. l. 4. c. 1.* De regno æquo Marte, ſi vellet, contenderet. Adde *Liv. l. 2. c. 6.* ¶ Marte noſtro aliquid dicimur facere, quoties aliquid noſtro ingenio, nullius adjuti auxilio conficimus. *Cic. 3. Off. c. 7.* Hanc igitur partem relictam explebimus, nullis adminiculis, ſed, ut dicitur, noſtro Marte. ¶ Eſt etiam Mars Planetæ nomen, qui quatuor, & viginti menſibus orbem luſtrat. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.*

Marſi, orum, m. Μαρσοὶ, pop. Latii, ſub Samnitibus, ubi nunc pars Aprutii Ulterioris, juxta lacum Fucinum. Dicti ſunt a Marſo Circes filio, a quo edocti ſunt veneficia, & incantationes ſerpentum, teſte *Solino*. Saliva ſua ſerpentum morſibus medebantur. *Plin. l. 7. c. 2.* ¶ Fuerunt Marſi pauperrimi quidem, ſed tamen fortiſſimi, ut qui acerbiſſimum Romanis bellum intulerint, ac fere funeſtius, quam civilia, ut ſcribit *Florus*.

Marſicus, a, um, adject. a Marſis populis, ut Marſicum bellum. *Cic. Agrar. 2. c. 33.*

Marſpiter, tris, m. Ἄρης, Mars pater, ut Jupiter, Jovis pater. *Gell. lib. 5. cap. 12.*

Marſupium, ii, n. *borſa*, כיס, Ger. *taſche*, Gall. *bourſe*, Hiſp. *bolſa*, μαρσύπιον, μαρσίππιον, μάρσιπος, μαρσίππιον, μάρσιππος, ſacculus nummorum, a ſecunda voce Græca allata. *Varr. apud Non.* Majorem curam habere marſupii noſtri, quam vitæ noſtræ.

Marſus, a, um, adject. idem quod Marſicus. *Ovid. de medicam. faciei, v. 39.* Nec mediæ Marſis finduntur cantibus angues.

Marſus, m. 2. filius Circes. *Plin. l. 7. c. 2.*

Marſyas, & Marſya, m. 1. Μαρσύας, tibicen e Phrygia, ea temeritate, ut Phœbum ad cantus certamen auderet provocare, a quo & victus, & excoriatus eſt. *Ovid. 7. Faſt. & 6. Metam. v. 383.* ¶ Ejus ſtatua fuit Romæ in foro, ubi cauſæ agebantur. *Horat. l. 1. Sat. 6. v. 120.* Non ſollicitus, mihi quod cras ſurgendum ſit mane, obeundus Marſya, &c. h. e. ſtatua Marſyæ, in Foro poſita, de qua *Plin. l. 21. c. 3.* Docet autem *Serv. ad Æneid 4. v. 58.* Marſyæ ſtatuam in urbium foro collocatam, altera manu erecta, libertatis indicium fuiſſe.

Marſyas, m. 1. fl. Phrygiæ Magnæ, haud procul a Mæandro oriens, in quem apud Celænas, & Apameam urb. quam circumfluit, excurrit. Poetæ fabulantur, ortum eſſe ex lacrymis Nympharum, & Satyrorum Marſyam tibicinem ab Apolline ibi excoriatum flentium, & a Marſya appellatum fuiſſe. *Ovid. 6. Met. Liv. l. 38. c. 13.* ¶ Marſyas alter fl. Syriæ, qui in Euphratem apud Samoſata labitur. *Plin.* Marſyas item fl. Cœleſyriæ.

Martes, tis, f. *martora*, fera exigua ex genere muſtelarum, a *Marte*, quod vi Martia mures, gallinas, aliaſque aves necet. Ejus pellis in pretio eſt. *Martial. l. 10. ep. 37.* Venator capta marte ſuperbus adeſt.

Martha, m. 1. *Marta*, fl. Hetruriæ, cum opp. cogn. qui exit ex lacu Volſinio, Tuſcaniæ urb. mœnia radit, & in mare Tyrrhenum apud Cornetum urb. defertur.

Martia aqua, al. Auſeja, una ex aquis urbis Romæ, omnium clariſſima, & ſaluberrima ad potandum, a novo lapide ex lacu Fucino ſtructis fornicibus in Urbem perducta ab Anco Martio Rege, cujus aquæductus in via Tiburtina adhuc ex parte conſpicitur.

Martialis, le, o. 3. ad Martem pertinens, *Marziale*, Ἄρειος. *Cic. pro Cluc. c. 15.* Martiales quidam Larini appellabantur, miniſtri publici Martis, atque ei Deo veteribus inſtitutis, religionibuſque Larinatium conſecrati. *Horat. l. 1. od. 17.* Nec martiales hædiliæ lupos metuunt. V. *Lupus*.

Martialis, is, m. M. Valerius Martialis, Hiſpanus, ex Bilbili Celtiberiæ oppido, ſcripſit libros epigrammatum, qui adhuc extant, multis ſalibus aſperſos, ſæpe etiam obſcœnitatibus, quas nimis aperte aliquando depingit. Vixit ſub Imperatoribus Domitiano, Nerva, & Trajano.

Martianus, a, um, a. 1. 2. quod ad Martem ſpectat. *Cic. pro Corn. Balbo, c. 17.* Qui & veterem illam ſpeciem fœderis Martiani ſemper omni ſanctiorem Marte duxerunt. Ita legit *Manut.* Alii aliter.

Martic͡ola, æ, m. qui Martem colit. *Ovid. 5. Triſt. eleg. 3.* ad uſque nivoſum Strymona veniſti, Marticolamque Geten.

Marticultor, oris, m. Marticola. *Inſcrip. apud Gruter. p. 55. n. 10.* Deo Marti, & Victoriæ Contubernium Marticultorum poſuerunt.

Martigena, æ, m. & f. Marte genitus. *Ovid. 3. Amor. el. 4.* Martigenæ non ſunt ſine crimine nati, Romulus Iliades, Iliadeſque Remus.

Martiobarbulus, i, miles plumbeis glandibus armatus, quæ & ipſæ martiobarbuli appellantur. *Veget. l. 1. de re milit. c. 17.*

Martius, m. 2. *Marzo*, Μάρτιος, unus ex menſibus, a *Marte*, cui illum Romulus quaſi genitori ſuo dicavit. *Ovid. 1. & 3. Faſt. Varro l. 5. de L. L.* ¶ Olim fuit primus menſis totius anni. *Ovid. loc. cit.* ¶ Uſurpatur etiam adjective, ut Martiæ Idus, Martius menſis &c. *Faſt.* & *Cic. Phil. 2. c. 36. & 37.*

Martius, ſubſt. m. 2. cognomen Anci, quarti Romanorum Regis.

Martius, a, um, quod ad Martem pertinet, ut Martia avis, Marti dicata. *Ov. 5. Faſt.* Martia picus avis gemino pro ſtipite pugnat. ¶ Item quod ad bellum pertinet, ut Martia arma, Martia caſtra, *Tibull. l. 1. eleg. 2.* ¶ Ponitur & pro bellicoſo, & feroci, ut Martius miles. *Ov. 14. Metam.* ¶ Martius Campus, Ἄρειον πεδίον, planities quædam fuit in agro Romano, inter Tyberim, & antiquam urbem, hodie urbis pars, ita dictus, quod Tarquinio in exilium acto (cujus hic ager erat) Marti fuerit conſecratus. *Liv. lib. 2.* Ager Tarquiniorum, qui inter urbem, & Tyberim erat, conſecratus Marti, Martius deinde campus fuit.

fuit. ¶ Martia aqua. V. ſup. *Martio.* ¶ *Calendæ Martiæ*, V. Calendæ.

Martŭlus. V. Marculus.

Martyr, yris, com. *martire*, μάρτυρ, proprie teſtem ſonat. Sed Chriſtianis ſic peculiariter dicitur, qui non ore tantum, ſed & ſanguine veritatem cœleſtem teſtatam facit. *Prudent. in hymn. Epiphan. v.* 125.

Martyrium, n. 2. *martirio*, μαρτύριον, teſtimonium. Chriſtianis eſt teſtimonium de veritate cœleſti, in qua quis ſanguinem effudit, vel cruciatus lethales perpeſſus eſt. *Tert. de ſpectac. c.* 29. ¶ Item locus, ubi corpora Martyrum ſepulta ſunt, *Hieronym. in vita Hilarion.*

Marum, n. *ſcarſepepe*, μάρον, herba ſurculoſa flore origani, ſed odoratiore, foliiſque multo candidioribus, quæ circa Magneſiam, & Tralles copioſa gignitur. *Plin. l.* 12. *c.* 24.

Mas, aris, m. *maſchio*, זכר, Germ. *mannsbild*, Gall. *male*, Hiſp. *macho*, ἄῤῥην, ἄρσην, ſexus vocabulum fœminæ oppoſitum, a fortitudine. Nam ut Græci ἄῤῥην, ab Ἄρης, duplicata canina littera, ſic Latini a *Mas* fecere *mas*, ejecta litteram canina. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Beſtiæ aliæ mares, aliæ fœminæ ſunt. ¶ Interdum adjective ſumitur pro forti, & virili, *maſchio*, *forte*. *Horat. de arte poet. v.* 402. mares animos in Martia bella Exacuit.

Maſăris, m. 3. μάσαρις, Bacchi cognomen apud Caras, de cujus origine ſic fabulantur: In comitatu Rheæ, cui Jupiter Bacchum alendum commiſerat, mulierem fuiſſe, cui nomen erat *Ma*, quæ, cum eam Juno rogaſſet, cujus is eſſet puer, ἄρεως, hoc eſt Martis reſpondit, qua voce a vulgo accepta, Bacchus deinceps Maſaris dictus eſt, quaſi μᾶς ἄρεως.

Maſcarpĭo, onis, m. qui virilia carpit, impudicus, maſturbator. *Petron. Satyr. c.* 134.

Maſculeſco, is, n. 3. *immaſchirſi*, זכר, Ger. *zu einem mann werden*, Gal. *devenir male*, Hiſp. *bezerſe macho*, ἀῤῥενοῦμαι, maſculus fio. *Plin. l.* 18. *c.* 13. Denſiore enim ſatu maſculeſcere.

Maſculētum, i, n. locus in quo plantæ vinearum maſculæ conſitæ ſunt, a *maſculus*. Plantæ autem maſculæ ſunt, quæ non ſubiguntur, ut palmites ullos emittant, ſed in altum ſurgere permittuntur. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Ut faciant, quæ maſculata appellant.

Maſculine, adverb. maſculino genere, ἀῤῥενικῶς. *Arnob. l.* 1. *p.* 36. Res fœmininas maſculine depromere.

Maſculīnus, a, um, *di maſchio*, ἀῤῥενικός, quod maſculi eſt. *Plin. l.* 18. *c.* 15. Genera eorum Græci duo prima fecere, maſculinum, fœmininumque. Adde *Feſtum.*

Maſcŭlus, i, m. ἀῤῥενάριον, dim. a *mas*. *Plaut. Ciſt.* Bona fœmina, & malus maſculus hic te voluit. Adde *Liv. l.* 31. *c.* 12.

Maſcŭlus, a, um, *virile*, *maſchio*, maſculinus, & tranſlate fortis, acer, vehemens. *Hor. l.* 3. *od.* 6. Sed ruſticorum maſcula militum proles Sabellis docta ligonibus verſare glebas. *Perſ. ſat.* 5. Calido ſub pectore maſcula bilis intumuit. ¶ *Cardo maſculus* dicitur, qui in alterum cardinem ingreditur: ſicut *cardo fœmina*, qui maſculum recipit, & ſuſtinet. *Vitruv. l.* 9. *c. ult. poſt med.*

Maſpētum, n. 2. folium laſerpitii, apio ſimile. *Plin. l.* 19. *c.* 3.

Maſſa, æ, f. *paſta*, בצק, Ger. *teig*, Gal. *paſte*, Hiſp. *maſſa*, μᾶζα, farina ſubacta, maceratque ad panificium, a Græca voce illata. *Priſc. l.* 1. *& Gloſſæ veteres.* ¶ Generatim ponitur pro omni eo, quod denſum eſt, ſpiſſumve, ad ſimilitudinem farinæ ſubactæ, ut Maſſa auri, maſſa ferri, hoc eſt pila, & veluti moles. *Virg.* 1. *Georg.* Maſſam picis urbe reportat. *Id.* 4. *Georg. v.* 170. Ac veluti lentis Cyclopes fulmina maſſis cum properant. ¶ *Colum. l.* 12. *c.* 34. ubi rationem docet aceti ſcyllitici faciendi, præcipit, ut vinum, quod in acetum converti debet, *limpidum ſit*, *& de ſub maſſa*. Videtur autem intelligere vinum, in quod maſſa ferri candens immiſſa ſit. Nam *ejuſd. l. c.* 5. ubi agit de vino expido in acetum vertendo, Quidam, inquit, ferri maſſas exurunt, ita ut ignis ſpeciem habeant, eaſque in eamdem (vini) menſuram demittunt. Quidam leg. *limpidum ſit*, *& de ſumma.*

Maſſālis, le, adject. *totale*, a maſſa. Eſt *Tertulliani adverſ. Hermog. c.* 30. *& l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 18. Hinc

Maſſaliter, adv. *totalmente*. *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 16.

Maſſæſyli, populi Numidiæ occidentalis. *Plin. l.* 5. *c.* 5.

Maſſagĕtæ, m. Alani, pop. Sarmatiæ Europeæ, juxta Euxinum mare, & paludem Mæoticam. Alii erant pop. Scythiæ intra Imaum, inter Jaxartas, & Alanoſcythas, ubi nunc pars Auſtralis Tartariæ deſertæ, verſus Zagatajam. Dicti ſunt quaſi graves Getæ. Maſſa enim apud Scythas grave ſignificat, teſte *Iſidoro l.* 9. *Orig.* Cum per deſerta diſcurrunt, equorum ſuorum ſanguinem cum lacte bibunt. Apud hos ſenio confecti in fruſta cæduntur, admixtiſque ovillis carnibus a ſuis eduntur, qui vero morbo intereunt, feris devorandi abjiciuntur. Infeſtiſſimi ſunt hoſpitibus, neque cum vicinis populis ullam ſervant amicitiam, aut fidem. Uxores habent communes, cum quibus etiam in publico coire non verentur. Solem venerantur, cui & equum immolant: cæteros Deos habent neglectui. *Herod. l.* 4. *Strabo l.* 2. *Stat. in Achill.* Lactea Maſſagetæ veluti qui pocula fiſcant ſanguine puniceo. ¶ Nominativus ſing. eſt Maſſagetes, vel Maſſageres. *Lucan. l.* 3. *v.* 283. Longaque Sarmatici ſolvens jejunia belli Maſſagetes, quo fugit, equo.

Maſſăris, f. 3. uva eſt, quæ ex vite ſylveſtri cum flore in Africa decerpitur, medicinæ tantum, & odoramentis idonea. *Plin. l.* 12. *c. ult. & in proœm. l.* 13.

Maſſĭcum, i, n. vinum Maſſici montis. *Virg.* 7. *Æn.* Vertunt felicia Bacchi Maſſica.

Maſſĭcus, m. 2. *Monte Maſſo*, al. *Monte Maſſico*, mons Campaniæ, Falerno, & Gauro junctus, inter Sueſſam, Calenum, & Sinueſſam, al. inter Minturnas, & Calenum extenſus verſus oram maris Tyrrheni. Ejus pars, quæ eſt verſus oram maris Tyrrheni, ab incolis dicitur *Mondragone*. Ferax eſt optimi vini.

Maſſĭcus, a, um, quod ad Maſſicum M. ſpectat. *Hor. l.* 1. *Carm. ode* 1. Eſt, qui nec veteris pocula Maſſici ſpernit. h. e. Maſſici vini.

Maſſilia, f. 1. *Marſiglia*, Μασσαλία, urbs Galliæ Narbonenſis, in ora Provinciæ, præclara, & emporio celebris, condita a Phocæenſibus una cum Emporiis in Hiſpania, Medis Aſtyage, Hebræis Sedecia imperante, circa ſecundam, & quadrageſimam Olympiadem, anno ante partum Virginis 813. Cum diruta fuiſſet, inſtaurata eſt a Phocenſibus, qui Cyri tyrannidem fugientes, relicta Græcia, in hunc ſinum navigarunt. Optimi vini ferax eſt. Olim Maſſiliæ ſtudia ingenuarum artium adeo floruerunt, ut Romani pro Attica peregrinatione Maſſilioticum peterent Gymnaſium ad diſciplinas addiſcendas. *Liv. l.* 35. *c.* 9. *Plin. & Cæſ. l.* 2. *B. Civ.* ¶ Maſſilienſes & litteris, & optimis inſtitutis, ac moribus claruerunt. Iidem luxu notati ſunt. Hinc *Maſſiliam navigas*, & *E Maſſilia veniſti*, apud Suidam de nimis cultis dicitur. *V. Cic. pro Flacco*, *& l.* 2. *Offic. Tac. in vita Agricolæ*, *& Taubm. ad Plaut. Caſ.* 5. 4.

Maſſiliānus, a, um, ad Maſſiliam pertinens. Maſſilianum vinum legitur apud *Martial. in lemmate epigr.* 123. *l.* 13. ſed tum ibi, tum *l.* 10. *epigr.* 36. damnatur ut fumo imbutum. Sic *l.* 3. *epigr.* 82. Vel cocta fumis muſta Maſſilianis.

Maſſilienſis, ſe, adject. qui eſt a Maſſilia. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. c.* 3. 4. 6. &c.

Maſſiliōticus, a, um, quod ad Maſſiliam ſpectat. *Plin. l.* 3. Rhodani oſtium ampliſſimum vocatur Maſſilioticum.

Maſſilitānus, a, um, adject. Maſſilienſis. *Vitruv. l.* 10. *c. ult.*

Maſſo, as, a. 1. in maſſam redigo, conglobo, condenſo. *Lucr. l.* 5. *v.* 666. Ignes in cœtus ſtringi, maſſareque corpus. Al. leg. *mutare.* ¶ Pro maſticare uſurpat *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 8. *l.* 2. *c.* 29.

Maſſŭla, f. 1. μαζίον, dim. a maſſa. *Col. l.* 12. *c.* 38. Poſt hæc complures ex iis maſſulæ fiunt.

Maſſyla, f. 1. opp. mediæ Cyrenes, apud Berenicen, & Hortos Heſperidum. Hinc regio Maſſyla, ſeu Maſſylia. Sed a *Livio* Maſſylia gens in Numidia ponitur. Pop. Maſſyli, quos *Plinius* inter Capſitanos, & Getulos apud Libyæ deſerta locat. Neque ephippiis utuntur, nec frænis, ſed ſola virga contenti ſunt, quæ agitent equos, & moderentur. *Lucan. l.* 4. *v.* 682.

Maſſylæus, a, um, a Maſſylia urbe, ſeu Maſſylia regione. *Mart. l.* 9. *ep.* 23. Et Maſſylæum virga gubernat equum.

Maſſylius, a, um, quod ad Maſſylam, ſeu Maſſyliam ſpectat. *Lucan. l.* 4. *v.* 682. Et gens, quæ nudo reſidens Maſſylia dorſo.

Maſſȳlus, a, um, idem ac Maſſylius. *Virg.* 4. *Æn. v.* 483. Hinc mihi Maſſylæ gentis monſtrata Sacerdos.

Maſtaura, orum, n. *Maſtaurobe*, Μάσταυρα, urbs Lydiæ, in Cariæ confinio, ita dicta, quod ibi Rheæ Bacchi nutrici, quæ *Ma* Lydis appellabatur, taurus ſoleret immolari. Aliquibus dicta videtur a *mactio*, & *taurus*. *Plin. l.* 5. *c.* 29. ¶ Populi Maſtaurenſes. *Id. ibid.*

Maſticatĭo, onis, f. actus maſticandi. *Cæl. Aurel. l.* 4. *Tard. c.* 3. Cibum maſticatione exerceat.

Maſticātus, a, um, nom. ex partic. *maſticato*, dentibus comminutus. *Apul. de herb. c.* 79. Cum fuerit maſticatum, fervorem commovens &c. *Theod. Priſcian. de Diæta*, *c.* 10. Portulaca maſticata ſtuporem dentium ſanat.

Maſtichātus, a, um, maſticha conditus. *Lamprid. in Heliogab. cap.* 19. Et maſtichatum, & puleiatum, & omnia hæc, quæ nunc luxuria retinet, primus invenit. *h. e.* vinum maſtichatum. Sic de Gordiano *Capitolin. c.* 19. Fuit vini cupidior, ſemper tamen undecumque conditi, nunc roſa, nunc maſtiche, nunc abſinthio, cæteriſque rebus, quibus gula maxime delectatur.

Maſtĭcha, vel maſtica, es, f. 1. *maſtice*, μαστίχη, lacryma, quam lentiſcus arbor gummi modo ſudat. *Plin. l.* 12. *c.* 17.

Maſtichīnus, a, um, *maſticine*, ad maſticen pertinens. *Pallad. in Mart. tit.* 9. *ſub ſin.* Semina madefacere laurino oleo, vel nardino, vel maſtichino.

Maſtĭco, as, avi, atum, a. 1. mando, dentibus tero, *maſticare*. *Macer de virib. herbar. carm.* 3. Maſticet hoc patiens, teneatque diutius ore.

Maſtīgeus, i, maſc. idem quod maſtigia. *Plaut. Trin.* 4. 3. 181. Aggrediundus eſt hic homo maſtigeus. Ita referunt nonnulli Lexicographi. Sed legendum eſt: *Aggrediundus eſt hic homo mihi aſtu.* hem &c.

Maſtīgia, m. μαστιγίας, verbero, verberibus dignus. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 1. Exi e culina, ſis, foras maſtigia. *Terent. Adelph.* 5. 2. 6. Non manum abſtines, maſtigia?

Maſtīgophŏrus, m. 2. μαστιγοφόρος, ſervus flagellifer, qui, ut ſcribit Budæus, agonothetas in ſacris certaminibus comitabatur, virgas præferens ad ſubmovendam turbam, & cohibendas ſeditiones. *Prudent. in Pſychom. l. c. carm.* 516.

Maſtrūca, vel Maſtruga, f. *pelliccia*, μαστρύγη, veſtis genus, qua Sardi utebantur. *Cic. in fragm. pro Scauro.* Eum Sardorum maſtruca mutavit. ¶ Tranſlate dicitur de homine molli, & libidinoſo, quia hujuſmodi veſtis ſcortea eſt, & peſſime olet. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 34. Deglupta mæna, maſtruga, i in malam crucem.

Maſtrucātus, a, um, μαστρυγωτός, qui maſtruca utitur. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 7. Res in Sardinia cum maſtrucatis latrunculis a Proprætore una cohorte auxiliaria geſta.

Maſtrūga. V. Maſtruca.

Maſturbātor, oris, m. 3. qui maſturbat. *Martial. l.* 14. *ep.* 203. Al. ſcribunt *maſtuprator.*

Maſturbo, as, avi, atum, a. 1. effuſo virili ſemine polluo, quaſi marem turbo. Alii ſcribunt *maſtūpro*, quaſi manu ſtupro. *Martial. l.* 11. *ep.* 115.

Maſtus, m. 2. *mammella*, μαστός, mamma. Per tranſlationem dicitur de tubulis mammatis in fontibus, & aquæductibus, qui etiam mammæ, papillæ, & ubera dicuntur. *Vitr. l.* 8. *c.* 3. Athenis ex hujuſmodi locis, & fontibus maſti uſque ad portum Piræum ducti ſunt ſalientes. ¶ Eſt etiam hoc nomine herba, quæ potui indita pilos mammarum e partu naſcentium aufert. *Plin. l.* 25. *c.* 15.

Matæus, a, um, *vano*, μάταιος, vanus, ineptus. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 41. *Burm.* Plane matæus ſum. Al. alter leg.

Matăris. V. Materis.

Mataxa. V. Metaxa.

Matella, f. 1. *maſtelletta*, *orinale*, Ger. *ſcherbel*, *waſſergeſchirr*, Gal. *pot de chambre*, *orinal*, Hiſp. *orinal*, ἀμίς, vas, in quod urinam reddimus, dim. a *matula*. Aliqui diſtinguunt matellam a ſcaphio, quod ſcaphium tam ad ventris onus, quam ad urinam excipiendam accommodatum eſſet; matella, quia anguſtiore eſſet ore, urinæ tantum excipiendæ fuerit utilis: alii, quod ſcaphium eſſet mulierum, matella virorum. *Martial. l.* 10. *epigr.* 11. Diſperеam, ſi tu Pyladi præſtare matellam dignus eras. ¶ Eſt item matella, aquarium vas, teſte *Nonio c.* 15. *n.* 2. qui ibi & *Varronem* affert, & *Plautum.*

Matellĭo, onis, m. vaſis aquarii genus, quo nomine vas appellabatur, ubi a matulæ figura longius receſſiſſet, ut *Varro* ſcribit *l.* 4. *de L. L.* a *matula*. *Varro de vita patr.* Poſtularet trullam, matellionem, pelvim. *Cicero in Parad.* 5. *c.* 2. Si L. Mummius aliquem iſtorum videret matellionem Corinthium cupidiſſime tractantem. ¶ Matellio item *Feſto* vas eſt, in quod urina redditur, quod & matella appellatur.

Matĕola, f. 1. genus faſculi. *Cat. de re ruſt. c.* 46. Si parum deſcendit, malleolo, aut mateola adigito.

Mater, tris, f. *madre*, אם, Ger. *mutter*, Gall. *mere*, Hiſp. *madre*, μήτηρ, genitrix, parens, quæ quodvis animal partu edit, a voce græca illata. *Cic. pro Cluent.* Mater enim a me nominis cauſa, tametſi in hunc hoſtili odio, & crudelitate eſt, mater, inquam, appellabitur. *Virg.* 3. *Georg.* Excretos prohibent a matribus hœdos. ¶ Aliquando tamen pro nutrice ponitur. *Plautus* utramque ſignificationem complexus eſt. *Men. prol. v.* 19. Ita forma ſimili pueri, inquit, ut mater ſua non internoſſe poſſet, quæ mammam dabat, neque adeo mater ipſa, quæ illos pepererat. ¶ Transfertur & ad arbores, quæ matres dicuntur reſpectu propaginum, quæ ex ipſis naſcuntur. *Plin. l.* 12. *c.* 5. Superiores ejuſdem rami in excelſum emicant, ſylvoſa multitudine, vaſto matris corpore. ¶ Item ad res inanimatas, pro cauſa, origine. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 40. Avaritiam ſi tollere vultis, mater ejus eſt tollenda luxuries. Sic *Plaut.* vitem matrem vini appellat *Amph.* 1. 1. 274. Et apes mellis matres. *Varr. R. R. l.* 3. *c.* 5. ¶ Eſt etiam honoris vocabulum, quo ſeniores fœminas compellamus. *Plaut. Rud.* 1. 5. 5. Jubemus te ſalvere, mater. Sic Veſta mater, apud *Senec. l.* 4. *Controverſ.* 4. & Mater Matuta, apud *Feſtum*. Et Mater

magna,

magna, h. e. Cybele apud *Cic. pro Sext. c. 26.* quæ & ſimiliter *mater* dicitur a *Virg. Æn. 9. v. 108.* & *4. Georg. v. 64.* ¶ Mater familias, *padrona di caſa*, οἰκοδέσποινα, uxoris ſpecies, ſcil. ea uxor, quæ erat in mariti manu, mancipioque, aut in ejus, in cujus maritus manu, mancipioque eſſet, ita dicta, quoniam non in matrimonium tantum, ſed in familiam quoque mariti, & in ſui hæredis locum veniſſet. Duo enim uxorum genera fuere, unum, quod propere uxor, & matrona dicebatur, alterum, quod materfamilias. Matrona in matrimonium tantum venerat, materfamilias etiam in mariti familiam, & hæreditatem. Quod autem ad vocis hujus compoſitionem attinet, *familias*, antiquus genitivus eſt, Græcorum imitatione, qui fœmininorum in *a* purum deſinentium genitivos in *as* inflectunt. *Cic. in Top. c. 3.* Si ita Fabiæ pecunia legata eſt a viro, ſi ea uxor materfamilias eſſet, ſi ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. Genus eſt enim uxor: ejus duæ formæ, una matrumfamilias; hæ ſunt, quæ in manum convenerunt: altera earum, quæ tantummodo uxores habentur. ¶ Sumitur interdum pro uxore ſimpliciter. *Liv. l. 4. bell. Mac.* Et cum tibi viro liceat purpura in veſte ſtragula uti, matremfamilias tuam purpureum amiculum habere non ſines? ¶ Juſta materfamilias, & pellex opponuntur. *Liv. l. 9. bell. Mac.* Hunc juſta matrefamilias, illum pellice ortum eſſe.

Matercŭla, æ, fem. μητρίδιον, diminut. a mater. *Cicer. pro Plat. cap. 36.* Nunc denique materculæ ſuæ feſtivus filius anicolæ minime ſuſpicioſæ purget ſe.

Materĭa, æ, f. 1. & materies, ei, f. 5. *materia*, Ger. *materie*, Gal. *matiere*, Hiſp. *materia*, ὕλη, id, ex quo aliquid fit, ut materia libri membrana eſt, & atramentum, materia domus ſunt lapides, calx, ligna, tegulæ, a *matre*, ut *luxuria*, & *luxuries* a *luxu*. *Cornelius Fronto* diſtinguit ita *materiem*, & *materiam*, quaſi *materies* ad res animi, & ingenii ſpectet, *Suggeſto*; *materia* vero corporea ſit, ut materia fabrorum lignum, ferrum, &c. ſed fere promiſcue uſurpantur. *Ovid. 2. Metam. v. 5.* Materiam ſuperabat opus. ¶ Speciatim dicitur de lignis, quæ ædificiis apta ſunt. *Quintil. l. 7. c. 1.* Opera extruentibus ſatis non eſt ſaxa, & materiam, & cætera ædificanti congerere utilia. ¶ Item de ligno, quod eſt intra corticem. *Col. l. 5. c. 11.* Quaſi cuneum ferreum, vel oſſeum inter corticem, & materiam lente demittito. ¶ Item de palmite, qui de novello naſcitur, & in tenero alligatus dependet. *Col. l. 5. c. 6.* ¶ Rudis materia, eſt primum chaos. *Lucan. l. 1.* Materiamque rudem flamma cedente recepit. ¶ Accipitur etiam pro genere, ſeu ſtirpe. *Col. l. 6. c. 27.* Equinum pecus tripartito dividitur. Eſt enim generoſa materies, quæ circo, ſacriſque certaminibus equos præbet. ¶ Item pro argumento orationis, ſeu libri, quod Græci ὑλικός, Itali *ſoggetto* appellant. *Cic. Att. l. 2.* Quod me, ut ſcribam aliquid hortaris, creſcit mihi quidem materies, ut dicis, &c. *Horat. de ar. poet. v. 38.* Sumite materiam veſtris, qui ſcribitis, æquam viribus. ¶ Item pro cauſa, ſeu occaſione. *Salluſt. Catil. c. 10.* Cupido pecuniæ primo, deinde imperii crevit: ea quaſi materies omnium malorum fuere. *Vellej. l. 2. c. 62.* Materiam belli præbere.

Materiālis, le, n. 3. ὑλικός, quod eſt materiæ. *Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 12.* Materialis influxio.

Materialĭter, adverb. *materialmente*, ὑλικῶς, ſecundum materiam. *Sidon. l. 8. ep. 11.* In pectore viri iracundia materialiter regnans.

Materiarĭus, rii, m. ὑλουργός, qui materiam ad ædificia ſuppeditat. *Plaut. Mil. 3. 3. 45.* Si non nos materiarius remoratur. ¶ Speciatim accipitur pro fabro lignario, quia materia etiam interdum ſumitur pro ligno. *Inſcript. apud Gruter. p. 642. n. 6.* ¶ Item pro materum artifice, apud *Ammian. l. 21.* teſte *Voſſio in Etymol.* V. *Materis*.

Materiarĭus, a, um, quod eſt ex materia, vel ad materiam ſpectat, & præſertim ad ligna ad ædificandum apta. *Plin. l. 7. c. 56.* Fabricam materiariam Dædalus, & in ea ſerram, aſciam, &c. invenit.

Materiatĭo, onis, f. *legname d' una fabbrica*, materies lignaria in ædificiis, ut trabes, tabulæ, contignationes, &c. *Vitruv. l. 4. c. 2.* In ædificiis collocatur materiatio, variis vocabulis nominata.

Materiatūra, æ, f. materiaria ars, quæ circa materiationem verſatur. *Vitruv. l. 4. c. 2.* E quibus rebus, & a materiatura fabrili, in lapideis ædificationibus artifices diſpoſitiones eorum ſcalpturis ſunt imitati.

Materiātus, a, um, materia præſertim lignaria, ſeu materiatione conſtructus. *Cic. 3. Off. c. 13.* Ædes peſtilentes, male materiatæ, ruinoſæ.

Materīnus, a, um, adject. *Materina terra* apud *Caton. R. R. 1. 34.* exponitur a *Turneb. l. 21. c. 25.* dura, ſolida, & prope lignea.

Materiŏla, læ, f. diminut. a materia. *Tertull. de baptiſm. c. 17.*

Materĭor, aris, d. 1. ὑλοτομέω, materiam cædo ad conficiendum exſtum. *Cæſ. 7. B. G. c. 73.* Erat eo tempore & materiari, & frumentari, & tantas munitiones fieri neceſſe. ¶ Item materiatione conſtruo. *Vitruv. l. 5. c. ult.* Ea ædificia minime ſunt materianda propter incendium.

Matĕris, vel Matăris, is, f. 3. vel Matara, æ, f. 1. *picca*, μάταρις, Celticum lanceæ genus. Vox eſt Gallica. *Cæſ. l. 1. B. Gal. c. 26.* Nonnulli inter carros rotaſque mataras ſubjiciebant, noſtroſque vulnerabant. *Turneb.* legit *materas*. Alii *magaras*. *Liv. l. 7. c. 24.* Humero materi trajecto. *Auctor ad Heren. l. 4. c. 32.* Materis tranſalpina.

Maternus, a, um, *materno*, Germ. *mütterlich*, Gal. *maternel*, Hiſp. *maternal*, μητρῷος, quod matris eſt. *Cicero pro Cluent. c. 5.* Quo enim eſt ipſum nomen amantius, indulgentiuſque materno. *Ter. Heaut. 4. 1. 24.* Maternus animus.

Matertĕra, f. 1. *zia*, *ſorella della madre*, Ger. *der mutterſchweſter*, Gal. *tante*, Hiſp. *tia*, μητρὸς ἀδελφή, matris ſoror, a *mater*. Nam *tera* eſt vocis productio. *Feſto* dicta videtur quaſi mater altera. *Cic. 1. de Div.* Puellam defatigatam petiiſſe a matertera. ¶ Matertera magna eſt ſoror aviæ, matertera major, ſoror proaviæ; maxima, ſoror abaviæ. *Paul. JCtus leg. 10. Dig. de gradib. §. 8. 9.* & *10.*

Mathematĭca, æ, f. *matematica*, μαθηματική. *Senec. epiſt. 88.* Mathematica ſuperficiaria eſt, &c. *Sueton. in Tiber. c. 69.* Addictus mathematicæ. h. e. aſtrologiæ judiciariæ.

Mathematĭcus, a, um, adject. *matematico*, μαθηματικός, ad Mathematicam pertinens, ut *Mathematica ratio* apud *Vitruv. l. 1. c. 1.* Et *Mathematicæ artes* apud *Plin. l. 30. c. 1.* ¶ Mathematicæ diſciplinæ, μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι, & ſimpliciter Μαθήματα dicuntur Geometria, & Arithmetica, & quæ ab his proficiſcuntur, ut Aſtronomia, Muſica, Optica, Geographia, & aliæ, a μανθάνω, *diſcere*, quia Artes Mathematicæ vere, & proprie diſciplinæ, ſeu ſcientiæ ſunt, quippe quæ plane diſcuntur, & per demonſtrationem percipiuntur.

Mathematĭcus, ci, m. 2. Μαθηματικός, qui ſcit diſciplinas circa abſtractam quantitatem verſantes, ut Arithmeticam, & Geometriam, aut earum principia aliis applicantes, ut Geographiam, Aſtrologiam, Muſicam, Opticam, & alias. *Cic. 1. de Or.* Quis ignorat, ii, qui Mathematici vocantur, quanta in obſcuritate rerum, & quam recondita in arte, ſubtilique verſentur? ¶ Per Catachreſin Mathematici vocantur impoſtores, qui aliter Chaldæi, Genethliaci, & Aſtrologi dicuntur, *aſtrologhi giudiziarii*, qui ex obſervatione horæ natalitiæ fata cujuſque ſe ſcire profitentur. *Gell. l. 1. c. 9.* & *l. 14. c. 1.* *Juven. Sat. 14. v. 248.* Nota Mathematicis geneſis tua. *Tacit. 1. hiſt. c. 22.* Mathematici genus hominum potentibus infidum, ſperantibus fallax.

Mathēſis, is, f. 3. μάθησις, diſciplina, & ſpeciatim ſeries illa diſciplinarum, quas Mathematici profitentur. *Spartian. in Hadrian. cap. 16.* & in *Ælio Vero c. 3.* & *Tertull. de Idolol. c. 9.* ¶ Sumitur ſæpe pro arte fata alicujus ex natali hora divinandi, quæ genethliace vocatur, *aſtrologia giudiziaria*. Hinc *Jul. Firmic.* libros de hac arte differentes, *Matheſeos* inſcripſit. Uſus eſt & *Vetus Scholiaſtes Juven. ad Sat. 6. v. 574.* & *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 888.* ubi & ſecundam corripuit, contra naturam græcæ vocalis, illo verſu: Involvit matheſi, magicas impellit in artes.

Matīnus, m. 2. mons Apuliæ, in Lucaniæ confinio, qui buxetis abundat. *Lucan. l. 9.* Et calidi lucent buxeta Matini.

Matīnus, a, um, adject. ad Matinum montem pertinens. *Horat. l. 4. od. 2.* Ego apis Matinæ more &c.

Matrālĭa, n. 3. μητρῷα, matris Matutæ feſta, tertio idus Junii a matronis celebrari ſolita. *Ovid. 6. Faſt. v. 475.* Ite bonæ matres, veſtrum Matralia feſtum, &c.

Matreſco, is, n. 3. *madreggiare*, Ger. *der mutter gleich ſeyn*, Gal. *reſſembler a ſa mere*, Hiſp. *ſe mejarſe a ſa madre*, μητρίζω, eſt matri ſimilem fieri. *Pacuv. apud Non. 1. 2. n. 526.* Utinam nunc matreſcam ingenio.

Matricālis, le, adject. ad matricem pertinens, ut matricalis herba. *Apul. de herb. c. 66.* Matricalis vena. *Veget. l. 1. c. 10.*

Matricīda, com. 1. *matricida*, אם הורג, Ger. *mutter moerder*, Gal. *qui a tué ſa mere*, Hiſp. *el que a muerto ſu madre*, μητροκτόνος, qui matrem occidit. *Cic. ad Q. Fr. lib. 1.* Quem ſcribit certiſſimum matricidam. ¶ Per Tmeſin *Auſon. in Cæſ.* Matrique cida Nero proprii vim pertulit enſis.

Matricīdĭum, ii, n. *matricidio*, matris occiſio. *Cic. 1. de Inv. c. 13.* Oreſtes, ſi accuſetur matricidii.

Matricŭla, æ, f. 1. album, ideſt, charta, ubi milites deſcripti ſunt, a matre. *Veget. l. 1. c. 26.* & *l. 2. c. 6.*

Matrimoniālis, & le, n. 3. γαμικός, quod ad matrimonium pertinet. *Jul. Firmic. l. 7. c. 17.* & *Quintilian. declam. 342.*

Matrimonĭum, nii, n. *matrimonio*, חתונה, Ger. *die ehe*, Gal. *mariage*, Hiſp. *caſamiento*, *matrimonio*, συζυγία, maris, & fœminæ conjunctio, a matre. Nam *monium* vocis productio eſt. Utque a *patre* eſt *patrimonium*, a *ſancto ſanctimonia*, ſic a *matre matrimonium*. *Cic. pro Cluent. c. 12.* Matrimonii jus caſtum, & legitimum. *Id. 3. Leg. c. 16.* Habere aliquam in matrimonio. *Id. pro Cluent. c. 44.* Ducere in matrimonium. *Curt. l. 6. c. 9.* Philotæ ſororem matrimonio ſibi conjunxerat. ¶ Interdum ponitur pro matrona, ſive conjuge. *Juſtin. l. 3. c. 3.* Ut ſeverius matrimonia ſua viri coercerent. *Liv. l. 23.* Matrimoniis convocatis. ¶ Quidam JCti putant, hac voce ſignificari etiam materna bona, ſeu dotem, idque allatis exemplis ex *Sueton. Valer. Max.* & *Seneca* confirmant: corruptis tamen ubique codicibus eos uſos putant Critici, de quo *Caſaubon. ad Sueton.* monuit, & *Pareus in Lex. Crit.*

Matrīmus, a, um, *che ha la madre ancor viva*, qui matrem adhuc habet ſuperſtitem, a *mater*, ut *patrimus* a *pater*. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c. 11.* Aut puer ille patrimus, & matrimus ſi terram non tenuit. ¶ Apud *Feſtum* legitur *matrimes*, *is*.

Matrix, cis, f. *matrice*, e *la femmina*, *che ſi tiene per razza*, Ger. *mutter thier*, *die bærmuter der weiber*, Gal. *mere*, *matrice*, Hiſp. *madre*, μήτρα, uterus matris: item fœmina, quæ fœtus gratia tenetur, a *mater*. *Colum. l. 8. c. 5. de gallinis*. Ne incubantes matrices ab aliis avibus inquietentur. *Varr. l. 3. R. R. cap. 5.* Habeo tauros ad matrices ſeptuaginta duos. Sic *Sueton. in Auguſt. c. 94.* Matricem vocat arborem, ex qua ſtolones ſucceſſerunt. ¶ A Medicis tamen matrix appellatur organum conceptionis in materno utero. *Plin. l. 27. c. 10.* Radix matricem ſanat, & ſtomachum decocta in vino. ¶ Eſt etiam matrix index, in quo certa nomina deſcribuntur, unde *matricula*. *Tertull. de fuga in perſecut.* Cum in matricibus beneficiariorum, & curioſorum Chriſtiani quoque continentur.

Matrōna, æ, f. 1. *matrona*, οἰκοδέσποινα, quæ in matrimonium cum viro convenit, a mater. Hoc nomine ſpei, atque boni ominis cauſa etiam illa dicebatur, cui liberi nondum eſſent. *Cic. in Top. Boetius 3. comm. in Top. Cic. Gellius l. 18. c. 6. Sigonius de ant. jure C. R. l. 1. c. 9.* diſtinguunt matronam a matre familias, & dicunt, matronam dictam proprie, quæ in matrimonium cum viro conveniſſet, quoad in eo matrimonio maneret, etiamſi ei liberi nondum nati forent; dictamque eſſe ita a matris nomine non adepto, ſed cum ſpe, & omine mox adipiſcendi, unde ipſum quoque matrimonium dicitur: matrem autem familias appellatam eſſe eam ſolam, quæ in mariti manu, mancipioque erat, aut in ejus, in cujus maritus manu, mancipioque eſſet, quoniam non in matrimonium tantum, ſed in familiam quoque mariti, & in ejus hæredis locum veniſſet. *Voſſius* affert alterum diſcrimen, quod matronæ ſolum dicerentur fœminæ honeſto, illuſtrique loco natæ. Item *Serv. ad illud 9. Æn.* Quæ te ſola, puer, multis e matribus auſa Perſequitur: E matribus, inquit, ideſt, ex nobilibus. Nam matres non niſi nobiles dicimus: unde & matronæ dictæ ſunt. *Ovid. 2. Metam.* Senſerat hoc olim magni matrona Tonantis. *Cic. lib. 7. Fam. ep. 6.* Opulentæ, optimates matronæ.

Matrŏna, fem. 1. *la Marne*, flu. Galliæ Belgicæ, qui oritur in Campania prov. *Auſon. in Moſ. v. 462.* Matrona non, Gallos, Belgaſque intercita fines.

Matronālĭa, n. 3. feſta in honorem Junonis, a *matronis*, quod iis matronæ Junoni ſacrificarent, ut ſibi annus felix eſſet in amore conjugali, ac puerperio. Celebrabantur Calendis Martii, non Aprilis, ut quidam cenſuerunt. *Voſſ.* Eodem die inter ſe munera mittitabant, quem morem tangunt *Tib. l. 3. el. 1.* & *l. 4. el. 2.* *Juvenalis*, & alii. V. *Serv. 8. Æneid.* Aliqui confundunt cum Matralibus. Sed Matralia fiebant in honorem Deæ Matutæ, die 11. Jun. *Ovid. 6. Faſt.* ¶ *Id. 3. Faſt. v. 180.* & *ſeq.* ſcribit, Matronalia celebrata fuiſſe in honorem Martis, ob diremptum a matronis bellum inter Sabinos & Romanos raptarum cauſa.

Matronālis, & le, n. 3. quod ad matronam ſpectat. *Ovid. 2. Faſt.* matronales erubuere genæ. *Liv. l. 26. c. 49.* Decus matronale.

Matronātus, us, m. conditio matronæ. *Apul. l. 4. Metam.* Ut matronatus ejus indicabat.

Matruēlis, is, natus ex fratre matris meæ. *Aur. Vict. de Orig. Gent. Rom.* Turnus matruelis Amatæ. Adde *l. 1. Dig. ad leg. Pomp. de parricid.*

Matta, f. 1. *ſtuoia*, Germ. *ſtrodecke*, Gall. *natte*, Hiſp. *eſtera*, ψίαθος, ſtorea, & teges, quæ fit ex cannabe, lino, junco, palma, ſcirpo, aut ſparto, ubi ſtuppa, vel fœnum, vel lana rudiores, aut quid ſimile inſertum eſt. *Ovid. 6. Faſt. v. 680.* In plauſtro ſcirpea matta fuit.

Mattĕa, V. Mattya.

Mattella, f. 1. dim. a mattea. *Arnob. l. 7.*

Mattiăcum, n. 2. Caſtrum Mattiacorum, Mattium, *Marpurg*, vel *Martpurg*, urbs Germaniæ præclara, primaria Haſſiæ, & Academia, cum caſtro munito, ad Lanum fl. *Plin. l. 31. c. 2.*

Mattiăcus, a, um, quod ad Mattium urb. Germaniæ ſpectat, ut *Mattiaca pila*, ſphæræ odorati ſaponis, a Mattiaco, unde melioris notæ afferebantur. *Martial. lib. 14. ep. 26.* Accipe Mattiacas (quo tibi calva?) pilas.

Mattĭci,

Digitized by Google

Mattici, cognominantur homines malarum magnarum, atque oris late patentis. *Feſtus*.

Mattya, f. 1. vel mactya, vel mattea, *ματτύη*, certum delitiæ cibi genus e farina aqua ſubacta, & oleo, lacte, & ſimilibus, a *μάζω*, ſubigo. ¶ Progreſſu temporis introductum eſt, ut mattya omnis cibus pretioſus ac delicatus diceretur, ut ait *Athenæus lib.* 14. & ſumitur univerſim pro quocumque delicato ac pretioſo edulio. In aliquibus legitur *mattea*, pro mattea. *Sueton. in Calig.* c. 38. Multis venenatas matteas miſit. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 59. Ex omni poſita eſt inſtructa macello Cœna tibi, ſed te mattya ſola juvat. Al. leg. *matteam*, ut ſit *Mattyum*, *ii*, n.

Matŭla, æ, f. *orinale*, *ἀμὶς*, vas, in quod veſicam levamus, quod & matella, & ſcaphium dicitur. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 39. Nam hercle ego vos pro matula habebo, niſi matulam datis. *Id. in Perſ.* 4. 3. 64. Nunquam ego tam eſſe matulam credidi. h. e. tam ſtolidum, aut inſulſum.

Matūra, æ, Dea præſes frugibus maturandis. *Auguſt. l.* 4. *de Civ. Dei*, c. 8.

Maturāte, adv. mature, feſtinanter. *Plaut. Mil.* Jube maturate illam exire huc. *Liv. l.* 31. *c.* 14. Juſſis cæteris, quantum maxime poſſent, maturate ſequi.

Maturatĭo, onis, f. actus maturandi, & cum debita maturitate perficiendi. *Auct. ad Heren. l.* 3. c. 2. Dolus maturatione conſumitur.

Maturātus, a, um, n. r. s. *maturato*, maturus factus, partic. a maturor. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Omnia, quæ terra gignit, maturata pubeſcunt. ¶ Sumitur pro perfecto. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Maturata concoctio. Item pro accelerato, ut Maturatum negotium. ¶ *Maturato opus eſt*, opus eſt maturitate, ſeu celeritate. *Liv. l.* 1. Ita facto, maturatoque opus eſſe. *Id. l.* 4. *Bell. Pun.* Non quam maturato opus erat, graviter expediebant.

Matūre, adv. *a tempo*, *preſtamente*, בְּעִתָּהּ, Ger. *ſchnell*, Gal. *de bonne heure*, *à temps*, Hiſp. *preſto*, *a tiempo*, *temprano*, *ὡραίως*, tempeſtive, in tempore, hoc eſt nec cito, nec ſero, ut *Nigidius apud Gell. l.* 10. *c.* 11. exponit. *Cic. de Senect. cap.* 10. Mature fias ſenex, ſi diu velis eſſe ſenex. ¶ Interdum ſignificat cito. *Liv. l.* 8. *c.* 13. Patere te vinci conſilio, ut maturius bello vincas. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 33. Rebus quam maturrime occurrere. *Cic. pro Cæcin.* c. 2. Quæque res turpiſſima maturiſſime judicanda eſt. *Id.* 3. *de Or. c.* 20. Omnium maturrime ad publicas cauſas acceſſi. ¶ Interdum accipitur pro ſero, tarde. *Plaut. Curc.* 2. 3. v. 20. Qui homo mature quæſivit pecuniam, niſi eam mature parſit, mature eſurit. h. e. qui tarde, & ægre pecuniam comparavit, niſi ei cito parcat, cito eſurit. Ita explicat *Chariſ. l.* 2.

Maturefacĭo, is, eci, actum, a. 3. ad maturitatem perduco. *Theod. Priſcian. de Diæt.* c. 14. Aqua marina maturefacit duritiam.

Matureſco, is, urui, n. 3. *maturarſi*, *πεπαίνομαι*, maturus fio. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Cum matureſcere frumenta inciperent. ¶ Tranſlate *Ovid.* 14. *Metam.* nubilibus maturuit annis puella. *Quintil. in epiſt. ad Tryphon.* Libros opinabar non ſatis maturuiſſe.

Maturĭtas, atis, f. *maturità*, Ger. *zeitigung*, Gal. *maturité*, Hiſ. *madurez*, *πεπαίτης*, perfecta coctio ſucci in fructibus. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 28. Commutationeſque temporum quadripartitas ad maturitatem frugum, & ad temperationem corporum aptas. ¶ Item tempus maturum, tempeſtivitas. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Graviditates, & partus afferat, maturitateſque gignendi. ¶ Tranſlate ponitur pro opportunitate, commoda & opportuna occaſione. *Cic. ad Q. Fr.* Sed ejus rei maturitas neque dum venit, & tamen nunc appropinquat. ¶ Item pro perfectione. *Cic. in Brut.* Jam videbatur illud in me, quidquid eſſet, eſſe perfectum, & habere maturitatem quandam ſuam. ¶ Item pro proceſſu, acceſſione, gravitate. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 4. Tamen hoc ſtudium quotidie ingraveſcit, credo, & ætatis maturitate ad prudentiam, & his temporum vitiis. ¶ Item pro exacta peritia, & prudentia. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 87. Auctoritatem Paulini, vigorem Celſi, maturitatem Galli anteibat.

Matūro, as, avi, atum. a. 1. *maturare*, הִבְשִׁיל, Ger. *faire meurir*, Gal. *avancer*, *meurir*, Hiſp. *madurar*, *πεπαίνω*, maturum facio, maturitatem affero. *Cic. de Sen.* Primo eſt peracerba guſtatu, deinde matura dulceſcit. ¶ Sæpe eſt mature, & ſine nimia feſtinatione facere. *Virg.* 1. *Georg.* v. 260. Multa, forent quæ mox cœlo properanda ſereno, maturare datur. ¶ Sed fere abſolute uſurpatur pro properare. *Cic. Att. l.* 4. Ut matures venire. *Id. pro Cluent. c.* 61. Huic mortem maturabat inimicus. ¶ Maturare cœpta, eſt mature abſolvere. *Liv. l.* 24. *c.* 13. Domum ad cœpta maturanda redire jubet. ¶ Maturare fugam, *fuggire*. *Virg.* 1. *Æn.* V. *Gell. l.* 10. *c.* 11.

Matūrus, a, um, *maturo*, מְבֻשָּׁל, Germ. *zeitig*, Gal. *meur*, Hiſ. *maduro*, *πέπειρος*, quod neque crudum, neque immitis, neque caducum, neque nimium coctum, ſed in tempore provenit, & proprie de fructibus dicitur. De origine digladiantur Etymologi. V. *Voſſ. Cicer. de Sen.* Et quaſi poma ex arboribus, ſi cruda ſunt, vi evelluntur, ſi matura, & cocta, decidunt. ¶ Tranſlate maturum dicitur generatim omne id, quod nec citius, nec tardius eſt, quam convenit, ſeu quod tempeſtivum, vel commodum eſt. *Virgo matura viro*, quæ nubilis, ut contra *Virgo immatura viro*, quæ necdum nubilis. *Hor. l.* 3. *Carm. od.* 6. Motus doceri gaudet Jonicos matura virgo. *Gel. l.* 12. *c.* 7. Virginem habens jam maturam viro. *Cic. ad Q. Fr.* Ego tibi ſpem maturæ deceſſionis afferebam. Sic, maturus ad arma, maturus militiæ, &c. *Liv. l.* 2. *Sil. Ital. l.* 16. ¶ Item ponitur pro ſene, vel ſenili, ut *Matura ætas*, ideſt quaſi omnino perfecta, & tempus debitum aſſecuta. *Maturus ævi homo*, ideſt ſenex, & perfectam habens ætatem. *Virg.* 5. *Æneid.* Ævi maturus Aceſtes. ¶ Ex uſu vulgari maturum dicitur, quod citius fit, quam par eſt, & ponitur pro celeri, & feſtino, ſive repentino. *Tibul. l.* 4. *eleg.* v. 206. Seu matura dies celerem properat mihi mortem, longa manet ſeu vita. *Cic.* 7. *Verr.* Ea mortem illis acerbiorem, & ſupplicium maturius ferret. ¶ Ponitur etiam pro perfecto, pleno. *Cic.* 1. *de Or.* Ac facultate dicendi majore, ac maturiore. *Virg.* 10. *Æn.* v. 256. revoluta ruebat Matura jam luce dies. h. e. plena, perfecta, nec amplius creſcente. *Sueton. in Calig. c.* 44. Pleriſque centurionum maturis jam primos pilos ademit. hoc eſt qui jam ſua ſtipendia impleverant. ¶ Item pro gravi, conſtanti. *Cic. pro Cæc.* Maturo judicio, ſine ulla religione judicis condemnatur. ¶ *Maturum facere*, eſt cito expedire. *Gel. l.* 3. *c.* 7. Maturum cenſeo, ſi rem ſervare vis, faciendum. ¶ Comp. maturior, ſup. maturiſſimus, & maturrimus. *Cic. in Brut.* Ipſe Thucydides, ſi poſterius fuiſſet, multo maturior fuiſſet, ac mitior. *Col. l.* 4. *c.* 29. Fortundos, & quam maturiſſimos ſurculos viti detraxerit. *Tac. l.* 12. *Ann. c.* 65. Robur ætatis quam maturrimum precari.

Matūta, æ, f. 1. *Aurora*, *Alba*, *Λευκοθέα*, Aurora, Alba Dea, Ino Cadmi filia, uxor Athamantis. *Cic.* 1. *Tuſc.* Quid? Ino Cadmi filia nonne Leucothea nominata a Græcis, Matuta habetur a noſtris?

Matutinālis, le, adject. matutinus, ut matutinali tempore, *in carm. de Philomela*, *quod vulgo Ovid. tribuitur*.

Matutīnum, ni, n. *πρωϊνόν*, mane, *mattina*. Videtur tamen adjectivum eſſe, ſub quo tempus intelligatur. *Plin. lib.* 10. *c.* 43. Corvus omnibus matutinis evolans in roſtra. *Quintil. lib.* 12. *c.* 18. Pridie ad ſe venire, aut eodem matutino litigatorem jubent.

Matutīnus, a, um, *mattutino*, *della mattina*, בֹּקְרִי, Germ. *frůe*, Gall. *matinal*, *matineux*, Hiſ. *de la madrugada*, *ὄρθριος*, quod ad mane ſpectat, a *Matuta*, Aurora, ut veſpertinus a *Veſper*. *Cic. Att. l.* 1. Tempore matutino, cum ad forum ſtipati gregibus amicorum deſcendimus. *Apul. l.* 1. *Met.* Matutinum iter. *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 45. Matutina frigora. ¶ Matutinus homo dicitur, qui matutino tempore aliquid agit. *Virg.* 8. *Æn.* v. 465. Nec minus Æneas ſe matutinus agebat.

Mavŏlo. V. Malo.

Mavors, ortis, m. idem ac Mars. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 26. Jam qui magna verteret, Mavors. *Virg.* 6. *Æn. prope finem*: magnam Mavortis ad orbem.

Mavortĭus, a, um, idem ac Martius, ſeu bellicoſus, a *Mavors*. *Virg.* 3. *Æn.* v. 13. Terra procul vaſtis colitur Mavortia campis.

Maurella, æ, herbæ genus. *Macer l.* 2. v. 34. Herbam, quam Græci ſtrychnon dixere, Latini Maurellam dicunt.

Mauri, ori. 2. *Mori*, *μαῦροι*, populi, qui Mauritaniam incolunt, a *μαυρός*, *obſcurus*, *niger*. *Manil. l.* 4. V. *Mauritania*. Eos fuiſſe Indos, & Herculo duce cum innumera aliarum gentium multitudine in hæc loca perveniſſe, multi crediderunt, ut *lib. ult.* ſcribit *Strabo*. *Salluſt. in Jug.* Mauros, & Numidas, reliquoſque, qui maritimam Africam cultiorem reddiderunt, Medos, Armenos, Perſas, & Phœnices fuiſſe indicat.

Maurĭce, adv. Maurorum more. *Gel. l.* 2. *c.* 25. ex *Varr. l.* 8. *de L. L.* Cum dicamus ab Oſco, Tuſco, Græco, Oſce, Tuſce, Græce, a Gallo tamen, & a Mauro, Gallice, & Maurice dicimus.

Mauritanĭa, f. 1. *Mauritania*, *Μαυριτανία*, regio Africæ, ab Ortu in Occaſum extenſa, ubi nunc pars occidentalis Barbariæ, a *μαῦρος*, *obſcurus*, *niger*, propter nigredinem populorum. *Manil. l.* 4. v. 720. & Mauritania nomen Oris habet, titulumque ſuo fert ipſa colore. ¶ Duplex fuit, Cæſarienſis, & Tingitana. *Tacit. l.* 1. *hiſt. c.* 11. & *l.* 2. *c.* 58. & 59.

Maurus, a, um, *Μαῦρος*, ad Mauros pertinens, & interdum univerſim Africus. *Horat. l.* 3. *od.* 10. v. 18. Mauri angues. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 243. Mauræ manus. h. e. Pœnorum arma. *Juvenal. Sat.* 10. v. 148. Maurus Oceanus. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 3. v. 35. poſtes Mauri: h. e. e cedro, qua arbore Mauri abundant.

Maurusĭăcus, a, um, Mauritanus, a Mauruſius pro Maurus. *Martial. l.* 12. *epigr.* 67. Et Mauruſiaci pondera cara citri.

Maurusĭus, a, um, *Μαυρούσιος*, idem ac Maurus, ſeu Mauritanus. *Sil. lib.* 10. v. 401. Et hærens loricæ interdum Mauruſia pendet arundo. *Virg.* 4. *Æn.* v. 206. Gens Mauruſia.

Mausolēum, n. 2. *μαυσωλεῖον*, Mauſoli Regis Cariæ ſepulchrum, ab Artemiſia uxore exſtructum, tanta operis magnificentia, ut inter ſeptem orbis miracula fuerit numeratum. Attollebatur in altitudinem viginti quinque cubitis, cingebatur columnis triginta & ſex. Inde ſepulchra omnia ſumptuoſiora Mauſolea dicuntur. V. *Plin. l. pen. c.* 3. *Martial. de ſpectac. epigr.* 1. Aere nec vacuo pendentia Mauſolea laudibus immodicis Cares in aſtra ferant.

Mausōlus, m. 2. *Μαύσωλος*, Cariæ Rex, quem Theopompus ait nulla re abſtinuiſſe pecuniæ cauſa. Hunc ita amavit uxor Artemiſia, ut mortui cineres vino permiſtos traditur ebibiſſe. Ad hæc ſepulchrum eidem ſumptuoſiſſimum extruxit, quod Mauſoleum dictum eſt, & Mauſolum, ut aliqui cenſent. *Plin. l.* 36. *c.* 5. & *Gel. l.* 10. *c.* 18.

Maxilla, æ, f. *maſcella*, לְחִי, Ger. *kinbacke*, Gal. *machoire*, Hiſp. *maxilla*, *o quixada*, *σιαγών*, gena, vel pars illa oris, in qua fixi ſunt dentes. De ejus origine alii alia. V. *Voſſ. in Etymol.* *Perſ. ſat.* 4. v. 37. Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Maxillas crocodilus tantum ſuperiores movet.

Maxillāris, re, n. 3. *maſcellare*, quod ad maxillam pertinet. *Plin. l.* 32. *c.* 7. Maxillareſque ita ſanari dentes præcipue putant.

Maxĭme, adv. *μάλιστα*, ſumme, vehementiſſime, ſuperl. a magis, *ſommamente*. *Cic.* 1. *Off.* Ut quiſque maxime opis indigeat. ¶ Ponitur etiam pro præcipue. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quæ ratio Poetas, & maxime Homerum impulit. ¶ Jungitur fere poſitivis nominibus. *Plaut. Mil.* 2. 4. 11. Qui propudii me maxime innocentem falſo inſimulavit. ¶ Interdum & ſuperlativis, ſed rarius. *Liv. l.* 41. *c.* 28. Ego maximum graviſſimum omnium arbitror. *Col. l.* 9. *c.* 3. Si vero ſævior apis, maxime peſſima eſt. *Cic. l.* 12. *Att. ep.* 38. Sive hanc aberrationem a dolore delegerim, quæ maxime liberaliſſima, doctoque homine digniſſima. *Gronov.* legit *quæ maxime liberalis una*, *doctoque* &c. ¶ Cum maxime V. ſuo loco. ¶ *Quam maxime*, vel *maxime*, idem fere ſunt ac maxime, ſed majorem tamen vim addunt. *Cic. in Partit.* Quæ quidem vel maxime ſuſpicionem movent. *Id.* 1. *de Or.* Dicere quam maxime ad veritatem accommodate, *più che ſi può*. ¶ Eſt etiam adverbium aſſentientis, & concedentis, *sì*, *volontieri*. *Ter. And.* 4. 5. 23. Duc me ad eum, quando huc veni. M. maxime. *Plaut. Moſt.* 4. 3. 17. Operam mihi da. S. maxime.

Maximĭtas, atis, f. magnitudo, apud vet. *Lucret. l.* 2. v. 437. Ne quædam cogas immani maximitate. *Arnob. lib.* 2. Porrigere ſe longius, atque in maximitatem producere.

Maximopĕre, adv. idem ac maxime. *Cic. lib.* 3. *Fam. ep.* 2. Abs te maximopere pro noſtra ſumma conjunctione etiam atque etiam quæſo, & peto. ¶ Et interjecto verbo, *Ter. Eun.* 3. 4. 26. Thais maximo te orabat opere, cras ut redires.

Maxĭmus, a, um, *grandiſſimo*, *μέγιστος*, ſummus, ſup. nominis *magnus*. *Cic. ad Q. Fr.* Reſpondi epiſtolæ maximæ: nunc audi de minuſcula. *Plaut. Moſt.* 2. 2. 57. Exclamat de repente maximum. h. e. maxima voce.

Maza, æ, f. farina hordeacea, vel panis lacte, ſero, aut aqua ſubactus, quem *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. *a med.* & *Colum. l.* 7. *c.* 12. *a med.* canibus in cibum dari jubent. *Grat. in Cyneg.* v. 307. Lacte novam pubem, facilique tuebere maza.

Mazara. V. Mazaris.

Mazare, f. 1. Mazarum, *Μάζαρα*, urbs Siciliæ, cum portu capaciſſimo, ſatis munita, media fere inter Thermas, & Lilybæum.

Mazonŏmus, m. 2. *μαζονόμον*, *μαζοφόρος*, *μαζοφορεῖς*, lanx, a *μᾶζα*, maza. Primo enim ſic dicebatur vas, in quo maza apponebatur, nempe quia ſolerent mazas *νέμειν*, h. e. diſtribuere. Sed poſtea uſurpari cœpit generatim pro omni lance rotunda. *Hor. lib.* 2. *Serm. ſat. ult.* v. 86. Mazonomo pueri magno diſcerpta ferentes membra gruis.

M ANTE E.

Meabĭlis, le, n. 3. quod meat, ſive manat, penetrat. *Plin. l.* 2. *c.* 5. Vitalem hunc, & per cuncta rerum meabilem aerem.

Meapte, mea propria, a *mea*, & *pte*, ut Meapte cauſa, *ἐμοῦγε ἕνεκα*. *Ter. Heaut.* 4. 3. 8. Ut ego nunc non tam meapte cauſa lætor, quam illius.

Meatus, us, m. *meato*, via, *πόρος*, porus, foramen. *Plin. l.* 20. *cap.* 22. Succus malvæ decoctæ poros, h. e. meatus ſuaves facit. ¶ Ponitur etiam pro itione, ſive pro incedendi, aut volandi ratione. *Plin. l.* 10. *c.* 38. Aves ſolæ vario meatu feruntur & in terra, & in aere. *Sil. l.* 12. v. 112. nubivagus meatus. h. e. volatus. ¶ Item pro curſu, & motu. *Plin. l.* 2. *c.* 8. Meatus ſiderum.

Mecastor, *νὴ τὸν Κάστορα*, jurandi adverbium, fœminarum proprium, teſte *Gell. l.* 11. *c.* 6. ſignificat, per Caſtorem, ut *Mehercule*, per Herculem.

Fe-

Feſtus ſcribit, eſſe loquendi rationem per ellipſim, dicique quaſi, *me Caſtor*, ſubaudi, *juvet*. *Ter. Hec.* 1. 2. 8. Salea mecaſtor, Parmeno.

Mechanēma, atis, n. μηχάνημα, ingenioſum manus artificium, artificioſum opus, a μηχανὴ, *machina*, *inventum*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 9. Deus bone! quæ ille digitis mechanemata facit!

Mechanicus, i, m. *meccanico*, מכונאי, Germ. *endwercker*, Gal. *mechanique*, Hiſp. *oficial*, μηχανικὸς, faber, ſive opifex eorum operum, quæ ingenio ſimul, ac manibus fiunt, a μηχανὴ, *artificium*, *inventio*. *Suet. in Veſp.* c. 18. Mechanico quoque grandes columnas exigua impenſa perducturum in Capitolium pollicenti, præmium pro commento non mediocre obtulit.

Mechanicus, a, um, fabrilis, ut Ars mechanica, *Banauſia*, μηχανικὴ τέχνη, quæ manu exercetur. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 22. Mechanica opera Romæ plurima inſtituit. *Jul. Firmic. l.* 6. *c.* 31. Artis mechanicæ dicimus repertor.

Mecœnas, atis, m. 3. μαικήνας, C. Cilnius Mecœnas proprium nomen Thuſci equitis clariſſimi, & apud Auguſtum potentiſſimi, ad quem velut unicum ſtudiorum patronum Virgilius Georgica ſua, & Horatius libros Carminum ſcripſit. Fuit enim benigniſſimus in provehendis omnium diſciplinarum cultoribus, ac præſertim Artis Poeticæ. Hinc hodie etiam ſtudiorum patroni, qui in ſublevanda doctorum hominum egeſtate ſe munificos præbent, Mecœnates appellantur. *Martial. lib.* 8. *ep.* 56. Sint Mecœnates, non deerunt, Flacce, Marones. ¶ Narrant, delicatum fuiſſe non ſolum cultu, ac moribus, ſed etiam ſtylo. Quare eum Auguſtus *Malacinum* vocabat, & exagitabat frequenter ut cacozelum, teſte *Sueton. c.* 66. *Juven. ſat.* 12. v. 39. veſtem Purpuream teneris quoque Mecœnatibus aptam. ¶ Dubia aſt hujus nominis ſcribendi ratio. *Berman.* contendit ſcribendum *mecænas*, & dici quaſi μὴ κοινὸς, *non vulgaris*. At *Daniſq.* & *Manut.* ex græca conſuetudine, & lapidibus ſcribunt *mæcenas*, *mæcenatem*.

Mecœnatiānus, a, um, adject. ad Mecœnatem pertinens, ut Mecœnatiani horti, apud *Sueton. in Tiber. c.* 15.

Mecōnis, f. 3. μηκωνὶς, lactucæ genus, a copia lactis ſoporiferi. Μήκωνα enim Græci papaver dicunt. *Plin. l.* 8. *c.* 9.

Meconites, m. 3. μηκωνίτης, gemma papaveris ſimilitudinem exprimens. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Mecum, mem, μετ' ἐμοῦ, cum me, abl. pron. ego conjunctus cum præpoſ. in quo præpoſitio euphoniæ cauſa poſtponitur. *Cic. in Orat.* c. 45. Ea enim eſt mecum, & tecum, non cum me, & cum te, ut eſſet ſimile illis vobiſcum, atque nobiſcum. ¶ *Mecum facere*, eſt mecum ſentire. *Cic. pro Cæc.* Rem, & ſententiam interdicti mecum facere fatebatur. ¶ Interdum mecum, μετ' ἐμαυτοῦ, ſignificat intra me. *Ter. Hec.* Ut tacite mecum gaudeam. ¶ Pulchre jungitur cum ſimul. *Plaut. Bacch.* Atque ut eum mecum ad te adducam ſimul. ¶ Similiter cum una. *Ter. Hec.* 5. 2. 56. Ut colloqui mecum una poſſit. ¶ Interdum hæc tria conjungimus, mecum, una, ſimul. *Ter. Heaut.* 3. 1. 34. Quidni? mecum una ſimul. ¶ *Mecum* pro me accuſandi caſu. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 72. Hanc jube petere, atque orare mecum.

Meddix, vel Medix, icis, m. ſummus Magiſtratus Oſcorum. *Enn. apud Feſt.*

Medēa, f. 1. Μήδεια, inſignis incantatrix fuit, Æetæ Colchorum Regis filia, quæ cum Jaſonis amore capta eſſet, facilem illi ad aureum vellus aditum præbuit, ſopito pervigili dracone, qui noctes, dieſque illud aſſervabat: quo facto, patris iram metuens, Jaſonem in Græciam ſequuta eſt, patremque inſequentem, diſcerptis Abſyrti fratris membris, & per viam diſperſis, retardavit. Repudiata deinde ab Jaſone, filios ſuos, quos ex eo ſuſceperat, occidit, Glaucamque Creontis filiam, cum qua Jaſon ſecundas contraxerat nuptias, incenſa regia, vivam cremavit, ipſumque etiam Jaſonem impatientia doloris manus ſibi inferre coegit. *Cic. pro L. Man. c.* 9.

Medēis, idis, f. patronym. pro poſſeſſivo, a Medea. *Ovid.* 2. *de Arte*, v. 101. Medeides herbæ.

Medēla, f. 1. idem ac medicina. *Gel. l.* 12. *c.* 5. Medicos arceſſit, collocutuſque de faciende medela. Adde 17. c. 16.

Medens, tis, nom. ex particip. *chi medica*, medicus. *Plin. Paneg. c.* 22. Ægri quoque, neglecto medentum imperio, ad conſpectum ſui prorepere. *Lucret. l.* 1. v. 834. Veluti pueris abſynthia tetra medentes cum dare conantur.

Medĕor, eris, ſine præterito, d. 2. *medicare*, ἰάομαι, ἰατρεύω, remedium morbis affero, a μήδομαι, *curo*. Conſtruitur fere cum dativo. *Cic. pro Quint.* Et vulneribus mederi debeam. ¶ Reperitur etiam cum acc. *Ter. Phor.* 5. 4. 3. Quas minus mederi poſſit. ¶ Item cum acc. & præp. *contra*. *Plin. l.* 9. *c.* 31. Contra ſerpentium ictus medentur. ¶ Invenitur etiam medetur impersonale. *Plin. l.* 27. Ex eo medetur oris ulceribus. ¶ *Medendo* gerundium etiam in paſſive ſignificatione uſurpatum fuit, auctore *Servio*. *Virg.* 12. *Æn.* Ægreſcitque medendo. id eſt dum ei medetur. ¶ Ars medendi, *la medicina*. *Ovid. l.* 1. *de art. am. prope fin.* ¶ Eleganter uſurpatur per tranſlationem. *Cic. Agrar.* 1. 1. 9. Huic malo pro ſe quiſque noſtrum mederi debemus. *Id. pro Sext. c.* 13. Mederi afflictæ Reipublicæ. *Nepos Pelopid. c.* 1. Mederi ſatietati lectoris. h. e. cavere, ne ſatietate obtundatur. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Inopiæ frumentariæ mederi, *provvedere alla ſcarſezza delle vettovaglie*.

Mederga, *verſo me*, erga me, interpoſito *d* ob hiatum vocalium, apud vet. *Plaut. Epid.* 3. 3. 9. Quaſi quid filius meus deliquiſſet mederga.

Media, f. 1. *Media*, Μαδαι, Μηδία, regio Aſiæ, a Medo Medeæ, & Ægei Athenienſium Regis filio ſic nominata, ut Solinus refert, vel potius a Madai Japhet filio, quod Joſephus ſcribit. Habet ab Occidente Armeniam majorem, ab Oriente Parthiam, & Hyrcaniam, a Septentrione mare Caſpium, a Meridie Aſſyriam, & Suſianam. V. *Plin. l.* 6. *c.* 26.

Medialis, le, adject. qui eſt in medio. *Solin.* c. 33. & 51.

Medianus, a, um, μέσος, quod in medio eſt, ut Medianæ columnæ. *Vitruv. l.* 3. c. 1. Medianus digitus. *Veget. l.* 2. c. 4.

Mediaſtinus, m. 2. *ſcavigliaccio*, Ger. *knecht allerknecht*, Gal. *fouillon*, *ſerviteur en tous bas offices*, Hiſp. *frego*, *vil criado*, μεσαύλιος δοῦλος, mancipium abjectum eſt, teſte Budæo, quod viliſſima, & ſordidiſſima miniſteria obire domi cogitur, ut domum verrere, purgamenta efferre, ligna congerere. Dictus eſt a *medius*, quia in mediis ædibus ad imperia omnium, omniſque ſoleret excubare. *Cic. in Catil.* Collectum ex ſenibus deſperatis agreſti luxuria, ex ruſticis mediaſtinis, ex decoctoribus. Alii legunt *ex ruſticis mendiculis*. *Col. l.* 1. *cap.* 9. Separandi ſunt aratores a vinitoribus, atque a mediaſtinis. ¶ Apud Medicos mediaſtinum vocantur membranæ in ventre hominis medio, quæ ſunt veluti medius quidam paries, dividens thoracem totum in duos veluti ventriculos. *Priſcian. in* 12. *Æn.* & *Non. c.* 2. *n.* 573. ſcripſere, mediaſtinum fuiſſe abjectiſſimum ſervum, qui in balneis ad viliſſima quæque ſervitia paratus adſtaret. Verum univerſim accipitur pro eo, cui nullum certum officium eſt attributum, quique ad quodlibet præſtandum in medio domus ſtat, ut dictum eſt. *Horat. l.* 1. *ep.* 14. v. 24. Tu mediaſtinus tacita prece rura petebas.

Mediaſtuticus, m. 2. ſummus apud Campanos Magiſtratus. *Liv. l.* 26. c. 7. Mediaſtuticus, qui ſummus Magiſtratus apud Campanos eſt, eo anno Seppius Leſius erat.

Mediātor, oris, m. *mediatore*, *mezzano*, conciliator, qui medium ſe inter duos interponit ad lites componendas. *Tertull. de carn. Chriſti*, & *Prudent. Apotheoſ.* v. 242.

Mediātrix, icis, f. *Alcimus l.* 5. v. 554. Ut mediatricis curet tutela columnæ.

Medibilis, le, n. 3. medicabilis, a medeor. *Feſt.*

Medica, æ, f. *medica*, *tre foglie*, μηδική, herba trium foliorum, ſemper virens, in equorum pabulis laudatiſſima, quæ ſemel ſata decem annos durat, ſingulisque annis quater, aut interdum ſexies demeſſa, ſua ſemper ſponte ſuccreſcit, ita dicta, quod in Media abundet, vel potius quod e Media ad nos tranſlata fuerit. *Virg.* 1. *Georg.* Tunc te quoque, medicæ, putres accipiunt ſulci. *Col. l.* 7. Ad maciem nulla res tantum, quantum medica, poteſt. ¶ Medica etiam dicitur obſtetrix. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 636.

Medicabĭlis, le, n. 3. *atto ad eſſer medicato*, Ger. *das zu heilen iſt*, Gal. *medecinable*, Hiſp. *medecinable*, ἰάσιμος, cui adhiberi medicina poteſt. *Ovid.* 1. *Metam.* v. 523. Nullis amor eſt medicabilis herbis. ¶ Quandoque ponitur pro medicinali. *Colum. l.* 7. c. 10. Quippe ligni ſuccus medicabilis epotus inteſtini tumorem compeſcit.

Medicabiliter, adv. *Pallad. l.* 1. *c.* 31. Limum dyſentericæ paſſionis medicabiliter aſperare. h. e. medendo.

Medicabŭlum, i. n. medela, vel locus medicamentorum. *Apul. l.* 1. *Florid. de thermis*: Gratiſſima prorſus ſanis natabula, & ægris medicabula.

Medicāmen, inis, n. idem ac medicamentum, vel medicina. *Cic. in Piſon. cap.* 6. Quod diceras, vinolentis te quibuſdam medicaminibus ſolere curari. ¶ Accipitur & medicamen pro colore, quo lanæ medicantur, hoc eſt tinguntur, ut pro ſucco purpuræ. *Plin. l.* 9. *c.* 38. ¶ Item pro veneno. *Tacit.* 2. *Annal. c.* 68. Infuſum delectabili cibo venenum, nec vim medicaminis ſatis intellectam. V. *Medicamentum*.

Medicamentaria, f. 1. φαρμακευτική, ars conficiendi medicamenta. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Herbariam, & medicamentariam a Chirone. ¶ Revera tamen adjectivum eſt, & ſubintelligitur, ars. ¶ Medicamentaria etiam dicitur mulier, quæ medicamenta noxia conficit, venefica. *Cod. Theodoſ. lib.* 3. *tit.* 16. Uxorem mœcham, vel medicamentariam probare.

Medicamentarius, ii, m. *colui, che fa medicine*, φαρμακοποιὸς, qui medicamenta conficit, aut qui medetur. *Plin. l.* 19. c. 6. Quo utantur medicamentarii. Ubi ſubintellige, artifices, aut quid ſimile, revera enim adjectivum eſt. ¶ Accipitur & in malam partem pro venefico. *Cod. Theodoſ. l.* 3. *tit.* 16. Homicidam, aut medicamentarium virum ſuum eſſe probare.

Medicamentarius, a, um, φαρμακικὸς, quod ad medicamentum ſpectat. V. duo ſuperiora vocabula.

Medicamentōſus, a, um, ἰατρικὸς, quod remedium affert, & medicamenti vice eſt. *Cato c.* 157. De omnibus braſſicis nulla eſt illiuſmodi medicamentoſior. *Vitruv. l.* 8. c. 3. Medicamentoſa aqua.

Medicamentum, ti, n. *medicamento*, *medecina*, φάρμακον, medicine, id eſt id, quo homines, & cætera animalia curantur, a *medicor*. *Cic.* 3. *Offic. c.* 24. Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem. ¶ Sumitur quandoque medicamentum pro veneno, ſicut venenum pro medicamento, quia eſt vox media, ut *Nonius* auctor eſt, *c.* 4. *n.* 497. quemadmodum pharmacum apud Græcos, quod & in bonam partem, & in malam accipitur. *Caius de verb. ſignif.* Qui venenum dicit, adjicere debet bonum, vel malum. Nam & medicamenta venena ſunt, quia eo nomine omne continetur, quod adhibitum naturam ejus, cui adhibitum eſt, mutet. *Sen. Controver.* 18. Medicamentum malum. ¶ Tranſlate *Cic.* 2. *de Fin.* Medicamenta doloris. *Id. in Orat. c.* 23. Fucati vero medicamenta candoris, & ruboris omnia repellentur, *compoſizione de bellezze*.

Medicatio, onis, f. actus medendi. *Colum. l.* 2. *c.* 10. Poteſt tamen etiam circa iſtam medicationem ſinceri miſſa commode ſervari.

Medicator, oris, m. qui medetur. *Tertull. l.* 3. *adverſ. Marcion.* c. 17. & *Avien. in Opeucho*, v. 216.

Medicātus, us, ui, m. medicatio, medicina. *Ovid. ep.* 12. v. 165. Quæque feros pepuli doctis medicatibus ignes.

Medicātus, a, um, *medicato*, φαρμακευθεὶς, quod medicamentis admixtis eſt infectum. *Virg.* 6. *Æn.* v. 420. Melle ſoporatam, & medicatis frugibus offam. *Id.* 4. *Georg.* v. 65. *de apibus*. Ipſæ conſident medicatis ſedibus. h. e. gratis liquoribus illitis. *Plin. l.* 8. *ep.* 20. *de loco quodam*. Sulphuris odor, ſaporque medicatus, *aqua ſaporita*. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Vina nimia ſuffitione medicata. h. e. condita. *Ovid. ep.* 12. v. 107. medicatus ſomnus, hoc eſt medicamentis inductus. ¶ Item veneno infectus, *avvelenato*. *Sueton. in Claud. c.* 44. Quum boletum medicatum avidiſſimo ciborum talium obtulerat. *Sil. l.* 7. v. 453. Medicata veneno tela. ¶ Item ad medendum aptus, *atto a medicare*. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Lac caprinum ſtomacho accommodatiſſimum, bubulum medicatius. *Id. ibid. c.* 7. Rutam, & hederas, res medicatiſſimas, illico mori.

Medicīna, æ, *medicina*, רפואה, Ger. *artzney*, Gal. *medicine*, Hiſp. *medicina*, ἰατρικὴ, ars medendi, a *medicor*. Sua natura adjectivum eſt. Nam a *medicus* fit *medicinus*, *a*, *um*. Hinc *Var. lib.* 4. *de L. L.* Ab arte medicina ut ſit medicus, &c. *Hygin. fab.* 274. Ne quis ſervus artem medicinam diſceret. Sed ut Grammatica, & ſimilia, ita & hoc ſumitur ſubſtantive. *Cic. de Fin. l.* 5. *c.* 6. Quoniam ut medicina valetudinis, navigationis gubernatio, ſic vivendi ars eſt prudentia. *Celſ. l.* 6. *proœm.* Medicinam excolere. ¶ Accipitur etiam pro remedio, quo quis curatur. *Cic. Att. l.* 16. Sed deſperatis etiam Hippocrates vetat adhibere medicinam. ¶ Sæpe tranſlata uſurpatur. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 8. Deinde ſingulis medicinam conſilii, atque orationis meæ, ſiquam potero, afferam. ¶ Medicinam etiam venenum dicimus, tractum a Græcis, qui venenum φάρμακον appellant. *Non. c.* 2. *n.* 75. ¶ Medicinæ inventorem Chironem Centaurum perhibent, qui invenit herbarum vires. Nonnulli Æſculapio hoc tribuunt. Apud *Ovid.* 1. *Metam.* medicinæ inventionem ſibi Apollo vindicat. *Homerus* autem *Odyſſ.* 4. cuidam Pæoni tribuit. V. *Plin. l.* 29. *cap.* 1. Medicinam facere ſignificat tum medicamentum alicui applicare, tum medicinæ artem exercere. *Phædr. fab.* 8. v. 9. Gruis periculoſam fecit medicinam lupo. *Id. fab.* 14. v. 1. Malus cum ſutor inopia deperditus Medicinam ignoto facere cœpiſſet loco. ¶ Medicina interdum ſumitur pro ipſa medici domo, ſeu officina. *Plaut. Amph.* 4. 1. 5. In medicinis, in tonſtrinis, apud omnes ædes ſacras. Adde *Epid.* 2. 2. 13.

Medicinālis, le, n. 3. *medicinale*, Germ. *zur artzney*, Gal. *medicinal*, Hiſp. *medicinal*, ἰατρικὸς, quod ad medicinam pertinet. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Quippe eadem ratio earum, quæ cucurbitarum medicinalium, ad corpora levanda. *Celſ. in præfat.* Medicinalis ars. ¶ Medicinalis digitus dicitur, qui minimo proximus eſt, teſte *Macrob. l.* 7. *Satur.* c. 13.

Medicinālis, a, um, adject. medicinalis. *Auſon. in epiſt. ad Symmach.* quæ præfixa eſt Gripho.

Medicinus, a, um. V. Medicina.

Medĭco, as, avi, atum, a. 1. medicamento inficio, fingo, imbuo. *Virg.* 1. *Georg.* v. 193. Semina vidi equidem multos medicare ſerentes. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 14. Dicebam, medicare tuos deſiſte capillos. h. e. fuco tingere. Et paſſive. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Ficus maturitatis cauſa medicatur. ¶ Significat etiam medicinam afferre, *medicare*. *Sil. l.* 6. v. 98. Marus inſtat vulneris æſtus expertis medicare modis.

Me-

Medĭcor, eris, d. 1. idem ac medeor, *medicare*. Conſtruitur cum dativo *Virg.* 2. *Georg.* Senibus medicantur anhelis. ¶ Reperitur etiam cum accuſ. *Virg. Æn.* 7. *v.* 756. Sed non Dardaniæ medicari cuſpidis ictum evaluit.

Medicōſus, a, um, adject. ut medicoſæ fermentationes. h. e. per medicinam curatæ, apud *Cæl. Aurel. Tard.* 2. c. 1.

Medĭcus, ci, m. *medico*, רופא, Ger. *artz*, Gal. *medicin*, Hiſp. *medico*, ἰατρός, qui artem medendi novit, & profitetur. *Cic. pro Cluent.* In membris corporis, ut quiſque eſt difficillimus, ita medicus nobiliſſimus, atque optimus quæritur. *Id. de Fato*, Adhibe medicum. *Ovid. de Pont. l.* 1. *ep.* 3. *v.* 17. Non eſt in medico ſemper relevetur ut æger. ¶ Dicitur etiam de chirurgo. *Plaut. Men.* 5. 3. 7. Oculi dolent ſpectando, maneodo medicum, &c. Ait ſe obligaſſe crus fractum, &c.

Medĭcus, a, um, ἰατρικός, quod eſt medici. *Var. l.* 4. *de L. L.* Medica ars. *Virg.* 3. *Georg. v.* 455. Medicas adhibere manus.

Mēdĭcus, a, um, quod eſt ex Media. *Lucan. l.* 2. Achæmeniis decurrant Medica Suſis agmina. *Nepos Pauſan. c.* 3. Medica veſtis. ¶ De *Medico malo* V. Aſſyrium.

Medidies, pro meridies. *Cic. in Orat.* Ipſum meridiem cur non medidiem? credo, quod erat inſuevius.

Medie, adv. *mezzanamente*, mediocriter. *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.* Nec plane optimi, nec oppido deterrimi ſunt, ſed quaſi media morati.

Medĭĕtas, atis, f. *metà*, חצי, Ger. *die mittel*, Gal. *la moitié*, Hiſp. *la meitad*, μεσότης, alicujus pars media. *Cic. de Univ. c.* 7. Ut in ſingulis eſſent bina media. Vix enim audeo dicere medietates, quas Græci vocant μεσότητας. ¶ Uſi tamen ſunt ſine formidine *Pallad.* & *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.*

Medimnus, i, m. & medimnum, n. μέδιμνος, μέδιμνον, menſura aridorum, capax ſex modiorum, ſextarii unius, & unciarum quatuor, ut docet *Georg. Agric. l.* 2. *de menſ. Græc. Cic.* 3. *Ver. c.* 47. In jugere Leontini agri medimnum fere tritici ſeritur. *Id. ibid.* Quot jugera ſunt, totidem medimna, &c. *Nep. Attic. c.* 2. Univerſos frumento donavit, ita ut ſingulis modii ſex tritici darentur, qui modus menſuræ medimnus Athenis appellatur.

Medĭo, as, avi, atum, a. 1. *dividere per mezzo*, *dimezzare*, medium facio, medium divido. *Pallad. l.* 4. *t.* 10. Junio mediante. h. e. dimidio, q. d. dies ſuos mediante. *Apic. l.* 3. *c.* 9. Coliculos elixatos mediabis.

Mediocrĭcŭlus, a, um, adject. diminut. a mediocris. *Cato apud Feſt.*

Medĭŏcris, & cre, o. 3. *mediocre*, *mezzano*, Germ. *mittelmæſſig*, Gal. *mediocre*, Hiſp. *mediocre*, μέτριος, medium tenens. *Cic.* 2. *de Orat.* Hæc ſunt omnia ingenii vel mediocris, exercitationis autem vel maximæ. *Id. ad Q. Fr. epiſt.* 1. *l.* 1. Mediocris ſtatus.

Mediocrĭtas, f. *mediocrità*, Ger. *maſſ*, *nicht zu viel*, Gal. *mediocrité*, Hiſp. *mediania*, *mediocridad*, μέσον, μετριότης, medium, ut ait *Nonius*. *Cic.* 1. *Offic.* Eadem ratio eſt habenda veſtitus, in quo, ſicut in pleriſque rebus, mediocritas optima eſt. *Id. Phil.* 2. *s.* 1. In hac mea mediocritate ingenii. *Id.* 4. *Acad. c.* 44. Mediocritates perturbationum animi. *Velley. l.* 2. *c.* 130. Si aut natura patitur, aut mediocritas recipit hominum.

Mediocrĭter, adv. *mediocremente*, Germ. *mittelmæſſig*, Gal. *mediocrement*, Hiſp. *medianamente*, μετρίως, medio quodam modo, ſive prudenter, & moderate. *Cic.* 5. *Ver.* Quod mehercule mihi non mediocriter ferendum videtur. *Id.* 2. *Tuſc.* Mediocriter doctus. *Ter. Heaut.* 2. 3. 45. Mediocriter veſtitum.

Mediolanenſis, ſe, adject. *Milaneſe*, ad Mediolanum pertinens, ut Mediolanenſis præco. *Cic. in Piſ. c.* 26

Mediolānum, n. 2. *Milano*, urbs Inſubriæ ampliſſima, emporium inſigne. Conditum fuit poſt Romam anno 395. ante partum Virginis 359. a Gallis Inſubribus, & appellatum a nomine urbis in Gallia, quam reliquerant. *Liv. lib.* 5. Nonnulli ſunt, inter quos Ambroſius, & Sidonius Apollinaris, qui a ſue dimidia parte lanata Mediolanum appellatum putent. Ex hac urbe Statius Cæcilius Poeta Comicus originem traxit. *Auſon. de claris Urbib.* 5. Et Mediolani mira omnia, copia rerum.

Medioxime, adv. *mezzanamente*. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 556. Facere ad mortalem modum medioxime.

Medioxĭmus, vel medioxumus, a, um, idem ac medius, ut Medioximi Dii apud vet. mediæ naturæ inter cœleſtem, & terreſtrem, ſeu inter divinitatem, & mortalitatem. *Serv. in* 8. *Æneid. Plaut. Ciſt.* 2. 1. 36. At ita me Dii, Deæque, ſuperi, atque inferi, & medioximi. *Idem ſe.* 3. *v.* 67. Medioxumam quam duxit uxorem. idaſt ſecundo loco.

Medĭpontus, m. 2. inſtrumentum funarium, inter ea, quæ neceſſaria ſunt ad conficiendum oleum. *Cato cap.* 12. *R. R.* Dictum eſſe putat *Turneb.* quaſi Medi, h. e. Xerxis pontem, quod ex craſſis fortis funibus conſtet, quibus eum Regem pontem ſtraviſſe ſuper Helleſpontum legimus.

Medĭtābundus, a, um, ἐννοῶν, ὁ ἐπὶ φροντίδων, meditans. *Juſtin l.* 38. *c.* 3. Nam omnes has gentes Romanum meditabundus bellum variis beneficiorum muneribus jam ante illexerat.

Medĭtāmen, inis, n. idem ac meditamentum, ſeu meditatio. *Sil. l.* 8. *v.* 329. lenti meditamina belli. *Prudent. Pſychom. v.* 534. Deſidiam pigro rerum meditamine palpans.

Medĭtamentum, ti, n. idem quod meditatio. *Tac. l.* 4. *hiſt. c.* 26. Et ceteris belli meditamentis militem firmabant.

Medĭtate, adv. *penſatamente*, ἐσκεμμένως, cogitato, cum meditatione. *Plaut. Bacc.* 3. 6. 14. Nos tu illorum mores perquam meditate tenes. id eſt probe noſti ex longa meditatione, uſu, & experientia.

Medĭtatio, onis, f. *meditazione*, *conſiderazione*, μελέτη, σκέψις, cogitatio, commentatio. *Cic.* 2. *de Or.* Quos tutus multa commentatione, ac meditatione paratos, atque expeditos habere debetis. ¶ Meditationes in Romana militia dicebantur exercitationes, & imaginarii quidam conflictus, qui citra ſanguinem fiebant, a *meditor*, qui notat exercere. Nam omnes artes, teſte *Vegetio*, in meditatione conſiſtunt. *Plin. in Paneg. c.* 13. Cum in illa meditatione campeſtri militaribus turmis Imperatorium pulverem ſudoremque miſceres.

Medĭtatīvus, a, um, quod meditatur. Meditativa verba ſunt, quæ rei alicujus aſſiduam meditationem ſignificant, ut *eſurio*, *cœnaturio*, *parturio*, & hujuſmodi. Nam ille, qui eſurit, vel cœnaturit, cibum, vel cœnam meditatur. *Priſcian.* & cæteri Grammatici.

Medĭtātor, oris, m. qui meditatur. *Prudent. in Periſteph.* 2. *v.* 265. Hæc ille verſutus vafra meditator arte ſtruxerat. Alii leg. *molitor*.

Medĭtātus, a, um, *meditato*, *penſato*, partic. a meditor, paſſivæ ſignificationis. *Cic. de Aruſp. reſp. s.* 1. Nihil feci non diu conſideratum, & multo ante meditatum. *Id. Tuſc.* 3. *c.* 14. Sint ſemper omnia homini humana meditata. ¶ Item ſignificationis activæ. *Id. Ver.* 4. *c.* 6. Meditati ad dicendum, paratique venimus.

Medĭterrāneus, a, um, *fra terra*, μεσόγειος, quod eſt a mari remotum, quaſi in media terra. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 37. Ita fit, ut mediterranei mare eſſe non credant. ¶ Item quod inter terras interjectum eſt, ut Mare mediterraneum, quo nomine appellatur illud, quod partem Africæ ſeptentrionalem, & Europæ meridionalem, Aſiæ quoque occidentalem alluit. ¶ Mediterraneum, abſoluta ponitur pro regione mediterranea. *Plin. l.* 3. *c.* 1. Inter Bætim fluvium, & Oceani oram in mediterraneo.

Medĭterrĕus, a, um, idem quod mediterraneus, apud vet. *Feſt.* Mediterream melius, quam mediterraneam Sitenna dici putat.

Medĭtor, aris, atus ſum, d. 1. *penſare*, μελετάω, medio animo verſo. hoc eſt cogito, & mente pertracto, a verbo Græco allato, λ in *d* abeunte. Conſtruitur vel abſoluta. *Cic. in Brut.* Quin aut in foro diceret, aut meditaretur extra forum. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. pro Plac.* Non juriſjurandi, ſed lædendi verba meditatur. Et addita prepoſit. *Cic. Catil.* 1. *c.* 10. Ad hujus vitæ ſtudium meditati ſunt labores tui. ¶ Vel cum ablat. & prepoſ. *de*. *Cic.* 1. *Famil.* Ut jam de tua quoque ratione meditere. ¶ Vel cum ablat. & prepoſ. *cum*. *Cic.* 1. *Off.* Ut ſi quis, cum cauſam ſit acturus, in itinere, aut in ambulatione ſecum ipſe meditetur. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. Att. l.* 9. Ex ejus nuntio, Mutique litteris meditabar, quomodo cum illo loquerer. ¶ Meditari alicui inſidias, vel dolum, idem eſt, quod inſidias, vel dolum tendere. *Virg.* 5. *Ecl. v.* 61. Nec lupus inſidias pecori, nec retia cervis ulla dolum meditantur. ¶ Interdum eſt cogitando fingere, *immaginarſi*. *Ter. Andr.* 2. 4. 3. Venit meditatus alicunde ex ſolo loco. *Plin. in Paneg.* Hoc ſinguli quoque meditati teneamus, ideſt, preparata oratione. ¶ Interdum exercere. *Virg.* 6. *Ecl.* Agreſtem tenui meditabor arundine Muſam. *Plaut. Stich.* 2. 2. 34. Simulque ad curſuram meditabor me ad ludos Olympiæ. ¶ In præteritis, & in participiis reperitur in ſignificatione, & conſtructione paſſiva. Vide Meditatus. Quin *Menut. Felix in Octav.* meditantur adulteria, dixit paſſive: hoc eſt, cogitantur. ¶ Interdum meditari ponitur pro narrare, memorare. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 18. Is quidem illi ut meditatur, verba facit emortuo. *Id. Pſeud.* 4. 7. Nugis meditatur male. h. e. male nugatur.

Medĭtrīna, f. 1. medicamentorum Dea, a medeor. *Feſt.* Hinc

Meditrinalia, orum, n. 2. ſacra Deæ Meditrinæ, in quibus prius vetus, mox novum bibebant vinum. *Var. l.* 5. *de L. L.* Meditrinalia, dies dictus eſt a medendo, quod, ut ait Flaccus, Flamen Martialis dicebat, hoc die ſolitum vinum novum, & vetus libari, & deguſtari medicamenti cauſa, quod facere ſolent etiam nunc multi, cum dicant, Novum vetus vinum bibo, novo veteri morbo medeor. Eadem fere habet *Feſt.*

Medĭtullium, lii, n. 2. τὸ μέσον, medium, medietas, medium ſpatium; a medius. Nam *tullium* ait extenſio vocabuli nihil ſignificans, ut *terrium* in territorium, *tollium* in Capitolium, *timus* in finitimus, ut ſcribit *Cic. in Top. c.* 8. ¶ *Feſtus* tamen dici putat quaſi meditellium. h. e. media tellus. *Apul. l.* 5. *A. A.* Vide fontem vitreo latice pluſidum medio luci meditullio. *Id. de philoſoph.* In meditullio quodam vitiorum ſunt ſitæ.

Medium, ii, n. *mezzo*, μέσον, locus, ſeu ſpatium, quod inter aliqua interjectum eſt. *Liv. l.* 27. *c.* 28. Jam diei medium erat. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 17. In medio mundi terra ſita eſt. ¶ Sæpe ſumitur pro loco aperto, & publico, pro luce publica, pro cœtu hominum. Hinc *In medium afferre*, vel *proferre*, & *In medio ponere*, vel *proponere*, pro publice exponere. *Cic. l.* 15. *Fam. epiſt.* 2. Ante tempus illud eam rem nunquam in medium propter periculi metum protulit. *Idem* 1. *de nat. Deor.* Ponam in medio ſententias Philoſophorum. ¶ *Vocare in medium*, eſt vocare in dubium, in diſceptationem, vel judicium. *Cic. pro Cluent.* Rem in medium vocare cœperunt. Sic *Id.* 1. *Fin.* Primo veniat in medium Epicuri ratio. ¶ *Pellere de medio*, vel *e medio*, eſt extra conſortium noſtrum abigere. *Cic. pro Mur.* Pellitur e medio ſapientia. ¶ *Tollere de medio*, eſt, auferre, vel occidere. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 45. Cum verba jacentia ſuſtulimus e medio. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 7. Perfacile hunc hominem incautum, ruſticum, & ruri, & Romæ ignotum, de medio tolli poſſe ſperabas. ¶ *Recedere*, vel *diſcedere de medio*, eſt abire, ſecedere, ſe ſubducere, & occultari. *Cic. pro Sext. Roſc.* Recede de medio, per alium tranſigam. ¶ *E medio excedere*, eſt mori. *Terent. Phorm.* 5. 7. 74. E medio exceſſit. ¶ Accipitur etiam pro communitate, ſeu communi uſu. *Cic.* 1. *Offic. c.* 7. Et omnes utilitates in medium afferre mutatione officiorum. *Virg.* 11. *Æn. v.* 335. Conſulite in medium, & rebus ſuccurrite feſſis. h. e. in commune bonum. ¶ Item pro perſpicuitate, facilitate. Hinc *In medio eſſe*, vel *In medio poſitum*, aut *ſitum eſſe*, eſt manifeſtum eſſe, facile, vulgare, in promptu. *Cic.* 1. *de Orat.* Dicendi autem omnis ratio in medio poſita communi quodam in uſu, atque in hominum more, & ſermone verſatur. *Id.* 4. *Ver. c.* 42. Tabulæ poſitæ ſunt in medio. ¶ *Sumere de medio*, eſt ex uſu vulgari, vel ex rebus manifeſtis, & quæ omnibus nota ſint. *Cic. pro Dom.* Hæc non ſunt quæſita ex occulto aliquo genere litterarum, ſed ſumpta de medio, ex rebus palam per magiſtratus actis. ¶ Item pro dubio, ſeu ambiguitate. Hinc *Relinquere aliquid in medio*, eſt indeciſum, & controverſum aliquid relinquere, nihilque de eo ſtatuere. *Cic. pro Cæl. c.* 20. Tantum in medio relinquam. *Salluſt. in Catil. c.* 29. Nos eam rem in medio relinquimus.

Medĭus, a, um, *mezzo*, תיכון, Germ. *mittelſte*, Gal. *moyen*, Hiſp. *medio*, μέσος, quod menſuratum æqualiter diſtat ab extremis, quamvis etiam medium dicatur, quicquid inter duo extrema eſt, etiamſi non æqualiter diſtet ab utroque. *Cic. pro Dom.* Cum tu furens per medium forum volitares. *Ter. And.* 1. 106. Mediam mulierem complectitur. *Virg. Æn.* 1. Aurea compoſuit ſponda, mediamque locavit. h. e. in medio. (V. *Accumbo*) *Sueton. in Cæſ. c.* 76. Medio tempore. h. e. interea. *Virg. Ecl.* 10. Frigoribus mediis, *nel cuor dell' inverno*. Sic media bella, apud *Liv. l.* 5. *s.* 37. *guerre incominciate*. ¶ Cum genit. Græco more *Sil. l.* 2. *v.* 307. Concidit exactis medius per viſcera teli. h. e. telo per medium corpus exacto. Similiter, alio tamen ſenſu *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 67. Et medius juvenum, non indignantibus ipſis, ibat, h. e. medium locum tenens in ambulando. ¶ Cum præp. *inter*. *Cic.* 8. *Phil.* Cum inter bellum, & pacem medium nihil ſit. ¶ Accipitur etiam pro temperato, mediocri, *moderato*, *mezzano*. *Velley. l.* 2. *s.* 29. *de Pompe.* Innocentia eximius, ſanctitate præcipuus, eloquentia medius. *Tac. hiſt.* 1. *c.* 30. Illi medium ingenium, magis contra vitia, quam cum virtutibus. *Liv. l.* 2. *s.* 49. Nihil medium, nec ſpem, nec curam, ſed immenſa omnia volventium animo. ¶ Sic mediæ ætatis mulier, quæ nec juvenis eſt, nec ſenex. *Phædr. l.* 2. *fab.* 2. ¶ Item pro ancipiti, ambiguo, *dubbioſo*. *Liv. l.* 39. *c.* 39. Medio reſponſo ſpem ad voluntatem interpretantibus fecerat, ceſſurum Patrum auctoritati eſſe. ¶ *Id. l.* 1. *c.* 32. Medium erat Anco ingenium. h. e. ad utrumque paratum, tam ad belli, quam ad pacis artes. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Idem pacis eras, mediuſque belli. h. e. ad utrumque idoneus. *Velley. l.* 2. *c.* 114. Medium agebat plurima diſſimulantis, aliqua inhibentis. ¶ Media vocabula dicuntur, quæ in bonam æque, ac in malam partem accipi poſſunt, ut valetudo, facinus, venenum, &c. *Gel. l.* 12. *c.* 9. ¶ Medii etiam dicuntur, qui neutri parti inter ſe contendentium favent, *neutrali*. *Cic. l.* 10. *Attic. epiſt.* 8. Navigabis igitur (Pompejus) & ad Italiam accedet; in qua nos ſedentes quid erimus? nam medios eſſe jam non licebit. *Velley. l.* 2. *c.* 61. Se dubium mediumque partibus præſtitit. ¶ Item arbitri, qui lites certantium componunt, *mediatori*, *mezzani*. *Virg.* 7. *Æn. v.* 55. Dum paci medium ſe ſe offert. *Sil. l.* 16. *v.* 222. Pacator mediuſque Syphax. ¶ Medius pro cuſtodiis rarum eſt. *Capitol. in Pio*, *s.* 4. Aurum, quod oblatum fuerat, Italicis totum, medium provincialibus reddidit.

Me-

Digitized by Google

Medius Fidius, *per Dio*, νὴ τὸν ἡρακλέα, per Jovis filium, ideſt per Herculem, adverb. jurandi, quaſi dicas, me Deus Fidius juvet, ut ſupra in *Mecaſtor* diximus. *Cic. l.* 8. *ad Attic. epiſt. ult.* Mihi gratiſſimum medius fidius feciſti.

Medix. V. Meddix.

Medoăcus, m. 2. vel Meduacus, *Brenta*, Μέδοακος, fl. Venetiæ, ſeu Marchiæ Tarviſinæ, qui oritur ex Alpibus Tridentinis, & in mare Hadriaticum a Venetiis 5. M. P. excipitur. ¶ Medoacus minor, *Bacchiglione*, fl. Venetiæ, qui ex dictis Alpibus oriens, & Vicetiam urb. interfluens, in mare Hadriaticum labitur, apud Foſſam Clodiam. *Liv.* & *Plin. l.* 3. *c.* 16.

Medon, ontis, m. Μέδων, unus e Centauris. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 303. ¶ Item filius Codri Athenienſium regis, qui primus in patria Archon fuit: a quo poſteri apud Atticos Medontidæ dicti. *Velley. l.* 1. *c.* 2. ¶ Item unus e procis Penelopes. *Sabin. in epiſt. Ulyſſ. ad Penelop. v.* 47.

Medulla, æ, f. 1. *midolla*, מח, Ger. *darmarck*, Gal. *mouelle*, Hiſp. *meollo*, μυελός, ſubſtantia illa, quæ eſt in mediis oſſibus animalium. *Juven. ſat.* 7. *v.* 90. Oſſa vides Regum vacuis exhauſta medullis. *Virg.* 8. *Æn. v.* 389. medullas intraxit calor. ¶ Tranſlate accipitur pro interiore parte cujuſcumque rei. *Cic. Phil.* 1. *c. ult.* In Pop. Rom. medullis, ac viſceribus inhærere. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. In mediis litium medullis verſantur. ¶ *Enn. apud Cic. de clar. Orat.* Medulla Suadæ. h. e. ſingularis eloquentiæ.

Medullāris, re, adject. ad medullam pertinens, ut medullaris dolor. *Apul. l.* 7. *A. A.*

Medullātus, a, um, nom. ex particip. pinguis, adipe plenus. *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.* Medullati nimia cura artus.

Medullĭtus, adverb. ἀπὸ μυελοῦ, ἐκ μυελῶν, ex ipſis medullis, vel uſque ad medullas. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 544. Medullitus Aquiloniam ferant frigedinem. ¶ Per tranſlationem ſignificat intime, vel ex intimo affectu, *ſommamente*. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 86. Ut videas, eam medullitus me amare.

Medullor, aris, paſſiv. 1. medulla impleor. *Auguſtin. de anim. & ejus orig. l.* 4. *c.* 5. Quando oſſa durari, quando incipiunt medullari.

Medullōſus, a, um, adject. medullatus. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Humerus medulloſus.

Medullŭla, æ, f. diminut. parva medulla. *Catul. carm.* 25. Mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula.

Meduli, orum, Aquitaniæ populi. *Auſon. epiſt.* 5. *v.* 14.

Medus, a, um, adject. quod eſt ex Media. *Horat. l.* 1. *od.* 27. Medus acinaces. *Velley. l.* 1. *c.* 6. Imperium tranſlatum eſt ad Medos.

Medus, ſeu Medius, m. 2. filius Ægei Regis Athenarum, & Medeæ, qui in Aſiam profectus poſt mortem Jaſonis, in honorem matris Medeam urbem condidit, Regnumque ex nomine ſuo Medorum conſtituit, ſub cujus majeſtate Orientis poſtea Imperium fuit. *Juſtin. l.* 42.

Medūſa, f. 1. *Meduſa*, Μέδουσα, filia Phorci ex Ceto marina bellua, quæ una cum duabus ſororibus Euryale, & Sthenyone Gorgadas inſulas in Oceano Æthiopico tenuiſſe fertur. Unde & Gorgonis appellatur. Hæc cum eſſet inſigni forma, etiam habuit inter alia decoris ſpectabilia crines proxime ad auri colorem accedentes, quorum ſplendore captus Neptunus, in Minervæ templo cum ea concubuit, unde poſtea natus eſt Pegaſus equus. Quam injuriam Minerva gravi, & iniquo animo ferens, Meduſæ crines, quibus maxime amatori ſuo placuerat, in angues mutavit, deditque, ut omnes eam aſpicientes in lapides verterentur. Quamobrem cum nemo tam immane monſtrum intueri poſſet, Perſeus Jovis, & Danaes filius, Mercurii talaribus, & falcato enſe accepto, Palladis item ſcuto, ut ære repercuſſam effigiem ejus videre impune poſſet, ex improviſo, cum ipſa, anguesque ſopiti eſſent, adortus, uno validiſſimo ictu peremit. In patriam redeunte Perſeo, cum Meduſæ caput ſecum deferret, contigit, ut guttæ ſanguinis decidentes per ſolitudines Africæ mutarentur in ſerpentes. V. *Lucan. l.* 9. *v.* 646. & *Ovid.* 4. *Metam.*

Meduſæus, a, um, adject. ad Meduſam pertinens. *Ovid.* 5. *Metam.* Os Meduſæum. *Id.* 5. *Faſt. v.* 8. Equus Meduſæus. h. e. Pegaſus.

Megabўzi, m. 2. Μεγάβυζοι, Sacerdotes Dianæ Epheſiæ. Hos eunuchos eſſe oportebat. Unde & pro imbellibus, ac mollibus poni conſueverunt, quales ſunt ſpadones. *Quintil. l.* 5. *c.* 12. Ut Bagoum, aut Megabyzum aliquem in exemplum operis aſſumerent ſibi.

Megæra, æ, f. *Megera*, Μέγαιρα, Furia Infernalis, filia Acherontis, & Noctis, a μεγαίρω, odi, ſive invideo. *Virg.* 12. *Æn.* Dicuntur geminæ peſtes, cognomine Diræ, Quas, & Tartaream Nox intempeſta Megæram Uno, eodemque tulit partu.

Megalenſia. V. in voce ſequenti.

Megaleſia, orum, n. 2. Μεγαλήσια, dies dicatus Magnæ Matri Deorum, & ludi, qui celebrabantur ante ejus templum. Alio nomine Ludi Megalenſes dicebantur Latina terminatione, a μεγάλη, magna. *Donat. in prolegom. ad Terent.* ¶ Differunt a ludis magnis, ſeu Romanis, qui per excellentiam Circenſes vocantur, & a Marone conjunctim magni Circenſes. Nam ludi magni fiebant Jovi, Junoni, & Minervæ, ut conſtat ex *Cic.* 5. *Ver.* at Megalenſes fiebant Deum Matri, ut patet ex *Cic. de Arusp. Reſp.* & diſerte ſcribit *Feſt.* voce *Romani*. Deinde ludi magni inſtituti ſunt a Tarquinio Priſco, cujus opus eſſe circum maximum, qui & antiquiſſimus, & nobiliſſimus inter circos fuit, ſcribit *Dionyſ. l.* 4. at Megalenſes inſtituti a M. Junio Bruto, bello Punico II. anno U. C. 559. P. Cornel. Scipione Africano, & T. Sempronio Longo Coſſ. quemadmodum ex Valerio Antiate tradit *Liv. l.* 36. *c.* 36. quo loco tractat de ædis Matris Idææ dedicatione. Præterea ludi magni fiebant pridie Nonas Sept. ut colligimus ex prima in Verrem, Megaleſia vero celebrabantur pridie Nonas Aprilis, ut teſtatur *Ovid.* 4. *Faſt.* Denique ludi magni, quanquam & ſcenici fuerint, quod ex *Livii l.* 31. apparet, proprie tamen Circenſes erant, at Megalenſes proprie erant ſcenici, ut *Ovid. ibidem* indicat. ¶ Errant itaque, qui putant, Megaleſia Magnis Diis ſacra fuiſſe. V. *Muret. in annot. ad Terent.* ¶ *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 12. Nam quid ego de illis ludis loquar, quos in Palatio noſtri majores ante templum in ipſo Matris conſpectu Megalenſibus fieri, celebrarique voluerunt? Et *paulo poſt*. Qui ludi ita verbo quidem appellantur latino, ut vocabulo ipſo & appetita religio externa, & Matris Magnæ nomine ſuſcepta declaretur.

Megaleſĭăcus, a, um, adject. a Megaleſiis ludis. *Juvenal. ſat.* 11. *v.* 191. Megaleſiacæ ſpectacula mappæ.

Megallium, n. 2. Μεγάλλιον, genus unguenti præſtantiſſimi, quod Teline unguento celeberrimo Menandri Poetæ Comici ætate multo poſt ſuccedens gloriam omnem eripuit, ita dictum a Megallo homine Siculo, ut ſcribit *Athen.* in 15. eo fragmento, quod primus edidit in Variis ſuis *Canterus l.* 3. *c.* 31. Sed *Plin. l.* 13. *c.* 1. dictum videtur quaſi Μεγαλεῖον, a magnis viribus.

Megalographia, æ, Μεγαλογραφία, *pittura a quadro grande*, picturæ genus habens Deorum ſimulacra, ſeu fabularum diſpoſitas explicationes, ut ait *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. Dicta eſt a μέγας, magnus, & γράφω, pingo.

Megalopolitānus, a, um, ad Megalopolim pertinens, quæ eſt urbs Arcadiæ in Peloponneſo, Polybii patria. Hinc *Megalopolitani*, orum, ejus urbis cives. *Liv. l.* 32. *c.* 22. & *Plin. l.* 4. *c.* 6.

Megăra, æ, f. 1. vel Megara, orum, n. 2. Niſæa, Niſa, Niſſa, prius Alcathoe, *Megara*, Μέγαρα, urbs Achajæ, in confinio Atticæ, & Peloponneſi, caput Megaridis reg. prope intimum receſſum ſinus Saronici, uno milliari ab ora hujus ſinus, ubi ejus portus Niſæa dictus, inter Athenas, & Corinthum. Dicta fuit a Megareo filio Apollinis. In ea Euclides Geometra natus eſt. ¶ Megarenſes ab Athenienſibus ingreſſu urbis prohibebantur. *Gel. l.* 6. *c.* 10. Hinc Euclides muliebri veſtitu ad Socratem ſe conferebat, eadem die domum rediens. *Gel. loc. cit.* Qui Megaris civis eſſet. *Sulpit. ad Cic.* 4. *Fam. ep.* 5. Cum Megaram verſus navigarem.

Megarēius, a, um, adject. Megareus. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 659. Megareius heros.

Megarenſis, ſe, adject. Megareus. *Gell. l.* 6. *c.* 10. Odio flagrabant hominum Megarenſium.

Megarēus, a, um, adject. qui ad Megaram urbem ſpectat. *Cic.* 4. *Acad. c.* 42. Euclides Socratis diſcipulus Megareus.

Megareus, i, triſyllab. filius Oncheſti, pater Hippomenes. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 604.

Megarĭcus, a, um, Megarenſis. *Plin. l.* 17. *c.* 7. Megaricus ager. *Cato* Megaricos bulbos laudat *R. R. c.* 8. ¶ Megarici philoſophi dicti ſunt ab Euclide Socratis diſcipulo, qui Megarenſis fuit. Hi id bonum ſolum eſſe dicebant, quod eſſet unum, & ſimile, & idem ſemper. *Cic.* 4. *Acad. c.* 42. ¶ Megaricus ſinus, pars ſinus Saronici prope Megara. *Plin. lib.* 4. *cap.* 12.

Megăris, idis, f. 3. Μεγαρίς, prov. parva Achajæ, ſinui Saronico expoſita, inter Phocidem ad Occ. & Atticam ad Or. ab iſthmo Corinthiaco ſumens initium. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Megărus, a, um, adject. Megarenſis. *Virg.* 3. *Æn. v.* 689. Vivo prætervehor oſtia ſaxi Pantagiæ, Megaroſque ſinus.

Megiſtanes, m. 3. *Perſonaggi grandi*, Μεγιστᾶνες, proceres, primates, a μέγιστος, maximus. *Suet. in Calig. c.* 5. Et convictu Megiſtanum abſtinuiſſe. *Senec. ep.* 21. Omnes illos Megiſtanas, & Satrapas &c. Adde *Tacit.* 15. *Ann. c.* 27.

Mehercŭle, vel mehercules, *per Dio*, νὴ τὸν ἡρακλέα, per Herculem, adv. jurandi, ita me, & Hercules. V. *Mecaſtor*. *Cic. Att. l.* 10. Epiſtola tua gratiſſima fuit meæ Tulliæ, & mehercule mihi. *Id. in Orat. c.* 47. Et pomeridianas quadrigas, quam poſtmeridianas libentius dixerim, & mehercule, quam mehercules.

Mejo, is, minxi, mictum, n. 3. *orinare*, השתין, Germ. *bruntzen*, Gall. *piſſer*, Hiſp. *mear*, οὐρέω, urinam emitto. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 114. Sacer eſt, pueri, locus, extra meiite.

Mel, mellis, n. 3. *mele*, דבש, Ger. *honig*, Gall. *miel*, Hiſp. *miel*, μέλι, liquor ille dulcis, qui ex roſcido aeris humore conficitur ab apibus, a Græca voce dictus, per Apocopen ultimæ literæ. *Senec. epiſt.* 85. Quibuſdam placet, non faciendi mellis ſcientiam apibus eſſe, ſed colligendi. *Cic. de Sen.* Villaque tota locuples eſt, abundat lacte, caſeo, melle. *Virg. Ecl.* 4. Roſcida mella. ¶ De variis mellis generibus V. *Plin. l.* 11. *c.* 14. Optimum eſt autem, quod ſponte defluit ſine ulla expreſſione, & Græce ἄκητον dicitur. V. *Acetum mel*. Laudatiſſimum olim fuit quod in Hymetto Atticæ monte naſcebatur, cujus ſapor dulcis quidem erat, ſed ita tamen, ut aſperitudinem quandam haberet permixtam, guſtu apprime jucundam, qualem in optimo quoque melle requiri, ait *Plin. l.* 11. *c.* 15. nimirum ut *ex dulci acre ſit*, γλυκὺ, καὶ δριμύ, *dolce ſpiritoſo*. Hinc *Cic. in Hortenſ.* apud *Non. c.* 4. *n.* 17. Alterius ingenium ſic dulce, ut acetum Ægyptium, alterius ſic acre, ut mel Hymettium dicimus. V. *Acetum*. ¶ Tranſlate *mel* vox eſt blandientium. *Cæl. ad Cic. l.* 8. *ep.* 8. Sempronium mel ac delicias tuas. ¶ Uſurpatur de qualibet re ſuaviſſima. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 19. *v.* 43. Fidis enim, manare poetica mella Te ſolum. *Id. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 32. Hoc juvat, & melli eſt.

Mela, m. 1. *la Mela*, fl. parvus Cenomanorum, qui apud Brixiam fluit, & infra in Ollium cadit ad Oſtianum pag. *Virg.* 4. *Georg.*

Melamphyllon, n. 2. Μελάμφυλλον, herba urbana, & topiaria, crepidines marginum veſtiens, a μέλας, niger, & φύλλον, folium, propter foliorum nigredinem. *Plin. l.* 25. *c.* 22.

Melampodĭon, n. 2. Μελαμπόδιον, veratrum, genus nigri hellebori, ita dictum a Melampode Amythaonis nato, ut eum Ovid. vocat, qui eo melancholicum humorem purgabat, Prœtique Argivorum Regis filias furore liberavit. Vel dicitur ita a nigra radice, a qua & veratrum nigrum vocatur. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Melampus, odis, m. 3. Μελάμπους, Amythaonis Argivi, & Dorippes filius, a μέλας, niger, & πούς, pes, quia mater infantem expoſuerat toto corpore tectum, præterquam pedibus, qui a Sole atrum colorem attraxerunt. Augurio claruit. Biantem juvit in auferendis bobus Iphicli, quas ille Neleo reſtituit, accepta ejuſdem filia Pero nomine in uxorem. Filias quoque Prœti furiis agitatas ſanitati mentis reſtituit, quarum unam, Iphianaſſam videlicet, in conjugem accepit. Filium reliquit Theodamantem. *Hom. Odyſſ. l.* 15. *Virg.* 3. *Georg. v.* 550. ¶ Melampus item canis nomen eſt. *Ovid. l.* 3. *Metam.*

Melampy̆gus, m. 2. Μελάμπυγος, cognomen Herculis. Achemon, & Paſſalus Cercopes fratres nullo non injuriarum genere in obvium quemque debacchabantur. Hiſce erat mater nomine Sennonis, mulier fatidica, quæ filios cavere juſſit, nequando in Melampygum incidarent. Evenit deinde, ut Hercules aliquando ſub arbore quadam dormiret, armis in candaci reclinatis. Acceſſerunt Cercopes fratres, & Herculem dormientem ipſius armis interficere tentarunt. At ille protinus inſidias ſentiens, correptos, ac vinctos de clava a tergo ſuſpendit leporum ritu, atque ad eum modum geſtabat. Capitibus itaque pendentes deorſum demiſſis, poſticum Herculis nigris pilis horridum, atque hiſpidum viderunt, non Lydorum more læve, ac depilatum. Quapropter materni moniti memores hæc de re inter ſe confabulabantur. Quod ſimul ac audivit Hercules, cognomine delectatus, & in riſum ſolutus, vinculis eos liberatos dimiſit. *Eraſm. in Adag.*

Melancholia, f. 1. *malinconia*, *maninconia*, Germ. *melancholey*, Gal. *mellancholie*, Hiſp. *melancolia*, μελαγχολία, atra bilis, nigra cholera, unus ex humoribus corporis animalium, qui ſæpe homines in furorem agit, ex μέλαινα χολή, nigra bilis. *Cic.* 3. *Tuſc.* Græci volunt illi quidem, ſed parum valent verbo: quem nos furorem, melancholiam ipſi vocant: quaſi vero atra bile ſolum mens, ac non ſæpe vel iracundia graviore, vel timore, vel dolore moveatur. Græca vox eſt, & græcis literis ſcribitur a *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 5. ubi ait: Græci volunt illi quidem, ſed parum valent verbo: quem nos furorem, μελαγχολίαν ipſi vocant. Eadem ratione legitur apud *Gell. l.* 18. *c.* 7.

Melanchŏlĭcus, a, um, *malinconico*, Germ. *unwerſch*, Gall. *melancholique*, Hiſp. *melancolico*, Μελαγχολικός, qui nigra bile plurimum abundat. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 37. Ariſtoteles quidem ait, omnes ingenioſos melancholicos eſſe, ut ego me tardiorem eſſe non moleſte feram. *Id.* 2. *de Div. c.* 37. Ariſtoteles eos etiam, qui valetudinis vitio furerent, & melancholici dicerentur, cenſebat habere aliquid in animis præſagiens, atque divinum.

Melanocorÿphus, f. V. Atricapilla.

Melandrys, yos, piſcis ex genere Thynnorum, a quo Melandrya ſalſamenta dicuntur. *Mart. l.* 3. *epigr.* 77. Teque juvant gerres, & pelle melandrya cana. Alii hic intelligunt ipſos thynnos, vel thynnorum partem

Digitized by Google

tum viliorem. Sane melandrium apud *Plin. l. 9. c. 15.* eſt thynni pars earſis quernis aſſulis ſimillima. ¶ Eſt etiam Malandryum genus herbæ in ſegetibus naſcentis, flore albo, odorata, efficax contra jumentoris morbos. *Id. l. 26. c. 7.*

Melanĕus, i, m. Μελανεύς, triſyllab. nomen Centauri apud *Ovid. 12. Metam. v. 306.* Item canis, apud *Ovid. l. 3. v. 223.* a colore ſcilicet, quia μέλας, ανος, niger eſt.

Melania, æ, nigredo, Μελανία. *Plin. l. 24. c. 8.* Et lentiginem, & carcinomata, melanias quoque veteres, addito melle, emendat.

Melanium, n. 2. *Maida*, opp. Calabriæ ult. apud Lametum fl. inter Neocaſtrum urb. & ſin. Hipponiatem. B. M. P.

Melanteria, æ, eſt *cera ſutoria*, a calore ſic dicta, a μέλας, *niger*. *Scribon. Larg. compoſit.* 208. Ceruſſæ æruginis, melanteriae, quæ cera (al. creta) ſutoria dicitur, qua ligulæ calceorum denigrantur. *Melanterias* genitivus eſt Græcæ terminationis pro *melanteriæ*, Μελαντηρίας.

Melanthion, n. 2. Μελάνθιον, herba, ſeu potius frutex puſillus, al. melaſpermon, gith, & Officinis nigella, a μέλας, niger, & ἄνθος, flos, propter ſeminis nigredinem. *Plin. l. 20. c. 17.*

Melanthius, ii, fluvius Cappadociæ. *Plin. l. 5. c. 4.* ¶ Fuit hoc nomine paſtor caprarum Ulyſſis, qui cum rem domini abſumpſiſſet, a Telemacho trucidatus eſt. *Ovid. ep. 1. v. 95.* ¶ Item pictor quidam præcipuus. *Plin. l. 35. c. 7. & Quintil. l. 12. c. 10.*

Melantho, f. 4. contract. filia Protei, cui conſuetudo fuit poſitis veſtibus dorſo delphini inſidere, atque ſic per maria patriæ vagari. Cum autem formoſa eſſet, Neptunus ejus pulchritudine captus in delphinum ſe transformavit, atque illi applaudens eam in conſeſſam ſui traxit, & tranſportatam etiam violavit, ex quo poſtea peperit Amycum, ut Theodorus aſſerit. *Ovid. 6. Met.* Sed aliter ſentit *Servius*, qui hunc Neptuni, & Melites filium facit.

Melanthus, i, Sarmatiæ fluvius, qui in Boryſthenem influit. *Ovid. l. 4. de Pont. el. 10. v. 54.* Et tacite peragens *lene* Melanthus iter.

Melanūrus, m. 2. Μελάνουρος, piſcis ſaxatilis, caudam nigram habens, a μέλαινα, *nigra*, & οὐρά, *cauda*, quod cauda, priuſquam in rubeſcentes pinnas deſinat, nigra notetur macula. *Ennius* contra orthographiæ rationem penultimam corripuit, primamque, quæ per *e* ſcribitur, licenter produxit. Melanurum, inquit, turdum, merulam, umbramque marinam.

Melapplum, n. 2. mali genus, apiu majus. *Plin. l. 15. c. 14.*

Melas, m. 1. *Lariſſa*, Μέλας, fl. Macedoniæ, in Mygdonia. *Ovid. 2. Met. v. 274.* ¶ Sunt præterea alii amnes hoc nomine. V. *Geographos*.

Mele. V. Melos.

Meleăger, gri, vel Meleagrus, gri, m. 2. Μελέαγρος, Oenei Calydoniæ Regis filius ex Althæa conjuge, quo recenter nato, viſa ſibi eſt mater tres Parcas igni aſſidentes videre, manuque ſtipitem tenentes, æqualem puero cum ſtipite ætatem aſſignare. Recedentibus itaque Parcis Althæa extinctum ſtipitem diligentiſſime aſſervavit. Adulto deinde Meleagro, cum ſpreta ab Oeneo Diana immenſæ magnitudinis aprum immiſiſſet qui omnem regionem late vaſtabat, Meleager, collecta robuſtiſſimorum juvenum manu, aprum interfecit, caputque ejus Atalantæ, Jaſii Argivorum Regis filiæ, quæ prima aprum vulneraverat, velut partem ſpolii dedit. Quod cum avunculi ſui Pleuſippus, & Toxeus vi puellæ auferre conarentur, utrunque occidit. Nunciata itaque fratrum morte, Althæa doloris impatientia in furorem verſa, fatalem illum ſtipitem in ignem conjecit, quo exuſto, Meleager etiam exuſtis intus inteſtinis omnibus conſumptus eſt. Ex Atalanta genuit Parthenopæum. *Ovid. 8. Met.*

Meleagrēus, a, um, ad Meleagrum pertinens, μελεάγρειος. *Lucan. l. 6. v. 365.* Et Meleagream maculatus ſanguine Neſſi Euenos Calydona ſecat.

Meleagrides, f. 3. *galline d'India*, Germ. *indianiſche huner*, Gal. *poule d'inde*, Hiſp. *gallinas de India*, μελεαγρίδες, gallinæ Numidicæ, ſive Africanæ, quas vulgus Indicas gallinas vocat. *Var. l. 3. R. R. c. 9. Col. l. 8. c. 12. Plin. l. 10. c. 26.* Dictæ ſunt a Meleagro quodam, qui hujuſmodi aves Athenis in arce enutriebat. Secundum Poetarum fabulam hæ ſorores ſunt Meleagri, Oenei Calydoniæ Regis filii, quæ, cum fratrem deflerent, in has aves converſæ dicuntur. *Ovid. l. 8. Metam. Plin. l. 10. c. 26.*

Meleagrĭus, a, um, μελεάγρειος, Meleagreus, extrita priore vocali diphthongi. *Stat. 4. Theb. v. 103.* Fletaque cognatis avibus Meleagria Pleuron. *Pleuron* Ætoliæ oppidum eſt, in qua & Calydon.

Meles, etis, m. 3. Melus, Μέλης, fl. Joniæ, Smyrnam alluens, ad cujus ripas Homerus natus eſſe fertur. *Stat. l. 3. ſilv. 3. v. 61.*

Meles. V. Melis.

Meleſigĕnes, m. 3. *Homero*, μελησιγενής, cognomen Homeri, a Melete fl. *Plin. l. 5. c. 29.*

Meletæus, a, um, adject. Homericus. V. Meles, tis. *Tibul. l. 4. el. 1. v. 201.* Poſſe Meleteas nec mallem vincere chartas.

Melia, f. 1. μελία, arbor, al. fraxinus, quam Homeri præconio Iliad. 10. & Achillis haſta multum eſſe nobilitatam, ſcribit *Plin. l. 16. c. 13.*

Melia terra, μηλιὰς γῆ, terræ genus, al. melinum, quod digitis confricatum ſtridorem tritæ pumici ſimilem reddit, a Melo inſ. maris Cretici. *Plin. l. 35. c. 6. & 7.*

Melibœa, f. 1. opp. Theſſaliæ, purpura nobile, ad Oſſæ M. radices, cis Peneum fl. apud Bœbeidem lac. Patria fuit Philoctetæ. *Plin. l. 4. c. 9.*

Melibœus, a, um, adject. a Melibœa, ut Melibœa purpura, apud *Feſt.* & *Virg. 5. Æn. v. 251.*

Melicæ gallinæ, genus gallinarum corporis ampliſſimi, a Media, unde tranſlatæ ſunt. Nam pro *d* ſæpe *l* a veteribus uſurpatum eſt. *Colum. l. 8. c. 2. Feſt.*

Melicēris, idis, f. vel melicetria, æ, μελικηρίς, μελικηρία, abſceſſus ſpecies, ex pituitæ fluxu generati, qui humorem in ſe continet mellis & craſſitudinem, & colorem referentem, a μέλι, *mel*, & κηρός, *cera*. *Plin. l. 21. c. 20.* Peculiariter contra melicerides efficax. *Celſ. l. 5. c. 28.* Ulceris genus, quod μελικηρίς a Græcis nominatur.

Melicerta, ſive Melicertes, m. 1. Μελικέρτης, Inus, & Athamantis Thebanorum Regis filius, cum quo mater, cum virum videret furere, in mare ſe præcipitavit, amboque Deorum miſeratione in Numina marina ſunt commutati, Ino quidem in Leucotheam, quam & Matutam matrem vocant, Melicerta vero in Palæmonem, quem Latini Portunum dicunt. *Bocc. l. 13. Gen. Ovid. 4. Metam.*

Melichrus, utis, m. μελίχρους, gemma eſt mellei coloris, a μέλι, *mel* & χρόα, *color*. *Plin. l. 37. c. 11.* Colus appellavit chryſolithum aureus, chryſopraſum herbaceus, melleus melichrota.

Melichryſus, m. 2. al. melichryſis, μελίχρυσος, gemma, quæ ex India mittitur, quaſi per aurum ſyncero melle tranſlucente. *Plin. l. 37. c. 9.*

Melicus, a, um, *muſico*, μελικός, idem quod muſicus, a μέλος, quod carmen ſuis membris conſtans, & cantum ſignificat. Speciatim pro lyrico ſumitur. *Cic. de opt. gen. c. 1.* Poematis enim tragici, comici, epici, melici etiam, atque dithyrambici, &c. ¶ Melicæ gallinæ. V. ſup. *Malicæ*.

Melilōtos, f. 2. *meliloto*, *fertula campana*, μελίλωτος, herba croco ſimilis, quaſi dulcis, & mellea lotus. Dicitur etiam ſertula Campana, quod coronamentis adhiberi ſoleat, & in Campania frequentiſſima ſit. V. *Plin. l. 21. c. 11. Ovid. 4. Faſt. v. 440.* Pars thyma, pars flores, pars meliloton amant. Ubi Græcam terminationem metri cauſa retinuit.

Melimēla, n. 2. *pomi mani*, μελίμηλα, poma muſtea, ſive dulcia, quaſi mellea mala, a μέλι, *mel*, & μῆλον, *malum*. *Var. R. R. l. 1. c. 59.* Quæ antea muſtea vocabant, nunc melimela appellant. *Plin. l. 15. c. 14.* Muſtea a celeritate miteſcendi, quæ nunc melimela dicuntur a ſapore melleo, orbiculata, ex figura orbis in rotunditatem circumacti. *Mart. l. 7. ep. 25.* Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas. V. *Colum. l. 5. c. 10.*

Melimĕli, n. 3. μελίμηλον, liquor mulſei ſaporis ex malis Cydoniis melle conditis. *Colum. l. 12. c. 45.* Sunt qui ſcribunt *melomeli*.

Melīna, f. 1. μηλίνη, μηλωτή, mantica ſcortea, a μῆλον, *ovis*, ex cujus pelle præcipue fiebat. *Plaut. Epid. 1. 1. 21.* Niſi ſi in vidulo, aut ſi in melina attuliſti. ¶ Eſt etiam genus tibiæ ſoni acutiſſimi, *Feſtus*. ¶ Item potio ex melle. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 51.* *Paſſum*, defrutum, melinam. Sunt qui ſcribunt *mellinam*.

Melīnum, n. 2. μήλινον, epiaſtrum. *Var. l. 3. R. R. c. 16.* ¶ Item oleum ex flore malorum. *Plin. l. 23. c. 6.* ¶ Item unguentum ex malis cotoneis. *Plin. l. 13. c. 1.* Amaracinum in Coo, poſtea eodem loco prælatum eſt melinum. ¶ Item ſpecies coloris candidi, alias Melia terra, a Melo inſula, una Sporadum, ubi præſtantiſſimum effoditur. *Plin. l. 35. c. 6.* Melinum, candidum & ipſum, eſt optimum in Melo inſula. In Samo quoque naſcitur, ſed eo non utuntur Pictores, propter nimiam pinguedinem. *Plaut. Moſt. 1. 3. 106.* Neque ceruſſam, neque melinum, neque aliam offuciam.

Melīnus, a, um, *de colore di mele*, μήλινος, quod eſt coloris flavi, ſeu rutili, cum pallorem accipit, qualis eſt in malis maturis, a μῆλον, *malum*. *Plaut. Epid. 2. 2. 49.* Aut cerinum, aut melinum. Adde *Plin. l. 35. c. 7.*

Melĭor, melius, oris, comparativum anomal. *migliore*, *meglio*, præſtantior, optior, ἀμείνων. *Cic. ad Brut. ep. 3.* Noſtræ res meliore loco videbantur. *Plin. l. 9. ep. 39.* Ædes reficere in melius, & in majus. ¶ Jungitur aliquando cum ſecundo caſu. *Silius l. 5. v. 334.* Nec ſatis melior Mamertus. *Id. l. 7. v. 619.* Melior dextræ Torquatus. ¶ Sæpius tamen ablat. regit. *Salluſt. Jug. c. 13.* Bello meliores. *Horat. 1. ep. 10.* Cervus pugna melior. ¶ *Melius eſt*. h. e. commodius, utilius, aptius. *Plaut. Moſt. 5. 1. 20.* Nunc te cidere melius eſt, quid agas. *Liv. l. 3. c. 48.* Proinde quieſſe erit melius, quam *Par. in Lex. Civ.* ait fuiſſe phraſim Magiſtratus irati, & minitantis. *Tacit. Ann. 12. c. 39.* Nobis pro meliore fuit, effugere hoſtes tenui damno. ¶ Melius fit mihi, h. e. convaleſco. *Cic. Tuſc. 1. c. 35.* Pompejo noſtro, cum graviter ægrotaret, melius eſt factum. Sic *Celſ. l. 3. c. 25.* Neque enim vigilando melius fit, ſed per ſe, ſi melius eſt, vigilat. ¶ *Tanto melior*. V. Tanto.

Melioratio, onis, f. *miglioramento*, actus meliorandi. *Juſtinian. in Cod. l. 4. tit. 66. leg. 2. & 3.*

Melioreſco, is, n. 3. *divenir migliore*, βελτιόομαι, melior fio. *Colum. l. 2. c. 10.* Atque glareoſis, ſabuloſiſque arvis melioreſcit. Al. leg. *melior exit*.

Meliōro, as, a. 1. meliorem reddo. *Ulp. Dig. l. 7. tit. 1. leg. 13.*

Melis, ſeu meles, ſive, ut in cett. codd. legitur, meles, aut melis, f. *taſſo*, μέλης, eſt ex agreſtium felium genere, fortaſſe quam *taxum*, vel *taxonem*, ſive *daſſum* appellant, ut cenſent plerique eruditi, quibus Perottus præit. *Martial. l. 10. epigr. 37.* Venator capta mele ſuperbus adeſt. Alii leg. *merte*. *Grat. in Cyneg.* Lucifuga melis. *Plin. l. 8. c. 38.* Alia ſolertia in metu melibus.

Meliſſa, f. 1. Μέλισσα, Nympha, quæ mellificium prima invenit. Hinc data eſt occaſio fabulandi, Meliſſam in apem fuiſſe converſum. *Col. l. 9. c. 2.* ¶ Item filia Meliſſi regis Cretæ, quæ una cum ſorore Amalthea Jovem caprino lacte aluit. *Id. loc. cit.*

Meliſſophyllon, n. 2. herba, al. apiaſtrum. *Plin. l. 20. c. 11.* V. Apiaſtrum.

Meliſſus, m. 2. Μέλισσος, Cretenſium Rex antiquiſſimus, qui primus Diis ſacrificavit, pater Meliſſæ, & Amaltheæ. *Lactant. l. 1. c. 22.* ¶ Meliſſus item, Philoſophus Samius, Parmenidis auditor, civibus ſuis charus, quibus præcepta plura dedit. Rempub. adminiſtravit, claſſique in bello præfuit. *Apollod.* ¶ Item Grammaticus quidam, qui Mecœnati muneri datus, & ab eo manumiſſus eſt. *Sueton. de Grammat. illuſtr. c. 21.*

Melita, æ, vel Melite, es, f. 1. *Malta*, Μελίτη, inſ. maris Africi, inter Siciliam, & Africam. *Cic. Verr. 6. c. 46.* ¶ Melita item, *Meleda*, inſ. maris Hadriatici, Dalmatiæ adjacens, inter oram illius, & Corcyram Melænam. *Plin. l. 3. c. ult.* ¶ Melita, poſtea Miletum, *Mileta*, urbs Brutiorum, in Calabria Ult.

Melitæus, a, um, μελιταῖος, quod eſt ex Melita, ut Melitæi canes, ex Melita inſ. maris Hadriatici, qui in deliciis fuere, maxime apud Sybaritas. *Plin. l. 30. c. 5.*

Melitenſis, ſe, adject. Melitæus, ex Melita inſula maris Africi, ut Melitenſis veſtis. *Cic. 4. Verr. c. 72.* Nam textrinæ operibus ea inſula celebris fuit, eodem teſte *Verr. 6. c. 46.* & *Sil. l. 14. v. 252.*

Melītes, m. 1. μελίτης, gemma coloris meli aurei, ſeu Cydonii, a μῆλον, malum. *Plin. l. 37. c. 11.*

Melitesĭus, a, um, idem quod Melitenſis, ut Meliteſia coralia, *Grat. Cyneget. v. 404.*

Melitides, is, unus ex illis fatuis, quos Homerus carmine ſuo celebres fecit. Everſa enim Troja veniſſe legitur eius ad ferendum Priamo auxilium. Hinc *Apul. Apolog.* Apud ſocordiſſimos Scythas Anacharſis ſapiens natus eſt, apud Athenienſes catos Melitides.

Melitītes, m. 1. μελιτίτης, genus potionis dulcis, ex melle, & muſto, ideſt, ex congio mellis, & quinque congiis auſteri muſti, & cyatho ſalis una fervefactis. *Plin. l. 14. c. 9.* ¶ Item lapis cinericii coloris, qui attritus, vel cum liquore contuſus, liquorem dulcem emittit, mellitumque, & ocræ oris ſtatus eruptionibus, pituitæ, maculis corporis medetur. *Plin. l. 36. c. 19.*

Melittōnes, m. 3. μελιττῶνες, μελιττοτροφεῖα, mellaria, alvei, in quibus apes nutriuntur. *Varr. de R. R. l. 3. c. 16.* græcis literis ſcripſit: quare vox eſt Græcis relinquenda. V. *Mellarium*.

Melitŭrgus, m. 2. μελιτουργός, mellarius, qui mellificium exercet. *Var. l. 3. de R. R. c. 16.*

Melium, ii, millus, h. e. collare canum. Ita legunt plerique apud *Varr. l. 2. de R. R. c. 9.* V. Millus.

Melius, *meglio*, ἄμεινον, rectius, commodius, adv. compar. a *bene*. *Cic. Att.* Incipit res melius ire, quam putaram. V. *Melior*, ubi plura.

Meliuſcŭle, adv. μικρῷ τι ἄμεινον, aliquanto melius. *Cic. l. 16. Fam. ep. 5.* Quem, cum meliuſcule tibi eſſet, ad me remitteres. *Plaut. Moſt. 4. 2. 31.* Meliuſcula, quam ſat fuerit bibere.

Meliuſcŭlus, a, um, *alquanto migliore*, aliquanto melior. *Plaut. Capt. 5. 2. 6.* Rem tuam facies ex mala meliuſculam. *Id. Cist. 4. 2. 3.* Attamen meliuſculum eſt monere. ¶ Meliuſculus etiam dicitur, qui ex morbo aliquantulum convaleſcit. *Celſ. l. 3. c. 22.* Qui meliuſculus eſſe cœperit, adjicere debet exercitationem. *Ter. Hecyr. 3. 2. 19.* Salvan' Philumena? P. Meliuſcula eſt.

Melizōmum, n. 2. μελίζωμον, condimentum quoddam ex mellis deſpumati mixtura confectum. *Apul. l. 1. c. 2.*

Mella, æ, f. Extracto a ceris melle, ipſa cera minute reſolvitur, & aqua fontana, vel cœleſti maceratur: expreſſa deinde aqua colatur, & decoquitur,

quitur, donec ad defruti craſſitudinem perveniat: & bene picatis lagenis conditur. Hæc *mella* appellatur, & adhibetur pro defruto in conditura olivarum. *Col. l.* 12. *c.* 11. Adde *c.* 47.

Mella, vel Mela, æ, m. fluvius Galliæ Ciſalpinæ ex Brenno monte oriens, & prope Brixiam decurrens. *Virg.* 4. *Georg. v.* 278.

Mellarium, ii, n. locus, in quo aves nutriuntur, alvearium, μελιττοτροφεῖον. *Var. l.* 3. *c.* 16. μελιττῶνας ita facere oportet, quos alii μελιττοτροφεῖα appellant, eandem rem quidam mellaria. ¶ *Mellarium* alio ſenſu V. in *Bona Dea*.

Mellarius, rii, m. 2. ſubſt. μελιττουργός, qui mellis opus exercet. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 16. Quam mellarii favum exprimere poſſint.

Mellarius, a, um, μελιττωτικός, quod ad mel pertinet. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Vaſa mellaria, aut favos lavari aqua præcipiunt.

Mellatio, onis, f. 3. μελίτωσις, mellis vindemia, cum mel eximitur. *Columel. l.* 11. *c.* 2. Differenda eſt in menſem Octobrem mellatio. Adde *Plin. lib.* 11. *cap.* 15.

Melleus, a, um, *di mele*, כמו דבש, Germ. *vom honig*, Gall. *de miel*, Hiſp. *melaſo*, μελιτώδης, quod ex melle eſt, vel mellis dulcedinem refert, ut Melleus ſapor apud *Plin. l.* 15. *c.* 54. Melleus color, apud *eund. l.* 11. *c.* 18.

Melliculum, li, n. 2. μελίτιον, dim. a *mel*, vox blandientis. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 14. Meum corculum, melliculum, verculum.

Mellifer, ra, rum, μελιτοφόρος, ferens mel. *Ovid. Met.* 15. *v.* 385. Melliferarum apium ſine membris corpora naſci.

Mellificium, cii, n. μελιτοποιΐα, μελιτουργία, mellis factio. *Col. l.* 9. *c.* 12. Apes magis mellificiis, quam fetibus ſtudent.

Mellifico, as, n. 1. *far mele*, Ger. *honig machen*, Gal. *faire de miel*, Hiſp. *hazer miel*, μελιτουργέω, mel facio. *Virg. in quodam Epigrammate*. Sic vos non vobis mellificatis apes. *Plin. l.* 11. *c.* 18. Aliarum, quæ in arboribus mellificant, aliarum, quæ ſub terra &c.

Mellificus, a, um, μελιτουργός, quod ad mellis factionem ſpectat. *Col. l.* 9. *c.* 13. Ut ab opere mellifico vocatæ apes fetibus expleant. *Id. ibid.* 1. 8. Mellificent lanus.

Mellifluens, entis, qui mel fluit, ſuavis, *mellifluo*. *Auſon. epiſt.* 16. *v.* 14. Mellifluentem Neſtora.

Mellifluus, a, um, *mellifluo*, mellifluos. *Avien. in Perieg. v.* 458. Antra mellifluus. *Boet. l.* 5. *metr.* 2. Homerus melliflui oris.

Melligenus, a, um, μελιτογενής, quod eſt ejuſdem generis cum melle. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Fert & aliam inutilem pilulam cum capillo, verno tamen tempore melligeni ſucci.

Melligo, inis, f. μελίτωμα, κήρωσις, quod nondum mel eſt, ſed ad mellis naturam accedit, ſuccus e lacrymis arborum, ſive florum quem apes devorant, poſtea ad alvos regreſſæ evomunt, operaque componunt. *Plin. l.* 11. *c.* 6. Ceram ex floribus, melliginem e lacrymis arborum, quæ glutinum pariunt, ſalicis, ulmi, arundinis ſucco, gummi, reſina. ¶ Tranſlate ponitur pro quocunque ſucco floreſcentis fructus adhuc, atque immaturi. *Plin. lib.* 12. *cap.* 17. In prima lanugine demittitur uva, ejuſque melligo.

Mellilla, f. 1. diminut. a mel, vox blandientis. *Plaut. Caſ.* 1. 1. 47. Mea vita, mea mellilla, mea feſtivitas.

Mellina, & Mellinia, æ, potio ex melle, dulcedo, res jucunda, & grata. *Plaut. Truc.* 4. 1. 6. Hæc magnæ melliniæ eſt mihi. V. *Melina*.

Mellitulus, a, um, diminut. a mellitus. *Apul. l.* 3. *Met.* Mea mellitula.

Mellitus, a, um, *melato*, Germ. *auff honig*, Gall. *fait de miel*, *ou doux comme miel*, Hiſpan. *dulce como miel*, *melaſe*, Μελιτώδης, Μελιτόεις, melle conditus. *Hor.* 1. *ep.* 10. Pane egeo jam mellitis potiore placentis. ¶ Tranſlate ponitur pro ſuavi, & jucundo. *Cic. Att. l.* 1. Ut tantum requietis habeam, quantum cum uxore, & filiola, & mellito Cicerone conſumitur. *Apul. l.* 1. *Met.* Mellitiſſimum ſuavium.

Mellona, vel Mellonia, f. 1. Dea, quæ apibus, & melli præerat. *Arnob. l.* 4. & *Auguſtin. de Civ. Dei l.* 4. *c.* 34.

Mellosus, a, um, melleus. *Cæl. Aurelian. Auctor. lib.* 2. *cap.* 29. Melloſa dulcedo.

Melo, onis, nomen Nili fluvii apud veteres, teſte *Feſto*, & *Serv. in* 4. *Georg.* Hinc & *Auſon. epiſt.* 4. *v.* 73. Melonis alba pagina. (al. filia) h. e. papyrus Nilotica.

Melo, onis, m. 3. *mellone*, genus peponis, a Μῆλον, *malum*, quia mali figuram rotunditate imitatur. *Pallad. l.* 4. *c.* 9. Nunc melones ſerendi rarius. ¶ Eſt etiam hoc nomine fluvius Cenomanorum, qui Brixiam interluit, vulgo Melone: de quo *Catul. carm.* 67. *ad Januam*, *v.* 33. Flavus quam molli percurrit flumine Melo. Al. leg. *Mela*, ſed confundunt cum eo, qui a *Virg.* nominatur 4. *Georg. v.* 278. V. *Mella*, vel *Mela*.

Melodes, m. 3. Μελῳδός, meliens, qui dulcia carmina cantat. *Sidon. l.* 9. *ep.* 15. Proculus melodes inſonare pulſibus.

Melodia, æ, f. Μελῳδία, concentus, melos. *Martian. Capel. l.* 9. *pag.* 306.

Melodus, a, um, ſuaviter ſonans, vel canens, Μελῳδός. *Auſon. uſ de Profeſſor. carm.* 16. & *Prudentio* 9. *Cathemer. v.* 2.

Melomeli. V. Malomeli.

Melopepones, um, m. Μηλοπέπονες, genus cucumeris, de quo ita *Plin. l.* 19. *c.* 5. Cucumeres, in fiſtula floru demiſſo, mira longitudine creſcunt. Ecce cum maxime nova forma eorum in Campania provenit, mali cotonei effigie. Forte primo natum ita audio unum: mox ſemine ex illo genus factum, melopeponas vocant. Non pendent hi, ſed humi rotundantur. Mirum in his, præter figuram & odorem, quod maturitatem adepti, quamquam non pendentes, ſtatim a pediculo recedunt. Hæc *Plin.* Porro dicti ſunt a μῆλον, malum, propter figuram, & πέπων, ονος, maturus, a ſole excoctus, a πέπτω, coquo, propter maturitatem.

Melos, n. indecl. *melodia*, שיר, Ger. *geſang*, Gal. *chant*, Hiſp. *canto*, *melodia*, μέλος, cantus ſuavitas ex apta vocis modulatione, & flexu procedens. *Perſ. in proœm. Sat.* Cantare credas Pegaſeium melos. ¶ Reperitur interdum uſurpatum in obliquis caſibus. *Accius apud Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 35. Sileant mele conſimilem ad aures cantum, & auditum refert. *Auſon. in Parental. epigr.* 37. Cui brevia mela modifica recino. ¶ Mela in plurali, μέλη, græco more. *Lucret. l.* 2. *v.* 504. Et cygnea mele Phœbeaque dædala chordis carmina. *Id. l.* 5. *v.* 412. Muſæa mela.

Melos, f. 2. Zephyria, Mimallis, *Milo*, Μῆλος, inſ. maris Ægæi, ſeu Cretici, inter Dictynnam prom. Cretæ, & Scyllæum prom. *Pomp. Mela l.* 2. populi Melii.

Melphes, m. 3. *Melfa*, *Malpa*, fl. Lucaniæ, cis Apenninum, in Principatu cit. qui in mare Tyrrhenum ſe exonerat inter ſinus Laum, & Pæſtanum.

Melphis, f. 3. Malphia, *Melfi*, urbs Lucaniæ, in Baſilicata.

Melphis, m. 3. Melpis, *Melfa*, fl. Latii, qui ex agro Arpinate oritur, juxta Aquinum fluit, & in Lirim cadit.

Melpomene, f. 1. Μελπομένη, una ex Muſis, tragœdiarum inventrix, a Μέλπομαι, *cano*. *Horat. l.* 1. *od.* 24. Præcipe lugubres Cantus Melpomene, cui liquidam pater vocem cum cithara dedit.

Membrana, æ, f. δέρμα, pellis exterior, quæ membra tegit, quanquam generaliter pro quavis tenuiore pellicula accipiatur, in quacunque parte animalis ſita. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 57. Quæ primum oculos membranis tenuiſſimis veſtivit, & ſepſit. ¶ Dicitur etiam de lignis. *Plin. l.* 16. *c.* 14. Inter corticem, & lignum tenues tunicas multiplici membrana. ¶ Membranæ etiam dicuntur chartæ pergamenæ, quod ex animalium membris ſint detractæ, in quorum tergoribus primum ab uno latere ſcribi cœptum, deinde ab utroque, derafis pilis. Earum uſus Pergami, regnante Eumene, inchoavit: magnamque earum vim Rex Attalus Romam miſit, ut penuria chartæ pellibus penſaretur. *Plin. l.* 13. *c.* 11. *Horat. de ar. poet. v.* 389. Membranis intus poſitis delere licebit, Quod non ediderıs. ¶ Item librorum operimenta. *Tibull. l.* 3. *el.* 1. Lutea ſed niveum involvat membrana libellum. ¶ Item exuviæ ſerpentis. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 272. Squamea Cinyphei tenuis membrana chelydri. ¶ Item quælibet ſuperficies. *Lucr. l.* 4. *v.* 93. At contra tenuis ſummi membrana coloris Cum jacitur.

Membranaceus, a, um, *membranoſo*, quod ſimilitudinem membranæ habet. *Plin. l.* 16. *c.* 31. Quibuſdam cortex membranaceus, ut viti.

Membraneus, a, um, δερμάτινος, περγαμηνός, quod ex membrana eſt. *Ulp. l. librorum appellatione*, *ff. de leg.* 3. Quod ſi in codicibus ſint membraneis, vel chartaceis, vel etiam aboreis.

Membranula, æ, membrανάριον, dim. a membrana. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 4. Ut ſumant membranulam, ex qua indices fiant. *Celſ. l.* 7. *c.* 7. Deinde excidenda eſt ea membranula. ¶ Membranulum tenue, in neut. gen. dixit *Apul. l.* 6. *Metam.*

Membratim, adv. *a membro*, *a membro*, Germ. *von ſtuck zu ſtuck*, Gal. *par pieces*, Hiſp. *miembro por miembro*, κατὰ μέλη, μελεϊστί, per membra ſingula. *Cic. in Or. c.* 63. Sed quæ inciſim, aut membratim efferuntur. *Plin. in proœm. l.* 12. Animalium omnium naturæ generatim, membratimque ita ſe habent.

Membratura, f. 1. διαμόρφωσις, membrorum poſitura, ſeu compoſitio. *Vitruv. l.* 3. *c.* 5.

Membror, aris, d. 1. ἀρθρόομαι, per membra formor. *Cenſorin. in l. de Die natali*, *c.* 11. Quinque & triginta diebus infans membratur.

Membroſus, a, um, Μεγάλων, qui magnum habet membrum. *Auct. Priap. in proœm.* Sed ruber hortorum cuſtos membroſior æquo.

Membrum, bri, n. *membro*, Ger. *ein glied*, Gal. *membre*, Hiſp. *miembro*, Μέλος, κῶλον. Dicitur membrum de ſingulis corporis partibus, ut ſunt manus, pes, auris, &c. *Cic.* 3. *Fin.* Jam membrorum, id eſt, partium corporis, alia videntur propter eorum uſum a natura eſſe donata, ut manus, crura, pedes; alia autem nullam ob utilitatem, quaſi ad quendam ornatum, ut cauda pavoni. *Virg.* 4. *Georg.* componere membra. ¶ Membrum abſolute ponitur pro inguine virili. *Apul.* & *Auct. Priapeor. carm.* 69. ¶ Transfertur etiam ad inanimata, & pro parte ſumitur, ut pro parte domus. *Cic. l.* 2. *Q. Fr. ep.* 1. Nec habere poterat adjuncta cubicula, & ejuſmodi membra. ¶ Item accipitur pro parte alicujus artis. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Omnes enim ejus partes, atque omnia membra tum facillime noſcuntur, cum totæ quæſtiones ſcribendo explicantur. ¶ Item pro parte orationis. *Auctor ad Her. l.* 4. *c.* 19. Membrum, orationis appellatur res breviter abſoluta, ſine totius ſententiæ demonſtratione, quæ denuo alio membro orationis excipitur. *Cic. in Or.* Quæ Græci κόμματα, & κῶλα nominant, nos recte inciſa, & membra dicimus.

Memecylos, f. 2. ſpecies arbuti. *Plin. l.* 15. *c.* 24. Duobus tamen hoc nominibus appellant Græci, comaron, & memecylon.

Memnens, tis, particip. ab antiquo *memno*. Utitur *Sidon. lib.* 2. *ep.* 22. & *lib.* 4. *ep.* 12.

Memini, iſti, verb. def. *ricordarſi*, זכר, Germ. *eingedenck ſeyn*, Gal. *ſe ſouvenir*, Hiſpan. *acordarſe*, Μέμνημαι, recordor, memoria teneo, in memoriam revoco, ab antiquo *meno*, vel *mene*, pro recordor, geminatione primæ ſyllabæ, quod a Μνάω, mnemoniſta facio. Præterita perfecta hujus verbi, quemadmodum & aliorum ſtatuum, *cœpi*, *novi*, *odi*, etiam pro præſentibus, & præterita plusquam perfecta etiam pro imperfectis in omnibus modis & uſurpantur, & explicantur. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro Mur.* Cui placet, obliviſcitur, cui dolet, meminit. ¶ Vel cum gen. *Cic. l.* 13. *Fam.* Si illius voluntati obtemperans minus videbor meminiſſe conſtantiæ meæ. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 3. *de Or.* Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meminiſti. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. Att. l.* 13. De Eroto, & Metio meminero, & de omnibus, quæ te velle ſuſpicor. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. l.* 4. *Fam.* Memini, te mihi Phameæ cœnam narrare. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. l.* 7. *Fam.* Quæ ad te ultro attulerim, meminiſſe te credo. ¶ Significat etiam commemorare, ſeu mentionem facere, & uſurpatur cum gen. *Quinctil. l.* 11. *c.* 2. Neque omnino hujus rei meminit Poeta ipſe. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic.* 2. *Phil.* Meminiſti ipſe de exulibus, ſcis, de immunitate quid dixeris. ¶ Videtur etiam fuiſſe uſurpatum cum acc. *Cic. in Somn.* Cum ſenex mihi nil de Africano loqueretur, omniaque ejus non ſolum facta, ſed etiam dicta meminiſſet. Sed hic etiam pro recordari accipi poteſt. *Id. pro L. Man.* De [illegible] citatu, quam prodlare de ſe ipſo nemo poteſt, meminiſſe, & commemorare de altero poſſumus.

Memmiades, æ, m. patronymicum a Memmio, *Lucret. l.* 1. *v.* 26.

Memmianus, a, um, ad Memmium pertinens. *Cic. Att. lib.* 5. *epiſt.* 1. Memmiana prædia.

Memmii, m. 2. gens nobilis Romæ. Ex hac fuit Memmius ille, qui a ſubacta Achaja, captaque Corintho *Achaicus* appellatus eſt.

Memnon, onis, m. 3. Μέμνων, Tithoni, & Auroræ filius, qui Trojanis ex Oriente ferens auxilia, & fortiter pugnans, ab Achille, vel a Theſſalis per inſidias, ut alii ajunt, occiſus eſt. *Virg.* 1. *Æn. v.* 489. Et nigri Memnonis arma. ¶ Cum in rogo cremaretur, precibus Auroræ in avem mutatus eſſe dicitur, & ex ejus cineribus multæ aliæ aves evolaſſe, quas Memnonias vocarunt, ſive Memnonidas. Has ferunt ſingulis annis ex Æthiopia Ilium advolare, & contigere ad Memnonis ſepulchrum, hoc idem quinto quoque anno in Æthiopia circa Memnonia Regiam facere. Nimirum creditum vulgo, aves eas primum viſas, poſtquam Memnon interiit, quemadmodum & feruntur, Diomedis aves demum conſpectas poſt ejus mortem, quia tum ſocia Diomedis in eas ſint converſi: item Meleagrides volunt originem habuiſſe poſt Meleagri exceſſum, mulieribus in has aves converſis, quæ Meleagrum lugerent. *Virg.* 1. *Æn. Ovid.* 13. *Metam. Plin. l.* 10. *c.* 6. ¶ Memnonis ſtatua apud Ægyptios magica arte ita facta fuit, ut lyra, quam teneret, certis horis ſonum ederet. Hinc *Juven. ſat.* 15. *v.* 5. Dimidio magicæ reſonant ubi Memnone chordæ.

Memnonia, f. 1. gemmæ ſpecies. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Memnoniæ aves, vel potius Memnonides, genus avium, a Memnone Æthiopum Rege, quæ circa tumulum quotannis confligunt. V. *Memnon*.

Memnonides. V. Memnoniæ aves.

Memnonius, a, um, adject. ad Memnonem ſpectans, ut Memnoniæ aves. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 619. V. Memnon. Memnoniæ domus, h. e. Auroræ. *Propert. l.* 1. *el.* 6. Memnonia regna. h. e. regiones ad Orientem ſitæ. *Lucan. l.* 3.

Memor, oris, o. 3. *ricordevole*, זוכר, Ger. *eingedenck*, Gal. *qui ſe ſouvient*, Hiſp. *el que ſe acuerda*, Μνήμων, qui rei alicujus recordatur, a *memini*. *Cic. l.* 1. *Fam.* Qui non tam memores ſunt virtutis tuæ, quam lau-

dis inimici. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis. *Virg.* 1. *Æn.* Sævæ memorem Junonis ob iram. *Liv. l.* 1. *c.* 28. Primum, ultimumque illud ſupplicium apud Romanos exempli parum memoris legum humanarum fuit. ¶ Interdum ponitur pro eo, quod non facile excidit a memoria, vel cujus nos memores ſumus. *Hor. l.* 1. *carm.* 13. Sive puer furens impreſſit memorem dente labris notam.

Memorabilis, le, o. 3. *memorabile*, זכור, Germ. *gedenckwürdig*, Gall. *memorable*, Hiſp. *memorable*, ἀξιόμνηστος, dignus memoria. *Cic. de Amic.* Cum accepiſſemus a patribus, maxime memorabilem C. Lælii, & P. Scipionis familiaritatem fuiſſe. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Studiorum claritate memorabilior, quam regno.

Memoraculum, i, n. memoria, monumentum. *Apul. Apolog.* Dixi, me ſanctiſſime tot ſacrorum ſigna, & memoracula cuſtodire.

Memoralis, le, adject. memoriæ inſerviens. *Arnob. lib.* 6. Memoralia ut indicant ſcripta. Et *memoralia*, abſolute, *memorie*, *lib.* 144. *Dig. de Verb. ſignificat.*

Memoraliter, adv. mente memori. *Venant. Fortun. l.* 4. *carm.* Annuat omnipotens longo memoraliter ævo.

Memorandus, a, um, *memorando*, *memorabile*, memoria dignus. *Ovid. Metam.* 13. *v.* 13. Facta memoranda. *Plaut. Epid.* 1. 3. 52. Memoranda pugna.

Memoratio, onis, f. *commemorazione*. *Corn. Gal.* (ſeu quiſquis alius auctor eſt) *Eleg.* 1. *in fin.* Dura fatis miſeris memoratio priſca bonorum.

Memorator, oris, m. qui memorat. *Prop. l.* 3. *Eleg.* 1. *v.* 33. Nec non ille tui caſus memorator Homerus.

Memoratrix, icis, f. quæ memorat. *Valer. Flacc. l.* 6. 242. Eoæ memoratrix tuba pugnæ.

Memoratus, us, m. idem quod memoratio. *Gel. l.* 11. *c.* 4. Eius verſus non minus frequenti, aſſiduoque memoratu dignum puto.

Memoratus, a, um, adject. *ricordato*, *memorabile*. *Plaut. Mil.* 3. 3. 40. Quid iſtis memoratis opus eſt? *Gel. l.* 19. *c.* 8. Ennius in illo memoratiſſimo libro.

Memore, adv. memoriter. *Pompon.* apud *Non. cap.* 11. *n.* 42. Cum iſta memore meminiſti.

Memoria, æ, f. *memoria*, *ricordanza*, זכר, Ger. *gedechtnus*, Gall. *memoire*, Hiſp. *memoria*, Μνήμη, eſt facultas quædam mentis humanæ, qua res facile apprehenduntur, & firmiter retinentur, a *memor*. *Cic.* 1. *de Inv.* Memoria eſt firma animi rerum, ac verborum ad inventionem perceptio. *Id. l. c.* Memoria eſt, per quam animus repetit illa, quæ fuerunt. *Id.* 2. *Divin. c.* 71. Memoria complecti. *Id. de clar. Or. c.* 5. Comprehendere memoriam rerum. *Id. pro Quint.* In memoriam redit Quintius. Et *Verr.* 3. *c.* 46. Quæſo redita in memoriam Judices. h. e. in memoriam redigite; quod legitur apud *eund.* 1. *Fam. ep.* 9. ¶ Prodere memoriam poſteritati, h. e. poſteritatis memoriæ aliquid commendare. *Cic.* 2. *Offic.* Hos beneficiis afficiamus, quorum memoria liberis poſteriſque prodatur. ¶ Dicimus etiam memoriæ prodere, mandare, commendare, &c. memoria tenere, falli, vacillare; inſidere memoriæ, inhærere, in memoria habere, repetere memoria, & ſimilia quamplurima apud *Cic.* paſſim, & alios. ¶ Memoriam adhibere alicujus rei, eſt ejus rei meminiſſe. *Nepos in Epamin. c.* 7. Nullam adhibuit memoriam contumeliæ. ¶ Ex memoria, pro memoriter. *Cic. Catil.* 3. *c.* 6. Ex memoria vobis, quid cenſuerim exponam. ¶ Sumitur ſæpe memoria pro tempore anteacto, pro hiſtoria, & monumentis rerum geſtarum. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 16. Nihil poſt hominum memoriam glorioſius accidere vidi. *Id. pro Balb. c.* 11. Multi ſuperiore memoria ſe in alias civitates contulerant. *Id. de Aruſp. reſp.* Omni memoria, *in ogni tempo*. *Gel. l.* 4. *c.* 6. In veteribus memoriis ſcriptum eſt. *Nepos in Annib. c.* 8. De Magonis interitu duplex memoria eſt. h. e. traditio. *Cic. poſt redit. in Senat.* Pompejus omnium gentium, ſæculorum omnium, omnis memoriæ facile princeps. h. e. omnis antiquitatis. ¶ Sepulcra etiam interdum memoriæ nuncupantur. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 817. *n.* 8. Servilius ſe vivo comparavit memoriam ſibi, & ſuis. ¶ Servus *a memoria* apud *Lamprid. in Alex. Severo c.* 31.

Memorialis, le, adject. ad memoriam firmandam inſerviens. *Sueton. in Caſ. c.* 56. Epiſtolæ quoque ejus ad ſenatum extant, quas primum videtur ad paginas, & formam memorialis libelli convertiſſe.

Memoriola, æ, f. dim. a memoria. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 1. Sed quod ſcribis igniculum matutinum, γεροντικὸν eſt memoriola vacillare. ¶ In *veteri Inſcript. apud Fabret. p.* 83. eſt parvum ſepulcrum.

Memorioſus, a, um, qui memoriam habet. *Feſtus*. Memorioſus, memorioſior, & memorioſius, & memorioſiſſime facit.

Memoriter, adverb. *a mente*, Ger. *auſſwendig*, Gall. *par coeur*, Hiſp. *de coro*, *de memoria*, Μνημονικῶς, ἀπὸ μνήμης, ἀπὸ στόματος, ex memoria. *Cic. in Vatin. c.* 4. Tum memoriter reſpondeto ad ea, quæ de te ipſo rogaro. *Id.* 1. *Orat. c.* 19. Memoriter pronuntiare multa ex orationibus Demoſthenis. *Id.* 4. *Acad. c.* 19. Orationem memoriter habere. *Sueton. in Ner. c.* 10. Memoriter ſalutare. ¶ Memoriter meminiſſe, dixit *Plaut. Capt.* 2. 1. 33.

Memoro, as, avi, atum, a. 1. *ricordare*, הזכיר, Germ. *bedencken*, Gall. *faire mention*, *reduire en memoire*, Hiſp. *acordar*, Μνημονεύω, ad memoriam reduco, a *memor*. *Cic. de Un.* Ut Oceanum, Salaciamque Cœli ſatu, Terræque conceptu generatos, editoſque memoremus. ¶ Sæpe ponitur pro dicere, recitare, mentionem facere. *Cic.* 5. *Fin.* Quia de natura nimis obſcura memoravit. *Id. de Leg. c.* 24. Clarorum virorum laudes in concione memorantes. *Virg.* 1. *Æn.* Muſa mihi cauſas memora. *Salluſt. in Catil. c.* 6. Incredibile memoratu eſt. ¶ Significat etiam memoriæ mandare, inquit *Feſtus*.

Memphis, is, f. *Menchus*, *Mitzir*, Hebr. *Moph*, vel *Noph*, & *Migdol*, urbs ext. Ægypti, ab Oſiride condita, al. ab Ogdoo, & e nomine filiæ ejus ita appellata, olim Regia, al. inter omnes urbes Ægypti primum poſt Alexandriam locum obtinens, pyramidibus, & Regum ſepulchris in primis celebris. Sunt, qui credant, hodie *Cairo* dici. Sed Memphis ab altera parte fluminis fuit, e regione Cairi, ſeu Babylonia, ubi hodie ejus nihil extat. Non procul adhuc pyramidum veſtigia cernuntur. Ibi papyri copia. *Plin. l.* 5. *c.* 9. ¶ Veneri ſacram fuiſſe, tradit *Herod. l.* 3. *ad.* 26.

Memphites, æ, m. 1. vel memphites, is, m. 3. μεμφίτης, lapis pinguis, varioque colore, in membris ſecandis, vel urendis citra omne periculum ſenſum adimens. *Dioſcor. l.* 5.

Memphites, æ, m. 1. Ægyptiacus, ex Memphi urbe. *Tibul. l.* 1. *el.* 7. *v.* 28. Barbara Memphitem plangere docta bovem.

Memphiticus, a, um, quod ad Memphim ſpectat. *Ovid.* 1. *de Arte*, *v.* 77. Nec fuge Niligenæ Memphitica ſacra juvencæ.

Memphitis, idis, f. Ægyptia, quæ pertinet ad Memphim. *Juv. ſat.* 13. *v.* 132. Anne aliam terra Memphitide ſicca invidiam facerent nolenti ſurgere Nilo?

Mena, f. 1. μήνη, filia Jovis, Dea, quæ menſtruis fluoribus præeſſe putabatur, ſcilicet luna, quæ Græce μήνη dicitur. *Auguſtin. l.* 7. *de Civ. Dei*, *c.* 2. ¶ Mena piſcis, V. *Mæna*.

Menæchmi, m. e. μέναιχμοι, Comœdia Plauti, in qua fratres gemini introducuntur ejuſdem nominis, qui indiſcreta ſimilitudine miros aſpicientium errores excitant.

Menalippe, f. 1. Antiopes Amazonum Reginæ ſoror. Hæc ab Hercule capta fuit in bello, quod contra Amazones geſſit, quam eum Antiope reſtitueret, accepit pretium ejus Reginæ, & balteum. Nam hoc ex eo bello ab Euryſtheo reportare juſſus fuerat. *Juſtin. lib.* 2. & *Juvenal. Sat.* 8. *v.* 229.

Menalippus, m. 2. μενάλιππος, filius Oenei, frater Tydei. A fratre in venatione imprudenter occiſus eſt. *Bocc. l.* 9. *Gen.* ¶ Menalippus alter, vir Thebanus, qui Tydeum in pugna apud Thebas lethaliter vulneravit. V. *Tydeus*.

Menander, m. 2. μένανδρος, Poeta comicus, Theophraſti diſcipulus, ſtrabo, mente acutus, amore in mulieres inſanus. Scripſit fabulas LXXX & epiſtolam unam ad Ptolemæum Regem, aliaque nonnulla ſoluta oratione. Tanto fuit in pretio, ut etiam invitatus ſit a Regibus Ægypti, oblatis magnis honoribus, & divitiis. *Ovid.* 1. *Amor.* & 2. *Triſt.* *Quintil. l.* 10. *c.* 1. ¶ Menander item, Laodicenus Sophiſta. Scripſit commentarios in artem Hermogenis, & in præexercitamenta Minutiani. *Suid.*

Menandreus, a, um, &

Menandricus, a, um, adject. a Menandro. *Propert. l.* 2. *el.* 6. Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim tanta. *Tertull. de Pall. cap.* 4. Menandricus fluxus.

Menapii, m. 2. μενάπιοι, pop. Germaniæ Infer. juxta Rhenum, inter Rhenum, & Moſam, Eburonibus, & Tungris finitimi, qui pleriſque Juliacenſes, & Clivenſes cum parte Geldrenſium eſſe videntur. ¶ Menapos vocat *Mart. l.* 13. *epigr.* 54. ¶ Apud eos pernæ laudatiſſimæ fiebant. *Id. ibid.*

Menda, f. *difetto*, *macchia*. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 5. *v.* 18. In toto nuſquam corpore menda fuit.

Mendaciloquus, a, um, *bugiardo*, ψευδολόγος, qui loquitur mendacium. *Plaut. Trin.* 1. 2. 163. Nihil eſt profecto ſtultius, neque ſtolidius, neque mendaciloquius, neque argutum magis.

Mendaciolum, V. Mendaciunculum.

Mendacitas, atis, f. mendacium, vel mentiendi conſuetudo. *Tertull. de Præſcrip. c.* 15.

Mendaciter, *bugiardamente*, *falſamente*, ψευδῶς, falſo, cum mendacio. *Solin. c.* 1. *poſt med.* (*al. c.* 5.) Mendaciter prædicare. *Arnob. l.* 5. *pag.* 166. Hiſtoria mendaciter compoſita. *Auguſtin. l.* 1. *de morib. Eccleſ. Cath. c.* 17. Mendaciſſime dicere.

Mendacium, ii, n. *bugia*, *menzogna*, כזב, German. *eine luegen*, Gall. *menſonge*, Hiſp. *mentira*, ψεῦδος, oratio vanitas, a *mendax*. *Cic. pro Cluent.* Qui eſſet totus ex fraude, & mendacio compoſitus. *Nepos in Attic. cap.* 15. Mendacium neque dicebat, neque pati poterat. ¶ Mentiri, & mendacium dicere, quid differant, V. Mentior.

Mendaciunculum, li, n. *bugietta*, parvum mendacium. *Cic.* 2. *de Or.* 59. Quod tamen eſt mendaciunculis aſpergendum. Alii leg. *mendaciolis*.

Mendax, acis, o. 3. mendum. *bugiardo*, כזב, Germ. *luegner*, Gall. *menteur*, Hiſp. *mentiroſo*, ψευδής, vanus, futilis, qui frequenter dicit mendacium. *Cic.* 2. *de Div. c.* 91. Mendaci homini ne verum quidem credere ſolemus. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 1. *v.* 112. Parthis mendacior. *Plaut. Rud.* 3. 4. 49. Tum ego ero mendaciſſimus. ¶ Conjungitur interdum cum genitivo, ut *Mendax hujus rei eſt*, ideſt de hac re mentitus. *Plaut. Aſin.* 5. *c.* 5. Si hujus rei eſſe mendacem inveneris. ¶ Mendax fundus dicitur, qui ſpem coloni fruſtratur. *Hor. l.* 3. *od.* 1. Verberatæ grandine vineæ, funduſque mendax.

Mendeſium, n. 2. *Migeum*, al. *Migni*, Μενδήσιον, opp. & unum ex oſtiis Nili, Tanitico proximum, a *mendes*, quod Ægyptiorum lingua hircum notat, quia ibi Pan ſub hirci ſpecie colebatur. *Plin. l.* 5. *c.* 10. Pop. Mendeſii. Gent. Mendeſius, a, um.

Mendeſium, n. 2. μενδήσιον, nobiliſſimi unguenti genus, a Mendeſio opp. Ægypti, quia ex hac urbe præſtantiſſimum mittebatur. *Plin. l.* 13. *c.* 1.

Mendicabulum, n. 2. *mendicazione*, *pitocchera*, קבצן, German. *ein bettler*, Gall. *mendicité*, Hiſp. *mendiguez*, πτωχεία, mendicatio. *Plaut. Aul.* 4. 8. 3. Nam iſtos Reges memorare nolo, hominum mendicabula. ¶ Item mendicus, *pitocco*. *Apul. lib.* 9. *Metam.* Circumforaneum mendicabulum producere ad viam.

Mendicabundus, a, um, mendicans. *Auguſtin. epiſt.* 140. Mendicabunda prece ſtipem rogans.

Mendicatio, onis, f. actus mendicandi. *Sen. ep.* 101. Fœda vitæ mendicatio.

Mendicatus, a, um, partic. a mendicor, ut Cibo mendicato paſci. *Ovid. Triſt.* 5. *eleg.* 8. *v.* 15.

Mendice, adv. *poveramente*, *mendicamente*. *Sen. epiſt.* 33. Non tam mendice tecum agam, ſed plena manu. *Tertul. de pal. ſub fin.* Ne mendicius patre cœnaſſet.

Mendicimonium, n. 2. *mendicità*, πτωχεία, inopia. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 55.

Mendicitas, atis, f. πτωχεία, inopia. *Cic. pro Roſc. Amer.* Hunc in ſumma mendicitate eſſe. *Id.* 5. *Fin. c.* 11. Cum & mendicitatem multi perpetiantur, ut vivant.

Mendicium, V. Mendicum.

Mendico, as, avi, atum, a. 1. *mendicare*, πτωχεύω, vitæ alimenta oſtiatim quærere. *Juven. ſat.* 4. *v.* 117. Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes. ¶ Tranſlata accipitur pro quærere. *Plaut. Amph.* 4. 2. 12. Quia ſenecta ætate a me mendicas malum. ¶ Idem *mendicor*, *aris*, uſurpat deponenti forma, *in Captiv.* & *Aulul.* teſte *Nonio c.* 2 *n.* 521.

Mendicula, æ, f. veſtimenti genus, quale illud, quo Meddices, Magiſtratus apud Oſcos, utebantur. *Plaut. Epid.* 2. 2. 39. Quid erat induta? an regillam induculam, an mendiculam? Dicta eſt a *Meddice*, teſte *Feſto*. Sed facetus Comicus jocum captavit in his vocibus. Nam ad Regum, & mendicorum contrariam ſortem alludens, cum *regillam* nominaſſet, ſubjecit *mendiculam*.

Mendiculus, m. 2. dimin. a mendicus. *Cic. in Catil.* 2. *cap.* 3. Collectum ex ſenibus deſperatis, ex agreſti luxuria, ex ruſticis mendiculis. *Al. aliter leg.*

Mendicum, n. e. al. mendicium, velum, quod in prora ponitur. *Feſt.*

Mendicus, a, um, *mendico*, *pitocco*, πτωχός, qui victum oſtiatim quæritat, pauper, inops. *Cic. pro Mur.* Solos ſapientes, ſi mendiciſſimi, divites. ¶ Tranſlata ponitur pro infirmo, & imbecillo, & quod alieno auxilio indiget. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 24. Inſtrumentum autem hoc forenſe, litigioſum, acre, tractum ex vulgi opinionibus, exiguum ſane, ac mendicum eſt.

Mendoſe, adv. *ſcorrettamente*, Germ. *faelſchlich*, Gall. *avec de fautes*, Hiſp. *con erratas*, πλημμελῶς, incorrecte, inemendate. *Cic. ad Q. Frat. l.* 3. *epiſt.* 5. Ita mendoſe & ſcribuntur, & veneunt. *Id. de Inv. c.* 6. Quod ejus ars, quam edidit, mihi mendoſiſſime ſcripta videatur. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 83. Mendoſe colligis, h. e. falſo arguis.

Mendoſus, a, um, *ſcorretto*, משגה, Germ. *voll irrthumb*, Gall. *plein de fautes*, Hiſp. *lleno de erratas*, πλημμελής, ψευδής, erroribus plenus. *Cic.* 4. *Ver.*

Digitized by Google

4. *Ver.* 1. 77. Cur ſervus ſocietatis, qui tabulas confecerit, ſemper in Verrutii nomina certo ex loco mendoſa eſſet. ¶ Ponitur quandoque pro vitioſo. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 29. In quo & deeſſe aliquam partem, & ſuperare, mendoſum eſt. *Id. in Brut. cap.* 16. Quamquam his laudationibus hiſtoria rerum noſtrarum eſt facta mendoſior. *Ovid.* 12. *Metam.* Mendoſa loquens. ¶ Ponitur interdum pro mendaci. *Sever. in Ætna*, *v.* 73. Hæc eſt mendoſæ vulgata licentia famæ.

Mendum, i, n. *errore*, *fallo*, ἁμάρτημα. *Cic.* 4. *Ver.* Quod mendum iſta lituræ correxit? *Cæcina Cic. l.* 6. *Fam. epiſt.* 7. Nam cum mendum ſcripturæ litura tollatur.

Menelæëtus, ſ. a. μελανάετος, avis ex aquilarum genere, minima magnitudine, viribus præcipua, colore nigricans, quæ ſola fœtus ſuos alit, ſequenſque verſatur in montibus. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Menelæus, a, um, ad Menelaum pertinens. *Propert. l.* 2. *eleg.* 15. *v.* 13. Cum Menelaeo ſurgeret e thalamo.

Menelaus, m. 2. Μενέλαος, filius Atrei, & Æropes, ut *Homerus* tradit; Pliſthenis vero, ut *Heſiodus*, & frater Agamemnonis, Rex Spartæ, qui Helenam Jovis, & Ledæ filiam uxorem habuit. Confecto bello Trojano Helenam recepit, conſcenſaque navi poſt octavum erroris annum domum rediit. V. Helena.

Menenia Tribus, V. Mentina. ¶ Menenia lex. V. Ateria.

Menia, columna, dicta eſt a quodam Menio, de quo vide in dictione ſequenti. Erat autem in foro, in Urbe Roma: habebatque ſuperpoſitas contignationes, ex quibus ludos gladiatorum ſpectabant. *Cic. pro Sext. c.* 58. Venit, in ſeptis, ad columnam Meniam.

Meniānum, i, & in plur. Meniana, orum, & Meniana ædificia, *poggiuoli*, *loggie*, pergulæ projectæ, ita dictæ a Menio quodam ſcurra, qui, cum domum ſuam venderet Catoni, & Flacco Cenſoribus, ut ibi baſilica ædificaretur, excepit ſibi jus unius columnæ, extra quam tigna projiceret, tabulaſque ſuperponeret, unde & ipſe, & poſteri ejus ſpectare munus gladiatorum poſſent, quod etiam tum in foro dabatur. *Aſcon. in Divin. Feſt. Non. c.* 1. *n.* 333. *Suet. in Calig.* Ponti e proximis Menianis ſpectabant. *Vitr. l.* 5. *c.* 1. Menianaque ſuperioribus coaxationibus collocentur. ¶ Legitur & *Mænianum*.

Menippeus, V. Menippus.

Menippus, Phœnix, Philoſophus Cynicus, ſcripſit quaſdam epiſtolas, nænias, teſtamenta, & id genus nugas, crebris ſalibus, & Cynica mordacitate reſperſas, ad quarum imitationem M. Varro ſatyras conſcripſit, quas *Menippeas* appellavit. *Macrob. Saturn.* 1. *c.* 11.

Menis, idis, f. 3. lunula, dim. a μήνη, luna. Videntur antiqui initio operis lunulam appoſuiſſe, ut coronam fini, inquit *Turneb. l.* 22. *Adv. c.* 10. Hinc *Auſon. in Profeſſorib.* Quos legis a prima deductos menide libri, Doctores patriæ ſcita ſuiſſe meæ. h. e. a principio libri.

Menœtiădes, æ, m. Μενοιτιάδης, Patroclus, filius Menœtii, amiciſſimus Achillis. *Propert. l.* 2. *el.* 1. *v.* 37. Theſeus infernis, ſuperis teſtatur Achilles, Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.

Menotyrannus, i, m. Μηνοτύραννος, h. e. arbiter, & gubernator menſium: μὴν, μηνὸς, menſis, & τύραννος, rex. Ita appellatus eſt Attis, ſeu Atys, qui colebatur a Phrygibus una cum Cybele, quia ſicuti per hanc Terram, ita per illum ſignificabant Solem, ut in voce *Atys* dictum eſt. Eſt autem ſol menſium, dierum, & totius temporis arbiter, ac moderator. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 1. *n.* 39. Matri Deum Magnæ Ideæ, & Attidi Menotyranno invicto, &c. Et *n.* 4. M. D. M. I. & Attidi Sancto Menotyranno, &c. In *Inſcript.* alia apud *Gruter. pag.* 28. *n.* 6. legimus *Minoturanno* uno in loco: in alio vero *Minoturano*: ſed hoc eſt corruptum.

Mens, tis, *mente*, Ger. *vernunfft*, Gal. *entendement*, *eſprit*, Hiſp. *entendimiento*, νοῦς, ratio, intelligentia, princeps animæ facultas, qua ſolus homo præditus, cæteris antecellit animantibus, quaque res incorporeas, & ab omni materia abſtractas contemplatur, ab antiquo nominativo *mentis*, qui quidem nominativus eſt a priſco ſupino *mentum* verbi *meno*, cujus præteritum *memini* in uſu remanſit. Aliis videtur *mens* dici quaſi *meminens*. Alii deducunt a μνήμη, memoria, eo ſpectantes, quod aliquando pro memoria ſumatur. *Cic. de Sen.* Cumque homini ſive natura, ſive quis Deus nihil mente præſtabilius dediſſet. ¶ Differt ab animo, vel anima. Nam *anima* eſt ſubſtantia ſpiritualis, qua vivimus, movemur, ſentimus, intelligimus; mens eſt potentia animæ, idest facultas intelligendi, quam rationem, & intelligentiam, vel intellectum appellant. Inde *amentes*, & *dementes* dicuntur, qui nulla intelligentia valent. Deinde *anima* in ſuo ſtatu ſemper eſt, mens, idest intelligentia, vel augetur, vel minuitur. Nam in dormientibus mens ſopitur, & in furioſis extinguitur. *Ter. Andr.* Mala mens, malus animus. ¶ Quandoque ponitur pro animo, idest pro conſilio, ſententia, *intenzione*. *Cic.* 1. *de Or.* Ego autem defendebam, hac eum mente fuiſſe. ¶ Quandoque pro voluntate, ſeu affectione voluntatis, *diſpoſizione*. *Virgil.* 1. *Æn.* In primis Regina quietum accipit in Teucros animum, mentemque benignam. *Id.* 4. *Georg.* Una mens omnibus. In plurali numero *Quintil. l.* 12. *c.* 1. Quare juventus, immo omnis ætas, totis mentibus huc tendamus. ¶ Suæ mentis eſſe dicuntur, qui bonam mentem habent, ſibique recte proſpiciunt. *Cic. in Piſ.* Hic ſi mentis eſſet ſuæ, niſi pœnas patriæ, &c. *ſe aveſſe il ſuo buon giudizio*. ¶ Linquere aliquem ſuæ menti. h. e. ſuo conſilio, arbitrio. *Sil. l.* 11. *v.* 326. Et tu ſecuris concede penatibus, & me Linque meæ menti. ¶ Mentis compos dicitur, qui ſanæ mentis eſt. *Cicer. in Piſon.* Si tuæ mentis compos fuiſſes. Sic, integer mentis, apud *Horat.* mente captus, mente lapſus, mentis exul, apud *Ovid. Suet.* & *Feſt.* Mentis alienatio, apud *Plin. lib.* 21. *cap.* 25. ¶ Accipitur etiam mens pro memoria. *Cicer. in Brut.* Ex tempore dicenti ſolitam effluere mentem. *Id.* 1. *de Orat.* Quid tibi venit in mentem, ita reſpondere? Sic venire in mentem de aliqua re. *Id. de petit. Conſul.* Et alicujus rei, *l.* 7. *Fam. epiſt.* 3. ¶ Mentem alicui dare, injicere, *metter' in penſiero*. *Cic. pro Mil.* Dii immortales mentem dederunt illi perdito, ut &c. ¶ Item, *dar coraggio*. *Liv. l.* 6. Dii mentem mihi dederunt, ut vos a barbaris hoſtibus defenderem. ¶ Demittere mentem, *diſperare*. *Virg.* 11. *Æn.* ¶ Mentem animi item dicimus, altiorem perſpicacioremque animi partem ſignificantes. *Catull. carm.* 65. *ad Ortalum*, *v.* 3. Nec poteſt eſt dulces Muſarum expromere fœtus Mens animi. *Plaut. Ciſtell.* 2. *c.* 6. Ita nubilam Mentem animi habeo. Adde *Lucret. l.* 6. *v.* 1181. Ita Græci dicunt ψυχῆς ὁ νοῦς. ¶ Mens pro ea parte animi, in qua ira ſedet. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 60. ¶ Mens Romanis Dea fuit, & templo culta. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 241. Mens quoque numen habet: Mentis delubra videmus Vota metu belli, perfide Pœne, tui. V. *Liv. l.* 23. *c.* 31.

Menſa, æ, f. 1. *menſa*, Germ. *ein*, *tiſch*, Gall. *table*, Hiſp. *meſa*, τράπεζα, eſt, ad quam accumbimus cibum ſumentes, a μέσος, *medius*, quod in medio poneretur. *Varr. l.* 4. *de L. L. Cic. in Tuſc.* 5. *c.* 21. Tum ad menſam eximia forma pueros delectos juſſit conſiſtere. *Idem ibid.* Menſæ conquiſitiſſimis cibis extruebantur. ¶ Duo autem fuerunt apud Romanos pretioſiſſima menſarum genera, citrea ſcilicet, & acerna. Vide *Martial. l.* 14. *Cicer.* 6. *Verr.* Tu maximam, & pulcherrimam menſam citream a Lutatio abſtuliſti. *Ovid.* 12. *Met.* Hunc pede convulſo menſæ Pellæus acernæ ſtravit humi. ¶ Ponitur etiam pro prandio, cœna, cibis. *Cic.* 5. *Tuſc.* Vita illa beata, quæ ferebatur, plena Italicarum, Syracuſanarumque menſarum nullo modo mihi placuit. ¶ Hinc prima, & ſecunda menſa, idest primi, & ſecundi cibi. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 6. Hæc ad te ſcripſi appoſita ſecunda menſa apud Veſtorium. ¶ De menſa mittere, eſt, de iis, quæ appoſita ſunt menſæ. *Cic. Att. l.* 5. Diſcubuimus omnes præter illam, cui tamen Quintus de menſa miſit, illa rejecit. ¶ Item pro diſco, ſive quadra, qua utimur in menſa ad epulas in fruſta concidendas, *tagliere*. Fieri ſolebat ex ligno, aut ſtanno, interdum etiam ex pane. *Virg.* 1. *Æn.* Accaſis coget dapibus conſumere menſas. ¶ Item pro tabula, ubi vaſa collocabantur. *Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Item pro abaco nummulariorum, & argentariorum, qui inde menſarii dicti. *Cicer. in Piſ.* Stipendium militibus per omnes annos a civitatibus, menſis palam propoſitis, eſſe numeratum. ¶ Item pro ara, teſte *Feſto*. *Petron. Satyr.* Menſam veterem poſuit in medio altari, quam vivis implevit carbonibus. ¶ Menſa laniona annumeratur inter inſtrumenta carnificis, a *Sueton. in Claud. c.* 15. ¶ Denique menſa dicitur pars plana in catapultis, & baliſtis, quæ continet brachia machinarum, & totum pegma. *Vitr. l.* 10. *c.* 16.

Menſālis, le, adject. ad menſam pertinens. *Vopiſc. in Tac. cap.* 10. Argentum menſale. *Id. in Aurelian. c.* 9. Vinum menſale.

Menſarius, m. 2. *caſſiere*, *banchiere*, Ger. *wechſſler*, Gall. *banquier*, Hiſp. *banquero*, τραπεζίτης, & κολλυβιστής, nummularius, argentarius, campſor pecuniarum, a *menſa*, qua abacum nummulariorum notat. *Cic. pro Flac. c.* 19. In qua nummus moveri nullus poteſt ſine quinque Prætoribus, tribus Quæſtoribus, quatuor Menſariis. *Liv. l.* 7. *c.* 21. Quinque viris creatis, quos menſarios ab diſpenſatione pecuniæ appellarunt.

Menſātim, adverb. per menſas. *Juvenc.* 3. *v.* 214. Et cunctæ curat menſatim tradere plebi.

Menſio, onis, f. *miſura*, Ger. *ein meſſung*, Gal. *meſurement*, Hiſp. *medimiento*, μέτρησις, menſura, actus metiendi. *Cic. in Orat. c.* 53. Naturalem quandam in ſe continet vocum omnium menſionem animus, aurium nuntio.

Menſis, is, m. *meſe*, Ger. *ein monat*, Gall. *mois*, Hiſp. *mes*, μήν, ſpatium temporis, ex multis diebus conſtans, ex. gr. ex triginta, a nomine Græco allato, quod a μήνη, *Luna*, quia eſt ſpatium illud, quo Luna Zodiacum percurſit. *Var. l.* 5. *de L. L. Cic.* 2. *de nat. Deor.* deducit a *metior*, his verbis: Qui quia menſa ſpatia conficiunt, menſes nominantur. *Id de Un.* Menſis autem, quando Luna luſtrato ſuo curſu Solem conſecuta eſt. ¶ Romulus annum in decem menſes diviſit. Numa Pompilius, cum Romuli annum nec Solis, nec Lunæ curſui congruere cerneret (conſtabat enim ex diebus 305.) duos menſes addidit, Januarium, quem in principio anni collocavit, & Februarium, quem in fine, poſt Decembrem. *Ovid.* 1. & 3. *Faſt.* C. Julius Cæſar, qui ad Solis curſum annum direxit, atque ideirco eundem ex 365. diebus, & ſex horis conſtituit, dierum numerum quibuſdam menſibus auxit, ut v. gr. September, & November, qui antea habebant 29. conſtarent ex triginta, & ſic de reliquis. V. *Sueton. in ejus vita*, *c.* 40. ¶ *Ovid. l.* 8. *Metam. v.* 500. *menſum* dixit, pro *menſium*, illo carmine: Et quos ſuſtinui bis menſum quinque labores. Adde 5. *Faſt. v.* 424. ¶ Menſes in plur. num. accipiuntur etiam pro mulierum menſtruis. *Plin. l.* 29. *c.* 23. Prodeſt mulierum menſibus retardatis. ¶ Interdum & in num. ſing. ſed rarius. *Id. l.* 17. *c. ult.* Privatim autem contra erucas ambiri arbores ſingulas a muliere incitati menſis, nudis pedibus recincta.

Menſor, oris, m. 3. *miſuratore*, μετρητής, qui aliquid metitur: ſpeciatim vero menſores appellantur agrorum finitores. *Col. l.* 6. *c.* 1. Ergo non agricolæ, ſed menſoris officium eſſe dicebam. ¶ Item qui in caſtris dimetiuntur loca, in quibus tentoria milites figant. *Veget. lib.* 2. *cap.* 7. ¶ Cœli menſor eſt aſtrologus, terræ menſor geometra. *Horat. l.* 1. *od.* 28. Te maris, & terræ, numeroque carentis arenæ menſorem cohibent, Archita, &c.

Menſtrua, orum, n. *meſtrui*, Ger. *der weiber zeit*, Gall. *mois*, *purgation de femmes*, Hiſpan. *regla*, *coſtumbre*, *flor*, καταμήνια, mulierum profluvium eſt, & purgatio frigidi, & indigeſti humoris, quem natura quaſi noxium expellit, a *menſe*, quod unoquoque menſe mulieribus, quæ ejus ætatis ſunt, ut poſſint concipere, ſoleant accidere. Unde etiam *menſes* appellantur. *Celſ. l.* 6. *c.* 6. Menſtrua bene reſpondentia. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Mulier quæ in menſtruis ſit.

Menſtruālis, le, o. 3. *coſa che ſi fa ogni meſe*, Ger. *alle monat*, Gall. *qui ſe fait tout les mois*, Hiſp. *coſa de cada mes*, μηνιαῖος, quod ſingulis menſibus fit. *Plaut. Capt.* 3. 1. 23. Qui ſolebam menſtruales epulas ante adipiſcier. ¶ Item quod menſtruis, ſeu ſanguinis profluvio obnoxium eſt, ut Menſtrualis mulier, quæ menſtrua patitur. *Plin. l.* 19. *c.* 10. Omnia vero acceſſu mulieris menſtrualis flaveſcunt.

Menſtruans, antis, cui menſtrua fluunt. *Pallad. l.* 1. *tit.* 35. Mulier menſtruans.

Menſtruum, V. Menſtrua.

Menſtruus, a, um, *di un meſe*, Ger. *das eines monats iſt*, *monatlich*, Gal. *d'un mois*, Hiſp. *de un mes*, ἐμμήνιος, ſeu ἐμμηναῖος, quod eſt unius menſis, vel quod ſingulis menſibus fit. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 31. Hujus hanc luſtrationem ejuſdem incenſa radiis menſtruo ſpatio Luna complet. *Idem* 5. *Ver. c.* 30. Una civitas menſtrua cibaria Prætoris imperio donare Apronio cogitur, *meſata*, quod & menſtruum abſolute dicitur. *Liv. l.* 44. *c.* 2. Conſul, menſtruum juſſo milite ſecum ferre, profectus eſt.

Menſŭla, f. 1. dim. a menſa. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 150. Appone hic menſulam.

Menſularii, m. 2. iidem qui menſarii. *Ulp. l. ſi ventri*, *ff. de priv. credit.* Uſus eſt etiam *Sen. l.* 4. *controv.* 24.

Menſūra, æ, f. *miſura*, Ger. *ein maſſ*, Gal. *meſure*, Hiſp. *medida*, μέτρον, inſtrumentum, quo metimur, aut quo rei alicujus quantitatem deprehendimus, a *menſus*, quod a *metior*. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Menſuras, & pondera Phidon Argivus, aut Palamedes (ut maluit *Gellius*) invenit. ¶ Tranſlate *Cic. in Orat.* Quicquid eſt enim, quod ſub aurium menſuram aliquam cadit, etiamſi abſit a verſu, numerus vocatur. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 52. Nec conſularis legati menſura, ſed omnia in majus accipiebantur. h. e. pro conditione, & modo conſularis legati. *Plin. l.* 2. *c.* 2. Alicujus rei menſuram agere. *Plin. alter in epiſt.* Menſura beneficii.

Menſurabilis, le, quem metiri poſſumus. *Prudent. Apotheoſ. v.* 817.

Menſurālis, le, ad menſuram pertinens, ut menſuralis linea, apud *Sicul. Flac. edition. Goeſii*, *pag.* 19. & 23.

Menſuraliter, adv. per menſuram. *Hygin. de Limit.*

Menſuratio, onis, f. actus menſurandi, apud *Auctores de limitib. edition. Goeſ. pag.* 264.

Menſurnus, a, um, adject. menſtruus. *Cic. l.* 1. *de Inv. c.* 26. Annuum, menſurnum, diurnum, nocturnumve ſpatium. Ita legit *Priſcian. ſub fin. l.* 2. Alii *menſtruum*. Legitur hæc vox etiam apud *Novatian. de Trin. c.* 1.

Menſūro, as, a. 1. metior, *miſurare*. *Veget. l.* 1. *c.* 25.

Menſus, a, um, partic. a metior paſſivæ ſignif. *miſurato*. *Cicer.* 2. *de nat. Deor. cap.* 27. Menſa ſpatia conficere. *Curt. l.* 3. Ducentis ſtipendium pedeſtrium menſum eſt.

Menſus, us, m. *miſura*, menſura. *In quodam fragm. quod tribuitur Varroni de Geometr.* Longitudines, & altitudines menſu certo diſtinguere. *Apul.*

de Mundo. Cujus menſa appenſuque diſtincta eſt naturæ regio. ¶ Extra ablativum caſum non uſurpaverim, antequam exempla repeciam.

Menta, æ, f. *menta*, ἡδύοσμον, μίνθη, herba hortenſis odorifera: ita dicta a Menthe, ſeu Mintha nympha, Cocyti filia, Plutonis pellice, quam Proſerpina in hanc herbam mutaſſe dicitur (unde & mentha cum aſpiratione a nonnullis ſcribitur) *Ovid.* 10. *Metam. v.* 728. an tibi quondam Femineos artus in olentes vertere mentas, Perſephone, licuit? Poſtea ab odoris ſuavitate ἡδύοσμον appellata: ab ἡδὺς ſuavis, & ὀσμὴ odor: ut *Plin. l.* 19. *c.* 8. *a med.* docet. *Id. ibid.* Grato menta menſas odore percurrit in ruſticis dapibus. *Colum. l.* 10. *v.* 119. ſerpentis gramina mentæ. *Martial. l.* 10. *ep.* 48. Menta ructatrix.

Mentāgra, f. 1. ἄγρια λειχὴν, morbus, al. lichen, qui mentum, deinde faciem, collum, pectus, manuſque fœdo quodam furfure corrupit, a *mentum*, & ἄγρα, *captura*, quaſi menti captura, quia a mento incipit. *Plin. lib.* 26. *c.* 2.

Menthaſtrum, n. 2. *mentaſtro*, ἡδύοσμον ἄγριον, ſylveſtre olus, dictum, quod mentham imitetur, quaſi ſylveſtris mentha. *Plin. l.* 20. *c.* 4.

Menthe, es, fem. 1. al. Minthe, Nympha Avernalis, Cocyti filia, quam Proſerpina cum Plutone deprehenſam in herbam commutavit. *Ovid. in Metam. l.* 10. *v.* 729.

Mentiens, entis, qui mentitur. *Mentientem* vertit *Cic. l.* 2. *de Div. c.* 4. genus argumentationis captioſæ, quam Græci ψευδόμενον appellant, inde ducto nomine, quod ea ſæpe in exemplum formula afferri ſolet, ex *Gell. l.* 18. *c.* 2. Cum mentior, & mentiri me dico, mentior, an verum dico?

Mentigo, inis, f. λειχὴν, genus morbi, quod pecudes invadere ſolet. *Colum. l.* 7. *c.* 5. Eſt autem mentigo, quam paſtores oſtiginem vocant, mortifera lactentibus.

Mentina, Tribus ruſticæ nomen apud Romanos, de qua mentio eſt apud *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 11. & *in veter. Inſcriptionib.* in quibus quia fere *Men.* ſcribitur, ſunt qui legunt *Menenia*, ducto nomine a Menenia familia R. V. *Roſin. l.* 6. *Ant Rom. c.* 15.

Mentio, onis, f. *menzione*, הזכרה, Ger. *meldung*, Gall. *mention*, Hiſpan. *mencion*, *memoria*, μνεία, commemoratio, a *mens*. *Cic. l.* 13. *Fam.* Hominem eſſe neminem, qui unquam mentionem tui ſine tua ſumma laude fecerit. *Id. Agr.* 3. *c.* 5. De quo ego neque apud vos feci mentionem. *Id. de Amic. c.* 1. In mentionem alicujus rei incidere. *Liv. l.* 4. *c.* 1. Mentio ſenſim illata a tribunis, ut &c. Sic mentionem habere alicujus. *Id. l.* 38. *c.* 56. Et, mentionem de aliqua re movere. *Id. l.* 28. *c.* 11. ¶ Mentionem facere eſt etiam formula ſponſaliorum, qua utitur, qui puellam in matrimonium ſibi poſcit, qui vero deſpondet, promittere, vel repromittere dicitur. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 27. Ubi mentionem fecero de filia, mihi ut deſpondeat. Hinc *Florentinus JCtus* ſponſalia definiens, Sunt, inquit, ſponſalia mentio, & repromiſſio futurarum nuptiarum.

Mentĭor, iris, itus ſum, d. 4. *mentire*, *dir bugie*, כזב, Ger. *liegen*, Gall. *mentir*, Hiſp. *mentir*, ψεύδομαι, contra id, quod in mente eſt, loqui, mendacium dico. Conſtruitur vel abſolute, vel cum dat. vel cum acc. & præp. *adverſus*, vel *in*, vel *ad*, vel cum abl. & præp. *de*, vel *in*. *Ter. Heaut.* 3. 2. 38. Non eſt mentiri meum. ideſt non conſuevi mentiri. *Plaut. Amph.* 1. 2. 6. Ille adeo illum mentiri ſibi credet. *Id. Aulul.* 4. 7. 9. Egone ut te adverſum mentiar, mater mea? *Cic.* 3. *Off. c.* 20. In virum bonum mentiri. *Id.* 2. *Or. c.* 45. De me nulla eſt cauſa, cur mentiar. *Id. l.* 1. *nat. Deor.* Mentiri in aliqua re. *Gell. l.* 15. *c.* 22. Mentiebatur ad militas, ſi mendacium prodeſſet. ¶ Item cum parte aliqua orationis. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Qui e thure arbore ſummaque naſci mentiuntur. *Senec. ep.* 118. Mentior, niſi adhuc quærit aſcendere. ¶ Mentiri, & mendacium dicere differunt. Qui enim mentitur, non ipſe fallitur, ſed alterum fallere conatur. Qui vero mendacium dicit, ipſe etiam fallitur, cum credit ſe verum dicere. Unde *Nigidius* apud *Gell. l.* 11. *c.* 11. Vir bonus præſtare debet, ne mentiatur: prudens, ne mendacium dicat. Aliquando tamen mentiri eſt per imprudentiam falſum dicere, ſicut & mendacium dicere. *Cic. l.* 4. *Tuſc.* Atque in eo litigant cum Epicuro, non multum mentiente. ¶ Interdum eſt fingere, ſimulare, imitari. *Col. In præf. l.* 1. Quod a natura ſexui viris denegatum muliebri motu mentiantur. *Virg.* 4. *Eclog. v.* 42. Nec varios diſcet mentiri lana colores. *Martial. l.* 3. *epigr.* 43. Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis. ¶ Particip. *mentiturus*. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 16. Non mentitura tu tibi voce refer. *Mentibor*, pro *mentiar*. *Plaut. Mil.* 2. 2. 33. Aſſentandum eſt, quidquid hic mentibitur. ¶ Scribit *Priſc. l.* 8. antiquum uſurpaſſe *mentio* pro *mentior*, ſed nullum adducit exemplum.

Mentītio, onis, f. mendacium. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 2. Dolus conſumitur in pecunia, pollicitatione, diſſimulatione, maturatione, mentitione. Al. leg. *mutatione*.

Mentītus, a, um, partic. a mentior. *Juven. Sat.* 6. *v.* 123. titulum mentita Lyciſcæ. ¶ Reperitur etiam uſurpatum paſſive. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quæque his vacant, mentita, & falſa, plenaque erroris. *Valer. Flacc. l.* 7. *v.* 553. Non jam mentitæ vultum vocemque reſonnit Calliopes.

Mento, onis, m. magno mento præditus. *Arnob. l.* 3. *pag.* 108.

Mentor, oris, m. 3. Μέντωρ, artifex inſignis in vaſis cælandis. *Plin. l.* 12. & *l.* 33. *c.* 11. *Juv. ſat.* 8. *v.* 104. Raræ ſine Mentore menſæ.

Mentōrĕus, a, um, quod a Mentore factum eſt. *Propert. l.* 1. *el.* 14. Lesbia Mentoreo vina bibas opere.

Mentula, æ, fem. *membro virile*, αἰδοῖον, membrum virile. *Catull. Martial.* &c.

Mentulatus, a, um, o. t. o. magnam habens mentulam. *Auctor Priapeorum carm.* 36. Deus Priapus mentulatior non eſt.

Mentum, ti, n. *mento*, שפם, Ger. *das kinn*, Gall. *menton*, Hiſp. *barba*, γένειον, pars capitis ori ſubjecta, a gula eminens, in qua eſt barba. *Cic.* 1. *Tuſc.* Mento ſummam aquam attingens ſiti enectus Tantalus. ¶ Mentum nulli præter hominem eſſe, ait *Plin. l.* 11. *c.* 3. Sed tamen invenitur uſurpatum etiam de beſtiis. *Virg.* 3. *Georg. v.* 53. *de bove*. Et crurum tenus a mento palearia pendent. ¶ Tranſlate mentum dicitur in architectura pars coronæ procedens, per quam aqua defluit, *la ſporta del gocciolatojo*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3.

Meo, as, avi, atum, n. 1. *andare*, הלך, Ger. *gehen*, *fahren*, Gall. *aller*, *paſſer*, Hiſp. *yr*, *andar*, πορεύομαι, eado. *Plin. l.* 6. *c.* 14. Ita, ut vix ſingula meent plauſtra. *Id. l.* 9. *c.* 17. Unus omnium, ſquamis ad os verſis, contra aquam nando meat. *Lucan. l.* 3. *v.* 640. Diſcurſuſque animæ diverſa in membra meantis.

Meon, n. 2. μῆον, herba, folia habens aniſo non diſſimilia. *Plin. l.* 20. *c.* 2.

Mephītĭcus, a, um, fœtidus. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13.

Mephītis, itis, f. *puzzore*, Germ. *ſtinck von ſchwefel*, Gall. *puanteur de terre, ou eaux ſoulfreuſes*, Hiſp. *hedor de tierra*, *e aguas*, θειώδης ἀναθυμίασις, terræ putor ex aquis maxime ſulphuratis, atque corruptis proveniens, & in nemoribus gravius ex denſitate ſylvarum. *Serv. in* 7. *Æn.* Aliqui, Servio teſte loc. cit. Mephitim Deum eſſe volunt, Leucotheæ connexum, ſicut eſt Veneri Adonis, Dianæ Virbius. Alii Junonem intelligunt, quam aerem eſſe conſtat. Omnis autem putor ex corruptione aeris naſcitur, ſicut bonus odor ex aere incorrupto. Igitur Mephitis erit Dea avertens molеſtiam odoris graviſſimi, id eſt graveolentiæ. *Virg. l.* 7. *Æn. v.* 84. Sævamque exhalat opaca mephitim. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 99. Gutture ſulphureas lente exhalante mephites. *Plin. l.* 2. *c.* 93. Ad eadem Mephitis.

Meracŭlus, a, um, dim. a meracus. *Plin. l.* 20. *c.* 19. Opium ex vino meraculo ſi protinus detur. Et per ſyncopen. *Plaut. Caſ.* 3. 5. 15. Meraclo ſe percoſſit flore Liber. Al. leg. *meraco*.

Meracius, adverb. comparat. ab adjectivo meracus, *più puramente*. *Scribon. Larg. compoſ.* 170. Vini meri meracius cyathi quatuor. *Sid. l.* 4. *ep.* 1. Purius, fortius, meracius amat.

Merācus, a, um, *puro*, לא מזוג כר, Ger. *allein*, *ungefelcht*, Gall. *pur*, Hiſp. *puro*, ἄκρατος, idem ac merus, id eſt ſolus, & purus. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Meracis potionibus per viginti dies ante Canis ortum, totidemque poſtea ſuadet Heſiodus uti. ¶ Hinc Vinum meracum, *vino puro*, quod nihil habet aquæ admixtum. *Propert. l.* 2. *el.* 32. Ah pereat, quicunque meracas repperit uvas. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 31. Ut ſi medicus ſciat, eum ægrotum, qui juſſus ſit vinum ſumere, meracius ſumpturum.

Mercabilis, le, adject. qui emi poteſt. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 10. *v.* 21. Stat Meretrix certo cuivis mercabilis ære.

Mercālis, le, *vendibile*, *o mercanteſco*, Germ. *verkaufflig*, Gall. *vendible*, Hiſp. *vencible*, ὤνιος, vendibilis. *Impp. Diocletian. & Maxim. l.* 4. *Cod. tit.* 7. *leg.* 5.

Mercatio, onis, f. *mercatanzia*, מקנה, Ger. *kauffung*, Gall. *achet*, Hiſpan. *compra*, *mercaderia*, ἐμπορία, emptio. *Gel. l.* 3. *c.* 3. Pecunia omni in mercimoniis perdita.

Mercator, oris, maſc. *mercatante*, סוחר, Ger. *kauffman*, Gall. *marchand*, Hiſp. *mercader*, ἔμπορος, qui mercatur. *Cic. in Orat.* Neque me divitiæ movent, quibus omnes Africanos, & Lælios multi venalitii, mercatoreſque ſuperarunt.

Mercatorius, a, um, adjectiv. *mercantile*. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 2. Equæ in portum ex Epheſo navis mercatoria.

Mercatūra, æ, *mercanzia*, סחר, Ger. *kauffmanſchafft*, Gall. *marchandiſe*, Hiſp. *mercaduria*, ἐμπορία, negotiatio, ars, ſeu actus mercandi. *Cicer.* 1. *Off.* Mercatura autem, ſi tenuis eſt, ſordida putanda eſt, ſin magna, & copioſa, multa undique apportans, multiſque ſine vanitate impertiens, non eſt admodum vituperanda. ¶ Mercaturam facere. *Cic.* 7. *Verr. c.* 18. Qui a prædonibus erant capti, cum mercaturas facerent. ¶ Tranſlate. *Id. l.* 3. *Off. c.* 2. Suſcepiſti onus grave & Athenarum, & Cratippi, ad quos cum tanquam ad mercaturam bonarum artium ſis profectus, &c.

Mercātus, us, m. *mercato*, מקנה, Germ. *kauff*, Gall. *achet*, *traffic*, Hiſp. *concierto*, ἐμπορευμα, mercandi actus. *Cic. in Phil.* 2. *c.* 3. Cum domi tuæ turpiſſimo mercatu omnia eſſent venalia. ¶ Ponitur etiam pro emporio, ſeu loco, ad quem mercatores emendi, vendendique gratia conveniunt. *Liv. l.* 1. *c.* 30. Frequens mercatus. ¶ Item pro nundinis quibus mercatores congregantur ad emendum, & vendendum, *fiera*. *Cicer. in Verr.* 4. Tanto mercatu Prætoris indicto concurritur undique ad iſtum Syracuſas. Sic *Id. Tuſc.* 5. *c.* 3. Habere mercatum, *far fiera*.

Mercatus, a, um, ἐμπορευσάμενος, partic. a mercor. *Cic. pro Roſc. Am.* Quare tanto pretio nuper mercatus eſt. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Seſtertiis centum quinquaginta millibus trullam unam non ante multos annos mercatam a matrefamilias, nec divite. *Propert. l.* 1. *eleg.* 2. *v.* 5. Naturæque decus mercato perdere cultu.

Mercedŭla, æ, f. dim. a merces. *Cic.* 1. *de Or. c.* 43. Itaque ut apud Græcos infimi homines mercedula adducti miniſtros ſe præbent in judiciis Oratoribus.

Mercenarĭus, ii, m. *mercenario*, *ſervo*, שכיר, Ger. *ein taglœner*, Gal. *mercenaire*, Hiſp. *jornalero*, μισθωτὸς, qui mercedis gratia operam ſuam alicui præſtat. *Cic.* 1. *Off. c.* 42. Illiberales, & ſordidi quæſtus mercenariorum omnium, quorum operæ, non quorum artes emuntur.

Mercenarius, a, um, *ſervile*, שכיר, Ger. *umb lhon beſtellt*, Gal. *mercenaire*, Hiſpan. *mercenario*, μισθωτικὸς, quod mercede conductum eſt, vel quod propter mercedem agit, cui gratuitus opponitur. *Cic. l.* 3. *Fam.* De mercenariis teſtibus a ſuis civitatibus notandis niſi jam aliquid factum eſt per Flaccum. *Id.* 1. *de Leg. c.* 18. Quid liberalitas? gratuita ne eſt, an mercenaria?

Merces, edis, f. *mercede*, *premio*, שכר, Germ. *lohn*, Gall. *loyer*, *ſalaire*, Hiſp. *jornal*, *ſalario*, *merced*, μισθὸς, præmium, ſeu ſtipendium, quod datur pro labore, a *merendo*. *Liv. l.* 25. *c.* 33. Mercede cum aliquo paciſci. *Juven. ſat.* 7. *v.* 157. Mercedem ſolvere. *Cic. pro Sex. Roſc.* Interius mihi videris una mercede duas res aſſequi velle. ¶ Quandoque pro pretio & damno. *Cic. ad Lent. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Tamen in moleſtia gaudeo, te eam fidem cognoſcere hominum, non ita magna mercede, quam ego maximo dolore cognoram. ¶ Item pro pecunia, quæ pro conducta aliqua re penditur. *Cæſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 21. Mercedes habitationum annuas conductoribus donavit. ¶ Item pro fœnore. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 14. Quinas hic capiti mercedes exſecat.

Mercimonium, nii, n. *mercanzia*, *merce*, idem fere quod merx, a *merce*. *Plaut. Amph. prol. v.* 1. Ut vos in veſtris voltis mercimoniis emundis, vendundiſque me lætum lucris afficere. *Tac. Ann.* 16. *c.* 18. Ubi per tabernas, quibus id mercimonium inerat, quo flamma alitur, ſimul cœptus ignis. &c.

Mercor, aris, atus ſum, d. 1. *comprare*, קנה, Ger. *kauffen*, Gal. *acheter*, *marchander*, Hiſp. *mercar*, *comprar*, ἐμπορεύομαι, eſt lucri cauſa merces commutare, emere, vendere, negotiari, a *merce*. Conſtruitur cum acc. *Cic. in Pam.* Si & ea mercatus eſſes, quæ ego deſiderabam. ¶ Vel etiam cum abl. & præp. *a*, vel *ab*, vel *de*. *Cic.* 1. *Offic. c.* 42. Sordidi etiam putandi, qui mercantur a mercatoribus, quod ſtatim vendant. *Id. pro Flacc.* Fundum Romæ mercatus eſt de pupillo. ¶ Vel etiam cum abl. aut gen. pretii. *Cic. in Verr.* 4. Ab iſto Senatorium Ordinem pretio mercatus eſt. *Id. pro Roſc. Amer.* Quam tanto pretio nuper mercatus eſt. ¶ Vel cum dat. commodi. *Ter. Eun.* 3. 3. Quem mercatus fuerat frater Thaidi. ¶ *Mercari præſenti pecunia*, eſt pecunia numerata emere. *Plaut. Capt.* 2. 2. 8. Quos tam grandi ſum mercatus præſenti pecunia. ¶ Mercari Græca fide, V. *Fides*.

Mercuriāles, m. 3. Romæ mercatores dicebantur, a *Mercurio*, quem colebant. Sed tamen aliquot etiam Equites R. in Mercurialium collegio fuere. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 2. *c.* 10. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 5. M. Furium Flaccum Equitem Romanum, hominem nequam, Mercuriales, & Capitolini de Collegio ejecerunt. ¶ Mercuriales etiam dicuntur viri docti, quia Mercurius eloquentiæ Deus eſt. *Horat. l.* 2. *od.* 17. Faunus mercurialium cuſtos virorum.

Mercurialis, f. 3. *Mercorella*, λινόζωστις, herba inſigniter alvum ciens, cujus duo ſunt genera, maſculus, & fœmina. *Plin. l.* 25. *c.* 5. Sinozeſis, ſeu parthenion Mercurii eſt inventum: ideo apud Græcos Hermupoan multi vocant eam, apud nos omnes Mercurialem.

Mercurianum, n. 2. *Mercogliano*, opp. Campaniæ, inter Neapolim 12. M. P. & Abellinum 18.

Mercuriŏlus, i, parvus Mercurius. *Apul. Apologet.*

Mercurius, ii, m. a. Hermes, *Mercurio*, Ἑρμῆς, filius Jovis tertii, & Majæ, dictus a mercibus, quia præeſt lucro, rebus emendis, ac vendendis. ¶ Mercurii plures a priſcis Theologis numerantur. Primus fuit filius Jovis primi, & Cylenes Nymphæ Arcadicæ. *Bocc. l.* 2. *Gen.* Secundus natus eſt

eſt ex Libero, & ex Proſerpina. *Boec. l. a.* Tertius ex Cœlo, & ex Dia. *Boec. l. 3.* Quartus ex Nilo. Hic Triſmegiſtus appellatus eſt, hoc eſt, ter maximus, quod ſummus Sacerdos eſſet, ſapientiſſimus Philoſophus, & ex potentiſſimus. *Boec l. 7.* Quintus ex Mercurio filio Nili. *Boec. l. 7.* Sextus ex Jove tertio, & ex Meja filia Atlantis. *Boec. l.* 1e. V. etiam *Cic. l. 3. de nat. Deor. c.* ex. ¶ Quæ e variis Mercuriis geſta ſuere, omnia filio Mejæ tribuuntur. Igitur Mercurius variis a Poetis appellatur nominibus, Logius, Argiphontes, Nomius, Cylleniue. ¶ Præeſſe credebatur eloquentiæ. Unde linguam ei ſacravit antiquitas, teſte Athenæo l. 1. Αινεσεσφ. ¶ Deorum nuntius dictus eſt. Nam per ſermonem omnia cogitata enunciantur. ¶ Alas in capite, & pedibus Mercurii ponebant, ut ſignificarent, ſermonem velocem ferri per aerem. ¶ Habitus eſt etiam Deus mercatorum, poſſeſſionis, lucri. Hinc pingi interdum ſolet ſiniſtra ſiliquam, dextera ſacculum nummarium tenens. ¶ Deus etiam furum creditus eſt. Nam in loquendo furtive ſeducit. *Plato in Cratyle.* ¶ Palæſtram, & lyram invenit, Argum interemit, Prometheum in Caucaſo ligavit, Martem e duris carceribus liberavit. Hermaphroditum ex ſorore Veneris genuit. V. *Boec. l. a. 3. 7. 12. Gen.* ¶ Eſt etiam Mercurius unus ex ſeptem planetis, cujus corpus cunctorum ſiderum minimum fere ſemper ſubeſt radiis ſolaribus. *Cic. de nat. Deor. l. a. c. 20. ad fin.* Infra hanc autem ſtella Mercurii eſt, ea Στίλβων appellatur a Græcis, quæ anno fere vertente ſigniferum luſtrat orbem, neque a Sole longius unquam unius ſigni intervallo diſcedit, tum antevertens, tum ſubſequens. ¶ Mercurii etiam dicuntur ſtatuæ quædam, de quibus vide ſupra in voce *Hermes*. *Ammian. l. 31.*

Merda, æ, f. 1. *merda*, צואה, Ger. *dreck*, Gall. *merde*, Hiſp. *mierda*, σκῶρ, cibi excrementum, quod per ſeceſſum egeritur. *Horat. l. 1. Serm. Sat. 8. v. 37.* Mentior at ſiquid, merdis caput inquiner albis corvorum.

Mere, adv. *puramente*, pure. *Plaut. Truc. 1. 1. ee.* Si ſemel amoris poculum accepit mere.

Merenda, æ, f. *merenda*, Ger. *daſ abendeſſen*, Gal. *le gouter*, Hiſp. *merienda*, ἀρίστημα, proprie eſt, quod mercenariis a domino, vel conductore dabatur, ſub veſperam, a *mereo*. *Calpurn. Eclog. 3. v. 60.* Verum ubi declinata jam noſtra rapeſcere ſole Incipiet, ſeraque videbitur hora merendæ. *Plaut. Moſt. 4. e. 30.* Vide, ne forte ad merendam quopiam diverteris. V. *Non. c. 1. n. 118.*

Merendarius, ii, m. qui merendas colligit. *Senec. l. 5. controv. 33. in fin.* Oſtende nobis merendarios tuos. *h. e.* mendicos a te debilitatos, qui oſtiatim quæritando ſtipem, velut merendam ſibi conficiunt. Al. leg. *mercenarios*.

Merens, tis, nom. ex partic. *chi merita*. *Inſcript.* apud *Grut. p. 932. n. 7.* Petronæ bene merentiſſimæ, & uxori merentiſſimæ poſuit.

Merĕo, es, rui, itum, neut. 2. & mereor, eris, itus ſum, d. a. *meritare*, Ger. *verdienen*, Gal. *meriter*, Hiſp. *merecer*, ἄξιος εἰμι, digne conſequor, dignus ſum, aliquid facio, quamobrem præmium accipere dignus ſim. Eſt aut pœnam pati. Sumitur enim & in bonam partem, & in malam. Eſt a μείρω, quæ ſignificat λαμβάνω, λαγχάνω, ut *Heſych.* interpretatur, id eſt conſequor. *Voſſ.* Scaligero ad Varronem placet eſſe a μείρω, divido, unde μέρος, pars, a quo mereo erit, quia meritum ſeu partium eſt, ſive labor, ſive pretium ſpectetur. In hac ſignificatione frequentius uſurpamus verbum deponens, quam neutrum, præterquam in præteritis perfectis, & plusq. perfectis, in quibus alterutro indifferenter utimur. *Cicer. c. de nat. Deor.* Quid enim mereas, ut Epicureus eſſe deſinas? *Plaut. Trin.* Nia videor meruiſſe laudem. *Ter. Andr.* Hanc meritam eſſe, ut memor eſſes ſui. *Quinctil. l. 4. c. c.* Nam ut optabile eſt plus favoris mereri, ſic proximum odii minus. ¶ Specietim ſumitur pro ſtipendia facere in militia, hoc eſt ſtipendii gratia militare. In hac autem ſignificatione fere utimur verbo neutro. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Rab.* Quo tu Imperatore Labieno meruiſti. ¶ Vel cum acc. *Cic. pro Mur.* Meruiſſe ſtipendia in eo bello, quod tum P. R. non modo maximum, ſed etiam ſolum gerebat, virtutis fuit. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti. *Cic. 1. Phil.* Quicunque equo meruiſſet, quod eſt laudatius. *Liv. l. 24.* Ut ii omnes, quos Cenſores notaſſent, pedibus mererent. ¶ Vel cum abl. pretii. *Cic. pro Roſc. Com. cap. 10.* Illa membra merere per ſe non amplius poterant duodecim æris. *Lucan. l. 10.* Ære merens parvo. ¶ Vel cum abl. ſocietatis, & præp. *cum*. *Cic. 7. Verr.* Meruiſſe ſe cum L. Pretio ſplendidiſſimo Equite Romano. ¶ Vel cum abl. & præp. *ſub*. *Liv. l.* e1. Hac indole virtutum, & vitiorum triennio ſub Aſdrubale Imperatore meruit. ¶ Vel cum dat. commodi. *Stat. l. 4. Theb.* Non hi tibi ſolum Amphiarae merent. ¶ Accipitur item mereo pro turpem quæſtum facere. *Sueton. Calig. c. 40.* ¶ Mereo etiam, vel frequentius mereor notat conferre aliquid boni, vel mali in aliquem, & conſtruitur cum abl. & præp. *de*, vel cum accuſ. & præp. *erga*. *Plaut. Aſin.* Te ego, ut digna es, perdam, atque ut de me meres. *Cic. l. 13. Fam.* Ut ita de Volaterranis mereare, ut exiſtiment, ea quaſi divino conſilio iſti negotio præpoſitum eſſe, hac eſt tam multa beneficia in Volaterranos conferas. V. *meritus*. ¶ Sæpe conjungitur cum adverbiis *bene*, *melius*, *optime*, *male*, *pejus*, *peſſime*, vel aliis ſimilibus. Igitur Bene mereri de aliquo, eſt aliquid beneficii in aliquem conferre, Male mereri de aliquo, eſt eum lædere. *Plaut. Curc.* Male mereri de immerente inſcitia eſt. *Cic. l. 10. Fam.* Nec quicquam ex omnibus rebus humanis eſt præclarius, aut præſtantius, quam de Repub. bene mereri. ¶ Et adverbio omiſſo. *Terent.* Quid de te merui, qua de cauſa me perderes?

Meretricie, adv. in modum meretricis. *Plaut. Mil. 3. e. in fin.* Quam digne ornata incedit, haud meretricie.

Meretricium, cii, n. *arte meretricia*, *puttaneſimo*, זנות, Germ. *hurerey*, Gal. *art de putain*, Hiſp. *arte de puta*, ἑταιρεία, meretricum ars. *Suet. in Calig. c. 40.* Et quæ meretricium, & quæ lenocinium feciſſent.

Meretricius, a, um, *coſa da meretrice*, Germ. *huriſch*, Gal. *appartenant a putaine*, Hiſp. *putaſco*, ἑταιρικός, quod eſt meretricis, vel quod ad meretricem pertinet. *Cic. pro Cal.* Cum audiant adoleſcentem illuſtri ingenio oppugnari opibus meretriciis. *Ter. And. 5. 4. 10.* Meretricius amor.

Meretricor, aris, dep. 1. *andar a donne*, meretrices frequento, πορνεύω. *Colum. l.* 11. *c.* 1. Plurimum affert mali, ſi operario meretricandi poteſtas ſiat.

Meretricula, f. 1. dim. a meretrix. *Cic. 5. Verr.* A meretricula commendari. *Id. l. 1. de nat. Deor. c. 33.* Meretricula Leontium.

Meretrix, cis, f. *meretrice*, זונה, Ger. *eine hure*, Gal. *putain*, Hiſp. *puta*, ἑταίρα, mulier, quæ ſe omnibus pervulgat, vel quæ domum ſuam patefacit omnium libidini, a ſup. *meritum* verbi *mereo*. *Cic. pro Dom.* Tanagræa quondam meretrix fuiſſe dicitur. *Ovid. 1. Amor. el. 10. v. e1.* Mercabilis ære meretrix.

Mergæ, arum, f. 1. ferramenta, quibus utebantur in frugibus demetendis, ab עמר, vel עומר, manipulus ariſtarum, aut culmorum. Sed Feſtus ita ſcripſit: Mergæ, furculæ, quibus acervi frugum ſiunt, dictæ a volucribus mergis, quia ut illi ſe in aquam mergunt, dum piſcem perſequuntur, ſic meſſores eas in fruges demergunt, ut elevare poſſint manipulos. *Plaut. Pœn. a. 3. ſc. e. v. 58.* Palas vendundas ſibi, & mergas datas, ut hortum fodiet, atque ut frumentum metat. *Col. l. 2. c. e1.* Multi falcibus ferriculatis, atque iis vel roſtratis, vel denticulatis medium culmum ſecant, multi mergis, alii pectinibus ſpicam ipſam legunt, idque in rara ſegete facillimum, in denſa difficillimum eſt.

Merges, itis, m. 4. *faſcio de ſpighe*, עמיר, Germ. *eine korngarbe*, Gal. *une poignee d' epis*, Hiſp. *manojo*, δράγμα, ſpicarum manipulus, ab עמר, vel עומר, manipulus ariſtarum, aut culmorum. Sed *Plin. l. 18. c. 30.* idem eſt, ac merga. *Virg. 2. Georg. v. 517.* Aut fœtu pecorum, aut Cerealis mergite culmi.

Mergo, is, ſi, ſum, a. 3. *attuffare*, *poner ſotto acqua*, השקיע, Ger. *eintuncken*, Gall. *plonger*, Hiſp. *cabullir*, δύω, ſub aquam pono, liquore aliquo operio, a *mare*, ut *ſurgo a ſure*. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ad eas aves, quæ ſe in mare mergerent. *Ovid. 7. Metam.* Mergere in undis aliquam. *Id. ib. l. 3.* Brachia merſit in aquas. *Cic. in Arat.* Delphinus mergitur unde. *Virg. 6. Æn.* Quis te, Palinure, Deorum eripuit nobis, medioque ſub æquore merſit? ¶ Tranſlate uſurpatur pro obruere, involvere, *avviluppare*. *Virg. 6. Æn.* Sed me fata mea, & ſcelus exitiale Lacænæ His merſere malis. *Liv. l. 9. c. 18.* Alexandro nondum merſo ſecundis rebus. *Valer. Flacc. l. 8.* Mergere lumina ſomno.

Mergus, gi, m. e. *ſmergo*, שלך, Ger. *ein taucher vogel*, Gal. *plongeon*, Hiſp. *cuervo marino*, αἴθυια, κολυμβίς, [illegible], avis, ita dicta, quod ſe in aquam cibum captans aſſidue immergat. *Varr. l. 4. de L. L. Ovid. 11. Met. Virg. 3. Æn.* Et apricis ſtatio gratiſſima mergis. ¶ Fit & mergus in vite, cum ſupra terram juxta ſuum adminiculum vitis curvatur, atque ex alto ſcrobe ſubmerſa perducitur ad vacantem palum, quia terræ immergitur. *Col. l. 5. c. 15. Pallad. l. 3. c. 16.*

Meribibа, ſeu merobiba, f. *colei che beve il vino ſenza acqua*, quæ vinum ſine aqua bibit. *Plaut. Curc. 1. 2. 77.* Nomen eſt leno multibiba, atque merobiba.

Meribibulus, a, um, qui meri bibax eſt. *Auguſtin. Confeſſ. l. 9. c. 8.* ad fin. Puella meribibula.

Meridialis, le, adject. meridianus. *Gell. l. 2. c. e2.* Meridialis ventus. Ita legit *Salmaſ.* alii *meridionalis*. *Tert. de anim. c. 25.* Apud orientalem, & meridialem (aeris) temperaturam. *Ammian. l. ee. c. 14.* A meridiali latere.

Meridianus, a, um, *del mezzo dì*, Ger. *mittaegig*, Gal. *de midy*, Hiſp. *de medio dia*, μεσημβρινός, quod ad meridiem ſpectat. *Cic. 3. de Or.* Omne illud tempus meridianum Craſſum in acerrima, atque attentiſſima cogitatione poſuiſſe. *Plin. l. 12. c. 19.* Meridianus ſol. *Id. l. 13. c. 4.* Meridianus orbis. *Id. l. 2. c. 26.* Fex præter ora populi meridiano tranſcurris, ſubaudi, *tempore*. ¶ Meridiani dicebantur gladiatores quidam, qui ſine armis & arte ſeminudi pugnabant, ita dicti, quod circa meridiem dari ſolebant, docente *Lipſ. Saturn. l. e. c. e3. Suetonius Claud. c. 34.* Beſtiariis, meridianiſque adeo delectabatur, &c.

Meridiatio, onis, f. quies meridiana. *Cic. l. 2. de Div. c. 68.* Tunc & lucubrationes detraxi, & meridiationes addidi.

Meridies, ei, m. 5. *meriggio*, *mezzo dì*, צהרים, Ger. *mittage*, Gal. *midy*, Hiſp. *mediodia*, μεσημβρία, medius dies, quaſi medidies, quia tibi Sol facit medium diem. *Cic. in Or.* Ipſum meridiem cur non medidiem? credo, quod erat inſuavius. *Cic. 2. de Or.* Poſt meridiem, ſi ita vobis eſt commodum, loquemur aliquid. ¶ Ponitur etiam pro ea parte cœli, qua meridies notatur. *Cic. 1. de Div.* Itaque ſua invente ad meridiem ſpectans in vinea media dicitur conſtituiſſe. ¶ Per Catachreſin ponitur pro media nocte. *Varro* apud *Non. c. 6. n. 16.* Repente noctis circiter meridiem.

Meridio, as, a. 1. & Meridior, aris, atus ſum, depon. 1. circa meridiem quieſco, ſomnum capio. *Catull. carm. e9.* Jube, ad te veniam meridiatum. *Suet. in Calig. c. 38.* Glorietuſque eſt expergefactis Caſonius, quantum egiſſet, dum is meridieret. *Celſ. l. 1. c. 2.* Longis diebus meridiari potius ante cibum, utile eſt. ¶ Adduat quidam Lexicographi, ſignificare etiam, circa meridiem cibum capere, afferuntque hæc *Plauti* verba: *Truando*, *meridiando*, *comeſſando*, *pergræcando* vitam ducere. Sed neque is locus eam ſignificationem ſatis probat, neque in *Plauto* reperiri a nobis potuit.

Meridionalis, le, *meridionale*, ad meridiem ſitus. Vox eſt *Firmici l. 2. c. 1e.* & *Lactantii l. 2. c. 9.* ubi tamen alii aliter legunt.

Meriones, is, auriga Idomenei, & dux navium, quæ a Creta Trojam venerunt. *Ovid. 13. Metam. v. 339. & Hor. l. 1. od. 6.*

Meriſſimum, i, n. maximum meritum, *gran merito*. *Plaut. Aſin. 3. 3. 147.* Meriſſimo ejus, quæ volet, faciemus.

Merito, adv. *meritamente*, *ragionevolmente*, כראוי, Germ. *billich*, Gal. *à bon droit*, Hiſp. *merecidamente*, ἀξίως, digne, jure. *Cic. 3. Verr. c. 68.* Quanquam merito ſum iratus Metello, tamen hæc, quæ vera ſunt, dicam. *Id. de Or. c. 55.* Quem omnes amare meritiſſimo pro ejus eximia ſuavitate debemus. *Id. 7. Verr. c. 67.* Recte, ac merito commovebamur. *Id. Catilin. 3. c. 6.* Prætores merito ac jure laudantur. ¶ *Meritiſſime*, pro *meritiſſimo* eſt *Solini c. 12.*

Merito, as, avi, atum, a. 1. *guadagnare*, Germ. *erwerben*, Gall. *meriter*, Hiſp. *merecer*, μισθαρνέω, quæſtum, vel lucrum ex re aliqua refero, freq. a *mereo*. *Cic. in Ver. 5. c. 50.* Qui H. S. dena meritaſſet. *Plin. l. 7. c. 39.* Roſcius quingenta annua meritaſſe proditur.

Meritorius, a, um, *che ſi dà per guadagno*, *che ſi dà a nolo*, שכיר, Ger. *das umb geld auſſgeliehen*, *wird*, Gal. *mercenaire*, *de louage*, Hiſp. *alquiladero*, *alquiladizo*, μίσθιος, quod quæſtus gratia locatur. *Suet. in Calig. c. 39.* Comprehenſis ad deportandum meritoriis vehiculis. *Id. in Vitell. c. 7.* Uxore, & liberis, quos Romæ relinquebat, meritorio cœnaculo abditis. ¶ Taberna meritoria, eſt diverſorium, atque hoſpitium mercenarium, quo cuique introire licet dato mercedem. *Juven. Sat. 3. v. 234.* Nam quæ meritoria ſomnum admittunt? ſubaudi, *cœnacula*. ¶ Pueri meritorii dicuntur ſcorta maſcula, quæ ad corporis quæſtum proſtituuntur. *Cic. 2. Phil.* Ingenui pueri cum meritoriis, ſcorta cum matribus familias verſabantur.

Meritum, ti, n. *merito*, זכות, Germ. *ein dienſt*, Gal. *merité*, Hiſp. *merecimiento*, ἀξίωμα, quodvis noſtrum factum vel rectum, vel pravum, quo alicujus animum, & voluntatem demeremus, vel offendimus. Eſt enim vocabulum medium, quod tam in meliorem, quam in deteriorem partem accipi poteſt. In bonam partem acceptum idem fere eſt, quod beneficium. *Plancus Cic.* Quid enim pro maximis tuis, ac pene immortalibus in me meritis præſtare amplius poſſim? ¶ Quando in malam partem accipitur, notat maleficium, vel culpam. *Ovid. epiſt. 5. v. 7.* Leniter ex merito quicquid patiare ferendum eſt. ¶ *Merito meo*, eſt meis beneficiis, vel mea culpa. *Plaut. Aſin. e. 4. 84.* Ædepol pater merito tuo facere poſſim. ideſt meritis et tuis in me beneficiis, ut illud præſtem. *Vatin. Cic. 5. Fam. ep. 9.* Neſcio, quomodo obtrectatores invenerim, non meo mehercule merito. ¶ *Pro merito*, ideſt, ita, ut meritus eſt quiſpiam. *Ter. Phorm.* Non poteſt ſatis pro merito ab illo tibi referri gratia. ¶ Dicitur etiam meritum pro mercede. *Ter. Phorm. 2. 73.* Nihil ſuave meritum eſt. id eſt nihil mihi mercedis ſuave eſt. V. ibi *Donat.* ¶ Transfertur interdum ad animalia. *Pallad. in Martio, tit. 14. de equis.* In admiſſario quatuor ſpectanda ſunt, forma, color, meritum, pulcritudo, Italice *bravura*.

Meritus, a, um, qui meruit, *chi ha meritato*, partic. a mereor. *Plin. l. 7. c. 30. de Cicerone*. Primus in toga triumphum, linguæque lauream meri- te. ¶ Sæpe ponitur pro eo, qui beneficium in aliquem contulit, & fere conjungitur cum adv. *bene*, *melius*, *optime*, *male*, *pejus*, *peſſime*, & conſtruitur cum abl. & præp. *de*. *Cic. l. 6. Fam.* Cogor nonnunquam homines non optime de me meritos defendere. ¶ Meritus erga aliquem. *Plautus Amphytr. 5. 1.* Ut ut erga me eſt merita. ¶ Interdum paſſive uſurpatum reperitur. *Plin. l. 7. c. 28.* Quæ Cannis corona merita? Eſt etiam nomen ex participio, & ſumitur pro digno, congruo, conveniente, ἄξιος. *Virg. 1. Æn.* Aut merita aris imponat honores? *Cic. l. 2. de Or. c. 50.* Iracundiam debitam, ac meritam defendere. *Plin. l. 5. ep. 15.* Quod tibi cognatum eſt non fama, qua alioqui optima, & meritiſſima fruitur, ſed longis experimentis. *Vetus Inſcrip. apud Reineſ. claſſ. 5. n. 35.* Filiæ meritiſſimæ, h. e. optime meritæ.

Mero, onis, V. *Pero*.

Mero, per jocum dictus eſt Tyberius Cæſar pro Nero, quod impendio vinoſior eſſet. *Sueton. in ejus vit. cap. 42.* In caſtris tyro etiam tum propter nimiam vini aviditatem pro Tyberio Biberius, pro Claudio Caldius, pro Nerone Mero vocabatur.

Merobiba. V. Meribiba.

Meroctes, m. 1. lapillus porracei coloris, qui lacte ſudat. *Plin. l. 37. c. 10.*

Meroë, es, f. 1. per tres ſyllabas, *Guegueve*, al. *Neube*, μερόη, inſula magnæ Æthiopiæ cum urbe cognomine, a Nilo, Aſtapo, & Aſtabore fluminibus effecta, clypei figura, metallis omnibus abundans. V. *Plin. l. 2. c. 37. & Lucan. l. 10. v. 303.*

Merŏpe, es, f. 1. Atlantis, & Plejones filia, una Plejadum. Inter Plejades ſtellas obſcuriſſima fingitur. Cauſa eſt, quod Siſypho Regi Corinthiorum homini mortali nupſerit, ex quo Creontem, Glaucum, & Laertem pepent. *Ovid. 4. Faſt. v. 175.*

Merops, f. 3. μέροψ, avis, pallido intus colore pennarum, ſuperne cyaneo, priore ſubrutilo. Nidificat in ſpecu, ſex pedum defoſſa altitudine. Infeſta in primis eſt alvearis, apeſque abſumit. Unde *apiaſtra* a quibuſdam appellatur. *Virg. 4. Georg. v. 14.* Pietate in parentes volucribus cæteris præſtat. Nam ubi pennatus per ætatem volare poteſt, parentes in altiſſimis ſpecubus reconditos alit, *Plin. l. 10. c. 33.*

Merſito, as, frequentativum a mergo. *Solin. c. 45. (al. 57.)* Profundius nares merſitat in bibendo.

Merſo, as, avi, atum, a. 1. *bagnare ſpeſſo*, Ger. *eintuncken*, Gal. *plonger ſouvent en l'eau*, Hiſp. *zabullir de baxo de l'agua*, βαπτίζω, ſæpe mergo. *Virgil. 1. Georg. verſ. 272.* Balantumque gregem fluvio merſare ſalubri. ¶ Translate *Horat. l. 1. epiſt. 1. v. 16.* Merſor civilibus undis.

Merſus, a, um, nom. ex particip. a mergo, *affondato*, *immerſo*. *Lucan. l. 3. v. 632.* Merſa carina. *Virg. 6. Æn. v. 267.* Res alta terra & caligine merſas. *Stat. l. 5. Sylv. 1. v. 201.* In corde merſus dolor. *Juven. Sat. 11. v. 40.* Ære paterno, Ac rebus merſis in ventrem. ¶ Merſi in foro dicuntur, qui ære alieno obruti ſunt, olim enim in foro ſtabant deniſtæ, & feneratores. *Plaut. Epid. 1. 2. 16.* Malim iſtiuſmodi mihi amicos furno merſos, quam foro.

Merto, as, a. 1. idem quod merſo, apud vet. *Feſt. Accius apud Non. c. 2. n. 54.* Vel hic, qui in ne parte aſſignata impudentia præſentem præſens dictis mertare inſtituit. ¶ Item idem quod mereor, *meritare*. *Id. apud eund. ib. n. 133.* Quod ſicut domus, aut iaceus mertaret dolor.

Merŭla, æ, f. *merle*, זרזיר, Ger. *ein amſel*, Gal. *merle*, Hiſp. *mirla*, *mierla*, κόσσυφος, κόττυφος, avis genus, a merus, ſolus, quia ſolivaga eſt, & ſolitaria paſcitur. *Varro l. 4. de L. L. Feſt. Plin. l. 10. c. 29.* Merula ex nigra ruſeſcit, æſtate canit, hyeme balbutit, circa ſolſtitium muta. *Cic. 5. Fin. c. 15.* Serpere anguiculos, evolare merulas, nare anaticulas, cornibus uti videmus boves. ¶ Eſt etiam piſcis ſaxatilis. *Plin. l. 32. c. 11. & l. 9. c. 15.* ¶ Item genus machinæ hydraulicæ, quæ aqua mota voces edit. *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Merŭlus, i, m. merula. *Auctor carm. de Philomela*, v. 13. Et merulus modulans tam pulcris concinit oſcis.

Merum, n. 2. ſubſt. *vino puro*, יין, Ger. *lauter wein*, Gal. *vin pur*, Hiſp. *vino puro*, *no aguado*, ἄκρατος, vinum aqua non dilutum. *Plin. l. 23. c. 1.* Merum quidem remedio eſt contra cicutas. *Plaut. Curcul. 1. 2. 35.* Ingurgitare ſe in merum.

Merus, a, um, n. 2. a. *ſolo*, *puro*, לבד, Ger. *ungemenget*, Gal. *ſeul*, Hiſp. *ſolo*, ἄκρατος, ſolus, purus, ut Merum vinum, ideſt, ſolum, ubi aqua eſt nulla, & Aqua mera, cui nihil aliud eſt admiſtum. *Ovid. 15. Metam. v. 331.* Haud aliter titubat, quam ſi mera vina bibiſſet. *Horat. l. 1. epiſt. 18. v. 8.* Mera, veraque virtus. *Cic. 9. Att. ep. 12.* Mera ſcelera loquuntur. *Juvenal. Sat. 6. v. 158.* Obſervant ubi feſta mero pede ſabbata Reges, h. e. nudo.

Merx, cis, f. 3. *merce*, סחר, Ger. *waare*, Gal. *denrée*, Hiſp. *mercaduria*, ἐμπορία, eſt res ipſa, quæ emitur, venditurve, ab antiquo nominativo *mercis*, quæ a mercor. *Cic. l. 3. de Rep.* Phœnices primi mercaturis, & mercibus ſuis cupiditates omnium vexare exportaverunt in Græciam. *Id. pro Rabir. Poſth. c. 14.* Fallaces & fucoſæ merces. *Plaut. Pœn. 1. 2. 129.* Proba merx facile emptorem reperit: Invendibili merci oportet ultro emptorem adducere. ¶ *Mala merx*, convicium eſt in hominem nequam. *Plaut. Ciſt. 4. 2. 61.* Mala merx hæc, & callida eſt.

Meſa. V. Meſe.

Meſancŭlon, i, μεσάγκυλον, genus teli, in media amentum habens. *Feſt. & Gel. l. 10. c. 25.* ubi notant Interpretes, corrupte legi *meſancula*, pro *meſancula*.

Meſapia, & Meſſapia, æ, *terra d' Otranto*, regio Italiæ, alias Apulia, a Meſapo rege ſic dicta. *Feſtus*.

Meſapius, & Meſſapius, a, um, adject. ad Meſapiam pertinens. *Ovid. 14. Metam. v. 513.* Meſapiaque arva relinquit.

Meſapus, ſeu Meſſapus, m. 2. filius Neptuni, qui in equis domandis excelluiſſe, & igni, & ferro inſuperabilis fuiſſe fingitur. Servius idcirco Neptuni filium appellatum putat, quod per mare in Italiam fuerit vectus in auxilium Turni adverſus Æneam. V. *Virg. l. 7. Æn.*

Meſaulæ, m. 1. μέσαυλοι, ædium itinera dicuntur inter duas aulas, id eſt, duo atria interpoſita. *Vitruv. l. 6. c. 10.* V. Andron.

Meſe, μέση, ideſt media, chordæ nomen, quæ nunc a Muſicis vocatur *a la mi re*. *Vitruv. l. 5. c. 4.*

Meſembria, æ, f. *Meſember*, urbs Thraciæ, Megarenſium colonia. Hinc

Meſembriăcus, a, um, ut Meſembriacus portus, apud *Ovid. 1. Triſt. el. 6. v. 37.*

Meſes, ventus inter Boream, & Cæciam, *Greco*, μέσης. *Plin. l. 2. c. 47.*

Meſochŏrus, m. 2. μεσόχορος, qui in medio turbæ ſtans reliquis canendi, vel aliud agendi ſignum proponit. *Sidon. l. 1. ep. 2.* Nullus ibi lyriſtes, choraules, meſochorus. *Plin. l. 2. epiſt. 14.* græce ſcripſit: Hoc infiniti clamores commoventur, cum μεσόχορος dedit ſignum.

Meſolăbium, & Meſolabĭum, ii, μεσολάβιον, μεσολάβος, inſtrumentum ad aliquas res medias inveniendum aptum. *Vitruv. l. 9. c. 3.* Meſolabi ratione idem explicaverunt.

Meſoleucos, m. 2. μεσόλευκος, gemma nigra, quam mediam linea alba diſtinguit. *Plin. l. 37. c. 29.* ¶ Eſt præterea hoc nomine herba quædam habens candidam lineam per folium decurrentem. *Plin. l. 27. c. 11.*

Meſomĕlas, f. 3. μεσομέλας, gemma alba, quam linea nigra diſtinguit. *Plin. l. 37. c. 10.* Meſomelas, nigra vena quemlibet colorem ſecante per mediam. Nam μέλαν, niger dicitur.

Meſon, onis, m. 3. μέσων προσώπου, perſona comica aut coqui, aut nautæ, aut ejus generis. *Feſt.* Dicta eſt a μέσος, medius, quia coquorum, nautarum, cerdonum, atque hujuſmodi opificum perſonæ mediæ ſunt, ut quæ neque ſerviles ordeantur, cum liberæ ſint operæ, neque omnino liberæ, cum mercenariæ. Sed Ariſtophanes Grammaticus ait, dictam eſſe ab inventore Meſone comœdo.

Meſonauta, æ, m. μεσοναύτης, ut ipſum græcum nomen indicat, eſt ille, qui in media navi omnibus præſto eſt. *Hermolaus* putat eſſe vilis mancipii nomen, ut mediaſtinus domi, ad purgamenta efferenda, ligna congerenda, & alia hujuſmodi miniſteria. *Budæus in annot. in Pandect. ad leg. 1. Dig. de naut. caupon. &c.* ubi habetur hæc vox.

Meſopotamia, f. 1. Seleucia, Oſrohena, Atavs, & Charam in ſacris Libris, *Diarbeck*, Arab. *Gezira*, ideſt inſula, Μεσοποταμία, regio Aſiæ, pars Aſſyriæ ad Occ. comprehenſa Euphrate ad Occ. & Mer. & Tigri ad Or. cui ad Bor. Armenia major Niphate M. intercedente, ad Mer. Babylonia, & Chaldæa, ad Or. Aſſyria cum Suſiana, ad Occ. Syria cum Armenia minore adhærent, ſic dicta, quia poſita eſt inter Euphratem, & Tigrim fl. *Cic. 2. de nat. Deor.* V. *Plin. l. 6. c. 26.*

Meſoſphærum, n. 2. μεσόσφαιρον, nardi genus, minore folio. Alii Indici nardi folium exponunt. *Plin. l. 12. c. 12.*

Meſpĭlum, li, n. 2. *neſpola*, Ger. *miſpeln*, Gal. *neſle*, Hiſp. *niſpera*, μέσπιλον, fructus meſpili arboris. *Plin. l. 15. c. 20.*

Meſpĭlus, li, f. 2. *neſpolo*, Ger. *ein miſpelbaum*, Gal. *neflier*, Hiſp. *niſpero*, μεσπίλη, genus arboris, foliis prius rubris, quam deciduis, radice inextirpabili, cujus fructus meſpilum dicitur. *Plin. l. 17. c. 24.*

Meſſana, f. 1. *Meſſina*, Μεσσήνη, urbs Siciliæ, præcipua, ampla, Academia, Emporium, cum portu capaciſſimo, in provincia, ſeu Valle Demonæ, ad Ortum inſulæ, e regione Calabriæ Citerioris, apud Fretum Mamertinum. *Sil. l. 14. v. 195.* Pop. Meſſanenſes.

Meſſapia. V. Meſapia.

Meſsēne, f. 1. Meſſena, *Moſeniga*, Μεσσήνη, urbs Peloponneſi, olim clara, & Meſſeniæ regionis caput, nunc oppidulum tenue, & nullius nominis, in prov. *Belvedere* dicta, in ora occidua ſinus Meſſeniaci, cum portu tantiſper capaci, ad oſtia Balyræ fl. Pop. Meſſenii. Hi, cum iterum, atque iterum defeciſſent a Lacedæmoniis, ab iis in ſervitutem redacti ſunt, pejuſque ſervis habiti, auctore *Pauſania*, & *Juſtino l. 3.* In Siciliam migrarunt, ibique ad Pelorum Prom. urbem condiderunt, quæ ab ipſis μεσσήνη ex nomine patriæ ſuæ appellata eſt, a Latinis η in α commutato, Meſſana vocatur.

Meſſenĭus, a, um, adjectiv. ut Meſſenia mœnia. *Ovid. Metam. 12. v. 549.*

Meſsĭo, onis, f. *il mietere*, actus metendi. *Varr. l. 1. R. R. c. 50.* Frumenti tria genera ſunt meſſionis: unum, ubi falce ſuccidunt, &c.

Meſſis, is, f. *meſſe*, *raccolta*, קציר, Ger. *die erndte*, Gal. *la moiſſon*, Hiſp. *mies*, θερισμός, collectio frumenti, & aliarum ſegetum, a meto. *Var. R. R. l. 1. c. 50. Cic. 2. de Or.* Quid ſit ſumentis, ut meſſis, quid arborum putatio, ut vitium. ¶ Dicitur etiam de ipſa ſegete jam collecta. *Virg. 1. Georg.* Illius immenſæ ruperunt horrea meſſes. ¶ Item de tempore metendi. *Virg. 5. Ecl.* Ante focum, ſi frigus erit, ſi meſſis, in umbra. *Plin. l. 24. c. 14.* Flos mori per meſſes colligitur. ¶ Translate *Cic. in Paradox.* Qui illam Syllani temporis meſſem recordetur. Adde *Plaut. Epid. 5. 2. 53.*

Meſſor, ois, m. *mietitore*, קוצר, Ger. *ein ſchnitter*, Gal. *moiſſonneur*, Hiſp. *ſegador*, ἀμητήρ, θεριστής, qui metit. *Cic. 3. de Orat.* Non mihi oratores antiquos, ſed meſſores videris imitari. ¶ Translate *Plaut. Captiv.* Satum ſcelerum, & meſſus.

Meſſorius, a, um, θεριστικός, quod ad meſſorem pertinet. *Cic. pro Sext. c. 38.* Meſſoria ſe corbe contexit.

Meſsūra, æ, f. meſſis. *Diomed. Grammatic.*

Meſſus, a, um, nom. particip. *mietuto*, a meto. *Virg. 4. Æn. v. 513.* meſſæ falcibus herbæ.

Met, ſyllabica adjectio, quæ conjungitur cum pronom. *ego*, *tu*, *ipſe*, *ille*, & ſimilibus, ut *Egomet*, *ipſemet*, &c. Sed in pronomine *tu* nominativo ſingulari non additur, ne exiſtimetur verbum *tumet* a *tumeo*. Addi tamen poteſt, ſi dictio ſyllabica *te* interponatur, ut *Tutemet*. Significat diſcretionem, ut *Ipſemet*, ideſt per ſe, & non per alium. *Ter. Adel. 3. 2. 32.* Hiſce oculis egomet vidi. *Lucret. l. 4. v. 918.* Tutemet in culpa cum ſis. ¶ Reperitur etiam cum adverb. tanquam. *Plaut. Curc. 5. 2. 29.* Tanquammet genitum meum.

Meta, f. 1. *meta*, *eſtremità*, *termino*, *fine*, מצבה, סוף, Ger. *kegel*, *ziel*, Gal. *but*, *borne*, Hiſp. *termino*, ὅρος, τέρμα, terminus, extremitas in genere, a Siculo *μέτα*, unde μέτα, quod Heſychius exponit ἔσχατον, ultimum. *Virg. 1. Æn. v. 278.* His ego nec metas rerum, nec tempora pono. ¶ Speciatim dicitur de termino in agris, qui erat in acumen erectus. *Frontin.* Conſpectum metarum ſæpe excedimus. ¶ Item de termino circi, prope quem quadrigæ flectebant. *Horat. l. 1. ode 1.* Metaque fervidis evitata rotis. ¶ Per translationem a figura metæ in agris, & in circis qualibet congeries faſtigiata ſic dicebatur, ut Meta fœni, lignorum, &c. *Col. l. 2. c. 19.* Certe quicquid ad eum modum, quo debet, ſiccatum erit, in metas conſtrui conveniet. ¶ Accipitur etiam meta pro parte molæ, de qua V. in *Mola*. ¶ *Meta lactis*, dicitur caſeus, qui factus eſt ad formam metæ. *Martial. l. 3. ep. 58.* Fert ille ceris cana cum ſuis mella, Metamque lactis Saſſinate de ſylva.

Metacĭſmus, i, m. *metaciſmo*, μυτακισμός, eſt cum verborum conjunctio M litteræ aſſiduitate colliditur, ut *Mammam ipſam amo*, *quaſi meam animam*. Ita *Martian. Capell. lib. 5. pag. 167.* ¶ Alia ratione definit *Diomed. 7. 2. pag. 448. Priſch.* nempe ut ſit, cum in fine partis orationis invenitur M littera, & ſequens a vocali incipit, ut *Quouſque tandem abutere?*

Metabăſis, μετάβασις, Latine *Tranſitio*, eſt figura Rhet. cum ab iis quæ hactenus diximus, ad alia tranſimus. *Quintil. l. 9. c. 3.* Græcis literis ſcribis. Græca enim vox eſt.

Metabŏle, μεταβολή, Tranſitio, figura eſt, quæ fit contrariis ita diſpoſitis, ut a priori poſterius proficiſcatur. *Terent. Andr.* Quoniam id fieri, quod vis, non poteſt, id velis, quod poſſit.

Metalepſis, is, f. 3. μετάληψις, Tranſumptio. Tropus eſt, cum aliqua dictio aliud a propria ſua ſignificatione ex iis, quæ præceſſerunt, denotat, ſeu cum aliquid ponitur, ex quo gradatim in alterius rei conſequentis cognitionem venitur, a μετά, trans, & λῆψις, acceptio. *Virg. 1. Ecl.* Poſt aliquot mea Regna videns mirabor ariſtas. ideſt poſt aliquot annos. Nam gradatim ab ariſtis ad ſpicas, a ſpicis ad ſegetes, a ſegetibus ad æſtates, ab æſtatibus ad annos acceditur. *Quintil. l. 8. c. 6.*

Metalĭter, adverb. ad metæ formam. *Martian. Capel. l. 7.* Umbra metaliter jacitur.

Metallaria, æ, f. &

Metal-

Metallarius, ii, m. *minerale*, *o minerala*, μεταλλεὺς, μεταλλουργὸς, qui, & quæ in effodiendis metallis laborat. *Impp. Theodoſ. l.* 11. *Cod. tit.* 6. *leg. ult.* Metallarii, ſive metallariæ, qui, quæve ex regione deſerta, ex qua videntur oriundi, vel oriundæ, ad externam migraverint.

Metallicus, ci, ſubſt. m. qui metallis effodiendis, & purgandis dat operam. *Plin. l.* 34. *c.* 16. Lavant eas arenas metallici, &, quod ſubſidit, coquunt in fornacibus.

Metallicus, a, um, *metallico*, μεταλλικὸς, quod ad metallum pertinet. *Plin. l.* 27. *c.* 4. Patum, qui traderent in Judæa ſuper Hieroſolymam ejus naturam metallicam.

Metallifer, ra, rum, quod metallum gignit. *Silius l.* 15. *v.* 498. Metalliferæ terræ.

5 **Metallum**, li, n. 2. *metallo*, Ger. *ertzgwerk*, Gal. *metal*, Hiſp. *metal*, μέταλλον, materia illa dura, quæ ex terræ viſceribus effoditur, ut aurum, argentum, ferrum, hydrargyrum, ſtannum, æs, plumbum, quaſi μετὰ τὰ ἄλλα, prope alia, quia ubicunque una inventa vena metalli eſt, non procul invenitur alia. *Plin. l.* 33. *c.* 6. *Virg.* 2. *Georg.* Hæc eadem argenti rivos, ærisque metalla oſtendit venis. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, quæ e terra eruuntur. De marmore. *Silius l.* 8. *v.* 482. quos a niveis exegit Luna metallis. De ſulphure. *Apul. l.* 9. *Metam.* Odore ſulphuris infeſcatus intercluſo ſpiritu diffluebat; utque eſt ingenium vivacis metalli, &c. ¶ Sumitur etiam pro fodina, ex qua metallum effoditur, ut *Metallum miniarium*, fodina, ex qua minium effoditur, *argentarium*, ex qua argentum, *plumbarium*, ex qua plumbum, &c. *Plin. l.* 33. *c.* 7. Celeberrimum ex Siſaponenſi regione in Bætica miniario metallo. *Tacit. in Agric. c.* 31. Neque enim nobis metalla ſunt, quibus exercendis reſervemur. ¶ Item pro lapidicina. *Lucan. l.* 4. *v.* 303. Duris ſiliſam laſſata metallis.

Metamorphōſis, f. 3. μεταμόρφωσις, transformatio, transfiguratio, a μετὰ, *trans*, & μορφόω, *formo*. Hoc nomine Ovidius, & Apulejus libros transformationum ſuarum inſcripſerunt.

Metanœa, æ, μετάνοια, pœnitentia, reſipiſcentia. Vox græca, qua utitur ſemel *Auſon. epigr.* 12. *v.* 12. Nempe ut pœniteat, ſic metanœa vocor.

Metaphŏra, f. 1. *Metafora*, μεταφορὰ, Translatio, Tropus, per quem vocabula a ſuis rebus, quarum propria ſunt, ad alias res diverſi generis, vel ſpeciei cum ſimilitudine transferuntur, a μεταφέρω, *transfero*, ut Prata rident, Herbæ luxuriantur. *Auctor ad Heren. l.* 4. *Cic.* 3. *de Orat.* & *Quintil. l.* 8. *c.* 6.

Metaplaſmus, m. 2. μεταπλασμὸς, Transformatio, figurata quædam conſtructio, per quam vetus, & uſitata forma verborum vel neceſſitate metri, vel ornandi poematis cauſa, in novam formam mutatur. *Quintil. l.* 1. *c.* 8.

Metapontīnus, a, um, adject. qui ex Metapontio, ut Metapontinus ager. *Liv. l.* 29. *c.* 19. Et Metapontini, ejus urbis incolæ, apud *eund. l.* 24. *c.* 61.

Metapontium, & Metapontum, i, oppidum Italiæ in ſinu Tarentino, conditum a Pilis populis Peloponneſi. *Mela l.* 2. *c.* 4. *Plin. l.* 14. *c.* 1.

Metarius, a, um, adject. ad metam pertinens. *Arnob. l.* 2. Metariæ circumſcriptionis expers.

Metaſtăſis, Μετάστασις, translatio, figura Rhet. qua culpam in eum transferimus, qui in judicium vocari non poteſt. V. *Grammat.*

Metathĕſis, f. 3. Μετάθεσις, Tranſpoſitio, Figura Poetica, per quam ordo literarum immutatur, ut *Tymbre* pro *Tymber*. *Virg.* 10. *Æn.* At mihi Thymbra caput Evandrius abſtulit enſis.

Metatio, onis, f. καταμέτρησις, actus metandi, ſeu diſponendi, collocatio, diſpoſitio. *Col. l.* 9. *c.* 15. Hæc in quincuncem vinearum metatio expeditiſſima ratione conficitur.

Metātor, oris, m. Μετρητὴς, διατάκτης, qui metatur, ut qui agrum, aliumve quemvis locum in certas diſtribuit partes, qui locum futuro ædificio, aut caſtris collocandis metatur, qui arbores in ſeminario, vel arbuſto diſponit, & ordine quodam digerit, &c. *Cicer.* 11. *Phil. c.* 5. Accedit Saxa, neſcio quis, quem nobis Cæſar ex ultima Celtiberia Tribunum plebis dedit, caſtrorum antea metator, nunc, ut ſperat, urbis. *Lucan. lib.* 1. Audax Heſperiæ veniam metator in agros. ¶ Metatores in militia, ſeu menſores, *forieri*, dicuntur ii, qui præmitti ſolent ante venturos milites, ut caſtris locum metentur, & ſuum ſingulis locum aſſignent, vel etiam qui juſſu, atque auctoritate Principis milites in domibus incolarum collocant. *Veget. l.* 2. *c.* 7.

Metatorius, a, um, adject. ad metandum pertinens. Metatoria pagina apud *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. dicitur, quæ advenienti amico metatur hoſpitium.

Metatūra, æ, f. metatio. *Lactant. l.* 4. *c.* 11. *ex Hierem. Proph.* Incaſſum facta eſt metatura.

Metātus, a, um, nom. particip. *diſegnato*, *miſurato*. *Horat. lib.* 2. *od.* 15. Nulla decempedis metata privatis porticus. *Id. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 114. videas metato in agello fortem mercede colonum.

Metaurus, m. 2. Metaurum, *Marro*, fl. Italiæ in Brutiis, qui prope Seminaram caſtr. labitur, & auctus aliquot fluviis minoribus, juxta Metaurum opp. in mare Tyrrhenum ſe exonerat. ¶ Metaurus item, *Metaro*, *Metro*, fl. Umbriæ, qui oritur ex Apennino M. deinde Fanum S. Angeli in Vado, Urbaniam, & Forum Sempronii rigat, poſtea auctus aliis fluviis, in ſin. Adriaticum ſe exonerat. ¶ Item fl. Siciliæ.

Metaxa, f. 1. al. mataxa, Μέταξα, ſericum rude, ideſt quod nondum tinctum eſt, neque in fila deductum, apud *JCtos l.* 8. *Cod. de pign. & hypoth.* ¶ Accipitur etiam pro veſte ſerica, *l.* 10. *Cod. de monileg.* & *l. ult. ff. de public. & vectig.* ¶ Apud *Vitruv.* quoque hæc vox legitur, *l.* 7. *c.* 3. & eſt ſpecies funiculi, ſeu reſtis, ut explicat ibi *Philander*. At *Baldus* in *Lex. Vitruv.* accipit pro filo agglomerato, & convoluto, *matassa*. Verba Vitruvii ſunt: Sin autem arundinis græcæ copia non erit, de paludibus tenues colligantur & mataxæ, & tomicæ. Putat autem Baldus legendum eſſe, & *mataxæ tomica*. hoc eſt in mataxæ morem convolutæ. Qui *mataxæ* retinent, exponunt manipulos, ſeu faſciculos cannarum. ¶ Locum *Lucilii*, quem quidam pro hac voce afferunt, vide in *Catapirates*.

Metaxarius, m. 2. Μεταξάριος, qui ſerici mercaturam exercet. *l.* 8. *Cod. tit. de pign. & hypoth.*

Metaxătus. V. Metaxa.

Metella lex. V. Metilius.

Metelli, m. 2. familia plebeja apud Romanos, clarorum virorum virtute inſignis. *Plin. l.* 7. *c.* 13. & 44. & *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 34.

Metellinus, a, um, adject. ad Metellum pertinens, ut Metellina oratio. *Cic.* 1. *Att. ep.* 13.

Metempſychōſis, is, fem. μετεμψύχωσις, transmigratio animarum ex uno corpore in aliud: quod fuiſſe ajunt Pythagoræ ſomnium: a μετὰ, trans, & ἐμψυχόω, animo. *Tert. de anim. c.* 31. ſed Græce. *Quintil. declam.* 10. *c.* 17. hac de re verba facit, ſed voce ipſa abſtinet.

Metenſomatōſis, is, f. Μετενσωμάτωσις, tranſcorporatio, vel tranſmutatio corporis. *Tertull. de anim. c.* 31. & 32.

Methodĭce, es, f. 1. Μεθοδικὴ, pars Grammaticæ rationem loquendi complectens. *Quintil. l.* 1. *c.* 9. Partes duæ (Grammatices) quarum illam methodicen, hanc hiſtoricen vocant.

Methodĭcus, a, um, Μεθοδικὸς, qui methodo aliquid tractat. *Celſ. in proœm.* Methodici ſæculi noſtri contendunt.

Methodium, ii, Μεθόδιον, ludificatio. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 36. *Burm.* Damus omnes plauſum a familia cœptum, & res electiſſimas ridentes aggredimur. Non minus & Trimalchio ejuſmodi methodio lætus, Carpe, inquit, &c. Al. leg. *metodium*, Μετῳδιον, hoc eſt canticum interjectum.

Methŏdus, i, f. Μέθοδος, via docendi, de qua in Dialecticis. Tutius ſcribes literis græcis. ¶ Hæc vox videtur adhibita ab *Auſon. ep.* 18. *ad Theon.* pro etymologia, ut quidam legunt hunc locum: ſed meliores interpretes reponunt *Metoche*: *Vale beatus, nomen a Diuis, Theon. Metoche ſed iſta ſæpe currentem indicat*. Eſt enim *theon*, græce θέων, participium, hoc eſt Μετοχὴ, verbi θέω, curro.

Methōne, es, f. *Modon*, urbs Peloponneſi in ora Meſſeniæ. *Valer. Flac. l.* 1. *Argon. v.* 388.

Methymna, vel Methymne, f. 1. *Methone*, Μήθυμνα, urbs Leſbi inſ. poſt Mitylenem primaria, in ora ad Or. Cæoidem opp. Æoliæ verſus. Vino celebris eſt. Arionem citharœdum genuit. *Ovid. l.* 1. *de arte, v.* 57. quot habet Methymna racemos.

Methymnæus, a, um, Μηθυμναῖος, quod ſpectat ad Methymnam urb. *Ovid.* 11. *Met.* Et Methymnææ potiuntur litore Leſbi.

Methymnias, adis, f. Μηθυμνιὰς, quæ ad Methymnam pertinet. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 15. Pyrrhiades, Methymniadesve puellæ.

Metia, porta erat Romæ eadem ac Eſquilina, extra quam comburebantur cadavera, noxii in crucem agebantur, & carnificum domus erant. *Plaut. Caſ.* 2. & *Pſeud.* 1. 3. 96.

Metilius, a, um, adject. *Metilia lex* lata fuit a M. Metilio Trib. pl. circa A. U. 535. Spectabat autem ad fullones. *Plin. l.* 35. *c.* 17. ubi al. leg. *Metella*, ſed perperam, inquit *Harduin*.

Meticulōſus, a, um, *pauroſo*, *timide*, φοβερὸς, timidus. *Plaut. Amph.* 2. *c.* 137. Nullus eſt hoc meticuloſus æque. *Id. Moſtel.* 5. 1. 52. Meticuloſa res.

Metior, tiris, menſus ſum, d. 4. *miſurare*, מדד, Ger. *meſſen*, Gal. *meſurer*, Hiſp. *medir*, μετρέω, eſt explorare, quæ alicujus rei ſit magnitudo, ut quot pedum, paſſuum, vel ulnarum aliquid ſit, dirigere norma, definire, deſcribere, a verbo Græco allato. *Cic.* 1. *Off.* etiamſi dinumerare ſe ſtellas, aut metiri mundi magnitudinem poſſe arbitraretur. *Curt. l.* 3. *c.* 1. Duſenis pedeſtrium ſtipendium menſum eſt. ¶ Translate ponitur pro æſtimare. *Cic. in Parad.* Peccata non rerum eventu, ſed vitiis hominum metienda ſunt. *Nepos in Eumen. c.* 1. Magnos hominum virtute metimur, non fortuna. ¶ Quandoque ponitur pro tranſmeare, *traſcorrere*, *oltrepaſſare*. *Plaut. Pſeud.* 4. 4. 11. Quid hinc metimus gradibus militariis? hoc eſt quid hinc abimus? *Catul. carm.* 34. Tu curſu, Dea, menſtruo metiens iter annuum. h. e. conficiens. ¶ Paſſiva ſignificat. uſurpat *Lactant. de mort. perſecut. c.* 23. Agri glebatim metiebantur. ¶ Legitur etiam particip. *metitus*, pro *menſus*, *che ha miſurato*. *Ulp. l.* 50. *ff. de legat.* 3. Quæ quis ingenio ſuo metitus eſt.

Meto, as, a. 1. idem ac metor. *Virgil. in Culice, v.* 173. Metabat ſeſe ſiccum loca. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* Cum prope Dyrrhachium Pompejus conſtitiſſet, caſtraque metari juſſiſſet.

Meto, is, meſſui, meſſum, a. 3. *mietere*, קצר, Ger. *ſchneiden*, Gal. *moiſſonner*, Hiſp. *ſegar*, ἀμάω, θερίζω, eſt meſſem facere, i. e. ſegetes maturas ſecare. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 65. Ut ſementem feceris, ita & metes. ¶ Translate ſumitur pro ſecare, ſeu cædere, in genere. *Virgil.* 4. *Georg. v.* 54. Purpureoſque metunt flores. *Id.* 10. *Æn. v.* 513. Proxima quæque metit gladio. ¶ Item pro colligere. *Cic. anteq. iret in exil.* Fructum metere ut poſſis, ſerere beneficium, eſt liberale officium.

Metodium. V. Methodium.

Metœcus, i, colonus, advena, qui de una in aliam civitatem migravit habitandi gratia, *foreſtiero*, Μέτοικος. Vox græca, qua utitur *Eumen. in Paneg. Flavienſium nomine dicto, c.* 4.

Metonymia, f. 1. Μετωνυμία, Hypallage, Transnominatio, Denominatio, eſt Tropus, per quem ponitur cauſa pro effecto, vel contra, vel continens pro re contenta, vel ſignum pro re ſignificata, a μετὰ, *trans*, & ὄνομα, *nomen*. *Auct. ad Her. l.* 4. *Cic.* 3. *de Or.* & *in Or.*

Metōpa, æ, Μετόπη, pars, ſive ſpatium inter duo foramina. Vocabulum eſt Architecturæ. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3. V. ibi *Bald. in Lex.*

Metopion, n. 2. Μετώπιον, arbor in Africa Æthiopiæ ſubjecta, ex qua lacrymæ in arenas decidit, quem nonnulli metopium, alii ammoniacum vocant. *Plin. l.* 12. *c.* 23. ¶ Eſt & olei genus ex amaris amygdalis confectum. *Plin. l.* 15. *c.* 7.

Metopoſcŏpus, m. 2. Μετωποσκόπος, frontis inſpector, qui ſcilicet ex frontis, & faciei lineamentis, quid cuique eventurum ſit, divinat, a Μέτωπον, *frons*, & σκοπέω, *contemplor*. *Suet. in Tit. c.* 2. Quo quidem tempore ajunt metopoſcopon a Narciſſo Claudii liberto adhibitum, ut Britannicum inſpiceret, &c.

Metor, aris, d. 1. *por meta*, *miſurare*, בכל מדד, Germ. *auſſmeſſen*, *den bauw angeben*, Gal. *meſurer*, *borner*, Hiſp. *apoſentar*, *poner termino*, ὁρίζω, eſt metas in agris terminandi gratia diſponere, item menſuram locum futuro ædificio, vel alteri cuivis operi. *Gell. lib.* 1. *c.* 1. Nam cum fere conſtaret, curriculum ſtadii, quod eſt Piſis apud Jovem Olympium, Herculem pedibus ſuis metatum, idque feciſſe longum pedes ſexcentos. ¶ Speciatim de caſtris dicitur, & eſt locum caſtris ponendis, locandiſque præfinire, atque circumſcribere, vel caſtra collocare. *Sall. in Jug.* Sylla pariter cum ortu Solis caſtra metabatur. ¶ Accipitur etiam generatim pro metiri. *Ovid.* 1. *Faſt.* Nos quoque ſub ducibus cœlum metabimur iſtis. ¶ Item pro diſponere, eligere, ac parare. *Virg.* 2. *Georg. v.* 274. Si pinguis agros metabere campi, denſa ſere.

Metrēta, æ, f. Μετρητὴς, cadus, amphora Attica, a μετρέω, *menſuro*. *Dioſcorides l.* 5. ait, eſſe vas congiorum decem: Decem autem congii ſexaginta ſextarios valent, ideſt amphoram, & quadrantem. *Mart. l.* 3. *epigr.* 16. Pluſſimus Hiſpanas mittat tibi nauta metretas.

Metrĭcus, a, um, Μετρικὸς, quod ad metrum pertinet. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Arteriarum pulſus in modulos certos, legeſque metricas per ætates ſtabilis. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Pedes metrici.

Metrocomia, f. 1. Μητροκωμία, matrix villa, vicus, vel pagus, unde in alios vicos ductæ ſunt coloniæ, a Μήτηρ, *mater*, & κώμη, *pagus*. *Juſtinian. in Cod. l.* 11. *tit.* 55. Non licere habitatoribus metrocomiæ poſſeſſiones ſuas ad extraneum transferre. ¶ Item metrocomium, ii, n. *Impp. Theodoſ. & Valentin. l.* 10. *Cod. tit.* 19. *leg. ult.*

Metrodōrus, m. 2. Μητρόδωρος, Pictor, & Philoſophus Athenienſis, vel potius Stratoniceus, Carneadis auditor. *Cic.* 2. *Acad.* 1. *de Or.* ¶ Item Philoſophus Lampſacenus, ſodalis Epicuri. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* ¶ Fuit præterea Metrodorus quidam Sceptius, qui poſtea, relicta Philoſophia, ad civilium rerum adminiſtrationem ſe ſe contulit.

Metropŏlis, fem. 3. *metropoli*, *Città matrice*, Μητρόπολις, civitas matrix, urbs, ex qua coloniæ deductæ ſunt, a Μήτηρ, *mater*, & πόλις, *urbs*, quaſi mater urbium aliarum, quia ſic ſe habet metropolis ad coloniam, ut mater ad filiam. *Dig. l.* 27. *tit.* 1. *leg.* 6.

Metropolitānus, a, um, *metropolitano*, ad metropolim pertinens. *Impp. Theodoſ. & Valentin. l. 11. Cod. tit. 21.* Metropolitano nomine ac dignitate civitatem Berytum decernimus exornandam.

Metrum, tri, n. *miſura*, *metro*, שיעור, מדה, Germ. *ein vers meſſ*, Gall. *meſure*, Hiſp. *medida*, μέτρον, menſura, a Græco nomine allato, & dicitur de menſura verſus, quia verſus pedibus menſurantur. *Quint. l. 1. c. 8.* Metro ſervire coguntur. ¶ Uſurpatus etiam de ipſis verſibus. *Colum. l. 3. c. 10.* Exceptio, quam retulimus, metris Virgilianis.

Metuendus, a, um, partic. a metuor, *da temerſi*. *Cic. de Amp. reſp.* Cum quibuſdam multis, metuendiſque rebus.

Metuens, entis, partic. a metuo, *temendo*. Sæpe nomen fit, & cum genit. conſtruitur. *Cic. poſt red. in Sen.* Nam Conſules, modeſti, legumque metuentes, impediebantur lege. *Ovid. 6. Faſt. v. 259.* Regis opus placidi, quo non metuentius ullum Numinis ingenium terra Sabina dedit. *Tacit. Ann. 13. n. 25.* Nero metuentior in poſterum milites ſibi circumdedit.

Metŭla, æ, f. parva meta, diminutivum. *Plin. l. 5. ep. 6.* Alternis metulæ ſurgunt.

Metuo, is, tui, ſine ſup. a. 3. *temere*, ירא, Ger. *furchten*, Gal. *craindre*, Hiſp. *temer*, φοβέομαι, timeo, a *metus*. Conſtruitur vel cum acc. *Ter. Eun.* Metuebant omnes jam me. ¶ Vel cum dat. Hæ locutiones autem, *Metuo te*, & *Metuo tibi*, differunt, quia *Metuo te* idem eſt, quod metuo, ne quid mihi mali inferas: *Metuo tibi*, eſt metuo, ne quid tibi mali accidat. *Virg. 1. Georg.* Inopi metuens formica ſenectæ. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*, vel *ex*. *Cic. 10. Att. ep. 4.* Non tam de ſua vita, quam de mea metuit. *Plaut. Moſt. 2. 3. 57.* Metuere ex aliquo. ¶ Vel cum acc. & dat. *Plaut. Pœn.* Metuo amori meo moram. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. a, vel *ab*. *Cic. l. 5. Fam. ep. 6.* Et a me inſidias metuunt. ¶ Vel cum acc. dat. & abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Auct. ad Her. l. 2. n. 19.* Ab inimico ſibi periculum metuebat. ¶ Vel cum conjunctiva, in iis, quæ vellemus fieri, cum particula *ut*, in iis, quæ fieri nollemus, cum particula *ne*. *Cic. de Sen.* Orator, metuo, ne langueſcat ſenectute. *Ter. Hecyr. 2. 2. 15.* Si metuis, ſatis ut meæ domui curetur diligenter. ¶ *Metuo ut non*, idem quod *metuo ne*. *Plaut. Caſ. 3. 3. 12.* Metuo, ne non ſit ſurda, atque hæc audiverit. ¶ Vel cum infinito. *Virg. 1. Georg. v. 246.* Arctos Oceani metuentes æquore tingi. ¶ Jungitur etiam cum aliis particulis; nam, metuere pro aliquo, dixit *Celſus*. Metuere propter aliquem, *Plaut. Rud.* Et, metuo quin. *Id. Amph. 5. 1. 56.* ubi metuo pro dubito videtur uſurpari. Verba Plauti ſunt: Si iſtæc vera ſunt, non metuo, quin meæ uxori latæ ſuppetiæ ſint. *Id. Trucul. 4. 3. 35.* Matres duas habet, & avias duas, jam metuo, patres quot fuerint. ¶ *Metuere*, & *vereri* in eo differunt, quod illud proprium ſervorum eſt, hoc liberorum: quamquam interdum promiſcue uſurpantur. *Cic. de Senect.* Metuebant eum ſervi, verebantur liberi. Adde *pro Quint. c. 1.* At contra *Ter. Phor. 1. 2. 68.* Metuebat abſentem patrem.

Metus, us, m. *timore*, *tema*, *paura*, פחד, Ger. *furcht*, Gal. *peur*, Hiſp. *miedo*, φόβος, timor, formido, a μύθος, quod inter alia etiam φόβον, ſive metum ſignat, ut Heſychius teſtetur. *Cic. 4. Tuſc. c. 37.* Metus eſt opinio impendentis mali, quod intolerabile eſſe videatur. *Id. ibid.* Ægritudini finitimus eſt metus. Eſt enim metus, ut ægritudo præſentis, ſic ille futuri mali. ¶ *Metus*, *formido*, *pavor*, & *tremor* ſic a nonnullis origine diſtinguuntur, ut *metus* ſit motus animi, cum id, quod male caſurum putat, mens refugit, *formido*, cum mens vehementius movetur, ita ut a ſe abeat, & foras feratur, *pavor*, cum eo horrore venturæ rei pectus vehementer tunditur, pavire enim eſt tundere: *tremor*, cum in hac perturbatione frigeſcimus. ¶ Sumitur tum active, tum paſſive. Nam *metus hoſtium* recte dicitur, & cum timent hoſtes, & cum timentur. *Salluſt. 1. hiſt.* Ad bellum excitabat metus Pompeji victoris. *Cic. 15. Fam. ep. 21.* Omni te de me metu libero. *Id. Agrar. 3. n. 8.* Civitas metu ſuſpenſa. *Id. Verr. 4. c. 54.* Metum alicui afferre. *Id. 2. Fin.* Semper ſunt in metu, ne &c. *Id. Att. l. 3.* Miſſo etiam unum de malis in metu eſt, fratris miſeri negotium. ¶ Accipitur interdum metus pro religione. nam religio, ut Servius ait, ex metu nata eſt. *Virg. Æn. 7.* multoſque metu ſervata per annos. ¶ Item pro furore poetico. *Horat. l. 2. od. 19.* Evoe, recenti mens trepidat metu. ¶ Veteres hoc nomen in fœminino gen. uſurparunt. *Enn. apud Feſt.* Vivam, an moriar, nulla in me eſt metus.

Metūtus, a, um, *temuto*, partic. antiquum ab obſoleto ſup. *metutum* verbi metuo. *Lucr. l. 5. v. 1139.* Nam cupide conculcatur nimis ante metutum.

Mevania, æ, *Bevagna*, urbs Umbriæ, Propertii alumno nobilis, ferax armentorum. *Colum. l. 3. c. 18. Plin. l. 35. n. 14.* Hinc

Mevanātes, um, m. Mevaniæ incolæ. *Plin. l. 3. c. 14.*

Mevius, vel Mævius, m. 2. poeta ineptiſſimus fuit, Virgilii, & Horatii temporibus, utrique inviſus, quod poemata illorum inſectaretur, & ex alienæ laudis obtrectatione gloriam quæreret. Unde *Virgiliomaſtix* vulgo appellatus eſt.

Mēum, vel Meon, μῆον, herba anetho foliis, & caule ſimilis. *Plin. l. 20. c. 23.*

Meus, a, um, *mio*, לי, Ger. *mein*, Gal. *mon*, *mien*, Hiſp. *mi*, *mio*, ἐμός, quod ad me pertinet, a me poſſidetur, vel a me agitur, pron. poſſeſſ. a gen. *mei*, qui ab ἐμοῦ, pro quo ſommunis lingua μοῦ, ε abjecto. *Cic. in Pam.* Nihil in re mea familiari eſt, quod ego malim meum eſſe, quam tuum. ¶ Dicitur etiam de eo, qui me poſſidet, vel in me agit, ut *Meus dominus*, in cujus poſſeſſione ego ſum: *Meus carnifex*, qui me excarnificat. *Ter. And.* ¶ *Meus ſum*, idem eſt, quod meæ poteſtatis ſum. *Perſ. ſat. 5.* Poſtquam meus a Prætore receſſi. ¶ Aliquando *Meus*, *tuus*, *ſuus*, *noſter*, *veſter* ſubſtantiva accipiuntur. Sed facile in eis ſubauditur ſubſtantivum aliquod, ut *Amicus*, *familiaris*, *domeſticus*. *Virg. 4. Æn.* Dulceſque meorum reliquias. ¶ *Meum eſt*, *tuum*, *ſuum*, *noſtrum*, *veſtrum*, idem eſt, ac meæ ſunt partes, mea intereſt, ad me attinet. *Cic. Att. l. 5. ep. 13.* Intelligis, quam meum ſit ſcire, & curare, quid in Rep. fiat. Interdum *Meum eſt*, ſignificat, mea natura eſt, mea conſuetudo eſt. *Ter. Heaut. 3. 2. 38.* Non eſt mentiri meum. Interdum idem valet, ac meum eſt inventum. *Ter. Eun. 3. 1. 39.* Tuum, obſecro, an hoc dictum erat? vetus credidi. TH. Audieras? GN. Sæpe, & fertur in primis. TH. Meum eſt. ideſt, ego ipſe hujus dicti auctor ſum. ¶ Mea eſt deſcriptio, ideſt, ego deſcripſi. *Cic. de Sen.* Mei ſunt ordines, mea deſcriptio. ¶ *Meo pretio*, ideſt, pretio a me facto, & a me ſtatuto. *Ter. in prol. Hec.* ¶ *Mea*, *mea tu*, & hujuſmodi, muliebria ſunt blandimenta, ſine quibus, inquit *Donatus*, non progreditur colloquium fœminarum, & maxime trepidantium. *Ter. Eun. 4. 3. 14.* Hau, obſecro, mea Pythias, quid iſtuc nam monſtri fuit? *Id. Adel. 3. 1. 2.* Modo dolores, mea tu, occipiunt primulum. ¶ In vocativo habet *mi* in maſculino gen. *Ter. Adel. 2. 4. 4.* O mi Æſchine, o mi Germane. ¶ Sæpe vim blandiendi habet. *Id. Phorm. 2. 1. 42.* Mi patrue ſalve. ¶ *Sidonius* tamen *meus* domus dixit *l. 4. ep. 18.* ¶ *Meapte*, *meopte*, apud *Plaut.* leguntur non ſemel. Sic *mopte* pro *me*, *Id. Men. 5. 8. 11.*

M ANTE I.

Mi. V. Ego, & Meus.

Mica, æ, f. *mica*, פת, Ger. *brœmlein*, Gal. *mie*, *miette*, Hiſp. *migaja*, ψίξ, pulviſculus ille, qui in arena, quaſi argentum, fulget; a quo & panis, & omnium rerum fruſtula, quæ tractantibus nobis aliquam rem inde emicant, micæ appellantur, a Dorico μικκός, pro μικρός, *parvus*. *Lucret. l. 1. v. 839.* Micæ auri. *Horat. l. 3. od. 23.* Mollibit averſos Penates farre pio, & ſaliente mica. h. e. ſalis mica, quæ in ignem injecta ſalit. *Catull. epigr. 87.* nulla venuſtas, Nulla in tam magno corpore mica ſalis, h. e. nullus lepor, nulla gratia, *niente di garbo*. *Quintil. 6. c. 4.* interpretatur, nihil ridiculum. ¶ Mica vocabatur cœnatio quædam parva a Domitiano extructa, de qua eſt epigramma 59. *l. 2. apud Martial.*

Micans, antis, adject. *ſplendido*, *folgoreggiante*, ſplendidus, fulgens. *Ovid. 2. Metam. v. 2.* Clara micante auro. *Prudent. Cathemer. 5. v. 44.* Ducebat radiis ſole micantior. ¶ *Calpur. ecl. 2. v. 26.* Ter quiſque manus jactate micantem. *fare alla mora*. V. *Mico*.

Micarius, ii, m. qui micas panis colligit, & victum ſibi parce comparat. *Petron. in fragm. Tragur. c. 73. Burmanni.* Homo præfiſcini, frugi, & micarius. Al. alitur leg.

Micatus, us, m. actus micandi. *Martian. Capell. l. 4. pag. 95.* Anguis allabere fœminam crebris linguarum micatibus attentat.

Micĭtus, a, um, in micas redactus. *Pirn. Valerian. l. 1. c. 63.* Panis micatus.

Micotrŏgus, i, m. parum rodens, parvi cibi qui eſt: a μικκός, Dorice pro μικρός, parvus. Alii ſcribunt *micotrogus*, a micis rodendis. *Plaut. Stich. 2. 1. 88.*

Mico, as, cui, ſine ſup. n. 1. *riſplendere*, *vibrare*, נגה, Germ. *glintzeren*, Gal. *reluire*, *etinceller*, Hiſp. *reſplandecer*, σπινθηρίζω, ſubinde, & per intervalla fulgeo, & reſplendeo, a *mora*, qua dicitur de arenis fulgentibus. *Liv. l. 6. n. 12.* Ubi illi vana jecerint miſſilia, tunc micent gladii. *Virg. 1. Æn. v. 90.* Crebris micat ignibus æther. ¶ Et quoniam talis quædam variatio, dum digitis ſortimus, apparet, per translationem micare capitur pro digitis ſortiri. Eſt igitur micare digitis, luſus genus quoddam, quod adhuc apud Italos durat, ut porrectis digitis, certantium uterque numerum divinet. *giuocare alla mora*. *Cic. l. 2. de Div.* Quid enim ſors eſt? idem propemodum, quod micare, quod talos jacere, quod teſſeras. ¶ Ab hoc ludi genere tractum eſt, ut qui certiſſima eſſet fide, quique vir bonus exiſtimaretur, eum antiqui dignum dicerent, quicum in tenebris micaretur. Nam quicum in tenebris micas, ei liberum eſt, ſi velit, fallere. *Cic. 3. Off. c. 19.* A quibus natum eſt id, quod jam tritum eſt vetuſtate proverbium: Cum enim fidem alicujus bonitatemque laudant, dignum eſſe dicunt, quicum in tenebris mices. ¶ Item quia ſplendor tremulus eſt, & intermiſſis viſibus movetur, factum eſt, ut micare accipiatur pro eo, quod eſt interpoſitis intervallis moveri. *Virg. 3. Georg.* Et linguis micat ore triſulcis. *Cic. 3. de nat. Deor.* Jam vero venæ, & arteriæ micare non deſinunt, quaſi quodam igneo motu.

Micropsychus, a, um, μικρόψυχος, puſillanimis, timidus. *Plin. l. 22. n. 24.* Item animi humilis, ac præparci, quos illi dixere micropſychos.

Mictĭlis, le, adject. dignus, qui mingatur, vilis, ut *merx mictilis*, apud *Lucil.* teſte *Non. c. 1. n. 532.* ut quidem emendat *Scalig. in Catull.*

Mictio. V. Minctio.

Mictorius, um, adject. ad mingendum pertinens, ut mictoria medicamenta, apud *Cal. Aurel. Acut. 3. c. 8.*

Mictualis, le, mictorius. *Apul. de herbis*, *c. 117.* Herba virtutis mictualis.

Micturio, is, n. 4. *deſiderare de orinare*, Ger. *gerne ſeichen wollen*, Gal. *avoir envie de piſſer*, Hiſp. *tener gana de mear*, οὐρητιάω, verb. deſid. mejere cupio, vel interdum mejo ſimpliciter. *Juven. Sat. 6. v. 308.* Noctibus hic ponunt lecticas, micturiunt hic.

Mictus, us, m. actus mingendi. *Cal. Aurel. Tard. 5. c. 3.* Sanguinis mictus. *Id. l. 2. c. 1.* Difficultas mictus.

Micŭla, æ, f. diminut. parva mica. *Celſ. l. 2. c. 5.* Si urina quaſdam quaſi miculas repræſentat. *Arnob. l. 7. pag. 230.* Arvina in exiguas miculas inſecta.

Midas, m. 1. Μίδας, Gordii filius, Rex Phrygum, qui cunctos pene Reges pecuniæ abundantia antecеſſit. Huic (ut eſt in fabulis) propter Bacchum hoſpitio ſuſceptum conceſſum eſt, ut, quicquid vellet, optaret, futurus voti compos. Optavit, ut, quicquid corpore contigiſſet, in aurum verteretur. Quod annuente Baccho factum eſt. Sed cum cibus, & potus contacti etiam in aurum verterentur, ſenſit tandem ſtolidus, ſe ſtulte petiiſſe, & facti pœnitens oravit Bacchum, ut hoc munus auferret. Tum Bacchus præcepit, ut in Pactolo flumine ſe lavaret, & ſic liberaretur. Quod cum feciſſet, cœpit deinceps Pactolus aureas arenas trahere. Poſtea cum Phœbus, & Pan, ſeu Marſya carmine certarent, Midas judex electus eſt cum Tmolo monte. Tmolus Phœbum victorem pronuntiavit, ſed Midas ſecundum Pana judicium tulit. Iratus Apollo aſininas ei auriculas indidit, quas tam ſcite occultavit, ut nemo ſciret, præter ſolum tonſorem: qui cum rem inauditam tacere non poſſet, foſſam ingreſſus proclamavit, *Aures Aſininas habet Rex Midas*, deinde foſſam terra adoperuit. Succeſſuque temporis creverunt illic arundines, quæ commotæ vocem, quam tonſor infoderat, reddiderunt. Alii narrant, cum præteriret aliquando Liberi Patris aſinos, atque eos affeciſſet injuria, iratum Bacchum Midæ auriculas aſininas addidiſſe. Sunt, qui dicant, huic aures natura prælongas fuiſſe, & aſinorum inſtar prominentes, atque hinc fabulæ jocoſæ ortum eſſe. V. *Ovid. 11. Metam.*

Midion, n. 2. genus navigii. *Feſt.*

Migdilybs, ybis, mixtus Lybs, mixtus genere. *Plaut. Pœn. 5. 2. 74.*

Migratio, onis, f. *partita*, גלות, Ger. *wanderung*, Gal. *delogement*, *depart*, Hiſ. *mudanca de poſada*, *partida*, μετοίκησις, loci mutatio, diſceſſus. *Cic. 1. Tuſc. c. 41.* Mortem eſſe migrationem in eas oras, quas, qui vita exceſſerunt, incolunt. *Id. Fam. ep. 17.* Cui verbo domicilium eſt proprium in officio, migrationes in alienum multæ.

Migro, as, n. 1. *mutare ſtanza*, *andare ad abitar altrove*, גלה, Ger. *wandern*, Gal. *deloger*, *changer de logis*, Hiſ. *mudar poſada*, *yr a morar allende*, μετοικίζω, μετοικέω, domicilium muto, & alio ad habitandum me confero, relicta priore habitatione. Aliqui ex verbo *meare*, & *ager* compoſitum putant, ut migrare ſit agro meare. Conſtruitur vel abſolute, vel cum caſibus motus. *Cic. Att. l. 15.* Itaque non ſolum inquilini, ſed mures migrarunt. *Liv. l. 1.* Et Romam inde frequenter migratum eſt a parentibus maxime, & propinquis nuptarum. ¶ Migrare de vita, eſt mori. *Cic. l. 6. de Rep.* Antequam ex hac vita migro. *Id. 1. Fin.* Non dubitat, ſi ita melius ſit, migrare de vita. ¶ Migrare item eſt recedere. *Cic. 3. Fin.* Qui id conſervaret, eum juſtum, qui migraret, injuſtum fore. ¶ Legitur interdum active pro transferre. *Gell. l. 1. c. 29.* Ita caſſita nidum migravit. *Cic. 3. de Leg. c. 4.* Quod quis earum rerum migraſſit, noxiæ pœna par eſto. h. e. mutaverit. Hinc paſſive *Sil. l. 7. v. 431.* Migrantur Rhœtea regna. *Liv. l. 10. c. 34.* Relicta, quæ migratu difficilia eſſent.

Mi-

Digitized by Google

Mihi, *a me*, ἐμοί, μοί, dat. ſing. pron. *ego*, ab antiquo genitivo *mis* pro *mei*, ut *tibi* a *tis*, *Voſſ.* Vatum uſum habet. Nonnunquam ſignificat, ad meam utilitatem, vel ad meum damnum. *Ter. Adelph.* Si quid peccat Demea, mihi peccat. ¶ Aliquando quantum ad meum judicium. *Ter. Adelph.* Nam is mihi eſt profecto ſervus ſpectatus ſatis, cui dominus curæ eſt. ¶ Aliquando a me. *Ter. Heaut.* Syrus eſt prehendendus, atque adhortandus mihi. ¶ Aliquando in me. *Ter. Hec.* 2. 1. 21. Uti vos mihi domi eritis, proinde ego ero foris. ¶ Aliquando *mihi*, & *tibi*, in oratione ponuntur feſtivitatis tantum gratia. *Cic. in Piſ.* Is mihi etiam gloriabitur, ſe omnes Magiſtratus ſine repulſa aſſecutum? ¶ Additur etiam dictio ſyllabica *met*. *Cic. pro Quinct.* Brevitas poſtulatur, quæ mihimet ipſi amiciſſima eſt. ¶ Mihipte, mihi ipſi. *Cato apud Feſt.* ¶ *Mi* pro *mihi*, V. Ego. ¶ Mi' pro *mihine*. V. ſuo loco.

Miles, itis, c. 3. *ſoldato*, איש המלחמה, *Ger. ein kriegſmann*, Gal. *ſoldat*, Hiſp. *ſoldado*, στρατιώτης, quicunque militiam exercet. *Cic. pro leg. Manil.* Qui extrema pueritia miles fuit ſummi Imperatoris. *Id. 8. Att. ep.* 12. Legere milites. *Id. Philip.* 7. Cohortatus eſt vicinos ſuos, ut milites fierent. ¶ Eleganter in ſingulari numero pro collectione militum uſurpatur, *ſoldateſca*. *Liv. l.* 22. Hic miles magis placuit, cum pretio minore redimendi captivos copia fieret. ¶ Milites quandoque dicuntur apparitores Magiſtratuum. *Ulp. l. 10 eodem. Dig. ex quib. cauſ. &c.* ¶ Miles in fœminino genere. *Ovid. ep.* 11. *v.* 48. Et rudis ad partus, & nova miles eram. Ubi & tranſlate accipitur.

Mileſiæ, arum, μιλησιακοὶ λόγοι, poemata & narratiunculæ amatoriæ, & laſcivæ. *Capitolin. in Albino*, c. 11. Mileſias nonnulli ejuſdem eſſe dicunt, quamvis mediocriter ſcriptæ ſint. *Sever. in ep. ad Senat. quæ habetur apud eund. Capitolin. loc. cit.* Inter Mileſias Punicas Apuleji ſui, & ludicra literaria conſeneſceret. Ubi intelligit libros Apuleji de Aſino. V. *Mileſius*.

Mileſius, a, um, adject. ad Miletum pertinens. *Virg.* 3. *Georg.* Mileſia vellera, pro pretioſiſſimis lanis. Unde Mileſia ovilia celebrat *Tertull. de Pall.* c. 3. V. *Miletus*. *Quintil. l.* 2. c. 3. Timotheum muſicum Mileſium. ¶ Mileſii populi luxui, & deliciis addictiſſimi fuere, quorum illud eſt memoratiſſimum: Nemo noſtrum frugi eſto, alioqui ejiciatur. *Beroal. in comment. lib. l.* 1. *Apul. de A. A.* Hinc Mileſia carmina dicuntur, quæ laſcivias ea continent, & ludicras, qualia tulit cujuſdam Ariſtidis ſcribit *Ovid.* 2 *Triſt.* v. 413. Junxit Ariſtides Mileſia carmina ſecum, *Pulſus Ariſtides nec tamen urbe ſua*. Hinc & *Apulejus* libros ſuos de Aſino aureo, Mileſium ſermonem appellat *initio libri primi*.

Miletis, idis, f. Byblis, filia Mileti. *Ovid.* 9. *Metam.* v. 634. mentem tota Miletida mente. ¶ Eſt etiam adject. fœmin. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 9. v. 41. A quibus adveniat Miletida ſoſpes ad urbem. *h. e.* Tomos, quæ Mileſiorum colonia fuit.

Miletus, m. 2. μίλητος, filius Apollinis ex Argea Cleochi filia, vel ſecundum Ovidium, ex Deione. Nonnulli non Apollinis, ſed Euxantii Minois filii, alii Sarpedonis, qui fuit filius Jovis, filium faciunt. Hic cum Minoa Cretenſium Regem jam ſenem Regno privare vellet, a Jove territus in Samum, deinde in Cariam Aſiæ regionem fugit, ibique oppidum condidit, quod de ſuo nomine Miletum appellavit, ejuſque incolas Mileſios. *Ovid.* 9. *Met.* Genuit ex Cyane Caunum, & Byblim. *Bocat.* 4.

Miletus, f. 2. *Melazo*, *Melaſſo*, μίλητος, urbs Joniæ, ſeu Cariæ, in ora maris Ægæi. Condita fuit a Mileto anno Mundi 2953. quo etiam Cyzicus. *Ovid.* 9. *Metam.* ¶ Sed *Strabo l.* 12. a Sarpedone conditam mavult Jovis filio, Minois, & Rhadamanthi fratre, & ab eo Miletum appellatam fuiſſe, ab altera ejuſdem nominis urbe, quam in Creta reliquerat. ¶ Oraculum habuit antiquitus Branchidarum appellatum, poſtea Apollinis Didymei. Sed urbem hanc potiſſimum generoſa vellera, ſeu pretioſiſſimæ lanæ nobilitarunt, ex quibus fiebant Mileſia ſtragula, quæ ob inſignem mollitiem in proverbium ceſſerunt.

Miliaria, æ, f. *ortolano*, avis, dicta, quod milio veſcatur, & pingueſcat. *Varro l.* 3. *R. R.* c. 5. ¶ Miliaria item herba eſt, quæ milium necat. *Plin. l.* 22. c. 25.

Milichiæ, ar. 1. fontes plures in agro Syracuſano. *Plin. l.* 3. c. 8.

Militare, militariter. *Trebell. Pol. in XXX. Tyr.* c. 22. *de Æmil.* ſervus militare cæſus, quod, &c.

Militaris, re, c. 3. *militare*, *ciò*, *che ſi appartiene a milizia*, Gr. *kriegeriſch*, Gal. *militaire*, Hiſp. *militar*, στρατιωτικός, quod ad milites, aut militiam pertinet. *Cic.* 1. *Off.* Statuas videmus ornatu fere militari. ¶ Militaris via illa eſt, quæ vulgo communis dicitur, alio nomine *Regia*, ſeu *Conſularis*, ſive etiam *Prætoria*, aut *publica via*. Dicta eſt autem militaria, quod a militibus ſterneretur, vel quod milites in bellum proficiſcentes per eam iter facerent. Ejuſmodi fuerunt Romæ Salaria, Flaminia, Appia, Æmilia. *Cic. de Prov. Conſ. & Philip.* 12. ¶ Ætas militaris apud Romanos erat poſt annum decimum ſeptimum uſque ad quadrageſimum ſextum; extra quod tempus non niſi neceſſitate cogente, milites ſcribebantur, quemadmodum *Lipſ. l.* 1. *de milit. Rom.* & *Dempſter. l.* 10. notant. *Tacit. l.* 1. *ann.* c. 60. Referebat, habitaſſe quondam ducenta millia ætate militari. Adde *Sigon. de ant. jur. Civium Romanorum l.* 1. c. 15. *Liv. l.* 25. c. 5. ¶ Comparat. militarior *Tertull.* eſt *Apologet.* c. 11. Quis juſtior, & militarior Scipione? ¶ Militaria anima, *ſpirito guerriero*. *Tacit.* 2. *Ann.* c. 30. ¶ Militaris vir, h. e. mil. *Id.* 2. *hiſt.* c. 75.

Militariter, adv. *da ſoldato*, Ger. *nac kriegiſcher art*, Gal. *comme un homme de guerre*, Hiſp. *a la ſoldada*, στρατιωτικῶς, more militum, more militiæ. *Liv. l.* 4. c. 41. Adverſus hæc Tempanii oratio incompoſita fuiſſe dicitur, cæterum militariter gravis, non ſuis vana laudibus, &c. Adde *ibid.* c. 3.

Militarius, a, um, idem ac militaris. *Plaut. Pſeud.* 4. 4. 11. Quin tu me eximere gradibus militariis? *h. e.* incitatis, quales fere incedentium militum ſunt.

Militia, æ, f. 1. *milizia*, מלחמה, Ger. *krieg*, Gal. *milice*, Hiſp. *milicia*, στρατεία, res militaris, vel ipſum bellum. *Cic.* 3. *Offic. de Ulyſſe* Sed inſimulant eum tragœdiæ, ſimulatione inſaniæ militiam ſubterfugere voluiſſe. ¶ *Militia imaginaria*, eſt pugna ſimulata ad ſpectatorum delectationem exhibita. *Suet. in Claud.* ¶ *Militiæ nomen dare*, eſt ad delectum ultro ſe ſe exhibere, nomenque ſuum in militum album deſcribendum edere. *Cic. Phil.* 7. ¶ *Militiam urbanam ſequi*, eſt in judiciis verſari, & cum adverſariis in foro contendere. *Cic. pro Mur.* ¶ Cum *domi*, & nominibus ſtatus in loco in genitivo ponitur. *Cic. Tuſc.* 5. c. 19. Quorum virtus fuerat domi, militiæque cognita, *in pace, e in guerra*. ¶ Militia pro militari diſciplina. *Tacit. Ann.* 1. c. 20. Antiquam duramque militiam revocabat. ¶ Pro militum multitudine, *Juſtinus l.* 32. c. 2. Concurſu inſularium cum omni militia interficitur. ¶ Tranſlate *Cic. at. l.* 6. *ep.* 2. Grata hæc, & magna, mihique nondum laborioſa ex iſta veteri militia. *Propert. l.* 4. *eleg.* 1. v. 137. Militiam Veneris blandis patiere ſub armis.

Militiola, æ, f. diminut. parva, ſeu brevis militia. *Auctor vitæ Juvenalis, qui a nonnullis Suetonius creditur*. In pantomimum ſemeſtribus militiolis tumentem.

Milito, tas, n. 1. *militare*, *eſercitare l' arte della guerra*, צבא, Ger. *kriegen*, Gall. *militer*, *guerroyer*, Hiſp. *militar*, *exercitar la milicia*, στρατεύω, militiam exerceo, ſtipendia in bello mereo, ſtipendia facio. *Cic.* 1. *Off.* Qui in eadem legione militabat. *Liv. l.* 23. c. 42. Juventus ſub ſignis militat ſuis. ¶ Aliquando habet poſt ſe ablativum pretii. *Curtius l.* 6. c. 5. Græcis mercede apud Perſas militantibus. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Hor. Epod.* 1. Militabitur bellum in tuæ ſpem gratiæ. *Plaut. Perſ.* 2. 2. 50. Confidentia illa militia militatur magis, quam pondere. ¶ Tranſlate *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *ad fin.* ex quo Tempore cervinam pellem latravit in aula, Militat in ſilvis catulus.

Militio, onis, m. miles. Quidam legunt hanc vocem in *Apulej. l.* 9. *Metam.* ubi alii *commilitio*.

Milium, lii, n. *miglio*, דוחן, Germ. *hirſchen*, Gal. *millet*, Hiſp. *mijo*, κέγχρος, genus frugis. *Plin. l.* 18. c. 10. Milio Campania gaudet præcipue, pultemque candidam ex eo facit. Adde *Virg.* 1. *Georg.* v. 216. ¶ Milium Indicum genus eſt milii nigrum colore, amplum grano, arundineum culmo: adoleſcit ad pedes altitudine ſeptem prægrandibus culmis, quos lobos vocant. Ita deſcribit *Plin. l.* 18. c. 7. Videtur autem eſſe id, quod Itali vocant *ſaggina*, & in quibuſdam Italiæ regionibus dicitur *ſorgo roſſo*. Appellatur autem Indicum, quia ex India *Plinii* tempore advectum fuit. *Plin. ibid.*

Mille, ſive mile, *mille*, אלף, Ger. *tauſende*, Gal. *mille*, Hiſp. *mil*, χίλιοι, αι, α, nomen numerale. In vett. codd. ac monumentis frequens occurrit *mile* unico *l*. Et ſubſtantivum, & adjectivum eſſe poteſt. Cum uſurpatur ſubſtantive, eſt indeclinabile in num. ſing. ſed in plurali declinatur *millia*, *millium*, *millibus*. In utroque numero genitivum poſtulat. *Cic. pro Mil.* Ante fundum Clodii mille hominum verſabatur. *Id. pro Rab.* Quid vociferabare, decem millia talentum eſſe promiſſa? ¶ Sed tamen apud antiquos invenitur abl. *milli*. *Lucil. l.* 9. apud *Gel. l.* 1. c. 16. Tum milli nummum potes uno quærere centum. Ubi *uno milli nummorum* dixit pro mille nummis, ac ſi diceret: Potes mille nummis acquirere centum millia. ¶ Si interdum millia reperiatur junctum cum alio ſubſtantivo in eodem caſu, ſubſtantivum continuatum cenſendum eſt. *Cic.* 4. *Ver.* Tritici modios quinque millia. *Liv. l.* 9. Duo millia & quingenti capti. ¶ Cum uſurpatur adjective, indeclinabile eſt, & eſt duntaxat numeri pluralis, ut *Mille nummi*, *mille nummorum*, *mille nummos*, *mille nummis*. *Cic. pro Sext.* Edixitque, ut ab Urbe abeſſet mille paſſus. *Hor. l.* 2. *Sat.* 3. Veteriſque Falerni mille cadis. ¶ Dicimus aliquando, *Decem millia*, & *decem homines*. Quod ita intelligitur, decem millia hominum, & decem homines. ¶ *Millia*, abſolute pro millia paſſuum. *Cic. Att. l.* 3. Ultra quadringenta millia.

Millefolium, n. 2. μυριόφυλλον, panacis genus, ob Achille inventum, unde & Ἀχίλλειος appellatur. *Plin. l.* 25. c. 5. Aliqui & hanc panacem Heracleon, alii ſideritim, & apud nos millefolium vocant, cubitali ſcapo, ramoſam, minutioribus, quam fœniculi, foliis veſtitam ab imo.

Millenarius, a, um, *di mille*, mille continens, ut millenarius numerus, *Auguſtin. l.* 20. *de civ. Dei*, c. 7.

Milleni, æ, a, *a mille*, χίλιοι, nomen numerale diſtributivum, quo etiam extra diſtributionem Poetæ utuntur. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 4. Atridæ Priami patriam millenum numero navium decumo anno poſt ſubegerunt.

Millepeda, æ, f. πολύπους, ἴουλος, vermis piloſus, ex erucarum genere, multis pedibus arcuatim repens, alias centipeda. Nihil enim aliud numero hoc, quam multitudo pedum ſignatur. *Plin. l.* 29. c. *ult.*

Milleſimus, a, um, *milleſimo*, χιλιοστός, nomen numerale ordinis, a mille. *Cic. Att. l.* 19. Ex libro Serapionis milleſimam partem vix intelligo. *Id. de Parad.* 7. Quanquam id milleſimo ante anno Apollinis Oraculo editum eſſet.

Milliare, is, n. idem ac milliarium, a *mille*. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 1. Accepi tuas litteras ad quintum milliare Laodiceæ, quas legi libentiſſime. Ita cum aliquibus MSS. legit *Victorius*. Critici reliqui *a. d. quintum terminalia*.

Milliarenſis, e, adject. milliarius, ut milliarenſis porticus, *Vopiſ. in Aurel.* c. 49. Sic dicta vel a mille columnis, quas haberet, vel quod mille paſſus, vel pedes longa eſſet. Sic enim varie exponunt Interpretes, qui eodem modo accipiunt & *milliarias porticus*, quæ leguntur in *Sueton. Neron.* c. 31.

Milliarium, rii, n. *miglio*, Germ. *eine meile*, Gall. *mil*, Hiſp. *milla*, μίλιον, μιλιάριον, mille paſſuum ſpatium. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 5. Poſtea audivi a tertio milliario, tum eum eſſe. ¶ Hujus octava pars ſtadium vocatur, quod continet paſſus centum viginti quinque. Paſſus autem ex quinque conſtat pedibus, & ſinguli pedes ex quatuor palmis, ſinguli palmi ex quatuor digitis. ¶ Milliarium aureum, erat columna aurata Romæ in foro, in quam omnes viæ Italiæ competebant, & deſinebant, quæ ita vocabatur, quia ab ea milliariorum numerus, quibus itinera metiebantur, incipiebat. Nam lapides in viis, quibus milliaria notabantur, milliaria etiam vocabantur. *Suet. in Othone* c. 6. Præmonitis conſciis, ut ſe in foro, ſub æde Saturni ad milliarium aureum opperirentur. ¶ Vocatur etiam milliarium Urbis, *l.* 154. *de Verb. ſignif.* V. *Plin. l.* 3. c. 5. ¶ Denique milliarium vaſis genus eſt ad calefaciendam aquam in balneis, de quo V. *Senec. l.* 3. *quæſt. nat.* c. 24. & *l.* 4. c. 9. θερμάντρον. *Colum. l.* 9. c. 14. Si vas æneum ſimile milliario, &c. ¶ Scribitur & *miliarium*, unico *l*.

Milliarius, a, um, *migliaio*, Germ. *tauſende*, Gall. *millier*, Hiſpan. *millar*, χιλίων λιτρῶν, quod eſt mille librarum, ut Apri milliarii, id eſt, mille librarum, qui apponebantur in cœnis Romanorum. *Var. R. R. l.* 3. c. 2. ¶ Item quod mille res continet, ut mille oves, &c. *Varro l.* 2. *de R. R.* c. 10. Milliarius grex. ¶ Sumitur etiam pro ingenti, valde capaci, valde fertili &c. *Suet. in Ner.* c. 31. Veſtibulum ejus fuit, in quo coloſſus centum viginti pedum ſtaret. Ipſius effigiei tanta laxitas, ut porticus triplices milliarias haberet. V. *Milliarenſis*. *Plin. l.* 17. c. 12. Milliarias vocari multas oleas narrans, a pondere olei, quod ferant annuo proventu.

Millies, adv. *mille volte*, Germ. *tauſendt mal*, Gall. *mille fois*, Hiſp. *mil vezes*, χιλιάκις, mille vicibus. *Cic.* 1. *Off.* c. 13. Millies oppetere mortem, quam illa pati, maluiſſet. *Valer. Max. l.* 3. c. 7. n. 1. Bis millies, *due mille volte*. *Plin. l.* 6. c. 23. Quinquies millies. *cinque mille volte*. Sic decies millies, centies millies &c.

Millus, i, m. ſive millum, i, n. *collare de' cani*, Germ. *ein halsband*, Gall. *collier de chien*, Hiſp. *collar*, collare canum venaticorum, factum ex corio, fixumque clavis ferreis eminentibus adverſus impetum luporum. *Feſt.* Scipio Æmilianus ad populum, apud *Feſt.* Vobis, Reique publicæ præſidio erit is, quaſi millus cani. *Varr. l.* 2. *R. R.* c. 9. Ne vulnerentur a beſtiis, imponuntur his collaria, quæ millum vocantur, *Scalig.* ibi legit *melium*.

Milo, onis, m. Μίλων, athleta Crotonienſis. Tantæ fortitudinis fuit, ut taurum in Olympico certamine ictu nudæ dextræ occiderit, & ſine fatigatione per ſtadii ſpatium ſupra humeros portaverit, totumque eo die comederit. Huic malum tenenti digitis nemo poterat extorquere. Dum conſtitiſſet, nemo eum valebat veſtigio educere. In ſenectute, cum nimia nervorum fiducia arborem in parte media hiantem diducere vellet, brachiis hinc inde conſtrictis, & deficiente conatu retentus, lupis fuit præda. *Gell.*

Gell. l. 15. *c.* 16. *Valer. Max. l.* 9. *c.* 12. & *Ovid. in Ibin*, *v.* 609.

Milonianus, a, um, ad Milonem pertinens. *Balb. ad Cic. poſt epiſt.* 7. *l.* 9. *ad Attic.* Miloniana tempora. *h. e.* quibus T. Annius Milo accuſatus eſt. Unde & oratio a *Cicerone* pro eo habita *Miloniana* dicitur.

Miltites lapis, μιλτίτης λίθος, genus lapidis hæmatitæ, colore rubricæ, vel minii. *Plin. l.* 36. *c.* 20. *ſub fin.*

Milton, i, n. *minio*, μίλτος, genus pigmenti, quod & minium dicitur. *Vitruv. l.* 9. *c.* 3. & *Plin. l.* 33. *c.* 7.

Milvago, ginis, f. *peſce rondine*, genus piſcis marini, qui idem eſt ac milvus. *Plin. l.* 32. *c.* 2.

Milvina, æ, f. ἁρπαγή, ſumma appetentia, qualis eſt milvi, dicta ab avis hujus rapacitate. *Plaut. Men.* 2. 3. *v.* 29. Quæ mihi appoſita in menſam, milvinam ſuggerant. ¶ Revera tamen adject. eſt, & ſubintelligitur *famem*. ¶ Item genus tibiæ acutiſſimi ſoni, a milvo. *Feſt.* & *Solin. c.* 11.

Milvinus pes, herbæ ſpecies, quam nonnulli eandem, ac coronopum putant. *Col. l.* 12. *c.* 7.

Milvinus, a, um, quod ad milvum pertinet, ut *Milvinæ tibiæ*, quæ in accentus exeunt acutiſſimos, qualis eſt milvi vox. *Milvinæ ungues*, ideſt, rapaces, &c. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 63. Tu invenire poſtulas quenquam coquum, niſi ſit milvinis, aut aquilinis ungulis? *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Licinium plagiarium cum ſuo pullo milvino tributa exigere. ¶ Milvina fames. V. *Milvina*.

Milvius Pons, *Ponte Molle*, unus ex Romæ pontibus, ab Urbe 2. M. P. unde incipit via Flaminia, ubi etiam Milvius ager.

Milvus, per duas ſyllabas, ſeu milvius, m. 2. *nibbio*, דיה, Germ. *ein weihe*, Gall. *milan*, Hiſp. *milano*, ἴκτιν, ἰκτῖνος, avis rapaciſſima, dicta a ſono vocis, quam edit. *Ter. Phor.* 2. 2. 16. Non rete accipitri tenditur, neque milvo. *Perſ. ſat.* 4. *v.* 26. Dives arat Curibus, quantum non milvus oberret. ¶ Tranſlate dicitur de homine rapaci. *Plaut. Rud.* 4. 4. 60. Vidi petere milvium &c. *Id. Pæn.* 5. 5. 3 Milvos metuo malis. ¶ Ab hujus avis ſimilitudine piſcis quidam milvus, ſive milvus dicitur, quod ſe ſaltu ſupra mare attollens milvi in modum volare videatur, & aliorum piſcium prædam agens, *peſce rondine*, *Plin. l.* 9. *c.* 27. ¶ Milvus etiam eſt ſignum cœleſte, quod vergit ad Urſam majorem, in parte inferiore. Cum terra monſtrum mirabile edidiſſet, quod ſuperiore parte taurus erat, inferiore ſerpens, Parcarum monitu incluſum ſtetim fuit apud Stygiam paludem, in nigra ſylva, triplici murorum ſeris. Inde Oraculum fuit, qui flammis viſcera ejus monſtri adolenda dediſſet, eum poſſe æternos Deos vincere. Igitur quando Saturnus a Jove filio ex Regno expulſus fuit, Titanas, fratres ſcilicet, ac nepotes, in arma adverſus Jovem concitavit. In his Briareus facta ex adamante ſecuri taurum interfecit. Flammis exta jam jam daturus erat, cum Jupiter avibus imperavit, ut illa exta raperent. Rapta a milvio fuere. Ita Jupiter Titanas vicit, & milvium immortalitate inter ſidera donavit. *Ovid.* 3. *Faſt.* Nonnulli dicunt, milvium idem inter ſtellas fuiſſe collocatum, quod Jovi ipſum annulum retulerit. V. *Plin. l.* 18. *c.* 26.

Mima, æ, f. *mulier geſticulatrix*. *Cic.* 2. *Phil. c.* 24. Inter quos aperta lectica mima portabatur.

Mimallŏnes, f. 3. Μιμαλλόνες, mulieres ſacerdotes Bacchi, al. Bacchæ, Baſſarides, Thyades, Ogygides, a Mimante Thraciæ monte, vel a μιμεῖσθαι, *imitor*, quod Liberum Patrem imitarentur, & ad ejus imitationem cornua ferrent. *Stat.* 4. *Thebaid. v.* 660.

Mimallonĕus, a, um, ad Mimallones pertinens. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 99. Torva Mimalloneis implerunt cornua bombis.

Mimallŏnis, idis, f. 3. Baccha, Sacerdos Bacchi, patron. fœm. a Mimallones. *Ov. l.* 1. *de Arte*, *v.* 541. Ecce Mimallonides ſparſis in terga capillis.

Mimarius, a, um, ad mimum pertinens, ut *Mimarii ſcurræ*, apud *Capitolin. in Ver. c.* 8.

Mimas, antis, m. 3. *Capo Stillari*, Mimas, mons, & prom. Joniæ, prope Colophonem orb. quod contra Chium inſ. porrigitur, intus Laodiceam orb. attingit. ¶ Item mons Thraciæ, ubi ſacra, & certamina quotannis fieri Baccho conſueverunt. *Ovid.* 2. *Metam.*

Mimas, antis, m. 3. Gigantis nomen, quem Jupiter fulmine percuſſit. *Horat. l.* 3. *Carm.* 4.

Mimēſis, f. 3. μίμησις, imitatio morum alienorum, Figura cognata Ironiæ, quando non verba modo, verum etiam vocem, geſtumque alicujus imitamur, quod fere deridentes, improbantesque facimus. *Quintil. l.* 9. *c.* 2.

Mimiambus, i, m. Fabula jambico verſu plerumque conſtans, licet ſubinde alia metra admiſceantur. *Gel. l.* 15. *c.* 25. & *l.* 20. *c.* 9.

Mimĭce, adv. *da commediante*, *da buffone*, μιμικῶς. *Catul. carm.* 43. Turpe incedere mimice.

Mimĭcus, a, um, quod ad mimum pertinet. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Ne aut ſcurrilis jocus ſit, aut mimicus.

Minutia, locus Romæ. V. Minutia.

Mimnermus, m. 2. μίμνερμος, Ligyrtiadæ filius, Colophonius, aut Smyrnæus, aut Aſtypalæenſis, elegiarum ſcriptor. Natus fuit Olympiade 37. ideoque ſeptem Sapientibus antiquior eſt. Quidam tamen eodem tempore vixiſſe illum dicunt. Vocatus fuit Ligyaſtades propter concinnitatem, & dulcedinem carminis. Scripſit multos libros. *Suid.* & *Propert. l.* 1. *eleg.* 9.

Mimogrāphus, i, m. laſcivi, ſeu ridiculi poematis ſcriptor, ut fuere Philiſtio, Publius, Laberius. *Sueton. de Grammat. illuſtr. c.* 18. Circa ſcenam verſatus eſt, dum mimographos adjuvat.

Mimolŏgus, i, mimographus, mimus. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 8. Pantomimos facit, aut mimologos.

Mimŭla, f. 1. dimin. a mima. *Cic.* 2. *Phil. c.* 25. Veniſti Brunduſium in ſinum quidem, & complexum tuæ mimulæ.

Mimŭlus, i, diminut. parvus mimus. *Arnob. l.* 2. Quid Pantomimos, quid mimulos, &c.

Mimus, i, m. *mimo*, *buffone*, Germ. *geuckeler*, Gal. *buffon*, Hiſp. *mimo*, μῖμος, geſticulator, imitator laſcivus dictorum, morumque hominum, intra, vel extra ſcenam: dictus ἀπὸ τοῦ μιμεῖσθαι, quod eſt imitari. Differt ab hiſtrione, quia hiſtrio perſonatus in ſcenam prodit, at mimus ſine perſona. *Bud. in prœm. Annot. in Pandect. Horat. l.* 1. *ep.* 18. Mimum partes tractare ſecundas. ¶ Mimus item vocatur ipſum poema, quod actiones, &c. aliorum imitatur ſine reverentia, ſed cum laſcivia, unde & ridiculum eſt. Hanc fabularum ſpeciem Latini vocant planipediam. *Ovid.* 2. *Triſt.* Scribere ſi fas eſt imitantes turpia mimos. *Cic. pro Cœl.* Mimi ergo eſt jam exitus, non fabulæ. ¶ Denique mimus ponitur generatim pro ridiculo facto, & quaſi fabula riſu digna. *Suet. in Othone*, *c.* 3. Et ſatis viſum, ne pœna acrior mimum omnem divulgaret. *Id. in Calig. c.* 45. mimum vocat fictum, falſumque triumphum. Apud eund. *in Aug. c.* 99. & apud *Sen. epiſt.* 80. mimus appellatur humanæ vitæ curriculum.

Min, legitur apud *Auſon. in monoſyllab.* pro minio uſurpatum. V. *Al*.

Min'? hoc eſt, mihi ne? *Perſ. ſat.* 1. *v.* 2. Min' tu iſtud ais?

Mina, æ, f. μνᾶ, libra, nummus, apud Græcos. Mina Attica continebat ſtateres vigintiquinque, ſive, quod idem eſt, centum Atticas drachmas, eratque major Romana libra drachmis quatuor. Nam hæc nonaginta ſex tantum pendebat drachmas. Sed hoc de mina nova intelligi debet, quæ & Solonis mina a quibuſdam appellatur. Conſtat enim, minam Atticam antiquitus fuiſſe drachmarum tantum ſeptuagintaquinque, quæ, auctis poſtea a Solone ponderibus, mina vetus appellata eſt. *Plin. l.* 21. *c. ult.* *Rhemnius Fannius v.* 38. *apud Priſcian.* ſentire videtur, minam Atticam eam eſſe, quæ conſtat ſeptuaginta quinque drachmis, quam nos minam veterem vocavimus, alteram vero, quæ centum conſtat drachmis, minam Græcam vocari. Scripſit enim: Accipe præterea, parvo quam nomine Graji mnam vocitant, noſtrique minam dixere priores. Centum hæ ſunt drachmæ. Quod ſi modo dempſeris illis quatuor, efficies hanc noſtram denique libram: Attica quæ fiet, quartam ſi dempſeris hinc, mna. ideſt viginti quinque drachmas, quæ eſt quarta pars numeri centenarii. Demptis igitur 25. ex 100. remanent 75. ¶ Quoties autem apud Scriptores minæ mentio occurrit, de mina nova intelligendum eſt, quæ epitriti proportionem habet ad minorem, ſeu veterem minam, quemadmodum & talentum majus ad talentum minus, ideſt quarta parte major eſt. ¶ Mina etiam menſuræ genus eſt, qua agros metimur, qui & modius dicitur, & actus quadratus. Habet ex unoi parte pedes centum viginti. *Varr. de R. R. l.* 1. *c.* 10. ¶ Mina ovis dicitur, quæ ventre eſt glabro, ita dicta fortaſſe, quia minus habet lanæ. *Varr. l.* 2. *de R. R. c.* 2. Pecus ovillum recte ſanum eſt extra luſcam, ſurdam, minam, ideſt ventre glabro. ¶ Item mamma, quæ lacte deficit. *Feſt.* Minam Ælius cocitatam ait mammam alteram lacte deficientem, quaſi minorem factam.

Minaciæ, arum, f. minæ, apud vet. *Plaut. Rud.* 3. 5. 16. Minacias ego iſtas flocci non facio tuas. Adde *Milit.* 2. 4. 21. & *Trucul.* 2. 3. *v.* 50.

Minacĭter, adv. *minacciovolmente*, Ger. *mit. drevvuen*, Gal. *en menaçant*, Hiſp. *amenazando*, ἀπειλητικῶς, cum minis. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 20. Et adverſarios minaciter terrere poſſemus. *Id. Phil.* 5. *c.* 8. Num putatis, dixiſſe eum minacius, quam facturum fuiſſe?

Minæ, arum, f. *minaccie*, Germ. *drevvung*, Gall. *menaces*, Hiſp. *amenazas*, ἀπειλαί, terror verborum, metus incuſſus per verba, & ſigna. Uſurpatur interdum in ſingulari. *M. Cato.* Mina cogi nulla potuit. ¶ Frequentius in plurali num. *Cic. pro Cluent. c.* 8. Minis aliquem inſequi. *Id. pro Quint. c.* 14. Minæ jactentur, pericula intendantur. ¶ Minæ etiam, ἐπάλξεις, pinnæ dicuntur, ideſt eminentiæ murorum, *merli delle mura*. *Virg.* 4. *Æn. v.* 88. Pendent opera interrupta, minæque murorum ingentes.

Minanter, adv. idem ac minaciter. *Ovid.* 3. *de Arte*, *v.* 582. Multaque ſubmiſſe, multa minanter agant.

Minatio, onis, f. *minaccia*, ἀπείλησις, minæ, vel actus minandi. *Cic* 3. *de Orat. c.* 71. Colliguntur a Græcis alia nonnulla, execrationes, admirationes, minationes.

Minator, oris, qui minat, ſeu agit, ut pecora, armenta, &c. *Tertul. l.* 2. *ad Nation. c.* 3. Animalia per ſe moventur, nullo apparente minatore. ¶ Pro eo qui minatur, caret exemplis.

Minatorius, a, um, *minacciofo*, *terribile*. *Ammian. l.* 27. *c.* 18. Terræmotus fremitu audiuntur minatorio.

Minax, acis, o. *minacciofo*, Germ. *drevvig*, Gal. *menaceur*, Hiſp. *amenazador*, ἀπειλητικός, qui frequenter minatur. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 10. Cæſar minaces, & acerbas literas ad Senatum miſit. *Liv. l.* 4. *c.* 58. Minacior, quam periculoſior. *Suet. in Calig. c.* 51. Adverſus Barbaros minaciſſimus. ¶ Sumitur interdum minax pro jactabundo, ac magna de ſe prædicante, ut docet *Joſ. Scalig. ad Feſt.* affertque exemplum ex Catullo, quod in MS quodam codice legiſſe ſe teſtatur.

Minciades, æ, m. Virgilius, a Mincio agri Mantuani fluvio. *Juvenc. Presb. l.* 1. *v.* 10. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis.

Mincius m. 2. *Mencio*, *Menzo*, flu. Cenomanorum, in Venetis, qui ex Benaco lacu emiſſus ad Piſcatiam arcem, & Mantuam orb. alluens, in Padum ad Acroventum pag. influit. *Virg. Ecl.* 7.

Minctio onis, f. actus mingendi. *Veget. de re Veterin. l.* 1. *c.* 52. Provocare minctionem. Al. leg. *mictionem*.

Minctūra, æ, f. minctio. *Veget. l.* 2. *de re Veter. c.* 23. ubi al. leg. *mictura*.

Mineides. V. Minyeides.

Mineïus V. Minyeïus.

Minĕo, s, ui, n. 2. premineo, exto. *Lucret. l.* 6. *v.* 563. ad cœlum magis quanto ſunt edita quæque, Inclinata minent in eandem prodita partem.

Minerrimus, pro minimus, apud Veteres. *Feſt.*

Minerva f. *Minerva*, Ἀθηνᾶ, Ἀθηνᾶ, Dea ingeniorum, & diſciplinarum præſes, alio nomine Pallas. *Arnob. l.* 3. ſcripſit, alios dixiſſe, Minervam eſſe ſummum æthera, nonnullos Memoriam, inde nomen Minerva formatum eſſe, quaſi quædam Meminerva. Etymon hoc firmat, quod illi matrem ejus Memoriam faciant. *Paulus* duo etyma adducit e *Feſto*, his verbis. Minerva dicta, quod bene moneat. Hanc enim Pagani pro Sapientia ponebant. *Cornificius* vero, quod fingatur, pingaturque minitans armis, eandem dictam putant. Apud *Cic. de nat. Deor. c.* 24. aliud quoque etymon legas. Sic enim loquit: Minerva, quia minuit, aut quia minatur. ¶ Poetæ fabulantur, natam eſſe ex cerebro Jovis primi, Jovi febricitanti Vulcanum ſecuri cerebrum percuſſiſſe, inde Minervam exiiſſe. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quo commento ſignificare volunt, litterarum diſciplinas humani ingenii non eſſe inventum, ſed ex Jovis cerebro, h. e. ex inexhauſto divinæ ſapientiæ fonte ad hominum uſum eſſe erumptas. ¶ Hæc prima olei, & lanificii inventrix creditur extitiſſe. ob quæ erga humanum genus beneficia divinos honores meruit. *Cic. . de nat. Deor. c.* 21. Hinc & pro ipſo lanificio ponitur ab *Ovid.* 4. *Met. v.* 32. & *Virg.* 8. *Æn. v.* 409. Sapientiæ, ut initio diximus, & bonarum omnium artium Dea habita eſt. Principem etiam & inventricem belli fuiſſe ferunt. *Cic. ibid.* ¶ Minervæ quinque a *Cic. l.* 3. *de nat. Deor* numerantur: Minerva prima, inquit, quam Apollinis matrem ſupra diximus: ſecunda orta Nilo, quam Ægyptii Saitæ colunt: tertia illa, quam Jove generatam ſupra diximus: quarta Jove (ſecundo) nata, & Coryphe Oceani filia, quam Arcades Coryphaſiam nominant, & quadrigarum inventricem ferunt: quinta Pallantis (al. Pallenis) quæ patrem dicitur interemiſſe virginitatem ſuam violare conantem, cui pinnarum talaria affigunt. ¶ *Pingui*, ſeu *craſſa Minerva aliquid facere*, eſt ſimplicius, rudius, vel indoctius aliquid facere, *rozzamente*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 3. Ruſticus craſſa Minerva. *Col. in præf. l.* 1. Poteſt enim nec ſubtiliſſima, nec rurſum (quod ajunt) pingui Minerva res agreſtis adminiſtrari. ¶ *Invita Minerva aliquid facere*, idem eſt, quod repugnante ingenio, vel repugnante natura aliquid aggredi, *contro la natura*. *Hor. de Arte*, *v.* 385. Tu nihil invita dices, faciesve Minerva. *Cic.* 1. *Off. c.* 31. Ex quo magis emergit, quale ſit decorum illud, ideo quia nihil decet invita, ut ajunt, Minerva. ¶ *Sus Minervam*, ſubaudi *docet*, vel *monet*, tritiſſimum eſt proverbium, quo utimur, quoties indoctus aliquis eum conatur docere, a quo ipſe ſit magis docendus. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 18. Veni igitur, & diſce jam περικρημνίσματα, quas quæris; etſi ſus Minervam. ¶ *Omnis Minerva homo*, h. e. valde ingenioſus. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 43. *Burm.*

Minerval, alis, n. 3. διδακτρον, merces, quæ a diſcipulis magiſtris perſolveba-

vehatur, vel, ut *Voſſio* placet, gratuitum munuſculum, quo aliquis ſe in diſcipulum tradens novo commendabat magiſtro, a *Minerva* præſide ingeniorum, & diſciplinarum, cujus imago in ſcholis poni ſolebat. *Var. l. 3. de R. R. c. 2.* Quo ſimul ac promiſeris Minerval, incipiam, inquit.

Minervālis, e, ad Minervam pertinens. *Tertul. de Spectac. c. 11.* Minervales artes. ¶ *Minervalia*, um, ſacra Minervæ. *Id. de Idolol. c. 10.*

Minervĭus, a, um, adject. ad Minervam pertinens. Hinc Athenienſes *Minervii* dicuntur, quod Athenis Minervæ templum fuit, ejuſque artes mire colebantur, *Arnob. l. 5.* Ex *Minervium* dictum fuit ipſum templum, *Id. l. 6. & Var. l. 4. de L. L.* ¶ *Feſt.* quoque in voce *Axamenta* docet, verſus in honorem Minervæ compoſitos *Minervios* appellari.

Mingo, is, minxi, minctum, n. 3. idem ac mejo. *Horat. l. 1. ſat. 8.* In me veniant mictum atque cacatum. *Mart. l. 3. epigr. 77.* Minxiſti currente ſemel, Pauline, carina. ¶ In præſenti tempore *Veget. l. 3. de re Veter. c. 12.* Convenit ſanguinem mingere. Et *c. 13.* Deambulant, & mingunt. Addunt quidam Lexicographi etiam locum *Celſi l. 4. c. 20.* ſed dubiæ lectionis.

Miniacĕus, a, um, adject. μιλτώδης, qui eſt ex minio. *Vitruv. l. 7. cap. 9.* Expolitionem miniaceam ſuum colorem retinere. *Id. Ibid. c. 4.* Miniacei cunei.

Miniānus Jupiter dictus eſt, cujus ſtatua minio illita erat. *Cic. Famil. 9. epiſt. 16.*

Miniarĭa, æ, f. 1. μιλτωρυχεῖα, locus, in quo foditur minium. *Plin. lib. 33. cap. 7.* Siſaponenſibus autem miniariis ſuæ venæ arena ſine argento excoquitur.

Miniarĭus, a, um, quod ad minium ſpectat. *Plin. l. 33. c. 7.* Celeberrimum ex Siſaponenſi regione in Bætica miniario metallo.

Miniatŭlus, a, um, dim. a miniatus. *Cic. Att. l. 16. epiſt. 11.* Cerulas enim illas miniatulas tum pertimeſcebam. V. Miniatus.

Miniātus, a, um, minio tinctus, ruber. Hinc cera miniata, vel miniatula, erat cera rubra, qua notabant, quæ minus probarent, & corrigi vellent. *Cic. Att. l. 15. epiſt. 16.* Quæ quidem, vereor, ne miniata cerula tua pluribus locis notanda ſint.

Miniculārĭus, ii, artifex, qui minio inficit. *L. 3. Cod. Theodoſ. de indulgent. debit.*

Minĭme, adv. ἐλάχιστα, ſup. anom. a *parum*. *Cic. Fam. 13. ep. 1.* Homo omnium minime ambitioſus. ¶ Interdum ponitur pro minimum, id eſt ad minus, *per lo meno*. *Colum. l. 1. c. 6.* Lata bubilia eſſe oportebit pedes decem, vel minime novem. ¶ Sæpe adverbium eſt negandi, & ſignificat idem, quod non, nequaquam, ne, *non*, ἥκιστα, οὐ μήν. *Cic. in Brut.* Attuleratque minime vulgare genus dicendi. ¶ Minime gentium, *per niente, a niun modo*, ἥκιστα πάντων, vehementius negantis eſt, ut exponit *Feſt.* Sed fortaſſe ponitur ſimpliciter pro minime, ut ſit ſupervacuus adjectio *gentium*, ſicut *ubique gentium*, quod eſt ubique, *nuſquam gentium*, quod eſt nuſquam. *Ter. Adelph. 3. 2. 44.* Ah, minime gentium, non faciam. Sic, minime omnium, apud *Cic. pro Roſc. Amer.* ¶ Minime feceris, pro ne feceris. *Plaut. Moſt. 1. 3. 115.* ¶ Uſurpatur & in reſponſionibus. *Salluſt. in Catil. in Orat. Cæſ.* Placet igitur eos dimitti? Minime. Sic, minime vero, apud *Cic. 1. Tuſc.*

Minimopĕre, adv. idem ac minime, apud vet. *Licin. apud Priſcian.* Non minimopere milites quietos volebant eſſe.

Minĭmum, adv. ἐλάχιστα, idem ac minime. *Cic. 1. Fam. epiſt. 9.* Nec præmiis, quæ apud me minimum valent. ¶ Sæpe ſignificat ad minimum, ut minimum, ſaltem, *per lo meno*. *Var. de R. R.* Harum ſingula genera minimum in duas ſpecies dividi poſſunt. *Id. l. 4. de L. L.* Minimum duo eſſe verba dabent.

Minĭmus, a, um, *minimo*, הקטון, Germ. *der kleineſt*, Gall. *plus petit de tous*, Hiſp. *minimo*, ἐλάχιστος, ἥκιστος, ſuperl. anom. nom. *parvus*. *Plaut. Stich. 1. 2. 65.* E malis multis malum quod minimum eſt, id minimum eſt malum. *Id. Epid. 2. 2. 110.* Minimo emere, *a marcio mercato*. *Cic. 2. de Orat. c. 14.* Minimus natu, *il più giovane*. ¶ Minimo provocare aliquem dicitur is, qui victoriæ confidentia plus ſponſione promittit, quam exigat ab adverſario. *Hor. lib. 1. ſat. 4. v. 14.* Criſpinus minimo me provocat. h. e. minimo pretio, vel nummo, quemadmodum *ff. l. c. t. 13. leg. 3.* dicitur minimo transfigere. Quidam locum *Horatii* explicant de digito minimo, de quo V. *Eraſm. in Adag.* ſed hæc explicatio nulla nititur latina auctoritate. Alii ſatis ingenioſa conjiciunt legendum *nummo*. ¶ Superlativum ex ſuperlativo, *minimiſſimus*, Græcorum more, *Arnob. l. 3.* Digitorum minimiſſimus.

Minĭo, onis, m. Munio, *Mugnone*, *Mignone*, fl. parvus Hetruriæ, qui ortum in regiuncula Sabatina, & per agrum Cornuetanum inter Centumcellas, & Cornuetam in mare decurrit. *Virg. Æn. 10.*

Minĭo, as, a. 1. *miniare*, μιλτόω, minio tingo. *Plin. l. 33. c. 7.* A Cenſoribus in primis Jovem miniandum locari. *Idem l. 35. c. 12.* Fictilem fuiſſe, ideoque miniari ſolitum.

Miniſter, ſtri, m. 2. *miniſtro*, משרת, Germ. *diener*, *knecht*, Gall. *miniſtre*, Hiſp. *ſiervo*, ὑπηρέτης, qui miniſtrat, vel inſervit, a *minus*, vel *minor*, ut *magiſter* a *magis*. Aliquibus dictus videtur e *manus*, quaſi maniſter. *Cic. 2. de Orat. cap. 45.* Infimi homines mercedula adducti miniſtros ſe præbent in judiciis Oratoribus. *Id. de Amic.* Ut aut libidinis miniſtri, aut adjutores eſſent ad injuriam. *Id. pro Cluent. c. 53.* Magiſtratus miniſtri legum.

Miniſterĭum, n. 2. *miniſterio*, שרת, Ger. *ein dienſt*, Gal. *miniſtere*, Hiſp. *miniſterio*, διακονία, proprie miniſtri opera eſt, quamvis & pro omni operatione poni conſueverit. *Virg. 7. Æn. v. 619.* Abſtinuit tactu pater, averſuſque refugit fœda miniſteria. *Vellej. l. 2. c. 38.* Cyprus Senatus conſulto, miniſterio Catonis, provincia facta eſt. *Celſ. l. 8. c. 4.* Tradere miniſterium. ¶ Interdum uſurpatur pro miniſtris, ſicut ſervitium pro ſervis. *Plin. 12. 1.* Quindecim convivarum, & miniſterii capax triclinium.

Miniſtra, æ, f. 1. *miniſtra*, mulier, quæ miniſtrat, ſeu ſervit. *Cic. 2. de Fin.* Miniſtræ, & ſatellites voluptatum. *Ovid. 9. Metam. v. 306.* Una miniſtrarum fuſis utrinque capillis.

Miniſtratĭo, onis, f. actus miniſtrandi. *Vitruv. l. 6. c. 8.* Torcular proximum ſit culinæ. Ita enim ad olearios fructus commoda erit miniſtratio.

Miniſtrātor, oris, m. idem ac miniſter. *Cic. de Orat. c. 75.* Quod miniſtratorem peteres, non adverſarium. *Sueton. in Vitel. c. 17.* Miniſtratorem ſe exhibere alicui.

Miniſtratorĭus, a, um, ὑπηρετικός, quod ad miniſtrationem pertinet, ut Miniſtratorii urceoli. *in lemmate epigrammatis 105. l. 14. apud Martial.*

Miniſtrātrix, icis, f. idem quod miniſtra. *Cic. 1. de Orat.* Sed ut omnes comitem, ac miniſtratricem Oratoris eſſe diceres. Ita legit *Non. c. 2. n. 567.* Alii *miniſtra*.

Miniſtrātus, a, um, *dato*, *ſomminiſtrato*, miniſtrando præbitus. *Senec. de tranquill. c. 1.* Cibus multorum manibus miniſtratus.

Miniſtro, as, avi, atum, a. 1. *miniſtrare*, *ſervire*, שרת, Germ. *dienen*, Gal. *adminiſtrer*, *ſervir*, Hiſp. *miniſtrar*, ὑπηρετέω, ſervio, porrigo, præparo, a *miniſter*. *Plaut. Curc.* Tu tabellas conſignato, hic miniſtrabit. ideſt ſerviet. *Gel. lib. 2.* Quoniam filii ſui pocula in convivio Regi miniſtrarent. *Virg. 1. Æn. v. 154.* Furor arma miniſtrat. *Plaut. Stich. 5. 4. 7.* Miniſtremus inter nos. *Virg. 10. Æn.* Ipſe ſedens clavumque regit, veliſque miniſtrat. ¶ Paſſive cum nominativo perſonæ uſurpat *Colum. l. 12. c. 1.* Si quis ex familia cœperit adverſa valetudine affici, videndum erit, ut is quam commodiſſime miniſtretur.

Minitabilĭter, adv. idem ac minaciter, apud vet. *Pacuv. in Antiopa, apud Non. c. 2. n. 546.* Minitabiliterque increpare dictis ſævis incipit.

Minitabundus, a, um, valde minans, plenus minarum. *Liv. l. 39. c. 41.* Tam quoque minitabundus petebat.

Minitĭa, V. Minutia.

Minĭto, as, a. 1. idem ac minitor. *Terent. Phorm. 5. 6. 12.* Qui minitat malum. Al. leg. *minitatur*. *Plaut. Capt. 4. 3. 85.* Quæ minitas mihi. *Cic. 7. Ver.* Verri nimis atrociter minitantem.

Minĭtor, aris, d. 1. *minacciare*, ἀπειλέω, ſæpe vel impetuoſe minor, vel ſimpliciter minor. *Cic. 2. Catil. c. 1.* Vobis atque huic urbi ferrum, flammamque minitantem. Al. leg. *ferro*, *flammaque*. *Id. 3. de Orat. c. 58.* ut Poeta, Terribilem minitetur vitæ cruciatum & necem.

Minĭum, n. 2. *minio*, μίλτος, pigmentum rubri laudatiſſimi coloris, quod in argentariis fodinis cum argento vivo inveniri ſolet. Vox Hiſpanica eſt. Nam *Dioſcor. l. 5. c. 10.* ait, minium ex Hiſpania apportari. Dubium vero eſt, utrum nomen a Minio fl. acceperit, an illi dederit. Prius cenſet *Vitruvius*, alterum placuit *Juſtino lib. 44.* ¶ Eo ſolebant illinire majuſculas librorum literas, ad ornatum. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 1. v. 7.* Nec titulus minio, nec cedro charta notetur. ¶ Item Deorum ſtatuas, teſte *Plin. l. 33. c. 7. & l. 35. c. 12. & Serv. ad Ecl. 5. & 10. Virg.* ubi addit, manus quoque triumphantium, qui Jovis inſignia ferrent, miniatas fuiſſe. De minio plura *Vitruv. l. 7. c. 8. & 9.*

Mino, as, a. 1. idem ac minor, apud vet. *Priſcian. l. 8.* Multa ſimiliter ancipiti terminatione in una, eademque ſignificatione protulerunt antiqui, ut *partio*, & *partior*, *mereo*, & *mereor*, *mino*, & *minor*, *minito*, & *minitor*. ¶ Sed poſterioribus ſæculis mino longe aliud fuit, quippe eo Scriptores uſi ſunt pro pecus agere, *menare*, *condurre*, ἄγειν. Id inde ortum eſt, quia veteres quoque minari boves dixere, quod Græci ἐμβοᾶν, & minas bubulcorum, quas Græci ἐμβοάς, ut ad *Manilium Scaliger* obſervavit. Minari autem erat increpare ſtimulo, & bobus inſtare. *Feſtus*, ſive *Paulus*: Agaſones equos agentes, ideſt minantes. *Id.* Agere, modo ſignificat ante ſe pellere, ideſt minare. *Auſon. de Myronis bucula, epigr. 67.* Iſtam relinquens ne minabat ad ſinem. *Apul. l. 2. Metam.* Nos duos aſinos minantes baculis exigunt.

Minōis, f. Ariadne, filia Minois. *Ovid. 8. Metam. v. 174.* Protinus Ægides rapta Minoide Diam vela dedit.

Minoĭus, a, um, *minoio*, Cretenſis, a Minoe. *Virg. 6. Æn. v. 14.* Dædalus, ut fama eſt, fugiens Minoia Regna.

Minor, & minus, oris, o. *minore*, Germ. *wweniger*, Gal. *moindre*, *plus petit*, Hiſp. *menor*, ἐλάττων, comp. anom. nominis *parvus*, ab Attico μείων, pro μικρός, ut ſcribit *Euſtathius*, vel a μινύω, minuo, infero o. *Ovid. 2. de Arte.* Non minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri. *Cic. 4. Fam.* Minoris æſtimare. *Id. Ver. 5.* Minoris vendere. *Hor. l. 1. epiſt. 1. v. 205.* Quod numero plures, fama, & virtute minores. h. e. inferiores. ¶ Cum infinito, *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 310.* Minor certare. h. e. inferior in certando. ¶ Interdum idem eſt, quod junior, præſertim ſi addatur ablativus *natu*, *annis*, *ætate*, vel ſimilia. *Terent. Eun.* Video herilem filium minorem huc advenire. *Cic. de Amic.* Pro hoc, qui minor eſt natu, meo reſpondeo. *Id. 4. Ver.* Ne quis minor triginta annis natu. ¶ Id vero frequentiſſimum eſt in plurali numero, ut minores dicamus pro junioribus, & interdum pro ipſis poſteris, quemadmodum majores pro ſenioribus, vel pro iis, qui nos ætate anteceſſerunt. *Horat. de Arte.* Cenſor, caſtigatorque minorum. *Ovid. 4. Triſt.* Utque ego majores, ſic me coluere minores.

Minor, aris, d. 1. *minacciare*, ἀπειλέω, minas infero, verbis, & denuntiatione periculi terreo. *Cic. in Ver.* Niſi vehementius homini minatus eſſem. *Id. in Phil.* Hoſtis teterrimus omnibus bonis cruces, & tormenta minatur. ¶ Uſurpatur etiam pro eminere, extare, efferri. *Virg. 1. Æn. v. 162.* Geminique minantur in cœlum ſcopuli. Ubi *Servius*: Minantur, id eſt eminent, ut, Minæque murorum ingentes. ¶ Item pro polliceri, præ ſe ferre, *vantare*, *promettere gran coſe*. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 9.* Atqui vultus erat multa, & præclara minantis. *Phædr. l. 4. fab. 22.* Qui magna cum minetur, extricat nihil.

Minorātus, a, um, *fatto minore*, *diminuito*. *Scævol. JCtus l. cum venderet, ff. de ſervis export.* Quos minorato pretio vendidit. Adde *Tertul. adverſ. Jud. c. 14.*

Minōro, as, a. 1. ἐλαττόω, minorem facio. *Tert. de anim. c. 43.*

Mīnos, is, m. 3. Μίνως, filius Jovis, & Europæ, Rex Cretæ, qui primus Cretenſibus leges dedit. *Lactant. l. 1. c. 11.* ¶ Propter inſignem juſtitiam fabulati ſunt, Minoem apud Inferos judicem animarum conſtitutum fuiſſe. *Cic. 1. Tuſc. c. 5.* Hinc *Virg. 6. Æn. v. 432.* Quæſitor Minos urnam movet: ille ſilentum Conciliumque vocat, vitaſque, & crimina diſcit.

Minotaurus, m. 2. Μινώταυρος, monſtrum parte ſuperiore hominem, inferiore taurum referens, ex portentoſe Paſiphaes cum tauro concubitu prognatum, quod juſſu Minois labyrintho incluſum humanis carnibus alebatur. *Virg. 6. Æn. v. 24.* Huic quotannis Athenienſes ex præſcripto fœderis ſeptem ex ſuis liberis mittebant devorandos. Sed tertio anno Theſeus filius *Ægei*, ſorte miſſus, Minotaurum occidit, & ab Ariadne accepto fili glomere fuga evaſit. *Servius* interpretatur, taurum ſcribam fuiſſe Minois, qui, abſente Rege, cum Paſiphae concubuit in domo Dædali, & quia Regina eodem tempore gemellos peperit, quorum alter Minoi, alter Tauro eſſet ſimilis, factum eſſe locum fabulæ, ut Minotaurum biforme monſtrum peperiſſe diceretur.

Minoturānus. V. Menotyrannus.

Minōus, a, um, Cretenſis, a Minos. *Ovid. in Ibin. v. 509.* Si tua contigerit Minoas puppis arenas. ¶ Item ad ipſum Minoem pertinens. *Propert. l. 3. eleg. 17. v. 21.* Minoa figura. h. e. Minois pulcritudo.

Minthe. V. Mentha.

Mintrĭo, is, vel Mintro, as, n. 4. vel 1. verbum exprimens vocem murium. *Auct. carm. de Philomel.* quod a nonnullis *Ovidio* tribuitur, v. 61. Mus avidus mintrit. Al. leg. mintrat.

Minturnæ, arum, f. 1. urbs, & Col. Latii Novi, in Campaniæ confiniis, ad oſtia Liris fl. & ad ejus dexteram, in planitie, inter Formias & Sinueſſam. In paludibus propinquis C. Marius delituit, fugiens perſecutionem Syllæ. *Liv. l. 10. c. 2.*

Minturnenſis, ſe, adiect. qui eſt ex Minturnis. *Vellej. l. 2. c. 19.* In carcerem Minturnenſium perductus eſt.

Minuiſco, is, n. 3. minor fio. *Auſon. in Ephemer. ſub fin.* profugi minuiſcunt crimina ſomni. Al. aliter leg.

Minŭo, is, ui, utum, a. 3. *diminuire*, *menomare*, גרע, Germ. *kleiner machen*, Gall. *amoindrir*, Hiſp. *menguar*, ἐλαττόω, minorem reddo, extenuo. *Cic. Attic. l. 11.* Quo putares meam moleſtiam minui poſſe. *Id. in Catil.* Ne quid de ſumma dignitate Reip. minueretur. *Cæſ. 3. B. G.* Nam & noſtris militibus ſpem minuit. Sic minuere dolorem, laborem, fructum, curas, &c. *Cic. Horat. Terent.* ¶ Significat etiam omittere, remit-

demittere. *Terent. Phorm.* 2. 2. 88. Minue vero iram. *Id. Hecyr.* 4. 3. 10. Non minuam meum conſilium. *Caſ. l.* 3. *B. G. c.* 12. Rurſus minuente æſtu. ¶ Item pro violare. *Nepos in Ageſil. c.* 4. Non gravioribus pœnis affici, qui religionem minuerent, quam qui &c.

Minurio, is, ivi, itum, n. 4. *cantar ſotto voce*, μινυρίζω, tenui voce cano, & proprie dicitur de avibus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Progne m inter afferet minurientem. *Spartian. in Geta, c.* 5. Agni balent, palumbes minuriunt, leones rugiunt. ¶ Quidam Lexicographi *minurizo* ponunt pro *minurio*.

Minuritio, onis, f. avium minorum cantus ſubmiſſus. *Feſtus. Turneb. l.* 1. *Adverſ. c.* 15. affert etiam *Ciceronis* exemplum *l.* 5. *de Orat. c.* 59. ſed varia ibi lectio.

Minus, *meno*, adv. comp. a *parum*, & jungitur cum ablat. *Cic. de Div. l.* 2. Madefactum iri minus triginta diebus Græciam ſanguine dicebat. ¶ Vel cum nomin. *Cic.* 3. *Ver.* Ne minus dimidium ad fratrem illum proſcriptum perveniret. ¶ Si poſitivo jungatur, contrariæ ſignificationis comparativum demonſtrat, ut *Minus ſtultus*, ideſt prudentior. *Minus prudens*, ideſt ſtultior. *Ter. Eun.* Hoc nemo fuit minus ineptus, ideſt aptior. ¶ Frequenter etiam accipitur pro non. *Cic. pro Arch.* Quo minus manuum noſtrarum tela pervenerint, eodem gloriam, famamque penetrare. *Id. de Div. l.* 1. Nonnunquam ea, quæ prædicta ſunt, minus eveniunt. ¶ Et in hac acceptione ſæpe conjungitur cum *ſin*, & ſignificat, *quod ſi vero non*, *ſed ſi non*. *Cic. in Fam. l.* 7. *ep.* 1. Quod ſi aſſecutus ſum, gaudeo, ſin minus, hoc me tamen conſolabor. *Id.* 1. *de Orat.* Non intelligo, quamobrem non, ſin minus illa ſubtili definitione, at hac vulgari opinione ars eſſe videatur. ¶ Item cum *quo*, & frequenter notat *ut non*, vel *ut ne*. *Cic. in Fam. l.* 7. *ep.* 1. Quo minus te prætermiſiſſe ludos pœniteret. *Ter. Andr.* 4. 2. 17. Ne per me ſtetiſſe credat, quo minus hæ fierent nuptiæ. ¶ Interdum repetitur. *Idem Heaut.* 3. 3. 33. Minus minuſque mihi obtemperat. *Ovid. l.* 2. *de Pont. eleg.* 8. *v.* 73. Nam minus & minus eſt facies in imagine triſtis.

Minuſcularius, a, um, minuſculus, ut Minuſcularii aquæductus, *leg.* 10. *Cod. de Aquæd.*

Minuſculus, a, um, *minoretto*, ὑπελάττων, aliquanto minor, dim. a minus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 4. Reſcripſit epiſtolæ maximæ, audi nunc de minuſcula. *Id. Att. l.* 14. *ep.* 13. Minuſcula villa.

Minutal, alis, n. 3. μιττωτός, genus edulii, quod ex conciſis minutatim oleribus fit, auctore *Apicio l.* 4. *c.* 3. Fiabat inter cætera marino piſce, liquamine, vino, oleo, porris, & coriandro. *Martial. l.* 11. *epigr.* 32. Hinc exit varium coco minutal. *Juven. ſat.* 14. *v.* 129. Heſternum ſolitus medio ſervare minutal Septembri. ¶ Dicitur etiam de aliis minutis rebus. *Tert. de an. c.* 32. Culices, formicæ, tineæ, & hoc genus minutalia.

Minutalis, le, adject. minutus, exiguus, ut minutalia regna. *Tertull. l.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 4.

Minutatim, adv. *a minuto*, Germ. *ſtuckleckhig*, Gall. *par le menu*, *petit*, Hiſp. *deſmenuzadamente*, εἰς λεπτότητα, in minutiſſimas partes, per partes minutas. *Colum. l.* 8. *c.* 14. Naſturtium confectum minutatim. *Cic.* 4. *Acad. c.* 16. Cum aliquid minutatim, & gradatim additur, aut demitur. ¶ Aliquando pro paulatim accipitur. *Varr. l.* 1. *de R. R.* 1. 9. Ut minutatim aſſuefaciant. *Lucret. l.* 2. Ætas vires frangit minutatim.

Minute, adverb. *minutamente*, λεπτῶς, in minutas partes, exiliter. *Cic. in Orat.* Nec ſatura jejune, nec grandia minute. *Cato de R. R. c.* 107. Quam minutiſſime per cribrum cernere. *Quint. l.* 5. *c.* 14. Minutius ſcrutari omnia.

Minutia, æ, f. *minuzza*, דק, Germ. *ein ſtucklein*, Gall. *petite piece morceles*, Hiſp. *pequeña parte*, *menudencia*, τὸ λεπτόν, σκύβαλον, contemptibilis parvitas cujuſcunque rei. *Senec. epiſt.* 91. Attrita grana franguntur, donec in minutiam redigantur.

Minutia porta, una ex portis Urbis Romæ, ita dicta, quod Minutii Dei ſacello proxima erat. *Feſtus.* Legitur & *Minucia*. ¶ Minutia, inquit *Lipſ. Elect. l.* 1. *c.* 8. ſeu Minitia, ſeu *Minucia* (ſic enim varie legitur in vet. libris) locus erat Romæ in regione urbis nona, ad Circum Flaminium, ubi frumenta populo diſtribuebantur.

Minuties, ei, f. idem ac minutia. *Apul. l.* 9. *Met.* ad ſummam minutiem contero. *Arnob. l.* 6. palmarum in minutiem contrahi.

Minutiloquium, ii, n. *Tertul. de Anim. c.* 6. Micas de minutiloquio Ariſtotelis inſerſit.

Minutim, adv. idem ac minute, vel minutatim. *Col. l.* 4. *c.* 14. Qui crebris bidentibus æqualiter, & minutim ſoli terga comminuat.

Minutio, onis, *diminuzione*, μείωσις, imminutio, detractio. *Gell. lib.* 16. *c.* 5. Ve particula tum intenſionem ſignificat, tum minutionem. *Id. lib.* 1. *cap.* 10. Minutio capitis.

Minutularius, a, um, minutulus. *Auguſtin. l.* 7. *de Civ. Dei*, *c.* 4. Minutularii vectigalium conductores.

Minutulus, a, um, dim. a minutus. *Plaut. Pœn. prol. v.* 28. Nutrices pueros infantes minutulos domi ut procurent.

Minutus, a, um, *ſminuito*, *menomato*, ἐλαττωθείς, comminutus, imminutus, minor factus, partic. a minuor, ut Minuta ſpes, apud *Tac. in vita Agricolæ, cap.* 17. ¶ Eſt etiam nomen, & ponitur pro parvo, anguſto, tenui, brevi, *minuto*, *picciolo*, קטן, Ger. *klein*, Gall. *menuë*, Hiſp. *menudo*, *deſmenuzado*, λεπτός, λεπτομερής. *Cic.* 2. *de Orat.* Genus ſermonis affert, non liquidum, non fuſum, ac profluens, ſed exile, aridum, conciſum, ac minutum. ¶ Cum ad perſonas refertur, capitur pro eo, qui nullius celebrioris nominis, vel auctoritatis eſt. *Cic. de Div. l.* 1. Tamen hoc minutus Philoſophus vinceret. ¶ Vel pro puſillanimi. *Cic.* 1. *Fin.* Ecce autem alii minuti, & anguſti, & omnia ſemper deſperantes. ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Minutioris eſt curæ. *Sueton. Vitel. c.* 17. Minutiſſimi ictus.

Minyæ, arum, m. 1. Μινύαι, pop. Theſſaliæ, qui Jaſonem in Colchos proficiſcentem ſecuti ſunt. Sed alii dicunt, fuiſſe populos Bœotiæ circa Jolcum M. dictoſque a Minya Rege Orchomeni filio nepote Neptuni. Frequenter a Poetis pro ipſis Argonautis ponuntur. *Ovid.* 7. *Met.* Jamque fretum Minyæ Pagaſæa puppe ſecabant.

Minyeias, adis, f. patronym. Minyæ filia. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 1. At non Alcithoe Minyeias Orgia cenſet Accipienda Dei.

Minyeides, (rectius quam *Mineides*,) dum, f. Minyæ filiæ, in veſpertiliones transformatæ, quod Bacchi ſacra ſprevilſſent. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 32. ſolæ Minyeides intus, Intempeſtiva turbantes feſta Minerva. Adde *ibid. v.* 425.

Minyeius, (rectius quam *Minyeus*) a, um, adject. ad Minyam pertinens. *Ovid. l.* 10. *Metam. v.* 389. & adhuc Minyeia proles Urget opus. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 706. Minyeia manus.

Mirabilis, le, o. 3. *mirabile*, *maraviglioſo*, פלא, Ger. *wunderlich*, Gal. *merveilleux*, Hiſpan. *maravilloſo*, θαυμαστός, admiratione dignus, mirandus. *Cic. in Orat.* Quo magis ſunt Herodotus, Thucydideſque mirabiles. *Id. Att. lib.* 3. Sed mirabilem in modum Epheſi præſto fuit. *Id.* 2. *de Orat. c.* 18. Quo mirabiliore feciſti, eo major &c. *Colum. l.* 6. *c.* 36. Mirabiliſſima ſoboles.

Mirabilitas, atis, f. *maraviglia*, ſtupor. *Cic. Off.* 2. *c.* 11. Hæc animi deſpicientia mirabilitatem magnam facit. Ita legit *Non. c.* 6. *n.* 73. Alii *admirabilitatem*. *Lactant. l.* 7. *c.* 4. Mirabilitas operum.

Mirabiliter, adv. *maraviglioſamente*, Germ. *wunderbarlich*, Gall. *merveilleuſement*, Hiſp. *maravilloſamente*, θαυμαστῶς, mirifice, mirandum in modum. *Cic. ad Caſ. lib.* 13. *Fam.* Satisfacere immortalitati laudum tuarum mirabiliter cupit. *Id. de Orat. l.* 2. *c.* 21. Mirabilius, & magnificentius augere poteſt.

Mirabundus, a, um, θαυμάζων, qui vehementer miratur. *Liv. l.* 3. *c.* 38. Plebs mirabunda. *Id. l.* 4. *c.* 33. Utraque acies mirabunda.

Miracula, æ, f. meretrix deformi facie, & tanquam portentum aliquod, aut monſtrum, pavorem videntibus incutiens. *Plaut. in fragm.* apud *Var. l.* 6. *L. L. pag.* 83. Diobolaria, ſcenicula, miracula. *Varr. ibid.* Miraculæ, a miris, ideſt monſtris.

Miraculum, li, n. *miracolo*, [illegible], Ger. *ein wunder*, Gall. *miracle*, Hiſp. *milagro*, θαῦμα, quicquid admirationem afferre poteſt, ſive ſit ſupra naturæ vires, ſive non, a *miror*. *Liv. l.* 1. Adjiciunt miracula huic pugnæ. *Id. lib.* 3. *bell. Pun.* Minuſque iterum, & ſæpius id eos audere miraculo fuit. *Virg.* 4. *Æneid. de Proteo:* Omnia tranſmutat ſe ſe in miracula rerum, ideſt in omnes formas admirandas, & portentoſas. ¶ Miracula ſeptem mundi hæc ſunt, Templum Dianæ Epheſinæ, Mauſoleum, Coloſſus Solis, Jovis Olympici ſimulacrum, Muri Babylonis, Pyramides Ægypti, Domus Cyri Medorum Regis, quam Memnon illigatis auro lapidibus conſtruxit. Aliqui ſeptimo loco ponunt templum Jovis Capitolini, alii turrim Phari inſ. *Plin. l.* 36. *c.* 12. ¶ Olim *miraculum* dicebatur de rebus turpibus, teſte *Feſto*. V. Miracula.

Mirandus, a, um, *da ammirarſi*, *maraviglioſo*, θαυμάσιος, admiratione dignus, partic. ab admiror. *Cic. in Verr.* Opus ingens in mirandam altitudinem depreſſit. *Id. in Fam.* 15. *ep.* 8. Teque ea lætitia eſſe affectum, mirandum in modum gaudeo.

Miratio, onis, f. *maraviglia*, *ammirazione*, θαυμασμός, actus mirandi. *Cic.* 2. *de Div. c.* 22. Cauſarum ignoratio in re nova mirationem facit.

Mirator, oris, m. *ammiratore*, *riguardatore*, [illegible], Germ. *der ſie verwundert*, Gal. *emerveilleur*, Hiſp. *el que ſe maravilla*, θαυμαστής, qui miratur, cui aliquid mirum videtur. *Mart. l.* 10. *epigr.* 87. Mirator veterum ſenex avorum. *Prop. l.* 2. *eleg.* 14. Formæ mirator honeſtæ.

Miratrix, icis, f. quæ miratur. *Sen. Hippol. v.* 742. Fama miratrix ſenioris. *Juven. ſat.* 4. *v.* 62. Miratrix turba.

Mire, adv. *maraviglioſamente*, θαυμαστῶς, θαυμασίως, mirabiliter, mirifice, mirum in modum. *Cic. Attic. l.* 16. *ep.* 11. Puero municipia mire favent. *Ter. Heaut.* 3. 1. 23. Tuus Syrus mire finxit filium.

Mirifice, adverb. idem ac mire. *Cic.* 4. *Acad.* Delectabantur autem mirifice lectione librorum. *Id. Attic. l.* 6. *epiſt.* 3. Mirifice conturbatum vidi puerum.

Mirifico, as, a. 1. *far maraviglioſo*, θαυμαστοποιῶ, mirabilem facio, miris laudibus extollo. *Plaut. Amph.* 2. 2. 46. Quanquam adeo Thebani cives modo mire mirificent. Ita quidam Lexicographi: verum pleraque MSS. & impreſſi habent *ramificant*. *Nonius c.* 2. *n.* 748. *ramificavit*.

Mirificus, a, um, *mirabile*, *maraviglioſo*, θαυμαστικός, θαυματοποιός, mirabilis, pariens admirationem. *Cic. de Sen.* Mirificos fructus afferunt. *Id. ad Att.* Cato convicium Pisoni mirificum fecit. *Ter. Phorm.* 5. 6. 32. Atqui mirificiſſimum, ſcilicet facinus. *Auguſt. l.* 18. *de Civ. Dei*, *c.* 42. Poſt Alexandri mirificentiſſimam potentiam.

Mirio, onis, m. qui omnia admiratur, atque in iis ſtupet. *Tertull. de Præſcr. cap.* 3. Solent iſti miriones ædificari in ruinam. ¶ *Var. lib.* 6. *de L. L. pag.* 83. probat ex *Accio*, miriones dici perſonas diſtortas, oribus deformes.

Mirmillones, ſeu Myrmillones, ſeu Murmulliones, ſeu Mirmiliones, m. 3. genus gladiatorum, qui cum retiariis pugnabant, teſte *Feſto*, & Scholiaſte *Juvenalis in Sat.* 8. *v.* 199. Mirmillones ante Galli appellabantur, & genus Mirmillonicum armaturæ Gallicum eſt. Dicti ſunt a μόρμυρος, mormyris, piſcis genus in Ponto, de quo apud *Ovid. in Halieuticis*, & *Plin. l.* 32. *c.* 11. quia in eorum galeis hujus piſcis effigies inerat. *Feſtus*. Retiario pugnanti adverſus Mirmillonem cantatur, *Non te peto, piſcem peto, quid me fugis, Galle?* quia Mirmillonicum genus armaturæ Gallicum eſt, ipſique Mirmillones ante Galli appellabantur, in quorum galeis piſcis effigies inerat. Hæc *Feſtus* in voce *Retiarius*. V. *Lipſium l.* 2. *Saturn. c.* 10.

Mirmillonica ſcuta dicebant, cum quibus de muro pugnabant: erant ſiquidem ad hoc ipſum apta. *Feſtus.*

Miro, as, avi, atum, a. 1. idem ac miror. *Var. in Eumen. apud Non.* Hoſpes quid miras? *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 9. Uniuſcujuſque vultum mira inhiatione mirantes. *Sen. ep.* 94. Miratu digna.

Miror, aris, atus ſum, d. 1. *mirare*, *ammirare*, *ſtupirſi*, [illegible], Germ. *ſich verwundern*, Gall. *s'emerveiller*, Hiſp. *maravillarſe*, θαυμάζω, en aliquo tanquam nova obſtupeſco. Conſtruitur vel abſoluta. *Ovid.* 13. *Metam.* Dumque moror, miror que ſimul, fugit omnis in undas. ¶ Vel cum *acc.* *Cic. Att.* Mirari ſatis hominis negligentiam non queo. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. Att.* Soleo mirari de neſcio quibus ſeſtertiis. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. Att.* Miror, te ad me nihil ſcribere. ¶ Vel cum membro orationis mediante aliqua harum particularum, *quod*, *quid*, *quomodo*, *unde*, *quapropter*, *ſi*, &c. *Cic. de Div.* Cato mirari ſe dicebat, quod non rideret aruſpex, aruſpicem cum vidiſſet. *Id. de Amic.* Miror in illa ſuperbia, & importunitate ſi quenquam amicum habere potuit. ¶ Reperitur etiam cum gen. Græcorum more. *Virg.* 11. *Æn.* Juſtitiæ ne prius mirer, belli ne laborum? ¶ Mirari etiam eſt cum voluptate intueri. *Virg.* 2. *Georg.* Seu quis Olympiacæ miratus præmia palmæ. ¶ Item cupere, æſtimare: qua ratione etiam *admiror* adhibetur. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 9. *Lucan. l.* 3. *v.* 106. & *Salluſt. in Catil. c.* 11. ¶ Item neſcire, quia, ut *Donatus* ait, admiratio ab ignorantia deſcendit. *Ter. Andr.* 4. 4. 11. Miror, unde ſit. *Plaut. Aulul. prol. v.* 1. Nequis miretur, qui ſim, paucis, eloquar. ¶ Se mirari, eſt ſibi placere. *Martial. l.* 13. *epigr.* 2. Qui ſe mirantur, in illos Virus habe.

Mirum, n. 2. mirabile, res mirabilis, adject. ſubſtantive poſitum, ut honeſtum, turpe, &c. *Cic.* 2. *de Orat.* Mirum eſt, quantum ſales in dicendo valeant. *Plaut. Amphit.* 1. 1. 127. Mira ſunt, niſi invitavit ſe ſe in cœna pluſculum. ¶ Sæpe ſine verbo uſurpatur. Tunc aliqui cenſent adverbium eſſe, vel interjectionem, ut Græcum φεῦ. Sed ſemper verbum *eſt* ſubintelligi poteſt. *Terent. Andr.* 3. 4. 19. Mirum, ni domi eſt. *Liv. l.* 2. *c.* 16. Mirum, quantum illi viro hæc nuntianti fides fuerit. ¶ Mirum, quam. *Plaut. Amph.* 2. 2. 118. Mirum, quin te adverſus dicat.

Mirus, a, um, *maraviglioſo*, θαυμαστός, θαυμάσιος, admiratione dignus, admirabilis, admirandus. *Cic. in Fam.* 2. *epiſt.* 10. De pantheris agitur, ſed mira paucitas eſt. ¶ Mirum in modum, *maraviglioſamente*, θαυμαστὸν ὅσον, eſt mirifice, vel in majorem modum, vel ſupra modum. *Plaut. Amph.* Uterque deluditur dolis mirum in modum. Adde *Plin. l.* 17. *c.* 24. ¶ Mirior, & mirius comparativ. affertur ex *Titinnio* a *Feſto*, & ex *Varr.* a *Non. c.* 2. *n.* 513.

Mis, antiquus genitivus Poeticus pro *mei*. Hanc vocem refert a *Quintil. l.* 8. *c.* 3. inter illa, quæ parce uſurpata aſpergunt vetuſtatis inimitabilem arti auctoritatem. *Enn.* apud *Priſcian. l.* 13. *pag.* 953. *Putſch.* Ingens cura

mis

mis cum concordibus æquiparare. *Cora mis* dactylus eſt, extrito *r*. Al. leg. *mis eſt incordibus*. Addi ſolent duo loca *Plaut. Capt.* 3. 5. 107. & *Pan.* 4. 1. 3. ſed dubia utrobique lectio.

Miſcellanĕa, orum, n. 2. *meſcolamenti*, *meſcugli*, σύμμικτα, dicuntur, quæ ex variis, diſſimilibuſque rebus, nullo ſervato ordine, ſunt commiſta. Hinc olim in ludis miſcellanea dicebantur, in quibus varia ſpectacula nullo ordine exhibebantur, ita dicta a permiſtis ſpectaculis, ſive (ut aliis placet) a confuſis conſeſſibus, quod in iis ſedendi ordo, ut in juſtis ludis, non ſervaretur. *Juven. ſat.* 11. *v.* 20. Sic veniunt ad miſcellanea ludi, ubi *ludi* eſt pro *ludus*, & ſenſus eſt, luxurioſos, & prodigos homines cogi denique ob inopiam gladiatores, & ludios fieri.

Miſcellanĕus, a, um, σύμμικτος, quod variarum ex rerum commiſtione, nullo obſervato ordine, conflatum eſt. *Gell. lib. ult. c.* 11. Quia variam, & miſcellaneam, & quaſi confuſaneam doctrinam conquiſiverunt. ¶ Miſcellanea turba dicitur, quæ ex permixtione hominum cujuſcunque ordinis, & conditionis conſtat. *Apul. lib.* 3. *A. A. ſub init.*

Miſcelliōnes appellantur, qui non certæ ſunt ſententiæ, ſed variorum, mixtorumque judiciorum. *Feſtus*.

Miſcellus, a, um, *miſchio*, בלול, Germ. *gemiſcht*, Gall. *melé*, Hiſp. *mezclado*, quod mixtum eſt, vel miſceri poteſt. *Suet. in Calig. c.* 20. Miſcellos ludos Lugduni edidit. V. *Miſcellanea*. ¶ Miſcellum columbarum genus, quod nec agreſte eſt, nec domeſticum, ſed ex utroque temperatum. *Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 7. ¶ Miſcellæ vites, quæ omni agro conveniunt, quod cæteris ubique utiliter miſceantur. *Cato de R. R. c.* 6. *Varr.* 1. *de R. R. c.* 54. ¶ Miſcellæ uvæ, quibus præliganeum vinum fit, quod operarii bibant. *Cato c.* 23.

Miſcĕo, es, miſcui, miſtum, rectius quam mixtum, ut placet *Manut. in Orthogr.* a. 2. *miſchiare*, *meſcolare*, בלל, Germ. *miſchen*, Gall. *meler*, Hiſp. *mezclar*, μίγνυμι, confundo, turbo, tempero, & μίσγω. Conſtruitur cum acc. *Cic. pro Roſc. Am.* In tenebris ruebant, omniaque miſcebant. ¶ Vel cum alio acc. & præp. *inter*, vel *in*. *Cic. in Or.* In perpetua oratione hi ſunt inter ſe miſcendi, & temperandi pedes. *Liv. l.* 40. Pavidos fuga, & vulneribus in integram aciem miſcuit. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *ex*. *Cic.* 3. *Off.* Id ex diſſimilibus rebus miſceri, & temperari oportet. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *cum*. *Cic.* 1. *Phil.* Ut parentalia cum ſupplicationibus miſcerentur. ¶ Vel cum acc. & abl. ſine præp. *Plin. l.* 7. *c.* 56. vinum aqua miſcere Staphylus docuit. ¶ Vel cum acc. & dat. *Col. l.* 7. *c.* 5. Nonnulli folia cypreſſi trita miſcent aquæ. ¶ Quandoque eſt potum miniſtrare, *dar da bere*, tractum a commiſtione calidi, & frigidi, aut certe aquæ, & vini. *Juv. ſat.* 5. Neſcit tot millibus emptus pauperibus miſcere puer. *Cic.* 2. *de Fin.* Qui alteri miſceat mulſum. ¶ Tranſlate uſurpatur eleganter pro perturbare, commovere, novas res agitare. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Pompejus abeſt, Appius miſcet. *Nepos Pauſan.* Qui victoria elatus plura miſcere cœpit. *Hor. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 54. Miſcebis ſacra profanis. *Virg.* 4. *Æn.* Cœlum miſcetur magno murmure. h. e. nubibus, & tonitru turbatur. ¶ Miſcere ſe partibus. h. e. adhærere. *Velle. l.* 2. *c.* 86. ¶ Miſcere conſilia cum aliquo, *comunicare*, *far partecipe*. *Senec. ep.* 3. Cum amico omnes curas, omnes cogitationes tuas miſce. *Terent. Heaut.* 4. 4. 33. Tu iſthæc tua miſceto, ne me admiſceas, *non mi ci far entrare*. ¶ Miſcere certamina, miſcere manus, *venir' alle mani*. *Liv. & Tacit.* ¶ Miſcere conſilia, ſeditiones, pro agitare. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 68. ¶ Habet uſum & in rebus Venereis. *Cic.* 1. *Div. c.* 29. Ut cum matre corpus miſcere videamur. *Virg.* 7. *Æn. v.* 661. Mixta Deo mulier.

Miſellus, a, um, *meſchinello*, ταλαίπωρος, dim. a miſer. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 23. Cui nihil miſello relinquo, præter invidiam, & ignominiam nominis mei. *Id. in Fam.* 14. *ep.* 4. Illius miſellæ & matrimonio, & famæ ſerviendum eſt.

Miſenātes, ium, m. Miſeni incolæ. *Veget. l.* 4. *de re milit. c.* 31.

Miſenenſis, e, adject. ad Miſenum pertinens, ut Miſenenſis villa. *Phædr. fab.* 36. Miſenenſis claſſis, *Tacit.* 3. *hiſt. cap.* 57.

Miſēnum, i, promontorium Campaniæ. V. Miſenus. *Sil. l.* 15. *v.* 155.

Miſēnus, m. 2. Accius, *Miſeno*, Μισηνὸς, mons, & prom. Campaniæ ubi Miſenum urbs a Miſeno filio Æoli, Æneæ tubicine, ibi ſepulto. *Virg.* 6. *Æn.*

Miſer, ra, rum, *miſero*, *infelice*, *meſchino*, עני, Germ. *elend*, Gall. *miſerable*, Hiſp. *meſquino*, *deſdichado*, τάλας, ἄθλιος, δείλαιος, calamitoſus, ærumnoſus, infelix. *Cic. pro Quinct.* Spes eſt, & hunc miſerum, atque infelicem aliquando tandem poſſe conſiſtere. *Id. pro Cluent.* Eum tandem ejus fortunæ miſeræ, multumque jactatæ portum, ac perfugium futurum. ¶ Reperitur cum gen. *animi*. *Plaut. Mil.* 4. 4. 76. Quid illam miſeram animi excrucias? ¶ Item cum ablat. *animo*. *Plaut. Truc.* 2. 7. 36. ¶ Item cum ablat. *ex animo*. *Plaut. Stich.* 1. 1. 1. ¶ Miſerum habere, eſt miſerum facere, vexare, calamitate afficere. *Cic. pro Flac.* Cur unus Apollonienſes amantiſſimos P. R. fideliſſimoſque ſocios miſeriores habes, quam, &c. ¶ Accipitur interdum pro ægroto, *infermo*. Num morbus genus infelicitatis eſt. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 43. Miſerum eſſe prædicat buccam ſibi: fortaſſe medicos non eſſe putat. ¶ Comp. miſerior, ſup. miſerrimus. *Terent. Heaut.* Nemo eſt miſerior me. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Id eſt maximum, & miſerrimum mearum miſeriarum.

Miſerabĭlis, le, o. 3. *degno di miſericordia*, Germ. *erbærmlich*, Gall. *miſerable*, Hiſp. *miſerable*, ἐλεεινός, λυγρός, miſerandus, miſeratione dignus, cujus alii miſericordia commoventur, vel commoveri debent. *Cic. in Phil.* Auctionis miſerabilis aſpectus erat. *Id. in Parad.* Nihil tam miſerabile, quam ex beato miſer. ¶ Ponitur etiam pro flebili, vel lamentabili. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Voces etiam miſerabiles exaudiebantur. *Id. ibid. c.* 59. Cauſa indignior, & miſerabilior. ¶ Adverbialiter *Virg.* 2. *Æn.* miſerabile cæſis Hoſtibus inſultas.

Miſerabĭlĭter, adv. *miſerabilmente*, Ger. *jammerlich*, Gal. *miſerablement*, Hiſp. *miſerablemente*, ἐλεεινῶς, miſere, miſerandum in modum. *Cicer. Att. l.* 10. *ep.* 10. M. Cœlii quidem epiſtolam legi ſcriptam miſerabiliter. *Id. in Tuſc.* 1. *c.* 40. Tamen non miſerabiliter vir clarus emoritur.

Miſerandus, a, um, *degno di miſericordia*, Ger. *erbarmens*, Gal. *de qui on doit avoir pitié*, Hiſp. *que merece miſericordia*, ἐλεεινός, miſeratione dignus, partic. a miſeror. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut alius miſerandus, alius irridendus eſſe videatur. *Idem de Prov. Conſ. c.* 3. Miſerandum in modum necabantur.

Miſĕrans. V. Miſero.

Miſeranter, adverb. *miſerabilmente*, ἐλεεινῶς, cum miſeratione. *Gell. lib.* 12. *cap.* 3. Quod aut ampliter, inſigniterque, aut lacrymoſe, aut miſeranter, &c.

Miſeratĭo, onis, f. *miſericordia*, *compaſſione*, רחמים, Germ. *erbarmung*, Gal. *pitié*, Hiſp. *compaſſion*, *laſtima*, οἰκτιρμός, ſignificatio, ſeu oſtenſio miſericordiæ, qua ex alicujus infelicitate movemur. *Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 12. Quem etiam noſtrum ille moriens apud Mantineam Epaminondas non cum quadam miſeratione delectat? *Quintil. l.* 3. *cap.* 1. Miſerationem commovere.

Miſerator, oris, m. is, quem alicujus miſeret. *Juven. l.* 2. *v.* 594. peccantum largus miſerator Jeſus.

Miſĕre, adv. *miſeramente*, *infelicemente*, Germ. *jaemmerlich*, Gall. *miſerablement*, Hiſp. *miſerablemente*, ἀθλίως, infeliciter. *Cic.* 3. *Pis. c.* 15. Quæ nihil valent ad beate, miſereve vivendum. *Ter. Heaut.* 1. 2. Eam miſere amat. ¶ *Caſſ. ad Cic. Fam.* 15. *a med.* Rebus miſere volui mihi legem omnem tradere. *h. e.* ſtulte, nullo conſilio.

Miſerĕo, n. 2. idem ac miſereor, apud vet. *Enn. in Hecuba apud Non.* Miſereta manus, date ferrum, ut me anima privem. *Lucr. l.* 3. *v.* 895. Ipſe ſui miſeret.

Miſerĕor, eris, ertus ſum, d. 2. *aver miſericordia*, חנן, Germ. *erbarmen*, Gall. *avoir pitié*, Hiſp. *tener la ſtima*, ἐλεεῖν, ob alicujus miſeriam dolorem animo concipio, miſericordia commoveor. Conſtruitur cum gen. *Cic. in Verr.* 5. *c.* 28. Audite, quæſo, & aliquando miſeremini ſociorum. *Cur. l.* 5. *c.* 5. Non fortunæ ſolum, ſed & pœnitentiæ miſertus. ¶ *Senec. l.* 1. *controv.* Miſereor tibi puella. Ita quidam leg. ſed optimi codices habent *tui*.

Miſereſco, is, n. 3. *muoverſi a miſericordia*, οἰκτίζω, moveor miſericordia. Conſtruitur cum gen. qui interdum ſubintelligitur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 145. His lacrymis vitam damus, & miſereſcimus ultro. *Stat. l.* 1. *Theb. v.* 581. Et generis miſereſce tui. ¶ Sæpe uſurpatur impersonaliter. *Terent. Heaut.* 5. 4. 3. Te nunc miſereſcat mei. *Luc. l.* 2. Miſereſcebat non pœnæ magis homines, quam ſceleris. *Plaut. Epid.* 4. 1. 1. Si quid eſt homini miſeriarum, quod miſereſcat. h. e. quo homo miſer fiat.

Miſĕret, ebat, imp. a. *aver miſericordia*, ἐλεεῖν γίγνεται, οἶκτος ἔχει, miſereor. Conſtruitur cum acc. & gen. *Cic.* 2. *Phil.* Tamen me tui miſeret, quod tibi inviderit. ¶ Reperitur etiam cum duplici acc. *Ter. Heaut.* Ut nunc Menedemi vicem miſeret me. ¶ Præteritum *miſertus* habet *Apulej. l.* 8. *Metam.*

Miſerĕtur, imp. a. pro miſeret, apud vet. *Turpil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 144. Quam matris, nunc patris me miſeretur magis.

Miſerĭa, æ, f. *miſeria*, *infelicità*, עמל, Germ. *armuth*, Gal. *miſere*, Hiſp. *miſeria*, ταλαιπωρία, infelicitas, calamitas, ærumna, cum ſcilicet quis patitur vel egeſtatem, vel damnum. *Cic.* 5. *Tuſcul.* Gentes noſtras flebunt miſerias. *Id. Phil.* 2. *c.* 10. In miſerias incidere. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 5. In miſeriam naſci. *Plaut. Amph.* 2. 1. 43. Miſerrima miſeria eſt ſervo bono.

Miſerĭa, f. 1. filia Erebi, & Noctis. *Cic.* 3. *de nat. Deor. Bocc. l.* 1. *Gen.*

Miſericordĭa, æ, f. *miſericordia*, *compaſſione*, חסד, Germ. *barmhertzigkeit*, Gall. *miſericorde*, Hiſp. *miſericordia*, ἔλεος, miſeratio, clementia. *Cic.* 3. *Tuſc.* Atque quemadmodum miſericordia ægritudo eſt ex alterius rebus adverſis. *Id.* 4. *Tuſc.* Miſericordia eſt ægritudo ex miſeria alterius injuria laborantis. *Id. pro Mil. c.* 34. Implorare alicujus miſericordiam. *Id.* 4. *Tuſc.* 4. *c.* 8. Miſericordia commoveri. *Id. pro Rab. perduell.* Miſericordiam adhibere fortunis alicujus. In plurali num. *Plaut. Moſtell.* 3. 2. 115. Miſericordias jam habere haud hominem oportet. ¶ Heraclienſes Miſericordiæ aram Athenis dedicarunt, poſt impetratum ab Athenienſibus auxilium. V. *Stat. Theb.* 12. *v.* 481. Hinc ad Miſericordiæ aram ventum. *Apul. l.* 11. *Metam.*

Miſericordĭter, adv. *miſericordioſamente*, ἐλεημόνως, cum miſericordia. Vox eſt *Claudii Quadrig.* apud *Non. c.* 11. *n.* 11. & *Lactant. l.* 6. *c.* 18.

Miſericors, ordis, o. 3. *miſericordioſo*, חנון, Germ. *barmhertzig*, Gal. *miſericordieux*, Hiſp. *miſericordioſo*, ἐλεήμων, eſt ille, qui miſeretur. *Cic. pro Ligar.* Nolite, te in alios eſſe miſericordem. *Id. ibid.* Si honeſto, & miſericordi mendacio ſaluti civis calamitoſi conſultum eſſe velimus. ¶ Comp. *miſericordior*. *Plaut. Rud.* 1. 5. 23. Miſericordior nulla eſt in ma feminarum. ¶ Miſericordiſſimus eſt *Auguſtini epiſt.* 48.

Miſerimonĭum, ii, n. 2. miſeria. *Laber. apud Non. c.* 3. *n.* 144. Tibi relictum eſt miſerimonium.

Miſerĭter, adv. idem ac miſerabiliter, ſeu miſericorditer. *Laber. apud Non.* Meos incorrupta miſeriter corrumpitur. *Catull. carm.* 64. *v.* 49. Patriam allocuta eſt ita voce mæſta miſeriter.

Miſeritūdo, inis, f. idem ac miſeria. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 521. Qui ſolia miſeritudine factus eſt aliena.

Miſĕro, as, a. 1. idem ac miſereor. *Accius apud Non. c.* 7. *n.* 18. Ut jure bos nunquam miſeratent mala. Hinc particip. miſerans, antis. *Virg.* 5. *Æn. v.* 452. miſerans attollit amicum. *Id.* 2. *Georg. v.* 499. Miſerans inopem.

Miſĕror, aris, atus ſum, d. 1. *aver miſericordia*, *aver compaſſione*, οἰκτείρω, verbis, aut lacrymis, aut re dolorem, quem ex alicujus miſeria concepi, oſtendo, deploro. Conſtruitur cum acc. *Cic. pro Mur.* Non queo ſatis hujus eventum, fortunamque miſerari. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Aut cum familiaribus ſuis commune periculum miſerabantur. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 601. Trojæ miſerata labores. *Miſeratus*. V. Miſereor. ¶ Cum genitivo. *Sil. l.* 11. *v.* 381. pœnæ juvenem indignæ miſeratus ab alto Jupiter. *Prudent. in Pſychom. v.* 582. miſerando inopum, quos larga benigne Foverat. *Minuc. Felix in Octav. c.* 28. Nonnunquam etiam miſerantes eorum. *Juſtin. l.* 43. *c.* 4. *a med.* Mulier miſerata juvenis ejus, inſidias aperuit. Al. leg. *formam*. ¶ *Miſeratus animi* pro *animo*. *Virg.* 10. *Æn. v.* 686. juvenemque animi miſerata repreſſit. Ita *Servius*, *Aruſian. Meſſus*, & *Codex Mediceus* teſte *Pierio*: eſtque longe elegantius, quam quod quidam leg. *animo*. ¶ Verbis & oratione miſeriam cujuſpiam perſequi. *Gel. l.* 10. *c.* 3. *a med.* Hæc M. Tullius atrociter, graviter, copioſe, apteque miſeratus eſt.

Miſerŭlus, a, um, miſellus. *Catull.* apud *Non. c.* 11. *n. ult.* Animula miſerula.

Miſĕrum, δεινὸν, interjectio dolentis, ſimilis illis, *malum*, *nefas*, *infandum*. *Virg.* 6. *Æn.* Cecropidæ juſſi (miſerum) ſeptena quotannis corpora natorum, &c.

Miſſĭcŭlo, as, a. 1. *mandar ſpeſſo*, πεμπτίζω, idem quod miſſito, ſæpe mitto. *Plaut. Epid.* 1. 2. 29. Quod tute ad me literas miſſiculabas.

Miſſĭlis, & le, o. 3. *che facilmente ſi getta*, quod facile mittitur, ut Miſſilia tormenta, miſſiles lapides, miſſilia tela. *Prop. lib.* 3. *el.* 14. Pondus miſſile diſci. *Liv. lib.* 1. *c.* 43. Miſſiles lapides. *Sueton. Auguſt. c.* 98. Permiſſa licentia jocandi diripiendique pomorum, & obſoniorum, rerumque miſſilium. V. *infra*. ¶ Miſſilia item abſolute dicuntur arma quæ vibrantur, *armi da lanciare*. *Liv. lib.* 34. *c.* 39. Lacedæmonii miſſilibus pugnabant. ¶ Item munera variarum rerum, quæ ſpargebantur a principe in populum, ad diripiendum. *Sueton. in Ner. c.* 11. Sparſa populo miſſilia avium cujuſcumque generis, teſſeræ frumentariæ, veſtis, aurum, gemmæ, tabulæ pictæ, mancipia, jumenta, &c. V. *ibid. cætera*.

Miſſĭo, onis, f. *il mandare*, שליחות, Germ. *ſendung*, Gall. *envoy*, *miſſion*, Hiſp. *miſſion*, *el embiar*, ἀποστολή, ἀπόπεμψις, actus mittendi. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 5. De litterarum miſſione ſine cauſa abs te accuſor. *Id.* 7. *Phil. c.* 1. Non ſine cauſa Legatorum iſtam miſſionem ſemper timui. ¶ Interdum ponitur pro dimiſſione, *licenza*. *Suet. in Caj. c.* 7. Miſſionem continuam efflagitavit. ¶ Miſſionum in re militari multa ſunt genera. Eſt enim honeſta, quæ emeritis ſtipendiis ab imperatore indulgetur: eſt cauſaria, quæ cuis propter valetudinem a laboribus militiæ ſolvitur: eſt ignominioſa, cum quis propter delictum ſacramento ſolvitur, ut *l.* 13. *Dig. de re milit.* dicitur. *Liv. l.* 56. *c.* 1. Quibus miſſionem negaſſet ante belli finem. ¶ Eſt etiam dimiſſio, omiſſio. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 12. *ſub fin.* Cum ipſi ante ludorum miſſionem corona donentur. ¶ Item jactus, *il lanciare*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 9. Extra telorum miſſionem.

Miſſĭtātus, a, um, ſæpe miſſus. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Codicillos miſſitatos epiſtolarum gratia indicat.

Digitized by Google

Miſsito, as, avi, atum, a. 1. *mandare ſpeſſo*, ἀποστέλλω, ſæpe mitto. *Liv. l. 9. c. 45.* Samnites auxilia miſſitaverant.

Miſſitius, vel Miſſicius, a, um, qui mittitur, vel mitti poteſt. Hinc Miſſicius miles dicitur veteranus, qui miſſionem impetravit, vel ea eſt dignus. *Suet. Ner. c. 48.* Agnitus a quodam miſſitio prætoriano. *Inſcript. vetus apud Gruter. p. 1109. n. 5.* Miſſicius leg. VI. Aug.

Miſſor, oris, m. qui mittit. *Cic. in Arat. v. 84.* Hic miſſore vacans fulgens jacet una ſagitta. Al. leg. *Hic miſſa revocans*, &c.

Miſſum, a, um, *mandato*, quod miſſum fuit, partic. a mittor. *Cic. in Fam.* Quem ad te miſſum ſcio. Item omiſſus, *tralaſciato*. *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 9.* Quando pauperiem, miſſis ambagibus, horres. ¶ Item emiſſus, *mandato fuori*, *cavato*. *Lucret. l. 2. v. 194.* E corpore miſſus ſanguis. *Horat. de art. poet. v. 390.* neſcit vox miſſa reverti. ¶ Miſſum facere, eſt deponere, ac etiam a noſtra familiaritate, poteſtate, arbitrio dimittere, *dare licenza*, *licenziare*. *Cic. Att. l. 9.* Sed a meo inſtituto uſus ſum, & eum ſtatum miſſum feci. *Id. pro Sext. c. 66.* Qui voluptatibus ducuntur, miſſos faciant honores. ¶ Eſt etiam omittere, prætermittere. *Cic. 1. de Or.* Miſſos facio Mathematicos, Grammaticos, Muſicos. *Id. 9. Fam.* Sed ridicula miſſa faciamus. ¶ Eſt etiam deſerere, repudiare. *Sueton. Calig. cap. 25.* Perductam a marito conjunxit ſibi, brevique miſſam fecit. *Plaut. Merc. 1. 1. 83.* Miſſum facere amorem. ¶ Eodem modo dicitur, miſſum habere. *Id. Pſeud. 2. 2. 8.* Illa omnia miſſa habeo, quæ ante agere occœpi. ¶ Denique *miſſum facere* eſt idem quod mittere. *Pompej. ad Dom. inter epiſt. Cic. ad Att. l. 8.* Ut cohortes, quæ ex Piceno venerunt, ad me miſſum facias.

Miſſus, us, m. idem ac miſſio. *Nepos 17. c. 4.* Nuntius ei domo venit miſſu Ephororum. *Liv. l. 9. c. 19.* Vehementius ictu, miſſuque telum. ¶ In Circenſibus, & aliis ludis miſſus dicebantur ſingulæ procurſiones equorum, ſingulæ ferarum immiſſiones, aut gladiatorum, &c. quos fere 25. fuiſſe, (ſi de equorum, aut quadrigarum curſibus ſermo ſit) notat ex *Varr. Serv. ad princ. 3. Georg.* Cæterum & plures fuere, pro luxu, & opibus eorum, qui ludos dabant. Hinc *Sueton. in Domit. c. 4.* ſcribit, Domitianum ſingulos miſſus ad quinque ſpatia redegiſſe, quo facilius centum miſſus peragerentur, cum antea ſeptem abſolvi ſolerent, non enim dabatur corona victori, antequam ſeptem ſpatia currendo peregiſſet. *Id. in Ner. cap. 22.* Spectaculum multiplicatis miſſibus in ſerum protraxit. ¶ Denique miſſus in cœnis ſunt ſingulæ ferculorum illationes in menſam, *portate*. *Capitolin. in Pertin. c. 12.* Novem libras carnis per tres miſſus ponebat. Adde *Lamprid. in Heliogab. c. 30.*

Miſtarius, ſeu mixtarius, m. 2. ἀκρατοφόρος, vas, quo vinum aquæ miſcetur. *Lucil. apud Non. c. 15. n. 30.* Urceus, aut gemina longus miſtarius anſa.

Miſtim, vel Mixtim, adverb. *meſcolatamente*. *Lucret. l. 3. v. 565.* per venas, & viſcera miſtim.

Miſtio, vel Mixtio, onis, f. actus miſcendi, *meſcolamento*. *Vitruv. l. 1. c. 4.* Aliam mixtionem habet.

Miſtura, vel Mixtura, æ, f. *miſtura*, μίξις, confuſio rerum, temperatura, moderatura, ut *Nonius* ait, *Col. l. 7. c. 5.* Ea miſtura palatum, atque lingua, totumque os perfricatur. *Lucret. l. 2. v. 977.* De rerum mixtura dicere. *Quint. l. 6. c. 3.* Frequentiſſima aliorum generum cum aliis miſtura eſt. *Sueton. in Domit. c. 3.* Miſtura æquabilis vitiorum, ac virtutum.

Miſtus, a, um, *meſcolato*, confuſus, temperatus. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Catil.* Quartum genus ſane varium, & miſtum, & turbulentum. ¶ Vel cum abl. & præp. *ex*. *Cicer. pro Leg. Manil.* Civile, Africanum, Tranſalpinum, Hiſpanienſe, miſtum ex civitatibus, atque ex bellicoſiſſimis nationibus. ¶ Vel cum abl. ſine præp. *Vellej. l. 2. c. 38.* Mores rigore, ac lenitate miſtiſſimi.

Miſumĕnus, μισούμενος, inviſus, *odiato*. Hoc nomine fuit Menandri Comœdia. *Martial. l. 14. epigr. 214. de pueris comœdis.* Non erit in turba quiſquam μισούμενος iſta. ¶ In aliquibus *editionib.* latinis litteris ſcribitur.

Miſy, yos, n. 3. tuberis genus, ſuavitate odoris, & ſaporis præcipuum, quod in Cyrenaica provincia naſcitur, noſtratibus carnoſius. *Plin. l. 19. c. 3.* ¶ Eſt etiam genus metalli, quod alii vitriolum Romanum vocant. *Id. lib. 34. cap. 12.*

Mite, adverb. *mitemente*, *piacevolmente*, πρᾴως, placide, manſuete. *Apulej. l. 10. Met.* Nunc mite conniventibus, nunc acre comminantibus geſtire pupillis. *Ovid. 1. ex Pont. ep. 3. v. 59.* Mitius ille perit, ſubita qui mergitur unda. *Caſ. l. 7. Bel. Gal. c. 43.* Quam mitiſſime poteſt, legatos appellat.

Mitella, f. 1. μιτρίον, parva mitra, dim. a *mitra*. *Virg. in Copa:* Copa Syriſca caput Graja redimita mitella. *Cic. pro Rabir. Poſt. c. 10.* Adoleſcentes cum mitella vidimus. ¶ Item faſcia. *Celſ. l. 8. c. 10.* Brachium involutum mitella.

Mitellita, vel Mitellica, æ, f. erogatio, & diſtributio coronarum, in modum mitellæ compactarum, quæ ex nardi foliis, aut roſis, & ſerico factæ, pretioſiſque unguentis imbutæ geſtabantur a convivis in lautioribus cœnis. *Sueton. in Ner. c. 27.* Indicabat & familiaribus cœnas, quorum uni mitellita quadragies HS conſtitit, alteri aliquanto pluris ſublata roſaria.

Miteſco, is, neut. 3. *farſi domeſtico*, *manſueto*, נִבְרַךְ, Ger. *milde werden*, Gal. *s'addoucir*, *devenir traitable*, Hiſp. *ablandarſe*, *amanſarſe*, ἡμεροῦμαι, πραΰνομαι, manſueſco. *Plin. l. 22. c. 25.* Ut feræ domi educatæ miteſcunt. ¶ Aliquando eſt matureſcere. *Plin. l. 15. c. 13.* Reliquorum pomorum velocitas cito miteſcentium tranſvolat. *Colum. l. 3. c. 1.* Uvæ miteſcunt. ¶ Tranſlate *Ovid. 1. de Pont. ep. 7.* Spes quoque poſſe mora miteſcere principis iram. Adde *Horat. l. 1. ep. 1. v. 39.* ¶ *Liv. l. 23.* Miteſcente hieme, *raddolcendoſi l'inverno*.

Mithrar, vel Mithra, m. 1. μίθρας, a Perſis dicitur Sol, cujus ſimulacrum effingebant rictu leonis cum tiara, utraque manu bubula premens cornua. *Strabo l. 15. Stat. l. 1. Theb. ad fin.* Indignata ſequi torquentem cornua Mithram. ¶ Ponitur aliquando pro primario Sacerdote. *Apul. l. ult.* Ipſumque Mithram illum ſuum Sacerdotem præcipuum ſacrorum miniſtrum decrevit. ¶ Eſt etiam Mithra funis nauticus, quo navis media vincitur. *Tertull. de Jure & Navig. v. 44. V. Roſin. l. 10. Antiq. Rom. c. 20.*

Mithriaca, orum, n. μιθριακά, ſacra Mithræ, in antro fieri ſolita, bove inde cornibus educto, quem poſt hymnorum concentum Soli immolabant. *Lampr. in Commodo, c. 9.* Sacra Mithriaca homicidio vero polluit.

Mithridătes, maſc. 3. Μιθριδάτης, Rex Ponti, qui duarum & viginti gentium linguis loquebatur. Adeo venenis comedendis aſſueverat, ut non jam, cum maxime optaret, iis confici potuerit. *Martial. l. 5. epigr. 76.* Bellum cum Romanis geſſit bello Sociali, & a Sylla, & Pompejo victus bis, fugatuſque, tandem a Pharnaca filio in turre obſeſſus interiit. V. *Juſtin. l. 16. 37. 38. & 45.*

Mithridatēus, a, um, Mithridaticus. *Manil. l. 5. v. 510.* Et Mithridateos vultus induta trophæa.

Mithridatĭcus, a, um, adject. ad Mithridatem ſpectans, ut Mithridaticum bellum. *Cic. pro Leg. Manil.* ¶ Mithridaticum antidotum, genus theriacæ a Mithridate inventum adverſus venena. *Plin. l. 25. c. 2.*

Mitifico, as, avi, atum, a. 1. *domeſticare*, *far manſueto*, הִשְׁקִיט, Germ. *zahm machen*, Gall. *rendre doux*, *appaiſer*, Hiſp. *ablandar*, ἡμερόω, mitem, ac placidum facio. *Plin. lib. 8. c. 7.* Capti celeriter mitificantur hordei ſucco. ¶ Mitificare cibum, eſt concoquere. *Cic. 2. de Div. c. 26.* depulſo enim de pectore, & in omne corpus diviſo, & mitificato cibo cantus edere quiete ſatiatos. Sunt qui leg. *modificato*.

Mitificus, a, um, adject. qui mitigat, vel mitigatur. *Apul. de Mundo.* Mitificum aliquem facere. *Prudent. Hamartig. v. 963.* mitificos incendia lenta vapores exhalens.

Mitigabiliter, &

Mitiganter, adv. mitigando, cum mitigatione. *Cal. Aurel. Acut. 3. c. 4.* Partes mitigabiliter relaxandæ. *Id. Tard. 5. 1.* Partes mitiganter emollire.

Mitigatio, onis, f. *mitigazione*, שִׁכּוּךְ, Ger. *linderung*, Gal. *appaiſement*, *addouciſſement*, Hiſp. *alivio*, πράϋνσις, placatio, actus mitigandi. *Cic. 3. de Or. c. 30.* Omniſque ad omnem animi motum impulſio, & ſi ita res feret, mitigatio.

Mitigativus, a, um, &

Mitigatorius, a, um, *mitigativo*, πραϋντικός, quod habet vim mitigandi. *Plin. l. 28. c. 6.* Contra renum, & lumborum, veſicæque cruciatus in balnearum ſoliis pronos urinam reddere, mitigatorium habetur. *Cal. Aurel. Acut. 1. c. 5.* Laxativa, & mitigativa curatio.

Mitigātus, a, um, partic. *mitigato*. *Cicer. 6. Fam.* Non magna ſigna dedit animi erga te mitigati. *Cic. l. 9. c. 10.* Mitigata hiems.

Mitĭgo, as, avi, atum, a. 1. *mitigare*, *addolcire*, *placare*, הִרְגִּיעַ, Germ. *mildern*, Gal. *addoucir*, *amolir*, Hiſp. *mitigar*, *ablandar*, πραΰνω, placo, lenio, quaſi mitem ago. *Cic. 3. Att. ep. 15.* Dolores mitigentur vetuſtate. *Id. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 7.* Severitatem condimentis humanitatis mitigare. *Hor. l. 2. ep. 2.* Agrum ſilveſtrem mitigare flammis, & ferro. ¶ Ponitur etiam pro coquere. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Arborum confectione partim ad calefaciendum corpus igne adhibito, partim ad mitigandum cibum utimur. ¶ Item pro maturare. *Id. l. 4. de Republ.* apud *Non.* Æſtiva maturitate alia mitigaverit, alia torruerit.

Mitis, te, o. 3. *manſueto*, *umano*, *piacevole*, עָנָו, Ger. *milde*, Gal. *doux*, *debonnaire*, Hiſp. *manſo*, *blando*, πρᾶος, lenis, manſuetus, dulcis, ſuavis. De perſonis, & de rebus dicitur, ac potiſſimum de iis, quibus veſcimur. *Cic. Att. l. 5.* Nihil tam vidi mite, nihil tam placatum, quam tum meus frater erat in ſororem tuam. *Id. de Sen.* Facit perſæpe ſibi audientiam diſerti ſenis compta, & mitis oratio. ¶ Quandoque pro tranquillo ponitur. *Virg. 9. Æn.* Mitis ut in morem ſtagni, placidæque paludis. ¶ Quandoque pro maturo. *Virg. 1. Ecl. v. 81.* Sunt nobis mitia poma. ¶ Comp. mitior, ſup. mitiſſimus. *Cic. in Brut.* Ipſe Thucydides, ſi poſterius fuiſſet, multo maturior fuiſſet, ac mitior. *Id. in Catil. 4. c. 5.* Itaque homo mitiſſimus, atque leniſſimus non dubitat &c.

Mitiſſime, placidiſſime, adv. ſuperl. ſine poſitivo. *Caſ. 7. bell. Gal. c. 43.* Quam mitiſſime poteſt, Legatos appellat.

Mitius, *più mitemente*, placidius, adverb. compar. ſine poſitivo. *Ovid. 15. Met. v. 494.* Similes aliorum reſpice caſus, mitius iſta feres.

Mitiuſcŭlus, a, um, dim. *alquanto mite*. *Cal. Aurel. in præfat. Acut.* Febres parvæ, & mitiuſculæ.

Mitra, f. 1. *mitra*, מִצְנֶפֶת, Ger. *biſchoffhut*, Gal. *mitre*, Hiſp. *mitra*, μίτρα, capitis ornamenti genus, idest pileus incurvus, e quo pendent faſciolæ, quæ phylla dicuntur, quo primum Mæonii, ſive Lydi, deinde Phryges, Trojani, & alii uſi ſunt, item mulieres Romanorum. *Virgil. 4. Æneid. v. 216.* Mæonia mentum mitra, crinemque madentem ſubnixus. ¶ Molles etiam, & delicati mitram geſtabant. V. *Serv. ad loc. Virg. cit.*

Mitrātus, a, um, *mitrato*, qui mitram habet. *Plin. l. 6. c. 28.* Arabes mitrati. *Solin. c. 33.* Mitrata capita.

Mitrŭla, læ, f. parva mitra, dim. *Solin. c. 27.* (al. 40.) Alba mitrula lineatus ſerpens.

Mitto, tis, miſi, miſſum, a. 3. *mandare*, שָׁלַח, Ger. *ſchicken*, Gal. *envoyer*, Hiſp. *embiar*, πέμπω, eſt aliquem allegare ad aliquem locum, vel dare alicui aliquid perferendum. *Liv. l. 25.* Mittere aliquem in locum alterius. *Cic. de Sen.* Hunc librum ad te de ſenectute miſimus. *Id. 10 Fam.* Eam tibi orationem miſi. ¶ Cum infinito. *Plaut. Curcul. 1. 3. 50.* Paraſitum miſi Cariam petere argentum. ¶ Interdum eſt omittere, vel deponere, *laſciare*. *Virg. 1. Æn.* Mœſtumque timorem mittite. ¶ Mittere in conſilium, eſt dimittere judices ad ſententiam dicendum, ubi Oratores dixerint, *Dixi*, authore *Aſconio*. *Cic. pro Cluent. c. 30.* Et, cum in conſilium mittebant, Scalenum judicem, cui pecuniam dederant, non requirebant? ¶ Sanguinem mittere, eſt emittere, vel extrahere, φλεβοτομεῖν, *ſalaſſare*. *Celſ. lib. 2.* Sanguinem inciſa vena mittere novum non eſt. *Cic. Att. l. 5.* Miſſus eſt ſanguis ſine dolore. ¶ Mittere milites in expeditionem. *Caſ. l. 5. Bel. Gall.* ¶ Mittere aliquem in fabulas, & ſermones. *Quint. Declam. 15. far dire di qualcheduno.* ¶ Mittere in negotium, *mandar' a trafficare*. *Cic. pro Rab. Poſth.* ¶ Mittere corpus ſepulcro. *Stat. 6. Theb.* ¶ Mittere urbes in ſervitutem, h. e. redigere. *Liv. l. 34.* ¶ Mittere alicui ſubſidium, & ſubſidio, *mandar' in ajuto*. *Caſ. l. 2. B. Gall.* &c. ¶ Significat ſæpe emittere, jacere, *mandar fuori*, *a lanciare*. *Caſ.* Pila e loco ſuperiore mittere. *Ovid. 11. Met.* haſtam miſit in ora. *Plin. l. 12. c. 13.* Foditur, cum folia mittere incipit. Sic mittere vocem, *gridare*, *o parlare*. *Cicer. pro Planc.* Vox de quæſtura nulla miſſa eſt. *Id. pro Cluent.* Veritas contra invidiam voces miſerit. Item dejicere, deturbare. *Catul. carm. 17.* Mittere pronum e ponte. *Ovid. l. 11. Metam.* Mittere ſe a ſaxo. *Hirt. de B. Hiſpan.* Mittere præcipitem de muro. ¶ Item omittere. *Liv. l. 34. c. 58.* Quin ambages mittimus. *Horat. lib. 2. od. ult.* Mitte ſectari. ¶ Hoc ſenſu eleganter inſervit tranſitionibus. *Cic. 15. Fam. ep. 4.* Mitto, quod invidiam, quod pericula ſubieris. ¶ Item nuntiare, *far' ſapere*. *Cic l. 16. Fam. ep. 9.* Curio miſit, ut medico honor haberetur. *Nepos in Attic. cap. 20.* Quin Attico mitteret, quid ageret. ¶ Item dimittere, *licenziare*, *mandar via*. *Ter. Eun. 5. 5. 13.* Mitte hanc noxam. Al. leg. *omitte*. *Plaut. Pan. prol. v. 100.* Neque dixit unquam, neque voluit mittere. ¶ Item dare, oſtendere. *Caſ l. 1. B Civ.* Signum mittere ſui timoris. ¶ Eſt etiam elegans hujus verbi uſus in ludis talorum, *tirare il punto*. *Suet. in Aug. c. 71.* Ut quiſque canem aut ſenionem miſerat. *Senec. in Apocolocynt.* Quoties miſſurus erat, reſonante fritillo. ¶ Interdum mittere, abſoluta ponitur pro, legatos mittere. *Nepos Themiſt. c. 2.* Miſerunt Delphos conſultum. Adde *Tacit. hiſt. c. 74.* ¶ Habet præterea alios uſus: nam mittere in acta, *regiſtrare*. *Senec. l. 2. de benef.* Mittere ferit fœdera, *confederarſi*. *Virg. 12. Æn.* Mittere in poſſeſſionem, *mandar' al poſſeſſo*. *Cic. pro Quint.* Mittere aliquem in ſuſpicionem, *farlo ſoſpetto*. *Quintil. l. 3. c. 5.* Mittere ad nomen, *mandare ad arrolarſi*. *Id. in Declam. 3.* Parentes filios ſuos ad nomen mittunt.

Mitŭlus. V. Mytilus.

Mitylēne, es, f. & Mitylenæ, arum, *Metelino*, Μιτυλήνη, urbs primaria Lesbi inſ. a qua etiam inſula Mitylene, & vulgo *Metelin* nominatur, juxta Methymnam, dicta a Mitylena Machari filia, ut *Diodorus l. 4.* ſcribit. Clara eſt Pittaco ex ſeptem Sapientibus uno, Alcæo Poeta, Antimenide fratre ejus, Diophane Oratore, & Theophane Pompejanarum rerum ſcriptore. *Horat. l. 1. od. 7. & Cic. pro Rab. Poſt.*

Mitylenæus, a, um, adject. poſſeſſiv. ad Mitylenem pertinens. *Mart. l. 7. epigr. 79.* Mitylenæus mango. *Claud. de nupt. Honor. v. 235.* Mitylenæo modulatur pectine Sappho.

Mity-

Mitylenenſis, ſe, Mitylenæus. *Tacit.* 14. *c.* 55. Mitylenenſe ſecretum Agrippinæ permiſit, *il ritiro in Metelino*.

Miŭrus, verſus apud Grammaticos eſt heroicus, in quo extremo jambus eſt pro ſpondeo: ἀπὸ τοῦ μειοῦσθαι τὴν οὐρὰν, quod veluti cauda minor, & mutilus ſit, μείουρος dictus: ut *Ite domum ſaturæ, venit heſperus, ite ſaturæ*. ¶ *Terentian. Maur. pag.* 2425. *Putſch.*

Mixtarius, } V. Miſtarius &c.
Mixtio, &c. }

M ANTE N.

Mna, μνᾶ, idem ac mina. *Plin. l.* 21. *c.* 24. Mna, quam noſtri minam vocant. ¶ Quidam Lexicographi afferunt etiam aliquot loca Plauti, in quibus tamen omnibus variat lectio, & fere *mina* pro mna legitur.

Mnemonĭca, orum, neut. μνημονικά, præcepta, quæ memoriam adjuvant. *Auct. ad Her. l.* 3. *c.* 17. Ita qui mnemonica didicerunt, poſſunt, quæ audierunt, in locis collocare, & ex his memoriter pronuntiare.

Mnemonĭdes, dum, & darum, f. Muſæ filiæ Mnemoſynes. *Auſon. Edill.* 11. *v.* 30. & *Ovid.* 5. *Metam. v.* 267. ſed dubia utrobique lectione.

Mnemoſўne, f. 1. μνημοσύνη, Memoria, mater Muſarum. Omnium enim ſcientiarum theſaurus memoriæ beneficio & acquiritur, & conſervatur. *Ovid.* 7. *Met. v.* 114. *Auſon. ep.* 5. *v.* 62. & *Cic.* 3. *de nat. Deor.*

Mnemoſynon, i, n. μνημόσυνον, monumentum, memoria, pignus memoriæ cauſa. *Catul. carm.* 12. *ad Aſin.* Verum eſt mnemoſynon mei ſodalis. In multis *codicib.* græcis litteris ſcriptum legitur. nam græca vox eſt.

Mneſter, ĕris, m. μνηστήρ, procus. *Hygin. fab.* 126.

M ANTE O.

Mobĭlis, le, *v.* 3. *mobile*, *volubile*, Ger. *das bewegt wirdt*, Gal. *meuble*, *inconſtant*, Hiſp. *mudable*, *mueble*, *movedizo*, εὐκίνητος, qui facile movetur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Supercilia homini & pariter, & alterne mobilia. *Plaut. Mil.* 3. 1. 36. Peraix ſum manibus, pedibus mobilis. ¶ Translate ponitur pro levi, & inconſtanti. *Q. Metel. Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 1. Te tam mobili in me, meoſque eſſe animo, non ſperabam. *Liv. l.* 2. *c.* 37. Mobile ingenium. *Id. l.* 6. *c.* 6. Populus mobilior ad cupiditatem. h. e. proclivior. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 24. Mobiliſſimus quiſque ingenio. ¶ Interdum mobile ingenium in bonam partem accipitur pro docili, non tardo, aut ſtupido. *Vitruv. l.* 5. *c.* 7. Architectus erit uſu peritus, præterea ingenio mobilis, &c.

Mobĭlĭtas, atis, f. *mobilità*, Germ. *bewegliechkeit*, Gall. *mobilité*, *viteſſe*, Hiſp. *mobilidad*, εὐκινησία, κίνησις, facilitas ſe movendi. *Cic.* 1. *de Or. c.* 28. Mobilitas linguæ. ¶ Translate ponitur pro inconſtantia, & levitate. *Cic.* 7. *Phil. c.* 3. Quid eſt inconſtantia, mobilitate, levitate cum ſingulis hominibus, tum vero univerſo Senatui turpius?

Mobĭlĭter, adv. *mobilmente*, Ger. *mit bewegen*, Gal. *en ſe mouvant*, Hiſp. *movíblemente*, εὐκινήτως, cum motu. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 9. Animadverſumque ſæpe eſt, cor animantis alicujus evulſum ita mobiliter palpitare ut imitaretur igneam celeritatem. *Caeſ. l.* 3. *B. Gal. c.* 10. Ad bellum mobiliter, celeriterque excitari. h. e. expedite, faciliter.

Mobĭlĭto, as, a. 1. *far mobile*, εὐκίνητον ποιῶ, mobile facio, apud vet. *Lucr. l.* 3. *v.* 249. Inde omnia mobilitantur.

Mŏdĕrābĭlis, le, adject. moderatus, vel quem moderari poſſumus. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 6. Nox, & amor, vinumque nihil moderabile ſuadent.

Mŏdĕrāmen, inis, neut. idem quod moderatio, ſeu gubernaculum. *Ovid.* 3. *Met. v.* 644. Obſtupui, capiatque aliquis moderamina, dixi. *Claud. de laudib. Serenæ*, *v.* 46. Sumere moderamina mundi.

Mŏdĕrāmentum, i, n. moderamen. *Gel. l.* 13. *c.* 6. Accentus moderamenta vocum.

Mŏdĕranter, adv. idem ac moderate. *Lucr. l.* 2. *v.* 1093. Quis habere profundi indu manu validas potis eſt moderanter habenas? *Ovid.* 1. *Met. v.* 510. Moderantius, oro, curre, fugamque inhibe, moderantius inſequar ipſe. Plerique tamen leg. *moderatius*.

Mŏdĕrāte, adverb. *moderatamente*, Ger. *maeſſiglich*, Gal. *moderement*, Hiſp. *templadamente*, μετρίως, σωφρόνως, cum moderatione. *Cicer. pro Pont.* Ab his quicquam ſancte, aut moderate dictum putabitis? *Id.* 1. *Fin.* Qui autem, ſi maxime hoc placeat, moderatius tamen id volunt fieri. *Id.* 3. *de Leg. c.* 5. Quæ res cum ſapientiſſime, moderatiſſimeque conſtituta eſſet.

Mŏdĕrātim, adv. idem ac moderate. *Lucret. l.* 1. *v.* 323. Moderatim creſcendo ſurgens.

Mŏdĕrātĭo, onis, f. *moderazione*, Ger. *maeſſigung*, Gal. *moderation*, Hiſp. *moderacion*, μετριότης, mediocritas, modus, temperantia. *Cicer. in Rull.* Adhibebitur a me certa ratio, moderatioque dicendi. *Id. de Senect. c.* 1. Moderatio animi tui.

Mŏdĕrātor, oris, m. *governatore*, מנהיג, Germ. *anordner*, Gal. *gouverneur*, Hiſp. *regidor*, ἐπιστάτης, rector, gubernator. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 35. Ineſſe aliquem non ſolum habitatorem in hac cœleſti, & divina domo, ſed etiam rectorem, & moderatorem, & tanquam architectum tanti operis. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 28. Sol moderator temporum. ¶ Interdum ſumitur pro præceptore, & pædagogo. *Martial. l.* 2. Quintiliane vagæ moderator ſummæ juventæ.

Mŏdĕrātrix, icis, f. *governatrice*, rectrix, gubernatrix. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Ejus autem univerſæ ſectricem, & moderatricem Divinam eſſe Providentiam. *Id. Phil.* 5. *c.* 18. Reſpublica moderatrix.

Mŏdĕrātus, a, um, *moderato*, *modeſto*. Ger. *maeſſig*, Gall. *moderé*, Hiſp. *templado*, σύμμετρος, ἐγκρατής, temperatus, æquabilis. *Cic. de Sen.* Moderati enim, & nec difficiles ſenes, nec inhumani tolerabilem agunt ſenectutem. *Id. de Orat.* Ego iſta ſtudio non improbo, moderata modo ſint. *Id. Fam. l.* 10. *ep.* 24. Moderatiſſimi, atque humaniſſimi fuit ſenſus. *Id. Paradox.* 3. *ad fin.* Vita geſtu moderatior.

Mŏdĕro, as, a. 1. idem ac moderor. *Salluſt. Catil. c.* 51. Quis illi finem ſtatuet, aut quis moderabit? Ita plerique Lexicographi: verum optimus quiſque codex habet *moderabitur*. *Plaut. Mil.* 2. 2. *ad fin.* Ego voci moderabo meæ. Alia exempla ex *Pacuv.* & *Accio* addit *Non. c.* 7. *n.* 36.

Mŏdĕror, d. 1. *reggere*, *governare*, ἰθύνω, οἰκονομέω, guberno, rego, tempero, modum, vel moderationem adhibeo. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 1. *de Or.* Quanquam moderabor ipſe, ut &c. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 36. Tibicines, iique, qui fidibus utuntur, ſuo, non multitudinis arbitrio, cantus, numeroſque moderantur. ¶ Vel cum dat. *Cic. ad Q. Fr. lib.* 1. *ep.* 1. *c.* 13. Moderari animo, & orationi, cum ſis iratus, non mediocris ingenii eſt.

Mŏdeſte, adverb. *modeſtamente*, Ger. *zuechtiglich*, Gal. *modeſtement*, Hiſp. *modeſtamente*, κοσμίως, μετρίως, σωφρόνως, moderate, temperate. *Cic. in Rull.* Iniqua veſtri iſti ſatellites modeſte inſolentiam ſuam continebunt. *Id. de Fin.* Modeſte ferre injurias fortunæ. *Gracchus* apud *Gell. lib.* 13. *c.* 12. Modeſtius in convivio eſſe. *Plin. l.* 1. *ep.* 19. Dignitate uti quam modeſtiſſime.

Mŏdeſtia, f. 1. *modeſtia*, *mediocrità*, ענוה, Germ. *zucht*, Gall. *modeſtie*, Hiſp. *modeſtia*, κόσμιον, κοσμιότης, virtus, qua quis ſe, ſuaſque actiones, & motus animi moderatur. Diſtinguitur a nonnullis a moderatione, quod modeſtia ſit fundamentum, ſoliditas, & baſis virtutis, ex qua gignitur moderatio, quæ temperat modos in factis, & dictis, & cæteris cultibus, quæ agendi officio utuntur. *Cic. Tuſc.* 3. *cap.* 8. Eam virtutem σωφροσύνην vocant, quam ſoleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modeſtiam. *Id. l.* 2. *Inv. c.* 54. Modeſtia virtus eſt, per quam pudor honeſtus claram, & ſtabilem comparat auctoritatem. V. eundem *Offic.* 1. *c.* 5. & *l.* 2. *Fin. c.* 19. ¶ Item *Cic. l.* 1. *Offic. c.* 40. ait, modeſtiam poſſe accipi pro ſcientia earum rerum, quæ aguntur & dicuntur, loco ſuo collocandarum. ¶ Interdum de aliis rebus uſurpatur. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 11. Varie diſſerebat de magnitudine imperii, ſua modeſtia. h. e. ſuæ conditionis mediocritate. *Id. Ann.* 12. *c.* 42. Modeſtia hiemis rebus extremis ſubventum. ¶ Fuit etiam Modeſtia Dea ab Romanis culta. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 7.

Mŏdeſtus, a, um, *modeſto*, *gentile*, *reſtumato*, *moderato*, ענו, German. *zuechtig*, Gal. *modeſte* Hiſp. *modeſto*, κόσμιος, qui animi elationi, cæteriſque cupiditatibus moderatur, & in rebus omnibus modum ſervat. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 94. Oderunt... Pleremque modeſtus occupat obſcuri ſpeciem. *Cic. l.* 13. *Fam.* Modeſtum hominem cognoſces, & prudentem, & a cupiditate omni remotiſſimum. ¶ Vultus modeſtus, qui modeſtiam quandam præ ſe fert. *Terent. Andr.* Et vultu, Soſia, adeo modeſto, adeo venuſto, ut nihil ſupra. ¶ Comp. modeſtior, ſup. modeſtiſſimus. *Cic. ad Att.* Pulſus eſt modeſtior Rex, & probior, & integrior. *Id. pro Planc.* Ut adoleſcentuli modeſtiſſimi pudor poſtulabat. *Plaut. Men.* 5. 5. 37. Modeſtior nunc quidem eſt de verbis, præut dudum fuit. ¶ *Tacit. Ann.* 4. *c.* 7. Rari per Italiam Cæſaris agri, modeſta ſervitia, hoc eſt modici ſervi.

Mŏdĭālis, is, *o.* 3. μεδιμναῖος, quod modium continet. *Plaut. Capt.* 4. 4. 8. Aulas, calicesque omnes confregit, niſi quæ modiales erant.

Mŏdĭātĭo, onis, f. menſura per modios exacta. *Imp. Marcian. l.* 11. *Cod. tit.* 24. *leg.* 1. & *Imp. Honor. & Theodoſ. ib. tit.* 5. *leg. ult.*

Mŏdĭce, adv. *mediocremente*, μετρίως, mediocriter, moderate, temperate. *Cic. in Brut.* Noſtrum eſt id malum, quod modice feremus. *Id. pro Syll.* Quanquam a me timide, modiceque dicetur. ¶ Ponitur etiam pro parum. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 19. Minæ Clodii, quæ mihi proponuntur, modice me tangunt.

Mŏdĭcellus, a, um, *piccioliſſimo*, μετριώτερος, dim. a modicus. *Sueton. in Ner. c.* 48. Decumbit ſuper lectum modicella culcita ſtratum.

Mŏdĭcus, a, um, *moderato*, מעט, Ger. *klein*, Gall. *petit*, Hiſp. *pequeno*, μέτριος, moderatus, mediocris, temperatus, modeſtus. *Cic. Att. lib.* 4. Modici fuimus in ἀπαθείᾳ, ut ſcripſimus. ¶ Ponitur etiam pro parvo, vel puſillo. *Cicer. in Parad.* 6. *c.* 3. Pecunia mea eſt ad vulgi opinionem mediocris, ad tuam nulla, ad meam modica. ¶ Item pro pauco. *Cic.* 2. *de Or.* Ea, ſi ex reis numeres, innumerabilia ſunt, & obſcura, ſi ex rebus, valde & modica, & illuſtria. ¶ Abſolute modicum pro re modica. *Juven. ſat.* 9. *v.* 9. Modico contentus agebas. ¶ Modicus originis, pro origine modicus, legitur apud *Tac. Ann.* 6. *c.* 39. Sic modicus dignationis, 4. *Ann. c.* 52. ¶ *Id.* 4. *hiſt. c.* 60. Pauca, & modica diſſeruit. h. e. modeſta.

Mŏdĭfĭcātĭo, onis, f. temperatura, modus, menſura. *Senec. ep.* 89. Verſuum lex, ac modificatio. Adde *Gell. l.* 11. *c.* 3.

Mŏdĭfĭcātor, oris, qui modificat. *Apul. in Florid.* Omnis modi peritus modificator.

Mŏdĭfĭcātus, a, um, nom. ex partic. paſſivæ ſignificationis, *modificato*. *Cic. in Partit. c.* 5. Verba modificata ab Oratore, & inflexa quodammodo. *Sidon. l.* 9. *c.* 2. Modificatæ luſciniarum querelæ.

Mŏdĭfĭcor, aris, atus ſum, depon. 1. modum, ſeu menſuram alicui rei pono, modum alicujus rei invenio. *Gell. l.* 1. *c.* 1. Comprehenſa autem menſura Herculani pedis, quanta longinquitas corporis ei menſuræ conveniret ſecundum naturalem membrorum omnium inter ſe competentiam, modificatus eſt. *Apul. l. ult. Florid.* Orationi modificabor.

Mŏdĭfĭcus, a, um, modum ſervans. *Auſon. Parental. num.* 27. Cui brevia mela modifica recino.

Mŏdĭmpĕrātor, oris, maſc. συμποσίαρχος βασιλεὺς, συναγωγεύς, magiſter convivii, ita dictus, quod modum imperaret, quo biberent. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 565. V. *Lipſ. l.* 3. *Antiq. lect.*

Mŏdĭŏlus, li, m. χοινίκιον, genus menſuræ, quarta pars modii, ut putat Sipontinus. *Plaut. Ciſt.* 1. 2. 7. Quia ei promiſi modiolum vini dare. ¶ Eſt item parvum vas quadratum ad hauriendam aquam ex puteo, vel flumine. Horum autem modiolorum, ut eſt apud *Frontinum de Aquæductibus*, alius eſt erogatorius, alius acceptorius, quod multis in locis intueri licet. *Vitruv. l.* 10. *c.* 9. & 12. Ita cum rota a calcantibus verſabitur, modioli pleni ad ſummum elati, & rurſus ad imum revertentes, infundent in caſtellum ipſi per ſe, quod extulerunt. ¶ Modiolus etiam eſt vas menſarium potui paratum, ut phiala, ut trulla, non tamen eſt poculum, ut inquit *Scævola in l. Seja, ff. de auro, & arg. leg.* ¶ Modiolus in rota eſt illud lignum, cui affixi ſunt radii. *Plin. lib.* 9. *c.* 4. Apparent & rotæ appellatæ a ſimilitudine, quaternis diſtinctæ radiis, modiolos earum oculis duobus utrinque claudentibus. ¶ Eſt præterea inſtrumentum chirurgicum. *Celſ. l.* 8. *c.* 3. Modiolus ferramentum concavum, & teres eſt, imis oris ſerratum.

Mŏdĭus, m. 2. & Modium, *o.* *moggio*, מדה, Ger. *kohnmaff*, Gall. *muy*, *boiſſeau*, Hiſp. *celemin*, *almud*, Μόδιος, Μέδιμνος, menſuræ genus, continens ſedecim ſextarios, ut ex Volufio Metiano colligitur, vel duos, & viginti, ut Perottus, & Calepinus ſcripſere. *Cic. de Amic. c.* 19. Verumque illud eſt, quod dicitur, multos modios ſalis ſimul edendos eſſe, ut amicitiæ munus expletum ſit. ¶ Modius agri dicitur actus quadratus, qui conſtat ex centum, & viginti pedibus tum in longitudinem, tum in latitudinem. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Id præſtant in jugera modii vicena.

Mŏdo, adv. *ora*, *pur ora*, עתה, Ger. *iezund*, Gal. *à cette heure*, Hiſpan. *aora*, ἄρτι, ἀρτίως, ἄρτιον, νῦν, nunc, a *modus*. Notat tempus præſens, vel mox præteritum. Differt a *mox*, quod dicitur de futuro, & ſignificat, paulo poſt. *Cic. Attic. l.* 2. Et, ut fit, in tantis rebus modo hoc, modo illud audio. *Id.* 6. *Verr. c.* 3. Nuper, quid dico nuper? imo vero modo, & plane paulo ante vidimus, qui forum, ac baſilicas ornarent. ¶ Ponitur etiam pro ſolum, tantum, dumtaxat, *ſolamente*. *Cicer.* 6. *Fam.* Quæ ſecundis rebus delectationem modo habere videbantur, nunc vero ſalutem. ¶ Non modo, ſed, *non ſolamente*, *ma*. *Cic. Fam.* 6. *epiſt.* 13. Ut non modo cum Republica ſperare debeat, ſed etiam ſi &c. *Id. in Verr.* Tu id non modo non prohibebas, verum etiam approbabas. ¶ Dicimus etiam *non modo*, pro *non modo non*, ſi tamen poſtea alia negatio ſequatur. *Cic.* 10. *Attic. ep.* 8. Regnum non modo Romano homini, ſed ne Perſæ quidem cuiquam tolerabile. Sic alibi ſæpe. ¶ Item pro dummodo, *purchè*. *Cic. in Orat.* Putant, qui inculte dicat, modo id eleganter faciat, eum ſolere Attice dicere. ¶ Item pro ſaltem. *Ter. Adelph.* 3. 4. 2. Utinam hoc ſit modo defunctum. *Cic.* 6. *Fam.* Si modo tecti ſatis erit. ¶ *Modo non*, eſt propemodum, *quaſi*. *Phorm.* 1. 2. 18. Modo non auri montes pollicens.

Mŏdŭlābĭlis, le, adject. qui cani poteſt. *Calpurn. eclog.* 4. Hyblæa modulabile carmen avena.

Modulamen, inis, n. modulatio. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip. c.* 10. Cœli, ut ſiderum modulamen. *Author Philom. v.* 5. Nam quamvis aliæ volucres modulamina tentent.

Modulamentum, ti, n. modulatio. *Gell. l.* 2. *c.* 7. Modulamenta orationis.

Modulandus, a, um, participium paſſivæ ſignificationis. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 143. Verba modulanda fidibus Latinis. *h. e.* Latino metro canenda. *Gel. l.* 1. *cap.* 1. In reperienda modulandaque ſtatus, longitudiniſque ejus præſtantia. *h. e.* dimetienda.

Modulate, adv. *con miſura*, concinne, & cum menſura. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 8. Si ex oliva modulate canentes tibiæ naſcerentur. *Ammian. l.* 16. *c.* 7. Ars modulatius incedendi concinentibus fiſtulis.

Modulatio, onis, fem. Μέλος, ἁρμονία, ᾠδή, actus modulandi, harmonia. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Verba, quæ modulatione produci, aut corripi poſſunt. *Id. l.* 11. *cap.* 3. Vocis modulationem fidibus adjuvemus, *l' inflesſion della voce.*

Modulator, oris, m. qui modulatur. *Col. in præf. l.* 1. Confectionem magiſtrum, vocis, & cantus modulatorem. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 129. Hermogenes cantor tamen, atque Optimus eſt modulator.

Modulatrix, icis, f. *Tertull. de Baptiſm. c.* 3. Quid quod exinde diſpoſitio mundi, modulatricibus quodammodo aquis, Deo conſtitit? *h. e.* modulum & rationem quodammodo præbentibus.

Modulatus, us, m. modulatio. *Sen. Her. Fur. v.* 263. Canoro ſaxa modulatu trahens.

Modulatus, a, um, nom. ex partic. a modulor, paſſiva ſignificatione, *cantato, fatto con miſura, o con inflesſione di voce.* *Hor. l.* 1. *od.* 32. dic Latinum, barbite, carmen, Lesbio primum modulate civi. *h. e.* a Lesbio cive pulſate. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Nomen ductum a canticis ad aliorum ſimilitudinem modulatis. *Flor. l.* 2. *c.* 7. Modulatiſſimus tibiarum, aut fidium cantus. ¶ *Gell. l.* 1. *c.* 11. Ut animi moderatiores, modulatioreſque fierent. *h. e.* magis modum ſervantes. *Apul. de dogm. Plat.* Fieretque totus ipſe modulatus, & muſicus.

Modulor, aris, atus ſum, d. 1. *miſurare*, *comporre con miſura*, זמר, Ger. *ſingen*, Gal. *chanter*, Hiſp. *cantar, componer con medida*, Μέλπω, metior, menſuro, ſive cum menſura, & numerorum ratione compono, a modulo. *Cic. in Or. c.* 18. *Ipſa natura* quaſi modularetur hominum orationem, in omni verbo poſuit acutam vocem, &c. ¶ Interdum eſt cantare, Μελῳδεῖν, μελίζειν, ἐντυπωλεῖν. *Virgil.* 10. *Ecl.*

Modulus, li, m. 2. *miſuretta, modello*, כנר, Germ. *ein-maſſ*, Gall. *petite meſure*, Hiſp. *pequena medida, o manera*, Μέτρον, menſura, dim. a modus. *Plin. l.* 11, *cap.* 37. Arteriarum pulſus in modulos certos, legeſque metricas per ætates ſtabilis, aut citatus, aut tardus. *Suet. in Ner.* Serobem coram fieri imperavit, dimenſus ad ſui corporis modulum. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 7. *verſ.* 98. Metiri ſe quemque ſuo modulo, ac pede verum eſt. ¶ Modulos etiam vocabant veteres Architecti particulas quaſdam, ad quas totum opus ſolent dimetiri. Vulgus hodie parvum pedem vocat. *Paul. in l. non ſolum, ff. de oper. nov. nunt.* Modulos ſumere debet is, qui opus novum nuntiat. ¶ Erant præterea moduli, quædam menſuræ in aquæductibus, quibus aqua ex caſtellis ad privata ædificia duci ſolet. *Ulp. l. damni infecti, ff. de damn. infect.* Unde Labeo putabat, eum, qui modulorum, aut ſibi faciendi cauſa opus faceret, etiam ſatiſdare debere. ¶ Eſt etiam modulus idem quod modulatio, vel ipſe cantus, aut flexus vocis, vel ipſa, ut loquuntur, cantus menſura. *Plin. lib.* 7. *cap.* 56. Lydios modulos Amphion, Dorios Thamyras Thrax, Phrygios Marſyas Phryx invenit.

Modus, i, m. 2. *modo*, דרך, Ger. *maſſ*, Gall. *maniere, façon*, Hiſp. *manera*, μέτρον, menſura, moderatio, מדד, מדה, quod eſt metiri, menſurare. *Scaliger* cenſet eſſe a μέδομαι, *curo*. Nempe a μέμοδα μόδος, modos. *Cic.* 1. *Off.* His enim rebus, quæ tractantur in vita, modum quendam adhibentes, & ordinem, honeſtatem, & decus conſervabimus. *Id. de Sen.* Nam habet natura, ſicut aliarum omnium rerum, ſic vivendi modum. *Colum. l.* 3. Terram minutam in modum ſemipedis ponito, ideſt in menſuram. ¶ Specialiter accipitur pro menſura illa, quam poetæ inter ſcribendum, muſici inter canendum obſervare ſolent. *Cic.* 3. *de Or.* Quotus enim quiſque eſt, qui teneat artem numerorum, ac modorum? *Id.* 1. *de Orat.* Eo tardiores tibicinis modos, & cantus remiſſiores eſſe facturum. Unde etiam illud in titulis comœdiarum Terentii, Modos fecit Flaccus Claudii filius tibiis paribus dextris, & ſiniſtris, &c. ¶ Sumitur item pro quantitate, & copia. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 33. Nihil ſcripſit, niſi de modo agri. *Liv.* Ne cui major, quam quingenta jugerum agri modus eſſet. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Ingens pecuniæ captivæ modus. *Velley. l.* 2. *c.* 74. Magnum modum legionum efficere. ¶ Item ratio, via. *Cic.* 4. *Ver. c.* 38. Hoc præterea addidit novo modo, nullo exemplo. *Liv. l.* 1. *c.* 5. Hoſtilem in modum. Sic majorem, mirum, mirandum in modum, apud *Cic.* ſæpe. Item nullo, omni modo. *Id.* 4. *Ver.* & *l.* 6. *Att.* ¶ Multis modis. V. Multus in ſi. ¶ Meo modo, *a mio modo*. *Ter. Andr.* 1. 1. 125. Sine, me vivere meo modo. *Id. ab.* 1. 1. 66. Poſſe habere modum vitæ ſuæ, *poter vivere a ſuo modo*. ¶ Sumitur item pro ſpatio, ſine, tempore. *Cic. pro Marcel. c.* 8. Modum tuæ vitæ definies? *Id. Ver.* 4. *c.* 48. Modum aliquem ac finem orationi noſtræ faciamus. ¶ Servare, tenere modum, *conſervar la mediocrità*. *Cicer.* 1. *Offic. cap.* 29. Ludendi eſt quidam modus retinendus. *Lucan. l.* 2. *v.* 380. hæc duri immota Catonis Secta fuit, ſervare modum, &c. *Cicer. loc. cit.* Finem & modum tranſeunt. Huc ſpectat illud *Virgil. Æn.* 4. Quis enim modus adſit amori? ¶ Statuere, adhibere, præſcribere, imponere modum alicui rei, *moderare, regolare, finire*. *Cic.* ſæpe, *Quintil. Horat.* & al. ¶ Præter modum, *fuor di miſura*. *Cicer.* 1. *Div.* Cum lacus præter modum creviſſet. ¶ Intra modum. V. *Intra*. ¶ Ablativus modo, h. e. bono modo, ordine, recte. *Cic. pro Quint. c.* 7. Navium omnia modo & ratione feciſſe. Sic *Id. pro Mur.* More modoque aliquid facere. ¶ Hoc modo, ad hunc modum, *in queſto maniera*, *Cicer.* 1. *Invent.* & 2. *Tuſc.* ¶ Apud Grammaticos modus verborum dicitur ratio conjugationis. *Quintil.* & alii.

Mœcha, f. 1. *concubina, adultera*, μοιχή, concubina, & ſpeciatim adultera. *Martial. l.* 10. Ad nocturna jaces faſtoſæ limina mœchæ.

Mœchile, *lis*, n. 3. adulterium, vel locus, in quo adulteria committi ſolent. *Petron. Satyr.* Redierat in animum mœchile.

Mœchimonium, ii, adulterium. *Laber.* apud *Gel. l.* 16. *c.* 7.

Mœchiſſo, as, n. 1. idem ac mœchor. *Plaut. Caſ.* 5. 4. 7. In adulterio dum mœchiſſat, Caſinam, credo, perdidit. Aliqui opinantur, activum eſſe, & explicant per adulterium polluere. Dubium ſane eſt, utrum acc. *Caſinam* pertineat ad verbum *mœchiſſat*, an ad *perdidit*.

Mœchocinædus, i, μοιχοκίναιδος, qui adulter ſimul, & mollis eſt. *Lucilius*.

Mœchor, aris, atus ſum, d. 1. *fornicare, adulterare*, נאף, Germ. *die ehe brechen*, Gal. *adulterer, paillarder*, Hiſp. *adulterar*, μοιχεύω, cum muliere aliqua rem Veneream habeo, & ſpeciatim adulterium committo, a *mœchus*. *Catul. epigr.* 95.

Mœchus, m. 2. *fornicatore, adultero*, נואף, Germ. *ein ehebrecher*, Gal. *adultere*, Hiſp. *adultero*, μοιχός, quicunque inhoneſte per libidinem cum muliere aliqua peccat, & ſpeciatim adulter. *Plaut. Mil.* 4. 2. 40. *Ter. Andr.* 2. 1. 16.

Mœne, is, n. 3. murus, mœnia, apud Veteres. *Ennius* apud *Feſtum*. Apud emporium in campo hoſtium, per mœne.

Mœnera, n. plur. pro *munera*, antiqua ſcribendi ratione. *Lucret. l.* 1. *v.* 29. fera mœnera militiai.

Mœnia, ium, n. 3. *muri, muraglie*, חומות, Germ. *die ſtadtmauer*, Gall. *murailles*, Hiſp. *muros*, τείχη, muri, qui urbem cingunt, & generatim muri munitionum, caſtrorum, & aliorum ædificiorum, ab antiquo nominativo ſingul. *mœnes*, qui & *mœnia*, quod veteres uſurparunt pro *munia*, quia iis munimur adverſus hoſtes. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 40. Diligentiuſque urbem religione, quam ipſis mœnibus cingitis. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 4. Urbs copia defenſorum, & magnitudine mœnium valida. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 234. Dividimus muros, & mœnia pandimus urbis, hoc eſt munitiones, & propugnacula. *Vitruv. l.* 8. *c.* 4. Zama eſt civitas Afrorum, cujus mœnia Juba duplici muro ſepſit. Quo loco mœnia pro tectis urbis accipi etiam poſſunt. Sic *Flor. lib.* 1. *c.* 4. Hic igitur mœnia muro amplexus eſt. ¶ Per allegoriam *Plaut. Stich.* 5. 4. 13. Nos tamen efficimus pro opibus noſtra mœnia. h. e. quæ ad nos attinent, pro virili præſtamus: ductum a civibus, inquit *Lambin.* qui pro opibus ſuis urbis mœnia ædificant. ¶ Mœnia mundi, *il giro del Mondo*. *Lucret. l.* 1. *v.* 73. Sic mœnia Cœli, apud *Ovid.* 2. *Metam.*

Mœniana, ædificia cum podiis. A Mœnibus duxit *Salmaſ.* V. *Meniana*.

Mœnio, is, a. 4. mœnibus cingo, munio. *Priſcian. de ſitu Orbis*: Tarentum, quod mœnivere Lacones.

Mœnitus, a, um, idem ac munitus, a mœnio. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 2. Pergamum divina mœnitum manu. Adde *Truculent.* 2. 2. 35.

Mœnus, i, fl. Germaniæ, *der Meyn*, qui in Rhenum influit. *Plin. l.* 9. *c.* 13. *Tacit. de Germ. cap.* 28. ¶ Apud *Melam lib.* 3. *cap.* 3. eſt Mœnis, is, maſc. 3.

Mœra, æ, f. pars, μοῖρα, Græca vox a μείρω divido. *Cenſorin. de die nat. c.* 8. docet, ſic appellari a Græcis partem, ſeu gradum Signi in Zodiaco, in quo eſt Sol, quo tempore partus concipitur: & eſſe veluti fatum naſcituri pueri. Unde μοῖρα etiam fatum ſignificat. *Sidon. carm.* 15. *v.* 66. Terdenas tropico prope currere climate mœras. Adde *in ep. præfixa carmini* 14. Utroque autem loco etiam *mora* legitur. ¶ Eſt etiam nomen Parcæ. *Gell. l.* 3. *c.* 16.

Mœrens, entis, o. *meſto*, partic. a mœreo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 201. Et dictis mœrentia pectora mulcet.

Mœreo, res, n. 2. *attriſtarſi*, אנח, Ger. *traurig ſeyn*, Gall. *etre triſte, ſe contriſter*, Hiſp. *entriſtecerſe*, λυπέομαι, triſtor, dolore afficior, ægritudine laboro, a מרר, amarum eſſe. Conſtruitur cum ablativ. ſine præpoſit. *Cic. de Am.* Quocirca mœrere hoc ejus eventu, vereor, ne invidi magis ſit, quam amici. ¶ Vel cum acc. *Cic. in Fam.* 14. *ep.* 12. Mœreo caſum ejuſmodi, ut tantis tuis miſeriis meæ miſeriæ ſubleventur. ¶ Paſſive *Apul. l.* 4. *A. A.* Mœretur, fletur, lamentatur diebus pluſculis. ¶ Et deponentium more. *Var. lib.* 6. *L. L. ex Mutio poeta*. Corpora Grajorum mœrebat mandier igni. *Cic. pro Sext. c.* 39. Nos pulſi erumus, vos taciti mœrebamini. Aliqui MSS. habent *mœrebatis*. Alii ediderunt *mirabamini*.

Mœro, as, 1. *attriſtare*, λυπέω, mœrentem facio, apud vet. *Pacuvius* apud *Non.* Nam me multis mœravit modis.

Mœror, oris, m. *affanno, dolore, noja*, דאגה, Ger. *kummer*, Gal. *triſteſſe*, Hiſp. *triſteza*, λύπη, actus mœrendi, ægritudo flebilis, ut *Cicer.* 4. *Tuſc. c.* 8. definit. *Id. l.* 12. *Att. ep.* 28. Mœrorem minui, dolorem non potui. *Id. Attic. l.* 10. *ep.* 4. Jacet in mœrore frater meus. *Id. l.* 1. *Fin.* 1. 18. Mœrores, qui animos exedunt. ¶ Sic mœrore confici, affligi, premi, &c. mœrorem demere, deponere, mœrore afficere, &c. ſæpe apud *Cicer.* & *alios*.

Mœrus, i, maſc. idem ac murus, apud vet. Hanc vocem legit *Lipſius in Plaut. Trucul. prol. v.* 2. De veſtris magnis, & amœnis mœris. Et *Serv. in* 10. *Æn.* Ipſis prælia miſcent Aggeribus mœrorum. Vulgo leg. *murus*.

Mœſia, f. 1. Myſia, Μυσία, regio Europæ, pars Illyrici Orientalis, ampla, ab Or. in Occ. extenſa, inter Macedoniam, & Thraciam ad Mer. a qua Hæmo M. dividitur, & Daciam ad Sept. a qua ſeparatur Danubio fl. In ea ſunt Dardani, Mœſi, & Triballi, Pontoque conterminæ Scythæ. *Plin. l.* 3. *c.* 26.

Mœſte, adv. *doloroſamente*, Ger. *traurigliche*, Gal. *avec triſteſſe*, Hiſp. *con triſteza*, λυπηρῶς, cum mœſtitia. *Auth. ad Her. l.* 3. *c.* 14. Tum clementer, mœſte, hilariter.

Mœſtificatus, a, um, mœſtus, triſtis. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Umbris mœſtificari larvalibus. *Martian. Capel. l.* 9. Inſuetis mœſtificata modis.

Mœſtifico, as, a. 1. *attriſtare*, mœſtum facio. *Auguſtin. epiſt.* 121. Si paupertas angit, ſi luctus mœſtificat.

Mœſtificus, a, um, adject. mœſtum faciens. Legitur apud *Non. c.* 2. *n.* 331.

Mœſtiter, adverb. idem ac mœſte, apud vet. *Plaut. Rud.* 1. 3. 7. Obſecro, tam mœſtiter veſtitas?

Mœſtitia, æ, f. *meſtizia, triſtezza*, κατήφεια, idem ac mœror, ideſt vehemens triſtitia. *Cic.* 1. *Fin. c.* 13. Sapientia enim eſt una, quæ mœſtitiam pellat ex animis. *Id. Attic. l.* 12. Quod me a mœſtitia vocas. *Id.* 2. *Phil. c.* 15. In mœſtitia eſſe.

Mœſtitudo, inis, f. idem ac mœſtitia, apud vet. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 2. Cui tanta mœſtitudo obtigit.

Mœſto, as, a. 1. mœſtum facio. *Laber.* apud *Non. c.* 2. *n.* 331.

Mœſtus, a, um, *meſto, triſto*, עצב, Ger. *traurig*, Gal. *triſte*, Hiſp. *triſte*, λυπηρός, triſtis, dolens, afflictus, miſerandus. *Cic. in Or. c.* 22. Cum triſtis Calchas eſſet, mœſtior Ulyſſes. *Virg.* 2. *Æn. v.* 270. In ſomnis ecce ante oculos mœſtiſſimus Hector. *Id. ibid. v.* 280. Et mœſtas expromere voces.

Mola, æ, f. 1. *macina*, μύλη, μύλος, inſtrumentum, quo frumentum, legumina, aliaque res teruntur. *Cicer. Att. l.* 2. *ep.* 1. Ut Rhodi videretur molis potius, quam Moloni operam dediſſe. *Juven. ſat.* 8. *v.* 67. Digniſque molam verſare Nepotis. ¶ Molas antiqui ab aſinis, a quibus verſabantur, *aſinarias*, alias a manu *manuarias*, a trudendo *truſatiles* appellabant, quæ & verſatiles dicuntur. *Gell. l.* 3. *c.* 3. *Cato R. R. cap.* 10. & *Plin. l.* 36. *c.* 18. ¶ Superius molæ pars meta dicitur, inferior catillus. *Paulus JCtus* contrarium ſcribit *l.* 18. §. 5. *Dig. de inſtruct. & inſtrum. leg.* quem reprehendit *Scaliger ad Manil.* docetque ſuperiorem molæ partem κωνοειδῆ fuiſſe, h. e. in coni ſeu metæ formam; inferiorem vero cavam inſtar catini. Itaque meta, inquit, inſtar turbinis inverſi conveniebat in catillum, qua parte baſis eſt, non qua mucro: nam mucro ſuperne pendebat, baſis autem in catillo vertebatur &c. Hæc *Scalig.* cui aſtipulatur *Salmaſ. in Exercit. Plin.* Huc pertinet illud *Colum. l.* 12. *cap.* 50. Molæ vel ſubmitti, vel etiam elevari poſſunt. Et *cap.* 52. Suſpenſa mola olivum frangito, &c. Quibus locis de ſuperiore molæ parte, ſcil. meta, loquitur. ¶ Eſt præterea mola far toſtum, & molitum. *Varr.* Mola mactatus porcus. h. e. farre ſaginatus. ¶ Ea in ſacrificiis ſpergebant victimas, altaria, cultros, &c. *Virg. Ecl.* 8. Sparge molam, & fragiles incende bitumine lauros. *Cic.* 2. *Div. c.* 16. Simul ac molam, & vinum inſperſeris. *Luc. l.* 1. obliquoque molas inducere cultro. ¶ Hujuſmodi far ſale, & aqua erat conſperſum; quare ſæpe mola ſalſa appellatur. *Plaut. Amph.* 2. 2. 108. Mola ſalſa, aut thure comprecatum oportuit. *Plin. in præfat. nat. hiſt.* Mola ſalſa litant, qui thura non habent. ¶ Denique

mola

Digitized by Google

mola dicitur informis quædam caro in uteris mulierum naſcens. *Plin. l.* 7. *c.* 15. Mola menſes ſiſtit.

Molæ, arum, Deæ Martis filiæ, ſic dictæ a molimine, & conatu in bellorum apparatu. *Gell. l.* 13. *c.* 22.

Molāris, is, ſubſt. m. 3. *maſcellare*, טוחנה, Ger. *kifenlich*, Gal. *machelière*, Hiſp. *muela*, μυλίτης, dens maxillaris, a mola, æ, quod cibum a cæteris dentibus confractum dentes maxillares molant. *Juven. ſat.* 13. *v.* 212. interque molares Difficili creſcente cibo. Adde *Quintil. l.* 2. *c.* 19. ¶ Molaris etiam dicitur, ad molam pertinens, ut molaris lapis, ex quo molæ fiunt, apud *Plin. l.* 36. *c.* 23. ¶ Abſolute molares pro ſaxis prægrandibus accipiuntur. *Virg.* 8. *Æn. v.* 250. Vaſtiſque molaribus inſtant. *Stat. Theb.* 5. *v.* 571. Librati ſaliunt portarum in clauſtra molares.

Molarius, a, um, *da macina*, μυλικός, quod ad molam pertinet, ut *Aſinus molarius*, quo utimur ad molam. *Cato R. R. c.* 11.

Molendinarius, a, um, *da mulino*, μυλικός, quod ad molendinum pertinet. *Paul. Dig. l.* 33. *tit.* 7. *leg.* 18. Aſinam molendinariam negant in appellatione contineri. Sed *molendarium* legitur apud *Torrent.* & *Haloand.* Adde ibid. paulo poſt, *mola molendaria*.

Moles, is, f. 3. *mole*, *grandezza*, גודל, Ger. *eine laſt*, Gal. *maſſe*, Hiſp. *grandeza*, ὄγκος, βάρος, μέγεθος, res magna, & ingentis ponderis. *Ovid. Metam.* 1. *v.* 7. Rudis indigeſtaque moles. *Colum. l.* 4. Indiæ perhibetur molibus ferarum mirabilis. *Virg.* 3. *Æneid. de Polyphemo:* Vaſta ſe mole movens. h. e. corporis magnitudine. ¶ Dicitur & de magnis ædificiis. *Cic. pro Mil. c.* 31. Aras, quas ille ſubſtructionum inſanis molibus oppreſſerat. *Horat. l.* 2. *od.* 15. Jam pauca aratro jugera regiæ moles relinquunt. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 25. Molem atque aggerem ab utraque parte litoris jaciebat. ¶ Translate moles accipitur pro magnitudine, aut multitudine cujuſvis rei. *Flor. l.* 2. *c.* 6. Tota mole in Africam converſus. h. e. totis belli viribus. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 61. Tota mole belli ſecuturus. *Cic. Catil.* 1. *c.* 9. Invidiæ molem ſuſtinere. *Id. Catil.* 3. *c.* 7. Molem mali depellere. *Tac.* 13. *Ann. c.* 35. Corbuloni plus molis adverſus ignaviam militum, quam contra perfidiam hoſtium erat. h. e. plus laboris, & negotii. *Virg.* 1. *Æn. v.* 37. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. h. e. tantæ difficultatis, *tanto vi voleva*, &c.

Moleſte, adv. *noioſamente*, Germ. *uberlaeſtiglich*, Gal. *avec ennuy*, Hiſpan. *moleſtamente*, ἀνιαρῶς, ægre, graviter. *Cic.* 2. *Verr.* Cupiebam diſſimulare, me id moleſte ferre. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 1. Quoniam ut moleſtiſſime ferre homines debent, quæ ipſorum culpa contracta ſunt, eſt quiddam in hac re mihi moleſtius ferendum.

Moleſtia, æ, f. *moleſtia*, צער, Ger. *uberdruſſ*, Gal. *ennuy*, Hiſp. *moleſtia*, ἀνία, ὄχλος, ſolicitudo, angor, cura, negotium, gravitas. *Cic. lib.* 13. *Fam.* Cum aliqua ne animi mei moleſtia, an potius libenter te Athenis viſurus eſſem. *Id.* 14. *Fam. ep.* 13. Eſſe in maximis moleſtiis. *Id.* 13. *Fam. ep.* 1d. Moleſtias depellere. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 2. Moleſtiam alicui exhibere Sic, afficere moleſtia, apud *eund.* & alios.

Moleſto, as, a. 1. *moleſtare*, צער, Germ. *betruben*, Gal. *faſcher*, Hiſpan *moleſtar*, ἀνιάω, moleſtia afficio. *Scribon. Larg. compoſ.* 71. Uvæ non ſolum reſilit, ac fit minima, ſed etiam raro valde moleſtat. *Apulej. de herb. c.* 71. Hunc occurſus mali non moleſtant.

Moleſtus, a, um, *moleſto*, *uggioſo*, *odioſo*, כבד, Ger. *verdrieſſlich*, Gal. *facheux*, Hiſp. *moleſto*, ἀνιαρός, gravis, odioſus, qui alicui gravis eſt, definit, enim quieſcere, a *moles*. *Cic. de Am. c.* 24. Moleſta veritas eſt, ſiquidem ex ea naſcitur odium. *Id.* 5. *Fam. epiſt.* 3. Ne vobis moleſtior eſſem. *Id. Divin. in Verr. c.* 11. Omnis arrogantia odioſa eſt, tum illa ingenii, atque eloquentiæ multo moleſtiſſima. ¶ Moleſta tunica erat indumentum pice, reſina, & cera illitum, quo induebantur ad ignem damnati, quo diutius ardentes lento igne conſumerentur. *Juven. ſat.* 8. *verſ.* 234. *Martial. l.* 10. *epigr.* 24. & *Senec. ep.* 14.

Moletrina, ſeu molitrina, æ, f. *mulino*, μυλών, locus, ubi ſegetes moluntur, a *mole*, ideſt a ſup. *molitum*, ut *ſutrina* a *ſutum*, *ſuratrina* a *ſuratu*. *Cato in Thermum*, ut *Nonius* citat *c.* 1. *n.* 320.

Molibdus. V. Molybdus.

Molile, lis, n. 3. inſtrumentum, quo aliquid molitur, vel id, quod molis, vel collis boum, vel humeris ſervorum adalligatur ad trudendas molas, a *molendo*. *Cato R. R. c.* 10. Juga ploſtraria duo, jugum aſinarium unum, molile unum.

Molimen, inis, n. 3. idem ac molimentum. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 357. Solidoque revellere dumo annoſam pinum magno molimine tentat. *Liv. lib.* 2. *c.* 56. Res ſuo ipſa molimine gravis certaminibus in annum extrahitur.

Molimentum, ti, n. *sforzo*, תחבולה, Germ. *underſtehung*, Gal. *effort*, Hiſp. *esfuerço*, ἐπιχείρημα, ἐγχείρησις, conatus, id, quo molimur, & conamur. *Liv. l.* 5. *c.* 22. Parvi molimenti adminiculo moveri ſede ſua. *Senec. Conſol. ad Marciam c.* 11. Res magni molimenti eſt.

Molina, æ, idem quod mola, aut moletrina, apud *Ammian. l.* 18. *c.* 20.

Molior, iris, itus ſum, d. 4. *muovere con difficoltà*, הניע, Ger. *mube erwecken*, Gal. *mouvoir avec peine*, Hiſp. *mover difficilmente*, Μηχανάομαι, ἄρχομαι, πραγματεύομαι, ἐγχειρέω, eſt molem, ſeu rem aliquam ingentem magno conatu loco movere, a moles. *Liv. l.* 9. *c.* 3. Num montes moliri ſua ſede paramus? *Id. lib.* 28. Moliri a terra naves. Et *ibid.* Moliri anchoras. ¶ Eſt item machinari, cogitare, parare, ſtruere. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 8. Octavius magna molitur. *Id. ibid. l.* 9. Equidem illud molior, ut mihi Cæſar concedat, ut abſim. *Id. in Or. c.* 16. De quo molimur aliquid exquiſitius dicere. ¶ Item aggredi. *Cic. de Univ.* Mundum efficere moliens Deus terram primum, ignemque jungebat. *Plaut. Curc.* 1. 3. 30. Miſere moliuntur, nequeunt ſatis conari. ¶ Item agere, ædificare, conſtruere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Utrum Dii nihil agant, nihil moliantur. *Id.* 1. *Tuſc.* Unde horrifer Aquilonis ſtridor gelidas molitur nives. *Virg.* 1. *Æn.* Pars ducere muros, molirique arcem. ¶ Claſſem moliri, eſt parare. *Virg.* 3. *Æn.* Claſſemque ſub ipſa Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ. ¶ Fulmina moliri, eſt jaculari. *Virg.* 1. *Georg.* Fulmina molitur dextra. ¶ Habenas moliri, eſt gubernare. *Virg.* 12. *Æn.* Et manibus molitur habenas. ¶ Inſidias moliri, eſt meditari, aut tendere. *Virg.* 1. *Georg.* Inſidias avibus moliri, incendere vepres. ¶ Iter moliri, eſt peragere. *Virg.* 6. *Æneid.* Inde datum molitur iter. ¶ Moliri fugam, eſt fugere, vel fugam parare. *Id.* 2. *Æneid. v.* 109. ¶ Moram moliri, eſt moram facere, morari. *Virg.* 1. *Æn.* Molirive moram, aut veniendi diſcere cauſas. ¶ Moliri animum, eſt in certum ſtatum componere. *Ovid.* 2. *art. am. v.* 119. Jam molire animum, qui duret, &c. ¶ Moliri crimina, *trovar' accuſe*. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 22. Molitur crimina, & accuſatorem, qui objiciat &c. ¶ Moliri fores, h. e. aggredi ad fores effringendas. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 39. Concurſu ad januam facto, moliuntur fores. ¶ Moliri corpora ex ſomno, *tentar di ſvegliarſi*, *ſvegliarſi con pena*. *Liv. l.* 39. ¶ Transfertur etiam ad ornatus ſtudium. *Ter. Heaut.* 2. *c.* 11. *de feminis*. Dum moliuntur, dum comuntur, annus eſt. h. e. dum labore, & ſtudio cunctantur, & ornant ſe. ¶ Reperitur etiam in paſſiva ſignificatione. *Apul. l.* 11. *Met.* Pompa moliebatur. *Lucil. l.* 7. Mutilamur, molimur, ſubducimur. h. e. retardamur, retinemur, ut *Nonius* explicat, *c.* 4. *n.* 300.

Molitio, onis, f. 3. *sforzo*, actus moliendi, conatus, machinatio, inſtructio alicujus rei. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quæ molitio, quæ ferramenta, qui vectes, quæ machinæ, qui miniſtri tanti muneris fuerunt? *Liv. l.* 33. *c.* 5. Molitio valli. *Colum. in proœm. in fine*. Molitio agrorum. h. e. cultura, ſubactio.

Molitor, oris, qui aliquid molitur, five machinatur, conatur, ſtruit. *Cic. de Un. c.* 5. Hanc igitur habuit rationem effector mundi, molitorque Deus. *Suet. in Dom. c.* 10. Molitores rerum novarum.

Molitrina. V. Moletrina.

Molitrix, icis, f. quæ molitur, machinatrix, a molior. *Suet. in Cl. Ner. c.* 35. Molitrix novarum rerum.

Molitūra, f. 1. *macinatura*, actus molendi. *Plin. l.* 15. *c.* 23. Molitura etiam præſtant jejunio feminarum quandam imaginem panis. Adde *l.* 18. *c.* 9.

Molitus, a, um, partic. paſſ. verbi molo. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 3. Trium menſium molita cibaria ſibi unumquenque domo efferre jubent.

Molleſco, is, ſine præt. & ſup. n. 3. *ammollirſi*, רכך, Ger. *weich werden*, Gal. *s'amollir*, Hiſp. *ablandarſe*, Μαλακύνομαι, mollis fio. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Ladanum viſu aridum ſtatim tactu molleſcere. ¶ Translate ponitur pro manſuetum, & placatum fieri. *Ovid.* 1. *de Ponto*, *el.* 6. Pectora molleſcunt, aſperitaſque fugit.

Molleſtra, f. 1. *pelle pecorina*, μηλωτή. *Feſt.* Molleſtras antiqui vocabant pelles ovinas, quibus galeæ extergebant.

Mollicellus, a, um, dimin. a molliculus. *Catul. carm.* 25. Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula, vel imula mollicelle. Al. leg. vel *imula oricilla*.

Mollicīna, æ, fem. 1. *μαλακὸν ἱμάτιον*, veſtis, a mollitie dicta. *Non. c.* 14. *n.* 23. *Nævius in Epid.* Mollicinam, crocotam, chirodotam, ricam.

Mollicŏmus, a, um, adject. qui molles comas habet. *Avien. Perieges. v.* 1081. Mollicomis tellus inſternitur herbis.

Mollicŭlus, a, um, *delicato*, *tenerello*, ἁβρός, tenellus, delicatus, dim. a *mollis*. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 58. Sed lepide volo molliculas eſcas, ut ipſa mollicula eſt. *Catul. ad Aurel. carm.* 16. Qui me ex verſiculis meis putaſtis, quod ſunt molliculi, parum pudicum.

Mollifico, as, a. 1. idem quod mollio. *Æmil. Macer l.* 4. *c.* 14.

Mollificus, a, um, mollem faciens. *Cal. Aurel. Tard.* 4. *c.* 2.

Mollimentum, ti, n. lenimentum. *Seneca de Tranq. c.* 10. Calamitatum mollimentum conſuetudine invenit.

Mollio, is, a. 4. *far molle*, *mollificare*, רכך, Germ. *weich machen*, Gall. *amollir*, Hiſp. *ablandar*, μαλάσσω, ἐκμαλάσσω, molle reddo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Frigoribus dureſcit humor, & idem viciſſim mollitur tepefactus, & tabeſcit calore. *Hor.* 1. *Serm. ſat.* 4. *v.* 20. Dum ferrum molliat ignis. *Ovid.* 5. *Faſt.* Lanam mollire puellæ diſcant. h. e. tractando, & elaborando tenuiorem, & molliorem reddere. ¶ Translate uſurpatur pro ſedare, placare, mitigare. *Accius Telepho*, *apud Nonium*. Ad levam, qua mons mollibat mare. h. e. molliebat. *Hor. l.* 4. *ode* 13. Mollibit averſos Penates. h. e. molliet. *Gel. l.* 19. *c.* 6. Mollitique eſſent venti maris. ¶ Item pro temperare, effœminare. *Cic. de Sen.* Annibalem juveniliter exultantem patientia ſua molliebat. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 11. Poetæ molliunt animos noſtros. *Id. in Phil.* Ipſa illa Martia Legio hoc nuntio langueſcet, & mollietur.

Mollipes, edis, n. 3. *che ha li piedi molli*, μαλακόπους, qui molles habet pedes. *Cic.* 1. *de Div. c.* 9. *ut Arato*. Mollipedeſque boves ſpectantes lumina Cœli.

Mollis, le, n. 3. *molle*, *tenero*, רך, Ger. *weich*, Gal. *mol*, *delicat*, Hiſp. *blando*, Μαλακός, tener, non durus, tactui cedens. *Cic.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 24. Infima auricula mollior. *Virgil.* 2. *Georg.* Quid nemora Æthiopum molli canentia lana? ¶ Translata ponitur pro tractabili, flexibili, dulci. *Cic. in Brut.* Hic primus inflexit orationem, & eam mollem, teneramque reddidit. ¶ Item pro facili, manſueto, miti. *Cic. Att. l.* 1. Quanta fuit in Quinto fratre meo comitas, quanta jucunditas, quam mollis animus & ad accipiendam, & ad deponendam offenſionem. *Id. in Catil.* 1. Qui ſpem Catilinæ mollibus ſententiis aluerunt. ¶ Item pro effœminato, delicato. *Cic.* 1. *de Or.* Quis hoc Philoſophus tam mollis, tam languidus, tam enervatus, tam omnia ad voluptatem corporis, doloremque referens probare poſſet? Per Metalepſin, quoniam ea, quæ tenera ſunt, pro voluntate noſtra facile tractamus, &, quocunque lubet, ducimus, factum eſt, ut mollis quandoque pro domito ſumatur. *Virg.* 3. *Georg.* Belgica vel molli melius feret eſſeda collo. ¶ Quandoque pro non arduo, ut mollis clivus. *Id.* 3. *Georg.* Molle faſtigium. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 10. ¶ Quandoque pro maturo, ut molles caſtaneæ, molliſſima vina. *Id.* 1. *Ecl.* & 1. *Georg.* ¶ Quandoque pro tempeſtivo, ſeu opportuno. *Virg.* 4. *Æn.* Sola viri molles aditus, & tempora noras. ¶ Quandoque pro remiſſo, & contemnendo. *Virg.* 3. *Georg.* Tua Mecœnas haud mollia juſſa. ¶ Quandoque pro ſuavi, & jucundo. *Virg.* 2. *Georg.* Molleſque ſub arbore ſomni. ¶ Quandoque pro temperato. *Plin. l.* 24. *c.* 12. Cœlum ipſum mitius, & mollius ſolito videbatur. *Flor. l.* 3. *c.* 3. Quæ fere tractu Italia molliſſima eſt. ¶ Mollis frontis homo dicitur verecundus, quemadmodum ex durum de impudente uſurpatur. Ita *Donat. ad Terent. Eun. a.* 4. *ſc.* 7. *v.* 36.

Mollĭter, adv. *mollemente*, *teneramente*, Ger. *ſenfftiglich*, Gal. *mollement*, Hiſp. *blandamente*, μαλακῶς, leniter, non dure. *Plin. l.* 15. *c.* 10. Mira naturæ cura molliter ſemina collocandi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Aves nidos molliſſime ſubſternunt. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 76. Molliter oſſa cubent. Quæ fuit mortuis bene precandi formula. *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 7. Molliter ſiſte nunc me, cave, ne cadam: non vides me, ut madide madeam? *Col. l.* 1. *c.* 2. Ager molliſſime devexus. h. e. paululum declivis. *Virg.* 6. *Æn. v.* 847. Excudent alii ſpirantia mollius æra. h. e. artificioſius, & delicatius. ¶ Translate eſt delicate, effœminate. *Cic.* 1. *Off. c.* 3. Molliter, & delicate vivere. *Ter. Adelph.* 5. 1. 1. Ædepol te curaſti molliter. ¶ Molliter ferre, pro leniter, æquo animo. *Cic. de Senect.* Quod ferendum eſt molliter ſapienti. ¶ *Tac.* 2. *hiſt. c.* 96. Amici adulantes mollius interpretabantur, *trovavano delle dolci interpretazioni*.

Mollitia, æ, f. idem ac mollities. *Cic. pro Syl.* Qua mollitia ſum animi, & lenitate. *Id.* 1. *Fin. c.* 10. Mollitia animi officium deſerere.

Mollitiĕs, ei, f. *mollezza*, *tenerezza*, רוך, Germ. *weiche*, Gall. *moleſſe*, Hiſp. *blandura*, μαλακότης, teneritas. *Cic. de Fin. l.* 5. *c.* 21. In primo ortu ineſt mollities, & teneritas quædam. ¶ Translate ponitur pro placiditate, tranquillitate. *Aurel. Victor. de Vir. illuſt. c.* 22. Ubi per mollitiam maris anguis proximum Æſculapii fanum petiit. Quidam putant legendum *malaciam*. ¶ Item pro languore, imbecillitate, effœminatione. *Ter. Eun.* 2. 1. Ejicienda hercle hæc mollities animi. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 26. Noſti N cur noſtri imbecillitatem, mollitiem, & conſuetudinem victus. ¶ Ponitur etiam pro mollium, & obſcœnorum vitio. *Sen. de conſtan. Sap. c.* 18. & *Tac.* 11. *An. c.* 2.

Mollitūdo, inis, idem ac mollities. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. In pulmonibus autem ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiæ mollitudo. *Id.* 3. *de Orat.* In ipſo tactu ineſt & mollitudinis, & lævitatis modus. ¶ Accipitur etiam pro facilitate, flexibilitate. *Auct. ad Her. l.* 3. Mollitudo vocis eſt cum eam torquere pro commodo noſtro poſſimus.

Digitized by Google

Molliuſculus, a, um, adject. dimin. a mollis, ut molliuſculi verſus, apud Plin. l. 1. epiſt. 16. quemquam ibi alii aliter legunt.

Mollūcrum, i, vel Molucrum, n. μόλκρον, lignum, quo molæ vertuntur. ¶ Item caro informis in utero mulierum, quæ & mola dicitur, μυλακρίας. Utraque notio legitur apud Feſtum.

Mollūgo, inis, f. ſpecies eſt lappaginis, ſimilis anagallidi, niſi quod tenerior eſt, ac pluribus foliis. Plin. l. 26. c. 10.

Mollūſca, æ, f. μαλακόδερμον, nux eſt a genere juglandium, cortice adeo molli, ut vix attrectata ſtatim frangatur, ab antiquo mollus pro mollis. Hæc & nux Perſica appellatur, quod a Perſide primum ad nos ſit tranſvecta. Macrob. l. 2. Saturn. c. 14. Plin. l. 15. c. 22.

Molluſcum, i, n. V. Bruſcum.

Mŏlo, is, lui, litum, 4. 3. macinare, טחן, Germ. malen, Gall. moudre, Hiſp. moler, ἀλέω, ἀλήθω, mola tero, a mola. Plin. l. 7. c. 56. Ceres frumenta invenit, cum antea glande veſcerentur, eadem molere, &c. Teren. Phorm. 2. 1. 19. Molendum uſque in piſtrino, vapulandum, habendæ compedes.

Molŏche, es, f. 1. μολόχη, malva, Col. l. 10. v. 247. Et moloche prono ſequitur quæ vertice Solem. Al. leg. malache.

Molochinarius, m. 2. molochini coloris infector. Plaut. Aul. 3. 5. 40. Aſtant molochinarii, petunt fullones.

Molochĭnus, a, um, in colorem purpuræ inclinans, a moloche, malva, quod malvæ florum ſimilitudinem habeat. Cæcil. in Pauſimacho, apud Non. Carcaſina molochina.

Molochītes, m. 1. μολοχίτης, gemma eſt non tranſlucens, ſpiſſa viriditate, malvæ colorem referens, a molocha, malva. Plin. l. 37. c. 8.

Molorchæus, a, um, adject. ad Molorchum pertinens. Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 13. Læta Molorchæis poſuis veſtigia tectis.

Molorchus, m. 2. μόλορχος, ſenex Arcadius, qui ad expugnationem leonis Nemæi proficiſcentem Herculem hoſpitio comiter ſuſcepit. Unde leo Molorchæus appellatus eſt, & ſeni ab Hercule ſacra ſolemnia inſtituta, quæ Molorchea dicebantur. V. Serv. in 3. Georg. Stat. l. 4. Theb. v. 160. Sacra Cleonæi cognunt vineta Molorchi.

Molorthus, m. 2. perpendiculum, ideſt plumbum rectum filo, & gnomone dependens, a μόλυβδος, plumbum, & ὀρθὸς, rectus. Afferunt nonnulli pro hac voce illud Statii l. 3. Silv. n. 30. Sint, quibus exploret rupes gravis ante Molorthus. Ubi alii leg. Molybdus. Alii aliter.

Moloſſi, m. 2. pop. Epiri, quorum regio Moloſſia. ¶ Sunt & Moloſſi pop. Theſſaliæ, apud Jolcum opp. teſte Athenæo. Ovid. 1. Met.

Moloſsĭa, f. 1. Pandoſia, μολοσσία, regio Epiri Chaoniæ proxima, in Orecedens, a Moloſſo filio Pyrrhi, & Andromaches. Celebris eſt canibus venaticis generoſiſſimis, qui ob ea Moloſſi dicuntur.

Moloſsĭcus, a, um, adject. ad Moloſſos pertinens. Plaut. Capt. 1. 1. 18. Paraſiti Moloſſici. h. e. edaces tanquam canes Moloſſi. ¶ Moloſſicum carmen apud Grammaticos eſt, quod Moloſſis pedibus conſtat. V. Moloſſus.

Moloſſus, m. 2. filius Pyrrhi, & Andromachæ, qui regnavit in Epiro, unde regio Moloſſia, & pop. Moloſſi.

Moloſſus, ſubſt. m. 2. μολοσσὸς, μολοττὸς, μολοσσικὸς κύων, canis, a Moloſſa Epiri gente, quæ canes habebat generoſiſſimos. Virg. 3. Georg. n. 405. Veloces Spartæ catulos, acremque Moloſſum paſce ſero pingui. ¶ Eſt & Moloſſus pes metricus, qui tribus ſyllabis longis conſtat, ut Æneas, contendunt. Diomed. l. 4. Dictus eſt a Moloſſiæ ſaltatione, quod Moloſſi ad bellum procedentes hujus pedis modulata compoſitione utebantur, vel, ut alii volunt, quod eo metri genere odas in templo Jovis canere conſueverunt, in memoriam Moloſſi filii Pyrrhi, & Andromaches, a quo poſtea feſta Moloſſia dicta ſunt. Iſid. l. 1. c. 16.

Moloſſus, a, um, quod eſt ex Moloſſia. Ovid. 1. Met. v. 226. Hos contentus eo eſt, miſſi de gente Moloſſa.

Moly, yos, n. 3. herba radice rotunda, & nigra, magnitudine cæpæ, folio ſcillæ, flore luteo, vel candido, ut Homerus ſcripſit, vim ſummam habens adverſus omnia veneficia. Plin. l. 25. c. 4.

Molybdæna, f. 1. μολύβδαινα, vena communis plumbi, & argenti. Plin. l. 37. c. 18. ¶ Item plumbago, genus herbæ, ſic dictæ, quod plumbum, ideſt oculorum vitium, commanducata tollat. Plin. l. 25. c. 13.

Molybdītis, is, μολυβδῖτις, plumbi ſpuma, ſicut argyritis, ſpuma argenti. Plin. l. 33. c. 6.

Molybdus, μόλυβδος, plumbum, vox græca. Pro plumbo illo, quo aquæ altitudinem nautæ explorant, uſurpari putant nonnulli a Stat. l. 3. Silv. 2. n. 30. Locum V. in Molorthus.

Momar, ſtultus, apud Siculos. Feſt.

Momen, inis, n. idem ac momentum, a ſupin. motum verbi moveo, ut nomen a notum. Lucret. l. 3. v. 189. Momine uti parvo poſſunt impulſa moveri.

Momentalĭter, adv. in un momento, ictu oculi. Fulgent. l. 2. Mythol. c. 3.

Momentanĕus, a, um, momentaneo, caduco, mortale, ὀλιγοχρόνιος, quod eſt caducum, quod facile mutatur, ac deficit. Tertul. l. 3. adv. Marcion. c. 17.

Momentorius, a, um, quod in momento fit. Apul. l. 5. Met. Momentarius maritus. Id. l. 9. Momentaria ſalus. Id. l. 10. Venenum momentorium. h. e. momento temporis conficiens.

Momentōſus, a, um, adject. qui magni momenti eſt. Quintil. declam. 13. Quam momentoſa ſit hujus animalis rapina.

Momentum, ti, n. momento, רגע, Ger. ein augenblick, Gal. moment, Hiſp. momento, ῥοπὴ, στιγμὴ, dicitur qualecumque pondus, ſive magnum hoc ſit, ſive parvum, & tranſlate ſumitur pro vi, robore, viribus, efficacitate, pretio. Cic. 2. Acad. Cum in eadem re paria contrariis in partibus momenta rationum inveniuntur. Id. pro Mur. Et diligentiſſime perpendenti momenta officiorum omnium. Id. in Vatin. Cujus teſtimonium propter turpitudinem vitæ, ſordeſque domeſticas nullius momenti putaretur. Id. 3. Fin. In his momenta ſunt maxime ad bene vivendum. Id. pro Font. cap. 6. Sapientiæ judicis non minimam partem tenet ad unamquamque rem momento ſuo ponderandam. Liv. l. 5. Rege ſuperato nullum momentum in ſolis per ſe Gallorum copiis fore. Id. l. 1. c. 47. Si qua regio feminæ orta nullum momentum in dando, adimendoque regno faceret. Id. l. 4. c. 12. Momentum annonæ facere, dar moto ai viveri, diminuire la careſtia. ¶ Accipitur item pro rebus minimis, ſeu pro particula vaſque alicujus rei. Plin. l. 20. c. 7. Proſunt & combuſtis, ut cinis earum bibatur in vino, addito reſinæ momento. Id. l. 18. c. 34. Sol autem quotidie ex alio cœli momento, quam pridie, oritur. ¶ Dicitur item de tempore. Cic. l. 6. Fam. epiſt. 10. Omnia momenta obſervabimus, neque ullum prætermittemus tui juvandi, & levandi locum. Id. 5. Phil. c. 10. Minimis momentis maximæ inclinationes temporum ſiunt. Liv. l. 31. c. 33. Tumultus momento temporis ſedatur.

Momus, mi, m. Μῶμος, Deus quidam, Nocte matre, ut inquit Heſiodus, ac Somno patre genitus, cui mos eſt ipſum quidem nihil agere, ſed aliorum Deorum opera curioſis oculis contemplari, &, ſi quid omiſſum, aut perperam factum ſit, id ſumma cum libertate carpere, a μῶμος, dedecus. Vide de eo fabulam apud Lucian. in dial. de Hærſib. & Vitruv. in præfat. l. 2.

Monăcha, æ, f. monaca, ſolitariæ vitæ femina. Hieronym. ep. 25. ad Paulam de obitu Blæſillæ, poſt med.

Monachĭcus, a, um, di monaco, ad monachum pertinens. Juſtinian. novell. conſtitut. 133. c. 5. Monachicum certamen.

Monachium, ii, n. μοναχεῖον, locus, vel ſodalitas monachorum. Impp. Valent. & Marcian. l. 1. Cod. tit. 2. leg. 13.

Monăchus, i, m. monaco, Μοναχὸς, ſolitarius, qui vitam vivit ſolitariam, a μόνος, ſolus. Rutil. Numatian. l. 1. v. 419.

Monarchia, f. 1. monarchia, Μοναρχία, unius principatus, a μόνος, ſolus, & ἀρχὴ, imperium. Tertul. adver. Prax. c. 3.

Monas, adis, f. 3. μονὰς, unitas, ſingularitas. Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 6. Tertul. adverſ. Valentin. c. 37.

Monaſterium, ii, n. monaſtero, Μοναστήριον, locus, in quo Monachi degunt. Auguſtin. ep. 86. ad Caſulan.

Monaſtrĭæ, arum, f. monache, Μονάστριαι, mulieres Deo dicatæ, & ſolitariam vitam agentes: quarum fit mentio in Novell. Conſtit. Juſtin. 133.

Monaulos, m. 2. μόναυλος, tibia ſingularis, vel ſimplex, a μόνος, ſolus, & αὐλὸς, tibia. Mart. l. 14. epigr. 64. Sæpe duas tollat, ſæpe monaulon habet. Plin. l. 7. c. 57. Fiſtulam, & monaulon Pan Mercurii, obliquam tibiam Midas in Phrygia, geminas tibias Marſyas in eadem gente.

Monedŭla, æ, f. monacchia, mulacchia, putta, κολοιὸς, avis ex genere graculorum, furax, & rapax, præſertim auri, argentique. Hinc aliqui dictam putant a moneta, quaſi monetula. Scalig. ad Tibul. l. 1. eleg. 2. ducis a Dea Moneta, quæ eſt Juno, cui cornix, e cujus genere eſt monedula, dicata fuit. Cic. pro Flac. c. 31. Non plus auri tibi, quam monedulæ committebant. Plin. l. 10. c. 29. Inſubrium tractu examina graculorum, monedularumque, cui ſoli avi furacitas auri, argentique præcipue mira eſt. Plaut. Aſin. 3. 3. 103. Dic me anaticulam, monedulam, paſſerculum, &c.

Monēla, læ, ammonizione, avviſo, monitio. Tertul. de patient. c. 8. & l. 4. adv. Marcion. c. 34.

Monenda, orum, apud Martian. Capel. ſunt ſacrificia quædam, quibus Dii monentur, ut mortalibus opem ferant.

Monĕo, nes, nui, itum, a. 2. ammonire, ricordare, avvertire, הזהיר, Ger. erinnern. Gal. admoneſter, avertir, Hiſp. amoneſtar, ἀναμιμνήσκω, νουθετέω, παραινέω, παραγγέλλω, admoneo, ſuadeo, hortor, ab antiquo meneo, aut meno, unde memini, quod a μένω. Conſtruitur cum duobus accuſat. quod tamen negatum eſt ejus compoſitis commoneo, & admoneo. Cic. l. 3. Fam. Eaque me ex tuis mandatis monuit. Id. in Catil. Sed ego hoc moneo, deſinant furere. Id. de Aruſ. Nec ea, quæ ab ea monemur, audimus. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. de. Cic. Attic. l. 11. ep. 16. Ut Terentiam moneam de teſtamento. ¶ Vel etiam cum abl. & præpoſ. pro. Ter. Andr. Habeo, pro illa re illum quod moneam probe. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula ut, vel ne. Cic. l. 4. Fam. Accuratiſſime monuiſti Senatum, ut illa timerent, quæ meminiſſent. ¶ Monere literis, & per literas, dar' avviſo con lettere. Cic. l. 2. Q. Fr. epiſt. 7. Sic monere pluribus. Quintil. l. 5. c. 13. ¶ Interdum ponitur pro caſtigare. Stat. l. 3. ſilv. 3. v. 160. ſonitu tantum Ionique procella Contentus monuiſſe. ¶ Interdum docere, erudire. Valer. Flac. l. 1. cir. init. Prima Deum magnis canimus freta pervia natis, &c. Phœbe mone. Horat. l. 3. od. 7. Et peccare docentes hiſtorias monet. ¶ Monerint, pro monuerint. Pacuv. armor. judicio. Quod me moneris, effectum dabo. Id. Chryſide. Dii monerint meliora.

Monēris, is, ſelucca, genus navigii longi, quod ſimplici remorum ordine agitur, μονήρης. Liv. l. 38. c. 38. Neve plures actuarias habeto, neve monerem belli cauſa.

Monēta, æ, f. moneta, Ger. muentz, Gal. monnoye, Hiſp. moneda, νόμισμα, pecunia ſignata, a monendo, quia notæ inſcripta monet nos authoris, & valoris. Martial. l. 1. epigr. 100. Convivæ ſumptuoſiora Nigræ ſordibus explens monetæ. h. e. ærea. Id. l. 4. ep. 12. Hos niſi de fulva loculos implere moneta non decet. h. e. aurea. ¶ Accipitur etiam pro loco, ubi moneta cuditur, zecca. Vet. Inſcript. ad Gruter. p. 74. n. 1. Officinatores monetæ aurariæ, argentariæ Cæſaris. Ammian. l. 22. c. 28. Aram in moneta, quam regibus, recens locatam evertis. ¶ Eſt etiam Moneta mater Muſarum, a monendo. Gloſſæ Philoxeni, Moneta, Μνημοσύνη. Liv. in Odyſſea apud Priſcian. l. 6. pag. 679. Putſch. Nam Diva Monetas filium docuit. Ubi Monetas eſt antiquus genitivus, ut dicimus Paterfamilias. ¶ Moneta etiam Junonis cognomen fuit, ut ex Cicerone, Valerio, Livio, Plutarcho, & aliis conſtat. Sic autem dicta eſt, quia Romanus ex arce monuerat, ut propter terræmotum, qui acciderat, ſue rem divinam facerent. Cic. 1. de Div. c. 45. Atque etiam ſcriptum a multis eſt, cum terræmotus factus eſſet, ut ſue plena procuratio fieret, vocem ab æde Junonis ex arce extitiſſe, quocirca Junonem illam appellatam Monetam. Id. l. 2. c. 32. Quod idem dici de Moneta poteſt, a qua, præterquam de ſue plena, quid unquam moniti ſumus?

Monetalis, & le, o. 2. cio che s' appartiene a moneta, νομισματικὸς, quod ad monetam pertinet. Apul. de Aſin. l. 7. Pintina pretioſiſſimis monilium, & auro monetali zonis refertis incincta. ¶ Triumviri Monetales, Magiſtratus Romæ, qui æri, argento, atque auro conflando, & feriundo præerant. Pomp. Juriſc. l. 2. de orig. Juris. Cic. Att. l. 10. ep. 11. de Vulteio loquens: Monetali autem adſcripſi quod ille ad me Proconſulem. ideſt in ſumma epiſtola ſcripſi, Vulteio Monetali. V. Cic. l. 7. Fam. epiſt. 13. ad Trebat. & in eam ſchol. P. Manut.

Monetarius, m. 2. monetario, Ger. muentzer, Gal. monnoyeur, Hiſp. monedero, νομισματοποιὸς, qui monetam cudit. Firmic. l. 8. c. 17. Habentes horoſcopum ſub ſigno hoc erunt monetarii. Vopiſc. in Aurelian. c. 38. Fuit ſub Aureliano etiam monetariorum bellum. Eutrop. l. 9. c. 14. Hoc (Aureliano) imperante etiam monetarii in Urbe rebellaverunt, vitiatis pecuniis, & Feliciſſimo Rationali interfecto: quos Aurelianus victos ultima crudelitate compeſcuit, plurimos nobiles capite damnavit.

Monīle, is, n. monile, collana, ענק, Ger. ein halsband, Gal. cheine a porter au cou, Hiſp. cadena, ὅρμος, ornamentum ex auro, & gemmis, quod circa collum geſtatur, proprium fœminarum, & juvenum ingenuorum. Ovid. 10. Metam. n. 264. Dat digitis gemmas, dat longa monilia collo. ¶ Neque ſolum illud monile dicitur, quod ex hominum, verum etiam quod ex equorum, aliorumque animalium collo dependet. Virg. 7. Æn. de equis Latini: Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent. Gel. l. 5. c. 5. Equitatum frænis, ephippiis, monilibus, phaleriſque præfulgentem.

Monimentum. V. Monumentum.

Monitĭo, onis, f. ammonizione, Germ. ein warnung, Gall. advertiſſement, Hiſp. monicion, νουθέτησις, actus monendi. Cic. de Amic. c. 24. Monitio acerbitate, objurgatio contumelia careat. Id. ibid. Accipere monitionem patienter.

Monĭto, as, a. 1. ſæpe moneo. Venant. Fortun. l. 5. carm. 4. Quos in amore Dei monitabat ſæpe ſacerdos.

Monĭtor, oris, m. ammonitore, Germ. ermahner, Gall. admoneſteur, Hiſp. monedor, νουθετητὴς, qui nos alicujus rei monet. Terent. Heaut. 1. 1. 119. Nil opus fuit monitore. ¶ Item is, cujus fidei, & curæ pueri committuntur, pædagogus. Cic. 2. de Orat. Riſerit aliquis hoc præceptum; eſt

enim

enim non tam acutum, quam neceſſarium, magiſque monitoris non fatui, quam eruditi magiſtri. ¶ Item qui in ſcena hiſtrionibus verba dictat, & ſuggerit. *Feſt.* ¶ Item qui in foro Oratori agenti adeſt, & dicenda, agendaque monet, *ſollecitatore*, ὑπομνηστής. *Cic. Div. in Ver.* Video, mihi non te, ſed hunc librum eſſe reſponſurum, quem monitor tuus tenet. Adde *Quintil. l. 6. c. 5.* ¶ Item nomenclator. *Cic. pro Mur. c. 36.* Per monitorem appellandi ſunt. ¶ Denique monitores dicuntur ſervi in agro operis præfecti, qui officii quemque ſui admonent, & ſegniores caſtigant, *gaſtaldi*. *Colum. l. 1. c. ult. Ulpian. l. 8. ff. de inſtruct. & inſtrum. legat.*

Monitorius, a, um, adject. aptus ad monendum, ut monitorium fulmen, quod ſcil. de futuris moneat, apud *Senec. l. 2. quæſt. natur. c. 49.*

Monitum, ti, n. *ammonizione*, *documento*, *ricordo*, ὑπόμνημα, quod quis nos monet. *Cic. 5. Fam. ep. 8.* Meis conſiliis, monitis, ſtudiis, actionibuſque nititur.

Monitus, us, m. idem ac monitio. *Liv. l. 1.* Seu voce cœleſti ex Albano monte miſſa, ſeu Aruſpicum monitu. *Cic. 2. de Div. c. 41.* Sortes, quæ Fortunæ monitu tolluntur. *Plin. in Paneg. cap. 76.* Revereri numinum monitus.

Monitus, a, um, partic. a moneor. *Virg. 3. Æn. v. 188.* Moniti meliora ſequamur.

Monobeli, m. 2. μονόβηλοι, qui prægrandia virilia habent: Ita enim eos appellabat Heliogabalus, ut refert *Lamprid. in ejus vita, c. 8.* ¶ Vox græca eſt, a βέλος, telum.

Monoceros, otis, m. *alicorno*, μονόκερως, unicornis, animal unico cornu, equino corpore, capite cervino, mugitu horrida. *Plin. l. 8. c. 21.* Aſperrimam autem feram monocerotem, reliquo corpore equo ſimilem, capite cervo, pedibus elephanto.

Monochromata, um, n. *chiariſcuri*, μονοχρώματα, dicebantur picturæ, quæ non variis, ut hodie, ſed ſingulis coloribus conſtabant. *Plin. l. 33. c. 7.* Cinnabari veteres, quæ etiam nunc vocant monochromata, pingebant.

Monochromaticus, a, um, *chiaroſcuro*, μονοχρωματικός, quod uno colore fit. *Plin. l. 35. c. 5.* Qui monochromatea genera picturæ vocaverint.

Monochromatos, o. f. 2. μονοχρώματος, quod eſt unius coloris. Hinc *Plin. l. 35. c. 3.* auctor eſt, primum picturæ genus fuiſſe lineare, quod nullis adhibitis coloribus, rei pingendæ ſimilitudinem circumductis lineis exprimebat, dehinc huic ſucceſſiſſe alterum picturæ genus, quod ſingulis coloribus rerum imaginem imitabatur, idque poſtea inventa operoſiore pictura, monochromaton eſſe appellatum.

Monocolus, μονόκωλον, unius membri, a μόνος, ſolus, & κῶλον, membrum. *Solin. c. 33.* Legimus monocolos ibi quoque naſci ſingulis cruribus, &c. Adde *Plin. l. 7. c. 2.*

Monocrepis, is, μονοκρηπίς, uno tantum pede calceatus. *Hygin. fab. 12.* ¶ Apud Græcos epitheton eſt Mercurii, qui alterum calceum Perſeo commodavit, ad Gorgonas devolanti.

Monoculus, li, m. 2. qui unum oculum habet. Vox eſt hybrida, ex græco μόνος, & latino *oculus* conflata, eaque uſus eſt *Jul. Firmic. l. 8. c. 19.* Erunt ſurdi, monoculi, ut ſtolido ſtupore confecti.

Monodus, m. 2. μονόδους, Pruſiæ Bithyniæ Regis filius, qui loco dentium unum os continuum habuit in ſuprema oris parte, a μόνος, unus, & ὀδοὺς, *dens*, quaſi vir unius dentis. *Plin. l. 7. c. 16. & Feſt.*

Monœcus, i, *Monaco*, μόνοικος, portus Liguriæ, & oppidum, ubi Herculus, pulſis aliis, ſolus habitavit, unde & portus Herculis dicitur. *Virg. 6. Æn. v. 830. Lucan. l. 1. v. 408.*

Monogamia, μονογαμία, matrimonium cum una tantum uxore. *Tert. de Monogam.*

Monogamus, i, μονόγαμος, qui unam tantum uxorem habuit. *Hieronym. l. 1. contra Jov. c. 8. ad fin.*

Monogrammi, m. 2. *magri*, *ſenza colore*, μονόγραμμοι, homines macri, pertenues, decolores, a *monogrammos*, pictura linearis, per translationem. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 23.* Quæ veręns Epicurus monogrammos Deos, & nihil agentes commentus eſt.

Monolinum, i, n. *una filza di perle*, μονόλινον, linea ex margaritis, uno filo conſtans. *Capitolin. in Maxim. jun. c. 1.* ubi al. leg. *monolium*: Sed *Salmaſ.* retinet *monolinum*, defenditque pluribus.

Monolithus, a, um, μονόλιθος, uno lapide conſtans, ut Monolithæ columnæ, *d' un pezzo*, apud *Laber. apud Non. c. 15. n. 13.*

Monoloris, re, adject. Monolores veſtes, quæ unicum lorum auratum, ſeu ſegmentum intextum habent. *Vopiſc. in Aurel. c. 46.*

Monomeri, μονόμεροι, dicuntur populi quidam, in ultima Orientis ora, ſingulis cruribus ſaltuatim currentes mira pernicitate. *Gel. l. 9. c. 4.*

Monopodium, n. 2. *tavola che ha un piè ſola*, μονοπόδιον, menſa unico tantum pede ſubnixa. *Liv. l. 39. c. 6.* Monopodia, & abacos Romam advexere. Adde *Plin. l. 34. c. 3.*

Monopodius, a, um, *che ha un ſol piede*, qui unum tantum pedem habet: a ποὺς, ποδὸς, & μόνος, ſolus. *Lamprid. in Commodo, c. 10.* Monopodios eos, quibus ſingulos pedes fregiſſet, appellabat. ¶ Legitur & *Monopodius*.

Monopolium, lii, n. *monopolio*, μονοπώλιον, dicitur, cum penes unum aliquem ſpeciei alicujus vendendæ poteſtas eſt, quod fit, cum unus ſolus aliquod genus mercis univerſum emit, ut ſolus vendat, pretium ſuo modo ſtatuens, a μόνος, *ſolus*, & πωλέω, *vendo*. *Suet. Tib. c. 71.* Monopolium nominaturus prius veniam poſtulavit, quod ſibi verbo peregrino utendum eſſet.

Monopteros, i, unam tantum alam habens, a μόνος, *ſolus*, & πτερὸν, *ala*. A *Vitruv. l. 4. c. 7.* Ædes monopteræ dicuntur, quæ unum tantum porticum habent, vel ordinem columnarum.

Monoſceli, orum, homines Indici ſingula crura habentes. *Plin. l. 5. c. 2.*

Monoſtichium, ii, idem ac monoſtichum. *Auſon. in Eclog.* Non placitum divis tolle monoſtichium.

Monoſticum, i, μονόστιχον, carmen unico verſu conſtans. *Auſon. de Cæſarib. in præf. v. 3.* Sua quemque monoſticha ſignant.

Monoſyllabus, a, um, *monoſillabo*; μονοσύλλαβος, una ſyllaba conſtans. *Auſon. Idyl. 12.*

Monotriglyphus, i, μονοτρίγλυφος, Monotriglypha ædes dicitur a *Vitruv. l. 4. c. 3.* in qua propter columnarum multitudinem intercolumnia adeo ſunt anguſta, ut unius tantum triglyphi ſint capacia. V. *Baldum in Lex. Vitruv.*

Monotrophus, i, μονότροφος, qui ſolus veſcitur, miniſtrum non habens, a quo ſibi cœna paretur. *Plaut. Stich. 5. 4. 7.* Noſmet inter nos miniſtremus, monotrophi.

Monoxylum, i, n. 2. μονόξυλον, navigium ex unico ligno excavatum. *Plin. l. 6. c. 23.* Regio autem, ex qua piper monoxylis lintribus Baracen convehitur, vocatur Cottona.

Mons, tis, m. *monte*, *montagna*, הר, Germ. *ein berg*, Gall. *mont*, Hiſp. *monte*, ὄρος, terræ tumor altiſſimus. *Virg. 12. Æn.* Totuſque remugit mons circum. ¶ Sumitur quandoque pro ſaxo, ut ſaxum pro monte. *Virg. 6. Æn.* Prenſantemque uncis manibus capita aſpera montis ferro invaſiſſet. ¶ Translate uſurpatur pro omni re, quæ eminet. *Virg. 2. Æn.* Inſequitur cumulo præruptus aquæ mons. ¶ Montes aureos polliceri, proverbialis Hyperbole, *de iis*, qui immenſa promittunt, ſpeſque ampliſſimas oſtentant. *Ter. Phorm. 1. 2. 18.* ¶ Parturient montes, naſcetur ridiculus mus: ejuſdem proverbium apud *Horat. de ar. poet.* in eundem fere ſenſum, cum magnæ rei propoſitæ exitus non reſpondet.

Mons ſacer. V. Sacer mons.

Monſtrabilis, & le, o. 3. *dimoſtrabile*, quod facile monſtrari poteſt, conſpicuum, illuſtre. *Plin. ep. 11. l. 6.* Eſt enim probitate morum, ingenii elegantia, operum varietate monſtrabilis.

Monſtratio, onis, f. *dimoſtrazione*, Ger. *ein weiſung*, Gal. *demonſtration*, Hiſp. *demoſtracion*, δεῖξις, actus monſtrandi. *Ter. Adel. 4. 6. 2.* Ut Syre te cum tua monſtratione magnus perdat Jupiter.

Monſtrator, oris, m. *dimoſtratore*, *inventore*, qui monſtrat. *Virg. 1. Georg. v. 19.* Uncique puer monſtrator aratri. *Senec. de conſol. ad Marc. c. 25.* Ignotarum urbium monſtrator hoſpiti gratus eſt.

Monſtratus, us, maſc. monſtratio. *Apul. lib. 5. Metam.* Cujus monſtratu puellam cognoſceret. *Auſon. in periocb. Iliad. 3.* Monſtratu alicujus edoceri.

Monſtratus, a, um, *moſtrato*. *Horat. de ar. poet. v. 404.* Et vitæ monſtrata via eſt.

Monſtrifer, ra, rum, *di moſtro*, τερατοφόρος, monſtrum referens. *Plin. l. 6. c. 30.* Animalium, hominumque effigies monſtriferas circa extremitates ejus gigni minime mirum. *Lucan. l. 2. v. 3.* Monſtrifer tumultus. *Claudian. l. 3. in Eutrop. v. 3.* Monſtrifer annus.

Monſtrificabilis, le, monſtroſus. *Lucil. apud Non. c. 3. n. 540.* Mirum, ac monſtrificabile.

Monſtrifice, adv. idem ac monſtruoſe. *Plin. l. 28. c. 11.* Anaxilaus prodidit equinorum capitum viſus repræſentare monſtrifice.

Monſtrificus, a, um, *moſtruoſo*, τερατουργικός, qui monſtra dicendo, vel faciendo oſtendit. *Plin. l. 21. c. 5.* Inventa in his & ratio inſerendi, monſtrifica hominum ingenia. *Id. l. 7. c. 15.* Sed nihil facile reperiatur mulierum profluvio magis monſtrificum.

Monſtrigena, æ, m. monſtro genitus, monſtroſus. *Avien. in Perieges. v. 789.* Monſtrigenis hoſtem licet inferat æſtus Fluctibus.

Monſtro, as, avi, atum, a. 3. *moſtrare*, הראה, Ger. *weiſen*, Gal. *monſtrer*, Hiſp. *enſeñar*, δείκνυμι, oſtendo, declaro. *Ter. Adel.* Scio, ubi ſit, verum hodie nunquam monſtrabo. *Hor. l. 4. Carm. od. 3.* Quod monſtror digito prætereuntium Romanæ fidicen lyræ. *Enn. apud Cic.* Homo, qui erranti comiter monſtrat viam. ¶ Interdum uſurpatur pro docere, monere. *Plaut. Curc. 1. 3. 43.* Bene monſtrantem pugnis cædis. *Tacit. 2. hiſt. c. 1.* Pueritia, & juventa, qualem monſtravimus. ¶ Item pro deferre, accuſare. *Tacit. 1. hiſt. c. 88.* Nullum ob crimen, ſed vetuſto nomine, & propinquitate Galbæ monſtratus. Et *l. 8. c. 1.* Alii ab amicis monſtrabantur.

Monſtroſe, adv. *moſtruoſamente*, *fuor di natura*, Germ. *unſeitiche*, Gal. *monſtrueuſement*, Hiſp. *monſtruoſamente*, τερατωδῶς, præter naturam. *Cic. 2. de Div. c. 71.* Nihil tam præpoſtere, tam incondite, tam monſtroſe cogitari poteſt.

Monſtroſus, a, um, *moſtruoſo*, Germ. *unnatuerlich*, Gal. *monſtrueux*, Hiſp. *monſtruoſo*, τερατώδης, quod monſtrum refert. *Lucan. l. 1.* Monſtroſique hominum partus. *Cic. 2. de Div. c. 31.* Quid minus mirum, quam illam monſtroſiſſimam belluam unam evertiſſe, fortes diſturbaſſe? *Sueton. in Calig. c. 16.* Monſtroſæ libidines. Ita quidam ibi leg. pro *monſtruoſa*, ut & loco Ciceronis allato. Sic *Prudent. in Laurent. v. 7.* Nunc monſtruoſis idolis Imponis imperii jugum. Et *Petron. in fragm. Tragur. c. 69. Burm.* Monſtruoſius ferculum.

Monſtrum, i, n. *moſtro*, Ger. *ein wunderding*, Gal. *monſtre*, Hiſp. *monſtruo*, τέρας, prodigium, oſtentum, portentum, omne id, quod futurum monſtrat, a *moneo*, quaſi monſtrum, quod Dei voluntatem, ſive aliquid imminens moneat. *Feſtus*. *Cic.* deducit a *monſtrando*, *l. 2. de Div.* ¶ Monſtrum, oſtentum, portentum, & prodigium quomodo differant, docet Cornelius Fronto libello de differentiis vocabulorum. Sed diſcrimen id paſſim negligitur ab ipſis claſſicis Scriptoribus. *Virg. 2. Æn.* Nec dubia ea ſigna dedit Tritonia monſtris. *Cic. 5. Verr.* Non mihi jam furtum, ſed monſtrum, ac prodigium videbatur. *Id. de Aruſp. reſp. c. 12.* Periculum ex aliquo monſtro ſignificatum cavere. ¶ Ex conſuetudine vulgi monſtrum appellatur, quicquid eſt præter naturam. *Ter. Eun. 4. 3.* Quid iſtuc nam monſtri fuit? Ubi *Donatus*, Monſtrum eſt omne contra naturam: ſi igitur eunuchus eſt, & vitiavit virginem, contra rerum naturam factum eſt. ¶ Translate dicitur de homine ſceleſto. *Cic. in Cat. 2.* Nulla jam pernicies a monſtro illo, atque prodigio mœnibus ipſis intra mœnia comparabitur. ¶ Item de ſententia abſurda, ſeu erronea. *Cic. 4. Tuſ.* Jam videbuntur monſtra dicere. *Id. l. 2. ad Attic.* Monſtra narrant. Et *l. 4.* Mera monſtra nunciarant, *coſe incredibili*, *o prodigioſe*. ¶ Monſtrum ali dicimus, ubi quid occulti vitii latere ſignificamus, inde ducta Metaphora, quod monſtra ob pudorem clanculum alentur, & occultantur. *Ter. And. 1. 3. 16.* Quam ob rem? mali id eſt, quod ſuſpicem, aliquid monſtri alunt. ¶ Interdum ſumitur in bonam partem. *Silius l. 16. v. 333.* Juveniſque animum tam clara movebant monſtra.

Monſtruoſus. V. Monſtroſus.

Montanianus, a, um, ad Montanum pertinens, qui fuit rhetor, ſeu orator temporibus M. Annæi Senecæ. Unde hic in *ſ. controverſ. 18. l. 4.* Non multa referam, quæ Montaniana Scaurus vocabat.

Montanus, a, um, *montano*, *di monte*, ὄρειος, ὀρεινός, quod eſt ex monte. *Cic. in Rull. 2. c. 35.* Ligures montani duri, atque agreſtes. *Ovid. 11. Met.* Panaque montanis habitantem ſemper in antris. Abſolute *Liv. l. 22. c. 14.* Perventum inde ad frequentem cultoribus alium, ut inter montana, populum. ¶ Montani, orum, qui montes incolunt. *Id. ib. c. 32.* Apparuerunt imminentes tumulos inſidentes montani.

Monticellus, i, m. *monticello*, parvus mons. Legitur apud *Auct. rei Agrar. Goeſ. pag. 231. 306. &c.*

Monticola, æ, com. ὀρεινόμος, qui montes incolit. *Ovid. 1. Metam. v. 193.* Monticolæ Silvani.

Montifer, a, um, montem ferens. Montiferum Titana dixit *Senec. in Herc. Oet. v. 1212.* quia Gigas montibus ſuperinjectis a Jove oppreſſus, & ſepultus. Quidam tamen antiqui Cod. hab. *monſtriferum*.

Montinus, i, m. Deus, qui montibus præeſt. *Arnob. l. 4.*

Montivagus, a, um, *che vaga per monti*, ὀρειπλανής, qui per montes vagatur. *Cic. 5. Tuſc.* Non frigus, non famem, non montivagos, atque ſylveſtres curſus, luſtrationeſque patiuntur? *Stat. 1. Achill. v. 450.* Diana montivaga.

Montoſus, a, um, *montuoſo*, ὀρεινός, ubi ſunt multi montes. *Virg. 7. Æn. v. 744.* Et te montoſæ miſere in prælia Nurſæ. V. *Montuoſus*.

Montuoſus, a, um, adject. idem quod montoſus. *Plin. l. 16. c. 17.* Montuoſa ulmus. h. e. naſcens in montibus. *Cic. pro Planc. c. 9.* Montuoſa regio. Ita utrobique legunt meliores Cod. & Critici, alii *montoſus*.

Monumentarius, a, um, ad monumentum, ſeu ſepulcrum pertinens. *Apul. l. 1. Florid.* Choraula monumentarius. h. e. qui ad defunctorum ſepulchra canit.

Monu-

Digitized by Google

Monumentum, ti, n. *memoria*, זכרון, Germ. *ein gedenck zeichen*, Gall. *monument*, *memoire*, Hiſp. *memoria*, *μνῆμα*, *μνημεῖον*, quicquid nos monet, ſive monere poteſt rei alicujus præteritæ, ut libri, hiſtoriæ, ſtatuæ, ſepulchra, tituli, ſacra, porticus, cæteraque ejuſmodi, e *moneo*. Pro monumentum dixere etiam *monimentum*, u in *i* converſo, quomodo ex *optumus*, & *maxumus* facta *optimus*, & *maximus*. *Varr. l. 5. L. L.* Monimenta a monendo, &c. *Non. c. 1. n. 136.* Monumenti proprietas eſt &c. *Cic. ad Caſ. in fragm. epiſt.* Sed ego, quæ monumenti ratio ſit, nomine ipſo admoneor, ad memoriam magis ſpectare debet poſteritatis, quam ad præſentis temporis gratiam. *Id. 2. Phil.* Ut enim nos ex annalium monumentis teſtes excitamus eos, quorum &c. *Id. 1. Tuſc. c. 14.* Quid teſtamentorum diligentia? quid ipſa ſepulchrorum monumenta, quid elogia ſignificant? *Id. 1. de Or. c. 46.* Monumenta rerum geſtarum, & vetuſtatis exempla Oratori nota eſſe debent. *Ov. 13. Met.* Conderturque tuum monumentis corpus avitis. *Nepos in Dione, in fi.* Sepulchri monumento donatus eſt. *Cic. Fam. 3. ep. 12.* Commendare aliquid monumentis. *Id. pro Rabir.* Celebrare monumentis annalium. *Ter. Eun. 4. 6. 16.* Abi tu, ciſtellam Pythias, domo effer cum monumentis. h. e. ſignis, quibuſcum puella expoſita erat, ut ex iis aliquando cognoſci poſſet. *Id. Terent. ibid. v. 3.* hæc monumenta vocat, *ſigna*. Translate *Cic. Catil. 3. c. 11.* Inſigne honoris, & monumentum laudis. *Idem pro Dejot.* Multa ſunt tuæ clementiæ monumenta.

Monychus, m. 2. Μώνυχος, unus ex Centauris, a *μώνυξ*, equus, qui ſolidas ungulas habet. *Juven. Sat. 1. v. 11.*

Mopſopius, a, um, adjectiv. Athenienſis, Atticus; Mopſopia enim Attica regio dicitur, teſte *Strabone*. Hinc Mopſopius juvenis. *Ovid. 6. Metam. v. 662.*

Mopſus, m. 2. Μόψος, filius Apollinis, & Hymanthes, al. Manthus, amiciſſimus Jaſonis, præſtantiſſimus vates, cum quo Calchas certavit de peritia divinandi. Præfuit Grynææ ſylvæ juxta Clazomenen, ubi Apollo colebatur. Phaſelim urbem in finibus Pamphyliæ condidit, item Colophonem, ut Mela refert. *Cic. l. 1. de Div.* ſcripſit, Mopſum fuiſſe Augurem, & Regem Argivorum. ¶ Poſt mortem templis, & ſacrificiis cultus ſuit. Oracula etiam edidiſſe fertur. *Tert. de anim. c. 16.*

Mopſueſtia, vel Mopſuheſtia, f. 1. Mopſis, Mamiſta, *Malmiſtra*, urbs Ciliciæ, ad Pyramum fl. *Cic. 3. Fam. ep. 8.*

Mora, æ, f. *indugio*, עכוב, Ger. *verzug*, Gal. *delay*, *retardement*, Hiſp. *tardança*, *detenimento*, *μονή*, *διατριβή*, cunctatio, tarditas, temporis dilatio. *Ter. Andr. 3. 6. 7.* Nec mora ulla eſt, quin eam uxorem ducam. *Cic. 1. Invent. c. 9.* Moram, atque impedimentum alicui inferre. *Id. Phil. 10. n. 1.* Moram interponere. *Liv. l. 31. c. 32.* Dimicandi moram facere. *Cic. Verr. 7.* Moram afferre crudeliſſimi ſupplicii. *Quintil. l. 4. c. 4.* Moram tollere. *Ter. Andr. 3. 1. 9.* In mora eſſe alicui. *Seneca 3. de ira*, c. 39. Nectere moras. *Virg. 10. Æn. v. 888.* Moram trahere. *Vellej. l. 2. c. 51.* Nihil in mora habere, quominus &c. *Virg. 3. Æn.* Diſpendia moræ. ¶ Mora eſt, longum eſt, *è coſa lunga*. *Ovid. l. 3. Met.* Quoſque referre, mora eſt. *Plaut. Captiv. 4. 3. 6.* Nam ſi alia memorem, mora eſt. ¶ Inter moras, interea, *mentre s' indugia*. *Plin. l. 9. ep. 13.* Inter moras Conſul, citatis nominibus, mittit Senatum. ¶ Eleganter mora dicitur, qui in mora eſt, *ritardo*, *ritegno*. *Liv. l. 23. c. 9.* Reſtituendæ Romanis Capuæ mora tu es. Adde *Celſ. l. 8. c. 10.* ¶ Mora etiam, *μόρα*, *μοῖρα*, dicebatur e Lacedæmoniis pars exercitus quingentis militibus conſtans, vel, ut alii tradunt, ſeptingentis, vel, ut nonnulli, trecentis, a *μείρω*, *divido*, quia in eas dividerentur Lacedæmonii. *Cornel. Nepos in Iphicrate* c. 2. Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum intercepit. Al. leg. interfecit. Item al. leg. *mora* ſervantes rationem Græcæ vocis *μοῖρα*.

Moracius, a, um, durus, ut moraciæ nuces, *Titian. apud Feſtum*.

Moralis, le, o. 3. *che appartiene a' coſtumi*, Germ. *das zuſitten*, *gehoret*, Gal. *moral*, Hiſp. *moral*, ἠθικός, ad mores pertinens. *Cic. de Fato* c. 1. Quia pertinet ad mores, quos ἤθη Græci vocant, nos eam partem Philoſophiæ de moribus appellare ſolemus. Sed decet, augentem Linguam Latinam nominare moralem. Adde *Senec. ep. 89.*

Moralitas, atis, morum conditio. *Macrob. 5. Saturn. c. 1.* Sunt ſtyli dicendi duo, diſpari moralitate diverſi.

Moraliter, adverb. Eſt *Donati ad Terent. Adelph. 5. 8. in fi.*

Moramentum, ti, n. 2. idem ac mora. *Apul. in Flor. l. 4.* Hiſce igitur moramentis omnibus, qui volunt equitare, ad vectorem ſibimet equum deligunt.

Morans, antis, nom. particip. qui moratur, tardus. *Virg. 4. Georg.* Namque morantes Martius ille æris rauci canor increpat. *Horat. l. 2. od. 7.* Cum quo morantem ſæpe diem mero fregi. h. e. longum.

Moratim, adverb. cum mora, tarde. *Solin. c. 3. (al. 9.)* Ut moratim inſularum innatum oras legamus.

Moratio, onis, f. idem ac mora. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Morationibus impediti. *Liv. l. 3. c. 41.* Moratio in imperiis exercendis.

Morator, oris, m. *ritardatore*, מאחר, German. *langſamer*, Gall. *retardeur*, Hiſp. *tardador*, retardator. *Liv. l. 2. c. 44.* Adverſus unum moratorem publici commodi. Adde *Curt. l. 4. 1. 10.* ¶ Moratores dicebantur rabulæ, quod cauſas morarentur. *Ammian. l. 30. c. 10.* Moratores foranſes. Ita legit *Lindebroch.* Alii *oratores*. V. *Cujac. l. 4. Obſervat. 1. 40.* & *Pareum in Lex.* qui plures affert Ciceronis locos, in quibus corrupte legi *oratores* pro *moratores* contendunt. ¶ Moratores item erant, qui frontes aurigarum in Circo æquabant, eoſque morabantur, ne ante tempus tranſilirent lineam. *Vet. Inſcript. apud Grut.* T. Tulcius Pachryſut Morator ejuſd. Faction. Dedic.

Moratorius, a, um, quod moram facit. *Ulpian. Dig. l. 26. tit. 7. leg. 6.* Moratoria cunctatio.

Moratus, a, um, *coſtumato*, Ger. *wolgeberd*, Gal. *morigere*, Hiſp. *acoſtumbrado*, ἠθικός, κατηθισμένος, moribus præditus, ſeu imbutus, ſive boni, ſive mali ſint. *Ter. Hec. 4. 4. 28.* Sed quid mulieris uxorem habes? aut quibus moratam moribus? *Cic. 2. Tuſc.* Quotus enim quiſque Philoſophorum invenitur, qui ita moratus, ita animo, ac vita conſtitutus, ut ratio poſtulat? *Id. in Bruto*, c. 2. Tum bene morata, & bene conſtituta civitatis. *Plaut. Moſtell. 1. 3. 131.* Nequicquam exornata eſt bene, ſi morata eſt male. ¶ Transfertur & ad alia. *Ovid. 15. Met. v. 94.* placare voraces, & male moratos poteris jejunia ventris. *Plaut. Aſin. 2. 3. 10.* ita hæc morata eſt janua, &c. ¶ Particip. a moror, aris, prima brevi, *Ovid. Met. 13. v. 125.* oculos paulum tellure moratos ſuſtulit ad proceres.

Morbidus, a, um, *enfermo*, *infermo*, חולה, Ger. *ungeſund*, Gal. *malſain*, Hiſp. *enfermo*, νοσερός, morbo infectus. *Plin. l. 8. c. 26.* Atque ita profluvio ſanguinis morbidum alias corpus exonerat. ¶ Morbida vis, quæ morbum affert. *Luc. l. 6. v. 953.* Morbida vis hominum. *Id. ibid. v. 1095.* Fit morbidus aer.

Morbonia, æ, f. vox ficta a *morbus*, & vulgari ſermone trita, qua utebantur, qui alicui male precari vellent, eum enim abire morboniam jubebant, h. e. in locum morbis plenum, in malam crucem. *Sueton. in Veſpaſ. c. 14.* Trepidum eum quidam abire morboniam juſſerat. Dionis compendium hunc locum vertit ἐς κόρακας, quod idem apud Græcos valet.

Morboſus, a, um, *enfermo*, חולי, Ger. *kranck*, Gall. *maladif*, Hiſp. *enfermoſo*, νοσώδης, obnoxius morbo, valetudinarius. *Cato de R. R. c. 2.* Ferramenta vetera, ſervum ſenem, ſervum morboſum, & ſi quid aliud ſuperſit, vendat. *Cic. 4. Tuſc. cap. 24.* Bene igitur noſtri, cum omnia eſſent in morbis vitia, quod nullum erat iracundia fœdius, iracundos ſolos morboſos nominaverunt. *Auct. Priap. carm. 25.* Morboſior omnibus cinædis.

Morbus, i. m. 2. *infermità*, νόσος, νόσημα, habitus contra naturam, qui uſum ejus facit deteriorem. *Cic. 4. Tuſc. c. 13.* Quomodo autem in corpore eſt morbus, eſt ægrotatio, eſt vitium, ſic in animo. Morbum appellant totius corporis corruptionem: ægrotationem morbum cum imbecillitate: vitium, cum partes corporis inter ſe diſſident, ex quo pravitas membrorum, diſtortio, deformitas. *Id. 1. Off.* Medici gravioribus morbis periculoſas curationes, & ancipites adhibere coguntur. *Id. in Phil.* Cum eſſet infirmus eo gravi, diuturnoque morbo. ¶ Dicimus in morbum delabi, incidere, cadere, morbo corripi, affici, laborare, implicari, explicari, liberari, & ſimilia permulta. *Cic. ſæpe*, *Liv. Terent.* & al. Implicari in morbum, *Nepos in Ageſil. c. ult.* ¶ Morbus regius, V. *Regius*. ¶ Morbus major, idem ac comitialis, ſeu caducus. *Celſ. l. 3. c. 23.* Inter notiſſimos morbos eſt etiam is, qui comitialis, vel major nominatur. ¶ Translate morbi in animo dicuntur vitia inveterata, ut avaritia, ambitio, &c. *Cic. 4. Tuſc.* Videamus, quanta ſint, quæ a Philoſophia remedia morbis animorum adhibeantur. ¶ In fabulis Morbus Deus eſt, Herebi, & Noctis filius, Mortis frater. *Cic. 2. nat. Deor.*

Mordacitas, atis, f. *mordacità*, vis mordendi. *Plin. l. 21. c. 15. de urtica*. Iis enim omnibus foliis ineſt aculeata mordacitas.

Mordaciter, adverb. *mordacemente*. *Ovid. 1. de Pont. epiſt. 5. v. 19.* Scilicet incipiam limo mordacius uti. *Macrob. Saturn. 7. c. 3.* Ais ille nimis mordaciter.

Mordax, acis, o. *mordace*, Ger. *beſſig*, Gal. *mordant*, Hiſp. *mordaz*, δηκτικός, δηκτός, quod mordet, quod mordendo lædit, promptum ad mordendum. *Plaut. Bacch. 5. 2. 27.* Meus eſt iſtic clam mordax canis. *Id. Truc. 2. 4. 1.* Num tibi jam, amabo, janua eſt mordax mea? ¶ Translate ſumitur pro pungenti. *Plin. l. 16. cap. 24.* Folia mordacia ſunt quibuſdam, ut urticis. *Perſ. Sat. 1. v. 107.* Mordaci radere vero auriculas. *Phædr. lib. 4. fab. 7.* Mordaciorem, qui improbo dente appetit. *Plin. lib. 17. cap. 8.* Mordaciſſimum, quod ſupra diximus. ¶ Item pro eo, qui detrahit famæ alienæ. *Cic. 2. de Orat. c. 59.* Lacerat lacertum Largii mordax Memmius. ¶ Solicitudines mordaces dicimus, quæ animum excruciant. *Horat. l. 1. od. 18.* neque mordaces aliter diffugiunt ſolicitudines.

Mordeo, es, momordi, morſum, *mordere*, נשך, Ger. *beiſſen*, Gal. *mordre*, Hiſp. *morder*, δάκνω, eſt dentibus lædere, vel vulnerare. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 20.* Latrant, & mordent canes. ¶ Frænum mordere. V. *Frænum*. ¶ Translate eſt detrahere, *dir male*. *Ter. Eun. 3. 1. 21.* Invidere omnes mihi, mordere clanculum. ¶ Item pungere, irritare, lædere. *Cic. Att. l. 11. ep. 7.* Si qua ſunt in tuis litteris, quæ me mordeant. *Id. Att. lib. 13.* Valde me momorderunt epiſtolæ tuæ de Attica noſtra. *Id. 4. Tuſcul. cap. 20.* Morderi conſcientiæ. ¶ Item moleſtiam afferre, habere ſolicitum. *Cic. 3. Fam.* Neque non me tamen mordet aliquid, ideſt, nonnihil me habet ſolicitum. ¶ Morderi, eſt dolere vehementer. *Cic. Att. lib. 6.* Qui ſcribis, morderi te interdum, quod non ſimul ſis. ¶ Interdum mordere, eſt corrumpere. *Horat. lib. 1. ep. 8. v. 3.* Oleamve momorderit æſtus. ¶ Dicitur & de frigore, cum maxime penetrat. *Id. l. 2. Sat. 6. v. 43.* Matutina parum cautos jam frigora mordent. ¶ Amnis mordet rura. h. e. radit, ripis detrahit. *Id. l. 1. od. 31.* ¶ Olim in præterito erat *morſi*. Hinc *Plaut. in Trigemin.* apud *Gell. l. 7. c. 9.* Medium credo præmorſiſſet. ¶ Item *memordi*. *Enn. apud Non.* Si me canis memorderit. V. *Gell. lib. 7. cap. 9.*

Mordicatio, onis, f. levis arroſio. *Cal. Aurel. Acut. 3. cap. 20.* Ventris mordicatio.

Mordicativus, a, um, mordicans, arrodens, ut mordicativum acetum. *Cal. Aurel. Tard. 5. 1.*

Mordices. V. in ſeq. voce.

Mordicitus, adverb. idem quod mordicus. *Plaut. Aulul. 2. 2. 57.* Aſini me mordicitus ſcindant, boves incurſent cornibus. Ita leg. *Gruter.* plures alii *mordicibus*, h. e. dentibus, ut ſit a nominativo *mordices*, *cum*. Eadem lectionis diverſitas eſt in illo *Apul. l. 3. Metam.* Mordicitus appetens.

Mordico, as, a. 1. *dar dolore*, δάκνω, dolorem affero, perinde ac ſi morſu læderem. *Cal. Aurel. Acut. 1. c. 8.* Mordicantis qualitatis eſſe.

Mordicus, adv. *co' denti*, ὀδάξ, mordendo. *Cic. ad Q. Fr.* Auriculam fortaſſe mordicus abſtuliſſent. *Plaut. Curc. 5. 1. 7.* Mordicus arripere. ¶ Translate ſignificat arcte, pertinaciter. *Suet. in Caſ.* Paludamentum mordicus trahens. *Cic. Acad. 4. cap. 16.* Perſpicuitatem, quam mordicus tenere debemus.

More, adv. *μωρῶς*, ſtulte. *Plaut. Stich. 5. 1. 1.* More hoc fit, atque ſtulte, mea ſententia. ¶ Eſt hoc adverbium ab adjectivo *morus*, quod ab eodem *Plauto* non ſemel eſt uſurpatum. Eſt tamen qui putat, hoc loco eſſe ablativum a *mos*, *moris*.

Mores. V. Mos.

Moretarium, ii, idem quod Moretum. *Donat. ad Terent. Phorm. 2. 2. 4.* & *Apic. l. 1. c. 33.*

Moretum, i, n. *μυττωτόν*, *μυττωτός*, genus cibi, idem ac intritum, & allietum, quod ex his octo conficiebatur, allio, apio, ruta, coriandro, bulbo, caſeo, oleo, aceto. *Ovid. 4. Faſt. v. 367.* Nun pudet herboſum, dixi, poſuiſſe moretum in dominæ menſis?

Moribundus, a, um, *moribondo*, *morendo*, ἀποθνήσκων, moriens. *Cic. pro Sext.* Jacentem, moribundumque vidiſtis. *Liv. l. 6. B. Pun.* Ante pedes Imperatoris moribundus procubuit.

Morigeratio, nis, f. actus morigerandi. *Afran. apud Non. c. 1. n. 1.* Ætas, & corpus tenerum, & morigeratio, Hæc ſunt venena formoſarum mulierum.

Morigero, as, n. 1. idem ac morigeror, apud vet. *Plaut. Amph. 3. 3. 26.* Dum cum hac uſuraria uxore nunc tibi morigero.

Morigeror, aris, d. 1. *compiacere*, *ubbidire*, שמע, Ger. *gewillfahren ſeyn*, Gal. *obeir*, Hiſp. *obedecer*, χαρίζομαι, morem gero, obſequor, & quaſi ad alterius voluntatem mores meos transformo. *Ter. Adel.* Si adoleſcenti eſſes morigeratus. *Cic. in Orat. cap. 48.* Voluptati autem aurium morigerari debet oratio. ¶ Morigerari alicui, apud *Sueton. in Tiber. c. 49.* obſcenum habet ſenſum.

Morigerus, a, um, *ubbidiente*, שומע, Ger. *gehorſam*, Gal. *obeiſſant*, Hiſp. *obedeciente*, πειθήνιος, εὐπειθής, obediens. *Ter. Andr. 1. 3. 59.* Seu tibi morigera fuit in rebus omnibus. *Plaut. Capt. 5. 2. 13.* Bene morigerus fuit puer.

Morimaruſa, mare mortuum, Cimbrorum lingua. *Plin. l. 4. c. 13.*

Morini, orum, ultimi Galliæ populi ad Oceanum. *Virg. 8. Æn. v. 727.*

Morio, onis, *μωρίων*, facetus homo, ſannio, quales in principum aulis ali ſolent deliciarum cauſa, *buffone*, *ſciocco*, a *μωρός*, *ſtultus*. *Martial. l. 8. epigr. 13.* Morio dictus erat, viginti millibus emi: Redde mihi nummos, Gargiliane, ſapit. Adde *l. 12. epigr. 93.*

Morion, onis, m. 3. lapidis pretioſi nomen. *Plin. l. 37. c. 10.*

Morior, eris, mortuus ſum, d. 3. *morire*, מות, Germ. *ſterben*, Gall. *mourir*, Hiſp. *morir*, θνήσκω, ἀποθνήσκω, ἀπαλλάττω, intereo, extremum ſpiritum effundo, vita decedo. *Virg. 2. Æn.* fertur moriturus in hoſtes. *Cic. pro Rab.* Moreretur primum acerbiſſima morte millies Gracchus, quam

in ejus concione carnifex conſiſteret. ¶ Transfertur ad res inanimatas pro perire, extingui. *Cic. in Piſon.* Ne ſoeviſſimi hominis memoria moreretur. ¶ *Moriar*, eſt modus jurandi, quemadmodum *diſperream*. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 6. Moriar, ſi magis gauderem, ſi id mihi accidiſſet. ¶ *Moriri*, pro mori. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 108. Moriri ſe ſe miſeros mavolet. Adde *Ovid. Metam.* 14. *v.* 215. ¶ *Id. Plaut. Capt.* 3. 4. 117. Vae illis virgis miſeris, quæ in tergo morientur meo. *morientur* ſcil. quia ibi frangentur. ¶ Dies mori dicitur, cum ſol occidit. *Plaut. Men.* 1. 2. 45. & *Statius l.* 4. *Silv.*

Moriturio, is, n. 4. mori cupio, vel jam morior. Uſurpaſſe *Ciceronem*, teſtis eſt *Auguſt. de Grammat.* ubi de verbis meditativis agit.

Mormyria, is, f. 3. μορμυρίς, ſpecies piſcis in Ponto. *Ovid. in Halieuticis*. Et pictæ mormyres, & auri Chryſophrys imitata decus. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Moro, as, a. 1. pro moror, aris. *Pacuv. apud Diomed. Grammatic. l.* 1. Paucis abſolvit, ne moraret diutius. Adde *Enn.* & *Nævium ibid.*

Morologus, a, um, adject. ſtulte loquens, μωρόλογος. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 50. Amoris vitio tibi morologus fio. *Id. Pſeud.* 5. 1. 20. Sermonibus morologis uti.

Moror, aris, atus ſum, d. 1. *indugiare*, אחר, Ger. *verziehen*, Gall. *s'amuſer*, *retarder*, Hiſp. *retardar*, διατρίβω, cunctor, tardo, moram interpono, a *mora*. *Lentulus* apud *Cic. in Fam.* 12. *ep.* 15. Diutius morari, aut expectare præſidium non neceſſe habui. *Id.* 5. *Piſ.* Cur bellum moremur inferre? ¶ Sumitur etiam pro manere, *Cic. in Catil.* Si hic morari æquo animo non potes, abi in alias terras. ¶ Item pro retardare, ſeu detinere aliquem, cum acc. *Cic. l.* 16. *Fam.* Sin aliqua res eum vel impediet, vel morabitur. *Id.* 6. *Ver. c.* 46. Ne multis vos morer. ideſt ne vos multis verbis detineam. ¶ Item ratem agere. *Virg.* 5. *Æn. v.* 207. Conſurgunt nautæ, & magno clamore morantur. Supple illiſam ſcopulo navem. ¶ Addita particula negativa ſignificat negligere, nihili facere. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 47. Iſtas magnas factiones, animos, dotes dapſiles nihil moror. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 16. nam vina nihil moror illius oræ. ¶ *Nihil vos moramur*, *Patres*, formula erat, qua Senatus dimittebatur. *Capitolin. in Antonino.* ¶ Morari cum aliquo, eſt una vivere. *Senec. ep.* 2. & 32. ¶ Ponitur interdum pro delectare, quod Itali *trattenere*. *Horat. de ar. poet. v.* 321. Valdius oblectat populum, meliuſque moratur. ¶ Morari pro deſipere, ſtultum eſſe, a μωρὸς, videtur uſurpaſſe Nero apud *Sueton. in ejus vita c.* 33. cum de Claudii Imp. morte loquens, ait, morari eum deſiiſſe inter homines. Quo dicto ſimul ad vulgatam hujus verbi notionem alluſit, & Claudii ſtultitiam notavit. Huc nonnulli referunt & illud *Plauti Trucul.* 3. 1. 20. Ibitur, ne morari cenſeas. ¶ Morans, tis, V. ſuo loco.

Moroſe, adv. δυσκόλως, difficulter, faſtidioſe. *Cic. in Brut. c.* 67. Piſo iracundius reſpuebat ineptias hominum, ſive moroſe, ut putabatur, ſive ingenuo, liberoque faſtidio. *Sueton. Aug. c.* 66. Judicium alicujus moroſiſſime penſitem. *Tertull. de Pall. c.* 4. Pallium moroſius ordinatum.

Moroſitas, atis, f. 3. δυσκολία, illa morum difficultas, cum nulla pene res, quantumvis exacta, animo alicujus ſatisfacit. *Cic.* 1. *Off.* Ne in moroſitatem inutilem, & odioſam incidamus. *Sueton. Tiber. c.* 70. Moroſitate nimia obſcurabat ſtylum.

Moroſus, a, um, *faſtidioſo*, קשה, Ger. *murriſch*, Gal. *faſcheux*, Hiſp. *enfadoſo*, δύσκολος, curioſus, diligenſque, qui nimis exacte omnia fieri expoſcit, difficilis, faſtidioſus, importunus. *Cic. in Orat. c.* 29. Ut uſque eo difficiles ac moroſi ſimus, ut nobis non ſatisfaciat ipſe Demoſthenes. *Suet. de Caſ. c.* 45. Circa corporis curam moroſior. *Martial. l.* 14. *epigr.* 103. Sed tu moroſa ludere parce ſiti. h. e. quæ vulgarem potionem reſpuit. *Id. l.* 16. *c.* 33. Cupreſſus natu moroſa. h. e. difficilis, vel tarda, ut *moroſus* hic *a mora* ſit. ¶ Superlat. *moroſiſſimus*, apud *Tertull. de cor. Mil. c.* 1.

Morpheus, m. 2. Μορφεὺς, Somni filius, vel miniſter, a μορφὴ, *forma*, quia varias formas in dormientium phantaſia gignit, &, ut eſt in fabulis, juſſu domini quoſcunque vultus hominum fingit, verba ipſa, mores item, & geſtus imitatur. *Ovid.* 11. *Met. v.* 634. Excitat artificem, ſimulatoremque figuræ Morphea.

Morphnus, m. 2. μορφνὸς, aquilæ genus, circa paludes, & lacus vitam præcipue agens. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Mors, tis, f. 3. *morte*, מות, Ger. *der todt*, Gal. *mort*, Hiſp. *muerte*, θάνατος, μοῖρα, corporis, & animæ diſſolutio, a μόρος, *fatum*, *ſors ultima*. A veteribus Dea credita eſt, Erebi, & noctis filia, quæ in mortales omnes vices, neciſque haberet poteſtatem. *Cic.* 2. *de nat. Deor. Id. Fam.* 6. *ep.* 21. Mors extremum omnium rerum. *Idem Fam.* 7. *ep.* 3. Conſciſceres ſibi mortem. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 42. Mortem occumbere. *Virg.* 2. *Æn.* Certæ occumbere morti. *Cic. Fam.* 4. *ep.* 7. Mortem oppetere. *Id. Phil.* 5. *c.* 17. Mortem obire. *Serv. ad Cic. l.* 4. *Fam. epiſt.* 3. Vitam cum morte commutare. *Plaut. Amph.* 2. 2. 177. Aliquem ad mortem dare. *Hor. l.* 2. *ſat.* Morti dare aliquem. *Nev. apud Gell. l.* 1. *c.* 24. Poſtquam eſt morte captus Plautus, &c. ¶ *Sua morte mori*, eſt naturæ, & fato mori, non vi aliqua externa. *Senec. epiſt.* 59 Bella res eſt, ſua morte mori. Adde *Suet. in Caſ. c. ult.* ¶ Uſurpatur & in plurali num. *Cic.* 1. *Tuſc. cap.* 48. Claræ mortes pro patria appetitæ. Adde 2. *Pis. c.* 30. *Virg.* 10. *Æn. v.* 854. ¶ Transfertur ad res quoque inanimas. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Rerum omnium oblivio, mens que memoriæ. ¶ Apud *Plaut. Bacch.* 5. 2. 34. ſenex macer, ſqualidus, & ſemimortuus mors appellatur.

Morſicatim, adv. δῆξις, mordendo. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 547. Et in bellis morſicatim ludunt.

Morſico, as, frequentat. *a* mordeo. *Apul. l.* 7. *Met.* Ore improbo compelſat, & morſicat.

Morſiuncula, æ, f. 1. δηγμάτιον, parvus morſus. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 65. Teneris labellis molles morſiunculæ.

Morſum, i, n. morſo. *Catull. carm.* 64. *de nupt. Pel. & Thet. v.* 316. Laneaque aridulis hærebant morſa labellis. h. e. particulæ laneæ, morſu a dente abſtractæ.

Morſus, a, um, *morſo*, *morſicato*, δηχθεὶς, partic. a mordeor. *Plin. l.* 29. *c.* 5. Datur morſis a cane rabioſo, ne rabidi fiant.

Morſus, us, m. 4. *morſo*, נשך, Ger. *gebiſſen*, Gall. *morſure*, Hiſ. *mordedura*, δῆγμα, actus mordendi. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 10. Quid ariſtolochia ad morſus ſerpentum poſſit. *Id. de Senect.* Contra avium minorum morſum munitur vallo ariſtarum. ¶ Translate ponitur pro dolore, & ægritudine. *Cic. Attic. lib.* 12. Dum recordationes fugio, quæ quaſi morſu dolorem efficiunt. *Id.* 2. *Offic.* Acriores ſunt morſus intermiſſæ libertatis, quam retentæ. ¶ Interdum pro detractione, reprehenſione, vituperatione. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 14. *v.* 38. Non odio obſcuro, morſuque venenat.

Morta, f. 1. μοῖρα, Fatum, ſive una ex Parcis, *a* μείρω, quod idem ac μοῖρα, quatenus partem notat. *Liv. in Odyſſea apud Gel.* 3. *cap.* 16. Quando dies adveniet, quæ profata Morta eſt? *Cæſellius apud eund. ibid.* Tria ſunt nomina Parcarum, Nona, Decima, Morta.

Mortalis, ſubſt. m. 3. *uomo mortale*, homo. *Cic.* 4. *Ver.* Omnium mortalium nemo Sthenio inimicior, quam hic C. Claudius. *Salluſt. Catil. c.* 12. Noſtri majores, religioſiſſimi mortales. *Plaut. Pſeud.* 4. 8. 6. Nimis hic mortalis doctus, nimis verſutus.

Mortalis, le, o. 3. *mortale*, Germ. *ſterblich*, Gal. *mortel*, Hiſp. *mortal*, θνητὸς, morti ſubjectus. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Mortale igitur omne animal, & diſſolubile, & dividuum ſit, neceſſe eſt. *Plin. l.* 34. *c.* 14. Eademque providentia nihil in rebus mortalibus faciente, quam quod infeſtiſſimum mortalitati. *Horat. de art. poet. v.* 68. Mortalia facta peribunt. *Plaut. Truc.* 2. 2. 52. Quiſquam mortalis homo. ¶ Item qui mortem affert, ut vulnus mortale. *Virg.* 12. *Æn. v.* 797. ¶ Inimicitia mortalis eſt, quæ uſque ad mortem durat. *Cic. pro Rab. Poſth.* Inimicitiæ mortales, amicitiæ immortales.

Mortalitas, atis, f. *mortalità*, Germ. *todeligkeit*, Gal. *mortalité*, Hiſp. *mortalidad*, τὸ θνητὸν, mortalis vitæ conditio, communis fragilitas naturæ. *Cic. Octavio.* Supra mortalitatem tuam tibi ſunt omnia tributa. *Id.* 1. *de nat. Deor. cap.* 10. Aut non omne, quod ortum ſit, mortalitas conſequatur. ¶ Sumitur etiam pro hominibus mortalibus. *Curt. l.* 8. *c.* 4. Inter fortunæ obſequia, contra quem non ſatis cauta mortalitas eſt. ¶ Item pro ipſa morte. *Ulp. l. ult. ff. ad l. Jul. majeſt.* Extinguitur crimen mortalitate.

Mortariolum, n. 2. θυείδιον, parvum mortarium. *Macer l.* 1. *v.* 8. Semen in mortariolo tritum.

Mortarium, ii, n. 2. *mortajo*, ὅλμος, θυεία, vas, in quo res, quæ reſolvendæ ſunt, piſtillo teruntur. *Plaut. Aul.* 1. 2. 17. Cultrum, ſecurim, piſtillum, mortarium, quæ utenda vaſa ſemper vicini rogant. ¶ Accipitur etiam pro lacu, ſeu conceptaculo, in quo calx, arena, & ſimilis materia maceratur, ſubigitur, & alleviatur. *Plin. l.* 36. *c.* 23. Arenatum quod inductum ſunt, prius in mortario ligneis vectibus ſubigunt. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Mortario collocato, calce & arena ibi confuſa, &c. ¶ Item pro ipſa materia macerata, & ſubacta. *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. Mortario cæmentum addatur. *Idem l.* 7. *c.* 9. Calciſque duæ partes ad quinque mortarii, h. e. ruderis, ſeu cæmenti pinſiti, & ſubacti. ¶ Item pro collyrio ad ægros oculos ſanandos. *Juven. ſat.* 7. *v.* 170. Et quæ jam veteres ſanant mortaria cæcos. ¶ Lapides mortariorum, h. e. vaſorum, in quibus aliquid teritur, aut pinſitur, uſum non unum habent in medicina. V. *Plin. l.* 36. *c.* 22.

Morticinus, a, um, *morto da ſe*, נבלה, Germ. *ſelbs geſtorben*, Gal. *mort ſans etre tué*, Hiſp. *mortezino*, θνησιμαῖος, quod non mactatum, ſed per ſe mortuum eſt, a *morte*. *Varr. R. R. c.* 9. Morticinæ ovis non patiuntur veſci carne. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Clavi pedum, qui vulgo morticini appellantur, *morticini*, quia morticinam eorum referunt. ¶ Morticinus, convicium eſt in hominem enectum, exſanguem, & cadaveris ſimilem. *Plaut. Perſ.* 2. 4. 12. Non hercle, ſi os tibi præciderim, metuam, morticine.

Mortifer, & mortiferus, a, um, *mortifero*, θανατηφόρος, quod mortem affert. *Cic. Acad.* 4. *c.* 38. Cur Deus mortifera tam multa terra, marique diſperſerit. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 29. Cum pene in manu jam mortiferum illud teneret poculum. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. *n.* 22. Muſculus percuſſus mortiferus eſt, præciſus ſanitatem recipit. *Claudian. lib.* 3. *de rapt. Proſ. v.* 237. ſeu mortifer æſtus, Seu mors ipſa fuit.

Mortifere, adv. *mortalmente*. *Plin. l.* 3. *ep.* 16. Mortifere ægrotare.

Mortiferus. V. Mortifer.

Mortificatio, onis, mors. *Tertul. de reſurr. carn. cap.* 44. Mortificationem Domini circumferimus in corpore.

Mortificatus, a, um, *mortificato*, *morto*. *Prudent. Cathemer.* 10. *v.* 93. Sic corpora mortificata Redeunt melioribus annis.

Mortifico, as, a. 1. ad mortem do, mortem affero. *Tertull. de reſurr. carn. c.* 37. Caro nihil prodeſt, mortificator enim.

Mortificus, a, um, idem ac mortifer. *Tertul. poem.* 4. *adv. Marcion. c.* 5. Mortifitus erat. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 6. *n.* 1. Mortifico vulnere. Al. leg. *mortifero*.

Mortualia, ium, n. 3. quæ ad mortuos pertinent. Speciatim ſic dicuntur veſtimenta, quæ in luctu ſumuntur. *Nævius apud Non. c.* 16. *n.* 4. Pallia petagia, crocotis, malacis, mortualibus. ¶ Item nenia, ſeu carmina præficarum. *Plaut. Aſin. a.* 4. *ſc.* 1. *ad fin.* Hæc ſunt non nugæ; non enim mortualia.

Mortuarius, a, um, adject. ad mortuos pertinens. *Cato apud Gel. l.* 18. *c.* 7. mortuariæ glofſeria vocat Philoſophos, quod res tetricas, inanes, ac frivolas, & ſimilia præficarum carminibus, quæ nudæ voces eſſent, differerent. Al. leg. *mortualia*.

Mortuoſus, a, um, mortuo ſimile, ſqualidus, exanguis, ut vultus mortuoſus, *Cal. Aurel. l.* 1. *Acut. c.* 3.

Mortuus, a, um, nom. ex particip. a morior, *morto*, τεθνεὼς, νεκρὸς. *Cic. de clar. Orat. c.* 11. Concidit mortuus veneno. *Id.* 1. *de Orat. cap.* 37. Excitare aliquem a mortuis. *Ter. Phorm.* 5. 8. 26. Mortuo verba facere. quod proverb. dicitur, cum quis fruſtra vel ſuadet, vel orat. ¶ Transfertur & ad alia, ut mortuus plauſus, apud *Cic. Attic. l.* 2. *applauſo freddo*. ¶ Mare mortuum, quod alio nomine Aſphaltites lacus vocatur, ita dictum putat *Strabo*, quia nihil vivum gignit. Ejus meminit *Plin. l.* 4. *c.* 12. Translate *Sen. ep.* 67. Demetrius noſter vitam ſecuram, & ſine ullis fortunæ incurſionibus, mare mortuum vocat.

Morulus, a, um, *nero*, niger: a moris maturis ſic dictum; vel quaſi *Maurulus*. Mauri enim nigro colore ſunt. *Plaut. Pan.* 5. 10. Ego illam pugnis totam faciam ut ſit morula: itaque replebo atritate, atrior multo ut ſiet.

Morum, i, n. *mora*, *gelſo*, μόρον, συκάμινον, fructus mori arboris. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. Ille ſalubres Æſtates peraget, qui nigris prandia moris Finiet.

Morus, i, f. *moro*, *gelſo*, μορέα, συκάμινος, συκομορέα, ſpecies arboris. *Plin. l.* 16. *c.* 44. In hoc arborem mori eximiam ætate noſtra adamavit Paſſienus.

Morus, a, um, μωρὸς, fatuus, ſtolidus, *pazzo*, *ſtolto*. *Plaut. Trin.* 3. 2. 41. Amor hominum mores moros, & moroſos efficit. *Id. Mil.* 2. 4. 17. Ego ſtulta, atque mora multum.

Mos, moris, m. 3. *coſtume*, *uſanza*, ἦθος, inſtitutum conſuetudine firmatum, ſive bonum, ſive malum ſit. Mos, inquit *Feſtus*, eſt inſtitutum patrium pertinens ad religiones, cæremoniaſque majorum. Latius tamen ſumitur pro quovis inſtituto, & conſuetudine. *Cic. Verr.* 3. *c.* 26. Negavit, moris eſſe Græcorum, ut in convivio virorum accumberent mulieres. *Id. de clar. Orat. c.* 21. Mos eſt hominum, ut &c. *Virg.* 1. *Æn. v.* 336. Virginibus Tyriis mos eſt geſtare pharetram. *Cic.* 2. *Leg.* Eſt hoc in more poſitum inſtitutoque majorum. *Plin. l.* 1. *ep.* 12. Habebat hoc moris. ¶ *More*, *ex more*, *de more*, *ſecondo il coſtume*, *a uſanza*. *Cic. de Univerſ. c.* 1. Carneadeo more, & modo diſputare. *Horat. l.* 2. *ſat. v. ult.* Ex more imponens cognata vocabula rerum. *Virg.* 10. *Æn.* Comptos de more capillos. Sic more meo, more Romano. *Cic.* 1. *Orat.* & *in Fam.* ¶ *In morem*, *ad morem*, *more*, *a guiſa*. *Virg.* 1 *Georg.* In morem fluminis elabi. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Materias ſibi ipſi fingunt, & ad morem actionum proſequuntur. *Hor. lib.* 1. *ſat.* 3. *v.* 109. More ferarum. ¶ Eſt etiam mos ratio vitæ cujuſque, & inſtitutum ſive bonum, ſive malum; atque in hac notione fere in num. plur. uſurpatur. *Cic. de Amic. c.* 8. Congruere cum alterius moribus. *Id.* 2. *de Orat. c.* 43. Mores alicujus oratione exprimere. Hinc mores boni, pravi, pudici, auſteri, mites, elati, &c. paſſim apud Scriptores. ¶ Interdum mores pro virtutibus ponuntur. *Propert. l.* 4. *eleg. ult.* Moribus & cælum patuit. Mo-

rul.

Digitized by Google

til. l. 4. *v.* 18. Moreſque creati, Et vitia. ¶ Item pro vitiis. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 72. Propitiis, ſi per mores noſtros liceret, Diis. ¶ Mos item pro jure inveterato populi conſenſu introducto interdum accipitur, quod *Juſtinian.* vocat jus ſine ſcripto. Hinc *Cic. in Top. c.* 5. partes Juris civilis recenſens, *morem* etiam annumerat. *Id.* 1. *Offic.* Quæ more aguntur inſtitutiſque civilibus, *Id. pro Cæcin.* Ut de fundo Cæcinna moribus deduceretur. ¶ Præterea pro naturam, ſeu affectione cujuſque rei. *Stat. l.* 3. *Silv.* 2. *v.* 87. Mores Adriæ, *Virg.* 1. *Georg. v.* 51. varium Cœli prædiſcere morem. *Lucret. l.* 1, *v.* 194. Ventorum mores. ¶ Morem gerere alicui, eſt aſſentiri, obedire, *ſecondar' il genio*. *Ter. Eun.* 1. 2. 108. Mos gerendus eſt Thaidi. *Id. Andr.* 4. 1. 17. Animo ſuo morem gerere *ſoddisfarſi*. ¶ *Virg.* 1. *Æn. v.* 268. Moreſque viris, & mœnia ponet. h. e. ſtatuet rationem vivendi, & leges.

Moſa, fluvius Galliæ Belgicæ. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 10.

Moſcha, æ, f. *Moſcha*, *Moſcovv*, urbs ampla Europæ, caput imperii Moſchorum, ad Moſchum fluvium.

Moſchi, populi Scythiæ, *Moſcoviti*, de quibus *Lucan. l.* 3. *v.* 270. Sævis affinis Sarmate Moſchis.

Moſchĭcus, a, um, ad Moſchos pertinens. *Solin. c.* 38. (*al.* 61.) *ſub fin.* Moſchicus mons.

Moſcŭlus, i, m. parvus mos. *Cato apud Feſt.*

Moſella, flu. Galliæ Belgicæ, apud *Auſon. Idyl.* 10. Eadem *Floro l.* 3. *c.* 10. eſt Moſula.

Moſellĭcus, a, um, ad Moſellam pertinens. *Symmach. l.* 1. *ep.* 8. *Juveni*. de Moſelliсо ortu. ¶ Aliis eſt *epiſt.* 14. & legitur *de Moſellæ ortu*.

Moſes, is, m. 3. vel Moſes, ſi, m. 3. vel Moyſes, is, m. 3. *μωσῆς*, *μωυσῆς*, nomen inclyti Judæorum ducis, qui Iſraelitas ex Ægypto, & Pharaonis tyrannide eduxit. Scribit Joſephus, ex eventu rerum nomen ei impoſitum fuiſſe, eo quod de flumine ſervatus fuerit. *Juven. ſat.* 14. *v.* 102. Tradidit arcano quodcunque volumine Moſes. ¶ Quidam Moyſes efferunt per tres ſyllabas, *y* litera impoſita, & prima ſyllaba contra artem correpta, ſecunda producta. *Sedulius*. Quid, quod & Helium, & clarum videre Moyſen?

Moſēus, a, um, adject. ad Moſen pertinens, *Juvenc. l.* 3. *v.* 319. Moſeis menibus ſummo ſubletam honore.

Moſtellarĭa, f. 1. Comœdia Plauti, quæ etiam dicitur *Phaſma*, *a moſtellum*, quod in hacce, ut ipſe *Plautus* ait, vel quiſquis is, qui argumentum ſcripſit, Senem, ut revenit, ludificatur Tranio, terrifica monſtra ait videri in ædibus. V. ſcenam, cujus initium, *Habeo Neptune*.

Moſtellarĭus vicus, quidam vicus Romæ. *Varro l.* 4. *de L. L.*

Motacilla, f. 1. *ſquaſſacoda*, *codatremola*. *Var. l.* 4. *de L. L.* *σεισοπυγίς*, avis, quæ ſemper caudam movet.

Motatĭo, onis, f. frequens motio. *Tertull. de Anim. c.* 45.

Motātor, oris, m. qui frequenter movet, motor. *Tertul. de Anim. c.* 12. Univerſitatis motator animos. *Arnob. l.* 3. *pag.* 118. Neptunus motator ſali.

Motĭo, onis, f. *moto*, *movimento*, נִיעַ, Germ. *bevvegung*, Gall. *motion*, Hiſp. *movimiento*, *κίνησις*, actus movendi. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* In corporum etiam motione, atque geſtu multa cernunt ſubtilius. *Id.* 1. *Acad. c.* 8. Motiones animi.

Motĭto, as, idem ac moto, as, afferunt quidam ex *Plauto in Truc.* 1. 2. 8. ſed valde dubia eſt lectio. Agnoſcit tamen, & inter frequentativa enumerat *Gell. l.* 9. *c.* 6.

Motiuncŭla, æ, f. parva motio, *picciol moto*. *Senec. ep.* 53. Levis aliquem motiuncula decipit, ſed cum creverit, & vera febris exarſerit. *Sueton. in Veſpaſ.* 1. 24. Tentatus motiunculis levibus.

Moto, as, a. 1. *muovere ſpeſſo*, *κινεῖν*, freq. a moveo. *Virg.* 5. *Ecl. v.* 28. Rigidas motare cacumina quercus. *Id. Ecl.* 5. *v.* 5. Zephyris motantibus auras.

Motor, oris, m. *motore*, מְנִיעַ, Ger. *bevveger*, Gall. *moteur*, Hiſp. *movedor*, *motor*, *κινητής*, qui movet. *Mart. l.* 11. *epigr.* 40. Cunarum fueras motor Charideme mearum.

Motorĭus, a, um, adject. ut motoria Comœdia. *Tertull. de anim. cap.* 14. V. *Statarius*.

Motŭo, as, a. 1. idem ac moto, apud vet. *Plaut. Truc.* 1. 2. 90. Ne ut in æſtu motuantur iræ. Alii aliter legunt.

Motus, us, m. *moto*, *movimento*, תְּנוּעָה, Germ. *bevvegung*, Gal. *mouvement*, Hiſp. *movimiento*, *κίνησις*, motio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 23. Quod animatum eſt, id motu cietur interiore. *Horat. lib.* 3. *od.* 6. Motus doceri gaudet Jonicos. h. e. rationem ſaltandi. ¶ Sumitur & pro commotione, & turbatione rerum. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 28. Motus populi factus eſt. *Id.* 2. *Catil. c.* 2. Afferre motum. *Nep. Id.* 1. 2. *Q. Fr. ep.* 18. Magnus res in motu eſt. ¶ Eſt item effectio, *paſſione*. *Cic.* 1. *Offic. c.* 36. Motus animi rationi non obtemperantes. *Id.* 2. *Fin. c.* 3. Dulcem motum afferunt ſenſibus res quædam. *Plin. l.* 3. *ep.* 4. Audiſti conſilii mei motus, h. e. cauſas, *i motivi*. ¶ Latinis motus ſunt etiam, qui Græcis tropi, quia orationem movent quodammodo, & mutant. *Quint. l.* 8. *c.* 5. *extr.* Reddam nunc partem de tropis, quos motus clariſſimi noſtrorum auctores vocant. *Id. l.* 9. *c.* 1. Plerique figuras tropos eſſe exiſtimarunt, ſive ex hoc duxerint nomen, quod ſint formati quodam modo: ſive ex eo, quod vertant orationem: unde & motus dicuntur.

Motus, a, um, particip. a moveo, *moſſo*, *commoſſo*, *κινηθείς*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 139. Motos præſtat componere fluctus. *Curt. l.* 6. *c.* 5. Precibus motus. *Sen. ep.* 94. Mens mota. h. e. turbata. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 43. Motum orientem ſapientia Germanici componere. *ſollevato*.

Movĕo, es, vi, tum, a. 2. *muovere*, נוּעַ, Germ. *bevvegen*, Gal. *mouvoir*, Hiſp. *mover*, *κινεῖν*, de loco abducere. *Ter. Andr.* 4. 3. 16. Move ocyus te. *Cic.* 1. *de Div.* Cum ſignifer primi haſtati ſignum non poſſet movere loco. ¶ Per Synecdochen generis accipitur moveri pro faltare. *Hor. de art. poet.* Ut feſtis matrona moveri juſſa diebus. ¶ Per tranſlationem ponitur pro privare, dejicere aliquem jure ſuo, *rimuovere*. *Cic. l.* 13. *Fam.* Minime convenit, ex eo agro, qui Cæſaris juſſu dividatur, eum moveri, qui Cæſaris beneficio Senator ſit. *Id. in Rull.* Sed moveri poſſeſſionibus, amiciſſimos ſedibus, ac Diis Penatibus negant oportere. *Id. l.* 3. *Off.* Ut verus hæredes moveat, & in eorum locum ſuccedat. ¶ Item pro diſcedere. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 1. Pompejum ille Canuſio moverat. Sed ſubintelligitur acc. *caſtra*. ¶ *Gell. l.* 4. *c.* 6. Ut terram moviſſe nuntiari ſolet, eaque res procuratur, ita in veteribus memoriis ſcriptum legimus, nuntiatum eſſe Senatui, in Sacrario, in regia haſtas Martias moviſſe. Subaudiendum eſt, *ſedem ſuam*, vel aliquid ſimile. Sic *Liv. l.* 35. *c.* 40. Terra dies duodequadraginta movit. ¶ Item pro curam. *Papin. de conditionibus furti*, *l. parvi refert*. Nec me movet, præſens homo fuerit, nec ne. ¶ *Animum movere*, eſt allicere, inducere, *piegare*, *allettare*. *Virg.* 3. *Georg.* Nen mollia poſſunt prata movere animum. ¶ *Arma movere*, eſt bellum inferre, vel præliari. *Virg.* 12. *Æn.* Tum demum movet arma leo. ¶ *Bellum movere*, eſt bellum inferre. *Liv. l.* 8. Quia toties jam Sidicini non ipſi moverant bellum, aut moventibus auxilium tulerant. ¶ *Caſtra movere*, eſt milites diſcedere. *Caſ.* 3. *B. G.* Poſtero die caſtra ex eo loco movent. Sic, movere ſigna apud *Virg.* 3. *Georg.* ¶ *Loco movere*, eſt de gradu, ſeu dignitate dejicere, interdum de conſtantia, interdum de ſententia. *Cic.* ad *Q. Fr. l.* 2. Urgere illi, ut loco nos moverent. ¶ *Magnas res movere*, hoc eſt commovere, excitare. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 3. Itaque magnas mihi res moveri videbantur. ¶ *Ex opinione movere*, eſt efficere, ut aliquis ſuam opinionem deponat. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Nec me ex ea opinione ullius unquam oratio movebit. ¶ *Riſum movere*, eſt excitare. *Hor. l.* 1. *ep.* 3. Movet cornicula riſum furtivis nudata coloribus. ¶ *Senatu movere*, vel *de Senatu*, eſt ex Senatorio Ordine ejicere, quod Cenſores faciebant prætereundo Senatorem in Senatu recitando. *Cic. pro Cluent.* Ut alter de Senatu movere velit, alter retineat, & Ordine ampliſſimo dignum exiſtimet. ¶ Stomachum movere, V. *Stomachus*. ¶ *Tragœdias movere*, eſt verbis rem atrocem, & indignam efficere, quale eſt opus Tragicorum. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Nam in parvis litibus movere tragœdias tale eſt, quale, ſi perſonam Herculis, & cothurnos aptare infantibus velis. ¶ *Tribu movere*, erat transferre ex Tribu nobiliore in ignobiliorem, e. g. ex Ruſtica in Urbanam, vel ex Ruſtica ſuperiore in Ruſticam inferiorem. *Cic.* 2. *de Orat.* Ut cum Africanus Cenſor tribu movebat eum Centurionem, &c. ¶ *Ventrem*, ſeu *alvum movere*, eſt ciere alvum. *Cato R. R. c.* 115. Vinum ad alvum movendam. *Martial. l.* 11. Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo. Sic, movere ſudorem, ſternutamentum, urinam, &c. apud *Celſ.* & *Plin.* ſæpe. ¶ Movere mentionem, h. e. facere, apud *Liv. l.* 28. *c.* 11. Sic *Sueton. in Caſ. c.* 75. Motis apud Ilerdam conditionibus. h. e. conditionum mentione facta. ¶ Moveri lacrymis, precibus, &c. pro flecti, *Cic.* ſæpe, & alii. ¶ Movere cantus, pro incipere canere, *Virg.* 10. *Æn.* Sic Movere carmen ore, *Ovid. Metam.* 14. &c.

Mox, *adv. toſto*, *preſto*, מְהֵרָה, Germ. *bald*, Gall. *tantoſt*, Hiſp. *luego*, *αὐτίκα*, *μετέπειτα*, celeriter. Fere dicitur de tempore ſtatim futuro, ut mox de præterito. *Ter. Phorm.* 1. 3. 9. Dum exſpecto, quam mox venias. *Cic.* 1. *de Or.* Verum illa mox, nunc de ipſa exercitatione quid ſentias, quærimus. *Ter. Andr.* 3. 2. 5. Mox ego huc revertor. ¶ Uſurpatur & pro poſtea, deinde. *Plin. lib.* 13. *c.* 1. Proxime laudatur Syriacum nardum, mox Gallicum, tertio loco Creticum. *Suet. in Othon. c.* 10. Interfuit huic bello pater meus; is mox referre crebro ſolebat &c. ¶ Dicitur etiam de loco. *Plin. loc. cit.* Ex vie omnes Arſinoem ducunt; mox oppidum parvum eſt; deinde ſunt Azarei, &c. ¶ Jungitur & cum deinde. *Tibul. lib.* 1. *eleg.* 7. *v.* 35. Et ſimulat tranſire domum, mox deinde recurrit. ¶ Jungitur interdum cum verbis præteriti temporis, ſed rarius. *Colum. lib.* 3. *c.* 20. De altero, quod mox propoſuitam, non dubito.

M ANTE U.

Mu, ſeu Mut, *μῦ*, interjectio, propria canum, inquit *Scalig. in Conject. ad ea Varronis verba l.* 6. *L. L.* Muſſare dictum, quod muti non amplius, quam mu dicunt, e quo idem Ennius: Quod minimum eſt, neque, ut aiunt, mu facere audeas. *Lucil. apud Chariſ.* Mut non facere audet. h. e. ne biſcere quidem. ¶ Mu etiam dicitur minimum quiddam. *Varr. l.* 6. *L. L. Plaut. Stich.* 2. 1. 101. Negato, eſſe quod dem, nec mu, nec mutuum, neque aliud quidquam.

Muccēdo, vel Mucedo, inis, f. mucus. *Apul. Apolog.* Si perniciofo illo muccedo intus cohibita, & bili atra ſociata, &c. Al. leg. *dulcedo*, alii *albedo*.

Muccinĭum, vel Mucinium, ii, n. linteum, quo extergitur naſi mucus. *Arnob. l.* 2. Mitra, ſtrophium, faſcia, muccinium.

Muccus. V. Mucus.

Mucĕo, es, mucui, *eſſer muffo*, עָבַשׁ, Ger. *ſchimlich ſeyn*, Gal. *ſe moiſir*, *être*, *ou devenir moiſy*, Hiſp. *tomaberſe*, *εὐρωτιᾶν*, mucidus ſum, a ſtabeſco. *Cato R. R. c.* 148. Vini ſingulæ urnæ dabuntur, quod neque aceat, neque muceat.

Mucēſco, is, o. 3. *εὐρωτιᾶν*, mucidus fio. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Proprium eſt vino muceſcere, aut in acetum verti.

Muciānus, a, um, ad Mucium aliquem pertinens, v. gr. Publium, aut Quintum, qui celebres Juriſconſulti fuere, ut Muciana cautio, aut ſatiſdatio, apud *Papinian. Dig. lib.* 35. *tit.* 1. *leg.* 99. a *med.* & *Julian. ibid. leg.* 104. ¶ *Cic. Attic. l.* 9. *ep.* 11. Torquetur infelix, ut jam illum Mucianum exitum exoptem. h. e. miſerum & crudelem, qualem habuit Q. Mucius Scævola Pont. max. qui juſſu C. Marii conſulis C. filii a Damaſippo prætore in veſtibulo ædis Veſtæ, ut eſt in *Epit. Liv. l.* 86. vel in Curia Hoſtilia, ut ſcribit *Velleı. l.* 2. *c.* 26. trucidatus eſt. Narrant hoc etiam *Cic.* 3. *de Orat. c.* 3. & *Flor. l.* 3. *c.* 21. ¶ Scribitur & Mutianus. V. Mucius.

Mucĭdus, a, um, *muffo*, עָבוּשׁ, German. *ſchimlich*, Gall. *moiſy*, Hiſp. *mohoſo*, *εὐρωτιῶν*, *μυξώδης*, quod mucorem ex vetuſtate contraxit, a muceo. *Juv. Sat.* 14. Neque enim omnia ſuſtinet unquam mucida cærulei panis conſumere fruſta. Adde *Sat.* 5. *v.* 69. *Plaut. Mil.* 3. 1. 51. Senex mucidus.

Mucĭus, a, um, ad Mucium pertinens, quod eſt nomen proprium Romani hominis. *Feſtus*: Mucia prata trans Tiberim, dicta a Mucio, cui a populo data fuerant, quod Porſenam Etruſcorum regem ſue conſtantia ab Urbe dimovit. Adde *Liv. l.* 2. *c.* 12. & 13. ¶ *Mucia feſta* apud *Cicer. Verr.* 4. *c.* 2. fuerunt inſtituta ob Aſianis in honorem Q. Mucii F. F. Scævolæ, celebris Juriſconſulti qui fuit conſul A. V. 658. cum L. Licinio Craſſo oratore: quod provinciam Aſiam prætor poſt conſulatum mira abſtinentia adminiſtraverat. ¶ Scribitur & *Mutius*: rectius tamen per c, teſtib. *Manut.* & *Cellar. in Orthogr.*

Mucor, oris, m. *muffa*, Germ. *ſchimmel*, Gall. *moiſiſſure*, Hiſp. *moho*, *εὐρώς*, *μυξα*, lanugo diutino ſitu contracta, ut in pane, carne, & aliis rebus. *Col. l.* 12. *c.* 4. Ne ſitu penora mucorem contrahant. *l.* 4. *ff. de peric. & comm. rei vend.* Mucor vini.

Mucōſus, vel Muccoſus, a, um, *μυξώδης*, *κορυζώδης*, quod muco plenum eſt. *Col. l.* 6. *c.* 7. Sequitur tormentum vitium, quorum ſignum eſt cruenta, & mucoſa ventris proluvies. *Celſ. l.* 5. *c.* 27. Exulceratio mucoſa.

Mucrōnātus, vel Mucculentus, a, um, idem ac mucoſus. *Arnob. l.* 3. & *Prudent. Periſteph.* 2. *v.* 281.

Mucro, onis, m. *punta d' arma*, חֹד, Germ. *ein ſpitze*, Gall. *pointe*, *bout aigu*, Hiſp. *punta*, *αἰχμή*, *ἀκωκή*, cuſpis, & acumen enſis, ac telorum. *Col. l.* 4. *c.* 25. Mucro falcis. ¶ Per Synecdochen accipitur pro toto enſe. *Cic.* 14. *Phil.* Niſi mucrones noſtrorum militum tremere vultis. Per Metaphoram uſurpatur pro potentia, auctoritate, &c. *Cic. pro Cluent.* Ne Cenſorium ſtylum, cujus mucronem multis remediis majores noſtri retuderunt. ¶ Item pro vi, fiducia. *Cic. pro Cat. c.* 39. Hic eſt mucro defenſionis tuæ. ¶ Per Catachreſin ſumitur pro ſummo cujuſvis rei acumine. *Plin. l.* 8. *c.* 13. Condito in corporis vaginam unguium mucrone, ne refringantur, hebetenturque. *Virg.* 12. *Æn. v.* 663. Strictiſque ſeges mucronibus horret.

Mucronātus, a, um, *αἰχμηρὸς*, *ὀξύς*, ad mucronis ſpeciem formatus, acutus. *Plin. l.* 31. *c.* 2. Trebius Niger auctor eſt, eiphium, idem gladium, roſtro mucronato eſſe.

Mucula, æ, f. 1. gemma cordis colorem habens. *Plin. l.* 36. *c.* 10.

Digitized by Google

Mucus, vel **Muccus**, i, (utroque enim modo legitur in libris) *m. moccio*, Ger. *rotz*, Gal. *morve*, Hiſp. *moco*, [illegible], narium humiditas, & craſſior pituita. *Catul. carm.* 23. Mucuſque, & mala pituita naſi. *Celſ. l.* 4. *c.* 18. Deſcendunt pituitæ, mucique ſimilis.

Mugil, & **Mugilis**, is, *muggine*, [illegible], piſcis grandi capite. Hic omnium piſcium ſquamis intectorum velociſſimus eſt, teſte *Æliano l.* 12. *c.* 19. Illius natura eſſe fertur, ut abſcondito in metu capite totum ſe occultari exiſtimet. *Plin. l.* 9. *c.* 17. *Id. l.* 32. *c.* 2. Scit & mugil, eſſe in eſca hamum. ¶ Hic piſcis adulterorum pœna fuit, in eorum podicem immitti ſolitus. *Juvenal. ſat.* 15. *v.* 317. quoſdam mœchos & mugilis intrat. Adde *Catul. epigr.* 15.

Muginor, aris, d. 1. *mormorare*, *ricuſare*, γογγύζω, eſt murmurare, ut *Nonius* interpretatur, *c.* 2. *n.* 343. vel, ut *Feſtus* exponit, nugari, & quaſi tarde conari. *Cic. Att. lib.* 16. *ep.* 12. *de Ocella*. Dum tu muginaris, nec mihi reſcribis.

Mugio, is, ivi, & ii, itum, n. 4. *mugire*, [illegible], Germ. *bruellen*, Gall. *mugler*, Hiſp. *bramar*, [illegible], mugitum edo, a ſono boum fictum, qui eſt μῦ. *Liv. l.* 1. *c.* 5. Inde cum actæ boves quædam ad deſiderium, ut fit, relictarum mugiſſent. ¶ Transfertur hoc ad tonitrua, ad terræ motus, & alia ſimilem mugitui ſonum edentia. *Virg.* 4. *Æn. v.* 490. mugire videbis ſub pedibus terram. *Horat. l.* 3. *od.* 29. Malus mugit Africus procellis. *Lucret. l.* 4. Tuba mugit. *Quint. l.* 12. *c.* 10. Litera mugiens. *M. Lactant. l.* 7. Tonitrua mugiunt.

Mugiona. V. Mugonia.

Mugitor, oris, m. qui mugit. *Valer. Flacc. l.* 3. *v.* 208. ut mugitor anhelat Veſuvius.

Mugitus, us, m. *mugito*, Ger. *das ſchreyendekuche*, Gal. *meuglement*, Hiſp. *bramido*, [illegible], boum vox. *Virg.* 2. *Georg. v.* 470. Mugituſque boum. ¶ Per tranſlationem dicitur quivis ſonitus mugitui ſimilis. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Equidem & montium ſonitus, nemorumque mugitus prædicunt. *Cic.* 1. *Div. c.* 18. Mugitus terræ. *Virg.* 3. *Georg.* Mugitus amnium.

Mugonia, vel potius Mugiona porta, una ex portis urbis Romæ, ſic dicta a Mugio quodam, qui illi aliquando præfuiſſe creditur. *Feſt.* Alii dictam putant a mugitu, quod per eam venale pecus intraret. Hæc & *Trigemina* appellata eſt, h. e. trium angulorum.

Mula, æ, f. *mula*, [illegible], Germ. *eine mauleſelin*, Gal. *mule*, Hiſp. *mula*, [illegible], ſpecies animalis. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Gignitur mula ex equo, & aſina, ſed effrænis, & tarditatis indomitæ. *Juv. Sat.* 7. Mundæ niter ungula mulæ. ¶ Cum mula pepererit, proverb. de re nunquam futura, neque enim mulæ concipiunt. *Sueton. in Galb. c.* 4. ¶ In dativo plurali *mulabus* legitur apud *Capitolin. in Vero*, c. 5. V. dicta in *Aſina*.

Mularis, & re, *da mula*, Germ. *mauleſeliſch*, Gall. *appartenant à mule*, ou *mulet*, Hiſp. *mular*, [illegible], quod ad mulum ſpectat, *Col. l.* 6. *c.* 27. Eſt mularis, quæ partus fœtus ſui comparatur generoſo.

Mulcatus, a, um, nom. ex partic. a *mulco*, percuſſus, mulctatus, *punito, percoſſo*. *Liv. l.* 3. *c.* 21. Mulcatus, nudatuſque abibat. Et c. 12. Se, ſuoſque mulcatos querentes. *Sueton. in Caſ. c.* 17. Male mulcatum, & pro Roſtris pene diſcerptum conjecit in carcerem.

Mulcedo, inis, f. *morigazione*, [illegible], blandimentum. *Gell. l.* 19. *c.* 9. Nullam mulcedinem Veneris, neque Muſæ haberet.

Mulceo, es, ſi, ſum, & ctum, a. 2. *addolcire mitigare*, [illegible], lenio, mollio, blandior, mitigo. *Virg.* 1. *Æn.* Et mulcere dedit fluctus. *Ovid. l.* 4. *Triſt. el.* 5. Paſtor arundineo carmine mulcet oves. *Id.* 1. *Faſt. v.* 155. Volucres concentibus ora mulcent. *Sil. l.* 7. Pocula mulcere Lyæo. ¶ Præteritum *mulſi*, & ſupin. *mulſum* affert *Diomed. l.* 1. & *Priſcian*.

Mulciber, eris, m. 3. vel Mulciber, eri, m. 2. Vulcanus, a *mulceo*, idest, a mulcendo ferro, quia ignis, cui Vulcanus præeſt, ferrum, & omnia mollit, domat, vincit. *Ovid. l.* 2. *de Arte v.* 562. Mulciberis capti Marſque, Venuſque dolis. ¶ Ponitur & pro igne. *Id.* 14. *Met.* alimentaque cætera flammæ Mulciber urebat. ¶ In 2. declinat. uſurpat *Martian. Capel. l.* 6. *c.* 1.

Mulco, as, avi, atum, a. 1. percutio, punio, *punire, battere, percuotere*. *Petron. Satyr.* Arundinem ab illo rapuit, iterumque mihi reſpondentem mulcavit. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 32. Proſtratos verberibus mulcant. V. ibi *Lipſ.* qui alia addit exempla ex Cicerone, & Livio, reprehenditque eos, qui *mulco* pro *mulcto* legunt. *Taubmannus* quoque *Plauto* reſtituit non ſemel in *Moſtel.* & *Trinum.* cui adde *Terentium in Eun.* & *Adelph.* V. *Pareum in Lex. Crit.* V. Etiam infra *Mulctatus*.

Mulcta, } V. Multa, Multo &c.
Mulcto, &c. }

Mulctra, æ, f. *ſecchia*, *dove ſi munge*, [illegible], Germ. *ein melckkuebel*, Gal. *pot à lait*, *vaiſſeau dans quoy on trait le lait*, Hiſp. *herrada para ordenar*, [illegible], vas, in quo mulgetur. *Virg.* 3. *Georg.* Quam magis exhauſto ſpumaverit ubere mulctra. ¶ Interdum accipitur pro ipſo lacte emulcto. *Col. l.* 8. *c.* 17. Quinque ſunt cibi ſorbilibus proximi, ut mulctra, recens caſeus.

Mulctrale, lis, n. idem ac mulctra. *Virg.* 3. *Georg. v.* 177. Implebunt mulctralia vaccæ.

Mulctrum, cti, n. idem ac mulctra. *Hor. epod. ode* 16. Illic injuſſæ veniunt ad mulctra capellæ.

Mulctus, us, m. actus mulgendi. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. Lactis diſcrimina quædam & a paſtionibus, & a pecudum natura, & a mulctu. ¶ In aliis caſibus non temere uſurpaverim.

Mulgeo, es, mulſi, vel xi, ſum, & ctum, n. a. *mungere*, *cavare il latte*, [illegible], Germ. *melcken*, Gall. *tirer le lait*, Hiſp. *ordenar*, [illegible], eſt lac e mammis exprimere, a verbo Græco ablato per Aphæreſin. *Priſc.* Mulgeo quoque *mulſi* facit, quamvis differentiæ cauſa quidam *mulxi* protulerunt, quia *mulceo* quoque *mulſi* facit. *Virg.* 3. *Georg.* Quod ſurgente die mulſere, horiſque diurnis, nocte premunt. ¶ *Mulgere hircos*, proverb. de re palam abſurda. *Virg.* 3. *Ecl.* Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Mulgo, as, a. 1. *manifeſtare*, palam facio. *Plaut. Ciſt.* Qui dominum mulgat, atque villicum. Ita Lexicographi, ſed hæc verba in *Plauto* nobis invenire non licuit. *Faber in Theſ.* affert tanquam dubia.

Muliebria. V. ſeq. vocem.

Muliebris, & bre, o. 3. *donneſco*, Germ. *weibiſch*, Gal. *de femmes*, Hiſp. *mugeril*, [illegible], [illegible], quod ad mulieres pertinet. *Cic.* 2. *de Invent.* Ut excellentem muliebris formæ pulchritudinem muta in ſe ſe imagini conſeruerit. ¶ Tranſlate ponitur pro delicato. *Cic. pro Mil.* Profectus eſt cum vulgi magno impedimento, ac muliebri, & delicato ancillarum, puerorumque comitatu. ¶ Item pro infirmo, timido, inconſtanti. *Cic.* 1. *Off. c.* 18. *ex Ennio*: Vos etenim, juvenes, animos geritis muliebres. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 6. Enervata, muliebriſque ſententia. ¶ Muliebria, in plur. num. abſoluta dicuntur pudenda mulierum. *Tacit.* 14. *Ann. c.* 60. ¶ Paſſi muliebria dicuntur molles, qui præpoſtera utuntur libidine, & mulieris quodammodo partes ſuſcipiunt. *Curt. l.* 6. *c.* 6.

Muliebritas, atis, f. [illegible]. *Tertul. de Veland. Virg. c.* 14.

Muliebriter, adv. *femminilmente*, Ger. *weibiſch*, Gal. *en femme*, Hiſp. *mugerilmente*, [illegible], more mulierum, effœminate, molliter. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 21. Si ſe lamentis muliebriter, lacrymiſque dedet.

Muliebroſus, a, um, idem ac mulieroſus. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 24. Sane genus hoc muliebroſum eſt tunicis demiſſitiis.

Mulier, eris, f. *femmina*, *donna*, γυνή, [illegible], fœmina. *Cic. pro Mur. c.* 12. Mulieres omnes propter infirmitatem conſilii majores in tutorum poteſtate eſſe voluerunt. ¶ Interdum mulier virgini opponitur. Unde Cicero apud *Quintil. l.* 6. *c.* 3. reprehenſus, quod ſenex duxiſſet virginem Publiliam, Cras, inquit, mulier erit. *Ulp. l. quæritur*, *ff. de Ædil. edict.* Mulierem ita arctam, ut mulier fieri non poſſit, ſanam non videri conſtat. ¶ Dicitur etiam de brutis. *Plin. l.* 10 *c.* 64. Mulas gigni putant, ubi mulieres non ex mari, verum ex ſemetipſa tantum conceperit. ¶ Interdum hæc vox uſurpatur de homine imbelli, aut effœminato. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 4. Non me arbitratur militem, ſed mulierem.

Mulierarius, a, um, idem ac mulieroſus, ideſt qui nimium amat mulieres. *Jul. Cap. in Albin. c.* 11. Mulierarius fuit inter primos amatores. ¶ Interdum ſignificat, quod mulieris eſt. *Cic. pro Cæl. c.* 28. Quæro, cur Licinium titubantem, hæſitantem, cedentem, fugere conantem mulieraria manus iſta de manibus emiſerit. ideſt, multitudo a muliere in inſidiis collocata.

Muliercula, æ, f. *femminella*, Germ. *weiblin*, Gal. *femmelette*, Hiſp. *mugercilla*, [illegible], dim. e mulier. *Cic.* 5. *Tuſc.* Qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ.

Mulierculariús, ii, m. 2. a Conſtantino Imperatore dictus eſt, qui uxores alienas, & mulieres impudicas amat, a muliercula. *Cod. Theodoſ. lib.* 3. *tit.* 6.

Mulierítas, atis, muliebritas, apud *Tertul. de veland. Virg. c.* 12.

Mulíero, as, a. 1. *effemminare*, *far molle*, γυναικίζω, effœmino. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 552. Hic ephebum mulieravit.

Mulieroſitas, atis, f. *inclinazione alle donne*, φιλογυνία, amor mulierum, propenſio erga mulieres. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 11. Ut gloriæ cupiditas, ut mulieroſitas, ut ita appellem eam, quæ Græce φιλογυνία.

Mulieróſus, a, um, *troppo deſideroſo de donne*, [illegible], qui nimium appetit mulieres. *Cic. de Fato c.* 5. Hunc ſcribunt ipſius familiares & ebrioſum, & mulieroſum fuiſſe.

Mulinus, a, um, ad mulum pertinens, *di mulo*, ut muline ungula, apud *Vitruv. l.* 8. *c.* 3.

Mulio, onis, m. *mulattiero*, Germ. *eſeltreiber*, Gall. *mulatier*, Hiſp. *harriero*, [illegible], [illegible], qui mulos clitellarios, ſive quadrigarios ducit. *Juven. ſat.* 3. *ad fin.* Nam mihi commota jamdudum mulio virga, &c. ¶ Mulio item eſt genus culicum. *Plin. l.* 11. *c.* 18. Et e culicum genere, qui vocantur muliones.

Mulioneus, a, um, &

Mulionius, a, um, adject. [illegible], *di mulattiere*. *Lamprid. Heliogab. c.* 35. Tectus cucullione mulioneo. *Cic. pro Sext. c.* 38. Mulioniam penulam arripuit.

Mulleolus, a, um, dim. a mulleus. *Tertul. de Pall. c.* 4. Impuro cruri purior, aut mulleolum inducis calceum.

Mulleus, m. 2. vel mulleus calceus, genus calcei, purpurei coloris, proprium Regum Albanorum, poſtea Patriciorum Romanorum, ab antiquo mullare, hoc eſt ſuere. *Feſt.* *Hadrianus Turnebus Adverſ. l.* 19 *c.* 24. putat, mulleos, quia purpurei eſſent, nomen accepiſſe a rubro colore mulli piſcis. Sed contra mullum a mulleis dictum docet ex Feneſtella *Plin. l.* 9. *c.* 17 *Titinnius apud Feſt.* Jam cum mulleis te oſtendiſti, quos tibiatim calceas. ideſt ad mediam uſque tibiam. *Cato l.* 7. *Orig. apud Feſt.* Qui Magiſtratum Curulem cepiſſet, calceos mulleos lunatos, cæteri perones. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Nomen his Feneſtella a colore mulleorum calceamentorum [redacted]eum putat. *Fl. Vopiſc. in Aurel. c.* 49. Calceos mulleos, & cereos, & [redacted] & hederacios viris omnibus tulit (al. abſtulit, vel ſuſtulit) mu[redacted] reliquit.

Mull[redacted] ſuo, apud vet. *Feſtus*.

Mulle[redacted]lim. a mullus. *Cic. Parad.* 5. *c.* 2. Et videat aliquem ſummis Popul[redacted] uſum barbatulos mullulos exceptantem de piſcina.

Mullus, m. 2. *triglia*, [illegible], genus piſcis marini maximæ nobilitatis, & gratiæ, ita dictum a colore mulleorum calceor[redacted]o barbo dicitur, quoniam, auctore *Plinio*, barba gemina in[redacted]o re labro. Hinc etiam a *Varrone l.* 3. *R. R.* & e *Cicerone* [redacted] & *l.* 2 *Att. ep.* 1. barbati, & barbatuli mulli dicti ſunt[redacted]retii fuit, ut a *Plinio l.* 6. *c.* 17. memoriæ proditum ſit[redacted]m virum Conſularem Claudii Cæſaris temporibus m[redacted]octo millibus nummorum emiſſe, cum tamen, eodem P[redacted]hic piſcis duarum librarum pondus raro excederet. *Hor. l.*[redacted]indas inſane trilibrem Mullum. *Juven. ſat.* 4. *v.* 15. mull[redacted]bus emit Æquantem ſane paribus ſeſtertia libris.

Mulſeus, a, um, *dolce*, [illegible], quod mu[redacted]orem refert, dulce. *Col. l.* 12. *c.* 45. Sed etiam liquorem mulſei ſaporis præbet.

Mulſum, ſi, ſubſt. n. 2. [illegible], potio ex vino, & melle concinnata, a *mulceo*, quia venas lenitate ſua mulcet. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 70. Cum vocem in dicendo obtudiſſet, ſuadebat Granius, ut mulſum frigidum biberet ſimul ac domum rediiſſet. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 19. Huic calix mulſi impingendus eſt, ut plorare deſinat.

Mulſura, æ, actus mulgendi, vel ipſum lac, quod mulgetur. *Calpurn. Ecl.* 5. *v.* 27. rurſuſque premetur Mane, quod occiduæ mulſura redegerit horæ.

Mulſus, a, um, quod habet aliquid mellis admiſtum, ut Aqua mulſa, [illegible], ex aqua, & melle confecta, Lac mulſum, Acetum mulſum, &c. *Plin. l.* 22. *c.* 24. In multis operibus, & aqua mulſa tractari debet. *Id. l.* 19. *c.* 2. Exemplum quoque lacte mulſo augetur. ¶ Tranſlata *Plaut. Rud.* 2. 3. 84. Mulſa dicta. h. e. ſuavia. ¶ Mulſa mea, blandientis vox, apud eund. *Stic.* 5. 5. 14.

Multa, æ, (ſic enim recte ſcribitur, non mulcta. *Manut. in Orthogr.* & *alii*) f. *pena*, *a condanna pecuniaria*, pecuniaria pœna, quæ pro variis delictis irrogatur. *Var. l.* 4. *de L. L.* Multa, a pecunia, quæ a magiſtratu dicta, ut exigi poſſit ob peccatum. ¶ Eſt a *multo*, as, quod apud Veteres etiam pro numerare uſurpabatur. Qui *mulcta* ſcribunt, ducunt a mulgeo. *Cic. pro Mil. c.* 14. Diem mihi, credo, dixerat, multam irrogarat. ¶ Multam dicere, V. Dico. *Id. Phil.* 11. *c.* 8. Craſſus collegæ Flaminii Martiali multam dixit, ſi a ſacris diſceſſiſſet, quam multam populus remiſit. *Id. pro Cluent. c.* 37. Multam petere: & mox, Multam committere. V. *Committo*. *Id. pro Corn. Balb.* Multa & pœna multare. ¶ Multam certare, V. *Certo*. ¶ Uſurpatur tranſlate pro quavis pœna. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 56. Hæc multa ei eſto, vinum viginti dies ut careat. V. *Gel. l.* 11. *c.* 1. ¶ Multam facere alicui, pro irrogare, dixit *Cato apud Gel. loc. cit.*

Multangulus, a, um, *che ha molti cantoni*, [illegible], multos angulos habens. *Lucr. lib.* 4. *v.* 655. Multa rotunda, modis multis multangula quædam.

Multatio, onis, f. actus multandi, punitio, multa. *Cic. pro C. Rabir. c.* 5. Miſerum eſt ignominia judiciorum, miſera multatio bonorum, miſerum exilium. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Multatio quoque non niſi ovium, boumque impendio dicebatur. *Non ſi condannava alcuno a pagar altro che buoi, o pecore.* V. *Gell. l.* 11. *c.* 1.

Mul-

Multatitius, a, um, [illegible], ad multam pertinens, ut multatitia pecunia, quæ multis irrogatis exigitur, *danaro di condanne*. *Liv. l.* 10. *c.* 23. Ex multatitia pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis ludi facti. *Id. l.* 30. *c.* 39. Cum ſigna tria ex multatitio argento facta in Capitolio poſuiſſent.

Multatus, a, um, nom. ex particip. *condannato*, *gaſtigato*, *punito*. *Vellej. l.* 2. *c.* 37. Multatus ingenti pecunia. *Id. ib. c.* 38. Creta libertatis fine multata. *Id. ib. c.* 70. Id cornu, in quo Caſſius fuerat, fugatum, ac male multatum in altiora ſe receperat. Melius tamen hic leg. *mulcatus*. *Cic. pro Rab. Poſth.* Cum ab ipſa fortuna crudeliſſime videat hujus conſilia eſſe multata. ¶ Hic animadvertendum eſt, quotieſcumque *multare*, vel *multatus* legimus, quæ ſignificationem habeant verberandi, aut percutiendi, ut eſt in modo allato *Vellej.* exemplo, rectius ſemper *mulco*, & *mulcatus* legi, pene omnibus aſſentientibus Criticis.

Multeſimus, a, um, multus, vel, ex multis unus, ea forma, qua milleſimus. *Lucr. l.* 6. *v.* 631. Quam ſit parvula pars, & quam multeſima, conſtet.

Multibarbus, a, um, *che ha molta barba*, [illegible], quod habet multam barbam. *Apul. in Florid.* Multibarbus, ſpinis obſitus, & pilis.

Multibibus, a, um, *che beve molto*, [illegible], qui multi eſt potus. *Plaut. Curc.* 1. 1. 77. Nomen aſt lenæ multibiba, atque merobiba.

Multicavatus, a, um, multis locis cavatus. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Favus eſt, quem fingunt multicavatum ex cera.

Multicaulis, lis, multos caules emittens. *Plin. lib.* 21. *c.* 16. Quædam in iis multicaulia, ramoſaque ſunt, ut carduus.

Multicavus, a, um, *che ha molto concavo*, multum habens concavi. *Ovid.* 8. *Met. v.* 661. Pumice multicavo, nec lævibus atria tophis ſtructa ſubit.

Multicolor, oris, o. *di molti colori*, [illegible], quod habet multos colores. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Hexecontalithos in parva magnitudine multicolor hoc ſibi nomen adoptavit.

Multicolorus, a, um, multicolor. *Gell. l.* 11. *c.* 16. Sicuti multijuga dicimus, & multicolora, & multiformia. *Prudent. Cathemer.* 3. *v.* 104. Prataque multicolora latex Quadrifluo celer amne rigat.

Multicupidus, a, um, qui multa cupit. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 418. & *c.* 5. *n.* 41. Quam dereliquit multicupida juventitas.

Multifacio, is, a. 3. magni æſtimo. *Cato apud Feſt.* Nec fidem, nec juſjurandum multifacit.

Multifariam, adverb. idem ac multifarie. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 41. Quod eſſet multifariam defoſſum. *Suet. in Calig. c.* 18. Scenicos & aſſidue, & varii generis multifariam fecit. *Liv. l.* 33. *c.* 18. Multifariam disjecta præſidia.

Multifarie, adverb. *variamente*, [illegible], varie, multis modis. *Plin. l.* 7. *c.* 54. Et tamen multifarie priſcos ſervare ritus. Adde *l.* 18. *c.* 7.

Multifarius, a, um, *vario*, [illegible], varius. *Gel. l.* 3. *c.* 6. Militares coronæ multifariæ ſunt. ¶ Secundum *Feſtum*, multifarius eſt, quem multis in locis fari poſſumus.

Multifer, ra, rum, *fertile*, [illegible], fertilis. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Tam multifera ſunt, & tot res, præter glandem pariunt robora.

Multifidus, a, um, *feſſo in molte parti*, [illegible], quod in multas partes finditur. *Martial. l.* 14. *epigr.* 25. Multifido buxus quæ tibi dente datur. ¶ Multifidi fluvii, qui in multos rivos dividuntur, & in multa oſtia fiſſi in mare prorumpunt. *Martial. l.* 8. *epigr.* 28. An tua multifidum numeravit lana Timavum?

Multifluus, a, um, adject. *Juvenc. in Matth. c.* 6. Verba multiflua. *Auctor in Act. Apoſt. c.* 26. Multifluus ſermo.

Multiforabilis, la, &

Multiforatilis, & le, [illegible], quod habet multa foramina. *Apul. in Flor. l.* 1. Tibia multiforatilis. *Id. l.* 10. *Metam. ſub fin.* Jam tibiæ multiforabiles cantus Lydios dulciter anſonant.

Multiforis, re, o. 3. *di molti pertugi*, [illegible], quod eſt [illegible] foraminum. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Injiciunt eas in ſpecus, quæ [illegible] multifores in terra.

Multiformis, me, o. 3. *vario*, Germ. *mancherley geſtalt*, Gal. *de diverſes manieres, & façons*, Hiſp. *de muchas formas, y maneras*, [illegible], varius, quaſi multiplicis formæ, ac variæ. *Col. l.* 8. *cap.* 9. Ut per anni diverſa tempora multiformes uvas, ac ficum præbeat. *Cic.* 1. *Acad. c.* 7. Principes ſunt uniuſmodi, & ſimplices, ex his autem ortæ variæ ſunt, & [illegible] multiformes.

Mult[illegible]*adv. in diverſe maniere*, [illegible], variis modis. *Gel. l.* 9. *c.* 5. [illegible] hos omnes ita varie, & multiformiter diſſeruit de voluptate. [illegible] *l.* 36. *c. ult.*

Multiforus, a, [illegible], idem ac multiforis. *Ovid.* 12. *Met. v.* 153. Longaque multifori delectat tibia buxi.

Multigeneris, re, [illegible], quod eſt multimum generum. *Plaut. Capt.* 2. 1. 36. Multis [illegible] multigeneribus opus eſt tibi militibus. ¶ Reperitur & *multigenerum* [illegible] pro multorum generum. *Plaut. Stich.* 2. 2. Poſt hæc unguenta multigenerum multa.

Multigenus, a, um, *di molti generi*, [illegible], quod eſt multorum generum. *Plin. l.* 11. *c.* 1. Multa hæc, & multigena terreſtrium, volucrumque vita. Adde *Lucret. l.* 1. *v.* 335.

Multigrumus, a, um, adject. *Lævius* apud *Gell. l.* 19. *c.* 7. fluctus tumidos, magnoſque vocat *multigrumos*.

Multijugis, ge, adject. o. 3. ut multijuges equi, qui multis jugis junguntur. *Liv. l.* 28. *c.* 9. Iret alter Conſul ſublimis curru, multijugis equis. ¶ Tranſlate multiplex, varius. *Cic. ad Att. l.* 14. *ep.* 9. Multijugæ de Republ. a te accepi litteras uno tempore.

Multijugus, a, um, idem ac multijugis. *Apul. in Apol.* Legiſti Ariſtotelis multijuga volumina.

Multilaudus, a, um, qui eſt multæ laudis. *Ammian. l.* 31. *c.* 16. Vir ſobrietatis gratia multilaudus.

Multilicius, a, um, multis liciis conſtans. *Vopiſc. in Aurel. c.* 12. Tunicæ multiliciæ.

Multiloquax, acis, multiloquus. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 5. Multiloquaces mulieres.

Multiloquium, ii. n. multus ſermo. *Plaut. Merc. prol. v.* 31. Amori accedunt etiam hæc, multiloquium, pauciloquium, &c.

Multiloquus, a, um, *chi parla molto*, *ciancitore*, Germ. *ſchwetzer*, Gall. *grand parleur*, Hiſp. *hablador*, *parlero*, [illegible], qui multa loquitur. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 5. Coquum ducere multiloquum, glorioſum, inſulſum. *Id. Ciſt.* 1. 3. 1. Multiloqui, & multibiba anus.

Multimammia, æ, quæ multas habet mammas. *Hieronym. in proœm. epiſt. ad Epheſ.* Dianam colentes, non hanc venatricem, ſed illam multimammiam, quam Græci [illegible] vocant. V. *Minuc. Fel. in Octav. c.* 21.

Multimeter, tri, abundans metris. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Si poemata illius metiere, multimeter, argutus, artifex erat.

Multimodis, ablativus adverbii more uſurpatur, & ſignificat multis modis, varie, *variamente*, *in molti modi*. *Cic.* 2. *Fin. c.* 26. Hoc multimodis reprehendi poteſt. *Id.* 3. *Orat. c.* 38. *ex poeta*: Multimodis ſum circumventus. *Lucret.* ſubſtantive interdum uſurpat, *l.* 1. *v.* 813. Nimirum quia multimodis communia multis. h. e. multiplici varietate.

Multimodus, a, um *di molti modi*, [illegible], multiplex, varius. *Liv. l.* 21. *c.* 8. Multimoda arte diſſolvi cœpti ſunt.

Multinodus, a, um, multos nodos habens. *Apul. l.* 5. *Met.* Multinodis voluminibus ſerpens coluber. *Prudent. in hym. jejun. v.* 139. Tectus flagellis multinodi germinis. ¶ Dicitur & *Multinodis*, e. *Apulej. l.* 10. *Metam.* Multinodes ambages.

Multinominis, ne, qui multa habet nomina. *Apul. Metam.* 11. Multinominis Dea.

Multinubentia, æ, *il maritarſi con molti*. *Tertulliani vox eſt contra Pſych. c.* 1. & *de pudic. c.* 1.

Multinubus, a, um, qui multas habet conjuges. *Hieronym. l.* 1. *adverſ. Jovinian. c.* 15. Salomon multinubus. *Id. epiſt.* 11. *ad Ageruch. de Monogam.* Uxor multinuba.

Multinummus, a, um, [illegible], ex quo multi nummi parantur, quod multam affert utilitatem. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 17. Ego uno ſervulo, hordeo non multo, aqua domeſtica meos multinummos alo aſinos.

Multipartitus, a, um, diviſus in multas partes, ſive res. *Plin. l.* 6. *c.* 19. Namque vita mitioribus populis Indorum multipartita degitur.

Multipatens, V. Multipotens.

Multipeda, f. 1. [illegible], genus inſecti, quod tactu ſe in pilæ rotunditatem contrahit. Differt a centipeda, ſeu millepeda, quæ Græcis [illegible] dicitur, & eſt vermis piloſus ex erucarum genere, multis pedibus arcuatim repens. Sed a *Plin. l.* 29. *c.* 6. & *l.* 11. *c.* 15. hæc duo inſecta confunduntur.

Multipes, edis, o. 3. [illegible], quod multos pedes habet. *Plin. l.* 11. *c.* 45. Sunt autem crura his obliqua, ſic & multipedibus, &c.

Multiplex, plicis, o. *moltiplice*, *vario*, Germ. *vielfaltig*, Gal. *de pluſieurs, & diverſes ſortes*, Hiſp. *de muchas maneras*, [illegible], varius, involutus, quaſi multas plicationes habens, cui ſimplex opponitur. *Cic.* 1. *de Orat.* Quis ignorat, ii, qui Mathematici vocantur, quanta in obſcuritate rerum, & quam recondita in arte, & multiplici, ſubtilique verſentur? *Id. de Amic.* Si ne in uno quidem quoque unus animus erit, idemque ſemper, ſed varius, commutabilis, multiplex. ¶ Ponitur & pro abundanti. *Vellej. l.* 2. *c.* 105. Vir multiplex in virtutibus. *Sil. l.* 5. *v.* 544. Multiplex proavis. h. e. genere clarus.

Multiplicabilis, le, o. 3. *che ſi può moltiplicare*, quod poteſt multiplicari, & nonnunquam idem quod multiplex. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 9. *ex quodam Poeta*. Hæc interemit tortu multiplicabili draconem auriferam obtutu aſſervantem arborem.

Multiplicatio, onis, f. *moltiplicazione*, מרבית, Germ. *mehrung*, Gal. *multiplication*, Hiſp. *multiplicacion*, actus multiplicandi. *Col. l.* 3. *c.* 2. Ut multiplicatione frugum redditus augeatur.

Multiplicator, oris, qui multiplicat. *Paulin. Nolan. ep.* 44. (al. 31.) *n.* 4. Herilium talentorum multiplicator.

Multiplicatus, a, um, *moltiplicato*. *Cic. ad Q. Fr.* Tota Italia occurret, ut multiplicata gloria diſcedamus. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 6. *v.* 38. & mala ſunt longa multiplicata die. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 8. Auctus exercitus, auxilia multiplicata. *Cic. l.* 1. *Offic. c.* 39. Domus multiplicata. h. e. ampliata.

Multipliciter, adverb. *in molti modi*, [illegible], multis modis. *Plin. l.* 7. *c.* 14. *in titulo*. De eodem multipliciter. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Tam multipliciter eadem ipſa non eadem ſtellarum facie denotantur. Adde *Plin. lib.* 3. *cap.* 6.

Multiplico, as, avi, atum, a. 1. *moltiplicare*, הרבה, Germ. *mehren*, Gal. *multiplier*, Hiſp. *multiplicar*, [illegible], [illegible], multiplex, ſeu multum reddo, aut facio. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Primus hic multiplicaſſe varietatem videtur. *Nepos* 25. 3. Multiplicandis uſuris creſcit æs alienum. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 32. Æs alienum multiplicari.

Multipotens, tis, o. *che può molto*, [illegible], qui multum poteſt. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 9. Niſi habet pectus multipotens. Al. leg. *multipatens*. h. e. amplum, & omnis doli capax. *Id. Trinum.* 4. 1. 1. Salſipotenti, & multipotenti Jovis fratri laudes ago. *Id. Caſ.* 4. 4. 17. Venus multipotens.

Multiradix, icis, multas habens radices. *Apulej. de herb. c.* 33.

Multiramis, a, multos habens ramos. *Apulej. de herb. c.* 4. Thyſus multiramis.

Multiſcius, a, um, *che ſa molto*, [illegible], qui multa ſcit, ſeu multas ſcientias habet. *Apul. l.* 9. *Metam.* Etſi minus prudentem, multiſcium certe reddidit. *Id. in Florid.* Arte multiſcius.

Multiſonorus, a, um, idem ac multiſonus. *Claudian. epigr.* 1. Eſſeda concordes multiſonora trahunt.

Multiſonus, a, um, quod eſt multi ſoni. *Martial. l.* 1. *epigr.* 54. Sit ubi multiſona fervet ſacer Atthide lucus. *Stat. l.* 3. *ſilv.* 1. *v.* 113. Multiſonum ſiſtrum.

Multitia, orum, n. 2. [illegible], indumenta minutiſſimis filis contexta; a multis *filis*, vel a *mulcendo*, quia carnem demulcent. *Juven. ſat.* 2. *v.* 76. Quæro, an deceant multitia teſtem. *Id. ibid. v.* 76. Cum tu multitia ſumas Cretice.

Multitudo, dinis, f. *moltitudine*, רוב, Germ. *viel*, Gal. *multitude*, Hiſp. *muchedumbre*, [illegible], ingens numerus, magna copia, frequentia, celebritas. *Cic.* 1. *de Orat.* Excitabat eos magnitudo, & varietas, multitudoque in omni genere cauſarum. ¶ Frequenter pro populo accipitur, ſeu plebe. *Nepos Alcib. c.* 3. Magnus multitudini eſt timor injectus. *Cic.* 1. *Offic. c.* 19. Qui ex errore imperitæ multitudinis pendet. ¶ Multitudo pro numero multitudinis uſurpatur a Grammaticis. *Chariſ. l.* 1. & *Var. de L. L. l.* 8. Injuria igitur poſtulant, ſi quæ ſint ſingularia, oportere habere multitudines.

Multivagus, a, um, *che vaga molto*, *vagabondo*, [illegible], qui multum vagatur. *Plin. l.* 10. *c.* 37. Ferunt, non mutare ſedem columbas; multivaga alioqui aves. *Id. l.* 2. *c.* 10. Multivagus Lunæ flexus.

Multividus, a, um, multum videns. *Martian. Capel. l.* 1. *pag.* 27.

Multivira, æ, f. quæ multis viris nupſit. *Minuc. Fel. in Octav.* Alia ſacra coronat univira, alia multivira, & magna religione conquiritur, quæ plura poſſit adulteria numerare.

Multivius, a, um, *di molte ſtrade*. *Apul. l.* 9. *Metam.* Multivii circuitus.

Multivolus, a, um, *chi vuole molta*, [illegible], multa cupiens, qui multarum rerum deſiderio tenetur. *Catul. ad Mallium carm.* 69. *v.* 128. Multivola eſt mulier.

Multivorantia, æ, edacitas, ingluvies. *Tertul. cont. Pſych. c.* 1.

Multo, as, a. 1. [illegible], pluris in auctionibus liceor, quam ceteri, inquit *Voſſ. in Etymol.* & *Scalig. in Varron.* Sed exempla non afferunt. ¶ Eſt a multus. ¶ Antiquis etiam notabat numerare. *Plaut. Stich.* 3. 1. 19. Scio, ſcias te, quam multas tecum miſerias multaverim. ¶ Item augere, & voti compotem facere. *Nov. in Colace*, *apud Non.* Et vobis quidem gratias ago, cum votis me multatis meis.

Multo, (non Mulcto, V. Multa) as, avi, atum, a. 1. *condannare in danaro*, multa afficio, pœna pecuniaria punio, a *multa*, *æ*. Sed fere additur ablat. pecunia. *Nep. Milt. c.* 7. Capitis abſolutus, pecunia multatus eſt. ¶ Dicitur etiam, multare multa. *Cic. pro Corn. Balb.* ¶ Sæpiſſime latiore ſenſu uſurpatur pro punire. *Cic.* 1. *Orat. c.* 43. Vitia hominum, atque fraudes damnis, ignominiis, vinculis, verberibus, exiliis,

morte

Digitized by Google

morte multantur. *Cælio, ad Cic. l. 6. Fam. ep. 7.* Stultitia multetur fama. *Nepos Epam. c. 7.* Lex morte multat. ¶ Significat etiam privare. *Cic. 5. Tuſc. c. 37.* Mulsentur bonis omnibus exules. *Plaut. Amph. 2. 2. 222.* Nunquid cauſam dicis, quin hoc te multem matrimonio. h. e. divortium faciam, & te res tuas tibi habere jubeam. *Idem Truc. 4. 3. 70.* Hoc te multabo bolo: ſex talenta a dote demam pro iſta inſcitia. h. e. hanc tibi jacturam afferam. ¶ *Colum. l. 1. c. 4.* Agrum peſſime multari, cujus dominus quid in eo faciendum ſit, non docet, ſed audit villicum. h. e. male tractari, & coli. ¶ Multare verberibus, virgis, &c. & quando apud Scriptores inveneris, rectius leges *mulcare*. Vide quæ in *Mulcarus* adnotavimus. ¶ Multor, depon. Vide infra.

Multo, adv. *molto*, πολὺ, πολλῷ, longe. Jungitur cum comparativis. *Cic. 1. de Orat.* Multo tamen pauciores Oratores, quam Poetæ boni, reperientur. *Id. l. 2.* Quod multo magis antea mirabar. Item cum ſuperlativis. *Cic. pro L. Man. c. 18.* Magno, ac multo maxima parte non modo utilitatis, ſed dignitatis, atque imperii caruit. *Salluſt. in Catil. c. 37.* Multo maxime miſerabilis. *Et c. 56.* Multo pulcherrima reſpublica. ¶ Item cum verbis *malo*, *præſto*, *antecedo*, *excello*, & ſimilibus. *Salluſt. Jugur. c. 31.* Multo præſtat beneficii, quam maleficii memorem eſſe. *Plaut. Pœn. 1. 2. 78.* Multo mavelim. ¶ Item cum præpoſ. & adverbiis *ante*, *poſt*, *aliter*, *ſecus*. *Teren. prol. And.* Verum aliter evenire multo intelligis. *Cic. in Ver.* Cui quemadmodum reſiſtam, multo mihi ante eſt providendum. *Id. Att.* Non multo poſt, quam tu a me diſceſſiſti. *Id. Fam. 4. ep. 9.* Quod non multo ſecus fieret. ¶ Item cum *tanto*. *Plaut. Bacch. 2. 3. 76.* Ne ille hercle mihi ſit multo tanto carior. ¶ Multo minus, *molto meno*. *Cic. l. 8. Att.* *Plaut. Merc. 4. 3. 18.*

Multopĕre, adv. *ſommamente*, multum, valde. *Plaut. Merc. Prol. v. 65.* Multopere in mundo ruſtico ſe exercitum. Ita omnes fere Lexicographi: Sed optimæ quædam editiones habent: *Multo opere in mundo ruſtico*, &c.

Multor, aris, deponentis formæ pro multo, as. *Suet. in Aug. c. 21.* Neque rebellantes graviore unquam multatus eſt pœna.

Multotĭes, adv. *molte volte*, πολλάκις, multis vicibus. *Epitom. Livii*, quæ *Floro* tribuitur *l. 58.* Multoties contra hoſtium irruptiones feliciter pugnavit.

Multum, adv. *molto*, רב, Germ. *viel*, Gal. *beaucoup*, Hiſp. *mucho*, πολὺ, κατὰ πολὺ, valde, vehementer. *Cic. de Sen.* Utrumque affero res multum, & diu cogitatas. *Id. l. 7. Fam. ad Gall.* Sed opinor, Caſſium uti non ita multum ſorore. *Plaut. Aulul. 2. 1. 5.* Multum loquax. *Cic 7. Ver. c. 44.* Longe omnes, multumque ſuperare. ¶ Pro multo tempore. *Plin. l. 3. ep. 7.* Multum in lectulo jacens, cubiculo ſemper.

Multus, a, um, o. 1. 2. *molto*, רב, Germ. *viel*, Gall. *beaucoup*, Hiſp. *mucho*, πολὺς, frequens, creber, copioſus, ingens numero. *Cic. pro Sext.* Multis fortiſſimis, atque optimis civis, injuſtis judiciis, tales caſus incidiſſe. ¶ Ponitur item pro multiplici. *Plin. l. 19. c. 3.* Radice multa, craſſaque. ¶ Item pro grandi, pro eo, quod longius proceſſit. *Cic. Attic. l. 5.* Quarum alteras Feſulanus multo mane mihi dedit. *Id. Att. l. 13.* Multus ſermo ad multam diem. *Cæſ. l. 1. B. G.* Multo denique die per exploratores Cæſar cognovit, &c. *Cic. Attic.* Multa nocte veni ad Pompejum. ¶ Item pro continuo, aſſiduo, diligenti. *Sall. in Jug. cap. 96.* Joca, atque ſeria cum humillimis agere, in operibus, in agmine, atque ad vigilias multus eſſe. ¶ Item pro longo, loquaci. *Cic. 1. de Leg.* In orationibus autem multus, & ineptus ad ſummam impudentiam. ¶ Item pro pluribus, poetice. *Lucan. lib. 3. v. 707.* multus ſua vulnera puppi affixit moriens. *Ovid. lib. 3. Amor. eleg. 5. v. 4.* In ramis multa latebat avis. ¶ *Multa* abſolute pro multum, adverbii vice uſurpatur. *Virg. 4. Georg. v. 301.* Multa reluctari. *Id. 3. Æn.* nec multa moratus. ¶ *Multa*, pro multa verba. *Cic. pro Mil. ad fin* & *a. Pis.* Sed jam ſatis multa de cauſa. *Id. pro Cluent.* Ne multis, Diogenes emitur. ¶ Multa opinio. h. e. multorum. *Gel. l. 3. c. 16.* Multa opinio eſt, eaque jam pro vero recepta. ¶ Multam ſalutem alicui dicere. *Plaut. Pœn. 1. 2. 195.* ¶ Minime multi homines, & Nimis multi. *Cic. & al.* ¶ *Ter. Hecyr. 2. 3.* Multis modis filium jam exſpecto. h. e. vehementer.

Mulus, m. 2. *mulo*, ἡμίονος, animal ex aſino, & equa genitum. Nam illud, quod ex equo, & aſina procreatum eſt, hinnulus dicitur. *Cic. in Top. c. 8.* Mulus clitellarius. *Id. 2. de nat. Deor. c. 64.* Mulorum utilitates. ¶ Muli Mariani, ſunt furculæ, quibus religatas ſarcinas viatores gerunt, a C. Mario, qui earum uſum invenit. *Frontin. l. 4. Strateg.* ¶ De Mulis vide *Plin. l. 8. c. 44.* ¶ Tranſlate mulus dicitur de homine ſtupido. *Catul. carm. 80.* Mule, nihil ſentit. *Plaut. Ciſt. 4. 2. 10.* Ecaſtor ego ſum mulo inſcitior. Alii aliter legunt. ¶ Mulus, inquit *Paulus Feſti abbreviator*, vehiculo Lunæ adhibetur, quod tam ſterilis ea ſit, quam mulus, vel quod mulus non ſuo genere, ſed equi creatur, ſic ea ſolis, non ſuo fulgore luceat.

Mummiānus, a, um, ad Mummium pertinens, ut Mummiana ædificia, apud *Feſt.* Eſt autem *Mummius* nomen proprium Romanum.

Mummĭus, (Lucius) Achaicus dictus, novus homo, ad Conſulatum evectus omnem armis Achajam ſubegit, Corintho exciſa, qui cum militari ſcientia valeret plurimum, adeo tamen in aliis rebus rudis fuit, ut cum Corinthiaca ſigna, & tabulas eximiorum artificum Romam portandas locaret, juberet conductoribus prædici nova eos reddituros, ſi apud eos periiſſent. *Cic. in Offic. Plin. l. 34. c. 3. & 7.* &c. ¶ Fuit etiam hoc nomine Poeta latinus apud *Macrob. l. 1. Satur. c.* 10.

Munctĭo, onis, actus mungendi, ut munctiones muculentæ, apud *Arnob. l. 3. pag.* 107.

Mundānus, a, um, *mondano*, מן העולם, Germ. *weltlich*, Gal. *mondain*, Hiſp. *mundano*, κοσμικὸς, quod mundi eſt. *Cic. 5. Tuſc. c. 37.* Socrates quidem, cum interrogaretur, cujatem ſe eſſe diceret, Mundanum, inquit. Totius enim mundi ſe incolam, & civem arbitrabatur. *Avien. in Arat. v. 47.* Mundanum pro cœleſti, dixit.

Mundātor, oris, qui mundat. *Jul. Firmic. l. 8. c. 19.* Cloacarum mundator.

Mundatorĭus, a, um, ad mundandum pertinens, ut mundatorium medicamentum, apud *Plin. Valer. l. 2. c. 25.*

Mundātus, a, um, *mondato*, purgatus, abſterſus. *Auguſtin. l. 10. Confeſſion. c. 37.* Quum ſim ab illa peſte mundatior.

Mundē, adv. idem ac munditer. *Colum. lib. 12. cap. 55.* Aromata quam mundiſſime in pilam contuſa. Adde *Plaut. Pœn. 5. 4. 5.*

Mundenſis, ſe, ad Mundam pertinens, urbem Hiſpaniæ Bæticæ, quæ una cum Cn. Pompejo Magni filio a Cæſare capta eſt. V. *Flor. l. 4. c. 2.* *Auctorem B. Hiſpan. c. 27. & ſequent. Vellej. l. 2. c. 55.* & *Epitom. Livii l. 115.* Hinc Mundenſis campus, *Auct. B. Hiſpan. loc. cit.* Mundenſes duces, *Id. ibid. c. 36.* Mundenſe prœlium, *Suet. in Cæſ. c. 56.*

Mundiālis, le, o. 3. idem ac mundanus, a *mundus*. *Tertull. lib. 5. adv. Marcion. cap. 4.* Mundialia elementa. *Prudent. 1. Cathem. v. 90.* Mundialis gloria.

Mundiālĭter, adv. more mundanorum. *Tertull. de reſur. car. c. 46.* Vivere mundialiter.

Mundicina, æ, medicina ad munditiem. *Apul. Apol.* Mundicinæ dentium.

Mundifĭco, as, a. 1. καθαρίζω, mundum facio. *Macer l. 3. v. 12.*

Mundipŏtens, entis, in Mundo potens. *Tertul. de anim. c. 23.* Principatus mundipotentes.

Munditĕnens, entis, qui mundum tenet, ſeu occupat, ut Diabolus mundiitenens, apud *Tertul. adv. Valent. c. 22.*

Mundĭter, adv. *mondamente*, καθαρῶς, cum munditie. *Plaut. Pœn. 1. 2. 26.* Nam cum ſedulo munditer nos habeamus.

Munditĭa, æ, f. *nettezza*, *politezza*, נקיון, Germ. *reinigkeit*, Gall. *netteté*, Hiſp. *limpieza*, καθαρότης, κοσμιότης, lautitia, qua quis ſe mundum, ac politum ſervat, elegantia, nitor. *Cic. 1. Offic. cap. 36.* Adhibenda præterea munditia eſt, non odioſa, nec exquiſita nimis. *Ovid. 3. de Art. v. 133.* Munditiis capimur: non ſine lege capilli. *Plaut. Stich. 2. 3. 22.* Munditias volo fieri; Efferte ſcopas, ut operam omnem araneorum perdam. *Salluſt. Jugur. in Orat. Marii.* Munditias mulieribus, viris laborem convenire. Ruſus *Cic. in Orat. c. 23.* Elegantia, & munditia orationis.

Munditĭes, ei, f. idem ac munditia. *Catul. ad Fur. epigr. 23. v. 18.* Hanc ad munditiem adde mundiorem.

Munditĭor, aris, dep. 1. munditiam amo, conſector. *Plaut. Caſ. 2. 3. 9.* Magis initio munditiis munditiarum Deo, h. e. Amori. Alii aliter legunt.

Mundo, as, a. 1. *mondare*, *nettare*, καθαίρω, καθαρίζω, detergo, purifico. *Plin. l. 15. c. 6.* Ob id crebrius vaſa mundanda.

Mundŭle, adv. *Apulej. l. 2.* Lintea tunica mundule amicta.

Mundŭlus, a, um, delicatus, mollis, qui nimia munditia utitur, ut placeat aliis, dim. a *mundus*. *Plaut. Truc. 2. 2. 23.* Nunc ego iſtos mundulos, urbanos amaſios hoc ictu exponam.

Mundum, i, n. &

Mundus, i, m. inſtrumentum mulierum, quo mundiores, & ornatiores fiunt. *Ulp. l. 25. §. 10. de auro, & arg. leg. Var. l. 4. de L. L.* &c. *Lucil. l. 16. apud Gell. l. 4. c. 1.* Legavit uxori mundum omne, penumque. ¶ Fere uſurpatur addito *muliebris*. *Var. l. 4. de L. L.* Mundus muliebris dictus a munditia. Adde *Liv. lib. 34. cap. 7.* ¶ In mundo eſſe, in mundo habere, eſt eſſe in promptu, habere ad manum, *eſſere*, *o avere in pronto*. *Plaut. Aſin. 2. 1. 6.* Aut mihi in mundo ſunt virgæ. *Id. Caſ. 3. 3. 3.* Stultitia eſt, amatorem ullum ad forum procedere, cui quod amet in mundo ſiet. *Id. Epid. 5. 2. 10.* Cui libertas in mundo ſita eſt. Sic alibi ſæpe.

Mundus, i, ſubſt. m. 2. *mondo*, κόσμος, rerum univerſitas, a *munditie*. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 62.* Eſt enim mundus quaſi communis deorum, atque hominum domus, aut urbs utrorumque. *Plin. lib. 2. cap. 4.* Quem κόσμον Græci nomine ornamenti appellaverunt, eum & nos a perfecta, abſolutaque elegantia mundum. ¶ Interdum uſurpatur pro Cœlo. *Sever. in Ætna, v. 43.* Gigantas tentavere (nefas!) polum detrudere mundo ſidera. Sic *Manilius* non ſemel. ¶ Item pro mortalibus mundi incolis. *Senec. Herc. Oet. v. 541.* Te precor, quem mundus, & ſuperi timent. *Lucan. l. 2. v. 48.* Conjuret in arma mundus. ¶ In plurali quoque. *Lucret. l. 5. v. 529.* In variis mundis varia ratione creatis. Adde *v.* 1344.

Mundus, a, um, *mondo*, *polito*, *netto*, טהור, Germ. *rein*, Gall. *net*, Hiſp. *limpio*, ἀκήρατος, καθαρὸς, purus, terſus, politus. *Horat. l. 1. epiſt. 5. v. 2.* Jam dudum ſplendet focus, & tibi munda ſupellex. *Ter. Eun. 5. 4. 12.* Quæ dum foris ſunt, nihil videtur mundius. *Colum. l. 7. c. 9.* Mundiſſimum cubile.

Munerabundus, a, um, qui muneratur. *Apul. l. 11. Met.* Quiſque munerabundi ad meum feſtinant illico reducem ab inferis conſpectum.

Munerālis, & le, δωρικὸς, quod ad munus pertinet. Unde muneralis lex, περὶ δώρων, qua Cincius cavit, ne cui liceret munus accipere, teſte *Feſt. Plaut. in fragment.* apud *Feſt.* Nec muneralem legem, neque lenoniam rogo.

Munerarĭus, m. 2. ἀγωνοθέτης, qui munus, hoc eſt, ſpectaculum populo exhibet. *Suet in Dom. c. 10.* Quod Thracem mirmilloni parem, munerario imparem dixerat. *Quintil. l. 8. c. 3.* Munerarium Auguſtus primum dixit, Meſſala primus reatum. ¶ Adjective *libellus munerarius* apud *Trebell. Poll. in Claud. c. 5.* eſt, in quo continentur nomina eorum, qui in publicis ludis adhibentur.

Muneratĭo, onis, donatio, munus. *Ulpian.* Non neceſſaria muneratio.

Munerātor, oris, idem ac munerarius. *Flor. l. 3. c. 20.* Quaſi plane expiaturus omne præteritum dedecus, ſi de gladiatore munerator fuiſſet.

Munerātus, a, um, partic. paſſivæ ſignificationis, *regalato*. *Spartian. in Adrian. c. 3.* Atque ob hoc ſe dicit a Trajano locupletiſſime muneratum. *Ammian. l. 14. c. 7.* Mulier munerata, vehiculoque impoſita.

Munerigerŭlus, i, m. qui munera, & dona geſtat. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 48.* Manipulatim mihi munerigeruli jam hic adſint.

Munĕro, as, a. 1. idem ac muneror. *Sen. epiſt. 119.* Inani me lancea munere. *Plaut. Capt. 5. 1. 15.* Ut beneficium benemerenti muneres. h. e. conferas, gratiam referas pro beneficio.

Munĕror, aris, atus ſum, d. 1. *donare*, שׁחד, Germ. *beſchencken*, Gall. *donner*, Hiſp. *remunerar*, δωρέομαι, dono, munus do. *Teren. Heaut.* Nam diſciplina eſt iiſdem munerarier ancillas primum, ad dominas qui affectant viam. *Cic. Att. l. 7. ep. 2.* Alexino me opipare muneratus eſt.

Mungor, eris, d. 3. idem ac mungo, apud vet. *Cato de lib. educan.* Neque mungentur libertatem. Al. leg. *emungentur*.

Munĭa, orum, n. 2. *uffizj*, ἔργα, officia, præſertim quæ publice præſtantur. *Cic. pro Mur.* Omnia hæc ſunt officia neceſſariorum, commoda tenuiorum, munia Candidatorum. *Liv. l. 1. c. 42.* Belli, paciſque munia facere. *Horat. l. 2. epiſt. 2.* Vitæ munia ſervare. *Tac. 1. Ann. c. 26.* Munia conſulatus obire. *Id. 1. hiſt. c. 62.* Implere ducis munia. *Vetus lapis apud Spond. Miſcel. erudit. antiq. p. 36.* Ob hæc inſignia genera muniorum.

Munibĭlis, le, quo quid munitur. *Sidon. l. 2. epiſt. 2.* Porticus columnis invidioſa munibilibus.

Municeps, ipis, o. qui munus capit, ſive capere poteſt. Municeps, inquit *Feſtus*, eſt qui in municipio liber natus eſt: item qui ex alio hominum genere munus functus eſt: item qui in municipio a ſervitute ſe liberavit: item municipes erant, qui ex aliis civitatibus Romam veniſſent, quibus non licebat magiſtratum capere, ſed tantum muneris partem. Hæc *Feſt.* *Cic. 2. de Leg.* Ego omnibus municipibus duas eſſe cenſeo patrias, unam naturæ, alteram civitatis. *Id. poſt red. ad Quir. c. 8.* Vidi fortiſſimum virum municipem meum, C. Marium. *Idem in Bruto.* Quam diligenter ſoleam municipes meos Arpinates tueri. Vide *Ulp. l. 1. ff. ad municipal.* & *Paul. l. municipem, ff. de V. S.* ¶ In fœmin. genere *Plin. l. 35. c. 11.* Amavit Glyceram municipem ſuam. ¶ Adjective ſumptum ſignificat eum, qui ex eodem eſt municipio. *Juven. ſat. 4. v. 33.* Vendere municipes fracta de merce ſiluros. *Id. ſat. 14. v. 271.* Municipes Jovis lagenas. h. e. Cretenſes.

Municipālis, & le, o. 3. πολιτικὸς, quod ad municipia, vel ad municipes pertinet, ut Municipales homines, qui in municipiis degunt, vel a municipiis orti ſunt. *Cic. Att. l. 8. ep. 13.* Multum mecum municipales homines loquuntur. *Idem ibid. l. 7.* Dolor municipalis. hoc eſt, municipum. ¶ Municipalis Reſpublica eſt, qua municipium gubernatur. *Cic. 3. de Leg.*

Utinam, inquit M. Cicero, iſto animo, atque virtute in ſumma Republica verſari nobiſcum, quam in municipali maluiſſes. ¶ Municipale jus, vel municipalis lex, quæ eſt propria cujuſque municipii, quamque habuit ante adeptam civitatem, de qua agit *Guil. Forneriut l. 1. ſelect. c.* 13. ¶ Municipalia ſacra, quæ municipes ab initio habuerunt, ante civitatem Romanam acceptam, quæ obſervare eos voluerunt Pontifices, & eo more facere, quo antiquitus facta fuerant. *Feſt.* & *Sigon. l. 4. de ant. jur. Ital. c. 7.* ¶ Interdum municipalis ponitur pro ignobili, atque obſcuro. Hinc *Juven. ſat. 8. v. 238. de Cicer.* Hic novus Arpinas ignobilis, & modo Romæ municipalis eques. Hoc idem, inquit *Turneb. l. 3. c. 9.* quia equites municipiorum non tam divites erant, & nobiles, quam urbani. Sic *Tac. l. 4. Ann. c. 3.* Seque ac majores municipali adultero fœdabat.

Municipaliter, adv. Municipii more, vel conditione. *Sidon. l. 1. ep. 11.* Non aliis majoribus, quam municipaliter natus.

Municipatim, adv. per municipia, ut oppidatim, per oppida. *Sueton. in Caſ. c. 14.* Municipatim dividendos cenſuit.

Municipatus, us, m. jus municipii. *Tertul. de cor. mil. c. 13.* ita vertit πολίτευμα. Adde *Hieron. epiſt. 1. 9. 13. & 58.*

Municipiŏlum, i, parvum municipium. *Sidon. l. 3. ep. 1.*

Municipium, ii, n. oppidum (in Italia præſertim) jure ſuo utens, & legibus, cujus incolæ jure Civium Romanorum gaudebant. V. *Sigon. l. 2. de ant. jur. Ital. c. 6.* Quomodo differat a colonia, Vide Colonia. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 6.* Genere, & nobilitate ſui municipii primus.

Munico, as, pro communico, dicebant Veteres. *Feſt.*

Munifex, icis, o. λειτουργός, qui munus facit. *Feſt.* Beneficiarii dicebantur milites, qui vacabant muneris officio, e contrario munifices vocabantur, qui non vacabant, ſed munus Reipub. faciebant. *Veget. l. 2. c. 7.* Munifices, milites, qui munera faciunt, quibus immunes non obſtricti ſunt. ¶ Metaphorice munifex mamma pro lactante dicitur. *Plin. l. 11. c. 40.* Uno vero ex omni turba relicto ſola munifex mamma, quæ genito fuerat attributa, deſcendit.

Munifice, adv. *liberalmente*, *abbondevolmente*, Ger. *reichlich*, Gal. *largement*, Hiſp. *liberalmente*, μεγαλοπρεπῶς, liberaliter, large, abundanter. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sic haud ſcio, an melius fuerit, humano generi motum iſtum celerem cogitationis non dari omnino, quam tam munifice, tam large dari. *Liv. l. 22. c. 37.* Munifice adjuvare rem alicujus.

Munificentia, æ, f. *liberalità*, נדיבה, Ger. *freigebigkeit*, Gal. *largeſſe*, Hiſp. *franqueza*, *liberalidad*, Μεγαλοπρέπεια, liberalitas. *Plin. l. 27. c. 1.* Nec dubio ſuperata hoc modo poſſet videri etiam rerum naturæ ipſius munificentia. *Liv. l. 7. c. 16.* Ad copiam rerum addidit munificentiam.

Munificium, ii, res non immunis, non libera a vectigalibus, & portoriis. *Paul. JCtus 3. 4. ff. de Publ. & Vect.* Si quid amplius, quam mandatum eſt, transferat, id munificium ſit.

Munifico, as, a. 1. *arricchire*, *far beato*, ὀλβίζω, dito, beatum facio. *Lucret. l. 2. v. 635. de Cybele.* Ergo cum primum magnas invecta per urbes munificat tacita mortales muta ſalute.

Munificus, a, um, *liberale*, נדיב, Germ. *freygebig*, Gal. *liberal*, Hiſp. *liberal*, Μεγαλοπρεπής, liberalis, quaſi munera large præbens, a munus. *Cic. 2. Off. c. 18.* Convenit autem tum in dando munificum eſſe, tum in exigendo non acerbum. *Ovid. 4. de Pont. el. 1.* Nec mihi munificas arca negavit opes. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 499.* Munificus largi, ſed non eſt prodigus auri. ¶ Apud Veteres munificus dicebatur, qui libenter conveniret ad ea, quæ amici vellent, ut docet *Non. c. 1. n. 88.* ¶ Comp. munificentior, ſup. munificentiſſimus. *Cic. pro Roſc. Com. c. 8.* Semper liberaliſſimum, munificentiſſimumque fuit. *Feſtus.* Munificior a munifico identidem *Cato* dixit, cum nunc munificentior dicamus, quamvis munificens non ſit in uſu.

Munimen, inis, n. 3. idem ac munimentum, vel munitio. *Virg. 2. Georg.* Hoc effuſos munimen ad imbres.

Munimentum, i, n. *fortificazione*, *riparo*, *guernimento*, מצור, Ger. *ein ſchirm*, Gal. *munition*, *forteresſe*, Hiſp. *fortificacion*, ἐπιτείχισμα, munitio, & proprie dicitur de caſtris, cæteriſque rebus, quas milites contra adventum hoſtium muniunt ſive vallo, ſive foſſa, ſive alio quovis modo. *Liv. l. 1.* Quiritium quoque foſſa, haud parvum munimentum a planioribus aditu locis, Anci Regis opus eſt. *Caſ. l. 2. B. G. c. 17.* Inſtar muri ſepes munimenta præbent. *Tac. Ann. 13.* Tenere ſe munimentis. ¶ Tranſlate *Juven. ſat. 9.* Munimenta togæ.

Munio, is, a. 4. *fortificare*, *guarnire*, בצר, Ger. *befeſtigen*, Gal. *fortifier*, *munir*, Hiſp. *guarnecer*, ἐπιτειχίζω, ἀνδακίζω, fulcio, firmo, ab ἀμύνω, μυνω, abjecto α, ut ab ἀμέλγω, mulgeo. *Cic. de Prov. Conſ.* Alpibus Italiam munierat ante natura, non ſine aliquo divino numine. *Id. de Sen.* Et contra avium minorum morſum munitur vallo ariſtarum. *Id. 9. Fam. ep. 18.* Ad aliquod tempora ſe munire. ¶ Munire viam, eſt reficere, ſubſtruere, lapidibus ſternere. *Cic. pro Mil.* Ideo ne Appius ille Cæcus viam munivit, non qua populus uteretur, ſed in qua ſui poſteri impune latrocinarentur? Et ſumitur etiam tranſlate pro parere, & aditum ſibi patefacere, *aprire*. *Cic. 1. Tuſc.* Abiit ad Deos Hercules, nunquam abiiſſet, niſi, cum inter homines eſſet, eam ſibi viam munivſet. *Id. pro Mur. c. 23.* Hæc omnia tibi accuſandi viam muniebant. ¶ *Liv. l. 21. c. 37. de tranſitu Annibalis per Alpes.* Inde ad rupem muniendam, per quam una via eſſe poterat, milites ducti. h. e. ad rupem cædendam, viamque in ea muniendam, & ſternendam. Ita legit, & explicat *Turneb. l. 13. c. 18* & cum eo optimi Codices. Statim quoque *ibid.* ſubdit: Quiete muniendo feſſis hominibus datu. Sunt tamen qui leg. *ad rupem minuendam*. ¶ Tranſlate *Cic. l. 4. Fam. ep. 14.* Fidelitate contra perfidiam me muniendum putavi. *Tac. in Agric. c. 45.* Sævus ille vultus, & rubor, a quo ſe contra pudorem muniebat. ¶ *Munibant* pro *muniebant* legitur apud *Varr. l. 4. L. L. pag. 34.*

Munis, & ne, o. 3. officioſus, qui munus, ſive officium facit, ut qui pro beneficio accepto gratiam, cum poteſt, refert, a munus. *Non. 1. t. n. 88.* Munes apud veteres dicebantur, non a largitione, quæ ignota erat, ſed conſentientes ad ea, quæ amici velint. *Feſt.* Munem ſignificare certum eſt officioſum: unde de contrario immunis dicitur, qui nullo fungitur officio. *Lucil. ibid.* Munifici, munesque viri videamur amicis. *Plaut. Merc. prol. v. 104.* Dico, ejus pro meritis gratum me, & munem fore. Ubi tamen Lambinus mavult *memorem*.

Munite, adverb. tuto. *Var. lib. 4. L. L. pag. 34.* Oppida, quod opere muniebant mœnia, quo munitius eſſet.

Munitio, onis, f. 3. *munizione*, *fortificazione*, *riparo*, מבצר, Germ. *eine feſtung*, Gall. *munition*, Hiſp. *guarnecimiento*, περιτείχισμός, actus muniendi, munimentum, vallum. *Cic. 6. Verr.* Niſi munitione, ac mole lapidum a mari disjunctum eſſet. *Id. 8. Phil.* Urbem operibus, munitionibuſque ſepire. *Nepos Eumen. cap. 5.* Munitiones disjicere. *Caſ. l. 1. B. G. c. 49.* Milites munitione prohibere. *Cic. pro Font.* Ex viarum munitione quæſtum facere.

Munito, as, a. 1. freq. a munio. *Cic. pro Roſc. Am. c. 48.* Quam viam munitet, quod iter effectet, videtis.

Munitor, oris, m. qui munit. *Liv. l. 7. c. 23.* Qui pro munitoribus intenti, armatique ſteterant.

Munitura, æ, f. 1. munimentum, munitio. *Vetus lapis apud Ferret. Muſ. lap. pag. 73.* Structuram cum munitura ſarcophagi ſuis impenſis fecit.

Munitus, a, um, *fortificato*, τετειχισμένος, firmatus, obvallatus, partic. a munior. *Cic. in Rull.* Urbs natura, ac loco munita, ſuccincta portubus, armata muris. *Id. 2. Fam. ep. 10.* Turribus oppugnabam oppidum munitiſſimum. *Plin. l. 17. c. 10.* Solum munitum ad incurſum gallinacei generis. ¶ Tranſlate *Cic. 2. Off. c. 4.* Vita munitior. & *1. de divin.* Pectus ſapientum munitum.

Munus, eris, n. 3. *dono*, *preſente*, שי, Germ. *ein geſchenck*, Gall. *don*, *preſent*, Hiſ. *don*, *dadivo*, δῶρον, δώρημα, donum, a מנחה, munus, oblatio. *Varro* ſic ſcribit *l. 4. de L. L.* Munus, quod mutuo animo qui ſunt, dant officii cauſa. Alterum munus, quod muniendi cauſa imperatum, &c. *Cic. 2. Divin.* Quod munus Reip. afferre majus poſſumus, quam ſi &c. *Quintil. lib. 1. c. 10.* Dare aliquid muneri. *Catull. Carm. 12.* Mittere aliquid muneri alicui. *Horat. l. 1. Sat. 9.* Corrumpere muneribus. *Virg. 5. Æn.* Munera aliquem donare. *Cic. de Aruſp. reſp.* Divino munere Reip. donatus. ¶ Munere Liberi, h. e. vinum. *Hor. l. 4. od. 15.* Munere terræ veſci. h. e. fructibus. *Id. lib. 1. od. 14.* ¶ *Munus* in hac ſignific. & *donum* differunt in eo, quod *donum* eſt omne, quod ſponte datur quacumque ex cauſa; *munus*, quod neceſſitatis, aut officii gratia, ſeu tanquam debitum exhibetur. *Ulp. l. 6. ff. de Offic. Proconſ.* Ne donum, vel munus ipſe proconſul accipiat. Aliæ ab aliis differentiæ traduntur, quæ (ut & ea quam attulimus) perpetuæ non ſunt. Itaque Scriptores munus, & donum ſæpe confundunt. *Cic. pro Arch.* Deorum aliquo dono, atque munere commendati. *Plaut. Mil. 3. 1. 120.* Ceteri dona mittunt, & munera. ¶ Interdum munus eſt onus, quod cum remittitur, vacationem præſtat, *obbligazione*, *carico*, ut pendere vectigal, præſtare cuſtodiam, aliaque hujuſmodi. *Cic. 2. de nat. Deor.* Et ſuſtinendi muneris propter imbecillitatem difficultas minime cadit in majeſtatem Deorum. *Gell. l. 12. c. 1.* Ne ad dolores, quos enitendo mater tuliſſet, munus quoque nutritionis grave, ac difficile accederet. Tui muneris eſt, aut mei. meum, tuum munus eſt, *a me*, *a te tocca*. *Cic. 3. Fin.* & *pro Mil.* Et *Ovid. 1. Triſt. el. 5.* ¶ Interdum & pro officio capitur, quomodo Magiſtratum gerere, judicem eſſe, munera ſunt publica, ac civilia. *Cic. 15. Fam.* Tuum eſt hoc munus, tuæ partes. *Id. l. 15.* Neve quid temporis ad meum annuum munus accedat. *Id. l. 10.* Conſulare munus ſuſtinebat jure majorum. *Id. de Prov. conſul.* Munus ſuſceptum Reip. explere. *Tacit. Ann. 15. c. 51.* Ne, Imperatore delecto alio, ejus muneris Reip. faceret, *toraſſe a ſe tutto il governo della Repubblica*. *Liv. l. 24.* Munera belli. ¶ Pro exequiis etiam accipitur, quod pulcherrimum officii genus eſt. *Nepos in Eumene, c. 4.* Pro hominis dignitate, proque priſtina amicitia amplo munere extulit. *Valer. Max. l. 8. c. 16. n. 1.* Imaginem in cella Jovis poſitam habet, quæ, quotieſcumque munus aliquod Corneliæ genti celebrandum eſt, inde petitur. Utroque loco eſt qui *funus*, pro *munus*, legit. ¶ Ad munus, quæ officium notat, pertinent etiam, munus ſuum curare, colere, efficere, exequi, ſuſcipere, & ſexcenta alia paſſim apud *Cic. Liv. Quintil. Horat.* &c. ¶ Fungi munus, pro, munere, eſt *Plauti Men. 1. 4. 5.* ¶ Nonnunquam officium, & munus conjunguntur. *Cic. 1. de Orat.* Ab oratoris proprio officio, atque munere ſejuncta eſſe arbitror. ¶ Interdum cum *officio* in genitivo conjungitur, & ſignificat officii functionem, & executionem. *Cic. de Senect.* Ad omne officii munus inſtruat. ¶ Accipitur quoque pro ludis, ſeu ſpectaculis. Cauſa hujus notionis eſt, quod ludis populum remunerarentur a quo munus publicum acceperant, ut novum ſæpe munus aſpectabant, ſeu, quod idem eſt, quod qui Magiſtratu abibant, ſpectacula populo quaſi muneris, i. e. doni loco exhibebant. *Cic. 2. Off.* Et P. Craſſus cum cognomento Dives, tum copiis functus eſt Ædilitio maximo munere. *Et paulo poſt*: Magnificentiſſima vero noſtri Pompeii munera ſecundo Conſulatu. *Suet. in Caſ.* Edidit ſpectacula varii generis, munus gladiatorium, ludos etiam regionatim Urbe tota. ¶ Item pro loco, in quo munera hujuſmodi eduntur. *Vellei. l. 2. c. 130.* Pompeii munera abſumpta igni reſtituit. ¶ Simili fere ratione *Ov. de ar. am. v. 69.* Aut ubi muneribus nati ſua munera mater Addidit, externo marmore dives opus. Intelligit porticum Octaviam non longe a Marcelli porticu ſitam.

Munuſcŭlum, li, n. *piccol dono*, δωρημάτιον, dim. a munus. *Cic. 5. Verr.* Quam tu totam inſulam cuidam tuorum ſodalium, ſicut aliquod munuſculum, condonaras.

Munychia, æ, f. 1. *Munichia*, *Macina*, Μουνυχία, portus Atticæ, Piræeo proximus, inter illum ad Occ. & Sunium prom. ad Or. apud Iliſſi & oſtium, a Munycho Principe filio Panteuli, qui ibi templum Dianæ, al. Palladi extruxit, quæ propterea *Munychia* cognominata eſt. *Stat. l. 5. Silv. 3. v. 108.*

Munychia, orum, n. feſta Dianæ, ſeu Palladis, ut alii ſcripſere, a Munycho auctore.

Munychius, a, um, Athenienſis. *Ovid. 2. Met. v. 709.* Munychioſque volans agros, gratamque Minervæ deſpiciebat humum.

Muræna, æ, f. *murena*, Ger. *lamprett*, Gal. *murene*, Hiſ. *murena*, μύραινα, piſcis longitudine non diſſimilis anguillæ, a Græco nomine allata. Fœminini tantum ſexus eſt. Nam maſculus teſte *Plin. l. 9. c. 23.* myrinus vocatur, robuſtior, quam muræna, & unicolor. *Plaut. Aul.* Congrum, murænam exdorſua, quantum potes. ¶ Optimæ inter murænas habebantur, quæ capiebantur in freto Siculo, quas *Macrob. Saturn. l. 3.* flutas vocari aſſerit. *Martial. lib. 13.* Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo, non valet exuſtam mergere Sole cutem. ¶ Fuit hoc piſcis genus apud veteres in maximis deliciis, partim ob præſtantiam ſaporis, partim ob inſignem vivacitatem. *Plin. l. 9. c. 55.*

Murænianus, a, um, ad Murænam pertinens, nomen viri proprium. *Murænianæ oratio* apud *Martian. Capell. l. 5. pag. 170.* eſt, quam Cicero pro Muræna habuit.

Murænŭla, æ, f. parva muræna. *Hieronym. in præfat. in Job.* Ut ſi velis anguillam, aut murænulam ſtrictis manibus tenere, quanto fortius preſſeris, tanto citius elabitur. ¶ In Sacris Litteris *Cant. 1. 10.* & alibi, eſt catenula, torquis, colli ornamentum ad murænæ formam.

Muralis, & le, o. 3. *da muro*, τειχικός, quod ad murum pertinet. *Virg. 12. Æn.* Murali concita nunquam Tormento ſic ſaxa fremunt. ¶ Machinæ murales, quibus muri diruuntur. *Plin. l. 7. c. 56.* ¶ Pila muralia, quibus quatiuntur muri, aut quæ de muris dejiciuntur. *Caſ. l. 7. B. G.* Aut ex vallo, & turribus trajecti pilis muralibus interibant. ¶ Muralis corona, quæ donari ſolebat ab Imperatore ei, qui primus murum ſubiiſſet, & in hoſtium oppidum per vim aſcendiſſet. *Liv. l. 33.* Utique poſtquam corona aurea muralis propoſita eſt. *Plin. l. 16. c. 4.* Cedunt iis murales, vallareſque, & aureæ, quanquam pretio antecedentes. ¶ Muralis herba, περδίκιον, παρθένιον, genus herbæ, quod frequenter in muris naſcitur. *Plin. l. 22. c. 7.*

Muratus, a, um, τετειχισμένος, ἐντειχής, quod muros habet. *Veget. l. 1. c. 21. & l. 3. c. 8.*

Murcia, æ, Dea amoris, ſeu Venus, a myrto dicta: unde & *Murtia* legitur, & Myrtea, teſte *Plin. l. 15. c. 29. Varr.* & *Plin. l. 15.* ¶ Item Dea ſegnium, quæque homines murcidos facit, ut ait *Auguſt. l. 4. de civ.*

Dea

Dei c. 18. Adde *Arnob. l.* 4. ¶ Hujus Deæ templum fuit ſub Aventino.

Murcĭdus, a, um, ignavus, inermis. *Feſt. Plaut. Epid.* 3. 1. 12. Væ tibi murcide homo. V. *Murcidus*.

Murcĭus, a, um, adject. Metæ Murciæ erant locus Romæ, ubi ara Murciæ Deæ dicata viſebatur. *Apul. l.* 6. *A. A. Plin. l.* 15.

Murcus, i, Templum Deæ Murciæ. *Feſtus.* ¶ Murci dicebantur etiam qui ob ignaviam, & ut militiæ munera defugerent, pollicem ſibi præcidebant, a Murcia for.aſſe Dea ſegnitiei. *Amm. l.* 15. *ad fin. & leg.* 4. *Dig. de re milit.*

Murex, icis, m. 3. κογχύλιον, piſcis marinus, ex concharum genere, qui etiam *buccinum* dicitur, & per excellentiam conchylium, ex cujus humore fit color purpureus. *Col. l.* 8. *c.* 16. & *Martial. l.* 13. ¶ Metonymice ponitur pro purpura, ideſt, pro colore, qui fit ex muricis ſanguine. *Virg.* 4. *Æn.* Tyrioque ardebat murice læna. ¶ Ponitur etiam pro acumine, ſeu aſperitate ſaxi, ducta ſimilitudine a muricis figura. *Virg.* 5. *Æn. v.* 205. Et acuto in murice remi Obnixi crepuere. ¶ Item pro flore purpureo. *Virg.* 4. *Ecl.* Ipſe ſed in pratis aries jam ſuave rubenti Murice. ¶ Murices etiam, τρίβολοι, ſunt machinulæ ferreæ, tetragona forma, quæ, in quamcumque inciderint partem, aliquos aculeos protendunt, unde & doloſe in terram adverſus hoſtes conjici ſolent, ita dictæ a murice piſce, cui aculei ſunt plures habentes cuſpides. *Val. Max. l.* 3. Ut circa omnia rubis, quam obſideret, ferreos murices ſpargeret. Adde *Curt. l.* 4. *c.* 13.

Murgiſo, onis, m. iners, deſidioſus. *Feſtus.*

Muria, æ, f. *ſalamoja*, Germ. *ſoll. oder brueke*, Gall. *ſaumeure*, Hiſp. *ſalmuera*, ἅλμη, ταριχηρὸς, ſalſugo, aqua ſalſa, liquor ex ſale reſolutus, quo aliquid maceratur, aut ſervatur. *Colum. l.* 12. *cap.* 25. Quorum quidam, imo etiam fere omnes Græci aqua ſalſa, vel muria muſtum condiunt. *Plin. lib.* 31. *cap.* 8. Muria quoque, ſive illa ſalſugo ſpiſſat, mordet, extenuet, ſiccat. ¶ Eſt item muria liquamen thynnorum, ut *garum* ſcombrorum. *Scal. l.* 2. *Auſon. Lect. c.* 27. *Perſ. ſat.* 6. Tingat olus ſiccum muria vafer in calice empta. ¶ Muria fuit propria pauperum, *garum* divitum. *Scalig. l.* 2. *Auſon. Lect. c.* 27. *Mart. l.* 13. Antipolitani, fateor, ſum filia thynni: eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

Muriatĭcus, a, um, *acconcio in ſalamoja*, ἁλμυρίζων, quod muria conditum eſt, quod in muria diu fuit. Abſolute muriatica ſalſa pro ſalſamentis. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 32. Quaſi ſalſa muriatica eſſe autumantur ſine omni lepore, niſi multa aqua, & diu macerentur.

Muricātim, adv. convolutim, muricum inſtar. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Vertice muricatim intorto.

Muricātus, a, um, κογχυλιωτὸς, quod eſt muricis modo factum. *Plin. l.* 20. *c.* 23. *de carduis.* Utrique folia pauca, ſpinoſa, muricatis cacuminibus. ¶ Translate muricati greſſus pro formidoloſis, ſeu timendis dicuntur, quaſi per murices ferreos fiant. *Fulgent. l.* 1, *Myth. c.* 1. Mmicatos, quod ajunt, ſigillaverunt greſſus.

Muricĕus, a, um, ad muricem ſpectans. *Auſon. epiſt.* 9. *v.* 4. Antra & muriceis ſcopulorum merſa lacunis.

Muricĭdus, a, um, ignavus, imbellis. *Plaut.* (*Epid.* 3. 1. 12.) *apud Feſt.* Væ tibi, muricide homo. *Meurſ.* legit *murcide*.

Muries, ei, f. 5. idem ac muria. *Cato R. R. c.* 88. Si natabit, ea muria erit, qua vel carnem, vel caſeos, vel ſalſamenta condias. ¶ Murien *Feſtus* ex Veranii ſententia interpretatur ſalem in pila tuſum, & in ollam fictilem conjectum, ibique opertum, gypſatumque, & in furno percoctum, quo Veſtales ſerra ferrea ſecto, & in ſeriam conjecto, quæ erat intus in æde Veſtæ, in penu exteriore, in ſacrificiis utebantur.

Murilegŭlus, li, m. qui muricum piſcatur, a muricibus legendis, ſeu colligendis. *Juſtiv. l.* 2. *Cod. tit. de monetariis*, & *murilegulis*.

Murĭna. V. Murrhina.

Murīnus, a, um, μύϊνος, quod ex mure eſt, ſeu ad murem ſpectat, ut Murinus fimus, muſcerda. *Plin. l.* 13. *c.* 8. Murinum fimum. ¶ Murinus color, qualis fere eſt aſinorum. *Col. l.* 6. *c.* 37. Murinus cum ſit in aſino vulgaris, tamen non optime reſpondet in mula. ¶ Murinum hordeum, herbæ genus. *Plin. l.* 22. *c.* 25. ¶ Murina pellis, eſt qualibet pellis beſtiarum minorum in uſum veſtium. *Juſtin. l.* 2. *c.* 2. Pellibus tamen ferinis, aut murinis utuntur. V. *Mus.* ¶ Murim campi. V. *Campe.*

Murmur, uris, n. *mormorio*, רְנָנָה, Germ. *gemummel*, Gall. *murmure*, *bruit*, Hiſp. *ruido murmullo*, ψόφος, lenis aquæ ſtrepitus, a μορμύρω, vel μυρμύρω, murmurare. Nomen eſt fictitium, tale *Quint. lib.* 8. *c.* 6. ut mugire, & ſibilare. *Cic.* 3. *de Or.* Nam & odor urbanitatis, & mollitudo humanitatis, & murmur maris, & dulcedo orationis ſunt ducta a cæteris ſenſibus. ¶ Translata pro quocumque ſtrepitu ponitur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 160. Magno miſcetur murmure cœlum. *Stat.* 12. *Theb.* Murmur jejunæ tigridis. ¶ Eſt etiam murmur ſubmiſſa voce loquentis. *Ovid.* 6. *Metam.* tacito venerantes murmure nomen. *Perſ. Sat.* 3. *v.* 81. Murmura cum ſecum, & rabioſa ſilentia rodunt.

Murmurabundus, a, um, qui murmurat, a murmuro. *Apul. l.* 2. *Met.* Indigna murmurabundus.

Murmuratĭo, onis, f. μορμυρισμὸς, actus murmurandi. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Murmuratio aquilarum. ¶ Item fremitus renuentis, & contradicentis. *Senec. ep.* 107. Optimum eſt, Deum ſine murmuratione ſequi.

Murmurātus, a, um. *Apulej. in Apolog.* Magia occulta non minus, quam terra, plerumque noctibus vigilata, & carminibus murmurata.

Murmurātor, oris, m. *mormoratore*, obtrectator. *Auguſtin. l.* 1. *Retract. c.* 20. Non illis adverſus Deum murmuratoribus.

Murmurillo, as, n. 1. ὑποτονθορύζω, ſubmurmuro, a *murmurillum*. *Plaut. Rud.* 5. 3. 61. Quid murmurillas tecum, & te diſcrucias? In pluribus codicib. hic verſus deeſt.

Murmurillum, li, n. ὑποτονθορυσμὸς, exigua murmuratio, dim. a *murmur*. *Plaut. Rud.* 5. 3. 48. Nolo, murmurillum, neque ſuſurrum fieri mihi. Ita legit *Non.* Alii *murmur ullum*.

Murmŭro, as, avi, atum, n. 1. *mormorare*, הָמָה, Germ. *ruſen*, Gall. *murmurer*, Hiſpan. *murmurar*, μορμύρω, eſt ſtrepere, & proprie dicitur de aquis fluentibus. *Varro l.* 5. *de L. L. Cic.* 5. *Tuſc. c.* 40. Fremitus murmurantis maris. ¶ Transfine ponitur pro ſtrepere generatim. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Murmurantes ignes tempeſtatum nuntii ſentiunt. *Plaut. Caſ.* 4. 3. 6. Mihi inanitate jamdudum inteſtina murmurant. ¶ Item contradicere, ſecreto murmure indignationem oſtendere. *Plaut. Mil.* Tametſi dominus non invitus patitur, ſervi murmurant. *Id. Aul.* Ut ſceleſta ſola ſecum murmurat. ¶ Item pro ſubmiſſa voce loqui, ita ut non verba, ſed verborum ſonus audiatur. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 50. flebile lingua murmurat exanimis.

Murmŭror, aris, d. 1. idem ac murmuro, apud vet. *Varro apud Non. c.* 17. *n.* 85. Roma in balneo plodere cœpimus, & murmurari.

Murra, f. μύῤῥα, lapidis pretioſi genus, teſte *Plin. l.* 37. *c.* 2. odoris præſtantia commendabile, & colorum varietate inſigne, ſubinde circumagentibus ſe maculis in purpuram, candoremque, & tertium ex utroque ignescentem, veluti per tranſitum coloris purpura rubeſcente, aut lacte candeſcente. Naſcitur in Oriente apud Parthos, & præcipue in Carmania. *Plin. l.* 37. *c.* 12. credit eſſe humorem Solis calore ſub terra condenſatum.

Amplitudine nuſquam excedit parvos abacos, craſſitudine autem raro tanta eſt, ut poculis potoriis ſufficiat. Præcipuus uſus hujus lapidis fuit, ut ex eo pocula fierent, quæ murrina appellabantur. *Martial. l.* 4. *epigr.* 86. Nos bibimus vitro, tu murra, Pontice. *Id. l.* 14. *epigr.* 113. ardenti murra Falerno convenit. ¶ Sunt qui ſcribunt *myrrha*, & *murrha*, a Græco μύῤῥα.

Murrānus, m. 2. priſcus Latinorum Rex, a quo poſtea Latini omnes Reges Murrani dicti ſunt. *Serv. in* 10. *Æneid.*

Murrĕus, & Murrheus, a, um, μύῤῥινος, quod eſt ex murra. *Propert. l.* 4. *eleg.* 5. *v.* 26. Murreaque in Parthis pocula cocta focis.

Murrhatus, a, um, idem ac myrrhatus, ut murrhata potio, *in lege XII. Tab. de Jure ſacro.*

Murrĭnus, & Murrhinus, a, um, μύῤῥινος, quod ex murra lapide confectum eſt, ut Trullæ murrinæ, Abaci murrini, Pocula murrina. *Suet. in Auguſt. c.* 71. Alexandria capta, nihil ſibi præter unum murrhinum calicem ex inſtrumento Regio retinuit. *Senec. de Benef. l.* 7. *c.* 9. Video murrhina pocula &c. Et abſolute *id. ep. ult.* Qui cryſtallina, & murrhina, & cælata magnorum artificum manu portent. ¶ Legitur & *myrrheum*. ¶ Murrhina potio. V. *Myrrhina*.

Murrhobathrarius, ii, *profumiere*, qui calceamenta muliebria variis odoramentis, & unguentis imbuit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 37. ubi alii leg. *myrrhobatrarius*, quod ejuſdem eſt ſignificationis: alii *malobathrarius*. h. e. qui malobathrum vendit: alii *myrrhobrechareus* a μύῤῥη, unguentum, & βρέχω, ſtillo.

Murſa, æ, Pannoniæ opp. ad Dravum fluv. circa ea loca, ubi nunc *Eſſek*. Hinc

Murſenſis, ſe, adject. ad Murſam pertinens, ut Murſenſe prælium, *Ammian. l.* 15. *c.* 14. ¶ Murſenus pro Murſenſis, legitur apud *Hieron. adverſ. Luciferian. c.* 7.

Murta, æ, f. idem ac myrtus. *Cato R. R. c.* 125.

Murtātus, V. Myrtatus.

Murtĕus, a, um, idem ac Myrteus. *Cato R. R. c.* 125. & *Col. l.* 5. *c.* 8.

Murtētum, i, n. myrtetum. *Celſ. l.* 2. *c.* 17.

Murus, ri, m. 2. *muraglia*, τεῖχος, lapideus ambitus, ab antiquo *moerus*. *Cic. de nat. Deor.* Muri nobis, quos vos ſanctos eſſe dicitis. *Virg.* 1. *Æn.* Pars ducere muros. ¶ Translate ponitur pro præſidio, ac tutela. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 209. Non dabitur murus ſceleri. *Cic. in Piſon.* Propugnacula, & muri tranquillitatis & otii. ¶ Fortes etiam viri muri dicuntur. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 281. Graiorum murus Achilles. ¶ Muri etiam vocantur aggeres ſine foſſa, teſte *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 14. ¶ Differt a pariete, nam *paries* proprie domorum eſt, *murus* urbium. Et ſiquando *murus* dicitur de privato ædificio, exterior eſt, *paries* interior. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 43. Nec communione parietum, ſed propriis quæque muris ambirentur. ¶ Hæc tamen diſcrimina interdum confunduntur.

Mus, muris, m. *ſorcio*, *topo*, עַכְבָּר, Germ. *ein mauſs*, Gal. *rat*, *ſouris*, Hiſp. *raton*, μῦς, exiguum animal nobiſcum in domo habitans, a nomine Græco allato. Diſtinguitur a ſorice, quod ſorex major ſit mure, clamoſiuſque ſtrepat, & plus afferat detrimenti. *Col. l.* 12. *c.* 31. Si ſerpens, aut mus, ſorexve in muſtum ceciderit. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 9. Itaque non ſolum inquilini, ſed & mures migraverunt. V. *Plin. l.* 8. *c.* 57. ¶ Mus araneus, animal eſt in Armenia, muris magnitudine, muſtelina ſpecie, ore oblongo, cauda gracili. *Plin. l.* 29. *c.* 4. ¶ Sunt & mures in mari. *Plin. l.* 9. *c.* 19. ¶ Interdum hoc nomine apud Latinos ſcriptores veniunt non domeſticæ ſolum beſtiolæ, de quibus haſtenus, verum etiam ſilveſtres feræque beſtiæ minores, quarum pellibus ad veſtitum uti quis poteſt, ut ſunt feles feri, vulpes, martes, & aliæ id genus. Hinc *Ammian. l.* 31. *c.* 5. Hunnis veſtimenta tribuit ex pellibus ſilveſtrium murium conſarcinatis. *Senec. ep.* 90. Magna Scytharum pars tergis vulpium induitur, ac murium. *Plaut. Pœn.* 2. 2. 51. Mures Africanos prædicat in pompam ludis dare ſe velle Ædilibus. *Lipſ. l.* 2. *Elector. c.* 4. putat per mures Africanos Veteres intellexiſſe pantheras, quemadmodum Elephantos, boves Lucas vocitarunt, & ſtruthionem, paſſerem marinum. ¶ *Senec. in Apocolocynth.* Veniſti huc, ubi mures ferrum rodunt. prov. h. e. ubi magna eſt rerum intique mutatio, & novæ multæ difficultates occurrunt. *Id. ibid.* Romæ mures molas lingunt. Aliud proverb. de iis, qui delicatiſſima quæque, & optima ſectantur. ¶ *Hor. in Arte poet.* Parturient montes, naſcetur ridiculus mus. Aliud proverb. de quo V. *Meur.* ¶ Mus fœmina fœminine effertur. *Plin. l.* 10. *c.* 65. ex una mure centum viginti genitos tradiderunt.

Muſa, æ, f. 1. *Muſa*, Ger. *ein geſang*, *oder lied*, Gal. *muſe*, Hiſp. *muſa*, μοῦσα, Dea, quæ Poeticæ arti, & Muſicæ præſidet, ut veteres arbitrati ſunt. Muſæ novem ſunt, *Calliope*, *Clio*, *Erato*, *Thalia*, *Melpomene*, *Terpſichore*, *Euterpe*, *Polymnia*, ſeu *Polyhymnia*, *Urania*, quas Poetæ finxerunt filias eſſe Jovis, & Memoriæ. Oportet enim, virum eruditum, ac doctum intelligentia, memoriaque vigere. V. ſingulas ſuis locis. Earum propria officia complexus eſt *Auſon. Idyll.* 20. (al. *epigr.* 338. his carminibus: Clio geſta canens tranſactis tempora reddit; Melpomene tragico proclamat mœſta boatu, Comica laſcivo gaudet ſermone Thalia; Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget, Terpſichore affectus citharis movet, imperat, auget, Plectra gerens Erato ſaltat pede, carmine, vultu, Carmina Calliope libris heroica mandat. Urania cœli motus ſcrutatur, & aſtra; Signat cuncta manu; loquitur Polyhymnia geſtu. Mentis Apollineæ vis has movet undique Muſas. In medio reſidens complectitur omnia Phœbus. ¶ Hæc tamen officia a Poetis confunduntur. *Virg.* 7. *Æn. v.* 37. Nunc age, qui reges, Erato, quæ tempora rerum, Quis Latio antiquo fuerit ſtatus &c. ¶ Muſas dixerunt in Helicone habitare, qui mons eſt Bœotiæ, Parnaſſo vicinus. Hinc *Heliconides* appellantur. Parnaſſum quoque Phocidis montem habitare dicuntur, unde *Parnaſſides*. Incolunt etiam Cithæronem montem Bœotiæ, Parnaſſi ſummum, vel Parnaſſi partem, a quo *Cithærides* nuncupantur. Pierus quoque mons Theſſaliæ, quæ olim fuit pars Macedoniæ, dicitur eſſe patria, & ſedes Muſarum. Hinc *Pierides* vocitatæ ſunt. Alia etiam eatum cognomina ſunt, a locis, quæ incolunt. Nam vocantur *Theſpiades*, a Theſpiis oppido Heliconi propinquo. item *Hippocrenides*, quod de Hippocrene fonte apud Heliconem bibunt, in cujus ſe lavant: item *Pegaſides*, a Pegaſo equo, qui uno loco ſaxum ungula feriens Hippocrenen fontem aperuit. item *Caſtalides*, a fonte Caſtalio in radicibus Parnaſſi. item *Aonides*, ab Aonia regione Bœotiæ montoſa, in qua Aonius mons, & fluvius, item *Pimpleæ*, a Pimpla loco Phocidis apud Parnaſſum, vel a Pimple monte, & fonte Macedoniæ, in Theſſaliæ confinio: item *Libethrides*, a fonte Magneſiæ, regionis inter Theſſaliam, & Macedoniam, qui Libethrus, vel Libethra vocatur. ¶ Metonymice Muſa pro cantu, ſive carmine accipitur. *Virg.* 8. *Ecl.* Paſtorum Muſam Damonis, & Alphesibœi. *Id.* 6. *Ecl.* Agreſtem tenui meditabor arundine Muſam. Item pro quavis diſciplina liberali. Hinc Muſa ſorenſes, pro Rhetorices ſtudio, *Auct. dial. de cauſ. corrupt. eloq. c.* 12. dixit. *Gell. l.* 9. *c.* 5. A liberali tamen muſa nunquam abſtinuit. *Et in præfat.* Ejuſdem muſæ æmuli. h. e. ejuſdem diſciplinæ. ¶ *Craſſiore Muſa*, ex rudi ſtylo vel ſermone. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Libet propter quoſdam imperitiores craſſiore, ut vocant, Muſa dubitationem hujus

Digitized by Google

tilitatis eximere. ¶ *Pedeſtris Muſa*. eſt genus dicendi tenue, vel agreſte, & ruſticanum. *Hor. l. 2. Serm. Sat. 6.* Quid prius illuſtrem Satyris, Muſaque pedeſtri?

Muſæum. V. Muſeum.

Muſæus, i, poeta antiquiſſimus Orphei tempore, quem alii Lunæ filium, alii Orphei faciunt; cujus certe fuit diſcipulus, teſte *Servio* ad illud *Æn. 6. v. 667* Muſæum ante omnes &c. ¶ Alius item poeta tempore Anci Martii. ¶ Alius grammaticus, cui tribuunt carmen Græcum de amoribus Herois, & Leandri. *V. Caſaub. ad Laert. l. 1.*

Muſæus, & Muſeus, a, um, *delle Muſe*, μουσεῖος, quod Muſarum eſt. *Lucr. l. 1. v. 933.* Muſæo contingens cuncta lepore. *Adde v. 946.* ¶ Eſt etiam idem quod Muſivus. *Trebell. Poll. in 30. Tyrann. c. 24.* Corona picta facta de muſeo. *Vet. inſcript. apud Spon. Miſcell. p. 39.* Opere muſeo exornavit.

Muſca, æ, f. *moſca*, זבוב, *Ger. eine fliege, oder mucke*, Gal. *mouche*, Hiſp. *moſca*, μυῖα, parvum animal volatile, a Græca voce allata, *ſ* inſerto more antiquo. *Var. l. 3. de re ruſt. c. 16.* Non ut muſcæ liguriunt. ¶ Puer abige muſcas, apud *Cic. de Orat. c. 60.* dictum de homine importuno, & moleſto. ¶ *Ne muſca quidem*, reſpondit Vibius Criſpus eidem interroganti, ſolus ne eſſet in cubiculo Domitianus, quod ille Imperator ſoleret arcu per otium muſcas venari, quod in proverbium tranſiit. *Sueton. in ejus vita c. 3.* ¶ Muſcam *Plaut. Merc. 2. 3. 26.* vocat curioſum hominem, & hac illac diſcurrentem. Et *Pœn. 3. 3. 76.* muſcas pro Paraſitis poſuit, qui ad alienas cœnas non vocati advolant.

Muſcarium, rii, n. *paramoſche*, Ger. *fliegenwedel*, Gal. *e ventail, chaſſe-mouche*, Hiſp. *moſcadero*, μυιοσόβη, flagellum, quo muſcæ abiguntur. *Martial. l. 14. in lemmate epigrammatis 67.* ¶ Ab horum ſimilitudine muſcarium etiam appellatur coma illa quarundam herbarum, in qua ſemina dependent, qualis eſt fœniculi anethi, & ſimilium. *Plin. l. 20. c. 26.* Semine in muſcariis dependente, ut ferulæ.

Muſcarius, a, um, μυιικός, quod ad muſcas pertinet, ut Araneus muſcarius, qui venatur muſcas. *Plin. l. 29. c 6.* Aranei muſcarii telæ. ¶ Apud *Vitruv. l. 7. c. 3.* clavi muſcarii dicuntur, qui ſunt capitulis latioribus, ſeu umbellatis, eo pacto quo *Plin.* quarundam herbarum comam muſcarium appellat.

Muſcerda, æ, f. *ſterco di topi*, Ger. *meuſſdreck*, Gal. *fiente de ſouris*, Hiſp. *eſtiercol de raton*, μυόχοδον, murium ſtercus. *Plin. lib. 29. cap. 6.* Præterea, ut *Varro* noſter tradit, murinum fimum, quod item muſcerdas appellat.

Muſcidus, a, um, muſco obſitus, muſcoſus. *Sidon. l. 8. ep. 16.* Muſcidi pumices.

Muſcipula, f. 1. *trappola da prender topi*, Ger. *meuſsfall*, Gal. *ratiere*, Hiſp. *ratonera*, μυάγρειον, μυάγρα, machina, qua mures capiuntur. *Varro l. 1. de re ruſt. c. 8.* Niſi totas vineas uppleveris muſcipulis.

Muſcipulum, i, n. idem quod muſcipula. *Phædr. l. 4. fab. 1. v. 8.* Mus, qui ſæpe laqueos, & muſcipula evaſerat.

Muſcoſus, a, um, βρυώδης, quod muſco opertum eſt, ut Muſcoſi fontes, Muſcoſa prata, &c. *Plin. l. 12. c. 1* Muſcoſi pumices. *Cic. l. 3. ad Q. Fr. ep. 1. c. 15.* Apodyterio nihil muſcoſius.

Muſcula, læ, f. *moſchetta*, parva muſca. *Auguſtin. l. 7. de Trinit. c. 3.*

Muſculoſus, a, um, *pieno di muſcoli*, Ger. *aderich*, Gal. *plein de muſcles*, Hiſp. *muſculoſo*, μυώδης, plenus muſculis. *Celſ. l. 5. c. 10.* At si nervoſus, aut muſculoſus is locus eſt. *Colum. l. 6. c. penult.* pectore muſculoſo eſſe.

Muſculus, li, m. 2. *topolino*, Ger. *ein meuſslin*, Gal. *petit rat*, Hiſp. *murgano*, μῦς, parvus mus. *Cic. 2. de Div. c. 14.* Nam & muſculorum jecuſcula bruma dicuntur augeri. ¶ Eſt & nomen piſciculi, qui balænæ fungitur oculorum vice, quia cauda curſum ejus moderatur, ne in vada impingat. Eſt enim balæna luſcioſa, & pene exoculata. *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 425.* *Plin. l. 9. c. 62.* ¶ Etiam concharum generi convenit hæc appellatio. *Plaut. Rud. 2. 1. 9.* *Celſ. l. 2.* ¶ Præterea ut Græcis μῦς, ita Latinis muſculus vocatur in animali motus voluntarii inſtrumentum, quod carne, fibriſque conſtat. *muſcolo*. *Plin l. 20. c. 51.* Item contuſis, luxatis, tumentibus, & muſculis, nervis, articulis imponunt. ¶ Muſculos etiam dixerunt antiqui minores machinas, quibus protecti bellatores foſſas urbis apponitiis lapidibus, lignis, & terra complent, & ſolidant, ut turres ambulatoriæ ſine impedimento veherentur ad murum. *gallerie*. Sunt minores vineis, ſolidioreſque, & majores, firmioreſque pluteis. Sed alii muſculum machinam eſſe dicunt, qua muri perfodiuntur. *Cæſ. l. 7. B G.* A caſtris longurios, muſculos, falces, reliquaque, quæ eruptionis cauſa paraverat, profert. *Id. l. 3. bell. Civ.* Scalas, muſculoſque ad repentinam oppugnationem fieri, & præparari juſſit. *V. Veget. l. 4. de re milit. c. 16.*

Muſcus, m. 2. βρύον, villoſa illa lanugo, quæ in arboribus, ac ſaxis provenit, qualem cernimus circa fontes, & loca humida, qualis etiam eſt illa, quæ in mari petris innaſcitur, ac mari innatat, unde & in litos evolvitur, ac projicitur, quæ aliter *alga* dicitur, *muſcolo*, *muſchio*. *Ovid. 8. Metam. v. 563.* Mollis tellus erat humida muſco. *Horat. l. 1. ep. 10.* Muſco circumlita ſaxa. *Virg. Eclog. 6.* Phaethontiadas muſco circumdat amaræ corticis. h. e. cortice muſcoſo, & amaro.

Muſeum, (rectius quam Muſæum, eſt enim græce μουσεῖον,) *muſeo*, *luogo conſacrato alle muſe*, ſacrarium Muſarum, locus ubi Muſæ colebantur, & reſponſa reddebant, cujuſmodi fuiſſe in Macedonia ad Olympum montem ſcribit *Philoſtrat. in vita Apollon.* Accipitur pro loco, ſeu ædificio, quo literarum & ſtudiorum cauſa homines conveniunt, quale fuit celeberrimum Alexandriæ, de quo *Sueton. in Claud. c. 42.* & *Spartian. in Hadrian. c. 20.* ¶ In eo publico ſumptu viri docti quamplures alebantur, ut literis vacarent. *Caſaub. in Sueton. loc. cit.* ¶ Muſea item in ædificiis appellantur operaria pumicibus, & ſaxis eroſis conſtructa, ad ſpecus imaginem arte reddendam, *grotteſco*. *Plin. l. 36. c. 21.* ¶ In quibuſdam libris legitur *Muſeum* pro *Muſivum*, ut apud *Spartian. in Adrian. c. 20.* Apud Alexandriam in Muſio. ¶ Et quia *Muſeum* invenitur etiam pro *Muſivo*, hinc fit, ut *Muſeum* æquivaleat utrique, & in unam ſæpe ſignificationem coaleſcant. *V. Muſivum.*

Muſeus, a, um. V. Muſæus.

Muſica, æ, vel Muſice, es, f. *Muſica*, Germ. *Singkunſt*, Gal. *Muſique*, Hiſp. *Muſica*, Μουσική, ſcientia, quæ modum canendi demonſtrat. a *Muſis*. Antiquis ſignabat univerſa humanitatis ſtudia, ſed poſteriores modulationi numerorum ſpeciatim id nomen tribuerunt. *Murat. in Tuſculan. 1. Cic. de Orat.* Num Geometriam Euclide, aut Archimede, num Muſicam Damone, aut Ariſtoxeno tractanti, &c. ¶ Apud Græcos antiquos tantæ venerationi fuit, ut iidem Muſici, & Vates, & Sapientes judicarentur. Cujus ſcientiæ cum ſe imperitum Themiſtocles confeſſus eſſet, ut inquit *Cicero*, indoctior habitus eſt. *Quintil. l. 1. c. 10.* Muſice antiquis temporibus tantum venerationis habuit, ut &c. ¶ Artem muſicam tractare, pro Comœdias ſcribere, *Terent. Phorm. prol. v. 18* & ibi *Donat.* ¶ *Occultæ muſicæ nullus eſt reſpectus*, Græcum proverb. uſurpatum a Nerone, cauſas prodeundi in ſcenam quærente, ut eſt *apud Suet. in ejus vita, c. 20.* Τῆς λανθανούσης μουσικῆς οὐδεὶς λόγος: vel Οὐδεὶς ἐρᾷ ἀκρύπτου μουσικῆς ἐπίσταται μουσικῆς. Significat autem, animi dotes ſi non profeceas, perinde eſſe quaſi non habeas. *Eccle. 20. 32.* Sapientia abſconſa, & theſaurus inviſus, quæ utilitas in utriſque? *Gell. l. 13. c. ult.* Noſti verbum illud in Græcia vetus, muſicam, quæ ſit abſcondita, eam eſſe nulli rei.

Muſicarius, ii, m. muſicorum inſtrumentorum artifex. *Vet. Inſcript.* Colocaſio vernæ dulciſs. & muſicarii ingenioſiſs.

Muſicatus, a, um, ad muſicæ artis regulas factus, ut muſicatæ cantilenæ, apud *Apul. in Aſclep.*

Muſice, es. V. Muſica.

Muſice, adverb. μουσικῶς. Muſice ætatem agere, h. e. ſplendide, delicate, laute, & alienis ſumptibus: cui affine eſt, tibicinis vitam agere. *Caſaub. ad Athen. l. 1. c. 8. Plaut. Moſtell. 3. 2. 4.* Muſice hercle ætatem agitis, ita ut vos decet, vino, & victu vitam colitis &c.

Muſicus, a, um, *muſicale*, μουσικός, quod ad Muſicam pertinet. *Cic. 2. de legib. c. 15.* Mutare muſicas leges. *Phædr. l. 4. fab. 19.* Muſicus ſonus. *Quintil. l. 1. c. ult.* Muſicis modis cantica excipere. ¶ *Muſica*, in plur. numero abſolute pro muſica arte. *Cic. 1. Orat. c. 42.* In muſicis numeri, & voces, & modi. ¶ Uſurpatur etiam hoc adjectivum pro literario, ſeu poetico. Hinc *Ter. Phorm. prol. v. 18.* Artem muſicam tractare. h. e. Comœdias ſcribere. Et *Horat. prol. v. 23.* Ad ſtudium muſicum ſe applicare. eodem ſenſu. *Gell. in præfat. ad fin.* Eandem legem ego commentariis his legendis dabo, ut ea ne attingat, neve adeat profeſtum, & profanum vulgus, a ludo muſico diverſum. *Sidon. in Narbon. v. 122.* Muſas vix magis muſicas putares. h. e. magis doctas.

Muſicus, ci, ſubſt. m. *Muſico*, משורר, Ger. *Senger*, Gal. *Muſicien*, Hiſp. *Muſico*, Μουσικός, qui Muſicam profitetur. *Cic. 2. Tuſc.* Si abſurde canat is, qui ſe haberi velit Muſicum. *Id. 1. Off. c. 41.* In fidibus Muſicorum aures vel minima ſentiunt.

Muſimo, vel muſmo, onis, m. μούσμων, animal ex duobus animalibus diverſæ ſpeciei procreatum. *Non. c. 2. n. 530.* Muſimones, aſini muli, aut equi breves. *Plin. l. 8. c. 49.* definit muſimonem animal genitum ex ariete, & capra, forma arietis, villo caprino. Sed latius hæc vox patet, ut quæ etiam ad aſinos, mulos, equoſque extendatur. *Cato apud Non. loc. cit.* Aſinum, aut muſimonem, aut arietem. *Lucil. ibid.* equum muſimonem habet. ¶ In locis cit. *Plinii* quidam *Cod.* habent *muſmo*.

Muſinor, aris, atus ſum, dep. 1. verbum fictum a *Muſa*, quod ſignificat commentari, ſcribere. *Plin. in præfat. nat. hiſt.* Dies vobis impendimus, cum ſomno valetudinem computamus, vel hoc ſolo præmio contenti, quod dum iſta, ut ait Varro, muſinamur, pluribus horis vivimus.

Muſivarius, ii, m. artifex muſivi operis. *Cod. Theodoſ. l. 10. de excuſat. artif.*

Muſium, ii. V. Muſeum.

Muſivum, vi, n. opus concinne teſſellatum, varieque picturatum, *lavorato, o dipinto a moſaico*, cujuſmodi videre eſt in Æde Divi Marci Venetiis. *Spartian in Peſcenn. Nigro, cap. 6.* Hunc in Commodianis hortis, in porticu curva depictum de Muſivo videmus, ſacra Iſidis ferentem. *Trebell. Poll in Tyran. c. 24* Accipiens ab his coronam civicam picturatam de muſio. Ubi alii leg. *muſeo*. Muſivum enim, idem eſt ac Muſium, ſive muſeum, quæ omnia ſunt variæ inflexa ab una voce græca μουσεῖον. V. *Muſeum.*

Muſmo. V. Muſimo.

Muſſatio, onis, f. muſſitatio, actus muſſandi. *Ammian. l. 20. cap. 8.* Salutem muſſatione quæritabant, & latebris.

Muſſitatio, onis, actus muſſitandi. *Apul. l. 8. Metam. poſt init. de canibus venaticis.* Tacitaque prius ſervata muſſitatione, ſigno ſibi repentino reddito, latebris cuncta omnia.

Muſſito, as, a. 1. *parlar ſotto voce*, μύζω, freq. a muſſo, hoc eſt, multum, & frequenter muſſo. *Plaut. Mil. 3. 1. 119.* Illi inter ſe certant donis, ego hæc muſſito. *Id. Pſeud. 1. 5. 85.* Non a me ſcibas piſtrinum in mundo tibi, cum ea muſſitabas? *Apul. Apolog.* Hunc illa timorem muſſitabat, adverſari propalam non audebat. ¶ Significat etiam tacere, cum ſilentio pati. *Plaut. Mil. 2. 5. 65.* Quid propius fuit, quam ut periem, ſi locutus ſim hero? P. Ergo, ſi ſapis, muſſitabis. *Ter. Adelph. 2. 1. 53* Accipienda, & muſſitanda injuria adoleſcentium eſt. Ubi *Donatus* notat, proprie *muſſitare*, eſſe diſſimulandi cauſa tacere. Adde *Plaut. Caſ. 3. 5. 13.*

Muſſo, as, avi, atum, *muſſare*, *parlar ſotto voce*, לחש, Germ. *mudern*, Gal. *grommeler*, Hiſp. *gruñir*, μύζω, ſubmiſſa voce loquor, ne alii exaudiant, clam murmuro, mutio. *Liv. 7. c. 25.* Muſſantes inter ſe rogitabant. *Plaut. Aulul. 2. 1. 12.* Æquum eſt, neque occultum id haberi, neque per metum muſſari. ¶ Dicitur etiam de apibus murmurantibus. *Virg. 4. Georg.* muſſantque oras, & limina circum. Et de juvencis mugientibus. *Id. Æn. 12.* Stat pecus omne metu mutum, muſſantque juvencæ, Quis pecori imperitet. ¶ Figurate ponitur pro dubitare. *Virg. 11. Æn. v. 345.* cuncti ſe ſcire fatentur, Quid fortuna ferat patriæ, ſed dicere muſſant. *Id. 12. Æn. v. 657.* Muſſat rex ipſe Latinus, Quos generos vocet. *Lucret. l. 6. v. 1177.* muſſabat tacito medicina timore. h. e. hærebat cogitans, quidnam inuſitato morbo remedium afferret. ¶ Item pro tacere, inquit *Feſtus*, adducitque hæc Ennii verba, Non decet muſſare bonos. quamvis tamen hæc ſententia alio poteſt, bonos libere loqui debere. Sed vereor, ut hic ſenſus ex Ennio colligi poſſit. Non repugnat tamen hujus verbi naturæ, unde eſt *Muſſim*, quod vide.

Muſtace, es, f. 1. lauri genus maximo folio, ita dictum, quod muſtaceis ſubiiceretur. *Plin. l. 15. c. 30.*

Muſtaceum, & Muſtaceus, i, m. & n. *mostacciuolo*, *calicione*, οἰνοῦττα, libi genus eſt, quod in nuptiis adhiberi ſolebat, cujus conficiendi rationem docet his verbis *Cato de re ruſt. c. 121.* Muſtaceos ſic facito: farinæ ſiligineæ modium unum muſto conſpergito: aniſum, cyminum, adipis pondo duo, caſei libram, & de virga lauri deradito, eodem addito, & ubi definxeris, lauri folia ſubtus addito, dum coquoques. *Juven. Sat. 6. v. 201.* Si tibi legitimis pactam, junctamque tabellis non es amaturus, ducendi nulla videtur cauſa, nec eſt, quare cœnam, & muſtacea perdas. *Cic. Att. l. 5. ep. 20.* Laureolam in muſtaceo quærere. proverb. quod ſignificat, ex re frivola, & exigua laudem quærere.

Muſtarius, a, um, quod ad muſtum attinet, ut Muſtarius urceus, quo muſtum reponitur. *Cato de re ruſt. c. 11.*

Muſtela, æ, f. 1. *donnola*, γαλῆ, animal parvum, ſed oblongum, flavi coloris, quod columbariis, aliiſque id genus aviariis maxime inſidiatur, ova exſorbens, ipſaſque etiam aves enecans. V. *Plinium l. 29. c. 4.* ¶ Eſt etiam muſtela, γαλεός, piſcis, proximam a ſcaro bonitatem obtinens. *Plin. l. 9. c. 17.* ¶ Hunc Paulus Jovius in eo libello, quem de piſcibus Romanis edidit, multis argumentis oſtendit eundem eſſe, atque illum, quem nos a lambendis petris *lampetram* vocamus.

Muſtelatus, a, um, adject. a muſtela, ut muſtelatum peplum, h. e. colore muſtelino tinctum, apud *Apul. l. 2. Metam.*

Muſtelinus, a, um, γαλέειος, quod eſt ex muſtela. *Ter. Eun. 4. 4. 21.* Veternoſus, ſenex, colore muſtelino.

Muſtellago, inis, f. herba, quæ & Daphne dicitur. *Apul. de herb. c. 27.*

Mu-

Digitized by Google

Muſteus, a, um, adject. *moſtoſo*, *di moſto*, *γλευκώδης*, qui ex muſto eſt, vel muſti ſaporem habet. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 59. Mala, quæ ante muſtea vocabant, nunc melimela appellant. Eadem habet *Plin. l.* 15. *c.* 14. *Col. l.* 9. *c.* 13. Transfertur in vaſa fictilia mel, quæ paucis diebus aperta ſint, dum muſteus fructus deferveſcat, iſque ſæpius ligula purgandus eſt. ¶ Sumitur & pro recenti. *Plin. l.* 11. *c.* 4. Caſeus muſteus. *formaggio freſco, e tenero*. *Id. l.* 12. *c.* 7. Piper muſteum, *verde, e tenero*. Sic muſteum ſuccinum, apud *eund. l.* 12. *c.* 7. ¶ Translate *Plin. l.* 8. *ep.* 21. Quam maturiſſime legere hunc adhuc muſteum librum. h. e. recentem, & inſtar muſti incoctum.

Muſtricula, æ, forma ſutorum lignea, cui inducunt corium, ut calceum efficiant. *Afran. apud Feſtum*. Muſtriculam in dentes indam tibi. ¶ In gloſſis Iſidori legitur: Muſtricula, machinula ad ſtringendos mures. Sed in hac ſignificatione caret latino exemplo idonei Scriptoris.

Muſtulentus, a, um, muſto plenus, muſteus. *Plaut. Ciſtel.* 4. 2. 90. Ita muſtulentus æſtus nares attigit. In aliquibus Codicibus hæc verba deſunt. *Apul. l.* 1. *Metam.* muſtulentus autumnus.

Muſtum, ſti, n. *moſto*, *vino nuovo*, תירוש, Ger. *moſt*, Gal. *mouſt*, Hiſp. *moſto*, γλεῦκος, οἶνος μούστος, vinum novum, a μόσχος, tener, novellus. *Ovid.* 3. *de Arte*, v. 695. Qui properant, nova muſta bibant. *Cic. in Bruto*, c. 83. Sic ego iſtis cenſuerim & novam iſtam quaſi de muſto, ac lacu fervidam orationem fugiendam. *Col. l.* 12. *c.* 27. Muſtum lixivium, hoc eſt antequam prælo preſſum ſit, quod in lacum defluxerit, tollito.

Muſtus, a, um, o. t. a. *nuovo*, νέος, recens, a μόσχος, tener, novellus. *Non. c.* 2. *n.* 518. Muſtum non ſolum vinum, verum novellum quicquid eſt, recte dicitur. Nævius in Gymnaſtico, Utrum eſt melius, virginemne, an viduam uxorem ducere? virginem, ſi muſta eſt. *Cato Cenſorius apud Priſc.* De agna muſta paſcenda.

Mu. V. Mu.

Muta, æ, Dea, quæ & Lala, & Larunda, Larium mater, una ex Najadibus, quam ob intemperantiam linguæ Jupiter uſu loquendi privavit. *Ovid.* 2. *Faſt.* v. 583. *Lactant. l.* 1. *inſtitut. c.* 20.

Mutabilis, le, *o.* 3. *mutabile*, *inſtabile*, Germ. *wanckelbar*, Gall. *muable*, *inconſtant*, Hiſp. *mudable*, μεταβλητικός, ἀμετάβλητος, quod facile mutatur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 569. Varium, & mutabile ſemper fœmina. *Cic. de nat. Deor.* Omne corpus mutabile eſt. *Liv. l.* 2. *c.* 7. Mutabilis vulgi animus. *Valer. Max. l.* 6. *c. ult. n.* 14. Quid hujus conditione mutabilius? *Porc. Latro declam. in Catil.* Mutabiliſſimæ voluntates.

Mutabilitas, atis, f. *mutabilità*, *incoſtanza*, תמורה, Ger. *wanckelmuetigkeit*, Gal. *mutabilité*, Hiſp. *mutabilidad*, ἀκρισία, διαφορία, mobilitas. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 35. Hæc inconſtantia, mutabilitaſque mentis quem non ipſa gravitate deterreat?

Mutabiliter, adv. *mutabilmente*. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 548. Inſtabilis animus ardens mutabiliter avet habere, & non habere.

Mutatio, onis, f. *mutazione*, Ger. *enderung*, Gal. *mutation*, Hiſp. *mutacion*, μεταβολή, actus mutandi, converſio, motus. *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Conſilii mutatio optimus eſt portus pœnitenti. *Id. in Acad.* Ut anile vis tantos quæat motus, mutationeſque moliri. *Id.* 1. *Offic. c.* 33. Mutationem facere. *Ter. Eun.* 4. 4. 4. Mutatio veſtis. *Plin. lib.* 13. *v.* 854. Mutatio ſedis.

Mutator, oris, qui mutat. *Lucan. l.* 8. *v.* 854. Mercis mutator Eoæ. h. e. mercator. *Arnob. l.* 3. Mercium, commerciorumque mutator.

Mutatus, us, m. idem ac mutatio. *Tertull. de Pal. c.* 4. Incredibili mutatu.

Mutatus, a, um, *mutato*, partic. a muto. *Cic. in Pon.* Rerum hæc natura nec manens, nec mutata ratio feret. *Virg.* 2. *Æn.* Hei mihi, qualis erat, quantum mutatus ab illo Hectore, &c. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 58. Ac, niſi mutatum, parcit defundere vinum, *guaſtato*.

Muteſco, is, *n.* 3. *divenir muto*, κωφόομαι, mutus fio. *Lact. l.* 7. Cum in exitu lingua muteſcat. *Apul.* Muteſcere taciturnitate. *Mart. Capell. l.* 8. Cuncta velut muteſcentia tacuerunt.

Muticus, a, um, μείουρος, mutilus, truncatus, a μίτυλος, *cornibus carens*. *Varro de re ruſt. l.* 1. *c.* 48. Spica mutica dicitur, quæ non habet ariſtam: Eæ enim quaſi cornua ſunt ſpicarum.

Mutilago, ginis, f. herba tithymalus. *Apulej. de herb. c.* 108.

Mutilatio, onis, f. *troncamento*, actus mutilandi. *Celſ. l.* 7. *c.* 9. Levis mutilatio. Al. leg. *mutatio*.

Mutilatus, a, um, κολοβωθείς, truncatus, diminutus, particip. a mutilor. *Plin. l.* 8. *c.* 3. Suum tradidit altero dente mutilato. *Ovid. de Nuce*, *v.* 37. At mihi ſæpe nocent mutilatis vulnera ramis. *Cic.* 3. *Phil. c.* 12. In Galliam mutilatum ducit exercitum. idest diminutum.

Mutilo, as, avi, atum, a. 1. *troncare*, קצץ, Ger. *geſtuemplen*, Gal. *mutiler*, Hiſp. *deſmochar*, κολοβόω, trunco, aliquid detraho, diminuo. *Ter. Hec.* 1. 2. 8. Quin ſpolies, mutiles, laceres, quemque nacta ſis.

Mutilus, li. V. Mytilus.

Mutilus, a, um, *tronco*, κολοβός, σιμλός, truncatus, aut membro aliquo diminutus, ut boves, aut capri, qui cornua non habent, a μίτυλος, *cornibus carens*. ¶ Sunt, qui ſic diſtinguant *mutilum* a *manco*, ut *mutili* dicantur, quibus ferro, vel alia re aliquod membrum exſectum ſit, *manci*, quibus membrum naturæ vitio deſit. *Hor. l.* 1. *ſerm. Sat.* 5. Cum ſic mutilus minitaris. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 26. Mutilæque ſunt cornibus. ¶ Mutilum pecus, abſolute, quod cornibus caret. *Col. in præfat. lib.* 1. Id ipſum aliter curatur mutilum, & cariparum, aliter cornutum, & ſetoſum. ¶ Translate ſumitur pro imperfecto. *Cic. in Or.* 2. 9. Sed cum mutila quædam, & hiantia locuti ſunt.

Mutina, f. *Modena*, Colonia, & Urbs Galliæ Togatæ, in via Æmilia, antiqua, unaque ex 12. Tuſcorum Coloniis: in qua M. Antonius D. Brutum obſedit, quem tamen Octavianus collectis veteranis militibus liberavit. *Cic.* 5. *Phil.*

Mutinenſis, ſe, adject. *Modeneſe*, ad Mutinam pertinens, ut Mutinenſia arma. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 655.

Mutinus, i, Deus, idem ac Priapus, ſuper cujus pudendo ſedere jubebatur nova nupta, ut ejus pudicitiam is prior delibaſſe videretur. *Arnob. l.* 4. *Auguſt. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 11. & *l.* 6. *c.* 9. ¶ Ponitur & pro virili membro. *Auctor Priap. carm.* 75. rubro, Priape, furibus minare mutino. ¶ Legitur & *Mutunus*, & *Muttunus*.

Mutio, is, n. 4. *parlar con timore*, לחש, Germ. *leiſſreden*, Gal. *grommeler*, *gronder*, Hiſp. *hablar entre dientes*, μύζω, γρύζω, eſt muti inſtar ſignum facere, ſeu ſtrepitum, ſive ſubmiſſa & imperfecta voce fabulari, aut unum verbum tantum dicere, vel timide loqui. Eſt a ſono. Nempe ut a γρῦ, γρύζειν, ita mutire, vel muttire a mu, vel mus. *Plaut. Mil.* 2. 2. *ſc.* 6. Si poſt hunc diem mutivero. *Terent. Andr.* 3. 2. 25. Itaque hercle nihil jam mutire audeo. ¶ Dicitur etiam de hircis. Auctus *Philom. v.* 58. Et mutire capris hirce petulcus ſolet. ¶ Sumitur quoque pro crepitare, ſtrepere. *Plaut. Curc.* 1. 1. 94. Viden', ut aperiuntur ædes feſtiviſſimæ? non mutit cardo. Ubi quædam Edition. habent *muttit* duplici *t*, & ſic quoque legitur in *Gloſſ. veterib.* ¶ *Voſſ. in Etymol.* verbo *Mutus*, ait, mutire eſſe canum proprium, cum irritari incipiunt, ſed hoc nullo probat exemplo.

Mutitio, & **Muttitio**, onis, actus mutiendi. *Plaut. Amph.* 1. 3. 21. Quid tibi hanc curatio eſt rem, verbero, aut mutitio? *h. e.* Quid curas, aut mutis?

Mutito, as, n. 1. ἀλληλεπιξενῶ, eſt mutua inter ſe convivia agitare, a mutuus. *Gell. l.* 2. *c.* 24. Principes civitatis, qui ludis Megalenſibus antiquo ritu mutitarent. id eſt, mutuo inter ſe convivia agitarent. Hæc *Gell.* ¶ *Turneb. l.* 14. *cap.* 18. a *mutuus* mutuitare dici ſcribit, atque ita apud *Gellium* legere jubet. Sed *l.* 17. *c.* 1. retinet *mutitare*, quod eſt in vulgatis, ſed per Syncopen ex *mutuitare* factum opinatur. Retinet quoque hanc ſcripturam Lipſius in Saturnalibus.

Muto, as, avi, atum, a. 1. *mutare*, *variare*, המיר, Germ. *endern*, Gal. *changer*, Hiſp. *mudar*, ἀλλάττω, mutationem facio, verto, vario, ut Muto veſtem, animum, mentem, conſilium. Conſtruitur cum acc. *Cicer.* 3. *Verr.* Alias revocabat eos, inter quos decreverat, decretumque mutabat. *Plin. l.* 9. *c.* 29. Colorem mutat ad ſimilitudinem loci, & maxime in metu. ¶ Vel cum altero acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cicer. pro Roſc. Am.* Verſa, & mutata in pejorem partem ſunt omnia. *Plin. l.* 7. *c.* 4. Mutari in marem. *Cicer. de Orat.* Id ad omnem rationem mutatur, & vertitur. ¶ Vel cum acc. & abl. *Horat. epiſt.* 1. mutat quadrata rotundis. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *de*, & *cum*. *Liv. l.* 1. *c.* 37. Neque tum Tarquinius de Equitum Centuriis quicquam mutavit. *Ter. Eun.* 3. 5. 24. Ut veſtem cum eo mutem. ¶ Vel cum acc. & duobus ablativis, altero ſine præp. altero cum præp. cum. *Sall. in Jug.* Eaque mutare cum mercatoribus vino advectitio, & aliis talibus. ¶ Vel cum ablat. & præp. *pro*. *Salluſt. in Jug.* Non debere incerta pro certis mutare. ¶ Factum mutare, eſt pœnitere. *Ter. Andr.* 1. 1. Haud muto factum. *Donatus*. ¶ Mutar animum, mores, ſententiam, voluntatem, &c. apud *Cic. de Provinc. Conſ. Ter. Phorm.* 5. 2. & *Virg.* 4. *Æn.* *mutar parere*, *voglia*, *coſtume*, *opinione*. *Horat. l.* 1. *ep.* 11. *ad fin.* Cœlum, non animum mutant qui trans mare currunt. ¶ Mutare fidem, in malam partem, *ingannare*, *mancar di parola*. *Ter. Phorm.* 3. 2. 27. Nequeo exorare, ut me maneat, & cum illo mutet fidem. *Plaut. Mil.* 3. 1. 36. Ne iſtanc amittam, & hæc mutet fidem. ¶ Mutare ſolum, *mutar paeſe*, *andar' in bando*. *Cic. in Parad.* Omnes impii exules ſunt, etiamſi ſolum non mutarunt. ¶ Mutare veſtem, *veſtir' a lutto*, apud Rom. propter aliquam calamitatem mos fuit, quod factum ſui exilii cauſa gloriatur *Cic. poſt red. in Sen.* ¶ Mutare aliquid ære, *vendere*. *Colum. l.* 9. Dum viridis ætas pulchritudinem corporis conſervat, ære mutandi ſunt. Sic, mutare pretio. *Pallad. l.* 8. *tit.* 4. *de ovibus*. Autumno debiles quæque pretio mutentur, ne eas imbecillas hibernum frigus abſumat. ¶ Mutare merces, *negoziare*. *Horat. l.* 1. *Sat.* 4. Hic mutat merces. *Virg. Ecl.* 4. nec nautica pinus mutabit merces. ¶ Mutare abſolute poſitum pro mutari. *Liv. l.* 5. Annona ex antevecta copia nihil mutavit. *Id. l.* 5. Tantum fortunam mutaſſe, ut qui modo victores, ii verſo Marte &c. ¶ Mutare jumenta, *mutar cavalli*, *correr la poſta*. *Cæſ. l.* 3. *B. C. cap.* 11. Mutatis ad celeritatem jumentis, ad Pompejum contendit. ¶ *Virg. Ecl.* 4. Ipſe ſed in pratis aries jam ſuave rubenti Murice, jam croceo mutabit vellera luto. h. e. croceo colore tinget. ¶ *Plin. in Paneg.* Nihil mutavit fortuna te ipſo, *non ha fatto in te cangiamento veruno*.

Muto, onis, m. 3. πέος, penis, mentula, a μύττος. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 68.

Mutoniatus, m. 2. ἐνόρχης, mentulatus, cui mentula eſt magna. *Martial. l.* 11. *ep.* 64. Dormis cum pueris mutoniatis.

Mutunus. V. Mutinus.

Mutuarius, a, um, idem quod mutuus. *Apul. Apolog.* Mutuarias operas cambire cum vicinis.

Mutuatio, onis, f. δάνεισμα, acceptio mutui. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 42. Qui me ea pœna moleſtaverit, quam ſine mutuatione, & ſine verſura poſſem diſſolvere. *Id.* 3. *de Or.* Translationes quaſi mutuationes ſunt, cum quod non habeas, aliunde ſumas. *Id. pro Flacc. c.* 2. Cum multos minutis mutationibus defraudaſſet.

Mutuatitius, a, um, δανειστός, quod mutuo datur. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Maximeque in pecuniæ mutuatitiæ uſu, atque commercio. Al. leg. *mutuaticæ*.

Mutuatus, a, um, partic. a mutuor, *chi ha pigliato ad impreſtito*. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 2. *extern.* 1. Mulier præſidium ab innocentia mutuata. ¶ Invenitur & in paſſiva ſignificatione, *tolto ad impreſtito*. *Plin. l.* 2. *c.* 9. Luna in totum mutuata a ſole luce fulget.

Mutue, adv. idem ac mutuo. *Cicer. l.* 5. *Fam. ep.* 7. Quibus ſiquando non mutue reſpondetur.

Mutuiter, adverb. mutuo, *ſcambievolmente*. *Varr.* apud *Non. c.* 11. *n.* 30. Vive, neque ama mutuiter.

Mutuito, as, mutuum rogito. *Plaut. Merc. Prol. v.* 52. Mutuitanti credere.

Mutulus, i, lignum, vel lapis extra murum prominens, ſuper quo trabium capita ſedent, & fulciuntur, *menſola*, *cornice*. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Ubi V. *Bald. in Lexico*. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 5. Mutuli crebri omnibus columnis impoſiti. *Col. l.* 8. *c.* 9. Ad lineam mutuli per parietem defixi.

Mutunus. V. Mutinus.

Mutuo, as, a. 1. *pigliare in preſtanza*, δανείζομαι, mutuum accipio, apud vet. *Cæcil.* apud *Non. c.* 7. *n.* 48. Ad amicos curret mutuatum, mutuet cauſa mea. ¶ Reperitur etiam pro mutuum dare, *preſtare*, δανείζειν. *Plaut. Trin.* 4. 3. 44. Siquis quod mutuaverit, ſit pro proprio perditum. Sed legendum eſt, mutuum dederit. Ita enim habent opt. Exemplaria.

Mutuo, adv. *ſcambievolmente*, *vicendevolmente*, Ger. *einander*, Gal. *l'un l'autre*, Hiſp. *a vezes*, ἀμοιβαίως, πρὸς ἀλλήλους, invicem, viciſſim. *Cic. in Fam.* Omni tempore ſumma ſtudia, & officia mutuo inter nos certatim extiterunt. *Planc. Cic.* 10. *Fam. ep.* 21. Fac valeas, meque mutuo diligas.

Mutuor, aris, atus ſum, d. 1. *pigliare in preſtanza*, לוה, Ger. *entlehnen*, Gal. *emprunter*, Hiſp. *tomar preſtado*, δανείζομαι, mutuum accipio. Uſurpatur de iis rebus, quæ non eædem reſtituuntur, ſed ejuſdem generis. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 13. Cum abundare debeam, cogor mutuari. *Id. ad Q. Fr.* Tu quicquam ab alio mutuaris? *Id. Att. l.* 8. *ep.* 6. Mutuari in ſumptum. ¶ Translate eſt aliunde ſumere, *torre*, *pigliare*. *Cic. de Fat.* Orator ab Academicis ſubtilitatem ingenii mutuatur. *Cæſ. l.* 8. *B. G.* A quibus ad id bellum auxilia mutuatus erat. Rurſus *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 18. A viris virtus nomen eſt mutuata. *Hirt. de B. G. l.* 8. *c.* 21. Mutuari auxilia ad aliquam rem.

Mutus, a, um, *muto*, אלם, Ger. *ſtumm*, Gal. *muet*, Hiſp. *mudo*, κωφός, ἄφωνος, locutionis expers, a μῦθος, vel μυττός, vel μύτης, vel a ſono, quem muti edunt, qui eſt μῦ, mu, ut ſcribit *Varro lib.* 6. *de L. L. Cicer. Phil.* 3. *c.* 9. Mutum eſſe ſatius eſt, quam quod nemo intelligat dicere. *Id.* 3. *de Leg.* Magiſtratum legem eſſe loquentem, legem autem mutum Magiſtratum. ¶ Mutæ litteræ, ἄφωνα γράμματα, dicuntur quædam ex conſonantibus, quod reſpectu aliarum litterarum modicum, & veluti mutum quendam reddant ſonum. Apud Latinos octo ſunt, b, c, d, g, k, p, q, t. Vide *Grammaticos*. ¶ Mutæ artes dicuntur pictura, ſtatuaria, & hujuſmodi, quæ cum non loquantur, res tamen ipſas exprimunt. *Cicer.* 3. *de Orat.* Et, ſi hoc in his quaſi mutis artibus eſt mirandum, & tamen verum, quanto admirabilius in oratione, atque in lingua? ¶ Interdum mutarum artium nomine minus celebres intelliguntur. *Virg.* 12. *Æn.* Scire poteſtates herbarum, uſumque medendi maluit, & mutas agitare inglorius artes. ¶ Muta animalia, muta armenta, mutæ beſtiæ. *Cic.* 1. & 2. *Nat. Deor.* & *Stat. Theb.* 5. & *Quintil. l.* 6. 1. 1. ¶ Forum mutum,

Digitized by Google

tum, h. e. in quo cauſæ non aguntur. *Cic. poſt redit. in Sen. c.* 3. Sic mutum a litteris tempus. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 22. ¶ Muti lapides dicuntur in agris, in quibus nihil eſt inſcriptum. *Manut. ex Hygino de limitib.* ¶ Mare mutum, h. e. placidum. *Plaut. Mil.* 3. 1. 70. ¶ Muta commendatio, eſt facies formoſa, quæ licet non loquatur, ſatis ſe tuetur. *P. Syrus in Mimis.* Sic, mutus aſpectus miſerorum movet, apud *Quintil. l.* 6. *c.* 1. ¶ *Ovid.* 2. *de Pont. el.* 7. Omnis pro nobis gratia muta fuit. h. e. Amicorum favor, & gratia nihil pro me interceſſit.

Mutuſcæ, f. 1. Trebula, *Monte Leone*, opp. Sabinorum, oleo abundans. Hinc oliviferæ Mutuſcæ apud *Virg.* 7. *Æn. v.* 711.

Mutuſcani, orum, Mutuſcarum oppidani. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Mutŭum, adv. mutuo. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 538. Si maxime mutuum hoc mecum facis. Poteſt tamen hoc loco & pro adjectivo accipi.

Mutŭus, a, um, *vicendevole, ſcambievole*, πρὸς ἀλλήλους, reciprocus, par, pariter, uſque æqualiter reſpondens. *Cicer. pro Roſc. Amer. c.* 38. Ut commune commodum mutuis officiis gubernetur. *Plin. l.* 9. *c.* 62. Odio mutuo inter ſe flagrant. *Liv. l.* 4. noctemque omnia terroris mutui impleſſe. h. e. tam Romanis, quam Volſcis timentibus. *Aurel. Victor. de Vir. illuſtr.* Mutuis vulneribus ſe conficere. Sic mutuis prœliis inter ſe pugnare, apud *Hirt. de bell. Afric.* Mutua carne inter ſe veſcuntur olores, *ſi mangiano l'un l'altro*. *Plin. l.* 10. *c.* 23. ¶ Mutuus animus dicitur, cum par voluntas accipitur, & redditur. ideſt ut ab eo ameris, quem amas. *Cicer.* 5. *Fam. ep.* 2. Quod autem ita ſcribis, pro mutuo inter nos animo, quod tu exiſtimes eſſe in amicitia mutuum, neſcio: equidem hoc arbitror, cum par voluntas accipitur, & redditur. ¶ Dare aliquid alicui mutuum, *impreſtare*, & dicitur de illis rebus, quæ non ſolent eædem reſtitui, ſed ejuſdem generis, ut ſunt *pecunia*, *frumentum*, & alia hujuſmodi. Nam in cæteris verbum *commodo* uſurpandum eſt. *Cic. Att.* Ille mihi ſeſtertia tredecim non reddit, quæ dedi ejus filio mutua. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 79. Rogare mutuum argentum, *dimandare in preſtito*. *Id. Perſ.* 1. 1. 44. Alicunde exorare mutuum. *Cic. Verr.* 3. Sumere pecunias mutuas ab aliquo, *pigliare in preſtito*. *Juſtin. l.* 27. *c.* 2. Naves ad exercitum deportandum mutuo petere. ¶ Translate *Plaut. Amph.* 2. 2. 187. Si pudoris egeas, ſumas mutuum. *Id. Curc.* 1. 1. 47. Ea me deperit, ego autem cum illa facere nolo mutuum, *non voglio corriſpondere*. ¶ Addunt quidam Lexicographi, uſurpari & ſubſtant. *mutuum, i*, id tamen nullo idoneo exemplo confirmant. nam v. g. apud *Plaut. Trinum.* 4. 3. 48. optimi Cod. habent: talentum mutuum, quod dederam. non *mutuum*. Siquando autem apud Scriptores *mutuum* abſolute legatur, ſubintelligitur argentum, triticum, aut aliquid hujuſmodi. ¶ *Mutua* in plur. num. pro *mutuo*, adverb. *Lucret. l.* 2. *v.* 75. Et inter ſe mortales mutua vivunt. Adde *eund. l.* 4. *v.* 301. & 945. & *l.* 5. *v.* 1099.

M ANTE Y.

Mya, fem. μύα, genus conchæ, ſive margaritæ in freto circa Boſphorum Thracium, uniones fuſcos, ac parvos gignens. *Plin. l.* 9. *c.* 35.

Myacanthon, n. 2. μυάκανθον, herba, al. corruda, id eſt ſylveſtris aſparagus. *Plin. lib.* 8. *c.* 9.

Myăces, m. 3. μύακες, piſces ex concharum genere, qui muricum modo coacervantur, vivuntque in locis algoſis, & ubi dulcis aqua copioſa mari miſcetur. *Plin. l.* 32. *c.* 9.

Myagrus, m. 2. μύαγρος, μελαμπύρον, herba ferulacea, foliis ſimilibus rubiæ, tripedanea, ſemine oleoſo. Fit enim ex eo oleum, quod oris ulceribus eo perunctis medetur. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Myăgrus, m. 2. μυάγρος, muſcarum Deus, qui & Myodes dicitur, teſte Plutarch. *Plin. l.* 10. *c.* 28. Invocant & Ægyptii ibes ſuas contra ſerpentum adventum, & Elei Myagron Deum muſcarum, multitudine peſtilentiam afferente, quæ protinus intereunt, quæ litatum eſt illi die.

Mycalæus, a, um, Mycalenſis. *Claud.* 2. *in Eutrop. v.* 264. Icarium pelagus, Mycalæaque litora.

Mycăle, es, f. 1. mons, & opp. Cariæ, ſeu potius Joniæ, inter Mæandrum, & Cayſtrum fl. non procul ab Epheſo, & prom. ejuſdem montis e regione Sami inſ. apud Trogilium prom.

Mycalenſis, ſe, adject. ad Mycalen pertinens. *Val. Max. l.* 6. *c.* 9. *extern.* 5. Excelſiſſimus Mycalenſis montis vertex.

Mycalēſus, i, promontorium montis Mycalenſis. *Stat.* 7. *Theb. v.* 272.

Mycematias, æ, m. 1. μυκηματίας, terræ motus cum mugitu, apud *Ammian. l.* 17. *c.* 16.

Mycēnæ, arum, & Mycene, es, f. 1. Μυκῆναι, opp. Peloponneſi, in Aegiæ regione, conditum a Lacedæmone Semeles filio, teſte Iſidoro, al. a Perſeo filio Danaes, & denominatum a Mycena Nympha, in quo Agamemnon regnavit. *Virg.* 6. *Æneid. v.* 838. Agamemnoniaſque Mycenæ. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 83. Junonem Sparte Pelopeïadeſque Mycenæ; quoniam ſcil. ibi Pelops habitavit, a cujus filio Thyeſte Thyeſteas etiam vocat *Lucan. l.* 1. ¶ In ſing. num. *Silius l.* 1. *v.* 27. Ante Agamemnoniam gratiſſima tecta Mycenen.

Mycenæus, a, um, adject. ad Mycenas pertinens. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 400. Teque, Mycenæo Phœbas amata duci.

Mycenenſis, e, adject. Mycenæus. *Cic. Pis. c.* 6. *ex Poeta:* Omnes Danai, nos Mycenenſes, Attica pubes.

Mycēnis, idis, f. Iphigenia, a Mycenis urbe. *Ovid.* 12. *Met. v.* 34. Suppoſita fertur mutaſſe Mycenida cerva.

Mycŏnus, et, f. 1. Myconos, *Micole*, *Micoli*, Μύκονος, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, cum arce permunita, & duplici portu, inter Tenon, & Icariam, a Delo 15. M. P. in Or. Sub hac inſ. fabulantur Poetæ ſepultos eſſe Gigantes ab Hercule interfectos. *Virg.* 3. *Æn. v.* 76. *Stat.* 1. *Achil. v.* 205.

Myconius, a, um, ad Myconem inſulam pertinens, ut Myconii ejuſdem incolæ, quos omnes calvos naſci ſcribit *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Mycŏnus, i, idem ac Mycone. *Donat. ad Terent. Hecyr.* 3. 4. 26. Myconi omnis calva juventus.

Mydriaſis, is, f. 3. μυδρίασις, oculorum morbus, quo pupilla effunditur, & dilatatur, acieſque ejus hebeſcit, ut deſcribit *Celſus l.* 6. *c.* 8. ubi ſemel græcis litteris, & ſemel latinis hanc vocem ſcribit.

Mygdonia, f. 1. μυγδονία, regio litoralis Macedoniæ, in qua Niobe in ſaxum verſa eſt, inter Axium, & Strymonem fl. ac juxta ſinum Toronaicum. ¶ Item Aſiæ regio, in ea Phrygiæ parte, quæ Troadi ſuperjacet. *Solinus* ſcribit, hanc ante Bebryciam dictam, mox a Bithyno Rege Bithyniam appellatam eſſe. ¶ Item regio Meſopotamiæ, apud Mygdonium fl. dicta a Mygdone Rege, vel a Mygdonibus pop. Macedoniæ, teſte *Plinio*.

Mygdonides, is, patronym. a Mygdone rege, h. e. Chorœbus ejus filius. *Virg.* 2. *Æn. v.* 342. Juveniſque Chorœbus Mygdonides. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 45. Mygdonideſque nurus.

Mygdonius, a, um, adject. ad Mygdoniam, vel ad Mygdonem regem pertinens, ut Mygdoniæ opes. *Horat. l.* 2. *od.* 12. Mygdonium marmor. *Ovid. ep.* 15. *v.* 142.

Mygdonius, m. 2. fl. Meſopotamiæ, qui Niſibim urb. interluit. *Plin. Strabo*, & alii.

Mygdŏnus, m. 2. filius Ciſſei Regis Thraciæ, frater Otrei, & Hecubæ uxoris Priami, pater Chorœbi.

Myāgrus, i, m. Μύαγρος, deus muſcarum: a μυῖα, muſca, & ἄγρα, captura. *Solin. c.* 1. (*al.* 2.) *poſt init.*

Mylaſēnus, a, um, ad Mylas pertinens. Sunt autem Mylæ oppidum Siciliæ, nunc *Melazzo*, in ora occidentali, non procul a Peloro: de quo *Plin. l.* 3. *c.* 8. & *l.* 2. *c.* 98. Apud hoc oppidum Cæſar Auguſtus navali prœlio Sex. Pompejum Cn. filium ductu M. Agrippæ ſuperavit, ut *Suet. in ejus vita, c.* 16. & *Flor. l.* 4. *c.* 8. narrant. *Auſon. in Moſell. v.* 215. Aut Pompejani Mylaſena pericula belli. Al. leg. *Mylæa*, eod. ſenſu.

Mylœcos, m. 2. μυλοικός, genus vermiculi ex blattis, a μύλη, *mola*, quod circa molas fere ſoleat naſci. *Plin. l.* 30. *c. ult.*

Myllus, i, μύλλος, pudendum mulieris, a μυλλός, *curvus*, *tortuoſus*. Apud *Plaut. Caſ.* 4. 2. 14. ubi in vulgatis legitur: qui amat, tamen hercle ſi eſurit, nullum eſurit: ſunt qui legendum putant *myllum eſurit*. Vide *Taubman.*

Myobarbum Liberi Patris, titulus eſt epigrammatis 28. (al. 30.) *Auſonii*, quod cantharum interpretatur *Scalig. lection. Auſon. l.* 2. *c.* 27. ita vero dici putat a græca voce μῦς, & latina *barba*. Sed nihil certi affert, nec dum ab ullo erudito allatum eſt.

Myoctŏnos, m. 2. μυοκτόνος, aconitum herba, ſeu radix aconiti, ita dicta, quod e longinquo mures interficiat. *Plin. l.* 27. *c.* 3.

Myopăro, onis, m. μυοπάρων, *nave corſara*, genus navigii piratici, forma media inter onerariam, & longam triremem. *Feſtus*. *Cic. in fragment. l.* 3. *de Rep.* Nam cum quæreretur ex eo, quo ſcelere impulſus mare haberet infeſtum uno myoparone, Eodem, inquit, quo tu orbem terræ. *Id. in Verr.* Illi ſtatim myoparonem egregium de ſua claſſe ornatum, atque armatum dederunt.

Myophŏnum, neut. 2. μυόφωνον, herba muribus exitialis, forte eadem quæ myoctonos, & aconiton, a μῦς, *mus*, & φόνος, *cædes*. *Plin. l.* 1. *c.* 9.

Myops, yōpis, μύωψ, *orbo*, *corto di viſta*, luſcioſus, qui adeo debili eſt oculorum acie, ut non niſi proxime admotas oculis res videat. Græca vox eſt, q. d. μύων ὦπας, claudens oculos. Ea utitur *Ulpian. l. Item Quæſitus Dig. de Ædil. edict. &c.*

Myoſōta, f. 1. μυὸς ὦτα, herba, Latine muris auricula, & alſine. *Plin. lib.* 26. *c.* 4. ¶ Refertur & alterum myoſotæ genus a Dioſcoride, quod & myoſitis, μυοσωτίς, appellatur. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Myrīca, æ, f. *tamariſco*, *tamerigia*, μυρίκη, genus humilis virgulti, al. tamarix. Hujus duæ ſunt ſpecies, ſativa, quæ tamarix vocatur, altera ſylveſtris, quam in Achaia bryam ſylveſtrem vocant, Galli ſua lingua *bruyere*, ut Ruellius cenſet. V. *Plin. l.* 13. *c.* 21. *Virg.* 4. *Ecl.* Non omnes arbuſta juvant, humileſque myricæ.

Myrini campi, locus erat in Ætolis, ubi Apollo colebatur. *Strab. lib.* 13. *Martial. l.* 9. *epigr.* 43. Campis dives Apollo ſic Myrinis. Alii aliter legunt. V. *Campe.*

Myrĭnus, m. 2. μύρινος, mas murænæ, qui dentes extra os habet. *Plin. l.* 9. *c.* 23.

Myriophyllon, idem ac millefolium. *Plin. l.* 23. *c.* 16.

Myrmecias, æ, m. 1. μυρμηκίας λίθος, genus lapidis, al. marino, a myrmecia, verruca. *Plin. l.* 37. *c.* 1. Myrmecias nigras habet eminentias ſimiles verrucis.

Myrmecĭtes, m. μυρμηκίτης λίθος, gemma. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Myrmecites innatam repentis formicæ effigiem habet, ſcarabæorum cantharias.

Myrmecĭum, ii, n. *porro delle mani*, *o piedi*, Germ. *gerſtenkorn*, Gal. *poireau*, *agacin*, Hiſp. *verruga*, μυρμήκιον, μυρμηκία, verruca lupini amplitudine fere in palmis manuum, & plantis pedum naſcens, a μύρμηξ, *formica*, quod formicæ in morem pungat. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 14. ¶ Eſt etiam genus aranei capite formicæ ſimili, alvo nigra, guttis albis diſtinguentibus, deſcribente *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Myrmīce, adv. more formicarum: a μύρμηξ, formica. Itaque *myrmice incedere*, eſt, quod ait *Plaut. formicino gradu incedere*. *Catull. carm.* 42. *in quandam.* Turpe incedere myrmice, ac moleſte. Al. leg. *mimice*.

Myrmīdon, ŏnis, m. 3. filius Jovis ex Corimoſa Nympha, Rex Atheniensium poſt Cecropem.

Myrmidŏnes, um, m. 3. μυρμιδόνες, Theſſaliæ populi, quorum majores ex Ægina inſula ortum trahebant, ſed Peleum patria profugum ſecuti in Theſſalia ſedes fixerant. *Strabo l.* 7. Nominis rationem ad hujuſmodi fabulam Poetæ referunt. Cum peſtilentia in Ægina crudeliſſime eſſet graſſata, eamque inſulam viris propemodum exhauſiſſet, Æacus cum ad radicem quercus infinitum pene formicarum numerum conſpexiſſet, Jovem traditur oraſſe, ut ſibi parem virorum numerum concederet, precibuſque ejus vix abſolutis, formicæ in viros commutatæ fuerunt. *Ovid.* 7. *Metam.* Sed alii deducunt a Myrmidone Rege. ¶ Achillem ad bellum Trojanum ſecuti ſunt. *Virg.* 2. *Æneid.*

Myrobalănum, i, n. *mirabolano*, μυροβάλανον, glans unguentaria, glans Ægyptia, hoc eſt fructus cujuſdam arboris myricæ ſimilis, magnitudine nucis avellanæ. *Plin. l.* 12. *c.* 21. Ex ea fiebat unguentum quoddam odoratum, quo capilli ungebantur. Eodem id nomine vocatur, & legitur in *titulo epigrammatis* 57. *l.* 4. *Martialis*. Quoniam vero heroicum carmen ingredi non poteſt, ſic explicat *Martial. ibid.* Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus, Hoc ex unguento conſtat, & ex balano. *Celſ. l.* 4. *c.* 9. græcis litteris ſcribit.

Myrobrecarius. V. Murrhobathrarius.

Myron, onis, m. 3. μύρων, ſtatuarius inſignis, Hegeſiladis diſcipulus. Ex hujus operibus præcipuam laudem meruit bucula ex ære, veræ vaccæ ſimillima. *Cic.* 6. *Verr. Ovid.* 3. *de Ponto*, *Propert.* & alii.

Myropōla, m. 1. *profumiero*, פטמ, Germ. *ſalbenkramer*, Gall. *parfumeur*, Hiſp. *perfumero*, μυροπώλης, unguentarius, unguentorum venditor. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 10. Myropolas ſollicito omnes, ubicunque unguentum eſt lepidum.

Myropolium, n. 2. *profumeria*, Ger. *eine apotecke*, Gal. *boutique de parfums*, Hiſp. *perfumeria*, μυροπώλιον, taberna unguentaria, locus, ubi unguenta venduntur, a μύρον, *unguentum*, & πωλέω, *vendo*. *Plaut. Amph.* 4. 1. 3. Omnes plateas perreptavi, gymnaſia, myropolia.

Myrothecium, n. 2. μυροθήκιον, unguentorum repoſitorium. Unde Cicero ſcribit, ſe myrothecium Iſocratis totum conſumpſiſſe in commentario Conſolatus ſui ſcribendo, hoc eſt pigmenta Oratoria, *l.* 2. *Att. ep.* 1.

Myrrha, æ, fem. *mirra*, σμύρνη, μύῤῥα, arbuſcula in Arabia, altitudine quinque cubitorum, non ſine ſpina, caudice duro, & intorto, cujus cortice inciſo defluit lacryma, quæ & ipſa myrrha vocatur, ſeu ſtacte, cujus præcipua virtus eſt, ut mortuorum cadavera incorrupta conſervet. *Plin. l.* 12. *c.* 15. & 16. ¶ Eodem nomine vocabatur potio quædam dulcis ad ebrietatem arcendam. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 7. Commiſce myrrham. Al. leg. *mulſum.* ¶ Legitur & *murrha*, ex Latinorum more *y* in *u* vertendi.

Myrrha, æ, f. 1. Cinyræ Regis Cypriorum filia, quæ nefando patris amore capta, cum aliquot noctes opera nutricis cum illo concubuiſſet, tandem illato lumine agnita, cum illam pater vellet occidere, noctis beneficio elapſa, in Arabiam profugit, ubi in arborem ſui nominis eſt converſa. *Ovid.* 10. *Met.*

Myrrhapia, ſive myrapia, n. 2. μυράπιον, genus pyrorum odore gratiſſimum. *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Myrrhātus, a, um, myrrha conditus. Exemplum V. in *Murrhatus*

Myr-

Myrrheus, a, um, o. a. 2. *σμυρναῖος*, quod eſt ex myrrha. *Horat. l.* 3. *od.* 14. Myrrheum nodo cohibere crinem. h. e. myrrha delibutum. Sic apud *Tibull. l.* 3. *eleg.* 4. Stillabat Syrio myrthea rore coma. Utroque loco eſt qui legit *myrtea*. ¶ Scribitur & *murrheus* ex Latinorum conſuetudine græcam *y* in *u* latinum vertendi.

Myrrhina, æ, f. eſt potio prædulcis, ſc. vinum myrrha conditum. *Plaut. Pſeud.* 2. 4. 51. Myrrhinam, paſſum, defrutum. *Varr. de vita pop. R.* Antiquæ mulieres majores natu bibebant loram, aut ſapam, aut defrutum, aut paſſum, quam myrrhinam Plautum quidam appellare putant. ¶ Legitur & *murrhina*. mos eſt enim Latinis mutandi *y* in *u*.

Myrrhinus, a, um, ex Myrrha lapide pretioſo. V. *Murreus*.

Myrrhis, idis, herba cicutæ ſimilis, ſaporis, & odoris jucundi. *Plin. lib.* 24. *c.* 16. & alibi.

Myrrhites, maſc. 1. gemmæ ſpecies, quæ myrrhæ colorem, odorem habet unguenti. *Plin. l. ult. c.* 10.

Myrſilus, m. 2. *μύρσιλος*, Lydiæ Rex, alio nomine Candaules. *Plin. lib.* 35. *cap.* 8.

Myrſinites, m. 3. *μυρσινίτης*, ſpecies tithymali, foliis myrti acutis, compungentibus, ſed mollioribus. *Plin. l.* 26. *c.* 8. ¶ Item gemma, mellis nigricantis colore, myrti, al. myrrhæ odore. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Myrſus, maſc. 2. pater Candaulis, a quo & ipſe Myrſilus dictus eſt. *Plin. l.* 35. *c.* 8.

Myrtaceus, a, um, adject. a Myrto. *Celſ. l.* 7. *c.* 17. Ad ſimilitudinem myrtacei folii.

Myrtatus, a, um, adject. myrto conditus, ut myrtatum obſonium, apud *Plin. l.* 15. *c.* 29. Adde *Varr. l.* 4. *de L. L.* ubi legitur *murtatum* pro *myrtatum*.

Myrtea Venus. V. *Murcia*.

Myrteolus, & Murteolus, a, um, dim. a *myrteus*. *Colum. l.* 10. *v.* 237. *de cinara*. Hæc modo purpureo ſurgit glomerata corymbo, Myrteolo modo crine viret. *h. e.* colore floris myrti. Al. leg. *myrtulo* eod. ſenſu.

Myrteta, æ, f. idem ac myrtetum. *Plaut. in Vidulo, in fragment.* apud *Priſcian. l.* 4. Neſcio qui ſervus e myrteta proſiluit.

Myrtetum, n. 2. *luogo, dove ſono piantati molti mirti*, *μυρσινών*, locus myrtis conſitus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 112. Litora myrtetis lætiſſima. *Salluſt. in Jug. c.* 48. Collis veſtitus oleaſtro, & myrtetis.

Myrteus, a, um, o. 1. 2. *di mirto*, *μύρσινος*, quod ex myrto eſt. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 1. *v.* 34. Fallor, an in dextra myrtea virga fuit? *Tibull. l.* 1. *eleg.* 3. *v.* 66. Et gerit inſigni myrtea ſerta coma. ¶ *Myrteum*, i, n. abſolute eſt oleum ex myrto. *Celſ. l.* 2. *c.* 33. ¶ Myrteus etiam dicitur, qui Myrti colorem refert, qui color medius eſt inter flavum, & nigrum. *Petron. Satyr.* Myrtea ſubornatus gauſapina. Adde exempla quæ ſupra attulimus in *Myrrheus*.

Myrtidanum, n. 2. *μυρτίδανον*, vinum ex ſylveſtris myrti baccis, & muſto albo. *Plin. l.* 14. *c.* 16.

Myrtilus, m. 2. *μύρτιλος*, filius Mercurii ex Phaethuſa, ſeu Myrto Amazone, auriga Oenomai, qui a Pelope curuli certamine cum Oenomao ob nuptias Hippodamiæ ejuſdem Oenomai filiæ certante pecunia corruptus axi veſtem non objecit, ut Oenomai currus diſſolveretur, & Pelops victor evaderet, quod cum feciſſet, a Pelope victore præmium poſtulavit, qui ab Oenomao moriente ante rogatus, ut Myrtili factum ulciſceretur, eundem in mare præcipitavit, quod ab eo Myrtoum dictum eſt. *Bocc. l.* 12. *Gen. Deor.*

Myrtinus, a, um, adject. idem quod myrteus, ut myrtinum oleum, apud *Plin. Valerian. l.* 1. *c.* 6. ¶ Quod vero adduut quidam Lexicographi ex *Plin. l.* 23. *hiſtor. natur. c.* 4. nobis incompertum adhuc eſt.

Myrtiolus, a, um, adject. myrtum colore referens. *Colum. lib.* 10. *v.* 208. de cinara herba: Myrtiolo modo crine viret, deflexaque collo Nunc adoperta manet &c.

Myrtites, æ, maſc. 1. vinum myrto conditum, *μυρτίτης οἶνος*. *Col. lib.* 12. *c.* 38. Vinum myrtiten ad tormina, & ad alvi proluviem, & ad imbecillum ſtomachum ſic facito. *Plin. l.* 30. *c.* 7. Dantur cochlearia bina in vino myrtite. ¶ Adjective *Pallad. in Decembri*, *tit.* 2. Vinum myrtite, ſicut dictum eſt ante, retingemus. V. *Abrotonites*.

Myrtopetalum, n. 2. *μυρτοπέταλον*, herba, al. polygonatos. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Myrtoum pelagus, *Mare di Mandria*, *Μυρτῷον πέλαγος*, pars maris Ægæi, quæ eſt inter Ægæum, & Jonium, inter Peloponnaſum, & Atticam, ac Euboeam. Dictum eſt a Myrtilo Mercurii filio, qui in id projectus fertur. *Ovid. in Ibin.* Sed *Plin. l.* 4. *c.* 11. dictum ſcribit a Myrto inſ. maris Ægæi, proxima Caryſto urbi Euboeæ. *Horat. lib.* 1. *od.* 1. Myrtoum pavidus nauta ſecet mare.

Myrtuoſus, a, um, adject. myrteus. *Plin. l.* 22. *c.* 13. Frutice myrtuoſo, palmæ altitudine.

Myrtum, i, n. V. Myrtus.

Myrtus, f. *mirto*, *mortella*, *μύρτος*, *μυρσίνη*, arbor baccas ſaporis præcipui ferens, & odoris gratiſſimi, ex quibus & oleum & vinum fit. Fuere & eadem Veteribus in uſu ad condiendos cibos, antequam piper reperiretur. *Plin. l.* 15. *c.* 29. ubi alia multa de myrto tradit. ¶ Veneri ſacra erat, quod inter cæteras arbores eximiæ ſit pulchritudinis, & odoris, teſte *eod. ibid.* & *l.* 12. *c.* 1. & *Virg. Ecl.* 8. Populus Alcidæ gratiſſima, vitis Jaccho, Formoſæ myrtus Veneri. *Hor. l.* 2. *od.* 15. tum violaria, & Myrtus, & omnis copia narium Spargent olivetis odorem. ¶ Hinc Poetæ cultores Veneris myrto caput redimire ſolent. *Ovid.* 2. *de arte am. v.* 733. Finis adeſt operi: palmam date grata juventus: Sertaque odoratæ myrtea ferte comæ. ¶ Convivæ etiam myrto coronabantur. *Hor. l.* 1. *od.* 30. Item ovantes, teſte *Plin. l.* 15. *c.* 29. ¶ Denique in nuptiis adhibebatur. *Claudian. de Nupt. Honor. &c.* ¶ Legitur etiam *myrtum* in neut. gen. pro bacca myrti. *Celſ. l.* 2. *c.* 30. Aſtringunt (alvum) mala cotonea, olea, myrta, palmulæ, &c. ¶ Item myrtus, us, 4. decl. *Virg. Georg.* 2. *v.* 65. Myrtus Paphiæ.

Mys, os, maſc. 3. *μῦς*, piſcis marinus, quem & murem marinum appellant. *Plin. l.* 9. *c.* 31. & *l.* 32. *c.* 11.

Mys, m, m. 3. *μῦς*, nomen fuit cælatoris, qui claruit argento cælando. *Mart. l.* 8. *ep.* 30. Quis labor in phiala, docti Myos, anne Myronis?

Myſia, f. 1. regio Aſiæ min. ad Occ. extenſa. Duplex eſt, major, & minor. Minor eſt verſus Helleſpontum, inter Propontidem ad Bor. & Troadem ad Auſtr. Major eſt orientalior, inter Myſiam Min. ad Occ. Phrygiam magnam ad Or. Bithyniam ad Bor. mare Ægeum ad Mer.

Myſius, a, um, qui eſt ex Myſia. Exemplum *Ciceronis* V. in *Myſus*.

Myſomacedones, um, populi Aſiæ in tractu Myſiæ majoris, a Macedonibus oriundi. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Myſta, vel Myſtes, æ, m. 1. *μύστης*, ſacrorum, ſeu myſteriorum peritus, ſacerdos. *Senec. Herc. Fur. v.* 847. Et citi tectis properant relictis Attici noctem celebrare myſtæ. *Id. in Oedip. v.* 431. Condita laſcivi deducunt orgia myſtæ.

Myſtagogus, gi, m. 2. *μυσταγωγός*, cuſtus ſacrorum, qui ſcilicet rerum ſacrarum cuſtodiæ eſt præfectus, quique hoſpitibus ſacra ſolet oſtendere. *Cic. Verr.* 4. *c.* 59. Qui hoſpites ad ea, quæ viſenda ſunt, ducere ſolent, & unumquidque oſtendere, quos illi myſtagogos vocant.

Myſteriarches, æ, *μυστηριάρχης*, ſacrorum cuſtos, vel princeps. *Prudent. Periſteph.* 2. *v.* 349. Bene eſt, quod ipſe ex omnibus myſteriarches incidis.

Myſterium, ii, n. 2. *miſterio*, סוד, Germ. *geheimnis*, Gal. *myſtere*, Hiſp. *miſterio*, *μυστήριον*, res arcana, præſertim ſacra, a *μύω*, *claudo*, quia decet, res Sacras non temere evulgari, ne a vulgo contemnantur. Hoc nomine nationes appellarunt Orgia Samothracia, ac Cabirorum (de quibus *Pauſanias in Boeoticis*, & *Apollonii Interpres*) aut Liberi Patris, & in primis initia Eleuſinia (de quibus *Clemens Alexandrinus*, & *Euſebius de Præp. Evang.*) quæ duplicia dicuntur fuiſſe, magna, quæ Cereri ſacra erant, & parva, quæ Proſerpinæ. *Cicer.* 3. *de nat. Deor.* Hunc dico Liberum Semela natum, non eum, quem noſtri majores auguſte, ſancteque Liberum cum Cerere, & Libera conſecraverunt, quod quale ſit, ex myſteriis intelligi poteſt. *Id.* 2. *de Leg.* Quid ergo aget Jacchus, Eumolpidæque veſtri, & auguſta illa myſteria, ſiquidem ſacra nocturna tollimus? *Et infra.* Nam mihi cum multa eximia, divinaque videntur Athenæ tuæ peperiſſe, atque in vitam hominum attuliſſe, tum nihil melius myſteriis, quibus ex agreſti, immanique vita exculti ad humanitatem, & mitigati ſumus. ¶ Transfertur & ad alia. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 25. Ne Rhetorum aperiamus myſteria. *Id. Att. l.* 4. *ep.* 18. Quæ tantum habent myſteriorum, ut eas ne librariis quidem fere committamus. Myſteria facere, *Nepos in Alcib. c.* 3. Aſpergebatur etiam infamia, quod in domo ſua facere myſteria dicebatur, idque non ad religionem, ſed ad conjurationem, *&c.* Loquitur de ſacris Cereris.

Myſtice, adv. *miſticamente*, *con miſtero*, arcane, cum myſterio, *μυστικῶς*, *Solin. de Ægypto c.* 32. (*al.* 45.) Delubra myſtice thalamos nominant.

Myſticus, a, um, *μυστικός*, *miſtico*, quod in arcanis Deorum ſacris fiebat, ut Myſtica ſacra. i. e. arcana ſacra. *Martial. l.* 8. *ep.* 81. Non per myſtica ſacra Dindymenes. *Virg.* 1. *Georg. v.* 161. & myſtica vannus Jacchi, h. e. quæ in Bacchi ſacris adhibetur, & arcanum aliquid ſignificat. *Tibull. lib.* 3. *eleg.* 6. Candide Liber, ades, ſic ſit tibi myſtica vitis &c.

Myſtus, m. 2. piſcis e genere lacertarum. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Myſus, a, um, adject. ad Myſiam pertinens. *Propert. lib.* 2. *eleg.* 1. *v.* 65. Myſus & Æmonia juvenis qua cuſpide vulnus Senſerat. ¶ Myſi, Myſiæ populi. *Horat. epod.* 17. In quem ſuperbus ordinarat agmina Myſorum. ¶ Apud Romanos abjectiſſimi omnium gentium habebantur. Hinc *Florus l.* 4. *c.* 12. Myſos vocat Barbaros Barbarorum. Et *Cic. l.* 1. *ep.* 1. *ad Q. Fr. c.* 6. Myſum, aut Phrygium hominem pro contemptiſſimo quoque poſuit. Niſi forte, inquit, me Poenum neſcio cujus, hominis ne Græci quidem, ac Myſi, aut Phrygis, potius querelis moveri putas. *Id. pro Flacc. c.* 27. Quid porro in Græco ſermone tam tritum, atque celebratum eſt, ſi quis deſpicatui ducitur, ut Myſorum ultimus eſſe dicatur?

Mythicus, a, um, adject. *μυθικός*, fabuloſus, fabulas continens, ut Pantomimus mythicus, apud *Plin. l.* 7. *c.* 53. V. Pantomimus.

Mythiſtoria, æ, narratio fabuloſa, *μυθιστορία*. *Capitolin. in Macrino c.* 1. Libros mythiſtoriis replevit.

Mythiſtoricus, a, um, *μυθιστορικός*, fabuloſus, mixtus ex hiſtoria, & fabulis, ut mythiſtorica volumina, apud *Vopiſc. in Firmo, c.* 1.

Mytilus, i, m. *μίτυλος*, piſcis ex genere concharum, cujus exuſti cinis cauſticam vim habet. *Plin. l.* 9. *c.* 31. & *l.* 32. *c.* 5. ¶ In cibis pro viliſſimo habetur. *Martial. l.* 3. *epigr.* 59. Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino; Sugitur inciſo mytilus ore mihi. *Voſſ. in Etymol.* ſcribit *mutilus*.

Myxa, æ, *μύξα*, Græcis eſt mucus, ſeu pituita e naribus effluens. ¶ Apud *Plin.* genus eſt pruni, exiguos ferens fructus, & guſtu ſuaves, ex quibus in Ægypto & vina fiunt, ita dictum ob mucoſum lentorem, *lib.* 13. *c.* 5. *l.* 13. *c.* 13. & 17. *c.* 10.

Myxon, onis, *μύξων*, (h. e. mucoſus) piſcis eſt ex genere mugilum, alio nomine banchus. *Plin. l.* 32. *c.* 8. & *l.* 35. *c.* 12.

Myxos, vel Myxus, i, m. *lumimella*, *μύξος*, prominens pars lucernæ, ex qua profertur ellychnium, quemadmodum ex naribus mucus, a *μύξα* mucus. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 41. Illuſtrem cum tota meis convivia flammis, Totque geram myxos, una lucerna vocor.

Myxum, i, n. fructus myxæ arboris. *Pallad. in Februar. tit.* 25. *ad fin.* Nunc ſeruntur myxa ex nucleis in aliquo vaſe poſitis, donec plantæ induant firmitatem.

DE LITTERA N.

N Litera, una ſemivocalium, ab antiquis inter liquidas connumerata. Si primum in dictione locum teneat, aliquando ſumit ante ſe g, ut *Natus*, *gnatus*, unde *ignatus*. *Navus*, *gnavus*, unde *ignavus*.

N ANTE A.

Nabathæa, f. 1. Saracenis *Barrach*, *Ναβαθαία*, Dionyſ. *Ναβατηνή* Steph. regio Arabiæ Deſertæ, vel Petrææ, in confinio Felicis, al. regio Arabiæ Petrææ ad Or. verſus Arabiam Deſertam, & inter Palæſtinam ad Bor. & Arabiam Felicem ad Mer. in qua metrop. Petra, quæ Nabathæa cognominatur a Strabone, opulenta, intra montes, inter Gazam 123. M. P. & ſinum Perſicum 600. ¶ Pop. Nabathæi.

Nabathæi, m. 2. pop. Arabiæ Petrææ, item alii in Arabia Felici, dicti a *Nabath*, al. *Naboth*, Iſmaelis filio, teſte Iſidoro, qui urbes ſine mœnibus habebant, ſervus nullos, pro equis camelis utebantur, Solem præ cæteris Diis colebant.

Nabathæus, a, um, *Ναβαθαῖος*, quod ad Nabathæam reg. ſpectat. *Juven. Sat.* 11. *v.* 126. Et quos depoſuit Nabathæo bellua ſaltu. ¶ Et quia Nabathæa regio Orientem ſpectat, factum eſt, ut Nabathæus accipiatur pro Orientali. *Ovid.* 1. *Met. v.* 61. Eurus ad Auroram, Nabathæaque Regna receſſit.

Nabis, is, f. *giraffa*, camelopardalis, lingua Æthiopum. *Plin. l.* 8. *c.* 18. ¶ Fuit hoc nomine crudeliſſimus Lacedæmoniorum Tyrannus, de quo meminere *Flor. l.* 2. *c.* 7. & *Sil. Ital. l.* 15. *v.* 670.

Nablium, ii, n. *νάβλιον*, inſtrumentum muſicum, idem quod pſalterium, vel valde ſimile. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 327. Diſce etiam duplici genialia nablia palma Vertere: conveniunt dulcibus illa modis. ¶ Legitur & *Naulum*.

Nacca, vel Nacta, vel Natta, æ. m. homo ſordidam artem exercens, ut fullo. *Feſtus*: Naccæ appellantur vulgo fullones, quod nauci non ſint. *Apul. l.* 9. *Metam.* Maritus apud nactam proximum commorabat. ¶ Tranſlate de quovis ſordidiſſimo, & viliſſimo homine dicitur. Itaque huc pertinere quidam putant illud *Perſ. Sat.* 3. *v.* 31. Non pudet ad morem diſcincti vivere Nattæ? Et illud *Horat. l.* 1. *Sat.* 6. *v.* 124. unctor olivo, Non quo fraudatis immundus Natta lucernis. Melius tamen his locis tanquam nomen proprium accipitur.

Nactus. V. Nanciſcor.

Næ, adv. *grandemente*, *vai*, valde, vehementer, nimis. *Ter. prol. Andr. v.* 17. Faciunt næ intelligendo, ut nihil intelligant. hoc eſt, cum plus, quam opus ſit, velint intelligere, in eorum numero ſunt habendi, qui nihil

Digitized by Google

nihil intelligunt. Notent hic quidam Interpretes, in plerisque lib. editis eſſe *ne* ſine diphthongo, & a græca *νὴ* duci. ¶ Sæpius tamen ponitur pro certe, atque, profecto, & fere pronomini præponitur, & indicativum, vel conjunctivum modum poſcit, *certamente*, כּבר, German. *fuerwar*, Gall. *en verité*, Hiſp. *ciertamente*. *Cic. Trebatio, in Fam.* Næ ego multo libentius emerim diverſorium Tarracinæ. *Id. Catil.* 2. *c.* 3. Næ iſti vehementer errant. ¶ Plautus hanc particulam ſæpe jungit cum aliis adverbiis affirmativis, ut, næ Ædepol, *Amph.* 2. 2. 213. Næ hercle. *Aſin.* 2. 4. 6. Næ mecaſtor. *Menaech.* 4. 2. 40. &c. Næ Caſtor. *Id. Aſin.* 3. 1. 30.

Nænia, V. Nænia.

Nævia Porta, *Porta maggiore*, ſeu *di S. Maria Maggiore*, porta urbis Romæ, inter Cœlimontanam, & Latinam, extra quam ad mille paſſus Nævia ſylva occurrit. *Feſtus*.

Nævianus, a, um, adject. ad Nævium poetam pertinens, ut Nævianus Hector, apud *Cic. Fam.* 5. *ep.* 12. h. e. qui a Nævio inducitur. Nævianus laudator, Næviana ſcripta, apud *eund. l.* 1. *ad Attic.* & *de Clar. Orat.*

Nævius, m. 2. Poeta Latinus, qui comœdias ſcripſit, quæ paſſim citantur a *Nonio*, & *Feſto*, & bellum Punicum primum, in quo ipſe ſtipendia fecit. *Cic. de Sen. in Bruto*, 4. *Tuſc. Gell. l.* 1. *c.* 24. *ex Varrone*. Fuit junior Ennio. *Cic.* 1. *Tuſc.* Mortuus eſt Coſſ. Cethego, & Tuditano. *Cic. in Bruto*. Ejus extat epitaphium apud *Gellium l.* 1. *c.* 24. arrogantiæ, ut Gellius inquit, Campanæ plenum.

Nævius, a, um, adject. qui nævum in cute habet. *Arnob. l.* 3. Ergo eſſe dicendum eſt quoſdam capitones, frontones, labeones, et his alios mentones, nævios, &c.

Nævulus, li, m. dim. a *nævus*. *Gell. l.* 1. *c.* 1. An tu quoque putas, naturam feminis mammarum ubera, quaſi quoſdam nævulos venuſtiores, non liberum alendorum, ſed ornandi pectoris cauſa dediſſe?

Nævus, m. 2. *neo*, כּתם, Germ. *ein flack*, Gall. *mouche tache*, Hiſp. *lunar*, *mancha*, ἡ ἐκ γενετῆς κηλίς, corporis inſigne, genitiva macula, olim gnævus. *Feſtus*. Gnæus, corporis inſigne, & prænomen a generando dicta eſſe, & ea ipſa ex Græca γίγνεται, apparet. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 28. Nævus in articulo pueri delectat Alcæum. At eſt corporis macula nævus. Illi tamen hoc lumen videbatur. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Farina decocta in aceto tollit nævos. ¶ Significat etiam tuberculum, ſeu carnem in corpore excreſcentem; unde diminut. *nævulus*, quod vide.

Najas, adis, & Nais, idis, fem. 3. Ναϊάς, ſeu Ναΐς, Nympha, & proprie dicitur de Nymphis fontium, & fluviorum, a νᾶμα, ſeu νῦμα, *fluentum*, quod a νάω, vel νάω, vel ναίω, *fluo*. *Ovid.* 2. *Faſt.* Forte fuit Nais, Lar nomine. *Et infra*: Naida Juturnam vir tuus, inquit, amat. ¶ In hac voce Najas litera jota interdum vocalis eſt, interdum conſonans. *Virg.* 6. *Ecl.* Ægle Naiadum pulcherrima. *Id.* 2. *Ecl.* Adſtarant ſicco Dryades pede, Najades udo. ¶ Interdum Najas pro quacumque Nympha ponitur. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 9. Quæ nemora, aut qui vos ſaltus habuere, puellæ Naiades? ubi Oreades, h. e. ſilvarum, & montium nymphas intelligit.

Naicus, a, um, o. 1. 2. quod ad Naiades ſpectat. *Proper. l.* 2. *eleg.* 22. *v.* 40. Suppoſita excipiens Naica dona manu.

Nais. V. Najas.

Nam, *perciocchè*, כּי, Ger. *denn*, Gal. *car*, Hiſp. *porque*, γάρ, enim, etenim, conjunctio cauſalis, a Dorico μάν pro μήν, per Metatheſim. In oratione primum tantum locum ſortitur. *Cic. in Orat.* Nam eſt longe aliter in verſibus. ¶ Accipitur etiam pro *adeo*. *Ter. Andr. prol. v.* 5. Nam in prologis ſcribundis operam abutitur. ¶ Item pro *autem*, *vero*, vel ſimili diſcretiva particula, & habet vim tranſeundi ab una re ad aliam. *Cic. ad Att. l.* 9. *ep.* 2. Nam quod negas te dubitare, quin in magna offenſa ſim apud Pompejum, non video, &c. ¶ In compoſitione poſtponitur, ut Quidnam. *Ter. Andr.* Quidnam hoc mi eſt? ¶ Olim etiam præponebatur. *Ter. Phorm.* 5. 1. 5. Nam quæ eſt anus e fratre egreſſa meo? Ubi *Nam quæ* accipitur pro *quænam*. ¶ Uſurpatur & in interrogationibus, & commotum loquentis animum fere ſignificat. *Virg.* 12. *Æn. v.* 637. Nam quid ago? aut quænam ſpondet fortuna ſalutem? *Plaut. Epid.* 1. 2. 59. Perdidiſti omnem operam. Ep. Nam qui perdidi? h. e. cur? vel, quomodo?

Nana, æ, f. *nana*, femina monſtroſæ brevitatis. *Lamprid. in Alex. Severo c.* 34. Nanos, & nanas, & morionas populo donavit.

Nancio, is, a. 4. idem ac nanciſcor, apud vet. *Gracchus apud Priſcian. l.* 10. Si nanciam populi deſiderium, comprobabo Reip. commoda.

Nanciſcor, eris, nactus ſum, d. 3. *acquiſtare*, *ritrovare*, קנה, Germ. *überkommen*, Gal. *recouvrer*, Hiſp. *hallar adquirir*, τυγχάνω, acquiro, conſequor, aſſequor, ab antiquo *nancior*. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 35. Quam ille poteſtatem per ſcelus erat nactus. ¶ Eſt etiam invenire, præſertim ſi de homine ſermo ſit. *Cic.* 1. *Fin.* Quoniam nacti te ſumus aliquando otioſum. ¶ Pareus in Lexico Crit. aliquot affert exempla ex *Plauto*, *Val. Max.* & *Terent.* ubi in quibuſdam MSS. *nanctus*, pro *nactus* legi ait. ¶ Uſurpatur ſæpe de iis rebus, quæ fortuito nobis eveniunt. *Cæſ. lib.* 1. *B. Civ. cap.* 22. Nacti turbidam tempeſtatem. *Nepos in Attic. c.* 21. Cum compleſſet 77. annos, nactus eſt morbum, quem &c. ¶ Particip. nactus, paſſiva ſignific. *trovato*. *Hygin. fab.* 8. Ea occaſione nacta, fugæ ſe mandavit. Et *fab.* 58. Qui ab Apolline nacti, ſunt interfecti.

Nancitor, pro nactus erit, prædatus erit, affert *Feſt. ex leg. XII. tab.* & ex antiquo Latino fœdere.

Nanque, *perciocchè*, idem ac nam, vel ſiquidem, certe, & ponitur tum primo loco, tum ſecundo. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam.* Nanque aſſiduis internuntiis cum Lepido egi. ¶ Ponitur etiam pro *ſed*, *verum*. *Cic.* 1. *de Or.* Nanque illud quare Scævola negaſti?

Nanus, i, m. νάνος, νᾶνος, genus vaſis aquarii. *Feſt.* Nanum Græci Vas aquarium dicunt humile, & concavum, quod vulgo vocant ſitulam barbatam. ¶ Hinc, ſi eidem *Feſt.* credimus, *nanus* dicitur homo breviſſimæ ſtaturæ, *nano*; alio nomine pumilio, quæ vox latina eſt, *nanus* autem origine græca, teſte *Gell. l.* 19. *c.* 13. Non deſunt tamen & pro hac voce latini Auctores. *Juven. Sat.* 8. Nanum cujuſdam Atlanta vocamus. *Propert. l.* 5. *eleg.* 9. Nanus & ipſe ſuos breviter concretus in artus. ¶ Dicitur & de aliis animalibus. *Gell. loc. cit.* Bigis e cheda ſupra citata nanis. Alii leg. *binis nanis*.

Napææ, ſeu Napeæ, f. 1. vallium Deæ, a νάπος, *ſaltus*, ſeu *vallis nemoroſa*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 535. Faciles venerare Napæas.

Naphtha, f. 1. νάφθα, genus bituminis, circa Babylonem copioſiſſime proveniens, cui tanta eſt cum igne cognatio, ut flamma tranſiliat in eam undecunque viſam. V. *Plin. l.* 2. *c.* 105.

Napina, f. 1. Γογγυλίς, ubi ſeminantur napi. *Col. l.* 11. *c.* 3. Napinæ, itemque rapinæ ſiccaneis locis per hos dies fiunt.

Napuras nectito, cum dixit Pontifex, funiculi ex ſtramentis fiunt. *Feſtus*, qui in *Nectere* aliquanto planius ſic habet: Nectere, ligare ſignificat, & eſt apud plurimos Auctores frequens. Quin etiam in commentario ſacrorum uſurpatur hoc modo: Pontifex minor ex ſtramentis napuras nectito, ideſt funiculos facito, quibus ſues adnectantur.

Napus, m. 2. *navone*, Germ. *ſteckrube*, Gal. *naveau*, Hiſp. *nabo*, βουνιάς, genus rapæ, quæ obtuſior eſt, & brevior. *Col. l.* 2. *c.* 10. Napus devexam terram amat, & ſiccam. V. *Plin. l.* 20. *c.* 4.

Nar, aris, m. *la Nera*, Νάρος, fl. Italiæ, qui ortus ex Apennino M. in ipſo conf. Piceni, & Umbriæ, per quam deinde fluens recipit Corvum, uti & Velinum fl. hinc Interamnam rigans, & Narniam, paulo infra juxta Hortam Tiberi miſcetur. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 79.

Narbo, onis, m. 3. Narbon, *Narbona*. Col. & Urbs Galliæ Narbonenſis, ampla, & munita, olim Emporium celeberrimum, in Occitania prov. in ora maris Mediterranei, apud Atacis flu. oſtia. Hæc urbs condita eſt a Romanis Olympiade 160. teſte Polybio. Cognominata eſt Narbo Martius, quod eo Cæſar ex Martia legione colonos deduxerit. *Cic. pro Fontej.* Eſt in eadem provincia Narbo Martius, Colonia noſtrorum civium, ſpecula P. R. ac propugnaculum iſtis ipſis nationibus oppoſitum, & objectum.

Narbonenſis Gallia, olim Braccata, Ναρβωνῖτις, una ex quatuor Galliæ partibus, dicta a Narbone Martio: olim Romanorum Provincia, quæ a Pyrenæis montibus ad Alpes extenditur, & Interno Mari alluitur. Separatur ab Hiſpania Pyrenæis montibus, ab Italia Varo fl. & Alpibus, a reliqua Gallia fl. Garumna, Gabanna monte, & Rhodano fl.

Narciſſinus, a, um, ναρκίσσινος, quod ex narciſſo fit, ut Oleum narciſſinum, unguentum narciſſinum. *Plin. l.* 21. *c.* 19. Ex hoc flore fit narciſſinum oleum ad emolliendas duritias.

Narciſſitis, æ, m. ναρκισσίτης, gemma narciſſi colorem habens, venis hederæ diſtincta. *Plin. l.* 1. 37. *c.* 11.

Narciſſus, m. 2. *narciſo*, νάρκισσος, lilii genus, radice carnoſa, atque odora, flore purpureo, folia in radice habens ad ſimilitudinem foliorum arundinis, ſed aliquanto craſſiora, a νάρκη, *torpor*, quia gravis ejus odor torporem affert. *Plin. l.* 21. *c.* 19.

Narciſſus, m. 2. Νάρκισσος, puer, Cephiſi amnis, & Lyriopes Nymphæ filius tanta formæ præſtantia, ut, cum aliquando ad fontem bibiturus acceſſiſſet, conſpectæ ſuæ imaginis amore captus ſit, namque nulla potiundi amoris ſpes eſſet, nimio deſiderio contabeſcens, in florem ſui nominis commutatus fuerit. *Ovid.* 3. *Met.*

Nardifer, a, um, nardum ferens, ut *Ganges nardifer*, apud *Grat. in Cyneget. v.* 314.

Nardinus, a, um, adject. qui eſt ex nardo, ut nardinum unguentum, alio nomine foliatum, cujus conficiendi rationem docet *Plin. l.* 13. *c.* 1. ¶ Nardina pyra dicuntur, quæ nardi odorem habent. *Id. l.* 15. *c.* 15.

Nardoſtachyon, o. 2. ναρδόσταχυς, nardi ſpica. *Apic. l.* 7. *c.* 6.

Nardus, i, f. & Nardum, i, o. *nardo*, *ſpiga*, νάρδος, frutex eſt gravi, & craſſa radice, ſed brevi, ac nigra, fragilique, quamvis pingui, ſitum redolente, ut cyperi, aſpero ſapore, folio parvo, denſoque, cacuminibus in ariſtas ſe ſe ſpargentibus, unde gemina dote nardi ſpicas, & folia concelebrant. *Celſ. l.* 3. *c.* 21. *Plin. l.* 12. *c.* 12. ¶ Eſt præterea herba huic non diſſimilis, quam ob id pſeudonardum vocant, folio craſſiore, carnoſo, anguſto, colore languido in candidum vergente, frequentibus ſpicis in ariſtas ſparſis, floſculis purpureis, gaudens petroſis locis, & apricis, tanta ſuavitatis fragrantia, ut omnes flores odoris ſuavitate provocet, qua dote in veſtibus inſeritur. ¶ Nardus Gallica, ſive Celtica, herba eſt, a pſeudonardi ſpeciebus diverſa, folia habens longiuſcula, & flaveſcentia, floremque luteum. *Id. l.* 21. *c.* 12. Baccaris vocatur nardum ruſticum, de quo &c. *Hor. l.* 2. *od.* 71. Aſſyriaque nardo potamus uncti. Ubi nardus pro unguento nardino ponitur. Sic *Tibul. l.* 2. *eleg.* 2. Illius e puro diſtillent tempora nardo.

Nares, ium, f. *narici*, אפים, Ger. *naſenloecher*, Gal. *narines*, Hiſp. *narizes*, ῥῖνες, naſi laterales partes, in quibus ſunt ſpiracula, a nomine græco ullato, per Metatheſin. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Itemque nares, eo, quod omnis odor ad ſuperiora fertur, recta ſurſum ſunt. ¶ Reperitur etiam in num. ſing. *Ovid.* 3. *Metam.* Pandaque naris erat. ¶ *Naribus aduncis indulgere*, eſt naribus in rugam contractis ſubſannare, ſeu irridere. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 40. Rides, ait, & nimis uncis naribus indulges. ¶ *Acutæ naris homo* dicitur ſapiens, prudens, ſagax, qui facile rem ſubodorat. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 29. Iracundior eſt paulo, minus aptus acutis Naribus horum hominum. *h. e.* acri horum judicio. *Id. l.* 1. *ep.* 19. *v.* 45. Naribus uti formido. *h. e.* cenſura, & judicio. ¶ *Emunctæ naris verſus* dicitur, qui gravis, & elegans eſt. *Id. ibid. ſat.* 4. *v.* 8. *de Lucilio*. Emunctæ naris durus componere verſus, *diſadatto a far buoni verſi*. ¶ *Homo obeſæ naris* dicitur ſtupidus, & craſſi ingenii. *Id. Epod.* 12. Munera cur mihi, quidve tabellas mittis nec firmo juveni, nec naris obeſæ? ¶ *Naribus uti*, eſt dijudicare, & ſub cenſuram vocare, apud *eund. l.* 1. *ep.* 19. *v.* 45. ¶ Loqui de nare, *parlar nel naſo*, de iis dicitur, quibus ſpiritus per nares non libere fluit. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 33. Rancidulum quiddam balba de nare locutus. Ubi *balbas nares* dicit per catachreſim, cum balbutim linguæ proprium ſit. ¶ *Nares* denique a *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. dicuntur extremæ canalium partes, per quas humor egeritur.

Narica, vel melius narita, æ, f. Ariſtoteli νηρείτης, oſtrei genus, quaſi *neper*, quod a νέω, *nato*. *Plaut. in fragm.* Muriaticam video in vaſis ſtanneis naricam bonam. Adde *Feſt.*

Naricia, V. Narycia.

Narinoſus, a, um, adject. qui latis naribus eſt. *Lactant. l.* 6. *c.* 12. Cum Diis ſuis narinoſis relinquantur. Ita quidam Codices MSS. Alii leg. *varicoſis*, alii *cavioſis*, & *curioſis*.

Narnia, f. 1. *Narni*, urbs Umbriæ, ad montis radicem, & Narem fl. ſubterfluentem, a quo ei nomen. *Tac.* 1. & 3. *Ann.* ¶ Populi Narnienſes. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Narnienſis Tribus. V. Arnienſis.

Narrabilis, le, o. 3. quod narrari poteſt. *Ovid. l.* 2. *de Pont. eleg.* 2. *v.* 61. Non eſt ultra narrabile quidquam.

Narratio, onis, f. *narrazione*, Ger. *erzehlung*, Gal. *recit*, *narration*, Hiſp. *cuento*, *narracion*, διήγησις, διήγημα, eſt explicatio rerum, quæ geſtæ ſunt vel perinde ut geſtæ ſint. *Auct. ad Her. l.* 1. Narratio eſt rerum geſtarum, aut perinde ut geſtarum expoſitio. *Cic. l.* 1. *de Inv.* Narratio eſt rerum geſtarum, aut ut geſtarum expoſitio. ¶ De narratione oratoria vide *Auct. ad Her. l.* 1. & 3. *Cic.* 1. *de Invent.* & 2. *de Orat.*

Narratiuncula, æ, f. διηγημάτιον, parva narratio. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Narratiunculas a Poetis celebratas notitiæ cauſa, non eloquentiæ tractandas puto.

Narrator, oris, m. qui narrat. *Cic.* 2. *de Orat.* Cæteri non exornatores rerum, ſed tantummodo narratores fuerunt.

Narratus, us, m. idem ac narratio. *Ovid. Metam.* 5. *v.* 499. Veniat narratibus hora tempeſtiva meis.

Narratus, a, um, *raccontato*. *Ovid. l.* 3. *de Ponto eleg.* 2. Fabula narrata eſt poſtquam vulgaris ab illo. *Plin. l.* 6. *c.* 23. Circumvectus in mediterranea Perſidis, narrata proxime a Jabe. *Id. l.* 5. *c.* 1. Nec, præter oleaſtros, aliud exſtat ex narrato illo auſtifero nemore.

Narro, as, avi, atum, a. 1. *narrare*, *raccontare*, *dire*, ספר, Ger. *erzehlen*, Gal. *raconter*, Hiſp. *contar*, διηγέομαι, dico, expono, recito, ab antiquo *gnaro* per Aphæreſim, quod a *gnaro*, gnarum reddo, per Syncopen.

Con-

Conſtruitur enim accuſ. *Cic. l. 9. Fam.* Ego tibi ea narro, quæ tu melius ſcis, quam ipſe, qui narro. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. *de*. *Cic. in Famil.* Craſſi libertum ais tibi de mea ſolicitudine, macieque narraſſe. *Id. Attic. lib. 16.* Male narras de Nepotis filio. idest, triſtem nuntium affers. ¶ Vel cum infinitivo. *Cicer. lib. 6. Fam.* Mihi Philargyrus tuus omnia de te requirenti fideliſſimo animo narravit, te interdum ſolicitum eſſe vehementius. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. l. 3. Fam.* Si ipſa Reſpublica tibi narrare poſſes, quomodo ſe ſe haberet. *Ter. Hecyr. 1. 2. 70.* Narratque, ut virgo ab ſe integra etiam tum ſiet. ¶ Significat etiam diſſerere, diſputare. *Propert. l. 2. eleg. 1. v. 43.* Navita de ventis, de tauris narrat arator. ¶ Narro tibi, *ti dico il vero*. *Cic. l. 2. ep. 11.* Narro tibi: plane relegatus mihi videor, poſtquam in Formiano ſum. *Id. l. 13. ep. 16.* Narro tibi. hæc loca venuſta ſunt. *Id. l. 2. ep. 7.* Narra mihi: Reges Armenii patricios ſalutare non ſolent? *dimmi il vero*. ¶ *Plaut. Truc. 2. 2. 28.* Quas tu mulieres narras? *che donne mi nomini tu?* Epiſtola narrat, rumor narrat, *Plauto* eſt illud *Pſeud. 2. 5.* hoc *Martial. l. 3.*

Narthecia, f. 1. ναρθηκία, ſpecies ferulæ humilioris, quæ ad juſtam altitudinem narthecis non aſſurgit, folia habens maxima, ut quæque terræ proxima. Dicta videtur narthecia per diminutionem a fruticis humilitate. Quare etiam a quibuſdam ferula minor, & ab aliis ferulago appellatur. *Plin. l. 13. c. 22. de ferula.* Duo ejus ſunt genera, narthecia Græci vocant aſſurgentem in altitudinem, nartheciam vero ſemper humilem.

Narthecium, n. 2. ναρθήκιον, repoſitorium medicamentorum, vaſculum, in quo reponebant medicamenta, a *narthex*, idest ferula. Primo enim narthecia appellata ſunt vaſa medicamentaria, quæ ex narthece conficiebantur, quia narthecis lignum ad medicamenta aſſervanda accommodatiſſimum eſt, quippe cum ejus caulis medulla exempta ſit vacuus, poſtea vero quævis vaſa in hunc uſum comparata, quamvis ex ferula confecta non eſſent, hoc nomine dici cœperunt. *Cic. 2. Fin. c. 7.* Jam doloris medicamenta illa Epicurea tanquam de narthecio promant.

Narthex, ecis, f. 3. νάρθηξ, arbuſcula, al. ferula, lignum foris corticis loco habens, intus ligni loco fungoſam medullam. *Plin. l. 13. c. 22.*

Naryola, æ, f. 1. Naricia, urbs Magnæ Græciæ, eadem ac Locri, condita a Locrenſibus Ozolis pop. Achajæ, duce Evante, vel Ajace Oileo. *Ovid. 15. Met. v. 705.*

Narycius, a, um, adject. ad Naryciam pertinens, ut Narycia pix, quæ laudatiſſima circa Naryciam naſcitur. *Virg. Georg. 2. v. 438.* Narycii Locri. Adde *3. Æn. v. 399.*

Naſamōnes, m. 3. Νασαμῶνες, pop. Libyæ, in Africa, ad Syrtim magnam. ¶ Item alii ad Oceanum Atlanticum, qui & Atlantes Herodoto. ¶ Item alii in Marmarica, Garamantibus finitimi, quorum regio Naſamonitis. *Plin. l. 5. c. 5.* ¶ De Naſamonibus Lybiæ populis *Lucan. l. 9. v. 443.* toto commercia mundi Naufragiis Naſamones habent. quia nimirum miſeros ſpoliant, quicumque in Syrtibus naufragium patiuntur.

Naſamoniacus, a, um, adject. Naſamonicus. *Sil. l. 16. v. 630.* In Garamantas iter, Naſamoniacoſque triumphos.

Naſamonītes, m. 1. νασαμωνίτης, gemma ſanguinea, nigricantibus venis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Naſamonius, a, um, adject. ad Naſamones pertinens, Afer, Lybicus. *Sidon. carm. 9. v. 257.* Et cinctum Naſamonum Jugurtham.

Naſatus, a, um, adject. qui grandi naſo eſt præditus. *Lamprid. in Heliogab. c. 5.* Qui ei bene naſatos perquirerent. Ita quidam leg. Sed rectius *vaſatos*.

Naſcendus, a, um, partic. a naſcor. *Gel. l. 3. c. 10.* Ad homines quoque naſcendos vim numeri hujus pertinere ait, *agli uomini, che anno da naſcere*.

Naſcentia, æ, f. γένεσις, natalis, *il naſcere*. *Vitruv. l. 9. c. 7.* Non e naſcentia, ſed ex conceptione Genethlialogiæ rationes explicatas reliquit.

Naſcibilis, le, adject. qui naſci poteſt. *Tert. l. 5. adverſ. Marcion. c. 19.* Mortalem negat, quem naſcibilem profitetur.

Naſcor, eris, natus ſum, d. 3. *naſcere*, ילד, Germ. *geboren werden*, Gal. *naître*, Hiſp. *nacer*, φύομαι, γίγνομαι, [illegible], in vitam venio, gignor, a *gnaſcor*, quod a γεννάω, *gigno*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 3. Catil.* Et quod ſine ſenſu naſcimur, cum voluptate conſervamur. ¶ Vel cum dativo. *Cic. 2. Fin.* Atque, ut ad Archytam ſcripſit Plato, non ſibi ſe ſoli natum meminerit, ſed patriæ, ſed ſuis, ut perexigua pars ipſi relinquatur. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Etenim ut P. ille Scipio natus mihi videtur ad interitum, exitiumque Carthaginis. ¶ Vel cum acc. & præpoſ. *in*. *Cic. 1. Tuſc.* In miſeriam naſcimur ſempiternam. *Plin. l. 10. c. 53.* Aves omnes in pedes naſcuntur, contra quam reliqua animalia. ¶ Vel cum accuſ. temporis ſine præpoſ. vel cum præp. *ad* pro circiter. *Cic. 5. Verr.* Prope annos octoginta natus erat. *Id. pro Cluent. c. 40.* Cum ad annos quinquaginta natus eſſet. ¶ Vel cum abl. ſine præp. *Cic. pro Roſc. Am.* Si tibi fortuna non dedit, ut patre certo naſcerere. *Id. pro Planc.* Quam ſi eſſet ſummo loco natus. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, *ab*, *de*, *ex*. *Ter. Heaut. 5. 4. 7.* Ex me is natus eſt. *Ovid. 1. Metam.* de pellice natus. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*. *Cic. pro Planc.* Q. Catulo in ſumma familia nato, ſapientiſſimo, & ſanctiſſimo viro. ¶ Vel cum infinitivo, Poetarum more. *Hor. l. 1. ep. 2.* Nos numerus ſumus, & fruges conſumere nati. ¶ Uſurpatur ſæpe tranſlate, & ad res inanimatas refertur. *Cic. in Brut.* Qui non naſcentibus Athenis, ſed jam adultis fuerunt. *Id. 2. Off. c. 5.* Nulla tam deteſtabilis peſtis eſt, quæ non homini ab homine naſcatur. *Idem pro Cluent.* Ex quo illa nata ſunt omnia. *Virg. 7. Æn. v. 44.* Major rerum mihi naſcitur ordo. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 18.* Ab eo flumine pari acclivitate collis naſcebatur, *principiava a ſorgere un colle*. ¶ *Cic. 15. Fam. ep. 12.* Scribes ad me, ut mihi naſcatur epiſtolæ argumentum. *h. e.* ut inde materiam ſcribendi ſumam. ¶ Partic. *naſciturus*. *Pallad. l. 7. R. R. tit. 7.* Signum naſcituri regis. ¶ Aliud particip. *naſcendus* V. ſup. ſuo loco.

Naſica, æ, com. qui ingentis naſi eſt. *Arnob. l. 6.* Poteſt enim fieri, diſploſa ut geſtitet nates, quem eſſe vos facitis, figuratiſque naſicam. Adde *l. 3.* Hinc Naſica, P. Scipionis cognomen fuit, a naſi magnitudine. Nic adhuc adoleſcens a Senatu optimus judicatus Magnam Matrem Deorum hoſpitio ſuſcepit, donec ei templum ædificaretur. Unde a *Juvenale* hoſpes Numinis Idæi appellatur. Hujus etiam ductu Tib. Gracchus, ſeditioſis concionibus ſtatum Reſp. labefactans, fragmentis ſubſelliorum in concione eſt oppreſſus. *Cic. 5. Fin. 1. Off. de Am. pro Rab. pro Domo*, &c.

Naſidianus, a, um, ad Naſidium pertinens, quod eſt nomen proprium Romani hominis. *Cæſ. l. 2. B. Civ. c. 7.* Naſidianæ naves. *h. e.* quæ ducem L. Naſidium habebant.

Naſiterna, f. 1. ὄργαν, genus vaſis aquarii anſati, & patentis, ita dictum a ternis naſis, ſive anſis. *Plaut. Stich. 2. 3. 28.* Ecquis huc effert naſiternam cum aqua? *Feſtus*: Naſiterna eſt genus vaſis aquarii anſati, & patentis, quale eſt, quo equi perfundi ſolent.

Naſiternātus, a, um, adject. qui naſiternam geſtat. *Calpurn. apud Fulgent. de priſco ſerm. n. 27.* Ubi tu naſiternatus aquam petas.

Naſo, onis, m. 3. cognomen P. Ovidii, a naſi magnitudine, ut *Fronto a fronte*, *Capito a capite*, &c.

Naſſa, f. *naſſa*, κύρτος, genus vaſis piſcatorii ex vimine contextum, quo cum intraverit piſcis, exire non poteſt. *Cic. Att. l. 15. ep. 20.* Ex hac naſſa exire conſtitui, non ad fugam, ſed ad ſpem melioris mortis.

Naſturtium, ii, n. *naſturzio*, κάρδαμον, herba hortenſis. V. *Plin. l. 20. c. 13. Cic. 5. Tuſc. c. 34.* Perſarum a Xenophonte habitus exponitur, quos negat ad panem adhibere quicquam præter naſturtium.

Naſus, i, m. 2. *naſo*, אף, Ger. *die naſe*, Gal. *nez*, Hiſp. *nariz*, μυκτὴρ, ῥὶς, ῥίν, eſt pars capitis, quæ a ſuperciliorum confinio oriens, & quaſi æquali porrecta jugo, utrunque aciem ſimul & diſcernit, & munit, cujus ſuperior pars ſumma naſus dicitur, inferior ima naſus, & duo ſpiramina, geminique hiatus, quos veluti quidam paries per medium ductus interſepit, nares vocantur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Naſus ita locatus eſt, ut quaſi murus oculis interjectus eſſe videatur. ¶ Aliquando ponitur pro acrimonia, ſagacitate, dicacitate. Naſus enim ſagacem ſapientiam repræſentat. Sumitur Metaphora a brutis animalibus. Canes enim abſtruſiſſima quæque olfactu inquirunt, odoratu remotiſſima percipiunt. Hinc habere naſum eum dicimus, qui vitia in alio videt, & venuſta quadam, & ſubdola irriſione eum deridet. *Piso. in præfat.* Primus Lucilius condidit ſtyli naſum. id eſt ſcripſit ſatyram, quæ acerbitatem quandam, & acrimoniam ſtyli habet in vitiis inſectandis. *Martial. l. 1. epigr. 42.* Non cuicunque datum eſt habere naſum. id eſt acumen nam od deridendum. *Id. l. 1. ep. 4.* Et pueri naſum rhinocerotis habent. *Hor. l. 1. ſat. 6.* Ut plerique ſolent, naſo ſuſpendis adunco ignotos, ut me libertino patre natum. id eſt vafre, ac ſubdole rides. ¶ Eſt etiam naſus iræ ſedes. *Perſ. ſat. 5. v. 91.* Diſce, ſed ira cadat naſo, rugoſaque ſanna. *Martial. 6. ep. 64.* rabido nec perditus ore Fumantem naſum vivi tentaveris urſi. ¶ Naſos etiam vaſis tribuere, idest anſas in vaſis naſos appellaverunt. *Juven. ſat. 5. v. 7.* Siccabis calicem naſorum quatuor. ¶ Invenitur etiam naſum, ſi, gen. neut. *Plaut. Curc. 1. 2. 17.* Sagax naſum habet. *Id. Amph. 1. 1. v. 288.* Sura, pes, ſtatura oculi, naſum, dens, &c. Adde *Lucil. apud Non. c. 3. n. 146.*

Naſūte, adverb. *mordacemente*. V. Naſutus. *Phædr. l. 4. fab. 6.* Tu qui naſute ſcripta deſtringis mea. *Senec. l. 5. de Benef. c. 6. ad fin.* Naſute negare.

Naſutŭlus, a, um, dim. a *naſutus*. *Apul.* Naſutula mulier, ac dicacula. Ita *Theſaurus L. L.*

Naſūtus, a, um, adject. qui grandem naſum habet, μυκτηριστής. *Horat. l. 1. ſat 2.* Depygis, naſuta, brevi latere, ac pede longo eſt. ¶ Tranſlate dicax, reprehenſor, deriſor. *Martial. l. 13. ad Librum*: Naſutus ſis uſque licet, ſis denique naſus. *Id. l. 2. epigr. 54.* Ne naſutus hac, malignuſque. *Senec. 7. Sarſor.* Homo naſutiſſimus.

Nata, æ, f. *figliuola*. *Virg. 1. Æn. v. 658.* Maxima natarum Priami. ¶ Sæpe *g* huic voci præponitur. *Ter. And. 3. 3. 8.* Per unicam gnatam ſuam, & gnatum meum. ¶ De dativo plur. V. in *Ayus*.

Natabilis, le, adject. idem quod natatilis. *Coripp. l. 4. c. 43.* Cedrus olens, ſolidum, nunquamque natabile robur.

Natabŭla, orum, n. *luoghi, dove ſi nuota*, τὰ νηκτὰ, loca natationis, ſeu piſcinæ natatoriæ. *Apul. l. 3. Florid. circa princ.* Perſiaca aquæ gratiſſima potantibus & ſanis natabula, & ægris medicabula.

Natales, lium, m. plurali tantum numero, *parentado*, *condizione*, *ſangue*, γένος, conditio ſanguinis, & familiæ origo, generis nobilitas, vel ignobilitas, ut Generoſi natales, Natales obſcuri. *Tac. 2. hiſt. c. 86.* Aderat Cornelius Fuſcus, vigens ætate, claris natalibus. *Plin. l. 7. c. 12.* Natales diverſarum gentium. *Plin. jun. l. 6. ep. 23.* Quod ſi cui, præſtare Ruſoni debeo, vel propter natales ipſius, vel propter eximiam mei charitatem. ¶ Natalibus reſtituere, frequens eſt in Juriſprudentia pro eo, quod hodie nobilitare dicimus. Dicitur autem natalibus reſtitui non modo libertus, ut patronatus obſervantia liberetur, ſed etiam plebejus, cum ad nobilitatem aſciſcitur, quamvis antea nunquam inter nobiles fuerit. Qui enim ad nobilitatem vocantur, propterea natalibus reſtitui dicuntur, quia abſterſa natalium plebejorum ſordida conditione priſcam, communemque toti generi humano ingenuitatem recuperantur. *Plin. l. 10. ep. 23. ad Trajan.* Poſtulantibus quibuſdam, ut de agnoſcendis liberis, reſtituendiſque natalibus ipſe cognoſcerem. V. *tit. ff. de natalib. reſtituend.* ¶ Tranſlate natales uſurpantur pro quacumque rerum origine, apud *Tertul. de Patient. c. 4.* impatientiæ natales dixit. Et *l. 1. adverſ. Marcion. c. 10.* natales agnitionis.

Natālis, le, o. 3. *natale*, *natalizio*, Ger. *geburtstag*, Gal. *naiſſance*, *nativité*, Hiſp. *natividad*, γενέθλιος, γενέσιος, natalitius, ad nativitatem ſpectans, ut Natale ſolum, h. e. patria, in qua quis natus eſt. Natalis Juno. h. e. Lucina natalis diei præſes. *Tib. l. 4. el. 9. Ovid. l. 1. de Pont. ep. 3. v. 35.* Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos ducit. ¶ Natalis dies, γενέθλιος ἡμέρα, dies, quo quis natus eſt. *Cic. Att. l. 6. ep. 5.* Natali die tuo ſcripſiſti epiſtolam. *Id. 2. Fin.* Diem ſuum natalem quotannis ageba. ¶ Natalis dies urbis, eſt dies, quo condita fuit urbs. *Cic. pro Flac.* O nonæ illæ Decembres, quæ me Conſule fuiſtis, quem ego diem vere natalem hujus Urbis, aut certe ſalutarem appellare poſſum. ¶ Dicitur etiam natalis, abſolute, pro die natali: ſemper tamen *dies* ſubauditur. *Cic. Att. l. 7. ep. 5.* Tertio nonarum, natali meo. *Id. 2. Fin. cap. 31.* Agere natalem ſuum. *Horat. lib. 2. ſat. 2. verſ. 60.* natales celebrare. *Id. l. 2. ep. ult. ad fin.* Natales grate numeras? h. e. habetne præteritos annos oculis, ita ut non pœniteat vitæ tranſactæ? *Ov. epiſt. Heroid. 15. v. 61.* Sex mihi natales ierant. h. e. tot annos nata eram. ¶ Transfertur ad gemmas. *Plin. l. 37. c. 4. de adamante.* Similis eſt huic quidem Arabicus, minor tamen, ſimiliter & nudus: exſors pallor argenti, & in auro non niſi excellentiſſimo natales. h. e. non niſi in auri tolimis naſcuntur. ¶ Denique natalis accipitur & pro nativo, & inſito. *Colum. l. 3. c. 7.* Vineæ natali, & ingenita ſterilitate laborantes.

Natalitia, orum, n. γενέθλια, celebritates & munera pro die natali. *Cic. 2. Phil. c. 6.* Hodie non deſcendit Antonius. cur? dat natalitia in hortis. ¶ In ſingulari num. *Cenſorin. de die nat. in præfat.* Quodcumque hoc libri eſt, meis opibus comparatum, natalitii titulo tibi miſi.

Natalitius, a, um, γενεθλιακός, *natalizio*, quod ad natalem diem pertinet. *Cic. 2. de Div. c. 42.* Qui hæc Chaldæorum natalitia prædicta defendunt. idest prædictiones, divinationes. Et *paulo poſt c. 43.* Chaldæi notant ſidera natalitia. *Perſ. ſat. 1. v. 16.* Sardonyx natalitia. h. e. natali die dono accepta.

Natatilis, le, o. 3. *che nuota*, νηκτικός, qui natat, vel natare poteſt. *Tertul. adverſ. Hermog.* Natatilis, & volatiles animæ. Adde *Prudent. in Rom. v. 331.* ¶ *Natatile*, is, n. abſolute eſt locus, ubi piſces natant. *Var. l. 3. R. R. c. 5.* Circum ſalere, & natatilia. Al. leg. *navalia*.

Natatio, onis, f. *il nuotare*, νῆξις, actus natandi, a nato. *Celſ. l. 3. c. 27.* Si æſtas eſt, frigidæ natationibus utendum. Adde *l. 4. c. 7.*

Natator, oris, m. *nuotatore*, שׂחה, Ger. *ſchwimmer*, Gal. *nageur*, Hiſp. *nadador*, κολυμβητής, qui natat. *Ovid. 2. de Rem. am. v. 122.* Pugnat in adverſas ire natator aquas.

Natatoria, æ, f. piſcina, locus ad natandum. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Per exteriora natatoriæ latera.

Natatus, us, m. idem ac natatio. *Claud. l. 3. de rapt. Proſ. v. 333.* Quod candi-

candida præfert ſæpe mari, pulchroque ſecat Galatea natatu. Pallad. l. 1. c. 17. Ut horum natatu aqua ſtuos agilitatem currentis imitetur.

Natātus, a, um, nuotato, nando trajectus. Stat. 4. Theb. v. 703. deceptus margine ripæ Stat pecus, atque amnes quærunt armenta natatos.

Nates, ium, f. 3. natiche, שת, Ger. arſchbacke, Gal. feſſes, Hiſp. nalgas, γλουτοί, πυγαί, caro conglobata verſus in ſacrum, ſedendi officio aptiſſima, alio nomine clunes. Martial. l. 14. epigr. 18. Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates. Horat. Epod. 8. Hiat turpis inter aridas nates podex. ¶ In ſing. numero. Idem l. 1. ſat. 8. v. 46. Nam diſploſa ſonat quantum veſica, pepedi Diffiſſa nate ficus. Feſt. in voce Pulius: Natis fulmine icta.

Natinor, aris, depon. 1. negotia agito, negotior. Cato apud Feſt. Inter ſe natinari Lucanos.

Natinatio, onis, f. negotiatio. Feſt.

Natinator, oris, m. negotioſus. Feſt.

Natio, onis, f. idem quod natatio, a nando. Cicer. de Senect. c. 16. Sibi igitur habeant arma, ſibi equos, ſibi pilam, ſibi nationes, & curſus. Ita legit Pareus in Lex. Crit. & habent quamplures MSS. Al. leg. venationes.

Natio, onis, f. 3. γένεσις, procreatio, genus, origo, origine, a naſcor. Plin. l. 35. c. 10. Natione Macedo. Varr. l. 8. de L. L. Itaque in hominibus emendis, ſi natione alter eſt melior, emimus pluris. ¶ Dicitur & de animalibus. Feſtus: In pecoribus quoque bonus proventus, bona natio dicitur, buona razza. Plin. l. 21. c. 14. Mellis cauſas, atque differentias nationeſque, & indicationem in apium, ac florum natura diximus. ¶ Sæpius natio ſumitur pro hominum genere, ut inquit Feſtus, qui non aliunde venerunt, ſed ibi nati ſunt, nazione, γένος, ἔθνος. Cicer. 13. Fam. ep. 10. Natio me hominis impulit. Id. de Provinc. Conſ. Acerrimas nationes. Id. pro Leg. Manil. c. 10. Bellicoſiſſimæ nationes. ¶ Natio, & gens in eo differre videntur, quod natio latius patet, eſt enim genus hominum ex diverſis gentibus collectum, ut natio Germanorum, natio Græcorum, &c. Cic. 2. de Orat. Erudita illa Græcorum natio. Id. pro Font. c. 11. Exteris nationibus, ac gentibus oſtendere, vos in ſententiis ferendis civi parcere. ¶ Nonnunquam res contra ſe habet, & gens latius ſumitur, quam natio. Tacit. de Germ. c. 38. Nunc de Suevis dicendum eſt, quorum non una, ut Cattorum, Tencterorumque gens: majorem enim Germaniæ partem obtinent, propriis adhuc nationibus, nominibuſque diſcreti. ¶ Sumitur interdum natio pro certo hominum genere, ordine, ſocietate, ſecta. Cic. pro Sext. c. 44. Quæ eſſet noſtra natio optimatium. Id. in Piſon. Officioſiſſima natio Candidatorum. Adde pro Mur. c. 33. Sic natio ardelionum, apud Phædr. l. 2. fab. 6. natio Scholaſticorum, apud Virg. in Catalect. ¶ Apud Tertull. paſſim nationes ſumuntur pro Ethnicis, ſeu gentilibus. h. e. iis qui Chriſtianam religionem non profitentur. ut de idololatr. c. 22. Benedici per Deos nationum, maledici eſt per Deum. ¶ Denique Natio Dea nomen eſt, de qua ſic Cic. 3. de nat. Deor. c. 18. Natio quoque Dea putanda eſt; cui, cum circuimus in agro Ardeati, rem divinam facere ſolemus: quæ quia partus matronarum tueatur, a naſcentibus Natio nominata eſt.

Nativitas, atis, fem. natività, naſcimento, מולדת, Ger. die geburt, Gall. naiſſance, Hiſpan. navidad, γέννησις, γένεσις, ortus, origo. Ulpian. l. 1. Dig. ad Municipal. Municipem aut nativitas, aut adoptio facit. Inſcrip. apud Gruter. p. 712. n. 11. Variæ Jucundæ defunctæ anno nativitatis XVIII. Adde Tertul. de anim. c. 39.

Nativitus, adverb. a nativitate. Tertul. de anim. c. 39. Quæ omnia nativitus omnino collata ſunt. Adde cap. 12.

Nativus, a, um, nativo, natio, Ger. angeboren, Gal. natif, Hiſp. nativo, natural, γενητός, ἐγγενής, quod nullo artificio confectum eſt, ſed tale omnino eſt, quale naſcitur, & fere idem, quod naturale, ut Nativus color, nativæ taſſæ, &c. Cic. de nat. Deor. Partim ad ſaxa nativa teſtis inhærentium. ¶ Nativæ lanæ dicuntur, quæ nativum colorem retinent. Plin. l. 8. c. 47. Nativum malum, eſt innatum, ingenitum. Cic. pro Dom. Quæ & illud nativum, & hoc delatum malum ſanare poſſet? ¶ Nativi Dei, qui naſcuntur, & occidunt. Cic. 1. de nat. Deor. c. 10. Anaximandri autem opinio eſt, nativos eſſe Deos, longis intervallis orientes, occidentesque. Eadem ratione nativum Mundum dixit Lucr. l. 3. v. 66. h. e. qui aliquando natus ſit, & ſit idem interiturus. ¶ Nativa verba ſunt, quæ primitiva, ſeu primæ poſitionis vocant Grammatici, quibus opponuntur reperta, ideſt derivata. Cic. in Part. Simplicia verba partim nativa ſunt, partim reperta: nativa ea, quæ ſignificata ſunt ſenſu: reperta, quæ ex his facta ſunt. Adde Quintil. l. 8. c. 3. ¶ Nativus lepos, non adſcitus. Nepos 25. c. 4.

Nato, as, avi, atum, n. 1. nuotare, שחה, Ger. ſchwimmen, Gal. nager, Hiſp. nadar, νήχομαι, freq. verbi no, a ſup. natum. Cicer. de nat. Deor. In qua quidem magis tu mihi natare viſus es, quam ipſe Neptunus. Martial. l. 1. Sacris piſcibus hæ natantur undæ. Virg. 4. Æn. Natat uncta carina. ¶ Item pro madere, manare, diffluere, redundare, plenum eſſe. Cicer. 2. Phil. cap. 41. Natabant pavimenta vino, madebant parietes. ¶ Item pro ſerpere, ultra ire. Col. de arborib. c. 6. Summa parte terræ natantibus radicibus. ¶ Item pro nutare, inconſtantem, aut dubium eſſe. Cic. l. 1. nat. Deor. c. 43. Mihi quidem Democritus natare videtur in natura Deorum. Horat. l. 2. ſat. 7. Pars hominum vitiis gaudet conſtanter, & urget Propoſitum, pars multa natat, modo recta capeſſens, Interdum pravis obnoxia. Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 44. de libra: inæquatum ſi quando onus urget utrinque, Inſtabilis natat alterno depreſſior orbe. h. e. nutat, hoc illuc vergit. ¶ Natare oculi dicuntur, cum crebro aperiuntur, & clauduntur, ſomni vicinitate, ut loquitur Serv. ad illud Virg. Æn. 5. Ecce Deus ramum lethæo rore madentem, Vique ſoporatum Stygia ſuper utraque quaſſat Tempora, cunctantique natantia lumina ſolvit. ¶ Item vino madidi natare dicuntur. Ovid. 6. Faſt. v. 673. Nox erat, & vinis oculique, animique natabant. ¶ Campos natantes, pro mari dixit Lucret. l. 5. v. 489. At tranſlate Virg. 3. Georg. campus natantes vocat agros maturis meſſibus plenos, quæ ventis agitatæ ita jactantur, ut nadantium natantium ſpeciem referant. ¶ Natare pes dicitur, cum nimis laxus calceus eſt. Ovid. l. 1. de art. am. v. 516. Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet. ¶ Tenebræ natant ante oculos. Ovid. 12. Metam. h. e. obverſantur.

Natrix, icis, m. & f. natrice, ὕδρος, genus ſerpentis etiam aquas veneno inficiens, a nando, quia in aquis vivit. Cic. 4. Acad. c. 38. Cur, omnia noſtri cauſa cum faceret, tantam vim natricum, viperarumque fecerit? ¶ Tra-ſlate natricem vocabat Tiberius Caligulam, h. e. peſtiferum hominum, apud Sueton. in Calig. c. 11. ¶ Lucil. apud Non. c. 1. n. 334. Si natibus natricem impreſſit craſſam, & capitatam. h. e. ſcoticam, quæ ſerpentis toſtas curvetur, & mordeat. ¶ Eſt etiam hoc nomine herba apud Plin. l. 27. c. 12. cujus radix evulſa virus hirci redolet.

Natta, V. Nacca.

Natu, ablat. ſing. nominis defectivi natus, us, quod idem eſt, ac nativitas. Hic ſolus caſus in uſu eſt. Liv. l. 3. Conſurgit P. Scaptius de plebe magno natu. ideſt valde provectus ætate. ¶ Conjungitur cum adjectivis magnus, parvus, grandis, & cum eorum comparativis, & ſuperlativis. Cic. de Sen. c. 4. Quanquam eum colere cœpi non admodum grandem natu. Id. 1. Tuſc. Qui fuit major natu, quam Plautus, & Nævius. Id. pro Cluent. Ex his omnibus natu minimus Q. Saturius eſt. Liv. l. 1. B. Pun. Ita enim maximus natu ex iis in concilio reſpondit.

Natūra, æ, f. natura, תולדה, Germ. die natur, Gal. nature, Hiſp. natura, φύσις, eſt principium, & cauſa efficiens omnium rerum naturalium, qua ſenſu a Veteribus Philoſophis cum Deo confundebatur. qua de re V. Cic. l. 1. de nat. Deor. ubi varia eorum placita refert. ¶ Sumitur etiam pro mundo, ſeu pro rerum univerſitate. Cicer. 1. de nat. Deor. Cleanthes autem tum ipſum mundum Deum dicit eſſe, tum totius naturæ menti, atque animo hoc numen tribuit. ¶ Speciatim accipitur pro eo, ex quo aliqua res intrinſece, & eſſentialiter conſtat, ideſt pro eſſentia, ut Philoſophi loquuntur. Lucret. l. 2. v. 232. Natura tenuis aeris. ¶ Item accipitur pro re, ſeu ſubſtantia, ut Philoſophi loquuntur. Cic. 1. Tuſc. Ariſtoteles cum quatuor genera illa principiorum eſſet complexus, a quibus omnia oriuntur, quintam quandam naturam cenſet eſſe, e qua ſit mens. ¶ Item pro proprietate, ſeu pro vi, & ingenita rei alicui virtute, & potentia. Cic. in Somn. Quod autem animal eſt, id motu cietur interiore, & ſuo. Nam hæc eſt natura propria animæ, & vis. Plin. l. 12. c. 14. Hæc concreta denſatur, ubi loci natura poſcit. Virg. 4. Georg. naturas apibus quas Jupiter ipſe addidit. ¶ Item pro inclinatione, indole, habitudine ſive animi, ſive corporis. Cic. 3. de Orat. Videre, quo ſua quenque natura maxime ferre videatur. Horat. l. 1. ep. 10. Naturam expellas furca, tamen uſque recurret. ¶ Item pro genitalibus, quæ a Græcis item φύσις dicuntur. Cic. 2. de Div. Parere quædam matrona cupiens, dubitans, eſſet ne prægnans, viſa eſt in quiete obſignatam habere naturam. Id. 3. de nat. Deor. cap. 22. Cujus obſcenius excitata natura traditur, quod aſpectu Proſerpinæ commotus ſit. ¶ Item pro lege divina, & humana. Cic. 3. Off. Atque hoc multo magis exigit ipſa naturæ ratio, quæ eſt lex divina, & humana, cui parere qui velit, nunquam committet, ut alienum appetat, &c. ¶ Naturæ ſatisfacere, & Naturæ cedere, vel concedere, eſt mori. Cic. pro Cluent. Deus, qui & naturæ, & legibus ſatisfecit. Sal. in Jug. Pater, cui neceſſe erat, naturæ conceſſit. ¶ Interdum natura ſumitur pro corporis temperamento, compleſſione. Terent. Eun. 2. 3. 24. Tametſi bona eſt natura, reddunt curatura junceas. ¶ Ut fert natura, come porta la natura della coſa. Ter. Andr. 4. 5. v. ult. Paulum intereſſe cenſes, ex animo omnia, ut fert natura, facias, an de induſtria? ¶ Natura inſitum eſt, è coſa naturale. Cic. pro Syll. Hoc natura inſitum eſt, ut quem timueris, ſemper oderis. ¶ Ita natura comparatum eſt, V. Comparo. ¶ Præter naturam. Ter. Adelph. 5. 5. 4. Jam nunc hæc tria primum addidi præter naturam. O noſter, quid fit? quid agitur? contra il mio naturale. ¶ Secundum naturam vivere, ſecondo i dettami della natura. Cic. 5. Fin. c. 30. quod Seneca dixit, ad naturam vivere. ¶ Verti in naturam. Salluſt. in orat. Marii: Mihi benefacere jam ex conſuetudine in naturam vertitur. ¶ Rerum natura, tutte le coſe. Cic. 4. Acad. Quod rerum natura non patitur. Celſ. l. 7. c. 2. Eſt etiam in rerum natura, ut cutis laxius excidenda ſit. h. e. evenit aliquando. Sic Quintil. in rerum naturam cadere. hoc eſt evenire, accidere. ¶ Facere ſibi naturam alicujus rei. Quintil. l. 2. c. 4. renderſi qualche coſa come naturale. ¶ Natura, ablat. abſolute poſitum, naturalmente. Plin. l. 7. c. 19. Quibus natura concreta ſunt oſſa.

Naturabilis, le, adject. naturalis. Apul. 2. Florid. & de dogmat. Platonis. Afferri ſolet etiam locus Cic. Tuſc. 3. c. 6. Sed alii leg. naturalis.

Naturalia, ium, n. 3. pl. num. le parti vergognoſe, αἰδοῖα, pudenda. Col. l. 6. c. 28. Si equa marem non patitur, detrita ſcilla naturalia ejus linuntur. ¶ In ſing. num. Celſ. l. 7. c. 26. Inter imas oras ſuper naturale.

Naturalis, & le, n. 3. naturale, Ger. naturlich, Gal. naturel, Hiſp. natural, φυσικός, quod ſecundum naturam eſt. Cic. 1. de nat. Deor. Zeno autem legem naturalem divinam eſſe cenſet. Id. in Partit. Naturales quæſtiones, h. e. de natura tractantes. Id. 3. Phil. c. 6. Pater naturalis. Cui opponitur adoptivus. Sic naturalis filius, apud Sueton. Tiber. cap. 52. & Liv. l. 44. c. 44. ¶ Naturales filii vocantur filii ſervorum, in Inſcript. apud Gruter. pag. 843. ¶ Naturale bonum, & naturalis bonitus, bontà naturale. Illud eſt Cic. pro Cæl. c. 5. hoc Senecæ de Clem. c. 1. ¶ Loca naturalia ſunt pudenda apud Celſ. l. 7. c. 26. & Col. l. 8. c. 7. V. Naturalia. ¶ Naturalia deſideria pro coeundi cupidine. Col. l. 4. c. 24. de vacvis: Atque in id fere tempus naturalia congruunt deſideria. ¶ Naturale eſt, è proprio, è naturale. Plin. l. 11. c. 37. Pleriſque vero naturale, ut nictare non ceſſent.

Naturalitas, atis, f. naturalezza, natura. Tertull. de anim. cap. 43. Naturalitas ſomni.

Naturaliter, adv. naturalmente, κατὰ φύσιν, a natura, vel ſecundum naturam. Cic. de Sen. c. 9. Quod enim homini naturaliter inſitum eſt, eo uti decet.

Naturalitum, adverb. idem quod naturaliter. Sidon. l. 9. ep. 11. Mortalium mentibus cui hæc naturalitum ineſt.

Naturificatus, a, um, adject. q. d. in rerum naturam inductus, vel natura factus. Vox eſt Tertul. adverſ. Valent. c. 29.

Natus, a, um, nato, γεγονώς, τεχθείς, partic. a naſcor. Cic. de Senect. Cum ego quinque, & ſexaginta annos natus legem Voconiam voce magna, & bonis lateribus ſuaſiſſem. ¶ E re natum, eſt ſubito natum. Quintil. l. 4. c. 1. E re natum exordium. Apul. de A. A. E re nata fallacia. Ubi ſignificatur muliebris dolus ad fallendum ſubito excogitatus. ideſt ex ipſa re, & negotio extemporaneus, non diu ante compoſitus. ¶ Pro re nata, eſt pro præſenti rerum ſtatu, & ut res nunc ſe habent. Cic. Att. l. 7. ep. 8. Animadverteram, poſſe pro re nata te non incommode ad me in Albanum venire. ¶ Male natus ager, h. e. malæ, ſterilisque naturæ. Varr. l. 1. R. R. c. 6. Formæ cum duo ſint quœra, una quam natura dat, altera quam ſationes imponunt. prior, quod alius ager bene natus, alius male. ¶ Natus ad aliquid, & alicui rei, nato per qualche coſa, atto o buono a qualche coſa. Cic. de clar. Orat. c. 68. Pompejus ad omnia ſumma natus. Id. in Piſon. cap. 17. Natus abdomini, non laudi, atque gloriæ. ¶ Nemo natus, niuno. Plaut. Moſt. 2. 1. 56. Tanquam intus natus nemo in ædibus habitet. Id. ib. ſc. 2. v. 21. Natus nemo in ædibus ſervet. ¶ Iterum mihi natus videor, ſermo eſt impenſe lætantis, & bonum aliquod inſperato conſecuti, apud eund. Pœn. 5. 2. 117. & Capt. 4. 2. 50.

Natus, us. V. Natu.

Natus, i, ſubſt. m. figliuolo, ילד, ילוד, Germ. ſohn, geborn, Gall. né, fils, Hiſp. nacido, hijo, παῖς, υἱός, filius. Cic. de Amic. Primum ex charitate, quæ eſt inter natos, & parentes. Virg. 3. Æn. Et nati natorum, & qui naſcentur ab illis. ¶ Natorum appellatio etiam ad nepotes extenditur. Modeſtin. ¶ Dicimur etiam de pullis beſtiarum. Col. l. 6. c. 27. de equabus. Id præcipue genus pecudis amore natorum, niſi fiat poteſtas, noxam trahit. ¶ Hæc vox fere ſemper uſurpatur, cum in eodem ſermone parentum quoque mentio fit. Et in plurali num. ſæpius quam in ſingulari. Cæterum filius, aut liberi ponitur.

Navāle, is, ſubſt. vel navalia, ium, n. arſenale, Germ. zeughauſſ, eine ſchiffſtelle, Gal. le havre, arcenal, Hiſp. ataracana, arſenal, νεώσοικος, locus, in quo naves fieri ſolent, & ſtant. Virg. 8. Æn. v. 393. Diripientque rates aliæ navalibus? Cic. 2. Off. Atque etiam illæ impenſæ meliores, muri, navalia, portus, aquarum ductus. ¶ Ovid. Heroid. ep. 18. v. 207. & 3. Metam. v. 661. habet navale in ſing. numero, ſed tamen frequentius

in plur. invenitur. ¶ *Navaliorum* pro *navalium* in genit. multitudinis dixit *Vitruv. l. 5. c. ult.*

Navālis, & le, o. 3. *navale*, Ger. *den ſchiffen gehoerig*, Gall. *naval*, Hiſp. *naval*, ναυτικὸς, quod ad naves pertinet, ut Socii navales, ideſt remiges. *Liv. l. 21. c. 50. Cic. pro L. Man.* Cujus uſque ad noſtram memoriam nomen invictum in navalibus pugnis permanſerat. ¶ Navalis corona dicebatur, quæ donari ſolebat ei, qui primus in hoſtium navem armatus tranſiluiſſet. *Virg. 8. Æn.* Cui belli inſigne ſuperbum tempora navali fulgent roſtrata corona. ¶ Diſciplina navalis, h. e. ſcientia in navibus pugnandi. *Cic. pro Leg. Man. c. 18.* Rhodiorum, quorum diſciplina navalis, & gloria permanſit. ¶ Navales pedes, hoc eſt remiges dixit *Plaut. Men. 2. 1. v. ult.* V. *Pes*. ¶ Navales ſocii, V. *Socius*.

Navarchus, chi, m. ναύαρχος, *Capitano di nave*, qui in navi imperat. *Cic. Verr. 5.* Si harum civitatum militibus, navibus, navarchis Syracuſanus Cleomenes juſſus eſt imperare &c. *Id. ib.* Forum navarchorum ſanguine redundavit.

Naubolides, æ, m. Ναυβολίδης, Nauboli filius. *Val. Flacc. lib. 1. v. 362.* Hic & Naubolides tortas conſurgit in undas Iphitus. *Stat. l. 7. Theb. v. 354.* Iphitus acer agit, genitor, cui ſuper ademptus Naubolus Hippaſides.

Nauci. V. Naucum.

Nauclericus, a, um, adject. &

Nauclerius, a, um, a. t. a. quod ad nauclerum pertinet. *Plaut. Aſin. 1. 1. 54.* Qui cauſa mea nauclerio ipſe ornatu per fallaciam abduxit eb lenone mulierem. *Id. Mil. 4. 4. 41.* Facito, ut venias huc ornatus ornatu nauclerico.

Nauclērus, ri, m. 2. *nocchiero*, חובל, Ger. *ſchiffher*, *ſchiffmann*, Gal. *maiſtre de navire*, Hiſp. *patron de nao*, ναύκληρος, navicularius, navis dominus, a ναῦς, navis, & κλῆρος, ſors, quod navis in ſorte ejus ſit. Alius eſt a gubernatore. Gubernator enim eſt, qui ad clavum ſedet, at nauclerus eſt navis dominus. *Iſid. l. 19. c. 1.* Differt etiam a navarcho. Navarchus enim eſt præfectus navis, ſeu claſſis. *Plaut. Mil. 4. 3. 16.* Cubare in navi lippum, atque oculis turgidis nauclerus dixit. ¶ Eſt & Cæcilii comœdia. *Non. in Suppilare*, & alibi.

Naucūla, læ, per ſyncop. pro navicula. *Paulin. ad Cithor. v. 247.* Saliens in illam dediſſet nauculam.

Naucūlor. V. Navicular.

Naucum, vel Naucus, i, *ſcorzia di noce*, *o di altro*, putamen nucis, & aliarum rerum, item nucleus olivæ. *Feſtus.* ¶ Translate pro nugis ponitur. *Nævius* apud *eund.* Noctem nauco ducere. h. e. noctem totam nugari. ¶ Item pro re nihili. Hinc nauci homo dicitur, *uomo da nulla*. *Plaut. in Faneſt.* apud *eund.* Poſtremo ambo ſumus non nauci. *Id. Moſt. 5. 1. 1.* Qui timidus erit in dubiis rebus, is nauci non erit. ¶ Nauci facere, *ſtimar da nulla*, parvi pendere, flocci facere. *Id. Bacch. 3. 1. 16.* Hoc ſervum meum non nauci facere eſſe auſum.

Nava, adverb. V. *Naviter*.

Naufragalis, le, adject. naufragus. *Martian. Capel. l. 6. pag. 206.* Capraria naufragalis.

Naufragiōſus, a, um, adject. naufragus, naufragiis plenus, ac mare naufragioſum, apud *Claudian. Mamert. l. 1. de ſtat. anim. c. 1.* Et *Sidon. lib. 4. ep. 12.* Naufragioſa pelaga conformis eſt motus animorum.

Naufragium, gii, n. 2. *naufragio*, Germ. *ein ſchiffbruch*, Gall. *naufrage*, Hiſp. *naufragio*, ναυάγιον, navis fractio, vel ſubmerſio, licet quandoque pro navigandi periculis, & interdum pro navigationis damno, & detrimento, & jactura ſumatur. *Cic. pro Dejot.* Itaque cum eſſet ei nuntiatum, Domitium naufragio periiſſe. *Id. l. 16. Fam. ep. 9.* Interea qui cupide profecti ſunt, multi naufragia fecerunt. ¶ Translate ſumitur pro calamitate, damno, jactura, exitio in univerſum. *Cic. 4. Fam.* Viſiſſe in eorum naufragiis, & bonorum direptionibus. ¶ *Ex naufragio tabula*, ſignificat perfugium poſt ingentem aliquam calamitatem. *Cic. Att. l. 4.* Perſpice æquitatem animi mei, & ludum, & contentionem Selicianæ proſcriptionis, & meam hercule cum Cæſare ſuaviſſimam conjunctionem. Nec enim me una ex naufragio tabula delectat.

Naufrăgo, as, neut. 1. *naufragare*, ναυαγέω, naufragium facio. *Petron. in fragm. Tragur.* Omnes naves naufragerunt. *Sidon. epiſt. 21. l. 4.* Quo plus induſtriæ quiſque æquor frequentat, hoc minus naufragat.

Naufrăgus, gi, m. *naufrago*, *rotto in mare*, Ger. *der ſchiffbruch erlitten hat*, Gall. *qui a fait naufrage*, Hiſp. *el que a padecido naufragio*, ναυαγός, qui navem alliſit, vel qui navi fracta bona amiſit. *Cicer. 2. de Inv.* Naufragum quendam natantem, & manus ad ſe tendentem animadverterunt. ¶ Translate ponitur pro calamitoſo, pro eo, qui res ſuas in deſperatis, & profligatis habet. *Cic. in Catil.* Et eodem cæteros undique collectos naufragos aggregaverit. *Id. pro Syll.* Naufragus patrimonii. ¶ Poeta uſurpant & *navifragus*. *Ovid. 3. Triſt. el. 8. v. 11.* Vidit egonavifragum qui riſerat, æquore mergi.

Naufrăgus, a, um, quod ad naufragium ſpectet, a *navifragus*, per Syncopen, ut Mare, vel fretum naufragum, naufragia faciens, quaſi navifragum, quod ibi naves franguntur. *Horat. l. 1. od. 16.* ¶ Unda naufraga, quæ naves frangit. *Tibull. l. 2. eleg. 4.* ¶ Tempeſtas naufraga, quæ naufragium efficit. *Valer. Flacc. l. 1. v. 584.* ¶ Corpora naufraga, quæ naufragio perierunt. *Virg. 3. Georg. v. 542.* ¶ Legitur & integrum *navifragus*, apud Poetas. *Stat. 5. Theb. v. 41.* Saxa navifraga. *Ovid. 14. Metam.* Navifragumque fretum.

Navia, æ, f. ναῦς, vas oblongum, quo in vindemiis utebantur, a navis, vel a Græco ναῦς, quia cavatum erat, ut navis. *Feſt.* ¶ Navia ficus, quædam ficus Romæ, in Comitio, ita dicta ab Actio Navio Augure. *Feſt.* ¶ *Capita*, *aut navia*, ludi genus. V. *Caput*.

Naviculla, f. 1. dim. a navicula. *Martian. Dig. l. 33. tit. 7. leg. 17.* ubi alii leg. *naucella*.

Navicŭla, f. 1. *navicella*, πλοιάριον, parva navis, qua vel in mari, vel in flumine circumvehimur. *Cic. 4. Acad. c. ult.* Nos ad naviculas noſtras deſcendimus. *Id. ad Quir. poſt redit. c. 8.* Navicula trajicere.

Naviculāria, æ, f. ναυκληρία, ars navis regendæ, vel potius negotiandi, & quæſtum faciendi ex navigatione. *Cic. 7. Verr. cap. 17.* Naviculariam te, cum Romam veniſſes, eſſe facturum.

Naviculārius, rii, m. ναύκληρος, nauclerus, dominus navis, qui navi præeſt. *Cic. Teroni l. 16. Fam. ep. 9.* Cujus auctoritate navicularius movetur. *Id. 4. Verr. c. 55.* naviculariorum cum mercatoribus conjungit: ubi videtur intelligere eos, qui navi mercaturam exercent; vel qui navim ad transferendas merces locant.

Naviculārius, a, um, adject. ad navigandi artem, vel uſum pertinens, ut naviculariuum onus, *l. 2. & 15. Cod. Theod. de navicular.* navicularia functio, *l. 3. Cod. de navic. præd.*

Naviculātor, oris, m. idem ac navicularius. *Cic. pro lege Man. cap. 5.* Majores veſtri ſæpe mercatoribus, ac naviculatoribus injurioſius tractatis bella geſſerunt.

Navicŭlor, aris, d. 1. *barcheggiare*, Ger. *im ſchiff fahren*, Gal. *aller en barque*, Hiſp. *navigar por plazer*, πλέω, otioſus navicula vehor. Per ſyncop. eſt *nauculor*, quo utitur *Martial. l. 3. epigr. 20.* Piger Lucrino nauculatur in ſtagno. Al. leg. *nauculatur*.

Navifrăgus, V. Naufragus.

Navigābĭlis, le, o. 3. *navigabile*, Germ. *ſchiffreich*, Gall. *navigable*, Hiſp. *navegable*, πλώσιμος, πλωτός, quod poteſt navigari. *Liv. lib. 35. cap. 44.* Nam ſimul primum anni tempus navigabile præbuiſſet mare.

Navigātio, onis, f. *navigazione*, Ger. *ſchiffung*, Gal. *navigation*, Hiſpan. *navegacion*, ναυτιλία, πλοῦς, ὁ, actus navigandi, curſus marinus. *Cic. ad Q. Fr.* Ajebant, te prima navigatione tranſmiſſurum. *Tacit. 2. Ann. c. 8.* Secunda navigatione provehi. Rurſus *Cicer. 16. Famil.* Navigationi ſe committere.

Navigātor, oris, m. qui navigat. *Quintil. Declam. 12.* Infelix navigator es, cujus votis auræ non reſpondent. Adde *l. 3. Inſtit. Orat. cap. 11.*

Navigātus, a, um, *navigato*. *Plin. l. 6. c. 20.* Navigatus fluvius. *Tacit. de Germ. c. 34.* Immenſos lacus Romanis claſſibus navigatos.

Navĭger, a, um, πλοιοφόρος, quod navem fert, aut ſuſtinet. *Lucr. l. 1. 2. 3.* Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes concelebras. *Plin. l. 9. c. 30.* Navigeram ſimilitudinem & aliam in Propontide viſam ſibi prodidit Mutianus. *Ammian. l. 23. c. 20.* Navigeri fluvii.

Navigiŏlum, li, o. πλοιάριον, parvum navigium. *Lentulus Cic. l. 12. Fam. ep. 15.* Nos vix ipſi ſingulis cum navigiolis reciperemur.

Navigium, gii, *naviglio*, *vaſcello*, אניה, Germ. *ſchiff*, Gall. *navire*, Hiſp. *navio*, πλοῖον, omne genus navis, quo navigamus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Arborum ſectio maximos uſus adfert ad navigia facienda. ¶ Navigia ſpeculatoria, idem ac naves exploratoriæ, *brigantini*. *Caſ. l. 4. bell. Gall. c. 26.* Speculatoria navigia militibus impleri juſſit. ¶ Accipitur aliquando pro ipſa navigatione. *Scævola Dig. 45. tit. 1. leg. 122.* In omnes navigii dies ducentos ſub pignoribus, & hypothecis, mercibus a Berytho comparatis. Adde *Serv. in 1. Georg. v. 139.*

Navĭgo, as, avi, atum, n. 1. *navigare*, עבר, Ger. *ſchiffen*, Gal. *naviger*, Hiſp. *navegar*, πλέω, navi iter facio, navi vehor, a navis, & ago. Propriæ enim ſignificat navem agere. *Ulp. l. 1. Dig. Nautæ, caup. ſtabul. &c.* Nautæ appellantur omnes, qui navis navigandæ cauſa in navi ſunt. ¶ Quin & ipſe navis navigare dicitur. *Id. l. un. Dig. Furti adverſ. nautas, caupon. &c.* Navigandi cauſæ accipere debemus eos, qui adhibentur, ut navis naviget. *Ovid. 2. de ar. am.* Pinus navigat in undis. ¶ Frequentius tamen accipitur hoc verbum pro navi iter facere, & conſtruitur vel abſolute. *Cic. 16. Fam.* Si poteris, cum Meſcinius navigare ſolet is caute navigare. ¶ Vel cum acc. *Cic. 2. Fin.* Si Xerxes cum tantis claſſibus, tantiſque equeſtribus, & pedeſtribus copiis, Helleſponto juncto, Athoque perfoſſo, maria ambulaviſſet, terramque navigaſſet. ¶ Vel cum caſibus communibus. *Cic. 2. de Inv.* Cum jam in alto navigarent, *Serv. Cic. l. 4. Fam.* Cum ab Ægina Megaram verſus navigarem, *Quintil. l. 4. c. 2.* Navigare e portu. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti. *Cic. pro Flac.* Hac claſſe M. Craſſus ab Æno in Aſiam, his navibus Flaccus ex Aſia in Macedoniam navigavit. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Cic. l. 16. Fam.* Cum recte navigari poterit, tum naviges. ¶ Et imperſonaliter finite, ideſt cum nominativo præcedenti paſſivorum more. *Plin. l. 2. c. 67.* A Gadibus, columniſque Herculis, Hiſpaniæ, & Galliarum circuitu, totus hodie navigatur occidens: Septentrionalis vero oceanus majore ex parte navigatus eſt. ¶ *In portu navigare*, proverb. pro a periculis abeſſe, tutum eſſe. Qui enim adhuc in mediis fluctibus navigant, hi ventorum, & æſtus arbitrio feruntur, qui vero jam portum attingunt, omni periculo ſunt defuncti. *Ter. And. 3. 1. 22 ſi.* Hujus periculo fit, ego in portu navigo. ¶ Translate navigare is dicitur, cujus magna celeritas eſt. *Cic. pro leg. Manil. cap. 12.* Quis unquam tam brevi tempore tot loca adire potuit, quam celeriter Cn. Pompejo duce belli impetus navigavit?

Navis, is, f. 3. *nave*, ספינה, Germ. *ein ſchiff*, Gall. *navire*, Hiſp. *navio*, ναῦς, πλοῖον, inſtrumentum, quo per mare, aut flumina vehimur. *Cic. Verrin. ult.* Ea eſt tecta inſtructarum navium, ornatarumque. ¶ Navis Prætoria dicitur, in qua Prætor, vel dux claſſis navigat, *la capitana*, *Liv. l. 41.* ¶ Navis actuaria, quæ remis agitur. *Caſ. l. 5. B. Gal. & Liv. l. 48.* ¶ Navis oneraria, *nave da carico*, *Caſ* & *Cic. 3. Ver.* ¶ Navis vectoria, *nave da traſporto*. *Sueton. in Caſ. c. 63.* ¶ Navis longa, ſic dicta a figura, *galea*, *fuſta*, quæ velis ſimul, & remis agitur. *Lentul. ad Cic. l. 12. Fam. ep. 15.* Navi longa profugerunt, onerariis relictis. ¶ Navis piratica, & prædatoria, *nave corſara*, *Liv. l. 39. Quintil. l. 2. c. 14.* ¶ Navis ſpeculatoria, *brigantino*, leve navigium ad cognoſcendas hoſtium naves, & iter. *Liv. l. 46.* ¶ Navis roſtrata, quæ roſtrum in prora, ſeu porrectam cuſpidem habet. *Liv. l. 46.* V. Roſtrum. ¶ Navis ærata, h. e. ære munita ad hoſtiles ictus, & ad ſcopulorum impactiones. *Virg. 8. Æn. Caſ. l. 2. B. Civ.* ¶ Navis piſcatoria, *barca*, *o nave peſchereccia*. *Liv. l. 33.* ¶ Navis curſoria, h. e. ad currendum apta, velox. *Sidon. l. 1. ep. 5.* ¶ His adde, navis tecta, ſeu conſtrata, & navis aperta, de quibus mentio fit apud *Caſ. l. 3. B. Civ. c. 56. & l. 2. c. 3. & 53. Hirt. & Liv.* ¶ Hinc rationes loquendi, navem, &, in navem conſcendere, aſcendere, *imbarcarſi*, *montar ſulla nave*. *Cic. 14. Fam. ep. 7.* Navem ſpero nos valde bonam habere: in eam ſimul atque conſcendi, &c. *Nepos Attic. cap. 7.* Navem conſcendit clam, & profugit. ¶ Nave egredi, & e navi, a navi deſilire. *Ter. Heaut. Caſ. l. 4. B. Gall. Cic. ad Attic.* ¶ Navem frangere, *patir naufragio*. *Ter. And. 1. 3. 17.* ¶ Subduci naves dicuntur, cum in navalia ex aqua pertrahuntur ad ſarciendum, aut ad cuſtodiendum, *trar la nave in ſecco*. Contra vero deduci, cum ad navigandum in aquam immittuntur, *gettar all' acqua*. *Virg. 3. Æn. v. 69.* Vocat Auſter in altum: Deducunt ſocii naves &c. *Id. 1. Æn. v. 551.* Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem. ¶ Navem exercere, *condurre*, *e noleggiare una nave*. *Paul. JCtus l. 2. Recept. Sentent. tit. 6.* ¶ Inſtruere, reficere navim, ſupplere remigio &c. *Liv. Cic. Tacit. Caſ.* ¶ Translate *Horat. l. 1. epiſt. 11. in fi.* Navibus, atque quadrigis petimus bene vivere. h. e. omni conatu, velis remiſque. ¶ *Cic. l. 12. Fam. ep. 24.* Una navis eſt jam bonorum omnium. h. e. eadem fortuna. Hinc in eadem navi eſſe, *eſſer nella medeſima ſorte*, a periculo, *Id. 2. Fam. ep. 5.* ¶ Eſt & ablativus nave, pro navi *Claud. l. 1. de rapt. Proſ. v. 1.* Inventa ſecuit primus qui nave profundum. *Quintil. l. 2. c. 17.* Salva nave in portum pervenire. Adde *Liv. l. 40. c. 4. in fi.*

Navĭta, æ, m. idem ac nauta, per Epantheſim. *Cic. Att. l. 9. ep. 2.* Navitam ipſe audire videar jam evocantem. *Propert. l. 2. eleg. 1. v. 43.* Navita de ventis, de tauris narrat arator.

Navĭtas, atis, f. *diligenza*, ἐπιμέλεια, προθυμία, diligentia, ſtrenuitas, celeritas. *Cic. ad Furnium*, *l. 10. Fam. ep. 25.* Iſtamque operam, navitatem, animum in Remp. celeritati Præturæ anteponendum cenſeo.

Navĭter, adv. *diligentemente*, Germ. *embſiglich*, Gall. *ſoigneuſement*, Hiſp. *cuydadoſamente*, ἐπιμελῶς, diligenter, ſtrenue. *Cic. in Fam. 5. ep. 12.* Qui ſemel verecundiæ fines tranſierit, eum bene, & naviter oportet eſſe impudentem. *Liv. l. 24. c. 23.* Naviter bellum gerere. ¶ Dicitur & *nave* eodem ſenſu. *Plaut. apud Feſt.* Nave agere oportet.

Naulum, li, n. *nolo de nave*, Germ. *ſchifflohn*, Gall. *naufrage*, Hiſp. *noliſe*, *flete del paſſage*, ναῦλον, pretium, quod vectores pro navigatione ſolvitur, a voce Græca allata. *Juven. Sat. 8. v. 97.* Furor eſt poſt omnia perdere naulum.

Neu-

Naumachia, f. 1. *guerra navale*, Germ. *krieg zu wasser*, Gall. *naumachie*, Hiſp. *pelea naval*, ναυμαχία, navalis pugna, a ναῦς, navis, & μάχομαι, pugno. *Sueton. in Claud.* c. 21. Naumachiam ante commiſit. ¶ Interdum accipitur pro loco, ubi fit pugna. *Suet. in Tib.* Semel triremi uſque ad proximos naumachiæ hortos ſubvectus eſt.

Naumachiarii, m. 2. ναυμάχοι, ἐμβάται, qui prælium navale committunt. *Suet. in Claud.* c. 21. Proclamantibus naumachiariis.

Naumachiarius, a, um, quod ſpectat ad naumachiam. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Concremato ponte naumachiario.

Navo, as, avi, atum, a. 1. *operare con diligenza, impiegar l' opera*, השלים, Germ. mit fleiſs thun, Gall. *s'adonner s' employer à faire quelque choſe*, Hiſp. *darſe*, πονέω, ſtudioſe ago aliquid, efficio, impleo, mentem & diligentiam in aliqua re adhibeo alterius juvandi cauſa. *Cic.* 2. *de Orat.* c. 7. Jam mihi videor navaſſe operam, quod huc venerim, *parmi d' aver fatto qualche coſa*. *Id. Ap. Pulchro*. Ut iſtic quoque in te benevolentiam navare poſſimus. id eſt conferre, vel oſtendere, & præſtare. *Id. Att. l.* 9. Utinam in hac miſeria aliquod Reip. πολιτικὸν opus efficere, & navare mihi liceat. *Id. Att. l.* 15. Proque tuis ampliſſimis erga me ſtudiis, atque beneficiis tibi operam meam, ſtudiumque navare. *Liv. l.* 7. *c.* 16. Fortiter in acie operam navare. *portarſi bene nella battaglia*. *Tacit.* 3. *hiſt.* c. 25. Si Veſpaſiano bellum navaverint, Veſpaſianum rerum potiri. *Id.* 4. *hiſt.* c. 59. Ceteros, ut quiſque flagitium navaverat, præmiis attollit. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 2. Si minus in curia, at in litteris, & libris, ut doctiſſimi veteres fecerunt, navare Remp. & de moribus ac legibus quærere, h. e. curare. Alii leg. *gnavare*, quod idem eſt, Alii *gravare*. V. *Navus*.

Naupactous, a, um, ex Naupacto urbe. *Ovid.* 2. *Faſt.* v. 43. Amphiaraides Naupactoo Acheloo, &c. Alii leg. *Naupactio*.

Naupactus, f. 2. Naupactum, *Lepanto*, urbs Achaiæ, in Ætolia, in ora ſinus Corinthiaci, qui ab ea *Golfo di Lepanto* dicitur.

Naupegiarius, ii, idem ac naupegus. *Inſcript. apud Spon. Miſcell.* p. 67. Colleg. Naupegiar. Adde *Reineſ. Inſcript. pag.* 602.

Naupegus, i, m. ναυπηγός, qui naves fabricatur. *Firmic. l.* 4. c. 17.

Nauplia, f. 1. *Napoli de Romania*, urbs marit. Peloponneſi, ad ſin. Argolicum, in Sacania prov. cujus eſt caput, ampla, totius Peloponneſi populoſiſſima, emporium celebre, in loco peramœno, cum portu capaciſſimo.

Naupliades, æ, m. 1. cognomen Palamedis Nauplii. *Ov. Met.* 13. v. 310. Sed neque Naupliades facinus defendere tantum, &c.

Nauplius, m. 2. piſcis, ſepiæ ſimilis. *Plin. l.* 9. *c.* 30.

Nauplius, ii, m. filius Neptuni, & Amymones filiæ Danai, Palamedis pater, Rex Eubœæ inſ. Ut mortem filii falſa Ulyſſis accuſatione oppreſſi ulciſceretur, decem illis annis, quibus Græci in Troade immorati ſunt, Græciam univerſam peragrans, omnes fere uxores Græcorum Principum adulterio polluit. Ita enim & familiis labem turpiſſimam inurebat, & futurum ſperabat, ut Principes illi in ſua Regna reverſi cum adulteris decertarent, illorumque armis opprimerentur. Hinc adulterium Clitæmneſtræ cum Ægiſtho, unde primo mors Agamemnonis, deinde ipſorum adulterorum: hinc quoque adulteria Ægiales uxoris Diomedis, &c Miſti igitur Græciæ Principes, qui eo dedecora affecti fuerant, relicta patria, alii in alias regiones exulatum abierunt. Cum vero Græci everſa Troja in patriam redirent, illis tempeſtate laborantibus, ex Caphareo monte ignem oſtendit, magnamque claſſis partem ad ignem, tanquam ad vicinum portum, adnavigantem in aſperrimos ſcopulos pellexit, miſerandoque perdidit naufragio. Sed cum intellexiſſet, Ulyſſem, & Diomedem, quibus eas inſidias potiſſimum ſtruxerat, incolumes evaſiſſe, doloris impatientia ſe ipſum in mare præcipitem dedit. *Propert. l.* 4. *eleg.* 1. *v.* 115. Nauplius ultores ſub noctem porrigit ignes.

Nauſcit, de grano fabæ dicitur, cum non diſſimile navis formæ ſe ſe aperit. *Feſtus*.

Nauſea, æ, f. 1. *eccitamento al vomito*, *nauſea*, בחל, Germ. *ekel*, Gall. *dégout*, Hiſp. *nauſea*, ναυτία, ναυσίασις, ſtomachi ad vomitum ex gravi odore perturbatio, & concitatio, quæ navigantibus præcipue evenire ſolet. V. Nauſeo. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 10. Feſtinare te nolo, ne nauſeæ moleſtiam ſuſcipias æger. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 13. Navigavimus ſine timore, & nauſea. ¶ *Nauſeas* in plur. numero habet *Plin. l.* 20. *c.* 14.

Nauſeabilis, le, adject. nauſeam afferens. *Cæl. Aurel. Tard.* 3. *c.* 2. Nauſeabilis oris humectatio.

Nauſeabundus, a, um, adject. nauſea plenus. *Senec. epiſt.* 108. Gubernator in tempeſtate nauſeabundus.

Nauſeator, oris, m. qui nauſeat. *Sen. ep.* 53. Ulyſſes nauſeator erat.

Nauſeo, as, n. 1. *aver voglia di vomitare*, ναυτιάω, ad vomitum impellor, vomo. Proprie is nauſeare dicitur, cujus ſtomachus ex ſentina, graveolentia, & crebra corporis agitatione ſtudet ſibi moleſta per os egerere. *Hor. l.* 1 *epiſt.* 1. *v.* 93. Conducto navigio æque nauſeat, ac locuples, quem ducit priva triremis. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 25. Antonium ego ructantem, & nauſeantem conjeci in Cæſaris Octaviani plagas. ¶ Active etiam ſumitur pro commovere ad vomitum. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* c. 30. Quam bellum erat, Vellei, confiteri potius neſcire, quod neſcires, quam iſta effutientem nauſeare.

Nauſeola, æ, f. 1. *piccola nauſea*, dim. a nauſea. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 8. Nauſeolam tibi tuam anſam tibi dediſſe, facile patiebar.

Nauſeoſus, a, um, ναυτιώδης, quod nauſeam inducit. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Radice craſſa, madida, nauſeoſa.

Nauſicaa, vel Nauſicae, f. 1. Ναυσικάα, filia Alcinoi Phæacum Regis, & Aretes, quæ cum urbe exiiſſet cum pediſſequis ſuis, iviſſetque ad flumen lotura veſtes, vidit Ulyſſem naufragum in litore ſedentem nudum, arborum ramis circumtectum, cui ornati veſtes dedit, & in Regiam patris ſui venire juſſit.

Nauſithous, m. 2. Neptuni filius ex Peribœa Nympha, rex Phæacum, pater Rhexenoris, & Alcinoi.

Nauſtibulum, i, n. alveum ad navis ſimilitudinem factum. *Feſtus*.

Nauſum, vel Nauſus, i, genus navigii Gallici, apud *Auſon. ep.* 22.

Nauta, & per Epentheſin navita, æ, m. 1. *nocchiero*, *marinajo*, מלח, Ger. *ſchiffmann*, Gal. *marinier*, *nautonnier*, *matelot*, Hiſp. *marinero*, ναύτης, qui navem agit, ſeu qui ſe in navi agendo exercet, & quicunque in navi eſt navis ducendæ gratia, a nomine Græco ductus. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 13. Neque nautæ gubernatoreſque vim tempeſtatis pati poſſent. *Cic. Fam.* 16. Solent nautæ feſtinare quæſtus ſui cauſa.

Nautalis, le, adjectiv. ad nautam pertinens. *Auſon. in Moſell.* v. 223. Reddit nautales vitreo ſub gurgite formas.

Nautea, æ, f. *nauſea*, aqua de coriis, vel, quod verius eſt, aqua de ſentina, inquit *Non. c.* 2. *n.* 25. a nautis dicta. *Plaut. Aſin.* 3. 2. 45. Nauteam bibere malim, quam illam oſcularier. ¶ Nauteam præterea, ait *Opilius Aurelius apud Feſtum*, herbæ genus eſſe granis nigris, qua coriarii utuntur. Hanc quidam eandem cenſent, ac bryoniam nigram. ¶ *Labeo Cous apud eund. Feſt.* ſcripſit, nauteam eſſe etiam rubidum quiddam, quo Pontificum veſtimenta quædam colorant.

Nauticus, a, um, *marinareſco*, ναυτικός, quod ad nautam pertinet, quod eſt nautarum. *Virg.* 3. *Æn.* Nauticus exoritur vario certamine clamor. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 21. Eſt enim verbum totum nauticum. *Id. a. Deum.* Nauſicus cantus. ¶ Nauticus panis eſt, quem hodie *biſcottum* vocamus. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Nauticus panis tuſus, atque iterum coctus ſiſtit alvum. ¶ Nautici abſolute dicuntur ii omnes, qui quocumque modo navi regendæ navant operam, *marinos*, *la ciurma*. *Liv. l.* 41. *c.* 3. Nautici tabernacula detendunt, commeatumque in litore expoſitum in naves capiunt.

Nautilus, m. 2. ναυτίλος, piſcis marinus, ita dictus, quod navigantis effigiem habeat. *Plin. l.* 9. *c.* 29.

Navus, a, um, *diligente*, *ſollecito*, *preſto*, שוקד, זריז, Ger. *behend*, Gal. *ſoigneux*, *prompt*, Hiſp. *induſtrioſo*, *diligente*, ἐργάτης, σπουδαῖος, celer, ſtrenuus. *Cic.* 3. *Verr. c.* 10. Navus, & induſtrius homo. *Col. l.* 11. *c.* 1. In agreſti negotio dici vix poteſt, quid navus operarius ignavo, & ceſſatori præſtet. ¶ Interdum navus dicitur quaſi ſciens, & cognoſcens. *Col. l.* 8. Sit autem vigilans, impiger, induſtrius, navus omnium, quæ paſcit. ¶ Navus timor dicitur, qui navos & ſollicitos facit. *Sil. l.* 7. *v.* 349. ſtimulatque ruentes Navus abire timor.

Naxium, ii, n. Apud *Plin. l.* 36. *c.* 7. neain vocantur cotes in inſula Cypro genitæ, ad marmora polienda, & ſcalpendas gemmas accommodatæ.

Naxius, a, um, adject. ad Naxum inſulam ſpectans. *Propert. l.* 3. *eleg.* 16. *v.* 28. Unde tuum potant Naxia turba merum. ¶ Naxius ardor a *Columella* dicitur ſidus coronæ Ariadnes. Eſt enim in fabulis, Ariadnem in Naxo inſula Baccho nupſiſſe, coronamque ejus, quam a Venere dono acceperat, inter ſidera ab eodem Baccho relatam.

Naxos, ſeu Naxus, f. 2. *Nicſia*, Νάξος, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, cum Urbe cogn. vino, & marmore ſerpentino, & fontibus celebris. V. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

N ANTE E.

Ne, *acciocchè non*, μή, μή τι, non, adv. dehortandi, ſeu prohibendi, a νὴ, vel μή. Subjunctivum modum poſcit. *Ter. Eun.* Verum ne poſt conferas culpam in me. ¶ A Poetis jungitur tam imperativo, quam ſubjunctivo. *Plaut. Perſ.* Abi, ne jura, ſatis credo. *Virg.* 3. *Æn.* Tu ne cede malis. ¶ Jungitur etiam nonnunquam particulæ *utinam*. *Ter. Phorm.* Quod utinam ne Phormioni id ſuadere in mentem incidiſſet. ¶ Ne item adverbium eſt interrogandi, & alicui voci poſtponitur. *Virg.* 1. *Æn.* Me ne incepto deſiſtere victam? *Cic. pro Flacc.* Tamen ne illi teſtes habebuntur? ¶ Eſt item adv. dubitandi, & ponitur pro *utrum*, vel *an*. *Virg.* 11. *Æn.* Juſtitiæ ne prius mirer, belli ne laborum? ¶ Oratores *ne* raro geminant, ſed loco poſterioris utuntur adverbio *an*. *Cic.* 1. *Off.* c. 3. Honeſtum ne factu ſit, an turpe, dubitant. ¶ Interdum *ne* omittitur. *Plin. l.* 7. *ep.* 27. Velim ſcire, eſſe phantaſmata, & habere numen aliquod putes, an inania, & vana. ¶ Quandoque habet vim interrogandi, & dubitandi ſimul. *Terent. Andr.* Datur ne illa hodie Pamphilo nuptum? ¶ In his duabus acceptionibus interrogandi, & dubitandi conjungitur etiam cum *ne* præcedente. *Cic.* 2. *Tuſcul.* Doleam, ne ne doleam, nihil intereſſe. *mi dolga*, *o no*. ¶ Ne etiam conjunctio finalis eſt. *Cic. in Fam.* 4. *ep.* 7. Et ego id ſemper egi, ne intereſſem. *Id. de Univ.* Nequis uſquam eum poſſet, aut ſenectus affligere. ¶ Interdum ſignificat *ut*, ſubſequente adv. negandi *non*, vel alia dictione negativa. *Cic. l.* 9. *Fam. ep. ult.* Deinde ne unquam nihil tribuamus, epulamur una. ideſt ut aliquid tribuamus. *Id. Att. l.* 4. *ep.* 6. Timeo, ne non impetrem. ¶ In illo autem *Cic. pro Mil.* c. 1. Ne non timere quidem ſine aliquo timore poſſumus: *non* refertur ad *timere*, non vero ad *ne*: & ſenſus eſt: ne eſſe quidem ſine timore poſſumus ſine timore aliquo: *non poſſiamo laſciar di temere ſenza qualche timore*. ¶ Uſurpatur ſæpe cum verbis timendi, & conjunctivum regit. Grammatici docent, in iis, quæ fieri vellemus, adhiberi particulam *ne*, in iis, quæ nollemus, particulam *ut*. *Ter. Phor. a.* 5. Vereor, ut placari poſſit. *Id. And. a.* 1. *ſc.* 2. Nei vereor, ne quid Andria apportet mali. ¶ Sed particulam *ne* etiam in iis, quæ optabilia ſunt, legi apud *Cic. Fam.* 12. *epiſt.* 20. & alibi, quidam putant, ſed prava lectione decepti ſunt. ¶ Conjungitur quoque cum particula *ut*, in quo loquendi genere *ut* videtur redondare, vel addi tantum ornatus cauſa. Nam *ut ne* idem eſt, quod *non*. *Cic.* 1. *Off.* Ut ne nimis omnia profundamus. ¶ Eſt quoque conjunctio disjunctiva, ſignificans *neque*, & hoc fere ſubſequente particula *quidem*, ita tamen, ut inter *ne*, & *quidem* dictio aliqua intercedat, vulgo *nè pure*, *nè anche*. *Cic. de Am.* Nunquam illum ne minima quidem re offendi. Sunt qui afferant legi *ne quidem* nullo interjecto verbo, apud *Cic. l.* 1. *nat. Deor. c.* 24. & *Phil.* 5. *c.* 9. & *alibi*, item apud *Liv. lib.* 38. *cap.* 25. ſed ubique pravorum codicum lectione falſa ſunt. ¶ Interdum particula *quidem* ſubticetur. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep. ult.* Ne paulum otii me habuiſſe judicato. *Id.* 2. *Catil. c.* 4. Nemo non modo Romæ, ſed ne ullo in angulo totius Italiæ oppreſſus ære alieno fuit. Alii leg. *una*. ¶ Ponitur interdum pro *nedum*. *Liv. l.* 3. *cap.* 52. Novam inexpertamque eam poteſtatem eripuere patribus noſtris, ne nunc dulcedine ſemel capti ferant deſiderium. ¶ *Ne dicam*, eſt ut non dicam. *Cic. pro Deiot.* Crudelis Caſtor, ne dicam ſceleratum, & impium. *Id. Fam.* 12. *ep. ult.* Non ſum tam imbecillo animo, ne dicam inhumano. ¶ *Ne vivam*, ideſt moriar, *poſſa io morire*, & ſimiles loquendi modi ſunt jurantis, iiſque utimur, cum quid aſſeverare, & ſacramento aliquo obteſtari, noſtram vitam veluti quibuſdam precibus devovendo, volumus. *Cic. Att. l.* 4. Quid poteris, inquies, pro iis dicere? ne vivam, ſi ſcio. Et *alibi*. Ne ſim ſalvus, ſi aliter ſcribo, ac ſentio. ¶ Sunt & alia dicendi formulæ a particula *ne* profectæ, quibus utimur, cum vel orationem publicam habentes, vel privatim ad amicum ſcribentes, poſt rem ſatis explicatam, loquacitatis fugiendæ ſtudio ita dicimus. *Ne vos*, vel *ne te diutius teneam*, *Ne te pluribus teneam*, *Ne multa*, *Ne multis*, *Ne plura*, *Ne pluribus*, *Ne longus ſim*, *Ne longum ſit*, *Ne longum faciam*, &c. ideſt, ut brevi expediam, ut breviter colligam, ad ſummum. *Cic. pro Cluent.* Ne multa: perquiritur a coactoribus &c. *Id. ib.* Ne multis; Diogenes emitur. *Id. ib.* Et, ne longum ſit, ſummam omnium vicinorum eſſe in hunc benevolentiam confirmamus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. Ne longum faciam, dum tu quadrante lavatum Rex ibis &c. ¶ Ne recte, V. infra ſuo loco. ¶ *Ne funera*, pro non funere, ſeu funera non rite peracta. *Catul. carm.* 83. *v.* 83. Ipſe ſuum Theſeus pro caris corpore Athenis Projicere optavit potius, quam talia Cretam Funera Cecropiæ ne funera portarentur. ταφαὶ ἄταφοι. Sic *Ne meus puer*, pro non meus, apud eundem *Catull. epigr.* 21. Et *ne minus* pro *non minus*, apud *Liv. l.* 24. *c.* 39. *ad fin.*

Neæra, f. 1. Νέαιρα, Nympha, quæ Soli duas filias peperit, Phaethuſam, & Lampetiem.

Neæthus, m. 2. *Neto*, fl. Magnæ Græciæ, qui per agrum Crotoniatem fluit, cujus oſtia a Crotone 6. M. P. in Bor. diſtant. *Ovid.* 15. *Met.*

Neapolis, is, f. 3. Parthenope, *Napoli*, urbs Campaniæ, Regni Neapolitani caput, Prov. Terræ Laboris primaria, Emporium celeberrimum, maritima, ampliſſima, & populoſiſſima, in planitie amœniſſima. ¶ Prima appel-

appellata fuit Parthenope, a nomine Sirenis ibi ſepultæ. *Plin. l. 3. c. 5.* ¶ Appellata eſt Neapolis ab Auguſto. Sed alii narrant, cum a Cumanis eſſet everſa, ingruente acerbiſſima peſte, ita jubente Apollinis Oraculo, ab iiſdem ſplendidius eſſe reſtitutam, bonaque civium parte eo translata, ad differentiam veteris urbis, Neapolim appellatam fuiſſe.

Neapolitanus, a, um, adject. *Napoletano*. *Cicer. Fam. 13. ep. 30.* Una cum reliquis Neapolitanis.

Nebris, idis, f. νεβρίς, damarum ſive hinnulorum pellis, ex qua veſtes Baccharum fiebant. *Stat. 2. Theb. v. 66.* Nebridas & fragiles thyrſos portare putaſtis Imbellem ad ſonitum. ¶ Ipſe quoque Bacchus iis induebatur. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 606.* Talis Erythræis incinctus nebrida gemmis Liber agit currus.

Nebriſſa, f. *Lebrijſa*, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ. *Silius l. 3. v. 393.*

Nebrites, æ, m. νεβρίτης, gemmæ ſpecies, Libero Patri ſacra, a nebridum pellium ſimilitudine, quibus in Liberi ſacris utebantur. *Plin. l. 37. c. 10.*

Nebrodes, m. 3. *Madonia*, mons excelſus Siciliæ, medius inter Ennam ad Or. & Thermas Himeræ ad Occ. ex quo Gelas fl. in Auſtr. fluit, ita dictus a νεβρός, *pullus cervi*, propter cervorum, & damarum copiam.

Nebrophonus, i, νεβροφόνος, cervos occidens; nomen eſt canis venatici apud *Ovid. Metam. 3. v. 211.*

Nebula, æ, f. *nebbia*, ערפל, Germ. *ein nebel*, Gall. *brouillards*, *nuee*, Hiſp. *niebla*, νεφέλη, vapor e terra atque aquis ſurgens, qui vel ſtatim evaneſcit, vel in altum ſublatus convertitur in nubem, a Græca voce allata. Differt a nube, quia nebula vapor eſt, ex quo deinde nubes efformatur. Deinde nubes quotunque tempore fieri poſſunt, nebulæ nec æſtate calida, nec nimio frigore exiſtunt, teſte *Plin. l. 21. 60.* *Sil. l. 6.* Tandem exhalavit in auras liventem nebulam fugientis ab ore veneni. ¶ Tranſlate uſurpatur pro umbra, ſeu ſpecie. *Juven. ſat. 10. v. 4.* Remota erroris nebula. ¶ Item pro materia, ſeu pro ſtylo inflato. *Perſ. ſat. 5. v. 7.* Grande locuturi nebulas Helicone legunto. ¶ Item pro re viliſſima. *Plaut. Pan. a. 1. ſc. 2. v. 62.* Cujus ego vel nebulæ cyatho ſeptem noctes non emam. ¶ Quaſi per nebulam audire, eſt leviter, & non clare audire. *Plaut. Capt. 3. 4. 57.* Audiſſem quaſi per nebulam, Hegionem meum patrem vocarier. *Id. Pſeud. 1. 5. 47.* Sunt quæ te volumus percontari, quæ quaſi per nebulam noſmet ſcimus. ¶ P. Laberius apud *Petron. in Satyr.* nebulam appellat tenue, & pellucidum amiculum. Ejus verba ſunt: Æquum eſt, palam proſtare nudam in nebula linea.

Nebulo, onis, m. *uomo da niente*, Ger. *loſer bube*, Gal. *homme de neant*, *vaurien*, Hiſp. *picaro*, ἀνὴρ οὐδενὸς ἄξιος, ἀχρεῖος, homo vanus, levis, nullius pretii. *Donat. in Eun. a. 4. ſc. 8.* Nebulo, vel inanis, vel excors, aut mollis, ut eſt nebula, dicitur. *Feſt.* Nebulo dictus eſt, ut ait Ælius Stilo, qui non pluris eſt, quam nebula, aut qui non facile perſpici poteſt, qualis ſit, nequam, nugator. *Ter. Eun. a. 4. ſc. 7.* Sane quod tibi nunc vir videatur eſſe, hic nebulo magnus eſt. *Cic. Att. l. 1.* Nebulonem illum, ſi quo pacto poteſ, ex iſtis locis amove. ¶ Pro prodigo videtur uſurpare *Hor. l. 1. ſat. 1. v. 103.* non ego avarum Cum veto te fieri, vappam jubeo, aut nebulonem. ¶ Vetus *Scholiaſt.* ad illud Horatii *l. 1. ep. 2. v. 28.* Sponſi Penelopes, nebulones, &c. obſervat, Nebulonem a Varrone uſurpatum pro eo, qui obſcuro loco natus ſit.

Nebulo, as, fuliginem emundo. *Tertul. Apol. c. 35.* Clariſſimis lucernis veſtibula nebulabant.

Nebuloſitas, atis, caligo, fuligo. *Arnob. l. 7.* Cœlum vaporum nebuloſitate clauditur.

Nebuloſus, a, um, *nuvoloſo*, Ger. *nebelicht*, Gall. *nebuleux*, Hiſp. *nublado*, νεφελώδης, ὁμιχλώδης, nebulis tectus, nebulis, & nubibus plenus. *Col. lib. 2. cap. 10.* Eaque nec macrum, nec nebuloſum locum patitur. *Cic. Tuſc. 1. c. 25.* Nebuloſum, & caliginoſum cœlum. *Cat. R. R. c. 6.* Locus nebuloſior.

Nec, *ne*, *non*, לא, Germ. *noch nicht*, Gall. *ny*, Hiſp. *ni*, μηδέ, οὐδέ, οὔτε, non, neque, adv. negandi, vel conjunctio disjunctiva, ut alii volunt, a *neque*, per Apocopen. Pro ſimplici *non* uſurpavit *Cic. 3. de Leg.* Senatori, qui nec aderit, aut cauſa, aut culpa eſto. *Id. 3. Fin.* Ut alter alterum nec opinato videramus. idest inopinato. Sic *nec velle* pro *non velle* apud *Plaut. Bacch. 1. 2. 11.* & *Aſin. 2. 4. 65.* ¶ Fere uſurpatur cum particulis enim, vero, tamen, ſolum, modo, mirum. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 2.* Nec vero Theophraſti inconſtantia ferenda eſt. ¶ Vel gemmate in oratione collocatur. *Cic. de Amic. c. 2.* Nec enim melior vir fuit Africano quiſquam, nec clarior. ¶ Interdum videtur non negandi, ſed copulandi tantummodo vim habere. *Cic. in Academ.* Nullam eſſe artem nec dicendi, nec diſſerendi putant. ¶ Nec mirum; *nè è da ſtupirſi*. *Cic. de Amic.* Ab iis longe diſſentimus. nec mirum: nihil enim altum ſuſcipere poſſunt. ¶ Nec nihil pro aliquid. *Terent. Adelph. 2. 2. 61.* Nec nihil, neque omnia hæc ſunt quæ dicit. ¶ Si *nihil* præponatur, tum *nec non* negat. *Cic. pro Cluent. c. 1.* Ut omnes intelligant, nihil me nec ſubterfugere voluiſſe reticendo, nec obſcurare dicendo. ¶ Reperitur etiam *nec quidem* pro *ne quidem*. *Plin. l. 8. c. 36.* Nec ſomno quidem ſaginatis. *Plin. minor in Paneg. c. 27.* Nec hunc quidem. *Senec. ep. 3.* Quia non ſoleas nec ipſe quidem hoc facere. Quidam leg. *Quia nec ſoleas ipſe quidem hoc facere*. *Cicero* quoque *nec quidem* uſurpat *Fam. 9. ep. 6.* Nec iis quidem verbis, quibus, &c. Sed alia eſt ibi ſententia. Non enim ſignificat *nè pure*, ut loca hactenus allata, ſed *e non certamente*, &c. V. Addi tamen ſolent alia ejuſdem exempla *Fam. 3. ep. 8.* *Parad. 4. c. 1.* & *fragm. l. 7. de republ.* &c. ſed incertæ fidei omnia ſunt. ¶ Nec abſolute pro *nec quidem*, *nè pure*. *Quint. l. 1. c. 6. prope fin.* (al. *cap. 11.*) Quæ nec ipſi jam decernent. *Pallad. l. 1. tit. 1.* Aſſecuti ſunt, ut eorum doctrina nec a diſertiſſimis poſſit intelligi.

Necator, oris, *ucciſore*, qui necat. *Lamprid. in Com. c. 18.* Necator civium. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 12.* Marti dicatus, Deo plerumque hominum necatori.

Necatrix, icis, f. *ucciditrice*, quæ necat. *Auguſtin. de conſ. Evangeliſt. c. 23. ante med.* Necatrix Domini lingua Judæorum.

Necatus, a, um, *ucciſo*, *ammazzato*, φονευθείς. *Salluſt. Jugur. c. 46.* Uti Jugurtham maxime vivum, ſin id parum procedat, necatum ſibi traderent. ¶ *Nectus* pro necatus, eſt apud *Priſcian. l. 9.* & *Diomed. l. 1.* ſed nullo Latini Scriptoris exemplo confirmatur.

Necdum, adv. *non ancora*, μήπω, non adhuc, nec adhuc, nondum. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Caſſius ineptas literas miſit, necdum tabellarii erant allatæ.

Necepſus, i, aſtrologus Ægyptius, artem ſuam ab Æſculapio, & Anubi, quorum magiſter Triſmegiſtus fuit, edoctus. Scripſit & mundi geneſim. V. *Firmic. in præfat. l. 3. & 4.* De eo *Auſon. ep. 19. v. 18.* Quique magos docuit myſteria vana Necepſus.

Neces. V. Nex.

Neceſſarie, adv. *neceſſariamente*, Ger. *notwendiglich*, Gall. *neceſſairement*, Hiſp. *neceſſariamente*, ἐξ ἀνάγκης, ex neceſſitate. *Cic. 1. de Inven. c. 29.* Neceſſaria demonſtrentur ea, quæ aliter ac dicuntur, nec fieri, nec probari poſſunt.

Neceſſario, adv. idem ac neceſſarie, ſed uſitatius. *Cic. 4. Tuſc. 4.* Nulliſque unius diſciplinæ legibus aſtricti, quibus in Philoſophia neceſſario pareamus.

Neceſſarius, ii, m. *parente*, *amico ſtretto*, συγγενής, cognatus, affinis, amicus, quo uti familiariter ſolemus, a *neceſſe*, quod in cognatos, affines, & amicos neceſſario officia præter cæteros conferuntur. *Feſt.* ex Gallo Ælio. *Nonius* neceſſarios, affines interpretatur. Sed non ſolum affines, verum etiam cognatos ſignari, oſtendit hic locus *Valer. Max. l. 2. cap. 1.* Cui præter cognatos, & affines nemo interponebatur; ut ſi qua inter neceſſarios querela eſſet orta. *Cic. pro Cluent.* Quum per bonum aliquem virum ageretur, & amicum, neceſſariumque communem. *Id. l. 13. Fam. epiſt. 29.* In iis neceſſariis, qui tibi a patre relicti ſunt, me tibi eſſe vel conjunctiſſimum.

Neceſſarius, a, um, *neceſſario*, נחוץ, Germ. *notwendig*, Gall. *neceſſaire*, Hiſp. *neceſſario*, ἀναγκαῖος, id, ſine quo aliquid fieri non poteſt. *Cic. 10. Phil.* Cum illum neceſſarium, & fatalem pæne caſum non tulerimus. ¶ Sæpe conſtruitur cum dat. vel cum accuſ. & præpoſ. *ad*, vel cum utroque. *Cic. in Fam.* Quod mihi eſſet maxime neceſſarium. *Id. in Or.* Hoc ipſum ad id, quod propoſitum eſt, non eſt neceſſarium. ¶ Neceſſarium carmen quid ſit. V. Legitimus. ¶ Compar. & ſuperl. caret, & pro iis dicimus, *plus*, *minus neceſſarius*, &c. *Tertul.* tamen *de habit. mulier. c. 5.* neceſſariaret operas dixit.

Neceſſe, n. indecl. *neceſſario*, ἐπάναγκες, ἀναγκαῖον, quod vi aliqua cogente fieri opus eſt. Olim, teſte *Donato*, declinabatur hic, & hæc neceſſis, & hoc neceſſe. *Cic. de opt. gen. Orat. cap. 5.* In quibus verbum pro verbo non neceſſe habui reddere. ¶ Conjungitur etiam cum nominibus gen. maſc. & fem. ut nomen *opus*. *Q. Cic. de pet. Conſ.* Comitas tibi neceſſa eſt. ¶ *Neceſſe eſt*, uſurpatur vel cum nomin. & dat. *Cic. pro Syl.* Quod tibi neceſſe minime fuit. ¶ Vel cum infinitivo aut expreſſe, aut tacite. *Cic. in Phil.* Ut tibi neceſſe eſſet vomere poſtridie. *Id. Att.* Nihil ſane eſt neceſſe. ¶ Vel cum infinitivo paſſivo. *Cic. in Fam.* Ad Atilium non fuiſſe neceſſe meas dari litteras, facile patior. ¶ Vel cum conjunctivo. *Cic. 1. de Orat.* Hæc autem oratio aut nulla ſit neceſſe eſt, aut omnium irriſione hulatur.

Neceſſitas, atis, f. *neceſſità*, צורך, Germ. *notwendigkeit*, Gal. *neceſſité*, Hiſp. *neceſſidad*, ἀνάγκη, vis quædam, quæ nos cogit aliquid facere. *Cic. 2. Offic.* Datur neceſſitati venia. *Id. 1. de nat. Deor.* Neceſſitate aſtrictus. *Id. pro Roſc. Amer. c. 34.* Neceſſitate premi. *Hieronym. l. 3. contra Ruffin. c. 1. & epiſt. 10. ad Furiam.* Facere de neceſſitate virtutem. *far di neceſſità virtù*. ¶ Ultima neceſſitas, pro morte. *Tac. Ann. 15. c. 61.* Interrogatumque ad Senecam, qui neceſſitatem ultimam denuntiaret. ¶ Ponitur & pro rebus neceſſariis, & pro rerum neceſſariarum inopia. *Id. 1. Ann. c. 11.* Neceſſitates, & largitiones. *le ſpeſe neceſſarie, e le ſuperflue*. *Suet. in Caſ. c. 48.* Famem, & cæteras neceſſitates toleraverat. *Id. in Tiber. c. 47.* Negavit ſe aliis ſubventurum, niſi Senatui juſtas neceſſitatum cauſas probaſſent. ¶ Item pro neceſſariis negotiis, *affari premuroſi*. *Celſ. l. 1. c. 1.* Nam & intermiſſus propter civiles neceſſitates modo exercitationis corpus affligit. ¶ Denique pro neceſſitudine, & vinculo affinitatis, vel familiaritatis. *Cic. pro Syl. c. 1.* Si noſtram accuſatione ſua neceſſitatem, familiaritatemque violaſſet. *Caſ. l. 1. B. C. c. 8.* Se Reipub. commoda privatis neceſſitatibus habuiſſe potiora.

Neceſſitudo, inis, f. *parentela*, *amicizia ſtretta*, קרבה, Germ. *blut freundſchaffe*, Gall. *etroite amitie*, Hiſp. *amiſtad*, συγγένεια, οἰκειότης, vinculum inter cognatos, & affines, conjunctio ſanguinis, vel affinitatis, a *neceſſe*. *Cic. pro Sext.* Ademit Albino ſoceri nomen mors filiæ, ſed charitatem illius neceſſitudinis, & benevolentiam non ademit. *Id. pro Quint. c. 4.* Pro fraterna illa neceſſitudine. ¶ Item familiaris quidam uſus amicitiæ. *Cic. l. 13. Fam.* Quando omnibus nota noſtra neceſſitudo eſt. ¶ Hinc, neceſſitudine aliquem attingere. *Cic. Ver. 4. c. 10.* Adjungere neceſſitudinem ſuam ad bonos viros. *Id. 13. Fam. epiſt. 15.* Conjungere, vel habere neceſſitudinem cum aliquo. *Id. pro Planc.* & *Ver. 6. c. 63.* Eſſe, vel intercedere neceſſitudinem alicui cum altero, *Id. pro Quint.* & *pro Legar.* Parata neceſſitudines, *Caſ. l. 8. B. G.* ¶ Amicitiæ neceſſitudines mihi erant cum illo, *Cic. de Amic.* *amicizia ſtrettiſſima*. ¶ Metonymice ponitur pro neceſſario, idest cognato, vel affine. *Suet. in Aug. cap. 17.* Remiſit tamen hoſti judicato neceſſitudines, amicoſque omnes. ¶ Aliquando neceſſitudo idem eſt quod neceſſitas, idest vis illa urgens, quæ nos ad aliquid faciendum cogit. *Cic. de Inv. l. 2. c. 57.* Neceſſitudo eſt, cui nulla vi obſiſti poteſt. *Salluſt. Catil. c. 58.* Neceſſitudo etiam timidos fortes facit.

Neceſſito, as, a. 1. *neceſſitare*, neceſſitatem affero, cogo. *Venant. Fortun. l. 2. de vita Mart. v. 418.* Nam cibus & ſomnus, niſi quod natura neceſſat, &c. Cave uſurpes.

Neceſſum, n. indecl. idem ac neceſſe. Olim, teſte *Donato*, declinabatur neceſſus, a, um. *Plaut. Stich. 1. 3. 66.* Foras neceſſum eſt, quidquid habeo, vendere. *Liv. l. 34. c. 5.* Neceſſum eſt, paucis reſpondere.

Necne, *o no*, particula dubitantis, quæ ſecundo loco ponitur. *Cic. 2. Fam. epiſt. 17.* Parthi tranſierint, necne, video dubitare neminem, *ſe hanno paſſato, o no*. *Id. pro Roſc. Com.* Potueritne ex ſocietate partem ſuam petere, necne.

Necnon, *anche*, *anzi*, & etiam. *Sueton. Veſp. c. 5.* Suppliciter, necnon minaciter efflagitantes, *con modo ſupplichevole, e ancora minaccioſo*. *Cic. in Parad.* Necnon ſæpe laudabo. Rurſus *Sueton. de illuſt. Grammat.* Necnon etiam poemata faciebat ex tempore. *Virg. Æn. 3. v. 352.* Necnon & Teucri ſocia ſimul urbe fruuntur. *Sic alibi ſæpe*.

Neco, as, avi, atum, vel necui, nectum, a. 1. *uccidere*, *ammazzare*, קטל. Ger. *tœdten*, Gal. *tuer*, Hiſp. *matar*, κτείνω, φονεύω, occido, interimo, interficio, a *nex*, *mortuus*. *Diomedes*, & *Priſcianus* ita diſtinxerunt prætexte, ut *necare* ſit, quaſi ferro occidi, *nectere*, quaſi ſuffocari. Verum hoc non ſemper ſervatur. *Curt. l. 4. c. 10.* Quem tuorum propinquorum necavi? *Cic. ad Q. Fr.* Qui plebem fame necaret. *Lucret. l. 6. v. 787.* odore hominem necare. ¶ Nec de homine tantum dicitur, ſed de aliis quoque. *Col. l. 2.* Sic omnes radices herbarum præruptæ necantur. *Plin. l. 22. c. 25.* Necare legumina. ¶ Tranſlate *Senec. Hippol. v. 452.* Quid te coerces, & necas rectam indolem? ¶ Participio *necui* uſus eſt *Enn.* apud *Priſcian. l. 9.* Hos pellis necuit, pæne occidit illa duellis. Et *Phædr. fab. 18. l. 4.* Colubra necuit hominem.

Necopinans, tis, non opinans, *colta all' improvviſa*. *Cic. Fam. 13. ep. 18.* Eique necopinanti voluntatem tuam detuliſſe. *Phædr. l. 5. Fab. 7.* Concidit gravi caſu necopinans. *Lucret. l. 3. v. 973.* necopinanti mors ad caput aſtitit. ¶ Sæpe in duas voces dividitur, nec ſtatui re vero poteſt quo modo Veteres ſcripſerint.

Necopinato. V. Opinato.

Necopinus, a, um, adject. inopinus. *Stat. Theb. 6. v. 592.* breviemque fugam necopino fine reponant. *Sil. l. 14. v. 189.* Et ſtruit arcana necopina pericula cura. *Phædr. l. 1. fab. 8.* Ipſum accipiter necopinum rapit. ¶ Legitur & *nec opinus* diviſum.

Necromantia, æ, f. *negromanzia*, Germ. *warſagung aus den verſtorbenen*, Gall. *necromantie*, Hiſp. *negromancia*, νεκρομαντεία, divinatio per cadavera, & umbras mortuorum evocatas ad ſua cadavera. *Lactant. l. 2. c. 16.* Necromantia, & ars magica. Adde *Auguſtin. l. 7. de Civ. Dei, c. 35.* ¶ Alio ſenſu *Plin. l. 35. c. 10. de Nicia pictore*, Opera ejus Nemea, Hya-

einchus, Liber pater, Necromantia Homeri. h. e. ea Odyſſeæ pars, in qua inducitur Ulyſſes ad inferos deſcendens, & cum mortuorum umbris verba faciens. Sunt qui hic leg. νεκυομαντεία, quod idem eſt. nam νέκυς idem ſonat ac νεκρός.

Necrothytus, a, um, νεκρόθυτος, umbris inferorum dicatus, oblatus per ſacrificium, a νεκρὸς, mortuus, & θύω, ſacrifico. Tertul. de ſpect. c. 13. Ab idolothytis, & necrothytis voluptatibus abſtinere.

Nectar, aris, n. nettare, Germ. der goetter tranck, Gall. nectar, Hiſp. nectar, νέκταρ, potus Deorum, ut ambroſia cibus eſt. Græci promiſcue & ambroſiam pro nectare, & nectar pro ambroſia ponunt, ut Anaxandridis, Sapphus, & Alcmanis locis comprobat Athen. l. 2. Cic. 1. Tuſc. Nec enim Ambroſia Deos, aut nectare, aut Juventute pocula miniſtrante lætari arbitror. ¶ Per tranſlationem uſurpatur pro quovis vino dulciſſime, & pro ipſo etiam melle. Virg. 4. Georg. v. 164. Et dulci diſtendunt nectare cellas. Stat. l. c. ſilv. v. 99. Bacchæum nectar. ¶ Lucret. de grato odore l. 2. v. 847. nectar qui naribus halant.

Nectarĕa, æ, f. herbæ genus, al. Heleoion, Medica, Symphyton. Plin. l. 14. c. 16.

Nectarĕus, a, um, νεκτάρεος, quod nectaris ſaporem refert, aut odorem. Martial. l. 13. Falernum nectareum. Claud. de nupt. Honor. Flores nectarei.

Nectarites, m. potio ex herba nectarea. Plin. l. 14. c. 16.

Necto, is, nexui, & nexi, xum, a. 3. legare, annodare, [illegible], Germ. knuepffen, Gall. nouer, lier enſemble, Hiſp. travar, atar, νήθω, ligo, jungo, a νέω, quod tum nere notat, tum etiam congerere, ut Heſych. docet. Hor. l. 1. carm. od. 29. Non ante devictis Sabææ Regibus, horribilique Medo nectis catenas. Cic. de Leg. Atque ut ex alio alia nectantur. Propert. l. 4. eleg. 3. v. 48. Africus in glaciem frigore nectit aquas. Horat. l. 1. od. 26. apricos necte flores, necte meo Lamiæ coronam. ¶ Tranſlate nectere dolos alicui, eſt dolo circumvenire. Liv. l. 27. c. 28. Ne qui dolus necteretur a Pœno. ¶ Eodem fere ſenſu Propert. l. 3. eleg. 8. v. 37. ad rivalem. At tibi, qui noſtro nexiſti retia lecto. ¶ Nectere moras, pro morari, Valer. Flac. l. 3. ¶ Nectere cauſas inanes, pigliar cauſa frivole. Virg. 9. Æn. ¶ Nectere carmina, far verſi. Stat. l. 2. ſilv. 2. ¶ Nectere fœdera. h. e. jungere. Flac. l. 3. ¶ Præter. nexui legitur in compoſitis. V. Innecto.

Nectos, V. Necatus.

Necŭbi, adv. che non in qualche luogo, μήπου, ne alicubi, ideſt ut ne in aliquo loco. Liv. l. 22. c. 2. Necubi conſiſtere coactis neceſſaria ad uſus deeſſent. Var. l. 1. de R. R. c. 45. Videndum, necubi aqua conſiſtat. ¶ Ponitur etiam pro ne unquam, ſeu ne aliquo tempore, item pro ne ulla in re. Liv. l. 2. Necubi Regum deſiderium eſſet. Lucan. l. 9. v. 1058. Necubi ſuppreſſus pereat gener.

Necunde, adv. che non da qualche luogo, μήποθεν, ne ex aliquo loco. Liv. l. 28. c. 1. Necunde ab ſtationibus Punicis conſpiceretur. Id. l. 22. Necunde impetus in frumentatores fieret.

Necunquem, nec unquam quenquam. Feſt.

Necydălus, m. 2. νεκύδαλος, genus vermiculi, aut inſecti, quod deinde poſt ſex menſes transformatur in bombycem. Plin. l. 11. c. 22.

Necyomantīa, V. Necromantia.

Nedum, adv. non pure, non che, μήτοι, μὴ ὅτι, non ſolum, non modo. Plerumque ſubjicitur, & ſervit parti deteriori, & negatio præcedit. Cic. Att. l. 4. ep. 17. Ut eas ne libratis quidem fere committamos, nedum cuilibet. Id. 10 Fam. 12. ep. 8. Vix in ipſis tectis frigus vitatur, nedum in mari, & via ſit facile abeſſe ab injuria temporis. ¶ Aliquando etiam in primo membro collocatur, vel in ſecundo, etſi non præcedent negatio. Balbus, & Oppius ad Cic. poſt ep. 8. l. 9. ad Att. Nedum hominum humilium, ut nos ſumus, ſed etiam ampliſſimorum virorum conſilia ex eventu probari ſolent. Hor. de ar. poet. v. 68. mortalia facta peribunt, Nedum ſermonum ſtet honos, & gratia vivax. Liv. l. 7. c. 40. Quem armorum etiam pro patria ſatietas teneret, nedum adverſus patriam.

Nefandus, a, um, nefando, da non dire, Germ. unſeglich, Gall. que n'eſt permis a dire, Hiſp. coſa indigna de ſer dicha, ἄῤῥητος, quod non eſt fandum. Cic. de Araſp. reſp. 2. au. Per nefandum ſcelus. Virg. Æn. 1. v. 543. At ſperate Deos memores fandi, atque nefandi. Juſtin. l. 36. c. 4. Nefandiſſima quæque tyrannicæ crudelitatis exercuit.

Nefans, antis, o. idem ac nefandus, apud vet. Lucil. l. 9. apud Non. c. 8. n. 48. Tantalus qui pœnas ob facta nefantia luit.

Nefarie, adv. ſcelleratamente, ſcelerate, impie. Cic. 2. Phil. Cum multa in Deos, hominesque nefarie feceris. Id. Div. in Ver. c. 12. Quæ libidinoſe, quæ nefarie fecerit.

Nefarius, a, um, ribaldo, nefando, [illegible], Germ. voller ſchand, Gall. plein de mechancete, Hiſp. vellaco, malvado, ἀνόσιος, ἀθέμιτος, nefandus, ſceleſtus, ſacrilegus, profligatus, perditus, nequam, a ne, & fari, quaſi adeo ſceleratus, ut eum ne fari quidem, hoc eſt nominare debeamus. Cic. pro Roſc. Amer. c. 13. Nefarium facinus. Id. 1. Offic. Nocentem aliquando, & nefarium, impiumque defendere. Caſ. l. 2. B. C. Nefarium ſcelus.

Nefas, n. indec. ſcelleratà, ſcelleraggine, [illegible], Ger. ſchand, Gall. mechancete, Hiſp. maldad, vellaqueria, τὸ ἀθέμιτον, ἀνόσιον, impium facinus, & execrabile, a ne, & fas. Cicer. 3. de nat. Deor. Quem Ægyptii nefas habent nominare. Id. pro Mil. Cui nihil unquam nefas fuit nec in facinore, nec in libidine. Juven. ſat. 13. Credebant hoc grande nefas, & morte piandum. ¶ Sumitur etiam adjective. Cic. de Sen. Quia profecto videtis, nefas eſſe dictu, miſeram fuiſſe talem ſenectutem. Hor. l. 1. od. 24. levius fit patientia quidquid corrigere eſt nefas. h. e. quidquid corrigi non poteſt. ¶ Interdum uſurpatur ut interjectio, quemadmodum & malum. Virg. 8. Æn. v. 687. ſequiturque (nefas!) Ægyptia conjux. ¶ Per fas, & nefas, in ogni modo; a ragione, e a torto. Liv. l. 6. c. 14. Id vero accendit animos, ut per omne fas, & nefas ſecuturi vindicem libertatis viderentur.

Nefaſtus, a, um, ſcellerato, ἀθέμιτος, nefarius, a ne, & faſtus. Hor. l. 1. od. 35. Quid intactum nefaſti relinquimus? Cic. 2. de Leg. c. 8. Quæque augur injuſta, nefaſta, vitioſa, dira dixerit, irrita, infectaque ſunto. ¶ Nefaſta terra, infauſta, & ominoſa. Liv. l. 6. c. 28. Neque terra ſit nefaſta victoriæ ſuæ. Sit nefaſtus frutex apud Plin. l. 16. c. 11. ¶ Nefaſti dies, ἀποφράδες ἡμέραι, ἀνίεραι, vel ἄπρακτοι, dicebantur, quibus non licebat Prætori fari tria illa verba ſolemnia, Do, dico, addico, ideſt lege agere, ſeu jus dicere, qui in Calendario litera N notabantur. Var. l. 5. de L. L. & Ovid. 1. Faſt. v. 47. Ille nefaſtus erit, per quem tria verba ſilentur. ¶ His diebus ne Magiſtratibus quidem agere cum populo licebat, ideſt habere Comitia. Liv. l. 1. c. 19. de Numa. Nefaſtos, faſtoſque dies fecit, quia aliquando nihil cum populo agi utile futurum erat.

Nefrendes dicebantur, ut Ateius Capito ſcripſit, infantes nondum frendentes, ideſt frangentes, vel, ut Q. Mutius Scævola, arietes, vel, ut Var. l. 2. R. R. c. 4. porci, primo illo tempore, poſtquam a lacte amoti ſunt, a ne, & frendeo, ideſt ſonum edens dentibus colliſis, & metonymice frangens dentibus, quia nondum ſolidum cibum, ut fabam, frendere, ſeu frangere poſſunt. Alii dicunt, nefrendes renes eſſe, alii teſticulos. Hæc Feſtus. ¶ In ſing. numero Liv. apud Feſt. Quem ego nefrendem alui, lacteam immulgens opem.

Negabundus, a, um, negans. Feſt. in Cornea.

Negans, antis, o. partic. a nego, ſeu nomen ex participio. Cic. in Top. Sunt etiam valde contraria alia, quæ appellantur negantia, ea ἀποφατικὰ Græci, contraria aientibus, ut Si hoc eſt, illud non eſt.

Negantia, æ, f. idem ac negatio. Cic. in Top. c. 14. Deinde addunt conjunctionum negantiam.

Negatio, onis, f. 3. negazione, [illegible], Germ. laugnung, Gall. negacion, Hiſp. negacion, ἄρνησις, ἀπόφασις, infitiatio, & eſt magis facti, vel dicti, quam petitionis, vel poſtulationis. Cic. de Partit. Negatio, infitiatioque facti. Id. pro Syl. Eandem vim eſſe negationis hujus. ¶ Metonymice negatio apud Grammaticos accipitur pro particula negativa, non, nec, nemo, &c.

Negativus, a, um, che nega, ἀρνητικός, quod negat, ut Dictio negativa. Cajus JCtus l. 137. de verb. ſignif. Duobus verbis negativis.

Negator, oris, qui negat. Tertul. adv. hæret. c. 11. Fidem meam deferens, negator invenior. Prudent. Cathem. 1. v. 58. Flevit negator denique.

Negatorius, a, um, adject. ad negandum inſerviens, negativus, ut negatoria actio. Ulpian. Dig. l. 7. tit. 6. leg. 6. ad fin.

Negatrix, icis, quæ negat. Prudent. Apotheoſ. v. 549. triumphat Gens infida prius, Chriſti ſed vita negatrix Subditur imperio. Adde Tertull. de Idol. cap. 23.

Negātus, a, um, negato, partic. a nego. Ovid. 3. Amor. eleg. 4. v. 17. Nitimur in vetitum ſemper, cupimuſque negata.

Negito, as, a. 1. freq. a nego. Plaut. Merc. prol. v. 50. Negitare adeo me natum ſuum. Lucret. l. 4. v. 911. Ne fieri negites, quæ dicam, poſſe.

Neglecte, adverb. negligenter. Hieronym. epiſt. 25. ad Paulam, n. 1.

Neglectim, adv. negligenter. In quodam epigr. quod Petronio attribuunt, inter Catalecta Scalig. l. 1. pag. 208. Non amo neglectim, mihi quæ ſe dumit amica.

Neglectio, onis, f. idem ac neglectus. Cic. pro Mur. 1. 4. Neglectio amicorum improbitatem coarguit.

Neglector, oris, m. traſcuratore, qui negligit. Auguſtin. ſerm. 45. de diverſ. circa med. Non neglector, ſed effector præceptorum Dei.

Neglectus, us, m. diſpregio, ὀλιγωρία, contemptus, contemptio. Ter. Heaut. 2. 3. 116. Hæc res neutiquam neglectui eſt mihi. Al. leg. neglecta. Plin. l. 7. c. 51. Jam ſigna lethalia: In furoris morbo riſum, ſapientiæ vero ægritudine, fimbriarum curam, & ſtragulæ veſtis plicaturas, a ſomno moventium neglectum, &c.

Neglectus, a, um, ſprezzato, καταφρονούμενος, contemptus. Ovid. 3. de Art. Paries neglecta peribus. Cic. 3. Pis. c. 20. Ipſi abjecti, neglectique. Stat. 7. Theb. v. 165. Scilicet e cunctis ego neglectiſſima natis.

Negligens, entis, adject. o. negligente, non curante, qui negligit, tardus, indiligens, ἀμελής. Varie conſtruitur. Cic. Verr. 5. 2. 62. Sociorum, atque amicorum negligentior. Id. 13. Fam. epiſt. 1. ad fin. Me in ſe negligentem putabis. Id. de Amic. In amicis eligendis negligentes eſſe. Suet. in Tiber. c. 69. Negligentior circa Deos, ac religiones. Plin. l. 4. epiſt. 13. De alieno negligentes, de ſuo diligentes. ¶ Accipitur interdum pro prodigo, qui ſcilicet rem familiarem negligit. Cic. Fam. 3. epiſt. 8. Non potui in illo ſumptu non neceſſario negligens eſſe. Suet. in Galb. c. 14. Modo parcior, modo negligentior. ¶ Negligentior barba, h. e. negligentius culta. Sen. epiſt. 5. ¶ Superlat. negligentiſſimas legitur apud Latinum Pacat. in Paneg. Theodoſ. c. 31. quamvis Cuvinejus mavult legi neglectiſſimas.

Negligenter, adv. con iſprezzo, per contemptum. Sueton. de clar. Gramm. De injuriis, quas profeſſores negligentiæ ob ambitione parentum acciperent. ¶ Fere accipitur pro non diligenter, negligentemente, Gall. negligemment, Hiſp. negligentemente, ἀμελῶς. Cic. pro Roſc. Com. Quid eſt, quod negligenter ſcribamus adverſaria? Id. in Orat. 1. 11. Multa apud alterum negligentius. Senec. epiſt. 63. Qui cum negligentiſſime amicos habeant, miſerrime lugent.

Negligentĭa, æ, f. ſprezzo, καταφρόνησις, contemptus, a negligo. Ter. Phorm. 5. 8. 57. Nam neque negligentia tua, neque id odio feci tuo. ideſt quod te negligam. Cic. 2. de Orat. Quarum rerum negligentia plerasque cauſas, & maxime privatas videmus amitti. ¶ Plerumque ſumitur pro indiligentia, incuria, pigritia, negligenza, Germ. unfleiſſigkeit, Gall. negligence, Hiſp. negligencia, ἀμέλεια. Cic. 1. Offic. Tantum quæ fugias agreſtem, & inhumanam negligentiam. Quintil. l. 1. cap. 3. Negligentia aliquid faciendi.

Neglĭgo, is, exi, ctum, a. 3. ſprezzare, non far conto, [illegible], Germ. nicht achten, Gall. mepriſer, Hiſp. menoſpreciar, ἀμελεῖν, contemno, non curo, a nec, & lego, quod notat eligere. Hinc in quibuſdam Terentii, & Plauti editionibus neglego legimus. Cic. 14. Fam. epiſt. 4. Periculum fortunarum, & capitis ſui pro mea ſalute neglexit. Id. pro Cluent. Prætermitti ab aliquo, eſt negligi. Cæſ. lib. 1. B. G. Se injurias non neglecturum. Cic. in Orat. Verba verbis coagmentare negligat. Horat. l. 1. od. 28. Negligis immeritis nocituram Poſtmodo te natis fraudem committere? Non hai riguardo.

Nego, as, a. 1. negare, [illegible], Germ. nein ſagen, Gal. nier, Hiſp. negar, ἀρνοῦμαι, ἐξαρνέομαι, infitior, infitias eo, quaſi neago, a nec, & ago. Cic. in Brut. A Mævio, ſi fateris, ſumpſiſti multa, aut ſi negas, ſurripuiſti. Ter. Eun. 4. 4. 47. Modo ait, modo negat. Cic. in Top. c. 11. Sunt negantia contraria aientibus. ¶ Significat etiam recuſare, nolle dare, aut facere. Ter. Andr. Non dubitat, quin te ductum neges. Juv. ſat. 1. Si natura negat, facit indignatio verſum. Ovid. Heroid. 3. Opem negavit patrio. Lucan. l. 8. de Pompejo fugiente. Corripedem exhauſtum curſu, ſtimuliſque negantem Magnus agens. h. e. procedere recuſantem, licet ſtimulis ageretur. ¶ Elegans eſt hujus verbi uſus apud Curt. l. 4. c. 1. Negaverunt, quemquam patrio more in id faſtigium recipi, niſi regia ſtirpe ortum. Proteſtarono, che non ſi, &c.

Negotialis, & le, o. 3. πραγματικός, ad negotium pertinens. Quintil. l. 2. cap. 21. Ejus locum in Ethice negotialem aſſignat. ideſt πραγματικόν. ¶ Conſtitutio negotialis, eſt pars conſtitutionis generalis, in qua quæritur de jure ex more, & æquitate civili. Cic. 1. de Invent. c. 15. & l. 2. c. 21.

Negotians, antis, negoziante, negotiator. Inſcript. apud Gruter. pag. 640. n. 4. Ti. Claudius Ti. filius negotians ferrarius.

Negotiarius, V. Negotiatorius.

Negotiatio, onis, f. negoziazione, ἐμπορία, ἐμπορεία, actus negotiandi, mercatura. Cic. l. 6. Fam. epiſt. 8. Ut ad reliquias Aſiaticæ negotiationis proficiſcatur. Sueton. in Veſpaſ. c. 16. Negotiationes quoque vel privato pudendas palam exercuit.

Negotiator, oris, m. negoziatore, mercatante, [illegible], Germ. handelſmann, Gall. negotiateur, trafiqueur, Hiſp. negociador, mercador, ἔμπορος, ἐμπορευόμενος, qui negotiatur, mercator. Cic. l. 1. ad Q. F. Improbus negotiator, paulo cupidior publicanus. Quintil. l. 1. c. 12. Mercis ſordidæ negotiator. ¶ Item qui aliorum negotia exercet, præfectus negotiationi. Labeo, l. Leg. ſervis ff. de leg. 3. Negotiatores ſervi videntur, qui præpoſiti ſunt negotii exercendi cauſa, veluti qui ad emendum, aut locandum, & conducendum præpoſiti ſunt.

Negotiatorius, a, um, adject. ad negotiatorem, vel ad negotium pertinens. Vopiſc.

Digitized by Google

Epiſt. in Pirmo c. 3. Naves quoque ad Indos negotiatorias miſit, *navi mercantili*. Sunt qui minus recte legant *negotiantes*.

Negotiatrix, icis, quæ negotiatur. *Tertul. l. 2. adv. Marcion. c.* 3. Bonitas apparituri boni negotiatrix. *Paul. JCtus l. 35. ff. de aur. arg. leg.* Cum teſtatrix negotiatrix fuerit.

Negotinummius, a, um, adject. nummos acquirens, lucrum afferens. *Apul. l. 10. Metam.* Adventorum negotinummia baſiola.

Negotiŏlum, i, n. 2. *faccendetto*, exiguum negotium. *Cic. ad Q. Frat. l. 3. ep. 4. ad fin.* Erit neſcio quid negotioli.

Negotior, aris, atus ſum, d. 1. *negoziare, trafficare*, סחר, Germ. *handeltiren*, Gal. *negotier, s'adonner au negoce*, Hiſp. *negociar*, πραγματεύομαι, ἐμπορεύω, negotia exerceo, mercaturæ operam do. *Cic. l. 3. Off. c.* 14. Cum ſe Syracuſas otiandi cauſa non negotiandi contuliſſet. *Idem Serv. Sulp. l. 13. Fam.* M. Curius, qui Patris negotiatur. *Colum. lib. 11. in præfat.* Negotiari aliquo genere mercaturæ. ¶ Negotiari animas. *Plin. l. 2. c. 29. de medicis.* Nec dubium eſt, omnes iſtos famæ novitate aliqua aucupantes animas ſtatim noſtras negotiari. hoc eſt animæ, & vita noſtra ad quæſtum, & negotiationem ſuam abuti.

Negotioſitas, atis, f. negotiorum, ſeu rerum agendarum multitudo. Ita vertit *Gel. l. 11. c. 6.* græcam vocem πολυπραγμοσύνη.

Negotiōſus, a, um, *pieno de faccende*, Germ. *geſchäfftig*, Gall. *qui a beaucoup d'affaires*, Hiſp. *que tiene muchos negocios*, πραγματώδης, negotii plenus. *Cic. pro Mur. c.* 18. Provinciam Hoſtienſem non tam gratioſam, & illuſtrem, quam negotioſam, & moleſtam. ¶ Negotioſi dies, profeſti, diebus ſacris oppoſiti. *Tac. l. 13. Ann. c.* 41. Eoque oportere dividi ſacros, & negotioſos dies, *giorni da lavoro*. ¶ Negotioſum tergum a *Plauto* dicitur *Mil.* 2. 5. 37. quod plagis exercetur. ¶ Gradus ſunt *negotioſior* apud *Sen. l. 2. de Ira c.* 13. *Negotioſiſſimus*, apud *Auguſt. epiſt.* 34.

Negotium, tii, n. 2. *negozio, affare*, דבר, Germ. *ein geſchäffte*, Gal. *negoce*, Hiſp. *negocio*, πρᾶγμα, occupatio in aliqua re, a *nec*, & *otium*, quaſi non otium, hoc eſt opus, ſeu operatio, c in g, converſo. *Cic. 1. Offic.* Peregrini officium eſt, nihil præter negotium ſuum agere. ¶ Aliquando accipitur pro labore, opere. *Cic. Fabio.* Plurimum in eo negotii habui. ¶ Aliquando pro cura, moleſtia, ſollicitudine. *Cic. Att.* Negotium magnum eſt navigare, atque id menſe Quinctili. ¶ Aliquando pro controverſia, vel diſſenſione. *Cic. Att. l.* 7. Veruntamen video, mihi cum homine audaciſſimo, paratiſſimoque negotium eſſe. ¶ Item pro remedio. *Plaut. Capt.* 3. 3. 10. Neque de hac re negotium eſt, quin male occidam. id eſt nullo remedio occurri poteſt, *non v'è negozio*. ¶ Item pro mercatura. *Horat. l. 1. ep. 6. v.* 33. Cave, ne portus occupet alter, Ne Cibyratica, ne Bithyna negotia perdas. ¶ *Ita negotium eſt*, ita oportet, ſic res poſtulat. *Plaut. Mil.* 2. 6. 43. ¶ Eſt mihi negotium, *ho intereſſe*. *Ter. Adel.* 4. 5. 8. Mirabar, quid hic eſſet negotii tibi. ¶ *Negotium dare*, eſt in mandatis dare, mandata dare, *dar' incombenza*. *Cic. l. 5. Fam.* Non habui, cui potius id negotii darem, quam Tullio ſcribæ. *Id. in Præt. urb.* Negotium dat iſtis nequiſſimis comitibus, ut videant, & intelligant. ¶ *Faceſſere negotium*, eſt moleſtiam exhibere. *Cic. App. Pulch.* De temeritate eorum, qui ſibi negotium faceſſerent. ¶ Eodem pacto dicitur, negotium alicui exhibere. *Id. 2. nat. Deor. c.* 30. pro quo *Paul. JCtus l. 1. recept. ſentent. tit.* 5. comparare alicui negotium, dixit, & *Quintil. lib. 5. cap.* 12. Negotium facere. ¶ Nullo negotio. h. e. facile, *facilmente*. *Cic. ad Att.* Quod nullo negotio faceret amicum mihi Cæſarem. ¶ Et per interrogationem. *Id. 1. Tuſc. c.* 6. Quid eſt negotii, hæc poetarum, & pictorum portenta convincere? *che gran faccenda?* ¶ Suum negotium bene gerere, *far la ſua parte, far bene i fatti ſuoi*. *Cic. pro Quint.* ¶ Negotium conficere, curare, procurare, agere, & ſimilia quamplurima *Ciceronis* paſſim ſunt, & aliorum.

Negritu, in auguriis ſignificat ægritudo. *Feſt.*

Negumare, negare. *Feſt.*

Neleĭdas, æ, vel per Syncreſin Nelides, m. 1. filius, vel alius ex poſteris Nelei. *Ovid. 12. Met. v.* 553. Bis ſex Nelidæ fuimus.

Neleĭus, a, um. V. Nelēus.

Neleus, ei, m. 2. Νηλεύς, Neptuni filius ex Tyro Nympha Salmonei filia, qui a Pelia fratre pulſus ex Theſſalia in Laconiam venit, ubi Pylon urbem condidit, cujus Rex fuit. *Hom. 11. Odyſſ.* Hujus uxor fuit Chloris, Amphionis Orchomeni Regis filia, ex qua duodecim filios ſuſcepit, quos poſtea omnes una cum patre, præter unicum Neſtorem tum forte ablegatum, Hercules everſa Pylo interfecit. *Ovid. 12. Metam.*

Nelēus, & Neleĭus, a, um, adject. a Neleo. *Ovid. 6. Metam. v.* 418. Et Nelea Pylon. *Idem Heroid. epiſt. 1. v.* 63. Nos Pylon, antiqui Neleia Neſtoris arva.

Nelides, æ, m. Νηλείδης, filius aut nepos Nelei, qui fuit Neſtoris pater. *Ovid. 12. Met. v.* 553. Bis ſex Nelidæ fuimus, conſpecta juventus. *Val. Flacc. l. 1. v.* 388. Nelideſque Periclymenos.

Nema, atis, n. νῆμα, *filum*, a νέω, neo. Hinc nema ſericum. *l. 16. ff. de Publican.*

Nemæus, & Nemēus, a, um, Νεμαῖος, & Νέμειος, ad Nemeam pertinens, Nemeæus. *Hieronym. contra Vigilant. initio.* Aprum Erymanthium, & Leonem Nemæum. *Feſt. in Periodos, & Hygin. fab.* 273. Pythia, Iſthmia, Nemea, Olympia vicit. ¶ *Nemeæus* uſitatius eſt.

Nemauſienſis, e, adject. ad Nemauſum urb. pertinens. *Plin. l. 3. cap. ult.* Nemauſienſibus attributa oppida.

Nemauſum, i, n. *Nimes*, urbs Galliæ Narbonenſis trans Rhodanum, Amphitheatrum Romanum ad hæc uſque tempora conſervans. V. *Lipſ. de Amphitheatro. Plin. l. 3. c.* 4.

Nemĕa, æ, vel Nemee, es, f. 1. *Triſtena*, Νεμέα, oppid. Peloponneſi, in Argia, Cleonis proximum, inter Cleonas, & Phliuntem, medium inter Sicyonem in Circ. & ſin. Argolicum in Eur. quo nomine etiam tota regio appellata eſt. ¶ Eodem nomine eſt juxta oppidum ſilva, & rupes, ubi Hercules leonem immanis magnitudinis interfecit. In cujus rei memoriam ludi poſtea in honorem Herculis inſtituti ſunt, qui Nemea dicti. *Plin. l. 19. c.* 8. Hinc *Virg. Æn.* 8. Et vaſtum Nemeæ ſub rupe leonem. *Martial. l. 5. epigr.* 57. Non Marathon taurum, Nemee frondoſa leonem &c. *Stat. l. 1. ſilv.* 3. frondentis Nemees alumnus.

Nemeæus, a, um, Νεμεαῖος, adject. ad Nemeam pertinens. *Ovid. 9. Met. v.* 235. Congeriem ſilvæ Nemeæo vellere ſummam. ¶ Nemeæa certamina, quæ in honorem Herculis in ſilva Nemeæ celebrari conſueverunt: quorum victores apio coronabantur. Alii volunt inſtituta fuiſſe in honorem Archemori pueri in ea ſilva a ſerpente occiſi.

Nemĕſis, is, f. Νέμεσις, Dea quædam, filia Juſtitiæ, ut quidam volunt, Jovis, ut alii, quæ præmiis bonos ornat, & iniquis pœnas rependit. Habita eſt etiam ſuperborum ultrix, teſte *Macrob. lib. 1. Saturn. cap.* 22. ¶ Quidam eandem eſſe ac Fortunam dicebant. Eadem *Rhamnuſia* dicitur, quod in Rhamnunte Atticæ oppido templum, & ſimulacrum Phidiacum habuerit. Romani quoque huic Deæ templum dicarunt. *Stat. l.* 13. V. *Gyraldum, ſynt.* 16. ¶ Hoc etiam nomine Tibulli amica appellata eſt.

Nemeſtrinus, m. 2. Deus nemorum. *Arnob. l.* 4.

Nemĕtes, m. 3. pop. Germ. ſuper. ad Rhenum, quorum urbs Nemetum, Noviomagus, Spira. *Cæſ. l. 1. B. G. c.* 51.

Nemeturicus, a, um. Nematuricam picem laudat *Colum. l. 12. c. 20. n. 22. &* 24. & in Liguria confici tradit: unde videtur dicta a Nematuricis, ſeu Nemeturiis, qui inter Alpinos populos recenſentur in Inſcriptione trophæi Alpium, apud *Plin. l. 3. c.* 20. Sed hæc valde incerta ſunt.

Nemēus, a, um. V. Nemæus.

Neminia, æ, f. 1. fons agri Reatini, qui ortum mutans, annonæ quoque mutationem portendit. *Plin. l. 2. c.* 103.

Nemo, neminis, com. *neſſuno, niuno*, אין איש, Germ. *niemand*, Gall. *nul, pas un, aucun*, Hiſp. *ninguno, nadie*, οὐδείς, nullus homo, a ne, & homo, vel potius a ne, & priſco hemo. *Feſt.* Dicitur de ſolis hominibus. *Cic. 1. de Orat.* Nemo ingemuit, nemo inclamavit patronorum. *Plaut. Caſ.* 2. 2. 12. Vicinarum neminem amo merito magis, quam te. ¶ Per Pleonaſmum a *Terentio, Catone, Cicerone* dicitur *nemo homo*. *Cic. l. 13. Fam. ep.* 55. Ut hominem neminem pluris faciam. *Id. Att. l. 8. ep.* 2. Neminem omnium hominum pluris facio. ¶ Uſurpatur & cum præpoſit. e, ex, de. *Cic. pro Font.* Nemo ex tanto numero eſt, quin &c. *Id. 1. Pis.* Sic ut plura nemini a noſtris. *Id. 1. de Orat. c.* 41. Nemo de iis, qui peritiſſimi ſunt. ¶ Nemo alius, *niun' altro*. *Cic. Attic.* 12. *ep.* 9. Alium, cui commendem, habeo neminem. ¶ *Nemo quin*, nemo qui non. *Cic. 6. Fam. ep.* 4. Nemo eſt quin cogitet. *Id. 5. Tuſcul. c.* 22. Adhuc neminem cognovi poetam, qui ſibi non optimus videretur. ¶ *Nemo non*. pro omnes, *non nemo*, pro aliquis. *Cic. de Amic.* Aperte adulantem nemo non videt. *Plin. l. 14. cap.* 4. Cucurritque non nemo ad ſpectandas avarum ſtrues. ¶ Sic, *nemo unus*, & *unus nemo*, pro nullus omnino. *Liv. l.* 9. Nemo unus erat vir, quo magis innixa res Romana ſtaret. *Auct. ad Heren. l.* 4. Unus omnes artis partes conſequi nemo poterit. ¶ Aliquando, ſed raro, de aliis rebus uſurpatur, præter hominem. *Prudens. in Rom. v.* 744. Dies nemo. ¶ Item per alius. *Cic. l. 9. Fam. ep.* 14. Contingit enim tibi, quod haud ſcio an nemini, ut &c. *non ſi, ſe ad altri*. ¶ Jungitur interdum *nemo* cum negationibus, quæ nihil efficiunt. *Ter. Eun.* 1. 2. Habeo hic neminem neque amicum, neque cognatum. *Liv. l. 3. c.* 11. Nemo non lingua, non manu promptior in civitate habebatur. h. e. aut lingua &c. ¶ Significat aliquando *nullius momenti*. *Cic. 7. Attic. ep.* 3. Me moverat nemo magis, quam is, quem tu neminem putas.

Nemorālis, & le, o. 3. *de ſelva*, ὑλαῖος, quod ad nemus pertinet. *Martial. lib. 13. epigr.* 19. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros. id eſt quæ eſt juxta nemus, vel quæ nemoribus circumſepta eſt. *Ovid. l. 1. de art. am. v.* 259. Templum nemoralis Dianæ. *Id. 3. Amor. eleg. 1. v.* 5. Umbra nemorales.

Nemorenſis, & ſe, o. 3. ad nemus pertinens, idem ac nemoralis. *Col. l. 9. c.* 4. Sed ex omnibus deterrimæ notæ mel habetur nemorenſe, quod ex ſparto, atque arbuto provenit. ¶ Nemorenſis rex, erat flamen ſacrorum in nemore Dianæ, quod erat in ſiniſtra via, qua Ariciam itur. Locus enim ille, teſte Sipontino, peculiariter nemus appellabatur. *Suet. in Calig. c.* 35. Nemorenſi Regi, quod multos jam annos potiretur Sacerdotio, validiorem adverſarium ſubornavit.

Nemorivăgus, a, um, ὑλονόμος, quod in nemore vagatur. *Catul. in* [illegible]*, carm.* 64. Ubi cerva ſilvicultrix, ubi aper nemorivagus.

Nemorōſus, a, um, ὑλώδης, nemoribus abundans. *Virg. 3. Æn.* Jam medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthos.

Nemus, i. e. Nemor, *Nemi*, caſtr. Latii, in Campania Romana, juxta lac. Nemorenſem, in colle.

Nemoſſus, i, urbs metropolis Arvernorum. *Lucan. l. 1. v.* 419.

Nempe, adv. *certamente, appunto, cioè*, [illegible], Germ. *nemlich*, Gall. *c'eſt à dire, à ſavoir*, Hiſp. *es a ſaber*, δηλαδή, nimirum, quippe, ſcilicet, videlicet, a nam, & pe. *Pe* autem eſt a Græco πέ, vel πέρ. *Plaut. Men.* Nempe jubes? M. Jubeo hercle vero. *Cic. pro Flacc.* Si dat tantam pecuniam Flacco, nempe idcirco dat, ne rata ſit emptio. ¶ Sæpe adverbium eſt confirmantis, ſeu reſpondendi vicem elegantem habet poſt noſtram ipſorum interrogationem. *Cic. pro Mil.* Quid ergo tulit Pompejus? nempe ut quæreretur. *Plaut. Merc.* 4. 4. 36. Scio jam quid velis: nempe hinc me abire vis. Ly. Volo, inquam. *Cic. Tuſc.* 5. c. 9. Nempe negas, ad beate vivendum ſatis poſſe virtutem? *Sicchè dunque tu nieghi?*

Nemus, oris, n. *boſco, ſelva*, יער, Germ. *luſtwald*, Gall. *bois*, Hiſp. *boſque, moheda, ſoto*, νέμος, ὕλη, ſylva, præſertim quæ voluptatis cauſa comparata eſt, & in qua greges, atque armenta paſcuntur, a νέμος, quod a νέμω, *paſco*. *Feſtus.* Nemora ſignificant ſylvas amœnas. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Nunc, inquam, accepimus agros, & nemora cum quodam ſtrepitu, fremituque peragrare. ¶ Differt nemus a ſilva, inquit *Valla*, quod hæc cædua eſt, a luco, quia religioſus eſt, a ſaltu, quia in eo jumenta paſcuntur. Verum ſi traditæ etymologiæ fidem adhibemus, nemus, & ſaltus idem ſunt. Cæterum hæc omnia promiſcua a latinis ſcriptoribus uſurpantur.

Nemut, niſi etiam, vel nempe. *Cato apud Feſtum.*

Nenia, ſeu nænia, & næniæ, arum, fem. 1. θρῆνος, ἐπικήδειον, μονῳδία, carmen funebre, præcipue ultimum illud, quod in funere laudandi gratia cantabatur ad tibiam ante cadaver ſepultum. *Cic. 2. de Leg. c.* 24. Honoratorum virorum laudes in concione memorentur, eaſque etiam cantu ad tibicinem proſequantur, cui nomen næniæ, quo vocabulo etiam Græci cantus lugubres nominant. *Feſt.* Nænia eſt carmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. *Non.* Nenia ineptum, & incompoſitum carmen, quod adducta pretio mulier, quæ præfica diceretur, iis, quibus propinqui non eſſent, mortuis exhiberet. Adde *Quintil. l. 8. c.* 3. Hinc *Sueton. in Auguſt. c.* 100. Funus triumphali porta ducendum, canentibus næniam principum liberis. ¶ Apud *Sidon. l. 7. ep.* 17. Nenia ſepulcralis eſt epitaphium ſepulcro inſcriptum. ¶ Translate dicitur de quocumque lugubri carmine. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 37. Id huic næniæ ludo. h. e. id ludum in luctum mutavit. *Id. Truc.* 2. 1. 3. Nunc hominis amantis mea hera dixit neniam de bonis: nam fundi & ædes obligatæ ſunt ob amoris prandium. *Id. Bacch.* 4. 8. 48. Te faciam, ſi tu me irritaveris, confoſſiorem ſoricina nenia. V. *Confoſſus*. *Horat. l. 2. od. 1. poſt enumerata mala ex bello civili*: Sed ne relictis Muſa procax jocis Ceæ retractes munera næniæ. Ubi ſimul innuit, a Simonide Ceo hoc genus carminis primum inſtitutum fuiſſe. ¶ Item de quovis ſermone, aut ſcripto nugatorio, aut nullius momenti. *Horat. l. 1. ep. 1. v.* 62. Roſcia, dic ſodes, melior lex, an puerorum nenia? *Phædr. l. 3. Fab.* 1. Legeſne potius viles nenias? ¶ Denique nenia eſt genus edulii fruſtillatim conciſi, ut docent Interpretes ad illud *Arnobii l.* 7. Quid tædæ, quid neniæ, quid offæ?

Nenia, f. 1. Dea, quæ funeribus, ſeu carminibus funebribus præerat, cui ſacellum a Romanis dedicatum fuit extra Portam Viminalem. *Feſt. Auguſt. l. 6. de Civ. c.* 9.

Nenu, non, apud veteres. *Lucil.* apud *Non. c. 1. n.* 580. Nenu moleſtum eſt. *Lucret. l. 4. v.* 713. Nenu queunt rapidi contra conſtare leones.

Neo, es, evi, etum, n. 2. *filare*, טוה, Germ. *ſpinnen*, *nern*, Gall. *filer*, Hiſp. *hilar*, νέω, νήθω, κλώθω, filum torqueo, vel duco. *Plin. l. 33. c.*

3. Superque omnia netur, ne texitur lanæ modo, & ſine lana. *Ovid. de medicam. faciei*, v. 14. Aſſiduo durum pollice nebat opus. *Id.* 2. *Faſt.* v. 771. Sic ſedit, ſic culta fuit, ſic ſtamina nevit. *Tibul. l.* 3. *eleg.* 3. v. 36. Stamina quæ ducunt, quæque futura neunt. Ubi *neunt* pro *nent* poſitum eſt, pleonaſmo τ8 *u*. *Scaliger* hoc loco *neunt* non a *neo*, ſed a *neoo* ducendum putat, quemadmodum *abnuo* pro *abnuo* dixit *Ennius*. Verum ſi a *neo* ſit, *neunt* dici debere videtur. Alii putant hic uſurpari *neo*, *nis*, in tertia conjugatione. ¶ *Ovid. l.* 1. *de Pont. el.* 8 *ad fin.* Nerunt fatales fortia fila Deæ. *Juſt. l.* 2. *c.* 3. Inveniſt eum colo neotem. ¶ Particip. *netus* V. ſuo loco.

Neocŏrus, i, νεωκόρος, qui templi cuſtodiam habet. *Firmic. l.* 3. *c.* 7. & *l.* 4. *c.* 7. & *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 1102. *n.* 2. ¶ Aliquando ipſi populi & civitates *neocoros* ſe dicebant, in quorum regione templum eſſet totius provinciæ commune, & publico omnium cura tuendum. Ita Epheſii ſe appellare dicuntur in numo M. Antonii, propter templum Dianæ.

Neomenĭa, f. 1. νεομηνία, novilunium, vel prima dies Lunæ, aut menſis. Græci enim ſuos menſes ad Lunæ curſum dirigebant, & a primo novilunii die menſes ſuos auſpicabantur. Hinc ad neomenias latinas, proverb. apud *Nieronym.* quod idem eſt ac, ad calendas græcas, h. e. nunquam.

Neoptolĕmus, m. 2. Νεοπτόλεμος, cognomen Pyrrhi filii Achillis, a νέος, *novus*, & πόλεμος, *bello*, quod admodum puer ad bellum Trojanum ductus fuerit. *Cic.* 1. *de Am.* & 2. *Tuſc.* & *Serv.* in 2. *Æn.* ¶ Item rex Moloſſorum, pater Olympiadis, quæ Alexandrum M. genuit. *Juſtin. l.* 7. *c.* 6.

Neoſſotrophium. V. Neſſotrophium.

Neotĕrĭce, adverb. nove, recens, *modernamente*. *Aſcon. Pedian. in Divin. Verr. c.* 4. *ad fin.* Hoc leviter a Cicerone dictum, & neoterice putant.

Neotĕrĭcus, a, um, νεωτερικός, juvenis, recens, νεώτερος, *junior*, ut Scriptores neoterici, quibus antiqui opponuntur. *Aurel. Vict. de orig. Gentis R. in princip.* Ut quiſquam neotericorum aſſeveravit.

Nĕpa, æ, f. *ſcorpione*, עקרב, Ger. *ſcorpion*, Gal. *ſcorpion*, Hiſp. *alacran*, σκορπίος, animal venenatum, cauda feriens, alio nomine *ſcorpius*, cujus natura eſt, ut in parietum latibulis delitеſcat, &, cum aliquid ſenſerit, retrocedat. *Feſtus* dubitat, num cancer ſit, an ſcorpius, nempe quia utroque modo veteres uſi, pro cancro *Plautus*, ut *Voſſio* placet, pro ſcorpio *Tullius in Arateis*. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 7. Receſſim dabo me ad parietem, imitabor nepam. *Cic. l.* 5. *de Fin. c.* 15. Coronibus uti videas boves, nepas aculeis. ¶ Ponitur & pro ſcorpio ſigno cæleſti. *Cicer.* 2. *de nat. Deor. c.* 42. Atque oculos urget pedibus, pectuſque Nepai. ubi *Aratus* habet, σκορπίος, ἐρχομένοιο, &c. *Col. l.* 11. *c.* 2. Pridie Non. Maji Nepas medius occidit. ¶ Ipſa vox Afra eſt origine, teſte *Feſto*.

Nĕparcus, a, um, adject. non parcus. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 77. Id quidem tibi neparcus dabo. Ita leg. Acidalius. Alii ut *parſis*. h. e. ne pepercеris.

Nepenthes, n. indecl. νηπενθές, h. e. triſtitiam, & dolorem fugans, a νη particula privativa, & πένθος, *luctus*. Hoc nomine vocatur herba, quam quidam eandem ac bugloſſon eſſe putant, quod vino injecta hilaritatem inducat. *Plin. l.* 21. *c.* 21. & *l.* 25. *c.* 2. & 8. ¶ Vox eſt ab *Homero* primum uſurpata *Odyſſ.* 4. ubi conſule ejus Interpretes.

Nĕpĕta, æ, f. *nepetella*, herba, alio nomine pulegium agreſte. *Plin. l.* 20. *c.* 14. & *Col. l.* 5. *c.* 7.

Nephĕle, es, uxor Athamantis, mater Phryxi, & Helles. Hinc

Nephelæus, a, um, adject. ad Nephelen pertinens, ut Nephelæum pecus, id eſt aries aurei velleris, qui Phryxum, & Hellen Nepheles filios per mare evexit. *Valer. Flac. l.* 1. v. 56.

Nephĕleias, adis, f. patronym. filia Nepheles. *Lucan. l.* 9. v. 956. Qua pelago nomen Nepheleias abſtulit Helle.

Nephelēis, idis, patronym. fem. h. e. Helle Nepheles filia. *Ovid.* 11. *Met.* v. 195. Anguſtum citra Pontum Nepheleidos Helles.

Nĕpos, otis, m. 3. *nipote*, נכד, Ger. *Kindes kind*, Gal. *neveu*, Hiſp. *nieto*, ἔγγονος, qui ex filio, filiave natus eſt, a νέος, qua voce, *Feſto* teſte, uſi *Theocritus*, & *Apollonius*. *Cic. pro Dejot.* Qui nepos avum in diſcrimen capitis adduxerit. ¶ Sunt qui filium fratris appellent *nepotem* Italico more, ſed non tamen ſatis latino. Sunt etiam, qui adjectione facta dicant *nepotem ex fratre*; quod multis Eruditis placuit, nondum tamen exemplo Latino probatum eſt. nam *nepos ex fratre* idem eſt ac *fratris nepos*, h. e. is, qui ex filio, filiave fratris genitus eſt; quod autem de filio fratris dicimus, idem intelligendum eſt de filio ſororis. *Cajus l.* 7. *ff. de leg. tut.* Veluti frater ex eodem patre natus, fratris filius, neposque ex eo. *Leg. Nemini* 17. *Cod. de nupt.* Nemini liceat contrahere matrimonium cum ſorore, ſororis filia, & ex ea nepte. *Tac.* 3. *Ann. c.* 30. Sororis nepotem in nomen adſcivit. *h. e.* natum ex filio, vel filia ſororis. *Suet. in Caſ. c.* 27. Cæſar Octaviam ſororis ſuæ neptem Pompejo detulit. *h. e.* filiam Atiæ, quæ nata erat ex Julia Cæſaris ſorore. ¶ Qui putant fratris ſororiſve meæ filios dici etiam *fratris ſororiſve nepotes*, vel *nepotes ex fratre*, aut *ſorore*, afferunt locum *Suetonii in Caſ. c.* 83. ubi ait: *Cæſar tres inſtituit hæredes ſororum nepotes*, *C. Octavium*, *Q. Pedium*, & *L. Pinarium*, quia ſcil. Pedius & Pinarius nati erant ex Julia Cæſaris ſorore. Sed *Suetonius* per figuram ζεῦγμα conjunxit Pedium & Pinarium cum Octavio filio Atiæ, de qua ſupra. ¶ Igitur nullum eſt ſpeciale cognationis nomen, quo filius fratris ſororiſve meæ appelletur, ſed communiter dicitur a Latinis *fratris filius*, *ſororis filius*, qui ab Italis *nipote*. Quod enim ait *Paſſeratius* Amphitruonem dici a *Plauto* nepotem Gorgophones, quæ amica ejus fuit, id nullius momenti eſt: locus enim deſumitur ex *Suppoſitis*, quæ neque Plautina ſunt, neque Latina. ¶ Cæterum non eſt negandum, procedente Linguæ Latinæ ætate, & a priſca puritate recedente, uſurpari cœpiſſe *nepotem*, & *neptem* pro fratris, vel ſororis filio, vel filia. Afferri enim poſſunt hac de re exempla ex *Inſcriptionib. Reineſ. claſſ.* 8. *num.* 37. *Ambroſ. l.* 6. *ep.* 48. *Venant. Fortun. l.* 6. *carm.* 4. v. 16. &c. ¶ Sic *nepos ex fratre* pro filio fratris legitur in *Chronico Euſeb.* a *D. Hieronymo in Latinum verſo prope fin. Oroſ. l.* 7. *cap.* 28. *Spartian. in Hadrian. c.* 5. &c. Sed de tota hujus vocis controverſia, atque uſu V. *epiſtolam Jacobi Facciolati*, *editam Patavii* 1723. *una cum ejus Orationib. item Venet.* 1722. *ne' Supplementi del Giornale de' Letterati to.* 1. ¶ Quandoque nepotes vocantur poſteri, & quidem proprie per patrem & avum deſcendentes. *Virg.* 6. *Æn.* Forte recenſebat numerum, caroſque nepotes. ¶ Poetæ per catachreſim transferunt hoc nomen etiam ad poſteros, qui per fratres & ſorores deſcendunt. Itaque *Ovid.* Jul. Cæſarem nepotem Cupidinis appellat, quod genus ſuum duceret ab Ænea uterino Cupidinis fratre. *lib.* 3. *de Pont. eleg.* 3. Cæſar, ab Ænea qui tibi fratre nepos. ¶ Nepotes etiam dicuntur poſteri qualeſcunque. *Horat. l.* 2. *od.* 13. in nepotum perniciem, opprobriumque pagi. ¶ *Nepos* pro *neptis* antiquum eſt. *Enn.* apud *Non. c.* 3. *n.* 127. Ilia dia nepos, quas ærumnas tetuliſti. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 678. *n.* 11. Ftereia Fortunata nepoti ſuæ. Adde *pag.* 417. *n.* 4. & *pag.* 477. *n.* 5. ¶ Nepos etiam dicitur de beſtiis. *Col. l.* 6. *c.* 37. *de mulis:* Itaque ejuſmodi admiſſariis nepotibus magis, quam filiis utilius eſt. ¶ Translate nepotum nomen prodigis impoſitum eſt; tum quia avi indulgentiores eſſe ſolent, quam parentes, tum quia pueri parentibus orbati, avorum hæreditatem tenella ætate conſequuntur, eamque juvenili et prodigeque adminiſtrant, *goditore*. *Cicer. in Rull.* 1. *cap.* 1. Ut ſis non minus in populi R. patrimonio nepos, quam in ſuo. *Id. Catil.* 2. *c.* 4. Quis ganeo? quis nepos? quis adulter? ¶ Per translationem etiam nepotes vocantur ſtenellæ citium fruticationes, quæ poſtremo loco exoriuntur, ita dictæ, quod ad ſucceſſionem cæterum palmitum veluti nepotes in majorum ſuorum locum ſuccreſcant, vel a nepos, qua prodigum notat, quod nulli alteri rei ſint utiles, quam abſumendis vitis alimentis, cum ipſæ uvas non ferant. *Col. l.* 4. *c.* 6. En eo loco, unde nepotem ademeris, confeſtim alterum fundit. *Idem ibid.* Omnes ejus anno id ſpatium nepotes enatos ſæpius deſerpemus.

Nepotālis, le, adject. luxurioſus, prodigus, ut nepotalis menſa. *Ammian. l.* 31. *c.* 13. Nepotalis luxus. *Apul. l.* 2. *A. A.*

Nepotātus, us, m. ἀσωτία, voracitas, etiam luxuries. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Raro adhuc fuere, nec niſi in nepotatu, ſingulis teſtis millia nummum.

Nepotīnus, a, um, *ſmoderato*, luxurioſus, immoderatus. *Suet. in Calig. c.* 37. Nepotinis ſumptibus omnium prodigorum ingenia ſuperavit. Al. leg. *nepotatus*.

Nepōtor, aris, atus ſum, d. 1. *vivere prodigamente*, Ger. *ſchwelgen*, Gal. *vivre prodigalement*, Hiſp. *glotonear*, ἀσωτεύομαι, luxurioſe, & prodige vivo. *Senec. de Benefic. l.* 1. *c.* 15. Vero liberalitatem nepotari. id eſt in prodigalitatem verti. Alii explicant, Beneficium non dandum eſſe ei, qui nequiter profuſurus ſit. *Tertull. in Apol. c.* 46. Ariſtippus in purpura nepotatur.

Nepotŭlus, i, maſc. *nipotino*, parvus nepos. *Plaut. Mil. a.* 3. v. 20. Sic te ſalvum hunc maximas ire Venereum nepotulum.

Nepta, æ, f. neptis. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 12. *n.* 128.

Neptĭcŭla, læ, f. parva neptis. *Symmach. l.* 6. *ep.* 32. Nepticulæ meæ infirmitas.

Neptis, is, f. *nipote*, Germ. *kindes tochter*, Gall. *niece*, Hiſp. *nieta*, ἐγγονή, θυγατριδῆ, quæ ex filio, filiave nata eſt. *Cic. de clar. Orat.* Et filias ejus Mucias ambas, & neptes Licinias. *Sueton. in Aug. c.* 31. Cunquam neptium ſuarum. V. *Nepos*.

Neptūnālis, le, adject. ad Neptunum pertinens, ut Neptunales ludi, qui in honorem Neptuni celebrabantur. *Tertul. de Spect. c.* 6. ¶ Hos *Varr. l.* 5. *de L. L.* abſoluta Neptunalia vocat, ut & *Auſon. de feriis latinis*, v. 19.

Neptūnĭcŏla, læ, Neptunum colens. *Silius lib.* 14. v. 444. Et Neptunicolæ transverberat ora Telonis.

Neptūnīne, es, f. filia Neptuni. *Catul. in Argon.* v. 28. Te ne Thetis genuit pulcherrima Neptunine?

Neptūnium, n. 2. Nacalu Antiatum, *Nettuno*, opp. Latii, in ora maris Tyrrheni, verſus Pomptinas paludes, cum portu.

Neptūnius, a, um, ποσειδώνιος, quod ad Neptunum ſpectat. *Cic. in Arato* v. 129. Neptunia prata ſecantes. h. e. mare. Sic apud *Virgil.* 8. *Æn.* v. 695. arva Neptunia. *Id.* 2. *Æn.* v. 625. Neptunia Troja. quia ſcil. a Neptuno una cum Apolline ejus muri conditi dicuntur.

Neptūnus, m. 2. *Nettuno*, Ποσειδῶν, filius Saturni, & Opis, Deus maris, a verbo græco νίπτειν, *lavare*. Sed V. Etymologiæ. ¶ Fratres habuit Jovem, & Plutonem. Hunc quoque, ut eſt in fabulis, mater abſcondit, ne a patre devoraretur. Sed expulſo Saturno, Jovi cælum, Plutoni inferorum regnum, Neptuno aquæ in ſortem ceciderunt. *Plato in Critia* ſcribit, Neptunum ſortitum eſſe gubernationem inſulæ Atlanticæ. Tridentem huic pro ſceptro tribuunt. Uxorem habuit Amphitritem, ex qua plurimas Nymphas ſuſcepit. Muros urbis Trojæ una cum Apolline condidit. ¶ Habitus eſt equorum creator. *Virg.* 1. *Georg.* Tuque, o cui prima frementem Fudit equum tellus magno percuſſa tridenti Neptune. ¶ Frequenter a Poetis pro mari ponitur. *Lucret. l.* 2. Neptuni corpus acerbum. *Plaut. Rud.* Credere te Neptuno. ¶ Pro piſcibus, qui ſunt in mari. *Nævius* apud *Feſt.* in verbo *Coquus:* Coquus edit Neptunum, Venerem, Cererem.

Nepūrus, a, um, impurus, non purus. *Feſt.*

Nequa, V. Nequis.

Nequo, adverb. ne per aliquem locum. *Ter. Adelph.* 2. 4. 18. Videndum eſt, nequo ad patrem hoc permanet. ¶ Item ne aliqua ratione. *Virg.* 1. *Æn.* Ne qua ſcire dolos, mediuſve occurrere poſſit.

Nequalia, n. 3. detrimenta. *Feſt.*

Nequam, nomen indecl. *uomo da niente*, *inutile*, *vilaſſato*, *diſſoluto*, בליעל, Ger. *ſchlecht*, Gal. *vaurien*, *mechant*, Hiſp. *que no vale nada*, ἀχρεῖος, φαῦλος, proprie homo inutilis, prodigus, profuſus, qui opes non conſerat, ſed profundit. *Pincius Caper l. ult. de Orthogr.* Nequam non malum ſignificat, ſed inutilem. *Gl. Philox.* Nequam, ἀχρεῖος. Itaque nequam fera dicitur, quæ eſt ἄσωτος, *prodigus*. Indeque eſt, quod *nequitia*, & *luxuria* ſæpe conjunguntur, ut affinia, ac contra opponantur *nequam*, & *homo frugi*. V. *Gell. lib.* 7. *c.* 11. ¶ Eſt ex *ne*, & *quicquam*, media extrita ſyllaba, quaſi is, in quo non eſſe quicquam putamus. *Varr. l.* 9. *de L. L. Cicer.* 2. *Phil.* O hominem nequam! Nihil enim poſſum magis proprie dicere. *Id. pro Dejot.* Non modo nequam, & improbus, ſed & fatuus, & amens es. *Id. in Piſon.* Niſi nequior, quam Gabinius extitiſſes. *Id. l.* 15. *Fam.* Quem tu nequiſſimum occiſum eſſe dixiſti. ¶ Tribuitur & aliis, ut nequam liber, apud *Ovid.* 2. *Triſt.* Nequam vitis, h. e. inutilis. *Col. l.* 3. *c.* 10. Nequam verbum. *Plaut. Trin.* 2. 4. 28. ¶ Pro nequiter videtur uſurpaſſe *Plaut. Pæn.* 1. 1. 49. Locum tibi velle liberum præberier, ubi nequam faciat clam ne quis ſit arbiter. *Id. Trinum.* 4. 3. 29. Strenuus præterire, more fit. Ch. Nequam quidem.

Nequando, adv. *acciocchè in neſſun tempo*, Ger. *das nicht etwan*, Gall. *afin que on quelque temps ne*, Hiſpan. *que no en algun tiempo*, μήποτε, ne ullo tempore, ſicuti *ſi quando*, ſi aliquo tempore. *Cic. Att. l.* 10. Tu tamen eas epiſtolas, quibus aſperius de eo ſcripſi, aliquando concerpito, nequando quid emanet. Adde *de Amic. c.* 10.

Nequaquam, adv. *per niente*, *a niun modo*, לא, Ger. *mit nichten*, *nicht*, Gal. *nullement*, *en nulle façon*, Hiſp. *en ninguna manera*, μηδαμῶς, nequiquam, non, minime. *Cic. de Sen.* Sed nequaquam in iſto ſunt omnia. *Id.* 2. *Fin. c.* 24. Nequaquam iſta amicitia eſt.

Neque, *nè*, *non*, ולא, Germ. *auch nicht*, Gall. *ny*, Hiſp. *ni*, μήτε, οὐδέ, nec, non, conjunctio disjunctiva, a *ne*, & *que*. *Cic. de Am.* Neque ſunt iſti audiendi. *Id. pro Rabir. Com. cap.* 4. Ut neque nihil, neque tantum, quantum poſtulavimus, conſequamur. *Ter. Andr.* 1. 2. 34. Neque tu haud dicas, tibi non prædictum. *Cic. l.* 1. *Att. ep.* 17. Id neque amoris mediocris, & ingenii ſummi. ¶ *Neque dum*, idem ac necdum. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. Sed ejus rei maturitas neque dum venit, & tamen jam appropinquat. ¶ *Neque vero*, & *neque enim*, tranſitionibus inſerviunt. *Cicer. de Amic.* Neque enim ſunt iſti audiendi, qui virtutem duram eſſe volunt. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 51. Neque vero iſtis tragœdiis tuis, Craſſe, perturbor. ¶ Dicitur & *neque autem*, ſed rarius. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 12. Neque autem ego ſum ita demens, ut &c. ¶ *Neque non*, nec non, etiam. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 13. *ad fin.* Oriæ in Hiſpania fervore muſti ruptæ, neque non & dolia in Italia. *Et ſub fin. l.* 2. Neque non quædam nationes caprarum pellibus ſunt veſtitæ.

Nequĕo, is, ivi, & ii, itum, n. anom. *non potere*, Germ. *nicht koennen*, Gall. *ne pouvoir pas*, Hiſp. *no poder*, ἀδυνατῶ, οὐ δύναμαι, non poſſum, a *non*, & *queo*. *Cic.* 2. *de Orat.* Aut ea, quæ ſanare nequeunt, exulcerant. *Ter. Hecyr.* 3. 3. 25. Nequeo, quin lacrymem. *Virg.* 6. *Æn.* te, amice, nequi-

Digitized by Google

nequivi conſpicere. *Horat. l. 2. ſat. 5.* Quam nequiere proci recto depelleré curſu. ¶ *Nequibo*, futurum pro nequeam. *Lucret. l. 1. v. 380.* Quo poterunt undæ, cum piſces ire nequibunt. ¶ Particip. *nequiens*. *Ammian. l. 15. cap. 26.* Annibalem alloqui nequiens. Adde *Salluſt. in fragm. Auſon. in Profeſſorib. c. v. 29. & Apul. in Florid.* Pluraliter *Arnob. l. 1.* Cæcitate ingenita nequeuntes videre. ¶ Paſſive *Salluſt. Jugurt. c. 31.* Quidquid ſine ſanguine civium ulciſci nequitur. *Pacuv. apud Feſt.* Cum contendi nequitum. h. e. non potuit.

Nequicquam, adv. *in vano*, ..., Germ. *vergebens*, Gal. *en vain*, Hiſp. *en valde*, ..., fruſtra. *Cic. pro Quinct.* Et ſero, & nequicquam pudet. ¶ Interdum reperitur pro *non*, vel *nihil*. *Virg. 1. Georg.* Nequicquam pingues palea teret area culmos. *Cic. 1. Tuſcul. c. 31.* Secernere a corpore animum, nequicquam aliud eſt, quam mori diſcere. ¶ Quidam e MSS. codicibus contendunt *nequiquam* ſcribendum ſine *c*.

Nequinont, is, n. anom. nequeunt, apud veteres. *Feſt.*

Nequis, nequa, nequod, vel nequid, adject. anom. *μήτις*, ne aliquis, a *ne*, & *quis*, *qua*, *quod*, *accioccbè alcuno non*. *Cic. Verr. 1.* Tamen nequa deductio fieret, magna ex parte tua poteſtas erat. *Ter. Heaut. 2. 3. 28.* Ut nequid hujus rerum ignores. *Virgil. Æn. 1.* Cernere nequis eos, neu quis contingere poſſet. ¶ *Nequid nimis*. *μηδὲν ἄγαν*, effatum ſeptem Sapientum fuit, & templo Apollinis Delphici ſcriptum, quo monemur in rebus omnibus modum ſervare. *Ter. Andr. 1. 1. 34.* ¶ Nequa, pro nequis. *Var. l. 2. R. R. c. 3.* Nequa porcellus e matre opprimatur.

Nequiter, adv. *malvagiamente*, *diſſolutamente*, Ger. *muthwillig*, Gal. *meſchamment*, Hiſp. *malvadamente*, *ἀσώτως*, ioutiliter, diſſolute, profuſe, cui opponitur *frugaliter*. *Cic. 3. Tuſc. cap. 17.* A me quidem paulo ante appellare frugalitatem, quæ ne turpiter, & nequiter facere nihil patiatur. *Id. 2. Fin.* Illa porro male, prave, nequiter, turpiter cœnabat. ¶ Ponitur & pro male, prave, *malamente*, *viziosamente*, *κακῶς*. *Liv. l. 41. cap. 7.* Utrum bellum ſuſceptum ſit nequius, an inconſultius geſtum, dici non poteſt. *Plin. l. 15. cap. 25.* Nequiſſime autem gummi (balſamum vitiatur) quoniam, &c.

Nequitia, æ, f. 1. *dappocaggine*, *poltroneria*, *diſſolutezza*, בליעל, Germ. *faulheit*, Gall. *meſchanceté*, Hiſp. *maldad*, *ἀχρειότης*, inertia, intemperantia, prodigalitas. *Cicer. 3. Tuſc. c. 8.* Reliqua igitur, & quarta virtus ut ſit ipſa frugalitas, neceſſe eſt. Ejus enim videtur eſſe proprium motus animi appetentis regere, & ſedare, ſemperque adverſantem libidini moderatam in omni re ſervare conſtantiam, cui contrarium vitium nequitia dicitur. Frugalitas, ut opinor, a fruge, qua nihil melius e terra naſcitur: nequitia ab eo (etſi hoc erit fortaſſe durius, ſed tentemus, & luſiſſe putemur, ſi nihil ſit) quod nec quicquam eſt in tali homine, ex quo idem nihili dicitur. Hæc *Cicero*. *Africanus*, referente *Gell. l. 7. c. 11.* ſcripſit, mala, probra, flagitia, quæ homines faciunt, in duabus rebus ait, malitia, & nequitia. Ubi nequitiam intelligi vult luxum vitæ prodigum, & effuſionem immodicam pecuniarum. *Ter. Adel. 3. 3. 3.* Id miſero reſtat mihi mali, ſi illum poteſt, qui alicui rei eſt, etiam eum ad nequitiam abducere. *Cic. pro Roſc. Am. c. 46.* Officina nequitiæ, & diverſorium flagitiorum omnium domus ejus. ¶ Interdum ſumitur pro malitia, improbitate, libidine. *Ovid. 1. Faſtor. v. 411.* Te quoque inextinctæ, Silene, libidinis urunt: Nequitia eſt, quæ te non ſinit eſſe ſenem. *Phæd. lib. 2 fab. 7.* Vir, & nequitia quidquid oppugnant, ruit. ¶ *Plin. l. 14. c. 20.* Aceti nequitiæ ineſt virtus ad magnos uſus. h. e. acrimoniæ aceti.

Nequities, ei, f. 5. idem ac nequitia. *Hor. l. 2. Serm. ſat. 2. v. 131.* Illum aut nequities, aut vafri inſcitia juris Poſtremum expellet certe vivacior hæres.

Nequitus, adv. nequiter. *Feſtus*.

Nerecte, adverb. non recte, apud Veteres, quemadmodum *nepurus* pro non purus, *nequeo* pro non queo dixere. Multa ex Plauto exempla congerit *Parens in Lex. Crit.* unum etiam ex *Cicerone de Amic.* Ubique tamen varia eſt lectio.

Nereis, idis, f. indiff. fem. *Νηρηΐς*, filia Nerei. Nereides fuerunt maris Nymphæ, humanam effigiem habentes, quarum nomina ſunt Agave, Amathie, Amphinome, Amphitoe, Apſeudis, Atheis, Callianaſſa, Callianira, Cimodoce, Climene, Cymothoe, Dianaſſe, Dynamene, Doris, Doto, Doxa, Galatea, Gera, Glauce, Janire, Laomedia, Melite, Menis, Mera, Nimerte, Neſæa, Orithya, Panope, Pheruſa, Proto, Spio, Thalia, Thoe, & infinitæ aliæ. V. *Hom. in Iliade, & Heſiod. in Theog. Ovid. 13. Met. v. 623.* Nereis his contra reſecuta Crateide natam. *Id. l. 11.* Sed memorandum miſſi Nereide colligit orbem. *Id. ibid. l. 13. v. 735.* Nerei te vereor, &c. *Cic. in Arat.* Hanc illi tribuunt pœnam Nereides almæ.

Nereius, a, um, adject. ad Nereum pertinens. *Ovid. 13. Met. v. 162.* Præſcia venturi genitrix Nereia lethi. *h. e.* Thetis Nerei mater. *Seren. Sammon. c. 35. de annis. obſ. med.* Nereie lymphæ. *h. e.* aqua marina.

Nereus, i, m. 2. *Νηρεύς*, Oceani, & Tethyos filius, Deus maris, quaſi *νερὸς*, *humidus*, a *νάω*, vel *ῥέω*, *fluo*. Hunc Orpheus in Argon. Deorum antiquiſſimum appellat. Unde & grandævus a *Virgilio* dicitur 4. *Georg.* Ex Doride uxore eademque ſorore maximam Nympharum turbam ſuſcepit, quæ a nomine patris Nereides appellantur. *Bocc. l. 7. Gen.* ¶ Metonymice accipitur pro mari. *Perſ. ſat. 1.* Cæruleum dirimebat Nerea delphin.

Neriene, es, f. 1. vel Nerienes, is, f. 3. vel Nerio, enis, f. 3. *Νηρίνη*, Martis uxor. Vide *Gel. l. 13. c. 21. Plaut. Truc. 2. 6.* Mars peregre adveniens ſalutat Nerienem uxorem ſuam.

Nerine, es, patronym. fœmininum a *Nereo* deductum, *Νηρίνη*. *Virg. Ecl. 7. v. 37.* Nerine Galatea.

Nerinus, a, um, ad Nereum pertinens. *Nemeſian. Ecl. 4. v. 55.* Nerinas potabis aquas. *h. e.* marinas. *Auſon. ep. 4. v. 55.* Nodoſas veſtes animantum Nerinorum. *h. e.* piſcium.

Nerite, f. *νηρίτης*, genus concharum, quæ per maria navigant, præbentes concavam ſibi partem, alteram flanti auræ inſtar veli opponentes. *Plin. l. 9. c. 33.*

Neritos, fem. 2. Leucas. *S. Maura*, inſ. maris Jonii, oræ Epiri occiduæ, ſeu Acarnaniæ proxima, & ponte juncta, media inter Acroceraunia, & Peloponneſum. ¶ Neritos item, m. 2. mons Ithacæ inſ. *Plin. l. 4. c. 12. Virg. Æn. 3. v. 271.*

Neritius, a, um, adject. Ithacenſis, a Nerito Ithacæ monte, ut Neritius Dux, hoc eſt Ulyſſes. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 4.* Neritiæ ratis, qua is vectus eſt. *Id. l. 14. Met. v. 563.* Neritia proles. *Silius l. 2. v. 317.*

Nerium, ii, n. *νήριον*, frutex foliis amygdalæ, ſed majoribus, & pinguioribus, quæ quadrupedibus ſunt venenum, al. rhododaphne, quod florem roſæ, folium lauro ſimile habeat. Vulgo in officinis dicitur *oleander*. *Plin. l. 24. c. 11.*

Nerones, m. 3. familia Romana nobiliſſima in gente Claudia, a *nero* ſive *neronis*, verbo Sabino, quo ſignificatur virtus, & fortitudo. Origo nominis eſt, quod ex Claudiis, quos a Sabinis oriundos accepimus, qui erat egregia, atque præſtanti fortitudine, *Nero* appellabatur. *Gell. lib. 13. c. 21.* Ex hac familia fuit ille Nero, qui Aſdrubalem Annibali fratri ſuppetias ferentem, junctis cum Livio Collega copiis, ſuperavit. Ex hac item fuit ſextus Romanorum Imperator, monſtrum illud teterrimum crudelitatis, & omnis turpitudinis. Ejus vitam ſcripſit *Suetonius*.

Neronius, &

Neronianus, a, um, adjective, ad Neronem pertinens. *Martial. l. 7. epigr. 33.* Quid thermis melius Neronianis? *Stat. l. 2. Sil. 5. v. 62.* Neronea lotus in unda.

Nervalis, le, adject. *Scribon. Larg. compoſ. 15.* Herbam, quam Græci *νευρολάπαθον*, nos nervalem appellamus.

Nerviæ, arum, f. vel nervia, orum, n. *corde della cetra*, *ed altri ſtromenti*, *τὰ νεῦρα*, fidiculæ ex nervis concinnatæ, chordæ citharæ, vel alius muſici inſtrumenti. *Varr. in Sat.* quæ ... inſcribitur, apud *Non. c. 3. n. 147.* In pſalterio tendamus nervias. *Id. ibid.* Quæ ejus nervia tractare ſolebat.

Nervicus, a, um, adject. nervorum vitio laborans, *νευρικός*. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Ita aut nervicos, aut podagricos efficiunt homines. Al. leg. *neuricos*, & fortaſſe rectius.

Nervii, m. 2. pop. Galliæ Belg. ubi nunc Com. Hannoniæ, quorum primaria Bagacum. Terminabantur ab Or. Aduaticis, ab Occ. Atrebatibus, & Pleumoſiis. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 27. Lucan. l. 1. v. 428.* nimiumque rebellis Nervius.

Nervinus, a, um, *di nervo*, e nervo factus, ut nervini funes. *Veget. de re milit. l. 4. c. 9.*

Nervius, a, um. Nervius miles apud *Claudian. de B. Gild. v. 421.* eſt miles legionis a Nerva Imperatore inſtitutæ.

Nervolaria, æ, f. una ex Comœdiis *Plauti* amiſſis.

Nervoſe, adv. *valoroſamente*, Ger. *mit ſtercke*, Gall. *vigoureuſement*, Hiſp. *poderoſamente*, *νευρωδῶς*, valide, firmiter. *Planc. Cic. l. 10. Fam. ep. 12.* Ut vigilanter, nervoſeque nos, qui ſtamus in acie, ſubornes. *Cic. in Or. c. 36.* Dicetur enim non Peripateticorum more, ſed aliquanto nervoſius. *Id. 3. Off. c. 29.* Qui iſta nervoſius diſſerunt.

Nervoſitas, atis, f. *nervoſità*, robur, firmitas. *Plin. l. 19. c. 1.* Nervoſitas fili æqualior pena, quam araneis.

Nervoſus, a, um, *nervoſo*, *nerboruto*, Ger. *aderechtig*, Gal. *nerveux*, Hiſp. *nervoſo*, *νευρώδης*, quod multos habet nervos. *Plin. l. 11. cap. 37.* Ideo nulla eſt ei caro, ſed nervoſa exilitas. ¶ Per translationem nervoſus dicitur fortis, & vehemens, quod omne robur in nervis conſiſtat, ut Nervoſus Orator, qui magnam vim, & efficaciam ſermonis habet. *Cicer. de clar. Orat. c. 31.* Quis Ariſtotele nervoſior?

Nervulus, i, m. *nervetto*. dim. a *nervus*. *Cic. Capitoni ſub l. 16. Attic. ep. 16.* Si nervulos tuos adhibueris.

Nervus, vi, m. *nervo*, גיד, Ger. *ein ſpannader*, Gal. *nerf*, Hiſp. *nervo*, *νεῦρον*, primum in corpore animalis ſenſus, motuſque inſtrumentum, a cerebro, & ſpinali medulla ortum, totius corporis membris movendi, ſentiendique vim conferens, a Græco nomine alieno, trajectione literarum. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 23.* Nec enim Dii venis, nervis, & oſſibus continentur. *Et c. 55.* Huc adde nervos, e quibus artus continentur, eorumque implicationem toto corpore pertinentem. ¶ Specietim dicitur de membro virili. *Juven.* Menſura incognita nervi. Adde *Horat. Epod. 8.* ¶ Metonymice ponitur pro robore, & viribus corporis, & tranſlate pro firmitate, & conſtantia animi, item pro vehementia cujuſcunque rei. *Cic. l. 3. Fam.* Plane video, fore nervis opus, ſapientiaque tua vehementer. *Id. l. 16.* Quantum in cujuſque animo roboris eſt, atque nervorum. *Id. ad Q. Fr.* Tu ut id poſſis, eſt tuorum nervorum. *Id. in Acad.* Theophraſtus nervos omnes virtutis incidit. *Id. 12. Phil.* Legionum noſtrarum nervos his conſiliis incidemus. *Id. in Or.* Tamen horum oratio neque nervos, neque aculeos Oratorios, ac forenſes habet. ¶ Nervi Reipub. appellantur milites, claſſis, & vectigalia, quod in iis conſiſtat omnis Reip. fortitudo, & robur. *Cic. pro L. Man. c. 7.* Etenim ſi vectigalia nervos eſſe Reipub. ſemper duximus. ¶ *Nervos intendere*, *omnes nervos contendere*, *omnibus nervis contendere*, eſt ſumma vi, ſummoque ſtudio uti, omnem ſolicitudinem, atque operam adhibere. *Ter. Eun. 2. 3. 20.* Digna adeo res eſt, ubi tu nervos intendas tuos. *Cic. 2. Ver. c. 10.* Veruntamen dignum, in quo omnes nervos ætatis, induſtriæque meæ contenderem. *Id. 5. Ver.* Omnibus enim nervis mihi contendendum eſt, atque in hoc elaborandum, ut omnes intelligant. ¶ Accipitur etiam nervus pro amento, vel pro chorda arcus. *Virg. 5. Æn.* Primaque per cœlum, nervo ſtridente, ſagitta Hyrtacidæ juvenis volucres diverberat auras. ¶ Item nervi dicuntur chordæ citharæ, vel alius muſici inſtrumenti. *Cic. 1. Tuſc.* Summam eruditionem Græci ſitam cenſebant in nervorum, vocumque cantibus. ¶ Nervus etiam vinculi genus eſt, quo pedes, aut cervices impediuntur, *ξυλοπέδη*, aut *ξυλοκάλη*, prout in vett. Gl. exponitur. Ex quo illud *Catonis*. Fures privatorum furtorum in nervo, atque in compedibus ætatem agunt, fures publici in auro, atque in purpura. *Plaut. Aſin. 3. 2. 5.* Nervos, catenas, numellas, pedicas, boias. *Id. in fragmento.* Eo ædepol nervo cervices probat. ¶ *Ter. Phorm. 4. 4. 14.* Cæterum cum argentum repetent, noſtra cauſa ſcilicet in nervum potius ibit. *anderà piuttoſto in prigione*.

Neſæe, æ, vel Neſæe, es, f. *Νησαίη*, Nympha, una Nereidum, a *νῆσος*, *inſula*, vel *νέω*, *nato*. *Virg. 4. Georg. & 5. Æn.*

Neſapius, vel Neſapus, a, um, adject. non ſapiens, inſipiens. *Petron. in Fragm. Tragur.* Nam me putetis neſapium eſſe. *Q. Terent. Scaurus de Orthogr.* Ne pro non poſitum apud antiquos: ſic nefrendes porci, qui ſine dentibus ſunt, id eſt qui fabam frendere non poſſunt. Sic neſapius, qui non ſapit.

Neſciens, tis, nom. ex particip. neſcius, ignarus. *Ter. Heaut. 3. 1. 59.* Ut neſcientem ſentiat te id ſibi dare.

Neſcienter, adverb. inſcienter. Habet *Auguſt. l. 2. Doctr. Chriſt. c. 40.* & quidam tribuunt etiam *Prudentio in Præfat. 2. Apotheoſ. v. 4.* invito *Nic. Heinſio*.

Neſcientia, æ, inſcitia, *ignoranza*. *Claud. Mamert. l. 1. c. 11.* Agnoſco, te multorum neſcientias attuliſſe.

Neſcio, is, ivi, itum, a. 4. *non ſapere*, לא ידע, Ger. *nicht wiſſen*, Gal. *ignorer*, Hiſp. *no ſaber*, *ἀγνοέω*, ignoro, ſum inſcius, a *ne*, & *ſcio*. *Cic. 1. de Orat.* Nemo in eo, quod neſciat, diſertus eſſe poteſt. *Teren. Eun. 4. 4. 54.* Tu pol, ſi ſapis, quod ſcis, neſcis, neque de eunucho, neque de vitio virginis. *Donatus* admonet, eſſe proverbium, *Quod ſcis, neſcis*, quo ſumma taciturnitas, certaque in tacendo fides ſignificatur, dum quis quod ſcit, perinde continet, ac diſſimulet, quaſi neſciat. Simile eſt in *Heaut.* Tu neſcis, quod ſcis Dromo, ſi ſapies. D. Mutum dicas. ¶ Neſcio quis, neſcio quid, neſcio quomodo, neſcio quo pacto, & hujuſmodi uſurpantur, quoties perſonam aliquam, vel rem, vel modum nobis incognitum volumus ſignificare. *Cic. de Amic.* Qualem fuiſſe Athenis Timonem neſcio quem accepimus. *Id. pro Quinct.* Poſteaquam neſcio quid impendit, & in commune contulit. *Id. de Am.* Serpit enim neſcio quomodo per omnem vitam amicitia. *Id. ibid.* Plus neſcio quo pacto videtur habere gravitatis. ¶ Neſcire Latine, eſt Latinam linguam ignorare. *Cic. in Brut. c. 37.* Non enim tam præclarum eſt ſcire Latine, quam turpe neſcire. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. Att. l. 7.* Utrum conſiſtere uſpiam velit, an mare tranſire, neſcitur. ¶ Neſcio te ego? hoc eſt, egone te non cognoſco? *Plaut. Menæch.* ¶ Jungitur & cum infinito. *Virg. 3. Georg. v. 84.* Stare loco neſcit. ¶ *Neſcibo*, pro neſciam, *ἀγνοήσω*. *Plaut. Capt. 2. 2. 15.* ubi al. leg. *neſcivi*. ¶ *Neſcias id, quod ſcias*, for-

mula admonentis aliquem, ne ſecretum commiſſum prodat. *Ter. Heaut.* 4. 4. 26. Sic *Plaut. Mil.* 2. 6. 88. Ne tu hercle, ſi te dii amant, linguam comprimes poſthac: etiam illud, quod ſcies, neſciveris.

Neſcitus, a, um, adject. ex particip. a neſcio, *non ſaputo, non conoſciuto.* *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Litam intra Gallias ante neſcitam edidit.

Neſcius, a, um, *ignorante, che non ſa*, Ger. *unwiſſend*, Gal. *qui ne ſcait, ignorant*, Hiſp. *que no ſabe*, ἀγνὼς, ἀπειρος, ἄιδρις, ignarus, qui aliquid ignorat, vel neſcit. *Cic. pro Dejot.* Iratum te Regi Dejotaro fuiſſe, non erant neſcii. *Virg.* 10. *Æn.* Neſcia mens hominum fati, ſortiſque futuræ. ¶ Interdum paſſive accipitur pro ignoto, ſive incognito. *Plaut. Rud.* 1. 3. 17. In locis neſciis neſcia ſpe ſumus. *Id. Capt.* 3. 3. 15. Si quid neſcibo, id neſcium tradam tibi. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 59. Inexperta alle ſupplicia, neſcia tributa.

Neſi, pro ſine poſitum eſt in lege dedicationis aræ Dianæ Aventinenſis. *Feſt.*

Neſis, idis, & Nebum, *Niſita*, Νησὶς, inſ. parva Campaniæ, proxima continenti, inter Neapolim 6. M. P. & Puteolos 3. ante Pauſilippum prom. aſparago herba celebris. Hujus nominis caſus obliqui interdum producti reperiuntur. *Papin.* Sylvaque, quæ fixam Pelago Neſida coronat. Adde *Lucan. l.* 6. *v.* 90.

Neſſæus, a, um, quod eſt ex Neſſo, ſeu ad Neſſum ſpectat. *Ovid. in epiſt. Dejan.* 9. *v.* 163. Illita Neſſæo miſi tibi texta veneno.

Neſſotrophion, ii, n. *luogo da tener' anitre*, νησσοτροφεῖον, locus, ubi anates clauſæ aluntur, & paſcuntur, a νῆσσα, anas, & τροφὴ, alimentum. *Col. l.* 8. *c.* 15. Media deinde parte neſſotrophii lacus defoditur, &c. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 11. Qui volunt greges anatum habere, ac conſtituere neſſotrophium. Al. leg. *noſſotrophium*, ſed minus recte. Nam *noſſotrophium* aviarium ſignificat, a νεοττὸς, pullus avium.

Neſſus, m. 2. Νέσσος, Centaurus, filius Ixionis, & Nubis, qui cum Dejaniram rapere vellet, ab Hercule ſagitta confixus eſt. *Ovid. l.* 9. *Met.* ¶ Eſt etiam hoc nomine Thraciæ fluvius, in Hæmo monte naſcens.

Neſtor, m. 3. Νέστωρ, filius Nelei, & Cloridis, teſte *Hom. l. Odyſſ.* 11. qui adhuc adoleſcens bellum geſſit, vivo patre, adverſum Epeos Peloponneſi populos in Achaja, deinde, cum Perithoi nuptiis intereſſet, adverſus Centauros, qui Hippodamiam rapere conabantur, ſtrenue pugnavit. Poſtremo jam ſenior, ut idem *Hom. in* 2. *Iliad.* ſcribit, quinquaginta navibus cum reliquis Græcis Principibus ad Trojam venit, cum natus ducentos annos jam tertiam hominis ætatem ageret, vel (ut ipſe dicit apud *Ovid.* 12. *Met. v.* 189.) cum 300. annum ageret. Sed hoc fabuloſum pleriſque putant, & ſolos octoginta annos exiſſe credunt. Conſilii dexteritate tantum Græcorum rebus profuit, ut Agamemnon non dubitaret, brevi ſe Ilium fuiſſe expugnaturum, ſi decem ſibi contigiſſent Neſtores. Nam præter ſummam prudentiam ætatis diuturnitate collectam, tanta præterea eloquentia excelluit, ut ex ejus ore mella dulcior fluere diceretur oratio, ut ait *Cic. de Senect. c.* 10. Fratres duodecim habuit. Duxit uxorem Eurydicen, Clymeni filiam, ex qua ſeptem filios ſuſcepit, Antilochum, Piſiſtratum, Threſymadem, Echephronem, Stratium, Perſeum, Aretam, al. Arethum, & unam filiam, Polycaſten. *Ovid. l.* 12. *Met.*

Neſtoreus, a, um, adject. ad Neſtorem pertinens, ut Neſtorea ſenecta, apud *Stat. l.* 1. *ſilv.* 3. *ad fin.*

Neſtorides, is, patronym. filius Neſtoris. *Ovid. l.* 2. *de Pont. eleg.* 4. *v.* 22. Quantus in Æacide, Neſtorideque fuit. h. e. Antilocho.

Nete, es, f. νήτη, h. e. ultima, nomen eſt chordæ muſicæ. V. *Synemmenon*.

Netus, ûs, m. filum netum. *Martian. Capella l.* 2. *pag.* 38. Ex candentis byſſi netibus.

Netus, a, um, nom. ex partic. a neo, es, *filato*, ut *nets lana*, apud *Ulp. l. ſi cui lana, ff. de leg.* 3.

Neu, *che non*, μήτε, vel ne, aut ne, neve, per Apocopen. *Virg.* 2. *Æn.* Neu recipi portis, aut duci in mœnia poſſit. ¶ Hæc particula geminata elegantem vim habet. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Neu ſe, neu Pompejum abſentem Imperatorem ſuum adverſariis ad ſupplicium tradant.

Neve, *ovvero che non*, μήτε, vel ne, & interdum neque, ne etiam, a ne, & ve. *Cic. l.* 1. *epiſt.* 9. Ne id a me, neve in hoc reo, neve in aliis quæras. *Id. in Orat.* Neve aſtius ſyllabæ diducantur.

Neunquam, antique pro nunquam. *Feſtus lapſe* apud *Douſam* in *Nunquam*. Ita neunquam de nomine familiæ noſtræ.

Neunt, V. in neo, nes.

Nevolo, nevis, nevult, n. anom. idem ac nolo, apud vet. a non, & volo. *Plaut. Trin.* 5. 2. 35. Filiam meam tibi deſponſatam eſſe audio, niſi tu nevis. *Id. ibid.* 2. 2. 70. Multa eveniunt homini, quæ vult, quæ nevult.

Neuri, m. 2. pop. Sarmatiæ Europææ, quos Mela ad ortum Tyræ fl. locat, Solinus circa Boryſthenem, quorum urbs Nerva, ſeu Narva, in ora Livoniæ extrema. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Neuricus, V. Nervicus.

Neurobata, æ, νευροβάτης, ſuper nervum, ſeu funem ambulans. *Firmic. l.* 8. *c.* 17. & *Hygin. Mythol. c.* 273. V. *Turneb. l.* 11. *c.* 15.

Neuroides, f. 3. νευροειδὴς, ſpecies ſylveſtris lactucæ, alio nomine limonium, multo minoribus foliis, quam beta ſativa. *Plin. l.* 20. *c.* 8.

Neuroſpaſton, i, n. νευρόσπαστον, imaguncula quædam tali artificio intus compacta, ut ſi occultum nervum, ſeu fidiculam trahes, ad ſpeciem hominis vivi movere membra, & totum corpus videatur, ſimilis fortaſſe illi, quæ ab Italis *bamboccio* dicitur, a νεῦρον, *nervus*, & σπάω, *traho*. Itaque vox græca eſt, & græcis literis ſcripta a *Gellio l.* 14. *c.* 1.

Neuroſpaſtos, νευρόσπαστος, herba folium habens veſtigio hominis ſimile, & unam nigram habens, in cujus ſinu nervus conſpicitur, unde & nomen habet. *Plin. l.* 24. *c.* 14.

Neuter, tra, trum, *nè l'uno, nè l'altro*, Ger. *keins unter beyden*, Gal. *ny l'un, ny l'autre*, Hiſp. *ni uno, ni otro*, οὐδέτερος, μηδέτερος, nec hic, nec ille, a ne, & uter. In genitivo habet *neutrius*, in dativo *neutri*. *Cic. Att.* Effeci, ut neutri illorum quiſquam eſſet me charior. *Id. de Amic.* Quos fidos amicos habuiſſet, quoſque infidos, cum neutris gratiam referre poſſet. *Quintil. l.* 1. Neutrum ab altero ſeparo. *Cic.* 2. *Div. c.* 4. Quid bonum, quid malum, quid neutrum ſit. h. e. medium. *Id.* 4. *Acad. c.* 42. In neutram partem moveri. *Sen. l.* 2. *de ira, c.* 23. In neutris partibus eſſe, *eſſer neutrale*. ¶ Neuter junctum cum pluralis numeri verbo. *Plaut. Menæch.* 5. 2. 35. Ut caveres, neuter ad me iretis. ¶ *Neutra verba* dicuntur a Grammaticis, quæ neque activam, neque paſſivam habent ſignificationem, ſed mediam, ut *ſto, vivo*: *neutra nomina*, quæ neque maſculina, neque fœminina ſunt, ut *decus, frigus*. *Var. l.* 8. *L. L. Diomed. Priſcian.* & alii. ¶ *Neutri* pro *neutrius* legitur apud eundem *Var. ibid.* & aliis in locis.

Neutiquam, adv. *non, per niente, a niun modo*, אין, Germ. *gantz, und gar nicht*, Gal. *nullement*, Hiſp. *en ninguna manera*, μηδαμῶς, nequaquam, nullo modo. *Cic. de Un.* Indiſſolubiles vos quidem eſſe non poteſtis, neutiquam tamen diſſolvemini. *Id. l.* 9. *Att. epiſt.* 10. Cui te ſocium neutiquam puto eſſe oportere.

Neutralis, & le, o. 3. οὐδέτερος, quod neutrius partis eſt. *Quintil. l.* 1. *c.* 4. Aut quæ fœminea poſitione mares, aut neutrali fœminas ſignificant. h. e. neutro genere.

Neutraliter, adv. vox eſt Grammaticorum, cum neutro genere ſignificare voluit. *Chariſ. l.* 1. Gellius fora neutrum neutraliter dixit.

Neutro, adv. *nè nell'uno, nè nell' altro luogo*, Ger. *keins theil*, Gal. *vers nulle de deux parts*, Hiſp. *ni à una parte, ni a otra*, οὐδετέρωσε, nec ad unum locum, nec ad alterum, item nec ad unam partem, nec ad alteram. *Liv. l.* 5. *c.* 26. Et neutro inclinata ſpe torpebat.

Neutrubi, adv. nec in uno loco, nec in altero. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 56. Neutrubi habeam ſtabile ſtabulum. *Ammian. l.* 15. *c.* 5. Neutrubi præſto inclinatu. h. e. neutram in partem.

Nex, necis, f. *morte*, מות, Ger. *der todt*, Gal. *mort*, Hiſp. *muerte*, φόνος, mors, quæ ferro fit, aut alia vi, ab antiquo *necis*, quod a νέκυς, *mortuus*. Sic necis datus dicitur, qui quovis modo interfectus eſt: quamvis *Feſtus* necatum intelligi velis, qui ſine vulnere interfectus eſt, ut veneno, aut fame. *Suet. in Cæſ. c.* 14. Manus equitum, quæ armata circumſtabat, perſeverantius necem comminata eſt. Quæ idem nex per venenum, aut famem intelligi non poteſt. *Cic. pro Mil. c.* 3. Inſidiatori vero, & latroni quæ poteſt afferri injuſta nex? ¶ Artifices necis, qui novum aliquod necis genus comminiſcuntur. *Ovid.* 1. *de Art. v.* 655. Quam necis artifices arte perire ſua. ¶ Necem ſibi conſciſcere, eſt ſe occidere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 3. Judicis necem ſibi ipſe conſcivit. ¶ In necem alterius aliquid facere, eſt in damnum, & fortunarum everſionem. *Ulpian. de crim. ſtellion.* Si quis impoſturam fecerit, vel colluſionem in necem alterius. ¶ In plur. num. *Valer. Flac. l.* 3. *v.* 381. Fas ideo miſcere neces. In recto caſu ſingulari *necis* pro *nex* legitur a quibuſdam apud *Quintil. declam.* 8. *c.* 13. Sed valde incerta ea lectio eſt.

Nexibilis, le, adject. nexilis. *Ammian. l.* 29. *c.* 3. (al. 2.) Nexibili adſeveratione. h. e. callide mendaciis adnexis.

Nexilis, & le, o. 3. *che ſi aggroppa*; πλεκτός; quod nectitur. *Lucr. l.* 5. Nexilis ante fuit veſtis, quam textile tegmen. *Ovid.* 6. *Met.* Nexilibus flores hederis habet intertextos.

Nexio, onis, f. actus nectendi, connexio. *Arnob. l.* 5. Vinculorum nexiones. Adde *Martian. Capell. l.* 1. *pag.* 12. & 25.

Nexo, as, a, 1. *aggroppare*, ἀποπλέκειν, freq. a necto. *Lucr. l.* 2. *v.* 98. Pars etiam brevibus ſpatiis nexantur ab ictu. Al. leg. *vexantur*. *Virg.* 5. *Æn. v.* 279. Nexantem nodis, ſeque in ſua membra plicantem.

Nexo, is, a. 3. idem quod nexo, as. *Accius* apud *Priſcian. l.* 10. *pag.* 904. Nos continuo ferrum eripimus, omnibus manicas neximus. ¶ Præteritum eſt *nexui*, vel *nexi*, eod. teſte *ibid.* & *l.* 9. *pag.* 860. & *Diomed. l.* 1. *pag.* 366. Sed hæc etiam ad *Necto* pertinent.

Nexum, i, n. idem ac nexus. *Cic. pro Cæc.* Ut non ſuſtulerit horum nexa, atque hæreditates. V. *nexus, us*.

Nexus, a, um, *aggroppato*, πεπλεγμένος, partic. a nector. *Cic.* 5 *Tuſc.* Omnes enim inter ſe nexæ & jugatæ ſunt. ¶ Nexi, & addicti, προσθετοι, apud Romanos vocati ſunt homines obærati, ſeu qui ſolvendo non erant, qui lege 12. Tab. ob æs alienum creditoribus in temporariam ſervitutem addicebantur, ideſt, quoad debitum perſolverent, & ducebantur in ergaſtula ad perſolvendum. *Varro l.* 6. *L. L. ad fin.* Nexi ſunt liberi homines, qui operas ſuas in ſervitute pro pecunia, quam debebant, domino præſtabant. Hinc *Liv. l.* 2. *c.* 23. Propter nexos ob æs alienum. *Martian. l. Res quæ. Dig. de jure fiſci.* Nexa res pignori. ¶ Nexi item ſunt vincti, & captivi, *prigionieri*. *Juſtin. l.* 21. *c.* 1. Nexorum tria millia e carcere dimitti. ¶ Nexus ſacramento, *obbligato con giuramento*. *Id. l.* 20. *c.* 4.

Nexus, us, m. *vincolo, congiunzione, connesſione*, σύνδεσμος, δεσμός, conjunctio, colligatio, a necto. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 62. Firmis nexibus compagem ſuperſtrueret. *Ovid.* 6. *Met. v.* 242. arcto luctantia nexu vincula. ¶ Tranſlate nexus legis. *Tacit. Annal. l.* 3. *c.* 28. ¶ Apud Romanos nexus, vel nexum, i, ἐνοχή, erat genus obligationis civilis, qua corpus etiam, ut pignus, efficiebatur. *Feſtus*: Nexum eſt, ut ait Gallus, quodcumque per æs, & libram geritur, idque necti dicitur, quo in genere ſunt hæc, teſtamenti factio, nexi datio, nexi liberatio. Nexum æs dicebatur pecunia, quæ per nexum obligatur. More receptum fuit, ut auctor, ideſt venditor, nexu ſe dicis cauſa obligaret ad rem perpetuo mancipi, hoc eſt emptori præſtandam. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 11. *Cic. pro Mur.* Quod ſi in iis rebus repetendis, quæ mancipi ſunt, is periculum judicii præſtare debet, qui ſe nexu obligavit. ¶ Obligatio nexi in hunc modum fiebat: manceps, ideſt is, cui res abalienabatur, ſtipulabatur ab altero, *Dare ſpondes*? & alter reſpondebat, *ſpondeo*, ſimulque dicis cauſa ſpondentem alligabat, ac nectebat. *Cic. in Top. c.* 5. Abalienatio eſt ejus rei, quæ mancipi eſt, aut traditio alteri nexu, aut in jure ceſſio. Quæ cauſa eſt, ut ſæpe apud Latinos mancipium, & nexus conjungantur. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 30. Attici te proprium eſſe ſcribis mancipio, & nexu, meum autem uſu, & fructu. *Id. de Aruſp. Reſp.* Multæ ſunt domus in hac urbe, atque haud ſcio, an ſere cunctæ jure optimo, ſed tamen jure privato, jure hæreditario, jure auctoritatis, jure mancipi, jure nexi. ¶ Jus nexorum proprium Civium Roman. fuiſſe, *Cicero* oſtendit, cum ait *pro Cæcina*; L. Syllam ita ademiſſe civitatem Volaterranis, ut nexa reliquerit. ¶ Inire nexum, eſt lege nexus addici, ſive ſe & corpore, & bonis obligare, devincireque creditoribus. *Liv. l.* 7. Sorte ipſa obruebantur inopes, nexumque inibant. ¶ Nexu vinctus, ſeu obligatus dicebatur, qui cum ſolvendo non eſſet, addictus fuerat fœneratori, ut ei ſerviret, quoad debitum perſolveret; nexu autem ſolutus is vocabatur, qui, cum addictus eſſet creditori, poſtea ære alieno diſſoluto ipſe nexu deſinerat. *Liv. l.* 2. *c.* 23. Nexu vincti ſolutique ſe undique in publicum proripuerunt.

N ANTE I.

Ni, *ſe non*, εἰ μὴ, ſi non, niſi. Jungitur tum indicativo, tum ſubjunctivo. *Ter. Andr.* 3. 4. Mirum, ni domi eſt. *Cic. in Verr.* 5. *c.* 96. Ni ad Equeſtrem Ordinem judicia referentur. ¶ Uſurparunt præcipue in ſponſionibus, & in judicio recuperatorio. *Cic. pro Mur.* Sponſionem facere poſſent, ni adverſus edictum Prætoris vis facta eſſet. *Plaut. Rud.* 5. 3. 24. Cedo qui cum habeam judicem, ni dolo malo inſtipulatus ſis, nive etiam &c. *Cic. pro Cæc. c.* 23. Tum illud, quod dicitur, ſive, nive, irrident. V. *Sponſio*, & *Judex*. ¶ *Serv. Donat.* & *Priſcian.* docent, *ni* pro *ne* uſurpari cum ab aliis auctoribus, tum præſertim a *Plauto*, ſed nihil certi colligitur ex multis locis, quæ afferri ſolent: niſi forte ex illo *Lucretii l.* 2. *v.* 733. ubi *nive* pro *neve* legitur.

Nicæa, f. *Nicea*, Νίκαια, urbs Bithyniæ, ad Aſcaniam pal. in campo, inter Nicomediam ad Bor. & Pruſam in Eur. ¶ Item oppidum Locrorum Epicnemidiorum, in Achaja, Thermopylis proximum, ad ſinum Maliacum. Scribitur & Nicea, apud *Plin. l.* 10. *ep.* 48.

Nicæenſis, ſe, adject. Nicææ incola. *Cic. Fam. l.* 13. *ep.* 61. Pecuniam Nicæenſes grandem habent. ¶ Legitur & Nicenſis, ſe, apud *Plin. l.* 10. *ep.* 48.

Nicephorium, n. 2. *Neſrun*, al. *Naſſivouraſſi*, opp. Aſiæ in conf. Meſopotamiæ, & Arabiæ Deſertæ, a Babylone in Occ. ad 110. M. P. *Plin. l.* 6. *c.* 26.

Nicephorius amnis, eſt in Syria, & Tigranocertam urbem alluit. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 4.

Nicer, eri, fluvius Sueviæ in Germania, *il Nechir*. *Sidon. carm.* 7. *v.* 324.

Nicēros, otis, m. nomen eſt myropolæ cujuſdam, ſeu unguentarii. *Martial. l.* 10. *epigr.* 66. Utrumne Coſmi, Nicerotis an libram. Hinc

Nicerotiānus, a, um, adject. a Nicerote præſtanti unguentorum, & odoramentorum confectore. *Martial. l.* 6. *epigr.* 55. Flagras plumbea Nicerotiana. *Id. l.* 10. *epigr.* 38. Nimbis Nicerotianis.

Niceteria, n. 2. νικητήρια, præmium victorum, quod ob victoriam fiebat, & de collo pendens geſtabatur, ut torquis, & hujuſmodi, ut ſcribit vetus *Juvenalis Interpres in ſat.* 3. *in illud v.* 68. Et ceromatico fert niceteria collo.

Nicetiānus, a, um, ad Nicetium pertinens, quod eſt nomen viri proprium. *Sidon. l.* 3. *ep.* 1. *a med.* Nicetiana hereditas.

Nicia, f. 1. *Lenza*, fl. Æmyliæ. Oritur ex Apennino M. verſus Auſtrum, & deinde in Bor. tendens, ditionem Mutinenſem a Parmenſi ſeparat, tandem in Padum apud Brixellum fluit.

Nico, is, ii, a. 3. ſignum facio, moveo, ut nicere manu, *far ſegno colla mano*. *Plaut. Truc.* 2. 8. 63. Emoriere ocyus, ſi manu niceris. G. Quid manu niceam? Ita legit *Turneb. l.* 24. *c.* 17. qui hinc deduci putat verbum *nicto*, *as*. Alii aliter legunt.

Nicomăchus, m. 2. Νικόμαχος, pater Ariſtotelis. Latine exponitur victor pugnæ. Medicus fuiſſe traditur. ¶ Item filius ejuſdem Ariſtotelis, ſimiliter Medicus, qui ſcripſit commentarios in Phyſicam patris. ¶ Item Poeta Tragicus, ex Alexandria Troadis, qui ſcripſit tragœdias undecim. ¶ Item Poeta Athenienſis ſimiliter Tragicus, qui vicit Euripidem, & Theognidem. ¶ Item filius Machaonis, nepos Æſculapii, Medicus, qui ſcripſit de Medicina libros ſex, & de Philoſophia unum. *Suid.*

Nicomedenſis, e, ad Nicomediam urbem pertinens. *Plin. l.* 10. *ep.* 43. Poſſe collegium fabrorum apud Nicomedenſes conſtitui.

Nicomedia, f. 1. *Comidia*, Νικομήδεια, urbs Bithyniæ, a Nicomede Rege, qui eam condidit, appellata, olim clariſſima, hoc tempore pene jacens, & deſerta ad Propontidem, inter Byzantium, & Nicæam.

Nicopolitānus, a, um, ad Nicopolim pertinens. Duæ ſunt urbes hoc nomine: altera in Bithynia, de qua *Plin. ſub fin. l.* 5. altera in Armenia minore, de qua *Id. l.* 6. *c.* 9. verba facit. *Id. l.* 4. *cap.* 1. Nicopolitana civitas. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 472. *n.* 4. Princ. civitatis Nicopolitanorum.

Nictatio, onis, f. 3. *cenno*, ſιμαι, oculorum concluſio, & apertio. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Ideo neque nictationes iis, quæ animal generant. Et *paulo poſt:* Sine ulla nictatione, propter praeduros oculos.

Nicto, as, avi, atum, n. 1. *ammiccare*, *occhieggiare*, רמז, Ger. *mit den augen zwinkern*, Gal. *cligner les yeux*, Hiſp. *ſeñalar con los ojos*, σκαρδαμύττω, id eſt oculis ſignum dare, claudendo vel alterum, vel utrumque, freq. verbi *niveo*, inuſit. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 39. Nec illa ulli homini nutet, nictet, annuat. *Plin. l.* 11. Pleriſque vero naturale eſt, ut nictare non ceſſent, quos pavidiores accipimus. ¶ Apud *Lucret. l.* 6. *v.* 181. nictantia fulmina dicuntur, h. e. micantia, vibrantia lumen præſtringens, & nictare faciens.

Nicto, is, n. 3. *fiutare*, ἰύζω, ad canes pertinet, cum ſentiunt odorem leporum, ſeu perdicum. *Ennius apud Feſt.*

Nictor, eris, d. 1. eſt oculis ſignum dare, idem ac *nicto*, *as*, vel eſt & oculorum, & aliorum membrorum niſu aliquid conari, ut *Feſto* placet, a *nitor*. Nam veteres o nitor videntur dixiſſe & *nixum*, & *nictum*, indeque formaſſe *nictor*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Graviores alitum inferiore genas connivent, eædem nictantur ab angulis membrana obeunte. *Lucr. l.* 6. *v.* 834. *apud Feſt.* Hic ubi nictari nequeunt, inſiſtereque alis. Al. leg. *nixantur*. h. e. nituntur, conantur, ut ſit velut frequentativum a *nitor*. Caeterum ſi *nictantur* retineas, eandem habet ſignificationem.

Nictus, us, m. idem ac nictatio. *Feſtus ex Cæcilio.*

Nidamentum, ti, n. nidus. *Arnob. l.* 6. Non videtis, ſub iſtorum ſimulacrorum cavis ſorices, mures, blattas nidamenta ponere? *Plaut. Rud.* 3. 6. 51. In nervum ille hodie nidamenta congeret. h. e. muſcum, paleas, tomentum, & id genus alia, ex quibus aves nidos conſtruunt ſuos. Eſt autem ibi allegoria, qua ſignificatur, lenonem (de quo eſt ſermo) nidum parare, ex quo naſcatur nervus. h. e. ea facere, propter quæ brevi nervo plectandus ſit, vel compedibus vinciendus. V. integrum *Plauti* locum.

Nidicus, a, um, adject. ad nidum pertinens. *Varronis fragment. apud Scalig. Pomp. & alios:* Ad quos tum volucres veſtit puſillos Uſque ad limina nidica eſca vitis. *Nonius c.* 4. *n.* 278. legit *indica*. Alii *nitida*.

Nidificium, ii, nidi conſtructio. *Apul. l.* 8. *Metam.* In carioſo ſtipite nidificia burriebant inhabitantium formicarum.

Nidifico, as, n. 1. *far nido*, νεοττεύω, nidum facio. *Col. l.* 8. *c.* 15. Pedalia in quadratum cubilia, quibus nidificent aves. *Plin. l.* 9. *c.* 26. Nidificare ex alga. *Id. l.* 10. *c.* 52. Nidificare luto.

Nidificus, a, um, adject. nidum faciens. *Senec. Medea*, *v.* 714. Quodcumque tellus vere nidifico creat.

Nidor, oris, m. *odore de' cibi*, ריח, Ger. *ein geſchmack*, Gal. *odeur*, Hiſp. *olor*, κνίσσα, proprie eſt odor eſculentorum, interdum & aliorum. *Martial. l.* 1. *epigr.* 93. Paſceris & nigræ ſolo nidore culinæ. *Virg.* 12. *Æn.* Illi ingens barba reluxit, nidoremque ambuſta dedit. *Hor. l.* 2. *Serm. ſat.* 7. *v.* 38. Naſum nidore ſupinor. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Cedri tantum, & alteri in ſacris fumo convolutum nidorem verius, quam odorem noverant. ¶ Differunt *odor*, & *nidor* in eo, quod *odor* in malam partem ſumi non ſolet niſi cum addito, ut malus odor, teter, fœdus: at *nidor* abſolute poſitus fœtorem ſignificat.

Nidorōſus, a, um, adject. nidorem multum exhalans. *Tertull. lib.* 5. *adv. Marc. c.* 5. Holocauſtomata nidoroſa.

Nidŭlor, aris, d. 1. *far nido*, νεοττεύω, nidifico. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 598. Halcyones hyeme in aqua nidulantur. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Caſſita nidulatus in ſegetibus. ¶ *Plin. l.* 11. *c.* 28. Aliud (inſectorum) genus, qui e fimo ingentes pilas averſis pedibus volutant, parvoſque in iis contra rigorem hyemis vermiculos fœtus ſui nidulantur. h. e. in nido fovent, vel excubando excludunt.

Nidŭlus, m. 2. *nidiaccio*, νεοττίδιον, parvus nidus. *Gell. l.* 2. *c.* 28. De aviculæ nidulo lepide, atque jucunde præmonet. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 44. In aſperrimis ſaxis, tanquam nidulum, affixam.

Nidus, di, m. 2. *nido*, קן, Ger. *ein vogelneſt*, Gal. *nid*, Hiſp. *nido*, νεοσσιά, καλιά, avium domicilium. *Quintil. l.* 2. *c.* 16. Texere nidum. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 6. Quemadmodum volucres videmus procreationis, atque utilitatis ſuæ cauſa fingere, & conſtruere nidos. ¶ Per Metonymiam accipitur pro fœtu avium, quaſi continens pro contento. *Virg.* 12. *Æn. v.* 475. Pabula parva legens, nidiſque loquacibus eſcas. *Colum. l.* 7. *c.* 9. *ad fin.* Et in cubili ſuam quiſque matrem nidus exſpectat. Ubi de ſcrofæ fœtu loquitur. ¶ Tranſlate uſurpatur pro quodam vaſis genere, a nidorum ſimilitudine. *Varro apud Non.* Lymphaque e lacuna fontium alleta nidos impleat. ¶ Et nidi dicuntur, in quibus merces in tabernis ſeparatim tenentur, θῆκαι. *Mart. l.* 1. *epigr.* 118. De primo dabit, alterove nido raſum pumice, purpuraque cultum. ¶ Denique dicitur de quovis cujuſque domicilio. Hinc *Virgilius* villam ſuam, nidum ſenectutis ſuæ vocabat, referente *Plin. l.* 6. *ep.* 10. *Horatius etiam l.* 1. *ep.* 10. *v.* 6. Tu nidum ſerves, ego laudo ruris amœni Rivos.

Nigellus, a, um, *negretto*, ὑπομέλας, ſubniger, dim. a niger. *Varr.* apud *Non. c.* 16. *n. ult.* Nigellum umiculum. *Auſon. ep.* 4. *v.* 72. litteras vocat, Cadmi nigellas filias.

Niger, gra, grum, a. 1. 2. *negro*, *nero*, שחור, Ger. *ſchwartz*, Gal. *noir*, Hiſp. *negro*, ὁ μέλας, ἡ μέλαινα, τὸ μέλαν, nigredine coloratus. *Virg.* 4. *Georg.* Et nigrum mactabit ovem. *Cic.* 2. *de Div. c.* 3. Neſcio, qui ille divinus, ſi oculis captus ſit, ut Tireſias fuit, poſſit, quæ alba ſint, quæ nigra, docere. *Juv. Sat.* 3. Nigra in candida vertunt. Solebant enim priſci bonum, & laudabile alba creta notare, malum, & turpe carbone nigro. ¶ Hinc niger interdum tranſlate pro malo ponitur. *Horat. l.* 1. *Sat.* 4. *v.* 84. commiſſa tacere Qui nequit, hic niger eſt, hunc tu, Romane, caveto. *Cic. pro Cæcin. c.* 10. *de Clodio.* Sex. Clodius, cui nomen eſt Phormio, nec minus niger, nec minus confidens, quam ille Terentianus eſt. ¶ Ponitur & pro obſcuro, umbroſo, ut nigræ ſilvæ. *Horat. l.* 1. *od.* 21. Nigrum nemus. *Virg.* 3. *Georg.* ¶ *Juven. Sat.* 1. *v.* 71. Inſtituitque rudes melior Locuſta propinquas, Per famam, & populum nigros efferre maritos. Ubi nigros maritos. h. e. veneno ſublatos intelligit, nam tali nece perempti livorem contrahunt. ¶ Comparativum eſt *nigrior*, Superlativ. *nigerrimus*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 278. nigerrimus auſter. *Ovid. Heroid. ep.* 17. Cœlum pice nigrius.

Nigidius, ii, figulus, Philoſophus Pythagoricus, floruit Romæ, Cæſaris, & Ciceronis tempora. Multa ſcripſit de re grammatica, ut teſtatur *Gellius*, qui proinde ſæpe de eo mentionem facit.

Nigina, æ, herba tribus foliis longis intubaceis, quæ illita cicatrices ad colorem reducit. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Nigrans, antis, nom. ex particip. idem ac niger. *Virg.* 5. *Æn. v.* 97. nigrantes terga juvencos. *Lucret. l.* 2. *v.* 792. Nigrans color. *Silius l.* 9. *v.* 225. Corpora ab immodica ſervans nigrantia Phœbo.

Nigrēdo, inis, f. *negrezza*, שחרות, Ger. *ſchwartze*, Gall. *noirceur*, Hiſp. *negror*, μελανία, color niger. *Apul. l.* 2. *de Aſino:* Corvina nigredine cæruleos columbarum colli flosculos æmulantur. *Martian. Capell. l.* 2. Libri nigredine colorati.

Nigreo, es, *eſſer nero*, n. 2. niger ſum. *Pacuv. & Acc.* apud *Non. c.* 2. *n.* 582.

Nigreſco, is, nigrui, n. 3. *farſi nero*, μελαίνομαι, niger fio. *Ovid.* 3. *Faſt.* Cœlum nigreſcit ab Auſtris. *Colum. l.* 12. *c.* 48. Olivæ cum nigruerint. *Virg.* 11. *Æn. v.* 824. tenebris nigreſcunt omnia circum.

Nigrico, as, n. 1. *eſſer neretto*, *oſcurire*, ὑπομελαίνομαι, aliquantulum niger ſum. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Viribus præcipua, colore nigricans, ſola aquilarum fœtus ſuos alit. Adde *l.* 25. *c.* 16.

Nigricolor, ris, nigrum colorem habens. *Solin. c.* 2. Nigricolor faciet.

Nigrifico, as, a. 1. *annerire*, *far nero*, ut nigrificare dentes, apud *Marcell. Empir. c.* 35.

Nigris, m. 3. Νίγειρ, fl. Lybiæ ulterioris. Ejuſdem eſt, ac Nilus, naturæ. Nam & calamum gignit, teſte *Plin. l.* 5. *c.* 8. & papyrum, eaſdemque generis animantes, quæ in Nilo gignuntur: iiſdem etiam temporibus augeſcit. Dictus ſic eſt propter ſolitudines nigri pulveris, eminentibus interdum velut exuſtis cautibus. Pop. *Nigritæ*. ¶ Item Nigris, fons eſt in Æthiopia, quem nonnulli caput Nili putaverunt. *Plin. l.* 5. *c.* 9.

Nigritia, æ, f. idem ac nigredo. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Nemiæque apud nigritiæ dat auſteritatem.

Nigrities, ei, f. idem ac nigredo. *Celſ. l.* 8. *c.* 2. Si autem nigrities eſt, aut ſi caries ad alteram quoque partem oſſis tranſit.

Nigritūdo, inis, f. idem ac nigredo. *Plin. lib.* 10. *c.* 36. Nulla veris initia apparet nigritudo in roſtro.

Nigro, as, avi, atum, n. 1 *eſſer nero*, nigreſco, niger ſum. *Lucret. l.* 2. *v.* 731. ne forte hæc albis ex alba rearis Principiis eſſe, ante oculos quæ candida cernis, Aut ea, quæ nigrant, nigro de ſemine nata. Vide *Nigrans*. ¶ Active pro nigrum facere, ſeu lividum. *Stat. l.* 2. *Sylv.* 6. *v.* 83. non ſævius atros Nigraſſet planctu genitrix tibi ſæva lacertos.

Nigror, oris, m. idem ac nigredo. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 14. ex *Pacuv.* Noctiſque, & nimborum occæcat nigror. *Celſ. l.* 2. *c.* 1. Nigrorem in ulceribus excitat.

Nihil, n. indecl. *niente*, idem ac nihilum, a quo factum eſt per Apocopen extremæ ſyllabæ. *Cic. de Sen.* Nihil ergo agebat Q. Maximus? ¶ Nihil ad rem, *nulla a propoſito*. *Cic. in Orat. c.* 64. ¶ Nihil ad me attinet, *a me nulla importa*. *Terent. Andr.* 4. 1. 60. Et omiſſo verbo. *Cic.* 2. *de Or.* Quem cognovimus non illiteratum, ſed nihil ad Perſium. ¶ Nihil aliud, quam, *non altro che*, *ſolamente*. *Sueton. in Caſ. c.* 20. Ut domo abditus nihil aliud quam per edicta obnuntiaret. *Id. in Aug. c.* 83 Ad pilam primum folliculumque tranſiit, mox nihil aliud quam vectabatur ac deambulabat. *Cicer. de Amic.* Amare nihil aliud eſt, quam eum diligere &c. ¶ Eodem modo, nihil præterquam vigilatum eſt, apud *Liv. lib.* 7. h. e. tantummodo vigilatum eſt. Sic, nihil amplius quam. *Suet. in Galba*, *c.* 19. Nihil amplius, quam continere ſe ſtatuit. ¶ Nihil minus, *nulla meno*. *Cic.* 3. *Off. c.* 20. Cadit ergo in bonum virum mentiri? nihil profecto minus. ¶ Nihil non, pro omne, vel omnia, *tutto*. *Hor. de ar. poet. v.* 122. nihil non arroget armis. ¶ Nihil mihi cum illo eſt, *non ho che fare con colui*. *Terent. Andr.* ¶ Ponitur interdum pro non. *Idem ib.* 5. *c.* 31. Nihil circuitione uſus es. *Liv. l.* 25. *c.* 7. Militibus, qui ad Cannas commilitones ſuos pugnantes deſeruiſſent, Senatui nihil videri rempublicam committendam eſſe. ¶ Uſurpatur etiam more ſubſtantivi. *Cic. de clar. Or. c.* 58. Nihil admodum litterarum ſciebat. Sic nihil peſſi, apud *Salluſt.* nihil incommodi, apud *Terent. Heaut.* 3. 3. ¶ *Nihil eſt*, dicimus, cum rem quampiam elevamus, aut negamus. *Ter. Andr.* 2. 2. 3. Lætus eſt, neſcio quid. C. nihil eſt.

Nihildum, adv. *niente fin' ora*, οὐδέπω, nihil adhuc. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 12. Et quanquam nihildum audieramus.

Nihili. V. Nihilum.

Nihilominus, adv. *nientemeno*, *nondimeno*, οὐδὲν ἧττον, duæ dictiones ſunt, *nihilo*, & *minus*, quæ vulgo conjunguntur per modum adverbii, & uſurpantur pro tamen, vel attamen. *Cic.* 1. *de Inv.* Quare meo quidem animo nihilominus Eloquentiæ ſtudendum eſt. *Id. l.* 10. *Fam. ep.* 4. In his rebus, quæ nihilominus, ut ego abſim, confici poſſunt. *Plin. l.* 17. *c.* 16. Nihilominus tamen & luto munire, & vinculo melius. ¶ Diviſim *Plin. jun. l.* 7. *ep.* 27. Audito pretio, percunctatus omnia docetur, ac nihilo minus, immo tanto magis conducit.

Nihilum, i, *niente*, *neſſuna coſa*, אין, Ger. *nichts*, Gall. *rien*, Hiſp. *nada*, οὐδέν, nulla res, a ne, & *hilum*. *Varro l.* 8. *de L. L. Priſc. l.* 5. Hilum vero, ut *Feſto* placet, eſt id, quod grano fabæ adhæret. Alii eſt idem quod *nullum*, ut *Chariſ. l.* 1. docet. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. Stultitiane erres, nihilum diſtabit, an ira. *Perſ. Sat.* 3. *v.* 84. De nihilo nihil, in nihilum nil poſſe reverti. *Ter. Heaut.* 5. 7. 1. Non hoc de nihilo eſt, quod Laches me conventam eſſe expetit. h. e. non fruſtra eſt, non eſt nihil. *Propert. l.* 2. *eleg.* 2. *v.* 16. Non ſum de nihilo blandus amator ego, *per niente non ſono amante*. *Id. l.* 2. *el.* 16. *v.* 52. Nec ſic de nihilo fulminis ira cadit, *non cade così per poco*. ¶ In nihilum redigere, venire, verti, interire, *ridurre*, *a ridurſi in nulla*. *Cicer. Fam.* 11. & in *Orat. Lucret. l.* 1. &c. ¶ Nihili, abſoluta, *da nulla*. *Cic. Tuſc.* 3. Si nil ſit ab eo quod nequicquam eſt in tali homine, ex quo idem nihili dicitur. *Plaut. Pſeud.* 4. 7.

4. 7. Servus nihili eſt, ſuum qui officium facere eſt immemor, niſi adeo monitus. Adde *Varr. l.* 8. *de L. L.* ¶ Nihili facere, nihili pendere, *ſtimar nulla*. *Cic.* 5. *Fin. c.* 27. At eum nihili facit. *Ter. Eun.* 1. 2. Iſtud abs te factum nihil penderem? ¶ Eodem ſenſu dicimus, pro nihilo habere. *Cic. pro Dom.* Pro nihilo habenda eſt adoptio nullo decreto probata. *Idem ad Attic.* Dii immortales, quam mihi iſta pro nihilo videntur! ¶ Nihilo aliter, *non altrimenti*. *Terent. Phorm.* 3. 5. Is me fefellit, ego iſti nihilo ſum aliter ac fui, *io ſono tuttavia il medeſimo verſo di lui*. ¶ Jungitur ſæpe cum omnibus comparativis. *Cicer. Ver.* 7. Nihilo diligentior ad claſſem ornandam eſſe cœpit. Sic nihilo plus, nihilo ſecius. *Terent. Eun.* 1. 1. & *Andr.* 3. 2.

Nil, n. indecl. idem ac nihil, unde factum eſt, per Syncopen. *Nepos in Thraſyb.* c. 2. *in fin.* Nihil attigit, niſi arma, quibus indigebat. *Vergil.* 3. *Georg.* Te ſine nil altum mens inchoat. ¶ Interdum adverbialiter ſumitur pro non. *Lucr. l.* 5. *v.* 164. Nil opus eſt verbis.

Niliacum, a, um, Νειλῷος, quod ad Nilum ſpectat, Ægyptium. *Martial. l.* 4. *epigr.* 42. Niliacis primum puer hic ſic ortus in oris. *Juven. ſat.* 5. Cum pars Niliacæ plebis. *Martial. lib.* 13. *epigr.* 122. Acetum Niliacum. V. *Acetum*.

Nilicŏla, læ, ad Nilum incolens. Ægyptius. *Prudent. lib.* 2. *adverſ. Symmach. v.* 493. Iſis Nilicolas reliquit.

Niligĕna, æ, Nilo genitus, h. e. Ægyptius. *Macrob. l.* 1. *Sat.* c. 16. Argutus Niligena, & gentis accola numerorum potentis. *Ovid. l.* 1. *de art. am. v.* 77. Niligenæ Memphitica ſacra juvencæ. h. e. Iſidis. Al. leg. *laniger*.

Nilion, n. 2. νείλιον, gemma, colorem habens fumidæ topazii, aut aliquando mellei. *Plin. l.* 37. *c.* 8. India & has generat, & nilion, fulgore hebes, & brevi, & cum intuearis, fallaci.

Niloticus, a, um, Νειλωτικός, Νειλῷος, quod eſt ex Nilo, ut Nilotica tellus. *Martial. l.* 6. *epigr.* 80. Nilotica aqua. *Senec. l.* 3. *qu. nat. c.* 25.

Nilotis, idis, adject. fem. *a Nilo*, Ægyptia. *Martial. l.* 10. *epigr.* 6. picta tunica Nilotide Mauri.

Nilum, idem ac nihilum. *Lucret. l.* 5. *v.* 237. Haud igitur poſſunt ad nilum quæque reverti.

Nilus, m. 2. *Nilo*, Νεῖλος, fl. maximus Africæ, in Æthiopia, & Ægypto. Dictus eſt a Nileo Rege. *Servius* Nilum dici exiſtimat, quaſi νέαν ἰλὺν, hoc eſt, novum trahentem limum, quia ſua inundatione in Ægypti agros novum infert limum, & oblimando feraces reddit. A Poetis fingitur filius Oceani, & Terræ, multoſque filios genuiſſe, Minervam, Vulcanum, Dionyſium, Mercurium quartum, Herculem. *Cic.* 3. *de nat. Deor. Boc. l.* 7. *Gen.* ¶ Bis in anno certis diebus, præcipue circa ſolſtitium æſtivum, auctu magno, per totam ſpatiatus Ægyptum terram pluviis omnibus deſtitutam aquis ſuis irrigat, limo tegit, & fœcundiſſimam efficit. Unde unica ſpes Ægyptiis in Nilo poſita eſt, quia fertilis, aut ſterilis annus eſt, prout ille magnus, aut parcior influxit. V. *Cic.* 2. *de nat. Deor. Senec. l.* 4. *quæſt. nat. c.* 2. & *Plin. l.* 5. *c.* 9. & *l.* 18. *c.* 18. ubi de Nilo multa. ¶ Unde revera ortum habeat, quæque cauſæ incrementi ejus, Veteribus ignotum fuit. qua de re V. *Senec. l.* 6. *quæſt. nat. c.* 8. ¶ In Ægyptium mare ſeptem oſtiis ſe exonerat. onde *Juven. ſat.* 13. *v.* 26. Rari quippe boni, vix ſunt numero totidem, quot Thebarum portæ, vel divitis oſtia Nili. ¶ Nili quoque apud Veteres accipiuntur pro foſſis, ſeu canalibus, quibus aqua in locum aliquem deducitur, cujus generis erant ii, qui aquam in privatas domos derivabant, & qui ſpectaculis circumdari ſolebant. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep. ult.* Imagines iſtæ, & palæſtra, & piſcina, & nilos, multorum Philotimorum eſt, &c. *Id.* 2. *Leg. c.* 1. Ductus vero aquarum, quos iſti nilos, & Euripos vocant, quis non, cum hæc videat, irriſerit?

Nimbatus, a, um, nimba, ideſt, faſciola ligatus. Aliqui interpretantur unguento perfuſum, a nimbo vaſe. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 135. Tum magis ſit nimbata, & nugæ meræ.

Nimbifer, ra, rum, ὀμβροφόρος, ferens nimbos. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 858. & *Ovid.* 4. *de Pont. ep.* 8. *v.* 60. Ad ſtyga nimbifero vindicis igne datum. Ita legit *Scalig.* & *Heinſ. ex MSS.* Alii *nubifero*.

Nimbōſus, a, um, ὀμβρώδης, pluvioſus, gravis nimbis, afferens nimbos. *Virg.* 1. *Æn. v.* 535. Fluctu nimboſus Orion. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Canopus eſt montibus ſubjectus nimboſis.

Nimbus, i, m. *nembo*, *pioggia improvviſa*, גשם, Germ. *ein ſchlag regen*, Gal. *ravine*, *pluye avec orage*, Hiſp. *nubada de agua*, ὄμβρος, νέφος, repentina, & præceps pluvia, ut teſtatur *Apuleius de mundo*, item *Servius* 1. *Æn. Liv. l.* 1. *c.* 16. Subito coorta tempeſtas cum magno fragore tam denſo Regem operuit nimbo. ¶ Ponitur & pro nube. *Virg.* 2. *Æn. v.* 615. Jam ſummas arces Tritonia (reſpice) Pallas inſedit, nimbo effulgens. *Id. ib.* ſonuerunt æthera nimbi. ¶ Item pro vento. *Virg.* 1. *Æn.* Nimborum in patriam loca fœta furentibus Auſtris Æoliam venit. ¶ Aliam etiam minus vulgarem hujus vocis notionem docet nos *Iſid. l.* 19. *c.* 31. Nimbus, inquit, eſt faſciola tranſverſa ex auro aſſuta in linteo, quod eſt in fronte fœminarum. Uſus *Arnob. l.* 2. Lanunas pertunderent aurium, imminuerent frontes nimbis, fuligine oculus inumbrarent. ¶ Aliqui adducunt, ſumi etiam pro vaſis genere, quo vina, unguenta, & alii liquores funduntur. *Martial. lib.* 14. *ep.* 112. A Jove qui veniet, miſcenda ad pocula largas fundet nimbus aquas, hic tibi vina dabit. Sed hic imbrem, vel nubem ſignificare videtur. ¶ Tranſlate ponitur pro quavis denſa, & ſoluta ſparſione, ſive multitudine, quæ in modum nimbi, aut procellæ ingruit. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 3. Quo enim nimbo, qua procella verborum impium caput obrui meretur? *Flor. l.* 3. *c.* 8. Lapidum, ſaxorumque nimbo claſſem operuerunt. ¶ Item pro quavis ſubita & repentina calamitate. *Cicer.* 15. *Att. ep.* 9. Quid iſte in domo tua caſus armorum? ſed hunc quidem nimbum cito tranſiiſſe lætor. ¶ *Nimbum* pro *unguentum*. *Pacuv.* apud *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 14.

Nimie, *troppo*, *aſſai*, nimis, aut valde, ἀγάλλιον. *Pallad. in Mart. tit.* 10. *poſt med.* In locis nimie frigidis præcoquas ficus ſerimus. *Macrob. lib.* 6. *cap.* 6. *Saturn.* avis non nimis, ſed pulcre dictum. *Capitolin. in Gordian. c.* 6. Cupide, aut immodeſte, aut nimia aliquid facere.

Nimiĕtas, atis, f. *ſuperfluità*, περιουσία, ſuperfluitas, redundantia, nimia copia. *Col. lib.* 6. *c.* 24. Nimietate verni pabuli pecudes exhilaratæ laſciviunt. *Pallad. l.* 7. *c.* 7. Sanguinis nimietatem prohibet.

Nimio, adverb. *aſſai troppo*, valde, nimis. *Plaut. Trucul.* 4. 1. 4. Nimio magnæ melior eſt mihi. *Id. Pœn.* 1. 2. 90. Bonam ego, quam beatam me eſſe nimio dici mavolo. ¶ Jungitur frequenter comparativis. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 31. Nimio melius. *Cic. Att. l.* 10. Te nimio plus diligo.

Nimiopĕre, adv. idem ac nimis, vel admodum nimis. *Cicer. in Parad.* 5. Quos ædificia magnifica nimiopere delectant. Sed alii legunt disjunctim *nimio opere*.

Nimirum, adv. *certamente*, אכן, Ger. *nemlich*, Gal. *certes*, Hiſp. *ciertamente*, ἀληθῶς, certe, pro certo, ſine dubio, ut Donatus inquit, adv. confirmandi, a *ne*, & *mirum*, quaſi ne mirum ſit, vel nec mirum eſt. *Cic.* 4. *Tuſc.* Itaque in cognitione nimirum aſſentiar. *Auct. ad Her. l.* 1. Abſolute nimirum munus oratorium confecerimus. ¶ Aliquando ad reſponſionem adhibetur pro utique, certe. *Quinct. l.* 12. *c.* 1. Uter melior dicetur Orator? Nimirum qui homo quoque melior. ¶ Eſt etiam adv. explanandi, & ſignificat ſcilicet, videlicet, nempe. *Cic. pro Flac.* Hoc nimirum eſt illud, quod non longe a gradibus Aurelii hæc cauſa dicitur.

Nimis, adv. *troppo*, יותר, Ger. *zu viel*, Gal. *trop*, Hiſp. *demaſiado*, ἄγαν, λίαν, σφόδρα, plus ſatis, ſupra modum. *Cic.* 1. *de Orat.* Neque ſumus nimis avidi. *Id.* 1. *Off.* Nimis magnum ſtudium. ¶ Uſurpatur etiam cum genitivo. *Cic. in Orat.* Nimis inſidiarum ad capiendas aures adhiberi videtur. ¶ Item cum aliis adverbiis. *Id.* 3. *Leg. in princ.* Nec nimis valde, nec nimis ſæpe laudaveris. ¶ Ponitur etiam pro valde, multum. *Id. Attic. l.* 7. *ep.* 24. ¶ Philotimi litteræ me quidem non nimis, ſed nos admodum delectarunt. *Plaut. Rud.* 4. 2. 15. Nihil eſt, qui piger eſt, nimiſque id genus odi. *Id. Stich.* 2. 3. 49. Nimis factum bene. *Nimis quam*, maximopere. *Plaut. Moſtel.* 2. 2. 79. Nimis quam formido, ne manifeſto hic me opprimat.

Nimium, adv. idem ac nimis. *Cic.* 4. *Acad.* De quo jam nimium etiam diu diſputo. *Horat. l.* 3. *od.* 3. Nimium pii. ¶ *Nimium quantum*, idem eſt ac plurimum, maximopere, εἰς ὑπερβολήν. *Cic.* 4. *Fin. c.* 23. Differre inter honeſtum & turpe nimium quantum. *Gell. l.* 16. *cap.* 6. Sed nimium quantum audacter inquit, &c. *Id. l.* 18. *c.* 3. Lingua, atque facundia nimium quanto præſtabilis. Al. leg. *quantum*.

Nimius, a, um, *troppo*, *intemperato*, יתרון, Ger. *zu heffeig*, Gal. *exceſſif*, Hiſpan. *demaſiado*, περισσός, quod modum excedit. *Cicer.* 4. *Tuſculan.* Nam quod ajunt, nimia reſecari oportere, naturalia relinqui. *Id. Brut. lib.* 15. *Fam.* Quod in honoribus decernendis eſſem nimius, & tanquam prodigus. ¶ Reperitur etiam cum genitivo, *Liv. l.* 6. *c.* 11. Manlius nimius animi cum alios principes ſperneret. *Tac. l.* 19. Sermonis nimius erat. ¶ Et cum ablat. *Hor. l.* 2. *Carm. od.* 12. Et nimium mero Hylæum. h. e. intolerabilem ebrietate. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Eæ minus fertiles vino, acrioris, & fæce nimiæ. ¶ Sumitur interdum nimius pro præpotente, & ſuperbiente. *Tacit.* 3. *Hiſt.* 2. 58. Erant qui occiderent maras, quippe jam nimius Antonius. *Id. in Agric. c.* 7. *de legione vicesima*. Legatis quoque nimia & formidoloſa erat. *Velley. l.* 2. *cap.* 32. Nimius Reip. liberæ vis. ubi dativum caſum nota.

Ningit, vel ninguit, ebat, xit, imp. 3. *nevicare*, השליג, Germ. *ſchneyen*, Gal. *il negge*, Hiſp. *nevar*, νίφει, eſt nivs pluere. Antiqui dicebant *ningo*, & *nigon*. *Pierius* quidem in 3. *Georg.* teſtatus ſe nigon per u in antiquibus codicibus ſcriptum inveniſſe. Eſt a νίφω, quod idem notat e inferto. *Virg.* 3. *Georg.* Interea toto non ſecius aere ningit. ¶ Tranſlate ſumitur pro magnam copiam rei alicujus effundere, & aſpergere. *Lucr. l.* 2. *v.* 627. Ninguntque roſarum floribus. ¶ Paſſive impersonaliter. *Apulej. in Florid. n.* 2. (*al. l.* 1.) Totum illud ſpatium, qua pluitur & ningitur.

Ningor, oris, m. nivis copia decidens. *Apul. de mundo*. Eam tempeſtatem nos ningorem vocamus.

Ningoĭdus, a, um, νιφόεις, νιφετώδης, nivoſus, nivalis, nivibus abundans. *Auſon. ad Paulin. v.* 88. Barcinome bimaris, juga ninguida Pyrenæi. Et *paulo poſt v.* 124. Jam ninguida linquit Oppida Iberorum.

Ninguis, is, f. idem quod nix apud Veteres. *Lucret. l.* 6. *v.* 736. Albas decedere ningues. *Apul.* Omnia ningue canebunt.

Ninguit, V. Ningit.

Ningŭlus, a, um, nullus, nemo. *Enn.* apud *Feſt.* Ne ningulus mederi queat.

Ninive, f. 1. urbs maxima Aſſyriæ, quam Aſſur condidit, ſic dicta a Nino Rege, qui eam amplificavit, Regia olim Aſſyriorum, in regione *Diarbech* dicta, ad Tigrim fl. ſupra Bagdatum in Bor. 100. M. P. Aliqui omnino extinctam putant. ¶ Pop. Ninivitæ. *Tertull. l.* 5. *adv. Marcion.* & *Prudent. Cathem.* 7. *v.* 131.

Ninnius, ii, m. parvus equus, qui & hinnus dicebatur, ex Græco γίννος, ut docet Scalig. ad lib. 5. Manilii. *Mecænas ad Horatium*. Tu tuum ſodalem Ninnio videas ſtrigoſiorem.

Niobæus, a, um, quod ad Niobem ſpectat. *Horat. l.* 4. *Carm. od.* 6. Quem proles Niobæa magnæ Vindicem linguæ, Tityoſque raptor ſenſit.

Niŏbe, f. 1. Νιόβη, filia Tantali Regis Phrygiæ, & Lydiæ, qui Jupiter dictus fuit, ex Taygete, al. ex Penelope, uxorque Amphionis, Regis Thebarum, cui ſeptem filios, totidem filias peperit. Cum Thebanæ mulieres juſſu Mantus filiæ Tireſiæ rem divinam Latonæ facerent, eas reprehendit multis verbis, ſe ſe Deæ anteferens, illiſque perſuaſit, ut illis ſacris abſtinerent. Latona irata filios Apollinem, & Dianam in vertice Cynthi montis admonuit, ut injuriam ulciſcerentur, qui Iſmenum, & Sipylum ſagittis confixere, cum ſe exercerent in equeſtri certamine in campo extra urbem, reliquos pueros in palæſtra, feceruntque, ut ſeptem virgines, cum fratres extinctos una cum matre flerent, repentina morte conciderent. Niobe ex dolore in lapidem verſa eſt, qui in Sipylum Lydiæ montem in Phrygiæ Magnæ confinio, ubi illa nata fuerat, turbine venti raptus eſt, & fixus in cacumine montis liquitur, & lacrymis etiam nunc manat. Hinc a Poetis Sipyleia mater Niobe dicitur. *Cic.* 3. *Tuſc.* Niobe fingitur lapidea propter æternum, credo, in luctu ſilentium. *Ovid.* 6. *Meſam. Bocc.* 12. *Gen.* ¶ Niobe item, filia Phoronei Regis Argivorum, ex qua Jupiter Oſirim ſuſcepit, qui & Apis, vel Serapis dictus eſt. *Bocc. l.* 7. *Gen.*

Niphates, maſc. 3. Νιφάτης, pars Tauri M. inter Armeniam majorem, & Meſopotamiam. ¶ Nyphates item, fl. qui profluit ex Niphate M. qui Armenios, Medos, ac Meſopotamios attingit, ac in Tigrim influit. *Virg.* 3. *Georg. v.* 30.

Niptra, orum, n. νίπτρα, lavacra, a νίπτω, *lavo*. Hoc nomine dicta eſt Comœdia Pacuvii. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 21.

Nirĕus, m. 2. Νιρεύς, filius Charopi, & Aglajæ, Græcorum omnium, qui ad Trojam navigaverunt, formoſiſſimus. *Ov. l.* 4. *de Pont. el.* 13. *v.* 16. Tam mala Therſitem prohibebat forma latere, Quam pulcra Nireus conſpiciendus erat. *Propert. l.* 3. *el.* 18. Nirea non facies, non vis exemit Achillem.

Nis, dat. pl. pro nobis, apud vet. *Feſt. in voce Calim*.

Niſa, V. Niſæa.

Niſæa, f. 1. regio Parthyenes, cujus caput fuit Alexandropolis, in qua præſtantiſſimi equi naſcebantur, qui Niſæi dicti ſunt. *Plin. l.* 6. *c.* 26. *Strabo l.* 11. ¶ Niſæa item, vel Niſa, *Talcatan*, urbs Margianæ præcipua. ¶ Niſæa item, *Salvis*, urbs Megaridis maritima, in Atticæ confinio ad ſinum Saronicum, ubi Megarenſium erant Navalia, teſte *Thucyd. l.* 2. Hic Bacchum a Nymphis educatum fabulantur, unde Niſæus cognominatus eſt.

Niſæus, a, um, quod ad Niſum ſpectat, ut *Niſæi canes*, Scylla filia Niſi, vel melius Scylla filia Phorci (enim Poetæ interdum fabulas confundunt) cujus pars inferior in canes verſa eſt, & fretum Siculum nautis infeſtum, & tremendum facit. *Ovid.* 4. *Faſt.* Et vos Niſæi naufraga monſtra canes. ¶ A Niſa urbe Megaridis *Niſæus* dictus eſt Bacchus, quod ibi a Nymphis educatus fuit.

Niſeis, idis, f. patronym. filia, vel neptis Niſi. *Ovid. de remed. amor. v.* 737. Præterita cautus Niſeide navita gaudet.

Niſeius, a, um, adject. idem quod Niſæus, ut Niſeia virgo, apud *Ovid.* 4. *Met. v.* 55. h. e. Scylla.

Niſi, *ſe non*, εἰ μή, ſi non, præterquam, a *ni*, & *ſi*. Regit tum indicativum, tum conjunctivum. *Cic.* 2. *de Or.* Miſeros illudi nolunt, niſi ſe forte jactant. ¶ Inſervit ſæpe exceptionibus. *Ter. Andr.* 2. 1. 6. Nihil aliud

niſi

niſi Philumenam volo. *Cic. de Amic. c.* 5. Niſi in bonis, amicitiam eſſe non poſſe. *Senec. Suaſor.* 2. Taygeti montis, niſi Laconibus, difficillima juga. *Plaut. Men. prol. v.* 59. Ei liberorum, niſi divitiæ, nihil erat. *h. e.* liberis carebat, non divitiis: quæ inſolens eſt loquendi ratio. particula enim *niſi* non niſi ſimilia, & ejuſdem generis excipit. ¶ Interdum ponitur pro ſed, *ma, ſenonché. Cic.* 13. *Fam. ep.* 1. Nec cur ille tantopere contendat, video, nec cur tu repugnes: niſi tamen minus tibi concedi poteſt, quam illi, laborare ſine cauſa. *Id. ib. ep.* 73. De re nihil poſſum judicare; niſi illud mihi perſuadeo, te nihil temere feciſſe. *Ter. Adelph.* 1. 2. 73. Ecce autem de integro, niſi quidquid eſt, volo ſcire. Eodem modo locutus eſt Plautus, cujus exempla congerit *Pareus in Lex. Crit.* ¶ Niſi ſi, idem eſt, ac niſi, *ſe non ſe. Terent. Andr.* 1. 5. 13. Quamobrem? niſi ſi id eſt, quod ſuſpicor. *Quintil. l.* 1. *c.* 9. Poetas metri neceſſitas excuſat, niſi ſi quando nihil impediente in utroque modulatione, pedum alterum malunt. *Cic. Catil.* 2. *cap.* 4. Niſi vero ſi quis eſt, qui &c. ¶ Niſi quod, *ſenonché. Cic.* 9. *Fam. ep.* 16. Nihil video quod timeam, niſi quod omnia ſunt incerta. ¶ *Niſi vero*, & *Niſi forte* ſerviunt tranſitionibus, & ironiæ. *Cic. pro Syll.* Niſi vero paucos fuiſſe putatis &c. *Id. de Fato.* Niſi forte volumus Epicureorum opinionem ſequi. ¶ Niſi pro tantum, ſolummodo. *Plaut. Epid.* 2. 2. 80. Niſi ea, quæ tu vis, volo. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 33. Niſi hoc video Capitonem in his bonis eſſe ſocium. ¶ Pro præterquam. *Id.* 1. *Toſcul.* Quid tum agimus, niſi animum ad ſe ipſum revocamus? *che altro facciamo, che richiamare*, &c. *Non niſi*, & *niſi non. Cicer.* 5. *Fam. ep.* 1. Niſi perfecta re, de me non conquieſti. *Plaut. Amph.* 1. 1. 234. Non loquar, niſi pace facta.

Niſiădes, um, f. patronym. a Niſo. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 54. Niſiades matres, Niſiadeſque nurus. *h. e.* Siculæ Megarenſes. Eſt enim Megaris in Sicilia oppidum, teſte *Plin. l.* 3. *c.* 8. conditum a Megarenſibus Græcis, quorum rex Niſus fuit.

Niſibēnus, a, um, adject. a Niſibe. *Ammian. l.* 25. *c.* 37.

Niſĭbis, is, f. urbs Meſopotamiæ antiquiſſima, *Niſibeo, Nesbin. Plin. l.* 6. *c.* 13.

Niſus, i, m. 2. Νῖσος, Rex Megarenſium, pater Scyllæ, contra quos dum pugnaret Minos, devictis Athenienſibus, propter filii Androgei interitum, quem Athenienſes, & Megarenſes dolo necaverant, amatus eſt a Scylla, quæ ut hoſti placeret, comam purpuream parenti abſciſſam ei obtulit, quam Niſus ita habuerat conſecratam, ut tamdiu Regno potiretur, quamdiu illam habuiſſet intactam. Sed Scylla a Minoe contempta fuit. Niſus extinctus Deorum miſeratione in halyæeti avis mutatus eſt formam: Scylla etiam, dum Minoem in Cretam renavigantem ſequitur, in avem ciriim converſa eſt: quæ aves hodie magna inter ſe flagrant diſcordia. *Ovid.* 8. *Met. Serv. in* 1. *Georg.* ¶ Niſus itaque eſt avis genus, ex hac fabula nomen ducens, ut *Ovid* narrat *Ital. etc. ſparviero, a ſmeriglio*, [illegible]. Sunt qui putent halyæetum eſſe, ut dictum eſt: alii accipitrem minorem vocant. *Virg.* 1. *Georg. v.* 404. Apparet liquido ſublimis in aere niſus, Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo.

Niſus, a, um, [illegible], partic. a nitor, pro nixus. *Cic. pro Cluent. c.* 57. Veſtra æquitate niſi confidimus. Ita legendum cenſet *Pareus in Lex. Crit.* ubi alia exempla congerit ex *Livio*, & *Ulpiano*. Ubique tamen alii leg. *nixus*.

Niſus, us, m. *sforzo*, νῖσις, conatus. *Cic.* 2. *Toſc. c.* 21. Pedetentim, inquit, ita, & ſedato niſu. *Virg. Æn.* 11. *v.* 852. Dea cuſpido pulcherrima niſu.

Nitedŭla, æ, f. genus muris agreſtis. *Serv. in* 1. *Georg. Cic. pro Sext. c.* 33. Id fatum civitatis fuit, ut illa ex vepreculis extracta nitedula Remp. conaretur arrodere. *Plin. l.* 8. *c.* 57. *de muribus*. Condit & hi cubant, rurſus æſtate juveneſcunt, ſimili & nitedulis quiete. Al. alit. leg.

Nitefacio, is, 3. 4. nitidum facio. *Gell. l.* 18. *c.* 11. Ventus mare cæruleum criſpicans nitefacit.

Nitefactus, a, um, nitidus. *Juvenc. in Matth. c.* 6. grato crinem nitefactus olivo.

Nitĕla, æ, f. nitor. *Solin. c.* 35. Nam præcipua viris gloria eſt in armorum nitela. ¶ Dicitur etiam de micis pulveris auri. *Solin. c.* 36. Nitelas interpretantur micas pulveris auri, quæ inter arenas reperiuntur. ¶ Nitela item, vel nitedula eſt mus agreſtis in vepribus agens. *Martial. l.* 5. *epigr.* 39. Quæ crine vicit Bætici gregis vellus, Rhenique nodos, aureamque nitelam. Ubi rutilos puellæ crines comparat tum lanæ Bætica, capillis Germanorum, & [illegible] nitelæ. Alii hic quoque micas auri intelligunt. ¶ Sumitur quoque nitela pro re, quæ levigat ſordem, & expolit, [illegible]. Unde Apuleius utitur pro dentifricio os ipſum, & dentes honeſtante. Miſi, inquit in 1. *Apolog.* ut petiſti, munditias dentium, nitelas oris, ex Arabicis frugibus tenuem pulviſculum, complanatorem tumidæ gingivulæ, converritorem pridianæ reliquiæ.

Nitelĭnus, a, um, quod ad nitelam animal ſpectat, ut Color nitelinus pro rufo & rutilo: Salix nitelina, colore nitelæ. *Plin. l.* 16. *c.* 38. Apud nos multi totidem generibus nomina imponunt, viminalem vocant, candemque perpetuam, alteram nitelinam a colore, quæ ſit tenuior, tertiam Gallicam, quæ tenuiſſima.

Nitens, entis, o. nom. ex partic. a *nitor*, politus, ſplendidus. *Mart. l.* 12. *epigr.* 38. Crine nitens, niger unguento. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 543. Aſtra nitentia. *Id.* 10. *Metam. v.* 211. Flos nitentior oſtro. ¶ Tranſlate nitens oratio, h. e. culta, & elaborata, apud *Cic. de clar. Orat. c.* 67. Nitens ingenium, *Stat. l.* 1. *Silv.* 4. ¶ Eſt etiam particip. a *nitor*. *Virg.* 3. *Georg.* valido nitens ſub pondere faginus axis increpat.

Nitĕo, es, ui, ſine ſup. n. 2. *rilucere, riſplendere*, [illegible], Ger. *ſcheinen*, Gal. *reluire*, Hiſp. *reſplandecer*, [illegible], ſplendeo, ſplendidus ſum, a νίπτω, vel νίζω, *lavo.* nam lota nitent, unde & lautum pro nitido, atque eleganti accipitur. *Plaut. Pſeud.* Tibi hoc præcipio, ut niteant ædes. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 3. Nitent unguentis, fulgent purpura. ¶ Tranſlate ſumitur pro excultum, expolitum eſſe. *Cic.* 4. *Her.* Illorum, vides, quam niteat oratio. ¶ De animalibus etiam dicitur, quæ bene paſta, & pinguia ſunt. *Phædr. l.* 3. *fab.* 8. Cani perpaſto macie confectus lupus forte occurrit: Salutantes dein invicem ut reſtiterunt, Unde ſic, quæſo, nites? &c. ¶ Ponitur & pro abundare, vigere. *Horat.* 2. *Serm. Sat.* 4. Res ubi magna nites domino ſene. *h. e.* ubi ſunt magnæ divitiæ. *Cic. Agrar.* 2. Vectigal in pace niteat, in bello non obſoleſcat. *h. e.* vigeat, abundet. ¶ Item pro florere, celebrem eſſe. *Velle. l.* 1. *cap.* 9. Eodem tractu temporis nituerunt oratores Scipio Æmilianus, Læliuſque.

Niteſco, ſcis, n. 3. *farſi riſplendente*, [illegible], nitidus fio. *Cicer.* 1. *Toſc. cap.* 28. Cœlum niteſcere, arbores frondeſcere. ¶ De pecoribus pinguibus, *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Multa equorum armenta, quæ herbis, & tepore verno niteſcunt. ¶ Tranſlate *Auct. ad Herenn. l.* 3. *c.* 16. Ingenio, doctrina, præceptione, natura niteſcit in arte memoriæ.

Nitĭbundus, a, um, vehementer nitens. *Gell. l.* 1. *c.* 11. Achæos Homerus pugnam indipiſci ait non tibiarum concentu, ſed mentium conſpiratu tacito nitibundos.

Nitĭde, adv. *ſplendidamente*, [illegible], ſplendide. *Plaut. Truc.* 2. 4. 3. Ut tota floret! ut olet! ut nitida nitet! *Id. Ciſtell.* 2. 1. 11. Ita in prandio nos lepide atque nitide acceperiſti.

Nitĭdĭtas, atis, f. idem ac nitor. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 578. Formæ nitiditate præcharus Regi.

Nitidiuſcŭle, adv. [illegible], aliquantum nitide, dim. adverbii *nitide*, a comp. nitidius. *Plaut. Pſeud.* 3. 1. 8. Ut curet tandem nitidiuſcule.

Nitidiuſcŭlus, a, um, adject. aliquantum nitidus. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 84. Nitidiuſculum caput.

Nitĭdo, as, a. 1. *illuſtrare*, [illegible], nitidum facio. *Col. l.* 12. *c.* 3. Ferramenta deterſa nitidentur. *Pallad. l.* 1. *c.* 17. Plagam ferramentis acutis nitidamus. *Enn. apud Non. c.* 2. *n.* 583. Eunt ad fontem, nitidant corpora.

Nitĭdus, a, um, *ſplendido, rilucente*, [illegible], Ger. *glänzig*, Gal. *net, poli*, Hiſp. *lucido*, [illegible], ſplendidus, clarus, lucens. *Cicer. in Or. c.* 11. Ut picturæ alios horrida, inculta, abdita, & opaca, contra alios nitida, læta, colluſtrata delectant. *Id. Verr.* 3. *c.* 18. Collar nitidiſſimi, virididimuque. *Ovid.* 3. *Faſt.* ſertes nitidiſſimus auro. *Lucret. l.* 2. Nitidæ fruges, arbuſtaque læta. *Horat. l.* 2. *od.* 12. Nitidæ virgines. ¶ Tranſlate nitidi dicuntur homines, & armenta bene paſta, & pinguia. *Id. l.* 1. *ep.* 4. *ad fin.* Me pinguem, & nitidum bene curata cute viſes. *Nepos in Eum. c.* 5. Quo factum, ut jumenta æque nitida ex caſtello educeret, ac ſi in campeſtribus locis ea habuiſſet. ¶ Uſurpatur etiam ſæpe de ornatu, & cultu verborum, & orationis. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Aliis alia ſublimiora, nitidiora, &c. Eadem fere habet *Cic. in Partition.* & 1. *de Orat. c.* 28. ¶ Hinc homo nitidus idem eſt ac urbanus. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 7. Ex nitido fit ruſticus, atque ſulcos & vineta crepat mera. Sic *Plin. l.* 13. *c.* 15. Inter pauca nitidioris vitæ inſtrumenta.

Nitiobrĭges, m. 3. pop. Aquitaniæ, inter Petrocorios ad Bor. Auſcios ad Mer. Vaſates ad Occ. Cadurcos ad Or. ubi nunc Agennenſis prov. quorum caput Aginnum ad Garumnam fl. *Cæſar l.* 7. *B. G.*

Nitor, oris, m. *ſplendore, pulitezza*, [illegible], Ger. *ſchein*, Gal. *eclat*, Hiſp. *reſplendor*, [illegible], munditıes in quacumque re. *Cic. de Sen.* Intuentem purpuram ejus, & nitorem corporis. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 50. Gemmæ nitore, & auri ſplendore aſpectum omnium præſtringere. ¶ Sumitur tamen indifferenter pro luce, ſeu ſplendore. *Lucret. l.* 4. *v.* 339. Aeræ exorient nitor. *Cic. in Arat.* Delphinus ſurgit omnis luſtrata nitore. ¶ Sumitur interdum pro pinguedine. nam quæ pinguia ſunt, nitida ſunt. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. Neque nitorem olei, neque vitium fructum habere potuiſſemus. V. *Nitidus*, & *Niteo*. ¶ Tranſlate uſurpatur pro vitæ cultu. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *v.* 149. Teſtis adhuc largi nitor inde aſſuetus Etruſci. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 9. Nitor generis. h. e. nobilitas. ¶ Item pro ornatu orationis. *Cic. de clar. Orat. c.* 9. Ad hanc ætatem oratorum, in quo naturalis ineſſet, non fucatus nitor. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 2. Nitor eloquii.

Nitor, eris, niſus, vel nixus ſum, d. 3. *sforzarſi*, [illegible], Ger. *unterſtehen*, Gal. *s'efforcer*, Hiſp. *esforcarſe*, *vſtribar*, [illegible], conor, contendo, operam do, a [illegible], per Metatheſin, quod valet omnes nervos intendere, conari. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 9. Contra cujus honorem P. R. beneficio concedi inimici, atque invidi niterentur. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. de Sen. c.* 23. Haud optimi cujuſque animus maxime ad immortalem gloriam niteretur. ¶ Vel cum abl. & prap. *de*. *Cicer.* 1. *Fam.* Nos cum maxime conſilio, ſtudio, labore, gratia de cauſa Regia niteremur. *Id. in Parti.* Niti de æquitate. h. e. ad æquitatem tuendam. ¶ Vel cum infinitivo. *Auct. ante Exil.* Profecto talibus conatibus obviam ire niteremur. ¶ Vel cum conjunctivo, & partic. *ut*. *Nepos in Miltiad.* 1. 4. Nitebatur maxime, ut primo quoque tempore caſtra fierent. h. e. ſuadebat. ¶ Accipitur etiam pro ambulare, ſeu aſcendere cum conatu, *poggiare*. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 6. Lætiſſima vitis in culmen nititur, & aſcendit. *Virg.* 2. *Georg. de pomis*: ad ſidera raptim vi propria nituntur. *Pacuv. apud Non.* Ardua per loca trepidanti gradu nititur. Niti alis, eſt volare. *Virg.* 4. *Æn.* Paribus nitens Cyllenius alis. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 7. aves motis nituntur in aera pennis. ¶ Niti pro aliquo, *affaticarſi per qualchéduno*. *Liv. l.* 35. *c.* 10. Cum Africanus pro Lælio niteretur. ¶ Uſurpatur etiam ſæpiſſime pro incumbere, fulciri, firmari, ſuſtentari, *appoggiarſi*, cum abl. ſine prep. vel cum abl. & prap. *in*. *Virg.* 6. *Æn.* Ille, vides, pura juvenis qui nititur haſta. ¶ Transfertur eleganter ad res incorporeas. *Cic.* 1. *Offic.* Quorum conſilio, atque auctoritate nitatur. *Id. pro Mil.* Cujus in vita nitebatur ſalus civitatis. *Id. pro Dejot.* In qua frequentia Oratorum ſtudia niti ſoleat. ¶ Singularis eſt hujus verbi uſus apud *Sueton. in Veſpaſ. c.* 20. Statura fuit quadrata, compactis, firmiſque membris, vultu veluti nitentis: (h. e. *ventrem exonerare conantis.*) unde quidam non infacete, dicam, inquit, cum ventrem exonerare deſieris. ¶ Particip. *niſus*, & *nixus* V. ſuis locis.

Nitrarĭa, æ, f. locus, ubi nitrum fit, & invenitur. *Plin. l.* 31. *c.* 10. Sunt ibi nitrariæ, in quibus & rufum exit a colore terræ.

Nitrātus, a, um, cui nitrum admiſtum eſt. *Col. l.* 12. *c.* 55. Nitratam aquam ſuffundito. *Mart. l.* 13. *epigr.* 18. Nitrata viridis braſſica fiat aqua.

Nitrōſus, a, um, *nitroſo*, [illegible], quod nitrum habet, vel nitri ſaporem. *Plin. l.* 31. *c.* 10. Lacus eſt nitroſus, exiliente a medio dulci fonticulo. Et *paulo ante*. Aquæ vero nitroſæ pluribus locis reperiuntur, ſed ſine viribus denſandi.

Nitrum, i, n. *nitro*, [illegible], Ger. *ſalpeter*, Gal. *nitre*, Hiſp. *ſalitre*, νίτρον, ſalis genus, non multum diſtans a ſale Ammoniaco, quod ex terra ad metallorum modum effoditur, varioſque habet in medicina uſus. De eo multa ſcripſit *Plinius* præſertim *l.* 31. *c.* 10.

Nivālis, & le, n. *nevale, nevoſo*, Ger. *ſchneeicht*, Gal. *de neige*, Hiſp. *de nieve*, [illegible], quod ad nivem pertinet. *Cic.* 1. *de Div. ex quodam Poeta*. Tumulos Albano in monte nivales. *Liv. l.* 1. Erat forte brumæ tempus, & nivalis dies. ¶ *Nivale oſculum*, frigidum, per tranſlationem. *Martial. l.* 7. *epigr.* 95. Audes tu tamen oſculo nivali omnes obvius hinc, & hinc tenere. *Horat. l.* 1. *v.* 18. Hebrus nivali compede vinctus, *agghiacciato*. *Virg.* 3. *Æn.* Nivalis Condit.

Nivārĭus, a, um, [illegible], quod ad nivem pertinet, ut nivarius ſaccus, ad nivem percolandam, ex qua expreſſa aqua utebantur ad vini vim aſperitatemque frangendam. nam refrigerando vinum mitescit. Legitur in titulo *epigrammatis* 104. *l.* 14. *Martialis*: Nivarius ſaccus. ¶ Idem *colum nivarium* dicitur in titulo epigram. præced. V. *Saccus*.

Nivātus, a, um, [illegible], nive refrigeratus. *Suet. Ner. c.* 27. Refotos ſæpe calidis piſcinis, ac tempore æſtivo nivatis. *Senec. l.* 4. *quæſt. nat. c. ult.* Nivatæ potiones.

Nive. V. Ni.

Nivĕo, es, o. 2. vel nivo, is, n. 3. idem ac ningo, ſeu ninguo, apud vet. *Pacuv. apud Non. c.* 10. *n.* 23. Sagittis, plumbo, & ſaxis grandinant, nivit.

Niveſco, is, o. 3. nivis inſtar albeſco. *Tert. de Pal.* 1. 3. Lavacro niveſcunt.

Nivĕus, a, um, o. r. 1. *di neve*, [illegible], quod eſt ex nive. *Virg.* 3. *Georg.* Sed jacet aggeribus niveis informis, & alto terra gelu lata. ¶ Metaphorice ponitur pro candido. *Ovid.* 10. *Met.* Interea niveum mira feliciter arte ſculpſit ebur. *Horat. l.* 2. *od.* 4. niveus color. *Virgil. Ecl.* 6. Niveum latus.

Nivōſus, a, um, *che abbonda di neve*, Germ. *ſchneeicht*, Gall. *neigeux*, Hiſp. *lleno di nieve*, [illegible], nive abundans. *Col. l.* 1. *c.* 9. Ea locis prægelidis, ac nivoſis recte committitur. *Liv. l.* 5. *c.* 13. Nivoſa hieme. ¶ Nivoſa grando, nix, vel grando compacta ex nive. *Liv. l.* 21. Tantum nivoſæ grandinis dejecit.

Nix,

Digitized by Google

Nix, nivis, *f. neve*, שלג, Ger. *ſchnee*, Gal. *neige*, Hiſp. *nieve*, χιὼν, νιφὰς, aquarum cœleſtium ſpuma, ut *Plin.* definit *l.* 17. *c.* 2. Juxta *Priſc. l.* 10. eſt a ningo, ninxi, ut *dux* a duco, duxi. *Cic.* 4. *Acad.* Anaxagoras nivem nigram dixit eſſe. *Id.* 2. *de nat. Deor. de aqua*. Nive, pruinaque concreſceret. *Curt. l.* 5. *c.* 4. Nix cumulata vento. *Id. l.* 7. *c.* 3. Nives altæ. *Liv. l.* 5. *c.* 2. Nivibus, pruinisque obrui. ¶ Tranſlate dicitur de canitie. *Hor. l.* 3. *od.* 13. Te quia rugæ turpant, & capitis nives.

Nixi Dii. V. Nixus, i.

Nixor, aris, d. 1. idem ac nitor. *Lucr. l.* 4. *v.* 508. Quibus nixatur vita ſaluſque. *Id. lib.* 4. *v.* 1014. Hoc eſt adverſo nixantem trudere monte ſaxum.

Nixurio, is, n. 4. φιλονεικέω, niti volo, ſeu cupio, conor facere. *Nigid. apud Non. c.* 2. *n.* 584. Nixurit, qui niti vult, & in conatu ſæpius aliquare perpellitur.

Nixus, a, um, *appoggiato*, *ſoſtentato*, נשען, Ger. *angelehnet*, Gal. *appuye*, Hiſp. *arrimado*, ἐπερειδόμενος, incumbens, fultus, partic. a *nitor*. *Cic.* 7. *Verr.* Stetit ſoleatus Prætor P. R. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus in litore. *Virg.* 10. *Æn. v.* 736. ſuper objectum poſito pede nixus. *Plaut. Rudens.* 5. 3. 33. Genibus nixus. *Auctor Declam. anteq. iret in exil. c.* 4. Innocentia freti, nobilitate nixi. ¶ *Nixi dii* appellantur tria ſigna in Capitolio, ante cellam Minervæ, genibus nixa, velut præſidentes parientium nixibus: quæ ſigna ſunt qui memoriæ prodiderunt, Antiocho rege Syriæ ſuperato, M. Acilium ſubtracta populo R. adportaſſe, atque ubi ſunt, poſuiſſe. Sunt etiam qui dicant, capta Corintho advecta huc: quæ ibi ſubjecta fuerint menſæ. *Feſtus*.

Nixus, i, m. ἐγγόνασιν, ſignum cœleſte, quod alii Ingeniculum vocant, a *nitendo*, quia Herculis imago eſt, qui dextro genu nixus, ſiniſtro pede capitis draconis dexteram partem opprimere conatur. *Cic. in Arate*. Jam dextrum genu, & decoratam lumine ſuram erigit ille vagans vulgato nomine Nixus. ¶ Nixi Dii appellabantur, quos putabant præſidere parientium nixibus. *Feſtus*. Hinc *Ovid. Metam.* 9. *v.* 285. tendenſque ad cœlum brachia, magno Lucinam, Nixuſque pares clamore vocabam. Ita legendum putat *Turneb. l.* 7. *c.* 8. & *Dempſterus in Roſin. l.* 2. *c.* 19. Alii legunt, *Lucinam ad nexus partus* &c.

Nixus, us, m. conatus, *sforzo*. *Quintil. l.* 2. *c.* 13. Luctator, qui totius corporis nixu in id, quod ſemel invaſit, incumbit. ¶ Speciatim ſumitur pro partu, vel labore parturientium. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Quam diutinum puerperium, & quam laborioſi nixus fuiſſent. *Virg.* 4. *Georg.* Haud fœtus nixibus edunt.

N ANTE O.

No, as, avi, atum, n. 1. *nuotare*, שחה, Ger. *ſchwimmen*, Gall. *nager*, Hiſp. *nadar*, νήχομαι, eſt per aquam excurrere, proprium piſcium, quos etiam homines, & alia animalia imitantur, a νέω, νῶ, nare, a νάω, *fluo*. *Cic.* 5. *de Fin.* Serpere anguiculos, nare anaticulas. *Catul. ep.* 65. Barbara navit Athon claſſis. *Ovid.* 1. *Metam.* Nat lupus inter oves. *Idem* 8. *Metam.* Cariotæ anat freto. ¶ *Nare ſine cortice*, proverbialis Metaphora, de iis, qui ſuo jam Marte ſibi poſſunt conſulere, nullo alieno egentes ſubſidio, ſumpta ab iis, qui natandi jam ſatis periti cortice non egent. *Hor. l.* 1. *Serm. Sat.* 4. Nabis ſine cortice. ¶ Transfertur hoc verbum etiam ad volatum. *Virg.* 4. *Georg. v.* 57. *de avibus*. Nare per æſtatem liquidam ſuſpexeris agmen.

Nobilis, le, *n.* 3. *nobile*, אדיר, Ger. *edel*, Gall. *noble*, Hiſp. *noble*, εὐγενὴς, celebris, inſignis, clarus, a ſup. *notum* verbi *noſco*. *Cic.* 1. *de Or.* Multi etiam præterea præclari in Philoſophia, & nobiles. *Id. pro Arch.* Natus eſt Antiochiæ loco nobili, & celebri quondam urbe. ¶ Speciatim dicitur de eo, qui claro genere ortus eſt. Apud Romanos *nobiles* erant, qui majorum ſuorum imagines oſtendere poterant, ideſt quorum majores Magiſtratus Curules geſſerant: ut *novi* erant, qui nec majorum, nec ſuas, ut docet *Sigon. l.* 2. *de ant. jure C. R. c.* 20. *Cic. ult. Verr.* Quanta ſit in invidia, quantoque in odio apud quoſdam homines nobiles novorum hominum virtus, & induſtria. *Vellej. l.* 2. *c.* 128. Nobilior animo, quam gente. ¶ Patritiorum tamen nemo ignobilis dicebatur, quia ſaltem ejus imaginem oſtendere poterat, qui primus inter Patritios lectus fuerat. Hinc ſub ipſum libertatis initium Vitelii, & Aquilii *nobiliſſimi juvenes* dicuntur a *Livio l.* 1. *c.* 5. & C. Mutius *adoleſcens nobilis*, *l.* 2. *c.* 12. Imo totus Patritiorum ordo nobilitatis nomine ſignificari ſolet ab *eod. Liv. l.* 6. *c.* 42. *l.* 7. *cap.* 1. & alibi. V. Nobilitas. Ponitur interdum nobilis pro noto. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 10. Cum iis mihi nec locus, nec ſermo convenit, iis nunquam nobilis fui. *Liv. l.* 37. *c.* 4. Nobiliſſimæ inimicitiæ. h. e. inſignes. ¶ Sed tamen *nobilis*, & *notus* uſurpatione, & uſu communi diſtinguuntur. *Cic. pro Cal.* Res eſt omnis in hac cauſa nobis cum Clodia muliere non ſolum nobili, ſed etiam nota. ¶ Item pro inſigni, & excellenti in quacumque re, ſive bona, ſive mala. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 2. Nam fuit tempore eodem, quo Ariſtoteles, magnus, & nobilis Rhetor Iſocrates. *Liv. l.* 39. *c.* 9. Hiſpala Fecenia ſcortum nobile. *Plaut. Rud.* 3. 2. 5. Qui ſe ſcelere volunt fieri nobiles. *Horat. l.* 1. *od.* 12. Illum ſuperare pugnis nobilem. h. e. peritum, excellentem in pugilatu. *Celſ. l.* 5. *c.* 18. Emplaſtrum nobile ad extrahendum ferrum. *buono per eccellenza*. ¶ Interdum nobilis abſolute ponitur pro homine nobili. *Liv. l.* 22. *c.* 58. Miſſus cum his Carthalo, nobilis Carthaginienſis. *Plin. l.* 5. *ep.* 17. Ne nobiles noſtri nihil in domibus ſuis pulcrum, niſi imagines habeant. ¶ Veteres ſcripſere etiam *gnobilis*, ut videre eſt apud *Feſtum*.

Nobilitas, atis, f. *nobiltà*, הדר, Ger. *adel*, Gal. *nobleſſe*, Hiſp. *nobleza*, *hidalguia*, εὐγένεια, claritas, celebritas, excellentia in virtute, in genere, in quacunque alia re. *Cic. pro Arch.* In quo prædicationem, nobilitatemque deſpiciunt. *Id.* 3. *de Or.* Cum florere Iſocratem nobilitate diſcipulorum videret. ¶ Duplex præſertim eſt, una ex imaginibus, altera ex virtute ducitur: prima tota Populi R. fuit, ſecunda omnium gentium, atque hominum. *Cic. ad Herenn.* Cum nobilitas nihil aliud ſit, quam cognita virtus, quis in eo, quem veteraſcentem videat ad gloriam, generis antiquitatem deſideret? ¶ Aliquando nobilitas pro ipſis nobilibus uſurpatur. *Liv. l.* 7. *c.* 1. Quod pro Conſule uno Plebejo tres Patritios Magiſtratus Curules nobilitas ſibi ſumpſiſſet. *Id. l.* 6. *c.* 42. Contentio Conſulum adverſa nobilitate habita. *Et paulo poſt*. Conceſſum ab nobilitate plebi de Conſule plebejo; a plebe nobilitati de Prætore uno. Quibus in locis *Livius* nobilitatis nomine Patritios intelligit. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 20. Claudius nobilitatibus externis mitis. ¶ Item pro naturæ excellentia, ac bonitate. *Id. Ann.* 1. *c.* 27. Druſus, vocata concione, quamquam rudis dicendi, nobilitate ingenita incuſat priora, probat præſentia. ¶ Tribuitur & aliis rebus. *Plin. l.* 10. *c.* 37. *de columbis*: Nobilitatemque ſingularum, & origines narrat. *Ov.* 2. *de Pont. eleg.* 5. *v.* 56. Eloquii tantum nobilitatis ineſt. *Plin. l.* 14. *c.* 15. *de vinis*: Poſtea alia omnia in nobilitatem venerunt. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Nobilitas obſtetricum non alio ſucco efficacius curari pronunciavit corporum pruritus. h. e. obſtetrices nobiles, periti ſſimæ.

Nobilitatus, a, um, nom. ex partic. *nobilitato*, nobilis, aut inſignis factus. *Cic. in Paruit. c.* 10. Rerum geſtarum veſtigiis nobilitatis. *Curt. l.* 4. *c.* 6. Obſidio nobilitata periculo regis. *Plin. l.* 7. *c.* 38. Praxiteles nobilitatus marmore. *Cic.* 2. *Offic. c.* 7. Nobilitata crudelitas.

Nobiliter, adv. *nobilmente*, εὐγενῶς, clare, inſigniter, decore. *Plin. l.* 33. *c.* 8. Qui & argentum cælavit nobiliter. *Vitruv. l.* 7. *in præfat.* Ædem Jovis nobiliter architectatus. *Epitom. Livii*, *c.* 34. Nobiliſſime tumulatus.

Nobilito, as, avi, atum, a. 1. *nobilitare*, *far nobile*, הדר, Germ. *berühmt machen*, Gal. *ennoblir*, Hiſp. *ennoblecer*, εὐγενίζω, nobilem facio, dignitatem addo, decoro. *Cic. de Sen.* Neque enim ex te unquam es nobilitatus, ſed ex lateribus, & lacertis tuis. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 15. Quid Poetæ? nonne poſt mortem nobilitari volunt? ¶ Eſt etiam notum, & inſignem facere in quacunque re, ſive bona, ſive mala. *Ter. Eun.* 5. 6. 20. Qui ſtultum adoleſcentulum nobilitas flagitiis, & eundem indicas. *Cic.* 2. *Offi. c.* 7. Cujus eſt præter cæteros nobilitata crudelitas.

Nocens, entis, o. *che nuoce*, *cattivo*, *ribaldo*, βλάπτων, κακοποιὸς, qui alteri nocet, damnumque infert, qui injuriam, aut maleficium committit, vel commiſit, partic. a *noceo*. *Cic.* 2. *Offic.* Ita eſſe habendum religioni nocentem aliquando, & nefarium, impiumque defendere. *Hor. Epod.* Edat cicutis allium nocentius. *Cic.* 1. *Verr.* In hac libidine hominum nocentiſſimorum. *Id.* 2. *Verr.* Se avariſſimi hominis cupiditati ſatisfacere poſſe, nocentiſſimæ victoriæ non poſſe. *Quintil. l.* 2. *c.* 15. *ad fin.* Nocentiſſimi mores.

Nocenter, adv. *con nocumento*, *con danno*, βλαβερῶς, noxie, damnoſe. *Col. l.* 8. *c.* 2. Sed infeſtis velut ſudibus nocenter armata.

Noceo, es, cui, citum, n. 2. *nuocere*, הזיק, Ger. *ſchaden*, Gal. *nuire*, Hiſp. *dañar*, βλάπτω, officio, obſum, damnum, aut injuriam alicui infero. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro Cæc.* Arma ſunt alia ad tegendum, alia ad nocendum. ¶ Vel cum dat. *Cic.* 3. *Off.* Ut non liceret ſui commodi cauſa nocere alteri. ¶ Reperitur etiam cum acc. *Plaut. Mil.* 2. 5. *v.* 18. Jura, te non nociturum eſſe hominem de hac re neminem. *Lambin.* & *Acidal.* legunt *homini nemini*. Alii omnes priorem retinent lectionem cum pleriſque MSS. Sed quidquid ſit, eleganter habere poteſt aliquem ex accuſativis communibus, ut alia verba. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Si uredo, aut grando quippiam nocuit. *Id.* 2. *Fam.* In quo tibi nihil nocerem. ¶ Poteſt item illi cas verbi in acc. adjungi. *Liv. l.* 7. Atque ob eam rem noxam nocuerunt. ¶ Paſſive *Juſtin. l.* 44. *c.* 4. Itaque cum non ſolum non noceretur, verum quarundam uberibus aleretur. ¶ Et impersonaliter. *Cic.* 4. *Verr.* Ne quid ei per filium ſuum noceretur. *Caſ. l.* 5. *B. G. c.* 36. Sperare, a multitudine impetrari poſſe, quod ad militum ſalutem pertineat, ipſi vero nihil nocitum iri. *Ulp. l.* 1. *Dig. de his, qui dejec. vel effud.* Si nocitum ei eſſe dicetur. ¶ *Nocere nocti*, eſt omnis cœnam protrahendo dormiendi ſibi tempus adimere. *Plaut. Curc.* 2. 3. 73. Neque diem decet memorari, neque nocti nocerier. ¶ *Nanti* pro *nocet* dixit *Lucil.* apud *Feſt. in voce Tama*.

Nociturus, a, um, o. 1. a. partic. temporis futuri verbi noceo. *Cic.* 1. *Off.* Declinetque ea, quæ nocitura videantur. *Ov.* 11. *Met.* Pocula nocitura.

Nocivus, a, um adject. *nocivo*, *dannoſo*, βλαβερὸς, qui nocet. *Plin. l.* 10. *c.* 2. Pecori præcipue nocivum. *Phædr. l.* 1. *fab.* 29. Et ſibi nocivum concitant periculum.

Noctescit, ebat, imp. 3. *farſi notte*, συσκοτάζω, tenebræ incipiunt, aer obſcurabatur. *Favius apud Non. c.* 2. *n.* 59. & *Gell. l.* 18. *c.* 11. Omnia noctescunt tenebris caliginis atræ.

Nocticola, læ, qui noctem colit, ut nocticola ludus apud *Prudent. Hamartig. v.* 634. quia ſcilicet ob diurnos nimios calores noctem amat, quæ refrigerat.

Nocticolor, oris, adject. noctis colorem habens, h. e. atrum, ut nocticolor Styx, apud *Auſon. in Monoſyllab. de Diis*, *v.* 11. Sic, Memnonem nocticolorem, dixit *Lævius apud Gell. l.* 19. *c.* 7.

Noctifer, ra, rum, νυκτοφόρος, quod noctem affert, epithetum Heſperi ſtellæ, a *nocte*, & *fero*, ea forma, qua mane Lucifer vocatur. *Catull. in Carm. nupt.* 63. *v.* 7. Jam dudum Oetæos oſtendit Noctifer ignes. Adde *Calpurn. ecl.* 5. *ad fin.*

Noctiluca, f. 1. νυκτιλαμπὴς, Luna, quia noctu lucet. *Varro l.* 4. *de L. L.* Lunam in Palatio ita vocari ait, quod ibi noctu ejus luceat templum. *Hor. l.* 4. *Carm. ode* 6. Rite Latonæ puerum canentes, Rite creſcentem face Noctilucam. ¶ Item lucerna, eadem de cauſa. *Varro apud Scalig. in Conject. pag.* 34. Noctilucam tollo, ad focum fero, inflo, anima reviviſcit.

Noctivagus, a, um, *nottivago*, νυκτοπλανὴς, quod nocte vagatur. *Virg.* 10. *Æn.* Almaque curru Noctivago Phœbe medium pulſabat Olympum. *Lucret. l.* 5. *v.* 1190. Noctivagæ faces cœli.

Noctividus, a, um, adject. qui noctu videt, ut noctivida noctua, apud *Martian. Capell. l.* 6. *init. in carm.*

Noctivigilus, a, um, adject. qui noctu vigilat. Noctivigilam Venerem dixit *Plaut. Curcul.* 1. 3. 40. quia non amatoribus unica eſt, & ipſi noctes inſomnes ducere ſolent. In quibuſdam codicibus legitur *noctuvigila*.

Noctuus, a, um, adject. idem ac nocturnus. *Lucret. l.* 6. *v.* 1218. nec noctua ſecla ferarum Exibant ſilvis. Alii leg. *nocti*, alii *noctibus*.

Noctu, *di notte*, בלילה, Germ. *zu nacht*, Gall. *de nuit*, Hiſp. *de noche*, νύκτωρ, nocte, nomen indecl. ablativi tantum caſus, ut *diu*, *natu*, *ſponte*, &c. *Cic. pro Mil.* Nec in eo loco ſubſedit, quo ille noctu venturus eſſet? *Salluſt. Jugurth. c.* 38. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 5. Noctuque & diu ne viro ſubdola ſies. *Mac noctu*, *qua noctu*, *conrubia nocte* affert ex Ennio *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 4. Et *de noctu* ex *Quadrigario*. *Plautus* etiam *Trinum.* 4. 2. 27. Hac, inquit, noctu agitandum eſt vigilias.

Noctua, f. 1. *civetta*, ינשוף, Ger. *nachteul*, Gal. *chat-huant*, Hiſp. *lechuza*, γλαύξ, avis genus, a *nocte*, ut *veſpertilio* a *veſpere*, quia noctu canit, ac vigilat. *Varro l.* 4. *de L. L. Plin. l.* 10. *c.* 17. Noctuarum contra aves ſolers dimicatio. ¶ *Noctuas Athenas ferre*, proverbio dicuntur ii, qui ad rem aliquam afferunt, ubi ejus maxima eſt copia. Noctuarum enim maxima vis Athenis. Hoc proverbio utitur *Cic. Fam. l.* 9. *c.* 3. & *alibi*, ſed græco, quod eſt, γλαῦκ᾽ εἰς Ἀθήνας.

Noctuabundus, a, um, adject. noctu vagans, vel iter faciens. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 1. Cum complicarem hanc epiſtolam, noctuabundus ad me venit cum epiſtola tua tabellarius.

Nocturnalis, le, adject. idem quod nocturnus. *Sidon. l.* 7. *ep.* 16. Per quos nocturnalem cucullum tranſmiſi. *Alcim. Avit. epiſt.* 53. Nocturnalis habitatio.

Noctuinus, a, um, adject. ut noctuini oculi, h. e. glauci, quales noctuæ ſunt. *Plaut. Curc.* 1. 3. 35. Tun' etiam cum noctuinis oculis odium me vocas? *Turneb. l.* 11. *c.* 7. legit *noctuinis*.

Nocturninus. V. in voce ſequenti.

Nocturnus, a, um, *notturno*, *di notte*, Germ. *naechtlich*, Gall. *de nuit*, Hiſp. *nocturno*, νυκτερινὸς, quod eſt noctu, a *noctu*, ut *diurnus* a *diu*. *Cic.* 4. *Verr.* Sic etiam fortunis hominum abutebatur ad nocturna vota cupiditatum ſuarum. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 7. Homo nocturnus. *Id. de Sen. c.* 23. Diurni, nocturnique labores. ¶ Nocturnus, i, m. pro Deo noctis ponitur a *Plaut. Amph.* 1. 1. 116. ¶ Hunc eundem *Auguſtinus*, & *Martian. Capell.* Nocturninum vocant. ¶ Nocturnus pro Veſpere, eſt apud *Stat.* 6. *Theb. v.* 240. quemadmodum *noctifer* a Catullo dicitur.

Noctuvigilus, V. Noctivigilus.

Nocuus, a, um, *che nuoce*, נזק, Germ. *ſchedlich*, Gal. *nuiſant*, Hiſp. *dañoſo*, βλαβερὸς, quod nocet. *Cic. 3. de Leg.* c. 3. Magiſtratus nec obedientem, & nocuum civem mulcta, verberibus, vinculiſque coerceto. Ita quidam Lexicographi: verum optimæ Editiones plerumque exhibent *noxium*.

Nodatio, onis, f. 3. actus nodandi, nodoſitas. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Et perdolata propter nodationis duritiem dicitur eſſe ſuſterna.

Nodatus, a, um, adject. nodos habens, nodoſus, *nodoſo*. *Plin. l. 13. c. 22.* Ferula geniculatis nodata ſcapis. ¶ Item nodo cinctus, *legato*. *Ovid. de remed. amor. v. 17.* collum laqueo nodatus ab arcto.

Nodia, æ, f. 1. herba, alio nomine mularis, quæ nomas curat, & efficaciſſima eſt adverſus ſcorpiones pota in vino, aut poſca. *Plin. 24. 19.*

Nodo, as, n. 1. *annodare*, *legare*, קשר, Germ. *knüpffen*, Gal. *nouer*, Hiſ. *nudar*, *atar*, πλέκω, nodus facio, ligo in nodos. *Virg. l. 4. Æn. v. 138.* Crines nodantur in aurum. *Plin. l. 37. c. 3.* Ut retia arcendis feris podium protegentia ſuccinis nodarentur.

Nodoſitas, atis, f. nodorum multitudo, durities. *nodoſità*. Eſt *Auguſtini l. 2. Confeſſion. c. ult.*

Nodoſus, a, um, *nodoſo*, Ger. *knopffechtig*, Gal. *noueux*, Hiſp. *nudoſo*, πολύγονος, multos habens nodos. *Lucr. l. 8.* Nodoſaque frangit oſſa. *Sen. epiſt. 12.* Nodoſi rami. *Ovid. Heroid. epiſt. 1. v. 101.* Nodoſo ſtipite. ¶ Nodoſa podagra dicitur, quia nodos ſeu articulos tenet. *Ovid. l. 1. de Pont. epiſt. 3. v. 23.* Tollere nodoſam neſcit medicina podagram. Adde *Horat. l. 1. ep. 2.* ¶ Translate nodoſus ponitur pro difficili, ducta metaphora a lignis, quæ quia nodoſa ſunt, difficile cæduntur. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 2.* Nodoſæ & anxiæ quæſtiones. *Horat. l. 2. Sat. 3.* adde Cicuta nodoſi tabulas centum. h. e. difficile ſe explicantis, per ambages loquentis, ſcrupuloſi, omnia cauti.

Nodulus, m. 2. parvus nodus. *Plin. l. 21. c. 5.* Dein nudantibus ſe nodulis in face nigri viri, vel Græci, menſe Martio macerantur.

Nodus, m. 2. *nodo*, *groppo*, קשר, Germ. *knopff*, Gal. *noeud*, Hiſp. *nudo*, ἅμμα, ligatura, quæ non facile ſolvitur. *Cic. de Univ.* Omnia autem duo ad cohærendum tertium aliquid requirunt, & quaſi nodum, vinculumque deſiderant. ¶ *Nodus Herculeus*, proverbii ſpeciem habet pro vinculo arctiſſimo, & quod non facile ſolvi poſſit. Fertur enim Hercules nodi quoddam genus oſtendiſſe, in quo neque principium, neque finis appareret, propter quod poſteris & admirationi fuerit, & religioni, eoque nectendi genere uti ſolent in obligandis vulneribus. *Plin. l. 28. c. 6.* Vulnera nodo Herculis præligare, mirum, quanto ocyor medicina eſt. ¶ Hinc nodum dracones duo repræſentant, in virga eorum implicati. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 19.* Hi dracones parte media voluminis ſui invicem nodo, quem vocant Herculis, obligantur. ¶ Hujuſmodi etiam nodo, auctore *Feſto*, novæ nuptæ cingulum boni ominis cauſa vinciebatur, quem maritus deinde in lecto ſolvebat: quo commento ſignificare volebant, indiſſolubile futurum earum nuptiarum vinculum. ¶ Dicitur præterea nodus in arbore, arundine, herba, cumulus ille callus, ubi veluti colligati ſimul rami eſſe apparent, ὄροφος. *Col. de arborib. c. 3.* Ejus unam partem acutiſſima falce juxta nodum rotunda plaga amputato. *Liv. l. 3.* Baculum ſine nodo aduncum tenens. ¶ Similiter in corporibus animalium ponitur pro articulo, ſeu junctura membrorum. *Plin. l. 11. c. 37.* Articulorum nodis jungitur. ¶ Translate accipitur pro ænigmate, vel alia quæſtione difficili, & generaliter pro quacunque difficultate. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 11.* Inciderámus enim in difficilem nodum. *Cic. Att. l. 5.* Dum hic nodus expedietur. *Id. ad Brut. ep. 18.* Maximus in Republ. nodus eſt inopia rei pecuniariæ. *Florus l. 4. c. 9.* Nodus, & mora publicæ ſecuritatis Antonius. ¶ Hinc vetus illud prov. *Nodum in ſcirpo quæris*, quod dici ſolet in homines vehementer moroſos, & noxios, qui etiam in re faciliima ſcrupulum inveniunt. Tractum eſt proverbium a lævitate ſcirpi, quem conſtet omni penitus carere nodo. *Ter. Andr. 5. 4. 38.* Nodum in ſcirpo quæris. ¶ Nodus item in exercitu per tranſlationem dicitur denſa peditum multitudo, quod non facile poſſit reſolvi. *Serv. in 10. Æn. v. 428.* ¶ Ponitur etiam pro quovis vinculo, & conjunctione. *Cic. de Amic.* Amabiliſſimum nodum amicitiæ tollere. *Lucret. l. 2. v. 948.* Vitalis animæ nodus e corpore ſolvit. *Horat. l. 3. od. 21.* Segneſque nodum ſolvere Gratiæ. h. e. quæ ſeparari invicem non ſolent. *Virg. 8. Æn.* Hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem Corripit, in nodum complexus. h. e. manibus complexus conſtrictum, & vinctum tenet. ¶ Cæleſtis nodus olim dicebatur ſtella in cauda piſcium. *Cic. in Arat.* Quam veteres ſoliti cæleſtem dicere Nodum.

Noditerenſis Dea, quæ præerat frugibus terendis. *Arnob. l. 4.*

Nodutus Deus, qui ad nodos perducebat ſer ſetas. *Arnob. l. 4.* In vulgatis apud Arnobium eſt *Nodutis*, quæ terminatio magis Deæ convenit. Sed *Nodutus*, ſive *Nodotus* legendum eſt. *Aug. l. 5. de Civ. c. 8.* Præfecerant Proſerpinam frumentis germinantibus, geniculis, nodiſque calmorum Deum Nodotum.

Nocticorum, i, n. quidam dicunt amiculi genus prætextum purpura, quidam candidum, ac pellucidum, quaſi a nauco, quod putamen quorundam pomorum eſt tenuiſſimum, non ſine candore, ut *Levius* ait in *Odyſſea*: Simul ac lacrymas de ore noegeo detergit. id eſt candido. Hæc *Feſtus*.

Noëma, tis, n. νόημα, figura eſt ſententiarum, cum quibuſdam prolatis, aliud quidpiam intelligi volumus. Eam pluribus deſcribit *Quint. l. 8. c. 5.* Græcis tamen literis ſcribit νόημα, non latinis.

Nola, f. 1. *Nola*, Col. & urbs in Campania, propior Acerris, & Sarno. *Plin. l. 3. c. 5.*

Nola, æ, f. *campanello*, tintinnabulum. *Avien. fab. 7. de cane mordaci*, Hinc dominus, ne quem probitas ſimulata lateret, juſſerat in rabido gutture ferre nolam. ¶ De proverbio Quintiliani, *in cubiculo nola*, V. Citus.

Nolentia, æ, f. noluntas. *Tertull. l. 2. adverſ. Marcion. c. 25.* Indignatio, bilis, nolentia, offenſa.

Nolo, non vis, nolui, verb. anom. *non volere*, מאן, Germ. *nicht woellen*, Gall. *ne vouloir pas*, Hiſp. *no querer*, οὐ θέλω, non volo, a *ne*, & *volo*, unde in ſecunda perſona olim fuit *nevis* pro non vis. *Nolo* unico *l* ſcribitur, *nolle* duobus, quia illud eſt *nevolo*, hoc *nevelle*, ut ſcribit *Cornutus apud Caſſiod. de Orthogr. Cic. in Orat. c. 45.* Libenter etiam copulando verba jungebant, ut ſodes, pro ſi audes, nolle, pro non velle. *Id. in Fam.* Evolare alii certe noluerunt. *Lucan. l. 1. v. 275.* quamvis nolente Senatu, Traximus imperium. *Lucil. apud Non. c. 10. n. 6.* Nolito tibi me maledicere poſſe, putare. *Siſen. apud eund. c. 7. n. 106.* Nolitote mirari. *Horat. l. 1. ep. 19.* contendere noli. *Terent. Eun. 4. 7.* novi ingenium: Nolunt, ubi velis, ubi nolis, cupiunt ultro. *Id. Adelph. 3. 1. 11.* Nollem factum. h. e. nollem feciſſe, vel factum eſſe. *Id. Eun.* Nolo, me in via cum hac veſte videat. *Cic. 6. Verr.* ¶ Non nolle, eſt velle. *Id. Verr. 2. c. 74.* Exempla literarum ipſi habere non nollent. ¶ Veteres pro *nolo* dixere *nevolo*. V. ſuo loco.

Noluntas, atis, f. *il non volere*. *Ennius apud Calpurn. Piſon.* Vim tua noluntas facit imperioſa vetando. Quod tamen non arridet *Voſſio de vit. ſermon. l. 3. c. 29.*

Nomæ, arum, f. νομαί, carcinomata, ulcera, quæ carnem depaſcendo ſerpunt. *Plin. l. 23. c. 4.* Nomas repurgare. ¶ Dicitur & *nome*, es. *Id. l. 30. c. 8.* Dyſentericis utilis eſt, etiamſi nome inteſtina corripit.

Nomades, m. 3. pop. Africæ, iidem, ac illi, qui Latinis Numidæ dicuntur, *o* in *u* mutato, qui ſtabiles ſedes non habuere, a νέμω, *paſco*, quia ſæpe loca alia, atque alia petentes permutant pabulum, quod Græce νομὴ. *Sall. in Jug. Plin. l. 5. c. 3. Feſt.* ſic ſcripſit: Numidas dicimus, quos Græci Νομάδας, ſive quod id genus hominum pecoribus negotiatur, ſive quod herbis, ut pecora, alentur. ¶ Nomades etiam dicti ſunt pop. in Scythia Europæ, qui nunc Tartari, quorum vita omnis in paſcendis gregibus habebatur. *Plin. l. 4. c. 2.*

Nomarcha, æ, νομάρχης, Nomi præfectus. Quidam Lexicographi *Plinio* tribuunt *l. 5. cap. 14.* ſed ibi non apparet.

Nomas, adis, f. Numidia. *Martial. l. 8. epigr. 55. de leone.* Cui diadema daret marmore picta Nomas. Adde *lib. 9. epigr. 77.* ¶ Item Numida, *Sil. l. 3. v. 194.* Garamaſque, Nomaſque.

Nome. V. Nomæ.

Nomen, inis, n. 3. *nome*, שם, Germ. *ein name*, Gal. *nom*, Hiſp. *nombre*, ὄνομα, proprie dicitur, teſte *Nonio*, proprium vocabulum ſingulorum, hoc eſt quo ſinguli res appellantur, a *noſcendo*. Nam ut a *moveo*, vel *movi* eſt *movimen*, a quo *momentum*; ita a *naſco*, vel *novi* eſt *noſcimen*, vel *novimen*, unde per Sync. *nomen*. *Cic. 1. de Invent.* Nomen eſt quod unicuique perſonæ datur, quo ſuo quæque proprio, & certo vocabulo appellatur. *Id. 1. Offic.* Eum, quicum bella geras, tam molli nomine appellari. *Id. 2. Acad.* Ex quo etiam nomen hoc duxerat. ¶ A Grammaticis nomen definitur pars orationis declinabilis, quæ caſus habet. *Quintil. l. 1. c. 5. Priſcian. Chariſius.* ¶ Nomen proprium apud Romanos in quatuor genere dividebatur, prænomen, nomen, cognomen, & agnomen. Romani enim Cives tribus iis ſoliti fuerunt nominibus, ut *Appius Claudius Regillanus*, *Marcus Tullius Cicero*, nonnulli etiam quatuor appellati ſunt, ut *Publius Cornelius Scipio Africanus*. Ex his igitur primum dicebatur prænomen, ſecundum nomen, tertium cognomen, quartum agnomen. Mulieres vero duo duntaxat nomina habebant, prænomen, & nomen. *Plutarch. in quæſt.* ¶ Nomen erat illud, quo Cives R. vocabantur ſecundum originem, quam ab aliqua gente trahebant, ut *Cornelius*, *Fabius*, &c. eratque commune pluribus familiis ſub una eademque gente contentis. Cognomen cujuſque familiæ proprium erat, ut *Scipio* Scipionum, *Sylla* Syllarum. Agnomen perſonas diſtinguebat, ut *Africanus*, *Aſiaticus* &c. Sed cognomen, & agnomen promiſcue fere a latinis ſcriptoribus uſurpantur. ¶ Prænomina antiquiſſime continentur. Vix autem triginta temere civitatis Romanæ prænomina ex tota antiquitate inveniri poſſunt. Hujuſmodi erant *Caius*, *Lucius*, *Marcus*, *Lucius*, &c. Servi apud Romanos unico nomine appellabantur, ut *Dama*, *Davus*, &c. De Romanorum nominibus ſcripſere accurate *Onuphr. Panvin. Sigon. l. 2. Emendat. Beroald. Torrent. ad Sueton. Paul. Manut* &c. ¶ Nomen alicui imponere, *dar nome*, *Cic. 3. Fin. c. 1. Quintil. l. 2. c. 1.* Sic donare aliquem nomine, apud *eund. Quint. l. 5. c. 10.* ¶ Fingere nomina, *inventar nome*. *Quint. l. 1. c. 3.* Fingendis nominibus feliciores Græci. ¶ Nomina ſanguinis ſunt pater, frater, mater, &c. *Ovid. 9. Metam.* Jam dominum appellat, jam nomina ſanguinis odit. ¶ Adipiſci, aſciſcere ſibi nomen, *farſi il nome*. *Cic. ad Brut. ep. 16.* Qui tyranni nomen aſciſcit ſibi. Adde *Ovid. 8. Metam.* ¶ Dicere nomine, *nominare*. *Virg. 6. Æn.* Lugentes campi, ſic illos nomine dicunt. *Id. 3. Æn.* dictum ducis de nomine genitem. ¶ Nomen eſt mihi, *ho nome*. *Plaut. Rud. prolog. v. 5.* Nomen Arcturo eſt mihi. ¶ Nomen habere. *Ovid. 1. Metam.* Eſt via ſublimis cœlo manifeſta ſereno: Lactea nomen habet. ¶ Habere tria nomina idem erat apud Romanos, ac civem eſſe: totidem enim ii erebantur, et dictum eſt. *Juvenal. ſat. 5.* ſi quid tentaveris unquam Hiſcere, tanquam habeas tria nomina. ¶ Edere nomen ſuum, *dire il ſuo nome*. *Ovid. 9. Metam. v. 532.* pudet ah, pudet edere nomen. ¶ Appellare aliquem nomine, *chiamarlo per nome*. *Cic. 4. Acad.* Me autem nomine appellabant. *Id l. 9. Fam. ep. 22.* Placet Stoicis ſuo quamque rem appellare nomine. ¶ Notus nomine, *conoſcere*, *noto di nome*. *Horat l. 1. Sat. 9. v. 3.* Occurrit quidam notus mihi nomine tantum. ¶ Nomine ablat. abſolute ponitur, *per nome*, *di nome*. *Id. l. 1. ep 7.* narret, Volteium nomine Menam, Præconem &c. *Teren. Phorm. 2. 3.* Nec mihi cognatus fuit quiſquam iſto nomine. ¶ *Plin. l. 27. c. 4.* Vagi nominis eſt ambroſia, & circa alias herbas fluctuat. h. e. ambroſiæ nomen eſt pluribus herbis commune. ¶ *Spart. in Severo, c. 14.* Damnabantur plerique, cur pleraque ſigmate dixiſſent, ut eſſet imperator vere ſui nominis, vere Pertinax, vere Severus. *Trebell. in Claud. c. 5.* De Aureolo ſic habuit, venimus ad imperatorem nominis ſui; magnæ ejus videlicet virtutis, ab auro nomen accipere. ¶ Sæpe nomen vox eſt militaris. Nam, dare, edere, & profiteri nomen, eſt in militiæ offerre, ſeu adſcribere, *arrolarſi ſoldato*. *Liv. l. 4. c. 26.* Debiti quoque inclinant ad nomina danda, & Hernicis, Latiniſque milites imperati. *Id l. 2. c. 24.* Alius alium confirmare, ne nomina darent: Patres miſſi agerent, Patres arma caperent &c. *Et infra.* Ne quis civem Romanum vinctum teneret, quominus ei nominis edendi apud Conſules poteſtas fieret. ¶ Hinc reſpondere ad nomine, eſt obedire Magiſtratui ad bellum vocanti, apud eund. *Liv. l. 7.* Mittere ad nomina. h. e. ad militandum. *Quint. declam. de Milite Mariano.* Ad nomen mittere filium parentes feſtinarunt, quem in aſperrimo bello, ut ſub te primæ militiæ rudimenta contingeret. ¶ Item forenſe, & judiciorum. Nam deferre nomen alicujus eſt accuſare. *Cic. pro Cæl.* Non modo nomina deferunt inter ſe ſodales, ſed etiam commemorant ſodalitatem in accuſando. Et, nomen recipere, *ricever l'accuſa*. *Id. Verr. 4.* Palam de ſella, ac Tribunali pronuntiat, ſi quis abſentem Sthenium rei capitalis facere vellet, ſe ſe ejus nomen recepturum. ¶ Sæpiſſime etiam pro fama & celebritate ponitur. *Velles. l. 2. c. 94.* Rex quoque Parthorum tanti nominis fama territus. Et *c. 34.* Clari nominis vir. *Horat. l. 3. od. 9.* Multi Lydia nominis. *Virg. Æn. 2.* nullum memorabile nomen fœminea in pœna eſt. h. e. nulla gloria. Hinc illa, aſſequi nomen, *farſi fama*, *Plin. in Paneg.* Committere nomen alicujus æternæ famæ, *Auctor carm. ad Piſon.* Dignus nomine. *Cic. de clar. Orat.* Magnum nomen habere in Oratoribus. *Id. in Orat.* Ferre ad ſidera alicujus nomen, *Virg. Ecl. 9.* Gerere nomenque, decuſque, *Id 2. Æn.* Pervenire ad nomen ingenii, *Quintil. l. 6. c. 2.* Officere nomini alicujus, *Liv. in præfat. lib. 1.* Sic ſtringere nomen alicujus, eodem ſenſu, apud *Ovid. 2. Triſt.* &c. ¶ Hoc ſenſu transfertur ad alia. *Virg. 2. Georg. verſ. 239.* Nec Baccho genus, aut pomis ſua nomina ſervat. h. e. ſuam bonitatem, & præſtantem ſaporem. *Id. 2. Æneid.* avulſumque humeris caput, & ſine nomine corpus. ¶ Uſurpatur etiam pro avita nobilitate. *Cic. 3. Fam. epiſt. 7.* Iſta veſtra nomina nunquam ſum admiratus. *Plin. l. 3. epiſt. 3.* Quibus imaginibus oneretur, quæ nomina, & quanta ſuſtineat. ¶ Item pro ſtirpe, familia, gente. *Virg. 7. Æn.* Illuſtres animas, noſtrumque in nomen ituras. *Velles. l. 1. c. 8.* Clariſſimum Græci nominis. Et *l. 2. c. 53.* Nominis Romani princeps. *Tacit. 4. hiſt. c. 18.* Pulſum Batavorum inſula Romanum nomen. ¶ Item

de

Digitized by Google

da perſonæ. *Valer. Flacc. l. 5. v. 118.* nova dux accedere gaudet nomina. h. e. ſocios. ¶ Nonnunquam nomen pro re ponitur. *Tibul. l. 3. el. 4.* nec ſidum fœmina nomen. ¶ Interdum rei opponitur. *Liv. l. 3. c. 65.* Jamque plebs in tribunatu ponere aliquid ſpei, ſi ſimiles Icilio tribunos haberet; nomina tantum ſe bienoio habuiſſe. *Id. l. 7. c. 29.* Campani magis nomen ad præſidium ſuorum, quam vires cum attuliſſent. ¶ Elegans etiam eſt hujus vocis uſus pro cauſa, *pretesto, motivo, cagione. Cic. 2. Fam. ep. 1.* Negligentiæ nomine alieni eſſe ſuſpectum. *Vellej. l. 1. c. 3.* Quo nomina mirari ene convenit, &c. h. e. *per la qual coſa*. Eodem ſenſu uſurpat *cap. 5. ſequenti*. Rurſus *Cic. pro Planc.* Portoria nomine aliquid exigere. *a titolo di &c.* Huc & illa ſpectant: gratulari alicui alterius nomine, *da parte di &c. Cic. Phil. 1.* ¶ Præterea frequenter nomen accipitur pro capite rationum, ſeu librorum, in quibus deſcripta ſunt nomina eorum, qui pecunias debent, vel dederunt, *partita, conti di debito, o credito. Cic. Verr. 3.* Neque in tuas tabulas ullum nomen referres, cum tot tibi nominibus acceptum Curtii referrent. *Id. ibid.* ſæpe repetit, recita nomina. *Id. ibid.* Pecunia mihi eſt in nominibus. *in bo de' crediti. Liv. l. 45.* Nomina tranſcribere in alios. *addoſſar ad altri i propri debiti.* ¶ Sæpe etiam accipitur pro ipſa pecunia credita, vel debita. *Cic. Attic. l. 6.* Ut totum nomen Scaptio vellent ſolvere. *Id. 3. Ver. c. 10.* Cum reperiretur pecuniam ſumpſiſſe mutuas, nomina ſua exegiſſe. *Id. ad Attic. l. 5. ep. 19.* Appellare de nomine, *intimar' il pagamento. Id. pro Quint. c. 63.* A me nominis ejus, quod inficiatur eſſet, diem petiit. *dimandò tempo a pagare.* ¶ Nomina facere, eſt pecuniam alteri credere, *far de' crediti. Senec. l. 1. de Benef. c. 1.* Nomina facturi, diligenter in patrimonium, & vaſa debitoris inquirimus. ¶ Item pecuniam ab altero accipere, *far de' debiti. Cic. 3. Offic. c. 14.* Emit homo cupidus tanti, quanti Pythius voluit, nomina facit, negotium conficit. ¶ Locare nomen, *far de' debiti. Phædr. l. 5. fab. 17.* Fraudator nomen cum locat ſponſu improbo, non rem expedire, ſed malum dare expedit. ¶ Nomina certa, h. e. quibus certa cauſa adſcripta eſt. *Cic. Verr. 5. c. 78.* Ex omni pecunia, quam ſolvere aratoribus debuiſti, certis nominibus deductiones fieri ſolebant, primum pro ſpectatione, & collybo, deinde pro neſcio quo cerario. *Id. pro Quint. c. 11.* Qui tibi certis nominibus grandem pecuniam debuit. *partite liquide.* His opponuntur nomina incerta. ¶ Item pro ipſis debitoribus. *Columel. l. 1. c. 7.* Optima nomina non appellando fieri mala, Alphius dixiſſe veriſſime fertur. h. e. etiamſi optimi ſint debitores, ſi tamen diutius debitum exigere diſtuleris, negligentia peſſimos fieri.

Nomenclatio, onis, f. ὀνομασία, ὀνομακλησία, nominatio, nuncupatio. *Col. l. 3. c. 6.* Quare prudentis magiſtri eſt ejuſdem nomenclationis auſpicio, quo potiri nequeat, ſtudioſos non demorari. Adde *Q. Cic. de petit. Conſul. c. 11.*

Nomenclator, oris, m. ὀνομακλήτωρ, qui memoriter unumquemque nominatim vocare didicit, a *nomine calando*, id eſt vocando. *Cic. Att. l. 4.* Ut nemo ullius ordinis homo nomenclatori notus fuerit, qui mihi obviam non venerit. ¶ Varia Romæ nomenclatorum fuere miniſteria, ut *Caſaubonus*, & *Voſſius* obſervarunt. Sed munera præcipua duo numerantur. Extra domum inſerviebant prenſationibus, ut Candidati, iis ſuggerentibus, nomina civium ſcirent, quos nominatim in prenſando compellare vellent: domi in compellandis nominatim iis, qui mane ſalutatum advenirent. ¶ Legitur & *nomenculator*, quod integrum eſt. *Martial. lib. 10. epigr. 30.* Nomenculator mugilem citat notum. *Sueton. in Auguſt. c. 19.* Telephi ſervi nomenculatoris.

Nomenclatūra, æ, f. nominatio, nuncupatio. *Plin. l. 3. in proœm.* Sit quædam in his nomenclatura.

Nomentanum, i. ſ. Nomentana villa, *Lamentana*, pagus Sabinorum, al. caſtrum Sabinæ, apud Fretum, ad Alliam fl. ab urbe Roma 12. M. P.

Nomentānus, a, um, adject. a Nomento, ut Nomentanus agellus, *Martial. l. 7. epigr. 92.* Nomentanus nepos, *Horat. l. 2. ſat. 1. v. 22.* Nomentana, ſeu Numentana porta, *Porta di S. Agneſe, Porta Pia*, una ex urbis Romæ portis, per quam in Sabinos Nomentum uſque ibatur, quæ & *Viminalis*, & *Ficulnenſis*, ſeu *Figulnenſis* dicta eſt, teſtibus Marliano, Fulvio, Ferrario. Sed Nardinus, Baudrandus, & alii eam collocant in monte Quirinali, inter portas Salariam, & Viminalem. ¶ Nomentana, ſeu Numentana via, quæ ab urbe Roma per portam Nomentanam in Sabinos Nomentum uſque ducebat. *Liv. l. 3. c. 52.* ¶ Nomentanus pons, *Ponte Lamentano*, pons ſuper Anienem fl. in via Nomentana.

Nomentum, i, *Nomento*, olim urbs, nunc pagus in Sabinis, a Nomento conditore, ad Anienem fl. apud Vicum Varronis. *Virgil. 6. Æn. Columel. l. 3. cap. 2.*

Nominalia, ium, n. 3. dies ſolemnis, quo puero imponebatur nomen. *Tertul. de Idolol. c. 16.* Officia privatarum, & communium ſolemnitatum, ut togæ puræ, ut ſponſaliom, ut nuptialium, ut nominalium.

Nominalis, le, adject. ad nomen pertinens, ut nominalis gentilitas. *Varr. l. 7. de L. L.* Ut enim ab Æmilio homines orti Æmilii, ac gentiles, ſic ab Æmilii nomine declinatæ voces in gentilitate nominali.

Nominaliter, adv. *nominatamente*. *Arnob. l. c.* nominaliter annuere.

Nominatim, adv. *nominatamente*, *a nome per nome*, Ger. *mit namen*, Gal. *nommement*, Hiſp. *nombradamente*, *cadauno por ſu nombre*, ὀνομαστί, per ſingulorum nomina, ſpeciatim, cui generatim opponitur. *Cic. Att. l. 9.* Ut non nominatim, ſed generatim proſcriptio eſſet informata. *Id. Att. l. 11. ep. 7.* Ut me exciperet, & Lælium nominatim. ¶ Dicitur & de uno. *Cic. Att.* De quo Senatus nominatim decrevit, ut ſtatim mitteretur in Siciliam. ¶ Aliquando etiam accipitur pro expreſſe. *Cic. l. 3. Off.* Quicquid enim eſt in prædio vitii, id ſtatuerunt, ſi venditor ſciret, niſi nominatim dictum eſſet, præſtari oportere.

Nominatio, onis, f. ὀνομασία, actus nominandi, *nomina*. *Cic. Philip. 13.* In paternum inauguratus locum mea nominatione cooptabo. *Tacit. Ann. 6. c. 45.* Quatuor progeneri Cæſaris delecti, additusque nominatione Conſulum P. Petronius. Adde *Plin. l. 4. ep. 8.* ¶ Facere nominationem, *Liv. l. ad. far nomina*. ¶ Eſt etiam nominatio figura orationis, quæ, ut ait *Auct. ad Heren. l. 4.* nos admonet, ut cui rei nomen aut non ſit, aut ſatis idoneum non ſit, eam noſmet idoneo verbo nominemus, aut imitationis, aut ſignificationis cauſa.

Nominatīvus, a, um, adject. ut nominativus caſus, apud Grammaticos, qui & *rectus* dicitur. Uſus eſt hac voce, præter cæteros Grammaticos, *Varro l. 7. 8. & 9. de L. L.* ¶ Idem nominativum pro nomine poſuiſſe videtur, cum inquit *l. 7.* Dicunt, debuiſſe omnes nominativos, & articulos habere totidem caſus.

Nominātor, oris, m. qui nominat. *Ulpian. Dig. l. 27. tit. 8. leg. 1.* Nec nominatores magiſtratuum ex hac cauſa tenebuntur, ſed ſoli magiſtratus. Adde lemma tituli *7. ejuſd. libri*, *quod eſt* de fidejuſſoribus, & nominatoribus, &c.

Nominātus, us, m. idem ac nomen, ſeu res nominata. *Varr. lib 9. de L. L.* Ad nominatuum ſimilitudines animadvertendas. *Et paulo ante.* Quod inter ſe diſſimiles habeant analogias nominatus. Ut ſimilis ſit nominatus, &c.

Nominātus, a, um, *nominato*, ὀνομαζόμενος, appellatus, adject. a nomino. *Cic. 2. Offic. 33.* Atqui ab Ariſtippo Cyrenaici, atque Annicerei Philoſophi nominati omne bonum in voluptate poſuerunt. ¶ Sumitur etiam pro celebrato. *Cic. 4. Verr. c. 12.* Quid? illa Attalica, tota Sicilia nominata, ab eodem Hejo peripetaſmata emere oblitus es? *Plin. l. 12. c. 19.* Vicina eſt Bactriana, in qua bdellium nominatiſſimum. *Tertull. de anim. c. 13.* Nominatiora pericula.

Nominito, as, a. 1. frequentativ. a nomino. *Lucret. l. 3. v. 351.* Suſcipere hunc motum, quem ſenſum nominitamus. *Id. l. 4. v. 48.* Quæ quaſi membrana eſt, vel cortex nominitanda.

Nomino, as, a. 1. *nominare*, ὀνομάζω, nomen impono, appello, voco, nuncupo. *Cic. de Am.* Amor enim, ex quo amicitia eſt nominata. *Plaut. Moſt. 3. 2. 97.* Hem quis me nominat? *Ter. Phorm. 5. 1. 12.* Meum nomen nominat. *Cic. pro Cœl. c. 18.* Quorum partim omnia libertas in adoleſcentia, partim profuſa luxuries, magnitudo æris alieni, ſumptus, libidines nominarentur. ¶ Interdum eſt, aliquem ad aliquem honorum deligere, ſeu præſentem ſiſtere, nominare deſignandum. *Plin. lib. 4. epiſt. 8.* Illo die, quo ſacerdotes ſolent nominare, quos digniſſimos ſacerdotio judicant, me ſemper nominabat. *Sueton. in Claud. c. 22.* In cooptandis per collegia ſacerdotibus, neminem niſi juratus nominavit. ¶ Item pro deferre ad magiſtratum, accuſare. *Liv. l. 31. c. 17.* Si quiſquam ad ſe deduxiſſet, nomenve abſentis detuliſſet, qui nominatus profugiſſet, diem certum definiturum, ad quem niſi citatus reſpondiſſet, abſens damnaretur: Si quis eorum, qui tum extra terram Italiam eſſet, nominaretur, ei laxiorem diem daturos. *Sueton. in Cæſ. c. 17.* Inter ſocios Catilinæ nominatus. ¶ Item pro celebrare, prædicare. *Cic. pro Arch.* Prædicari de ſe, & nominari volunt omnes. ¶ Nominare honoris cauſa, formula eſt, qua utimur, cum honeſtos viros nominamus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 6.* Sylla, quem honoris cauſa nomino. *Et cap. 2.* Quas, ut æquum eſt, familiæ honeſtatis, amplitudiniſque gratia nomino. ¶ Nominandi caſus, idem eſt, ac nominativus, apud *Quintil.*

Nomio, onis, m. canticum, ſeu hymnus in honorem Apollinis, qui Νόμιος etiam dictus eſt, poſtquam Admeti regis armenta pavit. Legunt quidam hanc vocem apud *Cic. 1. de Orat. c. 59.* ubi alii *Manionem*, alii *mnemoſynon*, reponunt.

Nomiſma. V. Numiſma.

Nomius, m. 2. Νόμιος, Apollo, a νέμω, *paſco*, juxta Phyſicos, quia Sol, quæcunque terris naſcuntur, paſcit, ſeu vegetet, juxta Poetas, quia cœlo exulans pavit pecus Regis Admeti ad Amphryſum amnem, unde Maroni *paſtor ab Amphryſo* dicitur. Sed *Cicero l. 3. de nat. Deor.* ſcripſit, hunc Apollinem quartum fuiſſe, diſcloſque Nomionem a νόμοις, leg., his verbis. Apollinum antiquiſſimus is, quem paulo ante ex Vulcano natum eſſe dixi, cuſtodem Athenarum, alter Corybantis filius natus in Creta, cujus de illa inſula cum Jove ipſo certamen fuiſſe traditur, tertius Jove tertio natus, & Latona, quem ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse, quartus in Arcadia, quem Arcades Nomionem appellant, quod ab eo ſe leges ferunt accepiſſe. *Juſtinus l. 13.* narrat, Nomium filium fuiſſe Apollinis ex Cyrene filia Spei Regis Theſſaliæ, Cyrenen ab Apolline raptam, perlatamque in Africam, in Cyram montem, ubi quatuor filios pepererit, Nomium, *Ariſtæum*, Autochum, Argæum.

Nomos, vel Nomus, i, m. νομός, Præfectura. *Plin. l. 5. c. 9. de Ægypto:* Summa pars conterminа Æthiopiæ Thebais vocatur, dividitur in Præfecturas oppidorum, quas Nomos vocant, duodecim. *Trajanus ad Plinium l. 10. ep. 23.* Tu, ex quo nomo ſis, notum mihi facere debes. Hic quoque de Ægypto loquitur. ¶ In Muſica nomus eſt idem ac cantilena, ſeu modus certa lege compoſitus. νόμος enim græce legem latine ſignificat. *Sueton. in Ner. c. 20.* Nec ante ceſſare deſiit, quam inchoatum abſolveret nomon. Pleræque editiones habent νόμον, græcis literis. V. ibi *Salmaſ.*

Non, *non*, ne, ne, Germ. *nein*, Gall. *non*, Hiſp. *no*, οὐ, οὐκ, minime, nequaquam, adv. negandi. Omnibus modis, præterquam imperativo, accommodari poteſt. *Cic. pro Flac.* Non eſt ita, Judices, non eſt profecto. ¶ Si negationi præponatur, affirmat, ut *Non nihil tibi debeo*, id eſt aliquid debeo, cum poſtponitur, magis affirmat, quam ſi præponeretur, ut *Nihil non tibi debeo*, hoc eſt omnia tibi debeo. *Ovid. l. 3. Faſt.* Multa tibi memores, nil non debemus Eliſæ. V. *Non nihil*. ¶ Conjungitur eleganter cum quibuſdam dictionibus, ut, *non modo*, *non ſolum*, *non quod*, *non quo*, *non ut*, *non vero*, *non niſi*, &c. *Cic. de Amic.* Non modo aperte, ſed etiam acriter. *Id. Attic. l. 6. epiſt. 7.* Non modo non prohibebas, verum etiam approbabas. *Id. Catil. 1. c. 5.* Nihil cogitas, quod ego non modo audiam, ſed etiam videam &c. Ubi *non modo* pro *non modo non* ponitur. *Id. Ver. 4.* Non ita multum tecum fuit. *Id. in Orat. c. 39.* Non quod ſola ornent, ſed quod excellant. *Id. Verr. 4. c. 28.* Non quo quicquam metueret, ſed ut ne multi ante pererent &c. *Id. de Senect. c. 9.* Non vero tam iſti, quam tu ipſe nugator. *Id. 2. Orat. c. 87.* Non ut totum aliquid periat, verum ut &c. *Plin. l. 4. ep. 13.* Ne eam pecuniam non niſi dignus acciperet. ¶ Non poſſum non, non poſſum quin, *non poſſo far di meno*. *Id. Attic. 7. ep. 2.* Quas ad te non potui non dare. *Id. 2. de Orat. c. 12.* Non poſſum quin exclamem. ¶ Uſurpatur interdum in interrogationibus, pro nonne. *Cic. pro Quint. c. 26.* Quid hæc immaturitas tanta ſignificat? non vim? non ſcelus? non latrocinium? ¶ *Unus non*, eſt ne unus quidem. *Flor. l. 2. c. 18.* Unus enim eis Numantinus non fuit, qui &c. ¶ Non unus, eſt plures. *Cic. ad Q. Fr.* Superioribus literis non unis. ¶ Interdum *non* geminatur. *Catull. Carm. 14.* Non, non hoc tibi, falſe, ſic abibit. *Ter. Phorm. 1. 5. 73.* Non, non ſic futurum eſt, non poteſt.

Nona, æ, f. 1. Νώνα, una ex Parcis. Latior *Nonam*, *Decimam*, & *Mortam* Parcas dixere, quod tempeſtivum tempus partus ſit nono, & decimo menſe, qui vero ante hoc tempus in lucem prodeunt, aut mortui naſcantur, aut paullo poſt moriantur. *Gell. l. 3. c. 16.*

Nonacrīnus, a, um, Arcadicus, a Nonacre monte. *Ovid. 2. Met. v. 409.* In virgine Nonacrina hæſit. id eſt, Atalanta.

Nonăcris, m. 3. Νώνακρις, mons Arcadiæ, in Peloponneſo, cum opp. olim cognomine, ex quo Styx aqua frigidiſſima, teſte *Suida*, & *Plin. l. 2. c. 3.* emanat, quam Inferorum paludem fabulantur, ubi etiam Nonacrinum nemus.

Nonacrius, a, um, ex Nonacre M. vel ex Arcadia. *Ovid. 5. Faſt. v. 97.* Et matri, & vati paret Nonacrius Heros. id eſt Evander.

Nonæ, arum, f. *le none*, νῶναι, dies nonus, vel ſeptimus menſis. Erant dies ſeptimus in Martio, Majo, Julio, Octobri, quintus in reliquis. Priores nonæ ſeptimanæ dicuntur a *Varrone l. 5. de L. L.* poſteriores quintanæ. ¶ Dictæ ſunt a *nonus*, quod a *novem*, quia a die 5. vel 7. incluſive, uſque ad Idus, id eſt, diem 13. vel 15. incluſive novem dies numerentur. Quidam putarunt, dictas eſſe a *novus*, quaſi novæ initium obſervationis, quia poſt novam Lunam Nonarum die populares, qui in agris erant, confluebant in Urbem, accepturi cauſas feriarum a Rege Sacrorum, ſcituri que, quid eſſet eo menſe faciendum. Utrumque etymon adducit *Varro l. 5. de L. L. Feſtus in Nonæ*, & *Macrob. l. 1. Sat. c. 15. Cic. pro Flacc.* O Nonæ illæ Decembres, quæ me Conſule fuiſtis! *Id.*

pro

Digitized by Google

pro Quinct. Nonis Februarii ſi Romæ fuit. *Id. l. 5. Fam.* Ad tertium nonas Januarii cum agere cœpiſſet.

Nonagenarius, a, um, *novageſimus*. *Plin. l. 2. c. 15.* Unde & nomen accepit is morus, primus, & ſecundus nonagenarius dictus ab utroque exortu.

Nonageni, æ, a, *novanta*, nomen eſt diſtributivum, quod tamen etiam pro cardinali *nonaginta* adhibetur. *Plin. l. 36. c. 13.* Porticus aſcenduntur nonagenis gradibus.

Nonageſimus, a, um, *nonageſimo*, quod habet numerum nonaginta. *Cic. de Sen. c. 5.* Qui eum librum quarto, & nonageſimo anno ſcripſiſſe dicitur.

Nonagies, adv. *novanta volte*, ἐνενηκοντάκις, nonaginta vices. *Cic. 3. Verr. c. 70.* In alteras decumas ferme ad nonagies, &c.

Nonaginta, *nonanta*, *novanta*, ἐνενήκοντα, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cic. de Sen. c. 10.* Hoſpes tuus Maſiniſſa quæ faciat hodie nonaginta annos natus.

Nonanus, a, um, adject. *Nonanus miles* apud *Tacit. l. 1. Annal. c. 23. & 30.* eſt miles nonæ legionis.

Nonarius, a, um, quod fit nona hora, vel die, vel menſe, &c. a *nonus*. Hinc nonariæ meretrix, quæ circa nonam horam cellam aperit, & proſtat. Hoc enim Romæ uſuveniſſe teſtatur Vetus interpres ad illud *Perſii ſat. 1. v. 133.* Si Cynico barbam petulans nonaria vellat. Id autem ideo factitatum ſcribit, ne, ſi ante illud tempus ad eas accedi poſſet, matutina officia ab adoleſcentibus omitterentur.

Nondum, adv. *non ancora*, μήπω, non adhuc, necdum, nequedum, etiam nunc non. *Cic. Mario.* Nondum ſatis conſtitui. *Id. 2. Div.* Nondum dico, quam hæc ſigna nulla ſint.

Nongenti, æ, a, *novecento*, ἐνακόσιοι, novem centum. *Cic. pro Flacco, c. 37.* Flacidius emerat ſeſtertiis nongentis millibus. *Col. l. 5. c. 2.* Quatuor millia, & nongenti pedes.

Nongenties, adv. *novecento volte*, novies centies. *Vitruv. l. 1. c. 6.* Millies mille, & nongenties mille paſſus.

Nonius Marcellus Grammaticus ſcripſit opus de varia ſignificatione verborum, diſtinctum in capita. Poſterior Apuleio eſt, ipſum enim non ſemel affert inter cæteros latinos ſcriptores. Cæterum plerumque antiquos ſectatur, delectaturque pluſimum *Accio*, *Pacuvio*, *Nævio*, *Plauto*, & hiſ ſimilibus.

Nonne, *forſe non*, οὐ, οὐχί, an, an non, adv. dubitandi, vel interrogandi, ac non, & ne. *Cic. 5. Tuſc.* Cum eſſet ex eo quæſitum, Archelaum Perdiccæ filium nonne beatum putaret. *Id. de nat. Deor.* Nonne animadvertis, id inique fieri? *Id. pro Cæc.* Te dejectum debeo intelligere, nonne?

Nonnihil, *qualche coſa*, μικρόν τι, aliquid, aliquantum. *Cic. pro Quinct. c. 1.* Eloquentia Q. Hortenſii ne me dicendo impediat, nonnihil commoveor. *Nepos 23. c. 13.* Nonnihil temporis tribuit literis. ¶ Scribitur & diviſum *non nihil*.

Nonnullus, a, um, *alcuno*, τινός, aliquis. *Cic. 1. Verr.* Nonnullum de alterius ingenio judicium facere. *Nepos 25. c. 3.* Nonnulli ita interpretantur. *Plin. l. 7. ep. 20.* Nonnulliſs in literis nominis.

Nonnunquam, adv. *alle volte*, *qualche volta*, ἐνίοτε, aliquando. *Cic. l. 5. Fam. ep. 8.* Et te nonnunquam a me alienarunt.

Nonnuſquam, adv. *in qualche luogo*, in aliquo loco. *Plin. l. 14. c. 19.* Nonnuſquam vini fæce, acetove condiunt.

Non pridem, *non ha molto*, æque & recte, & frequenter dicimus, ut jampridem, quampridem. *Feſtus*.

Nonuncium, quod novem unciarum eſt. *Feſtus*.

Nonus, a, um, *nono*, ἔνατος, nomen numerale ordinis, a *novenus*, per Sync. quod a *novem*. *Plin. l. 18. c. 22.* Et a ſemente non niſi nonis menſibus in aream redeunt.

Nonuſdecimus, a, um, *decimonono*. *Tacit. 13. Ann. cap. 6.* Nonodecimo ætatis anno.

Nonuſſis, novem aſſes. *Varr. l. 5. de L. L.*

Noma, atis, m. filius Merenſii quinti ex Nympha Oſchira filia Pyrenei, qui a Tharſalo opp. Hiſpaniæ in Sardiniam venit, ubi urbem condidit, & de ſuo nomine appellavit. *Bocc. l. 7. Gen.*

Norba, f. 1. *Norma ravvulera*, opp. Latii, in Campania Romana, ad rad. montium. *Liv. l. 2. c. 34. Plin. l. 3. c. 5.* Hinc

Norbanus, a, um, adject. ad Norbam pertinens, ut Norbanus ager, *Liv. l. 8. c. 19.*

Noricum, i, n. veteris Illyrici pars, Rhætis, Vindeliciſque finitima: nunc pars eſt Bavariæ, & circuli Auſtriaci. De ea V. *Cluver. l. de Noric. & Vindel.*

Noricus, a, um, quod eſt ex Norico. *Horat. l. 1. od. 16.* Quas neque Noricus deterret enſis.

Norma, æ, f. *ſquadra*, *norma*, קו, משקלת, Germ. *ein winkelmaß*, Gall. *equiere*, Hiſp. *eſquadra*, κανών, γνώμων, fabrorum inſtrumentum, habens duo latera, quo omnia dirigunt, metiunturque, quæ & regula dicitur. *Lucret. l. 4. v. 516.* Normaque ſi fallax certis rationibus abit. *Plin. l. 36. c. 22.* Structuram ad normam, & libellam fieri, & ad perpendiculum reſpondere oportet. ¶ Per Metaphoram accipitur pro lege, formula, & præſcripto. *Cic. pro Mur. c. 2.* Et primum M. Catoni vitam ad rectam rationis normam dirigenti, & diligentiſſime perpendenti momenta officiorum omnium de officio meo reſpondebo. *Hor. in Arte*, Si volet uſus, quem penes arbitrium eſt, & vis, & norma loquendi. *Plin. l. 9. ep. 26.* Demoſthenes illa norma oratoris, & regula.

Normalis, & le, o. 3. κανονικός, ad normam factus, ut Normalis linea, quo nomine *Aggenus*, & alii agrimenſores vocant eam, quæ latus quadrati claudit ad angulos rectos, in Solino quævis παράλληλος nominatur. *Quinctil. lib. 11. cap. 3.* Ut quaſi normalem illum angulum facias. *Manil. l. 2. v. 289.* Quorum deſignat normalis virgula ſedes. Ubi ipſam normam ſignificat.

Normaliter, adverb. ad normam, ad perpendiculum. *Frontin. de limitib.* Quæ normaliter ex rigore aguntur. *Ammian. l. 20. c. 4.* Cum luna in regione (ſolis) normaliter ſteterit, lumine pleno fulgebit.

Normannia, f. 1. *Normandia*, prov. Galliæ Celticæ, ampla, & valde fertilis, dicta a Normannis pop. Septentrionalibus, qui populi etiam vulgo Normandi dicuntur, a *Nort*, Septentrio, & *man*, vir, quaſi viri Septemtrionales, qui ex Scandinavia, ſeu ex Norvegia, & Suedia in Galliam irrumpentes in ea regione conſedere.

Normatus, a, um, διανενορμισμένος, quod ad normam factum, & directum eſt. *Col. l. 3. c. 13.* Ut tanquam ſuppoſitæ baſi ad perpendiculum normata inſiſteret.

Normo, as, a. 1. ad normam dirigo. *Diomed. Grammat.*

Northia, æ, Fortuna, apud Hetruſcos. *Juven. ſat. 10. v. 74.* Si Northia Tuſco faviſſet. Al. leg. *Nurtia*, alii *Nurſcia*.

Nos, noſtrum, vel noſtri, *noi*, אנחנו, Germ. *wir*, Gall. *nous*, Hiſp. *nos otros*, ἡμεῖς, plurale eſt pronominis *ego*, a *νῶ*, adjectione literæ *s*, ut a *ego vos*, literarum trajectione. *Terent. Adelph. a. 3. 7.* Quaſi non noſimus nos inter nos. *Virg. Ecl. 2. v. 7.* Nil noſtri miſerere. *Cic. 5. Fam.* Utriuſque noſtrum magni intereſt. ¶ Interdum adjectio ſyllabica *met* ei adjungitur. *Cic. 4. Fin.* Noſmetipſos commendatos eſſe nobis. Et *4. Acad.* Diſcedamus a nobiſmetipſis. *Plaut. Rud. 1. 2. 70.* Noſmet meminimus. ¶ Quando jungitur *nobis* cum præpoſit. *cum*, ea ſemper poſtponitur; nam præpoſita ἀπέμφατον faceret. *Virg. 8. Æn. v. 174.* Nobiſcum aſſueſcite menſis. ¶ *Nobiſcum* pro *nos* accuſandi caſu. *Plaut. Pæn. 3. 2. 24.* Quaſi te nobiſcum adveniens hodie oraveris, liberum ut commonſtraremus tibi locum, ἀρχαϊσμός eſt non imitandus. ¶ Sæpe per ſynecdochen *nos* uſurpamus etiam de uno loquentes. *Cic. Fam. 7. ep. 19. de ſe ipſo loquens.* In quo nos tu continebimus, ſi ſalvi redierimus.

Noſcentia, æ, f. cognitio, notitia. Quidam *Symmacho* aſcribunt *l. 6. ep. 11. & l. 4. ep. 9.* ſed utroque loco alii leg. *notitia*.

Noſcitabundus, a, um, o. 1. 2. noſcitans, agnoſcens. *Gell. l. 5. c. 14.* Deinde ſenſim, atque placide tanquam noſcitabundus ad hominem accedit.

Noſcito, as, a. 1. γνωρίζω, freq. a noſco. *Liv. l. 3.* Circumſpectare omnibus fori partibus Senatorem, raroque uſquam noſcitare. Adde *l. 6. c. 23. Catul. in Epithal. Juliæ, epigr. 56.* Et facile inſciis noſcitetur ab omnibus.

Noſco, is, novi, notum, a. 3. *conoſcere*, ידע, Germ. *erkennen*, Gal. *connoitre*, Hiſp. *conocer*, γινώσκω, cognoſco, notum, vel cognitum habeo, notitiam alicujus rei habeo. *Cic. 1. Tuſc. c. 22.* Et nimirum hanc habet vim præceptum Apollinis, quo monet, ut ſe quiſque noſcat. Cum igitur, noſce te dicit, hoc dicit, noſce animum tuum. *Tacit. in Agric. c. 5.* Noſcere provinciam, noſci exercitui. *h. e.* ab exercitu. *Id. de Germ. c. 30.* Audire præpoſitos, noſſe ordines. *Plaut. Amph. prol. v. 104.* Ven noviſſe credo, ut ſit pater meus. *Ter. Phorm. a. 1. 35.* Unum cognoris, omnes noris. ¶ Noſſe de facie, *conoſcer di viſta*. *Cic. in Piſon. c. 32.* Virtutem tu ne de facie quidem noſti. ¶ Noſſe animum alicujus, *conoſcer la ſua natura*. *Terent. Heaut. 3. 3. 9.* Novi ego amantium animum: advertunt graviter quæ non cenſeas.

Noſocomium, ii, n. *oſpitale*, νοσοκομεῖον, hoſpitium ægrotantium pauperum, locus, in quo recipiuntur, & aluntur pauperes ægroti. *Juſtinian. l. illud. 16. & l. ſancimus 18. C. de Sacroſ. Eccl. & Hieronym. epiſt. 30. c. 2.*

Noſter, tra, trum, *noſtro*, ἡμέτερος, quod ad nos pertinet, a *nos*. *Cic. Att. ep. 19.* Cneus noſter (o rem miſeram, & incredibilem!) ut totus jacet! *Plaut. Aulul. 2. 1. 14.* Virtute Deum, & majorum noſtrorum. *Id. Caſ. 2. 8. 73.* Noſtra omnis lis eſt. *h. e.* vicimus. ¶ Noſtri dicuntur, qui ejuſdem familiæ ſunt, aut patriæ, aut gentis, & alienis, externiſque opponuntur. *Plaut. Mil. 2. 3. 21.* Noſtri, an alieni ſimus. *Idem Ciſtel. 4. 2. 48.* Hæc mulier noſtra eſt. *Plin. l. 12. c. 23.* In totum alia natura, quam noſtri externique prodiderant. Noſter etiam dicitur, qui nobis favet. *Virg. Æn. 12.* Sin noſtrum annuerit nobis victoria Martem. ¶ Additur interdum adjectio ſyllabica per epentheſim. *Terent. Phorm. 5. 8.* Noſtrapte culpa facimus, ut &c.

Noſtras, atis, o. quod eſt a noſtra gente, vel patria. *Cic. l. 2. ep. 11.* Ut mihi verba deeſſent, neque ſolum iſta veſtra oratoria, ſed hæc etiam levia noſtratia. *Idem l. 9. ep. 15.* Mirifice capior facetiis, maxime noſtratibus. *Id. l. 5. Tuſc. c. 32.* Anacharſis potuit pro nihilo pecuniam ducere, noſtrates Philoſophi facere non potuerunt?

Nota, æ, f. *nota*, *ſegno*, סימן, Germ. *zeichen*, Gall. *marque*, Hiſp. *ſenal*, σημεῖον, ſignum, quo aliquid notatur, quale cernitur in pecoribus, in tabulis, &c. *Cic. 2. de Orat.* Si ſigna, & notas oſtenderem locorum. *Id. Q. Valerio.* Reliquæ epiſtolis, tantum faciam, ut notam apponam eam, quæ mihi tecum convenit. *Liv. l. 44.* Inſtruit etiam ſecretis notis, per quas haud dubie agnoſcerent, ſua mandata eſſe. *Suet. in Ner. c. 25.* Poſuit ſtatuas ſuas citharœdico habitu, qua nota etiam nummum percuſſit. Apud *Quintil. l. 1. c. ult.* notæ muſicæ ſunt, quibus vox formatur. Al. leg. *modi muſici*. ¶ Auſpicium etiam pro indicio. *Celſ. l. 2. c. 6.* In acutis morbis fallaces magis notas & ſalutis, & mortis. ¶ Specialiter ſumitur pro litera. *Cic. 2. de Div.* In robore inſculptis priſcarum literarum notis. *Id. in Partit.* Literatura conſtat ex literarum notis. ¶ Item ſpecialim notæ dictæ ſunt compendia eorum, qui velociter ſcribunt, qui & inde notarii dicebantur. Erant autem tria genera notarum. Vel enim litera una vocem totam ſignabat, vel erat nota conficta, quæ litera non eſſet, vel una litera pro altera ponebatur, ut *d* pro *a*. Prioris generis eſt, cum vulgo D. pro *Digeſtis* ſcribimus: poſterioris, cum §. ſcribimus pro *paragrapho*: Tertii generis exemplum eſt in *Manil. l. 4.* Hic & ſcriptor erit velox, cui litera verbum eſt, quique notis linguam ſuperet, curſumque loquentis excipiat longas nova per compendia voces. *Suet. de Cæſare c. 56.* Extant & ad Ciceronem, item ad familiares, domeſticis de rebus, in quibus, ſi qua occultius perferenda erant, per notas ſcripſit. *ſcriſſe in ciffra*. *Id. in Aug. c. 88.* Quoties per notas ſcribit, *b* pro *a*, *c* pro *b* ponit, pro *x* autem duplex *a a*. ¶ Uſurpatur etiam nota pro ſcriptura. *Cœlius Cic. l. 7. Fam. ep. 29.* Et Sulpitii ſucceſſori nos de meliore nota commenda. Hoc genus loquendi natum eſt ab eo, quod veteres ſolebant vini cados in cellis condere inſignibus quibuſdam literis, aut aliis notis diſtinctos, ad tempus, aut præſtantiam vini ſignificandam. *Horat. l. 2. od. 3.* ſeu te bearis interiore nota Falerni. ¶ Hinc tranſlate *Senec. l. 2. Quæſt. nat.* Ex hac nota corporum aer eſt. *h. e.* ex hoc genere. *Colum. l. 9. c. 14.* Mella optimæ notæ. Et *c. 15.* Secundæ notæ mel. *Idem*. Notæ vilioris herba. ¶ Significat etiam infamiam, ignominiam, probrum, quia turpitudine aliqua affecti noti plerunque eſſe ſolent. *Feſt.* Nota nunc ſignificat ſignum, ut in pecoribus, tabulis, libris literæ ſingulæ, nunc ignominiam. *Cic. 3. Offic.* O turpem notam temporum. *Id. pro Dom.* Ad equitum notam, ad dolorem bonorum omnium. Adde *pro Rabir. cap. 9.* ¶ *Nota cenſoria* erat ignominiæ, qua Cives R. a Cenſoribus puniebantur, in his poſita, ut ex ſuis Ordinibus pellerentur. Cenſores notabant adimendo, quod in unoquoque Ordine ſummum erat, e. gr. Senatorem, eum Senatu ejiciendo; Equitem, adimendo ei equum, & annulum aureum, Plebejum, Tribu movendo. *Cic. pro Cluent. c. 46.* Is nota Cenſoriæ ſeveritatis non inuretur. ¶ Ad notare pro ignominia in univerſum hæc quoque ſpectant. *Propert. l. 1. eleg. 18.* Nunc in amore tuo cogor habere notam. *h. e.* ignominiam ſubire. Sic eximere notæ, apud *Gel. l. 4. c. ult. ſottrarre dall' infamia*, *Ulp. Dig. de his, qui not. inf. leg. 1.* Laborare nota. Ferre notam, *Senec. Here. fur.* Notam ſubire, *Cic.* & his ſimilia. *Plin. l. 2. ep. 6.* Eadem omnibus pono; ad cœnam enim, non ad notam invito. *h. e.* non ad ignominiam, & notam inæqualitatis. ¶ Notis etiam inſcribebantur improbi ſervi, ferro candenti. V. *Sueton. in Calig. c. 27. & Veget. l. 1. c. 8.* ¶ Barbarus compunctus notis Threiciis apud *Cic. 2. Offic. c. 7.* eſt quem ibidem paulo infra *ſtigmatiam* appellat, *h. e.* ſtigmatis in fronte notatum, ut Thracibus mos fuit. ¶ Eſt præterea nota, quæ in libris legendis appingitur iis rebus, quas probamus, vel improbamus. *Symm. ep. 6.* Notas imponere. *Cic. in Piſon. c. 30.* Notam apponere ad malum verſum. V. *Cera*. ¶ Interdum nota in bonam partem accipitur. *Ovid. 1. Faſt. v. 596.* Ille Numantina traxit ab urbe notam. Scipionem Æmilianum intelligit, qui ab devicta Numantia Numantini cognomen duxit.

Notabilis, le, o. 3. *notabile*, ידוע, Germ. *zu merken*, Gal. *notable remarquable*, Hiſp. *notable*, γνωστός, quod notari poteſt, hoc eſt, conſiderari, & dignoſci. *Plin. jun. in epiſt.* Notabilem te futuris Principibus feciſti. *Col. l. 5. c. 21.* Vitis neque folium notabile gerit, ideſt per quod noſci poſſit. ¶ Ponitur etiam pro inſigni, & aperto. *Cic. l. 13. Fam. ep.*

Digitized by Google

22. Si vero exitu notabili concluduntur. *Plin. l. 36. c. 5.* Notabilis fœditas vultus Hipponacti. *Auct. dial. de Orat. cap. 8.* Notabilior paupertas. ¶ Item pro reprehenſione digno. *Quintil.* Illi minus ſunt notabiles, quia &c. *Ulpian. l. 1. ff. de poſtulan.* Turpitudine notabilis.

Notabiliter, adv. *notabilmente*, Germ. *merchlich*, Gal. *notablement*, Hiſp. *notablement*, γνωρίμως, inſigniter, ita ut percipiatur. *Plin. l. 1. epiſt. 5.* Expalluit notabiliter, quamvis palleat ſemper. *Tac. 2. hiſt. c. 55.* Quibuſdam, ut in tumultu, notabilius turbantibus.

Notaculum, n. 2. nota, ſignum. *Minuc. Felix, c. 31. ad fin.* Nos notaculo corporis, ſed innocentiæ ſigno facile dignoſcitur.

Notarius, rii, m. *notaro*, *notaio*, נוטר, Ger. *ſchreiber*, Gal. *notaire*, Hiſp. *notario*, γραμματεύς, ταχυγράφος, qui notis quibuſdam brevibus citiſſime excipit & exſcribit, quæ quis dictaverit; de quo *Mart. l. 14. epigr. 208.* Currant verba licet, manus eſt velocior illis. Nondum lingua ſuum, dextra peregit opus. *Id. l. 10. epigr. 62.* Notarius velox. *Plin. l. 3. epiſt. 5.* Ad latus notarius cum libro, & pugillaribus, cujus manus hieme manicis muniebantur. ¶ *Martial. l. 5. epigr. 53.* Hic, qui libellis prægravem gerit lævam, Notariorum quem premit chorus levis. ubi intelligit fortaſſe eos, qui in judiciis acta perſcribunt, de cauſidico enim eſt epigramma. V. *Lipſ. Centur. 1. ad Belgas, ep. 27.*

Notatio, onis, f. *notazione*, *oſſervazione*, Germ. *vuarnemmung*, Gall. *notation*, *remarque*, Hiſp. *notacion*, σημείωσις, animadverſio. *Cic. in Orat. c. 55.* Notatio naturæ, & animadverſio peperit artem. *Id. in Brut. c. 17.* Eligans ea, quæ notatione, & laude digna ſunt. ¶ Sumitur etiam pro punitione Cenſoria. *Cic. 3. Offic. c. 31.* Indicant notationes, animadverſioneſque Cenſorum. ¶ Notatio item apud Rhetores locus eſt communis, quem Græci etymologiam vocant, cum ex vi verbi argumentum aliquod elicitur, ut *Si conſul eſt, qui conſulit patriæ, non igitur Piſo Conſul, qui eam evertit.* *Cic. in Top. c. 8.* Notatio eſt, cum ex vi nominis argumentum elicitur, quam Græci ἐτυμολογίαν vocant, ideſt verbum ex verbo, veriloquium. Nos autem novitatem verbi non ſatis apti fugientes genus hoc notationem appellamus, quia ſunt verba rerum notæ. Itaque hoc idem Ariſtoteles σύμβολον appellat, quod Latine eſt nota.

Notatus, a, um, nom. ex partic. *ſegnato*, *notato*, *oſſervato*, *ſcritto*. *Ov. Heroid. epiſt. 1. v. 62.* Traditur huic digitis charta notata meis. *Cic. de Provinc. Conſul.* Diſtincta & notata caſtris via. *Id. 3. Tuſc.* Verbis latinis tectius, quam Græcis hæc notata ſunt. *Plin. l. 8. c. 36.* Notatum annalibus. *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 22.* Quæ nobis notatior ſit ſimilitudo. ¶ Item infamiæ nota inuſtus, *infamato*. *Cic. pro Dom. c. 9.* Omnium ſcelerum ac libidinum maculis notatiſſimus L. Piſo. Sic notatus ignominia, *Id. 6. Fam. ep. 6.* & famulus fronte notatus. *Mart. l. 3. epigr. 21.*

Noteſco, is, notui, n. 3. *eſſer fatto noto*, נודע, Germ. *bechandt vuerden*, Gall. *venir en connoiſſance*, Hiſp. *ſer conocido*, γνωρίζομαι, notus fio, ab inuſitato *noteo*. *Plin. l. 32. c. 2.* Prius, quam hæc noteſcerent. *Tacit. 12. Ann. c. 8.* Ne malis tantum facinoribus noteſceret. *Id. 1. Ann. c. 37.* Quæ ubi Tiberio notuere.

Nothus, i, m. *baſtardo*, νόθος, qui ex uxore non legitima natus eſt, a Græco vocabulo allato. *Quint. l. 3. c. 6.* Νόθον, qui non ſit legitimus, Græci vocant: Latinum ei nomen, ut Cato quoque in oratione quadam teſtatus eſt, non habemus, ideoque utimur peregrino. ¶ Nothi, & ſpurii quomodo differant, V. Spurius. ¶ Dicitur etiam de beſtiis, & aliis rebus. *Virg. 7. Æn. de equis.* Suppoſita de matre nothos furata creavit. *Col. l. 8. c. 10.* Omnium autem horum generum nothi ſunt optimi pulli, quos conceptos ex peregrinis maribus noſtrates ediderunt.

Nothus, a, um, ממזר, Germ. *barkind*, Gal. *bâtard*, Hiſp. *baſtardo*, νόθος, non legitimus, ut Mulier notha. ideſt non vera, ſed mas caſtratus, apud *Catul. de Berecynth. epigr. 58.* Elephantes nothi, ideſt Arabici, qui Indicis minores ſunt, teſte *Plin. l. 8. c. 1.* Sic nothum dicitur lumen Lunæ, quod luce lucet aliena. *Lucret. l. 5. v. 575.* Lunaque ſive notha fertur loca lumine luſtrans. Adde *Catul. in carm. ſæculari, v. 15.*

Notia, æ, f. *ſonia*, gemma, quæ cum imbribus cadere dicitur. *Plin. lib. 37. cap. 10.*

Notialis, le, adject. ad Notum pertinens, auſtralis. *Avien. in Phænom. v. 551.* jacet in Notialia nubila pronus.

Notifico, as, avi, atum, a. 1. *far noto*, *manifeſtare*, הודיע, Ger. *zuvuiſſen thun*, Gal. *notifier*, *faire ſavoir*, Hiſp. *notificar*, γνωρίζω, notum facio, a ſup. *notum* verbi *noſco*. *Ovid. l. 2. de Pont. eleg. 2.* Atque modum pœnæ notificare velis. *Gel. l. 9. c. 3.* Philippi arma, virtuque toti Græciæ cavendam, inclytæ illæ Demoſthenis Orationes notificant.

Notio, ois, f. *cognizione*, דעה, Germ. *das vuiſſen*, Gall. *notion*, Hiſp. *conocimiento*, ἔννοια, cognitio, a ſup. *notum* verbi *noſco*. *Plaut. Truc. 2. 7. 60.* Quid tibi hanc eſt notio? ¶ Sumitur etiam pro cauſæ cognitione. *Tac. l. 3. Ann. c. 59.* Tiberius dilata notione de jure Flaminis, &c. ¶ Item pro ſpecie rei, & pro conceptu, vel idea mentis. *Cic. 1. Acad.* Unde poſtea notiones rerum in animis imprimerentur. *Id. 1. Tuſc.* Ut a pueris tot rerum, atque tantarum inſitas, & quaſi conſignatas in animis notiones, quas ἐννοίας vocant, haberemus. ¶ Item pro vi, & ſignificatione alicujus verbi. *Cic. 5. Tuſcul. c. 10.* Neque ulla alia huic verbo ſubjecta notio eſt, niſi, &c. ¶ Item pro punitione Cenſoria. *Cic. de Prov. Conſ.* Cenſorium judicium, ac notionem, & illum morem ſeveriſſimum magiſtratuum non eſſe nefariis legibus de civitate ſublatum. Adde *Gel. l. 17. c. 18.*

Notitia, f. 1. *notizia*, *cognizione*, ידיעה, Germ. *vuiſſenſchafft*, Gal. *notice*, *connoiſſance*, Hiſp. *noticia*, γνῶσις, cognitio. *Cic. de Leg. c. 8.* Itaque ex tot generibus nullum eſt animal præter hominem, quod habeat notitiam aliquam Dei. *Id. Offic. 2. c. 24.* Valetudo conſervatur notitia ſui corporis. *Nepos in Dione, c. 9.* Hi propter notitiam ſunt intromiſſi. h. e. quia noti, & familiares. ¶ Notitiam fœminæ habere, eſt cum ea concumbere. *Cæſ. l. 6. B. G. c. 21.* Intra annum vigeſimum fœminæ notitiam habuiſſe in turpiſſimis habent rebus. ¶ In variis locis Codicis Juſtiniani, ut *lib. 1. tit. 27. §. 4. & lib. 12. tit. 60. leg. ult.* &c. notitia eſt libellus, in quo deſcripti ſunt Officiales, qui publice inſerviunt, & ratio omnis adminiſtrationis eorum, & annonæ, quæ unicuique ab Imperatore præſtatur, &c. exemplum habes priore loc. cit. Cod. ¶ *Notities*, antiquum pro *notitia*. *Lucret. l. 2. v. 123.* Exemplare dare, & veſtigia notitiai.

Notities, ei, f. idem ac notitia. *Vitruv. in proœm. l. 6.* Ideo notitiei parum eſt aſſecuta.

Notius, a, um, Νότιος, ad Notum pertinens, Auſtralis. Græci, teſte *Plin. l. 3. c. 5. ad fin.* Notium mare vocant, quod Latini Inferum, quia ad Auſtrum ſpectare videtur. Sic Notius polus apud *Hygin. poet. aſtron. l. 1. c. 5. & 6. & l. 4. c. 11.* eſt polus Auſtralis.

Noto, as, a. 1. *notare*, *ſegnare*, רשם, Germ. *zeichnen*, Gal. *marquer*, *noter*, Hiſp. *notar*, *ſenalar*, σημειόομαι, eſt notam, vel ſignum apponere. *Cic. 3. Fin. c. 1.* Notare res novis nominibus. *Id. Catil. 1. c. 1.* Notat, & deſignat oculis ad cædem unumquemque noſtrum. *Ovid. 1. Amor. eleg. 7.* notare genas ungue. ¶ Item obſervare, animadvertere. *Plin. l. 8. c. 51.* Notarunt hoc annales. *Cic. l. 1. Divin. c. 56.* Curſus rerum obſervando notatus eſt. ¶ Eſt etiam ſcribere compendioſe, & ob alio dictata excipere. *Quintil. proœm. l. 1.* Quantum notando conſequi potuerant boni juvenes. ¶ Item afficere ignominia, quod apud Romanos officium fuit Cenſorum. *Cic. pro Cluent. c. 43.* Quos homines duo Cenſores furti, & captarum pecuniarum nomine notaverunt. ¶ Item univerſim pro reprehendere, arguere, infamia afficere. *Cic. pro Corn. Balb.* Maledicto communi notari. *Id. 2. de Orat.* Notari, & vituperari ſine vitiorum cognitione ſatis inſigniter improbus non poteſt. Sic notari infamia, apud *eund.* & *Ulpian. ff. de iis, qui notant. infam.*

Notor, oris, m. γνώστης, qui ignotæ rei notitiam dat. *Sen. epiſt. 39.* Qui notorem dat, ignotus eſt. *Id. in Apocolocynth.* Si quis a me notorem petiſſet, te fui nominaturus, qui me optime noſti.

Notorius, a, um, idem ac notus. *Paul. l. ob accuſ. ff. ad S. C. Turpil.* Nunciatores, qui per notoria indicia produnt, notoriis ſuis aſſiſtere jubentur. h. e. denunciationibus, ut mox dicetur. ¶ Notoria epiſtola dicitur, quæ alicujus rei notitiam dat. *Gallien. apud Trebel. Pollion. in Claudio, c. 17.* Nihil me gravius accepit, quam quod notoria tua intimaſti. *Apul. l. 7. Metam.* Ille, qui de me falſum notorium pertulerat. Utroque loco *epiſtola* ſubintelligitur, aut aliquid ſimile. ¶ *Notorium* abſolute ponitur interdum pro denunciatione. *l. 7. Cod. de accuſat.* Falſis, nec ne notoriis inſimulatus ſit, perpenſo judicio diſpici debet.

Notula, æ, f. parva nota. *Martian. Capell. l. 1. pag. 17. extr.* Multicoloribus notulis variata pictura.

Notus, a, um, *noto*, *conoſciuto*, נודע, Germ. *bekandt*, Gal. *connu*, Hiſp. *conocido*, γνωτός, γνώριμος, cognitus, partic. a noſcor. *Cic. pro Mur.* Tua vero nobilitas, tametſi ſumma eſt, tamen hominibus literatis, & hiſtoricis eſt notior. *Id. 4. Acad.* Cui erant, quæ paulo ante dixi, notiſſima. *Virg. 1. Æn. v. 383.* Fama ſuper æthera notus. ¶ Noti dicuntur amici, & familiares. *Virg. in Ciri.* Hæc mihi nutricum deflectant lumina vultus. *Hor. l. 1. ſat. 1. v. 84.* Vicini oderunt, noti, pueri, atque puellæ. ¶ Notus pro eo, qui novit. *Cic. pro Cæl. c. 2.* Cælius notis facile reſpondus: quibus autem non æque eſt cognitus, &c. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 35.* Ita herus meus eſt imperioſus. Ba. Novi, notis prædicas.

Nŏtus, i, m. 2. *Auſtro*, Νότος, Auſter, ventus Meridionalis, a νότιος, *ſluo*, vel potius a νοτίς, *humiditas*, quia humidiſſimus eſt. *Ovid. 1. Metam. v. 264.* madidis Notus evolat alis. ¶ Accipitur interdum pro quovis vento. *Virg. 3. Æn. v. 268.* Tendunt vela Noti.

Novacula, f. 1. *raſoio*, *raſoio*, מורה, Germ. *ſchær meſſer*, Gall. *raſoir*, Hiſp. *navaja*, ξυρόν, culter raſorius, a *novo*, *as*, quod faciem novare, & juniorem facere videatur. *Cic. 1. de Div. c. 17.* Ita cotem in Comitium allatam, inſpectante & Rege, & Populo, novacula eſſe diſciſſam. ¶ Sumitur etiam interdum pro quovis cultro. *Col. l. ult. c. 42.* Raporum ſummam cutem novacula decerpito.

Novalis, is, & Novale, is, νεωμα, νέωτος, νέον, νεός, νειὸς, ager, qui primam ſolum arationem expertus fuit, perque annum ceſſavit, a novando. *Varr. l. 4. de L. L.* Qui intermittitur, a novando novalis ager dicitur. *Plin. l. 18. c. 9.* Quod vere ſemel aratum eſt, a temporis argumento vervactum vocatur: Hoc in novali, atque requieto neceſſarium eſt. Novale eſt, quod alternis annis ſeritur. *Virg. 1. Georg. v. 71.* Alternis idem tonſas ceſſare novales, &c. ¶ Habet novale & alteram ſignificationem, qua accipitur pro arvo novo, ac non antea, ſed tunc primum ad ſementem proſciſſo. *Plin. l. 17. c. 5.* Talis fere eſt in novalibus, cæſa vetera ſilva. Eandem ſignificationem monſtrat *Servius* ad locum *Virg. citatum*. Et ad illud *1. Ecl.* Impius hæc tam culta novalia miles habebit? Novalia, inquit, etiam dicuntur, unde ſylva tollitur.

Novāmen, inis, n. res nova, novatio. *Tert. lib. 2. adv. Marcion. cap. 20.* Hoc novamen, illas vetuſtates.

Novaria, æ, f. *Novara*, urbs Inſubriæ. *Plin. l. 3. c. 17.*

Novarienſis, ſe, adject. a Novaria. *Plin. l. 17. c. 13.* Novarienſis agricola.

Novatio, onis, f. ἀνανέωσις, actus novandi. *Arnob. l. 5.* Quid novatio, & revelatio pudendorum? Adde *Tertul. l. 4. adver. Marcion. c. 1.* ¶ A JCtis ſumitur pro prioris debiti in aliam obligationem aut naturalem, aut civilem transfuſione. *Scæv. l. chirogr. ff. de adminiſt. tut.* Aut ad novationem faciendam cogere.

Novator, oris, m. *novatore*, *inventore*, qui novat. *Gel. l. 1. c. 15.* Salluſtium novatorem verborum vocat.

Novātrix, icis, f. quæ novat. *Ovid. 15. Met. v. 252.* Rerumque novatrix Ex aliis alias reddit natura figuras.

Novātus, us, m. novatio, mutatio. *Auſon. Idyl. 14. v. 39.* Tot ſpecies, tantoſque ortus, varioſque novatus Una dies aperit, conficit una dies.

Novātus, a, um, nom. ex partic. *rinnovato*, *mutato*. *Ovid. 2. Met. v. 674.* pariterque novata eſt Et vox, & facies. ¶ Novatus ager dicitur diu ante ſementem cultus, ut interim fermentetur, & uberiorem inde ferat fructum. *Cic. 2. de Orat. c. 30.* Subacto mihi ingenio opus eſt, ut agro non ſemel arato, ſed novato, & iterato, quo meliores fœtus poſſit edere.

Nove, adv. *novamente*, ἀνέως, denuo, de novo, recenter. *Auct. ad Her. l. 1. c. 9.* Ne quid ambigue, ne quid nove dicamus. *Apul. l. 1. dog. Plat. cir. princ.* Nova nove proferre. Superl. *noviſſime* uſurpatur pro poſtremo, *ultimamente*, *poſcia*, *finalmente*. *Quintil. l. 2. c. 10.* Noviſſime inventa. *Planc. ad Cic. 10. Fam. epiſt. 24.* Deinde quod ad omnes caſus conjunctiores Reipublicæ eſſe volebam; noviſſime ut eos tales vobis præſtare poſſem, quales &c. *Sen. l. 3. de Ira, c. 5.* Dicam primum, quemadmodum in iram non incidamus; deinde quemadmodum ab illa liberemur; noviſſime quemadmodum retineamus.

Novellaſter, a, um, adject. novellus, novus. *Marcel. Empir. c. 8.* Vinum optimum, ſed novellaſtrum.

Novellētum, i, n. νεόφυτον, vinea ex novellis vitibus conſita. *Paul. l. veluti, ff. de imp. in reb. dot. fact.* Veluti ſi novelletum in fundo factum ſit.

Novellitas, atis, f. novatio, res nova. Vox eſt *Tertull. adv. Prax. c. 2. & de anim. c. 28.*

Novello, as, avi, atum, a, 1. νεάω, νεάζω, novum agrum colo, ſeu novas vites purgo. *Suet. in Domit. cap. 7.* Edixit, ne quis in Italia novellaret.

Novellus, a, um, *novello*, νεώτερος, dim. a *novulus*, quod a novus. *Cic. 5. Fin. c. 14.* Itaque & vivere vitem, & mori dicimus, arboremque & novellam, & vetulam & vigere, & ſeneſcere. *Varr. lib. 2. R. R. c. 13. de caprarum ætate.* Novella, quam vetus, utilior. *Vopiſc. in Tac. c. 1.* Novellum imperium.

Novem, *nove*, תשע, Germ. *neun*, Gall. *neuf*, Hiſp. *nueve*, ἐννέα, genus numeri decimum proximi. *Cic. Q. Fr. l. 3. epiſt. 5.* In novem & dies, & libros diſtributus ſermo.

November, bris, m. *Novembre*, νοέμβριος, πυανεψιών, unus ex menſibus anni, ita dictus, quod nonus ſit a Martio, a quo Latini annum inchoabant. *Auſon. in ecl. de menſib.* Sidera præcipitas pelago intempeſta November. *Martial. l. 3. epigr. 58.* Hic poſt Novembres, imminente jam bruma. ubi ſubintelligitur *dies*. revera enim hæc vox adjectiva eſt. ¶ Dicitur & *Novembris* in recto caſu. *Cato apud Priſc. l. 6.* Menſe Octobri fecimus, Novembris reliquus erat.

Nove-

Novenarius, a, um, quod novem habet, vel continet. *Var. l. 8. de L. L.* Novenarius numerus. *Plin. l. 27. c. 11.* Sulco, qui novenarius dicitur.

Novemdĕcim, *diciannove*, undeviginti. Legitur hæc vox *in epit. Livii*, c. 119. ubi tamen *Gronov.* notat in MSS. *decem & novem* legi.

Novendialis, le, o. 3. quod novem diebus, vel nono die fit. Novendiale ſacrificium, & Novendiales feriæ dicebantur, quæ novem diebus continuis fieri ſolebant ad expiationem prodigiorum. *Liv. l. 1. c. 31.* Nuntiatum Regi, patribuſque eſt, in monte Albano lapidibus pluiſſe. Romanis quoque ab eodem prodigio novendiale ſacrum publice ſuſceptum eſt, ſeu voce cœleſti ex Albano monte miſſa (nam id quoque traditur) ſeu Aruſpicum monito. Manſit certe ſolemne, ut quandocunque idem prodigium nuntiaretur, feriæ per novem dies agerentur. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. epiſt. 5.* Novendiales feriæ.

Novenſiles Dii, ſive, ut quidam malunt, *Novenſides*, iidem fortaſſe ſunt, ac Indigetes, qui hoc præterea cognomine appellantur, quod noviſſime in Deorum ſede recepti ſunt. Nihil tamen certi efferri poteſt. Quidam enim putant, ſic appellatas novem Muſas a numero. *Cornificius* credit, eos fuiſſe Deos novitatum præſides, quaſi eorum cura & patrocinio res innovarentur, & inſtaurarentur. *Cincius* inquit, ſic appellata numina omnia peregrina in Urbem recepta, ex ipſa cultus novitate. Alias præterea opinionum refert *Arnob. l. 3. pag. 122.* a quo hæc deſumpſimus. *Varr. l. 4. L. L. pag. 18.* a Sabinis hanc appellationem deductam ait. *Liv. l. 8. c. 9.* hos ab Indigetibus diſtinguit.

Novēnus, a, um, ἐννεαδικός, nomen numerale diſtributivum, a *novem*. Feſe uſurpatur num. plur. ut cæteræ diſtributiva. *Liv. lib. 27. c. 37.* Ut virgines ter novenæ per urbem euntes carmen canerent. *Ovid. 10. Met. v. 97.* Terga novena boum. *Plin. l. 3. c. 7.* Novenorum conceptu dierum.

Noverca, æ, f. *matrigna*, Germ. *eine ſtiefmutter*, Gall. *maratre*, Hiſp. *madaſtra*, μητρυιά, nova uxor, a *novum*, & *arcum*, quia nova accedit hæreditas. *Cic. in Orat.* Uxor generi, noverca filii, filiæ pellex. *Plin. lib. 6. epiſt. 33.* Inducere filiæ novercam. *Capitolin. in Antonino in fin.* Concubinam ſibi aſcivit, ne tot liberis ſuperduceret novercam. ¶ Tranſlate dicitur de re infeſta, inimica, contraria; nam novercæ in privignos tales plerunque eſſe ſolent. *Aurel. Vict. de Vir. illuſt.* Quibus Italia noverca eſt, non mater. *Plin. l. 27. cap. 10.* Quibuſque ſatis umbræ aut nutrix, aut noverca eſt.

Novercālis, & le, o. 3. ὁ τῆς μητρυιᾶς, quod novercæ proprium eſt, ut odium novercale, quo noverca privignum proſequitur. *Tac. Ann. l. 1. c. 6.* Illam metu, hanc novercalibus odiis cædem feſtinaviſſe. *Sen. Controverſ. Excerpt. l. 4. c. 6.* Quid alterum novercalibus oculis intueris?

Novercor, aris, depon. 1. novercam ago, ſævio ut noverca. *Sidon. l. 7. epiſt. 16.* Quorum imbecillitati quodammodo novercaretur.

Novies, *nove volte*, ἐννάκις, novem vices. *Varr. l. 1. de R. R. c. 2.* Hinc ter novies cantare jubet. *Virg. 4. Georg. v. 40.* Novies ſtyx interfuſa.

Noviodūnum, i, *Noyon*, oppidum Sueſſonum in Gallia. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 12.* ¶ Item oppidum in finibus Æduorum, *Nevers*, ad Ligerim fl. *Id. ibid. c. 55.* ¶ Item urbs Galliæ Celticæ, in finibus Biturigum. *Idem l. 7. B. G. c. 12.*

Noviomagum, vel Novomagum, i, *Nimega*, urbs Belgii ad Vahalim fl. *Auſon. in Moſel. v. 11.* Novomagum, divi caſtra inclyta Conſtantini.

Noviſſime, V. Nove.

Noviſſimus, V. Novus.

Novĭtas, atis, f. *novità*, Ger. *newligkeit*, Gal. *nouveauté*, Hiſp. *novidad*, καινότης. *Cic. 2. de Div.* Quem tibi res novitas attuliſſet. *Id. de Amic.* Novitates, ſi ſpem afferunt, non ſunt repudiandæ. *Ovid. 1. Faſt.* Anni novitas. ¶ Ponitur & pro generis ignobilitate. *Vellej. l. 2. c. 127.* Quibus novitas familiæ haud obſtitit, quominus ad conſulatus eveherentur. *Cic. l. 1. Fam. ep. 7.* Putabam novitati eſſe inviſum meæ.

Novĭter, adv. nove. *Plaut. in ſuppoſitis in Aulul. ſc. Quid hic, v. 5.* Niſi fodiam noviter. *Inſcript. apud Grut. p. 171. n. 7.* (quam ſæculi Chriſtiani quarti, h. e. anno 376. judicat *Reineſius*) Baſilicæ noviter ſeparatæ. *Fulgent. l. 3. Mythol. c. 1.* Amor novitet. ¶ Affert *Calepin. & Paſſerat.* exemplum ex Plin. in Paneg. c. 34. ſed ibi non *noviter*, ſed *non iter* legendum eſt.

Novitiŏlus, a, um, adject. diminut. a novitius. Utitur *Tertul. in Apolog. c. 47. de Pœnit. c. 6.*

Novitius, a, um, *novizio*, *nuovo*, חדש, Germ. *gantz new*, Gall. *novice*, Hiſp. *novicio*, νεαρός, novus. *Ter. Eun. 3. 5. 34.* Paucæ, quæ circum illam eſſent, manent novitiæ puellæ. h. e. imperitæ, & ſimplices. *Plin. l. 23. c. 1.* Vinum jejunos bibere novitia invento inutiliſſimum eſt. ¶ Novitia mancipia, teſte *Marciano ff. de ædil. ed.* intelliguntur, quæ nondum annum ſervierunt, quibus opponuntur veterana. *Ulp. eod. tit.* Plerique ſolent mancipia, quæ novitia non ſunt, quaſi novitia diſtrahere, ut hoc, ut pluris vendant. Adde *Var. l. 7. de L. L. Cic. in Piſ. c. 1.* Syrum neſcio quem de grege novitiorum factum eſſe Conſulem. ¶ *Novus novitius* dicitur qui valde novus eſt. Ita *Alphen. JCtus apud Gell. l. 6. c. 5.* Sed hoc improbare videtur ipſe *Gell. ibid.*

Novo, as, avi, atum, a. 1. *far novello*, *rinnovellare*, *mutare*, חדש, Ger. *ernewern*, Gal. *innover*, Hiſp. *renovar*, καινόω, novum facio, muto, a *novus*. *Cic. 3. de Leg. c. 5.* Nihil habui ſane, aut modo multum, quod putarem novandum in legibus. *Manil. l. 4. v. 580.* Scilicet in piſcem ſeſe Cytherea novavit. *Ovid. epiſt. 4. v. 90.* requies feſſa membra novat. h. e. reficit, recreat. ¶ Abſolute novare, eſt, rebus novis ſtudere, *macchinar novità*. *Curt. l. 7. c. 7.* Coercendos, qui novaverant. ¶ Novare agrum quid ſit, V. Novatus.

Novocōmum, i, oppidum Inſubriæ ad Lacum Larium, quod & novum Comum dicitur. *Catul. carm. 35. ad Cæcil.* Novi relinquens Comi mœnia, Lariumque litus.

Novus, a, um, *nuovo*, חדש, Ger. *new*, Gal. *nouveau*, Hiſp. *nuevo*, νέος, καινός, recens, quod nuper fuit, a νέος, vel ab Æolico νέϝος. *Cic. l. 7. Fam. epiſt. 29.* Nihil te ad me poſtea ſcripſiſſe demiror, præſertim tam novis rebus. *Id. l. 1. de Orat.* Nihil aut inauditum vobis, aut cuiquam novum. *Id. Attic. l. 8. ep. 14.* Nihil novi auditur. *Sen. in Apocolocynth.* Annus novus. *Cicer. Att. l. 10.* Nova Luna. ¶ *Virgil. Ecl. 3.* Pollio & ipſe facit nova carmina, h. e. magna, miranda, ut *Serv.* interpretatur. ¶ Res novæ, *novità*, *ribellione*, ſæpe in malam partem accipiuntur. Nam novis rebus ſtudere dicuntur ii, qui Reipub. ſtatum mutare ſtudent. *Cicer. Cat. l. 1. c. 1.* Sp. Melium novis rebus ſtudentem manu ſua occidit. *Vellej. l. 2. c. 129.* Libonem ingratum, & nova molientem oppreſſit. ¶ Novus alicui rei dicitur, qui in aliqua re imperitus eſt, vel inſuetus. *Tac. in Agric. c. 16.* Petronius Turpilianus delictis hoſtium novus, eoque pœnitentiæ mitior. ¶ Novi homines, apud Romanos, dicebantur, quorum nulli majores clari fuiſſent, ſed ipſi per ſe clari eſſe inciperent, Magiſtratus, & publica munera gerendo. *Cic. 5. Fam. epiſt. 18.* Adeptus es, quod non multi homines novi; amiſiſti, quæ plurimi homines nobiliſſimi. V. Nobilis. ¶ Compar. *novior*. *Var. l. 6. de L. L.* Ut a vetere vetuſtius, ac veterrimum, ſic a novo declinatum novius, & noviſſimum. ¶ Superlat. *noviſſimus*, quod ponitur pro poſtremo, extremi. *Ovid. 3. Met. v. 361. de Echo.* Reddere de multis ut verba noviſſima poſſet. *Tac. 1. Ann. c. 28.* Ut noviſſimi in culpam, ita primi ad pœnitentiam ſumus. *Id. 12. Ann. c. 20.* Meritum quidem noviſſima exempla Mithridatem. h. e. extrema ſupplicia. *Cic. pro Roſc. Com. c. 11.* (quidquid dicat *Gel. l. 10. c. 21.* Ciceronem hac voce abſtinuiſſe, tanquam non latina) Qui ne in noviſſimis quidem erat hiſtrionibus, ad primos pervenit comœdos. *Nep. in Eumen. c. 1.* Noviſſimo tempore, *ultimamente*. Hoc ſenſu *noviſſimum* dixit *Apulej. l. 6. Metam.* adverbialiter.

Nox, ctis, f. *notte*, לַיִל, Ger. *die nacht*, Gal. *nuit*, Hiſp. *noche*, νύξ, terræ umbra, Solis privatio, a græca voce allata, vel a nocendo. ¶ *Cic. 2. de nat. Deor.* Ipſa umbra terræ Soli officiens, noctem efficit. *Cæſ. l. 1. B. G.* Ad multam noctem etiam ad impedimenta pugnatum eſt. *Id. l. 3. B. C.* Præmiſſis prima nocte impedimentis. *Cic. pro Mur.* Vigilare de nocte. *Id. 4. Att. ep. 3.* Media nocte venire. *Id. ib. l. 7. ep. 4.* Multa de nocte proficiſci. *Id. pro Roſc. Amer. c. 35.* Noctem pervigilare. *Tac. 13. Ann. c. 20.* Provecta nox. *Id. 3. hiſtor. c. 23.* Adulta nocte. *Cic. l. 1. Div.* Noctis concubia. V. Concubius. *Idem in Piſon.* Nocte intempeſta. Vide Intempeſtus. ¶ Æquare nocti ludum, eſt ludere totam noctem. *Virg. 9. Æn.* Felix, ſi protinus illum æquaſſet nocti ludum. ¶ Dare noctes alicui, de meretricibus dicitur. *Hor. Epod. od. 15.* Non feret aſſiduas potiori te dare noctes. ¶ Item locare noctes, meretricum eſt. *Ovid. 1. Amor. eleg. 10.* Sola locat noctes, ſola locanda venit. ¶ Negare noctem dicuntur meretrices, cum nolunt admittere amatores noctu. *Ovid. 1. Amor. eleg. 8.* Sæpe nega noctem, capitis modo finge dolorem, &c. ¶ Poſcere, & rogare noctem, amatorum ſunt. *Ovid. l. 1. Amor. eleg. 8. & l. 2. eleg. 2.* ¶ Nocte pro noctu ponitur. *Cic. pro Mil.* Huic, ſi inſidiaretur, nocte prope urbem expectandum. ¶ Noctes & dies, eſt continue, ſemper. *Virg. 6. Æn.* Noctes, atque dies patet atri janua Ditis. *Plaut. Amph. 1. 1. 14.* Noctes, dieſque. ¶ Metonymice ponitur pro ſomno. *Stat. 10. Theb.* Talia vociferans noctem exturbabat. ¶ Per Metaphoram ſumitur pro morte. *Virg. 10. Æn.* In æternam clauduntur lumina noctem. ¶ Item pro calamitate, imminutione dignitatis, rerum confuſione. *Cic. pro Roſc. Amer.* Tanquam ſi offuſa Reipub. ſempiterna nox eſſet. ¶ Item pro obſcuritate. *Cic. 2. de nat. Deor.* Et quaſi noctem quandam rebus offunderet. *Ovid. in Ibin.* Verſus aliquantum noctis habebunt. ¶ Item pro cæcitate, ignorantia. *Ovid. 6. Met. v. 472.* Pro ſuperi quantum mortalia pectora cæcæ Noctis habent! *Id. 6. Met.* Tantaque nox animi. ¶ In Fabulis Nox Dea eſt, filia Terræ, ſed patre incerto. Huic gallum ſacrificabant. *Ovid. 1. Faſt. v. 455.* Nocte Deæ Nocti criſtatus cæditur ales. ¶ Dicitur mater ſiderum. *Tibull. l. 2. el. 1. v. 87.* ¶ *Noctu* ablativus caſus, pro *nocte* V. ſupra ſuo loco. ¶ Antiqui dixere etiam *nox* pro noctu. *Lex XII. Tab. apud Macrob. l. 1. Saturn. c. 4.* Sei nox furtum factum eſit. h. e. ſi noctu furtum factum erit. Item *nocti*. *Lucret. l. 6. v. 1218.* Nec nocti feſſa ferarum Exibant ſilvis. *Lambin.* legit *noctibu'*.

Noxa, æ, f. *nocumento*, *danno*, נזק, Ger. *miſshandlung*, Gal. *domage*, Hiſp. *daño*, βλάβη, proprie eſt nocumentum, ſive damnum, a *nocendo*. *Suet. in Cæſ.* Quod ſine ulla noxa Idus Martias edidiſſet. *Liv. l. 34. c. 19.* Si domos abire velint, nihil eam rem noxæ futuram, quod hoſtibus ſe junxiſſent. ¶ Per ſynecdochen accipitur pro delicto, ſeu culpa, qua quis alteri contra leges nocet, & generatim pro quovis delicto, αἰτία. *Cajus, l. Plebi, ff. de verb. ſignif.* Noxæ appellatione omne delictum continetur. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quod in minimis noxis, & in his levioribus peccatis, &c. *Ter. Phorm. 2. 1. 36.* Eſſe in noxa, *eſſer' in colpa*. ¶ Nocere noxam, eſt culpam, ſeu crimen admittere. *Liv. l. 9.* Atque ob eam rem noxam nocuerunt. ¶ Ponitur etiam pro jurgio, aut diſſidio. *Petron. in ſatyr.* In medium noxam perſeret. Sic hunc locum interpretatur *Joſ. Scal.* Alii leg. *noxam*. ¶ Metaleptice accipitur pro obligatione ad pœnam, vel pro pœna ipſa, τιμωρία. Hinc Noxæ dedere ſervum, vel quadrupedem, qui damnum intulit, eſt pœnæ tradere, ſeu tradere puniendum ejus arbitrio, cui damnum illatum eſt. *Ovid. 1. Faſt.* Noxæ tibi debitus hoſtis ſpargitur effuſo cornua Bacche mero. ¶ Noxæ eximere, eſt culpam remittere, pœna liberare. *Liv. l. 8.* Non noxæ eximitur Fabius.

Noxālis, le, adject. *Cajus l. 1. ff. de noxal. act.* Noxales actiones appellantur, quæ non ex contractu, ſed ex noxa, atque maleficio ſervorum adverſus nos inſtituuntur. *Paul. l. 4. ff. eod. tit.* Noxalis cauſa. *Ulp. l. 2. & ult. ff. eod.* Noxale judicium.

Noxĭa, æ, f. *colpa*, אשמה, Ger. *ein ſchade*, Gal. *faute*, Hiſp. *culpa*, αἰτία, culpa. Natura ſua adjectivum eſt, quia intelligitur *culpa*, ſed ſimpliciter ſumitur pro culpa. *Plaut. Merc. 4. 3. 30.* Nihil magis manifeſto teneo, in noxia es. *Cic. 3. de Leg. c. 4.* Quod ſi quis earum rerum migraſſit, noxiæ pœna par eſto. ¶ Ponitur etiam pro jurgio, aut diſſidio. *Auſon. in monoſyl.* Sæpe in conjugiis fit noxia, ſi nimia eſt dos. Sic hunc locum interpretatur *Joſ. Scalig.*

Noxialis, le, adject. noxius. *Prudent. Cathem. 9. v. 18.* Lex noxialis.

Noxiōſus, a, um, idem ac noxius. *Sen. 1. de Clem. c. 26.* Si noxioſiſſimo utique animali in nos daretur poteſtas. Al. leg. *noxiſſimæ*, ut ſit a *noxius*. *Id. ep. 7. ſub fin.* Animi perditi, noxioſique. *Petron. in ſatyr.* Noxioſiſſimum corpus.

Noxitūdo, inis, f. idem ac noxia. *Attius apud Non. c. 2. v. 576.* Noxitudo oblitteretur Pelopidarum.

Noxius, a, um, *nocevole*, מזיק, Germ. *ſchuldig*, Gal. *dommageable*, Hiſp. *danoſa*, βλαβερός, quod nocet. *Virg. 6. Æn.* Quantum non noxia corpora tardant. *Ovid. 5. Triſt. eleg. 10.* Noxia tela. ¶ Sæpeetiam ſumitur pro facinoroſo, ſceleſto, improbo. *Cic. 3. de Leg.* Magiſtratus nec obedientem, & noxium civem mulcta, vinculis, verberibuſque coerceto. Quædam exemplaria habent *nocuum*. *Liv. l. 5.* Qui noxii ambo, alter in alterum cauſam conferant. *Tac. 5. Ann. c. 12.* Ut noxium conjurationis ad diſquiſitionem trahebat. h. e. reum.

N ANTE U.

Nubecŭla, æ, f. *nuvoletta*, νεφέλιον, parva nubes. *Plin. l. 18. c. 35.* Nubecula, quamvis parva, ventum procelloſum dabit. ¶ Per tranſlationem accipitur pro triſtitia, inepta, & importuna ſeveritate. *Cic. in Piſ. c. 9.* Frontis tuæ nubeculam, tum collegæ tui contaminatum ſpiritum pertimeſcerem. ¶ Eſt etiam nubecula macula in cute. *Plin. l. 27. c. 12.* Purgat cicatrices & nubeculas.

Nubes, is, f. *nuvola*, עב, Ger. *ein wolck*, Gal. *nue*, Hiſp. *nube*, νεφέλη, vapor humidus, in ſublime elatus e terra per æſtum, ſive aer in liquorem coactus, cujus denſitas Solem obumbrat. *Cicer. 2. de Div.* Si autem nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit. ¶ Tranſlate ponitur pro denſitate, & multitudine. *Liv. l. 35. c. 49.* Res contra peditum, equitumque nubes jactat. ¶ Item pro triſtitia, & ſeveritate immoderata, quæ contracto, ac ſublato ſupercilio ſignificatur. *Hor. l. 1. ep. 18. v. 94.* Deme ſupercilio nubem. ¶ Objicere nubem fraudibus, apud *eund. l. 1. epiſt. 16.* eſt tegere, velare. ¶ Nubes belli, apud *Virg. Æn. 10. v. 809.* eſt belli moles. Verba ſunt: ſic obrutus undique telis Æneas nubem belli dum detinet, omnes ſuſtinet. Alii leg. *Æneas, nubes belli dum detonet*, &c. ¶ Legitur & nubis in recto caſu, & m. g. *Plaut. Merc. 5. 2. 38.* Nubis ater, imberque inſtat.

Nubifer, ra, rum, νεφελοφόρος, nubes ferens, ut Nubiferi montes, ideſt ita editi, ut nubes ſuſtinere videantur. *Ovid. 2. Met. v. 226.* Aeriæque Alpes, & nubifer Apenninus. ¶ Item quod nubes affert. *Ovid. epiſt. 3. v. 58.* Te dare nubiferis lintea velis Notis.

Nubifŭgus, a, um, νεφελαμάχος, qui nubes fugat. *Col. l. 10. v. 288.* Nec tam nubifugo Borea Latonia Phœbe Purpureo radiebat vultu.

Nubigĕna, æ, com. νεφεληγενής, genitus ex nube. *Col. l. 10.* Mox ubi nubigena Phryxi, nec portitor Helles, &c. *Stat. 1. Theb. v. 365.* Ausnes nubigenæ. *Id. l. 5. ſilv. 2. v. 131.* Nubigenæ clypei. *h. e.* ancilia. V. *Nubiger.* ¶ Speciatim *nubigenæ* dicuntur Centauri, quod ex nube nati ſint. Cum enim Ixion Junonem deperiret, oblata eſt illi nubes, quæ faciem Junonis repræſentaret, cum qua congreſſus genuit Centauros. *Stat. 5. Theb. v. 263.* Si quando profundo Nubigenæ caluere mero.

Nubĭger, a, um, nubifer. *Stat. l. 5. ſilv. 2. v. 131.* Nubigeros clypeos, intactaque cædibus arma. *Heinſ.* legit *nubigenas*, & intelligit ancilia.

Nubilarium, n. e. ὑπόστεγον, ædificium ruſticum, in quo nubilo cœlo meſſis reponitur. *Col. l. 1. c. 6.* Huic areæ nubilarium applicari debet, maxime in Italia, propter inconſtantiam cœli, quo collata ſemitrita frumenta protegantur, ſi ſubitaneus imber acceſſerit. *Id. l. 2. c. 21.* Protinus in acervum, vel in nubilarium congeritur. Al. leg. *nubilar*, ut ſit neutrum 3.

Nubĭlis, le, o. 3. *da marito*, Ger. *mannbar*, Gal. *en age de ſe marier*, Hiſp. *moça caſadera*, ἐπίγαμος, quæ eſt apta, ut viro in matrimonium jungatur. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Reliquit grandem, & nubilem filiam. *Virg. 7. Æn. v. 53.* Jam matura viro, jam plenis nubilis annis.

Nubĭlo, as, *nuvolare*, ענן, Ger. *gewuelck werden*, Gal. *ſe couvrir de nues*, Hiſp. *nublar*, νεφόω, nubilum, ſeu obſcurum facio. *Var. l. 1. R. R. c. 15.* Si nubilare cœperit. ¶ Tranſlate *Plin. l. 37. c. 7.* Fulgor carbunculi extremo viſa nubilans.

Nubĭlor, aris, idem ac nubilo. *Cato de R. R. c. 88.* Ubi nubilabitur, noctu ſub tecto ponito.

Nubilōſus, a, um, *nuvoloſo*, νεφελώδης, nubibus plenus. *Apul. l. 11. Met.* Cœlum nubiloſa caligine disjecta ſplendore candebat.

Nubĭlum, i, ſubſt. n. idem ac nubes. *Virg. 6. Æn. v. 592.* Denſa inter nubila telum Contorſit. *Plin. l. 2. c. 60.* Rhodi, & Syracuſæ nunquam tanta nubila obduci, ut non aliqua hora Sol cernatur. ¶ Tranſlate ponitur pro triſtitia, mœrore. *Plin. l. 2. c. 7. de Sole.* Hic cœli triſtitiam diſcutit, atque etiam humani animi nubila ſerenat. Adde *Stat. l. 5. ſilv. 5. v. 22.*

Nubĭlus, a, um, *nuvoloſo*, *foſco*, συννεφής, νεφελώδης, nubibus tectus, fuſcus, a *nubes*. *Plin. l. 16. c. 26.* Sed fiat Auſtrinum cœlum, atque nubilum. ¶ Tranſlate ponitur pro obſcuro. *Plin. l. 9. c. 35.* Inde nubilum trahi colorem, aut pro claritate matutina ſerenum. ¶ Item pro triſti, & calamitoſo. *Ovid. 1. Triſt. el. 8. v. 6.* Tempora ſi fuerint nubila, ſolus eris.

Nubivăgus, a, um, adject. inter nubes vagans. *Sil. l. 12. v. 100. de Dædalo.* Hic per nubivagum gratus pia templa meatum inſtituit Phœbo.

Nubo, is, pſi, & nuptus ſum, ptum, a. 3. *coprire*, *velare*, καλύπτω, ἐπικαλύπτω, velo, a *nubes*, ut propria ſit nubis inſtar velare, actegere. *Vetus Poeta in pervigil. Veneris*, v. 22. Ipſa juſſit, mane ut udæ virgines nubant roſæ. *Arnob. l. 3.* Quod aqua nubat terram, appellatus eſt, inquiunt, Neptunus. Quoniam vero ſponſæ apud veteres, cum viro tradebantur, nubere, ideſt velare capita ſolebant, factum eſt, ut nubere uſurpetur pro viro tradi, in matrimonium collocari, *maritarſi*, התחתן, Ger. *mann nehmen*, Gal. *ſe marier*, Hiſp. *caſarſe*, γαμεῖσθαι, νυμφεύειν. Conſtruitur cum dativo. *Cic. 1. de Div.* Virgo autem nupſit ei, cui Cæcilia nupta fuerat. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *cum*. *Cic. l. 15. Fam. epiſt. 3.* Quocum eſſet nupta Regis Armeniorum ſoror. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *in*. *Cic. pro Cæl. c. 14.* Cum ex ampliſſimo genere in familiam clariſſimam nupſit. ¶ Eſt proprium mulieris. Non enim vir, ſed mulier proprie nubit. Sed tamen aliquando figurate, vel perverſo naturæ ordine, etiam vir nubere dicitur. Sunt, qui dicunt, virum tum nubere cum ſervit nuptæ, tanquam illa potius vir ſit, quam ille. *Pompon. apud Non. c. 2. n. 577.* Sed meus frater major nupſit poſtremus dotatæ vetulæ, varicoſæ Afræ. *Juven. ſat. 2.* Quid quæris? nubit amicus. *Martial. lib. 8. epigr. 12.* Uxori nubere nolo meæ. ¶ Metalepſice ponitur pro Venerea copula conjungi. *Plaut. Pſeud. a. 1. ſc. 3.* Eho an nunquam hujus nupſiſti patri? ¶ Tranſlate nubere dicuntur etiam vites arboribus, & arbores vitibus. *Plin. l. 14. c. 1.* In Campano agro populis nubunt. *Id. l. 18. c. 28.* Veſtit populi albæ etiam vitibus nuptæ. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Plaut. Perſ. 3. 1. 58.* Nec cum mala fama facile nubitur. ¶ Supinum nuptum cum aliis verbis eleganter conjungitur. Nam nuptum dare, aut collocare, eſt in uxorem dare. *Nepos in Pauſan.* Des ei filiam tuam nuptum. *Cic. in Philip.* Filiam ſuam nuptum collocare poſſe. *Plaut. Stich. 1. 2. 85.* Quas dediſti nuptum, abire nolumus. Et v. 85. Huſſis eſt uxor nova quæ ad virum nuptum datur. *Sidonius* (is enim auctor creditur in argum. *Curcul. Plaut.*) Sororem Phædromo nuptum locat.

Nucālis, le, adject. *di noce*. *Cal. Aurel. Acut. 2. c. 37.* Palmulæ nucales, quas caryotas appellant.

Nucamenta, n. 2. κόνναροι, paniculæ ſquamatim compactæ, quæ de nucum dependent, ſeu e ramis piceæ, & aliarum arborum nuces ferentium. *Plin. l. 16. c. 10.* E ramis generum horum paniculorum modo nucamenta ſquamatim compacta dependent, præterquam larici.

Nucella, læ, f. parva nux, ut nucella coctæ. *Apic. apud Bart. l. 34. c. 18.*

Nucerĭa, f. 1. *Nocera*, urbs Umbriæ, in colle, ad radices Apennini, in via Flaminia. *Liv.* ¶ Nuceria altera, Luceria Colonia, *Nocera*, *Nocera de' Pagani*, urbs in Picentibus, apud Sarnum fl. & Campaniæ fines. *Plin. l. 3. c. 4.* & *Sil. l. 8.*

Nucerīnus, a, um, adject. ad Nuceriam pertinens, ut Nucerinus ager. *Plin. l. 3. c. 5.*

Nucĕtum, i, n. locus nucibus conſitus, ea ratione, qua *olivetum*, & *lauretum* dicitur. *Stat. l. 1. Sylv. 6. v. 12.* Quicquid nobile Ponticæ nucetis, fœcundis cadit aut jugis Idumes.

Nucĕus, a, um, *di noce*, καρύϊνος, quod eſt ex nuce. *Plin. l. 16. c. 39.* Ulmeam, piceam, nuceam, hanc, atque aliam materiam omnem cum effodies.

Nucifrangibŭlum, n. 2. dens, quo dentibus nuces ſolent confringi. *Plaut. Bacch. 4. 5. 16.* Nae nucifrangibula excuſſerit ex malis meis.

Nucĭnus, a, um, quod eſt ex nuce, ut Nucinæ menſæ, quæ fuere in pretio prius, quam citreæ eſſent cognitæ. *Vetus Interpres* in illud *Juvenal. ſat. 1. v. 119.* Si forte nucem dejecerit Eurus.

Nuciprūnum, i, n. prunum inſitum nuci. *Plin. l. 15. c. 13.* Appellant ab utroque nuciprunа.

Nucleātus, a, um, id cui nucleus ademptus eſt. *Scribonius Largus.* Uva paſſa nucleata, contuſa, ac mixta.

Nucleus, m. 2. *gariglio*, *garzone*, Ger. *anſtkern*, Gal. *noyeau*, Hiſp. *meollo*, πυρήν, quod tenerius in nuce includitur, a *nuce*. *Plaut. Curc. 1. 1. 55.* Qui e nuce nucleum eſſe vult, frangat nucem. ideſt qui commoditatem appetis, ne fugiat laborem. ¶ Nucleum amiſi, proverbium. *Plaut. Capt. 3. 4. in fin.* Nucleum amiſi, reliquit pignori putamina. Verba ſunt Hegionis, ubi reſciſcit, ſibi impoſitum eſſe, & herum amiſſum pro ſervum, ſervum pro domino retentum. Is enim, ex quo fructus exſpectabatur, aufugerat, eo relicto, ex quo nihil emolumenti poterat capi. ¶ Transfertur ad alia. In acino nuclei dicuntur minuta illa grana, quæ vulgo vinacea vocant, *vinacciolo*. *Plin. l. 23. c. 1.* Niſi pro remedio ipſis acinis nuclei eſſent. ¶ Nucleus ferri uſurpatur pro chalybe, *acciaio*. *Plin. l. 34. c. 14.* In iis quidem nucleus ferri excoquitur ad indurandam aciem. ¶ Nucleus allii, eſt allii ſpica. *Id. l. 19. c. 6.* ¶ Nucleus olivarum, h. e. os intus incluſum. *Ulp. l. Carbon. ff. de V. S.* ¶ *Plin. l. 17. c. 6.* Eſt autem quædam terræ adeps, ac veluti glandia in corporibus, ibi denſante ſe pinguitudinis nucleo. h. e. pinguitudine velut in nucleum coeunte.

Nuctŭria, æ, f. genus navigii, apud *Gell. l. 10. c. 25.* Sed alii aliter legunt.

Nucŭla, æ, f. *nocella*, καρύδιον, minuta nux. *Plin. l. 15. c. 22. de nuce juglande.* Tinguntur cortice earum lanæ, & rufatur capillus primum prodeuntibus nuculis.

Nudatĭo, onis, f. veſtium detractio, *nudità*. *Plin. l. 28. c. 6.* Ne Deum aliquem nudatio offendat.

Nudātus, a, um, *ſpogliato*, *nudo*. *Cic. 2. de Or.* Aliquandoque evolutum illis integumentis diſſimulationis tuæ, nudatumque perſpicio. *Liv. l. 27.* Nudatum tecto culmen. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 6.* Nudatus defenſoribus murus. *Planc. ad Cicer. l. 10. Fam. ep. 17.* Nudata interitu Conſulum Reſpublica. *Tibul. l. 1. eleg. 3.* Pede nudato currere.

Nude, adverb. *Lactant. l. 5. c. 1. a med.* Breviter ac nude tradere aliquid. *h. e.* aperte, clare, ſimpliciter.

Nudipedalia, um, ſacra quædam, nudis pedibus celebrari ſolita. *Tertul. de Jejun. c. 16.* & in *Apologet. c. 40.* *Hieron. in c. 4. ad Galatas.*

Nudipes, edis, pedes nudos habens. *Tertul. de Pall. c. 5.* Non expedit, in algore, & nudum rigere nudipedem.

Nudĭtas, atis, f. *nudità*. Tranſlate ponitur pro inopia. *Quintil. l. 10. c. 2. ad fin.* Si tenuitas, aut nuditas in aſperis, gracibuſque cauſis ponderi rerum parum reſpondeant.

Nudius, vox ex *nunc*, & *dies* conflata jungitur cum nominibus numeralibus tertius, quartus, quintus, &c. Itaque nudius tertius ſignificat *l' altro ieri*, ante duos dies, q. d. nunc dies tertius eſt, ſic nudius quartus, *tre giorni fa*, nunc dies quartus eſt, &c. *Cic. Attic. l. 14.* Nudius tertius dedi ad te epiſtolam longiorem. *Id. Philip. 5. c. 8.* Recordamini, qui dies nudius tertius decimus fuerit. *Plaut. Truc. 2. 6. 28.* Nati nudius quintus natus ille eſt. *Id. Moſtel. 4. 2. 40.* Heri, & nudius tertius, quartus, quintus, ſextuſque, poſtquam hinc peregre abivit, nunquam deſitum eſt, &c.

Nudo, as, avi, atum, a. 1. *nudare*, *ſpogliare*, פשט, Ger. *entbloſſen*, Gal. *denuer*, Hiſp. *deſnudar*, γυμνόω, nudum facio, detego, veſtibus ſpolio. *Cic. 7. Ver.* Hominem prorſus, atque in foro medio nudari, ac deligari, & virgas expediri jubet. ¶ Transfertur ad multa pro detegere, aperire, in aperto ponere, privare, &c. *Virg. 1. Æn.* Tergora diripiunt coſtis, & viſcera nudant. *Liv. l. 28.* Nudare gladios. ideſt e vagina educere, diſtringere. *Id. l. 35. c. 52.* Jam Ætoli defectionem nudabant. *Virg. 5. Æn.* Et nunc terga fugæ nudant, nunc ſpicula vertunt Infenſi. h. e. terga vertendo hoſtium telis exponunt. *Cicer. Ver. 2.* Quæ victores Siculis dederunt, aut reddiderunt, ſpoliavit, nudavitque omnia. *Id. pro Dom.* Præſidio ſceleratorum civium perditos magiſtratus nudare.

Nudus, a, um, *nudo*, *ignudo*, עירום, Ger. *nackend*, Gal. *nud*, Hiſp. *deſnudo*, γυμνός, quod eſt ſine veſte, vel quocunque tegmine. a *ne* priv. & *duo*, *induo*. Uſurpatur vel abſolute, vel cum accuſat. (apud Poetas), vel cum ablat. ſine præpoſit. vel cum præpoſit. *a*, vel *ab*. *Horat. l. 1. ſat. 5.* Nudus, inopſque. *Ovid. 7. Metam.* Nuda pedem. *Virg. 1. Æn.* Nuda genu, nodoque ſinus collecta fluentes. ¶ Cum genitivo. *Ovid. 12. Metam. v. 510.* parvoque in tempore nudus Arboris Othrys erat. ¶ Et quoniam paupertatis comes ſolet eſſe nuditas, metalepſice factum eſt, ut nudus pro paupere poneretur. *Cic. pro Flac.* Quem tu cum ephebum Temni cognoſſes, quoniam te nudum delectarat, ſemper nudum eſſe voluiſti. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſimplici, non fucato. *Cic. in Brut. de Commentariis Cæſaris.* Nudi enim ſunt, recti, & venuſti, omni ornatu orationis quaſi veſte detracta. ¶ Item pro deſtituto, privato. *Cic. Att. l. 7. ep. 11.* Huic tradita urbs eſt nuda præſidio, referta copiis. *Id. pro Dom. c. 26.* Tam inops aut eram ab amicis, aut tam nuda Reſp. a Magiſtratibus. ¶ Nudo veſtimenta detrahere, eſt commodum ſperare ab eo, qui nihil habet, quod auferri queat. *Plaut. Aſin. 1. 1. 79.* Nudo detrahere veſtimenta me jubes. ¶ Nuda verba. h. e. aperta, ſatis explicata. *Plin. l. 4. ep. 14.* Summos illos & graviſſimos viros non modo laſciva rerum, ſed ne verbis quidem nudis abſtinuiſſe. ¶ Uſurpatur & nudus pro ſolo. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 11.* Et mala nulla feram, niſi nudam Cæſaris iram. *Martial. l. 1. epigr. 44.* Nudus aper, ſed & hic minimus. hoc eſt in cœna ſolus aper appoſitus eſt. *Velley. l. 2. c. 61.* Antonius turpi, ac nuda fuga coactus deſerere Italiam. h. e. ſolus, deſertus, amiſſo exercitu.

Nugæ, arum, f. 1. *ciancie*, *baie*, ליצן, Ger. *unnuetze*. Gal. *niaiſeries*, *baverie*, Hiſp. *niñerias*, *deſvarios*, ληρήματα, λῆροι, proprie ſunt nœniæ, ſive carmina a præficis cani ſolita in laudem mortuorum. Hinc *Plaut. Aſin. 4. 1. 63.* Hæc non ſunt nugæ; non enim mortualia. ¶ Per ſynecdochem nugæ dicuntur ſermones levium rerum, ſcurriles, nullius pretii. Hinc *Catullus* & *Martialis* poemata ſua nugas vocant. *Cic. l. 2. de Div.* Narrantem hominem tantum delectatum eſſe nugis? *Horat. l. 1. Sat. 9. v. 2.* Neſcio quid meditans nugarum. ¶ Nugas agere, eſt nugari, ineptire. *Plaut. Men. Prol. v. 56.* Niſi qui argentum dederit, nugas egerit; qui dederit, magis majores egerit. *Id. Aſin. 1. 1. 78.* Maximas nugas agis. ¶ Nugæ etiam dicuntur leves homines, & nugatores. *Cic. Attic. l. 6. ep. 3.* Amicos habet meras nugas, M. Scaptium, &c. Adde *Plaut. Curc. 1. 3. 36.*

Nugālis, le, o. 3. *pieno di ciancie*, φλυαρώδης, quod eſt nugis plenum. *Gel. l. 1. c. 2.* Sed theorematibus tantum nugalibus dilatantes objurgatione juſta inceſſivit. *Id. l. 3. c. 16.* Alii alia quædam nugalia.

Nugamenta, orum, n. idem ac nugæ. *Apul. l. 1.* A quo iſtorum nugamenta hæc comparaſti. De piſciculis quibuſdam vilibus loquitur.

Nugarius, a, um, adject. ut nugarium unguentum, apud *Varron. l. 6. de L. L.* h. e. in res nugatorias inſumptum. V. *Scalig. in Conjectan.* *Pet. Victor.* legit *nugatorium*.

Nugas pro Nugax. V. *Nugax*.

Nugātor, ris, m. *ciancia tore*, ליצן, Ger. *ſchwetzer*, Gal. *badin*, *ranſeur*, Hiſp. *chocarreador*, φλύαρος, qui nugatur, qui nugas loquitur. *Cicer. pro Flac. c. 16.* Neque in iſtum nugatorem, tanquam in aliquem teſtem, invehar. ¶ Item ſcortator. *Prudent. Cathem. 2.* Cum ſit libido, temperans, caſtumque nugator ſapit.

Nugatōrie, adv. φλυαρῶς, nugaciter, frivole, futiliter. *Auth. ad Heren. l. 4. c. 36.* Non contra ſtoliter, & nugatorie reſponſum?

Nugatorius, a, um, *pieno di ciancie*, *vano*. Ger. *leichtfertig*, Gal. *plein de ſaferies*, Hiſpan. *lleno de niñerias*, φλυαρώδης, nugis plenus, futilis, vanus. *Cic. 1. de nat. Deor.* Tota res nugatoria eſt. *Plaut. Trinum. 4. 2. 2.* Nugatoriæ artes.

Nugatrix, icis, f. *Prudent. in Pſychomach. v. 454.* nugatricem aciem dixit de luxuriæ copiis.

Nugax, acis, o. *ciancia tore*, ליצן, Germ. *ſchwetzer*, Gall. *cajolleur*, Hiſp. *cho-*

Digitized by Google

chocarrendor, φλύαρος, qui nugas loquitur. *Petron. in fragment. Tragur.* Ne ſis nugau. *Plaut. Trinum.* 3. 3. *v. ult.* Actum reddam, nugax ſum, niſi &c. *Schopp. l.* 2. *Suſpic.* & alii Critici apud *Taubman.* in hunc loc. nugas ſcribunt. Veteres enim *a* in *s* ſæpe mutarunt, ut teſtantur *Chariſ.* & *Priſcian.* nam hi quoque affirmant dictum ab antiquis, *hic*, & *hæc*, & *hoc nugas*. Cæterum in quibuſdam Editionibus hæc Plauti verba deſunt. *Varro apud Taubman. loc. cit.* Si Actæon occupaſſet, & ipſe prius ſuos canes comediſſet, non nugas ſaltatoribus in Theatro fieret. Sed hic quoque ſcriptura varia eſt. *Cal. ad Cicer. Fam.* 8. *ep.* 15. Ecquando hominem ineptiorem vidiſti, qui tantas turbas, qui tam nugax eſſet, commoſſet?

Nugiger, ra, rum, *che porta ciancie*, ὑθλοφόρος, qui vana gerit, vel nuntiat. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 5. Dices, vellem jampridem: ſcio, te voluiſſe, & me, aſt nugigeram manum fuiſſe, ideſt vanam, & quæ ſe ipſam fefellit. Verum hæc lectio mendoſa videtur. In optimis codicibus aliter legitur. variæ enim hic ſunt Criticorum conjecturæ.

Nugigerŭlus, a, um, idem ac nugiger. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 51. Ubi nugigerulis res ſoluta eſt omnibus. Ita legit *Lambinus*. V. *Nugivendus*.

Nugipolyloquĭdes, vox hybrida, ex *nuga*, πολύ, & *loquor*, jculariter conficta a *Plaut. Perſ.* 4. 6. 21. h. e. multas nugas loquens. Alii leg. *nugidiloquides*, h. e. nugas, & dolos loquens.

Nugivendus, i, m. qui res nullius uſus vendit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 51. Ubi nugivendis res ſoluta eſt omnibus. Ad quæ verba *Non. c.* 2. *n.* 587. Nugivendos, inquit, dici voluit omnes eos, qui aliquid mulieribus vendunt. nam omnia, quibus matronæ utuntur, nugas voluit appellari. Alii leg. *nugivendulis*, alii *nugigerulis*.

Nugo, onis, m. nugator, nugax. *Apul. l.* 5. 5. *A. A. circa fin.* Sed utique præſumtis nugo, & corruptor.

Nugor, aris, atus ſum, d. 1. *cianciare*, *ſcherzare*, קלס, Ger. *loſe ding ſchwatzen*, Gal. *conter*, *jaſer*, Hiſp. *chocarrear*, φλυαρέω, nugas ago, nugas ago, vel dico. *Cic.* 2. *de Div. c.* 13. Democritus tamen non inſcite nugatur. *Horat. l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 73. Nugari cum illo, & diſcincti ludere, donec Decoqueretur olus, ſoliti. *Plaut. Epid.* 3. 4. 42. Non mihi nugari potes.

Nullatĕnus, *in niuna maniera*, nullo modo. *Martian. Capell. lib.* 2. *p.* 35. Immortalitatis ſedem nullatenus obtinebis.

Nullĭbi, adv. *in niun luogo*, Ger. *nirgend*, Gal. *en nul lieu*, Hiſp. *en ningun lugar*, οὐδαμοῦ, in nullo loco. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Nullibi extantes. Sed lectio hæc prava eſt.

Nullificāmen, inis, n. contemptus, deriſio. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 7. & 17. Ignominia hominis, & nullificamen populi.

Nullificare. V. Annihilare.

Nullificatĭo, onis, f. *diſpregio*, nullificamen. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 14. Quæ ignominia? quæ nullificatio?

Nullus, a, um, *niuno*, Ger. *keiner*, Gall. *nul*, Hiſp. *ninguno*, οὐδείς, non aliquis, ne unus quidem, *n* ue, & *ullus*, ut *nemo* ex *ne homo*. *Cic. l.* 13. *Fam. epiſt.* 1. Tua nullam in partem multum intereſſe. *Id.* 5. *Fin.* Et de virtutibus nulla deſit. *Id. de Sen.* Nolite putare, me, cum a vobis diſceſſero, nullum fore. hoc eſt omnino interiturum. ¶ Interdum ponitur pro irrito, inani, nullius momenti. *Cic.* 2. *de Leg.* Igitur Titias, & Apulejas leges nullas putas? *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 3. *de Pompejo*. Nullus imperator fuit ex illo tempore, vir ille ſummus. ¶ Item pro non. *Id.* 11. *Att. ep. penult.* Philotimus non modo nullus venit, ſed ne per literas quidem certiorem me facit. *Ter. Hecyr.* 2. 1. 4. Si non quæret, nullus dixeris. ¶ Nullus ſum, frequens eſt apud Comicos pro, perii, actum eſt de me. *Ter. Hecyr.* 4. 1. Credo, ipſam ad me exire; nulla ſum. *Plaut. Caſin.* 3. 5. 2. Nulla ſum, nulla ſum, tota tota occidi. ¶ Nullus non, pro omnis. *Senec. ep.* 12. Nullo non ſe die extulit. ¶ Homo nullis literis eſt illiteratus, qui literis nullam dedit operam. *Plin. l.* 6. *ep.* 29. Video multos parvo ingenio, nullis literis, ut bene agerent, agendo conſecutos. ¶ Nullus dum, h. e. nullus adhuc, *fin' ora niuno*. *Liv. l.* 5. Quas inſuperabiles viſas, haud equidem miror, nulla dum via ſuperatas. ¶ Nullo numero homo, *uomo da nulla*, nullius pretii, nihili homo. *Cic. Phil.* 3. ¶ Tam nullus. *Plin. l.* 11. *c.* 2. In his tam parvis, atque tam nullis quæ ratio! quanta vis! ¶ Nullus ullus. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Aſſeverabat, nulli eſſe ulli ea magis explorata. *Nepos in Att. c.* 19. Nulla ulla re, quam elegantia vitæ. Utroque tamen loco alii aliter legunt. ¶ Nullus alter. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 22. Sceleſtiorem nullum illuuere alterum. ¶ Nulli pro nullius. *Terent. Andr.* 3. 5. 2. Quandoquidem tam iners, tam nulli conſilii ſum. ¶ Nulla pro nulli. *Plaut. Mil.* 3. 1. 207. Studioſos rei nullæ aliæ eſt.

Num, *forſe ſe*, ἆρά γε, an, numquid, adv. interrogandi, a μῶν, per Metatheſin. *Cic. in Ver.* Num exſpectabis, dum L. Metellus tibi reſpondeat? *Id.* 1. *de Or.* Num quod eloquentiæ veſtigium apparet? ¶ Eſt etiam adverbium dubitandi, quando alicui verbo poſtponitur. *Cic.* 1. *Catil.* Interrogas me, num in exilium? ¶ Jungitur & cum *nam*. *Ter. Andr.* 3. 4. 12. Numnam perimus? ¶ Et cum *ne*. *Plaut. Trucul.* 2. 6. 65. Numne vis me?

Numa Pompilius, vir Sabinus, ſecundus Romanorum rex, fuit juſtitia & pietate inſignis, omniſque divini & humani juris, ut illis temporibus, conſultiſſimus: qui populum ſacra, ritusque divinos docuit, feroceſque ejus animos religione, atque inſtitutis civilibus temperavit. Jani templum conſtituit, & clauſit: annum in duodecim menſes diviſit, ſeu decem menſibus ab Romulo inſtitutis duos addidit: dies faſtos, & nefaſtos fecit: creditus Pythagoræ diſcipulus fuiſſe, & cum Nympha Egeria ſæpe de his omnibus conſultaſſe. Regnavit annos 43. *Liv. l.* 1. *c.* 21. *Ovid.* 1. *Faſtor.*

Numāna, æ, f. Oppidum Piceni, a Siculis conditum, a Gothis everſum. *Silius l.* 8. *v.* 433. ſcopuloſæ rura Numanæ.

Numantĭa, æ, f. *Puente Garay*, Νομαντία, urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, nunc in Caſtella veteri, inter Celtiberos, & Arevacos, ad Durium fl. haud longe orientem, ad radices montium. Exciſa eſt a Scipione Africano minore poſt diutinam obſidionem 20. annorum, cum ſe, filios, & uxores occidiſſent cives. *Plin. l.* 2. *c.* 17.

Numantīnus, a, um, quod ad Numantiam ſpectat. Numantinus ſpeciatim cognomen fuit P. Scipionis Africani Æmiliani, ſeu minoris, qui Numantiam urbem evertit. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 596. Ille Numantinus traxit ab urbe notam.

Numella, læ, f. genus machinæ ligneæ ad diſcruciandos noxios, in quam collum & pedes immittuntur, ut deſcribit *Non. c.* 2. *n.* 568. Hios inter ſervorum tormenta enumerat *Plaut. Aſin.* 3. 2. 5. Stimulos, laminas, cruces, compedes, nervos, catenas, numellas, pedicas, bojas. ¶ Feſtus interpretatur genus vinculi, quo deligantur quadrupedes, ex nervo, aut corio crudo bovis ut plurimum factum. Atque hoc ſenſu uſurpat & *Columella*, ſed maſcul. genere, *l.* 6. *c.* 19. ubi ait. Ubi poſſunt etiam numelli fabricari, ut inſerto capite, deſcendentibus per foramina regulis cervix teneatur. h. e. vincula ex ligneis regulis facta. *Turneb. lib.* 23. *c.* 21. & alii leg. *numellæ*.

Numellus, i, m. V. Numella.

Numen, inis, n. idem ac nutus, a *nuo*, ut *flumen* a *fluo*. *Lucret. l.* 2. *v.* 632. *de Curetibus*: Terrificas capitum quatientes numine criſtas. *Id. l.* 3. *v.* 144. Paret, & ad numen mentis, momenque movetur. ¶ Tranſlate ſumitur ſæpe pro Deorum nutu, voluntate, potentia, *volontà degli Dei*, θεότης, θειότης. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 77. non hæc ſine numine Divum eveniunt. *Plin. l.* 7. *ep.* 27. Velim ſcire, eſſe phantaſmata, & habere propriam figuram, numenque aliquod putes, an &c. ¶ In plur. numina tribuuntur aliquando uni tantum Deo. Sic Venus alloquitur Cupidinem apud *Virg.* 1. *Æn. ad fin.* Supplex tua numina poſco. ¶ Sæpius pro ipſis Diis, *Nume*, *Deità*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 7. ſi quem Numina læva ſinunt, auditque vocatus Apollo. *Ovid. Met.* 11. *v.* 430. promiſſaque Numine firmat. h. e. invocato nomine per juramentum. ¶ Dicitur etiam de voluntate & potentia hominum. *Cic.* 3. *Phil.* Magna vis eſt, magnum numen unum & idem ſentientis Senatus. *Virgil.* 2. *Æn.* Vedimus immixti Danais, haud numine noſtro. h. e. non voluntate noſtra. ¶ Romani Imperatores ſuos numinis appellatione honorabant, ſive adulatione aliqua, ſive quod ſumma rerum apud eos poteſtas eſſet. Hinc illa formula: Devotus numini majeſtatique ejus, apud *Grut. in Inſcriptionib.* Sic *Symmach. l.* 10. *ep.* 21. Præcipua quidem beneficia numinis veſtri populus R. expectat. ¶ Videtur numen accipi pro aere in illo *Horat. l.* 3. *od.* 10. poſitas ut glaciet nives puro numine Jupiter.

Numerabĭlis, le, o. 3. *numerabile*, *che ſi può numerare*, Germ. *zalbar*, Gal. *nombrable*, Hiſp. *numerable*, ἐναρίθμητος, quod numerari poteſt. *Hor. de Art. v.* 206. Quo ſane populus numerabilis, &c. h. e. parvus, modicus.

Numerālis, le, n. 3. ἀριθμητικός, quod ad numerum pertinet, ut Numerale nomen, quod numerum ſignificat, apud *Priſcian. l.* 2.

Numerarĭus, ii, m. qui publicam pecuniam in ærarium inferendam curat. *Sidon. l.* 1. *ep.* 11. & *l. ult. Cod. de Numerar.* ¶ Apud *Auguſtin. in Pſalm.* 146. numerarius eſt, qui arithmeticam profitetur, computator, calculator, ψηφιστής, *aritmetico*. Adde *Ammian. l.* 19.

Numeratĭo, onis, f. *novero*, *il numerare*, ἀρίθμησις. *Senec. ep.* 18. Ab iſto fiet numeratio. ¶ Item perſolutio, *pagamento*. *Colum. l.* 1. *c.* 8. Ubi æris numeratio exigitur, rem pro nummis oſtendit.

Numerāto, *a contanti*, abl. abſol. vice adverbii. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 25. Mihi & res, & conditio placet, ſed ita, ut numerato malim, quam æſtimatione. ideſt potius numerata pecunia, quam aliorum bonorum æſtimatione.

Numerātor, oris, m. *numeratore*, ἀριθμητής, qui numerat. *Auguſt. l.* 5. *Confeſſ. c.* 4. Menſor cœli, & numerator ſiderum.

Numerātus, a, um, num. ex partic. *numerato*, ἀριθμηθείς. *Sil. l.* 7. *v.* 730. Numerato milite repetebat caſtra. *Cic. pro Cæc. c.* 4. Cum uterctur dote uxoris numerata, *dote in contanti*. ¶ Habere pecuniam in numerato, eſt in promptu habere, præſentem, paratam, *aver' in contanti*. *Plin. l.* 33. *cap.* 10. Teſtamento edixit, relinquere in numerato H. S. DC. ¶ Hinc tranſlate *Quintil. l.* 6. *c.* 3. *ad fin.* De Aſinio Pollione ſeriis, jociſque pariter accommodata dictum eſt, eſſe eum omnium horarum, & de actore facile dicente ex tempore ingenium eum in numerato habere.

Numĕre. V. Numero, adv.

Numerĭa, æ, f. ἡ ὠκυτόκος, Dea, quæ partus celeritati præerat. *Var.* apud *Non. c.* 4. *n.* 319. Quod etiam in partu precabantur Numeriam, quam Deam ſolent indigitare etiam Pontifices.

Numerĭi, m. 2. prænominabantur, qui celeriter nati fuerant, a *numerus*, ſeu a *numero* adv. *Varro* apud *Non. c.* 4. *n.* 319. Ut qui contra celeriter erant nati, fere Numerios prænominabant, quod qui cito facturum quid ſe oſtendere volebat, dicebat, numero id fore.

Numĕro, as, avi, atum, a. 1. *numerare*, *annoverare*, ספר, Germ. *zehlen*, Gal. *nombrer*, Hiſp. *contar*, *numerar*, ἀριθμέω, per numeros recenſeo. *Cicer.* 2. *de Or.* Ea, ſi ex ieis numeres, & innumerabilia ſunt, & obſcura. *Ovid.* 3. *Faſt.* Numerare per digitos. ¶ Speciatim ponitur pro præſentem pecuniam dare. *Cic. ad Flam.* Atticus pecuniam numeravit de ſuo. ¶ Interdum ſupprimitur accuſativus. *Cic. pro Quinct.* Simul atque ſibi hic annuiſſes, numeraturum ſe dicebat. *Id. pro Flacc.* Si Prætor dedit, a Quæſtore numeravit. hoc eſt *per le mani del Camerlingo*. ¶ Eleganter ponitur pro habere, vel cenſere. *Cic. in Brut.* In mediocribus Oratoribus numeratus eſt. *Id. pro Roſc. Am.* Honeſtiſſimus inter ſuos numerabatur. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. Tota jam ſapientum civium, qualem me & eſſe, & numerari volo, ſententia mutata eſt. ¶ Nullo loco numerare, eſt nihili facere. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 28. Qui voluptatem nullo loco numerant. ¶ Numerare in bonis, h. e. inter bona. *Id l.* 1. *Fin.* Cur nec voluptas in bonis ſit numeranda, nec in malis dolor. ¶ Numerare in beneficii loco, *tener per benefizio*. *Id.* 1. *Fam. ep.* 5. Sic, numerare in beneficii partem. *Id.* 11. *Philip.*

Numĕro, & Numĕre, adverb. *preſto*, *ſubito*, cito, celeriter. *Feſtus* monet, *numero* dici de præſenti tempore, ex futuro, *numere*, de præterito. Verum hoc a Scriptoribus non ſervatur. *Plaut. Amph.* 1. 1. 25. Nunc numero mihi in mentem fuit. Ita legit *Nonius c.* 4. *n.* 319. Alii *nunc vero*. *Varr.* apud *eund. ib.* Qui, cito facturum ſe quid, oſtendere volebat, dicebat, numero id fore. ¶ *Plaut. Menæch.* 2. 2. 13. Numero huc advenis ad prandium: nunc obſonatu redeo. h. e. nimis cito. Adde *eund. Pœn.* 5. 4. 101. ¶ *Feſtus numero* exponit etiam *nimium*.

Numerōſe, adv. *numeroſamente*, *in copia*. *Apul. de Deo Socrat.* Famulos numeroſiſſime comparare. ¶ Item ſonore, & per numeros, id eſt menſuras muſicas. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid ſi platani fidiculas ferrent numeroſe ſonantes? ¶ Numeroſe dicere, eſt, oratione uti concinna & ſuaviter concluſa. *Cic. in Orat. c.* 66. Circumſcripte, & numeroſe dicere. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Diſtinctius, numeroſiuſque omnia dicere. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. Sententias numeroſiſſime verſare.

Numeroſĭtas, atis, f. *numeroſità*, *abbondanza*, *copia*, multitudo, magnus numerus, πολυαριθμία. *Sidon. l.* 7. *ep.* 2. Nepotum numeroſitate gaudere. *Id. Carm.* 23. *v.* 251. Varro ſcriptorum numeroſitate verendus. *Macrob. l.* 5. *Sat. c.* 29. Numeroſitas innumera.

Numerōſus, a, um, *numeroſo*, Germ. *viel*, *groſſ*, Gall. *en grand nombre*, Hiſp. *numeroſo*, πολυάριθμος, quod magno conſtat numero. *Plin. l.* 11. *c.* 40. Quæ numeroſo fœcunda partu, hæ plures habent mammas. *Plin. in Paneg.* Alio me vocat numeroſa gloria tua. hoc eſt multiplex, magna. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop.* Queſtus numeroſior. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Oculi in homine numeroſiſſimæ varietatis. ¶ Item laxus, amplus. *Colum. l.* 6. *c.* 29. Numeroſum pectus. *Plin. l.* 2. *ep.* 9. Cauſa numeroſiſſima. h. e. quæ plura capita, ac quæſtiones habet. ¶ Numeroſa oratio dicitur, quæ apte, & æquabiliter fluit. *Cic. in Or. c.* 62. Adhibenda eſt igitur numeroſa oratio, ſi aut laudandum eſt &c. *Id. l.* 3. *de Orat.* V. ibi hac de re plura. ¶ *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 4. *v.* 29. Illa placet geſtu, numeroſaque brachia ducit. hoc eſt ad numerum, ad certam legem movet.

Numĕrus, ri, m. *numero*, מספר, Ger. *ein zahal*, Gal. *nombre*, Hiſp. *numero*, ἀριθμός, eſt collectio unitatum; unde unitatem dicunt non eſſe numerum, ſed principium numeri. *Juven. ſat* 13. *v.* 26. Rari quippe boni, eiu ſunt numero totidem, quam &c. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Breviores numeri. ¶ Licet autem numerus dicatur de iis, quæ numerantur, interdum tamen etiam refertur ad ea, quæ menſurantur, & ponitur pro vi, copia. *Cic. l.* 3. *Off.* Si vir bonus Alexandria Rhodum magnum frumenti numerum advexerit. *Id.* 2. *Phil. c.* 27. Magnus vini numerus. Adde *Verr.* 4. *c.* 72. ¶ Accipitur etiam pro ordine. *Vellej. l.* 2. *c.* 77. In numerum exercitus aliquem recipere. *Virg.* 3. *Æn.* Digerere in numerum. *Plin.* 10. *ep.* 8. *l.* 3. In numeros referre. *Id. l.* 10. *ep.* 38. Sacramento militari non-

Digitized by Google

dum diſtributi in numeros erant, h. e. in cohortes, *incorporati nell' ordinanze*. nam & *Tacitus* pro cohorte hanc vocem uſurpat, ubi ait *in Agric. c.* 18. Sparſi per provinciam numeri, præſumpta apud militem illius anni quies. Adde *Sueton. in Veſpaſ. c.* 6. Hinc illa in numeris manere, definere in numeris eſſe, &c. apud JCtos *lib.* 45. *ff. de teſtam. milit.* & *l.* 11. *ff. de iis qui not. inf.* &c. ¶ Et quoniam omnis concentus, & omnis harmonia numeris conſtat, frequenter etiam numerus pro ratione harmonica ponitur, quam Græco vocabulo ῥυθμὸν appellamus. Hinc oratio, quæ numeris conſtat, numeroſa dicitur, quæ vero numeris caret, ſoluta. *Cic. in Or.* Quicquid eſt enim, quod ſub aurium menſuram aliquam cadit, etiamſi abſit a verſu (nam id quidem orationis eſt vitium) numerus vocatur, qui Græce ῥυθμὸς dicitur. ¶ Numeri oratorii nomine intelligitur ordo verborum, totiuſque orationis, quæ non claudicat, nec fluctuat, ſed æqualiter, conſtanterque ingreditur. *Cic.* 3. *de Or. c.* 44. Numeris orationem aſtringere. *Id. ib. l.* 1. Numerus & modus orationis. De numero oratorio ſcripſit *Quint. l.* 9. *c.* 4. & *Cic. l.* 3. *de Or.* & *in Or. c.* 49 &c. ¶ Numerus etiam dicitur ſocietas, *corpo, catalogo*. *Cicer. in Rull.* Nos eos in Deorum immortalium numero venerandos a nobis, & colendos putatis? *Salluſt.* Ex ſuo numero legatos miſit, *del ſuo rango*. ¶ Uſurpatur item pro honore, vel exiſtimatione. *Cic.* 2. *Phil.* Quem locum apud ipſum Cæſarem poſt ejus ex Africa reditum obtinuiſti? quo numero fuiſti? *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 17. Minus ſe putant deſpici, atque aliquo numero haberi a domino. ¶ Item pro perfectione, virtute, *parte*, *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 13. Perfectum, expletumque omnibus ſuis numeris, & partibus. *Id.* 3. *Off. c.* 3. Omnes numeros habere. *Plin. l.* 9. *ep.* 38. Legi librum omnibus numeris abſolutum. *Id. in Paneg.* Obire omnes numeros comitatis. ¶ Numerus interdum pro carminibus uſurpatur, quoniam ea maxime numeris conſtant. *Horat. lib.* 4. *od.* 2. Numeriſque fertur lege ſolutis. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 8. nec numeris nectere verba juvat. *Virg. Ecl.* 9. numeros memini, ſi verba tenerem. h. e. rhythmum, metrum. ¶ Item pro modis muſicis. *Quintil. l.* 9. *cap.* 4. Quod ſi numeris, & modis ineſt tanta vis. *Luc. l.* 2. *v.* 631. In numerum exultare. *Virg. Ecl.* 6. In numerum ludere. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 4. Roſcius in ſenectute numeros in cantu ceciderat, ipſaſque tardiores fecerat tibias. h. e. Roſcius, qui cum eſſet juvenis, magna contentione egerat, jam ſenex factus remiſſius ferebatur, & ipſos modos tardiores faciebat. Al. leg. *cecinerat*: ſed fortaſſe nequeunt apte explicare. ¶ Item pro lege, ac regula, quæ ſervatur ab hiſtrionibus, & a palæſtricis in flexu corporis, & manuum geſtu. *Quint. l.* 12. *c.* 2. Ut palæſtrici doctores illos, quos numeros vocant, non idcirco diſcentibus tradunt. *Cicer. Parad.* 3. Hiſtrio ſi paulo ſe moverit extra numerum, exſibilatur. ¶ Translate *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 59. Quamvis nil extra numerum feciſſe, modumque curas. hoc eſt ſtulte, imperite. ¶ Denique pro calculis luſoriis: in his enim numeri inſcripti erant. *Ovid.* 2. *de art. am. v.* 203. Seu ludet, numeroſque manu jactabit eburnos. ¶ Numerus quadratus dicitur, qui gemina dimenſione in æqua concreſcit, ut bis duo, ter tres, quater quatuor, &c. *Gell. l.* 1. *c.* 20. ¶ Numerus ſingularis, & pluralis in nominibus apud Grammaticos. *Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Numicius, & Numicus, *Rivo di Nemi*, *Rivo*, fluviolus Latii, qui effluit ex lacu Nemo, ex quo via Numicia Brunduſium ducit, & Lavinio proximus labitur. In eo Æneas ſubmerſus traditur. Hic, ut aliqui ſcribunt, poſtea deferbuit, & in fontem redactus fuit, qui & ipſe poſtea exſiccatus eſt, ſacris etiam Veſtæ, (cui non niſi ex hoc fluvio libari fas erat) una interceptis. *Virg.* 7. *Æn. v.* 15. hæc fontis ſtagna Numici. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 647. Corniger hanc tumidis rapuiſſe Numicius undis creditur.

Numidæ, arum, m. Numidiæ incolæ, quaſi *nomades*. V. Nomades. Eorum in equitatu maxima laus fuit. *Vergil.* 4. *Æn.* Infræni Numidæ. ¶ Antiqui Numidas vocarunt non incolas modo Numidiæ, ſed alios quoque, qui prædationem exercentes vagi huc illuc mearent. Hinc Numidarum in Aracia mentio ſit apud *Vitruv.*

Numidia, f. 1. Metagonitis, *Biledulgerid*, Νομαδικὴ, regio medit. Africæ, in Libyæ interioris, & Mauritaniæ confinio, leonibus, & uſſi feroribus abundans. *Plin. l.* 5. *c.* 3.

Numidianus, a, um, adject. ut Numidiana pyra, quæ ex Numidia afferuntur. *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Numidicus, ci, m. cognomen Q. Metelli, qui de Numidiæ rege Jugurtha triumphavit. *Gell. l.* 1. *c.* 6. & *l.* 6. *c.* 11.

Numidicus, a, um, Νομαδικὸς, quod eſt ex Numidia, ut Lapis Numidicus, qui inter generoſa marmora numeratur, & a Papinio Libycus ſilex appellatur, ex quo prætertim pavimenta ſternebantur, quæ pavimenta Punica a veteribus dicebantur. *Iſid. l.* 15. *Orig. c.* 5. ¶ Gallinæ Numidicæ, apud *Col. l.* 8. *c.* 2. ſunt, quas *Martial. l.* 3. *epigr.* 58. Numidicas guttatas appellat. V. *Africanus*. ¶ Numidici equi. *Liv. l.* 30. *c.* 6.

Numiſma, atis, n. moneta, *medaglia*, νόμισμα, nummus. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 234. Retulit acceptos regale numiſma Philippos. *Prudent.* 2. *periſteph. v.* 95. Et Cæſar agnoſcit ſuum Numiſma nummis inditum. h. e. imaginem ſuam nummis impreſſam. ¶ Sunt qui ſcribant *nomiſma*.

Numitor, m. 3. filius Procæ Albanorum Regis, & Amulii frater, Romuli, & Remi avus maternus. Hujus filiam Rheam Sylviam Amulius, pulſo Numitore fratre, Veſtalem virginem fecit, ne tandem ſobolem haberet, quæ patruum ulciſceretur. Senex a Romulo, & Remo, occiſo Amulio, in Regnum reſtitutus eſt. *Liv. l.* 1. *Dionyſ. l.* 1.

Nummarius, a, um, n. c. a. χρηματικὸς, quod ad nummos ſpectat. *Cic.* 3. *Off. c.* 20. Ut res nummaria de communi ſententia conſtitueretur. *Id.* 4. *Verr.* Se in ſumma difficultate eſſe nummaria. ¶ Nummarium judicium, quod fit acceptis pecuniis. *Cic.* 5. *Verr.* Ecquod judicium Romæ tam diſſolutum, tam perditum, tam nummarium fore putaſti? ¶ Judex nummarius, ſordidus, qui pecunia corrumpitur. *Cic. Att. l.* 1. Infectandis, exagitandiſque nummariis judicibus omnem omnibus ſtudioſis, ac fautoribus illius victoriæ παῤῥησίαν eripuit. ¶ Interpres nummarius, mercenarius, & qui ob id pecunias accepit. *Cic. pro Cluent.* Nummarios interpres pacis, & concordiæ non probabatis.

Nummatio, onis, f. πολυχρηματία, nummorum abundantia, affluentia. *Cic.* 8. *Phil. c.* 95. Confer cum eum nummatione tua tuorumque.

Nummatus, a, um, πολυχρήματος, nummis abundans. *Cicer.* 2. *Agr. c.* 22. Volitat enim ante oculos iſtorum Juba Regis filius adoleſcens, non minus bene nummatus, quam bene capillatus. *Apul. l.* 1. *Met. circa princ.* Nummatior reverior.

Nummoſus, a, um, nummis abundans. *Nigid.* apud *Gell. l.* 4. *c.* 9.

Nummulariolus, i, m. dim. parvus, vel vilis nummularius. *Senec. in Apocolocynth.* Deſignatus Conſul nummulariolus.

Nummularius, ii, m. κολλυβιστὴς, menſarius, qui nummos permutat. *Ulp. l. ſi hominem, ff. depoſiti.* Quoties foro cedunt nummularii. *Suet. in Galba, c.* 9. Nummulario non ex fide verſanti pecunias manus amputavit.

Nummulus, m. 2. νομισμάτιον, parvus nummus. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. Si judicium eſt, triginta homines Populi R. leviſſimos, ac nequiſſimos nummulis acceptis jus, ac fas omne delere.

Nummus, & Numus, i, m. *denaro*, *moneta*, אגורה, Germ. *ein muentz*, Gall. *monnoye*, Hiſp. *dinero*, νόμισμα, numiſma, pecunia, aurum, argentum, æs ſignatum. Eſt vox pura Græcorum. Nam, ut *Jul. Pollux l.* 9. Romani hanc vocem habent a Dorienſibus Siciliæ, & Magnæ Græciæ incolis, quos Ariſtoteles in lib. de Tarentinorum Rep. auctor eſt habuiſſe νοῦμμον, in quo Tarantis Neptuni filii imago impreſſa erat equo inſidentis. Eadem fuit ſententia *Varronis l.* 4. *de L. L.* In argento, inquit, nummi: id a Siculis. Alii volunt, nummus eſſe a Græco νόμισμα, quod *Feſtus* ſcripſit. ¶ In veteribus libris & monumentis *numus* legitur, & *numer*. Prior tamen ſcriptio videtur magis in uſu eſſe. *Perſ. in prol. Satyr.* Si doloſi ſpes refulſerit nummi. *Plaut. Pœn. c.* 2. *v.* 132. Neſcio quot nummi aurei. ¶ Nummus adulterinus, *moneta falſa*. *Cic.* 3. *Off.* Si ſapiens adulterinos nummos acceperit imprudens pro bonis. ¶ Aliquando ſpeciale nomen eſt pecuniæ *æreæ*, quæ alio nomine *ſeſtertius*, vel conjunctim *nummus ſeſtertius* appellabatur, valebatque æſtimatione Veneta ſolidos V. ideſt, quartam partem denarii argentei. *Cic.* 4. *Verr.* Facta eſt ſponſio ſeſtertiis quinque, coegit Scandilius quinque illa millia nummum dare ac numerare Apronio. ¶ Nummo vel nummo ſeſtertio æſtimare, vendere, addicere, &c. eſt nullo, vel viliſſimo pretio. *Cicer. pro Rabir. Poſth. c.* 17. Ecquis eſt ex tanto populo, qui bona C. Rabirii nummo ſeſtertio ſibi addici velit? Adde *Valer. Max. l.* 5. *c.* 2. ¶ In nummo exigere, eſt non rem, ſed rei pretium exigere, *eſigger' in contanti*. *Trebell. Poll. in Claud.* Si alicubi aliquid defuerit, non præſtetur, nec in nummo exigatur. ¶ Nummus aſper, legitur apud *Senec. ep.* 19. & *Sueton. in Ner. cap.* 44. Alii interpretantur, recens cuſum, bene percuſſum, atque adeo probum, & juſti ponderis. Alii veterem, ſed in theſauro ſervatum. V. *Lipſ. ad Senec. l. c.* ¶ Habere in nummis, *aver del danaro*. *Cic. ad Attic. l.* 8.

Numnam. V. Num.

Nunc, *ora*, *adeſſo*, עתה, Ger. *jetz*, Gal. *a preſent*, Hiſp. *aora*, νῦν, adv. temporis, quod tempus præſens denotat. *Cic. in Phil.* 7. *c.* 5. Erat tunc excuſatio oppreſſis, nunc nulla eſt. *Id. Attic. l.* 2. Nunc reus erat apud Craſſum Verres. ¶ Interdum nullum tempus denotat, & ponitur pro *ſed*, *at*, *verum*. *Cic.* 2. *de Div. c.* 69. Quæ quidem multo plura evenirent, ſi ad quietem integri iremus: nunc onuſti cibo, & vino confuſa, & perturbata cernimus. ¶ Eleganter conjungitur cum quibuſdam particulis, *jam*, *ergo*, *vero*, *primum*, *demum*, & ſimilibus. *Ter. Eun. prol. v.* 9. Idem Menandri Phaſma nunc nuper dedit. *Id. And.* 5. 4. 35. Nunc primum audio, quid illo ſit factum. *Id. Adelph.* 2. 1. I nunc jam. ¶ Interdum geminatur. *Virg.* 5. *Æn. v.* 189. Nunc nunc inſurgite remis. *Id. ib.* Nunc hus, nunc illos adiens &c. ¶ Nunc homines, h. e. homines qui nunc ſunt, οἱ νῦν ὄντες. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 57. Tace ſtulta; non tu nunc hominum mores vides.

Nuncine, adv. interrogandi, an nunc, nunc ne? *Terent. And.* 4. 1. 60. Hem nuncine demum?

Nuncio. V. Nuntio.

Nuncubi, adv. μή που, nunquid alicubi, vel quo in loco, qua in re. *Ter. Eun.* 2. 1. *ſc.* 2. *v.* 83. Nuncubi meam benignitatem ſenſiſti in te claudier.

Nuncupatim, *adv.* nominatim. *Sidon.* & *Claudian. Mamerc. l.* 2. *c.* 9.

Nuncupatio, onis, f. ὀνομασία. *Sueton. in Calig. c.* 38. Quo metu injecto, cum jam & ab ignotis inter familiares, & a parentibus inter liberos palam hæres nuncuparetur, deriſores vocabat, quod poſt nuncupationem vivere perſeverarent. ¶ Item pro dedicatione libri, aut alterius operis. *Plin. in præfat. hiſt. nat.* Hæc ego mihi nunc patrocinia ademi nuncupatione. *Senec. de Conſolat. ad Marc. c.* 13. Primus impetus ab altaribus publicis, & fauſta nuncupatione non abduxit patrem. ¶ Quod vero adducunt quidam Lexicographi ex *Plin. l.* 9. *c.* 35. V. in *Mancupatio*.

Nuncupator, oris, m. qui nuncupat. *Apul.* 2. *Florid. ſub fin.* Pythagoras primus philoſophiæ nuncupator, & conditor.

Nuncupatus, a, um, nom. ex particip. a nuncupo, appellatus, nominatus. *Sueton. in Aug. c.* 17. Cleopatræ liberis inter hæredes nuncupatis. *Varr. l.* 6. *de L. L.* Nuncupatæ pecuniæ, in legibus, ſunt ſcriptæ. *Feſtus*: Nuncupata pecunia eſt idem ac certa, nominata, nominibus propriis pronunciata. *Idem*: Vota nuncupata dicuntur, quæ Conſules, & Prætores, cum in provincias proficiſcuntur, faciunt, ea in tabulas præſentibus multis referuntur. Alii apud *eund. Feſt.* exponunt, promiſſa, & quaſi teſtificata, & recepta. ¶ Nuncupatus hæres eſt is, qui voce, non ſcripto a teſtatore eſt deſignatus coram idoneis teſtibus. *Julian. JCtus l. Si ita ff. de bon. poſſeſſ.*

Nuncupo, as, avi, atum, a. 1. *nominare*, *appellare*, קרא, Germ. *nennen*, Gall. *nommer*, Hiſp. *nombrar*, προσαγορεύω, eſt nomine ſuo vocare, ſeu nominare, a *nomen*, & *capio*. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Quæ me inſurto nuncupaſti nomine. *Cic. Liv. l.* 1. Quem Julum eundem Julia gens auctorem ſui nominis nuncupat. ¶ Nuncupare lingua, eſt non ſcripto, ſed verbo cavere, vel dicere. *Cic.* 1. *de Or.* Ut totum illud, uti lingua nuncupaſſet. ¶ Nuncupare vota, eſt alicui Divorum vota polliceri, & deſtinare. *Cic.* 3. *Phil. c.* 4. Ea vota, quæ nunquam ſolveret, nuncupavit. *Id.* 7. *Verr.* Votaque pro imperio ſuo, communique P. R. nuncupaſſet. ¶ Nuncupare teſtamentum, eſt viva voce ſupremam voluntatem declarare. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Alii teſtamenta ſua nuncupant. De nuncupandis teſtamentis, Vide JCtus, & præſertim *Juſtinian. Inſtit. de teſtam.* ¶ *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 17. Conſultatum inde pro roſtris, an in Senatu adoptio nuncuparetur. h. e. exprimeretur, publicaretur. ¶ Nuncupare hæredem idem eſt ac deſignare, inſtituere. *Juſtin. l.* 12. *c.* 15. Ut digniſſimum nuncuparet hæredem.

Nuncuſque, uſque nunc, uſque adhuc. *Ammian. l.* 14. *c.* 2. (*al.* 7.) Ubi conduntur nuncuſque commeatus, diſtribui militibus aſſueti.

Nundina, æ, f. 1. Romanorum Dea, præſes ejus luſtrationis, qua infantes die nono luſtrabantur. *Macr. l.* 1. *Sat. c.* 16.

Nundinæ, arum, f. 1. *fiera*, *mercato*, מועדים, Ger. *iahrmarck*, Gal. *foire*, *marché*, Hiſp. *feria*, *mercado*, πανήγυρις, πανηγυρικὸς, ἀγορὰ, mercatus, ſeu feriæ ruſticorum, quibus Romam proficiſcebantur negotiis domeſticis proviſuri, quaſi *novendina*, quia nono quoque die fiebant. *Ovid.* 1. *Faſt. Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 16. Rutilius ſcribit, Romanos inſtituiſſe nundinas, ut octo quidem diebus in agris ruſtici opus facerent, nono autem die, intermiſſo rure, ad mercatum, legeſque accipiendas Romam venirent, & ut ſcita, atque conſulta frequentiore populo referrentur, quæ trinundino die propoſita a ſingulis, atque univerſis facile noſcebantur. *Cicer. Att.* Ipſo die nundinarum venit. ¶ Transfertur etiam hæc vox ad celebres mercatorum conventus immunes, liberoſque. *Cic. in Rull.* 2. Illi Capuam nundinas ruſticorum, horreum Campani agri eſſe voluerunt. Adde *Colum. in præfat. l.* 1. ¶ Imo dicitur de quacunque negotiatione. *Cic in Phil. c.* In interiore ædium parte totius Reipubl. nundinæ erant. ¶ Nundinas inſtituere, *piantar' una fiera*. *Plin. l.* 5. *ep.* 4. Vir prætorius a Senatu petiit, ut ſibi inſtituere in agris ſuis nundinas permitteretur. ¶ In ſingulari num. *Sidon. l.* 7. *ep.* 5. In nundinam, & auctionem mitti, ſi emptor inveniatur. ¶ Legitur & nundinum, i, n. *Liv. l.* 3. *c.* 34. Poſtquam vero comitia decemviris creandis in trinum nundinum indicta ſunt. *Cic. pro Dom. c.* 16. Quod in cæteris legibus trinum nundinum eſſe oportet.

Nundinalis, le, o. 3. ἀγοραῖος, novendialis. *Plaut. Aulul.* 2. 2. *ſc.* 4. Cocus ille nundinalis eſt, in nonum diem ſolet ire coctum. Ubi ſignificatur coquus buſtuarii ordinis, qui coquere cœnam feralem, quæ

nono

nono die fiebat, quam iis, quorum ingenioſa eſſet gula. *Voſſ.* Alii interpretantur coquum vulgarem, & vilem, qui non niſi nundinis conducitur, cum plebs ex agris convenit. V. *Taubman.*

Nundinarius, a, um, πανηγυρικός, *da mercato*, quod ad nundinas pertinet, vel quod nundinis deputatum eſt. *Plin. l.* 12. c. 17. His commerciis Carræ oppidum aperuere, quod eſt illis nundinarium. ¶ Nundinariæ epulæ dicuntur cibaria, quæ dantur nundinas frequentantibus, h. e. mercaturam exercentibus. *Ulp. l.* 70. *Dig. pro Soc.* Cum ſocietas ad emendum coiretur, & conveniret, ut unus reliquis nundinarias epulas præſtaret.

Nundinatio, onis, f. ἀγορασμός, πώλησις, nundinandi actus, mercatura. Tranſlate *Cic. Agr.* 2. c. 3. Quam denique in omnibus locis nundinationem juris, ac fortunarum fore putatis? *Id.* 3. *Verr.* Nundinatio hominum.

Nundinatitius, a, um, adject. *Tertull. de virg. veland. c.* 3. capita nundinatitia vocat virginum non velatarum, q. d. expoſita procorum, & amatorum oculis, & veluti venalia.

Nundinator, oris, m. 3. ἀγοραστής, πανηγυριστής, qui nundinas frequentat. *Poſt. in voce nundinans:* Ne interpellarentur nundinatores, *Quintil. declam.* 12. c. 3. Salutis publicæ nundinator.

Nundino, as, a. 1. idem ac nundinor. *Firmic. l.* 6. *Math.* Quæſtus, & libidinis cauſa pudorem duobus fratribus nundinabit. *Capitolin. in Gordian. c.* 24. Et qui pepulerit homines, per quos antea, velut in auctione poſitus, nundinatus eſt.

Nundinor, aris, atus ſum, d. 1. *vendere, e comperare al mercato*, סחר, Ger. *handeln*, Gall. *marchander*, Hiſp. *venderen ferias*, πωλεῖν, ἀγοράζω, eſt palam vendere, vel emere, ſicut nundinis fit. Tranſlate *Apul. l.* 10. *Metam.* Tota nunc Judices ſententias ſuas pretio nundinantur. *Cic. Verr.* 4. c. 49. Ab iſto pueri annorum ſenum, ſeptenumque denum ſenatorium nomen nundinati ſunt. *Sueton. in Tit. c.* 7. Conſtabat, in cognitionibus patris nundinari, præmiarique ſolitum. h. e. judicia pretio, & muneribus corruptum vendere.

Nundinum. V. Nundinæ.

Nunquam, adv. *non mai*, לא לעולם, Germ. *zu keiner zeit*, Gall. *jamais*, Hiſp. *jamas*, οὐδέποτε, μηδέποτε, nullo tempore. *Cic.* 1. *Acad. c.* 1. Illud autem mihi ante hoc tempus nunquam in mentem venit a te requirere. *Virg. Ecl.* 3. Nunquam hodie effugies. ¶ Nunquam non, ſignificat ſemper. *Suet. in Tib. c.* 69. Turbatiore cœlo nunquam non coronam lauream cervice geſtavit. ¶ *Manut. in Orthograph.* monet *numquam*, & *numquid*, & *numquis*, & ſimilia in veteribus monumentis ſcripta legi per m ante q, quanquam uſus n retinere plerunque ſolet, quod τὸ m non facile eo loco pronuntiari poſſe videatur, præſertim cum hoc tempore ratio latine pronuntiandi fere omnis perierit.

Nunquando, adv. num aliquando. *Cic. de Amic.* Nunquando amici novi digni amicitia veteribus ſunt anteponendi. Adde 5. *Phil. c.* 11. Alii tamen leg. diviſim *num quando*.

Nunquid, adv. *ſe, forſe non*, ἆρ' οὖν, μή, an, nonne. *Cic.* 1. *Off.* Nunquid officium aliud alio majus ſit. *Id. de Leg.* Nunquid vos duas habetis patrias? ¶ Nunquid non, pro an non? *Senec. ep.* 90. Nunquid non pellis ferarum a frigore ſatis defendere queunt?

Nunquidnam, adverb. idem quod nunquid. *Terent. Andr.* 1. 4. 8. Ut ſciam, nunquidnam hæc turba triſtitiæ afferat. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 3. Craſſus, nunquidnam, inquit, novi?

Nunquis, qua, quod, vel quid, nom. anom. ἆρα μή τις, num aliquis. *Cic. Att. l.* 13. Nunquis fundus in Nolano venalis ſit. *Id.* 4. *Acad.* Nunquid horum probat noſter Antiochus? *Id. Att. l.* 5. Cum me ſpectans e ſua villa, nunquid vellem, rogaſſet. *Terent. Eun.* 2. 2. 52. Nunquam avocari hinc vis foras? *Horat. l.* 1. *Sat.* 3. v. 34. denique teipſum Concute, nunqua tibi vitiorum inſeverit olim Natura, aut etiam conſuetudo mala. ¶ *Nunquid vis?* &, *Nunquid aliud?* formulæ ſunt diſcedentium. *Plaut. Aul.* 2. 1. 58. & *Moſtell.* 2. 1. 57. ¶ Sicubi invenitur *Nunqua*, pro *nunquæ*, non ſolum incerta lectio eſt, ſed ne probabilis quidem.

Nuntia, vel nuncia, æ, f. quæ nuntiat. *Cic.* 1. *de Leg. ex quodam Poeta.* Nuntia fulva Jovis miranda viſa figura. *Id.* 2. *de Orat. cap.* 9. Hiſtoria nuntia vetuſtatis.

Nuntiatio, & nunciatio, onis, f. verbale a *nuntio*, παραγγελία. Sumitur in re augurali, pro manifeſtatione eorum, quæ augur viderit. *Cic. Phil.* 2. c. 32. Nos nuntiationem ſolum habemus, Conſules, & reliqui magiſtratus etiam inſpectionem. V. *Spectio.*

Nuntiator, & nunciator, oris, m. nuncio, qui nuntiat, ἄγγελος. *Arnob. l.* 1. *ſub fin.* Chriſtus rei maximæ nuntiator. Adde *Ulp. l. Prætor ait*, ff. *de novi op. nunt.*

Nuntio, & nuncio, as, avi, atum, a. 1. *nunziare, ſignificare*, בשר, Ger. *verkuendigen*, Gall. *annoncer*, Hiſp. *anunciar*, ἀπαγγέλλω, moneo, ſignifico. *Cic. Att. l.* 1. Quin celerius tibi hæc rumor, quam ullæ noſtrum literæ, nuntiarit. *Id. ib. l.* 4. *ep.* 10. Miſit ad me ſtatim, qui ſalutem nuntiaret, *mandò a ſalutarmi.* *Tacit.* 2. *Ann. c.* 79. Vibius nuntiavit Piſoni, Romam ad dicendam cauſam veniret. *Martial. l.* 8. *epigr.* 67. Hortat quinque puer nondum tibi nuntiat. ¶ Uſurpatur interdum paſſive, varia conſtructione. *Id. l.* 11. *Fam. ep.* 10. Ita Romam erat nuntiatum, ita perſuaſum omnibus, fugiſſe Antonium. *Plaut. Moſtell.* 1. 3. 76. Utinam meus nunc pater mortuus ad me nuntietur. *Serv. ad Cic. l.* 4. *Fam.* Poſtquam mihi nuntiatum eſt de obitu Tulliæ tuæ. *Plin. l.* 3. *ep.* 7. Modo nunciatus eſt Silius Italicus in Neapolitano ſuo inedia vitam finiſſe. ¶ De ratione ſcribendi hoc verbum V. in voce ſequenti.

Nuntius, & Nuncius, ii (utroque enim modo ſcriptum legitur in antiquis monumentis) *nunzio, meſſaggero, ambaſciadore*, מלאך, Ger. *ein mundlicher bote*, Gal. *meſſager*, Hiſp. *menſagero*, ἄγγελος, qui nuntiat. *Cic.* 11. *Att. ep.* 24. Per nuntium certiorem facit me, quid egerit. *Id. ex Fam.* Domeſticarum rerum tuarum habes & ſcriptores, & nuntios. *Cæſar de B. G.* Nuntios ad Cæſarem mittit, niſi ſubſidium ſibi mitteret, diutius ſuſtinere non poſſe. ¶ Accipitur & pro ea quæ nuntiatur, *novella, ambaſciata.* *Cic.* 2. *Fam. ep. ult.* Cum nuntium optatiſſimum accepiſſem, te mihi Quæſtorem obtigiſſe. *Id.* 1. *Att.* De Q. Fratre nuncii nobis triſtes, nec varii venerunt. *Ter. Heaut.* 3. 1. 18. Nuntium apportare alicui. *Plaut. Stich.* 2. 2. 67. Nuntiare nuntium exoptabilem. ¶ Hoc ſenſu uſurpatur etiam in neutro genere. *Varr. l.* 5. *de L. L. c.* 9. Ubi nocte cenſura auſpicetur, & cœlo nuntium erit, præconi ſic imperato, &c. *Catul. de Aty*, v. 76. Geminas Deorum ad aures nova nuntia referens. Scaliger legit *nova nuntiat ferens*, reliquis Interpretibus & Criticis fere omnibus invitis. ¶ Item adjective. *Ovid. Heroid. ep.* 16. v. 10. Uror; habes animi nuntia verba mei. *Tibull. l.* 3. *eleg.* 4. v. 5. venturæ nuntia ſortis Vera monent Thuſcis exta probata viris. ¶ Nuntium uxori remittere, eſt uxorem repudiare. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 13. Uxori Cæſarem nuntium remiſiſſe. Adde eund. in *Top. c.* 4. & *lib.* 1. *de Orat. c.* 40. *in med.* ¶ Tranſlate *Id.* 15. *Fam. ep.* 16. Biennium eſt, cum virtuti nuntium remiſiſti, delinitus illecebris voluptatis.

Nuper, adv. *poco fa*, Ger. *neulich*, Gal. *il n'y a guères*, Hiſp. *poco a, recien*, ἄρτι, recenter, non longo ante tempore. *Cic.* 1. *de Or.* In quibus erat is, qui nuper Romæ fuit, Menedemus hoſpes meus. *Id.* 1. *de Div.* Neque ante Philoſophiam patefactam, quæ nuper inventa eſt. ¶ Superl. nuperrime. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 17. Et ab eo potiſſimum, quod illa nuperrime dixerit.

Nuperus, a, um, *nuovo*, חדש, Germ. *neuw*, Gal. *nouveau*, Hiſp. *nuevo*, νέος, quod recens eſt, quod nuper fuit. *Plaut. Capt.* 3. 5. 60. Recens captum hominem, & nuperum, & novitium te perdocere. *Terent. Heaut.* 1. 1. 1. nupere notitia. Alii leg. *nuper.*

Nupta, æ, ſubſt. f. *ſpoſa*, כלה, Ger. *eine braut*, Gal. *epouſe*, Hiſp. *eſpoſa*, νύμφη, mulier, quæ nupſit, a *nubo*. *Ter. Adel.* Et nova nupta eadem hæc diſcet. *Cic.* 3. *Tuſc.* Singulis ludis plures ſolent eſſe nuptæ.

Nuptiæ, arum, f. 1. *nozze*, חתונה, Ger. *hochzeit*, Gal. *nopces*, Hiſp. *bodas*, γάμοι, cæremoniæ, & hilaritates in ducendis uxoribus, a *nubo*, quod ſponſa, cum ad maritum deduceretur, ſacrum flammeo nuberet, hoc eſt, velaret, quemadmodum Ælium, & Cincium ſcripſiſſe, auctor eſt *Feſtus*, & ſcriptum etiam reperitur apud *Varronem l.* 4. *de L. L.* *Ter. Andr.* 1. 5. 34. In hunc diem ſunt conſtitutæ nuptiæ. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 54. Renuntiare repudium, rebus paratis, atque exornatis nuptiis. *Cic. ad Q. Fr.* Apud Pompejum in ejus nuptiis eram cœnaturus. ¶ Per Synecdochen hæc vox uſurpatur pro conjunctione maris, & fœminæ, *matrimonio*. *Cic. pro Cluent.* Quæ nuptiæ non diuturnæ fuerunt, erant enim non matrimonii dignitate, ſed ſceleris ſocietate conjunctæ. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 29. Mulier vetula multarum nuptiarum. *Horat. l.* 3. *od.* 11. Nuptiarum expers. *Nepos in Attic. c.* 5. Conciliare nuptias, & c. 12. Nuptiarum conciliator, *ſenſale di matrimonj*. *Valer. Max. l.* 9. c. 1. n. 9. Nuptiis inter ſe jungi. ¶ Metonymice accipitur pro copula Venerea. *Juſtin. l.* 31. c. 6. Novis quotidie nuptiis deditus erat. *Petron. in Satyr.* Nuptias facere.

Nuptialis, & le, n. 3. *nuziale*, Germ. *hochzeitlich*, Gall. *nuptial*, Hiſpan. *nupcial*, γαμικός, quod ad nuptias pertinet. *Cic. pro Cluent. c.* 6. Non timuiſſe, ſi minus vim Deorum, hominumque famam, ut illam ipſam noctem, faceſque illas nuptiales? Et v. 9. Nuptialis dona. *Plaut. Curc.* 5. 2. 62. Nuptialis cœna.

Nuptialiter, adv. γαμικῶς, more nuptiarum. *Martian. Capell. l.* 6.

Nuptiarius, a, um, nuptialis, ut Nuptiarium donum. *Paul. Dig. l. ult. tit. penult. leg.* 194.

Nuptiator, oris, m. qui nuptias celebrat. *Hieron. adverſ. Jovin. l.* 1. c. 25.

Nupto, as, frequentat. a nubo. *Tertul. in Sodoma*, v. 45. Quo nullæ nuptant animæ.

Nuptula, æ, f. parva nupta. *Varr.* apud *Non. c.* 4. n. 330. Pueri obſcœnis verbis novæ nuptulæ aures onerant.

Nupturio, is, n. 4. γαμησείω, nubere cupio. *Martial. l.* 3. *epigr.* 93. Gaudes ducentas nupturire poſt mortes. *Apul. in Apol.* Sponte eam diceret ſine ullo negio jam olim nupturiſſe.

Nuptus, a, um, *maritato*, חתן, Ger. *die geſreyet hat*, Gall. *marié*, Hiſp. *caſado*, γεγαμημένος, matrimonio conjunctus. *Cic. pro Sext.* Ex qua hic eſt puer, & nupta jam filia. *Id. Verr.* 3. c. 13. Mulier nupta uni, propoſita omnibus. ¶ *Nupta verba*, obſcœna, qualia ſunt mulierum, quæ viro traditæ verecundiam dedidicerunt, quæ non licebat virginibus dicere, a *nubo*, quod notat copula Venerea adjungi. *Feſt. Plaut. Dyſcolo*, referente *Feſto:* Virgo ſum, nondum didici verba nupta dicere. ¶ Videtur *Plautus* ſubſtantive uſurpaſſe *nuptus*, i, *Caſ.* 5. 1. 5. ubi ait: Lubet Chalinum quid agat ſcire novum nuptum cum novo marito.

Nuptus, us, m. *maritaggio*, γάμος, nubendi actus. *Caſ.* 3. *B. G.* Et ſororem ſuam nuptum in alias civitates collocaſſe. *Plin. de viris Illuſt. c.* 59. Ex die Numantini lecta ſolemni nuptum filias locabant. Adde *Cel. l.* 4. c. 3.

Nurſia, æ, f. 1. *Norcia*, urbs parva Italiæ, in Sabinis. ¶ Item urbs Piceni, a *Verg.* 7. *Æn.* frigida dicta.

Nurſinus, a, um, adject. a Nurſia oppido. *Martial. l.* 13. *epigr.* 20. Nurſinas poteris parcius eſſe pilas.

Nurus, us, f. *nuora*, כלה, Germ. *des ſohns weib*, Gall. *bru*, *belle fille*, Hiſp. *nuera*, νυός, ἐνυός, filii uxor, a Græco nomine dicta, r inſerto. *Cicer.* 2. *Phil.* Mater amicam impuri filii, tanquam nurum ſequebatur. ¶ Poetæ nurum ſæpe univerſim pro fœmina uſurpant. *Ovid.* 2. *Met.* v. 366. Et nuribus mittit geſtanda Latinis.

Nuſpiam, adv. in nullo loco, a ne, & *uſpiam*. *Gel. l.* 5. c. 4. Librarius in quodvis pignus vocabat, ni in una nuſpiam litera delictum eſſet. Al. leg. *ſi in una uſpiam.*

Nuſquam, adv. *in niun luogo*, Germ. *niener*, Gall. *en nul lieu*, Hiſp. *en ningun lugar*, οὐδαμοῦ, in nullo loco, a *ne*, & *uſquam*. *Cic. de Sen.* Nolite arbitrari, me, cum a vobis diſceſſero, nuſquam, aut nullum fore. *Id.* 4. *Acad. c.* 32. Illud ſit diſputatum non ineſſe in his proprium, quæ nuſquam alibi eſſet, veri, & certi notam. *Ter. Adelph.* 4. 2. Fratrem nuſquam invenio gentium. ¶ Nuſquam non, eſt ubique. *Plin. l.* 24. c. 1. Putanta rerum nuſquam non remedia diſponente homini. ¶ Uſurpatur etiam cum verbis motus. *Id. Eun.* 2. 2. 50. Profecturus alio fueras. P. Nuſquam. *Auct. ad Heren. l.* 2. c. 8. Nuſquam ventum, aut abitum ſine cauſa putetur.

Nutabilis, le, adject. nutans, vacillans. *Apul. de Deo Socrat.* Regni nutabilis ſuggeſtus.

Nutabundus, a, um, adject. nutans. *Solin. c.* 27. Capite nutabundo.

Nutamen, inis, n. nutatio. *Stat. l.* 2. v. 399. Albentes niveæ tremulo nutamine pennæ.

Nutatio, onis, f. νεῦσις, actus nutandi. *Plin. l.* 11. c. 37. A cerebro proficiſcitur ſomnus, hinc capitis nutatio. ¶ Tranſlate *Plin. alter in Paneg. c.* 5. Nutatio Reipublicæ.

Nuto, as, n. 1. νευστάζω, frequenti capitis inclinatione aliquid ſignifico, freq. a *nuo*. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 39. Neque illa ulli homini nutet, nictet, annuat. ¶ Tranſlate accipitur pro moveri, vacillare, ruinam minari. *Liv. l.* 4. c. 37. Altera ea parte nutant circumſpectantibus galeæ, & incerti trepidant. *Cic.* 6. *Verr.* Illud ſignum nutabat. ¶ Item pro dubitare. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Mihi quidem etiam Democritus nutare videtur in natura Deorum.

Nutribilis, le, adject. qui nutrire poteſt, ut cibi nutribiles, apud *Cæl. Aurel. Tard.* 4. c. 3.

Nutricatio, onis, f. idem ac nutritio. *Gel. l.* 12. c. 1. Ne ad dolores, quos in enitendo tuliſſet, munus quoque nutricationis grave, ac difficile accederet. *Apul. l.* 2. *dogm. Plat.* Puerorum nutricationes.

Nutricatus, us, m. idem ac nutricatio. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 47. Non modo non evellenda in nutricatu, ſed etiam non calcanda. *Plaut. Mil.* 3. 1. 34. Plane adductus in nutricatu Venereo.

Nutricia, orum, n. merces nutricis, θρεπτήρια. *Ulp. l.* 1. *fin.* §. *de variis, & extraordinariis cognitionibus.* Nutricia eo uſque producemus, quoad infantes uberibus aluntur.

Nutriculum, ii, n. idem ac nutricatio, vel munus nutricationis. *Senec. de conſolat. ad Helv. c.* 17. Illius pio, maternoque nutritio per longum tempus æger convaluit. *Arnob. l.* 5. Nutricia ducere ab aliquo.

Nutricius, vel Nutritius, ii, m. *ajo, balio*, τροφεύς, qui nutrit, qui educat. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 108. Nutritius ejus pueri eunuchus, nomine Pothinus. ¶ Adjective *Colum. l.* 3. c. 13. Nutricio ſinu recipere. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. Qui Fauſtulum neſcit paſtorem fuiſſe nutricium, qui Romulum, & Remum educavit.

Digitized by Google

Nutrico, as, avi, atum, a. 1. idem ac nutrio, vel educo. *Plaut. Merc.* Nec pecua ruri paſcere, nec pueros nutricare. *Varr. l. 2. R. R. c. 23.* Quod in Sole nutricantur. *Col. l. 8.* Nam ſuburbanus lactens porcus aere nutricandus eſt.

Nutricor, aris, atus ſum, d. 1. idem ac nutrico. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 34.* Omniaque, ſicut membra ſua, & partes ſuas nutricatur, & continet.

Nutricula, æ, f. diminut. parva nutrix. *Horat. l. 1. epiſt. 4. v. 8.* Quid voveat dulci nutricula majus alumno? *Suet. in Aug. c. 94.* Repoſitus in cunas a nutricula. ¶ Translate *Juven. ſat. 7. v. 148.* Gallia, vel potius nutricula cauſidicorum. *Cicer. 11. Phil.* Ut haberent aliquorum nutriculas prædiorum.

Nutrimen, inis, n. idem ac nutrimentum. *Ovid. 15. Met. v. 354.* Naturaque ſuum nutrimen deerit edaci.

Nutrimentum, n. 2. *nutrimento*, אֲכִילָה, Germ. *nahrung*, Gall. *nourriture*, Hiſp. *nutrimento*, τροφή, alimentum. *Virg. 1. Æn. v. 176.* arida nutrimenta ignis. ¶ Translate *Cic. in Orat.* Sed quod educata hujus nutrimentis eloquentia eſt. ¶ Accipitur & pro ipſa nutritione. *Suet. in Aug. cap. 6.* Nutrimentorum ejus oſtenditur adhuc locus in avito ſuburbano juxta Velitras permodicus. ¶ Item pro eo, qui alitur. *Val. Max. l. 9. c. 3. de filiis Annibalis.* Digna nutrimenta, quæ in exitium patriæ ſuæ, ut evenit, converterentur.

Nutrio, is, ivi, vel ii, itum, a. 4. *nudrire*, הִכְלִיל, Ger. *ernehren*, Gall. *nourrir*, Hiſp. *ſuſtentar*, τρέφω, educo, alo, & proprie parvulorum eſt, ut creſcant. *Plin. l. 11. c. 40.* Balænæ, vitulique mammis nutriunt fœtus. ¶ Dicitur etiam translate de rebus incorporeis. *Col. l. 12. c. 30.* Eo ſæpius convenit, vinum nutriri, refrigerarique, & ventilari. h. e. vini curam habere. *Ovid. l. 3. de ar. am.* longum male nutrit amorem. *Celſ. l. 3. c. 23.* nutrire vires, *invigorir le forze*. *Id. l. 5. c. 26.* Nutrire ulcus.

Nutrior, iris, d. 4. idem ac nutrio. *Virgil. 2. Georg.* Hoc pinguem, & placitam paci nutritor olivam. ideſt nutrito, vel nutrias.

Nutritor, oris, maſc. *nutritore*, *nutricatore*, τροφεύς, qui nutrit. *Stat. 10. Theb. v. 228.* Volucrum nutritor equorum. *Suet. de il. Gram. c. 7.* M. Antonius Gnypho ingenuus in Gallia natus, ſed expoſitus, a nutritore ſuo manumiſſus.

Nutritorius, a, um, adject. nutricius, qui nutrit. *Theod. Priſcian. de Diæta, c. 5.* Lac omne nutritorium eſt.

Nutritus, us, m. idem ac nutrimentum. *Plin. l. 20. c. 20.* Multi ſenectam longam mulſi tantum nutritu toleravere.

Nutritus, a, um, *nodrito*, partic. a nutrior. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 12.* nutritus lacte ferino.

Nutrix, icis, f. *nodrice*, *balia*, מֵינֶקֶת, Germ. *eine ſaugamme*, Gal. *nourrice*, Hiſp. *ama*, τιθήνη, mulier, quæ nutrit. *Cic. 3. Tuſc. c. 1.* Ut pene cum lacte nutricis errorem ſuxiſſe videamur. *Horat. l. 1. od. 22.* Terra leonum nutrix. ¶ Sumitur ſæpe translate. *Cicer. in Or.* Eſt enim illa quaſi nutrix ejus Oratoris, quem informare volumus. *Claudian. lib. 1. in Rufin.* Diſcordia belli nutrix. ¶ Nutrices pro mammis, quod iis pueri nutriuntur. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 18.* Nymphas nutricum tenus extantes e gurgite vaſto. ¶ *Plin. l. 17. c. 10.* loquens de arborum ſatione, nutricem vocat eam terram, in quam tenella germina deponuntur, alia deinde transferenda, cum adoleverint. *Plaut.* quoque *Trinum. 2. 4.* *nutricem* appellat agrum, ex quo quis alimenta habet.

Nutus, us, m. *cenno*, νεῦμα, ſignum, quod fit oculis, vel capite, vel manibus. *Virg. 9. Æn.* Et totum nutu tremefecit Olympum. *Cic. ad Brut. l. 1. ep. 12.* Nutus tuus poteſt hominem inſolentem in civitate retinere. ¶ Per Metonymiam ponitur pro voluntate, quæ hujuſmodi ſigno declaratur, ſive affirmando, ſive negando. *Cic. pro Quinct.* Si fas eſt reſpirare P. Quinctium contra nutum, ditionemque Nævii. *Id. in Or.* Ad alicujus arbitrium, nutumque totum ſe fingere, & accommodare. ¶ Translate dicitur de rebus inanimatis. *Cic. 1. de Or. c. 43.* Auctoritate, nutuque legum docemur coercere cupiditates. ¶ Item ſumitur pro vergentia, & proclivitate. *Cic. 1. Tuſc. c. 17.* Ut terrena, & humida ſuopte nutu, & ſuo pondere ad pares angulos in terram, & in mare ferantur. ¶ Item pro nutatione, motu, ruina. *Val. l. 6. Arg.* Quin gravius, nutuque cadens exterruit Idam.

Nux, ucis, f. 3. *noce*, κάρυον, arbor omnis, quæ fructus edit duro operimento, ut juglans, avellana, caſtanea, pinus, amygdalus, & hujuſmodi, item fructus, qui ab hiſce arboribus producitur. *Plin. l. 16. cap. 25.* Germinant ulmus, ſalix, alnus, nuces. *Cic. 2. de Orat.* Tum et diceret, ſi quid vellet, ſi nucem fregiſſet. *Sueton. in Aug. c. 83.* Ludere nucibus. ¶ Differt nux a pomo, quod nux dicitur de iis, quæ duro operimento teguntur, pomum de iis proprie, quæ mollem habent corticem. Sed tamen aliquando pomum pro nuce accipitur. *Plin. l. 15. c. 22.* Ab his locum amplitudine vindicaverunt, quæ ceſſere auctoritati, nuces juglandes. Et *paulo poſt*: Solum hoc pomum natura compactili operimento clauſit. ¶ Nucum plura genera ſunt, ut nux juglans, nux avellana, nux Indica, nux amara, nux caſtanea, &c. apud *Celſ. Plin. variis in locis, Virg. & Macrob.* ¶ *Qui e nuce nucleum eſſe vult, frangat nucem*, a *Plauto in Curc. 1. 1. 55.* proverbialiter dictum eſt. V. *Nucleus*. ¶ *Nuces relinquere*, eſt omiſſis ſtudiis, ac nugis puerilibus ad graviora, magiſque ſeria converti. Ductum eſt e puerorum luſibus, qui nucibus peraguntur. *Perſ. ſat. 1. v. 10.* Et nucibus facimus quæcunque reliſtis. ¶ *Nux caſſa*, ponitur pro quavis re minime, & nullius pretii. *Horat. l. 2. ſat. 5.* Eripiet quivis oculos citius mihi, quam te Contemptum caſſa nuce pauperet. Sic *nux vitioſa* apud *Plaut. Mil. 2. 3. 45.* ¶ *Nil extra eſt in nuce duri*, proverb. apud *Horat.* V. *Olea*. ¶ Spargere nuces ſolemne erat in antiquorum nuptiis, cujus rei cauſam quidam eſſe ajunt, quia dum eæ ſpargerentur, & a pueris colligerentur, non poterat exaudiri vox puellæ virginitatem deponentis: alii quod nuces ad concitandam Venerem aptæ ſint: alii denique quia nux duplici protecta operimento calycis, & putaminis ſignificat fœtum in matris utero contectum; quod ſcriptum ſuit a *Plin. l. 15. c. 22.* Hinc *Virg. Ecl. 8.* Sparge marite nuces.

N ANTE Y.

Nyctalops, opis, o. 3. νυκτάλωψ, ſignificat eum, qui noctu quidem ſatis cernit, at diu cæcus eſt, a νύξ, nox & ὄπτομαι, video. *Theodor. Priſcian. l. 1. c. 10.* Nyctalopes vero, qui per noctem vident, & per diem obſcuritatem patiuntur. ¶ *Plinius* tamen nyctalopas vocat eos, qui interdiu ſatis, veſpere minus, aut nihil vident; ait enim *l. 8. c. 50. de caprino ſecore*. Reſtituit veſpertinam aciem iis, quos nyctalopas vocant. Adde *l. 28. c. 11.* ¶ Eſt etiam nomen herbæ. V. *Chenomychon*.

Nyctegreton, νυκτέγερτον, V. Chenomychon.

Nycteis, idos, patronym. fem. *Propert. l. 1. eleg. 4. v. 3. 5.* Tu licet Antiopæ formam Nycteidos, &c. *h. e.* filiæ Nyctei Ægyptii regis.

Nyctelius, vel Nyctilius, i, νυκτέλιος, cognomen Bacchi, a νύξ, nox, & τελέω, *perficio*, quod noctu ſacra ejus peragebantur. *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 567.* Nycteliumque patrem, nocturnaque ſacra precare. ¶ Nyctelius latex, pro vino, apud *Senec. Oedip. v. 492.* ¶ Nyctelia ſacra, *h. e.* Orgia. *Serv. ad 4. Æn. v. 302.*

Nycteus, m. 2. Νυκτεύς, filius Neptuni ex Celæne Atlantis filia, Rex Æthiopiæ. Ex Amalthea Cretenſi Nympha Antiopam, & Nyctimenen ſuſcepit. Ferunt, Nycteum a Nyctimene turpi amore adamatum, cum eadem nutricis opera ignarum concubuiſſe, ſed ſcelere cognito Nyctimenen occidere voluiſſe, illam vero fugientem miſeratione Minervæ in avem ſui nominis verſam eſſe, & in ipſius tutelam ſuſceptam. *Ovid. 2. Met.* Sed alii contra dicunt, patrem filiæ amore captum fuiſſe, filiam fugiſſe, ne flagitium patraretur. ¶ Eſt etiam *Nycteus* unus ex equis Plutonis. V. *Alaſtor*.

Nyctimene, es, f. 1. Νυκτιμένη, filia Nyctei, & Amaltheæ, quæ, quoniam cum patre concubuerat, facinus recognoſcens in ſylvas aufugit, & Minervæ miſeratione in avem converſa eſt, quæ a Græcis etiam γλαῦξ, a Latinis *noctua* dicitur, a νύξ, *nox*, & μένω, *maneo*, quaſi noctem manens. *Ovid. 2. Met. v. 591.*

Nyctoſtrategus, i, νυκτοστράτηγος, Præfectus vigilum, qui noctu urbem perluſtrant publicæ quietis cauſa. *Arcad. l. ult. ff. de mun. & honor.*

Nympha, æ, & Nymphe, es, fem. *Ninfa*, Νύμφη, Dea præſes aquæ, a νύμφη, aqua, quod a νέος, *novus*, & φαίνομαι, *appareo*. *Cic. pro Mil.* Ædem Nympharum incendit. *Ovid. 1. Metam. v. 744.* Officioque pedum Nymphæ conſenſere duorum. ¶ Poetæ fabulati ſunt, Nymphas eſſe filias Nerei, & Doridis. Ac *Catul. carm. 83. (al. 86.)* Non genitor Nympharum abluit Oceanus. ¶ Veteres credebant, Nymphas, ſi conſpicerentur, furorem immittere. Unde furioſi Græcis νυμφόληπτοι, Latinis *lymphati*, a lympha, quod a νύμφη. *Feſt.* ¶ Per Catachreſin Nymphæ dicuntur etiam Deæ montium, quæ proprio nomine *Oreades* ſunt appellandæ, item Deæ præſides arborum, & ſylvarum, quæ *Dryades*, & *Hamadryades*. ¶ Nympha etiam ſponſam ſignificat, ſive novam nuptam. *Ovid. ep. 1. v. 27.* Grata ferunt Nymphæ pro ſalvis dona maritis. ¶ Dicuntur & nymphæ apes, cum primam formam cœperint habere. *Plin. l. 11. c. 16.* ¶ *Nymphabus* in dativo plurali legitur in *Vet. Inſcript.* apud *Spon. in miſcell. antiq. pag. 52.* V. *Aſina*.

Nymphæa, æ, fem. *ninfea*, νυμφαία, herbæ genus, al. *heraclion*, & Officinis *nenuphar*, in paludibus naſcens, & lacubus ſtagnantibus, a *nympha*, hoc eſt aqua, quod aquis gaudeat. Venerem extinguit. *Plin. l. 25. c. 7. & l. 26. c. 10.*

Nymphæum, i, n. νυμφαῖον. Nymphæa dicebantur loca publica, in quæ aqua, non ad uſum, ut in thermis, ac balneis, ſed ad amœnitatem deduceretur. *Jul. Capitol. in Gordian. c. 32.* Opera Gordiani Romæ nulla extant præter quædam Nymphæa, & balneas. ¶ Item templum Nympharum. *Plin. lib. 35. c. 12. de quodam opere fictili*. Eumque ſervatum in Nymphæo, donec Corinthum Mummius everteret. ¶ Eſt etiam hoc nomine promontorium, & portus in ora Liburniæ, non longe a Liſſo oppido. *Plin. l. 3. c. 22. Cæſ. l. 3. B. C. c. 26.*

Nymphæus, m. 2. *Storas*, fl. Latii, qui fluit apud Circæos poſt Aſturam, & apud Foſſam novam. *Plin. l. 3. c. 5.*

Nyſa, ſeu Niſſa, æ, vel Niſæ, arum, f. urbs Arabiæ, in ea parte, quæ Ægypto contermina eſt, apud quam, ut *Diodorus* ait, Bacchus educatus a Nymphis fuit, unde & Nyſeus dictus eſt, & Dionyſius, a Jove ſc. & Nyſa urbe. ¶ Nyſa item urbs Indiæ cit. a Baccho condita, & appellata, ad Indum fl. ſub radicibus montis, quem Meron incolæ appellant. *Juſtin. l. 12. c. 7.* ¶ Plures etiam aliæ urbes, vel oppida hoc nomine numerantur, in Ægypto, in Caria, in Jonia, in Lycia, in Thracia, in Bœotia, in Helicone, &c. ¶ Eſt & mons Peloponneſi, & Armeniæ, & Indiæ apud Nyſam urb. *Virg. 6. Æn. v. 805.*

Nyſæus, a, um, νυσαῖος, adject. a Nyſa urbe, & monte ſignificat ea, quæ ad Bacchum pertinent. *Propert. l. 3. eleg. 17.* Indica Nyſæis arma fugata choris. *Silius l. 7. v. 198.* Feſtas Nyſæo redimivit palmite menſas. ¶ Nyſæi præterea ſunt Nyſæ incolæ. *Cic. l. 13. Fam. ep. 64.* Deinde Nyſæos, quos Nero in primis habet neceſſarios.

Nyſeius, a, um, adject. Nyſæus. *Lucan. l. 8. v. 801.* Et juga tota vacant Bromio Nyſeia.

Nyſeus, m. 2. per duas ſyllabas, Νυσεύς, cognomen Bacchi, a Nyſa urbe Arabiæ, ubi educatus eſt. *Ovid. 4. Met. v. 13.* Additur his Nyſeus, indetonſuſque Thyoneus.

Nyſiacus, a, um, ad Niſeum, ſeu Bacchum pertinens. *Marcian. Capell. in nuptio l. 2.* Hoc quoque Nyſiacis quod ſparſum floribus ardet, Multiplici ambitum redimitur lumine ſertum. *h. e.* corona Ariadnes a Baccho in cœlum translata.

Nyſias, adis, f. patronymicum a Nyſeu, hoc eſt Baccho. *Ovid. 3. Faſt. v. 769.* Nyſiades Nymphæ, puerum quærente noverca, Hanc frondem cunis oppoſuere novis.

Nyſigena, æ, m. Nyſæ natus, ut Nyſigenæ Sileni, qui una cum Baccho Nyſæ educati. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 252.*

Nyſius, a, um, Nyſæus. *Arnob. l. 5. pag. 176.* Nyſius, & Semelejus Liber.

DE LITTERA O.

O, ō, ô, adv. vocandi. Conſtruitur cum vocativo. *Cic. lib. 10. Fam. ep. 26.* O mi Furni, quam tu cauſam tuam non noſti. *Id. in Catil.* Eſt mihi tanti, o Quirites. ¶ Item adv. optandi, idem ac utinam. *Virg. 2. Ecl.* O tantum libeat mecum tibi ſordida rura, atque humiles habitare caſas. ¶ Aliquando utrumque conjungimus, ita tamen, ut o præcedat, *utinam* ſequatur. *Ovid. in ep. 1. v. 5.* O utinam tunc, cum Lacedæmona claſſe petebat, obrutus inſanis eſſet adulter aquis. ¶ Jungitur quoque ei particula *ſi*. *Virg. 11. Æn.* Quanquam o ſi ſolitæ quicquam virtutis adeſſet. ¶ Eſt etiam interjectio exclamantis. Et adjungitur vel nominativo. *Ter. Phorm. a. 2. ſc. 2.* O vir fortis, atque amicus. ¶ Vel acc. *Cic. 3. de Or.* O fallacem hominum ſpem, fragilemque fortunam. ¶ Vel vocat. *Cicer. in Piſon.* O paterni generis oblite, materni vix memor. ¶ Item admirantis, ō. *Juven. ſat. 10.* O qualis facies, & quali digna tabella. *Ter. Eun. 2. 3.* O faciem pulchram! ¶ Item dolentis, ō. *Cic. Att. l. 14. ep. 4.* O me perditum, o me afflictum. ¶ Item indignantis. *Cic. in Catil.* O tempora, o mores. ¶ Item exultantis. *Ter. Andr. 1. 1.* O factum bene, beaſti me. ¶ Item irridentis. *Cic. 3. Phil.* O præclarum cuſtodem ovium, ut ajunt, lupum. ¶ Item opiati adventus, aut repente perculſi. *Ter. Andr. 4. 6.* O Myſis, ſalve. ¶ Interdum o omittitur. Et, ſicut docet *Donatus*, majoris ſtuporis eſt ſententia hoc modo pronuntiata, & quandoque melius ſonat. *Cic. in Piſon.* Miſerum me, cum hæc me peſte, atque labe confero. *Id. Att. lib. 10.* Me cæcum, qui hæc ante non viderim.

O ANTE A.

Oarion, onis, m. idem quod Orion. *Catul. carm. 67. v. ult. de coma Beren.* Proximus Hydrochoi fulgeat Oarion.

Oaſenus, a, um, adjectiv. ab Oaſi, ut Oaſena deportatio. *Leg. un. Cod. Theodoſ. de Nili aggeribus.*

Oaſis.

Digitized by Google

Oaſis, is, locus deſertus inter Ægyptum & Libyam, quo ſontes exilii cauſa deportabantur. *l. ult. Cod. de Pœnis.*

Oaxes, is, m. Ὄαξις, fluvius Cretæ, a quo civitas Oaxia. Varro (*Atacinus*) hoc docet: Quos magno Anchiale partos adducta dolore, Et geminis capiens tellurem Oaxida palmis. Ita *Vibius Sequeſter de fluminib.* &c. *Virg. Ecl.* 1. *v.* 66. Pars Scythiam, & rapidum Cretæ veniemus Oaxem. Varronis locum affert etiam *Servius* his: negat tamen, in Creta eum fluvium eſſe, ſed in Meſopotamia, vel Scythia, ubi velocitate ſua rapiens albam terram, turbulentus efficitur. Unde *rapidum cretæ* dici, quod cretam rapiat, h. e. terram albam. *Idem ad Ecl.* 2. *v.* 24. ait, Virgilium, exemplo Theocriti, ut oſtendat ruſticam ſimplicitatem, multa aliter, quam res habeat, dicere. Ita & *Actæum Aracynthum* dixiſſe, cum non ſit Athenienſis, ſed Thebanus, & *Cretæ Oaxem*, cum in Scythia ſit.

O ANTE B.

Ob, *per cagione*, על, Ger. *von, wegen*, Gal. *pour*, Hiſp. *por*, διὰ, ἕνεκα, per, propter, præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. *v.* 25. Aut ob avaritiam, aut miſera ambitione laborat. *Cic. de nat. Deor.* Ob eam ipſam cauſam Erichtheus Athenis colitur. *Id.* 4. *Verr.* A quo pecuniam ob abſolvendum acceperis. ¶ Accipitur etiam pro *ante*. *Cic. pro Rab.* Ob oculos mihi ſæpe mors verſata eſt. ¶ Apud veteres etiam pro *ad* ponebatur. *Cic. l.* 9. *Fam. ep. ult. referens verba veteris cujuſdam poetæ*. Cujus ob os Graii ora obvertebant ſua. ¶ Ob rem, *non in darno*. *Ter. Phorm.* 3. 2. 40. Non pudet vanitatis? Do. Minime, dum ob rem. *Salluſt. in Jug. c.* 31. Id fruſtra, an ob rem faciam, in manu veſtra ſitum eſt.

Obacerbo, as, a. 1. idem quod exacerbo. *Feſt.*

Obacerare eſt obloqui, atque alterius ſermonem moleſte impedire; quod ſumptum videtur a paleis, quas Græci ἄχυρα vocant: vel a Latino *acus*, *aceris*. Al. leg. *obacerare*, *Feſt.*

Obæratus, a, um, *indebitato, debitore*, Germ. *viel ſchuldig*, Gal. *endetté*, Hiſp. *empeñado*, ὑπόχρεως, qui ære accepto jam obligatus eſt, quaſi ære alieno aſtrictus, & debitor ad aliquid operandum. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 4. Omnes clientes, obæratoſque ſuos eodem conduxit. *Tacit.* 6. *Ann. c.* 17. Quanto quis obæratior, ægrius diſtrahebant.

Obagito, as, a. 1. agito, exagito. *Enn.* apud *Non. c.* 3. *n.* 605.

Obambulatio, nis, f. *paſſeggiamento*, הליכה, Ger. *ſpatzierung*, Gall. *promenade*, Hiſp. *paſſeo*, περιπάτησις, actus obambulandi. *Auct. ad Herenn. l.* 3. *c.* 19. Obambulatio hominum conturbat.

Obambulo, as, avi, atum, n. 1. *paſſeggiare*, הלך, Germ. *ſpatziren*, Gal. *ſe promener*, Hiſp. *paſſear*, περιπατεῖν, adverſus alios ambulo, ut inquit *Feſtus*, vel circumeo, ultro citroque per aliquem locum diſcurro. Conſtruitur vel abſolute. *Ovid.* 1. *Triſt. v.* 459. Cum ſola obambulet ipſe. ¶ Vel cum acc. *Ovid. l.* 14. *Met.* Ille quidem totam gemebundus obambulat Ætnam. ¶ Reperitur etiam cum dat. *Virg.* 3. *Georg.* Nec gregibus nocturnus obambulat. Ubi *Servius* exponit, *obambulat*, pro inſidiatur. *Liv. l.* 46. Obambulare muris cœpit. ¶ Vel addita præpoſit. *Id. l.* 25. *c.* 39. Milites obambulantes intra vallum, portaſque. ¶ Interdum accipitur pro ſimul ambulo. *Sueton. in Tiber. c.* 25. Secretum petenti non niſi adhibito Druſo filio dedit, dextramque obambulantis, veluti incumbens, quoad peragebatur ſermo, continuit.

Obarator, oris, m. arator. *Fabius Pictor* apud *Serv.* 1. *Georg.* Flaminem Cerealem invocaſſe Deum obaratorem.

Obardeo, es, n. 2. exardeſco, inflammor. *Stat.* 9. *Theb. v.* 856. torva clypei metuendus obarſit Luce Dryas.

Obareſco, is, arui, n. 3. περιξηραίνομαι, circumquaque areſco. *Lactant. de opif. Dei*, c. 10. Membrana illa (oculi) quam ſiccari, & obareſcere non oportet. Quædam MSS. habent *areſcere*.

Obarmatus, a, um, adject. *armato*, munitus. *Apul. l.* 3. *A. A.* Oculi ad vigilias obarmati.

Obarmo, as, avi, atum, a. 1. idem quod armo. *Horat. l.* 4. *od.* 4. Amazonia ſecuri dextras obarmet.

Obaro, as, avi, atum, a. 1. περιαρόω, circum aro, vel arando excolo. *Liv. l.* 23. *c.* 19. Et cum hoſtes obaraſſent quidquid herbidi extra murum eſt.

Obater, ra, rum, ὑπομέλας, quodammodo ater, ſubater. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Naſcens Luna ſi cornu ſuperiora obatro ſurget.

Obatreſco, is, n. 3. ater fio. *Jul. Firmic. in præfat. Aſtron.* Lacus liventibus ſpumis obatreſcit.

Obaudio, is, a. 4. idem ac obedio, teſte *Feſto*. *Apul. l.* 3. *Metam.* Secreta, quibus obaudiunt Manes. *Tertul. lib.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 2. Adam non obaudiit.

Obauratus, a, um, adject. *indorato*, inauratus. *Apul. l.* 11. *Met.* Alius ſocciis obauratis, indutus ſerica veſte, mundoque pretioſo.

Obba, æ, f. 1. vas vinarium, amplum, & ventrioſum, ab אוב, quod utrem, aut dolium ſignificat. *Non. c.* 2. *n.* 397. definit poculi genus ex ligno, vel ex ſparto. *Varr.* apud *eund. ib.* Utrum meridie, an veſperi libentius ad obbam accedat. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 148. Vejentanumque rubellum Exhalet vapida læſum pice ſeſſilis obba.

Obbatus, a, um, in obbæ figuram factus. *Apulej. l.* 10. *Metam.* Caſtor & Pollux, quorum capita caſſides obbatæ, ſtellarum apicibus inſignes contegebant. Apud *Helmenhorſt.* legitur *obatæ*, unde quidam ſuſpicantur legendum *ovatæ*. Apud *Priceum* eſt *ornatæ*.

Obbibo, is, a. 3. idem ac bibo, vel celeriter bibo. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 40. Qui cum conjectus in carcerem triginta juſſu Tyrannorum venenum ut ſitiens obbibiſſet. *P. Victor.* & *Gruter.* ex MSS. quampluribus leg. *obduxiſſet*.

Obblatero, as, a. 1. idem quod blatero. *Apul. l.* 9. *Met.* His & aliis ſimilibus affaniis fruſtra obblateratis. Alii leg. *adblateratis*.

Obbruteſco, is, n. 3. *perder la ragione*, ἄλογος γίνομαι, eſt brutum fieri, ſenſum, rationem, vitam amittere. *Lucr. l.* 3. *v.* 546. An contracta ſuis e partibus obbruteſcat. *Afran.* apud *Feſt.* Non poſſum verba facere, obbrutui. h. e. obſtupui, ut idem *Feſtus* exponit.

Obcæcatio, vel Occæcatio, onis, f. idem eſt ac occatio, h. e. occultatio ſeminis terra ſuperinducta. *Serenus* apud *Non. c.* 1. *n.* 306. Occatio occæcatio eſt. *Id. Nonius alio in loco.* Occæcationem ab occæcatis ſeminibus, qua id efficitur, dici, M. Tullius voluit de Senectute. V. *Obcæco*.

Obcæcatus, a, um, *accecato*, idem ac cæcatus. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 1. Quod ego negotium non ſtultitia obcæcatus, ſed verecundia deterritus non recuſavi. ¶ Scribitur aliquando *occæcatus*. *Cic.* 1. *Fin.* 5. 10. Occæcati cupiditate non provident. *Plaut. Men.* 5. 2. 67. Solem vides, ſatin' ut occæcatus eſt præ hujus corporis candoribus?

Obcæco, & Occæco, as, avi, atum. a. 1. *accecare*, *offuſcare*, ἀμαυρόω. *Liv. l.* 33. *c.* 7. Denſa caligo occæcaverat diem. ¶ Obcæcare foſſas, eſt obtegere ne pateant. *Col. l.* 2. *c.* 2. Ubi ſolutior eſt humus, aliquæ ſunt patentes, quædam etiam obcæcantur, ita ut in præcentes ora hiantia ſulcorum comprimant. ¶ Occæcare ſemen, eſt occultare, terra obruere. *Cicer. de Senect. c.* 15. Terra cum ſparſum ſemen excepit, primum id occæcatum cohibet, ex quo occatio, quæ hoc efficit, nominata eſt. ¶ Translate *Liv. l.* 5. *c.* 37. Occæcat animos fortuna. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 80. Obſcura narratio totam obcæcat orationem.

Obcædes, is, f. idem ac cædes. *Plaut. Stich.* 5. 4. 52. Ohe, jam ſatis ſ nolo obcædes. h. e. nolo his quicquam tragicum, & cruentum. Alii aliter legunt. *Taubman.*

Obcæno, as, idem quod cæno. *Plaut. in fragm.* apud *Var. lib.* 6. *de L. L.* De lumbo obcænabis.

Obcaleo, es, lui, n. 2. circumcaleo. *Celſ. l.* 4. *c.* 27. Intereſt, an tumor etiam obcaluerit. Et *infra*. Si tumores obcaluerunt, & dolent.

Obcallatus, & Occallatus, a, um, *incallito*, callo obductus. *Senec. ſub fin. l.* 4. *quæſt. nat.* Quid ſentire poſſunt emortuæ fauces, & obcallatæ cibis ardentibus?

Obcalleſco. V. Occalleſco.

Obcantatus, a, um, nom. ex particip. incantatus, veneficio læſus, *ammaliato*. *Apul. Apolog.* Mulier obcantata, vecors, amans, amens.

Obcanto, as, avi, atum, a. 1. incantamentis devincio, lædo, *ammaliare*. *Paul. JCtus l.* 5. *Sentent. tit.* 23. *n.* 9. Qui ſacra impia, ut quem obcantarent, interficerent, obligarent, fecerint, &c.

Obcenſus, a, um, aſcenſus, uſtus. *Enn.* apud *Feſt. in voce Ob.* Omnes occiſi, obcenſique in nocte ſerena.

Obditus, a, um, adject. *ferrato*, occluſus. *Plin. l.* 6. *c.* 11. Ubi fores obditæ ferratis trabibus.

Obdo, is, didi, ditum, a. 3. *opporre*, Germ. *fuertbun*, Gall. *oppoſer*, Hiſp. *oponer*, ἐντίθημι, oppono, ex *ob*, & *do*. *Terent. Eun.* 3. 3. 33. Peſſulum oſtio obdo. *Plaut. Caſ.* 5. 2. 15. Forem obdo, ne ſenex me opprimat. h. e. claudo. *Senec. epiſt.* 31. Sapiens eris, ſi clauſeris aures, quibus ceram parum eſt obdere. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 59. nullique malo latus obdit apertum.

Obdormio, is, n. 4. idem ac dormio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 38. Neſcio, quando in Latmo obdormivit. *Plaut. Curc.* 2. 3. *v.* 45. Ubi obdormivi ebrius.

Obdormiſco, is, n. 3. dormire incipio, vel etiam dormio, ſimpliciter. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 49. Quid melius, quam in mediis vitæ laboribus obdormiſcere? *Suet. in Claud. c.* 8. Nonnunquam in jure dicendo obdormiſcebat.

Obduco, is, xi, ctum, a. 3. *coprire*, כסה, Ger. *verziehen*, Gal. *couvrir*, Hiſp. *cubrir*, ἐπισκέπω, ſuperduco, obſtruo, operio, tego. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Obducunturque libro, aut cortice trunci ſtirpium. *Colum. l.* 3. *c.* 18. Obducunt cicatricem radices, quæ excreverant. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Cruſtam varius, quam cutem obducunt. *Plin. alter l.* 7. *ep.* 21. Cubicula, obductis velis, opaca, nec tamen obſcura facio. ¶ Aliquando ponitur pro detegere, aperire. *Lucil.* Vos interea lumbo auferta, atque aulam obducitis. ideſt, aperite, ut interpretatur *Nonius c.* 4. *n.* 340. ¶ Aliquando pro circunducere, contra ducere, opponere. Nam *ob* in compoſitione interdum idem valet, quod *ad*. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 23. Poſt ad oppidum hoc vetus continuo meum exercitum protinus obducam. *Cic. Attic. l.* 2 *ep.* 1. Ut mihi videatur, non eſſe ἀλόγιστον Curium obducere. h. e. opponere. *Plaut.* (*vel verius Sidonius*) *Mercat. argument.* 1. *verſ.* 7. Eam putat uxor illius obduxiſſe ſibi ſcortum. ¶ Aliquando pro inducere. *Cic.* 4. *Acad. c.* 6. Conatus eſt clariſſimis rebus tenebras obducere. *Plin. l.* 20. *c.* 23. Lens ſilveſtris torporem obducit percuſſo loco. ¶ Aliquando pro educere, ſeu ebibere. *Senec. de provid. c.* 3. Male tractatum Socratem putas, quod illam potionem non aliter, quam medicamentum immortalitatis obduxit. Aliud ex Cicerone exemplum V. in *Obbibo*. ¶ Obducere frontem, eſt contrahere, corrugare. V. *Obductus*. ¶ Obducere callum, V. *Callus*. ¶ Obducere diem, eſt conſumere. *Cic. Attic. l.* 16. *ep.* 6. Non. Cal. ad Sicam. ibi tanquam domi uſus ſcilicet: itaque obduxi poſterum diem, *dimorai il giorno ſeguente*.

Obductio, onis, f. παρακάλυψις, tegumentum, obvolutio. *Cic. pro Rab. perduel. c.* 5. Carnifex vero, & obductio capitis, & nomen ipſum crucis abſit.

Obducto, as, a. 1. freq. ab *obduco*. *Plaut. Merc.* 4. 4. 46. Meaſque in ædes ſic ſcorta obductarier? h. e. induci.

Obductus, a, um, nom. ex particip. *coperto*, ἐπισκεπασθεὶς. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Alias ſquamis videmus obductas. *Virg.* 10. *Æn. v.* 64. Obductum verbis vulgare dolorem. Rurſus *Cic.* 3. *de Leg. Agr. c.* 2. Refricare obductam cicatricem, *piaga chiuſa*, *rammarginata*. *Id. pro Sext.* Hæc obſtructio nec diuturna eſt, nec obducta, ita ut curioſis oculis perſpici non poſſit. ¶ Item inductus, ſuperfuſus. *Lucan. l.* 3. *v.* 370. cruor altus in undis ſpumat, & obducto concreſcunt ſanguine fluctus. Sic obducta vela, V. *obduco*. ¶ *Nepos in Annib. c.* 3. Nox obducta. h. e. obductis nubibus tenebroſiſſima. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Interrogavit, quæ cauſa frontis tam obductæ. h. e. contractæ, triſtis. *Hor. Epod.* 13. obducta ſolvatur fronte ſenectus. Adde *Juven. ſat.* 9. *v.* 2.

Obduratio, onis, f. *induramento*, actus obdurandi. *Auguſtin. epiſt.* 105. *ante med.*

Obduratus, a, um, *indurato*. *Capitolin. in Pertin. cap.* 9. Alimentaria etiam compendia obdurata verecundia ſuſtulit.

Obdureſco, is, durui, n. *indurarſi*, קשה, Ger. *hart werden*, Gal. *s'endurcir*, Hiſp. *endurecerſe*, σκληρύνομαι, durus fio. *Cic. Verr.* 6. Sulpiter cum pene obduruiſſet. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. Earum ſemen minutum, ac tela molli, diuturnitate obdureſcit. ¶ Per tranſlationem accipitur pro hebetem, barbarum, inhumanum fieri. *Cic. de Pis.* Aut quis contra ſtudia naturæ tam vehementer obduruit? *Idem Fam.* 13. *ep.* 16. Jam ad iſta obduruimus, & omnem humanitatem amiſimus. ¶ Item pro aſſueſcere, longa doloris conſuetudine res adverſas æquiore animo ferre. *Cic. Att. l.* 10. Exanimavit omnes, qui mecum erant: nam ipſe obdurui. *Id. Phil.* 3. *c.* 42. Obdureſcere conſuetudine. *Idem* 2. *Fam. ep.* 16. Obdureſcere ad dolorem novum. *Id.* 7. *Ver. c.* 13. Obdureſcere ut turpitudinis patientia.

Obduro, as, avi, atum, a. 1. *indurare*, הקשה, Ger. *hart machen*, Gal. *endurcir*, Hiſp. *endurecer*, σκληρύνω, durum facio. Tranſlate *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 38. Perſta, atque obdura. h. e. animum firma. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 11. *v.* 7. Perfer, & obdura, dolor hic tibi proderit olim. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 76. Pernegabo, obdurabo, perjurabo denique.

Obediens, entis, o. *obbediente*, שומע, Germ. *gehorſam*, Gall. *obeiſſant*, Hiſp. *obedeciente*, ὑπήκοος, ἐπιπειθής, part. ab obedio, & nomen ex participio. *Cic.* 1. *Off.* Appetitum rationi obedientem præbeamus. *Liv. l.* 25. Et ut imperiis vivorum nemo obedientior me uno fuerit. *Plin. l.* 16. *c.* 43. Obedientiſſima quæcunque in opere fraxinus: h. e. quæ faciliime duci poteſt.

Obedienter, adv. *obbedientemente*, εὐπειθῶς, cum obedientia. *Liv. l.* 5. Collatum obedienter, miſſumque ad exercitum eſt. *Id. l.* 21. *c.* 34. Obedienter imperata facere. *Id. l.* 38. *c.* 34. Nihil obedientius fecerunt, quam ut muros diruerent. *Auguſtin. l.* 22. *de Civ. Dei*, *c.* 8. Obedientiſſime paruit.

Obedientia, æ, f. *obbedienza*, משמעת, Ger. *gehorſamkeit*, Gall. *obeiſſance*, Hiſp. *obdiencia*, ὑπακοή, εὐπείθεια, obſequium. *Cic.* 1. *Off. c.* 20. Relinquunt enim, & abjiciunt obedientiam. *Id. Parad.* 5. Servitus obedientia fracti animi, & abjecti, & arbitrio carentis ſuo.

Obedio, edis, ivi, itum, n. 4. *obbedire*, שמע, Ger. *gehorſam ſeyn*, Gall. *obeir*, Hiſp. *obedecer*, πείθομαι, pareo, obtempero, obſequor, ex *ob*, & *audio*. Conſtruitur cum dat. *Cic.* 3. *de Leg.* Nec vero ſolum ut obtemperent,

Digitized by Google

rent, obediantque Magiſtratibus. *Id. pro Cæc.* Ut ad verba nobis obediant. ¶ Cum accuſativo, *Apulej. l. 10. Metam.* Hæc omnia perfacile obediebam, quæ, nullo etiam monſtrante, ſcilicet facerem. ¶ Obedire temporibus multorum, *ſecondare la fortuna, accomodarſi agli accidenti. Cicer. de clar. Orat. 69.* ¶ In proprio audiendi ſenſu videtur uſurpare *Nepos in Datam. c. 5.* ubi ait: Quibus rex maxime obediat, eos habet inimiciſſimos. h. e. quorum conſiliis maxime utitur, quorum in conſultando ſententias maxime ſequitur. ¶ *Obedibo* pro obediam in futuro tempore, *Afran.* apud *Non. c. 10. n. 34.* Meo ut obſequar amori, obedibo tibi.

Obeliſcolychnium, ii, n. ὀβελισκολύχνιον, inſtrumentum militare, ſcilicet lucerna parvo veru præfixa. Legit hanc vocem apud *Quintil. c. 8. l. ult.* Turnebus, ubi alii alia. Cæterum vox græca eſt.

Obeliſcus, ſci, m. & f. *agugliα*, Ger. *eine groſſe ſeule*, Gal. *aiguille*, Hiſp. *aguja*, ὀβελίσκος, proprie eſt veruculum, apud Græcos, dim. ab *obelos*, ſed tranſlate Latinis vocatur lapis unicus quadratus ingens, pyramide tamen minor, paulatim gracileſcens, uſque dum in cuſpidem deſinat veruculo ſimilem. *Ammian. l. 17. c. 7.* ¶ Obeliſci fuere conſecrati Solis numini, propterea ad radiorum ſimilitudinem fiebant. *Plin. l. 36. c. 40.* Obeliſcum in Vaticano circo ſtatutum. *Id. l. 36. c. 8.* Trabes ex pyropæcilo fecere Reges quodam certamine, obeliſcos vocantes, Solis numini ſacratos. Plura de Obeliſcis V. apud *eund. l. 36. c. 8. 9. 10. & 11.* ¶ Eſt & idem quod parvus obelus, quem appingebant ſcriptis geminis, & adulterinis diſtinguendis. *Auguſt. epiſt. 10. ad Hieron. c. 2.* Aſteriſcis notaſti, quæ in Hebræo ſunt, & in Græco deſunt: obeliſcis autem, quæ in Græco ſunt, & in Hebræo non ſunt.

Obĕlus, li, m. 2. *ſpadone*, *ſchidone*, Ger. *ſpieſſ*, Gal. *broche*, Hiſp. *aſſador*, ὀβελός, veru. Ita apud Græcos. ¶ Ab ejus ſimilitudine virgulæ quædam, qua adulterine, aut etiam perperam ſcripta notamus. *Auſon. in præfat. Ludi ſept. Sapient.* Pone obelos igitur, ſpuriorum ſtigmate vatum; Palmas, non culpas eſſe putabo meas.

Obĕo, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *andare*, הלך, Ger. *hingehen*, Gal. *aller*, Hiſp. *yr*, ἐφοδεύω, eſt adire. Nam *ob* pro *ad* quandoque ponitur. *Cic. Att. l. 1. ep. 2.* Obieris Quinti fratris comitia. ideſt adieris, atque illis adfueris. ¶ Frequenter eſt circuire. *Cic. 5. Fin. c. 29.* Cur tantas regiones Barbarorum pedibus obivit? *Plin. ep. 7. l. 3.* Cum immenſum exercitum oculis obiiſſet. hoc eſt circumſpexiſſet. ¶ Item circundare. *Virg. 8. Æn.* Quem fulva leonis pellis obit totum. *Ovid. 1. Faſt.* Campus obitur aqua. ¶ Item complecti. *Cic. 4. Verr.* Dum omnes obeam oratione mea civitates. ¶ Item ſuſcipere. *Cic. pro L. Man.* Qui rerum privatarum cauſa legationes liberas obeunt. *Id. 1. de Or.* Judicia privata magnarum rerum obire. *Liv. l. 4.* Obire bella. *Id. l. 1.* Obire labores, & pericula. ¶ Item fungi, exequi, peragere, perficere. *Cic. Att. l. 8.* Id enim, etſi erat deliberationis, tamen obire non potui. ¶ Item occidere, interire, mori. *Plin. l. 2. c. 26.* Non modo an obirent, naſcerenturve ſidera. *Lucret. l. 3. v. 1056.* Ipſe Epicurus obit, decurſo lumine vitæ. ¶ *Mortem, vel morte obire*, eſt mori. *Cic. in Phil.* Alexander tertio, & triceſimo anno mortem obiit. *Id. pro Cluent.* Aut obeunda mors Cluentio, aut ſuſcipienda accuſatio fuerit. *Suet. in Aug.* Morte obiit repentina, & ſine caſu. ¶ *Obire diem*, eſt item mori. *Serv. Sulp. Cic. 4. Fam. ep. 12.* Nuntiatum eſt mihi, Marcellum diem ſuum obiiſſe. *Suet. in Veſpaſ. c. 1.* Fœnus apud Helvetios exercuit, ibique diem obiit. ¶ Aliquando eſt præſto eſſe, ſe præſentem exhibere. *Suet. in Cæſ.* Craſſum diem cædi deſtinatum non obiiſſe. ¶ *Obire vadimonium*, eſt ire ad vadimonium, ad diem ſe ſiſtere. *Cic. pro Quinct.* Vadimonium mihi non obiit quidam ſocius, & affinis meus. *Id. ibi.* Quæ tibi hore vadimonium non ſit obitum. *Plin. l. 8. ep. 12.* Obire ad vadimonia. ¶ Obire annum petitionis. *Cic. Fam. 10. ep. 25.* Multi clariſſimi viri, cum Reip. darent operam, annum petitionis ſuæ non obierunt. *laſciarono paſſar l' anno del concorſo alle publiche cariche.* ¶ Obire cœnas, eſt modo apud hunc, modo apud illum cœnare. *Id. Att. l. 9.* Quas cos cœnas & facere, & obire, quam lautas. ¶ Obire hæreditatem, idem eſt ac adire, cernere. *Id. de Leg. Agr.* ¶ Obire ſacra, *aſſiſtere ai ſacrifizj*. *Liv. l. 1.* ¶ Obire vigilias, *far le ſentinelle*, *Plin. l. 14. c. ult.* Obire munus vigiliarum, apud *Liv.* eodem ſenſu.

Obequito, as, n. 1. *cavalcare intorno*, περιϊππεύω, circumequito. *Liv. l. 2.* Obequitando caſtris, provocandoque. *Id. l. 34. c. 31.* Obequitare Syracuſas. *Curt. l. 3. c. 10.* Cum agmen obequitaret Alexander.

Oberro, as, n. 1. *errare intorno*, περιπλανάω, circumerro. *Plin. l. 17. c. 10.* In ſumma tellure oberrant. *Tac. Ann. 1. c. 65.* Oberrarunt tentoriis inſomnes magis, quam pervigiles. *Perſ. ſat. 4.* Quantum non milvus oberret. ¶ Paſſive *Apul. l. 9. Metam.* Paucis caſtellis oberratis, divertimus ad quendam pagum. ¶ Eſt etiam errare, peccare. *Horat. de art. Poet. v. 355.* & citharœdus Ridetur chorda qui ſemper oberrat eadem. *h. e.* in eadem re ſemper peccat, ἀλλαγογραφεῖ.

Obeſcet, oberit, vel aderit. *Feſt.*

Obeſco, as, a. 1. *ἐκθρέψω*, eſcam præbeo, paſco. *Col. l. 8. c. 7.* Madefacto triticeo pane obeſcant avem. Al. leg. *obeſant*. hoc eſt, ſaginant.

Obeſĭtas, atis, f. *graſſezza*, Ger. *die feiſte*, Gal. *graiſſeur*, Hiſp. *gordura*, παχυσαρκία, pinguedo. *Sueton. in Domit. c. 18.* Poſtea calvitio quoque deformis, & obeſitate ventris, & crurum gracilitate. *Id. in Claud. c. 41.* Obeſitate cujuſdam fractis ſubſelliis. Adde *Col. l. 6. c. 24.*

Obēſo, as, a. 1. *ingraſſare*, ſagino. V. Obeſco.

Obēſus, a, um, *graſſo*, שמן, Ger. *feiſt*, Gal. *gras*, Hiſp. *gordo*, πίων, παχύσαρκος, pinguis, craſſus. Propric, ſi *Gellio* credimus *l. 19. c. 7.* & *Nonio c. 4. n. 343.* ſignificat exilem, macrum, gracilem, ab *ob*, & *edo*. Affertur ab iis in hanc rem illud *Nævii* (al. Lævii) Corpore pectoreque undique obeſo, ac mente exenſa, tardigenulo ſenio oppreſſum. Quæ tamen verba non omnino videntur rem probare. ¶ Pro exeſo accipitur in illo *Severi in Ætna*, v. 434. nec obeſa cavamina terra eſt. ¶ Sæpiſſime accipitur pro pingui, ut dictum eſt. *Virg. 3. Georg. v. 79. de natis equi generoſi.* Illi ardua cervix, Argutumque caput, brevis alvus, obeſaque terga. *Plin. l. 11. c. 37.* Minus ſolertes, quibus obeſiſſimus venter. *Claud. l. 1. in Eutrop. v. 132.* Obeſus lacte. ¶ Tranſlate pro hebeti, & tardo ponitur, quia craſſi homines plerumque craſſo quoque ingenio eſſe ſolent. *Hor. epod. 12.* Nec firmo juveni, nec naris obeſæ. V. Nares. Sic *Calpurn. ecl. 4. v. 32.* aures obeſas poſuit pro parum peritis.

Obex, icis, m. *oſtacolo*, Germ. *riegel*, Gall. *obſtacle*, Hiſp. *obſtaculo*, ἐμπόδιον, objectio, obſtaculum, ab *objiciendo*. *Virg. 2. Georg. v. 480.* quamvis maria alta tumeſcant Objicibus ruptis. *Ovid. 14. Met. v. 780.* Claudere portas obice. ¶ Reperitur etiam in gen. f. *Plin. Paneg. c. 47.* Nullæ obices, nulli contumeliarum gradus. ¶ Si unico *i* in obliquis ſcribatur, ut ſit ab Oratoribus, habet primam brevem, ſi duplici, longam. *Virg. 10. Æn. v. 377.* Ecce maris magna claudit nos objice pontus. *Sil. l. 4.* Et fides certant obicem arceſſere ſylvo.

Obfirmāte, adv. *oſtinatamente*, βεβαίως. *Suet. in Tib. c. 25.* Quanquam obfirmate reſiſtentem.

Obfirmatus, & offirmatus, a, um, adject. *roſtante*, *perſiſtente*, firmus, conſtans. *Plaut. Amph. 2. 2. 25.* Perferam abitum ejus animo forti, atque obfirmato. *Cic. 1. Att. ep. 21.* Incredibile eſt, quanto mihi videatur illius voluntas obſtinatior, & in hac iracundia obfirmatior.

Obfirmo, & Offirmo, as, avi, atum, n. 1. *eſſer coſtante*, חזק, Germ. *ſeſt meinen*, Gall. *tenir ferme*, Hiſp. *porfiar*, ἐπιστηρίζω, eſt firmum propoſitum in animo habere, & quaſi obſtinate in re aliqua perſiſtere. *Ter. Eun. 2. 1.* Cenſen', poſſe me obfirmare, & perpeti, ne redeam interea? ¶ Eſt etiam activum, pro firmum facere, ἐμπεδόω. *Ter. Hec. 3. 5. 4.* Certum obfirmare eſt viam me, quam decrevi perſequi. Ubi *Donat.* *Obfirmare viam*, adverſus omnia obſtinate agere. *Plaut. Merc. prol. v. 81.* Ut ut animum obfirmo meum. ¶ Proprie *Apul. l. 7. Met.* Corium affirmare cineris inſperſu.

Obfuſcatio, onis, f. *Tertul. l. 1. ad Nation. c. 10.* Pertinet ad obfuſcationem Deorum veſtitum. h. e. ad elevandam exiſtimationem.

Obfuſco, as, *offuſcare*, obtenebro. Tranſlate *Tertul. l. 2. adv. Marc. c. 12.* Obfuſcare juſtitiam.

Obgannio, & Oggannio, is, a. 4. *cianciare*, *ſuſurrare*, garrio, immurmuro, ſtrepito loquor, ἐπιτονθορύζω. *Apul. l. 2. A. A.* In aurem mulieris oggannit. *Ter. Phorm. 5. 8. 41.* Habet hæc, ei quod, dum vivat, uſque ad aurem obganniat. *Plaut. Aſin. 2. 4. 16.* Quin centies eadem imperem, atque ogganniam.

Obhærĕo, es, hæſi, hæſum, n. 2. *attaccarſi*, adhæreo. *Suet. in Tib. c. 2.* Navem obhærentem Tiberino vado extraxit. *Lucret. l. 4. v. 422.* in medio nobis equus acer obhæſit flumine.

Obhæreſco, is, n. 3. obhæreo. *Apul. l. 6. A. A.* Lanoſum aurum ſtirpibus connexum obhæreſcit.

Obherbeſco, is, n. 3. *coprirſi d' erbe*, περιβοτανίζω, eſt herbis obduci. *Feſt.*

Obhorrĕo, es, n. 2. horridus undequaque ſum. *Plin. l. 37. c. 8.* Cujus alterum genus ſanguineis punctis obhorret.

Objacĕo, es, cui, n. 2. *giacere all' incontro*, ἀντίκειμαι, contra, vel ob viam jaceo, obſto. *Stat. 4. Theb.* Quaque objacet alto Iſthmos. *Tac. 3. hiſt. c. 6.* A meridie Ægyptus objacet. *Pomp. Mela l. 2. c. 3.* Græcia Joniis fluctibus objacet. *Liv. l. 2. c. ult.* Saxa objacentia pedibus ingerit in ſubeuntes. ¶ *Feſto objacuiſſe* eſt, antea jacuiſſe. ¶ *Enn. in Iphigen.* Acherontem obibo, ubi mortis theſauri objacent. h. e. circumjacent.

Objectācŭlum, i, n. obex, obſtaculum. *Var. l. 3. de R. R. c. 17.* Objectaculo, quo æſtus bis quotidie ab exorta Luna ad proximam novam introire, ac redire rurſus in mare poſſet.

Objectamentum, i, n. objectio, exprobratio. *Apul. Apolog. in princ.* Objectamenta jurgio prolata.

Objectatio, onis, f. oppoſitio, exprobratio. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 60.* Cum ex aliorum objectationibus, tum etiam ex domeſtico judicio.

Objectātus, a, um, crimini datus, exprobratus. *Apulej. in Florid. n. 3. ſub fin.* (*al. l. 1.*) Hoc genus crimina Apollini objectata.

Objectio, onis, f. actus objiciendi, h. e. opponendi contra aliquem. *Arnob. l. 6. pag. 191.* Deus convenit tectorum munitionibus claudere, ſaxorum aut objectione tutari. ¶ Item exprobratio. *Tertull. l. 2. ad Uxor. c. 5. extr.* Objectio nominis. *Martian. Capel. l. 5. pag. 142.* Intentio eſt objectio ejus facti, quod in judicium venit.

Objecto, as, avi, atum, a. 1. *eſporre*, objicio, expono. *Virg. 2. Æn. v. 751.* caput objectare periclis. *Id. 10. Æn.* cunctis pro talibus unam objectare animam. ¶ Item exprobro, *rinfacciare*, *rimproverare*. *Cic. pro Dom. c. 29.* Iſto tuo maledicto probrum non modo mihi nullum objectas, ſed etiam laudem illuſtras meam. *Plaut. Moſt. 5. 2. 23.* Ah cave, tu illi objectes nunc in ægritudine, te has emiſſe.

Objectus, us, m. *oppoſizione*, προβολή, objectio, oppoſitio. *Plin. l. 2. c. 10.* Objectu terræ Lunam occultari. *Tac. Ann. 14. c. 8.* Hi molium objectus, hi proximas ſcaphas ſcandere.

Objectus, a, um, *oppoſto*, *eſpoſto*, ἀντικείμενος, oppoſitus, partic. ab objicior. *Cic. pro Font.* Oppoſitum, & objectum hoſtibus propugnaculum. *Id. Torquato.* Ad omnes caſus ſubitorum periculorum objecti ſumus. *Virgil. 3. Georg.* flumina objecta retardant equor. ¶ Item pro oblato. *Cic. 1. Fin.* Victi, & debilitati objecta ſpecie voluptatis. *Tacit. Ann. 4. c. 60.* Druſum trahit in partes, ſpe objecta principis loci. ¶ Item exprobratus. *Tac. Ann. 3. c. 12.* Ne objecta crimina pro approbatis acciperentur. ¶ Objecta, orum, abſolute dicuntur objecta crimina, oppoſitiones, exprobrationes. *Cic. pro Dom.* De objectis non confiteri. *Quint. l. 4. c. 2.* Objecta diluere.

Obiens, euntis, o. particip. ab obeo. *Cicer. in Somn.* Quis in reliquis Orientis, aut obeuntis Solis ultimis, aut Aquilonis, Auſtrive partibus tuum nomen audiet?

Obii, orum, m. mortui. *Apul. de Mund.* Geniis miniſtratur, obiis libatio perfunditur. Al. leg. *obitis*.

Objicio, is, eci, ectum, a. 3. *mettere innanzi*, *offerire*, Ger. *entgegen werffen*, Gal. *oppoſer*, *opoſer*, προβάλλω, ὑπτείνω, ante jacio, porrigo, offero. *Cic. 2. Off.* Cum his ampla, & honeſta res objecta eſt. *Plin. l. 8. c. 40.* Objicere cibum canibus. *Ter. Phorm. 5. 2.* Etiam argentum eſt ultro objectum ei. h. e. oblatum. *Plaut. Merc. 5. 2. 40.* Religionem illic objecit, *ha fatto ſcrupole*. Sic objicere terrorem, vel metum alicui, *atterrire*; objicere ſpem, lætitiam, *metter' in iſperanza, e in allegrezza*; objicere ſollicitudinem, *metter' in travaglio*, objicere lucrum, *offerir guadagno*, &c. *Cic. 2. Tuſc. Ter. Heaut. 1. 2. Plaut. Mil. & Curc.* &c. ¶ Eſt item contra jacere, opponere, & conſtruitur cum dat. *Cic. in Phil.* Quid ſtultius, quam objicere adverſario, quod ille ſi verbo negarit, longius progredi non poſſit, qui objecerit? *Id. pro Balb.* Qui ſe ſæpe telis hoſtium, qui dimicationi ſæpius, qui morti objecerit. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. in, vel *ad*. *Cic. pro Arch.* Nunquam me pro ſalute veſtra in tot, ac tantas dimicationes, atque in his profligatorum hominum quotidianos impetus objeciſſem. *Id. ad Torquat.* Ad omnes caſus objecti ſumus. ¶ Aliquando eſt inferre. *Plaut. Amph. 1. 1. 35.* Qui multa Thebano populo acerba objecit funera. ¶ Tranſlate eſt exprobrare, aliquid in aliquem dicere, & maledicti loco ponere. *Cic. 6. Ver.* Non tibi objicio, quod hominem digniſſimum tuis moribus ſpoliaſti. *Id. 1. Tuſc. c. 2.* Objecit ut probrum M. Fulvio Nobiliori, quod is Poetas in provinciam duxiſſet. *Id. Att.* Objicit mihi, me ad Bajas fuiſſe. *Id. pro Mur.* Multis virtutibus ne ignobilitas objiceretur generis. ¶ In hac ſignificatione jungitur interdum duobus dativis. *Plin. l. 34. c. 3.* Camillo enim crimini objecit Sp. Carvilius Quæſtor, quod, &c. ¶ Interdum præter dativum ablativo cum præpoſ. *de*. *Brut. ad Attic. lib. 11. Fam.* Quin mihi de morte Cæſaris objiceres. ¶ Interdum ablat. cum præpoſ. *in*. *Cic. 7. Ver.* Ut iſtam rem accuſator in magnis criminibus objiciendum putaret. *Id. pro Cluent.* In maledicti loco objicere. *Id. in Vatin.* Objicere in maledictis. ¶ Objicere alicui mentem, eſt in mentem inducere. *Liv. l. 3.* Quo ſibi eam mentem objeciſſent, ut, &c. Objicere moram, eſt retardare. *Plaut. Trin. 5. 1. 8.* Sed fores hæ ſonitu ſuo mihi moram objiciunt incommode. ¶ *Objexis* pro objeceris. *Plaut. Caſ. 2. 6. 52.*

Obigito, ante agito. *Feſt.*

Obinānis, & ne, o. 3. idem ac inanis. *Var. l. 3. de R. R. c. 9.* Quod perliceat, id eſſe obinane. Sunt qui diviſim legunt *ob inane*.

Obinunt, obeunt. *Feſt.*

Obiraſcor, eris, iratus ſum, dep. 3. idem quod iraſcor, vel valde iraſcor.

Sen. de tranquill. animi. c. 2. Obiraſcens fortunæ animus. *Apul. Apol.* Cum male audiunt, obiraſcuntur.

Obiratĭo, onis, f. iracundia. *ſdegno*. *Cic.* 6. *Att. ep.* 3. Nebulonis obiratione ſi Brutus moveri poteſt, licebit &c. Al. leg. *oratione*.

Obirātus, a, um, idem ac iratus. *Liv. l.* 1. *c.* 31. Aut fortunæ obirati cultum reliquerant Deum.

Obĭter, adv. *incidentemente*, Ger. *oben anhin*, Gal. *en paſſant*, *par hazard*, Hiſp. *de camino*, *a caſo*, παρεργως, παρόδικῶς, ἐν παρόδῳ, incidenter, præter propoſitum, ab *ob*, & *iter*, quaſi ob viam, vel in itinere occurrens. *Piso, in hiſt. natur. ad fin.* Ut obiter caveam iſtos Homeromaſtigas. *Juven. ſat.* 3. *v.* 241. ingenti curret ſuper ora Liburno, Atque obiter leget. ¶ *Plin. l.* 18 *c.* 10. Major pars Italiæ utitur rotis, quas aqua verſet obiter, & molat. h. e. obeundo, circumeundo. *Idem l.* 17. *c.* 23. *ad. fin-ſa*. Traduces virgultorum comitatu obiter rigorati.

Obĭtus, us, m. ἀντησις, adventus. *Turpil. apud Non. c.* 4. *n.* 331. Et quis eſt, qui interrumpit ſermonem meum obitu ſuo? ¶ Item occurſus. *Ter. Hec.* 5. 4. Ut voluptati obitus, ſermo, adventus tuus, quocunque adveneris, ſemper ſiet. ¶ Item interitus, mors, מוֹת, Ger. *der abgang, todt*, Gal. *fin*, *mort*, Hiſp. *muerte*, θάνατος. *Cicer. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Poſtquam mihi renuntiatum eſt de obitu Tulliæ filiæ tuæ. *Virg.* 4. *Æn. ad fin.* longum miſerata dolorem, Difficileſque obitus. ¶ Item occaſus. *Cic.* 1. *de Orat.* In Aſtrologia cœli converſio, ortus, obitus, motuſque ſiderum. Adde 1. *Div. c.* 36. ¶ Obitum pro aditu dicebant Veteres. *Feſt.*

Obĭtus, a, um, partic. ab obeo. *Cic. pro Sext. c.* 58. Quos a majoribus noſtris morte obita poſitos in illo loco, atque in Roſtris collocatos videtis. ¶ Obitum vadimonium dicitur, cum ad dictam diem in judicio quis comparuit. *Cic. pro Quint.* V. obeo.

Objurgatĭo, onis, f. *riprenſione*, ἐπιτίμησις, μέμψις, eſt poſt turpe factum caſtigatio, ſeu reprehenſio, auctore *Feſto*. *Cic. de Amic.* Deinde et objurgatio contumelia careat. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. Objurgationes mordere, Et *infra*. Objurgatione corrigere.

Objurgātor, oris, m. *riprenſore*, ἐπιτιμητής, qui objurgat. *Cic. de Leg. Agr.* Quantas conceſſiones agrorum hic noſter objurgatus uno verbo facere conetur. *Idem* 1. *de Divin. c.* 49. Objurgatores ſum convincere.

Objurgatorĭus, a, um, *riprenſivo*, ἐπιτιμητικός, quod ad objurgationem, vel ab objurgatorem ſpectat. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 6. Una cum illius objurgatoria tibi meam quoque, quam ad eum reſcripſeram, miſi.

Objurgĭto, as, a. 1. frequenter objurgo. *Plaut. Trin.* 1. 2. 30. Malis ut te verbis multum objurgitem.

Objurgo, as, avi, atum, a. 1. *riprendere*, הוֹכִיחַ, Ger. *ſchelten*, Gal. *reprendre*, Hiſp. *reprehender*, ἐπιτιμάω, valde arguo, reprehendo, increpo. Conſtruitur cum accuſ. *Cic. pro Cal.* Objurgavit M. Cælium, ſicut neminem unquam parens. ¶ Vel cum ablat. & præp. *de*. *Cic. Att. l.* 2. Quod me quodammodo molli brachio de Pompeji familiaritate objurgas. ¶ Vel cum ablat. & præp. *in*. *Cic. in Pam.* Ne in quo te objurgem, id ipſum videar imitari. ¶ Rei, de qua quis reprehenditur, ſæpe ponitur in accuſat. ut in cæteris verbis accuſandi, cum judicialia non ſunt. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 17. Quæ objurget cæterarum villarum inſaniam. Et *alibi*. Cæſar meam in rogando verecundiam objurgavit. ¶ Aliquando capitur pro exprobrare. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Objurgantibus, quod ſexagenarius Publiliam virginem duxiſſet. ¶ Item pro caſtigare, plectere. *Suet. in Othone c.* 2. Ut ſæpe flagris objurgaretur a patre. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 169. ſolus puer objurgabere rubra.

Objūro, as, a. 1. ἐξορκίζω, jurejurando aſtringo. *Feſt.* citans locum ex antiquæ *fabulæ Pentaſilea*: Formidabant objurare.

Oblædo, is a. 3. oblido, lædo. Quidam legunt in *Plaut. Caſ.* 2. 6. 8. verum varia ibi valde lectio eſt.

Oblanguĕo, es, ui, n. 2. idem ac langueo. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 12. Literulæ meæ, ſive noſtræ tui deſiderio oblanguerunt.

Oblaquĕo, as, avi, atum, a. 1. laqueo cingo, ligo, circundo. *Tert. de reſur. car. c.* 7. Argento gemmas oblaqueare.

Oblatĭo, onis, f. *offerta*, προσφορά, ἀνάθημα, actus offerendi. *Aſcon. in Ver.* 4. *c.* 2. Genus omne penſitationis in hoc capite poſitum eſt, canonis, oblationis, indictionis. Ubi *oblationem* intelligit tributum ultro oblatum.

Oblatitĭus, a, um, adject. qui offertur. *Sidon. l.* 7. *ep.* 9. Oblatitium impendium.

Oblatīvus, a, um, adject. *Serv. in* 6. *Æn.* Auguria aut oblativa ſunt, quæ non poſcuntur; aut impetrativa ſunt, quæ optata veniunt. Adde *Symmach. l.* 10. *ep.* 50.

Oblātor, oris, m. qui offert. *Tertul. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 26. Oblatorem animæ ſuæ pro populi ſalute.

Oblatrātor, oris, m. *maledico*, qui oblatrat. *Sidon. l.* 1. *ep.* 3. Ille obiter ſtertentium oblatratorum aures rauci voce præconis everberat.

Oblatrātrix, icis, f. καθυλακτις, quæ oblatrat. *Plaut. Mil.* 5. 1. 85. Sed nolo mihi oblatratricem in ædes intromittere.

Oblātro, as, avi, atum, n. 1. *abbajare contro*, ὑποϋλακτέω, circum, aut contra latro. Et canum proprium eſt. Per translationem pro obloqui accipitur. *Sil. l.* 8. *v.* 250. Intima dum vulgi favet, oblatratque Senatum.

Oblātus, a, um, *offerto*. *Cic. Att. l.* 16. Oblatam mihi cauſam gratulor. *Id.* 3. *Pis.* Oblatum ſtuprum per vim. h. e. illatum, intentatum. *Liv. l.* 43. Oblata fortuna delendi exercitus. ¶ Oblatum abſolute pro oblatum munus, *donativo*. *Liv. l.* 44. Gallorum ingens oblatum avaritia dimiſſum eſt. ¶ Oblatum furtum dicitur, cum res furtiva alicui offertur, ut apud eum concipiatur. *Gel. lib.* 11. *c.* 18. ¶ Oblatus timor opponitur inteſtino. *Cic.* 4. *Acad. c.* 15. Neque ei quidquam intereſſet inter inteſtinum, & oblatum timorem. Sic oblatum incendium opponitur fortuito, apud *eund. pro Dom. c.* 24.

Oblectabĭlis, le, adject. jucundus. *Auſon. epiſt.* 19. *ad fin.* Oblectabile negotium.

Oblectāmen, inis, n. idem ac oblectamentum. *Stat. l.* 5. *ſyl.* 3. *v.* 93. Nec deſunt variæ circum oblectamina vitæ.

Oblectamentum, i, n. *diletto*, delectatio. *Cic. de Sen. c.* 15. Ut meæ ſenectutis requietem, oblectamentumque noſcatis.

Oblectanĕus, a, um, adject. jucundus, oblectans. *Vet. Inſcript.* Si quid oblectaneum apud Manes eſt.

Oblectatĭo, onis, f. *dilettazione*, שַׁעֲשׁוּעִים, Ger. *ergetzlighait*, Gal. *rejouiſſance*, *plaiſir*, Hiſp. *deleyte*, *plazer*, τέρψις, delectatio. *Cic.* 4. *Acad.* Indagatio ipſa rerum cum maximarum, tum etiam occultiſſimarum habet oblectationem. *Id.* 1. *Orat. c.* 26. Oblectatio animi. *Id.* 1. *Acad.* Oblectatio otii.

Oblectātor, oris, m. *ſolazzatore*, qui oblectat. *Apul. l.* 3. *Flor.* Arion belluarum oblectator. *Tertul. de cor. Mil.* 1. 8. Deus oblectator hominis ſui.

Oblectatorĭus, a, um, *dilettevole*, oblectabilis. *In lemmate cap.* 2. *l.* 18. *Gellii*. Quædam ſophiſmata, & ænigmata oblectatoria.

Oblecto, as, avi, atum, a. 1. *dilettare*, שִׁעֲשַׁע, Ger. *beluſtigen*, Gall. *rejouir*, *recreer*, Hiſ. *deleytar*, τέρπω, delecto, recreo, ex *ob*, & *lacto*, quaſi *oculos* blanditiis trahere. Conſtruitur cum accuſat. *Cic. pro Arch. c.* 7. Hæc ſtudia adoleſcentiam alant, ſenectutem oblectant. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. ſine præp. *Cic. de Sen.* Qui ſe agricolatione oblectabant. ¶ Vel cum præp. *cum*. *Cic. ad Q. Frat.* Oblecta te cum Cicerone noſtro quam belliſſime. ¶ Oblectare ſe, eſt animum paſcere, & recreare. *Cic.* 3. *Offic.* Quo amicos invitare, & ubi ſe oblectare poſſet. ¶ Oblectare otium temporis, eſt tempus otioſum, & vacuum a rebus ſeriis traducere in voluptatem. *Plin. l.* 4. *ep.* 14. Accipies hendecaſyllabos noſtros, quibus nos in vehiculo, in balineo, inter cœnam oblectamus otium temporis.

Oblector, aris, atus ſum, d. 1. *dilettarſi*, delector. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 25. In communibus miſeriis hac tamen oblectabar ſpecula. *Id. pro Mur.* Ludis tamen oblectamur & ducimur. ¶ Sunt qui putant, in his, & hujuſmodi exemplis paſſive uſurpari. ¶ Conſtruitur etiam cum accuſat. *Cic. ad Q. Frat. l.* 2. *ep.* 13. Ego me in Cumano, & Pompejano, præterquam quod ſine te, cæterum ſatis commode oblectabar.

Oblēnĭo, is, ivi, itum, a. 4. lenio, delenio, mitigo. *Sen. l.* 3. *de ira*, *c.* 9. Lectio illum carminum obleniat.

Oblīdo, is, iſi, iſum, a. 3. *ſoffocare*, חָנַק, Ger. *verletzen*, Gal. *ſuffoquer*, Hiſp. *ahogar*, ἀπάγχω, uſque ad mortem lædo, percutio, neco, ex *ob*, & *lædo*. *Col. l.* 7. *c.* 3. Nec anguſtiæ (ſtabulorum) fœtus oblidant.

Obligamentum, i, n. colligatio, alligatio. *Tertul. de cor. mil. c.* 14. Caput ne velamento quidem obnoxium, nedum obligamento.

Obligatĭo, onis, f. *obbligazione*, אֱסָר, Ger. *verbindung*, Gal. *obligation*, Hiſp. *obligacion*, ἐνέχυρον, actus obligandi. *Cic. ad Brut. ep.* 18. Eſt autem gravior, & difficilior animi, & ſententiæ, maxime præſertim in rebus, pro altero, quam pecuniæ, obligatio. ¶ Eſt etiam ligatio, impedimentum. *Juſtin. l.* 13. *c.* 7. Cui nomen Battos ob linguæ obligationem fuit.

Obligatorĭus, a, um, adject. *che obbliga*. *Juſtin. inſtit. tit. de mandato*, §. *illud quoque*. Mandatum obligatorium.

Obligātus, a, um, *obbligato*, *legato*, καταδεδεμένος, circumligatus. *Horat. Epod. ult.* Obligatus aliti. *Auct. ad Her. l.* 1. *c.* 13. Obvolutus, & obligatus corio. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Horat. l.* 2. *carm. od.* 7. Dapem obligatam redde Jovi, ideſt promiſſam, ac debitam. *Cic.* 13. *Phil.* Magnis, & multis pignoribus eum Reſpub. obligatum tenet. *Plin. l.* 8. *ep.* 2. Tanto mihi obligatior abit. *Sen. l.* 1. *de benef. c.* 4. Tu me aliquid eorum doce, per quæ obligantium, obligatorumque animi certent.

Oblĭgo, as, avi, atum, a. 1. *legare intorno*, אָסַר, Germ. *verbinden*, Gal. *enveloper*, *lier autour*, *obliger*, Hiſp. *atar al rededor*, *obligar*, ἐνδέω, obſtringo, devincio, comprehendo. *Cic.* 2. *Tuſc.* Medicum modo requirens, a quo obligetur. ¶ Per translationem eſt devincire beneficiis, ſeu debitorem reddere, *obbligare*. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Scaurum beneficio defenſionis valde obligavi. *Plin. l.* 4. *ep.* 4. Obligabit me, obligabis Calviſium, &c. ¶ Obligare ſe furti, eſt furtum committere, conſcium ſe furti reddere. *Gel. l.* 7. *c.* 15. Sic obligare aliquem ſcelere. h. e. conſcium facere, apud *Cic. pro Dom.* obligare ſe ſceleri. *Sen. de tranquil.* ¶ Obligare ſe ſacramento militiæ, *Cic.* 1. *Offic.* Obligare ſe ſponſione. *Id.* 2. *de Leg.* ¶ Interdum eſt oppignerare, *impegnare*. *Suet. in Veſpaſ. c.* 4. Nihilo opulentior, ut qui prope labefactata fide, omnia prædia fratri obligarat. *Scæv. JCtus l. Titius, ff. qui pot. in pign.* Obligare bona ſua pignori. ¶ Hinc translata *Cic.* 3. *Phil.* 5. Audebo etiam obligare fidem meam P. C. vobis, populoque Rom. *Papin. l. Bonæ fide, ff. ad S. C. Vellei.* Si fidem ſuam pro eo apud virum obligaverit. ¶ Interdum etiam eſt veneficiis devincire, *ammaliare*. *Paul. l.* 5. *ſent. tit.* 23. *n.* 9. Qui ſacra impia nocturnave, ut quem obcantarent, interficerent, obligarent, fecerint. ¶ *Hor. l.* 2. *od.* 8. Simul obligaſti perfidum caput votis, eniteſcis pulchrior multo. *h. e.* perjurando te Diis devoviſti.

Obligurĭo, is, ivi, itum, a. 4. *trangugiare*, בִּלַּע, Ger. *verſchlemmen*, Gal. *avaler*, *conſumer tout par friandiſe*, Hiſp. *tragar*, *gaſtar en goloſinas*, καταλιχνεύω, eſt multa avide conſumere, diſſipare. *Cic.* 2. *Catil. c.* 5. Patrimonia ſua profuderunt, fortunas ſuas obliguriverunt. Al. leg. *abliguriverunt*.

Obligurītor, oris, m. *diſſipatore*, *mangiatore*. *Jul. Firm. l.* 5. *Aſtr. c.* 5. Homines audaces, temerarios, obliguritores.

Oblimātus, a, um, adject. *ingraſſato con letame*, *o coperto di fango*, limo obductus. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 52. Nilus Ægyptum irrigat, mollitoſque, & oblimatos agros ad ſerendum relinquit. Adde *Suet. in Aug. c.* 18.

Oblīmo, as, avi, atum, a. 1. *infangare*, *imbrattare*, Ger. *beſudelen*, Gal. *couvrir de boüe*, Hiſp. *enſuziar con lodo*, περιχλαίνω, limo obduco, limo repleo, ex *ob*, & *limus*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 136. Et ſulcos oblimet inertes. ¶ Translate ponitur pro obſcurare, quaſi limo meatus claudere, ſeu obtundere. *Claud. l.* 3. *v.* 29. Sed quod diſſuaſor honeſti luxus, & humanas oblimat copia mentes. ¶ Oblimo item eſt verbum compoſitum ex *ob*, & *limo*, quod pro deterere, & translate pro conſumere ponitur. *Hor. l.* 1. *ſerm. ſat.* 2. Rem patris oblimare malum eſt ubicunque.

Oblinĭo, is, a. 4. idem ac oblino. *Colum. l.* 5. *c.* 9. Et imas partes miſto fimo cum cinere oblinire.

Oblinĭtus, a, um, adject. *unto all' intorno*. *Col. l.* 12. *c.* 38. Oblinitis vaſis includere. Adde *l.* 5. *c.* 9.

Oblĭno, is, ivi, vel evi, itum, a. 3. *ungere intorno*, Ger. *beſtreichen*, Gal. *ſoüiller autour*, Hiſp. *enſuziar con lodo*, περιχρίω, circumlino. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 7. Aves decipiuntur, cum ſe obleverint viſco. ¶ Sumitur eleganter translate. *Cic. in Brut.* Ut ſe externis oblinerent moribus. *Horat. l.* 1. *ep.* 20. *v.* 30. Nec ſocerum quærit, quem verſibus oblinat atris. h. e. inſectetur, infamem reddat.

Obliquatĭo, onis, f. obliquitas, *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 2. Hedera thyrſo per obliquationem circumfuſa.

Obliquātus, a, um, adject. *torto*, *obbliquo*. *Ammian. l.* 16. *c.* 12. Undarum moles obliquatis meatibus declinantes.

Oblīque, adv. *obbliquamente*, πλαγίως, tranſverſe, cui contrarium eſt recte. *Cic.* 1. *Fin. c.* 6. Quæ recte, quæ oblique ferantur. *Plin. l.* 9. *c.* 30. Obliquæ in latera procedunt locuſtæ. ¶ Translate *Gel. l.* 3. *c.* 2. His verſibus oblique admonere voluit. *tacitamente*, *indirettamente*. *Id. l.* 7. *c.* 17. Tum vero ego permotus, agendum jam oblique, ut cum homine ſtulto, exiſtimavi. h. e. diſſimulando. *Tac.* 3. *Ann. c.* 35. Caſtigatis per literas obliqua Patribus.

Obliquĭtas, atis, f. *obbliquità*, λοξότης, curvitas. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Ni talis obliquitas in latus digredi videretur.

Oblĭquo, as, avi, atum, a. 1. *torcere*, עִקֵּשׁ, Ger. *biegen*, *krumm machen*, Gal. *detourner*, Hiſp. *torcer*, λοξόω, curvum facio. *Plin. l.* 6. *c.* 13. Lunatis obliquatur cornibus. *Tac. de Germ. c.* 38. Obliquare crinem. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 410. Obliquare oculos. ¶ Obliquare ſinus in ventum, eſt vela torquere, ut ventum, qui tranſverſus ſtat, obliquus capiant. Itali dicunt *andar a poggia*, *o ad orza*. *Virg.* 5. *Æn. v.* 16. Colligere arma jubet, validiſque incumbere remis; Obliquatque ſinus in ventum. ¶ Translate *Stat. Theb.* 3. *v.* 382. variis prætentat pectora dictis, Obliquatque preces. h. e. varie verſat.

Oblīquus, a, um, *obbliquo*, *torto*, עִקֵּשׁ, Ger. *krumb*, Gal. *oblique*, *qui va de travers*, Hiſp. *tuerto*, *al traves*, λοξός, πλάγιος, tranſverſus, non rectus. *Ovid.* 2. *Met.* Illa Deam obliquo fugientem lumine cernens. *Cic. in Somn.* Sed partim obliquos, partim tranſverſos, partim etiam adverſos ſtare vobis. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Obliquus ordo. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Obliquam imaginem pingere. *in profilo*. ¶ In obliquum, idem eſt ac oblique. *Ovid.*

Digitized by Google

Ovid. 2. *Met.* v. 130. *de Zodiaco*. Sectus in obliquum lato curvamine limus. ¶ Caſus obliqui apud Grammaticos ſunt caſus omnes præter nominativum. *Quintil.* l. 1. c. 6. & *Priſcian.* Secundæ etiam, & tertiæ perſonæ verborum, & prima pluralis, quæ a prima ſingulari formantur, *obliqua* appellantur ab eodem *Quintil. ibid.* ¶ Translate obliquus varios habet ſignificatus. *Quint.* l. 9. c. 2. Apud hiſtoricos reperiuntur obliquæ allocutiones, *parlar' indiretto*. Affert ibi ſtatim Quintil. de Livio exemplum. ¶ Obliquæ orationes. h. e. quæ aliquem carpunt, nomine diſſimulato. Sic obliquum carmen ab *Stat. in epithalam. Stellæ*, v. 27. dicitur, in quo quidam amicam ſuam ſub alio tamen nomine celebrat. *Flor.* l. 4. c. 2. Caſa adverſus potentes ſemper obliquus. h. e. adverſus, infeſtus. Hinc obliquo oculo limare alicujus commoda, *guardar di mal occhio*. *Horat.* l. 1. *ep.* 14. v. 36. Obliquoque notare vultu. *Stat.* l. 2. *ſilv.* v. 102. ¶ Obliquum adverb. pro oblique, *Apulei.* l. 3. *Metam.* Oculis obliquum reſpiciens.

Oblîſus, a, um, fractus, ſuffocatus, necatus. *Tac.* l. 5. *Ann.* c. 9. Exin oblîſis faucibus id ætatis corpora in Gemonias objecta.

Obliteratio, onis, f. actus obliterandi, deletio. *Plin.* l. 34. c. 7. Tanto magis deprehendi æris obliteratio poteſt. h. e. fundendi æris ſcientia obliterata. *Arnob.* l. 6. Vetuſtatis obliteratione cælati. *Ammian.* l. 30. c. 22. Pacem eum præteritorum obliteratione obſecrantes.

Obliterâtor, oris, m. qui delet, aut memoriam aufert. *Tert.* l. 4. *adv. Marcion.* c. 26. Commemorator, non obliterator vetuſtatis.

Obliterâtus, a, um, nom. ex particip. deletus, abolitus, *cancellato*, *levato*, *tolto*. *Liv.* l. 3. c. 71. Res obliterata vetuſtate. *Id. ibid.* c. 59. Peccata obliterata repetere.

Oblitĕro, as, avi, atum, a. 1. *dipennare*, *cancellare*, מחה, Ger. *die buchſtaben ausloeſchen*, Gal. *effacer* Hiſp. *raer*, *borrar*, ἀφανίζω, abrado, aboleo, deleo. Nam obliterare eſt literis aliquid ſuperducere. Translate *Cic. poſt red. in Sen.* c. 8. Publici mei beneficii memoria privatam offenſionem obliteraverunt. *Catul. carm.* 65. v. 232. Hæc vigeant mandata, nec ulla obliteret ætas. *Liv.* l. 21. c. 29. Obliterare memoriam.

Oblitĕrus, a, um, adject. *Nev.* apud *Gel.* l. 19. c. 7. Obliteram gentem, pro obliteratam dixit.

Oblitesco, ſcis, litui, n. 3. *naſconderſi*, נחבא, Ger. *verligen*, Gal. *ſe cacher*, Hiſp. *eſconderſe*, καταδύω, delitesco, abscondor. *Var.* l. 1. *de R. R.* c. 51. Ne æſtu per rimoſa in rimas grana oblitescant. *Cic. de Univ.* c. 10. Queiſque temporibus ſidera a noſtro conſpectu oblitescant. *Sen.* l. 7. *quæſt. natur.* c. 29. Cometa erigens ſuum curſum oblituit.

Oblitus, a, um, *dimenticato*, *ſcordato*, ἐπιλελησμένος, particip. ab obliviſcor. *Cic. Att.* l. 4. Me non oblitum conſuetudinis, & inſtituti mei rarius ad te ſcribere. *Virg. Ecl.* 9. *verſ.* 53. Nunc oblita mihi tot carmina, ubi uſus paſſivus eſt animadvertendus. *Ovid. ep.* 16. Oblitus pudoris.

Oblitus, a, um, *unto attorno*, περικεχρισμένος, circumlitus, partic. ab oblinor. *Cic.* 7. *Ver.* Ut non cera, ſed cœno obliti eſſe viderentur. *Tac. Ann.* 2. c. 17. Oblitus faciem ſuo cruore. ¶ Translate ſumitur pro aſpero. *Cic.* l. 9. *Fam. ep.* 15. Præſertim cum eos videam primum oblitos Latio. ideſt aſperſas Latinitate, ſeu lingua Latina. *Suet. de clar. Grammat.* Scripta omnia priſcorum verborum affectatione oblita. ¶ Item pro circumquaque fœdato, contaminato, polluto. *Cic.* 5. *Ver.* Contraque ſunt omnia cum ſummo dedecore, ac turpitudine, tum ſingulari ſtultitia, atque inhumanitate oblita. *Id. Phil.* 11. Oblitus parricidio.

Obliviâlis, le, adject. oblivionem inducens, ut obliviale poculum, apud *Prudent. in hymn. ante ſomn.*

Oblivio, onis, f. *oblivione*, *dimenticanza*, נשיה, Germ. *vergeſſenheit*, Gal. *oubly*, Hiſp. *olvidança*, λήθη, actus obliviſcendi, memoriæ defectus, ſive imbecillitas. *Cic. pro Leg. Man.* Omne reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, ſed ad comparationem novi contulit. *Id.* 1. *Offic.* c. 8. Ut eos juſtitiæ capiat oblivio. *Id.* 1. *de Orat.* c. 2. Laudem alicujus ab oblivione vindicare. *Id. in Salluſt.* Venire in oblivionem. *Liv.* l. 1. c. 31. Dare aliquid oblivioni. Sic dicimus oblivione delere, in oblivione jacere, oblivione obſcurare, obruere, &c. *Cic.* ſæpiſſime, & *Liv.* ¶ Oblivio cibi ſurripit cervario lupo, apud *Plin.* l. 8. c. 22. h. e. obliviſcitur cibi.

Obliviôſus, a, um, *ſcordevole*, *ſmemorato*, ἐπιλήσμων, qui cito obliviſcitur. *Cic. de Sen.* c. 11. Hos ſignificat credulos, obliviosos, diſſolutos. *Tert. de anim.* c. 24. Homo obliviosiſſimus. ¶ *Horat.* l. 2. *od.* 7. Oblivioso levia Maſſico ciboria exple. h. e. oblivionem inducente.

Oblivîſcor, eris, oblitus ſum, d. 3. *dimenticarſi*, *ſcordarſi*, שכח, Ger. *vergeſſen*, Gal. *s' oublier*, Hiſp. *olvidarſe*, memoriam rei alicujus amitto, ἐπιλανθάνομαι. Conſtruitur cum gen. *Cic. pro Cal.* Obliviſcor injuriarum, depono memoriam doloris mei. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. in Brut.* Subito totam cauſam oblitus eſt. ¶ Vel cum infin. *Cic. pro Roſc. Com.* Obliviſcor, Roſcium, & Cluvium viros eſſe primarios. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic.* l. 8. *Fam.* Quid ego tibi ſcripſerim, te non arbitror oblitum. ¶ Reperitur etiam paſſive in partic. præteriti temporis. V. Oblitus. Sic in partic. *obliviſcendus*. *Horat.* l. 1. *ep.* 11. v. 11. Oblituſque meorum, obliviſcendus & illis. Adde *Plaut. Mil.* 4. 8. 49. ¶ *Virg.* 2. *Georg.* v. 58. Pomaque degenerant ſuccos oblita priores. h. e. priore ſapore amiſſo.

Oblivium, ii, n. idem ac oblivio. *Virg.* 6. *Æn.* Et longa oblivia potant. *Tac.* l. 4. *hiſt.* c. 9. Eam ſententiam modeſtiſſimus quiſque ſilentio, deinde oblivio tranſmiſit. *Hor.* l. 2. *ſat.* 6. Ducere ſollicitæ jucunda oblivia vitæ.

Oblivius, a, um, adject. obſoletus, oblivione deletus. *Var. de L. L.* l. 4. *circ. init.* Hæc ſunt tripartita verba, quæ ſunt aut noſtra, aut aliena, aut oblivia.

Oblŏco, as, a. 1. idem quod loco. *Juſtin.* l. 11. c. 10. Cum operam oblocare ad puteos exhauriendos ſolitus eſſet. *Suet. in Caſ.* c. 26. Quæ ad epulum pertinebant, macellariis oblocata.

Oblongŭlus, a, um, adject. dimin. ab oblongus. *Gel.* l. 17. c. 9. Surculi teretes oblonguli.

Oblongus, a, um, μακρός, longus, vel valde longus. *Plin.* l. 37. c. 12. Figura oblonga probatur. *Liv.* l. 21. Haſtile oblongum. *Vitruv.* l. 10. c. 17. Foramen oblongius.

Obloquium, ii, n. contradictio, calumnia. *Sidon.* l. 7. *ep.* 9. *in concione ibi ſubjecta*. Noſſe vos par eſt, in quem me obloquiorum Scyllæ turbo conjecerit.

Oblŏquor, eris, quutus ſum, d. 3. *interrompere il parlar d' alcuno*, גרגן, Ger. *wiederſprechen*, Gal. *parler contre*, *médire*, Hiſp. *hablar in contrario*, *eſtorvar al que habla*, ἀντιλαλέω, contra loquor, obturbo, ſermonem alicujus interpello. *Cic. Q. Fr.* l. 2. Te vero ut me & appelles, & interpelles, & obloquare, & colloquare, velim. *Id. pro Cluent.* Quæ mihi obloqui videtur. ¶ Interdum eſt accinere. *Virg.* 6. *Æn.* Nec non Threicius longa cum veſte Sacerdos obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum. ¶ Interdum detrahere, maledicere. *Curt.* l. 10. c. 2. Qui ferociſſime obloquuti erant, ſingulos manu corripuit.

Obloquûtor, vel Oblocutor, oris, m. ἀντιλάλος, maledicus, detractor. *Plaut. Mil.* 3. 1. 48. Obloquutor non ſum alteri.

Oblucuviaſſe, dicebant antiqui, mente errâſſe, quaſi in luco Deorum alicui occurriſſe. *Feſt.*

Obluctâtio, onis, f. actus contra aliquid obluctandi. *Arnob.* l. 2. Qui cum ſuis voluptatibus pugnant, pertinaci moliuntur obluctatione virtutis.

Obluctor, aris, d. 1. *sforzarſi all' incontro*, ἀντιπαλαίω, acrius contra aliquid nitor. *Col.* l. 18. c. 14. Frutiſibus, aut ſolidioribus herbis obluctatur ita pertinaciter. *Virg. Æn.* 3. v. 38. genibuſque adverſæ obluctor arenæ. *Curt.* l. 7. c. 1. Obluctari difficultatibus. *Stat.* l. 3. *ſilv.* 1. ſaxa obluctantia ſummovit.

Oblûdo, is, ſi, ſum, n. 3. *giuocare*, *ſcherzare*, παίζω, idem ac ludo. *Plaut. Truc.* 2. 2. 10. Obludunt, quo cuſtodem oblectent per joculum, & ludum.

Oblurĭdus, a, um, idem ac luridus, aut valde luridus. *Ammian.* l. 14. c. 6. (*al.* 17.) *in med.* Spadones obluridi, diſtortaque lineamentorum compage deformes.

Obmănens, entis, o. permanens, diu manens. *Feſt.*

Obmitto, is, pro omitto, legitur e quibuſdam apud *Col.* l. 7. c. 4. & l. 7. c. 5. Sed alii utrobique leg. *omitto*.

Obmolĭor, iris, itus ſum, d. 4. προβάλλω, molem objicio, facta mole obſtruo. *Liv.* l. 37. c. 32. Ad munienda, & obmolienda, quæ ruinis ſtrata erant. ideſt obſtruenda appoſitis molibus. *Curt.* l. 6. c. 6. Arborum truncos, & ſaxa obmoliuntur.

Obmovĕo, es, a. 2. idem ac admoveo, apud vet. *Feſt.* & *Cato R. R.* c. 135.

Obmurmŭro, as, n. 1. καταγογγύζω, contra murmuro. *Ovid. ep.* 18. v. 47. Precibuſque meis obmurmurat ipſe.

Obmuſſĭtus, as, a. 1. frequentat. &

Obmuſſo, as, a. 1. obmurmuro, ſummuſſo. *Tertull. de Pal.* c. 4. Tacendum, ne quid & illi de Cæſaribus obmuſſitent. *Id. de anim.* c. 18. Poetæ hæc nobis ſemper obmuſſant.

Obmutesco, is, tui, n. 3. *ammutiſſi*, נאלם, Ger. *verſtummen ſe*, Gal. *taire comme on muet*, Hiſp. *enmudecer*, ἀποσιωπάομαι, mutus fio, taceo. *Cic.* 2. *de Orat.* Neque Antonium verbum facere patiar, & ipſe obmuteſcam. ¶ Translate ſumitur pro ceſſare. *Cic.* 3. *de Or.* Hoc ſtudium noſtrum conticuit ſubito, & obmutuit. ¶ Item pro non eſſe in uſu. *Plin.* l. 33. c. 14. Lydium Sardibus emebatur, quod nunc obmutuit.

Obnâtus, a, um, *nato all' intorno*, circum natus. *Liv.* l. 23. c. 19. Ibi hærentia (dolia) inter obnata ripis ſalicta conſpiciuntur.

Obnecto, is, a. 3. ligo, obligo. *Feſt.*

Obnĭger, gra, grum, niger, vel ſubniger, vel admodum niger. *Plin.* l. 20. c. 23. Radicibus multis, & obnigris.

Obnîtor, eris, iſus, vel ixus ſum, d. 3. *sforzarſi all' incontro*, התגבר, Ger. *wiederſtehen*, Gal. *tenir ferme contre quel' un*, Hiſp. *aſtribar*, ἀντερείδω, contra nitor. *Cic. pro Mil.* At nunc P. Clodio mortuo aſtatis jam rebus obnitendum eſt Miloni, ut tueatur dignitatem ſuam. *Vellei.* l. 1. c. 9. Triumphum Pauli impedire obnitebantur. *Lucret.* l. 4. v. 439. Navigia, apluſtris fractis, obnitier undis. *Tac.* 15. *Ann.* c. 11. Obniti adverſis.

Obnixe, adv. *con ogni forza*, Ger. *heffteglich*, Gal. *en s' efforcant de tout pouvoir*, Hiſp. *eſtribando con todas fuercas*, συντόνως, cum conatu, inſtanter, totis viribus, quantum poſſibile eſt. *Ter. Andr.* 1. 1. 134. Pedibus, manibuſque obnixe omnia facturum. *Claud. Mamert.* l. 1. *de ſtatu anim.* c. 3. Obnixius argumentari.

Obnixus, a, um, particip. ab obnitor, contra nixus, obluctans. *Liv.* l. 6. c. 12. Obnixus impetum hoſtium excepit. *Id.* l. 34. Obnixi ſcutis, & corporibus. *Virg. Æn.* 10. v. 359. Stant obnixa omnia contra. *Id. Æn.* v. 332. Obnixus curam ſub corde premebat.

Obnoxe, adv. *timidamente*, ſerviliter, trepide, quaſi obligato animo. *Liv.* l. 3. c. 39. Sed magis obedienter vocatum in curiam, quam obnoxie dictas ſententias, excepimus, *Plaut. Stich.* 3. 2. 41. Perii hercle vero plane, nihil obnoxie. *Gel.* l. 7. c. 17. legit *non obnoxie*. V. Interpretes in hunc locum, & *Gel. loc. cit.*

Obnoxio, as, a. 1. obnoxium reddo. *Claud. Mamert. de ſtat. anim.* l. 2. c. 9. Alienis ſemet noxus obnoxiantes.

Obnoxioſe, adv. timide, remiſſe. *Plaut. Epid.* 5. 2. 30. Nihil vero obnoxioſe.

Obnoxiôſus, a, um, adject. obnoxius, ſubjectus. *Plaut. Trinum.* 4. 3. 31. Magis quæis ſunt obnoxioſi, quam parentes, liberi.

Obnoxius, a, um, *ſoggetto*, *obbligato*, חייב, Germ. *ſchuldig*, Gal. *ſujet*, Hiſp. *ſugeto*, ἔνοχος, qui pœnæ obligatus eſt ob delictum, & generatim qui quovis modo eſt obligatus, ſeu ſubjectus, *ob*, & *noxia*, culpa, quaſi propter culpam. De hac voce multa diſputat *Gel.* l. 7. c. 17. quem conſule. *Ter. Hec.* Tum uxori obnoxius ſum. *Brut. Att. ep.* 17. Vivat hercule Cicero, qui poteſt, ſupplex, & obnoxius. *Liv.* l. 4. Obnoxius crimini. *Sen. de ira*. Nemo tam obnoxius iræ fuit. *Hor.* l. 2. *ſat.* 7. pars hominum pravis obnoxia. h. e. addicta. ¶ Sumitur etiam pro obſequente, & morigero. *Salluſt. in Catil.* Niſi ſibi obnoxia foret. ¶ Item pro noxio. *Enn. apud Gel. loc cit.* Aliæ res obnoxiæ nocte in obſcura latent. ¶ Item pro eo, quod expoſitum eſt. *A. Vict. de Vir. Illuſt.* Quorum ætatem injuriæ obnoxiam ſciebat. *Colum.* l. 4. c. 19. Vel quæ vehementibus procellis obnoxia eſt. *Suet. in Domit.* c. 12. Sed cum obnoxium ſe barbaris per hoc animadverteret. h. e. expoſitum barbarorum incurſionibus. *Plin. alter* l. 14. c. 2. *de vitibus*. Fecenia, & cum ea florens Biturica, nunquam floris obnoxii, quoniam antecedunt, ventiſque, & imbribus reſiſtunt. ¶ Obnoxia corpora, ſunt valetudinaria, *infermiccie*, *cagionevoli*. *Plin.* l. 31. c. 6. Idcirco non alibi corporibus magis obnoxiis. ¶ Obnoxius animus, eſt illiberalis, ſervilis, *animo abjetto*, *ſoggetto*. *Plin. in præfat. hiſt. nat.* Obnoxii profecto animi, atque infelicis ingenii eſt, deprehendi in furto malle, quam mutuum reddere. *Liv.* l. 23. c. 12. Si ſiceam, aut ſuperbus, aut obnoxius videar: quorum alterum eſt hominis alienæ libertatis obliti, alterum ſuæ. ¶ Obnoxiam pacem pro indecora, turpi dixit *Id.* l. 9. ¶ Arca non obnoxia curæ. h. e. quæ curare, & colere non eſt opus. *Virg.* 2. *Georg.* Juvat arva videre Non raſtris hominum, non ulli obnoxia curæ. ¶ Luna radiis fratris obnoxia. hoc eſt, quæ lumen e Sole refert acceptum. *Virg.* 1. *Georg.* ¶ Cum genitivo, *Paul. receptar. ſentent.* l. 2. *tit.* 17. Obnoxius auctoritatis.

Obnubĭlo, as, avi, atum, a. 1. *annebbiare*, העיב, Germ. *verfinſtern*, Gal. *obſcurcir*, Hiſp. *anublar*, ἐπινεφόω, eſt nubibus implere, caligine quadam, & nubilo obtenebrare, obſcurum facere. *Gel.* l. 1. c. 2. Ac ne oris quidem, & vultus ſerenitatem Stoici hominis unquam ullæ poſſe ægritudine obnubilari.

Obnubĭlus, a, um, *oſcuro*, nubibus, vel tenebris obſitus, obſcurus. *Cic.* 1. *Tuſcul.* 1. 21. *ex quodam Poeta* Obnubila, & obſita tenebris loca.

Obnûbo, is, pſi, ptum, a. 3. *coprire*, חפה, Ger. *verbinden*, Gal. *couvrir*, Hiſp. *cubrir*, περικαλύπτω, tego, abſcondo. *Cic. pro Rab. perduel.* c. 4. Caput obnubito, arbori infelici ſuſpendito. *Virg.* 11. *Æn.* v. 77. caput obnubit amictu.

Obnuntiatio, & Obnunciatio, onis, f. actus obnuntiandi. *Cic.* 1. *de Div.* M. Craſſo quid acciderit, videmus, dirarum obnuntiatione neglecta. *Id.* 4. *Attic. ep.* 16. Obnuntiationibus per Scævolam interpoſitis. V. *Obnuntio*.

Obnuntio, & obnuncio, as, avi, atum, a. 1. *nunciar qualche male*, Germ. *boeſer ankuendigen*, Gal. *annoncer du mal*, Hiſp. *denunciar mal*, κατηγγέλλω, mali aliquid nuntio. *Ter. Adel.* 4. 2. 7. Primus ſentio mala noſtra, primus reſciſco omnia, primus porro obnuntio. ¶ Speciatim Augures obnuntiare dicebantur, qui, ubi de cœlo ſervaſſent, nuntiabant ſe mali aliquid ominis vidiſſe, ne quid eo die cum populo agi poſſet. E-

tat

Digitized by Google

rat autem id potiſſimum remedium contra pernicioſas leges. *Cic. 2. Phil.* Augur Auguri, Conſul Conſuli obnuntiaſſi. *Suet. in Cæſ. c. 20.* Lege autem agraria promulgata obnuntiantem Collegam armis foro expulit. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Cic. Att. l. 4.* Ut ſibi poſtero die in foro obnuntietur.

Obnuptus, a, um, nom. ex particip. ab obnubo, celatus. *Macrob. Saturn. 1. c. 21.* Simulacrum hujus Deæ fingitur capite obnupto. *Et infra.* Terra nubibus obnupta.

Obœdire, per diphthongum œ pro obedire legitur in MSS. apud *Plaut. Perſ.* a. 4. 8.

Obolĕo, es, lui, n. 2. *rendere cattivo odore, puzzare*, Ger. *ſtincken*, Gal. *rendre mauvais odeur*, Hiſp. *echar mal olor, heder*, ὄζω, male oleo, graveolentiam, odoremque tetrum reddo. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 38. Oboluiſti allium. *Suet. in Cal. c. 23.* Ille antidotum oboluiſſet. ¶ Ponitur etiam pro ſubolere tranſlate. *Plaut. Amph.* 1. 1. 165. Hei numnam obolui? *Id. Men.* 2. 3. 33. Obolet marſupium huic iſtud, quod habet.

Obŏlus, i, m. ὀβολός, *picciola moneta*, quæ parvæ monetæ ſextam partem continens drachmæ Atticæ, teſte *Plin. l. 21. c. ult.* & valens circiter ſeptem denariolos monetæ Gallicæ, teſte Budæo. *Ter. Andr.* 2. 2. 32. Olera, & piſciculos minutos ferre obolo in cœnam ſeni. h. e. minimo pretio coemptos.

Obominor, aris, atus ſum, dep. 1. male ominor. *Apul. l. 9. Metam.* Crurum ei fragium obominata.

Obŏrior, eris, ortus ſum, d. 3. *naſcere*, [illegible], adnaſcor, ſubnaſcor. *Sil. l. 17. v. 481.* Lux oborta micat. ¶ Tribuitur & aliis tranſlate. *Liv. l. 31.* Obortum eſt bellum. *Idem.* Obortus eſt riſus. *Ter. Heaut.* 4. 3. 2. Tanta hæc lætitia oborta eſt. *Cic. pro Ligar. c. 3.* Vide, quanta lux liberalitatis, & ſapientiæ tuæ mihi apud te dicenti oboriatur.

Obortus, a, um, particip. ab oborior. *Stat. Theb. 8. v. 32.* Expavit oborta ſidera. *Lucret. l. 6. v. 586.* Terræ motus obortus.

Obortus, us, m. ortus, acceſſio. *Lucret. l. 4. v. 218.* Perpetuoque fluant certis ab rebus oborta. Ita legit Lambinus. Cæteri *odores*, ut & *l. 6. v. 924.* ubi Lucret. eadem verba repetit.

Obōſculor, aris, depon. 1. oſculor. *Petron. Satyr.* Quæ flagellorum veſtigia obosculantur.

Obpuvĭat, verberat. *Feſtus.*

Obraucātus, a, um, nom. ex particip. raucus factus. *voce. Solin. c. 10. de gruibus.* Volatus deſidiam caſtigat voce, quæ cogit agmen, ea ubi obraucata eſt, ſuccedit alia.

Obrendarium, ii, n. *Inſcript.* apud *Gruter pag.* 884. n. 16. L. Pomponius Cladus, & Claudia Parheſis fecerunt ſibi, & ſuis poſteriſque eorum, & M. Quintino Claudiano ollarium N. XII. ab imo in ſummo cum obrendario. *h. e.* cum loco in pavimento ad obruenda integra cadavera relicto, ut explicat *Fabret. Inſcription. c. 1. pag. 15.* ubi n. 63. refert aliam, in qua *vaſa obrendaria* memorantur, quæ exiſtimat fuiſſe fictilia ſarcophaga ad corpora integre condenda, & obruenda: *obrendarium* autem dictum cenſet quaſi *obruendarium*.

Obrēpo, is, pſi, ptum, n. 3. *venir celatamente*, Germ. *hinein ſchleichen*, Gal. *ſe couler doucement*, Hiſp. *entrar, venir a eſcondidas, y paulatinamente*, [illegible], latenter, & tacita adventu, tractum ab animalibus pedibus carentibus, quæ greſſu tacito gradiuntur, & dicitur de omni eo, quod ſenſum fallit, ut Obrepit ſenectus, mors, ſomnus, fames, dies, &c. *Cic. de Sen.* Qui enim citius adoleſcentiæ ſenectus, quam pueritiæ adoleſcentia obrepit? *Id. Att. l. 6.* Obrepſit dies, ut vides. ¶ Jungitur interdum accuſativo cum præp. in. *Cic. 1. de Div.* Nullæ ergo imagines obrepunt in animos dormientium extrinſecus. ¶ Interdum pro fallere ponitur, ſive incautum aggredi. *Plin. l. 36. c. 3.* Nec poteſt videri Scaurus ſtudi, & hujus mali improvidæ civitati obrepſiſſe quodam vitæ redimento. ¶ Obrepere ad Magiſtratus dicitur, qui falſa ſpecie vel probitatis, vel doctrinæ ad Magiſtratus aſſumitur. *Cic. pro Planc.* Cn. Plancium non obrepſiſſe ad honores. *Id. in Piſon.* Obrepſiſti ad magiſtratus errore hominum. ¶ *Plaut. Pæn. prol. v. 14.* Niſi clamabis, tacitum te obrepet fames. h. e. obrepet tibi, vel ad te.

Obreptio, onis, f. [illegible], latens, & fallax aditio. *Ulp. l. ſed ſi hac, ff. de in jus voc.* Dum arrogetur per obreptionem. *Arnob. l. 5.* Ab furto obreptionis rejectus.

Obreptitius, a, um, per obreptionem factus. *Impp. Honor. & Theodoſ. lib. 3. Cod. tit. 6. leg. 3.* Sub colore adipiſcendæ poſſeſſionis obreptitia petitio alteri obeſſe non debet.

Obreptive, adverb. obrependo, latenter. *l. 4. Cod. Theodoſ. de Fide Cath.* Obreptive, aut clanculo ſupplicare.

Obreptīvus, a, um, adject. clandeſtinus, obrepens, ut obreptiva ſupplicatio, *Symmach. l. 3. ep. 66.*

Obrepto, as, avi, atum, n. 1. freq. ab obrepo. *Plaut. Perſ.* 1. 2. 23. Opertæ ne fuerint, ne quis obreptaverit.

Obretio, is, ivi, itum, a. 4. [illegible], reti aliquem circumdo, obvium rete accipio. *Lucr. l. 3. v. 385.* Quando obretimus euntes.

Obrigĕo, es, ui, n. 2. *indurarſi per il freddo*, Ger. *erſtarren fuer kaelten*, Gal. *ſe roidir de froid*, Hiſp. *elarſe de frio*, [illegible], totus frigore contrahor, indureſco, rigidus fio. *Cic. 1. de nat. Deor.* Pars obriguerit nive, pruinaque.

Obrigeſco, is, ui, n. 3. obrigeo, vel obrigere incipio. *Senec. epiſt. 82.* (*al.* 83.) Quid ergo? Vero non vel obrigeſcere ſatius eſt?

Obrizum. V. Obryzum.

Obroboratio, onis, f. morbus, apud *Veget. l. 3. rei veterin. c. 85.* quo rigent nervi.

Obrōdo, dis, oſi, ſum, a. 3. *rodere d' intorno*, [illegible], circumrodo. *Plaut. Amph.* a. 2. 98. Ut quod obrodat, ſit, animo ſi male eſſe acceperit.

Obrogatio, onis, f. actus obrogandi. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 10.* Cum duæ leges inter ſe differunt, videndum eſt, num qua obrogatio, aut derogatio ſit.

Obrŏgo, as, a. *Obrogare legem*, inquit *Feſtus*, eſt legis prioris infirmandæ cauſa aliam legem ferre. *Ulpian. tit. 1. Regular.* Obrogatur legi, id eſt mutatur aliquid ex prima lege. *Cicer. Phil. 1. c. 9.* Quid, quod obrogatur legibus Cæſaris? *Flor. l. 3. c. 17.* Auſus tamen obrogare de legibus conſul Philippus. Adde *l. 3. ad Attic. ep. 23.* & V. *Abrogo*.

Obrōſus, a, um, *roſo all' intorno*. *Plin. l. 37. c. 2.* Poculum obroſo margine.

Obprōbro, as, a. 1. probrum objicio. *Feſtus.*

Obpavio, as, a. 1. verbero, o pavio. *Feſtus.*

Obructo, as, avi, atum, a. 1. in faciem alicui ructo. *Apul. in Apol.* Animadverti ſatis notabiliter in medio foro tibi obructantem.

Obrumpo, is, upi, uptum, a. 3. idem ac rumpo, *rompere*. *Varr. l. 3. R. R. c. 10. de anſeribus.* In paſcendo, ſi radicem prehenderunt, quam educere velint a terra, obrumpunt collum. Al. leg. *abrumpunt*.

Obrŭo, is, ui, utum, a. 3. *coprire*, קבר, Ger. *vergraben*, Gal. *couvrir de terre*, Hiſp. *enterrar*, [illegible], operio, ſubterno, opprimo. *Cic. de ſenect. c. 7.* Quo loco theſaurum obruiſſet. *Liv. l. 5. c. 2.* Obrui nivibus. Sic obruere telis, *Virg. 2. Æn.* armis, *Stat. 11. Theb.* lapidibus, *Curt. lib. 6. cap. ult.* ¶ Obrui vino, *ubbriacarſi*. *Cic. pro Dejot.* ¶ Tranſlate *Id. l. 2. ad Attic. ep. 1. ſub fin.* obrui ære alieno, *indebitarſi aſſai*. *Id. Verr.* 4. Obrui teſtimoniis, *eſſer convinto affatto*. *Id. l. 1. ep. 1. Q. Fr. cap. 5.* Obrui magnitudine negotiorum tanquam fluctu, *eſſer ſopraffatto, e oppreſſo*. *Id. 3. Ver.* Obrui criminibus, & teſtibus, *eſſer caricato di accuſe* &c. *Id. 3. de Orat.* Obruitur teſtis riſu omnium, *vien confuſo dalle beffe di tutti*. ¶ Obruere aliquid oblivione, *metter in oblio*. *Cic. 1. Fin. cap. 17.* Ut adverſa quaſi perpetua oblivione, obruamus. Sic mutata conſtructione, *Tacit. in Agric. in fine.* Multos veterum, velut inglorios, & ignobiles, obruet oblivio. ¶ Abſolute obruere eodem fere ſenſu. *Cic. de Aruſp. reſp.* Quod Dii omen obruerent. ¶ Obruere nomen, famam, memoriam alicujus, eſt delere, tollere. *Plaut. Trin.* 1. & *al.* ¶ Interdum obruo idem eſt quod ruo. *Lucret. l. 3. v. 777.* An meruit concluſa manere in corpore putri? Et domus ætatis ſpatio ne feſſa vetuſto Obruat? Poteſt tamen ſubaudiri accuſat. *ſe*.

Tom. II.

Obreſa, vel Obruſſa, æ, f. ὄβρυζον, exploratio auri & argenti per ignem. *Cicer. in Brut. c. 74.* Quo magis expurgandus eſt ſermo, & adhibenda, tanquam obruſſa, ratio. *Senec. epiſt. 13.* Sic verus ille animus probatur: hæc ejus obruſſa eſt. *Sueton. in Ner. c. 44.* Exegit aurum ad obreſſam.

Obruſſum. V. Obryzum.

Obrŭtus, a, um, adject. *coperto, ſopraffatto, oppreſſo*. *Cato R. R. c. 143.* Obrutas in terra. *Lucret. l. 4. v. 924.* Ignis obrutus cinere. *Stat. 10. Theb.* Legio obruta ſomno. *Claudian. l. 2. in Eutrop.* Corpora obruta morbo. *Nepos 4. c. 1.* Vitiis obrutus. *Plin. l. 12. c. 17.* Reliqua vetuſtatis ſitu obruta. V. *Obruo*.

Obryzātus, a, um, adject. ut obryzati nummi, h. e. ex auro excocto, & ſyncero conflati. *Leg. ult. Cod. de vet. numiſm. poteſt.*

Obryzum, vel Obrizum, vel Obruſſum (tot enim modis ſcriptum invenitur) *oro purgato, e fino*, ὄβρυζον, dicitur aurum igne excoctum, & purgatum. *Plin. l. 33. c. 3.* Auri experimento ignis eſt, ut ſimili colore rubeat, quo ignis, atque ipſum obryzum vocant. ¶ Sunt qui hanc vocem ducunt ab *Ophir* loco apud Indos, unde Salomoni, aliiſque Hebræis regibus aurum omnium optimum advehi ſolitum. Ita enim dici potuit Obryſſum, quaſi Ophirizum, inquit *Hieronymus*.

Obſævio, is, n. 4. *incrudelire contra*, [illegible], contra ſævio. *Plaut. Epid.* 4. 1. 29. Qui per voluptatem in me ærumna obſævit graviter. Alii leg. *in me ærumnam obſeviſti gravem*. hoc eſt me in ærumnam conjeciſti, ut ſit præteritum ab *obſero, is*.

Obſalūto, as, a. 1. eſt ſalutandi gratia ſe ſe offerre alicui. *Feſt.*

Obſatūro, as, a. 1. [illegible], ſaturo, ſaturitatem uſque ad faſtidium induco. *Ter. Heaut.* 4. 7. 27. Ne tu propediem, ut iſtanc rem video, illius obſaturabere.

Obſcævo, as, avi, atum, a. vox eſt hybrida ex latino *ob*, & græco [illegible], (quod ſiniſtrum, infelicem, infauſtum ſignificat) conflata, uſurpatæque a *Plauto* pro male ominari, malo omine rem aliquam impedire, vitiare, turbare, ubi ait *Aſin.* 2. 1. *v. ult.* Metuo, quod illic obſcævavit meæ falſæ fallaciæ. Alii leg. *obſcævavit*, eodem ſenſu.

Obſcēne, adv. *laidamente*, [illegible], impure. *Cic. 1. Off. c. 35.* Latrocinari, fraudare, adulterari, re turpe eſt, ſed dicitur non obſcene. *Id. 3. de nat. Deor. c. 22.* Obſcenius excitata natura Mercurii traditur. *Eutrop. l. 8. c. penult.* Impudiciſſime, & obſceniſſime vixit.

Obſcēnitas, atis, *oſcenità, diſoneſtà*, [illegible], impuritas, fœditas. *Cic. 1. Offic. c. 29.* Rerum turpitudini adhibetur verborum obſcenitatem. *Sueton. in Claud. c. 15.* Obſcenitatis in feminas reor. Ubi ſingularem quandam libidinis fœditatem notat. Adde *eund. in Tiber. c. 45.* ubi eodem ſenſu uſurpat.

Obſcœno, as, V. Obſcævo.

Obſcēnus, a, um, *di mal' augurio*, Ger. *garſtig*, Gal. *de mal augure*, Hiſp. *de mal aguero*, [illegible], propria eſt, quod mali auſpicii eſt, inauſpicatum, infelix, malum omen afferens, teſte *Feſto*. Varia hujus nominis afferunt Etymologiam, & inde varia ſcriptio. Plurimi ſcribunt *obſcœnus* per œ, quaſi ſit ab obs, & [illegible], quod cœnum aliquando ſignificat: nonnulli Manutio, Priſciano, & aliis ſine diphthongo ſcribimus, ſive ſit ab *obs*, & *cano*, ſive ab *ob*, & *ſcena*, ſive ab *Oſcis*. V. *Voſſ. in Etymolog.* *Virg. 3. Æn. v. 241. de Harpyis.* Obſcenas pelagi ferro fœdare volucres. Ubi *Serv.* Obſcenæ aves ſunt, quæ canendo adverſa ſignificant. *Sueton. in Galba, c. 4.* Cæteris ut obſcenum oſtentum abhorrentibus. *Feſtus:* Allienſis dies dicebatur apud Romanos obſceniſſimi ominis. *Catul. carm. 68. ad Mall. v. 99.* Troja obſcena. h. e. infauſtis ominibus condita. ¶ Sæpiſſime uſurpatur pro turpi, impudico, *oſceno, diſoneſto*. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 3.* Obſceniſſimi verſus. *Id. 5. Tuſc. c. 38.* Illud Antipatri eſt quidem paulo obſcenius. ¶ Obſceni, abſolute, dicuntur impudici. *Senec. Controv. l. 4. in Excerpt. ſub fin.* obſcenos & impudicos conjungit. ¶ Obſcena, orum, ſunt pudenda. *Pomp. Mela l. 3. c. 7.* Pars nudi agunt, pars tantum obſcena velati. Adde *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* & *Senec. ep. 70.*

Obſcūratio, onis, f. *oſcurazione*, [illegible], Germ. *verfinſterung*, Gal. *obſcurciſſement*, Hiſp. *eſcuridad*, [illegible], actus obſcurandi, obſcuritas. *Cic. 4. Fin. c. 12.* Quibus autem in rebus obſcuratio tanta non ſit. *Id. apud Auguſtin. l. 3. de Civ. Dei, c. 15.* Obſcuratio ſolis.

Obſcūrātus, a, um, nom. ex particip. *oſcurato, oſcuro*. *Cic. 2. de Orat. c. 22.* Memoria ſenſim obſcurata. *Horat. l. 2. ep. 2. v. 115.* Obſcurata diu populo vocabula rerum.

Obſcūre, adv. *oſcuramente*, [illegible], Germ. *dunckel*, Gall. *obſcurement*, Hiſp. *eſcuramente*, [illegible], tenebricoſe, ſine lumine. Tranſlate ponitur pro involute, implicate, difficile. *Cic. 2. Fin.* Quia de natura omnis obſcure memoravit. *Id. in Catil.* Non agam obſcure. *Id. 4. Acad.* Alterum palam, alterum obſcurius. ¶ Obſcure aliquid ferre, eſt diſſimulanter ferre, ſic, ut nemo agnoſcat notas animi commoti. *Cic. pro Cluent. c. 19.* Neque id obſcure ferebat, neque diſſimulare ullo modo poterat. ¶ Obſcure naſci, *naſcer di vil condizione*. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 3.* Sic obſcuriſſime natus, apud *Ammian. l. 29.* Non obſcure, h. e. manifeſte, aperte. *Cæſar l. 8. B. Gall.* Neque obſcure hæ duæ legiones uni Cæſari detrahuntur.

Obſcūritas, atis, f. 3. *oſcurità*, [illegible], Germ. *dunckelheit*, Gal. *obſcurité*, Hiſp. *eſcuridad*, [illegible], tenebroſitas, caligo, opacitas. *Plin. lib. 20. c. 1.* Obſcuritates, & vitia oculorum ſanat. ¶ Tranſlate ſumitur pro difficultate. *Cic. 4. Fin.* Sed ineſt in rebus ipſis obſcuritas. ¶ Item pro ignobilitate. *Cic. 2. Off. c. 13.* Quorum autem prima ætas propter humilitatem, & obſcuritatem in hominum ignoratione verſatur.

Obſcūro, as, a. 1. *oſcurare*, [illegible], Ger. *verdunckeln*, Gal. *obſcurcir*, Hiſp. *eſcurecer*, [illegible], obſcurum reddo, obumbro, velo, tenebras affero. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nos autem tenebras cogitemus tantas, quantæ quondam eruptione Ætnæorum ignium finitimas regiones obſcuraviſſe dicuntur. ¶ Tranſlate ponitur pro non curare, tegere. *Cic. pro Arch. c. 11.* Neque enim eſt hoc diſſimulandum, quod obſcurari non poteſt. *Id. pro Cluent.* Nihil me nec ſubterfugere voluiſſe reticendo, nec obſcurare dicendo. ¶ Item pro ignobile reddere. *Cic. de Fin.* Omnia illa, quæ tu bona

vocas, neceſſe eſt obſcurari, & non apparere. ¶ Obſcurate aliquid allegoriis, *Id. Attic. l.* 2. Itali dicunt, *parlar ſotto metafora*.

Obſcūrus, a, um, *oſcuro*, [illegible], Germ. *dunckel*, Gal. *obſcur*, Hiſp. *eſcuro*, [illegible], obſcuritatem habens, tenebricoſus, ſine lumine, *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 239. Infernis tenebris obſcurior. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 420. Si quos obſcura nocte per umbram fudimus inſidiis. ¶ Tranſlate ponitur pro involuto, implicito, difficili. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 36. Videas res obſcuriſſimas. *Quintil. l.* 7. *c.* 11. Obſcurum jus. *Horat. l.* 3. *ep.* 14. Obſcurum odium. ¶ Item pro dubio, incerto. *Cic. de L. Agr.* Nolo, ſuſpenſam, & incertam plebem R. obſcura ſpe, & cæca expectatione pendere. ¶ Item pro ignobili, quæ Metaphora inde tracta eſt, quod viri nobiles omnibus conſpicui ſint, & cogniti, contra qui humili genere ſunt orti, tanquam in tenebris agentes, nemini innoteſcant. *Cic.* 1. *Off. c.* 32. Qui magna ſibi proponunt obſcuris orti majoribus. ¶ Item pro aſtuto, & fallaci. *Cic.* 3. *Off.* Sed verſuti potius, obſcuri, aſtuti, fallacis, malitioſi, callidi, veteratoris, vafri. *Id. Verr.* 2. 2. 2. Quod ſi quam audax eſt ad conandum, tam eſſet obſcurus in agendo, fortaſſe nos feſelliſſet. ¶ Non obſcurus, pro aperto, manifeſto. *Cic.* 13. *Fam. ep.* 70. Non obſcura benevolentia tua in me. ¶ *Obſcurum* adverbialiter pro obſcure, *Lucan. l.* 5. *v.* 632. obſcurum nimboſus diſſilit aer.

Obſecratio, onis, f. *preghiera*, [illegible], precatio, obteſtatio, preces. *Cic. pro Font.* Ejus vos obſecrationem repudiare, &c. *Id.* 1. *de Inv. c.* 16. Si prece, & obſecratione humili, ac ſupplici utemur. ¶ A *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 53. enumeratur inter figuras ſententiarum.

Obſecrātus, a, um, *pregato inſtantemente*, *ſcongiurato*, enixe rogatus. *Salluſt. in Jug. c.* 27. A Numidis obſecrati, triduo navim aſcendere. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. c.* 5. Nominatim evocati, atque obſecrati.

Obſĕcro, as, avi, atum, a. 1. *pregare*, [illegible], Germ. *umb gotter willen bitten*, Gall. *prier*, Hiſp. *rogar*, [illegible], oro, obteſtor, deprecor, a *ſacro*, quaſi per ſacra rogo, vel opem a ſacris rogo. *Cic. pro Quint.* Nævium obſecravit per fratris ſui mortui cinerem. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 102. Si fas eſt obſecrare abs te, pater. *Ter. Heaut.* 5. 5. Obſecro, ne facias. *Plin. l.* 9. *ep.* 29. Venia obſecranda eſt. *Plaut. Amph.* 1. 1. 231. Obſecro, ut per pacem liceat te alloqui. ¶ Obſecrare fidem alicujus, h. e. per fidem. *Id. ib. v.* 217. Tuam fidem obſecro. ¶ Obſecro, obteſtor ſæpe a Cicerone conjunguntur, ut *Attic. l.* 11. &c. ¶ Obſecrare precibus, *Marcell. ad Cic.* 4. *Fam. ep.* 11. ¶ Sæpe adverbialiter ponitur, ut quæſo. *Ter. Eun.* 5. 5. 21. Obſecro, an is eſt? *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 13. Attica mea, obſecro te, quid agit?

Obſecundanter, adverb. obſecundando. *Nigidius apud Non. cap.* 2. *n.* 607. Obſecundanter naturæ vivere.

Obſecundatio, onis, f. obſequium, ut obſecundatio ſervilis, *l.* 91. *Cod. Theodoſ. de Decurionib.*

Obſecundator, m. 3. ut, obſecundatores ſacrorum ſcriniorum. h. e. qui in ſacris ſcriniis ſervandis operam navant, *l.* 3. *Cod. Theodoſ. de proximis comitib. diſpoſit.*

Obſecundo, as, avi, atum, *ſecondare*, *compiacere*, [illegible], Germ. *zu willen ſeyn*, Gall. *complaire*, *faire au gré*, Hiſp. *complazer*, *hazer lo que otro quiere*, [illegible], eſt obſequi, omnia ad alterius nutum facere, ex *ob*, & præp. *ſecundum*. *Cic. pro L. Man. cap.* 16. Ut ejus ſemper voluntatibus non modo cives aſſenſerint, ſocii obtemperarint, hoſtes obedierint, ſed etiam venti, tempeſtateſque obſecundarint. *Liv. l.* 3. *c.* 35. Obſecundando mollire impetum aggrediuntur. *Terent. Heaut.* 4. 6. 13. Obſecundare in loco.

Obſecutio, & Obſequutio, onis, f. obſequium. *Arnob. l.* 7. Inviolabili obſecutione ſervare.

Obſecūtor, & Obſequūtor, oris, m. qui obtemperat. *Tertull. l.* 4. *contr. Marcion. c.* 9. Obſecutores legis.

Obſēpio, is, a. 4. *circondare di ſiepe*, *chiudere*, [illegible], Germ. *umbzeunen*, Gall. *environner*, *& clorre des hayes*, Hiſp. *tapiar*, *vedar*, [illegible], ſepibus circumdo, claudo. *Cic. pro Mur.* Hæc omnia tibi accuſandi viam muniebant, adipiſcendi obſepiebant. *Liv. l.* 9. Hæc Plebi ad Curules Magiſtratus iter obſepiit. V. *Obſeptus*.

Obſeptus, a, um, nom. ex particip. *chiuſo*, *ſerrato*. *Liv. l.* 25. Alii obſepta itineribus ſuper vallum ſaliunt. *Silius l.* 12. *v.* 220. Obſepta viarum. *Plaut. Caſ.* 5. 2. 35. Ubi illuc ſaltum video obſeptum.

Obſequēla, æ, f. *oſſequio*, *compiacenza*, [illegible], morigeratio. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 50. Omnes parentes, Libane, liberis ſuis, qui mihi auſcultabunt, facient obſequelam. *Feſtus*. Obſequela, obſequium.

Obſĕquens, tis, o. *obediente*, *oſſequioſo*, [illegible], obediens. *Planc. Senatui l.* 10. *Fam. ep.* 8. Legiones noſtra liberalitate nobis obſequentes. *Terent. Hecyr.* 3. 5. 9. Homo obſequens voluptati. h. e. deditus. *Colum. l.* 3. *c.* 8. Curæ mortalium obſequentiſſimam Italiam, quæ pene totius orbis fruges, adhibito ſtudio colonorum, ferre didicerit. ¶ Proprie *Senec. ep.* 50. Quanto facilius animus accipit formam, flexibilis, & omni humore obſequentior?

Obſequenter, adv. [illegible], obedienter, *obbedientemente*, *oſſequioſamente*. *Apul. l.* 11. *Metam. circa princ. de luna*: Nunc incrementis conſequenter augeri, nunc decrementis obſequenter imminui. *Plin. l.* 3. *ep.* 24. Vixit in contubernio ſeveriſſime, & tamen obſequentiſſime.

Obſequentia, æ, f. idem ac obſequium, *condiſcendenza*. *Cæſ.* 7. *B. G. c.* 29. Factum imprudentia Biturigum, & nimia obſequentia reliquorum.

Obſequiæ, arum, f. idem quod exſequiæ. *Inſcript. apud Fabret. p.* 702. Me deſuit morti prius occubuiſſe ſupremæ, Teque mihi tales, nata, dare obſequias.

Obſequialis, le, adject. obſequioſus. *Fortun. l.* 6. *carm.* 7. Solvit & exſequias obſequialis amor.

Obſequibilis, le, o. 3. [illegible], qui obſequitur. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Cognatos, affineſque nullos ferme tam obſequibiles eſſe ait.

Obſequiōſus, a, um, [illegible], qui facile obſequitur. *Plaut. Capt.* 2. 3. 57. Nihilo ſecius mihi obſequioſus ſemper fuiſti.

Obſequium, ii, n. *oſſequio*, *compiacimento*, [illegible], Germ. *willfahrung*, Gall. *reſpect*, *obeiſſance*, Hiſp. *acatamiento*, [illegible], officium, quo quis id ſequitur, & facit, quod alteri placiturum novit. *Ter. Andr.* 1. 1. 41. Obſequium amicos, veritas odium parit. *Cic.* 1. *de Leg.* Cum animus a corporis obſequio, indulgentiaque diſceſſerit. *Id. in Piſon. cap.* 2. Patientia, & obſequio ſuo aliquem mitigare, *con la convenienza*. ¶ Graſſari obſequio. V. *Graſſor*. ¶ Obſequium animo ſumere, eſt ſibi indulgere. *Plaut. Bacch.* 4. 10. 7. ¶ Tranſlate *Ovid. l.* 2. *de art. am. v.* 179. Flectitur obſequio curvatus ab arbore ramus: Frangis, ſi vires experiere tuas.

Obſĕquor, eris, quutus, & cutus ſum, *compiacere*, *condiſcendere*, [illegible], Ger. *zu willen ſeyn*, Gal. *obeir*, *complaire*, Hiſp. *temporizar*, *complazer*, [illegible], alterius voluntati morem gero, inſervio, indulgeo, cum dat. *Cic.* 2. *Fin. c.* 6. Obſequar igitur voluntati tuæ. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. Tempeſtati in navigando obſequi, artis eſt. ¶ Obſequi animo ſuo, vel obſequi animo, eſt indulgere ſibi. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 12. Lubido eſt hominis, ſuo animo obſequi. ¶ Reperitur etiam cum acc. communi. *Gell. l.* 2. *c.* 7. Sed ea tamen, quæ obſequi non oportet.

Obſerātus, a, um, adject. *ſerrato*, *chiuſo*. *Horat. Epod.* 17. Quid obſeratis auribus fundis preces? *Liv. l.* 5. *c.* 41. Ædificiis obſeratis.

Obsĕro, as, avi, atum, a. 1. *ſerrare*, [illegible], Germ. *verſchlieſſen*, Gal. *fermer au verrouil*, Hiſp. *cerrar con llave*, *a una aldaba*, [illegible], occludo, veluti ſeram impono. *Ter. Eun. a.* 5. *ſc.* 5. *v.* 25. Tu abi, atque oſtium obſera intus. *Catull. carm.* 52. *in Cominium*. Licet, obſeres palatum. h. e. os claudas, neque loquaris.

Obsĕro, ris, evi, itum, a. 3. *ſeminare*, [illegible], idem ac ſero, vel circum ſemino. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 18. Obductaque terra erat, frugibus obſerebatur. *Plaut. Trin.* 2. 4. 129. Frumenti cum alibi meſſis maxima eſt, minus reddit, quam obſeveras. ¶ Ponitur etiam pro circumplantare. *Col. de arb. c.* 3. Agrum antequam vineis obſeras. ¶ Tranſlate obſerere mores, eſt imbuere. *Plaut. Trin.* 2. 4. 130. Hem iſtic oportet obſeri mores malos, ſi in obſerendis puſſit interficier. ¶ Obſerere pugnos, eſt pugnos indere, pugnis percutere. *Id. Men.* 5. 7. 23. Hiſce ſementem in ore faciam, pugnoſque obſeram. V. *Sementis*.

Obſervabilis, le, adject. *oſſervabile*, quem obſervare poſſumus. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Manus averſæ & tectæ minus ſunt obſervabiles. h. e. minus caveri poſſunt. *Apul.* 11. *Metam.* Patientia obſervabilis. *degna di ammirazione*.

Obſervans, tis, omn. ex partic. *oſſervante*, *riſpetteſa*, *riverente*, [illegible]. *Cic.* 16. *Attic. ep.* 16. Ut mehercule paucos æque obſervantes, atque amantes me habere exiſtimem. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Obſervantiſſimus mei homo. *Plin. l.* 10. *ep.* 11. Obſervantiſſimus omnium officiorum. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 280. obſervantior æqui.

Obſervanter, adverb. obſervando. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 2. Idem obſervanter ſecutus eſt in illis præcipue voluminibus, quibus ſtatum Reſp. formandum præcepit. *Gell. lib.* 10. *cap.* 21. Obſervantiſſime vitare aliquid. *Ammian. l.* 23. Obſervantius hæc deſiliunt.

Obſervantia, æ, f. *oſſervanza*, *riverenza*, [illegible], Germ. *ehrerbietung*, Gal. *obſervation*, *reverence*, Hiſp. *obſervacion*, [illegible], veneratio, & honoris exhibitio in aliquem. *Cic.* 2. *de Inv.* Obſervantia eſt, per quam homines aliqua dignitate antecedentes cultu quodam, & honore dignamur. *Id. Attic.* 11. *ep.* 17. De tua erga ſe obſervantia plurima exponit. *Id.* 12. *Fam. ep.* 16. Obſervantia colere aliquem. *Liv. l.* 2. *c.* 35. Obſequio & obſervantia in regem cum omnibus certaſſet. ¶ Accipitur & pro obſervatione, conſideratione. *Velley. l.* 2. *c.* 106. Temporum obſervantia. *Pompon. l.* 2. *de orig. jur.* §. 24. Juris obſervantia deſecit in hoc.

Obſervate, adverb. *oſſervando*. *Gell. l.* 2. *c.* 17. Obſervate, curioſeque animadvertit M. Tullius.

Obſervatio, onis, f. *oſſervazione*, *avvertimento*, [illegible], Germ. *warnehmung*, Gall. *obſervation*, Hiſp. *obſervacion*, [illegible], animadverſio, annotatio, attentio. *Quintil. l.* 2. *c.* 11. Obſervatione perpetua dignum aliquid. *Cic.* 2. *Offic. c.* 15. Notatio ſui corporis, & obſervatione ſuſtentatur valetudo. ¶ Quandoque ponitur pro honore, & reverentia. *Val. Max. l.* 1. *c.* 8. Quo minus religionibus ſuus tenor, ſuaque obſervatio redderetur. ¶ Item pro cautela. *Cic.* 1. *Offic.* Summa erat obſervatio in bello movendo apud antiquos. ¶ Item pro eivendi ratione, quæ ægrotis a medicis præſcribitur. *Celſus*. Huc referri poteſt & illud quod modo ex *Cic.* 2. *Off.* attulimus. ¶ In obſervatione eſt, h. e. obſervatur. *Plin. l.* 17. *c.* 21. Quondam in obſervatione erat, ut defringerentur ex imputata buxo. ¶ Obſervationi operam dare, pro ſervare, cuſtodire, *Plauti eſt Mil.* 2. 6. 5.

Obſervātor, oris, m. qui obſervat. *Plin. in Paneg. c.* 40. Nemo obſervator, nemo caſtigator aſſiſtet. *Senec. ep.* 41. Sacer intra nos ſpiritus ſedet, malorum, bonorumque noſtrorum obſervator, & cuſtos.

Obſervatrix, icis, f. quæ obſervat. *Tertull. de corona Mil. c.* 4. Conſuetudo confirmatrix, fides obſervatrix.

Obſervatus, a, um, animadverſus. *Virg.* 2. *Æn. v.* 754. veſtigia retro Obſervata ſequor.

Obſervatus, us, m. idem ac obſervatio. *Varr. l.* 2. *de re ruſt. c.* 7. Eu obſervatu dicunt, cum equum habere annos ſexdecim.

Obſervito, as, a. 1. frequenter obſervo. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 65. Deorum voces Pythagorei obſervitaverunt. Ita habetur in quibuſdam MSS. & editis. Alii *obſervaverunt*. ¶ *Maſſur. Sabin.* apud *Gell. l.* 10. *c.* 15. *ad fin.* Eædem ferme cærimoniæ ſunt, quas Flaminicas Dialis ſeorſum ajunt obſervitare.

Obſervo, as, a. 1. *oſſervare*, *por mente*, [illegible], Germ. *warnemmen*, Gall. *obſerver*, Hiſp. *obſervar*, [illegible], eſt advertere aliquid oculis, animoque. *Ter. Andr.* 1. 1. Obſerves filium, quid agat. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Tempus ulciſcendi obſervare. *Id. de Clar. Or. c.* 72. Obſervare ſe ſe. *oſſervar ſe ſteſſo*; *aver la mira alle proprie azioni*. Obſervata Hippocrati, pro notata ab Hippocrate, *Plin. l.* 7. *c.* 51. ¶ Obſervare leges. h. e. cuſtodire. *oſſervar le legge*. *Cic. pro Dom. ſua*. Sic obſervare fœdus ictum, *Sil. lib.* 17. ¶ Obſervare nutum alicujus, *ſtar'attento ai cenni di alcuno*. *Cic.* 4. *Tuſc. apud Non.* ¶ Item pro admirari, colere, aſſidue cum aliquo eſſe honoris cauſa. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 8. Quod me, quanquam a pueritia ſua ſemper, tamen hoc tempore maxime, ſicut alterum parentem, & obſervat, & diligit. ¶ Interdum obſervare eſt verbum Augurum, cum de cœlo ſervant, teſte *Servio in illud Virg. Æn.* 6. Obſervant quo ſigna ferant, quo tendere pergant. ¶ Obſervare oſtium, *far guardia alla porta*. *Plaut. Mil.* 2. 3. *verſ. penult.*

Obſes, idis, com. *oſtaggio*, [illegible], Germ. *geiſel*, Gal. *otage*, Hiſp. *rehen*, [illegible], qui traditur imperio alienius ea conditione, ut, ſi dator obſidis a fide recedat, recipienti ſit poteſtas in corpus, & vitam ejus, qui datus eſt. *Cæſ. l.* 1. *B. Gall. cap.* 14. Ut obſides accipere, non dare conſueverint. *Cic. pro L. Man. c.* 12. Pompejus eis ſpem deditionis non ademit, obſides imperavit. ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas. *Cic.* 4. *Catil.* Habemus enim a C. Cæſare ſententiam tanquam obſidem perpetuæ in Remp. voluntatis.

Obſeſſio, onis, f. *aſſedio*, [illegible], Germ. *belagerung*, Gall. *ſiege*, Hiſp. *ſitio*, *cerco*, [illegible], actus obſidendi. *Cic. pro Dom.* Obſeſſione templorum, occupatione fori. *Cæſ. l.* 3. *Bel. Civ. c.* 31. Obſeſſionem omittere. *levar l'aſſedio*.

Obſeſſor, oris, m. *aſſediatore*, [illegible], Ger. *belagerer*, Gall. *aſſiegeant*, Hiſp. *cercador*, *ſitiador*, [illegible], qui obſidet. *Cic. pro Dom. c.* 5. Fori depopulator, obſeſſor curiæ. *Liv. l.* 9. *c.* 15. Obſeſſor Luceriæ urbis.

Obſeſſus, a, um, adject. *aſſediato*, *chiuſo*. *Velley. l.* 2. *c.* 51. Inopia obſidentibus, quam obſeſſis, eſt gravior. *Virg.* 3. *Georg. v.* 508. Obſeſſas fauces. *Senec. Herc. Fur.* Pectora obſeſſa multis malis. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Omnibus rebus obſeſſi tandem colloquium petunt.

Obſībilo, as, a. 1. ſibilo, ſuſibilo. *Apul. Metam.* 12. Dulces ſtrepitus obſibilabant.

Obſidatus, us, m. ipſa obſidum obligatio, vel conditio. *Ammian. l.* 16. *c.* 27. Obſidatus pignore tentus in Galliis. *Id. l.* 25. *c.* 14. Obſidatus ſpecie viri celebres alterinſecus dantur.

Obſĭdĕo, es, edi, eſſum, a. 2. *ſedere attorno*, [illegible], proprie circumſedere. *Curt. l.* 8. *c.* 6. Per hos pellices intro ducebantur alio aditu, quam quem armati obſidebant. Adde *Plaut. Rud.* 3. 5. 36. ¶ Interdum accipitur pro ſimplici ſedeo. *Ter. Adel.* 4. 6. Nunc vero domi certum

Digitized by Google

tum obſidere eſt. ¶ Fere ponitur pro vi circumſidere, foſſa, & vallo ſeptum tenere, *aſſediare*, צור, Germ. *belagern*, Gall. *aſſieger*, Hiſp. *cercar*, *ſitiar*, πολιορκεῖν. *Cic. pro Font.* Ab his gentibus obſeſſum Capitolium eſt. *Id. l. 4. c. 8.* Obſidere itinera. ¶ Aliquando pro occupare, & detinere. *Cic. 1. Ver.* Sed qui meum tempus obſideret. hoc eſt, qui accuſando locum occuparet, ac ego iſtum accuſare non poſſem. *Virg. 9. Æn. v. 400.* Et Salentinos obſedit milite campos. ¶ Obſidere ſtuprum, eſt per inſidias ſtupri occaſionem aucupari. *Cic. in Catil. 1. c. 10.* Jacere humi non ſolum ad obſidendum ſtuprum.

Obſidiæ, arum, f. 1. idem ac inſidiæ. *Col. l. 8. cap. 2.* Ne obſidiis hominum, aut inſidioſorum animalium diripiantur.

Obſidianus lapis, genus lapidis pellucidi, nigerrimi coloris, quod in ſpeculis parietum pro imagine umbras reddit, ita dictum ab Obſidio inventore. Naſcitur maxime in Æthiopia, item in India, in Hiſpania, ad Oceanum, & in Samnio Italiæ. *Plin. l. 36. c. 26.* ¶ Obſidianum vitrum obſidiano lapidi ſimile. *Id. ib.*

Obſidio, onis, f. *aſſedio*, περιστασις. *Cic. pro Mur. c. 9.* Partim vi, partim obſidione urbes capere. *Liv. l. 5. c. 2.* Cum ſpes major Romanis in obſidione, quam in oppugnatione eſſet. *più nell' aſſedio, che nell' aſſalto, o oppugnazione*. *Nepos in Epamin. c. 8.* Urbem obſidione claudere. *Id. in Alcibiad. c. 4.* In obſidione tenere. *Caſ. l. 3. B. C.* Habere in obſidione. *Quintil. l. 1. c. 10.* Trahere obſidionem in longum.

Obſidionalis, & le, o. 3. πολιορκητικός, quod ad obſidionem ſpectat, ut Corona obſidionalis. *Feſt.* Obſidionalis corona eſt, quæ datur Imperatori ei, qui obſidione liberavit ab hoſtibus obſeſſos. Ea fit ex gramine viridi, fere ex eo loco decerpto, in quo erant incluſi. *Aur. Vict. de Vir. Illuſt.* Quare a Minutio, & ejus exercitu obſidionali corona donatus eſt. Adde *Liv. l. 7. c. 37.*

Obſidior, aris, d. 1. *far inſidie*, ἐνεδρεύω, inſidias facio. *Col. l. 9. c. 14.* Qui ante alvearia plerumque obſidiantur prodeuntibus.

Obſidium, ii, n. 2. idem ac obſidio, *aſſedio*. *Tac. l. 4. Ann. c. 37.* Primo ſui inceſſu ſolvit obſidium. *Gell. l. 15. c. 30.* A peritia, diſciplinaque faciendi obſidii. ¶ Obſidio dare alicui aliquem, eſt, obſidem dare, apud *Tacit. l. 11. Ann. c. 10.* ¶ Tranſlate *Col. l. 9. c. 7.* Cum liceat vitare peſtis obſidia per aliud vadentibus effugium. h. e. peſtem circumquaque obſidentem.

Obſido, is, edi, eſſum, a. 3. idem ac obſideo, *aſſediare*, *occupare*. *Lucret. l. 4. v. 351.* Obſiditque vias oculorum. *Id. ib. v. 1085.* Quæ quoniam certas poſſunt obſidere partes. *Virg. 9. Æn. v. 159.* vigilum excubiis obſidere portas.

Obſigillo, as, a. 1. abſcondo, ab antiquo more obſignandi anulo, quæ clauſa eſſe volebant. *Sen. ep. 113.* Nunc multa obſigillant. Pleraque tamen leg. *obſtrigillant*.

Obſignator, oris, m. ἐπισφραγιστής, qui obſignat. *Cic. pro Cluent.* Literarum obſignator. ¶ Speciatim obſignatores dicti ſunt teſtes, qui teſtamentum ſignis ſuis obſignabant. *Cic. pro Cluent.* Oppianicus obſignatores ad eum adducit. *Id. Attic. 12. ep. 18.* Terentiam de obſignatoribus mei teſtamenti loqui.

Obſignatus, a, um, adject. *ſigillato*. *Cic. 8. Attic. epiſt. 6.* Obſignata epiſtola. *Id. 2. Divin. cap. 70.* Aliquid obſignatum habere. *Id. 5. Tuſc. cap. 11.* Tu quidem tabellis obſignatis agis mecum. h. e. convincis me teſtimonio ſcriptorum meorum. proverbium eſt, ductum, opinor, a fori conſuetudine, ubi tabellæ rite obſignatæ ſi proferantur, iis refragari non licet.

Obſigno, as, a. 1. *ſigillare*, *ſuggellare*, חתם, Germ. *verſiegeln*, Gall. *ſceller*, *cacheter*, Hiſp. *ſellar*, ἐπισφραγίζομαι, ſigni impreſſione occludo, & ad literas, cæteraque, quæ ſigno quovis notantur, aut imprimuntur, pertinet. *Cic. Att.* Obſignaram jam epiſtolam meam. *Id. pro Cluent.* Teſtamentum in alias tabulas tranſcriptum ſignis adulterinis obſignavit. *Id. ib.* Pecunia obſignata. *Id. 6. Verr.* Publico ſigno literas obſignandas curavi.

Obſimulatus, a, um, adject. ſimulatus, fictus. *Ammian. l. 28. c. ult.* Obſimulatis documentis probabilibus.

Obſipo, as, a. 1. ἐπιρραίνω, objicio, ab antiquo *ſipo*. *Feſt.* Inſipare, farinulam jacere pullis: unde diſſipare, obſipere, ut cum ruſtici dicunt: *Obſipa pullis eſcam*. *Plaut. Ciſt. 2. 3. 37.* Obſipat aquulam. hoc eſt adſpergit.

Obſiſto, is, ſtiti, ſtatum, vel ſtitum, n. 3. *oſtare*, *far reſiſtenza*, עמד נגד, Ger. *widerſtehen*, Gal. *reſiſter*, *s'oppoſer*, Hiſp. *reſiſtir*, ἀνθίσταμαι, contra ſiſto, obſto, repugno. *Cic. 7. Verr.* Quis enim unquam iſtius libidini obſtitit? *Id. de Senec. cap. 20.* Audaciter alicui obſiſtere. ¶ Interdum ſignificat in aliquo loco ſe ſiſtere. Itaque hoc ſenſu *Plaut. Mil. 2. 3. 42.* Hic obſiſtam, ne imprudenti eo ſe ſurrepſit mihi. *Id. ib. v. ult.* Oportet hoc obſervare oſtium: hic obſiſtam. *Id. Capt. 4. 2. 11.* Obſiſtere obviam alicui. ¶ Cum infinito, *Tacit. de Germ. c. 34.* Nec defuit audentia Druſo Germanico, ſed obſtitit Oceanus in ſe ſimul, atque in Herculem inquiri.

Obſitus, a, um, περισπαρείς, quod circum ſeminatum, aut plantatum eſt, quod conſitum eſt, partic. ab *obſero*. *Liv. l. 28.* Fragoſa loca, & obſita virgultis tenebant colles. *Ovid. 13. Metam.* Rura obſita pomis. ¶ Tranſlate ponitur pro tecto, obtecto, involuto, *involto*, *coperto*, περικαλυμμένος. *Cic. 1. Tuſc. c. 21.* ex poeta. Obnubila, obſita tenebris loca. *Hor. l. 1. Carm. od. 18.* Variis obſita frondibus. *Virg. 8. Æn. v. 307.* Obſitus ævo. *carico d' anni*. *Senec. Agamem.* Obſitus pædore. *Ter. Eun. 2. 2. 5.* Annis, & pannis obſitus. h. e. ſenex, & pannoſus. *Liv. l. 29. c. 16.* Obſitus ſqualore, & ſordibus.

Obſolefacio, is, eci, actum, a. 3. *mettere in diſuſo*. *Arnob. l. 5.* Ne illam vis temporis, & vetuſtatis obſolefaceret longitudo.

Obſolefactus, a, um. *Senec. ep. 90.* Rivi non opere, nec fiſtula, nec ullo coacto itinere obſolefacti, ſed ſponte currentes, *contaminati*. *Id. ep. 29.* Auctoritas obſolefacta. *avvilita*, *ſprezzata*. *Valer. Max. l. 3. c. 5.* Toga turpitudinis maculis obſolefacta. h. e. inquinata.

Obſolefio, is, actus ſum, anom. paſſiv. *Sueton. in Aug. cap. 89.* Admonebat, ne paterentur nomen ſuum commiſſionibus obſolefieri. *renderſi volgare, e eſſer' avvilito*.

Obſoleo, es, lui, & levi, etum, n. 2. *non eſſer in uſo*, ἀναχρονίζομαι, in uſu non ſum, antiquus ſum. *Cic. 2. Phil.* In homine enim turpiſſimo obſolebant dignitatis inſignia. ideſt ſordebant. *Id. 1. de Inv. c. 26.* Et quæ propter vetuſtatem obſoluerunt. V. *Obſoleſco*.

Obſoleſco, is, levi, vel lui, letum, n. 3. *diſuſarſi*, *invecchiarſi*, Germ. *in abganghommen*, Gall. *aller hors d' uſage*, Hiſp. *deſacoſtumbrarſe*, ἀναχρονίζομαι, deficio, deſueſco, inveteraſco, ab uſu recedo. *Cic. pro Leg. Man. c. 17.* Obſolevit jam iſta oratio, ac multo magis, quam verbis refutata. *Id. de Lege Agr. 1. c. 7.* Vectigal in pace niteat, in bello non obſoleſcat. *Id. pro Sext. c. 28.* Virtus ſplendet per ſe ſemper, nec alienis unquam ſordibus obſoleſcit. *non perde il ſuo ſplendore*. *Curt. l. 9.* Obſoleſcit gloria. *Tacit. 4. Ann.* Laus alicujus obſoleſcit.

Obſolete, adv. antique, ſordide. *Cic. 3. Ver. c. 58.* Paulo tamen obſoletius veſtitum videret.

Obſoleto, as, a. 1. *macchiare*, obſolefacio, obſoletum reddo. *Tertul. Apolog. c. 15.* Majeſtatis veſtigio obſoletant. *Id. advers. Gnoſt. c. 6.* Qui veſtitum obſoletaſſent nuptialem.

Obſoletus, a, um, *diſuſato*, παλαιούμενος, id, quo uti ſolebamus, nec utimur amplius, quod ab uſu receſſit, inveteratum, antiquum. *Cic. 3. Ver.* Ne hæc forte cuiquam nimis antiqua, & obſoleta videantur. *Id. 3. de Or. c. 37.* Abjecta, & obſoleta verba fugiat Orator. *Id. ib. c. 9.* Oratio paulo obſoletior. ¶ Item detritus, ſordidus. *Id. Agrar. 2. c. 5.* Veſte obſoletiore, corpore inculto, & horrido. *Apul. l. 4. Florid.* Obſoletiſſimus veſtitu. *Horat. epod. 17.* Mulier obſoleta ſordibus paternis. *Senec. Agamemn. v. 967.* Dextra obſoleta ſanguine, *contaminata*, *lorda*. ¶ *Col. l. 2. c. 11.* A cicercula colore tantum diſcernitur: nam eſt obſoletior, & nigro propior. *colore più ſmorto*.

Obſolidatus, a, um, adject. *aſſodato*, ſolidatus, firmatus. *Vitruv. l. 2. c. 3.* Tectorio inducto, rigideque obſolidato.

Obſonator, oris, m. *ſpenditore*, ὀψώνης, qui emit obſonia. *Senec. epiſt. 47.* Obſonatoribus dominici palatus ſubtilis notitia eſt. *Plaut. Mil. 3. 1. 73.* Primarius paraſitus, obſonator optimus.

Obſonatus, us, m. ὀψώνιον, obſonium, vel obſonii apparatus, *provvigione di companatico*. *Plaut. Truc. 4. 2. 27.* Dare minam in obſonatum.

Obſonito, as, n. 1. frequentativ. ſæpe obſonor, *Cato apud Feſtum*. Poſtea centenis obſonitavere.

Obſonium, ii, n. *vivanda*, *companatico*, ὀψώνιον, quidquid præter panem & vinum in menſa apponitur, a voce Græca, quæ allata eſt, cui quidam adhærentes *opſonium* ſcribunt. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 9.* Omnia conductis coemens obſonia nummis. *Juven. ſat. 11. v. 134.* Obſonia ancillula. ¶ Interdum de piſcibus tantum accipitur. De piſce enim loquitur *Juven. ſat. 4. v. 64.* Excluſi expectant admiſſa obſonia patres. Adde *Terent. Andr. 2. 2. 23.* & *Plaut. Caſ. 2. 8. 37.* ¶ V. dicta in voce *Abſis*.

Obſono, as, a. 1. obſonium emo, paro. *Plaut. Stich. 3. 2. 36.* Egomet ibo, atque obſonabo obſonium. *Id. Aulul. 2. 4. 1.* Poſtquam obſonavit herus, & conduxit coquos. *Id. ib. 2. 2. 45.* Tribus vobis obſonatum eſt, an obſono amplius? *Id. Pœn. 3. 5. 16.* Obſonare prandium. ¶ Obſonare famem, eſt acuere, excitare. *Cic. 5. Tuſc.* Se, quo melius cœnaret, obſonare ambulando famem.

Obſono, as, n. 1. a ſono, as. Obſonare alicui ſermonem, h. e. alicui loquenti obſtrepere. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 74.* Male facis mihi, cum ſermone huic obſonas. Ps. Taceo.

Obſonor, aris, atus ſum, depon. 1. *comperare il companatico*, obſonium comparare. *Ter. And. 2. 6. 20.* Vix drachmis obſonatus eſt decem. *Plaut. Aulul. 2. 4. 26.* Non poterat de ſuo ſenex ſum obſonari filii in nuptiis?

Obſopio, is, ivi, itum, a. 4. *addormentare*. *Scribon. Larg. compoſit. 180.* A ſomni tempore prohibere, ne obſopiantur.

Obſopitus, a, um, nom. ex particip. *addormentato*. *Solin. c. 18.* Odoris novitate obſopitus. *Et c. 33.* Somno obſopitus.

Obſorbeo, es, ui, a. 2. idem quod ſorbeo, vel totum ſorbeo. *Plaut. Mil. 3. 2. 21.* Dii me perdant, ſi bibere potui. P. Qui jam? L. Quia enim obſorbui: nam nimis calebat. *Id. Truc. 2. 3. in fine.* Sentio aperiri fores, quæ obſorbent quidquid venit intra peſſulum.

Obſordeſco, ſcis, ui, n. 3. ſordidus fio. *Prudent. Apotheoſ. v. 146.* Ne coma fuſa humeris fumo obſordeſcat amaro. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 604.* Obſorduit jam hæc in me ærumna. h. e. obſoluit, ut *Non. ibid.* explicat.

Obſtaculum, li, n. 2. *oſtacolo*, Germ. *ein wiederſtand*, Gall. *obſtacle*, Hiſp. *eſtorvo*, κώλυμα, impedimentum. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 10.* Ibi nunc oppido oppoſita obſtacula. Meliores codices habent, *obſepta eſt via*. *Prudent. Hamartig. v. 509.* Rumpere obſtacula. *Nazar. in Paneg. Conſtantini, cap. 7.* Quis crederet, unius ſucceſſibus tuis ullum obſtaculum fore?

Obſtans, tis, nom. ex particip. qui obſtat. *Horat. l. 1. ep. 14.* Obſtantia clauſtra. *Ovid. 1. Amor. eleg. 11.* Moras obſtantes pellere. *Tacit. 1. Ann. c. 50.* Cæcinna præire, & obſtantia ſilvarum amoliri jubetur.

Obſtantia, æ, f. *reſiſtenza*, *oſtacolo*. *Vitruv. l. 6. c. 1.* Propter obſtantiam aeris. *Et l. 8. c. 1.* Obſtantia umbrarum.

Obſtaturus, a, um, participium futuri temporis ab *obſto*, as. *Quintil. l. 2. c. 11.* Vidi quoſdam in ipſo ſtatim limine obſtaturos mihi.

Obſterno, is, ſtravi, atum, a. 3. ante ſterno, ob oculos pono. *Apul. Apolog.* Uxorem fratris miſero puero obicit, & obſternit.

Obſtetricius, a, um, adject. ad obſtetricem pertinens. *Arnob. l. 3.* Manus obſtetricias quærere. ¶ Obſtetricia, h. e. obſtetricum officia. *Plin. l. 35. c. 11.* Jove Liberum parturiente inter obſtetricia Dearum.

Obſtetrix, icis, f. *quella che ajuta la partoriente*, *levatrice*, מילדת, Germ. *hebamme*, Gall. *ſage femme*, Hiſp. *partera*, μαῖα, quæ parturientium curam habet, quaſi adſtitrix, quia aſſideat parturienti. *Plin. l. 28. cap. 7.* Quæque alia non obſtetrices modo, verum etiam meretrices prodidere. *Terent. Andr. 1. 3. 64.* Obſtetricem arceſſa.

Obſtinate, adv. *oſtinatamente*, ἐγκαρτερούντως, pertinaciter, firmiter. *Ter. Andr. 1. 5. 8.* Ita ne obſtinate operam dat, ut me a Glycerio miſerum abſtrahat? *Sueton. in Caſ. cap. 89.* Obſtinatius cum omnia agi videret. ¶ Et in bonam partem. *Id. in Tito c. 8.* Obſtinatiſſime tenuit, ne quem ſine ſpe dimitteret.

Obſtinatio, onis, f. *oſtinazione*, ἐνστασις, αὐθάδεια, pertinacia, firmitas animi, ab *obſtino*. *Cic. de Prov. Conſ. c. 17.* Quæ ego omnia non ingrato animo, ſed obſtinatione quadam ſententiæ repudiavi. *Tacit. 3. hiſt. c. 39.* Bleſo ſuper claritatem natalium, & elegantiam morum, fidei obſtinatio fuit. ¶ In plurali num. *obſtinationes* dixit *Tertul. l. 1. ad Nation. c. 17.* ¶ Poetæ fabulati ſunt, obſtinationem filiam eſſe Herebi, & Noctis, *Cic. 2. de nat. Deor.*

Obſtinatus, a, um, *oſtinato*, ἀπηγριωμένος, διατεταμένος, ἐγκαρτερής, αὐθάδης, perſeverans, obfirmatus, pertinax. *Liv. l. 3. c. 47.* Adverſus quæ omnia obſtinato animo Appius in tribunal aſcendit. *Id. l. 1.* Quo terrore cum viciſſet obſtinatam pudicitiam. *Id. l. 2. c. 40.* Obſtinatior adverſus lacrymas. *Senec. ep. 71.* Popularium virtus pro regno ſuo obſtinatiſſima. ¶ Cum infinito *Liv. l. 32.* Jam obſtinatis mori ſpes affulget. ¶ Obſtinatum eſt, pro certum eſt, ſtatutum eſt. *Liv. l. 2.* Quoniam id certum atque obſtinatum eſt, neque ego obtundam.

Obſtinet dicebant antiqui, quod nunc *oſtendit*, ut in veteribus carminibus: Sed jam ſe cœlo ſcandens cærera obſtinet ſuum patrem. Hæc *Feſtus*.

Obſtino, as, avi, atum, a. 1. eſt obfirmato, & perſeveranti animo expetere, ut *Feſtus* exponit. *volere ad ogni maniera*. *Plaut. Aulul. 2. 2. in fi.* Credo, illum inaudiſſe, mihi eſſe theſaurum domi: id inhiat: ea affinitatem hanc obſtinavit gratis. *Liv. l. 23. c. 29.* Obſtinaverant animis vincere, aut mori, *s' erano intestati di*, ec.

Obſtipo, as, avi, atum, a. 1. obturo. Lexicographi verbum hoc, ejuſque ſignificationem confirmant loco *Plauti in Ciſtel.* quem nos attulimus in verbo *Obſipo*. Quidam ex iis alterum addunt ex *Mercatore ſc. 17.* ſed a nobis inveniri non potuit.

Obſtipus, a, um, adject. obliquus, curvus, *torto*, *curvato*, inclinatus, obliquus, curvus, ἐπικεκυφώς. *Perſ. ſat. 3. v. 80.* Obſtipo capite, & figentes lumine terram. *Colum. l. 7. c. 10.* Cum obſtipo ſues tranſverſa capite ferunt. *Suet. in Tiber. c. 68.* Incedebat cervice rigida, & obſtipa. h. e. flexo collo, & difficile ſe vertente. ¶ Tranſlate *Lucret. l. 4.* v. 318.

v. 518. Omnia mendoſe fieri, atque obſtipa, neceſſe eſt. *Priſtus legit obſtitua*, & exponit obliqua.

Obſtitum, i, n. locus de cœlo tactus. *Cic. 2. de leg. c. 9. ubi leges antiquas refert.* Iidem fulgura atque obſtita pianto. Alii leg. *oſtenta*. ¶ *Feſtus* obſtitum, violatum explicat.

Obſtitus, a, um, adject. obliquus. *Enn. apud Feſt.* Montibus obſtitis, obſtantibus, unde oritur nox. Addit ibi *Feſtus* aliud ex Lucretio exemplum, quod in *Obſtipus* attulimus. *Apul. de Deo Socrat.* Pro ſitu, & flexu, & obſtitu oculorum.

Obſto, as, ſtiti, ſtatum, n. 1. *impedire*, ἀνθίσταμαι, contra ſto, impedio. *Cic. Verr. 7. c. 2.* Obſtitiſti, ne tranſire in Siciliam poſſent. *Id. pro Roſc. Amer.* Commodis alicujus officere & obſtare. *Plin. Paneg. c. 91.* Obſtat verecundia, quominus percenſeamus. *Terent. Andr. 1. 1. 76.* Quid obſtat, cur non vere fiant? *Id. Heaut. 3. 1. 92.* Paulum negotii mihi obſtat, h. e. impedit, diſtinet. *Lucan. l. 1. v. 38.* pars ætheris illa ſereni Tota vacet, quaque obſtent a Cæſare nubes. h. e. circa Cæſarem. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic. Phil. 13.* Nec, ſi non obſtatur, propterea etiam permittitur. ¶ Partic. *obſtaturus* V. ſuo loco.

Obſtragulum, i, n. *somaio*, ἐπίδεσμος. Obſtragula in calceamentis ſunt corrigiæ, quæ decuſſatæ ſupra pedem, atque inter digitos ductæ ſoleam continebant, quod in caligis Veterum videre eſt. *Plin. l. 9. c. 35.* Quin & pedibus, nec crepidarum tantum obſtragulis, ſed totis ſocculis (*margaritas*) addunt. V. Obſtrigillus.

Obſtrangulatus, a, um, adject. ſtrangulatus. Translate *Prudent. Cathem.* v. 10. Obſtrangulata mens.

Obſtreperus, a, um, obſtrepens. *Apulej. in Florid. n. 13.* (*al. l. 2. ad fin.*) Occinunt cantior cicadæ obſtreperæ.

Obſtrepitaculum, i, n. oblocutio, ſtrepitus oppoſitio. *Tert. l. 3. adv. Marc. c. 22.* Defenſio neceſſaria adverſus obſtrepitacula diverſæ partis.

Obſtrepito, as, n. 1. frequentativ. ab obſtrepo. *Claudian. l. 2. de rapto Proſ.* v. 353. Obſtrepitant lamenta choris.

Obſtrepo, is, pui, itum, n. 3. *fare ſtrepito intorno a qualcuno*, Germ. *wiederſtreben*, Gall. *faire du bruit contre quelqu'un*, Hiſp. *hazer eſtruendo contra alguno*, παρενοχλέω, contra aliquem ſtrepitum facio, reclamo, obloquor. *Cic. l. 5. Fam. ep. 4.* Ut tibi literis obſtrepere non auderem. *Id. 3. de Or.* Atque ut quodammodo ipſi ſibi in dicendo obſtrepere videantur. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. pro Mar. c. 2.* Sed tamen ejuſmodi non obſtrepi clamore militum videntur, & tubarum ſono. ¶ Item imperſ. *Liv. l. 3.* Decemviro obſtrepitur. ¶ Obſtrepere laudi alicujus, eſt obtrectare, detrahere. *Senec. in Herc. Fur. v. 1031.* nomini turpem tuo moec parentem, ne tuæ laudi obſtrepat. ¶ Uſurpatur interdum generatim pro impedire. *Plin. l. 11. c. 37. de variis oculorum coloribus.* Aliis nigri, aliis ruſi, aliis glauci, ut habili mixtura, & accipiatur circumſcripto candore lux, & temperato repercuſſu non obſtrepat.

Obſtrictus, us, m. *Senec. l. 5. quæſt. nat. c. 14.* Per hæc loca cum ſe exitum quærens ſpiritus torſit, accendet flammam ipſo obſtrictu neceſſe eſt. h. e. ipſis locorum anguſtiis, quibus veluti obſtringitur. V. *Affrictus*.

Obſtrictus, a, um, nom. ex partic. καταδεδεμένος, *ſtretta, chiuſa, legato*. *Ovid. in Ibin. v. 713.* Obſtrictuſque famem petraria limine tecti. *Flor. l. 4. c. 9.* Purpurea veſtis ingentibus obſtricta gemmis. ¶ Translate *Cic. pro Cæl. c. 19.* Obſtrictus voluptatibus tenetur. *Id. ib. c. ult.* Addictum, deditum, obſtrictum ſibi ac liberis ſuis aliquem habere. *obbligato*. *Id. pro Plaut.* Beneficii vinculis obſtrictus. *Id. in Piſon.* Obſtrictus fœdere. *Id. Ver. 6.* Religione obſtrictus. *Paulin. Nolan. 9. Natal. Felicis*, v. 145. quia nemo obſtrictior eſt me Debitor huic.

Obſtrigillator, oris, m. reprehenſor, cenſor. *Varr. apud Non. c. 2. n. 73.* Æmulus illius artis, & obſtrigillator.

Obſtrigillo, as, a. 1. *impedire*, ἀντιτείνω, obſto, repugno, a ſtrigillo, quod in Onomaſtico veteri exponitor ξύω, eſtque a *ſtrigo*, ſeu *ſtringo*, ut *ſigillo* a *ſigno*. *Varro apud Non. c. 2. n. 605.* Lex neque innocenti propter ſimultatem obſtrigillat. hoc eſt non adverſatur, non officit. *Id. l. 4. de vita P. R.* Se Curio dicebat obſtrigillaturum, ne triumphus ei decerneretur. *Senec. epiſt. 115.* Multa obſtrigillant, & aciem noſtram aut nimio ſplendore repercutiunt, aut obſcuro retinent. Alii leg. obſigillant. ¶ In multis editionibus pro *obſtrigillo* legitur *obſtringillo*.

Obſtrigillus, i, m. Obſtrigilli, inquit *Iſidor. l. 19. c. 34. Orig.* ſunt calcei, qui per plantas conſuti ſunt, & ex ſuperiori parte corrigia trahitur, ut conſtringantur, unde & nominantur. *Salmaſ. in Solin.* per conjecturam hanc vocem legit in Plinii verbis, quæ in voce *Obſtragulum* attulimus, eique & *Grævius* aſſentitur. Verum priorem eam lectionem tuetur P. Harduinus editis libris omnibus, & pluribus etiam MSS.

Obſtringo, is, nxi, ictum, *legare*, *aſtringere*, אסר, Germ. *verbinden*, Gall. *etreindre*, Hiſp. *atar*, *una ſtrenir*, ἐξάπτω, devincio, & obligo, quaſi circumſtringo. *Col. l. 5.* Alii viminibus obſtringunt. *Plaut. Cur. 5. 3. 29.* Collum obſtringe homini. ¶ Sæpe translate ſumitur, ut Obſtringere aliquem beneficio, religione, legibus, &c. *Cic. Serv. l. 13. Fam.* Quibuſcumque officiis in Epiroticis, reliquiſque rebus Atticum obſtrinxeris. *Id. 3. Off.* Nam igitur ſe obſtrinxit ſcelere? h. e. ſcelus commiſit. *Id. Phil. 2. c. 33.* Obſtrinxiſti populum R. religione. *Id. 3. Offic.* Parricidio ſe obſtringere. Sic obſtringere ſe perjurio, *Liv. l. 26.* Obſtringi furti, *Gell. l. 11. c. ult.* &c. ¶ Obſtringere fidem ſuam alteri, *impegnarſi*, *obbligarſi a qualcuno*, *Plin. l. 4. ep. 13.* ¶ Obſtringere aliquem debito, *farlo debitore*, *Senec. l. 6. Benef. c. 12.* ¶ Obſtringere civitatem jurejurando, *Cæſ. l. 1. B. G. c. 31.*

Obſtructio, onis, f. *oſtruzione*, ἔμφραξις, actus obſtruendi, occluſio. *Cic. pro Sext. c. 9.* Sed hæc obſtructio nec diuturna eſt, nec obducta ita, ut curioſis oculis perſpici non poſſit.

Obſtructus, a, um, nom. ex particip. occluſus, occupatus. *Cic. 4. Acad. c. 3.* Obſtructa eſt difficultatibus omnis cognitio. *Silius l. 11. v. 598.* Obſtructæ cadavere portæ.

Obſtrudo, is, ſi, ſum, a. 3. *ferrare*, *coprire*, ἀνεμφράττω, idem ac obtrudo. *Prudent. in Vincent. v. 93.* Conclamat: ne obſtrudite, Ne plura jactet improbus. Al. leg. *obtrudite*, eliſo *ſ*. ¶ Apud *Plaut.* uſurpatur pro avide vorare, in os cibum trudendo infercire, *Stich. 4. 2. 13.* Stans obſtruſero aliquid ſtrenue. Verba ſunt Paraſiti, qui cum audiret non eſſe ſibi ad recumbendum in cœna locum, ait, ſe nihilominus ſtantem rem ſuam acturum. *Id. Curc. 2. 3. 87.* Aliquid prius obſtrudamus, pernam, ſumen, &c. Alii hic leg. *obtrudamus*. quod eundem habet ſenſum.

Obſtruo, is, uxi, uctum, a. 3. *chiudere*, סכר, Ger. *verbauen*, Gal. *boucher*, *eſtouper* Hiſp. *cerrar*, ἐμφράττω, occludo, & quaſi ſtrue quadam alicui loco impoſita obſiſto, ne quid effluat. *Cic. de Sen.* Qui iter Pœnis vel corporibus ſuis obſtruere voluerunt. *Nepos 4. c. 5.* Valvas ædis obſtruxerunt. *Lucan.* ¶ Obſtruere luminibus vicini, eſt ſtructuram aliquam juxta ejus ædificium facere, quæ lumen domui ejus eripiat. *Cic. pro Dom. c. 44.* Primo ſe luminibus ejus obſtructurum minabatur. ¶ Per Metaphoram quis dicitur alterius luminibus obſtruere, qui nominis ejus claritatem obſcurat. *Cic. in Brut.* Catonis luminibus obſtruxit hæc poſteriorum quaſi exaggerata altius oratio. ¶ Obſtruere aures alicui, eſt inexorabilem reddere. *Virg. 4. Æn. v. 440.* Placidaſque viri Deus obſtruit aures.

Obſtruſus, a, um, pro obtruſus aliqui legunt apud *Cic. de clar. Orat. c. 74.* cujus verba vide in *Obruſa*. Præterea apud *Claudian. Senec. Plaut. & Plin.* Verum ubique meliores Editiones habent *abſtruſus*.

Obſtupefacio, a. 3. *ſtupefare*, ἐκπλήττω, animo conſterno, & ſtupidum reddo. *Liv. l. 2.* Adeoque conſtantia ſua & Tribunos obſtupefecit, & plebem. *Ter. Phorm. 2. 1. 54.* Eum timidum obſtupefecit pudor.

Obſtupefactus, a, um, nom. ex partic. valde ſtupefactus. *Valer. Max. l. 3. c. 8. n. 6. extern.* Obſtupefactis nervis, ac torpore hebetatis artubus. *Cic. pro Dejot. c. 12.* Obſtupefactis hominibus.

Obſtupeſco, is, obſtupui, n. 3. *ſtupirſi aſſai*, *divenir ſtupido*. *Cic. 2. Divin. c. 23.* Ejus aſpectu cum obſtupuiſſet bubulcus. *Id. pro Marcell. c. 9.* Obſtupeſcent poſteri triumphos legentes tuos. ¶ Quidam Lexicographi ponunt *Obſtupeo*, *es*, a quo præteritum mutuatur *obſtupeſco*. Sed ceteræ voces carent exemplo.

Obſtupidus, a, um, valde ſtupidus. *Gell. l. 9. c. 1.* Conſtituiſſe univerſos quaſi attonitos, & obſtupidos. Adde *Plaut. Mil. 4. 6. 52.*

Obſtupratus, a, um, adject. ſtupro corruptus. *Lamprid. in Commodo*, *c. 5.* Appellatus a mimis, quaſi obſtupratus.

Obſum, obes, obfui, n. anom. *nuocere*, הזיק, Germ. *ſchaedlich ſeyn*, Gal. *nuire*, Hiſp. *danar*, βλάπτω, noceo, quaſi contra ſum. *Cic. 1. de Orat.* Qui tamen non obeſſet ejus orationi. *Ovid. 11. Metam. v. 321.* Gloria multis obfuit. ¶ Partic. *obfuturus*, vel *offuturus*, *Auctor ad Herenn. l. 4. c. 23.* Subjicimus id, quod aut nobis adjumento futurum ſit, aut offuturum illis e contrario.

Obſuo, is, a. 3. *cucire all' intorno*, circum ſuo. *Virg. 4. Georg. v. 301.* huic geminæ nares, & ſpiritus oris Multa reluctanti obſuitur. Eſt qui leg. *obſtruitur*.

Obſurdeſco, is, urdui, n. 3. *aſſordire*, *divenir ſordo*, ἀποκωφόομαι, totus ſurdus fio. *Cic. in Somn. c. 5.* Hoc ſonitu completæ aures obſurduerunt. *Id. de Am.* Obſurdeſcimus tamen, neſcio quomodo, nec ea, quæ ab ea monemur, audimus.

Obſutus, a, um, nom. ex particip. ab *Obſuo*, *cucito all' intorno*. *Sueton. de claris Rhetor. cap. 1.* Sporta auri obſuta. *Ovid. 2. Faſt. v. 378.* Obſutum menſa torret in igne caput.

Obtectus, a, um, *coperto*. *Virg. 2. Æn.* Arboribuſque obtecta receſſit. *Cic. pro Cæl. c. 18.* Vitia multis virtutibus obtecta.

Obtego, is, xi, ctum, *coprire*, כסה, Germ. *zudecken*, Gal. *couvrir*, Hiſp. *cubrir*, περικαλύπτω, circumtego, cum diligentia operio, & tego. *Col. l. 3. c. 13.* Summis glebis obtegatur. *Cic. in Vatin.* Ut adoleſcentiæ turpitudo obſcuritate, & ſordibus tuis obtegatur. ¶ Obtegere ſe corpore alicujus, eſt poſt illum latere, & ſe tueri. *Cic. pro Sext.* Seque ſervorum, & libertorum corporibus obtexit.

Obtemperanter, adv. obedienter. *Prudent. in hymn. Laurent. v. 112.* Obtemperanter annuit.

Obtemperatio, onis, f. *ubbidienza*, ὑπακοή, obedientia. *Cic. de Leg. c. 15.* Quod ſi juſtitia eſt obtemperatio ſcriptis legibus, inſtitutiſque populorum.

Obtempero, as, avi, atum, n. 1. *ubbidire*, שמע, Ger. *gehorchen*, Gal. *obeir*, Hiſp. *obedecer*, πείθομαι, morem gero. *Cic. pro Cæc.* Ut ad verba nobis obediant, non ad id, quod ex verbis intelligi poteſt, obtemperent. *Id. Fam. 2. ep. 7.* Te audi, tibi obtempera. *Cæſ. l. 4. B. Gal. c. 21.* Imperio populi R. obtemperare. *Valer. Max. l. 9. c. 3. n. 7.* Obtemperare vitio.

Obtendo, is, di, tum, a. 3. *diſtendere innanzi*, *opporre*, προίσχομαι, contra tendo, ante aliquid tendo, oppono. *Plin. l. 5. c. 22.* Huic par, interjacente valle, mons adverſus Antilibanus obtenditur, hoc eſt oppoſitus eſt. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 5.* Multis ſimulationum involucris tegitur, & quaſi velis obtenditur uniuſcujuſque natura. ¶ Aliquando eſt excuſare, prætendere. *Plin. ep. 6. l. 8.* Nec puduit rationem turpitudini obtendere. h. e. turpe factum ratione excuſare. *Tacit. Ann. 3. c. 17.* Matris preces obtenderet. Et *c. 35.* Cum valetudinem corporis, ætatem liberum, nubilem filiam obtenderet.

Obtenebro, as, a. 1. tenebras offundo, obſcuro. *Lactant. l. 4. c. 19.* Obtenebrabitur dies lucis. Ita legit Lipſius; alii tenebrabitur.

Obtentio, onis, f. obtentus, actus obtendendi. *Arnob. l. 5.* Si textus omnis expoſitionis, & ſeries obtentionibus allegoricis clauſa ſint.

Obtento, as, avi, atum, a. 1. obtineo, occupo. *Cic. Attic. l. 9. epiſt. 10.* Spes quædam me obtentabat, fore ut &c.

Obtentus, us, m. πρόσχημα, extenſio. *Virg. 11. Æn.* Extructoſque toros obtentu frondis inumbrant. ¶ Translate ſumitur pro prætexto. *Gell. l. 10. c. 22.* Qui obtentu Philoſophiæ nominis inutile otium, & linguæ, vitæque tenebras ſequuntur. *Salluſt. in orat. Lepidi ad pop. R.* Secundæ res mire ſunt vitiis obtentui. Adde *Tacit. 1. hiſt. c. 49.* ¶ Sumitur & pro obſtaculo. *Nazar. in paneg. Conſtant. c. 5.* Non terror obtentui eſt, &c.

Obtentus, a, um, extenſus, ab obtendo. *Virg. 1. Georg. v. 248.* Et obtenta denſentur nocte tenebræ. Eſt etiam particip. ab obtineo, *ottenuto*. *Cic. pro Corn. Balb.* Quæ volebamus, obtenta non ſunt. *Id. Philip. 2.* Quod etiam infimis civibus ſemper obtentum eſt.

Obtero, is, trivi, tritum, a. 3. *fracaſſare*, כתת, Ger. *zertreten*, Gal. *écraſer*, *briſer*, Hiſp. *hollar*, *quebrar*, ἐκτρίβω, contero. *Varro l. 2. de R. R. c. 1.* Ut pure, & molliter ſtent, videndum, & ne obterantur. ¶ Aliquando eſt circum, ſeu ab omni parte terere. *Col. l. 6. c. 4.* Nonnulli pellem ſerpentis obtritam cum vino miſcent. ¶ Translate ſumitur pro deprimere, ad nihilum redigere. *Cic. pro Cæc. c. 7.* Ita calumniam, ſtultitiamque obtrivit, atque contudit. *Id. 7. Verr.* Neve obteri laudem imperatoriam criminibus avaritiæ velitis. *Liv. l. 3.* Obterere jura. ¶ Item pro detrahendo imminuere, *dir male*, *abbaſſare*. *Cic. 1. de Div.* Cum Achivi cœpiſſent inter ſe ſtrepere, aperteque artem obterere extiſpicum. *Curt. l. 8.* Donec Philippi res orſus obterere.

Obteſtatio, onis, f. ἐπιμαρτυρία, ἐξορκισμός, obſecratio. *Feſt.* Obteſtatio eſt, cum Deus teſtis in meliorem partem vocatur. *Cic. pro Cluent.* Quæ mulier obteſtatione viri decem illis menſibus ne domum quidem ullam, niſi ſoceri ſui, iniſſe debuit. *Liv. l. 27. c. 50.* In preces, obteſtationeſque verſæ mulieres. *Tac. Ann. 1. c. 11.* Senatu ad infimas obteſtationes procumbente.

Obteſtatus, a, um, particip. ab *Obteſtor*. *Salluſt. in Catil. c. 46.* Multa de ſalute ſua Pomptinum obteſtatus. ¶ Paſſive *ſcongiurato*, *ſupplicato*, obſecratus. *Apulej. l. 2. Metam.* Obteſtata fide præſentium. *Al. leg.* fidem. *Ammian. l. 31. c. 9.* (*al. 25.*) *a med.* Ni obteſtatus prece impenſa ſuperſtitibus pepercit.

Obteſtor, aris, atus ſum, d. 1. *pregare con iſcongiuri*, דרש, Ger. *umb gottes willen bitten*, Gal. *prier inſtamment*, Hiſp. *rogar*, ἐπιμαρτύρομαι, ἱκετεύω, λιτανεύω, eſt Deum ob aliquam cauſam teſtes adhibere cum jurejurando, ut ſcribit *Don. in 6. Æn.* ſed fere ſumitur pro precari cum adjuratione. *Cic. pro Flac.* Cum ego te, Flacce, cœlum, noctemque conteſtans flens flentem obteſtabar. *Id. 7. Verr.* Cæteros item Deos, Deaſque omnes imploro, atque obteſtor. *Terent. And. 1. 5. 57.* Per tuam fidem, perque ejus ſolitudinem te obteſtor. ¶ Sæpe ſumitur pro ſimpliciter precari, ſine adjuratione, *pregare con iſtanza*. *Cic. pro Cæl. c. 32.* Oro vos, obteſtorque, Judices. *Id. Attic. l. 3. ep. 23.* Precibus omnibus orare, atque obteſtari.

Obte-

Digitized by Google

Obtexo, is, ui, xtum, a. 3. *teſſer d'intorno*, περιυφαίνω. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Fila etiam araneoſa, quacunque inceſſerit, alarum maxime lanugine obtexit. *Virg.* 11. *Æn. verſ.* 611. Cælumque obtexitur umbra.

Obthuro. V. Obturo.

Obticentia, æ, f. *il tacere*. *Quintil. l.* 9. Α'ποσιώπησιν, quam Cicero reticentiam, Celſus obticentiam appellat.

Obticeo, es, cui, n. 2. *tacere*, ἀντισιωπάω, taceo, & proprie de iis, quæ nos pudet dicere. *Ter. Eun.* 5. 1. 4. Virgo conſciſſa veſte lacrymans obticet. Ubi *Donatus*: Tacemus conſilia, reticemus dolores, obticemus, ubi dicere rem pudet. ¶ Hoc tamen non ſemper ſervatur. *Martial. l.* 10. *epigr.* 17. Et queritur nugas obticuiſſe meas. *Horat. de art. poet. v.* 284. chorusque turpiter obticuit.

Obtinentia, æ, f. verbale ab Obtineo; affertur a *Priſciano l.* 18.

Obtineo, es, nui, tentum, a. 2. *ottenere*, חזק, Ger. *erlangen*, Gal. *obtenir*, Hiſp. *alcancar*, ἐπέχω, vinco, impetro, quaſi contra teneo. *Cic. Fam.* 1. Neque, ſi quid non obtinuerimus, repulſi eſſe videamur. ¶ Eſt item fortiter tenere. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 54. Si iſtam firmitudinem animi obtines. ¶ Interdum eſt ſimpliciter tenere, ſive habere. *Col. l.* 2. Tertium locum obtinet pecudum ſtercus. ¶ Aliquando ponitur pro retinere, & conſervare. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 11. Tu ſi iſtic commodationem mea dignitatem tuam obtinebis. ¶ Aliquando pro occupare. *Plin. l.* 16. *c.* 5. Arbor agros longis obtinens umbris. *Liv. l.* 29. Noctem inſequentem eadem caligo obtinuit. Sic obtinere urbem armis, apud eund. *l.* 30. ¶ Aliquando pro exiſtimare. *Salluſt. ep.* 1. *ad Cæſ. de rep. ordin.* Populus R. antea obtinebat, regna atque imperia fortunam dono dare. *Apul. in Apolog. in princip.* Certus equidem eram, proque vero obtinebam. ¶ Obtinere, abſolute. *Ulp. l.* 1. *Dig. de Offic. Quæſt.* Hodie obtinuit, indifferenter Quæſtores creari. h. e. invaluit, *ſi uſa*. Sic, conſuetudo obtinuit, *apud eund. l. Si aliquem. Dig. de Offic. Proconſ.* ¶ Obtinere jus ſuum, & in cauſa ſuperiorem eſſe. *Cic. pro Quint.* & *Verr.* 3. & 7. Sic, obtinere litem, cauſam, eodem ſenſu. *Id. Verr.* 4. *c.* 10. Pecuniam qui dabant, cauſas obtinebant. *Id. pro Roſc. Com.* Ad judicium hoc modo venimus, ut totam litem vel obtineamus, vel amittamus. ¶ Et obtinere, abſolute eodem fere ſenſu. *Liv. l.* 35. Obtinuit, ut præferretur aliis. *Cic.* 2. *Pis.* Obtinuit exiſtimari vir bonus. ¶ Sæpe obtinere, eſt ſimpliciter habere. *Plin. l.* 12. *c.* 42. Medicamenti vim obtinet. *Cic.* 4. *Tuſc.* Obtinet locum proverbii. ¶ Obtinere numerum cæſorum, *eſſer annoverato tra gli ucciſi*. *Cic.* 2. *Offic. c.* 12. ubi ſunt qui legunt *nomen* pro numerum. ¶ Obtinere injuriam, pro rem injuſte acquiſitam retinere, apud *Liv.* legitur *l.* 29. *c.* 1. V. *Injuria*. ¶ Obtinere, pro principem eſſe in aliqua re. *Cic.* 2. *de Orat.* Academiam Carneades, & Clitomachus obtinebant. ¶ Obtinere admirationem, pro in admiratione eſſe. *Plin. l.* 34. *c.* 2.

Obtingit, ebat, tigit, imp. 3. *accadere*, *avvenire*, הוה, Germ. *zufallen*, Gal. *il arrive*, Hiſp. *acontecer*, συμβαίνει, obvenit, evenit. *Cic.* 1. *Off. c.* 7. Quod cuique obtigit, id quiſque teneat. *Id. Catil.* 4. *c.* 2. Si quid obtigerit, æquo animo moriar. *Plaut. Rud.* 4. 6. 7. Eloquere, ut res obtigit de filia. *Terent. Heaut.* 4. 3. 5. Iſtud tibi ex ſententia obtigiſſe lætor. *Horat. Epod.* 4. Lupis & agnis quanta ſortito obtigit, Tecum mihi diſcordia eſt. ¶ Obtingere alicui provincia dicitur, cum ſortito provincia regenda alicui committitur. *Cic. in Vatin. c.* 5. Cum tibi provincia ſorte obtigiſſet. Translate *Id. Att. l.* 1. *ep. ult.* Quam tibi dicis obtigiſſe *Σπάρταν*, non modo nunquam deſeram, ſed &c.

Obtinnio, is, n. 4. idem ac tinnio. *Apul. in Apol.* Ecquid illi aures obtinnirent.

Obtorpeo, es, vel

Obtorpeſco, ſcis, pui, n. 3. *impigrirſi*, Ger. *erſtarren*, Gal. *ſe roidir*, *s'engourdir*, Hiſp. *entorpecerſe*, ναρκάω, valde torpidus fio, torpore afficior. *Cic. pro Domo c.* 52. Miror, ei non & linguam obmutuiſſe, & manum obtorpuiſſe. *Id.* 3. *Tuſc.* Sed jam ſubjectus miſeriis obtorpui. *Curt. l.* 10. *c.* 3. Quis crederet, ſævam paulo ante concionem obtorpuiſſe ſubito metu?

Obtorqueo, es, o. 2. *torcere forte*, συστρέφω, vehementer torqueo. *Victor de Vir. illuſt. in Livio Druſo*. Conſuli legibus agrariis reſiſtenti ita collum in Comitio obtorſit.

Obtortus, a, um, tortus, vel valde tortus, ab obtorqueo. *Virg.* 5. *Æn. v.* 559. it pectore ſummo Flexilis obtorti per collum circulus auri. *Cic.* 6. *Verr. c.* 10. Obtorta gula, in vincula abripi juſſit. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 43. Obtorto collo, ad Prætorem trahi.

Obtrectatio, onis, f. διασυρμός, detractio, maledictio. *Cic.* 4. *Tuſc.* 8. Obtrectatio autem eſt, quam intelligi ζηλοτυπίαν volo, ægritudo ex eo, quod alter quoque potiatur eo, quod ipſe concupierit. *Id. l.* 10. *Fam.* Quod habere poſſet obtrectationem. id eſt in quod cadere poſſet obtrectatio. *Vatin. Cic. l.* 5. *Fam.* Is pro honore meo puſillorum, ac malevolorum obtrectationes, & inſidias non proſternat, atque obterat? *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 1. Obtrectatio, & livor pronis auribus accipiuntur.

Obtrectator, oris, m. διασυρτής, διάβολος, κακολόγος, qui obtrectat. *Cic. in Bruto c.* 1. Dolebamque, quod non, ut plerique putabant, adverſarium, aut obtrectatorem laudum mearum, ſed ſocium potius, & conſortem glorioſi laboris amiſeram.

Obtrectatus, us, m. idem ac obtrectatio. *Gell. l.* 20. *c. ult.* Ut ſine vano obtrectatu conſiderent.

Obtrecto, as, avi, atum, n. 1. *dir male*, הרע, Gm. *ubel nach reden*, Gal. *medire*, *blâmer*, Hiſp. *maldezir*, διασύρω, κακολογέω, eſt maledicere, alicujus dicta, aut facta verbis depravare, ex *ob*, & *tracto*, q. d. male, vel contra tracto. *Cic. l.* 9. *Fam.* Si qui mihi obtrectent. *Liv. l.* 8. *c.* 36. Obtrectare laudibus alicujus. *Id. l.* 45. obtrectare laudes, dixit. ¶ Ponitur aliquando pro culpare, ſive damnare, cum acc. *Cic.* 10. *Phil.* Hanc tibi conſuetudinem pleriſque in rebus bonos obtrectandi ſiquis detraxerit. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Regina meretrix lautitiam ejus omnem, apparatumque obtrectans. ¶ *Nepos in Ariſtid. c.* 1. Obtrectarunt inter ſe. h. e. æmuli fuerunt. Sic obtrectare, & æmulari conjungit *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 20. & quid propria ſignificent, quidque inter ſe differant, docet his verbis *ibid. c.* 26. Obtrectare vero alteri, est illa vitioſa æmulatione, quæ rivalitati ſimilis eſt, æmulari, quid habet utilitatis? cum ſit æmulantis, angi alieno bono, quod ipſe non habeat: obtrectantis autem, angi alieno bono, quod id etiam alius habeat.

Obtritio, onis, f. actus obterendi. *Auguſtin. ſerm.* 8. *de diverſ. c.* 4. Accedit ad eum in obtritione cordis.

Obtritus, us, m. actus obterendi. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Ne herbæ obtritu hebetentur.

Obtritus, a, um, καταπατούμενος, partic. ab obteror. *Cic.* 2. *de Or. c.* 86. Neque poſſent obtritos internoſcere ullo modo. *Lucret. l.* 3. *v.* 997. Obtritus pondere terræ. *Plaut. Curc.* 4. 4. 17. Meæ pugnæ præliares obtritæ jacent. h. e. contemptæ.

Obtrudo, is, uſi, uſum, a. 3. *ſpingere con forza*, o *incontro*, προσωθίζομαι, idem quod trudo, vel contra aliquem trudo, vi pello. *Plaut. Merc.* 3. 3. 26. Jamne abiit intro? abiit, obtruſit fores. Al. leg. *operuit*. *Cic. Verr.* 6. *c.* 36. Qui non obtruſit aliqua ex parte monumenta P. Scipionis, ſed funditus ſuſtulit & delevit. h. e. evertit. Sunt qui ſuſpicantur legendum *obtrivit*, alii *abtulit*, alii *obſtruxit*. ¶ Significat interdum avide in os immittere, & quaſi gulam cibo infarcire. V. *Obſtrudo*. ¶ Item claudere. V. *ibidem*. ¶ Sæpiſſime vero ponitur pro invito & repugnanti offerre, aut dare, *dar per forza*. *Terent. Andr.* 1. 5. 15. Ea quia nemini obtrudi poteſt, itur ad me. *Id. Hecyr.* 3. 1. 16. Nunquam auſus ſum recuſare eam, quam mihi obtrudit pater. ¶ Obtrudere palpum alicui, *far carezze*, e *adulare chi non ne ha voglia*. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 35. Ego iſthæc aliis dare condidici; mihi obtrudere palpum non potes.

Obtruncatio, onis, f. ἀποτομή, actus obtruncandi. *Col. l.* 4. *c.* 29. Quod tam & obtruncatione vitis, & cum ejuſdem reſectione fiſſura percipit fieri.

Obtruncatus, a, um, *tagliato a pezzi*, *trucidato*, *ammazzato*, trucidatus, occiſus. *Salluſt. in Jug. c.* 71. Juxta boni, maliquo, ſtrenui & imbelles inulti obtruncati.

Obtrunco, as, avi, atum, a. 1. *tagliare a pezzi*, דקר, Ger. *abhauen*, Gal. *tailler en pieces*, Hiſp. *deſcabeçar*, κατακόπτω, cædo, capite cædo, vulneribus conficio, & occido. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Puerum interea obtruncat, membra articulatim dividit. *Liv. l.* 1. *c.* 5. Ita Regem obtruncant. *Curt. l.* 6. *c.* 1. Obtruncatis qui promptius reſiſtebant.

Obtueor, eris, d. 2. *guardare fiſſo*, ἐφοράω, diligenter conſpicio. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 17. Quod ſic terram obtuere. Adde *Amph.* 3. 2. 19.

Obtumeſco, is, obtumui, n. 3. tumidus fio, *gonfiarſi*. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Ex aqua bibendum dedere repente obtumeſcentibus.

Obtundo, is, obtudi, obtuſum, a. 3. *percuotere*, κατακναίω, eſt tutum, ſeu circum percutere. *Firmic. l.* 3. *c.* 5. Et pectora pugnis obtundant. ¶ Metaleptice accipitur pro hebetare, *render ottuſo*. *Plin. l.* 35. *c.* 29. Lens aciem oculorum obtundit. *Cic.* 3. *Tuſc.* Ægritudinem obtundere, *ſopire il dolore*. ¶ Translatum capitur pro callum, rude, tardum facere. *Cic.* 2. *de Or.* Cum vocem in dicendo obtudiſſet. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 33. Multa enim e corpore exiſtunt, quæ acuant mentem, multa quæ obtundant. *Id.* 3. *de Orat.* Ingenia obtundi nolui. ¶ Item pro ſæpius repetendo eadem inculcare, moleſtiam & faſtidium afferre, *ſtordire*, tractum a fabris, qui impetus tundendo aliquid malleo, ut inquit *Donat.* ad illud *Terent. Andr.* 1. 2. 11. Obtundis, tametſi intelligam. *Id. Adel.* 1. 2. 33. Ne me obtundas de hac re ſæpius. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 1. Tam longis epiſtolis te non obtunderem.

Obtunſio, onis, f. actus obtundendi, percuſſio. *Lamprid. in Commodo, c.* 10. Quem vidiſſet albeſcentes inter nigros capillos quaſi vermiculos habere, ſturno appoſito, qui ſe vermes ſectari crederet, capite ſuppuratum reddebat obtunſionibus.

Obtunſus. V. Obtuſus.

Obturaculum, i, n. obturamentum. *Marcell. Empir. c.* 35. Obturaculum extrahere.

Obturamentum, i, n. *turacciolo*, quo aliquid obturatur. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Uſus ejus cadorum obturamentis.

Obturatus, a, um, adject. occluſus. *Cic. de Fato, c.* 5. Obſtructas eas partes, atque obturatas eſſe dicebat.

Obturbator, oris, m. qui obturbat. *Aſcon. in Divinat. Verr. c.* 15. *ad fin.* Obturbatores quoſdam, ſordidoſque cauſidicos ſignificat.

Obturbatus, a, um, *turbato*, ut obturbata aqua. *Plin. l.* 8. *c.* 18.

Obturbo, as, avi, atum, ἐνοχλέω, idem quod ſimplex turbo. *Cic. Att. l.* 12. Me ſcriptio, & literæ non leniunt, ſed obturbant. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 23. Poſtquam pulſos ſenſit Antonius, denſo agmine obturbat, *li mette in diſordine*. *Terent. Andr.* 5. 4. 23. Itane vero obturbat? h. e. obſtrepit, loquentem interpellat.

Obturgeſco, is, n. 3. *gonfiarſi*, turgidus fio, ἐξοιδέω. *Lucret. l.* 6. *v.* 658. Obturgeſcit enim ſubito pes. Alii leg. *obbruteſcit*.

Obturo, as, avi, atum, a. 1. *chiudere*, *intaſare*, סתם, Germ. *verſtopffen*, Gal. *boucher*, Hiſp. *cerrar*, ἀποφράττω, claudo, occludo. Scribitur a nonnullis *obthuro* cum aſpiratione. Derivant enim a *thura*, vel a θύρα, *janua*, de quo V. *Voſſ. in Etymol.* Legitur tamen etiam in antiquis libris ſine *h*. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Paucæ extra oſtium alvei obturant omnia. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. *v.* 105. Obturem patulas impune legentibus aures. *Plaut. Stich.* 1. 2. 58. obturare os alicui, *farlo tacere*.

Obtuſe, adverb. craſſe, *rozzamente*, *goffamente*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 25. Quo quid dici poteſt obtuſius?

Obtuſus, a, um, nom. ex particip. ab obtundo, *percoſſo*, *battuto*. *Plaut. Amphyt.* 2. 1. 59. Nam ſum obtuſus pugnis peſſime. Metaleptice ſumitur pro craſſo, cui opponitur acutus, *ottuſo*. *Virg.* 1. *Georg. v.* 262. Vomeris obtuſi dens. Ubi notant Critici, in vetuſtis exemplaribus & MSS. legi *obtunſi*, quod & aliis in locis obſervant apud *Plaut. Gell. Plin. jun.* & alios, ut *Pareus in Lex. Crit.* teſtatur. *Colum. l.* 4. *c.* 24. Obtuſa, hebeſque falx putatorem moratur. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Cornua ſunt obtuſa. *Lucret. l.* 4. *v.* 335. Obtuſus angulus. ¶ Translate ponitur pro rudi, hebete, debili, ſeu debilitato. *Lucret. l.* 3. *v.* 453. obtuſis ceciderunt viribus artus. *Cic. de Senect. c. ult.* Animus, cui obtuſior ſit acies. *Virg.* 1. *Æn. v.* 567. Non obtuſa adeo geſtamus pectora Pœni. h. e. non adeo ſumus ruſticis moribus, & animo ſtupido. Sic obtuſæ aures apud *Stat. l.* 5. *ſilv.* 1. *v.* 171. h. e. minus ſagaces, & ad exaudiendum apte. Obtuſus ſtomachus, apud *Plin. l.* 7. *ep.* 3. *ſtomaco ſvogliato*. ¶ Obtuſior juriſdictio quid ſit, ſatis explicant verba hæc *Tacit. in Agric. c.* 9. Credunt plerique, militaribus ingeniis ſubtilitatem deeſſe, quia caſtrenſis juriſdictio ſecura, & obtuſior, ac plura manu gerens, calliditatem fori non exerceat.

Obtutus, us, m. *ſguardo*, ראה, Ger. *anſehung*, Gal. *regard*, Hiſp. *mirada*, ἀποβλέψις, aſpectus, inſpectio, ab obtueor, quaſi obtuitus. *Cic.* 3. *de Or.* Qui vultum ejus, cum ei dicendum eſſet, obtutumque oculorum in cogitando probe noſſet. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 24. Obtutum aliquo figere. *Id. de Univerſ. c.* 8. Effugit obtutum oculorum animus. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Viſus fatigatur continuo obtutu oculorum.

Obvagio, is, n. 4. ἀντιβοάζω, vagito obſtrepo, contra, ſeu circum vagio. *Plaut. Pœn.* Ne eſuriente hic quaſi hædi obvagiant.

Obvagulo, as, n. 1. convicium dico. *Lex XII. Tab. apud Feſt. in voce Portus*. Tertiis diebus ob portum obvagulatum ito. Al. leg. *ob vagulatum*.

Obvallatus, a, um, adject. quaſi vallo circundatus, protectus. *Cic. Agr.* 2. *c.* 1. Quem locum nobilitas & præſidiis firmatum, atque omni ratione obvallatum tenebat.

Obvaricator, oris, m. qui cuipiam occurrit, quominus rectum iter conficiat. *Feſtus*.

Obvaro, as, n. 1. *guaſtare*, διαστρέφω, depravo, perverto, a *varis*, ideſt qui introrſum pedes intortos habent. *Enn. l.* 2. *v.* 606. *apud Non.* Nam conſilius obvarant.

Obvenio, is, n. 4. *venire incontro*, קרה, Germ. *begegen*, Gal. *echoir*, Hiſp. *acontecer*, ἀπαντάω, obviam, vel contra, ſive coram venio. *Cic. Att. l.* 2. Eas daturum eram ei, qui mihi primus obveniſſet. ¶ Sumitur frequenter pro contingere ſortito. *Cic.* 4. *Verr. c.* 6. Sorte provincia Siciliæ Verri obvenit. ¶ Item pro quomodocunque contingere. *Cic.* 2. *Philip.* Id igitur obvenit vitium, quod tu jam Cal. Jan. futurum eſſe prævideras. ¶ Hæreditatem obvenire, vel aliquid obvenire hæreditate, vel ex hæreditate. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 12. Si hujuſmodi mihi fundus hæreditate obve-

obveniat. *Auct. ad Her. l. 4.* Hæreditas ei obvenit.

Obventio, onis, f. actus obveniendi, reditus. *Ulp. l. magis puto, ff. de reb. eor. qui ſub tut. & cura ſunt.* Vel etiam in redituum ſpe, atque obventionum. *Id. leg. 1. Dig. de exercit. act.* Exercitorem eum dicimus, ad quem obventiones, & reditus omnes perveniunt.

Obventitius, a, um, ſorte obveniens, ut obventitia bona, *apud Tertull. l. 2. adverſ. Marcion. c. 3.*

Obverbero, as, a. 1. idem quod verbero. *Apul. l. 7. Metam.* Inſcenſum (aſinum) obverberans. Et *l. 9.* Ferula nates ejus obverberans.

Obverſatio, onis, f. *aggiramento*, actus obverſandi, huc illuc itio. *Cic. pro Mur. c. 34.* Meſſos amicos, obverſationes, teſtificationes, ſeductiones teſtium, ſeceſſionem ſubſcriptorum animadvertebant. Ita quidam Lexicographi: verum in optimis codicib. legitur *obſervationes*.

Obverſe, adverb. *verſo, in faccia*. *Colum. l. 9. c. 7.* Domicilia apum obverſa ad hibernum orientem componi debebunt, ut apricum habeant apes matutinum egreſſum, & ſint experrectiores.

Obverſor, aris, atus ſum, d. 1. *ſtar attorno*, περιστρέφομαι, circum, vel ante verſor, adſum. *Plin. l. 15. ep. 16.* Centumviri venerunt, obverſabantur advocati. ¶ Tranſlata ponitur pro apparere animo, ita ut res adeſſe coram videatur, & cerni. *Cic. pro Sext.* Mihi ante oculos obverſatur Reip. dignitas. *Liv. l. 35. c. 11.* Cecidimusque cladis memoria non animis modo, ſed prope oculis obverſabatur. *Id. l. 2.* Obverſatur ſpecies in ſomnis.

Obverſus, a, um, *in faccia*, adverſus. *Plin. l. 9. c. 57.* Et ut illis obverſos ſtare. *Col. l. 7.* Ut paſcentium capita ſint obverſa Soli.

Obverto, is, ti, ſum, a. 3. *volgere contra*, ἀντιστρέφω, contra verto. *Cic. 3. Tuſc. ex antiquo Poeta:* Cujus ob os Graji ora obvertebant ſua. *Plin. l. 14. c. 21.* Feneſtras obverti in Aquilonem oportere. *Virg. 6. Æn.* Obvertunt pelago proras. ¶ Obvertere cornua alicui, h. e. alicui adverſari. *Plaut. Pſeud. 4. 3. 5.* Ne in re ſecunda nunc mihi obvertat cornua. ¶ Obvertere terga alicui, *voltar le ſpalle*. *Virg. 2. Georg. v. 270.*

Obviam, *incontro, all' incontro*, adv. loci, quaſi ob, idest contra viam. *Cic. pro Mil. c. 10.* Obviam fit ei Clodius expeditus in equo. *Id. 6. Fam. ep. 16.* Cum in Cumanum mihi obviam veniſſes. *Id. pro Mur. c. 32.* Obviam ire alicui. *Id. pro Planc. c. 40.* Obviam ſe ferre alicui. *Id. 11. ad Att. ep. 16.* De obviam itione ita faciam, ut ſuadas. *Plaut. Pſeud. 4. 8. 5.* Minas obviam ultro ei deferam. *Id. Amph. 3. 4. 2.* Nec quiſquam tam audax fuat, qui obviam obſiſtat mihi. *Id. Poen. 3. 6. 11.* Bonam dediſtis advocati, operam mihi: cras mane, quæſo, in comitio eſtote obviam. *Inſcontro vedere.* Sic dicimus, obviam alicui procedere, prodire, exire, proficiſci, obviam mittere, &c. apud *Cic.* ſæpe. ¶ Interdum obviam pro contra uſurpatur. *Cic. Attic. l. 4.* Huic obviam Cato, & Servilius [illegible] parta. *Id. Verr. 1. c. 48.* Obviam ire cupiditatibus. *Plaut. Stich. 4. 1. 19.* Si tibi nulla ægritudo eſt animo obviam. ¶ Ire obviam periculis, & fortiter pericula adire. *Salluſt. in Jug. c. 7.* ¶ *Plaut. Capt. 3. 3. 3.* Nec ſycophantia, nec fucus ullum mantellum obviam eſt. h. e. eſt in promptu.

Obvigilate, adverb. vigilanter. *Plaut. Bacc. 3. 2. 14.* Quare, me eſſe quam obvigilam, eſt opus. Alii leg. *atque advigilare eſt opus*.

Obvio, as, avi, atum, n. 1. obviam eo, obſiſto, reſiſto. *Macrob. l. 7. Sat. c. 5.* Proceres, quibus obviandum non erat. *Quintil. Declam. 307.* Nequitia obviatum eſt legi. *Pallad. l. 1. tit. 35.* Obviare grandini. *Marcian. JCtus. l. 2. Dig. de Donat.* Confeſſioni obviare.

Obviolo, as, a. 1. idem ac violo. *Varr. l. 5. de L. L.* Acticum illud, Oblivio violavit. Alii leg. *Oblivio lavet*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 996. n. 13.* Quiſquis es homo, ne mea oſſa obviolas.

Obvius, a, um, *che viene all' incontro*, פגוע, Ger. *entgegen*, Gal. *qui rencontre, ou qu'on rencontre*, Hiſp. *encontradizo*, ἀπαντῶν, quod alicui occurrit, vel obviam fit. *Cic. pro Cæl.* Sin autem ingredienti cum armata multitudine obvius fuerit. *Id. Att. l. 6. ep. 4.* Ut mihi tuæ literæ volenti obviæ. *Liv. l. 1. c. 6.* Se mihi obvium dedit. *Tacit. Ann. 12. c. 7.* Obvium præbet ſe gratantibus. *Id. Ann. 13. c. 8.* Apud Ægeas civitatem Ciliciæ obvium Quadratum habuit. ¶ Ponitur & pro adverſo. *Virg. 9. Æn.* Obvia ferre arma. *Lucan. l. 1.* Signa obvia ſignis. *Lucret. l. 4.* Tute tibi obvius obſtas. ¶ Item pro expoſito, ſeu pro eo, quod facile adiri, vel haberi poteſt. *Virg. 3. Æn.* Obvia urbs inimicis. ¶ Tranſlate *Plin. l. 2. ep. 10.* Eſt enim obvius, & expoſitus, plenuſque humanitate. *Tacit. Ann. 2. c. 2.* Prompti aditus, obvia comitas. *Id. Ann. 16. c. 2.* Obviæ opes. h. e. ultro oblatæ.

Obumbratio, onis, f. actus obumbrandi. *Arnob. l. 5.* Allegoricæ cæcitatis obumbratio.

Obumbratrix, icis, f. quæ obumbrat. *Tertul. Apolog. n. 9.* Arbores templi obumbratrices.

Obumbratus, a, um, adject. *adombrato*. *Pallad. l. 12. tit. 5.* Germina obumbrata defendere.

Obumbro, as, avi, atum, *adombrare, oſcurare*, ἐπισκιάζω, umbris undique obſcuro. *Virg. 12. Æn. v. 578.* Obumbrant æthera telis. ¶ Per tranſlationem ponitur pro hebetare, imperfectum reddere. *Quinct. in proœm. l. 8.* Præter id, quod gratiam annectunt, ſenſus obumbrant. *Plin. l. 23. c. 2.* Sapientiam vino obumbrari. ¶ Item pro tueri. *Virg. 11. Æn.* Et magnum Reginæ nomen obumbrat. ¶ Item pro tegere. *Ovid. 3. de Pont. eleg. 3.* Te licet erroris ſub imagine crimen obumbras. ¶ Item pro obſcurum, & vilem reddere. *Tacit. 2. Hiſt. c. 32.* Senatum & populum nunquam obſcura nomina, etſi aliquando obumbrentur.

Obuncatus, a, um, adject. obuncus, aduncus, ut obuncatæ ungues. *Cœl. Aurel. Tard. 2. c. 18.*

Obunctus, a, um, adject. circum unctus. *Apul. l. 2. Metam.* Guttis Arabicis obunctus. Et *l. 8.* Oculi obuncti graphice.

Obuncus, a, um, *molto torto*, ἐπικαμπής, valde uncus, & incurvus, ob uncus, el. *Virg. 6. Æn. v. 597.* Roſtroque immanis vultur obunco.

Obundatio, onis, f. *inondazione*, exundatio. *Plin. l. 4. c. 2.* Interim obundatione verni fluminis commeatibus prohibetur.

Obundo, as, n. 1. circum undo, exundo. *Stat. l. 1. Achil. v. 102.* Iſteque Deæ Sperchios obundat Obvius, & dulci veſtigia circuit unda. Sunt qui legunt *abundat*.

Obvolito, as, avi, atum, n. 1. circum volito. *Porc. Latro, declam. in Catil. c. 32.* Gladiatoriis agminibus per ora vulgi palam obvolitare.

Obvolvo, vis, olvi, olutum, a. 3. *avvolgere, volgere intorno*, כלה, Ger. *umwickeln*, Gal. *envelopper*, Hiſp. *bolver al rededor*, περικαλύπτω, circumvolvo. *Cic. in Or.* Obvolvendum caput Agamemnonis eſſe. ¶ Tranſlate ponitur pro velare, obtegere, celare. *Hor. l. 2. Ser. ſat. 7.* Verbiſque decoris obvolvas vitium?

Obvolutatus, a, um, *avvolto*. *Veget. l. 3. c. 4.* Obviis obvolutatus radicibus.

Obvolutio, onis, f. *avvolgimento*. *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 11.* In ſingulis ſphæris, quæ cœlo ſubjectæ ſunt, ætherea obvolutione veſtitur.

Obvolutus, a, um, adject. *avvolto*, circumvolutus. *Cic. 2. Invent. c. 50.* Os obvolutum folliculo. *Id. 1. Divin. c. 35.* Fax obvoluta ſanguine. *Auct. ad Herenn. l. 1. c. 13.* Obvolutus corio.

Obuſtus, a, um, adject. uſtus, vel circum uſtus, *abbruciato, abbruſtolito*. *Virg. 11. Æn. v. 894.* Stipitibus ferrum, ſudibuſque imitantur obuſtis. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 2.* Glebaque canenti ſemper obuſta gelu.

O ANTE C.

Occa, æ, f. *erpice*, βωλοκόπος, raſtrum, inſtrumentum ruſticum, quo tractu, repandoque ſuper terram, ferreis, aut ligneis dentibus, quibus inſtructum eſt, glebæ conteruntur, agri ſuperficies exæquatur, & ſemina cooperiuntur. *Col. l. 2. c. 18.* Et inducta occa coæquabimus. Caſtigatiora tamen Exemplaria habent *inducta crate*.

Occæco. V. Obcæco.

Occalleſco, ſcis, allui, n. 3. *far il callo*, πωρόομαι, callum obduco. *Plaut. Aſin. 2. 4. 23.* Qui latera conteram tua, quæ occalluere plagis? ¶ Tranſlate ponitur pro obdureſcere. *Ovid. 14. Metam. v. 287.* Oſque meum ſenſi pando occalleſcere roſtro. ¶ Item pro perferre, perpeti, diſcere diutina majorum conſuetudine adverſa patienter ferre. *Cic. Att. l. 2. ep. 18.* De Statio manumiſſo, & nonnullis aliis rebus angor equidem, ſed jam prorſus occallui. *Plin. l. 6. epiſt. 15.* Longa patientia occallui.

Occano, is, nui, n. 3. idem ac occino. *Tacit. Ann. 2. c. 81.* Tum Sentius occanere cornua, & petere aggerem juſſit. *Salluſt. in fragm. l. 1. hiſt. apud Priſcian. l. 10.* Juſſu Metelli cornicines occanuere.

Occaſio, onis, f. 3. *occaſione, opportunità*, עת, Ger. *gelegenheit*, Gal. *occaſion*, Hiſp. *ocaſion*, καιρός, opportunitas temporis cauſa proveniens, tempus opportune oblatum, anſa. *Cic. de Invent.* Occaſio eſt pars temporis habens in ſe alicujus rei idoneam faciendi, aut non faciendi opportunitatem. *Id. 1. Off.* Tempus autem actionis opportunum Græce εὐκαιρία, Latine appellatur occaſio. ¶ Occaſionem veteres Romani Deam eſſe putaverunt. Ejus ſimulacrum ita fingebatur, ut pennatis pedibus volubili rotæ inſiſteret, vertigine quadam velociſſime ſe in orbem circumagens, priore capitis parte capilloſa, poſteriore glabra. Quo commento occaſionis brevitatem, & inconſtantiam voluerunt denotare, quæ, niſi cum primum ſe offerat, arripiatur, ſtatim elabitur a manibus. *Cic. pro Mil.* Quæ tum non modo occaſio, ſed etiam cauſa illius opprimendi fuit? *Id. 4. Verr. c. 25.* Amplam occaſionem calumniæ nactus. Hinc occaſionem accipere, captare, amplecti, præbere, tenere, amittere, emittere, &c. *Cic. ſæpe, Quinctil. Plin. uterque*, & al. ¶ Occaſio mihi eſt faciendi aliquid. *Cic. Attic. l. 5. Ter. Phorm. 5. 7.* ¶ Data occaſione. *Cic. Phil. 7.* Qui familiarem jugularat, quid hic, occaſione data, faciet inimico? ¶ Occaſionem opprimere, pro occupare, arripere, dixit *Plaut. Aſin. 2. 2. 15.* ¶ Imminere occaſioni, eod. ſenſu, *Curt. l. 5.* ¶ Interdum occaſio ponitur pro copia, ſeu facultate. *Curt. l. 9. c. 1.* Genus claſtrorum fabricatur ex robore, quercu, vel ſubere, nam oleæ rara occaſio eſt. *Plin. l. 16. c. 41.* Ad excutiendum ignem non ſemper lapidis occaſio eſt.

Occaſiuncula, æ, f. parva occaſio. *Plaut. Trin. 4. 2. 132.* Nimis argute obrepſiſti in eapſe occaſiuncula.

Occaſo, is, n. 3. intereo, apud vet. a ſup. *occaſum* verbi occido. *Plaut. Caſ. 3. 4. 8.* Satin' propter te pereo ego, atque occaſo? Ita *Calepinus*. at meliores Codices habent pro *occaſo, occaſio*.

Occaſus, a, um, nom. partic. a ſupino *occaſum* verbi *occido, caduto*. *Plaut. Epid. 1. 2. 41.* Ante ſolem occaſum. *Lex XII. Tab.* apud *Gel. l. 17. c. 2.* Sol occaſus ſuprema tempeſtas eſt. Ipſe *Gell. l. 3. c. 2.* Poſt ſolem occaſum.

Occaſus, us, m. *morte*. מבוא, Ger. *der abgang*, Gal. *mort*, Hiſp. *muerte*, δυσμή, interitus, mors, obitus, & tam de homine, quam de rebus inanimatis dici ſolet. *Cic. 1. Acad.* At poſt Lælii noſtri occaſum. *Id. 3. Catil. c. 8.* Et totius Urbis, ac Imperii occaſum appropinquare dixerunt. ¶ Sumitur etiam pro Solis veſpertina abſconſione, vel tranſitu ad inferius hemiſphærium, *occaſo*. *Auct. ad Her. l. 3.* Solis exortum, curſus, occaſus nemo admiratur, propterea quod quotidie fiunt. ¶ Aliquando pro loco, ubi Sol occidit, *Occidente*. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Quorum alterum ſpatiis immutabilibus ab ortu ad occaſum commeans nullum unquam curſus ſui veſtigium inflectit. ¶ Veteres etiam occaſus dixere pro occaſione. *Enn. apud Feſt.* Hic occaſus datus eſt. *Id. ibid.* Occaſus juvat res.

Occatio, onis, f. βωλοκοπία, actus occandi. *Cic. de Sen. c. 15.* Primum id occatum cohibet, ex quo occatio, quæ hoc efficit, nominata eſt. *Plin. l. 18. c. 20.* Aratione per tranſverſum iterata occatio ſequitur.

Occator, oris, m. βωλοκόπος, qui glebas in arvo confringit. *Col. l. 2. c. 13.* Tritici modii quatuor operam occupant occatoris unam. ¶ Tranſlate *Plaut. Capt. 3. 5. 4.* Sator ſcelerum, meſſorque maxime. Ty. Non occatorem dicere audebas prius? ¶ Fuit hoc nomine Deus, qui occationi præerat, ut legitur in antiquis Indigitamentis Flaminis Cerealis.

Occatorius, a, um, βωλοκοπικός, quod ad occationem ſpectat. *Col. l. 2. c. 13.* Bubulcorum operas tres exiguat, occatoriam unam.

Occedo, is, eſſi, eſſum, n. 3. *andare incontro*, ἀπαντάω, obviam eo, accedo, ex *ob*, & *cedo*. *Plaut. Moſt. 5. 1. 4.* Ait, ſe metuere in conſpectum illius occedere.

Occento, as, avi, atum, a. 1. ἐπιφθέγγομαι, frequenter occino. Et ſpeciatim de probroſis canticis dicitur. *Feſt.* Occentaſſint antiqui dicebant, quod nunc, convicium fecerint, dicimus, quod id clare, & cum quodam canore fit, ut procul exaudiri poſſit; quod turpe habetur, quia non ſine cauſa fieri putatur. *In Leg. XII. Tab.* Siquis carmen occentaſſit, quod alteri flagitium faxit, capital eſto. *Plaut. Perſ. 4. 4. 21.* At enim illi noctu occentabunt oſtium. h. e. ante oſtium convicia facient. ¶ Accipitur etiam in bonam partem. *Id. Curc. 1. 2. 57.* Quid, ſi adeam ad fores, atque occentem? Itali dicunt *fare una ſerenata*. Lege reliqua ejus Plautinæ ſcenæ.

Occentus, us, m. actus occinendi, cantus. *Val. Max. lib. 1. c. 6. n. 5.* Occentus ſoricis auditus Fabio Maximo Dictaturam, C. Flaminio Magiſterium Equitum deponendi cauſam præbuit.

Occepſo, is, it, futurum Conjunctivi, idem ac occepero. *Plaut. Amph. 2. 1. 41.* Ne ego illi puten, ſi occepſo, animam omnem intertraxero.

Occepto, as, a. 1. frequentativum ab occipio. *Plaut. Men. 5. 5. 18.* Jam hercle occeptat inſanire primulum.

Occidens, entis, ſubſt. m. *occidente, ponente*, מערב, German. *niedergang*, Gall. *occident*, Hiſp. *occidente*, δύσις, occaſus, plaga, in qua Sol occidit. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 66.* Qui has nobiſcum terras ab oriente ad occidentem colunt. *Horat. Epod. 1.* Occidentis uſque ad ultimum ſinum. ¶ Eſt etiam partic. ab *occido*, moriens, cadens. *Cic. 1. Tuſc. c. 45.* Cum ſuis ſe laudibus vita occidens conſolari poteſt. *Id. 4. Fam. ep. 1.* Aliquid opis occidenti Reip. tuliſſemus.

Occidentalis, le, n. 3. *occidentale*, δυτικός, quod vergit ad occidentem. *Plin. l. 18. c. 34.* Ab occaſu ſolſtitiali, & occidentali latere Septentrionis.

Occidio, onis, f. *ammazzamento, ſtrage*, idem ac occiſio, idest cædes, mors. *Col. l. 4. c. 17. de vitibus.* Nec ad occidionem univerſum genus perduci patimur. *Tacit. Ann. 13. c. 37.* Quo voto equi, viri, cuncta victa occidioni dantur. ¶ Occidione occidere eſt ad internecionem delere. *Liv. l. 28.* Cum duo exercitus prope occidione occiſi eſſent, *quaſi totalmente disfatti*. *Tacit. Annal. 12. c. 38.* Ni cito ſubventum foret, copiæ cum occidione occubuiſſent. *Juſtin. l. 2. c. 14.* Fama venit Mardonii copias occidione occidiſſe, *eſſere ſtate disfatte*.

Occido, is, idi, iſum, a. 3. *uccidere, ammazzare*, קטל, Ger. *todten*, Gal. *tuer*, Hiſp. *matar*, φονεύω, eſt quocunque modo interficere, ab *ob*, & *cædo*.

cado. *Cic. pro Cluent.* Cujus virum A. Aurium occiderat. *Liv. l. 3. c. 23.* Ad unum omnes occidit. ¶ Interdum eſt excruciare, tantaque moleſtia afficere, ut quis occaſus prope videatur. *Horat. Epod.* 14. Occidis ſæpe rogando. *Id. de art. poet.* Legendo aliquem occidere. ¶ Translate *Cic. pro Dom.* Remp. condere unius diſceſſu, quam omnium interitu occidere maluit. h. e. evertere. ¶ Aliquando occidere eſt caide cædere, ferire, percutere; qua ratione explicat *Donatus* illud *Terent. 4. 2.* Me pugnis miſerum, & iſtam pſaltriam uſque occidit.

Occĭdo, is, di, occaſum, n. 3. *cadere*, נפל, Ger. *niederfallen*, Gall. *mourir*, *tomber*, Hiſp. *morir*, *caer*, πίπτω, proprie eſt cadere, ex *ob*, & *cado*. *Plaut. Rud. Prol. verſ.* 8. Et alia ſigna de cœlo ad terram occidunt. ¶ Metaleptice ponitur pro perire, interire, extingui, mori. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 2. Occidit ſpes noſtra. *Cic. 4. Acad.* Ut hic ornatus unquam dilapſus occidat. *Id. de clar. Or. c. 63. in fin.* Sulpicius occiderat, Cato aberat, & Cotta. *Ovid. 13. Met. v. 471.* Occidit e forti (ſic dii voluiſtis) Achille, *per mano d' Achille*. ¶ Translate capitur pro ſeneſcere, evaneſcere; & dicitur etiam de herbis, & arboribus. *Virg. 4. Ecl.* Et fallax herba veneni occidet. ¶ Item pro de priſtina dignitate, vel auctoritate dejici. *Cic. l. 4. Fam.* Eos, qui auctoritatem, & conſilium tuum non ſunt ſecuti, ſua ſtultitia occidiſſe. ¶ Pro deſcendere, ſeu tranſire ad inferius hemiſphærium, *tramontare*. *Catul. carm.* 5. Soles occidere & redire poſſunt. ¶ Occidi, frequens eſt apud Comicos velut interjectio deſperantis, nullus ſum, perii, *ſon perduto*, *per me ella è ſpedita*. *Ter. Andr. 3. 4. 16.* Sed eccum ipſum video, occidi. *Plaut. Caſ. 3. 5. 1.* Nulla ſum, nulla ſum, tota, tota occidi. ¶ Particip. *occaſurus*. *Cic. pro Mil. c. 36.* Ut beneficia, quæ in eum contuliſtis, aut in hujus ſalute augeretis, aut in ejuſdem exitio occaſura eſſe videatis. ¶ Aliud particip. *occaſus* V. ſuo loco.

Occiduālis, le, adject. *occidentale*. *Prudent. adverſ. Symmach. v. 397.* Omnibus in terris, quas diſtinet occidualis Oceanus.

Occidŭus, a, um, δυτικός, quod occidit. *Gell. l. 19. c. 1.* Redireniuſque in urbem Sole jam fere occiduo. ¶ Ponitur etiam pro occidentali, ſeu ubi fit ſtellarum, aut alterius rei occaſus. *Claud. 1. de rapiu Proſerp. in præf. v. 38.* Occiduo ducis ab orbe greges. ¶ Translata occidua ſenectus, apud *Ovid. 15. Met. v. 227.*

Ocillo, as, a. 1. videtur eſſe diminut. ab *occo*, quod glebas comminuere ſignificat. Nam pro comminuere, ſeu contundere uſurpat *Plaut. Amph. 1. 1. 18.* Qui mi advenienti os occillet probe. Vetus quoque Onomaſticum occillare vertit συγκόπτω. Alii leg. *oſcillo*.

Occĭno, is, nui, entum, ἀντᾴδω, contra cano, cantu obſtrepo. *Liv. l. 6. c. 41.* Si occinuerit avis. ¶ Reperitur etiam præteritum *occanui*. *Salluſt. in fragm.* apud *Priſc. l. 10. pag. 898. Putſchii.* Juſſu Metelli cornicines occanuere. Adde *Serv. 2. Georg. 2. 384.*

Occĭpio, is, epi, eptum, a. 3. *principiare*, idem ac incipio. *Ter. Andr. 1. 1. 52.* Accepit conditionem, dein quæſtum occipit. *Id. Adelph. 3. 2. 2.* Dolores mei tum occipiunt primum. *Id. Eun. 1. 2.* Qui tum amare occeperat. *Plaut. Pſeud. 4. 1. 13.* Hoc volo, quod occeptum eſt, agi. *Tacit. 12. Ann. c. 12.* Occipiebat hiems. *Id. An. 3. c. 2.* Conſules Magiſtratum occeperant. h. e. inierant.

Occipitium, ii, n. idem ac occiput. *Plaut. Aul. 1. 1. 25.* Quæ in occipitio quoque habet oculos peſſima. *Celſ. l. 4. c. 2.* Cucurbitulas occipitio admovere. *Varr.* apud *Non. c. 4. n. 38.* Cæſar reverſionem fecit, ne poſt occipitium in Hiſpania exercitus, qui erant, relinquerens, *per non laſciarſi alle ſpalle*. ¶ *Frons occipitio prior*, ideſt potior, meliorque, prov. inſtar ænigmatis jactatum, quo ſignificavit antiquitas, rectius geri negotium, ubi præſens, ac teſtis adeſt is, cujus agitur negotium. *Cato l. 2. de R. R. c. 4.* Fructi plus capies: frons occipitio prior. *Plin. l. 18. c. 5.* Frontemque domini plus prodeſſe, quam occipitium.

Occĭput, pitis, n. 3. *nuca*, ἰνίον, poſterior capitis pars, a vertice uſque ad cervicem, ex *ob*, & *caput*, quia ea pars ſincipiti opponitur. *Auſon. in epigr. 12.* Occipite et calvo? Ne teneas fugiens.

Occīſio, onis, f. 3. *uccíſione*, φόνος, actus occidendi, cædes. *Cic. pro Cæc. c. 14.* Si cædes, & occiſio facta non erit. ¶ Occiſione occidere, eſt uſque ad internecionem delere. *Cic. 14. Phil. c. ult.* Ejuſque copias occiſione occiderit ſuo exercitu ita incolumi.

Occiſitantur, ſæpe occiduntur. *C. Gracchus* apud *Feſtum*.

Occīſor, oris, m. *ucciſore*, qui occidit. *Plaut. Mil. 4. 2. 64.* Occiſor regum.

Occiſorius, a, um, adjectiv. ut animalia occiſoria, h. e. quæ mactari poſſunt, apud *Tertull. de anim. c. 33.*

Occīſus, a, um, *ucciſo*, ἀναιρεθείς, interfectus, necatus. *Liv. l. 3. c. 10.* Occiſione prope occiſi. *Cic. Catil. 1.* Vigilare non ſolum ad inſidiandum ſomno maritorum, ſed etiam bonis occiſorum. ¶ Item perditus, deſperatus. *Plaut. Capt. 3. 4. 7.* Occiſa eſt hæc res, niſi reperio atrocem aliquam aſtutiam. *Id. Caſ. 3. 3. 32.* Occiſiſſimus ſum omnium, qui vivunt.

Occlamĭto, as, a. 1. idem ac clamito. *Plaut. Curc. 1. 3. 27.* Dormio, ne occlamites.

Occlāmo, as, idem ac acclamo. *Velle. l. 2. c. 4.* Cum omnis concio occlamaſſet. Alii leg. *acclamaſſet*.

Occlūdo, is, ſi, ſum, a. 3. *chiudere*, κατακλείω, claudo. *Cicer. 4. Acad.* Et quidem, ut ſeditioſi Tribuni ſolent, occludi tabernas jubes? ¶ Occludere linguam, eſt impedire, ne quis aliquid reſpondere poſſit. *Plaut. Mil. 3. 2. 15.* Turpia conſilio occludunt linguam, & conſtringunt manus.

Occlūſus, a, um, κατακλεισθείς, *chiuſo*. *Cic. Catil. 4.* Qui ſe occluſis tabernis minui ſolet. *Id. Fam. 1. ep. 9.* Odium occluſum effundere. *Terent. Andr. 3. 3. 25.* Dum ejus libido occluſa eſt contumeliis. h. e. propter contumelias reſtrixit, & ſe ipſa coercuit. *Plaut.* format gradus *Trinum. 1. 2. v. ult.* Occluſiorem habeant ſtultiloquentiam. h. e. minus ſtulte loquantur. Et *Curc. 1. 1. 15.* Illud oſtium occluſiſſimum.

Occo, as, n. 1. *erpegare*, βωλοκοπῶ, eſt crate, vel raſtro glebas comminuere, quod in aratione fiebat, ut iſta contuſione ſemina pulvere operirentur. Iteratione confringebantur glebæ proſcindendo excitatæ. Sed ſi ea non ſatis glebas imminuiſſet, occatio accedebat, quæ eas penitus frangeret, pulvereque ſemina conderet, & operiret. V. *Plin. l. 18. c. 19. & 20.* ¶ *Cicero de Sen. cap. 15.* deducit ab *occæco*, quia glebæ occatione ſemina occæcantur, hoc eſt ſub terra operiuntur, & occultentur. Cujus etymi etiam meminit *Feſtus*. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 160.* Et villicus Orbi Cum ſegetes occat. ¶ Uſi etiam ſunt hac voce, ubi nulla operirentur ſemina, ut de vineis. *Varro l. 1. de R. R. c. 31.* Vineas novellas fodere, aut arare, & poſtea occare. ideſt comminuere, ne ſit gleba.

Occœpi, iſti, pit, n. defectiv. 3. idem quod cœpi, *principiare*. *Plaut. Epid. 3. 3. 33.* Eradicabam hominum aures, quando occœperam. *Id. Aſin. 2. 2. 30.* Hariolari quæ occœperunt, ſibi eſſe in mundo malum. *Id. ibid. 5. 1. 100.* Pergam, quo occœpi.

Occubĭtus, us, m. *morte*, mors. *Hieronym. ep. 27. ad Euſtoch. epitaph. Paulæ, ad fin.*

Occŭbo, as, bui, bitum, n. 1. idem ac occumbo, ex *ob*, & *cubo*. *Virg. 1. Æn.* Nec adhuc crudelibus occubat umbris. h. e. nondum inter umbras degit. *Id. 5. Æn. verſ. 371.* ad tumulum, quo maximus occubat Hector. *Liv. l. 8.* Occubare morte.

Occulcātus, a, um, nom. ex particip. *calcatus*, *conculcatus*. *Varr. l. 1. R. R. c. 13.* Chors exterior operta ſtramentis ut paleа occulcata pedibus pecudum. Al. leg. *conculcata*. *Liv. l. 27. c. 14.* Et partim occulcatis, partim diſſipatis qui circa erant, nudaverant una parte aciem. Hic quoque alii leg. *conculcatis*. In Lexico Crit. *Parei*. ubi duo hæc exemplo aſſeruntur, eſt *occultatis*, ſed plane mendoſa eſt lectio.

Occulco, as, a. 1. idem quod conculco, *Cato de R. R. c. 49.* Operitoque, & bene occulcato.

Occŭlo, is, lui, ultum, a. 3. *celare*, *naſcondere*, κρύπτω, abſcondo, abdo, ex *ob*, & *colo*, quia proprie dicitur de ſuperficie agri, cum quod ſurſus prius patebat, arando ſubvertitur, aliquis ſolo obtegitur. *Virg. 2. Georg. v. 346.* quæcumque premes virgulta per agros, Sparge fimo pingui, & multa memor occule terra. ¶ Sæpiſſime uſurpatur pro quocumque modo abſcondere. *Cic. Att. 5. ep. 15.* Appii vulnera non retrico; ſed apparent, nec occuli poſſunt. *Id. 2. Tuſc.* Parietum umbris occuluntur. *Senec. Hippolyt.* Arcana pectore fido occulam. *Tacit. Ann. 3. c. 16.* Neque tamen occulere debui narratum ab iis, qui &c. h. e. ſilentio præterire.

Occultare, adv. occulte, *Cic. pro Dejot. c. 6.* Quod igitur & occultatius conari, & efficere cautius potuit. Meliores codices habent occultius.

Occultatio, onis, f. *naſcondimento*, κατάκρυψις, celatio. *Cic. 2. Fin.* Quæ bidua ſe non prorupiet, ac projiciet aut occultatione propoſita, aut impunitata, aut licentia? Adde *2. de nat. Deor. c. 30.*

Occultator, oris, m. *naſconditore*, qui occultat, celans. *Cic. pro Mil. c. 19.* Subinaſſet hoc crimen primum ipſe ille latronum occultator, & receptor locus.

Occultatus, a, um, *naſcoſto*. *Cic. 4. Acad. c. 39.* Latent iſta omnia craſſis occultata, & circumfuſa tenebris. ¶ Occultatus pro conculcatus, V. *Occulcatus*.

Occulte, adv. *occultamente*, בסתר, Ger. *heimlich*, Gal. *en cachette*, Hiſp. *a eſcondidas*, κρυφίως, clam, abſcondite. *Cic. 1. Agr.* Quæ res aperta petebatur, ea nunc occulte cuniculis oppugnatur. *Id. 2. Off.* Ipſique neceſſitati, dant operam, ut quam occultiſſime pereant. *Id. pro Dejot. c. 6.* Et occultius conari, & efficere cautius potuit.

Occultĭpeda. V. Oculicrepida.

Occultim, adverb. occulte. *Solin. c. 4.* Occultim ſeptare.

Occulto, adv. occulte. *Afran.* apud *Chariſ. lib. 2. pag. 186. Putſch.* Age, curre curſim ad Numiſium occulto.

Occulto, as, avi, atum, a. 1. *naſcondere*, *coprire*, צפן, Germ. *verbergen*, Gal. *cacher*, Hiſp. *eſconder*, ἀποκρύπτω, abſcondo, abdo, celo, obtego, freq. ab *occulo*. *Cic. 1. Off. cap. 35.* Quæ enim natura occultavit, eadem omnes, qui ſana mente ſunt, removent ab oculis. *Id. pro Leg. Man. c. 3.* Latebris ſe occultare. *Cæſ. l. 1. B. G.* Occultare fugam. *Id. ib. l. 6.* Occultare apud ſe. *Plaut. Trin. 2. c. 3.* Me abs tuo conſpectu occultabo. *Id. Perſ. 4. 3. 18.* Rem aliquam, quam occultabam tibi dicere. ¶ *Occultaſſis*, pro occultaveris, ejuſdem *Plauti* eſt *Trinum. 3. 2. 1.*

Occultus, a, um, o. 1. 2. *occulto*, *ſecreto*, סתר, Ger. *verborgen*, Gal. *caché*, Hiſp. *eſcondido*, κρυπτός, abditus, abſconditus, latens, clandeſtinus, partic. ab occulo. *Cic. 1. Acad.* Primus a rebus occultis, & ab ipſa natura involutis avocaviſſe Philoſophiam. *Id. ibid.* Nullæ ſunt occultiores inſidiæ, quam quæ latent in ſimulatione officii. *Id. 4. Acad. c. 19.* Cum res occultiſſimas aperueris, in lucemque protuleris. *Salluſt. Catil. c. 23.* Occultum aliquid habere. *Tac. 15. Ann. c. ult.* Qui occulta conjurationis retexiſſet. *Horat. l. 1. od. 12.* Arbor creſcit occulto ævo, *inſenſibilmente*. ¶ Homo occultus, idem eſt ac fictus, diſſimulator aſtutus. *Cic. Fam. 3. ep. 10. circa med.* Sin autem me occultum, & aſtutum libet fingere. *Tacit. 2. hiſt. c. 38.* Cn. Pompejus occultior, non melior. ¶ In occulto, pro occulte, ſecreto. *Cic. pro Cluent.* Qui tum conſulto prope in occulto latitaret. ¶ Sic ex occulto. *Cic. pro Cluent.* Multi viri boni cum ex occulto interveniſſent.

Occumbo, is, occubui, occubitum, n. 3. *morire*, מות, Ger. *thum ſterben*, Gal. *mourir*, Hiſp. *morir*, τελευτάω, a *cubo*, vel ab antiquo *cumbo*. *Ovid. 3. de Art. v. 17.* Et ante annos occubuiſſe ſuos. ¶ Conſtruitur ſæpe cum accuſat. *mortem*, vel *necem*. *Liv. lib. 41.* Qui potentent mortem occubuiſſent. *Sueton. in Aug. c. 13.* Voluntariam occubuiſſet necem. ¶ Sæpe etiam cum ablativo *morte*. *Liv. l. 1. c. 7.* Cacus ictus clava morte occubuit. ¶ Quin etiam cum dativo *morti* apud Poetas. *Virgil. 2. Æn. v. 62.* Seu verſare dolos, ſeu certæ occumbere morti. ¶ Dicimus etiam occumbere ferro. *Ovid. 15. Met.* Occumbere ſuo certamine. *Silius l. 1.* Occumbere occiſione. *Tacit. Ann. 12. c. 38.*

Occupātio, onis, f. *occupazione*, ἀσχολία, κατάληψις, uſurpatio, actus occupandi. *Cic. 1. Off.* Sunt autem nulla privata natura, ſed aut veteri occupatione, &c. *Id. pro Dom. c. 3.* Obſeſſio templorum, occupatio fori, oppreſſio curiæ. ¶ Sumitur etiam pro diligenti rei neceſſariæ vacatione. *Cic. in Or. c. 10.* In maximis occupationibus nunquam intermittis ſtudia doctrinæ. *Id. Att. l. 2. ep. 23.* Occupatione diſtineri. *Id. Fam. 10. ep. 28.* Occupationibus impediri. *Id. 1. nat. Deor.* Implicatus occupationibus. *Id. 1. de Orat.* Deſcendere ad occupationem juris civilis perdiſcendi. ¶ Apud Rhetores Occupatio, vel Præoccupatio, vel Præſumptio, vel Prolepſis eſt Figura ſententiarum, per quam præveniendo dicimus in noſtram partem id, quod ab adverſario, vel ab auditoribus objici poteſt. *Auct. ad Her. l. 4. c. 27. Quintil. l. 9. c. 2.* &c.

Occupatitius ager, ἀντικατειλημμένη χώρα, qui deſertus a cultoribus propriis, ab aliis occupatur. *Feſtus*.

Occupatorius ager. V. Arcifinalis.

Occupatus, us, m. occupatio. *Claud. Mamert. ep. ad Sidon.* (*quæ eſt inter ejuſdem Sidonii ep. l. 4. ep. 2.*) Ecquo tam ex occupatu unquam implicabere, quin &c?

Occupātus, a, um, adject. *occupato*, *preſo*, κατειλημμένος. *Curt. lib. 9. c. 7.* Occupatum complexu afflixit in terram. *Tacit. 3. hiſt. c. 33.* Tranſitus Alpium præſidiis occupati. ¶ Item ante captus, oppreſſus, *prevenuto*, *oppreſſo*. *Juſtin. l. 3. c. 9.* Miſerunt, qui eum interciperent, e quibus occupatus, vivus in cubiculo crematus eſt. *Id. l. 2. c. 15.* Græci adventu hoſtium occupati prælium capeſſunt. *Cæſ. l. 3. B. Civ. c. 109.* Accepto vulnere occupatus, pro mortuo ſublatus eſt. ¶ Occupatum argentum, *danaro inveſtito*. *Plaut. Epid. 2. 2. 114.* V. Occupo. ¶ Translate *Liv. l. 27.* Occupati animi beneficiis alicujus. ¶ Frequenter ponitur pro eo, qui negotio aliquo detentus non poteſt alteri operam dare. Et uſurpatur vel abſolute. *Cic. 1. Tuſc.* Ut, ſi occupati aliquid profuimus civibus noſtris, proſimus etiam, ſi poſſumus, otioſi. ¶ Vel cum ablat. & præp. in. *Cicer. 1. Acad.* In quibus omnes ante eum Philoſophi occupati fuerunt. ¶ Vel cum dat. *Plin. l. 26. c. 2.* Sedere namque in his ſcholis auditioni occupatum gratius erat. ¶ Comp. *occupatior*, ſup. *occupatiſſimus*. *Cic. Att. l. 10.* Eramque occupatior de Quinto fratre. *Id. Att. lib. 12. ep. 38.* Non dubito, quin occupatiſſimus fueris.

Occŭpo, onis, m. cognomen Mercurii, qui furum Deus eſt aliena bona occupantium. *Petron. in fragment.*

Occŭpo, as, avi, atum, a. 1. *occupare*, תפש, Germ. *einnemen*, Gall. *occuper*, Hiſp. *ocupar*, καταλαμβάνω, ex *ob*, & *capio*. *Cic. in Rull. 2.* Totam Italiam ſuis præſidiis obtinere, & occupare cogitat. *Id. in Bruto*, Locus in ſubſelliis occupetur. *Id. 6. Verr.* Tanta ſuperſtitio ex iſtius ſcelerе

cto mentes omnium Siculorum occupavit. ¶ Accipitur etiam pro vi capere. *Liv. l.* 33. Ipſis vocantibus urbem hanc accepit, non occupavit. ¶ Item pro inopinantem opprimere, *ſorprendere*. *Curt. l.* 3. Cum deinde Darium Regem occupare ſtatuiſſet. ¶ Item ſæpe pro prævenire, antevertere, *preoccupare, prevenire*. *Liv. l.* 1. *c.* 14. Occupant bellum facere. *Horat. lib.* 1. *ep.* 7. Vulteium mane Philippus Occupat, & ſalvere jubet prior. *Cic. in Orat.* Ut ante occupet, quod putat opponi. ¶ Item ſæpiſſima pro diſtinere, detinere, diſtringere. *Cic.* 1. *Off. c.* 19. In ea funditus delenda occupati fuerunt. *Ter. Hecyr. prol.* Populus in funambulo animum occuparat. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 133. Ne quod te ad aliud occupes negotium. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Affectibus occupari. ¶ Item aliquando pro capere. *Plaut. Men.* 5. 2. 94. Niſi occupo mihi aliquod conſilium. ¶ Occupare pecuniam, eſt, fœnori locare, *inveſtire*. *Cicer. Ver.* 3. *c.* 36. Pecunia occuparat apud populos, & ſyngraphas fecerat. *Id. pro Flac.* Pecuniam adoleſcentulo, grandi fœnore, fiducia tamen accepta, occupaviſti. ¶ Eſt item in aliqua merce impendere. *Colum. l.* 11. *c.* 1. Pecuniam domini neque in pecore, neque in aliis rebus promercalibus occupet.

Occurro, is, occurri, urſum, n. 3. *andare all' incontro*, קרה, Germ. *entgegen, lauffen*, Gal. *aller au devant*, Hiſp. *encontrar*, ἀπαντάω, obvius fio, obviam procedo, me obviam offero. *Cicer.* 1. *Phil.* Non quo me ad tempus occurſurum putarem. *Brut. ad Cic. ep.* 6. Ut mihi Heracleam occurreret. ¶ Aliquando pro currere ponitur. *Plaut. Curc.* 2. 2. 28. Video paraſitum tuum occurrentem. ¶ Tranſlate accipitur pro offerre ſe, ſeu offerri. *Col. l.* 2. *c.* 1. Occurrebant oculis tot paludes, tot etiam campi. ¶ Item pro antevertere, prævenire, præoccupare. *Cicer. pro Cluent.* Sed ego occurram expectationi veſtræ. ¶ Item pro ſponte juvare. *Cic. pro Dejot.* Occurrere ipſa ſolet ſupplicibus, & calamitoſis. ¶ Item pro obſtare, obſiſtere, reſiſtere. *Cic. de Fato.* Itaque illi rationi, quam paulo ante conclusi, ſic occurrit. *Id.* 2. *Off.* Occurritur autem nobis, & quidem a doctis, & eruditis, quærentibus, &c. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* Etiam inermes armatis occurrerunt. *Cic. in Orat.* Varietas ſatietati occurrit. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Quinquefolii ſuccus jecinoris, & pulmonis vitiis occurrit. ¶ Item pro accurrere. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 4. Quod ad cauſam dicendam non occurriſſet. *Lucret. l.* 3. *v.* 909. nec dulces occurrent oſcula nati Præripere. ¶ Item pro in mentem venire. *Cic. de Sen.* Tu mihi occurrebas dignus eo munere. *Idem pro Mil.* Occurrebat, mancam, & debilem Præturam ſuam futuram, Conſule Milone. *Id. Att. l.* 15. De noſtro itinere permulta mihi occurrunt. Sic occurrere animo eodem ſenſu. *Id.* 4. *Acad.* Si id, quod officii ſui ſit, non occurrit animo. ¶ Occurrere ſuppetias, pro ad auxilium ferendum accurrere. *Hirt. de B. Afric.* Occurrere ſuppetias ſugientibus ſuis. ¶ *Occucurri* pro *occurri* format in præterito *Plaut. Mercat.* 1. 2. 88. Illico occucurri, atque interpello &c. ¶ Ælius Tubero apud *Gell. lib.* 7. *c.* 9. occecurri dicit.

Occurſacŭlum, i, n. quidquid alicui occurrit. *Apul. Apolog.* Nocturna occurſacula. h. e. ſpectra.

Occurſatio, nis, f. actus huc & illuc curſitandi ad negotium aliquod conficiendum. *Cic. pro Mil. c.* 35. Veſtrorum ordinum occurſationes, ſtudia, ſermones ſecum ablaturum eſſe dicit, *i voſtri brogli in favor ſuo*. *Id. pro Planc. c.* 12. Facilis eſt illa occurſatio, & blanditia popularis. h. e. ſtudium conciliandi ſibi homines.

Occurſator, oris, m. qui occurſat. *Auſon. Idyll.* 2. *v.* 25. Non occurſator, non garrulus, obvia cernens.

Occurſio, onis, f. occurſus. *Senec. de conſol. ad Marc. c.* 18. Luna a fraternis occurſionibus lumen mutuans. Al. leg. *accurſibus*.

Occurſito, as, idem ac occurſo. *Solin. c.* 38. *de elephantis*. Si confeſtis pecoribus occurſitent.

Occurſo, as, avi, atum, n. 1. currendo obviam eo, freq. ab *occurro*. *Virg.* 9. *Ecl.* Et inter agendum occurſare capro, cornu ferit ille, caveto. ¶ Ponitur quandoque pro ſuccurrere, ſive in memoriam venire. *Plaut. Mil.* Nam ita me occurſant multæ. *Plin. lib.* 5. *ep.* 5. Occurſant animo meo mortalitas, & mea ſcripta. ¶ Occurſare Numinibus, eſt ea adorare, ſacrificiis placare, & prævenire, ne nobis noceant. *Plin. Paneg.* Atque inter hæc pia mente adire lucos, & occurſare Numinibus.

Occurſorius, a, um, adject. occurrens, ut occurſoria potio. *Apul. l.* 9. *A. A.*

Occurſus, us, m. 4. ἀπάντησις, occurrendi actus, obviatio. *Plin. l.* 8. *c.* 3. Ne contrario occurſu atterantur. *Ovid. Met.* 14. *v.* 260. urſique, leæque Occurſu fecere metum. In plur. numero *Solin. c.* 59. (al. 43.) Obeius occurſibus impediri.

Oceanitis, dis, f. filia Oceani. *Virg. l.* 4. *Georg. v.* 341. Clioque, & Beroe ſoror, Oceanitides ambæ.

Oceănus, i, m. 2. *Oceano*, ὠκεανός, mare magnum, quo tota cingitur terra. Sic dicitur a celeritate, ut *Feſtus* ait *c.* 26. nempe ab ὠκύς, *celer*, & νάω, *fluitare*. ¶ Veteres fabulati ſunt, filium eſſe Cœli, & Veſtæ, maritum Tethyos, & viginti quatuor filios genuiſſe, qui ſunt, Eurynome, Perſa, Æthra, Pleione, Clymene, Triton, Doris, Proteus, Coruphice, Nereus, Achelous, Inachus, Peneus, Nilus, Alpheus, Criniſus, Thebrus, Axius, Alaphus, Cephiſus, Mæander, Phillyra, Sperchius, Sol. *Cic. de Univerſ. c.* 11. Ut Oceanum, Salaciamque Cœli ſatu, Terræque conceptu generatos, editoſque memoremus. *Id. in Somn.* Circumfuſa illo mari, quod Atlanticum, quod magnum, quod Oceanum appellatis in terris. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Quid Oceani fervore illis in locis, Europam, Libyamque rapax ubi dividit unda? ¶ Poetæ Oceanum pro quocunque mari uſurpant. *Virg.* 2. *Æn.* Et ruit Oceano nox. ¶ Qui putant, vocem hanc etiam adjective uſurpari, vel dubiis exemplis probant, vel nihil conficientibus. ¶ Oceanus etiam vocatur lacus, ſeu alveus major in balneis, ab amplitudine. *Lamprid. in Alex. Severo.*

Ocellæ, arum, m. 1. qui exiguos habent oculos, idest, juſto minores. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Qui parvis utriſque oculis naſcerentur, Ocellæ vocantur.

Ocellātus, a, um, quod ocellos habet. ¶ Speciatim oculos, & ocellatos appellaveris lapillos in litore oculi inſtar ostentes, quaſi lapillos ocellatos diceres. *Varro* apud *Non. c.* 3. *n.* 138. Altera exorat patrem libram ocellatorum, altera virum ſemodium margaritorum. Sic *Sueton. in Aug. c.* 83. ait, Auguſtum ſolitum ludere ocellatis, nucibuſque.

Ocellŭlus, li, dim. ab *ocellus*, affertur a *Diomede Grammat. l.* 1.

Ocellus, i, m. 2. ὀμμάτιον, parvus oculus. *Catull. epigr.* 42. Et dulcis pueri ebrios ocellos. *Martial. l.* 1. *ep.* 93. Sæpe mihi queritur non ſiccis Cerdo ocellis. ¶ Tranſlate dicitur de re præſtantiſſima, aut pulcherrima. *Cic. Att. l.* 16. Cur ocellos Italiæ villulas meas non video? ¶ Eſt etiam vox blandientis. *Plaut. Aſin.* 3. 2. Da, meus ocellus, mea roſa.

Ochra, æ, f. *ocra*, ὤχρα, cretæ, ſive lapidis ſpecies, coloris lutei, quæ fit exuſta rubrica in ollis novis luto circumlitis. *Plin. l.* 35. *c.* 6.

Ochus, i, m. *Obeager*, ſev. Indiæ apud Bactrea. *Plin. l.* 6. *c.* 16. & *l.* 32. *c.* 7.

Ocimum, vel ocymum, i, neut. ὤκιμον, pabuli miſcellanei genus, de quo *Plin. l.* 18. *c.* 16. Apud antiquos erat pabuli genus, quod Cato ocimum vocat, quo ſiſtebant (*Varr. l.* 1. *R. R. c.* 31. ciebant) alvum bubus: Idque erat e pabulis, ſegete viridi ſecta. Adde *Varr. loc. cit.* qui deducit ab ὠκύς, *celer*, quod celerrime naſcatur. Unde quidam etiam per *y* ſcripſere. ¶ Eſt item herba hortenſis, vulgo *baſilico*. *Heſych.* Ὤκιμον ∂... ... Δε eo *Plin. lib.* 19. *c.* 12. Ocimum ſub canis ortu palleſcit. *Ibid.* Ferro non expedit tangi rutam, mentam, ocimum. Et *c.* 12. Hora rigandi ocimo eſt meridiana. ¶ Ocimum cum maledictis, & probris ſerebatur, ut lætius proveniret, teſte *Plin. l.* 19. *c.* 7. Hinc *Perſ. Sat.* 4. *v.* 22. Cum bene diſcincto cantaverit ocima vernæ. h. e. maledicta congeſſerit. Quanquam carmen hoc alii trahunt ad muliercŭlam circumferentem olera per urbem. ¶ Legitur & *ocimus*, i, maſcul. gen. *Æmil. Macer* apud *Chariſ. l.* 1. *pag.* 55. *Putſch.* Inter prætentes numerabitur ocimus herbas. In loco *Varronis* ſupra citato legitur & *ocinum*.

Ociabundus, & rectius otiabundus, a, um, adject. otio plenus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 18. Multis diebus otiabundus.

Ociŏlum, & rectius otiolum, i, n. breve otium. *Cælius ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 3. Ubi delectum otiolum meum non habeo.

Ocior, iſſimus. V. Ocyus.

Ocior, & melius otior, aris, atus ſum, d. 1. *ſtare in ozio*, בטל, German. *muſſig ſeyn*, Gal. *etre oiſif*, Hiſpan. *holgar eſtar en ocio*, σχολάζω, in otio, & quiete ſum, cujus contrarium eſt negotior. *Cicer.* 3. *Offic. c.* 14. Cum ſe Syracuſas otiandi cauſa, non negotiandi, contuliſſet. *Horat. l.* 1. *Sat.* 6. *v.* 128. Domeſticus otior. h. e. domi.

Ocioſe, & melius otioſe, adverb. *oziosamente*, ἀργῶς, σχολῇ, cum otio, tranquille, libere, ſine ſollicitudine, ſine impedimento, negligenter. *Cic.* 3. *Off.* Et Ithacæ vivere otioſe cum parentibus, cum uxore, cum filio. *Id.* 3. *Fin.* Tuus licebit otioſe iſte quærere de magnitudine rerum. *Liv. l.* 2. *c.* 58. Segniter, otioſe, negligenter omnia agere. *Plaut. Epid.* 5. 2. 21. Otioſe iſte admiror. h. e. tarde, lente.

Ocioſĭtas (rectius otioſitas), atis, f. *oziosità*, otium. *Sidon. l.* 2. *ep.* 10. Otioſitates trepidanter edere. Ubi intelligit carmina per otium conſcripta.

Ocioſus, vel potius otioſus, a, um, *oziose, ſcioperato*, Ger. *muſſig*, Gall. *oiſif*, Hiſp. *ocioſo*, σχολαῖος, vacuus, ceſſans, opere ſolutus, nihil agens, otio affluens. *Cic.* 3. *Offic. c.* 1. Dicere ſolitum Scipionem accepimus, nunquam ſe minus otioſum eſſe, quam cum eſſet otioſus. *Id.* 3. *Fam.* Ad urbem te otioſiſſimum eſſe arbitrabar. ¶ Dies otioſus, pro feſto ponitur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. Id perficiam his ſupplicationum otioſis diebus. ¶ Sumitur etiam pro ſecuro. Nam, niſi qui ſecurus eſt, nemo eſt otioſus, ut inquit *Ter. Andr.* 5. 2. 1. Animo jam nunc otioſo eſſe impero. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Otioſus aureta. ¶ Item pro tranquillo, vacuo ſollicitudine, curis laxato, vel vacuo. *Cicer. de Senect.* Nihil eſt otioſa ſenectute jucundius. *Senec.* 2. *de Ira, c.* 13. Quid quiete otioſius animi? ¶ Item pro ſuperfluo, inutili. *Quinct. l.* 8. *c.* 2. At ego otioſum ſermonem dixerim, quem auditor ſuo ingenio non intelligit. *Id. l.* 1. *c.* 1. Otioſæ ſententiæ. Hinc in *Dial. de Oratorib.* Otioſus Orator dicitur qui ſuperflua nimia dicit, & ad rem inepta. ¶ Otioſa pecunia, cui opponitur occupata, dicitur, *danaro infruttuoſo*. *Plin. l.* 10. *ep.* 62. publicæ pecuniæ & exactæ ſunt, & exiguntur, quæ vereor ne otioſæ jaceant. *Scævola l.* 63. *Dig. de uſur.* Quæſitum eſt, an judicio negotiorum geſtorum, vel mandati, pro pecunia otioſa uſuras præſtare debeat. ¶ Otioſum eſt urbi. h. e. vacat. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 3. Adnotabant ſeniores, quibus otioſum eſt vetera, & præſentia contendere, primum Neronem alienæ facundiæ eguiſſe. ¶ Uſurpatur interdum cum genit. *Plin. in Præfat. hiſtor. nat.* Scripta ſunt turbæ agricolarum, denique ſtudiorum otioſis.

Ocium, vel melius otium, ii, n. *ozio, tempo*, פנאי, Germ. *muſſiggang*, Gal. *oiſiveté*, Hiſp. *ocio*, σχολή, vacatio a labore, laboris laxamentum, atque remiſſio cui contrarium eſt negotium, & in bonam æque, ac malam partem uſurpatur. ¶ Otium, ejuſque derivata in veteribus libris, ac monumentis per *c* fere ſcribi, docet *Pierius*, *Virgilianis Caſtig.* 1. *Ecl. v.* 6. & 4. *Æn.* Probat quoque eandem ſcribendi formam *Manutius in Orthogr. Cic. Fam.* 10. *ep.* 28. Plura ſcriberem, ſi plus otii haberem. *Id.* 1. *de Orat. c.* 13. Conſumendi otii cauſa ſcribunt. *Id. Agrar.* 2. *c. ult.* In otio vivere. *Id.* 1. *de Orat. c.* 6. Abundare otio. Et *l.* 3. *c.* 32. Otio diffluere. *Terent. Heaut.* 1. 1. 23. Tantum ne ab re tua eſt otii tibi? *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 16. Ut in otia tuta recedant. h. e. in locum otii, & quietis. ¶ Oblectare otium. Vide *Oblecto*. ¶ Languere, marceſcere, tabeſcere otio, involvere ſe otio, &c. Ciceronis ſunt. ¶ *Per otium*, hoc eſt cum vacat. *Cicer.* 1. *de Invent.* Concelebrata per otium honeſta ſtudia. ¶ Item *pacis tempore*. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 12. Militares artes per otium ignotæ. ¶ *Cum otium eſt*, h. e. per otium. *Cic.* 2. *de Orat.* Horum libros, cum eſt otium, legere ſoleo. ¶ Accipitur etiam otium pro exercitatione leviore animi, vel corporis, & relaxatione a gravioribus, & magis ſeriis negotiis. Hinc otium literarium pro ſtudio literario uſurpatur, quod hoc exercitationis genus oblectamentum potius videri debeat, quam ſeria aliqua occupatio. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 36. Quid dulcius otio literato? ¶ Item pro tranquillitate, pace, quiete. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 28. Si antea auditum erit, otium eſſe in Syria. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. cap.* 5. Si qua hominum æquitate res ad otium deduci poſſet. ¶ Interdum otium dicitur id, quod per otium facimus. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 224. Excutiaſque oculis otia noſtra tuis.

Ocliferia. V. Oculiferia.

Oclus, i, m. oculus, per ſync. *Prudent. Periſteph. ult. de S. Romano v.* 592.

Ocnus, ni. 2. Ὄκνος, filius Tiberis fl. ex Manto filia Tireſiæ Thebani, muliere fatidica, qui in Gallia Ciſalpina urbem condidit, & a nomine matris Mantuam appellavit. *Virg.* 10. *Æn.* ¶ Eſt etiam Ocnus nomen cujuſdam apud Inferos, quem adnxerunt perpetuo torquere funem, aſtante aſella, quæ, quantum ille torſiſſet, ſtatim prærodeɾet. *Propert. l.* 4. *eleg.* 3. Dignior, obliquo funem qui torqueat Ocno, Æternumque tuam paſcat, aſella, famem.

Ocquiniſco, is, n. 3. inclino. *Pompon.* apud *Non. c.* 2. *n.* 600. Qui ocquiniſcat, quo compingam terminum in tutum locum.

Ocrĕa, æ, f. *gambiera, ſchiniera*, מצחה, Hiſpan. *bota*, κνημίς, militaris calceamenti genus, ex ære, ad obtegendas tibias accommodatum, quo utebantur tantum duarum primarum claſſium milites, cum reliqui caligis tibias munirent. *Liv. l.* 9. *c.* 40. Siniſtrum crus ocrea tectum.

Ocreatus, a, um, κνημιδωτός, ocreis calceatus. *Plin. l.* 19. *cap.* 2. Ad reliquos uſus laborioſa evellitur ocreatis cruribus. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 234. In nive Lucana dormis ocreatus.

Ocris, is, m. 3. mons confragoſus. *Liv. Andron.* apud *Feſt.* Qui ſunt hi, qui aſcendunt altum ocrim. *Id. ib.* Quem Chiron in Pelio docuit ocri.

Ocrisĭa, æ, f. Corniculani uxor, Servii Tullii mater, Tanaquilis reginæ ancilla. *Ovid. Faſt.* 6. *verſ.* 627. Namque pater Tulli Vulcanus, Ocriſia mater. V. *Plin. l.* 36. *c. ult.* ubi ea tradit, quæ ad hujus Ovidiani carminis intelligentiam mire faciunt.

Octachordos, m. & fem. & octachordon, n. 2. inſtrumentum octo habens chordas. *Vitruv. l.* 10. *c.* 13.

Octangŭlus, a, um, ὀκτάγωνος, res, vel figura, quæ octo angulos habet. *Apul. l.* 1. *de dogm. Platon.*

Octans, tis, pars octava. *Vitruv. l.* 10. *c.* 14. Dividuntur circinationes octantibus, in partes octo ductis lineis.

Octaſtylos, ὀκτάστυλος, octo columnas habens. *Vitruv. l.* 3. *c.* 2.

Octavia gens, una ex gentibus Romanis. Velitris olim fuiſſe præcipuam, ſcribit in *Auguſto Suetonius*. In duas familias Romæ diſtinguebatur. Prima

ma a Tarquinio Priſco Rege in Senatum lecta, & a Serv. Tullio inter Patricias cooptata, procedente tempore ad plebem ſe contulit. Longo deinde intervallo a C. Cæſare Caſſia lege in Patriciatum revocata eſt. In hac primus Cn. Rufus Magiſtratum eſt adeptus, Suetonio teſte, qui Quæſtorius mortuus eſt. Ejus filius Cn. Octavius primus in eam familiam attulit Conſulatum, quæ deinde omnibus dignitatibus floruit. *Cic. 1. Off.* & *9. Phil.* ¶ Altera vero, in qua Octavius, ſeu Octavianus Auguſtus natus eſt, nullis neque rebus geſtis, neque honoribus floruit. Teſtis eſt ipſe Auguſtus, qui nihil amplius, quam equeſtri familia ortum ſe ſcribit, vetere, ac locuplete, & in qua primus Senator pater ſuus fuerit. V. *Sueton. in Aug. c. 1. 2.* &c.

Octaviæ Porticus, duæ appellantur, quarum alteram Theatro Marcelli propiorem Octavia ſoror Auguſti fecit, alteram Theatro Pompeji proximam Cn. Octavius Cn. F. qui fuit Ædilis Curulis, Pr. Con. Decemvir ſacris faciendis, & triumphavit de rege Perſe navali triumpho, quam combuſtam reficiendam curavit Cæſ. Auguſtus. *Feſt.*

Octavianus, maſc. 2. cognomen Auguſti, inde tractum, quod ex Octaviorum familia in Cæſarum gentem fuerit adoptatus. Ejus etiam habes apud *Sueton.*

Octaviānus, a, um, quod ad Octavium ſpectat, ut Octavianum bellum. *Cic. 1. de Div. c. 2.*

Octāvum, adv. octies, octava vice. *Liv. l. 6. c. 36.* Jam octavum Tribunos pl. refectos.

Octāvus, a, um, *ottavo*, ὄγδοος, nomen numerale ordinis. *Horat. ep. 7.* Ab officiis octavam circiter horam dum redit. *Id. lib. 2. Sat. 3.* Sapientum octavus.

Octavusdecimus, a, um, adject. *decimottavo*. *Gell. l. 1. c. 2d.* Varro in octavodecimo rerum humanarum.

Octennis, ne, adject. *di otto anni*. *Ammian. l. 18. cap. 13.* Liberali forma puerum octennem vidimus ejulantem.

Octies, adv. *otto volte*, ὀκτάκις, octo vicibus. *Col. l. 8. c. 8.* Nam & octies anno pullos educat. *Cic. Somn. Scip. c. 2.* Septenos octies anfractus.

Octingenarius, a, um, quod octingenos habet ætc, vel partes. *Varro l. 2. de R. R. c. 10.* Septingenarii enim mei: tu, opinor, octingenarios habuiſti.

Octingenteſimus, a, um, *ottocenteſimo*, ὀκτακοσιοστός, nomen numerale ordinis. *Cic. 2. de Sen. c. 2.* Si octingenteſimum annum agerent.

Octingenti, æ, a, *ottocento*, ὀκτακόσιοι, nomen numerale cardinale. *Cic. 4. Acad. c. 25.* Mille, & octingenta ſtadia quod abeſſet, videbat.

Octingenties, adverb. *ottocento volte*. *Aſcon. Pedian.* & *Martian. Capell. lib. 6. pag. 198.*

Octĭpes, edis, o. 3. ὀκτάπους, quod octo habet pedes. *Ovid. 1. Faſt. v. 313.* Octipedis fruſtra quærentur brachia cancri.

Octo, *otto*, שמונה, Ger. *achte*, Gall. *huit*, Hiſp. *ocho*, ὀκτώ, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Virg. 3. Georg. v. 171.* Pedes temo protentus in octo.

October, bris, m. *Ottobre*, בול, Ger. *weinmonat*, Gal. *Octobre*, Hiſp. *Octubre*, ὀκτώβριος, γαμηλιών, unus ex menſibus, ita dictus, quod octavum locum teneret a Martio, qui primus ineuntis anni menſis erat. *Auſon. de Menſib.* Septembri, Octobri Autumnus, totoque Novembri. ¶ Uſurpatur & adjective. *Colum. lib. 11. cap. 2.* Calendis Octobribus. ¶ *October equus* appellabatur, qui in campo Martio immolabatur quotannis Marti, menſe Octobri. *Feſtus.*

Octodĕcim, *diciotto*, decem & octo. *Frontin. de ſtratag. l. 1. cap. 5. circa med.* Octodecim cohortes in obſcura valle poſuit.

Octogămus, a, um, qui octo uxores habuit. *Hieronym. T. 1. adverſ. Jovinian. c. 8. in fin.*

Octogenarius, a, um, adject. *ottogenario*, ut octogenarius ſenex. *Plin. lib. 6. cap. 33.*

Octogēni, æ, a, *a ottanta a ottanta*, nomen numerale diſtributivum, ab octoginta. *Liv. l. 10. c. 30.* Dati ex præda militibus æris octogeni bini. ¶ Uſurpatur & ſine diſtributione, pro octoginta. *Plin. l. 9. c. 31.* Torpedo octogenos habens fœtus invenitur.

Octogeſimus, a, um, *ottanteſimo*, ὀγδοηκοστός, nomen numerale ordinis. *Cicer. de Amic. c. 10.* Quartum annum ago, & octogeſimum.

Octogies, adverb. *ottanta volte*, octoginta vicibus. *Cic. in Piſon. c. 35.* Nonne ſeſtertium centies, & octogies ex ærario tibi attributum Romæ in quæſtu reliquiſti?

Octoginta, *ottanta*, ὀγδοήκοντα, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cicer. de Sen. c. 19.* Arganthonius quidam Gadibus, qui octoginta regnavit annos. ¶ Octuaginta etiam legitur. *Gell. l. 3. c. 10.* Poſt ducentos octuaginta dies. Alii leg. *Poſt ducentos ſeptuaginta tres dies*. *Vitruv. lib. 10. c. 17.* Octuaginta pondo. Hæc autem lectio, collatis aliquot exemplaribus, conſtans eſt. Cæterum *octoginta* eſt tutius.

Octogōnus, i, ὀκτάγωνος, *ottagono*, octo habens latera, ſeu angulos. *Vitruv. l. 1. c. 6.* Collocavit turrim marmoream octogonon.

Octojŭgis, ge, o. 3. quod octo habet juga. Translate *Liv. l. 5. c. 2.* Nunc jam octojuges ad imperia obtinenda ire.

Octonārius, a, um, adject. *ottonario*, ut octonarius numerus apud *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 5.* Octonariæ fiſtulæ, apud *Plin. l. 31. c. 6.*

Octōni, æ, a, *a otto, a otto*, nomen numerale diſtributivum. *Plin. l. 8. c. 50.* Octonis menſibus ferunt partus. ¶ Uſurpatur interdum pro *octo* cardinali. *Ovid. 5. Met. v. 50.* bis adhuc octonis integer annis.

Octominutālis, le, adject. qui octo minutus argenteos valet. *Lamprid. in Alex. Severo, c. 22.* Libra carnis octominutalis. V. ibi *Salmaſ.* & *Caſaub.*

Octophŏrum, i, n. ὀκτάφορον, lectica, quæ ab octo ſervis geſtatur. *Sueton. in Calig. c. 43.* Interdum adeo ſegniter, & delicate inceſſit, ut octophoro veheretur. *Cicer. ad Q. Fr. l. 2. ep. 10.* Cum hominem portarem Neapoli ad Bajas octophoro Aniciano. Adde *Martial. l. 6. epigr. 84.* ubi in quibuſdam editionib. octaphoro legitur.

Octuagies, adverb. *ottanta volte*. *Plin. l. 2. cap. 108.* Octuagies quinquies centena. Quidam leg. *octogies*.

Octuplicātus, a, um, multiplicatus octo vicibus. *Liv. l. 4. c. 24.* Octuplicatoque cenſu ærarium fecerunt.

Octŭplus, a, um, idem ac octuplicatus. *Cic. 5. Verr.* Te in Decumanum in octuplum judicium daturum eſſe. *Id. de Univerſ. cap. 7.* Sextam octuplam primæ detraxit &c.

Octuſſis, m. 3. nummus valoris octo aſſium. *Horat. 2. Ser. ſat. 3. v. 156.* Quanti emptæ? parvo. Quanti ergo? octuſſibus?

Oculariarius, ii, m. faber, qui vitra muniendis oculis, vel objectis majori forma repræſentandis conficit. Legitur hæc vox in *Inſcript.* apud *Grut. pag. 645. n. 2.* & *Reineſ. claſſ. 11. n. 66.* ſed non videtur valde vetuſta, quia de hoc oculorum inſtrumento nihil conſtat in Scriptoribus antiquis. ¶ Alii interpretantur eum, qui oculos conficit ſtatuis apponendos. Veteres enim ſolebant ſtatuis, præſertim deorum, oculos addere ex vitro, aut argento, aut lapillis pretioſis. Proinde artificium hoc apud eos florebat: & M. Rapilius Serapio in veteri Inſcript. apud *Fabrett. c. 9. n. 357.* laudatur, quod *oculos repoſuit ſtatuis*, *quod vixit bene*. V. Diſſertation. Italicam Dominici Manni, *degli occhiali*.

Oculāris, re, adject. ad oculos pertinens, ut ocularis tunica, apud *Veget. lib. 2. cap. 17.*

Oculāriter, adverb. ut culariter intueri. *Sidon. l. 7. ep. 14.*

Oculārius, a, um, adject. ad oculos pertinens, ut ocularius medicus, qui oculis medetur, apud *Celſ. l. 6. c. 6.* Qui & ocularius abſolute dicitur a *Scribon. Largo compoſit. 37. & ſeq.* Sic chirurgus ocularius, in *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 400. n. 7.* Ocularia claritas, apud *Solin. c. 37.* ¶ Ocularius, ii, abſolute pro chirurgo oculario, legitur apud *Marcel. Empir. c. 8.*

Oculāta, æ, fem. genus piſcis, ſic dicta ab oculorum magnitudine. *Plin. lib. 32. cap. 11.*

Oculatio, onis, f. defectio gemmarum ſuperfluarum in vitibus. *Plin. l. 7. c. 21.* Pampinationi quoque, & oculationi, omnique operi facilior. Meliores Codices habent *occationi*.

Oculātus, a, um, adject. *occhiuto*, πολυόμματος, qui oculos habet. *Plaut. Truc. 2. 6. 8.* Plus valet oculatus teſtis unus, quam auriti decem, *teſtimonio di viſta*. *Sueton. de claris Rhetorib. c. 5.* Sex. Clodius male oculatus, & dicax. *Tertul. l. 2. adverſ. Marc. c. 25.* Oculatior Deus. ¶ *Plin. l. 34. c. 6.* Statuam poni juſſit quam oculatiſſimo loco, in Roſtris. h. e. maxime conſpicuo. ¶ Dies oculata. V. *Caecus*. ¶ *Solin. c. 37.* Oculati circuli. h. e. inſtar oculorum facti.

Oculeus, a, um, *occhiuto*, *pieno d' occhi*, πανόπτης, plenus oculis. *Plaut. Aulul. 3. 6. 19.* Quos ſi Argus ſervet, qui totus oculeus fuit. ¶ Per translationem pro perſpicaci ponitur, quaſi qui totus ex oculis conſtet. *Apul. l. 2. A. A.* Perſpicaciorem ipſo Lynceo, vel Argo, & oculeum totum.

Oculicrepĭda, æ, maſc. vox ficta a *Plaut. Trinum. 4. 3. 14.* ſignificat eum, cui oculi pugnis contundi ſolent. Alii leg. *oculiſcripeda*. hoc eſt occulta rapiens.

Oculiferia, vel oclifĕria, orum, n. quæ oculos feriunt, & perſtringunt, ut ſunt res maxime ſplendidæ. *Senec. epiſt. 33.* Non habemus iſta oculiferia (alii *ocliferia*, alii *oculiſeria*) nec emptorem decipimus. Ita legit *J. Lipſius*, & *multiferia* non damnat Muretus. In editis legitur *odoriferia*.

Oculiſſimus, a, um, adject. ſuperlat. fictum a Plauto jocularitet, pro cariſſimo inſtar oculorum. *Curc. 1. 2. 28.* Salve, oculiſſime homo. *Et 4. 1. 16.* Valuiſtin' oculiſſimum oſtium? Alii hic leg. occluſiſſimum.

Oculitus, adv. ὀφθαλμιδόν, ita care, ut oculus carus eſt. *Plaut. in fragm.* apud *Non. c. 2. n. 608.* Qui amant ancillam meam oculitus.

Ocŭlo, as, a. 1. oculorum uſum præbeo. *Tertull. de pœnit. c. 12.* Ibi hirundo ſi excæcaverit pullos, novit illos oculare rurſus de chalidonia ſua.

Ocŭlus, m. 2. *occhio*, עין, Germ. *aug*, Gall. *oeil*, Hiſp. *ojo*, ὀφθαλμός, inſtrumentum viſus. *Plin. l. 11. c. 37.* Oculi pars corporis pretioſiſſima, & qui lucis uſu vitam diſtinguunt a morte. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nam oculi tanquam ſpeculatores altiſſimum locum obtinent, ex quo plurima conſpicientes fungantur ſuo munere. ¶ Translate dicitur de re præſtantiſſima, vel pulcherrima. *Cic. 3. de nat. Deor. ſub fin.* Critolaus evertit Corinthum, Carthaginem Aſdrubal: duos illos oculos oræ maritimæ effoderunt. ¶ Item de notis, ſeu maculis rotundis, quales videmus in pardorum pellibus, & caudis pavonum. *Plin. l. 13. c. 15.* Si pavonum caudæ oculos imitentur. *Id. l. 2. c. 5.* oculos ſtellarum dixit. Sol etiam eleganter mundi oculus dicitur ab *Ovid. 4. Metam.* ¶ Item de ſurculis arborum, unde germinant, qui & gemmæ dicuntur. *Col. l. 3. c. 18.* Reliqui duo, vel tres fructuarii oculi penitus in terram deprimuntur. *Virgil. 2. Georg.* Nec modus inſerere, atque oculos imponere ſimplex. ¶ Oculus in proprio ſenſu aliquando accipitur pro viſu. *Suet. in Veſpaſ. c. 7.* Reſtituturum oculos, ſi inſpuiſſet, confirmaturum crus, ſi dignaretur calce contingere. Sic amittere oculos, apud *Caſ. l. 3. B. C.* ¶ Oculi a colore dicuntur cærulei, glauci, nigri, cæſii, &c. *Plin. Plaut. Suet.* ¶ Oculi noctuini, & oculi herbei a *Plauto* referuntur inter convicia. *Curc. 1. 3. 35.* & *2. 1. 16.* Sic emiſſitii oculi, apud eund. *Aulul. 1. 1. 2.* V. Emiſſitius. ¶ Sunt autem oculi variorum affectuum indices. Hinc oculos ad terram dejicere, apud *Ter. Eun. 3. 5. 130.* verecundiæ ſignum eſt. Defigere oculos, apud *Horat. l. 1. ep. 6. v. 14.* torpentis eſt, & deſidioſi. Oculi torvi, minaces, ardentes, &c. dicuntur de irato, & ſævo, ab *Ovid. Cicer. Lucan. & al.* Molles oculi, de eo, qui facile commovetur ad lacrymas, itidem ab *Ovid. l. 1. de remed.* ¶ Dolere oculi dicuntur ei, qui aliquid videt, quod ſibi moleſtum eſt. *Cic. Fam. 8. ep. 14.* Nunquam oculi tui doluiſſent, ſi in repulſa vultum Domitii vidiſſes. Eadem ratione dixit *Horat. l. 1. ep. 14.* Non iſtic obliquo oculo mea commoda quiſquam Limat. ¶ Sæpe oculi de re cariſſima uſurpantur. *Catull. carm. 14.* Ni te plus oculis meis amarem. *Cicer. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 3.* Nelbum, qui eſt iſtius rei adjutor, in oculis fero. h. e. cariſſimum habeo, valde diligo. Sic geſtare aliquem in oculis, apud *Ter. Eun. 3. 1. 11.* Et, eſſe alicui in oculis. *Cic. 1. Tuſc. c. 26.* *Sueton. de clar. Rhetorib. c. 5.* Par oculorum in amicitia M. Antonii Triumviri extitiſſe ſe, ajebat: h. e. familiariſſimum, cariſſimum M. Antonio. ¶ Hinc in blanditiis hæc vox uſurpatur. *Plaut. Curc. 1. 3. 47.* Bene vale ocule mi. ¶ Per oculos quoque jurare ſolebant Veteres. *Ovid. 2. Amor. eleg. 16.* *Plaut. Men. ſc. ult.* ¶ Ponere in oculis, *mettere in luce*, *in viſta*. *Cicer. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 2.* ¶ Habere ante oculos virum bonum, *aver la mira all' uomo da bene*, *per immarlo*. *Senec. ep. 11.* ¶ Obverſari ante oculos, eſſe in oculis multitudinis, in luce atque oculis omnium civium, &c. *Cic. ſunt 2. Tuſc.* & *pro Sextio, c. 3.* &c. *eſſer' eſpoſto alla viſta di tutti*. Sic *habitare in oculis*, apud eund. *pro Planc. c. 27.* ¶ Paſcere oculos, *dilettar la viſta*. *Cic. Verr. 7. c. 26.* Et, fructum capere oculis ex aliqua re. *Nepos Att. c. 11.* ¶ Adjicere oculos alicui rei, & ad rem aliquam, eſt eam vehementer cupere. *Cicer. 4. Verr.* Plane videbant adjectum eſſe oculum hæreditati. *Id. in Agrar.* Cum ad omnia veſtra cupiditatis oculos adjeciſſent. Sic *Horat. lib. 1. od. 37.* Omnes in Damalim putres deponent oculos. ¶ Alicujus oculos in oculis habere. *Plaut. Pſeud. 3. 2. 68.* h. e. ejus oculos obſervare, quo ſpectent &c.

Ocymum. V. Ocimum.

Ocyor, vel ocior, nomen adjectiv. comparativum poſitivo carens, *più preſto*, *più veloce*, ὠκύτερος, ab ὠκύς, celer, citus. *Virg. 5. Æn. verſ. 319.* ventis, & fulminis ocyor alis. *Plin. l. 2. c. 8. de Mercurii ſtella.* Inferiore circulo fertur novem diebus ocyore ambitu. ¶ Superlativ. eſt *ocyſſimus*. *Plin. l. 16. c. 31.* Fici, quarum radices longiſſimæ, & ocyſſima ſenectus. ¶ Sunt qui ſcribunt *ocior*, & *ociſſime*; quod placuit *Voſſio in Etymolog.*, *Priſciano*, & *Goſanio*, &c.

Ocyrrhŏe, vel Ocyroe, es, fem. 1. ὠκυρρόη, filia Chironis, ex Nympha Chariclo, ita dicta a matre, ab ὠκύς, *veloce*, & ῥέω, *fluo*, quia eam in fluminis rapidi ripa peperiſſet. Excelluit arte medicinæ, & prædictione rerum futurarum. Æſculapio infanti prædixit, qualis & quantus futurus eſſet. In equam verſa eſſe fingitur. *Ovid. 2. Met.* ¶ Poetæ in carmine abjiciunt alterum *r*, quod aliter hexametrum carmen nequeat ingredi. *Ovid. 2. Met. v. 638.* Quam quondam Nympha Chariclo Fluminis in rapidi ripis enixa vocavit Ocyroen.

Ocyter. V. Ocyus.

Ocyus, vel Ocius, *più preſto*, *più velocemente*, ὠκύτερον, adv. comparativum, cujus poſitivum *ocyter* non eſt in uſu, (quanquam uſurpatum ſit ab *Apulejo l. 1. Metam.*) *Cic. 4. Tuſc.* In morbum & incidunt tardius, & recreantur

Digitized by Google

recreantur ocyus. *Ter. Eun.* 3. 5. 61. Perlonge eſt, ſed tanto ocyus properemus. ¶ Superlat. *ocyſſime*. *Salluſt. in Jug. c.* 25. Quam ocyſſime provinciam accedat. Adde *Ter. Heaut.* 4. 8.

O ANTE D.

Oda, æ, vel ode, es, ᾠδή, cantio, carmen. *Auctor carm. de Philom. v.* 25. Et merulus modulans tam pulcris concinit odis.

Odarius, ii, m. cantilenarum magiſter. Legitur hæc vox in *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 11. *n.* 81. ſed dubiæ eſt lectionis.

Odarium, ii, n. ode, cantilena, ᾠδάριον. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 53. *Burm.* Odaria ſaltare.

Odeſacio, is, a. 3. idem ac olfacio, apud vet. *Feſt.*

Odeſſus, i, fem. urbs Thraciæ in ora maris Euxini, colonia Mileſiorum. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Odeum, n. 2. ᾠδεῖον, locus minuti theatri ſpeciem habens, in quo certamina muſica ſpectabantur, quale Athenis a Pericle extructum fuit: Romæ quatuor erant. Ejus præter Græcos meminere *Cic. ad Att. l.* 4. *ep.* 16. *Suet.* & *Vitr. l.* 5. *c.* 9. V. *Baldum in vocibus Vitruvianis*. Nomen ab ᾠδή, *cantus*. *Cic. loc. cit.* Ut odeum laxaremus, & uſque ad atrium Libertatis explicaremus. Optimi tamen codices habent forum. *Sueton. in Domit. c.* 5. Templum Flaviæ gentis excitavit, & ſtadium, & odeum, & naumachiam.

Odi, iſti, n. def. *odiare*, *avere in odio*, שנא, Ger. *haſſen*, Gal. *hair*, Hiſp. *odiar*, μισεῖν, odio habeo. *Cic. de Am. c.* 18. Aperte enim odiſſe magis ingenuum eſt, quam fronte occultare ſententiam. *Id. pro Mil.* Improbos omnes civili odio odimus. *Brutus ad Cic. epiſt.* 16. Pati contumelias pejus odero malis omnibus aliis. *Ter. Adelph.* 4. 1. 17. Illud rus nulla alia cauſa odi tam male. ¶ Paſſiv. futuri oſurus. *Cic. de Amic. c.* 16. Ita amare oportere, ut ſi aliquando eſſet oſurus. ¶ Oderim *Ciceronis* eſt *ad Att. l.* 14. Oderam, *ejuſd. l.* 7. *Fam.* Cæterum alia multa leguntur apud minus elegantes ſcriptores. Nam *odivi* dictum eſt ab Antonio, inferente *Cic. Phil.* 13. *c.* 19. *Oditur* paſſiva forma, & ſignificatione, a *Tertul. in Apolog. c.* 3. Præteritum *oſus ſum* pro *odi*, deponentis forma uſurparunt *Plaut. Amph.* 3. 2. 19. & *Gell. l.* 4. *c.* 8. Similiter *odiendi* legitur apud *Apul. odientes* apud *Petron.* & *odioris*, apud *Senecam* legit *Junius Gruter.* ubi alii alia.

Odibilis, le, adject. odio dignus. *Lamprid. in Heliogab. c.* 18. Vitæ, moribus, improbitate ita odibilis, ut ejus nomen Senatus eraſerit.

Odinolyontem appellant Græci piſciculum dolores ſolventem gravidis adalligatum. *Plin. l.* 32. *c.* 1. Eſt ab ὠδίν, *dolor*, & λύω, *ſolvo*.

Odioſe, adv. *odioſamente*, Ger. *verdrieſslich*, Gal. *odieuſement*, Hiſp. *odioſamente*, ἀπεχθῶς, cum odio, vel tædio. *Cic.* 2. *de Orat.* Qui eum interpelleret odioſe. *Id. in Brut. c.* 80. Qui nec inepte dicunt, nec odioſe, nec putide.

Odioſicus, a, um, odioſus. Vox eſt ficta joculariter a *Plaut. Capt.* 1. 1. 19.

Odioſus, a, um, *odioſo*, שנוא, Ger. *gehaeſſig*, Gal. *odieux*, Hiſp. *odioſo*, μισητός, qui odio habetur. *Cic. de Am. c.* 20. Odioſum ſane genus hominum officia exprobrantium. *Id. de Sen. c.* 2. Quæ pleriſque ſenibus ſic odioſa eſt. *Capitolin. in Albin. c.* 11. Uxori odioſiſſimus fuit. *Cic.* 1. *Off. c.* 36. Palæſtrici motus ſæpe ſunt odioſiores. ¶ Sumitur etiam pro moleſto. *Cic. pro Mur.* Spernitur Orator odioſus in dicendo, ac loquax. *Plaut. Curc.* 1. 1. 7. Tandem es odioſus mihi.

Odites, m. Ὀδίτης, unus ex Centauris, Ixionis ex Nube filius, qui a Mopſo occiſus eſt in nuptiis Pirithoi. *Ovid.* 12. *Met. v.* 458.

Odium, ii, n. 2. *odio*, שנאה, Ger. *ein haſſ*, Gal. *haine*, Hiſp. *odio*, μῖσος, ira inveterata, ut inquit *Cic.* 4. *Tuſc. Id. l.* 10. *Fam.* Incredibile eſt omnium civium, latronibus exceptis, odium in M. Antonium. ¶ Sumitur interdum pro moleſtia, faſtidio. *Ter. Eun.* Neque agri, neque urbis odium unquam me percipit. *Cic. Att.* Sed cum horas tres fere dixiſſet, odio, & ſtrepitu Senatus coactus eſt aliquando perorare. ¶ Item pro inſtantia, ſeu moleſta aſſiduitate, *importunità*. *Ter. Phorm.* 5. 6. 9. Pergit ſane: numquam tu odio tuo me vinces. *Id. Hecyr.* 1. 2. 48. Tundendo, atque odio denique effecit &c. ¶ Plurimi ſunt hujus vocis uſurpandæ modi. *Senec. in Octav. v.* 132. Odio alicujus flagrare. *Cic. ad Quir. poſt redit. c.* 1. Concipere odium in aliquem. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Conciliare odium alicui. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Odium in aliquem concitare. *Cic.* 2. *Att. ep.* 21. Odio eſſe alicui, h. e. odio haberi, &, apud aliquem. *Id. pro L. Manil. c.* 22. &, eſſe in odio. *Id. Att. l.* 10. Et habere odium alicujus rei. *Id. Philip.* 5. & habere odium in aliquem. *Id.* 2. *de Invent.* Et venire in odium omnibus. *Id. Att. l.* 10. quod ipſum dixit *Plin. l.* 28. *c.* 8. Venire odio omnibus. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. Remiſſiones negatæ odium ſtudiorum faciunt. ¶ Uſurpatur & in plurali num. ſæpe a Poetis, nonnunquam ab Hiſtoricis, & Oratoribus. *Virg.* 2. *Æn.* Exercere orbem odiis. *Liv. l.* 21. *c.* 1. Odiis prope majoribus certarunt, quam viribus. *Cic.* 9. *ad Att. ep.* 1. Odia improborum rurſus in nos, quæ jam extincta erant, incendamus. ¶ Dicitur interdum hæc vox de homine odioſo. *Plaut. Mil.* 3. 3. 48. Quin noverim odium populi! h. e. qui a populo odio habetur. *Id. Pan.* 1. 2. 180. Obſecro te, voluptas hujus, atque odium meum! h. e. quæ me odiſti.

Odo. V. Udo.

Odor, oris, m. *odore*, ריח, Ger. *geruch*, Gal. *odeur*, Hiſp. *olor*, ὀσμή, qualitas, quæ ex rebus emittitur, quæ ad olfactum ſpectat, ab antiquo *odos* pro *oleo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eo quod omnis odor ad ſuperiora feratur. *Id. de Sen.* Suavitates odorum, qui afflantur e floribus. ¶ Interdum ſumitur pro aromatibus. *Col. l.* 12. *c.* 20. Ad prædictum autem modum muſti adjici debent odores, nardi folium, iris illyrica. ¶ Per tranſlationem ponitur pro indicio. *Cic. Att. l.* 4. Ras ſunt ad Interregnum, & eſt nonnullus odor Dictaturæ. ¶ Sumitur & pro fœtore. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 23. *de urina*. Sciſcitans, num odore offenderetur. *Virg.* 4. *Georg.* Gravis odor cœni. ¶ Legitur & odos in recto caſu. *Lucret. l.* 4. *v.* 88. Præterea omnis odos, fumus, vapor, atque aliæ res. *Plaut. Capt.* 4. 2. 35. Quorum odos ſubbaſilicanos omnes abigis.

Odoramen, inis, n. idem ac odoramentum. *Macrob. l.* 1. *Sat. in præf.* Confuſum videlicet omnium ſuccos odoraminum in ſpiramentum unum.

Odoramentum, ti, n. *odoramento*, *odore*, ἄρωμα, res odorifera. *Plin. l.* 21. *c.* 7. Omnium odoramentorum, atque etiam herbarum differentia eſt in colore, & odore, & ſucco.

Odorarius, a, um, quod ad odores pertinet. *Plin. l.* 12. *c.* 16. *de myrrha*, Pretium ejus, quam odorariam vocant.

Odoratio, nis, f. actus odorandi, olfactio. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Et qualis eſt hæc aurium, tales ſunt oculorum, & tactionum, & odorationum, & ſaporum. ¶ Item ſenſus ipſe odorandi. *Lactant. de Opif. Dei*, *c.* 10. Viſus in duas acies, & odoratio in duas nares diviſa eſt.

Odoratus, us, m. *l' odorare*, ὄσφρησις, ὀσφραντις, olfactus, actus odorandi. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eorum jucundus non guſtatus ſolum, ſed odoratus etiam, & ſpectatus. ¶ Item ſenſus, ſeu facultas odorandi, *odorato*. *Plin. l.* 11. *c.* 4. Inſecta habent oculos, aliqua & odoratum. Adde *Cic.* 4. *Acad. c.* 7.

Odoratus, a, um, *odorato*, *profumato*, Germ. *wolgeſchmack*, Gal. *parfumé*, Hiſp. *perfumado*, ὀδώδης, quod aliunde accepit odorem, inquit *Servius*. *Hor. l.* 3. *Carm. od.* 20. Sparſum odoratis humerum capillis. ¶ Interdum pro odorifero ſumitur, ideſt, quod ex ſe odorem habet. *Virg.* 3. *Georg. v.* 414. Diſce & odoratam ſtabulis accendere cedrum. *Plin. l.* 21. *c.* 4. *de roſa*. Præterea magis omnibus locis ſiccis, quam humidis odoratior. *Id. ib. c.* 7. Hortenſium odoratiſſima.

Odorifer, a, um, *odorifero*, Ger. *wol ſchmeck*, Gal. *odoriferant*, Hiſp. *que da buen olor*, εὐώδης, odorem reddens. *Plin. l.* 12. *c.* 17. In odoriferis ſylvis frequentiſſimas. ¶ Gens odorifera, Achæmenii pop. Arabiæ. *Ovid.* 4. *Met.*

Odoriſequus, a, um, odorem ſequens. *Liv. Andron.* apud *Terentian. Maur. p.* 2426. *Putſch.* Dirige odoriſequos ad certa cubilia canes, *verſus μείουρος*.

Odoro, as, avi, atum, a. 1. *dar' odore*, θυμιάω, odore repleo, odorem facio. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 734. Et odorant aera fumis. *Colum. l.* 9. *c.* 4. Qui coloret, odoretque mella.

Odoror, aris, d. 1. *odorare*, הריח, Ger. *ſchmeck*, Gal. *flairer*, *ſentir*, Hiſp. *oler*, ὀσφραίνομαι, olfacio, odorem percipio, ex odore aliquid deprehendo. *Plaut. Men.* Agedum odorare hanc, quam ego habeo, pallam. *Col. l.* 6. *c.* 2. Deinde nares perfricato, ut homines diſcant odorari. ¶ Tranſlate ponitur pro explorare, inveſtigare. *Cic. poſt red. in Sen.* Hi voluptates omnes veſtigant, & odorantur. *Id. Att. l.* 6. Tu ſagacius odorabere. ¶ Odorari aliquem, eſt callide, & clam explorare, quid habeat animi. *Cic. Att. l.* 4. Tu, velim, ut Fabium, ſi quem habes aditum, odorere, & iſtum convivam tuum deguſtes. ¶ Odorari decemviratum. h. e. cupide quærere, aut petere. *Cic. Agrar.* 2. Committite vos nunc his hominibus hæc omnia, quos odorari hunc Decemviratum ſuſpicamini.

Odorus, a, um, *che ha odore*, Ger. *geſchmackt*, Gal. *qui rende bonne odeur*, Hiſp. *odoroſo*, εὔοσμος, quod ex ſe odorem emittit. *Ovid.* 9. *Met.* Najades hoc pomis, & odoro flore repletum ſacrarunt. *Claud. de VI. Conſ. Honor. v.* 324. cui lumen odorum Sulphure cæruleum, nigroque bitumine fumat. ¶ Item qui ſagaciter odoratur. *Virg. Æn.* 4. *v.* 132. & odora canum vis.

Odos. V. Odor.

Odryſa, æ, urbs Thraciæ. Hinc Odryſæ, arum, m. Thraciæ populi, circa Hebrum fluv. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Odryſius, a, um, adject. Thracius. *Sil. l.* 5. *v.* 571. Boreas Odryſius. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 490. Odryſius rex. *Val. Flacc. l.* 5. Odryſium carmen. h. e. Orphei, qui e Thracia fuit.

Odyſſea, æ, ὀδύσσεια, carmen Homeri de Ulyſſis erroribus, ab Ὀδυσσεύς, Ulyſſes. ¶ *Ovid.* 2. *Triſt.* 375. Aut quid Odyſſea eſt, niſi femina propter amorem, Dum vir abeſt, multis una petita procis? ¶ Eſt etiam Latina Odyſſea *Livii Andronici*, cujus meminit *Cic. in Bruto*, *c.* 18. *Gell. l.* 3. *c.* 16. &c.

O ANTE E.

Œa, æ, f. Οἴα, oppidum Africæ, unum ex tribus, unde Tripolis conflata eſt, ut tradit *Solin. c.* 27. (*al.* 40.) *Sil. l.* 3. *v.* 257. Œaque Trinacrios Afris permixta colonos. Al. aliter leg. ¶ Hinc patricip. *Oenſis*, *e*. *Plin. l.* 5. *c.* 4. Civitas Œenſis. *Et c.* 5. *ſub. fin.* Bellum cum Œenſibus.

Œagrus, m. 2. pater Orphei. ¶ Item fl. Thraciæ, a quo Hebrus initium ſumit.

Œagrius, a, um, adject. ut Œagrius Hebrus. *Virg.* 4. *Georg. v.* 524. *Æmus* Œagrios. *Ovid. Met.* 2. Œagrii nervi, h. e. Orphei. *Sil. l.* 5. *v.* 473.

Œbalia, f. 1. οἰβαλία, regio Græciæ, eadem ac Laconia, ab Œbalo filio Arguli. *Stat.* 1. *Achil. v.* 20. ¶ Item arx Tarentina, & ipſum Tarantum, vel regio Italiæ juxta Tarentum, ab Œbalo filio Telonis. *Virg.* 4. *Georg. v.* 125.

Œbalidæ, arum, m. οἰβαλίδαι, Caſtor, & Pollux, ab Œbalia Laconiæ regione, in qua nati feruntur. *Ovid.* 5. *Faſt.* Effugere Œbalidæ curſu potuere ſequentem.

Œbalides, æ, m. Οἰβαλίδης, patron. m. ex Œbalia. *Ovid. in Ibin. v.* 588. Quo puer Œbalides, ictus ab orbe cadas. ideſt Hyacinthus, qui Lacon fuit.

Œbalis, idis, f. patron. quæ eſt ex Laconia. *Stat.* 1. *Syl.* 2. *v.* 130. Quis purpura ſæpe Œbalis, & Tyrii moderator livet aheni.

Œbalius, a, um, adject. Lacon. *Stat.* 9. *Theb. v.* 690. Œbalio ſaturatam murice pallam. *Id. l.* 3. *Silv.* 2. *v.* 10. Œbalii fratres. h. e. Caſtor, & Pollux.

Œbalus, m. 2. Οἴβαλος, Arguli filius, Rex Laconiæ, pater Tindari, & Icari. *Bocc. l.* 3. *Gen.* ¶ Fuit & Œbalus, filius Telonis Regis Capreanum inſ. prope Neapolim ex Sebethide Nympha. *Virg.* 7. *Æn. v.* 733.

Œchalia, f. οἰχαλία, urbs Laconiæ, ab Œchaleo fl. eam præterfluente ita dicta, unde & ea pars Laconiæ, quæ urbi huic propinqua eſt, Oechalia appellatur. *Virg.* 8. *Æn. v.* 290. In hac Eurythus regnavit, qui Herculi filiam Jolen ante promiſſum denegavit, filii hortatu, quod Hercules furens uxorem, & filios interfeciſſet. Quare Hercules illum, & filios interemit, atque Œchaliam urb. evertit. ¶ Hoc item nomine plures aliæ urbes fuere in Eubœa, quæ eadem eſt ac Chalcis, teſte *Plinio*, in Theſſalia, quæ & Trachinia, in Meſſenia, in Arcadia, in Æolia.

Œclides, æ, patronym. Amphiaraus Œclei filius, apud *Ovid.* 8. *Metam. v.* 317.

Œconomia, æ, f. οἰκονομία, rei domeſticæ adminiſtratio, apud Græcos. ¶ Tranſlate accipitur pro diſpoſitione, ordine, ſtructura cujuſcunque rei. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. Nec οἰκονομίαν meam inſtituam, ſed ordinem conſervabo tuum. Loquitur de ordine in ſcribendo. *Quintil. l.* 1. *c.* 8. *de diſpoſitione Oratoris*. Œconomia quoque in his diligentior, quam in pleriſque novorum erit. *Id. l.* 3. Hermagoras judicium, partitionem, ordinem, quæque elocutionis ſunt, ſubjecit œconomiæ. *Vitr. l.* 1. *c.* 2. Architectura autem conſtat ex ordinatione, quæ Græce τάξις dicitur, & ex diſpoſitione, (hanc autem Græci διάθεσιν vocant) & eurythmia, & ſymmetria, & decore, & diſtributione, quæ Græce οἰκονομία dicitur.

Œconomicus, a, um, *economico*, οἰκονομικός, ad œconomiam pertinens. Hinc *œconomicus*, dictus eſt liber Xenophontis, in quo de familiæ, ac domus gubernatione diſſerit. *Cic.* 2. *Offic. c. penult.* Has res commodiſſime Xenophon Socraticus perſecutus eſt in eo libro, qui Œconomicus inſcribitur. ¶ Tranſlate *Quintil. l.* 7. *c. ult.* Illa enim potentiſſima eſt, quæque vere dicitur œconomica totius cauſæ diſpoſitio, ubi aſſumendum proœmium, ubi omittendum, &c.

Œconomus, i, *economo*, οἰκονόμος, ab οἶκος, domus, & νέμω, diſtribuo, eſt diſpenſator, qui domus rationes curat, & rem domini familiarem adminiſtrat. *Imp. Juſtinian. l.* 1. *Cod. tit.* 3. *leg.* 42. *a med.*

Œcus, i, οἶκος, apud Græcos domum ſignificat. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Œcum vocat partem domus amplam, in qua convivia celebrantur. V. etiam *Plin. l.* 36. *c.* 25.

Œdipodes, æ, m. Οἰδιπόδης, idem ac Œdipus. *Sen. Her. Fur.* 6. Impii Œdipodæ nuptiales faces. *Martial. l.* 10. *epigr.* 4. Qui legis Œdipodem. h. e. tragœdiam Œdipodæ.

Œdi-

Digitized by Google

Œdipodionides, æ, m. 1. Polynices, fil. Oedipi. *Stat.* 1. *Theb.* v. 313. Interea patriis olim vagus exul ab oris Œdipodionides furtim deſerta pererrat.

Œdipodionius, a, um, quod ad Œdipum ſpectat. *Ovid.* 15. *Met.* v. 429. Œdipodioniæ quid ſunt, niſi nomina, Thebæ?

Oedipus, pi, m. Οἰδίπους, filius Laii Regis Thebanorum, & Jocaſtæ, quem pater, cum conſulto Apollinis Oraculo futurum intellexiſſet, ut a filio interficeretur, paſtori occidendum tradidit, qui miſericordia commotus, neque tamen Regis imperium audens detrectare, perforatis gladio plantis, viminequs trajecto, ex arbore ſuſpendit, futurum ratus, ut ita inedia moreretur. Sed cum Phorbas Polybii Corinthiorum Regis paſtor illac iter faceret, audito vagitu eo accurrens, puerum ſervavit, Reginæque Merope obtulit, a qua velut puer cœlitus miſſus filii loco educatus, & a pedibus ex vulnere tumentibus *Oedipus* eſt appellatus, nempe ab οἰδέω, tumeo, & ποῦς, pes. Grandior deinde natu factus, audita, ſe Polybii filium non eſſe, patrem quærere ſtatuit. Apollinem conſulenti reſponſum fuit, ab eo in Phocide patrem repertum iri, inſuper matrem ductum iri in uxorem. In Phocidem igitur profectus, cum coorta inter cives, & peregrinos diſſenſione, pro peregrinis pugnaret, patrem rixam ſedare conantem ignorans interfecit. Deinde quaſi ab Oraculo deceptus Thebas ſe contulit, & in ingreſſu urbis Sphingis ænigma diſſolvit, cum eſſet perſpicaciſſimo ingenio, monſtrumque interemit. Thebis, cum Polybii filius haberetur, ei Regnum traditum eſt, & Jocaſta collocata in matrimonium. quam cum deinde matrem ſuam eſſe cognoviſſet, & parricidii, & inceſtus a ſe pœnas repetens utrumque ſibi eruit oculum, Jocaſta ſuis ſibi manibus mortem conſciavit. Tandem Oedipus Athenas in voluntarium conceſſit exilium, & juſſu Creontis in Cythæronem M. relegatus eſt. Ab Atheinienſibus Oedipo templum dedicatum eſt, & ſacra inſtituta. *Plaut. Pœn.* 1. 3. 34. Oedipo eſt conjectore opus, qui Sphingi interpres fuit. ¶ *Davus ſum, non Oedipus*, proverbium eſt, quo ſignificamus, nos homines rudes eſſe, ſimpliceſque, & ad intelligenda obſcuriora ænigmata minime idoneos. Tractum eſt a callido, acutoque Oedipi ingenio, qui ad portam Thebarum Sphingis ænigma diſſolvit. *Terent. Andr.* 1. 2. 23.

Oenanthe, es, f. 1. οἰνάνθη, flos eſt labruſcæ, non tamen cujuslibet, ſed ejus, quæ ſolum florem, non etiam uvas profert, quaſi οἴνου ἄνθος, ideſt, vini flos. *Plin. l.* 12. *c.* 28. ¶ Eſt præterea oenanthe herba in petris naſcens, folio paſtinacæ, radice magna, numeroſa. *Plin. l.* 21. *c.* 24.

Oenanthĭnus, a, um, οἰνάνθινος, quod ex oenanthe factum eſt, ut Oenanthinum unguentum. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Oeneïus, a, um, οἰνήϊος, quod ad Oeneum ſpectat. *Stat.* 3. *Theb.* v. 451. Oeneius heros.

Oenĕus, a, um, trium ſyll. quod ad Oeneum pertinet. *Ovid.* 8. *Met.* v. 385. & Oeneos ultoreus ſpreta per agros Miſit aprum.

Oeneus, m. 2. οἰνεύς, Ætoliæ, ſeu Calydoniæ Rex, Parthaonis filius, qui ex Althæa Teſtii filia Meleagrum, Tydeum, Menalippum, Gorgen, & Dejaniram genuit, quam Hercules duxit uxorem, licet alii matrem Tydei Euribœam appellent. Fabulantur Poetæ, Regem hunc de primitiis omnibus Numinibus ſacrificaſſe, excepta Diana, quæ irata aprum immiſit, qui cuncta vaſtabat, donec a Meleagro occideretur. *Serv. Boccat. lib.* 9. *Gen. & Ovid.* 8. *Metam. fab.* 4.

Oenīdes, æ, m. 1. οἰνείδης, Meleager, vel alius ex filiis Oenei. *Ovid.* 8. *Met. v.* 415. At manus Oenidæ variat.

Oenogărum, i, n. condimenti genus apud *Apic. l.* 1. *c.* 31. Hinc œnogaratus porcellus, h. e. oenogaro conditus. *Id. l.* 8. *c.* 7.

Oenomăus, m. 2. filius Martis ex Harpina filia Aſopi, ſeu, ut alii tradunt, Eurythoe filia Danai, Rex Elidis, & Piſæ, pater Hippodamiæ, qui cum ex Oraculo ſe a genero interfectum iri didiciſſet, & filia tamen a multis procis ob formæ præſtantiam ambiretur, curule procis certamen propoſuit, ea lege, ut filia victori in matrimonium cederet, victus mortem ſubiret. Tredecim igitur victis, & occiſis, Pelops Tantali filius Myrtilum ejus aurigam pretio corrupit, ut axes infirmos, & fragiles currui ſubjungeret: quo facto Oenomaus una cum curru corruit, membriſque omnibus ea ruina colliſis, mortuus eſt. Pelops itaque & conjugio, & Regno potitus, univerſam Cherroneſum de nomine ſuo Peloponneſum appellavit. V. *Hygin. fab.* 84. *Stat.* 1. *Theb. v.* 275.

Oenomĕli, itos, n. 3. οἰνόμελι, potio ex auſtero vino, & melle compoſita, quam Latini mulſum appellant. Legitur hæc vox *l.* 9. *Dig. de trit. vino, vel ol.*

Oenōne, f. 1. Nympha Phrygia, quæ Paridem amavit, antequam ille Helenam raperet. Extat ejus nomine ſcripta ab *Ovid. Heroid.* 5. epiſtola ad ipſum Paridem. ¶ Eſt etiam hoc nomine inſula Atticæ, alio nomine Ægina. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Oenophŏrum, n. vas vinarium ad ferenda vina aptum, ab οἶνος, vinum, & φέρω, porto. *Cic.* 2. *Fin. c.* 8. Quibus vinum defuſum e pleno ſit œnophoro, ut ait *Lucilius*. In quibuſdam MSS. legitur Inophorum, abjecta prima vocali geminæ diphthongi.

Oenopĭa, inſula, quæ alio nomine Ægina dicitur. *Ovid.* 7. *Metam.* Hinc

Oenopius, a, um, adject. ab Oenopia, ut Oenopii uiri, apud *Ovid.* 7. *Metam. v.* 490.

Oenopolium, n. οἰνοπώλιον, taberna vinaria. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 48. Cum a piſtore panem petimus, vinum ex oenopolio.

Oenotria, f. 1. regio Italiæ inter Pæſtum, & Tarentum, quæ partem Lucaniæ, Brutiorum, & Magnæ Græciæ complexa eſt, ita dicta ab Oenotro Rege, vel ab οἶνος, *vinum*, quod ibi generoſum vinum proveniat. ¶ Ipſa etiam Italia quondam Oenotria dicta eſt. V. *Oenotrius*.

Oenotrĭdes, f. 3. Oenotriæ, duæ inſulæ maris Tyrrheni, ante Veliam urb. ejuſd. Lucaniæ, in mari, quarum una ſpeciatim Pontia dicitur, altera Iſcia, & Iſcia, ſeu Iſchia. *Plin. l.* 3. *c.* 7.

Oenotrius, a, um, adjectiv. ab Oenotria, & ponitur ſæpe pro Italo. *Virg.* 3. *Æn.* Terra antiqua potens armis, atque ubere glebæ; Oenotrii coluere viri: nunc fama, minores Italiam dixiſſe. *Id.* 7. *Æn. v.* 85. Oenotria tellus.

Oenōtrus, a, um, adject. Oenotrius, ut Oenotri fines, *Sil. l.* 8. Oenotræ oræ, *Id. l.* 13. Fines Oenotri.

Oenus, m. 2. Ænus, *Ins, In, Inn*, fl. Germaniæ, qui oritur ex monte *Bernina*, non ex Alpibus, & Danubio miſcetur. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 5.

Oeſtrus, i, us. 2. *tafano*, Germ. *roſſ brem*, Gall. *taon*, Hiſp. *moſcarda*, οἶστρος, inſecti genus, quod a Latinis *aſilus*, a vulgo *tabanus* vocatur. *Plin. l.* 11. 16. Naſcuntur in extremis favis apes grandiores, quæ ceteras fugant: Oeſtrus vocatur hoc malum. *Virg.* 3. *Georg. v.* 148. Eſt lucus Silari circa, ilicibuſque virentem plurimus Alburnum volitans, cui nomen aſilo Romanum eſt, œſtrum Graji vertere vocantes, aſper acerba ſonans, quo tota exterrita ſylvis diffugiunt armenta. ¶ Metonymice ſumitur pro furore. Cauſa eſt, quia hoc animali Juno in pellicem ſuam Io immiſſo eam in furorem convertit. Unde Poetæ divino furore correpti, œſtro percitі dicuntur. *Stat.* 1. *Theb. v.* 32. Tempus erit, cum Laurigero tua fortius œſtro facta canam.

Oeſypum, n. οἴσυπον, οἴσυπος, οἰσύπη, pinguedo, & immunditiеs hærens in ovium velleribus nondum purgatis, vel, ut *Voſſius* definit, ſuccus lanæ ſordidæ, immundæque, qualis vel putrida eſt, vel odorem ſaltem putreſcentium habet: ab οἶς, ovis, & σήπομαι, putreſco. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Quin ipſæ ſordes pecudum, ſudorque feminum, & alarum adhærentes lanis (œſypum vocant) innumeros prope uſus habens. *Ovid. l.* 3. *de Art. v.* 213. Oeſypa quid redolent, quamvis mittantur Athenis, demptus ab immundæ vellere ſuccus ovis?

Oeta, æ, m. & f. Oete, es, *Monte Banina*, al. *Banina*, Οἴτη, mons Theſſaliæ aſperrimus, in Trachinia reg. in Doridis confinio, in ſinum Maliacum, qui & Oetæus, deſinens. Hic helleborum optimum provenit. In eo locus eſt Pyra dictus, in quo ſe combuſſit Hercules. *Plin. l.* 25. *c.* 5. & *Liv. l.* 36. *c.* 15. Ejus meminerunt *Virg. in Culice*, *v.* 202. Et piger aurata procedit veſper ab Oeta. *Senec. Herc. Oet. v.* 861. Hæc, hæc, renatum prima quæ videt diem, Oeta eligatur. *Sil. l.* 6. *v.* 453. Vixdum ſumma dies ſumma luſtrabat in Oeta Herculei monumenta rogi. Et *lib.* 3. *v.* 43. Inter quæ fulget ſacratis ignibus Oeta.

Oetæus, a, um, adject. ab Oeta, ut Oetææ favillæ, *Stat. l.* 4. *Silv.* 6. *v.* 53. ¶ *Hercules Oetæus*, titulus eſt unius ex Tragœdiis Senecæ, in quo Hercules inducitur ſe ipſe, aſcenſo rogo, concremans in vertice Oetæ.

Oetum, i, herba quædam in Ægypto naſcens. *Plin. l.* 21. *c.* 15.

Oetus, m. Οἶτος, gigas, filius Alcei, & frater Ephialtis, qui in Creta bellum geſſit. *Serv.* 10 6. *Æn. v.* 582. vocat Otum.

O ANTE F.

Ofella, æ, f. πάζιον, ζωμίδιον, fruſtulum rei comeſtibilis, dim. ab *offa*, ut a *mamma mamilla*. *Juven. ſat.* 11. *v.* 144. Exiguæ fruſtis imbutus ofellæ. *Martial. l.* 14. *ep.* 221. Parva tibi curva craticula ſudet ofella.

Offa, æ, f. *zuppa*, *pezzo di pane, o carne*, פת, Germ. *brey*, Gal. *ſoupe*, Hiſp. *pedaço de carne, o de pan*, μᾶζα, maſſa, quicquid ex aliquo corpore abſciſſum eſt globi forma in rebus comeſtibilibus, qualia ſunt fruſta panis in jure piagui, rapis, pipere, & item fruſta pultis, & cujuſcumque rei, & quæ in pultis modum eſt redacta, item fruſta carnis, &c. *Virg.* 6. *Æn. v.* 420. Melle ſoporatam, & medicatis frugibus offam objicit. *Cic.* 1. *de Div. c.* 15. Neceſſe enim eſt, offa objecta cadere fruſtum ex pulli ore, cum paſcitur. ¶ Offa penita, erat abſegmen carnis cum cauda. *Nev. apud Feſt.* ¶ Sumitur etiam generatim pro quacumque maſſa. *Plin. l.* 9. *c.* 48. *de lepore marino*. In noſtro mari offa informis, colore tantum lepori ſimilis. ¶ Translate ſumitur pro tumore. *Juven. ſat.* 16. *v.* 11. Et nigram in facie tumidis livoribus offam. ¶ Item pro quacumque re informi, & inelaborata. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 5. quantas robuſti carminis offas Ingeris, ut par ſit centeno gutture niti? *Juven. ſat.* 2. *v.* 33. Cum tot abortivis fœcundam Julia vulvam Solveret, & patruo ſimiles effunderet offas. h. e. fœtus. ¶ *Inter os, & offam*. V. Accumo.

Offarcinatus, a, um, impletus, confertus. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 24. Profecto oneribus offarcinata.

Offatim, adv. κατὰ μέρος, particulatim, per fruſta. *Plaut. Truc.* 2. 7. 52. Jam hercle ego te hic hac (machæra) offatim conficiam. *te fara in boccone*. Al. leg. *aſſatim*.

Offectio, onis, f. *Arnob. l.* 5. Illis color eſt purpureі luminis offectione ſublineus. h. e. contraria, & oppoſita infectione.

Offector, oris, m. infector, qui proprium colori novum adjicit. *Feſt.*

Offectus, a, um, nom. ex particip. ab officio, is, impeditus, obſtructus, *Lucret. l.* 4. *v.* 764. omnes Corporis offecti ſenſus per membra quieſcunt. *Id. l.* 5. *v.* 774. Quove modo ſoleant offecto lumine obiri.

Offendicŭlum, i, n. *impedimento*, מכשול, Germ. *hindernuſſ*, Gal. *obſtacle*, Hiſp. *tropieça*, πρόσκομμα, impedimentum, obſtaculum. *Plin. ep.* 11. *l.* 9. Sunt enim in hoc offendicula nonnulla.

Offendimentum. V. Offendix.

Offendix, icis, f. de qua *Feſtus*: Offendices dicebant ligaturæ nodos, quibus apex, ſeu galerus retinebatur. id cum perveniſſet ad mentum, dicebatur offendimentum.

Offendo, inis, f. offenſio. *Afran. apud Non. c.* 2. *n.* 609. Quoque nunc offendo ſæpe procul noſtra ſit mala.

Offendo, is, di, ſum, a. 3. *inciampare*, *urtare*, כשל, Germ. *an einem ſtoſſen*, Gal. *heurter*, *offenſer*, Hiſp. *offender*, *encontrar*, προσκόπτω, propria eſt incurrere, ſive incidere in aliquid, ex *ob*, & antiquo *fendo*. Dicitur de corpore, & de anima, & de animatis, & de inanimatis. *Cic. pro Roſc. Am.* Ubi ſcopulum offendis ejuſmodi. *Col. l.* 2. *c.* 3. Offendere ad ſtipitem. *Ovid. de Pont. el.* 14. *v.* 21. Ad veteres ſcopulos iterum devertor, & illas, in quibus offendit naufraga puppis, aquas. ¶ Metaleptice ponitur pro invenire, præſertim præter opinionem. *Cic.* 2. *de Rep.* Et omnia aliter offendiſſet. *Id. Fam.* 1. *ep.* 9. Non offendes eundem bonorum ſenſum, quem reliquiſti. ¶ Item pro percutere. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Caput cum ad fornicem Fabii offendiſſa. ¶ Et quoniam qui incidunt in aliquid, lædere ſæpe ſolent id, in quod incidunt, factum eſt, ut offendere uſurpetur etiam pro lædere, injuriam facere, *affendere*. *Cic. pro Cluent.* Cecidiſſe ex equo dicitur, & homo infirma valetudine latus offendiſſe vehementer. *Id. pro Corn.* Neminem unquam alterius rationis, atque partis non re, non verbo, non vultu denique offendi. *Id. Fam.* 1. *ep.* 2. Multis rebus meus offendebatur animus. ¶ Translate capitur pro peccare, errare. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Quis eſt tam lynceus, qui tantis tenebris nihil offendat, nuſquam incurrat? *Id.* 1. *de Orat.* Quam id, in quo aliquid offenderis. ¶ Item pro infeliciter agere. *Cic.* 7. *Verr.* Cum multi viri fortes in communi, incertoque periculo belli & terra, & mari ſæpe offenderint. ¶ Offendere apud aliquem, eſt infeliciter agere, et ejus odium incurrere, in malam opinionem incidere. *Cic. pro Cluent.* Qui bis apud eos judices offendiſſet. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 7. Si ceciſſet, ut volumus, & optamus, omnes te & ſapienter, & fortiter; ſin aliquid eſſet offenſum, eoſdem illos & cupide, & temere feciſſe, dicturos. ¶ Offendere aliquid in aliquo, in malam fere partem accipitur pro aliquid in aliquo invenire, quod lædat. *Cic. pro Mil.* Quæ ſi vos cepit oblivio, aut ſi in me aliquid offendiſtis. ¶ Offendere exiſtimationem alicujus, h. e. lædere. *Cic. Fam.* 5.

Offenſa, æ, f. idem ac offenſio, *offeſa*, ſumitur tum active, tum paſſive. *Quint. l.* 2. *c.* 20. Periculoſa potentium offenſa. *Plin. l.* 4. *ep.* 9. Conjectabis ex hoc quantas offenſas ſubierimus. *Suet. in Claud. c.* 26. Divortium fecit cum Petina, ex levibus offenſis. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 2. Magna in offenſa ſum apud Pompejum hoc tempore. *ſono in diſgrazia*. *Criſ. l.* 3. *c.* 6. Si quid offenſæ in cœna ſentit, vomere debet. Rurſus *Plin. l.* 8. *ep.* 5. Cum uxore ſine offenſa vivere. h. e. concorditer.

Offenſacŭlum, i, n. πρόσκομμα, offendiculum, id, quod ponitur, ut aliquis in ipſum incidat, vel impingat. *Lact. de Opif. c.* 1. Quoniam adverſarius noſter offenſacula pedibus latenter opponit. Adde *Apul. l.* 9. *A. A.* ¶ *Offenſaclum* per ſyncopen legitur apud *Prudent. in Apotheoſ. v.* 45.

Offenſatio, onis, f. offenſaculum, offenſio, lapſus. *Plin. l.* 28. *c.* 14. Pernionum ſubiti, contuſive offenſatione. *Senec. l.* 3. *Benef. c. ult.* Offenſationes memoriæ labentis.

Offen-

Digitized by Google

Offenſator, oris, m. qui ſæpe offendit, ſeu in aliquid incurrit. *Quint. l.* 10. *c.* 3. Ille qui excipit ſi tardior in ſcribendo, aut incertior in legendo, velut offenſator fuerit.

Offenſibilis, le, adject. qui offendit, *che ſcappuccia*, ut offenſibilibus, & caducis greſſibus incedere, apud *Lactant. l.* 4. *c.* 26.

Offenſio, onis, f. *offenſione*, *offeſa*, מכשלה, Germ. *ſtrauchlung*, Gall. *offenſe*, Hiſp. *ofenſa*, πταῖσμα, βλάβη, incurſus in aliquam rem. *Cic.* 2. *de Div. c.* 40. Pedis offenſio nobis, & abruptio corrigiæ, & ſternutamenta erunt obſervanda. *Id. de Univ.* Tornare aliquid, ut nihil aſperitatis habeat, nihil offenſionis. *non intoppo.* ¶ Tranſlate ponitur pro læſione, damno, dolore, infirmitate, in ſenſu paſſivo, *caduta*, *danno*. *Cic. de Sen.* In corpore ægro odioſa eſt omnis offenſio. *Id. l.* 16. *Fam. ep.* 10. Graves ſolent offenſiones eſſe ex gravioribus morbis. *Id. pro L. Man. c.* 10. Non offenſionibus belli, ſed victoriis. ¶ Frequenter accipitur pro invidia, ſeu odio, cui gratia, vel benevolentia opponitur. *Cic. pro Cluent.* Et invidiam, atque offenſionem ſe timere dicebat. *Id. pro Flac.* Hinc totum odium, hinc omnis offenſio. *Id. Ver.* 3. Offenſionem negligentiæ vitare. *Id. Verr.* 2. c. 12. Incurrere in odium offenſionemque populi. *Id.* 1. *nat. Deor. c.* 30. In offenſionem alicujus cadere. *Id.* 2. *de Invent.* Gravem offenſionem in aliquem concitare. *Id.* 4. *Ver.* Suſcipere invidiam, atque offenſionem apud populum, pecuniæ conciliandæ cauſa. *Plin. lib.* 19. *cap.* 2. Quod apud alios gratiam, apud alios offenſionem habet.

Offenſiuncula, æ, f. *offeſa picciola*, προσκρουσμάτιον, parva offenſio. *Cic. pro Planc.* Vidit M. Piſonem in iſta Ædilitate offenſiuncula accepta ſummos a P. R. eſſe honores adeptum. Adde *Fam.* 13. *ep.* 1.

Offenſo, as, a. 1. προσκρούω, freq. ab *offendo*. *Liv. l.* 25. *c.* 37. Flere omnes repente, & offenſare capita. h. e. manibus percellere. *Lucret. l.* 6. *v.* 1051. Cogitur offenſare igitur, pulſareque fluctu Ferrea texta ſuo. h. e. verberare, quatere. *Quintil. l.* 10. *c.* 7. Non interſiſtentes, offenſanteſque. *non ſermondoſi ad ogni terza parola*.

Offenſor, oris, m. qui offendit, ſeu lædit. *Arnob. l.* 7. In gratiam ſuis cum offenſoribus cedeant.

Offenſum, i, V. Offenſus, a, um.

Offenſus, us, m. 4. *Lucret. l.* 4. *v.* 359. Cogit hebeſcere eum crebris offenſibus aer. h. e. crebro incurſu, ſeu occurſatione. *Id. l.* 6. *v.* 322. eodem ſenſu. Non igitur multis offenſibus in remorando Hæſitat. Et *Senec. epiſt.* 107. Per ejuſmodi offenſus emetiendum eſt confragoſum hoc iter. *per queſti intoppi*.

Offenſus, a, um, *offeſo*, נכשל, Germ. *verletʒ*, Gal. *offenſé*, Hiſp. *aſrentado*, δυσαρεστηθείς, læſus, part. ab offendor. *Ovid.* 2. *Faſt.* Creditur offenſo eſt procubuiſſe pede. *Cic.* 5. *Tuſc.* Id ſi propter alienam, & offenſam populi voluntatem malum eſt. ¶ Sæpe ſumitur pro invidioſo, inviſo, odioſo. *Cic.* 5. *Ver.* O miſerum, atque invidioſum, offenſumque paucorum culpa, atque indignitate Ordinem Senatorium. *Id. pro Cluent.* Etenim ſi is invidioſus, aut multis offenſus eſſe videatur. ¶ Item pro infenſo, & irato. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam.* Si hominem offenſum mihi conjunctum cum Rep. non ſublevaſſem. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 5. Quem eum eſſe offenſiorem arbitraretur. *Nepos* 10. *c.* 7. Offenſa in eum militum voluntas. ¶ Offenſus, active pro eo qui lædit. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 48. In ipſo (genere argumentationis) vitium erit, ſi falſum erit, ſi commune, ſi turpe, ſi offenſum &c. Et *cap. ſeq.* Offenſum eſt, quod eorum qui audiunt, voluntatem lædit, ut ſi quis &c.

Offerentia, æ, f. verbale ab offero. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 24. Conſidera cauſarum offerentium.

Offero, ers, obtuli, oblatum, a. anom. *offerire*, *mettere innanʒi*, הגיש, Ger. *antragen*, Gal. *offrir*, Hiſp. *ofrecer*, προσφέρω, propria eſt exhibere, præſentare, obvium facere. *Cic.* 3. *de Orat.* Ipſi ſe offerent, & reſpondebunt non vocati. *Terent. Hec.* 5. 3. 10. Opportune te mihi offers. *Id. Adelph.* 2. 3. 24. Obviam ſe alicui offerre. ¶ Interdum eſt inferre. *Cic.* 3. *Offic.* Reginæ ſtuprum obtulit. Sic offerre injuriam alicui. *Ter. Hecyr.* 5. 1. Offerre mortem hoſtibus. *Cic. pro Sext.* ¶ Aliquando immittere. *Cic. pro Dom.* Domus ardebat in Palatio, non fortuito, ſed oblato incendio. ¶ Aliquando injicere. *Cic. ad Planc. l.* 10. *Fam.* Recitatis literis, oblata religio Cornuto eſt. Sic offerre metum, *Id. Fam.* 15. *ep.* 1. ¶ Aliquando opponere. *Cic. ad Brut.* Statim me obtuli Antonii ſceleri, atque dementiæ. ¶ Aliquando tradere, exponere. *Cic. in Offic. l.* 1. *c.* 24. Temere ſe periculis offerre hoc eſt. *Idem pro Sext. c.* 28. Offerre vitam ſuam in diſcrimen. *Id. Tuſc.* 1. Offerre ſe ad mortem pro patria. ¶ Aliquando objicere. *Cic. de Amic.* Ut ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus, aut credat oblatis. ¶ Aliquando polliceri, profiteri, deferre, ſponte dare. *Cic. pro Roſc. Amer.* Obtulerunt hanc prædam Chryſogono. *Liv. l.* 40. *c.* 23. Operam offerre ultro alicui in omnia, *eſibire*. Sic, offerre beneficium, apud *Cæſ.* 6. *B. G. c.* 41. Et offerre auxilium, *Cic. Ver.* 6. occaſionem, *Id. pro Leg. Manil.* Juſjurandum offerre. hoc eſt ſiſtere ſe paratum ad jurandum, *Suet. de clar. Rhet.* & *Quintil. l.* 5. *c.* 6. ¶ *Ter. Adel.* 5. 9. 21. Dii tibi ſemper omnia optata offerant. h. e. quæ optas præſtent. *Cic. l.* 2. *ad Att.* Quod ſors obtulerit, id agere, *mecchè porta il caſo*.

Offertor, oris, m. qui offert. *Commodian. Inſtruct.* 39. Abel offertor mactatus a fratre.

Offertus, a, um, ἐμβριθής, plenus, pinguis, ab offercio. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 16. Maximas opportunitates, gaudio offertiſſimas paries. *Id. Capt.* 4. 1. fi. fine ſacris hæreditatem ſum aptus offertiſſimam. Optimi tamen codices utrobique habent *effertiſſimam*.

Offerumenta, æ, f. *ſtaffilata*, plaga, & vibex oblata, impreſſaque tergo, metaphorice ab *offerumentum*, quod dicitur de donariis, quæ in templorum parietibus hærent. *Plaut. Rud.* 3. 4. 47. Ni offerumentas habebis plures in tergo tuo, quam ulla navis longa clavos.

Offerumenta, orum, n. ἀναθήματα, donaria, quæ Diis offeruntur. *Feſt.*

Officialis, & le, τὸ περὶ τοῦ καθήκοντος, quod ad officium pertinet. *Lact. l.* 6. *c.* 12. M. Tullius in ſuis officialibus. *hoc eſt*, libris. *Ulpian. Dig. lib.* 38. *tit.* 2. *leg.* 6. Fabriles operæ ad heredes tranſeunt, officiales non tranſeunt. *h. e.* quæ officii cauſa præſtantur.

Officialis, is, ſubſt. m. 3. miniſter Magiſtratus. *Apul. l.* 1. *Metam.* Ædilis jubet officialem ſuum inſuper piſces inſcendere, & pedibus ſuis totos obterere. *Inſcript. apud Gruter p.* 422. *n.* 7. Officiales ejus (Conſulis) Provinciæ Aquitaniæ.

Officina, æ, f. *bottega*, Ger. *ein werkſtat*, Gal. *boutique*, Hiſp. *tienda*, ἐργαστήριον, locus, in quo artifices opera faciunt, ab officio, quod ex ob, & facio. Vel per Syncopem dicitur pro *opificina*. Differt ab apotheca, & taberna. Nam in officina ea fiunt, quæ poſt vel in apothecam deferuntur, ut ibi cuſtodiantur, vel in tabernam, ut vendantur. *Cic.* 2. *Offic.* Nec vero quicquam ingenuum poteſt habere officina. *Id. in Piſon.* Quid? illam armorum officinam ecquid recordaris? ¶ Transfertur ad loca, in quibus artes ingenuæ traduntur. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 13. Qui quaſi officinas inſtruxerunt ſapientiæ. *Id. in Brut. c.* 13. Cujus domus cunctæ Græciæ quaſi ludus quidam patuit, atque officina dicendi. *Id. pro Roſc. Amer.* Officina nequitiæ, & diverſorium flagitiorum. ¶ Interdum officina ſumitur pro taberna. *Suet. de illuſtr. Grammat. c.* 23. Cum officinas promercalium veſtium exerceret. ¶ Item pro aviario. *Col. l.* 8. *c.* 3. Totius autem ornithonis, ideſt ornithonis, tres continuæ extruuntur cellæ. Et *cap.* 4. Ut propter cibi ſpem gallinæ temporius ad officinam cedeant. Adde *cap.* 5. ¶ *Plin. l.* 11. *c.* 2. In magnis corporibus facilis officina, ſequaci materia fuit. *hoc eſt*, effectio, fabricatio.

Officinator, oris, m. *bottegaio*, officinæ magiſter, faber, ἐργαστηριάρχης. *Apul. l.* 9. *Met.* Forenſi negotio officinator noſter attentus, ferias nobis facit. *Vitruv. l.* 6. *c. ult.* Cum ſubtiliter officinatoris probabitur exactio.

Officio, is, eci, ectum, a. 3. *nuocere*, הזיק, Germ. *ſchaden*, Gal. *nuire*, Hiſp. *dañar*, βλάπτω. *Cic.* 3. *Offic. c.* 16. Quorum altitudo officeret auſpiciis. *Id. pro Roſc. Amer.* Quoniam ei pecuniæ vita Sexti Roſcii obſtare atque officere videbatur. *Liv. in præfat. l.* 1. Qui nomini officiens erat, *oſcurerebbe la mia fama*. *Id. l.* 2. *c.* 2. Ne libertati officeret. ¶ A veteribus accuſ. jungebatur. *Plaut. Truc.* 2. 7. 52. Jam hercle ego te hic aſſatim officiam. Al. leg. *conficiam*. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic.* 1. *de Orat.* Quod cuicunque particulæ cœli officeretur. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Lucr. l.* 2. *v.* 155. Et extus officiuntur, uti cogantur tardius ire.

Officioſe, adv. *officioſamente*, *corteſemente*, ἐμμελῶς, cum officio. *Cic. de Amic. cap.* 20. Quod officioſe, amice, & cum labore aliquo ſuo factum queant dicere. *Id. l.* 6. *Att. epiſt.* 1. *ad fin.* Officioſius fecit, quod &c. *Plin. l.* 10. *ep.* 32. Officioſiſſime venit ad me.

Officioſitas, atis, f. *officioſità*, *corteſia*. *Sidon. carm.* 23. *v.* 478. Seu nos eximii ſimul tenebat Nectens officioſitas Marini.

Officioſus, a, um, o. 1. 2. *officioſo*, *pronto a far piacere*, נדיב, Germ. *dienſtwillig*, Gall. *officieux*, Hiſp. *oficioſo*, θεραπευτικός, qui libenter, vel prone officium, ſeu beneficium alicui exhibet, ſive qui obſequi alteri multum ſtudet. *Cic. l.* 13. *Fam. epiſt.* 22. Hominem prudentem, & officioſum cognoſces. *Id. pro Planc.* Officioſa amicitia. *Id. pro Mil. c.* 5. Officioſi labores. *Id.* 14. *Fam. epiſt.* 16. Voluiſſem debuit in te officioſior eſſe, quam fuit. *Id. in Piſon. cap.* 23. Officioſiſſima natio candidatorum. ¶ Officioſus dolor a *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 26. dicitur, qui cauſam habet, & pertinet ad officium ſapientis hominis. ¶ *Sen. l.* 4. *Controv. excerpt. in præfat.* Memini illum, cum libertinum reum defenderet, cui objiciebatur, quod patroni concubinus fuiſſet, dixiſſe: Impudicitia in ingenuo crimen eſt, in ſervo neceſſitas, in liberto officium. Res in jocos abiit: non facit mihi officium, &, multum ille, & hic in officiis verſatur: ex eo impudici, & obſceni aliquamdiu officioſi vocati ſunt. Hæc *Sen.* *Officioſus*, i, m. pro ſervo. *Petron. in Satyr. cap.* 92. At ego ne veſtimenta quidem ab officioſo recepiſſem, niſi, &c. *h. e.* a ſervo balneario, qui lavantium veſtimenta ſervabat.

Officium, n. 2. *offizio*, *quello*, *che ogni uno deve fare*, עבודה, Germ. *ein ampt*, Gall. *office*, Hiſp. *oficio*, τὸ καθῆκον, quod quiſque efficere debet, obſervata locorum, temporum, & perſonarum ratione, congruus actus uniuſcujuſque perſonæ; id in quod quiſque debet incumbere, ut ipſius pro loci, temporis, & perſonæ qualitate reddat effectum. Unde in familia bene inſtituta dicimus, omnes in officio eſſe oportere, ideſt agere quæ debent. Eſt a verbo *officio*, quod ex *ob*, & *facio*. Nam olim officere idem fuit, quod efficere, nunc tantum ſumitur pro obeſſe. Vel per Syncopen dicitur pro opificium. *Voſſ. Cic.* 3. *Fin.* Eſt autem officium, quod ita factum eſt, ut ejus probabilis ratio reddi poſſit. Et *infra*, Quod autem ratione actum ſit, id officium appellamus. *Ad Terent. l.* 14. *Fam.* Si erunt in officio amici, pecunia non deerit. ¶ Officium duplex eſt, καθῆκον μέσον, ideſt officium medium, ſeu commune, inchoatum, & κατόρθωμα, ideſt officium rectum, ſeu perfectum. *Cic.* 1. & 3. *Offic.* 3. & 4. *Fin.* ¶ Elegantiſſimæ ſunt hujus vocis locutiones. *Cic.* 15. *Fam. ep.* 20. Eſſe frequentes in officio. h. e. ſæpe in officio ſuo adimplendo verſari. *Id.* 5. *Fam. ep.* 17. Omnia officia amicitiæ diligenter, ſancteque ſervare. *Id. ad Att. l.* 3. Exſequi officia. *Id.* 3. *Fam. epiſt.* 8. Fungi officio (quod *Terent. Heaut.* 3. 3. fungi officium, dixit). *Id.* 1. *Verr.* Satis facere officio. *Plin. l.* 10. *epiſt.* 46. Implere officii ſui partes. *Tac.* 3. *Ann. c.* 49. Manere in officio. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 71. Meminiſſe officium ſuum. Contra *Cic.* 1. *Offic. c.* 9. Officium ſuum deſerere. Et *cap.* 10. Diſcedere ab officio. Et *Fam.* 7. *epiſt.* 3. Deeſſe officio ſuo. ¶ *Id. pro Syl.* Vir ſingulari officio in Rempub. h. e. qui de Repub. optime eſt meritus. *Id. Ver.* 3. Summo officio præditus homo. h. e. qui omnino id, quod decet, ſtrenue facit. *Suet. in Tiber. c.* 11. Officii duxit, exorare patrem, *ſtimò ſuo debito*. ¶ *Cic.* 1. *de Orat.* Oratoris officium eſt, dicere ad perſuadendum accommodate. ¶ Suprema officia. h. e. funera. *Tac.* 5. *Ann. c.* 2. Quod ſupremis in matrem officiis defuiſſet. ¶ Officium etiam dicitur, cum quis honoris cauſa alteri adeſt. *Juven. ſat.* 2. Quæ cauſa officii? quid quæris? nubit amicus. *Plin. l.* 1. *ep.* 9. Officio togæ virilis interfui. ¶ Et quoniam proprium hominis officium eſt, alteri pro viribus prodeſſe, & omnibus gratificari, & benefacere, factum eſt, ut officium accipiatur pro beneficio. *Cic. de Amic. c.* 20. Odioſum ſane genus hominum officia exprobrantium. *Colum. l.* 2. *c.* 15. Licet ſilicem ſine injuria vicini, etiam cum officio, decidere. ¶ Quandoque pro obſequio, vel honoris ſumitur. *Suet. in Caſ.* Aſſidentem conjurati ſpecie officii circumſteterunt. ¶ Magiſtratus quoque officium dicitur, quia jus, quod cuique debetur, reddit, vel quia populo opem fert, vel quia honoris gratia inſtitutus eſt. *Suet. in Veſpaſ. c.* 21. Deinde perlectis epiſtolis, officiorumque omnium breviariis. *Plin. in Paneg. de Præfectura ærarii.* Nondum biennium compleveramus in officio laborioſiſſimo, & maximo. Hinc illa *JCtorum*, Cavere apud officium, deponere apud officium, &c. ¶ Sumitur etiam pro apparitore. *Hermog. l. ſi plus, vel minus, ff. de evict. & duplæ ſtip.* Si juſſu judicis rei judicatæ pignus captum per officium diſtrahatur. ¶ Item pro actis. *Paul. l. eum, ff. de in jus vocan.* Eum, pro quo quis apud officium cavit, exhibere cogitur. ¶ Item pro quovis munere. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 5. Præerat Ægyptiis navibus Pompejus, Aſiaticis Cælius, Syriacis Caſſius; toti tamen officio maritimo Bibulus præpoſitus cuncta adminiſtrabat. ¶ Officium obſceno ſenſu V. in Officioſus.

Offigo, is, a. 3. idem ac figo, infigo. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 13. Ut offigantur his pedes, his brachia. *Liv. l.* 33. *c.* 5. Denſos offigunt, implicantque ramos.

Offirmo, V. Obfirmo.

Offlecto, o. 3. ἀντικάμπτω, circumflecto, vel contra flecto. *Plaut. Rud.* 4. 3. 74. At ego hinc offlectam navem, ne quo abeas.

Offoco, as, a. 1. *ſtrangolare*, ſuffoco. *Flor. l.* 2. *c.* 11. Cum offocandas invicem fauces præbuiſſent. Al. leg. *effocandas*. ¶ *Feſtus* hoc verbum ita exponit, ut ſignificet aquam in fauces ad ſorbendum excipere.

Offrenatus, a, um, nom. ex particip. frenatus. *Plaut. Capt.* 3. 5. 96. Ut offrenatum me ſuis duxerunt dolis. *Apul. Apol.* Juvenis novæ nuptæ illecebris offrenatus.

Offringo, is, a. 3. ὑποκλάω, quod fractum eſt, contrario modo frango. *Feſt.* Offringi terra dicitur, quando iterum tranſverſo ſulco aratur. *Varr. l.* 1. *de R. R. c.* 20. Rurſum terram cum primum arant, proſcindere appellant, cum iterum, offringere dicunt, &c.

Offucia, æ, fœm. 1. *belletto*, παραγωγή, idem quod fucus, quo mulieres faciei

Digitized by Google

faciei candorem inducunt, aut ruborem. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 105. Neque ceruſſam, neque melinum, neque aliam ullam offuciam. ¶ Per Metaphoram ſcribitur pro fallacia, vel techna. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Sed id præſtigiarum, atque offuciarum genus. *Plaut. Cap.* 3. 4. 123. Stolido mihi ut ſublevere offucie.

Offūco, as, aquam in fauces ad ſorbendum dare. *Feſt.*

Offŭla, læ, f. diminut. parva offa, ζωμίδιον. *Colum. l.* 12. *c.* 53. *de ſalſura carnis ſuillæ*. Offulæ carnis ſpiſſæ componuntur, & ſal ingeritur. Adde *Var. l.* 2. *R. R. c.* 4.

Offulcĭo, is, lſi, lſum, a. 4. infulcio, inculco. *Apul. lib.* 1. *Metam.* Vulnus, quod maxime patebat, ſpongia offulciens. *Id. l.* 4. Multis laciniis offulto vulnere.

Offulgĕo, vel Obfulgeo, es, lſi, ltum, n. 2. idem ut fulgeo. *Sil. l.* 13. *v.* 114. Offulſit omen. *Virg.* 9. *Æn. v.* 731. nova lux oculis offulget. Verum utrobique alii aliter.

Offundo, is, udi, uſum, a. 3. *gittar d' intorno*, שפך, Germ. *begieſſen*, Gall. *epandre, a l'entour*, Hiſp. *derramar en rededor*, περιχέω, circumfundo, aſpergo. *Cic.* 4. *Acad. c.* 25. Aer craſſus nobis offunditur. *Sen. epiſt.* 11. Offunditur illi ſubitus rubor. ¶ Tranſlate dicitur de caligine, nocte, tenebris, pro obtenebrare, obſcurare. *Cic.* 3. *Fin.* Obſcuratur, & offunditur luce Solis lumen lucernæ. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 3. Et quaſi noctem quandam rebus offunderet. *Id.* 5. *Tuſc.* Hic error, & hæc doctorum animis offuſa caligo eſt. *Id. pro Roſc.* Tanquam ſi offuſa Reip. ſempiterna nox eſſet. *Liv. l.* 34. Offundere errorem alicui. ¶ Offundere pavorem pro injicere. *Id. l.* 10. *c.* 5. Incompoſitis ſubitum pavorem offundit.

Offuſco, V. Obfuſco.

Offūſus, a, um, o. r. 2. περιχυθείς, ſparſus, partic. ab offundo. *Liv. l.* 1. *c.* 40. Nec in Sacerdotibus tanta offuſa oculis, animoque religione motus eſſet. *Tac. Ann.* 11. *cap.* 31. Pavore offuſus. *Cic. pro Dom.* Offuſæ tenebræ. V. Offundo.

O ANTE G.

Oggannĭo, V. Obgannio.

Oggĕro, is, eſſi, ſtum, ἀντιθέω, intendo, ſeu injicio, apud vet. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 72. Amarum ad ſatietatem uſque oggerit. *Id. Truc.* 1. 2. 8. Oggereres oſculum.

Oggraſſor, d. 1. incedo. *Plaut. Capt.* Niſi eum pedicis didiciſtis oggraſſari gradu. Ita quidam Lexicographi. Nos in Plauto hujuſmodi verba invenire non potuimus.

Ogyges, is, & i, Ὤγυγος, Thebanorum Rex, qui Thebas Bœotias ædificavit, circiter mille, & quingentis annis ante Urbem conditam. Sub hoc Rege fuit diluvium, teſte *Auguſt. de Civ. Dei*, & *Var. l.* 3. *R. R. c.* 1. non illud univerſale, quod Noe temporibus contigiſſe ſacræ Literæ teſtantur, ſed tamen majus eo, quod Deucalionis ſæculo bonam terræ partem inundavit. ¶ De genitivo *Ogygi* diximus in voce *Cataclyſmos*.

Ogygĭa, f. 1. ὠγυγία, Bœotia, aut Thebana regio, imo etiam Attica, ab Ogyge Rege. ¶ Ogygia item, quæ & Calypſus, inſ. parva maris Auſonii, Magnæ Græciæ, ante Lacinium prom. dicta ab Ogyge Thebanorum Rege, ubi Ulyſſes a Calypſo Nympha hoſpitio exceptus eſt. *Plin. l.* 3. *c.* 10.

Ogygĭdæ, arum, m. Thebani. *Stat.* 2. *Theb. v.* 586. denſi glomerantur in unum Ogygidæ, firmantque gradum.

Ogygĭus, a, um, ad Ogygem ſpectans, Thebanus, *Auſt. carm. de Ætna*, *v.* 569. Ogygiis circumdata mœnia Thebis. *Ovid Heroid. ep.* 10. *v.* 48. Qualis ab Ogygio concita Baccha Deo. h. e. a Baccho, qui a Thebanis præcipue cultus fuit.

O ANTE H.

Oh, ὤ, interjectio, qua utimur, ubi ex intervallo notos videmus, Comicis uſitata. Non eſt facta ex *oho*, vel *ohe*, ut quidam putant, cum diverſa harum interjectionum vis ſit. *Ter. Adel.* 5. 9. Oh, qui vocare? ¶ Eſt etiam admirantis cum contemptu quodam. *Ter. Andr.* 3. 5. 12. Oh, tibi ego ut credam furcifer? ¶ Aliquando affirmantis cum quadam certitudine. *Ter. Eun.* Oh, qui egomet produxi. ¶ Aliquando dolentis, & reprehendentis. *Ter. Heaut.* 5. 3. 8. Oh, iniquus es, qui me tanta poſtules. ¶ Aliquando dolentis, & deprehenſi. *Plaut. Caſ.* Oh perii, manifeſto teneor miſer. ¶ Aliquando exultantis ob rem bene geſtam. *Plaut. Moſt.* Oh, probus homo ſum. ¶ Oh, oh, exultantis eſt. *Plaut. Moſt.* 1. 4. 12. Oh, oh, ocellus es meus, tuus ſum alumnus. Alii leg. *oboho* conjunctim. Alii *oh* tantum. ¶ Oh, oh, oh, ejulantis eſt. *Plaut. Capt.* 2. 1. 6. Oh, oh, oh, L. Ejulatione haud opus eſt.

Ohe, ὢ ἄλις, interjectio exclamantis, quæ ſatietatem uſque ad faſtidium deſignat, & jubet modum imponere. *Mart. lib.* 4. *epigr.* 91. Ohe, jam ſatis eſt, ohe libelle.

Oho, interjectio admirantis aliquid fieri repente. *Plaut. Pœn.* Oho, amabo, quid illuc nunc properas? ¶ Aliquando agnoſcentis cum gaudio. *Plaut. Pſeud.* Oho, Polymachæroplecides purus putus eſt ipſus.

Ohoho, V. Oh.

O ANTE I.

Oileus, per tres ſyllabas, m. 2. Ὀϊλεύς, Locrorum Rex, pater Ajacis. Hinc ipſe Ajax Oileus dicitur. *Virg.* 1. *Æn. verſ.* 41. Unius ob noxam, & furias Ajacis Oilei. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 622. Non audet Oileus Ajax. Alii leg. *Oileus*, ut verſus ſpondaicus ſit.

Oilides, æ, patron. filius Oilei. *Propert. l.* 4. *eleg.* 1. *v.* 117. Victor Oilide, rape nunc, & dilige vatem.

O ANTE L.

Olax, acis, adject. olidus, odorem emittens. *Marc. Capel. l.* 2. Olacis temeti madore. *Id. l.* 2. Olax uerra.

Olbia, æ, urbs Galliæ Narbonenſis, *Hyeres*. *Pompon. Mela l.* 2. *c.* 5. ¶ Item oppidum Pamphiliæ. *Plin. l.* 2. *c.* 27. ¶ Item Sarmatiæ ad Boryſthenem. *Id. l.* 4. *c.* 11. ¶ Item Bithyniæ. *Mela l.* 1. *c.* 19.

Olbianus, a, um, adject. ab Olbia, ut Olbianus ſinus. *Mela l.* 1. *c.* 19.

Olbiopŏlis, urbs ad Boryſthenem ſita. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Olĕa, æ, f. *olivo*, & *oliva*, זית, Ger. *ein oelbaum*, Gal. *olivier*, Hiſp. *olivo*, ἐλαία, arbor, quæ olivam producit, quaſi *elea*, a Græca voce alima, ut *oleum* ab ἔλαιον. *Cic.* 2. *de Divin.* Agricola cum florem oleæ videt, baccam quoque ſe viſurum putat. *Ov.* 4. *Faſt.* Ure mares oleas, tedamque, herbaſque Sabinas. ¶ Sumitur interdum pro oleæ fructu. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 24. In agro craſſo oleam conditaneam ſerere. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 31. Nil intra eſt oleam, nil extra eſt in nuce duri. Quod proverbium eſt uſurpatum in eos, qui conceſſa negant, & manifeſto falſa pro veris affirmant: nam & olea interius, & nux exterius partem oſſeam, duramque habet. ¶ *Oleabus* in dativo plur. pro *oleis* dixit *Gellius hiſtoricus*, teſte *Chariſ. l.* 1. *pag.* 40. ſed non eſt imitandus. V. *Aſina*.

Oleaſtĕr, a, um, *ſimile all' olivo*, ἐλαϊνος, quod eſt ſimile oleæ. *Plin. l.* 33. *c.* 15. Gignitur & pingue, liquoriſque oleacei. *Id. l.* 21. *c.* 4. Folia oleacea.

Oleaginĕus, a, um, idem ac oleaginus. *Var. l.* 1. *de R. R.* Demum in oleagineis ſeminibus arborum. *Gel. l.* 5. *c.* 6. Corona oleaginea.

Oleagĭnus, a, um, *d' olivo*, ἐλαΐνεος, quod eſt ex olea arbore, ut *faginus* ex *fago*. *Virg.* 2. *Georg.* Truditur e ſicco radix oleagina ligno. ¶ Dicitur etiam oleaginum, quod eſt coloris olei. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Poſt eos autem cerini, ut deinde oleagini.

Oleāmen, inis, &

Oleamentum, i, n. voces a *Scribon. Largo compoſit.* 222. & 269. uſurpatæ, quibus ſignificatur aliquid ex oleo factum, verb. grat. unguentum.

Olearis, & re, o. 3. *ciò che appartiene ad olio*, ἐλαιηρός, quod ad oleum pertinet. *Plin. lib.* 34. *cap.* 14. Quippe cum in exacuendo olearis cotes, & aquariæ æque differant, id eſt quæ oleo aſperguntur, quibus utuntur tonſores.

Olearius, a, um, quod ad oleum pertinet. *Colum. l.* 2. In vaſis oleariis, ſalſamentariiſque. *Cic. in Top. c.* 3. Olearia cella.

Olearius, ii, m. *oliandolo*, ἐλαιοπώλης, qui oleum facit, vel vendit. *Colum. lib.* 12. *cap.* 50. Diligentes olearii baccam integram prælo non ſubjiciunt. *Plaut. Capt.* 3. 1. 29. Omnes compacto rem agunt, quaſi in velebro olearii.

Oleăros, i, f. *Quinimio*, inſula, una Cycladum. *Virg.* 3. *Æn. v.* 127. Olearon, niveamque Paron. *Erythræus in Indic. Virg.* contendit *Olearos* legendum. nam græca Ὠλίαρος, eſt apud *Steph.* & *Strab.*

Oleaſtellus, li, m. 2. χαμελαία, frutex exiguus, ſurculoſus, foliis oleæ. *Colum. l.* 12. *c.* 43. Olea Calabrica, quam quidam propter ſimilitudinem oleaſtellum vocant.

Oleaſter, ſtri, m. 2. *olivo ſalvatico*, ἀγριέλαιος, olea ſylveſtris. Gl. Phil. *Oleaſter*, ἀγριελαία. *Virg.* 2. *Georg.* Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem plurimus.

Oleatus, a, um, o. 1. 2. ἐξ ἐλαίου, cum oleo factus, ut Pultes oleatæ, apud *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 37.

Oleĭtas, atis, f. 3. tempus legendarum olivarum, vel ipſa olearum collectio. *Cat. de R. R. c.* 68. Ubi vindemia, & oleitas facta erit.

Oleoĭdes, æ, patron. Oleni filius, apud *Val. Flac. l.* 3. *v.* 204.

Olenĭus, a, um, quod ad Olenum urb. ſpectat, ut Capella Olenia, Capra Amaltheæ, quam Jovi lac præbuiſſe fabulantur, & inter aſtra eſſe locatam, quod circa Olenum urb. & orta & nata dicatur, & nutrita. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 113. Naſcitur Oleniæ ſidus pluviale capellæ. Et *v.* 251. Olenius flos emidus ab arvis.

Olentĭa, æ, f. odor. *Tert. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 22. Suavis olentia gratiæ.

Olentĭca, orum, loca mali odoris. *Feſt.*

Olenticētum, i, n. ſterquilinium. *Apul. in Apol.* Semper in olenticetis ſuis jacet.

Olĕnus, i, m. *Chaminiza*, oppidum Achajæ, ubi ferunt Jovem lacte capræ Amaltheæ enutritum. *Plin. l.* 4. *c.* 5. ¶ Fuit & hoc nomine vir quidam, qui propter ſuperbiam in lapidem mutatus fuit. *Ovid. Met.* 10. *v.* 69. ¶ Item celeberrimus Hetruriæ vates, *Plin. l.* 28. *c.* 2.

Olĕo, es, lui, itum (& evi, etum in quibuſdam compoſitis) n. 2. *aver odore*, ריח נתן, Germ. *geruch*, *geben*, Gall. *rendre odeur*, Hiſp. *oler*, ὄζω, odorem ſpiro, & emitto. Eſt verbum medium, quod & in bonam, & in malam partem accipi poteſt. Nam bene olere, & male olere dicimus. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 2. Ideo bene olere, quod nihil olebant, videbantur. *Id.* 4. *Tuſc.* Mala olet omnis emnum. *Plin. lib.* 27. *cap.* 6. Roſa recens a longinquo olet. ¶ Vel cum accuſ. *Cic.* 3. *de Orat.* Ceram, quam quod crocum olet unguentum, magis laudare. ¶ Vel cum ablat. *Propert. l.* 4. *eleg.* 7. *v.* 32. Cur nardo flammæ non oluere meæ? ¶ Interdum oleo ſimpliciter notat male olere. *Horat. epod.* 10. Mala ſoluta navis exit alite ferens olentem Mævium. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Nihil enim olet ex Academia, nihil ex Lyceo, nihil ne a puerilibus quidem diſciplinis. *Id pro Roſc. Com. cap.* 7. Nonne ipſum caput, & ſupercilia illa penitus abraſa olere malitiam, & clamitare calliditatem videntur? *Plaut. Aulul.* 2. 2. 39. Olet hunc aurum. h. e. hic auri odorem ſentit, aurum cupit. ¶ Olim hoc verbum in tertia conjugat. uſurpatum fuit. *Pompon. apud Non. c.* 2. *n.* 603. Meæ male olunt manus. *Plaut. in fragment. apud Diomed. lib.* 1. *pag.* 378. *Putſch.* Facite, olant ædes Arabice. ¶ *Oleo*, pro *ardeo* uſurpat *Prudent. in hymn. de incenſo Cerei Paſchal.* Nectar de liquido vertice fervidum Guttatim lacrymis ſtillat olentibus. Sic enim quidam interpretes exponunt. Cæterum apte fortaſſe poſſis explicare: ſuavem odorem emittentibus.

Oleōſus, a, um, *pieno d' olio*, Germ. *voll ol*, Gall. *plein d' huile*, Hiſp. *lleno de azeyte*, ἐλαιώδης, plenus oleo. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Semen oleoſum. ¶ Ponitur & pro pingui. *Plin. l.* 38. *c.* 9. Id, quod ſupernatat, butyrum eſt oleoſum natura.

Oleracĕus, a, um, adject. ad olus pertinens, ut oleraceus frutex, *Plin. lib.* 26. *cap.* 8.

Olĕro, as, *piantar' erbaggi*, olera ſero. *Cn. Martius apud Priſcian. l.* 6. *pag.* 712. *Putſch.* Meos hortulus plus floreat, quam olero. ¶ Olim *holero* ſcribebatur.

Oleſco, is, n. 3. *creſcere*, creſcere, adoleſcere. *Lucret. l.* 2. *v.* 1128. Donicum oleſcendi ſummum tetigere cacumen. Al. leg. *aleſcendi*. *Feſt. in voce Subolis*: Suboles ab oleſcendo, id eſt creſcendo dictæ.

Olĕto, as, a. 1. oleto inquino. *Lex vetus apud Frontin. de aquæduct. art.* 97. Ne quis aquam oletato dolo malo, ubi publice ſaliet. Si quis oletarit, ſeſtertiorum X. M. mulcta eſto.

Olētum, ti, n. 2. *luogo dove ſono molti olivi*, Germ. *oelgarten*, Gall. *olivete*, Hiſp. *olivar*, ἐλαιών, locus oleis conſitus, ſeu in quo oleæ conſitæ ſunt, ab *olea*, ut *olivetum* ab *oliva*. *Cat. de R. R. c.* 1. Secundo loco hortus irriguus, tertio ſalictum, quarto oletum, quinto pratum. ¶ Oletum item ponitur pro loco olente, cujuſmodi eſt, in quo vel alvus exonerari ſolet, vel ſtabro metitur, ab *oleo*. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 112. Hic, inquis, veto, quiſquam faxit oletum. Pueri ſacer eſt locus: Extra meite.

Olĕum, i, n. *olio*, שמן, Germ. *oel*, Gall. *huile*, Hiſp. *azeyte*, ἔλαιον, pinguis olivæ liquor, a nomine Græco allato, *e* in *o* abeunte. *Colum. l.* 6. Oleum optimum Licinia dat, plurimum Sergia. *Virg.* 5. *Æn.* Nudatos humeros oleo perfuſa niteſcit. ¶ *Oleo tranquillior*, prov. in hominem leni ingenio præditum, & minime iracundum, a natura ejus liquoris, quo nihil magis lene. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 66. Ita hanc carnem faciam tibi oleo tranquilliorem. V. *Plin. l.* 2. *c.* 103. ¶ *Oleum addere camino*, V. Caminus. ¶ *Oleum, & operam perdere*, eſt fruſtra laborare. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 119. Tum pol ego & oleum, & operam perdidi. Adde *Cic.* 2. *Att. ep.* 17. ¶ Metonymice ponitur pro ſimulacro pugnæ, & pro exercitatione litteraria. *Cic.* 1. *de Orat.* Nitidum quoddam genus eſt verborum, & lætum, ſed palæſtræ magis, & olei, quam hujus civilis turbæ, ac fori.

Olfacio, is, eci, actum, a. 3. *odorare*, הריח, Germ. *riechen*, Gal. *flairer*, Hiſp. *oler*, ὀσφραίνομαι, odoror. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ut ea, quæ guſtamus,

Digitized by Google

olfaciamus, tractemus, audiamus, &c. ¶ Tranſlate ponitur pro ſubodorari, ſeu præſentire. *Cic. in Rul.* Nunc quiſnam tam abſtruſus unquam nummus videtur, quem non architecti hujuſce legis olfecerint?

Olfactaria, V. Olfactrix.

Olfactatus, a, um, nom. ex particip. *odorato*. *Plin. l. 28. c. 16.* Membrana partus aſinarum olfactata.

Olfacto, as, a. 1. frequenter olfacio. *Plin. l. 2. c. 14.* Xenocratem pulegii ramum lana involutum, in tertianis ante acceſſionem olfactandum dari ſtradit. *Plaut. Men.* 1. 2. 36. Me olfactare oportet veſtimentum muliebre.

Olfactorium, ii, n. florum, vel odorum faſciolus, olfactus gratia, vel delectandis naribus comparatus. *Plin. l. 30. c. 11.* Sicut & lethargum olfactoriis excitari.

Olfactrix, icis, f. quæ olfacit. Sic *Plin. l. 17. c. 24.* vocat vitem, quæ raphanum, & laurum odore ſentit, & ab eis recedit. Ita legit *Harduin.* ex MSS. Alii *olfactoria*.

Olfactus, a, um, *odorato*, particip. *Plin. lib. 23. cap. 8.* Laurus folia trita, olfactaque. Adde *lib. 24. cap. 16.*

Olfactus, us, m. *odorato*, ריח, Germ. *das riechen*, Gall. *l' odorat*, Hiſp. *ſentido*, ὄσφρησις, odoratus, facultas olfaciendi, ſenſus odoris. *Plin. l. 29.* Baſiliſcus, quem alium ſerpentes ipſi fugiunt alias olfactu necantem. *Id. l. 8. c. 4.* Elephas intremiſcere inſidiarum metu, ſubſiſtere ab olfactu, circumſpectare, &c.

Olficus, a, um. V. Alphicus.

Olitrus, V. Olearius.

Olidus, a, um, *che ha odore, così buono, come rio*, Germ. *das einen geruch giebet*, Gall. *qui ſent fort*, Hiſp. *que huele mucho*, ὀζώδης, quod olet generatim, ſive bonum, ſive malum odorem habeat. *Mart. l. 1. epigr. 50.* Olidæque veſtes murice. *Hor. l. 1. ep. 5. v. 28.* Sed nimis arcta premunt olidæ convivia capræ.

Oligochronius, a, um, ὀλιγοχρόνιος, qui brevem vitam vivit. *Firmic. l. 3. c. 3. & 13. & l. 4. c. 1. & 8.*

Olim, *altra volta per l' avvenire, per lo paſſato, già*, בקדם, Ger. *vorzeiten*, Gal. *autre fois*, Hiſp. *otras veces*, πάλαι, adv. temporis. Tria tempora notat, præteritum, præſens, futurum. *Cic. 3. de Orat.* Sic enim olim loquebantur. *Plin. l. 2. ep. 10.* Quod ego olim pro te non temere præſumo. *Virgil. 1. Æn.* Hunc tu olim cœlo ſpolia Orientis onuſtum accipies. ¶ Ponitur & pro aliquando. *Hor. l. 1. ſer. ſat. 1.* Ut pueris olim dant cruſtula blandi doctores. ¶ Interdum pro *jampridem*, *jamdudum*. *Plin. ep. 9. l. 8.* Olim non librum in manus, non ſtylum ſumpſi. ¶ Interdum pro *nuper*. *Ter. And. 3. 3. 13.* Alium eſſe cenſes nunc me, atque olim, cum dabam? Interdum pro quovis tempore. *Virg. 2. Georg.* Hic tibi prævalidas olim, multaque flumine ſufficiet Baccho vites. ¶ Jungitur interdum cum *jam*. *Sen. ep. 77. (al. 78.)* Olim jam nec perit quidquam mihi, nec acquiritur, h. e. jam a longo tempore, *è gran tempo, che*, &c.

Olitor, ris, m. *ortolano*, Ger. *gaertner*, Gal. *jardinier*, Hiſp. *hortelano*, κηπουρός, λαχανοπώλης, qui olerum hortum exercet, quique olera vendit. *Cic. l. 16. Fam. ep. 18.* Sic olitorem ipſum ſummovebis.

Olitorius, a, um, λαχανικός, quod ad olera ſpectat. *Plin. l. 19. c. 8.* Ut oſtiola olitoria ex his factitari prodiderint. *Liv. l. 21. c. 62.* Olitorium forum, h. e. ubi olera venduntur.

Oliva, æ, f. *oliva*, זית, Ger. *olive*, Gal. *olive*, Hiſp. *azeituna*, ἐλαία, fructus oleæ. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quid? Ariſtæus, qui olivæ dicitur inventor, Apollinis filius. *Plin. l. 23. c. 21.* Olivæ conſtant nucleo, oleo, carne, amurca. ¶ Frequenter etiam ſumitur pro olea arbore. *Virg. 8. Ecl.* Incumbens tereti Damon ſic cœpit olivæ. ¶ Fuit oliva Palladi ſacra; hinc ſcribit *Pallad. l. 5. R. R. c. 6.* morem fuiſſe apud Græcos, ut cum plantaretur & ſereretur, a mundis pueris, atque virginibus id opus fieret. ¶ Item Paci. *Virg. 2. Georg. v. 425.* placitam paci nutritor olivam. Hinc qui ſupplices pacem petebant, olivæ ramum præferebant. *Id. 8. Æn. v. 116.* Paciferæque manu ramum prætendit olivæ. ¶ De olivarum differentiis V. *Plin. l. 15. c. 3. & 5. & Columell.*

Olivarius, a, um, ἐλαιηρός, quod ad olivam pertinet. *Col. l. 12. c. 47.* Tanquam olivariæ metretæ imbuuntur liquamine. *l. 21. Dig. de inſtruct. & inſtrum. leg.* Olivaria mola.

Olivetum, ti, n. *oliveto*, ἐλαιών, ἐλαιόφυτον, locus, in quo oleæ conſitæ ſunt, ab *oliva*. *Cic. de Sen. c. 16.* Quid de pratorum viriditate, aut arborum ordinibus, aut vinearum, olivetorumque ſpecie dicam? Adde *Horat. l. 2. od. 15. v. 7.*

Olivifer, a, um, ἐλαιοφόρος, quod olivam fert. *Ovid. 3. Faſt. v. 151.* Primus oliviferis Romam deductus ab arvis.

Olivina, æ, f. reditus oleæ, vel oleæ maxima copia, vel cella olivaria. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 76.* Cujus amatores domi olivinam habent maximum. Alii leg. *olivi dynamin domi habent maximam*. Eſt autem *dynamis*, græcis δύναμις, eos, copia.

Olivitas, atis, f. ἄμητος τῆς ἐλαίας, tempus legendarum olivarum. *Col. l. 12. c. 50.* Media eſt olivitas plerumque initium menſis Decembris. ¶ Interdum olei proventus. *Varro apud Non. c. 2. n. 611.* Tum denique, omnis cum lucerna combuſta eſt in lucubrando, olivitaſque conſumpta eſt. *Col. l. 1. c. 1.* Largiſſima olivitatibus, liberiſque vindemiis uberent.

Olivitor, oris, m. qui oleas colit. *Apul. l. 2. Florid.* Ager aratro irritus, fœcundior oliveto, nec vinitori, nec olivitori ſcalpitur. *Sidon. l. 2. ep. 9.* Colles exercent vinitori, & olivitori.

Olivo, as, n. 1. ἐλαιολογῶ, olivas colligo, olivarum vindemiam ago. *Plin. l. 15. c. 3.* Quippe olivantibus lex antiquiſſima fuit: oleam ne ſtringito.

Olivum, i, n. oleum ex olivis expreſſum. *Virg. 2. Georg. v. 466.* Liquidi corrumpitur uſus olivi. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 123.* Ungor olivo. *Id. l. 1. od. 8.* Cur olivum ſanguine viperino cautius vitat? h. e. cur vitat palæſtram? nam in palæſtra ſe exercentes olivo ungebantur.

Olla, æ, f. χύτρα, genus vaſis, ab antiquo *aula*, mutata *au* in *o*, ut *coder* a *cauder*. *Col. l. 12. c. 43.* Monendus erit, ne bibulas, nec male coctas ollas emat. *Id. l. 8. c. 8.* Pulli fictilibus ollis conduntur. *Plaut. Captiv. 4. 4. 8.* Ollas, calicesque omnes confregit.

Ollar, ris, n. ollæ operculum. *Varr. l. 3. R. R. c. 15.* Cum ollar impoſitum eſt. Ita legit *Scalig.* Alii *cum operculum impoſitum eſt*.

Ollaria, æ, f. temperatura æris. *Plin. l. 34. c. 9.* Noviſſima eſt, quæ vocatur ollaria, vaſa nomen hoc dante, ternis, aut quaternis libris plumbi argentarii in centenas æris additis.

Ollaris, re, n. χυτραῖος, quod ad ollam pertinet, ut Ollares uvæ, quæ in ollis fictilibus conduntur, de quibus *Col. l. 12. cap. 43.* *Mart. l. 7.* Illic & uvæ collocantur ollares.

Ollarium, ii, n. Ollaria ſunt loculi ad mortuorum cineres aſſervandos. *Inſcript. apud Gruter. pag. 307.* Maceriam, & ollaria libertis, libertabuſque ſuis fecit. V. etiam apud *Fabret.* plura *pag. 13.*

Ollis pro illis. *Paulus apud Feſt.*

Olliula, æ, f. ollula. *Theodor Priſcian. in l. de Phyſ. ſcient.*

Ollula, æ, f. χυτρίδιον, parva olla. *Varro l. 1. R. R. c. 54.* Inde in ollulas addatur.

Ollus, a, um, adject. antiq. pro ille. *Var. l. 6. de L. L.* In comitiis cum recitatur, a præcone dicitur, olla centurim, non illa: in funeribus indictivis eum dicitur, ollus letho datus eſt, &c. *Virg. Æn. 1.* Olli ſubridens hominum ſator. *Lucret. l. 6. v. 207.* Flammeus eſt plerumque color, & ſplendidus ollis.

Olo, is. V. Oleo.

Oloes. *Feſt.* Ab oloes dicebant, pro ab illis.

Olor, oris, m. *cigno*, Ger. *ein ſchwan*, Gal. *cigne*, Hiſp. *ciſne*, κύκνος, cygnus, avis eſt alba, anſere major, voce arguta. Varias de hujus vocis etymologia opiniones habes apud *Voſſ. in Etymol.* ¶ Poetæ dicunt olores moribundos ſuaviſſimum cantum edere. *Ovid. Heroid. ep. 7.* Sic, ubi fata vocant, udis abjectus in herbis, Ad vada Mæandri concinit albus olor. *Plin.* tamen *l. 10. c. 23.* id negat. ¶ Eſt etiam idem ac odor, ab *oleo*; cum hoc tamen diſcrimine, quod *odor* fere de bono, *olor* de malo odore uſurpatur. *Arnob. l. 2.* Amara ſunt elementa, vel dulcia, odoris ſunt alicujus, vel oloris.

Olorifer, a, um, adject. *Claudian. in ep. ad Serenam, v. 12.* Cycnus oloriferi venit ab amne Padi. h. e. ubi plures olores habitant.

Olorinus, a, um, quod ad olorem ſpectat, ut Color olorinus, ideſt candidus. *Plin. l. 37. c. 10.* Galidanem Medi mittunt coloris olorini. *Virg. 10. Æn. v. 187.* Olorinæ pennæ.

Oloſtræ, arum, m. Indorum gens. *Lucan. l. 3. v. 249.* Tum furor extremos movit Romanus Oloſtras. Adde *Plin. l. 6. c. 20.*

Olvatium, menſuræ genus. *Feſtus.*

Olus, eris, n. *ortaggio, ogni erba buona da mangiare*, ירק, Ger. *gartenkraut*, Gal. *herbe potagere, herbe à manger*, Hiſp. *hortaliza*, λάχανον, omnis herba ſativa, quæ in uſu cibario eſt. In veter. libris legitur & *holus* cum aſpiratione. *Horat. l. 1. ep. 5.* Nec modica cœnare times olus omne patella. *Plaut. Caſ. 3. 2. 29.* Profecto hercle non fuit quiſquam olerum. ¶ Per Synecdochen ponitur pro tenui, & quotidiano victu. *Hor. 2. Ser. ſat. 7. v. 30.* Si nuſquam es forte vocatus ad cœnam, laudas ſecurum olus. hoc eſt dicit, nihil eſſe melius, quam parce, & continenter domi vivere. ¶ Per antonomaſiam olus aliquando de braſſica dicitur. *Plin. l. 27. c. 4.* Anagyros (herba) fruticoſa eſt, gravis odore, flore oleris. *Varr. R. R. l. 1. c. 16.* Vitis adiſta ad olus. V. ibi *Scalig.*

Oluſatrum, i, n. (quod & *atrum olus* dicitur a *Col. l. 11. c. 3.*) herba eſt, foliis ſubnigris, quæ a Græcorum nonnullis ἱπποσέλινον, ab aliis σμύρνιον dicitur. In genitivo habet *oleriſatri*, & *oluſatri*. *Plin. l. 19. c. ult.* Libanotis radicem habet oluſatri.

Oluſculum, n. 2. λαχανάριον, dim. ab *olus*. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Lancibus, & ſplendidiſſimis caniſtris oluſculis non ſoles paſcere.

Olympia, æ, f. Piſa, Olympia Piſa, *Langanico*, Ὀλυμπία, urbs Elidis, in Peloponneſo, in prov. *Belvedere* dicta, ad Alpheum fl. Ab hac urbe ſeſqui milliario fuit celeberrimum templum Jovis, ubi ludi Olympici, ſive Olympiaci celebrabantur. *Plin. l. 2. c. 103. & l. 4. c. 6.*

Olympia, orum, n. 2. τὰ Ὀλύμπια, gymnicum certamen, ſeu ludi, qui in honorem Jovis Olympii apud Olympiam urb. Elidis celebrabantur. Inſtituti ſunt ab Hercule, Augia Elidis Tyranno ſuperato, repurgatoque ejus ſtabulo, ut Græca juventus ſe ſic exerceret ſaltibus, curſu, ſaltu, diſco, & palæſtra. Alii ſcribunt, Olympia inſtituta fuiſſe a Pelope, verum ab Atreo, & Hercule fuiſſe inſtaurata. Fiebant quinto quoque anno ineunte, vel, ut Lycophronis Interpres aſſerit, quinquageſimo menſe. Huic certamini quinta die finis imponebatur, & victor oleaſtro, vel, ut Ariſtoteli placet, olea coronabatur, tantumque ei honoris habebatur, ut non per portas urbis, ſed per ruinas murorum ſublimis in curru in patriam reveheretur. *Cic. de Cl. Orat.* Pugiles exercitati pugnos, & plagas Olympiorum cupidi ferre poſſunt. *Id. 2. de Div.* Curſus ad Olympia proficiſci cogitans. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 50.* magna coronari Olympia. h. e. in Olympiis.

Olympiacus, a, um, quod ad Olympia ſpectat. *Auct. ad Her. lib. 4. c. 3.* Quaſi ſi quis ad Olympiacum veneris curſum.

Olympias, adis, f. Ὀλυμπιάς, ſpatium annorum quatuor, ideſt, ut Lycophronis Interpres tradit, quinquaginta menſium, ex eo ita dictum, quod juxta Olympiam Elidis urbem quinto quoque anno ineunte fierent certamina gymnica in honorem Jovis Olympii. Græci enim tempora per Olympiadas ſupputare cœperunt, ita numerantes. Olympiadis primæ, aut ſecundæ, aut centeſimæ anno primo, vel ſecundo, vel tertio, vel quarto. Atque ut Conſules, ita & in Olympiis victores *iterum*, & *tertium* dicebantur. *Ovid. 4. de Pont. ep. 6.* In Scythia nobis quinquennis Olympias acta eſt. ¶ Eſt & hoc nomine ventus flans in Eubœa. *Plin. l. 17. c. 24.*

Olympias, adis, f. filia Neoptolemi Regis Moloſſorum, uxor Philippi Regis Macedoniæ, mater Alexandri Magni. *Juſtin. l. 9. c. 7.*

Olympicus, a, um, Ὀλυμπικός, quod ad Olympia ſpectat. *Horat. l. 1. ode 1.* Sunt, quos curriculo pulverem Olympicum collegiſſe juvat.

Olympionices, m. 1. Ὀλυμπιονίκης, qui in Olympiaco certamine victor evaſit, ab Olympio, & νίκη, *victoria*. *Cic. pro Flac.* Quid, ſi etiam occiſus eſt a piratis Adramitenus homo nobilis, cujus eſt fere nobis omnibus nomen auditum, Atinas pugil Olympionices? Hoc eſt apud Græcos, quoniam de eorum gravitate dicimus, prope majus, & glorioſius, quam Romæ triumphaſſe. Adde *1. Tuſc. c. 46.*

Olympionicus, a, um, adject. *Col. l. 3. cap. 9.* Nos quoque pari ratione velut olympionicarum equarum, ita feraciſſimarum aminearum ſeminibus &c. *h. e.* quæ in olympiacis certaminibus decurrerunt.

Olympius, m. 2. Ὄλυμπος, Myſius tibicen, & poeta melicus, & elegiacus, Marſyæ Satyri diſcipulus, qui citharæ legem dedit, modoſque pulſandi reperit, & docuit. Floruit ante bellum Trojanum. Ab hoc & mons in Myſia nomen accepit. *Ovid. 6. Met.* ¶ Fuit item alius junior a Phrygia tibicen, tempore Midæ Regis. *Suid.* ¶ Præter hos fuit & Olympius Nemeſianus, qui, ut ait *Vopiſcus in vita Numeriani, c. 9.* ſcripſit *Halieutica*, *Cynegetica*, *Nautica*.

Olympius, a, um, adject. ab Olympia, Ὀλύμπιος, ut Olympius Jupiter, apud *Cic. 2. Tuſcul. c. 17.* Qui templum prope Olympiam habuit, teſte *Plin. l. 4. c. 5.* ¶ *Lactant. l. 1. c. 11.* ſcribit, Jovem Olympium dici, quod maximam vitæ partem in Olympo monte tranſegerit.

Olympus, i, m. *Olimpo*, *Lacha*, Ὄλυμπος, mons Theſſaliæ, Oſſa, & Pelio contiguus, qui Pieriam reg. Macedoniæ attingit, & Theſſaliam a Macedonia dirimit, adeo excelſus, ut nubes tranſgrediatur, & paſſim apud Poetas pro Cœlo accipiatur, ita dictus, quaſi ὁλολαμπής, h. e. totus fulgidus, quia Solem clarum habet, nulliſque unquam nubibus vertice obfuſcatur. *Virg. 1. Æn. v. 779.* Superi regnator Olympi. *Lucan. l. 2. v. 269.* nubes excedit Olympus. ¶ Scribit *Apul. de Mundo ſub fin.* Olympum dici non omne Cœlum, ſed altiſſimam & puriſſimam Cœli partem, eamque ſplendidiſſimam, ibique Deorum ſedem eſſe. Huc faciunt illa *Senecæ* verba in *Apocolocynth.* Placet, cum Cœlo intra dies triginta excedere, Olympo intra diem tantum. ¶ Eſt præterea Olympus mons Myſiæ in Aſia, Idæ proximus. Item Lyciæ juxta urbem cognominem. Item Cypri, in Leſbo, in Lydia, in Æolide, &c. quos omnes refert *Plin.* variis in locis.

Olynthus, f. 2. Olinthos, *Olliato*, Ὄλυνθος, urbs Macedoniæ, ſeu Thraciæ, in Sithonia reg. quondam maxima, inter Athon M. & Pallenem urb. *Cic. Verr. 3. c. 42.* *Curt. l. 8. c. 8.*

Olyſ-

Olyſſipo, vel Ulyſſippe, onis, f. *Lisbona*, Ulyſſis civitas, in Luſitania, olim municipium Romanorum, teſte *Plin. l. 4. c. 22.*

O A N T E M.

Omaſum, o. 2. *budel grosso*, קרב, Ger. *der feiſter darm*, Gal. *tripes de boeuf*, Hiſp. *tripa gruessa*, ἐχῖνος, craſſior, pinguiorque ventriculi pars, ſive, ut alii dicunt, craſſum, & pinguius inteſtinum, quod nonnulli bubulum eſſe credunt, apud veteres in menſarum deliciis habitum. *Horat. l. 2. ep. 15.* patinam cœnabat omaſi, Vilis & agnini. *Plin. l. 8. cap. 45.* Qui concubino procaci, omaſum ediſſe ſe, neganti, bovem occiderit.

Ombria, f. 1. ὀμβρία, gemmæ ſpecies, quam nonnulli notiam vocant, quæ cum imbribus, & fulminibus fertur in terram decidere, quemadmodum ceraunia, & brontia, & eundem, quem illæ, effectum habet. *Plin. l. ult. c. 10.*

Omen, inis, n. *augurio*, נחש, Ger. *ein zeichen zum glück, oder un glück*, Gal. *augure*, Hiſp. *aguero*, οἰωνός, propriè eſt augurium, quod hominum ore fit, ut explicat *Cic. 1. Div. c. 45.* ſed accipitur etiam pro quovis auſpicio, & augurio. *Cic. loc. cit.* Neque ſolum Deorum voces Pythagorei obſervaverunt, ſed etiam hominum, quæ vocant omina; quæ quia valere cenſebant majores noſtri, idcirco omnibus rebus agendis, Quod bonum, fauſtum, felix, fortunatumque eſſet, præfabantur. *Id. Phil. 13. c. 5.* Hoc deteſtabile omen avertat Jupiter. *Id. de Aruſp. reſp. c. 20.* Quod Dii omen obruant. *Virg. 2. Æn. v. 178.* Nec poſſe Argolicis exſcindi Pergama telis, Omina ni repetant Argis. *Ovid. 5. Met.* Bubo dirum omen mortalibus. *Tacit. 2. hiſt. c. 74.* Fauſta Vitellio omina precantium. Sic dicimus omen accipere. *Cic. 1. Div. c. 46.* Cum bonis ominibus aliquid incipere, *Liv. in præfat. l. 1.* Secundo omine exire, *Horat. l. 3. od. 11.* &c.

Omentatus, a, um, ἐπιπλωμένος, quod eſt omento fartum. *Apicius l. 2. c. 1.* Iſitia omentata, pulpam conciſam teras.

Omentum, ti, n. *omento, rete*, ἐπίπλοον, vel ἐπίπλοος, membrana tenuis, & pinguis, qua integuntur ventris inteſtina. *Plin. lib. 11. c. 37.* Ventriculus, atque inteſtina pingui, ac tenui omento integuntur. ¶ Pro membrana cerebri uſurpatur a *Macrob. l. 7. Sat. c. 9.* ¶ Uſurpatur & de ipſis inteſtinis. *Juven. Sat. 13. v. 117.* In carbone tuo charta pia thura ſoluta Ponimus, & ſectum vituli jecur, albaque porci omenta. Adde *Perſ. Sat. 2. v. 46.*

Omettis, idis, f. *Ovid. 3. de art. am. v. 273.* Conveniunt tenues ſcapulis omettides altis. h. e. humerales faſciæ, ab ὦμος, *humerus*. Ita legit & exponit *Turneb.* V. *Analectides*.

Ominatio, onis, f. actus ominandi, omen. *Feſt. ſeu potius Paul.* in voce *Faventia*. Faventia bonam ominationem ſignificat.

Ominator, oris, m. qui omen capit, vel qui præeſt ominibus capiendis. *Plaut. Amph. 2. 2. 90.* Ob iſtuc omen ominator capies, quod te condecet.

Omino, as, n. 1. idem ac ominor, apud vet. *Pompon. apud Non. c. 7. n. 53.* Ita ſit & tibi bene, qui recte ominas.

Ominor, aris, d. 1. *augurare*, נחש, Germ. *wahrſagen*, Gall. *augurer*, Hiſp. *agorar*, οἰωνίζω, omen capio, auguror, futurum aliquid pronuntio. *Cic. 2. Off.* Malo enim alteri, quam noſtræ ominari. *Plin. l. 4. ep. 15.* Optamus enim tibi, ominamurque in proximum annum Conſulatum. *Vellej. 2. 2. c. 72.* Vera de exitu Antonii ominatus eſt. *Liv. l. 26. c. 18.* Clamore, & favore ominati ſunt felix fauſtumque imperium.

Ominoſe, adverb. malo omine. *Quintil. declam. 6. c. 5.* Inauſpicatum metiens iter, prorſus ominoſe es egreſſus.

Ominoſus, a, um, δυσοιώνιστος, quod malum omen portendit. *Plin. l. 3. ep. 14.* Notabilis, atque etiam ominoſa res accidit.

Omiſſio, onis, f. *ommiſſione*, actus omittendi. Legitur apud *Symmach. l. 3. ep. 48. l. 10. epiſt. 70.*

Omiſſus, a, um, *tralaſciato*, παραλειφθείς. *Cic. pro Lig. c. 1.* Omiſſa controverſia, oratio omnis ad miſericordiam tuam conferenda eſt. ¶ Aliquando ponitur pro negligenti, languido, remiſſo. *Ter. Heaut. 5. 2. 9.* Ubi te vidi animo eſſe omiſſo. *Id. Adel. 5. 3. 45.* At enim metuas, ne ab re ſint tamen omiſſiores paulo.

Omitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *laſciare, tralaſciare*, עזב, Ger. *unter laſſen*, Gal. *omettre*, Hiſp. *dexar*, παραλείπω, eſt rem aliquam penitus dimittere, relinquere, prætermittere, præterire, miſſam facere, non exequi, ex *ob*, & *mitto*. *Cic. 3. Off.* Omiſit hic & pietatem, & humanitatem. *Id. in Brut.* Itaque omittamus lugere. ¶ Sæpe eſt tacere, ſilentio prætermittere. *Cic. pro Sext.* Omitto, quid ille Tribunus omnium rerum divinarum, humanarumque prædo fecerit. ¶ Item deponere. *Cic. in Somn. Scip. c. 1. in fi.* Adeſ animo, & omitte timorem, Scipio. *Terent. Adelph. 2. 4. 3.* Omitte vero triſtitiam tuam. ¶ Item dimittere. *Plaut. Mil. 4. 9. 3.* Nullo pacto poteſt prius hæc in ædes recipi, quam illam amiſerim. ¶ Omittere aliquem alicui, pro alicui condonare in gratiam alterius. *Cic. ad Capiton. l. 16. ad Attic.* Deinde ſi me amas, omitte Atticum Ciceroni tuo. Aliæ Editiones ſic habent: Deinde ſi me amas (omitte Atticum) Ciceroni tuo totum hoc da.

Ommentans, idem eſt quod obmanens, manens, inquit *Feſt. ex Liv. in Odyſſ.*

Omnicanus, a, um, adject. q. d. ſemper canens. *Apul. l. 2. Florid.* Utilis, & omnicana.

Omnicarpus, a, um, adject. omnia carpens. *Varr. l. 4. de L. L. c. 19.* Omnicarpæ capræ.

Omnicolor, ris, adject. *di ogni colore*, ut omnicolor pictura, apud *Prudent. in paſſ. Petri & Pauli v. 39.*

Omnifariam, adv. *in ogni guiſa*, πανταχῇ, omnibus modis. *Gell. l. 10. c. 13.* Cum vero omnes terras omnifariam, & undique verſum circumfluit. Adde *Macrob. l. 7. Sat. c. 13.* & *Apul. in Triſmegiſto*.

Omnifer, a, rum, o. 1. 2. παντοφόρος, omnia ferens. *Ovid. 2. Met. v. 275.* Suſtulit omniferos collo tenus arida vultus.

Omniformis, e, adject. omnium formarum. *Apul. in Triſmegiſto*. Mundus receptaculum omniformium ſpecierum. *Prudent. in Rom. v. 339.* Verbo creavit omniformem machinam.

Omnigenus, a, um, παντοῖος, ex omni genere. *Virg. 8. Æn. v. 698.* Omnigenumque Deum monſtra.

Omnimode, adv. *in ogni modo*, πανταχῇ, omnibus modis. *Lucr. l. 2. v. 488.* Omnimode expertus fueris, quam quiſque det ordo. Al. leg. Omnimodis expertus eris.

Omnimodis, adv. omnibus modis. *Lucr. l. 2. v. 699.* Nec tamen omnimodis connecti poſſe putandum eſt Omnia. Adde *Apul. l. 1. Florid.*

Omnimodus, a, um, παντοῖος τρόπος, quod eſt omnium modorum. *Lucret. l. 1. v. 684.* Omnimodus ignis. *Apul. Apolog.* Omnimodis maculationibus convaſiat.

Omnino, adv. *totalmente, del tutto*, Germ. *gantz und gar*, Gall. *tout a fait*, Hiſp. *de todo punto*, ὅλως, παντελῶς, prorſus, plene, funditus, uſquequaque, ab *omnis*. *Cic. 1. Tuſc.* Cum defenſionum laboribus, Senatoriiſque muneribus aut omnino, aut magna ex parte eſſem aliquando liberatus. *Id. pro Cluent.* Quinque omnino fuerunt, qui illum eſtrum innocentem Oppianicum abſolverent. *Id. de Amic. c. 6.* Omnino nuſquam. *Horat. lib. 2. Sat. 8. v. 94.* Omnino nihil. ¶ Ponitur & in principio ſententiæ. *Cic. 1. Offic.* Omnino fortis animus, & magnus duabus rebus maxime cernitur. *in ſanit.*

Omniparens, entis, o. παντογενής, qui omnia gignit. *Virg. 6. Æn. v. 595.* Nec non & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erat.

Omnipater, is, omnium rerum pater. *Prudent. in paſſ. Eulal. v. 70.* omnipatremque negare Deum.

Omnipavus, a, um, adject. qui omnia timet. *Cal. Aurel. Acut. 3. c. 12.* Pantophobus, id eſt omnipavus.

Omniperitus, a, um, valde, & omnino peritus. *Albinov. eleg. 2. v. 110.* Æris ſuccis omniperita tuis.

Omnipollens, tis, adject. omnipotens. *Prudent. Apotheoſ. in præfat.* Stamus laceſſunt omnipollentis Dei.

Omnipotens, tis, o. *omnipotente*, שדי, Ger. *allmæchtig*, Gall. *toutpuiſſant*, Hiſp. *todo poderoſo*, παντοδύναμος, omnia potens, ex *omnia, potis, & ens*, ut ait *Priſc.* quaſi qui omnium potis eſt. *Cic. 4. Tuſc. c. 34. ex quodam Poeta.* Teque omnipotens Neptune invoco. *Virg. 8. Æn.* Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum his poſuere locis. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 17.* Omnipotentiſſimus Deus.

Omnipotentia, æ, f. *omnipotenza*, παντοδυναμία, rerum omnium facultas. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 16.* Omnipotentiam quoque eidem tribuit.

Omnis, & ne, o. 3. *ognuno, ciaſcuno*, כל, Ger. *alles*, Gal. *tout*, Hiſp. *todo*, πᾶς, univerſus. Eandem vim habet in ſingulari, quam in plurali. *omnis* enim *homo* ſignificat idem, quod *omnes homines*. *Cic. pro Roſc. Amer.* Non omnem frugem, neque arborem in omni agro reperire poſſis. ¶ Differt *omnis* a *toto*, quod *omnis* ad numerum refertur, *totus* ad quantitatem, *totum* dicimus corpus aliquod integrum, ut Tota domus, *omnis* de univerſis numero diſtinctis, ut Omnis grex. Confunduntur tamen plerumque. *Cic. pro Quinct.* Et in hoc ſingulari judicium cauſa omnis concluderetur. *Id. 2. de Fin. c. 34.* Omne Cœlum, tota terra cum univerſo mari. ¶ Omne genus, & omnis generis, pro eodem ſumuntur. *Varro l. 2. de R. R. c. 29.* Seminaria omne genus ibi ſerantur. *Liv. l. 7.* Superbiamque, & omnis generis injurias in ſe, atque populares. ¶ *Horat. l. 3. od. ult.* Non omnis moriar. h. e. aliqua mei parte tantum moriar, cetera immortalis ero. ¶ In plur. numero ſubſtantivi naturam induit. *Cic. 2. de Orat.* Omnia quæ in diſceptationem cadere poſſunt. *Liv. l. 31.* Macedonum fere omnibus, ut manerent, perſuaſit. ¶ Omnia eſſe alicui dicitur is, qui apud aliquem in ſumma gratia eſt. *Liv. l. 40.* Demetrius iis omnia eſt, quem jam regem vivo patre appellant. ¶ Omnia facere, *far di tutto*, omnia experiri. *Cic. 5. Fam.* Facere omnia, ut adipiſcamur. ¶ *Ire, diſcedere*, *in alia omnia* dicitur de ſenatoribus, cum ab auctore ſententiæ in ſenatu diſſentiunt, *eſſer d' altro parere*. *Cic. l. 1. Fam. epiſt. 2.* De tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. *Id. Fam. 10. ep. 12.* Frequens cum ſenatus reliquit, & in alia omnia diſceſſit. *Hirt. de B. Gall. l. 8. c. 53.* Senatus frequens tranſivit in alia omnia. ¶ *Alia omnia, quam quæ velis, agere* eſt nihil eorum agere quæ velles. *Plin. l. 7. ep. 15.*

Omnituens, tis, adject. qui omnia videt. *Valer. Flacc. l. 5. v. 248.* Hæc tibi fatorum genitor excelſa meorum Omnituens. *Lucret. l. 6. v. 940.* Senſus omnituentes.

Omnivagus, a, um, qui ubique vagatur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27. de Luna.* Quæ eadem Diana omnivaga dicitur, non a venando, ſed quod in ſeptem numeratur tanquam vagantibus. Al. leg. *omnivaga*.

Omnivolus, a, um, *che vuole ogni coſa*, omnia volens. *Catull. carm. 69. ad Mall. v. 140.* Noſcens omnivoli plurima furta Jovis.

Omnivorus, a, um, παμφάγος, qui nullo diſcrimine quibuslibet veſcitur. *Plin. l. 25. c. 8.* Quoniam boves omnivori ſunt in herbis.

Omole, es, mons Theſſaliæ. *Virg. 7. Æn. v. 675.* Omolen, Othrynque nivalem linquentes.

Omoplatæ, ὠμοπλάται, duo oſſa lata, utrinque a cervice ad ſcapulas tendentia, quæ Latinis ſcaptula operta vocantur. Vox Græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Celſo l. 8. c. 1.*

Omphacium, cii, o. *agreſto*, Ger. *agreſt, unreiffer wein*, Gal. *verjus*, Hiſ. *agraz*, ὀμφάκιον, ſuccus uvæ immaturæ, atque acerbæ. *Plin. l. 23. in præf.* Omphacium qua fieret ratione, incipientis uvæ pubertate.

Omphacinus, a, um, adject. ut omphacium vinum, *agreſto*, apud *Plin. l. 14. c. 16.* ¶ Omphacium oleum, dicitur ab eodem *Plin. l. 12. c. 27.* & *l. 15. c. 3.* quod fit ex oleis albis adhuc, & nondum maturis. Al. leg. *omphacinum*, quod idem eſt.

Omphale, es. Ὀμφάλη, f. 1. Regina Lydiæ, quæ Herculem multis muneribus ornavit, quod anguem juxta Sagarim fl. multos homines interficientem interemiſſet, eundemque poſtea ſibi ſervientem, ut tradit *Donatus in Ter.* ad lanificium compulit, cum ipſa calathum, & colum, cui uſque feminicos ſagittis, & clava, leonisque tegmine mutaſſet. Alii dicunt, ob Iphiti Euryti Regis filii cædem a Mercurio, juſſu Jovis, Omphalæ Lydorum Reginæ fuiſſe in ſervitutem addictum, & inde eſſe, quod illi ſerviſſe, & calathos ſubminiſtraſſe dicatur. V. *Ovid. 2. Faſt. v. 305.* & ſeq. ¶ Penultima hujus vocis ſemel corripitur a *Senec. Hippolyt. v. 317.* & *alibi*, & a *Terent. Eun. 5. 8. 3.* &c. Videtur tamen produxiſſe *Propert. l. 3. eleg. 11. v. 17.* Omphale in tantum formæ proceſſit honorem.

O A N T E N.

Onager, gri, vel onagrus, i, m. *aſino ſelvatico*, פרא, Ger. *ein waldeſel*, Gal. *ane ſauvage*, Hiſp. *aſno montes*, ὄναγρος, aſinus agreſtis, ex ὄνος, *aſinus*, & ἄγριος, *ſilveſter*. *Varro l. 2. de R. R. c. 6.* Aſinorum duo ſunt genera, unum ferum, quos vocant onagros, alterum manſuetum, ut ſunt in Italia omnes. *Cic. Att. l. 6. epiſt. 1. ad fin.* Erat præterea cynocephalus in eſſedo, nec deerant onagri. ¶ Eſt & onager machina bellica (de qua *Ammianus l. 23.* & *Veget. l. 4. c. 9.* & *22.*) magnis ſaxis torquendis apta.

Onagos, ὀνηγός, aſinorum ductor. *Plaut. Aſin. prol.* Huic nomen Græce eſt onagos Fabulæ.

Onchesmites. V. Anchiſites.

Onchestus, i, *Cocina*, urbs Bœotiæ, condita ab Oncheſto Neptuni filio. *Stat. 7. Theb. v. 272.*

Onerarius, a, um, *da carico*, מטול, Ger. *das da tregt*, Gal. *de voiture, de charge*, Hiſp. *de carga*, φορτηγός, quod oneratur, vel onerari poteſt, ut *Naves onerariæ*, quibus onera geſtantur, quæ magnæ & capaces ſunt, obque id reliquis tardiores, ut contra *actuariæ* & minores ſunt, & celeritate, agilitateque onerariis præſtant, unde & nomen habent, ab agendi ſcilicet facilitate. *Cic. 3. Verr.* Eaque in oneraria navem ſuam conjiciende curavit.

Oneratus, a, um, nom. ex particip. *caricato*, onuſtus. *Curt. l. 4. c. 14.* Armis ſunt onerati. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 46.* Jumenta onerata plagis. *Salluſt. in Jugurth. c. 46.* Vino & epulis onerati.

Onero, as, avi, atum, a. 1. *caricare*, עבר, Ger. *uffladen*, Gal. *charger*, Hiſp. *cargar*, ἐπιφορτίζω, onus impono. *Ter. Phorm.* Qui non humerum hunc onero pallio. *Virg. 1. Æn.* Vina bonus quæ deinde cadis oneraret Aceſtes. ¶ Sæpe tranſlate ponitur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Animadverti, te, cum in loco diceres, quam plurimis poſſes, argumentis onerare judicem. *Id. 3. Fam. ep. 10.* Te autem quibus mendaciis homines leviſſimi o-

Digitized by Google

neratum! *quante impoſtum ei anno dam!* *Virg. 9. Æn.* Æthera oneravit votis. *Terent. Andr. 5. 1. 8.* onerare injuriis. *Salluſt. Jugurth. c. 10.* onerare promiſſis. *Liv. l. 4.* Onerare laudibus. *Id. l. 35. c. 11.* onerare ſpe præmiorum. ¶ Onerare populum, eſt nimia tributa exigendo affligere, *Plin. in Paneg.* ¶ Onerare rationem, *caricarſi di ſpeſa.* *Colum. l. 4. c. 5.* ¶ Onerare annonam, *metter careſtia ne' viveri.* *Ulpian. l. Annonam Dig. de extraord. crim.* ¶ Onerare ſe voluptatibus, *ingolfarſi ne' piaceri.* *Plaut. Stich. 4. 1. 17.* ¶ *Terent. Phorm. 5. 6.* O fortuna, quantis commoditatibus hero meo hunc onerasti diem! h. e. quot commoditates hoc die hero meo attuliſti! ¶ Interdum onero abſolute poſitum eſt in invidiam adducere, odioſum reddere. *Tacit. 4. hiſt. c. 14.* Delectum natura gravem onerabant miniſtri avaritia, & luxu. Adde *l. 2. c. 64.*

Oneroſe, adverb. odioſe. *Paulin. Nolan. ep. 11. (al. 15.)* Cur in nos oneroſe loqueris?

Oneroſitas, atis, f. onus. *Tertull. de cultu fœm. c. 7.* Tanta ornandi capitis oneroſitas.

Oneroſus, a, um, *grave, ponderoſo*, Ger. *laſtig*, Gal. *chargeant, peſant*, Hiſp. *moleſto, peſado*, φορτικός, quod eſt oneri, quod onerat, & gravat. *Plin. l. 22. c. 25.* Capiti, & ſtomacho oneroſum. *Virg. 9. Æneid.* Oneroſa præda. *Ovid. 1. Met. v. 51.* Tanto eſt oneroſior igne.

Onirocrites, æ, m. ſomniorum interpres, ab ὄνειρος, *ſomnium*, & κρίνω, *judico*. *Fulgent. l. 1. Mythol.*

Oniſcus, i, ὀνίσκος, vermis terrenus, alio nomine centipeda, *Plin. lib. 29. c. 6.*

Onochilos, i, ὀνόχειλος, h. e. labium aſini, herbæ nomen eſt apud *Plin. l. 22. c. 21.*

Onocrotalus, i, m. *grotto*, ὀνοκρόταλος, avis eſt aquatica, anſere major, oloris ſimilitudine, mira voracitate. Dicta eſt ab ὄνος, *aſinus*, & κρόταλον, *crepitus*, quia capite in aqua merſo ſpirans rugitum aſinino ſimilem edere dicitur. *Plin. l. 10. c. 47.*

Onomatopœia, ὀνοματοποιΐα, fictio nominis, figura eſt apud Rhetores, qua rei, cui nomen non eſt, aut non ſatis idoneum, nomen imponimus, aut imitationis, aut ſignificationis gratia.

Ononis, herba. V. *Anonis.*

Ononychites dictus eſt a Gentilibus Chriſtianorum Deus, quem illi fingebant aſininis auribus, altero pede ungulato, togatum, & librum geſtantem, ut ſcribit *Tertull. in Apolog. c. 16.*

Onus, eris, n. 3. *peſo, carico*, משא, Ger. *eine laſt*, Gal. *charge, faix*, Hiſp. *carga, peſo*, φόρτος, pondus, moles gravans. *Cic. pro Leg. Manil.* Quo omnes undique cum mercibus atque oneribus commeabant. *Plin. l. 8. c. 27.* Per eam partem ſe proluens, qua reddi ciborum onera ſalubre eſt. h. e. excrementa. ¶ Dicitur & de fœtu in utero. *Ovid. 10. Metam. verſ. 506.* Tendit onus matrem. ¶ Item de ſumptibus, qui rem familiarem onerant. *Sueton. in Calig. c. 42.* Natæ filia, paupertatem, nec jam imperatoria modo, ſed & patria conquerens onera. ¶ Translate ſumitur pro moleſtia. *Liv. l. 23. c. 43.* Ne & ipſa oneri eſſet. ¶ Et ſæpiſſime pro officio, ſeu munere, quod multam operam exigit, *carica*. Hinc onus ſuſcipere, ſuſtinere, deponere, ſubire, alicui imponere, &c. apud *Cic.* ſæpiſſime. *Id. 3. Fam. ep. 13.* Hoc nihil ad te, noſtrum eſt onus. *Id. Verr. 3.* Plus oneris habeo, quam qui cæteros accuſarunt. *Quintil. l. 2. c. 6.* Liberare aliquem onere.

Onuſtus, a, um, *caricato*, φορτωθείς, cui impoſitum eſt onus. *Cic. 3. Off.* Naveſque in curſu frumento onuſtas petentes Rhodum viderit. ¶ Frequentia accipitur pro pleno. *Id. 1. de Divin. c. 29.* Onuſtus cibo, & vino. *Tacit. 2. Ann. c. 15.* Onuſta vulneribus tergum. ¶ Invenitur & cum genit. *Plaut. Aulul. 4. 2. 10.* Se aulam onuſtam auri abſtruſiſſe hic.

Onychinus, a, um, ὀνύχινος, ab onyche. Onychina pira dicuntur, quæ unguis colorem referunt. *Plin. l. 15. c. 15.* ¶ Onychina pruna, quæ unguis formam, & ſimilitudinem habent. *Col. l. 12. c. 10.*

Onychipuncta, æ, gemma ex jaſpidum genere, niveo colore, rutilis punctis diſtincta. *Plin. l. 37. c. 9.*

Onychitis, idis, f. cadmiæ ſpecies, intus onychis maculis ſimilis. *Plin. l. 34. c. 10.*

Onyx, ychis, m. vel f. ὄνυξ, gemmæ ſpecies, humani unguis candorem referentis, intervenientibus venis quibuſdam ſardæ, & jaſpidis colorem imitantibus, ab ὄνυξ, *unguis*. *Plin. l. 37. c. 5.* ¶ Onyx item genus eſt marmoris, idem ac alabaſtrites, in montibus Arabiæ præcipue naſcens, poſtea etiam in Carmania repertum, ex quo vaſa unguentaria & ingentia fiebant pocula, item lectorum pedes, & ſellæ, & ſolidæ columnæ, & tota pavimenta. *Plin. l. 36. c. 7.* *Martial. l. 12. epigr. 50.* Calcatuſque tuo ſub pede lucet onyx. ¶ Per Synecdochen ponitur pro vaſculo unguentario ex hoc marmore excavato. *Martial. l. 7. ep. 73.* Unguentum fuerat, quod onyx modo parva gerebat.

O ANTE P.

Opa, æ, f. ὀπή, foramen. Apud Græcos Opæ a *Vitruv.* ponuntur pro tignorum cubilibus, quæ Latini *columbaria* appellant.

Opacitas, atis, f. obſcuritas, caligo. *Col. l. 8. c. 17.* Plus nocet putris unda, quam prodeſt opacitas.

Opaco, as, avi, atum, a. 1. *adombrare*, צלל, Germ. *bedecken*, Gall. *ombrager*, Hiſp. *hazer ſombra*, σκιάζω, obumbro, obſcuro, umbram alicui rei induco. *Cic. lib. 1. de Orat. cap. 7.* Platanus ad opacandum hunc locum patulis eſt diffuſa ramis. *Silius lib. 13. v. 331.* opacat tempora pinus.

Opacus, a, um, *ombroſo*, צל, Ger. *ſchattechtig*, Gal. *ombrageux, ſombre*, Hiſp. *ſombroſo*, σκιερός, umbroſus, cui apricus opponitur. *Cic. 1. de Leg.* In viridi, opacaque ripa inambulantes. *Virg. Ecl. 1.* frigus captabis opacum. *il freſco all' ombra.* *Ovid. 2. de art. am.* Opaca quies. *Colum. lib. 6. cap. 22.* Opaciſſima nemorum, ac montium paſcua. *Plin. lib. 5. ep. 6.* Hippodromi limes cupreſſis ambitur, denſiore umbra opacior, nigriorque. *Stat. 2. Theb. v. 95.* longævi vatis opacos Tireſiæ vultus. *h. e.* cæcos.

Opalia, n. 3. feſta Opi dicata, quæ menſe Decembri paucis diebus ante Saturnalia celebrabantur. *Plin. l. 19. c. 6.* Sunt, qui allium, & ulpicum inter Opalia, & Saturnalia aptiſſime ſeri putent. ¶ *Varr. l. 5. de L. L.* ſcribit Opalia tertio poſt Saturnalia die celebrari ſolita fuiſſe.

Opalis, le, adject. ad Opim pertinens, ut Opale ſacrum, apud *Auſon. eclog. de feriis Rom. v. 15.*

Opalus, i, m. gemma colore candido, ita tamen ut & carbunculi ignis, & amethyſti purpura, & ſmaragdi viror in ea tranſluceat. *Plin. l. 37. c. 6.*

Opeconſiva, vel Opiconſiva dies dicta eſt ab Dea Opeconſiva, cujus in regia ſacrarium, quod ideo actum, ut eo, præter Virgines Veſtales, & ſacerdotem publicum, introeat nemo. *Varr. l. 5. de L. L.* ¶ Ejus ſacra celebrabantur octavo Kal. Septembr. teſte *Turneb.*

Opella, æ, f. *operetta*, πονημάτιον, parva, & exigua opera. *Hor. l. 1. ep. 7. v. 8.* Officioſaque ſedulitas, & opella forenſis adducit febres.

Opera, æ, f. *opera, fatica, induſtria*, עבודה, Ger. *arbeit, muehe*, Gal. *travail, peine*, Hiſp. *obra*, ἐργασία, actio eſt, & labor, & induſtria operantis, operatio, quæ pro mercede ſuſcipitur, vel ingenue ſine mercede. *Cic. l. 1. Off.* Non male præcipiunt, qui ſervis uti jubent, ut mercenariis, ad juſta præbenda, & operam exigendam. *Ter. Phorm. 5. 3.* Pauper, cui opera vita erat. *Caſ. l. 5. B. Gall.* Res multæ operæ, ac laboris. *Cic. Att. l. 14.* Ope, atque opera omni eniti, ut aliquid fiat. ¶ Operam dare alicui rei, & in aliquam rem, eſt ſtudioſe aliquam rem agere. *Ter. Andr. 1. 2. 130.* Nunc id operam do. (ubi *id* caſus eſt communis) *Cic. 1. Tuſc. c. 4.* In quam exercitationem nos ſtudioſe operam dedimus. *Id. Fam. 13. ep. 48.* Dare operam, ut aliquid fiat. *Id. ad Att. l. 15.* Dare operam funeri, *aſſiſter all' eſequie.* *Id. de clar. Or.* In juris civilis ſtudio multum operæ dabam Q. Scævolæ. h. e. Q. Scævolam diligenter audiebam. *Id. 9. Fam. ep. 22.* Dare operam liberis. h. e. concumbere. *Plaut. Captiv. prol. v. 6.* Id ego apud vos proloquar, ſi operam datis. h. e. ſi attenditis. Et in plur. numero, *Id. Bacch. 1. 1. 27.* Ut revehatur domum, ubi ei dederis operas. *Sueton. in Aug. c. 79.* Dare operam tonſori. h. e. tonderi. Sic *Id. in Vitell. c. 10.* Ob editam in Galbæ cæde operam. ¶ Significat etiam opem alicui præbere, adeſſe, patrocinari. *Ter. Eun. 2. 2. 50.* Tu igitur paulum da mihi operæ, fac, ut admittar ad illam. Eodem ſenſu *Cic. ad Brut. epiſt. 8.* Tibi omnes navare operam, & ſtudium volunt. ¶ Judex etiam dare operam dicitur, cum audientiam alicui accommodat. *Cic. Att. l. 13.* Dixit, judicem operam dare ſibi conſtituiſſe eo ipſo die, quo &c. ¶ Operæ eſt, idem quod vacat, otium eſt. *Liv. l. 41.* Nec Annibali in tanto diſcrimine rerum operæ eſſe legationes audire. ¶ Opera eſt mihi. *ho da fare, ſon' occupato.* *Plaut. Merc. 2. 2. 15.* Dicam, ſi videam tibi eſſe operam, aut otium. ¶ Dedita opera, & data opera, *a bella poſta*, de induſtria, conſulto. *Cic. pro Roſc. Am.* & *Plin. l. 7. ep. 11.* V. *Deditus*, & *Datus*. ¶ Opera mea, tua, &c. h. e. cauſa mea, tua, &c. *Liv. l. 35.* Lanuvinos, quorum opera inſtauratæ eſſent feriæ, hoſtias præbere. *Terent. Hecyr. 2. 1.* Non mea opera, neque pol culpa evenit. ¶ *Plaut. Capt. 3. 4. 31.* Una opera mihi ſunt ſodales, qua iſte. h. e. eodem modo, quo iſte. ¶ Dicimus præterea, operam conſumere, conterere in aliqua re; operam conferre, præbere, impendere, inſumere, interponere, afferre, & ſimilia quamplurima, quæ paſſim leguntur apud *Cic. Liv. Cæſ. Horat.* & *al.* ¶ Operæ pretium, τὸ ἔργου μισθόν, dignum, cui opera impendatur, fructuoſum, & ad rem pertinens. *Cic. 6. Verr.* Ut hæc omnia raperetur, ac perſcrutari ſolitum ſit, eſt operæ pretium cognoſcere. *Liv. in præf.* Facturus ne operæ pretium ſim. *Id. l. 1. bell. Pun.* Et magna operæ pretia mereri. ideſt magna præmia militiæ. *Id. l. 53. c. 6.* Operæ pretium habent libertatem, civitatemque. ideſt cenſent libertatem, & civitatem dignam opera, & labore militandi. ¶ Interdum pretium ſubauditur. *Perſ. ſat. 6. v. 9.* Lunai portum eſt operæ cognoſcere cives. ¶ Non raro opera pro opere ponitur. *Cic. 16. Fam. ep. 10.* Tu Muſis noſtris para ut operas reddas, noſtra ad diem dictam fient. Adde *Senec. de Provid. 1. 1.* ¶ Item pro ipſo homine, qui ſervilem, aut mercenariam præſtat operam. *Horat. l. 2. ſat. 7. in fi.* ocyus hinc te Ni rapis, accedes opera agro nona Sabino. Adde *Cic. Att. l. 2. ep. 3.* ¶ Item pro tempore unius diei, quo operari quis poteſt, ſeu pro ruſtico opere unius diei, *giornata*. *Varr. l. 1. R. R. c. 18.* Saſerna ſcribit, ſatis eſſe ad jugera octo hominem unum: ea debere eum fodere diebus quadragintaquinque: tametſi quaternis operis ſingula jugera poſſit: ſed relinquere ſe operas tredecim valetudini, tempeſtati, inertiæ, indulgentiæ. Adde *Colum. l. 2. c. 13.* ¶ In ſacris etiam hujus vocis aliquis eſt uſus. *Afran. apud Non. c. 12. n. 21.* Jubeo hominem tolli, & collocari, & conſoveri, ſolvo operam Dianæ, *h. e.* rem divinam ſolvo, quam debebam.

Operans, tis, nom. ex particip. qui operatur. *Tertull. l. 2. adverſ. Marcion. c. 4.* Bonitas operantior. *Cæl. Aurel. Acut. 2. c. 39.* Clyſteres adhibere operantiſſimos.

Operaria, æ, f. *lavoratrice*, quæ operatur. *Plaut. Bacch. 1. 2. 41.* Nimium pretioſa es operaria.

Operarius, rii, m. *operaio, lavoratore*, פועל, Ger. *arbeiter, tagelœhner*, Gal. *ouvrier*, Hiſpan. *trabajador*, ἐργάτης, qui laborem operando fert. *Caſſius* apud *Varr. lib. 1. de re ruſt. cap. 17.* præcipit, operarios parandos eſſe, qui laborem ferre poſſint, ne minores annorum duorum, & viginti, & ad agriculturam dociles. *Cic. in Parad.* Utrum potius de bonis eſt quærendum, quid bajuli, atque operarii, an quid homines doctiſſimi ſenſerint?

Operarius, a, um, ἐργατικός, quod pertinet ad operam, vel ad operarium, quod induſtria, atque opera fit. *Plin. l. 14. c. 10.* Sed inter vina operaria numerantur. ¶ Operarius homo, qui operatur, mercenarius. *Cic. Attic. l. 7.* Nam de altero illo minus ſum admiratus, operario homine. ¶ Operarium pecus, cujus uſum ad operas noſtras faciendas convertimus. *Col. l. 2. c. 1.* Humilis enim, & modica corporatura pecoris operarii eſſe debet. h. e. illius, quo terram colimus. ¶ Operarius uſus, quo ad opus aliquod faciendum adhibetur, vel quo alicui operi accommodatur. *Plin. l. 8. c. 3.* Alterius mucroni parcunt, ne ſit prœliis hebes, alterius operario uſu fodiunt radices, impellunt moles. ¶ Operarii lapides, qui ad opus aliquod accommodari, & incidi poſſunt. *Plin. l. 36. c. 22.* Nunc ad operarios lapides tranſiſſe conveniat, primumque cotes ferro acuendo.

Operatio, onis, f. *operazione*, מלאכה, Ger. *ein arbeit wirckung*, Gall. *operation, œuvre*, Hiſp. *obra*, ἐργασία, actus operandi, opera. *Cic. Att. l. 6. ep. 3.* Hujus nebulonis oratione ſi Brutus moveri poteſt, ideſt turpi mitigatione. Aliqui legunt *oratione*. *Plin. l. 11. c. 24.* Tertium araneorum genus, eruditis operatione conſpicuum. ¶ Ponitur etiam pro ſacrificio. *Plaut. in fragm.* apud *Paream in Lex. Crit.* Ut iſthæc operatio crimen expiet.

Operator, oris, m. qui operatur. *Jul. Firmic. l. 3. c. 9.* Artes, quibus vigiliæ perpetuæ operatoribus exiguntur. *Tertull. in exhortat. ad caſtit. c. 3.* Indulgentia patrocinatur operatori.

Operatrix, icis, f. quæ operatur. *Tertul. de anim. c. 11.* operatrix prophetiæ. Et *c. 52.* operatrix mortis.

Operatus, a, um, particip. ab operor. *Horat. l. 1. ep. 2. v. 29.* In cute curanda plus æquo operata juventus. *Virg. 3. Georg. v. 136.* Connubiis arvisque novis operata juventus. *Id. 1. Georg. v. 338.* annua magnæ Sacra refer Cereri, lætis operatus in herbis. h. e. ſacra faciens. ¶ *Tert. de anim. c. 57.* comparat. *operatior* uſurpat, *più attivo*. ¶ Paſſiva ſignificatione *Id. de præſcript. adverſ. Hæret. c. 29.* Tot opera fidei perperam adminiſtrata, tot virtutes, tot chariſmata perperam operata. *Lactant. l. 7. c. ult.* Suſceptis, operatiſque virtutibus, *praticate, eſercitate*.

Operculatus, a, um, nom. ex particip. operculo clauſus. *Colum. l. 12. c. 8.* Si ſunt plena, atque operculati favi.

Operculo, as, a. 1. *coprire*, πωμάζω, operculo operio. *Col. l. ult. c. 30.* Ab eo tempore, quo primum dolia operculaveris.

Operculum, li, n. *coperchio*, Ger. *ein deckel*, Gal. *couvercle*, Hiſp. *tapadera*, πῶμα, inſtrumentum, quo aliquid tegitur, ab *operio*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Aſpera arteria tegitur quaſi quodam operculo. ¶ Operculum ambulatorium, quod facile huc, vel illuc movetur. *Plin. l. 11. c. 14.* Operculum a tergo eſſe ambulatorium. ¶ *Dignum patella operculum* proverbio dicitur cum magiſtro dignus aliquis diſcipulus inventus eſt: & generatim

Digitized by Google

ratim cum malum malo acceſſit. Itali dicunt *tal guſcino, cal coltello*. Legitur apud *Hieron. ep. 43. ad Chromat. & ep. 16. ad Principiam*.

Operimentum, ti, n. 2. *copremento*, מכסה, Ger. *ein zudeckung*, Gall. *couverture*, Hiſp. *cobertura*, ἐπίβλημα, quod aliquid tegit. *Plin. l. 8. c. 42.* Detrecto mulorum operimento. ¶ *Prudent. in pſychom. v. 463.* poetica licentia *opermentum* dixit.

Operio, is, rui, ertum, a. 4. *chiudere*, סגר, Ger. *zudecken*, Gal. *couvrir*, Hiſp. *cubrir*, κλείω, claudo, cui aperio opponitur. *Plaut. Men. 2. 3. 1.* Sine fores ſic, nolo operiri. *Catul. epigr. 78. de Rovecynto.* Sopor operit oculos. ¶ Item tegere, *coprire*. *Cic. Verr. 6.* Qui intus fluctu operiretur. ¶ Translate ſumitur pro celare, abſcondere. *Plin. l. 3. ep. 16.* Abdere lacrymas, operire luctum. ¶ Alia V. in *Opertus*.

Operior, V. Opperior.

Opĕror, aris, atus ſum, dep. 1. *operare, lavorare, affaticarſi intorno a qualche coſa*, ἐργάζομαι, opus facio, operam in aliqua re pono. *Plin. l. 11. c. 10. de apib.* Quibus eſt adoleſcentia, ad opera exeunt: ſeniores intus operantur. *Ulp. Dig. lib. 28. tit. 5. leg. 35.* Servi, qui operari in agro conſueverunt. *Horat. l. 1. ep. 2. v. 29.* In cute curanda plus æquo operata juventus. *Apul. l. 2. Metam.* Quod in ceteris membris floridæ veſtis hilaris color, hoc in capite nativus operatur. *h. e.* efficit. ¶ Sæpe habet poſt ſe dativum, & ponitur pro operam dare, incumbere, *occuparſi, impiegarſi, attendere*. *Virg. 3. Æn. v. 136.* Connubiis, arviſque novis operari. *Ovid. 2. Amor. eleg. 7. v. 23.* Ancilla operata capillis ornandis. *Tac. lib. 3. hiſt. c. 20.* Operari materiis cædendis. *Id. 3. Annal. c. 43.* Operari ſtudiis litterarum. *Ulpian. Dig. lib. 48. tit. 5. leg. 15.* Operari reipublicæ. *Eumen. in orat. pro reſtaur. Schol. cap. 4.* Operari commodis alicujus. ¶ Sæpiſſime ſignificat rem divinam facere, *far ſacrifizj*: adeoque hac notione uſitatum eſt, ut putarint nonnulli, alias ab iſta tanquam per translationem deſcendere. Adhibetur autem tum abſolute, tum addito dativo caſu. *Propert. l. 2. eleg. 33. v. 1.* Triſtia jam redeunt iterum ſolemnia nobis: Cynthia jam noctes eſt operata decem. *h. e.* operam dedit ſacris Iſidis, vel Cereris, quibus initiatæ fœminæ, a viris remotæ ſecubabant. *Virg. 1. Georg. v. 339.* Sacra refer Cereri, lætis operatus in herbis. *Hor. l. 3. od. 14.* Unico gaudens mulier marito prodeat juſtis operata divis. *Juven. Sat. 12. v. 91.* longos erexit janua ramos, Et matutinis operatur feſta lucernis. Al. leg. *operatur*; ſed recte monet *Lipſ.* cum aliis, legendum eſſe *aperitur*. ¶ Pro valere, effectum habere, *Imp. Gordian. lib. 5. Cod. tit. 12. leg. 7.* Id pactum non debere ad ſuum diſpendium operari. *Imp. Alexand. ib. lib. 7. tit. 16. leg. 5.* Operari ad præſcriptionem. *Lamprid. in Commodo, c. 17.* Primum ei venenum dederunt; quod cum minus operaretur, &c. *Cal. Aurel. Acut. l. 3. c. 8. a med.* Clyſteres vehementius operantes.

Operōſe, adv. *faticoſamente, difficilmente*, Ger. *muheſelich*, Gall. *avec peine, & travail*, Hiſp. *con mucha cura, y trabajo*, ἐπιπόνως, laborioſe, difficulter. *Cicer. in Or. c. 44.* Quod vel maxima deſideret diligentiam, nec id tamen operoſe. *Plin. l. 18. c. 26.* Dicemus mox paulo operoſius. *h. e.* accuratius, pluribus verbis.

Operoſĭtas, atis, f. τὸ ἐπίπονον, diligentia, labor. *Quinctil. l. 18. c. 3.* Eſt etiam, quæ περιεργία vocatur, ſupervacua, ut ſic dixerim, operoſitas.

Operōſus, a, um, *pieno di faccende*, [illegible], Germ. *arbeitſam*, Gall. *penible, ou qui travaille beaucoup*, Hiſp. *laborioſo, de mucho trabajo*, ἐργατικός, qui agit, qui rebus gerendis operam dat. *Cic. de Sen. cap. 8.* Ut ſenectus non modo languida non ſit, verum etiam operoſa. *Plin. l. 18. c. 26.* Hoc intervallum temporis agricolis maxime operoſum eſt. ¶ Operoſus ejus rei quiſque dicitur, in qua deſudat. *Ovid. 2. Faſt. v. 177.* Diſce meis poſitis vates operoſe dierum, quod petit. *h. e.* qui in dirigendis diebus laboras. ¶ Sumitur etiam pro efficaci, ſeu quod habet magnam vim agendi. *Ovid. 4. Met.* Utere tentatis operoſæ viribus herbæ. ¶ Quandoque paſſive accipitur pro eo, quod eſt multæ operæ, quod multa eſt labore confectum, difficile, laborioſum. *Ovid. in ep. 3. v. 31.* Viginti fulvos operoſo ex ære lebetas. *Cic. 2. de Leg. c. 26.* Ne quis ſepulchrum faceret operoſius, quam quod decem homines effecerint triduo. *Plin. l. 7. c. 53.* Operoſiſſima tamen ſecuritas mortis in M. Ofilio Hilaro ab antiquis traditur. *Horat. l. 4. od. 1.* Divitiæ operoſiores.

Opertanĕa Sacra, μυστήρια, ſacrificia, quæ in operto fiebant, quæ & Secluſa dicebantur, ne profanorum oculis polluerentur. *Plin. l. 10. cap. 56.* Gallinæ puræ non videntur ad Opertanea Sacra nigræ.

Operte, adv. tecte. *Gel. l. 4. c. 11.* Operte, & ſymbolice, more Pythagoræ.

Operto, as, a. 1. σκεπάζω, freq. ab *operio*. *Feſt.*

Opertōrium, ii, n. *copritura, copremento*, περικάλυμμα, operimentum. *Sen. ep. 87.* Ex duabus penulis altera ſtragulum, altera opertorium facta eſt.

Opertum, i, n. myſterium, ſecretum occultum. *Cic. in Parad. 4.* Ut ſi Opertum Bonæ Deæ acceſſiſſes. ¶ Sumitur etiam pro Oraculo. *Cic. de Div. l. 2. c. 30.* Quo ex genere Apollinis Operta prolata ſunt.

Opertus, us, ui, m. operimentum. *Apul. in Apolog.* Non modo indutui, & amictui, ſed opertui quoque in rebus ſacris uſurpatur.

Opertus, a, um, κατάστεγος, tectus, clauſus. *Ovid. 2. Faſt.* Opertæ fores. *Cic. de Sen.* Nullo imbre, nullo frigore adduci, ut capite operto ſit. *Id. 2. Phil.* Ipſe lectica operta latus eſt per urbem. *Id. 2. Pis. c. 1.* Patefactio rerum opertarum. ¶ Translate *Cic. pro Cluent.* Opertus dedecore, & infamia. *Plin. in Paneg.* Opertus prædæ. *h. e.* onuſtus.

Opĕrŭla, æ, f. 1. *operetta*, ἐργύδριον, dim. ab opera. *Arnob. l. 4.* Non iſtam ſuſcepimus operulam. Adde *Apul. l. 1. A. A.*

Opes, opum, opibus, f. *ricchezze, potenza*, πλοῦτος, δύναμις, divitiæ, opulentia. *Horat. l. 2. ſat. 2.* puer hunc ego parvus Ofellum integris opibus novi non latius uſum, Quam nunc acciſis. *Ovid. 1. Metam. v. 140.* Effodiuntur opes irritamenta malorum. ¶ Translate *Ovid. l. 2. de arte am. v. 652.* adoptivas arbor habebit opes. *h. e.* fructus. ¶ Plerunque tamen in eo differunt *divitiæ*, & *opes*, quod divitiarum nomine veniunt tantummodo facultates, ut agri, aurum, & cæteræ poſſeſſiones; opum vero nomen latius patet, & ſignificet omne id, quo poſſumus. Itaque opibus facultates includuntur, non contra. *Cic. de Amic.* Divitiæ, ut utare; opes, ut colere, honores, ut laudere. *Id. Att. l. 11.* Illam miſeram ſuſtentare meis opibus, ſiquæ ſunt, tuis, quibus moleſtum non erit, facultatibus. *Horat. l. 3. od. 3.* pugnaces Achivos Hectoreis opibus refringit. *h. e.* viribus, & virtute. *Nepos in Mil. c. 5.* Nullus unquam tam exigua manus tantas opes proſtravit. *h. e.* tantas copias. ¶ Hoc ſenſu in ſingulari numero rariſſimum eſt. *Vetus Poeta* apud *Cicer. 1. Tuſc. cap. 35.* Adſtante ope barbarica. *h. e.* imperio Trojæ, ut ex antecedentibus videre eſt. ¶ Translate *Ovid. 2. de arte am. v. 343.* Naſcitur exiguus, ſed opes acquirit eundo, Quaque venit, multas accipit amnis aquas.

Opheltes, m. 3. filius Lycurgi Regis Thracum, al. Archemorus, alumnus Hypſiphiles, qui a ſerpente occiſus eſt, in cujus honorem Argivi Nemæa certamina inſtituerunt. *Ovid. Met. 5. v. 625. Stat. 4. Theb. v. 733.*

Ophiăca, um, n. pl. τὰ ὀφιακά, quæ ad ſerpentes, & venena pertinent. *Plin. l. 20. c. 23.* Petrichus, qui Ophiaca ſcripſit, & Micton, qui rhizotomumena, adverſus ſerpentes nihil hippomarathro efficacius putavere.

Ophicardelus, i, gemma, in qua nigrum colorem binæ lineæ albæ includunt. *Plin. l. 37. c. 10.*

Ophidion, i, genus piſcis longi, & lævis, ſerpenti ſimilis. *Plin. l. 32. c. 11.*

Ophiogĕnes, um, m. 3. pop. Aſiæ, ad Helleſpontum, quos Crates Pergamenus ſcripſit ſerpentium ictus tactu ſolitos levare, & manu impoſita venena extrahere corporibus. *Plin. lib. 7. c. 2.* ¶ *Varr.* apud *Priſcian. lib. 10.* ſcribit, cum arbitrentur ſuppoſitum eſſe aliquem in ſtirpe, ei admovere, ut pungat, colubrum: cum pupugerit, ſi de genere ſit, vivere, ſi non ſit, mori.

Ophion, ὀφίων, nomen Gigantis cujuſdam, qui una cum conjuge Eurynome Oceani filia cum rerum potitus eſſet, a Saturno fugatus eſt. *Claudian. l. 3. de rapto Proſerp. verſ. 348.* ¶ Item unus a Cadmi ſociis illis, qui a ſerpentinis dentibus prognati ſunt.

Ophionĭdes, æ, patronym. Ophionis filius. *Ovid. 12. Metam. v. 245.*

Ophionius, a, um, adject. ut Ophionia cædes. *h. e.* Thebana, ab Ophione Cadmi ſocio. *Senec. Oedip. v. 485.*

Ophiophăgi, Arabiæ populi, quos ſerpentibus veſci ſolitos ſcribit *Plin. l. 6. c. 29.* ab ὄφις, ſerpens, & φάγω, comedo.

Ophioſcorŏdum, i, ὀφιοσκόροδον, allii genus. *Plin. l. 23. c. 23.*

Ophioſtaphylos, i, vitis genus apud *Plin. l. 23. c. 1.*

Ophites, æ, m. *ſerpentino*, ὀφίτης λίθος, marmoris genus, ſerpentis maculas habentis, ab ὄφις, *ſerpens*, ut echites a maculis viperæ. *Plin. lib. 36. cap. 7.* duo ejus genera facit, alterum molle, & candidum, alterum nigricans, & durum. *Lucan. lib. 9. v. 714.* Quam parvis tinctus maculis Thebanus ophites.

Ophiūchus, m. 2. ὀφιοῦχος, Anguitenens, ſignum cæleſte, hominis effigie anguem manu tenentis, ab ὄφις, *ſerpens*, & ἔχω, *teneo*. Nonnulli Herculem eſſe putaverunt, qui adhuc in cunis vagiens angues a Junone immiſſos præfocavit, alii Æſculapium, alii Carnabontem Getarum Regem, alii Phorbantem Triopæ Theſſalorum Regis filium. *Cic. 2. de nat. Deor. Manil. l. 1. v. 331.*

Ophiuſa, f. 1. ὀφιοῦσα, herba in Elephantine Æthiopiæ regione naſcens, livida, difficiliſque aſpectu, quæ pota minas, terroremque ſerpentum ant in obverſari tradidit Democritus, adeo ut mortem ſibi eo metu denunti conſciſcant. Quare & ſacrilegis bibenda dari conſuevit. *Plin. l. 24. c. 17.*

Ophiuſa, f. 1. inſula prope Cretam, apud *Plin. l. 4. c. 5.* Hinc

Ophiuſius, a, um, quod ad Ophiuſam ſpectat. *Ovid. 10. Met. v. 230.* Ipſa ſuas urbes, Ophiuſiaque arva parabat Deſerere alma Venus.

Ophrys, ὀφρύς, herba quædam, denticulato oleri ſimilis, folia duobus, quæ capillis nigredinem inducit. *Plin. l. 26. c. 15.*

Ophthalmia, æ, ὀφθαλμίας, piſcis latino nomine Oculata, ſic dictus ab oculorum magnitudine. *Plin. l. 32. c. 11.* *Plaut. Captiv. 4. 2. 70.* ubi V. *Tarhmes.*

Ophthalmicus, m. 2. medicus oculorum. *Martial. l. 8. epigr. 74.* Hoplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante.

Opici, orum, m. 2. Opiſci, pop. Campaniæ, qui poſtea Auſonii, teſte Ariſtotele dicti ſunt, juxta Tyrrhenum mare incolentes, & in Latium novum etiam extenſi, in quibus numerabantur Bajani, Cumani, Puteolani, Neapolitani. *Serv. in 7. Æn.*

Opĭcus, a, um, rudis, impolitus, agreſtis, ignarus, ab Opicis pop. antiquiſſimis Italiæ in Campania, quod rudes præ cæteris, & agreſtes fuerint. M. Cato apud *Plin. l. 29. c. 1.* Nos (Græci) dictitant barbaros, & ſpurcius nos, quam alios opicos, appellatione fœdant. *Juven. ſat. 6. v. 454.* Nec curanda viris opicæ caſtiget amicæ verba. *Id. ſat. 3. v. 207.* Et divina opici rodebant carmina mures. Simili ratione locutus eſt *Gel. l. 2. c. 21. l. 11. c. 16. & l. 13. c. 9.* ¶ Sunt qui *opicum* interpretentur ſordidum, ſpurcum: ad quam notionem trahi poſſe videtur illud, quod modo attulimus ex *Juven. ſat. 3.* ubi varii interpretes varias afferunt explicationes. Præterea *Feſtus* in voce *Oſcum* ſcribit, opicum interdum dici pro Oſco: Oſcis autem frequentiſſimum uſum fuiſſe libidinum ſpurcarum.

Opĭfer, a, um, *ajutatore*, βοηθόος, opem ferens. Unde Junonem opiferam appellarunt Romani, quod parturientibus opem ferre crederetur. *Plin. l. 11. c. 37.* Cum meditatur in dedicanda æde Opiferæ dicere. Sic *Ovid. Metam. 15. v. 653. de Æſculapio:* Cum Deus in ſomnis opifer conſiſtere viſus.

Opĭfex, icis, m. *artefice*, אומן, Ger. *werckmeiſter*, Gal. *ouvrier*, Hiſp. *official*, κατασκευαστής, artifex, operator, fabricator, ab *opus*, & *facio*. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 8.* Opifex, ædificatorque mundi Deus. *Id. 5. Tuſcul.* Zeno Citticus, advena quidem, & ignobilis verborum opifex. *Id. Fam. 7. ep. 23.* Stilus dicendi opifex. *Varr. l. 3. R. R. c. 16.* Apes ſilveſtres minores ſunt, ſed opifices magis. ¶ Per Synecdochen opifices accipiuntur pro iis, qui in ſordidis artibus verſantur. *Cic. 1. Offic. c. 42.* Omnes autem opifices in ſordida ſunt exercitio.

Opificina, æ, f. officina. *Plaut. Mil. 3. 3. 6.* Stultitia maxima ſit, me ſibi meam operam pollicitari, ſi eos in opificina neſciam aut malam eſſe, aut fraudulentam.

Opificium, ii, n. χειρουργία, operis confectio, vel ipſum opus, ab *opifex*. *Varro l. 3. de R. R. c. 16.* Niſi opificii eas urget tempus.

Opificus, a, um, adject. ad opificem pertinens. *Apul. l. 1. Florid.* Extare in opificiis operibus.

Opigĕna, æ, f. Juno, quaſi Ope genita. Poetæ enim Saturnum, & Opem Jovis, & Junonis parentes faciunt. *Feſtus* ſcribit, hoc nomine coluiſſe Junonem a matronis, quod in partu laborantibus opem ferret.

Opĭlio, onis, m. *pecoraio*, רועה, Ger. *ein ſchefphert*, Gal. *berger*, Hiſp. *paſtor*, ποιμήν, paſtor ovium, qui ovium gregem ſervat, & paſcit, quaſi ovilio. *Col. l. 7. c. 3.* Poſt foeturam deinde longinquæ regionis paſcua petiturus opilio fere omnem ſobolem paſtionis reſervet ſuburbanæ. ¶ Prima hujus vocis brevis eſt. itaque Poetæ ut producant, *upilio* ſcribunt, teſte Servio ad illud *Virg. Ecl. 10.* Venit & upilio, tardi venere bubulci.

Opilio, vel Opilio, genus avis. *Feſtus.*

Opimātus, a, um, adject. *ingraſſato*, pinguis factus. *Auſon. in Moſell. v. 103.* opimato abdomine venter. *Sidon. l. 8. ep. 12.* Opimata vivariis oſtrea.

Opime, adv. *abbondevolmente*, Germ. *reichlich*, Gal. *abbondamment*, Hiſp. *abundantemente*, πλουσίως, abundanter, & laute. *Plaut. Bacch. 3. 1. 6.* Omnium ad perniciem inſtructa domus opime.

Opimiānus, a, um, adject. *Opimianum vinum*, quod & *Opimianum* abſolute dicitur, celebre fuit apud Latinos, dictum a L. Opimio Nepote, qui Conſul fuit Romæ una cum Q. Maximo Æmiliano tempore Gracchorum ſeditionis, ut eſt apud *Velle. l. 2. c. 7.* hoc eſt circa annum U. C. 633. teſte *Plin. l. 14. c. 4. & 14.* Eo anno cum mira cœli temperies, & ad maturanda vina aptiſſima fuiſſet, ea condita, & in multos annos ſervata, in deliciis poſtea fuere. durabantque adhuc poſt ducentos annos, *Plinii* tempore, ut idem teſtatur *cit. c. 4.* quamquam bene durationem *Velley. ib.* negat. Hoc vinum ſæpe laudat *Martial. l. 1. epigr. 27. l. 2. epigr. 4. l. 3. epigr. 82. &c.* Adde *Cic. de clar. Orat. c. 83.*

Opimĭtas, atis, f. abundantia. *Ammian. l. 19. c. 22.* Expletus prædarum opimitate exercitus. *Plaut. Aſin. 2. 2. 16.* Maximas opimitates gaudio effertiſſimas pariet. Adde *Captiv. 4. 1. 2.*

Opimo, as, avi, atum, a. 1. *ingraſſare*, השמין, Ger. *feiſt machen*, Gall. *engraiſſer*, Hiſp. *engordar*, πιαίνω, pinguefacio. *Col. l. 8. c. 9.* Hyeme tamen offæ panis vino madefactæ, ſicut etiam palumbos, celerius opimant.

mant, quam cæteri cibi. ¶ Tranſlate *Auſon. ep.* 15. O qui venuſtos uberi facundia Sales opimas Tetradi.

Opimus, a, um, *graſſo*, שמן, Ger. *feiſt*, Gall. *gras*, Hiſp. *gordo*, πίων, pinguis, obeſus, a πιμελὴ, o præmiſſo, quomodo e πίων, eſt *opimus*. *Cic. in Brut.* Qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates conſectentur. *Id. pro Roſc. Am.* Ut ad illum opimam, præclaramque prædam damnatio Sex. Roſcii velut cumulus accedat. *Gell. l.* 5. *c.* 14. Ferarum membra ad ſpecum mihi ſuggerebat. *Varr. lib.* 2. *R. R. c.* 1. Opimi boves. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 19. Opimus, & fertilis ager. *Horat. l.* 4. *od.* 4. Opimus Triumphus. ¶ Tranſlata *Cic. in Bruto*. Ornamenta non ſatis opima dicendi. ¶ Opima ſpolia dicebantur κατ' ἐξοχὴν, quæ dux exercitus duci hoſtium detraxiſſet, ut fuere ea, quæ Romulus de Acrone, Cornelius Coſſus de Tolumnio, M. Marcellus de Viridomaro retulerunt, teſte *Feſto*. *Liv. l.* 1. *c.* 10. Jupiter Feretri hæc tibi victor Romulus regia arma fero, templumque iis regionibus, quas modo animo metatus ſum, dedico, ſedem opimis ſpoliis, quæ, regibus ducibuſque hoſtium cæſis, me auctorem ſequentes poſteri ferent. *Et mox*. Bina poſtea inter tot annos, tot bella, opima parta ſunt ſpolia. adeo rara ejus fortuna decoris fuit. ¶ Dicitur & *opima* abſolute. *Flor. l.* 2. *c.* 17. Scipio ſingulari certamine opima retulerat. *Senec. Herc. fur. v.* 48. Opima victi regis ad ſuperos refert.

Opinabilis, le, o. 3. δοξαστὸς, quod opinione concipi poteſt. *Cic.* 1. *Acad.* Itaque hanc omnem partem rerum opinabilem appellabant. ¶ *Idem* 2. *Divin. c.* 14. Omnis opinabilis eſt divinatio: conjectura enim alitur. h. e. in opinione conſiſtit.

Opinamentum, i, n. opinatio, opinio. *Apul. de Deo Socrat.* Aliquando eorum nonnulla opinamenta habere.

Opinatio, onis, f. δόξασμα, actus opinandi, & fere in malam partem accipitur. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 11. Opinatio eſt, judicare ſe ſcire quod neſciat. *Val. Max. l.* 2. *c.* 8. *extern. n.* 8. Sophiſtæ ineptæ, & mendacis opinationis.

Opinato, adv. opinando, conſiderate. *Cic.* 3. *Fin.* Ut alterum nec opinato videremus. *Liv. l.* 3. *c.* 15. Propius aliud novum malum, nec opinato exortum. ¶ Legitur & *necopinato*, conjunctim. V. *Opinatum*.

Opinator, oris, m. qui opinionem tantum, non ſcientiam habet, qui nihil aſſerit, ſed opinatur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 20. Ego vero ipſe & magnus quidam ſum opinator, non enim ſum ſapiens. ¶ Præterea opinatores a JCtis dicuntur, qui in provincias mittebantur ad militarem annonam exigendam. *l.* 12. *Cod. tit.* 38. *leg.* 11. Opinatoribus, id eſt exactoribus militaris annonæ, nullum ſit cum provincialibus commercium. V. *Alciat. Parerg. jur. l.* 8. *c.* 12. ubi hanc lectionem tuetur, Sunt enim qui *Opimatores* legunt.

Opinatum, i, n. opinio, ut Ex opinato, ideſt ex opinione, ſecundum opinionem. *Quinctil. l.* 8. *c.* 5. Jam hæc magis nova ſententiarum genera ex opinato &c. *Liv. l.* 7. *c.* 17. Caſtra quoque nec opinato aggreſſus cepit. Scribitur & *necopinato*, conjunctis duabus vocibus, quod maxime probatur ex illo ejuſdem *Liv. lib.* 4. *c.* 27. Unde ea necopinato adeſſum hoſtem invadat.

Opinatus, us, m. idem ac opinio. *Lucret. l.* 4. *v.* 467. pars horum maxima fallit propter opinatus animi.

Opinatus, a, um, nomen ex particip. opinione conceptus. *Cicer.* 4. *Tuſc. c.* 6. Partes perturbationum volunt ex duobus opinatis bonis naſci, & ex duobus opinatis malis. *Flor. l.* 3. *c.* 5. Italiam nec opinatus invadere cogitavit. h. e. improviſus. ¶ Opinatus interdum dicitur, de quo magna opinemur, illuſtris, celebris, *di gran nome*, *de gran fama*. *Florus l.* 2. *c.* 7. Rhodos opinatiſſima inſula, & totius Aſiæ inſularum metropolis. In quibuſdam editionibus hæc verba deſunt. Sic *Gellius referente Alciato l.* 8. *Parerg. c.* 12. opinatiſſimos auctores dixit. *Ennius:* Cum opinati loquuntur paritæ atque ignobiles. *Gell. l.* 12. *c.* 4. hæc Ennii verba afferens, *opinanti*, legit.

Opinio, onis, f. 3. *opinione*, דעה, Germ. *der wahn*, Gall. *opinion*, *avis*, Hiſp. *opinion*, δόξα, æſtimatio, judicium, ſuſpicio, perſuaſio, quam habemus de re aliqua. Diſtinguunt Philoſophi opinionem a ſcientia, quod opinio incerta ſit, ſcientia vero certa. *Cic.* 1. *de Leg.* Sed perturbat nos opinionum varietas, hominumque diſſenſio. *Id.* 14. *Fam. ep.* 23. Opinione celerius venturus dicitur. *Id. Verr.* 6. *c.* 10. Ut mea fert opinio, *come io ſtimo*. *Nepos* 1. *c.* 2. Præter opinionem res ceciderat. *Id.* 14. *c.* 6. In opinionem adduci. *Id.* 25. *c.* 9. Nemini in opinionem veniebat, Antonium rerum potiturum. Sic, contra, & præter omnium opinionem. *Cic. Verr.* 4. & *pro Roſc. Amer.* Præterea *Colum. l.* 2. *c.* 12. Eſt opinionis Cornelius Celſus. *Cic. Attic. l.* 8. In ea opinione fui, qua reliqui omnes. *Id. ad Octav.* Quantum te de me feſellit opinio? ¶ Sæpe ſumitur opinio pro exiſtimatione, vel fama de aliquo concepta. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 7. Magna eſt hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 60. Quæ civitas in Gallia magnam habet opinionem virtutis. *Cajus l.* 7. *Dig. Teſtam. quemad. aper.* Optimæ opinionis viri. *Sidon. l.* 1. *ep.* 5. Montes nummum opinione vulgatos.

Opinioſus, a, um, adject. qui opinionibus abundat. *Tertull. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 35. Si cui tam opinioſus videbitur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 47. Principes Dialecticorum Antipater, & Archidemus opinioſiſſimi homines.

Opinor, aris, atus ſum, d. 1. *penſare*, *ſtimare*, חשב, Ger. *wehnen*, Gall. *avoir opinion*, *eſtimer*, Hiſp. *penſar*, δοξάζω, opinionem habeo, exiſtimo, cenſeo, arbitror, ſuſpicor. *Cicer.* 4. *Acad.* Sapientem nihil opinari. h. e. nunquam aſſentiri rei vel falſæ, vel incognitæ. *Id. pro Domo, c.* 40. Falſa multa in vita homines opinantur. *Id. in Piſ. c.* 20. De vobis Senatus opinatur non ſecus, ac de teterrimis hoſtibus. *Terent. And. a.* 2. *a.* 29. Num videntur convenire hæc nuptiis? Pa. Non opinor, Dave. Da. Opinor, narras? ¶ Male opinari de aliquo, *aver cattivo concetto*. *Sueton. in Auguſt. c.* 51. Cum Æmilio Cordubenſi inter cætera crimina vel maxime objiceretur, quod male opinari de Cæſare ſoleret. ¶ *Opinor*, & *ut opinor*, eleganter ſermoni interſeruntur. *Cic. l.* 1. *ad Att.* Primus, ut opinor, introitus. *Id. ib. l.* 9. Sed, opinor, quieſcamus. ¶ Invenitur etiam *opino*, *as*, uſurpatum ab *Enn. Cæcil.* & *Plaut.* apud *Non. c.* 7. *n.* 59. Adde *Priſcian. l.* 8.

Opinus, a, um, adject. fere cum *nec* jungitur, & in quibuſdam Livii editionibus conjunctim, in quibuſdam diviſim legitur. V. *Necopinus*.

Opipare, adv. *coſpoſamente*, Germ. *reichlich*, Gall. *vehement*, *largement*, Hiſp. *abundantemente*, δαψιλῶς, copioſe. *Cic. Off.* 3. *c.* 14. Opipare a Pythio paratum erat convivium.

Opiparis, re, o. 3. idem ac opiparus. *Apul. l.* 2. *de Aſino*. Piſcatum opiparem expoſitum video. Aliqui ſuſpicantur, hic mendum ſubeſſe.

Opiparus, a, um, *ſontuoſo*, הדור, Germ. *reichlich*, Gal. *ſomptueux*, Hiſp. *coſtoſo*, *de mucho gaſto*, πολυτελὴς, ſplendidus, ſumptuoſus, opulento apparatu inſtructus, ab *opis*, ſeu *opum* apparatu. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 1. Satin' Athenæ tibi viſæ fortunatæ, atque opiparæ? *Id. Mil.* 2. 2. 29. Vino, unguentis, opipariſque obſoniis.

Opis. V. *Ops*.

Opis, is, f. nomen Nymphæ comitis & miniſtræ Dianæ. *Virg.* 11. *Æn. v.* 832. At Triviæ cuſtos jamdudum in montibus Opis.

Opiſthographus, a, um, adject. ὀπισθόγραφος, utraque parte paginæ ſcriptus. Solebant autem Veteres fere in adverſa tantum charta ſcribere. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 5. Commentarios reliquit opiſthographos, & minutiſſime ſcriptos. Adde *Ulp. Dig. l.* 37. *tit.* 11. *leg.* 4.

Opiſthotonicus, i, ὀπισθοτονικὸς, qui opiſthotono laborat. *Plin. l.* 20. *c.* 18.

Opiſthotonus, i, ὀπισθότονος, morbus, quo nervi ita contrahuntur, ut totum corpus, vel ejus membrum aliquod in contrarium flectant partem. *Plin. l.* 20. *c.* 21. *l.* 24. *c.* 12. & *l.* 28. *c.* 12.

Opiter, tris, m. dicitur is, cujus pater avo vivo mortuus eſt, ducto vocabulo, aut quod obitu patris genitus ſit, aut quod avum ob patrem habeat, ideſt pro patre. Hæc *Feſtus*.

Opiterginus, a, um, adject. ab Opitergio. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Opiterginæ ratis. *Lucan. l.* 4. *v.* 462. Hic Opitergina moles onerata colonis. ¶ De rate Opitergina V. *Flor. l.* 4. *c.* 2.

Opitergium, ii, n. *Oderzo*, oppidum Venetorum in Marchia Tarviſina ad amnem Monteganum. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Opitulatio, onis, f. *ajuto*, auxilium, quaſi opis latio. *Ulp. l.* 2. *Dig. de minor. vigintiquinque ann.* Præter polliceatur opitulationem. *Arnob. lib.* 4. Gratioſa opitulationibus præſto eſſe.

Opitulator, oris, m. *ajutatore*, qui opitulatur. *Apulej. de Deo Socrat.* Periculoſis tutator, egenis opitulator. *Id. in Florid. n.* 16. (*al. l.* 3.) Patruus objurgator, & ſodalis opitulator, & miles præliator. ¶ Eſt etiam epithetum Jovis proprium, teſte *Feſto*.

Opitulatus, us, m. opitulatio. *Fulgent. l.* 3. *Mythol.* Ejus opitulatu cuncta adoleſcit nativitas.

Opitulor, aris, atus ſum, d. 1. *ajutare*, *ſoccorrere*, עזר, German. *helffen*, Gal. *aider*, Hiſp. *ayudar*, ἀρήγω, opem fero, ſubvenio, adjuvo, ab *ope*, & *tulo* vel *tulo*, quo veteres uſi ſunt pro *fero*. *Cic. Serv. Sulpicio*. Quoniam nihil jam videmur poſſe opitulari Reipublicæ. *Plin. l.* 28. *c.* 8. & dorſo medullam adalligatam contra vanas ſpecies opitulari. Rurſus *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 1. Permultum ad dicendum opitulati ſunt præceptores. ¶ Invenitur & *opitulo*, *as*, activa forma. *Liv. Andron.* apud *Non. c.* 7. *n.* 61. Da mihi haſce opes, corrige, opitula.

Opitulus, i, dictus eſt Jupiter, quaſi opis lator. *Feſtus*.

Opium, ii, n. *opio*, ὄπιον, ſuccus, ſive lac ex inciſo papaveris ſcapo profluens, ab ὀπὸς, quo ſignificatur ſuccus, ſive humor. Habet per ſomnum vim mortiferam, ſi copioſius ſumatur. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Aliqui addunt & opium pilulis in die ternis lupini magnitudine.

Opobalſametum, i, n. locus, ubi plures ſunt arbores opobalſamum ferentes. *Juſtin. l.* 36. *c.* 3. Palmeto & opobalſameto diſtinguitur. *Voſſ. in Etym. in voce Balſamum* legit *opobalſamo*.

Opobalſamum, i, ὀποβάλσαμον, ſuccus e balſamo manans, qui præfertur omnibus odoribus, ab ὀπὸς, *ſuccus*, & βάλσαμον, *balſamum*, quæ arbor eſt in ſola Judæa naſcens, quæ inciſa vitro, lapide, oſſeiſve cultellis ſuccum hunc ſummæ ſuavitatis mittit. *Plin. l.* 12. *c.* 25. & *Juſtin. l.* 36. *c.* 3. Hinc *Stat. l.* 3. *Silv.* 2. *v.* 141. Candida felices ſudent opobalſama virgæ.

Opocarpathon, i, ὀποκαρπάθον, ſuccus carpathi, quem inter venena numerat *Plin. l.* 28. *c.* 10.

Opopanax, acis, ὀποπάναξ, ſuccus panacis, ſeu panaceæ herbæ, *Plin. l.* 20. *cap.* 24.

Oporinus, a, um, adject. autumnalis. vox græca eſt, & græcis literis ſcripta a *Martial. epigr.* 13. Si daret autumnus mihi nomen, ὀπωρινὸς eſſem.

Oporotheca, æ, & Oporotheke, es, f. ὀπωροθήκη, locus, ubi fructus autumnales conduntur, ab ὀπώρα, *autumnus*, & θήκη, *repoſitorium*. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 59. In oporothece mala manere putant ſatis commode. *Id. ibid.* Oporothecas qui faciunt, &c.

Oportet, ebat, uit, imp. 2. *ſe biſogna*, *biſogna*, Ger. *man muſſ*, Gall. *il faut*, Hiſp. *es meneſter*, δεῖ, expedit, vel utile, aut neceſſe eſt, ab *opus*, *eris*. Differt a decere. *Cic. in Orat.* Oportere enim perfectionem declarat officii, quo & ſemper utendum eſt, & omnibus, decere, quaſi aptum eſſe, conſentaneumque tempori, & perſonæ. ¶ Differt etiam ab *opus eſt*. *Id. l.* 4. *Att. ep.* 9. Ego vero, qui, ſi loquor de republica quod oportet, inſanus, ſi quod opus eſt, ſervus exiſtimer, quo doleas alio debeo? ¶ Conſtruitur vel cum nom. antecedente. *Ter. Heaut. a.* 3. *ſc.* 2. *v.* 25. Hæc facta ab illo oportebant. *Id. Andr.* 2. 2. Quæ aſſolent, quæque oportent. *Cic.* 4. vel potius 3. *Parad.* Quicquid non oportet, ſcelus eſſe, quicquid non licet, nefas putare debemus. ¶ Vel cum infinitivo activo, aut paſſivo. *Cic. de Amic.* Quocirca cum judicaveris, diligere oportet, non, cum dilexeris, judicare. *Id. in Catil.* Apollinis ſignum ablatum certe non oportuit. ¶ Vel cum conjunctivo. *Cic. de Amic.* Accedat huc ſuavitas quædam, oportet, ſermonum, atque morum. ¶ Aliquando eſt conjicientis. *Plaut. Pſeud.* Hunc hominem malum eſſe oportet. ideſt ſuſpicor eſſe malum.

Oppango, is, pegi, pactum, a. 3. *attaccare*, affigo, conjungo. *Plaut. Cur.* 1. 1. 59. Ubi ſuavium oppegit, fugit.

Oppecto, is, xi, xum, a. 3. ab *ob*, & *pecto*. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 30. Ut murena, & conger ne calefierent; nam omnio melius oppectuntur frigida. h. e. digitis, quaſi pectine, circum carpuntur, & comeduntur.

Oppedo, is, edi, n. 3. καταπέρδω, contra pedo, ventris crepitum in aliquem mitto. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. *v.* 70. curtis Judæis oppedere.

Opperior, iris, oppertus, vel opperitus ſum, d. 4. *aſpettare*, περιμένω, expectare, ex *ob*, quod veteribus notabat *ad*, & *pario*. *Cic. Att. l.* 3. Aut ibidem opperiar, aut me ad te conferam. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 101. Seni non otium erat, id ſum opperitus. *Ter. Phorm.* 3. 2. 29. Unam præterea horam ne oppertus ſies. *Virg.* 10. *Æn. v.* 771. hoſtem magnanimum opperiens.

Oppeſſulatus, a, um, nom. ex partic. peſſulo clauſus. *Plaut. Amph.* in *ſcene ſuppoſit. Dii veſtram fidem v.* 22. Oppeſſulatas ante fores graditur. *Apul. l.* 9. *Metam.* Foris diligentiſſime oppeſſulata.

Oppeto, is, ivi, iii, itum, a. 3. *andare incontro*, *incontrare*, propriæ eſt obire, vel ſubire, ex *ob*, & *peto*, quaſi contra peto. *Cicer.* 1. *Tuſc.* Veſtras manus peto prius, quam oppeto malam peſtem hoſtili manu. Oppetere mortem, vel ſimpliciter oppetere, eſt mori. *Cic.* 1. *de Div.* Æquum eſſe cenſuit maturam ſe mortem oppetere. *Virg.* 1. *Æn.* O terque, quaterque beati, Queis ante ora patrum Trojæ ſub mœnibus altis contigit oppetere. *Macrob. l.* 3. *Satur. c.* 7. Opportune ſacrum Haleſum facit, quia oppetiturus erat.

Oppexus, us, m. verbale ab oppecto. *Apul. l.* 11. *Met.* Flexus digitorum ornatum, atque oppexum crinium regalium fingerent.

Oppianus, ni, m. 2. Grammaticus, & Poeta inſignis, ex Anazarbe, ſive ut *Suidæ* placet, ex Coryco Ciliciæ urbe, patre Agesilao, matre Zenodota, ſcripſit ἁλιευτικὰ, κυνηγετικὰ, καὶ ἰξευτικὰ, ideſt de piſcibus, de ferarum venatione, & de viventibus, elegantiſſimis verſibus viginti millibus, quæ Antonino Imper. Severi filio obtulit, non ſine doctrinæ ſuæ maxima commendatione, a quo totidem aureos ſtatares accepit. Obiit in patria, ſæviente illic peſtilentia.

Oppico, as, a. 1. idem quod pico, ideſt pice illinio, quod fieri antiquitus ſolebat in doliis, vel cadis vinariis, ne perſluerent. *Cato de R. R. c.* 120. In amphoram muſtum indito, & corticem oppicato.

Oppidanus, a, um, adjectiv. oppidanus. *Cod. Theodoſ. l.* 12. *tit.* 2. Obſequiis oppidaneis mancipari.

Oppi-

Digitized by Google

Oppidānus, i, m. *cittadino*, Ger. *ſtadtmann*, Gal. *citoyen*, Hiſp. *ciudadano*, πολίτης, qui oppidum incolit. *Caeſ. l. 2. B. G. c. 33.* Ne quam noctu oppidani a militibus injuriam acciperent.

Oppidānus, a, um, πολιτικός, quod ad oppidum ſpectat. *Cic. in Brut.* Quæſtores celeriter facti ſunt oppidano quodam, & incondito genere dicendi. *Id. pro Planc. c. 22.* Jus oppidanum.

Oppidātim, adv. κατὰ πόλεις, per oppida. *Sueton. in Auguſt. c. 59.* Ludos quinquennales pene oppidatim conſtituerunt. *Id. in Galb. c. 18.* Cum oppidatim victimæ cæderentur.

Oppĭdo, adv. *molto*, מאוד, Germ. *beſſtig*, Gall. *beaucoup*, Hiſp. *mucho*, *muy*, λίαν, valde, multum. *Feſtus de etymo ſic ſcripſit:* Oppido, valde, multum. Ortum eſt & hoc verbum ex ſermone inter ſe fabulantium, quantum quiſque frugum faceret, utque multitudo ſignificaretur, ſæpe reſpondebatur, Quantum vel oppido ſatis eſſet. Hinc in conſuetudinem venit, ut diceretur, oppido, id eſt valde, multum. Itaque ſi in aliis rebus ne muntur, ut puta, ſi qui dicant, Oppido didici, ſpectavi, ambulavi, errant, quia nulli eorum ſubjici poteſt, Quod vel oppido ſatis eſt. Hæc *Feſtus*. Quidquid tamen contra is dicat, peſſime uſurpatur. *Ter. Heaut.* Dic, me hic oppido eſſe invitam. *Cic. l. 14. Fam. ep. 4.* Servient præterquam oppido pauci. *Id. 3. Fin.* Eorum definitiones paulum oppido inter ſe differunt. In hoc luſit *Apuleius in Apol.* Lignum a me toto oppido, & quidem oppido quæſitum.

Oppidŭlum, n. 2. parvum oppidum. *Cic. Att. l. 10. ep. 7.* Nec tamen in ocie, ſed Melitæ, aut alio in loco, ſive in oppidulo futurum puto.

Oppĭdum, (vel opidum, ut aliqui ſcribunt) di, n. *Città*, עיר, Germ. *einer ſtad*, Gall. *ville*, *bourg*, Hiſp. *ciudad*, *caſtillo*, πόλις, locus mœnibus concluſus, in quem homines multi habitandi cauſa conveniunt. Idem eſt, ac urbs. A caſtello differt magnitudine, a vico mœnibus. *Serv. in 9. Æn. Cic. 6. Verr.* Segeſta eſt oppidum pervetus in Sicilia. *Serv. Sulp. Cic.* Quæ oppida quodam tempore florentiſſima fuerunt. ¶ Oppidum etiam dicebatur locus in Circo, unde quadrigæ emittebantur. *Var. l. 4. de L. L. pag. 57. & Feſt.* ¶ In genit. plur. *oppidum* pro *oppidorum*. *Sulpic. ad Cic. Fam. 4. ep. 5.* Tot oppidum cadavera.

Oppignĕro, as, avi, atum, a. 1. *impegnare*, משכן, Ger. *pfand verſet*, *zen*, Gal. *engager*, Hiſp. *empeñar*, ἐνεχυράζω, aliquid pignori do. *Cicer. pro Sext. c. 51.* Libelli pro vino etiam ſæpe oppignerabantur. *Terent. Heaut. 4. 5. 46.* Num illa oppignerare filiam meam, me invito, poterit? *Martial. l. 2. epigr. 58.* Oppigneravit ad menſam octo nominis annulum, unde cœnaret.

Oppilātio, onis, f. obſtructio, ἔμφραξις, ut oppilatio uterium, apud *Scribon. Larg. compoſit. 47.*

Oppilātus, a, um, nom. partic. clauſus, obſtructus. *Cic. Phil. 2. c. 9.* Scalis tabernæ oppilatis.

Oppīlo, as, a. 1. *ferrare*, ἐμφράττω, occludo. *Lucret. l. 6. v. 723.* Fluctibus adverſis oppilare oſtia contra.

Opplĕo, es, evi, etum, a. 2. *empire*, ἀναπίμπλημι, circumquaque, ſive maxime impleo, vel impleo ſimpliciter. *Plaut. Rud. 4. 1. 14.* Jam meas opplebit aures ſua vaniloquentia. Al. leg. *oppilabit*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nam vetus hæc opinio Græciam opplevit. *Varr. l. 3. R. R. c. 4.* Alienus odor nares opplet.

Opplētus, a, um, partic. ab oppleor. *Cic. poſt red. in Sen. c. 4.* Quorum mentes anguſtæ, humiles, pravæ, oppletæ tenebris, et ſordibus.

Opplōro, as, n. 1. ἀντιοδύρομαι, contra ploro, plorando obtundo. *Auct. ad Her. l. 4. c. 52.* Ac vos auribus meis opplorare non deſinitis?

Oppōno, is, ſui, (apud *Plaut.* etiam *opposivi*) ſitum, a. 3. *opporre*, בפנים הציב, Ger. *entgegen ſetzen*, Gall. *oppoſer*, Hiſp. *oponer*, προτείνω, contra pono, et adverſo pono. *Cic. Att. l. 7.* Omnes noſtra corpora opponimus. *Id. pro Cæc.* Atque iſte ad omnes introitus armatos homines opponit. *Id. pro Mur.* Ad omne periculum, atque ad omnem invidiam ſolus oppoſitus. ¶ Sæpe ponitur pro contrarium eſſe, adverſari. *Cic. 2. de Or.* His quatuor cauſis totidem medicinæ opponuntur. ¶ Item pro adverſari alicui in diſputando. *Cic. 4. Acad.* Non quo probaret, ſed ut opponeret Stoicis. ¶ Item objicere, id eſt, ponere ante oculos, vel animum, *mettere innanzi*. *Cic. pro Quinct.* Pericula intendantur, formidines opponantur. ¶ Item deponere, & contra alium provocantem pignus ponere. *Plaut. Curc. 2. 3. 74.* Pono pallium, ille ſuum annulum oppoſuit. *Ter. Phorm. 4. 3. 56.* Ager oppoſitus eſt pignori ob decem minas. Huc pertinet illud *Catull. carm. 26.* Furi villula noſtra non ad Auſtri Flatus oppoſita eſt, nec ad Favoni, Verum ad millia quindecim & ducentos. h. e. pignori obnoxia eſt propter eam pecuniæ ſummam. ¶ Item interponere. *Cic. 4. Acad.* Authoritate tanta movebat, niſi tu oppoſuiſſes non minorem tuam. ¶ Item apponere. *Horat. l. 1. ſat. 9. in fin.* licet anteſtari? Ego vero Oppono auriculam. h. e. aſſentior. *Cato de R. R. de braſſica, in fin.* De prurigine porcæ, braſſicam opponito, ſanam faciet. Ita legit *Turneb.* alii *perrigini porco*, *braſſicam apponito*.

Opportūne, adv. *opportunamente*, *a tempo*, *a luogo*, Germ. *zu rechter zeit*, Gal. *en temps*, *& lieu*, Hiſp. *oportunamente*, εὐκαίρως, commode, loco, & tempore. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Atqui mihi quoque videor veniſſe opportune. *Id. l. 1. Fam. ep. 6.* Accidere opportunius nihil potuit. *Liv. lib. 32. c. 18.* Anticyra opportuniſſime ſita.

Opportūnĭtas, atis, f. *opportunità*, Germ. *gelegenheit*, Gall. *opportunité*, Hiſp. *opportunidad*, εὐκαιρία, commoditas, ratio loci, temporis, & perſonarum. *Cic. 3. Fin.* Et quemadmodum opportunitas (ſic enim appellemus εὐκαιρίαν,) non fit major productione temporis. *Caeſ. l. 3. B. G. c. 59.* Opportunitas loci. *Salluſt. in Jug. c. 6.* Opportunitas ætatis. ¶ Ponitur etiam pro aptitudine. *Cic. de Leg. l. 1. c. 9.* Omitto opportunitates, habilitateſque reliqui corporis. ¶ Item pro facilitate. *Plin. ep. 24.* Tranquilli ſtomachum multa ſollicitant, vicinitas urbis, opportunitas viæ. ¶ Item pro utilitate. *Cic. de Am.* Tales igitur inter viros amicitia tantas opportunitates habet. ¶ Opportunitate venire, *venir' a tempo*. *Plaut. Epid.* Optima opportunitate ambo autem veniſtis.

Opportūnus, a, um, *opportuno*, *comodo*, בעתו, Germ. *fueglich*, Gall. *opportun*, Hiſp. *opportuno*, εὔκαιρος, quod idoneum eſt ad agendum, quod nobis commodo, & pro deſiderio, ſuoque tempore obtingit. *Cicer. pro Roſc. Am.* Locus opportunus captus eſt ad eam rem. *Id. 2. Ver.* Claſſes optimæ, & opportuniſſimæ. *Tacit. Ann. 4. c. 24.* Locorum opportuna permunivit. ¶ Aliquando ponitur pro utili. *Cic. de Am.* Cæteræ res, quæ expetuntur, opportunæ ſunt ſingulæ rebus fere ſingulis. ¶ Aliquando pro apto, & idoneo. *Ter. Eun.* Ad omnia hæc magis opportunos, nec magis ex uſu tuo nemo eſt. ¶ Aliquando pro proclivi, & obnoxio. *Plin. l. 7. c. 52.* Fœminarum ſexus huic malo videtur maxime opportunus. *Id. l. 18. c. 7.* Opportuniora morbis corpora. *Id. l. 9. c. 31.* Opportunout injuriæ.

Oppoſĭtio, onis, f. *oppoſizione*, *opponimento*, ἀντίθεσις, contrarietas. *Cic. 1. de Inv. c. 28.* Diſparatum autem eſt id, quod ab aliquo ne per oppoſitionem negationis ſeparatur.

Oppoſĭtus, us, m. idem ac oppoſitio. *Cic. pro Mur. ſub fin.* Sed etiam laterum noſtrorum oppoſitus, & corporum pollicemur.

Oppoſĭtus, a, um, ἀντιτεθείς, partic. ab opponor. *Cic. pro Font.* Ac propugnaculum iſtis ipſis nationibus oppoſitum, & objectum. *Juven. ſat. 11. v. 18.* Lancibus oppoſitis. h. e. oppigneratis. Al. leg. *appoſitis* eodem ſenſu. *Senec. l. 7. Benef. c. 14.* Rebus meis in ſecuritatem creditoris oppoſitis.

Oppreſſio, onis, f. *oppreſſione*, καταπίεσις, actus opprimendi. *Cicer. pro Dom.* Occupatione fori, oppreſſione curiæ. *Id. 3. Offic. c. 21.* Legum & libertatis oppreſſio. *Ter. Adelph. 2. 2. 30.* Per oppreſſionem eripere, *con prepotenza*.

Oppreſſiuncŭla, æ, f. dim. ab *oppreſſio*. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 66.* Papillarum horridularum oppreſſiunculæ. h. e. compreſſiones.

Oppreſſor, oris, m. 3. *oppreſſore*, καταδυνάστης, qui opprimit. *Brut. ep. 16. Cic.* Ut vindices, atque oppreſſores dominationis ſalvi ſint.

Oppreſſus, a, um, *oppreſſo*, καταπιεσθείς, partic. ab opprimor. *Plin. l. 9. ep. 18.* Oppreſſa memoria, *piena di troppe coſe*. *Cic. 2. Off.* Qui vi oppreſſos imperio coercent? *Id. Fam. 9. ep. 14.* Oppreſſus totius corporis doloribus. *Id. 2. Divin.* Oppreſſus terra, *ſepolto*. *Id. in Catil.* Oppreſſus invidia. *Id. ibid.* Oppreſſus ære alieno. *Liv. l. 24.* Oppreſſus metu.

Oppreſſus, us, m. oppreſſio. *Lucret. l. 3. v. 830.* In oppreſſu valido. *Sidon. l. 9. ep. 11.* Saxei montis oppreſſu.

Opprĭmo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *opprimere*, καταπιέζω, valde premo, obruo. *Ter. Eun. 3. 5.* Somnus eum oppreſſit. *Cato R. R. c. 46.* Pede opprimere. *Cicer. 2. Divin.* Opprimi ruina. *Liv. l. 29.* Opprimere ignem, *ſpegnere*. *Ter. Phorm. 5. 7. 93.* Os opprime. h. e. tace. ¶ Translate eſt celare, tegere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quo ſtudioſius ab ipſis opprimitur, & abſconditur, eo magis eminet, & apparet. *Val. Max. l. 2. c. 1.* Opprimere oculos mortuorum, h. e. claudere. ¶ Item ex improviſo deprehendere. *Cic. Att. l. 12.* Ad quam diem hic iſta poſſim eſſe, ut ne opprimar. *Ter. Andr. 1. 3. 23.* Ne de hac re pater imprudentem opprimat. ¶ Item occupare, prævenire. *Liv. l. 26.* Opprimere incautos. *Cic. 15. Fam. ep. 16.* Hæc te tertia epiſtola ante oppreſſit, quam tu ſchedam aut litteram. *Plaut. Aſin. 2. 2. 14.* Occaſionem opprimere. h. e. arripere. ¶ Item evertere, occidere, vexare. *Cic. 4. Fam. ep. 3.* Quicumque Rempubl. oppreſſiſſet armis. *Id. pro Roſc. Amer.* Extinguere, & opprimere potentiam alicujus. *Id. 4. Fam. ep. 6.* Dolore opprimi. *Id. Verr. 3. c. 7.* Opprimi criminibus. ¶ Alia V. in *Oppreſſus*.

Opprobramentum, i, n. idem ac opprobrium. *Plaut. Merc. 2. 3. 87.* Quam opprobramentum, aut flagitium muliebre efferri domo. Al. leg. *approbamentum*.

Opprobrātio, onis, f. ὀνειδισμός, actus opprobrandi. *Gel. l. 12. c. 12.* Tum Cicero inopinata opprobratione permotus.

Opprobrĭōſus, a, um, adject. opprobriis plenus. *l. 40. Cod. de Epiſc. & Cler.* Abſurdum Clericis eſt, imo etiam opprobrioſum.

Opprobrium, i, n. *vituperio*, *infamia*, חרפה, Ger. *ſchmach*, Gal. *opprobre*, *outrage*, Hiſp. *aprobrio*, ὄνειδος, infamia, dedecus, ex *ob*, & *probrum*, quaſi objectum probrum. *Hor. l. 1. ep. 9.* Sic ego majoris fugiens opprobria culpæ. ¶ Item exprobratio, reprehenſio. *Horat. l. 1. ep. 16. v. 41.* Mordem opprobriis falſis.

Opprŏbro, as, n. 1. *rimproverare*, *villaneggiare*, חרף, Ger. *furwerffen*, Gal. *reprocher*, Hiſp. *denoſtar*, ὀνειδίζω, opprobrio do, objicio, ex *ob*, & *probrum*. *Plaut. Moſt. 2. 1. 3. 143.* Egone id exprobrem, qui mihimet cupio id opprobrarier? *Id. Truc. 2. 2. 63.* Rus tu mihi opprobras? *Gell. l. 17. c. 1.* Ut opprobraret adverſariis.

Oppugnātio, onis, f. *oppugnazione*, πολιορκία, actus oppugnandi. *Cic. 1. de Or.* De ſignorum collationibus, de oppidorum oppugnationibus. *Liv. l. 4. c. 20.* Nec ſegnior oppugnatio eſt, quam pugna fuerat.

Oppugnātor, oris, m. πολιορκητής, qui oppugnat. *Cic. pro Balb.* Et contra oppugnatores Reipublicæ de civitate exterminari. *Id. pro Planc. c. 37.* Salutis meæ oppugnator.

Oppugnātōrius, a, um, adject. ad oppugnationem pertinens. *Vitru. l. 10. c. 22.* Hoſtes comparant res oppugnatorias.

Oppugnātus, a, um, nom. ex partic. *combattuto*. *Propert. l. 2. eleg. 12. v. 46.* Nec toties propriis circum oppugnata triumphis Roma.

Oppŭgno, as, avi, atum, a. 1. *dare aſſalto*, πολιορκέω, contra perſonam, vel rem aliquam pugno nocendi cauſa. *Cic. l. 2. Fam. ep. 9.* Ibi quintum, & vigeſimum jam diem aggeribus, vineis, turribus oppugnabam oppidum munitiſſimum Pindeniſſum. *Liv. de bel. Pun.* Tum vero ſimul ab hoſtibus, ſimul ab iniquitate locorum Pœni oppugnabantur. ¶ Translate *Cic. l. 5. Fam.* Si ſine cauſa ſum a tuis oppugnatus. *Id. l. 3. Fam.* Aut ejus exiſtimationem oppugnare in provincia. *Id. pro Quint. c. 12.* Caput alicujus oppugnare. *Metel. l. 5. Fam. ep. 1.* Capite ac fortunis aliquem oppugnare, *macchinare alla vita, e a' beni di qualcheduno*. *Cic. Fam. 1. ep. 1.* Oppugnare aliquem pecunia. *Ibid. 2. de Invent.* Oppugnare verbis commoda patriæ. ¶ *Plaut. Caſ. 2. 6. 60.* Oppugnare os alicui. h. e. pugnis cædere.

Oppŭto, as, n. 1. circumquaque puto, proprieque de arboribus dicitur. *Plin. l. 17. c. 22.* Opputatur autem, quicquid proximo tulit fructum.

Oppuvio, is, a. 4. percutio, apud vet. *Feſtus*.

Oppuvium, ii, n. *sferza*, verber. *Afran. apud Non.* Oppuviis pueri coercentur.

Opi, Opis, f. 3. filia Cœli, & Veſtæ, ſoror, & conjux Saturni, quæ & Terra, & Rhea, & Cybele, & Magna Mater, & Mater Deorum, & Berecyntia, &c. vocatur, ita dicta, quaſi opulenta, ac dives. *Varro l. 4. de L. L.* terram Opem vocatam ait, quia hic omne opus, & hac opus ad vivendum. *Macrob. l. 1. c. 20.* ait, terram dici Opem, cujus ope vitæ humanæ alimenta quærantur, vel ab opere, per quod fructus, frugeſque naſcuntur. Aliqui dicunt eſſe ab antiquo adjectivo *ops* pro divite, cujus contrarium inops remanſit pro paupere, & egeno. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quid Opis? quid Salutis? quid Concordiæ? ¶ Sed aliqui Opem filiam Oceani, & Salaciæ, neptem Cœli, & Terræ faciunt. *Cic. de Univ.* Ut Oceanum, Salaciamque Cœli ſatu, Terræque conceptu generatos, editoſque memoremus, ex his Phorcym, Saturnum, & Opem, deinceps Jovem, atque Junonem.

Ops, opis, f. *ajuto*, *favore*, *potere*, auxilium, facultas, vires. *Cic. 4. Fam. ep. 1.* Aliquid opis occidenti Reipublicæ tuliſſemus. *Id. 5. Tuſc.* A te opem petimus. *Id. Fam. 14.* Omni ope, atque opere enitar. *Ovid. de remed. amor. v. 76.* Carminis, & medicæ Phœbe repertor opis. *Id. 8. Metam. v. 269.* Hujus opem magnis imploravere periclis. *Virg. 1. Æn.* Non opis eſt noſtræ. h. e. non poſſumus. ¶ Eſt præterea ops, ut inquit *Feſtus*, idem ac opulentus, cujus contrarium eſt *inops*. ¶ In plur. numero mutat hæc vox ſignificationem. V. *Opes*.

Opſōnium, &c. V. Obſonium.

Optābĭlis, le, o. 3. *deſiderabile*, נחמד, Ger. *zu wunſchen*, Gal. *deſirable*, Hiſp. *deſſeable*, εὐκτός, quod optari debet. *Cic. Fam. l. 5. ep. 12.* Quæ etſi nobis optabiles in experiendo non fuerunt. *Id. 4. Fin. c. 23.* Optabilior vita.

Optābĭlĭter, adv. cum deſiderio. *Cic. 1. Tuſc. c. 40.* Quam optabiliter iter illud jucundum eſſe debet? Optimæ quædam edit. ex MSS. ly *optabiliter* omittunt. *Valer. Max. l. 5. c. 1. ad fin.* Ut optabilius in patria, ita ſpecioſius pro patria &c.

Optātio, onis, f. *ſcelta*, optio, eligendi facultas. *Cic. 3. Off. c. 25.* Theſeo cum

cum tres optationes Neptunus dediſſet, optavit interitum Hippolyti. Eſt qui legit *optiones*. ¶ Eſt præterea optatio Rhetorum figura. *Cic. 3. de Orat. c.* 53. Purgatio, conciliatio, læſio, optatio, atque exſecratio. Hujus figuræ exemplum ſit illud *ejuſd. pro Plac.* Utinam hanc mihi facultatem cauſa concederet.

Optatīvus, a, um, adject. qui optationem continet, ut modus optativus in verbis, quo optandi actus ſignificatur, apud Grammaticos. *Diomed. l.* 1. & *Priſcian. l.* 8. Optativa conjunctio. *Diomed. l.* 1. &c.

Optāto, adv. *deſideratamente*, Ger. *erwunſchte*, Gal. *avec deſir*, Hiſp. *deſſeadamente*, εὐκταίως, cum deſiderio. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 28. Niſi quid te aliud impedies, mihi optato venerit. *Ter. And.* 3. 3. 1. Optato advenis.

Optātum, ti, n. *deſiderio*, תאוה, Ger. *erwunſch*, Gal. *ſouhait*, Hiſp. *deſſeo*, ἐπιθυμία, deſiderium. *Cic. in Piſon.* Illud etiam accidit præter optatum meum. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 13. Cui mihi non in optatis ſit complecti hominem, &c. *Ter. Heaut.* 3. 3. 50. Optata loquere.

Optātus, a, um, o. t. e. *deſiderare*, εὐκταῖος. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 21. Gratos tibi, optatoſque eſſe, qui de me rumores afferuntur. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 5. Tametſi mihi nihil fuit optatius, quam &c. *Id.* 14. *Phil.* Optatiſſimi nuntii, & literæ venerunt. *Id. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 7. Frater optatiſſime.

Optĭce, es, f. ὀπτική, *l' Ottica*, facultas, qua viſus ratio dirigitur, ab ὀπτάνομαι, video. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. V. Mathematicos.

Optimātes, tum, com. 3. *primati*, *nobili*, ἀριστεῖς, qui optimis ſuam cauſam probatam volunt, ab *optimus*. Duo enim fuere in Rep. hominum genera, qui excellere cuperent: alii vero, quæ agebant, ac dicebant, populo jucunda eſſe volebant, eoque dicti populares, alii ita ſua inſtituebant, ut optimo cuique ſuam cauſam probarent, atque inde appellati optimates. Hanc utriuſque nominis cauſam affert *Tullius* ipſe *in Or. pro Sextio c.* 23. *Cal. ad Cic. ſub l.* 10. *ad Att. ep.* 9. Vide, ne dum pudet te parum optimatem eſſe, parum diligentem, quod optimum ſit, eligas. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 6. Matrone opulentæ, optimates.

Optĭme, adverb. *ottimamente*, *beniſſimo*, Ger. *es iſt gar gut*, Gal. *tres bien*, Hiſp. *muy bien*, ἄριστα, præclare, eximie, omnino. *Cic.* 4. *Fam.* Sed hæc tu melius, vel optime omnium. *Id. ad Q. Fr.* Si perficiunt, optime, ſin minus, ad noſtrum Jovem revertamur. ¶ Aliquando ponitur pro opportune. *Ter. Eun.* 5. 2. 66. Adeſt optime ipſe frater. ¶ Eſt etiam adverbium concedentis, ſeu annuentis. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 3. Habeat, optime eſt. ¶ Apud *Plaut.* & *Terent.* plerumque legitur *optume*. ſic enim ſolebant antiqui.

Optĭmĭtas, atis, f. utilitas, commodum. *Plaut. Aſin.* c. 2. 13. Maximas optimitates, gaudioque offertiſſimas ſuis heris illa una mecum pariet. Ita quidam Lexicographi, ſed legendum videtur, *opimitates*.

Optĭmus, & (antiquis *optumus*) a, um, *ottimo*, *perfetto*, טוב מאד, Ger. *gar gut*, Gal. *tres bon*, Hiſp. *muy bueno*, ἄριστος, præſtantiſſimus, ſup. a *bonus*, ab *opto*, id eſt eligo, quaſi electiſſimus. *Cic. in Brut.* Et quem in omnibus rebus difficilis optimi perfectio, atque abſolutio. *Id. de Aruſp. Reſp.* Optimus a Populo R. judicatus eſt. ¶ *Optimus maximus* de Deo dicitur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 25. Jupiter dicitur a majoribus noſtris optimus maximus, & quidem ante optimus, id eſt beneficentiſſimus, quam maximus, quia majus eſt, certeque gratius prodeſſe omnibus, quam opes magnas habere. ¶ Idem titulus datus eſt etiam R. Imperatoribus, ut videre eſt *l.* 30. *Dig. de excuſ. tut.* & alibi in Jure. ¶ Dicitur etiam optimus de aliis rebus. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 33. Stilus optimus, & præſtantiſſimus eſt dicendi magiſter. ¶ Optimus fundus dicitur a JCtis, qui prorſus immunis eſt, *l.* 126. & 169. *de V. S.* Sic optimo jure prædia, apud *Cic. Agrar.* 3. eodem ſenſu. ¶ Optimo jure, h. e. juſte, merito. *Cic.* 1. *Offic.* Ne jure optimo videamur.

Optĭo, onis, f. *elezione*, בחירה, Germ. *wahl*, Gall. *choix*, Hiſp. *eleccion*, αἵρεσις, electio, ſeu eligendi facultas, ab *opto*, quod notat eligere. *Plaut. Caſ.* Optio hæc tua eſt, utram harum vis conditionem, accipe. *Cic. de Fat.* Utro ſeu malis, optio tua ſit. *Id.* 1. *Fin. c.* 12. Optio eligendi. *Id. de clar. Orat.* optionem dare. *Id. Attic. l. c.* deferre. *Id.* 1. *Ver.* facere alicui. ¶ Metonymice dicitur gen. maſc. de eo, qui eligitur, ac præſertim in militia de iis, quos Centuriones ſibi adjutores optabant, ſeu adoptabant, ut ſua privata obirent negotia, dum ipſi publicis curis eſſent diſtracti, vel etiam univerſa curarent, ſi ipſi ægritudine præpediti eſſent, quos antea *accenſos* appellatos eſſe *Feſtus* ſcripſit, ab *optando*. *Var. l.* 4. *de L. L.* Quos hi (Decuriones militares) primo adminiſtros ipſi ſibi adoptabant, optiones vocari cœpti. Adde *Non. c.* 1. *n. ult. Veget. l.* 2. *c.* 7. ¶ Translate ſumitur pro cujuſcumque rei adjutore. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 88. Optionem tibi ſumito Leonidam.

Optĭonātus, us, m. dignitas, & munus optionis. *Cato apud Feſtum*. Decurionatus, optionatus, haſtas donaticas, aliaſque honores.

Optīvus, a, um, idem ac adoptivus. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 100. Et optivo cognomine creſcit.

Opto, as, avi, atum, a. 1. *deſiderare*, חמד, Ger. *begeren*, Gal. *ſouhaitier*, *deſirer*, Hiſp. *deſſear*, εὔχομαι, deſidero, cupio, expeto, a ποθῶ, per Metatheſin, & converſa θ in t, quomodo ab ἰθω, eſt oror. *Cic. in Piſon. c.* 24. Optare, & expetere aliquam fortunam. *Id. Catil.* 2. A Diis immortalibus optam, ut aliquid fiet. ¶ Item eligo, *ſcegliere*. *Id.* 1. *Offic.* Quo maiori parti pulcherrime cadeantur, ea maxime optant. *Virg.* 1. *Æn. v.* 425. Pars optare locum tecto. Adde 3. *Æn. v.* 109. ¶ Optaſſis, pro optaveris legitur apud *Plaut. Mil.* 2. 1. 75.

Opŭlens, tis, adject. opulentus. *Salluſt. in Jug. c.* 69. Civitas magna, & opulens. *Auſon. Idyl.* 2. *v.* 7. Non opulens, nec egens, parcus ſine ſordibus egi. *Nepos in Chabr. c.* 3. Neque animo æque pauperes alienum opulentium intuentur fortunam.

Opulenter, adv. *ſplendidamente*, Ger. *reichlich*, Gal. *richement*, Hiſp. *ricamente*, πλουσίως, cum opulentia, ſumptuoſe, ſplendide. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Ludos opulentius, inſtructiuſque, quam priores Reges, fecit. *Salluſt. in Jugur. c.* 85. Neque milites arcte colam, nec opulenter.

Opulentĭa, æ, f. 1. *ricchezza*, עשר, Ger. *reichthumb*, Gal. *richeſſe*, Hiſp. *riqueza*, πλοῦτος, divitiæ. *Salluſt. de bello Catil. c.* 6. Invidia ex opulentia orta eſt. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 22. Antequam illa meis opulentius fiat gravior.

Opulentĭtas, atis, f. idem ac opulentia. *Plaut. Mil.* 4. 4. 35. Queſique ejus opulentitatem reveream.

Opulento, as, a. 1. *arricchire*, πλουτίζω, dito, abundantem facio, fœcundo. *Hor. l.* 1. *ep.* 16. Arvo paſcat herum, an baccis opulentet olivæ.

Opulentus, a, um, *ricco*, *potente*, עשיר, Ger. *reich*, Gal. *riche*, Hiſp. *rico*, πλούσιος, opibus abundans, dives. *Cic. de Amic.* Ut mulierculæ magis amicitiarum præſidia quærant, quam viri, & inopes, quam opulenti. *Hor. l.* 3. *ode* 24. Intactis opulentior theſauris Arabum. *Liv. l.* 23. *c.* 33. Opulentiſſima in terris populis. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 6. Provincia pecuniæ opulenta.

Opulēſco, is, n. 3. diteſco. *Pacuv. apud Gel. l.* 18. *c.* 11. Quo magis in patriis poſſint opuleſcere campis.

Opŭlus, i, f. arbor, quæ a ruſticis obierus, vel opierus dicitur, cujus folia, ulmi proceritate, caudice recto, & condi, maritandis vitibus maxime idonea. *Col. l.* 4. *c.* 6. Sed etiam maxime opulus videtur alere. Adde *Var. l.* 1. *R. R. c.* 8.

Opuntĭa, f. 1. herba circa Opuntem naſcens. *Plin. l.* 21. *c.* 17.

Opuntius, a, um, adject. ab Opunte, ut Opuntius ſinus. *Pomp. Mela*.

Opus, untis, f. urbs Bœotiæ. Item oppidum Locrorum non procul ab Aſopo fluvio. *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 4. Cæde puer facta Patroclus Opunta reliquit.

Opus, eris, n. 3. *opera*, עבודה, Ger. *werk*, Gal. *œuvre*, Hiſp. *obra*, ἔργον, id, quod fit operando, ab ἔπω, quod notat operari. *Cic. in Or.* Magnum opus omnino, & arduum conamur. ¶ Differt ab *opera*, quia *opera* eſt actio, qua fit aliquid, *opus* eſt id, quod operando factum eſt. *Ter. Heaut.* 1. *c.* 21. utrunque complexus eſt, cum ait. Quod in opere faciundo operæ conſumis tuæ. Cæterum interdum opus capitur pro opera. *Virg.* 8. *Æn.* Sub te tolerare magiſtro militiam, & grave Martis opus. id eſt laborem belli. ¶ *Inter opus*, eſt in ipſo opere, cum opus fit, dum quis operatur. *Tibull. l.* 2. *eleg.* 7. *v.* 8. Crura ſonant ferro, ſed canit inter opus. ¶ Opus etiam pro artificio frequenter ponitur. *Cic.* 6. *Ver.* Cum iſta ab ſe ſe hydriam Boeti manu factam, præclaro opere, & grandi pondere, per poteſtatem abſtuliſſet. *Id.* 5. *Tuſc.* In aureo lecto, ſtrato pulcherrimo textili ſtragulo, magnificis operibus picto. ¶ Item pro fabrica, ſeu munitione militari. *Nepos in Milt. c.* 7. Urbem operibus clauſit. *Cæſ. B. G. l.* 5. *c.* 21. Locum reperit egregie natura, & opere munitum. ¶ Item de quocunque ædificio. *Sueton. in Tiber. c.* 30. De extruendis, reficiendiſque operibus ad P. C. referebatur. ¶ Ablativus *opere* pro magnopere. *Plaut. Truc.* 2. 7. 27. Juſſit opere orare, ut &c. *Id. Stich.* 2. 1. 93. Rogare te juſſit multum opere maximo. Quod autem addit *Pareus in Lex. Crit.* ex *Cic. l.* 4. *Att. ep.* 11. non caret varia lectione.

Opus, nom. indecl. δεῖ, neceſſitas, vel neceſſe. Sed tamen *opus*, & *neceſſe* videntur aliquantum inter ſe differre. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Legem Curiatam Conſuli ferre opus eſſe, neceſſe non eſſe. h. e. utile eſſe. Quare *opus* notat indigentiam, ſeu utilitatem, non neceſſitatem. ¶ Modo ſubſtantive accipitur, modo adjective. Sed quocunque modo uſurpetur, ſemper eſt indeclinabile. Utroque modo conjungitur cum verbo *ſum es eſt*, & fere dativum perſonæ vel expreſſe, vel occulte regit. Quando uſurpatur ſubſtantive, verbum *ſum* ſemper numeri ſingularis eſſe debet, & tertiæ perſonæ. Tunc vel uſurpatur abſolute, *Cic.* 2. *Fin.* Bonum ipſum etiam quid eſſet, fortaſſe, ſi opus fuiſſet, definiſſes. ¶ Vel cum abl. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 35. Apud Terentiam gratia opus eſt nobis, tuaque auctoritate. ¶ Reperitur etiam cum gen. *Cic. ad Q. Fr.* Opus erit ο-legantiis alicujus. ¶ A veteribus conjungebatur etiam cum acc. *Plaut. Truc.* 5. 1. 10. Puero opus eſt cibum. ¶ Conjungitur quoque cum conjunctivo, & particula *ut*. *Plaut. Truc.* 2. 6. 51. Nunc tibi opus, ægram ut te aſſimules. ¶ Item cum infinitivo. *Cic. de Am.* Anne opus ſit quidem nihil unquam omnino deeſſe amicis. ¶ Item cum participio. *Ter. Heaut.* 1. 1. Tibi ut opus eſt facto, face. *Cic. pro Mil. c.* 19. Primum erat nihil, cur properato opus eſſet. ¶ Si adjective uſurpatur, exigit nominativum ante ſe, & verbum *ſum* ſecundum numeros, & perſonas variandum eſt. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 5. Dux nobis, & auctor opus eſt, & eorum ventorum, quos propoſui, moderator quidem, & quaſi gubernator. *Liv. l.* 21. *bell. Pun.* Ad comparanda ea, quæ opus erant. ¶ In utraque uſurpatione admittit etiam acc. cum præp. *ad*. *Cic. lib.* 3. *Fam. ep.* 3. Præſidio firmiori opus eſſe ad iſtam provinciam. ¶ Jungitur etiam aliquando cum verbo *habeo*, *Colum. l.* 9. *c.* 1. Feræ graminibus opus habeat.

Opuſcŭlum, i, *operetta*, πονημάτιον, parvum opus. *Cic.* 4. *Acad.* Ut etiam inter Deos Myrmecides aliquis minutorum opuſculorum fabricator fuiſſe videatur.

O ANTE R.

Ora, æ, f. *eſtremità*, ἐσχατιά, extremitas cujuſcunque rei, ab ὅρος, *extremitas*, *terminus*. *Lucret. l.* 1. *v.* 934. Oras pocula circum contingunt. *Feſtus*. Oræ veſtimentorum. *Cic.* 2. *Fin.* Infinitaſque regiones, quarum nulla eſſet ora, nulla extremitas. ¶ Oræ vulneris, ſunt hiantis vulneris extremitates, quæ ſutura conjunguntur. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. *de glutinatione vulnerum*. Oras vulneris ſutura jungit. ¶ Speciatim uſurpatur de regione litorali, ſeu de extremitate regionis prope litus maris. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 5. A prima enim ora Græciæ uſque ad Ægyptum optimorum civium imperiis muniti erimus, & copiis. ¶ Per Synecdochen ſumitur pro tota regione. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 66. Omnibus hominibus, qui ubique ſunt, quacunque in ora, ac parte terrarum. ¶ Capitur etiam pro climate, vel ſegmento cœli. *Cic.* 1. *Tuſc.* Tum globum terræ eminentem a mari, fixum in medio mundi univerſi loco, duabus oris diſtantibus habitabilem, & cultum. ¶ Reperitur etiam pro initio rei. *Cæcil. apud Feſt.* Oram reperire nullam, quam expediam, queo. ¶ Oram ſolvere, & reſolvere, *partirſi dal lido*, eſt oream oræ litoris alligatam ſolvere. *Quint. in ep. ad Tryphon.* Permittamus vela ventis, & oram ſolventibus bene precemur. *Liv. l.* 22. *c.* 19. Vinclum omnes conſcenderant, cum alii reſolvunt oras, aut anchoram vellunt. *Id. l.* 28. *c.* 36. Trahunt ſcalas, oraſque & anchoras, ne in moliendo mora eſſet, præcidunt. h. e. funes, quibus oræ litoris navis adhæret.

Ora, æ, f. Dea juventutis. V. Herſilia.

Oracŭlum, i, n. *oracolo*, λόγιον, χρησμός, μαντεῖον, Deorum reſponſum. *Cic. in Top. c.* 20. Oracula ex eo ipſo appellata ſunt, quod ineſt in his Deorum oratio. *Id.* 1. *de Div.* Tuis enim oraculis Chryſippus totum volumen implevit. *Id.* 1. *Div. c.* 34. Cum oraculum ab Jove Dodonæo peteſſent. Sic oraculum conſulere, ſciſtari, poſcere. *Id.* & *Virg.* & *al.* ¶ Oraclum per ſyncop. *Ovid.* 1. *Metam. v.* 321. Fatidicamque Themin, quæ tunc oracla tenebat. ¶ Sumitur etiam pro ipſo loco, in quo reſponſa dantur. *Cic.* 1. *de Div.* Nunquam illud Oraculum Delphis tam celebre, & tam clarum fuiſſet, neque tantis donis refertum omnium populorum, atque Regum, niſi omnis ætas oraculorum illorum veritatem eſſet experta. *Plin. l.* 12. *c.* 23. Ab Ammonis oraculo, juxta quod naſcitur urbes. ¶ Accipitur etiam pro vaticinio generatim, ſive e Deo, ſive ab homine fiat, ſive per diem, ſive in ſomno. *Cic.* 1. *de Div.* Quibus inflatæ mentes oracula funderent. *Id. ibid.* Expoſui ſomnii, & furoris oracula. ¶ Item pro dicto, ſive ſententia celebri, notatuque digna. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Inde illa reliqua oracula, nequam agricolam eſſe, &c.

Oramentum, i, n. oratio, preces. *Plaut. Truc.* 2. 2. 63. Illum ſpero inimitati blandimentis, oramentis cæteris meretriciis. Ita legit *Meurſius*: alii *ornamentis*.

Orarĭum, ii, n. linteum ori tergendo accommodum. *Vopiſc. in Aurel. c.* 48. Sciendum, ipſum primum donaſſe oraria populo R. quibus uteretur populus ad favorem. Adde *Lucil. apud Non. c.* 14. *n.* 16. ¶ Plura de hac voce diſſerit *Caſaub. ad hunc locum*, item *Salmaſ.* & *Voſſ. l.* 3. *de vit. ſerm. c.* 30.

Orarius, a, um, adject. ab ora, ut oraria navis, parvæ molis, & ad legenda tantum littora apta. *Plin. l.* 10. *ep.* 26. Nunc deſtino partim orariis navibus, partim vehiculis provinciam petere.

Orata. V. Aurata.

Oratim, adverb. per oras. *Solin. c.* 9. (*al. c.* 3.) Ut oratim omnes inſulas legamus.

Ora-

Digitized by Google

Oratio, onis, f. *orazione*, *diſcorſo*, דִּבּוּר, Ger. *ein red*, Gal. *oraiſon*, Hiſp. *oracion*, λόγος, locutio, ſermo, compoſitum ex pluribus dictionibus, ſeu vocibus, quo homines animi ſui ſenſa exprimunt, ab *oro*. *Cic. l. 6. Fam.* Non ſolum ex oratione ipſius Cæſaris, quæ ſane mollis, & liberalis fuit. *Ter. Andr.* 1. 1. 214. Oratio hæc me miſeram exanimavit metu. *Cic. 1. de nat. Deor. in fi.* Epicurus re tollit, oratione relinquit Deos. ¶ Specìatim dicitur de locutione Oratorum. *Cic. in Or. c.* 19. Quanquam enim omnis locutio oratio eſt, tamen unius Oratoris locutio hoc proprio ſignata nomine eſt. *Quint. l. 4. c.* 3. Orationem facere jucundam & ornatam. *Id. l. 5. c.* 17. Habere orationem contra aliquem. *Id. ib.* Orationem ſcribere. *Cic. 5. Tuſc.* Habere multam orationem de re aliqua. ¶ Oratio perpetua. V. *Perpetuus*. ¶ Proſa oratio, V. *Proſa*. ¶ Interdum publici libelli, & literæ, in quibus aliquid ad Remp. pertinens perſcribitur, orationes vocantur. *Sueton. in Tib. c.* 6. Cum patris nomine & epiſtolas ipſe dictaret, & edicta conſcriberet, orationeſque in ſenatu recitaret etiam Quæſtoris vice. V. *eund. Sueton. in Aug. c.* 63.

Oratiuncŭla, æ, f. *orazioncella*, parva oratio. *Cicer. in Brut.* Indicant oratiunculæ, tum hiſtoria quædam Græce ſcripta dulciſſima. *Id. 3. de nat. Deor. c.* 17. Oratiuncula aureola.

Orātor, oris, m. *Oratore*, ῥήτωρ, eſt ille ex ſententia L. Craſſi, qui omnium artium cognitione, & ſcientia ornatus poteſt dicere prudenter, copioſe, ornate, memoriter, cum quadam etiam actionis dignitate, de omnibus rebus, quæcumque in quæſtionem, & in hominum diſceptationem cadunt. *Cic. 1. a. 3. de Or.* Dictus eſt ab *oro*, non qua notat ſupplex peto, ſed ab antiqua ejus notione pro *dico*. Differt a Rhetore, quod Orator ſit, qui in judiciis, vel in concionibus, vel in Senatu cauſas agit: Rhetor, qui profitetur artem bene dicendi. V. Rhetor. *Sidon. l. 5. ep.* 5. Oratorem pro Rhetore uſurpat. ¶ Oratores etiam Legati dicuntur, qui Principum, vel Rerum publicarum mandata peragunt. *Virg. 11. Æn. v.* 331. Centum Oratores prima de gente Latina Ire placet. Adde *Liv. l. 1. c.* 15. ¶ Orator quoque dicitur liber Ciceronis, in quo de Oratore diſſerit. *Cic. l. 15. Fam. ep.* 20. Oratorem meum (ſic enim inſcripſit) Sabino tuo commendavi.

Oratorīe, adverb. *oratoriamente*, ῥητορικῶς, more Oratorum. *Cic. in Orat. c.* 68. Nihil eſt enim aliud pulchre, & oratorie dicere, niſi optimis ſententiis, verbiſque lectiſſimis dicere.

Oratorĭus, a, um, ῥητορικός, quod ad Oratorem ſpectat. *Cic. 1. de Or.* Sic illam orationem diſertam ſibi, & oratoriam, fortem, & virilem non videri. *Id. de clar. Orat. c.* 75. Ornamenta oratoria. ¶ Oratoria, abſoluta, h. e. oratoria ars. *Quintil. l. 2. c.* 12.

Orātrix, icis, f. *oratrice*, mulier, quæ orat. *Plaut. Mil.* 4. 2. 80. Me oratricem haud ſprevisti. ¶ Alio ſenſu *Quintil. l. 2. c.* 14. Rhetoricem in latinum transferentes, tum oratoriam, tum oratricem nominaverunt.

Orātum, ti, n. petitio, preces. *Ter. Hec.* 3. 3. 23. Cum orata ejus reminiſcor.

Orātus, tus, m. *priego*, precatio, rogatio. *Cic. pro Planc. c.* 37. An etiam ſcripſit orato tuo?

Orātus, a, um, num. ex particip. *pregato*. *Horat. l. 1. ep.* 13. v. 18. Prece multa oratus. *Id. l. 2. ſat.* 3. v. 176. Oratus per divos. *Velle. l. 2. c.* 70. Oratus a medico.

Orbatĭo, onis, f. privatio. *Sen. ep.* 88. (al. 87.) Paupertas non per poſitionem, ſed per detractionem dicitur, vel, ut antiqui dixerunt, per orbationem.

Orbātor, oris, m. qui privat. *Ovid. Metam.* 13. v. 500. Exitium Trojæ, noſtrique orbator Achilles.

Orbātus, a, um, *privato*. *Cic. pro Cluent. c.* 15. Quæ ab ſe ſe poſtea coacta pecunia majore præmio, orbata filio minore periculo necaretur. *Id. pro Cæc.* Quibus te conſoler ut afflictum, & jam omni ſpe ſalutis orbatum.

Orbiculātim, adv. *in giro*, Ger. *rings weiſe*, Gal. *rondement*, Hiſp. *en cerco*, κυκλόθεν, per orbes, & circulos, quaſi circulatim. *Plin. l. 11. c.* 37. Sed quibus cervix e multis, vertebratiſque orbiculatim oſſibus flexilis, &c.

Orbiculātus, a, um, n. 1. 2. *tondo*, *ritondo*, κυκλοτερής, quod in orbem, & circuitum factum eſt. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep.* 15. Nunc tibi noſtri milites mali orbiculatis eſſe peſſi videntur. Adde *Plin. l.* 27. *c.* 13.

Orbicŭlus, li, σφαιρίδιον, dimin. ab orbis. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Conciſa quoque in orbiculos ſervatur in vino. ¶ Sumitur etiam pro rotula trochleæ. *Cat. c.* 3. Trochleas Græcanicas binas, quæ funibus ſparteis ducantur, orbiculis ſuperioribus octonis, inferioribus ſenis citius duces.

Orbĭcus, a, um, *girato intorno*, κυκλοτερής, quod eſt per orbem ductum, ſeu per circulum. *Var. apud Non. c. 2. n.* 614. Ut ſidera cœli circa terram, atque axem volvuntur motu orbico.

Orbifĭco, as, a. 1. orbum facio. *Acc. apud Non. c. 2. n.* 852. Orbificor liberorum letho.

Orbīle, is, n. 3. quod rotam in ſumma ſua continet, vel id potius, quod in extremis radiis eſt, & canthis cingitur, ab *orbis*. *Var. l. 3. de R. R. c.* 5. Ad extremum, tibi orbile ſolet eſſe acutum.

Orbilĭus, m. 2. Beneventanus Grammaticus, Horatii in pueritia præceptor, quem *l. 2. ep.* 1. v. 70. ob nimiam in pueros ſævitiam, *plagoſum* vocat. Huic in ſenectute accidit, ut omni prorſus memoria deſtitueretur. Unde per jocum *Litterarum oblivio* dictus eſt. Vixit ad centeſimum primum annum, & reliquit filium Orbilium, & ipſum Grammaticum. *Suet. de clar. Gramm.*

Orbis, is, m. *circolo*, עִגּוּל, Ger. *ein ring*, Gall. *cercle*, Hiſp. *circulo*, κύκλος, circulus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quæ anno fere vertente ſigniferum luſtrat orbem. *Id. ib.* In orbem ferri. *Liv. l.* 3. In orbem volvi. ¶ Differt a ſphæra, ſeu globo, quod orbis proprie dicatur de plano corpore, quod circularem habet figuram, ſphæra autem, vel globus de corpore ſolido. *Cic. 1. de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim ſphæram interpretari placet) ex planis autem circulus, aut orbis, qui Græce κύκλος dicitur. ¶ Sed hoc non ſemper obſervatur. Ponitur enim frequenter orbis pro eo, quod ſphæricum eſt, vel rotundum. Igitur uſurpatur pro mundo, propter ejus rotunditatem. *Ovid. 1. Faſt.* Jupiter, arce ſua totum cum ſpectet in orbem. ¶ Item pro globo terreſtri. *Cic. l. 4. Fam. ep.* 1. Orbem terrarum imperiis diſtributis ardere bello. ¶ Item pro cœlis, & cœleſtibus ſphæris. *Cic. in Somn.* Novem tibi orbibus, vel potius globis connexa ſunt omnia. ¶ Item pro circulari cœleſtium corporum circumvolutione. *Cic. in Somn. c.* 3. Circulos ſuos, orbeſque conficiunt celeritate mirabili. ¶ Ponitur quandoque pro regione. *Plin. l. 12. cap.* 25. In noſtro orbe proxime laudatur Syriacum. ¶ Item pro diſco, ſeu lance, ac præſertim eo diſco, ſuper quem carnes in menſa minutim conciduntur, ac mappa corrumpatur. *Ovid. in Ibin.* Quo puer Œbalides, ictus ab orbe cadas. ¶ Item pro clypeo. *Petron. in Satyr.* Gladios extractant, commovent orbes manu. Sic ſæpe *Stat.* ¶ Item pro menſa rotunda. *Martial. l. 2. epigr.* 43. Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes. ¶ Item pro operculo in orbem facto. *Cat. de R. R. c.* 10. Abacum unum, orbes aeneos duos, &c. ¶ Item pro rota. *Virg. 3. Georg.* Undique jam tergo ferratos ſuſtinet orbes. *Plin. l. 8. c.* 16. Atque hoc tale, tam ſævum animal rotarum orbes circumacti, currusque inanes terrent. ¶ Item pro orbile, hoc eſt extremitatibus radiorum in rota, quæ canthis cinguntur. *Var. l. 3. de R. R. c.* 5. Cum & aqua calida, & frigida ex orbe ligneo, menſaque, &c. ¶ Item pro frontis foraminibus, inter quæ latent oculi. *Prudent. periſteph.* 3. v. 145. Illic utriſque obtutibus Orbes cavatos præferens. ¶ Item pro ipſis luminibus, ſive oculis. *Lactan. de opif. Dei, c.* 8. Orbes ipſos humoris puri, ac liquoris plenos eſſe voluit. ¶ Item pro multitudine hominum. *Ovid. 1. de Ar.* Atque ingens orbis in urbe fuit. ¶ Item pro manu militum, quæ etiam globus dicitur. *Gell. l. 10. c.* 9. Hinc *orbem volvere*, apud *Liv. l. 4. c.* 28. eſt terga vertere, & alio fugæ cauſa incliñare ordinem, *voltar le ordinanze*. ¶ Item pro anno. *Virg. 1. Æn.* Triginta magnos volvendis menſibus orbes imperio explebit. ideſt triginta annos regnabit. ¶ Item pro contextu, & ſerie continua, quam periodum vocant. *Cic. 3. de Orat. c.* 51. Cum circuitum, & quaſi orbem verborum conficere non poſſent. *Id. in Orat. c.* 71. In Thucydide orbem orationis deſidero. ¶ Orbis ſaltatorius, eſt ſpecies quædam motus, cum ſaltatores ſe verſant, in orbemque rotant. *Cicer. in Piſon.* Cum illum ſuum ſaltatorium verſaret orbem. ¶ Orbis ablaqueationis, eſt foſſura, ſive foſſio illa, quæ in orbem circa vites, aut arbores fieri ſolet. *Col. l. 4. c.* 8. Nam dum exaltare fortius orbem ablaqueationis foſſor ſtudet. ¶ Pro rotunditate, *rotondità*. *Plin. l. 9. c.* 35. Dos omnis unionum in candore, magnitudine, orbe.

Orbĭta, æ, *ſegno della ruota*, *rotaia*, veſtigium rotæ decurrentis. *Cic. Att. ep.* 21. Via impreſſam orbitam videre poſſemus. ¶ Item pro veſtigio vinculi, quo vitis alligatur. *Plin. l. 17. c.* 23. Orbita vinculi ſentitur vexatione non dubia. ¶ *Sever. in Ætna, v.* 230. Solis ſcire modum, & quanto minor orbita Lunæ. h. e. curſus in orbem circumactus. ¶ Translate *Juv. ſat.* 14. v. 35. Et monſtrata diu veteris trahit orbita culpæ. ¶ Orbita, inquit *Aſcon. Pædian. in 1. Ver. pag.* 108. duas res ſignificat, nam orbita & rota ipſa intelligitur, & veſtigium in molli ſolo. *Cic. Ver.* 5. 3. Qui ex theſaurum orbitis prædari auſus ſit.

Orbĭtas, atis, f. *orbità*, *privazione*, ὀρφανία, privatio liberorum, aut parentum, ideſt ſtatus patrum poſt amiſſos liberos, vel ſtatus filiorum, cum parentes amiſerunt. *Cic. 3. Fin. c.* 18. Bonum liberi, miſera orbitas. *Id. 1. de Orat.* Ac ſe Pop. Rom. tutorem inſtituiſſe dixiſſet illorum orbitati. ¶ Translate ſumitur generatim pro quacunque privatione. *Cicer. lib. 10. Fam.* Maxima orbitate Reipublicæ virorum talium. *Plin. l. 7. c.* 37. Citra deformitatem oris curata orbitas luminis. *Id. l. 35. c.* 3. Orbitas tecti. ¶ *Orbitates* in pl. num. uſurpat *Arnob. l. 5. & Solin. c.* 11.

Orbitōſus, a, um, adject. rotarum orbitis impreſſus. *Incertus Auct. in Catalect. Virg. carm. de Sabino.* Et inde tot per orbitoſa millia Jugum tuliſſe.

Orbitūdo, inis, f. idem ac orbitas, apud vet. *Accius* apud *Non. c. 2. n.* 599. Miſeret lacrymarum, luctuum, orbitudinis.

Orbo, as, avi, atum, a. 1. *privare*, שָׁכַל, Germ. *berauben*, Gall. *priver*, Hiſp. *privar*, ὀρφανίζω, proprie eſt filios parentibus, vel parentes filiis privare, ab *orbus*. *Cic. 1. Offic.* Theſeus filio Hippolyto non eſſet orbatus. ¶ Translate ſumitur pro privare generatim. *Cic. in Piſon.* Cum orbabis Italiam juventute. *Id. 4. Acad.* Non ergo is excæcat nos, aut orbat ſenſibus. *Plin. l. 12. c.* 8. Pene equitatu orbavit Alexandrum.

Orbōna, æ, f. Dea, quæ præeſt parentibus liberis orbatis, teſte *Plin. l. 2. c. 7. & Arnob. l.* 4.

Orbus, a, um, *privo*, שַׁכּוּל, Ger. *beraubet*, Gall. *privé*, Hiſp. *privado*, ἄτεκνος, ὀρφανός, privatus liberis, vel parentibus. *Quintil. l.* 7. *c.* 5. In paupere gratior, quam divite, patre, quam orbo. *Cic. in Parad.* Quem nutum locupletis orbi ſenis non obſervat? *Id. Q. Fr. l. 1. ep.* 3. Te meorum orbi non erunt filii. ¶ Translate accipitur pro eo, qui quacunque re privatus eſt. *Cic. in Brut.* Quoniam orbæ Eloquentiæ quaſi tutores relicti ſumus. *Id. pro Planc.* Uſque eo orba fuit ab optimatibus illa concio. *Plaut. Rud.* 2. 3. 19. Orbus auxilii, opumque. *Plin. l. 7. cap.* 43. Orbam luminibus exegit ſenectam. *Silius l. 13. v.* 723. Pyrrhumque a limine portæ Dejecit viſus orbus. ¶ Orbi palmites dicuntur, qui oculis, ſeu gemmis carent, & nihil pariunt. *Col. l. 4. c.* 27. Nos orbos tantum detrahere palmites.

Orca, f. 1. *orca*, ὄρυξ, genus beluæ marinæ balænis infeſtum. *Plin. l. 9. c.* 6. Illos ſcire orcam, infeſtam his beluam, & cujus imago nulla repræſentatione exprimi poſſit alia, quam carnis immenſæ dentibus truculentæ. ¶ Eſt etiam genus vaſis ſpecie tereti, & uniformi, ab Æolico ὕρχη, quod vaſis fictilis genus notat. *Perſ. ſat.* 3. Mænaque quod prima nondum defecerit orca. *Horat. l. 2. ſerm. ſat.* 4. Non alia, quam quæ Byzantia putruit orca. ¶ Ab hujus vaſis ſimilitudine ad alia quoque id nomen translatum. Ita vinarium vas orcam dixere. *Var. l. 1. de R. R. c.* 13. Quod ſæpe, ubi conditum novum vinum, orcæ in Hiſpania fervore muſti ruptæ. ¶ Et vaſa ficaria. *Col. l. 12. c.* 15. Nonnulli hanc ipſam longiam ficei orcis ſine pice includunt. *Plin. l. 15. c.* 19. At ubi (ficorum) copia abundat, implentur orcæ in Aſia. ¶ Phimum quoque, ſive pyrgus orca dicebatur. *Pompon. apud Priſcian. l. 3. c.* 9. Interim dum contemplor orcam, taxillos perdidi. *Perſ. ſat.* 3. v. 50. Anguſtæ collo non fallier orcæ. De talorum luſo agit Satyricus. ¶ Item capſa pigmentorum muliebrium. *Plin. l. 35. cap.* 9. Uſta caſu reperta incendio, Piræei, ceruſſa in orcis cremata. ¶ Denique eſt nomen gemmæ. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Orca barbari nominis e nigro, fulvoque, ac viridi, & candido placet.

Orcădes, f. 3. *Orcane*, inſulæ Scotiæ ad Bor. in mari Caledonio, ab ea tantum Pictico freto diviſæ, extenſæ a Septen. in Merid. num. 40. al. 30. ex quibus undecim majores, reliquæ minores. *Mela l. 3. c.* 6.

Orchămus, m. 2. Ὄρχαμος, Aſſyriorum Rex, qui ex Eurynome uxore filiam Leucotheam ſuſcepit, quam ab Apolline ſtupratam vivam defodit. *Ovid l. 4. Metam.*

Orcheſtra, æ, f. 1. *orcheſtra*, ὀρχήστρα, locus in medio theatro, h. e. interior pars, quæ concava, inter ſedilia, five cuneos, & proſcenium, ab ὀρχεῖσθαι, *ſaltare*, quoniam ea apud Græcos chorus ſaltabat. Nam alius fuit orcheſtræ uſus apud Romanos, alius apud Græcos. Apud Romanos quidem orcheſtræ planities deſignata fuit Senatoribus ad ſpectandum, ſed apud Græcos in ea chorus canere, ac ſaltare conſuevit. In orcheſtra erat pulpitum, ſive locus editior, qui *thymele* dicebatur, in quo canebatur a citharœdis, ac tibicinibus, qui ex eo dicti *thymelici*. Supra orcheſtram erat proſcenium, ideſt locus ante ſcenam, nempe ſcena depreſſior, in medio ſui pulpitum habens, qui ſcenicorum, ideſt agentium, ac loquentium locus erat. *Juvenal. ſat.* 3. v. 177. Similemque videbis Orcheſtram, & populum. ideſt ſeſſionem Senatus. *Sueton. in Neron.* Deinde in orcheſtram, Senatumque deſcendit. V. *Vitruv. l. 5. c.* 6.

Orchĭa lex, fuit lex de cœnis lata ab Orchio Tribuno pleb. de Senatus ſententia, tertio poſt anno, quam Cato Cenſor fuerat, quæ certum numerum convivarum præſcribebat, cavebatque, ut patentibus januis cœnaretur, neque legi fraus fieri poſſet. Hæc fuit prima omnium, quæ de ſumtibus ad populum latæ ſunt. *Macrob. 3. Saturn. c.* 17.

Orchis, is, f. 3. ὄρχις, herba, al. cynoſorchis. *Plin. l. 26. c. 10. Dioſc. l. 3. c.* 143. ¶ Item genus piſcis. *Plin. l. 32. c.* 2. Duriſſimum eſſe piſcium conſtat, qui orchis vocatur, rotundus eſt, & ſine ſquamis, totuſque capite conſtat. ¶ Item genus olivæ Atticæ grandius orchite. *Col. l. 5. c.* 8. Orchis quinque, & radius melius ad eſcam, quam in liquorem ſtringitur.

Orchītis, is, ſeu orchites, ae, f. 3. ὀρχῖτις, ὀρχίτης, olea grandis. *Var. l.* 4.

8. 4. de L. L. Meminit ejus *Cat. c. 6. Col. l. 5. c. 83. Virg. 2. Georg.* Eſt ab ὄρχις, *teſticulus*, quod ſit teſticulorum magnitudinis. *Serv. in 2. Georg. & Feſt.*

Orchomĕnus, *ſ.* e. *Orcomeno*, ἐρχόμενος, opp. & fl. Bœotiæ, inter Theſpiam, & Coroneam proximas urbes, ubi templum ditiſſimum, ac potentiſſimum Gratiarum, ab Etheocle Rege conditum, cui Thebani tributa pendebant. Hujus ſolum a talpis totum ferme evertitur, authore *Plin. l. 8. c. penult. & l. 31. c. 2.* ¶ Item opp. Arcadiæ, inter paluſtria, & paludoſa loca, Mantineæ proximum. *Plin. l. 4. c. 5.* ¶ Eſt & fluvius Theſſaliæ Minyeus antea, & poſtea Minterius dictus, cum opp. cognomine. *Plin. l. 4. c. 8.*

Orciniānus, a, um, adjectiv. ab Orco, ut Orciniana ſponda. h. e. feretrum, ſeu *ſandapila*, *feretro*. *Martial. lib. 10. epigr. 5.* Vocet beatos, clametque ſcilicet, Orciniana qui feruntur in ſponda.

Orcīnus, a, um, adjectiv. ſepulcralis, ad Orcum pertinens. *Nev. apud Gell. l. 1. c. 24.* Poſtquam eſt Orcino traditus theſauro, obliti ſunt Romæ loquier latina lingua. Sunt qui legunt *Orcio*, eodem ſenſu. ¶ Orcini liberti dicuntur a *JCtis l. 22. ff. de procul. legat. & alibi*, qui ex domini teſtamento libertatem ſunt aſſecuti, nec aſſertorem ſuum viderunt. ¶ Hinc Orcini Senatores, Auguſti tempore ii dicebantur, qui in Senatum irrepſerant poſt Cæſarem occiſum, & Orco demiſſum, ejus commentariorum auctoritate jactantes, eum ſe honorem obtinuiſſe. *Sueton. in Aug. c. 35.* Alii legunt *Orcivus*.

Orcīus, a, um, V. vocem præcedentem.

Orcŭla, æ, *ſ.* ὀρκίδιον, dimin. ab orca, parvum vas. *Cat. de R. R. c. 17.* Mentham in orculam condito.

Orcus, i, m. 2. ᾅδης, Deus Inferorum, ut veteres putaverunt, quem Plutonem, & Ditem Patrem vocabant, ab ὅρκος, *juramentum*, quod eſſet juramenti Deus, quippe per Plutonem, vel per Stygiam paludem Dii jurabant. *Cic. 6. Ver. c. 50.* Hic dolor erat tantus, ut Verres, alter Orcus, veniſſe Ennam, & non Proſerpinam aſportaſſe, ſed ipſam abripuiſſe Cererem videretur. ¶ Aliquando etiam pro fluvio Inferorum ponitur, imo pro toto loco. *Prop. l. 3. eleg. 19.* Arbiter Orci Minos. *Plaut. Aſin.* Bene vale, apud Orcum te videbo. ¶ *Horat. l. 3. od. 27.* Impudens Orcum moror. h. e. mortem differo. ¶ Cum Orco rationem habere, vel ponere, eſt periculo mortis ſe ſe exponere, cum id prævideamus, quod ſolent agricolæ, qui in peſtilenti agro ſerunt. *Var. l. 1. de R. R. c. 4.* Etenim ubi ratio cum Orco habetur, ibi non modo fructus eſt incertus, ſed etiam colentium vita.

Orcus, i, m. fl. Theſſaliæ, ex Styge palude profluens, qui in Peneum labitur, aquis adeo pinguibus, ut Peneo olei in modum ſupernatet. *Hom. l. 2. Iliad.* Hinc factus eſt locus fabulæ, ut Orcus Inferorum fluv. eſſe dicatur, cujus apud Deos ſanctiſſimum ſemper habitum ſit juramentum.

Orcynus, i, m. ὄρκυνος, genus magni piſcis, qui a Narbonenſibus *Tondicitur*. *Plin. l. 32. c. ult.*

Ordia prima, prima initia, primordia. *Lucret. l. 4. v. 32.* Quove modo diſtracta redires in ordia prima.

Ordinālis, le, adject. ordinem ſignificans, ut ordinale nomen. *Priſc. l. 2.*

Ordinārie, adv. cum ordine. *Tertul. de reſur. car. c. 2.* Hæretici ex conſcientiæ infirmitate nunquam ordinarie tractant. *Frontin. de Colon.* Agrum ordinarie diſponere.

Ordinārius, a, um, o. r. a. *ordinario*, Germ. *ordenlich*, Gall. *ordinaire*, Hiſp. *ordinario*, τεταγμένος, in quo ſervatur ordo. *Colum. l. 5. c. 16.* Malleolus ordinariis vitibus interſerendus eſt. ¶ Item conſuetus, & in quo nihil præter receptum morem, aut legem fit, *ordinario*. *Sueto in Aug. c. 45.* Spectavit ſtudioſiſſime pugiles, non legitimos, & ordinarios modo, ſed & catervarios pugnantes temere, & ſine arte. Sic ordinarius Conſulatus, apud eund. *in Galba c. 6.* Ordinaria conſilia, *Liv. l. 27.* Ordinaria oratio, *Sen. epiſt. 30.* ¶ Ordinarii ſervi, *l. 15. ff. de injur.* ſunt, qui certum aliquod miniſterium (quod ordinarium officium dicitur a *Senec. l. 3. de Benef. c. 28.*) in familia exercent, quibus opponuntur ſervi vicarii. ¶ Ordinaria paria gladiatorum, quæ legitimo loco, tempore, & apparatu inducuntur, quibus opponuntur ex tempore ſubſecta, & velut vicaria. *Id. epiſt. 7.* ¶ Ordinaria ſtructura apud *Vitruv. l. 2. c. 8.* eſt media inter eam, quæ fit a lapide quadrato, & quæ ex informi cæmento temere congeſto, ubi lapides, (qui ideo *ibid.* ordinarii vocantur) etſi ad normam non reſpondent, e ſe tamen invicem non abhorrent, & ordine coagmentantur. Hæc *Philander in loc. cit. Vitruv.* ¶ Homo ordinarius, qui aſſidue in foro verſatur, & liter gerit. *Feſtus.* ¶ Item homo vilis conditionis. *Idem.*

Ordināte, adv. *ordinatamente*, Germ. *ordentlich*, Gal. *par ordre*, Hiſp. *con orden*, κατὰ τάξιν, cum ordine. *Auct. ad Her. l. 4. c. ult.* Diſtincta, & ordinate diſponemus. *Tert. l. 1. adv. Marc. c. 19.* Quo ordinatius retractentur. *Auguſtin. 1. de Retract. c. 24.* Ordinatiſſime ſubjunxit.

Ordinātim, adv. idem ac ordinate. *Brut. Cic. l. 11. Fam. epiſt. 13.* Ille enim ut poſſim, ago ordinatim.

Ordinātio, onis, *f.* *ordine*, סדר, Germ. *ordnung*, Gall. *ordonnance*, Hiſp. *ordenanza*, τάξις, διακόσμησις, diſpoſitio. *Colum. l. 12. c. 3.* Ut ordinatio conſtituta conſervatur. *Vellej. l. 2. c. 59.* Omnem ordinationem & nomen, & teſtamenti comperit. ¶ De ordinatione in architectura *Vitruv. l. 1. c. 2.* ¶ Interdum ſumitur pro adminiſtratione provinciæ. *Sueton. in Nerva. c. 40.* Spoponderunt quidam ei ordinationem Orientis. Optimi quidam Codices habent *dominationem*. ¶ Eſt etiam ordinatio magiſtratuum creatio, & eorundem per provincias diſpoſitio. *Id. in Domit. c. 4.* Ecquid ſciret, cur ſibi viſum eſſet ordinatione proxima Ægypto præficere Metium Rufum.

Ordinātīvus, a, um, *ordinativo*, ad ordinem ſpectans, ut ordinativa adverbia, apud *Priſcian. l. 15.* Adde *Tertull. adv. Hermog. c. 19.*

Ordinātor, oris, m. *ordinatore*, qui recte diſponit. *Senec. epiſt. 110.* (al. 109.) Quomodo advocato, & litis ordinatori.

Ordinātus, a, um, *ordinato*. *Liv. l. 24.* Ex comparatione tam ordinatæ diſciplinæ animadvertit. *Nepos in Iphicr. c. 2.* Ordinatæ acies. *Apul. de Deo Socrat. poſt princ.* Ordinatiſſimi motus. *Senec. epiſt. 74.* Vita ordinatior, & prudentior.

Ordĭno, as, avi, atum, a. 1. *ordinare*, ערך, Germ. *ordenen*, Gall. *ordonner*, *mettre par ordre*, Hiſp. *ordenar*, *poner en orden*, διατάττω, ſuo quæque ordine diſpono, recte conſtituo, deſigno, in ordinem redigo. *Cic. 2. de Orat.* Ea mihi videntur in lite ordinanda, & in conſilio dando eſſe poſita. *Colum. l. 5. c. 3.* Ordinare locum vitibus. *Suet. in Cæſ. c. 40.* Ordinare Reipub. ſtatum. *Liv. l. 29. c. 1.* Ordinare milites. *Curt. l. 3. c. 8.* Ordinare aciem. *Plin. l. 5. c. 19.* ſub ſignis ordinare. *Sen. ep. 9.* Ordinare res ſuas ſuo arbitrio. Et *epiſt. 10.* Ordinare cupiditates improbas, h. e. in officium redigere. Al. leg. *cogitationes*. Et *ep. 12.* Ordinare diem, *diſporre le azioni del giorno*. ¶ Ordinare aliquem, eſt ad aliquod munus gerendum conſtituere. *Suet. in Veſpaſ. cap. 25.* Quendam e charis miniſtris diſpenſationem cuidam, quaſi fratri petentem cum diſtuliſſet, ipſum candidatum ad ſe vocavit, exactaque pecunia, ſine mora ordinavit. ¶ Ordinare teſtamenta apud JCtos, *l. 5. ff. de inoffic. teſtam.* eſt conficere. ¶ *Ordinare medicamenta* dicuntur Medici cum ea ægrotantibus præſtituunt. Legitur hæc phraſis apud *Cœl. Aurel. Chronic. l. 1. c. 7. ſub fin.*

Ordior, iris, orſus ſum, d. 4. *cominciare*, החל, Germ. *anfahen*, Gal. *commencer*, Hiſp. *comencar a dezir*, ἄρχομαι, incipio. *Cic. Att. l. 4. ep. 1.* Alterius vitæ quoddam initium ordimur. *Id. in Brut.* Cum admodum adoleſcens orſus eſſet in foro dicere. *Id. pro Marc.* Sed ut unde eſt orſa, in eodem terminetur oratio mea. *Nepos in Alcib. in fin.* Satis de hoc, reliquos ordiamur. h. e. ordiamur de reliquis dicere. ¶ Significat etiam texere; quæ a nonnullis putatur propria, & præcipua hujus verbi notio. *Plin. l. 11. c. 24.* Aranea orditur telas. ¶ Particip. futuri *ordiendus*, & *ordiundus*. *Liv. in præfat. l. 1.* Ab initio tamen ordiundæ rei. *Cic. 1. de Or. c. 21.* Craſſus princeps ejus ſermonis ordiendi fuit. ¶ Particip. præteriti *orditus* pro orſus ponitur a *Diomede*, & *Priſciano*, & uſurpatur a *Sidon. l. 2. ep. 9.* paſſiva ſignificatione: narratiunculas bifariam orditas. Adde *Porcianus. l. 1.* qui tamen imitandi minime ſunt. ¶ Particip. *orſus* V. ſuo loco.

Ordītus, V. Ordior.

Ordium, V. Ordia.

Ordo, inis, m. *ordine*, *diſpoſizione*, סדר, Ger. *ordnung*, Gal. *ordre*, Hiſp. *orden*, τάξις, διαταγή, digeſtio, & in ſuo loco rei cujuſque collocatio, veluti in acie fit, ubi pedites, ubi alæ, cæteraque omnia ſuo quæque ordine collocantur, quaſi ὅρον δῶ, *terminum do*, ut cenſet *Cæſ. Scalig. de cauſ. L. L. c. 35.* Poſſis & deducere a Græco ὀρθός, *rectus*. *Cic. 1. Offic.* Nam & ordinem ſic definiunt, compoſitionem rerum aptis, & accommodatis locis. *Id. de Sen.* Et proceritates arborum, & directos in quincuncem ordines. *Quintil. l. 10. c. 5.* Dare ordinem ſtudiis. ¶ Sæpe ponitur pro conditione, qualitate, ſtatu hominum. *Virg. 7. Æn.* Delectos ordine ab omni. *Cic. 4. Ver.* M. Octavium hominem ornatiſſimum loco, nomine, ordine, virtute. *Idem Ver. 3.* Homo ſui ordinis frugaliſſimus, *tra quelli del ſuo rango*. ¶ Apud Romanos tres ordines civium fuere, Senatorius, Equeſter, Plebejus. *Cic. in Catil. pro Domo. Liv. l. 26. Sigon. de ant. jur. Civ. Rom. l. 2. c. 1.* ¶ Ordo ampliſſimus, vel nobiliſſimus Senatorius vocabatur. *Cic. de Prov. Conſ.* Reduxit ordo ampliſſimus, & Ordo is, qui eſt & publici conſilii, & meorum omnium conſiliorum auctor, & princeps. ¶ Aliquando ordo ponitur pro ipſis hominibus, ideſt iis, qui ejuſdem ſunt dignitatis, ut Senatores, &c. *Cic. 3. Offic.* Qui eſſet, ut argentarius, apud omnes Ordines, gratioſus. ¶ Item pro agmine. Hinc ordines ducere dicuntur, qui militibus præſunt, ut Tribuni, Centuriones, atque alii. *Cic. 1. Phil.* Viri fortiſſimi, atque honeſtiſſimi, qui ordines duxerunt. ¶ Ordinis inferioris amici, dicuntur, vel qui ſunt infimæ conditionis, vel qui in genere amicitiæ infimi ſunt, & omnium amicorum minimi. *Cic. de Amic.* Nunquam ſe ille Philo, nunquam Rutilio, nunquam Mummio antepoſuit, nunquam inferioris ordinis amicis. ¶ *Ordine*, & *ex ordine* eſt ſecundum ordinem, vel diſtincte, dilucide. *Virg. 1. Ecl.* Pone ordine vites. *Cic. in Partit.* Teſtes ordine interrogandi ſunt. *Idem 6. Verr. c. 64.* Ut quiſque ætate, & ordine antecedebat, ita ſententiam dixit ex ordine. ¶ *Extra ordinem*, eſt neglecta, & poſthabita ordinis ratione, præter morem, & conſuetudinem. *Cic. pro Dom.* Cn. Pompejo plurima, periculoſiſſima, maxima terra, marique bella extra ordinem ſunt commiſſa. ¶ *Extra ordinem* per Metaphoram ponitur pro eximie, & quaſi præter cæteros. *Cic. l. 6. Fam. ep. 5.* Ad eam ſpem, quam extra ordinem de te ipſo habemus. ¶ Vel pro incidenter. *Quintil. l. 10. c. 3.* In quæ oſtentur, quæ ſcribentibus ſolent extra ordinem, ideſt ex aliis, quam qui ſunt in manibus loci, occurrere. ¶ Juriſconſulti ponunt *extra ordinem* pro ſine verbis, & formulis ſolemnibus. *Paul. l. ordo, ff. de publ. jud.* Cum extra ordinem crimina probantur. ¶ *Ex ordine*, eſt ſecundum ordinem, pro ratione ordinis, ordine ſervato. *Cic. in Ver.* Ita ſententiam dicebat ex ordine. ¶ Interdum ſignificat ſine intermiſſione, ut aliqui dicunt. *Virg. 4. Georg.* Septem illum totos perhibent ex ordine menſes fleviſſe. ¶ In ordine ſtare dicuntur, qui ſtando ordinem ſervant, vel ordine ſtant. *Auct. ad Her. l. 3.* Si in ordine ſtantes notos quam plurimos viderimus. ¶ In ordinem cogere, vel redigere, *fare ſtare*, *coſtringere alcuno a che che ſia*, proprie dicitur, cum quis per vim prohibet magiſtratus, ne jure ſuo utantur, eoſque in ordinem, & conditionem privatorum quodammodo redigit. *Liv. l. 43. c. 16.* Eo facto avocatam a ſe concionem tribunus queſtus eſt, & in ordinem ſe coactum. *Id. l. 25. c. 3.* Conſul tribunis, Nunc videtis, inquit, vos in ordinem coactos eſſe? *Plin. l. 1. ep. 23.* Tribunitiam poteſtatem in ordinem cogi a nullo decet. Adde *Sueton. in Claud. c. 38.* & *in Veſpaſ. c. 15.* ¶ Translate *Plin. l. 2. ep. 6.* Gula reprimenda, & quaſi in ordinem redigenda eſt.

Orĕa, æ, *f.* *freno*, *morſo*, χαλινός, frænum, ita dictum, quod ori inſeratur, ab *ore*. *Trebel. pro ſe apud Pop.* Oreas detrabo inſpectante Lucio Stertinio. Citat *Feſtus*, qui & Nævium, Titinnium, Catonem, Cœlium uſos docet. ¶ Orea quoque, vel, ut alii ſcribunt, ora, vel horia, eſt genus naviculæ. V. Horia.

Orĕădes, dum, *f.* Ὀρειάδες, Nymphæ montium, ab ὄρος, *mons*. Hujus dictionis ſecunda a Poetis licenter producitur, quod propter tot brevium ſyllabarum concurſum aliogui carmen hexametrum ingredi non poſſit. *Virg. 1. Æn. v. 500.* quam mille ſecutæ Hinc, atque hinc glomerantur Oreades. ¶ In ſing. num. *Calpurn. ecl. 4. v. 136.* Per juga ſiccato felix pede curtit Oreas.

Orĕon, i, ὄρεον, genus herbæ in montibus naſcens, refertur inter ſpecies polygoni a *Plin. l. 27. c. 12.*

Oreoſelinum, ὀρεοσέλινον, apium montanum. *Plin. l. 20. c. 11.*

Oreſtes, m. 3. Agamemnonis, & Clytæmneſtræ filius, ſic appellatus ob ferinam, atque agreſtem, & quaſi montanam naturam, ab ὄρος, *mons*, quem ſoror Electra, necem ei parari ab Ægiſtho, qui patrem Agamemnonem interfecerat, & cum matre in adulterio vivebat, metuens, per pædagogum in Phocidem clam ablegavit. Iſtic duodecim annos commoratus cum pædagogo ſuo Argos rediit, ubi ſub ſpecie hoſpitis intromiſſus ad Clytæmneſtram, eandem in ultionem patris occidit. Deinde Pyrrhum quoque Machareі Sacerdotis ope in Apollinis templo interfecit, eo quod Hermionem Menelai filiam, ſibi prius deſponſatam, rapuiſſet. Propter quæ ſcelera agitatus eſt furiis, quibus non ante liberari potuit, quam judicium in Areopago expertus ſit, ubi cum a ſex Diis condemnaretur, a ſex abſolveretur, tandem a Pallade & abſolutus, & e furiis liberatus eſt. Amicum habuit Pyladem, perpetuum omnium ſuarum profectionum comitem, periculorumque ſocium, cum quo tam ſancte amicitiam coluit, ut alter pro altero mori non recuſaret. *Cic. de Amic. Virg. 3. Æn. & al.* ¶ Pro tragœdia de Oreſte, *Juven. ſat. 1.* Scriptus & in tergo, necdum finitus Oreſtes.

Oreſtēus, a, um, adject. ad Oreſtem pertinens, ὀρεστεῖος, ut Oreſtea Diana, cujus ſimulacrum Oreſtes juxta Ariciam collocavit. *Ovid. 15. Metam. v. 489.*

Orexis, is, *f.* *fame*, appetitus, eſuritio, ὄρεξις, ab ὀρέγομαι, appeto. *Juven. ſat. 11. v. 27.* Hinc ſurgit orexis, Hinc ſtomacho vires.

Organārius, ii, m. qui organa tractat, vel fabricatur. *Firmic. Matheſ. l. 3. c. 14.* Mercurius cum Venere facit organarios, & myropolas.

Organice, adv. per organa, ſeu machinas. *Vitruv. l. 10. c. 1.* Organice moveri. Optimæ editiones habent *organicῶs*, græca terminatione.

Organicus, i, ſubſt. m. 2. *organiſta*, qui muſicis organis canit. *Lucret. l. 2. v. 412.* Ac muſæa mele, per chordas organici quæ Mobilibus digitis expergefacta figurant.

Organicus, a, um, quod ad organa, ſive inſtrumenta ſpectat. *Firm. l. 8. c. 30.* Organicæ machinationes. *Lucr. l. 3. v. 133.* Saltus Organicus Heliconis. h. e. ſonorus, muſicis organis refertus.

Organum, ui, n. *organo*, *inſtrumento*, Ὄργανον, inſtrumentum. *Cic. l. 10. Fam. ep. 14.* Ὄργανον enim meum erat Senatus, id jam eſt diſſolutum. ¶ Per excellentiam organa dicuntur quævis muſicorum inſtrumenta. *Quintil. l. 9. c. 4.* Ut illi quoque organorum ſoni, quamquam verba non exprimunt, &c. *Juven. ſat. 6.* Prætoribus organa ſemper in manibus. ¶ Eſt & organum inſtrumentum quoddam ædificiis conſtruendis aptum. *Vitruv. l. 10. c. 1.* Inter machinas, & organa id videtur eſſe diſcrimen, quod machinæ pluribus operibus in majores coguntur effectus, ut baliſtæ, torculariumque prela; organa autem unius operæ prudenti tactu perficiunt, quod propoſitum eſt, uti ſcorpionis, & aniſocyclorum verſationes. ¶ Item inſtrumentum idoneum ad metiendum. *Colum. l. 3. c. 13.* Sic compoſitum organum cum in ſulcum demiſſum eſt, litem domini, & conductoris ſine injuria dedicat.

Orgia, orum, n. 2. ὄργια, quævis ſacra apud Græcos, quemadmodum apud Latinos cæremoniarum appellatio generalis eſt, ſed ſpeciatim, & per excellentiam ſacra Liberi Patris. *Serv. in Æn. 4. v. 302.* Innovabantur tertio quoque anno, unde *trieterica* dicta ſunt, id eſt trienna lia. *Virg. 4. Æn. v. 302.* Ubi audito ſtimulant trieterica Baccho Orgia.

Oria, V. Horia.

Orichalcum, V. Aurichalcum.

Oricilla, V. Auricilla.

Oricius, a, um, quod ſpectat ad Oricum urb. vel montem. *Virg. 10. Æn. v. 136.* Incluſum buxo, aut Oricia terebintho.

Oricularius, a, um, adject. auricularius, ad aures pertinens, ut oricularius clyſter, quo in aures aliquid injicitur, apud *Celſ. lib. 6. cap. 7.* bis, & *l. 3. c. 28.* ubi de fiſtulis agit.

Oricus, i, m. & fem. *Orea*, upp. Epiri, in ora Maris Jonii. *Cæſ. l. 3. B. C.* Recepto Orico Cæſar Apolloniam proficiſcitur. *Lucan. l. 3. v. 187.* Tunc qui Dardaniam tenet Oricon. Quædam Editiones habent *Orithon*. ¶ Ibi mons eſt eodem nomine appellatus. *Plin. l. 2. c. 86.*

Oriens, entis, *naſcente*, ἀνατέλλων, naſcens, ſurgens, partic. ab orior. *Cic. in Somn.* Quis in reliquis Orientis, aut obeuntis Solis partibus tuum nomen audiet?

Oriens, entis, ſubſt. m. *Oriente*, *Levante*, ἀνατολή, ea pars mundi, in qua Sol oritur. *Cic. de nat. Deor.* Qui terras ab Oriente ad Occidentem colunt.

Orientalis, le, *Orientale*, ad Orientem pertinens. *Juſtin. l. 39. c. 5.* Orientalia regna. *Pallad. l. 3. c. 17.* Ab Orientali arboris parte.

Orificium, ii, *orificio*, *apertura*, anguſtus aditus, vel exitus quaſi per os. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 4.* Ventris ſunt duo orificia. Et infra. Retrimenta inferiori orificio labuntur.

Origanum, i, n. & Origanus, i, m. *origano*, ὀρίγανον, fruticulus, tam folio, quam caulis ſylveſtri ſerpyllo ſimilis, comantes ſupra cacumen umbella, in qua flores ex albo purpurei, odore jucundo prædi ti emicant. *Plin. l. 20. c. 17.* ubi de eo plura. *Seren. Sammon. c. ictib. ſcorpii*, &c. Cumque hoc abſumi dabebit origanus herba.

Originalis, le, o. 3. *originale*, [illegible], quod eſt ex origine. *Apul. l. 11. Metam. ſub init.* Ceres frugum parens originalis. Adde *Tertul. adverſ. Hæret. c. 20.*

Originarius, a, um, adject. Titulus 38. in Codice lib. 10. eſt de municipiis, & originariis, h. e. de iis, qui origine municipes ſunt.

Originatio, onis, f. *etimologia*. *Quintil. l. 1. c. 6.* Etymologia a Cicerone dicta eſt notatio; ſunt qui vim potius intuiti, originationem vocant.

Originitus, adverb. ab origine. *Ammian. l. 31. c. 6.* Perſæ, qui originitus ſunt omnes Scythæ.

Origo, inis, f. *origine*, *principio*, מקור, Germ. *urſprung*, Gall. *ſource*, Hiſp. *origen*, γένεσις, ortus, initium, principium, cauſa. *Cic. de Univerſ. c. 2.* Nullius enim rei, cauſa remota, reperiri origo poteſt. *Id. 1. Fin.* Origo ſummi boni. *Id. de clar. Orat.* Eloquentiæ origo eſt verborum delectus. ¶ Item genus, natales. *Tacit. Ann. 6. c. 39.* Sabinus modicus originis. *Horat. l. 3. od. 17.* Auctore ab illo ducis originem &c. *Virg. 1. Æn.* Trojanus origine Cæſar. ¶ Quod ait *Gell. l. 10. c. 5. in fi.* *Quod eſt ſcriptum a M. Catone in ſexta origine*: intelligit ſextum librum *Originum* ab illo conſcriptarum: de quibus *Cic. de Senect. c. 11.* Qui quidem libri ad nos non pervenerunt.

Oriola. V. Horiola.

Orion, onis, m. ὠρίων, filius Jovis, Neptuni, & Mercurii, quaſi Urion, ab οὖρον, *urina*. Nam olim Jupiter, Neptunus, & Mercurius, cum terram peragrarent, ſuperveniente nocte ad pauperem quemdam diverterunt, qui eos hilari animo ſuſcepit, cumque Deos eſſe animadvertiſſet, occiſo bove, iiſdem ſacrificium obtulit. Quo officio motos Jupiter, præcepit, ut aliquid muneris a ſe peteret, ſtatim voti compos futurus. Ille nihil ſe ſe magis cupere reſpondit, quam filium, conjugem tamen ſe non habere, neque velle ducere, quod morienti uxori fidem dediſſet, ſe aliam non ducturum. Jupiter igitur, & reliqui Dii corium immolati bovis ſumpſerunt, in quod cum urinam emiſiſſent, juſſerunt, ut terra obrutum completis maternis menſibus ſolveret. Quod cum feciſſet, invenit puerum, quem ab urina Orionem nominavit. Hic poſtea adultus evaſit venator maximus, adhæſitque Dianæ. Sed cum viribus fidens gloriaretur, nullam eſſe feram, quam non conficeret, Dii inſolens verbum ulturi effecere, ut terra ſcorpionem pareret, cujus ictu Orion extinctus eſt. Diana ſatellitis ſui obitum graviſſime ferens, eum in cœlum juxta Tauri ſidus conſtituit. *Bocc. lib. 11. Gen.* ¶ Aliter de ſcorpione iſto narrat *Ovid. in Faſt.* aliter *Lucan.* aliter *Horat.* Ipſam denique totam fabulam diverſe tradunt *Servius*, *Heſiod.* & alii. ¶ Conſtat Orionis ſidus ex octo, & triginta ſtellis. Enſem habere videtur ſtellarum fulgore terribilem. Si fulget, ſerenitatem, ſi obſcuratur, tempeſtatem denotat. ¶ Hoc nomen apud Poetas habet primam ſyllabam indifferentem. Nam olim a Græcis per ω diphthongum ſcribebatur, quæ Dorice in α ſolet commutari: qua ratione conſtat poſſe produci. Poteris tamen etiam corripi, ſi abjiciamus ex prima ſyllaba vocalem ſubjunctivam more Græcorum. Media autem ſyllaba fere ſemper producitur. Penultima obliquorum rurſus eſt indifferens. *Virg. 1. Æn.* Cum ſubito aſſurgens fluctu nimboſus Orion, &c. *Lucan. l. 9.* Teſte tulit cœlo victi dece s Orionis. Verſus eſt ſpondaicus. *Ovid. 8. Met.* Strictumque Orionis enſem. ¶ Per Epentheſin Poetæ dicunt Oarion. *Catul. de coma Beren. in fi.* Proximus Hydrochoo fulgeat Oarion.

Orior, eris, ortus ſum, d. 4. *naſcere*, *venire alla luce*, יצא, Germ. *entſpringen*, Gall. *naître*, Hiſp. *nacer*, φύομαι, γίνομαι, naſcor, ab ὄρω, vel ὄρνυμι, *excitor*, inſerto *i*. Tertiæ eſt conjugationis, excepto infinitivo *oriri*, qui ducitur a quarta. Partic. temporis præteriti habet *ortus*, temporis futuri *oriturus*. *Cic. 2. de Leg.* In quo tu ortus es, & procreatus. *Ovid. l. 10. Met. v. 166.* Tu toties oreris, viridique in ceſpite flores. *Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 16.* Nil oriturum alias, nil ortum tale fatentes. ¶ Translate ponitur pro ſurgere, prodire. *Cic. pro Cluen.* Cum quædam in collibus controverſia paſtorum orta eſſet. *Id. de Am.* Ab his ſermo oritur, id eſt hi primi loquuntur in dialogo. *Terent. Adelph. 2. 1.* Tibi a me nulla orta eſt injuria.

Oritis, m. 2. ὀρῖτις, gemma globoſa ſpecie, quæ a quibuſdam ſiderites vocatur, ignem non ſentiens. *Plin. l. 37. c. 10.*

Orithyia, æ, f. ὠρείθυια, ὠρείθυια, filia Erichthei Athenarum Regis, quam a Borea raptam, & in ventum converſam Poetæ fabulantur. *Ovid. l. 6. Met.* Sed *Euſebius* pro vera hiſtoria refert, Boream Regem Thraciæ fuiſſe, qui, cum Orithyiam amaret, & ſibi conjugem dari poſtularet, nec impetrare poſſet, illam rapuit, & in Thraciam ſecum duxit, ex qua Zetem & Calaim filios procreavit. *Bocc. l. 12. Gen.* ¶ Hoc etiam nomine dicta eſt Amazonum Regina, quæ Marpeſiæ matri ſucceſſit in Regno. Ea regnante, ſoriſque bellum gerente, Hercules, & Theſeus Amazonas adorti ſunt. *Juſtin. l. 2. c. 4. 17. & 26.*

Orithyon, i, mons, de quo *Sidon. carm. 11. v. 2.* Qua ſuper Idalium levat Orithyon in æthram.

Oriundus, a, um, *dipendente*, *nativo*, [illegible], Germ. *geboren*, Gall. *naîf*, Hiſp. *natural*, [illegible], qui rationi parentum originem ducit ex aliquo homine, vel loco. Differt ab *ortus*, quia oriundus refertur ad perſonam, vel ad locum, unde parentes noſtri ſunt, *ortus* idem eſt, ac natus, denotatque genitores, vel locum, unde ipſi nati ſumus. *Liv. l. 34.* Oriundus a Magno Alexandro. *Id. lib. 24.* Hippocrates, & Epicides, nati Carthagine, ſed oriundi ab Syracuſis. ¶ Aliquando pro ortu, ſeu natu ponitur. *Cic. in Top. c. 6.* Qui ab ingenuis oriundi ſunt. *Colum. l. 1. c. 3.* Si modo liberis parentibus eſt oriundus. ¶ Translate *Liv. l. 1. c. 20.* Sacerdotium Alba oriundum.

Orix. V. Oryx.

Orminium, ii, n. *aſparagus ſylveſtris*. *Plin. l. 20. c. 10.*

Ornamen, inis, n. ornamentum. Habet *Martian. Capell. pag. 292.*

Ornamentum, ti, n. *ornamento*, [illegible], Germ. *eine zierde*, Gall. *ornement*, Hiſp. *ornato*, κόσμος, ornatus. *Cic. 3. Ver.* Quod ornamentum pueritiæ pater dederat. *Id. 1. Fin. c. 5.* Ornamenta orationis. *Id. pro Mil. c. 14.* Ornamentum Reip. *Id. Fam. 15. ep. 4.* Ornamento te mihi fore duxi. ¶ Sæpe pro honore ponitur, ſive dignitate. *Cic. Lic. Craſſe*. Suſcepi mihi perpetuam propugnationem pro omnibus ornamentis tuis. ¶ Item pro beneficio honorifico. *Cic. Cælio*. Quæcunque a me ornamenta in te proficiſcentur. ¶ Ponitur & pro quocunque apparatu, ſeu inſtrumento. *Cic. Catil. 2. c. 11.* Neque vero cæteras copias, ornamenta, præſidia veſtra cum illius latronis inopia, ac egeſtate debeo conferre. *Plaut. Amph. prol. v. 84.* Eis (hiſtrionibus) ornamenta & corium uti conciderent. hus eſt veſtes ſcenicas. *Sen. 2. epiſt. 14.* Ars ei conſtat, qui per ornamenta percuſſus eſt. h. e. per cœna gladiatoria. V. *Lipſ. 1. Saturn. c. 17.* ubi hac de re plura. *Tacit. hiſt. 1. c. 79.* Ornamenta conſularia. h. e. inſignia, lictores, faſces, ſella curulis &c. Sic triumphalia ornamenta, apud eund. *in Agric. c. 40.*

Ornate, adv. *ornatamente*, Germ. *zierlich*, Gal. *avec ornement*, Hiſp. *con aſſeo*, κόσμιως, cum ornamento, eleganter. *Cic. 1. Fin.* Res vero bonas verbis electis graviter, ornateque dictatas quis non legat? *Id. 1. de Or. c. 52.* Ornatius cauſam ſuam dicere. *Id. 9. Fam. ep. 21.* Ornatius cauſas agere. *Id. de clar. Or. c. 5.* Ornatiſſime, & copioſiſſime defendi.

Ornatio, onis, f. ornatus. *Vitruv. lib. 5. cap. 7. in fi.* Mutare ſpeciem ornationis in fronte.

Ornator, oris, m. qui ornat. *Jul. Firmic. Matheſ. l. 3.* Ornatores Deorum, vel fabricatores templorum.

Ornatrix, icis, f. quæ ornat, κοσμήτρια. Ornatrices dicebantur ancillæ, quæ dominarum crinem componebant. *Sueton. in Claud. cap. 40.* Hæc matris meæ liberta & ornatrix fuit. *Ovid. 3. de art. am. v. 238.* Tuta ſit ornatrix: odi, quæ ſauciat ora Unguibus, & rapta brachia figit acu.

Ornatus, a, um, *ornato*, מקושט, Ger. *gezieret*, Gall. *orné*, Hiſp. *atavia do*, κεκοσμημένος, ornamentis decoratus. *Feſt.* Ornatus dicitur, qui bonis artibus inſtructus eſt, ſive qui honores adeptus eſt a populo, & bena aptus, ut miles, & gladiator, aut actuus fabulas. *Cic. 2. Agr.* Sed tamen magnificentius, atque ornatius eſſe illo nihil poteſt, quod &c. *Id. pro Planc.* Inter ornatiſſimos homines Equites R. ſummo ſplendore fuerit. *Nepos 15. c. 3.* Ornatus in oratione. *Ter. Adelph. 2. 1. 38.* Ornatus eſt ſuis virtutibus. ¶ Item inſtructus, paratus, *fornito*. *Cic. pro Leg. Manil.* Domicilia regis omnibus rebus ornata. *Id. 2. Fam. ep. 11.* Satis probe ornatus exercitus. *Id. pro Quint.* Ornatiſſimus fundus. *Nepos in Annib. c. 3.* Elephantus ornatus. h. e. armatus. *Lucret. l. 2. v. 41.* Claſſem ornatam armis. *Tacit. 3. hiſt. c. 63.* Exercitus ad prælium intentus, ornatuſque. *armato*.

Ornatus, us, m. *ornamento*, κόσμος, cultus, quo quis ornatur, ornamentum. *Cic. 1. Off.* Quod ſtatuas quoque videmus ornatu fere militari. *Id. in Or.* Afferunt hæc quaſi lumina magnum ornatum orationi. *Id. in Brut.* Ornatum aliquem habere. *Id. 2. Fin. cap. 21.* Ornatus regalis. *Plin. l. 8. c. 45.* Equus inſtratus ornatu regio. ¶ *Ornatu* in dat. pro *ornatui*. *Cæſar apud Gel. l. 4. c. 16.* Iſti & honori erant, & ornatu. ¶ Invenitur & *ornati* in genitivo ſingul. *Terent. Andr. 2. 2. 28.* In ædibus nihil ornati, nihil tumulti.

Orneus, a, um, adject. qui eſt ex orno. *Colum. l. 11. c. 2.* Orneam frondem bubus præbere.

Ornithiæ, m. 1. ὀρνιθίαι, venti Septentrionales, qui decimo cal. Martii, cum Leo deſinit occidere, ſpirare incipiunt, perque dies triginta ſpirant, teſte *Col. l. 11. c. 2.* & *Plin. l. 2. c. 47.*

Ornithoboſcion, n. 2. ὀρνιθοβοσκεῖον, locus ad paſcendum aves. Habet hanc vocem *Var. l. 3. R. R. c. 9.* ſed græcis literis ſcriptam.

Ornithon, onis, m. ὀρνιθών, aviarium. *Var. l. 3. R. R. c. 3.* Ornithones aviaria ſunt, in quibus ſtabulantur turdi, pavones, & omnes alites, quæ intra parietes villæ ſolent paſci.

Ornithotrophium, n. 2. ὀρνιθοτροφεῖον, locus, in quo aves educantur; idem ac ornithon. Habet *Varr. l. 3. R. R. c. 5.* ſed græce ſcribit.

Orno, as, avi, atum, a. 1. *ornare*, *adornare*, הדר, Germ. *zieren*, Gall. *orner*, Hiſp. *ornar*, κοσμέω, pulchrum facio. *Cic. 1. de Or.* Qui mirabilius, & magnificentius augere poſſet, atque ornare, quæ vellet. *Ovid. 1. Amor. el. 7.* Ornare capillus. ¶ Sæpe ſumitur pro præparare, apparare, aptare, inſtruere. *Cic. pro Quint.* Ornare magnifice, ſplendideque convivium. *Id. pro L. Man.* Ornare claſſes. *Ter. Eun.* Ornare fugam. ¶ Tranſlate accipitur pro honorare. *Cic. l. 7. Fam. ep. 5.* Quo minus etiam hiſce eum ornes gloriæ inſignibus. ¶ Ornare verbis, eſt laudare, & verbis quodammodo majus facere. *Ter. Eun.* Munus noſtrum ornato verbis, quod poterit. ¶ Item pro honeſtare, additis vocibus, quæ beneficium, aut ornatum ſignificent. *Cic. pro Dejot.* Eum regem, quem ornare antea cum ſenatu ſolebamus. *Id. Ver. 3. 2. 13.* Ornare aliquem beneficiis, officiiſque omnibus. *Nepos in Themiſt. c. 2.* Ornare divitiis. *Plin. l. 1. ep. 25.* Ornare candidatum ſuffragio. *Cic. in Piſon.* Ornare frequentia egreſſum alicuius.

Ornus, i, f. ἀγρία μελία, ſylveſtris fraxinus, arbor procera, caudice tereti,

Digitized by Google

ti, lævi cortice. quaſi ὄρεινος, *montanus*, quia montibus propria eſt. *Hor. l. 1. Carm. od. 9.* Et foliis viduantur orni.

Oro, as, avi, atum, a. 1. *pregare*, הִתְפַּלֵּל, Germ. *beten*, Gal. *prier*, Hiſp. *rogar*, λίσσομαι, ἀπεύχομαι, peto, precor, rogo, obſecro, ab *ore*. *Cic. pro Planc.* Illud unum vos magnopere oro, atque obſecro. *Ovid. Metam.* 8. Orare veniam dapibus. V. Daps. *Liv. l.* 31. *c.* 6. Legati auxilium ad bellum orantes. *Nepos* 20. *c.* 3. Oravit omnes, ne id facerent. *Ter. Andr.* 3. 2. 48. Orabo uxorem gnato. *Plaut. Amph.* 1. 1. 101. Orant, ignoſcamus. ¶ Cum infinito *Virg. Ecl.* 2. *v.* 43. Jampridem a me illos abducere Theſtylis orat. Ubi *Servius*: orat, ut abducat. figuratum eſt, ut *donat habere* (5. *Æn. v.* 262.) ideſt, donat, ut habeat. ¶ Eleganter interſeritur orationi, quemadmodum & *quaeſo*. *Senec. epiſt.* 88. Quid enim, oro, liberale habent iſti jejuni vomitores? ¶ Significat etiam agere, ſeu dicere cauſas. *Quint. l.* 1. *c.* 10. Perfecta eſſe ſine his orandi ſcientia non poteſt. *Cic. de clar. Orat. c.* 15. Neminem melius ullam oraviſſe cauſam capitis. ¶ *Oraſſis* pro oraveris, *Plaut. Epid.* 5. 2. 65.

Orobanche, es, f. *coda de leone*, *piſciacane*, ὀροβάγχη, cauliculus, ſine foliis, & altitudine ſeſquipedali, ſubrubens, flore ſubalbido in luteum vergente, ab ὄροβος, *ervum*, & ἄγχω, *ſtrangulo*, quod ervum, & cicer, in quibus fere naſcitur, circumligando præfocet. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Orobia, æ, f. thuris genus, minoribus conſtans guttis, ab ὄροβος, *ervum*, ob ſimilitudinem. *Plin. l.* 12. *c.* 14.

Orobinus, color eſt luteo ſimilis, hoc eſt color ervi herbæ, quæ Græce ὄροβος dicitur. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Gaſidanen Græci mittunt coloris orobini.

Orobitis, f. 3. ὀροβῖτις, chryſocollæ factitiæ genus, ſeu coloris ſpecies confecta ex lutea herba. *Plin. l.* 33. *c.* 5.

Orontes, is, m. fl. maximus Syriæ, qui ex Libano M. profluit, multiſque urbibus irrigatis, in quibus Antiochia, quam interluit, ad Seleuciam Pieriam in Syrium pelagus prolabitur. *Prop. l.* 1. *eleg.* 23.

Oronteus, a, um, adject. pro Syriaco. *Propert. l.* 1. *eleg.* 2. Aut quid Orontea crines perfundere myrrha.

Orōpus, f. 2. *Zucamino*, *Suſamino*, opp. Bœotiæ, in conf. Atticæ, in ora. *Plin. l.* 4. *c.* 7. ¶ Item urbs Macedoniæ, ubi Seleucus Nicator natus; ſic ab Oropo filio Lycaonis dicta.

Orphaïcus, a, um, adject. Orphicus. *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 10. Liberum Patrem Orphaici νοῦν ὑλικὸν ſuſpicantur intelligi.

Orphanotrophium, ii, n. *ſpedale per gli orfani*, ὀρφανοτροφεῖον, *l.* 1. *Cod. Juſtin. tit.* 2. *de ſacroſ. Eccleſ. leg.* 16.

Orpheus, m. 2. Ὀρφεύς, diſſyllab. Poeta, ſeu Vates, genere Thrax, Apollinis, & Calliopes filius. Alii dicunt, filium fuiſſe Oeagri, & Polyhymniæ, & Regem Ciconum, qui ſunt populi Thraciæ juxta Hebrum. Hinc Oeagrius appellatur. Hic a Mercurio, ſive, ut alii habent, a patre Apolline lyram accepiſſe fertur, eaque tantum valuiſſe, ut illius cantu ſylvas, & ſaxa moverit, fluviorum curſum prohibuerit, feraſque mitiores reddiderit. Cum Argonautis in Colchidem navigavit, ideo ab illis aſſumptus, quod juxta vaticinium Chironis Sirenes præteriri non poterant, niſi præſente Orpheo. Eurydicen uxorem habuit, quæ Ariſtæum vim ſibi inferre volentem fugiens, a ſerpente occiſa eſt. Ob cujus mortem Orpheus incredibilem in modum dolens, accepta lyra ad Inferos deſcendit, ubi carminibus, & cantu Plutonem, & Proſerpinam flexit, ut Eurydicen redderent, hac tamen lege, ne in itinere reſpiceret. Quod cum præ amore non ſervaſſet, eam denuo amiſit. Deinceps cælibem vitam agere ſtatuit. Cum igitur jam multos nuptias miſcuiſſet, alios inſuper a mulierum conſortio dehortaretur, a Mænadibus inter Bacchi ſacrificia juxta Hebrum fl. occiſus, & diſcerptus eſt. Sed alii aliam cauſam afferunt. Dicunt, reverſum ab Inferis in perpetuo luctu vitam duxiſſe, rogatum eſſe quadam die a mulieribus Bacchi Sacerdotibus, ut lyra caneret, recuſantem laceratum fuiſſe. Ejus membra paſſim per agros ſparſa Muſæ collegerunt, & tumulaverunt. Caput vero, & lyra in Hebrum dejecta, ad Lesbon inſ. delata ſunt, ubi caput ab incolis ſepulturæ mandatum eſt, Lyra autem a Muſis in cœlum tranſlata. *Ovid. l.* 10. & 11. *Met.*

Orphēus, a, um, per tres ſyllabas, ὀρφεῖος, quod ad Orpheum ſpectat. *Claudian. epigr.* 24. *ad Aleth.* Orpheos alii libens impune laceſſunt. *Martial. de Spectac. ep.* 21. Quicquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro dicitur. Poeta loquitur de variis beſtiarum generibus, quæ ab Orpheo lyræ cantu congregabantur.

Orphĭcus, a, um, quod ad Orpheum ſpectat. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 38. Orpheum poetam docet Ariſtoteles nunquam fuiſſe: Et hoc Orphicum carmen Pythagoræi ferunt cujuſdam Cercopis.

Orphnæus, i, ὀρφναῖος, m. unus ex equis Plutonis. V. *Alaſtor*.

Orſa, orum, n. initia, orſus. *Liv. in præfat.* Ut orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent. *Manil. lib.* 2. *v.* 57. Noſtra loquar, nulli vatum debebimus orſa.

Orſus, us, m. principium, ab *ordior*. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. Scire, ratos ne habeant, an vanos pectoris orſus. *Virg. in Culice.* Atque ut araneoli tenuem formavimus orſum.

Orſus, a, um, ἀρξάμενος, qui incipit, vel incepit, partic. ab ordior. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 3. Et ego animi pendere ſoleo, cum ſemel quid orſus, ſi traducor alio. *Virg.* 1. *Æn.* Veneris contra ſic filius orſus. h. e. cœpit loqui. *Id.* 6. *Æn. v.* 125. orſa loqui vates.

Orthium carmen, genus eſt modulationis erectum, numeris altiſſimis conſtans, & intentiſſima voce prolatum, quod ceciniſſe Arionem, cum in mare eſſet projiciendus, ſcribit *Gel. l.* 16. *c.* 19.

Orthodoxus, a, um. *ortodoſſo*, ὀρθόδοξος, qui rectam habet opinionem in rebus Fidei Catholicæ: ab ὀρθός, rectus, & δόξα, opinio. *lib.* 1. *Cod. Juſtin. tit.* 8. *leg.* 9. & 10.

Orthogonius, a, um, quod rectis angulis conſtat, & omnium partium æqualitatem habet. *Col. l.* 5. *c.* 2. Orthogonius ager.

Orthographia, æ, f. *ortografia*, ὀρθογραφία, recta ſcriptura, ſcientia recte ſcribendi, ab ὀρθός, *rectus*, & γράφω, *ſcribo*. *Sueton in Auguſt. c.* 88. Orthographiam, ideſt formulam rationemque ſcribendi a Grammaticis inſtitutam non adeo cuſtodiit. Adde *Quintil. l.* 1. *c.* 7. ¶ Apud *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. orthographia eſt erecti operis, adverſique deſcriptio, cui opponitur deſcriptio veſtigii, ſeu plantæ. V. *Sciagraphia*.

Orthomaſtica poma, genus malorum, quod refert arectam mammam, ab ὀρθός, *rectus*, & μαστός, *mamma*. *Plin. l.* 15. *c.* 14. Mammarum effigie orthomaſtica mala.

Orthopnœa, æ, f. ὀρθόπνοια, difficultas illa ſpirandi, qua ſpirari non poteſt, niſi recta cervice ſpiritus trahatur. ab ὀρθός, *rectus*, & πνέω, *ſpiro*. *Celſ. l.* 4. *c.* 4. & *Plin. l.* 28. *c.* 20.

Orthopnoicus, a, um, adject. qui orthopnœa laborat, ὀρθοπνοϊκός. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Mentaſtrum orthopnoicis efficaciſſimum.

Orthoſtata, æ, m. ὀρθοστάτης, fulcimentum, pila erecta ad aliquid ſuſtinendum. *pilaſtro*, *ſperone*. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8.

Orthragoriſcus, i, m. ὀρθραγορίσκος, piſcis marinus figura tereti, qui grunnire porcorum more dicitur, cum capitur. *Plin. l.* 32. *cap.* 2.

Ortivus, a, um, adject. orientalis, ad ortum ſpectans. *Manil. l.* 4. *v.* 189. Ortivo totidem de cardine duces.

Ortus, us, m. *naſcimento*, *natività*, γένεσις, nativitas, origo. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 2. Cato ortu Tuſculanus fuit, civitate Romanus. *Id. de Univ.* Quæ ortum habere, gignique diximus. ¶ Tranſlate uſurpatur pro prima corporis cœleſtis apparitione ſupra noſtrum hemiſphærium. *Cic.* 2. *de Div.* Ortus occaſuſque ſiderum non fieri eodem tempore apud omnes, neceſſe eſt. ¶ Item pro loco illo, in quo Sol oritur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Spatiis immutabilibus ab ortu ad occaſum commeant.

Ortus, a, um, nom. ex particip. ab orior, *nato*. *Horat. l.* 4. *od.* 6. Orti claris patribus. *Salluſt. in Jug. cap.* 108. Ortus ex concubina. *Liv. l.* 26. Loco obſcuro, tenuique fortuna ortus. *Id. l.* 2. *c.* 6. Ortos ejuſdem ſanguinis. ¶ Dicitur & de ſideribus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 156. Sol recens ortus. *Tac.* 1. *An. c.* 09. Orto die.

Ortygia, æ, f. inſ. maris Ægæi, eadem ac Delos, ab ὄρτυξ, *ygos*, *coturnix*, quod in ea primum hæc avis viſa ſit, vel a coturnicum copia. *Virg.* 3. *Æn. v.* 142. ¶ Item inſula circa Siciliam. *Id. ib.*

Ortygometra, æ, f. ὀρτυγομήτρα, rex coturnicum, major aliquanto, ac nigrior, ab ὄρτυξ, *coturnix*, & μήτηρ, *mater*. *Plin. l.* 10. *c.* 23. *v.* 694. Aquilone ergo maxime volant ortygometra duce.

Ortyx, ygis, f. ὄρτυξ, plantago, herba. *Plin. l.* 1. *c.* 17.

Oryx, ygis, m. *orige*, ὄρυξ, beſtia in Getulia, biſulca, & unicornis, alioqui capræ non diſſimilis, pilo contra aliorum animalium naturam ad caput verſo, quæ ſub ortum Caniculæ, tanquam ejus ſideris adventum præſentiens, fixis oculis eam plagam cœli intuetur, ubi primum ſignum hoc exoritur, eoque conſpecto ſternutat, & ſaluta venerabunda adorat. De eo *Plinius* diſſerit *l.* 2. *c.* 40. *l.* 8. *c.* 53. *l.* 11. *c.* 40. & 46. & ob figuræ ſimilitudinem nunc cervis, nunc capris accenſet. Idem *Col.* facit *l.* 9. *cap.* 1. Nomen eſt ex eo, quia unicum illud cornu, quod geſtat, refert inſtrumentum illud foſſorium, quod Græcis ὄρυξ, ab ὀρύσσω, *fodio*. *Juv. ſat.* 11. Et Getulus oryx hebeti lautiſſima ferro Cæditur. ¶ Legitur & *Orix*, *igis*.

Oryza, æ, f. *riſo*, ὄρυζα, ὄρυζον, genus leguminis, in locis paluſtribus, & uliginoſis maxime proveniens altitudine cubitali, folia habens carnoſa, porro ſimilia, ſed latiora, florem autem purpureum, ſemen non in ſpicis, quemadmodum frumenta, ſed in paniculis, aut jubis, more milii, aut panici. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 155. agedum, ſume hoc ptiſanarium oryzæ.

O ANTE S.

Os, oris, n. *bocca*, פֶּה, Germ. *der mund*, *das maul*, Gall. *bouche*, Hiſp. *boca*, στόμα, concavum illud, intra quod lingua, & dentes concluduntur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nam cum tribus rebus animantium vita continetur, cibo, potione, ſpiritu, ad hæc omnia percipienda os eſt aptiſſimum. ¶ Per Synecdochen ponitur pro facie. *Cic.* 1. *Off.* Licet ora ipſa cernere iratorum. ¶ Neque ſolum de facie dicitur, ſed etiam de tota ſpecie, quæ cernitur, & quicquid in aliqua re patet, os dici poteſt. *Virg.* 3. *Georg.* Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum ulceris os. *Id.* 1. *Æn.* lato dedit ora feneſtram. ¶ Metonymice uſurpatur pro impudentia, & temeritate. *Cic.* 1. *de Or.* Quod tandem os eſt illius patroni, qui ad cauſas ſine ulla ſcientia juris audet accedere? Hinc os habere, h. e. verecundiam, *Cato apud Senec.* 3. *de ira*, *cap.* 38. ¶ Nonnunquam pro præſentia, & conſpectu. *Tac.* 3. *hiſt. c.* 77. Verberibus fœdatus, in ore ejus jugulatur. ¶ Tranſlate dicitur de aditu, vel de anguſtiis alicujus rei. *Cic.* 6. *Verr.* Alterum ſignum in Ponti ore, & anguſtiis. *Flor. l.* 2. *c.* 17. Claſſem ſub ipſo ore urbis incendit. Sic os ſpecus apud *Tacit.* 4. *Ann. c.* 59. Os Tiberis, *Liv. l.* 1. *c.* 33. ¶ *Ora venarum* dicuntur a *Celſ. l.* 2. *c.* 7. & 8. venæ hæmorrhoidis, *l'emorroidi*. ¶ Os ſublinere, & oblinere alicui, eſt verba dare, & decipere. *Plaut. Aulul.* 4. 6. 2. & *Curc.* 4. 4. 33. ¶ Uno ore, h. e. non omnium conſenſu. *Ter. Andr.* 1. 1. 69. ¶ Habere aliquid ſemper in ore, pro ſemper de aliqua re loqui, *Cic. Fam.* 6. *ep.* 19. ¶ In ore eſt omni populo, *ſe ne parla comunemente*. *Ter. Andr.* 1. 2. 69. Sic in ore vulgi verſari, *Cic. Verr.* 3. *c.* 46. in ore, & ſermone omnium eſſe, *Id. Ver.* 4. venire in ora hominum, h. e. celebrem fieri, *Horat. l.* 1. *ep.* 3. Sic *Tacit.* in *Agric.* Poſcebatur ore vulgi Agricola. *veniva comunemente chieſto*. ¶ *Senec.* 7. *de Benef.* Jugulare filios in ora parentum, *ſu gli occhi*. Sic laudare aliquem in os, *Ter. Adelph.* 2. 4. 5. Nulli lædere os. h. e. neminem præſentem lædere. *Id. ibid.* 5. 4. 10. ¶ *Virg.* 2. *Æn.* ora diſcordia. *linguaggi differenti*. ¶ Duriſſimo ore eſſe, h. e. eſſe impudentiſſimum, *Cic. pro Quint.* Et oris durities. h. e. impudentia, *Senec. de conſtant. Sapient. c.* 17. ¶ Os præbere, eſt offerre ſe contumeliis, injuriis, & verberibus. *Terent. Adelph.* 2. 2. 7.

Os, oſſis, n. *oſſo*, עֶצֶם, Germ. *eine bein*, Gall. *os*, Hiſp. *hueſſo*, ὀστοῦν, fundamentum corporis, quod nervis natura alligavit, a voce Græca collata. *Celſ. l.* 8. *c.* 2. Omne autem os, ubi injuria acceſſit, aut vitiatur, aut finditur, aut frangitur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Quid dicam de oſſibus, quæ ſubjecta corpori, mirabiles commiſſuras habent, & ad ſtabilitatem aptas, & ad artus finiendos accommodatas, & ad motum, & ad omnem corporis actionem? ¶ Oſſa etiam vocantur lapilli illi, qui in prunis, dactylis, ceraſis, ſimilibuſque fructibus medium tenent locum. *Suet. in Claud. c.* 8. Olearum, ac palmularum oſſibus inceſſebatur. ¶ Tranſlata oſſa orationis dicitur orationis corpus, ſed tenue, & exile. *Cic. in Bruto.* Atque utinam imitarentur, nec oſſa ſolum, ſed etiam ſanguinem. ¶ Olim uſurpatum Vet. *oſſum*, *ſi*, & in plur. numero *oſſua*, pro oſſa, teſte *Chariſ. l.* 1. *Priſcian. l.* 7. & legitur aliquando in inſcriptionibus, ut apud *Gruter. p.* 575. *n.* 3. &c.

Os leonis, genus herbæ flore purpureo. *Colum. l.* 10. *v.* 99. Et hiantis ſæva leonis Ora feri.

Oſca, f. 1. *Hueſca*, urbs Ilergetum, in Hiſp. cit. ad Iſſelam fl. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Oſce, adverb. V. Oſſi.

Oſcēdo, inis, f. *sbadigliamento*, Germ. *da jenen*, Gall. *baaillement*, Hiſp. *boceza*, χάσμη, vitium, quo quis ſæpius oſcitat. *Gell. l.* 4. *cap.* 20. Teneriſque en vitio, quod oſcedo appellatur.

Oſcen, inis, V. Oſcines.

Oſcenſis, e, ad Oſcam pertinens. *Liv. l.* 34. *c.* 10. & 46. Oſcenſe argentum. ¶ *Oſcenſes*, *ium*, ſunt ejus urbis incolæ. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 60.

Oſci, m. 2. pop. Campaniæ, in Latii, & Samnii confinio, qui poſtea Sidicini vocati ſunt, teſte *Strabone*, quorum urbs Teanum, ſic dicti ab oris fœditate. Apud veteres ſermonis impuri notantur, ut tradit *Feſtus* ex *Titinnio*. Unde Oſce, & Volſce fabulari dicuntur, qui Latine neſciunt loqui. *Oſculana pugna* etiam proverbio dicitur, quoties qui victus eſt, paulo poſt victor evadit. Hæc *Feſtus*.

Oſcilla, feſta in honorem Bacchi, in quibus homines ſe per funes jactant. Alii putant Erigones, & Icarii feſta. *Feſtus*.

Oſcillatio, onis, f. jactatio per funem, Oſcilli ludus. *Feſt.* V. *Oſcillum*.

Oſcillo, as, ſe per funem jactare, & præcipitem in os ferri. *Feſtus*. ¶ Oſcillantes ait *Cornificius apud eund.* dici ab eo, quod os celare ſoliti ſint, qui eo genere luſus utebantur propter verecundiam. ¶ Oſcillo, pro percutio, V. *Occillo*.

Oſcillum, n. 2. *bocchino*, στομάτιον, dim. ab os, oris. *Colum. l. 5. c. 10.* Si humor invaſit, vermes gignit, qui ſimul atque oſcilla lupinorum ederunt, reliqua pars enaſci non poteſt. Quod *Colum.* os vocat lupinorum, id *Plin. l. 18. c. 14.* ſimili translatione vocat umbilicum. ¶ Eſt præterea oſcillum ludi genus, in quo fune altrinſecus de tigno, arboreve religato, in aere quis libratus ſubvectatur, *bindolo*. Hoc ludi genus fiebat tanquam ſacrificium iis, qui ſuſpendio interiiſſent. Nam oſcillatione, ſive jactatione per funem optime exprimitur mors ſuſpendioſorum. Hinc Oſcillationem Athenienſes inſtituerunt in Erigones gratiam, quæ ſe ſuſpenderat. Omnino *Hyginum* adi *in Arctophylace*, ubi perſpicue rem narrat, item *Varron. apud Serv. in 12. Æn.* ¶ *Feſtus* dicit, oſcillationem per ſex Feriarum Latinarum dies celebrari ſolitam fuiſſe, in memoriam, & imaginem vitæ humanæ, in qua altiſſima interdum in infima dejiciuntur, infima in altum efferuntur. *Serv. in 2. Georg.* refert etiam illorum ſententiam, qui dicunt, oſcilla membra eſſe virilia de floribus facta, quæ ſuſpendebantur per intercolumnia, ita ut in ea homines acceptis clauſis perſonis impingerent, & ea ore cillerent, id eſt moverent, ad riſum populo commovendum. *Virg. Georg. v. 389.* Oſcilla ex alta ſuſpendunt mollia quercu, Oraque corticibus ſumunt horrenda cavatis. ¶ Oſcilla etiam, parvæ imagunculæ, ſeu parvæ ſtatuæ erant, quæ arte fictili fingebantur, & venales proponebantur, quibus homines pro ſe, atque ſuis Diti patri, & Saturno piacula faciebant. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 7. & 11.*

Oſcinis, ſive Oſcen, oſcinis, f. avis, quæ ore canens facit auſpicium, ab *os*, & *cano*. Differunt oſcines ab alitibus, quia oſcines ore, alites alis auſpicium faciunt. Prioris generis ſunt corvus, cornix, noctua, poſterioris buteo, ſanqualis, &c. Picus autem Martius, Feroniuſque, quia & cantu, & volatu faciunt auſpicium, inter oſcines, & alites reponuntur. *Feſt. & Plin. l. 10. c. 19. Horat. l. 3. od. 27.* Oſcinem corvum prece ſuſcitabo. V. *Ales*.

Oſcinum, i, n. οἰωνισμός, augurium avium. *Cic. 2. de Leg. c. 9.* Fulgura, atque oſcina pianto. Alii leg. *obſtita*.

Oſcitabundus, a, um, adject. oſcitans, inertiæ plenus. *Sidon. lib. 2. ep. 2.* Diſcipulis exponere oſcitabundus ordiris. Legitur etiam *in titulo capitis 20. l. 4. apud Gell.*

Oſcitans, antis, o. particip. ab oſcito. *Cic. in Brut.* Vide oſcitantem judicem, loquentem cum altero. ¶ Translate ponitur pro otioſo, & negligente. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quæ Epicurus oſcitans hallucinatus eſt. *Id. 2. de Or. c. 33.* Et iſtam oſcitantem, & dormientem ſapientiam Scævolarum, & cæterorum beatorum otio concedamus.

Oſcitanter, adv. *pigramente*, ἀθύμως, negligenter. *Cic. in Bruto, c. 80.* Tam ſolute egiſſet, tam leniter, tam oſcitanter.

Oſcitatio, onis, f. oſcitandi actus. *Plin. l. 7. c. 6.* Oſcitatio quidem in enixu lethalis eſt. *Martial. lib. 2. epigr. 6.* longas trahere oſcitationes. ¶ Translate de libellis negligenter ſcriptis. *Stat. l. 4. ſilv. 9. verſ. 20.* Sed Bruti ſenis oſcitationes, De capſa miſeri libellionis.

Oſcito, as, avi, atum, n. 1. *sbadigliare*, פהק, Germ. *jenen*, Gall. *baailler*, Hiſp. *bocezar*, χασμάομαι, eſt os totum aperire, ut fit præ ſomno, aut tædio, ab ore ciendo, hoc eſt commovendo. *Donat. in And. a. 1. ſc. 1. Gell. l. 4. c. 20.* Et in jure ſtans clare nimis & ſonore oſcitavit. ¶ Translate ponitur pro aperiri. *Plin. l. 16. c. 24.* Sed omnium folia quotidie ad Solem oſcitant.

Oſcitor, aris, d. 1. idem ac oſcito. *Auct. ad Her. lib. 4.* Cum etiam majores calamitates impendere videantur, ſedetis, & oſcitamini. Adde *Plaut. Men. 5. 2. 80.*

Oſculabundus, a, um, adject. oſculans. *Sueton. in Vitell. c. 2.* Detractum ſocculum dextrum geſtavit aſſidue inter togam, tunicaſque, nonnunquam oſculabundus.

Oſculans, antis, particip. *Cic. in ſomn. Scip. c. 3.* Ille me complexus, atque oſculans. *Plaut. Mil. 2. 3. 67.* Eam me vidiſſe oſculantem cum alieno viro.

Oſculanus, a, um, adject. ab Oſcis. V. Oſci.

Oſculatio, onis, f. *baciamento*, φίλημα, actus oſculandi. *Cic. pro Cal. c. 20.* Sed etiam complexu, oſculatione, aquis, navigatione, &c.

Oſculo, as, a. 1. idem ac oſculor, apud vet. *Titinn. apud Non. c. 7. n. 77.* Laudor, quod oſculavi privignæ caput.

Oſculor, aris, atus ſum. d. 1. *baciare*, נשק, Germ. *kueſſen*, Gall. *baiſer*, Hiſp. *beſar*, φιλέω, eſt dare oſculum. *Cic. pro Mur.* Filium mater oſculata eſt. *Id. Verr. 6. c. 43.* Venerari & oſculari.

Oſculum, li, n. *bocchino*, Ger. *ein muendlein*, Gal. *bouchette*, Hiſp. *boca pequena*, στομάτιον, parvum os, *Petron. in Satyr.* Oſculum, quale Praxiteles habere Dianam credidit. ¶ Metonymice pro ſuavio, ſive baſio accipitur. Nam baſiando os coarctamus, atque minuimus, & quaſi ex ore oſculum facimus. Oſculum, baſium, & ſuavium Donatus ad *Ter. Eun. 5. 2.* his verbis diſtinguit, Oſcula officioſorum ſunt, baſia pudicorum affectuum, ſuavia libidinum, vel amorum. Sed diſcrimen id non obſervatur. *Cic. Att. l. 11.* Et ad oſculum Atticæ poſſim currere. *Ovid. 1. de Arte.* Oſcula qui ſumpſit. *Plin. l. 14. c. 13.* Oſculum dare. *Virg. 1. Æn.* Oſcula figere alicui. *Id. ibid.* Oſcula libare. *Ovid. 2. Metam.* Jungere oſcula. *Tac. 15. Ann.* Fatigare dextrum oſculis.

Oſcus, a, um, quod ad Oſcos ſpectat. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Non enim te puto Græcos, aut Oſcos ludos deſideraſſe, præſertim cum Oſcos ludos vel in Senatu veſtro ſpectare poſſis, id eſt, impudicum, & ſuperbum Senatorum ſermonem. *Virg. 7. Æn.* Oſcorumque manus. *Propert. l. 4. eleg. 2.* Tellus Oſca.

Oſi, orum, m. Germaniæ populi, qui nunc ſunt pars Ducatus Sileſiæ. *Tacit. de Ger. c. 28. & 43.*

Oſiris, is, vel idis, m. Ὄσιρις, Jovis filius ex Niobe Phoronei filia. Succeſſit Phoroneo in Regnum Argivorum. Poſtea tamen Ægialeum fratrem præfecit Regno Achaiæ, & ad Ægyptum transfretavit gloriæ deſiderio. Quos cum ſubegiſſet, Iſidem (quæ & Io vocabatur) Inachi primi Regis Argivorum filiam duxit uxorem. Ubi, cum illa literas, Oſiris varias artes Ægyptios docuiſſet, uterque divinos honores meruit. Ferunt, Oſirim apud Ægyptum inſtituiſſe, & aratrum, vinique uſum primum reperiſſe, aliaque nonnulla. *Tibullus lib. 1. eleg. 8.* Primus aratra manu ſolerti fecit Oſiris. ¶ A Sityphone Ægyptio, vel (ut Servius ait) a Typhone fratre clam occiſus, ab Iſide diu quæſitus eſt. Tandem apud Philam, juxta Syenen, laceratus repertus eſt. Curavit eum Iſis ſepeliendum in Abato, inſula ejus paludis, quæ Memphi proxima eſt, quam etiam Stygem, id eſt mœrorum appellavit, nec niſi Sacerdotes certis diebus, eoſque mitratos eo accedere voluit. Sed cum apparuiſſet Ægyptiis deinde bos quidam, Oſirim putarunt, adoraveruntque ut Deum, & vocaverunt Apim, id eſt bovem, eorum lingua. Deinde dictus eſt Serapis. Sed aliqui dicunt, Oſirim Ægyptiis Solem fuiſſe, Iſim Lunam. *Gell. l. 20. c. 8.* Plutarchus in quarto in Iſim, & Oſiridem commentario. *Juvenal. ſat. 8. v. 29.* Exclamare libet, populus quod clamat Oſiri invento.

Oſiris, f. 3. herba ramulos ferens nigros, tenues, lentos, & in iis folia nigra cum lini, ſemenque in ramulis nigrum initio, deinde colore mutato rubeſcens. Vulgus Herbariorum linariam vocat. *Plin. l. 27. c. 10.*

Oſiritis, m. 1. ὀσιρῖτις, ab Ægyptiis dicitur herba, quam cynocephaliam vocant, hoc eſt canis caput, quod canino capiti ſit ſimilis. Tradunt, ſiquis eam totam eruat, ſtatim mori. *Plin. l. 30. c. 2.*

Oſmen, pro omen, &

Oſnamentum, pro ornamentum, dicebant Veteres. *Varr. l. 5. de L. L.*

Oſor, oris, m. qui odit. *Argumentum Pænuli Plautini*. Oſor mulierum. *Pacat. in paneg. Theodoſ. c. 20.* Regii nominis Brutus oſor.

Oſpicor, aris, pro *auſpicor* dicebant Veteres, ex commercio τῶ *au* cum *o*, ut in *coda*, *ploſtrum*, *explodo* videre eſt. *Diomed. l. 1. pag. 378. Putſch.* ubi & *Claudii Quadrigarii* exemplum affert.

Oſprium, ὄσπριον, q. d. leguminarium, vox græca ab ὄσπριον, *legumen*. Titulus eſt libri 5. Apicii, quia in eo de leguminibus condiendis, pulmentiſque faciendis agitur.

Oſſa, æ, f. *Monte Caſſovo*, al. *Olina*, mons excelſus Theſſaliæ, Pelio, & Olympo attiguus. Poetæ fabulantur, olim fuiſſe conjunctum Olympo, Herculis autem opera abſciſſum ab ea parte, ubi Peneus ſt. per Tempe fluit. Ajunt etiam, unum eſſe ex iis montibus, quibus coacervatis Gigantes in Cœlum aſcendere conati ſunt. *Virg. Georg. 1.* Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam. *Ovid. 1. Faſt. v. 307.* non ut ferat Oſſan Olympus. ubi græca terminatione uſus eſt.

Oſſæus, a, um, Ὀσσαῖος, ex Oſſa. *Stat. l. 12.* Nec Oſſæi bello cecidere bimembres. id eſt Centauri, qui Oſſam incolebant.

Oſſe, is, n. idem ac os, oſſis. Ita declinabant olim *Varr. & Titin.* teſte *Chariſ. lib. 1.*

Oſſeus, a, um, *di oſſa*, עצמי, Germ. *beinen*, Gal. *d'os*, Hiſp. *de hueſſo*, ὀστέϊνος, quod ex oſſibus eſt. *Col. l. 5. c. 11.* Deinde cuneum tenuem ferreum, vel oſſeum inter corticem, & materiam demittito. *Juven. Sat. 3. v. 53.* nigri manus oſſea Mauri, h. e. macra.

Oſſiculatim, adv. minutatim. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 609.* Oſſiculatim Parmenonem devia licet legant.

Oſſiculum, i, n. ὀστάριον, dim. ab os, oſſis. *Gell. l. 6. c. 1.* Ut tenuiſſimis, minutiſſimiſque oſſiculis caput compingeret. Adde *Plin. l. 30. c. 15.*

Oſſifragus, a, um, qui oſſium fractura debilitat quempiam. *Caſſ. Severus apud Sen. l. 5. Contr. 33.* In quemque ſæviens oſſifragus iſte alterius brachia amputat, alterum enervat. ¶ *Oſſifraga* etiam, & *oſſifragus* dicitur aquilæ quoddam genus, a frangendis oſſibus, quia, teſte *Iſid. l. 12. c. 7.* oſſa ab alto dimittit, & frangit. *Plin. l. 30. c. 7.* Unum eſt oſſifrago inteſtinum mirabili natura, &c. *Lucr. l. 5. v. 1078.* Accipitres, atque oſſifragæ.

Oſſilago, inis, f. Dea oſſium ſolidatrix, quæ ſc. infantibus oſſa durat, & ſolidat. *Arnob. l. 4.* V. *Oſſipagina*.

Oſſipaga. V. Oſſipagina.

Oſſipagina, æ, f. eadem quæ Oſſilago, quod pangat, ſive, ut antiqui loquebantur, paget puerorum oſſa. *Arnob. l. 3.* Nulla Pomona, nulla Oſſipaga, nulla Populonia &c. Alii leg. *Oſſipanga*, & *Oſſipaga*, quemadmodum & *lib. 4.* ubi ait: Quæ durat & ſolidat infantibus parvis oſſa, Oſſilago eſſe memoratur.

Oſſuaria, æ, f. vel

Oſſuarium, ii, n. 2. ὀστοθήκη, cella, in qua reponebantur oſſa ejus, in cujus locum aliud cadaver reponebatur, ab eo veterum more, quo *oſſua* dicebant pro *oſſa*, ut ex *Terentio*, *Gellio*, *Soſipatro*, & antiquis inſcriptionibus conſtat. *Ulp. l. ſi ſepulchra, ff. de ſepul. viol.* *Celſus* ſcribit, ſtatuam ſic eſſe monumenti, ut oſſuaria. Aliqui legunt *oſſuarium*. ¶ Oſſuariæ cellæ leguntur in quibuſdam vet. Inſcriptionib. teſte *Voſſ. in Etymol. & Fabret. p. 16.*

Oſſuoſus, a, um, adject. oſſibus plenus. *Veget. de re veterin. l. 2. c. 13.* Loci oſſuoſi, & commiſſurales.

Oſſum, i, n. V. Os, oſſis.

Oſtendo, is, di, ſum, vel tum, a. 3. *dimoſtrare*, הראה, Germ. *weiſſen*, Gall. *monſtrer*, Hiſp. *enſenar*, ἐνδείκνυμι, demonſtro, ex *ob*, & *tendo*. Nam veteres dixere obſtendo. Alii ab *os*, & *tendo* derivant. In ſupino olim non tantum oſtenſum, ſed etiam oſtentum fecit, ut *Priſc.* probat ex illo *Varr. l. 3. Rer. Div.* Salute oſtenta. & hoc *Catonis pro L. Caſare ad populum*, Quod ego me ſpero oſtenturum. *Cic. 3. Verr.* Et os ſuum Populo R. oſtendere auderet. *Terent. Adelph. 1. 2. 25.* Tu plura in hac re peccare, oſtendam. *Cic. Verr. 6.* Tum ſpem, tum metum oſtendere. ¶ Oſtendere ſe, *farſi conoſcere*. *Terent. Eun. 2. 3. 15.* Nunc te oſtendat, qui vir ſies. *Cic. ad Q. Fr.* Conſules ſe optime oſtendunt. h. e. optime ſe gerunt. ¶ *Sueton. in Calig. c. 44.* Ut ſe acrem & ſeverum ducem oſtenderet. *Phædr. fab. 14. l. 1.* Dum vult vocem oſtendere. h. e. oſtentare. *Nepos in Ageſil. c. 1.* Ut oſtendimus ſupra. h. e. narravimus. ¶ Oſtendere aciem, vel copias, eſt in pugnam educere, Græcis [illegible]. *Liv. l. 29. c. 7. Serg. Galba ad Cic. Fam. 10. ep. 30. Caſ. l. 1. B. Civ.* & al.

Oſtenſionales milites dicuntur apud *Lamprid. in Alexand. c. 33.* qui ad oſtentationem & pompam Principem comitabantur, non pretioſis, ſed ſpecioſis veſtibus ornati.

Oſtenſor, oris, m. qui oſtendit. *Tertull. Apolog. c. 21.* Novæ frugis auctor, quia inventor, & oſtenſor.

Oſtenſus, a, um, nom. particip. *moſtrato*. *Terent. Phorm. 5. 4. 7.* Oſtenſa ſpes. *Lucan. l. 2. v. 192.* Cædes Syllæ oſtenſa.

Oſtentamen, inis, n. oſtentatio. *Prudent. Pſychom. v. 204.* Mens inſtructa nullo oſtentamine. Adde *Tertull. adverſ. Gnoſtic. c. 13.*

Oſtentarius, ii, m. oſtentorum interpres, ut oſtentarius Thuſcus, apud *Macrob. l. 3. Saturn. c. 7.*

Oſtentatio, onis, f. *vanto*, גאוה, Germ. *hoffart*, Gall. *vanterie*, Hiſp. *oſtentacion*, ἀλαζονεία, jactantia, venditatio. *Cic. 2. de Orat. c. 81.* Ingenii oſtentationis vitanda eſt ſuſpicio.

Oſtentatitius, a, um, adject. ad oſtentationem compoſitus, ut oſtentatitia virginitas, apud *Tertull. de virg. veland. c. 3.*

Oſtentator, oris, m. *vantatore*, בעל גאוה, Ger. *pranger*, Gal. *vanteur*, Hiſp. *oſtentador*, ἀλαζών, jactator. *Auct. ad Her. l. 4. c. 50.* Oſtentatorem pecunioſum deſcribere. *Liv. l. 1.* Oſtentator factorum.

Oſtentatorius, a, um, adject. oſtentatitius, ut oſtentatoria novitas, *Martian. Capell. l. 2.*

Oſtentatrix, icis, f. quæ ſe oſtentat. *Apul. Apolog.* Quam immodica ſui oſtentatrix. *Prudent. Pſychom. verſ. 439.* Pompa oſtentatrix vani ſplendoris.

Oſtentatus, a, um, ἐνδεικνύμενος, oſtenſus. *Ter. Eun. 3. 5. 56.* An ego occaſionem mihi oſtentatam amitterem?

Oſtento, as, avi, atum, a. 1. *moſtrare*, [illegible], frequentativum ponitur pro ſimplici *oſtendo*. *Plaut. Aul.* Altera manu fert lapidem, panem oſtentat altera. *Cic. Fam. 4. ep. 14.* Cujus exitus ex altera parte cædem oſtentat, ex altera ſervitutem. ¶ Periculum capitis alicui oſtentare, eſt minari mortem. *Cic. pro Cluent.* Qui ſibi delationem nominis, & capitis periculum oſtentarat. ¶ Oſtentare alicui jugulum pro capite alterius, eſt exponere ſe periculo vitæ pro altero. *Cic. Att. l. 1. ep. 16.* Ut aperte jugula ſua pro meo capite Clodio oſtentarint. ¶ Sæpe eſt cum jactantia, & gloriandi cauſa oſtendere, venditare, præ ſe ferre, *vantarſi*, Ger. *zeigen*, Gal. *ſe vanter*, Hiſp. *oſtentar*, ἀλαζονεύεσθαι. *Cic. pro Cæl.* In aliis rebus ſe oſtentent. *Id. l. 1. Fam.* Quid me oſtentem,

qui &c.? *Auct. ad Her. l.* 2. Ingeniique venditandi, & memoriæ oſtentandæ cauſa. *Ter. Eun.* 3. c. 30. Cicatrices oſtentare.

Oſtentum, i, n. *moſtro, prodigio*, מופת, Ger. *ein wunderzeichen*, Gal. *monſtre, prodige*, Hiſp. *monſtruo, prodigio*, τέρας, monſtrum, prodigium. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* c. 42. Prædictiones, & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, niſi hominibus ea, quæ ſint, oſtendi, monſtrari, portendi? ex quo illa oſtenta, monſtra, portenta, prodigia dicuntur. *Id. Verr.* 6. c. 49. Cum magnorum periculorum metus ex oſtentis portenderetur. *Sueton. in Veſpaſ.* c. 5. Jampridem ſibi per hæc oſtenta conceptam in ſpem imperii venit. *Liv. l.* 36. Procurare oſtenta.

Oſtentus, us, m. *beffa, dileggiamento*, χλεύη, irriſio. *Tac. l.* 1. *Ann.* c. 29. Corpora extra vallum abjecta oſtentui. *Salluſt. Jug.* c. 24. Ut Jugurthæ ſcelerum oſtentui eſſem. ¶ Item oſtentatio. *Id. ib.* Illa deditionis ſigna oſtentui eſſe credere. h. e. in ſpeciem ficta.

Oſtentus, a, um, ἐπιδειχθείς, demonſtratus, partic. ab oſtendor, apud vet. *Cato de R. R.* c. 6. Qui in ventum Favonium ſpectabit, & Soli oſtentus erit. *Pacuvius apud Feſt.* In ipſo tempore oſtentum ſenem.

Oſtia, æ, *Oſtia*, urbs alias Latii, nunc Campaniæ Romanæ, condita ab Anco Martio, ad oſtia Tyberis, in ora maris Tyrrheni. *Feſtus*: Oſtiam urbem condidiſſe Ancus Martius rex, & fœminino appellaſſe vocabulo fertur. *Liv. l.* 1. c. 33. In ore Tiberis Oſtia urbe condita. ¶ Scribetur & *Heſtia*.

Oſtiarium, ii, n. tributi genus, quod oſtiorum nomine pendebatur. *Caſ. l.* 3. *B. Civ.* c. 31. Columnaria, oſtiaria, frumentum, vecturæ imperabantur. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 8. exactionem oſtiorum vocat.

Oſtiarius, ii, m. *portinajo*, שוער, Germ. *pfortener*, Gal. *portier, huiſſier*, Hiſp. *portero*, θυρωρός, oſtii cuſtos. *Plin. l.* 12. c. 14. Præter hos & cuſtodes, ſatellitesque, & oſtiarii, & miniſtri populantur.

Oſtiatim, adv. *a porta per porta*, Ger. *von hauſſ zu hauſſ*, Gal. *d' huis en huis*, Hiſp. *de puerta en puerta*, κατὰ θύρας, per ſingula oſtia. *Quinctil. l.* 5. c. 10. Nec ſectanda ſingula, & velut oſtiatim pulſanda. ¶ Accipitur etiam pro ſingulatim. *Cic.* 6. *Verr.* c. 21. Uno imperio oſtiatim totum oppidum compilarit. id eſt per ſingulas domos. ¶ Item pro nominatim. *Cic.* 6. *Verr.* c. 24. Dum ego hoc crimen agam oſtiatim.

Oſtienſis, & Hoſtienſis, ſe, adject. ad Oſtiam pertinens, ut Oſtienſis ora, *Plin. l.* 9. c. 17. & Oſtienſis portus, *Id. ib.* c. 6. ¶ Oſtienſis porta, una ex portis Urbis Romæ Oſtiam ducens, nunc *porta di S. Paolo*. Inde via Oſtienſis incipit.

Oſtigo, iginis, f. V. Mentigo.

Oſtiolum, li, n. *oſciolo*, exiguum oſtium. *Plin. l.* 19. c. 8. Adeo ut oſtiola olitoria ex his factitari cœperint.

Oſtium, ii, n. *porta, uſcio*, שער, Ger. *ein thuer*, Gal. *porte, huis*, Hiſp. *puerta*, θύρα, porta, janua. *Cic.* 2. *de Or.* Eique ab oſtio quærenti ancilla dixiſſet, domi non eſſe. *Juvenal. Sat.* 9. v. 105. Jungere oſtia. h. e. claudere. ¶ Oſtium item, vel oſtia, orum, *bocca di fiume*, ἐκβολή, dicitur per translationem de fluviorum patentibus aditibus, per quos in mare exonerantur. *Cic. pro L. Man.* Ut vos, qui modo ante oſtium Tyberinum claſſem hoſtium videbatis, ii nunc nullam intra oceani oſtium prædonum navem eſſe audiatis? ¶ Item de portuum anguſtis faucibus. *Virg.* 7. *Æn.* Aut portum tenet, aut pleno ſubit oſtia velo. *Cic.* 7. *Verr.* Propter ipſum introitum, atque oſtium portus. ¶ Oſtia, abſolute pro oſtiis Tiberis, ubi Oſtia urbs. *Juven. ſat.* 11. v. 49. Qui vertere ſolum, Bajas, & Oſtia currunt.

Oſtocopus, i, m. qui oſſium dolore laborat. *Serenus Sammon. c. Subitan. dolori, febri*, &c. Oſtocopon lento conducit melle perungi.

Oſtracias, æ, m. 1. idem ac oſtracites. *Plin. l.* 37. c. 10.

Oſtraciſmus, i, m. ὀστρακισμός, genus relegationis apud Athenienſes, id eſt exilium annorum decem, ab ὄστρακον, *teſta*. Teſtula enim inſcriptum ferebant nomen ejus, quem exterminare volebant. Differebat ab exilio, quod fiebat ob flagitia, oſtraciſmos, quod nimia potentia ſuſpecta eſſet. Præterea eorum, qui exilio damnati erant, bona publicabantur; iis ex eo, qui per teſtulam a civitate erant ſummoti, pecuniam populus non adimebat. Præterea oſtraciſmo damnatis tempus, & locus præfiniebatur, ii autem, qui exulabant, neutrum horum habebant. *Nepos in Cimone* c. 3. Teſtarum ſuffragiis, quod illi oſtraciſmum vocant, decem annorum exilio multatus eſt.

Oſtracites, æ, m. ὀστρακίτης, gemma teſtacea, ab oſtrei ſimilitudine. Duplex eſt, altera ſimilis achatæ, niſi quod achates polituram pingueſcit, altera tam dura, ut aliæ gemmæ fragmentis ejus ſcalpantur. *Plin. l. ult.* c. 10. ¶ Item lapidis genus, teſtæ ſimilitudinem habens, cujus uſus eſt pro pumice ad lævigandam cutem. *Plin. l.* 36. c. 19.

Oſtracium, ii, n. onyx gemma. *Plin. l.* 32. c. 10.

Oſtrea, æ, f. idem ac oſtreum. *Gell. l.* 20. c. 7. Oſtreæ cum appoſitæ fuiſſent, & multæ quidem, ſed inuberes, macræque eſſent. *Metell.* apud *Macrob. l.* 2. *Saturn.* c. 9. Echinos, oſtreas crudas, quantum exlent.

Oſtrearium, ii, n. ubi oſtreæ vivunt, & reperiuntur. *Plin. l.* 9. c. 51. Nuper compertum eſt in oſtreariis, humorem his fertiliſſimum lactis modo effluere. *Macrob.* 3. *Saturn.* c. 15. Sergius Orata primus oſtrearia in Bajano locavit.

Oſtrearius, a, um, quod ad oſtrea ſpectat, ut Oſtrearius panis, quo veteres cum oſtreis veſci ſolebant. *Plin. l.* 18. c. 11. Panis ipſius genera proſequi ſupervacaneum videtur, alias ab obſoniis appellati, ut oſtrearii.

Oſtreatus, a, um, *duro, aſpro*, ὀστρεώδης, durus, atque aſper. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 186. Itaque jam quaſi oſtreatum tergum ulceribus geſtito.

Oſtreoſus, a, um, adject. oſtreis abundans. *Auctor Priap. carm.* 77. Cyzicus oſtreoſa. *Catul. in Priap. carm.* 18. ora Helleſpontia cæteris oſtreoſior oris.

Oſtreum, i, n. *oſtrica*, Ger. *muſchele*, Gal. *huitre*, Hiſp. *oſtia*, ὄστρεον, generale nomen eſt ad omnes eos piſces, qui teſtam habent aſperam, & ſcabram. *Cic.* 2. *de Div.* Oſtreiſque, & conchyliis omnibus contingere, ut cum Luna pariter creſcant, pariterque decreſcant. *Plin. l.* 32. c. 6. Peculiariter vero contra leporis marini venena, & oſtrea adverſantur.

Oſtriago, inis, f. genus herbæ, de qua *Apul. de herb.* c. 48.

Oſtricolor, oris, o. purpureus. *Sidon. carm.* 5. v. 18. Oſtricolor pepli textus.

Oſtrifer, ra, rum, oſtreis abundans. *Virg.* 1. *Georg.* v. 207. Pontus, & oſtriferi fauces tentantur Abydi. Adde *Lucan. l.* 9. v. 959.

Oſtrinus, a, um, ὄστρειος, oſtro tinctus, oſtri colorem habens. *Propert. l.* 3. *eleg.* 11. Et Tyros oſtrinos præbet Cadmea colores. *Id. l.* 1. *eleg.* 14. Oſtrinus torus.

Oſtrogothi, orum, m. Gothi, ad Orientem incolentes. *Claudian. l.* 2. *in Eutrop.* v. 153. Oſtrogothis colitur, miſtiſque Gruthungis. ¶ A *Trebell. Poll. in Claud. cap.* 6. dicuntur *Auſtrogothi*.

Oſtrum, i, n. 2. *oſtro, porpora*, ארגמן, Germ. *meerſchneckenfarbe*, Gall. *pourpre, eſcarlate*, Hiſp. *purpura, o grana*, ὄστρεον, ſanies illa, ſeu liquor qui ex oſtreis, ſeu conchyliis, ſeu purpuris, ſeu muricibus eximitur ad pretioſarum lanarum infectoram, & color ille, qui ex hac ſanie conficitur. *Plin. l.* 9. c. 36. & 37. videtur diſtinctas facere ſpecies, conchylium, purpuram, muricem. Similiter *Nonius* oſtrinum colorem diſtinguit a colore muricis, quod ille ſit ſubrubeus, hic ſanguineus. Sed hæc a ſcriptoribus confunduntur. Et ſane oſtrum, ut de ejus natura tradiderunt Scriptores, non habet in omnibus locis, quibus naſcitur, unius generis colorem, ſed Solis curſu naturaliter temperatum. Itaque quod legitur in Ponto, & Gallia, quia hæ regiones ſunt proximæ ad Septentrionem, & Occidentem, invenitur lividum: quod autem legitur ad Æquinoctialem, & Orientem, invenitur violaceo colore: quod vero Meridianis regionibus excipitur, rubra procreatur poteſtate, ut ait *Vitruv. l.* 7. c. 13. ubi rationem etiam tradit oſtrini coloris conficiendi. *Virg.* 5. *Æn.* v. 111. Veſtes oſtro perfuſæ. *Id. Æn.* 11. v. 704. ſtratoque ſuper diſcumbitur oſtro. h. e. lectis purpureis. *Sever. in Ætna*, v. 331. Purpureoque rubens ſurgat jubet aureus oſtro.

Oſtrya, æ, f. 1. & oſtrys, yos, f. 3. arbor materia dura, atque firma, ſimilis fraxino, cortice, & ramis, & folio pyri, paulo tamen longioribus, craſſioribuſque, ac rugoſis inciſuris, quæ ſolitaria naſcitur circa ſaxa aquoſa. *Plin. l.* 13. c. 21. Gignit arborem oſtryn, quam & oſtryam vocant &c.

Oſurus, &
Oſus, participia. } V. Odi.

O ANTE T.

Otacuſta, æ, ὠτακουστής, ab οὖς, ὠτός, *auris*, & ἀκούω, *audio*, apud *Apulejum de Mundo* eſt emiſſarius, clam aliorum ſermones captans. *ſpia*.

Otho, onis, m. L. Roſcius Otho trib. pleb. legem theatralem tulit, qua quatuordecim gradibus orcheſtræ proximis equeſtri ordini aſſignatis, cautum eſt, ut pauperes ſeorſum a divitibus ſpectarent. *Juven. Sat.* 3. *verſ.* 159. Sic libitum vano, qui nos diſtinxit, Othoni. ¶ M. Salvius Otho octavus R. Imperator poſt Galbam, tertio imperii menſe a Vitellio ingenti clade apud Bebriacum affectus, ſe ipſum pugione transfixit. Ejus vitam habes apud *Sueton.*

Othone, es, herba in Syria naſcens, ſimilis erucæ, flore croci. *Plin. lib.* 29. *cap.* 12.

Othonianus, a, um, ad Othonem pertinens, ut Othonianæ partes, *Tacit.* 2. *hiſtor.* c. 33. Othoniani duces. *Id. ibid.* c. 24.

Othrys, m. 3. *Dolacha*, mons Theſſaliæ ingens, qui contra Oſſam in Meridiem vergit, ſedes Centaurorum. *Virg.* 7. *Æn. Lucan. l.* 6.

Othryſius, a, um, adject. ab Othry. *Martial. l.* 10. *epigr.* 7. Quicumque Othryſias bibunt pruinas.

Otia, æ, f. piſcis marinus, a genere oſtrearum, ab ὠτίον, auricula. *Plin. lib.* 32. c. 11.

Otis, idis, f. ὠτίς, avis eſt, quam Hiſpani avem tardam vocant, teſte *Plin. l.* 10. c. 22. damnata in cibis propter malum odorem, quem emiſſa ex ejus oſſibus medulla reddit. V. *Harduin.*

Otium cum derivatis V. Ocium.

Otus, i, ὦτος, noctua aurita, bubone minor, noctuis major, quam quidam Latine *aſionem* vocant; avis paraſita, & quodam genere ſaltatrix. *Plin. l.* 10. c. 23. V. *Harduin.* ¶ Eſt præterea Otus nomen Gigantis, Ephialtis fratris. *Virg. in Cul.* v. 234. vinctus ſedet immanis ſerpentibus Otus. V. *Aloeus*. ¶ Scribitur & *Oetus*.

O ANTE V.

Ovalis, & le, o. 3. quod ad ovationem ſpectat, ut Ovalis corona, quæ ex myrto fiebat, qua donabantur Imperatores, qui ovantes urbem introibant, neque juſti triumphi honorem meriti videbantur. *Gell. l.* 5. c. 6.

Ovans. V. Ovo.

Ovanter, adv. ovando, exultando. *Tertull. adverſ. Valent.* c. 28. Peperit, & ovanter accurrit.

Ovatio, onis, f. *trionfo minore*, θρίαμβος ἐλάττων, minor triumphus, cum belli duces, rebus quidem proſpere geſtis, non tamen ita magnis, ut juſto triumpho digni viſeantur, ex S. C. peditem, vel, ut aliis placet, non equo vecti urbem ingrediebantur, myrteam coronam, quam ob id ovalem vocabant, in capite geſtantes, & a Plebeiis, vel ab Equitibus Romanis deducebantur in Capitolium, ibique ovem immolabant. *Serv. in* 4. *Æn.* Ovandi autem, & non triumphandi, teſte *Gell. l.* 5. c. 6. cauſæ erant, cum aut bella non rite erant indicta, neque cum juſto hoſte geſta, qualia erant, quæ adverſus piratas, & ſervos fugitivos aliquando ſuſcepta leguntur, aut quoties deditione repente facta victoria citra magnam ſanguinis effuſionem contigerat. Ob quam etiam cauſam coronam ovalem ex myrto, quæ arbor Veneri eſt ſacra, conficiebant, quod incruentas hujuſmodi victorias Venereas potius judicarent, quam Martias. ¶ Ovatio item, ὠοτοκία, tempus id, quo gallinæ ova faciunt, dictum ex forma, qua pullatio, mellatio, &c. *Plin. l.* 29. c. 3. Tanquam congruere ovationem etiam ſerpentium homani ſit arbitrii. Alii legunt *operationem*.

Ovatus, us, ovantium, & exultantium lætus clamor. *Valer. Flac. l.* 6. v. 18. Hinc barbarici glomerantur ovatus.

Ovatus, a, um, *ovato, fatto in forma d' ovo*, ὠοειδής, quod eſt in ſimilitudinem ovi factum. *Plin. l.* 15. c. 21. Aliis turbinatio pyri, aliis ovata ſpecies, ceu malorum aliquibus. ¶ Item quod diverſi coloris maculis variegatum eſt, ovi ſpeciem referentibus. *Plin. l.* 35. c. 1. Ut ovatus eſſet lapis Numidicus, & purpura diſtingueretur Synnadicus. ¶ Eſt etiam particip. ab ovo, as. *Perſ. ſat.* 2. v. 55. auro ſacras quod ovato Perducis facies. h. e. triumphato, victoria acquiſito. Sunt qui aliter explicant. V. *Interpretes*.

Ouſentina, vel Ufentina, Tribus Romana erat in Latio, ſic dicta ab Ufente fluvio agri Privernatis. Facta eſt A. U. 435. una cum Falerina.

Ovaria, æ, f. *greggia di pecore*, προβάτων πλῆθος, ovium multitudo. *Var. in prol. l.* 2. *de R. R.* Quod & ipſe pecuariam habui grandem, in Apulia ovarias, & Reatino equarias.

Oviaricus, vel oviarius, a, um, προβατικός, quod ad ovem ſpectat. *Colum. l.* 7. c. 6. Et quoniam de oviarica ſatis dictum eſt, ad caprinum pecus nunc revertar. Al. leg. *oviaria*.

Ovicula, æ, f. προβάτιον, parva ovis. Hinc Q. Fabius Cunctator apud *Aurel. Victor. de Vir. illuſtr.* c. 2. ovicula dictus eſt, a morum clementia. *Auguſt. de doctr. Chriſt. l.* 3. c. 21. Oviculam exhibuit manducandam.

P. Ovidius Naſo, Poeta Latinus, Sulmone natus, quæ urbs eſt in Pelignis, ex Equeſtri Naſonum familia, Hirtio, & Panſa Coſſ. 14. Cal. Apr. Romæ educatus, & liberalibus diſciplinis inſtitutus eſt. Multa ſcripſit, quæ adhuc fere omnia extant. Ab Auguſto in Pontum relegatus, anno ætatis 50. quod ad Juliam ejus filiam ſub Corinnæ nomine laſcivas de amoribus elegias ſcripſiſſet, Tomis novem poſt annis mœrore extinctus eſt, ibique ſepultus.

Ovile, is, n. *ovile, ſtalla di pecore*, מכלא, Ger. *einſchaffſtall*, Gal. *bergerie*, Hiſp. *apriſco, de ovejas*, ποίμνιον, locus, in quo oves morari ſolent. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 5. Incuſtoditum captat ovile lupus. ¶ Præterea ovile locus erat Romæ in Campo Martio, cancellis concluſus, quo populus Romanus ſuffragia laturus concludebatur, ſic dictus a ſimilitudine. V. *Roſin. l.* 6. *Antiquit. Roman.* c. 14. Huc ſpectat illud *Lucan. l.* 2. v. 197. de cæde Syllæ, quæ illo in loco facta fuit: Tum ſtoc Heſperiæ, Latii jam ſola ju-

Digitized by Google

Juventus Concidit, & miſera maculavit Ovilia Romæ. ¶ Dicitur etiam de ſtabulo caprarum. *Ovid.* 13. *Met* v. 828. Sunt quoque, par ætas, aliis in ovilibus hœdi.

Ovilio, onis, m. opilio, ovium cuſtos. *L. Paudi*, *ff. de fund. inſtr. legat.*

Ovilis, le, adject. ovillus. *Apul. l.* 4. *A. A.* Ovili ſtabulationi accommodatus.

Ovillinus, a, um, adject. ovillus, ut ovillina caro, *Theod. Priſcian. de Diæt. c.* 6.

Ovillus, a, um, ovinus. *Plin. l.* 19. *c.* 9. Quin & ovillo fimo uti, quoniam aliud herbeſceret. *Liv. l.* 22. *c.* 10. Grex ovillus.

Ovinus, a, um, *pecorino*, προβάτειος, quod ex ove eſt. *Seren. Sammonic. c.* 25. *de dentium vitiis*. Aut tu ſume pilam, quæ caudæ hæret ovinæ.

Ovipărus, a, um, adject. ova pariens. *Apul. in Apol.* Diſcrevit natura viviparos, & oviparos. *Auſon. in Moſell. v.* 133.

Ovis, is, f. *pecora*, [illegible], Ger. *ein ſchaaff*, Gal. *brebis*, Hiſp. *oveja*, pecus lanigerum, ab οἶς. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid enim oves aliud afferunt, niſi ut earum villis confectis, atque contextis homines veſtiantur? ¶ Ovis etiam g. m. legitur, ut admonent *Feſtus*, & *Nonius*. Imo *Gell. l.* 11. *c.* 1. auctor eſt, in multis dicendis hoc ſemper obſervatum fuiſſe, ut ovem virili genere appellarent, alioqui multam juſtam non videri. *Var. apud eund.* Quando citatus neque reſpondit, neque excuſatus eſt, ego unum ovem multam dico. ¶ Proverbium eſt illud *Cic. Phil. l.* 3. *c.* 11. O præclarum cuſtodem ovium, quod ajunt, lupum! Sic *Terent. Eun.* 5. 1. 16. Lupo ovem commiſiſti. ¶ Tranſlata homo ſimplex, ac ſtolidus, ovis dicitur. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 3. Amabo, quis has huc oves adegit? ¶ Ovem pro ovum in accuſ. ſing. habet *Plaut. Merc* 3. 1. 26. ¶ In ablativo *ovi* dicimus, & etiam *ove* ſine reprehenſione, inquit *Varr. l.* 7. *L. L. pag.* 107.

Ovo, as, avi, atum, n. 1. *trionfare*, eſt minorem triumphum, quem vocabant ovationem, peragere. V. Ovatio. *Gel. l.* 5. *c.* 6. Scripſerunt qui ovaſſet introire ſolitum equo vehentem: at Sabinus pedibus introire ovantes dicit. *Solin. c.* 45. Equum inſiluit ovaturus. ¶ Sæpe accipitur pro lætari, exultare, ductum, ait *Feſtus*, ab eo clamore quem faciunt redeuntes ex pugna victores milites, geminata *o* littera. *Serv. l. c. c.* 25. Romani ovantes, ac gratulantes Horatium accipiunt. *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 507. non Africus alto Tantus ovat.

Ovum, i, n. *ovo*, ביצה, Ger. *ein ey*, Gal. *unf*, Hiſp. *hueuo*, ὠόν, fœtus avium, piſcium, & aliquorum animalium terreſtrium, unde eorum filii naſcuntur, a nomine græco allato. Ovi partes ſunt vitellus, & luteum ovi, & albumen, vel album ovi, quæ vide ſuis locis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 48. Anatum ova gallinis ſæpe ſupponimus. ¶ Ova incubare, & incubare ovis. V. Incubo. Ova ponere, edere, parere. *Plin. Ovid. Col. & al.* ¶ *Ovum ovo non ſimile non eſt*, proverbialis eſt hyperbole, de rebus indiſcretæ ſimilitudinis. *Cic.* 4. *Acad.* Videſne, ut in proverbio ſit ovorum inter ſe ſimilitudo? ¶ *Ovo prognatus eodem*, proverbialiter de illis dici poteſt, quorum ingenium, moreſque ita conveniunt, ut iiſdem parentibus nati videri poſſint. *Horat. l.* 2. *ſat.* c. ubi reſpicit ad fabulam Ledæ, quæ ex Jove in cygnum converſo ovum peperit, unde nati Caſtor, & Pollux. ¶ Ab ovo uſque ad mala. h. e. a principio cœnæ uſque ad finem. *Id. l.* 1. *ſat.* 3. Sic *Cic. Fam.* 9. *ep.* 20. Integram famem ad ovum affero.

O ANTE X.

Oxālis, idis, f. ὀξαλίς, lapathi genus, ſativo proximum, foliis acutis, colore betæ candidæ, radice minima. Latini rumicem, vulgus acetoſam vocat. *Plin. l.* 20. *c.* 21.

Oxalme, ὀξάλμη, acida muria. *Plin. l.* 23. *c.* 2. Idem *l.* 24. *c.* 4. acetum ſalſum vocat.

Oxia, æ, f. genus navis velocis. *Gel. l.* 10. *c.* 25. Al. leg. *oria*.

Oxus, m. 2. *Gerchon*, *Deiſtan*, *Xa*, *Coppanach*, *Abiam*, *Abinnus*, fl. maximus Sogdianæ, qui Choraſanam regionem a Mauritania diſtinguit, & per Margianam in Hyrcanum mare decurrit. *Plin. l.* 31. *c.* 7.

Oxycĕdros, f. 2. ὀξύκεδρος, ſpecies cedri, ramoſa, & nodis infeſta. *Plin. l.* 13. *c.* 5.

Oxydrăcæ, arum, m. Indiæ populi, apud *Curt. l.* 9. *c.* 29. & 14.

Oxygăla, æ, f. ὀξύγαλα, lactis in acorem redacti pars craſſior, quod a ſero ſeparatum origano, apio, mentha, coriandro, thymo, & cunicula condiri ſolet, ab ὀξύ, *acetum*, & γάλα, *lac*, quaſi acetoſum lac. *Colum. l.* 12. *c.* 8. ¶ Dicitur & *oxygala*, actis, n. *Plin. l.* 28. *c.* 9.

Oxygărum, n. 2. ὀξύγαρον, garum ex aceto, ideſt, liquaminis genus ex minoribus piſciculis confici ſolitum, cui acoris conciliandi gratia nonnihil aceti ſolet admiſceri, quod in principio menſæ apponebatur, ab ὀξύ, *acetum*, & γάρος, *garum*, liquamen piſcium ſale conditorum. *Martial. l.* 3. *epigr.* 50. Affertur protinus ingens inter lactucas, oxygaremque liber.

Oxylapăthum, n. 2. ὀξυλάπαθον, lapathi ſpecies, acutis foliis. Quidam tamen putant, dictum a ſaporis aciditate. Officinæ lapathum acutum nominant. *Plin. l.* 20 *c.* 21.

Oxymĕli, n. 3. *oſſimele*, acetum mulſum, genus potionis ex melle, aceto, abymbra, ſale marino, aqua pluvia. *Plin. l.* 14. *c.* 17. Oxymeli hoc vocarunt, &c. *Id. l.* 28. *c.* 9. Item acidus cum oximelite.

Oxymōron, ti, ὀξύμωρον, figura eſt, ſeu ſententia ita acute, & affectate amentiare, ut fatua videatur, ut illud *Cic. Catil. l.* 1. *c.* 8. De te, cum tacent, clamant. *Aſcon. Ped.* cujus verba attulimus in *Cacozelia*.

Oxymyrſine, es, f. 1. ὀξυμυρσίνη, acuta myrtus, frutex, qui habet folia myrto ſimilia, ſed acutiora, & rigidiora, & producit baccas roſas ad ceraſorum ſimilitudinem. *Plin. l.* 26. *c.* 11.

Oxypæderotinus, a, um, adject. colorem referens gemmæ, quæ pæderota appellatur, qui color maxime ad purpuram accedit. *Vopiſc. in Aurel. c.* 46. Veſtes oxypæderotinæ.

Oxypōla, æ, m. ὀξυπώλης, qui cibos vendit aceto conditos. *Plin. l.* 20. *c.* 7. In eos uſus & oxyropolæ ſervant, addito dulci acrimentum aceti temperantes. Optimæ editiones habent: *oxyporo obolis aſperitatem, addita*, &c.

Oxypōros, a, um, ὀξύπορος, quicquid ex pluribus una tritis, mixtiſque ex aceto præbetur, ab ὀξύ, *acetum*. Sic oxyporum moretum dicit *Colum. l.* 12. *c.* 57. ex caſeo, ſeſamo, nucibus, & herbis conſtans aceto piperato conditis. *Stat. l.* 4. *ſylv.* Non ſal, oxyporumve, caſeuſve. *Plin. l.* 20. *c.* 23. Fœniculum condimentis prope omnibus inſeritur, oxyporis etiam aptiſſime, *condimenti acri*, *a penetranti*. *Id. l.* 24. *c.* 8. Juniperus miſcetur antidotis oxyporis.

Oxys, yos, m. ὀξύς, herba, de qua hoc ſolum ſcribit *Plin. l.* 27. *s.* 12. folia terna habere: dari ad ſtomachum diſſolutum: edi & ab iis, qui enterocelen habent. Vulgo dicitur *triſegilo acetoſe*, *acetoſella*, *luggiola*, *lujula*, *alleluja*, & Gallice *pain de cocu*.

Oxyſchœnos, n. 2. ὀξύσχοινος, acutus juncus, qui & marinus dicitur. *Plin. l.* 21. *c.* 18.

Oxyzōmus, a, um, adject. *acetoſo*, jure conditus, ut oxyzomus pullus, apud *Apic. l.* 6. *c.* 9. *Priſcian. de diæta*, *c.* 6. Oxyzoma nutriunt competenter.

O ANTE Z.

Ozæna, æ, f. 1. *ozena*, ὄζαινα, piſcis ex polyporum genere, caput habens graviſſimi odoris, ab ὄζω, *oleo*. *Plin. l.* 9. *c.* 30. Polyporum generis & ozæne, dicta a gravi capitis odore. ¶ Eſt item ozæna, narium morbus, concurſu acrium humorum ulcera, & plures cruſtas intra nares gignente, quæ graviſſimum ſpirant odorem. Nomen trahit ab ozæna piſce. *Plin. l.* 23. *c.* 21. Narium ozænas emendat ariſtolochia cum cypero.

Ozænītis, f. 3. ὀζαινῖτις, pſeudonardus, herba ex genere nardi, ad Gangem Indiæ fl. naſcens, odore virus referens, ab ὄζω, *oleo*. *Plin. l.* 12. *c.* 12.

Oza f. 1. ὄζη, oris graveolentia. *Celſ. l.* 3. *c.* 11. ubi tamen græcis literis ſcribit.

Ozymum, V. Ocimum.

DE LITERA P.

P Litera muta eſt, nec aſpirationem poſt ſe admittit, niſi in dictionibus Græcis, ut *Phaethon*. ¶ In prænominibus majuſcula ſola poſita idem ſonat quod *Publius*, ut P. Virgilius Maro. P. R. eſt Populus Romanus. P. C. Patres Conſcripti.

P ANTE A.

Pabulāris, re, o. 3. [illegible], quod ad pabulum pertinet, ſeu quod pro pabulo datur. *Colum. l.* 2. *c.* 14. De lupino nihil dubito, atque etiam de pabulari vicia.

Pabulatio, onis, νομή, χορτολογία, actus pabulandi, ut cum milites in agrum egrediuntur cum falcibus capiendi pabuli cauſa. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Ut pabulatione, & commeatu Romani prohibeantur. ¶ Aliquando pro pabulo ponitur. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 16. Si e bono loco tranſtuleris, ubi idonea pabulatio non eſt.

Pabulator, oris, m. *paſcolatore*, ὁ περὶ νομῆς [illegible], qui pabulatum vadit. *Liv. l.* 9. Deinde cum in pabulatores Romanos impetus repente ab equitibus Hiſpanis factus eſſet.

Pabulatorius, a, um, quod ad pabulum ſpectat, ut pabulatoria corbis, in qua reponuntur pabula. *Colum. l.* 6. *c.* 3. Frondis aridæ corbis pabulatoria modiorum viginti ſufficiet.

Pabulor, aris, d. 1. *foraggiare*, [illegible], Ger. *auff der fuetterung ſeyn*, *weyden*, Gal. *fourrager*, *paiſtre*, Hiſ. *apacentar*, νέμομαι, dicitur proprie de militibus, cum e caſtris cum falcibus egreſſi pabulum in uſum jumentorum ex agris capiunt. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 37. Quo in loco noſtri pabulari conſueverant. ¶ Interdum eſt paſcere, *paſcolare*. *Col. l.* 7. *c.* 6. *de capris*. Sed placide, ac lente pabuletur. ¶ Fimo pabulari oleas, eſt fimum oleis circumponere, quod velut pabulum earum eſt. *Id. l.* 5. *c.* 9. ¶ Pro piſcari *Plaut. Rud.* 2. 1. 6. Ex orbe ad mare huc prodimus pabulatum.

Pabulōſus, a, um, adject. pabulo abundans. *Solin. c.* 35. *de Britannia*. Ita pabuloſa ut pecuaria in periculum agat ſatietas.

Pabulum, li, n. *paſcolo*, [illegible], Germ. *futer*, Gal. *fourrage*, Hiſp. *forrage*, νομή, proprie pecudum, & aliorum brutorum cibus herbaceus, fœniceus, paleaceus, vel ſtramentitius eſt, a πάω, *veſcor*. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* cum pabuli copia eſſe inciperet. *Cic.* 2. *de Div.* Pabuli genus, & earum rerum, quas terra procreat, vel ubertatem, vel tenuitatem. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. de Aruſp. reſp.* Quid enim hunc perſequar, pecudem, ac beluam, pabulo inimicorum meorum, & glande corruptum? ¶ Pabulum ſtudii, eſt oblectatio, qua animus paſcitur, & vegetatur, quemadmodum cibis corpus. *Cic. de Sen.* Si vero habet ſenectus aliquod tanquam pabulum ſtudii, & doctrinæ. *Id.* 4. *Acad. c.* 41. Eſt enim animorum, ingeniorumque naturale quoddam quaſi pabulum, conſideratio contemplatioque naturæ.

Pacālis, & le, o. 3. *pacifico*, εἰρηνικός, pacificus, pacifer, pacem ſignificans. *Ovid.* 6. *Metamorph. v.* 101. Circuit extremas oleis pacalibus oras.

Pacate, adv. *pacificamente*, Ger. *fridlich*, Gal. *paiſiblement*, Hiſp. *pacificamente*, εἰρηνικῶς, pacifice, tranquille, ſedate. *Petron. Satyr.* Pacatius ad reliqua ſecreſſimus. Affertur etiam a Lexicographis quibuſdam locus *Cæſ. l.* 1. *B. G. his verbis*: Pacate per provinciam iter facere: quem tamen nos invenire non potuimus.

Pacatio, onis, f. pax, ſeu pacis conſtitutio, *pacificamento*. *Front. de ſtrateg. in præfat.* Quæ ad prælium, & confectum pacationem pertinent.

Pacator, oris, m. *pacificatore*, משלים, Ger. *fridmacher*, Gal. *appaiſeur*, Hiſ. *apaziguador*, εἰρηνοποιός, pacis conciliator, turbarum compoſitor. *Sen. Her. Oet. ad fin.* Sed tu domitor magne ferarum, orbiſque ſimul pacator ades. Adde *Claudian. de Conſul. Stil. v.* 13. & *Sil. l.* 2. *v.* 483.

Pacatorius, a, um, adject. *pacifico*. *Tertull. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 29. Judicium juſtum, & pacatorium.

Pacātus, a, um, *pacifico*, *tranquillo*, משלם, Ger. *geſtillet*, Gal. *appaiſé*, Hiſ. *apaziguado*, εἰρηνευθείς, pacificatus, tranquillus. *Cic.* 3. *Ver* Civitates pacatæ. *Id.* 7. *Phil.* Huic, inquam, tali viro poteritne pacatus eſſe Antonius? *Id. in Brut.* Sed & hujus oratio in Philoſophiam tranſlata pugnacior, ut ita dicam, videtur, & eorum in judiciis pacatior. *Id. pro Ligar. c.* 2. Pacatiſſima provincia. *Horat. l.* 4. *od.* 5. Pacatum mare.

Pacenſis, e, ad Pacem Juliam pertinens, quæ eſt urbs Hiſpaniæ ulterioris, non longe ab Ana fluvio, nunc *Beja*. *Plin. l.* 4. *c.* 22. & *Inſcript. apud Gruter. pag.* 199. *n.* 4.

Pachўnum promontorium, *Capo Paſſero*, unum ex tribus, propter quæ Sicilia Trinacria dicitur, in ora orientali ejuſdem inſulæ, ubi ad Auſtrum vergit, ſic dictum ab aeris craſſitudine: nam παχὺς græce craſſum ſignificat. *Plin. l.* 3. *c.* 8. Ipſius promontorium Pelorus vocatur Italiam verſus, Pachynum in Græciam. *Virg.* 3. *Æn.* Præſtat Trinacrii metas luſtrare Pachyni. ¶ *Priſcian. in Periegeſi* penultimam corripuit, illo verſu. Eminet ad Zephyrum Lilybe, Pachynuſque ſub ortum. ¶ Dicitur & Pachinus, i, *Ovid.* 13. *Met. v.* 726. Ex quibus imbrifero verſus Pachynus ad Auſtros: ubi primam producit.

Pacifer, a, um, *che apporta pace*, εἰρηνοφόρος, pacem ferens. *Plin. l.* 15. *c.* 36. Laurus ipſa pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hoſtes quietis ſit indicium. *Ovid. Met.* 14. *v.* 291. Pacifer huic florem dederat Cyllenius album.

Pacificatio, onis, f. *pacificazione*, Ger. *fridmachung*, Gal. *appaiſement*, Hiſp. *pacificacion*, εἰρήνευσις, pacis conciliatio. *Cic.* 7. *Attic. epiſt.* 8. Quæris, ecqua ſpes pacificationis ſit.

Pacificator, oris, m. *pacificatore*, *paciere*, ὁ εἰρηνευτής, pacis faciendæ arbiter, deprecator pacificus, conciliator pacis. *Liv. l.* 27. *c.* 30. Adhibitus ab Ætolis pacificator Anaximander.

Pacificatorius, a, um, εἰρηνευτικός, quod ad pacificationem pertinet. *Cic.* 13. *Phil. c.* 1. Poſtquam eum pacificatoria legatione implicatos putant.

Pacificatus, a, um, *Juſtin. l.* 23. *c.* 1. Agathocles pacificatus cum Carthaginienſibus. ¶ Adducit etiam locum *Cic. l.* 15. *ad Att. epiſt.* 7. ubi alii *pacificator* legunt.

Paciſcor, as, a. 1. *pacificare*, השלים, Ger. *befridigen*, Gal. *pacifier*, Hiſp. *pacificar*, εἰρηνεύω, pacem facere, pacem inter aliquos conciliare. *Juſtin. l. 6. c. 1.* Dum pacificari cum altero ſtatuit. ¶ Item de pace tranſigere. *Liv. l. 3. c. 23.* Inter hæc pacificatum Legati a Vulſcis venerunt. ¶ Item placare, delinire. *Claudian. de B. Gildon. in præf.* Pieriis aures pacificare modis. *Sil. l. 15.* Pacificans Divos.

Pacificus, a, um, *pacifico*, שלו, Ger. *fridſam*, Gal. *pacifique*, Hiſ. *pacifico*, εἰρηνικός, pacem faciens, paci ſtudens. *Cic. Att. l. 8. ep. 12.* Eoque pacifica perſona deſideretur. *Martial. l. 12. ep. 63.* Pacificus Numa. *Lucan. l. 3. v. 304.* duramque viri deflectere mentem Pacifico ſermone parant.

Paciſo, onis, f. idem ac pactio, ſeu pactum, ab antiquo paco, is, *Feſt.*

Paciſcor, ſceris, pactus ſum, d. 3. *pattuire*, *patteggiare*, יעד, Ger. *vertrag machen*, Gal. *pactiſer*, *faire un pacte*, Hiſp. *pactear*, *hazer pacto*, συντίθεμαι, pactum facio, convenio, ab antiquo *paco*, *is*, ut ab *apo*, *is*, *apiſcor*, unde *adipiſcor*. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 5. Ver.* Satis hæc magna vis eſt ad animos paciſcendum. ¶ Vel cum caſibus pretii. *Plaut. Bacch.* Paciſci cum illo paulula pecunia potes. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. 2. de Or.* Dimidium ejus rei, quod pactus eſſet. ¶ Vel cum accuſ. & dat. *Cic. pro Sext. c. 25.* Gabinius Siciliam ſibi pactus eſt. ¶ Vel cum accuſ. & abl. & præpoſ. *a*, vel *ab*. *Salluſt. in Jugur.* Tantum ab eo vitam paciſcatur. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. & præpoſ. *cum*. *Juſtin. l. 2.* Cum Xerxe nuptias filiæ ejus paciſcitur. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*, vel *ne*. *Cic. in Sall.* Is ne cauſam diceret, ſeſtert. duodecies cum Cæſare paciſcitur. ¶ Vel cum infinito. *Plin. l. 8. c. 7.* Pactus dimitti, ſi interemiſſet elephantum. ¶ Ponitur aliquando pro promittere. *Cic. Att. l. 5.* Cujus filio pacta eſt Arthavaſdis filia. ¶ In præteritis perf. & pluſq. perf. & partic. temporis præt. uſurpatur etiam paſſive. *Cic. 1. Offi.* Cum triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ induciæ. V. Pactus. ¶ Paciſco, is, activa forma uſurpat *Næv. apud Non. c. 7. n. 54.*

Paco, as, avi, atum, a. 1. *placare*, *mitigare*, הרשביע, Ger. *befridigen*, Gal. *appaiſer*, Hiſp. *apaziguar*, ἱλάσκω, mitigo, lenio, placo, tranquillum, & pacificatum reddo, a *pace*. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 7.* Omnem Galliam, Germaniamque pacaverint. ¶ Translate *Hor. l. 1. epiſt. 2. v. 45.* Incultæ pacantur vomere ſilvæ, hoc eſt, frugiferæ redduntur.

Pacta, æ, f. V. Pactus.

Pactilis, & le, o. 3. πλεκτός, quod ex pluribus partibus compactum eſt, & conjunctum. *Plin. l. 21. c. 3.* Summaque auctoritas pactilis coronæ.

Pactio, onis, f. *patto*, *convenzione*, ברית, Ger. *ein vertrag*, Gal. *paction*, Hiſp. *pacto*, ὁμολογία, pactum, fœdus, conditio, promiſſio. *Cic. 3. Off.* Regulus non debuit conditiones, pactioneſque bellicas, & hoſtiles perturbare perjurio. *Id. pro Roſc. Com.* Pactio verborum, *formula*. *Id. ibid.* Facere pactionem de tota lite, *fare un compromeſſo*. *Nepos 17. c. 2.* In pactione manere. Rurſus *Cic. Att. l. 9. ep. 10.* Res venit ad pactionem. Et *Nep. 10. c. 5.* Talibus pactionibus pacem facere.

Pactitius, a, um, conventionalis, pacto firmatus. *Gel. l. 1. c. 25.* Ceſſatio pugnæ pactitia induciæ dicuntur.

Pactius, m. 2. *Cana*, fl. Apuliæ Peucetiæ, qui per oram fluit inter Barium ad Occ. & Brunduſium ad Or. & in mare apud Monopolim labitur.

Pactolus, i, Πακτωλός, fluv. Lydiæ auream arenam abundens, ob idque etiam Chryſorrhoas dictus. *Horat. Epod. 15.* Tibique Pactolus fluat.

Pactor, oris, m. qui paciſcitur. *Cic. 7. Ver. c. 81.* An fœderum interpretes, ſocietatis pactores, religionis auctores?

Pactum, i, n. *patto*, συνθήκη, pactio, conventio, conſenſus de aliqua re. *Cic. 2. de Inv.* Pactum eſt, quod inter aliquos convenit, quod jam ita juſtum putatur, ut jure præſtari dicatur. *Id. 6. Ver.* Manſit in conditione, atque pacto uſque ad eum finem, dum judices rejecti ſunt. *Id. in Offic. l. 3. c. 24.* Pacta, & promiſſa ſemperne ſervanda ſunt. *Nep. Milt. c. 2.* Ex pacto poſtulat, ut ſibi urbem tradant. *Liv. l. 9. c. 11.* Pacto non ſtare. ¶ In ablativo ſumitur etiam pro modo. *Cic. de Un.* Ut diſſolvi nullo pacto queat. *Hor. l. 1. ep. 18.* Quo tandem pacto. *Cic. pro Mur.* Neſcio quo pacto.

Pactumeius, ii, filius Canidiæ apud *Hor. epod. 17. v. 50.* Tuuſque venter Pactumejus. ubi venter pro filio ponitur. Cum enim fama eſſet, Canidiam anum effœtam ſibi Pactumeium ſuppoſuiſſe, Horatius ironice laudans inquit, revera Pactumejum eſſe ejus filium. Alii legunt *Pactumejus*, ſed forſaſſe minus recte.

Pactus, a, um, *pattuito*, διομολογηθείς, pacto decretus, partic. a *paciſcor*, quod fere in paſſiva conſtructione, & ſignificatione reperitur. *Cic. ad Q. Fr.* Propter ſuſpicionem pactorum a Candidatis præmiorum. *Virg. 7. Æn. v. 722.* Pacta conjux. *Tac. Ann. 1. c. 55.* Filia alii pacta, *promeſſa in matrimonio*. Et *pacta* ſubſtantiv. mora, eodem ſenſu. *Vellei. l. 2. c. 1.* Nam quod pactam ejus, Menelai, atque Helenæ filiæ Hermiones nuptias occupaverit, eum interfecit. ¶ Eſt etiam *pactus* particip. a *pango*. *Ovid. Heroid. ep. 2. v. 4.* Litoribus noſtris anchora pacta tua eſt. h. e. impacta, infixa.

Pactus, us, m. idem quod pactum. *Petron. in Satyr.* Unius noctis pactu omnia vendere.

Pacuvianus, a, um, adject. a Pacuvio. *Cic. 1. Div. c. penul.* Ille Pacuvianus, qui in Chryſe phyſicus inducitur.

Pacuvius, m. 2. Πακούβιος, Brunduſinus, Poeta Tragicus illuſtris, ex Ennii ſorore natus. Romæ picturam exercuit, ac fabulas venditavit. Vixit ætate Accii. Male locutus eſt, inquit *Cic. in Brut.* Cæterum, *Quintil. teſte*, gravitate ſententiarum, pondere verborum, auctoritate perſonarum graviſſimus fuit. Senex Tarentum tranſgreſſus prope nonagenarius deceſſit. Ejus epitaphium extat apud *Gel. l. 1. c. 24.*

Padanus, a, um, ad Padum pertinens, ut Padani culices, *Sidon. l. 1. ep. 8.*

Pades, is, f. arbor picea. *Plin. l. 3. c. 16.*

Padua, æ, *Padova*, idem ac Patavium. *Catul. carm. 92.* At Voluſi annales Paduam morientur ad ipſam. Ita referunt quidam Lexicographi. At optimorum Criticorum (qui hanc vocem Veteribus ignotam putant) alii leg. *Pacavi moriuntur ad urbem*, alii *apuam pergentur ad ipſam*.

Padus, m. 2. Eridanus, *Pò*, Πάδος, Ἠριδανός, fluv. maximus Italiæ, qui in Gallia Subalpina oritur, & vario, longoque curſu in mare Adriaticum ſe exonerat. *Plin. l. 3. c. 16.* ubi de hoc fluvio plura. ¶ Padus, i, f. genus arboris circa fontem Padi fluvii naſcentis. *Plin. ibid.*

Paduſa foſſa, *il Pò di Argenta*, foſſa ex Pado Ravennam uſque perducta. *Plin. l. 3. c. 16. Virg. 11. Æn.*

Pæan, anis, m. Παιάν, Apollo, ſic dictus, ut quidam putant, a παίω, *curo*, *medeor*. *Juv. ſat. 6. v. 171.* Parce, precor, Pæan, & tu, Dea, pone ſagittas. *Ovid. lib. 2. de ar. am.* Dicite, io Pæan, & io bis dicite Pæan. ¶ Item hymnus in honorem Apollinis, & etiam aliorum Deorum. *Virg. 6. Æn. v. 657.* lætumque choro pæana canentes. *Stat. 4. Theb. v. 98.* Herculeum pæana canunt, vaſtataque monſtra omnia. ¶ Eſt præterea pæan pes quatuor ſyllabis conſtans, cujus quatuor genera enumerat *Diomedes*, ſcilicet unum, cum primo loco longam habet ſyllabam, cæteras breves; alterum, cum ſecundo loco, & ſic de reliquis. *Cic. 3. de Orat. cap. 47. & 49.* duo tantum genera agnoſcit, ſcilicet primum, ut *arripere*, & ultimum, ut *celeritas*. Al. leg. *Pæon*. V. *Cic. in Orat. c. 57. & 64.* & *Quintil. l. 9. c. 4.*

Pæantiades, æ, m. 1. Philoctetes Pæantis filius. *Ovid. 13. Metam.* Nec Pæantiadem quod habet Vulcania Lemnos.

Pæantides, dum, f. παιαντίδες, gemmæ, quæ parturientibus mederi dicuntur. *Plin. l. 37. c. 10.*

Pæantius, a, um, quod ad Pæantem ſpectat. *Ovid. de rem. am.* Quæ laſſus ferret, paſtam Pæantius Heros. hoc eſt, Philoctetes Pæantis filius.

Pædagium, V. Pædagogium.

Pædagogandus, inſtruendus, educandus. *Pacuv. apud Feſt. in Repotia.*

Pædagogatus, us, m. inſtructio, educatio. Eſt *Tert. adv. Valentin. c. 29.*

Pædagogianus, a, um, adject. qui eſt in Pædagogio, ut Pædagogianus puer, *Ammian. l. 21. c. 6. (al. 57.) & l. 29. c. 18.*

Pædagogium, ii, παιδαγωγεῖον, locus in ædibus, ubi verſantur ſervi puerilis ætatis. *Plin. lib. 7. ep. 27.* Puer in pædagogio mixtus pluribus dormiebat. *Caſaubon* legit *pædagium* eodem ſenſu. ¶ Item ipſa puerorum turba. *Plin. alter l. 33. c. 12.* Jam vero pædagogia ad tranſitum virilitatis cuſtodiantur argento, *i paggi*. Sicut apud *Suet. in Ner. c. 28.* ingenuorum pædagogia. *Ulp. l. Quæſitum, ff. de fund. inſtr. & inſtrum. leg.* Si inſtructum fundum legaſſet, ea pædagogia, quæ ibi habebat, ut cum eo veniſſet, præſto eſſent in triclinio, legato continentur.

Pædagogus, gi, m. *pedagogo*, *pedante*, Ger. *zuchtmeiſter*, Gal. *pedagogue*, Hiſp. *ayo maeſtro*, παιδαγωγός, cuſtos, & inſtitutor pueri, a παῖς, *puer*, & ἀγωγός, *inſtitutor*. *Cic. de Amic.* Iſto enim modo nutrices, & pædagogi maxime erunt diligendi. *Sen. ep. 89.* Nam eum locum, qui munitiones continet, ſuſtulit, & pædagogi eſſe dixit, non philoſophi: tanquam quicquam aliud ſit ſapiens, quam humani generis pædagogus. ¶ Differunt autem pædagogus, & præceptor: nam hujus munus eſt pueros liberalibus inſtituere diſciplinis: ille proprie cuſtos eſt vitæ, & morum. *Sen. 2. de ira, c. 22.* Pertinebit ad rem, præceptores, pædagogoſque pueris placidos dari. ¶ Interdum pædagogus eſt in contemptu, ut apud Italos *pedante*. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 32.* Hic dux, hic illa eſt pædagogus, hunc ego cupio excruciari. *Sueton. in Ner. c. 37.* Pæto Thraſeæ objectus eſt triſtior, & pædagogi vultus.

Pæderos, otis, m. acanthus criſpus, & lævis, *Plin. l. 22. c. 22.* ¶ Item gemma, alio nomine opalium. *Id. l. 37. c. 6. Solin. c. 36.*

Pædia, f. 1. παιδεία, eruditio, diſciplina, inſtitutio ad bonas artes. *Gel. l. 13. c. 15.* & græcam vocem eſſe ait, & ipſe ſcribit græcis literis.

Pædicator, is, m. idem ac pædico. *Suet. in Cæſ. c. 49.*

Pædico, onis, m. πυγιστής, puerarius, amator, concubitorque puerorum. *Auct. Priap. carm. 68.*

Pædico, as, a. 1. πυγίζω, præpoſteram cum maſculis libidinem exerceo. *Martial. l. 11. epigr. 89.*

Pædidus, a, um, ſordidus, ſqualidus. *Feſt.*

Pædor, oris, m. *ſordidezza*, לכלוך, Ger. *wuſt*, Gal. *ordure*, *ſaleté*, Hiſp. *hedor*, *hediondez*, ῥύπος, ſqualor, illuvies, ſordes. *Cic. 3. Tuſc. c. 26.* Barba pædore horrida, atque intonſa infuſcat pectus illuvie ſcabrum. *Tac. l. 6. Ann. c. 44.* Neque exuerat pædorem, ut vulgum miſeratione adverteret. *Lucan l. 2. v. 73.* longuſque in carcere pædor. *Senec. Agamemn. v. 991.* Pædore obſitus.

Pægniares gladiatores. V. Pegmarie.

Pæmani, m. 2. pop. Galliæ Belg. in Eburonibus, verſus Moſam fl. ubi nunc pars Occidentalis Duc. Luxemburgenſis, & minuta pars ditionis Leodienſis. *Cæſ. de B. G.*

Pæminoſus, a, um, pædore olens. *Varr. l. 1. R. R. c. 51.* Terra ſitu pæminoſa.

Pæne. V. Pene.

Pænula. V. Penula.

Pænultimus, a, um, *penultimo*, qui eſt ultimo proximus, & quaſi ultimus. *Gell. l. 4. cap. 7.* Pænultimam circumflectere. *Auſon. in Eclogar. quorum cal. ſive menſ. v. 16.* Sextilis, Junius, atque Aprilis: poſt quos pænultima meta November. ¶ Eſt qui ſcribit *penultimus*.

Pæon, m. 3. Παιών, Medicus præſtantiſſimus, a quo Pluto ab Hercule graviter vulneratus curatus eſſe dicitur. *Hom. l. 5. Iliad.* Hic herbam illam inſignem inveniſſe traditur, quæ ab illo Pæonia dicta eſt. *Plin. l. 25. c. 4.*

Pæon. V. Pæan.

Pæones, m. 3. populi Maced. quorum regio Pæonia, in Myſiæ ſuperioris confinio, quos *Herodotus* ad Strymonem fl. deſcribit, *Dion* ad Rhodopen M. *Ptolemæus* ad ortum Haliacmonis fl. alii circa Axium flu. Inter belliciſſimos habiti ſunt. *Plin. l. 4. c. 10.*

Pæonia, æ, f. *peonia*, παιωνία, herbæ genus. V. Pæon.

Pæonia, æ, f. 1. regio Macedoniæ. V. Pæones.

Pæonius, a, um, adject. a Pæonia regione, ut Pæoniæ gentes. *Plin. l. 4. c. 10.* ¶ Item adject. a Pæone medico. *Claudian. de B. G. v. 121.* Ulcera Pæoniæ tractat ſolertia curæ.

Pæſtanus, a, um, quod ad Pæſtum urb. ſpectat, ut Pæſtanæ roſæ, quæ bis in anno florebant. *Ovid. lib. 2. de Pont. eleg. 4.* Calthaque Pæſtanas vincat odore roſas.

Pæſtum, i, n. Poſidonia, *Peſto*, *Peſti*, olim urbs, nunc vicus Lucaniæ littoralis, ubi ob cœli clementiam bis in anno fructus producebantur, Majo, & Septembri. Fuit præſertim roſarum abundantiſſima. *Ovid. 13. Metam.*

Pætulus, a, um, adject. dim. a Pætus. *Cic. 1. nat. Deor. c. 29.* Redeo ad Deos; ecquos ſi non tam ſtrabones, at pætulos eſſe arbitramur?

Pætus, a, um, *loſcbetto*, qui obliquatis oculis eſt, vel qui alterum oculum minorem habet. Eſt minus, quam ſtrabo. *Porph. in Hor. lib. 1. ſerm. ſat. 3.* Strabo, qui eſt detortis oculis, dicitur, pætus, leviter declinans. Paulo aliter *Acro*: Pæti dicuntur, quorum hue, atque illuc oculi velocitate vertuntur. *Horat. lib. 1. ſerm. ſat. 3.* ſtrabonem appellat pætum pater, & pullum, male parvus ſi cui filius eſt. ¶ Pætam Venerem quoque pictam faciunt. *Ovid. 2. de ar. am. v. 659.* Si pæta eſt, Veneri ſimilis, ſi flava, Minervæ. ¶ Fuit & cognomen familiæ Romanæ. *Plin. l. 11. c. 37.* Uni animalium homini depravantur (oculi) unde Straboñum, & Pætorum cognomina.

Paganalia, orum, n. 2. κωμαστήρια, ruſticorum feſta, a *pagus*. *Varro l. 4. de L. L.*

Paganica, æ, f. pilæ ſpecies, quæ pluma ſolita fuit farciri, trigone mollior, ſeu laxior, folle durior, ſeu arctior, & firmior, ad uſum non adeo agilis, ut quæ nec tam levis eſt, nec jactata facile reſilit, a *pagus*, quia hac in pagis uterentur. Sed inde in urbem illata eſt. Nam ea in gymnaſiis utebantur. *Martial. l. 7. epigr. 31.* Non pila, non follis, non te paganica thermis præparat. *Id. l. 14. epigr. 45.* Hæc, quæ difficilis turget paganica pluma, folle minus laxa eſt, & minus arcta pila.

Paganicus, a, um, *coſa da villa*, quod pagenorum eſt, h. e. quod ad ruſticos pertinet. Unde paganicum peculium, vel paganicum abſoluta dicitur, quod ex prædiis, vel paſtione, aliiſve ruſticis reditibus provenit, aut oppoſitum caſtrenſe. *Antoninus in l. 1. C. de teſtam. milit.* Frater tuus miles, ſi ea ſpecialiter de bonis, quæ in paganico habeat, hæredem fecit, bona, quæ in caſtris reliquit, petere non potes. *Varr. l. 5. de L. L.* Paganicæ feriæ agriculturæ cauſa ſuſceptæ. *Martial. l. 14. epigr. 45.* Paganica pluma, de qua vide dictionem præced.

Paganitas, atis, f. *Gentileſimo*, apud ſequioris Latinitatis ſcriptores. *Cod. Theodoſ. l. 15. tit. 5.* Paganitatis ſtulidæ errore detineri.

Paga-

Paganus, i, m. *ruſtico, villano*, כפרי, Ger. *dorffſch*, Gal. *villageois, païſan*, Hiſp. *aldeano, aldeanniego*, ἀγροῖκος, ruſticus, qui ſcilicet ruri natus eſt, & educatus, & qui in pagis habitat. *Cic. pro Dom.* Nullum eſt in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, qui non ampliſſime non modo de ſalute mea, ſed etiam de dignitate decreverint. ¶ Ponitur etiam pro iis omnibus, qui milites non ſunt. Unde paſſim apud *Juriſc.* opponuntur miles, & paganus. *Juven. ſat.* 16. Citius falſum producere teſtem contra paganum poſſis, quam vera loquentem contra fortunam armati. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 24. Vos niſi vincitis, pagani. ¶ Metaphorice quoque ea res translata ad literarum ſtudium, quæ quaſi militia eſt. *Plin. l.* 7. *ep.* 25. *ad Rufum*. Sunt enim, ut in caſtris, ſic etiam in literis noſtris plures cultu pagano, quos cinctos, & armatos, & quidem ardentiſſimo ingenio diligentius ſcrutatus invenies. Atque hinc *Perſius in antelo-quio Sat.* modeſtiæ cauſa ſe *ſemipaganum* vocat, quaſi ſemipoetam dixeris. ¶ Denique a Chriſtianis pagani dicti ſunt gentiles omnes, hoc eſt, qui eſſent a Religione Chriſtiana alieni. Cauſa nominis eſt, quod gentilis religionis homines tantummodo in pagis, ſive ruri morarentur. Nam tum demum paganorum nomen inolevit, cum paſſim in urbibus vigeret Chriſtiana Religio, ac illa gentilium in ſolis pagis ſervaretur. Non abſurde tamen aliqui eos translate ſic dici exiſtimant, quod non militent ſub Duce Jeſu Chriſto. *Auguſt.* 2. *Retract. c.* 43. & *Tertul. de cor. Mil. c.* 11.

Paganus, a, um, quod ad pagos ſpectat. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Pagana lege in plerisque Italiæ prædiis cavetur, &c.

Pagarchus, i, m. pagi præfectus. *Juſtinian. in Novell.*

Pagaſæ, ſarum, f. Παγασαί, *Armiro*, oppidum maritimum Theſſaliæ, Pheræorum navale. *Plin. l.* 4. *c.* 8. ¶ Dictæ ſunt ἀπὸ τοῦ πήγνυσθαι, quod ibi navis Argo fabricata ſit. V. *Valer. Flacc. l.* 8. *v.* 451.

Pagaſæus, & Pagaſeius, a, um, adject. a Pagaſis, ut Pagaſæa puppis, h. e. navis Argo. *Ovid. l.* 7. *Metam.* Eodem *Pagaſeja* dicitur a *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 422. ¶ *Pagaſæa conjux* apud *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 19. Eſt Alceſtis, & Pagaſis Theſſaliæ urbes.

Pagaſicus, a, um, adject. Pagaſæum, ut Pagaſicus ſinus, *Golfo d' Armiro*. *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Pagatim, adv. κατὰ κώμας, per ſingulos pagos, ut oppidatim per ſingula oppida. *Liv. l.* 31. *c.* 26. Templa Deum, quæ pagatim ſacrata habebant.

Pagella, æ, f. 1. σελίδιον, dim. a pagina. *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 25. Altera jam pagella procedit.

Pages, is, f. compages, compactio. Affert *Non. c.* 1. *n.* 307. ſed ſine ulla ſcriptoris auctoritate.

Pagina, æ, f. *facciata della carta*, Germ. *ein ſeite deſsblats*, Gall. *page*, Hiſp. *hoja*, σελίς, utraque pars folii. *Cic.* 4. *Fin.* Utrum igitur ſibi literam videntur, an totas paginas commovere? *Id. Att.* 13. *ep.* 34. Complere utramque paginam. ¶ Dicitur & de ſcriptis ipſis. *Martial. lib.* 1. *ep.* 5. Laſciva eſt nobis pagina, vita proba. ¶ Paginam utranque facere in re aliqua, proverbialiter dicitur, cujus tanta ſit auctoritas, ut nihil omnino ſine ipſo rerum geratur, ſumpta Metaphora a codicillis rationalibus duas habentibus paginas, alteram, quæ indicat, quid ſit datum, alteram, quæ quid acceptum ſit, oſtendit. Sic in rebus humanis fortuna utranque facit paginam, ideſt ſive quid obtigit boni, ea laudatur, quæ dederit, ſive mali quid accidit, eadem inceſſitur, ceu malorum auctor. *Plin. l.* 2. *c.* 7. Huic omnia expenſa, omnia feruntur accepta, & in tota ratione mortalium ſola utranque facit paginam. ¶ Paginæ in vitibus dicuntur areæ interſeptæ inter duo juga. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Ut quintoquoque palo ſingulæ jugo paginæ includantur.

Paginatus, a, um, adject. compactus, ab inuſitato *pagino* pro pango. *Paulin. in Jambo ad Cyther. v.* 353. Solidoque navem paginatam robore.

Paginula, æ, f. σελίδιον, dim. a pagina. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 8. Ut non minus longas jam in codicillorum faſtis futurorum Conſulum paginulas habeat, quam factorum.

Pagmentum, i, n. congeries materiei concervatæ, & compactæ. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Ante ſecundum pagmentum.

Pago, is, pepigi, pactum, a. 3. *patteggiare, far patto*, συντίθεσθαι, ſπένδομαι, paciſcor, apud vet. teſte *Quinct. l.* 1. *c.* 6. Fuit a *Dorico* πάγω pro πήγω, unde πήγνυμι, ſeu πήγνυμαι, quod tum figere notat, tum componere, coagmentare. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 13. Pacta ſunt, quæ legibus obſervanda ſunt, hoc modo; Rem ubi pagunt, oratione pagunt. V. *Pango*.

Pagrus, m. 2. φάγρος, piſcis ex genere cancrorum. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Pagri fluviatilis longiſſimus dens capillo adalligatus. ¶ Legitur & *Phagrus*.

Pagur, i, m. πάγουρος, cancri marini ſpecies. *Ovid. Halieutic. v.* 107. & rutilus pagur, & fulvi ſynodontes.

Pagurus, i, m. *granceporro*, genus cancri. *Plin. l.* 4. *c.* 31.

Pagus, m. 2. *villa, villaggio*, כפר, Germ. *ein dorff*, Gal. *gros villages, bourg*, Hiſp. *barrio, aldea*, κώμη, ſimul poſitæ villæ. Pagus, & vicus in eo differunt, quod pagus eſt villa ruſticana in eodem tractu, & parte regionis diſpoſita: vicus autem eſt plurium domorum juxta poſitarum congregatio. Itaque pagi ſunt partes provinciarum; vici autem pagorum. *Tacit. de Germ. c.* 12. Eliguntur principes, qui jura per pagos, vicoſque reddant. V. *Vicus*. *Cæſ. l.* 4. *B. G. de Suevis*. Ii centum pagos habere dicuntur. *Virg.* 2 *Georg. v.* 382. Ingentes pagos, & compita circum.

Pala, æ, f. *pala, badile*, יעה, Ger. *ein ſchauffel*, Gal. *paelle, pale*, Hiſp. *pala*, πτυάριον, inſtrumentum ruſticum, ligoni ſimile, atque eodem laſum, quo terra foſſa vel egeritur, vel aggeritur. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Juncoſus ager verti pala debet. ¶ Eſt etiam inſtrumentum, quo panis in furnum mittitur, & extrahitur. *Cato c.* 11. *de R. R.* Palæ ligneæ quatuor, nec non ventilabrum. ¶ Item quo frumentum in area ventilatur. *Tertul. de Perſecut. c.* 1. Pala illa, quæ dominicam aream purgat. ¶ Item annuli pars plana, & latior, in qua gemma inſeritur. *Cic.* 3. *Off. c.* 9. Cum palam ejus annuli ad palmam converterat. ¶ Palæ etiam dicuntur minores auri, vel alius metalli purgatioris maſſulæ, & utique non majores ſelibra. *Plin. l.* 34. *c.* 13. Ac repente vehementiori flatu expaſtus æris pala quadam. Aliqui legunt *palea*. ¶ Item arbor in India de pomorum genere. *Plin. l.* 12. *c.* 6.

Palabundus, a, um, adject. palans, diſperſus hoc & illuc. *Tertul. Apolog. c.* 21. Judæi diſperſi palabundi, & cœli, & ſoli ſui extorres.

Palacra, &

Palacrana, æ, f. majus auri maſſa. Utraque vox legitur apud *Plin. l.* 33. *c.* 4.

Palæmon, onis, m. Παλαίμων, Melicerta, filius Athamantis, & Inus, qui patris furorem fugiens, una cum matre ſe in mare præcipitavit. Ambo enim Dii marini facti ſunt, mutatiſque nominibus, mater *Leucothea*, hoc eſt Alba Dea, dicta eſt, creditu rque eſſe Aurora, quæ & *Matuta* dicitur, filius vero a Græcis *Palæmon*, a noſtris, quod portubus præeſſe putetur, *Portunus* eſt appellatus. *Ovid.* 4. *Metam.* & *Heroid. ep.* 18. ¶ Item Grammaticus Vicentinus, qui Romæ vixit ſub Tib. & Claud. Principibus, tanta arrogantia, ſeu ſtultitia, ut M. Varronem porcum appellaret, ſecum & natas, & morituras literas jactaret. luxuriæ ita indulgens, ut ſæpius in die lavaretur, nec ſufficeret ſumptibus. *Sueton. de Gramm. c.* 23.

Palæmonius, a, um, quod ad Palæmonem ſpectat, ut Palæmoniæ coronæ, quæ ex pinu flebant, & victori dabantur in Iſthmiis, quæ a multis in Palæmonis, ſeu Melicertæ honorem celebrari ſolita fuiſſe creduntur. *Claud. de Conſul. Mall. v.* 289. Cuncta Palæmoniis manus explorata coronis Adſit.

Palæphatia papyrus, libri Palæphati patria Parii ſeu, ut alii volunt, Prienæi, qui περὶ ἀπίστων, hoc eſt rerum incredibilium, multa conſcripſit volumina. *Virg. in Cir. v.* 88. Docta Palæphatia teſtatur voce papyrus.

Palæſtes, æ, m. παλαιστής, luctator. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 27. Palæſtes primum fuit, in armis magnus, &c.

Palæſtina, æ, f. *Paleſtina, Terra Santa*, regio Aſiæ. Extenditur a Bor. in Mer. Habet a Sept. Syriam, a Merid. Ægyptum, ab Or. Arabiam Petræam, ab Occ. mare Syrium, vel, ut alii volunt, terminatur a Sept. Syria, a Mer. Arabia Petræa, ab Or. Arabia deſerta, ab Occ. mari Mediterraneo. Nunc eſt pars Syriæ. Diviſa fuit in Galilæam ad Bor. Judæam cum Idumæa ad Auſt. & Samariam in medio. *Plin. l.* 5. *cap.* 13. ¶ Palæſtinæ etiam nomine appellata eſt Sittacene regio Aſſyriæ, quæ a Tigride fl. irrigatur, teſte *Plin.*

Palæſtinenſis, ſe, adject. Palæſtinus. *Spartian. in Severo c.* 9. Neapolitani Palæſtinenſes.

Palæſtinus, a, um, quod ad Palæſtinam ſpectat. *Ovid.* 5. *Met.* Matre Palæſtina, dubio genitore creatus. ¶ Palæſtina aqua pro Tigride ponitur. *Ovid.* 2. *Faſt.* Inque Palæſtinæ margine ſedit aquæ. ¶ Palæſtinæ Deæ ſunt Furiæ. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 235. Et modo, tolle faces, remove, modo, verbera, clamat: Sæpe Palæſtinas jurat adeſſe Deas. Sunt qui putant Palæſtinas dictas a Palæſte vico Epiri, ubi templum Diis facium fuit.

Palæſtra, æ, f. *paleſtra, lotta*, היאבקות, Ger. *das ringen*, Gall. *luic*, Hiſp. *luca*, παλαίστρα, lucta, luctatio, luctatorum certamen, a παλαίω, *luctor*, quod a πάλη, *lucta*. *Cic. de Or.* Sed indicat ipſe ſonus, didicerint ne palæſtram, an neſciant. ¶ Metonymice ponitur pro loco luctæ & diſputationis. *Cic.* 2. *de Or.* Porticus hæc ipſa, ubi inambulamus, & palæſtra, & tot locis ſeſſiones gymnaſiorum, Græcarum diſputationum memoriam quodammodo commovent. V. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11. ¶ Translate ponitur pro quavis re, & quovis loco, in quo præcipue ſe quis exercet. *Ter. Phorm.* 3. 1. Eccum, e ſua palæſtra exit foras, ideſt e domo lenonis, quæ eſt veluti palæſtra, & exercitium ipſius amatoris. *Cic.* 1. *de Or.* Sed palæſtræ magis, & olei, quam hujus civilis turbæ, ac fori. ideſt exercitationis domeſticæ, vel ludicræ.

Palæſtrans, ntis, nom. partic. qui ſe in palæſtra exercet. *Fulgent. lib.* 1. *Mythol.* Sudore hic opus eſt palæſtrantis ingenii.

Palæſtrice, adv. παλαιστρικῶς, more palæſtritarum. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 3. Sed ita, ut palæſtrice ſpatiari in xyſto liceat.

Palæſtricus, ci, m. 2. παλαιστρικός, palæſtræ gnarus, ſeu peritus, qui palæſtram alios docet. Aliqui dicunt, eundem eſſe, ac palæſtritam. *Quinct. l.* 1. *c.* 11. Qui paulum etiam palæſtricis vacaverint. *Adde l.* 12. *c.* 2. ubi palæſtricos doctores vocat.

Palæſtricus, a, um, *coſa da lotta*, παλαιστρικός, quod eſt ex uſu palæſtræ, ſive quod ad palæſtram pertinet. *Plaut. Rud.* 2. 1. 7. Ex ſe ad mare huc prodimus pabulatum, pro exercitio gymnaſtico, & palæſtrico. ¶ Palæſtrici motus, nimis accurati corporis geſtus. *Cic.* 1. *Off. c.* 36. Nam palæſtrici motus ſæpe ſunt odioſiores.

Palæſtrita, æ, m. *lottatore*, Ger. *ringer*, Gall. *luiteur*, Hiſp. *luchador*, παλαιστρίτης, qui in palæſtra ſe exercet. *Cic.* 6. *Verr.* De Heraclii hæreditate, quam palæſtritis conceſſiſſet. ¶ Translate ſumitur pro nimis accurato. *Quinctil. l.* 9. *c.* 4. Sicut etiam, quos palæſtritas eſſe nolumus, peritos tamen palæſtræ eſſe volumus, non apalæſtros. Comparat geſtibus palæſtricis numeros orationis, quam nec plane numeroſam eſſe vult, qualis Iſocrateus Panegyricus, nec plane numerorum expertem, uti indoctorum.

Palalſa, æ, f. herba, quæ alio nomine Cyclamine dicitur. *Apul. de herb. c.* 17.

Palam, adv. *paleſemente*, Germ. *offentlich*, Gal. *publiquement*, Hiſp. *publicamente, manifieſtamente*, φανερῶς, manifeſte, aperte, in conſpectu, in ore, atque in oculis omnium, cui *clam*, & *occulte* opponitur. Differt a *coram*, quia coram ad perſonas certas tantum refertur, *palam* ad omnes. *Cic.* 4. *Acad.* Alterum quidem, ut videmus, palam, alterum, ut ſuſpicamur, obſcurius. *Id. poſt red. in Sen. c.* 5. Divulgare palam. *Id. Verr.* 7. *cap.* 26. Palam ante oculos omnium. *Ter. Eun.* 1. 2. 24. Sin falſum eſt, continuo palam eſt. *Plin. l.* 10. *c.* 70. Palam eſt, piſces audire. hoc eſt certum eſt. *Nepos in Annib. c.* 7. Palam facere alicui. ¶ Reperitur etiam cum abl. pro coram. *Liv. l.* 6. *c.* 14. Inde rem creditori palam populo perſolvit.

Palamēdes, m. 3. Παλαμήδης, fil. Nauplii Eubœæ Regis, qui Ulyſſis fraude a Græcis interfectus fuit. Dicitur, cum in bello Trojano & ipſe adeſſet, quatuor græcas literas Θ, Ξ, Φ, Χ obſervato gruum in volando ordine inveniſſe, teſte *Plin. l.* 7. *c.* 56. Alii dicunt literam Γ inveniſſe, alii Δ. Hinc *Martial. l.* 13. *epigr.* 75. Turbabis verſus, nec litera tota volabit, Unam perdideris ſi Palamedis avem. ¶ Inveniſſe etiam ex earundem avium volatu ordinem aciei, item teſſeras bellicas, & vigilias, *Plin. loc. cit.* ¶ De ejus morte V. *Serv.* in 2. *Æn.*

Palamediacus, a, um, ad Palamedem pertinens, ut *Palamediaci calculi*, h. e. calculorum ludus a Palamede inventus. *Caſſiodor. Variar. l.* 8. *ep.* 31.

Palangæ. V. Phalangæ.

Palans, V. Palor, aris.

Palara, æ, f. avis, de qua *auctor Carm. de Philomela*, *v.* 51. Dulce palara ſonat, quam dicunt nomine Droſtam.

Palaria, ium, neut. 3. genus militaris exercitii, quo milites ad palum pugnandi diſciplinam addiſcunt. Item locus talis exercitii. *Chariſ. l.* 1. *Veget. l.* 1. *c.* 11. & *l.* 2. *c.* 23.

Palaris, & re, quod ad palum ſpectat, ut Sylva palaris, ex qua pali ſumuntur. *Ulp. de uſufr. l. ſi fundi*. Niſi forte ſalicti ejus, vel ſylvæ palaris, vel arundineti uſusfructus ſit legatus.

Palatim, adv. πεπλανημένως, paſſim vagando. *Liv. l.* 5. *c.* 28. Tuſculum palatum ſugerent. Ita Calepinus, at meliores Codices habent *palati*.

Palatina, æ, f. quarta Regio Romæ circa Palatium M. ¶ Palatina Tribus dicta eſt a Palatio monte, & ſecundum locum dignitatis obtinuit. Erat autem in Palatio, & in Capitolio, & in eo ſpatio, quod utrumque montem interjacet.

Palatinus, a, um, παλάτινος, quod ad Palatium M. ſpectat. Palatium mons, idem ac Palatium. ¶ Palatina palæſtra, quæ in Palatio M. exercebatur. *Cic. Att. l.* 2. ¶ Palatina Officia dicuntur Officiales aulici, & Imperatorii. *Jul. Capit. in Gallieno*. Cum iret ad hortos nominis ſui, omnia Palatina Officia ſequebantur. ¶ Palatini populi, hoc eſt Aborigines. *Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Prima hujus vocis ſyllaba brevis eſt, cujus producendæ cauſa Poetæ alterum *l* adjiciunt. *Martial. lib.* 8 *epigr.* 39. Qui Pallatinæ caperet convivia menſæ.

Palatio, onis, f. *palificata*, dicitur illud fundamenti genus, cum in ſolo uliginoſo, aut alioqui ſuſtinendo ædificio non ſatis firmo, fiſtuca, vel ſimili aliqua machina palos depangimus, cui ædificium innitatur. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9.

Palatium, ii, n. Palatinus mons, *Monte Palatino*, παλάτιον, nonus ex 7. collibus urbis Romæ, in quo urbs primum condita eſt, ita dictus a Palantio, ſeu Palanteo urbe Arcadiæ, ut ſcribit *Plin. l.* 4. *c.* 6.

vel a Pallante avo Evandri, vel a Pallantia ejuſdem matre, quæ ibi habitavit, vel a Pallantia filia, ab Hercule vitiata, & poſtea illic ſepulta, vel a Pallante filio, qui a Turno occiſus, ibi ſepultus fuit, vel a Palatia uxore Latini, vel a Pale Dea paſtorum, aut quod Palatini, qui & Aborigenes, ex agro Reatino, qui appellabatur Palatium, ibi conſederunt. Ex *Varr. l. 4. de L. L. Feſto, Serv. in 8. Æn. & Solino, c. 2.* Hujus montis pars Foro Boario obverſa nunc dicitur *Palazzo Maggiore*, a palatio Cæſarum ibidem olim exſtructo. Habet hoc nomen primam indifferentem. *Ovid. 1. de Art.* Illic quas tulerant nemoroſa Palatia frondes. *Martial. l. 1. ep. 71.* Inde ſacro veneranda petes Palatia clivo. ¶ Palatium etiam, *Βασίλειον*, hodierna die Principis cujuſque domus vocatur. Id factum eſt ex eo, quod Palatinus mons fuerit Imperii ſedes, quando Evander in eo, ac poſt Romulus habitavit, atque etiam Conſules, ut aliqui dicunt, denique ab Octavii Auguſti temporibus omnes Imperatores. *Suet. de Cl. Gramm.* Quare ab Auguſto quoque nepotibus ejus præceptor allectus tranſiit in Palatium cum tota ſchola.

Palatūa, æ, Dea, in cujus tutela Palatium erat. *Varr. l. 6. de L. L.*

Palatual, n. 3. ſacrificium in monte Palatino. *Var. l. 6. de L. L.*

Palatualis Flamen, qui conſtitutus erat ad ſacrificandum ei Deæ, in cujus tutela erat Palatium. *Feſt.*

Palātum, i, n. *palato*, חך, Germ. *der gumen*, Gall. *palais*, Hiſp. *paladar*, οὐρανός, oris interior cavitas. *Cic. 2. Fin.* Voluptatem perſequitur, quæ palato percipiatur. *Id. 2. de nat. Deor. c. 18.* Epicurus, dum palato, quid ſit optimum, judicat, cœli palatum, ut ait Ennius, non ſuſpexit. *Ovid. 1. de Pont. eleg. 11.* Sapor exacuit palatum. *Id. 2. Amor. eleg. 6.* Ignavo ſtupuerunt verba palato. *Colum. l. 8. c. 16.* Docta & erudita palata faſtidiunt fluviatilem lupum. ¶ Palatum, templum linguæ appellat *Lucret. l. 4. v. 625.*

Palātus, ti, m. idem, ac palatum. *Cic. 2. Fin. c. 8.* Nec enim ſequitur, ut cui cor ſapiat, ei non ſapiat palatus.

Palatus, a, um, *vagabondo*, diſperſus, a palor. *Liv. l. 8. c. 24.* Contrahens ſuos ex fuga palatos. *Id. l. 35. c. 51.* Repente Menippus palatos aggreſſus, eos cecidit.

Pale, es, f. *lotta*, πάλη, luctа, palæſtra: vox Græca. *Stat. 2. Achill. v. 439.* Œbalios in nubila condere diſcos, Et liquidam nodare (al. nudare) palen, & ſpargere ceſtus. Adde *l. 6. Theb. v. 849.*

Palĕa, æ, f. *paglia*, תבן, Ger. *ſprewer*, Gal. *paille*, Hiſp. *paja*, ἄχυρον, ſtipula una cum ſpica in frumento, & ſimilibus. *Col. l. 6.* Minus commode tuentur armentum paleæ, quæ utique quibuſdam regionibus ſolæ præſidio ſunt, & probantur maxime ex milio, tum ex hordeo, mox ex tritico. *Virgil. 1. Georg.* Nequidquam pingues paleas teret area culmos. ¶ Palea quoque dicitur cartilago illa rubens, quæ de collo galli gallinacei dependet, κάλλαιον. *Col. l. 8. cap. 2.* Paleæ ex rubro albicantes, quæ velut incanæ barbæ dependent. ¶ Palea æris, V. *Pala*.

Palĕar, aris, n. *giogaia*, Ger. *ochſenkehle*, Gal. *fanon de bœuf*, Hiſp. *papada de buey*, λογόνιον, pellis dependens ex gutture boum, quia eſt ſimilis paleæ gallinacei. *Sen. in Hipp. v. 1044.* Muſco tenaci pectus, ac palear viret. *Virg. 3. Georg. v. 53.* Et crurum tenus a mento palearia pendent.

Palearis, re, *di paglia*. *Fortunat. 3. Mart.* Immanemque hoſtem palearis ariſta removit.

Paleārium, rii, n. *pagliaio*, Ger. *ſprewboden*, Gall. *paillier*, Hiſp. *pajar*, ἀχυρών, locus, in quo reconditur, & aſſervatur palea. *Col. l. 1. c. 6.* Fœnilia, paleariaque, & apotheca, & horrea.

Paleātus, a, um, *fatto di paglia*, Ger. *mit ſprewveren gemacht*, Gal. *paillard*, Hiſpan. *hecho de pajas*, ἀχυρώδης, quod eſt factum ex paleis, vel quod paleas habet admiſtas. Unde lutum paleatum dicitur, cui, ut tenacius ſit, admiſtæ ſunt paleæ. *Col. de Arbor. cap. 8.* Atque luto ſubacto paleato oblinito.

Pales, f. 3. *Βοτηρικὴ Θεὰ*, Dea pabuli, & paſtorum, quam quidam Veſtam, quidam Deorum Matrem, quidam etiam Cererem appellant, ita dicta a pabulo, vel a pariendo, quod pecorum partui credebatur præſidere. In ejus honorem *Palilia*, ſeu *Parilia* celebrabantur. *Virg. ecl. 5. v. 35.* Ipſa Pales agros, atque ipſe reliquit Apollo. ¶ Eſt etiam Pales Deus quidam Jovis miniſter, ac villicus, ut ait *Arnob. l. 3. pag. 123.* V. etiam *Serv. in princip. 3. Georg.*

Palĭci, m. 2. παλικοί, dicti gemini fratres, Jovis filii, & Ætnæ Nymphæ, ſive Thaliæ, ut alii volunt. Traduut, hanc Nympham a Jove in Sicilia juxta Simæthum fl. non longe a Catina urbe compreſſam metu Junonis optaſſe, ut ſibi terra dehiſceret, & ita factum eſſe, ſed cum tempus maturitatis infantium, quos alvo geſtaverat, adveniſſet, rurſus terram hiaſſe, duoſque infantes de alvo Nymphæ progreſſos emerſiſſe. Appellati ſunt Palici, vel quod πάλιν, ideſt rurſus hiante terra emerſiſſent, vel a πάλιν ἵκειν, quoniam prius in terram merſi, denuo inde reverſi ſunt. Nec longe inde breves lacus ſunt, ſed miræ profunditatis, incolæ Crateras vocant, & Dellos, fratreſque Palicorum olim exiſtimabant, & habebantur in cultu maximo propter juſjurandum. Magna præterea in veneratione erat Palicorum templum, quia cum Siciliam ſterilis annus areſeciſſet, divino Palicorum reſponſo admoniti Siculi certum ſacrificium fecerunt, quo peracto ſtatim ubertas reverſa eſt. Quapropter Siculi omne genus frugum congeſſerunt in ara Palicorum, quæ ob id pinguis vocitata eſt. *Macrob. l. 5. Sat. c. 19.*

Palilĭa, ium, n. 3. vel Parilia, παλίλια, Palis Deæ feſta, quæ a paſtoribus in agris fiebant 11. Cal. Maji, ad lupos arcendos, morboſque a pecore pellendos, ſeu pro partu pecoris. Hoc die Romulus urbem fundavit. *Cic. 2. de Div.* Urbis etiam noſtræ natalem diem repetebat ab iis Palilibus, quibus eam a Romulo conditam accepimus.

Palilicium, ii, n. λαμπαδίας, ſtella ingens in capite Tauri, una Hyadum, a Palilibus, quia, cum ſidus ſit natura pluvium, tamen XI. Cal. Maji, quo Romæ Palilia celebrabantur, ſerenitatem adducere ſolet. *Plin. lib. 18. c. 26.* Hoc eſt vulgo appellatum ſidus Palilicium, quoniam XI. Cal. Maji urbis Romæ natalis, quo fere ſerenitas redditur, claritatem obſervationi dedit, &c. *Harduin.* notat in MSS. *Parilicium* legi.

Palimbacchīus, i, m. παλιμβάκχειος, pes metricus, apud *Quint. l. 9. c. 4.* eſt idem qui *antibacchius*, & bacchio contrarius. V. *Antibacchius*.

Palimpiſſa, fem. 1. παλίμπισσα, pix liquida iterum decocta, & inſpiſſata. *Plin. l. 24. c. 7.* Quidam iterum decoquunt, & vocant palimpiſſam.

Palimpſeſtus, m. 2. παλίμψηστος, παλίψηστος, membrana iterum abraſa ſpongia, ut in ea ſcribi pluries poſſit, a πάλιν, *rurſum*, & ψάω, *abſtergo*. *Cic. l. 7. Fam. ep. 18.* Nam quod in palimpſeſto, laudo equidem parſimoniam, ſed miror, quid in illa chartula fuerit, quod delere malueris, quam hæc ſcribere. ¶ Legitur & *palimpſeſtus*.

Palinodĭa, æ, f. *ricantazione*, παλινῳδία, contrarius cantus, recantatio, retractatio, a παλινῳδεῖν, quod eſt recantare, retractare, diverſa ſuperioribus ſentire, &, quod ſemel dictum eſt, revocare. *Cic. Att. l. 2. ep. 14.* Quam bonam meis putiſſimis orationibus gratiam retulerit, quarum exſpecta divinam παλινῳδίαν. *Id. l. 4. ep. 5.* Subturpicula mihi videbatur παλινῳδία. ¶ Hinc *palinodiam* canere, eſt, contraria iis, quæ prius diximus, affirmare. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 5.* Nec abnego, potuiſſe me quoque tanquam palinodiam canere. ¶ Eſt etiam palinodia cantio quædam, quæ ſæpe repetitur. *Ammian. l. 28. c. 5. (al. 10.)* Cohors palinodiam in exitium concinens noſtrum.

Palĭtans, tis, partic. errans, vagans, a palor, aris. *Plaut. Bacch. 5. 2. 4.* Paſtor harum (ovium) dormit, cum hæ aunt ſic a pecu palitantes.

Paliurĕus, a, um, adject. qui paliuro abundat. *Fulgent. l. 1. Mythol.* Paliurea prata incedenta premere planta.

Palinūrus, m. 2. παλίνουρος, gubernator claſſis Æneæ, qui dormiens e navi in mare decidit, & ſubmerſus eſt, in ora Lucaniæ. *Virgil. 5. Æneid.* ¶ Latine ſonat iterum mejens, ex πάλιν, *rurſus*, & οὐρεῖν, *mejere*. Luſit in hac voce *Martial. 3. epigr. 77.* Minxiſti currente ſemel, Paulline, carina, Mejere vis iterum, jam Palinurus eris. ¶ A Palinuro datum eſt nomen promontorio Lucaniæ, in ora maris Tyrrheni, quod nunc *Palinuro* dicitur, & *capo di Palinuro*. *Lucan. l. 9. v. 42.*

Paliūrus, m. 2. παλίουρος, frutex ſpinoſus, & aſper. *Plin. l. 24. c. 13. Virg. 5. Ecl.* Carduus, & ſpinis ſurgit paliurus acutis.

Palla, æ, f. *veſte donneſca*, מעיל, Germ. *ein weiber mantel*, Gall. *robe de femme*, Hiſp. *ropa de mugier*, χλαῖνα, honeſtæ mulieris veſtimentum, hoc eſt veſtis exterior, quæ tunicæ ſuperimponitur, ad veſtigia uſque demiſſa. *Virg. 11. Æn.* pro longæ tegmine pallæ tigridis exuviæ per dorſum a vertice pendent. ¶ Palla etiam utebantur citharœdi. *Ovid. 2. Faſt. de Arione.* Induit & Tyrio diſtinctam murice pallam. ¶ Item tragœdi. *Ovid. 3. Am. eleg. 1. verſ. 12.* Fronte comæ torva, palla jacebat humi. ¶ Palla item veſtis dicitur, quæ uſque ad inguina, vel uſque ad genua pertingit, qua olim in Gallia omnes paſſim viri utebantur. *Martial. l. 1. ep. 93.* Dimidiaſque nates Gallica palla tegit. V. *Ferrar. de re veſtiar. Plin. l. 3. c. 18.*

Pallăca, æ, vel pallace, es, fem. 1. παλλακή, concubina. *Suet. in Veſp. c. 21.* Accubante aliqua pallacarum.

Pallacāna, V. Gethyum.

Palladĭum, neut. 2. παλλάδιον, dim. a Παλλάς, quo generatim ſignificatur quodvis Palladis ſimulacrum, ſed per excellentiam ſic vocatum eſt id, quod regnante Ilo, Priami avo, in Ilium cœlitus cecidit, eo tempore, quo arx, templumque ejus Deæ ædificabatur, & in templo nondum tecto ſibi locum delegit. Quæ res cum omnibus maximo eſſet miraculo, Apollo conſultus reſpondit, tamdiu urbem incolumem fore, quamdiu ſimulacrum illud intra mœnia ſervaretur. Itaque tempore belli illius, quod communibus viribus Græcia tota adverſus Trojanos geſſit, cum alia ſpes capiendæ Trojæ non eſſet, niſi prius ſublato Palladio, datum negotium eſt Ulyſſi, & Diomedi, ut per cloacas in arcem aſcenderent, fataleque Minervæ ſimulacrum auferrent. Quo facto, urbem tutelari Palladis numine ſpoliatam, infirmam, captuque non admodum difficilem reddiderunt. Tandem a Græcis Romam pervenit, ubi collocatum in Palladis ſacello, quo flagrante, a Metello ex incendio eſt ereptum. *Virg. 9. Æn. verſ. 151.*

Palladĭus, a, um, παλλάδιος, quod eſt Palladis, ut Palladia arbor, h. e. oliva Palladi ſacra. *Silius l. 1. v. 238.* Palladiæ arces, h. e. Athenæ, quæ ſub tutela Palladis fuere. *Ovid. 7. Metam.* Palladiæ artes, h. e. literarum ſtudium. *Propert. l. 3. eleg. 7.*

Palladĭus, ii, m. Palladius Rutilius Taurus Æmilianus, patria Romanus, ut creditur, cujus extant libri quatuordecim de re ruſtica non ineleganter: ſcripſit poſt Apuleium, quo tamen latinior multo eſt, & a novandarum vocum cacoethe magis abhorrens.

Pallas, antis, m. filius Pandionis, qui genuit Clytum, Butem, & Minervam quintam, cujus virginitatem cum violare vellet, ab ea occiſus eſt. *Cic. 3. de nat. Deor. Ovid. 7. Met.* Hic dicitur eſſe Auroræ pater ab *Ovid. 15. Met. v. 191.* ¶ Item Rex Arcadiæ, proavus, vel avus Evandri, a quo Pallanteum oppidum cognominatum eſt. *Virg. 8. Æn. v. 54.*

Pallantēum, ei, n. 2. opp. Italiæ, in monte Palatino, conditum ab Evandro, ubi poſtea Roma ædificata eſt, quod poſteriores Palatium dixere. *Virgil. 8. & 9. Æn.*

Pallantĭa, æ, f. filia Evandri, quæ ab Hercule vitiata Latinum peperit, ut aliqui ſcripſere, a qua etiam Palatinum montem dictum eſſe volunt. *Serv. in 8. Æn. ex Varrone.*

Pallantĭas, adis, f. Tritonis palus, παλλαντίας, palus in Africa, ad Tritonem fl. non procul ab Aris Philenorum. Circa hanc paludem Palladem primum apparuiſſe ferunt, unde ex ea natam fuiſſe incolæ crediderunt. *Plin. l. 5. cap. 4.* ¶ Eſt etiam Pallantis filia, h. e. Aurora. *Ovid. Metam. 15. v. 191.* Tradendum Phœbo Pallantias inficit Orbem.

Pallantis, idis, patronym. fœmin. Aurora Pallantis gigantis filia. *Ovid. 4. Faſt. v. 368.* Proximus annus erat: Pallantide cæſus eadem Porcius, &c. h. e. eodem die, per ſynecdochen.

Pallantĭus, a, um, adjectiv. patronym. a Pallante Arcadiæ rege, avo, vel proavo Evandri. *Ovid. 5. Faſt. v. 403.* Excipit hoſpitio juvenem Pallantius heros.

Pallas, adis, f. *Pallade*, Παλλάς, Dea ſapientiæ, alio nomine Minerva. Sunt qui putant, vocatam eſſe a Pallante gigante ab illa interfecto, cum prius Tritonia vocaretur a Tritonide palude, ubi primum viſa eſt. Sane *Cic. l. 3. de nat. Deor.* quinque Minervas enumerat, quintam filiam Pallantis, quæ patrem dicitur interemiſſe virginitatem ſuam violare conantem. ¶ Fuit oleæ inventrix, quare pro olea interdum ponitur. *Ovid. ep. Heroid. 19. v. 44.* Pallade jam pingui tingere membra putes. ¶ Plura de Pallade V. in *Minerva*.

Pallatīnus, V. Palatinus.

Pallenæus, a, um, adject. ad Pallenem urbem pertinens, ut Pallenæi triumphi. *Stat. l. 4. Silv. 2. v. 56.* V. Pallene.

Pallēne, es, f. *Pataienes*, Παλλήνη, peninſ. Macedoniæ, al. Thraciæ, ad ſin. Thermaicum, cujus iſthmus Pallenſis a Plinio dicitur, apud quem Olinthus urbs erat. Dicta eſt a Pallene Sithonis filia, al. a Pallene filio Titani. *Ovid. Metam. 15. verſ. 357.* Eſſe viros fama eſt in hyperborea Pallene.

Pallenenſis, ſe, adject. Pallenæus, ut Pallenenſis Iſthmus. *Plin. l. 4. c. 10.*

Pallēnes, is, m. filius Titani, qui regnavit in Pallene inſ. & bellum cum cæteris gigantibus geſſit adverſus Jovem, in quo a Minerva interfectus eſt, *Paulo* teſte apud *Feſt.* in voce *Palles*. Theodontius ſcripſit occiſum fuiſſe a Minerva, quod ejus virginitatem violare conatus eſſet.

Pallens, tis, adject. *pallido*. *Virg. Ecl. 2.* Pallentes violæ. *Id. 4. Æn. v. 27.* Pallentes umbras Erebi. ¶ Item qui pallidum reddit. *Id. 6. Æn.* pallentes morbi. *Martial. l. 11. epigr. 7.* Pallentes curæ. *Perſ. ſat. 5. v. 15.* pallentes radere mores doctus.

Pallĕo, les, lui, n. 2. *eſſer pallido*, Ger. *bleych ſeyn*, Gall. *palir*, Hiſp. *amarillecerſe*, ὠχριάω, pallidus ſum. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 15.* Quoniam pallet, neceſſe eſt, eum ægrotaſſe. *Cic. Phil. 2.* Apparet eſſe commotum, ſudat, pallet. *Propert. l. 1. eleg. 15.* multos pallere colores. h. e. in multos colores mutari. *Perſ. ſat. 1. v. 124.* Iratum Eupolidem prægrandi cum ſene palles. h. e. palles omnia lectione Eupolidis Philoſophi. *Quintil. l. 7. c. 10.* Vigilandum ducat, enitendum, pallendum. ¶ Uſurpatur & pro timere, quia pallor timoris interdum indicium eſt. *Horat. lib. 1. ep. 7.* Dum pueris omnis pater, & matercula pallet. *Id. l. 3. od. 27.* mediaſque fraudes Palluit audax.

Palleſco,

Palleſco, ſcis, n. 3. *impallidirſi*, pallidus fio. *Propert. l. 1. eleg. 12.* Tardis palleſcere curis incipit. *Horat. l. 1. ep. 1.* nulla palleſcere culpa.

Palliaſtrum, n. 2. τριβώνιον, pallium breve, ſciſſum, & ſordidum. *Apul. l. 1. Met.* Humi ſedebat ſciſſili palliaſtro ſemiamicitus.

Palliātus, a, um, τριβωνοφόρος, pallio indutus, ſeu coopertus. *Cic. lib. 3. ad Q. Fr.* Illi palliati topiariam facere videantur. ¶ Fabulæ, ſeu Comœdiæ, aut Tragœdiæ palliatæ dicuntur, quæ ſcriptæ ſunt ſecundum ritus, & habitus Græcorum, qui pallio utebantur, vel cum perſonæ Græco more palliis indutæ in ſcenam prodibant. *Donatus*, & *Diomed.*

Pallidŭlus, a, um, dim. a pallidus. *Catull. ad Ortalum, carm. 65.* Pallidulum manans alluit unda pedem.

Pallidus, a, um, *pallido, ſmorto*, Ger. *bleych*, Gal. *pale, blesme*, Hiſp. *amarillo*, ὠχρός, quod eſt ſine rubedine, ſine ſanguine. *Horat. l. 1. ſerm. ſat. 2.* Vel pallida lecto deſiliat mulier. *Ovid. 4. Met. v. 134.* Oraque buxo pallidiora gerens. *Plin. l. 2. c. 25.* Stella pallidiſſima.

Pallio, as, a. aſtute celo, diſſimulo, quaſi pallio abſcondo. *Apulejus.* Nec palliari tam aperta res poteſt.

Palliolātim, adv. cum pallio. *Plaut. Pſeud. 5. 1. 29.* Sed palliolatim amictus ſic inceſſi ludibundus.

Palliolātus, a, um, τριβώνιον ἔχων, palliolo indutus. *Sueton. de Claudio, c. 2.* Palliolatus novo more præſedit. Adde *Mart. l. 9. epigr. 33.*

Palliŏlum, li, n. *cappetto, mantelletto*, τριβώνιον, brevius, & vilius pallium. *Cic. 3. Tuſc. c. 23. ex Cæcilio.* Sæpe eſt etiam ſub palliolo ſordido ſapientia.

Pallium, lii, n. *mantello, ſopravveſta*, מְעִיל, Ger. *ein mantel*, Gall. *manteau*, Hiſp. *manto, capa*, τρίβων, ἱμάτιον, veſtis longe, lateque diffuſa, quæ ſuperne injicitur, ſeu tunicæ ſuperinduitur. Aliqui deducunt a παλλέσθαι, *vibrari, moveri*. Id ſane ſenſile videtur *Tertull. l. de Pallio, cap. 3.* ubi ſcribit, cum voce veſtem e Græcia in Latium introiſſe. Ima *Varro* ipſe pallam ob mobilitatem a πάλλω deducit, teſte *Servio in 1. Æn.* ¶ Eſt & virorum, & mulierum. Unde ab *Ulpiano* pallia inter communia veſtimenta, quæ promiſcua appellat, numerantur. Sed tamen pallium muliebre proprio nomine palla dicebatur. Propriæ autem Græcorum habitus hoc nomine dicebatur, quemadmodum Romanorum toga. *Cic. 3. de Orat.* Sed anulum, quem haberet, pallium, quo amictus, ſoccos, quibus indutus eſſet, ſe ſua manu confeciſſe. ¶ Pallium quoque Philoſophorum erat. *Gell. l. 9.* Video barbam, & pallium, Philoſophum nondum video.

Pallor, oris, m. *pallore, pallidezza*, יֵרָקוֹן, Ger. *bleiche farb*, Gal. *paleur*, Hiſpan. *amarillez*, ὠχρίασις, color ille in homine, cum pallis ſanguine deſtitutæ liveſcit, quod accidere ſolet in ſubito metu, ſanguine ſe ad interiora recipiente. *Cic. 4. Tuſcul. c. 8.* Ex quo fit, ut pudorem rubor, ſic terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur. Apud *Colum. l. 12. c. 52.* pallorem capere vaſa dicuntur, quæ ſuum nitorem amittunt. ¶ Poetæ fabulantur Pallorem filium eſſe Herebi, & Noctis. *Liv. l. 1. c. 27.*

Pallŭla, læ, fem. diminut. parva palla. *Plaut. Trucul. 2. 2. 32.* Conſciſſa pallula eſt.

Palma, æ, f. *palma della mano*, כַּף, Ger. *die flache hand*, Gal. *la paume*, Hiſp. *palma*, θέναρ, παλάμη, ſola, planum illud, & ex parte concavum in manu, quod eſt inter carpum, & digitos intermedium, a παλάμη, quo Græcis cum palma, tum manus tota ſignificatur. *Cic. in Orat.* Cum autem manum dilataverat, palmæ illius ſimilem eloquentiam eſſe dicebat. ¶ Sumitur etiam pro tota manu. *Virg. 1. Æn.* Duplices tendens ad ſidera palmas. ¶ Palma item arbor eſt, quæ dactylos profert, quæ a Græcis φοῖνιξ dicitur, ita appellata, quod expanſis eſt ramis in modum palmæ hominis, quemadmodum fructus ejus a ſimilitudine digitorum dicti dactyli. Hæc arbor maxime viget in Oriente, ubi ex ejus fructu vinum fit, alicubi etiam panis, & pleriſque quadrupedibus cibus. In Italia ſterilis eſt, in maritimis Hiſpaniæ fructum fert, ſed immitem, dulcem in Africa, ſed ſtatim evaneſcentem. Non cedit ponderi, ſed adverſum pondus ſurgit, nec contra inferiora, ſed in diverſum renitendo fornicatur. *Plin. l. 13. c. 5. & l. 13. c. 4.* ¶ Ponitur ſæpe palma pro victoria. Cauſa locutionis eſt, quod victori certaminis dabatur corona ex palma. Rationem ejus moris aperit ex Plutarcho *Gell. l. 3. cap. 6.* quod non ceſſerit, ſed inſtar palmæ pertinax in prœlio perſtiterit. *Cic. pro Roſc. Am.* Alter plurimarum palmarum vetus, ac nobilis gladiator habetur. *Quintil. l. 1. c. 2.* ingens palmæ contentio. *Cic. ad Att. l. 4.* Palmam tulit. *Ovid. 2. de ar. am. v. 3.* Donare aliquem palma. ¶ Palma etiam vocatur major vitis flagellum, unde naſcuntur uvæ. *Var. l. 1. R. R. c. 31.* Quam vocant minorem, flagellum, majorem etiam, unde uvæ naſcuntur, palmam. *Col. l. 4. c. 21.* Sed novellis palmis ſemper vitis renovetur. ¶ Item de ramis aliarum arborum palma dicitur. *Catul. in Argon.* Cærula verrentes abiegnis æquora palmis. h. e. remis. ¶ Item ut *Servius* dicit in 2. *Æn.* genus togæ, quæ alitota regis nomine toga palmata appellatur.

Palmāris, & re, o. 3. quod ad palmam ſpectat, ut Palmaris ſtatua, quæ alicui propter palmam, id eſt victoriam, ponitur. *Cicer. 6. Phil. c. 5.* Sed illa ſtatua palmaris, de qua, ſi meliora tempora eſſent, non poſſem ſine riſu dicere. ¶ Palmaris ſententia, quæ optima eſt omnium, & veluti palmam meretur. *Cic. 1. de nat. Deor.* Sed illa palmaris quidem, quod &c. Loquitur de ſententiis Philoſophorum. ¶ Eſt etiam adject. a *palmus*, *di un palmo*. *Var. l. 1. R. R. c. 35.* Roſa conceditur radicitus in virgulas palmares.

Palmarium, ii, n. victoria, vel victoriæ pretium. *Ulpian. l. 1. ff. de extraord. cognit.* Etſi nomine palmarii cautum ſit.

Palmarius, a, um, νικητήριος, quod palma eſt dignum. *Ter. Eun. 5. 5. ſt. 4.* Id vero eſt, quod mihi puto palmarium, me repperiſſe, &c. ¶ Eſt etiam adjectivum a *palmus*, idem ac palmaris. *Col. l. 8. cap. 3.* Per ſpatia palmaria modicis forantur cavis. Sed in hoc exemplo, & aliis ſimilibus, quæ afferuntur, adject. *palmaria a palmaris* eſſe poteſt.

Palmatiæ, arum, m. quidam terræ motus, & palmationes. *Apulej. de Mundo.* Palmatiæ appellantur, quorum pavitatione illa quæ trepidant, ſine inclinationis periculo nutant.

Palmātus, a, um, adject. *Palmata veſtis*, hoc eſt quæ palmas intextas habet, qualis erat triumphantium toga. *Sueton. in Claud. c. 17.* Craſſus equo phalerato, & in veſte palmata. ¶ Eadem & *toga palmata* dicitur; nihilque differt a picta, de qua V. *Pictus*. *Mart. l. 7. epigr. 1.* Palmataque ducem, ſed cito, redde togæ. ¶ Proprie tamen *toga picta* dicitur, & *tunica palmata*, a clavorum magnitudine, & figura, ut ait *Feſtus*, quod manus palmam referret. *Liv. l. 30. c. 15.* Maſiniſſam toga picta, & palmata tunica donat. *Capitolin. in Gordian. c. 4.* Palmatam tunicam, & togam pictam primus Romanorum privatus ſuam propriam habuit, cum ante imperatores etiam de Capitolio acciperent, vel de Palatio. ¶ *Palmati lapides* ſunt, qui fracti intus palmæ manus figuram referunt, cujuſmodi apud Mundam Hiſpaniæ urbem reperiri, ſcribit *Plin. l. 36. c. 18.* ¶ Palmatus ſanguine paries, hoc eſt palmæ manus ſanguine aſperſæ veſtigiis maculatus. *Quintil. Declam. 1. c. 11. & 12.*

Palmenſis, ſe, adject. Palmenſis ager eſt in Piceno, ubi nunc caſtellum, *la terra di Palma*. Hinc vina Palmenſia inter optima enumerantur a *Plin. l. 14. c. 6.* ita appellata a palma una forte enata, ut *Id. ib.* notat. ¶ Legitur & *Palmeſia*.

Palmes, itis, m. *palmite, tralcio*, זְמוֹרָה, Ger. *rebeſchoſz*, Gal. *ſarment*, Hiſp. *ſarmiento*, κλῆμα, vitis ſarmentum, pampinus, nempe lignum illud, quod quotannis ex ipſa ſtirpe emergit, & gemmas producit, quæ deinde in virgulas abeunt, & palmæ quoſdam digitos faciunt, a *palma*, quæ dicitur de vitis parte, quæ eadem eſt, ac *palmes*. *Col. l. 4. c. 17.* Detrahendi ſunt ſex ſinguli palmites. ¶ Aliquando pro flagello vitis ponitur. *Col. l. 4. c. 21.* Hæc brachia ſat erit interim ſingulis palmitibus ad fructum ſummitti. ¶ Dicitur etiam de palmarum virgis, quæ Græce σπάθαι. *Plin. l. 13. c. 4.* Pomum eſt, non inter folia, ut in cæteris, ſed ſuis inter ramos palmitibus racemoſum. ¶ Interdum palmes pro tota vite ponitur. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 147.* nemoroſus palmite Gaurus.

Palmeſia vina. V. Palmenſis.

Palmētum, ti, n. *palmeto*, φοινικών, locus palmis conſitus, vel ubi frequentes ſunt palmæ. *Plin. l. 5. c. 1.* Exiſtere eaſca veſtigia habitati quondam ſoli vinearum, palmetorumque reliquias. ¶ Aliquando ponitur pro palmarum frequentia. *Plin. l. 5. c. 1.* Hierichuntem palmetis conſitam, fontibus irriguam.

Palmĕus, a, um, *di palma*, φοινίκεος, quod eſt ex palma arbore. *Col. l. 5. c. 5.* Palmeis tegetibus vineas adumbrabat. *Plin. l. 14. c. 17.* Vinum palmeum capiti noxium.

Palmicĕus, a, um, adject. palmeus, ut palmicea ſporta, ex palmarum foliis texta. *Sulpic. Sever. Dial. 1. de virtutibus Monach. c. 5. & 8.*

Palmĭfer, ra, rum, *che produce palme*, φοινικοφόρος, ferens palmas. *Ovid. Am. 2. eleg. 13.* Et Memphin, palmiferamque Pharon.

Palmĭger, ra, rum, adject. palmarum ferax, ut Nemea palmigera. *Plin. l. 31. c. 4.*

Palmipedālis, le, o. 3. παλαιστιαιόπους, quod palmi, & pedis magnitudinem habet. *Col. l. 3. c. 19.* Nam in clivoſis poteſt malleolos palmipedalis deponi.

Palmĭpes, edis, com. στεγανόπους, planos ad palmæ ſimilitudinem habens pedes. *Plin. l. 10. c. 11.* Anſes in palmipedum genere ſunt, ut anſeres. ¶ Item qui menſuram habet pedis, & palmi, quæ menſura definitur ſpatio a cubito ad ſummos digitos extenſos. *Plin. l. 17. c. 20.* Talea ſeritor palmipede intervallo. ¶ Apud *Vitruv.* legitur *palmopes*, *l. 5. c. 6.*

Palmiprimum vinum dicitur genus quoddam vini ficticii a ficis, cujus conficiendi rationem tradit *Plin. l. 14. c. 16.*

Palmo, as, avi, atum, a. 1. ligo, ἀναδέω. Fortaſſe eſt a *palma*, h. e. flagello vitium. *Col. l. 11. c. 2.* Cæterum palmare, hoc eſt materias alligare, hoc tempore non expedit. ¶ Eſt item palma ſignum, & notam imprimere. *Quintil. in Decla. Caci.* Præterea ſum manum ex parte, quæ palmare veſtigium poteſt, &c.

Palmopes. V. Palmipes.

Palmōſus, a, um, φοινικόεις, palmis abundans. *Virg. l. 3. Æn. v. 705.* Teque datis linquo ventis, palmoſa Selinus.

Palmŭla, æ, f. extrema pars remi, a *palma*, id eſt a ſimilitudine palmæ humanæ, teſte *Feſto*, quod in modum palmæ hominis protenſa eſt. *Virg. 5. Æn.* Et lævas ſtringat, ſine, palmula cautes. ¶ Sunt & palmulæ fructus Palmæ, qui & dactyli, & caryotæ dicuntur. *Var. 2. R. R. c. 67.* Nucem juglandem, & palmulam, & ficum Sabinam quanto citius promas, jucundiore utare. ¶ Sumitur etiam palmula pro parva manu. *Apul. l. 8. Metam.* Decora brachia ſævientibus palmulis converberat. Adde & *l. 5.*

Palmularis, re, adject. a palma manus. *Martian. Capel. l. 2.* Prictu palmulari madida detergit ora.

Palmus, mi, m. *palmo*, זֶרֶת, Ger. *ein ſpann*, Gal. *meſure d'une paume*, Hiſp. *palmo*, δοχμή, menſuræ genus. Eſt duplex, major, & minor. Minor eſt quatuor digitorum, quem Græci παλαιστήν appellant, major duodecim, qui & Græco vocabulo σπιθαμή, Latino dodrans appellatur, quia ad perficiendum pedem quarta pars deeſt. *Vitruv. l. 2. c. 3. & l. 7. c. 4.* ¶ Eſt etiam palmus idem quod palma manus. *Vitruv. l. 2. c. 5.* Doron Græci appellant palmum, quod munerum datio Græce δῶρον appellatur, id autem ſemper geritur per manus palmum.

Palmўra, æ, f. *Amegora*, al. *Pagd*, urbs Syriæ, Palmyrenes regionis, quæ *Arden* dicitur, caput, ſitu loci, ſoli divitiis, & aquarum amœnitate inſignis, in Arabiæ deſertæ confinio.

Palmyrēnus, a, um, quod ad Palmyram ſpectat, ut Palmyrenæ ſolitudines, quæ a Palmyra uſque ad Petram Arabiæ Petrææ metropolim, & ad fines Arabiæ Felicis pertingunt. *Plin. l. 5. c. 26. & l. 6. c. 28.*

Palo, as, avi, atum, a. 1. *palificare*, סָמַךְ, Germ. *ſtecken*, Gal. *echalaſſer*, Hiſp. *meter palos*, παττάλεύω, palis munio, & generatim ſepio, fulcio. *Col. l. 11. c. 2.* Vitis paletur, & capite tenus alligetur. ¶ Item palari, vagari. *Sulpicia in ſat. v. 43.* Sic noſtri palare ſenes dicuntur.

Palor, aris, atus ſum, d. *vagare*, πλανάομαι, paſſim vagor. *Liv. l. 5. c. 28.* Ut nequicquam retinente Æmilio Tuſculum palati fugerent. *Tac. 5. Hiſt. c. 80.* Palantur comites, occiditur proximus lictor. *Virg. 12. Æn. v. 738.* dare terga palantia. *Id. 9. Æn. v. 21.* palanteſque Polo ſtellas.

Palpamen, inis, n. &

Palpamentum, ti, palpatio. *Prudent. in Hamartig. v. 303.* Palpamen tenerum blandis a ſenſibus ambit. *Ammian. l. 27. c. 12.* Aptus ad muliebria palpamenta.

Palpatio, onis, f. ψηλάφησις, actus palpandi. *Plaut. Men. 4. 2. 44.* Aufer hinc palpationes.

Palpātor, oris, m. adulator. *Plaut. Rud. 1. 2. 37.* Malus, perjurus, palpator.

Palpātus, a, um, *palpato*, ἀκαρεστατα, molliter tactus, blanditus. *Prudent. περὶ στεφ. 4. de S. Hippol. v. 89.* duo cogunt animalia freni ignara inſueta ſubdere colla jugo, Non ſtabulis, blandive manu palpata magiſtri.

Palpĕbræ, f. 1. *palpebre*, עַפְעַפַּיִם, Ger. *augbrauen*, Gal. *paupieres*, Hiſp. *los parpados*, βλέφαρα, pili prodeuntes ex oculorum tunicis. *Plin. l. 11. c. 37.* ¶ Item ipſæ tunicæ ſeu tegumenta oculorum. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Palpebræ, quæ ſunt tegumenta oculorum, molliſſimæ tactu, ne læderent aciem, aptiſſime factæ & ad clauſendas pupillas, ne quid incideret, & ad aperiendas; idque providit, ut identidem fieri poſſet cum maxima celeritate. Munitæque ſunt palpebræ tanquam vallo pilorum, quibus & apertis oculis, ſi quid incideret, repelleretur, & ſomno conniventibus, cum oculis ad cernendum non egeremus, ut qui tanquam involuti quieſcerent. ¶ Uſurpatur & *palpebra* in ſingulari num. *Celſ. l. 5. c. 26.* Frons, vel bucca, vel palpebra, vel labrum.

Palpebrālis, le, adject. ad palpebras pertinens, ut palpebrales ſetæ. *Prudent. in Hamartig. v. 872.*

Palpebrāris, re, adject. palpebralis. *Cal. Aurel. Tard. 4. c. 2.* Collyria palpebraria.

Palpebratio, onis, f. palpebrarum motus. *Cal. Aurel. Acut. 2. c. 3.* Sine ulla palpebratione. Adde *Tard. 1. c. 5.*

Palpĕbro, as, n. 1. palpebras frequenter moveo. *Cal. Aurel. Acut. 2. c. 10.* Palpebrant ægrotantes.

Palpitatio, onis, f. *palpitazione*, παλμός, frequens, & continuus motus cordis,

Digitized by Google

dis, item partium ſingularum corporis animalis. *Plin. l.* 32. *c.* 5. Imponat ſupra cordis palpitationem mulieri dormienti. Adde *l.* 15. *c.* 4.

Palpitatus, us, m. palpitatio. *Plin. l.* 9. *c.* 30. Ne palpitatu ejiciatur.

Palpito, as, avi, atum, n. 1. *palpitare*, Ger. *zittern*, Gal. *treſaillir*, Hiſp. *palpitar*, παλλομαι, leviter, ac frequenter moveor, & præcipue de corde dicitur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 9. Cum cor animantis alicujus avulſum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem. *Plin. l.* 7. *c.* 13. Palpitat cerebrum. *Stat.* 12. *Theb.* palpitat arduus ignis. *Juven. ſat.* 3. *v.* 134. Ut ſemel atque iterum ſuper illam palpitet.

Palpo, onis, m. 3. adulator, a palpando. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 176. Jus habet ille ſui palpo, quem ducit hiantem cretata ambitio? *Lubinus* hunc locum ita interpretatur, ut *palpo* ſit auferendi caſus, non nominandi, hoc ferme ſenſu. Ille ne adulatione ſua jus ſui habet, quem ambitio ducit, &c.?

Palpo, as, a. 1. *palpare*, משש, Germ. *angreiffen*, Gal. *toucher doucement*, Hiſp. *palpar*, ψηλαφάω, leviter, blande, & quaſi tentando tango, contrecto, a ψάλλω, foveo. *Ovid.* 2. *Met.* Modo pectora præbet virginea palpanda manu. Alii leg. *plaudenda*. ¶ Ponitur etiam pro aſſentari, ſeu adulari, quia adulantes ſolent leviter contrectare. *Juvenal. ſat.* 1. *v.* 35. Quem munere palpat Carus.

Palpor, aris, d. 1. idem, ac palpo, ideſt adulor, blandior. Fere dativo jungitur. *Plaut. Amph.* 1. 3. 9. Quam blande mulieri palpabitur. *Hor. l.* 2. *ſat.* 1. Cui male ſi palpere, recalcitrat.

Palpum, vel Palpus, i, m. vel n. blanda contrectatio, adulatio, *adulazione*, carezze. *Plaut. Amph.* 1. 4. 28. Timidam palpo percutit. *Id. Pſeud.* 4. 1. 35. Mihi obtrudere non potes palpum. h. e. blanditias me decipere.

Palūda, æ, f. eadem ac Pallas. *Enn. apud Var. l.* 6. *de L. L.* Corpore tartarino prognata Paluda virago.

Paludamentum, ti, n. *paludamento*, χλαμύς, pallium bellicum purpura, auroque diſtinctum, proprium Imperatorum, ut indicat cum *Apulejus in Apol.* tum *Iſid. l.* 19. *c.* 24. *Feſtus* ait, paludamento ſignificari omnia militaria ornamenta. Superimponebatur thoraci, non ad tutelam, ſed ornatus cauſa. Idem eſt quod *Chlamys*, ut *Non. c.* 14. *n.* 31. docet. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Coccum Imperatoris dicatum paludamentis. *Sueton. in Cæſ. c.* 64. *de Cæſ. natante*. Paludamentum morſicus trahens, ne ſpolio potiretur hoſtis. *Liv. l.* 9. *c.* 5. Conſulibus paludamenta detracta. ¶ Militum quoque paludamenta ſunt. V. *Chlamys*.

Paludātus, a, um, χλαμυδωτός, paludamento indutus. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 57. Panſa noſter paludatus ad 3. Cal. Jan. profectus eſt. ¶ In Libris Augurialibus, teſte *Veranno apud Feſt.* paludati generatim armati, vel ornati accipiuntur. Omnia enim militaria ornamenta *Feſtus* paludamenta dicit. *Lucil. apud Non. c.* 18. *n.* 3. Pone paludatus ſtabat rorarius velox. ¶ Metonymice paludati pro militibus uſurpantur. *Sidon. l.* 5. *ep.* 7. Hi ſunt, qui invident tunicatis otia, ſtipendia paludatis.

Paludicŏla, læ, com. qui ad paludem incolit, ut paludicolæ Sicambri. *Sidon. l.* 4. *ep.* 1.

Paludĭfer, a, um, adject. paludem faciens. *Auctor carm. de Philom. v.* 44. Iaque paludiferis butio bubit aquis.

Paludivăgus, a, um, adject. qui per paludes vagatur. *Avien. in deſcriptione Orbis, v.* 312. Mæſta paludivagos Germania flevit alumnos.

Paludōſus, a, um, *paludoſo*, ἑλώδης, quod paludem habet. *Ovid.* 15. *Met. v.* 268. Eque paludoſa ſiccis humus aret arenis.

Palumba, æ, f. idem, ac palumbes. *Prop. l.* 4. *eleg.* 5. *v.* 63. Sed cape torquatæ Venus o regina palumbæ. Al. legunt columbæ.

Palumbes, is, com. *colombo ſelvatico*, Ger. *ringeltaub*, Gal. *pigeon ramier*, Hiſp. *palomo*, φάττα, ſylveſtris columbus in arboribus, ſepibuſque nidificans. Horum duo ſunt genera, unum torquatum, a torque quo inſignitur, quod Ariſtoteles φάτταν vocat, alterum, quod Græci οἰνάδα, Latinorum nonnulli vinaginem dicunt, ab eſu labruſcæ. V. *Plin. l.* 10. *c.* 35. *Virg.* 1. *Ecl.* Raucæ tua cura palumbes. *Plin. l.* 10. *c.* 35. Vivere palumbes ad 30. ann. aliquos ad 40. habemus auctores. ¶ Translate *Plaut. Bacc.* 1. 1. 17. Duæ unum expetitis palumbem. h. e. amatorem. ¶ Palumbem alſus ad aream adducere, prov. eſt, quod ſignificat offerre alicui occaſionem rei gerendæ. Nam palumbes capiuntur, area frumento ſtrata. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 63.

Palumbīnus, a, um, φάττειος, quod ex palumbe eſt. *Plin. l.* 30. *c.* 12. In contractione nervorum caro palumbina in cibis prodeſt, & inveterata.

Palumbŭlus, i, m. parvus palumbes. *Apul. l.* 8. & 10. *A. A.*

Palumbus, i, m. idem, ac palumbes. *Martial. l.* 13. *ep.* 17. Inguina torquati tardant, hebetantque palumbi.

Palus, li, m. *palo*, פלוס, Germ. *ein pfal*, Gal. *pieu*, Hiſp. *palo*, σκόλοψ, ſudes, lignum acutum, quod ſolet in terram defigi, ad fulcienda ædificiorum fundamenta, aut caſtra munienda, aut claudendos hortos, aut ſuſtinendas vites, aut ſimiles uſus. *Tibul. l.* 1. *Eleg.* 7. Hic docuit teneram palis adjungere vitem. *Plaut. Men.* 2. 3. 52. Quaſi ſupellex pellionis, palus palo proximus eſt. V. *Taubman.* & alios interpr. ¶ Sontes, de quibus ſupplicium ſumendum erat, ad palum deligabantur. *Cic. Ver.* 7. Nomina ſceleris damnati, ad ſupplicium traditi, ad palum alligati, repente multis ſpectantibus ſoluti ſunt.

Palus, udis, f. *palude*, אגם, Ger. *ein pfuel*, Gal. *un marais*, Hiſp. *laguna palude*, λίμνη, aqua ſtagnans, quæ æſtate plerunque ſiccatur, in quo differt a lacu, qui perpetuam habet aquam. *Horat. lib.* 3. *od.* 27. Stantes paludes. *Cæſ.* 2. *B. G.* Quo propter paludes exercitui aditus non eſſet. ¶ Priorem habet correptam, poſteriorem fere ſemper producit. *Virg.* 4. *Georg.* Cocyti, tardaque palus innabilis unda. Invenitur tamen etiam cum ultima correpta. *Hor. in Arte, v.* 65. Sterilisque diu palus, aptaque remis.

Paluſter, & paluſtris, ſtre, o. 3. *di palude*, ἑλειος, quod eſt ex palude. *Col. l.* 1. *c.* 5. Deterrima aqua paluſtris. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 52. In loco paluſtri. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 337. Juncique paluſtres. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Proſerp.* Paluſtre vadum. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Locus congeſtitius, aut paluſtes.

Pamiſus, m. 2. *Stromio*, al. *Spirnazza*, fl. Meſſeniæ, in Peloponneſo, cujus oſtia a Meſſene 30. M. P. abſunt. ¶ Item fl. Theſſaliæ, in Peneum influens. ¶ Pamiſus item, vel Panyſus, fl. Myſiæ inf. qui inter Odyſſum, & Meſembriam in mare Euxinum fluit. *Plin. l.* 4. *c.* 8. & 11.

Pamphylia, æ, f. *Settalia*, al. *Zina*, Παμφυλία, regio Aſiæ min. ad Auſtr. & verſus oram littoralem maris Mediterranei, seu Pamphylii ab ea dicti. Ejus pars occidua, & ad mare terminata nunc dicitur *Scandalor*, pars ad Or. cum parte Ciliciæ *Caraman*. Dicta eſt a πᾶν, *omne*, & φῦλον, *genus*, vel φύλλον, *folium*, *frons*. ideſt quaſi tota frondoſa, propter arborum copiam. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 4. *v.* 77. Hunc quoque, perque novem timuit Pamphylia meſſes.

Pamphylius, a, um, adject. ad Pamphyliam pertinens. *Plin. l.* 5. *c.* 26. Pamphylium mare. *Cic.* 1. *Divin. c.* 15. A Cilicibus, Pamphyliis, Lyciis tenentur.

Pampillum, n. 2. genus delicati currus. *Lamprid. in Heliog. c.* 29. Junxit quaternas mulieres pulcherrimas, & binas ad pampillum, vel ternas, & ſic vectatus eſt. Plures optimi Codices habent *ad papillam*.

Pampinacĕus, a, um, πρασοειδής, quod eſt ex pampino. *Col. l.* 12. *c.* 20. Cripæ pampinaceæ libro.

Pampinarium, rii, n. *pampino*, *pampinario*, κλῆμα, palmes, qui e duro exit, materiamque in proximum annum promittit, ſive congeries virentium ramuſculorum. *Plin. l.* 17. *c.* 22.

Pampinarius, a, um, *di pampino*, κληματικός, quod eſt pampini. *Col. l.* 3. *c.* 10. Ne pampinariam virgam deplantet. *Id. l.* 5. *c.* 6. Palmes pampinarius.

Pampinatio, onis, f. actus pampinandi. *Col. l.* 4. *c.* 27. Si quidem vel magis pampinatio, quam putatio, vitibus conſulit.

Pampinātor, oris, m. qui pampinat. *Col. l.* 4. *c.* 27. Idque faciet variis de cauſis pampinator induſtrius.

Pampinātus, a, um, κληματοειδής, quod pampini ſimilitudinem imitatur. *Plin. l.* 16. *c.* 42. Pampinata ſemper orbe ſe volvens. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 17. Lanx argentea pampinata.

Pampinĕus, a, um, idem, quod pampinatius. *Virg.* 2. *Georg.* Liber pampineas invidit collibus umbras. ¶ Pampineus odor, pro ſapore vini ponitur. *Prop. l.* 2. *eleg.* 22. Pampineus, noſti, quam ſit amarus odor.

Pampino, as, avi, atum, n. 1. *pampinare*, Ger. *laubbrechen*, Gal. *ébourgeonner*, Hiſp. *cortar los pampanos*, πλονίζω, pampinos decerpo, vel (ut ait *Varro de R. R. l.* 1. *c.* 13.) ex ſarmento coles, qui nati ſunt, de his, qui plurimum valent, primum, ut ſecundum, nonnunquam etiam tertium relinquo, reliquos decerpo, ut erectis colibus ſarmentum nequeat miniſtrare ſuccum. *Col. l.* 3. Identidem pampinent, ne plura ſarmenta, quam debeat, excreſcant. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Pampinare vineas.

Pampinōſus, a, um, *pampinoſa*, κληματώδης, pampinis abundans. *Col. l.* 5. *c.* 5. Et, ſi parum pampinoſa vitis eſt. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Folia pampinoſa. h. e. pampinea.

Pampinus, m. 2. *pampino*, Ger. *eine rebſchoſſ mit laub*, Gal. *pampres*, Hiſp. *pampano*, οἴναρον, dicitur in vite tener, frondoſuſque coliculus, fructus fovens, & ab æſtus vindicans injuria, ab ἄμπελος, *vitis*, quaſi pampelus. *Virg. l.* 2. *Georg. v.* 449. Heu male tunc mitet defendit pampinus uvas. ¶ Accipitur aliquando pro cirris ovorum polypi piſcis. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Polypi pariunt vere ova tortili vibrata pampino.

Pan, anos, m. 3. *Pane*, *Dio della natura*, Πᾶν, filius Demogorgonis, quem Arcades ut Deum pecoris coluere. *Ovid.* 2. *Faſt.* Pana Deum pecoris veteres coluiſſe feruntur Arcades: Arcadiis plurimus ille jugis. ¶ Habitus eſt etiam totius naturæ Deus. eſt enim ὁ πᾶν, *totum*, *omne*. Itaque ita Pana pinxerunt, ut nihil ex toto univerſo in eo videatur prætermiſſum. Habet enim cornua in radiorum Solis, & cornuum Lunæ ſimilitudinem: rubet ejus facies ad ætheris imitationem: in pectore Nebridem habet ſtellatam, ad ſtellarum imaginem: pars ejus inferior hiſpida eſt propter arbores, virgulta, feras, caprinos pedes habet, ut oſtendat terræ ſoliditatem. Fiſtulam compoſuiſſe dicitur ſeptem imparibus calamis ſimul conjunctis, propter harmoniam cæli. V. *Macrob. l. Sat. c.* 19. *Valer. Flacc.* 3. *v.* 48. Pan nemorum bellique potens. *Propert.* 3. *el.* 17. Capripedes Panes. *Virg.* 8. *Æn.* Panos de more Lycei. ¶ Amavit puellam Syringam nomine, quam cum fugientem perſequeretur, illa Nympharum precibus in calamum verſa eſt, unde Pan fiſtulam ſuam compoſuit, quæ Græce σύριγξ dicitur. Amatus eſt etiam a Luna, quam ut ad ſe traheret, dicitur in pulcherrimum niveum arietem ſe transformaſſe. *Vir.* 3. *Georg.*

Panāce, es, f. eadem quæ panacea. *Celſ. l.* 3. *c.* 21. Videntur autem hanc facultatem habere iris, nardum, crocum, myrrha, panace, &c.

Panacēa, æ, f. *panacea*, πάναξ, πάνακες, πανάκεια, herbæ genus, efficax adverſus omnia morborum genera, a πᾶν, *omne*, & ἄκος, *medela*, ſeu ἀκέομαι, *medeor*, *ſano*. *Virg.* 12. *Æn.* Odoriferam panaceam. *Lucan. l.* 9. *v.* 918. Et panacea potens, & Theſſala centaurea.

Panăces, idem, ac panacea. *Plin. l.* 25. *c.* 4. Panaces ipſo nomine omnium morborum remedia promittit.

Panætius, ii, m. Παναίτιος, Philoſophus Rhodius, cujus inter Philoſophos multa mentio, ſcriptaque feruntur. *Suid.* ¶ Panætius alter, junior, filius Nicagoræ, & ipſe patria Rhodius, Stoicæ ſectæ Philoſophus, Diogenis familiaris, Scipionis Africani præceptor. Scripſit de Officiis, unde Cicero ſuorum librorum materiam mutuatus eſt.

Panætolicus, a, um, adject. ut Panætolicum concilium. *Liv. l.* 35. *c.* 3. V. in dictione ſeq.

Panætolium, ii, n. univerſæ Ætoliæ concilium. *Liv. l.* 31. Concilium Ætolorum ſtatuta die, quod Panætolium vocant, futurum erat. ¶ Item mons altiſſimus Ætoliæ, ita dictus, quaſi totam occupet Ætoliam. *Plin. l.* 4. *c.* 2.

Panaricium, ii, n. *panereccio*, morbus circa ungues digitorum. *Apul. de herb. c.* 42. Scyllæ radix piſata cum aceto, & pana impoſita panaricium mirifice ſanat.

Panariŏlum, i, n. vaſculum viminem, in quo panis ſervatur, dim. a *panarium*. *Martial. l.* 4. *epigr.* 50. Cum panariolis tribus ſedilia.

Panarium, rii, n. *paniere*, Ger. *ein brotten ſtellein*, Gal. *lieu à mettre le pain*, Hiſp. *lugar para guardar el pan*, ἀρτοθήκη, luſus, vel vas, ubi panis ſervatur, panis repoſitorium. *Varro l.* 4. *de L. L.* Hinc panarium, ubi id ſervabant, ſicut granarium, ubi granum frumenti condebant, unde id dictum. *Plin. l.* 1. *ep.* 6. Proinde cum venabere, licebit auctore me, ut panarium, & lagunculam, ſic etiam pugillares feras. *Suet. in Calig. c.* 18. Et panaria cum obſonio viritim diviſit.

Panathenæa, orum, n. 2. Παναθήναια, quinquatria magna, Palladis feſta, ſeu ludi, ac celebritates, quæ quinto quoque anno in Palladis honorem Athenis fiebant. Solemni carmine per tubicinem, & præconem indicebantur. In his peplum Minervæ ferebatur, & Panathenaicus Iſocratis recitabatur. V. *Cal. Rhod. l.* 11. *c.* 27. ubi plura.

Panathenaicon, n. 2. παναθηναϊκόν, genus unguenti, quod Athenæ perſeveranter obtinuere. *Plin. l.* 13. *c.* 1.

Panathenaicus, us. 2. liber Iſocratis, ſic dictus, quoniam in Panathenæis erat recitandus. Continet autem Athenarum encomium, & rerum ab Athenienſibus geſtarum. *Cic. in Or. & de Senect.*

Panax, acis, f. idem ac panaces. *Col. l.* 12. *c.* 3. Panax utroque tempore rariſſime diſſeritur.

Pancarpiæ, f. 1. παγκαρπεια, coronæ ex variis, & pene omnibus florum generibus factæ. *Feſt.* & *Tertull. adv. Valentin. c.* 12.

Pancarpinĕus, a, um, ex omnium generum fructibus conſtans: a πᾶν, omne, & καρπός, fructus. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 271. Et pullos peperit fritinnientes, Quos non lacte novo levata paſcat, Sed pancarpineo cibo coacto.

Pancarpum, i, n. πάγκαρπον, genus ſpectaculi, & quaſi ex omnium arborum fructibus concinnata ſilva. *Juſtinian. in Novell. de Conſul.* §. *Ac primus quidem*.

Panchæus, a, um, quod ad Panchajam ſpectat. *Virg.* 2. *Georg.* Panchæis adoleſcunt ignibus aræ. ideſt thure.

Panchaia, æ, f. Παγχαία, regio Arabiæ Felicis, tota arenoſa, a πᾶν, omne, & χαίνω, *hiſco*, quaſi tota dehiſcens, poſt Sabæos thus optimum producit. In ea apud urbem Solis phœnix reperitur, & nidum ſuum reponit. *Virg.* 2. *Georg. v.* 139. Totaque thuriferis Panchaia pinguis arenis.

Panchaicus, a, um, &

Panchaïus, a, um, adject. Panchæus. *Ovid.* 10. *Met.* v. 309. Thura ferat, floreſque alios Panchaia tellus. Alii leg. *Panchæa*. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar.* v. 94. Panchaia cinnama.

Panchreſtarius, ii, m. operis dulciarii artifex. *Arnob.* l. 2.

Panchreſtum, n. 2. πάγχρηστον, medicamentum morbis omnibus conducibile, vel omnibus affectibus utile. *Plin.* l. 23. c. 7. & l. 36. c. 20. *Cic.* 3. *Verr.* c. 65. Cum omnes ejus comites iſta ſibi ſuo illo panchreſto medicamento amicos redemiſſet. Quo in loco pecuniam per jocum *medicamentum panchreſtum* appellat, quod ad varios uſus ſit utilis.

Panchrus, i, πάγχρους, gemma varii coloris. *Plin.* l. 37. c. 10.

Pancratiaſtes, æ, m. idem qui pancratiaſtes. *Gell.* l. 13. c. 27. Eſſe oportet animo ſemper prompto, atque intento, ut ſunt athletarum qui pancratiaſtæ vocantur. Alii malunt *pancratiaſtæ*.

Pancratiaſtes, æ, m. 1. παγκρατιαστής, certator, & victor pancratii. *Gell.* l. 3. c. 15. Diagoras tres filios habuit, unum pugilem, alterum pancratiaſten, tertium luctatorem.

Pancratice, adv. robuſte, ut Pancratiaſtæ valere. Ideſt robuſtum eſſe, & firma corporis valetudine, ut ſolent ii, qui pancratio exercentur. *Plaut. Bacch.* a. 3. 14. Bene ne uſque valuit? C. Pancratice, atque athletice.

Pancratium, ii, n. παγκράτιον, gymnicum certamen, quod conſtabat pugilatu, & luctatione, a πᾶν, omne, & κράτος, robur, quod omnium nervorum, viriumque contentione tranſigeretur. Nam non pugnis modo, ſed & calcibus, & cubitis utebantur, ut indicat *Quintil.* l. 2. c. 8. *Plin.* l. 35. c. 11. Qui olympiæ pancratio extra pulveris tactum vicit. *Propert.* l. 3. el. 13. Et patitur duro vulnera pancratio.

Pancratium, ii, herba, quam & cichorium appellant. *Plin.* l. 20. c. 8. ¶ Item herba ſcylla. *Id.* l. 27. c. 12. *Apul. de herb.* c. 42.

Pancratius, ii, m. idem, ac pancratiaſtes. *Sen.* l. 5. *de Ben.* c. 3. Lacedæmonii vetant, ſuos pancratios ceſtu decernere. Rectius tamen legitur *pancratio*, *aut ceſtu*.

Panda, æ, Dea, eadem quæ Ceres. *Arnob.* l. 4. *Gell.* l. 13. c. 22. *Varr. apud Non. in Pandere*.

Pandana, æ, f. Saturnia, Libera, una ex portis Romæ, in Capitolio, a *pando*, quod ſemper pateret ad res, quæ in Urbem ferebantur. *Feſtus*. Nunc non extat.

Pandataria, *S. Maria*, inſ. parva Italiæ, verſus oram Latii in ſinu Puteolano. *Plin.* l. 3. c. 6.

Pandatio, onis, f. incurvatio. *Vitr.* l. 7. c. 1. Contignationes pandationibus ſidentes movendo ſe faciunt vitia pavimentis.

Pandatus, a, um, nom. particip. curvatus. *Quintil.* l. 11. c. 3. Sunt & illi breves geſtus, cum manus leviter pandata movetur.

Pandectæ, arum, *le pandette*, αἱ πανδέκται, volumina, quæ omnia continent, ſeu in quibus de omnibus rebus diſſeritur, a πᾶν, omne, & δέχομαι, quod & λαμβάνω, *complector*. Pandectas primus Tullius Tiro Ciceronis libertus libros quoſdam ſuos de variis, ac promiſcuis quæſtionibus inſcripſit, tanquam omne rerum, atque doctrinarum genus continentes, teſte *Gell.* l. 13. c. 9. *Plin. in præf. nat. hiſt.* ponit hanc inſcriptionem inter illecebroſas, & magna promittentes, propter quas, ut ipſe inquit, vadimonium deſeri poſſit. ¶ Eodem modo inſcripti ſunt a Juſtiniano libri Digeſtorum, qui ex triginta ſeptem Juriſconſultis ſunt coagmentati, qui omnes leges, atque jura, & omnes Juriſconſultorum diſputationes, ſeu reſponſa de jure continent. ¶ De genere non conveniunt Grammatici: uſus Latinus obtinuit, ut per femininum efferatur: quia tamen apud Græcos maſculinum eſt, *Voſſius* & alii contra communem uſum reclamant. Cæterum non eſt novum Græca maſculina tranſire apud Latinos in feminina, ut docet *Priſcian.* l. 7.

Pandecter, πανδέκτης, titulus eſt libri quarti Apicii de arte coquin. & ſignificat, *omnia continens*, eadem origine qua *Pandectæ*.

Pandicularis dies, idem ac communicarum, in quo communiter omnibus Diis ſacrificabatur. *Feſt.*

Pandiculor, aris, atus ſum, d. 1. *diſtenderſi*, σκορδινῶμαι. *Feſt.* Pandiculari dicuntur, qui toto corpore oſcitantes extenduntur, eo, quod pandi fiunt. *Plaut. Men.* 5. 2. 30. Ut pandiculans oſcitatur.

Pandion, onis, m. Πανδίων, filius Erichthei Regis Athenarum, qui patri ſucceſſit in Regno. Hujus filiæ fuerunt Progne, & Philomela.

Pandionius, a, um, Atticus, a Pandione. *Claudian.* l. 2. *de rapt. Proſ.* v. 19. & Pandionias quæ cuſpide protegit arces.

Pando, as, a. 1. *torcere*, *incurvare*, כפף, Ger. *biegen*, Gal. *courber*, Hiſp. *encorvar*, κυρτόω, incurvo. *Plin.* l. 16. c. 42. Facile pandatur juglans. *Quintil.* l. 11. c. 3. Pectus ac venter ne projiciantur, obſervandum: pandant enim poſteriora, & eſt odioſa omnis ſupinitas.

Pando, is, di, paſſum, & panſum, a. 3. *aprire*, פתח, Ger. *offnen*, Gal. *ouvrir*, Hiſp. *abrir*, πετάννυμι, aperio, patefacio, a φαίνω, *oſtendo*, unde analogia ſit φανῶ, *aperior*. *Virg.* 4. *Georg.* & alas pandere ad æſtivum Solem. *Cic.* 5. *Tuſc.* c. 27. Longe, lateque ſe pandunt divina bona. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 6. Pandere forem. ¶ Particip. *paſſus* V. ſuo loco. *Panſus* vero aparte colligitur in uſu fuiſſe tum ex compoſitis *expanſus*, & *diſpanſus*, tum ex *Prudent. Cathemer. hymn. ult.* Panſis in altum brachiis. Et *in præf. l.* 1. *adv. Symmach.* Vix panſo poterat currere carbaſo. ¶ Tranſlate *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 3. Pandere vela orationis. ¶ Sumitur & pro explicare, exponere. *Virg.* 3. *Æn.* remque ordine pandit. *Lucret.* l. 5. v. 53. Atque omnem rerum naturam pandere dictis. *Val. Flacc.* l. 1. v. 12. verſam proles tua pandet Idumen. *h. e.* carmine perſequetur, illuſtrabitque.

Pandora, æ, f. Πανδώρα, prima mulier, a Vulcano Jovis juſſu fabricata, quam ſinguli Dii donis ſuis ornaverunt. Pallas enim ſapientiæ donum ei contulit, Venus formæ, Apollo Muſices, Mercurius eloquentiæ. Dicta eſt a πᾶν, omne, & δῶρον, *donum*, quaſi omnium donum, vel quaſi ab omnibus donata, vel donata omnium rerum genere. V. *Bocc.* l. 4. *Gen.*

Pandoſia, f. 1. urbs Epiri, cum lacu cogn. in Theſprotia, in conf. Caſſiopeæ, apud Acherontum fl. *Plin.* l. 3. c. 1. ¶ Item urbs ext. Brutiorum, in colle, ſimiliter apud Acherontem fl. ubi Alexander Rex Epiri Tarentinis opem ferens, a Brutiis obtruncatus eſt, juxta Apollinis oraculum, cum non animadvertiſſet, præter Pandoſiam Epiri aliam Pandoſiam ſibi fatalem eſſe poſſe. *Id.* l. 4. c. 1. & *Liv.* l. 8.

Pandura. V. vocem ſequent.

Pandurizo, as, n. 1. panduram pulſo. (Eſt autem pandura muſicum quoddam inſtrumentum a Pane inventum, ut ait *Iſid.* l. 3. c. 20. ubi *Pandoriam* vocat: quidam autem tradunt inſtrumentum trichordum eſſe, alii multas tibias cera junctas.) *Lamprid. in Heliog.* c. 32. Ipſe ad tibias dixit, tuba cecinit, pandurizavit, organo modulatus eſt.

Pandus, a, um, *aperto*, *largo*, כפוף, Germ. *gewolbt*, Gall. *courbe*, Hiſp. *pando*, ἀναπεπταμένος, apertus, latus, a *pando*, quia ſe pandit, hoc eſt extendit. *Virg.* 2. *Georg.* Lancibus & pandis fumantia reddimus exta. ¶ Sumitur etiam pro incurvo. *Ovid.* 14. *Met.* v. 287. Oſque meum ſenſi pando occalleſcere roſtro. *Id.* 1. *Amor. eleg.* 13. juga panda boum. *Id.* 3. *Triſt. eleg.* 10. Pandi delphines.

Panegyricus, a, um, adject. πανηγυρικός, Laudatorius, ut panegyrica oratio, *un panegirico*. *Cic. de Orat.* c. 11. Laudationum, ſcriptionum, & hiſtoriarum, & talium ſuaſionum, qualem Iſocrates fecit panegyricum, ſubaudi *ſermonem*. Sic *Quintil.* l. 10. c. 4. Panegyricum Iſocratis decem annis dicunt elaboratum.

Panegyris, is, fem. πανήγυρις, nundinæ, vel conventus publicus, quales quinto quoque anno Athenis celebrari ſolitas, ſcribit *Herod.* l. 6. a πᾶν, omne, & Æolico ἄγυρις, pro ἀγορά, *cœtus*. *Cic. Att.* l. 1. *ep.* 14. græcis literis ſcribit. Erat, inquit, in eo ipſo loco illo die nundinarum πανήγυρις. ¶ Claudiani carmina omnia, quæ alicujus laudes continent, *panegyris* titulum habent, hoc eſt elogium magno populi conventu pronuntiatum.

Panegyriſta, æ, m. *panegiriſta*, πανηγυριστής, laudator. *Sidon.* l. 4. *ep.* 1. Si quid heroicus arduum, comicus lepidum, panegyriſta plauſibile condiderunt.

Paneros, m. 3. πανέρως, gemma, al. panſebeſtos, quæ fœcunditatem creditur afferre. *Plin.* l. 37. c. 10.

Pangæus, i, m. & in plur. num. Pangæa, orum, n. *Malaca*, *Caſtagna*, Παγγαῖος, mons Thraciæ, in Macedoniæ confinio, Philippis urbi imminens, ad cujus rad. Neſtus fl. decurrit. Roſarum ferax eſt. Abundat item cinnamis. Ibi etiam auri, & argenti fodinæ. *Plin.* l. 4. c. 11. Mons Pangæus, Heraclea, Olynthos. *Virg.* 4. *Georg.* flerunt Rhodopeiæ arces Altaque Pangæa, &c.

Pango, is, pepigi, (quod tamen *Quintil.* l. 1. c. 10. monuit, a *pago* fieri, non a *pango*) & panxi, pactum, a. 3. *ficcare*, נטע, Ger. *pflanzen*, Gal. *ficher*, Hiſp. *hincar*, πήγνυμι, figo, ab antiquo *pago*, inſerto n, ut *tango* a *tago*. *Liv.* l. 7. Idibus Septembris clavum pangat. ¶ Sumitur etiam pro plantare. *Col.* l. 11. c. 2. Malleoliſque teneriſſimis curioſiſſime pangenda. *Id. ib.* Olearum taleam cum panxeris. ¶ Item pro ſcribere, componere. *Cic.* l. *ult. Fam. ep.* 18. An pangis aliquid Sophocleum? *Gell.* l. 13. c. 19. Si verſum pangit. ¶ Pangere oſculum, eſt oſculari. *Plaut. Curc.* Pangit ſaltem ſuavium. ¶ Pangere fœdus, aut inducias, eſt componere, facere. *Liv.* l. 7. Ne antea quidem ſe aut de pace audiſſe, aut inducias pepigiſſe. Sic pangere pacem cum aliquo populo. *Id.* l. 24. c. 29. ¶ Pangere terminos, eſt figere, ſtatuere. *Cic.* 1. *Leg.* c. 21. Placere terminos, quos Socrates pegerit. Ita legit *Parrus in Lex. Crit.* ex veteribus libris, & *Turneb.* Alii pepigerit. Idem *Parrus ib.* alia affert exempla ex eod. *in Piſon.* c. 16. Fines, quos lex capitalis tuæ pegerat. ſed his quoque alii *pepigerat*. At in illo *Pacuvii* apud *Feſt.* in voce *Tonſilla*, tonſillam pegi læto in litore: conſtans eſt lectio. ¶ Participium *panctarus*, pro pacturus. *Pallad.* l. 3. *R. R. tit.* 9. Atque is, qui pancturus eſt, projecta circa ſurculos farmenta ſine ullo errore deponet.

Pangonius, ii, gemma pluribus angulis. *Plin.* l. 37. c. 10.

Paniceus, a, um, adject. a *panis*. Hinc *Plaut. Capt.* 1. 2. 39. per jocum appellat milites paniceos, piſtorienſes, & placentinos. Alii paniceos dictos putant a Pane urbe Samnii, de qua *Strabo* l. 5.

Panicula, æ, f. φόβη, πάνθηλη, lanugo, ſive capillamentum, ſive coma lanoſa in milio, panico, arundine, nucibus, in omnibus fere arboribus picei generis, in qua ſemen dependet: denique quicquid ſublongum, & ſubrotunda forma tumet. *Plin.* l. 16. c. 10. E ramis generoſis harum paniculæ modo nucamenta ſquamatim compacta dependent. *Id.* l. 18. *cap.* 7. Panicum a paniculis dictum, cacumine languido nutante. *Id.* l. 21. c. 4. Gracula ſola involutas habet loliorum paniculas. ¶ Tranſlate panicula dicitur tumor ramnoſus ſine inguina præcipue naſcens, *panocchia*. *Apul. de herb.* c. 14. Cum caluerit, impones ſuper paniculam, & panno ligabis linteo. *Scribon. Larg. Compoſit.* 82. Malagma ad rammarum dentium, ad paniculas, ad tubera, & ad cætera, quæ ſubito adnaſcuntur.

Panicum, i, n. *panica*, Germ. *pfennich*, Gal. *panis*, Hiſp. *panizo*, ἔλυμος, genus frugis, a paniculis ſic dictum, cacumine languido nutante, paulatim extenuato pene in ſurculum, ut *Plin.* l. 18. c. 7. deſcribit. *Caſ.* l. 2. *B. C.* Panico vetere, atque hordeo corrupto omnes alebantur.

Panicus, a, um, quod ad Panem Deum ſpectat. Panicus terror, eſt pavor repentinus ſine cauſa obortus, terriculamentum inane, quiſquid cum ſtupore contingit. Cauſa appellationis eſt, quia veteres exiſtimabant, Panem Deum repentinos terrores, & animi conſternationes immittere. Hujuſmodi timoris exemplum habes apud *Curt.* l. 4. c. 12. Alexandri, inquit, exercitum pavor, cujus cauſa non ſuberat, invaſit: quippe lymphati trepidare cœperunt, omnium pectora occulto metu percurrente, &c. *Hygin.* l. 2. *Aſtron.* c. 28. *de capricorno:* Hic dicitur, cum Jupiter Titanas oppugnaret, primus objeciſſe hoſtibus terrorem, qui Panicus appellatur. Quædam exemplaria habent πανικὸν. *Cicero* quoque Græcis literis ſcribit *ad Att.* l. 14. *ep.* 3. Rumorem magnum afferunt, πανικὰ certe, *ſenza ſuſſiſtenza*. ſic *ibid.* l. 5. *ep.* 1. Scis enim dici quædam πανικά. Quod vero a quibuſdam Lexicographis additur ex *eod. ibid.* l. 7. *ep. ult.* Bellum fœdiſſimum futurum puto, niſi quis Panicus caſus extiterit. optimæ quæque editiones habent *Parthicus*.

Panificium, ii, neut. ἀρτοποιΐα, panis confectio, vel etiam ipſe panis. *Celſ.* l. 2. c. 8. Omnia legumina, quæque ex frumento panificia ſunt. *Sueton. in Veſpaſ.* c. 7. Verbenas, coronaſque, & panificia obtuliſſe ei viſus eſt. Adde *Varr.* l. 4. *de L. L.* ¶ *Paneficium* pro *panificium* legitur in *Cod. Theodoſ.* l. 14. *tit.* 3. *leg.* 4. & 22.

Panion, i, herba, quæ & Satyrion dicitur. *Apul. de herb.* c. 15.

Panionius, Apollo, Πανιώνιος, cujus meminit *Vitruv.* l. 4. c. 1. *ante med.* Ita dictus eſt, quia communiter tota Jonia colebatur, a πᾶν omne, & Ἰωνία, Jonia. Sic Panionia & Panionium dicta eſt regio juxta Prienem, in Jonia, quod ibi Jones conventum habere, & Neptuno ſacra facere conſueverant. *Plin.* l. 5. c. 29. *Pompon. Mela* l. 1. c. 17.

Panis, i, m. 3. *pane*, לחם, Ger. *brot*, Gall. *pain*, Hiſp. *pan*, ἄρτος, cibus ex farina, & aqua, qui igne aſſatus fit, a Dorico πανός, *panis*, quod a πάομαι, *edo*. *Cic. pro Cluent.* Oppianicum veneno eſſe necatum, quod ei datum ſit in pane. ¶ Panis varia ſunt genera. Alii ab obſoniis appellantur, ut *oſtrearii*, alii a deliciis, ut *artolagani*, alii a feſtinatione, ut *ſpeuſtici*, alii a coquendi ratione, ut *furnacei*, vel *artopticii*, qui in clibanis ſunt cocti. V. *Plin.* l. 18. c. 11. ¶ Panis ſecundarius, ſeu cibarius, eſt panis vulgaris. *Sueton. in Aug.* c. 76. Secundarium panem maxime appetebat. ¶ Panis ſiccus. h. e. ſine obſonio. *Vopiſc. in Tacit.* c. 11. Panem niſi ſiccum nunquam comedit, eundemque ſale, atque aliis rebus conditum. Ita interpretatur *Salmaſius*. (addique, panem comedere, & panem guſtare idem fuiſſe veteribus quod ientare.) ſic *Senec. ep.* 83. Non tantum mihi ad balneum ſuperſit, panis deinde ſiccus, & ſine menſa prandium, poſt quod non ſunt lavandæ manus. ¶ Panis nauticus, *biſcotto*. *Plin.* l. 22. c. 25. ¶ Panis ſiligineus, h. e. delicatus, cui opponitur plebejus, apud *Senec. ep.* 119. ¶ Interdum panis dicitur maſſa cujuſvis materiæ in panis morem formata, ut panes æris, apud *Plin.* l. 34. c. 11. Panes aphronitri, *Stat.* l. 3. *Silv.* 9. v. 37. panis ex fimo bubulo. *Marcel. Empir.* ¶ Docet *Arnob.* l. 1. *pag.* 36. etiam *hoc pane* in recto caſu ſingulari uſurpatum fuiſſe.

Paniſci, m. 2. πανίσκοι, Dii ſylveſtres, quaſi minutuli Panes, ut a Satyro Satyriſcus inclinatur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* c. 17. Si Nymphæ, Paniſci etiam, & Satyri. *Id.* 2. *de Divin.* Saxo diffiſſo caput extitiſſe Paniſci.

Pannelum. V. Panucellium.

Panu-

Pannicularia, orum, n. 2. ea, quæ quis in carcerem ductus attulit. *Ulp. l. Divus de bon. damn.*

Pannicularius, a, um, adject. ut pannicularia cauſa, apud *Ulpian. l. 6. de bonis damnator.* hoc eſt de bonis eorum, qui in carcere ſunt. V. vocem præced.

Panniculus, i, m. *panno*, dim. a *pannus*. *Juven. ſat. 6. v. 259.* Et panniculus bombycinus urit. *Celſ. l. 7.* Cui imo loco pila aſſuta eſt, eo panniculis facta. ¶ Fuit hoc nomine mimus quidam tempore Domitiani, qui Latino itidem mimo inſerviebat ad riſum conciliandum. *Martial. l. 2. epigr. 72.* Os tibi percisum, quantum non ipſe Latinus Vilia Panniculi percutit ora ſono.

Pannonia, æ, f. 1. *Hungaria*, regio Europæ perampla. Habet a Sept. Danubium fl. quo ſeparatur a Jazygibus Metanaſtis, a Mer. Saum fl. quo ab Illyrico, ab Occ. Noricum, ab Or. item Danubium, quo a Myſia. Fuit aliquando pars Illyrici Occidentis late ſumpti. Duplex fuit, prima, ſeu ſuperior, quæ magis ad Occ. ubi nunc pars Orientalis Auſtriæ, maxima pars Stiriæ, Carniola, Cellejenſis Comitatus, pars Windorum Marchiæ, & Sclavoniæ, & ſecunda, ſeu inferior, quæ ad Or. ſpectat, ubi nunc magna pars Hungariæ inferioris cum parte Sclavoniæ. *Ovid. Triſt. l. 2. verſ. 225.* Nunc tibi Pannonia eſt, nunc Illyris ora domanda.

Pannonicus, a, um, quod ad Pannoniam ſpectat. *Sueton. in Aug. c. 21.* Ut tamen quibuſdam Pannonicis, atque Germanicis aut interveniret, aut non longe abeſſet.

Pannónis, adject. fœm. 3. quæ eſt e Pannonia. *Lucan. l. 6. v. 229.* Pannonis haud aliter poſt ictum ſævior urſa.

Pannonius, a, um, adjectiv. Pannonicus. *Stat. l. 1. Silv. 4. v. 78.* Pannoniuſque ferox.

Pannóſus, a, um, *mal veſtito*, *ῥακώδης*, qui ſordida veſte, & craſſo panno, vilique opertus eſt. *Cic. Att. l. 4. ep. 3.* Clodii veſtibulum vacuum ſane mihi nuntiabatur, paucis pannoſis, ſine laterna. *Juv. ſat. 10. v. 102.* Ædilis pannoſus. ¶ *Perſ. ſat. 4. v. 32.* Pannoſam fæcem morientis ſorbet aceti. h. e. albis floccis tanquam panno obductam. ¶ *Martial. l. 3. epigr. 72.* Aut tibi pannoſæ pendens a pectore mammæ. h. e. rugoſæ, & deciduæ.

Pannúceus, a, um, craſſo, ac vili indutus panno, ſive diverſis pannis obſitus, ut exponit *Iſid. l. 19. c. 22.* idem, ac pannoſus. *Perſ. ſat. 4. v. 21.* Dum ne deterius ſapiat pannucea Baucis. ¶ Sumitur etiam pro languido, & mollitie pannum referente. *Martial. l. 11. epigr. 47.* Truditur & digitis pannucea mentula laſſis. ¶ Pannucea poma, quæ lanugine obducuntur. *Plin. l. 15. c. 14.* Celerrime in rugas marceſcunt pannucea.

Pannulçium. V. Panucellium.

Pannulus, i, m. dim. a pannus. *Apul. l. 7. Met.* Diloricatis ſtatim pannulis. *Ammian. l. 31. c. 3. de Hunnis.* Tunica ſemel collo inſerta non ante deponitur, quam diuturna carie in pannulos defluxerit defrustata. h. e. in panni fruſta.

Pannum, i, n. idem, ac pannus. *Nævius apud Non. c. 3. n. 165.* Qui habet uxorem ſine dote, pannum poſitum in purpura eſt.

Pannus, i, m. *panno*, פנן, Ger. *tuch*, Gall. *drap*, *du drap*, Hiſp. *paño*, *ῥάκος*, id, quo veſtimur. *Horat. l. 1. od. 35.* Te ſpes, & albo rara fides colit velata panno. ¶ Sumitur & pro panni fruſto. *Id. de ar. poet. v. 15.* Purpureus, late qui ſplendeat, unus & alter Aſſuitur pannus. *Id. epod. penult.* Pannos cruore rubros lavit obſtetrix. ¶ Item pro veſte pannoſa. *Ter. Heaut. 2. 3. 52.* Ancillula pannis obſita, neglecta, immunda illuvie. ¶ Item pro linamento, quod vulneri imponitur. *Colum. l. 6. R. R. c. 12.* Pannis aceto, & ſale, & oleo madentibus inculcatis.

Pannychiſmus, i, m. *παννυχισμός*, in Gloſſis exponitur pervigilium, h. e. vigilatio per totam noctem, a *πᾶν*, omne, & *νύξ*, nox. *Arnob. l. 5.* Quibus myſteriis pervigilia conſecrata ſunt, & pannychiſmi graves.

Panomphæus, Jovis epithetum, a *πᾶν*, *omnis*, & *ὀμφή*, vox, quod omnium voce celebretur, vel quod omnium voces audiat. *Ovid. 11. Metam. v. 198.* Ara Panomphæo vetus eſt ſacrata Tonanti.

Panŏpe, es, fem. & Panopea, *Πανόπη*, Nympha marina, una de Nereidibus, a *πᾶν*, omne, & *ὄπτω*, *video*, idest a perſpicuitate viſus. *Virg. 5. Æn. v. 240.* Nereidum, Phorcique chorus, Panopeaque virgo. *Ovid. ad Liviam, v. 435.* Illi cæruleum Panope matertera crimen ſolvit.

Panormitánus, a, um, adject. *da Palermo*. *Cic. Verr. 3. c. 49.* Legati Catinenſes, Panormitanique dixerunt.

Panormus, femin. 2. & Panormum, neut. 2. Litus Pulchrum apud vet. *Palermo*, urbs Siciliæ, caput totius regionis, ampliſſima, amœniſſima, a Phœnicibus condita circa Græcorum in Siciliam adventum, in prov. ſeu valle Mazaræ, prope oſtia Oreti fl. Dicta eſt a *πᾶν*, omne, & *ὅρμος*, *ſtatio navium*, propter multitudinem navium, quæ undique illuc conveniunt. *Plin. l. 3. c. 8.* Oppida Panormum, Solus, Himera cum fluvio. *Silius lib. 14. v. 262.* Tergemino venis numero fœcunda Panormus. ¶ Scribitur & *Panhormus*.

Panſa, æ, m. 1. qui eſt veſtibus panſis, ſeu latis, & extenſis, a *panſum* ſup. verbi pando. *Plin. l. 11. c. 45.* *Plaut. Merc. 3. 4. 55.* Subuigis oculis, oblongis malis, panſam aliquantulum, ſanum, varum, &c. ¶ Hinc cognomen nobiliſſimæ Romanorum familiæ, ex qua C. Panſa Conſul, qui in obſidione Mutinæ mortem occubuit. *Plin. ibid.* V. *Cic. Philip.* 14.

Panſebaſtos. V. Paneros.

Panſus, a, um, *aperto*, *allargato*, explicatus, expanſus: a *pando*, *Germanic. in Arat. v. 68.* ſuppliciter panſis ad nomina palmis. *Ammian. l. 29. c. 5. a med.* (al. *c. 32. ſub fin.*) Sago porrectus panſo.

Pantagăthus, i, *παντάγαθος*, avis nomen, de qua mentio fit apud *Lamprid. in Anton. Diadum. c. 4.* Putat *Caſaubon.* pantagathum vocari, quod in auguriis omnia fauſta portendat, a *πᾶν*, omne, & *ἀγαθός*, bonus.

Pantagias, æ, & Pantagies, æ, m. *Porcari*, & *Bruca*, *Παντακύας*, fl. Siciliæ, in ora Leontinorum, qui apud Taurum prom. mari excipitur. Dictus eſt a *πάντα*, *omnia*, & *ἄγω*, *ago*, propter nimiam rapiditatem, quia obvia quæque proſternit, atque ſecum rapit. Alii derivant a *παταγος*, *fragor*, quia per ſaxa volutus ſonitum ingentem edit. Secundum fabulas, olim, dum plenus inſederet, totam Siciliam ſonatu implebat, poſt raptam autem Proſerpinam, cum Cereri filiam quærenti obſtreperet, tacere juſſus paruit Numinis voluntati. *Serv. in 3. Æn. Ovid. 4. Faſt. v. 469.* Liquerat Ortygien, Megareaque, Pantagienque. *Claudian. lib. 2. de rapt. Proſ. v. 58.* & ſaxa rotantem Pantagium.

Pantex. V. Pantices.

Panthēon, n. 2. *S. Maria Rotonda*, *πάνθειον*, templum Romæ, in cultum Deorum omnium extructum a M. Agrippa Auguſti genero, opere Corinthio forma rotunda, ædificiorum Urbis, præſertim templorum facile pulcherrimum. Muro continuo 30. palmorum lato circundatur, unica tantum janua, unico quoque foramine in ſupremo culmine lumen admittens. Altitudo ejus tanta eſt, quanta latitudo, 144. pedum in circuitu. Habet porticum 16. columnarum. Reſtauratum fuit ab Hadriano, Septimio Severo, & Aureliano. V. *Plin. l. 36. c. 15.* ¶ A Bonifacio IV. Pont. Max. conſecratum fuit in honorem B. M. V. & omnium Sanctorum, Imperatore Phoca. Dictum eſt a *πᾶν*, omnis, & *θεός*, *Deus*.

Panther, eris, m. genus retis, quod humi extenſum, & quiſquiliis tectum, adducta eum opus eſt fune, paſcentes aviculas omnes convolvit, & irretit. *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ Accuſativus *panthera* græco more legitur apud *Ulpian. l. emptorem. Dig. de act. empt. & vend.* Alii tamen leg. *pantheram*, ut ſit gen. fœminini. ¶ Eſt præterea panther animal quoddam, quod a nonnullis lupus cervarius dicitur. *Auct. carm. de Philom. verſ. 5.* Panther caurit amans, pardus hiando felis.

Panthēra, æ, f. *pantera*, *πανθήρ*, *πάρδαλις*, animal maculoſum, & præſſus ferum, ita dictum a *πᾶν*, omne, & *θήρ*, *fera*, quia cætera fere animalia feritate ſuperet, vel, ut alii volunt, quia pene omnium in ea ferarum colores cernere eſt. *Plin. l. 8. c. 17.* Panthera, & tigris macularum varietate prope ſolæ beſtiarum ſpectantur, cæteris unus, ac ſuus cujuſque generis color eſt. ¶ Magnus pantherarum erat uſus in ludis publicis Romanorum, unde apud *Cic. 2. Fam. ep. 11. & l. 8. ep. 3. & 9.* de iis conquirendis, & Romam mittendis mentio fit.

Pantherīnus, a, um, quod ad pantheram ſpectat. *Plin. l. 33. c. 11.* Sed & nobiliſſimo Satyro cum pelle pantherina. ¶ Pantherinæ menſæ, quæ intorto diſcurſu maculatæ ſunt. *Plin. l. 13. c. 15.* Illud oblongo venis diſcurſu, ideo tigrinæ appellantur; hoc intorto, & ideo tales pantherinæ. ¶ Tranſlate pantherini homines ſunt, qui variis artibus, & dolis agunt, fraudolenti, verſipelles. *Plaut. Epid. 1. 2. 16.* Caprigenum hominum non placet mihi, neque pantherinum genus.

Panthesilĕa. V. Penthesilea.

Panthoīdes, æ, m. 1. Euphorbus filius Panthoi, item Pythagoras, qui tempore belli Trojani ſe Euphorbum Panthoi filium fuiſſe glorſabatur. *Ovid 15. Met.* Panthoides Euphorbus eram. *Horat. l. 1. Carm. ode 28.* Habentque Tartara Panthoidem iterum Orco demiſſum.

Panthous, & per contract. Panthus, m. 2. *Πάνθοος*, filius Otrei fratris Hecubæ, Vocativum habet *Panthu*, abjecto 5 finali more Græcorum. *Virg. 2. Æn. v. 322.* Quo res ſumma loco, Panthu?

Pantĭces, cum, f. *ventraglia*, inteſtina, lactes, hoc eſt inteſtinum tenue, jejunum, & duodenum, a *pando*, quia in ventre jacente expanſæ, extentæque, & generatim ipſe venter. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 51.* Vina modo expidæ eſtis: Eo vos, veſtros panticeſque adeo madefactitis. *Mart. l. 6. ep. 64.* Quod nam panticibus laxis, & cum pede grandi, Et rubro pulmone, lanius per compita portat. ¶ In ſingul. num. *Catull. in Priapeis*. Latet jacente pantica abditus ſpecu. V. ibi *Scalig.*

Pantomīma, æ, f. quæ pantomimum agit. *Senec. de Conſol. ad Helv. c. 12.* Quorum pantomimæ dotes H. S. nubunt.

Pantomimĭcus, a, um, adject. ad pantomimum pertinens, ut pantomimica ornamenta. *Senec. ep. 29.*

Pantomīmus, i, m. *παντόμιμος*, genus hiſtrionum, qui fabulas in ſcena non voce & cantu, ſed ſolo geſtu & ſaltando repræſentabant: quare & ſaltare fabulas dicebantur. Hi primum Romam inducti ſunt ſub Auguſto, celebreſque fuerunt Pylades, Hylas, Bathyllus, quos refert *Macrob. Saturn. l. 2. c. 7. & Sueton. in Aug. c. 45.* De his plura vide in *Syntagmate de Mimis, & Pantomimis Nicolai Calliachii* edito Patavii 1713. & in *Diſſertatione Octavii Ferrarii* edita Wolffenbuteli 1715. ¶ Interdum Pantomimus accipitur pro ipſa fabula, quæ a Pantomimo agitur. *Plin. in Paneg.* Nunc in pantomimis quoque adverſatur, & damnas effeminatas artes, & indecora ſæculo ſtudia. Adde *Plin.* alterum *l. 7. nat. hiſt. c. 53.*

Panucellium, n. 2. glomus lanæ carptæ, & ad nendum paratæ, vel fuſus filis involutus, vel radius, quo ſtantes procurrunt telas. Aliqui efferunt *pannuellium*, alii *panuelium*, alii *panuelam*, alii *panuelliam*, alii *pannulam*, alii *pannulerum*. *Varro lib. 4. de L. L.* conflatum putat a *panno*, & *volvendo*. V. *Voſſ. in Etymol.*

Panuulum, i, n. idem quod panus, h. e. tramæ involucrum. *Varr. l. 4. L. L.* ubi alii leg. *panuclum*.

Panŭla, læ, f. dim. parvus panus. *Nonius c. 2. n. 613.*

Panurgia, æ, f. *πανουργία*, aſtutia, fraus. *Plaut.* Iſthæc panurgia te te in piſtrinum dabit. Ita Calep. & al. Lexicographi. Nos tamen locum Plauti invenire non potuimus.

Panus, i, m. *πῆνος*, tramæ involucrum, quo panni texuntur, id, quo trama involvitur, fuſus filis involutus, glomus lanæ carptæ, & ad nendum paratæ. *Non. c. 2. n. 613. Lucil. ib.* Foris ſubtegminis panus eſt. ¶ Tranſlate panus dicitur tuberculi genus in vertice, alis, ant inguina, latius, quam altius, quod Plinius mammoſum panum vocat. *Novius* apud *Non. loc. cit.* Qui me miſerum miſeriorem reddidis, quam panus puerum. Ubi *Non.* Quod pueri ægrius patiantur hoc genus morbi. *Plin. l. 20. c. 5.* Et laterum parotidas, & panos ſanat. *Celſ. l. 5. cap. 18.* At adverſus panum tum primum orientem (quod *φύγεθλον* Græci vocant) & omne tuberculum, quod phyma nominatur, &c. ¶ In arboribus panus eſt tumor quidam, qui & paniculа dicitur. *Plin. l. 16. c. 8.* E glandiferis ſola quæ vocatur ægilops, fert panos arentes, muſcoſo villo canos, non in cortice modo, verum & e ramis dependentes cubitali magnitudine.

Papa, æ, f. vox infantium petentium cibum. *Varr.* apud *Non. cap. 2. n. 97.* Cum cibum, ac potionem, buas, ac papas dicunt. ¶ Legitur & *pappa*. ¶ Significat etiam patrem, aut ſenem. Itaque ea voce honoris cauſa compellare mos fuit Chriſtianis Scriptoribus Epiſcopos, & alios in ſacra dignitate conſtitutos. *Tertull. de Pudic. c. 13. & Sidon. in epiſtolis* paſſim. ¶ Per excellentiam vero ſic vocatur Romanus Pontifex, qui eſt Pater Patrum, & Epiſcopus Epiſcoporum.

Papæ, *βαβαί*, interjectio admirantis. *Ter. Eun.* Papæ, hæc ſuperat ipſam Thaidem.

Papāver, eris, n. *papavero*, Ger. *magſamen*, Gall. *pavot*, Hiſp. *la dormidera*, *μήκων*, genus herbæ ſomniferæ, cujus plura genera refert *Plin. l. 19. c. 19. & 23.* *Virg. 4. Æn.* Soporiferumque papaver. ¶ Reperitur etiam gen. m. *Plaut. Aſin.* apud *Non. c. 3. n. 177.* Formicis objicis papaverem.

Papaverātus, a, um, adjectiv. Papaverata veſtis, *μηκωνώδης χιτών*, veſtis tenuis, ac delicata, a *papavere*. Sic a Lucilio vocatur Græcorum exemplo, quibus *μήκων* non ſolum notat papaver, ſed etiam textum byſſinum, ſive lineum. Nam Heſychius *ἱμάτιον λινοῦν* exponit. Sed de cauſa nominis non conſentiunt. Aliquibus videtur appellatio eſſe ex eo, quia quoddam papaveris genus eſſet, a quo, ut *Plinius* ait, candorem lintea præcipuum trahunt. Alii cenſent, ſic dici, quia mollis papaveris lanugo neretur, veſtiſque ex ea texeretur. *Plin. lib. 8. c. 48.* Crebræ papaveratæ antiquiorem habent originem, jam ſub Lucilio poeta in Torquato notatæ. Aliqui legunt *paverata*.

Papavercŭlum, i, n. diminut. a papavere. *Apul. de herb. c. 7.*

Papaverĕus, a, um, adject. qui eſt ex papavere, ut papaverea comæ. *Ovid. 4. Faſt. v. 438.*

Paphāges, is, rex Ambraciæ, qui a leæna catulis ſuis ſtipata, cui forte obviam occurrit, dilaniatus fuit. Hinc

Paphagēus, a, um, adject. *Ovid. in Ibin. v. 502.* Sitque Paphageæ cauſa leæna necis.

Paphiăcus, a, um, adject. ad Paphum pertinens. *Avien. in Perieg. v. 237.* Ceſpite Paphiaco prodit ſaxoſa Corambis.

Paphĭus, a, um, adject. Paphiacus, ut Paphia Venus. *Tacit. 2. hiſt. c. 2.* Paphiæ myrti. *Ovid. 3. de ar. am. v. 181.*

Paphlagŏnes, um, m. incolæ Paphlagoniæ. *Curt. l. 6. c. 11.*

Paphla-

Digitized by Google

Paphlagonia, æ, f. *Bolli*, al. *Roni*, al. *Flagonia*, Παφλαγονία, regio Aſiæ minoris, ſic dicta eſt a Paphlagone Phinei filio, auctore Stephano. *Plin. l. 2. c. 103. & l. 6. c. 2.*

Paphos, f. 2. *Baffo*, *Bapho*, Πάφος, urbs Cypri ext. in ora occidua, apud Drepanum prom. Veneri quondam ſacra. *Hor. l. 1. od. 30.* O Venus regina Gnidi, Paphique. *Virg. 10. Æn. v. 56.* eſt celſa mihi Paphos, atque Cithera.

Paphus, m. filius Pygmalionis filii Cilicis, ex Eburnea matre, qui patri in Regno Cypri ſucceſſit, condiditque urbem, quam de ſuo nomine Paphon vocavit, conſtruxit etiam templum, & aram in honorem Veneris, cui diu ſolo thure ſacrificatum eſt. *Bocc. l. 2. Gen.*

Papia Poppæa lex de conjugiis, ſic dicta e M. Papio, & Q. Poppæo ſecundo Coſſ. qui eam tulerunt. *Auſon. epigr. 89.* Papiæ lex placuit, Julia diſplicuit. V. *Alex. ab Alex. l. 4. c. 28.*

Papia Tribus refertur a Manutio inter Romanas, ab aliis omittitur. V. *Sigon. & Panvin.*

Papilio, onis, m. *farfalla*, *parpaglione*, ψυχὴ, vermiculus alatus, qui luminibus accenſis advolitat, quo nullum animal imbecillius eſt. *Plin. l. 11. c. 19.* Papilio etiam hic ignavus, & inhonoratus, luminibus accenſis advolitans, peſtifer, nec uno modo, &c. ¶ Papilio item tentorium ſignificat, σκήνωμα, ut exponitur in vett. Gloſſis. *Iſid. l. 15. c. 10.* dicit, ita vocari e ſimilitudine papilionis animalis. *Lamprid. in Alex. Sever. c. 51.* In expeditionibus apertis papilionibus prandit, atque cœnavit. Adde *Spartian. in Nigro c. 11. & Veget. de re milit. l. 1. c. 23.* ¶ De diſcrimine inter papilionem, & tentorium V. *Tentorium*.

Papiliuncŭlus, li, m. diminut. parvus papilio. *Tertull. de anim. c. 32.* Siccitatibus gaudent locuſtæ, papiliunculi, chamæleontes.

Papilla, æ, f. *papilla*, θηλὴ, dimin. e *papula*, eſt caput mammæ, quod infans ſugens comprehendit, & dicitur de fœminis, de viris, de beſtiis. Differt e *mamilla*, quod *mamilla* eſt omnis eminentia uberis, *papilla* vero breve illud, unde lac trahitur. *Serv. ad 11. Æn. & Feſtus.* ¶ Sæpe pro ipſa mamma ſumitur. *Virg. 11. Æn. v. 803.* Haſta ſub exertam donec perlata papillam hæſit. ¶ Interdum pro parva papula, ſeu tuberculo. *Seren. Sammonic. c. praeuſ. de verrucis tollendis.* Interdum exiſtit turpi verruca papilla. ¶ Per Catachreſin papillæ in fontibus claviculæ illæ dicuntur, quæ aquas fundunt, quibus exertis aqua effluit, fiſtulæ vero immiſſis aquæ curſum prohibetur. *Varr. l. 3. R. R. c. 14.* Et in eam papillas impoſueris tenues, quæ eructent aquam. Al. leg. *mamillas*.

Papiniānus, m. 2. Juriſconſultus, Scævolæ diſcipulus, Severo Imper. gratiſſimus, cui moriens filios ſuos commendavit. Ab Antonino Caracalla ſecuri percuſſus eſt. *Spartian. in Carac. & in Sever. c. 21.*

Papinius Statius, vir Neapolitanus, haud ignobili genere natus, qui inter Heroicos Poetas relatus eſt. Compoſuit Thebaidem lib. 12. & opus Sylvarum, poſtremo Achilleidem aggreſſus, morte præventus, reliquit inchoatam. *Crinit.*

Papīria Tribus ruſtica cognominata eſt a quodam Papirio, ut ait *Feſt.* V. *Onuph. Panvin.*

Pappa, V. Papa.

Pappārĭum, ii, n. *pappa*, cibus, qui infantibus datur, cum a lacte ſugendo removendi ſunt. Translate *Sen. l. 1. Controverſ. 1.* dominicæ libidini papparium facere.

Pappas, æ, m. *Aio*, πάππας, nutricius. *Juven. ſat. 6. v. 632.* Timidus prægustet pocula pappas.

Pappo, as, n. 1. vel papo (diverſimode enim hæc vox ſcribi ſolet) eſt edere, vel cibum poſcere, a *pappa*, ſive *papa*, quo puerorum cibus ſignificatur. *Plaut. Epid. a. 5. ſc. 2.* Novo liberto opus eſt, quod pappet. *Perſ. ſat. 3.* Et ſimilis Regum pueris pappare minutum Poſcis? Ubi ſumitur pro cibum poſcere, auctore *Voſſio*, etſi alii exponant minutis, & blandiuſculis verbis patrem appellare.

Pappus, i, m. πάππος, antiqua lingua idem quod ſenex. Unde Sponſa pappi, & Agricola, & Hermia pappi. quibus nominibus fabulas ſcripſit Pomponius. *Voſſ.* Confirmat eam ſignificationem *Var. l. 6. de L. L.* Item, inquit, ſignificant in Atellanis aliquot pappum (ſic ex vett. libris emendant *Turneb. & Scalig.* pro quo vulgo *papum*) ſenem, quod Oſci caſnar appellant. Eſt a græcorum πάππος, *avus*. Latini interdum pro avo utuntur, more Græcorum. *Auſon. in Protrepeico, v. 16.* Pappos, aviaſque trementes Anteferunt patribus ſeri, nova cura, nepotes. ¶ Etiam Græcis a ſenilis canitiei ſimilitudine ſic vocatur lanugo carduorum, unde hanc quoque acceptionem habent Latini. *Lucret. l. 3. v. 387.* Veſtes, nec plumas avium, papposque volantes. ¶ Item pappus dicitur lanugo cacti, ſive helxines herbæ. *Plin. l. 21. c. 16.* Semen ei lanuginis, quam pappon vocant. ¶ Item herba, quæ vocatur erigeron, vel ſenecio, vel acanthis. *Plin. l. 25. c. 13.* Quare eam Callimachus acanthida appellat, alii pappum. ¶ *Turnebus* etiam putabat, ut ex poſthumis in *Varronem l. 6. L. L.* notis liquet, pappum *mœdium* antiquitus a ruſticis dictum pro lanugine meſſium, ſive ſegetis. Aliter vero *Scaliger* cum de *pappi*, tum de *maſi* voce. V. ejus *Conjectanea*.

Papŭla, æ, f. ἐξάνθημα, quod tuberculi ſpeciem habet, puſtula cuti ex prurigine inſurgens, qua cutis exaſperatur, & rubet, leviterque roditur. Jejunæ ſalivæ defricatione curatur. V. *Celſ. l. 5. c. ult. Virg. 3. Georg.* Ardentes papulæ, atque immundus olentia ſudor Membra ſequebatur.

Papŭlo, as, n. 1. papulas emitto. Eſt *Cœlii Aurel. Tard. 2. c. 1. & l. 3. c. 4.*

Papyracĕus, a, um, παπύρινος, quod eſt ex papyro. *Plin. l. 28. c. 11.* Optime ellychnio papyraceo.

Papyrĭfer, ra, rum, παπυροφόρος, quod papyrum fert, ſeu gignit. *Ovid. 15. Met. v. 753.* Papyriferi ſeptemflua flumina Nili.

Papyrĭnus, a, um, ad papyrum pertinens, ut *Papyrinus ſtylus*, h. e. qui ad ſcribendum in papyro aptus eſt. *Varr. apud Non. c. 2. n. 759.*

Papyrĭus, a, um, adject. papyraceus. *Auſon. epiſt. 7. v. 47.* Fac campum replicet Muſa papyrium.

Papy̆rus, m. & f. papyrum, i, n. πάπυρος, arbuſcula Ægypti. *Plin. l. 13. c. 11.* Papyrum ergo naſcitur in paluſtribus Ægypti, aut quieſcentibus Nili aquis, ubi evagatæ ſtagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitum, brachiali radicis obliquæ craſſitudine, triangulis lateribus, decem non amplius cubitorum longitudine in gracilitatem faſtigiatum, thyrſi modo cacumen includens, ſemine nullo, aut uſu ejus alio, quam floris, ad Deos coronandos. Hæc *Plin.* V. *Guilandinum*, & quæ adverſus eum *Joſ. Scalig.* item ad *Salmaſ. Exercit. in Solin.* ¶ Radicibus papyri incolæ pro ligno utuntur, ut ait *Plin.* nec ignis tantum gratia, ſed ad alia quoque utenſilia vaſorum. Ex libro ab inſolis fiunt funes, vela, veſtes, tegetes, ſtragula. Ex hac item frutice charta fiebat, ſoliis ejus, ſeu membranis ejus diductis, & diviſis in prætenues, & latiſſimas philyras, quæ eo meliores erant, quo mediæ papyro propinquiores. Unde etiam hodie chartam omnis generis papyrum vocamus. *Plin. l. 13. c. 11. & 12. Juven. ſat. 7. v. 100.* obſtat modi milleſima pagina ſurgit Omnibus, & creſcit multa damnoſa papyro. ¶ De charta, & diverſis chartæ generibus vide *Plin. l. 13. c. 12.* ¶ Ex ligno autem papyri faciebant naves. *Plin. l. 13. c. 11.* Sane Ægyptum naves feciſſe etiam ex juncis, legas apud *Herodot. l. 2. Lucan. l. 4.* Cum tenet omnia Nilus, conſeritur bibula Memphitis cymba papyro.

Par, aris, n. ſubſt. *coppia*, צמד, Germ. *ein par*, Gall. *un pair*, Hiſp. *un par*, δυὰς, ζεῦγος, numerus duorum inter ſe æqualium. *Cic. de opt. gen. Orat. c. 6.* A me autem gladiatorum par nobiliſſimum inducitur. *Id. de Amic. c. 4.* Quod ex omnibus ſæculis vix tria, aut quatuor nominantur paria amicorum.

Par, aris, o. *eguale*, משוה, Germ. *gleich*, Gall. *pair*, Hiſp. *par*, ἴσος, æqualis. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. de Sen.* Pares autem cum paribus veteri proverbio facillime congregantur. *Id. 4. Acad.* Ut, ſtellarum numerus par, an impar ſit, neſciatur. ¶ Vel cum dativo. *Cic. l. 4. Fam.* Ut Marcello fratri tuo ero par, aut certe proximus ſim. ¶ Vel cum genit. *Cic. in Piſon.* Cujus paucos pares hæc civitas tulit. ¶ Vel cum conjunctione *ac*, vel *atque*. *Cic. 3. de nat. Deor.* Neque mihi par ratio cum Lucilio eſt, ac tecum fuit. *Cæſ. l. 5. B. G.* Pari ſpatio tranſmiſſus, atque ex Gallia, eſt in Britanniam. ¶ Admittit etiam ablativum, in quo comparatio ſit, ſine præp. vel cum præp. in. *Cic. l. 6. Fam.* Cuncta ſummorum tuæ ætatis vel ingenio, vel gratia, vel fama parem. *Id. de Amic.* Sues pares in amore, & æquales. ¶ Cum genitivo *Lucan. l. 10. v. 382.* Quem metuis, par hujus erat. *Plaut. Rud. prol. v. 49.* Ei erat hoſpes, par illius. ¶ Interdum accipitur pro decenti, æquo, convenienti, quod inter omnes æquabile eſt. *Cic. 2. de Div.* Ut contantibus hominibus par erat. *Id. in Orat.* Sed par eſt, omnes omnia experiri. ¶ Pares aliquando pro duobus accipiuntur. Paribus equis utebantur Romani in prælio, ut ſudante altero tranſilirent in ſiccum. *Feſt.* ¶ Parem eſſe, interdum eſt ſufficere alicui rei, ſive reſiſtendo, ſive exequendo. *Cic. Att. l. 12.* Sed adhuc pares non ſumus. *Quintil. Declam 15.* Aſpicio par laboribus corpus. ¶ Paria ſapere, eſt, quod omiſſum eſt, vel quod aliunde acceptum eſt, alibi, vel aliunde compenſare. *Plin. in Paneg. c. 6.* Adhuc es, qui pro munere tanto paria accipiendo feciſti. *Quintil. Declam. 6.* Paria faciemus, tu illic eris vicarius meus, ego hic tuus. *Colum. l. 11. c. 1.* Paria facere cum rationibus domini, *ſaldare i conti col padrone*. ¶ Par pari referre, vel reſpondere, eſt tale aliquid reddere, quale accepimus. *Ter. Eun. a. 3. ſc. 1.* Denique par pari referto. *Cic. Att. l. 16.* Ut ſit, unde par pari reſpondeatur. ¶ Par, impar, ἄρτια, ἢ περιττὰ, genus ludi. *Suet. Aug. c. 71.* Si velles inter ſe poſt cœnam vel talis, vel par impar ludere, *giuocar' a paro, a caffo*. Adde *Horat. l. 2. ſat. 3.* ¶ Invenitur ſuperl. pariſſimus. *Plaut. Cur. 4. 2. 20.* Eodem hercle vos pono, & paro, pariſſimi eſtis ibus.

Parabĭlis, le, o. 3. εὐπόριστος, quod in promptu eſt, & cito haberi poteſt. *Cic. 5. Tuſc.* Divitias natura parabiles eſſe. *Curt. l. 3. c. 5.* Levi, ac parabili cultu corporis eſſe contentum. *Sen. epiſt. 5.* Res non magni parabiles.

Parabŏle, æ, f. παραβολὴ, collatio, comparatio, a παραβάλλω, *confero*, *comparo*. *Donat.* Parabole eſt rerum genere diſſimilium comparatio, ut Qualis mugitus, fugit cum ſaucius aram Taurus, & incertam excuſſit cervice ſecurim. *Quintil. l. 5. c. 11.* Parabola, quam Cicero vocat collationem, longius res, quæ comparantur, repetere ſolet, ut Tam fortiter apud Hipponem fecit Scipio, quam atque apud Uticam Cato. Ad. de *Sen. epiſt. 59.*

Parabolani, m. 2. ſive parabolarii, ut *Jul. Firmic.* vocat *l. 8.* homines pauperrimæ ſortis, qui operam ſuam noſocomiis, & xenodochiis accommodant. Quandoquidem parabolani cum aliis, tum imprimis graſſante peſte, vitam propriam ſummo exponunt periculo, maxime veriſimile eſt, venire a παραβάλλω, quod notat ad audendum projectum, ut *Cicero* loquitur. *Juſtinian. Cod. de Epiſc. & Cler. tit. 6. leg. 18.* Parabolani, qui ad curanda debilium ægra corpora deputentur. V. *Voſſ. l. 4. Inſtitut. c. 19.*

Paracentēſis, f. 3. παρακέντησις, curatio, quæ fit manu chirurgi, cum morbus aliter curari nequit, a παρακεντέω, *pungo*, quia locus vulneris pungitur, deinde hamus, vel acus infigitur, vel quia hoc curationis genus plurimum affert doloris. *Plin. l. 25. c. 13.* Et ideo hoc inunguntur ante, quibus paracenteſis fit.

Paracenterium, ii, o. παρακεντήριον, inſtrumentum chirurgicum perforationi idoneum, de quo *Veget. Mulomed. l. 2. c. 17.*

Paracharactes, æ, m. *monetario*, παραχαράκτης, qui falſam monetam cudit: a παραχαράττω, falſum characterem imprimo. *Impp. Valentinian. Theodoſ. & Arcad. l. 9. Cod. Theodoſ. tit. 21. leg. penult.*

Parachlămys, idis, f. genus veſtimenti militaris, & puerilis. *Ulp. l. Veſtis, ff. de aur. argent. leg.*

Paraclētus, ti, m. advocatus, conſolator, adhortator, deprecator, a παρακαλέω. Hoc nomine Eccleſiaſtici Scriptores deſignant tertiam Sanctiſſimæ Trinitatis perſonam. *Tertul. de vel. Virgin. c. 1. de anim. c. 55. & de reſur. carn. c. 63.* ¶ Penultimam hujus vocis, quæ natura longa eſt, corripuit *Prudent. cathemer. 5. v. 160.* Spirat de patrio corde Paracletum. Adde *Periſteph. 14. v. 430.*

Paracolleticus, a, um, adject. παρακολλητικός, agglutinandi vim habens, ut paracolleticum emplaſtrum. *Celſ. l. 5. c. 19.*

Parăda, æ, f. navigii, vel currus tegumentum, ſeu umbraculum. *Sidon. l. 8 ep. 12.* Superflexa crate paradarum. *Auſon. epiſt. 6. v. 27.* poſitum ſuper paradas, lectoque jacentem.

Paradiaſtŏle, es, f. 1. παραδιαστολὴ, Diſcriminatio, Figura, cum res ſimiles diſcernuntur, contrariis redditis, teſte *Julio Ruffiniano*, vel, ut *Rutilius Lupus* definit, Schema eſt, quod duas, aut plures res, quæ videntur unam vim habere, disjungit, & quantum diſtent, docet, ſuam cuique propriam ſententiam ſubjungendo. *Virg. in Ecl.* Triſte lupus ſtabulis, maturis frugibus imbres, Arboribus venti, nobis Amaryllidis iræ.

Paradigma, atis, n. παράδειγμα, comparatio, exemplum facti, vel dicti alicujus, a παραδείκνυμι, *juxta oſtendo*, *confero*. Fit tribus modis, e pari, a majori ad minus, e minori ad majus. *Virg. 1. Æn.* Antenor potuit mediis elapſus Achivis Illyricos penetrare ſinus, &c. V. *Auct. ad Her. l. 4. c. 49.*

Paradiſiăcus, a, um, adject. ad Paradiſum pertinens. *Alcim. Avit. l. 1. v. 300.* In Paradiſiaca ponuntur ſede parentes. Adde *Venant. Fortun. l. 6. carm. 6.*

Paradiſicŏla, læ, m. qui Paradiſum incolit. *Prudent. Hamartig. v. 938. de Lazaro.* Et paradiſicolæ poſt ulcera dira beato.

Paradiſus, m. 2. παράδεισος, pomarium, viridarium, hortus conſitus. In ſacris Libris accipitur ſpeciatim pro amœniſſimo horto in Oriente, in quo primi noſtri generis auctores a Deo conſtituti fuere. *Tertul. Apolog. c. 47. Sidon. & Auguſtin. ad Oroſ.* ¶ Hac voce Græcis dicuntur etiam ferarum ſepta, ſive vivaria. *Gel. l. 2. c. 20.* Vivaria, quæ nunc vulgus dicit, ſunt, quos παραδείσους Græci appellant.

Paradoxi, orum, m. mimi, & hiſtriones poſteriori ævo dicti ſunt. *Vet. Juven. Interp.* ad illa verba *ſat. 8.* Vocem Damaſippe locaſti ſipario. ideſt præco fuiſti in mimo. Siparium velum eſt, ſub quo latent paradoxi, cum in ſcenam prodeunt.

Paradoxum, i, n. παράδοξον, inopinatum, dictum admirabile, & præter opinionem omnium hominum, a παρὰ, *præter*, & δόξα, *opinio*. *Cic. in præfat. Parad.* Quæ quia ſunt admirabilia, contraque opinionem omnium,

ab

ab ipſis etiam παράδοξα appellantur. *Id. 4. Acad.* Sunt enim Socratica pleraque mirabilia Stoicorum, quæ παράδοξα nominantur. *Id. 4. Fin.* Hæc παράδοξα illi, nos admirabilia dicamus.

Paradrŏmis, idis, παραδρομίς, xyſtus, ambulatio. *Vitruv. l. 5. c. 11. & l. 6. c. 9.* græcis litteris ſcribit.

Parænĕſis, f. 3. παραίνεσις, præceptio, admonitio, adhortatio, a παραινέω, *admoneo. Vulcat. Gallic. in Avid. Caſſ. c. 3.* Per ordinem parænefeon, h. e. præceptionum, per triduum diſputavit.

Parænetice, adv. παραινετικῶς, præceptive, monitorie. *Acron Horat. Scholiaſt.* Hæc ode parænetice ſcripta eſt.

Parænetĭcus, a, um, παραινετικός, præceptivus, admonitivus. *Senec.* græcis litteris ſcribit, *epiſt.* 95.

Parætacēne, es, f. regio Aſiæ inter Perſidem, & Mediam, cujus meminit *Curt. l. 5. c. 13.*

Parætonium, n. 2. *Bertun, Albertou*, urbs, & emp. Marmaricæ, in regno Barcæ, in ora Boreali maris Mediterranei. Portum habet ampliſſimam 40. ſtad. patentem. *Plin. lib. 5. cap. 5. Ovid. 9. Metam. v. 772.* ¶ Hinc Parætonium dicitur coloris quoddam candidi genus ex ſpuma maris cum limo ſolidata, quia circa hanc urbem in littore ſolet inveniri. *Plin. l. 33. c. 5. & l. 35. c. 6.*

Parætonius, a, um, adject. ad Parætonium pertinens, ut Parætonia urbs, *Lucan. l. 10. v. 9.* Parætoniæ ſyrtes, *Id. l. 3. v. 295.* Parætonius Nilus, *Stat. Theb. 5. v. 15.*

Paragauda, æ, f. & paragaudis, is, faſcia vel aurea, vel ſerica auro ornata, quæ veſti intexebatur, non, ut inſtita, aſſuebatur. *Leg. 2. Cod. de veſt. holob. l. 11.* Nemo vir auratas habeat aut in tunicis, aut in lineis paragaudas. ¶ Per Synecdochen ſumitur pro ipſa veſte, quæ hiſce faſciis diſtincta, & inſignita erat. Hujuſmodi veſtium quædam monolores erant, quibus una tantum paragauda, ſeu faſcia intexta erat, aliæ dilores, quibus duæ, aliæ trilores, quibus tres, aliæ tetralores, quibus quatuor, aliæ pentalores, quibus quinque. *Vopiſc. in Prob. cap. 4.* Interulas paragaudas duas. *Trebel. Pol. in Claud. c. 17.* Albam Paragaudam unam.

Paragōga verba dicuntur a Grammaticis, quæ a primitivi verbi declinatione & mutationem, & adjectionem litterarum capiunt, & nihilominus interdum variant ſignificationem, ut *laceſſo*, & *faceſſo* ex eo quod eſt *lacio*, & *facio*. *Chariſ. Grammat. l. 3.*

Paragōge, es, f. παραγωγή, Paralapſis, Propaſalapſis, Prolepſis, Adductio, Figura Poetica, cum in fine vocis littera, vel ſyllaba adjungitur, ut *deludier* pro *deludi*. *Virg. 9. Æn.* Confeſtim alacres admittier orant. ¶ Vox græca eſt, & græca ſcribenda.

Paragogia, orum, aquarum ductus, & meatus. *Cod. l. 10. leg. 11. de aquæduct.*

Paralipomĕnon, παραλειπομένων, Græcus genitivus plur. neut. h. e. rerum omiſſarum, aut relictarum: a παραλείπω, omitto, prætermitto. Sic inſcribuntur duo ſacrorum Bibliorum libri, in quibus ſupplentur ea, quæ in præcedente Regum hiſtoria aut omiſſa, aut non plene relata fuera. *Hieronym. ep. 103. a med.*

Paralĭus, m. 2. πάραλιος, tertia ſpecies tithymali, o πάραλος, *marinus*, quod ex παρά, *juxta*, & ἅλς, *mare*, quod loca maritima amat. *Plin. lib. 26. cap. 8.*

Parallelogrammus, a, um, adject. παραλληλόγραμμος, lineis parallelis conſtans, ut parallelogramma menſura, apud *Frontin. de Colon.*

Parallēlus, a, um, παράλληλος, alternus, mutuus, invicem comparatus, æqualiter diſtans, a παρά, *ad*, & ἀλλήλων, *invicem*. Lineæ parallelæ ſunt, quæ in immenſum protenſæ æqualibus ſemper ſpatiis inter ſe diſtant, & nunquam concurrunt. *Parallelos lineas* legitur apud *Vitruv. l. 5. c. 8.* more Græcorum, quibus παράλληλος, communis generis eſt. ¶ Circuli paralleli, & paralleli abſolute, ſunt ſegmenta ſphæræ, ab Or. in Occ. ducta, alteram ex polis habentia pro centro, omnique ex parte a ſe invicem æquali diſtantia. *Plin. l. 6. c. 33.* Plura ſunt autem hæc ſegmenta mundi, quæ noſtri circulos appellavere, Græci parallelos.

Paralÿſis, f. 3. *paraliſia*, παράλυσις, diſſolutio, nervorum reſolutio, ut *Celſ.* vocat *l. 2. c. 1.* a παραλύω, *reſolvo*. *Plin. l. 20. c. 3.* Inteſtinorum omnium vitiis medetur, & renum, & lumborum, & paralyſi. ¶ Differt ab apoplexia, quod hæc totum corpus infeſtat, paralyſis partem tantummodo. Ita *Celſ. l. 3. c. 27.* qui tamen eadem notat, utramque interdum paralyſin appellari.

Paralytĭcus, a, um, *paralitico*, παραλυτικός, diſſolutus, qui paralyſi laborat. *Plin. l. 20. c. 9.* Idem paralyticis, & tremulis dari jubet. ¶ *Reſtringere paralyticos*, eſt ſanare, cum paralyſis nihil aliud ſit, quam nervorum diſſolutio, quæ aliter ſanari non poteſt, niſi nervi illi diſſoluti, & juſto laxiores reſtringantur. *Tertul. in Apolog. c. 21.* Cum illa verbo dæmonia excuteret, leproſos mundaret, paralyticos reſtringeret.

Paramĕſe, es, παραμέση, geam chordæ muſicæ, apud *Vitruv. l. 5. c. 4.* Recentioribus Muſicis eſt *b fa b mi*.

Paranēte, es, παρανήτη, chorda muſica, ultimæ proxima. *Vitruv. l. 5. c. 4. & l. 6. c. 1.*

Parangarĭa, orum, n. Angaria dicuntur operæ publice ob negotium aliquod impoſitæ, Parangaria vero ſunt, in quibus & operæ perſonarum, & rerum impendia imponuntur propter publicam aliquam neceſſitatem. De utriſque fit mentio in *Cod. Juſtin. l. 12. tit. 51. & in Theodoſ. l. 8. tit. 5.*

Paranites, æ, m. gemma, al. ſapinos, ex amethyſtorum genere. *Plin. l. 37. c. 9.*

Paranymphus, i, m. παράνυμφος, pronubus. *Venant. Fortun. l. 8. carm. 5. verſ.* 305. Angelus inde ſuos repetens paranymphus honores.

Parapegma, atis, n. παράπηγμα, græce eſt tabula ænea, quæ columnæ affigitur, cujuſmodi tabulis leges inſcribebantur, a παραπηγνύω, affigo. Aſtrologi etiam ſic dixere tabulas, quibus deſcriberent canonem aſtronomicum, ſive prædictiones ſiderum, eclipſium, aliarumque rerum cœleſtium. Sic Democritum ſcripſiſſe parapegmata, auctor eſt *Diog. Laert.* Meminit & parapegmatum ejuſmodi *Vitruv. l. 9. c. 7.*

Parapeteuma, tis, n. teſſeræ nomen. *Lib. 1. Cod. tit. 24. leg. 2.* Centum viginti quinque modios frumenti, præter ſolitum canonem, nomine parapeteumatis de horreis publicis hujus almæ urbis tribuimus.

Paraphŏron, i, παράφορον, ſpecies aluminis. *Plin. l. 35. c. 15.*

Paraphrăſis, f. 3. παράφρασις, ejuſdem ſententiæ per alium ſermonem explicatio, & liberior interpretatio, cum quædam mutantes, & addentes, copioſius, ac dilucidius rem aliquam explicamus. *Quintil. l. 10. c. 5.* græcis litteris ſcribit. Neque ego, inquit, παράφρασιν eſſe interpretationem tantum volo, ſed circa eoſdem ſenſus certamen, atque æmulationem.

Parapſis. V. Paropſis.

Parariŭs, a, um, adject. *ſenſale*, conciliator, qui contractibus faciendis intervenit. *Sen. l. 2. de benef. c. 23.* Quidam volunt nomina ſecum fieri, nec interponi pararios. *Addel. 3. c. 15.* ¶ Pararium æs appellabatur id, quod equitibus duplex pro binis equis dabatur, a paribus equis. *Feſt.*

Paraſanga, æ, f. modus ſpatii, quo Perſæ itinera metiebantur. *Plin. l. 6. c. 26.* ſcribit non unius generis paraſangas fuiſſe. Nam *Herod. & Xenophon* 30. ſtadiis definiunt, alii 40. alii 40. ut teſtatur & *Strab. l. 11.* Juſtiniani temporibus unum & viginti ſtadia continebat.

Paraſceva, es, f. παρασκευή, Græce præparationem ſignificat. Apud Hebræos ita vocabatur dies ante Sabbatum, quia eo die parabantur neceſſaria, ne præceptum ceſſandi ab opere die feſto Sabbathi violaretur. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 12.*

Paraſiopēſis, f. 3. παρασιώπησις, Figura, eadem ac Apoſiopeſis. Aliqui Latine Præoccupationem vocant, & cum Prætermiſſione confundunt. *Quintil. l. 9. c. 3.* ¶ Græca vox eſt, & græce ſcribenda.

Paraſita, æ, f. 1. mulier quæ menſas alienas, & cibaria ſequitur. *Hor. l. 1. ſat. 2. v. 98.* Cuſtodes, lectica, ciniſtones, paraſitæ, ad talos ſtola demiſſa. *Plin. l. 10. c. 23.* Otis imitatrix avis, ac paraſita.

Paraſitaſter, ſtri, m. παρασιτάστερος, paraſitorum imitator. *Ter. Adel. 5. 2. 4.* Eſt alius quidam paraſitaſter parvolus, *paraſitello*.

Paraſitatio, onis, f. paraſiti ars. *Plaut. Amph. 1. 3. 23.* Nequiter pene expedivit prima paraſitatio.

Paraſitĭcus, a, um, adject. ad paraſitum pertinens. *Auct. vitæ Horat.* qui a quibuſdam *Sueton.* creditur. Venire ab hac paraſitica menſa ad hanc regiam. *Plaut. Stich. 1. 3. 77.* Perjuratiunculæ paraſiticæ.

Paraſitor, aris, d. 1. *ſcroccare*, παρασιτεῖν, paraſitum ago. *Plaut. Stich. 4. 2. 54.* Vides, ridiculos nihili fieri, atque ipſos paraſitarier.

Paraſitus, m. 2. *paraſito*, *ſcroccone*, לֵב כְּעִין, Germ. *ſchmarutzer*, Gall. *écorniſleur*, Hiſp. *paraſito*, παράσιτος, primo dictus fuit, ut ex *Athen. l. 6. & Heſych.* cognoſcimus, qui cum Sacerdotibus victimæ partem caperet. itaque iidem fere Græcis παράσιτοι, qui Latinis Epulones, quo nomine etiam, *Plutarcho teſte*, Solon eos appellavit, qui in Prytaneo publico victu epulabantur: poſtea vero in malam partem accipi cœpit, ut de iis dictum, qui cibi gratia aſſentarentur, quos cœnarum aſſeclas ex *orat. contra Salluſt.* poſſis appellare. Eſt a παρά & σῖτος, quo propria ſignificatur frumentum, & Synecdochice panis, & quivis cibus. *Cic. de Amic.* Nec paraſitorum in Comœdiis aſſentatio nobis faceta videretur, niſi eſſent milites glorioſi. *Hor. l. 2. ep. 1.* Edaces paraſiti. *Mart. l. 9. epigr. 29.* Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi. h. e. hiſtrionem.

Paraſtăda, æ, f. ſunt paraſtades lapides utrinque oſtii latus munientes. *Vitruv. l. 10. c. 15.* Ad mediaaam paraſtadam.

Paraſtas, adis, f. παραστάς, poſtis, lapis oſtio appoſitus. *Vitruv. l. 10. c. 15.* Latitudo paraſtadis mediæ.

Paraſtăta, f. 1. *pilaſtro*, pila quadrata, aut lapides pilarum modo ad columnarum latera appoſiti, teſte *Philandro*. *Vitruv. l. 5. c. 1.* In columna, aut paraſtata horæ deſcribuntur. *Plin. l. 33. c. 3.* Sed & illius aureæ cameræ, & argenteæ trabes narrantur, & columnæ, & paraſtatæ. Alii putant in hiſce *Vitr. & Plin.* locis legendum eſſe *paraſtatica*, & *paraſtatica*.

Paraſtatĭca, V. dictionem præcedentem.

Paraſtĭchis, idis, f. ſeries litterarum, ſumma rerum, aut verborum capita, *la tavola*, *o indice di un libro*, παραστιχίς. *Sueton. de illuſtr. Grammat. c. 6.* In paraſtichide libelli, qui dicitur Pinax. *Gel. l. 14. c. 6.* græcis litteris ſcribit.

Paraſynaxes, f. παρασυνάξεις, conventicula, & coitiones hæreticorum. *Impp. Valent. & Marcian. Cod. l. 1. tit. 8. leg. 8.* Paraſynaxes, & conventicula interdicta.

Parate, adv. κατεσκευασμένως, cum præparatione, prompte, expedite. *Cic. in Brut. c. 68.* Is tamen ad dicendum veniebat magis audacter, quam parate. *Id. 1. Off.* Diceretque paratius de honore, & gloria, quam de ceteris commodis. *Plin. l. 1. epiſt. 9.* Paratiſſime reſpondis.

Paratella, æ, f. herba eadem quæ lapathum. *Æmil. Macer de virtutib. herb. cap. 62.*

Paratio, onis, f. *preparazione*, comparatio. *Salluſt. in Jug. c. 31. in orat. Memmii*. Pueris ſana regia paratio, plebi jura ſua reſtituere. Ita habetur in MSS. Alii *reparatio*. *Afran.* apud *Non. c. 3. n. 375.* Silentio opus eſt, nulla ineſt paratio.

Paratragœdio, a. 1. παρατραγῳδέω, exaggero, & verborum magnitudine aliquid augeo. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 17.* Vide, ut paratragœdiat carnifex. in MSS. eſt *paratragœdat*.

Paratūra, æ, f. apparatus. *Tertul. de Pal. c. 3.* paratura materiarum. Et *de Spectac. c. 4.* paratura ſpectaculorum.

Paratus, us, m. *preparazione*, κατασκευή, actus parandi, præparatio. *Tac. l. 13. c. 17.* Proviſo ante funebri paratu, qui modicus erat. *Valer. Flac. l. 2. v. 652.* menſæque paratu Regifico. *Ovid. Heroid. ep. 16. v. 191.* decet Hanc faciem largis fine fine paratibus uti. *Quintil. l. 10. c. 1.* Verborum paratus.

Parātus, a, um, *apparecchiata*, ἑτοιμαζόμενος. Conſtruitur vel abſolute. *Ter. Andr. 4. 3.* Amicum amatorem virum, quovis in loco paratum. *Cic. pro Sext.* Conſenſu bonorum omnium tam parato, tota denique Italia ad contentionem expedita. ¶ Vel cum accuſat. & præpoſ. *ad*. *Cic. l. 6. Fam. epiſt. 22.* Et ad omnem eventum paratus ſum. ¶ Vel aliquando cum dat. *Quintil. l. 7. c. 3.* Idem certamini paratior. ¶ Vel cum ablat. inſtrumenti. *Cic. Att. l. 6.* Ego hunc ita paratum video peditatu, equitatu, claſſibus. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *a*, vel *ab*. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 10.* Quam paratus ab exercitu eſſes. ¶ Vel cum gerundii accuſativi. *Cic. Att. l. 9. ep. 6.* Domitius paratus erat ad navigandum. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. pro Quinct.* Si qua in re, id quod parati ſunt facere. *Caſ. l. 2. B. G.* Paratiſſimo animo erat ſuſtinere omnia, quæ impendebant. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *contra*. *Cic. l. 5. Fam. ep. 13.* Ec optime contra fortunam paratum, armatumque cognovi. ¶ Interdum paratus dicitur, quod in promptu eſt, & nullo negotio acquiri poteſt. *Plin. l. 2. ep. 17.* Obvius, & paratus humor. *Id. in Paneg. c. 88.* Paratum id quidem, & in medio poſitum.

Paraverēdus, m. 2. *palafreno*, major equus agminalis. *Cujac. ad rubr. Cod. de curſ. publ. l. 2. & 19. Cod. de curſ. publ. l. 12. Cod. de excuſ. muner. l. 10. l. 2. Cod. de præp. ſacr. rubr. l. 12. l. 3.* & alibi.

Parazonĭum, ii, n. παραζώνιον, gladius, qui lateri accinctus geſtatur: vel gladius ſimul, & zona, ſeu baltheus, quo ad latus appenditur. *Martial. l. 14. epigr. 32.* V. Cinctorium.

Parcæ, arum, f. 1. μοῖραι, *Parche*, tres ſorores veteribus fuere, filiæ Herebi, & Noctis, teſte *Cic. l. 3. de nat. Deor.* quæ finguntur vitæ hominum præeſſe, & nendo eam ducere, quæ etiam Fata appellantur, & a Poetis Sorores laniſicæ. *Martial. 4. epigr. 54.* Theodontius ait, filias fuiſſe Demogorgonis ex Chao. Multis placet, Parcis inde nomen eſſe, quod minime parcant. A Veteribus Latinis appellatæ ſunt Nona, Decima, Morta, ut eſt apud *Gel. l. 3. c. 16.* a Græcis vero Clotho, Lacheſis, Atropos, quæ omnia V. ſuis locis. *Virg. Ecl. 4.* Talia ſecla ſuis dixerunt currite fuſis Concordes ſtabili fatorum numine Parcæ. ¶ In ſingulari numero *Ovid. epiſt. Heroid. 21. v. 105.* Nubite felices, Parca meliore, ſorores. h. e. melioribus auſpiciis. *Horat. l. 2. od. 16.* mihi parva rura, & Spiritum Graiæ tenuem Camœnæ Parca non mendax dedit, & malignum ſpernere vulgus.

Parce, adv. *parcamente*, φειδομένως, frugaliter, moderate. *Cic. 1. Off. c. 30.* Quamque honeſtum parce, continenter, ſevere, ſobrie vivere. *Id. 2. Fin.* Cur id tam parce, tamque reſtricte faciant. *Id. pro Mur.* Parcius de ejus laude dicerem. *Colum. l. 6. c. 7.* Nec poteſtas aquæ, niſi quam parciſſime, facienda eſt.

Parciloquĭum, n. ſermonis parcitas. *Apul. l. 5. Metam.* Fidei, atque parciloquii mei perpendiſti documenta.

Parci-

Parcimonia, V. Parſimonia.

Parcipromus, i, m. qui parce promit. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 62. Parcipromus victu cætera. *Id. Truc.* 1. 2. 81. Qui cum geniis ſuis belligerant, parcipromi.

Parcitas, atis, f. 1. *parſimonia*, φειδώ. *Sen. l.* 1. *de Clem. c.* 22. Civitatis mores magis corrigit parcitas animadverſionum.

Parciter, adv. parce. *Pompon. apud Non. c.* 11. *n.* 47. Parciter, tanquam frater mihi ſis.

Parco, cis, peperci, & parſi, parcitum, & parſum, n. 3. *riſparmiare*, *aver riguardo*, *aſtenerſi*, חָסַךְ, Germ. *ſchonen*, Gall. *pardonner*, Hiſp. *perdonar*, φείδομαι, proprie eſt abſtinere, temperare, ceſſare, continere ſe a re aliqua. Conſtruitur cum dat. & infinit. *Cicer.* 2. *de Orat.* Parcebat enim adverſarii dignitati, in quo ipſo ſervabat ſuam. *Id.* 6. *Ver.* Itaque ædificiis omnibus, publicis, & privatis, ſacris, & profanis ſic pepercit. *Virg.* 1. *Æn.* Parce metu Cytherea. ideſt metu abſtine, metum depone. Ubi metu dativus eſt, more antiquorum, qui dativum quartæ in u, & in u inflectebant. *Id.* 3. *Æn.* Parce pias ſcelerare manus. ideſt abſtine, deſine. *Idem Ecl.* 3. Parcite oves nimium procedere. hoc eſt ſervate, ne procedant. Alii exponunt *abſtinete*, & *oves* vocativum eſſe dicunt. ¶ Reperitur etiam cum accuſativ. & dativ. *Virg.* 10. *Æn.* Argenti, atque auri memoras quæ multa talenta, natis parce tuis. hoc eſt ſerva, *riſparmia*. Quo ſenſu dixit *Plaut. Curcul. act.* 3. *v.* 10. Qui mature acquiſivit pecuniam, niſi eam mature parſit, mature eſurit. Sic apud *Gel. l.* 16. *c.* 19. Vitam modo ſibi ut parcerent, oraviſſe. ¶ Reperitur & cum ablat. cum præpoſ. a, aut *ab*. *Liv. l.* 25. *c.* 25. Precantes, ut a cædibus, & ab incendiis parceretur. ¶ Eſt etiam ignoſcere, condonare, veniam, & impunitatem dare, *perdonare*, συγγνώμην. Conſtruitur cum ſolo dativo perſonæ. Quod ſi accuſ. criminis, vel culpæ exprimendus ſit, ad verbum *condono*, vel *remitto* confugiendum erit. *Cic.* 3. *Ver.* Si homini ſcelerato pepercifſent. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Non ætate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. Att. l.* 2. *epiſt.* 19. Sed tamen ſatisfiet a nobis, neque parcetur labori. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Italiæ parcitum eſt vetere interdicto Patrum. ¶ Partic. *parſurus*. *Suet. in Tiber. c.* 62. Ne reliquis quidem nepotibus parſurus creditur. ¶ *Parſe*, pro pepercero, *Plaut. Mil.* 4. 9. 3. ubi alii leg. *parco*.

Parcus, a, um, *parco*, *ſcarſo*, כִּילַי, Germ. *karg*, Gall. *epargnant*, Hiſp. *guardoſo*, φειδωλός, frugi, ſumptibus parcens, tenax, parvo contentus, a *parco*. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Cæl. c.* 15. Illum filiumfamilias patre parco, ac tenaci. *Id.* 2. *de Orat. c.* 76. Colonus parciſſimus, modeſtiſſimus. ¶ Vel cum genit. *Hor. l.* 2. *ſerm. ſat.* 2. Veteris non parcus aceti. *Plin. ep.* 226. Quanquam ejuſmodi honorum parciſſimus. ¶ Vel cum ablat. ſine præpoſ. *Plaut. Rud.* 4. 1. 14. Opera haud fui parcus. *Plin. Paneg.* Parcus comitatu. ideſt paucos habens in comitatu. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. in. *Cic. pro Corn.* ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Horat. l.* 3. *od.* 16. Parca manu afferre aliquid. *Balb.* Tum vel nimium parcus in largienda civitate. *Stat. l.* 4. *ſyl.* 5. Parca tellus. ¶ Accipitur etiam pro modico, exiguo. *Plin. in Paneg.* Parcus, & brevis ſomnus. *Virg.* 3. *Georg.* Parco ſale contingunt.

Pardalianches, is, n. παρδαλιαγχές, aconiti genus, a *pardalis*, & ἄγχω, *ſtrangulo*, quia carnes ea tectæ pantheras ſtrangulant, & necant. *Plin. lib.* 8. *cap.* 27.

Pardalios, m. παρδάλιος, gemma maculis quibuſdam variegata, a pantherinæ pellis ſimilitudine. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Pardalis, is, f. 3. πάρδαλις, animal ferum, Aſiæ, & Africæ peculiare, idem ac pardus. A panthera ſexu differt. Græcis ſimiliter mas πάρδαλις, fœmina πάνθηρ. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Leones quoque, & pardales caveis præferebantur.

Pardalium, n. 2. παρδάλιον, genus unguenti, quod pardalis odorem reddat. *Plin. l.* 13. *cap.* 1. Pardalium in Tarſo, cujus etiam compoſitio, & mixtura oblitterata eſt.

Pardus, i, m. 2. *pardo*, πάρδος, animal ferum, frequens in Aſia, & Syria, ſolo ſexu a panthera differens. Nam mares pardi dicuntur, fœminæ pantheræ, ut ex *Plin.* conſtat *l.* 8. *c.* 17. *Juven. ſat.* 11. *v.* 123. Et ut magno ſublimis pardus hiatu.

Pareas, antis, m. filius Pluti, nepos Philomeli, pronepos Jaſonis, qui regnavit in Minoide inſ. quæ ab eo poſtea Paros dicta eſt. *Iſid.* & *Boc. l.* 13. *Gen.* ¶ Eſt præterea pareas, παρείας, ſerpentis genus. *Lucan. l.* 9. *verſ.* 721. Et contentus iter cauda ſulcare pareas. ¶ Scribitur & *pharias*.

Parecbaſis, f. 3. Digreſſio, Excurſus, Figura Rhetorica (vox græca). *Quintil. l.* 4. *c.* 3. παρέκβασις, eſt alienæ rei, ſed ad utilitatem cauſæ pertinentis extra ordinem procurrens tractatio.

Parectatus, a, um, qui jam ſtatura eſt virili, vel qui non prope abeſt, quaſi παρέκτατος, h. e. extenſus, a παρεκτείνω, *extendo*. *Lucil. l.* 8. Inde parectato chlamydes, ac barbula prima. Inde cognoſcitur, penultimam a Latinis produci, quæ Græcis eſſet brevis. *Id. l.* 10. Tum ephebum quendam, quem vocant parectaton. *Var. de temp. Satyr.* Parectatæ adſunt, mulierque muliebr Venus caput. Omnia hæc exempla affert *Non. cap.* 1. *n.* 341.

Paregoricus, a, um, adject. q. d. mitigatorius, ut paregorica adjutoria. *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 9.

Parelcon, n. 2. παρέλκον, Productio, Figura Grammaticalis, cum ſyllaba, vel etiam integra dictio dictioni alicui in fine adjicitur, ut *noſmet*, *adeſdum*, *nihil quicquam*. Vox græca eſt. V. Grammat.

Parelion, ii, n. παρήλιον, imago Solis in nube repercuſſis radiis apparens, & alterum Solem referens. Vox græca eſt. *Sen. l.* 1. *quæſt. nat. c.* 11. Græci παρήλια appellant, quia in propinquo fere a Sole viſuntur.

Parens, entis, com. *padre*, *e madre*, γονεύς, dicitur tam de patre, quam de matre, & num. plur. utrunque complectitur, a *pariendo*, more Græcorum, quibus ſimiliter parentes vocantur, τοκῆς, a τίκτω, *pario*. *Cic. pro Planc.* In parentum loco Quæſtoribus ſuis Prætores eſſe oportere. ¶ Hoc nomine, auctore *Feſto*, apud JCtos non modo pater, & mater, ſed avus, & proavus, avia, & proavia, & omnes ſuperiores uſque ad tritavum incluſive ſignificantur. *Paul. l.* 4. *ff. de in jus voc.* Parentes uſque ad tritavum apud Romanos proprio vocabulo nominantur. ¶ Extenditur etiam ad quoslibet conſanguineos, *parenti*. *Curt. l.* 6. *c.* 10. *ad fin.* Solent rei capitis adhibere nobis parentes. *Lamprid. de Alexan. Sever. c.* 67. Amicos, & parentes Alexander, ſi malos reperit, punivit. *Jul. Capitolin. de M. Antonio, c.* 5. Adoptatus in aulicam domum omnibus parentibus ſuis tantam reverentiam, quantam privatus, exhibuit. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. Att. l.* 9. Cum parentes non alere nefarium ſit, noſtri principes antiquiſſimam & ſanctiſſimam parentem patriam fame necandam putant. *Idem de Fin.* Socrates parens Philoſophiæ jure dici poteſt. ¶ In arbore parens dicitur ſtirpa ipſa, vel truncus, unde rami naſcuntur. *Plin. l.* 12. *c.* 5. Rami novam ſibi propaginem faciunt circa parentem in urbem. ¶ Genitivus pluralis hujus nominis eſt *parentum*. Sed apud Poetas reperitur etiam *parentium*, *Hor. l.* 3. *carm. od.* 24. Dos eſt magna parentium Virtus.

Parens, tis, adject. ex particip. a pareo, *obediente*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. gulæ parens. *Cic.* 1. *Offic. c.* 22. Et parentiores habuerunt exercitus, & fortiores. Al. leg. *paratiores*. *Virg.* 1. *Æn.* dicto parens.

Parentalia, orum, n. ἐναγίσματα, ſacrificium, atque epulæ, item funebris laudatio, & ſi qua alia quotannis fiebant in defunctorum memoriam. *Cic. c. Phil. c.* 6. Ut parentalia cum ſupplicationibus miſcerentur. *Auſon. in Parental. in præfat.* Titulus libelli eſt, *Parentalia*: antiquæ appellationis hic dies, & jam inde ab Numa cognatorum inferiis inſtitutus.

Parentalis, le, o. 3. quod ſpectat ad parentes, & per Synecdochen ad mortuos in genere. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 10. Fama parentales ſi vos mea contigit umbræ. ¶ Dies parentales erant, quibus ſolemnes epulæ ad mortuorum ſepulchra ſolebant afferri. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 548. Parentales deſerunt dies.

Parentatio, onis, f. actus parentandi. *Tertul. de ſpectac. c.* 12. Quod mortuis litabatur, utique parentationi deputabatur.

Parentatus, a, um, parentando oblatus. *Tertul. de Spectac. cap.* 13. Non ſacrificamus, nec parentamus: ſed neque de ſacrificato, & parentato edimus.

Parentela æ, f. conſanguinitas, affinitas, apud rec. a *parens*. *Jul. Capitol. in Gordian. c.* 23. Quem cauſa eloquentiæ dignum parentela ſua judicavit.

Parentheſis, f. 3. παρένθεσις, Interpoſitio, Interjectio, Interruptio, Figura eſt orationis. De ea *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Quam nos interpoſitionem, vel interclusionem dicimus, Græci παρένθεσιν vocant, dum continuationi ſermonis medius aliquis ſenſus intervenit. ¶ Parentheſis notæ ſunt duo ſemicirculi ſe invicem reſpicientes, ut in illo *Virg.* 1. *Æn. v.* 644. Æneas (neque enim patrius conſiſtere mentem Paſſus amor) rapidum ad naves præmittit Achatem.

Parenticida, æ, com. idem ac parricida, apud vet. *Plaut. Epid.* 3. 2. 13. Quia ego tuum patrem faciam parenticidam. Optimæ quædam Editiones habent *perenticidam*, ficto nomine a *pera*, & *cædo*, q. d. crumenam cædens, emungens.

Parento, as, a. 1. ἐναγίζω, proprie, ut vox indicat, eſt parentibus juſta facere, ſed per Synecdochen aliis quoque tribuitur. *Cic.* 2. *de Leg.* Hoſtia autem maxima parentare pietati eſſe adjunctum putabat. *Id.* 1. *Phil.* Ut cujus ſepulchrum nuſquam extet, ubi parentetur, ei publice ſupplicetur. ¶ Reperitur & cum accuſ. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 13. Sic Memnonis umbras Annua ſolemni cæde parentat avis. ¶ Interdum ſignificat cædere alicujus ulciſci, q. d. manes occiſi occiſoris ſanguine placare. *Liv. l.* 24. *c.* 21. Parentandum regi ſanguine conjuratorum eſſe. *Petron. Satyr.* Noxio ſanguine parentabo injuriæ meæ. ¶ Parentare luxuriæ, eſt immoderatis conviviis, & omnis generis deliciis uti, velut luxuriæ tanquam parenti funebres epulas parentes. *Sen. de vit. beat. c.* 11.

Parentor, aris, d. 1. idem ac parento. *Sen. epiſt.* 122. Mortuis certe vivi parentantur. Alii rectius legunt: *Mortuis certe interdiu parentatur*. Qua lectione eſt paſſiv. verbi parento.

Pareo, es, parui, pariturus, n. 2. *apparire*, יָפַע, Germ. *folgen*, Gal. *obeir*, Hiſp. *obedecer*, φαίνομαι, primo notat præſto eſſe, adeſſe, a παρεῖναι, *adſum*: *Cic. pro Mil.* Quid porro quærendum eſt? Factum ne ſit? at conſtat. A quo? at paret. Alii aliter leg. *Martial. l.* 10. *epigr.* 55. Ad portum quoties paruit Hermogenes. ¶ Hoc ſenſu ad formulas judiciales pertinet: *ſi paret feciſſe*, *ſi paruerit promiſiſſe*, & ſimilia. *Cic. pro Roſc. Com. c.* 4. *ex verbis edicti*: Si paret HS DCC. dari oportere. *h. e.* ſi conſtat, ſi probatur. Adhibebatur autem in judiciis dandis. *Cic. in Div. Ver. c.* 17. Judicium dat ſtatim, ſi pareret, eum &c. V. *Briſſon. de formul. l.* 5. *circa init.* ¶ Hinc *pareo* accipi cœpit pro videri, ſeu exiſtimari, ſeu ſecundum opinionem. *Virg. Æn.* 10. *v.* 176. Cui pecudum fibræ, cæli cui ſidera parent, ideſt a quo fibræ, & ſidera cernuntur, & peritiſſime agnoſcuntur, ut interpretatur *Servius*. ¶ Et quia qui alteri ſerviunt, præſto eſſe, & mandata exequi coguntur, hinc uſurpatur pro obedire, obtemperare, dicto audientem eſſe. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. Qui religionibus paruiſſent. *Juſtin. l.* 1. *c.* 2. Tot, ac tantis gentibus vix patienter uni viro, nedum fœminæ, pariturus. ¶ Promiſſis parere, eſt præſtare promiſſa. *Ovid.* 4. *Faſt.* Parent promiſſis, diſſimulantque Deos. ¶ Parere gulæ, eſt gulæ indulgere. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. Nil ſervile gulæ parens habet. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Liv. l.* 9. Firmatiſque cibo viribus arma capiat: dicto pareatur. *Symmach. l.* 10. *ep.* 43. Paritum eſt ſententiæ.

Parergon, n. 2. πάρεργον, quod alicui rei præter propoſitum additur, ut ſi pictor imaginem pingens, ornandæ tabellæ gratia, arbuſculas, & aviculas, & hujuſmodi addiderit, a παρά, *præter*, & ἔργον, *opus*. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Adjecerit parvulas naves longas in iis, quæ pictores parerga appellant. *Vitruv. l.* 9. *c. ult.* Vertuntur metæ, calculi, aut tona projiciuntur, buccinæ canunt, reliquaque parerga.

Parhippus, i, παρίππος, equus, qui juxta ducitur. *L.* 22. *Cod. Theodoſ. de curſu public.* ¶ Præterea parhippus dicitur is, qui licentiam habens duos vehendi, tertium vehit, aut vectionem extra ordinem facit. *Lib.* 12. *Cod. Juſtin. tit.* 51. *leg.* 4.

Parhypate, es, παρυπάτη, chorda muſica, quaſi ſubprincipalis, Parhypate hypaton eſt, quæ in noſtratium Muſicorum ſyſtemate dicitur *C fa ut*: Parhypata meſon, quæ *F fa ut*. *Vitr. l.* 5. *c.* 4. *Mart. Capel. l.* 9.

Pariambus, i, παρίαμβος, pes idem, qui pyrrhichius, hoc eſt duabus brevibus conſtans. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. ubi al. leg. *periambus*.

Parianus, V. Patrianus.

Pariatio, onis, f. æquatio, ſolutio, cui opponitur reliquatio, a *pario*. *Scæv. l. ult. ff. de condict. indeb.* An pactum, quod in pariationibus aſcribi ſoles. Aliqui legunt *pactionibus*.

Pariator, oris, m. qui pares facit, cui opponitur reliquator. *Paulus in l. Julius Paulus*, *ff. de cond. & demonſtr.* An Sticho mortuo, antequam rationes redderet, vel pariatore, vel reliqua habente. Aliqui leg. *paria*, *vel reliqua habente*.

Parici Quæſtores appellabantur, qui ſolebant creari cauſa rerum capitalium quærendarum. *Feſt.* ¶ Monet *Scalig.* legendum *Parrici*. Alii emendant *Parricidi*.

Paricida, V. Parricida.

Parientia, æ, f. obedientia; & *imparientia* (vel *imparentia*) inobedientia, a *pareo*, m. *Tacit. in Agric. c.* 16. *de Britannorum defectione*. Unius prælii fortuna veteri parientiæ reſtituit. *Gell. l.* 1. *c.* 13. Ne, ſi ſpes feſelliſſet, culpa imparientiæ, & pœna indeprecabilis ſubeunda eſſet. Sic utroque loco legendum cenſet *Pitiſcus in Lexic. Crit.* & *Lipſ.* at editi libri *patientia*.

Paries, etis, m. 3. *parete*, *muro*, קִיר, Germ. *ein ſcheidwand*, Gal. *paroi*, Hiſp. *pared*, τεῖχος, vel τοῖχος, id, quod domum ambit, & ab aliis diſtinguit. Differt a *murus*, quia *paries* dicitur de ædificiis privatis, *murus* tam de publicis, quam de privatis. *Cic.* 6. *Ver.* His autem tabulis templi interiores parietes veſtiebantur. *Idem pro Mil. c.* 27. Ducere parietem per veſtibulum. ¶ Intra parietes, vel inter domeſticos parietes, eſt domi noſtræ, privatim. *Cic. in Brut.* Intraque parietes aluit eam gloriam, &c. ¶ Intra parietes diſceptare, vel experiri, eſt amicis domi, & extra cancellos forenſes controverſiam componendam permittere. *Cic. pro Quinct. c.* 11. Si quid in controverſiam veniret, aut intra parietes, aut ſummo jure experiretur. ¶ Paries etiam dicitur ſubſtru-

ctio quælibet, licet non ex calce, & lapidibus. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Craticii parietes velim ne inventi quidem eſſent.

Parietalis, le, adject. ad parietem pertinens, ut parietalis herba, *Marcell. Empir. c.* 13.

Parietaria, æ, f. *parietaria*, *vetriuola*, παρθένιον, ἑλξίνη, herbæ ſpecies, al. muralis, helxine, parthenion, perdicium, a *paries*, quia in parietibus, ac muris veteribus naſcatur. *Apul. de herb. c.* 81.

Parietarius, ii, m. qui parietes conſtruit. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 24. Architectos faciet, ſtructores, parietarios, vel marmorarios. ¶ Adjective in *Inſcript.* apud *Fabret. pag.* 157. Structor parietarius.

Parietinæ, l. 1. τοῖχος ἐρειπόμενος, paries vetus, & ſemidirutus. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 1. Ut neſcio quid illud Epicuri parietinarum ſibi concederes. *Id.* 4. *Fam. ep.* 3. In parietinis Reip.

Parilia, V. Palilia.

Parilis, le, o. 3. *pariglio*, *uguale*, ἴσος, æqualis, *Ovid.* 8. *Met.* Quoſque alios parili fuerat dignatus honore.

Parilitas, atis, f. *ugualità*, ἰσότης, æqualitas, *Gel. l.* 14. *c.* 3. Parilitas virtutum inter ſe conſimilium.

Parilitium ſidus. V. Palilitium.

Pario, is, peperi, partum, & paritum, a. 3. *partorire*, ילד, Germ. *gebären*, Gall. *enfanter*, Hiſp. *parir*, τίκτω, eſt fœtum, vel ovum emittere, quod proprie ad fœminas pertinet. Olim etiam quartæ conjugationis fuit, hodie eſt tantum tertiæ. *Cato de R. R. c.* 89. Gallinas teneras, quæ primum pariciunt. *Enn.* apud *Varr. l.* 4. *L. L.* Ova parire ſolet genus pennis condecoratum. *Cic.* 2. *de Or.* Si quintum pareret mater ejus, aſinum fuiſſe parituram. *Id.* 1. *nat. Deor. c.* 2. Terra parit fruges. ¶ Accipitur aliquando pro generare, ut etiam de viris dicatur, ſed hoc rariſſima, idque apud vetuſtiſſimos. *Cæc.* apud *Non. c.* 6. *n.* 94. Hic vicinus noſter peperiſſe ſe filium memorat. ¶ Per Tranſlationem pro acquirere, ſive comparare ponitur. *Cic.* 1. *Off.* Maxime autem & gloria paritur, & gratia defenſionibus. *Virg.* 11. *Æn.* Quæ ſanguine nobis hanc patriam peperere ſuo. Sic parere alicui ægritudinem, honores, laudem. *Cic. Horat. Plaut.* & alii. ¶ Parere verba, eſt nova fingere. *Cic. de Fin. l.* 3. *c.* 1. Idque cum Græcis, tum magis nobis, quibus etiam verba parienda ſunt, imponendaque novis rebus nomina. ¶ Parere ſibi lethum manu, h. e. conſciſcere. *Virg.* 6. *Æn.* ¶ Particip. *partus* V. infra ſuo loco. ¶ *Parire* in infinitivo pro *parere*, *Enn.* apud *Varron. l.* 4. *de L. L. c.* 10. Ova parire ſolet genu' pennis condecoratum.

Pario, as, avi, atum, a. 1. eſt paria facere, idest ita rationes reddere, ut expenſa paria ſint acceptis, cui *reliquari*, opponitur, a *par*. *Ulp. l.* 4. §. 5. *ff. de manum.* Proinde etſi ei nummos prorogavit emptor, tum ei pariaverit.

Paris, idis, m. Πάρις, Priami Trojanorum Regis, & Hecubæ filius, alio nomine Alexander, cujus matri, cum illa ſe facem ardentem parere ſomniaſſet, conjectores reſponderunt, fore, ut filius, quem in utero geſtabat, cauſa eſſet Trojani excidii. Qua re cognita, Priamus puerum, ubi primum fuit natus, Achelao ſervo exponendum tradidit. Sed mater filium formoſiſſimum perſpiciens, ejus miſerta, curavit, ut furtim nutriretur a paſtoribus in Ida monte. Ubi cum adoleviſſet, Oenonem virgunculam amavit, & compreſſit, ſuſcepitque ex ea duos filios, Daphin, & Idæum. Porro cum in dirimendis controverſiis eſſet æquiſſimus, maximam juſtitiæ famam ſibi comparavit, adeo, ut orta inter Deas, Junonem, Palladem, & Venerem diſceptatione de forma propter aureum pomum a Jove cœlitus demiſſum, in quo ſcriptum erat, *Detur pulcherrimæ*, judex ſit ab iis conſtitutus. Quas cum vidiſſet nudas, ſententiam tulit ſecundum Venerem, quæ pulcherrimam fœminarum ei promiſerat, neglecto Regno, quod pollicebatur Juno, & contempta, quam Pallas offerebat, ſapientia. Præterea cum eſſet fortiſſimus, in agonali certamine, quod ad Trojam agebatur, cum alios omnes ſuperavit, tum ipſum etiam Hectorem, qui cum iratus, quod vinceretur, gladium in eum ſtringeret, paſtorem putans, Paris illi aperuit, ſe ejus fratrem eſſe germanum, quod allatis crepundiis probavit. Sic igitur cognitus, a patre receptus eſt. Deinde conſtructis viginti navibus, ſub ſpecie legationis ad repetendam Heſionem in Græciam miſſus eſt, ubi a Menelao hoſpitio eſt ſuſceptus. Verum cum illa neceſſaria de cauſa in Cretam navigare cogeretur, Paris ſibi occaſionem rei bene gerendæ oblatam ratus, Helenam, quam mutuo amore deperibat, rapuit, & in Aſiam abduxit. Ex illa rapina deinde ſecutum eſt bellum Trojanum, in quo Paris ſingulari certamine cum Menelao congreſſus, cum pene vinceretur, a Venere ſubtractus eſt. Poſtremo Hectore, & Troilo fratribus occiſis, cum ipſe, ſumpto arcu, & ſagittis, quibus plurimum valebat, Achillem ſub prætextu deſponſandæ Polyxenæ ſororis in templo Thymbræi Apollinis interfeciſſet, & ipſe a Pyrrho, ſive, ut aliorum eſt opinio, a Philoctete occiſus eſt. Poſt cujus mortem Helena Deiphobo fratri nupſit. *Virg. Ovid.* & *Boccac. l.* 6. *Gen. Ovid. epiſt.* 17. *ad fin.* Bella gerant fortes, tu, Pari, ſemper ama.

Pariſiacus, a, um, adject. ad Pariſios pertinens. *Venant. Fortun. l.* 4. *de vita Martini.* Inde Pariſiacam properabis ad arcem.

Pariſii, orum, m. pop. Galliæ Celticæ, in Belgicæ confinio, quorum urbem Pariſii, vel Lutetia, & Lutetia Pariſiorum, Ammiano Caſtellum Pariſiorum, Zoſimo Pariſium, Venantio Fortunato Parium, Gallis *Paris*, Italis *Parigi*, in prov. Inſulæ Franciæ, ad Sequanam, & Matronam fl. Galliæ caput, ſedeſque Regia, Academia, ex inſtitutione Caroli Magni, Parlamentum, & Emporium, poſt Byzantium maxima totius Europæ, populoſiſſima, & diſſita.

Pariſius, a, um, adject. Pariſiacus, ut Pariſii homines, *Amm. l.* 20. *c.* 4.

Paritas, atis, f. parilitas, æqualitas. *Arnob. l.* 2. in impari paritas, dulcedo in amaritudine contineri nequit.

Pariter, adv. *parimente*, *ugualmente*, יחד, Germ. *gleichlich*, Gall. *pareillement*, Hiſp. *ygualmente*, ἴσως, ex æquo, æqualiter. *Cic. de Am.* Ut noſtra in amicos benevolentia illorum erga nos benevolentiæ pariter, æqualiterque reſpondeat. ¶ Item convenienter. *Titinn.* apud *Non. c.* 4. *n.* 380. Ne tu iſtam ædepol media extuliſti pariter, ut dignum fuit. ¶ Item ſimiliter. *Plaut. Aul. prol. v.* 22. Qui hic habet filium pariter moratum, ut pater, atque avus ejus fuit. *Cic. pro Font.* Pugnat pariter pro ſalute M. Fonteii Narbonenſis Colonia. ¶ Item ſimul. *Cic.* 1. *Tuſc.* Pariter enim cum vita ſenſus amittitur. *Plin. l.* 7. *c.* 25. Epiſtolas quaerentem pariter librariis dictare. *Plaut. Curc.* 1. 1. 48. Amo pariter ſimul. ¶ Jungitur eleganter cum particulis, *ac*, *atque*. *Ter. Phorm.* 5. 3. 3. Pariter me opera nunc adjuvet, ac dudum re opitulata es. *Plaut. Amph.* 4. 1. 11. Pariter hoc fit, atque ut alia facta ſunt. *Id. Men.* 4. 2. 32. Pariter hoc, atque alias res ſoles. ¶ *Id. Rud.* 3. 6. 37. Pariter ſuades, qualis es.

Parito, as, a. 1. freq. a *paro*. *Plaut. Merc.* 3. 4. 64. Quo nunc ire paritas?

Paritudo, inis, f. pariendi actus, a ſup. paritum verbi *pario*. *Plaut. Aul. a.* 1. *ſc.* 1. *v.* 36. Propinqua paritudo cui appetit. Al. leg. *partitudo*. *Solin. c.* 4. Si corpuſculum in marem figuratur, pronior eſt paritudo uteri.

Parius, a, um. Πάριος, quod eſt ex Paro inſ. ut Parius lapis, quo veluti Lydio aurum probant, & Parium marmor, quod candidum, & lucidum eſt, & maxime commendatur. *Virg.* 1. *Æn.* Pariuſque lapis circundatur auro. *Horat. l.* 1. *od.* 19. Splendentis Pario marmore purius. *Nepos in Miltiad. c.* 8. Crimine Pario accuſatus eſt, h. e. quod per proditionem, Paron inſulam, cum poſſet, non expugnaſſet. ¶ *Jambi Parii* apud *Horat. l.* 1. *epiſt.* 19. *v.* 23. ſunt Archilochii, ab Archilocho poeta, qui Parius fuit.

Parma, æ, f. *targa*, *brocchiero*, צנה, Ger. *ein rondel*, Gal. *targue*, *rondelle*, Hiſp. *broquel*, πάρμα, πέλτη, breve ſcutum, & rotundum, quo pedites utebantur. A Thracibus & res, & vox deſcendit. *Liv. l.* 8. Quem cuſpide, parmaque innixum Manlius a jugulo terræ affixit. ¶ Parma utebantur gladiatores quidam, qui Threces, ſeu Thraces vocabantur. Hinc *Mart. l.* 9. *ep.* 70. Major in magno clamor furit Amphitheatro, Vincenti parmæ cum ſua turba favet. ¶ Eſt etiam hoc nomine urbs Italiæ in Gallia Ciſalpina, inter Placentiam, & Cremonam, patria *Macrobii*; lanis quoque olim multo in pretio habitis celebrata. *Martial. l.* 14. *epigr.* 155. Velleribus primis Apulia, Parma ſecundis Nobilis, Altinum tertia laudat ovis.

Parmanus, a, um, adject. Parmenſis. *Varr. l.* 7. *de L. L.* Quoniam ſimilis eſt Roma, Nola, Parma, dicemus, ut Romani, Nolani, ſic Parmani.

Parmatus, a, um, parma tectus. *Liv. l.* 4. *c.* 39. Ut parmatis, novæ cohortis hoſtium, ſinus detur.

Parmenſis, e, *Parmigiano*, ad Parmam urbem pertinens, ut *Caſſius Parmenſis*. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 4. *v.* 3. ¶ *Parmenſes*, *ium*, Parmæ urbis incolæ. *Cic. Phil.* 14. *c.* 3.

Parmula, æ, f. exigua parma. *Hor. l.* 2. *od.* 7. Senſi relicta non bene parmula.

Parmularius, ii, m. parmularum fautor, h. e. cujuſdam gladiatorum generis, qui parmulis armati pugnabant, & Threces, ſeu Thraces dicebantur, nam parma Thracum propria fuit. *Sueton. in Domit. c.* 10. Patremfamilias, quod Threcem Mirmilloni parem dixerat, canibus objecit, cum hoc titulo. Impie locutus parmularius. V. *Lipſ.* 2. *Saturn. c.* 8. & 14. Huc fortaſſe & illud pertinet apud *Quint. l.* 3. *c.* 1. Alius (Rhetor) percontanti, Theodoreus, an Apollodoreus eſſet, (duæ ſectæ Rhetorum erant, de quibus *Id. Quintil. l.* 3. *c.* 1.) Ego, inquit, parmularius ſum. Sunt qui hic parmularium intelligunt parmularum fabrum.

Parnacis, idis, f. genus veſtium puellarium. *Varro de lib. educ.* apud *Non. c.* 14. *n.* 38. Ut puellæ habeant potius in veſtitu chlamydas, encombomata, & parnacidas, quam togas.

Parnaſſæus, a, um, &

Parnaſſius, a, um, quod ad Parnaſſum ſpectat. *Virg.* 6. *Ecl.* Nec tantum Phœbo gaudet Parnaſſia rupes. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 650. Ut Parnaſſeo munus memorabile Phœbo.

Parnaſis, & Parnaſis, idis, adject. femin. Parnaſſia, παρνασίς. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 165. Ille caput flavum lauro Parnaſide vinctus.

Parnaſſus, m. 2. *Parnaſo*, & Barbaris *Liacura*, παρνασός, mons Phocidis, cujus duo ſunt juga, Cyrrha, & Nyſa, vel Tithoreum, & Hyampeum, ut *Herodotus* tradit *in Urania*. In eo laurus laudatiſſima, & plurima provenit, item rupes undique præceps in formam theatri, quæ ſeu horrorem videntibus facit. Ad Parnaſſi radices eſt fons Caſtalius, quem nonnulli eundem faciunt, atque Hippocrenen, ſeu Caballinum. Olim ſacer fuit Apollini, Muſis, & Baccho. Ab aliquibus ſcriptum eſt, in Parnaſſo olim habitaviſſe Pieres nationem Thraciam, unde Mons Parius, & Muſæ Pierides dictæ ſint: item ſub Parnaſſo habitaviſſe Hyantes pop. unde aquam fontis Parnaſſi Poetæ Hyantida dicant. Paſſim in Poetarum carminibus hujus montis mentio fit.

Parnethus, i, vel Parnes, ethis, m. Πάρνης, ηθος, mons Atticæ, multa venatione abundans. *Senec. in Hippol. v.* 4. Quæ ſaxoſo loca Parnetho ſubjecta jacent. *Al. leg.* ſaxoſo loca Parnethi, *Stat.* 12. *Theb. v.* 620. Parneſque benignus vitibus.

Paro, as, avi, atum, a. 1. *apparecchiare*, הכין, Ger. *ruſten*, *bereiten*, Gal. *apprêter*, Hiſp. *apparejar*, παρασκευάζω, inſtruo, inſtituo, molior, orno, adorno, compono. *Cic. Att. l.* 12. An excuſationem aliquam ad Siliom parem? *Id. l.* 2. *ep.* 6. Ut illud ſubſidium ſenectuti parem. *Id. l.* 2. *Fam. epiſt.* 9. Huc te pares, Hæc cogites. *Id. pro Flacco.* Ad id ſe parat, nihil aliud curat. Ponitur etiam pro acquirere. *Cic. de Am.* Quid autem ſtultius, quam ut plurimum copiis, facultatibus, opibus poſſint, cætera parare, quæ parant, pecuniam, equos, famulos, veſtes, gloriam, vaſa pretioſa, amicos non parare, optimam, & pulcherrimam vitæ, ut ita dicam, ſupellectilem? *Catull. carm.* 10. Non poſſum octo homines parare rectos. ¶ Item pro conſtituere, deliberare. *Plaut. Pers.* 4. 2. 87. Ita paratum eſt. *Virg.* 2. *Æn.* Extrema in morte parans defendere telis. ¶ Item æquare, parem facere. *Plaut. Curc.* 4. 1. 20. Eodem vos pono, & paro. parilem eſtis ibus.

Paro, onis, m. παρών, navigii piratici genus. *Prſt. Cic.* apud *Iſidorum, l.* 19. *c.* 1. Tunc ſe fluctigero tradit, mandatque paroni.

Parochia, æ, f. παροχία, præbitio, exhibitio, a παρέχω, præbeo. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 2. Omnino cum Seſtius noſter parochias publicas occupavit. Alii leg. *parochis*, alii *parochus publicus*. ¶ Pro conventu fidelium ad eandem Eccleſiam pertinentium, vox eſt infimæ latinitatis Scriptorum. *Sidon. l.* 7. *ep.* 6. Per ruſticas ſolitudo parochias. Alii leg. *parœcias*, quod idem ſonat.

Parochus, i, m. qui Legatis, & Magiſtratibus publice miſſis tectum, ligna, ſalem, & cætera ex lege Julia præbebat, quod colligitur ex *Cicer. l.* 13. *ad Att. epiſt.* 16. ubi de continentia ſua in provincia loquitur. *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. *v.* 43. Proxima Campano ponti quæ villula, tectum Præbuit, & parochi quæ debent, ligna, ſalemque. ¶ Eſt a Græco παρέχω, præbeo, hinc per ſimilitudinem *Id. Horat.* parochum appellat convivatorem, qui cœnam præbet, *l.* 2. *ſat.* 8. *v.* 35. vertere pallor Tum parochi faciem, nil ſic metuentis ut acres potores. ¶ *Nonius c.* 2. *n.* 236. ducit hanc vocem a παροχέω, quod ſignificat tranſvehere; quæ etymologia Eruditis non placet.

Parodia, æ, παρῳδία, carmen ad alterius imitationem compoſitum. *Aſcon. Pedian.*

Parœcia, æ, f. παροικία, idem quod parochia. *Auguſtin. ep.* 261. Caſtellum, quod cum contigua ſibi regione ad parœciam Hipponenſis Eccleſiæ pertinet.

Paronomaſia, æ, f. *annominazione*. παρονομασία, Paragramma, Antanaclaſis, Agnominatio, ſeu Annominatio, Alliteratio, eſt Figura verborum per ſimilitudinem, per quam vocabula ſecundum ſyllabas mutantur, ut *Fama*, & *flamma*, *reperire*, & *comperire*, a παρά, *a*, *ob*, & ὀνομάζω, nomino. *Auct. ad Her. l.* 4. & *Cic.* 2. *de Orat.* & *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Vox tamen ipſa græca eſt, & græcis potius literis ſcribenda. Latina autem *annominatio* appellatur.

Paronychiæ, arum, f. & Paronychia, orum, n. *panericci*, παρωνυχία, abſceſſus circa radices unguium, reduviæ. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Eboris ſcobe paronychia ſolluntur. *Id. l.* 23. *c. ult.* Myrti folia purgant lentigines, pterygia, & paronychias.

Paropſis, idis, f. παροψίς, vas eſcarium concavum. *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 142. Quam multa, magnaque paropſide cœnat. *Sueton. in Galb. c.* 12. Paropſidem leguminis alicui porrigere. ¶ Dicta eſt paropſis a παρά, & ὄψον, quia vas eſt opſoniis coquendis aptum. In quibuſdam antiquis libris legitur *parapſis*.

Paroptus, a, um, adject. παροπτός, aſſatus, ut paroptus pullus, apud *Apic. l.* 6. *c.* 9.

Pa-

Paros, i, f. 2. *Paris*, πάρος, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, circuitu 80. M. P. clara marmore candido, & lapide, quo veluti Lydio aurum probant. Hic mures non reperiri dicuntur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 126. niveamque Paron. *Nepos in Miltiad. c.* 7. Parum inſulam opibus elatam.

Parōtis, idis, f. *orecchioni*, παρωτίς, apoſtema ſecus aures, a παρὰ, *juxta*, & οὖς, ὠτὸς, *auris*. *Celſ. l.* 6. *c.* 16. *Plin. l.* 20. *c.* 1. Parotides, & panos ſanat. ¶ Dicuntur etiam parotides, Celſo auctore, arteriæ duæ, dextra, ſiniſtraque juxta guttur, quæ ſurſum procedentes ultra aures feruntur.

Parra, æ, f. genus avis mali cantus, & ideo inauſpicatæ. *Horat. l.* 3. *od.* 27. Impios parræ recinentis omen ducat.

Parrhasia, æ, f. regio Arcadiæ, cum urbe cognomine, Stymphalo finitima, ubi Parrhaſius mons, & Parrhaſium nemus, a Parrhaſo filio Lycaonis, teſte Steph.

Parrhăsis, idis, f. mulier Arcas, ut Calisto filia Lycaonis Regis Parrhaſiæ, ſeu Arcadiæ, quæ in urſam mutata fingitur. *Ovid.* 2. *Met.* Parrhaſis erubuit. *Id. Heroid. ep.* 18. Parrhaſis urſa. *Et* 4. *Faſt. v.* 577. Parrhaſides ſtellæ.

Parrhasius, a, um, παῤῥάσιος, Arcadicus. *Virg.* 8. *Æn. v.* 344. Parrhaſio dictum Panos de more Lycæi. *Senec. Herc. Oet. v.* 1281. Parrhaſius axis. h. e. Arcticus polus.

Parrhesiastes, æ, m. Παῤῥησιαστής, qui nimis libere loquitur, dicax, mordax: a Παῤῥησία, loquendi licentia. *Senec. l.* 3. *de Ira, c.* 23.

Parricīda, ſeu paricida, æ, m. *parricida*, Germ. *der ſein vatter*, *oder mutter*, *todt*, Gal. *parricide*, Hiſp. *parricida*, πατροκτόνος, parentum interfector, quaſi parenticida, per ſync. e *parens*, & *cædo*. *Cicer. pro Roſc. Amer.* Inſui in culeum parricidas vivos, atque ita in flumen dejici voluerunt. ¶ Per Synecdochen vox hæc latius eſt extenſa. *Cic. Catil.* 1. *c.* 12. Hoc parricida civium interfecto. *Id.* 2. *Leg. c.* 1. Sacrum, ſacrove commendatum qui clepſerit, rapſeritve, parricida eſto. ¶ Apud *Plin. l.* 7. *c.* 45. in quibuſdam editionib. legitur *parricida*.

Parricidātus, us, m. parricidium. *Quintil. l.* 1. *c.* 11. ſcribit hac voce uſum Cœlium (is eſt qui ad *Cic.* multas ſcripſit *epiſtolas l.* 8. *Fam.*) ſed vix tolerabilem videri.

Parricidālis, & Parricidālis, le, adject. ad parricidium pertinens. *Juſtin. l.* 27. *c.* 1. Parricidiale ſcelus. *Pareus* ex MSS. legit *parricidale*. *Lamprid. in Heliogab. c.* 24. Homo parricidalis animi. *Quintil. declam.* 26. Vultus parricidali ardore ſuffuſi. *Flor. l.* 3. *c.* 21. Parricidale bellum.

Parricidāliter, adverb. *da parricida*. *Lampr. in Alex. Severo c.* 2. Parricidaliter petire.

Parricidiōſe, adv. ſcelerate. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 2. Parricidioſe vituperare parentem. Ita *Calep.* & alii quidam Lexicographi. at ibi legendum: Vituperare quiſquam vitæ parentem, & hoc parricidio ſe inquinare audet. Danetius pro hac voce citat Apulej.

Parricīdium, dii, n. *parricidio*, Ger. *ein ermodung des vatters*, *oder mutter*, Gal. *parricide*, Hiſp. *parricidio*, πατροκτονία, occiſio patris, vel matris, vel alius ex propinquis, itemque machinatio contra patriam. Lege enim Pompeja cautum fuit, ut is parricidii teneretur, non ſolum qui patrem, & matrem interfeciſſet, ſed etiam qui fratrem, ſororem, patruelem, matruelem, filium, filiam, nepotem, neptem, nurum, alioſque propinquos ſuſtuliſſet. *Cic. pro Cluent. c.* 11. In ipſo fraterno parricidio nullum ſcelus prætermiſſum videtur. *Id.* 2. *Phil. c.* 7. Cum homines nefarii de patriæ parricidio confiterentur. ¶ Pœna parricidii more veterum Romanorum hæc inſtituta eſt: parricida virgis ſanguineis verberabatur, deinde in culeo inſuebatur cum cane, gallo gallinaceo, vipera, & ſimia, tandem in mare abjiciebatur. *Cic. pro R. Am. Modeſtin. ff. ad legem Pompejam, de parricidiis l.* 9. *Inſtit. l. ult. tit. ult.* §. 6. Quod ſi mare remotum eſſet, beſtiis objiciebatur ſecundum D. Hadriani conſtitutionem. ¶ Per Catachreſin ſumitur pro quocunque homicidio. Hinc, teſte *Feſto*, parricidii Quæſtores appellabantur, qui quærendis cauſis capitalibus præerant. ¶ Item pro quocumque immani ſcelere. *Cic. Tuſcul.* 5. *c.* 2. Vituperare quiſquam vitæ parentem, & hoc parricidio ſe inquinare audet. Alii alit. leg. V. *Parricidioſe*.

Pars, partis, f. *parte*, ?, Ger. *ein theil*, Gal. *part*, *portion*, Hiſ. *parte*, μέρος, unum aliquid ex iis, in quæ totum dividitur. *Cic.* 7. *Verr.* Quibus illi urbis ſuæ partem ademerunt, iis tu noſtri Imperii partem dediſti. ¶ *Facere partes*, eſt totum in partes dividere. *Cic.* 2. *de Or.* Quis Antonio permiſit, ut partes faceret, & utram vellet, prior ipſe ſumeret? ¶ *Magna pars*, ſæpe pro multis ponitur, *major* pro pluribus, *maxima* pro plurimis. *Cic. pro Corn. Balb.* Cum magna pars in his civitatibus juris ſui libertatem civitati anteferret. *Idem* 1. *Off.* Quæ majori parti pulcherrima videntur. *Id. in Catil.* Multo vero maxima pars eorum, qui in tabernis ſunt. ¶ *Bona pars*, idem eſt ac magna pars. *Cic.* 2. *de Or.* Bonam partem ſermonis in hunc diem eſſe dilatam. ¶ *Pars multa*, idem, quod multi, vel plerique. *Hor. l.* 2. *Serm. ſat.* 7. Pars multa natat, modo recta capeſſens. ¶ *Pars diverſa*, vel *adverſa*, adverſarium notat. *Quintil. l.* 5. *c.* 5. A patronis diverſæ partis inducuntur in laqueum. *Id. l.* 4. *c.* 2. Partis adverſæ patronus. ¶ *Pars* interdum adverbialiter uſurpatur pro partim. *Suet. in Veſpaſ. c.* 8. Milites pars victoriæ fiducia, pars ignominiæ dolore ad omnem lætitiam proceſſerant. ¶ *Parte*, abl. ponitur aliquando pro partim. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Melichloron eſt geminus, parte flavus, parte melleus. ¶ *Ex parte*, eſt ex una parte, vel partim. *Cic. ad Q. Fr.* Tamen ex parte gaudeo. ¶ Dicimus eleganter *ex aliqua parte*, *ex magna parte*, &c. *Cic.* 2 *Fam.* Tua jam ex aliqua parte fuerit. *Id. in Brut.* Quod ab his vere quadam ex parte, non totum dicitur. *Id. Att.* Ex magna parte tibi aſſentior. ¶ Interdum *magna ex parte* ponitur pro plerumque. *Plin. l.* 8. *c.* 54. Itaque magna ex parte complectendo necant. ¶ Item elegans uſus eſt hujus vocis in abl. cum præp. *in*, cum quibuſdam verbis. *Cic. Att. l.* 8. Quod plura in ea parte verba fecerim. ¶ *In parte*, aliquando pro partim capitur. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. Patronorum in parte expeditior, in parte difficilior interrogatio eſt. ¶ *Pro ſua parte*, eſt pro virili, pro viribus. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 15. Quibus aliquid opis fortaſſe ego pro mea, tu pro tua, pro ſua quiſque parte ferre potuiſſet. ¶ *Multis partibus*, ſæpe idem valet, atque adv. multo. *Cic.* 3. *Fin.* Ut eandem illam rem, quam adipiſci ſcelere quovis velit, non multis partibus malit ad ſe ſe, etiam omni impunitate propoſita, ſine facinore, quam ille modo pervenire? ¶ *Duabus partibus aliquid vel amplius habere*, eſt duplo plus. *due volte di più*. *Cic.* 5. *Verr.* Quid, ſi duabus partibus doceo te amplius frumenti abſtuliſſe, quam P. R. miſiſſe? ¶ Per Helleniſmum dicimus *magnam partem* pro magna parte, ſubintellecta præp. *ſecundum*. *Cic. in Brut.* Magnam partem ex iambis noſtra conſtat oratio. *Id.* 1. *Off.* Maximam autem partem ad injuriam faciendam aggrediuntur nonnulli. ¶ Eleganter hoc nomen cum quibuſdam verbis ponitur in acc. cum præp. *in*. *Cic.* 11. *Phil.* A quo auctore, ſi crucietur abſit, mors in beneficii partem numeretur. *Id.* 2. *Off. c.* 6. Tamen fiunt hominum operibus, & ſtudiis neutram in partem effici poſſunt. *Id.* 7. *Verr.* Neque ego ullam in partem diſputo. *Id. Att. l.* 7. Nunc vero in alteram partem magis timendi. *Id. pro R. Am.* In eam partem potius peccant. *Id.* 11. *Attic. ep.* 7. In optimam partem aliquid accipere. *Id. pro Mur. c.* 30. Mitiorem in partem interpretari. ¶ *In omnes partes*, eſt omnino. *Cic. l.* 4. *Fam.* Te quam primum venire, atque in omnes partes valere. ¶ *Nullam in partem* eſt nullatenus, nullo modo. *Cic. l.* 13. *Fam.* Tua nullam in partem multum intereſſe. ¶ Pars interdum uſurpatur pro loco, ſeu regione. *Cic.* 12. *Fam.* Omnes, qui in illis partibus eſſent, opes, copiaſque tuas eſſe. ¶ Sæpe pro factione, ſed fere in num. pl. *Cic. poſt red.* Cum viderem ex ea parte homines, cujus partis principes nos numerabamur. *Id. pro Quinct. c.* 21. Erat, inquis, illarum partium. *Id.* 13. *Phil.* Tenuerunt partes Cæſaris. ¶ Item pro officio, & conſequenter pro dignitate, ſemper in num. pl. Dici autem proprie videtur in hac acceptione de hiſtrionibus, quibus partes Comœdiæ diviſæ diſtribuuntur, & tranſlatione ab hiſtrionibus ducta de quocunque genere hominum. Primas partes agere dicitur in Comœdiis, qui primas tenet, ideſt, qui Principem gerit perſonam. *Ter. Phorm.* Primas partes qui aget, is erit Phormio. *Cic.* 1. *Ver.* Ut in actoribus Græcis fieri videmus, ſæpe illum, qui eſt ſecundarum, aut tertiarum partium, cum poſſit aliquanto clarius dicere, quam ipſe primarum, multum ſummittere, ut ille princeps quam maxime excellat. *Id. pro Mur.* Ego autem has partes lenitatis, & miſericordiæ ſemper egi libenter. ¶ Interdum acc. *partes* ſupprimitur. *Id. de clar. c.* 21. Etſi utrique primas, priores tamen libenter deferunt Lælio. ¶ Meæ partes ſunt, *è mio officio*, *a me tocca*. *Id.* 11. *Fam. ep.* 14. Sic *Id. Att. l.* 7. *ep. ult.* Sin erit bellum, meæ partes non deſiderabuntur. *non mancherò al mio dovere*. Hinc partes alicujus ſuſcipere. *Id. Verr.* 4. *c.* 36. partes alicui imponere, *Antonius ad Cic. l.* 10. *ad Attic. ſub epiſt.* 8. partes depoſcere, *Cic. pro Sex. Roſc.* partes ſubire, *Quint. l.* 6. *c.* 1. ¶ Apud Veteres legitur ablativus *parti*, pro parte. *Plaut. Men.* 5. 2. 14. Satis nunc loquitur de me, & de parti mea.

Parſimōnia, f. *parſimonia*, *riſparmio*, φειδωλία, parcitas, frugalitas, moderatio ſumptuum. *Cic. in Parad.* 6. *c.* 3. O Dii immortales, non intelligunt homines, quam magnum vectigal ſit parſimonia. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Alexandro magno in pueritia ſine parſimonia thura ingerenti aris. ¶ Parſimonia orationis, h. e. verborum parcitas. *Cic. in Orat. c.* 24. Sunt pleraque hujus oratoris, de quo loquor, parſimoniæ. ¶ *Parſimonia* pluraliter dixit etiam *Prudent. Cathem.* 7. *v.* 5. ¶ Scribitur & *parcimonia*.

Parſūrus. V. Parco.

Parta. V. Partus, a, um.

Parthaon, onis, Παρθάων, filius Martis, vel Meleagri regis Calydoniæ ex Meropa: filios habuit Agrium, Theſtium, & Oeneum patrem Dejaniræ, & filiam Melam. *Plaut. Men.* 5. 1. 45.

Partheniæ, arum, m. ita dicti Tarentini Lacedæmone profecti, ob notam maternæ pudicitiæ, ut ait *Juſtin. l.* 3. *c.* 4. Cum enim ſcirent, illicito ſe matrum concubitu procreatos, patriam ſponte reliquerunt, & in Italiam duce Phalanto delati, Tarentum occupaverunt. V. *Juſtin. loc. cit.* & *l.* 20. *c.* 1.

Parthenianus, a, um, adject. a Parthenio, viri nomine. *Martial. l.* 9. *ep.* 5. Partheniana toga.

Partheniĉe, es, f. herba, quæ & Parthenis dicitur. *Catull. carm.* 61. *v.* 194. Alba parthenice velut, luteumve papaver.

Parthĕnis, idis, f. herba. quæ & Artemiſia. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Parthenium, ii, n. *matricale*, παρθένιον, herbæ ſpecies, folio ſimilis ocimo, nigrior tantum, in parietinis naſcens, a παρθένος, *virgo*, ideſt a Minerva, quia, cum vernula charus Pericli Athenis in arce templum ædificaret, repſiſſetque ſupra altitudinem faſtigii, & inde cecidiſſet, hac herba Pericli a Minerva ſomnio monſtrata ſanatus eſt. *Plin. l.* 22. *c.* 17. ¶ Parthenium alterum, herba eſt, quam alii leucanthen, alii amaracum vocant, quæ naſcitur in hortorum ſepibus, flore albo, odore mali, ſapore amaro. *Plin. l.* 21. *c.* 30. ¶ Parthenium denique herba eſt, al. linozoſtis, & Hermupoa, & Mercurialis. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Parthenius, m. 2. παρθένιος, mons Arcadiæ, in quo virgines Veneri ſacra faciebant, vel venari ſolebant, ut vult *Servius*, & *Plin. l.* 4. *c.* 6. a παρθένος, *virgo*. ¶ Item fl. Arcadiæ. ¶ Item fl. Bithyniæ, *Parteni*, al. *Dolap*, in Paphlagoniæ confinio, qui Amaſtrim urb. alluit, & interluit, & inter illam, & Tium urb. in mare Euxinum fluit, ſic a Diana dictus, quæ juxta illum venata dicitur, vel a filia Pelaſgi Regis, quæ in eo ſuffocata eſt. *Plin. Liv.* & *Mela*. ¶ Item fl. Sami inſ. al. Imbraſus, ex quo Samos Parthenia dicta eſt. ¶ Item fl. Sarmatiæ Europææ. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 10. *v.* 49.

Parthenius, a, um, adject. a Parthenio monte. *Propert. l.* 1. *el.* 1. Parthenia antra.

Parthenopæus, m. 2. παρθενοπαῖος, filius Milanionis, al. Meilanionis, ideſt Hippomenis, ut vocat *Ovidius*, Regis Arcadiæ, ex Atalante. *Statius l.* 4. *Theb.* matris tantum Atalantæ meminit. *Boccatius l.* 9. *Gen.* Meleagri, & Atalantæ filium facit. *Servius in* 6. *Æn.* ſcripſit, filium fuiſſe Martis ex Menalippa. Admodum puer ad bellum Thebanum profectus eſt. Periit in bello Trojano. Eum Æneas apud Inferos vidiſſe fingitur a *Virg.* 6. *Æn. v.* 480.

Parthenŏpa, es, f. 1. παρθενόπη, una Sirenum, quæ præ dolore, quod prætereuntem Ulyſſem cum ſociis in ſcopulos cantu pellicere non potuiſſent, in mare ſe præcipitaverunt. Harum aliæ in alia loca, Parthenope eo delata eſt, ubi poſtea condita fuit Neapolis, quæ proinde & ipſa Parthenope dicta eſt. *Sil. l.* 12. *v.* 33. Sirenum dedit una ſuum & memorabile nomen Parthenope muris. *Virg.* 4. *Georg.* Parthenope dulcis.

Parthenopæus, a, um, adject. a Parthenope. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 101. Has ubi præteriit, & Parthenopeia dextra Mœnia deſerit.

Parthi, m. 2. Πάρθοι, pop. Aſiæ, quorum regio Parthia, qui ex Scythia expulſi Orientis Imperio diu potiti ſunt. Plurima hi bella cum Romanis geſſere, ſagittis maxime mittendis feroces, & ſimulata fuga prælientes. *Horat. l.* 1. *od.* 19. Parthus animoſos verſis equis. *Virg.* 4. *Georg.* Parthi leves.

Parthĭa, æ, f. *Arach*, Παρθυαία, regio Aſiæ, prov. Imperii Perſarum. Habet ab Occ. Mediam, ab Or. Ariam, a Sept. Hyrcaniam, a Merid. Perſidem. Late ſumpta præter Parthiam propriam, quæ eſt inter Mediam, & Ariam, complectitur etiam Hyrcaniam, & Margianam. Aliquando etiam hoc nomine appellatum fuit totum Perſarum Imperium, nempe tempore Romanorum, quod Parthi eo potirentur.

Parthĭcus, a, um, adject. ad Parthos pertinens, ut Parthicus equitatus, *Flor. l.* 4. *c.* 9. Parthica damna, *Lucan. l.* 1.

Parthyēne, es, f. eadem quæ Parthia. *Curt. l.* 6. *c.* 2.

Partiārio, adverb. *alla parte*, dimidia, vel æqua parte. *Cat. R. R. c.* 16. Calcem partiario coquendam qui dant, ita dant: Perficit & coquit, & ex fornace calcem eximit calcarius, dominus lapidem, ligna ad fornacem, quod opus ſit, præbet.

Partiārius, a, um, quod a pluribus participatur, ut pecora partiaria, *l.* 8. *Cod. de Paſt.* quorum fœtus inter dominum, & paſtorem dividuntur. *Apul. l.* 4. Quæ cum mortali puella partiario majeſtatis honore tractor. Et *l.* 8. Domi vero promiſcui operis partiarios agebant concubitus. ¶ Partiarii dicuntur, qui inter ſe aliquid partiuntur, ut partiarius redemptor, *Cato R. R. c.* 137. ¶ *Tertul. l.* 3. *adv. Marcion. c.* 16. Partiarii erroris Judæi. h. e. participes.

Partiatim, adverb. partiario. *Cæl. Aurel. Acut.* 1. c. 11. Partiatim cucurbitas adhibere.

Partibilis, le, adject. qui dividi poteſt. *Claud. Mamert. l.* 1, 1. 18. Animam partibilem putant.

Particeps, ipis, o. *partecipe*, Ger. *theil haffiig*, Gal. *participant*, Hiſ. *parcionero*, μέτοχος, qui partem alicujus rei capit, ſocius. Conſtituitur cum gen. *Brut. Cic. l.* 21. *Fam. ep.* 2. Digni ſumus, quos habeas tui conſilii participes. ¶ Vel cum gen. rei, & dat. perſonæ. *Curt. l.* 6. 1. 7. Sequi ejus conſilii fortibus viris, & illuſtribus eſſe participem. ¶ Vel cum dat. perſonæ, & abl. rei cum præp. in, vel *de*. *Quinct.* 3. *Declam.* Et in pleriſque ruris operibus marito particeps. *Plaut. Truc.* 4. 2. 34. Non licet de obſonio ſaltem me participem fieri. ¶ Participem facere aliquem rei alicujus, eſt ei communicare, quicquid eſt. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 12. Feci continuo omnes participes meæ voluptatis.

Participalis, le, adject. *l. un. ff. de offic. præf. præt.* Adſociati participales curæ. h. e. participes. ¶ Nomina participalia apud *Varr. l.* 9. *L. L. pag.* 149. ſunt ipſa Participia.

Participatio, onis, f. *partecipazione*. *Spartian. in Juliano, cap.* 6. Petiit, ut fieret ſenatuſconſultum de participatione imperii.

Participatus, us, m. participatio. *Spartian. in Sever.* 1. 8. Cum Severum ad participatum vocaret, contemptus eſt. V. ibi *Caſaubon.*

Participatus, a, um, *communicato*, *participato*, communicatus. *Juſtin. l.* 34. *c.* 4. Participato cum fratre regno.

Participialis, le, adject. ad participium pertinens, ut participialia verba, *Quintil. l.* 1. *c.* 4.

Participialiter, adverb. per participium, vox Grammaticorum. *Feſt. in Torrens.* Torrens participialiter pro ardens.

Participium, n. 2. μετοχή, eſt pars orationis declinabilis, quæ ſeſe habet, & ſignificet cum tempore, ut *Amans*, a *pars*, & *capio*, quod tum nominis, tum verbi partem capiat. *Var. l.* 7. & 8. *L. L. Quint. l.* 9. *c.* 3.

Participo, as, avi, atum, a. 1. *partecipare*, *eſſer fatto partecipe*, Germ. *theilhafftig*, *oder machen*, Gal. *participer*, Hiſ. *participar*, μεταλαμβάνω, partem capio, particeps ſim, cum acc. *Cic. c. Tuſc. c.* 17. ex veteri Poeta; Qui alteri exitium parat, eum ſcire oportet, ſibi paratum, peſtem ut participet parem. ¶ Vel cum abl. & præp. *a* vel *ab* præter acc. *Cic.* 1. *de Leg.* Sequitur igitur, ad participandum alium ab alio, communicandumque inter omnes, juſtos natura eſſe factos. ¶ Eſt etiam participem facere, partem tribuere, communicare, *far partecipe*, κοινωνῶ. Et conſtruitur cum acc. & abl. cum præp. *cum*. *Liv. l.* 3. 1. 12. Suas laudes participare cum Cæſone. ¶ Reperitur etiam cum acc. perſonæ, & abl. rei ſine præp. & alio abl. cum præp. *de*. *Plaut. Mil.* 2. *c.* 108. Quin ſuo ſermone aliquem familiarium participaverit de heri amica. ¶ Item cum accuſ. perſ. & gen. rei. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 17. Petarnum ſervum ſui participet conſilii.

Particula, æ, f. *particella*, *parte*, μόριον, parva pars. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nullo modo perfectus, ſed quædam particula perfecti. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 79. Atque affigit humo divinæ particulam auræ. ¶ Apud Grammaticos particulæ ſunt minores voces, quæ verborum conſtructioni, vel compoſitioni inſerviunt. *Gel. l.* 4. *c.* 17. & *l.* 11. *c.* 3.

Particularis, re, adject. *particolare*. *Apul. de Syllogiſ. categorem.* Propoſitiones aliæ univerſales, aliæ particulares. Sic *ibid.* ſæpe.

Particulariter, adv. *particolarmente*, *Apul. de ſyllog. categorem.* Non niſi particulariter converti poteſt. Adde *Jul. Firmic. l.* 3. 1. 1.

Particulatim, adv. *a parte*, *a parte*, μερικῶς, per particulas, particulariter, membratim. *Auct. ad Her. l.* 1. *c.* 9. Si ſummatim, non particulatim narrabimus. *Senec. epiſt.* 24. Particulatim excarnificare. *Colum. l.* 7. *c.* 5. Particulatim facilius, quam univerſus convaleſcit.

Particulo, onis, m. *comparticipe*, συμμέτοχος, partiarius. *Non. c.* 1. *n.* 71. Particulones dicti ſunt cohæredes, quod partes patrimonii ſumant. *Pomp. ibid.* Age modo, Stagari, particulones producam tibi.

Partilis, le, adject. quem partiri poſſumus. *Ammian. l.* 14. *c.* 11. de *Nemeſi.* Generali potentia partilibus præſidens fatis.

Partiliter, adv. per partes, diviſim. *Arnob. l.* 6. Non partiliter uſpiam, ſed ubique eſſe totum. Adde *lib.* 1.

Partim, adv. *parte*, ἀπὸ μέρους, ex parte, pro parte. *Cic.* 4. *Ver.* Ut ejus in provincia ſtatuæ in locis publicis poſitæ, partim etiam in ædibus ſacris, &c. ¶ Fere ſemper in oratione repetitur bis, ter, quater, &c. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 8. Ut eos partim ſcelerum ſuorum, partim etiam ineptiarum pœniteret. ¶ Nonnunquam in poſteriore orationis parte pro repetitione adv. partim ponitur *alius*, *alia*, *aliud*. *Sall. in Jug.* Ille probare partim, alia abnuere. *Cic.* 2. *nat. Deor.* 1. 37. Beſtiarum aliæ ſunt terrenæ, partim aquatiles, aliæ quaſi ancipites. ¶ Regit interdum gen. teſte *Gellio l.* 10. *c.* 13. & tunc per Enallagen ponitur pro nomine, ut Partim hominum venerunt. Ideſt pars hominum venit, ſive quidam homines. *Cato in or. de Re Floria apud eund.* Cum partim illorum jam ſæpe ad eundem modum erat. Ideſt cum parte illorum, ſeu cum quibuſdam illorum. *Cic.* 2. *Off.* Eorum autem ipſorum partim ejuſmodi ſunt, ut ad univerſos cives pertineant, partim ut ſingulos attingant. ¶ *Plaut. Perſ.* 3. 3. 29. Faceres quod partim faciunt argentarii. h. e. magna, vel major pars argentariorum.

Partio, onis, f. idem ac partus. *Gel. l.* 3. *c.* 16. Sed nono menſe, aut decimo, neque præter hos alio partionem mulieris fieri exiſtimaſſe. *Varr. l.* 3. *R. R.* 1. 9. *de gallinis.* Hæ ad partiones ſunt aptiores.

Partio, is, ivi, itum, n. 4. idem ac partior, divido. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 5. Prædam pariter cum illis partiam. *Lucret. l.* 5. *v.* 683. Imparibus currens (Sol) anfractibus ætheris oras partit. *Cic.* 3. *de Orat.* 1. 30. Paulo ſecus a me, atque ab illo partite ſunt.

Partior, iris, itus ſum, d. 4. *partire*, *dividere*, חלק, Ger. *theilen*, Gal. *partir*, Hiſp. *partir*, μερίζω, eſt partes facere, & diſtribuere, ſeu dividere. Conſtruitur cum acc. *Cic. pro R. Com.* Quod æqualiter omnes partirentur. ¶ Vel cum acc. patiente, & alio acc. cum præp. *in*. *Cic. in Orat.* Genus univerſum in ſpecies certas partietur. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *cum*. *Cic. in Brut.* Qui, cum partiretur tecum cauſas. ¶ Vel cum alio acc. & præp. *inter*. *Caſ. l.* 1. *B. C.* Officia inter ſe partiuntur. *Cic.* 14. *Phil. c.* 6. Partiebanturque inter ſe, qui Capitolium, qui Oſtia, qui urbis portas occuparent.

Partite, adv. *diſtintamente*, Ger. *zertheilt*, Gall. *par partie*, Hiſp. *en partes*, μεμερισμένως, diviſe. *Cic. in Orat. c.* 33. Qui enim nihil poteſt tranquille, nihil leniter, nihil partite, definite, diſtincte, facete dicere.

Partitim, adverb. partite, per partes. *Claud. l.* 1. *de laud. Stilic. c.* 30. Sed privata minus, partitim ſingula quæque Nobilitant, hunc forma decens, hunc robur in armis. Al. leg. *partitam*.

Partitio, onis, f. *diviſione*, חלוקה, Ger. *theilung*, Gall. *diviſion*, Hiſp. *partimiento*, μερισμός, diviſio totius in partes. *Cic. c. de nat. Deor.* Hæc, ſi recte memini, partitio fuit. *Id.* 2. *Off.* 1. 11. Æquabilis prædæ partitio.

Partito, adv. idem ac partite. *Ulp. in eo lib. qui inſcribitur*, *Titulo ex corpore Ulpiani tit.* 24. Mævius hæres meus cum Titio hæreditatem meam partito dividito.

Partitor, oris, m. *diviſore*, μεριστής, diviſor. *Cic. in Vatin. c.* 5. Sed partitorem ad partiendas merces miſſum putares. Al. leg. *portitorem*.

Partitudo. V. Paritudo.

Partitus, a, um, nom. ex particip. ſignific. paſſivæ, *diviſo*. *Lucret. l.* 3. *v.* 711. animi natura Partita per artus. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 593. partitaque fœdere lecti ſentiat.

Partor, oris, m. qui acquiſivit. *Plaut. Truc.* 2. 1. 42. Unde ante-parta demus paſt-partoribus.

Partualis, le, adject. ad partum pertinens, ut partualis ſanguinis fluxus. *Tertull. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 20.

Partula, æ, f. nomen Deæ, quæ partus gubernat. *Tertul. de Anima c.* 37.

Partumeius, a, um, adject. Partumeius venter dicitur, qui facile concipere, & parere poteſt, a *pario*. Quidam conflatum putant a *parere*, & *meio*, q. d. ut facilitate pariens, ac ſi meieret. Sed *meius* eſt additamentum, ſeu terminatio vocis nihil per ſe ſignificans. *Horat. Epod.* 17. *v.* 50. Tuuſque venter partumeius: & tuo Cruore rubros obſtetrix pannos lavit. Alii legunt *Paſtumeius*, quam vocem V.

Partura, æ, f. partus. *Varr. l.* 2. *R. R.* 1. *c. ad fin.* Deme duas res de mulis, admiſſuram, & parturam.

Parturio, is, ivi, itum, a. 4. *partorire*, חולל, *cholel*, Ger. *gern wollen gebären*, Gall. *être en travail d'enfanter*, *s'efforcer de produire*, Hiſp. *eſtar de parto*, ὠδίνω, cupio parere, laboro, ut pariam, deſid. a *pario*. *Ter. Adelph.* 3. 4. 42. Numnam quæſo illa parturit. ¶ Tranſlate *Cic.* 2. *Phil. c. ult.* Utinam aliquando dolor P. R. pariat, quod jam diu parturit. *Id. pro Mur. c.* 39. Periculum conceptum Reſpublica parturit.

Parturitio, onis, f. actus parturiendi. Tranſlate *Auguſtin. epiſt.* 34. *a med.* Explicare conceptionem & parturitionem cordis ſui. Et *l.* 8. *Confeſſion. c.* 6. *a med.* Turbidus parturitione novæ vitæ.

Partus, us, m. *parto*, לידה, Ger. *ein geburt*, Gal. *enfantement*, Hiſp. *parto*, τόκος, pariendi actus. *Cic. pro Cluent. c.* 11. Et jam appropinquare partus videretur. ¶ Tranſlate etiam de arboribus dicitur. *Plin. l.* 13. *c.* 14. Autumno legitur ex æſtivo partu. ¶ Metonymice accipitur pro prole. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nonne pro ſuo partu ita propugnant? &c. *Plin. lib.* 8. *c.* 32. Ferre partum. h. e. gravidam eſſe.

Partus, a, um, *partorito*, τετοκυμένος, in lucem editus, partic. a parior. *Virg.* 6. *Æn.* Alius Latio jam partus Achilles. ¶ Tranſlate ſumitur pro acquiſito, comparato. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut ipſum, quod erat hominis proprium, non partum per nos, ſed divinitus ad nos delatum videretur. *Id.* 2. *Phil.* 1. 27. Male parta male dilabuntur. ¶ *Parta* deponentis more pro ea, quæ peperit. *Colum. l.* 7. *c.* 4. Parta nutrici conſociata minus laboret in educatione fœtus ſui.

Parve, adverb. *poco*, μικρῶς. *Vitruv. l.* 9. *c.* 6. Parve per eos flexitus delphinus. *Cæl. Aurel. Acut. c. c.* 38. Parviſſime aliquid memorare.

Parvifacio, is, a. 3. *vilipendere*, parvi facio. *Pompon. apud Non.* 1. 1. *n.* 64. Ego rumorem parvifacio. ¶ Paſſive *Titinn.* apud *Priſcian. l.* 8. Conſilium parvifaciatur.

Parvitas, atis, f. *piccolezza*, μικρότης, exiguitas. *Cic. de Un. c.* 13. Quæ cerni non poſſent propter parvitatem. *Gell. l.* 1. *c.* 3. Parvitates rerum, & magnitudines.

Parum, adv. *poco*, מעט, Ger. *wenig*, Gal. *peu*, Hiſp. *poco*, μικρόν, modicum. *Ter. Adel.* 5. 9. Impenſe cupitis, conſulitis parum. *Cic. Att. l.* 10. Ne dum pudet te parum optimatem eſſe, parum diligenter, quod optimum ſit, eligas. *Id. pro Sext.* Parum ne eſt, Piſo, quod tamen homines feſelliſti? *Horat. l.* 2. *ep.* 1. Quæcunque parum ſplendoris habebunt. *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 10. Parum prudens. *Cic. Tuſ.* 1. Parum diu vixit. *Ter. Phorm.* 5. 7. 27. Itane parum mihi fidem eſſe apud te? *Salluſt. Jug. c.* 76. Hæc facinora impune ſuſcepiſſe, parum habuere, *l'abbero per poco, non ſi contentarono*. Sic *Velles. l.* 2. *c.* 66. Parum habebat ſumma accepiſſe, & conſul creatus eſſe, niſi &c.

Parumper, adv. *un pochetto*, ἐπὶ μικρόν, parvo tempore. *Cic. de Am.* Tu, velim, animum a me parumper avertas. *Virg.* 6. *Æn.* Pulſuſque parumper corde dolor triſtis. h. e. pauliſper.

Paruncului, m. dim. a *paro*, *onis*. *Lic.* apud *Iſid. l.* 19. *c.* 1. Paruncalis ad litus ludit parvulis.

Parus, i, m. avis genus, cujus multas ſpecies refert Geſnerus: ab Italis nonnullis *parizola* dicitur. *Auctor carm. de Philom. v. p.* Parus enim quamvis per noctem tinniat omnem.

Parvulum, adverb. paululum. *Plin. l.* 8. *epiſt.* 14. Quia parvulum ſeferret, eo, &c. alii leg. *paululum*.

Parvulus, a, um, זעיר, dim. a parvus. *Cic.* 4. *Acad.* Vide, quæſo, quem in parvulis tuis. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 10. Qui ex fuga cum parvulam manum paditum haberet inermium. ¶ Parvula res, eſt res nullius momenti. *Cicer. pro Quinct.* Si in parvulis te captionis aliquid vereare. ¶ Parvulus abſolute pro puerulo uſurpatur. *Quint. l.* 1. 1. 7. Excepit parvulorum judicia. *Teren. Andr.* 1. 1. 8. Poſtquam te emi a parvulo, *da fanciullo*. *Caſ. l.* 6. *B. G. c.* 21. A parvulis duritiæ, & labori ſtudent.

Parvus, a, um, *piccolo*, זעיר, Ger. *klein*, Gal. *petit*, Hiſp. *pequeno*, μικρός, exiguus, ὀλίγος, paucus, extritus, & inferio diamme. *Cic.* 2. *de Leg.* In parvum quendam, & anguſtum locum concludatur. ¶ Interdum ponitur pro eo, quod eſt minimi pretii. *Cic.* 1. *Off.* Parva ſunt foris arma, niſi eſt conſilium domi. *Id. ibid.* Et ea, quæ eximia pleriſque, & præclara videntur, parva ducere. ¶ Genitivus *parvi* eleganter cum verbis æſtimandi, & hujuſmodi conjungitur. *Cic. pro Arch.* 1. 6. Pericula mortis, atque exilii parvi eſſe ducenda. *Nepos in Eum.* 1. 10. Omnes præ illo parvi futuros. *Cic. pro Leg. Manil.* Illud primum parvi refert, *poco importa*, *e poco giova*. ¶ Interdum parvus pro brevi ponitur. *Ter. Andr.* 1. 1. 83. Parvæ conſuetudinis cauſa. Sic *Lucan. l.* 4. *v.* 476. & 508. parvam mortem dixit. ¶ Item pro pauco, *poco*. *Plin. l.* 15. *c.* 13. Odoris parvi amomum. *Ter. Eun.* 1. 2. 117. Parvam mihi habeat fidem. ¶ Item pro paupere, humili. *Hor. l.* 1. *ep.* 3. *v.* 28. parvi properamus & ampli. Hinc parvus animus, *animo abietto*. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. ¶ Item pro puero. *Stat. l.* 1. *ſilv. ult. v.* 44. Parvi, fœminæ, plebs, eques, ſenatus. *Id.* 7. *Theb. v.* 510. liquiſtis enim parvoſque ſeneſque. ¶ Hinc *a parvo*, *a parvis*, eſt ab infantia, vel pueritia. *Cicer. de Leg.* A parvis ea didicimus. *Liv. l.* 1. *c.* 39. Puerum in domo a parvo eductum. ¶ *In parvo*, accipitur pro fere. *Plin. l.* 8. *c.* 33. Eminet roſtrum, ut in parvo ſit haud abſimile ſuillo. ¶ Com. *minor*, ſup. *minimus*, V. ſuis locis. Sed tamen reperitur ſup. *parviſſimus*. *Lucr. l.* 3. *v.* 200. Igitur parviſſima corpora quanto, & leviſſima ſunt. Adde *Varr.* apud *Non. c.* 6. *n.* 43.

Paſcalis, le, o. 3. idem, quod paſcualis, a paſco. *Lucil.* apud *Non.* Paſcali pecore, ac montano hirco. *Feſtus*: Paſcales oves Cato poſuit pro paſcuales.

Paſceolus, m. c. ſacculus ex aluta. *Non.* 1. *c. n.* 635. *Plaut. Rud.* 3. 2. 27. Præterea centum minæ Philippicæ in paſceolo ſeorſum.

Paſcha, æ, n. *Paſque*, פסח, Ger. *oſtern*, Gall. *paque*, Hiſp. *paſcua*, πάσχα, feſtum Hebræorum, & Chriſtianorum verno tempore, a פסח, *tranſitus*, quod a sed. פסח, *tranſiit*. Hieroſolymitani pro פסח dicere פסחא. Ratio nominis eſt, quod Angelus, cum cæderet Ægyptios, domos Iſraelitarum ſanguine illitas tranſierit. In Græco N. T. textu eſt indeclinabile. *Tert. l.* 2. *c.* 4. Solemnibus Paſchæ abnoctare. *Auſon. ep.* 10. *ad Paulum*,

ſum. Nunc etenim primis poſt ſanctum Paſcha diebus. ¶ In plurali numero, *Symmach. lib.* 10. *ep.* 77. Paſcharum dies celebrare. ¶ Invenitur etiam *Paſcha*, *æ*, *m. Tertul.* (*ſeu quicumque alius auctor eſt*) *in carm. lib.* 5. *adv. Marcion.* v. 3. Hunc Paſcham Paulus mactatum prædicat agnum. ¶ Sunt qui inflectunt in 3. declin. *Paſcha*, *atis*, ut *Ambroſius de myſter. Paſchatis*, & alii ſequioris ævi. Sed nullum nomen 3. declin. in *a* invenitur quod non ſit Græcum, & græca terminatione in *ma* terminetur, quia hujuſmodi nomina a prima perſona præteriti perfecti paſſivi formantur.

Paſchalis, le, adject. ad Paſcha pertinens. *Sedul. in princip. oper.* Hac firmos ad dona gradus Paſchalia duxit. *Impp. Gratian. Valentinian.* &c. *l.* 9. *Cod. Theodoſ. tit.* 33. *leg.* 4. Paſchale tempus.

Paſcito, as, n. 1. *paſcolare*, ἐννέμω, freq. a paſco. *Varr. R. R.* 2. 16. Nunc feras dico, quæ in ſylveſtribus locis paſcitant.

Paſco, is, pavi, paſtum, n. 3. *paſcere*, *paſcerſi*, *mangiare*, רעה, Ger. *ſich weiden*, Gal. *paître*, Hiſp. *apacentar*, *comer*, νέμομαι, veſcor, comedo, a πάω, *nutrio*. Fere de beſtiis dicitur. Et conſtruitur vel abſolute. *Ovid.* 4. *Met.* Mille greges illi; totidemque armenta per herbas paſcebant. ¶ Vel cum acc. *Ovid.* 1. *Faſt.* Pavit ovis pratum, verbenas improba carpſit. ¶ Dicitur etiam de hominibus. *Plaut. Moſt. a.* 1. *ſc.* 2. Griſis aliquis jam hercle tuo paſtum furas. Adde *Martial. l.* 9. *epigr.* 82. ¶ Eſt etiam verbum activum, & ſignificat paſcere facio, pabulum præbeo. *Cic.* 1. *de Div.* Qui ſum propter paupertatem ſues puer paſceret. *Id. Att. l.* 6. Lancibus, & ſplendidiſſimis caniſtris, oluſculis nos ſoles paſcere. *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 1. *a med. Cic.* 7. *Ver.* Neceſſe eſt conſtituat, quot greges, & quanto ſit paſturus. ¶ Translate etiam ſumitur, ut Paſcere oculos, id eſt viſu alicujus rei grato delectare. *Cic.* 7. *Ver.* Cum ejus cruciatu, atque ſupplicio paſcere oculos, animumque exſaturare vellent. *Id. Att. l.* 4. Ego hic paſcor bibliotheca Fauſti. *Id. pro Sext.* Paſci diſcordiis. *Id.* 2. *Off.* Maleficio, & ſcelere paſci. *Virgil.* 1. *Georg.* Non animum modo uti paſcat proſpectus inanem. ¶ Item pro nutrire, alere, tenere, ut paſcere barbam. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. paſcere amorem. *Ovid. de remed. amor.* paſcere ſpes inanes. *Virg.* 10. *Æn.* ¶ *Id.* 2. *Æn.* Lambere flamma comas, & circum tempora paſci. h. e. creſcere, nutriri. ¶ Nummos alienos paſcere, hoc eſt augere æra aliena contrahendo, & uſuris ſolvendis. *Horat. l.* 1. *ep.* 19. ¶ *Paſcere linguam* in ſacrificiis dicebatur, ideſt coercito, contineto, taceto. *Paulus Feſti abbreviator.*

Paſcor, eris, paſtus ſum, depon. 3. *paſcerſi*, *mangiare*, comedo, paſco. *Virg.* 3. *Georg.* Paſcuntur vero ſilvas, & ſumma Lycæi. *Id.* 4. *Georg.* paſcuntur & arbuta paſſim, Et glaucas ſalices, caſiamque &c. ¶ Hos tamen, & alia hujuſmodi exempla non ſatis omnino deponentis naturam in hoc verbo oſtendunt: poteſt enim hujuſmodi conſtructio ad Græcam ſyntaxim, quam ſæpe imitantur Poetæ, referri.

Paſcua, æ, f. 1. idem, ac paſcuum. *Tertul. Apolog. c.* 22. Quæ illi accuratior paſcua eſt, quam ut &c.

Paſcualis. V. Paſcalis.

Paſcue, adverb. laute, q. d. paſcuo abundante. *Apul. Metam.* 2. Abacus paſcue vinolentos.

Paſcuoſus, a, um, adject. Paſcuo abundans, vel idoneus ad paſcendum, ut paſcuoſa herba. *Apul. de herb. virtutib. c.* 92.

Paſcuum, i, n. *paſcolo*, βόσκημα, νομή, locus, in quo pecudes paſcuntur. *Col. l.* 8. *c.* 14. Eſuriens mittatur in paſcuum. *Cic.* 1. *Agr.* Utrum tandem hanc ſylvam in relictis poſſeſſionibus, an in Cenſorum paſcuis invenit? ¶ Paſcua etiam, generatim omnia dicebantur, ex quibus populus reditus habet, quia diu hoc ſolum vectigal fuerat, teſte *Plin. l.* 18. *c.* 3.

Paſcuus, a, um, *paſcolativo*, Ger. *zur weidfaͤglich*, Gal. *qui ſert de paturage*, Hiſp. *coſa que pace*, νομαδικός, quod paſtui aptum eſt, quod paſcuis pecudum deſtinatum eſt. *Plaut. Truc.* 1. 2. 47. Non arvus hic, qui arari ſoleat, ſed paſcuus eſt ager. *Lucret. l.* 5. *v.* 1247. Paſcua rore.

Paſiphae, es, per quatuor ſyll. f. 1. Πασιφάη, filia Solis e Perſide filia Oceani, ſoror Circes, & Æetæ, uxor Minois Regis Cretæ, quam fabulæ ferunt tauri amore captam fuiſſe, Dædalique opera, qui ligneæ eam vaccæ incluſit, eum compotem factam, Minotaurum peperiſſe, media parte hominem, reliqua taurum referentem, quod monſtrum poſtea in Cretenſi labyrintho Theſeus dicitur interfeciſſe, Ariadnes ope adjutus. *Servius* Minois ſcribam fuiſſe tradit nomine Taurum, cum quo Paſiphae mutuo ejus amore capta, in Dædali ædibus concubuit. Filiam etiam ex Minoe peperit, quæ Phædra dicta eſt. In numero Dearum habita eſt. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* & 1. *de Divin.*

Paſiphaeius, a, um, per ſex ſyll. quod ad Paſiphaen ſpectat. *Ovid.* 15. *Met. v.* 500. me Paſiphaeia quondam Tentatum fruſtra, &c. ideſt Phædra filia Paſiphaes.

Paſithea, f. 1. Πασιθέα, una ex tribus Gratiis, quam Euphroſynam alii vocant. *Stat.* 2. *Theb. verſ.* 286. Non hoc Paſithee blandarum prima ſororum.

Paſſa, æ, f. idem quod paſſum. *Gell. l.* 10. *c.* 23. Bibere ſolitas ferunt loream, paſſam, murrinam &c. Alii leg. *paſſum*.

Paſſaria ficus, *fico ſeccato al ſole*. *Capitolin. in Albino*, c. 11.

Paſſer, eris, m. *paſſera*, צפור, Ger. *ein ſperg*, Gall. *paſſereau*, *moineau*, Hiſp. *gorrion*, στρουθός, avis ſpecies, a ὅπη ει, per Metatheſin. *Cic.* 1. *de Divin.* Calchas ex paſſerum numero belli Trojani annos auguratus eſt. ¶ Eſt avis ſalaciſſima, & vitam breviſſimam vivit. *Plin. l.* 10. *c.* 36. Hinc *Sappho* apud *Athen. l.* 9. inquit, Venerem in paſſeribus vehi. ¶ Translate dicitur de mentula. *Politianus* quidem in *Miſcell. c.* 6. hac ſignificatione paſſerem a *Catullo ep.* 2. accipi putat. *Martial. l.* 11. *ep.* 7. Da mihi baſia, ſed Catulliana, quæ ſi tot fuerint, quot ille dixit, donabo tibi paſſerem Catulli. Alii interpretantur carmina, qualia a Catullo de Lesbia dicta fuere. ¶ Paſſer marinus, eſt avis ingens, & maxima omnium avium, quæ proprio vocabulo ſtruthiocamelus dicitur, *ſtruzzo*. Nam quemadmodum Græcis στρουθός non paſſerem tantum ſignificat, ſed etiam ſtruthiocamelum, ſic Latini quoque paſſerem appellant & avem hanc vulgarem, & avem illam Libycam. Marinus autem vocatur, hoc eſt trans mare advectus. *Auſon. ad Accium Paullum*. Ovum tu quoque paſſeris marini. *Plaut. Perſ.* 2. 2. 17. Iſthuc marinus paſſer per circum ſolet. ¶ Paſſer etiam piſcis eſt genere pelamidum, ſimilis rhombo, niſi quod rhombo ſitus corporis dexter reſupinatus eſt, paſſeri lævus. *Plin. l.* 32. *c.* 11. *Hor. l.* 2. *ſat.* 8. Cum paſſeris, atque inguſtata mihi porrexerit ilia rhombi. ¶ Eſt etiam paſſer vox blandientis. *Plaut. Caſ.* 1. 1. 50. Meus pullus paſſer, mea columba, mi lepos.

Paſſerculus, m. 2. στρουθίον, parvus paſſer. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. Cur autem de paſſerculis conjecturam fecit? ¶ Uſurpatur interdum in blanditiis amantium. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 76. Dic me tuum paſſerculum, gallinam, coturnicem.

Paſſerinus, a, um, adject. *Pompon.* apud *Non. c.* 2. *n.* 337. Ut te objectes fruſtatim paſſerinum prandium. *h. e.* ita dilacerandum præbeas, & devorandum leonibus, ut paſſeres devorari in convivio ſolent.

Paſſernices, f. 3. cotes, quæ aquæ trahunt aciem. Trans Alpes inveniuntur. *Plin. l.* 36. *c.* 22.

Paſſibilis, le, adject. *paſſibile*, qui pati poteſt. *Arnob. l.* 7. Quidquid vexatur rei alicujus motu, paſſibile eſſe conſtat, & fragile. Adde *Tertul. adverſ. Prax. c.* 20.

Paſſibilitas, atis, f. *paſſibilità*, aptitudo ad recipiendam paſſionem. *Arnob. l.* 5. Paſſibilitate interveniente corruptibilem eſſe.

Paſſibiliter, adverb. patiendo. *Tertul. de anim. c.* 43. Anxia, & paſſibiliter in ſomnis conterreri.

Paſſim, adv. *per tutto*, Ger. *hind, und her*, Gal. *çà, & là*, Hiſp. *de paſſo en paſſo*, πανταχῇ, ſparſim, a ſup. *paſſum* verbi *pando*. *Cic. pro Font.* Hi contra vagantur læti, atque erecti paſſim toto foro. *Id. pro Syll. c.* 13. Dividi paſſim, & pervulgari. *Brutus ad Cic. Fam.* 11. *ep.* 13. Antonius biduo me anteceſſit, itinera multo majora fugiens, quam ego ſequens. Ille enim it paſſim, ego ordinatim, *marcia con diſordine*. ¶ Differt ab *ubique*, quia *ubique* dicitur de eo, ubi nullum eſt intervallum, *paſſim*, ubi aliquid intervalli eſt, ex. gr. herba eſt in prato ubique, greges paſſim paſcuntur, quia aliquid intervalli eſt inter pecudem, & pecudem, non inter herbam, & herbam. Sed quandoque confunduntur. *Lact.* apud *Vallam*. Creditur ei paſſim, tanquam cognitæ veritati. ideſt ubique. ¶ Interdum ponitur pro undique. *Lact. l.* 2. *c.* 7. Eo paſſim confugerunt ex finitimis locis paſſimi quique. ¶ Interdum pro quomodolibet. *Virg.* 3. *Æn.* Paſſimque in litore ſicco corpora curamus. ideſt ſine ullo conditionis diſcrimine in litore ſparſi.

Paſſio, onis, f. *paſſione*, Germ. *bevvegung*, Gall. *paſſion*, Hiſp. *paſſion*, πάθος, ægritudo corporis. *Cornel. Gallus* (*ſi modo is ejus carminis auctor eſt*) *eleg.* 5. *v.* 42. Si nihil imminuit paſſio, nulla fuit. Uſi ſunt præterea hac voce *Prudent. periſteph.* 5. *v.* 292. *Apul. in Triſmegiſto*, *Sever. Sulpit. l.* 2. *hiſt.* 1. 32. & alii hujus notæ.

Paſſionalis, le, adject. paſſionem afferens. Uſus eſt *Tertul. cont. Gent. c.* 2. & 4. *Cæl. Aurel. Tard.* 1. *c.* 4.

Paſſive, adverb. paſſim, confuſe, incondite. *Tertul. adverſ. Pſych. c.* 2. ubi tamen *Scioppius* in notis ineditis legit paſſim. Eadem lectionis varietas eſt & apud *Apulej. l.* 11. *Metamorph.* ¶ Paſſivorum more, apud Grammaticos. *Priſcian. l.* 8. *pag.* 791. *Putſch.*

Paſſivitas, atis, f. frequentia promiſcua, a *paſſim*. *Tertul. lib.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 4. Quantum denotatur paſſivitas offert. Et in *Apol.* Suppeditante materias paſſivitate luxuriæ.

Paſſivitus, adv. idem, ac paſſim. *Tertull. l. de Pallio*, *c.* 3.

Paſſivus, a, um, adject. *paſſibile*, qui pati poteſt, παθητικός. *Arnob. l.* 2. Argumenta ſunt præſto, quibus anima paſſiva, & interibilis invenitur. Adde *Apul. in Triſmegiſto*. ¶ Paſſiva verba a Grammaticis dicuntur, quæ paſſionem ſignificant, ut amor, verberor. *Chariſ. l.* 2. *Priſcian. l.* 18. & alii. ¶ Interdum paſſivus dicitur, qui promiſcuus eſt, & pluribus communis, a *paſſim*. Hinc *Tertul. l.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 7. paſſivum nomen Dei dixit, quia & hominibus dictum eſt: Ego dixi, dii eſtis. Sic *Jul. Firmic. lib.* 5. *cap.* 1. paſſivas cupiditates, hoc eſt quas paſſim homines ſectantur.

Paſſum, i, n. *ſapa*, γλυκύ, vini dulcis genus, quod exprimitur ex uvæ paſſis, ideſt ex uvis, quæ in vite diutius Sole adultæ ſunt, & rurſus poſt vindemiam ad Solem ſuſpenſæ ejus ardorem dies aliquot paſſæ fuere. *Varro l.* 1. *de vita P. R.* apud *Non. c.* 1. *n.* 78. V. *Plin. l.* 14. *c.* 9. & *Col. l.* 12. *c.* 39. *Virg.* 2. *Georg. v.* 93. Et paſſo pſythia utilior. *Juven. ſat.* 14. Qui gaudes pingue antiquæ de litore Cretæ Paſſum, & municipes Jovis advexiſſe lagenas.

Paſſus, a, um, παθών, qui paſſus eſt, particip. a patior. *Virg.* 1. *Æn. v.* 203. O paſſi graviora, dabit Deus his quoque finem. *Ovid.* 7. *Metam.* Cornix novem ſecula paſſa. h. e. quæ erat. ¶ Uva paſſa dicitur, quæ in vite diu retenta, poſt vindemiam etiam ad Solem ſuſpenſa ejus ardorem paſſa eſt. *Plin. l.* 14. *c.* 1. A patientia nomen acinis datur paſſis. *Virg.* 4. *Georg. v.* 269. Vel pſythia paſſos de vite racemos. Sunt qui paſſam uvam ideo dici putant, quod ad Solem pandatur, h. e. expandatur. ¶ Duⅽta ab uva paſſa metaphora, paſſi ſenes dicuntur a *Lucilio* apud *Non. c.* 1. *n.* 38. h. e. exſucci, *ſmunti*. Sic *Ovid. Metam.* 14. *verſ.* 274. lac paſſum, h. e. coctum.

Paſſus, a, um, *ſparſo*, *diſteſo*, *aperto*, πεπετασμένος, extenſus, explicatus, porrectus, patens, a pandor. *Cic.* 1. *Tuſc.* Quo utinam paſſis velis pervehi liceat. *Id.* 2. *nat. Deor.* Minorem autem Septentrionem Cepheus paſſis palmis a tergo ſubſequitur. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 51. Crinis paſſis.

Paſſus, us, m. *paſſo*, פסע, Germ. *ein tritt*, *oder ſchritt*, Gall. *pas*, Hiſp. *paſſo*, βῆμα, greſſus, extenſio pedum in progrediendo, a *paſſum*, ſup. verbi *pando*. *Virg.* 2. *Æn.* Sequiturque patrem non paſſibus æquis. ¶ Sumitur etiam pro menſura ita dicta a pedibus paſſis, ideſt extenſis. Duplex eſt. Primus dicitur paſſus ſimplex, & minor, & a nonnullis greſſus, & eſt menſura duorum pedum & dimidii. Tantum enim fere in progrediendo ſpatii eſt inter digitos prioris pedis, & calcaneum poſterioris. Secundus dicitur paſſus major, & geometricus, quod eo peculiariter Geometræ utantur, & conſtat ex quinque pedibus, ſive ex duobus greſſibus, id eſt ex paſſu minore geminato. Et de hoc paſſu intelligendum ſit, cum dicimus, Milliaria ſingula conſtare ex mille paſſibus, & generaliter quoties apud Scriptores paſſus mentio occurrit. *Cic. pro R. Am.* Edixit, ut ab Urbe abeſſet millia paſſuum ducenta. *Plin. l.* 2. *c.* 23. Stadium viginti quinque noſtros efficit paſſus, hoc eſt pedes ſexcentos viginti quinque.

Paſtillus, a, um, adject. qui paſtus eſt, ut agnus paſtilicus, qui a lacte remotus jam herbas paſcere cœpit. *Apic. l.* 8. *c.* 6.

Paſtillico, as, n. 1. paſtilli figuram repræſento. *Plin. l.* 21. *c.* 8. Luteus bulbo, paſtillicantibus barbulis coronatur. *Hipponianus* legit *paniculantibus*. h. e. patulis, patentibus. Verum prior lectio in optimis quibuſque editionibus invenitur.

Paſtillum, i, n. libi rotundi genus in ſacris adhibiti. *Paul. Feſti abbreviator*.

Paſtillus, li, m. *paſtello*, τροχίσκος, globulus ex farina aqua ſubacta. Eſt dim. a *panis*, teſte *Feſto*. ¶ A paſtilli hujus figura etiam nomen tributum eſt pilulis unguentariis. *Horat. l.* 1. *Serm. ſat.* 2. *v.* 27. Paſtillos Ruffillus olet, Gorgonius hircum. ¶ Item aridis medicamentis, quæ contrita humore non pingui, aut vino, vel aceto incocta ſunt, & a coitione rurſus inaruerunt, quæ, cum utendum eſt, ſubinde ejuſdem generis humore diluuntur, deinde vulneribus illinuntur, non autem imponuntur, ut emplaſtra. Sed quomodo differant emplaſtrum, malagma, & paſtillus, docebit *Celſus l.* 5. *c.* 18. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Iterumque in mortario teritur, & in paſtillos dividitur.

Paſtinaca, æ, f. *paſtinaca*, σταφυλῖνος, genus radicis, virtutis ſalidæ, cujus duæ ſunt ſpecies, agreſtis, & hortenſis. *Plin. l.* 19. *c.* 5. *Colum. l.* 6. *c.* 17. & *l.* 9. *c.* 4. *Dioſc. l.* 3. *c.* 57. & 81. ¶ Etiam paſtinaca eſt piſcis marinus, venenatus, ex planorum genere, qui per radium, ſeu telum virus ejaculatur. Ita dici putatur a caudæ colore, ut rotunditate, qua paſtinacam radicem refert. *Plin. l.* 9. *c.* 42. *Celſ. l.* 6. *c.* 2. Ex plani piſcis, quem noſtri paſtinacam, Græci τρυγόνα vocant, aculeus torretur.

Paſtinatio, onis, f. *paſtinazione*, *divelto*, *ſcaſſo*, βωλοστροφία, actus paſtinandi. *Col. l.* 3. *c.* 12. Quibus omnibus diligenter exploratis, tam paſtinationem ſuſcipiemus.

Paſtinator, oris, m. *zappatore*, σκαπτήρ, qui paſtinat. *Col. l.* 3. *c.* 13. Qua paſtinator ſulcum facturus eſt.

Paſtinātus, us, m. idem, ac paſtinatio. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Alba populus feritur bipedaneo paſtinatu.

Paſtinātus, a, um, *zappato*. *Col. l.* 3. *c.* 13. Neve jam paſtinatum ſolum jacentibus molibus imprimatur. Et abſolute. *Id. l.* 4. *c.* 4. Facta in paſtinato ſcrobe. Et *l.* 3. *c.* 3. Radices, quæ de paſtinato eximantur.

Paſtĭno, as, avi, atum, *zappare*, עדר, Germ. *hacken*, Gal. *houer*, Hiſp. *cavar*, σκάπτω, eſt terram fodere, a *paſtinum*. *Col. l.* 3. *c.* 13. Nunc paſtinandi agri propoſitum eſt rationem tradere.

Paſtĭnum, i, n. 1. *forcella di ferro*, *paſtino*, σκάφιον, σμινύη, ferramentum bifurcum, teſte *Col. l.* 3. *c.* 18. quo ſemina panguntur. *Id. ib.* Ne paſtinum effugiat, pondium ſemen demerſit. ¶ Interdum ſumitur pro paſtinatione, vel pro terra paſtinatione renovata, *paſtino*, *divelto*, *ſcaſſo*. *Pallad. l.* 2. *c.* 10. Paſtinum fieri hunc tempus eſt.

Paſtĭo, onis, f. *paſture*, νομή, actus paſcendi. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 10. In paſtione diem totum eſſe. ¶ Sumitur etiam pro pabulo, ſeu alimento pecudum. *Cic. pro L. Man. c.* 6. Et varietate fructuum, & magnitudine paſtionis.

Paſtŏmis, idis, f. περιστομίς, inſtrumentum ferreum, ſive ligneum, quod ad cohibendos equos naribus, vel morſui imponitur. Vox eſt truncata, pro epiſtomis, ſeu proſtomis, quæ a στόμα, ατος, *os*. *Lucil.* Paſtomides huic de naribus ingentes pendent.

Paſtŏphŏri, m. 2. παστοφόροι, Sacerdotes ſacroſancti Ægyptiorum, honoratiores cæteris, quod pallium Iſidis ferrent, cui nomen παστός, a quo ipſa Iſis Paſtophoros dicta eſt. *Apul. l.* 10. *A. A.* Cœtus Paſtophororum. *Id. l.* 11. Collegium Paſtophororum.

Paſtor, oris, m. *paſtore*, רועה, Ger. *hirt*, Gall. *berger*, Hiſp. *paſtor*, *zagal*, ποιμήν, qui curam habet paſcendi. *Cic. pro Flacc.* O paſtores neſcio quos cupidos literarum. *Juv. ſat.* 11. *v.* 151. Paſtoris duri eſt hic filius, ille bubulci. Ubi adverte diſcrimen inter paſtorem, & bubulcum. nam ille proprie dicitur, qui ovium, & caprarum paſcendarum curam habet; hic vero qui boves paſcit. Quamquam non ſemper hæc differentia ſervatur. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 6. *ad fin.* Paſtor pavonum. *Colum. l.* 8. *c.* 2. *ante med.* Paſtor gallinarum.

Paſtōrālis, le, o. 3. *paſtorale*, ποιμενικός, quod eſt paſtoris, vel quod ad paſtorem pertinet. *Cic.* 1. *de Divin.* At ille Romuli auguratus paſtoralis non urbanus fuit, nec fictus ad opiniones imperitorum. *Liv. l.* 9. *c.* 36. Paſtoralis habitus. *Vell. l.* 1. *c.* 8. Paſtoralis manus. h. e. paſtorum caterva.

Paſtōrālĭter, adv. more paſtorum. *Venant. Fortun. l.* 8. *in epiſtola*, *quæ eſt inter carmen* 14. & 15.

Paſtōrĭtius, a, um, *paſtoreccio*, idem, ac paſtoralis. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 11. Itaque & ludis, & gladiatoribus mirandas ἐπισημασίας ſine ulla paſtoritia fiſtula auferebamus. *Id. pro Cal. c.* 11. Fera ſodalitas, & plane paſtoritia, atque agreſtis.

Paſtōrĭus, a, um, idem, quod paſtoralis. *Ovid.* 2. *Met. v.* 680. Quo te paſtoria pellis texit. Adde *Flor. l.* 1. *c.* 17.

Paſtūra, æ, f. paſtio, paſtus. *Pallad. Septembr. tit.* 8. Uſque in Majum menſem ejus paſtura ſufficiet.

Paſtus, us, m. *paſture*, σίτευσις, νομή, actus paſcendi, cibatio, pabulum, cibus. *Virg.* 4. *Georg.* Veſper ubi e paſtu vitulos ad tecta reducit. ¶ Tranſlate *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 23. Suaviſſimus paſtus animorum oblectatio ſolertiæ.

Paſtus, a, um, *peſcinto*, σιτισθείς, qui pabulum, vel cibum ſumpſit. *Cic. pro Cluent.* Ut etiam beſtiæ fame dominante plerumque ad eum locum, ubi paſtæ aliquando ſunt, revertantur. *Id. pro Cluen. c.* 26. Quæſtu judiciario paſtus. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 8. *v.* 41. Agna gramine paſta. *Silius l.* 13. Mœros paſtus ſcin. ¶ Paſtus in paſſiva ſignificatione probatur a pluribus Lexicographis ex *Plin. l.* 9. *c.* 3. ubi tamen res contra ſe habet: inquit enim de marinis belluis loquens; Exeunt & pecori ſimiles belluæ ibi in terram, paſtæque radices fruticum remeant.

Patagiarii, m. 2. qui patagia faciunt. *Feſt.* & *Plaut. Aulul.* 3. 5. 35.

Patagiāta veſtis, cui patagium aſſutum eſt. *Plaut. Epid.* 3. 2. 47. Induſiatam, patagiatam, caltulam, aut crocotulam.

Patagium, ii, n. id, quod in muliebri veſte addebatur, ut clavus in virili. *Feſt.* Patagium eſt, quod ad ſummam tunicam aſſui ſolet. quæ & patagiata dicitur, & patagiarii, qui ejuſmodi opera faciunt. *Non. c.* 14. *n.* 19. Patagium, aureus clavus, qui pretioſis veſtibus immitti ſolet. *Apul. de A. A.* Senſimque ſinuato patagio reſidentes.

Patāgus, i, m. παταγός, genus morbi, teſte *Feſto*, ideſt, ut putat *Scalig. in Conject.* capitis conquaſſatio, morbus peſtilens, qui nullum ſui relinquit indicium præter maculas in corporis partibus, a πατάσσω, *pulſo*, quod ea homines ſubito perculſi, ac ſtupefacti moriantur.

Patalēna, Dea, quæ frumento præerat, cum ejus folliculi patere inciperent. *Auguſt. de Civ. Dei l.* 4. *c.* 8.

Patalis, le, o. 3. idem, ac patulus, ut Bos patalis, qui cornua diverſa, & valde expanſa habet. *Feſt.* & *Plaut. Truc.* 2. 2. 22. Ego rure hamaxare me mavelim patalem bovem.

Patăra, æ, f. *Patara*, *Paterea*, Πάταρα, urbs Lyciæ, in ora maris Pamphylii, in colle, Xantho urbi proxima, al. prope oſtia Xanthi fl. Dicta eſt a Pataro filio Apollinis ex Lycia Xanthi filia, vel ab alio Pataro filio Lapeonis. Olim clara fuit templo, & oraculo Apollinis, ut Delphi. Dicitur Pataræ reſponſa dediſſe ſex menſibus hyemalibus, reliquis ſex menſibus Deli. Unde Patareus vocatus eſt. *Serv. in* 4. *Æn. verſ.* 143. & *Plin. l.* 5. *c.* 27.

Patarĕis, idos, adject. fœm. quæ eſt a Patara. *Avien. in deſcript. Orbis*, *v.* 684. Qua frons tenta ſalo Patareidos eminet arcis.

Patarĕus, a, um, adject. a Patara, Παταρεύς. *Horat. l.* 3. *od.* 4. Patareus Apollo. *Ovid.* 1. *Met. v.* 516. Patareaque regia ſervit.

Patavīnĭtas, atis, f. proprietas, ſeu ratio ſermonis Patavini. Refert *Quint. l.* 1. *c.* 5. Pollionem in T. Livii hiſtoria Patavinitatem deprehendiſſe, hoc eſt peculiarem quandam ſermonis inflectendi rationem, quæ ab ipſius Romæ uſu aliquantum diſcederet.

Patavīnus, a, um, adject. *Padovano*, ad Patavium pertinens, ut Patavinus ager. *Plin. l.* 3. *c.* 16. ¶ Patavinæ tunicæ. *Martial. l.* 14. *epigr.* 143.

Patavium, ii, n. 2. *Padova*, Πατάβιον, urbs Venetiæ, in tribu Fabia, condita ab Antenore, Academia totius Europæ celeberrima. Ex hac urbe prodiere T. Livius, qui res Romanas ſcripſit, Paulus J. C. Stella Poeta, Valerius Setinus Flaccus Poeta, qui Argonautica ſcripſit Apollonium Rhodium imitatus, Voluſius Poeta, qui poſt Ennium rerum geſtarum P. R. annales conſcripſit, & Aſconius Rhetor. *Virg. Æn.* 1. *v.* 231. Hic tamen ille (*Antenor*) urbem Patavi, ſedeſque locavit Teucrorum.

Pătĕfăcĭendus, a, um, particip. paſſiv. manifeſtandus. *Arnob. lib.* 1. Inexplicabilis ratio ſeris clauſis patefacienda myſteriis.

Pătĕfăcĭo, is, eci, actum, a. 3. *aprire*, גלה, Ger. *offnen*, Gal. *ouvrir*, *manifeſter*, Hiſp. *abrir*, *manifeſtar*, ἀνοίγω, aperio, patentem facio. *Liv. l.* 2. Hoſtibus potius, quam Regibus, portas patefacere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* In ea parte oris, qua eſculentis, & poculentis iter natura patefecit. *Id. Fam.* 13. *ep. pen.* Huic ego aditum ad tuam cognitionem patefacio, & munio. *Idem* 1. *Off.* Patefacere aures aſſentatoribus. ¶ Tranſlate ponitur pro declarare, manifeſtare, palam facere. *Cicer. ad Q. Fr. l.* 2. Racilius rem patefecit. *Id. Att. l.* 12. *ep.* 13. Neque hoc tempore, nec antea patefeciſſet odium ſuum in me. *Id. de Amic. c.* 26. Patefacere verum, & illuſtrare. *Id.* 6. *Fam. ep.* 10. Liberto tuo me totum patefeci.

Pătĕfactĭo, onis, f. *aprimento*, ἄνοιξις, apertio, manifeſtatio. *Cic.* 2. *Fin. c.* 2. Atqui hæc patefactio quaſi rerum opertarum, cum, quid quidque ſit, aperitur, definitio eſt.

Pătĕfactus, a, um, διανοιχθείς, partic. a patefio. *Cic.* 3. *Catil.* Quamquam patefactus indiciis, & confeſſionibus ſuis. *Id. pro Syll. c.* 16. Patefacta veritas. *Id.* 2. *Div. c.* 23. Patefactus aratro lucem aſpexit Tages.

Pătĕfīo, is, factus ſum, n. paſſ. anom. ἀνοίγομαι, aperior, manifeſtor. *Propert. l.* 3. *eleg.* 20. Patefiunt nocte feneſtræ. *Terent. Phorm.* 5. 4. 6. Si hoc celetur, in metu, ſin patefit, in probro ſim.

Pătella, æ, f. λεκάνιον, parva patina, & ab ea diminutivum, *padella*, *tegame*. *Hor. l.* 1. *ep.* 5. Nec modica cœnare times olus omne patella. *Mart. l.* 13. Quamvis lata gerat patella rhombum. ¶ Præterea patellæ dicebantur vaſa parva picata, ſacris faciendis apta, quæ erant forma velut capidula quædam. *Perſ. Sat.* 3. Cultrixque foci ſecura patella. *Cic.* 6. *Ver.* Patella grandis cum ſigillis, ac ſimulacris Deorum. ¶ Eſt & morbus arborum, al. clavus, & fungus. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Olea clavum etiam patitur, ſive fungum placet dici, vel patellam. ¶ Item os latum, molle, & cartilaginoſum, genu conſtituens. *Cel. l.* 8. *c.* 1. *ad fin.*

Patella, & Patellāna, Dearum nomina ſunt. *Arnob. l.* 4. Patellana numen eſt, & Patella, ex quibus una eſt patefactis, patefaciendis rebus altera præſtituta.

Patellārĭus, a, um, quod ad patellam ſpectat. Patellarii Dii, iidem ac Lares, ſic vocati, quia non a potu modo in focum, qui Larium ſedes, aliquid iis Veteres defunderent, ſed a cibis quoque in patella aliquid in focum deferrent, quemadmodum monet vetus Scholiaſtes in illud *Perſii Sat.* 3. Cultrixque foci ſecura patella. Ac tangit eum morem quoque *Varro apud Non. c.* 15. *n.* 4. his verbis: Oportet, bonum civem legibus parere, & Deos colere, in patellam dare μικρὸν κρέας, ideſt parvum carnis. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 46. Dii me omnes, magni, minutique, & Patellarii faxint, &c.

Patēna, æ, f. idem ac patina, niſi quod patena labra grandia habet, teſte *Budæo*. *Col.* 12. *c.* 43. de uvis ſervandis: Ea ex creta, qua ſunt amphoræ, lata vaſa in modum patenarum fieri jubebat. Rectius tamen legitur *patinarum*. *Varr. apud Non. c.* 15. *n.* 26. Acetabula, catini, pateræ.

Pătens, entis, o. *patente*, *aperto*, ἀνεῳγμένος, apertus. Differt a *patulo*, quia *patens* eſt, quod ad tempus patet, ut janua, *patulum*, quod ſemper patet, ut cœlum, arbor. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cic.* 1. *de Div. c.* 1. Cum cœlum ex omni parte patens, atque apertum intueretur. *Liv. l.* 7. Via patentiores ad hoſtem ducuntur. *Colum. l.* 12. *c.* 45. Lagena, quæ ſit patentiſſimi oris. *Cic. pro Quinct.* Domus patens & expoſita cupiditati, & voluptatibus.

Pătenter, adv. ἀνεῳγμένως, aperte. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 23. Sed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Pătĕo, es, tui, abſque ſupino, n. 2. *eſſere patente*, *eſſere aperto*, נפתח, Ger. *offen ſeyn*, Gal. *etre manifeſte*, *apparoir*, Hiſp. *ſer manifeſto*, ἀνοίγομαι, apertus ſum. Poſſis a πετάω, deducere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Similiter nares, quæ ſemper propter neceſſarias utilitates patent. *Id. in Somn. c.* 3. Hic tibi aditus patere non poteſt. ¶ Tranſlate eſt extendi. *Cic.* 1. *Off.* De tribus autem reliquis latiſſima patet ea ratio, qua &c. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Ante id oppidum planities millia paſſuum tria in longitudine patebat. ¶ Item in poteſtate eſſe. *Saluſt. in Catil.* Ubi cuncta maria, terræque patebant, ideſt in Romanorum poteſtate erant. *Cic. pro Mur.* Quod omnibus patet, & æque promptum eſt mihi, & adverſario meo. ¶ Item expoſitum eſſe. *Liv. l.* 1. *Bell. Mac.* In patentem vulneri equum, equitemque ſagittas conjicere poterat. ¶ Item obnoxium, ſive opportunum eſſe. *Celſ. l.* 2. *c.* 1. Longis morbis ſenectus, acutis adoleſcentia magis patet. ¶ Item permitti, concedi, dari. *Cic. pro Corn. Balb.* His præmiis, & his honoribus, quæ pateant ſtipendiariis. ¶ Item conſtare, ſive manifeſtum eſſe, licet in 3. perſonis. *Cic.* 5. *Tuſc.* Cum pateat igitur, æternum id eſſe. *Plaut. Capt.* 3. 3. 9. Patent præſtigiæ. ¶ Uſurpatur ſæpe hoc verbum in rationibus, & ſupputationibus. *Cic. pro Roſc. Com.* Non habere ſe hoc nomen in Codice accepti & expenſi relatum, confitetur, ſed in adverſariis patere contendit. *Id. Phil.* 2. Ubi eſt ſepties millies ſeſtertium, quod patet in tabulis, quæ ſunt ad Opis? ¶ Item de iis dicitur, qui corpora ad libidinem proſtituunt. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 134. & *Tibull.*

Păter, tris, m. *padre*, אב, Ger. *vatter*, Gal. *pere*, Hiſp. *padre*, πατήρ, qui aliquem genuit, genitor, parens, a Græco nomine allato. *Cic. pro Roſc. Amer.* Certo patre naſci. *Terent. Adelph.* 5. 7. 4. Tuus hercle vero & animo, & natura pater. *Claudian. de* 4. *Conſul. Honor. v.* 92. Patrem gerere, *portarſi da padre*. ¶ In plur. num. ſumitur pro majoribus, ſeu aſcendentibus, *gli avi*, *i maggiori*. *Cic.* 1. *de Orat.* Quid quod uſu memoria patrum venit, ut &c. *Id.* 1. *Verr.* Patres, majoreſque noſtri. ¶ Cum patrum noſtrorum memoria aliquid factum eſſe dicimus, inquit *Valla*, de proxima ætate intelligimus. itaque patrum nomine veniunt avi, abavi, proavi, atavi (non autem tritavi) itemque ſoceri, & reliqui majores in linea tranſverſa. *Plin. l.* 7. *c.* 3. Q. Metellus cum ſex relinqueret liberos, undecim nepotes reliquit, nurus vero generoſque, & omnes qui ſe patris appellatione ſalutarent, viginti ſeptem. ¶ Pater etiam nomen religionis eſt, & uſurpatur de Diis, tum Deorum, tum hominum quoque ratione. *Hor. l.* 1. *od.* 12. *de Jove:* Gentis humanæ Pater, atque cuſtos. *Virg.* 1. *Æn.* Divum Pater atque hominum Rex. ideſt Jupiter. Sed & ſimpliciter Jupiter *Pater* vocatur. *Virg.* 1. *Georg.* Ipſe Pater media nimborum in nocte coruſca fulmina molitur dextra. *Virg.* 3. *Æn.* Gradivumque Patrem, Geticis qui præſidet arvis. *ideſt* Martem. ¶ Etiam minoribus diis tribuitur. *Liv. l.* 2. *c.* 10. Tiberine pater. ¶ Sed peculiariter Baccho tribuitur. Cauſa eſt, quia teſte *Aug. de Civ. l.* 7. *c.* 21. Bacchum liquidis ſeminibus, ac per hoc & liquoribus fructuum, & ſeminibus animalium præfecerunt. *Virgil.* 2. *Georg.* Huc Pater o Lenæe veni. ¶ Similiter Pater nomen eſt reverentiæ. Ideo Romulus centum Senatores, quos ad Reip. curam elegit, Patres honoris cauſa vocavit. V. infra. *Virg.* 9. *Æn. de Auguſto:* Imperiumque Pater Romanus habebit. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 126. non noſti, quid pater, inquit, Chryſippus dicat. ¶ Sumitur etiam pro effectore, conditore, creatore. *Virg.* 4. *Georg.* Oceanumque patrem rerum. ¶ Pater familias, vel familiæ, *padre di famiglia*, οἰκοδεσπότης, dicitur, qui primus eſt, & imperium habet in familiam. *Cic.* 2. *de Leg.* Ut ne morte patris familias ſacrorum memoria occideret. *Liv. l.* 1. Bos in Sabinis nata cuidam patri familiæ dicitur, &c. *Siſenna apud Varr. l.* 7. *de L. L.* Patres familiarum. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. in fine*. Pauci milites, patreſque familias. ¶ Pater Patratus, princeps Fecialis. Inſtitutum eſt a Numa Pompilio, cum bellum Fidenatibus indicendum eſſet. Aliqui dicunt a Tullo Hoſtilio. Creabatur a Feciali, qui eum verbena caput, capilloſque tangens conſerrabat. Præerat fœderi faciendo. *Liv. l.* 1. *c.* 24. Fecialis erat M. Valerius, is Patrem Patratum Sp. Fuſium fecit. Vide ibi reliqua, quibus Livius ceremonias a Patre Patrato ſervatas in faciendo fœdere perſequitur. ¶ Patres appellati ſunt ſenatores (qui initio centum fuere) a Romulo, cum pri-

mum

Digitized by Google

morum Senatum inſtituit, tum ob ætatem, quia ſeniores electi ſunt, tum quia ſic conſulere civibus, tanquam patres filiis debebant, ut ait *Florus l. 1. c. 1.* Adde *Salluſt. in Catil. c. 6.* & *Liv. l. 1. c. 8.* Poſt hos qui in Senatum adſcripti ſunt, *Patres Conſcripti*, & *Senatores minorum gentium* dicti ſunt. Hinc cum in Curiam vocabant, ita vocabant: *Qui Patres, quique Conſcripti*. Deinde qui propter Senatorum paucitatem rurſus in Senatorium ordinem ex equeſtri adſciti ſunt, *allecti* ſunt appellati. *Feſtus*. ¶ Quanquam hi omnes uno Patrum conſcriptorum nomine appellari conſueverunt. *Cic. Phil.* 13. Mutavit calceos, Pater Conſcriptus repente factus eſt. Quin cum eorum mentio fit, *Patres* plerumque abſolute vocantur, præſertim a *Livio* paſſim. ¶ Pater Patriæ honorificentiſſimum titulum primus meruit Cicero ob detectam Catilinæ conjurationem, qua de re is ipſe non ſemel gloriatus eſt; nutante vero Republica, promiſcue ſic appellati ſunt omnes fere Principes. V. *Senec. l. 1. de Clement. c.* 14.

Patera, æ, f. *tazza*, [illegible], Ger. *ein weite trinckſchalen*, Gal. *coupe*, *taſſe a boire*, Hiſp. *copa*, *vaſo para bever* [illegible], poculi genus latum, ac patens, a *patendo*, quod pateat, diſpanſiſque labris ſit. *Varro l. 4. de L. L.* *Cic. in Brut.* Excepiſſe ſanguinem patera. *Id. 6. Verr.* Patera, qua mulieres ad res divinas uterentur. V. *Crater*.

Paterculus. V. Vellejus.

Paterfamilias. V. Pater.

Paternitas, atis, f. conditio & affectus patris. *Auguſtin. epiſt.* 130. Epiſcopali paternitate Eccleſiæ providere.

Paternus, a, um, *paterno*, [illegible], quod eſt patris. *Ter. Adelph.* 3. 4. 4. Pol haud paternum iſtuc dediſti. *Cic.* 1. *de Orat.* Egiſſetque lege in hæreditatem paternam teſtamento exhæres filius.

Patesco, is, ui, n. 3. *aprirſi*, [illegible], Ger. *ſich offnen*, *ſich aufthun*, Gal. *être découvert*, & *manifeſte*, Hiſp. *ſer manifeſta*, [illegible], aperior, patens fio. *Virg. Æn.* 2. v. 483. Et atria longa pateſcunt. ¶ Quandoque pro primitivo ponitur. *Liv. l.* 22. *c.* 4. Deinde paulo latior pateſcit campus. ¶ Translate uſurpatur pro apparere, manifeſtum fieri. *Virg.* 2. *Æn. v.* 309. Danaumque pateſcunt inſidiæ.

Patêton, i, n. [illegible], palmæ genus. *Plin. l.* 13. *c.* 4.

Pathetice, adverb. affectus adhibendo, ſeu permovendo. *Macrob. Sat.* 4. *c.* 6. Utrumque Virgilius bene pathetice tractavit.

Patheticus, a, um, [illegible], quod conſtat affectibus, ut Pathetica oratio, quæ ad indignationem, ad miſericordiam, & cæteros animi motus dirigitur, apud *Macrob. l.* 4. *Sat. c.* 2. Adde *l.* 4. *c.* 5. & 6.

Pathicus, a, um, qui muliebria patitur, a [illegible], a. 2. inf. act. verbi [illegible], *patior*. Nonnullis placet paticus ſine aſpiratione, & deducunt a latino *patior*. *Juv. ſat.* 6. Ille tenet ſpeculum pathici geſtamen Othonis. ¶ Per tranſlationem pathicus etiam dicitur de rebus inanimatis, pro laſcivo, vel obſcœno. *Mart. l.* 2. *ep.* 96. Muſæi pathicſſimos libellos.

Patibilis, le, o. 3. [illegible], quod perferri poteſt. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 13. Patibiles & dolores putandi. ¶ Item quod patitur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 12. Cumque omne animal patibilem naturam habeat.

Patibulatus, a, um, adject. qui patibulum, ſeu furcam fert. *Plaut. Moſt.* 5. 1. 53. Te ferabunt patibulatum per vias ſtimulis.

Patibulum, i, n. *patibola*, *forca*, *croce*, [illegible], Ger. *ein galgin*, *ein ſparren*, Gal. *potence*, *levier*, *barre*, Hiſp. *horca*, *cruz*, [illegible], proprie idem eſt, ac furca, quo nomine intelligitur rectus ſtipes, ſed cum duobus cornibus, qui Græcæ literæ Y figuram refert. Differt a cruce. Nam crux literæ T ſimilis erat. Veteres pro inſtrumento ſupplicii uſi ſunt. Facinoroſi inter cornua patibuli cervicem interſerebant, eorumque manus cornibus ſive ramis alligabantur: exinde ſic geſtantes furcam ſive patibulum a pone ſequente carnifice, vel conſervis cædebantur virgis. *Plaut. Mil.* 2. 4. 7. Credo, tibi eſſe eundum actutum extra portam, diſpeſſis manibus patibulum cum habebis. *Tacit. l.* 14. *Ann. c.* 33. Sed cædes, patibula, ignes, cruces, tanquam redditurí ſupplicium, ac prærepta interim ultione, feſtinabant. *Sall. in frag. 4. hiſt. apud Non. c.* 4. *n.* 355. Patibulo eminens affigebatur. Quo loco patibulum pro ipſa cruce videtur uſurpari. V. *Salmaſ. in ep. de Cruc.* ¶ Patibulum item uſurpatum reperitur pro ſera lignea, qua oſtia clauduntur, teſte *Non. loc. cit.* qui cauſam nominis affert, quod hoc ligno remoto valvæ patent. *Titin. apud Non.* Si quiſquam hodie præter hanc poſticum noſtrum pepulerit, patibulo hoc ei caput defringam. ¶ Eſt præterea patibulum lignum quoddam curvum, vel duo ligna tranſverſim alligata, quibus agricolæ vitium ramos curvant, quo fœcundiores ſint. *Plin. l.* 17. 23. Novarienſis agricola traducum turba non contentus, impoſitis etiamnum patibulis palmites circumvolvit. Adde *Caton. de R. R. c.* 27.

Patibulus, li, m. idem, ac patibulum, apud vet. teſte *Nonio*. *Lucil. Rerum. l.* 21. Deligata ad patibulos, deliguntur, & circumferuntur, cruci deſiguntur.

Patibulus, a, um, adject. patibulatus. *Plaut. in fragment. Carbonar.* Patibulus ferar per urbem, deinde ſuffigar cruci. *Apul. l.* 3. *Metam.* Patibulum aliquem relinquere.

Patiens, entis, o. *paziente*, ferens, tolerans. *Cic.* 2. *de Or.* In quo ego nimium patiens, & lentus exiſtimor. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Medios ille agros ſecat navium patiens, *navigabile*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 14. Meæ quoque literæ te patientiorem, lenioremque fecerunt. *Id. pro Lig. c.* 8. Non jam ut ne offendam tuas patientiſſimas aures. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Patiens vetuſtatis. h. e. diu durans. *Virg.* 2. *Georg.* Tellus patiens vomeris. h. e. quæ facile vomere proſcinditur.

Patienter, adv. *pazientemente*, [illegible], patienti animo, toleranter, conſtanter, fortiter. *Cic. de Am. c.* 25. Alterum patienter accipere, non repugnanter. *Id.* 2. *Phil.* Quæ tuliſſe illum fortiter, & patienter ferunt. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 8. Si quidem homines patientius eorum potentiam ferre potuerint. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 3. *num.* 11. Ita patientiſſime Cato toleravit.

Patientia, f. *pazienza*, *ſofferenza*, Ger. *gedult*, Gal. *patience*, Hiſp. *paciencia*, [illegible], tolerantia. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 54. Patientia eſt honeſtatis, aut utilitatis cauſa rerum arduarum, ac difficilium voluntaria, ac diuturna perpeſſio. *Id.* 1. *Catil.* Habes, ubi oſtentes illam præclaram tuam patientiam famis, & frigoris. *Id.* 1. *Off. c.* 34. Adoleſcentia a libidinibus arcenda eſt, exercendaque in labore, patientiaque & animi, & corporis. *Id. Agrar.* 2. *cap.* 7. Patientiam alicujus tentare. *Id. Catil.* 1. *c.* 1. Abuti patientia. *Tacit. in Agric. c.* 16. Britanniam uno prælio veteri patientiæ reſtituit, *all' antica ſoggezione*, *e ſervitù*. ¶ Interdum in malam partem accipitur pro nimia tolerantia, ſeu ſtupiditate. *Plin. l.* 1. *ep.* 31. Maritum non ſine aliqua reprehenſione patientiæ amor uxoris retardabat. *Porcius Latro apud Senec. l.* 2. *Controv.* 15. Ne quis in me aut nimiam patientiam, aut nimium ſtuporem arguat.

Patina, æ, f. *tegame*, [illegible], vaſis genus, quo utebantur ad condiendos, & coquendos piſces, & alia. Vulgo confundunt cum lance, & definiunt vaſis genus, quo dapes elixæ, & juſculentæ in menſam feruntur. Atqui lanx Græce eſt [illegible], patina vero [illegible], deinde lancibus & cibi ſimplices apponebantur, ut carnes aſſæ, fructus, & ſimilia, patinis vero id factum nuſquam legas, ut bene adverſus Guilandinum obſervat Scaliger, ſed iis ad condiendos, coquendoſque piſces, & alia utebantur. Itaque ut [illegible], ita patinæ quoque operculum habebant. Id vel docemur proverbio hoc apud *Hieron.* Dignum patella operculum (V. *Operculum*) Nam patella eſt dim. a *patina*. *Plin. l.* 21. *c.* 2. *de ſuco ſapæ*: Decoquitur in patinis cum ſale, & adipe. *Cic. Attic. l.* 4. *ep.* 8. Multa mihi in epiſtola tua delectarunt, ſed nihil magis, quam patina tyrotarichi. *Ter. Eun.* 4. 7. 46. Jamdudum animus eſt in patinis. ¶ In menſis quoque patinarum uſus fuit. *Horat. l.* 2. *ſat. ult.* Affertur ſquillas inter muræna natantes in patina porrecta.

Patinarius, a, um, [illegible], quod eſt in patina conditum, vel repoſitum. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 28. Vel patinarium, vel aſſum verſes. *Plaut. Menæch.* 1. 1. 26. Struices concinnat patinarias. *Id. Aſin.* 1. 3. 20. *de piſce*: Eum quovis pacto condias, vel patinarium, vel aſſum. h. e. in jure coctum. ¶ Patinarius abſolute dicitur guloſus, heluo. *Sueton. in Vitell. c.* 17. Aliis incendiarium, & patinarium vociferantibus.

Patior, eris, paſſus ſum, d. 3. *patire*, *ſoſtenere*, [illegible], Ger. *laiden*, Gal. *ſouffrir*, Hiſp. *ſufrir*, *padecer*, [illegible], fero, tolero, ſuſtineo, a [illegible] a. 2. inf. act. verbi [illegible], ſive a verbali ejus [illegible]. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Semina fruticantia ſupputare, & falcem pati conſueſcere. *Ter. Andr.* Qui me tam leni paſſus eſt animo uſque adhuc. *Cic.* 6. *Phil. c. ult.* Aliæ nationes ſervitutem pati poſſunt. *Id. de Un.* Mundus per ſe, & a ſe & patitur, & facit omnia. ¶ Sæpe ponitur pro ſinere, permittere, æquo animo ferre, & conjungitur cum adv. *facile*, *ægre*, *indigne*, *moleſte*, vel cum abl. *æquo animo*, *iniquo animo*. *Cic. Catil.* 1. *c.* 5. Non feram, non patiar, non ſinam. *Id. Att. l.* 10. Quem jam etiam gravius accuſas, quam tua conſuetudo patitur. *Id. pro Roſc. Am.* Quare facile omnes patimur, eſſe quam plurimos accuſatores. *Hor. l.* 1. *od.* 2. Patiens vocari Cæſaris ultor. *Et od.* 3. Neque per noſtrum patimur ſcelus iracunda Jovem ponere fulmina. *Ter. Eun.* 2. 1. 6. Ne iſtus tam iniquo patiare animo. *Id. Heaut.* 5. 5. 13. Non poſſum pati, quin tibi caput demulceam, *non poſſo contenermi*. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Nec ulla ſegetum dilationem patitur propter teneritatem, *non permette*, *che ſi differiſca*. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 48. Ut honeſtam innocentium paupertatem levavit, ita prodigos, & ob flagitia egentes movit Senatu, aut ſponte cedere paſſus eſt. h. e. affecit, ut cederent, vel juſſit, *fece ſi*, *che uſciſſero*. ¶ Pati ævum dicuntur, quæ diu durant. *Colum. l.* 1. *c.* 10. Repoſitum in granario patitur ævum. ¶ Pati abſolute pro degere, vivere mala ferendo. *Virg. Ecl.* 10. Certum eſt, in ſilvis, inter ſpelæa ferarum Malle pati. *Senec. Thyeſt. v.* 468. Immane regnum eſt poſſe ſine regno pati. ¶ Particip. paſſurus. *Nepos* 5. *cap.* 1. Negavit Elpinice, ſe paſſuram, &c. ¶ Partic. *patiendus* paſſiva ſignificatione. *Ovid.* 2. *Amor. eleg. ult.* Lentus es, & pateris nulli patienda marito. ¶ Patio, is, activa poſitione pro *patior*. *Nævius apud Diomed. l.* 1. *pag.* 395. Populus patitur, tu patias modo. *Vetus lex apud Cic.* 3. *de Leg. c.* 4. Doceri a magiſtratibus patiunto.

Patiſcens, is, particip. lateſcens, hians. *Senec. ep.* 94. *verſus fin.* Fulgores cœli patiſcentis. Sic legit *Lipſius*.

Patmos, ſ. e. Pathmos, *Palmoſa*, al. *Patino*, [illegible], inſ. maris Icarii, al. maris Ægæi, una Sporadum, cum urbe. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Pator, oris, m. *apertura*, [illegible], hiatus, & apertio, a *pateo*. *Apul. l.* 3. Quod altrinſecus ædium patore perſtabilis. *Scribon. Larg. Compoſit.* 46. & 47. Narium pator.

Patræ, arum, l. olim Aroe, Turc. *Badra*, & *Balabathra*, ideſt veteres Patræ, *Patras*, [illegible], Col. & urbs Achaiæ, in Peloponneſo, apud Rhium prom. & os ſinus Corinthiaci, a *Patrea*, qui mœnia ampliavit. *Plin. l.* 4. *c.* 4. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 417.

Patratio, onis, f. effectio, perfectio, conſummatio alicujus rei. *Vellej. l.* 2. *c.* 98. Gentes ferociſſimas in piiſſimum pacis redegit modum, ejuſque patratione Aſiæ ſecuritatem reddidit, *conchiuſione della pace*.

Patrator, oris, m. alicujus rei auctor, effector. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 62. Viſus idoneus maternæ necis patrator Anicetus. *Auſon. in Arat. Phænom. v.* 20. Auctor agendorum, propriuſque patrator, &c.

Patratus, a, um, *perfezionato*, *condotto a fine*, factus, perfectus, conſummatus, partic. a patro. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 66. Maluit patrati, quam incepti facinoris reus eſſe. *Vellej. l.* 2. *c.* 21. Commiſſum, patratumque prælium. Rurſus *Tacit. Ann.* 11. *c.* 28. Multas mortes juſſu Meſſalinæ patratas. *Id.* 4. *hiſt. c.* 81. Patrati remedii gloria penes Cæſarem. ¶ Pater Patratus V. Pater.

Patrenſis, e, ad Patram urbem pertinens. *Patrenſes*, *ium*, ſunt ejus urbis incolæ. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 19.

Patria, æ, f. *patria*, [illegible], Ger. *vaterland*, Gal. *patrie*, Hiſp. *patria*, [illegible], urbs, ſive alius locus, in quo nati ſumus. *Cic.* 1. *Offic.* Chari ſunt parentes, chari liberi, propinqui, familiares, ſed omnes omnium charitates patria una complexa eſt, pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, ſi ei ſit profuturus? *Id.* 5. *Tuſcul. c.* 37. Patria eſt, ubi bene eſt. ¶ Aliquando & provincia ipſa, ex qua orti ſumus, patria vocatur. Unde *Salluſt.* Hiſpaniam ſibi antiquam patriam dicit. ¶ In plurali num. *Plin. l.* 7. *c.* 26. Neque enim ipſi coronantur, ſed patrias ſuas coronant.

Patrianus, a, um, quod pertinet ad Patras urb. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 54. Quod ei Patriana civitas decrevit, & dedit. Al. leg. Pariana, a Pario urbe Helleſponti.

Patriarcha, æ, m. *Patriarca*, [illegible], princeps patrum, vel primus pater. *Vopiſcus in Saturnino c.* 8. mentionem facit de Patriarcha Ægypti, ſeu Alexandrino. ¶ Apud *Tertul. de cor. mil. c.* 19. legitur *Patriarches* in recto ſingulari.

Patrice, adv. *da gentil' uomo*, [illegible], more patricio, nobiliter, apud vet. *Plaut. Caſ.* 1. 7. At at ceſſo magnifice, patriceque, amiceque hero meo ire advorſum?

Patriciatus, us, m. Patriciorum dignitas. *Suet. in Aug. c.* 2. Ac rurſus magna vi per D. Julium in Patriciatum rediit. ¶ Alia fuit Patriciatus dignitas Conſtantini M. & ſequentium Imperatorum tempore, erant enim ejus ætatis Patricii Imperatori ipſi honore proximi, ejuſque amici & conſiliarii. V. *Caſſiod. l.* 8. *ep.* 9. de honore Patriciatus.

Patricii, m. 2. *Patricio*, [illegible], qui a primis illis Patribus, qui a Romulo, vel ab aliis poſtea alecti ſunt, oriundi erant. Ita dicti, quia Patrum eſſent progenies. *Liv. l.* 1. *c.* 8. Patres ab honore, Patricii, quia progenies eorum, appellati. ¶ Qui dicunt, Patricios vocatos eſſe, quod patres ſuos ciere poſſent, iidem etiam Patricios priores Urbis initio aliud nihil fuiſſe, quam ingenuos aſſerunt. Cincius *apud Feſtum*, P. Decius apud *Liv. l.* 10. *c.* 8. ¶ Differebant a Senatoribus. Non enim omnes Patricii Senatores erant, ut perſpicuum eſt de fœminis, pueris, & pauperibus. Et præterea etiam ex plebe in Senatum legi cœperunt. *Tac. Ann.* 11. *c.* 25. Iiſdem diebus in numerum Patriciorum aſcivit Cæſar vetuſtiſſimum quemque ex Senatu. ¶ Patricii haud ſecus, ac Patres, alii majorum, alii minorum erant gentium. Majorum gentium patricii dicti ſunt, qui a primis illis patribus a Romulo allectis ſunt procreati: minorum gentium, qui a Patribus Conſcriptis, ſeu Allectis orti ſunt. *Tacit. loc. cit.* Paucis jam reliquis familiarum, quas Romulus majorum, & L. Brutus minorum gentium appellaverant. V. ibi *Lipſ.* ¶ Exire e Patriciis, eſt fieri Plebeium. *Cic. pro Dom.* Sed ut e Patriciis exeat, ut Tribunus Plebis fieri poſſit. ¶ Plura de Patriciis V. apud

Sigon.

Digitized by Google

Sigon. de antiq. jur. Civ. Rom. l. 1. c. 7. Panvin. in 1. Faſt. & Manut. de orig. Senatus. ¶ Diverſi generis Patricii erant illi, qui a Conſtantino M. inſtituti fuerunt, & ſequentium Imperatorum temporibus celebrantur. V. *Patriciatus*.

Patricius, a, um, πατρίκιος, quod ad Patricios ſpectat, ut Patricia familia, Magiſtratus patricius, &c. *Cic. ad Brut.* Dum unus erit patricius Magiſtratus. *Velle. l. 2. c. 59.* Patricia gentis familia. Patricius, vicus Romæ, quod ibi Patricii habitaverint, jubente Serv. Tullio, ut ſi quid adverſus ipſum molirentur, ex locis ſuperioribus opprimi poſſent.

Patricus caſus, h. e. genitivus, legitur apud *Varron. l. 7. L. L. & l. 8.* bis, ubique tamen alii leg. *patrius*.

Patrie, adv. *da padre*, affectu paterno. *Quinct. l. 11. c. 1.* Ut eum non inimice corripere, ſed patrie revocare videatur.

Patrimus, a, adject. pro patrimus. *Feſtus*.

Patrimonialis, le, adject. *patrimoniale*, apud JCtos, ut patrimoniale reum, *l. 1. Dig. de mun. & honor.*

Patrimoniolum, li, n. parvum patrimonium. *Hieronym. ep. 10. ad Paul. ad fin.* Patrimoniolum meum quotidie perit.

Patrimonium, nii, n. *patrimonio*, *beni paterni*, ἄγρια, bona paterna, hereditas a patre relicta. *Cic. pro Rab. Poſth. c. 14.* Lautum, & copioſum patrimonium. *Id. pro Plac. c. 36.* Diſſipare patrimonium conviviis. *Id. 2. Offic. c. 55.* Patrimonium effundere. *Quinctil. l. 5. c. 10.* Patrimonium exhaurire. ¶ Patrimonium Principis duplex erat, publicum, quod bona fiſcalia complectebatur; privatum, quod bona propria, ſeu patrimonialia. Ex quo intelliges locum illum *Juſtin. l. 2. c. 10.* de privato Darii patrimonio, & *Jul. Capitolin. c. 7.* de patrimonio privato Antonini pii. Huc referendum eſt illud *Ulpian. l. Cum ſervus in fine, dig. de Legat. 1.* Prædia in formam patrimonii redacta. h. e. publica facta, hic enim nomine *patrimonii* intelligitur fiſcus.

Patrimus, a, um, illa, cui pater ſuperſtes eſt. Illi, quibus uterque parens in vivis erant, conjunctim patrimi, & matrimi appellabantur. Dicebantur autem vel patrimi matrimi, vel patrimes, & matrimes, quomodo vocantur in veteri inſcriptione p. 232. edit. Gruter. *Liv. l. 37.* Patrimi omnes, matrimique ad id ſacrificium adhibiti. *Catull. epigr. 1.* Patrima virgo, h. e. Minerva. *Tacit. 4. hiſt. c. 53.* Cum pueris puellisque patrimis, matrimisque.

Patriſſo, as, avi, atum, n. 1. patrem imitor, πατρίζω, πατριάζω. *Ter. Adelph. 4. 2. 25.* Laudo, Cteſipho, patriſſas. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 27.* Mirandum, ſi patriſſat filius? ¶ Scribitur & *patrizo*.

Patritus, a, um, πατρῷος, quod eſt patris, ut avitum quod eſt avi. *Cic. 1. Tuſc. c. 19.* Hæc enim pulchritudo etiam in terris patritam illam, & avitam, ut ait Theophraſtus, Philoſophiam excitavit. Alii leg. *patriam*. *Varro* apud *Non. c. 2. n. 723.* Patrito, & avito more precabamur. Affertur & locus *Plaut. Mil. 3. 1. 190.* ſed dubia eſt lectio.

Patrius, a, um, *patrio*, *natio*, πατρικός, quod eſt patris, vel patrius. *Cic. pro Flac.* Ut ſenſum jure percipere poſſit ex mœrore patrio. *Id. 1. de Orat.* Hic enim eſt mos patrius Academiæ adverſari ſemper omnibus in diſputando. *Virg. 2. Æn. v. 279.* Patrii muri. *Id. 6. Æn. 308.* patria decedens ponere terra. ¶ Patrius caſus dicitur a Grammaticis caſus genitivus, fortaſſe quod a recto tanquam a patre oriatur. V. *Patricus*.

Patriſo. V. Patriſſo.

Patro, as, avi, atum, a. 1. τελειόω, proprie notat rem Veneream conſummare, liberis operam dare, a *pater*, ut docet *Scholiaſtes in Perſ. ſat. 1.* ad illud v. 18. patranti fractus ocello. ¶ Frequentius tamen accipitur pro rem quamvis perficere, aliquid jam inceptum ad finem perducere, vel ſimpliciter pro efficere, *fare*, *condur' a fine*. *Sall. in Catil.* Si Romæ ſocii incepta patraviſſent. *Liv. l. 23. c. 8.* Si forte abeſſe, dum facinus patraretur, mallet. *Cic. Att. l. 1. ep. 14.* Patrare promiſſa. h. e. præſtare. *Tacit. 4. hiſt. c. 83.* Patrare juſſa, h. e. exequi. ¶ Patrare bellum, dictum eſt a *Salluſt. Velle. Tacit. & Floro*: quam phraſim ſordide & antique uſurpari, affirmat *Quintil. l. 8. c. 3.* licet, inquit, a nobis rideamur, ſi diis placet. quam culpam non ſcribentium quidem judico, ſed legentium, tamen vitandam. Hæc *Quinctilianus* ideo ſcripſit, quia verbum hoc obſcœnam etiam, ut dictum eſt, habuit notionem. ¶ Patror, aris, deponenti forma affertur a quibuſdam Lexicographis, & probatur illo *Lucretii* carmine *l. 5. v. 386.* Quod facere intendunt, neque adhuc conata patrantur. Quod tamen ſi attente expendatur, non ſatis rem conficit.

Patrocinium, nii, n. *patrocinio*, [illegible], Ger. *ſchutz*, Gal. *defenſe*, *protection*, Hiſp. *padronazgo*, προστασία, protectio, tutela, defenſio. *Feſt.* Patrocinia appellari cœpta ſunt, cum plebs diſtributa eſt inter Patres, ut eorum opibus tuta eſſet. *Cic. 2. Off.* Itaque illud patrocinium orbis terræ verius, quam imperium, poterat nominari. *Id. 1. de Orat.* Arripere patrocinium æquitatis. *Id. 1. de nat.* Suſcipere patrocinium. *Id. 2. de Fin.* Repudiare patrocinium voluptatis.

Patrocinor, aris, atus ſum, d. 1. *difendere*, *proteggere*, Ger. *einen verthedigen*, Gal. *defendre*, *proteger*, Hiſp. *defender*, προστατεύω, imbecilliorem protego vel verbo, vel facto. *Quintil. l. 1. c. 4.* Sic, ut non homini patrocinemur, ſed filii. *Plin. l. 14. c. 4.* Patrocinante vicinitate. *Hirt. de B. Hiſp. c. 29.* Adverſarii patrocinari loco iniquo non deſinunt, *difender el paſſo*.

Patroclianus, a, um, adject. a Patroclo. *Martial. l. 12. epigr. 78.* Sellas ante petit Patroclianas. Ubi publicas quaſdam Romæ latrinas intelligere videtur.

Patroclus, m. 2. Πάτροκλος, Menœtii filius, & Sthenelæ, qui occiſo per ludum aſtragalorum Clitonymo, ſeu, ut aliis placet, Æane Amphidamantis filio, ſolum vertens Phthiam venit, ubi a Peleo propter generis propinquitatem ſuſceptus eſt, & una cum Achille apud Chironem educatus, cum eodem arctiſſima amicitia junctus vixit. Poſtea etiam cum Achille ad expeditionem Trojanam profectus eſt, ubi armis Achillis indutus, quo tempore ille iratus Agamemnoni propter ereptam ſibi Briſeidem bello abſtinebat, cum Hectore pugnans, ab eodem confoſſus occubuit. Quod cum reſcivit Achilles, acceptis a Thetide matre aliis armis a Vulcano fabricatis, ad bellum rediit, amici mortem vindicaturus, Hectoremque interfecit.

Patrona, æ, f. quæ aliquem defendit. *Teren. Eun. 5. 2. 48.* Te mihi patronam cupio, Thais. *Cic. 2. de Or.* Provocatio patrona illa civitatis, ac vindex libertatis. *Martial. l. 7. epigr. 71.* Ut vocem mihi commodes patronam. Ubi videtur adjective uſurpari.

Patronalis, le, adject. ut verecundia patronalis, h. e. quæ patrono debetur, *l. 20. ff. de donat.*

Patronatus, us, m. patrocinium humilium, & pauperum. Jus patronatus a Romulo originem habuit. Nam poſtquam populum in Patricios, & Plebejos diviſit, & ſanxivit, ut Patricii auſpicia haberent, ſacra curarent, Magiſtratus gererent, jus dicerent, ſecum Remp. adminiſtrarent, Plebeii agros colerent, pecus alerent, artes quæſtuoſas exercerent; ne ſeditiones orirentur, Patricios patronos Plebis, Plebejos clientes Patriciorum eſſe conſtituit, commendans Plebem Patribus, & unicuique de Plebe liberam optionem tribuens, ut ſibi, quem vellet, patronum eligeret. Hoc igitur ſanctiſſimum neceſſitudinis vinculum, quo Patricios, & Plebejos inter ſe aſtrinxit, ex parte Patriciorum *patronatum*, ex parte plebejorum *clientelam* appellavit. *Dionyſ. l. 2. Manut. de orig. Sen. Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 7.* De jure Patronatus mentio ſæpe fit a JCtis *l. 3. & 21. tit. 14. l. 37. Digeſt. & in Cod. l. 1. tit. 3. leg. an.*

Patronus, ni, m. *tutore*, *difenſore*, [illegible], Ger. *ein fürſprech*, *beſchirmer*, Gal. *defenſeur*, *advocat*, Hiſp. *patron*, *defenſor*, προστάτης, qui aliquem in periculo defendit, quia patris ſit loco. *Feſt.* ¶ Proprie patroni apud Romanos Patres, ſeu Patricii fuere, ex Romuli inſtituto, qui Patricios patronos Plebis, Plebejos Patrum clientes eſſe conſtituit. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 7. Cic. pro Sext.* Qui propter ſalutem illius urbis Conſulatu conſervatam meo me unum patronum adoptarit. ¶ Quoniam vero patronorum officia fuere, ut clientes omnibus in rebus tuerentur, ac potiſſimum ut iis incognita jura traderent, cauſamque eorum in foro, re poſtulante, defenderent, factum eſt, ut patronus pro oratore, ſive actore cauſarum uſurparetur. *Pedianus in Divin. Verr. c. 4.* Qui defendit alterum in judicio, aut patronus dicitur, ſi orator eſt, aut advocatus, ſi jus ſuggerit, aut præſentiam ſuam accommodat amico, aut procurator, ſi negotium ſuſcipit, aut cognitor, ſi præſens cauſam novit, & ſic tuetur ut ſuam. *Cic. 2. Off.* Judicis eſt ſemper in cauſis verum ſequi, patroni nonnunquam veriſimile, etiamſi minus ſit verum, defendere. ¶ Eſt etiam *patronus* correlativum *liberti*, & ſumitur pro domino, qui ſervum libertate donavit. *Cic. l. 13. Fam.* Quod eſt in patronum ſuum officio, & fide ſingulari. *Id. in Fam.* Ut Antonium libertum in patroni ejus negotio tueare. ¶ Translate pro quovis defenſore ponitur. *Cic. pro Balb.* Patrone fœderum, & fœderatorum. *Id. pro Syll.* Patronus criminum. *Id. Tuſc. 3.* Patronus ærarii. *Id. de Amic. c. 7.* Patronus juſtitiæ.

Patronymicum nomen, πατρωνυμικὸν ὄνομα, eſt, quod fit ex nomine patris, avi, vel alius ex majoribus, & ſignificat filium, vel filiam, nepotem, vel neptem, vel alium ex deſcendentibus, ut *Pelides*, Achilles filius Pelei, *Æacides*, Achilles nepos Æaci: item ex nominibus Regum, urbium, fluminum, &c. V. *Priſcian. l. 2. & alios Grammat.*

Patrous, a, um, πατρῷος, patrius, paternus. Apud *Catull. epigr. 1.* ubi habetur *patrona Virgo*, alii leg. *patroa*, eodem ſenſu.

Patrueles, m. 3. *fratelli cugini*, [illegible], Ger. *bruder kinder*, Gal. *couſins*, Hiſp. *primos*, ἀνεψιοί, patruorum filii, ideſt, ut ait *Nonius*, matrum fratrum filii, & filiæ: ut ſororum duarum, aut plurium filii inter ſe ſobrini, & filiæ ſobrinæ dicuntur, ut *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 1. & 10.* docet. *Cic. 5. Fin. c. 1.* Et L. Cicero frater noſter cognatione patruelis, amore germanus. ¶ Item filii fratrum patris. Hinc Q. Metellus Celer dicitur a *Cic. pro Cœl. c. 24.* frater patruelis Clodii, quia mater Clodii ſoror fuerat patris Metelli.

Patruelis, le, o. 3. ἀδελφιδοῦς, quod eſt ex parte patrui. *Ovid. ep. 14. v. 61.* Quid mereor necem patruelia Regna tenendo?

Patruus, i, m. *zio*, [illegible], Germ. *ein vetter*, Gall. *uncle*, Hiſp. *tio*, θεῖος, πρὸς πατρός, ἀντάδελφος, frater patris, quod ſit quaſi patris loco. *Cic. 3. Verr.* Patruo teſtimonium dicente. ¶ *Patruus magnus*, frater avi, *patruus major*, frater proavi, & patruus avi, qui & *propatruus* dicitur, *patruus maximus*, frater abavi, qui & *abpatruus* appellatur. V. *leg. 1. Dig. de gradib.* Patruum ſapere, apud *Perſ. ſat. 1. v. 10.* eſt ad ætatem gravem accedere, cum patrui ſeveres inducimus, h. e. ſeveros. Hinc & *Cic. pro Cœl.* Qui in reliqua vita teſtis eſſet, fuit in hac cauſa pertriſtis quidam patruus, cenſor, magiſter.

Patruus, a, um, adject. a patruo, uſurpatur pro ſevero, & aſpero; quia patrui nepotes caſtigare acrius, quam patres ſolent. *Horat. l. 3. od.* metuentes patruæ verbera linguæ. *Manil. l. 5. v. 455.* Tutoriſque ſupercilium, patruumque rigorem. ¶ Jocülariter *Plaut. Pan. 5. 4. 24.* Patrue mi patruiſſime.

Patulcius, m. V. Cluſius.

Patulico. V. Peſtillico.

Patulus, a, um, *patente*, *aperto*, ἀναπεπταμένος, quod ſemper patet, apertum, extenſum, latum. *Cic. 2. Fin.* At illa, quæ in concha patula pina dicitur. *Id. de Or.* Patulis ramis diffuſa platanus. *Ovid. 3. Met.* Patulum os. *Col. l. 6. c. 1.* Nares reſimæ, & patulæ. *Hor. l. 1. ep. 18. v. 70.* Nec retinent patulæ commiſſa fideliter aures. ¶ *Patuli boves* qui ſint, V. in *Camurus*.

Pava, æ, f. *paonessa*, fœmina in genere pavonum. *Auſon. epigr. 69.* Pavaque de pavo conſtitit ante oculos.

Paucies, adv. raro. *Titin.* apud *Non. c. 2. n. 681.* Uxorem meam paucies videbo. Legitur & *pauciens*.

Pauciloquium, ii, n. βραχυλογία, paucitas ſermonis. *Plaut. Merc. 1. 3. 31.* Contumelia, & diſpendium, multiloquium, pauciloquium.

Paucitas, atis, f. *poco numero*, *pochezza*, ὀλιγότης, exiguus numerus. *Cic. 1. de Orat. c. 2.* Quanta Oratorum ſit, ſemperque fuerit paucitas. *Id. 1. de Inv.* Paucitas in partitione ſervatur. *Curt. l. 3. c. 3.* Ad paucitatem redigi.

Pauculus, dimin. a paucus. *Cic. Att. l. 5.* Ut ibi pauculos dies eſſet. *Terent. Heaut. 4. 6. 24.* Loquitur paucula. ¶ In ſingul. numero exempla non vidimus.

Paucus, a, um, *poco*, [illegible], Ger. *wenig*, Gal. *peu*, Hiſp. *poco*, παῦρος, quod eſt exigui numeri, cui *multus* opponitur, a græca voce allata. *Cic. 5. Tuſc.* Quare paucis, quam parvis rebus egeat, quam vilibus. *Plaut. Pœn. 5. 4. 54.* Rem in pauca conferre. *Plin. l. 10. c. 59.* Anſeres plurima ova ſexdecim, pauciſſima ſeptem. *Tacit. 1. Ann. cap. 17.* Cum paucis Centurionibus, paucioribus Tribunis. ¶ *Paucis*, ablativ. abſolute, pro paucis verbis. *Virg. 6. Æn.* Reſponſum paucis reddere. *Id. 4. Æn.* Paucis docebo. Sic *Teren. Andr. 5. 3.* Pater, licet ne pauca? S. Quid dices reliqui? ¶ In ſingulari numero fere obſoletum eſt. *Hygin. fab. 194.* Poſt paucum tempus nuntiatur. ¶ In dativo plur. *paucabus* pro *paucis* dixit *Gall. hiſtoricus* apud *Chariſ. l. 1. pag. 39. Pariſ.* V. dicta in *Aſina*.

Pavefactus, a, um, particip. a paveſio. *Ovid. 13. Met. v. 878.* Aſt ego vicino pavefacta ſub æquore mergor.

Pavendus, a, um, timendus, partic. a paveo. *Plin. l. 8. c. 23.* Nec pedibus pavendas tantum ſerpentes, ſed & miſſili volare tormento.

Pavens, entis, o. *pauroſo*, δειλός, qui timet, partic. a paveo. *Ovid. 2. Met.* Colligit amentes, & adhuc terrore paventes Phœbus equos.

Paventia, æ, fem. Dea pavoris, quæ terret Infantes. *Auguſtin. de Civit. Dei, lib. 4. cap. 11.*

Paveo, es, pavi, ſine ſup. n. 2. *aver paura*, *temere*, [illegible], Germ. *ſich fürchten*, Gal. *avoir grand peur*, Hiſp. *tener miedo*, τρέμω, φοβοῦμαι, timeo, trepido, tremo. *Cic. 5. Phil. c. 5.* Pavet animus apud concilium illud pro reo dicere. *Hor. Epod. 12.* Pavet acres agna lupos. *Ter. Andr. 1. 2. 11.* Id pavet, ne tu ducas illum. *Ovid. 9. Met.* Pectora pavent metu. ¶ Videtur autem diſcrimen eſſe inter *timeo*, & *paveo*, quod timere occultum metus affectum denotat, qui autem pavet, cum pallore, & tremore ſe prodit. *Tacit. Ann. 4. c. 70.* Idipſum paventes, quod timuiſſent. Neque tamen hoc perpetuum eſt apud Auctores.

Paveſco, is, neut. 3. *temere*, πτοηθῆναι, timidus fio, vel idem ut timeo. *Colum. l. 6. c. 2.* Ne ad hujuſmodi tactum poſtmodum paveſcant.

Tac.

Ter. *Ann.* c. *e.* 4. Bellum plures paveſcem. *Gell. l.* 19. *c.* 1. Paveſcere ſenſim, & quaſi albeſcere.

Pavera, frumenta dicebant antiqui, quæ de nagina non bene exibant. *Feſt.*

Paveratus, a, um, adject. denſus, calcatus, ut paverata veſtis. *Vide* Paparatus.

Pavibundus, a, um, adject. pavens. *Arnob. l.* 7. Pavibundæ trepidationes.

Pavicula, æ, f. inſtrumentum, quo area denſatur, æqueturque, a *pavio*. Gloſ. *Pavicula*, [illegible]. *Cat. c.* 139. R. R. Comminuito terram, & cylindro, aut pavicula coæquato. Adde *Col. l.* 11. *c.* 3.

Pavide, adv. *timidamente*, [illegible], timide, meticuloſe. *Liv. l.* 5. *c.* 39. Quæ ad Alliam tam pavide fugerat.

Pavidus, a, um, *timido*, [illegible], Ger. *erſchrocken*, Gal. *craintif*, Hiſp. *medroſo*, [illegible], qui natura timidior eſt, qui ſemper timet. *Virg.* 8. *Æn.* Stant pavidæ in muris matres. *Sil. l.* 10. *v.* 65. Talin' pavidiſſime dignum me vita, pulchraque indignum morte putaſti? *Plin. l.* 11. *c.* 37. Quos pavidiores accepimus. ¶ Pavidus etiam dicitur, qui pavidos facit. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 16. pavidos excute corde metus. *Lucret. l.* 2. *v.* 44. Pavidæ religiones. *Stat. l.* 5. *Theb. v.* 567. pavidi ſetus incola luci. ¶ *Pavidum* adverbialiter pro pavide. *Ovid.* 9. *Met. v.* 568. Deque ſuis unum famulæ pudibunda vocavit, Et pavidum blandita, &c.

Pavimentatus, a, um, in quo pavimentum ſtratum eſt, partic. a pavimentor. *Cic. pro Dom.* In palatio pulcherrimo proſpectu porticum cum conclavibus pavimentatam trecentum pedum concupierat. Adde *ad Q. Fr. lib.* 3. *epiſt.* 1. *cap.* 1.

Pavimento, as, avi, atum, a. 1. *fare pavimento*, Ger. *ei[n] eſtrich ſchlagen*, Gal. *paver*, Hiſp. *echar ſuelo*, [illegible], pavimentum facio, pavimento ſterno. *Plin. l.* 27. *c.* 4. Ergo pavimentandum, ubi ſata ſit, cenſens.

Pavimentum, i, n. *pavimento*, *terrazzo*, [illegible], Germ. *ein eſtrich*, Gall. *pavé*, Hiſp. *ſuelo de caſa*, [illegible], domus ſolidamentum, ſive incruſtatio, quam gradiendo calcamus, a *pavio*. *Cato c.* 18. *R. R.* Ibi de ſeſta arida pavimentum ſtruito, ubi ſtructum erit, pavito, fricatoque, oleoque pertingito, ita pavimentum bonum fiet. *Juven. ſat.* 14. *v.* 60. Verre pavimentum, & nitidas oſtende columnas. *Cic. Q. Frat. l.* 3. *epiſt.* 1. *c.* 1. Pavimentum facere. ¶ Pavimentorum plura apud veteres genera recenſet *Plin. l.* 36. *c.* 25.

Pavio, is, ivi, itum, a. 4. *percuotere*, [illegible], Ger. *ſchlagen*, *gleich machen*, Gal. *paver*, *batre la terre*, Hiſp. *piſonear la tierra*, [illegible], percutio, cædo, tundo, apud vet. a verbo Græco allato, inſerto *v* conſono, quomodo ab *ovis*, eſt *ovum*. *Cat. c.* 18. Ubi ſtructum erit, pavito. *Cic.* 2. *de Div. c.* 34. Neceſſe eſt aliquid ex ore cadere, & terram pavire.

Pavitans, antis, o. timens, partic. a pavito. *Virg.* 6. *Æn.* Vix adeo agnovit pavitantem.

Pavitatio, onis, f. trepidatio. *Apul. de Mundo*. Quorum pavitatione quæ trepidans, ſine inclinationis periculo nutant.

Pavito, as, avi, atum, a. 1. *temere molto*, [illegible], valde timeo, freq. a *paveo*. *Lucr. l.* 2. *v.* 57. Quæ pueri in tenebris pavitant. *Ter. Hec.* 3. 1. 40. Uxorem Philumenam pavitare neſcio quid dixerunt.

Pavitus, a, um, perauſus, calcatus. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Pavitumque ſolum habeat. *Plin. l.* 9. *c.* 10. Terra pavita, & complanata.

Paulatim, adv. *a poco a poco*, [illegible], Germ. *mehlich*, *allgemach*, Gall. *peu a peu*, Hiſp. *poco a poco*, [illegible], ſenſim, leniter. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 17. Cujus amicitia me paulatim in hanc perditam cauſam impoſuit. ¶ Reperitur cum genit. pro paululum. *Cat.* 1. 47. Aquæ paulatim addito. ¶ Scribitur & *paullatim*.

Paulianus, a, um, adject. a Paulo, nom. proprio, ut Pauliana reſponſa, h. e. Pauli JCti, *in præfat. in Pandect. ad Anteceſſ.* §. 5. Sic Pauliana victoria. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 11. *n.* 1. h. e. a L. Paulo parta.

Paulinus, i, & Paulina, æ, nomen Romanum, ut Suetonius Paulinus, Lollia Paulina, &c. apud *Tac.* & *Plin.* ¶ Paulinus Epiſcopus Nolanus ſcripſit epiſtolas, & carmina, floruitque circa ſæculi IV. finem, & initium V. Auſonii diſcipulus fuit, & amicus. V. *Auſon. epigr.* 24. ¶ Paulinus alter, Petrocorius (vel Petricordius) dictus a Petrocorio Aquitaniæ oppido, ſcripſit metro vitam S. Martini, vixitque Sæc. V. anno circiter 40. poſt Nolanum.

Paulisper, adv. *poco tempo*, *per poco tempo*, [illegible], Germ. *ein kleine weil*, Gal. *un peu de temps*, Hiſp. *un rato*, [illegible], valde paulum temporis. *Cic.* 1. *de Leg.* Paulisper lacedamus, rogamus. *Ter. Heaut.* 2. 2. *in fin.* Paulisper mane. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 12. Paulisper eſt labulo hominis ſuo animo obſequi. ¶ Scribitur & *paullisper*.

Paulo, & Paullo, adv. *un poco*, idem ac paulum, niſi quod *paulum* poſitivis, *paulo* comparativis, & præpoſ. *ante*, & *poſt* jungitur. *Cic.* 2. *Verr.* Ego autem Ædilis, hoc eſt paulo amplius, quam privatus. *Id.* 6. *Verr.* Imo vero modo, ac plane paulo ante vidimus. *Suet. in Tib.* quaſi neque rediturus unquam, & cito mortem etiam obiturus; quod paulo minus utrumque evenit. h. e. propemodum, pæne. Rurſus *Cic. de Orat.* De quibus paulo poſt dicemus. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 20. Poſt paulo tamen cognoſcunt. ¶ Paulo magis interdum ponitur pro nimium. *Cic. in Brut. c.* 21. Et libenter verbis etiam uti paulo magis priſcis. ¶ Paulo mox, eſt ſtatim, cum parvo intervallo. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Sicut paulo mox docebimus.

Paululatim, adv. dim. a paulatim. *Apul. l.* 1. *Metam.* Paululatim labellis minuens. Alii aliter legunt.

Paululum, ſeu paullulum, adv. *alquanto*, *un pochetto*, [illegible], paulisper, dim. a paulum. *Ter. Eun.* Paululum opperirier ſi vis. *Cic.* 4. *Acad.* Et paululum ante dicendum eſt.

Paululus, ſeu paullulus, a, um, *pochetto*, [illegible], parvus, exiguus, dim. a *paulus*, quod a *parvus*. *Ter. Adel.* Agelli hic ſub urbe eſt paululum. *Liv. l.* 8. *c.* 11. Pro paulula via magnam mercedem Romanis eſſe ſolvendam. *Liv. l.* 35. *c.* 11. Equi, hominesque pauluſi, & graciles. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 8. Habeo paululum, quod requiram.

Paulum, ſeu paullum, adv. *poco*, [illegible], dim. a *parum*. *Teren. Eun.* Queis vero paulum interſit. *Cic.* 1. *Acad.* Paulumque cum eſſet villa abeſſemus. *Quintil. l.* 12. 1. 3. *ad fin.* Paulum aliquid in ſcholis toderunt.

Paulus, vel Paullus, m. 2. [illegible], cognomen gentis Æmiliæ, Latine puſillus exponitur. Hoc cognomine celeberrimus eſt L. ille Æmilius, qui in prælio Cannenſi pro patria occubuit. *Cic.* 2. *de Div.* Item Africani minoris pater. *Cic. in Brut.* Item ille, qui Perſen vicit. *Cic.* 1. *Agr.* 4. *Cornel. pro Mur.* &c. ¶ Jul. Paulus Juriſconſultus Patavinus fuit, auditor Papiniani, tempore Alexandri Severi.

Paulus, ſeu paullus, a, um, idem ac parvus, vel paucus. *Plaut. Curc.* 1. 2. 31. Venus de paullo hoc paullulum dabo tibi. *Ter. Andr.* 1. 5. 31. Paullo momento huc, illuc impellitur. *Id. Ad.* 5. 3. *in fin.* Pro peccato magno paulum ſupplicii ſatis eſt patri. ¶ *Poſt paulum*, eſt paulo poſt. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Sed de propoſitorum diverſitate poſt paulum.

Pavo, onis, m. *pavone*, [illegible], Ger. *pfaw*, Gal. *paon*, Hiſp. *pavon*, [illegible], avis vario pennarum fulgore conſpicua, quam Poetæ Junonis tutelæ aſſignarunt, a græca voce allata. Junoni ſacra eſſe dicitur, cujus illa caudam ornaſſe fingitur oculis Argi a Mercurio interempti. V. *Ovid.* 1. *Met. fab.* 13. ¶ Tradunt, hanc avem glorioſam eſſe. Laudata enim expandit colores adverſo maxime Sole. Malevola etiam eſt, quippe quæ fimum ſuum reſorbet invidens hominum utilitati. *Ovid. l.* 1. *de ar. am. v.* 627. Caro ejus diutiſſime incorrupta ſervatur. V. *Plin. l.* 10. *c.* 20. *Juven. ſat.* 1. *v.* 143. Et crudum pavonem in balnea portas. ¶ Fœmina dicitur pava. Sed tamen uterque ſexus pavo appellari poteſt cum appoſitione horum nominum *maſculus*, & *fœmina*. *Colum. l.* 8. *cap.* 11. Maſculus pavo gallinaceam ſalacitatem habet. Et *paulo poſt*: Nam pavones fœminæ, quæ non incubant.

Pavonaceus, a, um, quod pavoni ſimile eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 22. At quæ vocant pavonacea tegendi genera. Alii legunt *pavimentata*. h. e. pavimentorum more conſtructa.

Pavoninus, a, um, quod ex pavone eſt, ut Muſcarium pavoninum, ex pavonum caudis confectum. *Col. l.* 8. *c.* 5. Pavoninum ovum. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. Si ova gallinæ pavonina ſubjicies. Quidam leg. *pavonia*.

Pavonius, V. Pavoninus.

Pavor, oris, m. 3. *paura*, [illegible], Germ. *forcht*, Gall. *peur*, Hiſp. *miedo*, [illegible], timor. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 8. Pavorem, metum mentem loco moventem, ex quo illud Ennii, Tum pavor ſapientiam mihi omnem ex animo expectorat. *Virg.* 3. *Georg.* haurit corda pavor pulſans. *Liv. l.* 24. Pavorque circa eam caparas milites. ¶ Pavorem, & Pallorem Tullus Hoſtilius Deos conſecravit. *Liv. l.* 1. *c.* 27. *Auguſt. de Civ. Dei l.* 6. *c.* 10. *Lactan. l.* 1. *c.* 20.

Pauper, eris, o. *povero*, [illegible], Germ. *arm*, Gall. *pauvre*, Hiſp. *pobre*, [illegible], inops, indigens, tenuis, cui parva, & anguſta res familiaris eſt, a [illegible], *pauxus*. *Cicer. in Parad.* Sed etiam inopes, ac pauperes exiſtimandi ſunt. *Stat. l.* 1. *Theb.* Lis eſt de paupere Regno. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 142. Pauper Opimius argenti poſiti intus, & auri. *Cic. in Vatin. cap.* 12. Sis ne ex pauperrimo dives factus in illo ipſo anno. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 2. Et carmen vena pauperiore fluit. h. e. ſteriliore. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. Pauper, & jejuna eloquentia. *Plaut. Rud.* 5. 1. 17. Pauperes res. *Ter. Andr.* 4. 5. Quæ ſeſe inhoneſte optavit parere hic divitias potius, quam in patria honeſte pauper vivere. Sunt qui legunt *paupera*. Invenitur enim & *pauper*, *ra*, *rum*. *Plaut. in fragm.* Paupere hæc eſt mulier. *Cal. Aurel. Tard.* 1. *c.* 1. Caput carnibus pauperum. *Varro* tamen *l.* 7. *de L. L.* improbat hujuſmodi terminationem.

Pauperatus, a, um, adject. *impoverito*. *Sidon. l.* 6. *ep.* 12. Defectio civium pauperatorum.

Pauperculus, a, um, *poveretto*. *Ter. Heaut.* 1. 1. 44. Eſt e Corintho hic advena anus paupercula. *Var. l.* 1. *de R. R. cap.* 17. Ut pleraque pauperculi cum ſua progenie.

Pauperies, ei, f. 5. idem ac paupertas. *Horat. l.* 3. *od.* 24. Magnum pauperies opprobrium jubet quidvis & facere, & pati. ¶ Pauperiem facere, *danneggiare*, eſt damnum inferre, propter quod quis pauperior ſiat. Hinc eſt *in Pandect. l.* 9. *tit.* 1. Si quadrupes pauperiem feciſſe dicatur.

Pauperius, adv. comparativ. *più poveramente*. *Tertul. de cult. fæm. c.* 11. Ex quo facta eſt Chriſtiana, pauperius incedas.

Paupero, as, avi, atum, a. 1. *impoverire*, [illegible], pauperem facio. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 27. Boni viri me pauperant, improbi alunt. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſ. & ablat. pro privare. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 33. Quam te contemptum caſſa nuce pauperet.

Paupertas, atis, f. *povertà*, [illegible], Germ. *armuth*, Gal. *pauvreté*, Hiſpan. *pobreza*, [illegible], pauperis conditio, egeſtas, inopia, anguſtia rei familiaris. *Var. l.* 1. *L. L.* Pecunia, quæ erat parva, ab ea paupertas dicta eſt. *Cic.* 2. *Off.* Vita, mors, divitiæ, paupertas omnes homines vehementiſſime permovent. ¶ Paupertatem quidam ab egeſtate ita diſtinguunt, ut egeſtas ſit, quando ad victum neceſſaria deſunt, paupertas, quando licet non ſint opes, tamen neceſſaria ſuppetunt. *Martial. l.* 11. *epigr.* 33. Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil. *Cic. in Parad.* Itaque iſtam paupertatem, vel potius egeſtatem, ac mendicitatem tuam nunquam obſcure tuliſti. ¶ In plur. num. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 714. Horum temporum divitias, & illorum paupertates. ¶ Paupertas a poetis Dea fingitur, filia Herebi, & Noctis. *Boccat. l.* 1. *Gen.*

Paupertatula, æ, f. *Hieronym.* in *epitaph. Marcellæ ad Princip. virgin. in fin.* Et te paupertatulæ ſuæ reliquit hæredem.

Paupertinus, a, um, idem ac pauper. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 715. Quod ſi paupertina ſit elegantia. *Gell. l.* 20. *c.* 1. In jus vocato paupertino homini.

Pauſa, æ, f. *pauſa*, [illegible], Ger. *ruhe*, *ſtillhaltung*, Gal. *pauſe*, Hiſp. *pauſa*, [illegible], ceſſatio, requies alicujus rei, a prima voce græca allata, quæ a [illegible], *ceſſo*. In veteri quadam inſcriptione *pauſſa* gemino *ſſ* legitur. *Plaut. Rud.* 4. 6. 7. Aliquando oſculando melius eſt, uxor, pauſam fieri. *Lucret. l.* 3. *v.* 944. mortem vacas frigidam vitæ pauſam. ¶ Uſus fuit hujus vocis in ſacris Iſidis, in quibus qui Anubis ſimulacrum circumferebant, ſubinde ſubſiſtere ſolebant, ut commodius hymnos in ejus laudem canerent. *Spartian. in Carac. c.* 9. Cum Antoninus Commodus ita ea (ſacra Iſidis) celebraverit, ut & Anubin portaret, & pauſas ederet.

Pauſabilis, le, adject. ſubinde ceſſans, ut pauſabilis inſpiratio. *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 13.

Pauſarius, m. 2. [illegible], portiſculus, ille, qui modos dat remigibus, a *pauſa*, quia pro ejus imperio remiges vel remigare incipiunt, vel pauſam faciunt. *Senec. ep.* 56. Ut audire vel pauſarium poſſim voce acerbiſſima remigibus modos dantem. ¶ Pauſarii item dicti ſunt Iſidis Sacerdotes, qui in ejus Deæ ſacris pauſas explebant. V. Pauſa. *Vet. Inſcript. apud Salmaſ. in Spartian. Carac. c.* 9. Corpora pauſariorum, & argentariorum Iſidi, & Oſiri manſionem ædificaverunt. ita explicat ibi *Salmaſ.*

Pauſatio, onis, f. ceſſatio, pauſa. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 41. Poſt pauſationem cœnæ.

Pauſatus, a, um. *Arnob. l.* 5. Et ſauciat pectus pauſatæ circa arboris robor. Ubi alii leg. *pauſate*, h. e. per pauſas, certo modo, [illegible]. Nam quid ſit pauſata arbor, non conſtat apud Interpretes.

Pauſea, f. 1. genus olivæ, a *paviendo*, quia non emittit oleum, niſi antequam molæ ſubjiciatur, paviatur, ſeu tundatur, ut *Serv.* tradit in 2. *Georg.* & *Iſid. l.* 17. *c.* 7. *Colum. l.* 5. *c.* 8. & *l.* 12. *c.* 48. *Virg.* 2. *Georg. v.* 86. Et amara pauſia bacca. Legitur & *pauſea*.

Pauſiacus, a, um, adject. ad Pauſiam pictorem pertinens. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 95. Vel cum Pauſiaca torpes inſane tabella.

Pauſias, æ, pictor Sicyonius, cujus tabulam Lucullus duobus talentis emit. V. *Plin. l.* 35. *c.* 11.

Pauſilypum, i, n. villa Campaniæ prope Neapolim, ita dicta ab amœnitate; ſcilicet [illegible], a curæ, mœrorisque ceſſatione. *Plin. l.* 9. *c.* 53.

Pauſo, as, avi, atum, n. 1. *ceſſare*, [illegible], quieſco, a pauſa. *Plaut. Trin.* 1. 2. 150. Pauſe, viciſſi caſtigatorem tuum.

Pauſulani, m. e. pop. Piceni, quorum ager Pauſulenſis, & pag. *Paſuli*, in agro Firmano. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Pauſus, i, Deus pauſam, & quietem afferens. *Arnob. lib.* 1. Vide *Turneb. l.* 15. *c.* 21.

Pavus, i, maſc. idem ac pavo. *Gell. lib.* 7. *cap.* 16. Pavus e Samo præſtantior eſt.

Pauxillatim, adverb. *a poco a poco*, [illegible], paululum, ſenſim, pedetentim.

Digitized by Google

tentim. *Plaut. Epid.* 2. 2. 63. Cœpi ſurſum vorſum ad illas pauxillatim accedere.

Pauxilliſper, adv. pauliſper. *Plaut. Truc.* 2. 5. v. 21. Plus decem pondo amoris pauxilliſper perdidi.

Pauxillo, adv. dimin. a paulo, *un pochettino*, *Celſ. l.* 5. *c.* 28. Medium habet pauxillo levius.

Pauxillŭlum, adv. *un pochettino*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 24. Occipito modo illis afferre vim joculo pauxillulum.

Pauxillŭlus, a, um, dim. a pauxillus. *Ter. Phorm.* 1. 1. 3. Jampridem apud me reliquum pauxillulum nummorum. *Plaut. Stich.* 1. 3. 9. Pauxillulam famem. *Gel. in præfat.* Pauxillulas admonitiones.

Pauxillum, adv. parum admodum, a *paululum*. *Plaut. Capt.* 1. 2. 73. Sed ſi pauxillum potes contentus eſſe.

Pauxillus, a, um, *pochino*, ὀλίγος, dim. a paululus. *Lucret. l.* 1. *v.* 835. Oſſa pauxilla, atque minuta. *Plaut. Pœn.* 3. 1. 62. Res eſt pauxilla.

Pax, acis, f. *pace*, שלום, Ger. *fried*, Gal. *paix*, Hiſp. *paz*, εἰρήνη, publica tranquillitas, a *pacis*, per contractionem, quomodo vox eſt a vocis, *Rex* a Regis, *dux* a ducis, &c. *Pacis* autem eſt a *pacere*, ſive *pageæ*. Sic enim veteres, *Feſto* teſte, dicebant pro pangere. *Cicer.* 3. *Phil.* Pactio pacis. *Id.* 3. *Off. cap.* 30. Pacem cum Samnitibus fecerant. *Id.* 10. *Fam. ep.* 27. Pacem inter aliquos conciliare. *Liv. l.* 30. *c.* 35. Pacem impetrare. *Id. l.* 2. *c.* 13. Pacem componere. Rurſus *Cic. Phil.* 7. *c.* 8. Pacem cum aliquo habere. *Id. de Senect.* Ad pacem inclinare. ¶ Uſurpatur & in plur. num. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 621. Quibus de cauſis, & quemadmodum conſtituerius paces. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. Hoc paces habuere bonæ, ventique ſecundi. ¶ Interdum ſumitur pro quacunque quiete. *Cic. in Somn.* Quæſo, ne me e ſomno excitetis, & pax ſit rebus. ¶ Item pro venia. *Virgil.* 3. *Æneid.* Sed votis, precibuſque jubent expoſcere pacem. ¶ Item pro propitiatione. *Virg.* 4. *Æn.* Pacemque per aras exquirunt. ¶ *Pace tua*, vel *pace alicujus*, honeſtus eſt reprehendendi modus, prius capta venia. ideſt tua venia, te non iraſcente, te non læſo. *Ter. Eun.* Pace quod fiat tua. *Cic. in Tuſc.* Pace tua dixerim. *Id.* 1. *de Or.* Pace horum dixerim. *Vellej. l.* 2. *c.* 129. Pace majeſtatis ejus dixerim. ¶ Pax etiam adverbium Comicum eſt, & ſignificat tantummodo vel ſilentium, aut quietem, imperantis vim habet. *Teren. Heaut.* 4. 3. Unus eſt dies, dum argentum eripio, pax, nihil amplius. *Plaut. Mil.* 3. 1. 212. Quam nominem? Pa. Glyceram. Pl. Nempe eandem, quæ dudum conſtituta eſt. Pa. Pax, abi. ¶ *Flor. l.* 4. *c.* 2. Ubi pax Rumini redit. h. e. ubi inundatio deſiit, & flumen non amplius infeſtum fuit. ¶ Pax ab Romanis pro Dea habita, & culta eſt. *Ovid. Faſt.* 1. *ad fin.* Ejus templum magnificentiſſimum Romæ fuit prope forum. *Sueton. in Veſpaſ.*

Paxæ, arum, inſulæ duæ in Jonio mari. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Paxillus, m. 2. *palo*, יתד, Germ. *ein klein pfahl*, Gall. *pieu*, Hiſp. *palo*, πασσαλος, πάτταλος, palus. Aliqui cenſent eſſe diminut. a *palus*. Alii contra *palum* a *paxillo* derivent, ut *Cic. in Orat. c.* 45. *Colum. l.* 8. *c.* 8. Paxillis adactis tabulæ ſuperponantur. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 649. Ubi dicatur primus Zenon novam hæreſim novo paxillo ſuſpendiſſe.

P A N T E E.

Peccāmen, inis, n. peccatum. *Prudent. Apotheoſ. v.* 915. tincta malo peccamine principis Adæ.

Peccanter, adverb. male, prave. *Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 1. Hoc peccanter definiunt.

Peccantia, æ, &

Peccatēla, æ, f. voces ſunt barbariem ſonantes, quas uſurpat *Tertul. de Anim. c.* 40. & *adv. Jud. c.* 10.

Peccatio, onis, f. peccatum. *Gel. l.* 13. *c.* 20. Peccatus, quaſi peccatio, recte latineque dicitur.

Peccātor, oris, m. qui peccat. *Lactant. l.* 3. *c.* 26. Da injuſtum, inſipientem peccatorem. Adde *Tert. Apol. c.* 7.

Peccatorius, a, um, adject. *Tertul. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 24. Mala non peccatoria, ſed ultoria.

Peccātrix, icis, f. quæ peccat. *Tertul. de Spectac. cap.* 3. Gens peccatrix. Adde *Hieronym. ep.* 61. *ad Pammach. c.* 2.

Peccātum, ti, n. *peccato*, חטא, Germ. *fund*, *fehl*, Gall. *peché*, Hiſp. *pecado*, ἁμαρτία, quicquid fit contra officium, culpa, crimen, ſcelus, delictum. *Cic. de Amic.* Nulla eſt excuſatio peccati, ſi amici cauſa peccaveris. *Id. Att. l.* 3. *ep.* 14. Scio nos noſtris multis peccatis in hanc ærumnam incidiſſe.

Peccātus, us, m. idem ac peccatum. *Cic.* 4. *Ver. c. ult.* Nemo ita in manifeſto peccatu tenebatur. Sic legendum putat *Gel. l.* 13. *c.* 20. ita enim ſcriptum ſe inveniſſe in uno atque altero antiquiſſimæ fidei libro Tironiano. Nihilominus alii *peccato*.

Pecco, as, avi, atum, n. 1. *peccare*, חטא, Germ. *fehlen*, *ſundigen*, Gal. *pecher*, Hiſp. *pecar*, ἁμαρτάνω, delinquo, labor, offendo, culpam committo. *Ter. Adelph.* 2. 1. Verum in iſtam partem potius peccato tamen. *Cic.* 4. *Ver.* Si denique uno aliquo in genere peccaſſet. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſ. præſertim communi. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 30. Si unam peccaviſſet ſyllabam. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Atque etiam Xenophon paucioribus verbis eadem fere peccat. ¶ Item paſſive. *Teren. in prol. Eun.* Si id eſt peccatum, peccatum imprudentia eſt. *Cic.* 1. *Off. cap.* 10. Quæ in quacunque etiam in Rempub. multa peccantur. ¶ Item imperſ. *Cic.* 1. *Offic.* Ne quid in eo genere peccatur. ¶ Interdum peccare ſtricte ſumitur pro ſcortari. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 63. intereſt, in matrona, ancilla, peccesne togata. *Martial. l.* 1. *ep.* 35. Incuſtoditis, & apertis, Lesbia, ſemper liminibus peccas. ¶ Peccare erga aliquem, pro in aliquem, *Plauti* eſt *Aulul.* 4. 10. 62.

Pecorarius, ii, m. *pecoraio*, προβατώνης, qui pecora publica redimit, ut inquit *Aſcon.* Romani enim vetuſtiores nihil in bonis aliud præter pecudes habebant. Optimi Codices habent *pecuarios*.

Pecorīnus, a, um, προβάτειος, quod pecudis eſt, ut caro pecorina. *Var. apud Diomed. l.* 1. Pecorinæ deletæ literæ.

Pecorōſus, a, um, *che abbonda di pecore*, πολυβοτάνος, quod pecore abundat. *Propert. l.* 4. *eleg.* 9. Vaſtos ad invectos pecoroſa Palatia montes. *Stat.* 4. *Theb. v.* 45. pecoroſaque Phyllos.

Pecten, inis, m. *pettine*, Ger. *ſtrahl*, Gall. *peigne*, Hiſp. *peyne*, κτείς, inſtrumentum textorum, quo ſubtegmen ſtamini immittitur, ſeu quo fila in telis figuntur, a *pecto*. *Virg.* 1. *Georg. v.* 294. Arguto conjux percurrit pectine telas. ¶ Item inſtrumentum, quod capillos explicat, a ſimilitudine pectinis textorum. *Ovid.* 4. *Metam.* Sæpe Cytoriaco deducit pectine crines. ¶ Eſt quoque ruſticum inſtrumentum, *raſtello*. *Colum. l.* 2. *c.* 20. Alii pectinibus ſpicam ipſam legunt. *Ovid. de remed. amor. v.* 91. Et tonſam raro pectine verrit humum. ¶ Item pubes, ideſt locus, ubi pili ad verenda naſcuntur, *pettignone*. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 370. Inguina traduntur medicis jam pectine nigro. ¶ Eſt & inſtrumentum, quo citharam pulſamus, πλῆκτρον. *Virg.* 6. *Æn. v.* 647. Jam pectine pulſat eburno. ¶ Item pectines ſunt piſces, qui ſe ex aqua jaculantur ſagittæ modo. *Horat.* 2. *ſer. ſat.* 4. *v.* 34. Pectinibus patulis jactat ſe molle Tarentum. ¶ Pectines item in arboribus, & earum materia dicuntur rectæ per longitudinem pectinum ordo lineæ, & intervalla, ideſt diſcurſus ille venarum rectus, in longitudinem porrectus, cujuſmodi in pectine conſpiciuntur dentes. Ita a *Plinio* appellantur *l.* 16. *c.* 38. & alibi. Pecten Veneris, herba eſt, a pectinis ſimilitudine. *Plin. l.* 24. *c.* 19. ¶ Digiti pectine juncti, V. *Pectinatim*.

Pectinarius, re, adject. a pectine. *Vet. Inſcript. apud Fabret. p.* 701. Accepto Chiæ ſervo pectinari lanari ſodales poſuere.

Pectinātim, adv. *a guiſa de pettine*, κτενωδῶς, ad pectinis ſimilitudinem, & quaſi denticulatim. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Cuniculatim, pectinatim, imbricatim undata. *Id. l.* 8. *c.* 25. Pectinatim ſtipante ſe dentium ſerie. *Id. l.* 28. *c.* 6. Digitis pectinatim inter ſe implexis, quod *Ovid.* 9. *Met.* dixit digitos inter ſe pectine junctos. h. e. ita complicatis manibus, ut digiti utriuſque eminentes pectinis figuram referant. *Vitruv. lib.* 1. *cap.* 5. Fundamenta pectinatim diſpoſita, quemadmodum ſerræ dentes ſolent eſſe, collocentur.

Pectinatus, a, um, adject. in modum pectinis factus, ut pectinatæ manus, apud *Apul. l.* 6. *Metam.* V. Pectinatim. ¶ Pectinatum tectum dicitur a ſimilitudine pectinis, in duas partes devexum, ut teſtudinatum in quatuor. *Feſt.*

Pectino, as, avi, atum, a. 1. κτενίζω, eſt ruſtico inſtrumento, quod pectinem vocant, ſpicas legere, vel ſegetem metere. *Plin. l.* 18. *c.* 21. Quorum ubertas pectinari ſegetem in herba cogat.

Pectĭtus, a, um, *pettinato*, κατεκτενισμένος, pexus. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Præparatæ ſint, & pectitæ lanæ. ¶ Tranſlate accipitur pro culto, polito. *Colum. l.* 10. *v.* 94. Verum ubi jam puro diſcrimine pectita tellus depoſito ſqualore nitet.

Pecto, is, pexui, vel pexi, pexum, & pectitum, a. 3. *pettinare*, Germ. *ſtrahlen*, *kemen*, Gal. *peigner*, Hiſp. *peinar*, κτενίζω, explico, & pando capillum, a πέκω, inſerta *c*. *Hor. l.* 1. *Carm. od.* 15. Nequicquam Veneris præſidio ferox pectes cæſariem. ¶ Jumenta quoque, aliave animalia pecti dicuntur, cum ſordes eorum, & pili decidui ſtrigili diſtinguuntur. *Virg.* 7. *Æn. de cervo*. Pectebatque ferum, puroque in fonte lavabat. ¶ Dicitur etiam de lana, lino, & hujuſmodi. *Plin. l.* 9. *c.* 1. Et ipſa ſtuppa pectitur ferreis hamis. ¶ Terram pectere, eſt ſubigere, purgare, & parare ſationi. *Colum. l.* 10. *v.* 147. ferroque bicorni Pectat, & algentem ſulcis exterminet herbam. ¶ Tranſlate *Plaut. Rud.* 3. 2. 32. Opinor, leno pugnis pectitur. *Id. Captiv.* 4. 2. 116. Fuſti pectito.

Pectorāle, is, n. 3. στερνῶδιον, genus armaturæ, quo pectus munitur. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Fecit & Sp. Carvilius Jovem, qui eſt in Capitolio, victis Samnitibus, e pectoralibus eorum, ocreiſque, & galeis.

Pectorālis, le, n. 3. ἐνστηθίδιος, quod ad pectus pertinet. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. In exiguo ſinu pectoralis oſſis.

Pectorōſus, a, um, *pettoruto*, στερνώδης, quod eſt magni, & validi pectoris. *Colum. l.* 8. *c.* 2. Sint ergo matrices probi coloris, robuſti corporis, quadratæ, pectoroſæ, magnis capitibus. *Catul. in Priap.* Nemo eſt feroci pectoroſior Marte.

Pectus, oris, n. *petto*, חזה, Ger. *bruſt*, Gal. *poitrine*, Hiſp. *pecho*, στέρνον, anterior pars animalis a gula uſque ad ventrem. Pectus homini tantum latum eſt, reliquis animalibus carinatum, ut ait *Plin. l.* 11. *c.* 31. *Cic. de Amic. c.* 26. In amicitia, niſi, ut dicitur, apertum pectus videas, tuumque oſtendas. ¶ Metonymice accipitur pro corde, quod ſub pectore latet, vel pro ipſo animo, quem in corde reſidere nonnulli antiquorum putaverunt. Hinc fit, ut, cum aliquem perfecte, & ſyncere a nobis amari velimus ſignificare, dicamus, nos illum amare ex toto pectore. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 18. Amicus per ſe amatur toto pectore, ut dicitur. *Liv. l.* 5. *c.* 39. Unde novum in Bruti pectore ingenium. *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 4. Non tu corpus eras ſine pectore. h. e. ſine animo, aut prudentia. *Virg. Ecl.* 1. Quam noſtro illius labatur pectore vultus. *Martial. l.* 9. *epigr.* 13. fidæ pectus amicitiæ.

Pectuſculum, i, n. diminut. parvum pectus. Habet quidem hanc vocem *Hieron. epiſt.* 22. *cap.* 13. at in *Plauto*, quem affert *Dauſius*, invenire non potuimus.

Pecu, u, n. 4. idem ac pecus. *Priſcian. l.* 6. *Chariſ. l.* 1. *Poſt. Non. c.* 2. *n.* 691. *Serv. in* 3. *Georg. Plaut. Rud.* 2. 3. Non vides me referre avidum rete, ſine ſquamoſo pecu? *Plin. l.* 8. *c.* 43. Nec æquinoctio verno, ut cætera pecua, admittitur, ſed ſolſtitio. *Liv. l.* 35. *c.* 21. In agris pecua obleta. *Lucret. l.* 6. *v.* 1131. Pecubus balantibus. ¶ *Pecuda*, etiam pro *pecua* dixere, teſte *Non. loc. cit.* ubi exempla affert ex *Nævio*, *Siſenna*, & *Cic. l.* 4. *de Republ.*

Pecuālis, le, adject. pecuarius. *Sedul. l.* 2. Edidit humanas animal pecuale loquelas.

Pecuaria, æ, f. *arte paſtorale*, προβατική, ſcientia parandi, ac paſcendi pecoris, ut fructus ex eo capiatur, quæ & res pecuaria dicitur. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 1. Tres libros inſtitui, a queis duos ſcripſi, primum ad Fundaniam uxorem de agricultura, ſecundum de pecuaria ad Turanium Nigrum. ¶ Sumitur etiam pro grege pecudum. *Var. de R. R. l.* 3. *c.* 2. Duo cum ſint genere paſtionum, unum agreſte, in quo ſunt pecuariæ, alterum villaticum, in quo ſunt gallinæ, ac columbæ. ¶ Item pro loco, in quo pecorum greges conſiſtunt. *Var. l.* 2. *c.* 1. Cujus nobiles pecuariæ in Bruttiis habebantur. Sed hoc exemplum, & ſimilia etiam de gregibus pecudum intelligi poſſunt.

Pecuaria, uum, n. *greggi di pecore*, pecorum grex, βοσκήματα. *Virg.* 3. *Georg. v.* 64. mitte in Venerem pecuaria primus. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 34. Cuinam præſidio pecuarie credemus?

Pecuarius, a, um, βοσκηματικός, quod ad pecus pertinet, ut Res pecuaria, ideſt greges pecudum. Canis pecuarius, qui pecudes cuſtodit a luporum voracitate, & injuria, apud *Col. l.* 7. *c.* 12. *Cic. pro Quinct. c.* 3. Erat ei pecuaria res ampla, & ruſtica ſane bene culta, & fructuoſa. ¶ Pecuariam cum facere, προβατικὴν ἐργάζεσθαι, eſt armenta, gregeſque alere. *Suet. in Cæſ. c.* 42. Neve hi qui pecuariam facerent, minus tertia parte puberum ingenuorum inter paſtores haberent.

Pecuarius, ii, m. *paſtore*, νομεύς, qui pecorum curam habet, vel qui pecuarias habet, aliquis. *Cic. pro Dejot. c.* 9. Ut non ſolum Tetrarcha nobilis, ſed optimus paterfamilias, & diligentiſſimus agricola, & pecuarius haberetur. *Liv. l.* 10. *cap. ult.* Damnatis aliquot pecuariis.

Pecuaſcĕre, pecus alere, paſcere, vel in paſcua mittere. In veteri Decreto Arbitrum finium regundor. apud *Gruter. pag.* 204. *a med.* In eo agro pecuaſcere liceat.

Pecūda, uæ. V. Pecu.

Pecudalis, le, adject. pecualis. *Marcian. Capell. l.* 7. Non minus ſenſus, quam numinis pecudalis.

Pecuīnus, a, um, quod pecoris eſt, ut Pecuina oſſa, *Apul. lib.* 8. *Metam. ſub fin.*

Peculātor, oris, m. κλέπτης τοῦ δημοσίου, qui pecuniam publicam, & ea, quæ ad Rempub. ſeu Principem pertinent, furatur. *Cic.* 3. *Offic.* Neque etiam de ſicariis, veneficis, teſtamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco diſſerendum eſt.

Peculatorius, a, um, adject. a peculio, ut peculatoriæ oves, quæ ſervis, aut

Digitized by Google

aut filiisfamilias ſunt in peculio. *Varr. l. 4. de L. L.*

Peculatus, us, *furto del danaro pubblico*, Germ. *diebſtal gemeines guts*, Gal. *larcin du bien public*, Hiſp. *hurto de las rentas publicas*, κλέμμα τῶν δημοσίων, furtum pecuniæ publicæ, aut Principis. *Cic. 5. Verr.* Hæc ad aliam quæſtionem, atque ad peculatus judicium pertinere. *Id. pro Planc. c. 18.* Peculatus damnari. ¶ Lege peculatus tenebatur, ſi quis pecuniam publicam ſurripuiſſet, vel, ut ſurriperetur, curaſſet: ſi quis in aurum, argentumve, aut æs publicum quid indidiſſet, vel immiſcuiſſet, feciſſetque dolo malo, quo id pejus fieret. Hæc præterea ſunt in crimine peculatus: ſi quis Imperator pecuniam ex præda captam penes ſe privatim retinuiſſet, eamque nec in triumpho tuliſſet, nec in ærarium retuliſſet. ¶ Pœna peculatus vel pecuniaria fuit, vel capitalis. Nam qui prædam ab hoſtibus captam ſurripuerat, in quadruplum damnabatur, cæteris autem aqua, & igni interdicebatur. Poſtea irrogata eſt alia lege deportatio, abrogata interdictionis pœna. Et quoniam, ut repetundæ, ita peculatus publicum furtum fuit, propterea ut in repetundis, ſic in peculatu æſtimationes fiebant litium, contraque heredes, ut ſcripſit *Papinianus ad legem Juliam peculatus*, actio dabatur. *P. Manut. l. de legib. Rom.*

Peculiaris, re, o. 3. quod ex peculio eſt, ſeu ad peculium pertinet. *Plaut. Aſin. 3. 1. 37.* Etiam opilio, qui paſcit alienas oves, aliquam habet peculiarem, qui ſpem ſoletur ſuam. ¶ Quoniam vero etiam peculium dicebatur, quod a filiisfamilias ſeponebatur, uſu receptum eſt, ut peculiaris uſurpetur pro proprio, ſpeciali, præcipuo, nec cum aliis communi, *particolare*, Germ. *das eigen iſt*, Gall. *propre*, *particulier*, [illegible]. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 12.* Hoc vero mihi peculiare fuerit hic etiam iſtius. *Id. pro Planc.* Venio ad Lyſonium ejuſdem civitatis, peculiarem tuum Decianæ teſtem. ¶ Peculiare edictum dicitur, quod peculiariter ad certam rem eſt propoſitum. *Cic. 5. Verr.* Exuitur peculiare edictum repentinum, ne quis, &c.

Peculiariter, adv. ex peculio, in peculio. *Paul. l. 3. §. ſolius, ff. de acquir. vel amitt. poſſ.* Quod quædam etiam ignorantes poſſideamus, idest quæ ſervi peculiariter paraverunt. ¶ Fere ſumitur pro ſpecialiter, præcipue, *ſpecialmente*, *particolarmente*, Germ. *ſonderlich*, Gal. *particulierement*, Hiſp. *eſpecialmente*, ἰδίως. *Quintil. l. 8. c. 11.* Commune nomen alicui rei peculiariter tribuitur, ut urbem, Romam accipimus. *Plin. l. 21. c. 7.* Medicina peculiariter efficax. *Id. l. 36. c. 20.* Hæmatites peculiarius ſplendet. Alii leg. *clarius*.

Peculiatus, a, um, *denaroſo*, peculio inſtructus, nummatus, pecunia abundans. *Aſin. Pollio Cic. l. 10. Fam. ep. 32.* Plane bene peculiatus. ¶ Obſcœno ſenſu *in Priap. carm. 30.* Penilibus pulcre peculiatus.

Peculio, as, a. peculio dono, locupleto. *Plaut. Perſ. 2. 4. 10.* Scelus tu pueri es. atque ob iſtam rem ego te aliquid peculiabo. ubi ambigue ludit *Plaut.* alludens ad verbum *peculium*, quod obſcœnum etiam ſenſum habet. Sunt qui exponunt: aliquid a te auferam; q. d. peculio te multabo.

Peculiolum, li, n. parvum peculium. *Quintil. l. 1. c. 5.* Vitium, quod fit per quantitatem, ut magnum peculiolum, erunt qui ſolœciſmum putent.

Peculioſus, a, um, χρηματώδης, qui peculii multum habet. *Plaut. Rud. 1. 2. 24.* Peculioſum eum eſſe decet ſervum, & probum.

Peculium, ii, n. *peculio*, [illegible], Germ. *eigenthumb*, Gall. *bien propre*, Hiſp. *peguial*, [illegible], quidquid alicujus labore, & induſtria partum eſt, a *pecus*, quia veterum bona, teſte *Plut.* in *Poplicola*, in pecudibus conſiſtebant, illi circa pecudes negotiabantur, & ex peculiibus opes parabant. Quare apud veteres nomen generale fuit ad quodcunque patrimonium, ſeu ad quaſcunque opes, quorumcunque eſſent; poſtea conſuetudine loquendi factum eſt, ut peculium de ſervis diceretur, pecunia de patribusfamilias; peculii, inquam, nomine id comprehenderetur, quod ſervus, dum adhuc in poteſtate domini eſſet, induſtria ſua, & labore lucrifeciſſet. *Serv. ad Virg. Ecl. 1. v. 33. Florentin. l. peculium, ff. de peculio: & Tubero apud Celſ. § 6. Dig. &c. Cic. in Parad.* Qui cupiditate peculii nullam conditionem recuſant duriſſimæ ſervitutis. ¶ Non tamen peculium ſolum ſervorum fuit, ſed & illud ita dictum, quod filiusfamilias ſibi parentis permiſſu ſervabat. *Plaut. prol. Merc. v. 95.* Lucrum ingens facio, præterquam mihi meus pater dedit æſtimatas merces. Ita peculium conficio grande. ¶ Etiam peculium dicebatur, quod a patribusfamilias ſeponebatur. *Celſ. Dig. l. 32. leg. 77.* Pecuniam ſine peculio fragilem eſſe. Cujus dicti mentem pluribus declarat *Revardus l. 5. Var. c. 17.* Peculium caſtrenſe, quod legitur in quodam titulo in *Pandect. V. Caſtrenſis.* ¶ Translate *Sen. ep. 12.* Sed jam debeo epiſtolam claudere. Sic, inquis, ſine ullo ad me peculio veniet? Noli timere: aliquid ſecum feret, &c. ¶ Apud *Petron.* & alios hæc vox habet obſcœnum ſenſum, & τὸ αἰδοῖον ſignificat.

Peculor, aris, depon. 1. publicam pecuniam, & ea, quæ ad rempubl. pertinent, aufero, intercipio, male adminiſtro. *Flor. l. 3. c. 17.* Interceptis vectigalibus, peculabantur ſuo jure Rempublicam.

Pecunia, æ, f. 1. *denaro*, [illegible], Germ. *geld*, Gall. *argent*, Hiſp. *dinero*, ἀργύριον, copia nummorum, a *pecu*, quia pecudis primum nota ſignata fuiſſet, idest bovis, aut ovis, aut ſuis. *Varro l. 2. de R. R. c. 1. Plin. l. 18. c. 3. & l. 33. c. 3.* vel quia ex pecudum cæde primum confecta. *Col. præf. l. 6.* In ruſticatione vel antiquiſſima eſt ratio paſcendi, eademque quæſtuoſiſſima, propter quod nomina quoque pecuniæ, & peculii tracta videntur a pecore. Primus Servius Rex ovium, boumque effigie æs ſignavit, ut ſcribit *Plin. l. 18. c. 3. & l. 33. c. 3.* Alii Numam auctorem faciunt. *Macrob. l. 1. Sat. c. 7. & Lact. l. 1. c. 13.* Jani id tribuunt. *Cic. pro Cluent.* C. Ælio Stalено judici pecuniam grandem Statium Albium ad corrumpendum judicium dediſſe. ¶ Pecuniæ nomine, ut inquit *Hermogenianus l. pecuniæ, ff. de verb. ſign. & Ulp. l. 178. Dig. de Verb. ſign.* non ſolum numerata pecunia, h. e. numerata pecunia, ſed omnes res tam ſolidæ, quam mobiles, & tam corpora, quam jura continentur. *Cic. c. Fin.* Magni æſtimabat pecuniam non modo non contra legem, ſed etiam legibus partam. *Id. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 3.* Omnes eas pecuniæ ſervire Græci, & omnia pecuniæ cauſa faciunt. *Nepos in Cim. c. 1.* Magnas pecunias ex metallis fecerat. *Tacit. 3. Hiſt. c. 76.* Pecunias acerbe conquirere. *Quintil. l. 6. c. 3.* Segnum magnæ pecuniæ, *di gran prezzo*. *Cic. pro leg. Man. c. 7.* Pecunias collocare, *dar ad uſura*. *Suet. in Aug. c. 39.* Notavit quoſdam, quod pecunias levioribus uſuris mutuati, graviore fœnore collocaſſent. Eodem ſenſu dicimus, pecuniam occupare. V. *Occupo*. *Cic. 3. Verr. c. 30.* Pecunias mutuas ſumere. *Id. 2. de Or.* Veniri ad maximas pecunias. *Nepos in Timoth. c. 1.* Pecunia numerata, *denaro in contanti*. Sic pecunia præſens, *Cic. pro Cluent. & Plaut.* ſæpiſſime. ¶ Pecunia vacua dicitur, quæ nullas uſuras confert, *leg. Q. Cævilus. Dig. depoſiti.* ¶ Pecuniam erogare, effundere, diſſipare, conferre, conficere de vectigalibus, imperare, numerare, & ſimilia Ciceronis ſunt.

Pecunialis, le, adject. pecuniarius, ut pecunialis quæſtus. *Cal. Aurel. Tard. c. c. 5.*

Pecuniarie, adv. modo in pecuniaria cauſa uſitato. *Ulpian. l. 10. Dig. de compenſat.* Si in ea (cauſa) pecuniarie agitur.

Pecuniaris, re, adject. pecuniarius, ut pecuniaris damnatio, *l. 10. Dig. De Pœnis*.

Pecuniariter, adverb. pecuniaris, ut pecuniariter agere, *l. ult. Dig. de priv. delict.*

Pecuniarius, a, um, χρηματικός, quod ad pecuniam ſpectat. *Cic. l. 16. Fam. ep. 6.* Nodus eſt inopia rei pecuniariæ. *Quintil. l. 6. c. 1.* Lis pecuniaria. *L. 9. Dig. de Offic. Proconſ.* pecuniaria cauſa.

Pecunioſus, a, um, *denaroſo*, Germ. *geltreich*, Gal. *pecunieux*, *riche*, Hiſp. *dineroſo*, πολυχρήματος, qui abundat pecunia. *Cic. 2. Ver.* Pecunioſum hominem, quamvis ſit nocens, neminem poſſe damnari. *Id. Verr. ult. c. 9.* Hominem pecunioſiſſimum e carcere emittere. *Suet. in Auguſt. c. 25.* Viris, fœminiſque pecunioſioribus indictum. *Mart. l. 5. epigr. 57.* Artes diſcere vult pecunioſas, h. e. quæſtuoſas.

Pecus, oris, n. *beſtiame*, [illegible], מִקְנֶה, Germ. *vieh*, Gall. *betail*, Hiſp. *manado*, *ganado*, θρέμμα, multitudo pecudum, a πῶυ, quod Heſychio teſte notat τὸ ἀγέλη τῶν προβάτων. Proprie dicitur de ovibus. *Plin. l. 8. c. 47.* Magna & pecori gratia vel in placamentis Deorum, vel in uſu vellerum. Adde *c. 49.* ¶ A Scriptoribus generatim uſurpatur pro omnibus beſtiis. *Virg. 3. Æn.* Caprigenumque pecus nullo cuſtode per herbas. *Virg. 4. Georg. v. 168.* Ignavum fucos pecus a præſepibus arcent. *Colum. l. 8. c. 3.* Volatile pecus facile cuſtodiam decipit. *Virg. 3. Georg. v. 72.* pecori eſt idem delectus equino. ¶ In hac generali ſignificatione *pecus* aliud eſt *majus*, aliud *minus*. Majus ſunt equi, muli, boves, aſini, cameli &c. minus oves, capræ, porci, &c. *Varr. l. 2. R. R. c. 1.* Nomina multa habemus ab utroque pecore, a majore, & minore: a minore Porcius, Ovinius, Caprinius, ſic a majore Equitius.

Pecus, udis, f. πρόβατον, ovis, *pecora*. *Tacit. Ann. 13. c. 1.* Segnis, & dominationibus aliis faſtiditus, adeo ut C. Cæſar pecudem auream eum appellare ſolitus ſit. *Cic. 2. Pin.* Ut tardam aliquam & languidam pecudem. Adde *Plin. l. 8. c. 1.* ¶ In recto caſu exemplum non vidimus, præter illud quod ex *Caſaro in Antican. affert Priſcian l. 6.* Si ſincera pecus erat. ¶ Sæpiſſime accipitur, quemadmodum & *pecus*, *oris*, pro omni beſtia, quæ ſub imperio hominis eſt, ut ſunt boves, capræ, aſini, equi, cameli, & ſimilia. *Varr. l. 2. R. R. c. 5. de armentis, ſeu beſtiis majoribus loquens.* Ut ſint hæ pecudes ætate potius ad fructus ferendos integræ. *Cic. de Pin.* Quæ quidem mihi vox pecudum videtur eſſe, non hominum. *Lucret. lib. 2. v. 342.* mutæque natantes Squamigerum pecudes. ¶ Item de hominibus per convicium, *pecorone*. *Cic. in Piſ. c. 9.* Ego iſtius pecudis conſilio ſcilicet, aut præſidio niti volebam. *Hor. l. 1. ep. 19. v. 19.* O imitatores, ſervum pecus. ¶ Pecuda in plur. numero. V. *Pecu*.

Pecuſculum, i, n. diminut. parvum pecus. *Juvencus l. c. v. 593.* foecam ſi ſinte pecuſcule veſtræ inciderint.

Peda, æ, f. 1. veſtigium pedis, *pedata*. *Feſt.*

Pedale, lis, n. 3. ſocculus, qui pedi inducitur. *Petron. in Satyr.* Ubi al. leg. *pedo*. ¶ Pro menſura pedis affertur a *Cornel. Front. Grammat.* ſed ſine exemplis.

Pedalion, ii, herba, alio nomine proſerpinaca. *Apul. de Herb. c. 18.*

Pedalis, le, n. 3. *d'un piede*, Germ. *ſchuchig*, Gall. *d'un pied*, Hiſp. *de un pie*, ποδιαῖος, quod eſt menſuræ unius pedis. *Cic. 4. Acad. de Sole*. Quantulus nobis videtur? mihi quidem quaſi pedalis. *Colum. l. 8. c. 3.* Pedalis longitudo.

Pedamen, inis, n. idem, ac pedamentum. *Col. l. 4. c. 30.* Pedaminum, jugorumque, & viminum proſpiciendorum tradenda ratio eſt.

Pedamentum, ti, n. *ſoſtegno*, *ſoſtegno*, [illegible], Germ. *ein pfahl am weinſtock*, Gall. *echalas*, *ou autre appuy*, Hiſp. *rodrigon*, *eſtaca*, χάραξ, χαρὰξ, Baſtimeo, adminiculum, ſuſtentaculum vitium, a *pedo*, quod notat ſuffulcire. *Varro l. 1. de R. R. c. 8.* Quibus ſtat rectis vinea, dicuntur pedamenta: quæ tranſverſa junguntur, juga. *Plin. l. 17. c. 20.* Caſtanea pedamentis omnibus præfertur.

Pedaneus, a, um, idem ac pedalis. *Col. l. 5. c. 6.* Nemo minorem pedanea ſcrobem vitibus comparat. ¶ Pedanei Judices χαμαιδικασταί dicuntur, qui de levioribus tantummodo cauſis ſolent cognoſcere. Quidam ſic dictos putant, quod humiliore loco conſiderent, hoc eſt ubi Magiſtratus ſubſellia pedum habebant: atque adeo non uterentur tribunali, ſed in plano judicarent: alii quod non, ut Magiſtratus, curru veherentur, ſed pedibus incederent. *Ulpian. l. 1. Dig. de poſtul.* Apud Judices pedaneos poſtulare prohibetur. ¶ Senator pedaneus. V. *Pedarii*.

Pedanus, a, um, adject. ad Pedum, vel Pedon pertinens, quod eſt oppidum Italiæ, Prænеſti finitimum, nec procul a Roma diſtans. *Horat. l. 1. ep. 4.* Quid nunc te dicam facere in regione Pedana?

Pedarii Senatores, vocati ſunt, ut Gabius Baſſus, *Gellio teſte l. 3. c. 18.* ſcriptum reliquit, qui nondum geſſerant Magiſtratum Curulem, idque, quia pedibus irent in Curiam, cum qui Magiſtratu Curuli functi erant, ſoliti eſſent curru vehi. *Feſtus*, & alii ſic dictos putant, qui non haberent jus novæ dicendæ ſententiæ, ſed pedibus irent in alienam ſententiam: Senatorum enim alios fuiſſe principes, qui in ſella eburnea ſederent, ibique ſententiam dicerent, alios fuiſſe minores, qui non haberent in Senatu ſententiæ dictionem, ſed ab aliis dictam approbarent, innuentes ſe loco, & in partem ejus ambulantes, cujus ſententiæ aſſentiebantur. Propter quod qui ſententiam aliorum ſequentur, ire in ſententiam pedibus dicuntur. *Gellius* cenſet, equites eos, qui needum a Cenſoribus in Senatum lecti erant, eoque nec Senatores dici poterant, ſi populi honoribus uſi eſſent, habuiſſe jus veniendi in Curiam, dicendæque ſententiæ, ſed quia in poſtremis ſcripti erant, non rogatos fuiſſe ſententias, ſed quas principes dixerant, in eas diſceſſiſſe. Pro *pedarius* dixere etiam *pedaneus*: Sed Gellius ut minus Latinum rejicit. Horum Senatorum ſententia *pedaria* appellata eſt. *Cic. Att. l. 1. ep. 17. (al. 19.)* Eſt illud S. C. ſumma Pedariorum voluntate, nullius noſtrum auctoritate factum. *Et ep. ult.* Et tapien in eam ſententiam Pedarii concurrerunt. *Laberius apud Gell. loc. cit.* Caput ſine lingua, pedaria ſententia eſt.

Pedarius, a, um, ad pedes pertinens. *pedarium tignum* in vet. Inſcript. apud *Gruter. pag. 207. col. 2.* videtur eſſe trabs ex pede ſeu trunco arboris facta.

Pedatim, adv. κατὰ πόδα, motu ſucceſſivo pedum, a *pedo*, quæ notat ire. *Plin. l. 11. c. 45.* Leo tantum, & camelus pedatim, hoc eſt ut ſiniſter pes non tranſeat dextrum, ſed ſubſequatur.

Pedatio, onis, f. χαράκωσις, actus, quo pedamentis vitis fulcitur, vel ipſum pedamentum, aut fulcimentum per pedamenta. *Col. l. 4. c. 12.* Dum ſe vinea corroboret in pedationem.

Pedatura, æ, f. ſpatium certo pedum numero definitum, & ipſa menſuratio per pedes. *Veget. de re milit. l. 3. c. 8.* Singulæ centuriæ, dividentibus campidoctoribus, accipiunt pedaturas, & foſſam aperiunt. *Frontin. de Colon. p. 333. Goeſ.* Numero pedaturæ ſunt limites conſtituti.

Pedatus, us, vel i, m. acceſſus pedis, vel pedis ictus. *Plaut. Ciſtel. 2. 1. 54.* Niſi tertio pedatu omnes alliſero. *Cato apud Non.* Igitur tertio pedato nobis bellum facere, *per la terza volta*. *Vetus Gloſſographus*, tertio pedato, [illegible]. V. *Turneb. l. 24. c. 38.*

Pedetus, a, um, [illegible], cui ſunt pedes. *Suet. de Othone, c. 12.* Fuiſſe traditur

dius & modicæ ſtaturæ, & male pedatus, calvuſque. ¶ Item ſuſtentaculo firmatus, ἀγχαρακωμένος, pertic. e *pedo*, quo notat ſuffulcitur. *Plin. l.* 17. *c.* 21. Aut pedatæ vineæ ſimplici jugo.

Pedēma, V. Pytiſma.

Pedepreſſim, adverb. *βάδην*, tarde, paulatim, lente, & tarda itione. *Non. c.* 1. *n.* 119.

Pedes, ditis, m. *pedone*, רַגְלִי, Germ. *zu fuſſ gehend, ein fuſsknecht*, Gal. *pieton, qui va a pied*, Hiſp. *peon, hombre de pie*, πεζός, qui pedibus incedit. *Curt. l.* 8 *c.* 1. Sciverat, ne pedes venaretur. ¶ Item miles, qui pedibus meretur, ſicut eques qui equo, *pedone, fante, la fanteria. Liv. l.* 30. *c.* 34. Equum nudata erat Punica acies, cum pedes concurrit, nec ſpe, nec viribus par. *Cic. Att. lib.* 8. Quantas brevi tempore equitum, & peditum copias contracturus ſis.

Pedeſter, ſtris, ſtre, vel pedeſtris, ſtre, o. 3. πεζικός, πεζός, qui pedibus iter facit. *Martial. de Spectac. ep.* 28. Abnuit in liquidis ire pedeſter aquis. ¶ Pedeſtre iter, *viaggio per terra*, dicitur, quod terra fit, ſive pedibus eatur, ſive equo. *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 30. Eoque illos compulerim, ut neque pedeſtri itinere, neque navibus commeatu juvari poſſint. ¶ Pedeſtres copiæ a Nepote in *Cimon. c.* 2. opponuntur navalibus. Interdum tamen pedeſtris exercitus, pedeſtres copiæ, pedeſtre agmen eſt, quod peditibus tantum conſtat, *fanteria. Cic.* 2. *Fin.* Xerxes cum tantis claſſibus, tantiſque equeſtribus, & pedeſtribus copiis. *Liv. l.* 7. *c.* 10. Scutum pedeſtre. *da fante.* ¶ Pedeſtris oratio, vel ſermo *Horatio*, atque aliis vocatur, quam alii vocant orationem *proſam*, ſive *proverſam*. Nomen ex eo eſt, non quod in ea pedes quoque ſpectentur, qui rhythmum gignant, ut poetica pedum obſervatio metrum efficit, verum potius quia queſt pedes eſt, hoc eſt, quia humi graditur, neque habet carminum ſublimitatem. *Hor. l.* 2. *carm.* Tuque pedeſtribus dices hiſtoriis prælia Cæſaris. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. *de Platone.* Multum ſupra proſam orationem, & quam pedeſtrem vocant Græci, exurgit. ¶ Muſa pedeſtris dicitur ab *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 17. h. e. humilis, vulgaris, & valde accedens ad proſam orationem. ¶ Pedeſtria auſpicia, *Feſto* teſte, nominabantur, quæ dabantur a vulpe, lupo, ſerpente, equo, cæteriſque animalibus quadrupedibus.

Pedetentim, adv. *a poco, a poco*, לְאַט, Germ. *fuſſ fur fuſſ*, Gal. *tout doucement, bellement, pas a pas*, Hiſp. *pie ante pie*, κατὰ πόδα, βάδην, lento gradu, ſenſim, paulatim. *Don. in Phorm. a.* 3. *ſc.* 3. & *Priſc. l.* 15. deducunt a *pede*, & *tentando*. Ita de iis proprie dicitur, qui, priuſquam pedem ponant, ſolum tentent, ut in tenebris, aut molli ſolo facere ſolemus. Videturque pro hoc etymo facere illud *Cæcilii apud Soſipatrum l.* 2. Eam ego viam pedetentim tentabam. *Cic.* 1. *Off. c.* 33. Senſim erit, pedetentimque faciendum. ¶ Metaleptice accipitur pro caute. *Ter. Phorm. a.* 5. *ſc.* 5. *v.* 19. Di bene vertant, quod agas, pedetentim tamen. *Cic. pro Cluent. c.* 42. Caute, pedetentimque omnia dicere.

Pediānus. V. Aſconius.

Pedica, æ, f. *laccio*, פַּחִים, Germ. *ein fuſſſtricken*, Gal. *piege*, Hiſp. *piguela, lazo*, πέδη, laqueus, quo pedes illigantur. *Virg.* 1. *Georg. v.* 307. Tunc gruibus pedicas, & retia ponere cervis. Adde *Liv. l.* 21. *c.* 36.

Pedicellus, i, m. parvus pediculus. *Petron. in fragm. Tragur.* In alio pediculum vides, in te ricinum non vides?

Pedicīnus, i, m. pes torcularis, ut quidam putant, vel, ut alii, parva menſula unius pedis. Nonnulli etiam dicunt, hujus vocis ſignificationem prorſus hodie ignorari. *Cato R. R. c.* 18. Foramen pedicinis duabus facito, ibique arbores pedicino in lapide ſtatuito. V. *Turneb. Adverſ. l.* 7. *c.* 25.

Pedicōſus, a, um, adject. idem ac pediculoſus. *Titin.* apud *Feſtum*. Rus detrudetur pedicoſus, ſqualidus. Quod vero hic addunt Lexicographi quidam ex *Plauto*: Pedicoſus, ſqualidus, ubi me videt, caput ſcabit, pedes legit, hæc verba leguntur apud *eund. Feſtum*. At *Joſeph. Scalig.* ubique *pædicoſus* legendum contendit.

Pediculāris, re, adject. ad pediculos pertinens, ut pedicularis herba, apud *Colum. l.* 6. *c.* 30. quæ pediculos necat, alio nomine pituitaria, & ſtaphiſagria. ¶ Pedicularis morbus is eſt, quem Græci φθειρίασιν appellant, qua lue mortuus eſt L. Sylla, ut *Plin. lib.* 11. *c.* 33. narrat. *Serv. ad illud* 3. *Georg. v. penult. Immundus ſudor.* Morbus pedicularis, qui & φθειρίασις.

Pedicŭli, m. a. Pedicii, pop. Apuliæ, inter Peucetios, & Salentinos, circa Brunduſium, ubi Oſtunium. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & 11.

Pediculōſus, a, um, *pidocchioſo*, Germ. *lauſſig*, Gall. *pouilleux*, Hiſp. *piojoſo*, φθειριώδης, qui pediculis plenus eſt. *Martial. l.* 12. *epigr.* 59. Hinc menti dominus pediculoſi.

Pedicŭlus, i, m. *piccolo piede*, Germ. *fuſslein*, Gal. *petit pied*, Hiſp. *pie pequeno*, ποδίον, parvus pes. *Plin. l.* 9. *c.* 28. His caput inter pedes, & in ventre, pediculi octoni omnibus. ¶ Pediculi quoque vocantur, quibus fungi, fructus, & hujuſmodi ſuſtinentur. *Plin. l.* 15. *c.* 28. Dependent alia pediculis, ut pyra, alia racemis, ut uvæ, palmæ. ¶ Vermis item genus pediculus dicitur, qui in capite præſertim hominis, & in corpore cæterorum animalium naſcitur, *pidocchio*, כִּנִּים, Germ. *lauſſ*, Gall. *pou*, Hiſp. *pioje*, φθείρ. *Col. l.* 8. *c.* 7. Illis ne pediculum creet, hic ne ſtercore loca naturalia exulceret. ¶ Pediculi etiam terræ ſunt, qui aliter ſcarabæi terreſtres, ricino ſimiles. *Plin. l.* 30. *c.* 5. ¶ Sunt & marini pediculi, ita dicti a ſimilitudine pediculorum capitis, quibus ad varia medicamenta utuntur. *Id. l.* 32. *c.* 8.

Pediŏlus, i, m. ποδίον, parvus pes. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 699. Atque adeo nolo, nudo pediolo eſt pus.

Pedis, is, f. idem quod pediculus. *Nævius* apud *Non. c.* 3. *n.* 180. Eſt pedis una ingens in naſo. *Plaut. ibid.* Ubi quamque pedem videbat, ſubſumbatac omnes.

Pediſĕquus, a, um, *Staffiere*, ἀκόλουθος, qui dominum ſequitur, ſervus, famulus. *Ter. Andr.* 1. 1. 96. Accedo ad pediſequas. *Cic. Att. lib.* 2. Quæ mihi videtur una conciuncula clamore pediſequorum noſtrorum eſſe peritura. ¶ Sæpe tranſlata ſumitur. *Cic.* 1. *de Or. c.* 55. Idcirco iſtam juris ſcientiam eloquentiæ tanquam ancillulam, pediſequamque adjunxiſti. ¶ Scribitur & *pediſſequus*.

Peditātus, us, m. *eſercito a piedi, fanteria*, τὸ πεζὸν, πεζικὸν, peditum copiæ, ſicut equitatus, equitum copiæ. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Aut armatura varia peditatus, & equitatus, ut in aliqua pugna.

Pedĭtum, i, n. πορδή, ſtrepitus, ſeu crepitus obſcœnus ventris. *Catul. in Caſue. & coelet. carm.* 54. Subtile, & leve peditum Libonis.

C. Pedo Albinovanus, Poeta, Epigrammatum ſcriptor, temporibus Auguſti, & Neronis. *Ovid. l.* 4. *de Ponto, el.* 10. & 16. *Martial. in præf. l.* 1. *Sidon. carm.* 9. *v.* 57. Ab *Ovid. el.* 10. Pedonius vocatur, & *el.* 16. ſidereus, vel propter excellentiam, vel quia fortaſſe aliquid de ſideribus ſcripſit. ¶ Ejus duæ extant Elegiæ; etſi non deſunt, qui eas illi abjudicent. Scripſit præterea alia multa, quæ interciderunt.

Pedo, as, a. 1. *pedare*, viret, & alias arbuſculas pedamentis fulcio. *Col. l.* 4. *c.* 22. Putationem ſequitur vineæ pedandæ cura.

Pedo, is, pepedi, ſine ſup. n. 3. *peteggiare*, Germ. *farzen*, *ein furtz, oder ſcheiſſ laſſen*, Gal. *peter faire de pets*, Hiſp. *peer*, πέρδω, crepitum ventris emitto, a βδέω, per Metatheſim, media converſa in tenuem, vel a πέρδω, extrita litera canina. *Horat. l.* 1. *Sat.* 8. *v.* 46. Nam diſploſa ſonat quantum veſica, pepedi.

Pedon, vel Pedum, oppidum. V. *Pedanus*.

Peducæānus, a, um, ad Peducæum pertinens, quod eſt nomen Latini hominis. *Cic. Verr.* 4. *c.* 56. Interea Peducæanum cenſum obſervari jubet.

Pedulis, le, adject. *Ulpian. l.* 25. *Dig. de aur. arg. leg.* Faſciæ crurales, peduleſque. h. e. quibus crura, aut pedes involvuntur. Adde *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 40. & *ibi Salmaſ.* ¶ Abſolute *pedale, lis*, a *Cornel. Front.* dicitur quod ſub pedibus cingitur, quaſi ſolus, *pedule, ſcappino*.

Pedum, i, n. 2. καλαῦροψ, baculus incurvus paſtorum. *Feſt.* Pedum eſt baculum incurvum, quo paſtores utuntur ad comprehendendas oves, aut capras a pedibus. *Serv. ad* 5. *Ecl.* Pedum, virga incurva, unde retinentur pecudum pedes. *Virg.* 5. *Ecl.* At tu ſume pedum.

Pedunculus, li, m. pediculus, vermis. *Plin. l.* 30. *c.* 7. Vocant & in mari pedunculos, eoſque tritos inſtillari ex aceto auribus jubent. ¶ Pedunculus, parvus pes, affertur a *Priſcian. l.* 3. ſed ſine exemplis.

Peduſculus, i, m. πόδιον, parvus pes. *Plin. l.* 11. *c.* 10. Apprehenſis peduſculo lapillis ſe librant. Alii leg. *apprehenſi ponduſculo lapilli*.

Peganon, i, πήγανον, ruta hortenſis. *Apul. de herb. c.* 89. ¶ Peganon ornnon, ruta montana. *Id. c.* 115.

Pegaseius, a, um, quod ad Pegaſum ſpectat, ſive ad Muſas, quibus Pegaſus equus Hippocrenen fontem aperuit. *Perſ. in præf.* Cantare credas Pegaſeium melos.

Pegasēus, a, um, quod ſpectat ad Pegaſum. *Catull. ad Camerium carm.* 55. Nec ſi Pegaſeo ferar volatu.

Pegăsis, idis, & in plur. num. Pegaſides, f. 3. πηγασίδες, Muſæ a Pegaſo equo, quod ſe lavarent in Hippocrene fonte, quem Pegaſus ictu ungulæ fingitur aperuiſſe. *Ovid. ep.* 15. *v.* 27. At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant. ¶ Interdum etiam Pegaſides dicuntur fontium, vel fluviorum Nymphæ, quæ & Najades. *Ovid. epiſt.* 5. *v.* 3. Pegaſis Oenone Phrygiis celeberrima ſylvis. ¶ Pegaſis unda, eſt Hippocrene. *Martial. l.* 9. *ep.* 59. Tu ſuetis madis Pegaſis unda meis.

Pegăsus, i, m. πήγασος, nomen equi alati, a πηγή, fons, quod juxta fontes Oceani natus ſit, ubi Gorgones habitabant. Hunc *Hyginus*, & alii complures Neptuni, & Meduſæ filium dixere. Alii ex Meduſæ ſanguine, quam Perſeus interemit, natum aſſerunt. Hic cum in Helicona evolaſſet, ſaxum ungula feriens, fontem aperuit, qui ex eo Hippocrene, idest fons equinus eſt appellatus. Poſtea vero, cum ex Pyrena Corinthio fonte biberet, a Bellerophonte, qui id temporis expeditionem in Chimæram parabat, captus eſt. Tandem rerum terreſtrium tædio ductus, in cœlum dicitur evolaſſe, ibique inter ſidera conſtitutus, Arcticum circulum ſpectare, pedibuſque æſtivo orbi admotus, extremo ore caput Delphini tangere, & Aquarii manum dextram cervici ſuæ adjungere. *Ovid.* 4. *Met.* & *Strabo l.* 8. Conſtat ex viginti ſideribus.

Pegma, atis, n. *macchina*, πῆγμα, machina, quæ ex pluribus tabulis, vel aliis rebus compacta eſt, cujuſmodi ſunt machinæ ligneæ, aut marmoreæ, in quibus ſtatuæ collocantur, & ſimulacra magnorum virorum cum expreſſione rerum ab illis geſtarum, a πήγνυμι, *compingo*. *Piſt.* Pegmata ſunt ex ære, aut marmore ornamenta, quæ ut plurimum in atriis, quandoque in porticibus, auliſque affigebantur, majorum, aliorumque fortium virorum geſta certius, quam pictura, oſtendentia. ¶ Fuere autem varia pegmatum genera. Quædam erant privatarum ædium. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt.* 8. Nihil venuſtius, quam illa tua pegmata: poſtquam miſiſti, libris illuſtrarunt valde. Quo loco intelligit Lipſius loculamenta, pluteoſque librarios. *Ulp. l.* 12. §. *ſpecularia*, *ff. de inſtr. vel inſtr. leg.* In emptione domus ſpecularia, & pegmata, ſive in ædificio ſint poſita, ſive ad tempus detracta. *Turneb. l.* 8. *c.* 9. cenſet, hic notari antepagmenta, quæ ſunt valvarum ornamenta affixa antis. ¶ Sed imprimis pegmatum vox dici ſolet de pegmatis theatricis. Erant enim grandia, & ingenioſæ machinæ e variis tabulis, & ſublicis compactæ, quæ per ſe occulta ſurgebant, ac rurſum ſubſidebant, quemadmodum deſcribit *Senec. ep.* 88. (al. 89.) *Martial. de Spectac. epigr.* 2. Et creſcunt media pegmata celſa via. V. *Lipſ. de Amphith. c.* 22. ubi hac de re multa.

Pegmăris, re, adject. e pegmate, ut pegmaris gladiator apud *Sueton. in Calig. c.* 26. qui ſuper pegmate pugnat. V. *Schild.* ad hunc Sueton. locum. Alii leg. *pægniares*, a παίγνιον, ludicrum.

Pejerātus, a, um, pertic. a pejero. *Hor. l.* 2. *od.* 8. Ulla ſi juris tibi pejerati pœna, Barine, nocuiſſet unquam. h. e. juris perjurio violati.

Pejĕro, as, avi, atum, n. 1. *giurare il falſo*, שֶׁקֶר, נִשְׁבַּע, Ger. *falſch ſchweren*, Gal. *ſe parjurer, jurer, a faux*, Hiſp. *perjurar*, ἐπιορκέω, eſt falſo, & animo fallendi jurare, ſeu juramentum infringere, & id, quod juramento, ut verbis concipitur, non facere. *Cic.* 3. *Off.* Non enim falſum jurare pejerare eſt, ſed quod ex animi tui ſententia juraris, ſicut verbis concipitur more noſtro, id non facere perjurium eſt. *Id. pro R. Com.* Qui mentiri ſolet, pejerare conſuevit. *Id. pro Cluent. c.* 48. Illum verbis conceptis pejeraſſe. *Martial. l.* 7. *ep.* 19. Pejerare de turdo.

Pejor, & pejus, oris, *peggiore, men buono*, χείρων, comper. anom nominis *malus*. *Pejor*, & *deterior* differunt, quod *pejor* reſpectu mali dicatur, *deterior* reſpectu melioris, ut *deterius* dicatur, quod minus bonum eſt. *Cic.* 8. *Phil.* Turpis autem fuga mortis omni eſt morte pejor. *Virg.* 5. *Georg.* In pejus ruere. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 265. Ficto in pejus vultu. *Terent. Adelph.* 3. 2. 46. Pejore loco res eſſe non potaſſi, quam &c. *Vellej. l.* 2. *c.* 68. Pejor illi res familiaris, quam mens erat.

Pejŏro, as, a. 1. *far peggiore*. *Paul. JCtus l.* 5. *ſentent. c.* 19. Homo liber, qui ſtatum ſuum in poteſtate habet, & pejorare eum, & meliorem facere poteſt.

Pejus, adv. *peggio*, χεῖρον, comparat. adv. male. *Plin. l.* 17. *c.* 2. Fruges pejus mature ſcunt Auſtrinis diebus, ſed celerius. *Nepos* 15. *c.* 10. Vide, ne tu pejus conſulas. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 31. Pejus victoribus, quam victis acceſſiſſe. ¶ Ponitur & pro vehementius in malam partem. *Cic. Phil.* 10. Quo neminem veterani pejus oderunt.

Pelagia, f. 1. πελαγία, piſcis ex genere concharum, qui & purpura dicitur, in mediis faucibus ſuccum habens, tingendis lanis laudatiſſimum, qui ab eo *pelagium* dicitur. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Pelagiæ altius mutſæ, quam ut pervenirent cadii. *Id. c.* 37. Purpuræ nomine alio pelagiæ vocantur.

Pelagicus, a, um, *marino*, πελαγικός, quod in mari vivit, ſive quod eſt ex mari. *Colum. l.* 8. *c.* 17. Cæteri ſaxatiles, aut pelagici ſatis ex his, ſed ex recentibus uſelies paſcuntur.

Pelagium, ii, n. pelagiæ ſuccus, ſeu medicamentum colorem purpureum faciens, ſed valde nigricantem. *Plin. l.* 9. *c.* 8.

Pelagius, a, um, *marino*, πελάγιος, pelagicus. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 3. Et in eas pelagios greges piſcium revocavit. Adde *Col. l.* 8. *c.* 16.

Pelăgus, i, n. *mare*, יָם, Germ. *das meer*, Gall. *la haute mer*, Hiſp. *la mar*, πέλαγος, notat proprie maris profunditatem, ſed abſolute pro mari uſurpatur. *Cic.* 3. *de Orat. ex quodam Poeta*: Fervet æſtu pelagus. *Plin. l.* 10. *c.* 32. In reliquis partibus eſt quidem mitius pelagus. ¶ Reperitur & in g. m. *Flac. lib.* 1. *Argon. v.* 169. Pelagum quamos aperimus in uſus. In aliquibus editionibus legitur *pelagus*. ¶ Poetæ etiam uſurpant num. acc. & voc. pl. in a longo, more Græcorum, qui decli-

declinant πελάγεα, πέλαγη. *Lucret. l. 6. v. 619.* At pelage multa, & late ſubſtrata videmus.

Pelămys, ydis, f. 3. πηλαμὺς, piſcis genus, idem ac thynnus, niſi quod, ſi nondum annum exceſſerit, pelamys dicitur, cum annum excedit, thynnus vocatur. *Feſt. Plin. l. 9. cap. 15.* Limoſæ vero a luto pelamydes incipiunt vocari, & cum annuum exceſſere tempus, thynni. *Juven. ſat. 7. v. 120.* Siccus petaſunculus, & vas pelamydum. ¶ Pelamydum varia genera *Plin. l. 9. c. 15. & l. 32. c. 11.* refert. ¶ Scribitur & *pelamis, idis*.

Pelaſgi, orum, m. 2. pop. Argiæ in Peloponneſo, Arcadibus finitimi, quorum metropolis Argos Achaicum, ejuſdem gentis, atque illi, qui cum Oenotro in Italiam venerant, ita dicti a Pelaſgo filio Jovis ex Niobe filia Phoronei. *Dionyſ. l. 1. Ant. Rom.* Sæpiſſime a *Virgilio* pro Græcis omnibus ſumuntur.

Pelaſgia, æ, f. regio Peloponneſi, eadem, ac Argia, ubi primum Pelaſgi habitavere. Aliqui dicunt, hoc nomine Arcadiam, alii totam Peloponneſum appellatam eſſe. ¶ Item regio Theſſaliæ, ita dicta, quod Pelaſgi ex Argia expulſi in hac Theſſaliæ parte conſederint. *Plin. l. 4. c. 4.*

Pelaſgias, adis, adject. f. quæ eſt e Pelaſgia. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 3.* Fama Pelaſgiades ſubito pervenit in urbes.

Pelaſgis, idis, f. eadem ac Pelaſgia, Arcadia. *Plin. l. 4. c. 6.*

Pelaſgus, a, um, adject. ad Pelaſgos pertinens, a *Virg.* ſæpiſſime accipitur pro Græco, ut *Æn. 9.* pubes Pelaſga. Et *Æn. 2.* dolis inſtructus, & arte Pelaſga. *Ovid. Metam. 13.* Pelaſga claſſis.

Pelaſgus, i, m. filius Jovis, & Niobes filiæ Phoronei, atavus Oenotri illius, qui in Italiam venit. *Dionyſ. l. 1. Ant. Rom.* Sed Iſidorus dicit, filium fuiſſe Jovis, & Lariſſæ, Theodontius Neptuni, & Amphitrites. *Bocc. l. 10. Gen.* Regnavit in Argia. Nonnullis ejus Regnum etiam ad Arcadiam, alii ad univerſam Peloponneſum extendunt. Hinc regio Pelaſgia dicta eſt, & populi Pelaſgi.

Pelaſgus, i, m. πελαργὸς, genus lauri, quod Herbarii laureolam vocant. *Plin. l. 15. c. 30.*

Pelecānus, vel Pelicanus, i, πελεκὰν, & πελεκᾶνος, avis Ægyptia, circa ſolitudines Nili præcipue naſcens, quæ amore pullorum dicitur femur ſuum roſtro vulnerare, & ſanguinem ad eos alendos elicere. Ejus meminit *Hieronym. in Pſalm. 100.* ubi addit duo eſſe Pelicanorum genera, aquatile unum, alterum volatile. *Geſnerus* vulturem Ægyptium vocat. Sunt qui putant, Pelicanum eundem eſſe ac platean, *Plin. l. 10. c. 40.* & plataleam, *Cic. 2. de nat. Deor.*

Pelecīnos, i, herba noxia ſegetibus, quæ inter lentem præcipue naſcitur. Nomen inde traxit, quod ejus ſiliquæ ſecuriculis ſimiles ſunt, quas Græci πελέκεις dicunt. *Plin. l. 18. c. 17.*

Pelecynon, i, n. horologii genus, apud *Vitruv. l. 9. c. 9.* V. ibi *Bald. in Lex.*

Pelethronia, æ, herba, centaurea major, *Apul. de herb. c. 34.*

Pelethronii, m. 2. Lapithæ pop. Theſſaliæ, Pelethronium opp. incolentes, qui primi omnium frænorum uſum inveniſſe dicuntur, & domandorum equorum artem, ita dicti a Pelethronio monte, & oppido. *Virg. 3. Georg. v. 115.*

Peleus, diſſyllab. m. 2. Πηλεὺς, Æaci, & Æginæ filius, qui ex Thetide genuit Achillem. V. *Ovid. 11. Metam. v. 267. & 350.*

Peleïus, a, um, adject. a Peleo. *Sil. l. 13. v. 803.* æquantem Peleia facta. h. e. geſta Achillis Pelei filii.

Peliăcus, a, um, adject. a Pelio monte, ut Peliacus apex. *Ovid. 1. Faſt. v. 308.* Peliaca juga, *Stat. Achil. 1. v. 121.* Peliaca cuſpis, *Ovid. Metam. 12.* h. e. in nemore Pelio exciſo ligno facta.

Pelias, æ, m. Πελίας, Rex Theſſaliæ, filius Neptuni ex Tyro Nympha, frater Æſonis, & Neleï. Huic Æſon moriens Jaſonem filium in tutelam commendavit, tradito etiam Regno, ea tamen lege, ut illud adulto Jaſoni reſtitueret. Primis Regni initiis Neleum fratrem ex Theſſalia expulit, qui profectus in Meſſenium Pylon urb. condidit. Quare Alcimeda mater Jaſonis ſuſpectum habens Peliam, puerum Chironi alendum dedit. Jaſon adultus ad repetendum paternum Regnum venit. Sed Pelias commentus fraudem, Jaſonem Colchos navigare juſſit ad vellus aureum auferendum. In fabulis eſt, Æſonem, quo tempore Jaſon ex Colchide rediit, incolumem fuiſſe, & a Medea magica arte in priſtinam juventutem renovatum eſſe. Aliqui etiam narrant, Peliæ ab Oraculo reſponſum eſſe, in propinquo illi mortem futuram, cum rem divinam facienti quiſpiam nudis pedibus ſuperveniſſet: Neptuno patri Pelia ſacrificante Jaſonem accurriſſe ad ſacrificium altero pede nudato, quod calceus forte in limo viæ hæſerat, Peliam Oraculi memorem, nepotem, cujus indolem formidabat, ad expeditionem Colchicam, velut ad certiſſimum periculum, ablegaviſſe. Senex a filiabus, ſectis venis, interfectus eſt, Medeæ fraude, quæ virginibus promiſerat, ſe eius ſenectam renovaturam eſſe, commutato ſanguine. *Plaut. in Pſeud.* dicit de Pelia, quod alii de Æſone, Medeam ſuis venenis feciſſe Pelium rurſus ex ſene adoleſcentulum. Peliæ in Regno Acaſtus filius ſucceſſit. *Ovid. l. 7. Metam. Flacc. l. 1. Argon. Bocc. l. 1. Gen.*

Pelias, adis, f. 3. πηλιὰς, patron. fœm. a Peleus. *Ovid. ep. 3. v. 126.* Tranſeat Hectoreum Pelias haſta latus, h. e. haſta Achillis filii Pelei.

Pelicānus, V. Pelecanus.

Pelīdes, æ, m. 1. πηλείδης, Achilles filius Pelei. *Ovid. 8. ep.* Pelides utinam vitaſſet Apollinis arcus.

Peligni, m. 2. pop. Italiæ, in Aprutio, inter fl. Aternum, & Sangrum, & inter Veſtinos a Sept. Marſos ab Occ. Marrucinos ab Or. *Plin. l. 3. c. 1.*

Pelignus, a, um, quod ad Pelignos ſpectat. *Ovid. 3. Am. eleg. 15.* Pelignæ dicar gloria gentis ego. *Horat. l. 3. od. 19.* Peligna frigora.

Pelion, n. 2. *Petras*, Πήλιον, mons Theſſaliæ, Oſſæ, & Olympo attiguus, quem Dicearchus Siculus Ariſtotelis auditor cæteris Theſſaliæ montibus altiorem 1250. paſſibus ratione perpendiculi invenit, teſte *Plin. l. 2. c. 65. Virg. 3. Georg. v. 94.* Pelion hinnitu fugiens implevit acuto. *Ovid. Metam. 12. v. 513.* nudus Arboris Othrys erat, nec habebat Pelion umbras.

Pelius, a, um, adject. a Pelio monte, ut Pelium nemus, apud *Quinct.* & *Cic. pro Cæl. c. 8.*

Pella, æ, f. *Janizza*, urbs Macedoniæ claro quondam Philippo Rege, & Alexandro M. qui ibi natus dicitur. *Liv. l. 26. Pompon. Mela, Plin. l. 35. c. 10.*

Pellacia, æ, f. ἐπαγωγὴ, fallacia, blanditiæ, a *pellax*. *Lucr. l. 2. v. 559.* Subdola cum ridet placidi pellacia ponti. *Virg. 4. Georg. v. 443.* Verum ubi nulla fugam reperit pellacia. Alii hic legunt *fallacia*.

Pellæus, a, um, quod ad Pellam urb. ſpectat, ut Pellæus juvenis, idest Alexander Macedo. *Juven. ſat. 10. v. 168.* Unus Pellæo juveni non ſufficit orbis. ¶ Pellæa gula, deliciæ Macedonicæ. *Martial. l. 13. ep. 85.* Pellæo prior eſt gloria nulla gulæ. Alii hic intelligunt delicias Alexandriæ, urbis conditæ ab Alexandro. ¶ Pellæa Canopus dicitur, quia vicina eſt Alexandriæ in Ægypto conditæ ab Alexandro. *Virg. 4. Georg. v. 287.* ¶ Pellæus puer *Lucano l. 8. v. 608.* & Pellæus rex *l. 9. v. 1012.* eſt Ptolemæus rex Ægypti: vel quia primus ejus nominis rex ex Macedonum genere fuerat, vel propter Alexandriam ab Alexandro M. conditam.

Pellarius, ii, m. qui pelles curat. *Jul. Firmic. l. 4. c. 7.*

Pellax, acis, o. 3. *ingannatore*, פתה, Ger. *betrieger*, Gal. *trompeur*, *Hiſ. enganador*, *liſongero*, ἐπαγωγὸς, qui per blanditias aliquem decipit, a *pellicio*. *Virg. 2. Æn. v. 90.* Invidia poſtquam pellacis Ulyſſi, &c.

Pelleatus, a, um, adject. pellitus, pelle indutus. *Paul. Nolan. ad Nicet. v. 248. de Dacis*, vel ille Divitis multo bove pelleatus Accola ripæ.

Pellectio, onis, f. *Cic. Att. l. 1. ep. 13. (al. 12.)* Quotus enim quiſque eſt, qui epiſtolam paulo graviorem ferre poſſit, niſi eam pellectione relevarit? h. e. eam perlegendo. Alii leg. *per lectionem relevarit*.

Pellex, icis, f. *concubina*, פילגש, Ger. *ein kebes weib*, Gall. *concubine d'un homme marie*, *Hiſ. adultera*, παλλακὴ, ſive παλλακὶς, ut inquit *Feſt.* illa vulgo appellatur, quæ cum uxorato corpus miſcet, a *pelliciendo*, quod alienos viros ad ſe pelliciat. *Senec. initio Herc. Fur.* Locumque cœlo pulſa pellicibus dedi. *Cic. pro Cluent.* & in *Or.* Uxor generi, noverca filii, filiæ pellex. ¶ Dicitur etiam de pueris. *Auct. in Sall.* Tu omnium menſarum aſſecla, omnium cubiculorum in ætate pellex, & idem poſtea adulter. *Suet. de Cæſare c. 49.* In quibus eum Dolabella pellicem Reginæ dicit. ¶ Item de ea, quæ per vim a marito alterius ſtupratur. *Ovid. 6. Met. v. 537. de Philomela:* pellex ego facta ſororis. Adde *Martial. l. 10. ep. 52.* ¶ Translate & jculariter *Mart. l. 14. ep. 119. de matella.* Dum poſcor crepitu digitorum, & verna moratur, O quoties pellex culcita facta mea! h. e. ipſa culcita urina perfuſa meum ſibi munus arrogavit.

Pellicātor, oris, m. ἐπαγωγὸς, qui blanditiis aliquem in fraudem pellicit. *Feſt.*

Pellicatus, us, m. παλλακεία, actus, quem pellex exercet. *Cic. 2. Off. c. 7.* Ab ea enim eſt ipſe propter pellicatus ſuſpicionem interfectus.

Pelliceo, ces, cui, a. 2. blanditiis impetro. *Colum. in præf. l. 12.* Perverſaque cupidine pretioſiores alias a viris pelliceant.

Pelliceus, a, um, *di pelle*, δερμάτινος, quod eſt ex pelle, ut pelliceum ſtragulum, *Paul. Dig. l. 34. tit. 2. leg. 25.* ubi al. leg. *pellicium*.

Pellicio, icis, exi, ectum, a. 3. *ingannare luſingando*, פתה, Ger. *locken*, Gall. *amadouer*, *attirer par belles paroles*, Hiſp. *atraher con alagos*, ἐπαγωγεῖν, blanditiis in fraudem induco, blandiendo decipio, a *per*, & *lacio*. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Animum adoleſcentis nondum conſilio, ac ratione firmatum pellexit iis omnibus rebus, quibus illa ætas capi, ac deliniri poteſt. *Ter. Phorm. 1. 2. 18.* Senem per epiſtolam pellexit, montes auri pollicens. *Lucret. l. 5. v. 1003.* Pellicere in fraudem. *Cic. pro Planc.* Multorum imbecilli conſilia ad ſe pellicere. *Id. 2. de Or. c. 57.* Multo majorem partem ſententiarum ſale tuo, & lepore, & politiſſimis facetiis pellexiſti, h. e. alliciendo a judicibus expreſſiſti. ¶ Dicitur & de rebus inanimis. *Lucr. l. 6. v. 909. de magnete.* Cauſa petenda, quæ ferri pelliciat vim. ¶ Pellicere ſegetes dicuntur, qui veneficiis, & excantationibus corrumpunt. *Lex XII. Tab. apud Serv. in Ecl. Virg. 8.* Neve alienam ſegetem pellexeris. *Plin. l. 18. c. 6.* C. Furius cum in parvo agello largiores fructus perciperet, quam ex ampliſſimis vicinitas, in invidia magna erat, ceu fruges alienas pelliceret veneficiis. ¶ Legitur & *perlicio*.

Pellicŭla, æ, f. *pellicina*, δερμάτιον, parva pellis. *Cic. pro Mur. c. 36.* Stravit pelliculis hœdinis lectos punicanos. ¶ Continere ſe in ſua pellicula, proverbialiter dicitur pro intra ſuam ſortem ſe continere. *Mart. l. 3. epigr. 16.* Sed te, mihi crede, memento nunc in pellicula, cerdo tenere tua. ¶ Curare pelliculam, eſt corpus ſuum molliter tractare. *Hor. 2. ſat. 5. v. 38.* Atque pelliculam curare jube. ¶ Veterem pelliculam retinere, eſt priſtinos mores conſervare. *Perſ. ſat. 5.* Pelliculam veterem retines.

Pelliculatio, onis, f. inductio in fraudem, a pelliciendo. Uſus eſt *Cato*, teſte *Feſto*.

Pellicŭlo, as, a. 1. ὑποδερματίζω, δερματώσω, pellibus alligatis obturo, a *pellicula*. *Col. l. 12. c. 46.* Vas operculatum pelliculant. Adde *c. 39. & 56.*

Pellio, onis, m. *pellicciaio*, *pelletiere*, δερματοπώλης, qui veſtes pelliceas, & alia ex pellibus opera facit. *Plaut. Men. 2. 3. 63.* quaſi ſupellex pellionis, palus palo proximus eſt.

Pellionarius, ii, m. qui pelles negotiatur, præſertim ad uſum militiæ. *Inſcript. apud Spon Miſcell. p. 65.* Procurator Col[illegible]onarior.

Pellis, is, f. *pelle*, עור, Ger. *ein balg*, *haut*, G[illegible] Hiſ. *pellejo*, δέρμα, differt a cute, quia fere pellis dicitur cum eſt [illegible]mali detracta, & ad uſus traducta; cutis, cum adhuc viventi inhæret. Hinc *Juven. ſat. 10. v. 192. de rugoſa ſenum pelle:* tetrum ante omnia vultum Diſſimilemque ſui, deformem pro cute pellem. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quam tu nunquam, ne in ſomnis quidem, vides, niſi cum pelle caprina. ¶ Hoc tamen diſcrimen non eſt perpetuum. *Perſ. ſat. 3. v. 95. de hydropico.* Surgit tibi lutea pellis. V. *Cutis*. ¶ Quieſcere in propria pelle, eſt contentum eſſe ſua ſorte, nec aliorum fortunis, & opibus inhiare. *Hor. l. 2. ſat. 6.* Quoniam in propria non pelle quieſſem. ¶ Sub pellibus eſſe, eſt, in caſtris eſſe, quia militaria tentoria pellibus contegi ſolent. *Cic. 4. Acad.* Ut non multum Imperatori ſub ipſis pellibus otii relinquatur. *Tacit. Ann. 13. c. 35.* Retentus omnis exercitus ſub pellibus, quamvis hieme ſæva. ¶ Pellem alicui detrahere, eſt ejus animum detegere, *ſcoprire l' interno*. *Horat. l. 2. ſat. 1. v. 64.* cum eſt Lucilius auſus Primus in hunc operis componere carmina morem, Detrahere & pellem, nitidus qua quiſque per ora Cederet, introrſum turpis. ¶ Sumitur interdum pellis pro mantica, ſeu ſacculo e pelle, quo in itinere utimur, *valigia*. *Perſ. ſat. 5. v. 140.* Jam pueris pellem ſuccinctus, & œnophorum aptas. ¶ Pellem caninam rodere, proverb. h. e. hominem maledicum, & improbum conviciis inſectari. *Martial. l. 5. ep. 61.*

Pellitus, a, um, *pellicciato*, δερμάτινος, quod pelles habet, vel pellibus tectum eſt. *Prop. l. 4. eleg. 1.* Pellitos habuit, ruſtica corda, patres. *Horat. 2. od. 6.* Dulce pellitis ovibus Galeſi flumen.

Pello, is, pepuli, pulſum, a. 3. *ſcacciare*, גרש, Ger. *treiben*, *jagen*, Gal. *chaſſer*, *pouſſer*, *Hiſ. empuxar*, *echar*, ἐλαύνω, abigo, extrudo, arceo, a πάλλω, *commoveo*, *quatio*, vel ab ἀπελάω, *arceo*. Conſtruitur vel cum acc. *Hor. l. 2. od. 2.* Nec ſitim pellit. *Cic. 4. Fin.* Ut pellatur religionis metus. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, *ab*, *e*, *ex*, *de*. *Cic. 1. Fin.* Quæ mœſtitiam pellas ex animis. *Id. in Brut.* Pellatur e civitate eloquentia. *Id. 4. Acad.* Deque ea nulla ratione neque pelli, neque moveri poteſt. ¶ Vel cum abl. ſine præp. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Cum lapidibus optimos viros foro pellis. *Id. Att. l. 16.* Pelli patria. ¶ Vel cum acc. & præpos. *Cic. 2. de Or.* Cum a Rep. remotus, atque in exilium pulſus eſſet. ¶ Sumitur etiam pro agitare, percutere. *Ter. Adelph. 2. 5. 3.* Tune has pepuliſti fores? *Cic. in Brut.* Ut ex nervorum ſono in fidibus, quam ſcienter ei pulſi ſint, intelligi ſolet. *Catull. in carm. nup. 60. v. 14.* Pelle humum pedibus. ¶ Translate capitur pro commovere, afficere. *Cic. 4. Acad.* Quemadmodum primo viſa nos pellerent. *Id. 3. Off.* Species utilitatis animum pepulit ejus. ¶ Item pro exagitare, affligere. *Cic. l. 4. Fam. ep. 13.* Quanquam enim nulla me ipſam privatim pepulit inſignis injuria. *Liv. l. 30. c. 14.* Non mediocri cura animum Scipionis pepulit. ¶ Pellere ſermonem, eſt commovere, excitare, *proporre*, *intavolare un diſcorſo*. *Cic. de clar. Orat. c. 87.* Longi ſermonis initium pepuliſti, Attice, remque commoviſti nova diſputatione dignam. Ita leg. *Victorius*, & *Gronov.* Alii *detuliſti*. ¶ Præteritum *pulſi* pro *pepuli*, uſurpavit *Ammian. l. 31.*

Pellonia, æ, f. Dea potens pellendorum hoſtium, a *pello*. *Arnob. l. 4.* Pellendorum hoſtium Dea potens Pellonia eſt. Adde *Aug. l. 4. de Civ.*

Pellos, i, m. πέλλος, avis, quæ latine ardea dicitur. *Plin. l.* 10. *c.* 60.

Pellūcens, & Perlucens, entis, o. clarus, apertus, pellucidus. *Cic. in Bruto, c.* 79. Ita reconditas, exquiſitaſque ſententias mollis, & pellucens veſtiebat oratio. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 411. Suſtinuere tamen ſe perlucentibus alis.

Pellūceo, & Perluceo, es, uxi, n. 2. *lucere, riſplendere*, διαφαίνω, per mediam lucere, vel lucere ſimpliciter. *Celſ. l.* 6. *c.* 10. Si ſanguis & rubens, & pellucere cœperit. *Cic.* 2. *Offic. c.* 9. Decorum, honeſtumque ex virtutibus maxime pellucet. *Juven. ſat.* 11. *v.* 77. libertatiſque magiſter, Cretice, pelluces. h. e. pellucidam veſtem indutus, & parum honeſtam, ac virilem.

Pelluciditas, & Perluciditas, atis, f. *traſparenza*. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Parietes tectoriis operibus expoliti, ut vitri pelluciditatem videantur habere.

Pellucidŭlus, a, um, adject. diminut. a pellucidus. *Catull. ep.* 70. (*al.* 64.) Pellucidali deliciæ lapidis.

Pellucĭdus, & Perlucidus, a, um, adject. valde lucidus, translucidus, *lucido, traſparente*, διαφανής. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 57. *de oculis membranis*. Quas perlucidas fecit, ut per eas cerni poſſet. *Id.* 1. *Divin. c.* 57. Stellæ illuſtris, & perlucida. *Horat. l.* 1. *ad.* 18. Arcanique fides prodiga perlucidior vitro. *Senec. de conſtant. Sap. c.* 18. Hac ipſe pellucidus, crepidatus, armillatus. *h. e.* veſte tenuiſſima indutus, quæ nihil tegens, quod mollium virorum erat. *Id. de conſol. ad Marc. c.* 17. Pellucidiſſimum ſtagnum.

Pelluvia, urum, f. ποδόνιπτρα, vaſa, in quibus pedes lavantur. *Feſt.*

Pelopēa, æ, f. Πελόπεια, Thyeſtis filia, quæ e patre gravida facta, inſigni forma infantulum peperit, quem recenter natum, ne turpitudo ſua palam fieret, feris devorandum in ſylvis reliquit. Evenit tamen, ut paſtor quidam illac iter faciens in puerum incideret, qui miſericordia motus domum ſuam illum detulit, lacteque caprino educavit. Unde & Ægyſthus appellatus eſt. *Ovid.* 1. *epiſt.* & *de Rem.* & *Sen. in Thyeſte*.

Pelopēias, adis, &

Pelopeis, idis, patronymica fœminina a Pelope ducte. *Ovid.* 4. *Faſt.* Pelopeides undæ. *Id.* 3. *Faſt. v.* 83. Pelopeiadeſque Mycenæ.

Pelopeius, a, um, idem, ac Pelopeus. *Ovid.* 8. *Met. v.* 623. Nam me Pelopeie Pitheus miſit in arva.

Pelopēus, a, um, Πελόπειος, quod ad Pelopem ſpectat. *Prop. l.* 3. *el.* 19. Infamis ſtupro ſtat Pelopea domus.

Pelopĭdas, æ, m. Πελοπίδας, Thebanus vir rei militaris gloria clariſſimus, amiciſſimus Epaminondæ. Vitam ejus vide apud *Plutarch.* & *Corn. Nepot.*

Pelopĭdæ, arum, m. e Pelope oriundi. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 15. *ex quodam Poeta*. Nec Pelopidarum facta, neque famam audiam.

Peloponenſis, ſe, adject. ad Peloponneſum pertinens, ut Peloponnenſium defectio. *Curt. l.* 7. *c.* 4.

Peloponneſiăcus, &

Peloponneſius, a, um, adject. Peloponnenſis. *Cic.* 1. *Offic. c.* 24. Peloponnaſiacum bellum. *Id. Attic. l.* 6. *ep.* 2. Civitates Peloponneſiæ.

Peloponnēſus, f. 2. olim Apia, & Pelaſgia, Plinio teſte, *la Morea*. Πελοπόννησος, regio, & peninſ. Græciæ. Dicta eſt e Pelope filio Tantali Regis Phrygum, quaſi Pelopis νῆσος, ideſt inſula. Pelops enim ſuperato curuli certamine Oenomao Rege Elidis, & Piſæ, Hippodamiam ejus filiam in uxorem, & illius Regnum in dotem accepit, & ex Phrygia ſecum in hanc regionem colonos duxit, & de ſuo nomine appellavit Peloponneſum. Figura folium platani refert. Jungitur Achaiæ, ſeu Græciæ ad Sept. iſthmo anguſto 6. M. P. ubi gemina maria, Jonium ab Occ. quod Corinthiacum, ſeu Criſſæum, ſeu Halcyonium ſinum efficit, & Ægæum ab Or. quod Saronicum, ſeu Salaminiacum, ſeu Eleuſinium. V. *Plin. l.* 4. *c.* 4.

Pelops, pis, m. Πέλοψ, Tantali Phrygiæ Regis, & Taygetes filius, quem pater Jovi, & aliis Diis, cum eos in Terris peregrinantes hoſpitio excepiſſet, ut certo aliquo argumento divinitatem eorum experiretur, quaſi carnem aliam epulandum appoſuit, e cujus uſu cum Dii ceteri abſtinuiſſent, ſola Ceres humerum ejus dextrum depaſta eſt. Sed Jupiter puerum ad vitam revocavit, eique eburneum humerum addidit. *Virg.* 3. *Georg.* humeroque Pelops inſignis eburna. ¶ Cum in virum adoleviſſet, relicta patria in Elidem ſe contulit, ubi id temporis regnabat Oenomaus, qui unicam habebat filiam, nomine Hippodamiam, & formæ eximiam, & Regni totius heredem, atque nominibus a procis plurimis ambitam. Verum Oenomaus, cum Oraculo edoctus eſſet, fore ut generi opere interiret, duriſſimam hanc procis conditionem tulit, ut, qui nuptiis filiæ potiri vellet, ſecum prius curuli certamine contenderet, ea lege, ut victorem filiæ ſuæ conjugium, & Regni hereditas, victum mors ſequeretur. Certamen inſtitutis ad aram Neptuni, quæ erat in iſthmo Corinthiaco. Cum itaque jam complures equorum celeritate ſuperaſſet, necique tradidiſſet, Pelops Myrtilum aurigam ejus pretio corrupit, ut fragiles currui axes ſubjungeret. Quo facto Oenomaus cum curru corruit, membriſque omnibus ea ruina colliſis mortuus eſt. Pelops itaque & conjuge potitus, & Regno univerſam Cherroneſum de nomine ſuo Peloponneſum appellavit.

Pelorias, adis, f. idem, ac Pelorus. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 479. Jamque Peloriadem, Lilybæaque, jamque Pachynon Luſtrarat.

Pelōris, idis, f. πελωρίς, genus conchæ, chama major. *Plin. l.* 32. *c.* 9. Et pelorides emolliunt alvum. Eſt etiam idem ac Pelorus. *Cicer. Verr. ult. c.* 3. Ad Peloridem accedere. *Avien. in deſcript. Orbis, v.* 636. Celſe Peloris.

Pelorităna, e, um, adject. ut Pelorita a regio, ad Pelorum promontorium ſita, *Solin. de Sicilia, cap.* 5.

Pelōrus, i, m. 2. *Capo di Faro*, Πέλωρος, prom. Siciliæ, unum ex tribus præcipuis, in ora Orientali, ubi Borealis incipit, in valle Nemorenſi, ex adverſo Calabriæ. Dictus eſt a Peloro claſſis Annibalis gubernatore ibi ſepulto, teſte *Val. Max. l.* 9. *c.* 8. *Mela l.* 2. *c.* 7. *Plin. l.* 3. *c.* 5. *Silius l.* 14. *v.* 79. Celſus arenoſa tollit ſe mole Pelorus.

Pelta, æ, f. *targhetta, brocchiere*, [Hebrew], Ger. *ennd runder ſchild*, Gal. *targe pavois*, Hiſp. *adarga*, πέλτη, ſcutum exiguum, quo genere Amazones præcipue in prœliis uti ſolebant. *Non. Suidas* ἀσπίδιον τετράγωνον facit, ideſt ſcutulum quadrangulare. Amazonicæ tamen peltæ figura alia. Hederæ folio ſimilem fuiſſe ſcribit *Xenophon. Plin. l.* 16. *c.* 5. folio Indicæ ficus. *Virgilius* eam vocat lunatam, quo ſignificat, figuram habuiſſe Lunæ ſemiplenæ. 1. *Æn. v.* 491. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis.

Peltaſtes, æ, m. f. πελταστής, qui peltam gerit, idem, ac peltatus. *Liv. l.* 31. *c.* 36. Nocte cetratos, quos peltaſtes vocant, in inſidiis abdiderat.

Peltatus, a, um, πελταστὴς, pelta armatus. *Liv. l.* 28. *c.* 5. Menippum item quendam ex Regis Ducibus cum mille peltatis Chalcidem mittit.

Peltifer, a, um, adject. peltam gerens, peltatus. *Stat.* 12. *Theb. v.* 761. Peltiferæ puellæ, *h. e.* Amazones.

Pelvis, f. 3. *conca, catino*, [Hebrew], Ger. *ein becken*, Gal. *baſſin*, Hiſ. *fuente*, λεκάνη, vaſis genus, quo pedes laventur, vel, ut aliis placet, etiam manus, & alia. *Nonius* ducit hanc vocem a *perluendo*, quaſi *perluis* ſit. *Juven. ſat.* 3. *v.* 277. Ut ſint contentæ patulas effundere pelves.

Peluſiăcus, a, um, &

Peluſiānus, a, um, adject. ad Peluſium pertinens. *Virg.* 1. *Georg. v.* 228. Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis. *Colum. l.* 5. *c.* 10. Peluſiana mala.

Peluſiōta, & Peluſiotes, æ, m. qui eſt a Peluſio. *Hieronym. l.* 2. *adverſ. Jovin. c.* 5. Impelle, ſi vales, Peluſiotem, ut manducet cæpe. *Gell. l.* 20. *c.* 8. Peluſiotæ cæpe non edunt.

Peluſium, ii, n. Ælinpolis, *Belbeis*, ſeu *Belbes*, urbs Ægypti prope oram litoralem maris Mediterranei, apud oſtium Nili orientale, quod inde Peluſiacum dicitur. Dicitur Peleus Achillis pater hanc urbem condidiſſe, monitu Deorum, poſt luſtrationem. Eo enim tempore Peleus furiis agitabatur, quia fratrem Phocum interemerat. Hanc olim quoque Ælinpolim ab Ælio Principe, qui eam triplici muro cinxerat, dictam ſcribit Sabellicus. *Plin. l.* 7. *c.* 34. ¶ Pop. Peluſiotæ. *Hieron. contra Jovin.*

Peluſius, a, um, idem, ac Peluſiacus. *Martial. l.* 13. *ep.* 9. Accipe Niliacam, Peluſia munera, lentem.

Peminōſus, vel Pæminoſus, a, um, adject. mali odoris. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 51. Ne ſit peminoſa terra, in rimis ejus grana obliteſcant. Ita legit *Non. c.* 2. *n.* 722. Alii *ne æſtu rimoſa*.

Penarius, a, um, quod ad penum pertinet, ut penaria cella, *Varr. l.* 4. *de L. L.* & abſolute penarius (ſcilicet locus) ubi penus reponitur. *Paul. Feſti abbreviator.* V. Penuarius.

Penates, ium, m. γενέθλιοι θεοί, πατρῷοι, Dii domeſtici. Sed qui ſint Dii Penates, non ſatis convenit, cum alii putent eſſe Neptunum, & Apollinem, alii Jovem, Junonem, & Minervam, alii Cœlum, & Terram, Hetruſci vero, quemadmodum tradit *Arnobius l.* 3. Deos conſentes, ſive complices, quorum & numerum, & nomina ignota eſſe docens. *Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 4. Penates eſſe dixerunt, per quos penitus ſpiramus, per quos habemus corpus, per quos rationem animi poſſidemus. Dicti ſunt a *penus*, quod propere ſignat locum intimum in ædibus, nempe quia coluntur in Penetralibus, hoc eſt penitis ædibus, ut *Iſid.* cit. *l.* 8. Atque idcirco Feſtus penetrale dicit eſſe Deorum Penatium ſacrarium. Idem placuit *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. Nec longe abſunt ab hac vi Dii Penates, ſive a penu ducto nomine (eſt enim omne, quo veſcuntur homines, penus) ſive ab eo, quod penitus inſident, ex quo etiam penetrales a Poetis vocantur. *Id.* 6. *Verr.* Non dubitavit illud inſigne Penatium, hoſpitaliumque Deorum ex hoſpitali menſa tollere. ¶ Interdum Penates ſumuntur pro ipſa domo. *Velle. l.* 2. *c.* 95. Quem intra Cæſaris penates enixa eſt. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 84. Duos virilis ſexus ſimul enixa eſt, quod rarum, lætumque etiam modicis penatibus. ¶ Uſurpatur & in num. ſingulari. At rectum caſum alii volunt eſſe *Penes*, alii *Penatis*, inquit *Feſtus*. *Liv. l.* 28. *c.* 18. Quoniam fors eos ſub uno tecto eſſe, atque in eodem penate voluiſſet, al. leg. *ad eoſdem penates*.

Penatiger, ra, rum, qui Penates gerit. *Ovid.* 15. *Met. v.* 450. Hæc Helenum cecinisse penatigero Æneæ Menſe memor refero.

Penator, oris, m. qui penum geſtat. *Cato apud Feſt.* Non ex militibus piſcatores, penatores fecit.

Pendens, entis, n. partic. a pendeo. *Plin. l.* 10. *c.* 38. Expandunt alas, pendenteſque raro intervallo quatiunt. ¶ Pendens vinum, quod adhuc in ipſa vite pendet, & nondum ex uvis expreſſum eſt. *Cato c.* 147. *R. R.* ¶ Pendens animus, hoc eſt dubius. *Senec. ep.* 3.

Pendeo, es, pependi, penſum, n. 2. *pendere*, [Hebrew], Ger. *hangen*, Gal. *pendre*, Hiſ. *eſtar colgado*, κρέμαμαι, proprie eſt ſuſpenſum eſſe, in ſublimi eſſe. Uſurpatur vel abſolute. *Ter. Eun.* 5. 7. Tu jam pendebis, qui ſtultum adoleſcentulum nobilitas flagitiis. *Cic. in Piſon.* Uſpiam ſaxis fixus aſperis eviſceratus latere penderes. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, *ab*, *e*, *ex*, *de*, *in*. *Cic.* 6. *Verr.* Sagittæ pendebant ab humero. *Id.* 5. *Verr.* Pendera ex arbore. *Virg.* 1. *Ecl.* Dumoſa pendere procul de rupe videbo. *Id. ibid.* Cui pendere ſua patemini in arbore poma. ¶ Nonnunquam cum abl. ſine præp. *Virg.* 4. *Ecl.* Incultiſque rubens pendebit ſentibus uva. ¶ Nonnunquam cum acc. & præp. *per*. *Plaut. Aſin.* 2. *c.* 35. Per pedes quendam pendes. ¶ Item cum *ad*. *Plin. l.* 15. *c.* 15. Serotina (pyra) ad hyemem uſque ad matrem pendent, gelu matureſcentia. ¶ Metonymice rei pendere dicebantur, cum eorum nomina in programmate, ideſt tabula pendula, publice propoſita, atque ſuſpenſa erant. *Suet. in Dom. c.* 9. Reos, qui ante quinquennium proximum apud ærarium pependiſſent. ¶ Eodem modo & quorum bona venalia proponebantur, pendere dicti ſunt. *Id. in Claud. c.* 9. Ut cum obligatam ærario fidem liberare non poſſet, in vacuum lege prædiatoria venalis pependerit ſub edicto præfectorum. ¶ Per tranſlationem ponitur pro inniti, conſiſtere, ſpem habere. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 22. Tuorumque, qui ex te pendent. *Id. Att. l.* 14. Qui Remp. putem pendere a Bruto. *Id. in Piſon. c. ult.* In ſententiis omnium civium famam noſtram, fortunamque pendere. *Id. pro Planc.* Quæ ſpe exigua, extremaque pendet. ¶ Item pro regi, gubernari, per omnia alterius addictum eſſe voluntati. *Cic.* 1. *Offic.* Qui ex errore imperitæ multitudinis pendet. *Liv. l.* 5. *bel. Maced.* Quæ ſuis ſtat viribus, non quæ ex alieno pendet arbitrio. ¶ Item pro animo ſuſpenſum eſſe, dubium eſſe, vel abſolute, vel cum genit. ſingul. *animi*, vel cum ablat. plur. *animis*. *Cic. Att. l.* 4. Ne diutius pendeas, palmam tulit. *Id. l.* 8. *Fam. ep.* 5. Ego quidem vehementer animi pendeo. *Id.* 1. *Tuſc.* Quod ſi expectando, vel deſiderando pendemus animis, cruciamur, & angimur. ¶ Item pro expectare, vel deſiderare. Sic pendere dicitur, qui nimio deſiderio alicujus rei intentus ceſſat ab omni alio opere, & id unum ſolicitus expectat. *Virg.* 6. *Æn.* Dum conſulta petis, noſtroque in limine pendes. *Ovid. in epiſt. Penelopes*. Nerintis eventu pendet ab ore viri. ¶ Item pro deſinere, ceſſare. *Virg.* 4. *Æn.* Pendent opera interrupta, minæque murorum ingentes. ¶ Interdum pendeo idem notat, quod *pendo*, ideſt ponderare, ſeu pondus efficere, teſte *Budæo*. *Plin. l.* 21. *c. ult.* Cyathus pendet per ſe drachmas decem.

Pendigo, inis, f. *Arnob. l.* 6. Utinam liceret in ſimulacri alicujus mediae introire pendigines. Quidam interpretantur velamina, quibus ſimulacra contegunțur. Alii intelligunt juncturas partium, quibus ſimulacra conſtant. *Veget. Mulomed. l.* 2. *c.* 44. Inter nervos & commiſſuras pendigines faciet.

Pendo, is, pependi, penſum, a. 3. *peſare*, [Hebrew], Ger. *achten*, Gal. *peſer*, Hiſp. *peſar*, σταθμῶ, proprie eſt ponderare, a *pendeo*, quia proprie pendit, qui facit, ut quid pendeat, & quæ ponderantur, ex libra pendent. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Præcipue magnitudine thynni. Invenimus, talenta quindecim pependiſſe. ¶ Tranſlate ponitur pro conſiderare, & æſtimare, & conjungitur ſæpe cum genit. vel abl. pretii. *Cic. pro Quinct.* Si apud hoc conſilium ex opibus, non ex veritate cauſæ penditur. *Id. pro R. Am.* Neque levi conjecture res penditur. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 29. Inna unice unum placimi pendit. *Lucret. l.* 6. *v.* 1274. Nec jam religio divum, nec numina magni Pendebantur. ¶ Metaleptice ponitur pro ſolvere. Nam antequam nummi ſignarentur, Romani, qui gravi ære utebantur, non ſolvebant numerando pecuniam, teſte *Plin. l.* 33. *c.* 3. ſed æs in ſtateris ponderando. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Ego pro aque vectigal pendam. *Id. Att. l.* 12. Uſuram pendam, a quo emero. *Liv. l.* 1. Quæ bina millia æris in annos ſingulos penderent. ¶ Et dicitur etiam de pœna. proprie enim pœnam pendere eum dicimus, qui ob delictum pecuniam ſolvit, *Feſto* teſte. Generatim tamen uſurpatur de omnibus, quibus quovis modo irrogatur pœna, vel ſupplicium. *Cic. in Piſon.* Pœnas patriæ, Diiſque immortalibus eas, quæ graviſſimæ ſunt, furore, atque inſania penderet. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Eadem de cauſa ſupplicia annua canes pendunt. ¶ Uſurpatur etiam impers. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Iterumque Imperii noſtri publicanis penditur. ¶ Particip. *penſurus*, *Liv. l.* 25. *c.* 8. Neque ullum vectigal Pœnos penſuros.

Pen-

Digitized by Google

Pendŭlus, a, um, *pendente*, תלוי, Germ. *hangend*, Gal. *pendant*, Hiſp. *colgado*, ἐκκρεμής, quod pendet. *Ovid. ep.* 1. *v.* 10. Laſſaret viduas pendula tela manus. *Colum. l.* 2. *c.* 18. Pendula loca. h. e. declivia. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 110. dubiæ ſpe pendulus horæ. h. e. pendens, dubius.

Pene, adv. *quaſi*, כמעט, Ger. *ſchier*, *gar nach*, Gal. *preſque*, Hiſp. *caſi*, παρ' ὀλίγον, fere, ferme, quaſi. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 4. Eo die acerbum habui Curionem, Bibulum multo juſtiorem, pene etiam amicum. *Id. pro R. Com.* Si qua enim ſunt privata judicia ſummæ exiſtimationis, & pene dicam capitis. ¶ Reperitur & ſup. *peniſſime*, ut *Priſc.* est *l.* 3. *pag.* 608. *Putſch.* & *l.* 13. *pag.* 1008. licet alii a *penitus* eſſe velint. *Plaut. Aul.* 3. 4. 7. Me intus gallus gallinaceus, qui erat anui peculiaris, perdidit peniſſume. *h. e.* pene nihil abfuit, quin me perderet. *Apul. l. Metam.* 8. Peniſſime ibi, quem devoverat, reddit animam. ¶ Scribitur a multis *pœne* per diphthongum *œ*, quod & probat *Manut. in Orthograph.*

Peneïa, æ, f. Daphne, ita dicta, quia apud Peneum fl. in laurum converſa eſt, vel quia Peneum fl. patrem habuit. *Ovid.* 1. *Met.* Plura locuturum rapido Peneia curſu fugit.

Peneis, idis, f. eadem ac Peneia. *Ovid.* 1. *Met. v.* 472. Hoc Deus in Nympha Peneide fixit.

Peneius, m. 2. *Igliaco*, fl. Elidis, in Peloponneſo, qui in mare Jonicum labitur inter Araxum, & Chelonatem prom. *Ovid.* 1. *Met.*

Peneius, a, um, quod ad Peneum ſpectat. *Virg.* 4. *Georg.* Paſtor Ariſtæus fugiens Peneia Tempe.

Penelopæus, a, um, adject. ad Penelopen pertinens, ut Penelopæa fides. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg. ult. v.* 36.

Penelŏpe, f. 1. Icari filia, Ulyſſis uxor. Dictam volunt ab avibus, quæ Penelopes dicuntur, ſive Meleagrides, cum ante Arnea diceretur, quaſi abjecta, & repudiata, ab ἀρνέομαι, *recuſo*, *abnuo*. Ferunt enim, cum ab Icaro, Peribœaque parentibus eſſet expoſita, ab hoc avium genere fuiſſe educatam. Celebratur tanquam pudicitiæ exemplar, quæ abſente toto viginti annos marito, nullis aut parentum precibus, aut procorum pollicitationibus adduci potuit, ut fidem, quam viro diſcedenti dederat, ſecundis nuptiis violaret. Cum autem proci acrius inſtarent, atque adeo vim illaturi viderentur, tantum moræ ab illis ſibi poſtulavit, quantum telæ, quam in manibus habebat, abſolvendæ ſufficeret: quod cum impetraſſet, quicquid interdiu texuerat, noctu retexebat, eoque commento eorum cupiditatem in reditum mariti diſtulit, qui ab illa ſub mendici habitu hoſpitio ſuſceptus, procos ad unum omnes interemit. *Cic.* 2. *Acad. Ovid. Heroid. ep.* 1. *Bocc. l.* 5. *Gen.* Sed *Lycophron* ſcripſit, Penelopen cum omnibus procis corpus miſcuiſſe, & ex eorum uno Panem peperiſſe, Ulyſſem cognito uxoris adulterio in Cretam inſ. ſeceſſiſſe, & Gortynæ mortuum eſſe. Sane Pan ex Mercurio tertio, & ex Penelope natus dicitur, ſive hæc uxor Ulyſſis, ſive alia quædam fuerit. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Tertius Jove tertio natus, & Maja, ex quo, & Penelopa Panem natum ferunt. ¶ Ulyſſes ex Penelope Telemachum ſuſcepit. ¶ Sponſos Penelopes *Horat.* vocat homines luxui deditos, quibus nihil cordi eſt, præter voluptates, *l.* 1. *ep.* 2. *v.* 28. ¶ Translate quævis caſta mulier Penelope dicitur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 63. juvenemque ſecuta, relicto Conjuge, Penelope venit, abit Helene. Sunt tamen qui aliter hunc locum interpretantur.

Penĕlops, opis, m. πηνέλοψ, avis circa paludes, & amnes verſans, vario colore, collo punctato, alio nomine Meleagris. *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Penes, *appreſſo*, אצל, Germ. *bey*, Gall. *auprès*, Hiſp. *cerca*, παρὰ, apud, præp. ex iis, quæ acc. regunt, & dicitur de perſona cum ſignificatione dominii, vel poteſtatis. Nam quod penes te, ſive in poteſtate tua eſt, id externum dici nequit, ſed quaſi intus eſt, firmiterque tenetur. *Ulpian. l. penes, ff. de verb. & rer. ſignif.* Penes te amplius eſt quam *apud te*. Nam *apud te*, eſt, quod qualiter qualiter a te tenetur: *penes te* eſt, quod quodammodo a te poſſidetur. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 119. Me penes eſt unum vaſti cuſtodia mundi. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 29. Eos agros, quorum adhuc penes Cn. Pompejum omne judicium, & poteſtas debet eſſe, decemviri vendant? *Id. de clar. Orat.* Penes quos laus fuit. *Plin. l.* 17. *c.* 12. Fides penes auctores erit, *io mi rapporto a chi ciò racconta*. Adde *Senec. in Apocolocynth. Vellei. l.* 2. *c.* 63. Summa rerum penes eum eſt. *Plaut. Amph.* 2. 2. 21. Omnia bona adſunt, quem penes eſt virtus. *Horat. l.* 2. *ſer.* 3. *v.* 271. Penes te es? h. e. es ne ſanus mente? *Ter. Hecyr.* 4. 1. Penes te culpa eſt. ¶ Sæpe ſignificat *intus*. *Ter. Adelph.* 3. 4. 24. Iſthuc jam penes vos pſaltria eſt? S. Ellam intus. *Cic. pro Mil.* Servi centum dies penes accuſatorem fuerunt. ¶ *Tacit. Ann.* 4. *c.* 16. Plures ejus rei cauſas afferebat, potiſſimam penes incuriam virorum, fœminarumque. h. e. potiſſimam cauſam tribuebat incuriæ &c.

Penetrabĭlis, le, *o.* 3. *penetrabile*, נחדר, Ger. *durchdringig*, Gal. *penetratif*, Hiſ. *penetrable*, εὐδιόρατος, quod penetrari poteſt, quod facile penetratur. *Ovid.* 12. *Met.* Corpus nulli penetrabile telo. ¶ Interdum active ſumitur, pro eo, quod facile penetrat. *Virg.* 10. *Æn. v.* 48. Aſpice, num mage ſit noſtrum penetrabile telum. *Macrob. Saturn. l.* 7. *c.* 12. Penetrabilius in venas vinum.

Penĕtral, lis, n. penetrale. *Macrob. Sat.* 7. *c.* 1. Intra ſuum penetral. *Symmach. l.* 2. *ep.* 34. Sanctum penetral animi tui neſciunt.

Penetrale, is, ſubſt. n. *luogo, e ſtanza rimota*, μυχός, omnis pars interior domus, vel templi, teſte *Servio*, adeo ut opus ſit penetrare, h. e. penitus intrare, ut *Feſtus* inquit. *Martial. l.* 10. *ep.* 51. Nec Capitolini ſummum penetrale Tonantis. *Virg.* 2. *Æn. v.* 484. Apparent Priami, & veterum penetralia Regum.

Penetrālis, le, o. 3. *rimoto*, ἐνδόμυχος, internus, interior. *Virg.* 2. *Æn.* Æternumque adytis effert penetralibus ignem. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 10. Libertatem avitam, penetrales Germaniæ Deos. ¶ Dii Penetrales, iidem ac Penates. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. Ex quo etiam Penetrales a Poetis vocantur. ¶ Penetrale ſacrificium, quod in interiore parte ſacrarii conficitur. *Feſt.* ¶ Comparativ. *penetralior* V. in Penetraliter.

Penetrālĭter, adverb. q. d. penetrando, intus, interius. *Fortunat.* 4. *Mart.* Penetraliter ulcera mordent. *Lucret. l.* 2. *v.* 382. Quare fulmineus multo penetralior ignis. Rectius tamen leg. *penetralior*.

Penetratio, onis, f. *penetrazione*, actus penetrandi. *Apul. l.* 4. *Flor.* Paribus utrinque aculeis, ſimili penetratione, mutua vulnera.

Penetrator, oris, m. qui penetrat. *Auguſtin. epiſt.* 199. *a med.* Alienæ domus penetrator.

Penĕtro, as, avi, atum, a. 1. *penetrare*, חדר, Ger. *durchdringen*, Gal. *penetrer*, Hiſp. *penetrar*, διαδύνω, διαβαίνω, pervado, permano, tranſeo, a *penitus*, quia eſt penitus intrare, ut *Feſtus* interpretatur. Conſtruitur cum acc. *Cic.* 1. *Tuſc.* Ut penetret, & dividat omne cœlum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, *ad*, *ſub*. *Cic.* 4. *Acad.* Quæ penetrare in cœlum, terram intrare poſſit. *Id. de Prov. Conſ.* Non ipſe ad eorum urbes, ſedeſque penetravit. *Id.* 6. *Ver.* Et ſubito non longe a Syracuſis penetraſſe ſub terras. ¶ Sumitur etiam pro prætergredi, ſuperare. *Plin. l.* 3. *c.* 1. Atlantem penetraſſe in gloria ſua. *Vellej. l.* 2. *c.* 40. Penetrata cum victoria Media, Albania, Iberia. ¶ Item pro inferre. *Plaut. Men.* 5. 2. 64. Intra ædes penetravi pedem. *Gell. l.* 3. *c.* 14. Specum quandam nactus remotam, latebroſamque, in eam me penetro, & recondo. ¶ Item pro conjicere, ponere. *Plaut. Amph.* 1. 1. 94. Penetrare ſe in fugam. ¶ Penetrare, ad homines relatum eſt interius efficere, ad animum aut mentem uſque pertingere. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 4. Nihil Tiberium magis penetravit, quam ſtudia hominum averſa in Agrippinam. ¶ *Id. hiſt.* 4. *c.* 7. Sorte, & urna mores non diſcerni, ſuffragia & exiſtimationem, Senatus reperta, ut in cujuſque vitam, famamque penetrarent. h. e. invaderent.

Penēus, m. 2. *Salampria*, Πηνειός, fl. Theſſaliæ, qui ex Pindo M. oritur, deinde rigans Lariſſam, inter Olympum, & Oſſam M. prope Theſſalica Tempe in ſin. Thermaicum ſe exonerat. *Plin. l.* 4. *c.* 8. Poetæ fabulantur filium eſſe Oceani, duaſque filias habuiſſe, Cyrenen, & Danaen.

Penēus, a, um, adject. ut Penea Nympha, h. e. Daphne. *Ovid. Met.* 1. *v.* 304. Nympha precor Penea mane. Al. leg. *Peneï*, ut ſit a *Peneis*, *idis*.

Penicillus, i, m. & penicillum, i, n. *pennello*, Ger. *ein maler penſel*, Gal. *pinceau*, Hiſ. *pincel*, γραφίς, inſtrumentum illud, quo pictores pingunt, dim. a *peniculus*. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Spongiarum genus tenue, & denſum, ex quo penicilli. *Quintil. l.* 2. *c.* 21. Sed ille opifex, ut cælator cœlum, & pictor penicilla deſideras. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 16. Quam pingam coloribus tuis, penicillo meo. ¶ Item penicillus tectorius dicitur, quo albarium tectorio inferunt. *Plin. l.* 28. *c.* 17. Setarum ex his a penicillis tectoriis cinis cum adipe tritos. ¶ Eſt item penicillus id, quo calvus ſtipatur. *Celſ. l.* 7. *c.* 7. Tunc exigua penicilla interponenda. *Plin. l.* 20. *c.* 15. Penicillis fervens adprimitur faſciis. ¶ Item ſpongiæ longæ genus mollisſimum eſt, quod penicillum dicitur. *Plin. l.* 31. *c.* 11.

Peniculamentum, i, n. e. pars veſtis, quæ terram attingit. *Voſſ.* dicit, notare lacinias veſtium tractas. *Enn. apud Non. c.* 2. *n.* 614. Pendent peniculamenta unum ad quemque pedem. ¶ *Arnob. l.* 5. Peniculamenta decurtantem cantheriorum. h. e. caudas.

Penicŭlo, as, a. 1. detergo, vel attenuo inſtar caudæ, a *peniculus*. *Arnob. l.* 3. Peniculantem decurtamenta. Alii leg. *penicula decurtantem*.

Penicŭlus, i, m. vel peniculum, i, n. parva cauda, dim. a penis. Dicebatur ſpeciatim de iis, quibus pulvis, ſordeſque ex veſtibus, & vaſis detergeretur, quod fierent ex pene, id eſt, ex cauda beſtiarum, quemadmodum etiam hodie vulpinis caudis pulverem diſcutimus. *Feſt.* ¶ Translate peniculus notat caudam ſalacem. Itaque apud *Plaut. Men.* 2. 2. 12. ambiguitate vocabuli ludit coquum ſervus. Rogante enim coque, ubi paraſitus foret nomine Peniculus (id homini inditum nomen erat, quod caudæ inſtar detergeret menſas) reſpondet ſcurriliter: *Eccum hunc, in vidulo ſalvum gero*. Nam vidulum vocat ſubligar ſcorteum, ut quo ea corporis pars contecta erat. ¶ Peniculus item dicitur, γραφίς, quo pictores pingunt, quoniam ex caudarum extremitatibus fiat. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Arreptoque penicillo lineam ex colore duxit ſummæ tenuitatis per tabulam. ¶ Peniculi quoque ſpongiæ longæ ſunt, ita appellatæ propter ſimilitudinem caudarum. *Feſt.* ¶ Denique peniculus id omne dicitur, quod ad aliquid mundandum, detergendum, illinendum adhibetur, præſertim ſi ex ſpongia ſit factum. *Ter. Eun.* 4. 7. 7. Quid, igneve, peniculo ne pugnare, qui iſthuc huc portes, cogitas? Sa. Imperatoris virtutem noveram, & vim militum: ſine ſanguine hæc fieri non poſſe, qui abſtergerent vulnera.

Peninsŭla, æ, f. *peniſola*, Ger. *ein halbinſul*, Gal. *preſqu'isle*, Hiſp. *peninſula*, χερρόνησος, terra undique fere aquis clauſa, & brevi tantum anguſtia, quæ dicitur *iſthmus*, continenti adnexa, a *pene*, & *inſula*, quia quaſi inſula eſt. Nam inſula dicitur terra, quæ undique aquis clauditur, proprie autem mari. *Plin. l.* 9. *c.* 3. Cadara appellatur rubri maris peninſula ingens. Adde *Catul. epigram.* 32.

Penis, is, m. κέρκος, proprie eſt cauda, a *pendendo*, ut ſcribit *Feſtus*, nempe quia de animali dependet, ac velut appendix quædam eſt. *Nævius apud Feſtum*. Peni pinxit bubulo. ¶ Translate membrum virile penis dicitur. *Cicer. lib.* 9. *Fam. epiſt.* 22. Caudam antiqui penem vocabant, ex quo eſt propter ſimilitudinem peniculus. At hodie penis eſt in obſcœnis.

Penĭte, adverb. penitus. *Catul. de nupt. Pel.* *v.* 178. Pectore anitur intimo Flamma, ſed penite magis. Ita ex antiq. Codicib. legit *Scalig.* Alii *penite*, ut ſit adjectivum. *Sidon. l.* 4. *ep.* 9. Actiones ejus quotidianas penitiſſime inſpexi. Huc tamen ſuperlativum a *penitus* etiam duci poteſt.

Penĭtus, a, um, *cò*, *ch'è dentro*, ὁ ἔνδον, quod intus eſt, & in abdita partibus ſitum, intrinſecum, intimum. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 28. Age, quæſo, hercle uſque ex penitis faucibus. *Id. Ciſt.* 1. 1. 65. In latebras abſcondas pectore penitiſſimo tuam ſtultitiam. *Id. Perſa* 4. 3. 71. Ne quis vero ex Barbaria penitiſſima perſequatur. *Macrob. Sat.* 5. *c.* 19. De Græcorum penitiſſimis literis hanc hiſtoriam erait Maro. *Apulej.* apud *Priſcian. l.* 3. *pag.* 599. *Putſch.* in penitiorem partem domus.

Penĭtus, adv. *molto a dentro*, ἔνδον, intus, interne, intrinſecus, in intimis partibus. *Cic. pro Cluent.* Evellam ex animis hominum tantam opinionem, tam penitus inſitam, tam vetuſtam? *Id.* 4. *Verr.* Bene penitus in iſtius familiaritatem ſe dedit. *Id.* 1. *de Or.* Omnes animorum motus, quos hominum generi natura tribuit, penitus pernoſcendi. *id eſt*, perfecte, & uſque ad interiora. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 11. Penitius condita ſuppuratio. ¶ Frequenter eſt adv. qualitatis, & ponitur pro omnino, prorſus, valde. *Cic.* 3. *Fin.* Et honeſtum ipſum quaſi virtutis lumen extinxeris, & virtutem penitus everteris. ¶ Addunt aliqui accipi illam pro longe, remote. *Virg.* 1. *Æn.* Penituſque alias adveneris oras. Sed hic pro omnino accipi poteſt. ¶ Superlat. penitiſſime V. in *Penite*.

Penĭtus, a, um, adject. κερκωτός, quod penem habet, id eſt caudam. Unde penita offa, teſte *Feſto*, quæ conſtat ex ea parte carnis ſuillæ, cui cauda adhæret. *Plaut. Mil.* 3. 2. 165. Aufer hinc illam offam penitam.

Penna, æ, f. *penna*, אבר, Ger. *ein feder*, Gal. *plume*, Hiſp. *pluma*, πτερὸν, κάλαμος, extrinſecum illud, quo aves veſtiuntur. *Ovid.* 3. *de arte*, Terretur minimo pennæ ſtridore columba. ¶ Differt a pluma. Nam pennæ in avibus proprie dicuntur, quæ majores ſunt, & duriores, quales ſunt, ex quibus caudæ, & alæ conſtant, plumæ autem minores ſunt, & molliores, quibus reliquum corpus tegitur. Unde etiam pennis volare dicimus, non plumis. *Col. l.* 8. *c.* 2. Eæ ſint rubicundæ, vel fuſcæ plumæ, nigriſque pennis. ¶ Accipitur tamen penna nonnunquam generaliter, ut etiam plumas comprehendat. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut & pennis foveant, ne frigore lædantur. ¶ Uſurpatur etiam translate. Hinc *Pennæ renaſcuntur*, dicitur de iis, qui priſtinam recuperant auctoritatem. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 2. Iidem, inquam, illi, quos ne tu quidem ignoras, qui mihi pennas inciderant, nolunt eaſdem renaſci. Sic *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 49. me dimiſere Philippi deciſis humilem pennis, *vinte*, e *mortificato*. ¶ Majores nido pennas extendere, proverbialis Metaphora eſt pro ſe amplius efferre, quam ferat fortunæ ſuæ tenuitas. *Horat. l.* 1. *ep. ult. v.* 21. Me libertino natum patre, & in tenui re majores pennas nido extendiſſe loqueris. ¶ Pennæ dicuntur etiam inſectorum. *Plin. l.* 11. *c.* 28.

Pennatŭlus, a, um, adject. diminut. a *pennatus*. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 10. Mercurius in calvitia pennatulus. h. e. pennato galero tectus.

Pennātus, a, um, *pennuto*, *che ha le penne*, Ger. *gefiderert*, Gal. *empenné*, Hiſp. *veſtido*, *cubierto de plumas*, πτερωτὸς, quod pennas habet. *Plin. l.* 10. *c.* 30. Pennatorum autem infœcunda ſunt, quæ aduncos habent ungues.

guis. ¶ Pennatum ferrum, dicitur pennis munitum, ut levius fiat, & aerem facilius penetrat, quemadmodum in telis, & ſagittis videmus. *Plin. l.* 34. *c.* 14. Sed etiam miſſili, volucrique, nunc tormentis excuſſo, nunc lacertis, nunc vero pennato. ¶ Tranſlate dicitur etiam de plantis, præſertim arboribus. *Plin. l.* 16. *c.* 13. *de fraxino*. Procera hæc, ac teres, pennata & ipſa folio. Ubi fraxini folium pennatum eſſe ait, quomodo *Theophraſtus l.* 3. *Hiſt. c.* 10. ſcripſerat, abietis folium πτερυγώδη ἔχειν. ¶ Item de ſpicis. *Feſtus*. Pennatas, impennataſque agnas, in Saliari Carmine, ſpicas ſignificat cum ariſtis, & alias ſine ariſtis agnas novas volunt intelligi.

Pennĭfer, a, um, adject. penniger. *Sidon. carm.* 2. *v.* 309. Flectis penniferæ hederæ bicoloribus armos.

Pennĭger, a, um, *pennuto*, πτεροφόρος, qui gerit pennas. *Cic. de Un. c.* 10. Alterum pennigerum, & aereum.

Penninus, i, Deus Alpinorum, a quo & Penninæ Alpes dictæ. *Liv. lib.* 21. *c.* 38.

Pennĭpes, edis, quod pennas ad pedes habet. *Catull. carm.* 55. *ad Camer.* Perſeus pennipes.

Pennĭpŏtens, entis, avis. *Lucr. l.* 2. *v.* 867. Et ampom pennipotentum.

Pennŭla, æ, *pennetta*, πτερίς, dim. a penna. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Cum autem pennulis uti poſſunt.

Penſābĭlis, le, adject. qui penſari poteſt. *Ammian. l.* 31. *c.* 13. Nunquam penſabilia damna.

Penſātĭo, onis, f. æſtimatio, penſio, compenſatio. Legitur apud *Ulpian. l.* 36. *Dig. tit.* 2. *l.* 7. *Petron. in Satyr. Quintil. Declam.* 331. & *Ammian. l.* 16. *c.* 12.

Penſātor, oris, m. *peſatore*, σταθμοῦχος, ponderator. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Stipis ponderandæ penſatores libripendes dicuntur.

Penſātus, a, um, adject. *peſato*, *eſaminato*. *Sil. l.* 7. *v.* 113. Penſata diu belli ſententia. ¶ Item compenſatus. *Liv. l.* 26. *c.* 37. Tranſierunt res quadam vice penſatæ.

Penſe, adverb. cum ſtudio, impenſe. *Symmach. l.* 2. *ep.* 34. Nihil hac ætate tractandum penſius domeſticis rebus.

Penſĭcŭlāte, adv. ἀκριβῶς, cum pondere, juſtoque examine. *Gell. l.* 1. *c.* 3. Quæ a Theophraſto penſiculate, atque enucleate ſcripta. Al. leg. *penſim*, eodem ſenſu.

Penſĭcŭlo, as, a. 1. idem, ac penſito. *Gell. l.* 15. *c.* 10. Penſicula utrunque moderate. Sunt qui legunt: *utrunque penſiculate*, *moderateque*, &c.

Penſĭlia, ium, n. 3. res, quæ pendent. *Auctor Priap. carm.* 52. Pulchre penſilibus peculiati. h. e. teſtibus.

Penſĭlis, le, o. 3. *penſile*, μετέωρος, quod ſuſpenſum, & ſublime eſt, ut Penſilis homo, qui laqueo ſuſpenſus eſt. Penſiles horti, qui ſupra ædificia facti ſunt. Penſile horreum, quod eſt in altiore domus loco. Penſilis uva, quæ ex trabibus ſuſpenſa ſervatur eſt. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 87. Reſtim volo mihi emere. P. Quamobrem? C. Qui me faciam penſilem. *Plin. lib.* 36. *cap.* 14. Leguntur & penſiles hortus, imo vero totum oppidum feciſſe Ægyptiæ Thebæ. *Col. l.* 1. Poſitionem penſilis horrei probamus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 121. Tum penſilis uva ſecundas ornabat menſas. ¶ Penſiles *horti* dici poſſunt etiam vaſa fictilia majora, quibus terræ plenis ſeruntur olera, aliæque plantæ, ut facile ab injuria temporum tranſferendo defendi poſſint. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Penſiles cucumerum hortos promoventibus, in ſolem rotis olitoribus, ruſuſque hibernis diebus intra ſpeculariorum tegimenta revocantibus. *Colum. l.* 11. *c.* 3. *a med.* Poſſunt etiam vaſis majoribus rotulæ ſubjici, quo minore labore producantur, & rurſus intra tecta recipiantur. Sed nihilo minus ſpecularibus integi debebunt; ut etiam frigoribus, ſerenis diebus tuto producantur ad ſolem. Hac ratione fere toto anno Tiberio Cæſari cucumis præbebatur. Hactenus *Colum.*

Penſim. V. Penſiculate.

Penſĭo, onis, f. *penſione*, Ger. *ein zinſſ*, Gal. *penſion*, Hiſp. *penſion*, καταβολή, idem, ac ſolutio. Nam olim non numeratione, ſed pondere ſolutio fiebat. *Cic. Att. l.* 11. De penſione altera oro te, omni cura conſidera, quid ſit faciendum. *Liv. l.* 36. Et ſtipendium, quod prioribus penſionibus in multos annos deberent. ¶ Metonymice uſurpatur pro eo, quod pro re aliqua ſolvitur, ut pro uſu domus, agri, aut alius rei. *Cic. pro R. Com.* Cur, cum altera penſio ſolvenda eſſet, non tum, cum prima? *Id. Lupo, l.* 6. *Fam.* Dum a Dolabellæ procuratoribus exigam primam penſionem.

Penſĭtātĭo, onis, f. penſio, ſolutio. *Aſcon. Pedian.* ¶ Item compenſatio. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Proſperitate præteriti temporis penſitatione.

Penſĭtātor, oris, m. ἐξεταστής, λογιστής, ponderator, examinator. *Gel. l.* 17. *c.* 1. Verborum penſitatores ſubtiliſſimi.

Penſĭtātus, a, um, ἐξεταζόμενος, ponderatus, examinatus. *Plin. ep.* 8. Nos contra multum, ac diu penſitatus amor liberalitatis communibus avaritiæ vinculis eximebat. Adde *Tacit. Ann.* 3. *c.* 52.

Penſĭto, as, avi, atum, a. 1. *peſare*, ἀποσταθμίζομαι, ſæpe pondero, valde, vel bene pondero, freq. a *penſo*. *Plin. l.* 7. *c.* 7. Is demum vitam æqua lance penſitabit, qui ſemper fragilitatis humanæ memor fuerit. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſiderare, examinare. *Gell. l.* 1. *c.* 4. Aut virtutes penſitabat, aut vitia rimabatur. ¶ Metaleptice capitur pro ſolvere. *Cic. pro l. Man. c.* 6. Aut eos, qui vectigalia vobis penſitant. *Id. de leg. Agrar.* Irremnia (prædia) commodiore conditione ſunt, quam quæ penſitant.

Penſĭuncŭla, æ, f. parva penſio. *Col. in præfat. l.* 10. Fœnoris tui reliquam penſiunculam percipe.

Penſo, as, avi, atum, a. 1. *peſare*, σταθμίζομαι, pondero, freq. a pendo. *Liv. l.* 38. Et Centurionem penſantem aurum occiderent. ¶ Tranſlate ponitur pro æſtimare. *Liv. l.* 34. *c.* 49. Ut factis, non ex dictis amicos penſent. ¶ Aliquando eſt compenſare, ſive compenſando parem facere, aliquid pro alio dare. *Val. Max. l.* 1. Ut ex ſe & uno, & ſene complures Pœnorum juvenes penſarentur. *Plin. l.* 7. *c.* 4. Nec lætitia ullo minimo mœrore penſanda. *Sen.* 5. *de Benef. c.* 9. Penſare beneficia. ¶ Aliquando ſupplere. *Plin. l.* 31. *c.* 8. *de muria*: Aquæ marinæ vicem penſat. ¶ Interdum exæquare. *Calpurn. ecl.* 3. *v.* 83. Dicitur & nocte penſare legumine panem. ¶ Penſare pudorem nece, apud *Ovid. ep.* 2. *ad fin.* eſt amiſſum pudorem morte ulciſci.

Penſum, i, ſubſt. n. *penſa*, τὸ σταθμόν, propria in lanificio mulierum locum habet, & ſignificat id, quod mulieri faciendum aſſignatur, a pendo, ideſt pondero. *Juſtin. l.* 1. Penſa inter virgines partientem. *Virg.* 9. *Æn.* Excuſſi manibus radii, revolutaque penſa. ¶ Metaphorice notat officii cujuſque perfunctionem. *Cic.* 3. *de Or. c.* 30. Meque ad meum munus, penſumque revocabo. *Id.* 5. *Verr. c.* 46. Penſum exigere. *Var.* 2. *R. R. c.* 2. Penſum ſuum abſolvere. *Quintil. l.* 3. *c.* 7. Penſa imperare. *Col. l.* 3. *c.* 10. Penſum peragere. *Plaut. Perſ.* 2. 4. Penſum meum, quod datum eſt, confeci. ¶ Penſi habere. V. in *Penſus*.

Penſūra, æ, f. idem quod penſio, ponderatio. *Var. l.* 4. *de L. L. ſub fin.* Ea etiam nunc propter penſuram, trutinam habet poſitare.

Penſus, a, um, adject. *peſato*, ponderatus. *Titin. apud Non. c.* 4. *n.* 362. Date penſum lanam, qui non reddet tempori putatam recte, facite ut multetur malo. ¶ Tranſlata eſt cogitatus, æſtimatus, deliberatus. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 270. Et advertens penſa examinat herbas. *Plaut. Stich.* 1. *v.* 61. Utra ſit conditio penſior, virginem ne, an viduam habere. h. e. æſtimatior, pretioſior. ¶ *Nihil penſum*, & frequentius, *nihil penſi habere*, eſt nihili ducere, non curare, contemnere. *Gel. l.* 13. *c.* 12. Rectum penſumque nihil habere. *Id. l.* 12. *c.* 5. Nihil quicquam eſt carius penſiuſque nobis, quam noſmetipſi. *Tacit.* 13. *Ann. c.* 15. Neque fas, neque fidem penſi habere. *Liv. l.* 34. *c.* 31. Vobis, quod faciatis, minus penſi eſt. *Salluſt. in Catil. c.* 5. Neque id quibus modis aſſequeretur, unquam penſi habebat. *Et c.* 52. Quibus ſi quicquam penſi unquam fuiſſet, non ea conſilia habuiſſent. *Plaut. Truc.* 4. 2. 58. Nec mihi adeſt tantillum penſi jam. *Val. Max. l.* 2. *c.* 9. *n.* 5. Nec penſi duxerat.

Pentacænon. V. Pentapetes.

Pentadactyles, f. 3. piſces ex genere concharum. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Pentadactylon, i, n. herba, eadem quæ pentaphyllon. *Apul. de herb. c.* 2.

Pentadōron, n. 2. πεντάδωρον, ſpecies lateris, ſeu terræ coctæ, quinque palmos continens, a πέντε, *quinque*, & δῶρον, *palmus minor*. Alii dicunt, ædificii genus eſſe. V. *Vitr. l.* 2. *c.* 3. *Plin. l.* 35. *c.* 14. Genera eorum tria, didoron, quo utimur, longum ſeſquipede, latum pede, alterum tetradoron, tertium pentadoron.

Pentaetērĭcus, a, um, *di cinque anni*, πενταετηρικός, quinquennalis: a πέντε, *quinque*, & ἔτος, *annus*, *Inſcript.* apud *Gruter. p.* 499. *nu.* 6. Pentaetericum certamen.

Pentagōnus, a, um, adject. *quinquangolo*, quinque angulos habens, πεντάγωνος. *Hygin.* & *Apulej. de Herb. c.* 2.

Pentamĕter, verſus, πεντάμετρος, qui quinque pedibus conſtat. *Quintil. l.* 9. *c.* 4.

Pentapĕtes, æ, herba, eadem quæ pentaphyllon, & pentacænon. *Apul. de herb. c.* 2. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Pentapharmăcum, i, n. compoſitio ex quinque pharmacis. Apud *Spartian. in Ælio Vero*, *c.* 5. ſcribitur pro edulio, in quo quinque ciborum ſpecies ſunt.

Pentaphyllon, n. 2. πεντάφυλλον, chamæzelon, pentapetes, quinquefolium, herba, quæ quinque folia habet. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Pentapŏlis, f. 3. πεντάπολις, regio Paleſtinæ, ad lacum Aſphaltitem, ita dicta a quinque urbibus, quæ in illa erant, ex quibus Sodoma, & Gomorrha nominantur. Olim de cælo tacta fuit, teſte *Solino*, propter ſcelus Sodomiticum, ut teſtatur humus nigra, & cinere ſoluta. Naſcuntur ibi poma, ſpecie pulcherrima, ſed quæ comedi non poſſunt, licet matura videantur, quod leniter manibus preſſa fumum exhalent, & in pulverem faſciſcunt. ¶ Item regio Cyrenaicæ, mari Libyco expoſita, in qua quinque urbes, Berenice, Arſinoe, Ptolemais, Cyrene, Apollonia. Hinc Pentapolitana regio. *Plin. l.* 5. *c.* 5.

Pentaſpaſton, i, n. πεντάσπαστον, machina tractoria, quinque orbiculis conſtans, a πέντε, *quinque*, & σπάω, *traho*. *Vitruv. l.* 10. *c.* 3.

Pentaſtichæ porticus, πεντάστιχοι, ſunt quæ ex quinque columnarum ordinibus conſtant. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 18.

Pentateuchus, maſc. 2. πεντάτευχος, volumen quinque librorum, a πέντε, *quinque*, & τεῦχος, *vas*, *alveus*. Hoc nomine ſpeciatim vocatur opus Moyſis Prophetæ, cujus libri ſunt, Geneſis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium. *Tertul. l.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 10.

Pentathli, m. 2. πένταθλοι, quinquertiones, athletæ, qui pentathlo ſe ſe exercebant. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *de Myrone*. Hic fecit Delphicos pentathlos.

Pentathlum, i, n. πένταθλον, quinquertium, exercitatio quinque artium, quaſi πέντε ἆθλοι, *quinque certamina*. Quinque artes, quibus apud Græcos ingenuorum puerorum inſtitutio conſtabat, hæ erant, diſci jactus, curſus, ſaltus, lucta, jaculatio. Aliqui loco ſaltus pugilatum numerant. Latini natationem, & equitationem adjecere. *Paulus Feſti abbreviator*.

Pentelĭcus, i, mons Atticæ, unde optimum marmor effodiebatur. Hinc Hermæ Pentelici, apud *Cic. Att.* 1. *ep.* 8.

Penthēmĭmĕris, f. 3. πενθημιμερής, ſemiquinaria, cæſura verſus hexametri, conſtans ex duobus pedibus, & ſyllaba, quæ dictionem claudit, a πέντε, *quinque*, & ἡμι, *ſemi*, & μέρος, *pars*, ut *Virgil.* 1. *Æn.* Arma, virumque cano. Græca vox eſt, & græcis potius literis ſcribenda. V. *Quintil. l.* 9. *c.* 4.

Pentēris, is, πεντήρης, f. navis quinqueremis, *Hirt. de B. Alex. c.* 47. Capit ex eo prælio penterem unam, triremes duas, &c. Eſt qui legit *penteremem*, quæ vox idem ſignificat, ſed hybrida eſt.

Penthĕsĭlēa, f. 3. Regina Amazonum, poſt Orithyiam, ſive, ut alii ſcribunt, Otteram. Hæc, ut ait *Serv.* dicta eſt furens, quia ſororem ſuam in venatione confixit, ſimulans, ſe cervum ferire. Auxilium Trojanis adverſus Græcos tulit, ejuſque eo bello inter fortiſſimos viros magnæ virtutis exempla extitere. Ab Achille victa, & interfecta eſt. *Juſtin. l.* 2. *Virg.* 1. *Æn. Ovid.* 12. *Met.*

Pentheius, a, um, adject. &

Penthēus, a, um, a. 1. 2. quod ad Pentheum ſpectat. *Stat.* 2. *Theb. v.* 573. Pentheumque trahens, nondum te Phædimus æquo, Bacche genus. *Sidon. carm.* 22. *v.* 94. Penthea mater.

Pentheus, m. 2. per duas ſyllabas, Πενθεύς, filius Echionis, & Agaves, qui, cum Bacchi ſacra contemneret, a matre, & ſorore Numinis furore actis eſt dilaceratus. *Ovid.* 3. *Met. v.* 514. *Horat. l.* 2. *od.* 19.

Pentirēmis. V. Penteris.

Penuarius, a, um, adject. ad penum pertinens, ut penuaria cella, in qua penus reponitur, *ſalvaroba*. *Cicer. de Senect. c.* 16. Semper enim refertu cella vinaria, olearia, etiam penuaria eſt. *Ulp. l.* 3. *Dig. de pen. legat.* Penuaria caſa. ¶ Legitur & *penarius*.

Penula (vel Pænula, vel Pœnula, a φαινόλης, & φαιλόνης, & φαινόλιον,) æ, f. 1. *gabbano*, [illegible], Ger. *filtz mantel*, *regen mantel*, Gal. *manteau*, Hiſp. *capote*, φαινόλης, φαιλόνη, veſtis ſpiſſa, frigori, & imbribus arcendis apta, quæ ſupra tunicam aſſumitur loco pallii. ¶ Differt a toga, & pallio, quia arctius, preſſiuſque veſtiebat pœnula, quam aut toga, aut pallium. Itaque *Artemidorus l.* 2. ὀνειροκρ. *c.* 3. ut chlamydem, ita pœnulam quoque ait afflictionem, & anguſtiam, ac litigantibus damnationem ſignificare, quia circumquaque corpus contineat. *Ulpianus JC.* inter communia veſtimenta, quibus vir, & mulier promiſcue utuntur, pœnulam annumerat. *Lampridius* ſcribit, Alexandrum conſtituiſſe, ut Senatores pœnulis intra urbem frigoris cauſa uterentur, cum id veſtimentum itinerarium, & pluviæ fuiſſet. Sed qui apud Romanos pœnula uti ſolerent, docet *Lipſius Elect. l.* 1. *c.* 25. & *Caſaubonus in Notis ad Spartianum*, ubi & alique de vocabulo ipſo. ¶ Pœnulam alicui ſcindere dicitur, qui hoſpitem irepenſius invitat, & prius cogit, ut apud ſe maneat. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 33. Venit ad me, & quidem id temporis, ut retinendus eſſet; ſed ego ita egi, ut non ſcinderem pœnulam. *Et mox*. Horum ego vix attigi pœnulam, & tamen remanſerunt. ¶ Pœnularum varia erant genera. Erat enim pœnula gauſapina, candida, ac villoſa, qua hyberno tempore utebantur. *Martial. l.* 14. *epigr.* 145. Is mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſt, ut me vel media ſumere meſſe velis. h. e. ut etjamſi hyberno uſui ſim adſcripta, tamen mea ſpecie captus me ſumere velis etiam media æſtate. ¶ Erat & pœnula ſcortea, quæ ſc. ex pellibus conſtabat, ad pluviam arcendam. *Martial. l.* 14. *ep.* 130. Ad ſubitas

nim.

Digitized by Google

nunquam ſcortea deſit aquas. ¶ Per Catachreſin notat *Non. c. 6. n. 3.* Pænulam dici de cunctis, quæ inſtar pænulæ tegunt. *Varro in Manio.* Cum corrigias diſruptas tenet, pænula reliquum pedem ſeorſum pertegere. Ubi, ut *Turneb. in Adverſ.* monet, pænula vocatur pars calcei, quæ pedem involucro ſuo contegit. ¶ *Vitruvius etiam l. 10. c. 12.* partem Cteſibicæ machinæ pænulam appellat, nempe, ut *Baldus* opinatur, quia & ipſa quoddam eſt operculum.

Pænularium, ii, n. φαινολαριον, locus, in quo pænulæ reponuntur. *Nævius apud Non. c. 2. n. 618.*

Penuliāni, & Penulariāni, voces ſunt a *penula* deductæ. *Lamprid. in Anton. Diadum. c. 2.* Paraverat ſane penulas populo dare Macrinus, in honorem filii ſui, quæ appellarentur Antonianæ, ut Caracallæ Baſſiani dictæ ſunt: aſſerens, melius filium ſuum Penularium, vel Pænularium dicendum, quam Caracallus dictus eſſet Baſſianus.

Penulātus, vel Pænulatus, a, um, ἐν φαινόλῃ, penula indutus. *Cic. pro Mil. c. 10.* Cum uxore veheretur in rheda penulatus.

Penultimus, V. Pænultimus.

Penūria, æ, f. *penuria*, *careſtia*, ἀπορία, inopia, egeſtas, a πεινη, *pauper*, ſive a πενία, *paupertas*. Nuda vocali, non diphthongo ſcribi debet. *Aldus* tamen *Manutius* teſtatur per æ ſcribi in vett. libb. *Cic. 7. Ver.* Ne dicatis in tanta penuria virorum fortium talem Imperatorem ignorare poſſitis. *Virg. 7. Æn.* Ut vertere morſus exiguam in Cererem penuria adegit edendi. *Plin. l. 8. c. 6.* Penuria conſilii.

Penus, us, m. vel f. & penus, ni, m. & penum, ni, n. & penus, oris, n. & penu, u, n. *vettovaglia*, שבר, Ger. *proviant*, Gal. *proviſion*, *vivres*, Hiſp. *vitualla*, σῖτος, accipitur pro rebus neceſſariis ad victum quotidianum, quæ ad futuri temporis uſum ſervantur, ut ſunt aromata, caſei, carnes ſalſæ, & alia eſculenta, item, ut *Gellius ex Maſſurii* auctoritate demonſtrat, thus, ceræ, & ligna. V. *eund. l. 4. c. 1.* ubi hac de re multa. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Dii Penetes, a penu ducto nomine: eſt enim omne, quo veſcuntur homines, penus. *Gel. loc. cit.* Ea ſola eſſe penoris putat. *Perſ. ſat. 3. v. 74.* in locuplete penu. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 45.* Nam niſi penus annuus hodie convenerit. *Lucil. apud Non. c. 3. n. 174.* Magna penus parvo ſpatio conſumpta peribit. *Ter. Eun. 2. 3.* Patris ad te penum omne congerebam clanculum. *Hor. l. 1. epiſt. 16. v. 72.* Portes frumenta, penuſque.

Peparethius, a, um, Πεπαρήθιος, ad Peparethum pertinens, ut Peparethium vinum. *Plin. l. 14. c. 7. extr.*

Peparēthus, f. 2. *Piperi*, al. *Lemene*, al. *Saragaino*, al. *Opula*, inſ. parva Macedoniæ, in mari Ægæo, inter Thermaicum ſin. ad Bor. & Pelaſgicum ad Mer. *Ovid. 7. Metam. v. 471.* *Plin. l. 4. c. 12.*

Peplĭos, m. 2. herbæ genus, al. portulaca. *Plin. l. 20. c. 20.*

Peplos, i, f. *pepla*, πεπλος, frutex lactei ſucci plenus, foliis rutæ paulo latioribus, rotunda coma dodrantali, humi reſperſa, ſemine rotundo ſub foliis, ſimili candidi piperis, ſed minore. *Plin. l. 27. c. 12.*

Peplum, i, n. & peplus, i, m. πεπλον, πεπλος, palla muliebris & ſubtili ſtamine, promiſſa, & fluxa, quæ cæteris veſtibus ſuperinduebatur: videtur fuiſſe non quarumcumque fœminarum, ſed matronarum, ut colligitur ex verbis *Iſidori l. 19. c. 25.* Peplum matronale pallium, & purpura ſignatum, cujus fimbriæ aurei ſtaminis ſummitate reſplendent. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v. 123.* Et crines feſtina ligat, peplumque fluentem allevat. ¶ Fuit etiam peplum, ut *Lactantius Statii interpres* deſcribit *ad l. 10. Thebaid.* veſtis candida aureis clavis picta, ſine manicis, quæ ad veſtienda ſimulacra fiebat. Ab Athenienſibus peplum inſtitutum eſt, illudque matronæ ſuis manibus texebant, & in Panathenaicis ludis, qui quinto quoque anno celebrabantur, Minervæ conſecrabant: erat autem in eo intexta Gigantomachia, & victoria Palladis de Encelado. Hinc apud *Plaut. in fragment.* Nunquam in urbem venio, niſi cum infertur peplum. *Id. in Merc. prol. v. 67.* Quinto anno quoque ut ſpectaviſſet peplum. *Virg. 1. Æn. v. 479.* Interea ad templum non æquæ Palladis ibant Crinibus Iliades paſſis, peplumque ferebant. Ad quem locum inquit *Turneb. l. 14. c. 15.* Peplum Trojanæ mulieres ferunt, ut ea veſte Minervæ ſimulacrum induant, magnis enim in periculis Deorum fidem, & opem implorantes, eos veſtibus ornabant.

Pepo, ŏnis, m. *popone*, *melone*, πέπων, cucumeris genus mollius, dulciuſque, quod magnitudine cætera excedit, a Græca voce allata. *Plin. l. 19. c. 5.* Cucumeres, cum magnitudinem excellere, pepones vocantur. ¶ Per convicium pepo inſulſius dicitur a *Tertul. de anim. c. 32.* homo bardus, & ſtupidus. *Id. l. 4. adverſ. Marcion. c. 40.* Peponem cordis loco habere.

Pepſis, f. 3. πέψις, a πέπτω, *coquo*, concoctio, ſeu mutatio cibi in ventriculo. Legitur apud *Gell. l. 13. c. ult.* ſed græcis literis ſcripta.

Pepticus, a, um, adject. a πέπτω, *coquo*, *digero*. Pepticæ medicinæ dicuntur a *Plin. l. 20. c. 18.* quæ cibi concoctionem in ſtomacho juvant.

Per, *per*, *per mezzo*, ב, על, Ger. *durch*, Gal. *par*, Hiſp. *por*, διά, præp. ex iis, quæ accuſ. regunt. Hæc præpoſitio ſeparata quandoque denotat motum per locum, & dicitur tam de perſonis, quam de locis. *Liv. l. 41.* Dum ipſa terreſtri per Hiſpaniam, Galliaſque itinere Italiam peteret. ¶ Quandoque tempus. *Cicer. 7. Verr.* Ac per eos dies cum iſte verſaretur in conviviis muliebribus. *Id. ib.* Vos aliquot jam per annos conceptam huic Ordini turpitudinem, atque infamiam delere poteſtis. ¶ Per tempus, eſt in tempore, tempeſtive, opportune. *Plaut. Men. 1. 2. 30.* Per tempus advenis. ¶ Quandoque ſignat cauſam. *Terent. Andr. 4. 2. 16.* Ne per me ſtetiſſe credat, quominus hæ fierent nuptiæ, *acciò non creda, ch'è ſia ſtato la cagione*. *Plin. ep. 5.* Avunculus meus, idemque per adoptionem pater. Quandoque inſtrumentum, operam, officium. *Cicer. in Fam. 2. ep. 6.* A me petebat per litteras. *Id. Att. 5. ep. 21.* Appius aliquot turmas equitum dedit Scaptio, per quas Salaminios coerceret. *Id. pro R. Am.* Recede de medio, per alium tranſigam. *Id. ib.* Per vos vitam, & famam poteſt obtinere, ideſt veſtro beneficio. ¶ Quandoque modum. *Cic. pro Roſc. Am.* Per ſummum dedecus vitam amiſit. *Liv. l. 1.* Cujus ad ſolemne, ludoſque per fas, ac fidem decepti veniſſent, *ſotto la buona fede*. ¶ *Per ludum*, & *jocum*, eſt ludendo, & jocando aliquid facere. *Cic. 3. Verr.* Q. Opimium per ludum, & jocum fortunis omnibus evertiſſe. *Id. 7. Ver.* Ad quos (honores) vos per ludum, & negligentiam pervenitis. ¶ Per otium, eſt otioſe, commode. *Liv. l. 27.* Ubi nemo hoſtium adverſus prodiit, ſpolia per otium legere. ¶ Per ſpeciem, eſt per ſimulationem, ſimulata occaſione. *Liv. l. 1.* Per ſpeciem alienæ fungendæ vicis ſuas opes firmavit. ¶ Per cauſam, eſt per ſimulatam cauſam, ſimulate. *Liv. l. 34.* Per cauſam aliquam in anguſtiis ſuſtineret a tergo agmen. ¶ Eſt etiam particula jurandi, ut per Herculem, per Pollucem. *Cic. de nat. Deor. l. 1.* Hos per ipſos Deos quale tandem eſt? *Idem 2. de Div. c. 55.* Per Deos, atque homines. ¶ Item precandi, deprecandi, ut per Deos, per dexteram, per fortunas, per fidem, per deorum immortalium fidem, per jura, per genua, &c. *Plaut. Rud. 3. 2. 18.* Per ego te hæc genua obteſtor. *Cic. ad Brut. 17. 14.* Subveni per Deos, idque quamprimum. *Ter. Andr. 5. 1.* Per ego te deos oro. *Liv. l. 23. c. 9.* Per ego te, fili, quæcumque liberos jura jungunt parentibus precor, quæſoque. ¶ Item concedendi, permittendi. *Ter. Adel.* Si eſſet homo, ſineres nunc facere, dum per ætatem licet. ideſt dum ea ætas adeſt, in qua id poteſt facere. *Cicer. in Tuſc. 4.* Digladientur illi, per me licet. ideſt ego non impedio. *Id. de Am.* Suoſque omnes per ſe eſſe poſſe ampliores volebat. ideſt quod ad ſe attinebat. ¶ Aliquando ponitur pro inter. *Virg. 1. Georg.* Et via ſecta per ambas. ¶ Per ſe, ſignificat ex ſe ſe. *Horat. l. 1. ep. 18.* Per te tibi conſulis. *Cic. de Fin.* Per ſe eſſet & virtus, & cognitio rerum, quod minime illa vult, expetenda. ¶ Jungimus nonnunquam in eadem ſignificatione per ſe, & propter ſe. *Cic. de Am.* Ita pulcherrima illa, & maxima naturali careat amicitia per ſe, & propter ſe expetita. ¶ Componitur cum innumeris dictionibus, a quacunque litera incipiant. ¶ Aliquando vim habet adverbii, & pro *valde* ponitur cum poſitivis, & interdum etiam cum ſuperlativis, ut in *pergravis*, *perpaucissimus*, quæ voces V. ¶ Quod ſi addatur *quam*, ſignificat maxime, ut *perquam bonus*, ideſt optimus; *perquam magnus*, ideſt maximus. ¶ Interdum ipſum nomen cum *per* compoſitum eleganti tranſpoſitione, interjecto verbo, dividitur. *Cic. Att. l. 10. ep. 1.* Per enim magni æſtimo, tibi factum noſtrum probari. *Id. 1. de Or. c. 49.* Per hoc mihi mirum viſum eſt.

Pēra, æ, f. *biſaccia*, ילקוט, Ger. *ledertaſch*, *lederſack*, Gal. *beſace*, *poche*, Hiſp. *alforja*, πήρα, ſacculus ex aluta, a collo ad lumbos pendens, quo panem, & aliquid obſonii geſtare viatores ſolent. *Mart. l. 4. ep. 53.* Cum baculo, peraque ſenex, ubi Philoſophum quendam notat. Erant enim baculus & pera inſignia Philoſophorum, & Cynicorum in primis, qui pauperes ſe eſſe profitebantur, & rerum omnium contemptores. *Apul. Apolog.* Peram, & baculum tu philoſophis exprobrares?

Perabſurdus, a, um, valde abſurdus. *Cicer. 2. Acad.* Illud vero perabſurdum, quod dicitis. Adde *5. Fin. c. 11.*

Peraccommodatus, a, um, adject. valde accommodatus. *Cic. 3. Fam. ep. 5.* Per fore accommodatum tibi. V. *Per* in fine.

Peracer, cris, cre, o. 3. valde acer, & vehemens. *Cic. l. 9. Fam. ep. 16.* Sed tamen ipſe Cæſar habet peracre judicium. *Plaut. Bacch. 3. 3. 1.* Acetum peracre.

Peracerbus, a, um, valde acerbus. *Cic. de Sen. c. 15.* Primo peracerba guſtatu. *Plin. l. 6. c. 5.* Mihi peracerbum fuit, quod &c.

Peraceſco, is, cui, n. 3. valde acer, ſeu acidus fio. Tranſlate *Plaut. Bacch. 5. 1. 13.* Hoc hoc eſt, quod peraceſcit, hoc eſt demum, quod percrucior.

Peractĭo, onis, f. *compimento*, *fine*, τελείωσις, perfectio, finitio. *Cicer. de Sen. c. ult.* Senectus autem peractio ætatis eſt.

Peractus, a, um, nom. ex particip. *finito*, *compito*, perfectus, abſolutus. *Ovid. 2. de Pont. eleg. 7.* Vita peracta ſine labe. *Virg. 9. Æn.* Cædes ingens peracta. *Stat. l. 1. ſilv. 1.* Opus peractum. *Hor. l. 4. od. 14.* Imperiis peractis, *finito il comando dell' armi*. *Juven. ſat. 10. v. 6.* votum peractum. h. e. impetratum.

Peracŭo, is, ui, utum, a. 3. valde acutum facio. *Cato c. 40. R. R.* Sumito tibi ſurculum durum, eum peracuito.

Peracūte, adv. valde acute. *Cic. 1. Acad. c. 10.* Valdeque ſubtiliter diſſereret, & peracute moveretur. Adde *3. Fam. ep. 8.*

Peracūtus, a, um, valde acutus. *Martial. l. 3. epigr. 24.* Ut cito teſticulos peracuta falce ſecaret. ¶ Tranſlate *Cic. 4. Ver. c. 44.* Ut ſibi ipſa peracutus eſſe videatur.

Peradoleſcens, tis, *molto giovine*. *Cic. pro Leg. Manil. cap. 21.* Quid tam præter conſuetudinem, quam homini peradoleſcenti imperium, atque exercitum dari?

Peradoleſcentulus, i, m. valde juvenis. *Nepos in Eum. c. 1.* Hic peradoleſcentulus ad amicitiam acceſſit Philippi.

Perædificatus, a, um, adject. *compito di fabbricare*. *Col. l. 4. c. 3.* Ab inchoato domus exſtruunt, nec perædificatis cultum adhibent.

Peræquatĭo, onis, f. perfecta æquatio. *Solin. c. 1. (al. 3.)* Temporum peræquatio. Alii leg. *adæquatio*. *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c. 9.* Similitudinum peræquatio.

Peræquatōres, m. 3. exactores cenſuum capitationis, quod æqualiter ab omnibus exigant. *Inſcript. apud Gruter. pag. 361. n. 1.* Peræquatores cenſus provinciæ Gallæciæ.

Peræque, adv. *Cic. in Piſon.* Quod cum peræque omnes, tum acerbiſſime boni ſenſerunt. Adde *Nepot. in Att. c. 13.*

Peræquo, as, avi, atum, a. 1. *Col. l. 3. c. 3.* Et apud me octogenæ ſtirpes inſitæ intra biennium ſeptenos culeos peræquarent. h. e. omnino implerent.

Peræquus, a, um, valde æquus. *Cic. 7. Verr. c. 22.* Fuiſſe aliquando apud Siculos peræqua proportione cætera.

Peræſtimo, as, a. 1. idem quod æſtimo. *Impp. Conſtant. & Julian. l. 6. Cod. Theodoſ. tit. 29. leg. 2. extr.* Quod ſi forte aliquis peræſtimaverit perpetrandum, &c.

Peragitatus, a, um, nom. partic. valde agitatus. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 8.* Vehementiuſque peragitati ab equitatu, montem excelſum capiunt.

Peragĭto, as, avi, atum, a. 1. valde, vel frequenter agito. *Senec. 1. de Ira, c. 7.* Hic ſtimulus peragitavit, militeſque in pericula audaces. *Colum. l. 12. c. 19.* Subinde fœniculo peragitet. h. e. permiſceat.

Perăgo, is, egi, actum, a. 3. *compire*, *finire*, גמר, German. *auſſmachen*, *vollenden*, Gall. *achever*, Hiſp. *acabar*, τελέω, perficio, abſolvo, finio. *Cic. de Sen.* Nec hiſtrioni, ut placeat, peragenda eſt fabula. *Sueton. in Oth. c. 7.* Quingenties HS ad peragendam auream domum. ¶ Sæpe ponitur pro agere, ſimpliciter. *Liv. l. 1.* Rem cætera, ut orſus erat, peragit. *Cæſ. l. 6. c. 4.* Peragit concilium Cæſar. *Liv. l. 1. c. 32.* peragere poſtulata. *Colum. l. 3. c. 10.* Peragere propoſitum laboris penſum. ¶ Item pro interficere. *Silius l. 11. v. 363.* nec tantum fata dederunt Externa peragi dextra. Adde *Martial. l. 5. epigr. 38.* ¶ Interdum eſt valde agere, concitare. *Senec. ep. 59.* Hunc, quem Græci œſtrum vocant, pecora peragentem. ¶ Item agere per aliquam rem, adigere, penetrare. *Ovid. Heroid. ep. 4. v. 119.* Latus enſe peregit. ¶ Item percurrere. *Ovid. 13. Met.* Cum Sol duodena peregit ſigna. ¶ Item deſcribere. *Liv. l. 2.* Liberi jam hinc P. R. res pace, belloque geſtas, annuos Magiſtratus, imperiaque legum potentiora, quam hominum, peragam. ¶ Item tranſigere. *Ovid. 1. Amor. el. 2.* Et vacuum ſomno noctem, quam longa, peregi. ¶ Item conſiderare, ſecum reputare. *Virg. 6. Æn.* Omnia percepi, atque animo mecum ante peregi. ¶ Item conficere, concoquere. *Plin. l. 9. c. 60.* Omnem cibum ſtatim peragit. ¶ Peragere reum, eſt condemnare, vel potius ita rei accuſationem perſequi, ut tandem damnetur. *Plin. l. 3. ep. 9.* Marium una civitas publice, multique privati reum peregerunt. *Ovid. 1. Triſt. el. 1. v. 24.* Et peragat populi publicus ore reum. ¶ Peragere verum judicium, eſt judicium compenſare. *Liv. l. 6.* ¶ Peragere ſententiam ſuam, *finir di dire il ſuo parere*. *Id. l. 3.* Claudium interpellandi verecundia fuit; igitur ſententiam peregit. *Id. l. 7.* Ubi ſententiam meam vobis peregero. ¶ Cum infinito interdum accipitur pro pergere, *continuare*. *Perſ. Sat. 3. v. 139.* Varo, reguſtatum digito terebrare ſalinum contentus peragas.

Peragranter, adv. peragrando. *Ammian. l. 14. c. 1. (aliis 3.)*

Peragratĭo, onis, f. περιπάτησις, ambulatio, actus peragrandi. *Cic. 2. Phil. c. 23.* Quæ fuit ejus peragratio itinerum.

Peragrātrix, icis, f. quæ peragret. *Martian. Capell. l. 6. pag. 192.* Peragratrix cœlicolarum.

Digitized by Google

Peragratus, a, um, περιερχόμενος, ſcorſo. Cic. 5. Pis. A quibus propter diſcendi cupiditatem videmus ultimas terras eſſe peragratas.

Peragro, as, avi, atum, a. 1. andar errando, ſcorrere, גוז, Germ. durch gehen, durch ſtreichen, Gal. aller par les pais, Hiſp. andar camino, peregrinar, περιοδεύω, nobulo, luſtro, inquirendo circumeo, a per, & ager, quaſi multos agros perenro. Cic. 6. Verr. Orbem omnium peragraſſe terrarum. Id. pro Mil. c. 33. Ultra quam fines imperii ſunt, non ſolum fama de illo, ſed etiam lætitia peragravit. Id. 1. de Orat. Peragrare per animos hominum. Id. pro Cæl. Poſſum omnes latebras ſuſpicionum peragrare dicendo.

Peragror, aris, depon. i. peragro. Vellej. l. 2. c. 98. Peragratuſque victor omnes partes Germaniæ.

Peralbus, a, um, adject. valde albus, ut equus peralbus. Apul. l. 2. A. A. avis peralba. Id. l. 5.

Peramans, tis, nom. ex particip. valde amans. Cic. Att. l. 4. ep. 8. Homo peramans ſemper noſtri fuit.

Peramanter, adv. valde amanter. Cic. l. 9. Fam. ep. 20. Qui me quidem perofficioſe, & peramanter obſervant.

Perambulo, as, avi, atum, n. 1. ambulando circumeo. Var. R. R. l. 2. c. 2. Vos, qui multas perambulaviſtis terras. Horat. Epod. 17. Perambulabis aſtra ſidus aureum.

Peramo, as, avi, atum, a. 1. amare caldamente, ὑπεραγαπάω, valde amo, perfecte amo, ad finem uſque amo. Cic. 1. de Leg. Si non ipſe amicus per ſe amatur toto pectore? Alii leg. per ſe amatur.

Peramœnus, a, um, adject. valde amœnus. Tacit. Ann. 4. c. 67. Æſtas in Favonium obverſa, & aperto circum pelago peramœna.

Peramplus, a, um, πολύπλατος, valde amplus. Cic. in Verr. 6. c. 49. Sunt ex umalacea peremple, atque præclara.

Peramputo, as, a. 1. perfecte amputo. Colum. l. 8. R. R. Valens ita inſanabile facit, ut totum peramputandum ſit.

Peranceps, itis, adject. valde anceps. Ammian. l. 29. c. 5. (aliis 30.)

Peranguſte, adverb. admodum anguſte. Cic. 1. de Orat. c. 35. Coarctavit, & peranguſte refarſit in oratione ſua.

Peranguſtus, a, um, admodum anguſtus. Cic. 7. Verr. Peranguſto freto diviſa ſervitutis, ac libertatis jura cognoſceret. Liv. l. 22. c. 4. Via perangusta.

Peranno, as, n. 1. ἐνιαυτίζω, per integrum anni tempus vivo, annum perago, ex per, & anno, as. Macrob. l. 1. Saturn. c. 12. Ut annare, perannareque commode liceret. V. Anno, as. Sueton. in Veſp. cap. 5. Ideo puella nata non perannavit. Al. leg. perennavit. V. Perenno.

Perantiquus, a, um, valde antiquus. Cic. de cl. Or. cap. 10. Ut apud nos, perantiquum, ut apud Athenienſes, non ita ſane vetus.

Perappoſitus, a, um, valde appoſitus, ſeu aptus. Cic. 2. de Or. c. 67. Non ſolum minus perappoſita, ſed etiam quodammodo nobis.

Peraratus, a, um, nom. ex particip. Ovid. 1. Amor. eleg. 11. ad dominam peraratas mane tabellas Perfer. h. e. ſcriptas.

Perarduus, a, um, πολυεργος, valde arduus, perdifficilis. Cic. 5. Verr. c. 71. Mihi autem hoc perarduum eſt demonſtrare.

Perareſco, is, o. 3. valde aridus fio. Var. l. 1. R. R. c. 49. Herbam, quoad pereſcat, furcillis verſare. Col. l. 11. c. 3. Ut perareſcat, aut totum decidat.

Perargutus, a, um, valde argutus. Cic. in Brut. c. 45. Quem ſtudebat imitari L. Afranius Poeta, homo perargutus.

Peraridus, a, um, valde aridus. Col. l. 8. c. 19. Ut neque peraridum, neque rurſus viride colligatur. Cato R. R. c. 3. Frondem condere non peraridam.

Perarmatus, a, um, nom. particip. perfecte armatus. Curt. l. 4. c. 3. Hoc modo inſtructo exercitu ac perarmato, copias movit.

Perarmo, as, a. 1. munio, armo. Prudent. Cathem. 6. v. 85. Hujus manum potentem Gladius perarmat anceps.

Peraro, as, avi, atum, a. 1. rughe ſegnare, criſpare. Nam rugæ in fronte quandam ſulcorum ſimilitudinem referunt. Ovid. 14. Metam. Et rugis peraravit anilibus ora. ¶ Interdum pro ſcribere, exarare. Ovid. 1. de art. v. 455. Ergo tibi blandis peraretur litera verbis. ¶ Interdum pro navigare. Senec. Med. v. 630. Pontum perarare, ſorte timenda.

Peraſper, a, um, adject. valde aſper. Celſ. l. 5. c. 28. n. 14. Super corpus, quaſi verruca, eminet, in ſummo peraſperum.

Peraſtute, adv. valde aſtute. Plaut. Truc. a. 2. 41. Ut peraſtute eum injiciatis in malam fraudem, & pernitiem. Quædam Edition. τὸ peraſtute omittunt.

Peraſtutulus, a, um, adject. valde aſtutus. Apul. l. 9. Metam. Mulier callida, & ad hujuſmodi flagitia peraſtutula.

Peraticum, i, n. bdellii genus, quod in Media defluit ex arbore quadam. Plin. l. 12. c. 9.

Peratim, adverb. cum pera, vel per peram. Peratim ductare, eſt argento aliquem circumducere, argentum, quod in pera eſt, alicui caute, & fraudulenter ſurripere. Plaut. Epid. 3. 2. 14. Nihil moror vetera, & vulgata verba, peratim ductare, at ego follitim ductitabo. V. ibi Interpretes, ex quibus nonnulli aliter legunt.

Perattente, adv. valde attente. Cic. pro Cæl. c. 11. Audiri a vobis meum familiarem L. Herennium perattente.

Perattentus, a, um, valde attentus. Cic. 3. Verr. c. 5. Superiore omni oratione perattentos veſtros animos habuimus.

Peraudiendus, a, um, partic. omnino audiendus. Plaut. Mil. 2. 1. 34. Aquibus peraudienda hæc ſunt.

Perbacchor, aris, d. 1. ἐκπαροινέω, perpoto, & ſoſito conviviis frequentandis. Cic. 2. Phil. cap. 41. At quam multos dies in ea villa turpiſſime es perbacchatus!

Perbeatus, a, um, valde beatus. Cic. 1. de Orat. cap. 1. Perbeati fuiſſe illi videri ſolent.

Perbelle, adv. valde belle. Cic. l. 16. Fam. ep. 18. Quod quidem aut facis, aut perbelle ſimulas. Adde ad Attic. l. 4. c. 4.

Perbene, adv. valde bene. Cic. in Brut. c. 28. Perbene loqui Latine putabatur. Adde Liv. l. 43. c. 3.

Perbenevolus, a, um, adject. valde benevolus. Cic. Fam. lib. 14. ep. 4. Peſcennius eſt perbenevolus nobis.

Perbenigne, adv. valde benigne. Cic. ad Q. Fr. l. c. Perbenigne mihi reſpondit. Adde Ter. Adelph. 4. 3. 68.

Perbibeſia, æ, f. vox joculari a Plauto efficta ad ſignificandam regionem, in qua ſtrenue bibitur. Curc. 2. 3. v. 74.

Perbibo, is, ibi, a. 3. bever bene, διαπίνω, valde bibo, perfecte bibo, totum bibo. Cato c. 130. Perbibeant bene. ¶ Translate ſumitur pro recipere, imbui. Col. l. 7. c. 4. Ubi pertriduum delibuta tergore medicamenta perbiberit. Senec. ep. 36. Perſeveret colere virtutem, perbibere liberalia ſtudia. ¶ Item pro conſumere. Plaut. Stich. a. 2. 16. Qui medullam laſſitudo perbibit.

Perbito, is, n. 3. vel perbito, as, n. 1. perire, pereo, ab antiquo beto, vel betio pro eo. Plaut. Capt. 3. 3. 32. Qui per virtutem perbitet, non interit. Alii leg. periit. Liv. Andr. apud Non. c. 2. n. 654. puerum interea ancillæ ſubdam, ne ſeme perbitet. ¶ Item tranſmeare, alio ire. Plaut. Rud. 2. 6. Mein cruciatu in Siciliam perbiteres. Sunt qui hunc quoque locum ad priorem notionem transferunt, & in Sicilia legunt.

Perblande, adverb. valde blande. Macrob. lib. 1. Sat. c. 2. Cum perblande ſalutaviſſet.

Perblandus, a, um, valde blandus. Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. Succeſſorem habes perblandum. Liv. l. 23. c. 10. Oratio perblanda.

Perbonus, a, um, valde bonus. Cic. pro Flacc. Agros habent & natura perbonos. Adde Verr. 6. c. 18.

Perbrevis, & ve, o. 3. valde brevis. Cic. in Brut. Quodque difficile eſt, idem & perornatus, & perbrevis. ¶ Interdum interjecto verbo dividitur. Id. pro Cluen. c. 1. Altera pars per mihi brevis, & non magnæ in dicendo contentionis fore videtur.

Perbreviter, adv. valde breviter. Cic. 2. de Or. De omni iſto genere quid ſentiam, perbreviter exponam. Adde pro Dom. c. 15.

Perca, æ, f. πέρκη, piſcis delicatiſſimus, in genere ſaxatilium, qui & in mari, & in fluminibus, & lacubus capitur. Plin. l. 9. c. 16. Perca maris mænæ ſimilis eſt. Auſon. in Moſella. Nec te delicias menſarum, perca, ſilebo.

Percædo, is, cecidi, cæſum, a. 3. valde, vel omnino cædo. Flor. lib. 3. c. 22. In Apennino Lentuli exercitum percecidit. Id. l. 4. c. 12. Terga hoſtium percecidit.

Percalefacio, is, eci, actum, a. 3. valde calefacio. Vitruv. l. 8. c. 3. Sulphuroſi fontes nervorum labores reficiunt percalefaciendo. ¶ Paſſivum Percalefio, is, actus ſum. Id. ib. Percalefieri cogit aquam.

Percalefactus, & Percalfactus, a, um, valde calefactus. Lucret. l. 6. v. 176. omnia motu Percalefacta vides ardeſcere. Scribon. Larg. Compoſit. 136. Loco flamma percalfacto.

Percalefio, V. in Percalefacio.

Percaleo, vel Percaleſco, is, n. valde caleo. Lucret. l. 6. v. 281. Inde ubi percaluit vis venti, &c. Ovid. 1. Met. v. 417. poſtquam vetus humor ab igne Percaluit Solis.

Percalleo, es, lui, n. 2. induratum, & obduratum eſſe longa conſuetudine, aver fatto il callo. Cic. pro Mil. c. 28. Sed jam uſu obduruerat, & percalluerat civitatis incredibilis patientia. ¶ Item perfecte callere, eſſer peritiſſimo. Cic. 2. de Orat. c. 34. Si uſum rerum percalluerit, nihil te effugiet.

Percandefacio, is, a. 3. valde calefacio. Vitruv. l. 8. c. 3. Ignis percandefacit terram.

Percandidus, a, um, adject. valde candidus. Celſ. l. 3. cap. 9. Percandida compoſitio. Solin. c. 30. (al. 37.) Gemma percandida.

Percantatrix. V. Præcantatrix.

Percarus, a, um, adject. valde carus. Juſtin. l. 12. c. 12. Unus ex amicis ejus, obſequiis regi percarus. ¶ Item qui magno pretio venditur. Ter. Phorm. 3. 3. 24. Quantum opus eſt tibi argenti? Ph. Solæ triginta minæ. Ge. Hui percara eſt. Al. leg. peracara.

Percautus, a, um, valde cautus. Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 6. Delectus in familiaribus & provincialium hominum, & Græcorum percautus, & diligens.

Percedo, is, pro decedo, affert ex Cic. Non. c. 2. n. 704. ſed locus dubius eſt.

Percelebratus, a, um, valde celebratus. Cic. pro Cæl. c. 29. Audita, & pervulgata, & percelebrata ſermonibus res eſt.

Percelebris, bre, adject. valde celebris. Plin. l. 10. c. 5. Eſt percelebris apud Seſton urbem aquilæ gloria. Pompon. Mela l. 2. c. 3. Templum vetuſtate percelebre.

Percelebro, as, a. 1. maxime celebro, ſeu divulgo. Cic. 7. Ver. c. 31. De qua muliere plurimi verſus tota Sicilia percelebrantur.

Perceler, & ris, e. valde celer. Cic. pro Cæl. c. 24. Cujus perceleri interitu eſſe ab hoc comprehenſum venenum.

Perceleriter, adv. valde celeriter. Cic. Fam. 6. ep. 10. Recepit, perceleriter ſe ablaturum diploma.

Percello, is, culi, (vel culſi) culſum, a. 3. percuotere, נגף, Ger. anſtoſſen, Gal. abbatre, Hiſp. herir, καταβάλλω, ἐκπλήσσω, permoveo, proſterno, ab antiquo cello, is, pro movere. Ovid. 5. Met. Stipite, qui media poſitus fumabat in ara, perculit. Cic. 2. Tuſc. Si te forte dolor aliquis perculerit. Liv. l. 1. Percellere pectus pavore. Colum. l. 7. c. 7. Cum unam, vel alteram (capram) peſtis perculit. Plin. in paneg. cap. 66. Naufragia multorum, quos inſidioſa tranquillitate profecto improviſus turbo perculerat. h. e. everterat. Alii leg. proculerat. ¶ Plaut. Mil. 3. 1. 167. Sed percallunt ſe, ſed procumbunt dimidiati, h. e. inclinant ſe ad menſam. Alii leg. procellunt. ¶ Perculer paſſiva ſignificatione pro perculſus fuit. Flor. l. 3. c. 10. Ille fortiter a Dolabella ſummotus eſt: hic, inſidiis in valle diſpoſitis, dolo perculit. ¶ Præteritum perculſi incertum, an Latinum ſit. Nam quæ afferuntur loca ex Ter. Andr. 1. 1. 98. perculſit illico animum: Et ex Hor. l. 1. od. 7. Lariſſæ perculſit campus opimæ: dubia ſunt, & utrobique al. leg. percuſſit.

Percenſeo, es, ui, itum, a. 2. commemorare, annumerare, idem, quod recenſeo, niſi præpoſitio quid perfectionis addat. Cic. in Partit. Quo in genere percenſere poterit pleroſque inveniendi locos. Id. ad Quirit. poſt redit. c. 2. Percenſere numerando. Ovid. 1. Met. 2. totum percenſuit orbem, h. e. peragravit. ¶ Item cenſorio more notare, perſtringere. Gell. l. 6. c. 3. Orationem ſubtili judicio percenſere.

Perceptio, onis, f. percezione, κατάληψις, comprehenſio, collectio, actus percipiendi. Cic. 2. Off. c. 3. Neque frugum, fructuumque reliquorum perceptio, & conſervatio ſine hominum opera ulla eſſe potuiſſet. ¶ Tranſlate ſumitur pro cognitione. Cic. 2. Acad. Ars vero quæ poteſt eſſe, niſi quæ non ex una, aut ex duabus, ſed ex multis animi perceptionibus conſtat?

Perceptum, i, n. perceptio, cognitio, cogitatio. Cic. de Fato, cap. 6. A perceptis artis proficiſcitur: percepta appello, quæ dicuntur græce θεωρήματα. Alii leg. a præceptis.

Perceptus, a, um, nom. ex particip. compreſo, guſtato, inteſo. Ovid. 1. de Pont. el. 2. 53. percepta eſt brevis, & non vera voluptas. Nepos in Attic. c. 17. Philoſophorum percepta habuit præcepta. Gel. l. 14. c. 1. Mirabatur, id cuiquam pro percepto liquere. Cic. 2. de nat. Deor. c. 36. Perceptus uſu.

Percerpo, is, a. 3. decerpo, carptim lego. Gel. l. 2. c. ult. Cujus rei cauſa cum Ariſtotelis libros problematum percerpſimus, miſeri.

Percido, is, idi, iſum, a. 3. percuotere, battere, valde cædo. Plaut. Perſ. 2. 4. 12. Non hercle, ſi os perciderim tibi, metuam. Ita legunt in MSS. & veterib. editionib. plerique Critici. Addit Gruter. exemplum Senecæ l. 4. quæſt. nat. Mendacia leviora, in quibus os percidi, non oculi erui ſolent. Non deſunt tamen qui ubique præcido pro percido reponunt.

Percieo, es, a. 2. & Percio, is, a. 4. valde cieo, commoveo. Lucret. l. 3. v. 304. irar ſua ſubdita percit. & v. 183. Ocyus ergo animus, quam res ſe perciet ulla, ubi perciet præſens tempus eſt. & v. 28. ubi me divina voluptas Percipit, atque horror. ¶ Plaut. Aſin. 2. 4. 69. Crura hercle diffringentur, ni iſtum impudicum percies. hoc eſt magna voce proclamas, ſeu prædicas, iſtum impudicum eſſe.

Percinctus. V. Præcinctus.

Percingo, is, inxi, inctum, a. 3. circumquaque cingo. Colum. l. 10. v. 347. Sæpe ſuas ſedes percinxit vitibus albis.

Percio, is. V. Percieo.

Percipio, is, epi, eptum, a. 3. prendere, אחז, הבין, German. faſſen, ergreiffen, Gal. comprendre, percevoir, Hiſp. recibir, ἀντιλαμβάνω, perfecte capio,

Digitized by Google

capio, comprehendo, colligo. *Cic. de Off. l.* 1. Vicinum citius adjuveris in frugibus percipiendis, quam propinquum. *Plin. l.* 15. *c.* 1. Fructum ex arbore percipere. ¶ Item occupare. *Ter. Eun.* 5. 6. Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit. *Plaut. Amph.* 5. 1. 66. Nam mihi horror membra percipit. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſentire, ſeu apprehendere aliquo ſenſu, ut viſu, tactu, &c. *Cic. in Brut.* Quod neque oculis, neque auribus, neque ullo ſenſu percipi poteſt. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 1. Acerbiſſimos dolores, miſeriaſque percepi. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Hæc opinione perceperat. ¶ Item pro intelligere, cognoſcere, diſcere. *Cic. Tuſc. l.* 7. *Fam.* Nullam artem literis ſine interprete, & ſine aliqua exercitatione percipi poſſe. *Id.* 1. *Catil.* Percipite, quæſo, diligenter, quæ dicam. *Id. de Sen.* Themiſtocles omnium civium nomina perceperat, *ovem impuratei o mente*. ¶ *Percepſe* pro percepiſſe, *Vetus Poeta* apud *Cic.* 3. *Off. c.* 26.

Percisus, a, um, nom. ex particip. valde caſus, percuſſus, tuſus. *Martial. l.* 2. *epigr.* 27. Os tibi perciſum, quanto non ipſe Latinos Vilia Panniculi percutit ora ſono. Al. leg. *præciſum*.

Percitatus, a, um, percitus, incitatus. *Accius* apud *Non. c.* 7. *n.* 2. Matronæ percitatæ tumultu.

Percito, as, a. 1. excito, permoveo. *Pacuv.* apud *Feſt.* in *Reciprocare*.

Percitus, a, um, *incitata*, *commoſſa*, commotus, incitatus. *Ter. Hec.* 5. 3. 17. Incredibili re, atque atroci percitus. *Cic. pro Mil. c.* 23. Sive enim illud animo irato, ac percito feciſſet. *Lucret. l.* 2. *v.* 1032. Semine æterno percita motu. *Plaut. Men.* 5. 5. 21. Percitus inſania.

Percivilis, le, adject. valde civilis. *Sueton. in Tiber. c.* 28. Eaſlat & ſermo ejus in Senatu percivilis.

Perclamo, as, καταβοάω, valde clamo. *Plaut. Truc.* 2. 1. 8. Quot perclamanda, Dii veſtram fidem' Al. aliter legunt.

Perclareo, es, vel Perclareſco, is, ui, n. valde clareo. *Alcim. Avit. l.* 6. *v.* 508. ſancto cuncta perclaruit ore. Adde *Symmach. l.* 10. *ep.* 72.

Percludo, is, uſi, uſum, a. 3. concludo, clauſo. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Funes, qui non percluduntur, nec præligantur. *Paul. JCtus l.* 10. *Dig. tit.* 2. *leg.* 9. Antequam penſionis nomine percludamur. Utroque loco alii *præcluda* reponunt.

Percnopterus, m. 2. περκνόπτερος, avis ex aquilarum genere, quæ circa lacus verſatur, vulturi ſimilis, alis minimis, reliquas magnitudine antecellens, ſed imbecillis, & degener, ita, ut a corvis ſæpenumero verberetur, a περκνός, *niger*, nigro colore diſtinctus, varius, & πτερόν, *ala*, quod alæ habeat punctis, ac maculis nigricantibus interſtinctas. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Percnos, maſc. 2. περκνός, genus aquilæ, punctis, ac maculis nigricantibus toto corpore interſtinctum, quod inter aquilarum genera ſecundam magnitudinem, & vim obtinet, vivitque ut plurimum circa lacus. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Percoarcto, as, a. 1. vehementer conſtringo. *Colum. l.* 2. *c.* 19. Et utrinque ſiccatum percoarctabimus in ſtriam.

Percoctus, a, um, nom. ex particip. bene, vel valde coctus. *Lucret. l.* 6. *v.* 722. *de Æthiop.* nigra virum percoctoque ſecla calore. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Lens non bene percocta.

Percognoſco, is, a. 3. διαγινώσκω, perfecte cognoſco. *Plaut. Truc* 1. 2. 50. Utroſque percognovi probe. *Plin. l.* 4. *c.* 14. Nam Germania multis poſtea annis, nec tota percognita eſt.

Percolatio, onis, f. actus percolandi. *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. Uti percolationibus aquæ mutari poſſint.

Percolatus, a, um, per colum tranſmiſſus. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Nam in terra marina aqua argilla percolata dulceſcit.

Percolo, as, a. 1. *colare*, ἐκσακκίζω, διηθέω, per colum tranſmitto, totum colo. *Colum. l.* 12. *c.* 41. Deinde refrigerantur, & percolantur. Adde *Senec. in præfat. ad quæſt. nat.*

Percolo, is, lui, cultum, a. 3. culturam abſolvo, ſupremam manum addo, polio, perficio, compleo. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Quæ maximam ex parte inchoavi, aut inchoata percolui. ¶ Eſt etiam valde amare, & venerari. *Plaut. Trin.* Patrem tuum ſi percoles. Adde *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 82.

Percomis, me, o. 3. valde comis. *Cic. in Brut. c.* 58. Qui peritiſſimus juris, idemque percomis eſt habitus.

Percommode, adv. admodum commode. *Cic. pro Cæc. c.* 27. Hoc loco percommode accidit, quod, &c. Adde *Verr.* 2. *c.* 2.

Percommodus, a, um, valde commodus. *Liv. l.* 22. *c.* 43. Id caſtris percommodum fuit.

Percondite, V. Perrecondite.

Percontatio, onis, f. 3. ἐρώτησις, interrogatio, inveſtigatio, inquiſitio. *Cic. de Univerſ. ſub init.* Ac primum quidem tempus ſalutationibus, reliquum percontatione conſumpſimus. Adde *Caſ. l.* 5. *B. G. c.* 13. ubi quidam ſcribere *percunctatio*.

Percontative, adverb. per interrogationem. Vox eſt *Charisii l.* 2. *pag.* 161. *Putſchii*.

Percontator, oris, m. *inquiſitore*, πευθήν, qui percontatur. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 69. Percontatorem fugito, nam garrulus idem eſt.

Percontio, as, a. 1. idem quod percontor. *Nævius* apud *Non. cap.* 7. *n.* 52. Docte percontat Ennius, quo pacto &c. *Apulej. l.* 11. *Metam.* Quod ſedulo percontaveram. ¶ Hinc paſſive *Gell. l.* 16. *c.* 6. De ovium dentibus opiliones percontantur.

Percontor, aris, atus ſum, d. 1. *cercar diligentemente*, חקר, Germ. *nachforſchen*, Gal. *s'enquerir*, *s'enquerir*, Hiſp. *buſcar*, *preguntar*, πυνθάνομαι, diligenter inquiro. Alii ſcribunt *percunctor*, ut ſit per cuncta curioſe interrogare. *Don. in Hec.* 2. 1. *ſc.* 2. ait, & *percontor*, & *percunctor*, ſcribi, ſed *percontor*, eſſe a contus (quod eſt nauticum inſtrumentum ad profunditatem aquarum agnoſcendam) *percunctor* dici, quod a cunctis perquiratur. *Feſtus* utrumque ſcribendi modum pro diverſa origine ponit, ſed dicit per *o* ſcribendum eſſe, quia percunctatio dicitur, quod is, qui curioſe quid interrogat, per cunctas res it. *Cicer. in Somn. c.* 1. Deinde ego illum de ſuo Regno, ille me de noſtra Rep. percontatus eſt. *Idem* 4. *Acad.* Partim in percontando a peritis, partim &c. *Id. de clar. Orat.* Percontari ea aliquem, quanti aliquid vendat. *Ter. Hec.* 5. 5. 18. Tot quod nihil refert, percontari deſinas.

Percontumax, acis, o. valde contumax. *Ter. Hec.* 3. 5. 54. Percontumax redîſti huc nobis Pamphile.

Percopioſe, adv. copioſiſſime. *Sidon. l.* 4. *ep.* 7. Percopioſe me officii votivi compotem fecit.

Percopioſus, a, um, valde copioſus. *Plin. ep.* 31. *l.* 9. In quibus quidem percopioſus fuiſti.

Percoquo, ĭs, a. 3. perfecte coquo. *Plin. l.* 23. *cap.* 7. Bubulas carnes additi caules magno ligni compendio percoquunt. Adde *Ovid. lib.* 1. *de remed. amor. v.* 83.

Percoſius, a, um, quod ad Percotem urb. ſpectat. *Val. Flac.* 3. *Arg.* Muneribus primas conjux Percoſia veſtes Impoſuit.

Percote, es, f. 1. opp. Troadis, cum monte, ad oſtia Æſapi fl. in ora Myſiæ. A Rege Perſarum Themiſtocli Athenienſi in veſtes datum fuit. *Flacc. l.* 2. & 3. *Arg.*

Percraſſus, a, um, adject. valde craſſus. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. Meliceria percraſſa.

Percrebreſco, is, percrebui, n. 3. *divulgarſi*, Ger. *auſſbrechen*, Gall. *ſe divulguer*, Hiſpan. *divulgarſe*, διαθρυλλέομαι, valde creber fio, divulgor. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 9. Si ejes hoc tantum ſcelus percrebuiſſet. *Id.* 6. *Verr.* Præſertim cum hæc omnino fama de noſtrorum hominum avaritia, & cupiditate percrebuerit. *Id. Verr.* 2. Opinio pernicioſa omnium ſermone percrebuerit. *Plin. in Paneg.* Percrebuerat, urbem ſuſtentari non poſſe.

Percrepo, as, pui, pitum, *riſonare*, ἐπηχέω, valde crepo, reſono, perſono, perſtrepo. *Cic.* 7. *Verr. c.* 13. Lucum illum litoris percrepare totum mulierum vocibus, cantuque ſymphoniæ.

Percreſco, is, a. 3. valde creſco. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Vis quæſtionum percreſcere debet, & ad potentiſſima ab infirmiſſimis pervenire. Alii rectius leg. *ſemper creſcere*.

Percribratus, a, um, bene cribratus. *Scribon. Larg. compoſ.* 269. Res, quæ infra ſcriptæ ſunt, contuſæ & percribratæ.

Percribro, as, a. 1. bene cribro. *Scribon. Larg. compoſ.* 87. Contunditur crocum, percribratur.

Percrucio, as, a. 1. valde crucio. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 13. Hoc demum eſt, quod percrucior.

Percrudus, a, um, valde crudus, immaturus. *Colum. l.* 12. *c.* 10. Pruna purpurea cum immatura, non tamen percruda legeris.

Percudo, is, di, uſum, a. 3. *battere*, διακόπτω, valde cudo, ſeu percutio. *Col. l.* 8. *c.* 5. An pulli roſtellis ova percuderint.

Perculſus, us, maſc. perculſio. *Tertull. de anim. cap.* 52. Inteſtino perculſu deſidunt.

Perculſus, a, um, *commoſſo*, *abbattuto*, ἐκπλαγείς, valde commotus, percuſſus, a *percello*. *Virg.* 9. *Æn.* Magno laudum perculſus amore. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 23. Repente perculſus eſt atrociſſimis literis. *Id. Brut. ep.* 3. Timore quodam perculſa civitas. *Id. Catil.* 2. *c.* 1. Perculſus, atque abjectus. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 28. Ut ſunt mobiles ad ſuperſtitionem perculſæ ſemel mentes.

Percultor, oris, m. diligens, & aſſiduus cultor. *Aurel. Vict. de Cæſarib.* in *Aug.* Doctorum, qui abunde erant, neceſſariorumque percultor.

Percultus, a, um, valde politus, ſeu ornatus. *Plaut. Pan.* 1. 2. 22. Niſi perculta eſt, meo animo quaſi inventuſta eſt.

Percunctor. V. Percontor.

Percupidus, a, um, valde cupidus. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Cognovi Hortenſium percupidum tui.

Percupio, is, ii. 3. valde cupio. *Plaut. Aſin.* 1. 2. 61. Percupio obſequi gnato meo. Adde *Ter. Eun.* 5. 2. 57.

Percuratus, a, um, perfecte ſanatus, partic. a percuror. *Curt. l.* 7. *cap.* 6. Percurato vulnere acrius obſidioni inſtitit. Adde *Liv. l.* 21. *c.* 57.

Percurioſus, a, um, valde curioſus. *Cic. pro Cluent. c.* 62. Nicoſtratus fidelis Oppianici ſervulus, percurioſus, & minime mendax.

Percuro, as, avi, atum, a. 1. ἐκθεραπεύω, perfecte ſano. *Plin. l.* 24. *c.* 53. Deinde axungia objecta percurant. *Senec. l.* 3. *quæſt. nat. c.* 1. Deſperata a medicis vitia percurant.

Percurro, is, percurri, & percucurri, urſum, n. 3. *correre*, *ſcorrere*, διατρέχω, valde curro, cæterea perſevero, currendo pervenio. *Ter. Andr.* 2. 2. 18. Continuo ad te properans, percurro ad forum. ¶ Frequenter eſt curſim pertranſire, & elegantiar tranſlate uſurpatur pro conſiderare, cognoſcere, percipere. *Auct. ad Heren. l.* 3. Iidemtidem primos quoſque locos imaginum renovandarum cauſa celeriter animo percurremus. *Cic. de Or.* Multa animo, & cogitatione, multa etiam legendo percurriſſe. ¶ Item pro ſtrictim attingere, breviter dicere. *Cic. de Or. c.* 14. *l.* 3. Faciles enim partes hæ fuerant duæ, quas modo percucurri, vel potius bene præterii. *Id. ib. l.* 1. *c.* 47. Quæ valde breviter a te de ipſa arte percurſa ſunt. *Id. pro Cæc.* Id, tametſi extra cauſam eſt, percurram tamen brevi. ¶ Item pro percenſere, numerare. *Cic.* 5. *Verr.* Num per omnes civitates, quæ decumas debent, percurrit oratio mea. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic.* 2. *de Or.* Si ſic conſtituitur aliquando, ac non iſtu brevitate percurritur.

Percurſatio, onis, f. *ſcorreria*, actus percurſandi. *Cic. Phil.* 2. *c.* 39. O præclaram illam percurſationem tuam menſe Aprili, atque Majo!

Percurſio, onis, f. actus percurrendi. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 3. Propter animi multarum rerum brevi tempore percurſionem. ¶ Eſt etiam figura rhetorica ſententiarum, ἐπιτροχασμός, cum diſtantia plura inter ſe velociter oratione percurrimus, ut Cæſar in Italiam evolavit, Corfinium præſidio deſertum ceperat, Urbs perturbatur, Pompejum perſequebatur. Ita *Aquila Romanus de figur. ſententiar. Cic.* 3. *de Orat. c.* 53. Nam & commoratio una in re permultum movet, *&c.* & huic contraria ſæpe percurſio. Ita quidam leg. ex MSS. Plerique alii *præciſio*.

Percurſo, as, avi, atum, n. 1. freq. a percurro. *Liv. l.* 3. *c.* 42. Jam latronum modo percurſant totis finibus noſtris.

Percurſor. V. Præcurſor.

Percurſus, a, um, *ſcorſo*. *Cic.* 2. *de Or.* Ut omnes eas diligentes, & memores, & ſobrii Oratores percurſas animo, & prope decantatas habere debeant. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 40. Suis in eum beneficiis modice percurſis.

Percuſſibilis, le, adject. ut percuſſibilis pulſus. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 4. *c.* 8. odores percuſſibiles. *Id. ib. l.* 1. *c.* 4.

Percuſſio, onis, f. *percoſſa*, מכה, Ger. *ſchlagung*, Gal. *frappement*, Hiſp. *heurmento*, πληγή, actus percutiendi. *Cic.* 3. *Tuſc.* Mulieres lacerationes genarum, pectoris, feminum, capitis percuſſiones. ¶ Sumitur etiam pro ictu, ſeu dimenſione temporum in pedibus, aut muſica. *Cic.* 3. *de Or.* Sed ſunt inſignes percuſſiones eorum numerorum.

Percuſſor, oris, m. *percuſſore*, *ſicario*, מכה, Ger. *ſchlager*, Gal. *frappeur*, Hiſp. *herider*, πλήκτης, qui percutit, vel occidit, & ſpeciatim qui ad id faciendum conducitur. *Cic. Phil.* 2. *c.* 20. Quippe in his ipſis temporibus domi Cæſaris percuſſor ab iſto miſſus deprehenſus dicebatur eſſe cum ſica.

Percuſſura, æ, f. percuſſio. *Apul. de herb. c.* 51. Percuſſura ferro, vel fude facta. Adde *Veget. l.* 2. *c.* 20.

Percuſſus, a, um, *percoſſo*, partic. a percutior. *Cicer.* 1. *Acad.* Nunc vero fortunæ graviſſimo percuſſus vulnere. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 2. Collam percuſſa ſecuri Victima.

Percuſſus, us, m. idem, ac percuſſio. *Plin. l.* 7. *c.* 51. Venarum inæquabili, aut formicante percuſſu. Adde *Senec. l.* 2. *Q. nat. c.* 6.

Percutio, is, cuſſi, cuſſum, a. 3. *percuotere*, הכה, Ger. *ſchlagen*, Gal. *batre*, *frapper*, Hiſp. *herir*, *dar golpes*, παίω, κατακόπτω, πλήσσω, valde quatio, ferio, cædo, verbero, pulſo, a *per*, & *quatio*, *q* in *c* mutato, & abjecto *a*. *Cic.* 7. *Verr.* Qui tantam beſtiam percuſſiſſet. *Id.* 2. *de Or.* Cum Cato percuſſus eſſet ab eo, qui arcam ferebat. ¶ Percutere de cœlo, eſt fulmine ferire. *Cic. in Catil.* 3. *c.* 8. Profecto memoria teneris, Cotta, & Torquato Coſs. complures in Capitolio turres de cœlo eſſe percuſſas. ¶ Percutere foſſam, eſt fodere. *Plin. l.* 10. *ep.* 50. Ego per eadem loca invenio foſſam a Rege percuſſam. ¶ Interdum percutere eſt occidere. *Suet. in Cal. c.* 55. Ptolemæum non ulla de cauſa repente percuſſit. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro commovere. *Cic.* 5. *Tuſc.* Quodcunque noſtros animos probabilitate percuſſit. ¶ Vel pro affligere. *Cic. pro Mur.* Percuſſi Syllani temporis calamitate. *Id.* 9. *Fam. ep.* 25. Repente percuſſus eſt atrociſſimis literis. ¶ Percutere aliquem palpo, eſt verbis adulari, & blande ſuadere. *Plaut. Amph.* 1. 3. 28. Timidam palpo percu-

Digitized by Google

percutis. ¶ Hinc & pro decipere ponitur. *Id. Pſeud.* 2. 2. 9. Jam pol ego hunc nuncium advenientem probe percutiam. ¶ Percutere fœdus cum aliquo, eſt icere. *Hirt. de B. Alex. c.* 44. Cum barbaris fœdera percuſſiſſe. ¶ Percutere nummos, eſt ſignare. *Suet. in Aug. c.* 94. Ut nummum argenteum nota Capricorni percuſſerit. Hinc tranſlate *Senec. ep.* 54. Omnia facta dictaque inter ſe congruant, reſpondeant ſibi, et una forma percuſſa ſint. ¶ Percutere ſe flore Liberi, eſt ſe inebriare, apud *Plaut. Caſ.* 3. 3. 16. ¶ *Percuſſi* per ſyncop. pro percuſſiſti. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. v. 273. Gaudes, ſi cameram percuſſi forte, penes te es?

Perdago, as, a. 1. pro Indago, as, dixit *Claud. Mamert. l. c. c.* 3.

Perdecōrus, a, um, valde decorus. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Eſt alioqui perdecorum.

Perdelĕo, es, evi, etum, a. 1. omnino deleo. *Tertul. adverſ. Jud. c.* 11. Interficite omnes, ut perdeleantur. Adde *Veget. l.* 3. *c.* 10.

Perdelīrus, a, um, adject. valde delirus. *Lucret. lib.* 1. *v.* 693. Quod facit hic idem, perdelirum eſſe videtur.

Perdenſus, a, um, valde denſus. *Col. l.* 3. *c.* 12. Perdenſam humum cœleſtes aquas non ſorbere.

Perdĕo, is, n. 4. idem quod pereo, *è inferto*. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 62. Metuo, an a te perdeam. Alii aliter leg.

Perdepſo, is, ui, a. 3. in obſcœna ſignificatione, pro ſubigere, rem Veneream habere. *Catul. in Gell. epigr.* 69. Patri perdepſuit ipſam Uxorem. Sunt qui leg. *perdelpſuit*, quod *Scalig.* ibid. improbat.

Perdicālis, le, adject. ad perdices pertinens, ut perdicalis herba, eadem quæ perdicium. *Apul. de herb. c.* 81.

Perdicium, ii. n. 2. περδίκιον, herba parietaria, urceolaris, muralis, a perdicibus, quia perdices ea præcipue veſcuntur. *Plin. l.* 21. *c.* 30. & *l.* 22. *c.* 17.

Perdīco, is, xi, ctum, a. 3. idem ac dico. *Alcim. Avit. l.* 5. *v.* 396. via hæc perdixerat, illi Proſiliunt. Adde *Quintil. declam.* 19. ubi tamen alii *prædico*.

Perdifficĭlis, le, o. 3. παγχάλεπος, valde difficilis. *Cic. in Partit.* Quæ perdifficilia ſunt, perinde habenda ſæpe ſuas, ac ſi effici non poſſint. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 1. Tum perdifficilis, & perobſcura quæſtio eſt de natura Deorum.

Perdifficĭlĭter, adv. valde difficiliter. *Cic.* 4. *Acad. c.* 15. Quæ perdifficiliter, internoſcuntur tamen.

Perdignus, a, um, valde dignus. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 6. Sed tamen ſuſpicor, ipſum hominem, quem tibi commendo, perdignum eſſe tua amicitia.

Perdīligens, entis, o. valde diligens. *Cic. ad Q. Frat. l.* 3. *epiſt.* 5. Res ſpecioſa eſt, & hominis perdiligentis.

Perdīligenter, adv. valde diligenter. *Cic. Att. l.* 1. Duabus epiſtolis tuis perdiligenter in eamdem rationem ſcriptis. Adde *de clar. Or. c.* 3.

Perdiſco, is, didici, a. 3. perfecte diſco. *Cicer. pro Balb. c.* 20. Omnis jura belli perdiſcere, ac noſſe potuiſſe. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 35. Perdidici, iſthæc eſſe vera.

Perdiſerte, adv. valde diſerte. *Cic.* 1. *de Or. c.* 14. Conſtat, perdiſerte populo rationem ſui operis reddidiſſe.

Perdĭte, adv. ἀκολάστως, corrupte. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 2. Qui hic poteſt ſe gerere non perdite? ¶ Interdum ſumitur pro vehementer, ut Perdite amare, perdite conari, *diſperatamente*. *Ter. Heaut.* 1. 1. 45. Ejus filium amare cœpit perdite. *Quintil. l.* 2. *c.* 12. Illud quoque alterum, quod eſt in elocutione ipſa, periculum minuit, vitat, conaturque perdite.

Perditio, onis, f. *perdita*, ἀπώλεια, exitio, actus perdendi. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Subeunt luxuriæ ejus nomina, & tædia, exquiſita perditione portata. Alii leg. *perdite uoperata*. *Alcim. Avit. l.* 4. *v.* 138. Perditionis iter.

Perdĭtor, oris, m. *ruinatore*, qui perdit. *Cic. pro Planc. cap.* 36. Ut idem perditor Reip. nominetur. Adde *in Piſon. c.* 34.

Perdĭtrix, icis, f. quæ perdit. *Tertul. Exhortat. ad Caſtit. c. ult.* Luxuria perditrix caſtitatis.

Perdĭtus, a, um, *perduto*, ἀπολωλώς, amiſſus. *Cic.* 2. *Ver.* Claſſes optimæ, atque opportunæ cum magna ignominia P. R. amiſſæ, & perditæ. ¶ Tranſlate dicitur de afflicto, jacente, deſperato. *Cic. lib.* 14. *Fam.* O me perditum, o me afflictum! *Id. pro Mur.* Lacrymis, ac mœrore perditus. *Id.* 2. *Phil.* Perditus ære alieno. *Id.* 8. *Phil.* Cum eſſet ſumma ſenectute, & perdita valetudine. ¶ Perditum perdere, eſt jam afflictum, & jacentem plane evertere. Eſt enim exaggeratio quædam. *Cic. Ter. l.* 16. *Fam.* Vide, ne puerum perditum perdamus, h. e. ne ex infeliciſſimo infeliciorem faciamus. ¶ Item de profligato, facinoroſo, de eo, qui omni vitio contaminatus eſt. *Cic.* 2. *Off.* Dum homines perditi haſtam illam cruentam & meminerint, & ſperabunt. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. Nihil perditius his hominibus, his temporibus. *Id.* 3. *Verr. c.* 26. Profligatiſſimus, & perditiſſimus omnium.

Perdiu, adverb. admodum diu. *Cic.* 3. *Att. epiſt.* 22. Perdiu nihil eram auditurus.

Perdīves, itis, o. 3. πολυχρήματος, valde dives. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. Amici Regis duo, treſve perdivites.

Perdius, a, um, πανήμερος, qui per diem vigilat. *Gell. l.* 2. *c.* 1. Stare ſolitus Socrates dicitur, pertinaci ſtatu perdius, atque pernox, a ſummo lucis ortu ad Solem alterum orientem.

Perdiuturnus, a, um, quod valde diu durat. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 33. Quæ autem ſempiterna ſit, neceſſe eſt, hoc eodem ornatu, quem videmus, aut certe perdiuturna, permanens ad longinquum, & immenſum pene tempus. *Id. pro Sext. c.* 27. Cum Armeniorum Rege Tigrane grave bellum, perdiuturnumque geſſimus.

Perdix, icis, f. *pernice*, πέρδιξ, κακκάβη, ſpecies avis ſatis nota, de qua multa *Plin. l.* 10. *c.* 33.

Perdo, is, didi, itum, a. 3. *rovinare*, אבד, Ger. *verlieren*, Gall. *perdre*, Hiſp. *perder*, ἀπόλλυμι, vaſto, deſtruo, perimo, everto. Si vocem ſpectes, videatur eſſe a *per*, & *do*: Si notionem, quæ multum a dandi natura abit, non obſcurum fuerit, plane venire a πέρθω, quod eſt vaſto. *Ter. Andr.* Dii te perdant. *Cic. Att. l.* 6. Civitatem funditus perdidiſſem. ¶ Aliquando eſt mortis periculo exponere. *Ter. Andr.* Ubi illic ſcelus eſt, qui me perdidit? ¶ Tranſlate eſt corrumpere, malis morbus inficere. *Ter. Adelph.* Cur perdis adoleſcentem nobis? ¶ Perdo etiam ſæpe notat amittere, vel alicujus jacturam facere. *Cic. l.* 4. *Fam.* Summo ingenio, & ſumma virtute filium perdidit. *Id. ib.* Omnes me & induſtriæ meæ fructus, & fortunæ perdidiſſe. ¶ *Operam, & oleum perdere*, proverbialiter dicitur pro in vanum laborare, tractum ab iis, qui pernoctando multum olei conſumunt. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. In quibus ipſe Pompejus confitetur ſe & operam, & oleum perdidiſſe. *Id. pro Mur. c.* 10. Quod quidem Jus Civile didiciſti, non dicam, operam perdidiſti. ¶ *Perdere aquam*, eſt tempus datum fruſtra conterere, cum ad clepſydram dicitur. *Quinctil. l.* 11. Et temporibus præſtitis aquam perdit. ¶ Perdere tempus, eſt male conſumere. *Cic.* 3. *de Or.* Sic *Ovid.* 11. *Met.* Tempora precando perdere. ¶ Perdere nomen dicuntur, quibus memoria excidit. *Terent. Phorm.* 2. 3. 39. ¶ Perdere fugam, h. e. fugiendi rationem. *Martial. de Spect. epigr.* 25. ¶ Perdere aliquem capitis, apud *Plaut. Aſin.* 1. 2. 6. & *Bacch.* 3. 3. 86. eſt vita privare. ¶ *Perduis* pro perdas V. infra.

Perdocĕo, es, ui, ctum, a. 2. *inſegnar bene*, ἐκδιδάσκω, perfecte doceo. *Cic. pro Sext. c.* 44. Rem quæris præclaram juventuti ad diſcendum, nec mihi difficilem ad perdocendum. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Imperioſi, at interim ſævientes ſuam ſtultitiam perdocent, *ſuono conoſcere*.

Perdocte, adv. valde docte. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 122. Ut perdocte cuncta callet.

Perdoctus, a, um. *Cic. pro Corn. Balb. c.* 27. Cum me præſertim rerum varietate, atque uſu ipſo jam perdoctum viderent.

Perdolatus, a, um, adject. perfecte dolatus. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Arbor præciſa eſte, & perdolata. *Arnob. l.* 6. Fomes perdolatus in fulminis morem.

Perdolĕo, es, lui, n. 2. vehementer doleo. *Ter. Eun.* 1. *c.* 74. Heu noſter, laudo, tandem perdoluit. ¶ Reperitur & imperſ. *Q. Claudius* apud *Gell. l.* 9. *c.* 13. Id ſubito perdolitum eſt cuidam T. Manlio.

Perdoleſco, is, n. 3. perdoleo. *Liv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 328. Nec perdoleſcit, fligi ſueſse morte.

Perdŏlo, as, avi, atum, a. 1. perfecte dolo. *Vitruv. l.* 2. *c. ult.* Cum in materiem perdolantur.

Perdominor, aris, dep. 1. idem quod dominor. *Claudian. in Feſcen. in nupt. Honor. in fin.* Solus ovantem Zephyrus Perdominetur annum. *h. e.* dominetur per annum: niſi malis, verbum *perdominor* accuſativum regere: quæ conſtructio inſolens eſt.

Perdomĭtor, oris, m. qui perdomat. *Prudent. Cathemer.* 4. *v.* 12. Mortis perdomitor, ſalutis auctor.

Perdomĭtus, a, um, partic. a perdomor. *Liv. l.* 9. *c.* 20. Apulia perdomita, in Lucanos perrectum.

Perdŏmo, as, ui, itum, a. 1. perfecte domo, *ſoggiogare*. *Liv. l.* 3. *c.* 23. Placuit, ad perdomandum Latium exercitum victorem circumducere. *Vellej. l.* 2. *c.* 95. Gentes locis tutiſſimas, aditu difficillimas, numero frequentes perdomuerunt.

Perdormiſco, is, n. 3. *dormire continuamente*, κατακοιμάομαι. *Plaut. Men.* 5. 5. 29. Perdormiſcin' uſque ad lucem?

Perduaint. V. Perduis.

Perdūco, is, uxi, uctum, a. 3. *condurre*, *menare*, *ridurre*, ἐισάγω, idem, ac duco, vel diu duco, ad finem uſque duco. *Cic. de Sen.* M. quidem Valerium Corvinum accepimus ad centeſimum annum vitam perduxiſſe. *Id. 2. Fin.* Nec enim abſolvi vita beata ſapientis, neque ad exitum perduci poterit. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ira Ajacem ad furorem, mortemque perduxit. *Plan. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 7. Mihi temperavi, dum perducerem eo rem, ut &c. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Perducere murum in altitudinem. *Plin. l.* 10. *ep.* 37. Perducere aquam ex aliquo loco. *Leg. Quintus, ff. de ann. leg.* Perducere ad effectum. ¶ Significat etiam inducere, quaſi per vim cogere. *Nepos in Eum. c.* 2. Cum perducere non poſſet, interficere conatus eſt. *Plaut. Moſtel.* Si dictis nequis perduci, ut vera hæc credas. ¶ Eſt etiam proprium Medicorum, & ſignificat perungere. *Seren. Sammon. v.* 39. Eſt qui gallinæ perducit nectare corpus. Sic *Virgil.* 4. *Georg. v.* 415. liquidum ambroſiæ diffudit odorem, Quo totum nati corpus perduxit. ¶ Item lenonum. V. *Perductus*, & *Perductor*.

Perductio, onis, f. actus perducendi. *Vitruv. l.* 8. *c.* 6. Nunc de aquarum perductionibus ad habitationes explicabo.

Perducto, as, freq. a perduco. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 157. Vin', qui te perductet?

Perductor, oris, m. προαγωγός, qui perducit, & ſpeciatim, qui mulieres honeſtas vel promiſſis inductas, vel minis coactas, vel vi ad potentiores viros perducit. Differt a *lenone*, ut Aſconius inquit, quod *leno* eſt ſcortorum, *perductor* etiam invitarum perſonarum. *Plaut. Moſt.* Apage iſtum perductorem. *Cic.* 3. *Verr. c.* 12. Lenonum perductorum nulla mentio fiat.

Perductus, a, um, nom. ex partic. *Lucret. l.* 4. *v.* 540. ſermo perductus ob exoriente oitore noctis ad umbram. ¶ De ſcortis. *Sueton. in Tiber. c.* 41. Quem perductam delatoribus objecit. *Id. in Calig. c.* 25. Perductam a marito conjunxit ſibi. V. *Perductor*.

Perdūdum, *molto tempo fa*. *Plaut. Stich.* 4. 2. 69. Vidi ædepol hominem haud perdudum.

Perduellio, onis, f. ἀνομοσία, eſt crimen læſæ majeſtatis, & quidem atrociſſimum, cum ſcilicet in ipſam Remp. vel in magiſtratum, aut Principem injuria infertur. Eſt a *duellis*, h. e. hoſtis apud veteres. Nomen ea eo eſt, quod a quo committitur, perduellis debeat cenſeri. Nam *per* hic notat perquam, ſeu valde, teſte *Chariſio*, ut perduellis ſignificat valde duellem, ſive hoſtem. *Priſc. l.* 12. deducit a *duellum*, h. e. bellum. *Ulp. l. ult. ff. ad leg. Jul. Majeſt.* Qui perduellionis reus eſt, hoſtili animo adverſus Rempublicam, vel Principem animatus eſt. *Cic. pro Rab.* Nam perduellionis judicio, quod a me ſublatum eſſe, criminari ſolet, meum crimen eſt, non Rabirii. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 18. ¶ Apud *Liv. l.* 1. *c.* 26. videtur uſurpari pro homicidio, nam homicidium ſororis ab Horatio patratum perduellio dicitur. *Ibidem* perduellionem alicui judicare, eſt perduellionis reum facere, P. Horati, tibi perduellionem judico.

Perduellis, is, m. *inimico*, *ribelle*, *reo di leſa maeſtà*, πολέμιος, olim dicebatur hoſtis valde pertinax, teſtibus *Feſto*, & *Chariſio*, poſtea dici cœpit de hoſte patriæ, qui crimen aliquod adverſus majeſtatem Reip. aut perſonam Magiſtratus, vel Principis admiſiſſet. *Cajus, l. quos nos, ff. de verb. ſignif.* Quos nos hoſtes vocamus, eos veteres perduelles vocabant. *Plaut. Amph.* 1. 1. Perduelles penetrant ſe in fugam. *Cic.* 1. *Off. c.* 12. Equidem illud etiam animadverto, quod qui proprio nomine perduellis eſſet, is hoſtis vocaretur, lenitate verbi triſtitiam rei mitigante. Hoſtis enim apud majores noſtros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus. *Id.* 3. *Offic. c.* 29. Nam pirata non eſt ex perduellium numero definitus, ſed communis hoſtis omnium.

Perduellum, li, n. grave duellum, hoc eſt bellum. *Varr. l.* 6. *L. L. pag.* 82.

Perduis, & Perduint, &c. apud antiquos Comicos eſt pro perdas, perdant. *Plaut. Amph.* 2. 2. 13. Cave ſis, ne te uſu perduis. *Idem Moſt.* 2. 2. 53. Dii te, deæque omnes perduint cum iſto omine. Al. leg. *perduaxint*. *Id. Pœn.* 3. 4. 29. Dieſpiter vos perduit. *Ter. Phorm.* 1. 2. 73. Illum Dii omnes perduint.

Perdulcis, ce, adject. cujus ſuperlat. perdulciſſimus legitur in quadam *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 20. *n.* 150.

Perdurātus, a, um, adject. induratus. *Sen. de tranquill. anim. c.* 15. Quidquid imbecillum in animo, nec perduratum eſt, exulcerat.

Perdureſco, is, durui, n. 3. durus fio. *Col. l.* 6. *c.* 2. Neque ante tertium, neque poſt quintum annum juvencos domari placet, quoniam illa ætas adhuc tenera eſt, hæc jam perdurui. Al. leg. *peraduca*.

Perdūro, as, n. 1. diu duro, uſque ad finem duro. *Ter. Hec.* 2. 2. 27. Non poſſe apud vos Pamphilo ſe abſente perdurare. *Ovid. de medicam. faciei*, v. 49. Probitas longum perdurat in ævum.

Perdūrus, a, um, adject. valde durus. *Leg.* 2. *ff. de cuſtod. & exh.* Interpretatio perdura.

Peredia, æ, f. γαστριμαργία, edendi cupiditas, ut bibeſia, bibendi deſiderium. *Feſt. Plaut. Curc.* 3. 1. 74.

Perĕdo, is, edi, eſum, a. 3. *conſumare mangiando*, κατεσθίω, totum edo, vel edendo conſumo. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 12. Lacrymæ peredere humore exangues genas. *Virg.* 6. *Æn.* Hic, quos durus amor crudeli tabe peredit.

Perĕger, gris, gre, o. 3. peregrinus, extraneus, apud vet. quaſi per agrum.

Ulp.

Digitized by Google

Ulp. in l. regular. tit. 37. de caducis. Pereger factus ſit. *Auſon. epiſt. ad Symmachum*. Nedum me peregrem exiſtimes compoſita fabulari. Ita ex veteri libro reſtituit *Joſ. Scal. Auſon. lect. 14. l. c. Tertul. 2. ad Uxor. c. 4.* Si pereger frater adveniat. Al. leg. *peregre*.

Peregre, adv. *da lontano*, Ger. *in der frembde*, Gal. *hors de ſon pays*, Hiſp. *lexos de ſu caſa*, ἐπὶ ξένης, peregrinando, extra patriam, quaſi per agros. *Plaut. Aſin. 4. 1. 16.* Epiſtola peregre allata. *Hor. l. 2. ſat. 6. v. 102.* Peregre exire. *Cic. 3. Tuſc.* Peregre rediens. *Liv. l. 2. c. 6.* Peregre accire. Rurſus *Horat.* tranſlata *l. 1. ep. 12. v. 13.* dum peregre eſt animus ſine corpore velox.

Peregregius, a, um, adject. valde egregius, *Apul. in Apol.* Peregregia tragœdia.

Peregri, extra patriam, adv. ſtatus in loco. *Plaut. prol. Amph. v. 5.* Peregrique, & domi. Ita legitur in vett. MSS. *Gruteri*, itemque in editionibus antiquis. *Id. ib. ſc. 1. v. 196.* Quia nos eramus peregri, tutata 'ſt domi. Alii tamen utroque loco *peregre* legunt. Addit *Chariſ. l. 2.* peregre ad locum, peregri in loco ſignificare.

Peregrinabundus, a, um, qui ſolitus eſt peregrinari. *Liv. l. 28. c. 18.* Non peregrinabundum, neque circa amœnas oras vagantem tantum ducem Romanum.

Peregrinatio, onis, *pellegrinaggio*, גרות, Germ. *wanderung*, Gal. *pelerinage*, Hiſp. *peregrinacion*, ἀποδημία, actus peregrinandi. *Cic. 5. Tuſc. c. 37.* Exilium, ſi rerum naturam, non ignominiam nominis quærimus, quantum demum a perpetua peregrinatione differt?

Peregrinator, oris, m. *pellegrino*, qui peregrinatur. *Cic. l. 6. Fam. ep. 18.* (*al. 19.*) Mehercule non tam ſum peregrinator jam, quam ſolebam.

Peregrinitas, atis, f. alieni ſoli habitatio. *Ulp. l. ſed ſi. ff. de in jus voc.* Si per pœnam deportationis ad peregrinitatem redactus ſit patronus. ¶ Apud Romanos peregrinitatis rei dicebantur, qui cum cives eſſent, aut ſenatores, ultra permiſſum a legibus tempus, non impetrata venia, ab urbe abeſſent. *Suet. in Claud. c. 15.* Peregrinitatis reum mutare habitum ſæpius juſſit. ¶ Redigere in peregrinitatem eſt tanquam peregrinum cenſere, & jus civitatis Romanæ adimere. *Id. ib. c. 16.* Splendidum virum non modo albo judicum eraſit, ſed etiam in peregrinitatem redegit. ¶ Tranſlate *Cic. 9. Fam. ep. 15.* In urbem noſtram infuſa eſt peregrinitas. h. e. externa ſermonis ratio. *Quint. l. 11. c. 3.* Os urbanum, in quo nulla ruſticitas, nulla peregrinitas adſit.

Peregrinor, aris, atus ſum, d. 1. *andare in pellegrinaggio*, גור, Ger. *reiſen, wandern*, Gall. *peregriner*, Hiſp. *peregrinar*, ἐπιξενοῦμαι, ἀποδημέω, iter peregre facio, per aliena loca peragrans proficiſcor. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 2. de nat. Deor.* In quam ſe injiciens animus, & intendens ita late, longeque peregrinatur. ¶ Vel cum caſibus ſtatus in loco. *Cic. pro Rab. Perduel. c. 10.* Ut peregrinari in aliena civitate, non in tua Magiſtratum gerere videare? ¶ Vel cum caſibus motus per locum. *Cic. in Brut.* Atque ita peregrinata tota Aſia eſt. ¶ Reperitur etiam cum acc. ſine præp. *per*. *Cic. 5. Tuſc. c. 39.* Ille infinitatem omnem peregrinabatur. Aliqui legunt *in infinitatem*, aliqui *per*. ¶ Transfertur interdum ad animum, & ad ſenſus. Animus peregrinari dicitur, cum exſpatiatur, divagatur. *Plin. in præf. l. 5.* Nec quia peregrinari animus expetat. ¶ Peregrinari dicuntur aures, quæ rem non audiunt, nec attendunt. *Cic. pro Mil. c. 12.* Veſtræ peregrinantur aures, neque in hoc pervagato ſermone verſantur.

Peregrinus, i, m. & Peregrina, æ, f. *pellegrino*, גר, Germ. *frembdling auſslender*, Gall. *eſtranger, pelerin*, Hiſp. *peregrino*, ξένος, advena, qui extra ſuam verſatur regionem, a *peregre*. Differt ab *hoſpite*, quod *peregrinus* ſimpliciter eum ſignificat, qui in ſua civitate non eſt, *hoſpes*, qui in aliena civitate eſt. *Cic. de Amic.* Cives potiores ſunt, quam peregrini, & propinqui, quam alieni. *Id. pro Syl.* At ſi tibi non peregrini videmur. *Ter. Andr. 3. 1. 11.* Adeon' eſt demens ea peregrina? Ubi *Donatus* peregrinam, meretricem intelligit, quod meretrices plerumque ex peregrinis terris eſſent.

Peregrinus, a, um, *pellegrino, eſterno*, ξενικός, quod aliunde eſt, ut Peregrinæ arbores, quæ ad nos aliunde ſunt advectæ. *Plin. l. 12. c. 3.* Peregrinæ & ceraſi, perſicæque, & omnes quarum Græca nomina, aut aliena. *Hor. l. 2. ep. 1. v. 204.* Divitiæ peregrinæ. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 8.* Peregrinum cœlum. *Col. in præfat. l. 1.* Longinqui litoris peregrinus. *Catull. carm. 31. ad Sirmion. v. 8.* peregrino labore feſſi venimus ad Larem noſtrum. *h. e.* labore peregrinandi, vel peregre ſuſcepto. ¶ Peregrina ſacra, quæ ex aliis urbibus Romam religionis gratia erant advecta, ut quæ evocatis Diis in oppugnandis urbibus delata fuerant, aut quæ ob quaſdam religiones per pacem fuerant petita, ut ex Phrygia Matris Magnæ, ex Græcia Cereris, ex Epidauro Æſculapii, quæ colebantur eorum more, a quibus accepta erant. *Feſt.* ¶ Tranſlata ſumitur pro diverſo, ut Peregrina facies, quæ a quotidianis noſtris differt, & quam apud nos non ſumus ſoliti videre. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 9.* Facies peregrina, atque ignobilis.

Perelegans, antis, o. valde elegans. *Cic. 2. de Orat.* Genus eſt perelegans, & cum gravitate ſalſum. *Id. pro Planc. c. 24.* Et quoniam tua fuit perelegans, ac perſubtilis oratio. *Velle. l. 1. c. 7.* Perelegantis vir ingenii.

Perelegantur, ad. παγκάλως, valde eleganter. *Cic. in Brut. c. 58.* Et ſatis ornate, & pereleganter diceret.

Perelixo, as, a. 1. perfecte elixo. *Apic. l. 9. c. 9.* Denuo eum perelixabis.

Pereloquens, entis, o. valde eloquens. *Cic. in Brut. c. 70.* C. autem Lentulus Marcellinus nec unquam indiſertus, & in Conſulatu pereloquens viſus eſt.

Peremere, pro vitiare dixit *Cat. apud Feſt.*

Peremne, is, n. genus auſpicii, cum Magiſtratus amnem, aut fontem auſpicato tranſibant. *Feſt.* Peremne dicitur auſpicari, qui amnem, aut aquam, quæ ex ſacro oritur, auſpicato tranſit. *Id.* Petronia amnis eſt in Tiberim profluens, quam Magiſtratus auſpicato tranſeunt, cum in Campo quid agere volunt, quod genus auſpicii Peremne vocatur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 3.* Bella nullis auſpiciis adminiſtrantur, nulla peremnia ſervantur. Al. leg. *perennia*, & interpretantur ſacras quaſdam cæremonias quotannis obſervari ſolitas.

Peremptalia fulgura, priſci appellavere, quæ ſuperiora portenta perimunt, id eſt tollunt. *Feſt. & Sen. l. 2. qu. nat. c. 49.*

Peremptor, oris, m. *ucciſore*, qui perimit. *Senec. in Oedip. v. 221.* Ecquis peremptor inclyti regis fuit. *Apul. l. 8. Met.* Cruentus mariti peremptor.

Peremptorius, a, um, *mortifero, che uccide*, ἀναιρετικός, quod eſt mortiferum, a perimendo. *Apul. l. 10.* Venenum peremptorium. ¶ Tranſlate peremptorium edictum dicitur, quod tribus edictis propoſitis, cui uno pro tribus fieri ſolet, quia dirimit diſceptationem inter litigatores, id eſt non patitur, adverſarium tergiverſari. Hoc edictum qui ſpernit, contumax vocatur. *Ulp. l. & teriium, ff. de judiciis.* Sic peremptoriæ exceptiones, *L. 2. & 3. ff. de exception.*

Peremptrix, icis, f. quæ perimit. *Tertul. de anim. cap. 42.* Mors peremptrix ſenſus.

Peremptus, & Peremtus, a, um, ſublatus. *Cic. 1. Tuſc.* Non poteſt eſſe miſer quiſquam ſenſu perempto. *Id. de Aruſp. Reſp.* Ludi non intermiſſi, ſed perempti, atque ſublati ſunt. ¶ Speciatim ponitur pro occiſo, interfecto. *Virg. 9. Æn.* Primis una tot cæde peremptis. ¶ Item pro enecto, macerato, diſtrutto, ſtrutto. *Liv. l. 2. c. 23.* Fœdior corporis habitus, pallore ac macie perempti.

Perendie, adv. *poſdomani*, Germ. *übermorgen*, Gal. *apres demain*, Hiſp. *deſpues de mañana*, μεταύριον, poſt tras, quaſi peremptа die. *Cic. Att. l. 12. epiſt. 44.* Scies igitur fortaſſe cras, ſummum perendie.

Perendinus dies, ἡ μεταύριον ἡμέρα, dies ab hinc tertius, a *perendie*. *Cic. pro Mur. c. 12.* Utrum diem tertium, an perendinum, judicem, an arbitrum, rem, an litem dici oporteret. *Caſ. l. 5. B. G.* Qui perendino die caſum belli ſuſtineat. Et abſolute *Plaut. Trinum. in fin.* Tu in perendinum paratus ſis ut ducas.

Perenna, æ, f. Anna Perenna Dea fuit apud Romanos, cui ſacrificia ſiebant, ut annare, & perennare proſpere liceret, teſte *Macrob. l. 1. Saturn. c. 12.* De ea multa *Ovid. Faſt. l. 3. v. 523.* & deinceps. Vide Anna.

Perenne, neutrum adverbii loco poſitum, perpetuo, continuo. *Col. l. 12. c. 18.* Perenne fabricandæ decimodiæ & trimodiæ.

Perennia, V. Peremne.

Perennis, ne, o. 3. *continuo, perpetuo*, תמיד, Germ. *immerwarend*, Gal. *perennel*, Hiſp. *perenal*, ἀίδιος, perpetuus, ex *per*, & *annus*, quaſi per annos durans. *Cic. 6. Ver. c. 48.* Quo in ſummo eſt æquata agri planities, & aquæ perennes. *Id. 2. Div. c. 30.* Fama, & laus perennis. *Ovid. 3. Amor. eleg. 4.* in thalamum Danae ferro ſaxoque perennem. h. e. munitum, & clauſum, ita ut adiri nuſquam poſſet. *Hor. l. 3. od. ult.* Exegi monumentum ære perennius.

Perenniſervus, m. e. ἀείδουλος, qui perpetuo ſervit ſine ſpe manumiſſionis. *Plaut. Perſ. 3. 3. 16.* Perenniſerve, lurco, edax, furax.

Perennitas, atis, f. *perpetuità*, עד, Germ. *langwirigkeit*, Gal. *perpetuité*, Hiſp. *perpetuidad*, ἀϊδιότης, duratio in multos annos. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Adde huc fontium gelidas perennitates. *Col. l. 1. c. 6.* Perennitatem conditis frumentis afferunt. *Plaut. Perſ. 3. 1. 2.* Cibus perennitatis. h. e. cibus perennis. ¶ Olim perennitas fuit in titulis Principum. *Sext. Ruf. c. 6.* In ortum perennitatis veſtræ; de Valente Imp. loquitur. *Symmach. l. 10. ep. 45.* (*al. 52.*) Perennitas veſtra. ¶ Verum hæc longe abſunt a latini ſermonis majeſtate.

Perenno, as, avi, atum, n. 1. *durare molto tempo*, Germ. *langwirig ſeyn*, Gall. *durer longues années*, Hiſp. *durar para ſiempre*, διαγίγνομαι, per multos annos duro, a *perennis*. *Col. l. 6. c. 9.* Ut diutius perennent boves, non confecti vexatione ſimul verberum, operumque. *Ovid. 3. de ar. aman. v. 42.* Arte perennat amor. ¶ Legitur & *peranno*. V. ſupra.

Perenticida, æ, m. vox jocularıter ficta a *Plaut. Epid. 3. 2. 13.* ſignificat eum, qui peram, ſeu marſupium incidit, ſeque auro emungi patitur. Ego, inquit, tuum patrem faciam perenticidam.

Pereo, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *perire*, אבד, Ger. *verderben*, Gal. *perir*, Hiſp. *perecer*, ἀπόλλυμαι, intereo, morior, a *per*, & *eo*. *Plaut. Bacch. 3. 3. 81.* Cui periit pudor. *Cic. 2. Cat.* Quamobrem ſi vivere honeſte non poſſunt, perire turpiter velint, aut cum minore dolore perituros ſe cum multis, quam ſi ſoli pereant, arbitrentur. *Plin. l. 7. c. 7.* Tanti perire potuiſti, atque etiam hodie minoris potes. ¶ Peream, *poſſ' io morire*, vox eſt jurantis, vel imprecantis. *Caſſ. Cic. l. 15. Fam. epiſt. 19.* Peream, niſi ſolicitus ſum, &c. ¶ *Perii*, exclamatio eſt deſperantis. *ſon morto, ſono ſpedato*, frequens apud *Terent. & Plaut.* ¶ *Oleum, & operam perire*, eſt fruſtra eſſe, tractum a lucubrantium lucernis. *Cic. Att. l. 2.* Ne & opera, & oleum philologiæ noſtræ perierit. ¶ Aliquando pereo quandam ſtatus, & dignitatis imminutionem, atque convulſionem deſignat. *Cic. l. 14. Fam.* Non mihi videbor plane periiſſe. ¶ Interdum eſt amare, ut *depereo*, cum accuſ. *Plaut. Pœn. 5. 2. 135.* Ex duæ puellæ ſunt meretrices ſervulæ: earum hic alteram efflictim perit, neque eam inceſtavit unquam. ¶ Perire ab aliquo. *Plaut. Truc. 1. 1. 26.* Bis perit amator, ab re, atque ab animo ſimul. h. e. rem ſimul, & mentem amiſit. *Ovid. 3. de Pont. epiſt. 3. v. 46.* Diſcipulo perii ſolus ab ipſe meo. ¶ Participium pereundus paſſiva ſignificatione. *Plaut. Epid. 1. 1. 70.* Puppis pereunda eſt probe. *h. e.* neceſſe eſt puppim perire.

Perequito, as, avi, atum, n. 1. *cavalcare intorno*, διιππάζω, circumequito, equito in omnem partem. *Caſ. l. 4. B. G. c. 33.* Primo per omnes partes perequitant. *Liv. l. 5.* Cum perequitaſſet aciem, promiſſa repetens.

Pererratus, a, um, luſtratus, percurſus. *Virg. 12. Æn.* Magne pererrato ſtatues quæ denique ponto. *Ovid. 1. Faſt.* Orbis pererratus.

Pererro, as, avi, atum, n. 1. *errare intorno, circondare*, הלך, Ger. *durch ſchweiffen*, Gall. *aller ça, & là*, Hiſp. *andar mas perdido*, περιπλανάω, errando circumeo, huc, illuc erro. *Col. in præfat. l. 1.* Semperque ritu volucrum, longinqui litoris peregrinus ignotum pererret orbem. *Virg. 4. Æn. v. 363.* totumque pererrat luminibus tacitis. *Ovid. 2. Amor. eleg. 5. v. 5.* Arva pererrentur Peligna.

Pereruditus, a, um, πολυμαθής, valde eruditus. *Cic. Att. l. 4. ep. 15.* Et homo pereruditus, ut ajunt.

Peresus, a, um, conſumptus. *Virg. 3. Georg.* Morbo, illuvieque peresa vellera. *Catul. carm. 51.* Languoribus peresus.

Perexcrucio, a. 1. vehementer crucio. *Plaut. Stich. 3. 1. 32.* Meam culpam habeto, niſi perexcruciavero. Al. leg. *probe excruciavero*.

Perexigue, adverb. valde exigue. *Cic. Att. lib. 16. epiſt. 1.* Perexigue, & γλίσχρως præbere.

Perexiguus, a, um, valde exiguus. *Cic. 2. Ver.* Itaque cum ego diem in Siciliam inquirendi perexiguam poſtulaviſſem. Adde *1. de nat. Deor. c. 38.*

Perexilis, & le, o. 3. valde exilis. *Col. l. 11. c. 2.* Si perexilis eſt, vel rate ipſa vitis.

Perexoptatus, a, um, adject. valde exoptatus. *Gel. l. 18. c. 4.* Per, magiſter optime, exoptatus mihi nunc venis.

Perexpeditus, a, um, adject. valde expeditus. *Cic. 3. de Fin. c. 11.* Hæc quidem eſt perfacilis, & perexpedita defenſio.

Perfabrico, as, a. 1. καταπανουργεῖν, tranſlate ponitur pro technis, & dolis fallere. *Plaut. Perſ. 5. 2. 4.* Ita me Toxilus perfabricavit.

Perfacete, adv. valde facete, perjucunde. *Cic. 3. Ver. c. 46.* Neque enim perfacete dicta, neque porro hac ſeveritate digna ſunt.

Perfacetus, a, um, admodum facetus. *Cic. de clar. Orat.* Atque eundem & vehementem, & valde dulcem, & perfacetum fuiſſe dicebat. Adde *pro Planc. c. 14.*

Perfacile, adv. valde facile. *Cic. pro Roſc. Amer.* Perfacile hunc hominem incautum, & ruſticum, & Romæ ignotum de medio tolli poſſe. *Id. Ver. ult. c. 4.* Perfacile ſeſe tuebatur.

Perfacilis, & le, o. 3. valde facilis. *Cic. 4. Tuſc.* Sive quod erat cognitu perfacilis. *Id. 2. de Leg.* Nam ſententias interpretari perfacile eſt.

Perfacul, adv. idem ac perfacile, apud vet. *Feſt.*

Perfacundus, a, um, adject. valde facundus. *Juſtin. l. 22. c. 1.* Et manu ſtrenuus, & in concionibus perfacundus habebatur.

Perfamiliaris, & re, o. 3. valde familiaris. *Cic. 5. de Fin. c. 31.* Carneades Epicuro perfamiliaris. *Gell. lib. 2. cap. 18.* Phædon Socrati, & Platoni perfamiliaris fuit.

Perfatuus, a, um, valde fatuus. *Martial. l. 10. epigr. 18.* Heu quam perfatuæ ſunt tibi, Roma, togæ.

Per-

Digitized by Google

Perfecte, *adv. perfettamente*, Ger. *vollkommenlich*, Gal. *parfaitement*, Hiſp. *perfettamente*, [illegible], cum perfectione. *Cic. 1. de Orat.* Quam nihil ab eo, niſi perfecte, nihil niſi cum ſumma venuſtate fiat. *Gel. l. 11. c. 16.* Quod a Græcis perfectiſſime uno verbo, & planiſſime dicitur. *Apul. l. 3. Florid.* Sed de hoc tum ego perfectius.

Perfectio, onis, f. *perfezione*, [illegible], abſolutio, expletio. *Cic. 2. de Orat.* Hanc ego abſolutionem, perfectionemque in Oratore deſiderans. Adde *pro Marcel. c. 8.*

Perfectiſſimatus, us, m. dignitas perfectiſſimi. *L. 5. Cod. Theodoſ. de cohortal. princip. corniculo.* V. Perfectus.

Perfector, oris, m. qui perficit. *Cic. 1. de Orat. c. 60.* Quem tu vere dixiſti perfectorem dicendi eſſe, ac magiſtrum. *Ter. Eun. 5. 9. 4.* O mearum voluptatum omnium inventor, inceptor, perfector.

Perfectrix, icis, f. quæ perficit. *Corn. Nep. ad Cic.* (*apud Lactant. l. 3. c. 15.*) Philoſophia beatæ vitæ perfectrix.

Perfectus, us, m. perfectio, perfectum opus. *Vitruv. l. 5. c. 2.* Si interiora perfectus habuerint elegantes. Adde *Tertul. de anim. c. 20.*

Perfectus, a, um, *compito*, [Hebrew], Ger. *ausſgemacht*, Gal. *parfait*, Hiſp. *perfeto*, [illegible], abſolutus, perſolutus, elaboratus cum ſuis omnibus partibus, partic. a perficior. *Cic. in Brut.* Manus extrema non acceſſit operibus ejus, præclare incohata multa, perfecta non plane. *Id. Ver. 4.* Simulacrum ſingulari opere, artificioque perfectum. ¶ Frequenter in nomen tranſit, *perfetto*, [illegible], [illegible]. *Cic. 1. Fin.* Quippe homini erudito, in Geometriaque perfecto. *Id. pro Sext.* Sentire vero, & facere, perfectæ, cumulatæque virtutis. *Id. 4. Tuſc.* Erit hoc totum ex utroque perfectius. *Id. in Orat. c. 1.* Summam, & perfectiſſimum illud eſt, cui nihil addi poſſit. *Quintil. in proœm. l. 1.* Perfectus moribus. ¶ *Perfectiſſimus* ſub poſterioribus Imperatoribus inter dignitatum titulos fuit. *Ammian. l. 21. c. 30.* Nec ſub eo dux quiſquam cum clariſſimatu provectus eſt: erant enim, ut nos quoque meminimus, omnes perfectiſſimi, &c.

Perferens, tis, nom. ex particip. *tollerante*. *Cic. 2. de Orat.* Exprimere mores integros, religioſos, perferentes injuriarum, &c.

Perferentia, æ, f. *ſofferenza*, tolerantia. *Lactant. l. 5. c. 11.* Virtutis vis in malorum perferentia poſita eſt.

Perfero, ers, tuli, latum, a. anom. *portare*, [Hebrew], Ger. *hin tragen*, Gall. *porter*, Hiſp. *llevar*, [illegible], [illegible], idem ac fero, vel uſque ad finem conſtitutum fero. *Liv. l. 7.* Clamor perfertur circa collem. *Id. l. 28. c. 13.* Cum ad eum fama tanti exercitus perlata eſſet. *Cic. 2. Tuſc.* Ut hujus quoque generis laudem in hanc urbem perferrent. *Id. ad Q. Fr. l. 3. ep. 17.* Perferre mandata. Et *l. 1. ep. 1.* Perferre nuntium. *Id. 14. Fam. ep. 1.* Ex litteris multorum, & ſermone omnium perfertur ad me, incredibilem tuam fortitudinem eſſe. ¶ Pro ſimplici fero. *Valer. Flac. l. 5.* Perferre opem alicui. *Colum. l. 3. c. 20.* Perferre fructum. ¶ *Liv. l. 36.* Perferre rogationem, h. e. ita ferre, ut plebs ſciſcat. Sic perferre legem, *Id. l. 2. c. 56.* Ego hic aut in conſpectu veſtro moriar, aut legem perferam. Adde *l. 3. c. 11.* ¶ Accipitur etiam pro pati, patienter ferre, *ſopportare*, *ſoffrire*, *tollerare*, [illegible]. *Cic. de Or. l. 2. c. 19.* Facile omnes perpetior, ac perfero. *Id. in Catil.* Quo pacto illi Apenninum, atque illas pruinas, ac nives perferent? *Ovid. 3. Amor. eleg. 11.* Perfer, & obdura.

Perferveo, et, n. 2. valde ferveo. *Pomp. Mela, l. 1. c. 8. de fonte Solis*: Cum eſt (nox) media, perfervet.

Perferveſco, is, valde ferveſco. Diviſit per tmeſim *Varr. l. 1. R. R. c. 9.* Terra ſole perferve ita fit, ut radices ſatorum comburat.

Perfervidus, a, um, adject. valde fervidus. *Colum. lib. 9. cap. 5.* Æſtas perfervida.

Perferus, a, um, [illegible], valde ferus. *Var. 2. de R. R. c. 1.* Boves perferi etiam nunc multi ſunt in Dardania, & Media, & Thracia.

Perfica, æ, Dea rerum obſcœnarum, quibus perficienda penetrat. *Arnob. l. 4. pag. 131.*

Perfice, adv. perfecte. *Lucret. l. 2. v. 1124.* ad extremum creſcendi perfice finem, Omnia perduxit rerum natura. Ita cum *Non. c. 2. n. 698.* legit *Pareus*, & alii. Quidam reponunt *perfica*: alii *denique*. *Plaut. Rud. 2. 5. 4.* Perficiſſime ſatis nequam ſum. Al. leg. *perpiſcetur*.

Perficio, is, eci, ectum, a. 3. *finire*, [Hebrew], Germ. *ausmachen*, Gal. *achever*, Hiſp. *acabar*, [illegible], abſolvo, compleo, munus ſuſceptum expleo. *Cic. pro Arch.* Quibus auditis hunc ad perficiendum hortatus ſum. *Id. 2. de nat. Deor.* In omni natura, ac multo etiam magis, neceſſe eſt abſolvi aliquid, ac perfici. ¶ Perficere coria, *acconciare le pelle*. *Plin. l. 13. c. 9.* ¶ Promiſſa perficere, eſt implere, quod promiſeris. *Terent. Andr. 4. 1.* ¶ Perficere cibum eſt concoquere. *Plin. l. 11. c. 53.* Difficulter autem perficiuntur omnia in cibis acria, nimia, & avide hauſta. ¶ Sæpe perficere eſt efficere, vel obtinere, *far tanto che*. *Cic. Att. l. 8.* Perficiam profecto, ut neque Reſpublica civis a me animum, neque tu amici deſideres. *Ter. Eun. 1. 2. 100.* Quam joco rere voluiſti a me tandem, quin perfeceris? ¶ Perficere annos centum, h. e. perdurare, vivere, *Hor. 2. epiſt. 1. v. 39.* ¶ Eſt etiam diſputantium actionum, & ſignificat pervincere, aperte oſtendere. *Cic. 1. Tuſc. c. 8.* Quoniam coegiſti, ut concederem, qui mortui eſſent, eos miſeros non eſſe, perfice, ſi potes, ut ne moriendum quidem eſſe miſerum putem.

Perficus, a, um, adject. perfectus, vel perficiens, ut perfica natura, apud *Lucret. l. 2.* V. Perfice.

Perfide, adv. *perfidamente*, perfidioſe. *Gel. l. 20. c. 1. ad fin.* Qui quoniam pactum perfide ruperet, laceratus eſt. *M. Sen. Controv. 26.* Crudeliter exponentem, perfide recuperantem.

Perfidelis, & le, o. 3. [illegible], valde fidelis. *Cic. Att. l. 12. epiſt. 19.* Si perfidelem habebo, cui dem, ſcribam plane omnia.

Perfidens, entis, valde fidens. *Aurel. Vict. de Caſarib. c. 17.* Audacia, ac robore corporis, pugnandique arte perfidens.

Perfidia, æ, f. *perfidia*, *infedeltà*, [Hebrew], Germ. *trewloſigkeit*, Gall. *deloyauté*, *perfidie*, Hiſp. *perfidia*, [illegible], infidelitas, fidei minime obſervatæ crimen, iniquitas. *Plaut. Capt. 3. 3. 7.* Neque precatio perfidiis meis, neque malefactis fuga eſt. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 38.* Iſtius fide, ac potius perfidia deceptus ſum. *Id. l. 1. Fam.* Ut poteſt in tanta hominum perfidia, & iniquitate.

Perfidioſe, adv. *perfidamente*, *infedelmente*, [illegible], infideliter, perverſe. *Auct. ad Her. l. 4.* Si quid eorum ſpurce, & ſuperbe, perfidioſe, crudeliter factum proferemus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 40.* Ubi multa perfidioſe facta videtis. *Suet. in Aug. c. 21.* Perfidioſius rebellare.

Perfidioſus, a, um, idem ac perfidus, vel plenus perfidiæ. *Cic. in Piſ.* Quod fallax, quod perfidioſum, quod impudens, quod audax eſſe videatur. *Id. 3. de nat. Deor. c. 32.* Cur omnium perfidioſiſſimus C. Marius Q. Catulum præſtantiſſima dignitate virum mori potuit jubere?

Perfidus, a, um, *perfido*, *diſleale*, [Hebrew], Germ. *trewloſs*, Gal. *perfide*, Hiſp. *perfido*, [illegible], qui fidem violat, ſive prodit. *Cic. 3. Offic. c. 14.* Ergo & Pythius, & omnes aliud agentes, aliud ſimulantes perfidi, improbi, malitioſi ſunt. *Ammian. l. 16. c. 12.* (*al. 27.*) Homo perfidiſſimus.

Perfingo, is, nxi, ictum, a. 3. fingo, apte fingo. *Vet. Inſcript. apud Fabret. p. 683.* Hic ſita ſum varios ovium perfingere mores, &c.

Perfinio, is, a. 4. idem quod finio, finem impono. *Lucret. l. 1. v. 611.* parſ ſemper habebit Dimidiam partem, nec res perfiniet ulla.

Perfixus, a, um, transfixus. *Lucret. l. 3. v. 306.* Nec gelidis torpet telis perfixa pavoris.

Perflabilis, le, o. 3. qui perflari poteſt. *Cic. 2. de Div. c. 17.* Deos ipſos jocandi cauſa induxit Epicurus perlucidos, & perflabiles. ¶ Item qui perflat. *Pallad. l. 2. R. R. c. 6.* Ventus mediocris, ſine vi, & horrore perflabilis.

Perflagitioſus, a, um, adject. valde flagitioſus. *Cic. pro Cal. c. 20.* Num tibi perturpe, aut perflagitioſum eſſe videatur.

Perflamen, inis, n. idem quod flamen, flatus. *Prudent. Apotheoſ. v. 696.* ſine divino Domini perflamine ſummi Arida terra fuit.

Perflatilis, le, adject. paſſiva ſignificatione. *Apul. l. 3. Metam.* Tectum ardium patore perflatili nudatum.

Perflatus, us, m. *ſoffiamento*, actus perflandi. *Plin. lib. 16. cap. 40.* Ulmus in perflatu firma. *Id. lib. 17. c. 19.* Admittere perflatus. *laſciar che vi paſſi l' aria*. *Celſ. lib. 3. cap. 19.* Ut perflatus aliquis accedat. Ad *Colum. l. 1. c. 5.*

Perfletus, a, um, nom. ex partic. multum fletus. *Apul. l. 2. Mileſ.* Dintine viſu perfleto.

Perflo, as, avi, atum, a. 1. *ſoffiar per tutto*, [Hebrew], Ger. *durchblaſen*, Gal. *ſouffler par tout*, Hiſp. *mucho ſoplar*, [illegible], valde flo, ſive multum flando commoveo. *Virg. 1. Æn.* Et terras turbine perflant. *Colum. l. 2. c. 21.* Qui lenis, æqualiſque æſtivis menſibus perflet.

Perfluctuo, as, n. 1. multum fluctuo, fluctuum more circa aliquid moveor. *Lucr. l. 3. v. 722.* Exos, & exanguis tumidos perfluctuat artus.

Perfluo, is, uxi, uctum, n. 3. *ſcorrere*, Germ. *durchrinnen*, Gal. *couler à travers*, *ou de tous cotez*, Hiſp. *ſalir de todas partes*, [illegible], fluo per aliquam rem, præterfluo. *Liv. l. 1.* Infima valle perfluit Tiberis. *Horat. l. 4. carm. od. 3.* Sed quæ Tybur aquæ fertile perfluunt. ¶ Paſſive *Arnob. lib. 6.* Pluvialibus nimbis perfluuntur. ¶ Interdum dicitur de liquore, & fumitur pro tranſmitti. *Lucret. l. 2. v. 392.* Per colum enim videmus perfluere. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro abundare. *Cic. 2. Fin. c. 35.* Perpetuis malis voluptatibus perfluens, in ea, quam ſæpe uſurpabas, tranquillitate degere omnem ætatem ſine dolore. ¶ Item dicitur de hominibus futilibus, qui arcana continere non poſſunt. *Terent. Eun. 1. 2. 25.* Plenus rimarum ſum, hac atque illac perfluo.

Perfluus, a, um, adject. qui perfluit. Tranſlate *Apul. l. 11.* Iocoſſa perfluo fœminam mentiebatur. h. e. molli, & diffluente.

Perfluxus, a, um, adject. valde fluxus, qui facile corrumpitur, & perit. *Quintil. declam. 314.*

Perfoco, as, avi, atum, a. 1. *ſoffocare*, effoco. *Paul. l. 4. ff. de agnoſc. & alend. lib.* Necare videtur non tantum is, qui partum perfocat, ſed & is, qui abjicit. Al. leg. *præfocat*.

Perfodio, is, di, ſſum, a. 3. [illegible], perforo, transfigo, rumpo. *Cic. in Verrem. c. 9.* Licet impune parietes perfodere, vicinos compilare. *Var. l. 3. R. R. c. 17.* Perfodere montem. *Gell. l. 3. c. 7.* Perfodi gladiis.

Perfœcundus, a, um, adject. valde fœcundus. *Pomp. Mel. l. 1. c. 9.* Ægyptus hominum perfœcunda generatrix.

Perforaculum, i, n. [illegible], terebra. *Arnob. l. 6.* Serris, perforaculis, uncis ſecta, dolata, effoſſa.

Perforatus, a, um, *traforato*. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 4.* Et cum rerum natura duo lumina ab animo ad oculos perforata non habere voluiſſes. *Sen. ep. 99.* Perforato animo hauriebamus, & tranſmittente.

Performidatus, a, um, multum formidatus. *Sil. l. 3. v. 608.* Jam puer auricomo performidate Batavo.

Performidoloſus, a, um, adject. valde formidoloſus. *Aurel. Victor. in Claud. Cæſ.* Natura performidoloſus.

Performo, as, a. 1. conformo, informo. *Tertul. Apol. cap. 1.* Ad malum performantur.

Perforo, as, avi, atum, a. 1. *perforare*, [illegible], valde foro, perterebro, ab uno latere ad alterum foro. *Col. l. 5.* Sed aliud eſt ferramentum, quo priores vitem perforabant. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Ex illo cubiculo tuo, ex quo tibi Stabianum perforaſti, & patefeciſti Sejanum. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 9.* Latus enſe perforat. *Lucret. l. 5. v. 1267.* Et terebrare etiam, ac pertundere, perque forare.

Perfortiter, adv. valde fortiter. *Ter. Adel. 4. 2. 28.* Me ſervolum, qui referre non audebam, vicit, hui perfortiter.

Perfoſſor, oris, m. qui perfodit, [illegible]. *Apul. Apol.* Qui veſtem quæſierit, perfoſſor. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 25.* Perfoſſor parietum.

Perfoſſus, a, um, partic. a perfodior. *Cic. 2. Fin.* Helleſponto juncto, Athone perfoſſo. *Gel. l. 3. c. 7.* Quadringenti cum una perfoſſi gladiis cadunt. *Virg. 11. Æn. v. 10.* Thorax perfoſſus.

Perfracte, adv. obſtinate. *Cic. 3. Offic. c. 22.* Nimis mihi perfracte videbatur ærarium, vectigaliaque defendere. Rectius legitur *præfracte*.

Perfractus, a, um, omnino fractus. *Sil. l. 16.* Perfracto volvitur axe. *Ovid. Heroid. epiſt. 4. v. 115.* Oſſa perfracta clava trinodi.

Perfremo, is, ui, n. 3. vehementer fremo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 35.* ex veteri Poeta. Inciti, atque alacres roſtris perfremunt delphini.

Perfrequens, tis, adject. valde frequens. *Liv. l. 41. c. 1.* In portu emporium brevi perfrequens factum.

Perfreto, as, a. 1. transfreto, pertranſeo. *Solin. c. 40.* (*al. 27.*) Inter hæc vadoſa claſſem Romanam accepimus perfretaſſe.

Perfricatus, a, um, nom. ex particip. bene fricatus. *Plin. l. 28. c. 12.* Faucibus felis fimo extrinſecus perfricatis. *Petron. in Satyr. c. 132.* Perfricata diutius fronte. Al. leg. *perfricta*.

Perfrico, as, cui, ictum, [illegible], valde frico. *Cic. 5. Ver. c. 25.* Cum interea Apronius caput, atque os ſuum unguento perfricaret. ¶ Perfricare os, faciem, frontem, uſurpatur pro pudorem abjicere. Nam cum in pudibundo ſanguis diffundatur ex corde in faciem, qui erubeſcere nolunt, hi ſolent faciem, & frontem perfricare ad ruborem illum detergendum, & ſanguinem ad interiora repellendum. *Cic. 3. Tuſc. c. 15.* Quid tergiverſamur, Epicure, nec fatemur, eam nos dicere voluptatem, quam tu idem, cum os perfricuiſti, ſoles dicere? *Plin. in præf. l. 2.* Perfricui faciem, nec tamen profeci. *Mart. l. 11. epigr. 28.* Aut ſi perfricuit frontem, poſuitque pudorem. ¶ Perfricare caput dicuntur, qui in aliqua re hærent, neque quid faciendum ſit plane ſciunt. *Cic. in Piſon. c. 25.* Perſcriptis rationibus, ſecum ipſe, caput ſiniſtra manu perfricans, commurmuratus eſt.

Perfrictio, onis, f. [illegible], [illegible], a *per*, & *frigeo*, morbus eſt, quo vehementi frigore totum corpus corripitur, ut fieri ſolet in febris acceſſione: interdum aliqua tantum pars corporis laborat, & ex eo torpeſcit, ut cum occupantur fauces, raucedo ſequitur, & tuſſis; cum nares meatus, ſpiritus difficultas; cum brachium, aut pes, torpor, &c. *Plin. l. 20. c. 14.* Tuſſi in perfrictione fricari ante balnea convenit. *Scribon. Larg. compoſit. 57.* Si quando moventur dentes ex perfrictione, confirmandi erunt gargarizatione lactis aſinini.

Perfrictus. V. Perfricatus.

Perfrigefacio, is, eci, actum, a. 3. valde frigidum facio. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 117.*

v. 117. Mihi jamdudum ille Syrus cor perfrigefacit, h. e. metu, & horrore quodam perfundit.

Perfrigĕro, as, a. 1. idem ac refrigero. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Omnium harum vis eadem perfrigerare, & aſtringere. *Harduinus* legit *refrigerare*. *Scribon. Larg. compoſit. ult.* Hæc omnia infervefiunt ſuper carbones, deinde perfrigerata reponuntur.

Perfrigeſco, is, ixi, n. valde frigeo, perfrictione laboro. *Martial. lib.* 3. *epigr.* 18. Perfrixiſſe tuas queſta eſt præfatio fauces. *Juven. ſat.* 7. *v.* 95. Etſi perfrixit, cantat bene. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Difficilius perfrigeſcunt maxima calefacta. *Scribon. Larg. compoſit.* 268. Acopum hieme non petitur perfrigeſcum artus.

Perfrigĭdus, a, um, valde frigidus. *Cic.* 6. *Ver. c.* 40. Erat hyems ſumma, tempeſtas perfrigida.

Perfringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, *frangere*, שבר, Germ. *zerbrechen*, Gall. *briſer*, Hiſp. *quebrantar*, διαῤῥήγνυμι, valde, ſive in totum frango, perrumpo. *Ter. Adelph.* Aut uſpiam ceciderit, ac perfregerit aliquid. ¶ Tranſlate ſumitur pro debilitare, laſſare, fatigare. *Plin. ep.* 101. Campi, quos monuiſti, ingentes boves, & fortiſſima aratra perfringunt. ¶ Item pro violare, tollere. *Cic.* 7. *Ver.* Ut earum rerum vi, & auctoritate omnia repagula juris, pudoris & officii perfringeres. *Id. pro Mil.* Senatus graviſſima decreta perfregerat. ¶ Item pro ſuperare. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 23. Anguſtias omnes, omnes altitudines, omnium objecta tela vi, & virtute perfringere. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Perfringere phalangem hoſtium.

Perfrivŏlus, a, um, adject. valde frivolus. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 6. Hæc video eſſe perfrivola.

Perfructio, onis, f. actus perfruendi. *Auguſt. l.* 1. *de doctr. Chriſt. c.* 22.

Perfruor, eris, uctus ſum, d. 3. idem ac fruor, vel diu, & conſtanter fruor, in totum fruor, omnem fructum percipio. *Cic.* 5. *Fin.* Sequamur eam vitam, quæ rebus ipſis perfruatur. *Id.* 1. *Offic.* Expetuntur autem divitiæ tum ad uſus vitæ neceſſarios, tum ad perfruendas voluptates. *Id. in Hortenſ. apud Priſcian. l.* 10. Amœnitate ſumma perfructus eſt. *Lucret. l.* 5. *v.* 970. Omnia perfructus vitai præmia. h. e. omnibus vitæ præmiis perceptis. Sunt qui leg. *perfunctus*. *Ovid. Heroid. epiſt.* 21. Perfrui mandata alicujus. h. e. diligenter exequi.

Perfŭga, æ, m. *fuggitivo*, *ribelle*, αὐτόμολος, qui ad hoſtes perfugit, ſive tranſit. *Cic.* 3. *Offic.* Perfuga ab eo venit in caſtra Fabricii.

Perfugio, is, ugi, n. 3. *accorrere*, הבריח, Germ. *zufliehen*, Gal. *fuir à refuge*, Hiſp. *huir por ayuda*, καταφεύγω, auxilii gratia ad aliquem confugio. *Caſ.* 1. *B. C.* Magnus quotidie eorum numerus ad Cæſarem perfugiebat. *Cic.* 7. *Verr. c.* 48. Hic locus eſt igitur unus, quo perfugiant. *Id. in Piſon.* Perfugere in oppidum aliquod devium.

Perfugium, ii, n. *refugio*, מנוס, Germ. *zuflucht*, Gall. *refuge*, Hiſp. *amparo*, *recogida*, καταφυγή, locus tutiſſimus, quo nos in vexatione, aut calamitate recipere contendimus. *Liv. lib.* 2. Quia nullum propius perfugium erat. *Caſ.* 4. *Bel. Gal.* Quo perfugio ſuperiore anno fuerant uſi. ¶ Tranſlate dicitur de omni re, cui in rebus adverſis animum adjicimus. *Cic. Att.* Utor eodem perfugio, quo tibi utendum cenſeo, litterulis noſtris.

Perfulcio, is, lſi, ltum, a. 4. bene fulcio. *Ovid.* vel *Lucan. ad Piſon. v.* 86. Eloquio ſanctum modo perfulcire ſenatum.

Perfulgĕras, abat, imperſ. valde fulgurat. *Stat.* 7. *Theb. v.* 502. Multoque latus perfulgerat enſe. Al. leg. *præfulgurat*.

Perfunctio, onis, f. λειτουργία, adminiſtratio, exercitatio, finis, actus perfungendi. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 2. Qui autem ei annus primus ab honorum perfunctione aditum omnium conceſſu ad ſummam auctoritatem dabat. *Id.* 1. *Fin. c.* 15. Nam neque laborum perfunctio, neque perpeſſio dolorum per ſe ipſa allicit.

Perfunctorie, adv. *languidamente*, ὡς ἀφοσιούμενος, languide, remiſſe, negligenter, oſcitanter, cum quid non ſatis accurate, ſed ut officio perfuncti videamur, & quantum ſatis ſit aut ad reprehenſionem vitandam, aut ad veniam emerendam. *Petron. in Satyr.* Me cœpit non perfunctorie verberare. Afferuntur etiam duo loca ex *Ulp. l.* 5. *ff. Quod vi, aut clam*, & ex *Papin. l. propter*, *ff. de S. C. Syllano*. Sed utroque loco dubia eſt lectio.

Perfunctus, a, um, nom. particip. a perfungor, qui peregit, confecit, abſolvit. *Lucret. l.* 3. *v.* 982. Quæ tamen omnia te vita perfuncta ſequuntur. h. e. poſtquam vivere deſieris. Sic *Liv. l.* 9. Perfunctus fato. *Cic. pro Dom.* Hercule perfuncto jam laboribus. *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 4. Perfunctas a febri ſues. *h. e.* quæ jam febri laborarunt, & liberatæ ſunt. ¶ Cum accuſativo, *Apulei. l.* 8. *Metam.* Tumorem illum ſatis inanem perfuncti.

Perfundo, is, udi, uſum, *ſpargere*, διαχέω, in omnes partes fundo, conſpergo, humore aſfuſo madefacio. *Cic.* 3. *Ver. c.* 26. Aqua denique ferventi a Rubrio ipſo Philodamus perfunditur. ¶ Tranſlate ſumitur pro imbuere, implere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Ut eos perfundas voluptatibus. *Liv. l.* 10. *c.* 38. Qui perfundum religione animum poſſet. ¶ Perfundere tecta auro, pro *deaurare*. *Sen. ep.* 116. ¶ Perfundi liberalibus ſtudiis. h. e. leviter imbui. *Id. ep.* 36. ¶ Perfundum aliquem judicio, eſt ei judicii ſpeciem offundere, perfuſorii judicii ſpecie vexare. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 29. Mihi videris una mercede duas res aſſequi velle, nos judicio perfundere, accuſare autem eos, &c.

Perfungor, eris, nctus ſum, d. 3. *far perfettamente*, ἀποτελέω, idem ac fungor, vel diligenter fungor, ſtrenue operam navo, ad extremum obeo munus. *Cic. de Sen.* Munere quodam neceſſitatis, & gravi opere perfungimur. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 8. Cum & honoribus ampliſſimis, & laboribus maximis perfuncti eſſemus. *Id. pro Marcel. c.* 10. Reſpublica perfuncta eſt hoc miſero, fatalique bello. h. e. peregit, bellum hoc evaſit, liberata eſt, &c. Sic perfungi malis, periculis, &c. *Id. pro Mur. & alibi.* ¶ Abſolute *Id. pro Cluent.* Quod ſe perfunctos jam eſſe arbitrantur, cum de reo judicarunt. *ſtimano d' aver fatto quanto baſta*. Alia V. in *Perfunctus*.

Perfŭro, is, n. 3. valde furo. *Virg.* 9. *Æneid. ver.* 343. incenſus & ipſe Perfurit.

Perfūſe, adv. *in copia*, largiter, affatim. *Siſenn. apud Non. c.* 11. *n.* 61. Perfuſe, atque abunde ſemper uſi, magnum pondus auri, argentique.

Perfuſio, onis, f. actus perfundendi. *Lactant. l.* 4. *c.* 15. Roris perfuſio. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Italia hordeum ſine perfuſione toſtum molit.

Perfuſorie, adv. ambigue, obſcure, ſimulate, confuſe. *leg.* 5. *ff. Quod vi, aut clam.* Perfuſorie, aut obſcure dicere. Adde *l.* 60. *ff. de evict.*

Perfuſorius, a, um, adject. *ſuperficiale*, *finto*, leviter perfundens, nec intus penetrans. *Sen. epiſt.* 23. Hæc, quibus delectatur vulgus, tenuem habeat, & perfuſoriam voluptatem: hoc de quo loquor, ſolidum eſt, & quod plus pateat introrſus. ¶ Perfuſoriæ aſſertiones dicuntur, quibus aliquid dicitur involute, obſcure, ambigue, multa tacendo, quæ ad rem pertinent. *Sueton. in Domit. c.* 8. Recuperatores, ne ſe perfuſoriis aſſertionibus accommodarent, admonuit. Eſt qui legit *perſuaſoriis*.

Perfūſus, a, um, aſperſus. *Liv. l.* 30. Perfuſum millies cruore Romano. *Cic.* 2. *Fin. c.* 34. Dulcedine omni perfuſi ſenſus moventur. *Lucret. l.* 4. *v.* 922. Corpus perfuſum frigore lethi. *Virg.* 5. *Æn. v.* 112. Oſtro perfuſæ veſtes. *Liv. l.* 2. *c.* 62. Metu perfuſus.

Perga, æ, vel Perge, es, Πέργη, oppidum Pamphiliæ, ubi Diana templo inſigni colebatur. *Mela l.* 2.

Pergamēnus, a, um, adjectiv. ad Pergamum ſpectans, ut Pergamena civitas. *Cic. pro Flac. c.* 30. Pergamenæ naves, *Nep. in Eumen. c.* 11. ¶ Pergamena charta, *carta pecorina*, genus chartæ ex membranis beſtiarum, præſertim ovium, a Pergamo urbe Myſiæ ad Caicum fl. ubi inventa eſt ab Eumene Rege, cum Ptolemæus Rex Ægypti, orta circa bibliothecas æmulatione, chartas ſupprimeret. *Plinius ex Varrone l.* 13. *c.* 11. *Hieron. epiſt. ad Chromat.*

Pergamĕus, a, um, Trojanus, ut Pergameæ arces. *Virg.* 3. *Æn. v.* 744. Pergamea vates. h. e. Caſſandra. *Propert. l.* 4. *eleg.* 1.

Pergămum, n. 2. Pergamus, *Pergamo*, Πέργαμον, urbs Troadis, ſeu Myſiæ mediæ ad Caicum fl. olim ſedes Regum Attalicorum. Nam πέργαμα vocant Iones quidquid in edito loco ſitum eſt. Fuit ita dicta, quod ſita ſit in rupe excelſa. Fuit patria Galeni Medici, & Apollodori Oratoris. Pergami item Æſculapius medicinam exercuit, ut *Lucian. in dial. Icaromenippus* tradit. Ibidem primum charta illa inventa eſt, quæ inde Pergamena vocatur. *Plin. l.* 13. *c.* 11.

Pergămus, i, f. 2. & Pergama, orum, n. 2. arx Ilii, ſeu Trojæ, ita dicta, quod eſſet in loco excelſo, quia olim omnia loca edita πέργαμα vocabantur. Ponitur tamen pro ipſa urbe Ilio, vel Troja. *Virg.* 1. *Æn. v.* 470. bellantes Pergama circum. *Sen. Troad. v.* 14. Exciſa eſt ferro Pergamus. Græca terminatione *Cornel. Sever. in Ætna*, *v.* 68. Quis non Argolico deflevit Pergamon igni Impoſitum?

Pergaudĕo, es, n. 2. vehementer gaudeo. *Cic. ad Q. Frat. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 3. Trebonium meum a te amari, teque ab illo, pergaudeo.

Pergigno, is, a. 3. idem quod gigno. *Catul. Argon. carm.* 63. Quales Eurotæ pergignunt flumina myrtos. Alii leg. *progignunt*.

Perglifco, is, n. 3. valde creſco, vel etiam creſcere deſino. *Colum. l.* 8. *c.* 7. Quæ prima Luna ſaginari cœpit, vigeſima perglifcit.

Pergnārus, a, um, adject. valde peritus. *Salluſt. apud Non. c.* 18. *n.* 14. Locorum pergnari. *Apul. in Apolog.* Magia eſt ars Diis immortalibus accepta, colendi eos, & venerandi pergnara.

Pergo, is, perrexi, ectum, n. 3. *andare*, הלך, Germ. *hingehen*, *geben*, Gall. *aller*, *continuer*, Hiſp. *ir*, *andar camino*, πορεύομαι, eo, vado, iter facio, a *per*, & *rego*. Conſtruitur cum caſibus motus ad locum. *Cic.* 1. *Catil.* Perge, quo cœpiſti, egredere aliquando ex urbe. *Id. pro Planc. c.* 41. Viam aliquorum dierum in Macedoniam, ad Planciumque perrexi. ſubintellige *facere*, *ire*, aut quid ſimile. *Auct. ad Heren. l.* 4. Pergere obviam alicui. Paſſive *Tacit. de German. c.* 41. Ea Germaniæ velut frons eſt, quatenus Danubio pergitur. ¶ Tranſlate ſumitur pro proſequi, perſeverare. Et uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 1. *de Or.* Quamobrem pergite, ut facitis, adoleſcentes. *Idem* 4. *Fin.* Perge porro. Nam de iſto magna diſſenſio eſt. ¶ Vel cum infinitivo. *Q. Cic. de pet. Conſ.* Perge tenere iſtam viam, quam inſtituiſti. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 4. Pergitin' pergere? *Liv. l.* 31. *c.* 6. Pergit ducere. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. Att. l.* 4. Perge reliqua, geſtio ſcire omnia. Subintelligitur tamen inf. *narrare*, vel *ſcribere*. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *ad*. *Cic.* 1. *Offic.* Sed ad reliqua pergamus. ¶ Vel cum ablat. & præp. *de*. *Cic. in Brut.* Sed perge Pomponi de Cæſare, & redde, quæ reſtant. ¶ Aliquando pro feſtinare. *Ter. Phorm.* 1. 4. 17. Domum ire pergam. ¶ Aliquando pro agere. *Virg.* 6. *Ecl.* Pergite Pierides. ¶ Aliquando pro omittere, præterire. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 15. Sed pergo prætereo. ¶ Partic. *perrecturus* legitur apud *Cic. Tuſc. l.* 5. *c.* 5. ¶ *Pergor*, paſſive, *Macrob.* 7. *Saturn. c.* 16. Non poteſt ad ſimilitudinem pergi rei, quæ necdum eſt.

Pergracĭlis, le, o. 3. valde gracilis. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Longiora caule, ſed pergracili.

Pergræcor, aris, d. 1. ἑλληνίζω, eſt Græcorum more intemperantius bibere, epulis, & potationibus inſervire. *Plaut. Moſt. a.* 1. *ſc.* 1. *v.* 21. Dies, noctesque bibite, pergræcamini.

Pergrandeſco, is, n. 3. grandis fio. *Att. apud Non. c.* 2. *n.* 358. Fruges prohibet pergrandeſcere.

Pergrandis, de, o. 3. valde grandis. *Cic. Verr.* 6. *c.* 37. Vas vinarium ex una gemma pergrandi. *Liv. l.* 29. *c.* 29. Ad fratrem ejus pergrandem natu pervenit.

Pergraphĭcus, a, um, idem ac graphicus, ideſt ad unguem factus, abſolutus, quaſi pictoris manu expolitus. *Plaut. Truc.* 5. 2. 25. Nimis pergraphicus ſycophanta.

Pergrātus, a, um, admodum gratus. *Cic. ad Brut.* Pergratum mihi erit, ſi eum ita tractaris, &c. ¶ Interponitur aliquando dictio aliqua inter per, & gratum, idque eleganter. *Cic. Attic. l.* 1. Per mihi, per, inquam, gratum feceris. *Id. Attic. l.* 5. Per mihi gratum erit, ſi, &c.

Pergrăvis, ve, o. 3. valde gravis. *Cic. pro Sext. c.* 50. Hujus oratio & pergravis, & grata concioni fuit. *Id. pro Cal. c.* 26. Teſtes pergraves.

Pergravĭter, adv. admodum graviter. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 10. Pergraviter illum eſſe offenſum.

Pergŭla, æ, f. *ſporto*, *loggetta*, *poggiuolo*, *ringhiera*, πρόστοον, pars domus exporrecta, & propendens, ſeu locus apertus, a multis lateribus aerem excipiens, extra parietem porrectus, & modo tectus, modo ſub dio expoſitus, a *pergo*, ut *regula* a *rego*, *tegula* a *tego*, quia extra murum porrigatur. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Cum corona roſacea interdiu a pergula ſua in forum proſpexiſſe dictus. ¶ In pergulis res venales proponebant. *Ulp. l. heres*, *ff. de judiciis*. At ſi quis in loco conſtituit, non dico jure domicilii, ſed tabernulam, pergulam, horreum, armarium, ſeu officinam conducens. ¶ Pictores quoque in pergulis ſuas picturas collocabant. *Plin. l.* 35. *c.* 10. *de Apelle*. Perfecta opera proponebat in pergula tranſeuntibus. ¶ Item in pergulis præceptores diſcipulos ſuos erudiebant. *Suet. de Craſſitio Grammatico*. Deinde in pergula docuit. ¶ Metonymice ponitur pro iis, qui in pergula verſantur. *Juven. ſat.* 2. Sed nec ſtructor eris, cui cedere debeat omnis pergula. Ubi aliqui interpretantur locum, ubi æſtivo tempore cœnare mos eſt, alii intelligunt ordinem, ac cœtum miniſtrorum ſtructori obedientium. ¶ In vineis topiarium opus ſignificat. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Siquæ pergulæ vitium generoſarum a putatoribus relictæ ſunt. Adde *l.* 4. *c.* 21.

Pergulānus, a, um, quod ad pergulam ſpectat, ut Pergulana vitis, quæ pergulis adjungitur, & ſuſtinetur. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Nam has nuper mihi cognitas, pergulanam dico, & irtiolam, &c.

Pergus, *lago di Goridan*, lacus Siciliæ, apud Ennam urb. ubi Proſerpina rapta traditur. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 386.

Perhaurĭo, is, uſi, ſtum, a. 4. exhaurio. *Tertul. lib.* 1. *ad Nation. c.* 15. Infantem totum præcoquum perhaurietis. *Apul. lib.* 10. *A. A.* Calicem uno hauſtu perhauſi. *Sever. in Ætna*, *v.* 420. mille perhauſtis Ignibus inſtaurent vires.

Perhibĕo, es, bui, bitum, a. 2. *dire*, *affermare*, καταφημί, dico, aſſero, ex *per*, & *habeo*. *Plaut. Stich.* Perſarum montes, qui eſſe aurei perhibentur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 5. Bene qui conjiciet, vatem hunc perhibebo optimum. *Id. in Arat.* Cum quibus, ut perhibent, auſa eſt contendere forma. *Id. Fam.* 5. *ep.* 12. Nec minus eſt Spartiates Ageſilaus ille perhibendus, h. e. prædicandus. ¶ Interdum ſumitur pro exhibere, dare.

Digitized by Google

re. *Plaut. Merc.* 3. 2. 46. Diem unum orabit, ut apud me perhiberem ſibi locum. ¶ Hinc perhibere teſtimonium, pro ferre. *Varr. l.* 2. *R. R. cap.* 5. Ut teſtimonium perhibere poſſis. ¶ Perhibere honorem. *Plin. lib.* 39. *c.* 4. Virgilio quoque conteſſo, quam ſit difficile, verborum honorem tam parvæ perhibere. h. e. tam parvas res verbis amplificare.

Perhiĕmo, as, a. 1. hiemo, hiemem totam traduco. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Sub tectum ſulcos vacuos perhiemare patiemur.

Perhilum, adv. *aſſai poco*, perpaulum. *Lucret. l.* 6. *v.* 574. vacillant omnia tecta, ſumma magis mediis, media imis, ima perhilum.

Perhoneſtus, a, um, adject. valde honeſtus. *Arnob. lib.* 2. Sint licet perhoneſti, ſuperiorque laudabiles.

Perhonorifice, adv. πολυτίμως, valde honorifice. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 12. Hic perhonorifice, & amice Octavius, quem quidem ſui Cæſarem ſalutabant.

Perhonorificus, a, um, πολύτιμος, valde honorificus. *Cic. Attic. lib.* 2. *ep.* 18. Conſalutatio forenſis perhonorifica.

Perhorreſco, is, perhorrui, n. 3. καταθαμβέομαι, valde horreſco. *Cic. Att. lib.* 13. Sed quid eſt, quod perhorreſcas? *Id. ibid. l.* 9. *epiſt.* 10. Genus belli crudeliſſimi, & maximi perhorrui. *Id.* 5. *de Fin. c.* 11. Diſſolutionem naturæ tam valde perhorreſcere. Ubi nota, aut *per*, aut *valde* otioſum eſſe.

Perhorridus, a, um, valde horridus. *Liv. lib.* 22. *c.* 16. Pœnos contra intra Formiana ſaxa, ac Literni arenas, ſtagnaque perhorrida ſitu hybernaturus eſſet.

Perhoſpitalis, le, o. 3. valde hoſpitalis. *Cic.* 6. *Verr. cap.* 2. Hujus domus eſt vel optima Meſſanæ, notiſſima quidem certe, & noſtris hominibus apertiſſima, maximeque perhoſpitalis. Pleræque optimæ Edition. habent *hoſpitalis*.

Perhoſpitus, a, um, adject. perhoſpitalis. *Tibul. l.* 4. *el.* 1. *v.* 143. Ardet Arecteis aut unda perhoſpita campis. Sed varia hic apud Criticos & lectio, & interpretatio eſt.

Perhumaniter, adv. valde humaniter. *Cic. Fam.* 7. *epiſt.* 8. Scripſit ad me Cæſar perhumaniter.

Perhumānus, a, um, admodum humanus. *Cic. ad Q. Fratr. lib.* 2. Multumque is mecum ſermonem habuit, & perhumanum. Adde *lib.* 16. *Attic. epiſt.* 12.

Perhyĕmo. V. Perhiemo.

Periacti, orum, m. περίακτοι, machinæ quædam verſatiles ad ſcenarum mutationes. *Vitruv. l.* 5. *c.* 7. græcis literis ſcribit.

Periambus, i, pes conſtans duabus ſyllabis brevibus, ut *Deus*. *Quintil. lib.* 9. *cap.* 4.

Periander, m. 2. Περίανδρος, Cypſeli filius, Corinthiorum Rex, unus e ſeptem Græciæ ſapientibus. Crudeliter, & in magna ſuſpicione agebat, ſtipatus ſemper militibus, otioſos in foro, & oſcitantes uſque formidans. Quapropter aſſidue erat in bellis navalibus præſertim. Dicitur & iſthmum voluiſſe perfodere. Aliquando interrogatus, quare, cum ſapiens eſſet, in tyrannide perſeveraret; quia, inquit, & ſponte, & invitum cedem eſt periculoſum. Uxorem adeo dilexit, ut etiam cum mortua concubuerit. Scripſit ὑποθήκας, ideſt humanæ vitæ præcepta. Hujus illud eſt, χόλου κράτει, Iram compeſce. Regnavit annos quadraginta. *Diog. Suid. Laert. & Auſon. de ſeptem Sapient.*

Periboētus, vox Græca, quæ ſignificat celebrem, & nominatiſſimum, περιβόητος. Legitur apud *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Pericarpum, i, n. bulbi genus. *Plin. l.* 25. *c.* 10.

Perichriſtarſum, ii, n. genus medicamenti, apud *Marcell. Empir. c.* 8.

Pericles, is, ſummus Athenienſium Orator, qui tonare, ac fulmen ciere dicendo videbatur. Fuit temporibus Thucydidis, & Alcibiadis. Ejus meminere *Quintil. l.* 12. *c.* 9. *Gell. l.* 1. *c.* 3. Cicero etiam multis in locis, ut *l.* 1. *Offic. c.* 40. O prætorem pulcrum, Pericle?

Periclitabundus, a, um, adject. periclitans, experiens. *Apul. l.* 5. *Metam.* Puncto pollicis extremam ſagittæ aciem periclitabunda.

Periclitans, antis, partic. *Tacit. Ann.* 2. *cap.* 39. Neque aliud periclitanti ſubſidium.

Periclitatio, onis, f. *eſperienza*, ἐμπειρία, experimentum, uſus. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 64. Quarum utilitatem longinqui temporis uſu, & periclitatione percipimus.

Periclitatus, a, um, partic. a periclitor, quod etiam paſſive reperitur. *Cic. de Am. c.* 17. Aliqua parte periclitatis moribus amicorum.

Periclitor, aris, atus ſum, d. 1. *andare a pericolo*, Germ. *in gefahr ſteben*, Gal. *etre en danger*, Hiſp. *ponerſe, u eſtar en peligro*, κινδυνεύω, periculum ſubeo, periculo me expono. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 2. *de Inv.* Periclitari omnium jura debeat, ſi ſimilitudines accipiantur. ¶ Vel cum ablat. ut *Periclitor capite*, vel *fama*, ideſt periculum eſt, ne caput, aut famam amittam. *Martial. l.* 6. *epigr.* 26. Periclitatur capite Sotades noſter. ¶ Interdum cum ablat. communi cauſæ. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Arbores gelu periclitabantur. ¶ Reperitur etiam cum gerundio gerondivo. *Cic. in Catil.* 1. *cap.* 5. Non eſt ſæpius in uno homine ſalus periclitanda Reipublicæ. ¶ Periclitor etiam notat experiri, & conſtruitur cum acc. *Cic. pro Quint.* Omnia circumſpexit Quinctius, omnia periclitatus eſt. *Id.* 1. *de Orat. c.* 34. Sibi eundus eſt uſus omnium, periclitandæ vires ingenii. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam.* Potius periclitari volui, ſi poſſe mea præſentia & Lepidum tueri, &c. ¶ Cum infinito *Plin. l.* 26. *c.* 11. Omnia, quæ periclitantur ſecari, *che vanno a pericolo di dover eſſer tagliate*. *Plin. alter in Paneg. c.* 84. Nunquam periclitabantur eſſe privatæ. ¶ Paſſive *Liv. l.* 1. *c.* 42. Tullius haud dubius rex, ſeu patrum, ſeu plebis periclitaretur animus. *h. e.* tentaretur. Ita Edit. princip. A. 1470. & 1480. Aldina 1528. Al. hab. *animos*.

Periclymĕnus, i, *madreſelva*, περικλύμενον, herba, quam vulgo matriſylvam dicunt. *Plin. l.* 27. *c.* 12. ¶ Periclymenos Nelei filius fuit, cui ab avo Neptuno conceſſum, ut in omnes ſe, quas vellet, transformaret figuras. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 556.

Periculor, aris, d. 1. periclitor. *Cato apud Feſt.* Periculatus ſum.

Periculōſe, adv. *pericoloſamente*, Ger. *gefarlich*, Gall. *perilleuſement*, Hiſp. *peligroſamente*, ἐπικινδύνως, cum periculo. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 10. Et periculoſe hyeme naviges. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 2. Periculoſe ægrotare. *Hirt. de Bell. Alex. c.* 64. Periculoſius navigare. *Senec.* 3. *de Ira*, *c.* 22. Periculoſiſſime, & liberiſſime faciunt.

Periculōſus, a, um, *pericoloſo*, Ger. *gefarlich*, Gall. *perilleux*, Hiſp. *peligroſo*, κινδυνώδης, quod eſt cum periculo, non procul a periculo, præceps, lubricum, anceps. *Cic.* 1. *Offic.* Gravioribus autem morbis periculoſas curationes, & ancipites adhibere coguntur. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Intrare intra præſidia periculoſum putabat. Rurſus *Cic. Att. l.* 13. Fuiſſemus in noſmetipſos, ſi illum offenſuri fuimus, pene periculoſi. *Liv. l.* 27. *c.* 35. Periculoſiſſimus annus. *Senec.* 3. *de Ira*, *c.* 5. Eo periculoſior ira eſt, &c.

Periculum, i, n. *eſperienza*, διάπειρα, experimentum, ab antiquo *perior*, quod fuit conari, tentare, diſcere. Pro eo veteres *periclum* ſcribebant per *i*, teſte *Velio Longo*. *Ter. Heaut. a.* 1. *ſc.* 2. Scitum eſt, periculum ex aliis facere, tibi quod ex uſu ſiet. *Cic.* 2. *Ver.* Eos velle meæ fidei, diligentiæque periculum facere. ¶ Sumitur etiam pro ſalutis diſcrimine, *pericolo*, Ger. *ein gefahr*, Gal. *peril*, *danger*, Hiſp. *peligro*, κίνδυνος. *Cic.* 1. *Off.* Si ei tractanti, contemplantique res cognitione digniſſimas ſubito ſit allatum periculum, diſcrimenque patriæ. *Ter. Andr.* 4. 1. 53. Pericula adire. *Liv. l.* 1. *c.* 54. Obire pericula. *Id. l.* 28. In periculo eſſe. *Nepos in Dione c.* 2. Majore periculo eſſe. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 76. Periculum audere. *Sueton. Aug. c.* 84. Adire periculum memoriæ. *Cic. pro Mur. cap.* 27. In periculum venire. *Id. Verr.* 3. *c.* 6. Nihil eſt jam, quod in hac cauſa peccare quiſquam niſi veſtro periculo poſſit, *a voſtro danno*. *Id. Ver.* 1. Facere periculum innocenti. *Ter. Hec.* 5. 1. 9. Nihil tibi periculi eſſet me mulier. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 55. Non periculum eſt, ne quid recte monſtres. ¶ Sumitur interdum pro judicialis condemnationis libello, *proceſſo di condanna*. *Nepos in Epamin. c.* 8. Unum ab his petivit, ut in periculo ſuo conſcriberent: Epaminondas a Thebanis morte multatus eſt &c. Simile videtur illud, quod legitur in titulo *Codicis l.* 7. *tit.* 44. De ſententiis ex periculo recitandis. Sed alii leg. *breviculo*. ¶ Poetæ metri gratia *periclum* uſurpant. *Virg. Æn.* 2. Quo res cumque cadent, unum, & commune periclum.

Peridromis, idis, περιδρομίς, pars ædificii ambulationi idonea, xyſtus. Vox græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Vitruv. l.* 5. *c.* 11. & *l.* 6. *c.* 10.

Peridoneus, a, um, valde idoneus. *Cæſ.* 3. *B. C. c.* 24. Quod is locus peridoneus caſtris habebatur. Adde *Tac. Ann.* 4. *c.* 18.

Periegĕſis, is, vel eos, f. περιήγησις, hoc eſt circumductio: Item expoſitio, & commemoratio rei alicujus, quæ fit ſingillatim, & quaſi per ſingula ducendo, a περί, *circum*, & ἡγέομαι, *duco*. Periegeſis inſcribitur poema *Dionyſii Alexandrini*, ex Græco Latina metaphraſi translatum a *Rufo Feſto Avieno*, in quo Orbis terræ deſcriptio habetur. *Priſcianus* quoque eam Periegeſim Latine vertit, ſed adſtrictius Dionyſii verbis inhæſit, cum *Avienus* ſæpe liberius vagetur, & ſcriptum potius, quam authorem ſuum, ſequi videatur.

Periergia, f. 1. περιεργία, curioſitas, ſedulitas, nimia anxietas, & veluti redundans diligentia. *Quinctil. l.* 8. *c.* 3. ſcribit græcis literis.

Perjĕro, as, a. 1. idem quod pejero. *Plaut. Trucul.* 1. 1. 9. Quid perjerandum eſt etiam præter munera? *Lipſ. l.* 3. *Antiq. lection. c.* 3. cenſet, hanc veram eſſe hujus verbi ſcripturam, quando & *perjurium* dicimus, non *pejurium*.

Perileucus, i, περίλευκος, gemma filum tranſmittens candidum. *Plin. lib.* 37. *cap.* 10.

Perillēus, a, um, adject. ad Perillum pertinens. *Ovid. in Ibin*, *verſ.* 437. Ære Perilleo veros imitere juvencos.

Perillus, m. 2. Πέριλλος, faber Athenienſis, ingenio præſtans, qui Phalaridi Tyranno Agrigentino taurum ex ære fabricavit, in quo reus clauderetur, ac ſubjecto igne mugitum bovis ederet, cujus muneris nomine cum ampliſſimam a Tyranno, qui novis ſemper tormentis delectabatur, ſperaret munus, incluſus tauro, ſuppoſitiſque ignibus, primus ſuæ artis experimentum præbuit. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Perilluſtris, ſtre, o. 3. admodum illuſtris. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 20. Ibi morati biduum perilluſtres fuimus.

Perimachia, æ, f. περιμαχία, aggreſſio, oppugnatio. Vox Græca. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. *circa med.* Deferimus igitur nihil tale metuenti totam perimachiam, quam ſummo artificio acres & flammei viri occulere in tempus judicii meditabantur.

Perimbecillus, a, um, valde imbecillus. *Cic. Att. l.* 10. *ep. ult.* Quod quidem eſt natum, perimbecillum eſt.

Perimēle, es, Περιμήλη, inſignis venefica apud *Theocrit. Idyll.* 2. Hinc

Perimedēus, a, um, adject. *Propert. l.* 2. *el.* 1. *v.* 74. Non Perimedea gramina cocta manu. Alii aliter leg.

Perimēle, es, Nympha Hippodamantis filia, in inſulam ſui nominis mutata: *Ovid. Met.* 8. *v.* 591.

Perimĕtros, i, f. *circonferenza*, *perimetro*, περίμετρος, circuitus, ambitus. *Vitruv. l.* 5. *c.* 6. Theatri conformatio ſic eſt facienda, uti, quam magna futura eſt perimetros imi, circumagatur linea rotundationis, centro medio collocato.

Perimo, is, emi, emptum, a. 3. *diſtruggere*, ἀναιρεῖν, tollo, prorſus tollo, adimo, a *per*, & *emo*, quod antique etiam tollere ſignabat. *Cic.* 1. *Tuſc.* Sic autem perimit, ac delet omnino. *Id.* 3. *Off. c.* 7. Niſi aliquem caſus, aut occupatio conſilium ejus peremiſſet. h. e. impediſſet. *Id. pro Planc. c.* 42. Sin autem vitam mihi fors ademiſſet, aut vis aliena majorreditum peremiſſet. h. e. intercluſiſſet. ¶ Speciatim ſumitur pro occidere, interficere. *Plaut. Men.* Virum hunc ego perimam impuriſſimum. *Cic. de Div.* Ubi tam teneras volucres, matremque peremit.

Perimpedītus, a, um, adject. valde impeditus. *Hirt. de B. Afric. c.* 58. Locus perimpeditus ante aciem Scipionis.

Perincertus, a, um, adject. valde incertus. *Salluſt.* apud *Gel. lib.* 18. *c.* 4. Perincertum, ſtolidior, an vanior.

Perincommŏde, adv. valde incommode. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. Accidit perincommode, quod eum nuſquam vidiſti.

Perincommodus, a, um, valde incommodus. *Liv. l.* 37. *c.* 41. Quæ nihil admodum Romanis, ac perincommoda Regiis erant.

Perinconsĕquens, entis, o. valde inconſequens, valde abſurdum. *Gel. lib.* 14. *c.* 1. Per autem, inquit, inconſequens, ipſum quidem corpus, & habitum tam profundi aeris ſub alio, atque alio cœli curvamine non eundem manere.

Perinde, adv. *quaſi*, *altrettanto*, ita, ſimiliter, a *per*, & *inde*. *Suet. in Galb. c.* 13. Adventus ejus non perinde gratus fuit. ¶ Fere poſt ſe habet particulam *quaſi*. *Cic.* 3. *Tuſc.* Perinde ſtultiſſimum Regem in luctu capillum ſibi evellere, quaſi calvitio mœror levaretur. ¶ Vel *ac*. *Cic.* 3. *de Orat.* Sed hæc ipſa omnia perinde ſunt, ut aguntur. ¶ Vel *prout*. *Plin. in Pan.* Meminerint, perinde conjecturam de moribus ſuis homines eſſe facturos, prout hoc, vel illud elegerint. ¶ Vel *ac*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ac philoſophia quidem, tantum abeſt, ut perinde, ac de hominum eſt vita merita, laudetur. ¶ Vel *ac ſi*. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 49. Quod ego perinde tuebar, ac ſi uſus eſſem. ¶ Vel *atque*. *Cic. pro Marc. c.* 4. Vereor, ut hoc, quod dicam, non perinde intelligi auditu poſſit, atque ego ipſe cogitans ſentio. ¶ Vel *tanquam*. *Gel. l.* 15. *c.* 29. Hoc perinde eſt tanquam ſi ego dicam: Eſt mihi nomen Julium. ¶ Vel *adeo ut*. *Plaut. Amph.* Fac ſis perinde adeo, ut me velle intelligis. Ubi *perinde adeo* pro *ita* ponuntur. ¶ Uſurpatur etiam pro *tam*. *Suet. in Dom. c.* 16. Nulla tamen re perinde commotus eſt, quam reſponſo, caſuque Aſcletarionis Mathematici. ¶ Item pro *pariter*, *æque*, *ſimiliter*, ſine particula ſequente. *Cic.* 1. *Fin.* Vivendi artem tantam, tamque operoſam, & perinde fructuoſam reliquerunt. ¶ Item pro *ad hunc modum*. *Ter. Phorm.* Sexcentas perinde potius ſcribito mihi jam dicas.

Perindigĕo, es, n. 2. valde indigeo. *Tertul. Scorpiac. c.* 13. Indigeamus, ſed non perindigeamus.

Perindigne, adverb. valde moleſte, indigne, graviter. *Suet. in Tiber. c.* 50. Telis perindigne ullum a Senatu, ut &c.

Perindignus, a, um, adject. valde indignus. *Sidon. lib.* 4. *ep.* 4. Quæ vos non perindignum eſt deliberare.

Perindulgens, tis, o. valde indulgens. *Cic.* 3. *Off. c.* 31. Et qui perindulgens in patrem, idem acerbe ſeverus in fratrem.

Perin-

Perinfāmis, me, o. 3. valde infamis. *Suet. in Vitel. c.* 2. Vir innocens, & induſtrius, ſed amore libertinæ perinfamis. *Apul. l.* 3. *Metam.* Alioqui publicitus maleficæ diſciplinæ perinfames ſumus.

Perinfirmus, a, um, valde infirmus. *Cic.* 2. *Fin. c.* 16. Sunt enim levia, perinfirma, quæ dicebantur a te.

Peringenioſus, a, um, valde ingenioſus. *Cic. in Brut. c.* 24. Quod peringenioſis hominibus, neque ſatis doctis plerumque contingit.

Peringrātus, a, um, adject. valde ingratus. *Senec. ep.* 98. (al. 99.) Peringratus eſt, qui eum amiſerit, pro accepto nihil debet.

Periniquus, a, um, valde iniquus. *Cic. pro L. Man.* Quare videant, ne ſit periniquum, & non ferendum. Adde 12. *Fam. ep.* 18.

Perinjurius, a, um, valde injurius. *Cato* apud *Priſcian. l.* 6. *pag.* 694. & 717. *Putſch.* Nam perinjurium fiet, cum mihi, &c. Adde *Minut. Fel. in Octav. c.* 15.

Perinſignis, gne, o. 3. valde inſignis. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 10. At corporis pravitates, ſi erunt perinſignes, habebunt aliquid offenſionis?

Perintĕger, gra, um, valde integer, omnino inviolatus. *Gell. l.* 3. *c.* 5. Caſtitatis perintegræ dicebatur.

Perinthia, æ, f. 1. comœdia Menandri, a Perintho urbe. *Ter. prol. Andr.* Menander fecit Andriam, & Perinthiam.

Perinthus, f. 2. Heraclea, *Panteno*, *Heraclea*, *Heraclée*, Πέρινθος, urbs Thraciæ, in Corpialica prov. in ora Propontidis. Ibi olim fuit celeberrimum amphitheatrum marmoreum, ex uno lapide exciſum, quod inter orbis miracula numerabatur.

Perinviſus, a, um, adject. molto odiato. *Cicer. pro Cornel.* apud *Aſcon.* Homo Diis, ac nobilitati perinviſus.

Perinvītus, a, um, adject. valde invitus. *Cic. Fam.* 7. *ep. ult.* Ne perinvitus legerem tuas literas. Adde *Liv. l.* 40. *c.* 57.

Perinundo, as, a. 1. valde inundo. *Alcim. Avit. l.* 2. *v.* 267. Et nigris campos perinundat arenis.

Perinungo, is, a. 3. idem quod perungo. *Varro l.* 1. *R. R. c. ult.* Intrinſecus perinungere.

Periŏcha, æ, f. περιοχή, argumentum, complexio, certæ cujuſpiam rei, vel negotii perfecta complexio, quæ per ſe conſiſtere, atque a ceteris disjungi poteſt, a περιέχω, contineo, quod ab ἔχω, habeo. Hujuſmodi ſunt partes majores orationis, ideſt exordium, narratio, confirmatio, confutatio, peroratio, item ſingulæ partes cauſæ, & ſingula argumenta, quæ in confirmatione tractantur. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 25. Ego Tyroni quidem dictavi, qui totas περιοχὰς perſequi ſolet. Ita legimus in quibuſque optimis Editionibus, quamquam alibi *periochas* latinis literis ſit exaratum. ¶ Periochæ etiam dicuntur argumenta fabularum Terentii, quæ ſcripſit Sulpitius Apollinaris præceptor Pertinacis Imperatoris.

Periodĭcus, a, um, quod ſtatis temporibus ad id, unde diſceſſit, quaſi facta periodo revertitur, et Febres periodicæ, quæ certis temporibus abeunt, & quodam quaſi circuitu facto curſus redeunt, ut ſunt tertianæ, & quartanæ. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Semine ejus ſi fuerint pari numero adalligata febribus, ſanari dicuntur, quas Græci periodicas vocant.

Periŏdus, i, f. *periodo*, περίοδος. Apud Rhetores periodus eſt compoſitum quoddam ex pluribus membris, vel inciſis, quorum unum ab alio, conjunctionibus, & aliis orationis partibus quaſi vinculis quibuſdam ligatum, dependet. *Cic. in Or.* In toto circuitu illo orationis, quem Græci περίοδον, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehenſionem, aut continuationem, aut circumſcriptionem dicimus. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Periodo plura nomina dat Cicero, ambitum, circuitum, comprehenſionem, continuationem, circumſcriptionem. ¶ Periodus item apud Græcos accipitur pro complexione quatuor ſacrorum Græciæ certaminum, Iſthmiorum, Nemæorum, Pythiorum, Olympiorum, quod hæc ſpectacula unum poſt aliud celebrarentur, & per circuitum, ſive orbem renovarentur. Hinc apud *Feſtum* periodum viciſſe is dicitur, qui quatuor illa certamina obivit, & in omnibus vicit.

Peripatetĭci, orum, m. *Peripatetici*, περιπατητικοί, Philoſophi illi, qui ab Ariſtotele originem habuere, a περιπατέω, ambulo, quod Ariſtoteles Philoſophiam ſolitus fuerit docere inambulando in Lyceo. *Cic.* 1. *Acad. c.* 43. *de Or. & alibi.* ¶ Ex Peripateticis celeberrimi fuere Ariſtoteles princeps, ejus diſcipulus Theophraſtus, Strato Theophraſti auditor, deinde Hieronymus, Diodorus, Critolaus, & alii. *Cic.* 1. & 2. *l. Acad.*

Peripatetĭcus, a, um, *Peripatetico*, ad Peripateticos pertinens. *Colum. l.* 9. *c.* 3. Secta Peripatetica. *Gell. l.* 1. *c.* 3. Peripatetica Philoſophia.

Peripetaſmata, um, n. 3. *arazzi*, ספר, Ger. *tepperb*, Gal. *tapiſſerie*, Hiſp. *mantar de pared*, περιπετάσματα, cortinæ, & tapetia, quibus parietes aularum ornatus gratia teguntur, & pavimenta ſternuntur, a περιπετάννυμι, circumquaque obtendo. *Cic.* 4. *Verr. c.* 12. Quid? illa Attalica, tota Sicilia nominata ab eodem Hero peripetaſmata emere oblitus es?

Periphrăſis, f. 3. *circonlocuzione*, περίφρασις. Circumlocutio, Circuitio, Tropus, cum id, quod uno, aut certe paucioribus verbis dici poterat, pluribus explicatur, a περιφράζω, circumloquor. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. & *Auct. ad Her. l.* 4.

Periplus, us, m. περίπλους, græca ſignificat circumnavigationem. Hinc quidam Scriptores, qui oram maritimam aliquam deſcripſerint, hujuſmodi libros Periplus inſcripſere, ut Xenophon. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Xenophon in Periplo, &c.

Peripneumonia, f. 1. περιπνευμονία, inflammatio pulmonis cum febri acuta ex difficultate ſpirandi, a πνεύμων, pulmo. *Celſus l.* 4. *c.* 7. ait, a Græcis peripneumonicon appellari. Hinc

Peripneumonĭci, m. 2. qui peripneumoniam patiuntur. *Plin. l.* 22. *c.* 14. Jam vero peripneumonicis, pleuriticiſque decoctum.

Peripterus, i, περίπτερος, genus ædificii, quod ex omni parte columnarum ordine cingitur, quaſi circum alatus. *Vitr. l.* 3. *c.* 1. & *l.* 4. *c.* 7. *V. Brid. in Lex.*

Perirātus, a, um, adject. molto adirato. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 6. Erant nobis perirati.

Periſcĕlis, idis, f. *smaniglia*, περισκελίς, ornamentum muliebre pedes, & crura ambiens, a περί, circum, & σκέλος, crus. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 17. *v.* 56. ſæpe catellam, ſæpe periſcelidem raptam ſibi flentis.

Periſcelium, ii, n. idem quod periſcelis. *Tertul. l.* 2. *de cultu fœmin. c. ult.*

Periſſochoregia, æ, annonæ curatio, περισσοχορηγία, *Cod. Theodoſ. l.* 14. *tit.* 25. & *Cod. Juſtin. l.* 11. *tit.* 27. & *leg.* 2.

Periſſologia, æ, f. περισσολογία, ſuperflua locutio, vitioſa quædam periphraſis, vitium Grammaticale, cum oratio inani verborum turba, & copioſa loquacitate obruitur, a περισσός, redundans, & λόγος, ſermo. *Virg.* 1. *Æn.* Faciem mutatus, & ora Cupido. Ubi *Serv.* & ora, Periſſologia eſt. V. *Quintil. l.* 8. *c.* 9.

Periſtereōn, onis, m. *colombaja*, περιστερεών, idem, quod periſterotrophium, hoc eſt locus, ubi columbæ educantur, a περιστερά, columba. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 7. Græcis literis ſcribit.

Periſtereos, m. 2. περιστερεών, περιστερεῶνα, herba, al. verbena, & verbenaca, a περιστερά, columba, quod columbæ unice hac herba delectantur. *Plin. l.* 25. *c.* 10.

Periſterotrophīon, n. 2. *colombara*, περιστεροτροφεῖον, locus, in quo columbæ habentur, a περιστερά, columba, & τρέφω, alo. Latine dicitur columbarium. Sed aliqui volunt, columbarium proprie eſſe loculamentum in periſterotrophio ſingulis columbarum paribus præparatum. Græcis literis ſcribitur hæc vox a *Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 7.

Periſtrōma, atis, n. 3. περίστρωμα, idem eſt, ac peripetaſma, ſive aulæum, vel affine illi eſt, a περιστρώννυμι, circumſterno. *Plaut. Pſeud. a.* 1. *ſc.* 2. *v.* 13. Ut ne periſtromata æqua picta ſint Campanica. *Cic.* 2. *Phil. c.* 27. Conchyliatis Cn. Pompeii periſtromatis ſervorum in cellis lectos ſtratos videres.

Periſtylium, ii, n. 2. περιστύλιον, locus columnis clauſus, circumquaque porticum habens, vel ſaltem a tribus lateribus, a περί, circum, & στῦλος, columna, quaſi circumcolumnium. *Vitr. l.* 5. *c.* 11. In palæſtris periſtylia quadrata, ſive oblonga ita ſunt facienda, uti duorum ſtadiorum habeant ambulationis circuitionem.

Periſtylum, i, n. idem, ac periſtylium. *Cic. pro Domo c.* 44. In Palatio pulcherrimo proſpectu porticum cum conclavibus pavimentatam trecentum pedum concupierat, ampliſſimum periſtylum. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 5. Periſtylum tectum tegulis. *Auſon. de Urbib.* Cunctaque marmoreis ornata periſtyla ſignis.

Perīte, adv. *dottamente*, ἐμπείρως, docte, ſapienter, cum peritia. *Cic.* 2. *de Leg.* Quod inſtitutum perite a Numa, poſteriorum Pontificum negligentia diſſolutum eſt. *Senec. ep.* 90. (al. 89.) Multa facis aut peritius, aut exercitatius. *Cic. Verr.* 4. *c.* 54. Literas peritiſſime, & callidiſſime venditabat.

Peritĭa, æ, f. *ſcienza*, *pratica*, ἐμπειρία, cognitio, ſcientia. *Quintil. l.* 2. *c.* 15. Gratiæ, ac voluptatis peritia. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 69. Peritia morum Tiberii. *Salluſt. Jug. c.* 46. Peritia locorum.

Perĭto, as, n. 1. freq. a *pereo*. *Plaut. Capt.* 3. 5. 32. Qui per virtutem peritat, non interit.

Peritonæum, i, n. περιτόναιον, membrana tenuiſſima, ſed firmiſſima, omnibus tum viſceribus, tum inteſtinis, reliquiſque partibus interioris ventris circumjectenſa, a περιτείνομαι, circumquaque extendor. Ipſa vox Græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Celſo l.* 4. *c.* 1. & *l.* 7. *c.* 4.

Peritrētum, i, περίτρητον, h. e. perforatum. Ita vocatur a *Vitruv.* ipſum balliſtæ foramen, *l.* 1. *c.* 2. & *l.* 10. *c.* 7.

Perītus, a, um, *perito*, *pratico*, *dotto*, בקי, Ger. *wolberiecht*, Gal. *expert*, & *ſavant*, Hiſp. *docto*, *experimentado*, ἔμπειρος, intelligens in aliqua re, ſciens, gnarus, ab antiquo *perior*, h. e. tento, diſco. *Non. c.* 5. *n.* 56. Doctum, & peritum cum ſimile videantur, a Tullio diſcretum eſt, ut ſit peritum plus, quam doctum. *Cic.* 3. *Off.* Itaque cum ſint docti a peritis, deſtituat facile ſententia. ¶ Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 1. *de Or.* Ut inter homines peritos conſtare video. ¶ Vel cum gen. *Id. pro Cluent. c.* 38. Quis judiciorum, neque ejus dignitatis peritior? *Id. pro Leg. Manil. c.* 23. Bellorum omnium peritiſſimus. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. pro Font. c.* 15. Ad uſum, ac diſciplinam peritum, ad conſilia prudentem. ¶ Vel cum abl. *Cic. pro Cluent. c.* 38. Quis P. Octavio Balbo ingenio prudentior, jure peritior commemorari poteſt? ¶ Vel cum abl. & præp. *de*, vel *in*. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 2. Qui de agricultura Romanus peritiſſimus fuit. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 15. Peritiſſimus in iis ipſis rebus, quas, &c. ¶ Sæpe conjungitur cum *uſu*, qui eſt abl. cauſæ. *Cic.* 1. *Off. c.* 41. Adhibere doctos homines, vel etiam uſu peritos. ¶ Interdum & cum infinito, præſertim apud Poetas. *Virg. Ecl.* 10. cantare periti Arcades. *Tacit. in Agric. c.* 8. Peritus obſequi, eruditaſque utilia honeſtis miſcere.

Perjucunde, adv. valde jucunde. *Cic. Att. l.* 13. O hoſpitem mihi tam gravem ἀμεταμέλητον. Fuit enim perjucunde. Adde *pro Cal. c.* 11.

Perjucundus, a, um, *aſſai grato*, valde jucundus. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 7. Cui quidem litteræ tuæ perjucundæ fuerunt. Adde 2. *de Orat. c.* 7. ¶ Dividitur etiam, interjecto verbo. *Id.* 3. *ad Q. Fr. ep.* 1. *c.* 4. Id mihi pergratum, perque jucundum erit.

Perjuratiuncŭla, æ, f. parvum perjurium. *Plaut. Stich.* 3. *c.* 76. Ac perjuratiunculas paraſiticas.

Perjurātus, a, um, nom. partic. paſſivæ ſignificationis, perjurio violatus. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 11. *v.* 22. Et perjuratos in mea damna Deos.

Perjuriōſus, a, um, idem ac perjurus. *Plaut. Truc.* 1. 2. 52. Procaciores eſtis vos, ſed illi perjurioſi.

Perjurium, ii, n. *giuramento falſo*, שקר, Ger. *ein meyneid*, Gal. *par jurement*, Hiſp. *perjuro*, ἐπιορκία, jusjurandum violatum, juramentum falſum, a *perjuro*. *Cic. Off.* 3. *c.* 29. Quod ex animi tui ſententia juraris, id non facere, perjurium eſt. *Id.* 2. *de Leg. c.* 9. Perjurii pœna divina exitium, humana dedecus.

Perjūro, as, n. 1. idem quod pejero. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 127. Quare, ſi quidvis ſatis eſt, perjuras, ſurripis, aufers undique?

Perjūrus, a, um, *ſpergiuro*, שקרן, Ger. *meyneidig*, Gal. *parjure*, Hiſp. *perjurado*, ἐπίορκος, qui jusjurandum violat, qui juratum jus pervertit. *Cic. pro R. Com.* At quid inter perjurum, & mendacem? *Plaut. Mil.* 1. 1. 21. Perjurior hoc homine non eſt. *Cic. pro R. Com. c.* 7. Nam Ballionem illum improbiſſimum, & perjuriſſimum lenonem cum agit.

Perlābor, eris, d. 3. idem ac labor. *Virg.* 1. *Æn. v.* 151. Atque rotis ſummas levibus perlabitur undas. *Cic. Att. l.* 9. Et jam de ſupero mari perlabor.

Perlætus, a, um, vehementer lætus. *Liv. l.* 10. *c.* 22. Supplicatioque perlæta fuit.

Perlāte, adv. valde late. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 4. Idque in ſermonis noſtri conſuetudine perlate patet.

Perlatĕo, es, ui, n. 2. omnino lateo. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 416. Inque ſua turri perlatuiſſet anus.

Perlatio, onis, f. *tolleranza*, verbale a perfero. *Lactant. l.* 5. *c.* 22. Patientia eſt malorum cum æquanimitate perlatio.

Perlātor, oris, m. qui affert, *reportatore*. *Ammian. l.* 21. *c.* 32. Perlatore capto. *Symmach. l.* 5. *ep.* 30. Perlator harum literarum.

Perlātus, a, um, o. 1. a. allatus, *portato*, particip. a perfero. *Virg.* 11. *Æn. v.* 803. haſta perlata hæſit. *Curt. l.* 5. *c.* 12. Ad illos clamore perlato.

Perlăvo, as, avi, atum, a. 1. perfecte lavo. *Tertull. de Pœnit. c.* 4. Te peccatorum fluctibus merſum perlavabit. Adde *Apoc. l.* 8. *c.* 7.

Perlecebra, æ, f. idem, ac illecebra. *Plaut. Aſin.* 1. 2. 7. Te perdam ego, & filiam, perlecebræ, pernicies, adoleſcentum exitium.

Perlecto, as, a. 1. freq. a *perlicio*. *Cic. pro Planco c.* 8. Egentes, & leves ſpe legationis, & viatico publico, privata etiam benignitate perlectat. Aliqui legunt *prolectat*.

Perlĕgo, is, egi, ectum, a. 3. *legger tutto*, ἀναλέγομαι, e principio ad finem uſque lego. *Cic.* 1. *de Div. c.* 5. Perlegi, illa inquit, tuum paulo ante tertium de natura Deorum. ¶ Translate ſumitur pro diligenter intueri, contemplari. *Virg.* 6. *Æn. v.* 34. Quin protinus omnia perlegerent oculis. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 591. Perlege diſpoſitas generoſa per atria ceras.

Perlepĭde, adv. valde lepide. *Plaut. Caſ.* 5. 2. 47. Perlepide narrat.

Perlepĭdus, a, um, valde lepidus. *Plaut. Pſeud.* 2. 4. 53. Euge perlepide Charine, me meo ludo jam beas.

Digitized by Google

Perlĕvis, ve, o. 3. valde levis. *Cic. de Leg. Agr. 2. c. 29.* An ignoratis, cætera illa magnifica P. R. vectigalia perlevi ſæpe momento fortunæ inclinatione temporis pendere?

Perleviter, adv. valde leviter. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Perleviter commotus. Adde 3. *Tuſc. c. 25.*

Perlibenter, adv. valde libenter. *Cic. de Univerſ. c. 1.* Perlibenter & Nigidium vidi, & cognovi Cratippum. Adde *l. 8. Attic. epiſt. 14.* ¶ Dicitus & *perlubenter*.

Perliberalis, le, o. 3. valde liberalis. *Ter. Hec. 5. 4. 24.* Perliberalis viſa eſt.

Perliberaliter, adv. valde liberaliter. *Cic. Att. l. 10. ep. 4.* Hoc loco multa perliberaliter.

Perlibratio, onis, f. actus perlibrandi. *Vitruv. l. 8. c. 6.* Perductionis (aquarum) prima ratio eſt perlibratio. V. *Libratio*, & *Libramentum*.

Perlibratus, a, um, æquilibratus, æquatus. *Col. l. 3. c. 13.* Sic permenſum, & perlibratum opus in ſimilitudinem vervacti ſemper procedit.

Perlibro, as, avi, atum, a. 1. ἀντισταθμίζω, eſt diligenter, ac perfecte menſurare, & ad libram æquare, ſive æqualem facere. *Col. l. 3. c. 13.* Nam ſtella pariter imæ foſſæ ſolum metitur, atque perlibrat. ¶ Interdum pro librando torquere ſumitur. *Silius l. 2. v. 189.* ſævamque bipennem perlibres mediæ fronti. *Et l. 5. v. 381.* ferendus baſtam perlibrat.

Perlicio. V. Pellicio.

Perligatus, a, um, valde ligatus, conſtrictus. *Plaut. 1. 2. 68.* O perligatum pectus. Rectius tamen legitur præligatus.

Perlimo, as, a. 1. *Vitruv. l. 5. c. 9.* Ea viridibus ſubtilis & extenuatus aer oculorum perlimat ſpeciem. h. e. extergit, acutam reddit, & puriorem, quaſi lima expoliens.

Perlinio, is, ivi, itum, a. 4. valde linio, multum, perfecte, undique, totum oblinio. *Col. l. 9. c. 15.* Protinus cuſtos ovium loculamentum in hoc præparatum perliniat intus prædictis herbis.

Perlino, is, lini, vel livi, vel levi, litum, a. 3. idem, ac perlinio. *Col. l. 7. c. 5.* Et tunc pice liquida cum adipe ſuilla perlinuntur.

Perliquidus, a, um, adject. valde liquidus. *Celſ. l. 2. c. 4.* Si quod deſcendit, eſt perliquidum.

Perlitĕratus, a, um, adject. valde literatus. *Fragment. Cic. pro Q. Gall.* apud *Hieron. ep. 2.* Homo perliteratus.

Perlito, as, n. 1. perfecte lito, ſacrificio facto, Deos placo, votumque impetro. *Liv. l. 41. c. 15.* Saluti Petilium perlitaſſe negant. *Valer. Antias* apud *Gell. l. 1. c. 7.* Si hæ res divum facta, riteque perlitatæ eſſent. ¶ Et imperſ. *Liv. l. 6. B. Mac.* Ea omnia ſacrificia læta fuere, primiſque hoſtiis perlitatum eſt.

Perlitus, a, um, ἀναχριστός, partic. a perlinor. *Plaut. Caſ. 2. 3. 23.* Senecta ætate unguentis perlitus ignave incedis. Al. leg. *unguentatus per vias*.

Perlonge, adv. valde longe. *Ter. Eun. 5. 5. 21.* Perlonge eſt, ſed tanto ocyus properemus.

Perlonginquus, a, um, valde longinquus. *Plaut. Bacch. 3. 2. 77.* Jam pol id quidem eſſe haud perlonginquum.

Perlongus, a, um, valde longus. *Plaut. Trin. 3. 3. 17.* Nunc ſi operiri vis adventum Charmidis, perlongum eſt. *Cic. Att. l. 5. ep. 20.* Perlonga, & non ſatis tuta erit.

Perlŭbens, entis, o. valde lubens, ſeu gaudens. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 8.* In quibus me perlubente Servius alliſus eſt.

Perlubenter. V. Perlibenter.

Perlubet, ebat, buit, vel bitum eſt, imp. 2. vehementer lubet, valde cupio. *Plaut. Capt. 4. 3. 53.* Perlubet hunc hominem colloqui.

Perlucĕo, } V. Pelluceo &c.
Perlucĭdus, }

Perluctuōſus, a, um, valde luctuoſus. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 8.* Serrani domeſtici filii funus perluctuoſum.

Perlūdo, is, n. 3. idem, ac ludo. *Prop. l. 4. el. 4.* Vidit arenoſis Tatium perludere campis. Alii leg. *proludere*. *Manil. l. 5. v. 81.* Totum perludere circum.

Perlumĭno, as, a. 1. valde illumino. *Tertull. de carne Chriſti c. 4.* Cæcam perluminat.

Perluo, is, ui, utum, a. 3. idem ac lavo, vel multum lavo. *Ovid. 5. Faſt. v. 435.* Cumque manus pure fontana perluit unda. Al. leg. *proluit*. *Colum. l. 2. c. 8.* Tum vino perluuntur os. *Id. l. 9. c. 14.* Poſtquam diligenter aqua dulci perlutæ ſunt.

Perluſorius. V. Proluſorius.

Perluſtro, as, avi, atum, a. 1. idem, ac luſtro, vel diligenter, & attente luſtro. *Liv. l. 7.* Perluſtravitque hoſtium agros. *Id. l. 25. c. 9.* Perluſtrarentque omnia oculis. *Cic. in Part. c. 11.* Hunc igitur materiæ ad argumentum ſubjectæ perluſtrandæ animo partes erunt omnes.

Permăcer, cra, crum, valde macer. *Plin. l. 18. c. 6.* Omnis creta coquit niſi permacra. Adde *Celſ. l. 2. c. 21.*

Permacĕro, as, a. 1. valde, ſeu perfecte macero, ſubigo. *Vitruv. l. 7. c. 2.* Calculi in opere cum permacerantur, diſſolvunt tectorii expolitionem.

Permadefacio, is, eci, actum, a. 3. valde madefacio. *Plaut. Moſtell. 1. 2. 63.* Pro imbre amor advenit, permadefecit cor meum.

Permadeſco, is, dui, n. 3. valde madeo, διαβρέχομαι. Tranſlate *Senec. de Provid. c. 4.* Fugite enervatam felicitatem, qua animi permadeſcunt. hoc eſt, debilitantur. *Id. ep. 20.* Deliciis permaduimus. Propria *Colum. l. 2. c. 4.* Quaſi hibernis pluviis terra permaduerit.

Permagnus, a, um, παμμέγας, valde magnus. *Cic. 1. Fin.* Fieri tamen permagna acceſſio poteſt. *Id. 1. Tuſc.* Permagnum exiſtimans, tres Olympionicas una e domo prodire. *Id. in Partit.* Permagni intereſt. *Id. 3. Ver.* Permagno decumas vendidiſti.

Permăle, adv. *aſſai malamente*. *Cic. l. 1. Att. ep. 19.* Sequani permale pugnarunt. Al. leg. *male*.

Permananter, adv. διαπεραστικῶς, tranſitorie, penetrabiliter, a *permano*. *Lucr. l. 6. v. 916.* Uſque adeo permananter vis pervadit ejus.

Permanaſco, is, n. 3. idem, ac permano, vel incipio permanare. *Plaut. Trin. 1. 2. 118.* Unde ad eum id poſſet permanaſcere.

Permanĕo, es, ſi, ſum, n. 2. *ſtare*, *perſeverare*, *durare*, μένω, παραμένω, eſt manere in aliquo loco, uſque ad finem perſeverare, durare. *Cic. 2. Fin.* Nam ſimul ſemel eſt ſuſcepta beata vita, tam permanet, quam ipſa effectrix beatæ vitæ ſapientia. *Id. de Am.* Aliter amicitiæ ſtabiles permanere non poſſunt. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 4.* Ut in officio permaneret. *Senec. ep. 77.* Virtus ſola permanet tenoris ſui. Rurſus *Cic. 5. de Fin.* Permanere in ſententia. *Lucceius ad Cic. l. 5. Fam.* Permanere in incepto.

Permāno, as, avi, atum, n. 1. *ſcorrere*, *penetrare*, נגר, עבר, Germ. *dur abfließen*, Gall. *couler parmir*, Hiſp. *manar*, διαρρέω, penitus mano, manando penetro, deſcendo. Conſtruitur cum acc. ſere cum præp. *in*, vel *ad*. *Cic. pro Cluen.* Celerius potuit comeſum, quam epotum in venas, atque in omnes partes corporis permanare? *Id. 2. de nat. Deor.* Succus is, quo alimur, permanat ad jecur per vias quaſdam &c. ¶ Interdum cum præp. *per*. *Lucr. l. 3. v. 700.* Permanare animam nobis per membra ſolere. ¶ Tranſlate ſumitur pro vulgari. *Plaut. Capt. 2. 1. 25.* Neve permanet palam hæc noſtra fallacia. ¶ Item pro pervenire. *Cic. pro Domo, c. 46.* Quæ etiam ad noſtras aures ſæpe permanant.

Permanſio, onis, f. διαμονή, perſeverantia. *Cic. l. 1. Fam. ep. 9.* Numquam præſtantibus in Repub. gubernanda viris laudata eſt in una ſententia perpetua permanſio. Adde 2. *Invent. c. 54.*

Permarinus, a, um, adject. Permarinos Lares, de quibus mentio fit apud *Liv. l. 40. c. 52.* quidam putant fuiſſe, quos veteres in navibus colerent, quemadmodum Lares familiares, quos domi. In vetere quodam Lexico Lares permarini exponuntor ἐνθαλάσσιοι θεοί, teſte *Turnebo*.

Permatureſco, is, rui, n. 3. prorſus maturus fio. *Ovid. 4. Met. v. 165.* Nam color in pomo eſt, ubi permaturuit, ater. Adde *Celſ. l. 2. c. 24.*

Permatūro, as, a. 1. ad perfectam maturitatem perduco. *Hygin. fab. 136.* Morum, cum permaturavit nigrum. Al. leg. permaturuit.

Permatūrus, a, um, adject. *ben maturo*. *Colum. l. 12. c. 48.* Cum jam nigruerint, nec adhuc tamen permaturæ fuerint. *Celſ. l. 6. c. 13.* Non permatura mandere.

Permaxime, idem quod maxime. *Cato R. R. c. 38.* Auſtrum permaxime caveto. Adde *Apulej. l. 10. Metam.*

Permedĭŏcris, cre, o. 3. παμμέτριος, admodum mediocris. *Cic. 2. de Or. c. 51.* Permediocres, ac potius leves motus debent eſſe dicunt.

Permeditate, adv. cum diligenti meditatione. *Plauti* exemplum V. in *Meditare*, ubi per Tmeſim *per quam meditate* legitur.

Permeditātus, a, um, adject. *Plaut. Epid. 3. 2. 39.* Eam (fidicinam) permeditatam meis dolis mittam. h. e. probe inſtructam. Alii legunt *præmeditatam*.

Permeabĭlis, le, adject. qui tranſiri poteſt. *Solin. c. 47.* (al. 60.) Latitudo vix eſt plauſtro permeabilis.

Permeātor, oris, m. qui permeat. *Tertull. Apolog. c. 21.* Permeator univerſitatis ſpiritus.

Permeātus, a, um, *paſſato*, particip. paſſivæ ſignificationis. *Ammian. l. 21. c. 25.* Permeato flumine. Et *l. 24. c. 8.* Navigiis pervis permeato amne.

Permenſus, a, um, particip. paſſivæ ſignificationis, *ben miſurato*, *Colum. l. 3. c. 13.* Permenſum, & perlibratum opus. *Tibull. l. 3. el. 3.* Permenſo defunctus tempore lucis. h. e. tranſacto.

Permĕo, as, avi, atum, a. 1. *paſſare*, *penetrare*, διαδύνω, meo per aliquam rem, prætergredior, penetro. *Cic. 4. Acad. c. 37.* Quod quadam animalis intelligentia per omnia ea permeet, & tranſeat. *Plin. l. 31. c. 5.* Quoniam Alpheus in ea inſula ſub tota maria permeat.

Permerĕo, es, ui, ritum, a. 2. multum & legitime mereo, de militantibus dicitur. *Stat. l. 1. Silv. 4. v. 73.* Sole ſub omni Permeruit jurata manus.

Permeſſis, idis, adject. patronym. fœmininum a *Permeſſo*. *Martial. l. 1. ep. 77.* Quid tibi cum Permeſſide lympha? Al. *Permeſſidos unda*, quo pacto accipitur pro Permeſſo.

Permeſſius, a, um, adject. ad Permeſſum pertinens. *Claudian. de laudib. Serena*, v. 8. Fons Aganippea Permeſſius educat unda.

Permeſſus, m. a. *Permeſſo*, Περμησσός, fl. Bœotiæ, Phœbo, & Muſis ſacer, qui ex Helicone M. naſcitur, & in Copaidem lac. apud Haliartum opp. influit. *Virg. Ecl. 6.* errantem Permeſſi ad flumina Gallum.

Permetior, iris, enſus ſum, d. 4. idem, ac metior. *Cic. 4. Acad. c. 21.* Vos ſolis magnitudinem quaſi decempeda permenſi. ¶ Item peragro. *Virg. 3. Æn. v. 157.* Nos tumidum ſub te permenſi claſſibus æquor.

Permetŭo, is, ui, a. 3. valde metuo. *Virg. 2. Æn. v. 572.* Et pœnas Danaum, & deſerti conjugis iras permetuens.

Permilĭto, as, avi, atum, n. 1. idem ac milito, ſeu juſtum militiæ tempus milito. *Ulpian. l. 9. Dig. de excuſation.* Si tribunus in cohortibus Prætoriis permilitaverit.

Permingo, is, xi, ctum, n. 3. *ſcompiſciare*, mingendo conſpurco. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 44.* Hunc perminxerunt calones.

Perminūtus, a, um, valde minutus. *Cic. 2. Tuſc. c. 13.* Ut omnia præterea, quæ bona corporis, & fortunæ putantur, perexigua, & perminuta videantur. Al. leg. *minuta*.

Permirandus, a, um, valde mirandus. Per tmeſim diviſum legitur apud *Gell. l. 3. c. 6.* Per hercle valde mirandum.

Permīrus, a, um, valde mirus, magnopere admirandus. *Cic. 2. de Divin.* Ut mihi permirum videatur, quemquam extare, &c. *Id. l. 3. Fam. ep. 10.* Illud vero permirum mihi accidit. *Id. 1. Orat. c. 49.* Per mihi mirum viſum eſt.

Permiſcĕo, es, iſcui, a. 2. συμμίγνυμι, valde miſceo, admodum miſcendo confundo. *Cic. 4. Verr.* Non modo illa, quæ erant ætatis, ordinis, quæſtuſque permiſcuit. *Id. in Vatin. c. 5.* Suas ſordes cum clariſſimorum virorum virtute permiſcere. *Plin. l. 12. c. 19.* Permiſceri connubio. *Silius l. 15.* Cœlum pelago permiſcuit Eurus.

Permiſſio, onis, f. *permiſſione*, *conceſſione*, רשות, Ger. *zulaſſung*, Gall. *permiſſion*, Hiſp. *permiſſion*, συγχώρησις, actus permittendi, conceſſio. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 17.* Quod tibi mea permiſſio manſionis tuæ grata eſt. ¶ Apud Rhetores *Permiſſio*, Græce ἐπιτροπή, eſt Figura ſententiarum, per quam Orator alicui rei vehementer confidit, & oſtendit, ſe eam audientium voluntati tradere, atque concedere. *Auct. ad Her. l. 4. c. 29.*

Permiſſor, oris, m. qui permittit. *Tertull. l. 1. adverſ. Marcion. c. 22.* Mali permiſſor.

Permiſſum, i, n. res conceſſa, & permiſſa. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 45.* Utor permiſſo. Adde *Ulpian. l. 8. l. 1. Dig. tit. 7.*

Permiſſus, us, m. idem ac permiſſio. *Cic. 1. Off.* Cum Annibalis permiſſu exiſſet e caſtris. Adde *de Aruſp. Reſp. c. 18.*

Permiſſus, a, um, nom. particip. *permeſſo*, *commeſſo*. *Liv. l. 4. c. 30.* Cognitio ejus rei L. Sergio permiſſa. *Lucan. l. 1. v. 395.* Quibus ſacri permiſſa poteſtas.

Permiſte, vel Permixte, adv. *meſcolatamente*, valde confuſe. *Cic. 1. de Invent. c. 30.* Neque permiſte cum partibus implicantur.

Permiſtim, vel Permixtim, adv. permiſte. *Prudent. in Hippolyto*, v. 129.

Permiſtio, vel Permixtio, onis, f. 3. ἀνάμιξις, idem ac miſtio. *Cic. de Un. c. 12.* Superioriſque permiſtionis reliquias fundens æquabat.

Permiſtus, vel Permixtus, a, um, valde miſtus. *Cic. 1. de Div.* Quæ permiſti cum corpore animi videre non poſſunt. *Id. pro Planc. c. 38.* Fructus magna acerbitate permiſtos tuli. *Horat. l. 2. od. 1.* Latino tabo permiſtus fontis.

Permĭtis, te, o. 3. valde mitis, perfecte maturus. *Colum. l. 12. c. 41.* Et ſorba non permitia diviſa, exemptis ſeminibus.

Permitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *permettere*, *concedere*, הרשה, Ger. *vergünnen*, *erlauben*, Gal. *permettre*, Hiſp. *permitter*, ἐπιτρέπω, ſino, concedo, poteſtatem facio. *Cic. pro Sylla.* Permitto aliquid iracundiæ tuæ. *Id. 4. Verr.* In cenſu habendo poteſtas omnis æſtimationis habendæ, ſummæque faciendæ Cenſori permittitur. *Id. Att. l. 16.* Quibus & lege, & S. C. permiſſum erat, ut de Cæſaris actis cognoſcerent. ¶ Sumitur etiam pro committere. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 10.* Totum ei negotium permiſi. ¶ Item pro condonare. *Cic. pro Sext.* Eas ſe dixit & temporibus, & Reip. permiſiſſe. ¶ Item pro dedere. *Cæſ. 1. B. G.* Se, ſuaque omnia in fidem, atque poteſtatem P. R. permittere. *Liv. l. 7.* Nos ipſos, noſtraque omnia cognitæ permittimus fidei. *Id. l. 31. c. 17.* Quibus cum Philippus nihil pacati, niſi omnia permittentibus, reſpondiſſet, &c. *ſe non ſi arrendevano a diſcrezione.* ¶ Item pro tranſmittere. *Col. l. 7. c. 8.*

Hoc

Digitized by Google

Hoc genus caſei poteſt etiam trans maria permitti. ¶ Item pro immittere, incitare. *Liv. l. 3. c. 61.* Concitant equos, permittuntque in hoſtem. *Siſenna* apud *Non. c. 2. n. 710.* Et inde equum concitatum permittit aciem. *Ovid. 12. Metam. v. 282.* ſaxum permittere in hoſtem. ¶ Item pro præcipitare. *Siſenna* apud *Non. loc. cit.* Multi præmiſſis armis ex ſummo ſe permittarent. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Plin. l. 4. c. 14.* Si conjectare permittitur. ¶ Permittere vela ventis, pro dare. *Quintil. in epiſt. ad Tryphon.*

Permodeſtus, a, um, admodum modeſtus. *Cic. in Catil.* Homo enim videlicet timidus, & permodeſtus vocem Conſulis ferre non potuit. Adde *ad Attic. l. 4. epiſt. 8.*

Permodice, adv. valde modice, valde parum. *Colum. l. 3. c. 11.* Permodice fundito.

Permodicus, a, um, πολὺ μέτριος, valde modicus. *Suet. in Aug. c. 6.* Locus permodicus. Adde in *Tiber. c. 47.*

Permoleſte, adv. πολὺ χαλεπῶς, valde moleſte. *Cic. Att. l. 13.* De Piſtorio vicino tuo permoleſte tuli, &c. Adde *Verr. 6. c. 58.*

Permoleſtus, a, um, vehementer moleſtus. *Cic. Att. l. 1. ep. 18.* Atque hi non ſunt permoleſti.

Permollis, le, adject. valde mollis. *Quintil. l. 9. c. 4.* Quod etiam in carminibus eſt permolle.

Permōlo, lis, a. 3. valde molo. Tranſlate, alienas permolere uxores, dixit *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 35.* h. e. ſubagitare, violare.

Permonſtro, as, a. 1. indico, monſtro. *Ammian. l. 18. c. 13. (al. 6.)* Eruptiſſe hoſtium manus permonſtrantes.

Permorior, eris, d. 3. idem quod morior, apud *Commodian. Inſtruction. c. 67. & 49.*

Permotio, onis, f. κατάκινησις, κίνησις, commotio, motus, perturbatio. *Cic. 2. de Div.* Mentis permotione magis, quam natura hæc ſentimus. ¶ Speciatim dicitur de perturbationibus animi, quas vulgo *paſſiones* vocamus. *Cic. 4. Acad.* Atque illi quidam etiam utiliter a natura dicebant permotiones iſtas animis noſtris datas.

Permotātus, a, um, permotus. *Commodian. Inſtruct. 22.* Vino permotati.

Permōtus, a, um, valde motus. *Cæſ. l. 1. B. G.* Auctoritate Orgetorigis permoti conſtituerunt, &c. *Cic. pro Cæl. c. 17.* Permotus metu. ¶ Permotus mente, accipitur pro inſano, quaſi de mente remotus. *Cic. 1. de Div.* Quod maxime contingit aut dormientibus, aut mente permotis.

Permovĕo, es, ovi, otum, a. 2. ἐκκινέω, vehementer moveo. *Cic. 5. Verr.* Si quem aratorum fugæ, calamitates, exilia, ſuſpendia denique non permovent. *Id. in Orat. c. 38.* Miſeratione mens judicum permovenda eſt. *Cæſ. l. 1. B. G.* Adduci, & permoveri aliqua re.

Permulcĕo, es, ſi, ſum, vel ctum, a. 2. *mitigare*, *ammollire*, καταψάω, valde mulceo, mitigo, lenio, mollio, leniter attrecto. *Cic. de Sen.* Præterita enim ætas, quamvis longa, cum effluxiſſet, nulla conſolatione permulcere poſſet ſtultam ſeneãutem. *Id. in Or. c. 49.* Sonus, & numerus permulcent aures. *Ovid. 4. Faſt.* Terque manu permulſit eum. *Liv. l. 39. c. 13.* Permulſit iram ejus conſul.

Permulctus, a, um, *raddolcito*, a permulceo. *Sall. in fragment. l. 4. Hiſt.* apud *Priſcian. l. 9.* Dein, lenita jam ira, poſtea dia liberalibus vaſibus permulcti ſunt.

Permulsĭo, onis, f. actus permulcendi, lenis attrectatio, blanditia. *Nonius c. 1. n. 294.* Quæ ſunt natura fera, manuum permulſione manſueſcunt.

Permulſus, a, um, idem ac permulctus, a permulceo. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 12.* Arteria leni voce permulſa.

Permulti, æ, a, valde multi. *Cic. 4. Acad.* Ad has viſiones inanes Antiochus quidem permulta dicebat. Adde *3. Leg. c. 14.*

Permulto, adv. idem ac permultum, niſi quod cum comparativis jungitur. *Cic. 2. de Div. c. 61.* Præſertim cum Chryſippus Academicos refellens permulto clariora, & certiora eſſe dicat, &c.

Permultum, adv. πάμπολυ, valde multum. *Cic. 1. Off.* In omni injuſtitia permultum intereſt, utrum, &c. Adde *3. Fam. ep. 11.*

Permundus, a, um, valde mundus. *Varr. l. 3. R. R. c. 7.* Permundæ ſunt enim hæ volucres.

Permunĭo, is, ivi, itum, a. 4. *fortificare*, κατοχυρόω, valde munio, aut abſolvo, quod munire inceperam. *Tac. l. 3. Annal.* Locorumque peropportuna permunivit. Adde *3. hiſt. c. 9.*

Permunitus, a, um, *ben fortificato*. *Liv. l. 7. c. 26.* Cum ante mœnia ſua caſtris permunitis conſediſſent.

Permutatĭo, onis, f. idem ac mutatio. *Cic. ult. Parad.* Nec tempeſtatum, nec temporum permutatione mutatur. *Id. 3. Fam. ep. 5.* Dum pecunia accipitur, quæ mihi ex publico permutatione debetur, *per pubbliche lettere di cambio*. ¶ Apud Oratores permutatio eſt oratio, quæ aliud verbis, aliud ſententia oſtenditur: ea dividitur in tres partes, ſimilitudinem, argumentum, contrarium. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 34.*

Permutātus, a, um, nom. ex particip. *mutato*. *Lucret. l. 1. v. 826.* Tantum elementa queunt, permutato ordine ſolo.

Permūto, as, avi, atum, a. 1. idem, quod muto. Differt a commuto, teſte *Feſto*, quia permutari id proprie dici videtur, quod ex alio loco in alium transfertur, at commutatur, cum aliud pro alio ſubſtituitur. Sed hoc non obſervatur. *Cic. 2. Catil.* Si Catilina ſententiam permutaverit. *Plin. l. 11. c. 37.* Lien cum jecinore locum aliquando permutat. *Plaut. Capt. 3. 5. 19.* Nomina inter vos permutaſtis. ¶ Permutare pecuniam, eſt curare, ut per trapezitam, aut argentarium alio in loco reddatur, *far cambio*, *girar danaro*. *Cic. l. 2. Fam. ep. 17.* Ait ſe curaſſe, ut cum quæſtu populi pecunia permutaretur. ¶ Permutare Remp. eſt perturbare. *Cic. 3. de Leg.* C. vero Gracchus nonne omnem Reipub. ſtatum permutavit? ¶ Interdum permutare ſumitur pro emere. *Plin. l. 31. c. 8.* Singulis millibus nummum permutantibus congios pene binos.

Perna, æ, f. *coſcia di porco*, *preſciutto*, Ger. *ſchinken*, Gal. *Jambon*, Hiſp. *pernil del tocino*, πέρνα, πτέρνα, coxa porcina tum prior, tum poſterior, ſalita aut tota peda, a primo Græco nomine allato. *Plin. l. 8. c. 51.* Caſtrantur fœminæ poſt bidui inediam, ſuſpenſæ pernis prioribus. *Plaut. Truc. 2. 2. 39.* per convicium, pernam vocat hominem ſtolidum. ¶ Perna item piſcis eſt ex concharum genere, ita dictus a pernæ porcinæ ſimilitudine. *Plin. l. 32. c. ult.*

Pernavĭgo, as, avi, atum, a. 1. διαπλέω, idem, ac navigo, vel totum aliquem locum navigo. *Plin. l. 2. c. 67.* Sub eodem ſidere pars tota vergens in Caſpium mare pernavigata eſt Macedonum armis.

Perneceſſarius, a, um, admodum neceſſarius. *Cic. Att. l. 5. ep. 21.* Non eſſe Romæ meo tempore perneceſſario, ſubmoleſte fero. ¶ Sumitur etiam pro valde conjuncto, & propinquo. *Cic. pro Planc. c. 6.* Contendiſſe a Lælio paterno amico, ac perneceſſario.

Pernĕco, as, avi, atum, a. 1. *ammazzare*, interficio. *Silius l. 4. v. 611.* Tyrrhenaque pernecat haſta.

Pernĕgo, as, avi, atum, a. 1. *negare al tutto*, ἐξαρνέομαι, vehementer, vel omnino nego. *Ter. in prol. Eun.* Sed eas fabulas factas prius Latinas ſciſſe ſe, id vero pernegat. *Tabul. l. 1. al. 6.* Sic etiam de me pernegat illa viri. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. 6. Ver.* Itaque illo tempore, ne prius iſtius adventu pernegatur.

Pernĕo, es, e. 2. idem quod neo, vel totum penſum neo. *Martial. l. 1. epigr. 89.* Cum tibi ſupremum Lacheſis perneverit annum.

Pernētus, a, um, nom. particip. abſoluta netus. *Sidon. carm. 15. v. 167.* vitam Parcarum vellera in ipſo Nondum pernetam.

Perniciabilis, le, o. 3. idem ac perniciales. *Curt. l. 7. c. 3.* Plurimorum oculis præcipue perniciabilis fuit. *Tac. l. 4. Ann. c. 14.* Id perniciabile reo.

Perniciālis, le, a. 3. *mortiſero*, Ger. *verderblich*, Gal. *pernicieux*, Hiſp. *perniciosa*, ὀλέθριος, quod perniciem affert, quod ad necem ducit, exitiale. *Liv. l. 27. c. 23.* Quæ tamen magis in longinquos morbos, quam in perniciales evaſit. *Plin. l. 15. c. 18.* Cato perniciali odio Carthaginis flagrans.

Pernicĭes, ei, f. 5. *ruina*, Gerh. *verderben*, Gal. *ruine*, *deſtruction*, Hiſp. *deſtruccion*, ὄλεθρος, exitium, mors, interitus, a perneco. *Cic. in Catil. 4. n. 5.* Cum de pernicie Reip. & exitio hujus urbis tam acerbe, tamque crudeliter cogitarit. *Tacit. 2. hiſt. c. 70.* Quæ læta in præſens, mox ipſis perniciem tulere. *Id. 1. Ann.* Vertere in perniciem. *Cic. in Catil.* Perniciem moliri. *Id. 3. de nat. Deor.* Incurrere in perniciem. *Id. pro Dom.* Depellere perniciem a patria. ¶ In plurali non uſus eſt Ausonius. ¶ In genitivo ſingulari *hujus perniciei* dictum eſt olim a quibuſdam, teſte *Diomed. l. 1. pag. 381. Putſch.* Item *pernicii*. V. *Gel. l. 9. c. 14. in fin.*

Perniciōſe, adverb. *dannoſamente*, ὀλεθρίως, damnoſe, exitialiter. *Cic. 2. de Leg. c. 5.* Quid, quod multa perniciose multa peſtilere ſciſcuntur in populis? *Id. 3. de Leg. c. 14.* Qui perniciosius de Rep. merentur vitioſi principes. *Auguſt. ep. 39.* Rebus mortalibus perniciosiſſima compediri.

Perniciōſus, a, um, *dannevole*, Ger. *ſchädlich*, Gal. *pernicieux*, Hiſp. *dañoſa*, ὀλέθριος, quod perniciem affert, mortiferum, exitioſum, damnoſum. *Cic. de Am.* Quanquam iſta aſſentatio perniciosa ſit. *Id. 1. de Inv.* Is inutilis ſibi, perniciosus civis patriæ alitur. *Id. 3. Tuſc.* At & morbi perniciosiores, pluresque ſunt animi, quam corporis. *Quinct. l. 2. c. 1.* Hoſtis ſtudiorum perniciosiſſima.

Pernicĭtas, atis, f. 3. מהירות, Ger. *ſchnelligkeit*, Gal. *viteſſe*, *legereté*, Hiſp. *ligereza*, ὠκύτης, velocitas. *Liv. l. 9. c. 16.* Pernicitas pedum inerat, quæ cognomen etiam dedit.

Perniciter, adv. velociter. *Plin. l. 8. c. 14.* Ut ſupervolantes quamvis alte, perniciterque alites hauſtu raptas abſorbeant. *Liv. l. 6. bel. Pun.* Et velit poſt ſe ſe, & deſilire perniciter. Rurſus *Plin. l. 8. c. 52.* Rupicapræ perniciter exultant.

Pernīger, gra, grum, valde niger. *Plaut. Pœn. 5. 2. 153.* Ore parvo, atque oculis pernigris.

Pernimĭum, adv. *aſſai troppo*. *Ter. Adel. 3. 4. 29.* Nimium inter vos, ac pernimium intereſt.

Pernĭo, onis, m. *ſperneglia*, *buganza*, Ger. *erfroren fleiſch an fuſſen*, Gal. *mule aux talons*, Hiſp. *ſavanon*, χίμεθλον, morbus pedum ex nimio frigore proveniens, & calcaneum infeſtans præcipue. *Plin. l. 20. c. 3.* Raporum domeſticorum pernionas fervens impoſitum ſanat.

Perniuncŭlus, li, m. dim. a pernio. *Plin. l. 26. c. 11.* Perniunculos curat, & cotyledon cum axungia.

Pernix, icis, o. ποδώκης, qui multum nititur, & diu in re aliqua perſeverat, a pernitor, eris. *Virg. 3. Georg. v. 219.* Et inter dura jacet pernix inſtrato ſaxa cubili. *Liv. l. 28. c. 20.* Pernicium corporum homines. ¶ Aliquando ſumitur pro celeri. *Virg. 4. Æn. v. 180.* Pedibus celerem, & pernicibus alis. *Stat. 4. Theb. v. 512.* vento pernicior. *Senec. ep. 128.* Temporis perniciſſima celeritas.

Pernobĭlis, le, o. 3. valde nobilis. *Cic. Verr. 6. c. 57.* Tum epigramma Græcum pernobile incidum habuit in baſi.

Pernocto, as, avi, atum, n. 1. *ſtar de notte*, לן, Ger. *übernacht ſeyn*, Gal. *paſſer la nuit*, Hiſp. *paſſar la noche*, ἀπονυκτερεύω, noctem totam aliquo in loco tranſigo, ſive vigilando, ſive dormiendo, ſive aliud quid operis faciendo. *Cic. pro Flacco.* Cum adeſſet adoleſcens apud mulierculam quandam, atque ibi pernoctaret. *Id. pro Arch. c. 7.* Pernoctant nobiſcum, peregrinantur, ruſticantur.

Pernonidem laridum, h. e. pernam, vel laridum ex perna, dixit *Plaut. Men. 1. 3. 27.* Al. leg. *peronidem*, quod quidem quid ſit, quæris *Lambinus*. forteſſe eſt a περόνη, quod apud Græcos oſſa tibiæ ſignificat.

Pernoſco, is, ovi, otum, a. 3. διαγινώσκω, perfecte noſco. *Cic. de Fato, c. 5.* Qui ſe profitebatur hominum mores, naturaſque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoſcere.

Pernoteſco, is, tui, o. 3. perfecte, & rerta cognoſcor. *Tacit. Ann. l. 2. c. 23.* Neque illi fuiſſe unquam fratrem, pernotuiſſet. Adde *Ann. 13. c. 25.*

Pernōtus, a, um, adject. valde notus. *Curt. l. 9. c. 7.* Dioxippus regi pernotus, & gratus.

Pernox, octis, o. παννύχιος, per totam noctem durans, ut Pernox vigilia, quæ per totam noctem continuatur. Luna pernox, quæ per totam noctem lucet. *Gel. l. 2. c. 1.* Stare ſolitus Socrates dicitur pertinaci ſtatu perdius, atque pernox. *Liv. l. 5. c. 28.* Sed Luna pernox erat. *Juvenal. ſat 8. v. 10.* ſi luditur alea pernox.

Pernoxius, a, um, adject. valde noxius. *Pomp. Mela l. 1. c. ult.* Pernoxii appulſis.

Pernumĕro, as, a. 1. idem ac numero, vel numerum abſolvo. *Liv. l. 28. c. 34.* Dum imperatam pecuniam Illergetes pernumerarent.

Pero, onis, m. ἀρβύλη, genus calceamenti ruſtici prealti, ex corio crudo, quod adverſus imbres, nives, & frigora commodum eſt, quo etiam priſci Latini in bellis uſi ſunt. *Virg. 7. Æn. v. 690.* Veſtigia nuda ſiniſtri inſtituere pedis, crudus tegit altera pero. *Juven. ſat. 14. v. 185.* Quem non pudet alto per glaciem perone tegi. ¶ Perones quoque pro ſaccis legi putant, eſſeque id nomen a pera. Sed rectius *arones* vocantur. V. *Æro*.

Pero, f. 4. contract. Πηρώ, filia Nelei, ſoror Neſtoris, & Periclymeni. Tam admiranda fuit pulchritudine, ut omnes accolæ illam ducere in uxorem auperent. Quam ob rem pater illi ſoli eam promiſit, qui boves ingentes ex Herculis cuſtodia eriperet. *Hom. Odyſſ. l. 11.*

Perobſcūrus, a, um, valde obſcurus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 1.* Tum perdifficilis, & perobſcura quæſtio eſt de natura Deorum.

Perōdi, iſti, anom. 4. valde odi. *Manil. l. 5. v. 409.* Quiſquis ſavit, culpemve perodit.

Perodiōſus, a, um, valde odioſus. *Cic. Attic. l. 10.* Crebro refricat lippitudo, non illa quidem perodioſa, ſed tamen quæ impediat ſcriptionem meam. Adde *l. 13. ep. 22.*

Perofficiōſe, adv. valde officioſe. *Cic. Fam. 9. ep. 20.* Me perofficioſe, & peramanter obſervet.

Perolĕo, es, o. 2. valde oleo. *Lucr. l. 6. v. 1155.* Rancida quo perolent projecta cadavera ritu.

Peroleſco, is, o. 3. areſco, adoleſco. Hinc *peroleſſe* pro peroleviſſe. *Lucil.* apud *Priſcian. ſub fin. l. 9.* Qui totum ſcis corpus jam peroleſſe biſulcis.

Perōnatus, a, um, peronibus calceatus. *Perſ. ſat. 5. v. 102.* Navim ſi poſcat ſibi peronatus arator.

Perōnis, idis. V. Pernonidem.

Peropportūne, adv. valde opportune. *Cic. 7. Ver.* Peropportune fortuna ſe obtulit. Adde *2. de Orat. c. 4.*

Peropportūnus, a, um, valde opportunus. *Cic. l. 2. de Div. c. 57.* Requieſcam in Cæſaris ſermone, quaſi in aliquo peropportuno diverſorio.

Peroptāto, adv. valde optato, ſive ex animi ſententia. *Cic. 2. de Orat. c. 5.* Hoc peroptato nobis datum eſt.

Perŏpus eſt, valde opus eſt. *Ter. Andr. 1. 5. 30.* Sed nunc peropus eſt, hunc cum ipſa loqui.

Perorātio, onis, f. *perorazione*, ἐπίλογος, ἀνακεφαλαίωσις, epilogus, concluſio, ultima pars orationis, in qua tota cauſa concluditur, vel abſolvitur. *Cic. in Brut. c. 35.* Extat ejus peroratio, qui epilogus dicitur. V. *Auct. ad Her. l. 2. & Cic. l. 1. de Inv.*

Perorātus, a, um, *finito di dire*. *Cic. 5. Att. ep. 10.* Sed hæc tunc laudemus, cum erunt perorata. *Auct. ad Herenn. l. 1. c. 10.* Perorata narratione.

Perorīga. V. Prorīga.

Perornātus, a, um, valde ornatus. *Cic. in Brut. c. 43.* Craſſus in dicendo & perornatus, & brevis.

Perorno, as, avi, atum, a. 1. valde orno. *Tac. l. 16. Ann. c. 26.* Detraheret potius Senatui, quem perornaviſſet, infamiam tanti flagitii.

Perōro, as, avi, atum, a. 1. *perorare*, *concludere*, Germ. *auſſreden*, Gall. *perorer*, *faire fin a ſon oraiſon*, Hiſp. *concluir*, *perorar*, ἐπιλέγω, ἀνακεφαλαιόω, orationem finio, vel abſolvo, epilogum orationi impono, a *per*, & *oro*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. Att. l. 4.* Cum horas fere tres dixiſſet, odio, & ſtrepitu Senatus coactus eſt aliquando perorare. ¶ Vel cum acc. *Cic. 5. Verr.* De qua cum dixero, totum hoc crimen decumanum perorabo, ideſt de eo in peroratione dicam. ¶ Vel impeſonaliter. *Cic. 2. de Or.* Alii jubent, antequam peroretur, &c. ¶ Uſurpatur etiam de univerſa oratione, pro ultimo loco cauſam agere, & concludere. Plures enim Oratores ad ſingulas cauſas adhibebantur. *Cic. pro Quinct.* Mihi perdifficile eſſe contra tales Oratores non modo tantam cauſam perorare, ſed omnino verbum facere conari. ¶ Item de tota oratione abſolute, pro dicere, vel diligenter dicere. *Cic. pro Sext.* Quanquam a Q. Horteſio clariſſimo viro, atque eloquentiſſima cauſa eſt P. Seſtii perorata. ¶ Dicitur quoque de diſputationibus Philoſophicis, & aliis, item de ſcriptione librorum. *Cic. 2. de nat. Deor.* Reſtat, ut doceam, atque aliquando perorem. *Id. 2. de Leg. cap. ult.* Video, Platonem idem feciſſe, omnemque orationem ejus de legibus peroratam eſſe uno æſtivo die. ¶ Item de quocunque ſermone, pro diſſerere, loqui. *Plin. lib. 29. c. 1.* Et rabie quadam in omnes ævi Medicos perorantem.

Perorſi, maſc. 2. Pernſi, pop. Libyæ interioris, gens ingens, & bellicoſa, qui quadrupedum ferarum modo vagantur, earumque viſceribus veſcuntur. *Plin. l. 5. c. 8. & l. 6. c. 30.*

Perōſus, a, um, *che ha in odio*, διαμισῶν, qui valde odit, a *per*, & *oſus*, partic. verbi antiqui *odio*, voce paſſiva, ſed activa ſignificatione. *Liv. l. 3. c. 34.* Plebs conſulum nomen, haud ſecus quam regum, peroſa erat. *Virg. 6. Æn.* lucemque peroſi. ¶ Paſſiva ſignificatione pro eo qui odio habetur. *Tertul. de an. c. 1.* Veritas tanto peroſior, quanto plenior.

Perpacātus, a, um, partic. a perpacor. *Liv. l. 36. c. 21.* Paucoſque per dies omnibus perpacatis, &c.

Perpāco, as, a. idem, ac paco. *Flor. l. 4. c. 12.* Omnes illius cardinis populos perpacavit. *Aurel. Victor de Vir. Illuſtr. c. 33.* Quos uſque ad mare ſuperum perpacavit.

Perpallĭdus, a, um, adject. valde pallidus. *Corn. Celſ. l. 2. c. 6.* Color perpallidus.

Perparce, adverb. admodum parce. *Ter. Andr. 2. 6. 24.* Tu quoque perparce nimium.

Perpārum, n. 2. valde parum. *Cic. 5. Ver. c. 57.* Perparum ex illis magnis lucris ad ſe ſe pervenire. Alii leg. *perparvum*.

Perparvŭlus, a, um, dim. a perparvus. *Cic. 6. Ver. c. 43.* Duo tamen ſigilla perparvula tollunt.

Perparvus, a, um, admodum parvus. *Cic. 1. de Leg.* Quæ, & cum adſunt, perparva ſunt. *Id. pro Dejot. c. 3.* Perparva culpa.

Perpaſco, is, a. 3. idem quod paſco, exſcor. *Var. l. 5. de L. L.* Pecus ab eo quod perpaſcat.

Perpaſtino, as, a. 1. evello, eradico, apud *Tertul. l. 2. de cult. fam. c. 9.* ubi alii leg. *repaſtino*.

Perpaſtus, a, um, nom. ex partic. bene paſtus, ut perpaſtus canis, apud *Phædr. 3. fab. 7.*

Perpaucŭlus, a, um, dim. a perpaucus. *Cic. 1. de Leg. c. 20.* Deduxitque in Academiam perpauculis paſſibus.

Perpaucus, a, um, valde paucus. *Cic. 4. Acad.* Erat quidem, ſi perpauca mutaviſſet, germaniſſimus Stoicus. *Colum. l. 3. c. 20.* Tum perpauciſſimis agricolis contigerit.

Perpavefacio, is, a. 3. valde pavefacio. *Plaut. Stich. 1. 2. 28.* Perplexabiliter earum hodie perpavefaciam pectora.

Perpaulŭlus, a, um, dim. a perpaulus. *Cic. 2. de Orat. c. 35.* Inter ingenium quidem, & diligentiam perpaululum loci reliquum eſt arti.

Perpaulum, adv. valde paulum. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Declinare dixit atomum perpaulum.

Perpauper, ra, rum, valde pauper. *Cic. Att. l. 6. ep. 3.* Erat enim Rex perpauper.

Perpauxillum, adv. dim. a perpaulum. *Plaut. Capt. 1. 2. 74.* Nu, perpauxillum modo.

Perpedio, is, a. 4. impedio, præpedio. *Accius* apud *Non. c. 4. n. 10.* Si nunquam perpediar gnatum.

Perpello, is, uli, a. 3. *indurre*, ἀναγκάζω, impello, induco, cogo. *Liv. l. 32. c. 14.* Eodem metu perpulit ad deditionem. *Ter. Andr. 4. 1. 38.* Suadere, orare uſque adeo, donec perpulit. *Tacit. l. 12. Ann. c. 50.* Perpellunt Vologeſum omittere præſentia. *Liv. l. 10. c. 53.* Nec tamen perpelli potuere, ut acie dimicarent.

Perpendiculātor, oris, m. artifex, qui perpendiculo utitur. *Aurel. Victor Epitom. in Adriano.* Fabros, perpendiculatores, architectos centuriavit.

Perpendiculātus, a, um, adject. ad perpendiculum factus. *Martian. Capell. l. 6.* Illæ velut perpendiculatæ ſuſpectantur.

Perpendicŭlum, i, n. *perpendicolo*, *pendolo*, κάθετος, inſtrumentum fabri materiarii, ſeu cæmentarii, quo plumbeo filo, & gnomone pendente rectitudo, ſive obliquitas operis perpenditur, & examinatur. Ejus inventor, teſte *Plin. l. 7. c. 56.* fuit Dædalus. *Cic. Var. 3. c. 31.* Ad perpendiculum columnas exigere, κατὰ κάθετον. *Plin. l. 35. c. 14.* Si ad perpendiculum ſiant.

Perpendo, is, di, ſum, a. 3. σταθμάομαι, diligenter pondero, probe examino, diligenter conſidero. *Cic. 3. de Or.* Bonus is verbis, aut aliquis non bonis utitur, non arte aliqua perpenditur, ſed quodam quaſi naturali ſenſu judicatur. *Id. pro Mur.* Hæc omnia ad rationem civitatis ſi dirigas, recta ſunt, ſin perpendere ad diſciplinæ præcepta velis, reperientur praviſſima. Propria *Gell. l. 20. c. 1.* Perpendere in librili.

Perpensa, æ, f. herba, quæ a nonnullis vocatur baccar. *Plin. l. 21. c. 19.* Baccar in medicinæ uſu aliqui ex noſtris perpenſam vocant.

Perpenſātio, onis, f. diligens examen. *Gell. l. 2. c. 2.* Perpenſatio honorum, atque officiorum.

Perpenſe, adv. ἐξητασμένως, ponderate, conſiderate. *Ammian. lib. 26. c. 31.* Utilitate rei perpenſius cogitata.

Perpenſo, as, avi, atum, a. 1. freq. a perpendo. *Ammian. l. 19. c. 24.* Altis mentibus perpenſantes. *Gratius in Cyneg. v. 299.* Perpenſare vires.

Perpenſus, a, um, nom. ex partic. accurate conſideratus, examinatus. *Colum. l. 3. c. 3.* Ut ante perpenſum, & exploratum habeamus, an &c.

Perpĕram, adv. *malamente*, Germ. *übel*, Gall. *mal*, Hiſp. *malamente*, ἀνοήτως, κακῶς, leviter, temere, perpoſtere, prave. *Cicer. pro Cat. c. 24.* Perperam judicare. *Liv. l. 1. c. 23.* Recte an perperam interpretetur. *Plin. l. 3. ep. 5.* Perperam pronunciare.

Perpĕre, adverb. perperam. *Claud. Mamert. lib. 1. c. 1.* Opiniones perpere præſumptæ.

Perperĭtudo, inis, f. 3. *leggierezza*, περπερεία, levitas, temeritas, pravitas, a *perperus*. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 616.* Et ex plectuntur poetæ, quam ſuo vitio, ſæpius ductabilitate nimia veſtra, aut perperitudine.

Perpĕrus, a, um, adject. πέρπερος, pravus, vitioſus, temerarius, inconſtans. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 626.* Deſcribere in theatro perperos populares. Ubi *Non.* interpretatur ſtultos, indoctos. *Vopiſc. in Tacit. cap. 6.* Nihil immaturum, nihil perperum. *Plaut. Truc. 3. 1. 9.* Perperas, minas oves. h. e. inſtructiores. Alii aliter legunt.

Perpes, etis, o. idem ac perpetuus, ſive jugis. *Plaut. Amph. 2. 2. 105.* Atqui illi quievi in navi noctem perpetem. *Capitolin. in Vero, c. 4.* Nocte perpeti alea ludere.

Perpeſſio, onis, f. *tolleranza*, ὑπομονή, πάθος, actus perpetiendi, tolerantia. *Cic. pro Rab.* Harum enim omnium rerum non ſolum eventus, atque perpeſſio, ſed etiam mentio ipſa indigna homine libero eſt. *Id. 2. de Invent. c. 54.* Laborum perpeſſio. *Et paulo poſt.* Rerum arduarum ac difficilium voluntaria, ac diuturna perpeſſio.

Perpeſſĭtius, a, um, adject. *tollerante*, *paziente*, qui ex multorum malorum perpeſſione jam didicit facile pati. *Sener. ep. 53.* Levis aliquem motiuncula decipit, ſed cum creverit, & vera febris exarſerit, etiam a duro, & perpeſſitio confeſſionem accipit. *Id. ep. 104.* Socrates perpeſſitius ſenex, & per omnia jactatus.

Perpeſſus, a, um, partic. a perpetior. *Cic. l. 12. Fam.* Ubi mihi tam multa pro te perpeſſo, atque defuncto hoc concederet.

Perpeſſu, us, m. idem ac perpeſſio. *Cic. 4. Fin. c. 26.* Si eam aſperam, & difficilem perpeſſu, & contra naturam, quam ſi malum eſſe dixero. *Id. 2. Tuſc. c. 8. ex vet. poeta.* O multa dictu gravia, perpeſſu aſpera. Sed fortaſſe in hiſce locis eſt ſupin. paſſivum: quod ſingulare eſſet, quia verba deponentia hoc ſupino carent.

Perpĕtim, adv. idem ac perpetuo. *Voſſius* dicit, natura eſſe accuſativum, pro *perpetem*, quaſi dicas, perpetem diem, noctemque. Ut *amuſſim*, unde *adamuſſim*, pro *amuſſem*, hoc eſt ad amuſſem, ſic *perpetim* pro *perpetem* dicere. V. *Feſt.* in Perpetem. *Plin. l. 20. cap. 6.* Et in angulo oculi perpetim humore manans.

Perpĕtior, eris, eſſus ſum, d. 3. *patire*, *ſopportare*, סבל, Ger. *leiden*, Gal. *ſouffrir*, Hiſp. *ſufrir*, *padecer*, πάσχω, idem quod patior, aut fortiter patior, ſuffero, perfero. *Cic. 2. Fin. c. 14.* Iidem etiam dolorem ſæpe perpetiuntur. *Id. l. 2. Fam. ep. 15.* Nonne tibi affirmavi, quidvis me potius perpeſſurum, quam &c.? *Plaut. Aſin. 9. 1. 15.* Unum hunc diem perpetere. *h. e.* ſuſtine, expecta.

Perpetrabĭlis, le, adject. *Tertul. l. 2. ad uxor. c. 1.* Nubere in Domino perpetrabile eſt. h. e. permiſſum eſt.

Perpetrātio, onis, f. actus perpetrandi. *Tertul. de Pœnit. c. 3.* Aliqua difficultas perpetrationem ejus intercipit.

Perpetrātus, a, um, *fatto*. *Liv. l. 1. c. 6.* Poſteaquam juvenes perpetrata ſæde pergere ad ſe gratulantes vidit. *Id. l. 33. c. 21.* Pace nondum perpetrata. *Ex l. 44. c. 37.* Sacrificio rite perpetrato.

Perpĕtro, as, avi, atum, *finire*, *compire*, *mandare ad effetto*, פעל, Germ. *volbringen*, Gal. *venir about*, *achever*, Hiſp. *acabar de hazer*, ἐκπεραίνομαι, perficio, a per, & patro, *Feſt.* Sumitur & in bonam partem, & in malam. *Tacit. 4. hiſt. c. 51.* Validiſſimam exercitus partem Tito tradit, ad reliqua Judaici belli perpetranda. *Plaut. Pſeud. 5. 1. 24.* Poſtquam opus meum, ut volui, omne perpetravi. *Liv.* perpetrare pacem, & perpetrare ſacrificium. V. *Perpetratus*.

Perpetuālis, le, o. 3. perpetuus. *Quintil. l. 2. c. 14.* Καθολικά, ideſt, ut dicamus, quo modo poſſumus, univerſalia, vel perpetualia.

Perpetuārius, a, um, adject. perpetuus. Perpetuarius mulio, h. e. qui perpetuo mulioniam exercet, apud *Senec. in apocolocynth.* ¶ Perpetuarii, apud *JCtos*, *leg. fin. Cod. de locat.* dicuntur, qui fundum, aut rem aliam perpetuo conduxerunt.

Perpetuĭtas, atis, f. *continuazione*, *perpetuità*, Ger. *unaufhörlichkeit*, Gall. *perpetuité*, Hiſp. *perpetuidad*, ἀϊδιότης, continuatio, perennitas. *Cic. in Tuſc.* Non ex ſingulis vocibus Philoſophi ſunt ſpectandi, ſed ex perpetuitate, atque conſtantia. *Id. 2. Offic. c. 7.* Contraque benevolentia fidelis eſt vel ad perpetuitatem.

Perpetuĭto, as, a. 1. perpetuum facio. *En.* apud *Non. c. 2. n. 632.* Libertatem ut perpetuitaſſint quam maxime.

Perpetuo, as, avi, atum, a. 1. *perpetuare*, *continuare*, תמיד, Ger. *unaufhörlich machen*, Gal. *perpetuer*, Hiſp. *perpetuar*, ἀϊδίζω, perenno, continuo ſine intermiſſione. *Cic. 3. de Or. cap. 46.* Tamen eum perpetuare verba noluimus. *Id. pro Sylla.* Semper Cæcilius in calamitate fratris ſui judicum poteſtatem perpetuandam, legis acerbitatem mitigandam putavit. ¶ *Dii te perpetuent*, formula fuit acclamantium Imperatoribus, apud *Lamprid. in Alexandr. c. 6.*

Perpetuo, adv. *perpetuamente*, *continuamente*, תמיד, Ger. *immerdar*, Gal. *perpetuellement*, Hiſp. *perpetuamente*, ἀεί, continue, perenniter, aſſidue, ſemper, æterne. *Cic. 7. Verr.* Qui in amicitia, fideque P. R. perpetuo manſerant. Adde *Cæſ. l. 1. B. G. c. 31.*

Perpetuum, adv. idem ac perpetuo. *Ter. Adelph. 4. 2. 6.* Cupio perpetuum in lætitia degere.

Perpetuus, a, um, *perpetuo*, *continuo*, תמיד, Ger. *ewig*, Gal. *perpetuel*, Hiſp. *perpetuo*, διηνεκής, ἀΐδιος, continuus, temporis ſpatio non intermiſſus, perennis, conſtans, a *perpes*. Differt ab æterno, quia æternum dicitur, quod non habet finem, perpetuum, quod eſt ſine intermiſſione. *Cic. 2. de nat. Deor.* Earum autem perennes curſus, atque perpetui cum admirabili, incredibilique conſtantia declarant, in his vim, & mentem eſſe divinam. *Ter. Hec. 1. 2. 18.* Biennium ibi perpetuum illum tuli. ¶ Dicitur etiam de eo, quod ratione loci, vel magnitudinis, ſeu corporis continuatum eſt, non interruptum, aut conciſum, ut *Montes perpetui*, *valles perpetuæ*, *via perpetua*, *foſſa perpetua*, *agger perpetuus*, &c. *Cic. 6. Verr.* Ceteræque urbis partes una lata via perpetua, multiſque tranſverſis diviſæ privatis ædificiis continentur. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 57.* Perpetua palus. *Id. l. 3. B. C.* Perpetuæ munitiones. *Virg. Æn. 5. v. 176.* hic ariete caſo Perpetuis ſoliti patres conſidere menſis. h. e. longis, ad perpetuum ſedentum ordinem exæquatis. *Id. 8. Æn. v. 183.* Veſcitur Æneas ſimul, & Trojana juventus Perpetui tergo bovis. h. e. quo perpetuo veſci mos erat in ea regione: vel quod unicum fuit tota illa cœna ferculum. Alii bovem integrum, & non caſtratum intelligunt. ¶ Item de oratione, & de diſputatione, quæ altercatione, aut interlocutione non interrumpitur. *Cicer. Att. lib. 1. epiſt. 11.* Clodium præſentem fregi

in Senatu cum oratione perpetua, plenissima gravitatis, tum altercatione. ¶ Sæpe ſumitur pro æterno, ſive pro eo, quod nunquam perit. *Cic. Att. l.* 1. Tempus eſt nos de illa perpetua jam, non de hac exigua vita cogitare. ¶ Nonnunquam capitur pro universali, pro eo, quod tam generale eſt, ut ſemper habeat locum. *Celſ. l.* 2. *c.* 10. Cum ſit autem minime cruda ſanguis mittendus, tamen ne id quidem perpetuum eſt. h. e. non uſquequaque verum eſt. ¶ *In perpetuum*, idem eſt ac perpetuo. *Cic. pro Cluent.* Quid eſt, quamobrem quiſquam noſtrum Cenſorias ſubſcriptiones omnes fixas, & in perpetuum ratas putet eſſe oportere? ¶ *Perpetuus*, & *perpetuiſſimus* ſunt *Catonis* apud *Chariſ. l.* 3. & *Pacuvii* apud *Priſcian. l.* 3.

Perpexus, a, um, nom. ex partic. diligenter pexus. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 3. Pectora pugnis obtundant, & perpexam barbam permulceant.

Perpictus, a, um, exacte pictus, partic. a perpingor. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 261. Lilia, perpictaſque pilas. Alii leg. *Liliaque, pictaſque pilas*.

Perplaceo, es, n. 2. valde placeo. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 23. Vide legem, quam T. Fabio ſcripſit T. Viſellius: ea mihi perplacet.

Perplexabilis, le, o. 3. idem ac perplexus, implexus, involutus, obſcurus. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 47. Neque ullum verbum faciat perplexabile.

Perplexabiliter, adv. idem ac perplexe. *Plaut. Stich.* 1. 2. 28. Perplexabiliter hodie earum perpavefaciam pectora.

Perplexe, adv. *intricatamente*, [illegible], obſcure, implicite, a *perplexus*. *Ter. Eun.* 5. 1. Pergin' ſceleſta mecum perplexe loqui? *Liv. l.* 6. *c.* 13. Defectionem haud perplexe indicavere. *Prudent. adverſ. Symmach. l.* 2. *v.* 847. Antractus dubios habet, & perplexius errat.

Perplexim, adv. idem ac perplexe. *Plaut. Stich.* 1. 2. 18. Utrum ego perplexim laceſſam oratione.

Perplexitas, atis, f. *perpleſſità*, dubium, ambiguitas. *Ammian. l.* 18. *c.* 14. (al. 6.) Ob perplexitatem nimiam.

Perplexor, aris, d. 1. aliquid perplexum facio, & in dubium voco. *Plaut. Aul.* 2. 2. 81. At ſcio, quo vos pacto ſoleatis perplexarier.

Perplexus, a, um, *intricato, inviluppato, perpleſſo*, [illegible], Germ. *verwirret*, Gal. *douteux*, Hiſp. *enredado*, [illegible], intricatus, implicitus, involutus, a *plexus*. *Plin. l.* 9. *c.* 2. Perplexis, & in ſemet aliter, atque aliter nunc flatu, nunc fluctu convolutis ſeminibus. *Virg.* 9. *Æn.* Iter perplexum. ¶ Per tranſlationem accipitur pro obſcuro, & ita involuto, ut commode intelligi non poſſit, *difficile, intrigato*. *Liv. l.* 40. *c.* 3. Singulos amicorum patris tentare ſermonibus perplexis inſtitit. *Id. l.* 25. *c.* 22. Perplexum carmen.

Perplicatus, a, um, implicitus, perplexus. *Lucret. l.* 2. *v.* 394. Aut magis hamatis inter ſe, perque plicatis.

Perpluit, ebat, imperſ. 3. *trapiovere*, [illegible], eſt per medium pluere. *Cato R. R. cap.* 155. Curare oportet, ſicubi perpluat. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 30. Lavat parietes, perpluunt tigna. *Quinctil. l.* 6. *c.* 3. Cum cœnaculum perplueret. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate. *Plaut. Trin.* 2. 2. 41. Benefacta benefactis aliis pertegito, ne perpluant. ¶ Et tranſitive, cum accuſat. *Id. Moſtell.* 1. 3. 6. Hæc eſt illa tempeſtas, quæ mihi amor in pectus perpluit meum.

Perplures, urium, o. 3. valde plures. *Plin. l.* 13. *c.* 24. Spondetque jugero ejus annuos perplures. Alii leg. *annuos H. S. M. M.*

Perplurimum, adv. valde plurimum. *Plin. l.* 2. *c.* 54. Itaque perplurimum refert, unde venerint fulmina, & quo conceſſerint.

Perpol, per Pollucem, adv. jurandi. *Ter. Hec.* 1. 1. Perpol quam paucos reperias meretricibus fideles venire amatores. Ubi tamen *Donatus* vult dictum eſſe pro *Pol perquam paucos*, &c. nam, inquit, *perpol* latinum non eſt. Quod ſi verum eſt, idem dicendum erit de illo *Plauti Caſ.* 2. 6. 18. Perpol ſæpe peccas. h. e. pol perſæpe.

Perpolio, is, ivi, itum, a. 4. [illegible], valde polio, abſolvo, ſupremam manum addo. *Cic.* 2. *de Orat.* Et tractu orationis leni, & æquabili perpolivit illud opus. Adde *pro Balb. c.* 7.

Perpolitio, onis, f. *abbellimento*, actus perpoliendi. *Auct. ad Her. lib.* 4. *cap.* 13. Verborum exornatio eſt, quæ ipſius ſermonis inſignita continetur perpolitione.

Perpolitiſſime, adv. omnino polite. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 32. Ut continuatione perfecte, & perpolitiſſime poſſint eſſe abſoluta.

Perpolitus, a, um, valde politus, abſolutus, perfectus, ornatus. *Cicer.* 1. *de Orat.* Perfecti in dicendo, & perpoliti homines. *Id. in Piſon. cap.* 29. Perpolita oratio.

Perpopulatus, a, um, *ſaccheggiato*, partic. paſſiva ſignificatione. *Liv. l.* 26. *c.* 9. Annibal, perpopulato agro Fregellano, in Labicanum venit.

Perpopulor, aris, d. 1. [illegible], totum populor, & vaſto. *Liv. l.* 22. *c.* 3. Annibal emiſſus e manibus perpopulatur Italiam.

Perporto, as, a. 1. idem ac porto. *Liv. l.* 28. *c. ult.* Prædam Etruſcam, Ligurumque captivos Carthaginem perportantes.

Perpotatio, onis, f. actus perpotandi. *Cic. in Piſon. c.* 10. Quid cum tuis ſordidiſſimis gregibus intemperatiſſimas perpotationes prædicem?

Perpoto, as, avi, atum, n. 1. valde poto, vel totum tempus in potationibus conſumo. *Cic.* 7. *Ver. c.* 33. Similiter totos dies in litore tabernaculo poſito perpotabat.

Perpreſſa. V. Perprimo.

Perpreſſa, æ, f. herba quædam, quæ calculos ejicere dicitur. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Perprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. valde, vel perpetuo premo. *Horat. epod.* 16. Inominata perprimat cubilia. *Ovid.* 1. *de art. am. v.* 394. Perprime tentatam, nec niſi victor abi. *Senec. ep.* 99. Adjacentem humorem perprimit, & expellit. Quædam opt. Editiones habent *perpremit*.

Perpropere, adv. valde propere. *Plaut. Mil.* 2. 4. 10. Peri perpropere.

Perpropinquus, a, um, valde propinquus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 22. *ex Poeta*. Perpropinque hæc bene verruncent populo.

Perproſper, a, um, adject. valde proſper. *Sueton. in Claud. c.* 31. Valetudine perproſpera uſus eſt.

Perpruriſco, is, n. 3. [illegible], admodum prurio. *Plaut. Stich.* 3. 3. 20. Ubi perpruriſcamus uſque ex unguiculis.

Perpudeſcit, ebat, valde pudet. *Cornelia in ep. ad Gracch. inter fragm. Cornel. Nepot.* Quando perpudeſcet miſcenda, atque perturbanda republica?

Perpugnax, acis, adject. valde pugnax. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 20. Perpugnacem in diſputando videri. Quidam perperam leg. *repugnacem*. Adde *Auguſt.* 3. *contra Acad. c.* 4.

Perpulcher, chra, um, valde pulcher. *Ter. Eun.* 3. 2. 15. Perpulchra, credo, dona, haud noſtris ſimilia.

Perpunctus, a, um, adjectiv. *punto*. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. 2. 10. Perpuncti ſentiunt.

Perpurgatus, a, um. *Plaut. Mil.* 3. 1. 177. Perpurgatis ambo damus tibi operam auribus. *Cic. pro Mur. c.* 26. Locus orationis perpurgatus ab iis, qui ante me dixerunt.

Perpurgo, as, avi, atum, a. 1. *purgare perfettamente*, [illegible], omnino purgo, totum purgo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Cervæque ante partum perpurgant ſe quadam herbula. ¶ Tranſlate ſumitur pro expedire, abſolvere, finire. *Cic.* 2. *de Div. c.* 1. Perpurgatus eſt is locus a nobis quinque libris.

Perpuſillum, adverb. aliquantulum. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 60. Non accuſabis, perpuſillum rogabo. Ambiguum tamen eſt, adverbium ne ſit, an adjectivum: Eſt enim ibi ſermo de puſillo teſte, & judice magis puſillo. V. locum.

Perputo, as, a. 1. perfecte puto, declaro, profero. *Plaut. Ciſt.* 1. 3. 7. Ut ego argumentum hoc vobis plane perputem.

Perquam, adv. *molto*, [illegible], maxime. Fere jungitur poſitivis, vel verbis. *Cic.* 2. *de Or.* Quod mihi quidem perquam puerile videri ſolet. *Id.* 2. *Tuſc.* Apud illum enim perquam flebiliter Ulyſſes lamentatur in vulnere. *Plin. ep.* 27. *lib.* 7. Per quam velim ſcire, an eſſe phantaſmata, &c. ¶ Interdum & ſuperlativis. *Apulej. l.* 2. *Mil.* Tricetum perquam ſapidiſſimum. *Pomp. Dig. l.* 1. *tit.* 2. *leg.* 2. *a med.* Libros perquam breviſſimos.

Perquieſco, is, evi, etum, n. 3. conquieſco. *Apul. Metam. lib.* 8. Totam perquieſcimus noctem.

Perquiro, is, ſivi, ſitum, a. 3. *cercar diligentemente*, [illegible], Ger. *durch ſuchen*, Gal. *rechercher*, Hiſpan. *buſcar diligentemente*, [illegible], diligenter quæro. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Aditus, viaſque in Suevos perquirit. *Cic.* 5. *Fin.* Ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus, perquirendiſque deterreantur. ¶ Sumitur etiam pro interrogare. *Cicer. pro Cæl.* Poſſum etiam illa ab accuſatore perquirere. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. pro Cluent.* Ne multa, perquiritur a coactoribus.

Perquiſite, adv. [illegible], diligenter. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 41. Sed perquiſitius, & diligentius conſcripſiſſe pollicemur.

Perquiſitio, onis, f. diligens inveſtigatio. *Petron. in Satyr.*

Perquiſitor, oris, qui perquirit. *Plaut. Stich.* 2. 3. 61. Malevoli perquiſitores.

Perquiſitus, a, um, [illegible], part. a perquiror. *Plin. l.* 18. *c.* 4. Et poſitas inventas omni cura perquiſitis, &c.

Perraro, adv. [illegible], valde raro. *Cic.* 2. *Fin. c.* 26. Quæ perraro appellantur ab Epicuro.

Perrarus, a, um, valde rarus. *Liv. l.* 6. Tum quod perraræ per eadem tempora litteræ fuere. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Perrarum eſt, ut levior ſit aliqua.

Perrecturas. V. in Pergo.

Perreconditus, a, um, adject. valde reconditus. *Cic.* 1. *de Or. c.* 30. Aut perreconditа, aut valde difficilis ratio conſuetudinis. Alii leg. *perrecondita*.

Perrepo, is, pſi, ptum, *ſerpere*, *aggrapparſi*, [illegible], rependo aliquo pervenio, & æque de inanimatis, ac de animalibus quibuſque dicitur. *Col. l.* 6. *c.* 3. Ne ad præſepia ſus, aut gallina perrepat. *Id. l.* 4. *c.* 14. Et a capite vitis emicuerit, & brachia in aliena jugorum compluvia perrepſerit. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 2. Non ego tellurem genibus perrepere ſupplex, &c.

Perrepto, as, n. 1. undique repando diſcurro, freq. a *perrepo*. Aliqui exponunt tarde, & cum labore incedere, ſeu ambulare. *Plaut. Rud.* 1. 4. 4. Atque in lateribus omnibus perreptavi quærere conſervam voce, oculis, auribus. *Ter. Adel.* 4. 6. 3. Perreptavi uſque omne oppidum, ad portam, ad lacum.

Perrhæbi, m. 2. [illegible], pop. Macedoniæ, in confinio Theſſaliæ, juxta Peneum fl. & Olympum M. apud Pelaſgiotas. Eorum opp. Perrhæbia. Perrhæbi etiam in Ætolia collocantur. Cauſa eſt, quia Perrhæborum regio attingens Pindum montem Ætoliæ, ex parte in Ætolia collocatur. Aliqui cauſam afferunt, quod Perrhæbi a Lapithis fracti in Ætoliam fugerint. Hinc Pindus Perrhæbus dicitur. *Propert. l.* 3. *el.* 3. *v.* 33. Aut cur Perrhæbi tremuere cacumina Pindi.

Perridicule, adv. valde ridicule. *Cic.* 2. *de Or. c.* 59. Sed etiam, ſi quid perridicule poſſis.

Perridiculus, a, um, valde ridiculus. *Cic.* 4. *Verr. c.* 6. Quid in provincia facturus eſſet perridiculi homines augebant. *Id.* 2. *de Or. c.* 19. Sed tamen eſt eorum doctrina perridicula.

Perrodo, is, oſi, oſum, a. 3. vehementer rodo, totum rodo, rodendo penetro. *Plin. l.* 34. *c.* 18. Valet purgare, ſiſtere, excalfacere, perrodere. *Id. l.* 30. 1. 16. Quæ non perroderetur a veneno Stygis aquæ. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 28.

Perrogito, as, a. 1. frequentativum a perrogo. *Pacuv.* apud *Priſcian. l.* 4. Perrogitando advenas de natis. h. e. ſciſcitando.

Perrogo, as, a. 1. idem, ac rogo, ſeu interrogo. *Tac. l.* 4. *hiſt. c.* 9. Cum perrogarent ſententias Conſules. *Liv. l.* 29. *c.* 19. Perrogari eo die ſententiæ non potuerunt. h. e. omnium ſententiæ uſque ad ultimum ſenatorem. ¶ Perrogare legem, eſt ita rogare, ſeu perferre, ut a populo accipiatur. *Valer. Max. l.* 1. 1. 2. *extern.* 1. Minos a Jove traditas ſibi leges perrogabat. *Id. l.* 8. *c.* 6. *in fin.* Tribunus plebis legem perrogavit magna cum clade Reipublicæ.

Perrumpo, is, upi, ptum, n. 3. [illegible], perfecte, ſeu per medium rumpo, diſrumpo, perfringo. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Ut navis perrumperet. *Cic.* 1. *Tuſc.* Aeram perrumpere. ¶ Hinc tranſlate ſumitur pro violare. *Id.* 3. *Off.* Legum, quas ſæpe perrumpunt. ¶ Item pro ſuperare. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Perrumpit omnium difficultates. Sic apud *Cic. in Partit. c.* 52. Perrumpere periculum. ¶ Metaleptice ponitur pro vi intrare, irrumpere. Et uſurpatur vel abſolute. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Perrumpere nituntur. ¶ Vel cum accuſ. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Ut ſi eam paludem Romani perrumpere conarentur. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*, vel *in*. *Liv. l.* 26. Nec per caſtra eorum perrumpi ad Capuam poſſe. *Id. l.* 3. Jam in veſtibulum templi perruperant. ¶ Perrumpi affectu, eſt, commoveri, *commuoverſi*. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 15. Ne quis affectu perrumperetur.

Perruptus, a, um, partic. a perrumpor. *Col. l.* 2. Omnes radices herbarum perruptæ necantur. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 51. Munimenta perrupta.

Perſe, æ, f. 1. vel Perſeis, idis, f. 3. filia Oceani, & Tethyos, quæ a Sole adamata eſt, & peperit Æetem Regem Colchorum, Paſiphaen & Circen, &, ut alii adducunt, etiam Perſem Regem Tauricæ regionis. Alio nomine Hecate, ſive Luna dicta eſt ab Heſiodo, teſte Leontio. Sed aliqui volunt, Hecaten fuiſſe neptem Solis, & Perſæ, filiam vero Perſis. *Hom. in Odyſſ. Cic.* 3. *de nat. Deor.* & *Bocc. l.* 7. *Gen.*

Perſæ, arum, maſc. *Perſiani*, pop. Aſiæ, quorum regio Perſis, vel Perſia, qui diu Aſiæ imperitarunt, poſt Medos uſque ad Alexandrum Magnum, tenuere, ſub quibus etiam Medi, Parthi, & alii populi, qui Regi Perſarum parent, comprehenduntur. A Perſe, vel Perſeo Rege, filio, ut creditur, Perſei filii Jovis, & Danaes, nomen accepere. Solem, quem Mithram appellabant, colebant præ cæteris Diis, cui equum immolabant, per quem etiam jurare ſolebant. Deliciis ſemper dediti fuere, utentes unguentis pretioſis, & lautitia in cœnis, & conviviis. *Cicer.* 2. *de Leg.* Nec Perſarum Magos ſequor. *Nepos in Pelopid. c.* 4. In Perſas proficiſci. h. e. in Perſidem. ¶ In ſingulari numero *Cic. l.* 10. *Att.* Non modo Romano homini, ſed ne Perſæ quidem tolerabile.

Perſæpe, adv. *aſſai ſpeſſo*, valde ſæpe. *Cic. de Am. c.* 20. Ne quis intemperata quadam benevolentia, quod perſæpe fit, &c. Adde *Q. Fr. lib.* 1. *ep.* 1. *cap.* 3.

Perſalſe, adv. valde ſalſe. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 14. Perſalſe, & humaniter etiam mihi gratias agit.

Perſalſus, a, um, valde ſalſus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 68. Perſalſum illud eſt apud Nævium, Quid ploret pater?

Perſalutatio, onis, f. idem, ac ſalutatio. *Cic. pro Mur. c.* 21. Non declamatio potius, quam perſalutatio.

Perſalūto, as, a. 1. valde ſaluto, frequenter ſaluto, ad unum omnes ſaluto. *Cic. pro Flac. c.* 18. Ut omnes nos, voſque perſalutet.

Perſancte, adv. valde ſancte, & religioſe. *Ter. Hec.* 5. 2. 5. Phidippe, Bacchis dejeret perſancte.

Perſanātus, a, um, nom. ex particip. omnino ſanatus, ut perſanata ulcera. *Senec. ep.* 8.

Perſano, as, avi, atum, a. 1. omnino ſano. *Plin. l.* 20. *cap.* 22. Pomicas rumpere, purgare, perſanare promittens.

Perſānus, a, um, adject. perfecte ſanus. *Cato de R. R. c.* 157. Ut radices polypi perſanas facias.

Perſapiens, tis, o. valde ſapiens. *Cic. de Prov. Conſ. cap.* 18. Quod magni cujuſdam hominis, & perſapientis videtur.

Perſapienter, adv. valde ſapienter. *Cic. pro Mil. c.* 4. Etſi perſapienter, & quodam modo tacite dat ipſa lex poteſtatem defendendi.

Perſciens, tis, om. particip. valde ſciens. *Lamprid. in Commod. c.* 3. Perennis Commodi animum perſciens, invenit, &c.

Perſcienter, adv. admodum ſcienter, & induſtria. *Cic. de clar. Or. c.* 35. Ad infirmitatem laterum perſcienter contentionem omnem remiſerat.

Perſcindo, is, a. 3. διασχίζομαι, totum ſcindo, vel per medium ſcindo. *Tib. l.* 1. *eleg.* 13. Sit ſatis a membris tenuem perſcindere veſtem. Adde *Liv. l.* 21. *c.* 58.

Perſciſſus, a, um, part. a perſcindor. *Lucret. l.* 6. *v.* 110. Interdum perſciſſa furit petulantibus auris.

Perſcitus, a, um, valde ſcitus. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 67. Per mihi ſcitum videtur, &c.

Perſcribo, is, pſi, ptum, a. 3. ἀναγράφω, idem, ac ſcribo, vel totum, & ad finem uſque ſcribo. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 23. Quod ni ita putarem, ipſe perſcriberem. *Id. l.* 3. *ep.* 4. Nunc mihi Quinctus frater meus mitiſſimam tuam orationem, quam in Senatu habuiſſes, perſcripſit. *Liv. l.* 1. Si a primordio Urbis res P. R. perſcripſerim. ¶ Aliquando eſt in tabulas publicas, in actaque referre, *regiſtrare*. *Cic.* 3. *Catil.* Et quoniam nondum eſt perſcriptum Senatus conſultum. *Id. pro Syll.* Qui omnia judicum dicta perſcriberent. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 24. Viri boni uſuras ſuas perſcribunt, ideſt, nomina debitorum in codicem referunt. V. *eund. pro Roſc. Com. c.* 1. ¶ In hac acceptione uſurpatur etiam cum acc. & præp. *in*. *Cic.* 3. *Ver.* In tabulas publicas ad ærarium perſcribenda curavit. ¶ Aliquando eſt lege ſancire. Nam leges literis conſignantur, & monumentis continentur. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quanquam hoc ſi minus civili jure perſcriptum eſt, lege tamen naturæ, communi jure gentium ſancitum eſt, ut, &c. ¶ Perſcribere pecuniam, eſt reddere creditori per ſcripturam, h. e. de menſa argentariorum, quibus ſcriptuer cavebant, *pagar in lettere di cambio, pagar in banco del giro*. *Ter. Phor.* 5. 8. Næ ego perſcripſi porro illis, quibus dedi. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 2. Qui de reſiduis CCCC. H S. CC. præſentia ſolverimus, reliqua perſcribamus. V. *Donat. ad loc. cit. Terent.*

Perſcriptio, onis, f. actus perſcribendi, ἀναγραφή, *regiſtro*. *Cic. Agr. c.* 9. Ei locus primus invidiæ in perſcriptione legis conceſſus eſt. *Id. Fam.* 3. *ep.* 2. Illud Senatusconſultum, quod eo die factum eſt, ut perſcriptione eſt, ut dem id extabit, &c. *il regiſtrato con termini, o parole tali, &c.* ¶ Sumitur etiam pro ſcriptura, ſeu inſtrumento, in quo perſcribitur pecunia ab altero ſolvenda, *lettera di cambio, viglietto*. *Id. Phil.* 5. *c.* 4. Illa vero diſſipatio pecuniæ ferenda nullo modo eſt, per quam ſeſtertium ſepties millies falſis perſcriptionibus, donationibuſque avertit. *Id. pro Flac. c.* 30. Emptiones falſas, prædiorum perſcriptiones cum mulieris aperta circumſcriptione feciſti. Alii leg. *præſcriptiones*, alii *præſcriptiones*. *Id. l.* 12. *Att. ep.* 51 Tiro mihi narravit, debere, non eſſe dignitatis meæ, perſcriptionem tibi placere. h. e. ſolutionem per literas. V. *Perſcribo*.

Perſcriptor, oris, m. *notajo*, tabellio, ſive cautor, qui formulas concipit. *Cic.* 3. *Ver. c.* 72. Scribam tuum dicit Verres hujus perſcriptorem fœnerationis fuiſſe.

Perſcriptus, a, um, nom. ex particip. ſcriptus, exaratus, deſcriptus. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 33. Hoc perſcriptum in monumentis veteribus reperietis. *Id.* 1. *Fam. ep.* 2. Senatus auctoritas perſcripta. *regiſtrata*.

Perſcrutatio, onis, f. actus perſcrutandi, inquiſitio. *Sen. de conſol. ad Helv. c.* 9. *ad fin.* Quid opus eſt profundi perſcrutatione?

Perſcrutātor, oris, m. qui perſcrutatur. *Capitolin. in Maxim. jun. cap.* 2. Harum rerum perſcrutator. Adde *Veget. de re milit. l.* 3. *c.* 3.

Perſcrutatus, a, um, nom. ex particip. paſſiva ſignificatione. *Ammian. l.* 17. *c.* 4. Montium venis perſcrutatis.

Perſcrūto, as, a. 1. idem quod perſcrutor. *Plaut. Aulul.* 4. 4. 30. Poſtremo hunc jam perſcrutavi: nihil hic habet.

Perſcrūtor, aris, atus ſum, d. 1. *cercare con diligenza*, διερευνάω, diligenter inquiro. *Cic.* 2. *Off.* Qui perſcrutarentur arculas muliebres. *Id.* 2. *de Invent. c.* 44. Sententiam ſcriptoris domeſticis ſuſpicionibus perſcrutari.

Perſculptus, a, um, nom. ex particip. ſculptus, vel perfecte ſculptus. *Corippus l.* 3. *v.* 377. Perſculpti lapides, ſurdæ, mutæque figuræ.

Perſĕa, f. 1. περσέα, περσεία, πέρσεα, arbor Ægyptia, procera, fructu piri, aut mali magnitudine, noxia in Perſide, vetita in Ægypto. *Plin. l.* 13 *c.* 9. & *l.* 15. *c.* 13. ubi multa de hac arbore.

Perſĕco, as, cui, ctum, a. 1. διατέμνω, idem, ac ſeco, vel perfecte ſeco, medium ſeco. *Cic.* 4. *Acad. c.* 39. Eodem modo rerum naturas perſecare, aperire, dividere poſſumus. *Liv. l.* 40. *c.* 19. Vitium, ne ſerpat, perſecare.

Perſector, aris, atus ſum, depon. 1. ſector, perſequor. *Lucret. l.* 2. *v.* 1004. Edere ſunt perſectamer, viſæque volantes. *Id. l.* 4. *v.* 263. Nos perſectari primordia. ubi alii leg. *perſcrutari*.

Perſecutio, onis, f. δίωξις, actus perſequendi in judicio. *Cic. in Orat. c.* 41. In altera perſecutionum, cautionumque præceptio.

Perſecūtor, oris, m. *perſecutore*, qui perſequitur, & inſectatur. *Capitolin. in Albino, c.* 11. Averſæ Veneris ſemper ignarus fuit, & talium perſecutor. ¶ Item qui aliquid perquirit, ut perſecutor auri, in *Cod. l.* 10. *tit.* 72. *leg.* 1.

Perſecutoria, æ, f. *in Cod. l.* 19. *tit.* 72. *leg.* 1. accipitur pro licentia ſcripto data aliquid perſequendi, ſeu perquirendi.

Perſecutrix, icis, f. *perſecutrice*. *Auguſtin. lib.* 1. *de conſ. Evangeliſtar. c.* 25. Juno perſecutrix Herculis.

Perſedĕo, es, edi, eſſum, n. 2. καθίζομαι, perpetuo ſedeo. *Liv. l.* 43. In equo dies, noctesque perſedendo. *Sen. epiſt.* 108. Multis apud Philoſophum annis perſedere. Adde *Sueton. in Claud. c.* 34.

Perſegnis, gne, o. 3. valde ſegnis. *Liv. l.* 23. *c.* 5. Pedeſtre prælium fuit perſegne, paucis in prima acie pugnantibus Romanis.

Perſēis, idis, f. Hecate Perſis filia. *Senec. Med. v.* 814. Cauſa vocandi, Perſei, tuos ſæpius arcus. ¶ Hinc objective herbæ Perſeides dicuntur, quibus in veneficiis ſagæ utuntur. *Ovid. de remed. amor. v.* 263. Quid tibi profuerunt, Circe, Perſeides herbæ?

Perſeius, a, um, ad Perſeum pertinens. *Valer. Flacc. l.* 6. *v.* 495. Hecate Perſeia.

Perſĕnex, o. 3. valde ſenex. *Suet. de clar. Gramm. c.* 9. Namque jam perſenex pauperem ſe, & habitare ſub tegulis quodam ſcripto fatetur.

Perſentio, is, nſi, nſum, a. 4. ἐπαισθάνομαι, idem, ac ſentio. *Virg.* 4. *Æn. v.* 448. Magno perſentit pectore curas.

Perſentiſco, is, a. 3. ἐπαισθάνομαι, idem, ac perſentio, vel incipio perſentire. *Ter. Heaut.* 5. 1. 43. Ubi poſſem perſentiſcere, niſi eſſem lapis, quæ vidi.

Perſephŏne, es, f. 1. περσεφόνη, eadem, ut Proſerpina. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 591. At neque Perſephone digna eſt prædone marito. *Id. Heroid. epiſt.* 21. *v.* 46. Perſephone noſtras pulſat acerba fores. h. e. mors.

Perſephonium, ii, n. περσεφόνιον, herba, papaver ſylvaticum, album. *Apul. de herb. c.* 53.

Perſepŏlis, is, f. *Shiras*, περσέπολις, urbs Perſidis olim ampliſſima, & regia, ad Rhogomanem fl. in amœniſſima planitie. Ejus arx, quæ montis radices ambit, univerſa triplici muro cingebatur. Condita fuit, & nominata a Perſeo Rege, & incenſa ab Alexandro Magno ebrio, Thaidis meretricis perſuaſione. *Curt. l.* 5. *c.* 7.

Perſĕquax, acis, adject. ſtrenuus in perſequendo. *Sidon. l.* 4. *epiſt.* 9. In rebus perveſtigando perſequax. *Apul. append. Florid.* Ales oculis perſequax, unguibus pertinax.

Perſĕquens, tis, nom. ex partic. qui perſequitur, ſeu ſectator. *Plaut. Caſ.* 2. 1. 12. Acheruntis pabulum, flagitii perſequentem. h. e. flagitii amatorem. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 19. Virum integerrimum, inimicitiarum perſequentiſſimum. h. e. ulciſcentem inimicitias.

Perſĕquor, eris, cutus ſum, d. 3. *ſeguire*, *ſeguitare*, ἐπακολουθέω, idem ac ſequor, vel aliquem præcedentem, ſeu præeuntem ſequor, illius aſſequendi gratia. *Cic. l.* 3. *Fam.* Qui me in caſtra, & qui trans Taurum perſequi non poſſent. ¶ Translate ponitur pro imitari. *Cic.* 1. *de Orat.* Cujus veſtigia qui perſequi cupiunt. ¶ Item pro colere, exercere, ſtudere. *Cic.* 1. *Fin.* Qui ſtudioſe antiqua perſequeris. *Id. ibid.* Eas ergo artes perſequeretur, &c. ¶ Extrema perſequi, eſt in re incepta perſeverare. *Cic. in Piſon.* Extrema ſi perſequitur, quæ inchoavis. ¶ Item pro exequi. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 15. Ut mea mandata digeras, perſequare, conficias. *Plaut. Merc.* 3. 2. 11. Hoc, ut dico, factis perſequar. ¶ Item pro conquirere, acquirere, *procacciarſi*. *Id. ibid.* 5. 1. Hodie extollo mea domo patris pedem: alios mihi deos Penates perſequar, aliam urbem, &c. ¶ Item pro urgere, inſiſtere, ut Promiſſa alterius perſequi, ideſt urgere, ut ille ſtet promiſſis. *Plaut. Merc. prol. v.* 85. ¶ Item pro oratione conſectari, explicare. *Cic.* 1. *Acad.* Sic Philoſophiam Latinis literis perſequitur. *Id.* 2. *Off.* Has res commodiſſime Xenophon Socraticus perſecutus eſt in eo libro, qui Oeconomicus inſcribitur. ¶ Sumitur etiam pro inſectari, ulciſci, *perſeguitare*, רדף, Ger. *nachjagen*, Gal. *pourſuivre*, Hiſp. *perſeguir*, ἀνταδικέω. *Cic. pro Flac.* Hunc æſtuantem & tergiverſantem judicio ille perſequitur. *Id. pro Cæc.* Atque injuriam tuam perſequar. ¶ Perſequi aliquem odio, h. e. valde odiſſe, *Senec. Hippolyt.* ¶ Perſequi rem ſuam, *pretender il ſuo*. *Cic. pro Quint. c.* 13. Sic jus ſuum perſequi, *Id. Verr.* 1. & *Terent. Adel. c.* 1. ¶ Perſequi pœnas a cive ſeditioſo, h. e. repetere, exigere. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 9.

Perſĕro, is, a. 3. inſero, immitto *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 41. Reſticulas & eos, quas edimus, maturas perſerunt, & eas, cum inaruerunt, complicant, &c.

Perſervio, is, n. 4. *ſervire*, idem quod ſervio. *Vopiſc. in Probo c.* 18. Probo potius perſervire maluerunt, quam cum Bonoſo eſſe.

Perſes, is, m. 3. vel Perſeus, i, m. 2. Πέρσης, filius Perſei filii Danaes ex Andromeda Cephei filia, a quo Perſæ originem habuerunt. *Herod. l.* 7. Hic primus ſagittas reperit. *Plin. l.* 7. *c.* 6. & *Bocc. l.* 12. *Gen.* ¶ Fuit & alter Perſes, Solis, & Perſæ Nymphæ filius, & pater Hecates, ut aliqui dicunt, Rex Tauricæ regionis crudeliſſimus. ¶ Denique Perſes fuit Regis Macedonum, qui ab Æmilio victus, & in acie captus, ductus eſt in triumphum Romam cum filiis, ubi in carcere interiit. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* 1. *de Div.* 3. *Fin.* 3. & 5. *Tuſc.* & *pro L. Man.*

Perſeverabĭlis, le, adject. conſtans, perſeverans. *Cal. Aurel. Tard.* 3. *c.* 2. Perſeverabilis reſumptio.

Perſevērans, antis, o. *perſeverante*. *Colum. in præf. l.* 1. Iſque mos diu ſervatus eſt perſeverantiſſimo colendorum agrorum ſtudio. *Liv. l.* 5. *c.* 30. Valerius perſeverantior fuit cædendis hoſtibus in fuga. *Curt. l.* 6. *c.* 7. Averſari ſcelus perſeverantem metu mortis terret.

Perſeveranter, adv. *perſeverantemente*, *coſtantemente*, Ger. *beharlich*, Gal. *conſtamment*, Hiſp. *perſeveradamente*, ἐπιμόνως, conſtanter. *Liv. l.* 4. *c.* 60. Poterat bene cœptam rem perſeveranter tueri. *Id. l.* 21. *c.* 10. Vereor, ne perſeverantius ſæviant. *Plin. l.* 4. *ep.* 21. Nam patrem illarum defunctum quoque perſeverantiſſime diligo.

Perſeverantia, æ, f. *perſeveranza*, Ger. *verharrung*, Gal. *perſeverance*, Hiſp. *perſeverancia*, ἐπιμονή, eſt in ratione bene conſiderata ſtabilis, & perpetua permanſio, ut *Cic.* definit *l.* 2. *de Inv. Id.* 5. *Ver.* Cujus iſte fidei, diligentiæ, perſeverantiæ nulla ratione eripi poſſit.

Perſeveratio, onis, f. perſeverancia, conſtantia. *Apul. in Aſclep.* Cognovimus ta, æterna perſeveratio.

Perſeveratus, a, um, nom. ex partic. *continuato*. *Juſtin. l.* 12. *c.* 6. Ob hæc illi quatriduo perſeverata inedia eſt.

Perſevēre, adv. valde ſevere. *Plin. l.* 9. *ep.* 5. Inquiro enim perſevere. Alii leg. *inquiro*, & *perſevero*.

Perſevēro, as, avi, atum, n. 1. *continuare*, *perſeverare*, נתר, Ger. *verharren*, Gal. *perſeverer*, Hiſp. *perſeverar*, προσκαρτερέω, ſevere in ſententia permaneo, cum conſtantia animi, & quaſi quadam ſeveritate continuo. *Cic. de Amic. c.* 7. Oreſtes autem, ita, ut erat, Oreſtem ſe eſſe (dicere) perſeveraret. *Caſ.* 5. *B. G.* atque in eo perſeverat. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic.* 6. *Ver.* Non eſt ab iſto primo illo adventu perſeveratum. ¶ Cum accuſativo more activorum. *Symmach. l.* 2. *ep.* 90. Perſevera diligentiam. *Jul. Firmic. l.* 4. *Matheſ.* Iras ſuas perpetuis indignationibus perſeverantes.

Perſevērus, a, um, valde ſeverus. *Tac. l.* 13. *Ann. c.* 48. Imperium perſeverum.

Perſēus, i, vel Perſes, is, m. περσεύς, filius Jovis ex Danae Acriſii Argivorum Regis filia. Educatus fuit a Polydecte Rege Seriphi inſ. qui Perſei ingenium veritus, audaciamque, & felicitatem, ſub prætextu immortalis gloriæ eum miſit in Gorgades inſ. quæ ſunt in mari Atlantico, Africam verſus, & Promontorium viride, ad debellandam Meduſam. Accepto igitur a Vulcano enſe adamantino, quem vocant harpen, a Mercurio talaribus, a Pallade clypeo, Pegaſo equo inſidens in Regnum Meduſæ pervenit, quam Palladis clypeo impune vidit (illa enim ſe aſpicientes in ſaxa commutabat) & in aere certans Vulcanio enſe interfecit. Abſtulit Meduſæ caput, cum quo per aerem volans a ventis diſcordibus in varias mundi partes nunc ad Boream, nunc ad Auſtrum, nunc ad Ortum, nunc in Occaſum delatus eſt. Cum ſuper Libycas arenas penderet, guttæ ſanguinis ex capite Meduſæ cecidiſſe dicuntur, & in varios ſerpentes animatæ fuiſſe, inde eſſe, quod Libya tanta ſerpentum multitudine infeſtetur. Sole occidente conſtitit in Mauritania, ubi Atlantem Regem in ſaxum convertit, quod ſibi hoſpitium denegaviſſet. Sequenti die, cum per Æthiopiam, vel potius per Chaldæam Aſſyriæ regionem tranſiret, vidit Andromedam filiam Cephei, & Caſſiopes ſcopulo alligatam, eamque facta de illius nuptiis pactione, bellua interfecta liberavit, cui virgo devoranda expoſita fuerat, Jovis Hammonis ſententia, ob crimen matris, quæ ſe Nereidibus formæ præſtantia prætulerat. In nuptiali convivio Phineus frater Cephei, cui Andromeda deſponſata ante fuerat, ſpon-

ſponſam repetiit. Ingens igitur rixa coorta eſt, in qua Perſeus multos occidit, tandem oſtenſo Meduſæ capite omnes, qui Phineo favebant, in lapides immutavit. Poſtremo Phineus, cum ſupplex a Perſeo veniam petiiſſet, & impetraſſet, caſu, & temere monſtrum intuitus, & ipſe converſus eſt in lapidem. Ex Aſſyria Perſeus cum Andromeda in Græciam venit, & capite Meduſæ in ſaxum vertit Prœtum, qui Acriſium Argivorum Regno expulerat. Eadem ratione Polydectem ultus eſt, de ſua gloria ob invidiam aſſidue detrahentem. *Ovid.* 4. & 5. *Met.* Denique Acriſium avum caſu lapidem fecit. Poſt multas tandem res præclariſſime geſtas in cœlum translatus dicitur, ejuſque meritis etiam Cepheus, Caſſiope, & Andromeda. Conſtat ſtellis ſex & viginti. Filios reliquit Gorgophontem, Sthaleneum, Erythræum, Bacchemonem, & Perſen, de quo ſupra. *Cic.* 2. *de nat. Deor. Herod. l.* 7.

Perſēus, a, um, n. 1. 2. quod ad Perſeum ſpectat. *Propert. l.* 3. *eleg.* 20. Seſtaque Perſea Phocidis arva manu.

Perſia, æ, f. & Perſis, idis, f. 3. *Perſia*, inc. *Parſi*, & *Parſiſtan*, Περσίς, prov. Aſiæ, ampla, ad mare rubrum, quod propterea & ſinus Perſicus appellatur, a Perſe, vel Perſeo rege ſic dicta. V. *Plin. l.* 6. *c.* 26. & 27. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 58. Tabellæ a Perſia allatæ. *Virg.* 4. *Georg. v.* 290. Quaque pharetratæ vicinia Perſidis urget.

Perſĭbe, adv. acute, callide. *Var. l.* 6. *de L. L.* ut *Scaliger* legit, Perſibe, peracute. Ubi vulgo *Perſibus aperito*.

Perſĭbus, a, um, peracutus, a *per*, & *ſibus*, callidus, acutus. *Feſt.* Perſibus peracutum ſignificare videtur. *Plaut.* ex *Næv.* ut uſus docet. Alii leg. *perſicus*.

Perſiccātus, a, um, nom. ex partic. valde ſiccatus. *Apic. l.* 7. *c.* 6. Perſiccatam, & expreſſam.

Perſiccus, a, um, adject. valde ſiccus. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Si oculi graves, & aut perſicci, aut ſubhumidi ſunt.

Perſĭce, adverb. *alla Perſiana*, Perſarum more. *Quintil. l.* 11. *c.* 2. *ſub fin.* Perſice loqui.

Perſĭcum. V. Perſicus, a, um.

Perſĭcus, a, um, adject. *Perſiano*, *di Perſie*, ut Perſicus ſinus, *Plin. l.* 6. *c.* 24. *Golfo di Perſia*, Perſica regna, *Juven. ſat.* 14. Perſicus apparatus. h. e. opulentus, delicatus, ſplendidus, a Perſarum deliciis, & luxu, *Horat. l.* 1. *od.* 38. ¶ Perſica malus, *peſco*, περσικὴ μηλέα, *perſicaro*, arbor humilis, folio linguæ ſimili, & amygdalæ, paulo majore, flore ſubpuniceo, fructu ſimili cordi, qui *Perſicum malum* vocatur, *peſca*, *perſico*. Nomen habet a Perſide, ex qua a Macedonibus poſt victum Darium in Græciam translata eſt. ¶ Sacra fuit Harpocrati ſilentii Deo, ut auctor eſt *Plut. l. de Iſide*, & *Oſiride*. Ratio eſt, quia hujus arboris folium linguæ ſimile eſt, fructus cordi. V. *Macrob. l.* 2. *c.* 15. & *Plin. l.* 13. *c.* 9. & *l.* 15. *c.* 13. ¶ Dicitur etiam Perſicus, i, f. abſoluta. *Pallad. l.* 2. *c.* 37. Perſicus, pirus, pomiferæque arbores. ¶ Perſicum malum, *perſico*, fructus Perſicæ arboris, foris molli lanugine veſtitus, carnoſus, ſucculentus, intus oſſe duro, & ſcabro, quod nucleum amygdalæ ſimilem habet. *Plin. l.* 16. *c.* 12. Sed Perſicorum palma duracinis, &c. ¶ Eſt etiam Perſica malus eadem quæ Medica, & citrea, apud *Macrob.* 2. *Saturn. c.* 15. V. Aſſyrius.

Perſĭdĕo, es, edi, eſſum, διαμένω, permaneo, ex *per*, & *ſedeo*. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Pruinæ perniciosior eſt uſtura, quoniam lapſa perſidet, gelatque.

Perſĭdes, um, m. piſces ex genere polyporum. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Perſĭdĭcus, a, um, idem quod Perſicus. In vet. epigram. ætatis Gratiani Imp. apud *Panvin. de civ. Romana*, *c.* 38. Perſidicique Mithræ antiſtes Babylonie templi.

Perſīdo, is, n. 3. ὑποκαθίζω, deorſum feror, deſcendo, penetro. *Lucret. l.* 2. At neque quo pacto perſiderit humor aquai, viſum eſt, ideſt immiſſus ſit, intrarit, penetrarit. *Virg.* 3. *Georg. v.* 442. Ubi frigidus imber altius ad vivum perſedit. Rurſus *Lucret. l.* 2. *v.* 1124. Fruges perſidit in ipſas Peſtilitas.

Perſīgno, as, a. 1. *ſuggellare*, ἐνσημαίνω, obſigno. *Liv. l.* 25. *c.* 7. Uni ſaneis conquirendis, donisque perſignandis.

Perſillum vocant ſacerdotes radiculum piceatum, in quo unguen eſt, quo Flamen arma Quirini ungit. *Feſt.*

Perſĭmĭlis, le, n. 3. valde ſimilis. *Cic. in Part.* Quæ eſt germana literaturæ quodammodo, & in diſſimili genere perſimilis. Adde *de petit. conſul. c.* 7.

Perſimplex, icis, adject. valde ſimplex. *Tac.* 15. *Ann. c.* 45. Perſimplici victu, & agreſtibus pomis vitam toleras.

Perſis, idis, f. idem quod Perſia. V. Perſia. ¶ Item adjective, quæ eſt ex Perſia. *Ovid.* 1. *Amor. v.* 172. Perſidas induſit, Cecropiaſque rotas.

Perſiſto, is, ſtiti, n. 3. *periſtere*, *perſeverare*, διαμένω ἀρίστημι, duro, perſevero. *Cic.* 2. *de Div.* Perturmiſſima fueris, ſi in eo perſtiteris. *Liv. l.* 38. *c.* 14. In eadem impudentia perſiſtera.

Perſĭtes, æ, tithymali ſpecies. *Apul. de herb. c.* 108.

C. Perſius, Civis Roman. doctiſſimus omnium Romanorum. *Cic.* 2. *de Orat.* & *in Brut.* ¶ Perſius Flaccus, Poeta Satyricus, Volaterris Hetruriæ oppido ortus. Conſtat, eum clariſſe iiſdem fere temporibus, quibus Domitius Nero imperium Urbis Romæ ſuſcepit. Magiſtros habuit, in Grammatica Rhemnium Palæmonem Vicentinum, in Rhetorica Flavium Virginium. Poſt amiciſſimus Annæi Cornuti. Scripſit ſatyras multo quidem ſale, & acumine, ſed non minore obſcuritate, adeo ut affectaſſe eum quidam potent, & in eo dediſſe operam, ut minus intelligeretur. *Mart. l.* 4. *epigr.* 29. Sæpius in libro laudatur Perſius uno: Quam levis in tota Marſus Amazonide.

Perſŏleta, vel Perſollata, æ, f. 1. ἄρκειον, προσώπιον, προσωπίς, genus herbæ circa rivos, & flumina, quam Officinæ lappam majorem vocant. Ita ſcribitur apud *Plin.* in manuſcriptis, & ita ſimiliter eſt in veteri editione Parmenſi. Quibuſdam tamen dicitur *perſonata*, vel *perſonace*. *Plin. l.* 25. *c.* 9. *Colum. l.* 16. *c.* 17.

Perſŏlemnis, ne, adject. valde ſolemnis. Quidam Lexicographi afferunt exemplum *Suetonii in Ner. c.* 28. quod tamen nihil conficit. Verba ſunt: Cum dote & flammeo per ſolemnes nuptiarum ad ſe deductum pro uxore habeit.

Perſŏlĭdo, as, avi, atum, a. 1. idem ac ſolido. *Stat.* 2. *Theb. v.* 353. Sicco quas aſper hiatu perſolidat Boreas. h. e. congelat.

Perſolla, æ, f. diminut. parva perſona, ut corolla a corona. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 36. ubi tamen Codices mire variant. V. Perſolus.

Perſolvo, is, lvi, utum, *pagare affatto*, ἐκτίνω, perfecte, ſeu in totum ſolvo. *Cic. Att. l.* 5. Stipendiumque eis uſque idibus Quintilis perſolutum. ¶ Item pro reddere, quod acceptum eſt, quodcunque illud ſit, *rendere*. *D. Brut. Cic. l.* 11. *ep.* 11. Tantum me tibi debere exiſtimo, quantum perſolvere difficile eſt. *Cic.* 7. *Ver.* Et receptum officium Siculis neceſſariis meis erit perſolutum. *Virg.* 1. *Æn.* Grates perſolvere dignas non opis eſt noſtræ. ¶ *Perſolvere pœnas*, eſt dare pœnas, puniri. *Cic.* 2. *Phil.* Pœnas Diis, hominibuſque meritas, debitaſque perſolvat. ¶ *Perſolvere promiſſum*, eſt promiſſum perficere. *Cic. pro Sext.* Sinite, me, quod vobis fretus huic ſæpe promiſi, id a vobis ei perſolvere. *Caſſ. Cic. l.* 12. *Fam.* Dum promiſſa militibus perſolvo. Sic perſolvere, *Propert. l.* 2. *eleg.* 26. ¶ *Perſolvere epiſtolæ*, eſt ſatisfacere, ſeu reſpondere. *Cic. Att. l.* 14. Perſolvi primæ epiſtolæ, venio ad ſecundam. ¶ Perſolvere quæſtionem, eſt expedire, explicare. *Id. Att. l.* 7. Si hoc mihi ζήτημα perſolveris. ¶ Poetæ metri cauſa *perſoluo* dicunt quadriſyll. pro *perſolvo*. *Albinovan. ad Liviam*, *v.* 369. Vita data eſt utenda, data eſt ſine fœnore nobis Mutua, nec certa perſoluenda die.

Perſōlus, a, um, o. 1. 2. idem ac ſolus, ſeu merus, *unico*. *Plaut. Curc.* 2. 3. 36. Ebrioſa, perſolæ nugæ. Alii aliter legunt. *Id. Menæch.* 1. 2. 46. Oculum effodito perſolum mihi, ſi ullum verbum faxo. Verba ſunt cujuſdam luſci, ſeu cocli tis.

Perſŏlūta, æ, f. 1. herba hortenſis, apud Ægyptios, al. perſolyton. *Plin. lib.* 21. *c.* 33. Et perſolutam Ægyptus in hortis ſerit coronarum gratia.

Perſōna, æ, f. 1. *maſchera*, μορμολύκειον, proprie eſt hiſtrionum larva, imago hominis, ſatyri, beſtiæ, aut hujuſmodi. *Gel. l.* 5. *c.* 7. *ex Gabio Baſſo* ſcribit dici a *perſonando*, nempe quia caput, & os cooperimento perſonæ tectum, undique, unaque tantum vocis emittendæ via apertum, quoniam non vaga, nec diffuſa eſt, in unum tantummodo exitum coarctat vocem, & magis claros, canoroſque ſonitus facit. *Juven. ſat.* 3. *v.* 174. tandemque redit ad pulpita notum Exodium, cum perſonæ pallentis hiatum In gremio matris formidat ruſticus infans. ¶ Translate, ſeu figurata varie accipitur. Imprimis per Metonymiam pro fabulæ actore, ideſt pro uno ex iis, qui ad fabulam agendam in ſcenam producuntur. *Teren. in prol. Eun.* Eas ſe non negat perſonas transtuliſſe in Eunuchum ſuam. ¶ Deinde per Metaphoram pro ſpecie, imagine, idea rerum incorporearum. *Cic.* 4. *Ver.* Imponatur honeſtæ civitati turpiſſima perſona calumniæ? ¶ Item pro ſpeciali hominis natura, moribus, ſtatu, dignitate, exiſtimatione. In hac acceptione in uno homine multæ poſſunt eſſe perſonæ, mariti, patris, præceptoris, magiſtratus, mitis, læti, iracundi &c. *Cic. pro Cluent.* Hujus Staleni perſona populo jam nota, atque perſpecta a nulla turpi ſuſpicione abhorrebat. *Id. de Amic.* Quia nulla videbatur aptior perſona, quæ de illa ætate loqueretur, quam ejus, &c. *Id. pro Planc.* Abjecta Quæſtoria perſona, comitiſque ſumpta. ¶ Item pro onere, munere, officio. *Cic. in Piſon.* Non capiunt anguſtiæ pectoris tui tantam perſonam, tam gravem, tam ſeveram. *Id. de Leg. Agr.* Vos mihi Prætori biennio ante hoc eodem in loco perſonam hanc impoſuiſtis, ut, &c. ¶ Per Metaphoram, & Metonymiam ſimul ponitur pro ipſo homine, *perſona*, נפש, Germ. *perſon*, Gal. *perſonne*, Hiſp. *perſona*, πρόσωπον. *Cic.* 2. *Agr.* Grave eſt enim nomen imperii, atque etiam in levi perſona pertimeſcitur. *Id. l.* 6. *Fam.* Et in ejus perſonam multa fecit aſperius. ¶ Denique per Catachreſin perſonæ appellantur eminentes figuræ in ædificiis, vel in hortis, quæ varios vultus, & geſtus exprimunt, vel aquas ore, vel mentula fundunt. *Ulp. l. fundi.* §. *de act. empt.* ¶ Apud Grammaticos perſonæ in nominibus, & verbis ſunt, *ego*, *tu*, *amo*, *amat*, &c. *Varr. l.* 7. & 8. *de L. L.*

Perſōnācia, æ, f. apud *Apul. de herb. c.* 36. eadem herba eſt, quæ *Plinio* perſolata, ſeu perſonata.

Perſōnālis, le, n. 3. *perſonale*, προσωπικός, quod ad perſonam pertinet, ut *Actio perſonalis*, quæ in perſonam datur, cui opponitur actio *realis*, quæ datur in rem. *Paul. l. pen. ff. de ſerv. præd. ruſt.* Perſonalis uſus aquæ. Adde *Ulp. l.* 63. *ff. pro ſoc.* ¶ Verbum perſonale eſt, quod habet omnes perſonas utriuſque numeri, ut *amo*, *amas*, *amat*, *amamus*, *amatis*, *amant*. *Chariſ. Diomed. Priſcian.*

Perſōnālĭter, adv. apud Grammaticos ſignificat, cum perſonis, ut Verbum perſonaliter dictum, *Gell. l.* 15. *c.* 13. ¶ *Arnob. l.* 3. alia ratione uſurpat: Etiamſi, inquit, perſonaliter ignoramus, qui ſunt Lares, Penates, &c. *non ſappiamo preciſamente*.

Perſōnāta. V. Perſolata.

Perſōnātus, a, um, *maſcherato*, *Ger. der eine larve für hat*, Gal. *maſque*, Hiſp. *maſcharado*, ὑποδεδυκώς, ὁ ἐν προσωπείῳ, qui perſona, h. e. larva indutus eſt. Proprie perſonati, teſte *Feſto*, dicebantur hiſtriones Atellani, quia jus erat iis non cogi in ſcena ponere perſonam, quod cæteris hiſtrionibus pati neceſſe erat. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 59. Qui perſonatum ne Roſcium quidem magnopere laudabant. ¶ Perſonata fabula dicitur, quæ agitur a perſonatis hiſtrionibus. Hoc nomine fabula quædam *Nævii* inſcribitur, non quod primum ab hiſtrionibus perſonatis acta ſit, ut quidam putant, cum multis poſt annis comœdi, & tragœdi perſonis uti cœperint, ſed quia propter inopiam comœdorum acta nova eſt per Atellanos, qui proprie vocabantur perſonati. *Feſt.* ¶ Per translationem etiam folia herbæ perſolatæ perſonata dicuntur. *Plin. l.* 21. *c.* 15. Folia latiſſima ad ſimilitudinem earum, quæ perſonata in noſtris amnibus vocamus. ¶ Item translate perſonatus dici poteſt, quiſquis foris aliud oſtendit, & intus aliud ſentit, & machinatur. *Cic. Att. l.* 15. Quid eſt autem, cur ego perſonatus ambulem? ¶ Perſonata felicitas, quæ vera non eſt, ſed ſimulata, *Senec. epiſt.* 80.

Perſŏno, as, ui, itum, n. 1. *ſonare molto*, *gridare*, *riſonare*, ἐξηχέω, valde ſono, clamo, perſtrepo. *Cic. pro Cœl. c.* 20. Illæ vero non loquuntur ſolum, verum etiam perſonant, hue unius mulieris libidinem eſſe prolapſam, &c. *Virg.* 1. *Æn.* Cithara crinitus Jopas perſonat aurata. *Id.* 6. *Æn.* Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci perſonat. *Hor.* 2. *ſer. ſat.* 6. Simul domus alta Moloſſis perſonuit canibus. *Id. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 7. Eſt, mihi purgatam crebro qui perſonet aurem, h. e. in aurem clamet.

Perſŏnus, a, um, adject. *riſonante*. *Val. Flac. l.* 4. *v.* 418. Io Aſpide cincta comas, & ovanti perſona ſiſtro.

Perſorbĕo, es, n. 2. ἀναῤῥοφέω, totum ſorbeo. *Plin. l.* 31. *c.* 11. Tenui fiſtula, ſpiſſioreſque perſorbentes.

Perſpectē, adv. ἐπισταμένως, diligenter, & docte. *Plaut. Mil.* 3. 1. 161. Ut docte, & perſpecte ſapit.

Perſpectĭo, onis, f. perſpicientia. *Lactant. l.* 2. *c.* 8. Terrenum animal rerum cœleſtium perſpectionem non capit. Adde *de ira Dei*, *c.* 1.

Perſpecto, as, a. 1. freq. a perſpicio, καθοράω. *Plaut. Mil.* 3. 1. 2. Sinite, me prius perſpectare, ne uſpiam inſidiæ ſient. *Suet. in Domit. c.* 4. Navalem pugnam inter maximos imbres perſpectavit. h. e. uſque ad finem ſpectavit.

Perſpector, oris, m. qui perſpicit. *Juvenc. l.* 2. *v.* 575. Mentis perſpector Jeſus.

Perſpectus, a, um, διεγνωσμένος, viſus, cognitus, exploratus, diligenter animadverſus, certus, a *Perſpicio*. *Cic. pro Balb.* Hujus (virtus) præſens, experta, atque perſpecta obtrectatorum voce lædetur? *Cic. Attic. l.* 1. *c.* In tua erga me mihi perſpectiſſima benevolentia. *Id. ad Brut. epiſt.* 1. Perſpectum, & cognitum habere animum alicujus.

Perſpĕcŭlor, aris, d. 1. περισκοπέομαι, diligenter ſpeculor. *Hirt. de B. Afric. c.* 31. Cum de vallo perſpecularetur.

Perſpergo, is, ſi, ſum, a. 3. καταῤῥαίνω, idem ac aſpergo. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 34. Quo tanquam ſale perſpergatur omnis oratio.

Perſpĭcābĭlis, le, adject. conſpicuus. *Ammian. lib.* 14. *cap.* 8. (al. 25.) Tarſus urbs perſpicabilis.

Perſpĭcāce, adv. perſpicaciter. *Afran.* apud *Non. c.* 11. *n.* 31. Quam perſpicace, quam benigne.

Perſpĭcāſĭa, æ, f. idem ac perſpicacitas. *Cic. Attic. l.* 13. Quod ipſam perſpicaciam aliquam ſignificares. Alii pro *perſpicaciam* reponunt πρόνοιαν.

Perſpĭcācĭtas, atis, f. *acutezza*, פקח, Germ. *verſtand*, Gal. *claire veue*, Hiſp. *agudeza*, πολυϊδρεία, acumen. *Cic. Att. lib.* 1. *ep.* 18. *in fi.* Etſi ex iis, quæ ſcripſimus, tanta es perſpicacitate, etiam a me non ſcripte

pta perſpicis. Pleræque optimæ editiones omittunt *ex perſpicacitate*.

Perſpicaciter, adv. acute, cum perſpicientia. *Ammian. l. 29. c. 1.* Omnibus perſpicaciter inquiſitis.

Perſpicax, acis, o. 3. *acuto*, [illegible], *Ger. verſtandig*, *Gal. clairvoyant*, *Hiſp. agudo*, ὀξυωπὸς, conſideratus, acutus. *Cic. 1. Offic.* Id, quod acutum, & perſpicax natura eſt. *Apul. l. 2. A. A.* Perſpicacior Lynceo, vel Argo.

Perſpicibilis, le, adject. qui perſpici poteſt. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Perſpicibilis, & patens Solis ſplendor.

Perſpicientia, f. 1. *cognizione*, θεωρία, perfecta viſio, vel cognitio. *Cic. 1. Off. c. 5.* Aut enim in perſpicientia veri, ſolertiaque verſatur.

Perſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *vedere, o conoſcere perfettamente*, [illegible], perfecte video, cognoſco, intelligo. *Cic. pro Cluent.* Hæc niſi omnia perſpexeritis in cauſa. *Idem de Amic. c. 17.* Quidam ſæpe in parva pecunia perſpiciuntur quam ſint leves. *Idem pro leg. Manil. c. 9.* Conjectura perſpicere.

Perſpicue, adv. *chiaramente*, φανερῶς, clare, evidenter. *Cic. 4. Acad.* Quo enim modo perſpicue dixeris, album? &c. Adde 3. *Fin. c. 3.*

Perſpicuitas, atis, f. *chiarezza*, *Ger. clarheit*, *Gall. evidence, clairté*, *Hiſp. claridad*, ἐνάργεια, ſplendor, evidentia, facilitas. *Cic. 4. Acad.* Propterea, quod nihil eſſet clarius energia, ut Græci, perſpicuitatem, aut evidentiam nos, ſi placet, nominemus. Adde 3. *de nat. Deor. c. 4.*

Perſpicuus, a, um, *traſparente*, *chiaro*, [illegible], *Germ. offenbar*, *Gall. fort clair*, *Hiſp. muy claro*, διαφανής, quod viſum tranſmittit, diaphanum, lucidum, perlucidum. *Martial. l. 4. epigr. 86.* Prodat perſpicuus ne duo vina calix. ¶ Tranſlate ponitur pro manifeſto, facili, minime dubio. *Cic. pro Quinct.* Eſt quædam tamen ita perſpicua veritas, ut eam infirmare nulla res poſſit. *Id. pro Dom.* Se in medios hoſtes ad perſpicuam mortem pro ſalute exercitus injeciſſe. *Id. Ver. 2. c. 1.* Perſpicuum facere.

Perſpiro, as, n. 1. idem quod ſpiro, vel valde ſpiro. *Cato R. R. c. 157.* Venæ ubi ſufflatæ ſunt cibo, non poſſunt perſpirare in toto corpore.

Perſterno. V. Perſtratus.

Perſtimulo, as, a. 1. idem ac ſtimulo. *Tac. l. 4. Ann. c. 42.* Agrippinæ proximi illiciebantur pravis ſermonibus ſpiritus perſtimulare.

Perſtitur. V. Præſtino.

Perſto, as, perſtiti, perſtatum, o. 1. *perſeverare, continuare*, [illegible], *Ger. beſtehen*, *Gal. perſeverer*, *Hiſ. perſeverar*, ἐπιμένω, permaneo, perſevero. *Gel. l. 2. c. 1.* Homo pervius, perinoque perſtabat. *Cic. 4. Acad.* Perſtare in pravitate ſua. *Liv. lib. 8. c. 34.* Se tamen perſtaturum in incepto. *Virg. 5. Æn.* mens eadem mihi perſtat. *Tacit. Ann. 14. c. 6.* Perſtiterunt ſanctitatem dominæ tueri.

Perſtratus, a, um, partic. a perſterno, perfecte, vel totus ſtratus. *Liv. l. 10. c. ult.* Damnatis aliquot pecuariis, via a Martis ſilice ad Bovillas perſtrata eſt.

Perſtrenue, adverb. valde ſtrenue. *Terent. Adelph. 2. 1. 13.* Abi perſtrenue, ac fores aperi. Al. leg. *præſtrenue*.

Perſtrepo, is, pui, pitum, n. 3. καταψοφέω, valde ſtrepo. *Terent. Eun. 5. 3. 32.* Abeunt lavatum, perſtrepunt.

Perſtrictus, a, um, adject. valde ſtrictus. *Plin. l. 17. c. 24.* Perſtrictus gelu non potuit eo humor pervenire.

Perſtringo, is, nxi, ictum, a. 3. *ſtringere forte*, [illegible], valde ſtringo. *Cat. de R. R. c. 32.* Ne vitem præcipites, & ne nimium perſtringas. *Liv. l. 1. c. 25.* Perſtringit me horror. ¶ Tranſlate ſumitur pro breviter, & ſummatim dicere, vel ſcribere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Sed in animo eſt leviter tranſire, ac tantummodo perſtringere unamquamque rem. ¶ Item pro leviter reprehendere, levique dolore afficere. *Cic. pro Sext.* Ut eos, quorum ſcelere, & furore violatus eſſem, vocis libertate perſtringerem. *Id. pro Planc. c. 14.* Perſtringere aliquem facetius aſperſoribus. ¶ Item pro obnubilare, obſcurare, obtundere. *Cic. de Sen.* Voluptas rationi inimica, mentis, ut ita dicam, perſtringit oculos. *Id. 1. de Div.* Quorum utrumque perſtringere aciem mentis ſolet. *Hor. l. 2. od. 1.* Jam nunc minaci murmure cornuum perſtringis aures. ¶ Aratro perſtringere, eſt arare. *Cic. de Leg. Agr. 2. c. 25.* Quod ſolum tam exile, & macrum eſt, quod aratro perſtringi non poſſit.

Perſtruo, is, a. 3. idem quod ſtruo, ædifico. *Vitruv. l. 7. c. 4.* Paries cum in altitudinem perſtructus fuerit.

Perſtudioſe, adv. valde ſtudioſe. *Cic. in Brut. c. 56.* Eumque audire perſtudioſe ſolerem.

Perſtudioſus, a, um, πολυμαθής, valde ſtudioſus. *Cic. 3. Tuſc. c. 20.* Muſicorum vero perſtudioſum accepimus.

Perſuadeo, es, aſi, aſum, a. 2. *perſuadere*, [illegible], *Germ. uberreden*, *Gall. perſuader*, *Hiſp. perſuadir*, μεταπείθω, idem ac ſimplex ſuadeo. *Ter. Andr.* Et is mihi perſuadet, nuptias, quantum queam, ut maturem. ¶ Sæpe eſt ſuadendo inducere ad credendum aliquid, vel faciendum. *Cic. pro Cluent.* Cum hoc perſuadere vobis velim. *Auct. ad Her. l. 1. c. 6.* Cum animus auditoris perſuaſus videtur ab iis, &c. *Cæſ. l. 4.* Huic magnis præmiis, pollicitationibuſque perſuadet, ut ad hoſtes tranſeat. ¶ Perſuadere ſibi, eſt credere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Ego contra breviorem poſtulationem affero, & (quomodo mihi perſuadeo) aliquanto æquiorem. *Id. ad Brut. l. 12. epiſt. 5.* Quamobrem velim, tibi ita perſuadeas, ut &c. ¶ Sæpe uſurpatur imperſ. *Cic. de Sen.* Mihi quidem nunquam perſuaderi potuit, animos, &c. *Id. 1. Offic.* Cum perſuaſum ſit, nihil hominem, niſi quod honeſtum ſit, expetere oportere.

Perſuaſibilis, le, *perſuaſibile*, *probabile*, *veri ſimile*, πιθανός, qui perſuaderi poteſt, probabilis, veri ſimilis. *Quintil.* aliquoties uſurpat *l. 2. c. 13.* ubi de Rhetorices definitione diſſerit, & Latine vertit vocem Ariſtotelis, & aliorum Græcorum πιθανόν. Sunt qui leg. *perſuadibilis*.

Perſuaſibiliter, *perſuaſibilmente*, *probabilmente*, πιθανῶς, veriſimiliter, probabiliter. *Cornel. Celſ.* apud *Quintil. l. 2. cap. 15.* Finis Rhetorices eſt dicere perſuaſibiliter in dubia & civili materia. Adde *Quintil. ibi* Hermagoræ Græca verba vertentem. *Cic. l. 1. de Invent. c. 5.* dicit *appoſite ad perſuaſionem*.

Perſuaſio, onis, f. *perſuaſione*, *Germ. beredung*, *Gall. perſuaſion*, *Hiſp. perſuaſion*, πίστις, credulitas, opinio firma, fides. *Plin. lib. 25. c. 2.* Durat tamen tradita perſuaſio in magna parte vulgi, &c. *Quintil. l. 2. c. 4.* Arrogans de ſe perſuaſio. *Id. lib. 1. c. 1.* Falſam ſibi ſcientiæ perſuaſionem induxerunt.

Perſuaſorius, a, um, ad perſuadendum accommodus. Vide Perſuaſorius.

Perſuaſtrix, icis, f. quæ perſuadet. *Plaut. Bacch. 5. 2. 47.* Eccas tandem probri perlecebras, & perſuaſtrices.

Perſuaſus, a, um, *perſuaſo*, πεπεισμένος. *Cic. in Tuſc.* Quo viſo, & perſuaſo, ægritudo inſequitur neceſſario. *Id. 7. Ver.* Hodieque omnes ſic habent perſuaſum, iſtum, &c. *Brut. Cic. lib. 11. epiſt. 12.* Sed quod mihi perſuaſiſſimum eſt, Lepidum, &c. *Colum. lib. 12. c. 2.* Ea porro perſuaſiſſimum habere debebit, &c. *Auct. ad Her. l. 1. c. 6.* Cum animus auditoris perſuaſus videtur eſſe ab iis, qui ante dixerunt. *Et mox.* Si perſuaſus auditor fuerit.

Perſuaſus, us, m. perſuaſio. *Cic. pro Vareno*, apud *Quintil. l. 5. c. 10.* Hujus perſuaſu, & inductu. ¶ In aliis caſibus cave uſurpes, antequam exemplum reperias.

Perſubtilis, le, o. 3. valde ſubtilis. *Cic. pro Planc. c. 24.* Et quoniam tua fuit perelegans, ac perſubtilis oratio. *Lucr. l. 3. v. 180.* Animus perſubtilis.

Perſulcatus, a, um, nom. ex partic. ſulcis cavatus, aratus. *Claudian. l. 1. in Rufin. v. 136.* rugiſque ſeveras Perſulcata genas.

Perſultator, oris, m. qui perſultat. *Symmach. lib. 7. epiſt. 22.* Bajani litoris perſultator.

Perſulto, as, avi, atum, n. 1. σκιρτάω, ſuper rem aliquam ſalto, quod proprie ferarum eſt, & pecudum, quæ in pabuli ubertate identidem ſubſiliunt. *Lucret. lib. 1. v. 14.* Inde feræ pecudes perſultant pabula læta. ¶ Eſt item cum petulanti quadam inſultatione locum, agrumve percurrere, & interdum ſaltando lætitiam animi oſtendere. *Liv. lib. 34. c. 20.* Quam ſæpe in agro eorum impune perſultaſſent. *Tac. 11. Ann. c. 27.* Dum hiſtrio cubiculum principis inſultaret, dedecus quidem illatum. *Id. 3. hiſt. c. 15.* Germani notis vadis perſultabant.

Pertabeſco, is, ui, n. 3. valde tabeſco. *Sever. in Ætna, v. 472.* Tum ſi quis lapidum ſummo pertabuit igne.

Pertædeo, es, dui, o. 2. ἀδημονέω, tædio vehementer afficior. *Gel. l. 1. c. 2.* Jamque omnes finem cuperent, verbiſque ejus defatigati pertæduiſſent.

Pertædeſcit, ebat, imp. 3. idem ac pertædet, vel incipit pertædere. *Cat. c. 156.* Nolite multum dare, ne pertædeſcat.

Pertæſus, a, um, *attediato*, [illegible], partic. a pertædeo, voce paſſiva, ſed ſignificatione activa. Conſtruitur cum genit. *Tac. l. 13. Ann. c. 51.* Lentitudinis eorum pertæſa. ¶ Vel cum accuſ. *Suet. in Cæſ. c. 7.* Et quaſi pertæſus ignaviam ſuam, &c.

Pertædet, ebat, tæſum eſt, imp. 2. *rincreſcere molto*, ἀδημονεῖται, eſt tædio vehementer affici. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. epiſt. 2.* Pertæſum eſt animi levitatis, &c. *Gell. l. 13. c. 20.* Quarum matrimonii pertædebat.

Pertego, is, exi, ctum, a. 3. *coprire da ogni parte*, περιστεγάζω, omni ex parte tego. *Plaut. Rud. 1. 2. 35.* Quin pertegamus villam. *Id. Trinum. 2. 1. 41.* Benefacta benefactis aliis pertegito, ne perpluant.

Pertendo, is, di, ſum, a. 3. διατείνω, ἐκτείνω, valde tendo, extendo. *Cat. de R. R. c. 32.* In arboribus, ubi radices capiant, calicem, aut qualum pertendito. Aliqui legunt *pertundito*. ¶ Aliquando eſt ad finem ducere id, quod cœperamus. *Ter. Heaut. 4. 3. 9.* Video non licere, ut cœperam, hoc pertendere. ¶ Ponitur & pro proficiſci, recta tendere. *Liv. l. 5. c. 8.* Pars maxima, atque ipſe Sergius Romam pertenderunt. ¶ Item pro perſiſtere, perſeverare. *Propert. l. 2. eleg. 16. (al. 13.) v. 17.* Quod ſi pertendes animo veſtita cubare. Al. leg. *Quod ſi pertendens animo veſtita cubaris*. ¶ Pertendere cum aliquo pro contendere, afferunt nonnulli Lexicographi ex *Cic. pro Balb. c. 5.* ſed ibi dubia eſt lectio.

Pertentatus, a, um, nom. ex partic. valde tentatus, affectus. *Apul. Met. 2.* Fatigatione pertentatus. *Tac. 6. Ann. c. 21.* Diverſis ſermonibus pertentatum.

Pertento, as, avi, atum, a. 1. *tentare bene*, ἀναπειράομαι, vehementer tento, exploro, expiſcor. *Ter. Andr.* Sed ea gratia ſimulavi, vos ut pertentarem. *Tac. 2. hiſt. c. 49.* Allatis pugionibus duobus, cum utrumque pertentaſſet. *Id. 1. hiſt. c. 29.* Placuit pertentari animum cohortis. ¶ Item pro conſiderare. *Cic. ad Q. Fratr. l. 1. ep. 4.* Sed tu perſpice rem, & pertenta. ¶ Item pro permovere, commovere. *Virg. 4. Æn.* Latonæ tacitum pertentant gaudia pectus. *Id. 3. Georg.* Ut tota tremor pertentet equorum corpora.

Pertenuis, e, o. 3. πολύλεπτος, valde tenuis. *Plin. l. 16. c. 43.* Secatur in laminas pertenues & ilex. ¶ Tranſlate ſumitur pro valde parvo. *Cic. l. 14. Fam. ep. 3.* Spes ſalutis pertenuis oſtenditur. *Id. de Leg. Agr.* Cum pertenui diſcrimine ſepararentur.

Pertepidus, a, um, adject. valde tepidus, ut aqua pertepida. *Vopiſc. in Carino, c. 17.*

Perterebro, as, avi, atum, a. 1. διατετραίνω, idem ac terebro, ſeu plane terebro. *Cic. 1. de Div. c. 24.* Annibalem Cœlius ſcribit columnam auream perterebraviſſe. *Vitruv. l. 8. c. ult.* Lapis perterebratus.

Pertergeo, es, &

Pertergo, is, erſi, erſum, a. 3. ἀπομάττω, diligenter tergo. *Col. l. 12. c. 9.* Extrinſecus munda ſpongia vaſa pertergere. *Hor. l. 2. ſat. 8. v. 11.* Gauſape purpureo menſam perterſit. *Lucret. l. 4. v. 248.* Iſque ita per noſtras acies perlabitur omnis, Et quaſi perterget pupillas, atque ita tranſit.

Pertero, is, trivi, itum, a. 3. *conſumare fregando*, ἀποτρίβω, terendo comminuo. *Plaut. Men. 1. 1. 9.* Tum compediti januam lima perterunt. Alii leg. *proterunt*. *Col. l. 12. c. 38.* Cum eam paululum ſiccaverint, perterunt. *Et mox.* Per linteum ſiſtum, quod pertriverunt, exprimunt.

Perterrefacio, cis, a. 3. καταπλήσσω, valde terrefacio, idem ac perterreo. *Ter. Andr. 1. 1. 142.* Perterrefacias Davum.

Perterrefactus, a, um, partic. a perterrefio. *Brut. ad Cic. l. 11. Fam. ep. 20.* Sperare eos, te perterrefacto, adoleſcente impulſo, poſſe magna conſequi præmia. Alii leg. *pertimefacto*.

Perterreo, es, ui, itum, a. 2. καταπλήττω, valde terreo. *Cic. pro Cæc. c. 9.* Ferro, inquit, te rejeci, atque perterrui. *Ter. Eun. 5. 3. 53.* Hunc perterrebo ſacrilegum.

Perterricrepus, a, um, ἐκπληκτικός, quod terrorem crepando incutit. *Lucret. de tonitru, l. 6. v. 128.* Tum perterricrepo ſonitu dat miſſa fragorem. *Cic. in Orat. ex Poeta.* Habeo iſtam ego perterricrepam.

Perterrito, as, a. 1. frequentat. a perterreo. *Avien. in phænom. Arat. v. 1371.* Scorpius ingentem perterritat Oriona.

Perterritus, a, um, καταπλαγείς, valde territus. *Cic. pro Cæl.* Ne tot unum, valentes imbecillum, alacres perterritum ſuperare non poſſent. *Id. pro Cæc. c. 22.* Omnes metu perterriti. *Id. ib. c. 13.* A tuis ædibus vi, atque armis perterritus, h. e. expulſus.

Pertexo, is, xui, xtum, a. 3. ὑφαίνω, ad finem uſque texo, perago, perficio. *Cic. 2. de Or. c. 33.* Pertexe modo, quod exorſus es. *Idem Att. l. 1. ep. 14.* Totum hunc locum valde graviter pertexuit. *Lucr. l. 1.* Pertexere cœptum.

Pertica, æ, f. 1. *pertica*, [illegible], *Germ. ein ruten*, *Gal. perche*, *Hiſp. varal*, κάμαξ, baculus oblongus, at quo fructus decutiunt. *Ovid. de Nuce*, Pertica dat plenis immitia vulnera ramis. ¶ Sumitur etiam pro regula, qua agros metiuntur. Unde in vet. Gloſſ. non ſolum κάμαξ, ſed etiam κοντὸς exponitur. Crebra hujus perticæ mentio eſt apud *Aggenum, Siculum Flaccum*, & alios agrimenſores. *Poeta in Diris.* Pertica, quæ noſtros metata eſt impia agellos. *Propert. l. 4. eleg. 1. v. 130.* Abſtulit excultas pertica triſtis opes. ¶ Pertica militaris erat, qua militibus agri dividebantur. *Serv. ad 9. Ecl.* Uſque ad eum autem locum perticam militarem Octavius Muſca porrexerat. ¶ *Una pertica tractare*, prov. eſt una ulna metiri, ſeu tractare eodem modo. Alii explicant, eadem opera. *Plin. l. 8. ep. 2.* Ex his etiam, quos non una, ut dicitur, pertica, ſed diſtincte, gradatimque tractavi.

Perticalis, le, o. 3. ex quo fiunt perticæ. *Col. l. 4. c. 31.* Perticalis fere ſalix eundem agrum, quem viminalis, deſiderat.

Pertimefactus, a, um, perterritus. *Pacuv.* apud *Non. c. 7. n. 2.* In triplici pertimefactus mœrore. V. Perterrefactus.

Pertimeſco, is, mui, n. 3. περιδεδίεναι, valde timeo. *Cic. 7. Ver.* Hanc tu tantam religionem ſi tum in imperio propter cupiditatem, & audaciam

non

non pertimeſcebas. *Id. 7. Ver.* De ſuis periculis, fortuniſque omnibus pertimeſcunt. *Ovid. 6. Faſt.* Attoniti Mauras pertimuere manus.

Pertinacia, æ, f. *pertinacia, oſtinazione*, Germ. *verharrung*, Gall. *obſtination*, Hiſp. *pertinacia*. αὐθάδεια, obſtinatio. *Cic. de Inv. c. 54.* Ut audacia, quæ ſidentiæ, pertinacia, quæ perſeverantiæ finitima eſt. *Id. 1. Fin.* Cum pertinacia, & iracundia recte diſputari non poteſt. ¶ Sumitur etiam in bonam partem pro conſtantia. *Cic. 1. Acad. 12.* Non pertinacia, aut ſtudio vincendi. *Suet. in Caſ. c. 68.* Ne patientia, & pertinacia hoſtis animi ſuorum frangerentur.

Pertinaciter, adv. *pertinacemente*, ἐνστατικῶς, obſtinate, perſeveranter. *Plaut. Cic. l. 10. Fam. ep. 23.* Ne aut obtrectatorum viderer & nimium pertinaciter Lepido infenſus, &c. *Liv. l. 26. c. 38.* Pertinaciter defenſa Capua. Et in bonam partem, *Sen. ep. 5.* Quod pertinaciter ſtudes, & omnibus omiſſis, hoc unum agis, ut te quotidie meliorem facias. ¶ Proprie ſignificat valde tenaciter. *Plin. l. 33. c. 6.* Cum æra inaurantur, ſublitum bracteis pertinaciſſime retinet. *Quint. l. 1. c. 1.* Pertinaciter hærere.

Pertinax, acis, adject. *molto tenace*, ὑπεργλίσχρος, Gall. *fort tenant*. *Hor. lib. 1. od. 9.* Pignuſque direptum lacertis, aut digito male pertinaci. ¶ Translate ſumitur pro avaro. *Plaut. Capt. 2. 2. 39.* Tenax ne pater ejus eſt? Ph. imo edepol pertinax. ¶ Item ſæpiſſime pro obſtinato, nimiſque in ſua ſententia perſiſtente, *oſtinato*, *pertinace*. *Cic. 1. Fin. c. 8.* Certe pertinax non ero, tibique, ſi mihi probabis ea, quæ dices, libenter aſſentiar. *Hor. 3. od. 29.* Ludum inſolentem ludere pertinax. Rurſus *Cic. 2. Fin. c. 33.* Pertinaciſſimus fueris, ſi in eo perſtiteris. *Liv. l. 29. c. 33.* Pertinacia in repugnando. ¶ Item pro duro, acri, diuturno, ut pertinax certamen. *Liv. l. 2. c. 40.* pertinax prælium, *Id. l. 22. c. 48.* pertinax dolor. *Sen. in Herc. Oet. v. 1854.* ¶ Sumitur interdum in bonam partem pro firmo, & conſtanti, *coſtante*. *Apul. in Apol.* Pertinax juſtitia. *Liv. l. 25. c. 14.* Vicit omnia pertinax virtus. *Mart. l. 6. epigr. 38.* Qui præſtat pietate pertinaci.

Pertinenter, adv. convenienter, apte, *a propoſito*. *Tertul. l. 4. adverſ. Marc. c. 38.* Vides, quam pertinenter ad cauſam? *Id. ib. c. 31.* Pertinentiſſime ad hanc parabolam. Et *c. 9.* Pertinentius volebat agnoſci.

Pertineo, es, nui, n. 2. *arrivare*, *giungere*, διατείνω, pertingo, pervenio, a *per*, & *teneo*. Conſtruitur cum accuſ. & præpoſ. *ad*, vel *in*. *Sen. ep. 12.* Hoc pertinet a natali ad diem extremum. *Ulp. l. 1. ff. de cloacis*. Cloaca, quæ ex ædibus ejus in tuas pertinet ædes. *Cic. l. 2. Div.* Quæ poteſt igitur contagio ex infinito pene intervallo pertinere ad Lunam, vel potius ad Terram? *Id. de Sen.* Tanta eſſe conatos, quæ ad poſteritatis memoriam pertinerent. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *per*, vel *in*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eam caloris naturam vim in ſe habere vitalem per omnem mundum pertinentem. Al. leg. *pertingentem*. *Liv. l. 25. c. 24.* Et in vaſtæ magnitudinis urbe partium ſenſu non ſatis pertinente in omnia. ¶ Vel cum abl. ſine præpoſ. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eorumque implicationem toto corpore pertinentium. ¶ Vel cum adv. *quo*. *Cic. 2. Agr.* Quo pertineat, videte.

Pertinet, ebat, nuit, imp. 2. *appartenere*, προσήκει, eſt ſpectare, attinere, dominio cujuſpiam ſubjectum eſſe. *Pompon. l. 30. ff. tit. 16. de verb. ſignif. l. 181.* Verbum illud Pertinere latiſſime patet. Nam & eis rebus petendis aptum eſt, quæ dominii noſtri ſint, & eis, quas jure aliquo poſſidemus, quamvis non noſtri dominii ſint. Pertinere ad nos etiam ea dicimus, quæ in nulla eorum cauſa ſint, ſed eſſe poſſint. Conſtruitur cum accuſ. & præpoſ. *ad*. *Curt. l. 10. c. 7.* Affectaverant nihil ad ipſos pertinens regnum. ¶ Vel interdum cum præpoſ. *in*. *Cic. 2. de Orat.* Non cognitis rebus omnibus, quæ in tantam prudentiam pertinerent. Sed aliqui hic accipiunt pro *pertingerent*. ¶ Sæpe ponitur pro attingere, cadere in aliquem, vel in aliquid. *Cicer. pro Reſc. Amer.* Ad quem ſuſpicio maleficii pertineat. *Idem pro Cluent.* Pertinuiſſe hoc ad cauſam, tunc, cum reliqua cognoveritis, intelligatis. ¶ Item pro referri. *Cic. pro Cluent.* Id quoque ad corrumpendum judicium pertinet. ¶ In hac acceptione eleganter admittit adverbia *huc*, *illuc*, *eo*, *eodem*, *quo*, *quorſum*. *Cic. 7. Verr.* Summa illuc pertinet, ut ſciatis. *Id. Att. l. 8.* Eodemque pertinet, quod cauſam ejus probo. *Id. 3. de nat. Deor.* Interpretando, quorſum quidque pertineat. *Cajus in l. ſi id, de duobus reis*, Hæc ſententia eo pertinet. id eſt inquit *Bud.* hujus ſententiæ effectus eo uſque progreditur, vel hæc ſententia eo tendit. ¶ Item pro intereſſe, utile eſſe, expedire. *Cic. ad Brut. epiſt. 2.* Id valde pertinuit, ut ego tum intelligebam, ad Rempublicam, ut nunc judico, ad dignitatem tuam. ¶ Item pro officium eſſe, munus eſſe. *Cic. de Amic. c. 4.* Si nihil ad eos pertinere arbitrarentur. *Id. pro Reſc. Amer.* Quod prima illa res ad meum officium pertinet. ¶ *Pertinere ad rem*, eſt e re eſſe, non alienum eſſe a re, *far a propoſito*. *Cic. l. 13. Fam. ep. 13.* Si quid hoc ad rem pertinet.

Pertingo, is, tigi, tactum, n. 3. *giugnere*, *arrivare*, διατείνομαι, ἥκω, pervenio. *Plin. l. 11. c. 37.* Venam ab oculis pertingere ad cerebrum, peritiſſimi auctores tradunt. V. aliud Ciceronis exemplum in pertineo.

Pertiſus, a, um, idem ac pertæſus. *Feſt.* Diſtiſum, & pertiſum dicebant, quod nunc diſtæſum, & pertæſum.

Pertolĕro, as, a. 1. tolero, fero. Legitur in *ſuppoſitis Plauti*, *Amphytr. ſcena quæ incipit*, *Di veſtram fidem*, v. 20. Pertolerarem vim tantam, cladeſque ennarrarem impetibiles.

Pertŏno, as, n. 1. *Hieronym. epiſt. 61. ad Pammach. c. 4.* Et morantem in populis, laudis cupidum pertonabas.

Pertorquĕo, es, orſi, rtum, idem ac torqueo, diſtorqueo. *Lucret. l. 2. v. 401.* Ferique Centauri fœdo pertorquent ora ſapore.

Pertractāte, adv. *Plaut. Capt. prol. v. 55.* Profecto expediet Fabulæ huic operam dare: non pertractate facta eſt, neque item ut cæteræ. h. e. non vulgariter, non ratione in aliis uſitata, & pertractata, ſed nova, & ſingulari. Alii leg. *pertectate*. h. e. laſcive, quemadmodum *Gellius* dixit *prætextata verba*.

Pertractatio, onis, f. ἐγχείρησις, actus pertractandi, frequens revolutio. *Cic. 1. de Orat. c. 11.* In Grammaticis Poetarum pertractatio, hiſtoriarum cognitio. ¶ Legitur & pertrectatio. *Gel. l. 5. c. 1.* Ut conſcientiam ejus afficeret animi partium aut ſincerarum, aut ægrarum pertrectatio.

Pertractātus, a, um, adject. valde tractatus, exploratus, cognitus. *Cic. 3. Tuſc. c. 14.* Hæc eſt divina ſapientia, & perceptas, & pertractatas res humanas habere.

Pertracto, as, a. 1. *maneggiare*, ἀναθυμιῶμαι, manibus frequenter tracto, & tango. *Cic. in Parad.* Barbatulos multos receptantem de piſcina, & pertractantem. ¶ Translate ponitur pro examinare, diligenter conſiderare. *Cic. 2. Fin.* Eamque omni cogitatione pertractans percontare ipſe te. ¶ Item pro differere, diſputare de re aliqua. *Cic. 4. Tuſc. c. 10.* Ea, quæ rem continent, pertractemus. ¶ Dicitur etiam *pertrecto*. *Juſtin. l. 1. c. 9.* Tum pertrectare dormienti caput jubet.

Pertractus, us, m. mora, perduratio. *Tertul. de Orat. c. 5.* Quidam pertractum quendam in ſeculo poſtulant.

Pertraho, is, xi, ctum, a. 3. *tirare*, ἐφέλκω, valde traho, ad deſtinatum finem traho, cum molimine traho. *Liv. l. 21. c. 28.* Ea ab actuariis aliquot navibus ad alteram ripam pertrahitur. *Id. l. 5.* Ut ad terga collis ab equite ſuo infeſſi hoſtem incautum pertraheret. ¶ Translate ponitur pro producere, extendere. *Plin. l. 28. c. 1.* Vitam quidem non adeo extendendam cenſemus, ut quoquo modo pertrahenda ſit.

Pertranseo, is, ivi, itum, n. anom. διέρχομαι, idem, ac tranſeo. *Plin. l. 37. c. 5.* Cum viridis non pertranſit aſpectus. *Senec. ep. 4.* Aut perveniat, aut pertranſeat.

Pertranslucidus, a, um, quod valde tranſlucet. *Plin. l. 13. c. 12.* Alias indecoro viſu pertranſlucida.

Pertrectatio. V. Pertractatio.

Pertrecto. V. Pertracto.

Pertrepidus, a, um, valde trepidus. *Capitolin. in Max. & Balb. c. 1.* Senatus pertrepidus in ædem Concordiæ concurrit.

Pertribuo, is, a. 3. idem, ac tribuo. *Plin. ep. 18. l. 10.* Apud me & militum, & paganorum certatim et quæ privatim, quæ publice teſtimonium pertribuerunt.

Pertricoſus. V. Petricoſus.

Pertriſtis, & ſte, o. 3. valde triſtis. *Cic. pro Cal. c. 11.* Fuit in hac cauſa pertriſtis quidam patruus, cenſor, magiſter.

Pertritus, a, um, nom. ex particip. valde tritus, comminutus. *Col. l. 8. c. 5.* Uva pertrita, & cum aqua potui data. ¶ Item uſu tritus, vulgaris. *Senec. controverſ. 18.* Vulgaris in ejuſmodi controverſiæ, & pertrita quæſtio.

Pertrux, ucis, adject. valde trux. *Apul. l. 5. Metam.* Pertrux beſtia. Alii leg. *trux*.

Pertumultuose, adv. valde tumultuoſe. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Pertumultuoſe, neque tamen non vere, Parthos in Syriam tranſiſſe, nuntiaverunt.

Pertunda, æ, f. Dea, quæ pertundendo virgini præeſſe credebatur. *Arnob. l. 4. pag. 131.*

Pertundo, is, udi, uſum, a. 3. *rompere*, *ſpezzare*, Germ. *ablagenwerf*, Gal. *peler*, *rompre*, Hiſp. *quebrar*, *romper*, διακόπτω, valde percutio, percutiendo frango, perforo. *Colum. l. 6. c. 5.* Aut acuta teſta, vel lapide ungulam pertuderit. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 37.* Ne quiſquam pertundat crumenam, cautio eſt.

Perturbāte, adv. *confuſamente*, διατεταραγμένως, confuſe, non ſervato ordine rerum, & temporum. *Cic. 1. de Inv. c. 20.* Ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur.

Perturbatio, onis, f. *confuſione*, מבוכה, Ger. *verwirrung*, Gal. *perturbation*, Hiſp. *perturbacion*, ταραχή, confuſio. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quibus ſublatis perturbatio vitæ ſequitur, & magna confuſio. *Id. 2. Divin.* Perturbatio cœli. ¶ Spectatim dicitur de commotione, ſeu motu animi. *Cic. 4. Tuſc.* Eſt igitur Zenonis hæc definitio, ut perturbatio ſit, quod πάθος ille dicit, averſa a recta ratione contra naturam animi commotio. *Id. 1. Off.* Ut perturbationes fugiamus. *Id. 1. Offic.* in perturbationes incidere. ¶ De animi perturbationibus *Cicero* diſſerit *in libris Quæſt. Tuſc. præſertim l. 4. item l. 1. & 2. de Or. & in Or.*

Perturbātrix, icis, f. *turbatrice*, quæ perturbat. *Cic. 1. de Leg. c. 13.* Perturbatricem autem harum omnium Academiam hanc ab Arceſila, & Carneade recentem exoremus, ut ſileat.

Perturbātus, a, um, *turbato*, *confuſo*, διατεταραγμένος, confuſus. *Cic. 3. de Orat.* Non confuſis perſonis, non perturbato ordine. *Id. Att. l. 10.* Nunquam vidi hominem perturbatiorem metu. *Id. Agrar. 1. c. 8.* Civitas ſeditionibus perturbata. *Senec. l. 7. quæſt. nat. cap. 10.* Perturbatiſſimum tempeſtatis genus.

Perturbĭdus, a, um, valde turbatus, ut perturbida civitas, *Vopiſc. in Saturn. cap. 7.*

Perturbo, as, avi, atum, a. 1. *turbare*, *confondere*, עכר, Germ. *verwirren*, Gall. *troubler*, Hiſp. *perturbar*, ταράττω, valde turbo, confundo, commoveo. *Cic. 3. Offic.* Regulus non debuit conditiones, pactioneſque bellicas, & hoſtiles perturbare perjurio. *Id. 5. Verr.* Hæc te vox non perculit? non perturbavit? *Id. pro Mil. c. 2.* De Reip. ſalute magis, quam de ſua perturbari. ¶ Significat etiam deturbare, expellere. *Auct. ad Herenn. lib. 4.* Ut eum præcipitem perturbetis ex civitate. *Caſ. l. 7. B. Gall.* Fundis, ſagittis, lapidibus noſtros de vallo perturbare. *Ovid. Metam. 3. ver. 79.* ceu concitus imbribus amnis Fertur, & obſtantes perturbat pectore ſilvas. Sunt tamen qui ubique *deturbare* reponunt, vel *proturbare*.

Perturpis, & pe, n. 3. valde turpis. *Cic. pro Cal. c. 20.* Cum hæc aliquid adoleſcentem hominem habuiſſe rationis non tibi perturpe, aut perflagitioſum eſſe videatur?

Pertusūra, æ, f. perforatio. *Cal. Aurel. 5. c. 1.* Pertuſuræ patiens locus.

Pertūſus, a, um, *traforato*, perforatus. *Cato c. 157.* In vas pertuſum congeſta omnia. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 135.* In pertuſum ingerimus dicta dolium.

Pervādo, is, ſi, ſum, n. 3. *trapaſſare*, עבר, Ger. *durchgehen*, Gal. *ſurpaſſer*, Hiſp. *trapaſſar*, διαβαίνω, vado per aliquam rem, pertranſeo, penetro, ingredior. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 3. Verr.* Non ut legatus P. R. ſed ut quædam calamitas pervadere videretur. *Tac. l. 2. Ann. c. 17.* Niſu tamen corporis, & impetu equi pervaſit. ¶ Vel cum acc. & præp. *per*. *Cic. 3. Verr. c. 26.* Quod & quantum incendium Decumanorum impetu non ſolum per agros, ſed etiam per reliquas fortunas aratorum, non ſolum per bona, ſed etiam per jura libertatis, & civitatis iſto Prætore pervaſerit. *Id. pro L. Man. c. 9.* Opinio, quæ per animos gentium barbararum pervaſerat. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ne quid in eas, quod noceat, poſſit pervadere. *Liv. l. 7. c. 36.* Inter trepidationem, tumultumque Samnitum præſidium ad caſtra Conſulis pervaſit. ¶ Vel cum acc. ſine præp. *Cic. pro Syll.* Quas oras maxime quaſi morbus quidam illius furor pervaſerat. *Liv. l. 5.* Famaque ea forum, atque urbem pervaſiſſet. ¶ Vel cum adv. motus ad locum. *Cic. pro Leg. Man.* Quo non illius diei fama pervaſerit.

Pervagabĭlis, le, adject. pervagans. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Pelagi campus cymbis late ſecatur pervagabilibus.

Pervagātus, a, um, partic. a pervagor. *Liv. l. 38. c. 17.* Inter mitiſſimum genus hominum ferox natio pervagata bello prope orbem terrarum, ſedem cepit. ¶ Sæpe ſumitur pro divulgato. *Cic. 4. Verr.* Ut in re tam clara, tam teſtata, tam pervagata tabulas publicas corrumpere auderes? *Id. 2. de Inv.* Pars autem eſt pervagatior, & aut in omnes ejuſdem generis, aut in pleraſque cauſas accommodata. *Id. in Orat. c. 43.* Pervagatiſſimus ille verſus, qui vetat, Artem pudere proloqui, quam factites, diſſimulare non ſinit.

Pervăgo, as, avi, atum, n. 1. idem ac vagor. *Auct. ad Her. l. 3.* (ſi ſana eſt lectio) Ut identidem primos quoſque locos imaginum innovandarum cauſa celeriter animo pervagemus.

Pervăgor, aris, atus ſum, d. 1. *andare vagando*, περιπλανῶμαι, per aliquem locum vagor. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 7. Verr.* Hic, te Prætore, prædonum navicula pervagatæ ſunt. ¶ Vel cum acc. & præp. *per*, vel etiam ſine præp. *Cic. 1. de Leg. c. 11.* Moleſtiæ, lætitiæ, cupiditates, timores ſimiliter omnium mentes pervagantur. *Liv. l. 1.* Nunc errabundi domos ſuas ultimum illas viſuri pervagarentur.

Pervăgus, a, um, valde vagus. *Ovid. lib. 2. de Arte v. 18.* Puer pervagus orbe.

Pervalĕo, es, lui, n. 2. multum valeo. *Lucret. l. 6. v. 916.* Uſque adeo permananter vis pervalet ejus. Al. leg. prævalet.

Pervalidus, a, um, adject. multum validus. *Ammian. l.* 29. *c.* 9. Agminibus pervalidis. Aliud exemplum, quod affertur ex *Liv. l.* 40. *c.* 47. dubiam habet lectionem.

Pervarie, adv. [illegible], valde varie. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 8. Reliqua pervarie jucundeque narrantur.

Pervastatus, a, um. *Tac. l.* 15. *c.* 45. Interea conferendis pecuniis pervaſtata Italia, provinciæ everſæ.

Pervasto, as, avi, atum, a. 1. prorſus vaſto. *Liv. l.* 4. *c.* 4. Ad pervaſtandos fines duxere.

Pervasus, a, um, nom. ex particip. a pervado, penetratus, invaſus. *Ammian. l.* 24. *c.* 7. Pervaſa urbe. *Id. l.* 31. *c.* 8. Pervaſis regionibus.

Perubique, adverb. idem quod *ubique*, addita per pleonaſmum præpoſit. *per*. *Tertull. de Pall. c.* 2.

Pervector, oris, m. qui pervehit. *Symmach. l.* 4. *epiſt.* 24. Pervector apicum. h. e. tabellarius.

Pervectus, a, um, nom. ex partic. allatus, perlatus. *Plin. l.* 9. *c.* 8. Pervectus in litus. *Sil. l.* 8. *v.* 126. Illa ſitu paſſo pervecta ad litora.

Perveho, is, xi, ctum, a. 3. *condurre*, [illegible], uſque in aliquem locum porto. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Inde non pervehantur ad nos. *Liv. l.* 5. Virgines, ſacraque in plauſtrum impoſuit, & Cære pervexit. *Cic.* 2. *Off. c.* 6. Nam & cum proſpero flatu ejus utimur, ad exitus pervehimur optatos. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 6. Secunda navigatione pervehi. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 18. *in fi.* Mulo Romam pervehi.

Pervelim. V. Pervolo, is.

Pervello, lis, elli, a. 3. [illegible], vellico. *Aſcon. in Verr.* 3. *c.* 13. *ad fin.* Pervellere pilos alicui, *cavar' i peli*. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 17. Quæ pervellere te forſitan poterit, & pungere, non poterit certe vires frangere. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 20. Si te forte dolor aliquis pervellerit, exclamabis ut mulier? *Id.* 1. *de Orat. c.* 61. Neque tam mihi moleſtus fuit, quod jus noſtrum civile pervellit. h. e. juri civili obtrectat. *Valer. Max. lib.* 2. *c.* 5. n. 8. Pervellere aures. *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. Pervellere ſtomachum. h. e. edendi appetitum excitare.

Pervenio, is, eni, entum, a. 4. *pervenire*, *arrivare*, [illegible], Ger. *darkommen*, Gal. *parvenir*, Hiſp. *llegar*, [illegible], idem ac venio, vel ad conſtitutum locum venio, ad finem venio. *Cic. in Piſon.* Ipſe cum hominibus XV. male veſtitis ad portam Cœlimontanam ſitiens pervenerim. ¶ Translate ſumitur pro afferri, incurrere. *Cic. Att. de epiſtola*: Ne in illius manus perveniret. *Cic. Verr.* 4. *c.* 28. Pervenit res ad iſtius aures, neſcio quo modo. *Col. l.* 5. *c.* 8. Pervenire in notitiam. ¶ Item pro conſequi, adipiſci. *Cic. pro Sylla c.* 4. Nondum ad propoſitum mihi finem honoris pervenieram. *Id. de Orat.* Te paucis annis ad maximas pecunias perventurum. ¶ Item pro obtingere, in dominium venire. *Cic. pro Rab. Poſth.* Quo, & ad quos pecunia pervenerit. ¶ Item pro dari. *Cic.* 2. *Off. c.* 8. Nunquam ad unum tanta pecunia perveniſſet. ¶ Item pro infligi. *Cic. ad Brut.* 15. Ad liberos, qui nihil meruerunt, pœna parentum pervenit. ¶ Item pro ferire. *Cic. in Parad.* Jactam a te in me injuriam ſemper duxi, tamen perveniſſe ad me nunquam putavi. ¶ Item pro adduci. *Id. Verr.* 4. In maximam invidiam pervenit. *Caſ. l.* 2. *B. Civ.* Pervenire ad deſperationem. ¶ In ſcripta alicujus pervenire, eſt ejus ſcriptis illuſtrari, & celebrari. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 12. Si in tua ſcripta pervenero. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſativo ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Ovid.* 3. *Met. v.* 462. Verba refers aures non pervenientia noſtras. Adde *Claudian. de B. Get. v.* 73. ¶ Item imperſ. *Cic. Att. l.* 1. Ad quem propter diei brevitatem perventum non eſt. *Id. pro Sext.* Vix ſero, & raro ad manus perventum, ideſt pugnatum.

Pervenor, aris, atus ſum, d. 1. [illegible], diligenter venor, ſolertia adhibita inveſtigo. *Plaut. Merc.* 4. 5. 3. Defeſſus ſum urbem totam pervenarier.

Perventio, onis, f. actus perveniendi. *Auguſtin. lib.* 2. *de conſenſ. Evangeliſtar. cap.* 20.

Perventor, oris, m. qui pervenit. *Auguſtin. l.* 2. *de conſenſu Evangeliſtar. c.* 20. Vulgo perventores appellantur, qui potentium quorumlibet tanquam inacceſſibiles animos, per convenientium perſonarum interpoſitionem, ambitionis arte pertingunt.

Pervenustus, a, um, adject. valde venuſtus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 13. Elegans homo, pervenuſtuſque.

Perverse, adv. *perverſamente*, Germ. *bæßlich*, Gal. *perverſement*, Hiſp. *perverſamente*, [illegible], præpoſtere, inverſo ordine, prave. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 28. Utuntur perverſe deorum beneficio multi. *Id.* 1. *de Orat.* Perverſe dicere. *Plaut. Merc.* 3. 3. 12. Perverſe facies. *Id. ib.* 2. 2. 20. Perverſe vides. *Cic.* 5. *Tuſcul.* Dicere perverſius. *Hieronym. in c. ult. Matth.* Perverſiſſime ſuſpicantur.

Perversio, onis, f. *perverſione*. *Tertull. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 5. Ut ſi qui Evangelium pervertebant, eorum curarent perverſionem, qui &c. ¶ Eſt etiam oratoria figura. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 32. Tranſgreſſio eſt, quæ verborum perturbat ordinem, perverſione, aut trajectione. Perverſione ſic: hoc vobis deos immortales arbitror dediſſe pro pietate veſtra.

Perversitas, atis, f. *perverſità*, [illegible], Germ. *boſheit*, Gal. *perverſité*, Hiſp. *perverſidad*, [illegible], ordo præpoſterus rei cujuſlibet, pravitas. *Cic. in Orat.* Quæ eſt autem in hominibus tanta perverſitas, ut inventis frugibus glande veſcantur? *Id.* 2. *Tuſc.* In omni continua pravitate, & in ſumma opinionum perverſitate verſamur. *Sueton. in Aug. c.* 62. Perverſitas morum.

Perversus, a, um, *roveſciato*, *riverſo*, inverſus. *Plin. l.* 10. *c.* 16. Pondere capitis perverſa ova, poſteriorem partem corporum fovendam matri applicant. ¶ Translate eſt præpoſterus, pravus, qui ordinem in agendo invertit. *perverſo*, [illegible], Germ. *verkehrt*, Gal. *pervers*, Hiſp. *perverſo*, [illegible]. *Cic. pro Cluent. c.* 26. Itaque ut erat ſemper præpoſterus, atque perverſus, initium facit a ſtulto. *Brut. Cic. l.* 2. Gratiorem me eſſe in te poſſe, quam illi perverſi ſunt in me. *Plaut. Men.* 3. 5. 1. Ædepol ne hic dies perverſus, atque adverſus mihi obtigit. h. e. ineptus, incommodus, intempeſtivus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 28. At erat, ſicut hodie eſt, perverſiſſimis oculis. h. e. ſtrabo, *di occhi ſtravolti*. *Id.* 4. *Piſ. c.* 8. Quid perverſius, quid intolerabilius, quid ſtultius?

Perverto, is, rti, rſum, a. 3. *roveſciare*, *voltare ſotto ſopra*, [illegible], Germ. *verkehren*, Gal. *pervertir*, Hiſp. *pervertir*, [illegible], extra ordinem pono. inverto. *Cic.* 1. *Off. c.* 2. Quidam propoſitis bonorum, & malorum finibus, officium omne pervertunt. ¶ Speciatim ſumitur pro ad terram dejicere. *Cic.* 1. *de Div.* Quæ, quacunque incederet, omnia arbuſta, virgulta, tecta perverteret. ¶ Metaleptice accipitur pro depravare, labefactare. *Cic.* 2. *Verr.* Nunquam ille me opprimet conſilio, nunquam ullo artificio pervertet. *Hirt. in epiſt. Cic. ad Att. l.* 15. Rapinis, incendiis, cædibus omnia tuaditos pervertere. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 38. Ubi, aſpernatum Vitellium, & poſſe Blæſum perverti, ſatis patuit.

Pervesperi, *aſſai tardi*. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 2. Cum ad me perveſperi veniſſet.

Pervestigatio, onis, f. [illegible], actus perveſtigandi. *Cic.* 1. *de Or. c.* 3. Sed omnia, quæcunque eſſent, vel ſcientiæ perveſtigatione, vel diſſerendi ratione comprehenderit.

Pervestigatus, a, um, nom. particip. inveſtigatus. *Cic. Verr.* 5. *c.* 68. A me perveſtigata, & cognita.

Pervestigo, as, avi, atum, a. 1. *inveſtigare*, [illegible], eſt non ſolum quærere, ſed quærendo invenire, vel inquirere. *Cic.* 6. *Verr. c.* 13. Ita odorabantur omnia, & perveſtigabant. *Id.* 2. *de Or.* Noſſe regiones, intra quas venies, & perveſtiges, quod quæras.

Pervetus, eris, o. [illegible], valde vetus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 4. Reddita mihi eſt pervetus epiſtola.

Pervetustus, a, um, idem ac pervetus. *Cic.* 3. *de Or. c.* 52. Ut tranſlatis utamur frequenter, interdumque factis, nec etiam pervetuſtis.

Pervium, adv. acceſſibiliter, a *per*, & *via*. *Plaut. Aul. n.* 3. *ſc.* 2. *v.* 24. Qui angulos hic omnes mearum ædium, & conclavium mihi pervium facitis.

Pervicacia, æ, f. *oſtinazione*, Ger. *beharlikeit*, Gal. *opiniâtreté*, Hiſp. *porfia*, [illegible], duritie, obſtinatio. Pervicacia, & pertinacia hoc differunt, inquit *Nonius c.* 5. *n.* 40. quod pervicacia eſt interdum bonarum rerum perſeverantia, pertinacia ſemper malarum. Sed hæc differentia non eſt perpetua. Nam & pertinacia in bonam aliquando partem accipitur. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 11. Ægrotationi autem talia quædam ſubjecta ſunt, avaritia, ambitio, mulieroſitas, pervicacia, ligurities, vinolentia, cupedia, & ſi qua ſunt ſimilia. *Plin. l.* 17. *c.* 20. *de caſtanea*: Perdomandi pervicacia.

Pervicaciter, adv. *oſtinatamente*. *leg.* 3. *Dig. de ſuſpect. tutor.* Neque pecuniam deponere pervicaciter perſtant. *Curt. l.* 10. *c.* 6. Quo modeſtius quod expectabat, appeteret, pervicacius oblaturos eſſe credebat. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 42. Inclementiam pervicacius amplecti.

Pervicax, acis, *oſtinato*, [illegible], Germ. *hartſinnig*, Gall. *opiniâtre*, Hiſp. *cabeçudo*, [illegible], durus, obſtinatus, contentioſus, ab antiquo *vico* pro *vinco*, quaſi pervincax, quod non ceſſet, uſque dum pervicerit. *Accius apud Non. c.* 5. *n.* 40. Te pertinacem eſſe, Antiloche, hanc prædicas, ego pervicaciam aio, & hac me uti volo. Nam pervicacem dici me eſſe, & vincere, Perfacile patiar: pertinacem nil moror. Hæc fortes ſequitur: illam indocti poſſident. Tu addis, quod vitio eſt, demis, quod probro haud detur. Hæc *Accius*, quæ tamen differentia non ſemper vera eſt: nam & *pertinax*, & *pervicax* in bonam æque, ac in malam partem uſurpantur. In bonam, *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 5. Opum contemptor, recti pervicax adverſus metus. ¶ In malam, *Flor. l.* 1. *c.* 11. Pervicaciſſimi hoſtes. *Ter. Hecyr.* 4. 1. 17. Adeo ne pervicaci eſſe animo? *Tacit.* 4. *Ann. c.* 33. Pervicax ira. *Colum. l.* 6. *c.* 2. Pervicax contumacia.

Pervicus, a, um, idem ac pervicax, apud veteres. *Accius apud Non. c.* 5. *n.* 40. Pervico Ajax animo. *Plaut. in fragment. Aulul. apud eund. Non. l. c.* Hic quidem pervicus cuſtodem addidit.

Pervideo, es, idi, iſum, a. 2. [illegible], diligenter, & perfecte video. *Col. l.* 2. *c.* 1. Videt ſine dubio, quid eveniat, ſed, cur id accidat, non pervidet. *Cic. Attic. l.* 15. *c.* 4. Ibi te quamprimum pervidere velim. ¶ Apud *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 25. contraria notione ponitur pro parum videre, quemadmodum apud Græcos [illegible], *negligenter aſpicio*, *prætereo*, & apud Latinos ipſum *perfidus*, h. e. male fidus. Verba Horatii ſunt: Cum tua pervideas oculis mala lippus inunctus, Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum?

Pervigeo, es, vel Pervigeſco, is, gui, n. 2. [illegible], valde vigeo. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 34. Et uterque opibus, atque honoribus perviguere.

Pervigil, is, o. 3. [illegible], qui valde vigilat. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Eamque ſolus intelligit in cacumine montis ejus pervigil. *Ovid. epiſt. Medeæ ad Jaſon. v.* 60. Pervigil anguis. ¶ Pervigilis cura, in recto caſu legitur apud *Apul. l.* 11. *Metam.*

Pervigilatio, onis, f. [illegible], actus pervigilandi. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 15. Et in his colendis nocturnas pervigilationes.

Pervigilatus, a, um, partic. a pervigilo. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 326. In multo nox eſt pervigilata mero.

Pervigilia, æ, f. pervigilatio. *Juſtin. l.* 24. *c. ult.* Fames, & laſſitudo, ſuper hæc maximum pervigiliæ malum. Alii leg. *pervigilii*.

Pervigilium, ii, n. *lunga vigilia*, [illegible], multa vigilatio, & cuſtodia, diuturnæ vigiliæ. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Pervigilio quidem præcipue vincuntur aves. ¶ Speciatim eſt ſacrum nocturnum, quo vigiliæ indicuntur, ut per totam noctem vigiletur. *Liv. l.* 25. Caſta Campana ut pervigilio neglecta ſimul omnibus portis invadit. *Sueton. in Galba, c.* 4. Menſtruis ſupplicationibus, & pervigilio anniverſario coluit. Adde *Gell. l.* 2. *c.* 23. ¶ *Pervigilium Veneris* titulus eſt cujuſdam carminis anonymi, ſed antiqui tamen poetæ, in quo & veris, & Veneris laudes celebrantur.

Pervigilo, as, avi, atum, n. 1. [illegible], valde vigilo, diu vigilo, uſque ad finem vigilo. *Cic. pro R. Am. c.* 35. Non erat, ut eam noctem pervigilares? *Liv. l.* 24. *c.* 38. Pervigilare in armis. ¶ Pervigilare Veneri, eſt nocturnum ſacrum Veneri facere. *Plaut. Curcul.* 1. 3. 25. Tu Veneri pervigilare te voviſti. V. *Pervigilium*.

Pervilis, le, o. 3. admodum vilis. *Liv. l.* 31. *c. ult.* Annona quoque eo anno pervilis fuit.

Pervinca. V. vinca pervinca.

Pervinco, is, ici, ictum, omnino vinco, obtineo. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Reſtitit, & pervicit Cato. *Liv. l.* 4. *c.* 12. Neque ut de agris dividendis plebi referrent Conſules ad Senatum, pervincere potuit.

Perviridis, & de, o. 3. valde viridis. *Plin. l.* 6. *c.* 22. Mare id colore perviridi.

Perviso, is, a. 3. *vedere*, cerno, oculis luſtro. *Manil. l.* 4. *v.* 925. Parvula ſic totum perviſit pupula cœlum.

Pervivo, is, n. 3. [illegible], valde vivo, ſuperſtes vivo. *Plaut. Capt.* 3. 5. 84. Etſi pervivo uſque ad ſummam ætatem.

Pervius, a, um, *acceſſibile*, Germ. *durchgehend*, Gall. *acceſſible*, Hiſp. *que ſe puede paſſar*, [illegible], per quod iri poteſt. *Ter. Adelph.* 4. 2. 40. Id quidem angiportum non eſt pervium. *Liv. l.* 9. *c.* 43. Pervii ſaltus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. Perviæ tranſitiones. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 764. domus non ulli pervia vento. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 8. Ne pervium illa Germaniæ exercitibus foret. ſubaudi *iter*. ¶ Translate *Claudian. de bello Get. v.* 180. & nulli pervia culpæ Pectora Fabricii.

Perula, æ, f. *taſchetta*, parva pera, ſacculus. *Senec. ep.* 90. Fregit exemptum e perula calicem. *Apul. l.* 5. *A. A.* Quantum boni geris in iſta perula?

Perunctio, onis, f. idem ac unctio. *Plin. lib.* 28. *cap.* 16. Perunctione prodeſſe dicitur.

Perunctus, a, um, nom. ex particip. unctus. *Horat. epod.* 5. Nardo perunctus. *Id. de art. poet. v.* 277. Fæcibus ora peruncti.

Perungo, is, nxi, unctum, a. 3. valde ungo, circumquaque ungo. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 47. Corpora olea perunxerunt.

Pervolaticus, a, um, adject. qui pervolat. *Tertull. de anim. c.* 46. Vis vaga, & pervolatica.

Pervolgo, as, a. 1. pervagor, apud vet. *Lucr. l.* 2. *v.* 163. Tempore, quo Solis pervolgant fulgura cœlum. Adde *v.* 346.

Pervolitantia, æ, f. circumvolutio. *Vitruv. l.* 9. *c.* 7. Mundi circa terram pervolitantia.

Pervolito, as, n. 1. freq. a volo. *Virg.* 8. *Æn. v.* 24. Omnia pervolitat late loca.

Pervolo, as, avi, atum, n. 1. [illegible], idem ac volo, vel valde volo, celeriter volo. *Ovid.* 2. *Faſt.* Et aerium pervolat altus iter. ¶ Translate *Cic. in Somn. c.* 9. Quibus agitatus & exercitatus animus velocius

in hanc

Digitized by Google

in hanc ſedem, & domum ſuam pervolabit. *Juven. ſat.* 6. pervolare urbem totam.

Pervŏlo, vis, lui, anom. 3. valde volo, προθυμοῦμαι. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 43. Faciant adverſus eos, qui pervolunt. Alii rectius leg. *quod volunt.* Itaque ex hoc verbo in uſu ſunt *pervelim*, *pervellem*, & *pervelle*. *Cic. l.* 2. *Att. ep.* 5. Quod abs te mihi ignoſci pervelim. *Liv. l.* 39. *c.* 43. Illum negaſſe unquam vidiſſe quemquam, & pervelle id videre. *Cic. Attic. l.* 12. *ep.* 14. *extr.* Quem videre pervellem. ¶ In aliis perſonis, & temporibus exempla nondum vidimus.

Pervolvo, is, olvi, utum, a. 3. *volgere da ogni parte*, διακυλίω, magna vi volvo, valde verſo. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Erumpit torrens tanta vi, ut ſaxa pervolvat. ¶ Translate ſumitur pro valde exercere. *Cic.* 2. *de Or.* Deinde ut in iis locis pervolvatur animus. ¶ Item pro diligenter legere. *Catull. de Smyrna carm.* 96. Smyrnam cana diu ſæcula pervoluent. ubi diæreſi uſus eſt metri cauſa.

Pervolĭto, as, a. 1. *diverſitera*, freq. a *pervolvo*, & uſurpatur pro omni adhibita diligentia legere. *Cic. Att. l.* 5. Quoniam meos cum Thallumeto noſtro pervolutas libros. *Id.* 1. *de Or. c.* 34. Omnium bonarum artium ſcriptores, ac doctores & legendi, & pervolutandi.

Perurbāne, adverb. *molto civilmente*. *Sidon. lib.* 5. *epiſt.* 17. Reſpondit ille perurbane.

Perurbānus, a, um, valde urbanus. *Cic. in Brut.* Etiam L. Torquatus elegans in dicendo, in exiſtimando admodum prudens, toto genere perurbanus.

Perurgĕo, es, rſi, a. 2. valde urgeo. *Spartian. in Severo*, *c.* 23. Cum videret ſe perurgeri hora mortis. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 5. Cum Aureolus perurgeret Illyricum.

Perūro, is, uſſi, uſtum, a. 3. διακαίω, valde uro, urendo conſumo. *Plin. l.* 34. *c.* 17. Eadem in aqua, calculus æreus quadrans ſi addatur, vas peruri. *Plin. alter l.* 7. *ep.* 1. Ardentiſſima febre peruri. Adde *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 543. *Sueton. in Tiber. c.* 25.

Perusĭa, æ, f. *Perugia*, Περουσία, urbs Italiæ, una ex 12. primis Thuſcorum Coloniis, condita ab Achæis, ampla, & culta, cum arce munita, in monte, apud Tyberim in confinio Umbriæ, media fere inter urbem Romam, & Florentiam. A quibuſdam dicitur *Peruſium*, n. ſed *Plin.* tamen *l.* 3. *c.* 5. & *Vellej. l.* 2. *c.* 74. in fœminino genere uſurpant.

Perusīnus, a, um, quod ad Peruſiam urb. ſpectat, ut *Peruſina fames*, quæ in proverbio eſt, poſtquam M. Antonius ab Auguſto obſeſſus, fame coactus eſt deditionem facere. *Lucan. l.* 1. *v.* 41. His Cæſar, Peruſina fames, Mutinæque labores Accedant fatis. ¶ *Peruſini, orum*, Peruſiæ incolæ. *Vellej. l.* 2. *c.* 74. In Peruſinos ira militum ſævitum.

Perustus, a, um, partic. a peruror. *Prop. l.* 4. *el.* 10. Coma Sole peruſta. ¶ Sumitur etiam translate pro vehementer cupido. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 16. Etiam hominem peruſtum etiamnum gloria volunt incendere. ¶ Item pro pertrito, *logorato*. *Horat. epod.* 4. Ibericis peruſte funibus latus, & crura dura compede. Et translate *Senec. in Med. v.* 547. peruſtum pectus curis. ¶ Terra peruſta gelu, apud *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 4. *v.* 49. dicitur, quæ ita frigore conſtringitur, ut herbas non pariat, velut ſi igne peruſta eſſet.

Perutĭlis, le, a. 3. παγχρήσιμος, valde utilis. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 17. In hac enim fortuna perutilis ejus & opera, & fidelitas eſſet.

Pervulgāte, adverb. valde uſitato more. *Gell. l.* 16. *c.* 7. *Coctiones* pervulgate dicit, quem veteres *arulatorem* dixerunt.

Pervulgātus, a, um, adject. valde uſitatus, notus, conſuetus. *Cic.* 2. *Verr. c.* 34. Pervulgatum apud omnes. *Id. ib. c.* 42. Res clara, teſtata, & pervulgata. *Gell. l.* 7. *c.* 17. Quod videtur notius, pervulgatiuſque eſſe. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 8. Ex infima, & pervulgatiſſima verborum dignitate.

Pervulgo, as, avi, atum, a. 1. *divulgare*, [illegible], divulgo, in vulgus ſemino. *Cic. pro Syll.* Illas tabulas deſcribi ab omnibus ſtatim librariis, dividi paſſim, & pervulgari, atque edi populo imperavi. ¶ Interdum eſt corpus ſuum proſtituere. *Cic. pro Cæl. c.* 16. Mulier, quæ ſe omnibus pervulget.

Pes, pedis, m. *piede*, [illegible], Ger. *der fuſſ*, Gal. *pied*, Hiſp. *piè*, πούς, extrema, & infima pars in corpore animalis, qua incedit, ſive graditur, a πούς, quod Æolice πός, unde pes o in e converſo. *Cic.* 2. *Tuſc.* Si pes condoluit, ſi dens, ferre non poſſumus. *Id.* 1. *de Or. de calceis Sicyoniis*: Quamvis eſſent habiles, & apti ad pedem. *Ovid.* 5. *Metam.* ictus pedis, *un calcio*. *Id.* 10. *Metam.* certamine pedum vincere, *nel corſo*. ¶ Pede preſſo, *a piè fermo*. *Liv. l.* 8. Si haſtati profligare hoſtem non poſſent, pede preſſo eos retrocedentes in intervalla ordinum principes recipiebant. ¶ Pedem inferre in aliquem locum, eſt ingredi, accedere. *Cic. Liv. Plaut.* ¶ Ferre pedem, eſt ire, *venire*. *Virg.* 3. *Æn.* Ferte ſimul Faunique pedem, Dryadeſque puellæ. *Senec. in Med.* Huc fert pedes, & illuc. Sic *Horat. Epod.* 11. incerto pede ferri. h. e. titubare eundo, vel quo eundum ſit, dubitare. ¶ Referre pedem, *tornar indietro*, *ritirarſi*. *Quintil. l.* 6. *c.* 15. Ab iis, quæ non adjuvant, quam molliſſime pedem oportet referre. Sic, revocare pedem, apud *Virg.* 9. *Æn.* ¶ Pedibus ſtipendia facere, & pedibus merere, *militare in qualità di pedone*. *Liv.* 24. *c.* 18. & *alibi*. ¶ Conficere iter pedibus, *andar per terra*. *Cic. in Vatin. c.* 5. Cum iter illud Hiſpanienſe pedibus fere confici ſoleat, aut, ſi quis navigare velit, certa ſit ratio navigandi. Adde *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. c.* 21. ¶ Item *andar a piedi*. *Cic.* 5. *Att. ep.* 9. ¶ Pedem porta efferre, *uſcire*, *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2. ¶ Conferre pedem cum aliquo, eſt congredi, *azzuffarſi*, *attaccarſi*, *contraſtare*. *Cic. pro Planc.* Non poſſum magis pedem conferre, ut ajunt, & propius accedere. *Liv. l.* 26. Collato pede præliari. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Tam moleſta ſunt (adverſariorum objecta, vel argumenta) ut pedem conferre cum ſingulis non expediat. Sic, congredi pede, *Virg.* 12. *Æn.* ¶ *Deſcendere ad pedes* dicuntur equites, cum ex equis deſcendunt, *ſmontare*. *Liv. l.* 9. *c.* 22. ¶ Pedem trahere, eſt claudicare, *zoppicare*. *Ovid. de remed. Amor. loquens de poematis alterno verſu breviore conſtantibus*. Liber in adverſos hoſtes ſtringatur iambus; Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem. ¶ Trahi pedibus aliquid dicitur, cum contemnitur, & nihil penſi habetur: ex eo ductum, quod victi hoſtes ſolebant pedibus trahi, quemadmodum de Hectore ab Achille, & de Caco ab Hercule raptatis legimus apud *Virgil.* & *Ovid.* Hinc *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 16. Fratrem mecum, & te ſi habebo, per me iſta pedibus trahantur. Alii leg. *trahuntur*. h. e. non laboro, etiam ſi iſta peſſime adminiſtrentur. *Id.* 7. *Fam. ep.* 32. De judiciis multo labore minus; trahentur per me pedibus omnes rei. ¶ *Ante pedes* eſſe dicuntur, quæ præſentia ſunt, & omnibus obvia. *Terent. Adelph.* 3. 4. 23. Iſtuc eſt ſapere, non quod ante pedes modo eſt, videre, ſed etiam illa quæ futura ſunt. *Cic.* 3. *de Or. c.* 40. Poſita ante pedes tranſilire, & alia longe repetita ſumere, ſpecimen eſt ingenii. ¶ Suo pede fluere, eſt ſponte, *da ſuo piede*. *Serv. in Ætna*, *v.* 13. *aureum ætatem deſcribens*. Ipſe ſuo flueret Bacchus pede. h. e. vinum proveniret ſine laboribus agricolarum. ¶ Accidere ad pedes alicujus, eſt ſupplicare, *Cic.* 1. *Attic. epiſt.* 14. Sic ſternere ſe ad pedes. *Id. Attic l.* 10. Abjicere, ſeu projicere ſe ad pedes, eodem ſenſu. *Id. l.* 8. *Attic. ep.* 9. & *pro Sext. c.* 12. ¶ Ponere pedem in aliquo loco. *Cic.* 13. *ad Attic.* Pedem ubi ponat in ſuo, non habet, *non ha palmo di terreno*. ¶ Pulſare terram pede libero, *ballare*. *Horat. l.* 1. *od.* 37. Sic alterno pede terram quatere, *Id. l.* 1. *od.* 4. ¶ Servus a pedibus, *valletto*, *lacchè*. *Cic. Attic. l.* 8. ¶ Pedem, vel pedes tollere, eſt in obſcœnis apud *Martial. l.* 10. *epigr.* 81. & *l.* 11. *epigr.* 72. Hinc jocus *Cic. Attic. l.* 2. *epiſt.* 1. *in med.* Noli de uno pede ſororis queri: licet etiam alterum tollas. ¶ Suo ſe pede metiri, *regolarſi ſecondo le ſue forze*. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *in fine*. ¶ Stans pede in uno aliquid facere dicitur is, qui nullo labore, imo multa facilitate aliquid facit. *Id. ſat.* 4. *l.* 1. *v.* 9. In hora ſæpe ducentos, Ut magnum, verſus dictabat, ſtans pede in uno. ¶ Nec caput, nec pedes, proverbium eſt, quod dicitur de re aliqua inconditа, & confuſa. *Plaut. Aſin.* 3. 3. *v.* 132. & *Captiv.* 3. 4. 28. ¶ Conjicere ſe in pedes, *darſi a fuggire*. *Terent. Phorm.* 1. 4. 13. Aliquid convaſaſſem, atque hinc me conjicerem protinus in pedes. *Id. Eun.* 5. 2. 5. omiſſo ſe conjicere. Ubi vidi, ego me in pedes, quantum queo, in angiportum quoddam deſertum. ¶ In pedes ſignificat ſtando, *in piedi*. *Plin. l.* 10. *c.* 53. Aves omnes in pedes naſcuntur, contra quam reliqua animalia. ¶ Pedibus pecuniam compenſari, proverbium eſt *Catonis*, apud *Cic. pro Planc. c.* 29. & ſignificat, agros ab urbe remotos minore pretio emi, ſed itinerum labore pretium compenſari. ¶ Translate de multis rebus dicitur, nam de fulcris menſarum, & lectorum ſæpe uſurpatur. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 660. menſæ ſed erat pes tertius impar. *Senec.* 2. *de Benef. c.* 34. Pedem & noſtrum dicimus, & lecti, & veli, & carminis. ¶ Itaque pes veli eſt imus veli angulus, vel potius funiculus ad imum veli angulum, quo ad latera navis religato, velum expanditur; quem Græci quoque πόδα appellant. Is duplex eſt, dexter, & ſiniſter. *Catull. carm.* 4. Læva ſive dextera vocaret aura, ſive utrumque Jupiter ſimul ſecundus incidiſſet in pedem. ¶ Hinc pedem facere, eſt dimidio vento navigare, cum ſcilicet altero veli angulo adducto, altero remiſſo, recto curſu navis fertur, licet ventus oblique ſpiret, *andare a poggia*, *a ad orza*, Gall. *aller à la bouline*. *Virg. Æn.* 5. *v.* 830. Una omnes fecere pedem, pariterque ſiniſtros, Nunc dextros ſolvere ſinus. Sic *Lucan. l.* 5. *v.* 427. Et flexo navita cornu Obliquat lævo pede carbaſa. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Iiſdem autem ventis in contrarium navigatur, prolatis pedibus, ut noctu plerumque adverſa vela concurrant, hoc eſt, laxatis funiculis veli, & longius productis. *Virg. l.* 5. *Æn. v.* 16. obliquare ſinus, dixit eodem ſenſu. V. *Obliquo*. ¶ In carminibus pes eſt pars verſus duabus, aut tribus, aut etiam pluribus ſyllabis conſtans, qua de re V. *Grammaticos*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 47. Heroici pedes dactylus, anapæſtus, & ſpondeus. Hinc *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. claudere verba pedibus, hoc eſt verſus facere. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 1. *in fine*. Muſa per undenos emodulanda pedes, hoc eſt hexametro verſu, qui ſex, & pentametro ſimul, qui quinque pedibus conſtat. ¶ Præterea curſus aquarum interdum a Poetis pedis nomine deſignatur. *Horat. epod.* 16. Levis crepante lympha deſilit pede. ¶ Item quidquid fundamenti rationem habet, pes vocatur; hinc qui fundamentum inſtituit, pedem ponere dicitur, teſte *Var. l.* 4. *de L. L.* *Senec. de Tranquill. animi*, *c.* 10. Exiguæ ſæpe areæ in multos uſus deſcribentis arte patuere, & quamvis anguſtum pedem diſpoſitio fecit habitabilem. *Auſon. in Moſell. v.* 327. irriguis humili pede condita pratis, hoc eſt humili ſolo, vel ſitu. ¶ Imæ quoque montium partes, pedes dicuntur. *Ammian. l.* 14. *c.* 26. Imoſque pedes Caſſii montis prætermeans, funditur in mare. ¶ Eſt item pes menſuræ genus, quam *Frontinus* palmis quatuor, & unciis duodecim definit, alii palmis quatuor, unciis duodecim, & digitis ſex. V. *Hygin. de Limitib. conſtit. pag.* 219. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Muris ducenos pedes altis, quinquagenos latis. *Cic. Attic. l.* 7. Pedem in Italia video nullum eſſe, qui non in illius ſit poteſtate, *non vi è piè di terra*, &c. ¶ Huc pertinet & illud *Cic. pro Dejot.* Nunquam a te pedem diſceſſit. *Et* 13. *ad Att.* Pedem e villa egreſſi non ſumus. Quamquam in his, & ſimilibus exemplis non accipitur pes pro ea menſura, quæ modo explicata eſt, ſed pro ipſa humani pedis magnitudine, nam *pedem non diſcedere*, eſt ne tantillum quidem diſcedere. ¶ Pes quandoque pro pediculo fructuum, & pro cauliculo herbarum ponitur, ut pes uvæ apud *Colum.* pes betæ apud *Varr.* ¶ Pedes navales. *Plaut. Menæch.* 2. 2. *v. ult.* Aſſervatote hoc, ſultis, navales pedes. h. e. remiges. Alii ipſos remos interpretantur, inter quos eſt *Non.* Alii denique nauticorum pueros, ſeu ſervos qui in navi ſunt, h. e. *mozzi*. ¶ Pedes pro pediculis, ſeu vermibus, *pidocchi*. *Plaut. Curc.* 4. 2. 23. Muſcæ, culiceſque, pedeſque, puliceſque. Adde *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 9. ¶ Pes gallinaceus, herbæ genus, alio nomine fumaria. *Plin. l.* 25. *c.* 13. ¶ Pes milvi, & pes milvinus, alia herba, apud *Colum. l.* 10. *c.* 7. ¶ *Omni pede ſtandum eſt*, proverb. agricolarum, apud *Quintil. l.* 12. *c.* 9. *ad fin.* quod ſignificat omni contentione, totiſque viribus.

Pesĕa, orum, n. 2. in Saliari carmine Ælius Stilo dici ait capitia ex pellibus agninis facta, quod Græci vocent pelles πέσα, neutro genere pluraliter. *Feſtus*.

Pesestas, atis, f. peſtilentia, apud vet. *Feſtus*.

Pessărium, ii, n. *peſſario*, πεσσάριον, genus medicamenti, idem quod peſſum, vel ei ſimile, apud *Theod. Priſcian. l.* 3. *c.* 5.

Pessĭme, *peſſimamente*, κάκιστα, adv. ſuperlat. anom. a *male*. *Cic.* 5. *Verr.* Intelliget, ſecum actum eſſe peſſime. *Id. Phil.* 14. *c.* 6. Peſſime de Republica ſentire. *Ter. Heaut.* 3. 1. 48. Peſſime iſtud in te conſulas.

Pessĭmus, a, um, *peſſimo*, χείριστος, ſuperlat. anom. nominis *bonus*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Eſt autem jecur nihil aliud, quam purgamentum peſſimi ſanguinis. *Ovid.* 14. *Met. v.* 489. ſors peſſima rerum. *Catull. carm.* 50. Peſſimus omnium poeta. ¶ Peſſimum abſolute, more ſubſtantivi. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 13. Villas peſſimo publico ædificare certant. *Liv. l.* 2. *c.* 1. Neque ambigitur, quam Brutus peſſimo publico id facturus fuerit. ¶ Apud *Plaut.* & *Terent.* ſæpiſſime legitur *peſſumus*, & *peſſume*.

Pessinuntĭcus, & Peſſinuntius, a, um, adject. a Peſſinunte. *Cic. pro Sext. c.* 26. Peſſinuntius ſacerdos magnæ Matris. ¶ Ipſa Cybele Peſſinuntica dicitur ab *Apul. l.* 11. *Metam.*

Pessĭnus, untis, f. 3. *Paſſene*, Πεσσινοῦς, urbs Galatiæ, in Phrygiæ Magnæ confinio, ſub Agdiſti monte, in quo Atys tumulatus creditur: ita dicta a conditore, teſte *Stephano*. Ibi Cybele magnificentiſſimum templum habuit, quæ idcirco Dea Peſſinuntia, vel Peſſinuntica vocata eſt. *Liv. l.* 29. *c.* 10. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Pessŭlus, li, m. 2. *catenaccio*, *chiavistello*, [illegible], Ger. *rinrigel*, Gal. *verrouil*, Hiſp. *herrojo*, μοχλός, obex, ſive id, quo obducto fores claudantur. Duos fere obdebant, qui ſecuriores eſſe vellent, unus erat ſuperior, alter inferior. *Ter. Heaut.* 2. 3. 37. Anus foribus obdit peſſulum. *Plaut. Aulul.* 1. 3. 26. Oſtium imus ambobus occlude peſſulis. *Apul. l.* 3. *Metam.* Et cum dicto peſſulis injectis, & uncino firmiter immiſſo ſit ad me reverſa.

Pessum, *in profondo*, *a baſſo*, adverb. idem ſignificat quod in profundum, vel deorſum, quaſi ſub pedes, fortaſſe a Βυσσός, Jonice pro βυθός, profunditas. *Colum. l.* 12. *c.* 6. Eſt aliud veteris naturæ experimentum, nam ubi dulcem caſeum demiſerit in eam, ſi peſſum ibit, ſcies eſſe adhuc crudam, ſi innatabit, maturam. *Lucret. l.* 6. *v.* 588. multæ per mare peſſum ſubſedere ſuis pariter cum civibus urbes. *Lucan. l.* 3. *v.* 674. ſidentia peſſum Corpora ſæva tenent. Sic abire peſſum, *affondarſi*, dictum de navi, & rete, a *Plaut. Trucul.* 2. 1. 15. *Aul.* 4. 1. 10. & *Rud.* 2. 3. 64. ¶ Translate peſſum ire, eſt ruere, perdi, *andar in rovina*, *a in malora*. *Plaut. Ciſtell.* 2. 1. 12. Neque, niſi quia miſer non eo peſſum, mihi ulla abeſt perdito pernicies. ¶ Peſſum dejicere. *Apul. l.* 5. *Metam.* Nec ſum mulier,

Digitized by Google

ſter, niſi eam peſſum de tantis opibus dejecero. *h. e.* exturbavero. ¶ Peſſum premere, pro peſſundare, perdere. *Plaut. Moſtell. ſc. ult. v.* 49. Quidvis impetrari a me facilius perferam, quam ut non ego iſtum pro ſuis factis peſſimis peſſum premam. *Ætas peſſum acta* eſt tranſacta, ad finem perducta. Ita locutus eſt *Ennius*, ſi credimus *Lactantio l.* 1. *c.* 22. Alii leg. *peſſume acta*.

Peſſum, i, n. *peſſario*, πεσσὸς, medicamentum molli lana compoſitum, quod feminis inter naturalia inditur, ſi doleant. Deſcribit illud *Celſus l.* 5. *c.* 21. ſed græca voce utitur, quam retulimus. *Apul. de herb. c.* 121. Herbæ anethi medicamine peſſum factum injiciatur ab obſtetrice.

Peſſundo, as, dedi, atum, a. 1. proprie videtur ſignificare deorſum mitto, in profundum mitto, vel, ut alii interpretantur, proculco, pedibus protero, quaſi ſub pedes do. Sed uſurpatur tranſlate pro perdere, *rovinare, mandar a male*. *Ter. Andr.* 1. 3. 3. Quæ ſi non aſtu providentur, me, aut herum peſſundabunt. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 5. *v.* 45. Peſſundare cuncta. ¶ Item pro extinguere, reprimere, tollere. *Plaut. Merc.* 5. 2. 8. Peſſundendi iram, inimicitiam, ſtultitiam, mœrorem, lacrymas.

Peſtibilis, le, adject. peſtilens. *Edictum Diocletiani, & Maxim. relatum l.* 4. *Cod. de Ædilit. action.* Peſtibilis fundus, h. e. peſtibiles herbas, vel lethiferas habens. *Alii legunt:* Peſtibulis fundus, h. e. peſtibulas, vel herbam lethiferam habens. *Peſtibulas* autem interpretatur *Cujac. l.* 6. *Obſervat. c.* 24. natricum, & aliarum noxiarum ſerpentum peſtes.

Peſtibula, æ, f. V. in dictione præced.

Peſtifer, (& interdum Peſtiferus) a, um, adject. *peſtifero*, peſtem afferens, perniciosus, exitioſus. *Cic. pro Domo, c.* 32. Tu unus peſtifer civis. *Celſ. l.* 2. *c.* 6. Sudor frigidus in acuta febre peſtiferus eſt. ¶ Peſtifera auſpicia eſſe dicebant, teſte *Feſto*, cum cor in extis, aut caput in jecinore non fuiſſet.

Peſtifere, adv. λοιμικῶς, peſtilenter, pernicioſe. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 5. Quid, quod multa pernicioſe, multa peſtifere ſciſcuntur in populis?

Peſtilens, entis, o. *peſtilente*, Ger. *peſtilentziſch*, Gal. *peſtilentieux*, Hiſp. *peſtilencial*, λοιμώδης, quod peſtem affert. *Cic. de Fato, c.* 4. Inter locorum naturas quantum interſit, videmus; alios eſſe ſalubres, alios peſtilentes. *Id.* 3. *Off. c.* 13. Ædes peſtilentes, *infette*. *Liv. l.* 4. *c.* 21. Peſtilentior annus. ¶ Tranſlate *Cic.* 5. *Fam. ep.* 16. Graviſſimus, & peſtilentiſſimus annus. *Senec. in Hippolyto*. Peſtilens invidia.

Peſtilentia, æ, f. *peſtilenza*, lues contagioſa, peſtis. *Liv. l.* 27. *c.* 23. Incidit peſtilentia gravis per urbem. *Cic. Agrar.* 2. Deſertus propter peſtilentiam ager. ¶ *Colum. l.* 7. *c.* 7. peſtilentia vexari. ¶ Tranſlata *Catull. carm.* 44. orationem plenam veneni, & peſtilentiæ legit. *Gell. l.* 1. *c.* 3. Animorum labes, & peſtilentia.

Peſtilentiarius, a, um, adject. peſtilens. Eſt *Tertul. de ſpectac. c.* 27.

Peſtilentioſus, a, um, idem ut peſtilens. *Ulp. l.* 3. *ff. ut quid in loco publ. fiat*. Si odore ſoli locus peſtilentioſus fiat.

Peſtilentus, a, um, adject. peſtilens. *Nævius* apud *Gell. l.* 19. *c.* 7. Loca pulverulenta, & peſtilenta.

Peſtilis, le, adject. peſtilentioſus. *Arnob. l.* 1. Poſſunt nos auris peſtilibus enecare.

Peſtilitas, tis, f. idem ac peſtis. *Lucret. l.* 6. *v.* 1096. Hæc igitur ſubito clades nova, peſtilitaſque.

Peſtis, is, f. *peſte*, דבר, Ger. *die peſtilentz*, Gal. *peſte*, Hiſp. *peſtilencia*, λοιμὸς, morbus contagioſus, ab aeris plerumque infectione initium capiens, qui noxam, qua afflatur, in omnium animantium perniciem effundit, quanquam etiam ex aliis cauſis peſtis nonnunquam gignatur. *Liv. l.* 25. *c.* 26. Major eis peſtis Pœnorum caſtra, quam Romana affecerat. *Et ibid.* Abſumi peſte. *Id. l.* 4. *c.* 25. Avertere a populo peſtem. ¶ Latius ſumpta peſtis dicitur de omni noxa, morbo, pernicie. *Senec. Med. v.* 681. peſtes vocat, quaſcumque ſerpentes creat Arena Lybiæ. Sic *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 8. peſtem textilem appellat veſtem Neſſi ſanguine imbutam, qua Hercules annectus eſt. *Virg. Æn.* 5. *de incendio*. reſtinctus donec vapor omnis, & omnes, Quatuor amiſſis, ſervatæ a peſte carinæ. *Id.* 10. *Æn.* belli peſtem evadere. *Plaut. Capt.* 4. 3. 3. Quanta pernis peſtis veniet, quanta labes larido! *Cic.* 2. *Off. c.* 5. Tam deteſtabilis peſtis nulla eſt, quæ non homini ab homine naſcatur. *Id.* 3. *de nat.* Machinari peſtem alicui, *macchinar la rovina*. Sic peſtem importare, afferre, minitari, &c. *Liv. Cic. Virg.* ¶ Per metonymiam peſtis dicitur, qui aliis pernicioſus eſt. Hinc *Cic. Catilinam* ſæpe peſtem appellat. ¶ In plurali numero uſurpatur hæc vox a *Cic. de Aruſp. reſp. Col. l.* 7. *c.* 5. *Virg.* 1. *Georg. v.* 150. & aliis.

Peta, æ, f. Dea, quæ rebus petendis præerat. *Arnob. l.* 4. *pag.* 131. Putationibus arborum Puta præſto eſt, rebus petendis Peta.

Petalium, ii, n. πετάλιον, genus unguenti, Latine foliatum, & nardinum, a πέταλον, *folium*. *Plaut. Curc.* 1. 2. 7. Tu ſtacte, tu cinnamum, tu roſa, tu crocum, & caſia es, tu petalium. Alii leg. *Bdellium*.

Petaminarius, vel petamenarius, m. a. qui ſtrenua corporis agilitate ſaltans volare videtur, a πετάμενος, *volans*. *Firmic. l.* 8. *c.* 15. Cum Marte erit, & Mercurio petaminarius, ephelmetor, orchiſtopalarius, petauriſtarius.

Petaſatus, a, um, πετασοφόρος, qui petaſo tectus eſt. *Cic. l.* 15. *Fam. epiſt.* 17. *de tabellariis*. Sed petaſati veniunt, comites ad portam expectare dicunt. *Suet. in Aug. c.* 82. Domi quoque non niſi petaſatus ſub dio ſpatiabatur.

Petaſio, onis, m. idem quod petaſo. *preſciutto*. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. Pernæ, & petaſiones a Gallia apportantur Romam.

Petaſo, onis, m. *preſciutto*, Germ. *ein rib*, Gall. *jambon*, Hiſp. *tocino*, *pernil*, πετασών, coxa porcina ſalita, etiam coſtas comprehendens, a Græca voce allata. *Martial. l.* 13. *epigr.* 55. Num mihi cum vetulo ſit petaſone nihil.

Petaſunculus, i, m. dim. a *petaſo*, *Juven. ſat.* 7. *v.* 119. Siccus petaſunculus, & vas pelamidum. ¶ Eſt etiam diminut. a *petaſus*. *Arnob. l.* 6. Mercurium rurſus arripiat, atque in Solis faciat deiorgrare delubrum, detque huic radios, Solis capiti petaſunculum ſuperponat.

Petaſus, i, m. a. *cappello*, Ger. *ein breiter hut*, Gal. *chapeau bonnet*, Hiſ. *ſombrero*, πέτασος, capitis tegmen, galeri genus, a πετάννυμι, *extendo*, quod latos haberet margines, quemadmodum videre eſt in imaginibus Mercurii, qui petaſatus fingitur, & pingitur. Utebantur petaſo longum iter facientes, quo adverſus Solis, & imbrium injurias faciem tuerentur. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. *ſc.* 4. Etiam opu'ſt chlamyde, & machæra, & petaſo. Sermo eſt impoſtoris ut poſceretis, ut peregre advenisse videretur. Quam rem pluribus illuſtrat *P. Victorius Var. Lect. l.* 1. *c. ult.* ¶ Tranſlata petaſus dicitur quiddam in galeri formam ædificiis ſuperpoſitum, extenſum, & explicatum, in metæ formam ſe contrahens. *Plin. l.* 36. *c.* 13. Ut in ſummo orbis æneus, & petaſus unus omnibus ſit impoſitus.

Petauriſta, æ, m. πεταυριστής, qui ex petauro ſe in aerem excutit, atque in terram devolat. Unde dicatur, *Feſtus* docet his verbis; Petauriſtas Lucillius a petauro appellatos exiſtimare videtur, cum ait, Sicuti mechanici cum alto exiluere petauro. At Ælius Stilo, quod in aere volent, cum ait, Petauriſta proprie Græci, quod ἐπὶ τὸ πέτεσθαι. Plura de petauriſtis *Scaliger* habet ad *Feſtum*. *A Nonio c.* 1. *n.* 277. petauriſtæ definiuntur, qui ſaltibus, vel ſchemis levioribus moventur. *Varr. l.* 2. *de vita P. R.* Nec minus alium in genere ſunt ludi velitis Galli, Germeni petauriſtæ.

Petauriſtarius, ii, m. petauriſta. Exemplum V. in Petaminarius.

Petaurum, i, n. 2. πέταυρον, machina in ſublimi ſuſpenſa, ex qua ſe in aerem excutiebant, atque in terram devolabant, ab ἀέρα, *aura*, & ταινία, *pondo*, quia in auris expenditur. Aliqui hoc nomine comprehendunt & machinam ligneam, & genus ludi, quo homines per aerem rotarum pulſu jactantur, & omne id, ſupra quod homines agilitate corporum inſignes ludunt, ut ſunt haſtæ, circa quas ſe volvunt, funes, ſupra quos etiam recipiunt ambulant, circuli, per quos ſe more piſcium tranſmittunt, tabulæ, a quibus in aere pendens, uno brachio ſe ſuſtinentes. *Juven. ſat.* 14. *v.* 265. An magis oblectant animum jactata petauro Corpora, quique ſolet rectum deſcendere funem? *Mart. l.* 11. *ep.* 22. Quam rota tranſmiſſo toties impacta petauro.

Petelia, vel Petellia, æ, urbs Brutiorum, Lucaniæ metropolis, cujus fidem in Romana ſocietate ſervanda commendat *Valer. Max. l.* 6. *c.* 6. *n.* 2. *extern.* & *Liv. l.* 23. *c.* 30.

Petelinus, a, um, adject. a Petellia, ut Petellinus lucus, *Liv. l.* 6. *c.* 20. Petellina fides, *Valer. Max. l.* 6. *c.* 6. *in fine*. ¶ Petellini, Petelliæ incolæ. *Id. ibid.*

Peteon, onis, urbs Bœotiæ. *Stat. Theb.* 7. *v.* 333.

Peteſſo, is, a. 3. idem ut peto, apud vet. a *peto*, ut *laceſſo*, a *lacio*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 26. Qui hanc peteſſunt, nullum fugiunt dolorem. *Lucret. l.* 3. *v.* 649. pugnam cædeſque peteſſit. Alii pro *peteſſo*, leg. *petiſſo*, vel *petiſſo*.

Petiginoſus, a, um, petigine laborans. *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 12.

Petigo, ginis, f. ſcabies, prurigo, impetigo. *Cato de R. R. c.* 157. Petigini braſſicam opponito, ſanum faciet.

Petilia, æ, f. Petelia, *Policaſtro*, al. *Belicaſtro*, πετηλία, olim urbs ampla Brutiorum, in Magna Græcia. Condita fuit a Philoctete, & ſic dicta a πέτομαι, *volo*, quod ex volatu avium ſumpto augurio ibi futuræ urbi locum delegiſſet. *Virg.* 3. *Æn. v.* 402. Parva Philoctetæ ſubnixa Petilia muro.

Petilia lex de peculatu lata eſt a Q. Petilio Trib. pl. anno Urbis 566. *Liv. l.* 38. *Hotomann. in Lex. jur.*

Petilianus, a, um, adject. ad Petiliam oppidum pertinens. *Martial. l.* 12. *ep.* 57. Petilianis delicatus in regnis.

Petilium, n. πετίλιον, flos colore albo, vel roſæ ſylveſtris, a *petilus*, exilis, ob parvitatem foliorum. *Plin. l.* 21. *c.* 8.

Petilus, a, um, tenuis, exilis. *Feſtus* petilum furam exponit ſiccam, & ſubſtrictam, ſed addit, Scævolum putaſſe, petilum dici ungulam equi albam. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 620. Inſignis varis & cruribus, atque petiliſ.

Petimen, inis, n. *guidaleſco*, ulcus in humeris jumentorum, *Lucil.* apud *Feſtum*. Ut petimen naſo, aut lumbos cervicibus tangant.

Petiolus, i, m. ποδίσκος, ὄνυχες, pediculus, parvus pes. *Celſus l.* 2. *c.* 18. Petioli agni, vel hædi leviorem ſunt, quam cætera membra. ¶ Tranſlate accipitur pro pediculo, ex quo fructus pendet. *Col. l. de Arborib. c.* 23. quibus pendent, interquetn.

Petiſco, vel Petiſſo, V. Peteſſo.

Petiſia mala, n. genus malorum minutorum, ſed ſapore gratiſſimo. *Plin. l.* 15. *c.* 14.

Petitio, onis, f. *domanda*, αἴτησις, actus petendi, poſtulatio. *Gell. l.* 11. *c.* 16. Cogitatio, & petitio rerum plurimarum. ¶ Speciatim ſumitur pro ambitu, ſeu ſtudio adipiſcendi honoris. *broglio*. *Cic. Att. l.* 1. Fuit & mihi, & Quinto fratri magno uſui in noſtris petitionibus. *Id.* 3. *Fam.* Petitioni ſe dare. ¶ Item pro intentione actoris. *Quin. l.* 4. *c.* 4. Recuſatio quoque plures interim propoſitiones habet, ut contra petitionem pecuniæ: Male petis, procuratori enim tibi eſſe non licuit. ¶ Significat etiam impetitionem, ſeu aggreſſionem gladiatorum, & tranſlate ſicariorum, aut inſidiatorum. *Cic.* 1. *Catil. c.* 6. Quot ego tuas petitiones ita conjectas, ut vitari poſſe non viderentur, parva quadam declinatione, &, ut ajunt, corpore effugi? *Id. in Orat. c.* 68. Sic oratio nec plagam gravem faciet, niſi petitio fuerit apta.

Petitor, oris, m. αἰτητὴς, qui petit. Speciatim ſumitur pro eo, qui bona petit, & litem intendit. *Cic. pro R. Com.* Quis erat petitor? Fannius. quis reus? Flavius. quis judex? Cluvius. Adde *pro Quintio, c.* 13. ¶ Item pro candidato, qui honores ambit. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Hic generoſior deſcendat in campum petitor. *Lucan. l.* 2. *v.* 131. famæque petitor. *ambizioſo de gloria*.

Petitorius, a, um, adject. ad petendum inſerviens, ut petitorium judicium, *Caius JCtus l. Qui petitorio judicio utitur, Dig. de rei vindicat.*

Petitrix, icis, f. quæ petit judicio aliquid. *Paul. l.* 74. *Dig. ad S. C. Trebell.* Contra petitricem pronunciavit. *Quintil. Declam.* 252. Quid porro adjicitur, quod adverſus petitricem?

Petitum, i, n. petitio. *Catull. carm.* 69. *ad Mall.* utriuſque petiti copia facta eſt.

Petituſio, is, a. 4. honores petere cupio. *Cic. l.* 1. *Att. ep.* 24. *in fine*. Video, hominem valde petituſire, navabo operam.

Petitus, us, m. idem, ac petitio. *Gell. l.* 18. *c.* 5. Juſſitque eum conſenſu, petituque omnium, &c. *Lucretius l.* 3. *verſ.* 73. Attamen inſequitur languor, terræque petitus. h. e. cupido humi decumbendi.

Petitus, a, um, nom. partic. a peto. *Horat. epod.* 11. latere petitus imo ſpiritus, *tratto*. *Id. epod.* 5. Petita ferro bellua, *ferita*. *Vellej. l.* 2. *c.* 60. Petitus inſidiis, *inſidiato*. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 7. puella votis ſæpe petita meis.

Peto, is, ivi, & ii, itum, a. 3. *domandare*, שאל, Ger. *bitten*, Gal. *demander*, Hiſ. *pedir*, αἰτέω, poſtulo, poſco, flagito, oro, obſecro. Eſt ab αἰτῶ, præmiſſo *p*, vel potius a ποθῶ *deſidero*, vel quod Scaligero viſum, ab obſoleto πέθω, unde fit πόθος, *deſiderium*. Conſtruitur cum acc. rei, & abl. perſonæ cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ad te confugimus, a te opem petimus. *Id.* 1. *Verr.* Auxilium ſibi per me a vobis, atque a P. R. legibus petunt. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 73. A te autem pro vetere noſtra neceſſitudine etiam atque etiam peto, ut ejus filios mihi potiſſimum condones. ¶ Cum duobus accuſativis non invenitur. Nam illud *Plin. l.* 3. *c.* 1. Jura Cordubam petunt, non ſufficere, quia *petunt* ex loco ſignificat ire, & per figuram Synecdochen tacetur *ad accipienda*. Sententia enim perfecta eſt, *Petunt Cordubam ad accipienda jura*. ¶ Admittit etiam dat. commodi, ut vocant. *Virg.* 9. *Æn.* O genitrix quo fata vocas? aut quid petis iſtis? ¶ Aliquando notat exigere. *Cic. in Brut.* Hæc dixi brevius, quam res petebat. ¶ Aliquando appetere, cupere, deſiderare. *Virg.* 3. *Georg.* Pulchramque petunt per vulnere mortem. Huc reducuntur illa, petere præturam, magiſtratus, honores, h. e. cum ambitione petere, *far broglio*; & petere abſolute. Utroque modo ſæpiſſime uſurpat *Cic.* ¶ Aliquando quærere, inquirere. *Cic. pro Arch. c.* 8. Ex, ſi ex his ſtudiis delectatio ſola peteretur. ¶ Aliquando accipere, ſumere. *Cic.* 1. *Acad.* Quæ docti a Græcis petere mallent. ¶ Aliquando eligere, vel capere. *Virg.* 4. *Georg.* Principio ſedes apibus, ſtatioque petenda. ¶ Aliquando adipiſci. *Plin. l.* 12. *c.* 24. Cujus etiam Cyſar Auguſti filius inde gloriam petiit. ¶ Aliquando commemorare, teſte *Nonio*, ſeu repetere. *Virg.* 8. *Æn.* Quid cauſas petis ex alto? ¶ Aliquando manere, expectare. *Virg.* 9. *Æn.* Trojanos hæc monſtra petunt. ¶ Aliquando ire, proficiſci, cum accuſ. ſemper ſine præp. *Cic. pro Planc.* Dyrrhachium, quod erat in fide mea, petere contendi. *Id.* 2. *de nat.*

Deor.

Dor. Cum loca calidiora petentes maria tranſmittunt. *Plin. l.* 22. *c.* 7. Et hæc in Indus peti, h. e. navigatione in Indos, ſeu ab India. *Virg. Æn.* 10. Italiam petiit fatis auctoribus. ¶ Aliquando inſuere. *Virg.* 3. *Georg.* Non qui per ſaxa volutus purior electro campum petit amnis. ¶ Aliquando tenere. *Virg.* 3. *Æn.* Summiſi petimus terram. *Cic. Attic. l.* 9. Fortaſſe alium curſum petivit. ¶ Eſt etiam pugnantium proprium, & ponitur pro invadere, ictum inferre, ſeu deſignare. *Cic. in Orat. circa fin.* Ut athletas, nec multo ſecus gladiatores videmus nihil nec vitando facere caute, nec petendo vehementer, ito &c. *Id. pro Lig.* Cujus latus ille mucro petebat. *Liv. l.* 22. *c.* 46. Hiſpano punctim magis, quam cæſim aſſueto petere hoſtem. ¶ Hinc petere aliquem bello, h. e. aggredi. *Virg.* 3. *Æn.* petere aliquem fraude, *macchinar frodi*. *Id.* 4. *Æn.* petere inſidiis, veneficiis, latrocinio vitam alicujus. *Plin. Cic. Auct. ad Herenn.* & alii. Sic dicimus petere aliquem gladio, lapide, telis, pro percutere. *Virg. Liv. Ovid.* petere unguibus ora. *Horat. Epod.* 5. petere criminibus, h. e. accuſare. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 31. ¶ Abſolute petere aliquem, eodem invadendi, aut percutiendi ſenſu. *Planc. ad Cic. l.* 13. *ep.* 23. Quo magis me petiverunt, tanto majorem his fruſtratio dolorem attulit. ¶ Petere aliquem literis, pro laceſſere, pungere. *Cic. Attic. l.* 6. ¶ Petere fugam, eſt fugæ ſe dare. *Liv. l.* 28. Et, petere ſalutem fuga, *ſalvarſi colla fuga*. *Nepos in Annib. c.* 11. ¶ Atque ut reliqua omittamus, innumeros habet hoc verbum, varioſque uſus pro varia nominum, quæ illi adjunguntur, ſignificatione.

Petorritum, vel petorritum, ti, n. [Greek], genus vehiculi, quo Belgæ peculiariter utebantur. Eſt a Græcis, non quidem a πετάννυμι, *volo*, ſed ab Æolico πέτυρες pro τέσσαρες, *quatuor*, quia ex quatuor rotis conſtet. Vel eſt a πέτομαι, *volo*, & Latino *rota*, ob voluceres rotas, quod quendam cenſuiſſe ſcribit *Gell. l.* 15. *c.* 30. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 192. Eſſeda feſtinat, pilenta, petorrita, naves.

Petoſiris, idis, m. [Greek], Ægyptius Mathematicus inſignis. *Plin. l.* 2. *c.* 23. & *l.* 7. *c.* 49. Hinc pro quolibet Mathematico ponitur a *Juven. ſat.* 6. *v.* 580.

Petra, æ, f. 1. *pietra, rupe*, סלע, Germ. *ein felſ*, Gall. *pierre*, Hiſp. *piedra*, πέτρα, proprie rupes eſt. *Plin. l.* 10. *c.* 32. Gaviæ in petris nidificant. ¶ Pro lapide, aut ſaxo uſurpari videtur *ab eod. l.* 37. *c.* 10. ubi de gemmis loquens inquit: Cyitis circa Copton naſcitur candida, & videtur intus habere petram, quæ ſentiatur etiam ſtrepitu. Ita legi in omnibus MSS. teſtatur *Harduin.* at editi libri fere omnes habent *partum*, &c. ¶ Ceterum petrarum, inquit *Feſtus*, genera ſunt duo, quorum alterum naturale, ſaxum prominens in mare, alterum manufactum, petra eſt, quæ Jovie dextra, ac ſiniſtra fornicem expletura eſt ad libramentum ſummi fornicis. ¶ Præterea nomen eſt quarundam urbium in petris conditarum, ut Petra, quæ metropolis eſt Arabiæ Petrææ, apud *Plin. l.* 5. *c.* 34. Item Petra Orei, quam deſcribit *Curt. l.* 7. *c.* 11.

Petræus, a, um, adject. in petris naſcens, ut petræa braſſica, apud *Plin. l.* 20. *c.* 9. & *l.* 37. *c.* 6. ¶ Arabia Petræa dicta eſt, propter ſaxorum in ea frequentiam. V. *Arabia*.

Petreia, æ, f. 1. mulier dicebatur, quæ pompam præcedens, in coloniis, ac municipiis imitabatur anum ebriam, quod pedes in petras frequenter impingeret. Aliqui volunt, ab agri vitio, ſcilicet petris, appellatam eſſe. *Feſtus*.

Petrenſis, ſe, adject. petræus, ut petrenſes piſces, *Cal. Aurel. Tard.* 2. 6. 1. ¶ Petrenſe Regnum, h. e. ad Petram urbem ſpectans. *Sueton. c.* 11.

Petricoſus, a, um, adjectiv. petroſus, difficilis, *ſcabroſo, difficile*. *Martial. l.* 3. *epigr.* 63. Res petricoſa eſt, Cotile, bellus homo. Alii leg. *pertricoſa*, h. e. tricis plena.

Petrinum, n. 3. *Rocca di Monte Dragone*, opp. & Duc. Campaniæ, cum arce, apud Sinueſſam urb. aoc. in monta dictæ urbi imminente. *Horat. l.* 1. *ep.* 5. Inter Minturnas, Sinueſſanumque Petrinum. ¶ Petrini incolæ ejus oppidi. *Cic. Verr.* 3. *c.* 39.

Petrinus, a, um, adject. qui eſt ex petra, ut petrina acies, apud *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 16. & *adverſ. Judæos, c.* 9.

Petrites, æ, m. genus vini, ita dictum, ut videtur, quia circa Arabiæ Petram naſcitur. *Plin. l.* 14. *c.* 7.

Petro, onis, m. ruſticus, a petrarum aſperitate, duritiaque. *Feſt.* ¶ A petra quoque arietes vocantur *petrones*, ideſt a duritia, & aſperitate, qua referunt Petram. *Plaut. Capt.* 4. 2. 40. Qui petroni nomen indunt verveci ſectario. Sententia eſt, qui petronum, ſive arietum carnem exdunt pro vervecina, quæ ſapore magis commendatur.

Petrocorii, m. 2. *les Perigourdins*, pop. Aquitaniæ, quorum regio Petrocoricenſis provincia, *le Perigord*. Eorum caput fuit Petrocorii, ſeu Veſunna, recentioribus Petrocorium, *Perigueux*, ad Illam fl.

Petronia, æ, m. fl. Latii, apud Romam fluens in Tiberim, quem Magiſtratus in Campo aliquid acturi tranſibant. *Feſtus*.

Petronius Arbiter Maſſilienſis, Equeſtri genere natus, Vir Conſularis, & inter familiares Neronis Imp. a cujus familiaritate, & favore cum artibus Tigellini æmuli excidiſſet, ſectis venis vitam ſolvit A. C. 67. Scripſit Satyricon, quo corruptiſſimos ſuorum temporum mores inſectatur, eleganti quidem, & polito loquendi genere, verum tot obſcœnitatibus aſperſo, ut non ſine pudoris detrimento perlegi poſſit.

Petroſelinum, i, n. *petroſellino*, πετροσέλινον, herba ſemine nigro, guſto amaro, facies apio multo major, quaſi petrarum apium, ita dicta, quod optime in petris, hoc eſt in rupibus proveniat, præſertim in Macedonia, ubi in crepidine rupium peculiariter naſcitur, unde etiam Macedonicum a quibuſdam cognominatur. *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Petroſus, a, um, adject. πετρώδης, petris plenus, aſper, incultus. *Plin. l.* 9. *c.* 31. Vivunt petroſis in locis.

Petteuma. V. Pytiſma.

Petulans, antis, o. *petulante*, פריץ, Germ. *mutwillig*, Gall. *petulant*, Hiſ. *deſvergonçado*, ὑβριστής, procax, improbus, immodeſtus. *Feſtus*. Petulantes, & petulci etiam appellantur, qui protervo impetu, & crebro petunt lædendi alterius gratia. *Cic.* 2. *de Or.* Illud aſſequor, ut, ſi quis mihi forte maledicat, petulans, aut plane inſanus mihi eſſe videatur. *Id. pro Mur.* Dictum petulans proferre. *Id. in Salluſt.* Bonos petulantiſſima lingua conſectari. *Arnob. l.* 4. *ſub fin.* Aures alicujus petulantiore convicio pulſare. ¶ Quandoque accipitur pro laſcivo. *Cic. in Parad.* Lapſa eſt libido in muliere ignota, dolor ad pauciores pertinet, quam ſi petulans fuiſſet in aliqua nobili virgine.

Petulanter, adv. *sfrenatamente*, Ger. *mutwilliglich*, Gall. *effrontement*, Hiſp. *deſvergonçadamente*, ὑβριστικῶς, procaciter, improbe. *Cic. Att. l.* 2. Diphilus tragœdus in noſtrum Pompejum petulanter invectus eſt. *Id. pro Cæl. c.* 3. Quæ ſi petulantius jactetur. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 19. Cum a perditis in civili nefario bello petulantiſſime fiant. ¶ Item laſcive. *Id. pro Cæl.* Si vidua libere, proterva petulanter, dives effuſe, libidinoſa meretricio more viveret.

Petulantia, æ, f. *immodeſtia*, פריצות, Ger. *mutwil*, Gal. *petulance*, Hiſ. *deſverguença*, ὕβρις, immodeſtia, improbitas illa, qua alios per contumeliam petimus, & generatim effrænatio immodica ad quodlibet vitium. *Cic.* 4. *de Rep.* apud *Non. c.* 2. *n.* 89. Itaque a petendo petulantia, a procando, i. e. poſcendo, procacitas nominata eſt. *Id. de Sen.* Petulantia, & libido magis eſt adoleſcentium, quam ſenum, nec tamen omnium adoleſcentium, ſed non proborum. *Gel. l.* 3. *c.* 3. Cum delicta ſua, & petulantias dictorem diluiſſet. ¶ Translate dicitur etiam de pecudibus. *Col. l.* 7. *c.* 6. Quoniam cornuti fere pernicioſi ſunt, propter petulantiam. ¶ Et de arborum ramis. *Plin. l.* 16. *c.* 30. Præcipueque dumibus expetitur ramorum petulantia. ¶ Et de morbis. *Gell. l.* 12. *c.* 5. Itaque vidit Philoſophum ratione decreti ſui cum petulantia morbi, doloriſque exultantia colluctantem.

Petulcus, a, um, idem ac petulans, ideſt qui in alios contumelioſus eſt, vel qui laſcivus eſt, a *petendo*. *Chariſ. lib.* 1. & *Feſt.* V. *petulans*. *Virg.* 4. *Georg.* Hœdique petulci. Ubi *Serv.* Id eſt laſcivi, & exultantes. Unde & meretrices petulcas vocamus. *Col. l.* 7. *c.* 3. Itaque capri, vel arietis petulci ſævitiam paſtores hac aſtutia repellunt. ¶ Petulcam vaccam, quæ cornu petit, apud *Sulpit. Sever. dial.* 2. *c.* 9.

Peſulcum Palatii, dicta eſt ea regio Urbis, quam Romulus obverſam poſuit ei parti, in qua plurimum erat agri Romani, mare verſus, quia molliſſime inde adibatur Urbs, cum Hetruſcorum agrum a Romano Tyberis diſcluderet, ceteræ vicinæ civitates colles aliquos haberent appoſitos. *Feſtus*.

Peuce, es, πεύκη, ſpecies arboris. *Plin. l.* 21. *c.* 35. & *l.* 14. *c.* 7. ¶ Græce pinum ſignificat.

Peucedanum, i, n. & peucedanos, i, m. *peucedano, finocchio porcino*, πευκέδανον, herbæ genus, a πεύκη, *pinus*, quia ejus folia imitatur, ut myrtidanum a *myrtus*: unde & pinaſtellum nonnulli ex recentioribus appellaverunt. *Plin. l.* 25. *c.* 9. Sed inter primas celebratur peucedanum, laudatiſſimum in Arcadia, mox Samothrace. *Apul. de herb. c.* 94. A Græcis peucedanos dicitur, &c.

Peucetia, æ, f. *Terra di Bari*, regio Italiæ, in Regno Neapolitano, ad oram maritimam, nec ex Apulia intus Apuliam Dauniam, a qua Aufido fl. ſeparatur, & Japygiam.

Peumene, es, πευμένη, ſpumæ argenteæ genus. *Plin. l.* 36. *c.* 6.

Pexatus, a, um, qui pexa veſte eſt indutus, hoc eſt cujus flocci nondum ſunt detriti. *Martial. lib.* 2. *epigr.* 58. Pexatus pulchre rides mea, Zoile, trita.

Pexitas telæ, eſt lanugo illa, quæ pectitur. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Quam non ad hoc videtur pertinere aribratæ pexitas telæ?

Pexus, a, um, *petinato*, partic. a pector. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. Doctor pexus, & pinguis. ¶ Veſtis pexa dicitur, quæ nova eſt, cui trita opponitur. Dicta eſt a *pecto*, quia in texendo pectinis morſibus veſtes ſeruntur. Quidam pexam veſtem arbitrantur eſſe, quam Græci dicunt μαλλωτήν, hoc eſt villoſam, quæ ob amœnitatem villus pecti ſoleat. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 95. Si forte ſubucula pexæ Trita ſubeſt tunicæ. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Iſtriæ, Liburniæque pilo propior, quam lanæ, pexis aliene veſtibus. ¶ Translate pexa folia dicuntur, quæ craſſa ſunt, & in modo extuberantia quadam habent in modum panni pexi. *Col. l.* 11. *c.* 3. At Cappadocia, quæ pallido, & pexo, denſoque folio viret menſe Februario. ¶ Pexa munera, crema, & opima, ac tritta, non læva. *Martial. l.* 7. *epigr.* 45. Divitibus poteris muſas, elegoſque ſonantes mittere, pauperibus munera pexa dato. Alii aliter legunt.

Pezicæ, vel Pezitæ, f. 1. πεζῖται, fungi ſine radice, aut pediculo, a πεζός, pedes, quaſi pedeſtres, quod non tollant ſe altius a terra. *Plin. lib.* 19. *cap.* 3.

P ANTE H.

Phæaces, m. 3. Φαίακες, pop. Phæaciæ inſ. h. e. Corcyræ. In ſingulari numero Phæax, cis. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. Pinguis ut inde domum poſſis Phæaxque reverti, *h. e.* obeſus, bene nutritus. Phæaces enim luxu infames fuere.

Phæacia, æ, f. inſ. maris Jonii, eadem ac Corcyra. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Phæacis, idis, f. quæ eſt ex Phæacia. *Ovid.* 4. *de Pont. epiſt.* 12. *v.* 27. Digniam Mæoniæ Phæacida conderet chartis.

Phæacius, a, um, Φαιάκιος, quod ad Phæaciam inſ. ſpectat. *Tibull. l.* 4. *ad Meſſalam*, Tellus Phæacia.

Phæacus, a, um, Φαιακός, idem ac Phæacius. *Prop. l.* 3. *el.* 2. Nec mea Phæacas æquant pomaria ſylvas.

Phæax. V. Phæaces.

Phæcaſiani Dii, Græci Dii dicebantur, quod ſimulacra Deorum in Græcia cum phæcaſiis fingerentur. *Juven. ſat.* 3. *v.* 219. Phæcaſianorum vetera ornamenta Deorum. Al. leg. *phæcaſiatorum*. al. *hæc Aſianorum*.

Phæcaſiatus, a, um, Phæcaſio indutus. *Senec. epiſt.* 113. Quæ decent phæcaſiatum, palliatumque. *Petron. in Satyr.* Phæcaſiati milites.

Phæcaſium, ii, n. φαικάσιον, calceamenti genus. *Poll. l.* 7. *c.* 22. Hujuſmodi phæcaſia alba erant, ſaltem illa, quibus Sacerdotes utebantur, ut ex Appiano, & Herodiano cognoſcimus. Sacerdotes Alexandrinos, atque etiam Athanienſium candidis uſos eſſe, ſcimus ex *l.* 5. *Appiani de B. Civ.* Ceterum Philoſophorum phæcaſia colore nigro erant. *Sen. l.* 7. *de Ben. c.* 21. Pythagoricus quidam emeras a ſutore phæcaſia.

Phædra, æ, f. 1. Φαίδρα, Minois Cretenſium Regis filia ex Paſiphae, ſoror Ariadnes, uxor Theſei filii Ægei Regis Athenarum, qui eam ſe ſecutam relicta Ariadne uxorem ſibi copulavit, atque ex ea Demophoontem, & Antigonum ſuſcepit. Hæc amore Hippolyti privigni capta, cum ipſum adducere non potuiſſet, ut paternum thalamum conſpurcaret, apud patrem eum detulit, tanquam ſtuprum ſibi per vim inferre voluiſſet. Tandem Hippolyti morte audita, qui patris iram fugiens ab equis diſcerptus fuerat, ſcelus ſuum Theſeo narravit, & Hippolyti enſe, vel laqueo, ut *Servius* ait, ipſa ſibi mortem conſcivit. *Bocc. l.* 11. *Gen.*

Phædrus, m. 2. Φαῖδρος, adoleſcens Myrrhinuſius, ſeu Myrinenſis, inſigni pulchritudine, inter Platonis diſcipulos numeratur, qui ejus ingenio adeo delectatus eſt, ut illi primitias ſtudiorum ſuorum dicaverit. Ad hunc epigrammata ſcripſit, ad hunc elogia, ad hunc primum ſuum de pulchritudine librum, qui *Phædrus* inſcribitur. *Picin. in Conv. Plat. c.* 2. & *Orat.* 7. *c.* 4. ¶ Phædrus alter, Philoſophus Epicureus, qui valde elegans fuit. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Auditus eſt a Cicerone. *Cic.* 1. *Fin.* Item a Pomponio Attico. *Cic.* 1. *de Leg.* ¶ Denique Phædrus, Threx, Auguſti libertus fuit, & ſub Tiberio Imperatore libros ſex conſcripſit Latino eleganti carmine, ſenariis verſibus, ex Æſopi fabulis græcis materia deſumpta.

Phænomena, orum, n. φαινόμενα, a φαίνω, *oſtendo*, ab Aſtronomia dicuntur, quæ in aere, & cœlis digne obſervatione apparent. *Lactant. l.* 2. *c.* 5. Eum librum, quo phænomena breviter comprehendit, &c. Quædam Lactantii editiones hanc vocem habent Græcis literis exaratam.

Phaëthon, ontis, m. Φαέθων, filius Solis Ægyptii, & Clymenes, a φαέθω, quod idem, ac φάω, *ſplendeo*. Hic cum a patre impetraſſet, ut uno die currus ſui habenas ſibi permitteret, aurigandique imperitus cœlum, & terram combureret, a Jove fulmine e curru excuſſus, in Padum fluvium decidit. *Cic.* 3. *Offic. c.* 25. & 3. *de nat. Deor. Ovid.* 2. *Met.* ¶ Græci Poetæ interdum Phaëthontem vocant ipſum Solem. Hos itaque imitatus videtur *Virg.* 5. *Æn. v.* 105. Auroram Phaëthontis equi jam luce vehebant.

Phaëthonteus, a, um, adject. ad Phaëthontem pertinens. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 246. Poſt Phaëthonteos vidiſſe dolentius ignes.

Phaethontiades, f. 3. tres Heliades virgines, Phaethuſa, Lampetie, & Lampetuſa, filiæ Solis, & Clymenes, ſorores Phaethontis, quæ dum extinctum fratrem flerent, converſæ ſunt in alnos arbores, ſeu in populos, ex quibus perpetuo guttæ, tanquam lacrymæ, fluunt, quæ deinde in electrum rigeſcunt, & durantur. *Ovid.* 2. *Met. Virg.* 6. *Ecl.* & 10. *Æn.*

Phaethontis, idis, patronymicum fœmin. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 793. Illum prolixis diu Phaethontides ulnis planxerunt; hoc eſt ſorores Phaethontis.

Phaethontius, a, um, adject. Phaethonteus, ut Phaethontius amnis, h. e. Padus, in quem Phaethon decidiſſe dicitur. *Silius l.* 7. *v.* 149.

Phaethuſa, æ, f. φαέθουσα, filia Solis, & Clymenes, ſoror Phaethontis, Lampeties, & Lampetuſæ. *Ovid.* 2. *Met. v.* 346. ¶ Phaetuſa altera, filia Solis ex Neæra Nympha, & ſoror Lampeties, al. Salempeties, quæ in Sicilia patris ſui armenta cum ſorore cuſtodivit, de quibus ſocii Ulyſſis contra Circes præcepta deguſtantes naufragium fecerunt. *Hom. l.* 12. *Odyſſ. Bocc. l.* 4. *Gen.*

Phagedæna, æ, f. 1. φαγέδαινα, idem ac bulimus, ſeu bulimia, ideſt immodicus cibi appetitus, edacitas præter conſuetudinem a φάγω, edo, & ἄδην, affatim, quod in ea affatim edatur. Tranſlate ſic dicitur exulceratio uſque ad oſſa, celeriter depaſcens, cum inflammatione, ſaniem male olentem emittens, & ad mortem perducens. *Plin. l.* 26. *c.* 11. Phagedænis, quod nomen ſine modo excedentium eſt, & alias ulcerum, ſithymalis medentur cum ſeſamis ſumpti. ¶ Item de morbo apum, cum ceræ partes vacuæ computreſcunt, & ſerpente latius vitio ipſæ quoque apes intereunt. *Col. l.* 9. *c.* 13. Sæpe etiam vitio, quod Græci φαγέδαιναν vocant, intereunt.

Phagedænicus, a, um, adject. ad phagedænam pertinens, ut phagedænica ulcera. *Plin. l.* 24. *c.* 4.

Phager, vel phagrus, i, m. φάγρος, genus piſcis, qui lapidem in capite habere exiſtimatur. *Plin. l.* 32. *c. ult.* qui *l.* 9. *cap.* 16. pagrum vocat, nam Græce etiam πάγρος dicitur.

Phago, onis, m. edax, vorax, heluo. Edones, & phagones, inquit *Non. c.* 1. *n.* 237. ab edacitate (ſcilicet a φάγω, edo) unum Latinum, alterum Græcum. *Vopiſc. in Aureliano, c. ult.* Vehementiſſime delectatus eſt Phagone, qui eo uſque multum comedit, ut uno die aprum integrum, centum panes, vervecem, & porcellum comederet. V. *Lipſ. Cenſor. miſcellan. ep.* 51.

Phagrus. V. Phager.

Phalacrocŏrax, acis, m. φαλακροκόραξ, corvus aquaticus, ita dictus a naturali calvitie. *Plin. l.* 10. *c.* 48.

Phalæ, (vel falæ, ut ſcribunt *Non. & Feſt.*) arum, f. ligneæ turres, ſeu machinæ, ex quibus ludi ſpectabantur. *Enn. apud Non. c.* 2. *n.* 551. Malos diffindunt, fiunt tabulata, phalæque. *Juven. ſat.* 6. *v.* 589. Conſulit ante phalas, Delphinorumque columnas. ¶ Erant etiam phalæ militares, ex quibus milites in obſidionibus tela in hoſtilem urbem jaciebant. De his intelligendum videtur illud *Plaut. Moſtell.* 2. 1. 10. Iſti, qui trium nummorum cauſa ſubeunt phalas, h. e. parvo ſtipendio, ſeu mercede pericula gravia adeunt. ¶ Tranſlate, ut machina, ſic & phala ponitur pro dolo, & fallacia. *Nævius apud Non.* Me non vocavis; ob eam rem hanc feci phalam.

Phalæcium. V. Phaleucium.

Phalæcus, i, m. nomen Poetæ cujuſdam, a quo Phalæcium carmen nomen habet, teſte *Terentiano Mauro*, c. 71.

Phalanga, ſeu palanga, æ, f. *curro, ſtanga*, Germ. *waller*, Gal. *rouleau*, Hiſp. *palancas*, φάλαγγες, vel φαλάγγια. *Non. c.* 2. *n.* 725. Phalangæ, inquit, dicuntur fuſtes teretes, qui navibus ſubjiciuntur, cum attrahuntur ad pelagus, vel cum ad litora ſubducuntur; unde etiam nunc palangarios dicimus, qui aliquid oneris fuſtibus tranſvehunt. *Varro de vita P. R. l.* 4. Cum Pœnus in fretum obviam veniſſet & noſtris, quoſdam cepiſſet, crudeliſſime pro palangis carinis ſubjecerat, quo metu debilitaret noſtros. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Palangis ſubjectis ad turrim hoſtium admovens. ¶ Sumitur etiam pro fuſte generatim. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Prælium Afri contra Ægyptios primum feſſere fuſtibus, quos vocant phalangas.

Phalangarii, ſeu Palangarii, m. 2. qui aliquid oneris fuſtibus tranſvehunt. V. *Phalanga*. *Vitr. l.* 10. *c.* 8. Onerum vero maxima pondera, cum feruntur a palangariis. ¶ Phalangarii dicuntur etiam milites phalangis. *Lamprid. in Alexand. Sev. c.* 50. Fecerat & phalangem triginta millium hominum, quam phalangarios vocari juſſerat.

Phalangitæ, m. 1. milites ex phalange. *Liv. l.* 37. *cap.* 40. Decem, & ſex millia peditum more Macedonum armati fuere, qui phalangitæ appellabantur.

Phalangites, æ, m. 1. φαλαγγίτης, genus herbæ. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Phalangites a quibuſdam phalangion vocatur, ab aliis leucanthemon, (ut in quibuſdam exemplaribus invenio) leucacantha.

Phalangium, ii, n. φαλάγγιον, genus aranei, a φάλαγξ, quod idem notat. *Plin. l.* 18. *c.* 17. Naſcitur & phalangion in ervo, beſtiola aranei generis, ſi hyems aquoſa ſit. ¶ Eſt & herbæ nomen. V. *Phalangites*.

Phalango, ſeu palango, as, a. 1. onus aliquod fuſte tranſveho, a *Phalanga*. *Afranius*. Et capream unam ſemilaceram quaterni ſimul phalangabant.

Phalantæus, a, um, adject. &

Phalantinus, a, um, adject. a Phalanto, ut Phalanteum Tarentum, h. e. a Phalanto conditum. *Sil. l.* 11. *v.* 16. Et, Agna Galæſi Phalantini, apud *Martial. l.* 5. *epigr.* 38. Eſt autem Galæſus fluvius Tarentini agri.

Phalantus, i, vir quidam Lacedæmonius, qui cum aliquibus ſociis in Italiam venit, & Tarentum condidit. *Juſtin. l.* 3. *c.* 4.

Phalanx, angis, f. *falange*, פלנס, Ger. *eine ſolche ordnung*, Gal. *phalange*, Hiſp. *gente de pie pueſta en ordenança*, φάλαγξ, agmen peditum apud Macedones, figura quadrata, vel cunei, ubi pes pedi, clypeus clypeo, vir viro in aciem conſerebatur. Amplior militum numerus erat in phalange, quam in legione. Nam, ut *Vegetius* ſcribit *l.* 2. *de R. Mil. c.* 2. continebat phalanx octo hominum millia, cum legio tantum ſex millibus conſtaret. Accurate imprimis phalangem Polybius deſcripſit. *Curt. l.* 3. *c.* 2. Macedones phalangem vocant peditum ſtabile agmen, ubi vir viro, armis arma conſerta ſunt. ¶ Dicitur etiam de exercitibus aliarum gentium. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 25. Milites noſtri a loco ſuperiore pilis miſſis facile hoſtium phalangem perfregerunt. Ubi procul dubio accipitur pro armorum connexione, atque teſtudine. *Liv. l.* 8. Et quod antea phalanges ſimiles Macedonicis, hoc poſtea manipulatim ſtructa acies cœpit eſſe. *Virg. Æn.* 2. *de claſſe*. Et jam Argiva phalanx inſtructis navibus ibat.

Phalarĭca, ſeu falarica, æ, f. φαλαρικὴ, genus teli ad modum haſtæ, valido præfixum ferro, quod in longitudine habet pedes tres, ut cum armis corpus transfigat, inter cujus tubam, & haſtile ſulphur, reſina, bitumen, ſtupa convolvuntur, infuſo oleo, quod incendiarium vocant, deinde balliſtæ impetu emiſſum, figitur ligno, turriteſque machinas incendit. Becmano placet eſſe a φαλὸς, *ſplendidus*, quod a φάω, *ſplendeo*. Phalaricæ deſcriptio eſt apud *Livium*, & *Silium*, utrumque in Saguntina hiſtoria: item apud *Serv. ad* 9. *Æn.* Alii placet eſſe a *phalis*, quomodo dicebantur turres, e quibus phalaricæ mittebantur. *Feſt.* ¶ Duplex fuit, magna, quæ balliſtæ impetu emittebatur, & parva, quæ manu jaciebatur. Vide quædam de phalarica apud *Stewechium ad Veget. l.* 4. *c.* 18. & imprimis *Juſt. Lipſ. l.* 5. *Poliorcet. c.* 5. *Virg.* 9. *Æn. v.* 705. Sed magnum ſtridens contorta phalarica venit, Fulminis acta modo.

Phalaris, idis, m. φάλαρις, Tyrannus immaniſſimus Agrigentinorum in Sicilia. Præter cætera novorum ſuppliciorum inſtrumenta, taurum habuit æneum, Perilli arte fabricatum, in quem immiſſi damnati, igneque ſubjecto, bovis mugitum edebant: cujus muneris nomine cum artifex non levs munus ſperaſſet, juſſu Tyranni in taurum conjectus, primus artis ſuæ ſpecimen præbuit. Ad extremum ipſe quoque Phalaris, cum nimia ejus atrocitas alterius ferri non poſſet, facto in eum univerſorum civium impetu, correptus, & ipſi tauro, quo alios exuſſerat, incluſus, vivus crematus eſt. *Cic.* 2. *Offic.* 3. *de nat. Deor.* 1. & 2. *de Divin. Plin. l.* 8. *c.* 36. & *l.* 34. *c.* 8.

Phalăris, idis, f. genus herbæ. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Phalaris thyrſum habet longum, tenuem, ceu calamum, in ſummo florem inclinatum, ſemen ſimile ſeſamæ. ¶ Eſt etiam genus avis aquaticæ apud *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 11. *Plin. l.* 10. *c.* 48. & *Colum. l.* 8. *c.* 15. apud quos legitur & *phaleris* eodem ſenſu.

Phalĕræ, arum, f. *abbigliamenti di cavalli*, φάλαρα, ornamenta equorum, a Græca voce allata. *Liv. l.* 22. *c.* 52. Et ſi quid argenti, quod plurimum in phaleris equorum erat. ¶ Per Catachreſin etiam ornamenta virorum nobilium phaleræ vocantur. *Liv. l.* 9. Ut plerique nobilium auſſos anulos, & phaleras deponerent. ¶ Tranſlate hæc vox uſurpatur pro rebus externis, & fucatis, quæ animi bonis opponuntur. *Perſ. ſat.* 3. Ad populum phaleras: ego te intus, & in cute novi. *Cic. Att. l.* 15. *ep. ult.* Plancum ſe aiebant hunc Buthrotium pridie, quam hoc ſcribebam, ideſt tertio nonas, vidiſſe, demiſſum ſine phaleris. *h. e.* ſine honore.

Phalerātus, a, um, adject. phaleris ornatus, ut phaleratus equus, apud *Liv. l.* 30. *c.* 17. ¶ Tranſlate *Terent. Phorm.* 3. 2. 15. Phaleratis dictis ducas me, h. e. fucatis, *con belle parolette*.

Phalerēus, a, um, adject. ut Phalereus portus Athenis, de quo *Nepos in Themiſtocl. c.* 6.

Phalĕris. V. Phalaris.

Phalĕro, as, a. 1. phaleris orno, eſt metaphorice fucum facere. *Ambroſ. l.* 2. *in c.* 2. *Lucæ*. Plebs ſimplex, quæ phalerare audita, & fucare neſcit. V. *Phaleræ*.

Phalĕrus, i, unus ex Jaſonis comitibus in expeditione Colchica. *Valer. Flacc. l.* 1. & 6. *Argon.*

Phaleucium carmen, apud Grammaticos eſt genus carminis conſtans ex quinque pedibus, ſpondeo, dactylo, & tribus choreis. *Terentian. Maurus* appellat Phalæcium, & dicit nomen accepiſſe a Phalæco inventore. Alio nomine dicitur Hendecaſyllabum, quia undecim ſyllabis conſtat, ut *Martial. l.* 1. Commendo tibi Quintione noſtros.

Phallĭca, orum, n. 2. carmina in honorem Bacchi. *Ariſtoteles in Poetica* ſcribit, ſua etiam ætate in pleriſque urbibus Phallica obtinuiſſe, cumque in ſacris Bacchi obtinerent dithyrambica, & phallica, ex illa quidem tragœdiam, ex his comœdiam cepiſſe incrementum. ¶ Phallicus auctor eſt illis, qui Priapea ſcripſit, quæ perperam Virgilio quidam tribuunt.

Phallovitrobŏlus, i, m. poculum obſcenæ figuræ, Priapus ex vitro apud *Capitolin. in Pertinace*, c. 8. ubi alii leg. *Phallovitrobolum*, alii *Phallovetrobolo*, ſed eodem ſenſu.

Phallus, i, m. φαλλὸς, Græce eſt penis ligneus, vel vitreus, vel coriaceus. Speciatim dicitur de veretro ficulneo, quod in Bacchi feſtis plauſtro impoſitum, per rura primum, deinde per urbem, magno honore vectabatur, teſte *S. Auguſt. l.* 7. *de Civ. c.* 21. Item de privatis veretris, quæ ſinguli, qui Dionyſia celebrabant, ſibi de collo ſuſpendebant, & palam geſtabant, ut *Plutarchus* ſcripſit. ¶ *Phallus Deo*, prov. ubi parum quidem honeſta, ſed tamen apta tribuuntur, tractum a Bacchi ſacris, in quibus phallus ferebatur.

Phanæus, i, promontorium in Chio inſula, optimo vino celebre. *Virg. Georg.* 2. *v.* 98.

Phantaſia, f. 1. *fantaſia, immaginazione*, φαντασία, viſum, imago rerum animo inſidentium. Philoſophi accipiunt pro uno ex ſenſibus internis. Ita dicta eſt a φαίνομαι, *appareo*, quia ſpecies rerum, quas ſentimus, vel etiam ſentire nos putamus, intus apparent. *Cic.* 1. *Acad. c.* 11. In qua primum de ſenſibus ipſis quædam dixit nova, quos junctos eſſe cenſuit e quadam quaſi impulſione oblata extrinſecus, quam ille φαντασίαν, nos viſum appellemus, licet. ¶ Apud Rhetores accipitur pro mentis conceptu, *concetto, idea, penſiero*. *Senec. Suaſor.* 2. Ceſtius cum deſcripſiſſet honores, quam &c. adjecit: per ſepulcra noſtra jurabitur. Nicetes longe diverſius hanc phantaſiam movit, &c.

Phantaſma, atis, n. φάντασμα, ſpecies, vel imaginatio falſa, quales ſunt, quas dormientes videre ſibi videntur. Hinc & pro ſpectro ſumitur. *Plin. l.* 8. *ep.* 27. Eſſe aliquid phantaſmata, & habere propriam figuram, numenque aliquod putas, an inanem, & variam ex metu noſtro imaginem accipere.

Phaon, onis, m. φάων, juvenis Lesbius formoſiſſimus, a Sappho poetria perditiſſime amatus. *Ovid. in ep.* 15.

Pharĕtra, æ, f. *faretra, turcaſſo*, תליא, Germ. *ein kocher*, Gall. *carquois*, Hiſp. *carcax*, φαρέτρα, theca, ubi ſagittæ reponuntur. *Virg. Æn.* 1. Succinctam pharetra, & maculoſæ tegmine lyncis. *Horat. l.* 1. *od.* 22. Nec venenatis gravida ſagittis, Fuſce pharetra.

Pharetrātus, a, um, qui pharetras fert. *Virg.* 4. *Georg.* Quaque pharetratæ vicinia Perſidis urget.

Pharetrĭger, a, um, adjectiv. qui pharetram fert. *Silius l.* 14. *v.* 287. Clade pharetrigeri ſubnixae regis Athenas.

Pharia, æ, f. Inſula Illyrici maris cum oppido. *Plin. l.* 3. *c.* 26. ¶ Eſt etiam uvæ genus, apud Piſas, unde & Pharium vinum. *Id. l.* 14. *c.* 3.

Pharias. V. Pareas.

Pharicon, vel Pariſum, i, n. genus veneni, ita dicti a Phario inventore. *Plin. l.* 28. *c.* 10. *Scribon. Larg. compoſit.* 106.

Phariſæus, i, m. φαρισαῖος, una ex tribus Judæorum ſectis, a cæteris religione, & ſanctitate diſtincta. Unde *Heſychius* φαρισαῖοι, ἀφωρισμένοι, μεμερισμένοι, καθαροί. Quare ipſum nomen Hebraice ſeparationem ſonat. Secunda ſecta erat Sadducæorum, tertia Eſſæorum. *Tertul. de præſcription. c.* 45. Prætermitto Phariſæos, qui additamenta quædam legi adſtruendo, a Judæis divulſi ſunt, unde etiam hoc accipere ipſum, quod habent, nomen digni fuerunt.

Phariſaĭcus, a, um, φαρισαϊκός, quod ad Phariſæos ſpectat. *Hieron. contra Vigilant.* Quaſi ſepulchra Phariſaica foris dealbata.

Pharĭus, a, um, adject. a Pharo, ponitur pro Ægyptio, vel Alexandrino, ut Pharia unda, h. e. Nilus. *Lucan. l.* 3. *v.* 260. *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 1. *v.* 38. jactant Pharia tinnula ſiſtra manu. *Juvenal. ſat.* 13. *v.* 85. Pharium acetum. V. Acetum. ¶ Pharias flammas pro igne, qui in turri Phari ardebat, *Lucan. l.* 9. *v.* 1005. ¶ *Pharius annus* apud *Stat. l.* 3. *Silv.* 2. *v.* 22. & *Claud. de B. Gild. v.* 57. eſt annona ex Ægypto.

Pharmaceutĭce, es, f. φαρμακευτική, ea medicinæ pars, quæ medicamentis curat. *Celſ. in præfat. l.* 1. ſcribit Græcis literis.

Phar-

Digitized by Google

Pharmaceutria, f. 1. *maga*, *ſtrega*, φαρμακεύτρια, ſaga, veneſica. Hac nomine *Virg. Eclogam* quandam inſcripſit, in qua Theocriti imitatione veneſica quædam inducitur, quæ magicis incantationibus animum viri, a quo ſpernebatur, ad ſui amorem conatur revocare.

Pharmacopōla, æ, m. *chi vende medicine*, Ger. *apotecker*, Gal. *apothicaire*, Hiſ. *boticario*, φαρμακοπώλης, qui pharmaca vendit, a πωλέω, *vendo*, & φάρμακον, *medicamentum*. Olim alii erant pharmacopolæ, quam hodie. Nunc etiam ſimplicia divendunt, atque ex Medicorum præſcripto pharmaca conficiunt. Olim ſimplicia divendebant ſeplaſiarii, qui Græcis παντοπῶλαι. Pharmacopolæ autem non ex alieno agebant præſcripto, ſed ipſimet remedia concinnabant, venaliaque habebant, quales nunc Medici circumforanei, qui per fora, atque urbes curſitant, & peritiam ſuam, ac remedia jactando ſimplici popello ſublinere ut ſolent, *circulani*. *Cato apud Gell. l.* 1. *c.* 15. Itaque auditis, non auſcultatis, tanquam pharmacopolam. Nam ejus verba audiuntur, verum ei ſe nemo committit, ſi æger eſt. *Cic. pro Cluent. c.* 14. Tum repente Anconitanum quendam L. Clodium pharmacopolam circumforaneum aggreditur.

Pharmacotrōphi, m. 2. φαρμακοτρόφοι, pop. Aſiæ, Margianis, & Suſianis finitimi, qui ſe venenis alere conſueverunt, a φάρμακον, *venenum*, & τρέφω, *nutrio*. *Plin. l.* 6. *c.* 16. *Mela l.* 1.

Pharmăcum, ci, n. φάρμακον, medicamentum. Vox media eſt, quales multas recenſet *Gell. l.* 12. *c.* 9. *Cajus*, *l. qui venenum*, *ff. de verb. ſign.* Sumitur enim & pro medicamento ſalutifero, & pro veneno malo, ſeu toxico, quemadmodum & Latine medicamentum vox media eſt, & tam in malam, quam in bonam partem accipitur; ut Nonius auctor eſt.

Pharmăcus, i, m. φαρμακός. Pharmaci, inquit *Cæl. Rhodig. l.* 6. *antiq. lect. c.* 12. dicebantur ignobiles quidam homines, & inutiles, qui ad civitates ſua morte expiandas deſtinabantur, & publice alebantur, quos & καθάρματα vocant Græci. Hinc pharmacus convicium eſt in hominem ſceleſtum, & abjectum. *Petron. in Satyr.* Quid tu dicis, latro? quæ ſola ſalamandra ſupercilia tua excuſſit? cui Deo crinem voviſti? pharmace, reſponde.

Pharnacēon, i, n. herba, genus panacis folio longiore, & ſerrato: ita dictum a Pharnace rege inventore. *Plin. l.* 25. *c.* 4.

Pharſalia, f. 1. regio Theſſaliæ, Pharſalo opp. circumjacens, a qua & nomen accepit. Sunt tamen, qui vocatam fuiſſe exiſtiment a Pharſalo duce, quæ primo Æmathia ab Æmathio, poſtea Theſſalia a Theſſalo, deinde a Macedone Macedonia dicta. Apud *Ptol.* pars eſt Æmathiæ in Theſſaliæ confinio. *Lucan. l.* 9. *v.* 985.

Pharſalĭcus, a, um, quod ad Pharſaliam ſpectat, ut Campi Pharſalici, in quibus duorum maximorum bellorum civilium procellæ detonuerunt, primi inter Cæſarem, & Pompejum, alterius inter Auguſtum, & percuſſores Cæſaris, Brutum, & Caſſium. Hi & Philippici dicti ſunt, a Philippis urbe. *Cic.* 1. & 2. *de Div.* & *Lucan.*

Pharſalius, a, um, adject. idem ac Pharſalicus. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. carm.* 65. *v.* 37. Pharſalum coeunt, Pharſalia tecta frequentant.

Pharsālus, i, m. Φάρσαλος, oppidum Theſſaliæ, a quo Pharſalia dicta eſt. V. vocem præced.

Pharus, f. 2. *Faro*, *Farion*, inc. *Magrab*, col. & opp. Ægypti, olim urbs Regia, apud Alexandriam, in inſula oblonga, parvaque, continenti pene juncta, contra Canopicum oſtium Nili. In ea ingens turris a Ptolemæo Philadelpho Rege Soſtrati Gnidii opera 800. talentis extructa eſt albo lapide, quæ inter ſeptem orbis miracula numeratur, ex qua lumen per noctem navigantibus elucebat. Unde ut *Solinus* ſcribit, machinæ in portubus ad prælucendi miniſterium ædificatæ Phari deinceps apud omnes gentes appellari cœptæ ſunt. ¶ Pharus ponitur interdum pro Ægypto, ut regina Phari, *Stat. l.* 3. *ſilv.* 2. *v.* 102. *Lucan. l.* 8. *v.* 443. Petimus Pharon, arvaque Magi.

Pharuſii, m. 2. pop. Libyæ, olim Perſæ, quorum regio nunc *Afenaga*, ſive *Azenaga*. Quondam comitati ſunt Herculem Thebanum, ſive potius Ægyptium, qui Libycus cognominatus eſt, ad Heſperidas proficiſcentem. *Plin. l.* 5. *c.* 8. *Mela l.* 1. & 3.

Phaſelinus, a, um, adject. quod ex phaſelo legumine fit, ut phaſelinum oleum. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Phaſēlus, vel Faſelus, m. & f. φάσηλος, navigii genus, mixtam habens formam ex oneraria, & longa triremi, quod tam velis, quam remis agi poterat. *Servius ad Virg.* 4. *Georg.* monet, eſſe brevem naviculam. *Acro ad Hor. l.* 3. *carm. od.* 2. ſcribit, eſſe navem velocem, & oblongam. *Non c.* 13. *n.* 7. dicit eſſe navigium Campanum. *Bayfius* eundem putat, ac myoparonem, aut certe ab illius figura non multum diſtantem. Nomen habet a Phaſelide urbe Pamphyliæ, quod hoc genere navis Phaſelitæ piratæ uterentur. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 8. Tertiam, quam, ut ſcribis, anchora ſoluta de phaſelo dediſti. *Salluſt. apud Non. loc. cit.* Cohors una, grandi phaſelo vecta, a cæteris deerravit. *Mart. l.* 10. *epigr.* 30. Pictam phaſelum adjuvante fert aura. *Catul. carm.* 4. Phaſelus ille, quem videtis hoſpites. ¶ Fictiles etiam phaſelus fuiſſe teſtatur *Strabo*, *l.* 17. & *Juvenal. ſat.* 15. *v.* 126. Parvula fictilibus ſolitum dare vela phaſelis. ¶ Scribitur & *phaſellus*. ¶ Eſt etiam phaſelus, vel faſelus, m. genus leguminis, de quo V. in dictione ſeq. *Virg.* 1. *Georg.* viciamque ſeres, vilemque phaſelum.

Phaſeŏlus, vel *Faſeolus*, m. 2. *fagiolo*, Germ. *faſelen*, Gall. *phaſeole*, Hiſp. *feſoles*, φάσηλος, genus leguminis, ſiliquam ferens longiorem quam fœnograecum, quæ una cum ſeminibus manditur viridis ex oleo, & garo. Pro eo *phaſiolus*, vel *paſſiolus* legas in antiquis *Plinii* codicibus, qui ejus meminit *l.* 24. *c.* 9. ¶ Invenitur & phaſelus e Græco φάσηλος. *Virg.* 1. *Georg.* Viciamque ſeres, vilemque phaſelum.

Phaſganium, ii, n. gladiolus, herba. *Plin. l.* 25. *c.* 11.

Phaſĭăcus, a, um, adject. ad Phaſidem pertinens, Colchicus, ut Phaſiaca conjux, h. e. Medea, *Senec. in Hercul. Oet. v.* 948. Phaſiaca aqua, *Ovid. epiſt. Medea*, *v.* 10.

Phaſiāna, æ, f. avis eadem, quæ phaſianus. *Plin. l.* 10. *c.* 48. Phaſianæ in Colchis geminas ex pluma aures ſubmittunt, ſubriguntque.

Phaſiānarius, m. 2. φασιανοτρόφος, qui phaſianos paſcit. *Paul. l. avibus legatis*, *ff. de legat.* 3. Phaſianarii, & paſtores anſerum non continentur.

Phaſianīnus, a, um, adject. ad Phaſianum pertinens, ut phaſianina ova. *Pallad. l.* 1. *tit.* 29.

Phaſiānus, a, um, adject. *Phaſiacus*, ut phaſiana gallina, idem, ac phaſianus. *Plin. l.* 10. *c.* 48. Nonnulli etiam phaſianas gallinas vocant. *Id. l.* 11. *c.* 33. Has quidem & avem infeſtat, phaſianas vero interimit.

Phaſiānus, m. 2. *fagiano*, Ger. *ein phaſian*, Gal. *faiſan*, Hiſp. *faiſan*, φασιανός, ſpecies avis, a Phaſide fl. Colchidis, ad cujus oſtia frequentes conveniunt, a Græcis proditum eſt. Inde enim ab Argonautis primum in Græciam, ex Græcia vero ad nos hujus generis aves deportatæ ſunt. *Mar. l.* 13. *ep.* 72. cujus titulus eſt, *Phaſianus*. Argiva primum ſum tranſportata carina, Ante mihi notum nil, niſi Phaſis, erat. *Lamprid. in Alex. c.* 41. Aviaria inſtituerat pavonum, phaſianorum, gallinaceorum. Adde *Pallad. l.* 1. *c.* 29. ¶ In hanc avem Poetæ fabulantur mutatum eſſe Ityn Terei filium. *Ovid.* 6. *Met.*

Phaſias, adis, f. Medea a Phaſide urbe, & fl. *Ovid.* 2. *de ar. am. v.* 381. Maritum barbara per natos Phaſias ulta ſuos.

Phaſĭŏlos, i, φασίολος, herba folio aniſi, & in pampinos ſe torquens, alio nomine iſopyron. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Phaſis, idis, patronym. fœmin. idem quod Phaſias, adis. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 41. *de Medea*. Vectam frænatis per inane draconibus Ægeus Credulus immerito Phaſida juvit opa.

Phaſis, is, vel idis, f. *Paſſe*, *Paſa*, inc. *Phozzeth*, Φᾶσις, urbs Colchidis, in Aſia, ad oſtium Merid. fl. cognominis, in ora maris Euxini, in Mingrelia regione. *Pomp. Mela l.* 1. *c.* 19. *Plin. l.* 6. *c.* 4.

Phaſis, is, vel idis, m. *Faſſo*, Φᾶσις, fl. Colchidis, qui oritur ex Moſchicis montibus, teſte *Plinio*, ſeu Caucaſis, teſte *Ptolemæo*, & influit in mare Euxinum. Juxta hunc Phaſis inſula parva eſt, ex qua genus illud avis exportatum eſt, teſte *Iſidoro*, quod phaſianus propterea nominatur. Ibidem herbæ venenoſæ naſcuntur. Inter præcipuos amnes habetur, cum ſeptem oſtiis in Euxinum exeat. *Plin. l.* 6. *c.* 4. *Ovid.* 7. *Met. v.* 6. ¶ In vocativo eſt *Phaſi*. *Valer. Flacc. l.* 5. *v.* 206.

Phaſma, atis, n. 3. φάσμα, viſum, ſpectrum, idem ac Phantaſma. Hinc nonnulli *phaſmate* legunt pro *phantaſmate* in *epiſt. Plinii*, quam in *Phantaſma* attulimus. ¶ Eſt etiam nomen unius ex fabulis Menandri, *Terent. Eun. prol.* Item cujuſdam Catulli mimographi, apud *Juven. ſat.* 8. *v.* 186.

Phaſſachātes, æ, φασσαχάτης, nomen gemmæ. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Phatnæ, arum, φάτναι, ſtellæ in Cancri ſigno. *Cic. in progn. apud Priſc.*

Phaulĭæ, f. 1. φαυλίαι, olivæ, corpore grandiſſimo, puſillo nucleo, minimo ſucco. *Plin. l.* 17. *c.* 3.

Phegeĭus, a, um, adject. a Phegeo, Phegeius enſis. *Ovid. Metam.* 9. *v.* 412.

Phegeus, i, m. 2. fil. Inachi fl. qui primus in Græcia Diis templa erexit, & ſacra inſtituit, & vulgus docuit tempus in annos, & menſes dividere. Adoleſcens occubuit. Templo, & ſacrificiis honoratus fuit. *Bocc. l.* 7. *Gen.* ¶ Phegeus alter, pater Alpheſibœæ, Themonis, & Axionis, de quo multa *Ovid.* 9. *Metam.*

Phellandrion, ii, n. φελλάνδριον, herba paluſtris, folio apii, cujus potu levari veſicæ vitia, tradit *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Phellus, i, φελλός Græcis eſt ſuber, genus arboris. A *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. ſumitur pro ea horologii parte, quæ ex ſubere facta eſt.

Phemius, ii, citharœdus Homeri præceptor, quem ipſe cantantem inducit *Odyſſ.* 1. Hinc *Ovid.* 3. *Amor. v.* 417. Quid juvat, ad ſurdas ſi cantes Phemius aures?

Phemonŏe, es, f. 1. Φημονόη, Sibyllæ nomen, quæ prima Apollinis Delphici vates dicitur fuiſſe, & carmen heroicum inveniſſe. *Stat. l.* 2. *Sylv.* 2. ¶ Eſt & nomen Phœbados cujuſdam, quam quidam dicunt Phœbi filiam fuiſſe. *Heſiod. in Theog.* & *Lucan. l.* 5. *v.* 126.

Pheneatæ, m. 1. Φενεᾶται, cives Phenei urbis, qui Mercurium quintum colebant. *Cic.* 3. *de nat. Deor.*

Pheneus, f. *Feneo*, al. *Phineo*, Φένεος, opp. Arcadiæ, in Peloponneſo, apud Cyllenem M. inter Cithærium, & Æginam. Ibi moly herba contra veneficia omnia provenit. *Plin. l.* 4. *c.* 6. & *l.* 24. *c.* 4. ¶ Pheneus item, m. 2. fl. al. lacus Arcadiæ, qui in Alpheum defluit. Ejus aquæ noctu perniciosæ eſſe, interdiu ſalutares. *Ovid. l.* 15. *Met.* & *Plin. l.* 4. *c.* 6.

Phengites, m. 1. φεγγίτης, lapis duritia marmoris, candidus, & tranſlucens, a φέγγος, *ſplendor*. *Plin. l.* 36. *c.* 22. *Sueton. in Domit. c.* 14.

Phenion, ii, n. herba, al. anemone, *Plin. l.* 21. *c.* 23.

Pheos, i, n. φέως, herba foliis, & caule ſpinoſo, alio nomine ſtœbe. *Plin. l.* 21. *c.* 15.

Pheræ, arum, f. *Cheramidi*, φεραί, opp. Peloponneſi, in Meſſenia, in ora ſin. Meſſeniaci. ¶ Pheræ item, *S. Giorgio* opp. Achaiæ Peloponneſiacæ, apud Helicen. *Plin. l.* 4. *c.* 5. ¶ Item opp. Atticæ, inter Megara, & Thebas. *Plin. l.* 4. *c.* 7. ¶ Pheræ etiam, *Fere*, *Jenizzi*, *Sidro*, opp. Theſſaliæ geminum, in Magneſiæ tractu, ad Bœbeidem lac. inter Demetriadem, & Pharſalum, ubi tyrannidem Alexander ille exercuit, qui inde Pheræus cognominatus eſt. *Cic.* 1. *de Div.* 2. *Off.* & *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Pheræus, a, um, adject. ad Pheras pertinens, ut Pheræi campi. *Val. Flacc. l.* 1. *v.* 444. Pheræus conjux, *Senec. in Med. v.* 663. h. e. Admetus Theſſaliæ (in qua Pheræ oppidum) rex. ¶ Alexander Pheræus tyrannidem exercuit in Pheræos adeo crudelem, ut ab ipſa uxore noctu cubans interfectus ſit. *Ovid. in Ibin*, *v.* 321. *Cic.* 2. *Inv. c.* 49.

Pherecleus, a, um, adject. ad Phereclum pertinens, qui fuit architectus, & Paridi naves fabricavit ad rapiendam Helenam. *Ovid. Heroid. ep.* 16. *v.* 21. Hac duce Sigæo dubias a litore feci Longa Phereclea per freta puppe vias.

Pherecȳdes, is, Philoſophus Syrus, qui primus animorum immortalitatem docuit, teſte *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 16. & 1. *Divin. c.* 50. Morbo pediculorum conſumptum tradit *Plin. l.* 7. *c.* 51.

Pherecydēus, a, um, adject. ad Pherecydem ſpectans. *Cic.* 2. *Divin. c.* 13. Quale Pherecydeum illud, quod eſt a te dictum.

Phiăla, æ, f. φιάλη, vas vini, vel aquæ, plerunque ex auro conflatum. *Martial. l.* 7. *ep.* 51. Quis labor in phiala? *Juven. ſat.* 5. *v.* 38. Virro tenet phialas, tibi non committitur aurum.

Phidiăcus, a, um, quod ad Phidiam ſpectat. *Martial. l.* 6. *ep.* 73. Quis te Phidiaco formatam Julia cœlo, Aut quis Palladiae non putet artis opus? *Juven ſat.* 8. *v.* 103. Phidiacum vivebat ebur.

Phidias, æ, m. φειδίας, nobilis ſtatuarius, qui in ebore ſcalpendo citra æmulum claruit, Diis tamen, ut inquit *Quinct. l.* 2. quam hominibus efficiendis melior. Inter hujus opera præcipue commendata eſt Minervæ ſtatua, quam Athenis ex ebore fecit 26. cubitorum altitudine, in cujus clypeo Amazonum pugnam, & Gigantomachiam inſculpſit, in ſoleis vero Centaurorum, & Lapitharum certamen. Proximam commendationem meruit Jupiter Olympius, & ipſe itidem ex ebore. Cælavit & Venerem, quæ poſtea Romæ ſita fuit in porticu Octaviæ. Item ſtatuam Nemeſis Deæ decem cubitorum apud Rhamnuntem Atticæ opp. fecit. *Cic.* 2. *Acad.* 1. *Tuſc.* 2. *de Or. in Orat. in Bruto*, & *Plin. l.* 35. *c.* 8.

Phiditia, orum, n. cœnationes, ſive convivia apud Lacedæmones, ita dicta, ſive quod φιλίας, ideſt, amicitiæ cauſa, inſtituta ſint, ſive potius a parſimonia, ideſt a φείδομαι, *parco*, *parce utor*. Conveniebant enim ad Phiditia conferentes ſinguli farinæ modium, vini congios octo, caſei quinque minas, ficuum quinque ſemis minas. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 34. Quid? victum Lacedæmoniorum in Phiditiis nonne videmus?

Philadelphia, æ, f. *Filadelfia*, urbs Lydiæ, ad Tmoli M. radices. ¶ Philadelphia altera urbs Cœleſyriæ, in Decapolitana reg. a Philadelpho Rege condita, de qua *Plin. l.* 5. *c.* 18. ¶ Hinc Philadelpheni, Philadelphiæ incolæ, *Id. l.* 5. *c.* 29.

Philæ, arum, f. inſ. parva Ægypti, aſpera, & undique prærupta, duobus in unum coeuntibus amnibus cincta, qui Nilo mutantur, & ejus nomen ferunt. *Strabo l.* 17. ¶ Item opp. Ægypti, in Thebaide, apud Nili cataractem. V. *Plin. l.* 5. *c.* 11.

Philammon, onis, m. filius Apollinis ex Chione Nympha, clariſſimus carmine, & cithara. *Ovid.* 11. *Met.*

Philanthropia, æ, f. φιλανθρωπία, humanitas, amor erga homines, liberalitas. *Ulpian. l.* 2. *Dig. de Proxeneticis*. Si quid philanthropiæ nomine acceperit.

Philanthrōpos, m. 2. lappæ genus, Dioſcoridi aparine, Officinis rubulus, a

φίλος, *amicus*, & ἄνθρωπος, *homo*, quia veſtibus hominum adhærens eos amara videtur. *Plin. l.* 24. *c.* 19.

Philēma, atis, n. φίλημα, oſculum. *Lucret. l.* 4. *v.* 1165. Simula, Silena, ac Satura eſt, labioſa, Philema.

Philetæria, æ, φιλεταίριον, herba rutæ ſimilis. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Philētas, æ, poeta Græcus, Elegiacus, patria Cous, acerrimus poetarum ſcuſor, Ptolemæi Philadelphi præceptor. *Propert. l.* 3. *eleg.* 1. Callimachi manes, & Coi ſacra Philetæ.

Philetēus, e, um, adject. a Phileta. *Propert. l.* 3. *el.* 2. *in fine*. Ora Philetea noſtra rigavit aqua, h. e. docuit me Elegiaci carminis rationem.

Philippenſis, ſe. adject. a Philippis, ut Philippenſe prælium, *Plin. l.* 7. *c.* 45. Philippenſis acies, *Valer. Max. l.* 1. *c.* 5. *n.* 7.

Philippēus, a, um, adject. φιλίππειος, ad Philippum Macedonum regem pertinens. *Propert. l.* 3. *el.* 9. *v.* 40. Una Philippeo ſanguine inuſta nota. ¶ Philippēus nummus erat moneta aurea pretioſa, dicta ab eodem Philippo. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 1. Nummis philippeis aureis. *Id. Rud.* 5. 2. 27. Centum denaria philippea.

Philippi, orum, m. *Filippo*, urbs Macedoniæ, in Thraciæ confinio, ad Pangæi M. radices, apud oram maris Ægæi, olim clara, nunc jacens, & deſerta. Dicta eſt a Philippo Alexandri Magni patre. Celebris fuit pugna Octaviani, & Antonii contra Brutum & Caſſium, qui hi ab illis devicti, & debellati fuerunt. V. *Plut. l.* 4. *c.* 7. ¶ *Virgilius* prælium hoc cum Pharſalico confundit, cum inquit 1. *Georg. v.* 490. Romanaſque acies iterum videre Philippi.

Philippicus, a, um, adject. ad Philippum pertinens, ut Philippicum talentum, apud *Plaut. Truc.* 5. 1. 60. ¶ Philippicæ orationes, φιλιππικοὶ λόγοι, dictæ ſunt, quas Demoſthenes in Philippum regem Macedonum habuit, quem imitatus *Cicero*, eodem nomine ſuas inſcripſit in Antonium.

Philippopŏlis, f. 3. *Filippopoli*, urbs Thraciæ, ampla, ſinu mœnibus, ad Hebrum ſ. in Beſſica, opus Philippi Imperatoris. *Plin. lib.* 4. *c.* 11. *Tacit.* 3. *Ann.*

Philippus, i, m. filius Amyntæ, pater Alexandri Magni, Rex Macedonum. V. *Juſtinum l.* 8. & 9.

Phillyra. V. Philyra.

Philocalia, æ, f. φιλοκαλία, hoc eſt amor pulchritudinis, honeſtatis, rerum honeſtarum ſtudium. *Auguſtin. l.* 2. *cont. Acad. c.* 3.

Philocăres, n. 3. herba, al. marrubium. *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Philoctetæus, a, um, quod ad Philoctetem ſpectat. *Cic.* 2. *Tuſc.* Reſonetur, ne renicatur Philocteteus ille clamor.

Philoctētes, æ, m. 1. φιλοκτήτης, Pœantis filius, & comes Herculis. Huic Hercules moriens in Oeta monte mandavit, ne cui corporis ſui reliquias indicaret, idque jurare eum adegit, deditque pro munere pharetram, & ſagittas Hydræ felle intinctas. Sed cum Delphico Oraculo moniti aſſent Græci ad evertendam Trojam ſagittis Herculis opus eſſe, inventus Philoctetes, & de Hercule interrogatus, negavit primo, ſe aliquid de Hercule ſcire, tandem vero mortuum eſſe confeſſus eſt, & cum graviter ad indicandum ſepulchrum cogeretur, ne juſjurandum violaret, ictu pedis locum oſtendit. Igitur conſtituere Principes Græciæ, ut ad bellum Trojanum deduceretur, quia ipſe ſolus Lernæis ſagittis uti poterat. Verum unius ſagittæ caſu in pede, quo Herculis tumulum monſtraverat, vulnere pene immedicabili affectus eſt. Quare cum vulneris fœtor a Græcis ferri non poſſet, in Lemno relictus eſt. Sed occiſo Achille, Ulyſſes in Lemnum regreſſus, ad Trojam illum perduxit. Devicta autem Troja, pudore, ne in patriam æger rediret, impeditus, in Calabriam venit, ibique Petiliam condidit. Tandem opera Machaonis medici ſanatus eſt. *Cic.* 3. *de Or. Virg.* 3. *Æn. Ovid.* 13. *Met. Propert. l.* 2. *el.* 1. Sed *Servio* auctore ad 3. *Æn.* Græci Philoctetem in Lemno ſublatis ſagittis reliquerunt.

Philogræcus, m. 2. φιλέλλην, qui libenter utitur dictionibus Græcis. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 10. Tranſi, inquit Axius, nunc in illud genus, quod vos philogræci vocatis ἀκτρίδιον.

Philologia, æ, f. φιλολογία, *ſtudio de bella lettere*, ſtudium eruditionis, ſeu humaniorum litterarum, quam eruditionem appellat *Sueton. in Aug. c.* 89. & in *Calig. c.* 53. *Cicero filius Fam.* 16. *ep.* 21. Quid de Bruto dicam? cujus cum frugi, ſeveraque eſt vita, tum etiam jucundiſſima convictio: non eſt enim ſejunctus locus a philologia, & quotidiana συζητήσει. *Cicero pater Attic.* 2. *ep.* 17. Ne & opera, & oleum philologiæ noſtræ perierit. Adde *Vitruv. præfat. lib.* 7. ¶ Propria philologia eſt amor ſermonis, loquacitas, nimium verborum ſtudium, a φίλος, *amicus*, & λόγος, *ſermo*. Hinc *Senec. ep.* 108. Quæ philoſophia fuit, facta eſt philologia.

Philolŏgus, m. 2. φιλόλογος, ſtudioſus Philologiæ. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 12. In qua homines nobiles illi quidem, ſed nullo modo Philologi, nimis acute loquuntur. *Senec. epiſt.* 108. Cum Ciceronis libros de Republica prehendit hinc Philologus aliquis, & hinc Grammaticus, hinc Philoſophiæ deditus. ¶ Adjective *Vitruv. l.* 6. *proœm.* Philologis rebus delectari, *di baſe erudite*.

Philomēla, f. 1. φιλομήλη, Pandionis Athenienſis Regis filia, ſoror Prognes, quæ cum a Tereo compreſſa fuiſſet, tandem Deorum miſeratione in avem ſui nominis converſa fuit, quæ & luſcinia dicitur, quæ etiam nunc deflere non ceſſat cantu dulciſſimo injuriam, quam paſſa eſt. *Ovid.* 6. *Met.*

Philomēlus, m. 2. filius Jaſonis, frater Thoantis, Eunei, & Pluti. Filium reliquit nomine Plutum. *Bocc. l.* 13. *Gen.*

Philomūſus, m. 2. φιλόμουσος, amator, ſive amicus muſarum. Nomen proprium eſt apud *Manut. l.* 3. *ep.* 10 & *l.* 7. *ep.* 75.

Philonium, ii, n. φιλώνειον, pharmaci genus. *Seren. Sammon. v.* 393. Quid referam multis compoſita philonia rebus.

Philoſarca, æ, m. amicus, vel amator carnis: a φίλος, amicus, & σάρξ, caro. *Hieronym. epiſt.* 61. *ad Pammach. cap.* 6.

Philoſophia, æ, f. *Filoſofia*, פילוסופיא, Ger. *philoſophey*, Gall. *philoſophie*, Hiſp. *filoſofia*, φιλοσοφία, amor, & ſtudium ſapientiæ, a φίλος, *amicus*, & σοφία, *ſapientia*. *Cicero* ita deſcripſit *lib.* 2. *Off.* Quid eſt enim per Deos optabilius ſapientia? quid præſtantius? quid homini melius? quid homine dignius? Hanc qui expetunt igitur, Philoſophi nominantur, nec quicquam aliud eſt Philoſophia, ſi interpretari velis, quam ſtudium ſapientiæ. Sapientia autem eſt, ut a veteribus Philoſophis definitum eſt, rerum divinarum, & humanarum, cauſarumque, quibus hæ res continentur, ſcientia. V. etiam *lib.* 1. *Tuſcul.* ¶ Triplex eſt, Phyſica, Ethica, Logica, quo nomine etiam Metaphyſica a veteribus comprehenditur. Prima rerum naturam ſcrutatur, ſecunda animum componit, tertia bene diſſerendi rationem docet. *Cic.* 1. & 2. *Acad.* 5. *Fin.* & 1. *de Or.* De diviſione Philoſophiæ ſecundum ſectas *Cicero* diſſerit 1. *Acad.* 2. *de Leg.* 3. *de Or.* ¶ Antonomaſtice, ſeu per excellentiam Philoſophiæ nomine Ethica, ſeu Moralis intelligitur. *Cic.* 5. *de Div.* & 1. *de Or.* ¶ In plur. numero Philoſophias uſurpat *Cic.* 3. *de Or. c.* 27. *Gel. l.* 4. *c.* 1. & *Senec. epiſt.* 48.

Philoſophice, adverb. *da Filoſofo*, ut Philoſophice vivere, apud *Lactant. l.* 3. *c.* 19. *ſub fin.*

Philoſophĭcus, a, um, *Filoſofico*, φιλοσοφικός, quod ad Philoſophiam ſpectat. *Cic.* 5. *Tuſc. c. ult.* A quo non modo impulſi ſumus ad Philoſophicas ſcriptiones, verum etiam laceſſiti.

Philoſŏphor, aris, atus ſum, d. 1. *filoſofare*, *ſtudiar Filoſofia*, Ger. *weiſheit ſtudieren*, Gal. *philoſopher*, Hiſp. *filoſofar*, φιλοσοφῶ, ſapientiæ ſtudeo, rerum naturas perſcrutor, Philoſophorum more diſputo. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Et cum minime videbamur, tum maxime philoſophabamur. *Id.* 2. *de Or. c.* 37. Decrevi philoſophari potius (ut Neoptolemus apud Ennium) paucis; nam omnino haud placet. ¶ Reperitur etiam imperſ. *Plaut. Pſeud.* 2. 3. 22. Sed ſatis eſt philoſophatum.

Philoſŏphus, phi, m. 2. *Filoſofo*, *amatore della ſapienza*, פילוסוף, Ger. *ein Philoſophus*, Gal. *Philoſophe*, Hiſp. *Filoſofo*, φιλόσοφος, amator ſapientiæ, naturæ interpres, magiſter virtutis, qui rerum cognitione delectatur, a φίλος, *amicus*, & σοφία, *ſapientia*. *Cicero* ſic deſcribit *l.* 1. *de Or. c.* 49. Philoſophi denique ipſi ut, qui de ſua vi, ac ſapientia unus omnia pene profiteretur, eſt tamen quædam deſcriptio, ut is, qui ſtudeat omnium rerum divinarum, atque humanarum vim, naturam, cauſaſque noſſe, & omnem bene vivendi rationem tenere, & perſequi, nomine hoc appelletur. ¶ Hoc nomen a Pythagora originem habuit. Cum enim Phliuntem veniſſet, & cum Leonte principe Phliaſiorum docte, & copioſe diſſeruiſſet, ejus ingenium, & eloquentiam cum admiratus eſſet Leon, quæſivit ex eo, qua maxime arte confideret; at illi, artem quidem ſe ſcire nullam, ſed eſſe Philoſophum, reſpondit. *Cic.* 5. *Tuſc.* ¶ Primus Philoſophus Thales Mileſius fuit. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* & in *Fragm. de Philoſophia apud Lact. l.* 3. *c.* 15. ¶ Adjective *Pacuv.* apud *Gell. l.* 13. *cap.* 8. Ego odi homines ignava opera, philoſopha ſententia. ¶ Primam ſyllabam Poetæ ex neceſſitate producunt. *Sidon. carm.* 15. *v.* 43. Innumerabilium primordia Philoſophorum. Adde *v.* 182.

Philotechnus, a, um, adject. φίλος, *amicus*, & τέχνη, *ars*, artificioſus, induſtrius. *Vitruv. l.* 6. *proœm.* Philologis, & Philotechnis rebus me delectans.

Philtrum, i, n. φίλτρον, genus veneni, quod amorem, & ut plurimum inſaniam ingerit, a φιλεῖν, *amare*. A Martiano dicitur amatorium. Ac ſimiliter Gloſſæ vett. exponunt. *Cicero* vocat amatorium poculum. *Horatius Epod. od.* 17. deſiderii poculum appellat. *Juven. ſat.* 6. *v.* 609. Theſſala vendit Philtra, quibus valeant mentem vexare mariti. Adde *Ovid.* 2. *de ar. am. v.* 106.

Philus, i, m. φίλος, amicus. Vox Græca eſt, quam tamen uſurpavit *Petron. in Satyr. c.* 70. ubi ait. Quam facile (mulieres) adamarent: quam cito etiam philorum obliviſcerentur.

Philyre, æ, f. φιλύρα, membrana tenuiſſima inter corticem, & lignum tiliæ arboris, coronarum lemniſcis celebris, quam deſcribit *Plin. l.* 16. *c.* 14. Hinc *Horat. l.* 1. *od. ult.* Diſplicent nexæ philyra coronæ. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 337. Ebrius incinctus Philyra conviva capillos. ¶ Ex philyra chartas fieri ſolitas, ſcribit *Id. l.* 13. *c.* 11.

Philȳra, æ, filia Oceani, mater Chironis Centauri. Hinc

Philyreius, a, um, adject. ut Philyreia tecta, *Ovid.* 7. *Met. v.* 352. Philyreius heros, h. e. Chiron, *Id.* 2. *Met. v.* 676.

Philyrides, (vel Phillyrides, metri cauſa) æ, patronymicum, Chiron filius Philyræ, *Ovid.* 1. *de ar. am. v.* 11. Phillyrides puerum cithara perfecit Achillem.

Phimus, i, φιμός, fritillus, pyrgus. Quidam hanc vocem legunt in illo *Horatii l.* 2. *ſat.* 7. Mitteret in phimum talos. At plerique *pyrgum*.

Phineius, a, um, quod Phinei eſt. *Virg.* 3. *Æn.* Phineia poſtquam Clauſa domus.

Phineus, i, Φινεύς, filius fuit, teſte Hellanico, Agenoris, vel, ut Heſiodus ait, Phœnicis, & Caſſiopeæ, nepos Agenoris, frater Cilicis, Dorycli, & Atamini. Hic Rex Arcadiæ, vel, ut alii ſcribunt, Thraciæ, vel, ut narrant alii, Paphlagoniæ, uxorem duxit Cleopatram, quam quidam Stheneboeam, ſeu Sthenoboen vocant, ex qua genuit Orytum, & Crambum, ut Sophocles, ut alii, Mariandynum, & Thynum, vel, ut rurſus alii, Palæmonem, & Phineam, quibus, mortua priore conjuge, Harpalyceo filiam Boreæ, & Orithyiæ, ſororem Calais, & Zethi novercam ſuperinduxit. Sed Flaccus, cui etiam Apollonii Commentarius l. 1. aſſentitur, dicit, Phineum Cleopatram filiam Boreæ, & Orithyiæ, uxorem duxiſſe, ſecundam vero Idæam Dardani filiam novercam ſuperinduxiſſe. Suaſu ſecundæ uxoris filios ſuos ex priore ſuſceptos excæcavit. Quapropter & ipſe excæcatus eſt a Diis, & Harpyiæ coactæ cum illis, quæ menſam ejus, & cibos turpiſſime fœdabant. Poſtea vero, cum Argonautas humaniſſime excepiſſet, Jaſon præcepit Calais, & Zetho fratribus alatis, ut aves illas ex ejus Regno expellerent, a quibus uſque ad Strophadas inſulas fugatæ ſunt. Poſtremo occiſus eſt ab Hercule, cum is in ſolitudine liberos Phinei inveniſſet excæcatos, audiviſſetque, eos calumniis novercæ ſpectos fuiſſe. ¶ Phineus alter, Cephei frater, qui cum promiſſam ſibi Andromedam filiam fratris a Perſeo, cui ex pacto poſtea nupſerat, repeteret, poſt ingentem ſtragem, viſo caſu capite Meduſæ, in lapidem mutatus eſt. *Ovid.* 5. *Met.*

Phinidæ, arum, m. duo filii Phinei de quibus V. in voce præced. *Ovid. in Ibin, v.* 273. Ut duo Phinidæ, quibus idem lumen ademit, Qui dedit.

Phiſon, m. 3. unus ex quatuor fluviis, qui e terreſtri Paradiſo egrediuntur. Aliis eſt Ganges, aliis Nilus, aliis Phaſis, qui eſt in Colchide. *Alcim. Avit. l.* 1. *v.* 290. Quartus Phiſon erit, quem poſſidet India Gangem.

Phlebotŏmo, as, a. 1. venæ inciſa ſanguinem extraho, φλεβοτομέω, *Vegetii* eſt *l.* 3. *c.* 24. *Theod. Priſc. l.* 1. *c.* 37. Et *Cœl. Aurel. Acut. l.* 1. *c.* 14.

Phlebotŏmus, i, m. φλεβοτόμος, venæ inciſor, & Phlebotomum, i, n. φλεβοτόμον ſcalpellum, quo vena inciditur. *Theod. Priſc. l.* 2. *c.* 4. Intra tertium diem phlebotomo ſubvenire nos convenit. Et *c.* 9. Si moleſtia perſeveraverit, phlebotomum adhibeo. Et *c.* 21. Primus phlebotomus adhibendus. Adde *Veget. l.* 2. *Rei veterin. c.* 14.

Phlegĕthon, ontis, m. Φλεγέθων, flu. Inferorum, a φλεγέθω, poetice pro φλέγω, *ardeo*, *uro*, quia igneis undis fluit. A poetis filius Cocyti fingitur. *Virg.* 6. *Æn.*

Phlegethontēus, a, um, quod ad Phlegethontem ſpectat. *Claudian. l.* 1. *de raptu Proſerp.* Ripa Phlegethontea.

Phlegethontis, idis, f. quæ Phlegethontis eſt. *Ovid.* 5. *Met. v.* 544. Sparſumque caput Phlegethontide lympha.

Phlegma, & Flegma, atis, n. *flemma*, φλέγμα, humor in corpore frigidus & humidus, hyeme potiſſimum exuberans. *Pallad. in Jul. tit.* 6. Hoc vini genus ventrem purgabit, phlegma diſſolvet. *Veget. de re veterin. l.* 2. *c.* 12. Jumentum inſaniens multum flegmatis ex ore profundet. ¶ Volunt eſſe e φλέγω inflammo, per antiphraſim, quia minime calida eſt.

Phlegmŏne, es, f. φλεγμονή, inflammatio, ſive collectio, quoties ſanguis utilis, & mediocriter craſſus fertur ſubitus in aliquam corporis partem, & ſpeciatim, ac propriæ qualibet incenſio cum tumore, & ulcere. *Plin. l.* 20. *c.* 4. Phlegmonæ prodeſt ipſos (raphanos) illinere tuſos.

Phlegon, ontis, m. Φλέγων, unus ex equis Solis, a φλέγω, *ardeo*. *Ovid. Met.* 2. *v.* 154. V. Æthon.

Phlegontis, idis, f. φλεγοντίς, gemmæ genus, a φλέγω, *uro*, quod in ea flamma quædam intus ardere videatur. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Phlegra, f. 1. poſtea Pallene, urbs Macedoniæ, circa quam vallis fuit, in qua Gigantes olim cum cœleſtibus conflixiſſe, & ab Hercule extincti eſſe dicuntur. *Sil. l.* 8. *v.* 539. *Plin. l.* 3. *c.* 5. ¶ Theagenes, & Eudo-

doctus, qui ad hiſtoricam fidem pugnam hanc conantur reducere, ita ſeciſerunt, ut refert *Strabo lib.* 5. Pulleonem, quæ veteri nomine Phlegra vocabatur, homines tenuerunt, quibus immanitas, & ſuperbia morum Gigantum cognomen peperit. In hos, ineunte prælium Hercule, fulmina de cœlo miſſa ſunt, donec in fugere coacti ſunt, ſicque ingenti victoria ſuperati. Ex hoc eo rumor in vulgus ortus, ut Gigantes moverint bellum Diis.

Phlegræus, a, um, adject. a Phlegra, ut Phlegræa prælia. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. *v.* 196. tumultus Phlegræi. *Propert. l.* 2. *el.* 1. ¶ Phlegræi Campi, Φλεγραῖα πεδία, campi in Macedonia, vel Theſſalia, ubi Gigantes cum Cœlestibus pugnavere. Dicti ſunt a Phlegra urbe. ¶ Phlegræi item Campi, al. Forum Vulcani, *la Solfatara*, locus Campaniæ, a Puteolis 2. M. P. Neapolim verſus, a φλέγω, *ardeo*, quia ſulphurem gignunt, & in modum ingentis theatri ignes perpetuos emittunt. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Phlegyæ, m. 1. Φλεγύαι, pop. inſulani Theſſaliæ, a Phlegya Ixionis patre cognominati, qui cum ſacrilegi eſſent, Deoſque, & homines ſprevissent, ab irato Neptuno immiſſo diluvio ſubmerſi ſunt. *Ovid. Met.* 11.

Phlegyas, m. 1. Φλεγύας, Martis filius, Rex Lapitharum in Theſſalia, pater Ixionis, & Coronidis Nymphæ, quam cum ab Apolline vitiatam ſenſiſſet, confeſtim ira percitus, templum ejus Delphis incendit. Quapropter Apollo iratus ipſum ſagittis interfectum ad inferos detruſit, ubi hac pœna afficitur, ut ſub ingenti ſaxo, ruinam minitante, ſedeos ſemper illud caſurum ſuſpicetur, & timeat. *Virg. Æn.* 6. *Ovid.* 5. *Met.*

Phleos, us. 2. φλέως, σποδιὰ, herba caulem habens aculeatum, & folium hiſpidum, quam nonnulli ſtœben vocant, a φλέω, *abundo*, quod in Orchomenio lacu copioſiſſima proveniat. *Plin. l.* 20. *c.* 15.

Phliaſius, a, um, adject. a Phliunte urbe. *Cic.* 3. *Phil.* Phliaſius ſermo. ¶ Et Phliaſii, orum, Phliuntis incolæ. *Id.* 5. *Tuſc.*

Phlius, untis, fem. *Uri*, al. *Rupela*, al. *Phoica*, opp. Peloponneſi, conditum a Phliante, teſte *Pauſania*, in Sicyonia, ad fontes Aſopi fl. *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Phloginos, i, & Phlogites, æ, φλόγινος, & φλογίτης, nomina ſunt duarum gemmarum igneo, vel flammeo colore nitentium. *Plin. l.* 37. *c.* 10. & 11. & *Solin. c.* 40. V. Chryſites.

Phlomis, idis, f. φλομὶς, verbaſcum, quo pro ellychnio utuntur. *Plin. l.* 25. *c.* 10. *Apul. de herb. c.* 72.

Phlox, ogis, f. genus floris flammeo colore, a φλὸξ, flamma. *Plin. l.* 21. *c.* 11.

Phoca, æ, f. *vecchiomarino*, φώκη, vitulus marinus, bellua, quæ corio, & pilis tecta eſt, canum modo coit, & parit in terra pecudum more, & in ſomno inſtar bovis mugit. *Plin. l.* 9. *c.* 7.

Phocæa, æ, f. *Foccia vecchia*, al. *Fochia vecchia*, al. *Foglia vecchia*, Φώκαια, urbs Æolidis, in Aſia minore, & in ora maris Ægæi, cum portu capaci, & amplo, cui adjacet altera Phocæa, *Fochia nuova* dicta. Atheniensium colonia, apud oſtia Hermi fl. Dicta creditur, quod vituli marini magno numero apparuiſſent urbem condentibus. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Phocæenſis, ſe, adject. ad Phocæam pertinens. *Plin. l.* 3. *c.* 4. Maſſilia Græcorum Phocæenſium fœderata.

Phocæus, a, um, quod eſt ex Phocide. *Ovid.* 11. *Met. v.* 334. Advolat armenti cuſtos Phocæus Anetor. *Hor. Epod.* 16. Phocæorum civitas. h. e. eorum, qui Maſſiliam condiderunt.

Phocaïcus, a, um, Φωκαϊκὸς, quod ad Phocæam urb. ſpectat. *Ovid.* 6. *Met v.* 9. Murice Phocaico. ¶ *Lucan. l.* 3. Phocaica carinæ. h. e. Maſſilienſium. ¶ Item quod ad Phocidem ſpectat. *Lucan. l.* 5. *v.* 144. Candida Phocaica complectitur infula lauro.

Phocaïs, idis, adject. patronym. fœmin. a Phocide. *Lucan. l.* 3. *v.* 301. Phocais in dubiis auſa eſt ſervare juventus. Ubi Maſſilienſes intelligit, qui a Phocide oriundi dicuntur. Alii leg. *Phocius*, eodem ſenſu.

Phocenſes, ium, m. populi Phocidis. *Juſtin. l.* 8. *c.* 1. ¶ Item incolæ Phocææ urbis. *Strabo l.* 4. *Herod. l.* 1. ¶ Iidem aliquando relicta Græcia ultra Italiam navigantes Maſſiliam dicuntur vel condidiſſe, vel inſtauraſſe. V. Maſſilia.

Phocias, V. Phocaïs.

Phocis, idis, f. Φωκὶς, regio Achajæ, inter Bœotiam ad Or. & Ætoliam ad Occ. in qua Delphi urbs, & Parnaſſus, & Helicon montes, Caſtalius fons, & Cephiſus flu. *Lucan. l.* 3. Exuſæ Phocidos arva.

Phocus, m. 2. Φῶκος, filius Æaci, qui a Peleo occiſus eſt. *Ovid.* 7. *Met.*

Phœbas, adis, f. φοιβὰς, Phœbi ſacerdos, ita dicta, teſte *Serv.* quod Phœbei Numinis concepto afflatu fureret, & agitaretur in bacchantis imaginem. *Sil. l.* 15. *v.* 282. *de Caſſandra*. Sanctius Iliaca ſervata eſt Phœbade virgo.

Phœbe, f. 1. φοίβη, Phœbi ſoror, Diana, ſive Luna. *Virg.* 1. *Georg. v.* 431. Vento ſemper rubet aurea Phœbe.

Phœbeius, a, um, adject. &

Phœbeus, a, um, quod ad Phœbum ſpectat. *Virg.* 3. *Æn.* Phœbeæ lampadis inſtar. *Ovid.* 13. *Met. v.* 642. Quam colat, explorant, juvenis Phœbeius urbem.

Phœbigĕna, æ, m. Phœbi filius. *Virg.* 7. *Æn. v.* 773. *de Æſculapio*. Fulmine Phœbigenam Stygias detruſit ad undas.

Phœbus, m. 2. *Febo*, Φοῖβος, idem ac Apollo, ita dictus a ſpecie, & nitore, ut aliqui ſenſere apud *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 17. Nam φοῖβος notat ſplendidum, lucidum, purum, teſte *Heſych. Hor. in carm. ſæc.* Augur, & fulgente decorus arcu Phœbus. ¶ Revera φοῖβος adject. eſt, quare *Homerus* ſæpe φοῖβος Ἀπόλλων, habet; eumque imitatus *Virg. Æn.* 3. *v.* 251. Quæ Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo Prædixit. ¶ Ponitur interdum pro Sole. *Horat. l.* 3. *od.* 21. Dum rediens fugat aſtra Phœbus.

Phœnice, es, & Phœnicia, æ, *Fenicia*, φοινίκη, regio Syriæ maritima, inter reliquam Syriam ad Bor. Eleuthero fl. diſterminante, & Palæſtinam ad Mer. Cherſeo fl. ab ea diviſa. Olim Phœnice erat, quicquid terrarum inter Eleutherum flu. & Peluſium opp. Ægypti mari interno objacebat. Dicta eſt a Phœnice filio Neptuni, & Libyes, qui in hac regione regnavit. Phœnicia inter alia abundat murice, gypſo, gentiana, liliis, myrtis, & circa Orontem myrrha. Sed oſtro maxime Tyrus claret. V. *Plin. l.* 5. *c.* 12. & 19. & *l.* 36. *c.* 26. ¶ Phœnicia item inſ. parva maris Ægæi, Sigeo promont. objecta. *Plin. l.* 3. *c.* 5. *l.* 4. *c.* 12. *l.* 5. *c.* 31.

Phœnīcĕa, æ, f. φοινιξ, herba, quam Latini hordeum murinum appellant, quidam hodie ſterilem avenam. *Plin. l.* 25. *c.* 25.

Phœnices, m. 3. φοίνικες, pop. Phœniciæ, qui a Poetis etiam Agenoridæ, & Pygmalionæi dicuntur. Nomen accepere a Phœnice filio Neptuni, & Libyes. A mari rubro profecti Tyrum, Sidonem, & alias urbes in Phœnicia condidere. Iidem Thebas, Uticam, Hipponem, Leptim, Maſſiliam, Emporias, & alias urbes ædificavere in Bœotia, Africa, Gallia, Hiſpania, & aliis Provinciis. Fuere inventores literarum. *Lucan. l.* 3. *v.* 220. *Plin. l.* 5. *c.* 12. ¶ Item artis navigandi. *Plin. l. c.* ¶ Iidem primi mercaturam exercuere. *Cic.* 3. *de Rep.* ¶ Iidem habiti ſunt vafri, malitioſi, & malæ fidei; hinc Græca illa proverbia, *Phœnicum pacta*, *Phœnicum mendacium*.

Phœnicĕus, a, um, adject. ut phœniceus color, φοινικοῦν χρῶμα, qui & ſpadiceus, & badius dicitur, vulgo *bajo*. Confunditur ſæpe cum puniceo, ad quem maxime accedit ob exuperantiam ruboris, quam ei tribuis. *Gel. l.* 3. *c.* 9. & *l.* 2. *c.* 26. ubi hac ipſa de re diſputatio eſt. Eſt a φοῖνιξ, *palma*, quia rubet, quemadmodum fructus palmæ non admodum Sole incoctus. Quidam cum purpureo confundunt, ſed differt, ut patet ex *Plin. l.* 21. *c.* 23. *de anemone herba*. Aut phœniceum florem habet, aut purpureum, aut lacteum. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. *ſc.* 2. *in fin.* phœniceum corium vocat tergum ſervi hominis plagis lividum, & cruentum, cui loco ſimilem affert ex Ariſtophane *H. Steph. in Græc. Theſ.* ad vocem φοινικίς, *cruenta, ſanguine infecta*. Unde maxime apparet, quinam fuerit phœniceus color. Cognatio ejus cum puniceo colligitur maxime ex alio *Plauti* loco, qui ad ſuperiorem valde accedit. *Rud.* 4. 3. 61. Niſi caves, fiet tibi puniceum corium, poſtea atrum denuo. ¶ Multis rebus tribuitur, ut floribus, equis, veſtibus. *Ovid.* 14. *Met. v.* 345. Phœniceam fulvo chlamydem contraxerat auro. ¶ In aliquibus codicibus legitur *puniceus*, extrita littera aſpirata.

Tom. II.

Phœnicia. V. Phœnice.

Phœnicias, æ, m. φοινικίας, ventus ſpirans media regione inter ortum brumalem, & meridiem. *Plin. l.* 2. *c.* 47. ubi alii leg. *Phœnicem*.

Phœnicītes, æ, gemma balano ſimilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Phœnicius, a, um, adject. ad Phœniciam pertinens, ut Phœnicium mare, *Plin. l.* 5. *c.* 12. Phœnicia cedrus. *Id. l.* 13. *c.* 5. ¶ *Phœniceum corium*, legitur in quibuſdam *Plauti* codicibus pro *Phœniceum*, *Pſeud.* 1. 2. V. Phœniceus.

Phœnicobalănus, m. 2. φοινικοβάλανος, palmæ Ægyptiæ fructus præ maturitate nigreſcens, veſcentiumque inebrians. *Plin. l.* 12. *c.* 22.

Phœnicoptĕrus, m. 2. φοινικόπτερος, ſpecies avis rubentes pennas habentis. Suapte natura nomen adjectivum eſt, & commune, quod ſignificat pennas habens punicei coloris. Conflatur enim ex φοῖνιξ, qui colorem notat puniceum, & πτερὸν, quod eſt *penna*. *Plin. l.* 10. *c.* 48. Phœnicopteri linguam præcipui ſaporis eſſe, Apicius docuit nepotum omnium altiſſimus gurges. V. *Martial. epigr.* 71. *l.* 13.

Phœnicūrus, i, φοινίκουρος, avis a caudæ rubore ſic dicta. *Plin. l.* 9. *c.* 24.

Phœniſſa, æ, adject. quæ eſt ex Phœnicia. *Virg.* 6. *Æn. v.* 674. Hunc Phœniſſa tenet Dido. ¶ *Phœniſſa agmina* dixit *Sil. l.* 17. *v.* 147. non tamen ideo credas *Phœniſſus*, & *Phœniſſum* dici poſſe.

Phœnix, icis, m. φοῖνιξ, filius Agenoris, nepos Beli Priſci Ægyptii, frater Taygetæ, Polydori, Cilicis, Europæ, Cadmi Labdaci, pater Pilſthenis, & Beli ſecundi. Aliqui dicunt, non filium, ſed patrem Agenoris fuiſſe. Regnavit in parte maritima Syriæ, quæ ab eo Phœnice, ſeu Phœnicia dicta eſt, circa ann. mundi 1746. tempore Danai Regis Argivorum. ¶ Phœnix alius, fil. Amyntoris, qui Achilli a Peleo patre comes datus eſt ad bellum Trojanum, ut illum efficeret oratorem verborum, actoremque rerum. *Ovid.* 8. *Metam.* & *Cicer.* 3. *de Orat.* ¶ Achille mortuo, ejus rei nuntium ad patrem detulit. Hinc *Plaut. Bacch.* 1. 2. 48. Metuo magis, ne Phœnix tuis factis fuam, teque ad patrem eſſe mortuum renunciem.

Phœnix, fl. Theſſaliæ, qui in Apidanum influit. *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Phœnix, icis, m. 3. *fenice*, Ger. *phœnix*, Gal. *phenix*, Hiſp. *fenix*, φοῖνιξ, avis in Oriente, in Arabia, aquilæ magnitudine, pennis rubentibus, quæ annos ſexcentos, & ſexaginta vivere dicitur, deinde conſtructo nido ſe comburere, & nato ex cineribus vermiculo reſurgere. Vide *Plin. l.* 13. *c.* 4. & *l.* 10. *c.* 2. *Tac. Ann.* 6. *c.* 28.

Pholŏe, es, f. 1. Φολόη, *Xiria*, mons Peloponneſi, in Arcadia, excelſus, ſylvoſus, nivoſus, Piſæ Olimpiæ proximus. *Ovid.* 2. *Faſt.* ¶ Item mons Theſſaliæ, ubi Hercules Centaurus occidit. Hinc

Pholoētĭcus, a, um, quod ad Pholoen ſpectat, ut Pholoetica monſtra, id eſt Centauri. *Sidon. in Paneg. Majoriani*, *carm.* 5. *v.* 230. Non ſic Pholoetica monſtra, Atque Pelethronios Lapithas Semelejus Evan Miſcuit.

Pholus, us. 2. Φόλος, unus ex Centauris, filius Ixionis ex Nube, qui Herculem ſuſcepit hoſpitio, cum ad expugnandos Centauros pergeret. *Serv. in* 8. *Æn.* Perit in nuptiis Perithoi. *Virg.* 2. *Georg.*

Phonaſcus, m. 2. φωνασκὸς, vocis exercitator, vocis, pronunciationiſque magiſter, & moderator, a φωνὴ, *vox*, & ἀσκέω, *exerceo*. *Suet. de Aug. c.* 84. Pronunciabat dulci, & proprio quodam oris ſono, dabatque aſſidue phonaſco operam. Is enim vocem intorquere, remittere, lenire, exaſperare docebat. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Sed cura non eadem Oratoribus, quæ phonaſcis. ¶ Interdum phonaſcus dicitur præcentor in choro canentium, quem ducem carminis *Apulejus* vocat. *Sidon. lib.* 4. *ep.* 11. *in carm.* Pſalmorum hic modulator, & phonaſcus, ubi contra naturam Græcæ vocalis ω, primam corripuit.

Phorcus, ci, vel Græco more Phorcys, os, aut etiam Phorcyn, nos, Φόρκυς, Φόρκυν, filius Neptuni, & Thooſæ Nymphæ, vel Oceani, & Salaciæ, ut *Cicero* ſcripſit *in Timæo*, Rex Corſicæ, & Sardiniæ inſularum, quem ab Atlante navali prælio victum, undique obrutum, poſtea ſocii ſuperſtites in marinum Deum converſum dixere, atque divinos honores exhibuere. Reliquit filium Bathyllum, & quinque filias, Thooſam, Scyllam, Meduſam, Sthennyonem, Euryalem. *Virg.* 6. *Æn. Serv. ib.* ¶ Eſt etiam phorcus nomen piſcis cujuſdam, apud *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Phorcynis, idos, f. Meduſa filia Phorci. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 230. In partem Phorcynida tranſtulit illam.

Phorcys, ydis, f. 3. Meduſa filia Phorci. *Proper. lib.* 3. *eleg.* 22. Seſtaque Priſca Phorcydos ora manu.

Phormĭo, onis, m. 3. paraſitus apud *Terent.* a φορμὸς, *ſporta*. *Donat. in Phorm.* 1. 1. *ſc.* 2. *v.* 72. Phormio non a formula, ſed a phormio dicitur ſportula, quem nos ſironem dicimus trivialiter, & pro conſuetudine. *Id. in prol. ejuſd. Comœdiæ* ſcribit, phormium dici tegeticulum, quo pavimentum inſternitur. ¶ Fuit etiam Phormio Philoſophus Peripateticus, qui Epheſi coram Antiocho, & Annibale diſertiſſime locutus eſt de Imperatoris officio, & de omni re militari, de quo Annibal interrogatus, quid ſentiret, dixit, multos ſe deliros ſenes vidiſſe, ſed qui magis, quam Phormio deliraret, vidiſſe neminem. *Cic.* 2. *de Orat.*

Phormĭum, ii, n. 3. φορμίον, herb, ſive uro, enpaimus. V. Phormio.

Phorōnĕus, m. 2. per tres ſyllabas φορωνεὺς, filius Inachi fl. frater Iſis, ſive Ionis, Rex Argivorum. *Euſeb. l. de Temp.* Aliqui dicunt, Phoroneum Argivorum Regem filium habuiſſe Inachum, qui a ſe fluvium Inachum denominarit, hinc eſſe, quod Poetæ fluvium pro filio Phoronei accipiant. Hic primo diſperſos populos in urbem coegit, quam appellavit Phoronicon. Filium genuit Ægialeum, & filiam Niobem. *Bocc. l.* 7. *Gen. Stat.* 4. *Theb. v.* 380. *Plin. l.* 7. *c.* 36.

Phorōnēus, a, um, per quatuor ſyllabas, Φορωνεῖος, quod ad Phoroneum ſpectat. *Stat.* 3. *ſyl.* 2. *v.* 101. Iſi Phoroneis quondam ſtabulata ſub antris.

Phorōnis, idis, f. Φορωνίς, Io filia Inachi, ſoror Phoronei. *Ovid.* 1. *Met. v.* 668. Nec ſuperum Rector mala tanta Phoronidos ultra Ferre poteſt. *Sen. in Theſt. v.* 114. Phoronides latuere ceuæ. h. e. undæ Inachi fluvii, filii Phoronei.

Phoſphorĕus, a, um, adject. *Prudent. Cathem.* 3. *v.* 147. Et qua Phoſphoreum temo regit jugum. Al. leg. *Heſphoreum*.

Phoſphŏrus, i, maſc. *Lucifero*, Φωσφόρος, Lucifer, ſtella Veneris matutina tempore. Nam veſpere eadem *Heſperus* vocatur. Eſt a φῶς, *lumen*, &

φέρω, *porto*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Infima eſt quinque errantium, terræque proxima ſtella Veneris, quæ Phoſphorus Græce, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur Solem, cum ſubſequitur autem, Heſperos.

Phradmon, onis, m. ſtatuarius inſignis, qui paucis annis poſt Phidiam floruit. de quo *Plin. l.* 34. *c.* 8. & *Colum. l.* 10. *v.* 30.

Phragmitis, is, f. φραγμίτις, genus calami, ſeu arundinis tenuis, & gracilis. *Plin. l.* 32. *c.* 10.

Phraſis, is, f. *fraſe*, φράσις, dictio, ſtylus, elocutio, genus eleganter, & ornatum loquendi. A *Quintil. l.* 10, *c.* 1. definitur eloquentiæ corpus, & dicendi modus: eſt a φράζω, *edisſero*. *Quintil. lib.* 10. *cap.* 1. Macer, & Lucretius legendi quidem, ſed non ut phraſin, ideſt corpus eloquentiæ, faciant.

Phrenes, um, φρένες. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Exta homini ab inferiore viſcerum parte ſeparantur membrana, quas præcordia appellant, Græci appellavarunt phrenas.

Phrenēſis, is, f. *frenesia*, φρένησις, idem ac phrenitis, hoc eſt inſania, furor. *Senec. l.* 1. *de Ira*, *c.* 13. Dic & phreneſim, & inſaniam viribus neceſſariam, quia ſæpe validiores reddit. *Juven. ſat.* 14. *v.* 136. Cum furor haud dubius, cum ſit manifeſta phreneſis. *Seren. Sammon. c.* 8. & *Prudent. Hamartig. verſ.* 255. ſecundam hujus vocis corripuere, licet Græce ſcribatur per η. quia in re imitandi non ſunt.

Phreneticus, a, um, o. ſ. 2. *frenetica*, φρενιτικός, qui phreneſi laborat. *Cic.* 1. *de Div. c.* 38. Ego autem haud ſcio, an nec cardiacis hoc tribuendum ſit, nec phreneticis.

Phreneſizo, as, n. 1. phreneſi laboro. *Cæl. Aurel. in præfat. Acut.* Phreneticandi cauſſas dicere.

Phrenitis, itidis, f. *frenesia*, Ger. *unſinnigkeit*, Gal. *phrenesie*, Hiſp. *frenesia*, φρενῖτις, deliratio, inſania, cum febri acuta, proveniens ex immoderata ſanguinis effervescentia. Plura de illa leges apud *Celſ. l.* 3. *c.* 18.

Phronēſium, ſ. 2. Φρονήσιον, a prudentia, meretricis nomen, apud *Plaut.*

Phryganion, ii, n. nomen animalis, quod adalligatum quartanas ſanare creditum fuit, teſte *Plin. l.* 30. *c.* 11.

Phryges, gum, m. pop. Phrygiæ. Barbari, ac ſervili ingenio eſſe feruntur, ſoliſque verberibus in officio contineri. Hinc adag. *Phryx plagis melior fieri ſolet*, apud *Cic.* in eos, qui non monitis, nec pudore, ſed verberibus tantum emendantur. *Cicer. pro Flacc.* Utrum igitur noſtrum eſt, an veſtrum hoc proverbium, Phrygem plagis fieri ſolere meliorem? ¶ Paſtores erant. *Cic.* 1. *de Div.* ¶ Avibus, & earum ſignificationibus obtemperabant. *Id. ibid.* ¶ Populi Phrygiæ minoris, ideſt Trojani, innumeris acceptis calamitatibus ob Helenæ raptum, vix decimo demum anno de ea reſtituenda conſultare cœperunt, quam ſi ſtatim repoſcenti Menelao reddidiſſent, iis ærumnis ſe ſe ſubduxiſſent. Hinc prov. *Sero ſapiunt Phryges*, quod eſt in Tragœdia Livii Andronici, quæ inſcribitur *Equus Trojanus*, in eos, quos ſero pœnitet male, vel ſtulte factorum. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 16. In Equo Trojano ſcis eſſe in extremo, Sero ſapiunt. ¶ In ſing. num. *Claud. l.* 2. *in Eutrop. v.* 153. Oſtrogothis colitur, mixtiſque Gruthungis Phryx ager. *Phædr. l.* 3. *in præfat.* Si Phryx Æſopus potuit, &c.

Phrygia, f. 1. *Frigia*, Φρυγία, regio Aſiæ minoris, ita dicta a Phryge fl. qui eam a Caria dividit, vel a Phrygia filia Cecropis, vel a Phrygio, ſive Brygio oppid. Macedoniæ, unde coloni profecti ujunt ſe Phrygiam. Duplex eſt, magna, ſeu major, & parva, ſeu minor. Phrygia magna, eſt regio ampla in mediterraneis, Galatiæ, Pamphyliæ, Lydiæ, Cariæque confinis. Regio eſt verſus Helleſpontum, & oram maris Ægæi, ad Occaſ. Ante Troas dicebatur, a Phrygibus occupata Phrygia minor dici cœpit. V. *Plin. l.* 5. *c. ult.* & *Curt. l.* 3. *c.* 1.

Phrygiānus, a, um, Phrygionum opera confectus, ut Phrygianæ veſtes, ideſt acu pictæ, & filis aureis decoræ. *Plin. lib.* 8. *cap.* 48. Togas raſas, Phrygianaſque D. Auguſti noviſſimis temporibus cœpiſſe, ſcribit *Feneſtella*. *Harduin.* legit ex quibuſdam MSS. *Phryxianas*, & exponit veſtes villoſas, & criſpas ad ſimilitudinem Phryxei velleris.

Phrygicus, a, um, Phrygius. *Valer. Max. l.* 7. *c.* 5. *n.* 2. Qui Matrem Idæam Phrygiis ſedibus ad noſtras aras focoſque migrantem excepit.

Phrygiōnes, m. 3. *ricamatori*, Φρύγιοι, qui acu pingunt, vel qui veſtes auro intexunt, a *Phrygibus*, qui artificio veſtes acu pingendi nobiles erant, atque adeo artem hanc inveniſſe exiſtimantur, ut auctor eſt *Serv. ad* 3. & 9. *Æn.* & *Plin. l.* 8. *c.* 48. his verbis: Acu facere Idæi Phryges invenerunt, ideoque Phrygiones appellati ſunt. *Harduin.* ex MSS. omnibus legit: *Ideoque Phrygionia appellata* ſunt, ſubaudi veſtes. *Plaut. Aul.* 3. 5. 34. Stat fullo, phrygio, aurifex, lanarius. *Id. Men.* 2. 3. 72. Pallam illam ad phrygionem ut deferas, ut reconcinnetur. Adde *ibid.* 3. 3. 4. & *Tertu.* apud *Non. c.* 1. *n.* 10.

Phrygionius, a, um, adject. V. in dictione præcedenti.

Phrygius, a, um, Φρύγιος, quod eſt a Phrygia. *Cic. pro Roſc. Am.* Quis ibi non eſt vulneratus ferro Phrygio? *Ovid.* 13. *Met.* Phrygiæ arces, h. e. Troja. ¶ Phrygius lapis, gleba pumicoſa, tingendis veſtibus utilis, a Phrygia, ubi naſcitur. *Plin. l.* 36. *c.* 19. ¶ Phrygii modi, h. e. cantus, & choreæ adhibitæ a Sacerdotibus Cybeles, quæ in Phrygia maxime colebatur. *Ovid. in Ibin.* Attonituſque ſecas, ut quos Cybeleia mater Incitat, ad Phrygios vilia membra modos. Adde *Tibul. l.* 1. *eleg.* 4. ¶ Phrygiæ, mulieres e Phrygia. *Virg. Æn.* 9. O vere Phrygiæ; neque enim Phryges. ¶ Idem *Virg.* ſæpiſſime Phrygium pro Trojano uſurpat. ¶ Phrygia nox apud *Stat.* 12. *Theb. v.* 224. eſt, qua ſacra magnæ deum matris a Phrygibus in Dindymo Phrygiæ monte fiebant. ¶ *Phrygium canere* apud *Quintil. l.* 1. *c.* 10. (al. *c.* 17.) eſt Phrygium modum canere.

Phryne, es, f. 1. Φρύνη, nobilis Athenis meretrix, Theſpienſis genere. Cum in judicium capitis adducta eſſet, plurimiſque, & graviſſimis criminibus premeretur, nulla ei res alia ad abſolutionem ſuffragata eſt, quam formæ præſtantia. Nam Hyperides Orator, qui eam defendebat, cum opinio eſſet, condemnatum iri, illam conſtituit in eorum conſpectu, reſciſſaque a pectore abſcidit, ut nudum ejus pectus aſpicerent, tantumque & oratione, & hoc facto judicum miſericordiam commovit, cum eam tanquam Veneris Sacerdotem oleo perfunderat, ut judices, religione quadam animis eorum occupatis, ac deterritis, non ſint auſi eam condemnare. Phryne abſoluta, Euthias accuſator iratus, quod a judicio victus in re tam aperta diſceſſiſſet, nullam poſtea cauſam dixit. *Quintil. l.* 2. *c.* 15. ¶ Tantam vim pecuniæ confeciſſe quæſtu corporis dicitur, ut exciſas ab Alexandro Thebas reficere propriis æris potuerit. *Propert. lib.* 2. *eleg.* 5. (al. 6.) *v.* 5. ¶ Apud *Horat. epod.* 14. Phryne pro quovis ſcorto ponitur.

Phrynion, ii, Φρύνιον, herba efficax remedium præbens contra rubetas, quas Græci φρύνους vocant. *Plin. l.* 25. *c.* 10.

Phryx, gis, adject. V. Phryges.

Phryx, gis, m. fl. Phrygiæ minoris, unde univerſa Phrygia nomen accepit, qui Phrygiam a Caria diſterminat, & in Hermum Smyrnæ fl. influit. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Phryxēus, a, um, Φρίξειος, quod ad Phryxum ſpectat. *Ovid.* 7. *Metam.* Phryxeaque vellera poſcunt.

Phryxus, maſc. 2. Athamantis ex Nephele filius, qui cum Novercales inſidias ferre non poſſet, una cum Helle ſorore profugit, accepto a patre ariete, cui vellus erat aureum. Eo conſcenſo cum in Aſiam trajicere vellent, Helle puellari timore exterrita, decidit in mare, quod ea ejus nomine Helleſpontus appellatur, Phryxus vero incolumis in Colchidem pervexit, ad Regem Æeten, ubi arietem Jovi, vel ut aliis placet, Marti immolavit, velluſque illud aureum in templo ſuſpendit, quod poſtea Jaſon Medeæ ope adjutus, abſtulit. Aries vero inter ſidera locatus, priſtinum aſpectum texuit. Phryxus Cithorum genuit. *Juſtin. l.* 42. *Tac.* 6. *Annal. c.* 34. & *Boccat. l.* 13. *Gen.*

Phthia, æ, f. Φθία, opp. Phthiotidis reg. in Theſſalia, patria Achillis, apud ſin. Maliacum, & Apidanum fl. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Phthiōtis, idis, femin. Φθιῶτις, regio Helladis, pars Theſſaliæ auſtralis. *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Phthiotæ, arum, m. Phthiæ incolæ. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Phthioticus, a, um, adject. a Phthia, ut Phthiotica Tempe, apud *Catul. carm.* 65. (al. 63.) *v.* 35.

Phthiriāſis, is, f. 3. φθειρίασις, morbus pedicularis, a φθείρ, *pediculus*, quod a φθείρω, *corrumpo*, quia naſcitur ex corporis corruptione. *Plin. l.* 20. *c.* 1. Sic & contra Phthiriaſin bibitur, & hydropiſes.

Phthirophăgi, maſc. 2. pop. Sarmatiæ Aſiaticæ, in Gorocondama peninſ. ad Euxinum mare, a φθεῖρ, *pediculus*, & φάγω, *edo*, propter tenuitatem victus, quaſi pediculis veſcantur. *Plin. l.* 6. *c.* 4.

Phthiſicus, a, um, adject. *tiſico*, φθισικός phthiſi laborans. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Sanguinem vero excreantibus, & phthiſicis ſuccus prodeſt.

Phthiſis, is, f. 3. *tiſica*, φθίσις, tabes, morbus, qui totum corpus extenuat, & conſumit, conjunctus cum tuſſi, ſputo purulento, aliiſque ſymptomatibus. Provenit ex ulcere pulmonum, vel etiam alterius viſceris nobilioris ſanguinei, a φθίω, ſive φθίνω, *corrumpo*. *Colum. l.* 6. *cap.* 4. Cum pulmones exulcerantur, inde tuſſis, & macies, & ad ultimum phthiſis invadunt. *Juven. ſat.* 13. *v.* 95. Et phthiſis, & vomicæ putres.

Phthiſiſco, is, n. 3. phthiſi laboro. *Sidon. l.* 5. *ep.* 14. Jecoroſis, & phthiſiſcentibus medicabilis.

Phthiſarus, i, m. nomen piſcis noſtris temporibus incogniti. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Phthius, a, um, Φθῖος, quod eſt ex Phthia urbe Theſſaliæ. *Ovid. in epiſt. Briſeid.* Quam ſine me Phthiis canoſcant æquora ramis. *Horat. l.* 4. *od.* 6. Phthius Achilles.

Phthongus, m. 2. φθόγγος, ſonus, tonus. *Plin. l.* 2. *c.* 22. In ea Saturnum Dorio moveri phthongo, Jovem Phrygio. Adde *Vitr. l.* 5. *c.* 4.

Phthorius, a, um, adject. φθόριος, corrumpendi, ſeu extinguendi vim habens, a φθορά, *pernicies*. *Plin. l.* 14. *c.* 16. Hoc vinum phthorium vocant, quoniam facit abortus.

Phu, *fu*, *valeriana*, φοῦ, herba Valeriana. *Plin. l.* 12. *c.* 12.

Phy, interjectio mirantis, teſte *Donato*. *Terent. Adelph.* 3. 3. 59. Phy, domi habuit, unde diſceret.

Phycis, idis, φυκίς, piſcis verno tempore varii coloris, reliquis anni partibus candidus. *Plin. l.* 9. *c.* 26.

Phycites, æ, φυκίτης, gemma algæ colorem habens. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Phycos, i, φῦκος, frutex marinus. *Plin. lib.* 13. *c.* 25. ubi ait, a Latinis appellari algam, ſed minus proprie, cum alga herba ſit, phycos autem frutex.

Phygĕthlon, n. 2. φύγεθλον, tuberculum inflammatorium, vel potius eriſipelaceum abſque ſuppuratione, ad glandulas plerunque ſubcutaneas obortum, cum dolore inſigni urente, & mordicante, proveniens ab ichore ſanguineo acriore, ibidem ſtagnante. *Celſ. l.* 5. *c.* 28.

Phylăca, f. 1. *prigione*, locus cuſtodiæ, ideſt carcer, a φυλάσσω, vel τηρέω, *cuſtodio*. *Plaut. Capt.* 3. 5. 19. Illinc eſt abductus recta in phylacam.

Philăce, es, f. 1. opp. Theſſaliæ, al. Magneſiæ, in Epiri, ſeu Moloſſidie, quæ Epiri regio eſt, confinio, conditum a Phylaco Deionis filio, ubi Proteſilaus regnavit. *Plin. l.* 4. *c.* 9.

Philaceïus, a, um, quod ad Phylacen urbem ſpectat. *Ovid. Triſt. l.* 5. *el. ult.* Ut vivat fama conjux Phylaceïa, ideſt Laodamia uxor Proteſilai.

Phylacĭdes, æ, m. Proteſilaus, a Phylace urbe Theſſaliæ, in qua regnavit. *Ovid. l.* 2. *de Art. v.* 356. Phylacides aberat, Laodamia, tene. Ubi Poeta primam producit contra primitivi naturam. Alii ſcribunt *Phylaceïdes*.

Phylaciſta, æ, maſc. 1. φυλακιστής, carceris cuſtos, a φυλάττω, *cuſtodio*. *Plaut. Aul.* 3. 5. 44. Trecenti conſtant phylaciſtæ in atriis. Ubi tranſlate intelligit importunos creditores, qui non minus cuſtodiunt debitores ſuos, quam cuſtos carcere detentos.

Phylacterium, ii, n. φυλακτήριον, amuletum, remedium, quod geſtatur ad avertendos morbos, & incantamenta: a φυλάττω, cuſtodio. *Marcel. Empir. cap.* 8. Lapillus pertundes, & lino inſertum pro phylacterio necteis. ¶ Apud Hebræos *phylacteria* erant pittacia, ſeu membranæ decalogi legem perſcriptam habentes, quas geſtabant in capite ſupra frontem: de quibus V. *Hieronym. in Matth. c.* 23.

Phylarchus, i, φύλαρχος, tribunus, vel tribuum princeps: a φυλή, tribus, & ἄρχων, princeps. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 1. Phylarchus Arabum. *Ammian. l.* 24. Phylarchus Saracenorum.

Phyllis, idis, f. φυλλίς, filia Lycurgi Regis Thracum, quæ Demophoontem Theſei filium Regem Athenienſium ex Trojano bello redeuntem hoſpitio, lectoque excepit, accepta prius ab eo fide, ut domi compoſitis rebus, illam uxorem duceret. Profectus itaque Demophoon cum ultra ſtatutum tempus variis diſtrictus negotiis in patria detineretur, Phyllis & amoris impatientia, & doloris impulſu, quod ſe ſpretam eſſe crederet, laqueo vitam finivit, & converſa eſt in arborem amygdalum ſine foliis. Poſtea reverſus Demophoon, cognita re, ejus amplexus eſt truncum, qui, velut ſponſi ſentiret adventum, folia emiſit. Unde etiam *phylla* ſunt dicta a Phyllide, quæ ante *petala* dicebantur. Aliqui dicunt, Phyllidem, cum ſe velles in mare dejicere, Deorum miſeratione in amygdalum eſſe converſam. *Serv. in* 5. *Ecl.* Cremenius auctor eſt, nuſquam vivere arborem, ex qua Phyllis ſe ſuſpenderit. *Plin. l.* 16. *c.* 26.

Phyllon, n. 2. φύλλον, ſpina, al. polygonaton, iſchias, & leucacantha, ſine caule, ſine flore, ſine ochino, foliis longis, aculeatis, & lactucæ ſimilibus. *Plin. lib.* 22. *c.* 16.

Phyma, atis, φῦμα, tuberculum furunculo ſimile, ſed rotundius, & planius, ſæpe etiam majus. *Celſ. l.* 5. *c.* 28.

Phynon, onis, m. φύνων, nomen eſt collyrii, cujus conficiendi rationem tradit *Celſ. l.* 6. *c.* 6.

Phyrāma, atis, n. φύραμα, lacrymæ genus, ex metopio arbore ſtillans, pingue, & reſinoſum. *Plin. l.* 12. *c.* 23.

Physēter, eris, m. 3. φυσητήρ, balluna ex balænarum genere, in mari Gallico & Indico. Nomen habet a φυσάω, *flo*: quod non ore, ſed fiſtulis quibuſdam in vertice prope oculos poſitis ingentem aquarum vim eructet. *Plin. l.* 9. *c.* 4. Maximum animal in Indico mari priſtis, & balæna eſt; in Gallico Oceano phyſeter, ingentis columnæ modo ſe attollens, altiorque navium velis diluviem quandam eructans.

Phyſĭca, æ, vel Phyſice, es, f. Germ. *naturliche ſachen*, Gall. *phyſique*, Hiſp. *fiſica*, φυσική, ſcientia naturalis, ideſt quæ circa res naturales verſatur. *Cic.* 2. *Acad. c.* 7. Sed utitur, ut Latine loquar, niſi in hujuſcemodi

Digitized by Google

modi verbis, ut Philoſophiam, aut Rhetoricam, aut Phyſicam, aut Dialecticam appellem, quibus, ut aliis multis, conſuetudo jam utitur pro Latinis.

Phyſica, orum, n. φυσικά, res naturales, ſcientia naturalis, libri, in quibus de rebus naturalibus diſſeritur. *Cic. in Orat.* Quem etiam, quo grandior ſit, & quodammodo excelſior, ne phyſicorum quidem eſſe ignarum volo. Adde 1. *Fin. c. 6.*

Phyſice, adv. *fiſicamente*, more phyſicorum. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 7.* Quæ a te phyſice dicta ſunt de vi ignis.

Phyſicilo, as, φυσιολογέω, res naturales inveſtigo, phyſicum ago. *Martian. Capel. l. 1.*

Phyſicus, ci, ſubſt. m. *fiſico*, Ger. *naturkundinger*, Gall. *phyſicien*, Hiſp. *fiſico*, φυσικός, Philoſophus naturalis, ſeu qui Phyſicæ dat operam, qui rerum naturam rimatur, vel, ut *Cic.* definit *in Timæo*, acer inveſtigator, & diligens earum rerum, quæ a natura involutæ videntur. *Id. 1. de nat. Deor. c. 30.* Non pudet igitur Phyſicum, ideſt ſpeculatorem, venatoremque naturæ, ab animis conſuetudine imbutis petere teſtimonium veritatis.

Phyſicus, a, um, *naturale*, φυσικός, naturalis, ſive ad rerum naturam pertinens. *Cic. 2. de Div.* Aut geometricum quiddam, aut phyſicum, aut dialecticum explicare. *Id. 2. de nat. Deor. c. 21.* Phyſica ratio.

Phiſiognŏmon, onis, m. *fiſionomo*, φυσιογνώμων, qui hominum mores ex vultu, & corpore cognoſcit. *Cic. de Fato, c. 5.* Quid? Socratem, nonne legimus, quemadmodum notarit Zopyrus phyſiognomon, qui ſe profitebatur hominum mores, naturaſque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoſcere?

Phyſiologia, æ, f. φυσιολογία, ſcientia, quæ de naturis rerum diſſerit, eadem ac Phyſica. *Cic. 1. de nat. Deor.* Hunc cenſet primis, ut dicitur, labris guſtaſſe Phyſiologiam? *Id. 1. de Div. c. 41.* Qui & naturæ rationem, quam Phiſiologiam Græci appellant.

Phyſis, is, φύσις, Græce naturam ſignificat. Hinc Phyſes appellari ait *Plin. l. 37. c. 12.* quaſdam gemmas proprio nomine carentes, quia ipſius naturæ admirationem in ſe contineant.

Phyteuma, atis, φύτευμα, herba amatoria. *Plin. l. 27. c. 12.*

P ANTE I.

Piabilis, le, o. 3. *che ſi può purgare*, ἐκθύσιμος, quod purgari, ſeu placari poteſt. *Ovid. 3. Faſt. v. 289.* Piabila fulmen.

Piacularis, & re, o. 3. *eſpiatorio*, καθαρτήριος, ἁγνευτικός, quod vim habet expiandi, quod ad ſatisfactionem peccati pertinet, vel datur, a *piaculum*. *Plaut. Epid. 1. 2. 35.* Me ne piacularem oportet fieri ob ſtultitiam tuam, Ut meum tergum ſtultitiæ tuæ ſubdas ſuccidaneum? Ideſt, oportet ne, tuam ſtultitiam meis ſcapulis expiari. *Liv. l. 1. c. 26.* Is quibuſdam piacularibus ſacrificiis factis, &c. ¶ Piacularia auſpicia dicabantur, teſte *Feſto*, quæ ſacrificantibus triſtia portendebant, cum aut hoſtia ab ara profugiſſet, aut percuſſa mugitum edidiſſet, aut in aliam partem corporis, quam oporteret, cecidiſſet. ¶ Piacularis porta, quædam porta urbis Romæ, ita appellata ob quædam piacula, quæ ibi fieri ſolebant. *Idem Feſt.*

Piaculariter, adv. ita ut piaculo opus ſit, impie, *Tertul. de pudic. c. ult.* Piaculariter negare. Al. leg. *peculiariter*.

Piaculo, as, avi, atum, a. 1. *eſpio*, piaculis placo, *Cat. R. R. cap. 141.* Mars Pater, te hiſce ſuovetaurilibus piaculo.

Piaculum, i, n. ſcelus, delictum, a *pio*. *Virg. 6. Æn. v. 596.* Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem. Ubi *Serv.* Piacula, commiſſa, propter quæ expiatio debetur. ¶ Metonymice ſumitur pro quolibet ſacrificio piaculari, ſeu expiatorio, *ſacrifizio*, *purgazione*, כִּפּוּר, Ger. *opffer*, Gall. *ſacrifice*, *offrande pour le peché*, Hiſp. *ſacrificio por el pecado*, *purgacion*, ἁγνισμός, καθαρμός. *Hor. l. 1. od. 28.* Teque piacula nulla reſolvent. *Cic. 2. de Leg. c. 22.* Contra cenſet, habendas triduum ferias, & porco fœmina piaculum pati. Aliqui pro *pati* corrigunt *dandum*. *Liv. l. 2. c. 38.* Piaculum mereri.

Piaculus, a, um, adject. piacularis, ut porco piaculo facere, apud *Cat. de R. R. c. 139.*

Piam, ſyllabica adjectio, quæ extra compoſitionem nihil ſignificet, in compoſitione aliquid addit ſignificationi dictionis, cum qua componitur, ut *Quiſpiam*.

Piamen, inis, n. idem ac piamentum. *Ovid. 2. Faſt. v. 19.* Februa Romani dixere piamina patres.

Piamentum, ti, n. *purgazione*, καθαρμός, expiatio, actus expiandi, vel id ipſum, quo in expiando utebantur. *Plin. l. 25. c. 4.* Hac evulſa, ſcrobem repleri vario genere frugum, religio eſt, ac terræ piamentum.

Piatio, onis, f. piamentum, expiatio. *Liv. l. 28. c. 2.* In menſa id reponi, adolerique ad Larem, piatio eſt.

Piatrix, icis, f. ἁγνίστρια, Sacerdos, quæ expiare erat ſolita, quam quidam ſimulatricem, alii ſagam, alii expiatricem vocant. *Feſt. Plaut. Mil. 3. 1. 101.* Tum piatricem non poteſt quin munerem.

Pica, æ, f. *pica*, *gazza*, Ger. *ein atzel*, Gal. *pie*, Hiſp. *pega*, *picaça*, κίττα, avis magnitudine palumbæ, alis vario colore, & præſertim cæruleo depictis, humana imitans verba. In has aves fabulantur Poetæ mutatas eſſe Pierides, ideſt, novem filias Pieri, & Evippes, quod cum Muſis certare auſæ eſſent, indeque illis priſtinam loquacitatem, humanæque linguæ ſtudium remanſiſſe. *Perſ. in prol.* Quod ſi doloſi ſpes refulſerit nummi, corvos poetas, & poetrias picas cantare credas Pegaſeium melos. V. *Plin. l. 10. c. 33. & 42.* & *Ovid. 5. Metam.* ¶ Eſt & alia pica, ſub ventre alba, ſuperius nigra, cauda longa, quæ varia appellatur, quæ ab Apennino Romam curſus Plinii ætate cerni cœpit. *Plin. l. 10. c. 29.*

Picaria, æ, f. locus ubi pix effoditur (eſt enim pix quædam foſſilis, teſte *Plin. l. 16. c. 12.*) vel ubi coquitur. *Cic. de clar. Orat. c. 22.* Liberi ſocietatis ejus, quæ picarias ceſſe miſſet. Al. leg. *piscarias*, al. *pecuarias*. *Ulp. l. 17. de V. S.* Vectigal ſalinarum, metallorum, & picariarum. Sed alii leg. *piſcariarum*.

Picatus, a, um, *impeciato*, πιττωτός, pice illitus. *Colum. l. 12. c. 2.* Dolia partim picata, partim defricata. ¶ Vinum picatum dicitur, quod pice conditum eſt. Solebat enim muſto in primo fervore (qui fere novem diebus peragitur) pix aſpergi, ut odor vino conciliaretur, & quoddam ſaporis acumen. *Plin. l. 14. c. 19. & 20.* ¶ Fuit & vinum picatum naturale, ex uva picata, quæ natura picis odorem, & ſaporem habebat, in agro Viennenſi. *Plin. l. 14. c. 1. & 2. Id. l. 23. c. 1.* Ad omnia hæc utilius id, quod ſponte naturæ ſuæ picem reſipit, picatumque appellatur.

Picea, æ, f. *pino*, πεύκη, πίτυς, arbor ejuſdem generis, ac pinus, teſte *Dioſcoride*, niſi quod minus alta, minuſque recta aſſurgit; pinguiore, ac tenuiore folio eſt, conum minorem, ac magis algentem, nucleos quoque reſina perfuſos gerit. Aliquibus definitur arbor larici ſimillima, folio brevi, tædæ proximo, immortali virore. Eſt a πεύκη, mutato *k* in *c* breve, vel a *pice*, quam fundit. De ea *Plin. l. 16. c. 9. 10. 24. 25. 26. l. 17. c. 12.*

18. *l. 24. c. 6. Virg. Æneid. l. 9. v. 87.* Nigranti picea, trabibuſque obſcurus acernis.

Picearia. V. Picaria.

Piceaſter, ſtri, m. picea ſylveſtris. *Plin. l. 14. c. 20.* Fit e picea reſina, in Hiſpania autem a piceaſtris minime laudata.

Piceatus, a, um, πισσόχριστος, pice illitus. *Martial. l. 8. epigr. 59.* Non fuit Autolyci tam piceata manus. Ubi piceatam manum dicit pro furaci, quaſi quæ picis inſtar, quod tangit, auferat.

Picentes, tium, & tum, Picentini. *Cic. pro Syll. & Silius l. 10.* ¶ In ſingulari numero *Prudent. in Hippolyto, v. 206.*

Picentia, f. 1. *Bicenza*, olim opp. Picentinorum, nunc tenuis vicus, quem allabitur fl. *il Bicentino*, inter Salernum, & Ebolos. *Sil. l. 8. v. 579.*

Picentinus, a, um, adject. ad Picenum pertinens. *Martial. l. 13. ep. 47.* Picentina Ceres niveo ſic nectare creſcit. ¶ Picentini, pop. Italiæ, in ſecunda regione, in ora maris Tyrrheni, a Surrento, ſive Minervæ promontorio ad Silarum uſque fl. teſte *Plin. l. 3. c. 5.* inter Campanos ad Occ. Lucanos ad Or. Silaro fl. dividente, & Hirpinos ad Bor. in Regno Neapolitano, ubi nunc pars Borealis Principatus citerioris, juxta ſinum Salernitanum, quorum ager Picentinus, & ora Picentinum litus Plinio dicitur, vulgo *Coſta d' Amalfi*, & *Principato citra*. *Plin. l. 3. c. 5. & 13.*

Picēnum, n. *Marca d' Ancona*, regio Italiæ, juxta mare Hadriaticum. Habet ab Or. Aternum fl. quo ab Apratia dividitur, etſi aliqui ab hac parte terminum Piceni conſtituant Truentum fl. ab Occ. Æſim fl. quo ſeparatur ab Umbria, a Sept. mare Hadriaticum, a Mer. Apenninum M. quo ab Umbris, & Sabinis ſejungitur. Nomen accepit a *pica*, vel a *pico* Martio, qui, cum populi Piceni a Sabinis, a quibus originem traxerunt, Aſculum commigrarent, in eorum vexillo inſediſſe dicitur, teſte *Strabone l. 5.* V. *Plin. l. 3. c. 13.*

Picēnus, a, um, quod ad Picenum reg. ſpectat, ut Picena tellus. *Sil. l. 8. v. 425.* Picena oliva. *Martial. l. 9. ep. 15.*

Piceus, a, um, πίσσινος, quod eſt ex pice, vel quod eſt viſcoſum, ac tenax inſtar picis; item quod nigrum eſt. *Mart. l. 2. ep. 41.* Et tres ſunt tibi Maximina dentes, ſed plane piceique, buxeique. *Virg. 2. Georg. v. 309.* picea caligo. *Ovid. 11. Met. v. 549.* piceæ nubes. *Valer. Flacc. l. 1. v. 617.* Piceum cœlum.

Picinum oleum. V. Piſſinum.

Pico, as, a. 1. *impegolare*, *impeciare*, πιττόω, pice linio. *Colum. l. 12. c. 18.* Et ferventiſſima pice infuſa novo alio rutabulo, & ſcopula picatus. *Sueton. in Claud. c. 16.* Picare dolia.

Picris, f. 3. πικρίς, lactucæ, vel cichorei agreſtis genus, a πικρός, amarus. *Plin. l. 19. c. 8. l. 21. c. 17. l. 22. c. 22.*

Pictacium. V. Pittacium.

Pictavi, m. 2. *Poictevins* pop. Galliæ Aquitanicæ, quorum regio Pictavienſis Provincia. *le Poitou*.

Pictavicus, a, um, adject. ad Pictavos pertinens. *Auſon. epigr. 51.* Imago Rufi Rhetoris Pictavici.

Pictones, um, iidem ac Pictavi. *Plin. l. 4. c. 19.*

Pictonicus, a, um, adject. ad pictones pertinens, ut Pictonicum litus, *Auſon. ep. 9. v. 36.*

Pictilis, le, adject. pictus, ut pictilis baltheus. *Apul. l. 10. Metam.*

Pictor, oris, m. *pittore*, γραφεύς, qui pingit, ſeu picturam exercet. *Cic. 4. Acad. c. 7.* Multa vident pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non videmus. *Hor. de Arte.* Pictoribus, atque poetis Quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas.

Pictorius, a, um, adject. ad pictores pertinens. *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 3.* Poetica, & pictoria licentia.

Pictura, æ, f. γραφική, ars pingendi. *Cic. 3. de Or.* Una eſt ars, ratioque picturæ, diſſimillimique tamen inter ſe Zeuxis, Aglaophon, Apelles. ¶ Metonymice accipitur pro tabula, vel tela, vel alia re, quæ picta eſt. *Cic. 6. Verr. c. 1.* Nego, ullam picturam neque in tabulis, neque textilem fuiſſe, quin quæſierit, inſpexerit. *Id. in Or.* In picturis alios horrida, inculta, abdita, & opaca, contra alios nitida, læta, colluſtrata delectant.

Picturatus, a, um, ποικιλόγραπτος, pictura exornatus. *Claudian. in epiſt. ad Seren. v. 3.* picturatæ volucres. *Stat. Theb. 6. v. 58.* picturatus floribus agger. ¶ Veſtes picturatæ dicuntur, quæ acu pictæ ſunt. *Virg. 3. Æn. v. 483.* Fert picturatas auri ſubtegmine veſtes.

Pictus, a, um, *dipinto*, γραπτός. *Cic. 5. Fin.* Quæ quidem dicunt, qui nunquam Philoſophum, ut dicitur, pictum viderunt. *Id. 5. Tuſc.* Stragulum textile magnificis operibus pictum. *Id. de cl. Orat. c. 85.* Lyſia nihil poteſt eſſe pictius. h. e. in dicendo ornatius. *Virg. in Culice, v. 69.* Florida cum tellus gemmantes picta per herbas. *Martial. l. 10. epigr. 72.* Picti reges. h. e. picti veſtibus induti. ¶ *Picta toga*, quæ triumphantium fuit, itemque Conſulum, ſub Imperatoribus, & Prætorum, quoties ludos ederent, ita dicta eſt, quod acu elaborata eſſet, & opere Phrygio diſtincta. Eadem & *palmata* dicta eſt; quanquam ſæpius apud Latinos Scriptores invenies *palmatam tunicam*, quam *palmatam togam*. V. Palmatus. Item *Capitolina* aliquando dicitur, tum quod ea Jupiter Capitolinus indutus eſſet, tum quod veſtes triumphales in templo Jovis Capitolini ſervarentur, & inde, cum opus foret, depromerentur. *Lamprid. in Alexand.* Prætextam, & pictam togam nunquam niſi Conſul accepit, & eandem quidem, quam de Jovis templo ſumptam alii quoque accipiebant aut Prætores, aut Conſules. V. *Ferr. de re Veſtiar. l. 2. c. 7.*

Picula, læ, diminut. a *pix*. *Apul. de herb. c. 36.* Ipſam cum nitro, & axungia, picula ex aceto foveto.

Picumnus, m. 2. πικοῦμνος, genus avis, al. picus Martius. *Non. c. 18. n. 36.* ¶ Item Picumnus, Deus, qui in ſacris Romanis adhibebatur. V. *Pilumnus*.

Picus, i, m. *pico*, *picchio*, Ger. *ein ſpecht*, Gal. *pic*, Hiſp. *pico*, δρυοκολάπτης, δενδροκολάπτης, avis parva nuxis unguibus, quæ cavat arbores, in quibus pullos educat, & ſcandit in ſubrectum felium modo, quæ ab Ariſtophane πελεκᾶς, *pelecanus* vocatur, a πελεκάω, hoc eſt, ξύω, κολάπτω, quia arbores tundit, atque excavat. *Feſt. & Iſid. l. 12. Orig. c. 7.* dicunt, ſic vocari a Pico Aboriginum Rege, quod ille hac ave in auſpiciis uteretur. Cognomine dicitur Martius, quod Marti ſacer eſſet. De hac ave *Plin.* diſſerit *l. 10. c. 18. 20. & 33. l. 11. c. 37. l. 25. c. 4. l. 27. c. 10. l. 29. c. 4. l. 31. c. 16.* ¶ Picus etiam Romani veteres vocabant, qui Græcis gryphes dicuntur. *Plaut. Aul. 4. 8.* Pici divitiis, qui aureos montes colunt, ego ſolus ſupero.

Picus, m. 2. filius Saturni, pater Fauni, avus Latini, Rex Aboriginum, peritiſſimus augurriorum. Hunc Pomona Dea pomorum amavit, & ejus volentis eſt ſortita conjugium. Poſtea a Circe etiam amatus eſt, quam cum ſperneret, ab illa irata in avem picum Martium converſus eſt. Hoc ideo fingitur, quia augur fuit, & domi habuit picum, per quem futura noſcebat: quod Pontificales indicant libri. Uxorem habuit Canentem filiam Jani, & Veniliæ, ex qua genuit Faunum. *Ovid. 14. Metam. Serv. in 7. Æn.*

Pie, adv. *piamente*, Ger. *gottsforchtiglich*, Gal. *religieuſement*, Hiſp. *piamente*,

te, θεοσεβῶς, religioſe, cum magna in Deum fiducia. *Cicer. de nat. Deor.* Pie, ſanćteque Deum colunt. ¶ Aliquando ponitur pro benigne, clementer. *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 27. Alia, quæ defendam a te pie fieri, & humane. *Senec. de conſol. ad Polyb. c.* 34. Utrumque piiſſime idem, & fortiſſime tulit.

Pieres, rum, Πίερες, populi Macedoniæ. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Pieria, f. 1. *Veria*, al. *Locoſichia*, Πιερία, regio Macedoniæ, in confinio Dardaniæ, inter Axium, Aliacmonem, & Peneum fl. in qua urbes Pieria, Phylaca, & Valla. Picero habet Indicæ, Naricæ, Idæ, & Illyriſæ comperandam. *Plin. l.* 4. *c.* 10. ¶ Pieria altera, regio Syriæ, in ora, in Caſiotide, inter Ciliciam, & Phœnicen, ubi mons ejuſdem nominis, qui vulgo dicitur *Monte Nero*, al. *Montaue nigra*, & Amani pars eſt, ubi etiam Seleucia urbs præcipua cognomento Pieria. *Plin. l.* 5. *c.* 12. & 21.

Pierides, f. 3. novem filiæ Pieri Macedonis, vel Theſſali ex Evippe, al. Enippe, quæ Muſas ad carminum, & cantus certamen provocare auſæ, ab iis victæ ſunt, judicio Nympharum, cumque convicia facerent, ab illis in picas verſæ fuere. *Ovid.* 5. *Met.* ¶ Vulgo hoc nomine Muſæ appellantur, dictæque creduntur a Pieria reg. Macedoniæ, vel a Pierio monte Theſſaliæ in Macedoniæ confinio, ubi ex Jove, & Mnemoſyne natæ ſint. *Virg. Ecl.* 8. Dicite Pierides. ¶ In ſingulari numero. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 220. Pieris orſa loqui. *Hor. l.* 4. *od.* 3. O teſtudinis aureæ Dulcem quæ ſtrepitum, Pieri, temperas.

Pierius, a, um, Πιέριος, quod ad Pieriam reg. vel ad Pierium mont. aut fl. vel ad Pierides, vel, ut vulgus uſurpat, ad Muſas ſpectat. *Ovid. l.* 2. *de Pont.* Lucida Pieria tendis ad aſtra via. *Horat. l.* 3. *od.* 4. Pierium antrum. ¶ Dies Pierii ſunt, quos impendimus literarum ſtudiis. *Stat. l.* 1. *Sylv.* 5.

Pierus, m. 2. Macedo quidam, vel Theſſalus, qui ex Evippe, al. Enippe, genuit novem filias, quæ Pierides appellatæ ſunt. *Ovid.* 5. *Met.* Idem Linum filium ex Evippe ſuſcepit. Condidit urb. Pieriam in Macedonia, al. in Bœotia.

Pierus, m. 2. al. Pierius, mons Theſſaliæ, al. Bœotiæ, in confinio Macedoniæ, apud Olympum M. ubi opp. ejuſdem nominis, Pheræ proximum, cum luco cogn. *Plin. l.* 4. *c.* 8. Vulgo dicitur Muſis ſacer eſſe. Sed filiæ Pieri cum Muſis confunduntur. V. *Pierides*.

Pietas, atis, f. *pietà*, [illegible], Ger. *gottesgeforcht*, Gal. *pieté*, Hiſp. *piedad*, εὐσέβεια, amor, & cultus erga parentes, vel alios majores, item erga patriam, quemadmodum religio eſt cultus erga Deum, a *pius*. *Cic.* 2. *de Inv.* Pietas, per quam ſanguine conjunctis, patriæque benevolis officium, & diligens tribuitur cultus. *Id. pro Planc.* Quid eſt pietas, niſi voluntas grata in parentes? *Id. in Somn.* Cole pietatem, quæ cum ſit magna in parentibus, & propinquis, tum in patria maxima. ¶ Dicitur etiam de Deo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eſt enim pietas juſtitia adverſum Deos. *Id. pro Dom.* Nec eſt ulla erga Deos pietas, niſi honeſta de numine eorum, ac mente opinio, cum expeti nihil ab iis, quod ſit injuſtum, ac inhoneſtum, arbitrere. ¶ Interdum ponitur pro benignitate, & clementia. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 313. Quæ pietas, quemuſque rigat, tranquillaque magni Vis animi. ¶ Pietas a Romanis Dea putata eſt, ædemque habuit Romæ in loco, ubi poſtea Marcelli theatrum extructum eſt. *Cic.* 2. *de Leg. Plin. l.* 7. *c.* 36.

Pietaticultrix, icis, quæ pietatem colit. *Petron. in Satyr.* Ciconia etiam grata, peregrina, hoſpita, Pietaticultrix.

Pigendus, a, um, particip. a Piget, *coſa da rincreſcere*. *Propert. l.* 4. *el.* 1. *v.* 74. Poſcis ab invita verba pigenda lyra. *Ovid. ep.* 7. *v.* 100. cauſas habet error honeſtas. Adde fidem, nulla parte pigendus erit.

Pigeo, es, gui, n. 2. idem, ac piget, apud vet. *Plaut. Men.* 5. 9. 7. Adoleſcens, quæſo, loquere tuum mihi nomen, niſi piget. Plerique al. leg. pigeſt. ¶ Particip. *pigens*, *ntis*. *Apulei. l.* 4. *Metam.* Pigens triſtiſque retro domum pergit.

Piger, gra, grum, *pigro*, [illegible], Ger. *faul*, Gall. *pareſſeux*, Hiſp. *pereçoſo*, ὀκνηρὸς, ſegnis, iners, tardus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. piger ſcribendi ferre laborem. *Id. ibid.* Diſcedet pigrior ultro. *Id. l.* 2. *ep.* 1. piger militiæ. *Cic. Fam.* 8. *ep.* 1. Ad literas ſcribendas pigerrimus. *Id. ib. ep.* 17. Piger in re militari. ¶ Interdum ponitur pro lento, ſeu viſcoſo, & minime fluido. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Qui modo pigrum teneat humorem. *Sil. l.* 15. *v.* 504. Arar pigerrimus undæ. *Ovid.* 4. *de Pont. el.* 10. Pigra palus. ¶ Item pro longo, & diuturno. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. Piger annus. *Ovid.* 2. *Faſt.* pigrum bellum. ¶ Præterea piger dicitur, qui pigros facit, ut frigus pigrum. *Auct. ad Heren. l.* 4. pigra hyems. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 5. ¶ *Martial. l.* 2. *epigr.* 11. Lugubre quiddam quod tacet piger vultus. *h. e.* triſtis. ¶ *Pigriſſimus* pro pigerrimus, eſt *Tertulliani in Exhortat. ad caſtit. c.* 13.

Piget, ebat, guit, vel pigitum eſt, imp. 2. *rincreſcere*, *eſſere moleſto*, [illegible], Ger. *es verdreuſt*, Gal. *être marry*, Hiſp. *aver dolor e verguença*, [illegible], doleo, moleſtum eſt, a *piger*. Quibuſdam contra placet, *pigrum* eſſe a *piget*. Differt a *pudet*, quod *pudet* de iis dicitur, quæ turpiter fiunt, *piget* de iis, quæ cum damno, & malo. *pudere* ad dedecus refertur, *pigere* ad dolorem. *Don. & vetus Interpres Terentii*. Conſtruitur cum gen. rei, vel cum infinitivo loco genitivi, & cum acc. perſonæ. *Cic. pro Dom. c.* 11. Ut me non ſolum pigeat ſtultitiæ meæ, ſed etiam pudeat. *Id. in Brut. c.* 50. Ad miſericordiam inducitur, ad pudendum, ad pigendum. *Id. in Salluſt.* Quærere non piguit. *Silius l.* 7. *v.* 175. Nec pigitum parveſque lares, humileſque ſubire. ¶ Reperitur etiam cum nom. ſeu accuſat. *Ter. Phor.* 5. 3. Ne quid plus, minuſve faxit, quod nos poſtea pigeat. *Id. in prol. Heaut.* Neque ſe id pigere. *Plaut. Pſeud.* Id, quod pudet, facilius fertur, quam id, quod piget. ¶ Interdum ponitur pro tardare. *Feſt.*

Pigmentarius, ii, m. μυρεψὸς, qui divendit pigmenta, item thus, aliaque aromata, ac unguenta. *Jul. Firmic.* Thurarios faciet, vel pigmentarios, ſeu pharmacopolas. *l.* 3. *ff. de ſicar.* Pigmentarii ſi cui temere cicutam dederint. *Cic.* 15. *Fam. ep.* 17. Aecius pigmentarius valde gaudebat, ſe adverſarium perdidiſſe.

Pigmentatus, a, um πεφαρμαγμένος, pigmentis ornatus. *Tertul. de cultu fœm. c.* 15. *l.* 2. Taliter pigmentatæ Deum habebitis amatorem. *Prudent. Hamartig. v.* 315. Pigmentata meretrix crine.

Pigmentum, ti, n. χρῶμα, colores pictorum, a ſup. pictum verbi *pingo*, *c* in *g* converſo. *Plaut. Epid.* 5. 1. 20. Quem Apelles, Zeuxiſque duo pingent pigmentis ulmeis: ideſt virgis ulmeis utentur ad corpus meum ſanguine pingendum. *Cic.* 1. *de Div. c.* 13. Aſperſa temere pigmenta in tabula, oris lineamenta efficere poſſunt. ¶ Speciatim ſumitur pro unguento, quo mulieres utuntur ad venuſtandam faciem, qualis eſt ceruſſa, aliaque id genus fuci, quibus cuti candorem, & ruborem inducunt, *belletto*, *liſcio*, [illegible], Ger. *farbe*, Gal. *fard*, Hiſp. *afeyte*, φῦκος. *Plin. l.* 26. *c.* 43. Nuper portentoſis ingeniis principis Neronis inventum, ut pigmentis perderet ſe. ¶ Quandoque accipitur pro ſucco herbarum, unde pigmenta fiunt. *Firmic. l.* 8. *c.* 17. Marſi erunt, vel qui venenis ex herbarum pigmentis confectis ſalutaria ſoleant hominibus remedia comparare. ¶ Translate dicitur de coloribus Rhetoricis, ideſt de exornationibus. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Meus autem liber totum Iſocratis μυροθήκιον, atque omnes ejus diſcipulorum arculas, & nonnihil etiam Ariſtotelica pigmenta conſumpſit. ¶ Item de ornamentis inanibus, de mendaciis, de fraudibus. Nam ejus, qui pingitur, non eſt naturalis color, ſed artificialis. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 45. Tum integræ ſententiæ, tam veræ, tam novæ, tam ſine pigmentis, fucoque puerili.

Pigneratio, onis, f. actus pignerandi, pignus. *Cajus l.* 9. *Dig. de pign. & hyp.* Quod emptionem, venditionemque recipit, etiam pignerationem poteſt recipere. ¶ Quidam ſcribunt *pignoratio*.

Pigneratitius, a, um, ὑπόβολος, qui pignori datur, ut fundus pigneratitius, *l. Quamvis*, *Dig. de pign. act.* Pigneratitius creditor dicitur, cui pignus capere licet. *Ulp. l.* 1. *ff. de pign. act.* Quæritur in pigneratitio creditore, an pignoris perſecutio denegetur. ¶ Pigneratitia actio a JCtis dicitur, quæ inſtituitur ad pignus perſequendum. Vide *Digeſt. l.* 13. *tit.* 7. ¶ Eadem dicitur & pigneratitia, abſolute, ut *l.* 3. *Dig. de tranſaction.* Si agat pigneratitia debitor. ¶ Scribitur & pignoratitius.

Pignerator, oris, m. ἐνεχυραστής, qui pignus accipit. *Cic.* 4. *Ver. c.* 11. Cum in his quidem rebus omnibus publicanus petitor, ac pignerator, non ereptor, neque poſſeſſor ſoleat eſſe.

Pigneratus, a, um, nom. ex particip. paſſiva ſignif. *impegnato*. *Liv. l.* 24. *c.* 1. Velut obſidibus datis pigneratos habere animos.

Pignero, as, a. 1. *dare in pegno*, [illegible], Ger. *zum pfand nehmen*, Gal. *engager*, Hiſp. *empenar*, ἀποτίθεμαι, ἐνεχυράζω, eſt rem pignori dare, ab antiquo *pignera* pro *pignora*. *Suet. de Vitell. c.* 7. Utque ex aure matris detractum unionem pigneraverit ad itineris impenſas. *Juven. ſat.* 7. *v.* 73. Cujus & alveolos, & lænam pigneret Atreus, h. e. Rubrenus Poeta (de quo ſermo eſt) dum tragœdiam de Atreo ſcribit, cogitur ob paupertatem lænam pignori dare. Itaque perperam quidam Lexicographus hoc loco *pignerare* accipit pro pignus capere.

Pigneror, aris, atus ſum, dep. 1. pignus capio, obnoxium me reddo. Translate *Sueton. in Claud. c.* 10. Primus Cæſarum fidem militum præmio pigneratus. *Cic. Phil.* 14. *c.* 12. Mars ipſe ex acie fortiſſimum quemque pignerari ſolet, h. e. ſibi aſſerere, veluti in pignus accipere. Itaque ſenſus eſt, fortiſſimum quemque primum in prælio occumbere ſolere.

Pignoriſcapio, onis, f. *ſequeſtro*, quaſi captio pignoris. *Cato apud Gell. l.* 7. *c.* 10. Pignoriſcapio ob æs militare, quod æs a Tribuno ærario miles accipere debebat, vocabulum ſeorſum fit.

Pignus, oris, n. *pegno*, [illegible], Ger. *pfand*, Gal. *gage*, Hiſp. *prenda*, ὑποθήκη, id, quod creditori datur, ut ſit ſecurus, & dicitur de re mobili æque, ac de immobili. *Ulpian. l. ſi rem alienam*, *Dig. de pign. act.* Cavere ſibi pignoribus. *Scævola l. ult. Dig. eod. tit.* Sub pignoribus pecunias accipere. Sic pignori obligare aliquid. pignus liberare, ſolvere, ſuſcipere, &c. apud JCtos *Dig. loc. cit. Ter. Phorm.* 3. 5. 6. Pignori opponere. V. *Oppono*. *Plaut. Moſt.* 4. 2. 61. Quadraginta dedit huic, quæ eſſent pignori. ¶ Auferre pignora dicitur Magiſtratus, cum bona alicujus capi jubet, & ſub cuſtodia publica retineri, *metter in ſequeſtro*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 1. Philippus Conſul pignoribus ablatis Craſſum inſtituit coercere. ¶ Sæpe pignus accipitur pro eo, quod deponitur ab iis, qui ſimul de re aliqua decertant, ut ſit victoris. *Virg. Ecl.* 3. Dic, mecum quo pignore certes. *Catull. carm.* 45. Pignore contendere. ¶ Translate pignus dicitur argumentum, indicium, ratio, quo aliquid evincitur. *Sever. in Ætna*, *v.* 418. Certaque venturæ præmittit pignora flammæ. *Curt. l.* 6. *c.* 7. Dextram reconciliatæ gratiæ pignus obtulit. *Cicer. pro Sext.* pignus Reipublicæ videbatur, *la ſicurezza della Republica*. ¶ Filii quoque ſæpiſſime pignora dicuntur. *Ovid.* 3. *Faſt.* Dulcia ſollicitæ geſtabant pignora matres. *Stat. l.* 2. *ſilv.* 1. Adſcita pignora, h. e. filii adoptivi. ¶ Item parentes, nepotes, & quicumque aliqua neceſſitudine cari ſunt. *Ovid.* 3. *Metam. v.* 134. Pignora cara nepotes. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Quare R. obſecratio illa judicum, per cariſſima pignora, utique, ſi reo ſint liberi, conjux, parentes, utilis erit.

Pigre, adv. *pigramente*, Ger. *fauliglich*, Gal. *pareſſeuſement*, Hiſp. *perezoſamente*, ὀκνηρῶς, ſegniter, tarde. *Plin. l.* 10. *c.* 14. Pigrius incitante fœmina ad pullos. *Senec. l.* 3. *de Ira*, *c.* 17. Pigre in ſervitutem tranſiens.

Pigreo, es, n. piger ſum. *Enn.* apud *Non. c.* 3. *n.* 170. Pigret ſufferre laborem. *Accius ibid.* Omnes gaudent facere recte, male pigrent.

Pigreſco, is, n. 3. *divenir pigro*, [illegible], Ger. *langſam werden*, Gall. *devenir pareſſeux*, Hiſp. *emperezarſe*, ὀκνηρὸς γίνομαι, fio piger, vel lentus. *Plin. l.* 18. *c.* 2. *de Nilo:* Mox pigreſcit, in Virginem tranſgreſſo Sole.

Pigritia, æ, f. *pigrizia*, [illegible], Ger. *fauligkeit*, Gal. *pareſſe*, Hiſp. *pereza*, ὀκνία, ignavia, tarditas. *Cic.* ſic definit 4. *Tuſc.* Pigritiam, metum conſequentis laboris. *Id.* 1. *Off.* Nec propter pigritiam, aut ignaviam deſerant. *Martial. l.* 12. *ep.* 4. Tu das ingenuæ munera pigritiæ, h. e. honeſti otii.

Pigro, as, n. 1. piger ſum, tardo, idem ac pigror. *Accius* apud *Non. c.* 1. *n.* 655. Melius pigraſſe, quam properaſſe eſt nefas. *Id. ib.* Sed cur propter te pigrem hæc, aut hujuſce dubitem parcere capiti?

Pigror, aris, d. 1. *tardare*, ὀκνέω, per pigritiam cunctor, moror, tardo, differo. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 1. Tu, quæſo, quicquid erit novi, ſcribere ne pigrere. Adde *Lucret. lib.* 1. *v.* 409.

Pigror, oris, m. pigritia. *Lucil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 169. Languor enim oppreſſit, pigror, torporque quietem.

Pila, æ, f. *mortaio*, [illegible], Ger. *ein morſel*, Gal. *mortier*, Hiſp. *mortero*, ὅλμος, mortarium, ſeu vaſis genus, in quo aliquid tunditur, ut vas illud concavum, quo antiqui fiſſata frumenta piſebant, ac contundebant; item vas illud, in quo pharmacopolæ res ad medicinam piſunt. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Tunditur granum ejus in pila lignea. ¶ Sumitur etiam pro ſtructura erecta ad aliquid ſuſtinendum in modum columnæ, ſed differunt *pila*, & *columna*, quod columna uno conſtet ſcapo, hoc eſt lapide oblongo perpetuo, pila vero conſtruatur ex lapidibus, cæmentis, aut lateribus, unde & columna ſtructilis vocatur ab Ulpiano. *Apul. l.* 5. *Met.* Pila media, quæ ſtabuli trabes ſuſtinebat. *Plin. l.* 11. Rucatæ ceras fulciunt pilarum inſtar. ¶ Pilæ etiam dicuntur ſaxa illa, quæ præſtruuntur muro littorali ad frangendam undarum vim, murumque ab iis defendendum, *Virg.* 9. *Æn.* Qualis in Euboico Bajarum littore quondam ſaxea pila cadit, magnis quam molibus ante conſtructam jaciunt ponto. V. *Vitruv. l.* 5. *Col. l.* 9.

Pila, æ, f. 1. *palla*, [illegible], Germ. *ballen*, Gal. *paume*, Hiſpan. *pildora*, σφαῖρα, σφαιρίον, rotunda illa ſphærula, qua luditur. *Cicer.* 1. *de Orat.* Ut qui pila ludunt, non utuntur in ipſa luſione artificio proprio palæſtræ, &c. *Id. l.* 3. *c.* 15. Ad pilam ſe, aut ad talos, aut ad teſſeras conferunt. ¶ Pilarum genera quatuor fuere, trigonalis, paganica, follis, & harpaſtum. V. ſuis locis. ¶ Pilæ primus inventor fuit Pythus. *Plin. l.* 7. *cap.* 56. ¶ Pila etiam dicitur, quicquid eſt rotundum inſtar pilæ. *Plin. l.* 12. *c.* 10. Cucurbitæ maturitate ruptæ oſtendunt lanuginis pilas, ex quibus veſtes pretioſo linteo fiunt. *Ovid.* 10. *Met. v.* 260. Munera fert illi illia, pictaſque pilas, h. e. ſuccini globulos. ¶ Præterea pilæ dicuntur veſtes in globi modum confectæ, & interdum in effigiem hominum ex panno purpureo ſtramine farcto, quibus utebantur in publicis ludis ad irritandos tauros, aliaſque feras. *Martial. de ſpectac. ep.* 19. Su-

ſtulo-

u

Digitized by Google

ſtulerat raptas taurus in aſtra pilas. ¶ Claudi more tenere pilam. V. *Claudus*. ¶ *Mea pila eſt*, proverb. h. e. res eſt in mea poteſtate. *Plaut. Truc.* 5. 1. 8.

Pilani, m. 2. iidem, ac triarii, a *pilum*, telum, ſive haſtile proprium Romanorum. *Faſt. Ovid.* 3. *Faſt.* v. 129. Et totidem princeps, totidem pilanus habebat Corpora.

Pilarii, m. 2. prœſtigiatores, qui levi agitatione parvas pilas videntur emittere, aut in vas injicere, cum ſecus faciant. *Quinct. l.* 10. *c.* 7. Quo conſtant miracula illa in ſcenis pilariorum, ac ventilatorum, ut ea, quæ emiſerint, ultro venire in manus credas, & qua jubentur decurrere.

Pilāris, e, ad pilam luſoriam pertinens. *Stat. in præfat. l.* 4. *ſilvar.* Pilaris luſio admittitur.

Pilates, m. 1. genus lapidis candidiſſimi. *Cato l.* 5. *Orig.* apud *Feſt.* Lapis candidior, quam pilates.

Pilātim, adv. per pilas, ſeu columnas, vel in pilarum modum. *Vitruv. l.* 6. c. 11. Quæ pilatim ſtruuntur ædificia. ¶ Item ſtrictim, ſeu denſe, preſſe. *Aſellius* apud *Serv.* in 12. *Æn.* Quartum ſignum accedebat, ſive pilatim, ſive paſſim iter facere volebat. *Scaurus ibid.* In agrum hoſtium veni: pilatim exercitum duxi.

Pilātrix, icis, fem. quæ pilat, hoc eſt furatur. *Titinn.* apud *Non. c.* 2. *n.* 259. Pilatrix palliis.

Pilātus, a, um, adject. denſus, ſpiſſus, preſſus. *Ennius* apud *Serv.* Contemplor inde loci liquidas, pilateſque ætheris oras. *Varro ibid.* Quadratum agmen, quod immixtis etiam jumentis incedit; pilatum, quod ſine jumentis incedit, ſed inter ſe denſum eſt. ¶ Item pilis, & haſtis armatus. *Virg.* 12. *Æn.* v. 121. pilataque plenis Agmina ſe fundunt portis. Quidam hic quoque *pilata* exponunt *denſa*. Alii intelligunt in longitudinem directa, qualia eſſe ſolent cum portis exeunt, quaſi in modum pili diſpoſita. ¶ *Martial. l.* 10. *ep.* 48. Nuntiat octavam Phariæ ſua turba juvencæ, Atque pilata redit jamque, ſubitque cohors, h. e. cui pili e capite ceciderunt, calva. Sacerdotes Iſidis intelligit. Alii legunt, *& pileata redit*, h. e. pilis armata, & de cohorte prætorianorum militum ſermonem eſſe putant.

Pileātus, a, um, [illegible], pileo tectus. *Liv. l.* 24. Pileati, aut lana alba velatis capitibus Volones epulati ſunt. *Mart. lib.* 11. *ep.* 7. Verſu ludere non laborioſo Permittis, puto, pileata Roma. Ubi *Turneb.* Romani Saturnalibus pileum gerebant, aliis diebus nudo capite erant, aut caput veſte velabant. ¶ Pileati ſervi, qui pileo impoſito vendebantur. *Gell. l.* 7. *c.* 4. Pileatos ſervos venum ire ſolitos, quorum nomine venditor nihil præſtaret, Cælius Sabinus Juriſperitus ſcriptum reliquit.

Pilentum, ti, n. [illegible] ὄχημα, vehiculi genus, quo matronæ ferebantur, ita libratum duabus rotis, ut conſidentes in pulvinis, in aere ſuſpenſæ agitari viderentur. Differebat a petorito, nam pilentum duabus, petoritum quatuor rotis conſtabat: pilentum fuit inventum Hiſpanorum, petoritum Gallorum. *Feſt.* Pilentis, & carpentis per urbem vehi matronis conceſſum eſt, quod, cum aurum non reperiretur, ex voto, quod Camillus voverat Apollini Delphico, contulerunt. *Virg.* 8. *Æn.* Caſtæ ducebant ſacra per urbem Pilentis matres in mollibus. *Hor. l.* 2. *Epiſt.* Eſſeda feſtinant, pilenta, petorita, naves.

Pileŏlus, i, m. [illegible], exiguus pileus. *Ovid.* 1. *de Arte*. Nec turpe putaris, pileolum nitidis impoſuiſſe comis. *Colum. de Arbor. cap.* 25. Pileolos induere. ¶ Pileolum in neut. genere uſurpatur a *Hieronymo epiſt.* 153. *ad Paulinum*.

Pilĕus, i, m. & pileum, i, n. *cappello*, *berretta*, [illegible], Germ. *ein huet*, Gall. *cappeau*, Hiſp. *ſombrero*, [illegible], [illegible], tegmen capitis. *Plaut. in fragm.* Pileum, quem habui, deripuit. ¶ Vulgaris forma pilei Romani erat non abſimilis pileolis noſtris dormitoriis, aut nauticis. Diverſi ab iis erant pilei Theſſalici, qui latos habebant margines ad faciendam umbram, videnturque iidem fuiſſe, ac petaſi. Qua de re erudita *H. Junius l.* 2. *Animadv. c.* 6. Quando vero Romani, qui nudo alioqui capite prodibant, pileis uti ſolerent, vide *Juſt. Lip. l. de Amphith. c.* 19. & 20. *Plaut. Amph. a.* 1. *ſc.* 1. *in fine*. Ut ego hodie raſo capite calvus capiam pileum. *Perſ. ſat.* 5. v. 82. Hoc nobis pilea donant. ¶ Pileus fuit ſignum libertatis apud Romanos. Nam libertatem impoſitione pilei ſervis conferebant, quam pilei impoſitionem antecedebat raſura, quæ fiebat in templo Deæ Feroniæ. *Serv. in* 8. *Æn.* Cauſam affert *Nonius cap.* 12. *n.* 38. Qui, inquit, liberi fiebant, ea cauſa calvi erant, quod tempeſtatem ſervitutis videbantur effugere, ut naufragio liberati ſolent. *Liv. l.* 24. Poſtero die ſervi ad pileum vocati, & carcere vincti emiſſi. Adde hoc Plauti, & Perſii loca in 5. ſuperiori allata. ¶ Pileus etiam, vel pileum, eſt membrana, ſeu pellicula, qua fœtus contecti naſcuntur, quæ nonnunquam reat ex emuleſorum generibus. *Lamprid. in Antonino Diadum. c.* 4. Solent pueri pileo inſigniri naturali, quod obſtetrices rapiunt, & advocatis credulis vendunt; ſiquidem cauſidici hoc juvari dicuntur, &c.

Pilicrĕpus, i, m. Pilicrepi, ut cenſet *Turnebus l.* 7. *c.* 4. vocantur, qui datatim pila ludunt, idque, vel quod pilas recipiunt, vel quod, crepitu pila, ludunt, quod paulo ante balnea facere ſolent, vel dum hypocauſta, & ſudationes caleſcunt. Aliter tamen *Cal. Rhod. l.* 3. *c.* 10. *Hieron. Mercurialis*, *l.* 1. *Artis Gymnaſticæ*, & *Jo. Savaro*, *ad ep.* 2. *l.* 11. *Sidonii*, qui pilicrepos dictos putant, qui in balneis pilas pice illitas in vaporarium conjicerent, ut incaleſcerent. V. *Vitr. l.* 5. *c.* 10. Hanc vocem legere eſt apud *Senecam ep.* 56. & in *vet. inſcriptione*, *p.* 637, *edit. Grut. n.* 1. V. etiam *Lipſ. ad Senec. loc. cit.*

Pililudius, m. 2. idem ac pilarius, vel pilicrepus. *Jul. Firmic.*

Pilo, as, avi, atum, n. 1. [illegible], pilos accipio, vel emitto, a *pilus*. *Feſt.* Pilat, pilos habere incipit: alias pro detrahit pilos, a quo depilati. *Non. c.* 1. *n.* 184. Pilare dictum eſt, ut plumare plumis veſtiri. *Afranius* Compitalibus. Præterea corpus meum nunc pilare primum cœpit. *Accius ibid.* Tunc primum pilabant genæ. ¶ Eſt etiam activum, pro pilos evellere, ſeu detrahere. *Martial. l.* 6. *ep.* 57. Teque pilare tuas teſtificare nares. *Id. l.* 11. *ep.* 30. Summæniano qua pilantur uxores.

Pilo, as, a. 1. [illegible], vel [illegible], premo, a verbo Græco allato. Aliter *Non.* cum ait, Suppilare eſt involare, vel rapere, a pilorum raptu, unde & furtum paſſi compilari dicuntur. Etymon ſatis aptum eſt, ſed modulus ſyllabæ refragatur. *Ammian. l.* 23. Caſtra inimica pilantes. *Hoſtius de bello Iſtrico*, *apud Serv. in* 12. *Æn. v.* 121. Percutit, atque haſtam pilans prœ pondere frangit, h. e. ſtringens, ut *Serv.* exponit. V. *Pilatus*. ¶ Eſt etiam expilo, furor, ſpolio. *Ammian. l.* 31. *c.* 14. Pilando villas, & incendendo. *Petron. in fragmen. Tragur.* Sinentes pilabat.

Pilōſus, a, um, *peloſo*, [illegible], pilis plenus. *Cic. in Piſon.* Non color iſte ſervilis, non piloſæ genæ, non dentes putridi deceperunt. *Plin. l.* 20. *c.* 16. E contrario quæ mollis vocatur, piloſioribus foliis, ac ramis, & aculeatis.

Pilula, æ, f. *pallotta*, *pillola*, [illegible], parva pila, globulus, ſphæricum quiddam, & rotundum. *Plin. l.* 16. *c.* 7. Naſcuntur in eo pilulæ nucibus non abſimiles. ¶ Specietim uſurpatur de venenis, ſive pharmacis, quæ hac forma ſumimus, quæ Græcis dicuntur [illegible], a [illegible] *deglutio*. Non enim comminuendæ dentibus, aut guſtandæ ſunt pilulæ, ſed integræ devorandæ. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Vetus axungia phthiſin in pilulis ſumpta ſanat.

Pilum, i, n. [illegible], peſtillum, inſtrumentum, quo quippiam in mortario teritur. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Pinſenta pilo præferrato. ¶ Piluni Græcum eſt, teſte *Turnebo*, quod in pinſendo tritico una deprimitur parte, altera attollitur. *Plaut. in fragm.* Quaſi tollenonem, aut pilum Græcum reciprocas plana via. ¶ Pilum item, [illegible], fuit telum Romanum, cujus haſtile, teſte *Vegetio l.* 2. *c.* 15. erat quinque pedum, & ſemis, & ferrum trigonali figura novem unciarum. Generaliter tamen pila, *Varrone* auctore *l.* 4. *de L. L.* tela Romana ſunt, ſicut geſa Gallorum, & ſariſſæ Macedonum. *Cic.* 11. *Phil.* Cervicibus caput abſcidit, idque ſtatim geſtari juſſit in pilo. ¶ Pilum alicui injicere, apud *Plaut. Moſtell.* 3. 1. 43. eſt impedimentum afferre, & quaſi injecto pilo morari. ¶ Ex hoc pilo fecere *primum pilum*, quo nomine ſignificatur prima centuria pilanorum, ſeu triariorum. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 35. Superiore anno primum pilum duxerat. *Id. ib. l.* 3. P. Sextius Baculus primi pili centurio. ¶ Hoc ſenſu Lexicographi neutrius generis ferre, ita nimirum poſtulante analogia; ſed nullo exemplo genus confirmant. Certe maſculini generis eſt apud *Sueton. in Calig. cap.* 44. Pleriſque Centurionum maturis jam primos pilos ademit. ¶ Poetæ carminis cauſſa *pilum* ſimpliciter dicunt pro *primum pilum*. *Martial. l.* 1. *ep.* 32. Grata Pudens meriti tulerit cum præmia pili. Adde *l.* 6. *epigr.* 58. ¶ Sunt, qui putant, *pilum* ſignificare etiam pilam, hoc eſt columnam ſtrictilem, ducti illo *Livii* loco *l.* 1. *c.* 26. Spolia Curatiorum fixa eo loco, qui nunc Pila Horatia appellatur. *Et paulo poſt*: Verbera vel intra pomœrium, modo inter illa pila, & ſpolia hoſtium. *Dionyſ.* enim *Halicarnaſ. l.* 3. de eadem re verba faciens, columellam erectam fuiſſe narrat, eique impoſita ſpolia Curatiorum; quæ tamen ſuo tempore vetuſtate periiſſe, columellam adhuc exſtitiſſe.

Pilumni, m. 2. Romani, *Feſt.* Pilumnæ poplæ, in Carmine Saliari, Romani, velut pilis uti aſſueti, vel quia præcipue pellant hoſtes.

Pilumnus, m. 2. filius Jovis, Deus piſtorum, itemque infantium, alio nomine Sterculus, frater Picumni, ſeu Pitumni. Dictus eſt a *pilo* piſtorio, quia pilum invenit, quo frumentum, & aliæ fruges pinſebantur. Sed Piſo Pilumnum dictum voluit, quia pelleret mala infantiæ. *Serv. in* 10. *Æn.* Ad hunc Danae Acriſii filia, quæ forte ad Apulum litus acta fuerat, a paſtore una cum Perſeo parvulo ducta eſt, quam ipſe cognito genere uxorem duxit, ex qua Daunum filium ſuſcepit. *Virg.* 10. *Æn.*

Pilus, i, m. *pelo*, [illegible], Germ. *haar*, Gal. *poil*, Hiſp. *pelo*, [illegible], excrementum in pelle animalis. Differt a *capillo*, quia *pilus* dicitur de omnibus corporis partibus, *capillus* proprie eſt pilus ille, qui caput veſtit. Sed hæc differentia nonnunquam confunditur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Munitæque ſunt palpebræ tanquam vallo pilorum. ¶ Proverbialiter ponitur pro re nullius momenti. *Cic. Att. l.* 5. *epiſt.* 20. *a med.* Interea e Cappadocia ne pilum quidem. *Catull. epig.* 17. Ludere hoc ſinit, nec pili facit uni. Ubi *uni* gen. antiquum eſt.

Pimpla, æ, f. [illegible], mons Macedoniæ, fortaſſe idem, ac Pierus, in confinio Theſſaliæ, al. Thraciæ, Olympo vicinus, & Muſis ſacer, cum fonte cogn. ubi etiam antrum Pimplæum. ¶ Item locus Phocidis apud Parnaſſum, qui ſimiliter Muſis ſacer erat. *Strab. l.* 10.

Pimplæus, vel Pimplēus, a, um, adject. ad Pimplem pertinens. *Catull. carm.* 103. Pimplæum ſcandere montem. *Mart. l.* 12. *ep.* 11. Pimplæum antrum. ¶ Pimplea, abſolute pro una ex Muſis. *Horat. l.* 1. *od.* 26. Necte coronam Pimplea dulcis. ¶ Videtur etiam uſurpari pro fonte Muſis ſacro. *Stat. l.* 1. *Silv.* 4. v. 26. Excludat Pimplea ſitim.

Pimplēis, idis, adject. fœmin. Muſa. *Martial. l.* 11. *ep.* 4. Non urbana mea tantum Pimpleide gaudent Otia.

Pinacothēca, æ, & Pinacotheca, es, f. [illegible], *galleria*, locus, in quo tabulæ pictæ, argentum cælatum, ſtragula veſtis, ſigna, & ornamenta reponuntur, a [illegible], *tabula*, & [illegible], *repoſitorium*, quia tabulæ in hoc loco præcipue aſſervabantur. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 59. Ut in pinacotheca faciant, quod, &c. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Et inter hæc pinacothecas veteribus tabulis conſuunt.

Pinaria gens, una ex gentibus Patriciis Romæ, ſic dicta a Pinariis, qui Herculi faciebant ſacra anniverſaria, vel a Pino Numæ Regis filio, ut auctor eſt *Plut. in Numa*.

Pinarii, m. 2. familia nobiliſſima in Latio, quæ una cum familia Potitiorum ſacris Herculis operabatur, a [illegible], *eſurio*. Cum enim Evander Herculi adhuc viventi, qui ex Hiſpania victo Geryone cum armento boum in Italiam venerat, rem divinam facere vellet, adhibuit ad miniſterium, dapemque duas familias, ex quibus una ad tempus præſto fuit, altera extis jam adeſis venit. Igitur Hercules inſtituit, ut ii, qui ad tempus præſto fuere, eorumque poſteri extis ſolemnibus veſcerentur, qui tarde, & negligenter acceſſere, ii cum omni poſteritate extis excluderentur, & iram monſtrarent, his verbis, [illegible], *Vos vero eſurietis*. Hinc primi Potitii appellari cœpti ſunt, quod extis potiti eſſent, cæteri Pinarii, quod iis fames ciborum indicta fuiſſet. *Liv. l.* 1. & *Serv. ad* 8. *Æn. v.* 269.

Pinaſtellus, i, herba caule fœniculi, radice magna, & nigra, flore nigro, alio nomine peucedanos. *Apul. de herb. c.* 97.

Pinaſtre, ſtri, m. [illegible], pinus ſylveſtris. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Pinaſter nihil aliud eſt, quam pinus ſylveſtris, mira altitudine, & a medio ramoſa, ſicut pinus in vertice.

Pinax, acis, f. [illegible], Græce tabulam ſignificat. A *Vitruv. l.* 10. *c.* 13. pinax dicitur tabula illa in organo hydraulico, quæ foramina habet, in quibus fiſtulæ immittuntur. Scribit tamen & ipſe Græcis literis. Itali artifices vocant *ſommiero*.

Pincerna, æ, m. *coppiere*, [illegible], Ger. *einſchenck*, Gal. *ſommeiller*, Hiſp. *eſcanciano*, *copero*, [illegible], pocillator, poculorum miniſtrator, vini miniſter. *Aſcon. in Cic. orat. Verrin. de Prætura urb.* Provocant ſe invicem; majoribus autem poculis poſcunt a pincerna. Adde *Lamprid. in Alexandro*, *c.* 41.

Pindaricus, a, um, adject. a Pindaro. *Ovid.* 4. *de Pont. ep.* 16. Pindaricæ fidicen tu quoque, Ruſe, lyræ.

Pindărus, m. 2. [illegible], Poeta Thebanus, Lyricorum apud Græcos princeps, temporibus Æſchyli Poetæ, & Perſarum expeditionis in Græciam. Primum a patre tibiam, mox ab Hermione lyram edoctus eſt. Scripſit lingua Dorica Olympia, Pythia, Nemea, Iſthmia, quæ extant. Altiſſimus fertur & verborum, & ſententiarum copia, ut ait Quinct. gravitate arduus, conſtructioneque, ac ordine immenſus, ac prolixus. Eum *Hor. l.* 4. *Carm. od.* 2. dicit inimitabilem. Ejus gratia Lacedæmonii in reliquam Bœotiam ſævientes Thebis pepercerunt. Alexander etiam cum Thebas everteret, & in omnes ſæviret ſine diſcrimine, Pindari vatis penatibus, familiæque parci juſſit. Duas ſuſcepit filias. Expiraſſe fertur in gremio pueri adamati, *Valerio Max. teſte l.* 9. *c.* 12. *extern.* 7. V. *Quinctil. l.* 10. *c.* 1.

Pindus, m. 2. [illegible], mons ingens Macedoniæ, inter illam, & Æoliam, ac inter Epirum, & Theſſaliam. Ab Acroceraunis jugis ad Thermopylas excurrit, & ex medio ſui brachium emittit, quod Parnaſſum facit, & deſinit in Heliconem. Hæc cauſa eſt, cur apud Poetas tria hæc nomi-

nomina, *Pindus*, *Parnaſſus*, *Helicon*, confunduntur, & in omnibus promiſcue Muſæ collocantur. Ætolos ab Acarnanibus dividit. Ex Pindo Inachus, & Æas teſte Strabone, & Peneus teſte Ovidio, flumina effluunt. In eo invenitur lapis galactites. *Plin. l. 4. c. 8.*

Pinĕa, æ, f. idem ac pinus. *Col. l. 5. c. 10.* Eodem tempore juglandem, & pineam, & caſtaneam ſerere oportet.

Pinētum, i, n. *pineto*, πιτύων, locus pinis conſitus. *Plin. l. 27. c. 8.* Chryſolachanon in pineto lactucæ ſimile naſcitur. ¶ Hujuſmodi eſt *la Pineda*, ſylva pinorum in Æmilia, apud Ravennam urb.

Pinĕus, a, um, πιτύινος, quod eſt ex pinu. *Plin. l. 15. c. 10.* Pinea corona apud Iſthmum victores coronabantur.

Pingo, is, pinxi, pictum, a. 3. *dipingere*, צבע, Germ. *malen*, Gall. *peindre*, Hiſp. *pintar*, γράφω, formam alicujus rei ductis lineis repræſento. *Cic. 2. de Orat.* Qui hominis ſpeciem pingere perdidicerit. *Id. l. 5. Fam. epiſt. 12.* Neque Alexander ille gratiæ cauſa ab Apelle potiſſimum pingi, & a Lyſippo fingi volebat. ¶ Pingere humum variis floribus, eſt verſicolorem florum varietatem humi ſpargere. *Plaut. Stich. 2. 3. 58.* Age tu ocyus pinge humum, conſperge ante ædes. ¶ Aliquando pro deſcribere, & formare ponitur. *Cic. Q. Fr. l. 2. epiſt. 14.* Pingam coloribus tuis, penicillo meo. *Id. de Clar. Orat. c. 37.* Σχήματα quæ vocant Græci, (h. e. figuræ) habent pondus in verbis pingendis. ¶ Pingere acu, eſt pulchre variegare veſtem, ut picta videatur. *Ovid. 6. Metam. v. 23.* Seu pingebat acu; ſcires a Pallade doctam.

Pingue, guis, ſubſt. n. 3. πιμελή, πῖαρ, quod inter carnem, & cutem eſt, ſucco liquidum. Quomodo ab adipe differat, V. Adeps. *Virg. 3. Georg. v. 124.* Et omnes impendunt curas denſo diſtendere pingui.

Pinguēdo, inis, f. *graſſezza*, שמן, Ger. *feiſte*, Gal. *graiſſe*, Hiſp. *groſſura*, λιπαρία, ſubſtantia oleoſa in animalibus, & aliis rebus. *Plin. l. 13. c. 15.* Unguentarii digerunt haud difficulter odoris atque pinguedinis argumentis. Hoc uno in loco ita legit *Harduin.* nam in cæteris, quæ a Lexicographis afferri ſolent, *pinguitudo* reponit. Quin, nunquam *Plinium pinguedinis* voce uſum, ſed *pinguitudinis*, aſſerit *Gronov. Sidon. l. 2. ep. 2.* Limi bibuli pinguedo coaleſcit.

Pinguedinĕus, a, um, adject. pinguis, oleoſus. *Plin. l. 35. c. 5.* Gignitur & pinguedinei liquoris. Ita *Salmaſ.* Alii *& pingue liquoriſque*, &c.

Pinguefacio, is, eci, actum, a. 3. *ingraſſare*, הדשין, Germ. *feiſt machen*, Gal. *engraiſſer*, Hiſp. *engordar*, λιπαρὸν ποιῶ, pinguem efficio. *Plin. l. 16. cap. 44.* Dein ea pinguefacit.

Pinguesco, is, n. 3. *ingraſſarſi*, שמן, Ger. *feiſt werden*, Gal. *s'engraiſſer*, Hiſp. *engordarſe*, παχύνομαι, pinguis fio, a *pinguis*. *Col. l. 2. c. 11.* Omne emaciatum armentum modica pingueſcit.

Pinguiarius, ii, m. qui pinguia amat. *Mart. l. 11. ep. 101.* Carnarius ſum, pinguiarius non ſum.

Pinguis, & gue, o. 3. *graſſo*, שמן, Germ. *feiſt*, Gall. *gras*, Hiſp. *gordo*, λιπαρὸς, opimus, a πιμελὴς, quod idem ſignificat. Juxta *Scalig. in Conject.* eſt a παχὺς, *pinguis*, inſerto n. *Plin. l. 10. c. 50.* Nec niſi in cervice pingui cate. *Virg. 1. Georg. v. 341.* Tunc agni pingues, & tunc molliſſima vina. *Juven. ſat. 11. v. 65.* Pinguiſſimus hœdulus. ¶ Dicitur & de aliis rebus. *Virg. ibid. v. 64.* pingue ſolum fortes invertant tauri, h. e. fœcundum. *Hor. l. 2. od. 1.* Latino ſanguine pinguior campus. *Catull. in carm. nupt.* pingues menſæ, h. e. opipare inſtructæ. ¶ Ponitur etiam pro denſo, craſſo. *Sueton. in Ner. c. 20.* Inſignes pinguiſſima coma, & excellentiſſimo cultu pueri. *Id. in Aug. c. 82.* Pinguis toga. *Juven. ſat. 9. v. 28.* Pingues lacernæ. ¶ In illo *Martial. l. 2 epigr. 29.* Cujus olet tota pingui coma Marcelliano; *pinguis* non tam denſam, quam madidam unguentis comam ſignificat. ¶ Tranſlate accipitur pro craſſo, & impedito. *Cic. 1. de Div.* Si obſcurior quaſi caliginoſa ſtella extiterit, pingue, & concretum eſſe cœlum. ¶ Item pro hebeti, rudi. *Cic. pro Arch.* Ut etiam Cordubæ natis Poetis pingue quiddam ſonantibus, atque peregrinum, tamen aures ſuas dederet. *Ovid. 11. Metam.* Pingue ingenium *Colum. l. 9. c. 14.* Pinguiores ruſticorum literæ. ¶ Pingui Minerva aliquid facere. V. *Minerva*.

Pinguĭter, adv. *graſſamente*, λιπαρῶς, cum pinguedine. *Col. l. 2. c. 2.* Proximum deinde huic pinguiter denſum. ¶ Comparativum *pinguius* legitur in *l. 14. Dig. de except. rei judic.*

Pinguitia, æ, &

Pinguities, ei, f. pinguitudo. *Arnob. l. 7.* Non videtis albas eſſe hoſtiarum carnes, oſſe, dentes, pinguitias? *Apul. l. 10. Metam.* Corpus obeſa pinguitie compleveram.

Pinguitūdo, inis, f. idem, ac pinguedo. *Col. l. 2. c. 15.* Ineſſe tali materiæ naturalem pinguitudinem, & ſuccum. *Quint. l. 1. c. 11.* Quarundam enim (literarum) vel exilitate, vel pinguitudine nimia laboramus. Adde *Var. l. 2. R. R. c. 4.*

Pinĭfer, ra, rum, in quo pini creſcunt. *Virg. 10. Æn.* Multos Veſulus quem pinifer antro Defendit.

Pinĭger, a, um, adject. pinifer, ut pinigerum Fauni caput, *Ovid. 3. Faſt. v. 84.*

Pinna, æ, f. *ala*, *penna*, כנף, Germ. *feder*, Gall. *plume*, Hiſp. *pluma*, πτερὸν, πτέρυξ, ala, & pluma craſſior avium. *Sueton. in Claud. c. 33.* Pinnam in os indere ad exonerandum ſtomachum. *Col. l. 8. c. 4.* Nam his rebus plumam, pinnaſque emundant. ¶ Dicitur etiam de aliis piſcium. *Plin. l. 9. c. 13.* Pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoque vice pedum ſerpunt. ¶ Sunt & turrium pinnæ, hoc eſt, propugnacula quædam in ſummitate murorum, turrium, & valli, in acutum deſinentia, *merli*. *Caſ. l. 7. B. G.* Vallum extruxit: huic loricam, pinnaſque adjecit grandibus cervis. *Curt. l. 9. cap. 41.* Anguſta muri corona erat: non pinnæ, ſicut alibi, faſtigium ejus diſtinxerant. *Liv. l. 30.* Muri pinnas decutere. ¶ Pinnæ quoque dictæ ſummitates, quæ fuere in galeis militum, item gladiatorum eorum, qui *Samnites* vocabantur. Hinc qui cum Samnitibus depugnarent, *pinnirapi* vocati, quod pinnam appeterent, raperentque. V. *Pinnirapus*. ¶ Denique pinna genus conchæ eſt, quod & Græcis πίννα, *Plin. l. 9. c. 42.* Concharum generis & pinna eſt. Naſcitur in limoſis ſubrecta ſemper, nec unquam ſine comite, quem pinnoterem vocant, alii pinnophylacem. Adde *Cic. 2. de nat. Deor. c. 48.* ¶ Apud *Vitruv. l. 10. c. 10.* pinnæ dicuntur alveoli infixi extis molendinorum, in quos aqua incurrens, eas verſat. ¶ Præterea *Id. l. cod. c. 13.* pinnas appellat in organo hydraulico regulas, quibus digitis impulſis, fit ſonus. *I taſti*.

Pinnacŭlum, i, n. faſtigium ædificii in acumen deſinens. *Tertul. contra Jud. c. 8.* Deſtrui pinnaculum uſque ad intaritam.

Pinnæ Veſtinæ, *Pinna*, oppidum Italiæ in Veſtinis. *Vitruv. l. 8. c. 3.*

Pinnālis, le, adject. ad modum pinnæ factus, ut pinnalis rigor, apud *Frontin. de coloniis* apud *Goeſium pag. 340.* V. *Rigor*.

Pinnātus, a, um, *pennata*, πτερωτὸς, quod pinnas habet, quod eſt acutum, alatum. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quæ pinnatam Cupidinem genuiſſe dicitur. *Plin. l. 37. c. 7.* Pinnato fulgore radiantes. ¶ Pinnata folia, quæ pinnarum modo conciſa, & aculeata ſunt. *Plin. l. 16. c. 10.* Folio pinnato denſa.

Pinnicillum, li, n. idem quod penicillum. *Pallad. l. 4. c. 1.* Ligaturæ ipſi tenais debet frequenter humor affundi.

Pinnĭger, a, um, adject. pinnas ferens. *Ovid. 13. Metam. v. 836.* Cruraque pinnigera curvata noviſſima piſce.

Pinnĭpŏtens, tis, adject. pinnis, ſive volatu valens. *Donat. Grammat.* Componuntur autem voces, ut pinnipotens, ongigerulus.

Pinnirăpus, pi, m. πτερυγελιάδος, qui cum Samnite gladiatore depugnabat, quod pinnam, ideſt ſummitatem in illius galea appeteret, & raperet. *Juven. ſat. 3. v. 158.* Hic plaudat nitidi præconis filius inter Pinnirapi cultos juvenes.

Pinnotēres, is, m. parva ſquilla, comes pinnæ conchæ, πιννοτήρης. *Cic. 3. de Fin. c. 19.* Illa quæ in concha patula pinna dicitur, iſque qui exit e concha, qui quod eam cuſtodiat, Pinnoteres vocatur, in eamque cum ſe recipit, includitur, ut videatur admonuiſſe, ut caveret.

Pinnothēres, is, m. πιννοθήρης, genus cancri minimi, qui inanium oſtrearum teſtis ſe condit, & cum accreverit, migrat in capaciores. *Plin. l. 9. c. 31.*

Pinnŭla, æ, f. πτερύγιον, parva pinna. *Col. l. 8. c. 5.* Inhibeturque cupiditas incubandi, pinnula per nares trajecta. *Plin. l. 9. c. 57.* Quoſdam inde exire ad pabula pinnalis gradientes crebro caudæ motu.

Pinſatĭo, onis, f. actus pinſendi. *Vitruv. l. 7. cap. 1.* Rudus crebriter pinſatione ſolidetur.

Pinsĭto, as, a. 1. πισσανίττω, freq. a *pinſo*. *Plaut. Aſin. 1. 1. 18.* Qui polentam pinſitant. Alii legunt, *pranſitant*.

Pinsĭtus, a, um, *peſtato*, partic. a pinſor, eris. *Col. l. 2. c. 9.* Panicum pinſitum, & evolutum furfure, &c.

Pinso, is, ſi, & ſui, piſtum, pinſum, pinſitum, a. 3. *peſtare*, דך, Germ. *zerſtoſſen*, Gall. *piler*, *broyer*, Hiſp. *majar en un almirez moler*, μάττω, tundo, contundo, frango, a πτίσσω, quod idem notat. *Var. l. 3. R. R. c. 16. a med.* Alii uvam paſſam, & ficum cum pinſerunt, affundunt ſapam. *Auctor. Paneg. ad Piſon. v. 17.* Humida calloſa cum pinſeret hordea dextra. *Pompon.* apud *Diomed. l. 1. pag. 370. Praeſch.* Cum neque molis molui, neque palmis pinſui. ¶ Aves pinſere dicuntur cum roſtrum rei alicui crebro impingunt. *Perſ. ſat. 1.* O Jane, a tergo quem nulla ciconia pinſit. Loquitur tranſlate. *Ciconiam* enim intelligit digitum in formam roſtri ciconiæ contractum, quod genus olim erat irriſionis apud Italos: *pinſit* vero uſurpat pro irridet, vel illudit. ¶ Pinſi ſagris apud *Plaut. Merc. 2. 3. 81.* eſt cædi. ¶ Reperitur & pinſo, is, ire, in 4. conjugat. *Enn.* apud *Varr. l. 4. de L. L.* In terram cadentes humaris pinſibant humum. *Turneb. l. 22. c. 19.* ex MSS. legit *pinſabant*. ¶ Particip. *pinſitus*, *piſtus*, & *pinſus* V. ſuis locis.

Pinſor, oris, m. 3. idem ac piſtor. Quidam legunt in *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 643.* ſed alii plerique *piſtor*.

Pinſus, a, um, nom. ex particip. a pinſo, *peſtato*, *calcato*. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Rudus pinſum.

Pinus, i, f. *pino*, Germ. *ein fichtenbaum*, Gall. *pin*, Hiſp. *pino*, Πίτυς, genus arboris, quod nucis fert uanium maximum, quæ Græci κῶνον vocant, a Græca voce allata. In quibuſdam caſibus eſt 2. declinat. in quibuſdam 4. *Plin. l. 23. c. 2.* Pinorum erucæ. *Virg. Ecl. 7.* Hic arguta ſacra pendebit fiſtula pinu. *Id. Ecl. 1.* Ipſæ te, Tityre, pinus. *Id. Æn. 11.* Actas ad ſidera pinus. *Id. Ecl. 8.* argutumque nemus, pinoſque loquentes. Rurſus *Plin. l. 23. c. 8.* Decoctum corticis e pino. *Id. l. 37. c. 3.* Gummi in urſaſis, reſina pinis. *Plin. Valerian. l. 2. c. 18.* Pini arboris corticem. ¶ A Poetis pinus accipitur pro navi, quia pinus ad naves fabricandas aptiſſimæ ſunt. *Virg. 5. Æn.* Conſequitur melior remis, ſed pondere pinus Tarda tenet. ¶ Eſt etiam pinus floris genus, alio nomine chamæpytis. *Virg. 4. Georg. v. 112.* Ipſe thymum pinoſque ferens e montibus altis. ¶ Fuit pinus arbor Cybele ſacra, quia, ut ait *Ovid. 10. Metam. v. 105.* Cybeleius Atys Exuit hac hominem, truncoque induruit illo.

Pio, as, avi, atum, a. 1. σέβομαι, propitium reddo; ſive, ut *Nonius c. 2. n. 636.* explicat, colo, forte a θύω, *ſacrifico*. *Plaut. Aſin. 3. 1. 3.* Ubi piem pietatem, ſi iſto more moratam tibi poſtulem placere. ¶ Quandoque eſt pia amare. *Nævius* apud *Non.* Nemo eſt, qui magis ſuos piet liberos. ¶ Aliquando purgare, expiare. *Cic. 2. de Leg.* Idemque fulgura, atque oſtenta pianto. *Id. pro Dom. c. 51.* Siquid tibi erat piandum, aut inſtituendam fuiſſet religione domeſtica. *Virg. 2. Æn.* Et culpam miſerorum morte piabunt.

Pipatĭo, onis, f. clamor plorantis, lingua Oſcorum. *Feſtus*.

Pipātus, us, m. vox pullorum. *Varr. l. 6. de L. L.* Pipelam declinatum a pipatu pullorum.

Piper, eris, n. *pepe*, Germ. *pfeffer*, Gal. *poivre*, Hiſp. *pimienta*, Πέπερι, fructus cujuſdam arboris in India, condimentis aptus, & calidus, a voce Græca allata per Apocopen, ut mel a μέλι. *Plin. l. 12. c. 7.* Paſſim vero, quæ piper gignunt, juniperis noſtris ſimiles. *Perſ. ſat. 5. v. 55.* Rugoſum piper. *Horat. l. 2. ſat. 4.* Piper album.

Piperetum, i, n. condimentum ex pipere. *Celſ. l. 4. c. 19. Apic. l. 4. c. 3.*

Piperātus, a, um, quod pipere conditum eſt. *Colum. l. 12. c. 47.* Piperatum acetum. ¶ Tranſlata *Sidon. l. 5. ep. 8.* piperata facundia, h. e. ſale, & dictis aſperſa.

Piperītis, is, vel idis, f. *gengiovo*, Πεπερῖτις, genus herbæ. *Plin. l. 20. c. 17.* Piperitis, quam & ſiliquaſtrum appellavimus, contra morbos comitiales bibitur. Caſtor & aliter demonſtrabat, caule rubro, & longo, denſis geniculis, foliis lauri, ſemine albo, tenui, guſtu piperis, utilem gingivis, dentibus, oris ſuavitati, & ructibus.

Pipĭlo, as, n. 1. Πιππίζω, eſt canere proprium paſſeris. *Catul. epigr. 3.* Ad ſolam dominam uſque pipilabat.

Pipinna. V. Piſinnus.

Pipĭo, as, n. ploro, clamo. *Tertul. de monogam. c. 16.* Et uteros nauſeantes, & infantes pipiantes. *Id. adverſ. Valentin. c. 1.* Cœleſtes imbres pipiavit Achamoth, h. e. plorando effudit.

Pipio, is, n. 4. *pipire*, *pigolare*, πιππίζω, proprium eſt vocis pullorum gallinaceorum, item paſſerum, & aliarum avium minutarum, a Græco verbo allato. *Colum. l. 8. c. 5.* Et auſcultet, ſi pipiant. *Auctor Philom.* Peſſimus at paſſer triſtia ſtendo pipit. ¶ Per Metaphoram Oſcis notabat cum ejulatu conqueri, *Feſto* teſte.

Pipĭo, onis, m. *piccione*, *pippione*, pullus avium, & præcipue columbarum, περιστερίδιον, *Lamprid. in Alex. c. 41.* Et ſervos ex pipionibus aleret.

Pipo, as, n. 1. idem ac pipio. *Varro* apud *Non. c. 2. n. 676.* Mugit bos, balat ovis, equi hinniunt, gallina pipat. ¶ Apud *auctorem carm. de philom. v. 24.* tribuitur & accipitri.

Pipulum, i, n. vel Pipulus, i, m. ploratus inconditus, convicium, irriſio. *beffa*. *Varro l. 6. de L. L.* Pipulum declinatum a pipatu pullorum. ¶ Pipulo differre aliquem, eſt conviciari, *oltraggiare*. *Plaut. Aulul. 3. 2. 31.* Pipulo hic differam te ante ædes.

Piræus, vel Piræeus, *Porto di Setine*, & *Porto Leone*, Πειραιεύς, Πειραιεὺς, Portus Athenienſium, capax quadraginta navium, ab Athenis 40. ſtad. In Aſtr. Opera Themiſtoclis urbi conjunctus fuit. *Cic. Att. l. 7. ep. 3.* Venio ad Piræa, in quo magis reprehendendus ſum, quod homo Romanus Piræea ſcripſerim, non Piræeum (ſic enim noſtri homines locuti ſunt) quam

quam quod *in* addiderim. Non enim hoc, ut oppido præpoſui, ſed ut loco; ſecutuſque ſum non dico Cæcilium: *mane ut ex porto in Piræeum*: ſed Terentium: *heri aliquot adoleſcentuli coimus in Piræeum*, &c. Hactenus *Cic.* ¶ Uſurpatur & num. pl. & n. gen. *Ovid. 4. Faſt. v. 563.* Piræaque tuta receſſu linquit. V. *Plin. l. 4. c. 10.*

Piræus, a, um, adject. ad Piræum portum pertinens. *Propert. l. 3. el. 19. v. 23.* Piræi capient me litora portus. *Ovid. Met. 6. v. 446.* Piræaque litora tangit.

Pirata, æ, m. *corſaro*, πειρατής, prædo maritimus, a nomine Græco allato. *Cic. 3. Offic.* Nam pirata non eſt ex perduellium numero definitus, ſed communis hoſtis omnium. *Vellej. lib. 2. cap. 31.* Piratæ urbem claſſibus terrebant.

Piraticus, a, um, *corſareſco*, πειρατικός, quod ad piratas ſpectat. *Cic. 7. Verr.* Myoparone piratico capto, dux liberatus, ſymphoniaci Romam miſſi. ¶ Piraticam facere (ſubaudi, artem) *corſeggiare*. *Cic. poſt red. in Sen. c. 5.* Egeſtate, & improbitate coactus piraticam ipſe feciſſet.

Pirēna. V. Pyrene.

Pirithōus, m. 2. Πειρίθοος, Ixionis filius, non ex Nube, quemadmodum Centauri, ſed ex legitima uxore, Rex Lapitharum. Arctiſſimo amicitiæ fœdere Theſeo Athenienſi conjunctus fuit. Duxit in uxorem Hippodamen Atracen filiam, quam cum ei Centauri eripere in nuptiis vellent, a Pirithoo ope Theſei, & Lapitharum ſuperati ſunt. Mortua autem Hippodame, cum Theſeo, qui tum forte cœlebs erat, convenit, ut uxorem, niſi ex Jove natam, nullam ducerent. Et cum jam Theſeus Helenam Jovis, & Ledæ filiam rapuiſſet, nec alia eo tempore noſceretur, quæ Jovis eſſet, præter Proſerpinam, Plutonis conjugem, ad rapiendam illam ſimul profecti ſunt ad Inferos. Verum Pirithous primo impetu a Cerbero interfectus eſt, quem Theſeus adjuvare volens, ipſe quoque in vitæ diſcrimine fuit, atque ad extremum captus, a Dite detentus eſt, ſed poſtea ab Hercule liberatus, ſuperiſque reſtitutus. Filium Polypœtem ex Hippodame ſuſcepit. *Bocc. l. 9. Gen.*

Pirum, i, n. *pero*, ἄπιον, fructus piri arboris, a πῦρ, *ignis*, quia flammæ inſtar e lato in oblongum faſtigiatur, ut protenditur, *u* in *i* tranſeunte, ut a φύω, aſt *fio*. Legitur tamen & *pyrum*. *Horat. Epod. od. 2.* Ut gaudet inſitiva decerpens pira. ¶ Pirorum varia ſunt genera. *Decumana pira* ea dicuntur, quæ maxima ſunt. Nam decumanus pro maximo accipitur, quia in rerum natura fere uſuvenit, ut decima quæque ſint maxima. *Colum. l. 12. c. 10.* *Cucurbitina* ſunt, quæ ſimilitudinem cucurbitæ habent. *Cat. c. 7.* *Tyberina* ſunt pira autumnalia, uvidulo ſapore jucunda, ita dicta, quod maxime Tyberio Imper. placuere. *Plin. l. 15. c. 15.*

Pirus, vel pyrus, i, f. *pero*, ἄπιος, genus arboris, cujus fructus pirum dicitur. *Virg. 1. Ecl.* Inſere nunc Melibœe piros. V. *Plin. l. 15. c. 15. 27. l. 16. c. 18. 25. 26. l. 17. c. 2. 13. 14. 18.*

Piſa, æ, f. Πίσα, urbs Peloponneſi, in Elide, ad Alpheum flu. & montem Piſæum, eadem ac Olympia. Piſæ Milo Tyrannus cum ſubditos variis cruciatibus affeciſſet, ab eis in mare demerſus eſt. *Ovid. in Ibin.* ¶ Juxta Piſam ludi Olympici celebrabantur. *Virg. 3. Georg. v. 180.* Aut Alphea rotis prælabi flumina Piſæ.

Piſæ, arum, f. 1. *Piſa*, Πίσαι, urbs Hetruriæ, ampla, cum arce permunita, ad Arnum fl. interfluentem. Condita fuit a Piſæis, ſeu Piſanis pop. Peloponneſi, teſte *Strab. l. 5.* qui Neſtorem ad Ilium ſecuti, in reditu tempeſtate disjecti, alii quidem Metapontum, alii litus Tyrrhenum tenuerunt. *Lucan. l. 2.* Hinc Tyrrhena vado frangentes æquora Piſæ.

Piſæus, a, um, quod ad Piſam Elidis ſpectat. *Ovid. l. 2. Amor. el. 2.* Ah quam pene Pelops Piſæo concidit axe. *Juven. ſat. 13. v. 99.* Piſææ ramus olivæ. ¶ Piſæi, orum, Piſæ incolæ. *Plin. l. 4. c. 5.*

Piſāni, orum, m. incolæ Piſarum Hetruriæ. *Plin. l. 2. c. 103. Liv. l. 40. c. 43.*

Piſatīles pro Piſanis dixit *Nævius* apud *Feſtum*.

Piſaurenſis, e, adject. qui eſt, e Piſauro urbe. *Cic. de clar. Orat.*

Piſaurum, n. 2. *Peſaro*, Πισαύρον, col. & urbs Umbriæ, parva, ſed elegans, ad Iſauri fl. oſtium. *Plin. l. 3. c. 14.*

Piſaurus, i, (qui & Iſaurus) fluvius Piceni, a quo Piſaurum, urbs ei impoſita, nomen traxit.

Piſcāria, æ, f. *peſcaria*, locus, ubi piſces venduntur. *Varro.* Nullus in piſcaria piſcis erat. Adde *Ulpian. l. 17. Dig. de V. S.* ubi tamen dubia eſt lectio. V. *Piſcaria*.

Piſcarius, a, um, ἁλιευτικός, quod ad piſces ſpectat. *Plaut. Stich. 2. 2. 17.* Arundinem fert, ſporrulamque, & hamum piſcarium. *Id. Curc. 4. 1. 13.* ſymbolorum collectores apud forum piſcarium.

Piſcatio, onis, f. *peſca*, piſcatus. *Ulpian. l. 14. Dig. Commun. prædiorum urb. &c.* Piſcationem thynnariam exercere. Adde *l. 9. Dig. de Uſufr. & quemad. &c.*

Piſcātor, oris, m. *peſcatore*, דיג, Ger. *fiſcher*, Gal. *peſcheur*, Hiſp. *peſcador*, ἁλιεύς, qui piſcatur. *Cic. 3. Offic. c. 14.* Piſcatores ad ſe convocat.

Piſcatorius, a, um, *da peſcare*, ἁλιευτικός, quod ad piſcatorem ſpectat. *Plin. l. 24. c. 9.* Cum ex linea piſcatoria apud eum factitari docuerim. ¶ Piſcatorii ludi vocabantur, qui quotannis menſe Junio trans Tyberim fieri ſolebant a Prætore Urbano pro piſcatoribus Tyberinis, quorum quæſtus non in macellum perveniebat, ſed fere in aream Vulcani, quod id genus piſciculorum vivorum dabatur ei Deo pro animis humanis. *Feſt.* ¶ Piſcatorium æs vetuſto more appellabatur, quod in Monte Albano dabatur pro piſcibus. *Feſt.*

Piſcātrix, icis, f. *peſcatrice*, ἁλιεύτρια, quæ piſcatur. *Plin. l. 9. c. 42.* Nec minor ſolertia ranæ, quæ in mari piſcatrix vocatur.

Piſcatūra, æ, f. piſcatus. *Tertul. lib. 4. adverſ. Marcion. cap. 9.* Ad piſcaturam reſpexit.

Piſcātus, us, m. *peſcagione*, Germ. *fiſchung*, Gall. *peſcherie*, Hiſp. *peſcadora*, γρῖπος, ἄλιευσις, piſcatio, actus piſcandi. *Plin. l. 6. c. 22.* Eſt in piſcatu voluptas, maxime teſtudinum. *Cic. 2. Fin. c. 8.* Vivere piſcatu, aucupio, venatione. ¶ Olim fuit ſecundæ declinat. *Pompon.* apud *Non. c. 2. n. 38.* Omne piſcati genus.

Piſcicŭlus, i, m. *peſcetto*, ἰχθύδιον, parvus piſcis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 48.* Itaque cum piſciculi parvi in concham hiantem innataverint.

Piſcīna, æ, f. *peſchiera*, בריכה, Germ. *fiſchgruben*, Gall. *vivier a poiſſon*, *piſcine*, Hiſp. *vivar*, ἰχθυοτροφεῖον, lacus, & ſtagnum, in quo vivi piſces coercentur. *Cic. 5. Parad. c. 2.* Barbatulos mullulos exceptantem de piſcina. ¶ Et quoniam in piſcinis etiam homines natare ſolebant, invaluit conſuetudo, ut omnes in hunc uſum collectæ aquæ, ſive frigidæ, ſive calidæ, piſcinæ dicantur, quamvis in his nihil piſcium ſit. *Plin. l. 5. ep. 6.* Si natare latius, aut tepidius velis, in area piſcina eſt. ¶ Imo piſcinæ etiam vocantur, ubi anates innatant, unde pecora bibunt, denique ubicunque aqua eſt ad uſum aliquem hominum. *Colum. l. 1. c. 6.* Piſcinas minimum duas, alteram, quæ anſeribus, ac pecoribus ſerviat, alteram, in qua lupinum, vimina, & virgas, atque alia, quæ ſunt uſibus noſtris apta, maceremus. ¶ Denique piſcina dicitur quoque de vaſis ligneis amplioribus, ad tenendam aquam. *Plin. l. 34. cap. 12.* Et in piſcinis ligneæ funditus.

Piſcinālis, & le, o. 3. ἰχθυοτροφεῖος, quod eſt piſcinæ, vel quod ad piſcinam ſpectat. *Pallad. l. 1. tit. 40.* Piſcinales cellæ in æſtivis balneis.

Piſcinarius, ii, m. ἰχθυοτρόφος, qui piſcinis delectatur. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 14. de Hortenſio, & Lucullo.* Mihi vero ut invideant piſcinarii noſtri. Adde *ep. 19.*

Piſcinenſis, ſe, adject. piſcinalis. *Lucil.* apud *Feſt.* Piſcinenſis res eſt.

Piſcinella, æ, f. &

Piſcinula, læ, f. diminutiva ſunt a piſcina. *Varr. l. 8. de L. L.*

Piſcis, is, m. *peſce*, דג, Ger. *fiſch*, Gal. *poiſſon*, Hiſp. *peſcando*, ἰχθύς, animal, quod in aquis degit, & proprie, quod tegitur ſquammis, ut ex *Plinio* apparet *l. 9. c. 12.* *Cic. 2. de nat. Deor.* Etſi piſces, ut aiunt, ova cum genuerunt, relinquunt. *Hor. l. 4. Carm. od. 3.* O mutis quoque piſcibus donatura cycni, ſi libeat, ſonum. *Plaut. Aſin. 1. 3. 26.* Quaſi piſcis, itidem eſt amator lenæ: nequam eſt, niſi recens. ¶ Piſces etiam ſunt unum ex ſignis Zodiaci conſtans ex quatuor, & triginta ſideribus. Cum olim bello Giganteo Venus Typhonem fugiens ad Euphratem una cum Cupidine veniſſet, repentino arborum, & cannarum ſtrepitu, quæ circa flumen erant, perterrita in ipſum invocatis Nymphis proſiluit. Duo piſces accurrerunt, alterque Venerem, alter Cupidinem trans Euphratem incolumes detulerunt. Hinc merito in Cœlum tranſlati ſunt. *Ovid. l. 2. Faſt.* Sed aliqui dicunt, cum Venus, & Cupido in Euphratis ripa animi gratia eſſent, Typhœum repente apparuiſſe, illos terrore ingenti correptos ſe ſe in piſces immutaviſſe, periculo defunctos voluiſſe, ut in Cœlo piſcium illorum imago extaret. Etiam pars Cœli Auſtralis piſcis figura ab Aſſyriis ornata fuit, quæ duodecim ſtellas habet. *Ovid. 3. Faſt. Colum. l. 11. c. 2.* Quintodecimo Calendas Martii Sol in piſces tranſitum facit, id eſt, die 15. Februarii. *Virg. 4. Georg.* Aut eadem ſidus fugiens ubi piſcis aquoſi triſtior hybernas Cœlo deſcendit in undas.

Piſcor, aris, d. 1. *peſcare*, צוד, Ger. *fiſchen*, Gal. *peſcher*, Hiſp. *peſcar*, ἁλιεύω, piſces venor. *Cic. 4. Off. c. 14.* Ut ante ſuos hortulos poſtera die piſcarentur. ¶ *Piſcari in aere*, prov. eſt operam ludere, fruſtra laborare. *Plaut. Aſin. 1. 1. 86.* Jubeas una opera me piſcari in aere.

Piſcōſus, a, um, *che abbonda di peſci*, ἰχθυώδης, piſcibus abundans, vel in quo piſcari facile eſt. *Ovid. 3. Faſt. v. 581.* Eſt prope piſcoſos lapidoſæ Cercinæ ſinus parvus ager.

Piſculentus, a, um, idem ac piſcoſus. *Plaut. Rud. 4. 2. 2.* Qui ſalſis locis incolit piſculentis. *Solin. de Sardinia, c. 4.* Piſculentiſſima ſtagna.

Piſidæ, arum, m. Piſidiæ populi. *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 241.* Finibus obliquis Lydi, Piſidæque feroces. *Cic. 1. Divin. c. 1.* Piſidarum gens. ¶ *Priſcian.* in *Perieg.* uſurpat in 3. declin. & primam, & ſecundam ſyllabas producit. Poſt hoc Piſidum pinguiſſima rura coluntur.

Piſidia, æ, f. *Piſidia*, Turc. *Verſangeli*, ſeu *Verſacsli*, Πισιδία, pars Borealis Pamphyliæ. *Plin. l. 5. c. ult. & l. 6. c. 34.*

Piſinnus, i, m. vetus vocabulum ſignificans puerum, infantem, puſionem, quaſi *puſillus*. *Labeo* apud *veterem Scholiaſt. Perſii ad ſat. 1.* Crudum manduces Priamum, Priamique piſinnos. *Martial. l. 11. ep. 73.* Dracni Neta ſui vocat piſinnam, h. e. parvam puellam. Quanquam ibi tranſlate loquitur. Alii legunt *pipinnam*, hoc eſt parvam mentulam. Alii *upupam* eodem ſenſu.

Piſinum oleum. V. Piſſinus.

Piſito, as, a. 1. frequentativum a piſo, verbum exprimens vocem ſturni. *Auct. carm. de Philom. v. 17.* Sturnus tunc piſitat ore.

Piſo, as, a. 1. idem ac piſo, is, ſeu pinſo. *Varr. l. 1. R. R. c. 63.* Far promendum in hieme, ut in piſtrino piſetur, ut torreatur.

Piſo, is, ſi, a. 3. πτίσσω, pinſo, calco, tundo, purgo, ut fit in hordeo, & aliis frugibus, a verbo Græco allato. *Varr. R. R.* Alii ficum, & uvam paſſam cum piſerunt, affundunt ſapam. *Plin. l. 18. c. 10.* Ut niſi intenti piſant, concidantur grana. *Id. ib.* Cum piſitur ſpica. Ita legit *Harduin.* Alii ubique *pinſo* reponunt, etiam in loco *Varronis*.

Piſo, onis, m. mortarium, in quo aliquid piſitur. *Marcel. Empir. c. 8.* Radices betæ lavabis, ſiccabis, deinde tundes in piſone marmoreo.

Piſōnes, m. 3. Πείσωνες, familia nobiliſſima Romæ, a piſorum ſatione, quod ipſa optime ſererent, ut *Cicerones*, a cicere, *Fabii* a faba, *Lentuli* a lente. Sed *Plinius l. 18. c. 3.* deduxit a pinſendo. ¶ E Calpurniorum proſapia, ſeu gente fuere, quæ a Numa Pompilio deſcendit. Calpurnius enim Numæ filius fuit, ut ait *Feſtus*. ¶ Ex hac familia fuit L. Piſo cognomento Frugi. Hic ſemper contra legem frumentariam C. Gracchi dixerat. Lege tamen lata, Conſularis ad frumentum accipiendum venit. Animadvertit Gracchus in concione Piſonem ſtantem, & quæſivit audiente P. R. qui ſibi conſtaret, cum ea lege frumentum peteret, quam diſſuaſerat. Nolim, inquit, mea bona, Gracche, tibi viritim dividere liceat, ſed, ſi facias, partem petam. *Cic. 3. Tuſc. & 2. Fin.* ¶ Item M. Piſo Philoſophus Peripateticus, æqualis Hortenſii. Item C. Piſo Orator. Item C. al. Cn. Piſo Orator gener Ciceronis. Item Cn. Piſo ſocius Catilinæ. Item L. Piſo inimicus Ciceronis, homo omnibus vitiis infamis. *Cic. 1. nat. Deor. de clar. Orat. & poſt redit. in Sen.* Piſonum etiam familia plebeja fuit, in qua natus eſt L. Piſo Orator, qui Tribunus plebis legem primus de pecuniis repetundis Cenſorino, & Manilio Coſſ. tulit. *Cic. in Brut.*

Piſoniānus, a, um, adject. ad Piſones pertinens, ut Piſonianum vitium, h. e. nimia loquendi libido, qua L. Piſo laboraſſe fertur. *Hieronym. ad Ocean. epiſt. 83.*

Piſſaſphaltus, i, m. *piſſaſpalto*, πισσάσφαλτος, pix mixta bitumini, quæ in Apolloniatarum agro reperitur. *Plin. l. 24. c. 7.*

Piſſelæon, i, n. πισσέλαιον, hoc eſt oleum piceum, a πίσσα, pix, & ἔλαιον, oleum. Ita appellatur oleum factum ex ſucco, ſeu pice cedrina, ut *Plin.* docet *l. 24. c. 5.* item ex cedrinis malis, ut idem tradit *l. 5. c. 7.* ubi alii pro *piſſelæon* legunt *cedrelæon*, hoc eſt cedri oleum, κεδρέλαιον. Sed *Harduin.* ubique *piſſelæon* retinet.

Piſſinum oleum eſt, quod e pice fit, a πίσσα. *pix*. *Plin. l. 15. c. 7.* E pice fit quod piſſinum appellant. Ubi quidam editi libri habent *picinum*; at MSS. omnes *piſſinum*, teſte Harduino. *Id. l. 23. c. 4.* Piſſino oleo uſus ad quadrupedum ſcabiem eſt. ¶ Perperam itaque quidam Lexicographus piſinum legit, & a piſo legumine deducit.

Piſſocērus, n. 2. πισσόκηρος, genus melliginis, mixtum ex cera, & pice, ſive gummi, ſive reſina. *Plin. l. 11. c. 7.* Prima operis fundamenta commoſin appellant periti, ſecunda piſſoceron, tertia propolin.

Piſtacium, & Piſtaceum, n. 2. *piſtacchio*, πιστάκιον, nucis genus apud Alexandriam Ægypti, & Berrhœam Syriæ copioſiſſime proveniens. *Pallad. de inſitione, v. 157.* Quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos. *Plin. l. 13. c. 5.* In nucum genere piſtacea nota. ¶ *Pyſtacia*, orum, f. legitur apud eund. *Pallad. in Februar. tit. 25. in fine.*

Piſtana, æ, f. herba ex ulvarum genere. *Plin. l. 21. c. 17.*

Piſtia Diana, & Piſtia Ceres leguntur in Inſcriptionib. apud *Reineſ. claſſ. 1. n. 130. & 232.* & videri poſſunt ita cognominatæ a πιστός, *fidelis*, *fidus*, ut quemadmodum πίστιος, apud Græcos Jovis cognomentum eſt, ita Diana Fidia, Ceres Fidia dici potuerit. Ipſe tamen *Reineſ.* memoratis errorem eſſe arbitratur, & utrobique *Fiſtia* fuiſſe ſcribendum. V. *eund. ibid.* ad Inſcriptionem XVIII.

Piſtil-

Digitized by Google

Piſtillum, li, n. *peſtello*, , Germ. *morſelſtoſſel*, Gall. *pilon*, Hiſp. *majadero*, , inſtrumentum, quo in mortario quippiam tunditur, a ſup. *piſtum* verbi *pinſo*. *Colum. l.* 10. *c.* 55. Aut bene contuſum conjecto, & piſtillis contrito.

Piſtillus, i, m. idem ac piſtillum. *Virg. in Moreto*, v. 111. Sed gravior lentos ibat piſtillus in orbes.

Piſto, as, a. t. *peſtare*, pinſo. *Veget. de re Veterin. c.* 32. *l.* 1. In pila lignea piſtabis, cernetque ſubtiliter.

Piſtolochia, πιστολοχία, herba, genus Ariſtolochiæ, denſis radicis capillamentis. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Piſtor, oris, m. σιτοποιός, qui ante inventum molarum uſum frumentum in pila contundebat, a *pinſendo*. Piſtor autem antiquitus idem, qui coquus, teſte *Feſto*. *Varro* apud *Non. c.* 2. n. 643. Nec piſtorem ullum noſſent, niſi eum, qui in piſtrino pinſeret farinam. *Id. l.* 1. *de vita P. R.* Nec piſtoris nomen erat, niſi ejus, qui far pinſebat. ¶ Inventis molis dici cœpit de eo, qui farinam ſubigit, panemque conficit, *peſtore*, *fornajo*, ἀρτοποιός. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Piſtores Romæ non fuerunt ad Perſicum uſque bellum, annis ab Urbe condita ſuper quingentos octoginta. *Suet. in Caſ.* Ut piſtorem alium, quam ſibi, panem convivis ſubjicientem compedibus vinxerit.

Piſtoricus, a, um, idem ac piſtorius. *Ulp. l. ſervos autem ſuos, ff. de leg.* 3. Sed quorum operas locabat vel piſtoricas, vel hiſtrionicas. Alii legunt *piſtorias*.

Piſtorienſes milites dicuntur a *Plauto* jocoſe, & ambigue, *Captiv.* 1. 2. 57. poſſunt enim intelligi, ut ſint e Piſtorio oppido, & ut ſtrenui ſint in arte piſtoria, h. e. in pane, & fragibus conſumendis. Verba ſunt: Opus eſt militibus piſtorienſibus, opus panicœis, placentinis, turdetanis, ficedulienſibus.

Piſtorium, n. a *Piſtoja*, Urbs Hetruriæ, in agro Florentino, ad Stellam fl. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Piſtorius, a, um, *da piſtore*, ἀρτοποιικός, ἀρτοπωλικός, quod ad piſtorem pertinet, ut *Ars piſtoria*, quod fuit nomen generale ad panem, & ad omnia delicatiora panis genera, cujuſmodi erant, quas placentas, & mazas appellabant. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Ad opera piſtoria genera tranſeunte cura. Adde *Celſ. l.* 2. *c.* 18.

Piſtriger, vel Priſtiger, a, um, adject. a Piſtris. *Sidon. l.* 4. *ep.* 8. *in carm.* Piſtrigero quæ concha vehit Tritona Cytheren.

Piſtrilla, æ, f. mola truſatilis, quæ manibus circumfertur. *Ter. Adelph.* 4. 2. 45. Apud ipſum lacum eſt piſtrilla, & ea adverſum eſt fabrica.

Piſtrina, æ, f. idem ac piſtrinum. *Plin. l.* 18. *c.* 9. E ſiligine laudatiſſimus panis, piſtrinarumque opera laudatiſſima.

Piſtrinalis, is, adject. ad piſtrinum pertinens, piſtrinenſis. Piſtrinales ſues dicuntur, quæ in piſtrino aluntur furfuribus, & farina. *Colum. lib.* 7. *c.* 9. *R. R. de ſuibus*. Si regio temperata, eſt glabrum pecus, vel etiam piſtrinale album poteſt paſci. Huc facit illud *Plauti Capt.* 4. 2. 27. Piſtores ſcrophipaſci, qui aluunt furfure ſues, quarum odore præterire nemo piſtrinum poteſt. Quidam in veteri *Colum.* legunt *piſtrinale*, ſed non facile confirmant.

Piſtrinarius, ii, m. qui piſtrinum exercet. *Ulpian. l.* 5. *Dig. Depoſ.* . Actionem eſſe adverſus piſtrinarium.

Piſtrinenſis, ſe, o. 3. μυλωνικός, quod ad piſtrinum pertinet. *Suet. in Calig. c.* 39. Comprehenſis ad deportandum meritoriis quoque vehiculis, & piſtrinenſibus jumentis.

Piſtrinum, ni, n. *peſtrino*, *molino*, μύλων, locus, in quo frumentum, & aliæ fruges ante molarum truſatilium inventionem in pilis contundebantur, item poſt molas inventas omnis locus, in quo fruges molis circumactis, opera jumentorum, vel ſervorum, vel impulſu aquæ, aut venti, comminuuntur, a *pinſendo*. *Ter. Andr.* Verberibus cæſum te in piſtrinum, Dave, dedam uſque ad necem. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 11. Oratorem in judicia, tanquam in aliquod piſtrinum, detrudi, & compingi videbam. *Suetan. in Aug.* Exercere piſtrinum, h. e. artem piſtoriam. ¶ Tranſlate pro quovis operoſo loco, vel labore accipitur. *Cic.* 2. *de Orat.* Tibi mecum erit, Craſſe, in eodem piſtrino vivendum.

Piſtris V. in dictione ſeq.

Piſtrix, icis, fem. *fornaja*, mulier, quæ grana in pila pinſit, vel quæ panem conficit. Nam panis confectio apud Romanos fuit opus præcipue mulierum, teſte *Plin. l.* 18. *c.* 11. *Lucil.* apud *Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Eſt etiam piſtrix, icis, vel piſtris, is, πρίστις, marina bellua longi corporis, & anguſti. *Flor. l.* 3. *c.* 7. *de quodam monſtro marino*: Videntibus procul quaſi marina piſtrix evaſerat. V. *Plin. l.* 9. *c.* 3. & 4. ¶ Item ſidus cœleſte, quod & Cetus dicitur. *Cic. in Arat.* v. 134. Piſtricis ſpinæ valida cum luce refulgens. *Germanicus Cæſar in Arat. c. de piſce Notio*. E quibus una magis ſub cauda flamma relucet Squamigeræ Piſtris. *Id. ibid.* v. 357. Auſter Piſtrim agit. ¶ Eſt etiam Piſtris nomen navis in formam marinæ piſtris efformatæ, quæ & Priſtis dicitur per Metatheſim. *Virg.* 5. *Æn.* v. 116. Velocem Mneſtheus agit acri remige piſtrim. *Liv. l.* 35. *cap.* 26. Tres tectas naves, & lembos, piſtreſque.

Piſtura, æ, f. πτίσσις, ἄλεσις, ars pinſendi, ideſt hordea, & frumenta conterendi. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Piſtura non omnium facilis. Et *cap.* 8. Variam pilluarum rationem habent.

Piſtus, a, um, *peſtato*, *peſta*, particip. a pinſor. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Si piſtæ ſerantur. ¶ *Peſtus*. Piſtum pro politum antiqui frequentius uſurpabant.

Piſum, i, n. *piſello*, πίσον, genus leguminis, cujus caules ſparguntur in terram, niſi habeant adminicula. *Plin. l.* 18. *c.* 12. Piſum in apricis ſeri debet frigorum impatientiſſimum.

Pithaules, is, πιθαύλης, qui pulſat quoddam tibiæ genus in modum dolii factum, a πίθος, *dolium*, & αὐλός, *tibia*. *Senec. ep.* 76. Hoc ingenti ſtudia quis ſit pithaules bonus, judicatur. *Vopiſc. in Carino*, *c.* 19. Centum choraulas, etiam pithaulas centum. Alii legunt *pythaulas*. V. *Pythaules*.

Pithecium, n. 2. πιθήκιον, dim. a πίθηκος, *ſimia*. *Plaut. Mil.* 4. 1. 42. Pithecium hæc eſt præ illa, & ſpinthurnicium. ¶ Eſt etiam nomen herbæ, apud *Apulej. de herb. c.* 86.

Pithecuſa, æ, f. *Iſchia*, *Iſcia*, πιθηκοῦσα, inſ. prædives maris Tyrrheni, in Campania, in ſinu Puteolano, ante Miſenum prom. cum urbe cogn. probe munita cum arce, & ſcopulo ab inſula pene ſejuncto. Sed aliquibus duæ inſulæ, Inarime, & Prochyte, Pithecuſæ vocantur. *Ovid. l.* 14. *Met.* deducit a πίθηκος, *ſimia*, his verſibus: Inarimen, Prochyteque legit, ſteriliſque locatas Colle Pithecuſas habitantum nomine dictas. Sententia eſt, urbem Pithecuſas dici a ſimiarum in illa, vel in inſula degentium multitudine. Aliis tamen placet, id nomen accepiſſe a copia doliariorum, qui ibi dolia ex creta faciebant. Nam Pithecuſam dici volunt, non a πίθηκος, *ſimia*, ſed a πίθος, *dolium*. *Plin. l.* 3. *c.* 6. Ænaria a ſtatione navium Æneæ, Homero Inarima dicta, Græcis Pithecuſa, non a ſimiarum multitudine, ut aliqui exiſtimavere, ſed a figlinis doliariorum.

Pitheis, vel Pittheis, idis, patronym. fem. *Ovid. ep.* 10. v. 131. nec in Pittheidos Æthræ filius, h. e. Æthræ filiæ Pithei. De Theſeo loquitur.

Pitheius, vel Pittheius, a, um, quod ad Pitheum ſpectat. *Ovid. in ep.* 4. v. 107. Hic tecum Træzena colam, Pitthæia Regna.

Pithetes, æ, πιθήτης, genus cometæ dolii figuram referens. *Plin. l.* 2. *c.* 25.

¶ Eundem hunc *Apul. de mundo* Pithen vocat.

Pitheus, vel Pittheus, a, um, adject. ad Pitheum pertinens. Fuit autem Pitheus avus maternus Theſei, Trœzenarum rex. *Ovid. Met.* 15. v. 295. Eſt prope Pitheam tumulus Trœzena ſine ullis, &c.

Pithiæ, arum, πιθίαι, meteora, globi ignis in cœlo apparentes dolii figura. *Senec. Quæſt. nat. l.* 1. *c.* 14.

Pitho, us, f. contract. πειθώ, Suada, Suadela, Dea perſuadendi, Dea profeſſa Eloquentiæ, a πείθω, *perſuadeo*. *Cic. in Brut. c.* 15. Quam vocant Græci, cujus effector eſt Orator, hanc Suadam appellavit Ennius. ¶ Pitho alia, Dea quædam fuit, quæ colebatur Corinthi, quam Hermeſianax, & Proclus unam ex Gratiis eſſe dixerunt. Sappho, ut legitur in *Scholiis in Heſiodum*, ut filiam eſſe Veneris, quo in loco in Ἔργοις, ſcribit, Pandoram a Gratiis, & Pitho ornari. *Pauſanias l.* 2. ait eandem eſſe, ac Dianam: alii unam ex Atlantibus, ideſt ex filiabus Atlantis, & Æthræ. Huic templum Hypermeſtra, ſeu Hypermneſtra filia Danai dedicavit, cum in judicio rea a parente ob Linum, ſeu Lincæum ſervatum facta, evaſiſſet. *Pauſan. l.* 2. *Plin. l.* 34. *c.* 8. & ibi *Hermol.*

Pitiſſo, as, a. 1. *aſſaggiare il vino*, Ger. *ſurpſſlen*, Gal. *bevoter*, *eſſayer*, Hiſp. *bever poco a poco*, ἀπογεύομαι, eſt potantibus, ut loquitur *Tullius*, & minutis poculis pergræcari, ideſt parvum aliquid paullatim, & quaſi tentandi gratia guſtare, a πτύζω, quod a πτύω, *bibo*. *Ter. Heaut.* 3. 1. 48. Pitiſſando modo mihi quid eſſet abſumpſit? ¶ Alii ſcribunt *pytiſſo*, quod ſignificat, inquit *Donat.* vinum cum aliqua probatione expuere. Nam πτύω, ſpuere eſt, a quo fit πτύζω.

Pittacium, vel Pictacium, πιττάκιον, neut. 2. modicus pannus, qui aliquo medicamento illitus modo præcordiis, modo capiti dolenti imponi ſolet ad mitigandum cruciatum. *Celſ. l.* 3. *c.* 10. *de capitis dolore*: Habere duo pittacia, quæ latitudinem frontis æquent. In quibuſdam codicib. legitur *pittacia* unico *t*. *Laberius* apud *Gel. lib.* 16. *c.* 7. pictacium poſuiſſe dicitur pro tegmine capitis, *cappuccio*. ¶ Præterea pictacia, ſeu pittacia dicuntur ſchedulæ breves, ſeu libelli, in quibus memoriæ cauſa aliquid adſcribitur, *viglietti*. *Petron. in ſatyr.* Allatæ ſunt amphoræ vitreæ diligenter gypſatæ, quarum in cervicibus pittacia erant affixa cum hoc titulo. Falernum annorum centum. *Lamprid. in Severo*, *c.* 21. De promovendis etiam ſibi adnotabat, & perlegebat cuncta pittacia. Alii ſcribunt *pictacia*. V. ibi *Caſaub.*

Pittacus, m. 2. Πιττακός, Philoſophus Mitylenæus, unus ex ſeptem Græciæ Sapientibus, qui ex Leſbo tyrannum Melanchrum depulit, & certantibus Athenienſibus, atque Mitylenæis dux in bello factus, Phrynonem Athenienſium ducem ſingulari certamine interfecit. Hujus illud eſt. *Providere, ne caſus veniant; ſi forte venerint, æquo animo tolerare*. *Auſon. in Sapientib.*

Pittheus. V. Pitheus.

Pituita, æ, f. *flemma*, *catarro*, Germ. *die ſchleim*, Gal. *catharre*, *flegme*, Hiſp. *flema*, *humor*, φλέγμα, ſanguis imperfecte coctus, humor crudus, & nervis, excrementitius, vel naturaliter, vel præternaturaliter in corpore genitus, quo pertinent mucus narium, qui ex capite redundat, ſaliva, phlegma ventriculi, & inteſtinorum. *Cic.* 4. *Tuſc.* Quemadmodum cum ſanguis corruptus eſt, aut pituita redundat, aut bilis in corpore, morbi ægrotationeſque naſcuntur. In plurali num. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Hujus radix pituitas capitis purgat. ¶ Interdum ſumitur pro morbo ex pituitæ fluxu nato, quo etiam gallinæ infeſtantur. *Col. l.* 8. *c.* 5. Sæpe etiam jam validioribus remediis factis, atque ipſis matribus etiam vitanda pituitæ pernicies erit. *Pallad. l.* 1. *tit.* 27. Pituita his naſci ſolet, quæ alba pellicula linguam vestit extremam. Adde *Plin. l.* 10. *c.* 57. ubi & remedia docet. Hoc genus morbi Itali vocant *la pipita*. ¶ Dicitur etiam de humore lento ex arboribus effluente. *Plin. l.* 17. *c.* 27. Amygdalæ ex amaris dulces fiunt, ſi ſtipite ab ima parte circumforato, defluent pituita abſtergatur. ¶ Varia eſt ratio quantitatis in hac voce. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. Præcipue ſanus, niſi cum pituita moleſta eſt. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 57. Somnia pituita qui purgatiſſima mittunt. Ubi videtur triſyllaba eſſe. *Catul. epigr.* 24. Mucuſque, & malo pituita naſi.

Pituitaria, f. herbæ ſpecies, al. aſtaphiſagria, ſeu uva agreſtis, ita dicta, quod pituitam oris ſiccet. *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Pituitoſus, a, um, *pituitoſo*, Germ. *vol rotz*, Gal. *flegmatique*, Hiſp. *flematico*, φλεγματώδης, qui pituita abundat. *Cic. de Fat. c.* 4. In aliis eſſe pituitoſos, & quaſi redundantes, in aliis exſiccatos, atque aridos.

Pitulinus, a, um, adject. qui eſt ex pinu, quæ Græce πίτυς dicitur, ut pityina reſina, apud *Marcel. Empyr.* pityina cera, apud *Theod. Priſcian. l.* 2.

Pityis, idos, f. nux pinea e pinaſtris. *Plin. l.* 15. *c.* 10.

Pityocampa, æ, f. πιτυοκάμπη, eruca e pinu naſcens, a πίτυς, *pinus*, & κάμπη, *eruca*. Venenatum eſt animal, & legibus prohibitum. *Plin. l.* 23. *c.* 2. & *l.* 28. *c.* 9.

Pityuſæ, l. 1. *las Islas de Yvica*, duæ inſulæ Hiſpaniæ, in mari Medit. inter Balearem majorem inſ. ad Or. & prom. Dianium, ſinumque Sucronenſem ad Occ. quarum major, quæ ad Bor. Ebuſus vocatur, vulgo *Yvica*; minor extenſa eſt ad Auſtr. parvi admodum circuitus, & dicitur Ophiuſa, *la Formentera*, ſed deſerta eſt propter ſerpentes. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Pius, a, um, *pio*, , Germ. *gottesfürchtig*, Gall. *religieux*, Hiſp. *pio*, εὐσεβής, qui parentes, & eos, qui parentum loco ſunt, item patriam juſto cultu proſequitur. *Cic.* 3. *Offic.* Ipſi patriæ conducit pios habere cives in parentes. ¶ Dicitur etiam de religioſo, ſive de eo, qui recte in Deum affectus eſt. *Cic. de Leg.* Dii piorum, & impiorum habent rationem. ¶ Accipitur pro benigno, & miſericorde. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 70. Pium, ac pudicum ingenium narras Pamphili. ¶ Caret comparativo. De ſuperlativo ſic *Cic.* 13. *Phil. cap.* 19. Tu porro ne pios quidem, ſed piiſſimos quæris, & quod verbum omnino nullum in Lingua Latina eſt, id propter tuam divinam pietatem novum inducis. ¶ Sed tamen a poſterioribus auctoribus *piiſſimus* invenitur uſurpatum. *Curt. l.* 9. *c.* 6. Vobis quidem, o fidiſſimi, piiſſimique civium, atque amicorum, grates ago, habeoque. Adde *Senec. de conſol. ad Polyb. c.* 26. *Tacit. in Agric. c.* 43. *Florum l.* 4. *c.* 7. & alios: ut omittamus antiquas Inſcriptiones, in quibus ſæpiſſime legitur. Quin & *pientiſſimus* in iiſdem Inſcriptionibus non ſemel reperitur, ut apud *Gruter. pag.* 369. *n.* 5. Patri pientiſſimo. & *pag.* 636. *n.* 7. Fratri optimo pientiſſimo.

Pix, icis, f. *pece*, , Ger. *pech*, Gall. *poix*, Hiſp. *pez*, *viera*, fluxus combuſtæ in tæda ſua reſinæ, ut definit *Ruellius*. Differt a *reſina*. Nam eſt liquor craſſus ex arboribus fluens, & ſæpe ſua ſponte ſiccatus ad Solem, *pix* eſt, quæ fit ex arborum reſinis ad ignem decoctis, idque ad uſum navium, & aliarum multarum rerum uſum. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Sed & picem meminiſſe debemus non aliud eſſe, quam combuſtæ reſinæ fluxum. *Id. l.* 14. *c.* 20. Craſſiorem vero, & ad pices faciendas cedrus. *Ovid. epiſt.* 18. *v.* 7. Cœlum pice nigrius. ¶ Eſt etiam pix inter tormenta ſervorum. *Lucret. l.* 3. *v.* 1030. Verbera, carnifices, robur, pix, lamina, tædæ. Adde *Plaut. Capt.* 3. 4. 65.

Pixacanthum, ſeu pyxacanthum, neut. 2. πυξάκανθος, ſpinæ ſpecies, al. chironium. *Plin. lib.* 24. *cap.* 13. Pixacanthi baccæ contra ſerpentium ictus bibuntur.

Placa-

P ANTE L.

Placabĭlis, le, o. 3. *placabile*, εὐίλατος, qui facile placatur, propitiabilis. *Cic. Att. l. 1.* Et immovabiles animos eſſe optimorum ſæpe hominum, & eoſdem placabiles. *Id. Verr.* 2. *c.* 38. Omnia placabiliora, quam animum Prætoris. ¶ Item qui facile placat. *Lactant. epitom. Inſtit. c.* 6. Sacrificium placabile. & *l.* 4. *c.* 28. Placabiliores hoſtiæ. Videtur etiam *Terentius* hoc ſenſu uſurpaſſe, cum loquit *Adelph.* 4. 3. 17. Quapropter te ipſum purgam ipſi coram, placabilius eſt. h. e. magis inſervit ad placandum.

Placabilĭtas, atis, f. τὸ εὐίλατον, lenitas, manſuetudo. *Cic.* 1. *Offic. c.* 25. Nihil enim laudabilius, nihil magno, & præclaro viro dignius placabilitate, atque clementia.

Placabilĭter, adv. placate. *Gell. l.* 7. *c.* 3. Judices conciliandos eſſe laudabiliter, ac placabiliter.

Placāmen, inis, o. idem ac placamentum. *Liv. l.* 7. *c.* 2. Ludi quoque ſcenici, nova res bellicoſo populo, inter alia cœleſtis iræ placamina inſtituti dicuntur.

Placamentum, ti, n. *placamento*, *pace*, id, quo quis placatur. *Plin. l.* 21. *c.* 7. Hoc veluti placamento terræ blandiuntur. *Tac. l.* 15. Non largitionibus Principis, non Deum placamentis decedebat infamia.

Placāte, adv. *pacificamente*, ἀταράκτως, quiete, inturbate. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 1. Omnia humana placate, & humane feramus. *Id. l.* 6. *Fam. ep.* 13. Sed hoc ipſum intelligamus eum quotidia remiſſius, & placatius ferre.

Placatĭo, onis, f. ἐξίλασμα, mitigatio, pacificatio. *Cic.* 4. *Tuſc.* Sed omnis ejuſmodi perturbatio animi placatione abluatur. Adde 3. *nat. Deor. c.* 2.

Placatorius, a, um, ad placandum pertinens. *Tertul. de patient. c.* 13. Hoſtia placatoria.

Placātus, a, um, *placato*, *quieto*, *mite*, ἐξιλασθείς, εὐίλατος, lenitus. *Cic.* 3. *Catil.* Niſi Dii immortales omni ratione placati ſuo numine prope fata ipſe flexiſſent. *Plin. l.* 12. *c.* 18. Imo vero, ut palam eſt, placatiores. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 41. Qui nonnunquam etiam ſine viſis ſomniorum placatiſſimam quietem affert.

Placendus, a, um, *che deve piacere*, partic. a placeo. *Plaut. Trin.* 5. 2. 25. Si illa tibi placet, placenda dos quoque eſt, quam dat tibi.

Placenta, æ, f. *focaccia*, חלה, Germ. *kuche*, Gall. *gateau*, *torteau*, Hiſp. *torta*, πλακοῦς, panis, ſive cibi genus, quod citra fermentum in furno coqui conſuevit, ve farina fere conſtans ſiliginea, caſeo, & melle adjecto. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. *v.* 11. Pane egeo, jam mellitis potiora placentis.

Placentĭa, æ, *piacenteria*, ἀρέσκεια, ſtudium nimium ubique & omnibus placendi. *Apul. de Philoſoph.* Ad placentiam illecti.

Placentia, æ, f. *Piacenza*, Πλακεντία, urbs Galliæ Togatæ, & Ciſpadanæ, colonia Romanorum, ampla, cum arce probe munita, circa finem Æmiliæ, apud Padum fl. *Silius l.* 8. *v.* 594. Certavit Mutinæ quaſſata Placentia bello.

Placentīnus, a, um, πλακεντῖνος, quod ad Placentiam ſpectat. *Cic. in Brut.* Ego memini T. Tincam Placentinum, hominem facetiſſimum. Adde *Verr.* 3. *c.* 13. ¶ Placentini milites ambigue dicuntur a *Plauto*, vel Placentiæ incolæ, vel placentarum ſtudioſi. V. *Piſtorienſes*, ubi verba Plauti retulimus.

Placĕo, es, cui, citum, n. 2. *piacere*, ערב, Germ. *gefallen*, Gall. *plaire*, Hiſp. *plazer*, ἀρέσκω, gratus ſum, arrideo. *Cic.* 2. *de Or.* Ego enim nunquam mihi minus, quam heſterno die, placui. *Id. ad Q. Fr.* Suſpicabar placiturum tibi eſſe librum meum. *Ovid. ep.* 6. facie placera. ¶ Placere ſibi, *compiacerſi*, efferri, gloriari, confidere. *Quintil.* Placeas, licet, tibi opum tuarum fiducia dives. Particip. *placendus* V. ſuo loco. ¶ Sæpe uſurpatur imperſonaliter.

Placet, ebat, cuit, vel placitum eſt, *piacere*, *parere*, ἀρέσκει, δοκεῖ. *Cic. pro Dom.* Ut populo de Cyprio Rege placeret, de exulibus Byzantiis diſpliceret? ¶ Sæpe ponitur pro videri, eſſe alicujus opinionis. *Cic.* 1. *de Div.* Ut doctiſſimis, ſapientiſſimiſque placuit. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 2. Itaque poſtridie placuit, ut breviter ſententias diceremus. *D. Brutus l.* 11. *Fam. ep.* 1. Placitum eſt mihi, ut poſtularem legationem liberam mihi reliquiſque noſtris. ¶ Hinc in placitis, & ſtatutis publicis ſenatus, vel aliorum Magiſtratuum fere ſemper hoc verbo utabantur, ut apud *Cicer. Verr.* 4. *c.* 39. Cum Sthenius abſens reus factus eſſet, de abſente nullum fieri judicium placere; ſi quod eſſet factum, id ratum eſſe non placere. ¶ Placitum *eſt*, placuit. *Tac.* 6. *Ann. c.* 9. Placitum, eandem pœnam irrogari. ¶ *Res mea mihi placent*, ſuccedunt, proſpere fluunt, *mi van bene*. *Liv. l.* 33. *c.* 31. Antiochum tranſgreſſurum in Europam, cum primum ei res ſuæ placuiſſent, non dubitabant.

Placida, æ, V. Macaplacida.

Placĭde, adv. *placidamente*, ἠρέμα, εἰρηνικῶς, quiete, ſine tumultu. *Cicer.* 4. *Verr.* Prætoris injurias tacita, hoſpitis placide ferendas arbitrabatur. *Id. in Orat. c.* 27. Placide, ſedateque loqui. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 14. Placide ire. *Salluſt. in Catil. c.* 39. Plebem placidius tractare. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 35. Placide oſtium aperim, *pian piano*.

Placidiānus, vel Placideianus, i, prælautiſſimus ſui temporis gladiator, cujus meminere *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 21. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. & *Lucil.* apud *Non. cap.* 4. *num.* 62.

Placidĭtas, atis, f. ἀταραξία, lenitas. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 1. Et propter utilitatem, & propter placiditatem. *Gell. l.* 13. *c.* 21. *ex commen. Servilii Claudii.* Nerio dictum quaſi Neirio, hoc eſt ſine ira, cum placiditate.

Placidŭlus, a, um, adject. diminut. a placidus. *Auſon. in Parental.* 27. Cinis placidula.

Placĭdus, a, um, *piacevole*, נעים, Ger. *freidſam*, Gal. *paiſible*, Hiſp. *blando*, *plazentero*, πρᾶος, ἤπιος, ſedatus, placatus, tranquillus, lenis, quietus, mitis. Differt a clemente, quia, teſte Donato, clemens eſt circa recte agentes, placidus etiam circa delinquentes, clemens animo, placidus vultu. *Ter. Adelph.* 5. 4. Illa ſemper egit ſuam vitam in otio, in conviviis, clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus. *Cicer. pro Cæc.* Ita eum placidum, mollemque reddidi. *Id.* 1. *de Orat.* Non ſemper fortis oratio quæritur, ſed ſæpe placida, ſummiſſe, lenis. *Id.* 5. *Tuſc.* Semper in ejus animo placidiſſimam pacem eſſe. ¶ Arbor placida eſt, cui ſylveſtris opponitur. *Plin. l.* 16. *cap.* 3. Præterea ſunt aliquæ ſylveſtres, aliæ placidiores, quæ culta obtinent. ¶ Cœlum placidum, ſerenum notat. *Sil. l.* 12. Nec placido commota tonitrua cœlo. ¶ Dies placidus, tranquillus, & ſerenus dicitur. *Sen. ep.* 101. Accipit ab hoc auras quam libet ſereno, & placido die.

Placĭtis, idis, f. cadmiæ ſpecies. *Plin. l.* 34. *c.* 9.

Placĭto, as, n. 1. freq. a *placeo*. *Plaut. Bacch.* 4. 10. 10. Neque placitant mores.

Placĭtum, ti, ſubſt. n. *decreto*, ἀρεστόν, δόγμα, ἀρεσκόμενον, decretum, a *placet*, *ebat*, qua notat cenſere, opinari. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Delentem cunctorum majorum placita. *Id. l.* 24. *c.* 23. Medicorum placitis novitate aliqua ſe ſe commendantium.

Placĭtus, a, um, *piacciuto*, ἀρεσθείς, quod placuit, part. a *placeo*. *Ter. in prol. Hec.* Ubi ſunt cognitæ, placitæ ſunt. *Id. ibid.* Quæ vobis placita conditio eſt, datur. *Ovid. ep.* 16. Eſt virtus placitis abſtinuiſſe bonis.

Placo, as, avi, atum, a. 1. *placare*, *pacificare*, πραΰνω, ἱλάσκομαι, ſedo, mitigo, placidum facio. *Cicer.* 2. *Catil. c.* 8. Quos quidem ego, ſi ullo modo fieri poſſet, non tam ulciſci ſtudeo, quam ſanare, & ipſos placare Reipublicæ. *Id. de Aruſp. reſp. c. ult.* Noſtræ nobis ſunt inter nos iræ, diſcordiæque placandæ. *Id. Fam.* 13. *ep.* 1. Placare ſibi aliquem. ¶ Translate *Horat. l.* 1. *ſat.* 8. Eſca placat iratum ventrem.

Plāga, æ, f. *piaga*, *percoſſa*, πληγή, ictus, percuſſio, vulnus. *Celſ. l.* 8. *c.* 4. Plagam, ſi ex vulnere eſt, talem neceſſe eſt habeamus, qualem accepemus, *piaga*, *che viene da ferita*. *Cic. pro Flac. cap.* 27. Utrum noſtrum eſt, an veſtrum hoc proverbium: Phrygem plagis fieri ſolere meliorem? ¶ Ponitur & pro inciſione arboris. *Plin. l.* 11. *c.* 25. Succus a plaga manat. ¶ Translata accipitur pro damno, calamitate, exitio. *Cic. pro Sext. c.* 19. An non accipienda plaga mihi inſanabilis illa mortifera, quam Reip. impoſuiſſet. *Id. pro Mur. cap.* 21. Atque ex omnibus illa plaga eſt injecta petitioni tuæ, non tacente me, maxima. *Id. in Orat. c.* 68. Sic oratio nec plagam gravem facit, niſi petitio fuerit apta.

Plăga, æ, f. *clima*, κλίμα, χώρα, ſpatium amplum cœli, vel terræ, quod etiam dicitur tractus, a πλάξ, æquor, *planities*. *Virg.* 7. *Æn. v.* 227. plaga Solis iniqui. *Cic.* 2. *de Div. c.* 13. Quod eſt ante pedes, nemo ſpectat, cœli ſcrutamur plagas. ¶ Interdum etiam ſignificat retis genus, ideſt rete rarum ad capiendas feras, vel funem, quo retia tenduntur, & uſurpatur fere in num. plur. *Virg.* 4. *Æn.* Retia rara plagæ, lato venabula ferro. Ubi *Servius* ſcribit, plagas proprie illos funes dici, quibus retia tenduntur circa imam, & ſummam partem. ¶ Hinc incidere in plagas, translate pro incidere in periculum. *Cic.* 7. *Verr. c.* 58. Si mehercules ex his laqueis te exueris, ac te aliqua vi, ac ratione explicaris, in illas tibi majores plagas incidendum eſt. ¶ Præterea plaga, *Nonio* teſte *c.* 4. *n.* 361. accipitur pro tomli, ſeu lectuaria, ſeu lecticaria ſindone, ideſt pro granda lecti tegmine linteo, & candido. *Varro ibid.* Eburneis lectis, & plagis ſigillatis. ¶ Item pro parte veſtis, quæ aliter *clavus* vocatur. *Pacuvius*, *Atalanta*. Et ſimitu pictæ plagæ pallam. Ita enim legendum apud *Nonium*, ut in Notis ad fragmenta veterum *Voſſius* obſervavit.

Plagiārius, ii, m. ἀνδραποδιστής, qui plagii crimine tenetur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Licinium plagiarium cum ſuo pullo Milvino tributa exigere. ¶ Per Synecdochen hæc vox etiam ad librorum fures extenditur. *Martial. l.* 1. *ep.* 53. Impones plagiario pudorem.

Plagiātor, oris, m. idem qui plagiarius. *Tert. l.* 5. *adv. Marc. c.* 23.

Plagĭger, ra, rum, πληγηφόρος, qui plagas gerit, qui genitus eſt ad plagas ferendas. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 20. Plagigera genera hominum.

Plagigerulus, a, um, idem ac plagiger. *Plaut. Moſtel.* 4. 1. 19. Peſſuli ſui prodigi, plagigeruli.

Plagioſippus, i, m. vox ficta ad ſignificandum eum qui plagas infert: vel (ſi malis ducere a *plagium*) eum qui furtis delectatur. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 31. Pronominatio eſt, quæ cognomine quodam extraneo demonſtrat id, quod ſuo nomine appellari non poteſt, ut ſi quis de adverſario dicat: Videte, judices, quemadmodum me plagioſippus iſte tractarit. *Turneb. l.* 20. *c.* 25. ex conjectura lectionem mutare conatur.

Plăgipatida, æ, com. qui plagas patitur. *Plaut. Capt.* 3. 1. 12. Nihil morantur jam Lacones imi ſubſellii viros plagipatidas.

Plăgium, ii, n. ἀνδραποδισμός, crimen illud, quo quis hominem, quem ſcit liberum eſſe, emit, & pro ſervo tenet, vel vendit, item quo alieno mancipio perſuadet, ut a domino fugiat, vel ipſum invito, vel inſciente domino celat, vinctum habet, emit, vendit, donat. Eſt a πλάγιος, quod proprie notat obliquum, metaphorice autem pro doloſo ſumitur. *Calliſtrat. l. non ſtatim*, *ff. ad l. Fabiam*, *de Plagiariis*. Servos alienos qui ſollicitaverit, aut interceperit, crimine plagii, quod illi intenditur, teneatur, nec ne, facit quæſtionem. ¶ Eſt etiam retis genus. *Gratius in Cyneg. v.* 24. Armorum caſſes, plagiique exordia ſtus.

Plăgōſus, a, um, *impiagato*, πληγώδης, plenus plagis. *Apul. l.* 9. *Metam.* Plagoſum dorſum. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui frequentes, & multas plagas infert. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 70. Memini quæ plagoſum mihi parvo Orbilium dictare.

Plăgŭla, æ, f. breve pallium, veſtimentum, aut velum textile, linteum. *Suet. in Tito c.* 10. Lecticæ dimotis plagulis. *Liv. l.* 39. *cap.* 6. Inde primum lectos æratos, veſtem ſtragulam pretioſam, plagulas, & alia textilia, &c. ¶ Item byblus, ſeu papyri philyra. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Premuntur deinde prælis, & ſiccantur Sole plagulæ, atque inter ſe junguntur.

Plagusĭa, f. 1. genus piſcis, a πλάγιος, *obliquus*, quia oblique incedit, ideſt, non verſus caput, ſed in latera. *Plaut. in Rud.* 2. 1. 9. Muſculos, plaguſias, ſtriatas. Al. aliter leg.

Planaratrum, i, n. aratum cum duabus rotis, a Gallis primo inventum. *Plin. l.* 18. *c.* 18. ubi Harduinus mavult legere *planſtraratum*, compoſita voce ex *planſtro*, & *aro*, *as*.

Planarĭa, f. 1. *Planosa*, inſ. parva maris Liguſtici, inter Capraria, & Corſicam. *Plin. l.* 3. *c.* 6. dictam ſcribit a *planicie*, quod æqualis freto ſit, ideoque navigiis fallax. ¶ Planaria item, una ex inſulis Fortunatis. *Plin. lib.* 6. *cap.* 32.

Planarĭus, a, um, adject. qui in plano fit, ut planarius conflictus, apud *Ammian. l.* 19. *c.* 5. Planaria interpellatio, *l.* 4. *Cod. de dilat.* h. e. compellatio Magiſtratus, quæ fit de plano, h. e. antequam in tribunal aſcendat.

Planca, æ, f. πλάξ, tabula plana, vel complanata. *Feſt. Plin. l.* 8. *c.* 43. Nec pontes aſini tranſeant per raritatem plancarum tranſlucentibus fluviis. Aliqui legunt, *per raritatem earum*. *Pallad. l.* 1. *tit.* 21. Plancæ roboreæ ſupponantur ſtationibus equorum cum ſtramine.

Planciānus, a, um, adject. a Planco nom. proprio, ut Plancianum Senatuſconſultum, *l.* 1. *Dig. de l. agnoſc.*

Planctus, us, m. *percoſſa*, κοπετός, percuſſio, a *plango*, quod proprie notat verberare. *Lucan. lib.* 2. *v.* 24. Exigit ad ſævos famularum brachia planctus. ¶ Speciatim ſumitur pro fletu, & lamentatione cum pectoris percuſſione, *pianto*, θρῆνος. *Senec. in Herc. Oet. verſ.* 1345. Planctus immenſas reſonet per urbes.

Plancus, a, um, πλάγκος, qui ſupra modum planis pedibus eſt, ideſt, qui pedes imos graciles, planoſque æqualiter habet, qui aliter *plotus*, & *plautus* dicitur. *Plin. l.* 11. *c.* 45. Vola homini tantum, exceptis quibuſdam. Nanque & hinc cognomina inventa Plauti, Planci, &c. ¶ Eſt præterea plancus, i, aquilæ genus. *Id. l.* 10. *c.* 3.

Plancus, m. a. Romanus quidam, cujus extant epiſtolæ luculenter ſcriptæ inter *Cic. Famil.* Hic, teſte *Euſebio*, cum Galliam Comatam regeret, Lugdunum condidit, quæ urbs Senecæ temporibus deflagravit incendio.

Plane, adv. *apertamente*, *pianamente*, *chiaramente*, φανερῶς, προδήλως, aperte, manifeſte. *Cic.* 2. *Fin. c.* 5. Plane, & aperte loqui. *Id.* 1. *de Orat. c.* 61. Nemo planius eo locutus. *Id.* 2. *Div. cap.* 46. Demoſthenem ſcribit Phalereus, cum *rho* dicere nequiret, exercitatione feciſſe, ut planiſſime diceret. ¶ Significat etiam omnino, penitus, *totalmente*, *affatto*. *Id.* 14. *Fam. ep.* 4. Non videbor mihi plane periiſſe. *Id. de clar. Or. c.* 81. Perfecte planeque eruditus. ¶ Item certo, *certamente*, *ſicuramente*. *Ter. Heaut.* 5. 1. Qui alia tam plane ſcias.

Planēta, æ, m. *pianeta*, Ger. *planeſtern*, Gal. *planete*, Hiſp. *planeta*, πλανήτης, ſidus errans, a πλανάομαι, *erro*, *vagor*. Ita autem planetæ vocantur, non quia errent re vera, ſed quia errare videantur, idque ideirco, quia

nunc alio, atque alio ab octavi cœli ſtellis diſtent intervallo, cum idem ſemper ſpatium ſervent ſidera firmamenti, utpote orbis ejuſdem ſtellæ, atque partes. *Cic. 1. & 2. de nat. Deor.* ¶ Planetæ ſeptem ſunt. Saturnus ſummum locum obtinet, proximum Jupiter, tertium Mars, quem deinde Sol ſubſequitur, Solem Venus, ſub Venere Mercurius ſitus eſt, Luna ultimum, terriſque proximum, eundemque minimum orbem poſſidet. *Cic. 2. de nat. Deor. & in Somn. Scip.* ¶ In plurali num. *planetes*, pro *planetæ*. *Gel. l. 14. c. 1.* Ut alii planetes pari poteſtate eſſent. ¶ De genere hujus nominis V. dicta in *Cometes*.

Planetarius, ii, m. *oſſervator de' Pianeti*, *aſtrologo*, aſtrologus. *Auguſt. l. 4. Confeſſ. c. 3.* Illos planetarios, quos mathematicos vocant, conſulere non deſiſtebam. Al. rectius leg. *planos*. Adde *Serv. ad Æn. 3. v. 284.*

Planeticus, a, um, adject. ad planetam pertinens. *Sidon. l. 8. ep. 11.* Planeticorum ſiderum globus.

Plango, is, xi, ctum, a. 3. *percuotere*, [illegible], proprie eſt verberare, ab antiquo *plago*. Plago autem ſuit a [illegible], quod Doricum pro [illegible], *percuſſio*. *Lucret. l. 2. v. 1153.* Nec mare, nec fluctus plangentes ſaxa crearunt. *Ovid. 2. Met. v. 584.* Plangere nuda meis conabar pectora palmis. ¶ Significat etiam lugere cum clamore, & pectus, aut caput præ dolore percutere. *Stat. 11. Theb. verſ. 157.* Plangunt ſua damna coloni. ¶ *Virg. 1. Georg. v. 334.* Nunc nemora ingenti vento, nunc litora plangunt, h. e. reſonant.

Plangor, oris, m. [illegible], ictus, percuſſio. *Catul. Arg. 59.* Leviterque ſonant plangore cachinni. ¶ Ponitur quandoque pro fletu cum pectoris percuſſione, aut alio doloris ſigno. *Cic. in Orat.* Plangore, & lamentatione compleremus forum.

Plangunculá, æ, f. puſilla pupa, a [illegible], quod pupam notat. Unde Scholiaſtes Callimachi exponit [illegible], ceream nympham. *Cicer. Att. l. 1. ep. 8.* Tulliola, deliciæ noſtræ, tuam plangunculam flagitat. Alii leg. *tuum munuſculum*. *Id. ib. l. 6. ep. 1.* Inventæ ſunt quinque plangunculæ matronarum. Al. leg. *ſigncula*.

Planiloquus, a, um, qui plane, & libere dicit, quod ſentit. *Plaut. Truc. 4. 4. 11.* Planiloqua eſt, paucis ut rem ipſam attigit!

Planipēdes mimi dicti ſunt, qui nudis pedibus in ſcenam intraibant, ad differentiam comœdorum, qui ſoccis, & tragœdorum, qui cothurnis induti pedes agebant. *Feſtus*. Vel quia non in ſuggeſtu ſcenæ, ſed in plano orcheſtræ actitabant. *Diomed. l. 3.* *Quintius Atta apud eund. ibid.* Daturin' eſtis aurum? exultat planipes.

Planipedius, a, um, adject. humilis, ut planipedia Comœdia apud *Donat. & Diomed.* V. Planipes.

Planitas, atis, f. *chiarezza*, ſermonis perſpicuitas, ſimplicitaſve. *Auctor dial. de cauſ. corrupt. eloq. c. 23.* Sententiarum planitas.

Planitia, æ, f. &

Planities, ei, f. *pianura*, [illegible], Ger. *ein eben*, Gal. *plaine*, Hiſp. *el llano*, *llanura*, [illegible], [illegible], æqualitas loci, locus planus. *Cic. 1. de Div. c. 1.* Principio Aſſyrii propter planitiem, magnitudinemque regionum, quas incolebant, &c. *Vitruv. l. 7. c. 3.* Planitiæ coronarum ſunt periculoſæ.

Planitudo, inis, f. idem ac planities. *Colum. l. 4. c. 30.* Perticæ cacuminum modicæ planitudinis.

Planitus, adv. idem ac plane. *Tertul. l. de Pall. c. 4.* Quo planitus adeam...

Planta, æ, f. *pianta*, [illegible], Ger. *etwas*, Gal. *plante*, Hiſp. *planta*. [illegible], [illegible], ſtirps, ſurculus, vel germen tum herbæ, tum arboris. *Cic. de Sen.* Malleoli, plantæ, ſarmenta, vites, traduces, propagines nonne ea efficiunt? &c. ¶ Hinc planta ponere, *trapiantare*, contrarium eſt τῷ ſemina ponere. *Colum. l. 11. c. 3. de ruta*. Menſe Februario vel planta, vel ſemine recte ponetur. ¶ Planta item eſt tota pars inferioris pedis, *la pianta del piede*. *Virg. 12. Æn. v. 718.* Perniceſ plantæ. *Ovid. 2. Metam.* Ut terſis niteant talaria plantis. *Plaut. Caſ. 4. 4. 20.* Inſiſtit plantam, h. e. pedeto pede premit.

Plantago, inis, f. *piantaggine*, [illegible], genus herbæ, a *planta*, quia plantæ pedum ſimilis eſt. *Plin. l. 25. c. 8.* Celebravit & Themiſon medicus vulgarem herbam plantaginem, tanquam inventor.

Plantaris, & re, o. 3. [illegible], quod ad plantam pedis ſpectat. *Stat. l. 1. Theb. v. 304.* Summa pedum propere plantaribus alligat alis. ¶ *Juven. ſat. 13. v. 123.* ſubſtantivum facit. Non Epicurum ſuſpicit exigui lætum plantaribus horti, h. e. oleribus.

Plantarium, ii, n. *Gord. tigeta*, locus plantarum, ſeminarium. *Plin. l. 13. c. 4. de palmis.* Ergo plantaria inſtituunt, anniculaſque transferunt, & iterum bimas. ¶ Sumitur etiam pro ipſa planta in terra nata, teſte *Servio*, quæ cum radice transfertur de uno loco in alium. *Virg. 2. Georg. v. 27.* Et viva ſua plantaria terra. ¶ Tranſlata *Perſ. ſat. 4. v. 39.* Quinque palæſtritæ, licet hæc plantaria vellant, hoc eſt pilos in corpore. ¶ Plantaria Perſei ſunt alæ, quæ Perſei pedibus affixæ a Poetis finguntur. *Valer. Flacc. l. 1. v. 87.*

Plantarius, a, um, [illegible], quod plantari debet, ſeu quod eſt aptum, ut plantetur. *Colum. l. 5. c. 9.* Antequam plantarias arbuſculas effodias ſolo.

Plantatio, onis, f. *piantagione*, *piantamento*, [illegible], actus plantandi. *Plin. l. 21. c. 4.* Ipſaque plantatione proficiunt.

Plantator, oris, maſc. *piantatore*, qui plantat. Eſt *Auguſtini epiſt. 89.* (al. 157.) c. 10.

Planiger, ra, rum, [illegible], plantas gerens, vel ex ſe pullulando emittens. *Plin. l. 13. c. 8.* Siliqua planigera eſt in imis partibus.

Planto, as, avi, atum, n. 1. *piantare*, [illegible], eſt herbas terræ mandare, vel arbores, aut partem arboris in terra figere, vel alteri arbori inſerere. *Plin. l. 17. c. 20.* Hoc modo plantantur punicæ. ¶ Differt a *ſero*. Seruntur enim ſemina, plantantur germina ex ſeminibus nata. *Pallad. l. 4. tit. 9.* Nunc ſinapis, & caules optime ſerantur, vel plantantur.

Planus, ſubſt. m. *ingannatore*, [illegible], ſycophanta, ſeductor, impoſtor, a græca voce allata. *Cicer. pro Cluent. n. 26.* Hic ille planus improbiſſimus, quem ille judiciario paſtus, &c. *Horat. l. 1. ep. 17. v. 59.* Nec ſemel irriſus triviis attollere curat fracto crure planum. Quo in loco *Acron* annotavit, Planum nomen eſſe notiſſimi ſui temporis impoſtoris, qui, ut in vehicula tolleretur, fingebat, ſe crus fregiſſe, ſed cum poſtea vere crus fregiſſet, rogaretque, ut vehiculo in Urbem reveheretur, non eſt ei creditum. *Petron. in Satyr.* Notavit me miles, ſive ille planus fuit, ſive nocturnus graſſator. *Arnob. l. 1.* Aliiſque miniſtrorbus, atque planis.

Planus, a, um, *piano*, *eguale*, [illegible], Ger. *eben*, Gal. *egal*, Hiſp. *llano*, *ſimaces*, æqualis, in quo nihil eminet. *Cic. de Univ.* Quod ſi univerſitatis corpus planum, & æquabile explicaretur. *Ovid. 10. Met.* Pleniſſimi campi erea. *Id. 3. Triſt. el. 4.* Cadere in plano. *Liv. l. 34.* Aditus planior erat. ¶ Plani pedis ædificia dicuntur a *Vitruv. l. 6. c. 11.* quæ hypogæa, & concamerationes non habent. ¶ Plani piſces dicuntur, qui ſuperficiem planam, ore rotundam habent. *Plin. l. 9. c. 24.* Planorum piſcium alterum eſt genus, quod pro ſpina cartilaginem habet. ¶ *De plano*, vel *e plano* aliquid facere, eſt e ſolo, ſeu e loco humili, nihil e terra aſſurgente, in quo populus ſtat, & ſpeciatim Principe, vel Judice non ſedente. Solent enim Reges, Judices, & hujuſmodi in thronis, vel tribunalibus editioribus ſedere. *Paul. ff. de Quæſt. l. unum, in fine.* Cuſtodiæ non ſolum pro tribunali, ſed & de plano audiri patiunt, atque damnari. *Sueton. in Tib.*

Judiceſque aut e plano, aut e Quæſtoris tribunali admonebat. ¶ *De plano promittere*, eſt facile promittere, & ſine ulla dubitatione, ducta tranſlatione a Prætoribus, qui lites difficiles, atque implicatas e tribunali, faciles de plano dijudicabant. *Lucret. l. 1. v. 412.* Hoc tibi de plano poſſum promittere Memmi. ¶ Tranſlate ponitur pro aperto, & manifeſto, quod quæ plana ſunt, nullum impedimentum habent, quin undique videri poſſint. *Plaut. Perſ. 2. 2.* Satin' hæc tibi ſunt plana, & certa? ¶ *Planum facere*, eſt declarare, & rem difficilem, aut dubiam ſolvere, & ante oculos verbis explanando ponere, & patefacere. Tranſlatio ſumpta eſt a loco inæquali, qui cultu adhibito, aut opera planus fit. *Cicer. 2. Ver. c. 14.* Cum planum facere multis teſtibus poſſim.

Plaſta, æ, f. pars veneni. *Arnob. l. 7.* Plaſea fuligine, & ſanguine delibuta. Alii interpretantur bovis caudam.

Plaſma, atis, n. [illegible], figmentum, opus figlinum, id, quod ex luto formatum eſt, a [illegible], ſeu [illegible], *formo*, *fingo*. *Auſon. ep. 10.* Si qua fides unquam falſis adhibenda figuris, Nec plaſma ſemper alliount. Hinc *Prudent.* ſæpe uſurpat pro homine, qui e luto factus eſt, ut *Cathemer. 7. v. 184.* Emancipator ſervientis plaſmatis. ¶ Eſt item dulcis quædam potio, qua colluebant os, & fauces, ne raucedine læderentur, qui voci ſtudebant. *Quintil. l. 1. c. 8.* Sit lectio virilis, & gravis; non in canticum diſſoluta, nec plaſmate, ut nunc a pleriſque fit, effeminata. *Perſ. ſat. 1. v. 17.* Sede leges celſa, liquido cum plaſmate guttur collueris.

Plaſmātor, oris, maſc. qui plaſmat. *Tertul. adv. Jud. cap. 2.* Deus hominis plaſmator.

Plaſmo, as, a. 1. fingo, efformo, a [illegible], *figmentum*. *Ter. adv. Jud. c. 13.* Terra, ex qua homo primum plaſmatus eſt. *Prudent. Apotheoſ. v. 869.* Plaſmaſſe corporis originem.

Plaſſo, as, a. 1. [illegible], *formo*, *fingo*. Eſt *Apicii* auctoris culinarii, *l. 2. c. 1.*

Plaſtes, m. [illegible], fictor, figulus, qui figulinam artem exercet; qui vaſa, vel ſtatuas ex argilla conficit. *Plin. l. 35. c. 12.* Plaſtæ laudatiſſimi fuere Damophilus, & Gorgaſus. *Tertul. de Idolol. c. 3.* Plaſtes effingit idolum. Adde *Vulteſ. l. 5. c. 17.*

Plaſticātor, oris, m. plaſtes. *Firm. l. 5. c. 16.* Inaurator es, plaſticatores.

Plaſtice, es, f. 1. [illegible], ars figlina, qua finguntur imagines ex argilla, a [illegible], ſeu [illegible], *fingo*, *formo*. *Plin. l. 37. c. 7.* In ea, quam plaſticen Græci vocant.

Plaſticus, a, um, adject. vim fingendi habens, ut plaſtica manus. *Tertul. l. 1. ad Nation. c. 12.* Plaſtica ratio. *Vitruv. lib. 1. cap. 1.* h. e. plaſtice. ¶ Plaſtici abſolute iidem qui plaſtæ. *Jul. Firmic. l. 7. c. 25.* Faciet pictores, plaſticos, aurifices.

Platææ, f. 1. [illegible], urbs ext. Bœotiæ, apud Cithæronem M. Theſpiis proxima, inter Cithæronem, & Thebas. Apud hanc urbem Themiſtocles dux Athenienſium, & Pauſanias dux Spartanorum vicerunt Mardonium ducem Xerxis cæſis trecentis millibus peditum, & viginti millibus equitum, ideſt univerſis fere copiis Perſarum, quos ille Xerxes in regnum revertens reliquerat. *Cic. 1. Off. c. 18.* *Nepos 3. c. 2.*

Platæenſis, ſe, adject. a Platæis, ut Platæenſes, Platæarum incolæ. *Nep. 1. c. 5.* Platæenſe prœlium. *Id. 3. c. 2.*

Platæicus, a, um, Platæenſis. *Vitruv. l. 1. c. 1.* Platæicum prœlium.

Platalea, æ, f. *paltenane*, avis, al. Platea, & Pellecanus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 49.* Legi etiam ſcriptum, eſſe avem quandam, quæ Platalea nominatur, eam ſibi cibum quærere advolantem ad eas aves, quæ ſe in mari mergerent, quæ cum emerſiſſent, piſcemque cepiſſent, uſque eo premere earum capita morſicus, dum illæ captum amitterent id, quod ipſa invaderet. Eademque hæc avis ſcribitur conchis ſe ſolere complere, eaſque cum ſtomachi calore concoxerit, evomere, atque ita eligere ex iis, quæ ſunt eſculenta. Hæc *Cicero*.

Platanīnus, a, um, [illegible], quod ex Platano eſt. *Col. l. 12. c. 16.* Alii foliis vitigineis, nonnulli platanīnis ſemivietas uvas contegunt.

Platanīſta, æ, piſcis in Gange fluvio, delphino major. *Plin. l. 9. c. 15.*

Platanōn, onis, m. [illegible], locus platanis conſitus. *Martial. l. 3. epigr. 19.* Exornant ſiclæ, qua platanona teræ. *Vitruv. l. 5. c. 11.* Silvæ, aut platanones.

Platanus, f. 2. *platano*, [illegible], arboris genus, quod umbræ tantum gratia expetitur, a [illegible], *latus*. Hinc ab *Horat. l. 2. od. 15.* cœlebs dicitur, quia non ſolet adhiberi ad vites fulciendas, ut ulmus. *Cic. 1. de Orat.* Nam me hæc tua platanus admonuit, quæ non minus ad opacandum hunc locum patulis eſt diffuſa ramis, quam illa, cujus umbram ſecutus eſt Socrates, quæ mihi videtur non tam ipſa aquula, quæ deſcribitur, quam Platonis oratione creviſſe. ¶ Legitur aliquando in quarta declinatione. *Virg. in Cul.* Nam primum prona ſurgebant valle patentes aeriæ platanus.

Platea, æ, f. *ſtrada larga*, *borgo*, [illegible], via lata, quæ fere militaris, Conſularis, Prætoria dicitur, a græca voce allata, in qua ſupplendum eſt [illegible], *via*. Eſt enim adjectivum fœm. nominis [illegible], *latus*. *Ter. Andr. 4. 5.* In hac habitaſſe Platea dictum eſt Chryſidem. ¶ A Poetis ſecunda etiam corripitur. *Horat. in ep. 2. l. 2. v. 69.* Puræ ſunt plateæ, nihil ut propetantibus obſtent. ¶ Quandoque etiam capitur pro area in mediis ædibus, *cortile*. *Lamprid. in Heliog. c. 24.* Plateas in palatio ſtravit Lacedæmoniis, & porphyreticis ſaxis. ¶ Platea item, [illegible], eſt nomen avis, quæ etiam dicitur platalea, & pellecanus, a [illegible], *latus*, propter roſtri latitudinem, *paletrane*. *Plin. l. 10. c. 40.* Platea nominatur advolans ad eas, quæ ſe in mari mergunt, & capita illarum morſu corripiens, donec capturam extorqueat.

Plateſſa, æ, f. genus piſcis plani, & jacentis. *Auſon. ep. 4. v. 58.* molleſque plateſſæ.

Platice, es, [illegible], rudis alicujus rei diſpoſitio, *abbozzo*. *Jul. Firmic. l. 2. c. 11.* Nunc ad platicem revertamur.

Platice, adv. *rozzamente*. *Jul. Firm. l. 5. c. 16.* Primum platice inſtitui.

Platicus, a, um, adject. [illegible], latus, laxus, ut platica diſpoſitio, *un abbozzo*. *Jul. Firmic. l. 3. c. 2.*

Plato, onis, [illegible], philoſophus Athenienſis, ſic dictus ab humerorum latitudine, nam primis annis Ariſtocles eſt appellatus, teſtibus *Laertio*, & *Apuleio*. Filius fuit Ariſtonis, & Perictiones. Audivit Athenis Socratem: deinde in Italiam profectus Pythagoræ diſcipulus fuit. In Ægyptum quoque navigavit, ubi Moyſis libros legiſſe dicitur. Ariſtotelem habuit diſcipulum, quem poſtea, quod contra ſe ipſum diceret, mulum appellare ſolitus fuit. Vixit annos 81. teſte *Seneca*, & *Cicerone*, deceſſitque placidiſſime inter ſcribendum: alii ſcribunt in convivio quodam nuptiali diem obiiſſe. Tanta fuit ſapientiæ fama, ut divinus dictus, & habitus ſit. Errare mehercule (inquit *Cic. 1. Tuſc. c. 17.*) malo cum Platone, quam cum iſtis vera ſentire. ¶ In recto caſu invenitur etiam *Platon*. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 11.* Neſcis, qua ætate Hecuba ſervire cœpit, qua Crœſus, qua Diogenes, qua Platon ipſe?

Platonicus, a, um, adject. ad Platonem pertinens, ut Platonica ſublimitas. *Plin. l. 1. ep. 10.* Platonici philoſophi. *Gell. l. 15. c. 2.*

Platycĕros, otis, [illegible], animal quoddam latis cornibus. *Plin. l. 11. c. 37.*

Platycoriăſis, is, fem. pupillæ dilatatio, morbus equorum oculos infeſtans. *Theodor. Priſcian. l. 2. c. 29.* *Veget. l. 2. c. 16.*

Pla-

Digitized by Google

Platyophthalmus, i, πλατυόφθαλμος, lapis ſpumæ candidæ, nitentiſque, oculos dilatans. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Platyphyllon, i, πλατύφυλλον, genus tithymali latis foliis. *Plin. l.* 26. *c.* 8. *Apul. de herb. c.* 7. & 108.

Plaudo, is, ſi, ſum, n. 3. *applaudere*, ספק, Ger. *frolocken*, Gal. *frapper les mains*, *applaudir*, Hiſp. *hazer palmas*, *hazer applauſo*, κροτέω, eſt manus inter ſe pulſando ſtrepitum facere, quod fieri ſolet, cum pro re bene geſta gratulamur, & lætitiam volumus oſtendere. Conſtruitur vel abſoluta. *Cic. Att. l.* 16. Populum Rom. manus ſuas non in defendenda Repub. ſed in plaudendo conſumere. *Idem Q. Fr. l.* 2. *ep.* 4. Diis plaudentibus. ¶ Vel cum dat. *Cic. Att. l.* 2. Qui Curioni ſtantes plauſerant. ¶ Item paſſive. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 44. Quod propter malum vicinum ne victoria quidem plauditur, ideſt, plauſu excipitur. Al. leg. *victoria quidem ploditur*. Nam etiam *plodo*, *is* dicitur. *Varr.* apud *Non. c.* 7. *n.* 85. In balneis plodere cœpimus, & murmurari. ¶ Item impersonaliter. *Cic. Att. l.* 2. Huic ita plauſum eſt, ut ſalva Repub. Pompejo plaudi ſolebat. ¶ *Plaudere ſibi*, eſt ſibi blandiri, & placere, ſua nimium amare. *Plin. epiſt.* 91. Nec ipſe tibi plaudis, & ego nihil magis ex fide, quam de te ſcribo. ¶ *Plaudite*, verbum eſt addi ſolitum in fine comœdiarum. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Tunc eſt commovendum theatrum, cum ventum eſt ad ipſum illud, quo veteres comœdiæ, tragœdiæque clauduntur, plaudite. *Hor. in Ar. v.* 155. Et uſque ſeſſuri, donec cantor, Vos plaudite, dicat. ¶ Ponitur etiam pro percutere, calcare. *Virg. in Ciri:* Non Libyco molles plauduntur pectine telæ. *Id.* 6. *Æn. verſ.* 644. Pars pedibus plaudunt choreas, *h. e.* terram pedibus feriendo ſaltant. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 3. *v.* 74. vitreſque natatu Plaudit aquas.

Plauſibilis, & le, o. 3. *plauſibile*, *favorabile*, κροτητικός, ἀρεστός, quod placet, & plauſum meretur, populare, jucundum. *Cic.* 1. *pro Ver.* Id nunc poſcitur, id jam populare, atque plauſibile factum eſt. *Quintil. l.* 4. *c.* 31. *de oratione*. In aliquem lætum, atque plauſibilem locum, quam maxime poſſint, favorabiliter excurrere.

Plauſibiliter, adv. *plauſibilmente*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 10. Amplum plauſibilius manifeſtat ingenium.

Plauſilis, le, adject. plauſibilis. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 14. Plauſilibus aliquem fovere ulnis.

Plauſito, as, n. 1. freq. a plaudo. *Auct. Philom. v.* 21. Plauſitat arborea clameus de fronde palumbes.

Plauſor, oris, m. *applauſore*, qui plaudit. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. In vacuo lætus ſeſſor, plauſorque theatro.

Plauſtrarius, ii, m. opifex plauſtrorum. *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 24. Linteonum, vitreariorum, plauſtrariorum, & cæterarum artium vectigal pulcherrimum inſtituit. ¶ Item qui plauſtrum regit. *Ulp. l. ſi ſervus*, §. *ſi non*, *ff. ad leg. Aquiliam*. Si ex plauſtro lapis ceciderit, & quid ruperit, vel fregerit, Aquiliæ actione plauſtrarium teneri placet.

Plauſtrum, i, n. *carro*, עגלה, Ger. *wagen*, Gal. *chariot*, Hiſp. *carro*, ἅμαξα, ὄχημα, currus, quo moles, atque onera feruntur, & convehuntur. *Cic.* 1. *de Div.* Se interfectum in plauſtrum a caupone eſſe conjectum. ¶ Veteres Comici in plauſtris fabulas agebant, & matronæ Athenienſes Eleuſina ſacra in plauſtris celebrabant. *Horat. in Art.* Dicitur in plauſtris vexiſſe poemata Theſpis. *Virg.* 1. *Georg.* Tardaque Eleuſinæ Matris volventia plauſtra. ¶ *De plauſtro loqui*, ἐξ ἁμάξης λαλεῖν, Græcum prov. eſt pro libere quemlibet taxare. Natum eſt a Poetis Comicis, qui de plauſtro perſonati Comœdias agebant, & non ſolum in alios Comicos, ſed etiam in potentiores cives, atque in Deos ipſos, pro libito dicebant, quæ vellent. *Eraſm. in Chiliad.* ¶ *Plauſtrum percellere*, aliud proverb. ſignificat res ſuas evertere, perturbare, tractum ab iis qui onuſtum plauſtrum avertunt. *Plaut. Epid.* 4. 2. 22. Perii, plauſtrum perculi. ¶ Plauſtrum item accipitur pro duobus ſignis ad Septentrionem, quas & *Urſas* appellamus. Conſtat enim utrumque ex quatuor ſtellis in quadrangulum diſpoſitis, quæ totidem rotarum ſpeciem referunt, & aliis tribus, quæ tribus equis currum trahentibus aſſimilantur. *Ovid.* 10. *Met.* Flexerat obliquo plauſtrum temone Bootes.

Plauſus, us, m. *plauſo*, Ger. *frolockung*, Gal. *applaudiſſement*, Hiſp. *aplauſo*, κρότος, κρότημα, actus plaudendi. *Cic. de Sen.* Quibus cum a cuncto conſeſſu plauſus eſſet multiplex datus. *Id. Att. l.* 2. Plauſus impertire. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 26. Captare plauſus. ¶ Ponitur aliquando pro ſonoro percuſſione. *Plin. de gallinaceis l.* 10. *c.* 21. Diem venientem nuntiant cantu, ipſum vero cantum plauſu laterum, ideſt alarum concuſſu.

Plauſus, a, um, percuſſus, motus, partic. a plaudor. *Virg.* 3. *Georg.* Et plauſæ ſonitum cervicis amare. *Ovid.* 14. *Met.* Et remos plauſis circumvolat alis.

Plautinus, a, um, adject. ad Plautum pertinens. *Horat. de ar. poet. v.* 270. Plautinos & numeros, & laudavere ſales. *Gell. l.* 3. *c.* 3. Plautiniſſimi verſus, h. e. abſque dubio auctorem Plautum habentes, non ſuppoſiti. ¶ *Plautina proſapia*, proverbium de iis, qui adeo obſcuro genere nati ſunt, ut eorum parentes qui ſint, ignoretur. Nam Plautus ſervili genere fuit, & in piſtrino vitam egit. *Minut. Pelia in Octav.*

Plautus, a, um, cui aures laxæ, ac flaccidæ. *Feſt.* Plauti appellantur canes, quorum aures languidæ ſunt, ac flaccidæ, et latius videantur patere. ¶ Alteram quoque hæc vox ſignificationem habet. Notat enim etiam eum, qui planis eſt pedibus. *Feſt.* Ploti appellati ſunt Umbri, pedibus planis quod eſſent. Unde ſoleas dimidiatas, quibus utuntur in venando, quo planos pedes ponerent, vocant ſemiplotia. Et ab eadem cauſa M. Accius Poeta, quia Umber Sarſinas erat, a pedum planitie, initio Plotus, poſtea Plautus cœptus eſt dici.

Plautus, m. 2. olim Plotus, cognomen M. Accii Poetæ Umbri Sarſinatis, ita dicti a Πλατύς, *latus*, propter pedum planitiem. Sed Ploti, & Plauti communiter omnes Umbri propter eam cauſam cognominati ſunt. *Feſt.* V. *Plautus*, a, um. Cum propter paupertatem molam in piſtrino verſaret, horis ſubſecivis, quibus ab eo labore otium erat, fabulas componebat, quas venditaret. *Gell. l.* 1. *c.* 24. Atque hæ fabulæ illæ ſunt, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. Excelluit linguæ Latinæ puritate. *Cic. in Brut.* Cæteris Comicis præfertur ſententia multorum, præſertim *Varronis*, qui ait: Si Muſæ Latine loquerentur, Plautino ſermone loquerentur. Eſt plenus facetiis, & Latinorum omnium feſtiviſſimus. *Cic.* 1. *Off.* Mirifice gaudebat Comœdia illa ſua, quæ *Truculentus* inſcribitur. *Cic. de Sen.* Mortuus eſt P. Claudio, L. Porcio Coſſ. *Cic. in Brut.*

Plebecula, æ, f. δημίδιον, dimin. a plebs. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 11. Quod illa concionalis hirudo ærarii, miſera, & jejuna plebecula, me ab hoc Magno unice diligi putat.

Plebejus, a, um, *plebeo*, Ger. *des gemeinen volcks*, Gal. *vulgaire*, *du menu peuple*, Hiſp. *menudo*, *plebejo*, δημοτικός, quod eſt ex plebe, vel ad plebem ſpectat. *Liv. l.* 6. *c.* 40. Duos plebejos fieri conſules liceat, duos patricios non liceat. *Id. l.* 29. *c.* 11. Ludi Romani ter, plebeji ſepties inſtaurati. *Aſcon. in proœm. in Verr.* docet, plebejos ludos fuiſſe, quos exactis regibus pro recuperata libertate fecerunt Romani, vel pro reconciliatione plebis poſt ſeceſſionem in montem Aventinum. ¶ Tranſlate, vel metaleptice ſumitur pro vulgari, humili, abjecto. *Cic.* 1. *Tuſc.* Licet concurrant plebeji omnes Philoſophi (ſic enim ii, qui a Platone, & Socrate, & ab illa familia diſſident, appellandi videntur) non modo &c. *Id. l.* 9. *Fam.* Nonne plebejo ſermone agere tecum? *Id. pro Sext.* Purpura illa plebeja, ac pene fuſca. ¶ Item pro paupere, tenui. *Martial. l.* 13. *epigr.* 8. Imbue plebejas Cluſinis pultibus ollas. ¶ *Plebeji*, orum, tertius Romani populi, infimuſque ordo. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 21. Ad patres cenſeo revertare. plebeji quam fuerint importuni, vides. V. *Plebs*.

Plebes, is, f. pro Plebe, is, fortaſſe a πλῆθος. *Lucan. l.* 7. *v.* 760. Capit impia plebes Ceſpite Patricio ſomnos. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 2. Atrata plebes, trabeati equites. Adde *Cic.* 3. *de Legib. & Salluſt.*

Plebicŏla, æ, com. δημοκόλαξ, qui plebem colit, & plebi ſervit. *Cic. pro Sext.* Qui, credo, non libidinis cauſa, ſed ut plebicola videretur, libertinam duxit uxorem. Adde 2. *Agrar. c.* 31.

Plebiſcitum, i. ψήφισμα, χειροτονία, ſtatutum plebis, ideſt id, quod Plebs ſuo ſuffragio, ſine Patribus, & Senatoribus, Plebejo Magiſtratu interrogante, e. g. Tribuno, juſſit, a *Plebs*, & *ſciſco*, quod ſignificat decernere. Senatus enim cenſere, & auctor eſſe, Populus ſciſcere, & jubere ſolet. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 5. *Cic. pro Domo*. Hoc Plebiſcitum eſt? hæc lex? hæc rogatio eſt? *Id.* 2. *Fin.* Qua Plebiſcito decreta a Senatu eſt Conſuli quæſtio Cn. Scipioni.

Plebĭtas, atis, f. conditio plebeja, ignobilitas. *Cato* apud *Non. c.* 2. *n.* 619. Propter tenuitatem, & plebitatem.

Plebs, ebis, f. *Plebe*, עם, Ger. *volck*, Gal. *peuple*, Hiſp. *pueblo*, πλῆθος, vulgus, vilior pars populi. Romæ plebs ea civitatis pars erat, quæ a Patribus diſtinguebatur, & differt a *populus*, quia populi nomine cives omnes veniebant, ſive patricii eſſent, ſive plebeji. *Capit.* apud *Gell. l.* 10. *c.* 20. *Salluſt. orat.* 2. *ad Cæſ. de rep. ordin.* In duas partes civitatem diviſam arbitror, patres, & plebem. *Liv. l.* 2. *c.* 56. Huic actioni gratiſſimæ plebi cum ſumma vi reſiſterent patres. ¶ Aliquando populus patricios tantum notat, plebs vero cæteros cives. *Cic. pro Mur. c.* 1. Ut ea res populo, plebique Romanæ bene atque feliciter eveniret. ¶ Interdum plebs ſignificat infimos hominum, pauperiores, & viliores. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 45. In Hircania plebs publicos alit canes, optumates domeſticos. *Id. pro Mil. c.* 35. Plebs, & infima multitudo. ¶ Plebs interdum figurate de quocunque infimo cœtu dicitur. *Ovid. in Ibin*, *v.* 79. Vos quoque plebs ſuperum, Fauni, Satyrique, Lareſque. ¶ De uno tantum. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 59. Si quadringentis ſex ſeptem millia deſint, Plebs eris. Ludit autem Poeta in celebri illa Populi Romani diviſione ſecundum ſenſum, de qua *Auſonius*. Martia Roma triplex, equitatu, plebe, ſenatu: Quo ſenſu etiam *populus* pro plebe uſurpatur a *Mart. l.* 8. *ep.* 15. Dat populus, dat gratus eques, dat thura Senatus. De hac porro civitatis Romanæ diviſione V. *Sigon. de ant. Jur. Civ. Rom.* ¶ In plurali numero. *Colum. l.* 9. *c.* 11. Duas, vel tres plebes. *Auguſtin. ep.* 166. Recedite a plebibus noſtris. ¶ Legitur & *plebes* apud *Plin.* in genit. & dativo, pro *plebis*, & *plebi*, veterum ſcribendi more. *Plin. l.* 10. *c.* 43. Tanta plebei conſternatione, ut &c. *Id. l.* 11. *c.* 11. *de apibus*. Domos primum plebei exædificant, deinde regibus.

Plectibilis, le, adject. plecti dignus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 6. Plectibilis invidia. *Id. ibid. ep.* 12. Et quoniam nemo ferme eſt, qui plectibilibus careat occultis, h. e. criminibus. Alii leg. *prolectibilibus*, h. e. malis illecebris, a *prolecto*, as.

Plectilis, & le, o. 3. πλεκτός, quod plexum eſt. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 37. Pro inſigni ſit corolla plectilis. *Prudent. Apotheoſ præfat.* 2. *v.* 25. Sillogiſmi plectiles.

Plecto, is, ſine præt. & ſup. a. 3. *percuotere*, πλήσσω, ferio, percutio, a πλήκτης, *percuſſor*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. Tergo plector unum. *Ter. Phorm.* 1. 4. 42. Tu jam lites audies, ego plectar pendens. ¶ Per Synecdochen ponitur pro punire, ſupplicio afficere. *Cic. de Off.* Multis in rebus negligentia plectimur. *Id.* 3. *Leg. c.* 20. Plecti capite. *Nepos* 25. *c.* 11. Cavit, ne qua in re jure plecteretur.

Plecto, is, a. 3. unire, *congiungere*, πλέκω, necto, implico, texo, a verbo Græco allato. *Auctor. Paneg. ad Piſones*, *v.* 169. Mobilitate pedum celeres ſuper orbibus orbes plectis. Al. leg. *flectis*. *Hieronym. ad Ruſtic. Monachum*. Vel fiſcellam texe junco, vel caniſtrum lentis plecte viminibus. ¶ Particip. *Plexus* V. ſuo loco.

Plectripŏtens, tis, adject. poeticæ, & muſicæ peritus. *Sidon. in metro epiſt.* 13. *l.* 9. Flaccus lyricen Pindaricum ad melos Frenis flexit equos plectripotentibus.

Plectrum, i, n. *plettro*, Ger. *fiedelboge*, Gal. *archet*, Hiſp. *pletro*, πλῆκτρον, inſtrumentum citharœdi, quo ab illo fides, ſive chordæ percutiuntur, a nomine Græco allato, quod a πλήσσω, *ferio*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Itaque plectri ſimilem linguam noſtri ſolent dicere. ¶ A Poetis fere uſurpatur pro lyra ipſa; item pro ipſis carminibus. *Tibul. l.* 3. *el.* 4. Plectro modulatus eburno. *Horat. l.* 2. *od.* 13. Et te ſonantem plenius aureo, Alcæe, plectro. ¶ Plectra linguæ titubantia afferunt quidam Lexicographi ex *Sueton. in Claud. c.* 30. ſed ibi pro *plectra* legendum eſt *praetexta*. ¶ Eſt etiam plectrum navis gubernaculum, vel ipſius gubernaculi ſumma pars. *Sil. l.* 14. *v.* 549. Non plectro ratis, aut frangenda in vulnere prunæ Paretur, & *v.* 403. Deduxit telum, & reſidentis puppe magiſtri Affixit plectro dextram.

Plejădes, dum, f. *le Plejadi*, *le Gallinelle*, πλειάδες, ſeptem filiæ Atlantis, ex Pleione Nympha, nempe Electra, Halcyone, Celæno, Maja, Aſterope, Taygeta, Merope, quæ in cœlum tranſlatæ, & ante genua Tauri collocatæ finguntur. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 105. Quis tunc aut Hyadas, aut Plejades Atlanteas Senſerat? ¶ Dictæ ſunt ἀπὸ τοῦ πλεῖν, ideſt a navigando, quia exorto ſuo indicant tempus navigationi idoneum. Alii dictas putant, quaſi πλείονες, quod nunquam ſingulæ appareant, ſed fere omnes ſimul, præter Meropen, quæ vix cernitur. Cauſa hujus rei affertur, quod, cum reliquæ ſorores Diis nupſiſſent, Maja, Electra, & Taygeta Jovi, Halcyone, & Celæno Neptuno, Aſterope Marti, ſola Merope mortali viro Siſypho nupſit: quam ob cauſam veluti pudibunda latitat. Sed aliorum opinio eſt, hanc eſſe Electram matrem Dardani, & idcirco obſcuriorem eſſe, quod excidium Trojæ ſpectare non potuerit, ſed oculis manum oppoſuerit. *Ovid.* 4. *Faſt.* A Latinis appellantur Vergiliæ, a veris temporis ſignificatione, quod indicant, dum in noſtro hemiſphærio oriuntur. Nam vere exoriuntur, & circa æquinoctium earum ortus matutinus eſt. *Hygin. in Aſtron. Poet.* Inter hujus Tauri finitionem, & caudam Arietis ſtellæ ſunt, quas noſtri Vergilias, Græci πλειάδας dixere. ¶ Hæc dictio aliquando fit tetraſyllaba. *Propert. l.* 3. *el.* 5. *v.* 35. Plejadum denſo cur coit igne chorus? ¶ Aliquando ex diphthongo ει Poetæ ejiciunt e, & dicunt *Pliades*. *Stat. l.* 1. *Sylv.* 3. *v.* 95. Nec & par Ægæat Hyadas, Pliadumque nivoſum Sidus. ¶ In ſingulari numero. *Id. l.* 1. *Silv.* 6. *v.* 22. Terras obruit aut ſoluta Plias. *Virg.* 4. *Georg. v.* 233. Plejas, & Oceani ſpretos pede reppulit amnes. ¶ *Ovid.* triſyllabum facit, 1. *Metam. v.* 670. Pleias enixa eſt, letoque det imperat Argum.

Pleiŏne, es, fem. 1. Πληιόνη, Nympha, filia Oceani, & Tethyos, uxor Atlantis, ex quo Plejades ſuſcepit. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 83. Hinc ſata Pleione cum cœlifero Atlante.

Plemmyrium, neut. 2. *Maſſo Olivieri*, Πλημμύριον, promontorium Siciliæ, in Ora Orientali, apud Anapi fl. oſtium, cum fl. cognom. Fortaſſe dictum eſt quaſi undoſum, ut vocatur a *Virg.* 3. *Æn. v.* 693. a πλημμυρέω, *exundo*.

exundo, vel a πλημμύρα, *maris aſtuantis erceſſus*, quod maris fluctibus alluatur. Sed aliqui putant, undoſum eſſe epithetum fluvii.

Plene, adv. *pienamente*, τελείως, perfecte, cumulate, abundanter. *Cic. 1. Offic.* Quoniam vivitur non cum perfectis hominibus, pleneque ſapientibus. *Horat. l. 2. ep. 2.* Ubi plenius æquo laudas venales, qui vult extrudere, merces. *Cic. 4. Fin. c. 6.* E quibus pleniſſime Polemo ſecundum naturam vivere ſummum bonum eſſe dixiſſet.

Plenilunium, ii, n. *plenilunio*, πανσέληνον, oppoſitio Lunæ, & Solis, cum Luna Soli ex diametro oppoſita tota ab illo illuminatur, tempus illud, cum Luna quintadecima, & rotunda eſt. *Plin. lib. 18. c. 32.* Cum vero occidente Sole oriatur ex adverſo, ita ut pariter aſpiciantur, tunc erit plenilunium. *Col. l. 11. c. 2.* Ut pridie, quam plenilunium ſit, fabam ſpargas.

Plenitas, atis, f. *pienezza*, plenitudo. *Vitruv. l. 8. c. 2.* Propter plenitatem, & gravitatem. Adde *l. 5. c. 9.* ubi in plurali num. uſurpat.

Plenitudo, inis, f. *pienezza*, πλήρωμα, perfectio. *Auct. ad Her. l. 4. c. 20.* Ut longitudo, aut plenitudo harum multitudinem alterius aſſequatur, & adæquet. ¶ Sumitur etiam pro corpulentia, ſive craſſitudine. *Plin. l. 11. c. 37.* Homo creſcit in longitudinem ad annos uſque ter ſeptenos, tum deinde ad plenitudinem.

Plenus, a, um, *pieno*, מלא, Ger. *voll*, Gal. *plein*, Hiſp. *lleno*, πλήρης, μεστός, integer, perfectus, refertus, in quo nihil vacui eſt, a πλέος, vel a πλήρης, quæ idem notant. Conſtruitur vel abſolute. *Plaut. Stich.* Propino tibi ſalutem plenis faucibus. *Cic. pro Mil. c. 9.* Sed ut haberet ad Præturam gerendam, hoc eſt ad evertendam Remp. plenum annum, atque integrum. ¶ Vel cum gen. *Cic. pro Leg. Man.* Portus Caietæ pleniſſimus navium. ¶ Vel cum abl. *Cic. l. 16. Fam. 14.* Habui noctem plenam timoris, ac miſeriæ. Alii tamen leg. timoris, ac miſeriæ. *Id. Att. l. 3. ep. 14.* Ex tuis literis plenus ſum expectatione. *Liv. l. 36. c. 45.* Urbem omni bellico apparatu plenam. ¶ Ponitur aliquando pro divitiis onuſto. *Cic. 4. Verr.* Verrem ipſum, qui plenus deceſſerat, &c. ¶ Plena manu facere, vel dare, eſt ample, copioſe. *Cic. Att. l. 2. ep. ult.* At hercle alter tuus familiaris Hortenſius quam plena manu, quam ingenue, quam ornate noſtras laudes in aſtra ſuſtulit. ¶ Pleno gradu ingredi dicuntur, qui magno ſtudio rem aliquam aggrediuntur, cui opponitur, Summo pede ingredi, hoc eſt leviter rem aliquam attingere. *Trebon. Cic. l. 12. ep. 16.* Illum paratum, ut video, & ingreſſum pleno gradu cohortari non intermittemus. ¶ Plenus in dicendo eſt, qui copioſe dicit, cui opponitur jejunus. *Cic. 2. de Orat.* Qui ductus opinione vulgi aut Antonium jejuniorem, aut Craſſum fuiſſe pleniorem putet. ¶ Plena pro gravida. *Plaut. Amph. 2. 2. 49.* Et cum te gravidam, & cum pulcre plenam aſpicio. *Ovid. 10. Met. v. 469.* Plena patris thalamis excedit. *Feſtus*: Plena ſue Telluri ſacrificare. ¶ Pleno ore laudare, eſt valde laudare, *a piena bocca*. *Cic. 1. Offic.* Quæ magno animo geſta ſunt, ea neſcio quomodo, quaſi pleniore ore laudamus. ¶ Pleni a medicis dicuntur qui pingues ſunt. *Cic. l. 2. de Div. c. 60.* Medici ex quibuſdam cauſis intelligunt nonnullas valetudinis ſignificationes, pleni, enectine ſimus, &c. ¶ Plenus aer, h. e. craſſus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 6.* Quibuſdam regionibus contingere videmus, hebetiora ut ſint hominum ingenia propter Cœli pleniorem naturam. ¶ Ad plenum, *pienamente*, plene, penitus. *Horat. lib. 1. od. 17.* Manabit ad plenum benigno ruris honorum opulenta cornu. *Virg. Georg. 2. v. 244.* dulceſque a fontibus undæ Ad plenum calcentur. ¶ In plenum, univerſim, omnino. *Plin. l. 16. c. 40.* In plenum dici poteſt.

Pleonaſmus, m. 2., πλεονασμός, abundantia, redundantia, vitium Grammaticale, cum ſupervacaneis verbis oratio oneratur, ut Ego oculis meis vidi, Sic ore locuta eſt. Nam *oculis meis*, & *ore*, ſuperflua ſunt. *Quintil. l. 9. c. 3.* ¶ Sed vox Græca eſt, & Græcis literis ſcribenda.

Plerimus. V. Plerus.

Plerique, pleræque, pleraque, num. plur. *molti*, *la maggior parte*, οἱ πολλοί, πάμπολλοι, multi, major, vel maxima pars. *Cic. 1. de Orat.* Eſt magni laboris, quem plerique fugimus. *Id. 1. Acad.* Ut dies pleroſque deduceret. *Id. 1. de Invent.* Pleraque viribus corporis adminiſtrabant. *Id. in Tuſc.* Pleræque quæſtiones. ¶ Interdum additur adject. omnes. *Terent. Andr. 1. 1. 28.* Quod plerique omnes faciunt adoleſcentuli, *quaſi tutti*. *Nepos in Eumen. c. 12.* Cum plerique omnes admirarentur. V. *Donat. ad loc. cit. Ter.* & *Scalig. l. 7. Poet. cap. ult.* ¶ Interdum etiam uſurpatur in ſing. num. *Salluſt. in Jug. c. 79.* Qua tempeſtate Carthaginienſes pleræque Africæ imperitabant. *Gell. l. 4. c. 8.* Ita in pleraque hiſtoria ſcriptum eſt. ¶ Videtur etiam quibuſdam, interdum uſurpari pro nonnullis. *Quintil. l. 6. c. 5.* Videas pleroſque ita perditos exclamantes, ut judex audiat contrarium eſſe, quod admoneatur.

Pleroma, atis, n. πλήρωμα, plenitudo, complementum: vox Græca, quam uſurpat *Tertul. de Præſcriptionib. c. 49.*

Plerophicus, a, um, *ſupplito*, *aggiunto per compire qualche coſa*, ſuppletus, a πληρόω, impleo. *Frontin. de Colon.* apud *Goeſ. pag. 131.* Plebe deficiente, aliis paucioribus ager eſt aſſignatus terminis plerophicis.

Plerumque, adv. *il più delle volte*, ἐπὶ πολύ, fere. *Cic. in Bruto.* Cadit etiam plerumque numeroſe. *Id. 2. Div.* Plerumque, non ſemper quæ eveniunt, fortuita ſunt. ¶ Uſurpatur interdum cum genitivo, more ſubſtantivi. *Liv. l. 45. c. 9.* Per Europæ plerumque, atque Aſiam omnem, *per la maggior parte dell' Europa*. *Salluſt. in Jug. c. 21.* Ubi plerumque noctis proceſſit. ¶ Videtur etiam poni pro nonnunquam, interdum, *alle volte*. *Quintil. Declam. 15.* Excuſſa ſunt plerumque languentium verberibus, ademptaque debilitate citra. Adde *Ulp. l. Falſus, Dig. de furt.*

Plerus, a, um, adject. antiquum. *Pacuv.* apud *Feſtum*. Periere Danai, plera pars perſundata eſt, h. e. magna pars, plerique. *Cic. 3. Leg. cap. 4. leges veteres referens*. Minores magiſtratus, partiti juris, plures in plera ſunto. Al. leg. *pleraque*. ¶ Superl. *plerimus*. *Gel. l. 4. c. 19.* Plerimo cibo uti. Al. leg. *plurimo*. ¶ Plerus Græce πλῆρες, plenum ſignificat, quo ſenſu *Cato in Originib.* apud *Priſcian. l. 1.* Agrum, quem Volſci habuerunt, campeſtri plerus Aboriginum fuit. V. *Pletus*.

Pleruſque. V. Plerique.

Pletus, a, um, nom. ex particip. a *pleo* inuſit. idem quod plenus, *pieno*. *Lucret. l. 5. v. 631.* Sanguine pleti. Al. leg. *fleti*, h. e. reſperſi. *Id. l. 6. v. 1201.* Corruptus ſanguis pletis ex naribus ibat. Al. leg. *plenis*.

Plevitas, atis, fem. ignobilitas, apud vet. quaſi plebitas, a *plebs*, *b* in *u* tranſeunte. *Cato* apud *Non. c. 2. n. 619.* Propter tenuitatem, & plevitatem. *Hemina ibid.* Quicunque propter plevitatem agro publico ejecti ſunt.

Pleuricus, a, um, adject. πλευρικός, *laterale*, ut pleurici termini, apud *Frontin. de Coloniis*.

Pleuriticus, a, um, πλευριτικός, qui pleuritidem patitur. *Plin. l. 20. c. 17.* Datur & pleuriticis, & peripneumonicis.

Pleuriſis, is, f. morbus, idem quod pleuritis. *Prudent. in Romano, v. 484.* Mucrone quanto dira pulſet pleuriſis.

Pleuritis, idis, f. *mal di punta*, πλευρῖτις, lateris dolor acutus, ac pungens cum febre aſſidua, ſpirandi difficultate tuſſi, ſputo citrino, vel tandiu ſubſequente, orta ab inflammatione pleuræ, ſeu membranæ coſtas ſuccingentis, ob ſanguinis biliofi efferveſcentiæ impeditum per venas ibidem effluxum. Tunc enim inter membranam, & coſtas ſanies colligitur, & apoſtema generatur. Eſt a πλευρά, vel πλευρόν, *latus*. *Cœl. Aurel. l. 2. c. 13.* Serenus Sammonicus auctor eſt, vulgo quoque telum appellari, quia teli inſtar membranam pungat. *Vitruv. l. 1. c. 6.* Gravitudo, tuſſis, pleuritis, phthiſis. ¶ Sunt etiam pleuritides *i regiſtri dell' organo, che non entrano nel ſommiero, o turano, ed aprono le diverſe claſſi delle canne per mutar la voce*. *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Pleuron, n. 2. *Bazichiſtran*, opp. medit. Ætoliæ, ad Evenum fl. proximum Calydoni, patria Meleagri. *Plin. l. 4. c. 2.*

Pleuronius, a, um, adjectiv. a Pleurone oppido, ut Agmon Pleuronius. *Ovid. 14. Metam. verſ. 494.* ¶ Pleuronia, æ, ipſa Ætoliæ regio. *Auſon. Epithap. 10.*

Plexus, us, maſc. colligatio, implexus. *Manil. l. 5. v. 145.* tortos in plexum ponere crines.

Plexus, a, um, nom. ex particip. a plecto, *intortigliato*, implexus, colligatus, ἐμπεπλεγμένος. *Lucret. l. 5. v. 1398.* caput plexis redimere corollis. *Id. l. 4. v. 623.* plexæ foramina linguæ.

Plias, adis, f. una ex Pleiadibus, πλειάς. *Stat. l. 1. ſilv. ult. v. 21.* Non tantis Hyas inferior nimbis Terrae obruit, aut ſoluta Plias.

Plicatilis, & le, o. 3. *piegbevole*, πλεκτός, quod plicatur, aut plicari poteſt. *Plin. l. 10. cap. 29.* Upupa criſta viſenda plicatili, contrahens eam, ſubrigenſque per longitudinem capitis. ¶ Navis plicatilis, eſt navis facta ex corio, quæ complicata circumfertur ad trajiciendos amnes. *Plin. l. 5. c. 9.* Ubi Æthiopiæ conveniunt naves. Namque eas plicatiles humeris tranſferunt, quoties ad cataractae ventum eſt.

Plicatura, æ, f. *piegatura*, actus plicandi. *Plin. l. 7. c. 52. de ſignis mortis*. Stragulæ veſtis plicatura.

Plico, as, a. 1. *piegare*, כפל, Germ. *falten*, Gall. *plier*, Hiſpan. *doblar*, πλέκω, plecto, veluti rugas facio, a verbo Græco allato. *Lucret. l. 6. v. 826.* Ideo fatigia poſſe ſuorum, ut ſemiorum pedibus ſundata plicari. *Martial. l. 4. epigr. 83.* Plicare chartam. *Virg. 5. Æn. v. 280.* ſeque in ſua membra plicantem. ¶ In compoſitis quibuſdam habet præteritum *cui*, *itum*, in quibuſdam *cavi*, *atum*. Simplicis vero *plico* exempla in præteritis nondum vidimus.

C. Plinius Secundus, Civis Veronenſis, Philoſophiæ Naturalis ſcientia, & omni genere doctrinarum inſignis, vixit temporibus Veſpaſiani Imp. cujus etiam negotia adminiſtravit. Noctibus, & ſubſecivis horis ſcripſit 37. libros de Rerum natura, qui adhuc extant, unus omnium parciſſimus temporis. Periit in Veſevi M. incendio, dum ejus cauſam indagare cupit. Ejus vitam diligenter narrat C. Plinius Cæcilius ejus ſororis Filius, l. 3. ep. 5. & l. 6. ep. 16. ¶ C. Plinius Cæcilius ex Novo Como, natus ex ſorore C. Plinii Secundi, ut diximus, ſcripſit Epiſtolas, & Panegyricum in laudem Trajani Imp. quem eo præſente dixit, in quo gratias egit, quod ab illo Conſul factus eſſet. Hæc etiam opera uſque in hodiernam diem ſervata ſunt. ¶ Plinius Valerianus medicus Empiricus ſcripſit libros quinque de re medica, quos quidam olim Plinio Secundo perperam tribuerunt. Floruit paulo ante Conſtantini M. tempora. Ex quibuſdam Inſcriptionibus viri docti colligunt, ipſum quoque patria Comenſem fuiſſe.

Plinthigonios, ad latera habens angulos. *Vitruv. l. 10. c. 17.*

Plinthis, idis, f. plinti baſis, ut exponit *Philander* apud *Vitruv. l. 3. c. 2.* V. *Bald. in Lex. Vitr.* ¶ Apud Gromaticos eſt ſpatium agri conſtans ex jugeribus quingentis, & quinquaginta, al. quinque millia, & quinquaginta, per ſex millia pedum quinquaginta limitibus incluſum. *Hygin. de limitib.*

Plinthium, ii, n. lacunar. Ita uſurpat & exponit *Vitruv. l. 9. c. 9.* Plinthium, inquit, ſive lacunar, quod in Circo Flaminio eſt poſitum.

Plinthus, i, f. πλίνθος, laterem ſignificat, apud *Vitruv. l. 3. c. 3.*

Pliſthenes, is, m. Πλειςθένης, filius Pelopis, & Hippodamies, nepos Tantali primi, frater Atrei, Thyeſtis, & Lyſidices. Filios duos habuit, Agamemnonem, & Menelaum, quos moriens Atreo fratri commendavit, qui ab illo inſtar filiorum educati fuere. Quare progreſſu temporis, memoria Pliſthenis ſublata, filii Atrei habiti ſunt, & appellati Atridæ. *Bocc. l. 12. Gen.* ¶ Pliſthenes alter, filius Thyeſtis ex uxore Atrei, qui una cum fratribus Tantalo, & Harpagyge, ab Atreo interfectus, & patri epulandus appoſitus eſt. *Sen. in Thyeſt. a. 4. ſc. 1. Bocc. l. 12. Gen.*

Pliſthenius, a, um, adject. ad Pliſthenem pertinens, ut Pliſthenius vir, h. e. Agamemnon. *Ovid. de remed. v. 778.*

Piſtolochia, æ, πιςολοχεία, herba ex ariſtolochiarum genere. *Plin. l. 20. c. 4.*

Plodo, idem ac plaudo. V. *Plaudo*.

Plorabilis, le, adject. fletu dignus, lugubris. *Perſ. ſat. 1. v. 34.* Vatum & plorabile ſi quid. *Claud. in Eutrop. l. 1. v. 261.* Verbiſque ſonat plorabile quiddam.

Plorabundus, a, um, plorantiſimilis, vel qui multum plorat. *Plaut. Aul. 2. 4. 38.* Homo ad Prætorem plorabundus devenit. Al. leg. *deplorabundus*.

Plorator, oris, m. οἰμωκτής, qui plorat. *Martial. l. 14. ep. 54.* Siquis plorator collo tibi vernula pendet.

Ploratus, us, m. *grido*, *pianto*, ὀλοφυρμός, uctus plorandi, clamor cum fletu. *Cic. 2. Tuſc. c. 8. ex Poeta*: Heu virginalem me ore ploratum edere. *Liv. l. 29. c. 17.* Omnia mulierum ploratibus ſonant.

Ploratus, a, um, paſſiv. a ploro. *Stat. l. 3. Syl. 3. v. 164.* Quæ Veneri plorata domus, neglectaque tellus, &c. *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 75.* Venerì ploratus Adonis.

Ploro, as, avi, atum, n. 1. *gridare piangendo*, בכה, Germ. *weinen*, Gall. *pleurer*, Hiſp. *llorar*, κλαίω, proprie ſignificat plane inclamare, cum queſtu vociferari, teſte *Feſto*, qui affert in hanc rem illud fragmentum ex legibus Ser. Tullii: *Sei parentem puer verberit, aſt olle plorāſſit*, &c. Hinc differt a *lacrimari*: addit enim præter lacrimas clamorem flebilem. *Senec. ep. 63.* Nec ſicci ſint oculi, amiſſo amico, nec fluant: lacrimandum eſt, non plorandum. *Cic. pro Dom. c. 21. in fin.* Senatum pro me plorare, & ſupplicari prohibuerunt. *Horat. l. 1. ep. 17. v. 54.* Aut ciſtam effractam, & ſubducta viatica plorat, *h. e.* queritur. *Id. l. 2. ep. 1. v. 9.* Ploravere, ſuis non reſpondere favorem Speratum meritis.

Ploſor, oris, m. idem quod plauſor, quemadmodum *ploſtrum* pro *plauſtrum* dicitur. *Sidon. ep. 25. l. 4.* Ploſoribus ſuis prædæ eſſe. *Id. carm. 9. v. 300.* Ploſores cui fulgidam Quirites ſtatuam locarunt.

Ploſtellum, i, n. 2. ἁμαξίς, dim. a *ploſtrum*. *Varro l. 1. R. R. c. 52.* Ploſtellum Pœnicum. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 247.* Plaſtello adjungere mures.

Ploſtrarius, a, um, ad ploſtrum pertinens. *Cato R. R. c. 11.* Aſinos ploſtrarios duos.

Ploſtrum, i, o. 2. idem ac plauſtrum, apud vet. *Au* in *o* abit, quomodo a *clauſtrum* eſt *cloſtrum*. *Col. l. 6. c. 2.* Poſt ejuſmodi experimenta vacuo ploſtro ſubjugendi. Adde *Caton. R. R. c. 6.*

Plotæ, arum, f. duæ inſulæ maris Jonii, quæ & Strophades dictæ. *Plin. l. 4. c. 12.*

Plotia lex, qua peregrinis prohibebatur acceſſus ad Romanam civitatem, commemoratur a *Cic. 8. Fam. ep. 8.* & alibi.

Plotianus, a, um, adject. ad Plotium pertinens, ut Plotiana bona. *Cicer. 13. Fam. ep. 8.*

Plotinus, maſc. 2. Πλωτῖνος, inſignis Academicæ ſectæ Philoſophus, Ægyptius natione, ab urbe Lyco, vel Lycopoli, diſcipulus Ammonii, præceptor Porphyrii, temporibus Galieni, Taciti, & Probi. Fuit corpore gracili, tenuique valetudine, morboque ſacro obnoxius. *Suid.*

Plo-

Digitized by Google

Plotius, maſc. 2. vir Gallus, patria Lugdunenſis, Rhetor inſignis. Floruit Romæ tempore Ciceronis, a quo & ipſe, & Quinctus ejus frater Latinas literas edoctus fuit. *Cic. de Orat. Quinctil. l. 2. c. 4.*

Plotus. V. Plautus.

Ploxĕmum, i, n. capſa in ciſio. *Feſtus*. Eſt vox Gallica. *Quintil. l. 1. c. 5.* in. dicit, a Catullo circa Padum inventam eſſe. *Catul. epigr. 96.* (al. 92.) Gingivas vero ploxemi habet veteris. Aliqui putant, hoc loco eſſe nomen proprium viri. ¶ Scribitur etiam *Ploximum*.

Pluit, ebat, pluit, vel pluvit, imp. 3. *piovere*, [illegible], Germ. *es regnet*, Gal. *il pleut*, Hiſp. *llover*, βρέχει, eſt imbrem decidere, a πλύω, *lavo*, vel potius eſt a φλύω, vel βλύζω, *ſcaturio*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 43.* Has Græci ſtellas Hyadas vocitant ſuerunt e pluendo. ὕειν enim eſt pluere. *Plaut. Men. prol. v. 63.* Num rus ut ibat forte, ut multum pluverat. ¶ Vel cum nominativo rei, quæ pluendo decidit. *Virg. 4. Georg.* Nec de concuſſa tantum pluit ilice glandis. *Stat. l. 8 Theb.* Saxe pluunt. ¶ Vel cum ablat. *Liv. l. 36.* Tarracinæ, & Amiternæ nuntiatum eſt aliquoties lapidibus pluiſſe. ¶ Aliqui etiam exiſtimant, conſtrui cum accuſativo. *Liv. l. 40. c. 19.* In area Vulcani, & Concordiæ ſanguinem pluit. Sed aliqui codices habent *ſanguine*. ¶ Tranſlate *Stat. l. 1. ſilv. ult.* Jam bellaria adorea pluebant. ¶ Paſſive *Apul. in Floridis*. Totum iſtud ſpatium, quo pluitur, & ningitur.

Pluma, æ, f. *piuma*, [illegible], Ger. *feder*, Gal. *plume*, Hiſp. *pluma*, πτίλον, penna exigua, & mollis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Pluma alias, alias ſquama videmus obductas. *Plaut. Men. 3. 2. 20.* Homo levior, quam pluma. ¶ *Juven. ſat. 1.* Penſilibus plumis vehi, h. e. lectica pluma farcta. ¶ Tranſlate *Horat. l. 4. od. 10.* Inſperata tuæ cum veniet pluma ſuperbiæ, h. e. cum ſenior factus fueris.

Plumarius, ii, ſubſt. [illegible], qui acu pingit, a *pluma*, quia clavos, paragaudas, ſegmenta, ſcutulas, teſſellas veſtibus ſuperaſſuendo plumas avium refert. *Turneb. l. 11. c. 25.* Sed *Nicol. Fullerus in Miſcellan. ſacris* plumarios dictos arbitratur eos, qui ex plumis avium verſicoloribus opera mira elaborant. Vide, quæ de plumariis *Scaliger in Euſebianis Animadverſionibus* annotavit. *Varro apud Non. c. 2. n. 716.* Etenim nulla, quæ non didicit pingere, poteſt bene judicare, quid ſit bene pictum a plumario, aut textore in pulvinaribus plagis. *Vitruv. l. 6. c. 7.* Plumatorium textrinæ, pictorumque officinæ. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Plumatilis, & le, n. 3. [illegible], quod eſt ex pluma, ſeu quod inſtar plumæ avium acu pictum, vel textum eſt. *Plaut. Epid. 2. 2. 49.* Cumatile, aut plumatile, cerinum, aut melinum. Ubi *Nonius c. 14. n. 22.* plumatile exponit clavatum, aut ex plumis factum.

Plumātus, a, um, *piumato*, [illegible], plumis tectus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 44. ex poeta*. Extremæ nitens plumato corpore Corvus roſtro tundit. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod acu pictum, item pro eo, quod aliis rebus, ac præſertim variis figuris intertextum eſt. *Lucan. l. 10. v. 125.* Pars auro plumata nitet.

Plumbāgo, inis, f. *piombaggine*, μολύβδαινα, genus metalli, plumbi, & argenti ſimul naturam miſcens. *Plin. l. 34. c. 18.* ¶ Item talis metalli color. *Plin. l. 37. c. 5. de gemmis*. Frequens & iis plumbago, hoc eſt, ut in Sole plumbei videantur. ¶ Item genus herbæ. *Plin. l. 25. c. ult.* Naſcitur vulgo molybdæna, id eſt plumbago, etiam in arvo, folio lapathi, craſſa radice, hiſpida. Hac commanducata ſi oculus ſubinde linatur, plumbum, quod eſt genus vitii, ex oculo tollitur.

Plumbarius, a, um, μολυβδικός, quod ad plumbum pertinet. *Plin. l. 34. c. 18.* Pſimmythium quoque, hoc eſt ceruſſam plumbariæ dant officinæ. ¶ Plumbarius, ſubſtant. qui opera ex plumbo facit. *l. ult. Dig. de Jur. immunit.* Plumbarii, ferrarii, lapidarii.

Plumbatæ, arum, f. *piombate*, μολυβδίδες, pilæ plumbeæ, quas veteres peregrino vocabulo martiobarbulos vocabant, a quo & milites, qui his utebantur, martiobarbuli appellati ſunt. *Veget. de re milit. l. 1. c. 17.* Plumbatarum quoque exercitatio, quas mattiobarbulos vocant, eſt tradenda junioribus.

Plumbatūra, æ, f. *impiombatura*, Ger. *lœtung*, Gal. *ſoudure de plomb*, Hiſp. *emplomaduras*, μολυβδωσις, ferruminatio, & quæcunque conjunctura plumbo facta. *Caſſius apud Paul. l. 23 cum actio, ff. de rei vindic.* Ferruminatio per eandem materiam facit confuſionem, plumbatura non efficit.

Plumbātus, a, um, adject. qui eſt ex plumbo, ut plumbata jacula, apud *Solin. c. 46.* plumbatæ ſagittæ. *Plin. l. 10. c. 33.*

Plumbĕus, a, um, *di piombo*, Ger. *bleyern*, Gal. *de plomb*, Hiſp. *de plomo*, μολύβδινος, quod ex plumbo eſt. ¶ Nummus plumbeus ponitur pro minima pecunia, & vili. *Plaut. Trin. 4. 2. 120.* Cui, ſi capitis reus ſiet, nummum nunquam credam plumbeum. ¶ Plumbea vina dicuntur inſipida, nullius pretii. *Martial. l. 10. ep. 48.* Quiſquam plumbea vina vult in auro? ¶ Plumbeum Auſtrum vocat *Horat. l. 2. ſat. 6. v. 18.* quia humido flatu gravedinem corporibus inducit. ¶ Plumbeus pugio, tranſlate eſt frigidum argumentum. *Cic. 4. Fin. c. 18.* O plumbeum pugionem! ¶ Plumbeo jugulare gladio, eſt futili, levique argumento convincere. *Cic. Att. l. 1. ep. 2.* Cum illum plumbeo gladio jugulatum iri tamen diceret. ¶ Plumbeus color, eſt color plumbum referens, qualis apparet in iis, qui ictero nigro laborant. *Plin. l. 11. c. 52.* Igitur vitæ brevis ſigna, rari dentes, plumbeum colorem. ¶ Plumbeus homo dicitur de obtuſo, & ſtupido. *Ter. Heaut. 5. 1. 5.* In me quidem harum rerum conveniunt, quæ ſunt dicta in ſtultum, caudex, ſtipes, aſinus, plumbeus. *Cic. 1. Tuſc. c. 29.* Niſi plane in phyſicis plumbei ſumus. ¶ Plumbeæ iræ, ſunt graviſſimæ, & quæ diu inſident pectoribus. *Plaut. Pœn 3. 6. 18.* Siquid peccatum eſt, plumbeas iras gerunt. ¶ Plumbea Niceroſiana, h. e. vaſa plumbea plena odoramentis a Nicerote unguentario confectis, apud *Martial. l. 6. ep. 55.* ¶ Plumbea, æ, pro plumbea pila. *Spartian. in Severo, c. 11.* Mortuus ictu plumbeæ.

Plumbo, as, a. 1. *impiombare*, Ger. *mit bley loten*, Gal. *plomber*, Hiſp. *plomar*, μολυβδόω, ferrumino, vel plumbo conglutino. *Plin. l. 34. c. 17.* Neque argentum ex ſtanno plumbatur. Adde *Caton. de R. R. c. 21.*

Plumbōſus, a, um, quod plurimum plumbi habet admixtum. *Plin. l. 34. c. 18.* Quotcoque minus plumboſa, friabilis, & modice graveis. *Id. l. 33. c. 6.* Fex ejus intelligitur plumboſiſſima.

Plumbum, i, *piombo*, [illegible], Ger. *bley*, Gal. *plomb*, Hiſp. *plomo*, μόλυβδος, μόλιβδος, genus metalli. Duplex eſt ſecundum *Plin. l. 34. c. 16.* album, & nigrum. Sed album ſpeciali nomine dicitur ſtannum. *Hor. l. 1. carm. od. 35.* Nec ſeverus uncus abeſt, liquidumque plumbum. ¶ Eſt & plumbum genus vitii in oculis. *Plin. l. 25. c. 13.* Hac commanducata ſi oculus ſubinde linatur, plumbum, quod eſt genus vitii, ex oculis tollitur. ¶ Sumitur interdum plumbum pro globulis plumbeis. *Ovid. 2. Met. v. 727.* Balearica plumbum funda jacit.

Plumeſco, is, n. 3. [illegible], plumas emitto, pennatus fio. *Plin. l. 10. c. 33.* Pullus ab eodem tempore plumeſcit.

Plumĕus, a, um, πτίλινος, quod plumam habet, quod plumis refertum eſt. *Cic. 3. Tuſc.* Collocemus in culcita plumea. ¶ Accipitur etiam pro textili, & pro acus figuris, vel coloribus diſtincto. *Prudent. in Hamartigenia v. 294.* Avium quoque verſicolorum indumenta novis texentem plumea telis.

Plumĭger, a, um, adject. qui plumas gerit, ut plumigeri anſeres. *Plin. l. 10. c. 22.*

Plumĭpes, edis, o. [illegible], qui pedes pennatos habet. *Catul. ep. 51. ad Camer.* Adde huc plumipedes, volatileſque, &c.

Plumo, as, avi, atum, n. 1. *fare la piuma*, Germ. *federn bekomen*, Gall. *prendre plume, commencer a jetter plume*, Hiſp. *echar plumas*, [illegible], plumas emitto. *Gel. l. 2. c. 29.* Pullis jam jam plumantibus. ¶ Sumitur etiam pro acu pingere, & generatim pro texere, propter varias figuras in ejuſmodi operibus, quibus avium plumæ referuntur. *Vopiſc. in Carino, c. 20.* Lances tunicas purpura micantes, & plumandi difficultate pretioſiores.

Plumōſus, a, um, plumis tectus, plumis abundans. *Propert. l. 4. el. 2.* Sed arundine ſumpta Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.

Plumŭla, æ, f. πτιλάριον, parva pluma. *Colum. l. 8. c. 5.* Plumulæ ſub cauda clunibus detrahendæ.

Pluo. V. Pluit.

Pluor, oris, m. idem ac pluvia. *Laber. apud Non. c. 3. n. 131.* Qui pedem ea taberna tulimus, tantus cum ſtaret pluor.

Plurālis, le, adject. ut pluralis numerus in nominibus, qui plura ſignificat. *Quintil. l. 8. c. 6.* Cum dico cervices hominis pro vultu, dico pluraliter, quod ſingulare eſt, quod plurale eſt, ſingulariter.

Plurālĭtas, atis, f. pro plurali numero. *Chariſ. Grammat. l. 1.* In pluralitate tantum declinari.

Plurālĭter, adverb. in plurali numero. V. *Pluralis*.

Plurātīvus, a, um, adject. pluralis, ut plurativus numerus, apud *Gell. l. 1. c. 16. & l. 5. c. 21. & l. 19. c. 8.*

Plurĭes, adv. *più volte*, ſæpius. *Caſ. l. 1. B. C. c. 79.*

Plurifarĭam, adv. *in più modi*, πολλαχῶς, pluribus modis, vel locis. *Suet. in Tib. c. 43.* Cubicula plurifariam diſpoſita tabellis, ac ſigillis laſciviſſimarum picturarum adornavit.

Plurifarĭus, a, um, πολλαχός, varius, multiplex. *Suet. in Claud. c. 21.* Gladiatoria munera plurifaria, ac multiplicia exhibuit. Quædam exemplaria habent *plurifariam*.

Plurĭformis, a, adject. *di molte maniere*, ut pluriformi modo. *Apul. l. 1. Florid.*

Plurĭmum, adv. *grandiſſimamente*, πλεῖστον, permultum, maxime, ſup. a plus. *Cic. ad Brut. l. 11. ep. 16.* Hoc ego utor uno omnium plurimum. *Id. 2. de Invent.* Præſtare plurimum aliis. ¶ Ponitur etiam pro frequenter. *Ter. Phorm. 1. 4. 17.* Domum ire pergam, ibi plurimum eſt. ¶ *Ut plurimum*, eſt ſæpius, frequenter. *Plin. l. 15. c. 3.* Tribuit ut plurimum bonitatibus dilat.

Plurĭmus, a, um, *aſſaiſſimo*, [illegible], Ger. *ſehr viel*, Gal. *en tres grand nombre*, Hiſp. *muchiſſimo*, πλεῖστος, ſup. a *plus*. *Plaut. Aulul. 1. 1. 27.* Quod me ſollicitat plurimis miſerum modis. *Ter. Eun. 2. 2.* Plurima ſalute Parmenonem ſuum impertit Gnatho. *Cic. 4. Ver.* Plurimum ætatis meæ verſor in cauſis. *Id. 3. de Fin.* Eſt illud quidem plurimi æſtimandum. *Horat. l. 1. od. 7.* Plurimus in Junonis honorem Aptum dicit equis Argos, h. e. plurimi dicunt. *Martial. l. 8. epigr. 51.* Plurima cum tota lampade luna nitet, h. e. luna plena. *Virg. 1. Æn.* Jamque aſcendebant collem, qui plurimus urbi imminet, h. e. altiſſimus eſt, & totæ imminet, &c.

Plus, pluris, n. *più*, [illegible], Ger. *mehr*, Gal. *plus*, Hiſp *mas*, [illegible]. Conſtruitur cum ablat. *Cic. de Amic.* Ne plus æquo quid in amicitia congeratur. *Id. pro Quint. c. 12.* Plus anno totum erit. ¶ Vel cum junctione, *quam*. *Cic. de Amic.* Et hercle ita fecit, vel plus etiam, quam dixit. ¶ Interdum conjunctio *quam* ſupprimitur. *Ter. Adelph. 2. 2. fr. 1.* Plus quingentos colaphos infregit mihi. ¶ Admittit etiam genitivum, ut omnia adjectiva, cum ſubſtantiva uſurpantur. *Cic. de Leg.* Fit ut alius alio plus habeat virium. ¶ Interdum geminatur. *Cic. Att. l. 11. ep. 2.* Pompejum plus pluſque in dies diligo. ¶ Conjungitur etiam ſæpe cum minus. *Plin l. 16. c. 6.* Continentur hiſpido calyce, per genera plus minus complectente, *poco più, poco meno*, *o circa*. *Martial. l. 8. epigr. 72.* Veneunt pluſve, minuſque duo. ¶ Item cum adverbiis in o, ut nihilo plus, paulo plus, nimio plus, &c. *Cic. ſæpe, & ad Heren. l. 4. Teren. & alii*. ¶ *Plus ſatis*, eſt plus, quam ſatis. *Plaut. Epid. 3. 2. 10.* Quantum ſat eſt, & plus ſatis. ¶ In numero plurali eſt generis omnis, & maſculinum quidem, ac fœmininum eſt *plures*, neutrum *plura*. *Cic. pro Leg. Man.* Ut non plures ſecum in eandem calamitatem trahant. *Plin. l. 9. c. 15.* Aquatilium tegumenta plura ſunt. *Tac. l. 11. c. 47.* Simulque concurſu plurium injiciuntur catenæ, ac compedes. ¶ *Plura* reperitur pro amplius. *Lucret. l. 1. v. 42.* Ne te in promiſſis plura moremur. ¶ Pluris facere, æſtimare, eſſe, *ſtimare più*, *ed eſſere ſtimato più*. *Cicer. Fam. 3. ep. 4. in Topic. & Attic. l. 8. & 10.* ¶ Pluris ædificare, h. e. majore impenſa. *Cel. l. 1. c. 4.* ¶ *Pluri* in dat. & abl. ſingulare non eſt in uſu. Sunt ſane, qui ſcriptoris alicujus Latini auctoritatem conantur efferre, ſed non ejuſmodi, ut varia lectione careat. V. *Goclen. Problem. Grammat. 3. 30.* ¶ *Pluria* pro plura dixere Veteres. *Lucret. l. 1. v. 876.* Apparere unum, cujus ſint pluria nota. Adde *Gell. l. 5. c. ult.* apud quem *Labeo* aſſerit *pluria* Latinum eſſe, *plura* barbarum. Verum conſuetudo nullam reddit Labeonis auctoritatem.

Plus, adv. *più*, πλέον, πλεῖον, com. adv. *multum*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Top.* Verba ne plus, an ſententiæ valere debeant. ¶ Vel cum abl. *Cic. 1. de nat. Deor.* Alterum profecto fieri poteſt, ut earum nullo, alterum certe non poteſt, ut plus una vera ſit. ¶ Vel cum conjunctione *quam*. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Eum nunquam plus a me eſſe accuſandum putavi, quam ſtipitem illum, &c. ¶ Interdum conjunctio *quam* ſupprimitur. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Num ſit hoc plus annum obtinere provinciam? ¶ Interdum jungitur cum *ac* pro *quam*. *Horat. l. 2 ſat. 3. v. 270.* nihilo plus explicet, ac ſi inſanire paret certa ratione modoque.

Pluſcŭlum, i, ſubſt. n. *un poco più*, aliquanto plus, dim. a *plus*. *Cic. 2. de Or.* Et eas quidem, in quibus pluſculum negotii eſt. *Id. l. 5. Fam. ep. 12.* Pluſculum etiam, quam concedit veritas, amori noſtro largiare.

Pluſcŭlum, adv. *un poco più*, aliquanto plus. *Plaut. Amph. 1. 1. 127.* Niſi invitavit ſe ſe in cœna pluſculum.

Pluſcŭlus, a, um, *un poco più*, [illegible], aliquanto plus, paulo plus, dimin. a *plus*. *Ter. Phorm. 4. 3. 60.* Tum pluſcula ſupellectile opus eſt.

Pluſĭmus, a, um, idem ac plurimus apud vet. a *plus*. *Varr. l. 6. de L. L. & Feſt.*

Plutĕālis, & le, o. 3. quod ad pluteum ſpectat, ut Sigilla pluteale, id eſt imagunculæ pluteis, ſeu tabulis incluſæ. *Cic. Att. l. 1. ep. 10.* Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli poſſim includere, & putealia ſigilla duo. Al. leg. *putealia*.

Plutĕus, i, m. machina ad expugnandos muros urbium, ad ſimilitudinem caſulæ, contexta e viminibus, coriis tecta, inſiſtens tribus rotis, quarum una in medio, duæ in capitibus apponuntur, quibus in quamcumque partem volueris, admovetur, quam obſidentes muris admovent, applicantque, & ejus munitione ſagittis, aut aliis miſſilibus defenſores de propugnaculis exturbant, ut ſcalis aſcendendi præſtetur occaſio. *Feſt.* Plutei, crates, corio crudo intectæ, quæ ſolebant opponi militibus opus facientibus, & appellabantur militares. Nunc etiam tabulæ, quibus quid præſepitur, eodem nomine dicuntur. *Plaut. Mil. 2. 2. 111.* Ad eum vineas,

pluteoſque agam. *Caſ. l. 2. B. G. c. 30.* Eo magis, quod deuſtos plutei turrium videbant. ¶ Plutei etiam, tabulæ vocantur, quibus aliquid præſepitur. *Martial. l. 3. epigr. 91.* Exciduetque ſenem ſpondæ qui parte cubabat, namque puer pluteo vindice tutus erat, h. e. interiore lecti ſponda. ¶ Item pluteus accipitur pro fulcro tori diſcubitorii. *Suet. in Calig. c. 26.* Quoſdam ſummis honoribus functos cœnare modo ad pluteum, modo ad pedes ſtare ſuccinctos linteo paſſus eſt. ¶ Item pro repoſitorio librorum, picturarum, ſtatuarum, & aliarum rerum. *Juven. ſat. 2. v. 7.* Et jubet archetypos pluteum ſervare Cleanthas. ¶ Item pro tabulo, qua nitimur, dum literis damus operam, & ſcribimus. *Perſ. ſat. 1. v. 105.* Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungues. ¶ Pluteum, i, neut. gen. *Vitruv. l. 10. c. 20.* Supra caput collocatum erat pluteum, turriculæ ſimilitudine ornatum. Quæ verba ex *Athenæo* ſumpſit, apud quem pro pluteo eſt θωράκιον, h. e. loricula, *parapetto*. ¶ Apud eund. *Vitruv. l. 4. c. 4.* plutei dicuntur ſepta ex marmore, aut lateribus, aut alia materie, quibus intercolumnia ſepiri, intercludique ſolent. ¶ Præterea apud *Ulpian. l. Fundi, ff. de action.* plutei dicuntur ſpondæ ſcamnorum parietibus affixæ, quibus ſedentes tergo adhæremus. Reticuli, inquit, circa columnas, plutei circa parietes, item cilicia, vela, ædium non ſunt. Plura de his vide apud *Bald. in Lex. Vitruv.*

Pluto, vel Pluton, onis, m. *Plutone*, Πλούτων, Ἅιδης, filius Saturni, & Opis, Deus Inferorum, a Πλοῦτος, divitiæ, quia opes omnes ab inferis, ideſt ex intimis terræ viſceribus effodiuntur. *Cic. 2. de nat. Deor.* ¶ Fratres habuit Jovem, & Neptunum, ſororem Glaucen, quæ cum ipſo eodem partu nata eſt. *Cic. 3. de nat. Deor.* ¶ Fabulantur, cum ad Regni diviſionem veniſſent, Jovi imperium cœli, Neptuno maris, Plutoni, qui natu minor erat, inferorum obtigiſſe, quia Jupiter plagam Orientalem Regni paterni, ideſt Cretam, ſortitus eſt, Neptunus inſulas, ideſt Peloponneſum, & alias, Pluto partem Occid. & inferiorem, ideſt Epirum. Ejus currus a quatuor equis trahitur, de quibus V. in *Alaſtor*. ¶ Rapuit Proſerpinam filiam Cereris. Hunc raptum *Claudianus* Poeta tribus libris deſcribit. *Juven. ſat. 3. v. 50.* Sicula torvus cum conjuge Pluton. *Horat. l. 2. od. 14.* Illacrymabilem Plutona placare.

Plutonia, orum, n. 2. ſpecus ſunt in Aſia, quæ tetrum, & peſtiferum halitum evomunt, omniaque accedentia animalia ſtatim necant, ſed *Plutonium* dicitur ad Hierapolim in Phrygia Magna, & *Charonium* ad Thymbriam vicum Cariæ. *Cic. 1. de Div. c. 36.*

Plutonius, a, um, quod ad Plutonem ſpectat. *Horat. lib. 1. od. 4.* Jam te premet nox, fabulæque Manes, Et domus exilis Plutonia.

Plutus, i, m. Πλοῦτος, Dis, Deus divitiarum. Hujus domicilium conſtituit *Poſidonius* in ſubterraneis Hiſpaniæ locis, eo quod regio ea metallorum fœcunditate reliquis antecellat. ¶ Plutus item, filius Philomeli, nepos Jaſonis, pater Pareantis. *Bocc. l. 13. Gen.* ¶ Eſt item hoc nomine comœdia Ariſtophanis.

Pluvia, æ, f. *pioggia*, גשם, Ger. *regen*, Gal. *pluye*, Hiſp. *lluvia*, ὑετὸς, βροχή, aqua ex aere decidens. *Cic. Att. l. 15.* Equidem etiam pluvias metuo, ſi prognoſtica noſtra vera ſunt. *Virg. 1. Georg. v. 92.* tenues pluviæ.

Pluvialis, & le, o. 3. ὄμβριος, quod ad pluviam ſpectat, ut Aqua pluvialis. *Virg. 3. Georg.* Vere madent udo terræ, ac pluvialibus Auſtris. *Colum. l. 2. c. 13.* Pluviales dies. ¶ Hœdi pluviales, ſtellæ duæ ſunt, quas Auriga (quod ſignum cœleſte eſt ſuper cornua Tauri) in manu tenet, ita dictæ, quod earum ortus, & occaſus tempeſtates graviſſimas faciat. *Virg. 9. Æn.* Quantus ab occaſu veniens pluvialibus hœdis verberat imber humum.

Pluviaticus, a, um, adjectiv. pluviatilis, ut pluviatica aqua. *Marcel. Empir. cap. 8.*

Pluviatilis, & le, o. 3. Idem ac pluvialis. *Colum. l. 9. c. 1.* Qui receptam pluviatilem contineant. *Celſ. l. 7. c. 3.* Aquæ pluviatilis.

Pluvioſus, a, um, *piovoſo*, Ger. *vol regen*, Gal. *pluvieux*, Hiſp. *lluvioſa*, ὑετώδης, pluviis abundans. *Plin. l. 18. cap. 25.* Nubilo occaſu pluvioſam hyemem denuntiat.

Pluvius, a, um, idem ac pluvialis, vel pluvioſus. *Cic. pro Mur. c. 9.* Tu ſcis, ut aquæ pluviæ arceantur. *Horat. l. 1. carm. od. 17.* Et igneam defendit æſtatem capellis uſque meis, pluvioſque ventos, h. e. pluviam inducentes. *Virg. 3. Georg.* Naſcitur, & pluvio contriſtat frigore cœlum.

P ANTE N.

Pneumaticus, a, um, πνευματικός, ſpiritalis, ut Pneumatica organa, ſpiritalia, hoc eſt, quæ vi flatus, vel ſpiritus aliquid hauriunt, vel attrahunt, item quæ inflatis fiſtulis muſicum ſonum edunt. *Plin. l. 9. c. 4.* E puteo pertica, pneumaticiſve organis, vel tollenonum hauſtu rigandos. *Id. l. 7. c. 37.* Cteſibius laudatus, pneumatica ratione, & hydraulicis organis repertis.

Pnigeus, ei, m. πνιγεύς, a πνίγω, *ſuffoco*, machina quædam, ſeu vas ad inſtar infundibuli inverſi, quæ in organo hydraulico aerem aſcendentem coercet, & veluti ſuffocat, ne extra exhalet. *Vitr. l. 10. c. 13.* V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Pnigitis, f. πνιγῖτις, terra quædam Eretriæ ſimillima, grandioribus tantum glebis, & glutinoſa. *Plin. l. 35. c. 16. & 17.*

P ANTE O.

Poblilia Tribus, vel Poblilia, vel Popillia, una ex Ruſticis, in Volſcis conſtituta, anno Urbis 395. *Manutius* Publiliam a Popilia diſtinguit, & duas facit.

Pocillator, oris, m. *coppiere*, משקה, Germ. *einſchenk*, Gal. *ecuyer a coupe*, Hiſp. *eſcanciador*, *copero*, οἰνοχόος, qui eſt a poculis, pincerna, qualis fuit Ganymedes in menſa Jovis, a *pocillum*. *Apul. l. 6. A. A.* Quo, ductu Cupidinis, Jovi pocillatorem Phrygium ſuſtulerat. *Id. ib.* Tunc poculum nectaris, quod vinum Deorum eſt, Jovi quidem ſuus pocillator ille ruſticus puer, cæteris vero Liber miniſtrabat.

Pocillum, i, n. ἐκπωμάτιον, parvum poculum. *Liv. l. 10. c. 42. in fin.* Voverat Jovi Victori, ſi legiones hoſtium fudiſſet, pocillum mulſi.

Poclum, i, per ſyncopen dictum pro *poculum*, legitur in quodam carmine apud *Arnob. l. 5. pag. 175.* Inde manu poclum ſumit, &c.

Poculentus, a, um, *che ſi può bere*, πότιμος, quicquid potari poteſt. *Cic. 2 de nat. Deor. c. 56.* Quæ eſculentis, & poculentis iter natura patefecit. Alii leg. *potulentibus*, tanquam a recto *potulens*. *Gell. l. 4. cap. 1.* Penus eſt, quod eſculentum, aut poculentum eſt.

Poculum, li, n. *bicchiere*, כוס, Germ. *ein trunck*, Gall. *vaiſſeau a boire*, Hiſp. *vaſo*, *copa*, ἔκπωμα, ποτήριον, vas, quo bibitur, a potione, vel a potu, quaſi potaculum. *Cic. 6. Verr.* In hic pocula duo quædam, quæ Heraclia nominantur, Mentoris manu ſummo artificio facta. ¶ Poſcere majoribus poculis, eſt copioſius, & liberius potationi indulgere, & convivas ad potandum invitare. *Cic. 3. Verr.* Poſcunt majoribus poculis, celebratur omnium ſermone, lætitiaque convivium. ¶ Quandoque ſumitur pro potu, ſive potione. *Virg. 3. Georg. v. 529.* Pocula ſunt fontes liquidi. *Flor. l. 2. c. 20.* Ubi eſſent, præ poculis neſcienter, h. e. præ ebrietate. *Horat. epod. 5.* Amoris poculum, h. e. philtrum. ¶ Tranſlate *Plaut. Caſ. 5. 2. 44.* Ut ſenex hoc eodem poculo, quo ego bibi, biberet, h. e. in eandem calamitatem incideret.

Podager, gra, grum, idem ac podagricus. *Enn.* apud *Priſcian. l. 7.* Nunquam poetor, niſi podager. *Claudian. epigr. 30.* Atque nihil prorſus ſtare putat podagri.

Podagra, æ, f. ποδάγρα, pedum dolor, ſeu morbus articularis, qui pedes præcipue infeſtat, *podagra*, *gotta*, Ger. *zipperlein*, *podagra*, Gall. *goutte aux pieds*, Hiſp. *gota*. Vox Græca eſt, quaſi ἄγρα τῶν ποδῶν. Si manus infeſtet, *chiragra* dicitur. Morbus peregrinus eſt. Nam ſi in Italia fuiſſet antiquus, Latinum nomen inveniſſet. Non enim Romæ, cum ſudando, & laborando vivebat, hoc malum cognovit, teſte *Plin. l. 26. c. 10.* *Martial. l. 1. ep. 99.* Litigat, & podagra Diodorus, Flacce, laborat, ſed nil patrono porrigit, hæc chiragra eſt. *Cic. 2. Tuſc. c. 19.* Doloribus podagræ cruciari. *Id. 5. Fin. c. 31.* Ardere doloribus podagræ. ¶ In plur. numero *Celſ. l. 4. c. 24.* Vitia longiora ſunt, quæ in podagris, chiragriſve eſſe conſueverunt.

Podagricus, a, um, *gottoſo*, Ger. *poddagramiſch*, Gall. *gouteux*, Hiſp. *gotoſo*, ποδαγρικός, qui podagra laborat. *Plin. lib. 20. c. 8.* Omnes hæ & podagricis utiles, & ſanguinem rejicientibus.

Podagroſus, a, um, idem ac podagricus. *Plaut. Merc. 3. 4. 8.* Sed tandem ſi podagroſis pedibus eſſet Eutychus.

Podalirius, m. 2. Æſculapii filius, qui ex Creta ob inſignem medicæ artis peritiam una cum fratre Machaone ad bellum Trojanum evocatus fertur, ita dictus, ut aliqui ajunt, ob pedum magnitudinem. *Ovid. 5. Triſt. el. 6.* Quem ſemel excepit, nunquid Podalirius ægro Promiſſam medicæ non tulit artis opem? ¶ Podalirius alter, vir Trojanus, qui Æneam in Italiam navigantem ſecutus eſt. *Virgil. Æn. 12.*

Poderes, vel poderis, is, m. ποδήρης, veſtis ſpecies, quæ uſque ad pedes, vel ad crura deſcendit, ita adhærens corpori, & ita arcta, & ita ſtrictis manicis, ut nulla omnino in ea ſit ruga, *camiciotto*, a πούς, ποδός, *pes*, & ἄρω, *apto*. *Tertull. adverſ. Judæos*, c. 11.

Podex, icis, m. πρωκτός, κῦλος, idem ac culus, ideſt poſterior pars corporis pudenda, a *pede*. *Juven. ſat. 2. v. 12.* Sed podice levi cæduntur tumidæ, medico ridente, mariſcæ.

Podiſmatus, a, um, pedibus menſuratus, ut Ager podiſmatus. *Fronton. de Colon. pag. 132. edit. Goeſ.*

Podiſmus, i, m. ποδισμός, idem ac pedatura, ideſt menſura jugeri, areæ, aut alterius rei pedibus definita, a ποδίζω, *pedibus dimetior*. Pedibus enim, vel paſſibus, vel fune, aut pertica certam pedum menſuram habente colligebatur magnitudo loci. *Veget. l. 2. c. 7.* Menſores ſunt, qui ad podiſmum dimetiuntur loca, in quibus tentoria milites figant, &c. Uſus eſt etiam *Frontinus de Colon. pag. 130. edit. Goeſ.* ¶ Podiſma, atis, n. eodem ſenſu legitur *apud eund. eod. pag. 132.*

Podium, ii, n. *poggio*, *poggiolo*, πόδιον, projectura in ſummo muro arenam circi, vel amphitheatri proxime cingente. Quia vero podium arenæ proximum erat, ideo digniſſimus is orcheſtræ gradus (nam plurium orcheſtra graduum erat) qui proximus podio: fuitque is latior, cum in eo ſuggeſtus fuerit Imperatoris, & Conſules, Prætores, aliique, quibus id jus, ſederent in eo ſellis curulibus, cum lictoribus, apparitoribus, & Magiſtratus ſui pompa. Sed & in eodem fuit tribunal editoris, & Virginum Veſtalium ſedes. Plura de podio *Lipſ. lib. de Amphith. c. 11.* *Juven. ſat. 2. v. 174.* Generoſior & Marcellis, & Catulis, Paullique minoribus, & Fabiis, & omnibus ad podium ſpectantibus. ¶ Dicitur etiam de quolibet loco porrecto extra domus parietem inſtar pulpiti, qui aliter dicitur Mænianum. *Plin. l. 5. epiſt. 101.* Eſt & aliud cubiculum a proxima platano viride, & umbroſum, marmore excultum podio tenus. Adde *Vitruv. l. 3. c. 3.*

Pœcile, es, f. 1. ποικίλη, porticus Athenis, in qua Stoici philoſophabantur, a Polygnoto Thaſio gratis picta, a Ποικίλος, *varius*, *maculoſus*, quia varia, ſive variegata propter multiplicem picturam. *Plin. l. 35. c. 9.* ¶ Fuit & in Helide porticus Pœcile, quæ a Plinio *Heptaphonos* appellatur, quoniam ſepties eadem vox in ea reddebatur.

Poema, atis, n. *poema*, Ger. *ein gedicht in verſen geſtellet*, Gal. *poeme*, Hiſp. *poema*, Ποίημα, figmentum, fictio, & præcipue opus Poetarum, a Græca voce allata, quæ a Ποιέω *facio*, quod Poetæ proprium eſt. *Nonius* diſtinguit *poema* a *poeſi*, quod *poeſis* ſit totum opus Poetæ, ut Ilias, & Odyſſea, poema ſit quædam pars operis, ut ſinguli libri Iliadis, vel Odiſſeæ, vel aliqua deſcriptio, ut armorum Achillis. Sed hæc differentia non obſervatur. Alii dicunt, poema illud eſſe, quod poeſis orationem exprimit. *Cic. 1. Acad. c. 3.* Atque ipſe varium, & elegans omni fere numero poema feciſti. *Id. in Or.* Platonis, & Democriti locutionem, etſi abſit a verſu, tamen, quod incitatius feratur, & clariſſimis verborum luminibus utatur, potius poema putandam, quam Comicorum Poetarum. ¶ In dat. & abl. pl. habet *poematis*, ſæpius, quam *poematibus*. *Cic. 3. Offic. c. 3. ad fin.* Quod item in poematibus, & picturis uſuvenit. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 2.* Cum, ex orationibus, aut poematis elegeris exempla. *Plaut.* quoque *Aſin. 1. 3. 22.* & *Var. lib. 6. L. L. pag. 78.* *poematis* dixere. ¶ In genitivo fere *poematum* uſurpamus, quamquam & *poematorum* dixere, ut ex *Acc.* *Lælio*, & *Cic.* oſtendit *Chariſ. l. 1.*

Poematium, ii, n. *poemetto*, parvum poema. *Auſon. Idyll. 7. in præfat. ad Pal.* Poematia, quæ in alumnam meam luſeram.

Pœmenis, idis, f. nomen canis, a ποίμνη, grex, quod oves ſervaret. *Ovid. 3. Metam. v. 215.*

Pœna, æ, f. *pena*, *gaſtigo*, עונש, Ger. *ein ſtraff*, Gal. *peine amende*, Hiſp. *pena*, τιμωρία, animadverſio, ſupplicium, quo quis ob delictum afficitur, a ποινή, quod idem notat. *Cic. pro Flacc.* Pœna eſt, ut opinor, Dorylai gravior, quam apud alios, falſarum, & corruptarum literarum. *Id. in Fragm. de Leg. apud S. Auguſt. de Civ. l. 21. c. 2.* Octo pœnarum genera in legibus continentur, damnum, vincula, verbera, talio, ignominia, exilium, mors, ſervitus. ¶ Interdum ſumitur pro Furia. *Virg. in Cul. v. 217.* Et flammas, & ſævo quatit mihi verbera Pœna. *Valer. Flacc. l. 1. v. 796.* Ultriceſque Deæ, Fas, & grandæva ſororum Pœna parens. ¶ Item pro quacunque calamitate. *Lucan. l. 4. v. 109.* Mors ultima pœna eſt. *Cic. in Piſon. c. 37.* O pœna, o Furia ſociorum! ¶ Item pro labore, *pena*, *travaglio*. *Ovid. in epigr. Amoribus præfixo.* Ut jam nulla tibi nos ſit legiſſe voluptas, At levior demptis pœna duobus erit. ¶ Ad primam notionem quod attinet: dicimus pœna aliquem afficere, pœnam alicui irrogare, in aliquem conſtituere, ſtatuere, excogitare, *Cic.* ſæpe, *Liv.* *Terent.* & alii. ¶ Pœnas exigere, poſcere, petere, repetere ab aliquo, *Plin. Salluſt. Cic. Virg.* ¶ Dare pœnas *pagar' il fio*. *Cic. 9. Attic. ep. 11.* Et, eodem ſenſu, pœnas pendere, dependere, perſolvere, *Id. pro Sext. ad Brut. ep. 5.* & al. ¶ Pœnam ſubire, ſufferre, ſuſtinere, *ſoggiacere al caſtigo*. *Id. 2. Catil. pro Dom. & pro Planc.* ¶ Capere pœnas pro aliquo, h. e. ſubire, *Salluſt. in Jug.* ¶ Capere pœnam in hoſtem, h. e. hoſtem pœna afficere, *Curt. l. 4. c. 6.* Sic capere pœnam de aliquo, *Liv. l. 2.*

Pœnalis, & le, o. 3. *penale*, quod ad pœnam ſpectat. *Plin. l. 18. c. 11.* Pilo vinctorum pœnali opera. *Id. l. 4. c. 8.* Pœnales aquas, diriſque genitas.

Pœnaliter, adv. per pœnam, ut pœnaliter interim, *Ammian. l. 26. c. 12.*

Pœnarius, a, um, idem ac pœnalis. *Quinct. l. 4. c. 3.* Aut pœnarias actiones inferimus.

Py-

Pœni. V. Pœnus.

Pœnice, adverb. Punice. *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* De agricultura ſcripſerunt & Pœnice, & Græce, & Latine.

Pœniceus, V. Phœniceus.

Pœnicus, a, um, idem ac Punicus, ut Pœnicæ fœminæ, *Val. Max. l. 2. c. 6. n. 15.* Plostellum Pœnicum, *Varr. l. 1. R. R. c. 52.* ¶ Pœnica pavimenta dicuntur marmore Numidico conſtrata. *Cato apud Feſt.* ¶ Pœnicum, abſolute, genus veſtimenti e Pœnis primo allatum, *Varr. l. 4. de L. L.*

Pœninæ Alpes, vel Penninæ, *Monte maggiore de S. Bernardo*, vel etiam *Monte di Giove*, Germ. *Groſſ S. Bernartsberg*, pars Alpium, mons, qui Allobroges, & Centrones a Salaſſis, hoc eſt Galliam Narbonenſem, in qua Sabaudia, ab Italia ſeparat. Hæ Alpes extenduntur inter ſummum Pœninum, & Adulam M. ex quo Rhodanus, Rhenus, Ticinus, & Acala fl. exiſtunt, inter Lepontios, & Sedunos pop. *Plin. l. 3. c. 17.*

Pœnio, is, a. 4. pro punio, legitur in quibuſdam Editionib. & MSS. apud *Gell. l. 20. c. 1.* & *l. 11. c. 18.* item apud *Cic. pro Mil. c. 31.* & *1. Tuſc. c. 44.* ut teſtatur *Pareus in Lex. Crit.* ubique tamen alii *punio* reponunt.

Pœnitendus, a, um, *da pentirſi*, μεταμελητέος, cujus nos pœnitet, parvi æſtimandus, vilis, partic. a pœnitet. *Col. l. 2. c. 2.* Itaque hic ager, ſive exercetur, ſive ceſſat, colono eſt pœnitendus. *Liv. l. 1. c. 35.* Sub haud pœnitendo magiſtro.

Pœnitens, tis, nom. particip. *chi ſi pente*. *Sueton. in Vitell. c. 15.* Pœnitens facti. *Id. in Claud. c. 43.* Pœnitens de matrimonio. *Cic. Phil. 12. c. 2.* Portus optimus pœnitenti mutatio conſilii.

Pœnitenter, adverb. cum pœnitentia. *Minut. Fel. in Octav.* Auſpicia, & auguria pœnitenter omiſſa, obſervata feliciter.

Pœnitentia, æ, f. *penitenza*, תשובה, Germ. *reuwe*, Gal. *penitence*, Hiſp. *penitencia*, μετάνοια, actus ipſe pœnitendi, quo aliquem facti pœnitet, dolor ob factum aliquod noxium, occaſionisve prætermiſſionem. *Plin. l. 17. c. 12.* Nihil eſt fœdius agricolis, quam ſeſſæ rei pœnitentia. *Plin. ep. ad. l. 7.* Agatque pœnitentiam pœnitentiæ ſuæ. *Curt. l. 3. c. 2.* Sera pœnitentia ſubiit regem. ¶ *Plin. l. 5. c. 17.* de Eſſenis populo ſine mulieribus vitam agentibus: Ita, inquit, per ſæculorum millia gens æterna eſt, in qua nemo naſcitur: tam fœcunda illis aliorum vitæ pœnitentia eſt. h. e. tædium, vel contemptus.

Pœnitet, ebat, tuit, imp. a. *pentirſi*, נחם, Germ. *es reuwet*, Gal. *ſe repentir*, Hiſp. *arrepentirſe*, μεταμέλει, tædet, piget, doleo, moleſte fero. Conſtruitur cum gen. rei, & acc. perſonæ. *Cic. 1. Fam.* Ut eos partim ſcelerum ſuorum, partim etiam ineptiarum pœniteret. ¶ Vel cum infinitivo loco genitivi. *Cic. pro Cal.* Ut eum pœniteat non deformem eſſe natum. ¶ Uſurpatur etiam præter acc. perſonæ cum nominativo. *Plaut. Stich. 1. 1. 50.* Me quidem hæc conditio nunc non pœnitet. ¶ Item cum accuſ. communi. *Cic. 5. Tuſc. c. 28.* Sapientis eſt proprium nihil, quod pœnitere poſſit, facere. ¶ Dicitur etiam de iis, in quibus nullus facti dolor ineſt, & uſurpatur pro dolere generatim, pigere, & interdum pro pudere. *Cic. de Sen.* Num igitur, ſi ad centeſimum vixiſſet annum, ſenectutis eum ſuæ pœniteret? *Id. 6. Fam. ep. 1.* Ut ſuæ quemque fortunæ maxime pœniteat. *Ter. Eun. 5. 7. 12.* An pœnitebat flagitii, te auctore quod feciſſet adoleſcens? ¶ Item pro non ſatisfacere, non magni facere. *Cic. 4. Acad.* Quid eum Mneſarchi pœnitebat? quid Dardani? qui erant tunc principes Stoicorum. *Id. pro Plaut.* Vide, quam me verbi tui pœniteat. ¶ Pœnitendum eſt, *è da pentirſi*. *Cic. Fam. 9. ep. 5.* Conſilii noſtri nobis pœnitendum putarem. ¶ *Pœnitendi*, gerund. *Id. 4. Tuſc. c. 37.* Alexander cum interemiſſet Clytum familiarem ſuum, vix a ſe manus abſtinuit: tanta fuit vis pœnitendi. ¶ Particip. *Pœniturus*, & *Pœnitendus* V. ſuis locis.

Pœnitio, onis, f. pro punitio, apud *Gell. l. 11. c. 1.* & *l. 6. c. 14.* ex MSS. Idem tandem dicendum de hac, atque de *Pœnia* dictum eſt, quod V.

Pœnitudo, inis, f. pœnitentia. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 769.* Deſiderio, pœnitudine. *Auſon. in Sapient. de Thal. v. 22.* Prædes, vadeſque pœnitudinis rei. Adde *Sidon. l. 6. ep. 9.*

Pœniturus, a, um, partic. temporis futuri verbi pœnitet. *Quinct. l. 9. c. 3.* Eo uſque proceſſum eſt, ut non pœniturum pro non acturum pœnitentiam, & viſuros ad videndum miſſos Salluſtius dixerit. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 685.* Neque quemquam arbitror tuæ pœniturum laudis.

Pœnulus, m. 2. dim. a *Pœnus*, unde Plautinæ fabula nomen ſumpſit, in qua Pœnus Hanno punice loquens introducitur.

Pœnus, m. 2. Λίβυς, Carthaginienſis, a Φοίνιξ, *Phœnix*. Pœni enim e Phœnicia erant, quæ Græce φοινίκη. *Virg. 1. Æn. v. 302.* Ponuntque feroces Pœni Corda volente Deo. *Cic. 2. de Or.* Hic Pœnus non optime Græce, ſed tamen libere reſpondiſſe fertur. ¶ Uſurpatur etiam adjective pro Punicus. *Virg. Ecl. 5.* Pœnos ingemuiſſe leones. *Plaut. Pœn. 5. 2. 31.* Nullus me hodie Pœnus Pœnior, *h. e.* callidior. Pœni enim vaferrimi habiti ſunt. ¶ In genit. plur. *Pœnum* pro *Pœnorum* dixit *Silius l. 7. v. 714.*

Poeſis, is, f. *poeſia*, Ger. *poeterey*, Gall. *poeſie*, Hiſp. *poeſia*, ποίησις, ars, vel opus Poetarum, a ποιέω, *facio*, V. poema. *Cic. 4. Tuſc. c. 33.* Anacreontis tota poeſis amatoria eſt. *Horat. de ar. poet. v. 361.* Ut pictura poeſis erit.

Poeta, æ, m. *Poeta*, Ger. *ein Poet*, Gal. *Poete*, Hiſp. *Poeta*, ποιητής, carminum ſcriptor, a ποιέω, *facio*, *fingo*. *Hor. in Arte.* Pictoribus atque Poetis quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas. *Cic. 2. de Or. c. 47.* Bonus Poeta nemo ſine inflammatione animorum exiſtere poteſt, & ſine quodam afflatu quaſi furoris. ¶ Pro artifice *Plaut. Aſin. 4. 1. 3.* Nam tu poeta prorſus ad eam rem unicus.

Poetica, æ, vel Poetice, es, f. 1. *Poetica*, ποιητική, ars ſcribendorum verſuum. *Cic. 1. Tuſc.* Serius Poeticam nos accepimus. *Idem 1. Tuſc.* O præclaram emendatricem vitæ poeticam!

Poetice, adv. *poeticamente*, ποιητικῶς, more Poetarum. *Cic. 5. Fin. c. 4.* Ut poetice loquar.

Poeticus, a, um, *di Poeta*, ποιητικός, quod ad Poetam pertinet. *Cic. 3. de Or.* Sed tamen raro habet etiam in oratione poeticum aliquod verbum dignitatem. *Quintil. l. 2. c. 4.* Poetica licentia.

Poetificus, a, um, quod Poetas facit. Uſus *Ennius in fragm.* qui Caballinum fontem poetificum nominavit.

Poetilla, æ, m. *poetuzzo*, diminutivum a *poeta*, per ludibrium effictum a *Plauto Trucul. 2. 6. 4.*

Poetor, aris, d. 1. *poetare*, ποιητίζω, in Poetica me exerceo, ſive Poetam ago, a *Poeta*. *Enn. apud Priſc. l. 8.* Nunquam poetor, niſi podager.

Poetria, f. 1. *Poeteſſa*, Ger. *Poetin*, Gal. *Poeteſſe*, Hiſp. *Poetameyor*, ποιήτρια, mulier Poetices perita. *Cic. pro Cal. c. 27.* Verum hæc tota fabella veteris, & plurimarum fabularum Poetriæ, quam eſt ſine argumento, quam nullum invenire exitum poteſt.

Poetris, idis, f. idem ac poetria. *Perſ. in prolog.* Corvos poetas, & poetridas picas cantare credas Pegaſeium melos.

Pogonias, æ, f. 1. πωγωνίας, genus cometæ, ſtellæ barbatæ ſimilitudinem referens. *Plin. l. 2. c. 25.*

Pol, per Pollucem, adv. jurandi, quod juramenti genus tam viris, quam mulieribus erat commune. *Hor. l. 1. ep. 7. v. 92.* Pol, me miſerum patrone vocares. *Ter. Eun. 4. 5.* Certe tu quidem pol multo hilarior. Vera ſunt ancillæ. *Plaut. Amph. 1. 1. 215.* Pol profecto.

Polea, æ, f. 1. πωλέον, fimus pulli aſinini, quem mater ante fœtum effundit. *Plin. l. 28. c. 13.*

Polemon, & Polemo, onis, m. πολέμων, Philoſophus Athenienſis, filius Philoſtrati, diſcipulus Xenocratis, magiſter Zenonis. *Cic. 1. Acad. 4.* & *5. Fin.* & *3. de Or.* ¶ Cum in juventute petulans eſſet, & aliquando ebrius, & coronatus Xenocratis ſcholam ingreſſus fuiſſet, ejus orationis, quæ tunc de pudicitia erat, adeo mores immutavit, tantumque in Philoſophia profecit, ut Xenocrati in ſchola ſuccedere potuerit. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 254.* quæro, faciamne quod olim Mutatus Polemon? *Cic. 4. de Fin. c. 6.* Polemo, ſecundum naturam vivere, ſummum bonum eſſe dixit.

Polemoneus, a, um, adject. ad Polemonem pertinens. *Cic. 4. Acad. c. 41.* Si Polemoneus peccat Stoicus, rei falſæ aſſentiens.

Polemonia, æ, f. πολεμώνιον, herba, V. Chiliodynama.

Polenta, æ, *polenta*, ἄλφιτον πεφρυγμένον, cibus ex farina hordeacea toſta, proprius tenuiter viventium. Fiebat autem a Græcis hac ratione. Perfuſum aqua hordeum ſiccabant nocte una, poſtero die frigebant, deinde molis frangebant, ſervabantque in multos dies, cum vero uti vellent, partem illius farinæ aqua aſpergebant, & torrebant in ſartagine. Ita narrat *Plin. l. 18. c. 7.* additque alias conficiendæ polentæ rationes ab iiſdem uſurpatas: alii enim adjiciebant hordeo ſemina lini, & coriandri, ſal, &c. Italia vero, ſubdit *Id. ibid.* ſine perfuſione toſtum hordeum in ſubtilem farinam molit, iiſdem additis, atque etiam milio. V. eund. & *l. 22. c. 25.* ubi medicinas ex polenta recenſet. *Perſ. ſat. 3. v. 55. de Stoicis.* detonſa juventus Invigilat ſiliquis, & grandi paſta polenta. ¶ Macedonibus mos fuit, urbis quam condere pararent, muros polenta deſignare, teſte *Curt. l. 4. c. 8.*

Polentarius, a, um, ἀλφιτικός, quod pertinet ad polentam, vel eſt ex polenta. *Plaut. Curc. 2. 3. 16.* Ejiciam polentarium crepitum.

Polentia, vel Pollentia, *Polenzo*, urbs exc. Liguriæ, apud Tanarum fl. ¶ Item *Polencia*, ſeu *Pugienza*, opp. Hiſpaniæ, in Baleari majore, ſeu in Majorica, in parte Or. inſulæ, verſus Minoricam. *Pomp. Mela l. 2. c. 7.* ¶ Item *Monte Melone*, oppidum in Piceno. *Liv. l. 30. c. 44.*

Polentini, vel Pollentini, orum, m. Polentiæ incolæ. *Plin. l. 3. c. 03.* Polentinus campus. *Claudian. de VI. Conſ. Honor. v. 127.*

Polimen, inis, n. politura, politio. *Apul. de Deo Socrat.* Balthei polimina inſpicimus. ¶ Polimina dicuntur ab *Arnob. l. 7.* teſticuli porcorum, quos *Plaut.* polimenta vocat.

Polimenta, orum, n. teſticuli porcorum, poſtquam ex folliculo extracti ſunt in caſtratione. *Plaut. Men. 2. 3. 28.* Pernam itidem, aut ſinciput, aut polimenta porcina. Adde *Feſt.*

Poliodrum, i, n. nomen aromatis, vel condimenti, fictum joculariter a coquo apud *Plaut. Pſeud. 3. 2. 43.*

Polio, is, ivi, itum, a. 4. *pulire*, *forbire*, *nettare*, לטש, Ger. *glatten*, Gall. *polir*, *orner*, Hiſp. *polir*, *ornar*, ξέω, λεαίνω, orno, nitidum, & ſplendidum reddo. *Vitruv. l. 7. c. 4.* Opere tectorio polire. *Cic. in Arat. v. 160.* Nam quas ſideribus claris natura polivit, Et vario pinxit diſtinguens lumine formas, &c. *h. e.* ornavit. *Plin. l. 19. c. 1.* Polire linum. *Lucret. l. 5.* Polita ſigna Dædala. *Virg. 8. Æn.* Ægidaque horrificam, turbatæ Palladis arma, certatim ſquamis ſerpentum, auroque polibant. Ubi *polibant* pro *poliebant*, more veterum. *Cic. 2. de Leg. c. 23.* Rogum aſcia ne polito. ¶ Transfertur etiam ad agros, & ſignificat excolere. *Enn. apud Non. c. 1. n. 350.* Raſtros dentifabres capſit agri poliendi. ¶ Translate item dicitur de oratione pro ornare. *Cic. 1. de Or. c. 14.* Ignarusque ſit facundiæ, ac poliendæ orationis. *Ovid. 1. de Pont. Eleg. 6.* Carmina polire ſollicita cura.

Polio, onis, m. qui arma polit, a poliendo. *Aurel. Arcad. l. 30. Dig. de jure immun. l. 6.* Et ſtatores, & poliones, & cuſtodes armorum. Alii legunt *pelliones*, alii *politores*. *Jul. Firmic. l. 2.* Mars & Mercurius poliones faciunt.

Polion, i, n. *polio*, πόλιον, herba grati odoris, quam Muſæus, & Heſiodus tanquam ad omnia utilem laudarunt. *Plin. l. 21. c. 7.*

Poliorcetes, is, m. πολιορκητής, urbium obſeſſor. *Vitruv. l. 10. c. 22.* Demetrius, qui propter animi pertinaciam poliorcetes eſt appellatus.

Polite, adv. *pulitamente*, γλαφυρῶς, ornate, eleganter. *Cic. 1. Tuſc.* Fieri autem poteſt, ut recte quis ſentiat, & id, quod ſentit, polite eloqui non poſſit. *Idem 1. Acad. c. 1.* Quæ & ſunt magna ſane, & limantur a me politius. *Id. de clar. Orat. c. 19.* Scribere polite.

Polites, æ, m. 1. πολίτης, filius Priami ex Hecuba, quem Pyrrhus, capto Ilio, in conſpectu patris interfecit. Filium reliquit nomine Priamum, *Virg. 2. Æn.*

Politia, æ, f. πολιτεία, reſpublica, ſtatus civitatis, &, ut *Ariſtoteles* definit in *Rhet.* principatus, & conſuetudo rerum, ſecundum quam vivere unumquemque, & converſari decet. Hoc nomine inſcriptum eſt opus Platonis de Republica, quod in decem dialogos diſtinguitur. *Cic. 1. de Div.* Vide, quid Socrates in Platonis Politia loquatur. Adde *l. 2. c. 27.*

Politice, æ, f. πολιτική, ars civilis, reipublicæ gerendæ ratio, atque prudentia. *Cicero* quotieſcumque uſurpat, Græcis literis ſcribit.

Politicus, a, um, *politico*, *civile*, Ger. *ſtaetiſch*, Gal. *politique*, Hiſp. *politico*, πολιτικός, civilis, ad cives pertinens. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Sed quæ poteſt eſſe homini politico delectatio, cum &c.? Aliqui legunt *polito*. *Id. Att. l. 9. ep. 3.* Quaſdam tanquam θέσεις, quæ & politicæ ſunt, & temporum horum. *Cal. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Tui libri politici omnibus vigent.

Politio, onis, f. *pulitura*, actus poliendi, cultus, nitor. *Vitruv. l. 7. c. 3.* Recipiunt in ſe politionem, fulgentes in aſpectu, certaſque conſiderantibus imagines reddit. ¶ Speciatim politio dicitur illa cultura agri, quæ pactione certæ frugis pro mercede fit, atque adeo ipſa merces. *Cato de R. R. c. 136.* Politionem quo pacto dari oporteat.

Politor, oris, m. qui polit. *Firmic. l. 4. c. 7.* Politores gemmarum. ¶ Translate politores dicebantur, qui agros excolere conſueverunt. *Ulp. l. 52. §. venit, ff. pro ſocio.* Aut agrum politori damus in commune, quærendis fructibus. Adde *Caton. R. R. c. 5.*

Politulus, a, um, dim. a *politus*. *Cic. l. 7. Fam. ep. 33.* Opus eſt huc limatulo, & politulo tuo judicio.

Politura, æ, f. *politura*, ἐξεργασία, ornatus, politio. *Plin. l. 36. c. 6.* Thebaica polituris accommodatur. Adde *l. 11. c. 24.* & *Vitruv. l. 7. c. 1.*

Politus, a, um, *polito*, *ornato*, ξεστός, γλαφυρός, ornatus, cultus, nitidus. *Cic. Att. l. 2.* Sic hunc omnibus a me pictum, & politum artis coloribus, &c. *Id. in Piſon.* Ut es homo facetus, ad perſuadendum concinnus, perfectus, politus e ſchola. *Id. in Brut.* Oratio accurata, & polita. *Id. 3. Fin.* Quæ abhorret ab omni politiore elegantia. *Id. l. 1. Fam. ep. 9.* Nunc, ut Apelles Veneris caput, & ſumma pectoris politiſſima arte perfecit.

Polla, pro Paula, nomen Romanæ fœminæ, legitur in veteribus quibuſdam Inſcriptionibus, quas collegit *Manut. in Orthograph.*

Pollen, inis, n. idem ac pollis. *Cæſar in Analogia*, *Probus in Catholicis*, *Priſcian. l. 6.*

Pollens, tis, adject. *potente*, potens, opulentus, a *polleo*, δυνάμενος. *Plaut. Capt.* Genus pollens, & honoratiſſimum. *Id. Curc. 1. 2. 41. de Baccho.* Vini pollens. *Lucret. l. 1. v. 60.* Pollens opibus. *Tertul. adv. Pſych. c. 6.* Multo pollentioris mentis. *Alcim. Avit. l. 5. v. 63.* pollentiſſime, curſus Teſtor, Nile, tuos. *Solin. c. 2.* Ingenia pollentiſſima.

Digitized by Google

Pollenter, adverb. potenter. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 254. Ceſſaque redit pollens or hydra.

Pollentia, æ, f. *potenza*, δύναμις, potentia. *Plaut. Rud.* 3. 2. 4. Ne impiorum potior ſit pollentia. Adde *Caſin.* 4. 4. 3.

Pollentia urbs, V. Polentia.

Polleo, es, n. 2. ſine præt. & ſup. *potere, valere*, יכול, Ger. *vermogen*, Gal. *pouvoir*, Hiſp. *poder*, ἰσχύω, poſſum, potentia valeo. Antiqui dixere *poleo*, quia conſonantes non geminabant. *Feſt. Cic. in Parad.* Nec eſt ulla res, quæ plus apud eum polleat. *Id.* 4. *Tuſc.* Qui moderatione, & conſtantia polleat. *Id.* 2. *Offic. c.* 9. Pollere ad fidem faciendam. ¶ Interdum accipitur pro præſtare, melius eſſe, vel utilius. *Plin. l.* 36. Ex oleo, & aqua Ciliciæ cotes pollent. *Id. l.* 19. *c.* 3. Cum quæſtu nullo polleant.

Pollex, icis, m. *pollice, dito groſſo*, בהן, Germ. *daum*, Gal. *pouce*, Hiſp. *pulgar*, ἀντίχειρ, digitus primus in manu, & in pede, a *pollendo*, quod inter cæteros polleat vi, & poteſtate. Dicitur autem vel ſimpliciter pollex, vel cum adjectione digitus pollex. *Cic.* 3. *Off.* Ut Æginetis, qui claſſe valebant, pollices præciderentur. *Cæſ. B. G.* Digiti pollicis craſſitudine. ¶ Antiquitus in pollice erat favoris, ſtudiique ſignificatio. Igitur qui faverent, pollicem premebant, qui male alicui vellent, cuperent, pollicem vertebant. Hinc *Premere pollicem* proverbialiter pro favere, vel ſuffragari uſurpatur, *Vertere pollicem* pro refragari, mala alicui velle. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Pollices, cum faveamus, premere etiam proverbio jubemur. *Juven. ſat.* 3. *v.* 36. Et verſo pollice vulgi quemlibet occidunt. ¶ *Utroque pollice*, id eſt utraque manu, per Synecdochen, id eſt ſummo favore. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 66. Fautor utroque tuum laudabit pollice ludum. ¶ Pollex etiam in vite dicitur de ſarmento craſſiore, & breviore duarum, vel trium gemmarum. *Col. l.* 4. *c.* 21. In pollicem tondeatur, quem quidam cuſtodem, alii reſecem, alii præſidiarium appellant, id eſt ſarmentum gemmarum duarum, vel trium. ¶ Item de nodis, vel tuberibus prominentibus in corticibus arborum. *Plin. l.* 13. *c.* 4. *de palmis*. Reliquæ teretes, atque proceræ denſis, gradatiſque corticum pollicibus, faciles ſe ad ſcandendum Orientis populis præbent.

Pollia, æ, f. Tribus Romana, dicta a Pollio oppido in Marſis. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 402. *n.* 1. C. Cærtio C. F. Pollia Ruſino, &c. Adde *pag.* 386. *n.* 5. & *alibi*.

Pollicaris, & re, n. 3. ἀντιχειριαῖος, quod pollicis latitudinem, ſive craſſitudinem habet. *Plin. l.* 15. *c.* 24. Et interim taleas pollicari latitudine.

Polliceor, eris, itus ſum, d. 2. *promettere*, נדר, Ger. *verheiſſen*, Gal. *promettre*, Hiſp. *prometer*, ἐπαγγέλλομαι, proprie eſt pro merce pretium offerre, or promittere, a *polliceor*, e in e. abeunte, quod *liceor*, ut *polluceo* a *polluceo*. Nam licitantium verbum proprium eſt. Sed generatim poſtea accipi cœpit pro promittere, hoc ſolum diſcrimine, quod, ut *Servius* diſtinguit, pollicemur ſponte, promittimus rogati, ſive, quod, ut *Donatus* cenſet, pollicitatio majoris eſt aſſeverationis. *Priſcianus* ait, eſſe verbum commune. *Cic. pro Planc.* Nihil tibi ego tum de meis opibus pollicebar. *Id. l.* 5. *Fam. ep.* 5. De Alexandrina re, cauſaque Regia tantum habeo polliceri. *Id. Fam.* 16. *ep.* 21. Te buccinatorem fore exiſtimationis meæ, polliceris. ¶ Cum infinitivo præſentis temporis. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 9. Si amplius obſidum velit, dare pollicentur. ¶ Ponitur aliquando pro affirmare. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 3. De ipſo T. Annio tantum tibi polliceor, te, &c. ¶ Legitur etiam polliceo, es. *Varr. apud Non. c.* 7. *n.* 15. Ne daret, ne pollicerer. ¶ Hinc paſſive *Metell. Numid.* apud *Priſcian. l.* 8. *pag.* 792. *Putſch.* Ut illis ob metum ſtatus pollicerentur, ἐπαγγέλλονται.

Pollicitatio, onis, f. *promeſſa*, ἐπάγγελμα, promiſſio. *Aſin. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 31. Reliquas quoque legiones non deſtitit literis, atque infinitis pollicitationibus incitare. Adde *Sueton. in Ner. c.* 13.

Pollicitator, oris, m. qui pollicetur. *Tertul. adverſ. Jud. c.* 1. Habemus Deum idoneum pollicitatorem.

Pollicitatrix, icis, f. quæ pollicetur. *Tertul. in Apolog. c.* 23. Virgo pluviarum pollicitatrix.

Pollicitor, aris, d. 1. freq. a polliceor. *Plaut. Mil.* 3. 3. 6. Aut tibi meam operam pollicitari. *Ter. Andr.* 5. 4. 9. Pollicitando eorum animum lactas.

Pollicitum, ti, n. promiſſio. *Ovid.* 1. *de art. v.* 444. Pollicitis dives quilibet eſſe poteſt. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Memores polliciti noſtri.

Pollicitus, a, um, nom. paſſivum ex particip. *promeſſo*. *Ovid. in epiſt.* 21. *v.* 140. Exige pollicitæ debita jura tori. *Velle. l.* 2. *c.* 111. Ad id bellum operæ pollicitæ.

Pollinarius, a, um, γυρεώδης, quod ad pollinem ſpectat, ut Cribrum pollinarium, quod de lino, non de ſeta equorum fit, ad pollinem purgandum, quemadmodum cribrum, quod ad excutiendam farinam fit, excuſſorium dicitur. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Cribrorum genera, Galliæ ſeta equorum invenere, Hiſpaniæ lino excuſſoria, et pollinaria. Adde *Plaut. Pæn.* 3. 1. 10.

Pollinctor, oris, m. vel pollictor, ut alii ſcribunt, *beccamorti*, Germ. *todtenſalber*, Gall. *corbeau*, Hiſp. *el que cura el entierro*, ταφεύς, qui funera procurat, & cadavera ungit, a *pollingo*. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 61. Ecquis currit pollinctorem arcerſere? *Id. in prol. Pæn. v.* 63. Nam mihi pollinctor dixit, qui eum pollinxerat. ¶ Dicitur etiam de veſpillonibus, quorum proprie munus erat cum rogi accenſio, tum ſepultura. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Moxque fidente ſtrue tenerem devolutum reddere pyræ laudabilis pollinctor exhorret.

Pollinctorius, a, um, adject. ad pollinctorem pertinens. *Plaut. in ſuppoſit. Act. ſcena, Quid hic, v.* 4. Libitinarius, ſive pollinctorius efferat.

Pollinctura, unctio, & curatio cadaveris. V. *Pollinctura*.

Pollinctus, a, um, adject. curatus, unctus. Tranſlate *Senec. de vita beata, c.* 7. Voluptas medicamentis pollincta. Alii leg. *polluta*.

Pollingo, is, nxi, nctum, a. 3. *governare i corpi morti*, περιστέλλω, ἐνταφιάζω, ταριχεύω, ut in vet. Gloſſ. exponitur, eſt corpus mortuum curare, lavare, ungere, & cætera præſtare, quæ cadaveri ſuper pyram locando opus ſunt. *Plaut. prol. Pæn. v.* 63. Nam mihi pollinctor dixit, qui eum pollinxerat. ¶ Digladiantur inter ſe Etymologi in aſſignanda hujus verbi origine. V. *Voſſ. in Etym.* ¶ Quidam *pollincio* putant eſſe in præſenti tempore.

Pollinio, onis, f. actus pollinem cribro cernendi, apud *Caton. R. R. c.* 136. ubi alii *politio* legunt.

Pollintor, oris, m. qui pollinem cribro purgat. *Cato de R. R. c.* 136. ſed dubia eſt lectio.

Pollio, is, n. 4. pila lydia. *Feſtus*.

Pollio, onis, m. Aſinius Pollio Orator celebris fuit Romæ, Auguſti amicus, & Virgilii patronus. *Horatius*, tragœdiarum utique, & hiſtoriarum ſcriptorem fuiſſe teſtatur, *l.* 1. *ſat.* 10. ¶ De Trebellio Pollione V. *Capitolinus*, &.

Pollis, inis, m. 3. γύρις, farina a furfuribus expurgata, paullo tamen minus, quam flos. Marcellus Dioſcoridis interpres dicit, pollinem eſſe tenuiſſimum pulverem, ſubtilioremque farinæ partem, qualis circa molas plerumque, & loca, in quibus panis piniſtur, parietibus hærens, invenitur, unde fit panis omnium infirmiſſimus. Idem *Plinius* dicere videtur *l.* 18. *c.* 10. his verbis: Similago ex tritico fit laudatiſſima. Ex Africo juſtum eſt e modio redire ſemodios, & pollinis ſextarios quinque. Ita autem appellant in tritico, quod florem in ſiligine. *Ter. Adelph.* 5. 3. 60. Atque illa, favillæ plena, fumi, ac pollinis. ¶ Dicitur etiam de pulvere aliarum rerum. *Col. l.* 6. *c.* 30. Et thuris pollinem cum vino, qui profluvium ſanguine immiſſo armi linantur.

Pollubrum, vel Polubrum, i, n. *catino*, Ger. *handbecken*, Gal. *baſſin*, Hiſp. *fuente*, χέρνιψ, pelvis, vas latum ad manus, pedeſque lavandos. *Fabius Pictor. l.* 16. *apud Non. c.* 15. *n.* 51. Aquam manibus, pedibuſque dato, polubrum ſiniſtra manu teneto, dextra vaſum cum aqua.

Polluceo, es, uxi, uctum, a. 2. *offerire*, ἀνατίθημι, ſacrorum verbum eſt, de illis, qui Diis libamenta offerunt. Dicitur a porriciendo, quia Diis libamenta porriciantur. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Vel eſt a *pellucendo*, ſeu quia in ſacrificii genere, quod *polluctum* dicebatur, ſacrificii lumina admodum lucerent, ut ait Perottus, ſeu quia in eodem ſplendor aptius pellucerent, ut *Turnebi* ſententia eſt *l.* 28. *cap.* 31. Verum quidquid ſit de origine, de ſignificatione certum eſt, pollucere idem eſſe, ac, convivia lauta inſtituere, ſacra facere, Diis offerre, conſecrare. *Cato R. R. c.* 132. Jovi Dapali culignam vini, quantum vis, polluceto. *Plaut. Stich.* 2. 1. 80. Ut decumam partem Herculi polluceam. *Plin. l.* 32. *c.* 2. *ex Caſſio Hemina*, Numa conſtituit, ut, piſces, qui ſquamoſi non eſſent, ne pollucerent. V. *Polluctus*.

Pollucibilis cœna, opulenta, opipara, ſplendida, a *polluceo*, quia polluctum plane opiparum, & ſumptuoſum erat. *Macrob. l.* 3. *Satur. c.* 17. Altera die Cleopatra, pertentans Antonium, pollucibilem ſane cœnam paravit, ſed quam non miraretur Antonius. ¶ Comparativum *pollucibilior* legitur apud *Tertull. de reſur. c. ult.*

Pollucibiliter, adv. πολυτελῶς, opipare, ſplendide, laute. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 23. Paſcite paraſitos, obſonate pollucibiliter.

Pollucte, adv. opipare, a *polluctum*. *Plaut. Nervolaria in fragm.* Pollucte prodigum eſſe amatorem addecet. Id ſine dubio verius eſt, quam quod in vulgatis legitur, *producte*.

Polluctum, i, n. ſacrificium, ſive convivium, quod Jovi Dapali, Herculi aliive Deo fiebat, a pollucendo. *Caſſius Hemina apud Plin. l.* 32. *c.* 2. Ni qui ad polluctum emerent. *Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 16. Propria autem Catillones dicebantur, qui ad polluctum Herculis ultimi cum venirent, catillos ligurriebant. ¶ Porro quia polluctum hoc plane opiparum, et ſumptuoſum erat, hinc eſt, quod vocabulo eo generatim uterentur pro cœna lauta, et ſumptuoſa. *Plaut. Rud. a.* 5. *ſc. ult. v.* 63. Spectatores vos quoque ad cœnam vocem, ni daturus nihil ſim, neque ſit quicquam pollucti domi.

Polluctura, æ, f. lautum convivium, cœna lauta, ac ſumptuoſa. *Plaut. Stic.* 5. 4. 6. Quiſquis prætereat, comeſſatum volo vocari. ST. Convenit, dum quidem hercle quiſque veniat cum vino ſuo. Nam hinc quidem hodie polluctura, præter nos jam dabitur nemini. Eſt qui legit *pollinctura*, ſed hoc ad rem hic non facit.

Polluctus, a, um, partic. a polluceo, in medium poſitus, omnibus communis, ductum a *polluctum*, ad quæ quilibet conveniebat. *Plaut. Rud.* 4. 11. Non ego ſum pollucta pago: potin' ut me abſtineas manum? ¶ Significat etiam opipare acceptus, laute habitus, nempe quia pollucentes Veteres convivia lauta inſtituebant. Hinc jocoſe *Id. Cur.* 1. 3. 37. Polluctus virgis ſervus.

Polluo, is, lui, lutum, a. 3. *macchiare, imbrattare*, טמא, Germ. *beflecken*, Gal. *polluer*, Hiſp. *enſuziar*, μιαίνω, inquino, fœdo, contamino. *Cic. pro R. Am.* Qui eum omnia divina, atque humana jura ſcelere nefario polluiſſet. *Horat. l.* 3. *od.* 5. Domus caſta polluitur ſtupris.

Pollutio, onis, f. actus polluendi, inquinatio. *Pallad. l.* 9. *tit.* 10. Aqua colore perlucido, carens muſco, & omni labe pollutionis aliena.

Pollutus, a, um, *macchiato, imbrattato*, μεμιασμένος, inquinatus, fœdatus. *Cic.* 7. *Verr.* Polluta, & violata ſacra. *Silius l.* 11. *v.* 353. Polluta dolis fœdera. Et *v.* 46. Pollutior ipſa ſenectus. *Apul. lib.* 9. *Metam.* Pollutiſſimus divite. *Stewech. in Arnob.* legit *pollentiſſimus*. ¶ Pollutur præterea porriciendo factus, idem eſt ac Diis oblatus, teſte *Varrone l.* 3. *de L. L. Scalig.* tamen *ad Feſtum* legit *polluctus*, quod multo rectius eſt. V. *Polluceo*.

Pollux, ucis, m. Jovis, & Ledæ filius, frater Caſtoris, Helenæ, & Clytæmneſtræ. Hunc Poetæ fabulantur immortalem fuiſſe, tantoque amore fuiſſe erga fratrem, qui mortalis genitus fuerat, ut cum eo immortalitatem ſuam divideret. *Boccac. l.* 11. *Gen.* V. Caſtor. ¶ *Polluces* in plurali numero etiam legitur, licet de uno tantum ſermo ſit. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 3. Ita me Jupiter, Juno, Ceres, Caſtor, Polluces, Mars ament. Similiter & *Caſtores* dicebant, unum Caſtorem ſignificantes, interdum & utrumque fratrem. *Arnob. lib.* 1. Dii Caſtores, equos unus domitare conſuetus, alter pugillator bonus. Adde *Serv. in* 3. *Georg.* & *Var. l.* 4. *de L. L.*

Polonia, f. 1. *Polonia*, Regnum peramplum Europæ, ubi alias Germanorum Sarmatia cum parte Orientali Germaniæ, prope Viſtulam fl. Terminatur a Sept. mari Baltico, Livonia, & Moſcovia, ſeu Ruſſia alba, a ... iam terminatur ab Or. ab Occ. Germania, a Mer. Hungaria, Tranſylvania, & Moldavia. Dividitur in duas partes, in Poloniæ Regnum proprium, & in Magnum Ducatum Lithuaniæ.

Polubrum. V. Pollubrum.

Polulus, a, um, adject. antique, pro paululus. *Cato R. R. c.* 10. Labellum polulum. Et *cap.* 21. Laminæ polulæ.

Polus, i, m. πόλος, celure, circuitus cœli, a πολέω, verto. Fabulantur, Polum filium fuiſſe Demogorgonis, Demogorgonem prope aquas maris ſedentem, ex aqua, & ex limo molem finxiſſe, quæ Polus dicta eſt, illam in ſublime avolaviſſe, & in immenſam magnitudinem excreviſſe, ita ut omnia ambiret, cum patrem circumſtaret lucis globulum fabricantem, cumque cerneret plurimas favillas ictibus mallei accenſas, & hinc, atque illinc evolantes, gremium expandiſſe, omnes illas favillas collectas ſuum in domicilium tuliſſe, illiſque ipſum ornaviſſe. *Bocc. l.* 1. *Gen. Virg.* 3. *Æn. v.* 589. Humentemque Aurora polo dimoverat umbram. ¶ Poſteriores Græci πόλους, & Latini polos, vel vertices dixere extrema axis, id eſt puncta immobilia in cœlo, circa quæ tanquam circa cardines quoſdam cœlum vertitur. Duo enim ſunt poli, quorum alter Arcticus, vel Borealis dicitur, eſtque altiſſimus his, qui ſunt in noſtro hemiſphærio, & perpetuo apparet, alter Antarcticus & Auſtralis vocatur, qui Arctico ex diametro opponitur, imus, & depreſſus eſt, neque a nobis cerni poteſt. Ab horum uno ad alterum imaginaria quædam linea per mundi centrum ducitur, quam axem appellant, cujus extrema poli occupant. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 41. Extremuſque adeo duplex de cardine vertex Dicitur eſſe polus. Adde *Plin. l.* 2. *c.* 15.

Polyacanthos, i, Πολυάκανθος, herbæ genus, ſpinoſas habens lanugines. *Plin. l.* 21. *c.* 16.

Polyægos, f. 2. *Peluguſa*, *Poluguſa*, inſ. maris Ægæi, una Sporadum ſic dicta a caprarum multitudine. Aliis eſt *Palconara*, al. *Policandro*. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Polyanthemum, i, πολυάνθεμον, herba, quam nonnulli batrachion appellant. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Polycarpos, i, f. πολύκαρπος, herba, eadem quæ polygonus. *Apul. de herb. c.* 18.

Polychronius, a, um, adject. πολυχρόνιος, diuturnus, longævus. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 28.

Pol-

Digitized by Google

Polycletæus, a, um, adject. ad Polycletum pertinens. *Stat. l. 2. ſilv. 2. v. 67.* Aut Polycleteo juſſum eſt quod vivere cælo.

Polyclētus, m. 2. πολύκλειτος, ſtatuarius eximius, genere Sicyonius, diſcipulus Ageladæ. Duas eodem argumento ſtatuas fecit, alteram arte ſua, alteram de vulgi opinione, quam de ſententiis cujuſcis prætereuntis cælaverat. Quibus perfectis turbam admiſit, & primum illam oſtendit, quam arte ſua cælaverat, quæ magnopere laudata eſt, deinde eam, quam ex vulgi opinione, quæ non æque placuit. Tunc, *Atqui*, inquit, *hanc, quam tantopere laudatis, ego feci, quam vero vituperatis, vos feciſtis.* Fecit eſtragalizontes, hoc eſt talis ludentes, quo opere nullum abſolutius judicant. Hujus etiam Doryphorus celebratur, quem Lyſippus ajebat ſibi magiſtrum fuiſſe. *Cic. 2. de Orat. in Bruto, 4. Acad. & Ælian. de Var. Hiſt.*

Polycnēmon, i, πολύκνημον, herba odorifera, cunilæ ſimilis. *Plin. lib. 25. cap. 14.*

Polycrătes, m. 3. Tyrannus, qui regnavit in Samo inſula, ætate Pythagoræ, & Anacreontis, celebris apud Hiſtoricos opibus, & felicitate. Nihil enim ei in vita adverſi unquam contigit. Anulum habuiſſe dicitur incredibilis pretii, ſibique chariſſimum, quem, ut nimis ſibi blandientem fortunam aliqua adverſitate temperaret, in mare abjecit. quem tamen poſtea in præcordiis piſcis inventum receperavit. Sed ejus mors ærumnoſa, & infamis docuit, neminem ante obitum merito dici poſſe felicem. Fuit enim ab Oronte Satrapa Perſarum captus, ſuſpenſuſque. *Cic. 5. Fin. & Strab. l. 14.*

Polydămas, antis, m. πολυδάμας, vir Trojanus, filius Antenoris ex Theanone ſorore Hecubæ. Alii Panthoi filium fuiſſe dicunt. Fuit æqualis Hectoris, ejuſdemque ſocius, & magiſter. *Ælian.* ¶ Eloquentia valuit. *Hom. 18. Iliad.* Lycaſten Priami filiam ex concubina uxorem duxit. *Dares* Hiſtoricus hunc dicit ad caſtra Græcorum noctu profectum de conſilio Antenoris patris, & Æneæ Trojam prodidiſſe. *Ovid. 12. Metam.* ¶ Polydamas alter, Pancratiaſtes nobilis, qui æmulatus Herculem, leonem inermis amplexus ſuperavit, taurum ingentem apprehenſum extremis pedibus retro tenebat, currum agitatum ſe ſe opponendo altera manu apprehenſum ex curſu retrahebat, in equoſque inſiliebat dejecto auriga. Accerſitus a Dario Artaxerxis magni filio ter apud eum ex provocatione victor fuit. Poſtremo poſt cœnam in caverna, cum ſaxum a vertice ruinam minaretur, diffugientibus convivis, confiſus ipſe viribus, ut manibus poſſe illud ſuſtinere, oppreſſus eſt. *Pauſan.*

Polydamantēus, a, um, adject. ad Polydamantem pertinens. *Sil. l. 12. v. 212.* Polydamanteis juvenis Pedianus in armis.

Polydectes, m. 1. πολυδέκτης, filius Magnetis, Rex Seriphi inſulæ. Hic Perſeum Jovis, & Danaes filium educavit. Cujus tandem ingenium veritus, audaciamque, & felicitatem, ſub prætexto æternæ gloriæ illum ad ſuperandam Gorgonem Meduſam miſit. Sed Perſeus devicta Meduſa victor reverſus eſt. Polydectes, cum Perſeo ſemper detraheret, converſus eſt ab illo in ſilicem, monſtrato capite Meduſæ. *Ovid. 5. Metam.* ¶ Polydectes alter, filius Moloſſi, nepos Pyrrhi, ex genere Æacidarum. *Bocc. l. 12. Gen.*

Polydorēus, a, um, adjectiv. ad Polydorum pertinens. *Ovid. 13. Metam. v. 629.* Et Polydoreo manantem ſanguine terram.

Polydōra, idis, f. filia Pelei, quæ adamata eſt a Sperchio flu. ex quo Mneſtheum peperit, qui cum Achille ad bellum Trojanum profectus eſt. Hæc poſtea Borioni nupſit. *Bocc. l. 12. Gen.*

Polydōrus, m. 2. πολύδωρος, filius Priami ex Hecuba, quem pater initio belli Trojani cum magno auri pondere conſervandum miſit Polymneſtori Regi Thraciæ, non ſolum antiquo amico, & hoſpiti, ſed etiam genero ſuo, data ei in matrimonium Ilione maxima filiarum. Sed ille, incenſa Troja, cæteriſque Priami filiis fere omnibus interfectis, auri cupiditate adductus Polydorum in litore ſpatiantem telis aggreſſus eſt, & fruſtra fidem Deorum, hominumque implorantem occidit. *Virg. 3. Æn.* Sed *Ovid. l. 13. Met.* rem aliter narrat. V. etiam *Serv. in 3. Æn.* ¶ Polydorus ſecundus, filius Priami ex Laothoe Altæ Lelegum Regis filia, frater Lycaonis, minimus natu omnium liberorum. Pedum velocitate omnibus illius ævi adoleſcentibus præſtitiſſe fertur. Cum præ cæteris liberis a patre amaretur, ei interdictum fuerat, ne in prælium exiret. Sed quadam die ex urbe inſcio patre egreſſus in Achillem incidit, a quo haſta confoſſus eſt, Hectore fratre nimis ſero opem ferente, quo extincto, Lycaon ejus frater multis precibus vitam ab Achille deprecans, tamen ab illo in Scamandrum fluvium projectus, natandi imperitia interiit.

Polygăla, æ, f. πολύγαλα, genus herbæ, quæ pota lactis abundantiam facit, a πολὺ, multum & γάλα, lac. *Plin. l. 27. c. 12.*

Polygnōtus, ti, m. πολύγνωτος, pictor præſtantiſſimus filius Aglaophontis, patria Thaſius. *Plin. l. 33. c. 13. & l. 34. c. 8.*

Polygonāton, i, *Sigillo di Salomone, Sigillo S. Maria*, n. 2. πολυγόνατον, herba ſine foliis, aſparagi caule, in cacumine aculeum habens, a πολὺ, multum, & γόνυ, genu, propter multitudinem geniculorum. *Plin. l. 27. c. 12.*

Polygonium. V. Polygonus.

Polygonius, a, um, adject. πολυγώνιος, multos habens angulos, ut polygoniæ turres, apud *Vitruv. l. 1. c. 5.* ¶ Apud *Hyginum* legitur *polygonos*, eodem ſenſu.

Polygonoīdes, is, n. 3. πολυγονοειδὲς, genus herbæ, folio lauri, longa, tenuiſque, adverſus ſerpentes, ac privatim aſpides ex aceto pota efficax. Ægyptus hanc maxime gignit. *Plin. l. 24. c. 15.*

Polygŏnus, i, f. *correggiuola*, πολύγονος, ſpecies herbæ, al. ſanguinaria, a πολὺ, multum, & γόνος, ſemen, propter multitudinem ſeminis. *Plin. l. 27. c. 12.* Polygonon Græci vocant, quam nos ſanguinariam. *Id. l. 26. c. 25.* Polygonus pota menſes ciet. ¶ Apud *Scribon. Larg. compoſ. 193.* legitur *polygonium*.

Polygrammos, f. 2. πολύγραμμος, genus gemmæ lineis albis multis diſtinctæ, cætera ſmaragdo ſimilis. *Plin. l. 37. c. 9.*

Polygynæcon, n. 2. πολυγυναικεῖον, frequentia, ſeu ſenatus mulierum, *Plin. l. 35. c. 11.* Pinxit in templo Eleuſine Phylarchum, Athenis frequentiam, quam vocavere polygynæcon. Aliqui legunt *gynæconitin*, alii *polygynæcon*.

Polyhiſtor, oris, m. πολυΐστωρ, multiſcius. Hoc nomine appellatus fuit Appion, de quo *Gel. lib. 5. c. 14.* item *Solinus*, ob variarum rerum commemorationem. Item Cornelius Alexander Græcus Grammaticus, teſte *Sueton. de illuſtr. Grammat. c. 20.*

Polyhydrion, i, πολυΰδριον, herba, centaurea major. *Apul. de herb. c. 34.*

Polyhymnĭa, ſeu Polymnĭa, æ, f. πολυύμνια, πολύμνια, Muſa, quæ laudationibus præeſt, a πολὺς, multus, & ὕμνος, hymnus, cantus. Aliqui dictam volunt, quaſi multæ memoriæ, ex πολὺς, multus, & μνεία, memoria. *Hor. l. 1. carm. od. 1.* Nec Polyhymnia Leſboum refugit tendere barbiton. Aliqui leg. *Polymneia*. Adde *Ovid. Faſt. 5. v. 9. & 53.*

Polymĭtus, a, um, πολύμιτος, quod multis verſicoloribus liciis in longum, tranſverſumque ductis contextum eſt, a πολὺ, multum, & μίτος, licium. *Plin. l. 8. c. 48.* Plurimis vero liciis texere, quæ polymita appellant, Alexandria inſtituit. *Hieronym. epiſt. 128. ad Fabiol.* Balthrum ita polymita arte diſtinctum, ut diverſos flores, ac gemmas artificis manu non tratas, ſed additas arbitreris.

Polymneſtor, oris, Thracum Tyrannus in ea regione, quæ Biſtonia, & Pallene dicta eſt, gener Priami, cujus filiam Ilionem uxorem duxerat. Polydorum primum, Priami filium, quem pater ejus fidei cum magno auri pondere crediderat, incenſa Troja, auri cupiditate interfecit. Quod cum Hecuba in Græciam cum aliis captivis mulieribus navigans, ubi in Thraciam pervenit, cognoviſſet, Tyrannum adiit, tanquam aliud ei auri pondus vellet indicare, eique ab aliis mulieribus adjuta oculos unguibus eruit. *Ovid. 13. Metam.*

Polymyxos, m. 2. *lucerna di molti ſtoppini*, πολύμυξος, lucerna, quæ multis ellychniis lumen in diverſa ſpargit, a πολὺς, multus, & μύξα, quod inter alia etiam de lucernæ ellychnio dicitur. Legitur apud *Martial. in lemmate epigr. 41. l. 14.*

Polyneuron, i, πολύνευρον, herba multas fibras veluti nervos habens, *Apul. de herb. c. 1.*

Polynīces, is, m. πολυνείκης, filius Oedipi Regis Thebarum ex nefando Jocaſtæ matris concubitu editus, frater Eteoclis. Hi mortuo patre inter ſe convenere, ut alternis annis regnarent. Sed cum Eteocles pactis non ſtaret, bello a Polynice indicto, poſt varia diſcrimina, ambo fratres ſingulari certamine mutuis confecti vulneribus, periere. *Stat. 7. Theb. v. 689.* Parcior ad cives Polynicis inhorruit enſis.

Polyonŷmos, i, πολυώνυμος, herba perdicalis. *Apul. de herb. c. 81.*

Polyphēmus, mi, πολύφημος, Cyclops, Neptuni filius ex Thoa Phorci filia, monſtrum ingenti corpore, uno tantum oculo in fronte. Galateam Nympham adamavit, a qua ſpretus, animi dolore Acin puerum, quem illa prætulerat, ſaxo interfecit. Ad hunc venit Ulyſſes cum duodecim comitibus, & optimo vino ſoporatum titione obcæcavit, *Virg. 3. Æn.*

Polyplūſios, a, um, πολυπλούσιος, bene nummatus, obertim dives, ex πολὺ, multum, & πλούσιος, dives. *Plaut. Capt. 2. 2. 27.* Quo de genere natus eſt illic Philocrates? P. Polyplusio.

Polypodĭum, ii, n. *felce quercina, polipodio*, πολυπόδιον, genus herbæ, al. dolichos, & ſerpillum, vulgo filicula, a polypus, ſive quod radix ejus veluti cirros ad ſimilitudinem polypi piſcis habeat, ſive quod farina ejus indita naribus polypum conſumat. *Plin. l. 27. c. ult. l. 26. c. 8. 11. 12.*

Polypōſus, a, um, qui polypo morbo laborat. *Martial. l. 12. epig. 37.* Naſutum volo, nolo polypoſum.

Polyptōton, i, πολύπτωτον, traductio, figura locutionis, qua caſibus diverſis oratio diſtinguitur, ut apud *Virg. 4. Æn. v. 628.* Littora littoribus contraria, fluctibus undas Imprecor, arma armis pugnent, &c. Sed vox Græca eſt, & Græce ſcribenda. *Quintil. l. 9. c. 3.*

Polypus, pi, & podis, m. *polpo*, πολύπους, piſcis ex genere eorum, qui molli ruta teguntur, a πολὺς, multus, & πούς, pes, quia multos pedes habet, idest octo, unde & ὀκτάπους, idest octipes uſitatius dicitur. De polypo *Plin.* ſcribit *lib. 9. cap. 28. 29. 62. 69. 30. 51. 62. l. 32. c. 10. & 11.* ¶ Polypus item narium morbus eſt, hoc eſt caruncula narium oſſi inhærens, quæ interdum adeo increſcit, ut reſpirationem impediat, hominemque ſtrangulet, teſte *Celſo l. 6. c. 8.* Nomen ei a polypo piſce. Nam & carne eum refert, & multas habet radices, uti piſcis ille pedes. *Horat. Epod. 12.* Polypus, an gravis hirſutis cubet hircus in alis. *Cat. de R. R. c. 157.* Et, ſi polypus in naſo introierit, braſſicam erraticam, aridam, tritam in manum conjicito, & ad naſum admoveto. ¶ Tranſlate etiam de homine rapaci uſurpatur, nempe quia polypus magna cum ſolertia acetabulis ſuis conchas, ut piſciculos attrahat, conſtrictoſque tenent, ut nequeant avelli. *Plaut. Aulul. 2. 2. 21.* Ego iſtos novi polypos, qui ubi quid attigerint, tenent. ¶ In fœminino gen. uſurpavit *Lucil.* apud *Non. c. 3. n. 175.*

Polyrrhizos, i, πολύῤῥιζος, herba radice multa, alio nomine ariſtolochia. *Plin. l. 25. c. 8.*

Polyſēmus, πολύσημος, h. e. multa ſignificans: Græca vox, a πολὺ multum, & σῆμα, ſignum, nota. *Polyſemus ſermo* dicitur a *Servio ad l. 1. Æn. v. 1. & 86.* cum vox aliqua adhibetur, quæ plures habeat ſignificationes.

Polyſpaſtos machina dicitur a *Vitruv. lib. 10. cap. 5.* quæ multis orbiculis conſtat, atque adeo magnam trahendi vim habet, a πολὺ, multum, & σπάω, traho.

Polyſynthĕton, n. 2. Figura verborum per adjectionem, per quam eadem conjunctio in membris, vel incifis orationis frequenter repetitur, a πολὺ, multum, & συντίθημι, ſimul pono. Quidam ex Rutilio Lupo duas figuras diſtinguunt, *Polyſyndeton*, & *Polyſyntheton*, & *Polyſyndeton* eſſe volunt, cum eadem conjunctio ſæpius in inciſis repetitur, *Polyſyntheton*, cum in membris ejuſdem conjunctionis repetitio fit, vel etiam plures conjunctiones diverſæ afferuntur. Exemplum prioris eſt in illo Virg. 3. Georg. *Tectumque, laremque, armaque, Amyclæumque canem, Creſſamque pharetram.* Poſterioris hoc modo. *Ille hunc pane conſtrictum trahebat, hic autem vociferabatur, concurſus vero non mediocris erat, cum tamen omnes opitulari vellent, ſed nemo auderet, neque ibi Magiſtratus aderat, neque circumſpicientes, quo potiſſimum confugeremus, reperiebamus.* Sed utraque vox Græca eſt, & Græcis literis ſcribenda.

Polytĕles, πολυτελὴς, titulus eſt libri ſeptimi *Apicii*, & ſignificat ſumptuoſus, impendioſus, a πολὺ, multum, & τέλος, vectigal, impenſa, quia in eo libro multa traduntur condimenta, quæ magnas impenſas requirunt.

Polytrĭchon, i, πολύτριχον, herba, capillus Veneris, a multitudine tenuium fibrarum, ſeu capillamentorum in radicibus ſic dicta; nam πολὺ, multum, θρὶξ, τριχὸς, capillum, ſignificat. *Plin. l. 22. c. 21.* ¶ Eadem dicitur & Polythrix, icis, πολύθριξ, ab *eod. l. 26. c. 11. 12. & 14.* ¶ Polythrices nomen eſt gemmæ capillamentum mittentis. *Id. l. 37. c. 11.*

Polyxēna, æ, *Poliſſena*, πολυξένη, vel πολυξένα, filia Priami, ex Hecuba conjuge. Poſt Trojæ excidium a Pyrrho Achillis filio ad patris ſepulcrum jugulata eſt, quod Achilles ſub ſpecie nuptiarum cum ea celebrandarum a Paride per inſidias interfectus fuiſſet in templo Apollinis. V. *Ovid. 13. Met. Virg. 3. Æn. & Sen. in Troade.*

Polyxenĭus, a, um, quod ad Polyxenam ſpectat. *Catul. Argon. v. 368.* Alta Polyxenia madefient cæde ſepulcra.

Polyxo, f. 4. contract. una Amazonum, vates Apollinis in Lemno inſula, quam aliqui dicunt auctorem fuiſſe, ut Thraces mulieres omnem virilem ſexum interimerent. *Stat. Theb. 5. & Val. Flac. l. 2. v. 316.*

Polyzōnos, m. 2. πολύζωνος, gemma nigra, multis zonis candicantibus diſtincta. *Plin. l. 37. c. 11.*

Pomarĭum, ii, n. μηλών, locus, ubi reponuntur poma. *Plin. l. 15. c. 16.* Pomaria in loco frigido, ac ſicco contabulari, ſeptentrionalibus feneſtris ſereno die patere. ¶ Sumitur etiam pro pometo, ideſt loco arboribus pomiferis conſito, qui Græcis παράδεισος, vocatur. *Horat. l. 1. od. 7.* Et uda mobilibus pomaria rivis. *Ovid. 4. Metam.* Id metuens ſolidis pomaria clauſerat Atlas Mœnibus.

Pomarĭus, ii, m. pomorum venditor, ὀπωροπώλης. *Horat. l. 2. ſer. ſat. 3. v. 227.* Edicit piſcator uti, pomarius, auceps.

Pomarĭus, a, um, adject. pomis conſtans, ut pomarium ſeminarium, apud *Cat. R. R. c. 48.*

Pome-

Digitized by Google

Pomerania, æ, *Pomerania*, inc. *Pommern*, prov. Germaniæ, ad mare Balticum, Ducatus titulo nobilis ab anno 1180. in Circulo Saxoniæ ſuperioris. Terminatur a Sept. Mari Baltico, a Mer. Marchia Brandeburgica, ab Or. Pruſſis, ab Occ. Ducatu Megalopolitano. Antea Duces habuit proprios, ſed mortuo Bogislao ultimo Duce, bipartita fuit pace Monaſterienſi, & Oſnabrugenſi. Pomerania citerior, ſeu cis Oderam flu. conceſſa fuit Suecis. Pomerania vero ulterior, ſeu inter Oderam, & Proſiam, conceſſa fuit Electori Brandeburgico.

Pomeridianus, & Poſtmeridianus, a, um, *δειλινός*, quod poſt meridiem fit, *poſt*, & *meridies*. *Cic. in Orat. c.* 47. Et pomeridianas quadrigas, quam poſtmeridianas, libentius dixerim. *Id.* 3. *de Orat. cap.* 30. Neque Tuſculani, atque hujus ambulationis antemeridianæ, aut noſtræ pomeridianæ ſeſſionis. *Id.* 3. *de Orat. cap.* 5. Inclinato in poſtmeridianum tempus die.

Pomeridiem pro poſtmeridiem dixiſſe quoſdam, ſcribit *Quintil. l.* 9. *c.* 4. ad evitandum conſonantium concurſum.

Pomerium, vel Pomœrium, ii, *πωμήριον*, locus prope mœnia, tam intra, quam extra, quem antiqui in condendis urbibus inaugurato conſecrabant, neque patiebantur vel ædificiis impediri, vel arari, a *poſt*, & *murus*, quo antiqui uſi ſunt pro *muros*, non tam quod hoc ſpatium eſſet poſt murum, quam quod murus poſt hoc ſpatium extaret. *Gel. l.* 13. *c.* 14. *Liv. l.* 1. *c.* 44. *Var. l.* 4. *de L. L.* dici vult, quia ſit pone muros. Si etymon ſpectes, omnino *pomœrium* ſcribendum eſt per *œ*. Rectius tamen *pomerium* dices, quando veteres libri, & lapides ſimplici *e* ſcribant. *Manut. in Orthogr. Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quod cum pomerium poſtea intraſſet habendi Senatus cauſa, in redeundo, cum idem pomerium tranſiret, auſpicari eſſet oblitus. ¶ Pomerium Romæ antiquiſſimum Palatii radicibus terminabatur. Sed pro incrementis Reipublicæ poſtea ſæpius dilatatum eſt. Proferendi autem pomerii jus habebat, qui Rempublicam agris de hoſtibus captis auxerat, cujus rei exemplum habes apud *Tac. Ann.* 12. *c.* 23. & 24.

Pometinus, a, um, ad Pometiam pertinens, quod fuit Volſcorum oppidum. *Liv. l.* 1. *n.* 55. Pometinæ manubiæ.

Pometum, i, *μηλών*, locus arboribus pomiferis conſitus, a *pomum*. *Pallad. l.* 1. *tit.* 36. Longe ab hortis, vineis, atque pometis.

Pomifer, ra, rum, *μηλοφόρος*, quod poma fert. *Col. l.* 4. *c.* 9. Supereſt ratio pomiferarum arborum. *Hor. l.* 4. *od.* 7. Pomifer autumnus.

Pomœrium, V. Pomerium.

Pomona, æ, pomorum Dea, ideſt quæ fructibus arborum præeſt. *Ovid.* 14. *Metam. Arnob. l.* 3. Hinc Vicus Pomonæ apud *Sextum Rufum*. Hanc Picus Latinorum Rex adamavit, propter quod a Circe in avem ſui nominis transformatus eſt. *Ovid. ibid.*

Pomonalis Flamen, Sacerdos Pomonæ Deæ ultimus dignitate omnium Flaminum. *Feſt.* in Maximæ.

Pomoſus, a, um, adject. pomis abundans. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 1. Pomoſiſque ruber cuſtos donatur in hortis. *Propert. l.* 4. *eleg.* 2. Inſitor hic ſolvit pomoſa vota corona.

Pompa, æ, f. *pompa*, Ger. *pracht*, Gal. *pompe*, Hiſp. *pompa*, *πομπή*, omne ſpectaculum, teſte *Valla l.* 4. & apparatus ſolemnis, cum oſtentatione, & ſpecie quadam triomphi, tam in adverſis, quam in proſperis, & lætis. *Nep. in Att. c. ult.* Pompæ funeris. *Virg.* 3. *Georg. v.* 22. Solemnes ducere pompas. *Cic.* 1. *Off.* Ut pomparum ferculis ſimiles eſſe videamur. ¶ Speciatim dici ſolet de Circenſi pompa. *Tertul. l. de Spectac. c.* 7. Sed Circenſium paulo pompatior ſuggeſtus, quibus proprie hoc nomen pompa, præcedit. *Ovid.* 4. *Faſt.* Circus erit pompa celebris, numeroque Deorum. Erat autem pompa Circenſis ſimile aliquid noſtris Proceſſionibus, ut appellant, cum Magiſtratus, Sacerdotes, & multi præterea cives ritu atque ordine a templo Jovis Capitolini in Circum procedebant, multis circumlatis ferculis cum Deorum, Semideorum, & Imperatorum ſtatuis, quas in Circo ipſo ante ludos ſacrificaturi collocabant. V. *Dionyſ. Halic. l.* 7. ¶ Sumitur etiam pro longo incedentium ordine. *Ter. Heaut.* 4. 4. 17. Et tua pompa eo traducenda eſt. Loquitur de proximo meretricis comitatu. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 15. Moleſta hæc pompa lectorum meorum. ¶ Transfertur ad orationem quoque, atque alia, & ſumitur pro ſplendore, magnificentia, faſtu. *Cic.* 2. *de Orat.* Adhibenda quædam in dicendo ſpecies, atque pompa. *Q. Cic. de petit. Conſul.* Tota petitio, procura, ut pompæ plena ſit, ut illuſtris. *Sen. l.* 2. *de Benef. c.* 12. Detrahere pompam muneri ſuo, h. e. dare ſine faſtu.

Pompabilis, le, adject. *pompoſo*, magnificus, ſplendidus. *Trebell. Pol. in Zenobia, ſeu in xxx. Tyrann. c.* 30. Ducta per triumphum ea ſpecie, ut nihil pompabilius populo Romano videretur.

Pompalitas, atis, f. pompa. *Priſcian. in lib. de verſib. Comicis poſt princip. edit. Putſchii pag.* 1320.

Pompalis, & le, *n.* 3. quod cum pompa eſt. *Capitol. in Gordian. c.* 6. Canitie decora, pompali vultu.

Pompaliter, adv. cum pompa. *Trebell. in Gallien. c.* 8. Gladiatores pompaliter ornati. Al. leg. *pompabiliter*.

Pompaticus, a, um, quod cum pompa conjunctum eſt. *Tert. de cult. fem. c.* 9. Fœminæ pompaticæ progrediuntur. *Apul. l.* 10. *Mileſ.* Pompatico favore deducor.

Pompatus, a, um, quod pompam habet. *Tertul. l. de Spectac. c.* 7. Sed Circenſium paulo pompatior ſuggeſtus.

Pompejanum, i, n. *Pompejana*, al. *S. Maria Nunciata*, *Torre dell' Annonciata*, *Annonciata*, villa Ciceronis, prope Nolam. *Baudrando* idem videtur ac oppidum Pompeji.

Pompejanus, a, um, quod ad Pompejum ſpectat. *Lucan. l.* 3. *v.* 166. Pompejani triumphi. *Velle. l.* 2. *c.* 51. Prælio Pompejanis proſpero. ¶ Pompejanus coloſſus, ſeu Pompejanus Jupiter, ſtatua Jovis in Campo Martio a Claudio Cæſare dicata, ita dicta a vicinitate theatri Pompeji. *Plin. l.* 34. *c.* 7. ¶ Pompejana vitis, vel uva, eadem ac Murgentina, ita dicta ab inſitore. *Colum. l.* 3. *c.* 2. *Plin. l.* 14. *c.* 2. 3. 6. ¶ Ficus Pompejanæ, vel Pompejæ, genus ficuum ab auctore nomen habens, optimum ad ſiccandum. *Plin. l.* 15. *c.* 29.

Pompeji, orum, gens Roma, Plebeja. *Vellejus Paterculus* tres Pompejæ gentis fuiſſe familias *l.* 2. tradit, ſed quæ ſint, non explicat. Alii dicunt, duas omnino hujus gentis familias diverſas occurrere. Prima Ruforum eſt, in qua tres ante bellum civile Syllanum, tres poſt Pompejanum Curules Magiſtratus geſſere. Nam Bithynici ejuſdem plane ſunt ſtirpis. Hujus familiæ auctor fuit, & princeps A. Pompejus Rufus, a quo Q. Pompejus is, qui Conſul fuit cum Cn. Servilio Cæpione anno 609. alias 642. & rem ad Numantiam male geſſit. *Cic. in Bruto*, *pro Mur.* 5. *Ver.* & *Flor. l.* 2. Altera eſt Cnæorum, ex qua Cn. Pompejus Magnus filius Cn. Pompeji Strabonis, qui cum Cæſare bellum civile geſſit, & in Ægypto occiſus fuit. V. *Vellej. lib.* 2. *Lucan. &c.* ¶ Pompeji homines novi fuere. *Cic. pro Mur.*

Pompeji, orum, m. *Caſtel a mare di Stabia*, al. *Civita*, opp. Campaniæ, in ora ſinus Neapolitani, apud Sarnum flu. *Baudrandus* credit, idem eſſe ac Pompejanum, *Torre dell' Annunciata*, & ait eſſe ad oſtia Sarni flu. Conditum fuit ab Hercule, cum boves Geryonis abduceret, teſte *Solino*. Sub Nerone terræmotu concidit. Ejus meminit *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Pompejopolis, Ciliciæ urbs, poſtea Trajanopolis dicta, teſte *Solin. c.* 51.

Pompejus, a, um, *πομπήϊος*, quod ad Pompejum ſpectat. *Ovid. l.* 4. *de Pon. eleg.* 5. Protinus inde domus vobis Pompeja petatur. ¶ Lex Pompeja, quæ lata eſt a Cn. Pompejo Strabone Conſule patre Pompeji Magni anno U. C. 664. ut Ligures, Veneti, & Galli Ciſpadani Civitate Romana, Galli vero Tranſpadani jure Latii donarentur. *Plin. lib.* 3. *cap.* 20. *Sigon. de ant. jur. Ital. l.* 1. *cap.* 1. & *l.* 3. *cap.* 1. & 2. ¶ Pompeja ficus, eadem ac Pompejana. *Plin. lib.* 15. *cap.* 18. ¶ Pompeja umbra, V. Porticus.

Pompelna, ſeu Pompelo, onis, f. 3. *Pamplona*, *Πομπέλων*, urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, a Pompejo condita, teſte *Strabone*. ¶ Populi Pompelonenſes. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Pompholyx, ygis, f. *ponfolige*, *tuzia*, *πομφόλυξ*, fuligo, ſeu ciois metallicus in officinis potiſſimum ærariis e fornacibus evolans, & ſummis camini partibus adhærens. *Plin. l.* 34. *c.* 13.

Pompilia gens, una ex gentibus Patriciis Romæ, cujus auctor fuit Pomponius, vel Pompo, homo imprimis nobilis, & clarus, urbe Sabinorum oriundus. *Plutarch.*

Pompilius, ii, ſecundus Rex Romanorum. V. Numa. ¶ Pompilius, a, um. *Horat. de ar. poet. v.* 292. Pompilius ſanguis.

Pompilus, i, m. *πομπίλος*, *ναυτίλος*, nautilus, piſcis thynno ſimilis, qua ſimilitudine quidam decepti eum inter thynnos retulerunt, ut ex *Plinio* diſcimus, a *πομπεύω*, *deduco*, quia per mare uſque ad litus deducat naves. *Ovid. in Halieut. v.* 101. Tuque comes ratium, tractique per æquora ſulci, Qui ſemper ſpumas ſequeris, Pompile, nitentes. Adde *Plin. l.* 9. *c.* 15. & *l.* 32. *c.* 11.

Pompo, as, *n.* 1. cum pompa aliquid ago. *Sedul. l.* 5. *v.* 2. Grandiſonis pompare modis, tragicoque boatu.

Pomponia, æ, *Πομπωνία*, mater Scipionis, ex congreſſu Jovis, ut credi volebat, in anguem mutati. *Sil. l.* 13. *v.* 615. Aſtabat fœcunda Jovis Pomponia furto.

Pomponiana pyra, genus pyrorum, ita dictum ab inſitore. Eadem mammoſa ob ſimilitudinem mammæ cognominantur. *Plin. l.* 15. *c.* 15. ¶ Eſt etiam Pomponiana Inſula, una ex Stœchadibus. *Id. l.* 3. *c.* 5.

Pompoſe, adv. *pompoſamente*, magnifice, cum pompa. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 9. Pompoſe ſcribere.

Pompoſus, a, um, adject. *magnifico*, *pompoſo*. *Sidon. l.* 4. *ep.* 9. Pompoſus inceſſus.

Pomptina Tribus Rom. in Latio fuit, in Volſcis, ſic dicta ab urbe Pometia, vel Pontina. Facta eſt anno U. C. 395. una cum Poplia. ¶ Pomptina palus. V. Pontinus.

Pomum, i, n. *pomo*, פרי, Germ. *obſt*, Gall. *pomme*, Hiſp. *mançana*, *μῆλον*, omnis fructus, qui ex arboribus eſui aptus provenit, ſive mollis, ſive durus ſit. Quidam enim etiam nucem hoc nomine complexi ſunt, quæ Græcis *ἀκρόδρυα*. (*Macrob. lib.* 2. *Sat. c.* 15. ſcribit ficum, tanquam non pomum, ſecerni a pomis apud idoneos Scriptores; additque exempla ex *Cic. de Republ.* & ex *Afranio*. Nihilominus *Plin. l.* 15. *c.* 27. non ſemel pomum pro fico poſuit.) Sed alii in hoc diſtinguunt nucem a pomo, quod nux generale ſit nomen omnibus, quæ duro operimento teguntur, ut ſunt nuces juglandes, avellanæ, amygdalæ, caſtaneæ, & hujuſmodi, pomum vero de iis proprie dicatur, quæ mollem habent corticem, quamvis etiam pro nucibus aliquando uſurpetur. *Plin. l.* 16. *c.* 22. *de nuce juglande*. Solum hoc pomum natura compactili operimento clauſit. Adde *Paul. JCtum*, *l.* 105. *Dig. de verb. ſignif.* ¶ Mora etiam inter poma annumerat *Plin. l. eod. c.* 24. At non item glandes, *ibid. Cic. de Sen.* Poma ex arboribus, ſi cruda ſunt, vi avelluntur. ¶ Fuit & pomi vox inter obſcœna. Nam ſic coleos vocabant. Hinc legere poma, *h. e.* concubitu uti. *Propert. l.* 2. *Eleg.* 21. *v.* 95. Cum quibus Idæo legiſti poma ſub antro. *Servius* etiam ad illud *Virg. Eleg.* 2. Ipſe ego cana legam tenera lanugine mala: notat, velliſſe Virgilium honeſtis verbis, quod Theocritus liberius expreſſiſſet. V. *Lipſ. l.* 3. *antiq. lection.* ubi alia in hanc rem exempla affert, quæ tamen omnia qui velit, nullo fortaſſe negotio ad alium ſenſum traducere poterit. ¶ Reperitur etiam pomum in neut. gen. pro ipſa arbore. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. *villam quandam deſcribens*: Alternis metulæ ſurgunt, alternis inſerta ſunt poma.

Pomus, i, f. *μηλέα*, arbor pomifera. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 1. *v.* 43. Tunc victus abiere feri, tunc inſita pomus.

Ponderabilis, le, adject. qui ponderari poteſt. *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 4. Corpora numerabilia, ponderabilia, & menſurabilia.

Ponderatio, onis, actus ponderandi, examen, libra. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. In ſtatera æquipondium cum examine progreditur ad fines ponderationum. *Theodor. Priſc. l.* 1. *c.* 13. Æqua ponderatione confici.

Ponderator, oris, m. *peſatore*, *ζυγοστάτης*, qui ponderat, ponſitator. *De ponderatoribus* inſcribitur *titulus* 71. *lib.* 10. *Cod.* & *tit.* 7. *lib.* 12. *Cod. Theodoſ.*

Ponderatus, a, um, adject. *peſata*, *eſaminato*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Sententia affectu ponderatiore prolata.

Ponderitas, atis, f. *peſa*, idem quod pondus. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 671. Ponderitatem, gravitatemque hominis.

Pondero, as, avi, atum, a. 1. *ponderare*, *peſare*, שקל, Germ. *wegen*, Gall. *peſer*, Hiſp. *peſar*, *σταθμίζομαι*, libro, pendo, ponderibus examino. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Si quis granum ipſum ponderet. ¶ Translate capitur pro conſiderare, examinare. *Cic.* 1. *Off.* In quo tamen imprimis quo quiſque animo, ſtudio, benevolentia fecerit, ponderandum eſt. *Id.* 3. *de Orat. c.* 37. Verborum delectum aurium quodam judicio ponderare. *Id. in Partit.* Non eſſe fidem ex fortuna ponderandam. *Plaut. Amph.* 1, 2, 156. Pugnos ponderare.

Ponderoſus, a, um, *grave*, *peſante*, *βαρύς*, quod eſt grave, ſive gravis ponderis. *Plin. l.* 36. *c.* 19. Pyritarum ponderoſiſſimi. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 11. Ex ſudore ejus lana fit mollior, & ponderoſior, & colore meliore. ¶ Translata *Cic.* 9. *Att. ep.* 11. Da ponderoſam aliquam epiſtolam, plenam omnium non modo actorum, ſed etiam opinionum tuarum.

Pondo, n. indecl. *libra*, מנה, Germ. *ein pfund*, Gall. *livre*, Hiſp. *libra*, *λίτρα*, *μνᾶ*, libra, hoc eſt pondus duodecim unciarum, a *pendo*. *Cic. pro Cluent. c.* 64. Ex auri quinque pondo abſtulit. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Torques aureus centum pondo. *Plaut. Aſin.* 2, 2, 33. Quot pondo te cenſes eſſe nudum? ¶ Accipitur etiam pro pondere. *Liv. l.* 4. *c.* 20. Scribitur, coronam auream libræ pondo Jovi dicatam fuiſſe. *Colum. l.* 12. *c.* 12. Cum dodrante pondo mellis. *Id. ibid. c.* 20. Ammoni pondo quadrans. *Gel. l.* 2. *c.* 24. Argenti plus pondo, quam libras centum.

Pondus, eris, n. *peſo*, *carico*, משקל, Ger. *gewicht*, Gal. *pois*, Hiſp. *peſo*, *βάρος*, res alicujus gravitas, onus, gravis moles, ut pondus auri, argenti, & ſimilium, a *pendo*. *Cic. de Sen.* Curio ad focum ſedenti magnum auri pondus Samnites cum attuliſſent. *Virg.* 6. *Æn.* Gemuit ſub pondere cymba. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Pondere emere. *comperare a peſo*. ¶ Ponitur etiam pro pondo, ideſt pro libra. *Cic. pro Planc.* Sed ego hoc meis ponderibus examinabo, &c. ¶ Rapitur quoque pro multitudine, ſeu numero, earum

etiam

etiam rerum, quæ non ponderantur, ſed tantum numerantur. *Varro de vita P. R.* E Græcia comportaſſe magnum pondus omnium artificum. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Grave ipſius conſcientiæ pondus eſſet. ¶ Per tranſlationem intendum notet amplitudinem, magnitudinem, magnificentiam. *Cicer. 3. de Or. cap.* 17. Omnium ſententiarum gravitate, omnium verborum ponderibus eſt utendum. ¶ Interdum magnitudinem animi, firmitatem, conſtantiam. *Cic. Att. l.* 11. Addit etiam, cæteris quoque, ideſt qui pondus habeant, factum noſtrum probari. ¶ Interdum auctoritatem, & vim. *Cic. l. 6. Fam. ep.* 18. Sed tuæ literæ maximi ſunt apud me ponderis. *Id. in Top. c.* 19. Pondus teſtimonii. *Id. Attic. l. 10. ep.* 1. Eodem eſſe apud aliquem ponderæ. *Horat. l. 1. ep.* 18. Nugis addere pondus. *Senec. Hippolyt. v.* 799. Et pondus veteris triſte ſupercilii, h. e. ſeveritas. *Nemeſian. ecl. 1. v.* 3. plenam tibi ponderis æqui Pectus erat, h. e. morum gravitate. ¶ *Horat. l. 1. ep. 6. v.* 31. cogat trans pondera dextram Porrigere, h. e. extra pondera togæ brachio convolutæ & ſuſtentatæ. ¶ *Lucan. l. 8. v.* 282. Mentis pondera, h. e. momenta, & conſilia mentis. ¶ Pondera clavæ, *Sil. l. 2. v.* 246. *h. e.* clava magni ponderis. Eadem ratione pondus pili, & pondera conti. *Id. l. 9. v.* 336. & *l. 13. v.* 687.

Ponduſculum, i, n. *peciol peſo*, dim. a *pondus*. *Col. l.* 12 *c.* 51. Et ita cum taxi ponduſculo in olei, atque mulli partem demitti. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 15.

Pone, adv. *dietro*, אחר, Ger. *hindennach*, Gall. *par derriere*, Hiſp. *de tras*, ὄπισθεν, ὄπιθεν, poſt, retro, in loco poſtico, a tergo, cui *ante* opponitur. *Cic. de Univ. c.* 13. Ita totum animal movebatur illud quidem, ſed immoderate, & fortuito, ut ſex motibus veheretur. Nam & ante, & pone, & ad lævam, & ad dexteram, & ſurſum, & deorſum, modo huc, modo illuc. ¶ Interdum præp. eſt, eadem ac poſt, & acc. regit. *Cic. de Un.* Et pone quoe, aut ante labantur. *Tacit. 5. hiſt.* 1. 85. Vinctæ pone tergum manus.

Pono, is, ſui, ſitum, a. 3. *ponere, mettere*, שׂוּם, Germ. *ſetzen*, Gal. *mettre*, Hiſp. *poner*, τιθέναι, loco, colloco, conſtituo. *Liv. l. 5. c.* 28. Ponere caſtra in plano. *Colum. l. 4. c.* 1. Ponere vitem. *Cic. 2. de Fin.* Ponere fundamenta. *Id. 4. Fin.* Sapientia pedem ubi poneret, non habebat. ¶ Uſurpatur etiam pro ædificare, erigere. Unde in antiquis marmoribus legimus. Bene merenti poſuit. *Virg. Æn. 6. v.* 19. Poſuitque immania templa. ¶ Item pro pingere, ſculpere, efformare. *Hor. l. 4. od.* 8. Hic ſaxo, liquidis ille coloribus Solers nunc hominem ponere, nunc Deum. ¶ Item pro apponere, ideſt ponere ante aliquem. *Martial. l. 8. ep.* 22. Invitas ad aprum, ponis mihi Gallice porcum. *Juven. ſat.* 1. Pone Tigillinum, ideſt aſſer aliquid de Tigillino ſcriptum. ¶ Item pro proponere, aſſignare. *Cic. 1. Tuſc. c.* 4. Ponere jubebam, de quo quis audire vellet. *Id. pro Cæl.* Res minime dubitanda in contentione ponitur, utrum &c. ¶ Item pro componere, temperare. *Hor. l. 1. Carm. od.* 3. Tollere, ſeu ponere vult freta. ¶ Item pro deſinere, quieſcere, quoniam cum ceſſamus ab opere, collocare quodammodo, ac reponere videmur id, quod agebamus. *Virg. 7. Æn.* Cum venti poſuere, omniſque repente reſedit flatus. ¶ Item pro deponere. *Virg. 1. Æn.* Ponitque ferocia Pœni corda, volente Deo. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep.* 1. 1. 8. Quos quidem libros non ſine cauſa noſter ille Africanus de manibus ponere non ſolebat. *Liv. l.* 4. Ponere arma. *Hor. l. 3. od.* 10. Ponere ſuperbiam. *Sueton. in Calig. c.* 5. Ponere barbam. ¶ Item pro conferre, dare. *Cic. l. 13. Fam. ep.* 27. Quam id beneficium bene apud Meſcinium poſiturus eſſes. ¶ Item pro adhibere. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep.* 1. Totum ut animum, curam, cogitationemque tuam ponas in omnium laude undique colligenda. *Id. ib. l. 3. ep.* 17. Ponere ſumptum. ¶ Item pro dicere, ſcribere, uſurpare. *Cic. 10 Fam.* Ut paulo ante poſui. *Id. de Leg.* Recte igitur Magnus ille noſter me audiente poſuit in judicio, &c. *Id. poſt red. ad Quir.* Tum in perorando poſuit, eos togati a Senatu, &c. ¶ Item pro ſupponere, præmittere. *Cic. 3. Fin.* Sed primum poſitum ſit, nosmetipſos commendatos eſſe nobis. ¶ Item pro numerare, cenſere. *Cic. 1. Tuſc.* Ut qui mortem in malis ponit. *Id. pro Clu.* Ut, quæcunque dicendi poteſtas eſſet data, in honore, atque beneficio ponerent. *Id. 3. Tuſcul.* Ponere aliquid in vitio. *Id. Fam.* 13. *ep.* 4. Ponere in beneficii loco. *Id. 3. Verr.* Ponere in laude. ¶ Item pro ſtatuere, cenſere, arbitrari. *Cic. in Bruto*. Tamen pono, fuiſſe in eo ſuſſe orationis, atque ingenii. *Id. 5. Fin.* Qui multum in fortuna ſecunda, aut adverſa, multum in bonis, aut malis corporis ponerent. ¶ Item pro conſiſtere, contineri. *Cic. in Or.* Negat in eo poſitas eſſe fortunas Græciæ. *Id. pro Quinct.* Quorum vita in alterius manu poſita eſt. ¶ Item pro exponere. *Plaut. Capt.* 3. 5. 30. Meum me potius caput periculo præoptaviſſe, quam ſe periret, ponere. ¶ Item pro deponere in ſponſione. *Virg. Ecl.* 4. Ponere lagina pocula. Sic ponere pignori veſtem, *dar' in pegno*, *Scævola, l. Uxori. Dig. de legat.* 3. ¶ Ponere rudimentum, ſeu tirocinium, V. *Rudimentum*, & *Tirocinium*. ¶ *Poſivi* pro poſui, *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 35. Commuto illico pallium: illud poſivi. *Id. Trucul.* 1. 2. 108. Ubi poſiveris.

Pons, ontis, m. *ponte*, Germ. *ein brucke*, Gal. *pont*, Hiſp. *puente*, γέφυρα, omnis, per quod ſuper aquas, vel foveas, vel quid ſimile tranſimus. *Cic. 6. Verr. c.* 32. Eorum conjunctione pars oppidi, quæ appellatur Inſula, mari disjuncta anguſto, ponte rurſum adjungitur, & continetur. *Nepos in Milt. c.* 3. Pontem facere. *Flor. l. 1. c.* 4. Tiberim interfluentem urbi ponte commiſit. *Plin. l. 8. ep.* 8. Ponte flumen tranſmittere. *Curt. l. 3. c.* 1. Fluvio pontem imponere. *Plin. l. 34. c.* 15. Jungere pontem. ¶ Pontes etiam dicuntur viæ in aggeribus conſtitutæ, & lignis ſtratæ in locis paludoſis. *Tacit. Ann. 1. c.* 63. Pontes longos quam maturrime ſuperare: anguſtus is trames vaſtas inter paludes, &c. ¶ Comitiorum tempore Romæ in Campo Martio, vel in Foro pontes ad tempus conſtruebantur, per quos Cives Romani tranſirent, cum e primo ſepto in alterum ad ſuffragandum vocarentur, acceptis tabellis, quæ a diribitoribus ex ipſis pontibus miniſtrabantur. *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c.* 17. *Panvin. de Comit. Cent. Cic. Attic. l. 1. ep.* 11. Operæ Clodianæ pontes occuparant, tabellæ miniſtrabantur ita, ut nulla daretur, Uti rogas. ¶ Narrant autem, cum primum per pontes ſuffragia ferri cœpta ſunt, juniores conclamaviſſe, ut de ponte dejicerentur ſexagenarii, ne forte ſuo ætati in mandandis Magiſtratibus ſuffragarentur. Sexagenarii enim a publicis negotiis liberi erant. *Ovid. 5. Faſt. Stanius Capero, Feſt. Sigon.* & alii. *Ovid. loc. cit. v.* 633. Pars putat, ut ferrent juvenes ſuffragia ſoli, Pontibus infirmos præcipitaſſe ſenes. ¶ Hinc *de ponte dejicere* proverb. uſurpatur pro ſuffragio privare, vel auctoritatem adimere. Huc *Cicero* alludit *pro R. Am.* cum inquit *c.* 35. Habeo etiam dicere, quem contra morem majorum minorem annis 60. de ponte in Tyberim dejecerit. ¶ Interdum pons de ſcalis navium dicitur. *Virg. 10. Æn.* Interea Æneas ſocios de puppibus altis pontibus exponit. ¶ Ad pontes ſedere ſolebant mendici, ſtipem a transeuntibus poſtulantes, ut videre eſt apud *Senec. de vita beata c.* 25. Hinc *Juven. ſat. 14. v.* 134. Invitatus ad hæc aliquis de ponte, &c. *Id. ſat. 4. v.* 116. Cæcus adulator, diruſque a ponte ſatelles.

Ponticulus, i, *ponticello*, γεφύριον, pons exiguus. *Cic. 5. Tuſc. c.* 20. Ejuſque foſſæ tranſitum ponticulo ligneo conjunxiſſet.

Ponticus, a, um, quod ad Pontum prov. ſpectat. *Col. l. 12. c.* 35. Pontici abſynthii pondo libram. *Ovid. 1. Triſt. el. 2. v.* 94. Pontica terræ. ¶ Nuces Ponticæ, eædem ac Præneſtinæ, & Avellanæ, ita dictæ, quod in Ponto maxime abundent circa Ponticum mare, & inde in Græciam, & ex Græcia in Italiam tranſlatæ fuerint. *Plin. l. 15. c.* 22.

Pontifex, icis, m. *Pontefice*, כֹּהֵן, Germ. *Prieſter*, *Pepſt*, Gall. *Pontife*, Hiſ. *Pontifice*, ἱερεὺς, ſacer Magiſtratus, ut inquit Scævola. Sacerdotes hujus generis appellati ſunt Pontifices a *ponte faciendo*, quod pontem Sublicium ſuper Tyberim primum fecerint, & ſæpe reſtituerint. *Varro l. 4. de L. L.* Porro pons hic plane ligneus erat, nullo ære, aut ferro compactus, quem Romani adeo ſacrum exiſtimarunt, ut ſi collaberetur, non niſi certa victima, & perfecto ſacrificio, eum reficere Pontifex poſſet. Cauſa hujus pontis faciendi fuit, ut etiam trans Tyberim ſacra fierent. Sacra illa Pontifices ipſi apud pontem non mediocri ritu faciebant. Primum factus eſt Anco Martio regnante. Quare videtur a Numa Romanorum ſacrorum auctore non Pontifices, ſed Sacerdotum Principes nominati. *Cic. 3. de Leg.* Sed ut Pontifices veteres propter ſacrificiorum multitudinem Treſviros Epulones eſſe voluerunt. ¶ Eos diu, præterquam e Patribus, creari non licuit. Sed M. Valerio, & Q. Apulejo Coſſ. etiam Plebi ad hujuſmodi Sacerdotium admiſſa eſt. Dividebantur in majores, & in minores. Omnibus unus præfectus fuit a Numa, iſque *Pontifex Maximus* appellabatur. Primus Pontifex Maximus fuit Martius Martii filius, Numæ gener. *Liv. l.* 1. ¶ Fuerunt ab initio quatuor. Poſtquam autem Plebi quoque communicatus Pontificatus eſt, quatuor alios creari ex Plebe Pontifices placuit. Hinc Pontificum Collegium dicebatur. Summum Sacerdotium, & ſummam poteſtatem habebant. Præerant omnibus ſacris publicis, privatiſque. *Cic. 1. de nat. Deor. 2. de Leg. pro Dome*, *Dionyſ. l. 2. Liv. l.* 1. ¶ Leges etiam de ſacris ferre ſolebant, deque omnibus cauſis ad ſacra pertinentibus ipſi tanquam ſupremi judices cognoſcebant, qui in re & mulctandi jus habebant, cum ipſi nulli mulctæ, nulliuſque arbitrio obnoxii eſſent. *Dionyſ. & Liv. loc. cit.* ¶ Pontifex vero Maximus habebat ex Numa ſacra omnia exſcripta, exſignataque, quibus diebus, quo ad templa, quibus hoſtiæ ſacra fieri deberent, atque unde in eos ſumptus pecunia erogaretur. Hinc commentarii, & apud *Liv. l. 4. c.* 3. libri Pontificum, & *Hor. l. 2. ep.* 1. ¶ Cœnæ Pontificum in proverbium abiere pro lautis, & opiparis: quod inde natum eſt, quia ſolemnes, ſacræque cœnæ exquiſitiſſimis epulis ſolebant inſtrui. *Macr. 3. Sat. c.* 13. *Hor. l. 2. od.* 14.

Pontificalis, & le, o. 3. *pontificale*, ἱερατικὸς, quod ad Pontificem pertinet. *Cic. 2. de Leg. c.* 21. Si pontificalis maneret auctoritas. ¶ Pontificales cœnæ prov. dicuntur de cœnis opiparis, vel quia Pontifices lautiſſime vivebant, vel quia cœnæ ſacrorum cauſa inſtitutæ exquiſitiſſimis epulis parari ſolebant. *Macrob. 3. Saturn. c.* 13.

Pontificatus, us, m. *Pontificato*, כְּהֻנָּה, Ger. *des Papſt-Amt*, Gal. *Pontificat*, Hiſp. *Pontificado*, ἀρχιερωσύνη, Pontificis dignitas. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 9. Qui ſtatus, ſolemnéſque ceremonias Pontificatus, rerum bene gerendarum auctoritates augurio contineri putaverunt. *Velleg. l. 2. c.* 59. Pontificatus ſacerdotio puerum honoravit.

Pontificium, ii, poteſtas, auctoritas, licentia aliquid faciendi. *Gel. l. 1. c.* 13. Ab eo, cujus id negotium, pontificiumque eſſet. *Symmach. l. 3. ep.* 17. Pontificio iterati honoris auctus, nullum mihi indicium communis gaudii dediſti. *Arnob. l. c. pag.* 89. Ita unius pontificium Chriſti eſt, dare animis ſalutem.

Pontificius, a, um, *de Pontefice*, ἱερατικὸς, quod eſt Pontificis, ut Jus Pontificium. *Cic. 3. de nat. Deor.* Docebo, meliora me didiciſſe de colendis Diis immortalibus jure Pontificio, & more majorum. *Id. 1. nat. Deor. c.* 30. Nominum non magnus numerus ne in pontificiis quidem noſtris, ſubaudi libris.

Pontilis, le, adject. ad pontem pertinens, ut ſtratus pontilis, apud *Velleg. l. 1. c.* 55.

Pontina, ſeu Pomptina palus. *Paludi Pontine*, *Auſente Palude*, palus Volſcorum, in Latio, ſeu Campania Romana, inter Appii Forum, Tarracinam, & Circeios, olim adeo late patens, ut illam teſte *Plin. l. 3. c.* 5. viginti tres urbes circumſtarent, in quibus erat Pometia. In eam Ufens fl. influit. Per hanc Trajanus viam ſaxo ſtravit ingenti ſumptu, & ejus etiamnum videntur reliquiæ. *Id. Plin. l. 26. c.* 4. Pontinas paludes vocat in plur. num. ¶ Sedes latronum fuit, teſte *Juven. ſat. 3. v.* 306. & *Lucan. lib. 3. v.* 83.

Pontones, f. 3. naves, quibus in trajiciendis amnibus loco pontium utimur. *Paul. l. ult. ff. de ſerv. ruſt. præd.* Diverſum, ſi pontonibus trajiciatur. *Caſ. 3. B. Civ. c.* 29. Pontones, quod eſt genus navium Gallicarum, Lyſſi relinquit.

Pontus, ti, m. *mare*, πόντος, mare in genere, & per excellentiam mare Euxinum, vel mare illud, quod a Palude Mæotide uſque ad Tenedum protenditur, teſte *Strabone l. 1.* & *Euſtathio*. Eſt a Græca voce allata. *Virg. 1. Æn.* Interea magno miſceri murmure pontum. *Cic. 6. Verr.* Quod autem eſt ad introitum Ponti, id, cum tam multa ex illo mari bella emerſerint, &c. *Id. 1. de Or.* Citius hercule is, qui duorum ſcalmorum naviculam in portu everterit, in Euxino ponto Argonautarum navem gubernarit.

Pontus, ti, f. 2. *Ponto*, regio Aſiæ minoris. Habet a Sept. mare ponticum ſeu Pontum Euxinum, a Mer. Aſiam minorem, ab Occ. Bithyniam, ab Or. Paphlagoniam. Sed a Pompejo Magno an. 683. Q. Hortenſio, Q. Cæcilio Metello Coſſ. conjuncta eſt cum Bithynia. Igitur terminari cœpit a Sept. mari Pontico, a Mer. Aſia min. ab Occ. Propontide, ab Or. Galatia. Dicta eſt a Ponto Rege. Ferax eſt herbarum venenatarum. Nobilitata eſt crudelitate Medeæ. Hic regnavit Mithridates, Eupator, & Pythodoris Regina. *Ptolem. l. 5. c.* 6. ¶ Aliæ etiam regiones ad Euxinum Pontum ſitæ, Pontus appellantur, ut pars Cappadociæ, & Tomitana regio in Myſia inferiore, ubi *Ovid.* exulavit, &c.

Popa, æ, m. θύτης, victimarius, ideſt, ut aliqui explicant, qui victimas venales habebat, & qui ligabat eas ad altare, feriebatque. *Prop. l. 4. el.* 3. v. 66. Succinctique calent ad nova lucra popæ. *Suet. in Calig. c.* 32. Admota altaribus victima, ſuccinctus poparum habitu, elato alte malleo cultrarium mactavit. ¶ Sumitur etiam pro guloſo, & inſatiabili. *Perſ. ſat. 6. v.* 74. At illi tremat omento popa venter. Ubi ſignat heluonem ſeu popæ inſtar delicatiſſimis Sacerdotum cibis explentem.

Popanum, i, πόπανον, placenta lata, tenuis, orbicularis, teſte *Suida*, ἡ πέττα, πλαστὸν, utpote genus eorum, quæ coquuntur. Harum placentarum uſus in ſacrificiis fuit, quemadmodum indicat Ariſtophanes in Pluto, & Lucianus de ſacrificiis. *Juven. ſat. 6. v.* 540. Scilicet & tenui popano corruptus Oſiris.

Popellus, i, m. *popoletto*, δημίδιον, parvulus populus, plebecula, dim. a *populus*. *Perſ. ſat. 4. v.* 15. Ante diem blando caudam jactare popello.

Popilia Tribus, vel Popilira. V. Pobilia.

Popilii, m. 2. familia plebeja Romana. Ex hac fuit Marcus Popilius, M. F. qui cum Conſul eſſet cum C. Manlio anno Urb. Cond. 394. eodemque tempore ſacrificium publicum cum læna faceret, quod erat Flamen Carmentalis, Plebis contra Patres concitatione, & ſeditione nuntiata, ut erat læna amictus, ita venit in concionem, ſeditionemque cum auctoritate, tum oratione ſedavit. *Cic. in Bruto*. Hinc *Lænas* cognominatus eſt. ¶ Fuere præterea alii in oratoria facultate inſignes, quos enumerat *Id. in Bruto*.

Popina, æ, f. 1. ex πέπτειν, locus, ubi publice caro cocta, ac delicate con-

ſecta, & alia obſonia venditantur, & comeduntur. *Cic. 2. Phil.* Hujus in ſedibus pro cubiculis ſtabula, pro tricliniis popinæ ſuas. ¶ Accipitur etiam pro delicatioribus cibis, qui in ganea vendi conſueverunt. *Cic. 3. Phil.* Si epulæ potius, quam popinæ dicendæ ſunt. *Id. in Piſon.* Et cum illo ore fœdo teterrimam nobis popinam inhalaſſes.

Popinalis, & le, o. 3. καπηλικός, quod ad popinam ſpectat. *Col. l. 8 c. 16.* Tunc celebres erant deliciæ popinales.

Popinarius, ii, m. popinæ miniſter, vel dominus. *Lamprid. in Alexandr. c. 49.* Contra popinarios dicerens, ſibi eam deberi. Adde *Jul. Firm. l. 4. c. 15.*

Popinatio, onis, crapula, ἀσωτία, heluatio, a popinor. *Gell. l. 10. c. 17.* Dives ἀσωτίας, & popinationem filii deplorant. In pleriſque editionibus legitur *ἀσωτίαν filii*, &c. & *τὸ popinationem* gloſſema putatur.

Popinator, oris, m. qui popinæ indulget. *Macrob. l. 7. Sat. c. 14.* Apud popinatores propoſui.

Popino, onis, m. *leccardo*, Ger. *ſchlemmer*, Gal. *gurmand*, *hanteur de cabarets*, Hiſ. *goloſo*, *borrachonazo*, ἄσωτος, helus, gulo, qui ſe popinis dedit. *Hor. l. 2. ſat. 7. v. 39.* Imbecillus, iners, ſim quidvis, adde popino. *Suet. de Cl. Gramm. c. 15.* Lurconem, & nebulonem, popinonemque appellans.

Popinor, aris, d. t. *darſi alla gola*, λιχνεύω, heluor, indulgeo popinis. *Trebell. Poll. in XXX. Tyrannis, c. 29. de Celſo.* Cum Gallienus popinatur, & balneis ac lenonibus deputat vitam.

Poples, itis, m. *piegatura interiore del ginocchio*, ἰγνύα, ἰγνύς, pars ea, quæ genu oppoſita eſt, ex *poſt*, & *plico*, quia poſt genu plicetur, ut exiſtimat vetus. *Col. l. 6. c. 12.* Oleo, & ſale genua, poplitesque, & crura confricanda ſunt. *Liv. l. 1.* Quoſdam & jacentes vivos, ſuccidit femoribus, poplitibusque inciderunt.

Poplicola, æ, m. idem quod publicola. *Silius l. 2. v. ...* ſed dubia eſt lectio.

Poplicitus, adv. publice. *Plaut. Stich. 3. 2. 35.* Ambrecia veniunt huc legati poplicitus. Alii aliter legunt.

Poplicus, a, um, adject. publicus. *Plaut. Trinum. 1. 1. 16.* &emoram faciunt res privatæ, & poplicæ. Al. leg. *publicæ*.

Poplifugium, populifugium. *In vet. Calendar.* apud *Gruter. pag. 135. in Julio.*

Poplus, i, m. idem quod populus per ſyncopen. *Plaut. Amph. 1. 1. 103.* Thebano poplo. *Id. Caſ. 3. 2. 6.* Senati columen, præſidium popli.

Poppæa, vel Poppæa, æ, f. Sabina cognomine, Neronis uxor, de qua *Suet. in Ner. c. 35.*

Poppæanus, vel Poppæanus, a, um, quod ad Poppæam ſpectat, vel quo Poppæa uti ſolet, ut Unguenta Poppæana. *Juven. ſat. 6.* Aut pinguia Poppæana ſpirat.

Poppyſma, atis, n. πόππυσμα, palpus, ſive ſonus lingua, manibus, ac ſimilibus modis excitatus ad favorem oſtendendum. *Scholiaſtes Juven. in ſat. 6.* Poppyſma eſt oris preſſi ſonus, & labiorum in ſe colliſorum ſtrepitus. Eſt a ποππύζειν, *ſibilare*. Quidam ποππύζειν etiam exponunt *applodere*, idest illidere manibus inter ſe, & palma cum palma collata plauſum edere. *Juven. ſat. 6. v. 583.* Præbebit cati crebrum poppyſma rogati. idest crebram manuum tractationem cum quadam vocis adulatione. ¶ Quandoque pro ſibilo ponitur, qui in re obſcœna fieri conſuevit. *Mart. l. 7. ep. 17.* Quis ridere poteſt fatui poppyſmata cunni? ¶ Scribitur & *papyſma*.

Poppyſmus, i, m. idem ac poppyſma. *Plin. l. 28. c. 2.* Fulgetra poppyſmis adorare conſenſus gentium eſt.

Poppyzonta, accuſ. ſingularis Græcus, ποππύζοντα, a ποππύζω, quod ſignificat blande contrectare, palpare, tenui ſibilo ore emiſſo, quod facere ii ſolent, qui equos feroces demulcere, & mites reddere volunt. *Plin. l. 35. c. 10.* Cum pingeret poppyzonta retinentem equum.

Populabilis, & le, quod populari poteſt. *Ovid. 9. Met. v. 263.* Interea quodcumque fuit populabile, flamma Mulciber abſtulerat.

Populabundus, a, um, ἐξαλαπάζων, qui populatur, prædabundus. *Liv. l. 1. c. 15.* In fines Romanos excurrerunt, populabundi magis, quam juſti more belli.

Populacia. V. Popularis.

Popularia, ium, n. 3. loca in theatro, ubi populus, idest plebs ſedebat, videlicet media, & ſumma cavea, ut equeſtria, loca, unde equites ſpectabant. *Suet. in Domit. c. 4.* Et quia pars major intra popularia deciderat.

Populares, ium, m. δημόται, δημοτικοί, erant Cives Romani humiles, & nullorum majorum, vel nobiles quidem, ſed egentes, atque ære alieno obſtricti, vel & nobiles, & divites, ſed improbi, & furioſi, quibus in Republica propoſitum erat nihil aliud, quam vis, & ſeditio, a quibus tandem Reipublicæ perturbatio, & converſio in Monarchiam exorta eſt. His *Optimates* opponebantur. Ex *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c. ult.* *Cic. pro Sext. c. 45.* Duo genera in hac civitate ſemper fuerunt eorum, qui verſari in Republica, atque in ea ſe excellentius gerere ſtuduerunt, quibus ex generibus alteri Populares, alteri Optimates & haberi, & eſſe voluerunt. Qui ea, quæ faciebant, quæque dicebant, multitudini jucunda eſſe volebant, Populares; qui autem ita ſe gerebant, ut ſua conſilia optimo cuique probarentur, Optimates habebantur. Hæc *Cicero*. *Lin. l. 2. c. 12.* Nec quiſquam malis artibus poſtea tam popularis eſſet, quam &c. Sed aliter aliis in locis hæc vox ab ipſo Cicerone accipitur, idest pro iis, qui Reipublicæ tranquillitatem volunt, & tuentur, libertatem P. R. defendunt, ſaluti Populi conſulunt, quia nihil tam eſt populare, quam pax, concordia, otium, illa vero popularia non ſunt, largitio exhauſto ærario, judiciorum perturbatio, rerum judicatarum infirmatio, reſtitutio damnatorum. *Cic. 1. & 2. Agr. pro Rab. & 4. Catil.*

Popularis, & re, n. 3. *popolare*, δημοτικός, quod eſt populi, vel ad populum ſpectat. *Cic. de Aruſp. reſp.* Sulpitium ab optima cauſa profectum popularis aura provexit. *Plin. l. 13. c. 4.* Populari etiam nomine a nobis appellantur balani. h. e. nomine vulgo a populo uſurpato. ¶ Interdum popularis dicitur charus, & gratus populo, vel qui populi ſtudia, & favorem aut largitione, aut quavis alia ratione captat. *Cic. 1. Agr.* Qui ſperaſtis vos contra Conſulem veritate, non oſtentatione popularem poſſe in evertenda Republica populares exiſtimari. *Id. ibid.* Nihil tam populare, quam pacem, quam concordiam, quam otium reperiemus. *Liv. l. 7. c. 35.* Quo nihil popularius eſt. ¶ Interdum ſumitur pro plebejo, vili, & ignobili. *Plaut. apud Donatum*. Præſtat divitem eſſe, ac popularem, quam nobilem, & mendicum. ¶ Interdum pro cive, municipe, oppidano, qui eſt ejuſdem patriæ, & gentis. *Plaut. Pœn. 5. 2. 79.* O mihi popularis ſalve. idest ex eadem urbe Carthagine. *Ter. Adelph. 2. 1.* Obſecro, populares, ferte miſero, atque innocenti auxilium. *Cic. 4. Acad.* At hoc Auxiliandio populari, & ſodali ſuo non perſuaſit. Adde *Salluſt. & Liv. Plin. l. 8. c. 57. de gliribus.* Qua in re notatum, non congregari niſi populares ejuſdem ſilvæ. ¶ Item de eo, qui eſt ejuſdem generis, conditionis, fortunæ. *Ter. Phorm. 1. 1.* Amicus ſummus meus, & popularis Geta. Erat enim & ipſe ſervus. ¶ Item de eo, qui eſt ejuſdem factionis & ſocietatis. *Senec. de vita beat. c. 13.* Mea quidem iſta ſententia eſt (invitis hoc noſtris popularibus dicam) ſancta Epicurum & recta præcipere. Sic populares ſceleris, populares conjurationis, h. e. complices, apud *Salluſt. in Catil. c. 22. & 24.* ¶ Popularia ſacra, ut *Labeo* inquit apud *Feſt.* ſunt, quæ omnes cives faciunt, nec certis familiis propria ſunt, ut Fornacalia, Palilia, Laralia, &c. ¶ Popularia agere, h. e. nugatoria, vulgaria. *Laber. apud Non. c. 4. n. 630.* Popularia agimus per ludum. Alii legunt *populatia* eodem ſenſu. ¶ Popularium nomine interdum intelligitur multitudo urbana, quibus milites opponuntur. *Capitolin. in M. Antonin. cap. 17.* Peſtilentia multa millia & popularium, & militum interemerat.

Popularitas, atis, *grazia, e favore popolare*, δημαγωγία, ſtudium populi, humanitas, blanditiæ, quibus populi favorem aucupamur. *Plin. ep. 117.* Homo munificus, & inanis popularitatis. *Suet. in Tit. c. 8.* Ne quid popularitatis prætermitteret. ¶ Aliquando ponitur pro conjunctione, quæ debet eſſe inter populares, ſeu pro amicitia, quæ ex ejuſdem patriæ habitatione contrahitur. *Plaut. Pœn. 5. 2. 81.* Atque impera popularitatis cauſa.

Populariter, adv. *popolarmente*, δημοτικῶς, more populi, vulgo, pro populari inſcitia, ut Populariter agere, loqui, ſcribere, &c. *Cic. in Somn.* Homines enim populariter annum tantummodo Solis, idest unius aſtri, reditu metiuntur. *Id. 2. de Fin. c. 6.* Loqui populariter. *Id. l. 5. de Fin. c. 5.* Duo genera librorum ſunt, unum populariter ſcriptum, quod ἐξωτερικὸν appellabant, alterum limatius, quod in commentariis reliquerunt. ¶ Interdum ponitur pro ſeditioſe, cum gratia populi. *Cic. 2. Offic. c. 21.* Sed cum in agendo multa populariter, tum illud male, non eſſe in civitate duo millia hominum, qui rem haberent. *Juven. ſat. 3. v. 37.* Quemlibet occidunt populariter.

Populatim, adv. catervatim, in univerſum, per populos. *Pompon. apud Non. c. 2. n. 668.* Poeta plaruit populatim omnibus.

Populatio, onis, *ſacco, ruberia*, πόρθησις, actus populandi. *Liv. l. 2.* Præda, ac populationibus magis, quam otio, aut requie gaudentibus. ¶ Dicitur etiam de beſtiis. *Colum. l. 2. c. 20.* A populatione murium, formicarumque frumenta defendit. ¶ Tranſlate *Plin. l. 9. c. 34.* Populatio morum, h. e. corruptio, corruptela. ¶ Pro populi multitudine. *Sedul. in c. Joan. 11.* Flebant germanæ, flebat populatio præſens.

Populator, oris, *rubatore*, ἐκπορθητής, qui populatur. *Ovid. 13. Met. v. 655.* Hoc ubi cognovit Trojæ populator Atrides. Adde *Liv. l. 3. c. 68.*

Populatrix, icis, πορθήτρια, quæ populatur. *Mart. l. 13. ep. 104.* Hæc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti Pallados a ſylvis nobile nectar apis. Adde *Stat. l. 3. Silv. 2. v. 86.*

Populatus, a, um, *chi ha rubato*, πορθήσας, qui populatus eſt, vel diripuit, deprædatus. *Virg. 12. Æn. v. 564.* amnes in æquora currunt Quiſque ſuum populatus iter. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. Divin. in Ver. c. 1.* Qui nunc populati, atque vexati cuncti ad me publice ſæpe venerunt. *Virg. Æn. 6. v. 496.* populatque tempora raptis auribus.

Populatus, us, m. idem ac populatio. *Lucan. l. 6. v. 344.* Ardent Heſperii ſævis populatibus agri. Adde *Claudian. l. 2 in Eutrop. v. 144.*

Populetum, ti, αἰγειρών, locus populis conſitus. *Plin. l. 14. c. 6.* Antea Cæcubo erat generoſitas celeberrima paluſtribus populetis.

Populeus, a, um, *di pioppo*, αἰγείρινος, quod eſt ex populo arbore, aut quod ad eam arborem pertinet. *Virg. 2. Georg.* Qualis populea mœrens Philomela ſub umbra. *Hor. l. 1. od. 7.* Populea corona.

Populifer, a, um, adject. populorum arborum ferax. *Ovid. 2. Amor. eleg. 17. v. 32.* Frigidus Eurotas, populiferque Padus.

Populifugia, orum, n. dies feſti Romæ celebrati menſe Junio (al. Julio) quo die populus a Thuſcis in fugam verſus fuit. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 2.* V. & *Var. l. 5. de L. L.* ubi aliter narrare videtur.

Populiſcitum, i, populi decretum, plebiſcitum. *Nep. in Alcib. c. 3.* Populiſcito reſtituitur. *Id. in Epamin. c. 7.* Populiſcito non paruit. Ita MSS. fed editi codices utroque loco habent *Plebiſcitum*.

Populitor, aris, dep. 1. frequentat. a populor. *l. 21. ff. de appellation. & relat.* Cum populitarentur ab adverſario. Alii leg. *depopularentur*.

Populneus, a, um, idem ac populnus, ſeu populeus. *Col. l. 6. c. 3.* Probatur maxime ulmea, poſt fraxinea, & ab hac populnea frons.

Populnus, a, um, idem ac populeus. *Plaut. Caſ. 2. 6. 32.* Non iſthæc aut populna ſors aut abiegna eſt tua?

Populo, as, a. 1. idem ac populor. *Virg. 1. Georg. v. 185.* Populatque ingentem farris acervum. ¶ Aliam quoque, ac priori plane contrariam hujus verbi notionem docet nos *Non. Marcel. c. 1. n. 185.* cui populare interdum eſt populi amorem concitare, ſeu conciliare. Sic uſum ait *Pacuv. in Chryſe:* Atque ut promeruit pater, mihi patriam populavit meam. Sed Voſſius putat, Nonium valde falli. Nam cum locus ſit ex *Chryſe: Chryſeidis* verba eſſe arbitratur de Agamemnone, qui Chryſeidis patriam Thebas Ciliſias vaſtarat, indeque Aſtynomen, ſive Chryſeida abduxerat.

Populonia, æ, f. dicta eſt Juno, quod populum tuatur. *Macrob. 3. Saturn. c. 11.* *Arnob. l. 3.*

Populonia, æ, *Porto Baratto*, ποπλώνιον, urbs Hetruriæ, in ora maris Tyrrheni, contra Ilvam inſ. Dicta creditur a populorum arborum multitudine, quæ in ejus agro eſt, vel a populando, quod frequentibus piratarum populationibus pateret. *Plin. l. 3. c. 6.*

Populonium, n. 2. *Capo Campana*, prom. prope Populoniæ urb. rudera, in ora maris Tyrrheni, contra Ilvam inſ. *Plin. l. 3. c. 5.*

Populor, aris, atus ſum, com. 1. *ſaccheggiare*, *ed eſſer ſaccheggiato*, שָׁדַד, Germ. *verwüſten*, Gal. *piller*, *ravager*, Hiſp. *robar*, *y deſtruir*, πορθέω, deprædor, diripio. *Cic. 1. Offic. c. 10.* Ut ille, qui, cum triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ induciæ, noctu populabatur agros. *Ov. 1. Met.* Tradere terras populandas. *Lucan. l. 2. v. 445.* ferro populatur, & igni. ¶ Tranſlate *Ov. de medicam. faciei, v. 45.* formam populabitur ætas. *Sen. Hippol.* Cura populatur artus.

Populoſitas, atis, f. multitudo, ut populoſitas ſumma Deorum, apud *Arnob. l. 3.*

Populoſus, a, um, πολυάνθρωπος, plenus populo, *popolato*. *Apul. l. 8. A.* Civitas populoſa. *Veget. l. 3. de re milit. c. 19.* Populoſior militum globus. *Solin. c. 52.* In Gange inſula eſt populoſiſſima.

Populus, i, *popolo*, עַם, Germ. *volck*, Gal. *peuple*, Hiſp. *pueblo*, δῆμος, multitudo unius civitatis. *Cic. 3. de Rep.* apud *S. Aug. de Civ. l. 2. c. 21.* Populus autem non omnis cœtus multitudinis, ſed cœtus juris conſenſu, & utilitatis communione ſociatus. *Cic. 4. Tuſc.* Id ſi propter alienam offenſam populi voluntatem malum eſt. ¶ Sæpe ſumitur pro parte humiliori civitatis, quæ proprie plebs dicitur. *Cic. 2. de Leg.* Rempublicam conſilio, & auctoritate optimatum ſemper populum indigere. V. plura in voce Plebs. ¶ Interdum pro hominibus unius vici, ſive pagi. *Apul. in Apol.* Quindecim liberi homines populus eſt, totidem ſervi familia, totidem vincti ergaſtulum. ¶ Interdum pro quacumque hominum multitudine. *Juſtin. l. 10. c. 1. de 50. filiis.* In tanto populo. ¶ Tranſlate, vel per Catachreſim uſurpatur etiam de beſtiis, ut de apibus. *Colum. l. 9. c. 13.* Duo populi conjungi debent, qui poſſint adhuc integras ceras explere. *Sidon. l. 6. ep. 2.* ſcelerum populum, dixit.

Populus, i, f. *pioppo*, αἴγειρος, arbor cerro ſimilis, caudice procero, & erecto, cortice levi. Duo ejus ſunt genera, alba, & nigra. *Virg. 9. Ecl.* Hic candida populus antro imminet. *Plin. l. 16. c. 23.* tertium genus addit: Populi, inquit, tria genera, alba, nigra, & quæ Libyca appellatur.

Por, i, m. 2. puer ſervus, apud vet. reperitur in vet. inſcriptione Aufidenati in Samnitibus, *pag. 952. n. 2.* P. Rubrio Latino Sicioius P. patrono ſuo B M. ¶ A por ſunt *Caipor*, *Lucipor*, *Marcipor*, *Quinctipor*, quæ nihil aliud ſunt, quam Caji, Lucii, Marci, Quincti puer. h. e. ſervus.

Por-

Porca, æ, ὗς, ſus fœmina. *Cat. c.* 134. Priuſquam fœminam porcam immolabis. ¶ Porca item dicitur, quod in arando extat, ſeu terræ elatæ inter duos ſulcos, quæ alio nomine lira vocatur. *Var. l.* 4. *de L. L.* & *l.* 1. *de R. R. c.* 29. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Sed *Feſt.* & *Non.* porcam ſulcum eſſe volunt. *Var. l.* 4. *de L. L.* Ab eo, quod aratri vomer ſuſtollit, ſulcum: quod ea terra jacta, ideſt projecta, porca. *Idem l.* 1. *de R. R. c.* 29. Qua aratrum vomere lacunam fecit, ſulcus vocatur. Quod eſt inter duos ſulcos elata terra, dicitur porca, quod ea ſeges frumentum porrigit. *Feſt.* Porcæ appellantur rari ſulci, qui ducuntur aquæ derivandæ gratia, dicti, quod porcent, ideſt prohibent aquam frumentis nocere. *Non. c.* 1. *n.* 305. Porcæ tunc ſigna ſulcorum, quæ ultra ſe jaci ſemina prohibeant. Porcere enim prohibere ſæpius legimus. *Cic.* 2. *de Leg. n.* 22. Quæque in porco contracta jura ſint. ¶ Porca item apud Bæticos erat ſpatium agri conſtans ex triginta pedibus in latitudinem, centum & octoginta in longitudinem, auctore *Col. l.* 5. *c.* 1.

Porrarius, ii, χοιροβοσκός, porcorum cuſtos. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 6. Faciet armentarios, porcarios, & his ſimiles.

Porcarius, a, um, χοιρεῖος, idem ac porcinus. Vulva porcaria dicebatur illa, quæ, edito partu, veſcebantur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Vulvæ ejecto partu meliores, quam edito. Ejectitiæ vocantur illæ, hæc porcariæ, primiparæ ſuis optima.

Porcellinus, a, um, adject. qui eſt ex porcello, ut porcellina caro, *Apic. l.* 4. *c.* 3. & *Theod. Priſcian. de diæta*, *c.* 6.

Porcellio, onis, m. *porcellino terreſtre*, genus vermiculi. *Cæl. Aurel. Tard.* 1. *c.* 4. Porcelliones, ideſt oniſci (*oniſcus*, græce ὀνίσκος, parvum aſinum ſignificat) animalia, quæ humectis locis naſcuntur.

Porcellus, i, *porcelletto*, dimin. a porculus. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 4. Nequis porcellus a matre opprimatur.

Porceo, es, ui, ſine ſup. *impedire*, ἀπείργω, prohibeo, ex *porro*, & *arceo*, quaſi procul arceo. *Feſt. in Porcæ*: Dicti, quod porcent, ideſt prohibent aquam frumentis nocere. *Non c.* 1. *n.* 305. Porcere enim pro prohibere ſæpius legimus. *Lucil. l.* 6. Non te porro procedere porcent.

Porcetra, æ, f. χοῖρος, al. δέλφαξ, porca, quæ ſemel tantum peperit, ut ſcrofa, quæ ſæpius. *Gel. l.* 18. *c.* 6.

Porcii, m. 2. familia plebeja Romæ, a Tuſculo Municipio ortum habens, cujus princeps fuit M. Porcius Cato ille Cenſorius, qui fuit Conſul cum L. Valerio anno U. C. 558. *Cic.* 2. *de Leg. Plut. in Cenſor. Tac. l.* 11. ¶ Cognomen hoc Cato a *porco* traxit. Nam multa cognomina Romanorum, teſte *Varrone*, e beſtiis erant, vel majoribus, ut Equitius, Taurus, vel minoribus, ut Porcius, Caprillus.

Porcinarius, ii, m. qui carnes porcinas vendit. *Plaut. Capt.* 4. 3. 5. Quanta lanius laſſitudo! quanta porcinariis!

Porcinus, a, um, *porcino*, *di porco*, χοίρειος, quod ex porco eſt. *Plaut. Capt.* 4. 2. 69. Alium piſces præſtinatum abire, alium porcinam, atque agninam.

Porcula, V. Porculena.

Porculata, æ, f. χοιροβότανον, ἀνδράχνη, genus herbæ. Vide Portulaca.

Porculatio, onis, f. χοιροβοσκία, porcorum nutritio, apud vet. *Varr. l.* 2. *de R. R. c.* 4. In nutricatu, quam porculationem appellabant, &c.

Porculator, oris, m. qui porcos nutrit, ut pingueſcant. *Col. l.* 7. *c.* 9. Itaque porculatoris maximum officium eſt, ut unamquamque cum prole claudat.

Porculena, æ, fem. idem ac porcula. *Plaut. Mil. Gl.* 4. 2. 68. Non hic ſuo ſeminio quamque porculenam impertiturus eſt. Al. leg. *porculam*.

Porculetum, i, n. idem ac porca, ideſt terra elata inter duos ſulcos, vel area in hortis. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Umbri, & Marſi ad vicenos pedes intermittunt arationis gratia, in his, quæ vocant porculeta.

Porculus, i, maſc. χοιρίδιον, dimin. a *porcus*. *Plaut. Men.* 2. 2. 38. ¶ Porculus marinus, genus piſcis. *Plin. lib.* 9. *c.* 15. ¶ Porculus in torculari vinario vocabatur batillum, aut uncus in media circiter ſucula, qui figebatur, ut teneret funem, &, dum verſabatur ſucula, circumplicabatur. *Cat. c.* 19. Porculum in media ſucula facito, &c.

Porcus, ci, m. *porco*, חזיר, Ger. *ſchwein*, Gal. *porc*, *porceau*, Hiſp. *puerco*, χοῖρος, proprie dicitur ſus domeſticus, quemadmodum aper ferus. Sunt autem appellatio utrique generi eſt communis. *Cic.* 2. *de Leg. n.* 22. Porco fœmina piaculum pati. *Id. de Senect.* Villa abundat porco, agno, hœdo, gallina, &c. ¶ Porcum Trojanum vocabant, qui aliis animalibus incluſis fartus coquebatur, ducta metaphora ab equo Trojano armatis militibus pleno. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 13. Cincius objicit ſæculo ſuo, quod porcum Trojanum menſis inferat. ¶ Porcus etiam dicitur homo obeſus, & pinguis. *Catul. carm.* 39. *v.* 11. Aut porcus Umber, aut obeſus Hetruſcus. ¶ Denique in fœminis pars genitalis a Latinis porcus appellatur; ex quo natus eſt mos, ut ſponſi nuptiarum die porcum immolarent. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 4. ubi alii leg. *porcam*.

Pordica, æ, f. videtur eſſe vaſis genus. *Ammian. l.* 28. Lucernicus cum pordaca, & ſalſula. Πορδακὸς græce, ſignificat madidum, ſeu ulginoſum.

Porraſtrum, i, n. porrulaca, herba. *Apul. de herb. c.* 103.

Porgo, is, a. 3. idem ac porrigo, per ſyncop. *Virg. Æn.* 8. *v.* 274. & pocula porgite dextris. *Corippus in præfat.* pro munere carmina porgo.

Porphyreticus, a, um, adject. ad porphyriten pertinens, ut porphyreticum marmor, *Sueton. in Ner. c.* 50. Porphyretica ſaxa, *Lamprid. in Heliogab. c.* 24.

Porphyriacus, a, um, purpureus, a *porphyra*, purpura. *Ovid.* Et porphyriacis figere labra genis. Ita referunt quidam Lexicographi: nos Ovidii locum non invenimus.

Porphyrio, onis, m. Πορφυρίων, genus avis, quæ a nonnullis *Pelecanus* dicitur. *Plin. l.* 10. *c.* 46. Porphyrio ſolus morſu bibit. Idem eſt proprio genere, omnem cibum aquam ſubinde tingens, deinde pede ad roſtrum veluti manu efferens. Laudatiſſimi in Comagene. Roſtra iis, & prælonga crura rubent. *Id. l.* 11. *c.* 37. Quædam neutro modo, ſed ventrem proximum habent, quibus prælonga colla, & anguſta, ut porphyrioni.

Porphyrion, onis, unus ex Gigantibus. *Horat. l.* 3. *od.* 4. *Claudian. in Gigantom. Euſtath. ad Iliad.* ξ *Martial. l.* 13. *epigr.* 78. ¶ Item auriga Neronis, factionis Praſinæ. *Martial. ibid.* ¶ Item Interpres Horatii, ſenior Chariſio Grammatico: ab eo enim citatur.

Porphyrites, æ, m. πορφυρίτης, genus marmoris rubei, in Ægypto, a πορφύρα, *purpura*. *Plin. l.* 35. *c.* 7. Rubet porphyrites in eadem Ægypto: ex eo candidis intervenientibus punctis leucoſtictos vocatur.

Porphyritis ficus, genus ficus purpuræ colorem referens. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Primo autem provenit porphyritis, longiſſimo pediculo.

Porraceus, a, um, πράσινος, quod ad porrum ſpectat, quod porrum refert. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Heliotropium naſcitur in Æthiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, ſanguineis venis diſtincta.

Porrecte, *adv. in lungo*, extenſe. *Ammian. l.* 29. *c.* 32. Sago puniceo porrectius panſo.

Porrectio, onis, *oſtenſione*, ἔκτασις, actus porrigendi, extenſio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Digitorum enim contractio facilis, faciliſque porrectio propter molles commiſſuras, & artus nullo in motu laborat.

Porrectus, a, um, *ſteſo*, προτεταμένος, extenſus. *Cic.* 2. *Pis.* At etiam Athenis ſtatua eſt in Ceramico Chryſippi ſedentis porrecta manu. *Virg.* 9. *Æn. v.* 589. multa porrectum extendit arena. *Plin. l.* 4. *c.* 9. Theſſaliæ in porrectum longitudo, *per dritto*. *Minut. Fel.* Porrecta ramorum. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. (*al.* 10.) Porrecta ſyllaba. *h. e.* producta. ¶ Porrecti dicuntur interdum, qui mortui jacent. *Catul. carm.* 66. *O dulci*, *v.* 6. Poſtquam eſt porrecto facta marita ſene. ¶ Porrecta loca dicuntur, quæ neque montibus interſepta ſunt, neque ſylvis impedita. *Caſ. l.* 2. *B. G. c.* 19. Quem ad finem porrecta, atque aperta loca pertinebant. ¶ Porrecta frons dicitur, quæ læta eſt, hilaris, alacris. In rebus enim lætis cutem frontis extendere ſolemus, & contra in triſtibus contrahere, & corrugare. *Plaut. Caſ.* 2. 4. 5. Primum ego te porrectiore fronte volo mecum loqui. ¶ Porrecta coma, *lunga*, *e diſteſa*. *Plin. l.* 31. *c.* 2. ¶ Eſt etiam partic. a *porricio*, pro porro jacto, dato, oblato, ut Exta porrecta, ideſt aris impoſita, ut comburantur, vel etiam jacta in mare ad Deos marinos placandos. *Var. l.* 5. *de L. L.* Inter cujus exta cæſa, & porrecta Flamen prorſus vinum legit. V. *Cæſus*.

Porriciæ, arum, f. V. Proficiæ.

Porricio, is, a. 3. jacio, do, offero. Eſt verbum ſolemne ſacrificantibus ex diſciplina Haruſpicum, & præcepto Pontificum, ut *Macrob.* ait *l.* 3. *c.* 2. & ſignificat Diis porrigere, in aræ foco imponere, in fluctus exta projicere expiationis cauſa, offerre, ſacrificare. *Nævius* apud *Non. c.* 2. *n.* 62. Simul atrocia porricerent exta miniſtratores. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 32. Si ſacrificem ſummo Jovi, atque in manibus exta teneam, ut porriciam. *Virg.* 5. *Æn.* Extaque ſalſos Porriciam in fluctus. Ita *Macrob* legit. Alii *projiciam*. *Liv. l.* 29. *c.* 27. Secundum eas preces cruda exta, cæſa victima, uti mos eſt, in mare porricit, tubaque ſignum dedit proficiſcendi. *Pomponius* apud *Non. c.* 2. *n.* 660. Et quædam exta præſente ſuis, quædam abſente porriciſſem. Al. leg. *proreciſſem*.

Porriginoſus, a, um, qui porrigine infeſtatur. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 4. Caput porriginoſum.

Porrigo, inis, ἄχωρ, capitis vitium furfuribus velut farinæ obliti. *Celſ. l.* 6. *c.* 2. Porrigo eſt, ubi inter pilos quædam quaſi ſquamulæ ſurgunt, eæque a cute reſolvuntur, & interdum madent, multo ſæpius ſiccæ ſunt, iſque exeunt modo ſine ulcere, modo exulcerato loco. *Plin l.* 28. *c.* 6. Urina porrigines ſanat. *Hor. l.* 2. *ſerm. ſat.* 3. *v.* 126. Ungere ſi caules oleo meliore, caputque Cœperis impexa fœdum porrigine? ¶ Dicitur etiam de aliis partibus, quæ pilis veſtitæ ſunt, nec ſolum de hominibus, ſed etiam de beſtiis. *Juvenal ſat.* 2. *v.* 79. ſicut grex totus in agris Unius ſcabie cadit, & porrigine porci.

Porrigo, is, exi, ectum, a. 3. *porgere*, *ſtendere*, הושיט, Ger. *darreichen*, Gal. *tendre*, *bailler*, Hiſp. *dar*, ἐκτείνω, extendo, dilato. *Plin. l.* 5. *ep.* 16. Viborum per latus omne porriguntur. *Cic. pro Cæl.* Licinium autem, cum jam manum ad tradendum pyxidem porrexiſſet, retraxiſſe. ¶ Interdum eſt extenta manu offerre. Unde Auguſtus, ut eſt apud *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 4. cum ei quidam libellum trepidus offerret, & modo proferret manum, modo retraheret, Putas te, inquit, ſtipem elephanto porrigere? *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Eſſe ſtultitiam, e quibus bona precaremur, ab iis porrigentibus & dantibus nolle ſumere. ¶ Et quia quæ interficiuntur, in terra extenduntur, factum eſt, ut porrigere ſit proſternere, & interficere. *Martial. de ſpect. epigr.* 15. Et volucrem longo porrexit vulnere pardum. ¶ Manum porrigere, eſt opem ferre. *Cic. pro Planc. c.* 7. Sed porrigenda manu, profundendoque clamore multitudinis concitatæ. ¶ Manum porrigere adverſus aliquem dicuntur judices, cum lata ſententia ulterius procedunt, ut ea adimpleatur. *Ulp. l. a Divo Pio*, §. *ſi emptor*, *ff. de re judic.* Utrum adverſus emptorem porrigere manus debeant iidem judices, qui ſententiam exequuntur. ¶ Herbam porrigere eſt victum ſe fateri. *Plin. l.* 22. *c.* 4. Summum apud antiquos ſignum victoriæ erat, herbam porrigere victos. h. e. terra, & altrice ipſa humo, & humatione etiam cedere. ¶ Porrigere dexteram, eſt datæ fidei ſignum. *Plin. l.* 11. *c.* 45. ¶ Porrigere in tempus aliquod, eſt protrahere, *portar innanzi*, *differire*. *Celſ. l.* 2. *c.* 5.

Porrima, æ, f. Nympha comes Carmentis matris Evandri, de qua V. in Poſtvorta. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 633.

Porrina, æ, f. locus, ubi porrus creſcit, vel porrorum uno in loco conſitorum multitudo. *Scæv. l. defuncta*, *ff. de uſufr.* Sempronio do, lego ex reditu, fructum oleis, & porrinæ. Adde *Cat. R. R. c.* 47.

Porro, adv. *da lungi*, πόῤῥω, procul, longe, in anteriorem partem, ultra, ulterius, a græca voce allata. *Virg.* 6. *Æn.* Quæ ſunt ea flumina porro. *Liv. l.* 1. Ex loco infeſto agere porro armentum occepit. *Id. l.* 8. Si ire porro pergas. ¶ Quandoque temporis adverbium eſt, & ſignificat longe poſt. *Virg.* 5. *Æn.* Hinc maxima porro accepit Roma, & patrium ſervavit honorem. Ubi *Serv.* Porro, per longum intervallum: & eſt adverbium temporis. Sic dicimus, Lycurgus non porro ab Homeri temporibus fuit. ¶ Interdum ponitur pro deinde, poſtea. *Terent. Hec.* Quid reſtat, niſi porro ut miſer ſiam? ¶ Aliquando eſt adverb. ordinis, pro deinde, præterea. *Terent. And.* 4. 4. 10. Move ocyus te, ut, quid agam, porro intelligas. *Id. Phorm.* 2. 1. Porro autem Geta ferietur alio munere. ideſt præterea vero. Aliqui exponunt & vero. *Cic. l.* 4. *Fam. epiſt.* 9. Non eſt porro tuum, uno ſenſu ſolum oculorum moveri. *Id.* 3. *Ver.* Hominibus & natura, & diſciplina leviſſimis, porro autem Pop. Rom. conditione ſociis, fortuna ſervis. *Salluſt. in Catil.* Porro autem anxius erat. Aliqui explicant, *ſed*, *verum*. ¶ Eſt item adverb. confirmandi, pro certe, ſane, profecto. *Cic. pro Planc.* Nihil porro tam inhumanum, tam immane, tam ferum. ¶ Nonnunquam adverb. hortantis, pro age, agedum, eja. *Virg.* 9. *Æn.* Percipe porro, quid dubitem. *Cic.* 4. *Fin. c.* 27. Perge porro: nam de iſto magna diſſenſio eſt. ¶ Nonnunquam adverb. intendendi, pro valde. *Cic. de Sen.* Qui ſe porro pueros a ſenibus audiviſſe dicebant. ¶ Eſt etiam conjunctio, & ſumitur pro vero, autem. *Cic. pro Mil. c.* 9. Eum porro ſummo conſenſu Pop. Rom. Conſulem fieri videbat. *Id. pro Roſc. Amer.* Jam porro videte cætera Judices. *Id.* 7. *Ver.* Age porro tu, qui te tam religioſum exiſtimari voluiſti interpretem fœderum. ¶ Vel pro etiam. *Cic.* 5. *Fin.* Ea nos nulla dicimus, ſed exigua, & porro minima. Aliqui explicant, *longe minima*. *Id.* 3. *Ver.* Neque enim perfacete dicta, neque porro hac ſeveritate digna ſunt. ¶ Sæpe eſt conjunctio expletiva, ornatus tantum gratia addi ſolita. *Terent. Andr.* 1. 5. Adeon' me ignavum putes, adeon' porro ingratum, & inhumanum? ¶ *Porro Quirites*, vox eſt exclamantis, & Quiritium opem implorantis. *Laber.* apud *Macrob.* Porro Quirites! libertatem perdidimus. *Auct. Priapeor. carm.* 25. Porro Quirites, aut præcidite, &c. Adde *Tertul. adver. Valentin. c.* 14.

Porrum, i, n. *porro*, Ger. *lauch*, Gall. *porreau*, Hiſp. *puerro*, πράσον, genus oleris. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Porrum ſeritur ſemine ab æquinoctio Autumno. ¶ Porrum eſt duplex, capitatum, & ſectile. De utroque agit *Plin. l.* 20. *c.* 6. *Martial. l.* 3. *epigr.* 47. Et utrumque porrum, ſeſſileſque lactucas. *Juven. ſat.* 3. *v.* 293. Quis ſectile porrum, quis tecum elixi vervecis labra comedit?

Porrus, i, m. idem ac porrum. *Celſ. l.* 4. *c.* 6. Aut jus, in quo porrus cum pullo gallinaceo decoctus ſit. *Martial. l.* 13. *epig.* 19. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros.

Lars Porſena, Rex Cluſinorum, qui erant populi Hetruriæ. Hic precibus L. Tarquinii Superbi bellum Romanis intulit, ut eum in Regnum reſtitue-

Digitized by Google

tuerat, Romamque obſedit. Sed poſt multa virtutum exempla, quæ in Romanis admiratus eſt, præſertim in P. Horatio Coclite, & in C. Mucio Scævola pacem ultro petiit, & Tarquiniorum defenſionem deſeruit. *Liv. l.* 2. ¶ Penultima in *Porſena* brevis eſt. *Martial. l.* 1. *epigr.* 22. Hanc ſpectare manum Porſena non potuit. *Virgilius* produxit poſitione duplicis *n* 8. *Æn. v.* 647. Nec non Tarquinium ejectum Porſenna jubebat Accipere.

Porta, æ, f. *porta*, שַׁעַר, Ger. *thor*, Gal. *porte*, Hiſp. *puerta*, πύλη, aditus urbis, vel alterius loci vallo, foſſave muniti, & generatim aditus domus, & cujuſcumque rei. Eſt a *porto*, quia per portam res importantur, & exportantur. Altera quoque nominis ratio affertur. Nam olim, cum urbem novam conderent, aratro urbis futuræ ſpatium deſignabant, ubi vero introitus, & exitus futurus erat, aratrum a deſignatore portabatur: unde portas nominatas volunt. Quomodo differat a *janua*, V. in Janua. *Cic.* 4. *Fin.* Si Annibal ad portas veniſſet. *Id. Att. l.* 8. Efferre pedem porta. *Manil. l.* 4. *v.* 804. Hac ubi ſe primum porta mare fudit ab alta. *Virg.* 1. *Æn. v.* 85. Qua data porta, ruunt. ¶ Portæ item per ſimilitudinem quorundam montium fauces dicuntur in maximas anguſtias coarctatæ, cujuſmodi pleræque in diverſis Tauri montis partibus a Coſmographis commemorantur, ut Caſpiæ Portæ. *Plin. l.* 6. *c.* 11. ¶ *Porta cæli* eſt hemiſphærium, ſive ſemiglobus cœli. *Virg.* 3. *Georg.* Quem ſuper ingens porta tonat cœli. ¶ Portæ jecoris dicuntur de hepatis parte ima, ubi duæ parvæ ſunt protuberantiæ, quas idcirco veteres portas dixerunt, quod crederent, per eas omnem chylum in hepar deferri. Vena quoque ibidem exorta, & per viſcera abdominis diſperſa vena portæ propterea vocatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Per vias quaſdam a medio inteſtino uſque ad portas jecoris. ¶ *Portabus* in dat. plur. dixit *Gell. hiſtoric.* teſte *Chariſ. l.* 1. *pag.* 40. V. dicta in *Aſina*. ¶ *Porta itineri longiſſima eſt*, proverbium apud *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. quo ſignificatur, in apparatu negotii plus inſumi aliquando temporis, quam in ipſo negotio.

Portabilis, le, adject. *portabile*, qui portari poteſt. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Portandus quidem, ſed portabilis. *Auguſtin. ep.* 34. Onus tolerabilius, & portabilius.

Portatio, onis, f. *il portare*, geſtatio, tranſvectio. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. Portationes eorum non eſſent, niſi plauſtrorum invectæ eſſent machinationes.

Portatus, us, m. *portatura*, κόμισις, actus portandi. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Tædia acquiſita perditiore portatu. Rectius tamen alii *negotio*. *Sil. l.* 11. *v.* 443. Perque averſa tulit portatus in arva carinas. Alii legunt *portatas*.

Portendo, is, di, tum, a. 3. *ſignificare*, *moſtrare da lungi*, הִגִּיד, Ger. *verdeuten*, Gal. *predire*, *ſignifier*, Hiſp. *ſignificar*, προσημαίνω, a longe oſtendo, præmonſtro, a *porro*, & *tendo*. *Cic.* 1. *de Div.* Populo commutationem rerum portendit fore. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Quæ tum dormientibus, tum vigilantibus portenduntur. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 34. Nimiæ voluptati eſt, quod in extis noſtris portentum eſt, ſoror.

Portentifer, a, um, adject. portenta ferens, portentoſus. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 55. Hunc Dea prævitiat, portentiferiſque venenis Inquinat. Al. leg. *portentificiſque*.

Portentificus, a, um, adject. portentoſus. *Lactant. l.* 2. *c.* 13. Portentificas animalium figuras commenti ſunt. V. Portentifer.

Portentoſus, a, um, *moſtruoſo*, *prodigioſo*, Ger. *wundergeſtaltig*, Gall. *merveilleux*, *monſtrueux*, Hiſp. *prodigioſo*, τερατώδης, quod portentum facit, portento ſimile. *Cic.* 2. *de Div. c.* 28. Si quando aliquid portentoſi aut ex pecude, aut ex homine nata dicuntur. *Sueton. in Domit. c.* 4. Puerulus portentoſo, parvoque capite. *Plin. l.* 36. *c.* 13. Dicamus & labyrinthos, portentoſiſſimum humani ingenii opus. *Senec. epiſt.* 87. Quo quid fieri portentoſius poteſt?

Portentum, i, *moſtro*, *prodigio*, מוֹפֵת, Ger. *ein zeichen*, Gall. *prodige*, Hiſp. *prodigio*, *milagro*, τέρας, monſtrum, oſtentum, prodigium, a *portendo*, quia præmonſtrat, aliquid futurum eſſe, ut cum inſolita corpora in aere apparent, ut cometæ, turbines, & ſereno cœlo tonitrua. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Prædictiones vero & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, niſi hominibus ea, quæ ſint, oſtendi, monſtrari, portendi, prædici? ex quo illa oſtenta, monſtra, portenta, prodigia dicuntur. *Id.* 2. *de Div.* Nec, ſi id factum eſt, quod fieri potuit, portentum debet videri. *Id. de Prov. Conſ.* Gabinium, & Piſonem duo Reip. portenta, ac pene funera. ¶ Dicitur etiam de bono omine. *Virg.* 8. *Æn.* Ne quære profecto, quem caſum portenta ferant. Ubi *Serv.* Modo bona omina, quæ victoriam portendunt. ¶ Aliquando etiam portenta dicuntur fictiones, & mendacia rerum naturæ repugnantia. *Cic.* 1. *Tuſc.* Aut quid negotii eſt hæc Poetarum, & Pictorum portenta convincere?

Porthmeus, m. 2. per duas ſyllabas, πορθμεύς, portitor, transfretator, qui homines trans fretum navigio vehit, a πορθμός, *fretum*. *Juven. ſat.* 3. *v.* 265. Jam ſedet in ripa, tetrumque novitius horret Porthmea.

Porticatio, onis, f. porticuum complexus, porticus. *Marcian. l. Funeris. Dig. de relig. & ſumpt. fun.* In circuitu porticationes.

Porticula, æ, f. parva porticus. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 23. Exhedria quædam mihi nova ſunt inſtituta in porticula Tuſculani.

Porticus, us, f. *portico*, אוּלָם, Ger. *gang*, Gal. *porche*, Hiſp. *portal*, στοά, locus amplus, & ſpatioſus, umbrarum, & deambulationis gratia ædificatus, tecto incluſus propter repentinos imbres. *Cic. Att. l.* 4. Eaque cingemus excelſa porticu. ¶ Multæ Romæ inſignes fuere porticus, omnium tamen magnificentiſſima fuit, quæ a Pompeio ædificata, *Pompeia*, vel *Pompejana* dicebatur. *Cic. pro Dom.* Vix pars ædium mearum decima ad Catuli porticum acceſſit. *Ovid.* 1. *de Arte.* Tu modo Pompeia lentus ſpatiare ſub umbra. ¶ Metonymice ponitur pro ſecta Stoicorum, quia Stoici in porticu Athenis philoſophabantur. *Cic.* 4. *Acad.* Qui ſuſtinere poterit porticum Stoicorum. ¶ Interdum ſumitur pro tabernaculo, ſive tentorio. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 16. Namque Æſculapii liberorum ſaucii opplent porticus. Loquitur de Podalirio, & Machaone, qui ad Trojam tabernacula habebant. *Col. l.* 9. *c.* 7. Conveniunt alvearia porticibus ſuperimmiſſis.

Portio, onis, *porzione*, *parte*, חֵלֶק, Germ. *ein theil*, Gal. *portion*, Hiſp. *parte*, μέρος, pars, quaſi partio, a *pars*. *Cic.* 7. *Ver. cap.* 21. Quin Mamertinis pro portione imperaretur. *Plin. lib.* 8. *cap.* 28. Circa quod portio magna mortalium hæret. *Id. l.* 11. *c.* 37. Cerebrum omnia habent animalia, quæ ſanguinem, ſed homo portione maximum, *a proporzione*.

Portionalis, le, adject. particularis. *Tertul. de virg. veland. c.* 4. Subjectum eſt portionale univerſali.

Portiſculus, i, m. *comito*, *aguzzino*, κελευστής, qui remigibus dat ſignum. *Non.* 2. 2. *n.* 637. Portiſculus proprie eſt hortator remigum, hoc eſt, qui eandem perticam tenet, quæ portiſculus dicitur, qua excurſum, & exhortamenta moderatur. Affert autem exempla ex *Ennio*, & *Laberio*. Dictus eſt, quod in portu modos det remigibus, ut ex Ælio Stilone tradit *Feſtus*. ¶ Sumitur etiam pro ſigno, ſeu inſtrumento, quo remigibus datur requies, ac modus, id eſt pro pertica, vel malleo. *Feſt.* Portiſculus eſt, qui in portu modum dat claſſi. Id autem eſt malleus. Idem *Nonius* ſentit, ut ex loco citato apparet. Translate *Plaut. Aſin.* 3. 4. 25. Ad loquendum, atque ad tacendum tute habes portiſculum.

Portito, as, a. 1. freq. a *porto*. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Cruoriam plenam aſſum portitans.

Portitor, oris, m. qui aliquid portat, a *porto*. *Sidon. l.* 6. *epiſt.* 3. Portitor apicum. h. e. tabellarius. *Stat. l.* 2. *Theb. v.* 693. Languet Hyperboreæ glacialis portitor urſæ. ¶ Portitor item, πορθμεύς, dicitur, qui homines in ulteriorem fluvii ripam, vel de litore maris ad navem, aut de navi ad litus trajicit. *Virg.* 6. *Æn.* Portitor has horrendus aquas, & flumina ſervat Terribili ſqualore Charon. ¶ Uſurpatur etiam de publicano, id eſt de eo, qui portorium, ſcilicet fructus pecuniarios ex portu conduxit, quique nomine portorii ſtipem a venientibus exigit. *Don. in Ter. Phorm.* 1. 2. *Cic.* 1. *Off. c.* 42. Improbantur ii quæſtus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut fœneratorum. Alia exempla ex eod. *Cic.* & *Plauto* affert *Nonius* 2. 1. *n.* 65.

Portiuncula, læ, f. *picciola porzione*, μερίς. *Ulpian. Dig. l.* 39. *tit.* 2. *leg.* 15. Si modica portiuncula ædium ampliſſimarum vitium fecerit.

Porto, as, avi, atum, a. 1. *portare*, נָשָׂא, Ger. *tragen*, Gal. *porter*, Hiſp. *llevar*, φέρω, fero, gero, geſto, a φόρτος, *onus*. *Cic. ad Q. Fr.* Cum hominem portarent ad Bajas Neapoli octophoro. *Id.* 2. *Off.* Ad exemplum amiſſi imperii portari in triumpho Maſſiliam vidimus. ¶ Eſt etiam navibus, aut jumentis aliquid vehere. *Virg.* 1. *Æn.* Portantur avari Pygmalionis opes pelago. ¶ Dicitur item de rebus incorporeis. *Virg.* 9. *Æn.* Multa patri portanda dabat mandata. *Salluſt. in Catil.* Sociis, atque amicis auxilia portabant. *Ter. Andr.* 2. 2. Dii boni, boni quid porto! *Id. ibid. ſc.* 6. Portare fallaciam alicui. *Id. Heaut.* 4. 1. 12. Neſcio quid peccati portet hæc purgatio. hoc eſt, hæc excuſatio arguit peccatum aliquod.

Portorium, ii, n. 2. *nolo*, Ger. *zoll*, *fuhr lohn*, Gal. *peage port*, Hiſp. *flete*, πορθμεῖον, naulum, & merces, quæ datur portitoribus, id eſt iis qui nos cymba, vel ponte trans fluvium, vel fretum trajiciunt, a *portando*. *Plaut. Trinum.* 4. 4. 15. Solutum eſt portitori jam portorium. ¶ Portorium etiam fuit vectigal, quod capiebatur ex rerum importatione, & exportatione per maria, flumina, lacus, ſtagna, quod qui redimerent, portitores ſunt appellati. *Cic.* 1. *de Inv.* Nam ſi Rhodiis turpe non eſt portorium locare. *Id. pro Font.* Nomine portorii in ſingulas amphoras vini quatuor denarios exigere. *Id. in Piſon.* Imponere portorium ſingulis rebus. *Id. Ver.* 4. Portorium dare pro re aliqua.

Portuenſis, ſe. Menſores Portuenſes in *Cod. Theodoſ. lib.* 14. *tit.* 4. *leg.* 9. & *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 471. *n.* 1. erant, qui annonam Tiberi a Caudicariis advectam metiebantur, & in horrea publica deferebant. Dicti ſunt a Portu Romano, quod fuit oppidum Hetruriæ cum portu prope Oſtiam, & fauces Tiberis.

Portula, æ, *porticella*, πυλίς, parva porta. *Liv. l.* 25. *c.* 9. Philomenes portula aſſueta venationem inferens.

Portulaca, æ, *porcellana*, ἀνδράχνη, genus herbæ. *Turnebo l.* 8. *c.* 23. rectior dici videtur *portulaca*, nempe quia foliis portulas imitatur, & portulas habere videtur. Vel cum Salmaſio potius ſcribendum *porcilaca*, ut a porcula ſit nomen. Unde & Græcis χοιροβοτάνιον dicitur. & Latinis olim dicebatur porcellia, & porcacia. De portulaca ſcribit *Plin. l.* 20. *c.* 20. & *l.* 25. *c.* 13.

Portulata. V. Portulaca.

Portunalia, ium, n. 2. παλαιμόνια, ſacra in honorem Portuni, ſeu Palæmonis. Differebant ab Iſthmiis. Nam Iſthmia erant certamina in honorem Neptuni. Deinde Portunalia noctu agebantur, & initiandi magis, quam ſpectaculi ſpeciem præ ſe ferebant. *Varr. l.* 5. *de L. L.*

Portunus, m. 2. ſeu Portumnus, παλαίμων, Deus marinus, qui portubus præeſt, idem ac Melicerta, & Palæmon. Sed *Grotius* docet ad *l.* 1. Capellæ hoc nomine nunc Palæmonem, nunc Neptunum ſignari. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 26. Nomenque productum, ut Portunus a porto, ſic Neptunus a nando, paullum primis literis immutatis. Adde *Virg.* 5. *Æn. v.* 241.

Portuoſus, a, um, λιμενώδης, quod multos portus habet. *Cic.* 3. *de Or. c.* 19. Ut Philoſophi tanquam in ſuperum mare Jonium defluerent Græcum quiddam, & portuoſum. *Salluſt. in Jug. c.* 16. Pars Numidiæ portuoſior. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Inſularum portuoſiſſima.

Portus, us, m. *porto*, נָמָל, Ger. *ein ſchiff port*, Gal. *port*, Hiſp. *puerto*, λιμήν, locus in litore concluſus, ubi naves conſiſtunt ab hyemis, tempeſtatumque injuria liberæ. *Cic. pro L. Man.* An vero ignoratis, portum Cajetæ celeberrimum, atque pleniſſimum navium, inſpectante Prætore, a prædonibus eſſe direptum? *Id.* 6. *Ver.* Quæ duobus portubus cincta in utriuſque portus oſtium, aditumque projecta eſt. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. Portum tenere. *Hor. l.* 1. *od.* 14. Portum occupare. Sic dicimus, e portu ſolvere, prodire, portum ingredi, capere, in portum deferri, invehi, pervenire, ſe recipere, in portum naves cogere, conjicere, &c. *Cic. Caſ. Virg.* & aliis. ¶ Translate uſurpatur pro loco tuto, & quodam adverſarum rerum perfugio. *Cic. pro Syll.* Quo facilius vento aliquo in optimum quemque excitato poſſet in malis Reip. portum malorum ſuorum aliquem invenire. ¶ Res in portu eſſe dicitur, h. e. in tuto, & extra omne periculum. *Plaut. Merc.* 4. 7. 49. In portu res eſt. ¶ In portu navigare, prov. eſt ſecurum eſſe, & omni periculo defunctum. *Ter. in Andr.* 3. 1. 22. Nunc hujus periculo fit, ego in portu navigo. ¶ Impingere in portu, eſt in ipſo ſtatim operis initio peccare. *Quinctil. l.* 4. *c.* 1. ¶ Portum pro domo uſurpaſſe veteres, teſtis eſt *Feſtus*, afferens exemplum *ex Leg. XII. Tab.* ¶ Apud JCtos videtur portus peculiarem habere ſignificationem. Inquit enim *Ulpian. l.* 59. *de Verb. ſign.* Portus eſt locus concluſus, quo importantur merces, & inde exportantur, eaque nihilominus ſtatio eſt concluſa atque munita: inde angiportus dictus eſt. V. *Angiportus*.

Porus, i, m. *poro*, πόρος, tranſitus, meatus, via, a πείρω, *tranſeo*. Speciatim dicitur de meatu, per quem urina a veſica exit. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Succus decoctæ pori meatus ſuaves facit. In quibuſdam MSS. legitur *permeatus* pro pori meatus. ¶ Eſt etiam genus lapidis candore, & duritia Parii marmoris cadaveribus aſſervandis idoneum. *Plin. l.* 36. *c.* 17. Parioque ſimilis candore, & duritia, minus tamen ponderoſus, qui porus vocatur.

Poſca, æ, f. 1. ὀξύκρατον, potionis genus, quod ex aquæ, acetique mixtura conficitur. Alii vinum ſecundarium, ſive loram interpretantur. Eſt a πόω, *bibo*, ut eſca ab ἔδω, *edo*. Apud Celſum *puſca* per *u* legitur. *Plin. l.* 30. *c.* 7. Tormina ſedat palumbes ferus ex poſca decoctus.

Poſcinummius, a, um, adject. qui nummos poſcit, ut poſcinummia meretricum baſia, apud *Apul. l.* 10. *A. A.*

Poſco, is, popoſci, ſine ſup. *domandare*, שָׁאַל, Germ. *fordern*, Gall. *demander*, Hiſp. *demandar*, αἰτέω, peto. Donatus *poſco* a *poſtulo* diſtinguit, his verbis. Poſcimus imperioſe, poſtulamus jure. *Cic.* 6. *Ver.* Nemo tam audax, qui poſceret, nemo tam impudens, qui poſtularet, ut venderet. Sed hæ differentiæ non obſervantur. Conſtruitur cum acc. *Cic.* 2. *Fin.* Quorum e numero primus eſt auſus Leontinus Gorgias in conventu poſcere quæſtionem. ¶ Vel cum duobus accuſativis. *Cic.* 3. *Ver. c.* 3. Et parentes pretium pro ſepultura liberum poſceret. Adde *Liv. l.* 27. *c.* 24. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic.* 4. *Ver.* Si hoc me muneris non univerſa provincia popoſciſſet. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*. *Juv. ſat.* 5. *v.* 112. Poſcimus, ut cœnes civiliter. ¶ Aliquando eſt provocare. *Virg.* 8. *Æn.* Haud æquum dubites in prælia poſcere Turnum. *Cic.* 3. *Ver.* Poſcunt majoribus poculis. id eſt provocant ſe mutuo ad largius potandum. ¶ Aliquando indicare rem venalem, & pretium ejus taxare. *Plaut. Merc.* 2. 4. 22. Tanti, quanti poſcis, vin', tanti emam illam? ¶ Aliquando requirere, exigere. *Caſ.* 4. *B. G.* Ad quos ſe celeriter, cum uſus poſcit, recipiunt. ¶ Aliquando vocare. *Plaut. Curc.*

Curt. 5. 3. 5. Clamore hominem poſco. *Virg.* 8. *Æn.* v. 573. Ego poſcor Olympo. Poſcere aliquem reum, eſt accuſare. *Liv. l.* 1. ¶ Poſcere ſibi, *pretendere*, *arrogarſi*. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 13. Audaciæ partes Roſcii ſibi depoposcerunt. ¶ Poſcere aliquid, pro polliceri. *Ter. Heaut.* 3. 3. 44. Clinam orat, ſibi ut id nunc det, illam illi tamen poſt daturum mille nummum poſcit. *Plaut. Merc.* 2. 3. 105. *de auctionantibus loquens*. Nequicquam poſcit. ego habebo. Ch. At illic pollicitus eſt prior. De. Nihili facio. ¶ *Peposci* pro poposci, dixerunt antiqui, teſte *Gell. l.* 7. *c.* 9. *ex Valerio Antiate*.

Poſea, vel Poſia, æ, f. olivæ, ſeu oleæ genus, de qua *Cato de R. R. c.* 6. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 24. & *Colum. l.* 12. *c.* 47.

Poſidiānus, a, um, adject. ut Poſidianæ aquæ apud Bajas, quæ a Poſidio Claudii Cæſaris liberto nomen acceperunt. *Plin. l.* 31. *c.* 2.

Poſidium, vel Poſideum, i, n. promontorium & oppidum Joniæ, oraculum Branchidarum appellatum, nunc *Capo di Melano*. *Plin. l.* 5. *c.* 29. ¶ Item promontorium in finibus Macedoniæ, *Id. l.* 4. *c.* 10. ¶ Item aliud in Syria. *Id. l.* 5. *c.* 20.

Poſidonia, æ, ποσειδωνία, eadem ac Jonia, regio Aſiæ minoris, a ποσειδῶν, *Neptunus*. ¶ Item urbs Lucaniæ, al. Pæſtum, *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Poſitio, onis, *ſito*, *poſitura*, השׁיבה, Ger. *gelegenheit*, Gal. *aſſiette*, Hiſp. *poſtura*, κατάθεσις, conſtitutio, ſitus. *Cic. pro Flac. c.* 56. De quorum urbis poſitione, propter pulchritudinem, etiam inter Deos certamen fuiſſe proditum eſt. *Col. l.* 1. *c.* 6. Naturalis calor contingit poſitione cœli, & declinatione. Ubi *poſitionalis* ponitur pro ſitu, vel ſtatu ad aliquam cœli, vel Solis partem. Alii aſpectum vocant. *Quinct. l.* 3. *c.* 7. Illa propria, quæ ex loci poſitione, aut munitione ſunt. ¶ Syllabam dicimus eſſe longam poſitione, vel poſitura, cum vocalem duæ conſonantes immediata ſequuntur, ut *Terra*, *aſtra*. *Diomed. Grammat. l.* 2. & *Quintil. l.* 9. *c.* 4. ¶ A Dialecticis, & Rhetoribus poſitiones appellantur θέσεις, ipſa veluti fundamenta, quibus argumenta innituntur. *Quint. l.* 5. *c.* 10. Quin aliquando etiam argumenta ex ipſis poſitionum vitiis ducimus. Adde *l.* 1. *c.* 3. ¶ Poſitio dictionis eſt vocis terminatio, *deſinenza*. *Quint. l.* 1. 1. 4. Aut quæ fœminina poſitione mares, aut neutrali fœminas ſignificant. ¶ Poſitio in pronunciando dicitur ſyllabæ depreſſio, & ſublationi, ſeu elevationi opponitur; illa a Græcis θέσις dicitur, hæc ἄρσις. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. *Diomed. Grammatic. l.* 3. ¶ Apud Philoſophos poſitio dicitur, cum aliquid dicendo ponitur, ſeu, ut barbari loquuntur, cum eſſentia rei poſitiva exponitur: huic contraria eſt detractio, ſeu privatio, qua rem privative explicamus. *Sen. epiſt.* 87. Paupertas non per poſitionem, ſed per detractionem dicitur, vel, ut antiqui dixerunt, per orbationem: Græci dicunt στέρησιν.

Poſitīvus, a, um, adject. *poſitivo*, θετικός, quod primo poſitum eſt, nec aliunde derivatum. Hinc Nomen poſitivum, vel abſolutum eſt, quod rem ſimpliciter, & abſolute ſignificat, ut *doctus*, *fortis*, *bonus*, &c. Ita dictum creditur, quia eſt quaſi fundamentum comparativi, & ſuperlativi. *Servius*, & *Cledonius Grammatici*. Legitur præterea hæc vox apud *Gell.* in titulo *c.* 4. *l.* 9. qui ſic habet. Nigidius argutiſſime docuit, nomina non poſitiva eſſe, ſed naturalia, quod ipſe *Gell. loc. cit.* ſic exponit. Nomina, verbaque non poſita fortuito, ſed quadam vi, & ratione facta eſſe, Nigidius docet.

Poſitor, oris, m. qui ponit, conditor. *Ovid.* 9. *Met. v.* 448. Et in Aſide terra Mœnia conſtituit poſitoris habentia nomen. *Id. Faſt.* 2. *v.* 63. Templorum poſitor.

Poſitūra, æ, *poſitura*, poſitio, ſitus. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Quo habitu, quaque forma, quaque poſitura ſtellarum aliquis naſceretur, *coſtellazione*. *Lucret. l.* 2. *v.* 1017. poſitura diſcrepitant res. hoc eſt diſpoſitione.

Poſitus, us, m. idem ac poſitio, ſive ſitus. *Celſ. l.* 8. *in princ.* Prius poſitus oſſium, figuraſque indicabo. *Tacit.* 6. *Ann. c.* 21. Poſitus ſiderum. *Id.* 4. *Ann. c.* 3. Poſitus regionis. *Ovid. de medicam. faciei*, *v.* 19. variare capillos poſitu.

Poſitus, a, um, *poſto*, *collocato*, הנצבה, Ger. *geſetzt*, Gal. *ſituation*, Hiſp. *puesto*, *ſitio*, τεθείς, ſitus, collocatus, partic. a ponor. *Cic.* 2. *Agr. c.* 35 Romam in montibus poſitam, & convallibus, &c. ¶ Interdum ſumitur pro depoſito. *Liv. l.* 7. Poſitis omnium aliarum rerum curis. ¶ Interdum pro exanimato. *Virg.* 4. *Æn.* Sic te ut poſita crudelis abeſſem. *Albinovan. ad Liv. v.* 249. Nec juvenis poſiti ſupremus deſtrue honores. ¶ Interdum pro ſepulto. *Albinov. eleg.* 1. *v.* 69. Vix poſito Agrippa, tumuli bene janua clauſa eſt. ¶ Item pro præpoſito, ut poſitus ſuper armamentarium, eſt præfectus armamentario. *Curt. l.* 6. *c.* 7. Nobili juveni ſuper armamentarium poſito, quod ſcelus pararetur, indicat. ¶ Aliquando idem eſt ac ſatus, *ſeminato*. *Virg.* 2. *Georg. v.* 354. Seminibus poſitis. ¶ Hoc poſito, *ciò ſuppoſto*. *Cic.* 1. *Div. c.* 55. Hoc autem poſito, atque conceſſo, eſſe quandam vim divinam. ¶ *Poſtus* pro poſitus per ſyncop. *Lucr. l.* 3. *v.* 883. putreſcat corpore poſto. h. e. humato.

Poſſeſſio, onis, *poſſeſſione*, ירשׁה, Ger. *einbeſitzung*, Gal. *poſſeſſion*, Hiſp. *poſſeſſion*, κτῆσις, actus, ſive ipſum jus poſſidendi agri, aut ædificii. *Cic. pro Mil.* Niſi ſibi hortorum poſſeſſione ceſſiſſet. ¶ Poſſeſſio fiduciaria eſt, quæ ea conditione nobis traditur, ut eam alteri poſtea reſtituamus. Sic dicitur quaſi accepta, data fide. *Liv. l.* 2. Nabidi eam tyranno velut fiduciariam (*poſſeſſionem*) dare optimum viſum. ¶ Frequenter ſumitur pro ipſis rebus, quæ poſſidentur, præſertim pro bonis immobilibus. *Cic. in Parad.* Etenim ſi iſti callidi rerum æſtimatores prata, & areas magno æſtimant, quod ei generi poſſeſſionum nemo nocere poteſt. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 17. Militibus in concione agros ex ſuis poſſeſſionibus pollicetur. ¶ Transfertur etiam ad res incorporeas. *Cic.* 3. *de Or.* Noſtra eſt enim omnis iſta prudentiæ, doctrinæque poſſeſſio, in quam homines quaſi caducam, atque vacuam abundantes otio nobis occupatis involaverunt.

Poſſeſſiuncŭla, æ, parva poſſeſſio. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 23. Credas, velim, mihi majori offenſioni eſſe, quam delectationi, poſſeſſiunculas meas.

Poſſeſſīvus, a, um, *poſſeſſivo*, κτητικός. Nomen poſſeſſivum eſt, quod ſignificat rem poſſeſſam, vel pertinentem ad aliquem, ut *Antonianus*, *Pompejanus*, *Regius*, &c. *Quinctil. l.* 1. *cap. de virt. & vit. orat.* In quibus patrium pro poſſeſſivo dicitur.

Poſſeſſor, oris, *poſſeſſore*, יורשׁ, Ger. *inhaber*, Gal. *poſſeſſeur*, Hiſ. *poſſeedor*, κτήτωρ, qui poſſidet. *Cic.* 2. *Offic. c.* 22. Ut poſſeſſores pellantur ſuis ſedibus.

Poſſeſſorius, a, um, *poſſeſſorio*, quod ad poſſeſſionem ſpectat. *Triphon. l. pen.* §. *Sed nunquid*, *ff. de bon. libert.* Sed nunquid Prætor ei denegare poſſeſſorias actiones debeat.

Poſſeſſus, us, m. *poſſeſſo*, poſſeſſio. *Apul. in Apol.* Plurimis rebus poſſeſſu careo, uſu fruor.

Poſſeſſus, a, um, κτηθείς, *poſſeduto*. *Ovid.* 1. *Am. el.* 2. *v.* 8. Et poſſeſſa ferus pectore verſat amor.

Poſſeſtrix, icis, f. *poſſeditrice*, quæ poſſidet. *Afran. apud Non. c.* 2. *n.* 631. Aliber totius mentis poſſeſtricem.

Poſſibĭlis, & le, *poſſibile*, Ger. *moglich*, Gall. *poſſible*, Hiſp. *que puede ſer*, δυνατός, quod fieri poteſt, a *poſſum*. *Plaut. Stich.* 5. 6. 3. Poſſibile eſt ſtantem ſtanti ſuavium dare amicum amico? Ita referunt quidam Lexicographi: at legendum eſt *proſtibili*, quod eſt pro *proſtibuli* poſitum. Eſt autem ſenſus. Eſt meretricis amicum oſculari. Sunt qui legunt *Proſtibile eſt*. h. e. meretricium eſt. *Quinctil. l.* 3. *c.* 8. Melius ergo qui tertiam partem dixerunt δυνατόν, quod noſtri poſſibile nominant, quæ, ut dura videatur appellatio, tamen ſola eſt. *Modeſtin. lib.* 27. *Dig. tit.* 1. *l.* 1. Faciam autem, quod poſſibile erit.

Poſſibĭlĭtas, atis, f *poſſibilità*, facultas, potentia. *Arnob. l.* 1. Omnia numinis ſui poſſibilitate facere. *Pallad. in Februar. tit.* 14. Sarmenta pro vitis poſſibilitate ſervabis. Adde *Serv. ad* 1. *Æn. v.* 605.

Poſſĭdĕo, es, edi, eſſum, a. 2. *poſſedere*, קנה, Germ. *beſitzen*, Gall. *poſſeder*, Hiſp. *poſſeer*, κτάομαι, habeo in mea poteſtate, vel dominio. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 30. Sua eſſe omnia, atque e ſe poſſideri, ſicut propria, volunt Philoſophi. *Id.* 1. *Inv. c.* 45. Inverecundum animi ingenium poſſidere. ¶ Eſt etiam occupare. *Id. pro Dom. c.* 42. Forum armatis hominibus poſſidere. ¶ *Ex edicto poſſidere*, eſt poſſidere per adjudicationem, ſive per decretum, ideſt rem nobis judicis ſententia adjudicatam. *Cic. pro Quinct.* Ut ex edicto bona poſſidere liceret. ¶ *Publice poſſidere*, eſt in fiſcum redigere, *confiſcare*. *Cic.* 12. *Phil. c.* 6. Bona ejus centum publica poſſidenda.

Poſſīdo, is, a. 3. idem quod poſſideo, teneo, occupo. *Lucret. l.* 1. *v.* 386. Inter corpora quod fiat, poſſidat inane. Et *v.* 964. Uſqueadeo quem quiſque locum poſſidit, in omnes, &c.

Poſſum, tes, tui, ſine ſup. *potere*, יכול, Ger. *mogen*, Gal. *pouvoir*, Hiſ. *poder*, δύναμαι, potens ſum, valeo, a *potis* & *ſum*, per Apocopen. Veteres dixere *poteſſem*, & *poteſſe* pro *poſſem*, & *poſſe*. *Lucil. l.* 3. Nam ſi quod ſatis eſt homini, id ſatis eſſe poteſſet, &c. *Plaut. Aul.* 2. 4. 30. Cenſen', talentum magnum exorari poteſſe ab iſto ſene? Sic *poteſſit* pro *poſſit* apud *eund. Aulul.* 1. 1. 42. & *poteſſunt* pro poſſunt, *id. Pœn.* 1. *c.* 17. Et *pote* pro *poteſt*, apud *Cic. in Brut. c.* 46. Et paſſive *poteſtur* apud *Lucret. l.* 3. *v.* 1024. & *poteratur*, *Cælius apud Non. c.* 10. *n.* 33. & *poſſitur* in veteri quadam lege, quam refert *Cujac. l.* 7. *Obſervat. c.* 29. Quæ omnia nunc obſoleverunt. ¶ Conſtruitur cum infinitivo. *Cic. pro Dom.* Poſſum nominare ex agro Sabino ruſticos vicinos, & familiares meos. *Id.* 13. *Phil.* Fieri poteſt, ut fallat. ¶ Interdum verbum infinitivi ſupprimitur. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 38. Poteſt, ut alii ita arbitrentur. ideſt poteſt fieri. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Potarat utrunque præclare, ſi eſſet fides, ſi gravitas in hominibus Conſularibus. ¶ Vel conſtruitur abſolute. *Plaut. in fragm.* Non hic, ut poſſit, edit, ſed poſſe cupit, ut edat. ¶ Vel cum acc. comm. *Cic. l.* 6. *Fam.* Ego, quid poſſim, neſcio, vel potius me parum poſſe ſentio. *Virg.* 8. *Ecl.* Non omnia poſſumus omnes. Aliqui volunt ſubintelligi infinitivum *facere*, aut hujuſmodi. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic.* 1. *de Div.* Quid ſcammoniæ radix ad purgandum, quid ariſtolochia ad morſus ſerpentium poſſit. ¶ Vel cum præpoſ. *apud*. *Cic.* 5. *Verr.* Et præter ceteros is, qui apud iſtum plurimum poterat. i. e. valebat, habebat magnam auctoritatem. ¶ Vel cum abl. *Cic. l.* 6. *Fam.* Si auctoritate, & gratia tantum poſſem. ¶ Vel cum præp. *a*, vel *ab*. *Ter. prol. Heaut. v.* 13. Sed hic actor tantum poterit a facundia. ¶ Vel cum adv. *quin*. *Cic.* 3. *de Or. c.* 10. Non poſſum, quin exclamem. *non poſſo far di meno*. ¶ Vel cum adv. *quoad*. *Cic. Att. l.* 5. Incende hominem, amabo te, quoad potes. ¶ Ponitur aliquando pro valere, & bene habere. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nihil enim dolet, niſi pes, poſſunt oculi, poteſt caput, latera, pulmones, poſſunt omnia. ¶ Aliquando pro debere, licere, æquum eſſe. *Cic. pro Dom.* Certa Conſules cauſam ſuſcipere, certe Senatus aliquid conſilii capere potuit. ¶ *Poſſiem*, *poſſies*, *poſſiet*, pro poſſim, is, it, Comicorum eſt, præſertim *Plauti Stich.* 3. 2. 25. *Men.* 5. 9. 45. & *Ciſtel.* 1. 3. 37. Adde *Cic. in Arat. v.* 304.

Poſt, *dopo*, *dappoi*, אחרי, Germ. *nach*, Gall. *apres*, Hiſp. *deſpues*, ὀπίσω, μετά, præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt, quæ demonſtret ordinem loci, temporis, vel alicujus alterius rei. *Cic. de clar. Orat.* Poſt homines natus. *Id. Att. l.* 3. *ep.* 7. Et alii pueri poſt diem tertium ejus diei literas alias retulerunt. ¶ Significat etiam pone, retro. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Repente poſt tergum equitatus cernitur. *Virg. Ecl.* 3. Tu poſt carecta latebas. ¶ Interdum uſurpatur adverbialiter, loco adv. poſtea, ἔπειτα, ſine caſibus. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Ut initio mea ſponte, poſt autem invitatu tuo mittendum duxerim. *Id. in Brut.* Quas idem Cæſar anno poſt, & deinceps ſingulis annis adminiſtravisſet in Gallia. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Paucis poſt diebus, quam Luca diſceſſerat. *Id. pro Roſc. Amer.* 2. 30. De Capitone poſt viderimus. ¶ Sive præpoſitio ſit, ſive adverbium, venuſte conjungitur cum adv. in *o* deſinentibus, ut Multo, paulo, aliquanto, tanto, & tunc vel præponitur, vel poſtponitur. *Cic.* 1. *Cat.* Neque enim ſunt aut obſcura, aut non multo poſt commiſſa. *Id. in Or.* Quæ nequaquam ſatis deferbuiſſe poſt aliquanto ſentire cœpimus. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 20. Poſt paulo de Domitii fuga cognoſcunt. ¶ Adverbium jungitur cum *inde*, & *deinde*. *Ter. Andr.* 3. 2. 3. Primum fac, iſthæc ut laves, poſt deinde, quod juſſi ei dare bibere, date. *Virg.* 5. *Æn.* ſpatio poſt deinde relicto. *Lucret. l.* 3. *v.* 530. Poſt inde per artus ire alios. ¶ Poſt eſſe, eſt poſtponi. *Salluſt. in Catil. c.* 23. Ubi periculum advenit, invidia, atque ſuperbia poſt fuere. Quidam duas voces jungunt *poſtfuere*.

Poſtautumnālis, le, qui poſt autumnum venit, ut Pyra poſtautumnalia apud *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Poſtĕa, adv. *dopo*, *dappoi*, אחרי כן, Germ. *darnach*, Gal. *apres*, Hiſp. *deſpues*, ἔπειτα, exinde, ex *poſt*, & *ea*. *Cic. in Brut.* Poſteaque proſperæ res deinceps multæ conſecutæ ſunt. *Ter. Hec.* 4. 1. 26. Quid tum poſtea? *Celſ. l.* 7. *c.* 8. Trajicere id cavum candente acu, Poſtea deinde imponere id, quod purget. ¶ Pro præterea, *in oltre*, *oltre a ciò*. *Plaut. Merc.* 2. 3. 35. Neſcio quid meo animo eſt ægre, pater: poſtea hac nocte non quievi ſatis ex mea ſententia.

Poſteāquam, adv. *dappoichè*, *poichè*, ἐπεί, ἐπειδή, poſt illud tempus, quo aliquid actum fuit. Significat tempus, & indicativum poſtulat. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 1. Et poſteaquam de medio curſu Reipubl. ſum voce revocatus. ¶ Aliquando interponitur conjunctio vero. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 7. Poſtea vero quem ita cœpi, &c.

Poſtĕo. V. Poſtire.

Poſtĕri, orum, ſubſt. m. *poſteri*, *diſcendenti*, ἐπιγενόμενοι, ἔκγονοι, quicunque ex nobis, & poſt nos etiam ex aliis naſcentur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Expectantur hæ pœnæ a liberis, a nepotibus, a poſteris. *Ammon. ad Cic. l.* 4. *ad Att.* Non eſſe poſteris tradendas inimicitias.

Poſtergănĕus, a, um, adject. a tergo poſitus. *Arnob. l.* 4. Occaſus ab ſole poſterganeus habebitur.

Poſtĕrior, & us, o. 3. *poſteriore*, אחרון, Ger. *der folgende*, Gal. *poſterieur*, Hiſ. *poſtrero*, μεταγενέστερος, ὕστερος, inferior tempore, vel ordine, comp. a *poſterus*. *Cic.* 3. *de Or.* Poria eſſe debent poſteriora ſuperioribus. *Plin. l.* 11. *c.* 43. Poſteriores pedes. *i piedi di dietro*. Rurſus *Cic. de clar. Or.* Ætate poſterior. ¶ Interdum idem eſt, quod vilior, minor. *Ter. Adel.* 5. 4. 56. Si id fit dando, atque obſequendo, non poſteriores feram. Ubi *Don.* Non poſteriores feram. ſubauditur, *Partes*: ideſt, Non vincar a Mitione. *Cic. in Phil.* 13. *c.* 3. Ut hæc poſteriora libertate ducas. *Id. in Piſon. c.* 27. Poſterius & nequius iſto nihil eſt. *Plaut. Mil.* 4. 1. 7. Omnes res poſteriores pono, atque operam do tibi. *tralaſcio tutto*. ¶ Quemadmodum omnes cognati ante tritavum *majores* vocantur, ita poſt trinepotem *poſteriores*. Ita *Paul. Dig. lib.* 38. *tit.* 10. *leg.* 10. Frequentius tamen ii appellantur *poſteri*.

Poſtĕrĭtas, atis, *poſterità*, *diſcendenti*, אחרית, Germ. *nachkommen*, Gall. *poſte-*

Digitized by Google

poſterità, Hiſp. *poſteridad*, ὁ μέλλων χρόνος, οἱ ἀπόγονοι, poſterum ſæculum, vel ipſi poſteri, ſive homines, qui poſt nos naſcentur. *Cic. 1. Tuſc. c. 15.* Cum optimus quiſque maxime poſteritati ſerviat. *Id. de Am. c. 4.* Quo in genere ſperare videor, Scipionis, & Lælii amicitiam notam poſteritati fore. ¶ Dicitur etiam ſimpliciter de tempore mox futuro, etiam viventibus nobis. *Cic Fam. 2. ep. penult. in fin.* Sed ſi me audies, vitabis inimicitias, & poſteritatis otio conſules. *Lege integram epiſt.*

Poſterius, adv. *dopo*, *nell' avvenire*, ὕστερον, poſtea. *Cic. 6. Verr.* Jubet iſte poſterius ad ſe reverti. ¶ Ponitur etiam pro tardius, vel ſecundo. *Plaut. Epid. 2. 5. 76.* Vos priores eſſe oportet, nos poſterius dicere. ¶ Interdum pro minus, vilius. *Plaut. Aſin. 1. 1. 48.* Poſterius iſtuc dicis, quam credo tibi.

Poſtĕro, as, a. 1. ὑστερίζω, differt. *Pallad. Novembr. tit. 4.* Quod ſpecie meriti poſtereverit, fundendi ubertate compenſat.

Poſterula, læ, f. *Ammian. l. 30. poſt init.* Cum bivium armato milite vidiſſet oppletum, per poſterulam excedens &c. h. e. per poſticum, vel per occultam ſemitam, & reductam.

Poſtĕrus, a, um, *ſeguente*, ὕστερος, quod poſtea exiſtit, ſequens. *Cic. 4. Ver.* Id ei poſtera die venit in mentem, &c. *Id. 2. de nat. Deor. c. 91.* In poſterum tempus. *Varr l. 1. R. R. c. 40.* Poſtero anno. ¶ In poſterum, *nell' avvenire*, αὖθις, εἰς αὖθις, eſt in poſterum tempus, poſtea, poſthac. *Cic. l. 2. Fam. ep. 7.* Ego nec præterita, nec præſentia abs te, ſed ut ab homine longe in poſterum proſpiciente futura expecto. *Plin. in epiſt.* In poſterum, niſi adhibebis modum, ego adhibebo. ¶ *Poſtero*, abſoluta, eſt poſtero die. *Tac. l. 4. Ann. c. 45.* Idemque cum poſtero ad quæſtionem traheretur. ¶ Poſteri dies, hoc eſt atri. *Non. c. 2. n. 40.* V. Ater.

Poſtfactus, a, um, adject. *fatto dopo*. *Gell. l. 17. c. 7.* Utrum in poſtfacta modo furta lex valeret, an etiam in antefacta.

Poſtfĕro, ers, tuli, latum, a. anom. idem ac poſtpono, vel poſthabeo. *Plin. l. 3. c. 4.* de Narbonenſi prov. Urbibus, & agrorum cultu, virorum, morumque dignatione, amplitudine opum, nulli provinciarum poſtferenda. *Liv. l. 3. c. 64.* Qui libertati plebis ſuas opes poſtferrent.

Poſthabĕo, es, a. 2. *poſponere*, ὕστερα νομίζω, poſtpono. *Virg. 7. Ecl.* Poſthabui tamen illorum mea ſeria ludo. *Ter. Phorm. 3. 7. 25.* Omnes poſthabui mihi res, poſtquam, &c.

Poſthabĭtus, a, um, *poſpeſto*, partic. a poſthabeo. *Cic. 5. Tuſc. c. 1.* Ut omnibus rebus poſthabitis totos ſe in optimo vitæ ſtatu exquirendo collocarent. *Virg. 1. Æn.* Poſthabita Samo.

Poſthac, adv. *nell' avvenire*, אחרי־כן, Germ. *furbin*, Gall. *dorenavant*, Hiſ. *de aqui adelante*, μετὰ ταῦτα, poſt hoc tempus, deinceps, in futurum, a *poſt*. *Cic. Att. lib. 2.* Scribam poſthac ad te planius.

Poſthæc, idem ac poſtea. *Cic. ad Att. l. 13. ep. ult.* Inde ambulavit in litore, poſthæc in balneum. Quidam leg. *poſt hæc* diviſum. Plures *poſt horam*.

Poſthinc, adv. ἔξῆς, deinde, deinceps. *Virg. 8. Æn. v. 346.* Poſthinc ad nemus graditur. Scribitur & *poſt hinc* diviſim.

Poſthumia, æ, f. mulier bibaciſſima, cujus meminit *Catul. epigr. 24.* ¶ Poſthumia lex, *Vino rogum ne reſpergito*, lata fuit a Numa Pompilio, teſte *Plin. l. 14. c. 12.*

Poſthumia gens patricia Romana, ex qua P. Poſthumius Q. F. Tubero Conſul fuit cum M. Valerio A. U. 249. Meminit *Cic. 2. de Legib. & Valer. Max. l. 2. c. 2.* ¶ In veteribus monum. legitur *Poſtumius* ſine aſpiratione, teſte *Manut. in Orthograph.*

Poſthumiānus, a, um, adject. a Poſthumila, ut Poſthumiana imperia, apud *Gell. l. 1. c. 13.* hoc eſt Poſthumii Tuberti dictatoris, qui filium injuſſu ſuo pugnantem ſecuri feriri juſſit.

Poſthŭmus, a, um, *nato dopo la morte del padre*, Ger. *kunftig*, Gall. *poſthume*, Hiſp. *poſtumo*, ὀψίγονος, qui poſt mortem patris natus eſt, a *poſt*, & *humus*, quaſi natus poſt humatum patrem. *Cic. 3. Fin.* Ut liberis conſultum velimus, etiamſi poſthumi futuri ſint. *Id. 1. de Orat. c. 39.* Poſthumus & natus, & antequam in ſuam tutelam veniret, mortuus. Adde *Plaut. Aul. 2. 1. 41.* ¶ Aliud eſt *Poſtumus* ſine aſpiratione, quod V. ſuo loco.

Poſtibi, adv. idem quod poſtea. *Plaut. Pæn. Prol. v. 108.* Dat aurum, ducit noctem, poſtibi cogitat, unde ſit. Adde *ibid. 4. 2. 81.*

Poſtica, æ, f. idem ac poſticum. Suapte natura adjectivum eſt. Subintelligitur enim *janua*, vel *pars*. *Non. c. 3. n. 158.*

Poſticula, æ, f. 1. dim. a *poſtica*. *Apul. l. 3. Met.* Per quandam brevem poſticulam introvocat me.

Poſticulum, i, n. pars exigua, quæ eſt poſt domum. *Plaut. Trin. 1. 2. 157.* Poſticulum hoc recepit, cum ædis vendidit. Hunc locum *Agellius l. 17. c. 6.* adducit, ut probet *recipere* in venditionibus poni pro excipere, ſeu retinere. *Id. Plaut. ibid. 4. 3. 78.* Ubi nunc filius meus habitat? S. Hic in hoc poſticulo.

Poſticum, ci, n. *l' uſcio di dietro della caſa*, πυλίς κῆπου, ἐπίθυρον, oſtium in poſteriore parte ædium. Natura adjectivum eſt. Nam & in *anticum* & in *poſticum* reſpicitur ad vocem *oſtium*, quomodo & *antica*, & *poſtica* dicitur reſpiciendo vocem *janua*. *Hor. l. 1. ep. 5.* Atria ſervantem poſtico falle clientem. *Titian. Veliterna, apud Non. c. 3. n. 158.* Atque duo poſtica, quæ loco mercede. Ubi quidam intelligunt, agrum vel hortum poſt domum ſitum. ¶ Specialiter poſticum dicitur locus, ubi ventrum exoneramus, qui fere in poſtica domus locari ſolet. *Varr. apud Non. c. 3. n. 158.* Retrimenta cibi, quæ exierunt per poſticum, vallem fecerunt. *Arnob. l. 2.* Superfluas ſylvæ ejiciunt poſticis. ¶ Item cavus locus amphitheatri, unde feræ emittuntur. *Ammian. l. 28. c. 3.* Ut ſæpe faciunt amphitheatrales feræ, diffractis tandem ſolutæ poſticis.

Poſticus, a, um, *che è di dietro*, ὀπίσθιος, quod retro eſt, a *poſt*, ut *anticus* ab *ante*. *Servius ad 2. Æn.* ſcribit, Augures poſticam vocare ſeptentrionalem cœli partem, anticam vero meridionalem. Unde vett. Gloſſ. *Antica*, μεσημβρία, *Varr. l. 6. de L. L.* Ejus templi partes quatuor, ſiniſtra ab Oriente, dextra ab Occaſu, antica ad Meridiem, poſtica ad Septentrionem. *Liv. l. 33. c. 8.* Hortus erat poſticis ædium partibus. *Solin. c. 26.* Poſticis pedibus inſiſtere. ¶ *Poſtica linea* in agris dividendis Servio Sulpitio dicebatur, quæ ab Oriente ad Occidentem ſpectaret. *Feſt.* ¶ *Poſtica ſanna*, eſt clancularia irriſio, a geſtu ridentium aliquem a tergo. *Perſ. ſat. 1. v. 62.* Poſticæ occurrite ſannæ.

Poſtidĕa adv. idem ac poſtea, quaſi *poſt id*. *Plaut. Stich. 1. 2. 40.* Cum æquius eſt, nos potiorem habere te, poſtidea viros noſtros. *Id. ib. 5. 5. 17.* Poſtidea loci ſi hoc eduxeris, &c.

Poſtidem, adverb. idem ac poſtea. *Plaut. Aul. 1. 2. 40.* Nunc non profectus ſum, ibo, poſtidem domum. Ita in manuſcriptis optimis, & vett. edit. Voſſius legit obſervatum Grutero, & aliis. *Var. l. 8 de L. L.* Verbis, quæ non ad rationem ſunt, oportet non uti. Sic enim obſoleſcunt, ac poſtidem facilius corrigi poterunt. Sic legendum cenſet Scioppius. Ubi vulgo *poſtea idem*.

Poſtilēna, æ, f. *groppiera*, *peſolino*, ὀυρεία, lorum ex ephippio, vel clitellis, quod ſub caudam jumenti alligatur, ne ſarcina impoſita decidat. *Plaut. Caſ. 1. 1. 37.* Ita te aggerunda curvum aqua faciam probe, ut poſtilena poſſit ex te fieri.

Poſtilla, ad. idem, ac poſtea. *Catull. carm. 85.* Nec ſibi poſtilla metuebant talia verba. *Ter. Phorm. 2. 2. 33.* Prima coitio eſt acerrima, ſi eam ſuſtinueris, poſtilla jam, ut lubet, ludas licet. *Id. Andr. 3. 4. 33.* Poſtilla nunc primum audio. *da quel tempo in qua queſt' è la prima volta*, *che ne odo novelle*.

Poſtlre, neut. ab re, *ir*, & *poſt*, *andar dopo*, *eſſer' inferiore*. *Sidon. l. 2, ep. 11.* Severianum ſicut honore poſtibat, ita favore præceſſerat.

Poſtis, is, m. *baloſtrata della porta*, פתן, Germ. *thurpfoſt*, Gall. *jambage*, Hiſp. *haſtidor*, παραστάς, valva oſtii, ſive latus portæ, ex lapide, lignove, a *poſt*, quod poſt fores ſtet. Duo poſtes ſunt, quorum alter fores ſuſtinet cardinibus affixis, alter ſeram recipit, & repagula, cum oſtium clauditur. *Cic. pro Dom.* Si is poſtes tenuerit, & aliquid dixerit. ¶ Sæpe pro ipſis foribus ponitur. *Virg. 2. Æn. v. 493.* Emoti procumbunt cardine poſtes. ¶ Transfertur ad res alias. *Lucr. l. 3. v. 370.* Cernere res animum ſublatis poſtibus ipſis. id eſt oculis, qui ſunt animi fores.

Poſtliminium, ii, n. 2. ἀνακομιδή, jus recuperandi, cum in patriam redierimus, ea, quæ ex patriæ finibus egreſſi reliquimus. *Paul. l. 49. Dig. tit. de capt. & de poſtlim. &c.* Poſtliminium eſt jus amiſſæ rei recipiendæ ab extraneo, & in ſtatum priſtinum reſtituendæ, inter nos, ac liberos populos, Regeſque moribus, ac legibus conſtitutum. Nam quod bello amiſimus, aut etiam citra bellum, hoc ſi rurſus recipiamus, dicimur poſtliminio recipere. Idque naturali æquitate introductum eſt, ut qui per injuriam ab extraneis detinebatur, is, ubi in fines ſuos rediiſſet, priſtinum jus ſuum reciperet. ¶ Eſt a *poſt*, & *limen*, quod ſicut in domo finem quendam facit, ita de imperii fine, ſeu termino dicitur, quia homo, vel res ab hoſtibus capta in limen noſtrum poſtea pervenit. *Scævola apud Cic. in Top. c. 8. & Gell. l. 7. c. 18.* *Cicer. pro Balb. c. 21.* Quod ſi civi Romano licet eſſe Gaditanum, ſive exilio, ſive poſtliminio, ſive rejectione hujus civitatis. *Id. 2. de Or.* Quem pater ſuus, aut populus vendidiſſet, aut Pater Patratus dedidiſſet, ei nullum eſſe poſtliminium. ¶ Poſtliminio redire dicuntur, quæcunque a nobis alienata ad hoſtem pervenerunt, cum a noſtro limine exierint, ſi poſt ad idem limen revertantur. *Scævola apud Gel. loc. cit. & Gall. Ælius apud Feſt.* Vide *l. 49. Dig. de capt. & poſtlim. tit. 15. l. 19.* ¶ Translate *Apul. l. 1. A. A.* Poſtliminio me in forum cupedinis reduceas, h. e. rurſus me per reverſionem in forum ducens. *Id. l. 2.* Corpus poſtliminio mortis animare.

Poſtmeridianus. V. Pomeridianus.

Poſtmitto, is, a. 3. idem ac poſtpono. *Cic. pro Cal. c. 22.* Quod in alicujus agreſtis periculo non poſtmitteret. Sed rectius optima quæque exemplaria habent *prætermitteret*.

Poſtmŏdo, adv. idem, ac poſtmodum. *Liv. l. 4.* Fore, ut poſtmodo gaudeat, ſe iræ moderatos. *Ovid. l. 1. de ar. v. 486.* voti poſtmodo compos eris.

Poſtmŏdum, adv. *dopo*, *dapoi*, poſtea, poſtremo, ex *poſt*, & *modus*. *Liv. l. 1.* Sæpe ex injuria poſtmodum exortam gratiam. *Terent. Hecyr. 2. 1. 11.* Poſtmodum reſciſcet.

Poſtpartor, oris, m. ſucceſſor, hæres, qui poſt nos bona noſtra adeptus poſſidet. *Plaut. Trucul. 1. 1. 42.* Ut ante parta demus poſtpartoribus.

Poſtpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *poſporre*, אחר, Ger. *nachſetzen*, Gal. *poſpoſer*, Hiſp. *poſponer*, περὶ ἐλάττονος ποιῶ, poſthabeo, vilius pono, quaſi retro pono. *Plin. l. 13. c. 19.* Cyrenaica regio lotum ſuum poſtpoſuit paliuro. ¶ Aliquando ſumitur pro omittere. *Cic. l. 16. Fam. ep. 21.* Omnia poſtpoſui, dummodo præceptis patris parerem.

Poſtprincipium, ii, progreſſus rei alicujus, qui principium ſubſequitur. *Varro apud Gell. l. 16. c. 18.* Voluptas autem, vel utilitas talium diſciplinarum in poſtprincipiis exiſtit, cum perfectæ abſolutæque ſunt, in principiis vero ipſis ineptæ, & inſuaves videntur. Adde *Plaut. Perſ. 4. 1. 4.*

Poſtpŭto, as, avi, atum, a. 1. *poſporre*, poſthabeo, poſtpono. *Ter. Hecyr. 3. 5. 33.* Te poſtputaſſe omnes res præ parente, intelligo. *Id. Adelph. 2. 3. 9.* Quin omnia ſibi poſtputavit eſſe præ meo commodo.

Poſtquam, adv. idem ac poſteaquam. *Cic. Att. l. 12.* Non multo, poſtquam tu a me diſceſſiſti. *Ter. Andr. 3. 1. 16.* Poſtquam ante oſtium me audivit ſtare. *Plaut. Merc. prol. v. 12.* Biennium factum eſt, poſtquam abii domo. ¶ Interdum interpoſito aliquo verbo dividitur. *Cic. Att. l. 6. ep. 3.* Quod poſt accidiſſet, quam dediſſem liberto literas. *Nepos in Dione, c. ult.* Quartum poſt annum, quam in Siciliam redierat.

Poſtremitas, atis, ἐσχατιά, extremitas. *Macrob. Saturn. l. 1. c. 21.* Tam ima, quam ſumma poſtremitas.

Poſtrēmo, adv. *ultimamente*, *finalmente*, Ger. *zuletzt*, Gall. *enfin*, Hiſp. *ultimamente*, *en fin*, τὸ τελευταῖον, ἐν ὑστάτῳ, ultimo loco, denique, tandem, ad extremum. *Cic. de nat. Deor. l. 1. c. 37.* Quæro, veſter Deus primum ubi habitet, deinde quæ cauſa eum loco moveat, poſtremo Deus quid appetat.

Poſtrēmum, adv. idem, ac poſtremo. *Cic. 3. de Orat.* In quo ille poſtremum inſtitiſſet. *Ter. Andr. 2. 2. 24.* Si id facis, hodie poſtremum me vides. *per l' ultima volta*.

Poſtrēmus, a, um, *ultimo*, אחרון, Germ. *der aller letzt*, Gal. *dernier*, Hiſp. *poſtrero*, ὕστατος, ἔσχατος, ultimus, extremus, ſup. a *poſterus*. *Cic. in Or.* De firmiſſimis alia prima ponet, alia poſtrema. *Plaut. Ciſtell. in fine.* Date plauſum poſtrema in Comœdia. ¶ Interdum accipitur pro nequiſſimo. *Cic. pro Roſc. Am.* Ut homines poſtremi pecuniis alienis locupletarentur. ¶ Eſſe in poſtremis, *eſſer de gli ultimi*. *Id. 1. Fam. ep. 9.* ¶ Ad poſtremum, ultimo loco, *finalmente*. *Plaut. Aulul. 3. 3. 52.* Ad poſtremum cedit miles. ¶ Gradus *poſtremior*, & *poſtremiſſimus* leguntur quidem apud Scriptores, ſed non apud optimos. *Gracchus apud Gell. l. 13. c. 25.* Omnium nationum poſtremiſſimum, nequiſſimumque exiſtimatote. *Apul. de Deo Socrat.* Nullum animal in terris homine poſtremius.

Poſtridie, adv. *il giorno dopo*, *il giorno ſeguente*, למחר, Ger. *des andern tags*, Gal. *le lendemain*, Hiſp. *el dia deſpues*, τῇ ὑστεραίᾳ, die poſtero, die ſequenti, ex *poſteridie*, quaſi poſtero die. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 4. Ver.* Eo die nihil actum eſt, adeſſe jubentur poſtridie. ¶ Vel cum adv. *quam*. *Cic. l. 14. Fam. ep. 7.* Quid cauſæ autem fuerit, poſtridie intellexi, quam a vobis diſceſſi. ¶ Vel cum gen. ut Poſtridie ejus diei, calendarum, nonarum, iduum. *Cic. l. 3. Fam.* Hæc ſcripſi poſtridie ejus diei, cum caſtra haberem in agro Moſeſtiæ. *Cal. Cic. l. 8. ep. 2.* Poſtridie ejus abſolutionis in theatrum Curionis Hortenſius introiit. ¶ Vel cum acc. *Cic. Att. l. 16. ep. 4.* Quæ poſtridie ludos Apollinares futura eſt. *Suet. in Aug. c. 92.* Poſtridie nundinas.

Poſtriduānus, a, um, adject. qui poſtridie venit, vel fit. *Macrob. l. 1. ſat. c. 16.* Majores eoſdem dies poſtriduanos ad omnia cavendos putarunt. V. *Ater*.

Poſtriduō, adv. idem ac poſtridie. *Plaut. Mil. 4. 2. 90.* Poſtriduo natus ſum ego, mulier, quam Jupiter ex Ope natus eſt.

Poſtſcenium, ii, n. pars theatri poſt ſcenam. Translate *Lucret. l. 4. v. 1173.* Poſtſcenia vitæ vocat eas actiones, quas homines celant. verba ſunt: Omnia ſummopere hos vitæ poſtſcenia celant, Quos retinere volunt. Alii legunt *poſt ſcenia*, diviſim.

Poſtſcribo, is, ipſi, iptum, a. 3. *ſcriver dopo*, *Tacit. Ann. 3. c. 64.* Tiberii nomen ſuo poſtſcripſerat.

Poſtſignani milites dicuntur qui poſt ſigna collocati ſunt. *Ammian. l. 18. c. 20. & l. 24. c. 23.* V. *Salmaſ. de Milit. Rom. pag. 157.*

Poſtvenio, is, n. 4. *venir dopo*. *Plin. l. 28. c. 25.* Nunc præcurrente temporatum ſignificatu, nunc poſtveniente.

Poſt-

Poſtverta, vel Poſtvorta, æ, Dea, quæ perverſo partui præſidet, ut cum non caput, ſed pedes primi in naſcendo exiſtunt, ut *Proſa* erat, quæ recto partui præerat. *Varro apud Gell. l. 16. c. 16.* Sed *Ovid. l. 1. Faſt.* ſcripſit, Porrimam, & Poſtvertam, vel ſorores, vel comites in exilio Carmentæ fuiſſe, Porrimam res præteritas cecinisse, Poſtvertam prædixiſſe, quæ futura eſſent. Idem & apud *Macrob. l. 1. Saturn. c. 7.* legere eſt. *Ovid. loc. cit. v. 633.* Porrima placantur Poſtvertaque, ſive ſorores, ſive fugæ comites, Mænali Nympha, tuæ. Altera quod porro fuerat, cecinisse putatur: Altera verſurum poſtmodo quidquid erat.

Poſtularia fulgura, quæ votorum, aut ſacrificiorum ſpretam religionem deſignant. *Feſt.*

Poſtulatio, onis, f. *domanda*, *αἴτησις*, actus poſtulandi, petitio. *Cic. Att. l. 5.* Eſt ille quidem impudens poſtulatio. *Id. ad Q. Fr.* Cum te unum diceret poſtulationi L. Sextii Pontiæ reſtitiſſe. ¶ Poſtulationibus vacare, vel reſpondere, eſt eas expedire. *Plin. l. 7. epiſt. ult.* Cum exploraſſet Conſules poſtulationi vacaturos. ¶ Dicitur etiam de actionibus advocatorum, patronorumque in foro. *Suet. in Ner. c. 7.* Celeberrimis patronis non translatitias, & breves, ut aſſolet, ſed maximas, pluriimaſque poſtulationes certatim ingerentibus. ¶ Interdum ſumitur pro ſupplicatione publica, quæ in templis Deo, & Cælitibus fit ad eorum iram averruncandum. *Cic. de Aruſp. Reſp. c. 10.* Poſtulationes decretas eſſe Jovi, Saturno, Neptuno, Telluri, Diis cæleſtibus. ¶ Interdum pro querela, interpoſitione querelarum. *Plaut. Bacch. 3. 3. 45.* Amis poſtulatio hoc eſt, cum hujus dicta intelligo.

Poſtulatitius, a, um, *αἰτησιμαῖος*, quod poſtulatur, ſeu ad poſtulationem conceditur, ut Poſtulatitii gladiatores, qui poſtulante populo præter ordinarios, & conſuetos exhiberi Principis benignitate conſueverant. *Sen. ep. 7.* Hæc plerique ordinarii paribus, & poſtulatitiis præferunt.

Poſtulator, oris, m. *αἰτητής*, qui poſtulat. *Suet. in Ner. c. 15.* In jurisdictione poſtulatoribus, niſi ſequenti die, &c. Aliqui legunt *poſtulationibus*.

Poſtulatorius, a, um, adject. quo aliquid poſtulatur. Itaque poſtulatoria fulmina, apud *Senec. l. 2. quæſt. nat. c. 49.* ſunt quibus ſacrificia intermiſſa, aut non rite facta repetuntur, quaſi ea poſtulent Dii, ut res ſibi divinæ rite fiant. Hæc *Feſtus* poſtularia vocat.

Poſtulatrix, icis, f. quæ poſtulat. *Tertull. de carne Chriſti, c. 13.* adjective ſolemnitates poſtulatrices.

Poſtulatum, i, *domanda*, *αἴτημα*, idem ac poſtulatio, ideſt petitio. *Cic. Att. l. 7.* Poſtulataque hæc ab eo interpoſita eſſe. *Id. l. 12. Fam. ep. 4.* Ultro ab illo ad nos intolerabilia poſtulata retulerunt. *Nepos 7. c. 8.* Poſtulata facere noluit. *ſoddisfare alle dimande*.

Poſtulatus, a, um, *dimandato*, petitus. *Flor. l. 4. c. 12.* Poſtulatum ſilentium. ¶ Item delatus, accuſatus. *Plin. l. 7. c. 27.* Sit proprium Catonis, quater & quadragies cauſam dixiſſe, nec quemquam ſæpius poſtulatum, & ſemper abſolutum. *Cic. 2. ad Q. Fr. ep. 3. a med.* Sextius a Nerio de ambitu poſtulatus. ¶ Argentum poſtulatum apud *Martial. l. 7. epigr. 85.* videtur eſſe *puſulatum*, vel *puſulatus*, V. Puſulatus.

Poſtulatus, us, m. idem ac poſtulatio, ſive petitio. *Liv. l. 4. c. 9.* Poſtulatu audito matris, tutorumque.

Poſtulio, onis, f. idem, ac poſtulatio, *o poſtulando*: vox eſt ſacrorum. *Varr. l. 4. L. L.* Eſſe reſponſum, Deum manium poſtulionem poſtulare. *h. e.* ſacrificium ad ejus iram placandam, & veniam poſtulandam. *Arnob. l. 4.* In ceremoniis veſtris, rebuſque divinis, poſtulionibus locus eſt.

Poſtulo, as, avi, atum, a. 1. *domandare*, שאל, Ger. *begehren*, Gal. *demander*, Hiſp. *demandar*, *δέομαι*, *αἰτέω*, poſco, peto, vel, ut aliqui explicant, rem debitum, & juſtam peto, meo quodammodo jure peto. Solet diſtingui inter *poſtulare*, *poſcere*, *petere*, *obſecrare*, & *flagitare*, quia poſcimus imperioſe, petimus precario, poſtulamus jure, obſecramus, cum per ſacra rogamus, flagitamus non ſine ſtrepitu verborum, addendo convicium. *Cic. pro Quinct.* Tamen, quia cauſa poſtulat, non flagitat, prætoribo. *Id. 6. Verr.* Nemo tam audax, qui poſceret, nemo tam imprudens, qui poſtularet, ut venderet. Sed hæc differentia non obſervatur. Conſtruitur cum acc. *Cic. Att. l. 2.* Statim fidem publicam poſtulavit. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, *ab*. *Cic. de Am.* Neque quicquam unquam, niſi honeſtum, & rectum alter ab altero poſtulabit. ¶ Vel cum abl. & præp. *pro*. *Gell. l. 7. c. 19.* P. Scipio Africanus poſtulavit pro L. Scipione Aſiatico fratre. ¶ Duos etiam acc. videtur habere. *Cic. Att. l. 2. ep. 7.* Orationes me autem duas poſtulat. Alii leg. *a me*. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*. *Cic. Fam. 1. ep. 3.* Poſtulatum eſt, ut Bibuli ſententia divideretur. ¶ Vel cum infinito: & ſæpe accipitur pro ſuſpere, velle. *Terent. Adelph.* Per oppreſſionem ut hanc mihi eripere poſtulet. *Id. Eun. 1. 1.* Si tu poſtules certa ratione facere. ¶ Item pro requirere, exigere, ut Perſona, res, cauſa, locus, tempus poſtulat. *Cic. in Or.* Ut cauſæ natura, & temporis ratio poſtulabit. *Id. l. 2. Fam. epiſt. 25.* Ut amicitia noſtra, & tua fides poſtulabit. ¶ Item pro æquum cenſere. *Plaut. Aſin. 3. 1. 3.* Ubi piem pietatem, ſi iſto more moratam tibi poſtulem placere, mater, mihi quo pacto præcipis? ¶ Item pro interrogare. *Cic. pro Balbo*. Sapientes homines, & publici juris periti Gaditani M. Lepido, Q. Catulo Coſſ. a Senatu de fœdere poſtulaverunt. *Caſ. l. 1. B. G.* Poſtulare de colloquio, *dimandar d' abboccarſi*. ¶ Eſt etiam verbum judiciale. Poſtulare igitur eſt deſiderium ſuum, vel amici in jure, apud eum, qui juriſdictioni præeſt, exponere, vel alterius deſiderio contradicere. *Ulp. l. 1. ff. de poſtul.* ¶ Item accuſare, ſeu querelam dicere de altero apud alterum. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 17.* Gabinium tres adhuc factiones poſtulant. *Id ibid. l. 2. ep. 7.* Sextius ab indice Cn. Nerio Pupinia de ambitu eſt poſtulatus. *Suet. in Caſ. c. 4.* Dolabellam Conſularem, & triomphalem virum repetundarum poſtulavit. ¶ Poſtulare quæſtionem, ejus eſt, qui injuriam ſibi factam queritur, aut alteri, quam vindicare ad eum pertineat. *Liv. l. 2.* Quæſtionem poſtulantibus iis, qui pulſati fuerant. Sic poſtulare ſervos in quæſtionem, apud *Cic. pro Mil. c. 20.* ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. l. 1. Fam. ep. 3.* Poſtulatum eſt, ut Bibuli ſententia divideretur.

Poſtumatus, us, m. locus poſterior. *Tertull. adverſ. Valentin. c. 33.* Sunt qui nec principatum Bytho defendant, nec poſtumatum.

Poſtumo, as, n. 1. poſterior ſum. *Tertull. Apolog. c. 19.* Prophetæ Moſy poſtumant. Adde *de reſurr. carn. c. 45.*

Poſtumus, a, um, adject. *ultima*, poſtremus, ultimus, a *poſt*, ut extimus ab *extra*, intimus ab *intra*. *Apul. l. 4. Metam.* Poſtuma ſpes. *Virg. 6. Æn. v. 763.* Silvius, Albanum nomen, tua poſtuma proles; Quem tibi longævo ſerum Lavinia conjux Educet, &c. Sunt hic magnæ interpretum lites. Aiunt enim quidam, Silvium poſt mortem Æneæ natum, atque ideo ſcribuntur *poſthuma*. *longævo* autem exponunt, inter Deos agenti, immortali: Aliis tamen hujuſmodi interpretatio durior videtur. ¶ Poſtumus cognomen Romanum, rectius ſcribitur ſine aſpiratione: ſic enim pleromque legitur in antiquis monumentis. *Manut. in Orthogr.* ¶ Poſthumus alio ſenſu V. ſuo loco.

Poſtvorta. V. Poſtverta.

Potabilis, le, adject. *potabile*, qui potari poteſt. *Auſon. de orbib. 14. v. 31.* Fons medio potabilis hauſtu. *Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 4.* Medicamentis potabilibus uti.

Potaculum, i, n. potio, potatio. *Tertull. Apolog. c. 39.* Non epulis, nec potaculis.

Potamantis, is, f. *ποταμαντίς*, herba, qua pota homines inſanire dicuntur. *Plin. l. 24. c. 71.*

Potamogiton, onis, *ποταμογείτων*, herba fluviatilis. *Plin. l. 26. c. 8.*

Potatio, onis, f. *πόσις*, actus potandi. *Cic. 1. de Div.* Si modo temperatis eſcis, modicisque potationibus ita eſt affectus, ut ſopito corpore ipſe vigilet.

Potator, oris, m. *bevitore*, *φιλοπότης*, qui potationibus indulget. *Plin. l. 20. c. 23.* Radix cujuſque ex aqua decocta potatoribus ſitim facere narratur. Adde *Plaut. Men. 2. 1. 34.*

Potatorius, a, um, adject. ad potandum aptus, ut potatorium vas. *Plin. Valer. l. 3. c. 54.*

Potatus, a, um, *bevuto*. *Plin. l. 2. c. 103.* In Faliſco Clitumni amnis aqua potata candidos boves facit.

Potatus, us, m. potus, potatio. *Apul. l. 7. Metam.* Vinum potatui affatim ſufficiens.

Pote, particula, quæ cum *ut* juncta ſignificat quippe, nempe, quoniam. *Cic. 5. Fam. 5.* Utpote qui peregre depugnavit. ¶ Adhibetur etiam pro *poteſt*. *Terent. Adelph. 3. 3. 11.* Nihil pote ſupra. *Perſ. ſat. 1. v. 56.* Qui pote? vis dicam? &c.

Potens, entis, o. *potente*, גבור, Ger. *vermogend*, Gal. *puiſſant*, Hiſp. *poderoſa*, *ἰσχυρός*, qui multum poteſt, qui in magna potentia eſt, magnis opibus, & copiis præditus, atque affluens. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro Domo, c. 19.* Cum tu ſumma, ac potens per medium forum popularis volitares. *Id. 6. Attic. epiſt. 3.* Potentiſſimi homines. ¶ Vel cum abl. *Virg. 1. Æn.* Terra antiqua, potens armis, atque ubere glebæ. ¶ Vel cum gen. *Liv. l. 8.* Inter ſaucios obtruncantur, neque pugnæ, neque fugæ ſatis potentes cæduntur. *Id. l. 26. c. 13.* Dum liber, dum mei potens ſum. ¶ Potens Imperii, qui Imperium obtinet. *Tacit. Ann. 11. c. 31.* ¶ Potens Regni, eſt Regno maturus. *Liv. l. 1.* Juvenem jam eſſe dictitans, ac Regni potentem. ¶ Potens uteri, eſt præſes mulieribus parturientibus. *Ovid. 9. Metam.* Diva potens uteri, ideſt Diana, ſeu Ilithya, ſeu Lucina. Sic Potens ſcelerum, apud *Stat. 11. Theb.* h. e. qui in ſceleribus patrandis valet plurimum. Potens mentis, hoc eſt compos, *Senec. Thyeſt. v. 547.* Iræ potens, qui iram coercet, *Curt. l. 4. c. 2.* Non tenuit iram Alexander, cujus alioquin potens non erat, *la collera, da cui ordinariamente ſi laſciava traſportare*. Sic potens ſuperſtitionis, *chi non ſi laſcia vincere dagli ſcrupoli*, *Id. Curt. l. 7. c. 7.* ¶ Voti aliquem potentem facere, h. e. compotem. *Ovid. 8. Metam.* ¶ Conſtruitur & cum infinito. *Ulpian. l. ſi ambo. Dig. de compenſat.* Si quis igitur potens compenſare ſolverit. ¶ Et cum ablat. & præpoſ. *in*. *Catull. epigr. 98.* (*al.* 101.) Sit in amore potens. *Quinctil. l. 6. c. 2.* Potentiſſimus in affectibus. ¶ Et cum accuſ. & præp. *ad*. *Id. l. 6. c. 1.* Potentior ad efficiendum. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Ovid. 3. Amor. eleg. 11.* potentia verba. *Id. ibid. el. 7.* Auro nihil potentius. *Quinctil. l. 6. c. 4.* potentiſſima argumenta. *Plin. l. 13. c. 2.* Potentiſſimus odor. ¶ Potens abſolute, more ſubſtantivi. *Cic. Fam. 9. epiſt. 26.* Contra potentes en quid ſtulte dicam, aut faciam. *Horat. l. 3. od. 30.* Ex humili potens.

Potentator, oris, m. potens, princeps. *Tertull. de reſurr. carn. c. 63.* Solus potentator, & rex regnantium.

Potentatus, us, m. *potentato*, *principato*, *δυναστεία*, potentia, principatus, a *potens*. *Caſ. l. 1. B. G. c. 31.* Cum tantopere de potentatu inter ſe multos annos contenderent. *Liv. l. 26. c. 38.* At ille cum ob ea averſus, tum æmulo potentatus inimicus rem Annibali aperit.

Potenter, adv. *potentemente*, *κατὰ δύναμιν*, cum potentia, juxta vires. *Hor. in Arte v. 40.* Cui lecta potenter erit res. *Quinct. l. 6. c. 4.* Quod in altercatione ſit potentius. *Id. Declam. 274.* Potentiſſime dicere.

Potentia, æ, *potenza*, *podeſtà*, יכלת, Ger. *macht*, Gal. *puiſſance*, Hiſp. *potencia*, *δύναμις*, vis, vires, poteſtas, a *potens*. *Virg. 1. Georg.* Ne tenues pluviæ, rapidive potentia Solis acrior. ¶ Sæpe ſumitur pro auctoritate, & opibus civilibus. *Cic. 2. de Invent.* Potentia eſt ad ſua conſervanda, & alterius obtinenda idonearum rerum facultas. ¶ Differunt ſecundum Poſcianum potentia, & poteſtas, quod poteſtas magis pro vi accipitur, potentia pro dominatione. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cic. 3. Offic.* Dummodo potentiam conſequantur. *Id. pro Mur. c. 11.* Erant in magna potentia, qui conſulebantur. *Plin. l. 3. ep. 7.* Fuit inter principes civitatis ſine potentia, ſine invidia.

Potentialiter, adverb. *Sidon. l. 7. ep. 14.* Cui me animus potentialiter notum morum ſimilitudine facit.

Poterion, n. 2. genus herbæ. *Plin. l. 27. c. 12.* Poterion, aut, ut alii vocant, phrynion, vel neurada, large fruticat, ſpinis retorrida, lanugine ſpiſſa, foliis parvis, rotundis, ramulis longis, mollibus, lentis, tenuibus, flore longo, herbacei coloris, ſemine nullo uſu, ſed guſtu acuto, & odorato.

Poterium, ii, *ποτήριον*, poculum. *Plaut. Stich. 5. 4. 12.* Nos noſtro Samiolo poterio tamen vivimus. Adde *Trinum. 4. 3. 10.*

Poteſſum. V. Poſſum.

Poteſta, æ, f. 1. idem ac poteſtas, apud vet. *Plaut. Merc. Prol. v. 63.* Neque poteſtam ſibi fuiſſe. Sed rectius legitur *poteſtatem* in opt. editionib.

Poteſtas, atis, *podeſtà*, *licenza*, *potere*, כח, Ger. *undgewalt*, Gall. *puiſſance*, Hiſp. *potencia*, *facultad*, *δύναμις*, potentia, vis, facultas, a *potens*. *Cic. 3. de Leg. c. 2.* Regia poteſtas. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Redigere aliquem in ſuam poteſtatem. *Id. ibid.* Tenere motum animi in ſua poteſtate. *Id. 5. Fam. ep. 4.* Omnibus in rebus me fore in tua poteſtate, tibi confirmo. *Id. Catil. 2. c. 12.* In poteſtate ſua aliquot continere. *Id. Phil. 8. c. 10.* Conveniendi ſui poteſtatem omnibus facere. *Id. ad Q. Fr. l. 1. c.* Cum neque Prætores diebus aliquot adiri poſſent, vel poteſtatem ſui facerent. *Id. Fam. 1. epiſt. 7.* Quoniam mihi certorum hominum poteſtas erit, quibus dem, non prætermittam. *Id. pro Dom. c. 29.* Vitæ, neciſque poteſtatem habere in aliquem. Sic dare, deferre, permittere, concedere, tradere poteſtatem alicujus rei alicui, *dar facoltà*, *dar licenza*, *dar comodo*. *Cic. pro Balb. pro Quint. 1. de Orat. poſt red. in Sen.* & *alibi*. ¶ In poteſtate mea eſt hoc facere, *è in mio potere*, in mea *arbitrio*. *Cic. 4. Ver.* Peto a me, quod in tua poteſtate eſt. ¶ Dicitur etiam poteſtas de conſilio, & ratione. Hinc Exire de poteſtate, eſt mentis impotem fieri. *Cic. 3. Tuſc. c. 5.* Itaque nihil melius, quam quod eſt in conſuetudine ſermonis Latini; cum exiſſe ex poteſtate dicimus eos, qui effrænati feruntur aut libidine, aut iracundia. Quanquam ipſa iracundia libidinis eſt pars. Sic enim definitur iracundia, ulciſcendi libido. Qui igitur exiſſe ex poteſtate dicuntur, idcirco dicuntur, quia non ſunt in poteſtate mentis, cui regnum totius animi a natura tributum eſt. *Id. 4. Tuſc. c. 36.* Iratos proprie dicimus exiſſe de poteſtate, id eſt de conſilio, de ratione, de mente. ¶ Metonymice accipitur pro eo, qui Magiſtratum gerit, vel Judicio præeſt, denique pro Principe potenti, quem Græci Dynaſtam vocant. *Cic. 1. Tuſc.* Sed tanquam a Magiſtratu, aut ab aliqua Poteſtate legitima, ſic a Deo evocatus, atque emiſſus exierit. ¶ Hinc Prætores urbium Poteſtates appellantur. *Sueton. in Claud. c. 23.* Juriſdictionem de fidei commiſſis, quotannis, & tantum in urbe delegari Magiſtratibus ſolitam, in perpetuum,

atque etiam per Provincias Poteſtatibus demandavit. *Juven. ſat.* 10. v. 99. An Fidenarum, Gabiorumque eſſe poteſtas. Adde *Plin. l.* 9. *c.* 8. ¶ Hinc poteſtas dicitur de imperio, ſeu juriſdictione in Rep. *giuriſdizione, comando. Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 7. Poteſtates gerere. *Cic. Phil.* 1. *c.* 7. Verſari cum imperio, & poteſtate in Republica. *Sueton. in Caſare c.* 20. Poteſtate abire.

Poteſtativus, a, um, adject. qui poteſtatem habet. *Tert. adv. Hermog. c.* 19. Ἀρχὴ non tantum ordinativum, ſed & poteſtativum capit principium.

Poteſtor. V. Poſſum.

Pothos, i, m. πόθος, flos vaga ſpecie, cujus duo genera tradit *Plin. l.* 21. *c.* 11. ¶ Quidam putant eſſe eundem illum, quem recentiores florem Conſtantinopolitanum appellant, Galli *Croix de Hieruſalem*.

Potiens, entis, particip. a potior, iris. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 18. Natura voluptat hoc potiens dolore caret.

Potilis, le, adject. potabilis. *Cæl. Aurel. Tard.* 5. *c.* 8. & *l.* 5. *c.* 8.

Potin', *ſi può? puoi tu?* pro *potes ne?* vel *potis es ne? Terent. Adelph.* 4. 1. 23. Potin', ut deſinas? *Id. Andr.* 5. 6. 6. Potin' es mihi verum dicere?

Potina, æ, Dea apud Romanos, quæ puerorum potui præſidem putabatur, ut Eduſa eorundem alimentis. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 510.

Potio, onis, f. *bevanda*, שתיה, Ger. *ein tranck*, Gall. *breuvage*, Hiſp. *bevida*, πότημα, potus. *Cic.* 4. *Tuſc.* Quin, quod ne mente quidem recte uti poſſumus multo cibo, & potione repleti? *Id.* 2. *Fin.* Cum cibo, potioneque fames, ſitiſque depulſa eſt. *Id. de Sen.* Tantum cibi, & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. ¶ Dicitur & de medicamento, quod bibitur. *Cic. pro Cluent. c.* 14. Pharmacopola circumforaneus prima potione mulierem ſuſtulit. *Celſ. l.* 4. *c.* 8. Potiones efficaces ad id. Adde *Plaut. Men.* 5. 5. 20. ¶ Servus *a potione*, eſt pincerna. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 578. *n.* 1.

Potiono, as, a. 1. *dar da bevere*, ποτίζω, potum præbeo. *Sueton. in Calig. c.* 50. Creditur potionatus a Cæſonia uxore amatorio quidem medicamento, ſed quod in furorem verterit.

Potior, & potius, o. 3. *migliore*, *maggiore*, βελτίων, melior, præſtantior, charior, antiquior. *Cic. de Amic.* Itaque cives potiores ſunt, quam peregrini, & propinqui, quam alieni. *Id.* 1. *Fin.* Judicabit, nulla ad legendum his eſſe potiora. *Id. in Somn. Scip. c.* 1. Nihil mihi fuit potius quam ut Maſiniſſam inviſerem. *Tacit. in Agric. c.* 33. Honeſta mors turpi vita potior. ¶ Potiorem habere, eſt præferre. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Semper ſe Reipublicæ commoda privatis neceſſitudinibus habuiſſe potiora. ¶ In rebus amatoriis potiores dicuntur, qui apud amicam magis gratia valent. *Tibull. l.* 1. *eleg.* 6. At tu, qui potior nunc es, mea furta caveto. *Horat. Epod.* 15. Non feret, aſſiduas potiori te dare noctes. ¶ Potior pro compos, h. e. qui re aliqua potitus eſt. *Plaut. Caſ.* 5. 1. 23. Hercle me ſuſpendio, quam tu ejus potior fies, ſatius eſt mortuum. Alii tamen legunt *potitor*.

Potior, iris, d. 3. *impadronirſi*, קנה, Ger. *uberkommen*, Gal. *jouir*, Hiſp. *alcançar*, κρατέω, eſt potem, ſeu compotem alicujus rei fieri, vindicare ſibi, adipiſci, acquirere, *a potis*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. de Sen.* Cujus voluptatis avidæ libidines temere, & effrænate ad potiundum incitarentur. ¶ Vel cum gen. *Cic. pro Roſc. Am.* Prudentiſſima civitas Athenienſium, dum ea rerum potita eſt, fuiſſe dicitur. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 25. Athenienſium potiti ſunt Spartiatæ. ¶ Vel cum abl. *Cic.* 2. *Off.* Omni Macedonum gaza, quæ fuit maxima, potitus eſt Paullus. ¶ Vel cum acc. *Nepos Eumen. c.* 3. Qui ſummam imperii potirentur. *Lucr. l.* 3. *v.* 1050. Homerus ſceptra potitus. ¶ Sumitur interdum paſſive pro venire in alienam poteſtatem. *Plaut. Capt. a.* 1. *ſc.* 1. *v.* 24. Nam poſtquam meus Rex eſt potitus hoſtium. ¶ Eſt etiam compotem eſſe, dominum eſſe, poſſidere, in poteſtate habere, tenere, frui. *Id. l.* 1. *Fam.* Ii, qui potiuntur rerum, ideſt imperium tenent, imperio fruentur. *Id. de Sen.* Deinde iis, quibus ſenectus ſi non abunde potitur, non omnino caret. *Ter. Adelph. a.* 5. *ſc.* 4. *v.* 17. Ille alter ſine labore patria potitur commoda. ¶ Eſt etiam tertiæ conjugationis. *Virg.* 3. *Æn.* Fas omne abrumpit, & auro vi potitur. *Ovid.* 13. *Met.* Tuque tuis armis, nos te poteremur Achille. Alii legunt *potiremur*. *Valer. Flac. l.* 7. *v.* 54. Scilicet Æoliæ potiretur ut auro. Alii *poteretur*. ¶ Legitur & *potio*, *is*, active poſitione. *Plaut. Amph.* 1. 1. 23. Qui fuerim liber, eum (h. e. me) nunc potivit pater ſervitutis. *Feſtus*: Potitus ſervitute ab antiquis dicebatur, qui, ut ait Labeo, ſervitutem ſervit. Eodem ſenſu *Ter. Phorm.* 5. 1. 5. Ne quid decepta potiretur mali. Al. leg. *pateretur*.

Potis, & te, o. 3. *potente*, *chi può*, δυνατός, potens. *Plaut. Mil.* 3. 1. 90. Alteri ſapienter potis ut conſolem. *Virg.* 3. *Æn.* Nec potis Ionios fluctus ſuperare ſequendo. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 16. *ex antiquo Poeta*. Neque ſanguis ullo potis eſt pacto profluens conſiſtere. ¶ Adhibetur etiam in plurali numero. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 2. Ut videamus, quid paſtores potis ſint. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 17. Duæ populo plus ſatis dare potis ſunt.

Potiſſime, adv. idem ac potiſſimum. *Cic. pro Mur.* Is potiſſime honore affecto defenſor datur. *Id.* 2. *de Or.* Non potiſſime confirmo.

Potiſſimum, adv. *principalmente*, μάλιστα, maxime, præcipue, adv. ſup. *a potis*. *Cic.* 1. *de Leg.* A Deo nobis cauſa ordienda eſt potiſſimum. ¶ Differunt potius, & potiſſimum, quod potius ad duo tantum, potiſſimum ad plura refertur, ut fit in cæteris comp. & ſup. ut Quem potius inſtituam hæredem? Fabium, an Lucium? Quem Juriſperitorum potiſſimum conſulam? *Auct. ad Her. l.* 1. Cum quærit, utrum de duobus potius, aut quid de pluribus potiſſimum dicat. ¶ Invenitur tamen quandoque potiſſimum referri ad duo. *Cic. de Invent.* Quanquam præſtat honeſtas incolumitati, tamen utri potiſſimum conſulendum ſit, deliberetur.

Potiſſimus, a, um, *ottimo*, *ſpeciale*, *ſingolare*, κράτιστος, βέλτιστος, optimus, præſtantiſſimus, præcipuus, ſup. a *potis*. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Denique ut ſemel, quod eſt potiſſimum, dicam, id eſt præcipuum. *Plin. l.* 14. *c.* 6. Hactenus potiſſima nobilitas datur peculiaribus, ac vernaculis Italiæ.

Potitii, orum, m. 2. Herculis Sacerdotes, a *potando*, quod ſoli extis ſolemnibus veſcerentur, uti Pinarii, a πεινᾶν, *eſurire*, quod non ederent, ſed miniſtrarent. *Serv. ad* 8. *Æn.* V. Pinarii.

Potito, as, a. 1. *avvezzarſi a bere*, ſæpe poto, conſuetudinem potandi habeo, freq. a *poto*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 125. Parcito Rex, qui potitavit. *Id. Aſin.* 4. 1. 26. Tecum una poſtea æque pocula potitet.

Potiuncula, æ, f. *picciola bevanda*, parva potio. *Sueton. in Domit. c.* 21. medicam in ampulla potiunculam ſumere.

Potius, *piuttoſto*, μᾶλλον, ἐπὶ μᾶλλον, magis, adv. compar. a *potis*. *Cic.* 2. *Tuſc.* Zeno proponatur Eleates, qui perpeſſus eſt omnia potius, quam conſcios delendæ tyrannidis indicaret.

Potnia, æ, Potniæ, ποτνιαί, opp. etc. Bœotiæ, Thebis proximum, prope Potnium fontem. Ibi Glaucus ab equis dilaceratus fuit. ¶ Potniæ item, opp. Magneſiæ, in Macedoniæ, & Theſſaliæ confinio. *Plin. l.* 4. *c.* 9. Apud Potnias paſcua ſunt, in quibus aſini in rabiem vertuntur. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Potniades, f. 3. mulieres, vel equæ ex Potnia, urbe Bœotiæ, vel etiam Magneſiæ. *Virg. in Georg.* 3. *v.* 268. Quo tempore Glauci Potniades malis membra abſumpſere quadrigæ. *Ovid. in Ibin. v.* 555. Potniadum morſus ſubeas, ut Glaucus, equarum. V. *Potniæ*, & *Glaucus*. ¶ Hoc etiam nomine Bacchæ, & Mænades appellatæ ſunt, ſc. ab eadem urbe Bœotiæ. *Heſych.* & *Lil. Greg. Girald. primo ſuo Syntagmate de Hiſt. Deor.* Aliqui pro Bacchis, & Mænadibus Potniades dictas eſſe volunt Deas quaſdam, quæ furorem facerent, a Potnio fonte, vel puteo, ex quo ſi aquæ pota fuiſſet ab equis indigenis, furore agitabantur.

Poto, as, potavi, & potus ſum, potatum, vel potum, a. 1. *bere*, שתה, Ger. *trincken*, Gal. *boir*, Hiſp. *bever*, πίνω, bibo. V. *potus*, *us*. *Cic. in Brut.* Si potam velis, de dolio tibi hauriendum eſt. *Virg.* 3. *Georg.* Et lac concretum cum ſanguine potat equino. *Ter. Phorm.* 5. 5. 9. Apud me potaturus eſt. *Claudian. in Eutrop. l.* 2. *v.* 050. Pro Rheno poturus Halyn. *Virg. Ecl.* 7. potum venient per prata juvenci. *Col. l.* 10. *c.* 31. Dabitur potatum bobus imbecillis. *Varr. apud Gell. l.* 0. *c.* 25. Cum a cœno, & prandeo, & poto, & cœnatus ſum, & pranſus ſum, & potus ſum dicamus. ¶ Arbores quoque potare dicuntur, *inacquarſi*, cum liquor earum radicibus affunditur. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Docuimus, etiam arbores vina potare. ¶ Item lanæ, cum colores accipiunt. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Quinis lana potat horis, rurſuſque mergitur. Adde *Horat. l.* 1. *ep.* 10. ¶ Uſurpatur & imperſ. *Cic.* 2. *Phil. c.* 27. Domus erat aleatoribus referta, plena ebriorum, totos dies potabatur.

Potor, oris, m. idem ac potator. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 20. Quæ ſcribuntur aquæ potoribus.

Potorium, rii, *bicchiero*, ποτήριον, vas, quod ad potum deſtinatum eſt, al. poterium. *Plin. l.* 33. *c.* 10. Mille convivas totidem aureis potoriis mutantem vaſa cum ferculis ſaginaſſe.

Potorius, a, um, ποτήριος, quod ad potandum pertinet. *Paul. l.* 3. *ff. de ſupell. leg.* Vitrea eſcaria, & potoria in ſupellectile ſunt, ſicut fictilia. Adde *Martial. l.* 14. *in tit. epigram.* 110.

Potrix, icis, f. quæ potat. *Phædr. l.* 4. *fab.* 4. *v.* 25. Seponit potrici plenam antiquis apothecam cadis.

Potũa, æ, Dea quæ potui præeſt, ut Victa, quæ victui. *Arnob. l.* 3.

Potũlens, V. Poculentus.

Potulentus, a, um, *ubbriaco*, πότιμος, ebrius. *Suet. in Oth. c.* 2. Atque invalidum quemque obviorum, nec potulentum corripere. ¶ Aliqui addunt poni etiam pro eo, quod potui idoneo eſt. *Gell. l.* 4. *c.* 1. Penus eſt, quod eſculentum, aut potulentum eſt. Sed & hic, & apud alios Scriptores *poculentum* legi debet.

Potũra, æ, idem ac potio. *Varro l.* 4. *de L. L.* Sic potura a potu, non ut nunc a πότῳ.

Potus, i, m. 2. pudendum, pellis, qua glans virilis tegitur, a πόσθη, quod idem notat. *Auct.* Catalectorum. Scilicet hoc ſine fraude, Vari dulciſſime, dicam, Diſperream, niſi me perdidit iſte potus. Sin autem præcepta vetant me dicere, ſane Non dicam, ſed me perdidit iſte puer. Nonquiuſculo, inquit, vocabulo puerum, quem amo, potum, ſive putum, hoc eſt, πόσθων, appellarem: verum quia metri ratio impedit, quominus id in pentametri fine uſurpem, ſane pro eo utar poeti vocabulo, ſi non rei, at metro tamen magis apto. *Voſſ. in Etymol.* in voce Præputium.

Potus, a, um, *bevuto*, πεπωκώς, partic. a poto. *Cic. in Brut.* Excepiſſe ſanguinem patera, & eo poto mortuum concidiſſe. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui potavit, πεπωκώς. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 22. Etſi domum bene potus, ſeroque redieram.

Potus, us, m. *bevanda*, שקוי, Ger. *tranck*, Gal. *bruvage*, Hiſp. *bevida*, πόσις, ποτόν, potio. *Cic. de Div. c.* 20. Cum ſic immoderato obſtupefacta potu, atque paſtu. *Celſ. l.* 0. *c.* 13. Medicamentum potui dare.

P ANTE R.

Practĭcus, a, um, *pratico*, πρακτικός, activus, ad actionem ſpectans, actu ipſo aliquid perficiens, ut Artes practicæ, quæ in exercitatione, & actione conſiſtunt. *Quintil. l.* 2. *c.* 18. hanc vocem ſcribit græcis literis. Eſt enim a πράσσω, *facio*, *operor*.

Præ, *avanti*, לפני, Ger. *vor*, Gal. *devant*, Hiſ. *antes*, *delante*, πρό, ante, præp. ex iis, quæ abl. inſerviunt, a Græca voce ablata, ω in æ mutato. Conſtruitur vel abſolute. *Ter. Andr.* I præ, ſequar. ¶ Vel cum abl. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Quo præ ſe armentum agens nando trajecerat. ¶ Præ ſe ferre, eſt dicto, vel facto, ipſa ſtatim fronte, palam, & publice aliquid profiteri, oſtendere, demonſtrare. *Cic. de L. Agr.* Sed vocem vivam præ vobis indicem veſtrorum erga me voluntatum, ac ſtudiorum tuliſtis. ¶ Præ ſe gerere, idem, ac præ ſe ferre. *Cic.* 2. *de Inv.* Nam affectionis quidem ratio perſpicuam ſolet præ ſe gerere conjecturam. ¶ Reperitur etiam cum dat. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 57. Trecentos nummos Philippeos poſtat præ ſibi. Alii rectius leg. *præſidii*. ¶ Sæpe accipitur pro reſpectu, ſive ad comparationem, *in paragone*. *Cic. pro R. Am.* Hominem præ ſe neminem putat. *Id. in Off.* In quibus utilitatis ſpecies præ honeſtate contemnitur. *Plaut. Stich.* 0. 5. 37. Iſtæc res omnes relictas habeo, præ quod tu velis, ideſt præ eo, quod, &c. *Id. Mil.* 1. 1. 20. Nihil quidem hoc, præ ut alia dicam. ¶ In hac ſignificatione conſtruitur etiam cum adv. *quam*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 3. Parva res eſt voluptatum in vita, præ quam quod moleſtum eſt. ¶ Item pro *ob*, propter. *Cic. in Tuſc.* Solem præ jaculorum multitudine non videbitis. *Id. in Piſ.* Non hercule præ lacrymis poſſum reliqua ſcribere. Sic præ gaudio, præ amore, præ ira. *Liv. Tac. & al.* ¶ Item pro extra, præter. *Gel. l.* 1. *c.* 0. Præque ſe uno cæteros omnes linguæ Atticæ principes, gentemque omnem togatam, quodcumque nomen Latinum, rudes, atque agreſtes prædicabat. ¶ Præ manibus. V. *Manus*.

Præacŭo, is, o. 3. προθήγω, ante acuo, valde acuo. *Cato de R. R.* Vitem utrinque teneram præacuito. Alii leg. *præcurato*.

Præacūte, adverb. valde acute. *Apul. Apol.* An præacute vobis repetiſſe videbamini.

Præacūtus, a, um, πάνυ ὀξύς, valde acutus. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* Præacutas trabes in muro collocabant. Adde *l.* 4. *c.* 17.

Præalte, adverb. valde alte. *Veget. l.* 4. *de re milit. c.* 25. Trabs in terram præalte defigitur.

Præaltus, a, um, valde altus. *Liv. l.* 10. *c.* 2. Oſtium fluminis præalti, quo circumagi naves in ſtationem tutam poſſint.

Præauditus, a, um, nom. ex partic. ante auditus. *Ulpian. l.* 6. *Dig. de Offic. Proconſ.* Ut præauditas cuſtodias ad ſe remittant.

Præbĕo, es, bui, bitum, a. 2. *dare*, נתן, Germ. *geben*, Gall. *donner*, Hiſp. *dar*; παρέχω, do, tribuo, præſto, exhibeo, impertio, ſuppedito, a *prahibeo*, per Sync. quod a *præ*, & *habeo*. *Plin. l.* 13. Turbidus liquor vim glutini præbet. *ſerve di colla*. *Liv. l.* 30. *c.* 10. Præbere acceſſum. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Vitalem, & ſalutarem ſpiritum præbet animantibus. *Ter. Eun.* 5. 6. 9. Nunquam pol hominem ſtultiorem vidi; non poſſum ſatis narrare, quos ludos præbueris intus. *quanta materia ci hai dà di ridere di te*. *Id. Adelph.* 2. 2. 7. Adoleſcenti morem geſtum oportuit. Sa. Qui potui melius, qui hodie uſque os præbui. ſc. ad plagas. *Cic. Att. l.* 1. Præbere os ad male audiendum. *laſciarſi dir male in faccia*. *Liv. l.* 38. *c.* 50. Præbere aures conviciis. *Cic. Anteq. iret in exil.* Præbere cervices, ſc. feriendas. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 28. Ridiculam præbet tibi vellere barbam Jupiter. *Sen. ep.* 70. Præbere ſe legibus, h. e. ultro ſe legibus ſubmittere. *Nepos in Attic. c.* 4. Fidem alicui præbere in periculis. ¶ Præbera

Digitized by Google

bere etiam dicuntur, qui Magiſtratibus in provinciam euntibus neceſſaria ſuppeditent. *Hor. l. 1. ſat. 5. v. 46.* tectum Præbuit, & parochi, quæ debent, ligna, ſalemque. *Gell. l. 15. c. 4.* Comparandis mulis, & vehiculis, quæ magiſtratibus præbenda publice conduxiſſet. ¶ Frequenter ſumitur pro oſtendere, gerere. *Cic. Fam. 4. ep. 18.* Rogo, atque oro, te colliges, virumque præbeas. *portare da uomo. Id. 2. Fam. ep. 1.* Præbere ſe æquum. *Ex ep. 18.* Præbere ſe dignum ſuis majoribus. *Nepos in Datam. c. 2.* Pari ſe virtute poſtea præbuit. ¶ Præbere abſolute aliquando eſt præbere cœnam. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 88.* quævis aſpergere cunctos Præter eum, qui præbet, aquæ. V. Aqua.

Præbia, orum, n. 2. alexipharmaca, ſive amuleta, cujuſmodi erant lora, quæ de puerorum collo ſuſpendebantur, a *prohibendo*, quod mala prohiberent. *Feſt.* Sed idem *Feſt.* prius dixit, eſſe curandi mali remedia, diſtiquon eſſe, quod ægrotantibus curationis cauſa præbeantur. *Nævius apud Varron. l. 6. de L. L.* Præbia a præbendo, ut ſit tutum, quod ſint remedia in collo pueris.

Præbibo, is, a. 3. *bere innanzi*, προπίνω, ante bibo. *Apul. l. 10.* Mmam. Cantharum mulſo contempera, & offer paraſito meo, ſimulque, quod ei præbiberim, commoneto.

Præbitĕro, is, n. 3. prætereo, apud vet. *Plaut. Pæn. 5. 3. 43.* As ne inter vias præbiteramus eas, metuo. Optimæ Edition. hab. *præverteramus*.

Præbitio, onis, f. *il dare*, actus præbendi, ſeu ſuppeditandi. *Varr. apud Non. c. 2. n. 647.* Quod ea die mea erat præbitio. *Juſtin. l. 38. c. 10.* Cum gravari ſe copiarum præbitione civitates viderent. *Aurel. Vict. de Cæſ. c. 41.* Olei frumentique præbitiones, quibus augebantur.

Præbīto, is, a. 3. perimo, occido. *Plaut. Pſeud. 3. 1. 10.* Eum eras cruciatu maximo præbitere. Alii leg. *perbitere*.

Præbitor, oris, m. qui præbet, dator, diſpenſator. *Cic. 2. Offic. c. 15.* Ut Macedones te non Regem ſuum, ſed miniſtrum, & præbitorem putent?

Præbitus, a, um, datus, ſuppeditatus. Hinc præbita in plurali numero gen. neutr. *Col. l. 1. c. 8.* Ne aut in veſtiario, aut in cæteria præbitis injurioſe tractentur. *Sueton. in Tiber. c. 50.* Sed & peculio conceſſo a patre, præbitiſque annuis privavit.

Præcĭdens, entis, ante cadens. *Cæl. Aurel. Cronic. l. 4. c. 3.*

Præcalĭdus, a, um, adject. valde calidus. *Tacit. Ann. 13. c. 16.* Præcalida potio traditur Britannico.

Præcalvus, a, um, ἐμπροσθοφάλακρος, calvus in anteriori parte capitis. *Suet. in Galba c. 21.* Statura fuit juſta, capite præcalvo.

Præcĭno, is, a. 3. præcino, prædico. *Tertull. adverſ. Jud. c. 10.* Cum amaritudinem manducaturos præcanebat. *Id. l. 4. cont. Marcion. c. 40.* Hieremias præcanit.

Præcantatio, onis, f. *incanto*, γοητεία, incantatio. *Quintil. 14. Decl.* Diris utique carminibus, & feralium præcantationum terrore permiſſum.

Præcantātor, oris, m. *incantatore*, *ſtregone*, ἐπωδός, qui incantationibus medetur. *Auguſtin. in ſerm. de Temp.* apud *Gronov. l. 2. Obſervat. c. 1.* Nullus ſibi præcantatores adhibeat. *Id. tract. 7. in Joann. ante med.* Non, quando nobis dolet caput, curramus ad præcantatores, ad ſortilegos, ad remedia vanitatis.

Præcantātrix, icis, f. *maga*, *ſtrega*, ἐπαοιδός, ſaga, incantatrix. *Varr. apud Non. c. 8. n. 92.* Ut faciunt pleræque, ut adhibeant præcantatrices. Al. leg. *præcentrices*. *Plaut. Mil. 3. 1. 99.* Quod dem Quinquatribus præcantatrici, conjectrici, &c. Al. leg. *percantatrici*, alii *præcentrici*.

Præcanto, as, præbito, præcino. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 260.* Quæ nunc ego præcanto, atque exigo.

Præcantrix. V. Præcantatrix.

Præcānus, a, um, προπολιός, qui ante juſtum tempus canus eſt. *Hor. l. 1. ep. 20. v. 24.* Corporis exigui, præcanum, Solibus aptum.

Præcārus. V. Percarus.

Præcavĕo, es, avi, autum, n. 3. *provedere*, נזהר, Germ. *fürkommen*, Gal. *pourvoir*, *prendre garde*, Hiſp. *guardarſe antes*, προφυλάττομαι, ante caveo, provideo. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Quod a me ita præcautum, atque ita proviſum eſt. *Id. pro Roſc. Amer.* Peccata, quæ difficillime præcaventur. *Id. pro Planc.* Providens ante, & præcavens. *Liv. l. 9. c. 17.* Præcavere ſibi ab inſidiis. *Id. l. 36. c. 17. ad fin.* Satis undique proviſum, antequam præcautum eſt.

Præcautor, oris, m. qui præcavet. Probant hanc vocem quidam Lexicographi ex *Plaut. Pſeud. 2. 2. 12.* ſed ibi *precator* legitur in pleriſque opt. editionib.

Præcautus, a, um, partic. a præcaveo. *Cic. 6. Verr.* Ita res mihi tota proviſa, atque præcauta eſt. *Plaut. Merc. 2. 2. 61.* Præcauto eſt opus.

Præcēdo, is, eſſi, ſſum, n. 3. *trapaſſare*, προάγω, προέρχομαι, antecedo. Conſtruitur vel abſolute, vel cum dat. vel cum acc. & quidem frequentius. *Plin. l. 11. c. 37.* Nulla præcedente injuria. *Virg. 9. Æn. v. 48.* Turnus ut antevolans tardum præceſſerat agmen. ¶ Translate *Juven. ſat. 13. v. 58.* Tam venerabile erat præcedere quatuor annis. *Plin. l. 18. c. 3.* In quo præceſſit omnes D. Syllanus. *Id. l. 29. c. 1.* Crinas Maſſilienſis auctoritate eum præceſſit. *Plaut. Aſin. 3. 3. 39.* Veſtræ fortunæ meis præcedunt, Libane, longe.

Præcĕler, ris, re, o. ὀξυτυχής, valde celer. *Plin. l. 9. c. 46.* Niſi præceleri vi repente capiant. *Stat. 6. Theb. v. 550.* ad præmia curſu Præceleres.

Præcelĕro, as, a. 1. προτρέχω, præcurro. *Stat. 4. Theb. v. 799.* Pars arcta plebe ſequuntur, Præceleranique ducem. *Id. 2. Theb. v. 497.* calle latenti præcelerent.

Præcellens, entis, ἔξοχος, ὑπέροχος, valde excellens. *Cic. pro Balb.* Privatus vero nequis vir & animo, & virtute præcellens pro noſtro imperio periculo ſuo dimicaret. *Plin. l. 12. c. 6.* Major alia pomo, & ſuavitate præcellentior. *Cic. 6. Verr. c. 44.* Idem ille P. Scipio vir omnibus rebus præcellentiſſimus.

Præcellentia, æ, f. excellentia. *Tertull. Apolog. c. 23.* Ubi eſt ergo præcellentia divinitatis?

Præcello, is, lui, elſum, n. 3. *ſuperare*, *avanzare*, נצח, Germ. *fürtreffen*, Gall. *outrepaſſer*, Hiſp. *ſobrepujar*, διαφέρω, ὑπερβαίνω, antecello, præeo, præcedo, ſupero. *Plin. l. 12. c. 3.* Malus Aſſyria odore præcellit foliorum. *Tacit. 3. Ann. c. 24.* Silanus per inſignem nobilitatem, & eloquentiam præcellebat. *Id. Ann. 12. c. 25.* Ad Eunonem, qui Adorſarum genti præcellebat, h. e. imperabat.

Præcelſus, a, um, ὑπερύψηλος, valde celſus. *Cic. 6. Verr. c. 48.* Enna autem eſt loco præcelſo, atque edito.

Præcentio, onis, *ricercata*, προάσμα, προοίμιον, modulatio illa vocum, quæ ante initium cantus fieri ſolet, quaſi præludium. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 10.* Tui ſacerdotii ſunt thenſæ, curricula, præcentio, ludi, libationes, epulæque ludorum. ¶ Translate dicitur de exordio orationis. *Gell. l. 1. c. 11.* Tibicines inter exercitum poſiti canere inceptabant: ea præcentione tranquilla, & venerabili, ad quandam quaſi militaris muſicæ diſciplinam, vis, & impetus militum, ne ſparſi, diſpalatique provuerent, cohibebatur.

Præcentor, oris, m. χοραγέτης, qui canendo præcedit. *Apul. de Mundo ſub fin.* Quod præcentor in choris, dux in exercitu, hoc eſt in Mundo Deus.

Præcentorius, a, um, adject. ad præcinendum aptus, ut præcentoria tibia, apud *Solin. c. 5. (al. 11.) de Sicilia*.

Præceps, ipitis, *n. ſtraboccbevole*, Germ. *fürtzig*, Gal. *precipité*, *trop haſtif*, Hiſp. *precipitoſo*, κατακρημνός, qui ex loco ſublimi deorſum in caput decidit. *Cic. pro Cluent.* A furiis, ob uxorum, a fratris, a liberum pœnis actum eſſe præcipitem in ſceleratorum ſedem, atque regionem. *Liv. l. 31. c. 37.* Ruente equo præceps ad terram datus. *Cic. 6. Verr. c. 40.* Dejiciam præcipitem. ¶ Dicitur etiam de loco, & tunc idem eſt, quod altus, vel editus, *precipitevole*, ut Rupes præceps, alta, ardua, ex qua quis poteſt præceps dari, via præceps, prærupta, in qua vix licet ſine aliqua prolapſione conſiſtere. *Virg. 2. Æn. v. 460.* Turrim in præcipiti ſtantem. *Liv. l. 38. c. 23.* Saxa præcipitia. ¶ Item de rebus. *Cic. 3. de Orat.* Propter tot, tantos, tamque præcipites caſus clariſſimorum hominum, atque optimorum virorum. ¶ Præcipites loſſæ dicuntur, in quas quis poteſt præcipitari, profundæ. *Virg. 11. Æn.* Nondum præcipites cingebant oppida foſſæ. ¶ Sæpe translate uſurpatur. *Cic. 2. Acad.* Ut in præcipitem locum non debeat ſe ſapiens committere. *Id. 6. Verr.* Præceps e provincia populi R. exturbatus eſt. *Id. ad Octavium.* Præceps ſenectus, h. e. decrepita. ¶ Palmites præcipites ſunt, qui de hornotinis virgis enati in duro alligantur. *Col. l. 5. c. 6.* ¶ Præceps dies dicitur, cum Sol occaſui propinquus eſt, noxque appetit. *Liv. l. 4. c. 9.* Præcipitique jam die curare corpora milites jubet. ¶ Quoniam vero cæcitas, furor, ſeu nimia feſtinatio cauſa eſt, ut quis præceps cadat, hinc metonymice præceps uſurpatur pro inconſiderato, qui temere egit. *Cic. 5. Phil. c. 13.* Homo amentiſſimus, atque omnibus conſiliis præceps, & devius. ¶ Item pro cæco, ſeu furioſo. *Cic. 7. Verr.* Præceps amentia ferebare. ¶ Item pro vehementer celeri, nimis feſtino. *Cic. Att. l. 9.* Ego vero in præſentia ſubitum diſceſſum, & præcipitem profectionem tum tibi, tum ipſi Cnæo inutilem, & periculoſam puto. *Virg. 2. Æn.* Præcipites atra ceu tempeſtate columbæ. ¶ Item pro valde proclivi. *Liv. l. 26. c. 38.* Animus in avaritiam, & crudelitatem præceps. *Id. l. 23.* Præceps ingenio in iram. ¶ Eſſe in præcipiti, eſt in ſummo diſcrimine verſari. *Celſ. l. 2. c. 6.* In præcipiti eſt ægrotus. ¶ *Juven. Sat. 1. v. 147.* Omne in præcipiti vitium ſtetit, h. e. in ſummo, ita ut progredi ſine Reip. ruina non poſſit. ¶ Olim nominativus fuit *præcipes*, genitiv. *præcipis*, teſte *Priſc. l. 6. Plaut. in Commorientibus*. Sabiam in puteum præcipes. *Liv. in Jone.* Sequi in alto maria præcipem, inope, ægra, ſauciatis heroin. *Enn. 17. Annal.* Occumbunt multi letum ferroque, lapique, aut intra muros, aut extra præcipe caſu. Hæc omnia refert *Id. Priſcian. loc. cit.* Adde *Plaut. Rud. 3. 3. 8.*

Præceptio, onis, actus præcipiendi, præceptum. *Cic. 1. Off. c. 2.* Itaque propria eſt ea præceptio Stoicorum, & Academicorum, & Peripateticorum. *Id. 1. ad Dem. c. 31.* Lex eſt recti præceptio, pravi depulſio. ¶ Eſt etiam actus præcipiendi, hoc eſt ante capiendi. Hinc apud JCtos legare aliquid alicui per præceptionem, eſt ita legare, ut aliquam rem heredes, quibus ea legata eſt, ſibi ſumant, antequam tota hereditas dividatur, & partes aliis coheredibus diſtribuantur. *Leg. Sextiam, 32. Dig. de Legat. 3. & leg. ult. Dig. de legat. 2.*

Præceptive, adv. præcipiendo. *Tertul. l. 5. adverſ. Marcion. c. 10.*

Præceptivus, a, um, adject. *precettivo*, qui præcepta dat. *Senec. ep. 95.* Pars hæc philoſophiæ, quam Græci παραινετικήν vocant, nos præceptivam dicimus.

Præcepto, as, a. ἐντέλλομαι, freq. a præcipio, *In Saliari Carmine*, apud *Feſtum*.

Præceptor, oris, m. *precettore*, *maeſtro*, διδάσκαλος, doctor, inſtitutor, magiſter. *Cic. 3. de Or.* Sed iidem erant vivendi præceptores, atque dicendi. *Id. Philip. 2. c. 6.* Hunc tu auctorem, & præceptorem omnium conſiliorum, totiuſque vitæ habere debuiſſes.

Præceptarius, a, um, quod ad præcipiendum ſpectat, quod præcepta continet. *Plin. l. 4. ep. 13.* Hac quaſi præceptoria epiſtola rogo. Rectius aiunt opt. Editiones habent *præcurſoria*.

Præceptrix, icis, f. quæ præcipit, magiſtra. *Cic. 1. Fin. c. 13.* Qua præceptrice in tranquillitate vivi poteſt.

Præceptum, i, *precetto*, *comandamento*, מצוה, Germ. *ein gebott*, Gall. *commandement*, Hiſp. *mandamento*, παράγγελμα, juſſio. *Tacit. in Agric. c. 37.* Tranſvectæ præcepto ducis equitum alæ. *Nepos in Eumen. c. 9.* Curare præcepta diligenter. *Virg. 9. Æn. v. 45.* Facere præcepta. ¶ Sumitur etiam pro diſciplina, admonitione, regula bene vivendi. *Cic. 1. Offic.* Neque ulla officii præcepta firma, ſtabilia, conjuncta naturæ tradi poſſunt. *Id. in Brut.* Hermagoræ diſciplina ea dat rationes certas, & præcepta dicendi.

Præceptus, a, um, προειλημμένος, ante captus, prægustatus. *Liv. l. 1.* Tempore illo præcepto. *Cic. 3. Tuſc.* Præſertim ſi & ante præceptis bonis contentus eſſet. Alii legunt *perceptis*.

Præcerpo, is, erpſi, rptum, a. 3. προδρέπω, ante carpo. *Plin. l. 18. c. 19.* Ne germinum tenera præcerpant. ¶ Sumitur & translate. *Cic. 6. Verr. c. 37.* Non præcerpo fructum officii tui. ¶ Hinc *præcerptus*, a, um, part. *Liv. l. 45. c. 1.* Victoriæ nuntii præcerptam ejus rei lætitiam inceperunt.

Præcertatio, onis, f. quoddam futuræ pugnæ quaſi præludium. *Auct. ad Her. l. 4. c. 50.* Mihi tecum præcertatio non eſt.

Præceſſor, oris, m. *predeceſſore*. *Tertull. adv. Prax. c. 1.* Præceſſorum ejus auctoritates defendendo.

Præcia, æ, m. idem ac præco, a ciendo. *Feſt.* Precias dicebant, qui a Flaminibus præmittebantur, ut denuntiarent opificibus, manus abſtinerent ab opere, ne, ſi vidiſſet Sacerdos facientem opus, ſacra polluerentur. *Apul. l. 11. A. A.* Præciæ, qui laſilem ſacris viam dari prædicarent.

Præcidanĕus, a, um, quod præcedit, ſive antecedit, a *præcidendo*, quemadmodum ſuccidaneus, quod ſuccedit, ſive ſubſequitur, a *ſuccedendo*, ut Hoſtia præcidanea, quæ ante alias cædebatur, ſive, ut aliqui interpretantur, quæ ante ſacrificia ſolemnia pridie ſacrificabatur. Porca præcidanea, quam qui juſta defuncto non fecerant, vel in faciendo peccaverant, vel, ut *Varro* ait *lib. 3. de vita P. R.* qui defunctum non humaverant, e. g. quod in mari interiſſet, familiæ expiandæ gratia, Telluri, & Cereri ſingulis annis immolabant, antequam novæ fruges fieri inciperent; vel, ut alii explicant, antequam novæ fruges præciderentur, vel, ut alii, antequam ipſa porca novam frugem caperet. *Gell. l. 4. c. 6. Feſtus Marius Victorinus l. 5. Artis Gramm. c. de Orth.* cenſent, hoſtiam, & porcam præcidaneam eſſe a *præcidendo*, quod ante alias cæderetur. ¶ Feriæ præcidaneæ apud *Gell. loc. cit.* erant, quæ feſtum aliquod præcedebant, Græce προτελείους ἡμέρας.

Præcīdo, is, cidi, ciſum, a. 3. *tagliare*, קצץ, Ger. *abhauwen*, Gal. *couper près*, Hiſp. *cortar antes*, ἀποκόπτω, ante cædo, hoc eſt ante immolo, ut *Feſtus* interpretatur, & generatim cædo, amputo, obtrunco, ex *præ*, & *cædo*. *Cic. 3. Tuſc.* At Cinna Collegæ ſui Conſulis Cn. Octavii præcidi caput juſſit. ¶ Translate *Cic. in Verr. 3.* Ut una hora, qua corpi dicere, reo audaci, pecunioſo, profuſo, perdito ſpem judicii corrumpendi præciderem. *Id. de Amic.* Magis decere, amicitias ſenſim diluere, quam repente præcidere. *Id. 5. Verr.* Præcidere ſibi libertatem vivendi. *Id. 2. de Orat.*

Digitized by Google

de Orat. Præcidere dubitationem. ¶ Item pro deſignare, ut cum quis non ſimpliciter, & in univerſum admittitur ad dicendum, aut oppugnandum, ſed cogitur id deſignare, quod dicere, aut oppugnare velit. Tranſlatio ſumpta eſt a fabris, qui quod ſecare ferra volunt, prius linea ducta ſignant, & præcidunt. *Cic. in Acad. l. 4. c. 43.* Præcide, & ſtatue, quid libeat. ¶ Item pro dure negare. *Cic. Att. l. 10. ep.* 16. Quod quia plane, cum in Formianum veniſſet, præciderat. *Id. ib. l. 8. ep. 4.* Plane ſine exceptione præcidit. ¶ Significat etiam verberare, percutere, ſed in hac ſignificatione ſæpius mutatur in *percido*, quod V. ¶ Item prædicare. *Martial. l. 4. ep. 48.* Præcidi gaudes, præciſus, Papile, ploras. *Id. l. 2. ep. 72.* utramque notionem verberandi, & prædicandi ſpectans, ludit in ambiguo: Os tibi præciſum, quanto nonipſe Latinus Vilia Panniculi percutit ora ſono. Ubique tamen alii *percido*, & *perciſum* reponunt.

Præcinctio, onis, f. Apud *Vitruv. l. 5. c. 3.* præcinctiones ſunt intervalla graduum in theatro, & diviſiones ordinum ſedendi. V. *Baltheum.* ¶ *Id. Vitruv. l. 2. c. 8.* Per mediam altitudinis curvaturam, præcinctionemque plataea ampla facta. h. e. per locum planum, quo colliſ cingitur.

Præcinctorius, a, um, adject. qui circumquaque præcingit, ut præcinctorii funes, apud *Vitruv. l. 10. c. 21.*

Præcinctura, æ, f. [illegible], *cintura*, faſcia, zona, qua veſtem mediam corpori aſtringimus. Narrat *Macrob. l. 2. Saturn. c. 3.* cum poſt Cæſaris de Pompejo victoriam interrogatus eſſet Cicero, cur in electione partis erraſſet, & non a Cæſare potius ſtetiſſet, reſpondiſſe, *præcinctura me decepit.* Utebatur autem Cæſar laxiore præcinctura, ita ut incedendo togæ laciniam traheret, propter quod mollis & effeminatus habitus eſt.

Præcinctus, us, m. præcinctura, præcinctio. *Non. c.* 18. *n.* 5. Caſſula eſt palliolum præcinctui, quod &c.

Præcinctus, a, um, [illegible], *cinto*, circum cinctus. *Ovid. epiſt. 4.* præcincti flore capilli. *Plin. l. 10. ep. 48.* Parietes teſtaceo opere præcincti. h. e. obducti. *Horat. l. 2. ſat. 8.* ut omnes Præcincti recte pueri, comptique miniſtrent. h. e. tunicas bene cincti, alte cincti, ut preſto eſſe ad omnem nutum poſſint, *accinti.* Hinc male præcinctus dicitur, qui mollis eſt, tardus, iners. *Macrob. l. 2. Saturn. c. 3.* Sylla Pompejum ſæpius admonuit, ut illum puerum (Cæſarem) male præcinctum caveret. Eadem leguntur apud *Suet. in Cæſ. c. 46.* ubi alii *perciſum* reponunt. V. vocem præcedentem.

Præcingo, is, 2. 3. [illegible], idem ac cingo, vel circum cingo. *Ovid. 2. Triſt. v.* 271. Et latro, & cautus præcingitur enſe viator. *Id. 14. Met.* fulvo cervix præcingitur auro. *Silius l. 3.* Præcingere litora muro.

Præcino, is, ui, centum, 2. 3. *cantare innanzi*, [illegible], ante cano. *Cic. 4. Tuſc. c. 2.* Deorum pulvinaribus, & epulis Magiſtratuum fides præcinunt. ¶ Interdum ſumitur pro prædicere, prædivinare. *Plin. l. 8. c. 46.* Hi greges repente lymphati futura præcinunt.

Præcipio, is, epi, eptum, 2. 3. *pigliare innanzi*, *preoccupare*, [illegible], Ger. *befehlen*, Gal. *commander*, Hiſp. *mandar*, [illegible], ante capio, prævenio, præoccupo. *Liv. l. 3.* Dum præciperent iter nuntii miſſi in caſtra. *Tacit. 3. hiſt. c. 15.* Feſtinato prælio victoriam præcepit. *Plin. l. 3. c. 9.* Veneno fata præcepit. *Lucr. l. 6. v. 802.* Niſi aquam præcepimus ante. ¶ Tranſlate ſumitur pro ante conciliare. *Cic. 2. Off.* Præcipiunt oratione benigna multitudinis animos. ¶ Item pro ante videre, præſidere. *Cic. 1. Off. c. 23.* Illud etiam ingenii magni eſt præcipere cogitatione futura. ¶ Eſt etiam jubere, imperare. *Cicer. 5. Famil.* Ego quidem, ut debeo, & ut tute mihi præcepiſti. ¶ Item præceptis inſtruere, docere, monere. *Cic. 2. de Or.* Num igitur placet, cum de eloquentia præcipias, &c. *Id. pro Mur.* Quod ſi portu ſolventibus ii, qui jam in portum ex alto invehuntur, præcipere ſummo ſtudio ſolent & tempeſtatum rationem, & prædonum, & locorum. *Quintil. l. 3. c. 1.* Præcipere artem oratoriam. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. de Am.* Recte etiam præcipi poteſt in amicitiis, ut, &c. ¶ Hinc abſolute uſurpatur pro præceptorem eſſe. *Suet. de illuſtr. Gramm. c. 16.* Scholam aperuit, ſed ita ut paucis, & tantum adoleſcentibus præciperet. ¶ *Præcepſi* pro præcepero. *Cato de R. R.* Villici officia quæ ſunt? quæ dominus præcepſit.

Præcipitans, antis, partic. a præcipito, ut Reſpublica præcipitans, quæ cadit, ſeu evertitur. *Cic. pro Syll. c. 31.* Sol præcipitans, ideſt occaſui vicinus. *Id. 3. de Or. c. 53.* Imber præcipitans. *Lucr. l. 6. v. 291.*

Præcipitanter, adv. *precipitoſamente*, [illegible], cum præcipitatione, inconſiderate, temere. *Lucret. l. 3. v. 1076.* Currit agens mannos ad villam hic præcipitanter.

Præcipitantia, æ, [illegible], præcipitatio. *Gell. l. 6. c. 2.* Cauſam quidem ei, & initium præcipitantiæ fecerit.

Præcipitatio, onis, *precipitazione*, [illegible], actus præcipitandi. *Sen. l. 1. de Ira, c. 12.* Etſi iræ aliquando, ut venenum, & præcipitatio, & naufragium, ex inordinato profuit, non ideo, &c.

Præcipitatus, a, um, [illegible], in præceps datus, *precipitato.* *Cic. pro Cæcin. c. 37.* Qui ſe præcipitatos ex locis ſuperioribus dicerent. *Velles. l. 2. c. 49.* Præcipitata morte ſugi. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 3.* mora ſpatium nox præcipitata negabat. h. e. ad diem vergens. *C. Matius ad Cic. l. 11. Fam. ep. penult.* Ætas præcipitata. h. e. decrepita.

Præcipitium, ii, *precipizio*, [illegible], locus præruptus, unde præcipitari facile quis poteſt. *Quintil. l. 1. c. 10.* Acto ſtilo in inſaniam, & per præcipitia delato. *Senec. ep. 8.* In præcipitia curſus iſte deducit. *Lactant. l. 2. c. 3.* Dum aliorum præcipitia videt.

Præcipito, as, avi, atum, 2. 1. *precipitare*, [illegible], Ger. *abhin ſturtzen*, Gal. *precipiter*, Hiſp. *deſpenar*, [illegible], in præceps dejicio, præcipitem ago. *Cic. 4. Tuſc.* Qui ſe e Leucade præcipitaverit. *Liv. l. 23. c. 37.* Præcipitare ſe de turri. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 15.* In flumen ſe præcipitare. ¶ Tranſlate *Cic. pro Dom. c. 37.* Ex altiſſimo dignitatis gradu præcipitari. *Virg. 2. Æn. v. 316.* furor, iraque mentem præcipitant. ¶ Præcipitare palmitem, eſt deorſum flectere. *Colum. l. 5. c. 6.* Quæ pars palmitis præcipitata eſt, fructu inducitur. ¶ Præcipitare moras, eſt feſtinanter moras objicere. *Virg. 12. Æn. v. 699.* Præcipitatque moras omnes. Eodem ſenſu *Silius l. 13. v. 774.* tu magna gerendi præcipita tempus. ¶ Præcipitare fata ſua, apud *Lucan. l. 7.* eſt accelerare ſibi mortem. Sic *Quintil. in ep. ad Tryphon.* Suadet ne præcipitetur editio. Et *Silius l. 3.* piſcoſque referre labores præcipitat, h. e. feſtinat. ¶ Sumitur etiam neutrorum more pro præcipitem cadere, ruere, celeriter deſcendere. *Plaut. Trinum. 2. 1. 30.* Qui in amorem præcipitavit, pejor perit, quam ſi ſaxo ſaliat. *Cic. in Somn. Scip. c. 5.* Ubi Nilus ad illa, quæ Catadupa nominantur, præcipitat ex altiſſimis montibus. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 25.* Multi jam menſes tranſierant, & hiems jam præcipitaverat. h. e. ad ver proxime accedebat. *Virg. 2. Æn. v. 9.* nox humida cœlo præcipitat. Quamquam in his omnibus, & hujuſmodi aliis ſubaudiri poteſt accuſativus *ſe.*

Præcipue, adv. *ſpezialmente*, *maſſimamente*, Ger. *fürnemlich*, Gal. *ſur tout*, Hiſp. *ſenaladamente*, [illegible], ante alias, potiſſimum, præſertim. *Cic. l. 2. Fam. ep. 5.* In qua ſum præcipue ab illo adjutus. *Brut. ad Cic. l. 11. Fam. ep. 19.* Me, & M. Brutum præcipue obſervant.

Præcipuus, a, um, *principale*, Ger. *fornem*, Gal. *principal*, Hiſp. *principal*, [illegible], potiſſimus, optimus, magnus, a *præcipio*, quia notat ante capere, quia præ aliis capitur. *Tacit. 10. Ann. c. 40.* Præcipuus ſcientia rei militaris. *Id. 6. Ann. c. 4.* Præcipuus circumveniendi Sabini. *Cic. 3. Fin.* Hoc, quod præpoſitum, vel præcipuum nominamus. *Plin. l. 8. c. 27.* Eſt & ad ſerpentis ictus præcipua. *Quintil. l. 6. c. 3.* Vis in eloquentia præcipuus. ¶ Sæpe ſumitur pro peculiari, vel ſingulari. *Cic. Att. l. 1.* Quod negas, præcipuum mihi ullum incommodum impendere. ¶ Apud JCtos præcipuum dicitur, quod per præceptionem peculiarem, & præter hæreditariam portionem legatum eſt, & ab eo cui legatum eſt, præcipitur ſeu ante capitur, quam partes hæreditatis diſtribuantur. *Sidon. l. 6. ep. 12.* Illud autem debere tibi quoddam, ut juriſconſulti dicunt, præcipui titulo, nec tuus poterit ire pudor infitias. Adde *l. 90. Dig. ad leg. Falcid.* & *l. 35. Dig. de legat. 2.*

Præciſe, adv. *preciſamente*, [illegible], abrupte, abſciſſe. Præciſe dicere, eſt cum compendio ſermonis dicere, & per ellipſim alicujus vocis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 29.* Sed id præciſe dicitur, ut ſi quis dicat, Athenienſium Rempublicam conſilio regi, deſit illud Areopagi. ſic cum dicimus, providentia mundum adminiſtrari, deeſſe arbitrator, deorum: plene autem & perfecte, &c. ¶ Præciſe negare, eſt dure negare. *Cic. Att. l. 8. ep. 4.* Nunquam reo cuiquam tam humili, tam ſordido, tam nocenti, tam alieno, tam præciſe negavi, quam hic mihi.

Præciſio, onis, *preciſione*, [illegible], actus præcidendi. *Vitruv. l. 4. c. 2.* Præciſiones tignorum. ¶ Apud Rhetores Figura ſententiarum eſt, quæ Græce Apoſiopeſis, Latine etiam Reticentia, & Interruptio vocatur, per quam membrum aliquod orationis reticetur, quod prætermiſſum magis ſignificat, quam ſi exprimeretur. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* *Quintil. l. 9. 2. 2.* *Auct. ad Herenn. l. 4.*

Præciſum, n. 2. pars carnis viſcerum, ideſt circa quod viſcera involuta ſunt, a *præcidendo*, quod oras circumciſas habeat. *Nævius* apud *Non. c. 2. n. 653.* Præciſum, omaſum, pernam, callum, glires, glandia.

Præciſura, æ, f. præciſio, abſciſio. Præciſuræ aſparagorum ab *Apic. l. 4. c. 2.* dicuntur, quæ præciſa abjiciuntur. ¶ Apud *Frontin. de colon.* præciſuræ dicuntur pinguiores agrorum laciniæ, ut interpretatur *Goeſius.*

Præciſus, a, um, [illegible], *ciſo*, abruptus, abſciſſus, partic. a præcidor. *Plin. l. 11. c. 37.* Nec præciſa oſſa recreſcunt. *Quintil. l. 12. c. 9.* Præciſi montes, *ſcoſceſi.* ¶ Tranſlate ſumitur pro dempto, oblato. *Cic. ad Brut.* 13. Oppreſſa ab impiis civitas, opitulandi poteſtate præciſa. ¶ Item pro brevi, obſcuro. *Quintil. l. 10. c. 2.* Qui præciſis concluſionibus obſcuri Salluſtium, atque Thucydidem ſuperant. *Id. l. 4. c. 2.* præciſa narratio. ¶ Item pro eo, qui muliebria patitur. *Sen. de Provid.* Interim in urbe ſecuros eſſe præciſos, & profeſſos impudicitiam? V. *Præcido.*

Præclamitatores, m. 3. qui Flaminem Dialem, ideſt ſacerdotem Jovis, antecedebant, clamantes, ut homines ab operibus abſtinerent, quia ei opus facientem videre irreligioſum videbatur. *Feſtus.*

Præclamo, as, n. 1. *gridare innanzi*, [illegible], ante clamo. *Paul. l. 7. Dig. ad l. Corn. de ſic.* Si putator ex arbore, cum ramum dejiceret, non præclamaverit, & hominem occiderit.

Præclare, adv. *nobilmente*, *egregiamente*, *ottimamente*, optime, egregie. *Cic. 3. Phil. c. 10.* Præclare facitis, qui de præſidio Conſulum referatis. *Id. pro Mil. c. 35.* Nihil in vita niſi præclariſſime feciſſe. *Id. 9. Fam. ep. 14.* Si in hac adminiſtratione vita mihi ponenda ſit, præclare actum mecum putem. *Id. Verr. 4.* Omnino præclare te habes. *Id. Phil. 13.* Pacem vult Antonius? præclare. *Id. 1. Acad.* Præclare explicare.

Præclareo, es, vel Præclareſco, is, n. 2. valde clareo. *Alcim. Avit. l. 6. ad Sorr. v. 708.* ſancto cunctis præclaruit ore.

Præclariter, adv. præclare. *Quadrigar.* apud *Non. c. 11. n. 56.* Rebus præclariter geſtis.

Præclarus, a, um, *molto chiaro*, [illegible], valde clarus. *Lucret. l. 5. v. 282.* Præclarumque velint cœli reſtinguere Solem. ¶ Tranſlate ſumitur pro valde bono, præſtanti, celebri. *Cic. 1. de Orat. c. 29.* Egregia, & præclara indoles ad dicendum. *Id. Verr. 4.* præclara & luculenta reclamatio. *Id. ibid. c. 11.* Multi manent præclari in Philoſophia. *Tac. Ann. 4. 2. 33.* T. Livius eloquentiæ ac fidei præclarus in primis. *Stat. 3. Theb. v. 184.* Armis præclari. *Salluſt. in Jug. c. 85.* Præclarior vita. *Hirt. de B. Alex. c. 24.* Præclariſſima patria.

Præclavium, ii, [illegible], pars veſtis, quæ ante clavum texebatur. *Afran.* apud *Non. c. 1. n. 326.* Tertium diem præclavium unum texere.

Præcludo, is, ſi, ſum, 2. 3. *ſerrare*, *chiudere*, [illegible], claudo, intercludo, præcido. *Cæſ. l. 2. B. G.* Per ſe cohortes ejecit, portaſque præcluſit. *Cic. pro Planc. c. 40.* Nam maritimos curſus præcludebat hyemis magnitudo. *Id. in Piſon.* In perpetuum tibi curiam præcluſiſſes. *Id. anteq. iret in exil.* Animus ad exponendam rei imaginem præcluditur.

Præclueo, es, n. 2. valde clueo, celebris ſum. *Prudent. in hymn. poſt cibum, v. 37.* Sic olim tua præcluens poteſtas. *Terentian. Maurus de metro Jambico:* Vel qui in vetuſta præcluent comœdia,

Præcluis, e, adject. qui præcluet, illuſtris, nobilis. Uſurpatur a *Martian. Capell. l. 1. pag. 2.* & 10.

Præcluſio, onis, f. concluſio, incluſio, ut præcluſiones aquarum. *Vitruv. l. 9. c. 9.*

Præcluſor, oris, m. qui præcludit, ut præcluſores legis. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 27.*

Præcluſus, a, um, *chiuſo*, [illegible], partic. a præcludor. *Ovid. 5. Met.* Sed omnet eſſe Deum, præcluſaque jnua lethi. *Cic. 7. Verr. 2. ult.* Omnes tibi aditus miſericordiæ judicum jampridem eſſe præcluſos.

Præco, onis, m. *banditore*, *trombetta*, Ger. *auſſrufer*, Gal. *crieur*, Hiſp. *pregonero*, [illegible], buccinator, prædicator, quales erant, qui in Curia Senatuſconſulta prædicabant, poſtquam decreta erant, qui in Senatu literas publice legebant, qui juſſu Magiſtratuum publice aliquid ore denuntiabant, qui in Comitiis Tribus, & Centurias citabant, & ſimilia faciebant. Dici videtur quaſi prædico, per Syncopen, vel a *præeo.* *Plaut. Bacch. 4. 7. 17.* Stulte neſcis nunc vendi te, atque in eo ipſo aſtas lapide, ubi præco prædicat. *Cic. 5. Fam. ep. 18.* Per præconem vendere. *Id. l. 2. Off. c. 23.* Præconis voci bona ſua ſubjicere. *Id. pro Dom.* Ut Cyprius Rex cum omnibus bonis ſuis ſub præcone ſubjiceretur. ¶ Tranſlate dicitur de laudatore, qui res a nobis geſtas laudando divulgat. *Cic. pro Arch. cap. 10.* O fortunate adoleſcens, qui tuæ virtutis Homerum præconem inveneris!

Præcoctus, a, um, adject. ante, vel bene coctus. *Plin. l. 14. cap. 9.* Dum præcocta alba faciunt, ſiccantes ſole.

Præcogitatus, a, um, adject. *premeditato*, *preveduto.* *Liv. l. 40. c. 4.* Præcogitatum facinus. *Senec. in ep.* Præcogitati mali mollis ictus venit.

Præcogito, as, 2. 1. *penſare innanzi*, [illegible], ante cogito. *Quintil. l. 10. c. 6.* Licet præcogitare plura, & animum ad cauſam componere.

Præcognitus, a, um, [illegible], ante cognitus. *Planc. Cic. l. 16. Fam. ep. 15.* Quod ſi latro, præcognito noſtro adventu, rurſus in Italiam ſe recipere cœperit.

Præcommodo, as, a. 1. commodo, præbeo. *Corippus l. 1. verſ. 7.* Officio quocumque datur præcommodo linguam.

Præcompoſitus, a, um, ante compoſitus, præparatus, partic. a præcomponor.

ponor. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 674. Cum præcompoſito nuntius ore venit.

Præconceptus, a, um, προσυλληφθεὶς, ante conceptus. *Plin. l.* 2. *c.* 82. Præconceptum enim ſpiritum exhalant.

Præcondio, is, a. 4. idem ac condio. *Apic. l.* 8. *c.* 8. Et hunc præcondies, ſicut hædum Tarpejanum.

Præconinus, a, um, adject. a præconio. *Suet. de Grammat. illuſtr. c.* 3. L. Ælius præconinus, quod pater ejus præconium feceras, vocabatus.

Præconium, ii, *preconio*, κήρυγμα, vox, vel officium præconis. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 18. Reſcripſit, eos, qui facerent præconium, vetari eſſe in Decurionibus, qui feciſſent, non vetari. *Id.* 13. *ad Att.* Deferre alicui præconium. h. e. rem aliquam vendendam dare. ¶ Quoniam vero a præcone res geſtæ etiam pronuntiari ſolent, ideo quandoque pro laude, fama, & gloria ſumitur, cum ſcilicet aliquis laudatur a genere, aut a virtutibus, cæteriſve bonis corporis, aut fortunæ. *Cic. pro Arch.* Qui non mandari verſibus æternum ſuorum laborum facile præconium patiatur. *Id. Fam.* 6. *ep.* 12. Præconium alicui tribuere.

Præconſumo, is, a. 3. προαναλίσκω, ante conſumo, vel conſumo, ſimpliciter. *Ovid.* 7. *Met.* v. 489. Atque ſuas ibi præconſumere vires.

Præconſumptus, a, um, προαναλωθεὶς, particip. a præconſumor. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 6. Nec præconſumptum temporis eſſe malis.

Præcontrecto, as, a. 1. ante contrecto. *Ovid.* 6. *Metam.* v. 474. Spectat eam Tereus, præcontrectatque videndo.

Præcoquis, & que, o. 3. idem ac præcox. *Nev.* apud *Non. c.* 2. *num.* 627. Huic puellæ præcoquis libido inceſt. *Colum. l.* 3. *c.* 3. Præcoques vites. Et *c.* 21. Serum fructum cum præcoque elevam.

Præcoquo, is, oxi, ctum, a. 3. πρὸ τῆς ὥρας πεπαίνω, eſt ante tempus ſuum coquere, ſeu maturare, præmature coquere. *Colum. lib.* 5. Uvæ commodius inſolatæ præcoquuntur. ¶ Nonnunquam valde, vel omnis coquere. *Plin. l.* 18. *c.* 38. Acinique præcoquuntur in callum.

Præcoquus, a, um, idem ac præcox. *Colum. l.* 12. *c.* 37. Uvas præcoquas quam maturiſſimas legito. *Martial. l.* 13. *epigr.* 46. Vilia maternis fueramus præcoqua ramis. Uſus & *Tertul. l.* 2. *de Pallio*, ubi Uticam vocat Romanam præcoquam, quaſi quæ præcoce, & præpropero conſilio Romana facta eſſet.

Præcordia, orum, n. διάφραγμα, proprie ſunt membrana cordi prætenſa, ſive ſeptum tranſverſum, quod vitalia viſcera a naturalibus ſeparat, quia cordi prætenditur. Græci diaphragma dicunt. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Exta hominum ab inferiore parte ſeparantur membrana, quæ præcordia appellantur, quia cordi prætenduntur, quod Græci appellaverunt φρένας. ¶ Metonymice præcordia dicta ſunt cor, & pulmo, & generalius hoc nomen ponitur pro quibuſcunque partibus interioribus cordi vicinis. *Plin. l.* 30. *c.* 5. Præcordia vocamus uno nomine exta in homine. ¶ Imo & ita appellantur partes laterales præcordiis ſubjectæ, quæ Græcis dicuntur ὑποχόνδρια, quia adjacent χόνδροις, ſive cartilaginibus nothartum coſtarum. *Cic.* 3. *Fin.* Felix rurſus, cum is ipſe anulus in præcordiis piſcis inventus eſt. ¶ Quia vero cor præcipua animæ ſedes exiſtimatur, hinc etiam præcordia ſumuntur pro animo, & animi affectibus. *Virg. Æn.* 2. v. 367. Redit in præcordia virtus.

Præcorrumpo, is, a. 3. *corrompere innanzi*, προφθείρω, ante corrumpo. *Ovid.* 14. *Met.* v. 134. Dum præcorrumpere donis Me cupit.

Præcorruptus, a, um, προφθαρεὶς, ante corruptus, partic. a præcorrumpor. *Ovid.* 9. *Met.* v. 396. Illa quidem venit, ſed præcorrupta.

Præcox, cis, adject. omn. gen. *primaticcio*, בכור, Ger. *fruehzeitig*, Gall. *meurauvant la ſaiſon*, Hiſp. *temprano antes la ſazon*, πρώϊμος, quod ante alia coctum, maturumque eſt, cui ſerotinum oppoſitum. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Præcocem maturitatem contrahere. *Plin. l.* 15. *c.* 12. *de perſicis duracinis.* Poſt autumnum matureſcunt, æſtate præcocia intra triginta annos reperta. ¶ Tranſlate dicitur de omnibus, quæ ante tempus fiunt, vel contingunt, ut Præcox ingenium, quod nimis cito maturitatem eſt conſecutum, nimiſque cito videtur adoleviſſe. *Quinctil. l.* 1. *c.* 3. Illud ingeniorum velut præcox genus non temere unquam pervenit ad frugem. *Id. in præfat. l.* 6. Riſit ille præcox ante quadrageſimum diem nulli datur. *Senec. Thebaid.* Fatum præcox. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. Modeſtia præcox. *Curt. l.* 8. *c.* 3. Nullum eſſe eundem & diuturnum & præcocem fructum: cœleſtes honores non dare te Regi, ſed auferre.

Præcraſſus, a, um, παχύτατος, valde craſſus. *Plin. l.* 26, *c.* 8. Cortex præcraſſus, ac renaſcens.

Præculco, as, a. 1. antea inculco. *Tertul. de monogam. c.* 10. Ad cujus ſenſum perſpiciendum, tanto inſtantius præculcandum eſt.

Præcultus, a, um, ante cultus, præparatus. *Cic. in Partit. c.* 23. Sunt autem alii quidam perfecti animi habitus ad virtutem quaſi præculti, & præparati rectis ſtudiis, & artibus.

Præcupidus, a, um, adject. *voglioſo*, valde cupidus. *Sueton. in Aug. c.* 70. Pretioſæ ſupellectilis præcupidus.

Præcuro, as, a. 1. ante curo. *Cal. Aurelian. Acutor. l.* 2. *c.* 37. Corpus erit præcurandum unctione olei lentiſcini.

Præcurro, is, præcurri, (& interdum præcucurri) rſum, n. 3. *correre innanzi*, προτρέχω, ante curro. *Cæſ.* 6. *B. G.* Præcurrunt equites: quanto res ſint in periculo, cognoſcunt. *Cic.* 1. *de Div.* Sed ita a principio inchoatum eſſe mundum, ut certis rebus certa ſigna præcurrerent. *Id. in Or. c.* 52. Horum uterque Iſocratem ætate præcurrit. *Id. Catil.* 4. *cap.* 9. Vos, qui mihi ſtudio præcurritis. *Nepos in Thraſyb. c.* 1. Cum eum nemo anteiret virtutibus, multi nobilitate præcurrerunt. *Plin. l.* 4. *ep.* 13. Amor votis ſuis plerumque præcurrit. *Id. l.* 6. *ep.* 28. Præcurrere adventum alicujus in aliquem locum. *Plaut. Merc.* 1. 2. *in fine.* Ea ego huc præcucurri gratia, ne te opprimeret.

Præcurſio, onis, προδρομή, actus præcurrendi. *Cic. de Fat. c.* 19. Conſentientes, non fieri aſſenſiones ſine præcurſione viſorum. ¶ Sumitur etiam pro ſenſa præcurrente, ſeu præcurſoria. *Cic. in Top.* Alia autem præcurſionem quandam adhibent ad efficiendum.

Præcurſor, oris, m. πρόδρομος, qui præcurrit. *Cic.* 7. *Ver. c.* 41. Quem iſta in decumis, in rebus capitalibus, in omni calumnia præcurſorem habere ſolebat, & emiſſarium. *Lactant. l.* 6. *c.* 7. Præcurſor viæ. Alii leg. *percurſor.* ¶ Præcurſores in exercitu, *i foriers.* *Liv. l.* 26. *c.* 17. Levia prælia inter extremum Punicum agmen, præcurſoreſque Romanorum fiebant.

Præcurſorius, a, um, adject. qui præcurrit. *Ammian. l.* 15. *c.* 1. Præcurſorius index. Eadem verba habes *l.* 31. *c.* 9. ubi alii leg. *procurſorius.* V. *Præceptorius*, ubi aliud ex *Plin.* exemplum habes.

Præcurſus, us, m. idem ac præcurſio. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Omnia intra ſt. Julii Idus Eteſiarum præcurſu.

Præcurſus, a, um, nom. ex particip. *precorſo.* *Ammian. l.* 18. *c.* 2. Rumore præcurſo.

Præcutio, is, uſſi, uſſum, a. 3. ante, vel prius quatio. *Ovid.* 4. *Metam.* v. 757. tædas Hymenæus, Amorque præcutiunt.

Præda, æ, f. *preda*, *bottino*, שלל, Germ. *raub*, Gall. *proye*, Hiſp. *robo*, λεία, λάφυρα, corpora rerum quæ capta ſunt, ut definit *Gell. l.* 13. *c.* 24. & differt a manubiis, quæ proprie ſunt pecunia a quæſtore ex venditione prædæ redacta, quamquam interdum promiſcue uſurpantur, teſte *eod. ibid.* V. *Manubiæ.* *Cic.* 7. *Ver. c.* 31. Cum ea res non ſolum provinciæ ſaluti, verum etiam prædæ eſſe poſſet. *Id. Phil.* 4. *c.* 4. Proponere ſibi urbem ad prædam. *Id.* 1. *Fin. c.* 16. Præda parta. *Liv. l.* 1. Hoſtilem in modum prædas agere. ¶ Sæpe dicitur de re venando capta. *Horat. l.* 4. *od.* 4. Cervi luporum præda rapacium. ¶ Tranſlate *Id. l.* 2. *ſat.* 2. Rejecta præda, quem præſens Mercurius offert. *Cic. Verr.* 3. *c.* 50. Magnos quæſtus, prædaſque facere. *Id. pro Dom. c.* 58. Prædam capere crudeliſſime ex alicujus fortunis.

Prædabundus, a, um, *depredando*, λαφυραγωγῶν, prædas agens. *Salluſt. in Jug.* Datque fidem, ſe prædabundum poſt paucos dies eodem venturum. Adde *Liv. l.* 2. *c.* 26.

Prædaceus, a, um, *di preda*, λεηλατικός, quod ex præda eſt. *Gel. l.* 4. *c.* 18. Rationem pecuniæ prædaceæ poſceretur. Optima quæque Editio habet *prædaticia*.

Prædamnatio, onis, f. anticipata damnatio. *Tertul. Apolog. c.* 26. Deſperata conditio eorum ex prædamnatione.

Prædamnatus, a, um, nom. ex partic. ante damnatus. *Liv. l.* 4. *cap.* 41. Culpam in prædamnatum collegam transferre. *Id. l.* 25. *c.* 15. Prædamnata ſpe dimicandi. h. e. præciſa, ſublata.

Prædamno, as, avi, atum, a. 1. ante damno, προκαταγινώσκω. *Lactant. l.* 5. *c.* 1. Non licet prædamnari quemquam incognita cauſa. *Suet. in Aug. c.* 56. Prædamnare amicum. ¶ Dicitur etiam *prædemno*, ut condemno. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 9. Stultum eſt perpetuæ ſe infelicitati prædemnare.

Prædatio, onis, f. *ſaccheggia*, *ruberia*, actus prædandi. *Vellej. l.* 2. *c.* 73. Latrociniis ac prædationibus infeſtatum mari. *Lactant. l.* 5. *c.* 9. Aperta prædatione graſſantur.

Prædatitius, vel Prædaticius, a, um, idem ac prædaceus. *Gell. l.* 13. *c.* 24. Ex manubiis, ideſt ex pecunia prædaticia.

Prædator, oris, m. *predatore*, *ſaccheggiatore*, שלל, Ger. *rauber*, Gal. *pilleur*, Hiſp. *robador*, λαφυραγωγός, prædo, populator, ſpoliator. *Cic.* 2. *Catil. c.* 9. Quos ego utroſque in eodem genere prædatorum, direptorumque pono. *Ovid.* 12. *Met.* v. 306. & Abas prædator aprorum. h. e. venator.

Prædatorius, a, um, λῃστρικός, quod ad prædatorem ſpectat. *Liv. l.* 29. *c.* 28. Nullum Romanum exercitum viderant, præter prædatorias claſſes. *Id. l.* 34. *c.* 36. Prædatoriæ naves, *navi corſare*.

Prædatrix, icis, f. quæ prædatur. *Stat.* 1. *Sylv.* 3. v. 88. Et Herculei prædatrix cedat alumni.

Prædatus, a, um, nom. partic. præda onuſtus. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 39. Bene ego ab hoc prædatus ibo. *Id. Perſ.* 4. 3. 113. Heu prædatus probe! ¶ Item prædando ablatus. *Vopiſc. in Probo*, *c.* 8. Cum de prædata inventus eſſet equus non decorus. ¶ Prædatus, a, um, eſt ante datus, *Cal. Aurel. Chronic. l.* 1. *c.* 1. *l.* 2. *c.* 1, & *l.* 3. *c.* 7. *ad fin.*

Prædelaſſo, as, a. 1. προκαταπονέω, ante delaſſo. *Ovid. Metam.* 11. v. 736. adjacet undis Facta manu moles, quæ primas æquoris iras Frangit, & incurſus quæ prædelaſſat aquarum.

Prædemno. V. Prædamno.

Prædenſatus, a, um, denſus factus. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Prædenſata, porrecta, ſinuata. Al. leg. *denſata*.

Prædenſus, a, um, ὑπέρπυκνος, valde denſus. *Plin. l.* 18. *c.* 18. Culter vocatur prædenſam, prius quam proſcindatur, terram ſecans.

Prædes. V. Præs.

Prædeſignatus, a, um, adject. prædeſtinatus. *Tertul. de reſur. carn. c.* 23. Ut mittat prædeſignatum vobis Chriſtum.

Prædeſtino, as, avi, atum, a. 1. *predeſtinare*, προορίζω, eſt præordinare, præmittere. *Liv. l.* 45. *c.* 40. Quos prætextatos curru vehi cum patre, ſibi ipſos ſimiles prædeſtinantem triumphos, oportuerat. *Nepos in Eumen. c.* 2. Macedoniam præoccupare prædeſtinaverat. Rectius alii *deſtinaverat*.

Prædexter, a, um, adject. qui magna dexteritate præditus eſt. *Gratius in Cyneg.* v. 68. Ut prædexter erat, geminiſque ſecuribus ingens.

Prædiator, oris, m. χρεωνήμων, peritus juris ad prædia pertinentis. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 14. Etſi reus locuples eſt, & Apulejus prædiator liberalis. Ita exponit hanc vocem *Manutius*, ut *Briſſon. de verb. ſignif.* Prædiatores, inquit, ut prædes, dictos puto, qui publice fidem ſuam obligabant. *Salmaſ. de modo uſur. c.* 16. prædiatores intelligit eos, qui eorum, quorum fides & bona publico obligata erant, prædia emebant, h. e. hypothecarum emptores. Gloſſ. Vet. *Prædiator*, ὠνητὴς ὑποχρέων.

Prædiatorius, a, um, o. 1. 2. περὶ χωρίων, quod ad prædium pertinet. *Cic. pro Balb. c.* 20. Cum de jure prædiatorio conſuleretur.

Prædiatus, a, um, prædiis munitus. *Apul. l.* 2. *Flor.* Ipſe bene veſtitus, bene prædiatus.

Prædicabilis, & le, o. 3. *degno di laude*, ἄξιος, quod eſt prædicatione dignum, palam dicendum, & gloriandum. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 17. Nec in miſera vita quicquam eſt prædicabile, aut gloriandum.

Prædicatio, onis, *commemorazione*, κήρυξις, celebratio, commemoratio. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 8. Ne hæc mea noſtrorum beneficiorum prædicatio non grata potius, quam arrogans videatur. *Plin. l.* 20. *c.* 10. Radix plurimorum prædicatione trita. ¶ Sæpe ſumitur pro laudatione. *Cic. pro Arch. c.* 11. In quo prædicationem, nobilitatemque fugiunt. ¶ Propria videtur eſſe præconis rem in auctione, vel alia de cauſa prædicantis. *Cic. Agr.* 2. *c.* 18. Ego præconi auctionem ipſam luctuoſam, & acerbam prædicationem futuram puto. Sunt qui leg. *recitationem*. *Apul. l.* 6. *A. A.* Mandatæ prædicationis munus exequebatur. V. Prædico, as.

Prædicativus, a, um, adject. vox philoſophorum, ut prædicativa propoſitio, apud *Apul. de ſyllogiſmo*, quæ rem aliquam abſolute explicat, & cui conditionalis opponitur.

Prædicator, oris, m. *predicatore*, *divulgatore*, κηρυκτής, divulgator, laudator. *Cic. pro Balb. c.* 2. Qui ſui facti, ſui judicii, ſui beneficii voluit me eſſe & prædicatorem, & auctorem. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. Te ipſo prædicatore, & teſte. ¶ Prædicatorem pro concionatore uſurpat *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 8. quæ notio non longe recedit a priori. ¶ Pro præcone rem divulgante *Apul. l.* 6. *Metam.*

Prædicatrix, icis, f. quæ prædicat. *Tertull. de anim. c.* 46. Hæc ſpecies ſummarum prædicatrix poteſtatum.

Prædicatus, a, um, adject. *lodato*, *famoſo*, *celebre*, ut arbor hiſtoriis prædicata. *Plin. l.* 16. *c.* 41.

Prædico, as, avi, atum, a. 1. *predicare*, *dire pubblicamente*, קרא, בשר, Ger. *auſchreyen*, Gal. *dire en publique*, Hiſp. *predicar*, *publicar*, ἀναγορεύω, aperte, ſeu publice dico, divulgo, palam promulgo, celebro, & proprie eſt præconum, deinde ad alia transfertur. *Cic. Ver.* 5. *cap.* 16. Si præco juſſu tuo prædicaſſet, decumas frumenti venire. *Colum. l.* 7. *c.* 12. *de cane villatica*. Quis hominum clarius, aut tanta vociferatione furem prædicat, quam iſte latratu? *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 32. Injuriam in eripiendis legionibus prædicabat. *Cic. Phil.* 14. *c.* 33. Quæ de illo viro Sylla, quæ Murena, quæ Servilius, quam ornate, quam honorifice ſæpe in Senatu prædicaverunt? *Id.* 1. *Catil.* Si mihi inimico, ut prædicas, tuo conflata via invidiam. *Id. pro Arch. c.* 11. Prædicari de ſe, ac nominari volens. *Id. pro Leg. Man.* Medeam prædicant in his locis fratris ſui membra diſſipaviſſe.

Prædico, is, ixi, ictum, a. 3. *predire*, הזהיר, Ger. *vorſagen*, Gall. *predire*, Hiſp. *predizir*, προλέγω, ante, ſive prius dico, prænuntio, præmon-

Digitized by Google

monſtro. *Cic. 1. Catil.* Quos ego jam multis, ac ſummis viris ad me venturos id temporis eſſe prædixeram. *Id. 4. Phil.* Si enim prodigiis, atque portentis Dii immortales nobis futura prædicunt. *Velley. l. 1. c. 4.* Chalcidenſes orti, ut prædiximus, Atticis Cumas condiderunt. *Sen. ep.* 103. Niſi aliquid prædixeris, intelligi non poterunt quæ refellentur. ¶ Significat etiam indicare, *intimare, far' intendere*. *Terent. Andr.* 1. 1. 19. Hoc primum in hac re prædico tibi. *Tac. Ann.* 1. c. 19. Reo, atque accuſatoribus diem prædixiſſent. h. e. agendæ cauſæ diem præſtituiſſet.

Prædictio, onis, *prediżione*, נבואה, Ger. *vorſagung*, Gal. *prediction*, Hiſp. *predicion*, προάγγελσις, actus prædicendi, vel id, quod prædicitur, ſive prænuntiatur, ſive prædivinatur. *Cic. 1. de Divin. c.* 1. Eo quo ſæpe genere hariolorum etiam, & vatum furibundas prædictiones audiendas putaverunt.

Prædictum, i, *pronoſtico*, ῥηθέν, prędictio, quod prędictum fuit. *Cic. 2. de Div. c.* 24. Qui hęc Chaldęorum natalitia prędicta defendunt.

Prædictus, a, um, *predetto*, προειρημένος, ante, vel prius, vel ſupra dictus, partic. a prędicor. *Cic. 4. Acad.* Quęque ab his dicuntur, ſic perſequemur, ut nihil in prędictis relinquamus. ¶ Sępe ponitur pro prænuntiato, ſeu prędivinato. *Cic. 2. de nat. Deor.* Defectiones Solis, & Lunę in omne poſterum tempus cognitę, prędictęque ſunt. ¶ Item pro pręſtituto. *Suet. in Claud. c.* 8. Prędicta cœnę hora. *Tac. Ann.* 2. *c.* 6. Inſula Batavorum, in quam convenirent prędicta. ¶ Reperitur *prædicto* in ablat. abſ. ſine nomine. *Tac. l. 16. Ann. c.* 33. Prædicto, ne in Remp. haberetur.

Prædifficilis, e, adject. valde difficilis. *Tertul. de baptiſ.* c. 2. Prędifficilia penes homines, facilia penes Deum.

Prædiolum, i, *poderetto*, χωρίδιον, parvum prędium. *Cic. pro Cæl.* Mea prędiola tibi nota ſunt. *Id. Att. l.* 16. *epiſt.* 3. Prędiola belle ędificata.

Prædirus, a, um, adject. valde dirus. *Ammian. l.* 31. *c.* 24. (al. 8.) Facta dictu viſuque prędira.

Prædiſco, is, didici, n. 3. προμανθάνω, ante diſco. *Virg.* 1. *Georg. v.* 51. Ventos, & cœli varios prędiſcere mores. *Cic. de Orat. c.* 32. Quę in foro agenda ſunt, exercitatione prędiſcere.

Prædiſpoſitus, a, um, ante diſpoſitus. *Liv. l.* 40. *c.* 56. Nuntios prędiſpoſitos, ita, ut convenerat, miſit.

Prædītus, a, um, *ornato*, בעל, Ger. *begabet*, Gal. *doué*, Hiſp. *dotado*, ἐχων, λαχών, qui aliqua re pro aliis donatus eſt, ita aliquo ornatus, vel inſtructus, a *præ*, & *do*. *Cic. pro Leg. Man.* Itemque ſummis ornamentis honoris, fortunę, virtutis, ingenii prędītus Q. Hortenſius. ¶ Sumitur etiam in malam partem pro polluto, contaminato. *Cic. pro Syl.* Niſi vero me unum vis ferum pręter cęteros, me aſperum, me inhumanum exiſtimari, me ſingulari immanitate, & crudelitate prędītum. ¶ Item ſimpliciter pro eo, qui habet. *Id.* 5. *Ver.* Quid ageret illa ſtata prędītus, nesciebat. *Id.* 6. *Ver.* Magiſtratu ſummo prędītus. *Id. de Amic.* Prędītus ſtudio venandi. *Auct. ad Her. l.* 2. Timore prędītus. *Cic.* 2. *Invent.* Vitio perſpicuo prędītum exemplum poſuimus.

Prædīves, itis, o. *molto ricco*, ὑπερπλούσιος, valde dives. *Plin. l.* 34. *c.* 3. Prædives illud candelabrum coluit. *Claudian. l.* 1. *in Rufin. v.* 142. foret prędivitis aulę.

Prædivinatio, onis, idem ac divinatio. *Plin. l.* 8. *c.* 25. Eaque extra eum locum transferens ſemper incubat prędivinatione quadam.

Prædivīno, as, a. 1. idem ac divino. *Plin. l.* 11. *c.* 10. Prędivinant enim apes ventos, imbreſque. *Plaut. Trucul.* 2. 3. 27. Pę̨ias prędivinant, quo die eſuri ſiant.

Prædivinus, a, um, valde divinus. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Promittitur prędivina ſomnia repręſentare.

Prædium, ii, *poſſeſſione*, *podere*, שדה, Germ. *ligend guet*, Gall. *heritage*, Hiſp. *heredad de bienes rayzes*, χωρίον, poſſeſſio tum ruſtica, tum urbana. *Voſſius* cenſet, prędia a *prædibus* nomen accepiſſe, ut propriæ ſint bona, quibus quis, velut prędibus, poſſet ſe obligare. *Aſcon. in* 3. *Ver. c.* 54. diſtinguit inter prędia, & bona prędia. Inquit enim: *bona prædia dicuntur bona ſatiſdationibus obnoxia, ſive ſint in mancipiis, ſive in pecunia numerata, prædia vero domus, & agri.* Quod ille uno *Ciceronis* exemplo probat *Ver.* 3. *loc. cit.* *Ubi illa conſuetudo bonis prædibus, prædiiſque vendundis.* Verum hinc nihil tale conficitur. Dicuntur enim hic *bona prædes*, & fortaſſe etiam *bona prædia*, quibus ſatis publico cautum eſt. *Cic. loc. cit.* Prędibus, & prędiis populo cautum eſt. Adde *Liv. lib.* 22. *c.* 60. ¶ Differt a *poſſeſſione*, quia *poſſeſſio* generale nomen eſt. Nam *prædium* dicitur de omnibus bonis immobilibus, *poſſeſſio* etiam de mobilibus, ut de pecunia, de ſervis, de beſtiis, &c. Differt etiam a *fundo*, quia *fundus* eſt poſſeſſio ruſtica, ſive pars agri, *prædium* tum ruſtica, tum urbana. Itaque ſingula prata, vineę, horti, oliveta, pomaria, paſcua, ſalicta, nemora, loca cretaria, & piſcatoria, ſive villam, atque ędificium, ſive piſcinam, ſive vivaria habeant, ſive non habeant, ſinguli fundi ſunt, ſed in agro duntaxat: in urbe, oppido, caſtello, vico, quicquid tale eſt, prędium vocatur. Sed prędium, & fundus ſępe promiſcue uſurpantur. *Cicer. pro Roſc. Am. cap.* 15. Fructuoſa prędia colenda, ac tuenda petet filio tradiderat. *Id.* 11. *Att. ep.* 1. Fructus prędiorum abeunt in ſumptus.

Prædo, onis, m. *ladro*, *corſaro*, גנב, Germ. *rauber*, Gall. *pilleur*, *écumeur de mer*, Hiſp. *ladron*, λῃστής, qui ſive ſaciantes terra, mariva ſpoliat, quaſi prędator. *Cic. pro Leg. Man.* Cum veſtros portus in prędonum fuiſſe poteſtatem ſciatis. *Id. pro Dom. cap.* 55. Qua tandem iſtum perturbatione mentis omnium templorum, atque tectorum, totiuſque urbis prędonem fuiſſe cenſetis?

Prædocĕo, es, ui, ctum, a. 2. idem, quod doceo, vel ante doceo. *Prudent. in hymn. Epiph.* myrrheus pulvis ſepulcrum prędocet.

Prædoctus, a, um, nom. ex partic. ante doctus. *Salluſt. in Jugurt. c.* 94. Prædoctus a duce.

Prædomo, as, ui, itum, a. 1. προδαμάζω, ante domo, comprimo, ſedo. *Sen. ep.* 114. Et omnes caſus, antequam exciperet, prędomuit meditando.

Prædonius, a, um, adject. ad prędonem pertinens. *Ulp. l.* 8. *ff. de heredit. petit.* Prędonio more verſari cœpit.

Prædonulus, i, dim. a *prædo*. *Cat. apud Feſt.*

Prædor, aris, atus ſum, d. 1. *rubbare*, שלל, Ger. *rauben*, Gal. *piller*, Hiſp. *robar*, ληΐζω, eſt diripere, vi auferre, quemadmodum prędę in bello ſolent. *Cic.* 3. *Ver. c.* 78. Tuus apparitor de aratorum bonis prędabitur. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 3. Quę me nuper prędata puella eſt. *Nepos* 7. *c.* 8. In terram prędatum exire.

Prædūco, is, xi, ctum, a. 3. ante duco. *Plin. l.* 35. *c.* 16. Et quod ſi ęra prędicantur, violaceum reddit colorem. ¶ Prędducere alicui vallum, ſeu foſſam, eſt circumvallare. *Tac. l.* 14. *Ann. c.* 32. Neque foſſam, neque vallum prędduxerunt.

Præductorius, a, um, adject. ad prędducendum aptus, ut loca prędductoria, apud *Cat. R. R. c.* 135.

Præductus, a, um, nom. partic. ante ductus. *Sen.* 2. *de Ira*, c. 8. Prędductam obſeſſis percantibus foſſam.

Prædulcis, & ce, o. 3. *molto dolce*, πολυγλυκύς, valde dulcis. *Plin. l.* 12. *c.* 5. Fructus per ſolis Solibus coctus prędulci ſapore. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. *v.* 82. de *Sirenibus*: nautis prędulce minantur.

Prædurātus, a, um, nom. ex partic. valde induratus. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Prędurātum vas ſola torrebant.

Prædūro, as, a. 1. ὑπερσκληρύνω, *prater morem duro*, ſive valde durum facio. *Colum. l.* 3. *c.* 11. Nec nimium ſiccam, quia nimium prędurātur. Al. leg. *prædurat*. *Apic. l.* 2. *c.* 1. Adipes phaſiani pręduratos.

Prædūrus, a, um, *molto duro*, ὑπερσκληρός, valde durus. *Colum. l.* 6. *c.* 2. Illa ętas adhuc tenera eſt, hęc jam prędura. *Virg.* 10. *Æn. v.* 749. Prędurus viribus.

Præeminentia, æ, f. *preminenza*, excellentia, pręſtantia. *Claud. Mamert. in præf. lib.* 1.

Præemineo, es, n. 2. ὑπερέχω, valde emineo, antecello. *Senec. l.* 1. *controverſ.* 4. Albutium, qui Græcis pręeminet. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 12. Ea tempeſtate Caſſius cęteros pręeminebat peritia legum. Alii legunt *præminebat*, ſublato altero *e*: & ſic legitur etiam 3. *Ann. c.* 56.

Præeo, is, ivi, itum, n. anom. *andare innanzi*, קדם, Ger. *vorgehen*, Gal. *aller devant*, Hiſp. *preceder*, *delante*, ἡγέομαι, ante eo. *Liv. lib.* 2. Pręibat Aruns Tarquinius filius Regis. *Quintil. l.* 2. *c.* 5. Si lectionibus diſcipulis ſingula pręire ſemper ipſi (præceptores) velint. ¶ Pręire verba, eſt certam verborum formam alicui dictare, quam ille totidem referat verbis. Solebant enim veteres ad exſecrationes, vel devotiones hoſtilis exercitus, & ad fœdera percutienda, ſimileſque publicos ritus peragendos, certam verborum formulam habere conceptam, quod *carmen* vocabant, a qua ne minima quidem ſyllaba recedere licebat. Itaque ne Imperatores, qui ſe, hoſtilemque exercitum ſtatim exſecraturi, aut ii, per quos fœdera ſanciebantur, in proferendis formulis laberentur, adhibebatur Pontifex, aut Sacerdos, qui verba pręiret, ideſt conceptam verborum formulam dictaret, quam alter totidem verbis repeteret. Sic pręire verba juriſjurandi dicitur, qui juriſjurandi verba concipit, & juraturo dictat. *Liv. l.* 8. *c.* 9. Agedum Pontifex publicus Pop. Rom. pręi verba, quibus me pro legionibus devoveam. *Gell. l.* 14. *c.* 2. Si de omni officio judicis pręire tibi me vis, ideſt pronuntiare, quod ſequaris. Sic pręire obſecrationem, apud *Sueton. in Claud. c.* 25. Et præfari carmen. *Liv. l.* 5. ¶ Pręire verba de ſcripto, eſt dictare legendo. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Ne quid verborum prętereatur, de ſcripto pręire. ¶ Pręire voce alicui, eſt idem fere, quod pręire verba. *Cic. pro Mil. c.* 2. Qui heſterna concione incitati ſunt, ut vobis voce pręirent, quid judicaretis.

Præexercitamentum, i, n. *Priſcian. de præexercit. Rhet.* τὰ προγυμνάσματα vertit pręexercitamenta. h. e. prçludia.

Præfacilis, le, o. 3. *molto facile*, πάνυ ῥᾴδιος, valde facilis. *Plaut. Epid.* 5. 1. 21. Da pręfacilis auras Epidice. Al. leg. *facile*.

Præfactus, a, um, antefactus. *Cal. Aurel. l.* 2. *Chronic. c.* 2. & 14. & *l.* 5. *c.* 4. Al. leg. *præfectus*, eodem tamen ſenſu.

Præfamen, inis, n. prçfatio, procemium. *Symmach. l.* 2. *ep.* 34. Recordatis, hoc te prçfamine epiſtolam texuiſſe.

Præfamino, imperativum pro præfator. *Cat. de R. R.* c. 141. Janum Jovemque vino prçfamino. Ita explicat *Turneb.* quem conſule *l.* 15. *c.* 24.

Præfāris, re, atus ſum, d. 1. *parlar innanzi*, *far proemio*, Ger. *vorreden*, Gal. *avant*, *parler*, Hiſp. *hablar antes*, προοιμιάζω, eſt ante fari, praeloqui. *Virgil.* 11. *Æn.* Prçfatus Divos ſolio Rex infit ab alto. Ubi *Serv.* Prçfatus Divos, more antiquo. Nam Majores nullam orationem, niſi invocatis numinibus, inchoabant. *Cic. de Univ.* Quę de Deorum, qui cernuntur, quique ſunt orti, natura præfati ſumus. *Id.* 1. *Div. c.* 45. Majores noſtri omnibus rebus agendis, Quod bonum, fauſtum, felix, fortunatumque eſſet, prçfabantur. *Celſ. l.* 3. *c.* 1. Incipiam a prioribus, pauca de omnibus prçfatus. *Catul. carm.* 64. *de nupt. Pel. & Thet.* Talia prçfantes quondam felicia, &c. ¶ Præfari aliquem, eſt ejus nomen, auctoritatemque prçmittere. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Ariſtoteles diverſa tradit, vir, quem in iis magna ſecuturus ex parte, præfandum reor. ¶ Præfari honorem dicimur, cum rem non ſatis honeſtam dicturi, aliquot verbis præmiſſis mollimus, quod alioqui pudicis auribus indignum eſſet. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Nos autem ridicule, ſi dicimus, Ille patrem ſtrangulavit, honorem non præfamur, ſin de Aurelia aliquid, aut Lollia, honos præfandus eſt. Adde 2. *Fin. c.* 10. ¶ Præfari carmen. V. Præeo.

Præfatio, onis, f. 3. *prefazione*, *proemio*, הקדמה, Ger. *vorrede*, Gall. *preface*, Hiſp. *prologo*, πρόλογος, προοίμιον, id, quod prçloquimur. *Cic.* 5. *Ver. c.* 80. Quę porro præfatio tuæ donationis fuit. *Sueton. in Claud. c.* 25. Cum regibus fœdus in foro icit, vetere fecialium præfatione adhibita. *Plin. in præfat. natur. hiſtor.* Vocabula cum honoris præfatione ponenda.

Præfatiuncula, æ, f. brevis præfatio. *Hieronym. ep.* 128. *ad Pammach.* Et de obſervatione Pontificis præfatiunculam ſtruerem.

Præfatum, i, n. præfatio. *Symmach. l.* 6. *ep.* 3. Præfato opus eſt, ſi ardua poſtulentur.

Præfatus, us, m. prædictio. *Symmach. l.* 10. *ep.* 29. Comperit meo præfatu.

Præfatus, a, um, nom. ex partic. paſſive ſignif. prædictus, ante dictus. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. In præfata videmur incidere. *Vopiſc. in Aureliano*, *c.* 1. Vir illuſtris, ac præfata reverentia nominandus. *Arnob. l.* 5. Sine honoribus appellare prçfatis. ¶ *Senec. l.* 5. *de Benef.* c. 17. Quis ſuus querelo moritur? quis non recuſans, quis non gemens exit? Atqui hoc ingrati eſt, non eſſe contentum prçfato tempore. h. e. in fatis prædeſtinato.

Præfectiānus, a, um, adject. ad Præfectum pertinens. *Ammian. l.* 17. *c.* 3. Nec Præfectianus, nec præſidialis apparitor. Adde *l.* 2. & 3. *Cod. de apparit. Præf. Prat.*

Præfector, oris, m. idem ac Prçfectus. Vetus lapis Romæ, quem refert *Ferret. in Muſ. lapid. pag.* 176. Sentilius Ageſilaus Prçfector per Hiſpanias.

Præfectorius, a, um, qui prçfectura perfunctus eſt. *Ulp. de Senat. l.* 1. Sed vir Prçfectorius an fœminę Conſulari prçferatur, videndum.

Præfectūra, æ, *Prefettura*, ἡγεμονία, ἐπαρχία, officium, vel dignitas Prçfecti. *Cicer. Att. l.* 5. Prçfecturam petivit: negavi, me cuiquam negotianti dare. *Cæſ. l.* 8. *B. G. c.* 12. Prçfectura equitum. ¶ Sumitur item pro adminiſtratione alicujus urbis, vel provinciæ, & pro ipſa urbe, vel provincia, in quam Prçfectus mittitur. Perſę vocant Satrapiam, Ægyptii Nomon, Grçci Eparchiam, Proſtatiam, Strategiam. *Plin. l.* 5. *c.* 9. Ægyptus dividitur in Prçfecturas oppidorum, quas Nomos vocant, Ombiten, Phathniten, &c. ¶ Apud Romanos Prçfecturę erant urbes Italię cum ſuis agris, quorum populi, cum iniqui, ingrative erga Pop. Rom. fuiſſent, ac fidem datam ſemel, atque iterum fefelliſſent, tandem, ubi in poteſtatem, ditionemque ſunt adducti, propriis legibus, iiſque Magiſtratibus, qui imperium, & juriſdictionem exercebant, ſpoliati fuere, & Magiſtratuum Romanorum arbitrio regi cœperunt, qui in eas urbes ſinguli annis nomine Prçfectorum mittebantur. Formula enim Prçfecturę non longe a provincię formula videtur abfuiſſe. Ut enim quotannis in Provincias Prçtores Roma mitti ſoliti, ſic in Prçfecturas Prçfecti, qui eas adminiſtrarent, ac jus dicerent. Deinde Prætores, & Prçfecti non legibus perpetuis, quæ a Pop. Rom. datæ eſſent, Provincias, & Prçfecturas regebant, ſed arbitrariis, ideſt edictis, quæ ipſi promulgabant. Itaque inter omnes Italicæ civitates Prçfecturarum conditio infima erat, & incommodiſſima. *Sigon. de ant. jur. Ital. l.* 2. *c.* 12. &c. *Feſt.* Præfecturę eæ appellantur in Italia, in quibus & jus dicebatur, & nundinę agebantur, quarumque quędam erat Reſpublica, neque tamen Magiſtra-

tus

tus ſuus habebant, ſed quotannis ad eas Præfecti mittebantur, qui eis jus dicerent. *Cic. de nat. Deor.* Cum e Præfectura Reatina Romam venienti noctu duo juvenes cum equis albis dixiſſent, &c.

Præfectus, i, m. *Prefetto*, ἐπίαρχος, qui rei alicui agendę prępoſitus eſt, a *præficiendo*, ut prępfectus moribus, qui ad componendos mores eſt conſtitutus, al. Cenſus. *Cic. pro Cluent.* Tu es Prępfectus moribus? et Magiſter veteris diſciplinę, & ſeveritatis? *Idem poſt Redit.* His utitur quaſi Præfectis libidinum ſuarum. ¶ Præfectus Urbis, vel Urbi, Magiſtratus Romæ, qui urbanis negotiis præerat. *Gell. l.* 13. *c.* 16. Qui Præfectus Urbi, & bis Conſul fuit. A principio creabatur, quotieſcunque Regem ab urbe abeſſe oporteret. Reipublicæ tempore creabatur, quoties Conſules, & alii Magiſtratus in Monte Albano Feriis Latinis operam darent. Sub Imperatoribus magiſtratus hic cœpit eſſe perpetuus; multæque Reipubl. partes ejus procurationi tributæ ſunt, quas enumerat *Ulpian.* variis locis. ¶ Prępfectus Prętorio, fuit Magiſtratus Romæ, temporibus Cęſarum, talis apud Cęſares, qualis apud Reges fuerant Tribuni Celerum, & apud Dictatores Magiſtri equitum, qui diſciplinæ militari præerat, & ſecundas poſt Cęſarem partes gerebat. *Sueton. in Claud.* & *Cod. Juſtin. de Præf. Præt.* ¶ Prępfectus Vigilum fuit Magiſtratus Romæ, qui cum ſeptem cohortibus invigilabat, ne Urbs incendiis flagraret, neve ſcelere noctu in Urbe admitterentur. Creatus fuit ab Octaviano Auguſto. Nam etſi apud veteres Romanos incendiis arcendis Triumviri nocturni præeſſent, nonnunquam etiam Ædiles, & Tribuni Plebis intervenirent, familia publica circa portas, & muros diſpoſita, quæ inde, ſi opus eſſet, vocabatur, etſi eſſent & privatæ familię, quæ incendia vel mercede, vel gratia extinguerent, ut ait *Paul. l.* 1. *ff. tit.* 15. *n.* 1. tamen pluribus uno die incendiis exortis, teſte *Ulp. ibid. u. c.* quibus occurrere, ſatiſque facere non poſſe eos appareret, D. Auguſtus ſalutem Reipublicę tueri nulli magis credens convenire, quam ſuæ diligentiæ, nec alium ſufficere ei rei, quam Cæſarem, coercendorum incendiorum cauſa ſeptem cohortes opportunis Urbis locis diſpoſuit, ita ut binas regiones (tunc enim quatuordecim erant) unaquæque cohors tueretur, prępoſitis eis Tribunis, & ſuper omnes ſpectabili viro, qui Prępfectus Vigilum appellaretur. ¶ Apud Prępfectum Vigilum erat cognitio omnium ſcelerum, quæ nocturno tempore fieri ſolerent, pręſertim de incendio & latrocinio. Cognoſcebat ergo de incendiariis, effractoribus, furibus, raptoribus, & receptoribus, niſi ſiqua tam atrox, tamque famoſa eſſet perſona, ut ad Præfectum Urbis remittenda videretur. *Ulpian.* & *Paul. JCti.* ¶ Prępfectus annonæ, Magiſtratus Romę fuit extraordinarius, qui rei frumentariæ curam gerebat. *Liv. l.* 4. ¶ Prępfectus Ærarii, cui publicę pecunię cuſtodia & cura demandata erat. *Teſoriere. Id.* ¶ Præfecti Provinciarum erant, qui Provinciis prę erant. Sed potius appellabantur Prętores, vel Proconſules, vel Præſides, vel Correctores. Ex *Sigon. de ant. jur.* ... *l.* 1. *c.* 26. *Cic. Att. l.* 5. *epiſt.* 4. De quinque Prępfectis quid Pompeius facturus ſit, faciam, ut ſcias. ¶ Prępfectus Auguſtalis, fuit Prępfectus Ægypti, cui imperium ad ſimilitudinem Proconſulis lege ſub Auguſto datum eſt. *Ulp. l.* 1. *ad edict. l.* 1. *ff. tit.* 16. ¶ Prępfectus in militia dicebatur, qui alicui ordini pręerat. Singulorum enim ordinum aliquando Prępfecti creati ſunt. Hoc eſt, quod ſępe de Prępfectis alarum, & cohortium, &c. legimus apud *Tac. Cæſ.* & *Sueton.* Sic Prępfectus caſtrorum, *Mareſcialla di Campo*, *Tac. Sueton.* ¶ *Prępfectus* fabrum, fuit Magiſtratus militaris, cui artifices, qui caſtra ſequebantur, ut fabri lignarii, carpentarii, ferrarii, & cęteri, qui ad fabrilia ędificia deputati erant, obtemperabant. *Cæſ. ad Opium poſt epiſt.* 8. *l.* 8. *Cic. ad Att.* Jam duo Prępfecti fabrum Pompeji in meam poteſtatem venerant.

Præfericulum, vas æneum, ſine anſa, patens veluti pelvis, quod præferre in ſacrificiis ſolebant. *Feſt.*

Præfĕro, fers, tuli, latum, a. anom. *portare innanzi*, הֵבִיא, Germ. *fürſetzen*, Gall. *preferer*, Hiſp. *preferir*, προφέρω, ante fero. *Cic.* 6. *Verr.* Dextra ardentem facem præferebat. *Id.* 1. *Cat. c.* 6. Prępferre facem ad libidinem. ¶ Translate ſumitur pro oſtendere, prę nuntiare, ſigno illuſtri indicare. *Cic. pro Roſc. Amer.* Avaritiam prępfere, qui ſocietatem coiiſti de municipio, cognatique fortunis cum alieniſſimo. *Curt. l.* 4. *c.* 10. Vultus tuus neſcio quod ingens malum prępfert. ¶ Prępferre etiam eſt prępponere, anteponere. *Cic.* 6. *Phil.* Quem vos hominem a ſe ortum hominibus nobiliſſimis omnibus honoribus prętuliſtis. *Id. c. de Orat. c.* 84. Prępferre ſe aliis. *Colum. l.* 2. *c.* 3. Adeo ut multi prætulerint carere proventibus: hoc eſt maluerint. *Plin. l.* 12. *c.* 21. Prępfertur illa bonitate olei. ¶ Item anticipare. *Liv. l.* 39. *c.* 5. Ne plus in triumpho certaminum, quam in bello haberet, prætulit triumphi diem. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Prępfertur opinio. h. e. jactatur. ¶ Prępferre opem, pro afferre. *Stat.* 6. *Theb.*

Præfĕrox, ocis, o. πολυάγριος, valde ferox. *Liv. l.* 5. *c.* 36. Prępferoces legatos, Galliſque magis, quam Romanis ſimiles habuiſſet.

Præferrātus, a, um, *ferrato in cima*, προσιδηρωμένος, cujus anterior pars ferro munita eſt. Pilum prępferratum eſt, quod ferrum habet in ſummitate, quo Hetruſci olim utebantur ad pinſenda grana, diverſumque eſt a pilo rudo, quod ſine ferro eſt, ad uſum molarum, quas aquæ verſat, utilu. *Plin. l.* 18. *c.* 10. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ferro vinctum eſt. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 22. Pluſculum annum fui prępferratus apud molas Tribunus vapularis.

Præfervĭdus, a, um, ὑπόζεστος, valde fervidus. *Col. l.* 3. *c.* 1. Niſi tamen glaciali, vel prępfervidi. Translate *Liv. l.* 9. *c.* 18. trux, ac prępfervida ira.

Præfeſtinātim, adverb. idem ac prępfeſtine. *Siſen. apud Non. c.* 2. *n.* 708. Judices, quos vellent, ſolliciterent prępfeſtinatim, & cupide.

Præfeſtinātus, a, um, *accelerato*. *Col. l.* 11. *c.* 2. Quia neque prępfeſtinatum opus nimium immaturæ videri poſſit ante quindecim dies factum.

Præfeſtine, adv. προτεταγμένως, valde celeriter. *Plaut. Rud.* 2. 5. 4. Ut ſine labore extraxi hanc prępfeſtine ſatis. Ita quidam Lexicographi, ſed rectius alii *præfiſcine*, vel *præfiſcini*.

Præfeſtino, as, n. 1. προσπεύδω, ante tempus feſtino. *Liv. l.* 23. *c.* 14. Ne deficere prępfeſtinarent. *Plaut. Rud.* 1. 2. 31. Qui prępfeſtinet, ubi herus adſit, prępfloqui. ¶ Significat etiam feſtinando prępcurrere, prętereire. *Tac. Ann.* 5. *c.* 10. Toronæam, Thermæumque ſinum prępfeſtinans, mox Eubœam, anguſtias Iſthmi eradit.

Præfĭca, æ, f. ἡ Θρηνήτρια, mulier in exequiis ad plorandum pretio conducta, ut familiaribus, & cęteris flere incipientibus ſuo ejulatu, ſuiſque lacrymis præiret. Unde dicta ſit, docet *Feſtus*. Prępficę, inquit, dicuntur mulieres ad lamentandum mortuum conductę, quę dant cęteris modum plangendi, quaſi in hoc prępfectę. ¶ Nęnias quaſdam in laudem mortuorum canere ſolebant, quę tamen ineptę erant, & nugaces, mutatoque nomine in omnes conveniebant. *Plaut. Trin.* 2. 6. 14. Prępfica, quę alios collaudare abſentes, ſe ſe vero non poteſt. *Gel. l.* 18. *c.* 7. Vos, Philoſophi, mera eſtis, ut Cato ait, mortualia gloſſaria: namque colligitis lexidia, res tetras, & inanes, & frivolas, tanquam mulierum voces prępficarum. ¶ Quomodo prępficę differant a Funera, V. Funus: V. etiam *Hieron. Baruffaldi Differtat. de Præficis*.

Præfĭcio, is, eci, ectum, a. 3. *preporre*, הִפְקִיד, Ger. *fürſetzen*, Gal. *charger*, *commettre*, Hiſp. *poner en algun oficio*, ἐφίστημι, prępono, ex præ & facio. *Cic.* 4. *Ver.* An aliquem curatorem prępficere, qui ſtatuæ faciundæ prępeſſet. *Liv. l.* 4. Quos & pro Centurionibus ſibi prępfeceraut Tempanio auctore Equitum. Rurſus *Cic. pro Leg. Man. c.* 16. Imperatorem bello prępficere. *Id. pro Dom. c.* 33. populo ducem præficere.

Præfīdens, tis, nom. partic. valde fidens. *Cic.* 1. *Off. c.* 26. Homines ſecundis rebus effrenatos, ſibique prępfidentes.

Præfīgo, is, a. 3. *ficcare innanzi*, προσπήγνυμι, ante figo. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Lineas itineri prępfigunt. *Virg.* 3. *Æn.* Capita in haſtis prępfigere. ¶ Sumitur etiam pro prępludere. *Virg.* 3. *Georg.* Pruinaque ferratis prępfigunt ora capiſtris.

Præfigūro, a. 1. ὑποτυπόω, et prępſento, prępmonſtro. *Lactant. l.* 4. *c.* 20. Ac ſe quiſque in illis imaginibus prępfigurat.

Præfīnio, is, a. 4. *prefinire*, *determinare*, יָעַד, Ger. *verſchreiben*, Gal. *prefiner*, *limiter*, Hiſp. *determinar*, προορίζω, limites prępfigo, determino, prępſcribo. *Cic. de Prov. Conſ.* Prępfinit enim ſucceſſori diem. *Id. l.* 7. *ep.* 2. Quod prępfiniſti, quo ne pluris emerem. *Id.* 7. *Ver.* Neque de illo quicquam tibi prępfinio, quominus, &c. *Id.* 2. *de leg.* A quo iterum funerum ſumptus prępfinitur ex cenſibus a minis quinque uſque ad minam.

Præfinītio, onis, f. determinatio. *Julian. l. cum fine*, *ff. quando dies leg. vel fideicom. ced.* Cum ſine prępfinitione temporis legatum ita datum fuerit.

Præfinītus, a, um, adject. *determinato*, definitus, prępſcriptus. *Scæv.* 47. *ff. de Pact.* Intra prępfinitum tempus. ¶ Prępfinito, ablat. abſolute poſitus, pro prępfinito tempore, vel ex prępſcripto. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 19. Nam illis haud licebat, niſi prępfinito loqui.

Præfiſcĭne, adv. vel prępfiſcini, ἀβασκάντως, h. e. prępter faſcinum, citra invidiam, idem ac luſus iſta illa, *Abſit verbis invidia*, a *præ*, & *faſcino*. Sane prępoſ. *præ* hic accipi pro *ſine*, diſerte apud *Chariſ. l.* 2. *pag.* 210. *Putſch.* legitur. Laudaturi, *præfiſcini*, vel *præfiſcine* dicebant, quod putarent, homines effaſcinari, ſi impenſius laudarentur. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 84. Prępfiſcine hoc dixerimus, nemo etiam me accuſavit merito meo, neque me Athenis alter hodie 'ſt quiſquam, cui credi recte ęque putent. Uſus etiam *Titinnius*, apud quem, Paulla laudante immodice, perſona altera metu faſcini interrumpens ait: Paulla mea, amabo, pol te ad laudem addito, prępfiſcini: ne puella faſcinetur. Citat *Chariſ. ibid. pag.* 189. Sed poſtrema verba ipſius *Chariſii* videntur eſſe, non *Titinnii*. Adde *Afran. ibid.*

Præfīxus, a, um, ante fixus. *Liv. l.* 26. Et ſeptena jacula quaternos longa pedes data prępfixo ferro. *Virg. Æn.* 10. *v.* 479. Robur prępfixum ferro. h. e. ſummo ferrato. *Suet. in Cæſ. c.* 84. Caput haſtæ prępfixum.

Præfloratus, a, um, adject. libatus, deguſtatus, corruptus, ut prępflorata virgo, apud *Apul. in Apolog.* cui ſit pudicitię eſt imminutus. *Plin. in Paneg. c.* 58. Summumque illud purpurę decus, nonniſi prępcerptum, prępfloratumque tranſmittere. Adde *Liv. l.* 37. *c.* 58. ubi tamen al. leg. *defloratus*.

Præflōreo, as, n. 2. προανθέω, ante floreo. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Ideoque prępflorent talia, & prępgerminant.

Præflōro, as, a. 1. προαπανθίζω, prępſibo. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Et futuri gaudii fructum ſpes tibi jam prępfloraverit.

Præflŭo, a. 3. παραῤῥέω, ante fluo, prępterfluo. *Plin. l.* 5. *c.* 39. Pergamum, quod intermeat Selenus, prępfluit Cetius profuſus Pindaſo monte. Adde *Tac. Ann.* 13. *c.* 15. ¶ Cum accuſativo *Plin. l.* 3. *c.* 5. Aufidus ex Alpinis montibus Canuſium prępfluens.

Præflŭus, a, um, qui ante fluit. *Plin. l.* 19. *c.* 4. Hortos eſſe riguos habendus prępfluo amne.

Præfocabilis, le, adject. prępfocandi vim habens, ut prępfocabilis difficultas, apud *Cæl. Aurel. Acut.* 2. *c.* 27.

Præfocatio, onis, actus prępfocandi. *Scribon. Larg. Compoſit.* 100. Subitę prępfocationes.

Præfōco, as, a. 1. *affogare*, חָנַק, Germ. *erſticken*, Gall. *etouffer*, Hiſp. *ahogar*, ἄγχω, ſpiritum obſtructis faucibus claudo. *Ovid. in Ibin*, *v.* 558. Prępfocent animæ Gnoſſia mella viam.

Præfŏdio, a. 3. προορύττω, idem ac fodio, vel ante fodio. *Virg.* 11. *Æn. v.* 473. Prępfodiunt alii portas. Ubi *Serv.* Prępfodiunt, ideſt ante portas foſſas faciunt. *Ovid.* 13. *Met. v.* 6. Et oſtendit, quod jam prępfoderat, aurum.

Præfœcundus, a, um, πολύφορος, valde fœcundus. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Omnia autem celerius ſeneſcunt prępfœcunda.

Præfomentare, prępfovere. *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 19. Prępfomentare vulnera aqua gelida.

Præformator, oris, m. *Tertul. de Præſcript. c.* 30. Marcion inſtitutor, & prępformator Apellis.

Præformātus, a, um, ante formatus. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Namque incipientibus danda erit velut prępformata materia ſecundum cujuſque vires.

Præformīdo, as, a. 1. προδειμαίνω, valde formido. *Quintil. lib.* 4. *cap.* 5. Quem judex ſi providet, non aliter præformidat, quam, &c. Alii legunt *exformidat*.

Præformo, as, a. 1. προτυπόω, ante, vel prius formo. *Sil. l.* 9. *v.* 385. Atque hic prępformat dictis, fingitque monendo.

Præfortis, te, adject. valde fortis. *Tertul. de car. Chr. c.* 5. Hinc infirmum, inde prępfortem.

Præfovĕo, es, ante foveo. *Cæl. Aurel. Chronic. l.* 4. *c.* 1. Prępfotis partibus aquę marina, vel aceto ſalſo.

Præfracte, adv. *oſtinatamente*, ἀπηνῶς, obſtinate. *Cic.* 3. *de Offic.* Nimis prępfracte videbatur ærarium, vectigaliaque defendere.

Præfractus, a, um, *rotto prima*, διάῤῥηκτος, idem quod fractus, ſive ante, vel prius fractus. *Celſ. l.* 5. Surculus corpori infixus, ſi prępfractus eſt, vel altius deſcendit. *Ovid.* 12. *Metam.* Pinus prępfracta. ¶ Quoniam vero prępfractum dicitur, quod flecti non poteſt, ſed potius frangitur, hinc tranſlate prępfractus ponitur pro obſtinato, contumaci, pervicaci, quaſi duro, & inflexibili, *oſtinato*. *Val. Max. l.* 6. *c.* 5. *in fin.* Sed aliquanto Charondę Tyrii prępfractius, & abſciſſior juſtitia ad eum, & cruorem uſque. *Cic. in Hortenſ. apud Non. c.* 2. *n.* 664. Huic contrarius Ariſto Chius, prępfractus, ſeverus. ¶ Dicitur etiam de eo, qui conciſe loquitur, vel ſcribit, ideoque durus, & aſper eſt. *Cic. in Orat. c.* 13. Thucydides autem prępfractior, nec ſatis, ut ita dicam, rotundus.

Præfrigĭdus, a, um, περίψυχρος, valde frigidus. *Plin. l.* 17. *c.* 20. Quamlibet opaco, ſeptentrionalique, & prępfrigido ſita. *Celſ. l.* 4. *c.* 5. Vinum prępfrigidum. *Ovid.* 4. *de Pon. eleg.* 12. prępfrigidus Auſter.

Præfringo, is, egi, actum, a. 3. προκατακλάω, idem ac frango, vel prius frango, vel parte anteriore frango. *Liv. l.* 8. *c.* 10. Et haſtas aut prępfregiſſent, aut hebetaſſent.

Præfugio, is, a. 3. ante fugio. *Tertul. de anim. c.* 33. Etſi animum prępfugerit.

Præfulcio, is, lſi, ltum, a. 4. προερείδω, ante fulcio, prępmunio, ſuſtento. *Cic. Att. l.* 5. *epiſt.* 13. Per fortunas, quoniam Romę manes, primum illud prępfulci, atque prępmuni, quęſo, ut ſimus annui. ¶ Prępfulcire aliquem negotiis, aut miniſteriis, pro prępficere, dixit *Plaut. Perſ.* 1. 1. 12. & *Pſeud.* 3. 1. 6.

Præfulgens, entis, o. partic. a prępfulgeo. *Virg.* 8. *Æn. v.* 553. Quem fulva leonis pellis obit totum, præfulgens unguibus aureis.

Præ-

Prǽfulgeo, es, ſi, n. 2. ὑπερστίλβω, valde fulgeo. *Tac. Ann.* 13. *c.* 45. Conſulari decore prǽfulgere. *Auct. ad Her. l.* 3. Nec nimis illuſtres, nec vehementer obſcuros locos haberi oportet, ne aut obcęcentur tenebris imagines, aut ſplendore prǽfulgeant.

Prǽfulgurat, abat, imp. 1. antefulgurat. *Val. Flac. l.* 3. *Argon. v.* 119. Strictos quos vias prǽfulgurat enſe. h. e. fulgurare vias facit enſem vibrando.

Prǽfurnium, nii, προπνιγεῖον, os patens furni, qua ligna in fornacem induntur, & deinde obſtruitur. *Cat. c.* 38. *R. R.* Ventus ad prǽfurnium, caveto, ne accedat.

Prǽfuro, is, n. 3. ante, vel valde furo. *Stat. Theb.* 1. *v.* 420. torvus prǽfuris. *Id. l.* 4. *v.* 801. juſſumque in gurgite Martem prǽfurere.

Prǽfuſcus, a, um, valde fuſcus. *Manil. l.* 4. *v.* 715. Æthiopes maculant orbem, terraſque figurant Prǽfuſcas. Al. aliter leg.

Prǽgelidus, a, um, ὑπερψυχρός, quod multum, aut nimis frigidum eſt. *Liv. l.* 4. *c* 8. Prǽgelida frigora. Et *l.* 5. *c.* 6. Cœli ſtatus prǽgelidus. Adde *Sil. l.* 4. *v.* 256.

Prǽgermino, as, n. 1. προβλαστάνω, ante germino. *Plin. l.* 16. *c.* 29. Ideoque & prǽflorent talia, & prǽgerminant.

Prǽgero, is, ſſi, ſtum, a. 3. prǽfero, ante gero. *Apul. l.* 4. *Met.* Alius ſub oculis dominę ſpeculum prǽgerit.

Prǽgeſtio, is, n. 4. *deſiderar molto*, ὑπερπροθυμοῦμαι, valde geſtio, percupio. *Cic. pro Cœl. c.* 28. Prǽgeſtit animus jam videre primum lautos juvenes mulieris beatę.

Prǽgeſtus, a, um, ante geſtus. *Cœl. Aureliano. Chronic. l.* 1. *c.* 5. Oblivione prǽgeſtorum affici.

Prǽgigno, is, n. 1. προγεννάω, ante gigno. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 77. Quia nolebam, ex me morem prǽgigni malum. Al. leg. *progigni*.

Prǽglorioſus, a, um, adject. valde glorioſus. *Inſcript. apud Grut. pag.* 391. *n.* 5. Cl. Claudiano prǽglorioſiſſimo poetarum.

Prǽgnans, antis, f. *pregna*, *gravida*, הרה, Germ. *ſchwanger*, Gall. *enceinte*, Hiſp. *preñada*, ἔγκυος, ἐγκυμονοῦσα, ut veteres Gloſſę interpretantur, gravida, plena, in utero gerens, fœta, quę occupata eſt in efformando, quod conceperit. Pro eo in antiquis codicibus legitur *prǽgnas* abſque n; atque id, quantum ex *Chariſio* colligere licet, *Plinio* quoque agnitum videtur, & *Plaut. Cic.* 1. *de Div.* Cum prǽgnans hunc ipſum Dionyſium alvo contineret. ¶ Dicitur etiam de brutis. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 4. *de porca.* Quatuor enim menſes eſt prǽgnans. ¶ *Et de arboribus*, Prǽgnans autem arbor, quę etiam fœta dicitur, tunc eſt, cum humorem, & ſuccum ſibi familiarem exſuxit, necdum in folia, aut flores propagavit. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Incidentibus, qua maxime videatur eſſe prǽgnans. ¶ Tranſlate *Plaut. Aſin.* 2. 2. 10. Etiam de tergo ducentas plagas prǽgnantes dabo. h. e. eminentes, ac protuberantes, prout uteri ſolent prǽgnantium. *Juven. ſat.* 2. *v.* 55. prǽgnantes ſtamine fuſos.

Prǽgnas. V. Prǽgnans.

Prǽgnatio, onis, f. 3. *gravidanza*, κύησις, graviditas. *Var. de R. R. l.* 2. *c.* 1. Hi enim primi prǽgnationis, & extremi fines. Adde *Apul. l.* 1. *A. A.*

Prǽgnatus, us, m. prǽgnatio. *Tertul. adv. Jud. cap.* 9. Juvenculę prǽgnatus & partus.

Prǽgnaviter, adv. valde naviter. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 39. Indica prǽgnaviter. Alii leg. *prognaviter* h. e. valde ſtrenue.

Prǽgracilis, le, adject. valde gracilis. *Tac.* 4. *Ann. c.* 57. Prǽgracilis & incurva proceritas.

Prǽgrado, as, n. 1. prǽgredior, antevenio. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 318. Ipſum prǽgradat Parthenopeum.

Prǽgrandis, & de, n. 2. *molto grande*, ὑπερμεγέθης, valde grandis. *Plin. l.* 4. *c.* 13. Prǽgrandes aures. *Apul. l.* 2. *A. A.* Lucerna prǽgrandis.

Prǽgravatus, a, um, nom. ex partic. valde gravis factus. *Liv. l.* 10. *c.* 13. Prǽgravata inhęrentibus telis ſcuta. *Cal. l.* 6. 1. 7. Prǽgravatum caput.

Prǽgravidus, a, um, adject. valde gravidus. *Stat. l.* 6. *Theb. v.* 700. Molis prǽgravidę caſtigat pulvere lapſus.

Prǽgravis, & ve, n. 3. *molto grave*, ὑπερβαρής, valde gravis. *Plin. l.* 8. *c.* 21. Caput tantum prǽgrave ęgre ferens, ideſt dejectum ſemper in terram. *Curt. l.* 4. *c.* 13. Prǽgrave amiculum.

Prǽgravo, as, avi, atum, a. 1. *gravare ſopra modo*, Germ. *ſchwerer machen*, Gall. *peſer fort*, Hiſp. *mucho peſar*, ὑπερβαρύνω, ſupra modum gravo, opprimo, obruo. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 77. corpus onuſtum Heſternis vitiis animum quoque prǽgravat una. *Id. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 13. Urit enim fulgore ſuo, qui prǽgravat artes infra ſe poſitas. h. e. gravis eſt inferioribus, & infra poſitis nocet, qui bonis artibus cęteros vincit. invidiam enim inferiorum in ſe concitat. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, & ſignificat graviorem eſſe, prǽponderare. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Ne prǽgravet fructus pars aliqua. Quidam hunc locum active intelligunt. *Suet. in Caſ. c.* 76. Prǽgravant tamen cętera facta, dictaque ejus. *Col. l.* 7. *c.* 6. Flaccidis auribus, & prǽgravantibus, *orecchie pendenti*.

Prǽgrediens, entis, n. prǽcedens. *Cic.* 13. *Phil.* Sequantes alios, alium prǽgredientes amicos.

Prǽgredior, eris, eſſus ſum, d. 3. *andar innanzi*, קדם, Germ. *vorgehen*, Gall. *aller devant*, Hiſp. *ir adelante*, προέρχομαι, ante venio. *Liv. lib.* 10. *c.* 25. Qui lictores prǽgredi viderunt. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 7. Equus gregi prǽgrediatur. ¶ Aliquando eſt prǽtergredi, *paſſare*. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Ut prǽgreſſi hominis veſtigium occupent. ¶ Tranſlate ſumitur pro antecellere. *Salluſt. ad Caſ. de Rep. ord.* Qui tantum alios prǽgreſſus es, ut &c.

Prǽgreſſio, onis, προπορεία, anteceſſio. *Cic.* 2. *Fat. c.* 19. Ut nihil fieret ſine prǽgreſſione cauſę.

Prǽgreſſus, a, um, partic. a prǽgredior, *chi ha preceduto*. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 1. *v.* 105. Fama prǽgreſſa diem. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Prǽgreſſi hominis veſtigia occupare.

Prǽgreſſus, us, m. prǽgreſſio. *Ammian. l.* 21. *c.* 10. Quid in rebus tumultuoſis anteverſio valeat, & prǽgreſſus. *Cic.* 1. *Offic. cap.* 4. Cauſas rerum videt, earumque prǽgreſſus, & quaſi anteceſſiones non ignorat. Alii leg. *progreſſus*.

Prǽguberno, as, n. 1. ante guberno. *Sidon. l.* 5. *ep.* 13. Muſculis balęnarum corpulentiam prǽgubernantibus.

Prǽguſtator, oris, m. *credenziero*, προγευστής, qui cibos Principis prǽguſtat. *Suet. in Claud. c.* 44. ¶ Transfertur ad alia. *Cic. pro Dom. cap.* 10. Scilicet tu helluoni ſpurcisſimo, prǽguſtatori libidinum tuarum, &c.

Prǽguſtatus, a, um, partic. a prǽguſto. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Nec niſi prǽguſtatos cibos ſumente.

Prǽguſto, as, avi, atum, a. 1. *guſtare innanzi*, *far la credenza*. Germ. *vorkoſten*, Gall. *faire l'eſſay*, Hiſp. *hazer ſalva*, προγεύομαι, anteguſto. *Juven. ſat.* 6. *v.* 633. Timidus prǽguſtet pocula papas.

Prǽgypſo, as, a. 1. gypſo obduco. *Cal. Aurel. l.* 3. *Chronic. c.* 2. Ora vaſculi prǽgypſare.

Prǽhendo. V. Prehendo.

Prǽhibeo, es, a. 2. idem ac prǽbeo, apud vet. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 49. Cur ego veſtem, aurum, atque ea, quibus eſt vobis uſui, prǽhibeo? *Id. Men.* 5. 2. 51. Ancillas, penum recte prǽhibet. *Id. Rud.* 1. 2. 50. Ut verba prǽhibes, me periiſſe prędicas, h. e. uti narras. *Petron. in Satyr.* Prǽhibere mendacio fidem. Alii leg. *prǽbere*.

Prǽjacens, entis, n. ante jacens. *Plin. l.* 3. *c.* 4. Oppida de cętero rata prǽjacentibus ſtagnis.

Prǽjaceo, es, cui, n. 2. πρόκειμαι, ante jaceo. *Tac. l.* 12. *Ann. c.* 36. Campo, qui caſtra prǽjacet.

Prǽjacio, is, a. 3. *gettar innanzi*, προβάλλω, ante jacio. *Col. l.* 8. *c. ult.* Mox prǽjaciuntur in gyrum moles.

Prǽiens, euntis, n. 3. partic. a prǽeo. *Albinovan. ad Liviam.* Et venit, ſtella non prǽeunte, dies.

Prǽinfuſus, a, um, ante infuſus. *Cœl. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 24. Mulſum, in quo præcocta, vel prǽinfuſa fuerit ruta.

Prǽjudicatio, onis, f. idem ac prǽjudicium. *Quinct. l.* 4. *c.* 2. Aut ſi jam prǽjudicatione Senatus damnatus eſſet Milo. Al. leg. *prǽjudicio*.

Prǽjudicatus, a, um, ante judicatus. *Cic. pro Cluent. c.* 17. Ut ne ſemel, atque iterum prǽjudicata, condemnatos in judicium venerit. *Id. l.* 1. *nat. Deor. c.* 5. Tantum opinio prǽjudicata poterat. *Id. pro Cluent. c.* 2. Antequam de ipſa cauſa dicere incipio, hoc poſtulo, ut ne quid prǽjudicati afferatis.

Prǽjudicialis, le, adject. ut prǽjudicialis mulcta, *Cod. Theodoſ. leg.* 50. & 65. *de Appellationib.* & *Symm. l.* 10. *epiſt.* 58.

Prǽjudicium, ii, n. 2. *pregiudizio*, Germ. *ein vorgehend urtheil*, Gall. *prejugé*, *prejudice*, Hiſp. *prejuyzio*, προκαταγνώμη, id, quod judicium prǽcedit, ſeu quod ante judicium fit. *Aſcon.* Prǽjudicium dicitur res, quę, cum ſtatuta fuerit, affert judicaturis exemplum, quod ſequantur in eadem cauſa, vel paribus cauſis: judicium autem res, quę cauſam, litemque determinat. *Cic.* 1. *Verr.* De quo non prǽjudicium, ſed plane judicium jam factum putatur. *Id. pro Cluent. c.* 22. Cum is duobus prǽjudiciis jam damnatus eſſet, h. e. uno in Scamandrum, altero in Fabricium, in eadem veneficii cauſa factis. *Plin. l.* 5. *ep.* 1. Curianus orabat, ut ſibi donarem portionem meam, ſeque prǽjudicio juvarem. *Quinctil. l.* 4. *c.* 5. Prǽjudicia ſuere. ¶ Tranſlate *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 32. Veſtri facti prǽjudicio demotus Italia exceſſit. *Tacit. de Germ. c.* 10. Victoria hujus, vel illius pro prǽjudicio accipitur. ¶ Prǽjudicia triplicis generis ſunt, alia poſita ſunt in exemplis; ideſt in rebus, quę aliquando ex paribus cauſis ſunt judicatę; alia in judiciis ad ipſam cauſam pertinentibus, qualia in Milonem a Senatu facta dicuntur, alia in pronunciatione, ſeu in ſententiis de eadem cauſa, qualia fuerunt judicia de Scamandro, & de Fabricio in cauſa Oppianici, quale item eſt, cum duobus de officio aliquo contendentibus, lite in longum procedente, Magiſtratus jubet interea, dum ſententiam ferat, alterum officio fungi, quaſi judicans jam anne, ſe pro ea parte ſentire, penes quam vult eſſe rem, de qua litigatur, quod prǽjudicium Juriſconſultis dicitur, quia poſſidentem adjuvat, & obeſt excluſo. *Quinct. l.* 5. *c.* 2. ¶ Interdum prǽjudicium uſurpatur pro damno, ſive jactura. *Ulp. l.* 1. *§. quemadmodum, ff. de agnoſc. vel alend. lib.* Si maritus, uxore denuntiante, cuſtodes miſerit, nullum prǽjudicium facit.

Prǽjudico, as, avi, atum, a. 1. *giudicare innanzi*, Germ. *zu vor urtheilen*, Gal. *prejudicier*, Hiſp. *prejudicar*, προκαταγινώσκω, ante judico, prǽjudicium facio. *Cic.* 3. *de Leg.* Edant, & exponant, quid in Magiſtratu geſſerint, deque iis Cenſores prǽjudicent. ¶ Tranſlate ſumitur pro ante tempus cenſere, arbitrari, opinari, ſtatuere. *Brut. ad Cic. ep.* 4. Quod enim nondum Senatus cenſuit, nec P. R. juſſit, id arroganter non prǽjudico. ¶ Item pro nocere, *pregiudicare*. *Ulpian. l.* 1. *ff. de Magiſtr. conven.* Pupillo prǽjudicare.

Prǽjuratio, onis, f. προωμοσία, juramentum illud, quod ii facere dicuntur, qui ante alios conceptis verbis jurant, poſt quos alii in eadem verba jurantes tantummodo dicebant. *Feſtus.*

Prǽjuvo, as, uvi, a. 1. προβοηθέω, ante juvo. *Tac. l.* 5. *hiſt. c.* 65. Et credebatur affectam ejus fidem prǽjuviſſe.

Prǽlabens, entis, n. partic. a prǽlabor. *Colum. l.* 11. *c.* 1. Prǽlabentis vero temporis fuga quam ſit irreparabilis, quis dubitet?

Prǽlabor, eris, pſus ſum, *traſcorrere*, προολισθαίνω, ante labor, prǽterfluo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 43 Piſces, quorum alter paulo prǽlabitur ante. *Lucan. l.* 6. Romę prǽlapſus mœnia Tibris.

Prǽlambo, is, n. 3. προλείχω, ante lambo. *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 109. Prǽlambens omne, quod affert.

Prǽlargus, a, um, adject. valde largus, abundans. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 14. Pulmo animę prǽlargus anhelet.

Prǽlatio, onis, f. *prelazione*, actus prǽferendi, ſeu anteponendi. *Valer. Max. l.* 7. *c.* 8. *n.* 4. Sed etiam contumelioſa prǽlatio videri poſſet. Adde *Tertull. in Apolog. c.* 13.

Prǽlator, oris, m. qui prǽfert, & anteponit. *Tertul. de pudic. c.* 2. Miſericordię prǽlator, quam ſacrificii.

Prǽlatus, a, um, nom. ex partic. *antepoſto*. *Ovid.* 4. *Met. v.* 56. Altera, quas Oriens habuit, prǽlata puellis. *Virg.* 5. *Æn. v.* 541. prǽlato invidit honori. *Tertull. l.* 1. *cont. Marcion. c.* 9. In utroque prǽlatior noſtro creatore. ¶ *Tacit. Ann.* 6. *c.* 35. Vulnus per galeam adegit, nec iterare valuit, prǽlatus equo, *traſportato dal cavallo*.

Prǽlavo, as, a. 3. ante lavo. *Apul. in Apolog.* Ejus merito os, ut bono potius poculum, prǽlavitur.

Prǽlautus, a, um, adject. valde lautus, ſplendidus. *Suet. in Ner. c.* 30. Prǽlautos, vereque magnificos. Adde *in Vitell. c.* 2.

Prǽlaxo, as, a. 1. ante, vel valde laxo. *Cœl. Aurel. Chronic. l.* 2. *cap.* 1. Motus beneficio prǽlaxato ęgrotante.

Prǽlectio, onis, f. ἐξήγησις, explicatio, eruditio, inſtructio: & pertinet proprie ad magiſtrum: dicitur autem *prǽlectio*, quia in legendo prǽit diſcipulis, *lezione magiſtrale*. *Quintil. l.* 2. *cap.* 5. Prǽlectio in hoc adhibetur, ut facile, atque diſtincte pueri ſcripta oculis ſequantur. Adde *l.* 1. *cap.* 3.

Prǽlector, oris, προαναγνώστης, qui prǽlegit. *Gell. l.* 18. *c.* 5. Si magiſtrum, prǽlectoremque habuiſſet.

Prǽlectus, a, um, adject. ſelectus, *Apul. l.* 7. *Metam.* Prǽlectum hircum victimate.

Prǽlegatus, a, um, nom. ex particip. ante legatus, h. e. relictus teſtamento. *Papinian. l.* 77. *ff. de legat. & fideicom.* Partes cohęredibus prǽlegatas reſtituere.

Prǽlego, as, avi, atum, a. 1. ante lego, ſeu teſtamento relinquo. *Plin. l.* 33. *c.* 2. Eam coronam teſtamento ei prǽlegavit. Adde *Scævol. Dig. lib.* 33. *tit.* 8. *leg. ult.*

Prǽlego, is, egi, ctum, a. 3. *leggere innanzi*, προαναγινώσκω, ante lego, ut ſolent prǽceptores ſuis diſcipulis. *Quintil. l.* 1. *c.* 41. Sed pueris, quę maxime ingenium alant, prǽlegenda. ¶ Eſt etiam prǽterire, ſeu prǽternavigare. *Tac. l.* 6. *Ann. cap.* 1. Campaniam prǽlegebat, ambiguus, an urbem intraret.

Prǽlialis, & le, n. 3. *coſa da guerra*, μαχικός, quod ad prǽlium pertinet. *Plaut. Curc.* 4. 4. 17. Meruęs pugnę prǽliares obritę jacent. ¶ Prǽliares dies ſunt, quibus prǽliari licet. *Feſt.* & *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 16. ubi al. leg. *prǽliales*.

Præ-

Prælīātor, oris, m. qui prælíatur. *Tacit. c. Ann. c. 73. de Germanico.* Nec minus prçliatorem (Alexandro) etiamſi temeritas abfuerit.

Prælīber, a, um, adject. valde liber. *Prudent. Apotheoſ. v. 87.* Liquido prçlibera motu.

Prælībātio, onis, f. prçguſtatio. *Tertull. de Anim. c. ult.* Sine ulla prçlibatione. Adde *Feſt.* in voce *Præmetium*.

Prælībo, as, a. 1. προλείβω, ante libo, & deguſto. *Stat. 3. Sylv. 4. v. 60.* Chare puer, ſuperis qui prçlibare verendum nectar, &c. ¶ Prçlibare viſu, uſurpatur pro aſpicere. *Stat. Achil. c. v. 88.* Vultum, & pectore a-heujus prçlibare viſu.

Prælīcenter, adv. nimis licenter. *Gell. l. 16. c. 7.* Quam verba fingit prælicenter!

Prælīdo, is, a. 3. prçſtringo, currendo tango. *Manil. l. 5. v. 80.* Obſtantemque mora totum prçlidere Circum. Al. leg. *perludere*, hoc eſt ludere per Circum.

Prælīgāmen, inis, n. amuletum. *Marcel. Empir. l. 5. v. 80.*

Prælīgāneum vinum, dicitur, quod vel prçmaturum eſt, vel prç omnibus legitur, quod & *præcium* Virgilio dicitur, *a* prçligando. *Cato R. R. c. 23.* Uvas miſcellas ad vinum prçliganeum legito.

Prælīgātus, a, um, nom. ex partic. ante, vel circum ligatus. *Cic. c. de Inv. c. 50.* Os obvolutum folliculo, & prçligatum. ¶ *Plaut. Bacch. 1. c. 18.* O prçligatum pectus! h. e. infamum, ducta metaphora eh iis, qui veneficiis & incantamentis ceu vinculis ligati de mentis ſtatu decidunt.

Prælīgo, as, avi, atum, a. 1. προδέω, anteriori parte ligo. *Liv. l. 22. c. 16.* Faſceſque virgarum, atque arida ſarmenta prçligantur cornibus boum.

Prælīno, is, livi, litum, a. 3. idem quod lino, vel circum, vel ante lino. *Gell. l. 13. c. 23.* Villur inexcultur, & rudes ne tectorio quidem prçlitas fuiſſe. ¶ Translate *Id. l. 7. c. 14.* Cum fucatur, atque prçlinitur, fit prçſtigioſum.

Prælīo, as, a. 1. idem quod prçlior. *Enn. apud Non. c. 7. n. 38.* Ita mortales inter ſe prçliant.

Prælīor, aris, atus ſum, d. 1. *combattere*, נלחם, Ger. *ſtreiten*, Gal. *combattre*, Hiſp. *pelear*, μάχομαι, dimico, pugno, congredior, prçlium ineo, pugnam committo. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 2.* Equeſtribus prçliis ſçpe ex equis deſiliunt, ac pedibus prçliantur. *Cic. 1. Div. c. 23.* Eudemus prçlians ad Syracuſas occidit. ¶ Translate ſumitur pro contendere verbis. *Cic. Att. lib. 1. ep. 11.* Ego enim ſic acriter, & vehementer prçliatus ſum. ¶ Paſſive impersonaliter. *Juſtin. l. 29. c. 1.* Grave bellum, in quo & diu, & varia victoria prçliatum fuit.

Prælīum, ii, *battaglia*, *conflitto*, *fatta d' arme*, מלחמה, Ger. *ſtreit*, Gal. *combat*, *bataille*, Hiſp. *pelea*, μάχη, conflictus, dimicatio, certamen, pugna. In marmoribus antiquis ſcribitur per æ, eodemque modo in Romano Maronis codice ſcribi teſtatur *Pierius ad Ecl. 6.* ac ſimiliter in aliis pleriſque manuſcriptis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. c.* Cum A. Poſthumius cum Octavio Manlio prçlio dimicaret. *Id. c. de Orat. c. 67.* Multaque ex eo prçlia prçclara feciſſet. *Liv. l. 21. c. 12.* Prçlium inire. *Nepos Miltiad. c. 3.* prçlium committere. *Virg. 3. Georg.* miſcere prçlia. *Id. ib.* imbelles dant prçlia cervi. h. e. committunt. *Liv. l. c.* Elicere ad prçlium, *tirar' a battaglia*. *Cæſ. l. 1. B. G.* Prçlium reſtituere, *rimettere*, *rinnovare*. *Cic. pro Leg. Manil.* Secundis prçliis uti. ¶ Differunt *prælium*, & *bellum*, ut pars, & totum. Nam illo ſolum pugna, hoc eſt conflictus, ſeu congreſſio ſignificatur; hoc vero notat totum illud tempus, quo in militia ſumus, quod & ſine prçlio eſſe poteſt. *Virg. l. 11. Æn.* Infantem fugiens media inter prçlia belli. ¶ Invenitur tamen *prælium* pro bello. *Petron. in Sat. c. 89.* Decenne prçlium. h. e. bellum Trojanum. *Liv. l. 31. c. 2.* Conſultatio de Macedonico bello integra ad Conſules, qui in prçlio cum Bojis erant, rejecta eſt. ¶ Translate *Virg. 1. Georg. v. 318.* Omnia ventorum concurrere prçlia vidi.

Prælŏcūtio, onis, f. prçfatio, exordium. *Senec. l. 3. controv. excerpt. in præfat.* Sibi haberetur diſertus, ſi e prçlocutione dimitteret. Al. leg. *prolocutione*, ex MSS.

Prælongo, as, a. 1. longum facio. *Plin. l. 11. c. 2.* Qua ſubtilitate pedum crura prçlongavit.

Prælongus, a, um, ὑπερμήκης, valde longus. *Liv. l. 22.* Diſpares, ac diſſimiles gladii: Gallis prçlongi, ac ſine mucronibus. *Quintil. l. 6. c. 4.* Homo prçlongus.

Prælŏquor, eris, d. 3. προλαλέω, ante, ſeu prius loquor. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 12.* Vix hoc erat prçlocutus, cum ego Appium Cenſorem eadem lege poſtulavi. *Plin. l. 8. ep. 21.* Quod mihi cauſam prçloquendi dedit, h. e. prçfandi.

Prælūceo, es, uxi, n. 2. προφαίνω, ante luceo, vel valde luceo. *Martial. l. 12. ep. 42.* Prçluxere faces, velarunt flammea vultus. ¶ Prçlucere alicui, eſt faces prçferre. *Suet. in Aug. c. 29.* Servumque prçlucentem exanimaſſet. ¶ Translate ſumitur pro nobilitare. *Cic. in Sall.* Ego majoribus meis virtute mea prçluxi. *Id. de Amic. c. 7.* Prçlucere bona ſpe. ¶ Interdum pro prçpollere, amœniorem eſſe. *Horat. l. 1. epiſt. 1.* Nullus in orbe locus Bajis prçlucet amœnis.

Prælūcĭdus, a, um, valde lucidus. *Plin. l. 37. c. 6.* Arabiç excellant candore circuli prçlucido, atque non gracili.

Prælūdĭum, ii, *ricercata*, προοίμιον, prçcentio, ille modulatio vocum, quç ante initium cantus fieri ſolet, & generatim quodvis initium, quod rei ſeriç prçmittitur. Hinc translate, & in malam partem. *Cic. Phil. 14. c. 3.* Prçludium illud, & portentum L. Antonius. Alii legunt *proludium*, alii *prælusium*, alii *propudium*.

Prælūdo, is, uſi, uſum, a. 3. προπαίζω, ante ludo, leve quiddam, ceu majoris rei initium, prçmitto. *Virg. l. 3. Georg.* Et ſparſa ad pugnam prçludit arena. *Sen. epiſt. 103.* Illi meliori vitç, longiorique prçluditur.

Prēlum, vel prelum, i, *torchio*, Ger. *trotteboum*, Gall. *presse*, Hiſp. *viga*, πιεστήρ, πιεστήριον, trabs illa in torculari, qua uva, oliva, aliudve premitur. *Vitruv. l. 6. c. 9. Plin. l. 13. c. 16. Serv. in 2. Georg.* Eſt a premitur, contractum ex *premulum*. Aliqui cenſent eſſe *a præluendo*, quod humore profluente prçluatur, ideſt madefiet. Qui deducunt *a premo*, omittunt diphthongum, qui *a prælum*, diphthongo utuntur. Meliores libri abſque diphthongo *prelum* habent. *Virg. 2. Geor. v. 242.* Colaque prelorum fumoſis deripe tectis. ¶ Dicitur & de aliis machinis, quibus aliquid comprimitur. *Plin. l. 13. c. 12. de charta*. Premitur deinde prelis, & ſiccantur ſole plagulæ, atque inter ſe junguntur. *Martial. l. c. ep. 42.* Sic tua ſuppoſitis perlucent prela lucernis. Hypallage eſt pro lucernæ tuæ ſuppoſitæ prelis perlucent.

Prælumbo, as, a. 1. ἀποσφονδυλίζω, lumbos præfringo. *Nav. apud Non. c. 2. n. 673.* Capis unumquenque prælumbare fuſtibus.

Prælūmĭnātus, a, um, adject. ante illuſtratus, ſeu explicatus. *Tertull. de reſurr. carn. c. 33.* Parabola e commentatore præluminata.

Prælūſio, onis, f. idem ut præludium. *Plin. l. 6. ep. 13.* Cujus quaſi prælusio, atque præcurſio has contentiones excitavit.

Prælustris, e, adject. *molto illuminato*, *e illuſtre*, multo lumine illuſtratus, & translate valde illuſtris, nobilis clarus, περιλαμπής, περιφανέστατος. Utramque notionem complexus *Ovid. l. 3. Triſt. el. 4. v. 5.* Vive tibi, quantumque potes, prælustria vita. Sævum prælustri fulmen ab igne venit.

Præluſtus, a, um, adject. bene lotus, nitidus, ut præluta habitacula. *Sid. l. 4.*

Præmacĕro, as, a. 1. ante macero. *Scribon. Larg. compoſit. 193.* Præmacerantur mala cydonia.

Præmaledīco, is, xi, ctum, a. 3. ante maledico. *Tertull. adv. Marcion. l. 5. c. 3.* Quomodo præmaledixiſſet eum creator, quem ignorat?

Præmando, as, avi, atum, a. 1. προεντέλλω, ante mando. *Vatinius Cic. l. 5. Fam. ep. 9.* Ego tamen, terra, marique ut conquireretur, prçmandavi.

Præmando, is, di, nſum, a. 3. ante mando. *Gell. l. 4. c. 1.* Si me id tibi præmandere, quod ajunt, poſtulas, h. e. minute explicare, ductum *a* nutricibus, quæ tenellis infantibus cibum ante manſum in os inſerunt.

Præmātūre, adv. *acerbamente*, *avanti tempo*, πρόωρον, immature, ante tempus. *Plaut. Moſt. c. c. 69.* Quia præmature vita careo. *Gel. l. 10. c. 11.* Coactius factum, & feſtinantius, præmature factum dicitur. Comparativ. *præmaturius* eſt apud *Papin. ff. l. 45. tit. 1. l. 118.*

Præmātūrus, a, um, πρόωρος, præcox, maturus ante alios, ſive ante tempus. *Colum. l. 11. c. 3.* Sed qui præmaturum fructum cucumeris habere volet. ¶ Translate accipitur pro omni eo, quod ante tempus fit, vel accidit, ut Senectus, vel mors præmatura, ideſt immatura, præcipitata, legitimum tempus prævertens. *Planc. ad Cic. lib. 10. Fam. ep. 8.* Quod præmatura denuntiatio boni civis imparati quam periculoſa eſſet, ex caſu Collegæ videbam. *Plin. l. 7. c. 51.* Senilem juventam præmaturæ mortis eſſe ſignum. *Tacit. l. 1. Ann. c. 30.* Præmatura hiems. *Id. l. 4. c. 17.* Præmaturi honores.

Præmedĭcātus, a, um, pharmacis, ſeu incantatione præmonitus. *Ovid. ep. 12. Heroid. v. 15.* Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes.

Præmedĭtātio, onis, f. *preveſione*, προμελέτησις, meditatio, & cogitatio rei futuræ. *Cic. 3. Tuſc. c. 14.* Hæc igitur præmeditatio futurorum malorum lenit eorum adventum, quæ venientia longe ante videris.

Præmedĭtātōrium, ii, n. locus, ubi meditatio fit, & præparatio. *Tertul. de jejun. c. 6.* Totum illud domicilium interioris hominis eſcis ſtipatum, vinis inundatum, decoquendis jam ſtercoribus æſtuans, præmeditatorium efficitur latrinarum.

Præmedĭtātus, a, um, partic. e præmeditor. *Cic. c. Offic.* Id ſe in foro optime jam præmeditatum facere. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Plaut. Epid. 3. 2. 39.* Ut parate eam præmeditatam meis dolis, aſtutiiſque onuſtam mittam. Alii leg. *permeditatam*.

Præmedĭtor, aris, d. 1. *antivedere*, *conſiderare innanzi*, Ger. *vorbetrachten*, Gal. *premediter*, Hiſp. *penſar antes*, προμελετάω, prius meditor, præcogito. *Cic. 11. Phil.* Eſt enim ſapientis, quicquid homini accidere poſſit, id præmeditari. Adde *Auct. ad Her. l. c. c. 5.*

Præmenſis, a, um, ante menſes. *Tabul. l. 3. el. 3.* Tunc cum præmenſæ defunctus tempora lucis, Nudus Lethæa cogeret ire rate. Alii rectius leg. *permenſæ*. *Fronton. de re agrar. pag. 183.* Præmenſi ſoli ſpatium.

Præmercor, aris, d. 1. προωνέομαι, prius emo. *Plin. l. 36. c. 2.* Pretio minus parcerent, eaque præmercarentur. *Plaut. Epid. 3. 3. 26.* Iſtam gnato tuo ſumus præmercati.

Præmeſſium. V. Præmetium.

Præmetium, ii, n. primitiæ frugum, quæ Cereri offerebantur. *Feſt.* Præmetium, quod prælibationis cauſa ante præmetitur. Alii leg. *præmeſſium*, alii *promeſſum*, eodem ſenſu.

Præmētor, aris, dep. 1. ante metor. *Solin. c. 40.* Dinocratem Alexandri juſſu Alexandriam præmetatum, ſupra expoſuimus.

Præmetuenter, adverb. ante metuendo, caute, provide. *Lucret. l. 4. v. 822.* errorem vitareque præmetuenter. Ita legit Gronov. ex MSS. Alii aliter.

Præmetuo, is, a. 3. ante metuo. *Lucr. l. 3. v. 1032.* At mens ſibi conſcia facti præmetuens adhibet ſtimulos, torretque flagellis. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 49.* Cæſar præmetuens ſuis. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 382.* Præmetuit cultus inoleſcere Chriſti.

Præmiātor, oris, prædo, & ſpeciatim prædo nocturnus, a *præmium*, quæ notat prædam. *Nav. apud Non. c. 2. n. 629.* In ſcena vos nocturnos coepit præmiatores tollere.

Præmiātrix, icis, f. quæ præmium dat. *Ammian. l. 14. c. 39.* Bonorum præmiatrix Adraſtia, ultrix facinorum impiorum.

Præmĭco, as, cui, n. 1. valde mico, reſplendeo. *Apul. l. 11. Met.* Præmicantis lunæ candor. *Prudent. in hymn. Calagurrit. v. 84.* Quæ viam paſſere cœli præmicando oſtenderent.

Præmĭgro, as, n. 1. προμεταναστεύω, ante migro. *Plin. l. 8. c. 28.* Ruinis imminentibus muſculi præmigrant.

Præmĭnens, entis, prominens. *Ulpian. Dig. l. 21. tit. 1. leg. 12.* Si quis naſura gutturoſus ſit, aut oculos præminentes habeat, ſanus videtur. Ita *Holand.* ſed *Torrentin.* habet *eminentes*.

Præmĭneo. V. Præemineo.

Præmĭnister, i, m. miniſter, vel qui ante miniſtrat. *Tertul. de Orat. c. c.* Opus præminiſtri. h. e. Joannis Baptiſtæ Præcurſoris. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 8.* ſcribit *camillum* apud Tuſcos ſignificare præminiſtrum Deorum.

Præmĭnistra, æ, f. quæ præminiſtrat, famula, miniſtra. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 8.* Camilla Dianæ præminiſtra. *Apul. in Apolog.* Lingua mendaciorum præminiſtra.

Præmĭnistro, as, a. 1. ante miniſtro, famulor. *Apul. l. c. Mileſ.* Aſſidue reſpiciens præminiſtrantem Fotidem. *Gel. l. 10. c. 3.* Magiſtratibus præminiſtrare.

Præmĭnor, aris, dep. 1. valde minor. *Apul. l. 5. A. A.* Malum grande præminatur. *Tertul. Apolog. c. 21.* Cum illis præminarentur.

Præmĭor, aris, atus ſum, depon. 1. prædam, ſeu quæſtum facio. *Sueton. in Tito, c. 7.* Suſpecta & rapacitas, quod conſtabat, in cognitionibus patris nundinari, præmiarique ſolitum.

Præmĭōſus, a, um, o. 1. 2. pecunioſus. Nam antiqui commodum, utilitatemque omnem præmium vocabant. *Accius*, Divitem, ac præmioſum avum. Adde *Feſtum*.

Præmissus, a, um, προπεμφθείς, *mandato innanzi*. *Virg. 9. Æn.* Interea præmiſſi equites ex urbe Latina.

Præmistus, vel Præmixtus, a, um, adject. ante mixtus, ut præmixta olera. *Apic. l. 4. c. 5.*

Præmītis, e, adject. valde mitis. *Venant. Fortun. l. 3. carm. 12. v. 37.* Horrea præmitis melius tua condita ſervans. Adde *Juvenc. l. 3. hiſt. Evangel.*

Præmitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *mandare innanzi*, προπέμπω, ante mitto. *Cic. 2. Off.* Præmittebatque de ſtipatoribus ſuis, qui ſcrutarentur arculas muliebres. *Virg. 1. Æn.* Rapidum ad naves præmittit Achatem. *Senec. ep. 5.* Cogitationes in longinqua præmittere. ¶ Dicitur interdum præmittere aliquem, qui ante ſe mori eum videt. *Tertul. ad uxor.* Quid geſtiamus liberos ſerere, quos cum habemus, præmittere optamus? *Senec. in Apocolocynth. ad fin.* Quos omnes Claudius, necubi imperatus eſſet, præmiſerat.

Præmium, ii, n. apud Veteres uſurpabatur pro pecunia, & quocunque commodo, & utilitate. *Nævius*. Sine præmio ſum, marſupium reliqui domi. *Lucret. l. 3. v. 970.* Omnia perfructus vitai præmia, marces. *Id. l. 5. v. 4.* qui talia nobis Pectore parta ſuo, quæſitaque præmia liquit. ¶ Interdum etiam pro præda, & ſpoliis ponitur; quæ notio videtur eſſe propria: nam præmium *a præda* deducit *Varro l. 4. de L. L. Virg. 11. Æn. v. 78.* Multaque præterea Laurentis præmia pugnæ Aggerat, & longo prædam jubet ordine duci. *Tacit. 1. hiſt. c. 51.* Exercitus expeditionem & uſum, præmia,

præmia, quam ſtipendia malebat. *Tibul. l. 1. eleg.* 1. *v.* 15. qui corpora ferro Vulneret, aut rapto præmia veſte petat. ¶ Frequentius tamen uſurpatur pro mercede, quæ pro recte factis datur, *premio*. *Cic. 1. de Or.* 1. 58. Propoſita virtutibus ſunt præmia, & ſupplicia vitiis. *Id. ib. cap.* 4. Commoveri amplius præmiis ad prædiſcendum. *Id. Catil.* 4. *c.* 3. Ampliſſima præmia alicui dare. *Id. pro Arch. c.* 3. Præmiis aliquem donare. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Præmio afficere. ¶ In ludis quoque & certaminibus præmia dicuntur, quæ proponuntur victoribus. *Virgil.* 5. *Æn. v.* 485. celeres certare ſagitta Invitat qui forte velint, & præmia ponit. ¶ Accipitur etiam in malam partem pro mercede, quæ datur ſceleri. *Tacit. l.* 1. *hiſt. c.* 1a. Minore metu, & majore præmio peccabatur. *Cic. de provinc. Conſ.* Quas provincias peſtiferi illi Conſules pro everſæ Reip. præmiis occupaverunt. ¶ Item pro mercede, ſeu pretio laboris. *Plin. l.* 3. *ep.* 17. Data opera tabellario miſſo; ego viaticum, ego etiam præmium dabo.

Præmodĕror, aris, d. 1. προσρυθμίζω, ante moderor. *Gell. l.* 1. *c.* 11. Præcidneis, at præmoderante cithara greſſibus.

Præmodulātus, a, um, particip. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Præmodulati geſtu cogitationem.

Præmŏdum, adv. ὑπὲρ τὸ μέτρον, ſupra modum. *Gell. l.* 7. *c.* 7. *ex Livio* 1a. Parcentes præmodum.

Præmmnio, is, a. 4. pro præmunio. Ita ſcriptum invenitur in pleriſque editionibus apud *Gell. l.* 13. *c.* 17. & *l.* 14. *c.* 2.

Præmoleſtia, æ, προλύπη, moleſtia ex malo, quod imminere putamus anticipata, hoc eſt timor ipſe malum futurum antecedens. *Cic.* 4. *Tuſc.* a. 30. Alii metum præmoleſtiam appellabant, quod eſt quaſi dux conſequentis moleſtiæ.

Præmōlior, iris, d. 4. *preparare*, προπαρασκευάζω, ante molior, vel præparo. *Liv. l.* 28. *c.* 17. Itaque præmolienda ibi ratus jam res, &c.

Præmollio, is, a. 4. προμαλάττω, ante mollio. *Quintil. l.* 4. *c.* 3. Si quid erit aſperum, præmolliemus, quo facilius aures judicum admittant.

Præmollis, & le, o. 3. παναπαλός, valde mollis. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Intra ſe parit ova præmollia. Adde *l.* 11. *c.* 37.

Præmollītus, a, um, προμαλαχθείς, partic. a præmollior. *Quintil.* 3. *s. c.* 9. Niſi illa præmollitus foverit ſulcus. *Id. l.* 6. *c. ult.* Præmollitæ mentes.

Præmonĕo, es, a. 3. *ammonire innanzi*, ὑπομιμνήσκω, ante moneo. *Cic.* 2. *Verr. c.* ſt. Animo ſane benevolo, ut magnopere caverem, præmonebat. *Ovid. lib.* 5. *Triſt. eleg.* 1. *verſ.* 16. Præmoneo, nunquam ſcripta quod iſta legat.

Præmonitio, onis, f. præmonitus. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 4. Agnoſce bonitatem Dei ex præmonitionibus.

Præmonitor, oris, m. qui præmonet. *Apul. de Deo Socrat.* Incertis proſpectus, dubiis præmonitor, periculoſis tutator.

Præmonitorius, a, um, adject. ad præmonendum aptus, ut præmonitorium edictum. *Tertul. de anim. c.* 3.

Præmonĭtum, i, n. præmonitus. *Gell. l.* 14. *c.* 2. Generalia quædam præmonita, & præcepta.

Præmonĭtus, us, m. προπαράγγελμα, præcedens monitio, prædictio. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 6. Deorum ſpreti præmonitus. *Ovid.* 15. *Met. v.* 80. Nec tamen inſidias, venturaque vincere fata Præmonitu potuere Deum.

Præmonĭtus, a, um, προπαραγγελθείς, *avviſata innanzi*. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Funqua arbor illa fatalis excidio orbis præmonitæ oraculo.

Præmonſtratio, onis, f. actus præmonſtrandi. *Lact. l.* 7. *c.* 14. Sæpe diximus, minora & exigua magnorum figuras, & præmonſtrationes eſſe.

Præmonſtrātor, oris, ὑποδεικνύς, qui præmonſtrat, & docet, quid faciendum ſit ante rem gerendam, vel ante periculum. *Ter. Heaut.* 5. 1. 5. Sed hic auditor meus, & monitor, & præmonſtrator Chremes hoc mihi præſtat.

Præmonſtro, as, avi, atum, a. 1. *dimoſtrare prima*, προδεικνύω, ante monſtro, oſtendo, doceo. *Cic.* 1. *de Div. c.* 7. Atque etiam ventos præmonſtrat ſæpe futuros inflatum mare.

Præmordĕo, es, a. 2. ἀποδάκνω, idem, ac mordeo, vel ante mordeo. In præterito habet *præmordi*, & apud vet. etiam *præmorſi*, ut *Gel.* 3. 7. *c.* 9. docet. *Plaut. in Trigem. apud eund. ibid.* Ni fugiſſem, medium, credo, præmorſiſſet.

Præmorĭor, eris, d. 3. προαποθνήσκω, ante morior. *Ovid. ep.* 8. *in fine*. Aut ego præmoriar, primoque extinguar in ævo.

Præmortŭus, a, um, jam mortuus. *Liv. l.* 3. *in fine*. Scaptium ipſum id quidem, etſi præmortui jam ſit pudoris, non facturum. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 7. *v.* 65. Noſtra tamen jacuere velut præmortua membra.

Præmovĕo, es, a. 2. ante moveo. *Cæl. Aurel. Chronic. l.* 2. *cap.* 5. Quoties longa remotæ præmoventur. Adde *l.* 5. *c.* 7.

Præmulſus, a, um, partic. a *præ*, & *mulceo*, permulſus, delinitus, mollitus. *Apul. l.* 1. *Florid. pag.* 342. *de Apolline:* Crines ejus præmulſis antiæ, & promulſis capronæ antependuli, & propenduli.

Præmunio, is, a. 4. *fortificare innanzi*, προτειχίζω, prius munio. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 55. Iſthmum præmunire inſtituit. ¶ Tranſlate *Cicer. pro Cæl. c.* 8. Quamobrem illa, quæ ex accuſatorum oratione præmuniri jam, & fingi intelligebam.

Præmunitio, onis, προκατασκευή, actus præmuniendi. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 75. Quid? ſi in homines charos, judicibuſque jucundos ſine ulla præmunitione orationis acerbius, & contumelioſius invehare?

Prænarro, as, a. 1. προλέγω, ante narro. *Ter. Eun.* 5. 3. 11. Oportuit, rem prænarraſſe me.

Prænaſcor, eris, dep. 3. ante naſcor. *Commodian. Inſtruct.* 6. Illum non aliquis prophetavit prænaſci.

Prænato, as, n. 1. προνήχομαι, ante nato. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Prænatanti piſciculo frontem ſuam ſpargit. ¶ Ponitur aliquando pro præterfluere. *Virg.* 6. *Æn. v.* 705. Domos placidas qui prænatat, amnem.

Prænavigatio, onis, navigatio præter aliquem locum. *Plin. l.* 6. *c.* 31. A Gorgonum inſulis prænavigatione Atlantis dierum quadraginta.

Prænavĭgo, as, n. 1. παραπλέω, ante navigo, vel præter, ſeu ultra navigo. *Plin. l.* 6. *c.* 23. Ut viginti dierum ſpatio prænavigarint inſulam, quæ Solis appellatur. Adde *cap.* 28.

Prænĕſte, is, n. *Paleſtrina*, Πραινεστός, urbs Italiæ, in Latio, in finibus Æquorum, in colle, intra montes, prope Vereſim fl. *Servius* deducit a πρίνος, hoc eſt ab ilice, quæ ibi abundat. *Stephanus* ſcribit, conditam, & nominatam a *Prænesto* filio Ulyſſis, & Circes, *Solinus* a *Præneſte* Ulyſſis nepote, & filio Latini Regis. Sed *Virg.* 7. *Æn.* conditam dicit a Cæculo Vulcani filio in Aretino monte.

Præneſtes, is, m. al. Præneſtus, i, filius Ulyſſis, & Circes, al. nepos Ulyſſis, filius Latini Regis Aboriginum. Condidiſſe creditur Præneſte urb. *Bocc. l.* 8. *Gen. in fine.*

Prænestīnus, a, um, adject. qui eſt ex Præneſte oppido. *Cic.* 2. *Div. c.* 41. Præneſtinorum monumenta. *Id. ib.* Præneſtinæ ſortes. Alludit ad celeberrimum Fortunæ templum, quod Præneſte fuit.

Prænĭmis, adv. μεγάλως, valde nimis. *Gel. l.* 19. *c.* 10. Hoc prænimis plebejum eſt.

Prænitĕo, es, n. 2. ὑπερλάμπω, magis, vel valde niteo. *Horat. l.* 1. *od.* 33. Cur tibi junior læſa prænitent fide. *Velles. l.* 2. *cap.* 39. Devictarum gentium titulis forum Auguſti prænitet.

Prænobĭlis, le, adjectiv. valde nobilis. *Apulej. lib.* 3. *Florid.* Prænobilior proprio ingenio, quam patrio conſulto.

Prænōmen, inis, n. *prenome*, πρὸ τοῦ ὀνόματος, quod nomini gentilitio præponitur. Romani enim gaudebant prænomine, nomine, cognomine, & aliquando etiam agnomine, de quibus V. *Nomen*. Fere autem per unam tantum, vel duas, vel tres literas ſcribebatur, ut M. *Marcus*, Cn. *Cneus*, Pub. *Publius*, &c. quod cum prænomina per omnem Romanorum ætatem triginta fuerint, vel paulo plura, facile ab omnibus ſcirentur. Imo etiam in familiari ſermone aliquando omittebantur. *Cic. Fam.* 7. *epiſt.* 33. Quod ſine prænomine familiariter, ut debebas, epiſtolam miſiſti, ad me. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 32. gaudent prænomine molles auriculæ. ¶ Interdum etiam prænomina nomini poſtpoſita ſunt, tametſi raro, interdum etiam diu in aliqua familia uſurpata, in nomina gentilitia tranſierunt; qua de re V. *Epitom. de nominum ratione*, quæ *Valer. Max.* tribuitur, *Sigon. de nominibus R. Manut. Onuphr. Panvin.* & alios.

Prænomĭno, as, a. 1. prænomen impono. *Epitom. de nomin. rat. qui liber Valerio Max. tribuitur a quibuſdam.* Tullus prænominatus eſt ominis gratia, quaſi tollendus.

Prænoſco, is, ovi, otum, a. 3. *conoſcere innanzi*, προγιγνώσκω, ante noſco, prædivino. *Cic.* 1. *de Div. c.* 38. Neque non poſſunt futura prænoſcere; *Stat. Theb.* 3. *v.* 490. Venturumque ſinas cœlo prænoſſe laborem. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 46. Tu primus ſentis, nos tamen prænoſcimus.

Prænotātus, a, um, nom. ex partic. ante notatus, præfiguratus. *Prudent. in Romano*, *v.* 629. Crux prænotata eſt prius. *Apul. l.* 11. *Metam.* Libri literis ignobilibus prænotati.

Prænotio, onis, πρόληψις, præcedens cognitio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 17. Hanc nos habere ſive anticipationem, ſive prænotionem Deorum.

Prænōto, as, 1. προσημειοῦμαι, ante noto, inſcribo. *Pallad. l.* 9. *tit.* 8. Signo aliquo prænotabis.

Prænubĭlus, a, um, ὑπερνεφής, valde nubilus, & obſcurus. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 13. Stat vetus, & denſa prænubilus arbore lucus.

Prænuncŭpo, as, a. 1. ante nuncupo, nomino. *Prudent. in hymno jejun.* *v.* 178. Prænuncupatus ore qui prophetico.

Prænuntiatio, onis, f. actus prænuntiandi. *Tertul. de anim. c.* 46. Beneficia prænuntiationum.

Prænuntiatīvus, a, um, adject. prænuntiandi vim habens. *Plin. l.* 2. *c.* 71. Propter piraticos terrores in ſpeculis prænuntiativi ignes accenſi.

Prænuntiatrix, icis, f. quæ prænuntiat. *Prudent. in paſſ. Laurent. v.* 29. vox prænuntiatrix gloriæ.

Prænuntio, as, a. 1. προαγγέλλω, ante nuntio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 6. Eſt enim vis, & natura quædam, quæ inſtinctu, inflatuque divino futura prænuntiat. *Ter. Phorm.* 5. 2. 10. Abi, prænuntia hanc venturam.

Prænuntĭus, a, um, προαγγελτικός, quod prænuntiat. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quæ nuper bello Octaviano magnarum fuere calamitatum prænuntiæ. *Sen.* 3. *de Ira*, *c.* 10. Procellarum ſunt quædam prænuntia. Ubi videtur ſubſtantivi more uſurpari. Sic apud *Plin.* 3. 2. *c.* 27. Hæc ingentium malorum fuere prænuntia.

Præobtūro, as, a. 1. ante obturo, præcludo. *Vitruv. l.* 10. *c.* 10. Præobturantes foramina.

Præoccĭdo, is, di, aſum, n. 3. ante occido, ante ad occaſum pervenio. *Plin. l.* 18. *c.* 29. Cui præoccidere caniculam neceſſe eſt.

Præoccupatio, onis, f. idem ac occupatio. *Nepos in Eumen. cap.* 3. Effecit etiam illud locorum præoccupatione, ut equitatu potius dimicaret, quam peditatu.

Præoccupātus, a, um, ante, vel valde occupatus. *Sen. ep.* 51. Omnes præoccupati ſumus virtutes diſcere, vitia dediſcere. *Velles.* 3. 2. *c.* 69. Præoccupata Aſia. *Liv. l.* 6. *c.* 21. Præoccupati beneficio animi.

Præoccŭpo, as, avi, atum, a. 1. *preoccupare*, *anticipare*, קדם, Germ. *vor einnemmen*, Gal. *preoccuper*, Hiſp. *prevenir*, *preocupar*, *ganar por la mano*, προκαταλαμβάνω, prævenio, anticipo. *Cic.* 10. *Phil. c.* 4. Quas enim partes ipſe mihi ſumpſeram, eas præoccupavit oratio tua. *Cæſar l.* 6. *B. G. c.* 40. Præoccupavit animos timor. *Liv. l.* 4. Præoccupavit ferre legem. *Colum. l.* 7. *c. ult.* Præoccupari alteribus.

Præopīmus, a, um, adject. valde opimus. *Tertul. de panit.* 2. 8. Immolatur vitulum præopimum.

Præopto, as, avi, atum, a. 1. προαιροῦμαι, ante opto, prius opto, potius opto, ſeu eligo, ſeu antepono. *Liv. l.* 23. Punicam Romanæ ſocietatem, atque amicitiam præoptandam eſſe. *Terent. Hecyr.* 4. 1. 17. Adeone pervicaci eſſe animo, ut puerum præoptares perire? *Nepos in Attic. c.* 12. Præoptare equitis Romani filiam generoſarum nuptiis. *Plaut. Capt.* 3. 5. 30. Meumque me potius caput præoptaviſſe periculo ponere, quam is periret. Ubi adverte Pleonaſmum τῷ *potius*.

Præpando, is, di, nſum, a. 3. προαναπετάννυμι, ante aperio. *Lucret. l.* 1. *v.* 144. Clare tuæ poſſim præpandere lumina menti. Adde *Cic. in Arat. v.* 274. ¶ Aliquando pro prætendere ſumitur. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Majores autem in terræ cavernarum exigua veſtibula præpandunt.

Præparatio, onis, *preparazione*, παρασκευή, apparatus. *Cic.* 2. *Off. c.* 21. In omnibus negotiis, priuſquam aggrediare, adhibenda eſt præparatio diligens.

Præparāto, adv. cum præparatione. *Quinct. l.* 4. 4. *c.* 1. *de narratione*. Quam nihil præparato, nihil teminato videtur feciſſe Milo!

Præparātor, oris, m. qui præparat. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. cap.* 33. Joannes præparator viarum Domini.

Præparatorius, a, um, adject. ad præparandum pertinens. *Ulp. l.* 3. *Dig. de liber. exhibit.* Superius edictum præparatorium eſt hujus interdicti.

Præparatūra, æ, f. præparatio. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcionc. c.* 13.

Præparatus, us, m. idem ac præparatio. *Gell. l.* 10. *c.* 11. Namque in præparatu rei ruſticæ, per tempeſtates pluviaſque, cum otium eſt, maturari poteſt. *Velles. l.* 2. *c.* 76. Præparatus Cæſaris habuit belli metum.

Præparatus, a, um, *preparato*, προπαρεσκευασμένος. *Cic. in Orat.* Si is non præparatis auribus inflammare rem cœpit. *Horat.* 3. 2. *od.* 10. bene præparatum pectus.

Præparcus, a, um, πάνυ φειδωλός, valde parcus. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Cætero præparcæ, & quæ alioquin prodigæ, atque edaces proturbent. *Id. l.* 10. *c.* 14. Animi eſſe humilis, & præparci.

Præpăro, as, avi, atum, a. 1. *preparare*, *apparecchiare*, הכין, Ger. *vorbereiten*, Gal. *preparer*, Hiſp. *apparejar*, παρασκευάζω, ante paro. *Cic.* 1. *Off. c.* 4. Ad eamque degendam præparat res neceſſarias. *Id. pro Cæl. c.* 15. Habes hortos, ad diligenter eo loco præparaſti, quo omnis juventus venit. *Id. de Am.* Præparare amicitias. *Id.* 2. *Tuſc.* Philoſophia præparat animos ad ſatus accipiendos. *Plin. l.* 8. *c.* 37. Præparare hyemi cibos.

Præparvus, a, um, adject. perparvus. *Juvenc. l.* 2. *in Matth. c.* 13. Præparvi ſinapi grano.

Præpatĭor, eris, dep. 3. ante, vel valde patior. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 34.

Præpedimentum, ii, n. *impedimento*, ἐμπόδισμα, impedimentum. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 29. Ne fallaciæ præpedimentum objiciatur.

Præpedio, is, ivi, itum, a. 4. ἐμποδίζω, idem ac *impedio*, vel valde impedio. *Plaut. Caſ. a.* 3. *ſc.* 5. Timor præpedit dicta linguæ. *Liv. l.* ſt. Sine modo, inquit, ſeſe præda præpediant. *Ovid. Her. ep.* 14. præpedit oſſa tremor.

Præ-

Præpedītus, a, um, impeditus. *Ter. Heaut.* 3. 1. 100. Quia in re noſtra aut gaudio ſumus prępediti nimio, aut ęgritudine. *Cic. pro Rab. c.* 7. Confectus ſenectute, pręceditus morbo. *Tacit. Ann.* 2. c. 73. Etiamſi pręceditus ſit Germaniam ſervitio premere.

Præpendĕo, es, n. 2. προκρεμάζω, ante pendeo. *Martial. l.* 9. *ep.* 50. pręppendet menta nec tibi barba minor. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 9. Pręppendent tegumenta.

Præpes, etis, o. *veloce*, ὠκυπέτης, quod ante aliquem volat, velox, facile acceſſibile. Proprie de avibus dicitur. Aves igitur pręppetes erant, quę proſpero volatu ante eum, qui auſpicabatur, volabant. Sed tamen pręppetes duntaxat dicebantur, ſi ſuperiora tenerent. Namque ea altiore aeris parte in inferiorem volarent, inferę nuncupabantur. *Serv.* 10 3. *Æn.* & *Nigid. apud Gell. l.* 6. *c.* 6. *Feſt.* Pręppetere dicebant veteres pro anteire, unde aves dicuntur pręppetes, quę ſe ante auſpicantem ferunt. *Liv. l.* 7. *c.* 26. Si divus, ſi diva tibi pręppetem miſiſſet. *Virg.* 3. *Æn. v.* 361. Et volucrum linguas, & pręppetis omine pennę. ¶ Sumitur etiam pro alato. *Cn. Matius apud Gell. l.* 6. *c.* 6. Dum det vincenti pręppes victoriæ palmam. ¶ Item pro veloci. *Cic.* 1. *de Div.* Pręppetibus pennis, lapſuque volantem. ¶ Item pro rapaci. *Val. Flacc. l.* 8. *Arg. de columba.* Quę ſuper ingenti circundata pręppetis umbre. idest certe rapacis. ¶ Item de eo, unde, vel ad quod lapſus facilis eſt. *Enn.* Pręppetibus hilares ſeſe, pulcriſque locis dant. *Gel. loc. cit.* dicit, locos pręppetes metaphorice dici ab Auguribus, quod ut aves, quæ proſperius pręvolant, pręppetes vocantur, ſic pręppetes etiam dicuntur loci, quos capiunt ad augurandum, quod idonei, feliceſque ſunt. *Enn. apud Gell. ibid.* Brunduſium pulchro pręcinctum pręppete portu.

Præpĕto, is, e. 3. *andar innanzi*, προφθάνω. *Feſt.* Pręppetere dicebant antiqui pro anteire.

Præpigneratus, a, um, nom. particip. oppigneratus. *Ammian. l.* 29. *c.* 10. Colloquiis pręppigneratus abſtruſis.

Præpilatus, a, um, adject. in anteriori parte in modum pilæ efformatus, ut pręppilate haſta, quę in acumine nullum ferrum præfixum habet, ſed inſtar pilę rotunda & obtuſa eſt: ut apud nos enſis pręppilatus, *ſpada da bottone*. Hujuſmodi haſtis ſe exercebant milites in pugnis ludicris, quemadmodum apud *Hirt. de B. Afric. cap.* 72. legimus, a Cęſare edoctos milites rationem pugnandi contra elephantos: hos enim in caſtra adductos haſtis pręppilatis feriebant, ut diſcerent, in quam corporis eorum partem tela tendere poſſent, cum adverſos in veris pręliis habuiſſent. Similiter apud *Liv. l.* 26. *c. ult.* ubi deſcribuntur exercitationes militares ſub duce P. Scipione, dicuntur milites rudibus (al. *ſudibus*) inter ſe in modum juſtę pugnę concurriſſe, pręppilatiſque miſſilibus jaculati. *Plinius* quoque *l.* 8. *c.* 6. narrat, inductos in circum elephantos a L. Piſone, atque, ut contemptus eorum increſceret, ab operariis haſtas pręppilatas habentibus per circum totum actos. *Idem l.* 9. *c.* 30. *de cornibus locuſtarum*: Cornibus, inquit, quę ſunt propria rotunditate pręppilata. Et tranſlate *Quint. l.* 5. *c.* 12. Declamationes, quibus ad pugnam forenſem, velut pręppilatis exerceri ſolebamus. ¶ Nihilominus apud *Ammian.* pręppilate miſſilia videntur eſſe, quę ferro acuto prędita ſunt. Is enim *l.* 24. de pugna Romanorum cum Perſis ita loquitur: Romani levius procedebant, & pręppilatis miſſilibus, per procurſatores principiis pugna tentatis. V. *Lipſ. l.* 4. *Poliorcet. dial.* 4. exponit *propilatis*. h. e. emiſſis, conjectis. V. dictionem ſequentem.

Præpilo, as, a. 1. pila emitto, pilis pugno. *Ammian. l.* 2d. *c.* 29. Dato ſigno ad pugnandum, utrinque concurſum eſt; pręppilabantur miſſilia, &c. Al. leg. *propilabantur* eodem ſenſu. *Id. l.* 24. Pręppilatis miſſilibus. V. *Præpilatus*.

Præpinguis, & gue, o. 3. *molto graſſo*, ὑπερπαχής, valde pinguis. *Col. l.* 3. Itaque non eſt vineis apta, vix etiam arbuſto, niſi pręppinguis, & vivida terra. Adde *Virg.* 3. *Æn. v.* 698.

Præpollens, tis, nom. ex particip. *aſſai potente*, ὑπερέχων, plurimum potens. *Liv. l.* 1. *c.* 37. Gens divitiis pręppollens. *Id. l.* 5. *c.* 34. Virtute, & fortune pręppollens.

Præpondĕro, as, avi, atum, a. 1. προσταθμάω, prius pondero, examino. *Stat.* 8. *Theb. v.* 615. Quem viciſſe cadunt, tacite pręponderat exul. ¶ Item pro pluris facere, ſeu ęſtimare. *Cic.* 3. *Off. c.* 4. Neque ea volunt pręponderari honeſtate. ¶ Item pro anteferre. *Quinctil.* 8. *Declam.* Non pręponderabit alterutrum, non eliget. Eſt etiam verbum neutrum, pro propendere, vergere. *Sen. l.* 1. *de clem.* In partem humaniorem pręponderet. ¶ Item pro pluris eſſe, ſeu pluris ęſtimari debere. *Gell. l.* 1. *c.* 3. Honeſtas procul dubio pręponderat.

Præpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *mettere innanzi*, הקדים, Ger. *fürſetzen*, Gal. *propoſer*, Hiſp. *preponer*, *poner adelante*, προτίθημι, eſt ponere ante. *Sall. in Jug.* Ubicunque res poſtulabat, pręſidium eſt pręppoſitum. *Cic.* 11. *Fam. ep.* 27. De qua priuſquam reſpondeo, pauca pręponam. ¶ Sumitur etiam pro pręficere. *Cic. pro L. Man. c.* 12. Quem bello prędonum pręponeretis. ¶ Item pro pręferre, pluris ęſtimare. *Cic. Phil.* 9. *c. ult.* Salutem populi Romani vitę ſuę pręppoſuit. ¶ *Præpoſivi* in pręterito. *Plaut. Rud.* 4. 2. 11. Lucrum pręppoſivi ſopori, & quieti.

Præporto, as, a. 1. προφέρω, ante me fero, vel porto. *Lucr. l.* 2. *v.* 621. Teloque pręportant violenti ſigna furoris. ¶ Tranſlate ſumitur pro pręſe ferre, idest ſigno aliquo exteriore animi affectus oſtendere. *Catull. Argon. v.* 194. Frons expirantis pręportat pectoris iras.

Præpoſitĭo, onis, *prepoſizione*, πρόθεσις, actus pręponendi. *Ulp. l.* 1. §. *igitur*, *ff. de exerc. act.* Igitur pręppoſitio certam legem dat contrahentibus. *Cic.* 5. *Fin. c.* 16. Neque tamen illa pręppoſitio tali ad eum, quem dixi, finem pertinebit. ¶ Apud Grammaticos pręppoſitio eſt pars orationis indeclinabilis, quę cęteris partibus aut ſeparata, aut conjuncta fere pręponitur. *Cic. in Top. c.* 11. Pręppoſitio enim *In* privat verbum ea vi, quam haberet, ſi *In* pręppoſitum non fuiſſet.

Præpoſitīvus, a, um, adject. quo pręponitur, ut vocales pręppoſitivę, apud *Priſcian. l.* 1. Conjunctio pręppoſitiva, apud *Diomed. l.* 1.

Præpoſĭtum, i, n. res quę aliis pręponitur, τὸ προηγμένον. *Cic.* 4. *Fin. c.* 26. Iſta bona non dico, ſed dicant Grece προηγμένα, Latine autem producta, ſed pręppoſita, aut pręcipua malo. *Id. ib.* Bonum ex quo appellatum ſit, neſcio, pręppoſitum ex eo credo, quod pręponatur aliis. *Id.* 1. *Acad. cap.* 10. Zeno bona, quę pluris eſſent ęſtimanda, ea pręppoſita appellabat. *Lucret. l.* 6. *v.* 996. Quapropter bene ubi hęc confirmata, atque locata Omnia conſtiterint nobis pręppoſta. *queſte promeſſe*, *queſti principii*.

Præpoſitūra, æ, f. *prepoſitura*, officium, & dignitas pręppoſiti. *Lamprid. in Heliog. c.* 6. Militaribus etiam pręppoſituris, & legationibus venditis. Adde in *Alexandro*, *c.* 46.

Præpoſĭtus, i, m. *prepoſito*, ἐπιστάτης, pręfectus, pręſertim in re militari. *Sueton. in Othone*, *c.* 1. Auſus etiam milites quoſdam, quod pręppoſitos ſuos occiderant, capite punire. Adde *Tac.* 1. *hiſt. c.* 36.

Præpoſĭtus, a, um, nom. ex particip. *prepoſto*, pręfectus alicui rei. *Cic.* 1. *Divin. c.* 34. Pręppoſita oraculo ſacerdos. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 20. Pręppoſiti exactioni equites.

Præpoſſum, tes, n. anom. pręppolleo, pręvaleo. *Tacit. l.* 5. *hiſt. c.* 8. Poſtquam Macedones pręppotuere.

Præpoſtĕre, adv. *arroveſcio*, ὕστερον πρότερον, προθύστερον, ordine contrario, perturbato ordine, perverſe. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 16. Omnes arbitror mihi tuas literas redditas eſſe, ſed primas præpoſtere, reliquas ordine, quo ſunt miſſæ per Terentiam. *Id. Att. l.* 4. Ut præpoſtere tecum agam.

Præpoſterĭtas, atis, f. *ordo præpoſterus*. *Arnob. l.* 3. Græci nominis præpoſteritas.

Præpoſtĕrus, a, um, *roveſcio*, *fuor d'ordine*, *confuſo*, מעקל, Ger. *verkehrt*, Gal. *fait det*, *mis au rebours*, Hiſp. *hecho*, *dicho*, *o pueſto al reves*, προθύστερος, inverſus, perverſus, confuſus, perturbatus, qui rerum ordinem perturbat. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 17. Præpoſteros habes tabellarios. *Id.* 3. *de Or.* Non diſcerptis ſententiis, non præpoſteris temporibus, non confuſis perſonis, non perturbato ordine. *Id. pro Rab. Poſth.* Quid tam inſolens, tam perverſum, præpoſterumve dici, aut excogitari poteſt? ¶ Præpoſtera libido, h. e. pædicandi vitium: Præpoſteri homines, h. e. pædicatores. *Jul. Firmic.* ¶ Interdum ſumitur pro contrario, vel adverſo. *Ovid. l.* 1. *Triſt. el.* 7. Omnia naturæ præpoſtere legibus ibunt.

Præpŏtens, entis, o. *molto potente*, ὑπερέχων, valde potens. *Cic. pro Balbo*, *c.* 15. Cum præpotens terra, marique Carthago nixa duabus Hiſpaniis huic Imperio immineret. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Præpotens opibus.

Præpotentia, æ, f. magna potentia. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 7. Deus per præſcientiam, & præpotentiam ſuam interceſſiſſe potuiſſet.

Præproperanter, adverb. præpropere. *Lucret. l.* 3. *v.* 781. certareque præproperanter.

Præpropĕre, adv. λίαν ταχέως, valde celeriter, nimium celeriter. *Liv. l.* 2. *c.* 43. Præpropere agere. *Id. l.* 22. *c.* 29. Præpropere, & raptim.

Præpropĕrus, a, um, *molto frettoloſo*, Ger. *zu viel ſchnell*, Gal. *fort haſtif*, *& ſoudain*, Hiſp. *muy preſſuroſo*, *y abencado*, λίαν ἐπισπερχής, valde, ſeu nimis celer. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 8. Sed ex tuis literis cognovi præproperam quandam feſtinationem tuam. *Liv. l.* 22. *c.* 41. Ingenium præproperum, *precipitoſo*. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 3. *n.* 6. Præproperus amor.

Præpulcher, a, um, adject. valde pulcher, ut præpulchre lutra. *Juvenc. l.* 1. *v.* 550.

Præputiatio, onis, f. præputii conſervatio: cui opponitur circumciſio. *Tert. l.* 5. *adv. Marc. c.* 4. a *med.* (ex *Apoſt.* ad *Galat.* 5. 6.) & *c.* 13.

Præputiātus, a, um, adject. præputium habens, incircumciſus. *Tert. l.* 5. *adverſ. Marcion. c.* 9.

Præputium, ii, πόσθη, pellis, quæ glandem, hoc eſt ſummam colis partem tegit, a προπόσθιον, eliſo σ. *Juven. ſat.* 14. *v.* 99. *de Judæis*. Mox & præputia ponunt.

Præquĕror, eris, ſtus ſum, dep. 3. ante, vel multum queror. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 251. Multaque præqueſtus, Tanges tamen æthera, dixit.

Prærabĭdus, a, um, adject. valde rabidus. V. *Prærapidus*.

Prærădio, as, a. 1. ὑπερλάμπω, præluceo. *Ovid.* 6. *epiſt. v.* 116. Prærădiant ſtellis ſigna minora ſuis.

Prærado, is, a. 3. ἀποξέω, idem ac rado, vel abrado. *Cato c.* 41. Vitis utrauſque latus alterum prærădito oblique.

Prærancĭdus, a, um, ἐωλόκρασος, valde rancidus, exoletus. *Gell. l.* 13. *c.* 19. Non finitiones illas prærancidas, neque fæculinas grammaticas ſpectaveris.

Prærapĭdus, a, um, ὀξύθοος, valde rapidus, ſive celer. *Sil. l.* 16. *v.* 564. Prærapida fuga. *Seneca* 2. *de Ira*, *c.* 12. Ira prærapida, & amens. Al. leg. *prærabida*.

Prærĕptus, a, um, nom. ex particip. ſublatus, ablatus, ſurreptus. *Aurel. Vict. de Vir. illuſt. c.* 5. Immatura morte præreptus. *Sil. l.* 4. *v.* 840. Victus prærepta. *Claudian. de B. Gildon. v.* 253. cupidis præreptus eſt aſtris.

Prærigĭdus, a, um, adjective. valde rigidus, ſeu aſper. *Quintil. declam.* 17. Vos ignotos prærigidæ mentis affectus vocabulo molliore lenitis.

Prærīpia, orum, n. loca vicina ripis fluminum, ut prærīpia fluminis, apud *Apul. in Apol.* & *Serv. ad Æn.* 6. *v.* 704. Quæ eſt juxta prærīpiæ fluminis. Alii utroque loco *prærapta* legunt. *Gronov. l.* 1. *Obſervat. c.* 20. ex MSS. priorem lectionem retinet.

Prærĭpio, is, ipui, eptum, a. 3. *rapire innanzi*, προαρπάζω, ante rapio, ante capio. *Plaut. Caſ. a.* 1. *verſ.* 14. Huc veniſti ſponſam prærĕptum meam? ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 5. Cui me prærĭpere deſponſam jam, & deſtinatam laudem, valde eſſet iniquum. ¶ Sæpe ſumitur pro prævenire, præoccupare. *Cic.* 1. *Off. c.* 30. Facile celare, tacere, diſſimulare, inſidiari, prærĭpere hoſtium conſilia. *Id. in Phil.* Ne Deorum immortalium beneficium feſtinatione præripuiſſe videamur.

Prærobŏrātus, a, um, adject. valde, vel ante roboratus, firmatus, ut præroboratum corpus. *Cæl. Aurel. l.* 4. *c.* 1.

Prærōdo, is, e. 3. κατατρώγω, vehementer rodo. *Col. de arb. c.* 15. Id fere pręrodit teneros adhuc pampinos, & uvas. *Id. l.* 4. Nam ſi ſępius cacumina manu pręfracta, aut a pecore pręroſe fuerint. Adde *Plin. l.* 9. *c.* 43.

Prærogatīva, æ, f. *prerogativa*, προνομία, προτίμησις, proprie ſignificat ſuffragium, quod a Centuria, ſeu Tribu prærogativę datur, h. e. e Centuria habente jus, ac privilegium, ut prior ſuffragia conferat: & quia pleremque cæteræ Tribus, vel Centuriæ prioris exemplum ſequuntur, ideo prærogativa, ut ait *Aſcon.* ſignificat etiam aliquid dictum, aut factum liberaliter ab eo, qui nobis benefacturus eſt, ante ipſum beneficium præſtitum, quo demonſtrat ſuam in nos propriuſam voluntatem, unde bene ſperare debeamus. *Cic. in Verr. act.* 1. *c.* 9. Qui (Metellus) quam iſti ſit amicus, attendite, dedit enim prærogativam ſuæ voluntatis ejuſmodi, ut iſti pro prærogativis eam dediſſe videatur. h. e. dedit teſtimonium ſuæ benevolentiæ pro tribubus prærogativis, Verris pecunia eblanditis ad Metellum conſulem creandum. *Idem* 1. *de Div.* Prærogativam majores omen juſtorum comitiorum eſſe voluerunt. *Cato ad Cicer. lib.* 15. *Famil. epiſt.* 5. Quod ſi triumphi prærogativam putas ſupplicationem. h. e. ſi putas ſupplicationem anteire triumphum, illumque neceſſario portendere. *Liv. l.* 21. *c.* 3. Haud dubia res fuit, quin prærogativam militarem, qua extemplo juvenis Annibal imperator ingenti omnium aſſenſu appellatus erat, favor etiam plebis ſequeretur. ¶ Tranſlate ſumitur pro privilegio, auctoritate, aut præſtantia, qua quis alteri in aliqua re præfertur. *Ulpian. l. Obſervare. Dig. de offic. Proconſ.* Magni enim faciunt provinciales, ſervari ſibi conſuetudinem iſtam, & hujuſmodi prærogativam. *Arrius JCtus l.* 1. *Dig. de veteran.* Veteranorum privilegium etiam in delictis habet prærogativam. V. in dict. ſequenti.

Prærogatīvus, a, um, quod primo rogatur, ſeu interrogatur, ut Tribus, & Centuria prærogativa, quæ prima ferebat ſuffragia, Comitia prærogativa, quæ inſtar Tribus, vel Centuriæ prærogativæ bonam voluntatem erga aliquem Candidatum ante ſecundam ſuffragationem præ ſe ferebant, Suffragium prærogativum, quod primo latum eſt, Omen prærogativum, quod Tribus, vel Centuria prærogativæ alicui Candidato afferebat de Magiſtratu adipiſcendo, vel non adipiſcendo. *Cicer. pro Planc.* Cujus in honore non unius Tribus pars, ſed Comitia tota Comitiis fuerint prærogativa? hoc eſt, præjudicatam opinionem, auctoritatemque afferentia. Alii legunt *prærogata*. *Id. pro Mur. cap.* 18. Etenim ſi tanta illis Comitiis religio eſt, ut adhuc ſemper omen valuerit prærogativum. ¶ Prærogativa Tribus (ut iterum diligentius explicem) dicebatur, quæ in Comitiis Tributis ſorte educta prima omnium Tribuum, ſeu ante Tribus jure vocatas, ſuffragium ferebat; ſimiliter Centuria Prærogativa erat, quæ in Comi-

Comitiis Centuriatis forte educta ex aliqua Tribu, ſeu ex Centuriis alicujus Tribus (quæ & ipſa ex 35. Tribubus forte educta fuerat) prima omnium Centuriarum ad ſuffragium ferendum vocabatur. Cęterę Tribus, vel Centurię, quę poſt Prerogativam ſuffragabantur, dictę ſunt jure vocatę, quod non forte, ut Prerogativa, ad ſuffragium vocarentur, ſed ſingulę jure, & ordine ſuo. *Cic. 2. Phil.* Ecce Dolabellę Comitiorum dies: ſortitio Prerogativę, quieſcit: renunciatur, tacet. prima claſſis vocatur, deinde, ut aſſolet, ſuffragia. tum ſecunda claſſis. *Id. 1. de Div.* Qui in prerogativa referenda ſubito concidiſſet. *Liv. l. 10.* Q. Fabium & Prerogativa & primo vocatę omnes Centurię Conſulem cum L. Volumnio dicebant.

Prærŏgo, as, a. 1. *προερωτάω*, ante rogo, primo loco rogo, ſeu interrogo. *Cic. pro Planc. c. 20.* Cujus in honore non ſolus Tribus pars, ſed Comitia tota Comitiis fuerint prerogata? Ita legunt *Sigonius*, *Dolerus*, & alii. Alii *prærogatiua*. ¶ Interdum ſumitur pro reprœſentare, ante diem ſolvere. *Ulp. l. ſed addes, ff. loc. & conduc.* Nam inter eum, qui pro errorem ſolvit, & eum, qui penſionem integram prerogavit, multum intereſt.

Prærōſus, a, um, partic. corroſus. *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 25.* Inſidiatorem prerōſo fugerit hamo.

Prærumpo, is, upi, uptum, a. 3. *προαπαρρήγνυμαι*, idem, ac rumpo, vel prius rumpo. *Ovid. 14. Met. v. 547.* Stuppea prærupit Phrygiæ retinacula puppis.

Prærupte, adv. *ruinoſamente*, *ἀποτόμως*, abrupte. *Plin. l. 34. c. 14.* Mons prerupte altus, incredibile dictu, totus ex ea materia eſt.

Præruptus, a, um, *erto*, *ſcoſceſo*, *precipitoſo*, *ἀπότομος*, *ἀποῤῥώξ*, abruptus, disjectus, præceps. *Cic. 7. Verr.* Aut aliqua promontoria, aut prerupta ſaxa tenuiſſe, dicuntur. *Virg. 3. Georg.* Tot congeſta manu præruptis oppida ſaxis. *Col. l. 2. c. 13.* Preruptior vero collis, vel in quatuor pedes vertendus. *Hirt. l. 8. B. Gall. c. 33.* Prerupriſſima ſaxa. ¶ Abſolute prerupta, orum, *precipizj*. *Plin. l. 8. c. 52.* Ad prerupta ducunt, ſaltumque demonſtrant.

Præs, ædis, m. *mallevadore*, *ſicurtà*, בן הערבה, Germ. *ein burg*, Gall. *pleige*, Hiſp. *fiador*, *ἐγγυητής*, ſponſor, qui ſe pro alio obligat, ideſt promittit, ſe, ſi quid incommodi ſiat, plene ſatisfacturum. Secundum *Varronem l. 5. de L. L.* dictus videtur quia pro alio preſtat, ſeu quia preſeſt, ſecundum *Feſtum*. ¶ Differt a vade, quia vas appellatur, qui pro alio vadimonium promittit in re capitali, præs eſt fidejuſſor in re nummaria. *Auſon. in Technopægnio*. Quis ſubit in pœnam capitali judicio? vas. Quid, ſi lis fuerit nummaria? quis dabitur? præs. *Cic. l. 2. Fam. ep. 16.* Laodiceæ me predes accepturum arbitror omnis pecunię publicæ, ut & mihi, & populo cautum ſit ſine vecturæ periculo. *Nepos in Att. c. 6.* Nullius rei neque præs, neque manceps factus eſt. *Cic. 3. Verr. c. 57.* Prædes accipere. *Id. ib. c. 54.* Prædibus, & prædiis populo cavere. *Idem pro Rabir. Poſth.* Prædes dare. *Id. Att. l. 8.* Dare aliquid per prædem. ¶ Boni prædes qui ſint, V. in *Prædium*. ¶ Vendere predes, eſt vendere bona ejus, qui præs ſeu fidejuſſor fuit pro illo, qui fidem obligatam non liberavit, quemadmodum Claudius dicitur *venalis pependiſſe lege prædiatoria apud Suet. in ejus vita, c. 9.* non quod ipſe Claudius, ſed quod bona ejus vendita ſint. *Cic. Phil. 3. c. 31.* Ne L. Plancus prædes ſuos venderet. ¶ Tranſlate *Id. Att. l. 6. ep. 1.* Cum ſex libris tanquam prædibus me ipſum obſtrinxerim.

Præſāgio, is, a. 4. *preſentire*, *indovinare*, קסם, Germ. *vorhin merken*, Gall. *preſager*, *deviner*, Hiſp. *divinar*, *προαισθάνομαι*, præſentio, ſentio rem, antequam contingat, a *ſagio*, quod eſt acute ſentire. *Cic. 1. de Div. c. 31.* Neque enim illud verbum temere conſuetudo approbaviſſet, ſi ea res nulla eſſet omnino. Præſagibat animus, fruſtra me ire, cum exirem domo. Sagire enim ſentire acute eſt. Ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes. Is igitur, qui ante ſagit, quam oblata res eſt, dicitur præſagire, ideſt futura ante ſentire. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 10.* Exiguitas copiarum receſſum, non dimicationem mihi tuam præſagiebat. *Liv. l. 30. c. 2.* Præſagire animo.

Præſāgĭor, itis, d. 4. idem, ac preſagio. *Plaut. Bacch. 4. 4. 28.* Jam animus iſthoc dicto plus præſagitur mali.

Præſāgĭtĭo, onis, *preſenſione*, *προαίσθησις*, preſenſio rerum futurarum, divinatio. *Cic. 1. de Div. c. 31.* Ineſt igitur in animis Preſagitio extrinſecus injecta, atque incluſa divinitus. Ea ſi exarſit acrius, furor appellatur, cum a corpore animus abſtractus divino inſtinctu concitatur. *Id. ibid.* Cum uterer, qua ſoleo, præſagitione divina.

Præſāgium, ii, *preſagio*, *profezia*, סקס, Germ. *vorſagung*, Gall. *preſage*, Hiſp. *divinacion*, *preſagio*, *προμήνυμα*, *πρόρρησις*, præſenſio, divinatio. *Col. l. 11. c. 1.* Quantumvis utile contingat villico temperſtatis futuræ preſagium. *Ovid. 2. de Pont. ep. 8. v. 37.* Preſagia mentis.

Præſāgus, a, um, *preſago*, *indovino*, קוסם, Germ. *zu vorſager*, Gal. *qui prevoit*, *devin*, Hiſp. *el que divina*, *y prevee*, *προμαντικός*, qui præſagit, futura preſentiens, vates. *Virg. 10. Æn. v. 843.* Agnovit longe gemitum præſaga mali mens.

Præſānātus, a, um, nom. ex particip. nimis celeriter ſanatus. *Plin. l. 26. c. 14.* Vulneribus preſanatis radix decocta, &c.

Præſānesco, is, n. 3. ante ſanus fio, *προϋγιαίνομαι*. *Plin. l. 24. c. 10.* Cortex ejus interior cicatrices, quę preſanavere, aperit.

Præſaucĭātus, a, um, nom. ex particip. valde, vel ante ſauciatus, ut preſauciatæ vires. *Cæl. Aurel. Acut. 1. c. 3.*

Præſcāteo, es, n. 2. *abbondare*, idem ac ſcateo, abundo. *Gell. l. 14. c. 6.* Et ſimul dat mihi librum grandi volumine, doctrinis omnigenis, ut ipſe dicebat, præſcatentem.

Præſcientĭa, æ, f. *preſcienza*. *Martian. Capell. l. 1. pag. 12. & Auguſtin. l. 5. de civ. Dei, c. 9.*

Præſcindo, is, idi, iſſum, a. 3. ante ſcindo, ſeparo, divido. *Vitruv. l. 5. c. 7.* Inferiores ſedes præſcindantur. Alii leg. *præcidantur*.

Præſcĭo, is, ivi, itum, a. 4. *ſaper innanzj*, *προγινώσκω*, ante ſcio. *Ter. And. 1. 5. 4.* Nonne oportuit præſciſſe me ante?

Præſciſco, is, a. 3. idem ac præſcio, vel præſentiſco. *Liv. l. 27. c. 35.* Et præſciſcere, quam quiſque eorum provinciam, quem hoſtem haberet. *Virg. 4. Georg. v. 70.* Longe præſciſcere.

Præſcĭtio, onis, f. præſcitum. *Ammian. l. 29. c. 1.* Preſcitionum auctor.

Præſcĭtum, i, *pronoſtico*, *προγνωστικόν*, divinatio, auguratio, oſtentum. *Plin. l. 10. c. 18.* Unum eorum præſcitum tranſire non poſſum. *Id. ib. c. 75.* Utrum ne ſint aliqua preſcita animi quieſcentis.

Præſcĭus, a, um, *προγνώστης*, qui ante ſcit. *Virg. 6. Æn. v. 66.* Tuque o ſanctiſſima vates Preſcia venturi.

Præſcrībo, is, pſi, ptum, a. 3. *preſcrivere*, *ſcrivere innanzj*, Ger. *furſchreiben*, Gal. *preſcrire*, Hiſp. *preſcrivir*, *προγράφω*, ante, ſive prius ſcribo. *Cic. l. 13. Fam. ep. 28.* Sic enim preſcripſimus iis, quibus ea negotia mandavimus. ¶ Eſt item inſcribere, prenotare. *Virg. 4. Ecl.* Quam ſibi quę Vari preſcripſit pagina nomen. ¶ Item definire, prefinire, determinare. *Ter. And. 1. 1. 124.* Tute ipſe his rebus finem preſcripſti, pater. *Cic. pro L. Mur.* Et quid de me judicaretis, & quid aliis preſcriberetis. ¶ Item proponere, objicere. *Cic. de Sen.* Ac Senatui, quę ſunt gerenda, preſcribo. ¶ Item prenuntiare, prædicere. *Cic. in Vatin.* At tibi idem preſcribo, ne tuas ſordes cum clariſſimorum virorum ſplendore permiſceas. ¶ Item excipere, ſive exceptionem ſummatoriam objicere agenti. *Quintil. l. 7. c. 6.* Ignominioſo patri filius præſcribit, de eo ſolo judicatio eſt, an liceat. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. Att. l. 16. ep. 5.* Cum ei præſcriptum eſſet, ne ſine Sextii noſtri ſententia ageret.

Præſcriptĭo, onis, *preſcrizione*, *titolo*, *ἐπιγραφή*, titulus. *Cicer. 1. Offic.* Ex quo fit, ut ager Arpinas Arpinatium dicatur, Tuſculanus Tuſculanorum: ſimiliſque eſt privatarum poſſeſſionum præſcriptio. ¶ Ponitur etiam pro precepto, lege, regula. Vide præſcriptum. *Cic. 4. Tuſc. cap. 46.* Sic averſa a præſcriptione rationis, ut, &c. *Id. 4. Acad.* Hanc normam, hanc regulam, hanc preſcriptionem eſſe naturæ. Hoc ſenſu intelligendus titulus libri *Tertull. de præſcriptionibus adverſus hæreticos*: ibi enim multa præſcribit, hoc eſt multas leges, & regulas ponit, quas Chriſtianos cum Hereticis agentes ſervare oporteat. ¶ Item pro pretexto. *Cæſ. l. 3. Bel. Civ. c. 32.* Ut honeſta præſcriptione rem turpiſſimam tegerent. ¶ Apud Juriſconſultos præſcriptio eſt exceptio peremptoria ex tempore legibus definito vim capiens. *Quintil. l. 7. c. 6.* Cum ex præſcriptione lis pendet. Ubi preſcriptionem vocat, quam *l. 3. c. 6.* tranſlationem vocaverat.

Præſcriptīve, adv. utendo præſcriptione, & exceptione. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 1.* Præſcriptive occurrere.

Præſcriptum, i, *precetto*, *legge*, *regola*, *ὑπόγραμμα*, præſcriptio, lex, norma, certa quędam regula, quam ſequi decent. *Senec. ep. 49.* Pueri ad præſcriptum diſcunt. *Cic. pro Cluent. 53.* Omnia legum imperio & preſcripto fieri videbitis. *Id. 1. Off.* Hęc præſcripta ſervantem licet magnifice vivere. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 51.* Ad præſcriptum omnia agere. *Cic. 2. Invent.* Adminiſtrare rem aliquam ex preſcripto.

Præſcriptus, us, m. idem ac preſcriptum. *Tertull. de exhortat. ad caſtit. c. 3.* De divino præſcriptu inducere.

Præſcriptus, a, um, *preſcritto*. *Horat. lib. 2. ſat. 2.* Vegetus preſcripta ad munia ſurgit.

Præsĕca, æ, f. nomen eſt oleris. *Varr. l. 4. de L. L.* Braſſica ut præſeca, quod ex hujus ſcapo minutatim præſecatur.

Præsĕcans, a, um, nom. ex partic. *tagliato*. *Apul. l. 1. Metam.* Impetu teli præſecata gula. Al. leg. *præſecta*.

Præsĕco, as, cui, ctum, a. 1. *tagliare innanzj*, *ἀποτέμνω*, ſeco, vel prius ſeco, præcido. *Ovid. 1. de Rem. am. v. 110.* Qua leſus fuerat, partem Pœantius Heros Debuerat celeri preſecuiſſe manu. ¶ Sæpe ſumitur pro ſimplici ſeco. *Varro l. 3. de R. R. c. 16.* Favorum, qui eximuntur, ſiqua pars mellis nihil habet, aut habet inquinatum, cultello præſecatur. ¶ Uſurpatur etiam in ſacrificiis. *Sueton. in Aug.* Semicruda exta rapta foco preſecuit. Adde *Liv. l. 5.*

Præsectus, a, um, *tagliato*. *Col. l. de arb. c. 29.* Radicem arundinis acuta falce præſectam impendente pluvia diſponito. *Horat. in Art.* Preſectum decies non caſtigavit ad unguem.

Præsegmen, inis, n. *ἀπότμημα*, pars corporis precisa, res ſuperflua, quæ amputatur, ut ſunt partes illę, quę ex unguibus animalium reſecantur. *Non. c. 2. n. 639.* Preſegmina, quę unguibus eminulis preſecantur. *Plaut. Aul. 2. 4. 34.* Quin ipſi pridem tonſor ungues dempſerat, Collegit, omnia abſtulit præſegmina.

Præsēmĭnans, tis, partic. ante ſeminans, preſtruens, premoliens. *Ammian. l. 30. c. 4.* Majora ſibi præſeminans, legato ad principem miſſo, &c.

Præsēmĭnātĭo, onis, f. *Vitruv. l. 2. c. 9. de fœminis pragnantibus*. In corpore preſeminatio creſcens ex omnibus cibi poteſtatibus detrahit alimenture in ſe. h. e. fœtus.

Præsens, entis, o. *preſente*, Ger. *gegenwertig*, Gal. *preſent*, Hiſp. *preſente*, *παρών*, *ἐνεστώς*, quod adeſt, quod eſt in conſpectu, vel quod nunc fit, vel ſine mora. Dicitur enim & de loco, & de tempore. Eſt a *præ*, & *ens*, interjecta litera *ſ*. *Cic. 2. de Orat.* Hic eſt unus homo ex omnibus, quo preſente minime ineptus eſſe vellem. *Id. 1. Catil.* Quanta tempeſtas invidiæ nobis, ſi minus in preſens tempus recenti memoria ſcelerum tuorum, at in poſteritatem impendeat. ¶ Quandoque præſens dicitur, non quod nunc fit, ſed quod tunc fiebat, vel tunc fiet. Nam illo tempore preterito, quo fiebat, præſens erat, item tempore illo futuro, quo fiet, preſens erit. *Cic. 4. Fin.* Ille preſenti potius, quam futuræ dignitati conſulebat. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Sed cętera preſenti ſermoni reſerventur. *Horat. in Arte poet. v. 44.* Pleraque differat, & preſens in tempus omittat, ideſt in ſuum tempus. ¶ Quandoque ponitur pro ſubito, potenti, efficaci, preſtanti, quia is, qui preſto eſt, majorem vim habet, quam qui abeſt. *Cic. 4. Verr.* Multis ſæpe in difficillimis rebus præſens auxilium ejus oblatum eſt. *Id. Att. l. 13.* In contentione præſentes ad nocendum habent vires. *Id. 13. Phil.* A quo tibi præſentem peſtem vides comparatam. *Virg. 2. Georg. v. 126.* quo non preſentius ullum auxilium venit. *Colum. l. 4. c. 14.* Preſentiſſimum remedium. *Horat. l. 1. od. 35. de Fortuna*. Præſens vel imo tollere de gradu. ¶ Quandoque pro forti, ut Animus præſens. *Cic. 1. Off. c. 23.* Sed preſentis animi uti conſilio. ¶ Quandoque pro propitio, quoniam is, qui preſens eſt, nobis propitiatur facilius, ſi invocetur, & citius, quam is, qui preſens non eſt. *Virg. 1. Georg.* Et vos agreſtum preſentia numina, Fauni, ferte ſimul, Fauniquе pedem, Dryadeſque puellę. Adde *Cic. Catil. 3. c. 9.* ¶ Quandoque pro parato, vel in promptu. *Cic. Att. l. 2.* Pro eo tibi preſentem pecuniam ſolvi imperavi. ¶ In præſens, ſignificat præſenti tempore. *Cic. ad Brut. ep. 15.* Quam ut in præſens ſceleratos cives timore ab impugnanda patria deterrerem. ¶ In preſenti, eſt præſenti tempore. *Cic. 2. Fam. ep. 10.* Hæc ad te in præſenti ſcripſi. ¶ Eodem ſenſu dicimus *ad præſens*. *Sueton. in Tito, cap. 6.* Ita ad præſens multum contraxit invidiæ. Adde *Tacit. Ann. 13. c. 22.* Venire in rem præſentem, eſt in eum locum venire, de quo controverſia eſt, ex. gr. in agrum, in ædes, vel venire in judicium, cum res agitur coram judice. *Cic. 1. de Orat. c. 58.* An vero ſi de re ipſa, & de finibus, cum in rem præſentem non venimus, &c.? *Id. 1. Offic.* Ut ſi conſtitueris te cuipiam advocatum in rem præſentem venturum. ¶ In re præſenti, eſt in loco, de quo controverſia eſt, *ſul fatto*. *Quintil. l. 6. c. 3.* Occiſum hominem queror; non omnia, quæ in re preſenti accidiſſe credibile eſt, in oculis habebo. *Plaut. Caſin. 2. 8. 63.* In re præſenti conſulere æquum eſt. ¶ Veteres dixere *præſente* pro *præſentibus*. *Pompon.* apud *Non. c. 2. n. 660.* Præſente teſtibus mihi vendidit. *Nov. ibid.* Præſente omnibus. Sic abſente nobis, apud *Terent.* &c. Præſente ſuis, apud *Feneſtell.* teſte *Non. c. 2. n. 660.*

Præsensĭo, onis, *preſenſione*, *profezia*, *πρόνοια*, actus preſentiendi, præſagitio, divinatio. *Cic. 1. de Div. c. 1.* Verſari quandam inter homines divinationem, quam Græci *μαντικήν* appellant, ideſt preſenſionem, & ſcientiam rerum futurarum. *Id. 2. de nat. Deor. c. 3.* Prædictiones veræ, & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, &c.

Præsensus, a, um, *preſentito*. *Cic. 1. de Div.* Si enim aliquid ita ſit prædictum, præſenſumque. *Id. ib.* Potiora divine præſenſa, & prædicta.

Præsentālis, le, adjectiv. præſens, qui præſens adeſt, ut præſentales milites. h. e. præſentes in comitatu principis, *l. ult. Cod. de re milit.* Et præſentales domeſtici, *l. ult. Cod. de domeſt. & protect.*

Præsentānĕe, adv. in præſenti, ſtatim, brevi tempore. *Theodor. Priſcian. in præfat. l. 1. ad Timoth. Fr.* Confeci nonnullos præſentanee libellos.

Præſen-

Præſentaneus, a, um, *che opera ſubito*, παραυτίκα, quod in præſens ſubito fit, ſeu potius quod præſentem habet efficaciam. *Plin. l.* 21. *c.* 31. Præſentaneum remedium ad dentium mobiles firmandos. *Id. l.* 24. *c.* 1. Præſentaneum venenum.

Præſentarius, a, um, quod præſens eſt, vel quod præſenti datur. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 14. A me argentum petito præſentarium.

Præſentia, æ, *preſenza*, Germ. *gegenwertigkeit*, Gal. *preſence*, Hiſp. *preſencia*, παρουσία, actus ille, quo quis præſens eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Sed quod præſentiam ſæpe Divi ſuam declarant. *Id. ibid.* Præterea ipſorum Deorum ſæpe præſentiæ, quales ſupra commemoravi, declarant, &c. ¶ In præſentia, eſt præſentis temporis, ideſt quod vel præſens eſt, vel fuit, vel erit. *Cic. Att. lib.* 8. Quot in præſentia cohortes contra te habeat Cæſar. *Id.* 3. *Verr.* Neque in præſentia, Tymarchidi quid reſponderet, habuit. *Nepos in Alcib. c.* 4. Id quod in præſentia veſtimentorum fuit, arripuit. ¶ Præſentia animi, παρρησία, eſt præſidentia, & robur animi. *Cic. pro Mil.* Videbant enim ſapientiſſimi homines facti rationem, præſentiam animi, defenſionis conſtantiam. ¶ In præſentiarum. V. *Impræſentiarum*. ¶ Præſentiam ſui facere, *comparire*, apud JCtos, *Paul. l.* 42. *Dig. tit.* 1. *leg.* 47. & 53.

Præſentio, is, ſi, ſum, a. 4. *preſentire*, Ger. *vermercken*, Gal. *preſentir*, Hiſp. *preſentir*, προαισθάνομαι, ante, vel prius ſentio, prænoſco, futura ante ſentio. *Plaut. Trin.* Peciſſet edepol, niſi hæc præſenſiſſent canes. *Cic.* 2. *de Div.* Cenſent eſſe in mentibus hominum tanquam oraculum aliquod, ex quo futura præſentiant. *Id. pro Arch.* Certe ſi nihil animus præſentiret in poſterum. *Liv. l.* 21. *c.* 49. Præſenſum tamen eſt, quia luna pernox erat. ¶ Interdum idem eſt, ac ſimplex ſentio, vel a longe ſentio. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Quin & abſentes tinnitu aurium præſentire ſermones de ſe, receptum eſt.

Præſentiſco, is, n. 3. idem ac præſentio. *Plaut. Amph.* 1. 3. 29. Nunc, ne legio præſentiſcat, clam illas redeundum eſt mihi. Adde *Terent. Heaut.* 4. 5. 21. Utrobique tamen alii leg. *perſentiſco*.

Præſento, as, a. 1. *preſentare*, הקריב, Germ. *zugegen bringen*, Gal. *preſenter*, Hiſp. *repreſentar*, παρίστημι, præſens facio, præſens exhibeo, offero, a *præſens*. *Aurel. Vict. de Vir. Illuſtr. c.* 77. Caput ab Achilla Ptolemæi ſatellite Cæſari præſentatum eſt. ¶ Eſt etiam referre, ſpeciem præbere, *rappreſentare*. *Plin. l.* 30. *c.* 10. Sarcites bubulas carnes præſentat. ¶ Afferuntur a plerique Lexicographis duo inſuper exempla, alterum ex *Quintil. l.* 11. *c.* 2. alterum ex *Plin. l.* 37. *c.* 10. ſed utroque loco optimæ quæque Editiones habent *repræſento*.

Præſepe, is, n. *preſepio*, *ſtalla*, אבוס, Ger. *ein krippe*, Gal. *creche*, Hiſp. *peſebre*, φάτνη, locus præſeptus, ubi pecudes ſtabulantur, a *præ*, & *ſepis*, vel *ſepio*. *Virg.* 7. *Æn.* Stabant ter centum nitidi in præſepibus altis. ¶ Per Synecdochen præſepe liuter accortus dicitur, in quo pabulum jumentis ponitur, *preſepio*, *mangiatoja*. *Colum. l.* 1. *c.* 16. Non altius præſepia edita eſſe convenit, quam ut bos, aut jumentum ſine incommodo ſtans veſci poſſit. ¶ Dicitur etiam de alveo, ſeu loco apum. *Virg.* 4. *Georg.* Ignavum fucos pecus a præſepibus arcent. ¶ Translate ponitur pro lupanari. *Cic. in Piſon.* Verum audis in præſepibus, audis in ſtupris. ¶ Item pro menſa. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 28. Non qui certum præſepe teneret impranſus. ¶ *Præſepia*, orum, num. pl. & gen. n. eſt parva nubecula in cœlo, ita dicta, quod in ea aſelli ſtabulari videantur *Plin. lib.* 18. *c. ult.* V. Aſellus.

Præſepes, is, f. præſepe. *Cato R. R. c.* 4. Bubilia bona, bonas præſepes.

Præſepia, æ, f. idem ac præſepe. *Varro de R. R. l.* 9. ut citat *Non. c.* 3. n. 360. Is habebat culinam ruſticam unam, præſepiam latam, cellam vinariam. *Id. l.* 1. *R. R. c.* 13. *ad fin.* Habere præſepias laxas.

Præſepio, is, pſi, ptum, a. 4. *ſerrare d' ogni intorno*, περιφράττω, ſæpe, vel ſepto includo, circummunio. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 27. Aditus autem, & itinera duo, quæ extra murum ad portam ferebant, maximis defixis trabibus, atque eis præacutis præſepit.

Præſepis, aut Præſepes, is, f. idem quod præſepe. *Plaut. Curc.* 2. 1. 13. Reciperet ſe hus eſum ad præſepim ſuam. *Nonius* 2. 3. n. 160. legit *præſepiam*. *Id. Caſ. prolog. v.* 57. Futurum quod amat intra præſepes ſuas. h. e. in ſua poteſtam.

Præſepium, ii, n. idem quod præſepe. *Apul. l.* 9. *Metam.* Cibariis abundanter inſtruxit præſepium.

Præſepultus, a, um, adject. ante ſepultus. *Quintil. declam.* 9. *ſub fin.* Video ſenem, meliore ſui parte præſepultum.

Præſeratus, a, um, reſeratus, apertus. V. *Præſeratus*.

Præſertim, adv. *ſpezialmente*, Ger. *voraus*, Gal. *principalement*, Hiſp. *eſpecialmente*, ἄλλως τε, præcipue, ante alia, a *præ*, & *ſero*, quod notat nectere, ſeu jungere. Dicitur enim præſertim, quando aliquid ſeris eſt ante alia. *Cic. pro Plan.* Præſertim quod tua negligentia factum arbitremur. *Terent. Phorm.* 1. 2. 5. Præſertim ut nunc ſunt mores.

Præſervio, is, n. 4. idem ac ſervio. *Plaut. Amph. prol. v.* 126. Ut præſervire meo amanti poſſim patri.

Præſes, idis, com. *preſidente*, נציב, Ger. *landvoitige*, *landpfleger*, Gal. *preſident*, Hiſp. *alcade*, ἡγεμών, qui dignitate præſides, qui aliis præeſt, a *præſidendo*. *Cic. Agr.* 2. *c.* 6. Per Tribunum plebis, quem majores præſidem libertatis, cuſtodemque eſſe voluerunt. *Id. pro Dom. c.* 55. Cuſtos, & præſes templi. *Ovid.* 15. *Metam.* Cæſar rerum præſes. ¶ Dii Præſides, *Dei cuſtodi*. *Cic. pro Sext. c.* 65. Senatus Reip. cuſtos, præſides ſunt Penates. ¶ Nomen præſidis, inquit *Macer JCtus l.* 1. *Dig. de offic. Præſ.* generale eſt, eo quod & proconſules, & legati Cæſaris, & omnes provincias regentes præſides appellentur. V. *lib.* 1. *Dig. tit.* 18. ¶ Aliquando ponitur pro auxiliatore, & defenſore. *Liv. l.* 6. *c.* 16. Jupiter, Junoque regina, ſiccine veſtrum militem, ac præſidem ſiniſtis vexari? hæc dextra, qua Gallos fudi, &c. ¶ Præſes locus, pro tutus. *Plaut. Caſ.* 5. 1. 12. Senex, quo nequior nullus civis, ne illum quidem nequiorem arbitror eſſe, qui locum præbet illi nunc præſidem. ¶ In fœmin. gen. *Senec. Hippolyt. v.* 108. Adjudicatam præſidem terræ Deam.

Præſiccatus, a, um, adject. ex particip. bene, vel ante ſiccatus. *Apul. de herb.* 1. 124. Succus ſole præſiccatus.

Præſiccus, a, um, adject. valde ſiccus. *Prudent. periſteph.* 5. *v.* 141. Præſiſſa rurſus vulnera diruere.

Præſidalis, le, adject. ad præſidem pertinens, ut præſidalis juſſio, *l.* 11. *Cod. de pignorat. act.* Adde *Ammian. l.* 22. *c.* 33.

Præſidatus, us, m. officium, & dignitas præſidis. *Auſon. in Profeſſorib.* 15. *v.* 18. Honore geſti præſidatus inclytus. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c.* 29. Qui Macedonas præſidatu regebat. Adde *Modeſtin. l.* 6. *Dig. de Excuſat.*

Præſidens, tis, m. *preſidente*, idem ac præſes. *Tertull. de cor. milit. c.* 3.

Præſideo, es, edi, ſſum, n. 2. *preſedere*, *eſſer preſidente*, שלט, Ger. *verwalten*, Gal. *preſider*, Hiſp. *ſer preſidente*, προεδρεύω, ſedeo ante alios, præſum, ſedeo ad gubernacula alicujus provinciæ. *Cic.* 13. *Phil. c.* 9. Et omnes Deos, qui huic urbi præſident. *Suet. in Tiber. c.* 6. Præſedit & Actiacis ludis. *Cic. pro Mil. c.* 37. Alicui judicio præſidere. ¶ Significat etiam præſidio eſſe. *Plaut. Moſtell.* 5. 1. 47. His ego tibi præſidebo. *Curt. l.* 3. *c.* 1. Naves, quæ Helleſponto præſiderent. ¶ Reperitur etiam cum accuſativo. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 29. Scripſit P. Atellio, qui Pannoniam præſidebat. *Id Ann.* 3. *c.* 39. Is proximum exercitum præſidebat. ¶ Præſidere dicuntur Magiſtratus, cum officio ſuo funguntur. *Sueton. in Aug. c.* 35. Quo tempore exiſtimatur lorica ſub veſte munitus, ferroque cinctus præſediſſe. Adde *c.* 26.

Præſidero, as, n. 1. eſt, quando ſidera citius hybernam tempeſtatem apportant, quam ex anni tempore ruſticum vulgus collegiſſet, προχειμάζειν, *Feſt.* Præſiderare dicitur, cum maturius hyberna tempeſtas movetur, quaſi ante ſideris tempus.

Præſidialis, le, adject. idem quod præſidalis, ut præſidialis appaitor. *Ammian. l.* 17. *c.* 3. Adde *l.* 28. 1. 1.

Præſidiarius, a, um, φρουρικός, quod paratur, ut præſidio ſit. *Liv. l.* 29. *c.* 8. Præſidiarii milites, *ſoldati di guarnigione*. ¶ Præſidiarius palmes in arbuſtis, idem eſt qui cuſtos. *Colum. l.* 4. *c.* 15. Et præſidiarii malleoli propagandi ſunt. ¶ Toga præſidiaria eſt, quam Præſes geſtat. *Spartian. in Severo, c.* 1. Cum ad cœnam imperatoriam palliatus veniſſet, qui togatus venire debuerat, togam præſidiariam ipſius Imperatoris accepit.

Præſidiatus, tus, m. idem quod Præſidatus. *Monumentum vetus in Spon. Miſcell. pag.* 36.

Præſidium, ii, n. *preſidio*, *guardia*, מצב, Ger. *beſatzung*, Gall. *garniſon*, Hiſp. *guarnicion*, φρουρά, cuſtodia, ſtatio militum, qui ad defenſionem caſtrorum, vel urbis, vel arcis, vel perſonæ deſtinati ſunt, & metonymice ipſi milites cum præfecto, qui cuſtodiam gerunt, a *præſidendo*. *Caſ. l.* 4. *B G. c.* 4. Præſidia diſponere. *Cic. Phil.* 1. *c.* 10. Collocare armatos in præſidiis. *Id. pro Cluent. c.* 57. Conſtituere præſidia in arce, *metter ſoldati di guarnigione*. *Liv. l.* 24. *c.* 7. Imponere præſidium civitati. *Caſ. l.* 1. *B. Civ. c.* 13. Introducere præſidium in oppidum. *Et c.* 12. Cohortes ex præſidiis deducere. *Et l.* 3. *c.* 15. Præſidii locum tenere. *Et c.* 23. Præſidium deducere. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 7. Præſidiis aliquem locum firmare. ¶ Pro loco. *Cic. Phil.* 12. Hæc mea ſedes eſt, hæc vigilia, hoc præſidium ſtativum. *Id. pro Ligar.* Eſſe in præſidiis. *Caſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 45. Præſidium occupare. ¶ Pro auxilio, ſeu ſubſidio militari. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 30. Legatus præſidio auxiliarium equitum dimittit. ¶ Translate ſumitur pro quovis auxilio, & tutela. *Ter. Heaut.* 5. 2. 14. Tuæ ſtultitiæ ſemper erit præſidium Clitipho. *Cic. pro Syll. c.* 18. Tegi præſidio amicorum. *Id. Verr.* 7. 1. 65. Hanc ſibi rem præſidio ſperant futurum. *Id.* 1. *de Orat.* Naturæ præſidiis omnibus ad dicendum paratus. *Id. ad Brut.* Ferre præſidium Reip. laboranti. *Id. pro Leg. Manil.* Quærere ſibi præſidia periculis.

Præſignator, oris, m. deſignator. *Inſcript. apud Fabret. p.* 38. D. M. Primo Aug. Ser. Præſignatori. Hæreditat. filio piiſſimo. ¶ *Fabretus* legit. *præſignatori hereditatium*, & putat pertinere ad procuratorem, ſeu adminiſtratorem vectigalis viceſimæ hereditatium. Quod ſi verum eſt, *præſignator* fuit, qui præmonebat, quantum ex quaque hereditate pendendum ærario eſſet viceſimæ partis nomine: vel qui teſtamenta, in quibus hereditas viceſimæ ſubjecta perſcripta eſſet, Principis nomine, ne quæ fraus interponeretur, præſignabat. Alia apud *Murator. pag.* 915. *n.* 6. Saturninus Cæſaris præſignator fecit contubernali ſuæ, &c.

Præſignificatio, onis, f. actus præſignificandi. *Lactant. l.* 7. *c.* 15. Præſignificatio, & ſignum.

Præſignifico, as, a. *predire*, προσημαίνω, prædico, præmoneo, ante oſtendo. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 38. Aut non cenſent, eſſe ſuæ majeſtatis præſignificare hominibus, quæ ſunt futura.

Præſignis, & gne, o. 3. *illuſtre*, ἔξοχος, præ aliis inſignis, præſtans. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 628. Præſignis facie Cornicularia fuit. *Stat. l.* 4. *Silv.* 8. *v.* 52. Libyca præſignis avunculus haſta.

Præſigno, as, a. 1. *ſegnare prima*, προσημειόω, prius ſigno. *Cato c.* 134. Et ad ſummum, quo ſini ſulcum capies, præſignato. ¶ Sumitur etiam pro linire, ungere, *Plin. l.* 28. *c.* 4. Incipientes furunculos ter præſignare jejuna ſaliva.

Præſilio, is, a. 4. προάλλομαι, ante ſalio. *Plaut. Stich.* 3. 2. 13. Ut præ lætitia lacrymæ præſiliunt mihi.

Præſipere. V. Adſipere.

Præſolidus, a, um, adject. valde ſolidus, conſtans. *Juvenc. l.* 1. *hiſt. Evang. v.* 415. Præſolidum Simonem, dignum cognomine Petri.

Præſono, as, ui, itum, n. 1. ante ſono. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 13. *v.* 11. Hinc ubi præſonuit ſolemni tibia cantu. Ita legit *Heinſ.* alii *preſonuit*.

Præſpeculatus, a, um, nom. ex particip. paſſiva ſignificatione, ante examinatus, conſideratus. *Ammian. l.* 25. *c.* 25. Gemina utilitate præſpeculata.

Præſpargo, is, ſi, rſum, a. 3. προπάσσω, ante ſpargo. *Lucr. l.* 5. *verſ.* 738. Flora quibus mater præſpargens ante viai cuncta coloribus egregiis, & odoribus opplet. Alii legunt *Præſpergens*, a præſpergo.

Præſpero, as, a. 1. ante, vel valde ſpero. *Tertull.* 5. *adverſ. Marcion. c.* 17. Qui præſperavimus in Chriſtum.

Præſpicio, is, a. 3. ante aſpicio, proſpicio. *Cal. Aurel. Chronic. l.* 1. *c.* 4.

Præſtabilis, & le, o. 3. *eccellente*, ἔξοχος, excellens. *Cic.* 2. *de Or. c.* 85. Sumendæ autem res erunt aut magnitudine præſtabiles, aut novitate primæ, aut genere ipſo ſingulares. *Id.* 1. *Fin.* 1. 12. Quem tandem hoc ſtatu præſtabiliorem, aut magis expetendum poſſumus dicere? *Gel. l.* 1. *c.* 3. Homo ſapientia præſtabilis. *Terent. Hecyr.* 3. 1. 4. Quanto fuerat præſtabilius, ubivis gentium ætatem agere, quam huc redire?

Præſtana, æ, Dea, cujus ope aliquis aliis præſtat, ſeu antecellit, a *præſtando*. *Arnob. l.* 4. Præſtana eſt, ut perhibetur, dicta, quod Quirinus in jaculi miſſione cunctorum præſtiterit viribus.

Præſtandus, a, um, dandus, exhibendus, partic. vel gerund. a præſto, verbo activo. *Ovid. l.* 4. *de Ponto*, *el.* 10. Sed præſtandus amor, res non onerosa volenti.

Præſtans, antis, o. *eccellente*, προέχων, ἔξοχος, excellens, ſuperans. *Cic. pro Planc.* Ingenio, juſtitia, integritate omnibus præſtans vir. *Virg.* 12. *Æn.* O præſtans animi juvenis. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nulla eſt enim inſatiabilior ſpecies, nulla pulchrior, & ad rationem, ſolertiamque præſtantior. *Id. de Am. c.* 1. Quem unum noſtræ civitatis & ingenio, & induſtria præſtantiſſimum audeo dicere. *Virg.* 1. *Æn.* Septem præſtanti corpore Nymphæ.

Præſtanter, adverb. *eccellentemente*. Superlat. legitur apud *Plin. l.* 28. *c.* 12. Lichenas oris præſtantiſſime vincit glutinum.

Præſtantia, æ, f. *eccellenza*, יתרון, Ger. *furtreffenheit*, Gal. *excellence*, Hiſp. *excellencia*, ἐξοχή, excellentia. *Cic.* 1. *Off.* 1. 28. Nobis autem perſonam impoſuit ipſa natura magna cum excellentia, præſtantiaque animantium reliquorum. *Id. de Amic. c.* 19. Si quam præſtantiam virtutis, ingenii, fortunæ conſecuti ſunt.

Præſtat, abat, itit, imperſ. 1. *è meglio*, ἄμεινόν ἐστι, melius eſt. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 9. Mori millies præſtitit, quam hæc pati. *Id.* 3. *de Nat. Deor. c.* 31. Tacere præſtat Philoſophis, quam loqui.

Præſtatio, onis, f. actus præſtandi, exhibitio. *Paul. l. ſi plures gradus*, *ff. de legat.* Itaque ſi quis velit non omnes hæredes onerare legatorum præſtatione. *Senec. de brev. vita*, *c.* 14. Ut concedas, omnia eos fide bona dicere, ut ad præſtationem ſcribant. h. e. ut parati ſint præſtare, & probare quæ ſcribunt.

Præſtator, oris, m. qui præſtat in vadimonio, *mancatore*. *Frontin. de Colon. pag.* 128. *edit. Goeſ.* Qui advocantur ut præſtatores.

Præſtaturi. V. *Præſto*, *as*, in fine.

Præſtaturus, a, um, partic. futuri, a præſto, as. *Cic. Fam.* 6. *ep.* 8. Se præſtaturos, nihil ex eo te offenſionis habiturum. *Plan. ad Cic. l.* 10. *ep.* 15.

Idque me præſtaturum ſpero. *Liv. l. 30. c. 15.* Maſaniſſam libenter primam ei fidem præſtaturum fuiſſe.

Præſtauro, as, a. 1. præſtruo, ſubminiſtro. *Diomed. Grammat.* Præſtaurare materiam dicendi. *Voſſ. in Etym.* in voce *Inſtauro*.

Præſtēgs, a, f. προστέγιον, locus, ubi erat caula ſumma, ſub tecto tantum, patula reliqua parte, tanquam ſub portica. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 31. Verſa pergula, ſtrata, lautaque, coctaque omnia uti ſint. Alii leg. *præſterga*, h. e. omnino terſa, & munda, ut ſit antique dictum pro *præterſa* a *prætergeo*.

Præſterga V. in dictione præced.

Præſterno, is, a. 3. προστρώννυμι, ante ſterno. *Stat. l. 3. Sylv.* 2. v. 154. Quæ ſibi præſternat vivax altaria phœnix. ¶ Tranſlate ponitur pro præparare. *Plin. l. 5. ep.* 8. Illud peto, præſternas, ad quod hortaris. Alii leg. *præſtruas*.

Præſtes, itis, com. *preſidente*, πρόστατης, idem ac præſes, ſeu antiſtes. *Feſt.* Antiqui ſic præſtites dixerunt, ut nunc antiſtites. ¶ *Dii Præſtites* cognomen eſt Larium publicorum, hoc eſt eorum, qui urbis ſunt cuſtodes, idemque in compitis, ſemitis, ac viis publicis ſtatuebantur. Dicti ſunt a *præſtando*, quod omnia tuta præſtarent, ideſt tuerentur, & conſervarent. *Ovid. 5. Faſt. v.* 129. *& ſeq.* ¶ His Romæ ara conſtituta fuit Cal. Maji. *Id. ibid.*

Præſtigiæ, orum, n. idem ac præſtigiæ. *Cic. 6. Verr. c.* 24. Non per præſtigia, ſed palam per poteſtatem, uno imperio oſtiatim totum oppidum compilarit. Plures tamen leguut *præſtigias*.

Præſtigiæ, arum, f. *preſtigis*, חבר, Ger. *zauberey*. Gal. *enchanterie*, Hiſp. *juegos de paſſa paſſa*, μαγεῖα, γοητεία, incantationes, deluſiones, cujuſmodi ſunt, quæ manuum quadam dexteritate fiunt, a *præſtringendo*, quod celeritata manuum præſtringantur oculi, ita ut miracula videantur fieri. Præſtigiarum Mercurius inventor fuiſſe dicitur. *Cic. 4. Acad.* Ne ab iis, quæ clara ſint ipſa per ſe ſe, quaſi præſtigiis quibuſdam, & captionibus depellamur. ¶ Tranſlate hæc vox dicitur de quavis fraude, & impoſtura. *Cic. pro Rab. Poſth.* Illi omnes præſtigiæ, illæ, inquam, omnes fallaciæ, omnia denique ab his mendaciorum argumenta nata ſunt. *Id.* 3. *Fin. c.* 27. Verborum præſtigiæ. ¶ In ſingulari num. *Quintil. l. 4. c.* 1. Petere plauſum præſtigiæ.

Præſtigiator, oris, m. *giocolatore*, מכשף, Ger. *betrieger der augen*, Gal. *joueur*, *bateleur*, Hiſp. *jugador de manos*, θαυματοποιός, præſtrictor, qui celeritate luſitandi, & ludibria illa oculorum factitandi ita præſtringit viſum intuentium, ut miracula facere credatur, ſeu qui circumſtantibus ita oculorum aciem præſtringit, ut non advertant dolum. *Plaut. Pæn.* 5. 3. 6. Præſtigiator hic quidem Pœnus probus eſt. *Senec. ep.* 45. Quomodo præſtigiatorum acetabula, & calculi, in quibus fallacia ipſa delectat.

Præſtigiatrix, icis, f. quæ præſtigias facit. *Plaut. Amph.* 2. 2. 150. Aut pol hæc præſtigiatrix mulier multo maxima eſt.

Præſtigioſus, a, um, adject. *preſtigioſo*, præſtigiis plenus, captioſus, ad fallendum compoſitus. *Gell. l. 7. c.* 14. Unumquodque genus cum caſte ornatur, fit illuſtrius, cum fucatur, atque prælinitur, fit præſtigioſum. *Arnob. l.* 1. Nihil magicum, nihil præſtigioſum, aut ſubdolum.

Præſtinguo, is, inxi, inctum, a. 3. extinguo, obſcurum facio, tenebras offundo. *Lucret. l. 3. v.* 1036. *de Epicuro.* Qui genus humanum ingenio ſuperavit, & omnes Præſtinxit, ſtellas exortus uti æthereus ſol. *Vellej. l.* 2. *c.* 118. Omnem enim ejus aciem præſtinxerant. ¶ Adduntur a Criticis loca multa ex Cicerone, in quibus alii *perſtringo* reponunt.

Præſtino, as, avi, atum, a. 1. emo, vel emendo teneo, apud vet. a *præ*, & obſoleta *ſtano*, vel *ſtino*, quod a *ſto*. *Feſt.* Præſtinare apud Plautum emere eſt, ideſt, emendo tenere. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 36. Ego eo in macellum, ut piſcium quicquid eſt, pretio præſtinem. *Apul. l. 1. Met.* Feſtinus cœnæ, id omne præſtinaturus.

Præſtitor, oris, m. qui præſtat, ſeu efficit, aut tribuit. *Apul. in Aſclep.* Præſtitor, tributor omnium.

Præſtitutus, V. Præſto, as, in fine.

Præſtituo, is, ui, utum, a. 3. *preſtituire*, *ordinare*, προορίζω, prius ſtatuo, præſcribo, præfinio. *Cic. 3. Verr.* Diem præſtituit operi faciendo calendas Decembris. *Id. pro Cæc.* Prætor is, qui judicia dat, petitori non præſtituit, qua actione illum uti velit.

Præſtitutus, a, um, *preſiſſo*, *determinato*, *ſtabilito*. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 39. Ad ea quidem dedit uſuram vitæ tanquam pecuniæ, nulla præſtituta die.

Præſto, as, præſtiti (in quibuſdam editionibus apud *Ulp. l. Et in contrariis. Dig. de Uſur.* præſtavi) præſtitum, & præſtatum (a quo particip. *præſtaturus*) n. 1. a. *præ*, & *ſto*, proprie ſignificat ante ſtare. *Luc. l. 4. v.* 28. ſubita circumdedit agmina ſilva. Tum primæ præſtant acies. Sunt qui leg. *perſtant*. Quidam Lexicographi afferunt præterea locum *Plaut. Moſtell.* 5. 1. 18. iis verbis: Ego illum ante ædes præſtabo ſubſtitutorem meum. h. e. advocam, præſentem eſſe jubebo. At optimus quiſque Plautinus Codex habet præſtolabor. ¶ Frequenter ponitur pro ſuperare, antecellere, ὑπερέχω, & conſtruitur cum dativo, vel accuſ. addito interdum abl. exceſſus. *Ter. Eun.* 2. 2. Homo homini quid præſtat? *Cic. 4. Pis. c.* 18. Virtus præſtat cæteris rebus. *Id. de Clar. Orat. c.* 43. Totidem annis mihi ætate præſtabat. *Et c.* 64. Inter ſuos æquales longe præſtitit. *Nepos in Att. c.* 3. Qui humanitate præſtaret omnes. *Liv. l. 5. c.* 36. Quantum Galli virtute cæteros mortales præſtarent. *Lucret. l. 5. v.* 1355. longe præſtat in arte. ¶ *Præſtat* imperſ. quod ad hanc notionem reducitur V. ſupra ſuo loco. ¶ Frequentiſſime ſumitur pro efficere, perſolvere, obire, *fare*. *Cic. ad Brut. ep.* 18. Quod promiſi, vix videor præſtare poſſe. *Id. Fam. 7. ep.* 17. Ultima exſpectatio, quæ ego tibi & jucunda, & honeſta præſtabo. *Id. Fam.* 14. *ep.* 4. Præſtare fidem, & officium. *Id. 10 Orat.* Præſtare munus ſuum. ¶ Item pro exhibere, & adhibere, dare. *Balb. ad Cic.* 9. *ad Attic. ep.* 8. Præſtare alicui benevolentiam. *Cic. de clar. Or.* Præſtare pietatem non tam fratri, quam patriæ. *Id. Phil.* 9. *c.* 5. Præſtare alicui debitum honorem. *Plin. l.* 3. *ep.* 18. Præſtare ſedulitatem alicui. *Liv. l.* 29. *c.* 25. Præſtare alicui ſilentium. *Sueton. in Domit. c.* 9. Ut quotannis ingredientibus Curiam ſenatoribus certam ſummam viritim præſtaret heres. h. e. ſolveret. ¶ Item pro oſtendere. *Cic. 5. Fam. ep.* 16. Eam ſemper te & privatis in rebus, & publicis præſtitiſti, tuenda tibi ut ſit gravitas. *ei ſit deportato in mancea, che &c.* *Id. ibid.* Gravitatis & ſapientiæ tuæ, quam tu a puero præſtitiſti. *Brut. ad Cic. l. 11. Fam.* Præſtare ſe propugnatorem ærarium. ¶ Præſtare ſe alicui, h. e. aditum alicui ad ſe dare. *Pompon. l.* 2. *Dig. de orig. jur.* Conſultatoribus potius, quam diſcere volentibus ſe præſtabant. ¶ Uſurpatur præterea ſæpiſſime pro fidejubere, cavere, alicujus rei exitum in ſe recipere, *mantenere*. *Cic. pro Planc.* Prædones nullos fore, quis præſtare poſſit? *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 11. Quamcomque ei fidem dederis, præſtabo. *Id. ib. ep.* 17. Communem, & incertum caſum neque vitare quiſquam noſtrum, neque præſtare ullo pacto poteſt. *Id. l. 6. ep.* 1. Simus ea mente, ut nihil in vita a nobis præſtandum putemus, niſi culpam. h. e. de nulla re laboremus, aut ſolliciti ſimus, niſi de culpa vitanda. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c.* 3. Inter hos eos, quos tibi comites, & adjutores negotiorum publicorum dedit ipſa reſp. duntaxat finibus his præſtabis, quos ante præſcripſi. Quos vero aut ex domeſticis convictionibus, aut ex neceſſariis apparitionibus tecum eſſe voluiſti, horum non modo facta, ſed etiam dicta nobis præſtanda ſunt. *Id. Attic. l.* 10. Præſtare Remp. h. e. incolumem conſervare. Sic præſtare ſe incolumem. *Id. 16. Fam. ep.* 9. Præſtare fidem promiſſi, & præſtare promiſſum, h. e. ſervare. *Liv. l. 30. c.* 33. ¶ Præſtare alicui damnum, noxam, periculum, eſt in ſe recipere, & veluti vadem ſe conſtituere, ſi quid periculi, aut damni in re ſit. *Cic. pro Mur.* 3. *Offic.* & alibi. Sic præſtare culpam. *Id.* 3. *de Or.* præſtare vitium ædium. *Id.* 3. *Offic.* ¶ *Lucret. l. 3. v.* 215. mors omnia præſtat, Vitalem præter ſenſum, calidumque vaporem. h. e. omnia integra relinquit. ¶ *Præſtaturus* particip. V. ſupra ſuo loco. *Præſtitum iri*, pro præſtandum eſſe. *l. 66. Dig. de contrahen. empt.* Viam, iter, aquæductum præſtitum iri. *Et l. 10. Dig. de hered. vel act. vend.* Nec poſtea quicquam præſtitum iri. Utroque loco in quibuſdam Edition. legitur *præſtatum iri*, vel *præſtaturi* eodem ſenſu.

Præſto, *preſente*, πάρειμι, adverbium eſt, vel, ut alii volunt, nomen indecl. omnis generis, quod jungitur verbo *ſum*, vel *adſum*, & ſignificat adeſſe, præſentem eſſe, paratum eſſe, in promtu eſſe. *Ter. Eun.* 5. 9. Sed ubi eſt frater? C. Præſto adeſt. *Id. Heaut.* 1. 1. Domi præſto apud me eſſe aiunt. *Cic. l. 3. Fam. ep.* 5. Ibi mihi præſto fuit L. Lucilius cum literis, mandatiſque tuis. ideſt occurrit. ¶ Ponitur etiam pro advenire, comparere. *Auct. ad Her. l.* 4. Hirundines æſtivo tempore præſto ſunt, frigore pulſæ recedunt. *Tibull. l.* 1. *el. 6. v.* 25. Pauper erit præſto tibi, præſto Pauper adibit. ¶ Metaleptice ponitur pro opem ferre, præſidio eſſe, juvare. *Cic. pro Mur. c.* 9. Jus civile didicit, multum vigilavit, laboravit, præſto multis fuit.

Præſtōlans, antis, *a.* partic. a præſtolor. *Cæſ. l. 2. B. C. c.* 23. Hujus adventum L. Cæſar filius cum decem longis navibus præſtolans.

Præſtōlor, aris, d. a. *aſpettare*, קוה, Ger. *auff einen warten*, Gal. *attendre*, Hiſp. *eſperar*, προσμένω, exſpecto, maneo. *Feſt.* Præſtolari dicitur is, qui ante ſtando ibi, quo venturum excipere vult, moratur. Conſtruitur cum acc. vel dat. ſed frequentius cum acc. *Cic. Att. l.* 2. Ita tamen ut in Formiano te præſtoler uſque ad 3. Nonas Majas. *Id.* 1. *Catil. cap.* 9. Qui tibi ad Forum Aurelium præſtolarentur armati. ¶ De quantitate penultimæ pugnant inter ſe Grammatici: uſus videtur producere. ¶ *Præſtolo*, as, activa forma. *Turpil. apud Non. c. 7. n.* 67. Ego præſtolabo illi.

Præſtrictio, onis, f. actus præſtringendi. *Tertull. de reſurr. carn. c.* 49. Præſtrictio ſenſus.

Præſtrictus, a, um, valde ſtrictus. *Ovid. in Ibin, v.* 549. Utve Syracuſio præſtricta fauce Poetæ.

Præſtringo, is, inxi, ictum, *ſtringere*, *legare*, περισφίγγω, ante ſtringo, valde ſtringo. *Plin. l.* 18. *c.* 32. Præſtringat enim, atque percellat hæc radices arborum. *Stat. l. 5. Syl.* 3. Ille tuis totiens præſtrinxit tempora ſertis. ¶ Sæpe uſurpatur pro obſcurare, obtenebrare. Quidam dicunt id fieri per tranſlationem. Sed oculorum ſenſus, qui præ ſe ampliſſimam vim habet, Solis radiis vere & proprie reſtringitur, & coarctatur. Similiter acies oculorum a præſtigiatoribus reſtringi videtur, cum manuum celeritate impeditur, ne ea perſpiciat, quæ alioqui perſpicere apta eſt. *Auct. ad Her. l.* 2. Exiſtimat ſe gemmæ nitore, & auri ſplendore aſpectus omnium præſtringere. *Cic. in Vatin. c.* 10. Cujus dignitas, & ſplendor præſtringebat, credo, oculos Vatinii. *Liv. l. 40. c. penult.* Ingenti fragore cœli, tonitribuſque, & fulgoribus præſtringentibus aciem oculorum. ¶ Item pro obtundere, hebetare. *Plin. l. 15. c.* 24. Vis tanta, ut aciem gladii præſtringat. *Cic. de Div. l. 2. c.* 29. Quoniam utrunque præſtringere aciem mentis ſolet. *Id.* 1. *Verr. c.* 24. Sed geſtu ipſo, ac motu corporis præſtringat aciem ingenii tui. ¶ Nonnunquam ponitur pro radere, aut ora *Nonio*, ſeu tranſeundo attingere. *Cic.* 2. *Phil. c.* 40. Vomere portam Capenam pene præſtrinxiſti. Pleræque tamen Editiones habent *perſtrinxiſti*.

Præſtructim, adverb. præſtruendo, ante præparando, via ante præſtructa. *Tertull. de Pall. c.* 3. Multa dicendum fuit, ut ad hominem præſtructim perveniretur.

Præſtructio, onis, f. præparatio, fundamentum. *Tertull. l. 4. adv. Marcion. c.* 14. Niſi hanc pronuntionem creator in Evangelio ſui præſtructionem deſtinaſſet.

Præſtructura, æ, f. præſtructio. *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c.* 2. Ad Evangelii præſtructuram.

Præſtructus, a, um, ante præparatus, præmiſſus. *Suet. in Tib. c.* 53. Cum præſtructum utrumque conſilium eſſet. *Col. l. 1. c.* 5. Ab imo præſtructa valenter teſſitur.

Præſtruo, is, xi, ctum, a. 3. *fabbricare innanzi*, προκατασκευάζω, ante ſtruo, prius ædifico, vel ordino, vel præparo. V. *Præſtructus*. ¶ Tranſlate *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 370. prior agmina dotis Exerce ſtudiis, & ſævo præſtrue marti. h. e. ante inſtrue, para. ¶ Interdum pariter pro conciliare. *Liv. l. 28. c.* 42. Fraus fidem in parvis ſibi præſtruit. ¶ Interdum ponitur pro obſtruere, claudere. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 563. Illa aditum magni præſtruxerat obice montis.

Præſtupidus, a, um, adject. valde ſtupidus. *Juven. l. 4. v.* 200. Altera præſtupida pars eſt ſtolidiſſima corde.

Præſudo, as, n. 1. προϊδρόω, ante ſudo. *Claud. l. 2. de rapt. Proſ. v.* 620. Dum cinnamonis præſudat ſolibus arr. h. e. rore fluit. ¶ Tranſlata ſumitur pro exercere. *Stat. 6. Theb. v.* 4. Super quo Martia bellis Præſudare paret, ſe ſeque accendere virtus.

Præſul, is, m. *Prelato*, πρόεδρος, princeps Saliorum, a *præſiliendo*. Nam Saliis inde nomen fuit, quia ancilia per Urbem geſtantes ſalire ſolebant. *Capitolin. in M. Antonino Philoſ. c.* 4. Fuit in eo ſacerdotio (Saliorum) & præſul, & vates, & magiſter. Legitur etiam in quibuſdam Editionib. apud *Cic. l. 1. de Divin. c.* 26. & *l. 2. c.* 66. ¶ Late accipitur quandoque pro eo, qui alicui rei præeſt. *Sidon. l. 4. ep.* 14. Præſul fori. *Pallad. l.* 1. *R. R. tit.* 6. Recordari, arboris hujus (oleæ) eſſe præſulem caſtitatem. ¶ In fœminin. genere *Avien. in deſcript. Orbis, v.* 319. Et Junone calent hic aræ præſula ſemper.

Præſalſus, a, um, valde ſalſus. *Col. l. 6. c.* 2. Libraleſque offas in præſalſæ adipis liquamine tinctas.

Præſultator, oris, m. idem ac præſultor. *Liv. l. 2. c.* 36. Jovi præſultatorem diſplicuiſſe.

Præſulto, as, n. 1. προσκιρτάω, ante ſalio. *Liv. l. 7. c.* 10. Quando adeo ferox præſultat hoſtium ſignis.

Præſultor, oris, m. ὁ ἐν τοῖς ἱεροῖς προεξάρχων, qui in ſacris choream ducit, & ante alios ſalit. Narrat *Lactant. l. 2. c.* 7. Jovem per quietem cuidam Atinio dixiſſe, ludis Circenſibus proximis præſultorem ſibi diſpliciuſſe. Idem refert *Valer. Max. l. 1. c. 7. n.* 4.

Præſum, es, fui, n. anom. *eſſer preſidente*, שגב, Ger. *vorſtehen*, Gal. *preſider*, Hiſp. *preſider*, ἐπιστατέω, ante alios ſum, præfectus ſum, curam alicujus rei habeo, guberno, rego, adminiſtro. *Cic. 4. Acad.* Ibi per multos annos admirabili quadam laude provinciæ præfuit. *Id.* 1. *de Orat.* Clariſſimi viri ei ſtudio hodie præſunt. *Nepos in Dione, c.* 6. Præeſſe claſſi. *Et in Themiſt. c.* 4. Præeſſe ſummæ imperii. *Et in Conone, c.* 4. Ducem fortem regiæ opibus præfuturum.

Præſūmo, is, mpſi, mptum, a. 3. *preſumere*, Germ. *zu vor nemmen*, Gall. *prendre au paravant*, *preſumer*, Hiſp. *preſumir*, *tomar antes*, προλαμβάνω, prius ſumo, præcipio. *Plin. l. 36. c.* 11. Potores in certamine bibendi præſumere farinam ejus. *Virg.* 11. *Æn. v.* 18. Arma parate animis, & ſpe præ-

præſumita bellum. *h. e.* bellum jam jam futurum veſtris animis propoſite. *Tacit.* 11. *Ann. c.* 7. Æternitatem famę ſpe pręſumere. *h. e.* præcipere, anticipare. *Id. Ann.* 1. *c.* 38. Vront ſe valida manu, ut ni ſupplicium in malos præſumant, uſurum promiſcua cęde. *h. e.* niſi ante ſuum adventum malos puniant. *Sen. ep.* 107. Cogitare futura, ac pręſumere, *prefigurarſi*. *Valer. Max. l.* 1. Pręſumpſit animo ea re ſignificari exitum ſuum, *preſagi*. *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Illa mihi in pueris natura minimum ſpei dederit, in qua ingenium judicio pręſumitur. *h. e.* venit ante judicium. *Hon. l.* 2. *Sat.* 2. Pręſumere mollitiem, *trattorſi delicatamente avanti il tempo*. Sic pręſumere gaudia, remedia. *Tac. Plin. in Paneg.* & al. ¶ Ponitur & pro audere, apud ſequioris ęvi Scriptores. *Sulpit. Sever. l.* 1. *hiſt. ſacr. c.* 47. Elatus ſecundis rebus, illicite pręſumens, &c. *Sext. Ruf. c.* 6. Epirotę ad Italiam tranſire pręſumpſerunt.

Præſumpte, adverb. *preſuntuoſamente*. *Vopiſc. in Caro, cap.* 4. Cari patria ſic ambigue a pleriſque proditur, ut pręſumpte veritatem dicere nequeam.

Præſumptio, onis, *anticipazione*, Ger. *vermaſſenheit*, Gal. *preſomption*, Hiſp. *preſumpcion*, [illegible], ante ſumptio, anticipatio. *Plin. l.* 9. *ep.* 3. Qui bonę, manſurę que famę pręſumptione perfruitur. *Sen. ep.* 117. Multum dare ſolemus pręſumptioni omnium hominum, *h. e.* pervagatę opinioni, & communi. ¶ Apud Scriptores ſequioris ęvi accipitur interdum pro nimia ſpe, temeritate, audacia, *preſunzione*. *Spartian. in Hadrian. c.* 2. Habuit autem pręſumptionem imperii mox futuri ex Jovis reſponſo. *Sulpic. Sever. l.* 1. *hiſt. ſacr. c.* 33. Illicita pręſumptione holocauſtum obtulit. ¶ Eſt etiam figura rhetorica, eadem ac Occupatio. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Mire in cauſis valet pręſumptio, quę [illegible] dicitur. ¶ Prętęrea pręſumptio dicitur prima ſyllogiſmi propoſitio, quam Logici majorem vocant. *Cic. l.* 2. *Divin. c.* 53. Sed demus tibi iſtas duas ſumptiones, ea quę [illegible] appellant dialectici, ſed nos Latine loqui malumus: pręſumptio autem, quam [illegible] iidem vocant, non dabitur.

Præſumptor, oris, m. *preſontuoſo*, qui audacter aliquid ſperat, vel conatur. *Tertull. de pœnit. c.* 6. At ille pręſumptor, cum ſibi promitteret, &c. Adde *Ammian. l.* 26. *c.* 8.

Præſumptorie, adverb. *con preſunzione*, nimia fiducia. *Tertull. l.* 4. *contra Marcion. c.* 41. Petrum pręſumptorie alocutum negationi deſtinando.

Præſumptuoſe, adverb. pręſumptorie. *Sidon. l.* 7. *ep.* 6. Hos ipſum pręſumptuoſe, arrogaterque loquor.

Præſumptuoſus, a, um, adject. *preſontuoſo*, nimis confidens, ſuperbus, audax. *Sidon. l.* 1. *ep.* 1. Pręſumptuoſis veſtigiis C. Plinii maturitatem conſecuturus. *Id. l. eod. ep.* 11. Quod pręſumptuoſum fuiſſet. Al. leg. *præſumptioſus* eodem ſenſu.

Præſumptus, a, um, [illegible], ante ſumptus, anticipatus. *Sil. l.* 5. Ipſa ſuis manibus pręſumpta piacula mittens. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 168. Feſtinaque voti Pręſumptum diadema dedit. *h. e.* ante legitimam ętatem. ¶ Pręſumpta opinio, eſt opinio ante capta de re aliqua. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Nihil invidia valeat, nihil gratia, nihil opinio pręſumpta. Sic ſuſpicio præſumpta, apud *Tacit.* 2. *Ann. c.* 73. Huc etiam referendum illud *Ulpian. leg.* 33. *tit.* 1. *l.* 21. *Dig.* Qui mancipia vendunt, nationem cujuſque exprimere debent: pręſumptum enim eſt, quoſdam ſervos bonos eſſe, quia natione ſunt non infamata. *avuti comune* [illegible], *che*, &c.

Præſuo, is, ſui, ſutum, a. 3. [illegible], ante ſuo. *Plin. l.* 12. *c.* 19. Mox pręſuant recentibus coriis quadrupedum.

Præſutus, a, um, partic. a pręſuor. *Ovid.* 11. *Met. v.* 9. Quæ foliis pręſuta notam ſine vulnere fecit.

Prætactus, a, um, ante tactus. *Cal. Aurel. Chronic. l.* 4. *cap.* 3. Oleo pretactus venter. *h. e.* perunctus.

Prætango, is, a. 3. ante tango. *Cal. Aurel. Chronic. l.* 5. *c.* 7. Corpus pętangi acceſſiona ventura.

Prætego, is, xi, ctum, a. 3. [illegible], ante tego, prævelo. *Lact. lib.* 5. Tum vitia ſua capillis, & pallio, & vitiis pretegebat. *Plin. in Paneg. c.* 15. Quę refectiones tuas arbores, quę ſomnum ſaxa pretexerint, quod denique tectum magnus hoſpes impleveris.

Prætendo, is, di, tum, a. 3. *porre innanzi*, Ger. *furſpannen*, Gal. *pretendre*, Hiſp. *tender delante*, [illegible], eſt aliquid ante tendere, vel opponere, ne quæ occulte, & tecta volumus, appareant, & omnium aſpectui expoſita ſint, vel ne calor nimius nos urat, aut ne ventus nobis ſit moleſtus, vel ne aves evolent, &c. *Virg.* 1. *Georg. v.* 270. Segeti prętendere ſpem. *Plin. l.* 9. *cap.* 8. Qua de cauſa non queunt retia prętendi. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 6. Quidquid caſtrorum Armenię prętenditur. ¶ Quandoque eſt præferre. *Virg.* 4. *Georg.* Pumiſque manu prętende ſequaces. ¶ Translate ponitur pro ponere ante, opponere, allegare, &c. *Cic. in Vatin.* Et hominis doctiſſimi nomen tuis immanibus, & barbaris moribus prętendere. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Prętendebat, ſe id metu facere. *Id. l.* 7. *c.* 2. Ignorantia prętendi non poteſt. ¶ *Paul. l. Si plures. Dig. de pact.* Unus tutor plurium pupillorum nomine, unum debitum prętendentium. *h. e.* ſuum eſſe contendentium.

Prætener, ra, rum, [illegible], valde tener. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Sed alia eſt caponos, fruticoſa, prętenera, foliis coriandri. Adde *l.* 14. *c.* 2.

Prætenta, æ, f. idem ac prętentura. *Manil. l.* 4. *v.* 691. Gallia prętentis, Hiſpania maxima bellis. Al. leg. *per cenſus*.

Prætentatus, us, m. actu. pręrentandi. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Cochleis oculorum vicem cornicula bina prętentatu adimplent.

Prætentatus, a, um, particip. a prętento. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 78. Idcirco tota cauſa prętentata, atque perſpecta, locis omnibus inventis, atque inſtructis, conſiderandum eſt, &c. *Suet. in Aug. c.* 35. Prętentato ſinu.

Prætento, as, a. 1. *tentar avanti*, Germ. *verſuchen*, Gal. *tenter, premier*, Hiſp. *tentar primero*, [illegible], prius tento, ante experior, inquiro, inſpicio. *Tibull. l.* 2. *el.* 1. Et pedibus prætentat iter ſuſpenſa timore. *Quintil. l.* 4. In egreſſu parcius, & modeſtius prætentanda eſt judicis miſericordia.

Prætentura, æ, f. cuſtodia militaris poſita in confiniis provinciæ, & veluti prętenta. *Ammian l.* 14. *c.* 9. Meſopotamiæ tractus omnes ambro inquietari ſueti, prętenturis, & ſtationibus ſervabantur agrariis.

Prætentus, a, um, [illegible], ante extenſus. *Suet. in Claudian. c.* 10. Interque prętenta velo ſe abdidit. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 56. Gens provinciis lateque prætenta. *Claudian. de B. Get. v.* 416. Legio prętenta Britannis. *h. e.* opposita, ſeu cuſtodiæ Britannorum oppoſita.

Prætenuis, & nue, o. 3. [illegible], valde tenuis. *Plin. l.* 21. *c.* 15. Et tactu prętenuia fila mittit.

Prætepeo, es, n. 2. [illegible], ante tepeo. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 3. Si tuum in quavis prætepuiſſet amor.

Præter, *fuorchè, eccetto, oltre*, [illegible], Germ. *auſſgenommen*, Gall. *hormis excepte*, Hiſp. *fuera, demas, de*, [illegible], [illegible], [illegible], extra, excepto, niſi, prep. ex iis, quæ acc. inſerviunt, a *præ*, ut ſubter a *ſub*, inter ab *in*. *Priſc. l.* 14. *Cic. in Fam.* 1. *ep.* 5. Amicum ex Conſolaribus neminem tibi eſſe video, prœter Luculum. ¶ Sumitur etiam pro ultra. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 13. Pręter ſpem, ſi quid erit, facies, ut ſciam. *idest* ultra ſpem, ex inſperato. *Id.* 2. *de Or.* Nihil magis ridetur, quam quod eſt præter expectationem. ¶ Item pro ſupra. *Cic.* 2. *Off.* Cujus eſt pręter cęteros crudelitas nobilitata. *Id. pro Planc.* Quod gratum prętermodum dicat eſſe. ¶ Item pro contra. *Plaut. Epid.* 1. 2. 3. Præter ætatem, & virtutem ſtultus es. hoc eſt dedecet ætatem tuam te ſtultum eſſe, contra ætatem facis. *Ter. And.* 5. 3. 8. Prœter civium morem, atque legem. ¶ Item pro ante. *Cic.* 5. *Ver. c.* 85. Pręter oculos Lolii hęc omnia ferebant. ¶ Aliquando adverbium eſt pro præterquam, *eccetto che*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Atqui etiam a Græcis ipſis diligenter cavendæ ſunt quædam familiaritates, præter hominum perpaucorum. *Salluſt. in Catil. c.* 37. Ceteræ multitudini diem ſtatuit, prœter rerum capitalium condemnatis. ¶ Vel pro inſuper. *Plin. l.* 11. *c.* 4. Habent autem oculos, præterque a ſenſibus tactum, atque guſtatum. *Id. ibid. c.* 26. Stelliones rore tantum viventes, pręterque araneis. ¶ *Præter propter* ſignificat, plus minus, circiter. *Gel. l.* 19. *c.* 10. Cum Architectus dixiſſet, neceſſaria videri ſeſtertia trecenta, unus ex amicis Frontonis, & præter propter, inquit, alia quinquaginta. *Vivere præter propter* eſt inconſtantem vitam agere, modo huc, modo illuc ferri, nullam in vitę inſtituenda rationem ſequi. *Enn. apud Gell. loc. cit.* Imus huc, hinc illuc, cum illuc ventum eſt, ire illinc lubet, incerte errat animus, prœter propter vitam vivitur. Alii leg. *præter propter vitam vivitur*. hoc eſt vivitur præter id, quod propter vitam eſt. Sed lectio hæc minus proba eſt.

Præterago, is, a. 3. ago ultra aliquem locum. *Hor. l.* 1. *ep.* 15. Et diverſoria nota Prœteragendus equus.

Præterbito, es, o. 3. *oltrepaſſare*, [illegible], prœtereo, a *præterim*, *as*, interpoſito *b*. *Plaut. Epid.* 3. 2. 1. Cave, prœterbites ullas ædes, quin roges, &c. Alii leg. *præterbitas*, ut ſit 3. conjugat. quemadmodum eſt in illo ejuſdem in *Pan.* 5. 3. 43. Ne ſatet vias prœterbitamue, metuo.

Prætercurro, is, ti, rſum, o. 3. *ſcorrer oltre*, a *da vicino*, currendo prœtereo. *Veget. l.* 3. *c.* 24. Equis prœtercurrentibus.

Prætercurſus, a, um, partic. paſſiv. *traſcorſo*, currendo prœteritus. *Ammian. l.* 22. *c.* 21. (al. 9.) Tranſgreſſus itaque fretum, prœtercurſa Chalcedona, & Libyſſa, inde Nicomediam venit.

Præterduco, is, xi, ctum, a. 3. ultra, vel ante aliquem duco. *Plaut. Mil.* 2. 1. 67. Ut te hodie quaſi pompam illas prœterducerem.

Prœterea, adv. *oltre a ciò*, [illegible], Germ. *uber das*, Gall. *outre cela, d'avantage*, Hiſp. *demas deſto, fuera deſto*, [illegible], [illegible], ultra ea, quę dicta ſunt, ad hæc, inſuper, a *præter*, quaſi dicas prœter hęc. *Cic.* 5. *Phil.* Eſt enim Phędri Philoſophi nobilis filius, homo prœterea feſtivus. ¶ Interdum habet pronomen incluſum tam ſingularis numeri, quam pluralis. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 3. Ut tibi uni concedam, prœterea nemini, ideſt prœter te. *Id. l.* 1. *ep.* 7. Prœterea quidem de Conſularibus nemini poſſum aut ſtudii erga te, aut officii, aut amici animi eſſe teſtis. ¶ Uſurpatur etiam pro poſtea, ſive poſthac, deinceps. *Virg.* 1. *Æn.* Et quiſquam numen Junonis adoret prœterea?

Prætereo, is, ivi, itum, n. anom. *paſſar oltre, trapaſſare*, [illegible], Germ. *furgehen*, Gall. *paſſer outre*, Hiſp. *paſſer, allende*, [illegible], ultra eo, prœtergredior, ultra id progredior, quo iter præfinitum eſt. *Ter. Eun.* Dum hæc mputo, imprudens illum præterii. ¶ Ponitur etiam pro labi, excurrere, evaneſcere. *Ovid.* 3. *de Art. ver.* 63. Nec quæ præterit, rurſum revocabitur unda, nec quæ præterit, hora redire poteſt. ¶ Translate capitur pro antecellere, vincere. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 1. Hos nobilitate Mago Carthaginienſis præterit. *Cic. in Sal.* Neque ab alio vinci poteſt, neque ipſe ſe omnino reliqua ætate præterire. ¶ Item pro effugere, vitare. *Ter. Nov.* Neſcit, quid mali prœterieris. ¶ Item pro omittere, prætermittere, tacere. *Cic. de Prov. Conſ.* Cædes relinquo, libidines prætereo. *Id. ad Brut.* Sed tamen tantam ejus laudum excellentiam non queo ſilentio præterire. *Id. pro Planc. c.* 3. Populus ſolet nonnunquam dignos præterire. *h. e.* candidatos negligere. *Id.* 5. *Tuſc.* Cum ſapiens, & bonus vir ſuffragiis prœteritur. ¶ *Hoc me præterit*, *h. e.* oblitus ſum, memoria excidit. *Ter. Heaut.* 5. 4. 38. An temere quidquam Parmenonem prœtereat, quod facto uſus ſit? *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 8. Non te prœterit, quam ſit difficile. *Id.* 15. *Fam. epiſt.* 65. Non me præterit, nos vim rem expertos eſſe.

Præterequito, as, n. 1. *cavalcare avanti*, [illegible], equitando prœtereo, vel tranſeo. *Liv. l.* 3. *c.* 61. Prœterequitantesque abſterrent.

Prætereunter, curſim. *Auguſtin. tract.* 128. *in Joan.* Non eſt prœtereunter loquendum.

Præterferor, ferris, latus ſum, paſſ. anom. *paſſare*, prœtereo, tranſeo. *Liv. l.* 21. *c.* 55. Simul ac latebras eorum improvida prœterlata acies eſt.

Præterfluo, is, xi, xum, n. 3. *trapaſſare ſcorrendo, ſcorrere vicino*, [illegible], fluendo prœtereo, vel juxta fluo. *Varr. R. R. l.* 3. 1. 16. Quo prœterfluat, aut in aliquem locum influat. *Liv. l.* 41. *c.* 11. Amnem prœterfluentem mœnia nova alveo avertit. ¶ Translate uſurpatur pro elabi, pertranſire, evaneſcere. *Cic.* 5. *Tuſc.* de voluptate, Nec prœteritam prœterfluere ſinere.

Prætergo, es, ſi, a. 2. quidam Lexicographi afferunt ex *Lucr. l.* 4. ſed optimę notę Codices habent *pertergo*.

Prætergredior, eris, d. 3. *trapaſſare*, [illegible], prœtereo, tranſeo. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 7. Currens Lepta mihi nuntiavit, te jam caſtra prætergreſſum eſſe. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 23. Fines ſuos prœtergredientem.

Præterhac, adverb. prœterea, pro prœter hæc, ut *antehac* pro ante hęc. *Plaut. Rud.* 4. 4. 74. Si prœterhac unum verbum faxis. Adde *Men.* 1. 3. 3.

Præteriens, euntis, partic. *che paſſa, oltrepaſſa*, [illegible]. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 5. Et plaudat curru prœtereuntem pater. *Cic.* 4. *Acad.* Nihil prœteriens autem, quę pro hac cauſa dici poſſunt. ¶ *Præteriens* fieri aliquid dicitur, qui obiter facit, nec diu immoratur. *Cic. de Clar. Orat.* Uno aſpectu & prœteriens de aliquo judicat. *Id. Verr.* 1. Quaſi prœteriens ſatiſfaciam univerſis. *di paſſaggio*.

Præterinquiro, is, a. 3. inſuper inquiro. *Ammian. l.* 15. *c.* 10. Statuit, in negotium prœterinquiri.

Prœteritio, onis, f. *il laſciar fuori*. *Cod. l.* 6. *tit.* 29. *leg.* 4. Pœnam pati prœteritionis.

Præteriturus, a, um, partic. futuri a prœtereo. *Ovid. l.* 3. *de ar. am. v.* 612. Quaque vigil cuſtos, prœteriturus erim.

Præteritus, a, um, *paſſato*, quod prœteriit, quod elapſum eſt, vel tranſactum. *Cic. de Sen. c.* 19. Nec prœteritum tempus unquam revertitur. *Id.* 1. *de Div.* Tum meminit prœteritorum, prœſentia cernit, futura prœvidet. *Id.* 4. *Acad.* Nihil in prœteritis relinquere, *laſciar' in dietro*. ¶ Interdum prœteritus pro extincto, ſeu mortuo accipitur. *Prop. l.* 2. *el.* 14. Fas eſt prœteritos ſemper amare viros. ¶ Sępe pro omiſſo. Sic *Senatores veteres* dicebantur prœteriti, quos Cenſores in recitando Senatu nec cauſa omiſiſſent. & *Candidati præteriti* dicebantur, qui in petitione Magiſtratuum repulſam habuiſſent. *Cic. pro Planc. c.* 21. Quos omnes ſcimus Ædilitate prœteritos, Conſules eſſe factos. ¶ Prœteritum tempus in verbis dicitur a Grammaticis, quod rem jam prœteritam ſignificat. *Quintil. Priſcian. & alii.*

Præterlabor, eris, lapſus ſum, d. 3. *traſcorrere*, [illegible], juxta labor, prœterfluo, prœtereo. *Virg.* 6. *Æn.* Cum tumulum prœterlabere recentem. ¶ Translate ſumitur pro evaneſcere. *Cic.* 2. *de Orat.* 1. 25. Ante autem prœterlabitur, quam percepta eſt.

Præ-

Digitized by Google

Prǽterlambo, is, a. 3. leviter oblingo, pręterenndo lambo. *Ammian. l.* 17. *c.* 4. Oppidum, quod Moſa fluvius pręterlambit.

Prǽterlātus, a, um, παρενηνεγμένος, partic. a pręterferor. *Lucr. l.* 4. *v.* 570. Pręterlata, fruſtra diffuſa per auras.

Prǽtermeo, as, a. 1. παραπορεύομαι, juxta meo, pręterfluo. *Lucret. l.* 1. *v.* 419. Sępe ſalutantum tactu, pręterque meantum. *Ammian. l.* 31. *c.* 13. Quos Iſter prætermeat.

Prǽtermiſſio, onis, *omiſſione*, παράλειψις, actus pręterimittendi. *Cic. in Top. c.* 7. Formę igitur ſunt hę, in quas genus ſine ullius pręterimiſſione dividitur.

Prǽtermiſſus, a, um, nom. partic. *ommeſſo*. *Cic.* 3. *Off. c.* 2. Negat, enim locum pręterimiſſum a Panęt[illegible].

Prǽtermitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *tralaſciare*, הניח, Germ. *underlaſſen*, Gall. *laiſſer paſſer*, Hiſp. *dexar*, παραλείπω, omitto, prætereo, relinquo, intactum relinquo. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 8. Neque ullum officium erga te hominis amantiſſimi, prudentiſſimi, diligentiſſimi pręterimiſit. *Id.* 12. *Fam. ep.* 24. Nullum locum laudandi tui prætermitto. *Id.* 3. *de nat. Deor.* pręterimittere voluptates. *Id. l.* 11. *Fam.* Neminem pręterimiſit, cui non eadem iſta dixerit. ¶ Prætermittere pœnam ſceleris, idem eſt, quod ignoſcere. *Cic. ad Brut.* 15. Sed ſceleris pœnam pręterimittere (id enim eſt, quod vocatur ignoſcere) etiamſi in rebus tolerabile eſt. ¶ Sępe ponitur pro tacere. *Cic.* 1. *Agr.* Pręterimitto illa, quę nemo eſt, quin graviſſime, & veriſſime conqueri poſſit. *Id.* 13. *Phil.* Ac ne illud quidem ſilentio pręterimittendum puto.

Prǽtermonſtro, as, a. 1. pręmonſtro. *Gel. l.* 20. *c.* 10. Uſus conſilio ſum magiſtri, quod docere ipſe me debuerat, a quo diſcerem, pręteremonſtrantis. h. e. monſtrantis alium, qui quod ipſe debebat, doceret.

Prǽternavigatio, onis, παράπλευσις, navigatio juxta, vel ultra aliquem locum. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Ab hac Ægina liberę conditionis 17. M. P. cujus 20. M. P. pręternavigatio eſt.

Prǽternavigo, as, a. 1. *navigare avanti*, παραπλέω, juxta, vel ultra navigo. *Sueton. in Ner. c.* 27. Quoties Bajanum ſinum pręternavigaret. Adde *in Tiber. c.* 10.

Prǽtĕro, is, trivi, itum, a. 3. idem quod tero, vel valde tero. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *de dentibus*. Frater Timarchi non mutavit primores, ideoque pręrivit. *Plaut. Men.* 2. 1. 9. Anum lima pręterunt. Alii leg. *praterunt*.

Prǽterpropter, V. Pręter.

Prǽterquam, *fuorchè*, *ſalvo che*, *eccetto che*, Germ. *dan nur*, Gall. *excepté que*, Hiſp. *ſi no que*, πλὴν ἤ, pręter, excepto, niſi, adv. ſeu conjunctio excipiendi. Requirit ſemper pręcedentem caſum, quo idem verbum ſubintelligitur, & poſt ſe regit caſum pręcedenti ſimilem. *Cic.* 3. *Catil.* Quibus pro tantis rebus nullum ego a vobis pręmium virtutis, nullum inſigne honoris, nullum monumentum laudis poſtulo, pręterquam hujus diei veſtram memoriam ſempiternam. *Plin. l.* 25. *c.* 2. Omnium diligentiſſimus vitę fuiſſe argumentis, pręterquam fama intelligitur. ¶ Dividitur interdum per Tmeſim. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 38. Quę pręter ſapies, quam placet parentibus. ¶ Jungitur ſępe cum aliis particulis, ut Pręterquam etiam, pręterquam ſemper, pręterquam ſi. *Celſ. l.* 1. *c.* 9. Aqua vero frigida infuſa, pręterquam capiti, etiam ſtomacho prodeſt. *Gel. l.* 15. *c.* 1. Declamaverat Antonius Julianus rhetor, pręterquam ſemper alias, tum vero nimium quam delectabiliter, & feliciter. ideſt cum ſemper. *Plin. l.* 8. *c.* 25. Pręterquam ſi humore madeant. ¶ Pręterquam quod, eſt, *niſi quod*, *ſenonchè*. *Cic.* 2. *Q. Fr. epiſt.* 13. Ego me in Cumano, & Pompejano, pręterquam quod ſine te, cęterum ſatis commode oblectavi. ¶ Significat etiam *non modo*. *Id. Att. l.* 15. *ep.* 15. Suram autem pręterquam quod nefarium hominem cognovi, pręterea in me contumacem, ſemel omnino domi meę vidi. *oltre che*. *Id.* 1. *Div. c.* 12. Id pręter quam quod fieri non potuit, ne fingi quidem poteſt.

Prǽterrādo, is, a. 3. *radere paſſando*, παραξέω, idem ac rado. *Lucret. l.* 4. *v.* 531. Pręterradit enim vox fauces ſępe.

Prǽterſum, es, fui, n. anom. abſum, extra ſum. *Tertul. in Apolog. c.* 38. Ipſis rebus, de quibus tranſiguntur ſpectacula, pręterſumus.

Prǽtervectio, onis, παρακομιδή, pręternavigatio. *Cic.* 7. *Ver. c.* 66. Pręteryectione omnium, qui ultro, citroque navigarent.

Prǽtervectus, a, um, particip. a prętervehor. *Cic. pro Cœl. c.* 21. Sed quoniam emerſiſſe jam e vadis, & ſcopulos pręterveçta videtur oratio mea. ideſt difficiliora percurrit, & explicavit. *Stat.* 5. *Theb. v.* 472. Litore recte prætervectus aquis.

Prǽtervĕho, is, xi, ctum, a. 3. παρελαύνω, trans, vel ultra veho, navi, curru, vel jumentis aliquid pręter locum aliquem veho, & fere paſſive uſurpatur. *Cic.* 5. *Pis. c.* 18. Revocare eos ſolitæ, qui pręteryehebantur. *Virg.* 4. *Æn.* Vivo prætervehor oſtia ſaxo Pantagiæ. *Liv. l.* 1. Tumeo eum prætervehere navibus Galliæ oram. ¶ Legitur & abſolute pro pręterrvehi, pręternavigare. *Suet. in Aug. c.* 93. Quod Judæam pręteryehens apud Hieroſolymam non ſupplicaſſet. ideſt pręteryectus. Sed poteſt ſubintelligi accuſ. *exercitum*, aut quid ſimile. ¶ Tranſlate ponitur pro prætermittere, omittere, & tacere. *Cic.* 7. *Philip.* 3. Quoniam periculoſiſſimum locum ſilentio ſum prætervectus.

Prǽterverto, is, a. 3. verto, converto. Afferri ſolent duo exempla, alterum *Plin. l.* 2. *c.* 71. alterum *Cic.* 1. *de Div. c.* 6. in quibus rectius legitur *praverto*.

Prǽtervŏlo, as, n. 1. *trapaſſare volando*, παραπέτομαι, ultra volo, volando prætereo. *Cic. in Arat.* Quem rutila fulgens pluma prætervolat ales. ¶ Tranſlata ponitur pro celeriter prætervire, & quaſi ultra volando effugere. *Cic.* 3. *de Orat. cap.* 59. Sententiæque ſæpe acutæ non acutorum hominum ſenſus prætervolant, ideſt antequam intelligantur, præterfugiunt.

Prǽteſtātus, a, um, partic. prius, ſeu ante teſtatus. *Tertul. l.* 4. *carm. cont. Marcion. c.* 6. Pręteſtata vium vitæ.

Prǽtexo, is, xui, xtum, a. 3. *teſſere*, προϋφαίνω, idem ac texo, vel prius texo, ante, vel circum veſtem, aliudve quippiam attexo. *Plin. l.* 16. *c.* 1. Ulva, & paluſtri junco funes nectunt ad prætexenda piſcibus retia. ¶ Tranſlate ſumitur pro præordinare, præordiri. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 78. Sic omnia, quæ fiunt, quæque aguntur acerrime, levioribus principiis natura ipſa prætexuit. ¶ Item pro cooperire, quaſi ſupra texere. *Auſon. ad Gratian. Imp.* Aſſultantibus tot millibus barbarorum, quibus Danubii ora prætexitur. *Virg.* 6. *Æn.* Et litora curvæ prætexunt puppes. ¶ Item pro obtendere, contegere, cauſam aliquam non veram afferre, colorem quærere. *Virg.* 4. *Æneid.* Hoc prætexit nomine culpam. *Cic. in Piſon. cap.* 24. Ut non prætexas cupiditatem triumphi. ¶ Item inſerere, attexere. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Sapientes vero quamplures, quos ſequentes prætexuimus in hoc volumine.

Prǽtexta, æ, vel toga prætexta, *preteſta*, περιπόρφυρος, genus veſtimenti oblongum, a *prætexendo*, h. e. toga alba, purpureo prætexta limbo. Unde *Plutarchus* vocat περιπόρφυρον. *Cic.* 3. *Ver.* Neque te tam commovebat, quod ille cum toga prætexta, quam quod ſine bulla venerat. ¶ Quatuor hominum genera prætexta utebantur, omnes Magiſtratus urbani; Senatores omnes, cum Deorum dies feſtos celebrabant, Magiſtri Collegiorum, dum ludos compitalitios faciebant, pueri ingenui, & puellę, illi uſque ad diem tirocinii, ideſt uſque ad annum ætatis 17. (al. 15.) hæ uſque dum nuberent. *P. Manut. in Orat. pro Sext.* 51. *Phil. & in Piſon.* Itaque prætextatus a togato non tantum differt, ut puer a viro, ſed etiam ut privatus a Magiſtratu. Hinc eſt, quod turba togata pro plebe ſæpe uſurparetur. Pueri prætexta utebantur ex inſtitutione Tarquinii Priſci, qui cum de Sabinis triumphum egiſſet, filium ſuum annos quatuordecim natum, quod hoſtem in eo bello manu percuſſiſſet, pro concione laudavit, bullaque aurea, & toga prætexta donavit. Hinc deductus mos, ut prætexta, & bulla in uſum puerorum nobilium uſurparentur, ad omen, & vota conciliandæ virtutis. V. *Macrob. l.* 1. *Saturn. num.* 6. ubi alias quoque hujus rei cauſas affert. *Cic. de Amic.* Quod ſummi puerorum amores ſæpe una cum prætexta, ſumpta toga, deponerentur. *Id.* 3. *Ver.* Eripies igitur pupillæ togam prætextam? detrahes ornamenta non ſolum fortunæ, ſed etiam ingenuitatis? ¶ Fuit & in uſu prætexta bulla, qua nulli alii licebat uti, niſi ei, qui funus faciebat. V. *Manut. de Quæſit. per Epiſt.* ¶ Prætexta etiam dictum eſt fabulæ genus, ſimile tragœdiæ, in quo publica negotia agebantur, & Reges Romani, Magiſtratuſque inducebantur. Nomen a prætexta veſte, quod in his fabulis fere Regum, aut Magiſtratuum acta comprehendebantur, qui toga prætexta uſi ſunt. *Don. ad prol. Adel.* Sicut apud Græcos δρᾶμα, ſic apud Latinos generaliter fabula dicitur, cujus ſpecies ſunt Tragœdia, Comœdia, Togata, Tabernaria, Prætexta, Crepidata, Attellana, μῖμος, Rhintonica. *Horat. in Arte, v.* 288. Vel qui prætextas, vel qui docuere togatas. Alii in verbis Donati legunt *prætextata*.

Prætextāte, adverb. V. Pertructate.

Prætextātus, a, um, περιπόρφυρος, quod ad prætextam ſpectat. Hinc prætextati dicuntur pueri, qui nondum decem, & ſeptem annos prætererant, quia ad uſque prætextam ferebant. *Juſtinian. Inſtit. l.* 4. §. 1. Sive quis matremfamilias, aut prætextatum, prætextatamve affectatus fuerit. Adde *Sueton. in Aug. c.* 94. ¶ Sermo prætextatus, verba prætextata, mores prætextati dicuntur de obſcœnis, & impudicis. *Feſtus:* Prætextatum ſermonem quidam putant dici, quod prætextatis nefas ſit obſcœno verbo uti: alii, quod nubentibus, depoſitis prætextis, a multitudine puerorum obſcœna clamentur. *Sueton. in Veſpaſ.* Erat enim dicacitatis plurimæ, & ſic ſcurrilis, ac ſordidæ, ut ne prætextatis quidem verbis abſtineret. *Macrob. l.* 2. *Saturn.* Vice planipedis, & ſubulonis impudica, & prætextata verba jacientis. *Juvenal. ſat.* 2. *in fin.* Sic prætextatam referunt Artaxata mores. ¶ Prætextata fabula, V. Prætexta.

Prætextum, i, n. idem ac prætextus. *Suet. ad Caſ. c.* 30. Et prætextum quidem illi civilium armorum hoc fuit. ¶ Sumitur etiam pro ornatu. *Sen. ep.* 71. Sed illud pulcherrimum Reipub. prætextum, optimates, & prima acies Pompejanarum partium, Senatus, uno prælio profligabantur. *Valer. Max. lib.* 7. *c.* 1. *n.* 1. Conſulatus decus, imperatoriam poteſtatem, ſpecioſiſſimi triumphi prætextum (fortuna) largita eſt. Al. leg. *prætextum*.

Prætextus, us, m. *preteſto*, Ger. *furwort*, Gal. *couleur*, *excuſe*, Hiſp. *ſo color*, *cobertura*, πρόσχημα, obtentus, illud velamen, quo moveri ſe aliquis ſimulat ad aliquid agendum, cum tamen alia cauſa moveatur. *Sueton. in Tiber. c.* 68. Omnium inimicitiæ hoc prætextu ad nos deferentur. ¶ Item decus, ſplendor. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 19. Cenſuerant Patres mittendos ad exercitum Legatos agitatum ſecreto, num & Piſo proficiſceretur, majore prætextu. illi auctoritatem ſenatus, hic dignationem Cæſaris laturus.

Prætextus, a, um, ὑφασμένος, *teſſuto*. *Cic. Fam.* 2. *epiſt.* 16. Togam prætextam texi Appio, puto te audiſſe. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 567. Spectat & Auguſto prætextum nomine templum. h. e. inſcriptum, vel decoratum. ¶ Prætexta calumnia, apud *Cic. Cœl.* c. c. c. quid ſit non facile eſt dicere, nam ille locus ab interpretibus varie & legitur, & exponitur.

Prætimĕo, es, a. 2. ὑπερδεδοίκω, valde timeo. *Plaut. Amph. prol. v.* 29. Mirari non eſt æquum, ſi ſibi prætimet.

Prætimĭdus, a, um, adjectiv. valde timidus. *Tertul. in carm. de Jona, v.* 65. famulum ſe ſe ille fatetur prætimidum.

Prætinctus, a, um, adject. *tinto*. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 124. Semina mollit humus valido prætincto veneno.

Prætondĕo, es, a. 2. idem quod tondeo. *Apul. l.* 5. *Met.* Cum ejus pinnas prætotonderim.

Prætor, oris, maſc. *Pretore*, *Podeſtà*, ἄρχων, qui Rempubl. regit, vel qui exercitui præeſt, & ſpeciatim qui juriſdictionem exercet, ſeu jus populo dicit. Prætoris enim appellatio longe aliter accepta eſt poſt annum U.C. 388. aliter ante. Quippe Regibus exactis iidem erant Conſules, ac Prætores, qui etiam progreſſu temporis Judices dicti ſunt. *Cic. lib.* 3. *de Leg.* Regio imperio duo ſunto, iique præeundo, judicando, conſulendo Prætores, Judices, Conſules appellantor. *Id.* 1. *de Divin.* Cum apud Delium male pugnatum eſſet, Larhete Prætore. Ubi Imperatorem Athenienſem more Romano Prætorem vocat. *Var. l.* 2. *de Vit. P. R.* apud *Non.* Quod iidem dicebantur Conſules, & Prætores, quod præirent populo, Prætores; quod conſulerent Senatum, Conſules. *Liv. lib.* 3. Fuere, qui interpretarentur, eadem hac Horatia lege Conſulibus quoque, & Prætoribus, quia iiſdem auſpiciis, quibus Conſules crearentur, cautum eſſe, Judicem enim Conſulem appellari. Quæ refellitur interpretatio, quod his temporibus (ideſt anno 307.) nondum Conſulem Judicem, ſed Prætorem appellari mos fuerit. ¶ Duravit hæc appellatio, uſque dum creſcente Pop. Rom. imperio, bellis pluribus implicarentur; eoque, cum plurimum Urbe abeſſent, jus Populo reddere nequirent, ideſt uſque ad L. Æmilium Mamercum, & L. Sextium Coſſ. ideſt circa anno U. C. 388. Tum enim Patricii pro communicato Plebi altero Conſulatu quæſiere ſibi hunc honorem, & impetrarunt. Poſtquam igitur Prætorium nomen peculiarem habuit Magiſtratum, Conſules nomen Prætorum emiſere, quod proprium iis factum eſt, qui jus Populo dicerent. *Cic. pro Mur.* Quæ in ſorte ſapiens Prætor, qualis hic fuit, offenſionem vitat æquabilitate decernendi, benevolentiam adjungit lenitate audiendi. ¶ Primum unus tantum Prætor creatus eſt, ut Conſulibus bello avocatis, jus in urbe redderet, iſque *Prætor Urbanus* dictus eſt. Poſt aliquos deinde annos, non ſufficiente eo Prætore, quod multa turba etiam peregrinorum in urbem veniret, creatus eſt & alius Prætor, qui *Peregrinus* appellatus eſt, quod inter cives, & peregrinos, vel inter peregrinos, & peregrinos jus diceret. *Pompon. lib.* 1. *ff. tit.* 2. *lib.* 2. ¶ Capta deinde Sardinia, mox Sicilia, item Hiſpania, deinde Narbonenſi Provincia, Prætores Provinciales totidem creati ſunt, quot Provinciæ in ditionem venerant, qui in Provincias cum imperio, & exercitu mitterentur, & partim rebus urbanis, partim provincialibus præeſſent, ideſt & jus dicerent, & Provincias regerent, bellum geſturi, ſi opus eſſet. *Pompon. loc. cit.* ¶ Varia deinde auctus eſt Prætorum numerus; nam C. Julius Cæſar duos novos Prætores creavit. *Dio l.* 42. & *Pompon. loc. cit.* Auguſtus ſexdecim Prætores conſtituit, Claudius denique duos adjecit. *Pompon. ibid.* V. *Sigon. de ant. jur. Civ. Rom. Manut. & alios.* ¶ Prætor primus erat ille, qui in Comitiis plura, quam cæteri, ſuffragia ferebat, & primus omnium renunciabatur. *Cicer. pro Leg. Manil. cap.* 1. Nam cum Prætor primus centuriis cunctis renunciatus ſum, &c. ¶ Transfertur etiam hæc vox ad quoſvis præfectos, ſive rei ſacræ præſint, ſive prophanæ, teſte *Aſcon. in* 3. *Verr.* Hinc Prætores Ærarii, apud *Tacit.* 1. *Ann. c.* 73. Prætor ſacris Vulcani, in *Inſcrip.* apud *Gruter. pag.* 318.

Præ-

Prætoriānus, a, um, adject. ad Prętorem pertinens, ut Prętoriano comitia. h. e. Prętori creando habita. *Liv. l.* 22. Alii leg. *Prætoria*. ¶ Prętoriani dicebantur milites cohortis Prętorię, qui ad cuſtodiam corporis Prętoris, h. e. Imperatoris deligebantur, hi pacis tempore caſtra Romę habebant, quę Prętoria dicebantur, erantque cęteris militibus honoratiores. *Tac. 2. hiſt. c. 44. Plin. l. 6. c. 29.*

Prætorītius, a, um, idem ac Prętorius. *Martial. l. 8. epigr.* 33. De Prętoritia folium mihi Paulle corona Mittis.

Prætorium, ii, *pretorio*, Ger. *des haupmans hauſſ*, Gal. *pretoire*, Hiſp. *caſa del corregidor*, στρατηγεῖον, πραιτώριον, tabernaculum Prętoris, ideſt ejus, qui pręeſt exercitui, a *Prætor*, qua olim notabat omnem Magiſtratum, qui in urbe, vel in exercitu imperium haberet. *Aſcon. in 3. Ver. & Feſt.* ¶ Prętorium quoque dicebatur in Provincia locus, in quo Prętor jus dicebat. *Cic. 7. Ver.* Curritur ad Prętorium. *Id. ibid.* Prodiit iſte repente e Prętorio. ¶ Item domus, in qua Prætor, ſive Princeps habitabat. Alio nomine a *Quintil.* dicitur Auguſtale. *Liv. l.* 3. Quercus, ingens arbor, Prætorio imminebat. ¶ Item Prætorianæ militiæ ordo. *Sueton. in Ner. c. 9.* Antium coloniam deduxit, adſcriptis veteranis e Prætorio. *Tac. 4. hiſt. c. 46.* In Prætorium accepit, hoc eſt prætorianis adſcripſit. ¶ Poſteriore ævo Prætoria dixere villas omnes elegantiores, & non ruſtici uſus. *Suet. in Calig. c. 37.* In extructionibus Prætoriorum, atque villarum, omni poſthabita ratione, nihil tam efficere concupiſcebat, &c. ¶ Metonymice Prætorium ponitur pro conſilio. Hinc dicimus, Prætorium dimittere, ut dimittere Senatum, ideſt eos, qui in Prætorio convenerant. *Liv. l. 37. c.* 5. Ubi, Prætorio dimiſſo, ſigna canuiſſent.

Prætorius, a, um, στρατηγικός, quod pertinet ad Præturam, vel ad Prætorem. ¶ Hinc *Vir Prætorius* eſt, qui Præturam geſſit. *Cic. In Brut.* L. utinam Cotta Prætorius in mediocrium Oratorum numero dicendi non ita multum laude proceſſerat. ¶ *Prætorium genus* dicitur, ex quo majorum aliquis Præturam geſſit, ad Conſulatum tamen non pervenit. *Cic. pro Planc.* Cedat Conſulari generi Prætorium, nec contendat cum Prætorio Equeſter locus. ¶ *Prætoria cohors*, comites Conſulares, ut ait *Aſcon. in 3. Ver.* vel qui ab Imperatoris latere non diſcedebant. ¶ *Prætoria porta* in caſtris appellabatur, quæ ex Prætorio e conſpectu hoſtium dirigi conſuevit, qua exercitus in prælium educebatur. Nam initio Prætores dicebantur, qui poſtea Conſules, & ii bella adminiſtrabant. *Feſt. & Aſcon. in 3. Ver. c. 14.* ¶ Navis Prætoria, *la capitana*, eſt qua claſſis præfectus vehitur. *Liv. l. 20. c.* 25. ¶ Prætoria turba apud *Cic. Verr. 3. c.* 55. ſunt, qui ad Prætorem conveniunt juris petendi cauſa.

Prætorqueo, es, ſi, ortum, a. 2. ante torqueo, diſtorqueo. *Plaut. Rud.* 3. 2. 44. Prætorquete injuriæ prius collum, quam ad vos perveniat.

Prætorrīdus, a, um, adject. valde torridus. *Calpurn. ecl. 2. v. 8.* Quos etiam prætorrida muneret æſtas.

Prætortus, a, um, valde tortus. *Colum. l. 3. c. 18.* Julius Atticus prætorto capite, & recurvato ſemen demerſit.

Prætractātus, us, m. tractatus ante, prius poſitus. *Tertul. de fuga in perſec. c. 4.* Poſſumus determinare ex hoc ipſo prætractatu.

Prætrepĭdans, tis, nom. ex partic. valde trepidans, feſtinans. *Catul. carm. 47. de adventu veris.* Jam mens prætrepidans avet vagari.

Prætrepĭdus, a, um, adject. valde trepidus, tremens, timidus. *Perſ. ſat. 2. v.* 54. lætari prætrepidum cor. *Suet. in Tiber. c.* 63. Cum inter hæc non modo invíſus, ſed prætrepidus quoque viveret. *Id. in Ner. c.* 41. Urgentibus aliis ſuper alios nuntiis, Romam prætrepidus rediit.

Prætrunco, as, a. 1. *tagliare*, ἀποτέμνω, amputo, præſcindo. *Plaut. Mil.* 2. 3. 47. Nonne tibi iſtam prætruncari linguam largiloquam jubes?

Prætumĭdus, a, um, valde tumidus. *Claud. 1. in Ruff. v.* 225. Prætumidus furor.

Prætūra, æ, *Pretura*, *Podeſtaria*, Germ. *richterampt*, Gal. *preture*, Hiſp. *pretura*, ἐπαρχία, πραιτωρία, Prætoris dignitas. *Cic.* 3. *Catil.* Cum prætura ſe abdicaſſet. *Tac. l. 3. Ann. c.* 30. Voluſio vetus familia, neque tamen Præturam egreſſa.

Prætutiānus, a, um, quod ad Prætutianos, ſeu Prætutios (qui ſunt populi Piceni trans Truentum fluvium) ſpectat. *Plin. l. 3. c.* 13. Quo finitur Prætutiana regio, & Picentum incipit. Adde *Liv. l. 22. c.* 29.

Prætutium, ii, opp. Italiæ in Piceno. *Ptolem. l. 3. c.* 1.

Prætutius, a, um, quod ſpectat ad Prætutios. *Sil. l. 8. v.* 568. Prætutia pubes. *Plin. l. 14. c. 6. & 7.* Prætutium vinum.

Prævălens, tis, nom. ex partic. valde potens. *Liv. in Præfat.* Jampridem prævalentis populi vires ſe ipſæ conficiunt. *Velle. l. 2. c.* 108. Prævalens corpore.

Prævalentia, æ, fœm. actus prævalendi. *L. 23. ff. de rei vindic.* In omnibus iſtis cauſis, ex quibus una res per prævalentiam alteram rem trahit.

Prævaleo, es, lui, o. 2. *prevalere*, גבר, Ger. *mehr gelten*, Gal. *exceler*, *eſtre ſuper*, Hiſ. *prevalecer*, ὑπερισχύω, potentior, ſeu robuſtior ſum. *Stat. 2. Achil.* Quiſquis equo, jaculoque potens, qui prævalet arcu. *Plin. l. 10. c. 6.* Vulturum prævalent nigri. *Velle. l. 2. c.* 118. Prævalebant jam fata conſiliis. *Tac. Ann. 14. c.* 45. Prævaluit pars, quæ ſupplicium decernebat. *Catul. epigr.* 6. Nam nil prævalet iſta tacere. h. e. nihil prodeſt.

Prævaleſco, is, n. 3. invaleſco, validior ſio. *Colum. l. 5. c. 6.* Vitem quoque ante, quam ex toto prævaleſcat arbor, conſerere convenit.

Prævălĭde, adv. πάνυ ἰσχυρῶς, admodum valide. *Plin. l. 17. c.* 14. Ut prævalidus excipientis trunco in media fiſſura relinquatur.

Prævalĭdus, a, um, ὑπερίσχυρος, præpotens. *Liv. l.* 26. Duas prævalidas urbes magno inter ſe maris, terrarumque ſpatio diſcretas. *Id. l. 3. c.* 43. Juvenis prævalidus. *Tac. 3. Ann. c.* 53. Vitia prævalida, & adulta.

Prævallo, as, a. 1. ante vallo. *Hirt. de bel. Alexandr. c.* 19. Imperat, pontem adverſus hoſtem prævallari.

Prævaricatio, onis, καθυφέσις, actus prævaricandi. *Cic. in Partit. c.* 36. Ut ſi in reo pecunia abſoluto, rurſuſque revocato prævaricationem accuſator eſſe definiat omnem judicii corruptelam ab reo, defenſor autem non omnem, ſed tantummodo accuſatoris corruptelam ab reo. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep.* 16. Quo die hæc ſcripſi, Druſus erat de prævaricatione a Tribunis ærariis abſolutus. *Plin. l. 1. ep.* 20. Damnari prævaricationis.

Prævaricātor, oris, m., καθυφιέμενος, qui prævaricatur, ſive prætergreditur. Accipitur pro eo, qui ob officii ſui præſcriptum deſeruit, atque aberrat, & ſpeciatim pro accuſatore, qui a reo pecunia corruptus eſt. *Martian. ad S. C. Turpil. l.* 1. Prævaricatorem eſſe eum oſtendimus, qui colludit cum reo, & tranſlatitie munere accuſandi defungitur, eo quod proprias quidem probationes diſſimularet, falſas vero rei excuſationes admitteret. *Ulpian. Dig. l. 3. tit. 2. leg.* 4. Prævaricator autem eſt quaſi varicator, qui diverſam partem adjuvat, prodita cauſa ſua. *Cic. 1. Ver.* Utrum te perfidioſum, an prævaricatorem exiſtimari mavis? *Id. in Piſon. c.* 10. Prævaricator Catilinæ quondam, nunc ultor. *Cal. ad Cic. l. 8. Fam. epiſt.* 11. Prævaricator cauſæ publicæ. ¶ Apponere ſibi prævaricatorem, eſt curare ſe per aliquem quempiam accuſari colludendi gratia. *Cic. Philip. 2. c.* 11. Jam vereor ne prævaricatorem mihi appoſuiſſe videar, qui me non ſolum meis laudibus ornaret, ſed etiam oneraret alienis.

Prævaricātrix, icis, f. Eſt *Auguſtini epiſt. 89. (al. 157.) cap.* 20.

Prævarĭcor, aris, atus ſum, d. 1. *prevaricare*, עבר, Germ. *ubertretten*, Gal. *prevariquer*, Hiſp. *prevaricar*, καθυφίημι, eſt præter modum varicare, ſeu prætergredi, tranſire, & tranſlate in litibus forenſibus dicitur de eo, qui, dum fingit ſe accuſare, id agit potius, ut reus abſolvatur. *Plin. l. 18. c.* 19. Arator, niſi incurvus, prævaricatur: inde tranſlatum hoc crimen in forum. *Ulpian. l. athletas, ff. de his, qui notan. infam.* Qui prævaricatur, ex utraque parte conſiſtit, quinimo ex adverſa. ¶ Eſt a *varico*, quod a *varus*, qui eſt pedibus introrſum retortis. *Feſt. Cic. in Partit. c.* 35. ſic dici indicat, quod in contrariis cauſis quaſi varie eſſe poſitus videatur. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 20. A Catilina pecuniam accepit, ut turpiſſime prævaricaretur. *Id. pro Cluent. c.* 31. Tamen interdum non defendere, ſed prævaricari accuſatori videbatur, ideſt prævaricando ſubſervire.

Prævārus, a, um, adject. valde tortus, obliquus. *Apul. l. 4. Florid.* Ut qui animadverteret venarum pulſus inconditos, vel prævaros. *Cic.* apud *Iſid. l. 10. Orig. litt. P.* Quid enim tam prævarum?

Prævectus, a, um, *portato innanzi*. *Sil. l.* 7. Ac prævectus equo, nunc dextro provocat hoſtem. *Liv. l. 9. c.* 35. Equites Romani prævecti per obliqua campi, *avanzatiſi*.

Prævĕho, is, a. 1. προεκκομίζω, ante veho, vel fero. *Tac. 4. hiſt. c.* 71. Dum miſſilia hoſtium prævehuntur. ¶ Tranſlate ſumitur pro continuate, & copioſe tractare, ſeu dicere. *Plin. l. 1. epiſt* 16. Omnia hæc mire placent, cum impetu quodam, & flumine prævehuntur.

Prævello, is, a. 3. vello, evello. *Tertul. adv. Gnoſt. c.* 14. Sicubi ab idololatria divellit, quid ei magis, quam martyria prævellit? *Laber. apud Diomed. l.* 1. Aliqua partu prævulſeras.

Prævēlo, as, a. 1. *coprire davanti*, προκαλύπτω, ante velo, ſeu tego. *Claudian. l. 2. de raptu Proſerp. v.* 325. Et vultibus addunt flammea ſollicitum prævelatura pudorem.

Prævēlox, ocis, o. valde velox. *Plin. l. 11. c.* 31. Quamvis prævelocibus camelis fugientes.

Prævenio, is, eni, entum, *venire innanzi*, *anticipare*, קדם, Ger. *furkommen*, Gal. *prevenir*, Hiſp. *prevenir*, προέρχομαι, ante venio, anticipo. *Cic. 3. Off.* Niſi aliquis caſus, aut occupatio conſilium ejus prævenisset. *Liv. l. 24. c.* 21. Cæterum prævenerat non fama ſolum, ſed nuntius etiam ex Regiis ſervis. *Id. l. 8. c.* 16. Prævenire beneficio deſiderium urbis. *Tac. Ann. 14. c.* 44. Multa ſceleris indicia præveniunt ſervi. ¶ Dividitur interdum per tmeſim, interjecto verbo. *Virg. ecl.* 8. Naſcere, præque diem veniens age, Lucifer, almum. *Tac. Ann. 14. c.* 7. Niſi præveniretur Agrippina, pereundum Neroni eſſe.

Præventor, oris, m. qui prævenit. *Ammian. l. 18. c. penult.*

Præventus, us, m. occupatio, ut mortis præventus. *Tertul. l. 5. adverſ. Marcion. c.* 12.

Præventus, a, um, præoccupatus, *prevenuto*, *preoccupato*. *Tac. l. 1. hiſt. c.* 53. Atque in eo ipſo ſacramento vexillis inferioris Germaniæ præventus erat. *Id. ibid. c.* 5. præventam gratiam intelligit.

Præverbium, ii, n. verbum, quod in compoſitione alterius verbi præponitur. *Varr. l. 5. de L. L.* Ab iiſdem principiis, antepoſitis præverbiis paucis, immanis verborum accedit numerus.

Præverno, as, n. 1. *Plin. l. 18. c.* 26. Sive ante, quando prævernat, ſive poſt, quando hiemat. h. e. quando ver præmature advenit.

Præverro, is, a. 3. ante verro. *Ovid. 3. Amor. eleg. 13. v.* 24. Præverrunt latas veſte jacente vias.

Præverto, is, a. 3. *preponere*, *prevenire*, *farſi innanzi*, προφθάνω, eſt aliquid cæteris rebus anteponere, præferre in agendo, vel æſtimando. Conſtituitur fere cum acc. & dat. *Cic. 1. de Div. c.* 6. Neque habes aliquid, quod huic ſermoni prævertendum putes. *Liv. l.* 2. Ægre impetratum a Tribunis, ut bellum præverti ſinerent. *Gell. l. 4. c.* 3. Juriſjurandi religionem animo, atque amori prævertiſſe. ¶ Reperitur etiam cum abl. & præp. *præ*. *Plaut. Amph.* 1. 3. 30. Ne me uxorem prævertiſſe dicant præ Rep. h. e. me uxorem prætuliſſe Reipublicæ. ¶ Ponitur quoque pro præoccupare, prævenire. *Cic. pro Syll.* Nemo unquam me tenuiſſima ſuſpicione perſtrinxit, quem non prævertérim. *Tacit. Ann. 4. c.* 19. Imminentem damnationem voluntario fine prævertit. *Virg. 1. Æn.* Et vivo tentat prævertere amore jampridem reſides animos. ¶ Item pro occurrere, providere. *Caſ. l. 7. B. G.* Cæſar huic rei prævertendum exiſtimavit. ¶ Item pro tranſire, vel divertere. *Tac. l. 4. Ann. c.* 38. At ſi quando ad interna præverterent. ¶ Item pro ſuperare. *Virg. 7. Æn.* curſuque pedum prævertere ventos. *Plaut. Amph.* 5. 1. 17. Ea res me horrore afficit: herilis metus prævortit, ocyus accurro. h. e. metus dominæ magis apud me valet, quam meus. ¶ *Id. Perſ.* 5. 2. 20. Stultitia eſt, cui bene eſſe licet, eum prævorti litibus, hoc eſt occupari, lites perſequi.

Prævertor, eris, verſus ſum, d. 3. anteverto, præcedo, prætereo. *Virg. 1. Æn. v.* 317. Volucremque fuga prævertitur Hebrum. ideſt tranſit. ¶ Interdum eſt exiſtimare, cenſere. *Plaut. Amph.* 3. 2. 33. Siquid dictum eſt per jocum, non æquum eſt, id te ſerio prævortier. ideſt exiſtimare dictum eſſe ſerio. ¶ Notandus eſt uſus hujus verbi apud *Plaut. Merc.* 2. 3. 40. Mandatis rebus prævorti volo. h. e. volo prius exequi, quæ mihi mandata ſunt. & *infra*. Rei mandatæ omnes ſapientes primum prævorti decet. Adde *Capt.* 2. 3. 100.

Prævexātus, a, um, nom. ex partic. ante, vel valde vexatus, ut prævexatæ vires. *Cal. Aurel. Acut. 5. c.* 32.

Prævetĭtus, a, um, nom. ex partic. ante, prius vetitus. *Sil. l. 13. v.* 155. Prævetitum namque, & capitale committere martem ſponte viris.

Prævĭdeo, es, idi, iſum, a. 2. *provedere*, *antivedere*, Ger. *furſehen*, Gal. *pourvoir*, Hiſp. ver *antes*, προοράω, ante video. *Cic. 1. de Div. c.* 30. Tum meminit præteritorum, præſentia cernit, futura prævidet. *Nepos in Hannib. c.* 10. Vidit autem vir omnium calidiſſimus, magno ſe fore periculo, niſi quid prævidiſſet. h. e. niſi ante caviſſet, ſibi providiſſet.

Prævinctus, a, um, nom. ex particip. ante vinctus, conſtrictus. *Gel. l. 16. c.* 10. Cum eodem laqueo, qui eſſent prævinctæ. *Id. l. 19. c.* 2. ſeritis voluptatibus prævinctus.

Prævirĭdans, tis, nom. ex particip. *Laber. apud Macrob. l. 2. Satur. c.* 7. Cum vigebam membris prævirídantibus. h. e. prævalidis, vegetis.

Prævirĭdis, de, adject. valde viridis. *Frontin. de aquæduct.* Colore præviridi.

Prævīſus, a, um, προορaθείς, *preveduto*, ante viſus. *Ovid. 1. Faſt. v.* 327. An, quia prævíſos in aqua timet hoſtia cultros, &c.? *Tac. Ann. 12. c.* 63. Prævíſa locorum utilitate.

Prævitio, as, a. 1. προκαταισχύνω, ante vitio, vel corrumpo. *Ovid. 14. Met. v.* 55. Hunc Dea prævitiat, portentificiſque venenis inquinat.

Prævius, a, um, ἡγητός, qui præeundo viam monſtrat, qui antecedit. *Cic. 1. in Arato apud Non. c. 1. n.* 330. Prævius Auroræ, Solis, Noctiſque ſatelles. *Ovid. 11. Met. v.* 55. Nunc præcedentem ſequitur, nunc prævius anteit.

Præumbro, as, a. 1. *coprire d' ombra*, προσκιάζω, caligine offundo, & involvo, tego. *Tacit. l. 14. Ann. c.* 4. Obiit Memmius, auctoritate, conſtantia, fama, in quantum præumbrante imperatoris faſtigio datur, clarus.

Præunctus, a, um, nom. ex particip. prius unctus. *Cal. Aurel. l. 4. c.* 3. Adipe anſerino præunctus.

Præ-

Digitized by Google

Præungo, is, a. 3. prius ungo. *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 19. Præungendum eſt vulnus.

Prævelans, antis, o. particip. a prævelo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Eæque in tergo prævelantium colla, & capita reponunt.

Prævolo, as, n. 1. *volare innanzi*, προπέτομαι, ante volo. *Plaut. Mil.* 2. 1. 41. Ut prævolet mihi, quo tu velis.

Præuſtus, a, um, προκαυθείς, ante uſtus. *Liv. l.* 1. Ut Fecialis haſtam ferratam, aut ſanguineam præuſtam ad fines eorum ferret. h. e. in cacumine adustam, ſeu cujus extremitas erat uſtulata. *Plin. l.* 30. *c.* 10. Præuſta Alpium nive membra.

Præut. V. Præ.

Pragmaticarius, ii, m. qui verſatur circa pragmaticas ſanctiones. Legitur in *lege Zenonis ult. Cod. de diverſis reſcriptis*.

Pragmaticus, a, um, πραγματικός, negotialis. *Cic. Att. l.* 14. *epiſt.* 3. Tu, ſiquid pragmaticon habes, ſcribe. hoc eſt, quod in Rep. geſtum ſit. ¶ *Pragmatici homines*, rebus gerendis exercitati. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 20. Sed quia, ut video, pragmatici homines omnibus hiſtoricis præceptis, verſibus denique cavere jubent, & vetant credere. ¶ *Pragmatica ſanctio* eſt, quæ a Principe conceditur, adhibita cauſæ cognitione, in modum ſententiæ, vel ad alicujus univerſitatis preces. *l. ult. Cod. de diverſ. reſcr.* Dicta eſt, quod per eam a ſupremo, atque ordinario judice diſcedatur, & omnia pragmaticorum arbitrio terminentur. ¶ Pragmatici præterea dicuntur negotiatores forenſes, juris, & fori periti, qui mercede adducti cauſarum actores juris ignaros monebant, dicendaque ſuggerebant. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 59. Diſertiſſimi illi (Græci) homines miniſtros habent in cauſis juris peritos, qui pragmatici vocantur. *Et mox.* Oratori pragmaticum adjutorem dare. *Quintil. l.* 12. *c.* 3. Neque ego ſum noſtri moris ignarus, oblituſve eorum, qui velut ad arculas ſedent, & tela agentibus ſubminiſtrant; neque idem Græcos quoque neſcio factitare, unde nomen his Pragmaticorum datum eſt. ¶ Pragmatici inſcripti ſunt quidam libri ab Accio conſcripti, quos citat *Gel. l.* 20. *c.* 3. Hos eoſdem *Pitonus* Praxidicos vocat, *l.* 1. *in indice l.* 18. & *l.* 18. *c.* 24. nam πρᾶξις ſonat idem quod πρᾶγμα.

Pramnium vinum, πράμνειος οἶνος, generoſi vini genus, in Smyrnæorum agro, juxta delubrum Cybeles. *Plin. l.* 14. *c.* 4. & *l.* 37. *c.* 10.

Prandeo, es, di, & pranſus ſum, o. 2. *deſinare*, אכל, Germ. *zu mittag eſſen*, Gal. *diner*, Hiſp. *comer*, ἀριστάω, prandium ſumo. *Cic. pro Cluent.* Cum ejus in nuptiis more Larinatium multitudo hominum pranderet. *Id. Attic. l.* 5. *ep.* 1. Prandimus in Arcano. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 51. Apertis poſtibus prandit, atque cœnavit. *Plaut. Rud.* 4. 2. 33. Hic rex cum aceto pranſurus eſt, & ſale. *Liv. l.* 28. *c.* 14. Teſſeram per caſtra dedit, ut ante lucem viri equique pranſi eſſent. ¶ Interdum ſumitur pro in prandio comedere, cum acc. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. Luſcinias ſolitus impenſo prandere coemptas.

Prandiculum, i, jentaculum, dim. a prandium. *Feſt.*

Prandium, ii, *colazione*, *pranſo*, ἄριστον, cibus, qui ſumitur ante meridiem. Cibum enim meridianum, qui nobis prandium dicitur, olim cœnam vocabant. *Nonius.* Quæ nunc prandia ſunt, cœnas Sabini habebant. *Feſt.* Cœna apud antiquos dicebatur, quod nunc eſt prandium. ¶ Prandium non fuiſſe præcipuum cibum antiquis apparet ex *Celſo l.* 7. cum de hyeme loquitur. Si prandet aliquis, inquit, utilius eſt exiguum aliquid, & ipſum ſiccum ſine carne, ſine potione ſumere. *Id. ibid.* Æſtate vero & potione, & cibo corpus ſæpius eget, ideo prandere quoque commodum eſt. *Id. l.* 4. Panem tacitum fert adoleſcens, quam puer, & uno cibo, quam prandio quoque aſſuetus. Adde *Plin. l.* 28. *c.* 5. *Cic. in Verr.* Quid ego iſtius prandia, & cœnas commemorem? *Id. pro Mur. c.* 35. At ſpectacula ſunt tributim data & ad prandium vulgo vocati. *Suet. in Vitell. c.* 13. Epulas trifariam ſemper, interdum quadrifariam diſpertiebat, in jentacula, & prandia, cœnas, comeſſationeſque. *Plaut. Men.* 2. 3. 16. Prandium curare. *Id. Truc.* 3. 1. 2. Ut bubus glandem prandio depromerem, h. e. in prandium.

Pranſito, as, n. 1. freq. a prandeo. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 30. Nequam homines, qui polentam pranſitant.

Pranſor, oris, m. ἀριστητής, qui prandet, aut qui invitatus eſt ad prandium. *Plaut. Men.* 2. 2. 2. Bonum antepono prandium pranſoribus.

Pranſorius, a, um, quod ad prandium ſpectat. *Quint. l.* 6. *c.* 3. Mirantibus quid humile candelabrum emiſſes, Pranſorium erit, inquit.

Pranſus, a, um, ἠριστηκώς, qui prandit, partic. a prandeo vocis paſſivæ, ſed ſignificationis activæ. *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 187. Pranſus non avide. ¶ Pranſos quoque veteres vocabant, non ſolum qui ediſſent, ſed etiam quibus nihil deeſſet. *Varro apud Non. c.* 6. *n.* 59. Pranſum te, ac paratum eſſe oportere. *Cato in Origin.* Exercitum ſuum pranſum ac paratum h. e. omnibus rebus inſtructum. Contra *pranſus*, *potus* dicitur homo diſſolutus, qui negligenter res ſuas agit. *Cic. pro Mil. c.* 21. Adde inſcitiam pranſi, poti, oſcitantis ducis. Quo ſpectat & illud *Plauti Men.* 3. 2. 11. Prandi, potavi, ſcortum accubui, &c. & *Martial. l.* 4. *ep.* 90. Prandeo, poto, cano, &c.

Prapedion, n. herba, alio nomine flammula Veneris. *Apul. de herb. c.* 7.

Praſianus, a, um, adject. Praſians Gens, populi Indiæ. *Plin. l.* 6. *c.* 22.

Praſii, m. a. pop. Indiæ, qui tigres habent miræ magnitudinis, leonibus duplo majores. *Plin. l.* 6. *c.* 19.

Praſinatus, a, um, adject. praſina veſte indutus. *Petron. in Satyr.* In abitu ipſo ſtabat oſtiarius praſinatus, ceraſino ſuccinctus cingulo.

Praſinus, a, um, *di color di porro*, πράσινος, viridis ad ſimilitudinem porri, quod Græce πράσον vocatur, quaſi dicas porraceus. Qui & colos ſegetis late virentis, ut de chryſocolla *Plinius* loquitur. Hinc veſtes praſinæ, quæ hujus coloris. *Martial. l.* 10. *ep.* 29. De noſtra praſina eſt ſynthesis empta toga. ¶ Factio praſina in ludis Circenſibus erat illorum athletarum, qui veſtibus coloris viridis utebantur. *Sueton. in Calig. c.* 55. Praſinæ factioni ita addictus, & deditus, ut &c. *Id. in Ner. c.* 22. Praſinus agitator.

Praſium, ii, n. herba, marrubii ſpecies. *Plin. lib.* 20. *cap.* 17. *Apul. de herb. c.* 45.

Praſius, ii, m. πράσιος λίθος, gemma viridis, a praſino, ſive porraceo colore. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Viridantium & alia plura ſunt genera. Vilioris turbæ eſt praſius, cujus alterum genus ſanguineis punctis abhorret.

Praſoides, æ, m. πρασοειδής, genus topazii, a πράσον, porrum, quaſi porraceus. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Et duo ejus genera faciunt, praſoidem, atque chryſopteron ſimilem chryſopraſio.

Praſon, i, πράσον, frutex marinus, foliis latis, colore viridi. *Plin. l.* 13. *c.* 25.

Pratenſis, & ſe, o. 3. λειμώνιος, quod eſt ex prato, ut Pratenſes fungi, qui in pratis naſcuntur. *Hor. l.* 2. *ſat.* 4. Pratenſibus optima fungis.

Pratulum, i, n. *praticello*, λειμώνιον, parvum pratum. *Cic. in Brut. c.* 6. Tum in pratulo propter Platonis ſtatuam conſedimus.

Pratum, i, *prato*, אחו, Ger. *ein wieſe*, Gal. *pré*, Hiſp. *prado*, λειμών, locus in agris, ex quo fœnum percipitur. *Varr. l.* 4. *de L. L.* & *l.* 1. *R. R. c.* 7. *Colum. l.* 7. *c.* 17. *Ulpian. de verb. ſign.* cenſent, prata dicta eſſe ab eo, quod ſine opere parata ſint. His ſubſcribit & *Plinius*, qui *l.* 18. *c.* 3. auctor eſt, veteres dixiſſe *parare*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 2. Pratum irrigare. *Plin. l.* 18. *c.* 18. Cratiræ prata. *Col. l.* 2. *c.* 18. renovare pratum. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 22. Qui condita prata in patinis proferunt. h. e. varia olera.

Prave, adv. *malvagiamente*, πονηρῶς, diſtorte, non recte, male. *Cic.* 2. *Fin.* Ille porro male, prave, turpiter cœnabat. *Id.* 1. *Acad. c.* 10. Recte facta in bonis actionibus ponens, prave in malis. *Liv. l.* 1. *c.* 32. Prave colere religiones. *Salluſt. in fragment.* Praviſſime adhuc tutus fuerit.

Pravitas, atis, f. *difetto*, πονηρία, deformitas, obliquitas mala, perverſa alicujus rei conſtitutio, & compoſitio. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 13. Vitium, cum corporis partes inter ſe diſſident, ex quo pravitas membrorum, diſtortio, deformitas. ¶ Translate ſumitur pro vitio, malitia, improbitate. *Cic. Parad.* 3. 2. 1. Pravitates animi recte vitia dicuntur. *Id.* 4. *Acad.* In pravitate perſtare. *Id.* 5. *Tuſc. c.* 27. Erroribus pravitatis mentes imbutæ.

Pravus, a, um, *torto*, *difettoſo*, עקש, Ger. *krumb*, *nicht gerad*, Gal. *tortu*, Hiſ. *tortudo*, πονηρός, perverſus, diſtortus, vitioſus, ἁμαρτωλός, ſeu παρανομέω, *transgredior*, *pecco*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 48. Talis pravis fultus. *Cic. de Fin.* Si qua in membris prave, aut debilitata, aut imminuta ſunt. *Id.* 1. *Acad.* Quid rectum in oratione, pravumve. *Lucret. l.* 1. Denique ut in fabrica ſi prava eſt regula prima. ¶ Translate accipitur pro malo, vitioſo, improbo. *Cic. pro R. Com.* Nihil ab hoc pravum, & perverſum produci poſſe arbitrabantur. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 33. Quo pravius nihil eſſe poſſit. *Id. de clar. Orat. c.* 74. Praviſſima conſuetudinis regula. *Velle. l.* 2. *c.* 10. A vitiis ad prava, a pravis in præcipitia pervenitur. *Virg.* 4. *Æn.* Fama ficti, pravique tenax. ¶ Cum genit. *Silius l.* 3. *v.* 252. Pravus fidei. ¶ *Pravus*, & *depravatus* differunt, quod *pravus* natura, *depravatus* dicitur mala diſciplina. Aliqui dicunt, *pravum* majus eſſe, quam *depravatum*, quod *pravus* ſit & corporis, & animi, *depravatus* tantum animi, quo beſtiæ carent. *Cic.* 2. *Fin.* Beſtiarum vero nullum judicium puto. Quamvis enim depravatæ non ſint, pravæ tamen eſſe poſſunt.

Praxidica, orum, n. τὰ πραξιδικά, libri ab Accio conſcripti, de quibus V. *Pragmaticus*.

Praxiteles, is, m. Πραξιτέλης, egregius ſtatuarius, natus in Magna Græcia, quæ eſt oræ Italiæ, Olympiade 104. & vixit circa Pompeii Magni ætatem. Opera ejus fuere Athenis in Ceramico. Duas Veneres fecit; alteram velata ſpecie, quam populi inſ. Coi emerunt, alteram nudo corpore, quam Gnidii. Alia opera quamplurima ejus refert *Plin. l.* 34. *c.* 8. & *l.* 36. *c.* 5. Scripſit etiam quinque volumina nobilium operum in toto orbe, teſte *Varrone apud Plin. l.* 36. *c.* 5.

Praxitelius, & Praxitelicus, a, um, ad Praxitelem pertinens. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 21. Non in omni marmore neceſſe eſt ineſſe Praxitelia capita. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Veneris Praxitelicæ ſpecimen.

Precabundus, a, um, adject. in modum precantis compoſitus. *Pacatus in paneg. Theodoſ. c.* 36. Manus illa ſubmiſſis precabunda vexillis petiit veniam neceſſitatis.

Precandus, a, um, particip. verbi precor. *Tacit.* 4. *An. c.* 7. Precandam poſt hæc Modeſtiam, ut &c.

Precans, tis, omn. particip. *chi prega*. *Virg.* 12. *Æn. v.* 930. Ille humilis, ſupplexque oculos dextramque precantis protendens. *Ovid.* 7. *Met. v.* 590. Pro gnato genitor dum verba precantia dicit.

Precario, adv. *per via di prieghi*, prece, vel precibus. *Ulpian. l.* 43. *Dig. tit.* 25. *l.* 2. Habere precario videtur, qui poſſeſſionem vel corporis, vel juris adeptus, ex hac ſolummodo cauſa, quod adhibuit preces, & impetravit, ut ſibi poſſidere, aut uti liceat. *Cic. pro Cæc.* Ita ſe poſſediſſe, uti nec vi, nec clam, nec precario poſſederit. *Curt. c.* 2. Mori præſtat, quam precario imperatorem eſſe. *Aurel. Vict. de vir. illuſtr. cap.* 7. Precario regnare cœpit.

Precarium, ii, n. locus in ædibus precibus faciendis deſtinatus, ſacrarium. *Petron. in Satyr.* ubi alii leg. *pretorium*.

Precarius, a, um, *ottenuto con preghiere*, ἐπιδιδόμενος, quod habetur ex precibus, quod tamdiu obtinetur, quamdiu is, qui conceſſit, permiſerit. *Ulpian. l.* 43. *Dig. tit.* 25. *l.* 1. Precarium eſt, quod precibus petenti utendum conceditur tamdiu, quamdiu is, qui conceſſit, patitur: quod genus liberalitatis ex jure gentium deſcendit, & diſtat a donatione eo, quod qui donat, ſic dat, ne recipiat; qui precario concedit, ſic dat, quaſi tunc recepturus, cum ſibi libuerit precarium ſolvere. *Brut. Cic. ep.* 16. Salutem abs ſe peti precariam. *Curt. l.* 10. *c.* 6. Sed precarium ſpernebatur imperium. *Tac. l.* 1. *c.* 42. Neque precariam animam inter infenſos trahere. *Liv. l.* 3. *c.* 47. Prenſare homines cœpit, & non orare ſolum precariam opem, ſed pro debita petere. *Id. lib.* 8. Precarium auxilium. *Ovid.* 9. *Met. v.* 76. *de Acheloo*: falſum qui verſus in anguem Arma aliena moves? quem forma precaria celat? h. e. quaſi commodata, vel mutuo accepta.

Precatio, onis, *preghiera*, δέησις, actus precandi, rogatio, obſecratio. *Cic.* 1. *Tuſc.* Simili precatione Trophonius, & Agamedes uſi dicuntur. *Liv. l.* 30. *c.* 5. Cum pronunciaſſent Conſules, rem divinam rite perfectam eſſe, & precationem admiſiſſe Deos. *Id. l.* 6. *c.* 5. Precatione rem transigere.

Precative, adverb. precario. *Ulpian. tit.* 24. *in tit. ex corp. Ulp.* Fideicommiſſum precative relinquitur.

Precativus, a, um, adject. idem ac precarius. *Tit.* 24. *in tit. ex corp. Ulpian.* Ea, quæ precative modo relinquuntur, fideicommiſſa vocantur. *Ammian. l.* 17. *c.* 10. Precativa pax.

Precator, oris, m. δέτης, qui precatur pro re aliqua. *Ter. Heaut.* 5. 2. 12. Nec tu aram tibi neque precatorem pararis.

Precatrix. V. Præcantatrix.

Precatus, us, m. *preghiera*, precatio, preces. *Stat.* 10. *Theb. v.* 71. Sed nec periiſſe precatus, Tantaque dona velit.

Precatus, a, um, particip. paſſivæ ſignificationis, *pregato*. *Juvenc. l.* 3. *v.* 85. Suſpicienſque dehinc cœlum, genitore precato.

Preces. V. Prex.

Preciæ uvæ, πρώιμοι σταφυλαί, quæ ante alias matureſcunt, quaſi præcoquæ, ut exponit *Serv. in illud* 2. *Georg. v.* 95. Tenuiſque Lageos tentatura pedes olim, vincturaque linguam, purpureæ, preciæque.

Precius, ſeu Pretius lacus in Campania. *Cic. pro Mil.* Ut inſulam in lacu Precio venderet.

Precor, aris, atus ſum, d. 1. *pregare*, התפלל, Germ. *bitten*, Gal. *prier*, Hiſp. *rogar*, δέομαι, rogo, obſecro, obteſtor. Conſtruitur cum acc. perſonæ. *Cicer. pro Balb.* Ut Deos immortales ſcientia peregrina, mente domeſtica precaremur. ¶ Vel cum acc. perſ. & præp. *ad*. *Liv. l.* 38. *c.* 43. Quos adorent, ad quos precentur, ac ſupplicent, Ambracienſibus non ſuperſſe. ¶ Vel cum acc. rei. *Cic. in Piſon.* Ut omnes ſui cives ſalutem, incolumitatem, reditum precentur. ¶ Vel cum acc. perſ. & altero acc. communi. *Cic. ad Q. Fr.* Quod precarer Deos, niſi meas preces audire deſiiſſent. ¶ Vel cum acc. perſ. & acc. *preces*, quemadmodum dicimus, Vivere vitam, currere curſum, &c. *Cato c.* 134. Jane pater te hac ſtrue commovenda bonas preces precor. ¶ Vel cum acc. perſ. & conjunctivo cum partic. *ut*. *Cic.* 2. *Catil.* Quos vos precari, venerari, atque implo-

implorare debetis, ut &c. ¶ Vel cum acc. rei, & abl. perſ. cum præp. a, vel ab. *Cic. ad Quir. poſt red.* Quod precatus a Jove O. M. cæteriſque Diis immortalibus ſum. ¶ Vel cum acc. & dat. *Cic. in Piſon.* Si unquam vobis mala precarer. ¶ Vel cum dat. perſ. & adv. loco acc. rei. *Cic. in Piſon.* An, quod tibi proficiſcenti evenit, ut omnes execrarentur, male precarentur? *Quinctil. in epiſt. ad Tryph.* Et oram ſolventibus bene precamur.

Prehendo, is, endi, enſum, a. 3. *prendere, pigliare*, Ger. *erwwiſchen*, Gal. *prendre*, Hiſp. *prender, aſir*, λαμβάνω, capio. Quidam ſcribunt per æ, *præhendo*, ducentes ab inuſitato *hendo*, & *præ* præpoſit. *Cic. 1. de Or. c. 56.* Prehendere manu aliquem. *Id. 1. Div. c. 28.* Prehendere manum alicujus. *Plin. l. 10. cap. 17.* Prehendere tribus digitis. *Cic. in Arat.* Semper tellus amplexa prehendit. *Ter. Heaut. 3. 1. 89.* Syrus eſt prehendendus, atque adhortandus mihi. *Gell. l. 4. c. 10.* Catonem prehendi loquentem, & in carcerem duci juſſit. *Plaut. Bacch. 4. 4. 45.* Quem mendacii prehendit manifeſto modo. h. e. deprehendit, *convince*. ¶ Per ſyncopen dicimus *prendo, is. Virg. 6. Æn. v. 61.* Italiæ prendimus oras. *Ter. Phorm. 4. 3. 15.* Viſum eſt mihi, ut ejus tentarem ſententiam: prendo hominem ſolum, &c. *Plin. lib. 2. ep. 9.* Prendo amicos, ſupplico, ambio domos. Alii leg. *prenſo*. ¶ Præterit. *prendidi*, apud *Sil. l. 15. v. 632.* Fert lethum cuicumque viro, quem prendidit ictus. Al. leg. *prenderit*.

Prehenſio, vel Prenſio, onis, f. *preſa, preſura*, actus prehendendi. *Varr. apud Gell. l. 13. c. 12.* In magiſtratu habent alii vocationem, alii prehenſionem. h. e. jus prehendendi, & in carcerem trudendi. *Id. ib. cap. 13.* Poteſtatem prenſionis habere. ¶ Apud *Cæſarem l. 2. B. C. c. 9.* prehenſio videtur eſſe machinæ quoddam genus, qua pondera in altum extolluntur. Quidam tamen Interpretes ex MSS. quibuſdam leg. *preſſio*.

Prehenſo, & Prenſo, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a prehendo, *acchiappare, prendere*. *Horat. l. 1. ſat. 9.* Prenſare manu lentiſſima brachia. *Virg. 2. Æn. v. 444.* Prenſant faſtigia dextris. *Liv. l. 24.* Ad conſilium prenſandum tempus opus eſſe. ¶ Frequentiſſime ſumitur pro blande tractare, ambire, poſcere præſertim in petitione honorem. nam Candidati comitiorum tempore ſingulos ſuffragia laturos circumibant, & manum prehenſando ſupplices ſe ipſis commendabant. *Cic. Att. l. 1. ep. 1.* Prenſat unus P. Galba. *Liv. l. 3. cap. 47.* Prenſare homines cœpit. *Tacit. 4. hiſt. c. 46.* Prenſare commanipularium pectora, cervicibus innecti.

Prehenſus, & Prenſus, a, um, nom. ex particip. *preſo*. *Virg. 2. Æn. v. 592.* dextraque prehenſum continuit. *Horat. l. 2. od. 16.* in patenti prenſus Ægæo. *Gell. l. 11. c. 18.* Furti manifeſti prenſus. *Id. ibid.* Qui manifeſto furto prenſus eſſet, *preſo ſul fatto*.

Prelum. V. Prælum.

Prema, æ, f. Dea nuptiarum, de qua *Auguſt. l. 6. de Civ. Dei, c. 9.*

Premo, is, preſſi, preſſum, a. 3. *premere, calcare*, דרך, Ger. *drucken*, Gal. *preſſer*, Hiſp. *apretar*, θλίβω, calco, innitor alicui rei cum pondere. *Virg. 2. Æn.* Veluti qui ſentibus anguem preſſit. ¶ Per Synecdochen ponitur pro ſtringere. *Virg. 4. Georg.* Et ſpumantia cogere preſſis mella favis. ¶ Item pro infodere, demergere. *Virg. 2. Georg.* Quæcumque premes virgulta per agros. ¶ Item pro effodere. *Virg. 10. Æn.* Sulcumque ſibi premat ipſa carina. ¶ Item pro claudere. *Virg. 9. Æn.* Preſſive oculos, aut vulnera lavi. ¶ Item pro vitiare. *Cato.* Qui toties vidiſti uxorem abſtruſe preſſiſti vire. Simile quippiam leges apud *Sueton. in Calig. c. 25.* ¶ Item pro inſequi, inſiſtere. *Virg. 1. Æn.* Hac fugerent Graii, premeret Trojana juventus. ¶ Item pro urgere, agitare. *Virg. 3. Georg.* Ingentem clamore premes ad retia cervum. ¶ Item pro occidere. *Virg. 9. Æn.* Armigerumque Rhemi premit. ¶ Item pro removere. *Virg. 1. Georg.* Et curis opaci falce premes umbras. ¶ Tranſlate ed occultare. *Virg. 1. Æn.* Premit altum corde dolorem. ¶ Item cohibere, refrænare. *Virg. 1. Æn.* Imperio premit, ac vinclis, & carcere frænat. ¶ Item aſtringere, obſidere. *Cæſ. l. 3. B. G.* Quibus anguſtiis Cæſar a Venetis prematur. ¶ Item vim adhibere, neceſſitatem afferre. *Plaut. Amph.* Fata iſthæc me premunt. *Cic. pro R. Am.* Quæ neceſſitas te tanta premebat? ¶ Item adverſari. *Virg. 10. Æn.* Nomina nulla premunt. ¶ Item vexare, affligere. *Cic. 1. de Or.* Cum invidia, & odio populi Galba premeretur. *Id. Att. l. 7. ep. 3.* Ære alieno premuntur. ¶ Item impedire, retinere. *Cic. in Brut.* Curſum ingenii tui premit hæc importuna clades civitatis. ¶ Item inſtare, dicendo immorari, adverſarium in anguſtum redigere. *Cic. de Div.* Premam te, cum ex te cauſam uniuſcujuſque rei exquiram. *Plin. l. 3. ep. 9.* Nihil magis preſſi, quam quod accuſator ejus, &c. *Quinctil. l. 12. de Cic.* Præcipue vero preſſerunt eum, qui videri Atticorum imitatores concupiebant. ¶ Item ſuperare. *Ovid. 7. Metam.* Si titulos, annoſque tuos numerare velimus, facta premunt annos, ideſt plura ſunt facta, quam anni, aut majora, quam pro ætate. ¶ Premere veſtigia, eſt conſiſtere, *fermarſi*. *Virg. 6. Æn.* At, veſtigia alicujus premere, eſt proxime ſequi. *Tacit. 2. Ann. c. 14.* ¶ Premere vocem, eſt tacere. *Virg. 9. Æn.* Sic premere ſilentia. *Sil. l. 10.*

Prenſatio, onis, f. *broglio*, ambitus. *Cic. Attic. l. 1. ep. 1.* Fuit illius hæc præpropera prenſatio.

Prenſito, as, a. 1. frequent. a prenſo. *Sidon. l. 2. ep. 8.* Cum libitinam ipſam flentes omnes prenſitarent.

Prenſo, as. V. Prehenſo.

Prenſus. V. Prehenſus.

Presbyter, eri, m. *prete*, πρεσβύτερος, ſenior, qui eſt grandioris ætatis, a Græco nomine allato, quod eſt compar. nominis πρέσβυς, *ſenex*. Apud Eccleſiaſticos eſt Sacerdos ſecularis. *Tertull. de Præſcript. c. 4. Sidon. l. 6. ep. 2. Prudent. Periſteph. 4. v. 20.*

Preſſe, adv. *riſtrettamente, brevemente*, κατεσφιγμένως, ſtricte, breviter. *Cic. 1. Off.* Alterum exercitatio augebit, alterum imitatio preſſe loquentium, & leniter. *Id. 4. Fin.* Preſſius agamus, eaque, quæ modo dixiſti, cum his conferamus.

Preſſim, adv. preſſe, vel premendo, *ſtrettamente*. *Apul. l. 2. Metam.* Me preſſim deoſculato.

Preſſio, onis, f. apud *Vitruv. l. 8. c. 10.* dicitur lignum illud, aut ſaxum, quod vecti ſubjicitur, dum onus extollit, ὑπομόχλιον. Verba *Vitruvii* ſunt: Ferreus vectis cum eſt admotus ad onus, ſuppoſita uti centro circa porrecta preſſione, quod Græci ὑπομόχλιον appellant, & vectis lingua ſub onus ſubdita, caput ejus unius hominis viribus preſſum, id onus extollit. *Cæſ.* quoque *l. 2. B. C. c. 9.* Turris tectum preſſionibus ſuſpendere, ac tollere cœperunt. Al. leg. *prehenſionibus*. ¶ Sumitur etiam pro ipſo premendi actu. *Vitruv. loc. cit.* Caput vectis cogit preſſionibus examinare paucis manibus oneris maximi pondus.

Preſſo, as, a. 1. πιεζίζω, freq. a premo. *Virg. 3. Ecl. v. 99.* Preſſabimus ubera palmis. *Propert. l. 3. eleg. 17.* Et nova preſſantes inquinet uva pedes. *Plaut. Perſ. 2. 5. 11.* Quid hoc in collo tibi tumet? Sa. Vomica eſt, preſſore pecta.

Preſſorium, ii, n. πιεστήριον, vas, vel prelum quo aliquid premitur. *Ammian. l. 28. c. 10. (al. 4.)* Solutis preſſoriis, veſtes luce mitentes diligenter explorare. *Plin. Valer. l. 2. c. 17.* Exprimere in preſſorio.

Preſſorius, a, um, adject. ad premendum aptus, ut preſſoria vaſa, apud *Colum. l. 12. c. 18.* h. e. torcularia.

Preſſule, adv. preſſe, preſſim. *Apul. l. 10. Met.* Preſſule adhærens.

Preſſŭlus, a, um, adject. diminut. a preſſus. *Apul. l. 2. Florid. poſt init.* Ampullam lenticulari forma, tereti ambitu, preſſula rotunditate.

Preſſūra, æ, *ſtrettura*, כדרך, Ger. *ein druck*, Gall. *preſſurage*, Hiſp. *apretamiento*, θλίψις, actus premendi. *Colum. l. 12. c. 36.* Quod poſt primam preſſuram vinaceorum circumciſo pede exprimitur. *Plin. l. 18. c. 31.* Preſſura una culeos viginti implere debet.

Preſſus, us, m. θλίψις, preſſio, actus premendi. *Cic. 3. Orat. c. 11.* Lenitate vocis, atque ipſo oris preſſu, & ſono. *Id. 2. Tuſc. c. 23.* Sic animus intentione ſua depellit preſſum omnem ponderum.

Preſſus, a, um, *calcato*, τεθλιμμένος, partic. a premor. *Virg. 3. Georg.* Læta magis preſſis manabunt flumina mammis. ¶ Sumitur etiam pro onuſto, gravato. *Virg. 2. Georg.* Ceu preſſæ cum jam portum tetigere carinæ. ¶ Item pro coſtricto, ſubtili, brevi. *Cic. in Brut.* Sed parum preſſi, & nimis redundantes. *Id. 3. de Orat. c. 23.* Multo eſſet ejus oratio preſſior, in qua interdum in ſumma ubertate ineſt luxuries quædam, quæ ſtilo depaſcenda eſt. ¶ Item oppreſſus. *Ovid. 15. Metam. v. 21.* Preſſus gravitate ſoporis. *Valer. Flac. l. 5.* bello preſſus iniquo. ¶ Item celatus. *Stat. 9. Theb.* preſſus ſub corde dolor. ¶ Item pro ſignato. *Ovid. 6. Faſt.* Et æterna res en preſſa nota eſt. ¶ Preſſo gradu incedere, eſt reſtricto, & firmo, non celeri, qualis eſt, quo cautos incedere videmus. *Liv. l. 8.* Hiſpanos preſſo gradu incedere jubet. ¶ Item depreſſus. *Curt. l. 5. c. 1.* Cavernæ in altitudinem preſſæ. *profondate*.

Preſter, ēris, m. πρηστήρ, ſerpentis genus, al. dipſas, qui morſu ſuo inextinguibilis ſitis ardorem gignit. De eo diſſerit *Solin. l. 40. Plinius* meminit *l. 20. c. 20. l. 24. c. 33. l. 32. c. 3. & 5. Lucan. l. 9. v. 725.* Oraque diſtendens avidus ſpumantia preſter. ¶ Eſt etiam ſpecies fulminis, ſeu igniti turbinis, qui quidquid attingit comburit, & proterit. *Lucret. l. 6. v. 423.* Preſteras Graji quæ ab re nominitarant. Adde *Plin. l. 2. c. 48. Ariſtoteles* ἐκνεφίαν vocat.

Pretiōſe, adv. *prezioſamente*, τιμίως, cum pretio, ſumptuoſe, delicate, & eleganter. *Cic. 2. de Inv. c. 49.* Vaſa magnifica, & pretioſe cælata. *Gel. l. 9. c. 5.* Pretioſe armatum exercitum. *Curt. l. 10. c. 1.* Tanti nominis Regem haud pretioſius ſepultum eſſe, quam ſi fuiſſet e plebe.

Pretiōſitas, atis, f. *prezzo, valore*. Atejus Capito apud *Macrob. l. 7. Saturn. c. 13.* Annuli pretioſitas.

Pretiōſus, a, um, *prezioſo*, ἔντιμος, πολύτιμος, quod eſt multi pretii. *Cic. 3. Off.* Equine pretioſi potius jacturam facias, an ſervi vilis. *Ovid. 1. Met. v. 115.* Subiitque argentea proles auro deterior, fulvo pretioſior ære. *Cic. 2. Fin. c. 28.* Non minor voluptas percipitur ex rebus viliſſimis, quam ex pretioſiſſimis. *Propert. l. 3. el. 13.* Nox pretioſa. h. e. quæ pretio emitur. *Hor. l. 3. od. 6.* Pretioſus emptor. h. e. qui magno pretio emit. *Col. l. 3. c. 8.* Pretioſis odoribus Arabia illuſtris.

Pretium, vel precium, ii, n. *prezzo*, τιμή, τίμημα, id, quod datur pro re empta. *Cic. 4. Ver.* Ab iſto & præco, qui voluit, iſtum ordinem pretio mercatus eſt. *Id. pro Q. Roſc.* Jacent pretia prædiorum. ¶ Aliquando accipitur pro mercede, vel præmio. *Virg. 5. Æn.* Et palmæ pretium victoribus. ¶ Aliquando pro mercede in deteriorem partem, ideſt pro pœna. *Ter. Adelph.* Ego pretium ob ſtultitiam fero. *Horat. l. 3. od. 24.* Et peccare nefas, aut pretium eſt mori. ¶ Conjungitur ſæpe cum gen. curæ, vel operæ. *Plin. ep. 6. l. 8.* Poſtea mihi viſum eſt pretium curæ ipſum S. C. quærere. *Cic. 6. Verr.* Ut hæc omnia reperire, ac perſcrutari ſolitus ſit, eſt operæ pretium cognoſcere. V. *opera*. ¶ Interdum pretium hoc ſenſu ponitur ſine gen. curæ, vel operæ. *Tac. l. 1. Ann. c. 35.* Ni pretium foret Cn. Piſonis, & Aſinii Galli ſuper eo negotio diverſas ſententias noſcere. ¶ Magno pretio ſtare aliquid dicitur, cum care emitur. *Hor. l. 1. ſat. 2. ad fin.* ¶ Pretium facere alicui rei, & ſtatuere, *far prezzo, ſtimare*. *Plin. l. 9. c. 35. Ter. Hec. prol. 2. v. 41.* ¶ In pretio eſſe, *eſſere ſtimato*. *Ovid. 1. Faſt. v. 217.* In pretio pretium nunc eſt. ¶ Magni pretii homo, *uomo di conto*. *Ter. Adel. 5. 63.* Contra, homo parvi pretii. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2. uomo da nulla*. ¶ *Plin. l. 12. c. 25.* Cortice ad medicamenta pretium eſt. hoc eſt magni æſtimatur in medicamentis. ¶ Mutare pretio aliquid. V. Muto.

Prex, ecis, f. *preghiera*, δέησις, ἀρχή, precatio, obſecratio. *Terent. Phorm. 3. 3. 14.* Ut nullus locus relinquatur preci? *Hor. l. 2. ep. 1.* Cœleſtes implorat aquas docta prece blandus. *Cic. 1. de Inv.* Si prece, & obſecratione humili, ac ſupplici utemur. ¶ Invenitur & accuſativus ſingul. hujus vocis apud *Plaut. Capt. 2. 1. 47.* ſed nominativus *prex* caret exemplis. Cæterum ſæpiſſime uſurpatur in num. plurali. *Liv. l. 1. c. 11.* Precibus aliquem fatigare. *Id. l. 8. c. 2.* Precibus infimis petere. Dicimus autem adhibere, admovere, ferre, fundere, concipere preces. *Ovid. Virg. Cic.* Ad preces deſcendere, *Senec. Hippolyt.* Deſcendere in preces, *Virg. 5. Æn.* Precibus reſiſtere, repugnare, *Senec. ibid. & Ovid. 11. Met.* precibus flecti, moveri, frangi, *Id. Heroid. ep. 1. & 7. & Virg. 2. Æn.* Precibus aliquem placare, *Cic. pro Dom.* ¶ Interdum preces ponimus pro diris, & exſecrationibus, ut Thyeſteæ preces apud *Horat. epod. 5. v. 86.* Sic *Cæſ. l. 6. B. G. c. 31.* Omnibus precibus deteſtatus Ambiorigem.

Priamēis, idis, patronym. fœmin. Priami filia. *Ovid. 1. Amor. eleg. 9.* Summa ducum Atrides viſa Priameide fertur, &c. h. e. Caſſandra.

Priamēius, a, um, adject. a Priamo, ut Priameia ſceptra. *Virg. Æn. 7. v. 252.* Priameia conjux. *Ovid. 13. Metam. v. 404.*

Priamides, æ, patronym. maſc. Priami filius, Πριαμίδης, ut Deiphobus Priamides. *Virg. 6. Æn. v. 494.*

Priămus, i, Πρίαμος, filius Laomedontis, Rex Trojanorum. Dictus eſt a πρίασθαι, emo, redimo. Nam puer ab Hercule, occiſo Laomedonte, exciſoque Ilio, una cum ſorore Heſione in Græciam abductus eſt, ſed ſtatim a Trojanis pecunia redemptus. Hecubam filiam Dimantis, vel Ciſſei Regis Thraciæ uxorem duxit. *Ovid. 13. Met.* Habuit etiam concubinas quadraginta novem. *Virg. 2. Æn.* Quinquaginta filios ſuſcepit, ſeptendecim ex uxore, reliquos ex concubinis. *Cic. l. 1. Tuſc.* Ex his Helenus, & Caſſandra vates fuere. *Cic. 1. de Div.* Paris Helenam rapuit. Cum Priamus nullis legationibus adduci potuiſſet, ut Helenam redderet, bellum a Græcis decennale paſſus eſt. Vidit in eo bello filios ſuos fere omnes ab hoſtibus interfectos. Tandem capto Ilio & ipſe a Pyrrho Achillis filio occiſus eſt propter aram Jovis Hercei, quæ in ædibus Regis erat, in oculis Hecubæ. *Virg. 2. Æn. & Cic. 1. Tuſc.* ¶ Priamus alter, filius Politis, nepos Priami Regis, quem puerum Æneas ex Trojæ incendio ſecum in Italiam duxiſſe dicitur. *Virg. 5. Æn. & Serv. l. 6. Gen.*

Priapeia, orum, n. πριάπεια, carmen obſcœnum, quod alii Virgilio, alii Ovidio aſcribunt. Sed veriſimilius eſt, multorum id opus eſſe ob argumenti ſimilitudinem unum in volumen congeſtum.

Priapinus, a, um, adject. ad Priapum pertinens. *Petron. in Satyr.*

Priapiſcus, i, πριαπίσκος, herba, alio nomine Satyrion. *Apul. de herb. c. 15.*

Priapiſmus, mi, m. πριαπισμός, tentigo, morbus, cum genitale membrum in longitudinem protenditur, & in circulum intumeſcit ſine Veneris appetitu. quod vitii genus iis potiſſimum ſolet obvenire, qui ſupini cubare conſueverunt. *Cæl. Aurel. Acut. 3. c. 18.*

Priaponnēſus, f. 2. inſ. parva Cariæ, in ſinu Ceramico. *Plin. l. 5. c. 31.* Hoc tempore caret habitatoribus, & nomine.

Priſ-

Prîapus, i, m. Πρίαπος, filius Liberi Patris, ſeu Bacchi, & Veneris. Hunc ſuperſtitioſe antiquitas hortorum præſidem credidit. Cum Venus Bacchum amaret, cum eo concubuit, & Baccho in Indiam profecto, cum Adonide. Poſtea Baccho ex India reverſo coronam illi obviam progrediens obtulit, eumque ſic coronatum tanquam ſponſum ſequi ſe juſſit. Ex quo cum concepiſſet, in Lampſacum oppidum Helleſponti abiit. Ariadne autem (alii qui Junonem ſcripſere) infenſa illi ob zelotypiam, manu uterum illius incantando tetigit: ex quo factum eſt, ut pareret filium non modo præter omnes alios deformem, ſed & ingenti pene præter modum dehoneſtatum. Cujus eam illeti puderet, reliquit in urbe Lampſaco ab ſe rejectum. Hinc Lampſacenus, & Helleſpontiacus dictus eſt. Hunc poſtea, cum Lampſacenis mulieribus nimium gratus eſſet, a civibus ejectum ferunt. Ob quam rem, cum neſcio quo malo premi cœpiſſent, templa eidem, & ſacra conſtituerunt, factuſque etiam hortorum Deus eſt. Immolabant ei aſinum, quod cum olim hic Deus in feſtis Bacchi, ad quæ Panes, Satyri, Najades, Dryades, aliique Dii Deæque convenerant, intempeſtæ noctis ſilentio, Lotidem Nympham, humi dormientem, ſtuprare vellet, repentino aſini, quo Silenus vehebatur, clamore fuiſſet impeditus. *Ovid. Faſt. l.* 1. & 6. Hyginus vero tradit, ob id Lampſacenos aſinum Priapo immolare conſueviſſe, quod ab aſino, cum de magnitudine membri certarent, ſuperatus videretur. ¶ Sumitur interdum pro ipſo virili membro. Hinc *Juven. ſat.* 2. v. 14. Vitreo bibit ille priapo. h. e. calice in modum penis elaborato.

Prîăpus, i, f. Priapum, *Laſpi*, urbs Myſiæ Aſianæ, ad Helleſpontum, maritima, cum ſt. cognom. finitima Pario, & Lampſaco. *Plin. l.* 32. *c.* 5. Eſt ſic dicta a Priapo Deo hortorum, qui illam condidit, & ibi colebatur.

Prîdem, adv. *poco innanzi, già poco tempo*, כבר, Ger. *vorlengſt*, Gal. *il y a long temps*, Hiſp. *dias a*, πρὸ ὀλίγου, parvo tempore prius, paulo ante. Aliqui dictum cenſent quaſi prius die. *Plin. l.* 7. *c.* 16. Ipſi vero pridem vidimus ea omnia præter pubertatem in filio Cornelii Taciti Equitis Romani. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 6. Quod ad me pridem ſcripſeras. ¶ Conjungitur eleganter cum partic. *quam*, *non*, *non ita*. *Cic. pro R. Com.* Quam pridem hoc nomen in adverſaria retuliſti? *quanto tempo è, che, &c. Id. in Brut.* Noſtra autem civitate non ita pridem dominatu Regio liberata. *Plin. l.* 15. *c.* 14. Medica non pridem venere in Italiam. ¶ Item cum *jam*. V. *Jampridem*.

Prîdĭānus, a, um, προτεραῖος, heſternus. *Suet. in Calig. c.* 58. Marcente adhuc ſtomacho pridiani cibi onere.

Prîdie, adv. *il giorno innanzi*, Ger. *den tag zu vor*, Gal. *le jour avant*, Hiſp. *un dia antes*, τῇ προτεραίᾳ, ſub. ἡμέρᾳ, die uno ante, precedenti die, a *pro*, vel *pri*, & *die*, quaſi priore die. *Feſt.* Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 7. *Phil.* Cui cum pridie frequentes eſſetis aſſenſi. ¶ Vel cum gen. *Cic. Lent. l.* 1. *Fam. ep.* 4. Quod jam illam ſententiam Bibuli de tribus legatis pridie ejus diei fregeramus. ¶ Vel cum acc. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 4. Pridie Nonas Junias, cum eſſem Brunduſii. *Id. Attic. lib.* 1. Ibi eſſe uſque ad pridie Calendas Majas volo. ¶ Vel cum adv. *quam*. *Cic. de Amic.* Pridie, quam exceſſit e vita.

Priēne, es, f. 1. *Palatja*, Πριήνη, urbs maritima Joniæ, in Cariæ confinio, proxima Heracleæ, patria Biantis Philoſophi. Fanum inter alia Minervæ præclarum habuit. *Auſon. de* 7. *Sapient. v.* 8.

Priēnenſis, ſe, ad Prienem pertinens, oppidum Joniæ maritimum in Confinio Cariæ. *Val. Max. l.* 1. *v.* 5. *n.* 1. *extern.* Prienenſibus auxilium adverſus Carras implorantibus. *Plin. l.* 26. *c.* 8. *ante med.* Prienenſe ſcammonium.

Priēnĕus, a, um, adject. a Priene. *Sidon carm.* 2. *v.* 161. Prieneo B a, quod plus tibi turba malorum eſt. ¶ Apud *Auſon. de* 7. *Sapient.* eſt triſyllabum. Verba ſunt: Bias Prieneus dixit, οἱ πλεῖστοι κακοί.

Primævĭtas, atis, f. *gioventù*, *adoleſcenza*, primum ævum, primi anni adoleſcentiæ. *Inſcript.* (IV. Chriſti ſæculo exarata) apud *Gruter. pag.* 461. *n.* 1. Cujus primævitas officio ſedis Urbanæ advocationis exercito, &c.

Primævus, a, um, *primo*, *primogenito*, *più vecchio*, πρωτόγονος, quod eſt primæ ætatis, ſicut grandævus, grandioris ætatis. *Virg.* 9. *Æn. v.* 546. Quorum primævus Helenor. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. prope fin.* Optavit genitor primævi funera nati. h. e. primogeniti. ¶ Item juvenis, velut qui primos vitæ annos nondum exceſſit. *Sil. l.* 5. *v.* 424. Primævos juvenes. *Virg.* 7. *Æneid. v.* 162. primævo flore juventus. *Id. Æn.* 10. *v.* 345. fidens primævo corpore.

Primāni, m. e. Primæ legionis milites, ut Secundani ſecundæ, Tertiani tertiæ. *Tacit. lib.* 1. *hiſt. cap.* 43. Primani, ſtratis unæ & Viceſimanorum principibus, aquilam abſtulera.

Primānus Tribunus, is dicebatur, qui primæ legioni tributum ſcribebat, ut tradit *Feſtus*, citans Catonis orationem, quam de ſuis virtutibus contra Thermum habuit.

Primārĭus, a, um, *primiero*, *principale*, ראשון, Germ. *fürnemſte*, Gal. *premier*, Hiſ. *primero*, ἀρχαῖος, quod aliunde non habet originem, vel quod eſt primum in aliquo ordine, ut Primarii cives, vel viri, qui ſunt primi in civitate, qui etiam primates dicuntur. *Cic.* 3. *Fin. c.* 15. Sic in vita non ea, quæ primario loco ſunt, &c. *Id. de Sen.* In quem illud elogium unicum plurimæ conſentiunt gentes, populi primarium fuiſſe virum. *Id.* 5. *Ver.* Hæc omnia docco civium, & privatis primariorum virorum teſtimoniis. *Id.* 3. *Ver. c.* 58. Scilicet magno præſidio fuit Anniæ pupillæ mater fœmina primaria.

Primas, tis, c. primus, primarius. *Apul. l.* 2. *Metam.* Apud primatem fœminam.

Primātim, adv. *la prima volta*. *Plaut. Caſ. prol. v.* 17. Hæc cum primatim acta eſt, vicit omnes Fabulas. Al. leg. *primum*.

Primātus, us, m. πρωτεῖον, primatum auctoritas. *Var. l.* 1. *de R. R. v.* 7. Alii dant primatum bonis pratis. *Plin. lib.* 33. *cap.* 12. Primatum mutavit Cæſar.

Prime, adv. apprime, valde. *Nævius apud Chariſ. l.* 2. *pag.* 188. Acontizomenos fabula eſt prime proba.

Primiceps. V. Biceps.

Primiceriātus, us, m. officium, & dignitas Primicerii. *Leg.* 1. *Cod. de Donat.*

Primicērĭus, ii, magiſter, vel princeps officii. h. e. qui primum obtinet locum inter aliquos munere publico fungentes. Ampliſſime enim hæc vox accipitur, & generatim ita vocantur, qui in aliquo munere principes ſunt, adeo quidem ut & ſcholæ, collegiaque ſuum habuerint primicerium. Unde *Suidas* generatim interpretatur πρῶτος τῆς τάξεως, ideſt qui in quocunque ordine primum locum obtinet. Itaque *Primicerius in officio Præfectorum Prætorio*, legitur apud *Veget. l.* 2. *c.* 21. & *Primicerius protectorum* apud *Ammian. Marcell. l.* 18. *&c* in *Cod. Juſtinianeo*, & *Theodoſiano* ſimiliter habetur, *Primicerius fabricæ*, *equitum*, *deputatorum*, *ſacri cubiculi*, *ſcriniorum*, & aliarum rerum, ut *Briſſonius*, & *Donatus* docent. ¶ De ejus etymologia varii varia, ſed plures, & ſaniores ita dictum putant, qui primus ſcriberetur in cera, h. e. in tabula cerata, ſeu catalogo alicujus ordinis. Itaque *D. Auguſt. ſerm.* 21. D. Stephanum vocat primicerium martyrum. Nunc vox hæc ad Eccleſiaſticam dignitatem tranſiit Epiſcopali proximam.

Primigenĭus, a, um, πρωτογενής, primitivus, qui aliunde non habet originem. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 2. Dicam de primigenia pecuaria, ideſt de ovibus, quales ſint ad futuram utilitatem. ¶ Primigenia verba, ſeu vocabula, πρωτότυπα ῥήματα, ſunt, quæ non ſunt ab alia voce, ſed ſuas habent radices, ut *lego*, *ſcribo*. *Var. l.* 3. *de L. L.* ¶ Primigenia ſemina dicuntur, quæ a natura inſita ſunt, quæ *Cicero* prima naturæ, & Græci τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν appellant. In his numerant incolumitatem, conſervationemque omnium partium, valetudinem, ſenſus integros, doloris vacuitatem, vires, pulchritudinem, cæteraque hujuſmodi. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 40. In his intus primigenia ſemina dedit natura. ¶ Primigenius ſulcus dicitur, teſte *Feſto*, qui in condenda nova urbe junctis tauro, & vacca, deſignationis cauſa imprimitur. ¶ Primigenia Fortuna, Dea quædam apud Romanos, ita dicta a primum gignendo. Hujus ædem dedicavit Q. Marcius Ralla in colle Quirinali Duumvir ad id ipſum creatus. *Cic.* 2. *de Leg. Liv. l.* 34. *c.* 53. *a med.*

Primigĕnus, a, um, πρωτόγονος, quod primo genitum eſt. *Lucret. l.* 5. *v.* 1104. Diemque primigenum maris, & terræ, ſoliſque coortum.

Primipăra, f. 1. *di primo parto*, πρωτοτόκος, fœmina in quovis animalium genere, quæ primo peperit. *Plin. l.* 8. *c.* 40. Et ab iis, quæ fœmina ſit ex primipara genita, citius cerni. Adde *c.* 47.

Primipilāris, & re, o. 3. qui fuerat, vel qui eſt primipilus. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. An primipilaris in teſtamento ſuaderet ordinare ſuprema judicia. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 416. *num.* 1. Primipilari Leg. VIII. ¶ Legitur & *primopilaris* in Inſcript. apud *eund. pag.* 50. *n.* 6.

Primipilārĭus, ii, m. idem ac primipilaris. *Sen. de Conſtan. Sap. c.* 18. Nec impune ceſſit primipilario, quod &c. *Spartian. in Juliano*, *c.* 5. Nigrum, miſſo primipilario, necidi imperat.

Primipīlus, ſive primopilus, m. e. πρῶτος τοῦ ἄρχων, Centurio primi pili, hoc eſt dux primæ centuriæ in ordine pilanorum, ſeu triariorum. Sed *Dionyſ. l.* 9. ſcribit, omnes Centuriones legionis, qui ſexaginta erant, generatim primipilos appellatos eſſe. *Veget. l.* 2. *c.* 8. ſic ſcribit: Vetus conſuetudo tenuit, ut ex primo principe legionis promoveretur centurio primi pili, qui non ſolum aquilæ præerat, verum etiam quatuor centurias, h. e. quadringentos milites in prima acie gubernabat. Hic tanquam caput totius legionis merita conſequebatur, & commoda. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* P. Sextio primipilo multis vulneribus confecto. *Val. Max. lib.* 1. *c.* 6. Aquilarum altera vix convelli a primipilo potuit. ¶ *Primopilum* legitur in Vet. Inſcr. apud *Manut. de quæſit. per epiſt.* ¶ Differunt autem *primipilus*, & *primus pilus*; nam *primus pilus* eſt prima centuria. *primipilus* vero ejus centuriæ ductor. V. Pilum. ¶ Summa erat primipili dignitas, quique eam obtinebat, ſtatim in equeſtrem ordinem referebatur. *Martial. l.* 9. *epigr.* 38. Et referes pili præmia clarus eques. V. *Juſt. Lipſ. de milit. Rom. l.* 2. *dial.* 8.

Primipŏtens, tis, adject. primus potentia. *Apul. in Aſclep.* Deus primipotens, & primus gubernator mundi.

Primiſcrinĭus, ii, m. primus in ordine ſcriniariorum, *leg. ult. Cod. de munerib. leg.* 3. *Cod. de diverſ. offic.* & *Symmach. l.* 1. *ep.* 33.

Primĭter, adv. idem ac primo, ſeu primitus. *Lucil. apud Non.* 2. 2. *v.* 662. Sicini cum primiter ficos populare ſentit.

Primĭtĭæ, arum, f. *primizie*, ראשית, Ger. *erſtling*, Gal. *primices*, Hiſp. *primicias*, ἀπαρχαί, primæ res in quocunque genere, ut Primitiæ operum, armorum, frugum, vel fructuum, &c. a *primus*. Sunt, qui credant, primitias proprie dici de primis fructibus ex agro ſuſceptis, qui Deo offerebantur, translate etiam de aliis rebus. *Plin. l.* 18. *c.* 2. Priuſquam Sacerdotes primitias libaſſent. *Colum. l.* 4. *c.* 10. Primitias vitis reſecare conſueverunt, ideſt prima flagella. *Stat. l.* 11. *Theb.* Primitiæ armorum. *Id. Theb.* 1. *v.* 748. Ferre primitias operum. *Tac.* 4. *hiſt. c.* 53. Metallorum primitiæ.

Primĭtĭus, a, um, πρῶτος, quod in aliqua re primum, & principale eſt. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 271. Ecce rapit mediis flagrantem Rhœtus ab aris primitium torrem.

Primĭtīvus, a, um, adject. *primitivo*, primus, primo adveniens. *Colum. l.* 9. *c.* 13. Apes primitivis floribus illectæ. *Id. de arborib. c.* 23. Ea res & fertilem arborem reddet, & primitivos annos fructum vinoſum. h. e. cujus primum arbor fructus feret.

Primĭtus, & Primitu, adv. idem ac primo. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 2. Primitus oritur herba imbribus primoribus evocata. *Catul. carm.* 19. Primitu & tenera virens ſpica mollis ariſta. *Sueton. in Claud. c.* 7. Primitus ingredienti cum faſcibus forum. Adde *Gel. l.* 1. *c.* 18.

Primneſĭus, palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alii tonſillam dicunt. *Paul. ex Feſto*, Al. leg. *prymneſium*. πρυμνήσιον, a πρύμνα puppis, quia funis a puppi religatur ad litus. *Virg. in fi.* 6. *Æn.* ſtant litore puppes.

Primo, adv. *primieramente*, בתחילה, Ger. *anerſten*, Gal. *au commencement*, Hiſp. *primieramente*, πρῶτον, principio, prima ſpecie, prima fronte. *Cic. in Brut.* Similiter Iſocratem primo artem dicendi eſſe negaviſſe. *Ter. Eun.* 5. 10. Primo callidum credidi hominem.

Primŏdum, adv. idem ac primo. *Plaut. Capt.* 1. 2. 57. Primodum opus eſt Piſtorienſibus. Alii leg. *primum dum*.

Primogenĭtālis, is, adjectiv. primogenitus. *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 20.

Primogenĭtus, a, um, *primogenito*, πρωτότοκος, qui primus omnium genitus eſt, natu major. *Pallad. l.* 1. *c.* 39. Creduntur (apes) non fugere, ſi ſtercus primogeniti vitali adlinamus oribus veſcculorum. *Lactant. l.* 1. *c.* 11. Filium ſuum primogenitum delebi juſſit a cœlo. *Plin. l.* 11. *c.* 40. Primogenitis in quoque partu ſues primas (mammas) præbent. Legitur tamen in optim. Codicib. *primus genitis*.

Primoplaſtus, i, m. πρωτόπλαστος, primo creatus, h. e. Adam. vox hybrida ex Latino primus, & Græco πλαστός, factus, formatus. *Prudent. in hymn. omnis horæ*, *v.* 17. Ne gens periret primoplaſti ex germine.

Primordĭa, orum, n. *principi*, ἀρχαί, quæ primo ordimur, initia, principia, ut Primordia rerum, gentis, belli, &c. *Cic. in Part.* Ut primordia rerum, & quaſi præcurrentia, in quibus ineſt aliquid argumenti. *Id.* 2. *Leg. c.* 3. A Jove Muſarum primordia. *Quintil. l.* 1. *c.* 9. Primordia dicendi. *Ovid.* 15. *Met. v.* 67. Primordia mundi.

Primordĭālis, is, adject. ad primordia pertinens, primus, ut primordialis lex, *Tert. adv. Jud. c.* 2. Primordialis cauſa, *Ammian. l.* 30. *c.* 1.

Primordĭus, a, um, *primo*, *originario*. *Colum. l.* 6. *cap. penult.* Ut avitus color primordiis ſeminis mixtu reddatur nepotibus.

Primōris, & re, πρῶτος, idem ac primus, vel anterior, ſummus, a *primus*. *Non. c.* 5. *n.* 24. Primores dicuntur ſummæ quæque res. In nomin. ſingul. non invenitur, nec in nom. accuſ. & vocat. plur. in gne. neutro. *Gel. lib.* 16. *cap.* 5. Veſtibulum eſſe partem domus primorem. *Tac. l.* 3. *hiſt. c.* 21. Primori in acie verſabantur. ¶ Primores viri, primi, primates, *Tac.* 2. *Ann. c.* 19. Plebes, Primores, juventus, ſenes. *Id. ibid. c.* 29. Primores fœminæ. *Hor. l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 69. Primores populi arripuit. *Liv. l.* 24. *cap.* 20. Primore juventute conſcripta. ¶ Primores dentes, qui primi patent, primi ridendo deteguntur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Nulli, qui ſuperne primores habent dentes. ¶ Primoribus labris guſtare, vel attingere, eſt leviter quippiam attingere, & quod barbare dicitur, ſuperficialiter. *Cic. pro Cæl. c.* 12. Non modo qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc vitæ.

Pri-

Primoticus, a, um, adject. primo natus, præcoquus, ut duracina primotica, apud *Apic. l. 4. c. 5.*

Primŭlum, adv. dim. a *primum*. *Plaut. Men. 5. 9. 57.* Nam tum dentes mihi cadebant primulum. Adde *Terent. Adelph. 3. 1. 2.*

Primŭlus, a, um, dim. a *primus*. *Plaut. Amph. 2. 2. 105.* Primulo diluculo abiiſti ad legiones.

Primum, adv. idem ac primo. Ponitur aliquando in oratione, nulla alia ſequente clauſula. *Plaut. Aſin. 3. 3. 37.* Cenſen' tu, illum hodie primum ire adſuetum in ganeum? *Cic. Fam. 12. epiſt. 13.* Ut primum poteſtas data eſt. *Ter. Heaut. 2. 3. 33.* Primum omnium ubi ventum ad ædes eſt, &c. ¶ Aliquando alia ſequente particula. Quidam putant dici a πρὶν, priuſquam. *Colum. l. 12. c. 1.* Primo mane. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quæro igitur, noſter Deus primum ubi habitet, deinde, &c. *Plaut. Epid. 4. 2. 30.* Ut primum vidi, nunquam illam vidi poſtea. Rurſus *Cic. 16. Fam. ep. 3.* Te valere, tua cauſa primum volo, tum mea. *Id. Ver. 5.* Primum eam fœneratus eſt; deinde multis aleiſatibus nihil ſolvit, poſtremo tantum detraxit, &c. *Id. Ver. 4.* Primum averti pecuniam non placere, deinde ſtatuarum modum quendam eſſe oportere, deinde illud certe ab invitis exigi non oportere. *Terent. Adelph. 4. 2. 1.* Primum fratrem nuſquam invenio, præterea autem dum illum quæro, &c. ¶ Jungitur etiam cum particula *dum*, & eandem habet ſignificationem. *Plaut. Trucul. 1. 1. 10.* Primum dum miror. *Id. Rud. Prol. v. 32.* Primum dum huic eſſe nomen Cyrenas. ¶ Legitur etiam conjuncte *primumdum*.

Primus, a, um, *primo*, ראשון, Ger. *erſte*, Gal. *premier*, Hiſp. *primero*, πρῶτος, ante quem nullus eſt, nomen numerale ordinale. *Cic. l. 5. Fam. ep. 8.* Primæ duo capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda ſunt. ¶ Frequenter jungitur cum quiſque. *Cic. 8. Att. epiſt. 11. ad Pomp.* Primo quoque tempore. ¶ Quandoque idem eſt ac princeps, ut eminentiam dicat, non ordinem. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 6.* Sextus Roſcius pater hujuſce fuit cum genere, & nobilitate, & pecunia non modo ſui municipii, verum etiam ejus vicinitatis facile primus. ¶ Ponitur etiam pro præcipuo. *Virg. 12. Æn. v. 33.* Quantos primus patiare labores. *Ter. Eun. 1. 2. 6.* Qui ſum apud te primus. ¶ Sæpe uſurpatur ſine ſubſt. in gen. fœm. & in num. plur. ſed ſubintelligitur *partes*, ut Primas fero, ago, teneo, alicui do, fero, vel defero, concedo, quæ locutiones de hiſtrionibus propriæ uſurpantur, tranſlatæ de aliis, & primum, ſeu principem locum, vel dignitatem ſignant. *Cic. in Brut.* Ex his Cotta, & Sulpicius cum meo judicio, tum omnium facile primas tulerunt. *Id. 2. de Orat. c. 55.* Ingenio primas concedere. *Id. 1. Att. epiſt. 17.* Amoris erga me tibi primas defero. *Id. de clar. Orat.* Agebat primas in cauſis Hortenſius. *Id. ibid.* Facile primas tenebat. ¶ Frequenter in num. plur. ſubſtantive uſurpatur in gen. neutro, pro principiis. *Liv. l. 8.* Si prima ſatis proſpera fuiſſent. *Tacit. 5. hiſt. c. 11.* Quoniam prima conſiliorum fruſtra ceciderunt. ¶ *A primo*, ſignificat a principio, ab initio. *Cic. Att. l. 8.* Hoc a primo cogitavit omnes terras, maria omnia movere. ¶ *In primis*, vel *imprimis*, ut aliqui efferunt, ſignat ante omnes, ſeu ante omnia. *Salluſt. in Catil.* Quæ quidem res in primis mihi videtur cauſa fuiſſe facinoris moliundi. *Cic. 1. Fam. ep. 7.* Quem in primis amamus, carumque habemus. *Id. 2. Off. c. 24.* Brutus juris civilis in primis peritus. *Id. in Ver. 5. 1. 27.* Homo in primis improbiſſimus. ¶ Aliquando ei reſpondet *deinde*, & ſignificat ordinem. *Salluſt. de bell. Jugurt.* Jugurtha in primis Adherbalem excruciatum, deinde omnes puberes interficit. ¶ Interdum primus notat primam alicujus rei partem. *Ter. Adelph. prol. v 8.* In prima fabula. ¶ Primum aliquid habere, eſt omnibus anteponere. *Id. Heaut. 5. 2. 9.* Ubi te vidi animo eſſe omiſſo, & ſuavia in præſentia quæ eſſent, prima habere.

Princeps, principis, o. 3. ἀρχηγὸς, πρόκριτος, πρῶτος. Accipitur ſæpe ſimpliciter pro eo, qui in aliqua re, aut ordine primus eſt, *primo*. *Cic. 2. de Orat. c. 13.* Herodotus princeps genus hoc ornavit. *Id. 1. de Invent. c. 14.* Exordium princeps omnium eſſe debet. *Liv. l. 21. c. 4.* Princeps in prælium ibat, ultimus conſerto prælio excedebat. ¶ Sæpiſſime etiam ſumitur pro eo, qui principem locum tenet, primarius, præcipuus, *principale*. *Hor. l. 1. ep. 17. v. 35.* Principibus placuiſſe viris, non ultima laus eſt. *Nep. in Att. c. 8.* Si principes illius ordinis pecunias contuliſſent. *Liv. l. 34. c. 44.* Principem Senatus P. Scipionem legerunt, &c. Eſt autem princeps Senatus, qui primo loco legitur a Cenſoribus in Senatu recenſendo, quique primus omnium ſententiam rogatur. *Cic. pro Dom. c. 25.* Civitatis longe princeps. *Id. 2. Div.* Eudoxus in aſtrologia facile princeps. *Id. 3. Fin. c. 3.* Philoſophorum princeps Plato. *Id. l. 3. de Leg. c. 6.* Demetrius ſtudiis doctrinæ, & regenda civitate princeps. *Plin. l. 8. c. 32.* Quaſdam nos ſcimus principes fœminas carnem eam guſtare ſolitas. ¶ Eſt etiam nomen dignitatis, & accipitur pro eo, qui ſumma rerum potitur, *principe*. *Tac. 1. Ann. c. 1.* Auguſtus cuncta diſcordiis civilibus feſſa nomine Principis ſub imperium accepit. *Plin. in Paneg. c. 2.* Cum cernerent, cui Principi cives, cui Imperatori milites peperiſſent. ¶ Præterea princeps dicitur, qui auctor eſt, ſeu inventor alicujus rei. *Cic. pro Arch. c. 1.* Hunc video mihi principem horum ſtudiorum extitiſſe. *Id. pro Cluent.* Princeps, & architectus ſceleris. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 34.* Teutones apud homines barbaros celuit, eſſe repertos aliquos principes belli inferendi. ¶ In militia Principes erant milites robuſtioris ætatis, gravis armaturæ, qui ſecundo aciei loco collocabantur, ita dicti, quod robur exercitus in his præcipue ſecundi ordinis militibus poſitum eſſet, vel quod armis maxime inſignes eſſent. Aliqui dicunt, ita appellatos eſſe, qui erant ex ditioribus, & nobilioribus Civium Romanorum. Iidem dicti ſunt Antepilani, quia Pilanos, ſive Triarios præcedebant. Dividebantur in decem centurias, quæ a decem Centurionibus regebantur, ut Haſtati, & Triarii. Hinc primus Princeps, ideſt Princeps primæ centuriæ, ſecundus Princeps, &c. *Cic. ad Brut. ep. 8.* Cretenſi bello, Metello Imperatore, octavum Principem duxit, ideſt octavam centuriam Principum. Vide *Liv. l. 8. c. 8.* ubi totam rem accurate deſcribit. ¶ Poſterioribus Reipub. temporibus, Vegetii ætate, principes primum locum in acie tenuere, ut videre eſt apud *eund. Veget. lib. 1. cap. 20.* & alibi.

Principālis, e, le, adject. *principale*, præcipuus, primus, ex principio proveniens, ſeu ex origine. *Quinctil. l. 3. c. ult.* Hanc quæſtionem veluti principalem, vocant ζήτημα. *Id. l. 9. c. 1.* Eſt tropus ſermo a naturali, & principali ſignificatione tranſlatus ad aliam. *Cic. de Fato, c. 18.* Sed non principalibus cauſis, & perfectis, ſed adjuvantibus, & proximis. ¶ Item ad principem pertinens, *del Principe*. *Tac. 2. hiſt. c. 59.* Paratus principalis. *Sueton. in Claud. c. 17.* Principalis majeſtas. *Plin. in Paneg. c. 36.* Principalia beneficia. ¶ Item ſpectans ad principes in militia. Hinc *Feſtus* ſcribit, principalem portam in caſtris dici, quod in eo loco eſt, in qua principes ordines tendunt.

Principālĭtas, atis, f. principatus. *Tertul. de anim. c. 13.* Habet animæ principalitatem. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 3.* Probabilia genera principalitatis.

Principālĭter, adv. *principalmente*, ἀρχικῶς, ut decet principem. *Plin. in Paneg. c. 47.* Quid eitam, quid mores juventutis quam principaliter formas? ¶ Ponitur etiam pro præcipue. *Ulpian. l. athletas, §. de iis, qui not. infam.* Sive principaliter hoc negotium gerat.

Principātus, us, m. princeps locus, prima dignitas, *principato*. *Cic. 2. Offic. c. 10.* Eloquentiæ a majoribus noſtris eſt in toga principatus datus. *Id. 2. Phil. c. 3.* Qui tibi detulerat ex latronibus ſuis principatum. *Id. Phil. 12. c. 4.* Belli ſuſtinendi principatum tenet. *Id. Philip. 15.* Qui hujus belli ferret principatum. *Id. 1. de nat. Deor.* Theophraſtus menti divinum principatum tribuit. *Id. Att. l. 13. epiſt. 19.* Penes ipſum eſt principatus. ¶ Speciatim dicitur de dignitate Principis. *Plin. in Paneg. c. 7.* O novum, atque inauditum ad Principatum iter! *Cic. 3. Fin.* Quorum nemo proxime accedit, ut ſecundus ſit ad regium principatum. ¶ Differunt autem Dominatio, & Principatus, quod ille tyranni eſt, & vi, metuque ſubjectos continentis: hic cum dominatu aliquam libertatem miſcet, & amari magis curat, quam metui. *Plin. ibid. c. 45.* Scis, ut ſunt diverſa natura Dominatio, & Principatus. ¶ Similiter a regno differt, cui rex cum regiis inſignibus præeſt. *Sueton. in Calig. c. 22.* Nec multum abfuit, quin ſtatim diadema ſumeret, ſpeciemque principatus in regni formam converteret: Verum admonitus, & principum, & regum ſe exceſſiſſe faſtigium, &c.

Principiālis, e, adject. qui eſt ex principio, ἀρχικός. *Lucret. lib. 5. verſ. 246.* Scire licet, cœli quoque idem terræque fuiſſe Principiale aliquod tempus.

Principium, ii, n. *principio*, ראשית, Ger. *anfang*, Gal. *commencement*, Hiſp. *principio*, *comienco*, ἀρχή, initium cujuſvis rei, primus ille rerum omnium fons, unde cætera omnia fluxerunt. *Cic. 1. Tuſc. c. 23.* Origo principii nulla eſt. Nam ex principio oriuntur omnia, ipſum autem nulla ex re alia naſci poteſt. ¶ Dicitur etiam de initio numeri, & temporis, de prima origine. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quid eſt, cujus principium aliquod ſit, nihil ſit extremum? *Id. de Sen. c. 21.* Nec principium, nec finem habere. *Tac. 1. Ann. c. 69.* Tradit Plinius, ſtetiſſe apud principium pontis, grates legionibus habentem. ¶ Item de primis elementis, & propoſitionibus univerſalibus artium. *Cic. 1. de Leg.* Bene proviſa, & diligenter explorata principia ponantur. ¶ Principium dicendi, eſt exordium orationis. *Cic. 1. de Or.* Ut exalbeſcam in principiis dicendi. ¶ Eleganter uſurpatur in ablat. cum præpoſ. *a*, vel *in*. *Cic. Att. l. 7.* Vellem, a principio te audiſſe amiciſſime admonentem. *Id. de Or.* Quod in principio fieri in omnibus diſputationibus oportere cenſeo. ¶ *Principio*, ablativ. eſt pro in principio, etſi aliqui adverbium eſſe ſcripſerint. Uſurpatur tamen pro adv. primo, vel primum. *Cic. 1. Off. 1. 4.* Principio generi animantium omni eſt a natura tributum. *Ter. Andr. 2. 1. 28.* Te obſecro, principio ut ne ducas: ſed ſi id non potes, ſaltem &c. *Plaut. Merc. 1. 1. 40.* Principio atque animus ephebis ætate exiit, h. e. cum primum. ¶ Ducere principium ab aliquo, eſt proficiſci, deſcendere. *Ovid. 1. Met.* principium ducens a ſanguine Teucri. Significat etiam derivare, deducere. *Cic. in Varro.* Ducenda ſunt omnium rerum magnarum principia a Diis immortalibus. ¶ Principium capeſſere, *principiare*. *Tac. Ann. 15. c. 49.* Principium tanti facinoris capeſſivere. ¶ Principia, orum, num. plur. & gen. n. πραιτώριον, locus in caſtris, teſte *Turn. ex Tac. l. 4.* ubi erant Prætorium, & tabernacula Legatorum, & Tribunorum militum, & ſigna legionum, ita dictus, quod ibi Principes, ſeu Duces exercitus habitarent, vel etiam quod in caſtris metandis principio locus iſte deſignaretur, poſtea reliqua caſtra, ubi milites tenderent. *Budæus* principia putat fuiſſe locum in caſtris, ubi jus reddebatur. Quidam cenſent locum fuiſſe, ubi Principes, ideſt milites ſecundi ordinis, habitabant. *Liv. l. 28.* Et jura reddere in principiis ſinebant. *Juſtin. l. 11. c. 6.* Ut, ſi principia caſtrorum cerneret. Adde *Nepot. in Eumen. c. 7.* ¶ Principia etiam pro ipſis Principibus legere eſt. *Cic. ad Brut. ep. 10.* Spes libertatis nuſquam, niſi in noſtrorum caſtrorum principiis eſt. Al. leg. *in veſtrorum caſtrorum præſidiis*. *Veg. l. 2. de re mil.* Principalium militum, &, ut proprio verbo utar, principiorum nomina, ac dignitates, ſecundum præſentes matriculas, indicabo. ¶ Poſt principia locus in caſtris tutiſſimus erat. *Liv. l. 8.* Itaque nullus in acie locus tutior, quam poſt principia. *Id. l. 2.* Quia ab tergo erant clivi, in quos poſt principia integris ordinibus tutus receptus fuit. ¶ Hinc *Poſt principia eſſe*, prov. dicitur, pro in tuto eſſe, citraque periculum. *Ter. Eun. 4. 7. 11.* Tu hoſtes inſtrue, ego hic ero poſt principia.

Princĭpor, aris, dep. 1. princeps ſum, impero. *Lactanc. l. 4. c. 13. referens verba Eſaiæ Proph.* Erit in illa die radix Jeſſe, & qui exſurget principari in nationes.

Princĭpans, tis, partic. principem agens, imperans. *Sidon. carm. 23. v. 90.* Natos cum genitore principantes. *Id. carm. 9. v. 48.* Regnis, principibuſque principantem.

Prior, & us, o. 3. *primo di due*, πρότερος, nomen numerale gradus comparativi, ab antiquo *pri*, vel *pris*, quod a πρὶν, *priuſquam*. *Cic. in Brut. c. 21.* Sic ingenii, literarum, eloquentiæ, ſapientiæ denique, etſi utrique primas, priores tamen libenter deferunt Lælio. *Id. pro Quint. c. 6.* Priore loco cauſam dicere. *Hor. l. 1. ſer. ſat. 4.* Et quod prius ordine verbum eſt. ¶ Nonnunquam de pluribus, quam de duobus, uſurpatum legimus, ut idem ſit, ac primus. *Gel. l. 14. c. 7.* Quotieſque uſu veniſſet, ut omnes iſti Magiſtratus eodem tempore Romæ eſſent, qui eorum prior aliis eſſet. *Apul. l. 1. Flor.* Ut Hippias e numero Sophiſtarum eſt omnium multitudine prior omnibus. ¶ Accipitur etiam pro præcedenti. *Cic. l. 1. Fam. epiſt. 9.* Priore æſtate conficere aliquid non potuiſſe. *Colum. l. 4. c. 22.* Priore libro præcepimus. ¶ Hinc priores noſtri. h. e. majores. *Plin. l. 3. ep. 4. Virg. 3. Æn.* ¶ Item pro ſuperiore, majore, præſtantiore. *Ter. Eun. 2. 1. 5.* Siquidem hercle poſſis nihil prius, neque fortius. h. e. nihil excellentius. *Ovid. ep. Heroid. 18. v. 69.* A Veneris facie non eſt prior ulla, tuaque. *Vellej. l. 2. c. 52.* Neque prius, neque antiquius quidquam habuit, quam &c. *Hor. l. 5. ſat. 5.* Cauſa quis prior. ¶ Item pro eo, qui in anteriori parte poſitus eſt. *Plin. l. 11. c. 37.* Priora, & terga. *Macrob. l. 7. Satur. c. 10.* Partes priores capitis.

Priorātus, us, m. *priorità*, prior dignitatis locus. *Tertul. adver. Valent. c. 4.*

Priorſum, & Priorſus, adverb. in priorem, ſeu anteriorem partem. *Macrob. l. 7. Satur. c. 9.* Corpus aut accedit priorſum, aut retrorſum. Et *c. 15.* Priorſum pergere. *Claud. Mamert. l. 1. c. 18.* Movetur corpus priorſus, ac retrorſus.

Priſce, adv. *anticamente*, ἀρχαίως, antique. *Cic. pro Cæl. c. 14.* Utrum me ſecum ſevere, & graviter, & priſce agere malit, an remiſſe, ac leniter, & urbane.

Priſciānus, maſc. 2. Grammaticus Cæſarienſis fuit, qui tempore Juſtiniani Principis floruit. Scripſit de Arte Grammatica ad Julianum Conſulem, ad Coſroem vero Perſarum Regem librum de Naturalibus Quæſtionibus, Dionyſiumque de ſitu orbis Latinitate donavit. Sunt, qui ſcribant, hunc ab initio Chriſtianum, deinde Fidei deſertorem fuiſſe. *Volater.* ¶ Theodorus Priſcianus Medicus floruit Seculo Chriſti IV. circa Valentiniani II. tempora, ſcripſitque de re medica libros quatuor, & alia, quæ extant.

Priſcus, a, um, *antico*, קדמוני, Ger. *alt*, Gal. *ancien*, Hiſp. *antiguo*, ἀρχαῖος, quod ſuperiori ætate fuit, antiquus. *Cic. 3. de Or.* Et illud quod loquitur, priſcum viſum iri putas, ſi plane fuerit ruſticanum. *Id. 3. de nat. Deor. c. 16.* Priſcæ Græcorum literæ. *Id. 1. de Orat. c. 40.* Verborum priſca vetuſtas. *Id. de Univ. c. 11.* Priſci viri. ¶ Dicitur etiam de re, quæ nuper,

ſve non multo ante tempore tranſiit. Horat. l. 3. od. 9. Quid ſi priſca redit Venus? ¶ Priſcæ Latinæ coloniæ appellatæ ſunt, ut diſtinguerentur a novis, quæ poſtea a populo dabantur. Feſt.

Priſta, æ, maſc. πρίστης, qui ferra ſecat, aut ſecuri findit: a πρίζω, ſeco, findo. Plin. l. 34. c. 8. Myron fecit & canem, & diſcobolon, & Perſea, & priſtas.

Priſtinalis, V. Piſtrinalis.

Priſtinus, a, um, primo, primiero, antico, παλαιός, quod ſuperioribus annis, menſibus, diebus, & noſtra memoria fuit. Cic. 2. de Div. Tum priſtinis orbati muneribus hæc ſtudia revocare cœpimus. Id. pro Mil. c. 1. Priſtinus mos judiciorum. Liv. l. 31. c. 2. Priſtinum animum erga aliquem conſervare. ¶ Ponitur etiam pro priſco, antiquo. Claud. in 2. Conſul. Stilic. v. 114. Priſtina Romuleis inſtoruit arcibus ætas. ¶ Dies priſtinus, il dì precedente, dies heſternus. Curt. l. 8. c. 4. Primus dies quietum iter præbuit, proximus ei nondum quidem procelloſus, obſcurior tamen priſtino. Gel. l. 10. c. 24. Die priſtini quoque eodem modo dicebatur, quod ſignificabat, die priſtino, hoc eſt priore.

Priſtis. V. Piſtrix.

Privantia, um, nom. particip. contrariorum genus, quod privativum appellant. Cic. in Top. c. 11. Sunt enim alia contraria, quæ privantia licet appellemus latine, Græce appellantur στερητικά.

Private, adv. idem ac privatim. Cic. Att. l. 7. ep. 7. Illud private non adſcribis, & tibi egit. Rectius tamen alii leg. Illud puta tu (vel puto) non aſcribis.

Privatim, adv. privatamente, Ger. ſonderlich, Gal. en privé, à part, Hiſp. privadamente, ἰδίως, non publice. Cic. l. 1. Invent. c. 4. Eloquentia & privatim, & publice homines perverſe abutuntur. Id. 5. Fin. c. 20. Aut privatim gerere aliquid malunt, aut capeſſunt rempublicam. Id. pro Roſc. Amer. cap. 39. Si hanc ei rem privatim S. Roſcius mandaviſſet. Salluſt. in Catil. cap. 11. Vaſa cælata privatim, & publice rapere. h. e. ſeorſim. Plin. l. 6. cap. 17. De iis privatim condidit volumen Amometus, ſeparatamente.

Privatio, onis, f. privazione, στέρησις, actus privandi, vacuitas. Cic. 1. Fin. c. 11. Omni privatione doloris putat Epicurus terminari ſummam voluptatem. Adde l. 2. c. 9.

Privativus, a, um, adject. privativo, qui habet vim privandi, στερητικός. Gell. l. 13. c. 21. Ne particula privativa eſt. Adde l. 5. c. 12.

Privatus, a, um, privato, proprio, ἴδιος, ἰδιώτης, quod uniuſcujuſque proprium eſt, nec eſt commune cum aliis. Eſt a privus, ut ἰδιώτης, ab ἴδιος. Feſt. Cic. 1. Off. Deinde ut communibus utatur pro communibus, privatis ut ſuis. ¶ Privatæ feriæ dicebantur ſacrorum propriorum, veluti dies natales, fulgurum procurationes, quæ fiebant pro familiis ſingulis, & hominibus. Feſt. ¶ Privati etiam homines dicuntur, qui non ſunt conſtituti in aliqua dignitate; & vita privata dicitur, quæ a muneribus publicis remota eſt. Cic. 1. de Inv. In fortuna quæritur, ſervus ſit, an liber, pecunioſus, an tenuis, privatus, an cum poteſtate. Id. de Sen. c. 7. Nec ea ſolum in claris, & honoratis viris, ſed in vita etiam privata, & quieta. Id. Catil. 1. c. 1. P. Scipio Pontifex maximus Ti. Gracchum privatus interfecit. Ubi notant Interpretes, Pontificatus officium proprie magiſtratum non eſſe. ¶ Tempore Monarchiæ reſpectu Imperatoris omnes dicuntur privati, licet Magiſtratum aliquem gerant. Plin. in Paneg. c. 20. Privatus videbaris, quamdiu imperator & alius eſſet. Tacit. in Agric. c. 39. Id ſibi maxime formidoloſum, privati hominis nomen ſupra principis attolli. Hinc apud Suet. in Ner. c. 21. privata ſpectacula dicuntur, quæ non eduntur ab Imperatore. ¶ Interdum privatus ponitur pro ſingulari. Cic. pro Dom. c. 17. Vetant leges ſacratæ, vetant XII. Tabulæ, leges privatis hominibus irrogari. Eadem habet 3. de Leg. c. 19. Utroque loco alii leg. privis.

Privatus, a, um, privato, ſpogliato, ἐστερημένος, ſpoliatus, cui aliquid ademptum eſt. partic. a privor. Ovid. 1. de Pont. ep. 1. v. 15. Alter ob huic ſimilem privatus lumine culpam clamabat media ſe meruiſſe via.

Privatæ mulieres, hoc eſt privatæ. Feſtus.

Privernas, atis, adject. qui eſt ex Priverno oppido, ut Privernas fundus. Cic. 2. de Orat. c. 55. Privernates, Priverni incolæ. Plin. l. 3. c. 5.

Privernum, i, n. 2. Piperno, Πριούερνον, opp. Volſcorum, in Latio, in Campania, antiquius Roma, ſatis amplum, & cultum, prope Auſentem fl. & Pomptinas paludes, & Forum Appii. Dirutum fuit a Plautio Conſule, quod Setiam, & Norbam oppida finitima infeſtaſſet. Liv. l. 8. Gignit vinum generoſum. Plin. l. 14. c. 6.

Privernus, a, um, adject. Privernas, ut Privernus ager. Cic. Agrar. 2. c. 25.

Privigna, æ, figliaſtra, filia mariti ex altera uxore, vel uxoris ex altero marito. Cic. Att. l. 13. ep. 20. De uxore Tuberonis, & privigna neque poſſum jam addere, &c.

Privignus, i, figliaſtro, Ger. ſtiefſohn, Gal. beau-fils, Hiſp. alnado, πρόγονος, filius mariti, vel uxoris, cujus prior conjux deceſſit. Brut. Cic. l. 16. Fam. ep. 8. Qui privigno minus tribuerit, quam Cicero, qui alieno tribuat. Horat. l. 3. od. 24. Privignis matre carentibus. ¶ Adjectiva poſitione. Col. l. 10. v. 163. Privignaſque rogat proles.

Privilegiarius, ii, m. privilegiato, cui aliquod privilegium conceſſum eſt. Ulp. l. ſed an hic, ff. quod cum eo, qui in al. pot. Niſi quis privilegiarius veniat.

Privilegium, ii, privilegio, Ger. eine ſtraff, Gal. privilege, Hiſp. privilegio, προνομία, lex privatis facta, ſive lex ad privatos homines, ſinguloſque pertinens, ut lex de imperio Pompeii, de exilio Ciceronis, &c. Cic. 3. de Leg. c. 19. In privatos homines leges ferri noluerunt. Id eſt enim privilegium. ¶ Eſt a privus, ideſt ſingulus, ſive ſingularis, teſte Gell. l. 10. c. 20. Quare apud Cic. loc. cit. quidam legere malunt privos. ¶ Irrogare privilegium alicui, eſt legem ferre contra privatum aliquem. Cic. pro Sex. c. 30. Sic ferre privilegium de aliquo. Id. Parad. 4. ad fin. Familiariſſimus tuus, inquit, de te privilegium tulit, ut ſi in opertum Bonæ Deæ acceſſiſſes, exulares. ¶ Interdum accipitur pro immunitate. Plin. lib. 10. epiſt. 56. Habuiſſe privilegium, & vetuſtiſſimum morem, arbitrio ſuo Rempubl. adminiſtrare. Leg. 1. Dig. de offi. Præf. Præt. privilegia ſubeunt.

Privo, as, avi, atum, a. 1. privare, שכל, Ger. berauben, Gal. priver, Hiſp. privar, στερῶ, orbo, ſpolio, aliquid alicui aufero. Cic. 3. Fin. Qui dicitur oculis ſe privaſſe. ¶ Privare communi luce, eſt occidere. Cic. pro Quinct. Ut per ſe afflictum, atque everſum propinquum ſuum non modo honeſte partis bonis, verum etiam communi luce privaret. ¶ Pro liberare, ſubtrahere, eximere. Id. Agr. 1. c. 4. Non enim hac receptione unus afficitur beneficio, ſed unus privetur injuria.

Prius, adv. prima, avanti, innanzi, מקדם, Ger. vorhin, Gal. premierement, Hiſp. antes, πρίν, πρότερον, ante, antea. Cic. de Am. Quem ſuit æquius, ut prius introieram in vitam, ſic prius exire de vita. Id. Att. l. 4. Nihil prius mihi faciendum putavi, quam ut tibi gratularer. ¶ Item potius. Cæſ. l. 3. B. Civ. c. 1. Statuerat enim hos prius judicio populi debere reſtitui, quam ſuo beneficio videri receptos.

Priuſquam, & Prius quam, adv. prima che, טרם, Ger. ehe dann, Gal. avant que, Hiſp. antes que, πρὶν ἤ, antequam. Num re vera duæ dictiones disjunctæ ſunt. Uſurpatur cum indicativo, vel cum conjunctivo. Cic. 1. Phil. c. 4. Priuſquam de Rep. dicere incipio. Id. l. 9. Fam. ep. 26. Priuſquam me domitum contuleram. Liv. l. 26. c. 3. in fin. Priuſquam dies comitiorum aderat, exulatum Tarquinios abiit.

Privus, a, um, ſingulus, ſive ſingularis. Lucill. apud Gel. l. 10. c. 20. Culcitulæ accedunt privæ centonibu' binis. Lucr. l. 4. v. 568. In privas quoniam ſe dividit aures. Liv. l. 40. c. 43. Ut privos lapides ſilices, privaſque verbenas ſecum ferrent. ¶ Interdum pro privato, ſive proprio accipitur. Horat. l. 1. epiſt. 1. v. 93. Nauſeat & locuples, quem ducit priva triremis. Id. l. 2. ſat. 5. v. 10. turdus, Sive aliud privum dabitur tibi, devoles illuc, Res ubi magna nitet domino ſene. h. e. eximium aliquid, & rarum. ¶ Item pro carente, ſed rarius, privo. Apul. de Deo Socrat. Turba priva veræ rationis, inops religionis.

Pro, avanti, הנה, Ger. für, Gal. pour, au lieu, Hiſp. por, πρό, ante, præp. ex iis, quæ abl. ſerviunt, a Græca voce allata. Cic. pro Mil. Illa præſidia, quæ pro templis omnibus cernitis. ¶ Interdum ponitur pro in. Cic. 5. Fam. ep. 8. Pro tribunali. Sic pro concione, pro roſtris. Cæſ. Cic. Liv. ¶ Interdum pro juxta, ſive ſecundum, ut pro mea ſapientia, pro meis viribus. Cic. in Pam. Ut te pro tuo admirabili, ac ſingulari ſapientiæ de concordia civium agi velle arbitrarer. ¶ Interdum pro cauſa, ſive propter, ut Pro mutuo animo, pro reconciliata gratia. id eſt cauſa mutui animi, & cauſa reconciliatæ gratiæ. Cic. 1. de Or. Quem omnes amare meritiſſimo pro ejus eximia ſuavitate debemus. ¶ Interdum pro loco, ſeu vice, ut Pecuniam ei dedi pro prædio, & Sum pro Prætore. id eſt loco prædii, loco Prætoris. Cic. 3. Off. Nam eſſe pro cive, qui civis non ſit, rectum eſt non licere. Id. pro Arch. c. 3. Gerere ſe pro cive. ¶ Interdum defenſionem notat. Cic. 3. Tuſc. Nonne pro ſuo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant? Id. 3. Orat. c. 20. Hic non pro me, ſed contra me eſt. ¶ Interdum pro tanquam ponitur. Cic. 6. Ver. Cum jam pro damnato, mortuoque eſſet. Id. 3. Tuſc. Id ſumunt pro conceſſo, & probato. ¶ Conjungitur etiam cum quibuſdam particulis, ut Pro eo ac, Pro eo atque, & ſignificat ita ut, perinde ut. Serv. Sulp. Cic. l. 4. Fam. ep. 5. Sane quam pro eo, ac debui, graviter, moleſteque tuli. Ulp. l. ad teſtium, §. ſi quis, ff. qui teſtamenta facere poſſunt. Pro eo eſt, atque ſi adhibitus non eſſet. ¶ Item cum ac ſi. Cic. de Inv. Pro eo, ac ſi conceſſum ſit, concludere oportebit argumentationem. ¶ Item cum ac quod. Cic. 1. de Or. Proque eo, quod nomen ejus magna erat apud omnes gloria. ¶ Item cum eo quomodo. Cic. Fam. l. 13. ep. 7. Pro eo tamen id habeamus, quomodo a te data ſit opera, ut impetraremus. ¶ Item cum ac quantum, vel quanti. Cic. de Fin. l. 4. c. 21. Ea pro eo, quantum in quibuſque ſit ponderis, æſtimanda ſunt. Id. in Fam. l. 3. ep. 3. Equidem pro eo, quanti te facio, quicquid feceris approbabo. ¶ Item cum ut, pro perinde ut. Cic. 4. Verr. c. 54. Prout Thermitani hominis facultates ferebant. ¶ Pro tempore, h. e. ut tempus fert, aut permittit. Liv. l. 30. c. 10. His raptim pro tempore inſtructis. ¶ Pro ſe quiſque, h. e. quantum quiſque valet. Virg. 12. Æn. v. 552. Pro ſe quiſque viri ſumma nituntur opum vi. Cic. 3. Off. Pro ſe quiſque, quod cœperat, afferebat. ¶ Pro mea parte, eundem fere ſenſum habet. Cic. 3. Fam. ep. 2. Atque etiam ut ita fieret, pro mea parte adjuvi. Cic. Fam. 13. ep. 13. Quibus aliquid fortaſſe opis ego pro mea, tu pro tua, pro ſua quiſque parte ferre potuiſſet. Sic pro virili parte. Id. pro Sext. c. 66. ¶ Pro re, h. e. prout res poſtulat, vel permittit. Lucret. l. 6. prope fin. Quiſque ſuum pro re conſortem mæſtus humabat. ¶ Plaut. Men. 2. 2. 14. Pro ſano loqueris. h. e. perinde ac ſi ſanus ſis. Adde Cæſ. l. 1. B. Gall. ¶ Pro facto, pro certo, pro comperto habere, tener per fatto, per certo. Cic. Quintil. Liv.

Pro, vel proh, ut aliqui ſcribunt, ὦ, ὢ, interjectio admirantis, & exclamantis. Conſtruitur cum nominat. vel potius vocat. Cic. pro L. Man. Pro Dii immortales, tanta ne unius hominis incredibilis, ac divina virtus tam brevi tempore lucem afferre Reip. potuit? Id. 2. Phil. Quæ res, pro ſancte Jupiter, in terris eſt geſta major? ¶ Vel cum acc. Cic. de Am. Nam quis eſt, pro Deum fidem, atque hominum, qui velit, &c.? ¶ Eſt etiam interjectio indignantis. Ter. Adelph. 3. 3. Pro Jupiter, hominis ſtultitiam! ¶ Cum genitivo, Tertul. de pænit. c. ult. Pro malæ tractationis!

Proædificatum dicitur, quod ex privato loco in publicum ſolum proceſſit. Feſt.

Proagogion, o. 2. προαγωγεῖον, productio, proſtitutio, a προαγωγεύω, perduco, proſtituo, lenocinium facio. Sueton. in Ner. c. 28. Super ingenuorum proagogia, & nuptarum concubinatus Veſtali virgini Rubriæ vim intulit. Alii leg. pædagogia.

Proamita, æ, proavi mei ſoror. Cajus, l. 1. ff. de gradibus.

Proactio. V. Præactio.

Proagorus, ri, maſc. προήγορος, Græce ſignificat eum, qui ante alios verba facit: apud Siculos autem nomen fuit primi Magiſtratus. Cicer. Verr. 6. c. 23. & 59.

Proauctor, oris, m. προπατοπάτωρ, progenitor, princeps, quaſi procul, & longa origine auctor. Sueton. in Claud. c. 24. Appium Cæcum generis ſui proauctorem.

Proavia, æ, f. biſavola, προμάμμη, avi, vel aviæ mater. Sueton. in Calig. c. 10. In Liviæ Auguſtæ proaviæ ſuæ contubernio manſit.

Proavitus, a, um, adject. qui eſt e proavis, ut proavita rura. Stat. l. 4. Silv. 4. v. 85. Proavita regna. Ovid. 15. Met. v. 416.

Proavunculus, i, m. proavi frater. Paulus l. 10. Dig. de gradib. & affin.

Proavus, i, biſavolo, biſavo, Ger. ein ane, Gall. biſayeul, Hiſp. biſabuelo, πρόπαππος, pater avi paterni, vel materni, a pro, & avus. Cic. in Brut. De duobus avis jam diximus, Scipione, & Craſſo, & de tribus proavis.

Proba, æ, f. probatio, ſpecimen, indicium, prova. Imperatores Valent. & Valens l. unic. Cod. de ſiratio. Ut ſiratoribus unus tantum ſolidus probæ nomine poſceretur. Ammian. l. 21. c. ult. Annonæ militaris indicia, ut ipſi nominant, probam.

Probabilis, le, n. 3. probabile, πιθανός, quod licet fortaſſe non ſit verum, videtur tamen rationibus probari poſſe. Cicer. 1. de Invent. Probabile autem id eſt, quod fere fieri ſolet, aut quod in opinione poſitum eſt, aut quod habet in ſe ad hoc quandam ſimilitudinem, ſive id falſum eſt, ſive verum. Id. in Parad. cap. 1. Nihil eſt tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile. Tac. 6. Ann. c. 14. Nullas probabiles cauſas longinquæ peregrinationis afferebat. Gel. lib. 20. cap. 1. Edictum probabile, ragionevole. Valer. Max. lib. 6. c. 2. Libertas vulgi auribus gratior, quam ſapientiſſimi cujuſque animo probabilior eſt. ¶ Probabilis orator dicitur, cujus ingenium & eloquentia probari, ac placere debet. Cicer. 2. de Or. c. 36. Semper ego exiſtimavi, jucundiorem, & probabiliorem oratorem fore, qui quam minimam artificii alicujus ſignificationem daret. Id. de clar. Orat. P. Autronius voce peracuta, atque magna, nec alia ulla re probabilis.

Probabilitas, atis, probabilità, πιθανότης, veriſimilitudo. Cic. 4. Acad. c. 24. Quæ nos fallerent probabilitate magna.

Probabiliter, adv. probabilmente, εἰκότως, veriſimiliter. Cic. 1. de Div. Illa cur eveniant, quis probabiliter dixerit? Liv. l. 33. c. 28. Multa in eam partem probabiliter argumentatus. Velles. l. 2. c. 46. Conſulatum alterum iniere, qui neque petitus honeſte ab his, neque probabiliter geſtus eſt, h. e. ut probari Reip. poſſet. Valer. Max. l. 2. c. 8. n. 2. Probabilius Lutatius, quod &c.

Pro-

Probamentum, i, n. *prova*, probatio. *Martian. Capell. l. 9.* Indubitabile probamentum. Adde *leg. ult. Cod. Theodoſ. de prædiis navicular.*

Probatio, onis, f. *eſame*, *prova*, δοκιμασία. *Varr. l. 2. R. R. c. 20.* De quadrupedibus prima eſt probatio, qui idonei ſint boves. ¶ Item demonſtratio, ut probatio firma. *Quintil. l. 5. c. 10.* probationes potentiſſimæ. *Id. l. 3. c. 10.* ¶ Item approbatio, *approvazione*. *Cicer. pro Font. cap. 4.* Falſum eſt, ob probationem pretium datum, cum multa improbata ſint. ¶ Item tertia orationis pars, quæ & confirmatio dicitur, & fides orationis. *Quintil. l. 3. c. 9.* (al. 11.)

Probativus, a, um, ad probandum pertinens, ut Probativæ quæſtiones, apud *Quintil. declam.* 299.

Probator, oris, qui probat, vel laudat. *Cicer. 2. Phil. c. 12.* Quid enim intereſt inter ſuaſorem facti, & probatorem? *Ovid. 2. de Pont. epiſt. 2. v. 105.* Ingenii certe ſæpe probator eras.

Probatorius, a, um, ad probandum pertinens. *Probatoria* abſolute, *letterа teſtimoniale*, atteſtatio, qua quis idoneus & probatus oſtenditur, qui in ordinem aliquem adſciſcetur. *Impp. Conſtantin. & Conſtans lib. 12. Cod. tit. 58. Leg. 2. Impp. Theodoſ. & Valent. ibid. tit. 60. leg. 6.* &c.

Probatus, a, um, nom. ex particip. *provato*, *conoſciuto per prova*, δεδοκιμασμένος, approbatus, probus, ſpectatus. *Cicer. pro Cæcin. cap. 4.* Cæſennia ſummo loco nata, & probatiſſima fœmina. *Id. in Top.* Nam & ingenioſos, & opulentos, & ætatis ſpatio probatos, dignos, quibus credatur, putant. *Liv. lib. 27. cap. 8.* Ita repente exuit antiquos mores, ut nemo tota juventute haberetur probatior primoribus patrum. *Marcel. ad Cic. l. 4. Fam. ep. 11.* Gratulatio tua eſt mihi probatiſſima. h. e. jucundiſſima, gratiſſima. *Cic. Verr. 3.* Homo ſcilicet ſua induſtria, aut opera probata. ¶ *Ovid. 15. Met.* Crimen ſine teſte probatum. h. e. confirmatum, & clarum.

Probe, adverb. *bene*, καλῶς, bene, recte, præclare, perfecte. *Cic. in Or.* Thucydides res geſtas narrat graviter ſane, & probe. *Id. 3. de Or. c. 50.* Quod ſi Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meminiſti. *Id. Fam. 2. ep. 12.* Probe ſcire. *Id. Att. lib. 13.* De aquæductu probe feciſti. ¶ Apud Comicos cum omnibus ſenſibus conjungitur, idemque valet, ac valde, & omnino. *Plaut. Amph. 1. 1. 162.* Quem probe percuſſeris. *Id. ibid. v. 226.* Appotus probe. *Id. Capt. 3. 4. 102.* Pereo probe. *Ter. Adelph. 3. 3. 65.* Hoc vitio datur. Sy. Probiſſime.

Probitas, atis, *bontà*, יושר, Ger. *frombkeit*, Gall. *bonté*, Hiſpan. *bondad*, χρηστότης, bonitas. *Cic. pro Planc.* Virtus, probitas, integritas in Candidato, non linguæ volubilitas, non ars, non ſcientia requiri ſolet.

Probiter, adv. idem, ac probe, apud vet. *Varro* apud *Non. c. 11. num. 23.* Seque opifice, non probitas ſtrepere.

Problēma, atis, n. *problema*, *quiſtione*, πρόβλημα, propoſitio interrogationem annexam habens. *Sueton. de illuſtr. Grammat. c. 4.* Inſtitutionum ad eloquentiam parandam quædam genera, ut problemata, periphraſes, elocutiones, &c.

Probo, as, avi, atum, a. 1. *provare*, *approvare*, *lodare*, בחן, שבח, Ger. *loben*, *ſtbetzen*, Gall. *prouver*, *approuver*, Hiſpan. *provar*, *alabar*, ἐπαινῶ, meo judicio probum, ſeu rectum cenſeo, commendo. *Cic. 2. Fin.* Quod ne ta ipſis quidem Philoſophis magnopere unquam probavi. *Idem Attic. lib. 9.* Audio enim, a bonis viris hanc cunctationem noſtram non probari. *Id. in Parad.* Ea ſentit, quæ non probantur in vulgus. *h. e.* quæ vulgus non probat. ¶ Majorem vim habet, quam laudo. Nam apud idoneos Auctores ſæpe legimus & *laudo*, & *probo*. Nempe laudamus verbis, probamus animi ſententia. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Teque, & iſtam rationem otii tui & laudo vehementer, & probo. ¶ Probare quoque pro perſuadere ponitur, ſeu efficere, ut quod facimus, vel dicimus, aliis probum, rectumque videatur. Et tunc ſæpe conſtruitur cum acc. & dat. *Cic. 2. Verr.* Ut, ſi in hac cauſa noſtrum officium, ac diligentiam probaverimus. *Id. pro Syll.* Si mei facti rationem vobis, conſtantiamque hujus officii, ac defenſionis probavero. *Id. pro Lig. c. 1.* Quæ in legatione & civibus, & ſociis ita ſe probavit, ut &c. hoc eſt mores ſuos, & naturam ita probatam reddidit. *Id. Att. l. 13.* Quibus de meo celeri reditu non probabam, ideſt quibus non perſuadebam, vel qui cauſam mei reditus tam celeris non accipiebant. *Id. de Sen.* Mihi, & Flacco neutiquam probari potuit tam flagitioſa, & tam perdita libido. ¶ Accipitur etiam pro argumentis demonſtrare, argumentando planum facere. *Cic. 2. de Orat.* Qui nullam unquam in illis ſuis diſputationibus rem defendit, quam non probarit. ¶ Item pro tentare, experimentum facere. *Petron. in fragm. Tragur. c. 70. edit. Burman.* Mucronem cultri ad buccam probare.

Probŏle, es, f. προβολή, prolatio, emiſſio, editio. *Tertul. de præſcription. c. 46. & adverſ. Prax. c. 8.*

Proboſcis, idis, f. *proboſcide*, προβοσκίς, eſt, ut *Nemius* definit *c. 1. p. 241.* porrecta corporis pars inhærens naribus, quæ, excepto homine, in aliis animalibus invenitur, al. promuſcis. Eſt a πρὸ, *ante*, & βόσκω, *paſco*. *Varro* apud *Non.* Calvum eſſe factum ericium e pilis albis cum proboſcide. ¶ Speciatim dicitur de elephanti roſtro. *Plin. l. 8. c. 7.* Proboſcidem eorum facillime amputari, Pyrrhi præliorum experimentis patuit. *Flor. l. 2. c. 18.* Unius proboſcide abſciſſa, mori poſſe belluas oſtenderat.

Probrōſe, adv. *con villania*, cum probro. *Gell. l. 17. c. ult.* Cum Demoſthenі, quod fugerat, probroſe objiceretur. Adde *Senec. controv. 2.*

Probrōſus, a, um, *vituperoſo*, נבלה, Ger. *verweiſlich*, Gal. *plein d'injures*, *deshonnete*, Hiſp. *deneſtado*, ἐπονείδιστος, ignominioſus. *Cic. 5. Verr.* Ut ſimul illam quoque ejus vocem probroſam agnoſcatis. *Tacit. Ann. 3. c. 68.* Vita probroſus. *Id. Ann. 14. c. 48.* Factitare probroſa carmina adverſus principem. *Plin. l. 22. c. 6.* Quo nihil probroſius duco. *Lamprid. in Heliog. c. 18.* Probroſiſſima mulier.

Probrum, i, *diſoneſtà*, *vituperio*, *villania*, נבלה, Germ. *ſchand*, Gal. *vilenies*, *injure*, Hiſpan. *deneſto*, αἰσχρόν, quicquid virtuti conſentaneum non eſt. *Accius* apud *Feſt.* Qui, niſi probrum, omnia alia indelicta exiſtimant. Tranſtulit Stoicum iſthoc, οὐδὲν κακόν, εἰ μὴ αἰσχρόν. *Cic. pro Roſc. Amer.* Sumptus effuſi cum probro, atque dedecore. ¶ Fere autem uſurpatur pro ſtupro, aut flagitio. Unde lex fuit apud Romanos, ut probrum virginis Veſtalis capite puniretur, *Feſto* teſte. *Plaut. Amph. 2. 2. ſc. 2. v. 13.* Nam Amphitruo actutum uxori turbas conciet, atque inſimulabit eam probri. *Suet. in Cæſ. c. 43.* Qui digreſſam a marito poſt biduum ſtatim duxerat, quamvis ſine probri ſuſpicione. ¶ Sumitur etiam pro infamia, dedecore, quod ex ſcelere conſequi ſolet. *Cicer. in Vatin.* Quaſi illis probro futurum ſit, ſi te defenderint. *Terent. Phorm. 5. 4. 6.* Eſſe in probro. ¶ Item pro convicio, maledicto, contumelia. *Cic. Att. l. 11.* Epiſtolas mihi legerunt plenas omnium in me probrorum. *Idem pro Cal. c. 18.* Probrum alicui inferre. *Id. 2. de Orat. c. 70.* Probrum objicere. *Tac. 1. hiſt. c. 48.* Probro reſpergi. ¶ *Gell. l. 9. c. 2.* Animalia iſtiuſmodi ſpurca, atque probra. h. e. probroſa.

Probus, a, um, *buono*, טוב, Ger. *fromb*, Gall. *bon*, Hiſp. *bueno*, χρηστός, ἀγαθός, bonus, integer, religioſus, caſtus, officioſus. *Cic. 2. de Or.* Ut probi, ut bene morati, ut boni viri eſſe videantur. *Id. pro Cluent.* Neque hoc homine ſanctior, neque probior eſſe quiſquam poteſt. *Plin. l. 2. ep. 9.*

Juvenis probiſſimus. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, & tunc ponitur pro bene conſtituto, præſtanti, excellenti. *Cic. 2. Acad.* Si jam ex hoc loco proficiſcatur Puteolos probo navigio, bono gubernatore. *Id. 1. Off.* Sic in ipſo joco aliquod probi ingenii lumen eluceat. *Liv. l. 22. de argento.* Id quia probum non eſſe Quæſtores renuntiaverant. *Col. l. 8. c. 2.* Probus color. *Id. de arb. c. 3.* Probus ſapor. *Plaut. Pœn.* Proba merx.

Procacia, æ, f. procacitas, audacia in petendo. *Auſon. ep. 22.* Quod nihil poſcenti me abnuis, magis auges procaciam, quam retundit.

Procacitas, atis, *petulanza*, עזות, Ger. *mutwill*, Gal. *effronterie*, Hiſpan. *deſverguença*, τὸ ἀκόλαστον, ὕβρις, petulantia. *Cic. l. 4. de Rep.* apud *Non. c. 1. n. 89.* deducit a *procando*, ideſt poſcendo, his verbis. Itaque a petendo petulantia, a procando, ideſt poſcendo procacitas nominata eſt. *Id. in Salluſt.* Ne in idem incidam vitium procacitatis, quod huic objicio. *Id. ib.* Non enim procacitate linguæ vitæ ſordes eluuntur.

Procacĭter, adv. *petulantemente*, ἀκολάστως, proterve, petulanter. *Curt. l. 8. c. 1.* Finem procaciter orto ſermoni imponere. *Id. ib.* Procaciſſime patris tui memoriæ illudunt. *Liv. l. 28. c. 24.* Procacius ſtipendium flagitare, quam ea modeſtia militari.

Procalāre, provocare. *Feſtus.*

Procăpis, progenies, quæ ab uno capite procedit. *Feſtus.*

Procas, & Proca, æ, maſc. 1. Πρόκας, filius Aventini, decimus tertius Rex Albanorum. Habuit duos filios, Numitorem, & Amulium. Annos viginti tres regnavit. *Ovid. 14. Met. v. 622.* Jamque Palatinæ ſummam Proca gentis habebat. *Virg. 6. Æn. v. 767.* Proximus ille Procas, Trojanæ gloria Gentis.

Procatĭo, onis, f. actus procandi, & ad ſtuprum illiciendi. *Apul. in Apolog.* Cum in hoc ſtatu res eſſet, inter procationem matris, & metum filii.

Procax, acis, o. 3. *petulante*, עזיז, Ger. *geil*, Gal. *effronté*, Hiſp. *deſvergonçado*, ὑβριστής, petulans, qui alios vel factis, vel dictis lædit, qui mordaciter, & injurioſe loquitur, item qui impudenter petit. Nam *Non. c. 1. n. 89.* ex *Cic. l. 4. de Rep.* derivat a *procando*, ideſt poſcendo. Hinc *Feſtus* ait, meretrices procaces dici, quod aſſidue poſtant. *Cic. pro Cal.* Ut non ſolum meretrix, ſed etiam procax videatur. *Suet. in Othone, c. 2.* In prima adoleſcentia prodigus & procax. *Colum. l. 7. cap. 3.* In fœminas procacior. *Tacit. 2. hiſt. cap. 87.* Procaciſſima lixarum ingenia. ¶ Transfertur etiam ad inanimata. *Virg. 1. Æn.* Penituſque procacibus Auſtris, ideſt ſævientibus, vel impudentibus.

Procēdens, entis, o. partic. a procedo. *Cic. 3. Tuſc.* Quod ita eſſe dies declarat, quæ procedens ita mitigat, &c. ¶ Tempore procedente, eſt ſucceſſu temporis. *Plin. l. 3. ep. 20.* Ne procedente tempore ex ipſo remedio vitia naſcantur.

Procēdo, is, eſſi, eſſum, neut. 3. *procedere*, *andare innanzi*, יצא, Germ. *herfurgehen*, Gall. *proceder*, *marcher avant*, Hiſpan. *proceder*, προβαίνω, ultra cedo, ultra eo, progredior. *Cicer. 2. de Divin.* Cum purpurea veſte proceſſit. *Id. in Brut.* Proceſſerat enim in Solem, & pulverem, non ut a militari tabernaculo, ſed ut e Theophraſti doctiſſimi hominis umbraculis. *Id. pro Sext. cap. 31.* Huic ad urbem venienti tota obviam civitas cum lacrymis, gemituque proceſſerat. ¶ *Naſcentem procedere in pedes*, idem eſt ac pedibus gigni, ideſt fœtum ita naſci, ut pedes ex utero priores emergant. *Plin. lib. 7. cap. 8.* In pedes procedere naſcentem, contra naturam eſt. ¶ Translate ſumitur pro excurrere, præterire. *Salluſt. in Jugurth.* Ubi plerumque noctis proceſſit. ¶ Item pro creſcere. *Cic. Famil. 11. epiſt. 25.* Altera jam pagella procedit. *Plin. l. 8. ep. 3.* Ambitio, & procedendi libido. h. e. ſuæ amplificandæ dignitatis. Rurſus *Cic. 5. Phil.* An hue vidit puer, ſi ætate proceſſerit, non videbit? *Id. in Brut.* It proceſſiſſes honoribus longius. ¶ Item pro pervenire. *Cic. de Senect. c. 14.* Uſque ad adoleſcentiam meam proceſſit ætate. ¶ Item pro proficere. *Cicer. 3. Fin.* Qui tum in Philoſophia, tum in optimo genere Philoſophiæ tantum proceſſerit. *Id. 4. Fin.* Qui natura, doctrinaque longe ad virtutem proceſſiſſent. ¶ Item pro bene, vel male cedere, ſive accidere, cedere. *Plaut. Capt. 3. 1. 7.* Nec cui minus procedat, quicquid facere occeperit. *Cic. l. 12. Fam. ep. 9.* Omnia, ut ſpero, proſpere procedent. *Cal. Cic. l. 8. ep. 12.* Quibus cum parum procederet, ut &c. *Tacit. Ann. 11. c. 60.* Ut ferro graſſaretur, quoniam venenum non proceſſerat. Sic procedere conſilia dicuntur, quæ proſpere ſuccedunt, apud *Liv. l. 24. c. 26.* ¶ Item pro in utilitatem cedere, prodeſſe. *Cato R. R. c. 148.* Quot dies per dominum mora fuerit, quominus vinum deguſtet, totidem dies emptori procedent. ¶ Item pro ſimpliciter cedere, longe inferiorem eſſe. *Ovid. Heroid. epiſt. 9. v. 109.* Illa procedit rerum menſura tuarum: Cede bonis, heres laudis amica tuæ. ¶ Item pro locum habere. *Pompon. l. ſi mulier, §. item ſi mulier, ff. ad S. C. Velleianum.* Et hoc procedit, ſive ipſe creditor emerit. ¶ Stipendia militibus procedere, eſt prompta numerari. *Liv. l. 25.* Ita perinde ſtipendia procederent, *correſſero le paghe*. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cæſ. l. 1. B. C.* Tali dum pugnatur modo, lente, ac paulatim proceditur. ¶ Procedere via, & ratione, *camminar con metodo*. *Cic. 1. Fin. c. 8.* Primum conſtituam, quid, & quale ſit id, de quo quærimus, non quo ignorare vos arbitrer, ſed ut ratione & via procedat oratio.

Proceleuſmatĭcus, m. 2. προκελευσματικός, pes ex quatuor ſyllabis brevibus conſtans, ut *Abiete*, *Reſulerat*, &c. Aliqui dictum volunt a πρὸ, *ante*, & κελεύω, *jubeo*, quaſi primitus juſſum, eo quod in ſacris Minervæ carmen quoddam hoc pedum genere conſtans primo loco cani jubebatur. Hinc Proceleuſmaticum metrum, apud *Diomed. l. 3.*

Procella, æ, f. 1. *procella*, *tempeſta*, *burraſca*, סער, Germ. *ſturmwind*, Gal. *tourmente*, Hiſp. *tormenta*, θύελλα, eſt vis venti cum pluvia, ſed in mari potius, quam in terra, a *procellendo*, hoc eſt porro, ſive longe movendo, quia longe dimovet. *Serv. ad 1. Æneid. v. 102.* Stridens Aquilone procella. *Cic. 2. Offic.* Primum ab inanimis procellas, tempeſtates, naufragia, ruinas, incendia. ¶ Translate accipitur pro moleſtia, perturbatione, ærumna. *Cic. pro Cluent. c. 56.* Et vitam illam tranquillam, & quietam, remotam a procellis invidiarum, & hujuſcemodi judiciorum anfractu ſequi maluiſſe.

Procello, is, culi, ulſum, a. 3. *muovere*, προσπίπτω, porro, ſive longe cello, hoc eſt moveo, percutio, ab antiquo *cello*, quod a κέλλω, *moveo*. *Serv. in 1. Æn.* Procella eſt vis ventorum cum pluvia, ab eo quod omnia procellat, hoc eſt, moveat. Hæc *Servius*. Alia exempla ex *Plin. jun.* & *Plauto* V. in *Percello*.

Procellōſus, a, um, *procelloſo*, θυελλώδης, procellis plenus. *Liv. l. 40. c. 2.* Ver procelloſum eo anno fuit. *Ovid. Heroid. ep. 2.* Procelloſi venti. *Senec. Med. v. 411.* Mare procelloſum.

Procēre, adv. προμήκως, prolixe. *Cic. 3. de Or. c. 59.* Brachium procerius projectum, quaſi quoddam telum orationis.

Procĕres, um, m. 3. ἔξαρχοι, προεστηκότες, ut *Chariſius l. 1.* interpretatur, principes civitatis, a προέχω, *emineo*. Sed dicitur de viris primariis in quovis ordine. *Liv. l. 1. c. 45.* proceres Latinorum. *Lucan. l. 7. v. 69.* Proceres caſtrorum. *Silius l. 11. v. 142.* Proceres rerum Paulus, & Flaminius. *Virg. 3. Æn.* Delectos populi proceres. ¶ Translate *Plin. l. 9. c. 17.* Nullum expiramentem verſicolori quadam, & numeroſa varietate ſpectari, proceres gulæ narrant. ¶ Reperitur & in num. ſing. *Juven. ſat. 8. v. 42.*

Digitized by Google

Agnoſco procerem. *Capitolin. in Maximinis*, c. 2. In prima pueritia fuit paſtor, nonnumquam procer. ¶ *Servius ad* 1. *Æn. v.* 740. ſcribit, proceres etiam dici extantes trabium partes, hoc eſt mutulos.

Proceritas, atis, *lunghezza*, μῆκος, prolixitas, ſtaturæ altitudo, a procerus. *Cic. de Sen. c.* 17. Cum miraretur Lyſander & proceritates arborum, &c. *Plin. l.* 8. c. 78. Proceritas corporum. *Apul. l.* 5. *A. A.* Proceritas ſpatii. h. e. longitudo. *Rurſus Cic. in Orat. de Oratione.* Fluit omnino numerus tum incitatius brevitate pedum, tum proceritate tardius. h. e. cum plures ſyllabæ producuntur.

Proceritūdo, inis, f. proceritas. *Solin. c.* 2. (*al.* 3.) Sobolem noſtri temporis decus veteris proceritudinis perdidiſſe.

Procerrĭtus, a, um, ..., malo ſpiritu afflatus, furioſus. *Plaut. Pœn.* 3. 1. 25. Neque nos populus procerritus inſectabit lapidibus. Rectius aliæ editiones *pro cerritos*. h. e. tanquam cerritos lapidibus inſectabis.

Procerŭlus, a, um, adject. *lunghetto*. *Apul. l.* 2. *Florid.* Procerula linea diſtantibus digitis.

Procērus, a, um, *lungo*, *alto*, ..., Ger. *hoch*, Gal. *lon*, *haut*, Hiſp. *largo*, *alto*, ..., prolixus, in longitudinem, vel altitudinem productus, a ..., *eminens*. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. Procero corpore ſues. *Sueton. in Calig. c.* 47. Gallus quiſque proceriſſimus ad pompam triumphi lectus. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 25. Proceras manibus vertere fraxinos. *Cic.* 3. *de Orat.* Poſt anapæſtus procerior quidam numerus effloruit. *Id.* 1. *de Leg. c.* 5. Sic ont inter has proceriſſimas populos, in viridi, opacaque ripa inambulantes, &c. ¶ Proceræ ſyllabæ ſunt, quæ longam vocalem habent. Ita *Diomed. l.* 2. *ex Varrone, pag.* 423. *Putſch.*

Proceſsio, onis, f. idem quod proceſſus. *Cic. pro Leg. Man. c.* 9. Ex iis locis a militibus noſtris reditus magis maturus, quam proceſſio longior quærebatur. Alii leg. *proceſſus*. *l.* 2. *de R. milit. c.* 22. Cornicines canunt, quod in omnibus exercitiis, & proceſſionibus cuſtoditur, *alle marchie*.

Proceſſus, a, um, particip. paſſiv. a procedo, *avanzata*. *Hirt. de B. Afric. c.* 75. Cæſar proceſſus a ſuis caſtris. Alii rectius *progreſſus*. *Scriben. Larg. Compoſit.* 100. In proceſſa ætate.

Proceſſus, us, m. *progreſſo*, ..., Germ. *fürgang*, Gal. *avancement*, Hiſp. *proceſſo*, ..., progreſſus, progreſſio. *Cic. in Brut.* Itaque tantus proceſſus efficiebat, ut evolare, non excurrere videretur. *Suet. de cl. Grammat. c.* 10. Se in Græcis literis magnum proceſſum habere. ¶ Item pro eventu, & ſucceſſu. *Sen. ep.* 116. Queruntur & de conſiliis, & de proceſſibus ſuis.

Proceſtrium, ii, n. Proceſtria apud *Feſtum* dicuntur loca aperta, in ædificiis, vel in muro, in quæ proceditur (*logie*, *altane*). Ælius proceſtria dixit eſſe ædificia extra portam. Artorius propugnacula quæ ſunt ante caſtra. Hæc *Feſtus*. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Poſt hunc cubiculum cum proceſtrio, altitudine æſtivum, munimentis hibernum. Alii leg. *cum procætone*.

Pſuchoſagrios, ..., herba ſaxifraga, *Apul. de herb. c.* 97.

Prochyta, æ, ſeu Prochyte, es, f. 1. *Prochita*, *Procida*, ..., inſ. Regni Neapolitani, in mari Tyrrheno, in ora Campaniæ, in ſinu Puteolano, Ænariæ proxima, anguſto freto diſcreta, cui olim juncta fuiſſe putatur. Dicta eſt Prochyta quaſi profuſa, a ..., *profundo*, quod emerſerit provolutis in mare montibus. Narrant enim Ænariæ, ſeu Inarimes vicinæ inſulæ montem terræmotu concuſſam inſulam hanc fudiſſe. *Plin. l.* 2. *c.* 88. & *l.* 3. *c.* 6. Sed *Dionyſius l.* 1. ſcribit, Prochytam dictam eſſe a nutrice Æneæ ejuſdem nominis. *Virg.* 9. *Æn.* Tum ſonitu Prochyta alta tremit.

Procidentia, æ, f. ..., actus procidendi, abſceſſus, genus morbi, cum pars quædam corporis prolabitur extra ſuum locum naturalem. Itaque procidentia oculi dicitur, cum ingens inflammatio tanto impetu erumpit, ut oculos ſua ſede propellat. Ita deſcribitur a *Celſo l.* 6. *c.* 6. Procidentia ani, ſeu ſedis eſt, cum rectum inteſtinum extra ſedem procidit. Sic procidentia vulvæ, uteri, &c. *Plin. l.* 23. *c.* 9. Myrtus utilis procidentiæ vulvarum. ¶ Uſurpatur & in plur. numero, & neutro genere. *Id. l.* 24. *c.* 11. Radix coſmi...i ſanat procidentia ſedis.

Procĭdo, is, cidi, caſum, n. 3. *cadere*, *gittarſi a terra*, ..., Ger. *niderfallen*, Gal. *tomber*, Hiſp. *caer*, *echarſe a los pies*, ..., pronus cado, procumbo. *Liv. l.* 31. Muri quoque pars ariete incuſſo ſubruta, multis jam locis prociderat. *Plin. l.* 16. *c.* 5. Glandem in alienum fundum procidentem licet colligere. *Horat. Epod.* 17. Poſtquam rex procidit pervicacis ad pedes Achillei. ¶ Procidere etiam dicuntur membra quædam corporis, quæ morbo, aut ictu, aut alia de cauſa naturalem ſitum vincunt. V. *Procidentia*. *Plin. l.* 20. *c.* 20. Porcilaca imponitur, ſi procidant oculi, foliis tritis cum corticibus fabæ. *Id. l.* 23. *c.* 6. Decocto cotoneorum foventur, ſi procidant vulvæ, & interanea.

Procĭduus, a, um, quod procidit. *Plin. l.* 20. *c.* 20. Infantium cerebro imponitur, umbilicoque prociduo. *Id. l.* 21. *c.* 20. Sedes procidua. h. e. procidentia laborans. V. *Procidentia*.

Procīre, eſt poſtulare, petere. *Liv. apud Feſt.* Matrem procitum plurimi venerunt.

Procinctus, a, um, ..., paratus, expeditus, partic. a procingor, ut Claſſis procincta. *Feſt.* Procincta claſſis dicebatur, cum exercitus cinctus erat Gabino cinctu, confeſtim pugnaturus. Vetuſtius enim fuit multitudinem hominum, quam navium, claſſem appellari. *Id. alio loco*, Procinctam claſſem, idest paratam ad bellum militum multitudinem, Diali Flamini videre non licuit. *Gell. l.* 1. *c.* 15. Cum procinctæ igitur claſſes erant, & inſtructa acie.

Procinctus, us, m. *procinto*, *apparecchio*, ..., apparatus bellicus, illa præparatio, quæ fit ab iis, qui in expeditionem profecturi ſunt, aut ad prælium exituri, & generatim quicquid paratum eſt, antequam aliquid fiat. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ex quo in procinctu teſtamenta perierunt. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Ad procinctum tendere. ¶ In procinctu ſtare, eſt accinctum eſſe. *Quinctil. l.* 12. *c.* 9. Quemque armatum ſemper, ac velut in procinctu ſtantem. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. Hinc in procinctu facere, pro expedite, & celeriter. *Ovid. l.* 2. *de Pont. el.* 9. Hæc in procinctu carmina facta puta. ¶ Hinc etiam dicimus, nos habere aliquid in procinctu, quod nobis paratiſſimum eſt, & expeditiſſimum. *Quinctil. l.* 10. *cap.* 1. Niſi tanquam in procinctu paratam quidem ad omnes caſus habuerit eloquentiam.

Procito, provoco, laceſſo. *Feſtus*.

Procitum teſtamentum dicebatur, veluti procatum, provocatum, id eſt irritum, ruptum. *Feſtus*.

Proclamatio, onis, f. actus proclamandi. *Leg.* 25. *Dig. de liberali cauſa*. Proclamatio ad libertatem. *Quintil. declam.* 18. *c. penult.* Truci proclamatione diſcutere aliquem.

Proclamator, oris, m. ..., qui proclamat, declamator. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 46. Non enim cauſidicum neſcio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc ſermone noſtro conquirimus.

Proclāmo, as, n. 1. *proclamare*, *gridare*, ..., Ger. *auſſruffen*, Gal. *crier*, Hiſp. *proclamar*, ..., palam, & valde clamo, vociferor. *Cic.* 7. *Verr. c.* 42. Adſunt, defendunt, proclamant, fidem tuam, quæ nuſquam erat, nec unquam fuit, proclamant. *Liv. l.* 3. *c.* 46. Patre proclamante, ſe filiam jure cæſam judicare. *Labeo l.* 42. *Dig. de liberali cauſa*. Si ſervum ad libertatem proclamavit. *Paul. l.* 3. *Dig. de acquir. poſſeſſ.* Si ex poſſeſſione ſervitutis in libertatem proclamaverit.

Proclinatio, onis, f. inclinatio in anteriorem partem, curvatura. *Vitruv. l.* 5. *c.* 12. Tunc proclinatio ea impleatur arena. *Id. l.* 7. Ne ſtructuræ habeant ulla in parte proclinationes.

Proclinatus, a, um, adject. inclinatus, *piegato*. *Vitruv. l.* 2. *c. ult.* Curvatura montis proclinata ad mare. *Id. lib.* 5. *cap.* 12. Proclinatum latus. ¶ Tranſlata *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 42. Adjuvat rem proclinatam Convictolitanis, plebemque ad furorem impellit.

Proclīno, a. 1. *inchinare*, ..., inclino. *Colum. l.* 7. *c.* 10. Quam in partem proclinentur. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 15. Tum mare in hæc magnus proclinet litora Nereus.

Proclīvis, & ve, o. 3. *chinato*, *chino*, Ger. *geneigt*, Gal. *enclin*, *penchant*, Hiſp. *acoſtado*, *inclinado*, ..., pronus, inclinatus, a *pro*, & *clivus*. *Liv. l.* 5. Eo pelli poſſe per proclive facilius rati. ¶ Tranſlate uſurpatur pro propenſo, præſertim ad aliquod vitium. *Ter. Andr.* 1. 1. 50. Ita ut ingenium eſt omnium hominum ab labore proclive ad libidinem. *Sil. l.* 13. Sceleri proclivis egeſtas. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 37. Alii ad alios morbos procliviores ſunt. *Quintil. l.* 4. *c.* 5. Circa aliquid proclivior. ¶ Item pro facili. Nam difficilis eſt per clivum aſcenſus, at facilis e vertice deſcenſus. *Cic.* 2. *Offi. c.* 20. Sed cum in hominibus juvandis aut mores ſpectari, aut fortuna ſoleat, dictu quidem eſt proclive. ¶ Hinc in proclivi eſſe, eſt facile, & in promptu eſſe. *Ter. Andr.* 4. 2. 18. Sed ſi id non poteris, id faciam, in proclivi quod eſt, per me ſtetiſſe ut credas. *Salluſt. ad Cæſ. de rep. ordin. orat.* 2. Tibi cum factione nobilitatis haud mediocriter certandum eſt, cujus ſi dolum caveris, alia omnia in proclivi erunt, h. e. proſpere fluent.

Proclīvitas, atis, *diſceſa*, *inclinazione*, Ger. *neigung*, Gal. *panchant*, Hiſp. *inclinacion*, ..., inclinatio, declivitas. *Hirt. de B. Afric. c.* 37. Inde parvulam proclivitatem digreſſus, propter mare legiones ducit. ¶ Tranſlate eſt propenſio in rem aliquam, præſertim vitioſam. Nam in rebus bonis, & laudabilibus proprie facilitas dicitur. *Cic. l.* 4. *Tuſc. c.* 12. Atque hæc aliorum ad alios morbos proclivitas late patet. *Et infra*. Hæc igitur proclivitas ad ſuum quodque genus a ſimilitudine corporis ægrotatio dicitur, dum ea intelligatur ad ægrotandum proclivitas. Sed hæc in bonis rebus, quod alii ad alia bona ſunt aptiores, facilitas nominetur, in malis proclivitas, ut ſignificet lapſionem. Hæc Cic.

Proclīviter, adv. ..., inclinate, propenſe. *Cic.* 5. *Fin.* Facilius, & proclivius ad laudem nobilitatis pervenieos. *Id.* 5. *Fin. c.* 28. Proclivius curriť oratio: venit ad extremum. *Gell. l.* 1. *c.* 6. Facile, & procliviter perſuaſit.

Proclīvium, ii, n. proclivitas. *Claudian. l.* 1. *de laudib. Stilic. v.* 53. Ipſaque Pieriis laſſant proclivia currus Laudibus innumeris.

Proclīvus, a, um, adject. proclivis. *Senec. in Apocolocynt. verſus fin.* Omnia proclivia ſunt, facile deſcenditur. *Plaut. Mil.* 4. 2. 27. Feciſti mihi modo ex proclivo palam rem. h. e. rem mihi facile aperuiſti. *Lucret. l.* 6. *v.* 728. Et proclivus item fiat minus impetus undis.

Proclūdo, is, a. 3. idem quod claudo, concludo. *Pallad. Februar. tit.* 26. Curabis autem, ut fœtus proprios cum unaquaque procludas.

Proclus, m. 2. ..., vir Lycius, Philoſophus Platonicus, diſcipulus Syriani. Præfuit Scholæ Athenienſi. Scripſit plura in Grammatica, & Philoſophia, commentarios in totum Homerum, in Heſiodi ἔργα, καὶ ἡμέρας, in Remp. Platonis, præterea contra Chriſtianos Epicheremata duodeviginti. Hic eſt Proclus ille, qui poſt Porphyrium ſecundus contra nos latravit: adverſus quem Joannes cognomento Grammaticus ſcripſit Apologiam, affirmans, eum, quanquam in rebus Græcanicis magnum, ſtultum tamen eſſe, & in hac parte indoctum. Fuit præceptor M. Antonini Imp. Eum Antoninus ad Conſulatum uſque provexit. Ejus diſcipulus, & ſucceſſor fuit Marinus Neapolitanus. *Suid.*

Proco, as, a. 1. & procor, aris, d. 1. peto, poſco. *Cic.* 4. *de Rep. apud Non. c.* 1. *n.* 89. Itaque a petendo petulantia, a procando, idest poſcendo procacitas nominata eſt. *Feſt.* Procari poſcere, unde procaces meretrices ab aſſidue poſcendo: & proci uxorem poſcentes in matrimonium. ¶ *Varr. l.* 6. *de L. L.* Poſcere, procare dictum. ¶ Significat etiam blande poſcere, adulando petere. *Senec. in præfat. l.* 4. *Q. nat.* Plancus artes non eſſe occulte, nec ex diſſimulato blandiendum: perit, inquit, procari, ſi latet.

Procœton, onis, m. *anticamera*, ..., locus ante cubiculum, a πρὸ, & κοίτη, *cubile*. *Plin. lib.* 2. *ep.* 17. Huic cubiculo aliud, & procœton communi pariete jungitur.

Proconneſius, a, um, adject. ad Proconneſum pertinens, ut Proconneſium marmor. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8.

Proconnēſus, ſeu, & melius Præconneſus, *Marmora*, inſ. parva Propontidis, inter Cyzicum ad Oc. & Helleſpontum ad Occ. patria Ariſteæ Poetæ. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Proconſul, is, m. *Proconſole*, *Viceconſole*, ἀνθύπατος, qui cum poteſtate Conſulari ad aliquam provinciam adminiſtrandam mittebatur, a *pro*, & *Conſul*, quod eſſet loco Conſulis, ſeu Conſulis vice fungeretur. Hanc nominis cauſam eſſe ex eo cognoſcimus, quod non tantum dicebatur *Proconſulem eſſe*, ſed etiam, & quidem uſitatius *pro Conſule*, vel Proconſule, qua de re V. *Manut. in princip. commentar. in Cicer. epiſt. ad Famil. Cic.* 2. *de Div.* Quam multi ſunt anni, cum bella a Proconſulibus, & Proprætoribus adminiſtrantur? *Id. pro L. Man.* Quo quidem tempore cum eſſet non nemo in Senatu, qui diceret, non oportere mitti hominem privatum pro Conſule, L. Philippus dixiſſe dicitur, non ſe illum ſua ſententia pro Conſule, ſed pro Conſulibus mittere. Tanta in eo Reip. bene gerendæ ſpes conſtituebatur, ut duorum Conſulum munus unius adoleſcentis virtuti committeretur. *Id. l.* 2. *de Orat. c.* 18. Cum Proconſul in Ciliciam proficiſcens Athenas veniſſem. *Tacit.* 4. *Ann. cap.* 23. Proconſul ejus anni P. Dolabella. *Tacit.* 15. *Ann. c.* 22. Proprætoribus, proveconſulibus. ¶ *Ulp. l.* 14. *ff. de Off. Proconſ.* Proconſules non amplius, quam ſex faſcibus utuntur. ¶ Fere qui conſulatum priore anno geſſerat, poſteriore ad provinciam adminiſtrandam proconſul mittebatur; cujus rei paſſim occurrunt exempla: apud *Livium* tamen *lib.* 3. *c.* 4. legimus, in magno Reipublicæ periculo, T. Quintium privatum proconſulem in provinciam miſſum, ut ſubſidio caſtris obſeſſi conſulis eſſet.

Proconſulāris, & re, o. 3. ἀνθυπατικός, ad Proconſulem pertinens. *Gell. lib.* 5. *cap.* 14. Cum provinciam Africam Proconſulari imperio meus dominus obtineres.

Proconſulātus, us, m. ἀνθυπατεία, dignitas Proconſulis. *Plin. l.* 34. *c.* 22. Ad Proconſulatum uſque e Prætura honoribus geſtis.

Procor. V. Proco.

Procraſtinatio, onis, *dilazione*, ἀναβολή, dilatio. *Cic.* 6. *Phil. cap.* 3. Nam cum pleriſque in rebus gerendis tarditas, & procraſtinatio odioſa eſt.

Procraſtino, as, n. 1. *prolungare di giorno in giorno*, ..., Ger. *lenger ſparen*, Gal. *differer*, Hiſp. *dilatar*, ἀναβάλλομαι, diem de die traho, differo. *Cic. pro R. Am. c.* 9. Rem differre quotidie, ac procraſtinare iſti cœperunt. ¶ Et paſſive *Id. Ver.* 6. *c.* 45. Res non procraſtinatur. *Gell. l.* 17. *c.* 10. Quæ procraſtinata ſunt ab eo.

Procreatio, onis, ..., generatio. *Cic.* 1. *Tuſc. cap.* 14. Quid procreatio liberorum? quid propagatio nominis? *Id.* 2. *Div. c.* 46. Diſſimilitudo

litudo

litudo locorum diſſimiles hominum procreationes habet.

Procreator, oris, maſc. γεννητής, genitor, parens. *Cic. de Univ. c. 8.* Animum igitur cum ille procreator mundi Deus ex ſuo mente, & voluntate genuiſſet. *Id. 4. Fin. c. 7.* A procreatoribus amati.

Procreatrix, icis, *f.* παιδοποιήτρια, genitrix, parens. *Cic. 1. de Or. c. 3.* Neque te fugit laudandarum artium omnium procreatricem quandam, & quaſi parentem eam, quam Philoſophiam Græci vocant, &c.

Procreatus, a, um, nom. ex partic. genitus. *Cic. 3. Fin. c. 19.* Ut natura & procreari vellet, & diligi procreatos non curaret.

Procreo, as, a. 1. *generare*, γεννάω, genero, efficio. *Cic. 3. Fin.* Atque, ut a octum vivat, uxorem adjungere, & velle ex ea liberos procreare. *Id. de Senect. c. 15.* Terra ex minutiſſimis ſeminibus tantos truncos procreat. ¶ Procreare alicui periculum, h. e. intentare, moliri. *Cic. Att. l. 2. ep. 12.* Si mihi periculum procrearetur ab eo, quem &c. Al. leg. *crearetur*.

Procreſco, is, n. 3. idem ac creſco. *Lucr. l. 2. v. 366.* Et res progigni, & genitas procreſcere poſſe.

Procris, is, *f.* Πρόκρις, filia Erichthei Regis Athenienſium, ſoror Orithyæ, uxor Cephali, qui eam in ſilvas ſecutam, eodem telo, quod ab ipſa dono acceperat, putans feram eſſe, interfecit. *Ovid. Met. 7.*

Procruſtes, m. 3. Προκρούστης, latro inſignis in Attica regione, ſuper Cephiſum fl. latrocinia exercens, qui cogebat hoſpites in lectum aliquem aſcendere, quo ſi longiores fuiſſent, pars ſuperemittens amputabatur, ſi breviores, vi extendebantur, a qua re etiam nomen illi inditum putant. Hunc poſtea Herculas, vel, ut alii ſcripſere, Theſeus interfecit. *Ovid. 7. Met. v. 438.* Vidit & immitem Cephiſias ora Procruſten.

Procubitor, oris, m. *guardia*, φρουρός, qui noctu cuſtodiæ cauſa excubat, cum caſtra hoſtium in proximo ſunt. *Feſt.*

Procubo, as, bui, bitum, n. procumbo, jaceo. *Virg. 3. Georg. v. 145.* Speluncæque tegant, & ſaxea procubet umbra. Aliqui legunt *protegat*.

Procudo, is, di, ſum, a. 3. *aſſottigliare*, *aguzzare battendo*, ἐγχαράσσω, cudendo extenuo, probe cudo, exacuo. *Virg. 1. Georg. v. 261.* Durum procudit arator vomeris obtuſi dentem. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro perficere. *Cic. 3. de Orat. c. 30.* Non enim ſolum acuenda nobis, neque procudenda lingua eſt. *Horat. l. 4. od. 15.* Ira procudit enſes. ¶ Ponitur etiam pro generare, aut invenire. *Lucret. l. 3. v. 854.* Nec potuiſſe propagando procudere prolem. *Id. l. 3. v. 1095.* Nec nova vivendo procuditur ulla voluptas. ¶ Procudere dolos, eſt artificioſe machinari. *Plaut. Pſeud. 2. 2. 20.* Hic mihi incus eſt; procudam ego hodie hinc multos dolos.

Procul, adv. *di lontano*, *da lungi*, מרחוק, Ger. *fernen*, Gal. *de loin*, Hiſp. *de lexos*, πόῤῥω, longe, quaſi porro ab oculis, ut eſt *Serv. in 3. & 6. Æn. Caſ. l. 5. B. G. c. 46.* Tum fumi incendiorum procul videbantur. ¶ Dicitur & de loco minus longinquo. *Virg. Ecl. 6.* Serta procul tantum capiti delapſa jacebant. ¶ Sæpe conjungitur cum aliis adverbiis, *hinc*, *iſthinc*, *illinc*, *inde*, *alicunde*, ut Procul hinc, idest longe ab hoc loco. *Ter. Hec. 4. 3.* Quem cum iſthoc ſermonem habueris, procul hinc ſtans accepi uxor. *Cic. pro Mil.* Sciebat Pompejum eſſe procul inde. *Id. 4. Verr.* Quia non poſſet negare ab illis pecuniam datam, non quæſivit procul alicunde. ¶ Interdum etiam conjungitur cum longe. *Plaut. Curc. 2. 2. 11.* Hac nocte in ſomnis viſus ſum viderier, procul ſedere longe a me Æſculapium. ¶ Eſt etiam præpoſitio, ut Grammatici ajunt, deſerviens abl. *Cic. l. 7. Fam. ep. 6. ex quodam poeta.* Multi ſuam rem bene geſſere, & publicam patria procul. *Quintil. l. 7. c. 2.* Procul a litteris. *Ter. Adelph. 3. 2.* Mihi conſcia ſum, a me culpam hanc eſſe procul. ¶ Frequenter recipit præp. *a*, vel *ab*. *Cic. 1. Acad.* Cœleſtia procul eſſe a noſtra cognitione. ¶ *Procul dubio*, eſt longe ab omni dubio, idest certe, profecto. *Suet. in Claud.* Reliquit filium omnibus gentis ſuæ procul dubio præferendum. ¶ *Procul vero*, eſt longe a veritate. *Col. in præf. l. 1.* Nam illud procul vero eſt, quod plerique crediderunt. ¶ *Procul errare*, eſt longe errare, *errare di groſſo*. *Salluſt. in Jugurtha.* Cæterum homines ſuperbiſſimi procul errant. ¶ *Procul eſte*, *procul hinc*, ſolemnis erat formula, qua ante ſacra prophanos ejiciebant. *Virg. 6. Æn. v. 258.* Procul o, procul eſte prophani. *Silius l. 17. v. 26.* Tum puppe e media magno clamore ſacerdos: Parcite pollutis contingere vincula palmis, Et procul hinc, moneo, procul hinc quæcumque prophanæ.

Proculcatio, onis, *f.* conculcatio. *Plin. l. 8. c. 18.* Obturbata proculcatione prius aqua. Alii leg. conculcatione. *Seneca.* Ruina, & proculcatio.

Proculcator, oris, m. Proculcatores in militia dicuntur, qui agmen præeuntes, itinera explorant, & hoſtium progreſſus, *forieri*. *Ammian. l. 27. c. 23.* Inveniri poſſe aliam viam, quam inſpexere proculcatores. Al. leg. *procurſatores*.

Proculcatus, a, um, calcatus, pedibus preſſus. *Plin. l. 8. c. 50.* In ponte prætenui duabus capris obviis e diverſo, cum circumactum anguſtiæ non caperent, nec reciprocationem longitudo in exilitate cæca, alterum decubuiſſe, atque ita alteram proculcatæ ſupergreſſam.

Proculco, as, a. 1. *conculcare*, καταπατέω, protero, progrediendo, vel agendo conculco. *Col. 2. c. 10.* Nam a pecudibus legumina proculcantur. ¶ Tranſlate *Senec. Theb. v. 193.* Qui fata proculcavit. h. e. contempſit.

Proculino, as, &

Proculio, is, idem ſunt ac promitto, apud veteres, teſte *Feſto*.

Proculus, m. 2. Πρόκλος, qui natus eſt patre peregrinante, vel, ut aliis placet, qui a parentibus ſenibus genitus eſt, a procul. *Feſtus:* Proculum antea cognomina eum dicunt, qui natus eſt patre peregrinante a patria procul: Proculos ſunt qui credant ideo dictos, quia patribus ſenibus, quaſi procul progreſſis ætate, nati ſint.

Procumbo, is, cubui, bitum, n. 3. *giacere in terra*, השתחוה, Ger. *niderligen*, Gal. *etre couché*, *s' encliner*, Hiſp. *abaxarſe*, *inclinarſe*, καταπίπτω, proclivitèr jaceo, humi jaceo. *Liv. l. 1.* Ipſum feſſum via procubuiſſe. ¶ Item cadere, proſterni, *cadere*. *Curt. l. 9. c. 5.* Procumbere ad genua. *Virg. 5. Æn.* procumbit humi bos. *Ovid. Heroid. ep. 12.* Procumbere ante pedes. *Id. 13. Metam.* Genibus alicujus procumbere. *Martial. l. 1. ep. 61.* Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos? ¶ Significat etiam inclinari, vergere. *Lucan. l. 3.* Taxi procumbentes. *Plin. l. 16. c. 36. de calamis aquaticis.* Deſinunt veſtire, procumbuntque.

Procupido, inis, m. amor anteceptus. *Minuc. Felix in Octav.* Movet etiam in nos procupidinem amoris. Alii aliter legunt.

Procuratio, onis, *amminiſtrazione*, διοίκησις, adminiſtratio, gubernatio. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 2.* Qui omnino nullam habere cenſerent rerum humanarum procurationem Deos. *Id. pro Sex. c. 30.* publici negotii procuratio. ¶ Sumitur etiam pro expiatione. *Cic. 1. de Div. c. 45.* Ut ſue plena procuratio fieret.

Procuratiuncula, æ, *f.* parva procuratio. *Senec. ep. 31.* Quæ tamen omnia tranſiſti procuratiunculæ pretio.

Procurator, oris, maſc. *procuratore*, ἐπίτροπος, negotiorum geſtor, qualis eſt ille, cujus opera in litibus utimur. *Ulp. l. 13. Dig. tit. 3. de procur. & defenſ. l. 1.* Procurator eſt, qui aliena negotia mandato domini adminiſtrat. *Cic. pro Quinct.* Libellos Sex. Alphenus procurator P. Quinctii, familiaris, & propinquus Sex. Nævii dejecit. *Id. Attic. l. 4.* Agere per procuratorem. *Id. 1. de Orat.* Mandare aliquid procuratori de agricultura, *al Fattore*.

¶ Dicitur etiam de aliis rebus, ut procurator regni, hoc eſt, qui regnum adminiſtrat, rege mortuo, vel adhuc puero, apud *Cæſar. l. 3. B. Civ. c. 112.* ¶ Procuratores provinciæ dicebantur, qui a Cæſare mittebantur in quaſdam minores provincias, in quas nec Legatos, nec Proprætores mitti mos eſſet: horum præcipuum munus erat tributa exigere, & fiſci rationem habere. Hinc Veſpaſianus, apud *Suet. in ejus vita, c. 16.* dicebat, ſe procuratoribus uti pro ſpongiis.

Procuratorius, a, um, quod ad procuratorem ſpectat. *Ulp. l. 3. Dig. tit. 3.* Siquis, cum procuratorio nomine condemnatus eſſet.

Procuratrix, icis, *f. procuratrice*, ἐπίτροπος, quæ procurat, gubernatrix. *Cic. 4. Fin. c. 7.* Sed cum ſapientiam totius hominis cuſtodem & procuratricem eſſe vellent.

Procuro, as, avi, atum, a. 1. *procurare*, *amminiſtrare*, διοικέω, eſt curare, gubernare, diligenter rem ſuam, vel alienam adminiſtrare. *Plaut. Pœn. prol. v. 28.* Nutrices pueros, infantes minutulos domi procurent. *Id. Truc. 2. 4. 62.* Tu ta hic quaſi pro puerpera procuras. *Cic. lib. 12. Fam. ep. 24.* Is procurat rationes, negotiaque Dionyſii noſtri. *Id. 1. Acad.* Procurantem cœleſtia maxime, deinde in terris ea, quæ pertinent ad homines. ¶ Procurare arbores, eſt adhibita diligentia excolere, & providere, ut creſcant. *Cato c. 41.* Eodem modo cæteras arbores procurato. ¶ Aliquando eſt expiare, purgare. *Cic. 2. de Div.* Quemadmodumque ea procurentur, atque expientur. *Id. ibid. l. 1.* Procurare monſtra. ¶ Interdum præeſſe. *Leg. 86. Dig. de acquir. & amit. hæred.* Pomponius Avitus cum in Cilicia procuraret.

Procurro, is, curri, & procucurri, curſum, n. 3. *correre innanzi*, προτρέχω, ultra, ſive longe curro, velociter curro. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 93.* Cum milites infeſtis pilis procurriſſent. *Liv. l. 34. c. 6.* Procurrere in publicum. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 4.* Procurrere vitæ ſpatium inoffenſo pede. *Horat. Epod. 16.* In mare procurrit Apenninus. h. e. protenditur. *Ovid. 5. Æn.* Infelix ſaxis in procurrentibus hæſit. h. e. prominentibus.

Procurſatio, onis, *f.* actus procurſandi, *ſcaramuccia*. *Liv. l. 28.* & quibus ubi per procurſationem commiſſa pugna eſſet. *Id. l. 22. c. 44.* Annibal dirigit aciem, laceſſitque Numidarum procurſatione hoſtes.

Procurſator, is, m. qui procurſat. *Liv. l. 42. c. 64.* Breve certamen levis armaturæ maxime cum procurſatoribus fuit.

Procurſio, onis, *f.* excurſio, digreſſio. *Quintil. l. 4. c. 3.* Non ſemper eſt neceſſaria poſt narrationem illa procurſio.

Procurſo, as, avi, atum, n. 1. *correr' innanzi*, *ſcaramucciare*. *Liv. l. 27. c. 5.* Ibi per dies aliquot cum ab ſtationibus procurſaretur. *Plin. l. 8. c. 5.* Procurſantibus inter eos qui laceſſerent.

Procurſorius. V. Præcurſorius.

Procurſus, us, m. ἐκδρομή, actus procurrendi, procurſatio, *ſcaramuccia*. *Liv. l. 22. c. 41.* Tumultuario prælio, ac procurſu magis militum, quam ex præparato, aut juſſu Imperatorum orto. *Stat. 4. Theb. v. 787.* ſteroſæ procurſibus herbas. *Plin. l. 5. c. 10. de figura Alexandriæ urbis.* Ad effigiem Macedonicæ chlamydis, dextra lævaque anguloſo procurſu. h. e. extenſo in anteriorem partem.

Procurvo, as, a. 1. idem quod curvo. *Tertul. in Geneſ. c. 1.* Pomiferique ſimul procurvent brachia rami. *Stat. 6. Theb. v. 853.* celſum procurvat Agyllea Tydeus Summiſſus tergo.

Procurvus, a, um, ἐπικαμπής, curvus, valde curvus. *Virg. 2. Georg. v. 421.* Nec illæ procurvam expectant falcem. *Id. 5. Æn. v. 765.* curva litore.

Procus, ci, m. μνηστήρ, matrimonii petitor, qui virginem aliquam, aut viduam poſcit in matrimonium, a *procando*, idest poſcendo. *Feſt. & Non. Virg. 4. Æn.* Rurſus ne procos irriſa priores experiar? ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Cic. in Brut. c. 96.* Et hoc ignotos, & impudentes procos repudiemus. ¶ In ſing. num. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v. 32.* faſtigia ſupplex Depoſui, geſſique procum. ¶ In plurali genitivo *procum* rectius dici, quam *procorum* teſtatur *Cic. in Orat. c. 46. his verbis.* Jam ut cenſoriæ tabulæ loquuntur, fabrum & procum audeo dicere, non fabrorum, & procorum. ¶ Proci interdum ſunt iidem, qui proceres. *Feſt.* Procum patricium, in deſcriptione claſſium, quam fecit Servius Tullius, ſignificat procerum. Hæc *Feſtus*. Eundem ſenſum habet in verbis *Cic.* modo allatis.

Procuſtes. V. Procruſtes.

Procyon, onis, m. 3. προκύων, præcanis, ſive, ut *Cicero* transfert *l. 2. de nat. Deor. c. 44.* antecanis, vel anticanis, ſignum cœleſte, diverſum a Cane Sirio, ſive Canicula, conſtans ex duabus ſtellis, a πρὸ, *ante*, & κύων, *canis*, quod Caniculæ ortum præcedit. Nam Procyon exoritur Idibus Julii, idest die 15. Julii, mane, Canicula autem apparet 7. Cal. Auguſti, idest die 26. Julii. *Col. l. 12.* ¶ Procyonem Vitruvius vocat minuſculum canem, ad diſcrimen alterius, qui & Arato μέγας κύων, ac Hygino major canis dicitur. *Cic. in Arateis.* Et hic geminis eſt ille ſub ipſis Antecanis, Grajo Procyon qui nomine fertur. *Plin. l. 18. c. 28.* Procyon apud Romanos non habet nomen, niſi Caniculam hanc velimus intelligi, hoc eſt, minorem canem, ſane, ut in aſtris pingitur. Sunt, qui Plinium reprehendant, quod putarit, Latinos carere vocabulo, quo προκύονα appellent, quia, ut ajunt, Antecanem Latinis dici ex Cicerone petet. Sed recte Plinius, quia loquitur de vocabulo recepto, quale minime erat Antecanis, quod nove erat a Cicerone confictum. Nec recte culpent alii, quod ambigat, num Procyon ſit Canicula. Neque enim ignorare potuit Sirium ſic vulgo appellari, ſed rem ipſam ſpectavit: non dubium autem, quin, cum Procyon longe ſit minor Sirio, illi potius, quam huic, nomen Caniculæ conveniat.

Prodactus, a, um, partic. a prodigo, is, profuſus, prodige inſumptus. *Tertull. de pudic. c. 8.* Minor filius, prodacta ſubſtantia Dei, in aliena regione mendicat.

Prodeambulo, as, n. 1. foras deambulo. *Ter. Adelph. 5. 1. 4.* Prodeambulare huc libitum eſt.

Prodeo, is, ivi, vel ii, itum, n. anom. *uſcir fuori*, *comparire*, יצא, Ger. *herfurgehen*, Gal. *ſortir*, Hiſp. *ſalir*, προέρχομαι, ultra eo, ſive foras exeo, ex *pro*, & *eo*, *d* interpoſito, quaſi porro eo. *Cic. 1. Off.* Ut in ſcena ſine ſubligaculo prodeat nemo. *Id. l. 3. Fam. ep. 7.* An ego tibi obviam non prodirem? *Plaut. Men. 1. 3. 30.* Nos prodimus ad forum. *Cæſ. l. 3. B. G.* Ut aliqui ex noſtris ad colloquium prodirent. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Corn. pro Mur.* Eccui autem non proditur revertenti? Subaudi *obviam*. ¶ Significat etiam procedere, progredi. *Virg. 6. Æn.* illæ tantum prodire volando, Quantum acie poſſent oculi ſervare ſequentum. ¶ Item in publicum edi, exire. *Plaut. Caſ. prol. v. 9.* Novæ quæ prodeunt Comœdiæ.

Prodeſia. V. Proſum.

Prodico, is, xi, ctum, a. 3. Prodicere diem, eſt aliam diem dicere, pro ea, quæ dicta fuit, differre, producere. *Liv. l. 3. c. 57.* Tribunus ei diem prodixit.

Prodictator, oris, m. qui in locum Dictatoris ſubſtituitur, & extraordinariam Dictaturam gerit. *Liv. l. 22. c. 8.* Prodictatorem Populus creavit Q. Fabium Maximum.

Prodictio, onis, *f.* actus prodicendi, ſeu aliam diem dicendi. *Feſtus in voce Publicus.*

Digitized by Google

Prodictus, a, um, nom. partic. a prodico. *Liv. l.* 3. *c.* 58. Priuſquam prodicta dies adeſſet, Appius ſibi mortem conſcivit.

Prodigalitas, atis, f. *prodigalità*, prodigentia. *Auct. declam. in Catil. quem Porcio Latroni tribuunt*. Summum pecuniæ deſiderium, ſummam ſimul prodigalitatem.

Prodige, adv. *prodigamente*, ἀσώτως, profuſe, abundanter. *Cicer.* 11. *Phil. c.* ... ſed non poſſunt non prodige vivere, qui noſtra bona ſperant, cum effent ſes.

Prodigentia, æ, f. *prodigalità*, profuſio, a *prodigo*, *is*. *Tacit. l.* 13. *Ann. cap.* 1. Cujus abditis adhuc vitiis per avaritiam, ac prodigentiam mire congruebat.

Prodigialis, & le, o. 3. τερατικός, quod prodigium procurat, ſeu avertit, ut Jupiter prodigialis, cui expiandorum prodigiorum gratia ſacra fiebant. *Plaut. Amph.* 2. 2. 107. Prodigiali Jovi aut mola ſalſa hodie, aut thure comprecatam oportuit. ¶ Item portentoſus, prodigioſus, monſtroſus. *Claudian. l.* 2. *in Rufin. v.* 434. aſſiduis flagrant elidere ſaxis prodigiale caput. ¶ Item ad prodigia pertinens. *Ammian. l.* 25. *c. c.* 32. Gnari rerum prodigialium. ¶ *Prodigiale*, adv. pro prodigialiter. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Prof. v.* 241. Prodigiale rubens cometes.

Prodigialiter, adv. idem ac prodigioſe. *Col. l.* 3. *cap.* 3. Nam illa videntur prodigialiter in noſtris Ceretanis accidiſſe. *Horat. de art. poet. v.* 29. Qui variare cupit rem prodigialiter unam, Delphinum ſilvis appingit, fluctibus aprum.

Prodigiator, oris. m. 3. τερατοσκόπος. *Feſtus*: Prodigiatores, aruſpices, prodigiorum interpretes.

Prodigioſe, adv. *prodigioſamente*, *miracoloſamente*, τερατωδῶς, præter morem, vel naturam. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Lieo cum jecinore locum aliquando permutat, ſed prodigioſe.

Prodigioſus, a, um, *prodigioſo*, *moſtruoſo*, *miracoloſo*, Germ. *wunderlich*, Gal. *prodigieux*, Hiſp. *prodigioſo*. τερατώδης, quod prodigium facit, vel quod præter naturam eſt, & conſuetudinem. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Partus aliquando ſinguli, quod prodigiatum putant. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 6. Prodigioſa mendacia vatum. *Trebell. Poll. in Tyrannis*, *c.* 31. Quo nihil prodigioſius paſſa eſt Reſpublica. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Prodigioſa corpora.

Prodigitas, atis, f. profuſio, apud vet. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 695. Nequitia occupat hoc, petulantia, prodigitaſque.

Prodigium, ii, n. *prodigio*, *miracolo*, מופת, Germ. *wunderzeichen*, Gall. *prodige*, Hiſp. *prodigio*, τέρας, monſtrum, oſtentum, portentum, a *pro*, vel *porro*, & *ago*, quia porro agitur, hoc eſt, averruncatur. *Cicero* dedocit a prædicendo. Inquit enim *l.* 2. *de nat. Deor. c.* 3. Prædictiones vero, & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, niſi hominibus ea, quæ ſint, oſtendi, monſtrari, portendi, prædici? ex quo illa oſtenta, monſtra, portenta, prodigia dicuntur. Eadem repetit *l.* 2. *Div. c.* 42. *Id. in Piſon.* P. Clodius fatale portentum, prodigiumque Reipublicæ. *Plin. l.* 10. *c.* 18. Implere prodigium. *Id. l.* 19. *c.* 4. Heu prodigia ventris! *Id. l.* 11. *c.* 37. Lætum prodigium. *Virg.* 4. *Æn.* Prodigiis acta cœleſtibus. *Quintil. l.* 2. *c.* 10. Prodigium factum divinitus. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 13. Prodigia piare.

Prodigo, is, egi, prodactum (Vide ſupra ſuo loco) a. 3. proprie eſt propellere, procul agere, procul adigere, a *pro*, ſive *porro*, & *ago*, *d* interpoſito, euphoniæ cauſa. *Varr. l.* 2. *de R. R. c.* 4. Admiſſuras cum faciunt, prodigunt in lutoſos limites. ¶ Translate ponitur pro immoderate conſumere, liberalitatis limites egredi, *conſumare prodigamente*, καταναλίσκειν, ἀσωτεύειν. *Plaut. Aul.* 2. 9. 10. Feſto die ſi quid prodegeris, profeſto die egere liceat. *Lactant. l.* 6. *c.* 11. Patrimonia in res ſupervacaneas prodiguntur.

Prodigiæ hoſtiæ, quæ totæ igni conſumebantur. *Feſt.* Prodiguæ hoſtiæ vocantur, at ait Veranius, quæ conſumuntur: unde homines quoque luxurioſi prodigi.

Prodigus, a, um, *prodigo*, *troppo liberale*, Ger. *verſchwendiſch*, Gal. *prodigue*, Hiſp. *prodigo*, ἄσωτος, præter modum liberalis, profuſus, effuſus, nimius. *Cic.* 2. *Off. c.* 16. Omnino duo ſunt genera largorum, quorum alteri prodigi dicuntur, alteri liberales: Prodigi, qui epulis, & viſcerationibus, & gladiatorum muneribus, ludorum, venationumque apparatu, pecunias profundunt in eas res, quarum memoriam aut brevem, aut nullam ſunt relicturi omnino. Liberales autem, qui &c. *Id. ad Brut. epiſt.* 15. Quod in honoribus decernendis eſſem nimius, & tanquam prodigus. ¶ Translate *Horat. l.* 1. *Carm. od.* 12. Animæque magnæ prodigum Paulum, ſuperante Pœno. h. e. contemptorem vitæ. *Velle, l.* 2. *c.* 48. Prodigus pudicitiæ. *Stat.* 6. *Theb. v.* 767. Prodigus vulnerandi. Rurſus *Horat. l.* 1. *epiſt.* 7. locus prodigus multæ herbæ. hoc eſt paſcuis abundans.

Prodino, is, n. 3. idem ac prodeo, apud vet. *Enn. l.* 3. *Ann. apud Feſt.* Prodinunt famuli, cum candida lumina lucent.

Prodiſpero, as, a. 1. Prodiſperare alvum, pro ſolvere, laxare, quidam legunt apud *Plaut. Rud.* 2. 7. 31. Itaque alvum prodiſperavit nobis falſis poculis. At plerique interpretes *prode ſperavit*, reponunt. V. *Tandemus*.

Proditio, onis, *tradimento*, προδοσία, actus prodendi. *Cic.* 4. *Acad.* Quo a virtute & amicitiarum proditiones, & Rerumpublicarum naſci ſolent. *Plin. l.* 7. *c.* 45. Proditio arcanorum, h. e. divulgatio. ¶ Eſt etiam idem ac proditio, h. e. in aliud diem dilatio, prolatio. *Cat. apud Feſt.* Te, C. Cæcili, diem prodidiſſe militibus legionis tertiæ, cum proditionem non haberent. ¶ Item actus prodeundi. *Sidon. l.* 5. *ep.* 13. *in med.* Dicitur hæc ipſa pernicies appropinquare. a quo proditionibus Deus obviet.

Proditor, oris, m. *traditore*, προδότης, qui prodit. *Cic.* 3. *Fin.* Nec magis vituperandus eſt proditor patriæ, quam communis utilitatis, aut ſalutis deſertor. *Id. ad Quir. poſt red. c.* 5. Proditores ſalutis meæ.

Proditrix, icis, *traditrice*, quæ prodit. *Lactant. l.* 1. *c.* 10. Patris proditricem in conjugium ſibi vindicavit. ¶ Item quæ evulgat. *Prudent. periſteph.* 1. *v.* 11. Fama percucurrit proditrix.

Proditus, a, um, *tradito*, προδεδομένος, ante datus, deceptus, circumventus, partic. a prodor. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 30. Queritur, ſe ſe projectum, ac proditum a Cn. Pompejo. ¶ Item editus, evulgatus. *Cic. pro Rabir. Poſt. c.* 7. Imago ad memoriam poſteritatis prodita. *Id. pro Dom.* Prodita die, qua die judicium ſit futurum. *Lucret. l.* 3. Extra prodita corpus. *Lucan. l.* 3. Ira turbato prodita vultu.

Prodius, adv. ulterius, propius, a *prodeundo*. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 231. Primum venit in urbem, atque intra muros, deinde accedit prodius, atque intrat domum.

Prodo, is, didi, ditum, a. 3. *dare innanzi*, *tradire*, מסר, Ger. *verraten*, Gal. *trahir*, *jetter loin*, Hiſp. *hazer traycion*, *echar lexos*, προδιδόναι, ante do, a *pro*, & *do*, ut Prodere patriam, eſt clanculum cum hoſtibus adverſus patriam ſentire, ejus conſilia hoſtibus enuntiare, urbem, arcem, propugnacula in manus hoſtium dare, antequam ab hoſtibus capiantur. *Salluſt. in Jugur.* Antequam arcem proderent hoſtibus. *Cic.* 7. *Ver.* Quod claſſem prædonibus prodidiſſent. ¶ Eſt etiam porro dare, propagare, proferre. *Virg.* 4. *Æn. v.* 230. Italiam regeret, genus alto a ſanguine Teucri proderet. ¶ Item differre, protrahere. *Ter. And.* 2. 1. 13. Ut aliquot ſaltem nuptiis prodat dies. *Cic.* 7. *Ver.* Imagines ad memoriam, poſteritatemque prodendam. ¶ Item edere. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 3. Non tamen adeo virtutum ſterile ſæculum, ut non & bona exempla prodiderit. ¶ Item dare, tradere. *Cic. pro Plac.* Ne periculoſam imitationem exempli reliquis in poſterum proderetis. ¶ Item prodere, tradere inimicis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Amici partim me deſeruerant, partim prodiderunt. *Id. in Piſon.* Cum prodebas caput, & ſalutem meam mercede provinciæ. ¶ Item oſtendere, patefacere. *Cic.* 4. *Acad.* Scelus enim dicebas eſſe dogma prodere. *Id.* 2. *Tuſc.* An cola juſtitia poterit ab homine propter vim doloris enuntiante commiſſa, prodente conſcios, multa officia relinquente? *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 5. *v.* 53. Prodere indicium aliquis res alicujus. ¶ Item nominare, renuntiare. *Liv. l.* 5. *c.* 31. Is L. Valerium Interregem prodidit. *Cic. pro Milon. c.* 50. Prodere Flaminem. ¶ Item dicere, ſignificare, narrare. *Plaut. Caſ.* 4. 2. 75. Tibi nunc prodimus, & confitemur, ceſſellam habere. *Celſ. l.* 2. *c.* 6. Quoſdam fama prodidit in ipſis funeribus moviſſe. ¶ Item tranſmittere, poſteris tradere, literis mandare, ſcribere, quod poſteri legant. *Cic.* 3. *Offic.* Ut quidam Poetæ tragici prodiderunt. *Id. pro Arch.* Quorum virtutes literis proditæ ſunt. *Id.* 1. *de Leg.* Factaque, & conſulta fortium, & ſapientum cum improborum ignominia ſempiternis monumentis prodere. *Id. pro Mil. c.* 3. Itaque hoc non ſine cauſa fictis fabulis doctiſſimi homines memoriæ prodiderunt. *Id.* 2. *Off.* Quorum memoria liberis, poſteriſque prodatur. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 12. Quos natos in ipſa inſula, memoriæ proditum dicunt. *Plin. l.* 8. *c. ult.* Quos terra naſci, proditur. ¶ *Prodere fidem*, eſt jusjurando non ſtare. *Salluſt. in Catil. c.* 26. Sed ea ſæpe antea fidem prodideras. ¶ *Legem prodere*, eſt deſtituere. *Ulp. ad leg. Jul. de adult.* Legem prodidiſſe dicitur. ¶ *Officium prodere*, eſt officium ſuum deſerere. *Cic.* 4. *Acad.* Qui ſtatuit omnem cruciatum perferre, intolerabili dolore lacerari potius, quam aut officium prodat, aut fidem. ¶ *Vitam prodere*, eſt ſuæ vitæ periculo exponere. *Ter. Heaut.* 3. 1. 69. Prius proditurem te tuam vitam.

Prodoceo, es, a. 2. palam doceo. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. hæc Janus ſummus ab imum prodocet. Al. leg. *perdocet*.

Prodromus, i, m. *foriere*, πρόδρομος, præcurſor. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 12. Nam mihi Pompejani prodromi nuntiant, aperte Pompejum acturum. ¶ Translate dicitur de omni re, quæ ante tempus accidit. Unde prodromi dicuntur a Græcis ficus præcoces, quaſi præcurſoriæ, reliquarumque maturitatem prævertentes. *Plin. l.* 16. *c.* 26. Ficus & præcocem habet, quas Athenis prodromos vocant. ¶ Item per translationem prodromi dicuntur Aquilones, qui octo ferme diebus exortum Caniculæ antecedunt. *Col. l.* 11. *c.* 2. Sexto Idus Julias prodromi flare incipiunt.

Produco, is, xi, ctum, *produrre*, *menar fuori*, הוציא, Ger. *verlengern*, Gal. *produire*, *prolonger*, Hiſp. *llevar lexos guiando produzir*, παράγω, foras duco. *Plaut. Capt.* 2. 2. 2. Ubi ſunt iſti, quos ante ædes juſſi huc producti foras? *Cic.* 7. *Verr.* Producuntur e carcere, & deligantur ad palum. ¶ Eſt item venale exponere. *Ter. Eun.* 1. 2. 54. Pretium ſperans illico producit, & vendit. Ubi *Donat.* Propria venales produci dicuntur. Adde *Heaut.* 1. 1. 92. ¶ Item ad aliquem locum ducere, in medium adducere. *Cic.* 3. *Ver.* Cum eum, quem virgis iſte ceciderat, in proſpectum P. R. produxit. *Idem* 7. *Ver.* Capitibus involutis cives Romanos ad necem producere inſtituit. ¶ Item ablegare. *Ter. Adel.* 4. 2. 22. Non tu eum rus hinc modo produxe ajebas? h. e. produxiſſe? ¶ Item in judicium adducere, præſentem ſiſtere. *Cic.* 4. *Ver.* Producam teſtes, & producam plures eodem tempore. *Id.* 7. *Ver.* Quam ſi vivus in judicium producerem. ¶ Item proſtituere. *Plaut. Am.* 3. 1. 40. Audientem dicto mater produxiſti filiam. Adde *Juven. ſat.* 6. ¶ Translate ponitur pro gignere. *Plaut. Cap.* 3. 505. Quaſi in urbitatem filios produxerint. ¶ Item pro efficere, committere. *Ter. Adel.* 3. 2. 16. Qui illud produxit ſcelus. *Cic. pro Q. Roſc.* Nihil ab hoc pravum, & perverſum produci poſſe putant. ¶ Item pro proferre, protrahere, in longum ducere, & tam de tempore, quam de corporeis rebus dicitur. *Ter. And.* 3. 5. 9. Ut huic malo aliquam producam moram. *Cic. de Sen.* Convivium ad multam noctem, quam maxime poſſumus, vario ſermone producimus. *Id. ibid.* Valerium Corvinum accepimus ad centeſimum annum vitam produxiſſe. *Mart. l.* 9. *epigram.* 74. Dentibus antiquas ſolitus producere pelles. Hinc producere ſyllabam apud Grammaticos, eſt longam facere. *Quintil. l.* 1. *c.* ¶ Item pro detinere, & remorari. *Terent. Andr.* 4. 1. 24. Hiſ me lactaſſes amantem, & falſa ſpe produceres? ideſt deluderes, detineres. *Cic. pro Quinct.* Conditionibus hunc, quoad poteſt, producit. ¶ Item pro promovere, provehere, in medium honorifice proferre. *Cic. pro Dom.* Quem tu in eo non pro illius dignitate produxeras, ſed pro tuo ſcelere ſubduxeras. *Id. de Amic. c.* 20. Aliquem producere ad ampliſſimos honores. *Sueton. in Claud. c.* 4. Quid eſt, quod dubitemus, quin per eoſdem gradus producendus ſit, per quos frater ejus productus fuit? *Liv. l.* 41. Omni genere honoris producere eum non deſtitit. ¶ Item pro efferre, ſeu ad ſepulturam ducere. *Virg.* 9. *Æn.* Nec te tua funera mater produxi. Sic *Lucan. l.* 2. *v.* 298. longum producere funus ad tumulum. Hinc jocoſe *Terent. Adel.* 4. 2. 52. Cyathos ſorbillans paulatim hunc producam diem, h. e. totum conſumam. ¶ *Horat. de ar. poet. v.* 57. ſemper licuit, ſemperque licebit ſignatum præſente nota producere nomen. h. e. gignere. Seu alii leg. *procudere*. ¶ Producere vitam ad miſeriam, *ridurre a vivere miſeramente*. *Plaut. Trinum.* 2. 2. 59.

Producte, adv. *lungamente*. *Cic. in Orat. c.* 48. Qum in *ſapiente*, & *felice* producte dicatur, in cæteris omnibus breviter. h. e. ſyllabam producendo. *Gel. l.* 4. *c.* 17. Syllaba productius, latiuſque pronunciata.

Productio, onis, ἐκτάσεις, prolongatio, extenſio. *Cic.* 3. *Fin. c.* 14. Et quemadmodum opportunitas non fit major productione temporis. *Id.* 3. *de Orat. c.* 50. *de cæteris pronuntiandi*, Ut aut contractione brevius fieret, aut productione longius.

Productus, a, um, prolongatus, longus. *Cic.* 3. *de Orat.* Et exitus tamen ſpiriti, & producti eſſe debent. *Horat. de Ar. v.* 189. Neu ſit quinto productior actu fabula. *Col. l.* 3. *c.* 10. Ideſt altimum, & productiſſimum flagellum. Rurſus *Cic.* 3. *de Orat. c.* 47. Syllaba producta, atque longa. *Id. in Orat. c.* 53. Productiora alia, & quaſi immoderatius excurrentia. ¶ Item adductus, ut productus coram, *Cic. pro Plac.*

Prœbia. V. Præbia.

Proconneſus. V. Proconneſus.

Prœtides, f. 3. tres, al. quatuor filiæ Prœti Argivorum Regis ex Antia, al. ex Antiope, al. ex Sthenobœa. Cum forma eſſent præſtantiſſima, ſe Junoni auſæ ſunt præferre. Quare irata Dea talem eis immiſit furorem, ut vaccas ſe eſſe arbitrarentur, & in ſylvas confugerent. Poſtea helleboro ſanatæ a Melampode dicuntur. *Virg. Ecl.* 6. *Ovid.* 15. *Met. Plin. l.* 25. *c.* 5.

Prœtus, os. a. Προῖτος, filius Abantis, frater Jaſii, & Acriſii, Rex Argivorum. Uxorem habuit Antiam, Al. Antiopem, al. Sthenobœam, ex qua tres filias, al. quatuor genuit. Pulſo Acriſio Regnum occupaſſe fertur, Sed a Perſeo oſtenſo Meduſæ capite in ſaxum converſus eſt. Regnavit annos ſeptendecim, *Euſebio* teſte. Illi Acriſius frater ſucceſſit. *Ovid.* 5. *Met.* & *Barr. l.* 2. *Gen.*

Profanatio, onis, *profanazione*, חלול, Ger. *entweyhung*, Gal. *profanation*, Hiſp. *profanacion*, βεβήλωσις, actus profanandi. *Plin. l.* 16. *c.* 4.

Poſt-

Poſtquam civilium bellorum profanatione meritum eſſe videri civem non occidere. Alii leg. *profano*, ſubintelligendo *ſcelere*. Adde *Tertul. de Idolol. c.* 18.

Profanator, oris, m. *profanatore*. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 178. Cede, profanator Chriſti, jam cede Sabelli.

Profanatus, a, um, *profanato*, βεβηλωθείς. *Stat. 9. Theb. v.* 8. Ergo profanatum Menalippi funus acerbo Vulnere. *Id. l. 3. ſilv. 3. v.* 2. Profanatas inſpectare terras.

Profane, adv. *profanamente*. *Lactant. l. 6. c.* 23. Profane, ac petulanter illudere.

Profanitas, atis, f. *Tertul. de Pal. c.* 2. Ut autumat ſuperiorum profanitas. h. e. veteres auctores profani, ſeu Gentiles.

Profano, as, a. 1. *diſacrare*, *profanare*, חלל, Ger. *entheiligen*, Gal. *prophaner*, Hiſp. *profanar*, βεβηλόω, ex ſacro humanis uſibus promiſcuum facio, polluo, contamino. *Liv. l. 31. c.* 44. Plebs ſcivit, ut dies feſti, ſacra, ſacerdotes, omnia profanarentur. *Ovid. 3. Amor. eleg.* 9. Scilicet omne ſacrum mors importuna profanat. ¶ Significat etiam ante fanum ſtatuere, dedicare, offerre. *Aurel. Victor. de orig. gent. Rom. c.* 6. Patri aram dedicavit, appellavitque Maximam, & apud eam decimam pecoris ſui profanavit. V. in *Profanum* verba *Varronis*, quæ huc maxime faciunt. *Sabinus l. 1. memorabil. apud Macrob. l. 3. Saturn. c.* 6. Ro gello decimam Herculi profanavit.

Profans, tis, particip. a profari. *Petron. in Satyr.* Cum, Delio profante, cæli vertices Idæ trahuntur.

Profanus, a, um, *profano*, חול, Ger. *ungeweihet*, Gal. *prophane*, Hiſp. *profano*, βέβηλος, irreligioſus, non ſanctus, a religione remotus. a *pro*, & *fanum*. *Feſtus* ſic definit: Profanum, quod fani religione non tenetur. Sed *Var. l. 5. de L. L.* profanum explicat, quod eſt ante fanum, his verbis: Profanum eſt, quod ante fanum, ideſt conjunctum fano. Hinc profanatum quod in ſacrario pollutum. ¶ Cæterum ſic dicitur & id, quod nunquam ſanctum fuit, & id, quod ex religioſo, vel ſacro in hominum uſum converſum eſt. *Plaut. Merc.* 5. 3. 17. Nec ſacrum, nec tam profanum quicquam eſt, quin &c. *Cic. 6. Ver.* Cum omnia illa victima ſuo profana feciſſet. *Id. pro Dom.* Si iſta conſecratio legitima eſt, quid eſt, quod profanum in tuis bonis eſſe poſſit? ¶ Non loco ſolum, ſed & perſonis convenit. Nam & profani dicuntur, qui Græcis βέβηλοι, ſive ἀμύητοι, h. e. homines non initiati ſacris, quia nempe talibus pro fano ſolum conſiſtere, non autem fanum ingredi, ac intereſſe ſacris liceret. Vulgo *laicos* vocant, quo vocabulo & *Tertullianus*, aliquæ Patres antiquiſſimi utuntur. *Virg. 6. Æn.* Procul hinc, procul eſte profani. ¶ Dicitur & de rebus, ut Profanus uſus. h. e. communis, vulgaris, non ſanctus. *Plin. l. 15. c.* 30. Adeoque in profanis uſibus pollui laurum, & oleam fas non eſt. ¶ Tranſlate ponitur pro impio, ſceleſto. *Stat. in princ. Theb.* Fraternas acies, alternaque bella profanis decertata odiis. ¶ Item pro imperito homine, quia Muſarum ſacris initiatus non eſt. *Hor. l. 3. carm. od.* 1. Odi profanum vulgus. ¶ *Miſcere ſacra profanis*, eſt confundere fas nefaſque. *Hor. l. 1. ep. 16. v.* 57.

Profaris, vel re, atus ſum, d. 1. *profetizare*, προφημί, proprie eſt ante fari, quod Græci dicunt προαγορεύειν, ideſt futura prædicere. *Ulpian. de Ædil. §. exemplo*, *l.* 1. Si ſervus inter fanaticos non ſemper caput jactaret, & aliqua profatus eſſet. ¶ Frequenter ſumitur pro ſimplici fari, ſive dicere. *Virg. 1. Æn. v.* 561. Tum breviter Dido vultum demiſſa profatur.

Profatum, i, n. effatum, dictum. *Gell. l. 16. c.* 8. Ἀξιώματα Varro alias profata, alias proloquia appellat.

Profatus, us, m. *il parlare*, actus profandi. *Gel. l. 18. c.* 11. Neque dictu, profatuve ipſo tetra, aut inſuaves eſſe. Adde *Stat. l. 5. ſilv. 3. v.* 123. & *Senec. in Apocolac. in carm.*

Profectio, onis, f. *partenza*, πορεία, actus proficiſcendi. *Cic. 1. Phil.* Exponam vobis breviter conſilium & profectionis, & reverſionis meæ. *Cæſ. l. 1. B. C. c.* 27. Profectionem parare.

Profectitius, a, um, ἐπίδοσιμος, quod ab aliquo proficiſcitur, ut Dos profectitia, quæ a parentibus profecta eſt de bonis eorum. *Leg. 5. ff. de jure dotium.*

Profecto, *certamente*, אכן, Germ. *fürwar*, Gal. *certes*, Hiſp. *ciertamente*, ἀληθῶς, certe, ſane, adv. confirmandi, quaſi pro facto. *Cic. pro Flac.* Non eſt ita Judices, non eſt profecto. *Id. Ver.* 4. c. 18. Profecto negare non potes. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 7. Profecto ædepol. *Id. Caſ.* 5. 2. 49. Profecto hercle.

Profectus, us, m. *profitto*, Ger. *zunehmung*, Gal. *profit*, Hiſp. *provecho*, προκοπή, progreſſus in re aliqua, utilitas, quæ ex rei alicujus tractatione provenit. *Quint. l. 10. c.* 2. Sic profectus non a ſummo petitus ſtudiorum fructus ſtudiis uberius. ¶ Profectum facere, eſt proficere. *Plin. in epiſt.* Nec minorem ſub eo præceptore profectum fecit.

Profectus, a, um, partic. a proficiſcor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui, ſicut venæ, & arteriæ a corde tractæ, & profectæ, in corpus omne ducuntur.

Profero, ers, tuli, latum, a. anom. *portar fuori*, הוציא, Ger. *her fur bringen*, Gal. *proferer*, *manifeſter*, Hiſp. *ſacar a fuera*, *manifeſtar*, προφέρω, extra fero, extra porto. *Plaut. Amph.* 2. 2. 138. Tu Theſſala intus pateram profer huc foras. *Cæſ. l. 2. B. C.* Arma, tormentaque ex oppido, ut eſt imperatum, proferant. ¶ Ponitur etiam pro exerere, extrahere. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 50. Ut cuique linguam in tuſſiendo proferat. *Cic. pro Roſc. Amer.* Tu ſeſtertia quinquaginta tria ex arca proferas. ¶ Proferre gradum, & pedem, eſt efferre, exire. *Plaut. Men.* 5. 2. 2. Gradum proferam, progredi properabo. *Hor. de art. poet.* nec deſilies imitator in arctum, unde pedem proferre pudor vetet. ¶ Tranſlate ponitur pro edere, in publicum efferre. *Cic. pro Arch.* Ut nihil poſſint ex his neque ad communem afferre fructum, neque in aſpectum, lucemque proferre. ¶ Item pro protendere, extendere. *Cic. pro Mur.* Fines officiorum Stoici videntur longius protuliſſe, quam natura vellet. *Juſtin. l. 1. c.* 1. Fines imperii tueri magis, quam proferre, mos erat. ¶ Item pro extendere ſecundum tempus, differre, prorogare. *Cic. Att. l.* 13. Quod ſi laxius volent proferre diem. *Id. ibid.* Paulum proferant auctionem. ¶ Item pro palam facere, prodere, vulgare. *Cic. pro Mil. c.* 37. Indicia communis exitii indagavi, pateſeci, protuli, extinxi. *Id. pro Cæl.* In qua domo nihil geritur quod foras proferendum ſit. *Id. de Orat. c.* 34. Proferre in lucem. *Id. Fam.* 15. *ep.* 2. Proferre in medium. ¶ Item pro citare, in medium afferre. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quaſi vere mihi difficile ſit multos nominatim proferre vel tribules, vel vicinos meos. *Id. 2. Phil.* Quid prandiorum apparatus proferam? *Id. 2. de Invent.* Deinde majorum ſuorum beneficia, ſi qua extabunt, proferre. ¶ Item pro producere, *dar in mora*. *Cic. 4. Ver.* Et poſſeſſiones hæreditatum, non ſecundum eos, qui proferrent, &c. ¶ Item pro conferre. *Cic. pro Mur.* Homines tenues unum habent in noſtrum ordinem aut promerendi, aut proferendi beneficii locum. ¶ Item pro oſtendere. *Sen. epiſt.* 52. Hos maxime laudant, quibus ex ſe impetus fuit, qui ſeipſos protulerunt. *Tac. Ann.* 16. *c.* 29. Proferre ingenium. *Sueton. in Ner. c.* 25. Proferre artem. ¶ *Res proferri*, quid ſit, V. Prolatus. ¶ Pro enuntiare, *proferire*. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *ante med.* Plerique extremas ſyllabas non proferentibus, dum priorum ſono indulgent.

Profeſſio, onis, f. *depoſizione*, *deſcrizione*, *il dar in nota*, confeſſio alicujus rei palam facta, cenſus, deſcriptio. *Cic. pro Arch. c.* 4. In tabulis profeſſus eſt, quæ ſolæ ex illa profeſſione obtinent publicarum tabularum auctoritatem. *Id. 5. Ver. c.* 49. Profeſſio eſt agri Leontini ad jugerum triginta millia. *Id. Fam.* 16. *epiſt.* 23. Tu vero conſice profeſſionem, ſi potes; etſi hæc pecunia ex eo genere eſt, ut profeſſione non egeat. *Curt. l. 10. c.* 2. Profeſſionis æris alieni pudorem obſtare. ¶ Eſt etiam ars, ſecta, ſocietas, quam quiſque ſequitur, ſeu profitetur. *Cic. de Orat. c.* 6. Vis Oratoris, profeſſioque ipſa bene dicendi. *Lamprid. in Heliog. c.* 10. Promoturus ultimæ profeſſionis homines. *Velle. l. 2. c.* 87. Candidius timidus, quam profeſſioni ejus, qua ſemper uſus erat, congruebat. *Id. ibid. c.* 89. Nos memores profeſſionis, univerſam imaginem Principatus ejus oculis ſubjecimus. h. e. memores brevitatis, quam initio profeſſi ſumus.

Profeſſor, oris, m. *profeſſore*, ἐπαγγελτήρ, qui publice latetur. Inde qui liberales artes docent, profeſſores, διδάσκαλοι, dicuntur, quia artes illas ſe ſcire, & poſſe tradere publice fatentur. *Plin. l. 3. c.* 53. Diodorus Dialecticæ ſapientiæ profeſſor. *Sueton. de clar. Grammat. c.* 9. Reliquit filium Orbilium, & ipſum Grammaticum profeſſorem. *Quintil. l. 1. c.* 9. Etiam conſummatis profeſſoribus difficile.

Profeſſorius, a, um, ἐπαγγελτικός, quod profitetur, ut Lingua profeſſoria, quæ meritoriam exercet eloquentiam. *Tac. l. 13. Ann. c.* 14. Trunca ſcilicet manu, & profeſſoria lingua.

Profeſſus, a, um, ἐπαγγειλάμενος, partic. a profiteor. *Cic. 2. Tuſc. c.* 4. Ut enim ſi Grammaticum ſe profeſſus quiſpiam barbare loquatur. ¶ Reperitur etiam paſſive pro aperto, manifeſto, *dichiarato*, *manifeſto*. *Ov. 2. Faſt.* Sumunt gentiles arma profeſſa manus. *Juſtin. l. 8. c.* 4. Bœotii orant, ut profeſſum adverſus Phocenſes ducem Græciæ exhibeant. ¶ *Ex profeſſo*, eſt non diſſimulate, & quaſi ex profeſſione. *Quint. l. 12. c.* 1. Ex profeſſo philoſophiam oſtentantibus parum decori ſunt plerique orationis ornatus. *Valer. Max. l. 4. c. 1. n.* 8. Cum ex profeſſo inimicitias cum Scipionibus gereret. ¶ Eodem ſenſu *de profeſſo* dixit *Apul. in Apol.*

Profeſtus, a, um, *non feſtivo*, *di lavoro*, Ger. *werktag*, Gal. *jour ouvrier*, Hiſp. *dia de cuſto*, ἀνέορτος, quod contrarium eſt feſto. Dies profeſti illi erant, qui actionibus hominum profanis, vel privatis, vel publicis, aſſignati fuerant. *Plin. l. 18. c.* 6. Pejorem, qui profeſtis diebus ageret, quod feriatis deberet. *Liv. l. 34. c.* 3. Feſtis, profeſtiſque diebus. ¶ Profeſti dies partim erant faſti, partim nefaſti, partim Senatorii, partim non Senatorii, partim Comitiales, partim non Comitiales. Senatus haberi poterat omnibus diebus profeſtis nefaſtis, ſed non omnibus profeſtis faſtis. Nam ex profeſtis faſtis aliqui Comitiales erant. Illis diebus profeſtis, quibus Senatus poterat haberi, non poterat agi cum Populo; illis, quibus Senatus haberi non poterat, cum Populo agi poterat. Sed non ſemper agebatur. Nam in eorum voluntate poſitum erat, penes quos erat jus Populum congregandi. *Manut. de veter. dier. rationi.*

Proficio, is, eci, ectum, n. 3. *fare profitto*, הועיל, Ger. *zunemmen*, Gal. *profiter*, Hiſp. *approvechar*, ἐπιδίδωμι, procedo, progredior, progreſſum facio. *Cic. pro L. Man.* Et quiſquam dubitabit, quid virtute profecturus ſit, qui tantum auctoritate profecerit? *Id. in Off.* Si modo in Philoſophia aliquid profecimus. *Id. 6. Fam. ep.* 21. Cum conſilio profici nihil poſſit. *Senec. epiſt.* 108. Idem & docenti, & diſcenti debet eſſe propoſitum, ut ille prodeſſe velit, hic proficere. ¶ Ponitur etiam pro prodeſſe. *Ulpian. l. ait Prætor*, *de jurejurando*. Matris igitur jusjurandum paſtui non proficiet. *Plin. l. 28. c.* 17. Adeps e lupæ illitus in his, quæ mompera opus eſt, plurimum proficit. *Cic. 3. Fin.* Multum ad ea, quæ quærimus, explicatio tua iſta profecerit. *Liv. l.* 3. Proficere in ſummam ſpei. *Ovid. 3. de Pont. eleg.* 1. Profectura aliquid tunc tua verba puta.

Proficiſco, is, n. 3. idem ac proficiſcor. *Plaut. Mil.* 4. 8. 19. Obſecro, licet complecti, priuſquam proficiſco?

Proficiſcor, ceris, fectus ſum, d. 3. *andare*, *partirſi*, הלך, Ger. *gehen*, *ziehen*, Gal. *partir*, *aller*, Hiſp. *yr camino*, *andar*, πορεύομαι, eo, vado. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep.* 18. Salvius Oſtiam veſperi navi profectus erat. *Id. 9. Fam. epiſt.* 6. Ex Aſia Romam verſus proficiſci. *Cæſ. l. 7. B. G.* Proficiſci obviam alicui. *Plaut. Amph.* 5. 2. 8. Te gravidam feciſti, cum in exercitum profectus. *Propert. l. 3. eleg.* 21. ad doctas proficiſci cogor Athenas. ¶ Jungitur interdum cum ire, *metterſi in cammino*. *Plaut. Rud.* 3. 6. 8. Etiamne tunc ſedebant, cum ad me profectus ire? Al. leg. *ires*. ¶ Eſt etiam diſcedere, venire de aliquo loco. *Cic. Attic. l. 2. ep.* 23. Calendis Majis de Formiano proficiſcemur. ¶ Tranſlate ſumitur pro pergere, proſequi. *Cic. 5. Verr.* Nunc proficiſcemur ad reliqua. ¶ Item pro incipere. *Cic. pro L. Man. c.* 2. Atque ut inde oratio mea proficiſcatur. ¶ Item pro originem habere. *Cic. 4. Acad.* Pythagorei ex numeri, & Mathematicorum initiis proficiſci volunt omnia. *Id. 5. Fam. epiſt.* 5. Omnia a me in te profecta ſunt, quæ ad tuum commodum, ad honorem, ad dignitatem pertinerent. *Id. Fam.* 13. *ep.* 30. Ab his initiis noſter in te amor profectus.

Profindo, is, fidi, fiſſum, a. 3. *fendere*, κατασχίζω, proſcindo. *Senec. 10. Theb. v.* 506. Quanta pariter cervice gementes profindunt ingrata diu Pangæa juvenci. Alii leg. *proſtringunt*.

Profiteor, eris, eſſus ſum, d. 2. *profeſſare*, *proteſtare*, *confeſſare pubblicamente*, הודה, Germ. *frey*, *offentlich*, *ſagen*, Gal. *dire franchement*, *faire profeſſion*, Hiſp. *confeſſar claramente*, *profeſſar*, ἐπαγγέλλομαι, eſt confiteri ſive affirmare publice, palam, aperte prædicare, jactare, præ ſe ferre. Plus enim eſt profiteri, quam fateri. Fatemur coacti, teſte *Servio*, ſponte, & publice profitemur. *Cic. pro C. Rab.* Quamobrem fateor, atque etiam profiteor, & præ me fero, te &c. *Id. 5. Verr.* Sed me omnium provinciarum defenſorem eſſe profitebor. ¶ Sumitur etiam pro nomen, & bona ſua in cenſum referre; Item publice, & apud acta aliquid ultro denuntiare, ſeu teſtari, *dare in nota*. *Cic. pro Arch. c.* 4. Profeſſus eſt apud Prætorem Q. Metellum. *Id. 5. Verr. c.* 15. Edixerat, ut aratores jugera ſationum ſuarum profiterentur. *Liv. l. 26. c.* 18. Ut, qui ſe tanto imperio dignos crederent, nomina profiterentur. *Curt. l. 10. c.* 2. Ut omnes milites æs alienum profiterentur. ¶ Item pro palam polliceri, ultro offerre. *Cic. pro Roſc. Am.* Et eadem in re operam veſtram profitemini. *Id. in Rull.* Quod ſi vos veſtrum mihi ſtudium ad communem dignitatem defendendam profitemini. ¶ Item pro ſectam, vel artem aliquam, ſeu ſcientiam publice docere. *Cic. de Amic. cap.* 5. Quamobrem quæ diſputari de amicitia poſſunt, ab eis, cenſeo, petatis, qui iſta profitentur. *Id. in Piſon. c.* 29. Profiteri Philoſophiam.

Proflatus, us, m. actus proflandi. *Col. l. 5. c.* 9. Æſtivo proflatu refrigerentur.

Proflatus, a, um, partic. a proflor. Hinc proflatum, more ſubilant. *Plin. l. 34. c.* 9. Mox in proflatum additur tertia portio æris collectanei. V. *Proflo*.

Proflictus, a, um, nom. partic. profligatus. *Gell. l. 15. c.* 5. Res proflictæ, & perditæ.

Profligatio, onis, f. *ruina*, everſio, diſperſio, diſſipatio. *Auſon. periocb.* 2. *Odyſſ.* De contumelia domus, & bonorum profligatione conqueſtus.

Profligator, oris, m. ἀσωτευτής, qui profligat, ſeu profligit, conſumit. *Tacit. Ann. 16. c.* 18. Habebaturque non ganeo, & profligator, ut plerique ſua haurientium, ſed erudito luxu.

Pro-

Profligātus, a, um, *gettato a terra*, ἐκπεπληγμένος, proſtratus, dejectus, afflictus, particip. a profligor, ut Exercitus profligatus, Copiæ profligatæ, &c. V. *Profligo*. ¶ Tranſlate dicitur de eo, quod in peſſima conditione eſt, & redactu ad perniciem, perdito, deſperato. *Cic. pro R. Am.* Et denique omnia ad perniciem profligata, atque perdita. *Id. 2. Ver. c. 3.* Profligata judicia. ¶ Per Metalepſin ſumitur pro eo, quod prope abſolutum eſt. *Cic. l. 12. Fam. ep. ult.* Qui profligato bello, ac pene ſublato renovatum bellum gerere conamur. *Id. 5. Tuſc. c. 6.* Atqui, ſi ita eſt, profligata jam hæc, & pene ad exitum adducta quæſtio eſt. ¶ Item pro ſcelerato, in quo nihil eſt ſalubre, nihil integrum. *Cic. pro Arch.* Nunquam me pro ſalute veſtra in tot, ac tantas dimicationes, atque in hos profligatorum hominum quotidianos impetus objeciſſem. *Cic. 5. Ver. c. 26.* Hæc tu omnium mortalium profligatiſſime, ac perditiſſime cum ſcires.

Proflīgo, as, a. 1. *gettare a terra*, καταβάλλω, ἀνατρέπω, dejicio, ſterno, proſterno, ab antiquo *fligo*. *Cic. pro Rab. Poſth.* Expugnare urbes, acies hoſtium profligare. *Nepos in Pelopid. c. 2.* Ab tam tenui initio tantæ opes ſunt profligatæ. ¶ Tranſlate ſumitur pro mœrore afficere, ad perniciem deducere. *Cic. 2. Catil.* Quanto tandem illum mœrore afflictum eſſe, & profligatum putatis? ¶ Item pro rem cœptam promovere, & prope finem adducere. *Auguſtus in monum. Ancyrano de ſuis geſtis.* Cœpta profligataque opera a patre meo perfeci. *Flor. l. 2. c. 15.* Primo commiſſum bellum, profligatum ſecundo, tertio vero confectum eſt. *Liv. l. 21. c. 40.* Commiſſum, ac profligatum bellum conficere.

Proflīgo, is, xi, ctum, n. 3. καταπνέω, late, ſive multum certo. *Colum. l. 1. c. 3.* Quos hoſtis profligando deſolaſſet agros. Rectius tamen legitur *profugiendo*.

Proflo, as, avi, atum, a. 1. *ſoffiare*, *ſpirare*, ἐκπνέω, flo, efflo. *Val. 6. Argon.* Noctem tartaream proflantes pectore tauri. *Idem lib. 7.* Taurus immani proflavit turbine flammas. ¶ Eſt etiam flando reſolvere. *Plin. l. 34. c. 9.* Maſſa proflatur in primis, mox in proflatam additur tertia portio æris collectanei. ¶ *Proflare pectore ſomnum*, eſt inter dormiendum ex pectore ſonorum flatum emittere. *Virg. 9. Æn. v. 326.* Qui forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore ſomnum. ¶ *Proflare iram*, eſt iram concitare, vehementer commovere, vel flatu iram teſtari, ut ſolent feræ. *Plin. l. 8. c. 4.* Subſiſtere ab olfactu, circumſpectare, iras proflare.

Proflŭens, entis, n. προῤῥέων, quod profluit, partic. a profluo. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1.* Permultis locis aquam profluentem, & eam uberem. ¶ Tranſlate ſumitur pro copioſo. *Cic. 2. de Orat.* Genus orationis liquidum, fuſum, ac profluens. ¶ Uſurpatur etiam nomen ſubſtantivi gen. fœmin. *la corrente*, ῥεῦμα, aqua profluens, fluentum. *Cic. 2. de Inv. c. 50.* In quam conjectus in profluentem deferretur. ſubaudi *aquam*.

Proflŭenter, adv. abundanter. *Cic. 5. Tuſc. c. 18.* Ergo omnia profluenter, abſolute, proſpere. *Gel. l. 14. c. 1.* Hæc nos ſicca & incondita oratione attigimus: At Favorinus ſplendidius, & profluentius exſequebatur.

Proflŭentia, æ, f. *abbondanza*, προῤῥοή, abundantia. *Cic. in Partit. c. 23.* Inanis quædam profluentia loquendi.

Proflŭo, is, xi, xum, n. 3. *ſcorrere*, נזל, Ger. *her fur flieſſen*, Gal. *couler*, Hiſp. *correr mucho*, προῤῥέω, deorſum fluo, longe fluo, abundanter effluo. De omnibus liquidis dicitur. *Cic. 1. de Div.* Si lacus emiſſus lapſu, & curſu ad mare profluxiſſet. ¶ Tranſlate dicitur de oratione. *Auct. ad Her. l. 4.* Cujus ore ſermo melle dulcior profluebat. ¶ Item per tranſlationem ponitur pro devenire, conſequi. *Cic. pro Cæl.* Equidem, ut ad me revertar, ab his fontibus profluxi ad hominum famam.

Proflŭvium, ii, *corſo*, זוב, Ger. *durchlauff*, Gal. *flux*, *coulement*, Hiſp. *fluxo*, καταῤῥοή, fluxio. *Colum. l. 6. c. 26.* Profluvium ſanguinis. *Id. l. 9. cap. 12.* Profluvium alvi. *Celſ. in præfat.* Profluvio laborare. *Plin. l. 7. c. 15.* Profluvium mulierum. *Id. l. 31. c. 12.* Profluvium narium. *Celſ. in præfat. poſt med.* Si corpus profluvio laborat. *fluſſo*.

Proflŭvius, a, um, profluens, labilis. *Cæcil.* apud *Priſcian. l. 6. pag. 699. Putſch.* Ita ne Antipho inventus profluvia fide? itan' eſt immemoris?

Proflŭus, a, um, *che ſcorre*, ἀείῤῥους, quod profluit, ut Profluus amnis, qui perpetuo fluit. *Plin. l. 19. c. 4.* Si contingat profluo amne. *Colum. lib. 8. cap. 17.* Quæ profluo receſſu nunquam deſtituitur. *Sidon. l. 4. ep. 23.* Lacrymæ profluæ.

Profōre, profuturum eſſe. *Hor. l. 1. ep. 8.* Fugiam, quæ profore credam.

Praſtringo. V. Profindo.

Profŭgio, is, ugi, *fuggire lungi*, נס, Germ. *entflieben*, Gall. *s'enfuir loin*, *echapper*, Hiſp. *huir lexos*, ἀποφεύγω, procul fugio, aut quantum poſſum inde fugio. *Cic. de Am.* Hic itaque amentia quæſtione nova perterritus in Aſiam profugit. *Id. 1. Offi.* A negotiis publicis ad otium profugere. *Cur. l. 10. c. 2.* Nos ſervi quidem uno grege profugiunt dominos.

Profugium, ii, *rifugio*, καταφύγιον, illud, quo quis in periculis velut ad portum quendam profugit. *Cic. 1. Tuſc. c. ult.* Portum potius paratum nobis, & profugium putemus. Afferuntur & alia ex eodem *Cic.* loca, ut *pro Cæcin. c. 34. Fam. 3. ep. 13.* &c. ſed ubique alii *perfugium* reponunt.

Profŭgus, a, um, *fuggitivo*, נד, Ger. *flüchtig*, Gal. *fuyard*, Hiſp. *retraido*, αὐτόμολος, qui longe aliquo fugit, procul a finibus ſuis vagans, quaſi porro fugatus. *Liv. l. 34.* Annibal patria profugus pervenerat ad Antiochum. *Plin. l. 7. c. 28.* Hic ab Annibale captus, his vinculorum ejus profugus. ¶ Interdum ſumitur pro errante, ſeu pro eo, qui diverſa petit loca, etiam non fugatus, ut profugi Scythæ, quia crebro domicilia mutant. *Hor. lib. 1. carm. od. 35.* Te Dacus aſper, te profugi Scythæ, &c.

Profundātus, a, um, fundatus. *Plaut. Mil. 3. 3. 43.* Nunc hæc carina ſatis profundata bene, & ſtatuta eſt.

Profunde, adv. *profondamente*, βαθέως. *Plin. l. 8. c. 42. de equis.* Quo quis [illegible], eo profundius nares mergit.

Profundĭtas, atis, *profondità*, βαθύτης, altitudo, vorago. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6.* Corporum tres ſunt dimenſiones, longitudo, latitudo, profunditas. Adde *Vopiſc. in Saturnin. c. 8.*

Profundo, is, udi, uſum, a. 3. *ſpargere largamente*, שפך, Ger. *auſſgieſſen*, Gal. *epandre*. Hiſp. *derramar*, προχέω, extra fundo, large fundo. *Cic. in Somn.* Quem ut vidi, equidem vim lacrymarum profudi. *Id. pro Cluent. c. 6.* Sanguinem ſuum profundere omnem cupit. ¶ Tranſlate ſumitur pro edere, emittere, proferre. *Cic. 4. Acad.* Res jam univerſas profundam. *Id. 2. de Orat.* Quod ſe univerſum profundat, & quod totum repente evolet. *Id. in Piſon.* Odium incluſum in aliquem profundere. ¶ Item pro prodigere, immoderate inſumere, ducta Metaphora ab aqua, quæ profunditur ex vaſis. *Cic. in Catil. 2. c. 5.* Patrimonia ſua profuderunt, fortunas ſuas abligurierunt. ¶ *Verba profundere ventis*, eſt fruſtra loqui. *Lucret. lib. 4.* ¶ *Profundere vires animi*, eſt omnes nervos intendere, & omnem ingenii vim applicare. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Et omnes profudi vires animi, atque ingenii mei. ¶ *Vitam profundere*, eſt mori. *Cic. 1. Off.* Qui non modo pecuniam, ſed etiam vitam profundere pro patria parati eſſent. ¶ *Profundere ſe totum in aliquem*, eſt omni ſtudio fovere. *Id. Att. l. 7.*

Profundum, i, *profondità*, idem eſt ac profunditas, ſed multo latinius. *Cic. 4. Acad.* Natura veritatem in profundo abſtruſit. ¶ Speciatim ſumitur pro mari. *Ovid. 17. Epiſt.* Frigora ne poſſim gelidi ſentire profundi. *Val. 3. Arg.* Pater profundi, ideſt Neptunus. *Silius l. 10. v. 591.* Thuſci ſtagna profundi. h. e. Traſymenus lacus.

Profundus, a, um, *profondo*, עמוק, Ger. *tieff*, Gal. *profond*, Hiſp. *profundo*, βαθύς, quod deorſum magnam habet altitudinem, a *porro*, longe, & a *fundus*. *Cic. pro Planc. c. 6.* Si campus, atque illæ undæ Comitiorum, ut mare profundum, & immenſum, ſic effervescunt quodam quaſi æſtu. *Id. pro Sext. c. 43.* Profundiſſimus gurges. *Tacit. in Agric. c. 25.* Profunda montium, & ſilvarum. *Solin. c. 29.* Urſi villis profundioribus. ¶ Quandoque ſumitur pro alto, ſeu ſublimi. *Virg. 1. Æneid.* Maria, ac terras, cœlumque profundum. ¶ Tranſlate capitur pro ingenti, immenſo. *Cic. in Piſon.* Cum partem ejus prædæ profundæ libidines devoraſſent. *Sall. in Jug. cap. 81.* Profunda avaritia. *Id. 4. Hiſt.* Profunda cupido imperii. *Sueton. in Vitell. c. 7.* Profunda gula. ¶ *Horat. l. 4. od. 2.* Immenſuſque ruit profundo ore. h. e. reſonanti, & magnifico. ¶ Profunda nox dicitur nox media, & ſilens, & valde obſcura. *Vir. 4. Æn.* Sic profundæ tenebræ, apud *Gel. l. 6. c. 4.*

Profūſe, adv. καταχεχυμένως, effuſe, abundanter. *Liv. l. 10. c. 36.* Hinc ipſe minitans obſtitit profuſe tendentibus in caſtra. *Salluſt. in Catil. c. 13.* Profuſius quæſtui deditus. *Sueton. in Aug. c. 75.* Profuſiſſime celebrare dies feſtos.

Profūſio, onis, f. effuſio, prodigentia. *Vitruv. in præfat. l. 10.* Infinitæ ſumptuum profuſiones. *Celſ. l. 7. c. 21.* Sanguinis profuſio. *Id. l. 2. c. 7.* Profuſio alvi.

Profūſor, oris, m. prodigus, qui profundit. *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 24.* Diſpenſatorem bonitatis, non profuſorem.

Profūſus, a, um, *ſparſo*, κατακεχυμένος, large fuſus, partic. a profundor. *Cic. 2. Fin.* Ita multo ſanguine profuſo, in lætitia, & in victoria eſt mortuus. ¶ Item copioſus, extenſus. *Pallad. l. 4. tit. 13. de equis.* Aures breves, & argutæ, coma & cauda profuſiore. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſupra modum ſumptuoſo. *Cic. pro Mur. c. 36.* Non amat profuſas epulas; ſordes, & inhumanitatem multo minus. *Sall. in Catil.* Alieni appetens, ſui profuſus, ardens in cupiditatibus. *Sueton. in Veſpaſ. c. 7.* Comiſſationes cum profuſiſſimo quoque extendebat. ¶ Item pro abundante, immoderato. *Cic. 1. Off.* Ipſumque genus jocandi non profuſum, neque immoderatum, ſed ingenuum, & facetum. ¶ Item pro abjecto, & jacente. *Pacuv. apud Priſ.* Profuſus, ſqualens, ſordidus, ab omnibus derelictus.

Progemmo, as, a. 1. *germogliare*, ἐξοφθαλμίζω, gemmas emitto. *Col. l. 4. c. 27.* Si palmis incipientibus, progemmantibuſque ſoſſorem immiſeris.

Progĕner, eri, m. *biſgenero*, διγαμβρός, neptis vir comparatione avi, & aviæ, cui reſpondet proſocer, & proſocrus. *Modeſtin. l. 4. Dig. de gradib. & affin.* Socer magnus dicitur uxoris meæ avus, ego illius ſum progener. Item proſocrus mihi uxoris meæ avia eſt: ego illius ſum progener. *Sueton. in Aug. c. 19.* Luciique Pauli progeneri ſui. Erat autem L. Paulus maritus Juliæ, quæ ex Julia Auguſti filia nata erat. Perperam igitur ex hoc Suetonii loco Lexicographi quidam afferunt, progenerum accipi pro patre generi.

Progenerātio, onis, f. idem ac generatio. *Plin. l. 8. c. 43.* Opera ſine dubio generi mirifica, arandi quoque, ſed mularum maxime progeneratione.

Progenĕro, as, a. 1. idem ac genero. *Horat. l. 4. od. 4.* Nec imbellem feroces Progenerant aquilæ columbam. Adde *Plin. l. 11. c. 16.*

Progenies, ei, f. 5. *ſtirpe*, מולדת, Germ. *geſchlecht*, Gall. *lignee*, *race*, Hiſp. *caſta*, *linage*, γενεά, genus, familia, a *progignendo*. *Cic. 9. Phil.* Quæ multos per annos progeniem ejus honeſtaret. *Nepos in Ageſil. c. 1.* Qui principes ex progenie Herculis. ¶ Item ipſi liberi. *Cic. 1. Tuſc. c. 35.* Priamum tanta progenie orbatum. ¶ Tranſlate *Colum. l. 3. c. 9.* Vitis progenies.

Progenĭtor, oris, *avo*, προγεννήτωρ, avus. *Ovid. 11. Met. v. 324.* Ex forti genitore, & progenitore Tonante eſſe ſatam.

Progenĭtus, a, um, *nato*, *generato*, *prodotto*, genitus, procreatus, natus. *Claudian. de IV. conſul. Honor. v. 148.* Nec te progenitum Cybeleius ære canoro Luſtravit Curetes. *Pallad. in Jan. tit. 15.* Arbores ex pomis ſponte progenitæ.

Progermĭno, as, n. 1. idem ac germino. *Col. l. 4. c. 10.* Antequam ſurculus progerminet.

Progĕro, is, eſſi, eſtum, a. 3. *portar fuori*, ἐκκομίζω, extra gero, effero. *Plin. l. 11. cap. 18. de apibus.* Defunctas progerunt, funerantiumque more comitantur exequias. *Id. l. 18. c. ult.* Formicæ concurſantes, aut ova progerentes.

Progeſto, as, a. 1. progero. *Apul. 6. Mileſ. ſub fin.* Sinu ſerico progeſtans nucleos.

Progigno, is, a. idem ac gigno. *Cic. 3. Offic.* Ut enim cæteri ex patribus, ſic hic, qui illud lumen progenuit, ex filio eſt nominandus. *Id. 1. Divin. cap. 65.* In ſeminibus vis ineſt earum rerum, quæ ex his progignuntur. *Lucret. l. 4. v. 671.* Quæ penetrata queant ſenſum progignere acerbum. Ubi quidam minus recte leg. *propangere*, h. e. impellere, impingere, a *pango*.

Prognare, adv. aperte. *Feſt.* in *Gnarus*.

Prognarĭter, adv. γνωρίμως, audacter, ſtrenue. *Plaut. Perſ. 4. 4. 39.* Ago, indica prognariter. Al. leg. *prognaviter*, Alii *pergnaviter*.

Prognatio, onis, f. *naſcimento*, nativitas. *Martian. Capell. l. 6. pag. 210.* Oppidum Calydon, Diomedis Tydeique prognatione notiſſimum.

Prognātus, a, um, n. t. a. *oriundo*, ἀπόγονος, originem trahens, oriundus, deſcendens ab aliquo, partic. a *pro*, & *naſcor*. Proprie dicitur, non de filio, ſed de nepote, reſpectu avi, aut proavi, aut alius ex majoribus. *Cic. 3. Tuſc.* Qualis enim tibi ille videtur Tantalo prognatus, Pelope natus? ¶ Sumitur etiam pro nato, & de filio dicitur. *Liv. l. 1.* Poſt centeſimum fere annum, quam Romulus Deo prognatus, Deus ipſe tenuerit Regnum.

Progne, f. 1. πρόκνη, Pandionis Athenienſium Regis filia, & ſoror Philomelæ, quæ Tereo Thracum Regi matrimonio juncta, Itym illi peperit. Hæc cum deſiderio videndæ ſororis teneretur, exoravit virum, ut Athenas profectus, Philomelam ad ſe duceret. Qui mandata peragens, adventum Philomelæ a Pandione impetravit. Verum cum in itinere eſſet, in libidinem virginis exardens, quamvis repugnantem compreſſit, &, ne facti obſcœnitatem exprimere poſſet, linguam ei abſcidit, & ſervo in vinculis cuſtodiendam tradidit, reverſuſque ad uxorem maris naufragio periiſſe ſimulavit. Philomela interim tædio carceris affecta, rem omnem, uti geſta fuerat, acu in tenuiſſima tela depinxit, hanc ancillæ Prognes clam deferendam tradidit. Progne, re intellecta, ac diſſimulato ad tempus dolore, poſtquam Orgiorum dies advenit, thyrſis, & pellibus pro more inſtructa, ſororem adiit, eamque, eodem indutam habitu, ad regiam duxit. Hic, communicato conſilio, veluti furiis agitata, arreptum Itym filium interfecit, viroque domum redeunti epulandum appoſuit. Qui tandem, re cognita ex pueri capite, quod Progne ſub finem cœnæ per ſororem afferendum curavit, dum fugientem uxorem furibundus perſequitur, mutatam Deorum commiſeratione in hirundinem vidit, quæ conſuetudinem habitandi intra hominum tecta ſemper ſervavit: ipſe in upupam converſus eſt, ideoque militarem criſtam adhuc in capite gerit, & quaſi adhuc filium quæritans, clamat, πῶ, πῶ, quod ſignificat, *ubi*, *ubi*.

Digitized by Google

ubi. Itys autem in Phaſianum mutatus eſt, quæ avis frequens eſt juxta Phaſim fluvium in Colchis: at Philomela in avem ſui nominis, quæ ne nunc quidem ceſſat deflere cantu dulciſſimo injuriam, quem paulo ante elinguis promere non poterat. *Ovid. 6. Met. in fin.*

Prognoſticon, n. *prognoſtico*, προγνωστικόν, rei futuræ ſignum, e προγινώσκω, præſcio, præcognoſco. Unde *Hippocratis Prognoſtica*, quibus facile ægrotorum ſalus, vel mors a Medicis prædici ſolet. *Cic. 1. de Div. c. 8.* Atque his rerum præſenſionibus prognoſtica tua referta ſunt.

Programma, atis, n. πρόγραμμα, *editto*, ſcriptura, ſeu tabula publice expoſita, quæ Princeps aliquid edicit. *Vulcat. in Avid. Caſſ. c. 6.* Edici juſſit, & programma in parietibus figi. Adde *l. 3. Cod. de leg. & conſtit. Princ.*

Progravе, vel procraxe, pro progravisse, hoc eſt indicaſſe, effutiiſſe, ab aoriſto 1. ἔκραξα verbi κράζω, *clamo*. *Lucret. l. 5. v. 1158.* Quippe ubi ſe multi per ſomnia ſæpe loquentes, Aut morbo delirantes procraxe ferantur, Et celata diu in medium peccata dediſſe. Alii leg. *protraxe* pro protraxiſſe, a protraho, palam traho, palam expono.

Progredior, eris, eſſus ſum, d. 3. *andare innanzi*, *avanzarſi*, *inoltrarſi*, עבר, Ger. *her fur gehen*, Gal. *aller avant*, Hiſp. *yr adelante*, ἐπαναβαίνω, ultra procedo. *Cic. 1. Offic.* Atque ut regredi, quam progredi mallent. *Id. de Senect.* Ætate progreſſus. *Id. 5. Fin.* Ætate progrediente. *Id. 1. Fin.* Cum uſus progrediens familiaritatem effecerit. *Liv. l. 7.* Romani alacres ab ſtatione obviam militi ſuo progreſſi. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſermonem extendere. *Cic. 5. Verr.* Veruntamen progrediar longius. ¶ *Digitum non progredi*, proverbialis quædam formula, pro ne minimum quidem. *Cic. 4. Acad.* Quibus concedis, digitum progredi non poſſunt. ¶ Significat etiam proficere, *far profitto*. *Cic. 4. Fin. c. 23.* progredi in virtute.

Progreſſio, onis, f. *progreſſo*, πρόβασις, actus progrediendi, proceſſus. *Cic. 4. Fin.* Atque ab his initia profecti omnium virtutum & originem, & progreſſionem perſecuti ſunt. *Id. 3. Off. c. 3.* Progreſſio diſcendi.

Progreſſus, us, m. idem ac progreſſio. *Cic. 1. Off.* Earumque progreſſus, & quaſi anteceſſiones non ignorat. *Id. 5. Phil. c. 7.* Progreſſus ætatis. ¶ Tranſlate accipitur pro fructu, quem rei alicui operam dantes facimus. *Cic. 4. Tuſc.* Philoſophiæ ipſius principes nunquam in ſuis ſtudiis tantos progreſſus ſine flagranti cupiditate facere potuiſſent. *Id. 1. de nat. Deor.* Qui tantos progreſſus habebat in Stoicis.

Progubernator, oris, m. qui gubernatoris vices gerit. *Cæcil. apud Non. c. 13. n. 17.* Qui progubernatur prope evertit Proiumiam. Al. leg. *pro gubernatore ſe gerens*.

Progymnaſta, æ, m. qui ante alium exercetur, qui præit exercitatione. *Sen. ep. 84.* (al. 83.) Progymnaſtas meos quæris. Alii leg. *progymnaſtes* eodem ſenſu.

Proh. V. Pro.

Prohibeo, es, bui, bitum, a. 2. *proibire*, *vietare*, כלא, Germ. *verbieten*, Gall. *defendre*, Hiſp. *vedar*, κωλύω, εἴργω, veto, procul teneo, averto, impedio, ne quid fiat, quaſi porro habeo. Differunt *prohibeo*, & *veto*, quod *prohibere* eſt avertere, & impedire dictis, vel factis, ne quid fiat: *vetare* eſt dictis reſiſtere. *Plaut. Curc. 1. 1. 33.* Nemo hic prohibet, nec vetat. ¶ Conſtruitur cum acc. *Cic. 2. Catil.* Aut motus ejus omnes, conatuſque prohibebit. *Id. 1. de nat. Deor.* Eamque vim obtinere recta imperantem, prohibentemque contraria. *Id. 4. Verr.* Qui cum a Prætore prohiberentur, a quatuor Quæſtoribus impedirentur. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. a, vel ab. *Caſ. l. 1. B. G.* Se ſe depopulatis agris non facile ab oppidis vim hoſtium prohibere. ¶ Vel cum acc. perſonæ, & abl. ſine præp. *Cic. 3. Off.* Uſu vero urbis prohibere peregrinos ſane inhumanum eſt. *Id. pro L. Man.* Erit humanitatis veſtræ magnum eorum civium numerum calamitate prohibere. *Id. 5. Verr.* Equitem R. ſeitote biduum cibo, tectoque prohibitum. ¶ Vel cum acc. perſonæ, & ablat. rei cum præp. a, vel ab. *Cic. 6. Verr.* Quod prædones procul ab inſula Sicilia prohibuiſſet Verres. *Caſ. l. 2. B. Gall. c. 28.* Finitimis imperavit, ut ab injuria & maleficio ſe, ſuoſque prohiberent. ¶ Vel cum acc. & dat. *Plaut. Curc. 5. 2. 7.* Parentesne meos mihi prohibeas? *Cic. in Fam.* Hunc enim reditum ad Antonium prohiberi negabant oportere. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. 3. Off.* Mala etiam, qui peregrinos urbibus uti prohibent. *Id. in Fam.* Plura ſcribere fletu prohibeor. ¶ Vel cum conjunctivo, & partic. ne, vel *quominus*. *Cic. 1. Verr.* Quod & potuiſſi prohibere, ne fieret, & debuiſti. *Id. l. 12. Fam.* Hiemem credo adhuc prohibuiſſe, quominus de te certum haberemus, quid ageres. ¶ *Voce aliquem prohibere*, eſt impedire, ne quis loquatur. *Cic. pro Lig.* Et nos jacentes ad pedes ſupplicem voce prohibebis? ¶ *Quod Dii prohibeant*, locutio fuit, quam in re aut tetra, aut crudeli, aut impendente periculo uſurpare ſolebant, Deos ſcilicet obteſtantes, ut peſtem a ſe arcerent, vel incommodum propulſarent. *Cic. pro R. Am.* Dii prohibeant, ut hoc, quod majores conſilium publicum vocari voluerunt, præſidium ſectorum exiſtimetur. ¶ *Prohibeſſim*, is, it, pro *prohibuerim*, is, it, *Id. 3. de Leg. c. 3. Plaut. Pſeud. & Cato de R. R. c. 151.*

Prohibitio, onis, f. *proibizione*. *Quint. l. 9. c. 2. a princip.* Quamquam illa non pœna, ſed prohibitio ſceleris fuit.

Prohibitor, oris, m. *proibitore*, qui prohibet, *Arnob. l. 7.* Æſculapius valetudinum propulſator, prohibitor, extinctor. A lde *Apul. de Deo Socrat.*

Prohibitorius, a, um, adject. *proibitivo*, ad prohibendum inſerviens. *Plin. l. 10. c. 14. de olivis ave.* Quidam clamatoriam dicunt, Labeo prohibitoriam. *Ulpian. l. Ait Prætor, ff. de arb. cæd.* Edictum prohibitorium.

Prohibitus, a, um, nom. particip. *impedito*, *proibito*. *Cic. Verr. 3. c. 24.* Eques Rom. biduum tecto ciboque prohibitus.

Prohinc, adv. igitur, ergo, proinde. *Apul. l. 3. Metam.* Prohinc tormentis veritas eruenda. *Id. l. 5.* Prohinc cubiculo te refer.

Projecte, adverb. abjecte, cum contemptu, ſine cura. *Tertul. de Pudic. c. 13.* Apoſtolus vero eam ſceleratam libidinem tam projecte ignoviſſet?

Projectio, onis, f. πρόβολή, actus projiciendi, extenſio. *Cic. in Orat. c. 18.* Brachii projectio in contentionibus, contractio in remiſſis.

Projectitius, a, um, expoſitus. *Argum. Ciſtell. Plauti, quod quidam Sidonio tribuunt.* Lemnique natam deſpondit adoleſcentulo amore capto illius projectitiæ.

Projecto, as, freq. a *projicio*. *Plaut. Bacch. 3. 3. 38.* Etiam ne ultro tuis me projectas probris? id eſt injuriis afficis. Alii leg. *prolectas*.

Projectorius, a, um, adject. ejiciendi vim habens. *Theodor. Priſcian. de diæta, c. 13.* Projectoriam vim participare. *Æmil. Macer. 4. c. 1.* Herbæ projectoriæ virtutis.

Projectura, æ, προβολή, corona, ſeu prominentia, & velut ſupercilium quoddam parietis, arcendis ſtillicidiis inventum. *Vitr. l. 2. c. 8.* Habeantque projecturas coronarum.

Projectum, i, n. προβεβλημένον, pars domus prominens, ut mænianum, aut podium penſile, unde aſpectus eſt in vicos, & plateas. *Javolen. leg. 242. ff. de verb. ſignif.* Inter projectum, & immiſſum hoc intereſſe, ait Labeo, quod projectum eſſet id, quod ita proveheretur, ut nuſquam requieſceret, qualia mæniana, & ſuggrundæ eſſent; immiſſum autem, quod ita fieret, ut aliquo loco requieſceret, veluti tigna, trabes, quæ immitterentur. V. *Projectus*.

Projectus, us, m. idem ac projectio. *Plin. l. 17. c. 21.* Omnium, quæ projectu frontis ita diffunduntur, &c. Adde *Lucret. l. 3. v. 1021.*

Projectus, a, um, *gittato*, προβληθείς, προβεβλημένος, partic. a projicior. *Hor. l. Epod. od. 6.* Tu, cum timenda voce complesti nemus, Projectum odoraris cibum. ¶ Sumitur etiam pro abjecto. *Silius l. 10.* Per medios agitur projecto lucis amore. ¶ Item pro porrecto, extenſo. *Cic. de Orat. l. 3. c. 59.* Brachium procerius projectum, quaſi quoddam telum orationis. ¶ Projecta ædificia quid ſint, & quomodo differant ab immiſſis, V. *Projectum*. ¶ Item projectus capitur pro proſtrato, jacente. *Cic. 1. de Div.* Simonides ignotum quendam projectum mortuum cum vidiſſet, humavit. ¶ Item pro expoſito. *Plaut. Ciſt. 1. 2. 5.* Parvulam puellam projectam ex angiportu ſuſtuli. ¶ Tranſlate ſumitur pro effrænato, immoderato, ad omnia progrediente. *Cic. pro Dom. c. 44.* Videte hominis intolerabilem audaciam cum projecta quadam, & effrænata cupiditate. *Id. Verr. 3.* Ad audendum projectus. *Tacit. 5. hiſt. c. 5.* Projectiſſima ad libidinem gens. ¶ Item contemptus, vilis, abjectus. *Tacit. 1. Ann. c. 42.* An appellem cives, quibus tam projecta ſenatus auctoritas? *Id. 3. Ann. c. 65.* Etiam illum, qui libertatem publicam nollet, tam projectæ ſervientium patientiæ tædebat. *Prudent. periſteph. 14. v. 153.* Quid eſſe vobis æſtimem projectius?

Projicio, is, ieci, jectum, a. 3. *gettare*, *gettare lungi*, ירה, Ger. *hinweg werfen*, Gall. *jetter*, Hiſp. *echar*, *arrojar*, ἀποβάλλω, idem ac jacio, vel procul jacio, abjicio. *Virg. 6. Æneid.* Projice tela manu. *Cic. 1. Tuſc. c. 43.* Durior Diogenes, & id quidem ſentiens, ſed ut Cynicus aſperius, projici ſe juſſit inhumatum. *Caſ. l. 3. B. C.* Atque arma projicere juſſit. *Virg. Æn. 12. v. 255.* prædamque ex unguibus ales projecit fluvio. *h. e.* in fluvium. ¶ Item pro extra jacere, ejicere. *Cic. in Catil. 2. c. 1.* Quod tantam peſtem evomuerit, foraſque projecerit. *Id.* Quid ſi eum ex urbe projeceris? ¶ Item pro proſternere, ut Projicere ſe ad pedes. *Caſ. l. 1. B. G.* Qui cum eum in itinere conveniſſent, ſe ſeque ad pedes projeciſſent. ¶ Item pro effundere. *Hirt. l. 4. bell. Alex.* Ut lacrymas, quas in colloquio projecerat, &c. *Senec. epiſt. 10.* Repeto memoria, quam magno animo quædam verba projeceris: gratulatus ſum mihi, & dixi, non e ſummis labris iſta venerunt, habent hæ voces fundamentum. ¶ Item pro porrigere, extendere. *Cic. in Top. c. 4.* Quantum parietis communis tegendi cauſa tectum projiceretur. ¶ Tranſlate capitur pro relinquere, omittere. *Caſ. l. 1. B. G.* Ut patriam virtutem projeciſſent. *Horat. de ar. poet. v. 97.* Projicit ampullas, & ſeſquipedalia verba. h. e. verborum magnificentiam abjicit, & humili ſermone utitur. ¶ Item pro exerere, oſtendere. *Cic. 2. Fin.* Quod ſtuprum, quæ libido non ſe proripiet, ac projiciet? ¶ Item pro animum deſpondere, ſeu demittere. *Cic. Att. l. 9.* Primæ movent, & rogant, ne me projiciam. ¶ Item proſtrare, vel exponere. *Stat. 1. Theb. v. 388.* hic artus imbri, ventoque rigentes Projicit.

Proin, adv. idem ac proinde. *Ter. Eun. 1. 2. 51.* Proin tu, dum eſt tempus, etiam atque etiam cogita.

Proinde, adv. *perciò*, *per la qual coſa*, לכן, Germ. *darumb*, Gall. *partant*, Hiſp. *por eſto*, τοιγαροῦν, ideo, ideoque, propterea, quapropter, ex pro, & inde. Semper dependet ex ſuperiore ſententia. *Cic. l. 12. Fam. ep. 6.* Proinde fac, magnum animum habeas. ¶ Ponitur aliquando pro adverbio ſimilitudinis, eandemque ſignificationem habere videtur, ac perinde, variiſque particulis jungitur. *Cic. pro Dom.* Proinde quaſi iſti aut de Cn. Pompejo aliter, atque ego exiſtimo, ſentiant. *Tacit. Ann. 12. c. 60.* Decreta eorum proinde haberi juſſerat, ac ſi Magiſtratus Romani conſtituiſſent. *Id. 1. hiſt. c. 30.* Proinde a nobis donativum ob fidem, quam ab aliis pro facinore accipietis. *Terent. Phorm. 2. 3. 55.* Proinde expiſcare, quaſi non noſſes.

Proilium, ii, pro prœlium quidam legunt apud *Plaut. Men. 1. 3. 3.*

Prolabor, eris, lapſus ſum, d. 3. *traſcorrere*, נפל, Germ. *nider fallen*, Gall. *gliſſer*, *tomber*, Hiſp. *caer*, *deſlizar*, προολισθαίνω, ultra labor. *Cic. 2. de nat. Deor. ex Poeta.* At canis ad caudam ſemper prolabitur Argo. ¶ Sumitur etiam pro cadere. Hinc prolabi dicuntur, qui veſtigio in loco lubrico poſito procidunt, aut ægre ſe ſuſtinent. *Liv. l. 5.* Traditur memoriæ prolapſam cecidiſſe. *Id. l. 27. c. 38.* Prolabi per caput. ¶ Tranſlate accipitur pro longius oratione provehi, ſeu excurrere. *Cic. pro Cæc.* Tamen me longius prolapſum eſſe, quam ratio veſtri judicii poſtularet. ¶ Item pro ſenſim ad rem aliquam accedere. *Cic. 1. de Leg.* Libenter ad iſtam orationem tecum prolaberer. *Senec. Controverſ. 15.* Eo jam prolapſi ſunt mores. *Liv. l. 30.* Prolabi in miſericordiam. *Tacit. 2. Ann. c. 10.* Paulatim ad jurgia prolapſi. ¶ Item errare, falli. *Cic. pro Quint.* Fore, ut in multis rebus timore prolaberer. *Id. Att. l. 1. ep. 17.* Se cupiditate prolapſos nimium magno conduxiſſe.

Prolapſio, onis, f. *lo sdrucciolare*, actus prolabendi. *Cic. pro Cal. c. 17.* Quibus illa inſiſtere, aut ingredi ſine caſu aliquo, aut prolapſione vix poſſet.

Prolapſus, a, um, particip. *caduto*, προολισθείς. *Virg. 2. Æn. v. 555.* prolapſa videt Pergama.

Prolatatio, onis, f. dilatio, *dilazione*. *Tac. l. 3. hiſt. c. 82.* Sed omnem prolatationem ut inimicam victoriæ ſuſpectabant.

Prolatatus, a, um, dilatus, protractus, extenſus, partic. a prolator. *Tac. l. 13. Ann. c. 34.* Prolatatum inter Parthos, Romanoſque de obtinenda Armenia bellum acriter ſumitur.

Prolatio, onis, διάθεσις, extenſio, protenſio. *Liv. l. 31. c. 5.* Et prolationem finium, victoriamque, & triumphum portendi. ¶ Sumitur etiam pro dilatione. *Cic. pro Rab. perduell. c. 3.* Cum alteri ad prolationem judicii biduum quæreretur. *Id. Attic. 7. ep. 12.* Nec eum rerum prolatio, nec Senatus diſceſſus tardabit. *ſoſpenſione de' publici affari*, *tempo di ferie*. V. *Prolatus*. *Plaut. Mil. 2. 2. 95.* Trecentæ poſſunt cauſæ colligi: non domi eſt, abiit ambulatum, dormit; quantumvis prolationum. ¶ Item narratio, expoſitio. *Cic. in Orat.* Commemoratio antiquitatis, exemplorumque prolatio.

Prolato, as, a. 1. *dilatare*, *ampliare*, πλατύνω, dilato, extendo. *Col. in praf. l. 1.* Quibus diuturna promittente pace prolatare licuit rem ruſticam. ¶ Eſt etiam producere ſecundum tempus, differre, protrahere. *Cic. in Catil. 4. c. 3.* Id opprimi ſuſtentando, ac prolatando nullo pacto poteſt. *Sall. in Catil.* Dubitando, & dies prolatando. *Tac. l. 6. c. 42.* Sed ubi diem ex die prolatabant. *Id. annal. 11. c. 37.* Prolatare vitam. *Liv. l. 21. c. 5.* Nihil prolatandum ratus.

Prolatus, us, m. prolatio. *Tertul. adverſ. Valentinian. c. 33.*

Prolatus, a, um, nom. ex partic. expoſitus, allatus, allegatus. *Cic. 2. Div. c. 66.* Multa ſunt ex Hiſtoriis prolata ſomnia. *Id. Attic. l. 10.* Prolatus de te rumor. *Ter. Hec. 1. 2. 80.* Non eſt opus prolato. ¶ Item valde commotus, *traſportato*. *Lucan. l. 2.* Cæſar calida prolatus ab ira. ¶ Item dilatus, productus. *Id. Q. Fr. l. 4. epiſt. 8.* Prolatæ res, ad interregnum comitia adducta. *Lucanus* (ſeu quis alius auctor eſt) *Paneg. ad Piſon. v. 73.* ſi quando, judice feſſo, Turbida prolatis tacuerunt jurgia rebus. *in tempo di ferie*. res enim proferri, eſt juſtitium indicere, & a foro, & publicis muneribus ceſſare. Jocoſe *Plaut. Capt. 1. 1. 10.* Ubi res prolatæ ſunt, cum rus homines eunt, ſimul prolatæ res ſunt noſtris dentibus. *Manut.* trahit huc locum *Cic. pro Mur. c. 13.* ſed ibi *res prolatæ* ſu-

mun-

Digitized by Google

natur pro expoſitis, & in publicum productis : alludit enim ad faſtos, quos Cn. Flavius ſingulis diebus ediſcendos populo propoſuerat, cum antea arcani eſſent.

Prolectibilis. V. Plectibilia.

Prolecto, as, a. 1. *allettare*, *luſingare*, ἐνάγω, illecto, allicio, a *lacio*, quod notat blanditiis trahere. *Cic. pro Flacc. c.* 8. Egentes, & leves ſpe largitionis, & viatico publico, privata etiam benignitate prolectet.

Prolepſis, is, f. πρόληψις, figura rhetorica, alio nomine occupatio, anticipatio, præſumptio. *Aſcon. Pedian.*

Proles, is, f. *prole*, ילד, Ger. *geſchlecht*, Gal. *generation*, *des enfans*, Hiſp. *generacion*, *hijos*, γένος, γονή, γέννημα, progenies, liberi. Dicitur non ſolum de hominibus, ſed etiam de beſtiis, imo etiam de plantis. *Cic.* 3. *de Leg.* Equitum, peditumque prolem deſcribunto. *Colum. l.* 7. *c.* 6. *de caprino pecore.* Parit autem, ſi eſt generoſa proles, frequenter duos, nonnunquam trigeminos. *Virg.* 2. *Georg. v.* 2. Prolem tarde creſcentis olivæ. *Id.* 6. *Æn.* Silvius tua poſtuma proles. ¶ In plur. numero *Colum. l.* 10. *v.* 143. Privignaſque rogat proles. ¶ *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 63. *ex poeta.* Ferrea tum vero proles exorta repente eſt. h. e. ferreum ſæculum. ¶ Proles interdum dicuntur ipſi teſticuli, in quibus tota vis ineſt prolis generandæ. *Arnob. l.* 7. Polioſina ſunt ea, quæ nos prolem verecundius dicimus. *Id. l.* 5. Circumjectæ prolibus memoroniis.

Proletarii, m. 2. homines pauperrimi in Plebe Romana, qui ſecundum *Dionyſium* minus, quam duodecim minas cum dimidia poſſidebant, ſecundum *Livium* minus, quam undecim millia æris, ſecundum *Gellium* non plus, quam mille, & quingenta æris. Dicti ſunt a *prole*, quod via alio Remp. juvarent, quam prole, quod raro ad militiam conſcriberentur, & fere procreandæ prolis gratia in urbe relinquerentur. *Arnob. l.* 2. *Feſt. Gel. l.* 16. *c.* 10. & *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 4. ¶ Proletariorum melior conditio fuit, quam capite cenſorum. Nam capite cenſi aut nullo, aut minore ſaltem, quam proletarii, ære cenſebantur. *Gell. l. c. Sigon. l.* 1. *c.* 4. ¶ Tranſlate proletarius ſermo pro vili, ac plebejo accipitur. *Plaut. Mil.* 3. 1. 157. Nam proletario ſermone nunc quidem hoſpes utere.

Prolevo, as, *ſollevare*, ſurſum levo. *Tertull. de pœnit. c.* 4. Hæc te peccatorum fluctibus merſum prolevabit.

Prolibo, as, a. 1. προλείβω, ante libo, prægusto. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Alii e tribus puteis pari menſura aquas miſcent, & prolibent ovem fictili.

Prolicio, es, icui, n. 3. emano, profluo. *Varr. apud Iſidor. in Gloſſ.* Demum ubi prolicuit dulcis unda.

Prolicio, is, exi, ectum, a. 3. ἐνάγω, allicio, induco. *Plaut. Cur.* 1. 2. 2. Ejus amor cupidam huc me per tenebras prolicit.

Proliquatus, a, um, nom. particip. eliquatus. *Apul. in Apolog.* An, ut alii Philoſophi diſputant, radii noſtri mediis oculis proliquati, & lumini extario miſti &c.

Prolixe, adv. *largamente*, ἀφθόνως, admodum liberaliter, large, abundanter, cumulate, copioſe. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Neque mehercule minus ei prolixe de tua voluntate promiſi. *Id. pro Flacc. c.* 36. Prolixe, cumulateque facere aliquid. *Ter. Eun.* 3. 8. 58. Accepit hominem nemo melius prorſus, neque prolixius. *Sueton. in Tito, c.* 7. Prolixius lovere aliquem. *Apul. l.* 4. *A. A.* Arbores prolixe foliatæ.

Prolixitas, atis, f. 3. μῆκος, longitudo. *Arnob. l.* 7. Colubra prolixitatis immenſæ. *Symmach. l.* 5. *ep.* 8. Literarum prolixitas.

Prolixitudo, inis, f. idem ac prolixitas. *Pacuvius apud Non. c.* 2. *n.* 697. Oro, ne me flectas ſandi prolixitudinem.

Prolixo, as, a. 1. *allungare*, longum facio, extendo. *Colum. l.* 4. *c.* 24. Monendus putator eſt, ut prolixet aciem ferramenti, & quantum poteſt, novaculæ ſimilem reddat.

Prolixus, a, um, *copioſo*, *abbondante*, *longo*, ארך, Ger. *lang*, *und breit*, Gal. *long*, Hiſp. *larga*, μακρός, ἐκτενής, longus, & latus, quaſi porro laxus. *Ter. Heaut.* 2. 3. 49. Capillus paſſus, prolixus, circum caput negligenter rejectus. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 9. Licet videre fructuoſas ſegetes, ac ſobſiles, & arbores prolixas. *Virg. Ecl.* 8. *v.* 34. Prolixa barba. *Sueton. in Claud. c.* 30. Nam & prolixo, nec exili corpore erat. ¶ Tranſlate ſumitur pro liberali, benevolo, propenſo. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 3. Ariobarzanes in Pompejum prolixior. *Id. ad Capiton. poſt epiſt.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Placitum hoc animo libenti, prolixoque facere. *Id. l.* 3. *Fam. epiſt.* 8. Etſi de tua prolixa, beneficaque natura limavit aliquid poſterior annus. ¶ Item pro prompto, facili. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 1. Cætera ſpero prolixa eſſe his duntaxat urbanis competitoribus.

Prologium, ii, προλόγιον, principium, prologus. *Pacuvius apud Feſt.* Examinavit me prologio ſuo.

Prologus, gi, m. *prologo*, *prefazione*, קדמה, Ger. *vorrede*, Gal. *preface*, Hiſp. *prologo*, πρόλογος, proloquium, ſive præfatio fabulæ, in qua aut poeta excuſatur, aut fabula commendatur, aut aliquid lucem ei afferens præmittitur. *Ter. in prol. Phorm. v.* 14. Vetus ſi poeta non laceſſiſſet prior, nullum invenire prologum potuiſſet novus, quem diceret. ¶ Ponitur aliquando pro ipſo homine prologum referente. *Id. in prol. Heaut.* Oratorem eſſe voluit me, non prologum. *Id. in prol. Hecyr.* Orator ad vos venio ornatu prologi.

Prolongo, as, a. 1. *prolongare*, משך, Ger. *verlengeren*, Gal. *prolonger*, Hiſ. *alargar*, *prolongar*, ἀποτείνω, ἐκμηκύνω, protraho, protero, longior facio. *Plin. l.* 13. *c.* 3. Veſtes prolongant tempus. *Sen. de Benef. l.* 5. *c.* 17. Ut prolongetur tibi dies mortis, nihil proficiat ad felicitatem. Utroque tamen loco optimæ editiones habent *prorogo*.

Proloquium, ii, n. *ſentenza*, *propoſizione*. *Varr. apud Gell. l.* 16. *c.* 8. Proloquium eſt ſententia, in qua nihil deſideratur : eſt autem hujuſmodi (ſubdit ipſe *Gell.*) Hannibal Pœnus fuit : Scipio Numantiam delevit, &c. Addit præterea, a Cicerone dictum *pronunciatum* : a Dialecticis ἀξίωμα appellari. duo ejus eſſe genera, disjunctum, & copulatum, &c. Eum conſule.

Proloquor, eris, utus ſum, d. 3. *parlare*, προφημι, idem eſt, ac loquor, ſeu quod in animo habeo, loquendo effero, animi mei ſenſa claris, apertiſque verbis effero. *Varro c.* 5. *de L. L.* Prolocutum dicimus, cum animo quod habeit, extulit, loquendo. *Ter. Aud.* 1. 5. 21. Ceſſen', me ullum potuiſſe verbum proloqui? *Cic. in Or.* Qui vetas artem pudere proloqui, quam factites. *Enn. apud Cic. Tuſcul.* 3. *c.* 26. Proloqui cœlo, atque terræ Medeæ miſerias.

Prolocutor, vel Prolocutor, oris, m. *cauſidico*, *avvocato*, qui pro aliquo loquitur. *Quintil.* (*ſeu quicumque alius auctor eſt*) *declam. quæ inſcribitur*, *Tribunus Marianus*. Crimen quod Tribuno mendaciſſimus prolocutor objecit.

Prolubido, idinis, f. idem ac prolubium. *Varr. l.* 5. *L. L.*

Prolubium, ii, expiditas, voluptas, a *lubet*. *Gell. l.* 16. *c.* 19. Feros, & immanes navitas prolubium tamen audiendi ſubit. *Terent. Adelph.* 5. 9. 23. Quod prolubium? quæ iſtæc ſubita eſt largitas? *Donatus* hoc loco interpretatur promptum animum ad largiendum. Quidam legunt *proluvium*, hoc eſt profuſio, prodigentia.

Praludium, ii, n. idem quod præludium. Legitur hæc vox in quibuſdam Codicibus *Gellii l.* 5. *c.* 10. ſed meliores habent *prolubium*.

Proludo, is, uſi, ſum, n. 3. *provarſi*, προαγωνίζομαι, eſt futurum certamen meditari, & exercendarum virium cauſa, confirmandique animi veluti ſimulacrum quoddam certaminis inire. *Virg.* 3. *Georg. v.* 234. Et ſparſa ad pugnam proludit arena. ¶ Tranſlate *Cic.* 2. *de Or. c.* 80. Sed ut ipſis ſententiis, quibus proloſerant, pugnare poſſint. *Juven. ſat.* 5. *v.* 26. Jurgia proludunt, ſed mox & pocula torques.

Prolugeo, es, n. 2. diu lugeo. *Feſt.* Prolugere dicuntur, qui ſolito diutius lugent.

Proluo, is, ui, utum, a. 3. προκλύζω, idem, ac lavo, vel multum, ſive multo tempore lavo, ex *pro*, & *lavo*. *Perſ. in prol.* Nec fonte labra prolui Caballino. *Hor. l.* 2. *Serm. ſat.* 4. Leni præcordia mulſo prolueris melius. ¶ Proluere cloacam, eſt aquam in cloacam infundere, quæ ſecum rapiat ſordes. *Plaut. Curc.* 1. 2. 59. Age, effunde hoc cito in barathrum, proluc cloacam. ¶ Sæpe proluo ponitur pro ſuperfluere. *Col. l.* 2. *c.* 18. Quoniam impetus aquarum proluit terram. *Virg. Georg.* 1. Proluit inſano contorquens vortice ſilvas Fluviorum rex Eridanus. ¶ Tranſlate *Gell. l.* 2. *c.* 24. Cum planque familiam pecuniamque ſuam prandiorum gurgitibus proluiſſent. h. e. dilapidaſſent.

Proluſio, onis, *proluſione*, *prova*, προγύμνασμα, actus proludendi, præexercitatio, principium certaminis. *Cic.* 2. *de Or.* Atque ejuſmodi illa proluſio debet eſſe, non ut Samnitium, &c. ¶ Transfertur ad cauſas, & alia. Sic Cicero Divinationem ſuam proluſionem Verrinæ accuſationis vocat. In ea enim de conſtituendo accuſatore Verris agebatur. Verba *Cic.* ſunt *l.* 14. Sin mecum in hac proluſione nihil fueris, quem te in ipſa pugna cum acerrimo adverſario fore putemus?

Proluſorius, a, um, adject. ut proluſorium judicium, h. e. præjudicium, *l.* 14. *Dig. de Appellat.* & *relat.* Alii leg. *perluſorium*.

Prolutus, a, um, partic. a proluor. *Hor. l.* 1. *Serm. ſat.* 5. Abſentem cantat amicam Multa prolutus vappa nauta. h. e. qui multam vappam bibit.

Proluvies, ei, f. 5. *immondezza*, זוהמא, *unuſt*, Gal. *ordure*, Hiſp. *immundicia*, *ſuziedad*, λῦμα, ſordes, immunditiæ, abundantia cujuſcunque rei ſordidæ, ſordis effuſio, a *proluendo*. *Virg.* 3 *Æn. v.* 216. Fœdiſſima ventris proluvies. ¶ Ponitur etiam pro eluvie, ſive aquarum redundantia. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 7. Romæ, & maxime Appia, ad Martis, mira proluvies. Nonnulla exemplaria habent *alluvies*. ¶ Proluvies alvi eſt profluvium, fluxus. *Colum. l.* 12. *c.* 38.

Proluvio, onis, f. *eſcreſcenza d' acque*, *diluvio*. *Apul. de mundo*. In Occidentis plagis ſcaturigines quædam, ac proluviones eaſdem ſtrages dederunt.

Proluvioſus, a, um, adject. *Q. Fabius Laetilius* apud *Fulgent. de priſca ſerm. n.* 31. Proluvioſa prilis. h. e. proluvionis more ſe diffundens.

Proluvium. V. Prolubium.

Prolyſis. V. Lytæ.

Promano, as, n. 1. mano, emano. *Senec. de conſtant. ſapient. c.* 18. Chæreæ tribuno militum ſermo promanaverat. Ita habent Editiones quædam ſed Eruditi ex MSS. fide correxerunt *pro manu erat*.

Promagiſter, tri, qui magiſtri vices gerit, *ſoſtituto*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 426. *n.* 3. C. Junio C. F. Quir. Flaviano Promagiſtro XX. Heredit. &c.

Promatertera, æ, f. *Cujus l.* 1. *Dig. de Gradib.* Proavunculus, promatertera, id eſt proaviæ frater, & ſoror.

Promello, is, n. 3. eſt procraſtinare, & ſpeciatim litem differre, a μέλλειν, *cunctare*, *cunctari*. *Feſt.* Promellere Verrius ait ſignificare litem promovere.

Promenervat, monet. Eſt in Saliari carmine, apud *Feſtum*.

Promercalis, & le, o. 3. *da vendere*, Ger. *das zu verkauffen iſt*, Gal. *qui eſt a vendre*, Hiſp. *vendedero*, ὤνιος, quod venditioni expoſitum eſt. *Suet. in Caſ. c.* 54. Ut auro abundaret, terniſque millibus nummum in libras promercale per Italiam, provinciaſque divenderet. Ubi aurum promercale vocat id, quod Cæſar vendidit ſupra uſus ſibi, reſervata tanta auri copia, quanta ſuo uſui ſatis eſſet. ¶ Promercale etiam dicitur, quod primo minoris emitur, ut poſtea pluris diſtrahatur. Hujuſmodi negotiatores Græca vocabulo propolæ nuncupantur. *Svet. de Cl. Gramm. c.* 23. Cum & officinas promercalium veſtium exerceret. *Col. l.* 1. *c.* 8. Pecuniamque domini neque in animalibus, aut aliis rebus promercalibus occupet.

Promercium, ii, n. *negozio*, *mercatanzia*, negotiatio, qua aliquid emitur, ut pluris vendatur. *l.* 3. *Dig. ad leg. Cornel. de ſicar.* Qui hominem libidinis, vel promercii cauſa caſtraverit. Et *l.* 41. *Dig. de legat.* & *fideicom.* 1. Promercii cauſa aliquid habere.

Promereo, es, a. 2. idem ac promereor. *Plaut. Trin.* 3. 2. 25. Quin dicam ea, quæ promeres. *Ter. Adelph.* 2. 1. 47. Quando bene promeruit, fiat. ¶ Item conciliio, propitium reddo. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 1. Vota tua promeruere deos dextros mariti.

Promereor, eris, ritus ſum, d. 2. idem ac mereor. Sumitur & in bonam partem, & in malam. *Cic.* 1. *Invent. c.* 27. Reus levius punitus eſt, quam ſit promeritus. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Etenim ſi in promerendo, ut tibi tanti honores haberentur, fuiſti diligentiſſimus. ¶ Sumitur etiam pro beneficium præſtare, conferre beneficium in aliquem, adjuvare, prodeſſe. *Virg.* 4. *Æn.* Nunquam Regina negabo promeritam. *Cic.* 2. *Off. c.* 15. Et tanquam exercitatiores ad bene de multis promerendum.

Promeritum, i, idem ac meritum. *Cic. ad Quir. poſt red. c.* 4. Quare hoc majus eſt in nos veſtrum promeritum, quod &c.

Prometheus, i, m. Προμηθεύς, filius Japeti, ex Aſia Nympha conjuge, frater Epimethei, pater Deucalionis, cui mandatum eſt, ſecundum fabulas, ut hominem effingeret, & ornaret, quemadmodum Epimetheo, ut bruta animantia. Dictus eſt a προμηθεῖν, *providendo*. Fuit enim prudentiſſimus. Aliqui hoc nomine Divinam providentiam intelligunt. Alii Prometheum volunt eſſe ordinem ſublimium Dæmonum, Epimetheum inferiorum. *Plato in Protag.* Dicitur hominem ex luto formaſſe, & ex cœleſti igne animaſſe, quem ignem furtim, Minervæ auxilio in cœlum cum aſcendiſſet, admota facula ad rotam ſolis furatus eſſe. Ob quam cauſam irati Dii terris immiſerunt febrem, & morbos : ipſum vero Prometheum in Caucaſo monte rupi alligatum damnaverunt, immiſſo vulture, qui æternum ejus viſcera exederet, nec unquam conſumeret. Hæc *Servius* pluribus tradit in *Ecleg. Virg.* 6. ¶ Accipitur interdum pro quovis figulo, *Juvenal. ſat.* 4. *v.* 133. Debetur magnus patinæ ſubituſque Prometheus.

Promethêus, a, um, per 4. ſyllabas, Προμήθειος, quod ad Prometheum ſpectat, ut Juga Promethea, id eſt Caucaſus. *Propert. l.* 1. *el.* 12. An quæ Lecta Prometheis dividit herba jugis? Loquitur de aconito, quod naſcebatur ex cruore Promethei. *Martial. l.* 10. *ep.* 19. Prometheum lutum.

Promethides, æ, m. Προμηθείδης, Deucalion, fil. Promethei. *Ovid.* 1. *Metam. v.* 390. Inde Promethides placidis Epimethida dictis Mulcet.

Promico, as, cui, n. 1. *gettare da lungi*, *ſpargere*, eſt extendere, vel longe jacere, ut *Nonius* inquit. *Nævius apud eund. c.* 1. *n.* 329. Multa longe promicanda oratio eſt. *Apul. l.* 3. *A. A.* Lacrymis promicantibus. h. e. emanantibus.

Prominens, tis, nom. ex particip. *prominente*, *ſporto in fuori*. *Martial. l.* 5. *epigr.* 4. *de muliere bibaci*. Hanc tu cubantem prominentibus venis &c. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Prominentior cauda. *Liv. l.* 27. Prominens collis. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 16. Prominentia montium.

Prominenter, adv. prominendo. *Cal. Aurel. l.* 1. *Acut. c.* 11. Paulo prominentius a lecto producendus æger.

Pro-

Prominentia, æ, f. *prominenza*, locus prominens. *Vitruv. l. 6. c. 11.* Habere ſemnaia prominentiam. *Solin. c. 27.* Africa extenta in duas prominentias. h. e. in duo promontoria.

Promineo, es, nui, n. 2. *eſtenderſi in fuori*, Germ. *verauſſgehen*, Gall. *ſaillir*, *apparoir*, Hiſp. *ſobrepujar*, ἐξέχω, exto, emineo, ultra emineo. *Plin. l. 11. c. 37. de dentibus.* Præterquam iis, qui prominent. *Ovid. 13. Metam. v. 778.* Prominet in Pontum collis. ¶ Translate ponitur pro extendi, durare. *Liv. l. 28.* Maximaque pars ejus in memoriam, ac poſteritatem promineat.

Promino, as, a. 1. idem ac mino, ideſt pecus ago, duco. *Apulejus l. 9.* Jumenta ad lacum proximum bibendi gratia prominabat.

Prominulus, a, um, adject. diminut. aliquantum prominens. *Solin. c. 27.* Prominulæ mammæ. *Capitolin. in Pertin. c. 12.* Venter prominulus.

Promiſcam, adv. idem ac promiſcue. *Plaut. Pſeud. 4. 5.* Ut mea lætitia lætus promiſcam ſiet. Adde *Feſtum*, & *Varr. apud Taubman. ad loc. cit. Plaut.*

Promiſce, adv. idem ac promiſcue. *Voſſ. in Miſt. Plaut. Perſ. 2. 5. ſc. ult. v. 61.* Promiſce hunc volo ludificari. Ita quidem emendat Acidalius. Alii aliter leg.

Promiſceo, es, a. 2. commiſceo, permiſceo. *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 6.* Nec aliter tam controverſa ſibi ac repugnantia promiſceri, terram dico, & ignem, potuiſſe, niſi duobus mediis aeris & aquæ nexibus vincirentur.

Promiſcue, adverb. *confuſamente*, συμμιγῶς, miſte, confuſe, incerte, a miſceo. *Cic. pro Font.* Unum eſt enim, & ſimplex aurium judicium, & promiſcue, & communiter ſtultis, ac ſapientibus ab natura datum. *Liv. l. 3. c. 47.* Pecudum, ferarumque ritu promiſcue in concubitus ruere. *Gell. l. 20. c. ult.* Indiſtincte, atque promiſcue.

Promiſcuus, a, um, *meſcolato*, *confuſo*, בלל, Ger. *vermiſchet*, *melé*, *mis pele mele*, *commun à pluſieurs*, σύμμικτος, miſtus, confuſus, incertus, a miſceo. *Liv. l. 39.* Stupra promiſcua ingenuorum, fœminarumque erant. *Salluſt. in Catil. c. 12.* Divina atque humana habere promiſcua. h. e. confundere. *Tacit. 1. Ann. cap. 48.* Promiſcua cæde agi. h. e. nullo habito diſcrimine innocentium, & reorum. ¶ Apud Grammaticos genus promiſcuum, vel epicœnum eſt illud, quod utrumque complectitur. *Quinctil. l. 1. c. 4.* Qui promiſcua, quæ epicœna dicuntur, oſtenderit. ¶ Sumitur etiam promiſcuus pro mutuo. *Plaut. Rud. 4. 4. 138.* Quando operam promiſcuam damus. *Liv. l. 4. c. 2.* Quam enim aliam vim connubia promiſcua habere?

Promiſcus, a, um, adject. idem ac promiſcuus. *Gell. l. 16. c. 13.* De cujus opinionis tam promiſcæ erroribus Hadrianus ſcitiſſime diſſeruit. *Id. l. 13. c. 28.* Ingentem, atque promiſcam multitudinem volens oſtendere.

Promiſſio, onis, *promeſſa*, ἐπαγγελία, actus promittendi. *Cic. 8. Phil.* Scelerum enim promiſſio & iis, qui expectant, perniciosa eſt, & iis, qui promittunt. *Id. 4. Fam. ep. 13.* Promiſſio auxilii.

Promiſſive, adv. promittendo, cum promiſſione. *Tertull. l. 4. adv. Marcion. c. 10.* Portemus, inquit, non portabimus, præceptive, non promiſſive.

Promiſſor, oris, m. qui promittit. *Hor. de art. poet. v. 138.* Quid dignum tanto feret hic promiſſor hiatu?

Promiſſum, i, *promeſſa*, ἐπάγγελμα, id, quod promittitur. *Cic. pro Dejot.* Iſtam, inquam, dexteram non tam in bellis, & in prœliis, quam in promiſſis, & fide firmiorem. *Id. 3. Offic. c. 24.* Stare promiſſa. *Id. Phil. 1.* Promiſſa facere. *Id. Off. l. 1. c. 10.* Stare promiſſis. *Id. 7. Verr. c. 53.* Satisfacere promiſſo. *Tacit. 3. hiſt. c. 38.* Largus promiſſis. Sic dicimus, promiſſa implere, ſolvere &c. *Cic. ſæpe*, & *Liv.*

Promiſſus, a, um, *lungo*, longus, productus. *Plin. l. 7. ep. 27.* Promiſſa barba. *Liv. l. 38. c. 17.* Comæ promiſſæ. *Colum. l. 7. c. 3.* Promiſſo ventre arietes. ¶ Item *promeſſo*. *Virg. Æn. 4. v. 552.* Promiſſa fides. *Horat. epod. 14.* Promiſſum carmen.

Promiſſus, us, m. promiſſio. *Manil. l. 3. v. 97.* Natiſque parentes Promiſſo vitæ careat.

Promitor, oris, m. qui promit. *Servius in 1. Virg. ex Fabio Pictore* tradit, Flaminem Cerealem, dum ſacrum faceret, inter alios Deum promitorem invocaſſe.

Promitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *allungare*, *diſtendere*, προβάλλω, proprie eſt producere, & porro mittere. *Liv. l. 6. c. 16.* Multos mortales capillum, ac barbam promiſiſſe. *Cæſ. l. 8. B. G. c. 9.* Acius, longiuſque tela promittere. *Plin. l. 16. c. 26.* Nec alia arbor avius ſe promittit. ¶ Sumitur etiam pro polliceri, ſpondere, recipere *promettere*, Ger. *zuſagen*, Gal. *promettre*, Hiſ. *prometer*, ὑπισχνέομαι. *Cic. 1. de Div.* Ut primis minentur extis, bene promittant ſecundis? *Id. Brut. l. 13.* Sed tamen ſeparatim promitto, in meque recipio, fore ut tibi & voluptati, & uſui. ¶ Promittere ad cœnam, ad fratrem, eſt polliceri, ſe iturum ad cœnam, ad fratrem, &c. *Cic. 2. de Or.* Tum cum ille dubitaret, quod ad fratrem promiſerat. *Plaut. Moſt. 4. 3. 13.* Promiſi foras ad cœnam. h. e. promiſi, me iturum foras. ¶ Interdum minari. *Virg. 2. Æn.* Et me, fors ſi qua tuliſſet, ſi patriam unquam remeaſſem victor ad Argos, promiſi ultorem. *Plaut. Aſin. 5. 2. 6.* Quin ſaturum pallium promiſit mihi. ¶ Damni infecti promittere, eſt ſpondere ſe, ſi quod damnum opera ſua inferatur, compenſaturum. *Cic. in Verr.* At ſi quis in pariete communi demoliendo damni infecti promiſerit, debebit præſtare quod fornix vitii fecerit. ¶ Cum infinitivo præſ. *Plin. l. 37. c. 9.* Eas gemmas Magorum vanitas reſiſtere ebrietati promittit. h. e. affirmat.

Promo, is, pſi, ptum, a. 3. *dar fuori*, *cavar fuori*, Ger. *furher nemmen*, Gal. *mettre hors*, Hiſp. *ſacar a fuera*, προχειρίζομαι, ἐκφέρω, profero, expono, in medium affero, a *pro*, & *emo*, quod antiqui notabat ſumere, capere. *Cic. 5. Verr. c. 84.* Cum tibi Senatus ex ærario pecuniam prompſiſſet. *Id. 2. Fin.* Promere de narthecio medicamenta. *Horat. epod. 2.* Promere vina dolio. ¶ Translate ſumitur pro eloqui, manifeſtare, palam facere. *Cic. Att. lib. 9.* Nunc certe promenda tibi ſunt conſilia. *Id. 1. de Orat.* Aliquid ex ſcientia obſcuriore promere. *Plin. in Panegyr.* Jubes, quæ ſentimus, promere in medium. *Horat. Epod. ſeu carmine ſæculari.* Alme Sol, curru nitido diem qui Promis, & celas. h. e. aperis.

Promonſtrum, i, idem ac monſtrum, prodigium. *Feſt.*

Promontorium, ii, *promontorio*, ἄκρα, rupes in mare eminens, ſive prominentia mari incumbens. Eſt a *mons*, ut quidam tradunt, vel a *promineo*, ut alii, qui & *promuntorium* legi ajunt in veteribus quibuſdam libris. *Cic. 6. Ver.* Ab eo oppido non longe in promontorio fanum eſt Junonis antiquum. ¶ Dicitur etiam de qualibet prominentia, quæ ad mare non ſit. *Liv. l. 21. c. 35.* Annibal in promontorio quodam conſiſtere juſſis militibus Italiam oſtentat, ſubjectoſque Alpinis montibus Circumpadanos campos.

Promotio, onis, *promozione*, actus promovendi. *Firmic. 3. c. 7.* Et promotionibus aliquibus adornantur, & ex his rebus augmenta patrimonii conſequuntur. *Aſcon. Pedian. in 3. Ver.* Aſcenſus nomen ordinis, & promotionis in militia.

Promotor, oris, m. qui promovet, & prodeſt, patronus. *Ammian. l. 21. c. 2.* Nullo arbitrio ejus promotorum ſuſcepto, præter Nevitam.

Promotus, us, m. promotio. *Tertul. de cor. mil. c. 3.* Ad eum progreſſum, atque promotum.

Promotus, a, um, *promoſſo*, προηγμένος, ultra motus, provectus. *Cic. 3. Fin. c. 16.* Quæ vel ita appellemus, vel promota, & remota. *Stat. 1. Achil. v. 444.* Suaſque hyemem claſſis promota, ſuoſque Attollit fluctus. *Plin. ep. 31. l. 7.* Poſtea promotos ad ampliſſimas procurationes, &c. *Lucan. l. 6. v. 47.* Promotus Latium longo gerit ordine vitem.

Promoveo, es, ovi, otum, a. 2. *promovere*, הזריז, Ger. *fordern*, Gal. *avancer*, *promouvoir*, Hiſp. *promover*, προάγω, ultra moveo, proveho. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 17.* Alia in alterum apodyterii angulum promovi. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 48.* Eadem die caſtra promovit. ¶ Translate eſt producere tempus, differre. *Ter. Andr. 4. 2. 28.* Quantum hinc promoveo nuptias. ¶ Item pro proficere. *Ter. Hec. 4. 4. 18.* Abiho hinc præſens, quando promoveo parum. *Gel. l. 3. cap. 10.* Cum in ſtudio facundiæ abunde promoviſſet. ¶ Ponitur etiam pro extendere. *Ovid. 2. Amor. eleg. 9.* Roma niſi immenſum vires promoviſſet in orbem. *Sueton. in Ner. c. 16.* Promovere mœnia. ¶ Item pro admovere. *Tac. 15. Ann. c. 4.* Promovere ſcalas, & machinamenta. ¶ Promovere aliquem, eſt evehere. *Suet. in Othone, c. 1.* Quamvis ob id ipſum promotos in ampliorem gradum a Claudio ſciret. ¶ Promovere arcana loco, pro detegere. *Horat. Epod. 11.*

Promptarius. V. Promptuarius.

Prompte, adv. *prontamente*, προθύμως, confeſtim, alacriter, ſine cunctatione. *Celſ. l. 5. c. 1.* Morbi promptius ſiuuntur. *Plin. l. 4. epiſt. 17.* Ego vero Corelliæ adero promptiſſime. *Tac. 4. Ann. c. 11.* Prompta refutare.

Promptim, adverb. prompte. *Tertul. in Gen. c. 3.* dum dicit lumina promptim Aſſulſiſſe ſibi.

Prompto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a promo. *Plaut. Pſeud. 2. 2. 33.* Supremi promptes theſauros Jovis.

Promptuarium, ii, *diſpenſa*, אוצר, Germ. *ſpeiſſkammer*, Gal. *diſpenſe*, Hiſp. *deſpenſa*, ταμεῖον, locus, in quo res ad uſum neceſſariæ ita reponuntur, ut ſtatim promi, ac proferri poſſint. *Symmach. l. 9. ep. 72.* Linguæ tuæ promptuario nunquam deſit materia. *Lactant. l. 5. cap. 5.* Cum promptuaria juſtorum paterent omnibus.

Promptuarius, a, um, ταμιακός, ex quo aliquid depromitur. *Plaut. Amph. 1. 1. 4.* Si me in carcerem compegerint, inde cras e promptuaria cella depromar ad flagrum. *Cat. de R. R. c. 11.* Arcam veſtiariam, armarium promptuarium. ¶ Legitur & *promptarius*. *Auſon. epiſt. 51.* Aliquid reportans interim munuſculi de largitate muſici promptarii.

Promptu, nom. anom. ſolius caſus ablativi, ut *nata*, *diu*, *noctu*. Conjungitur cum verbis *ſum*, *habeo*, *pono*, mediante præpoſit. *in*, pro promptum, ſeu paratum eſſe, vel habere, avere, e offrire in pronto. *Cic. 1. Offic.* Quæ formam noſtram, reliquamque figuram, in qua eſſet ſpecies honeſta, eam poſuit in promptu, ideſt in aperto, in conſpectu. *Id. pro Mar.* Quod omnibus patet, & æque in promptu eſt mihi, & aliis. *Id. 4. Acad.* Oportet igitur & ea, quæ pro perſpicuitate reſpondere poſſunt, in promptu habere. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 33.* Inſipientia eſt iram in promptu gerere.

Promptus, vel Promtus (ſic enim nonnulli ſcribere malunt, ut & ejus derivata *promte*, *promtuarius* &c.) a, um, nom. ex particip. *cavato fuori*, depromptus, eductus. *Tac. Ann. 15. c. 54.* Promptum vagina pugionem, vetuſtate obtuſum increpans, &c. ¶ Sæpiſſime accipitur pro eo, qui jam paratus eſt ad agendum, & in quo nulla mora eſt, expeditus, alacer, *pronto*, *apparecchiato*, נכון, Ger. *fertig*, Gal. *prompt*, Hiſ. *apercebido*, *aprestado*, πρόχειρος. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Piſon.* Reſponſione mea irritata homo promptus laceſſivit. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 13.* Te eſſe hilari animo, & prompto ad jocandum valde me juvat. *Id. 1. Offic.* Promptiores eſſe debemus ad noſtra pericula. ¶ Vel cum dativo. *Tac. 15. Ann. c. 45.* Cuicunque flagitio promptus. *Id. Ann. 11. c. 32.* Ultioni promptus. ¶ Reperitur etiam cum genit. *Gel. l. 20. c. 21.* Plato veritatis homo amiciſſimus, ejuſque omnibus exhibendæ promptiſſimus. ¶ Promptus ingenio dicitur, qui ingenium ad omnia paratum habet. *Liv. lib. 5.* Is tum jam non promptus ingenio tantum, ſed uſu etiam exercitatus. ¶ Dicitur etiam de rebus, pro parato, expedito, expoſito. *Cic. l. 3. Fam.* Cætera, quæ tibi a multis prompta eſſe certo ſcio, a me ſunt paratiſſima. ¶ Translate ponitur pro manifeſto, & aperto. *Cic. 1. Fin.* Altera occulta quædam, & quaſi involuta aperiri, altera prompta, & aperta judicari. *Salluſt. in Catil. c. 10.* Aliud clauſum in pectore, aliud in lingua promptum habere. ¶ Item pro facili. *Quintil. l. 9. c. 1.* Quæ fingere utique Græcis promptiſſimum eſt. *Id. 6. Ver.* Quod non iſtius cupiditati apertiſſimum, promptiſſimumque eſſet. ¶ Sæpe etiam notat facile audentem, & fortem. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 3.* Laudat promptos, & in poſterum confirmat, ſegniores caſtigat, atque incitat. ¶ Promptus animi, pro animo. *Tacit. 2. hiſt. c. 23.* Promptus animi Martius.

Promulcum, i, n. idem ac remulcum. *Feſt.* Promulco agi dicitur navis, cum ſcaphæ ducitur fune.

Promulgatio, onis, f. 3. *pubblicazione*, ἀνακήρυξις, divulgatio. *Cic. Phil. 1. c. 10.* Illæ vero leges nulla promulgatione latæ ſunt, antequam ſcriptæ.

Promulgatus, a, um, *promulgato*, divulgatus, partic. a promulgor. *Cic. pro Mur. c. 14.* Etenim prœliis promulgatis tollitur e medio non ſolum iſta veſtra verboſa ſimulatio prudentiæ. *Id. Phil. 1. c. 10.* Loquor de legibus promulgatis.

Promulgo, as, avi, atum, a. 1. *pubblicare*, השמיע, Ger. *aufskunden*, Gal. *publier*, Hiſp. *publicar*, ἀνακηρύττω, publico, palam pronuntio. *Feſto* placet dici a *vulgo*, quaſi provulgo. Fere dicitur de legibus. *Cic. pro Leg. Man.* Cum Gabinius de uno Imperatore contra prædones conſtituendo legem promulgaſſet. *Id. in Vatin.* Promulgariſne quæſtionem de tot ampliſſimis, & talibus viris ob judicium. *Id. pro Sext.* De meo reditu octo Tribuni promulgarunt.

Promulſidarium, ii, n. genus vaſis præbendæ promulſidi aptum. *Ulp. l. 19. ff. de aur. arg.* Et ideo ſcutellas, & promulſidaria contineri. ¶ Eſt etiam promulſidare, ris, n. 3. declin. *Petron. in Satyr.* In promulſidari aſellus erat Corinthius.

Promulſis, idis, f. cibi, quibus ante primum hauſtum veſcebantur, caput, ſive initium cœnæ, a *mulſum*, non tam, uti volunt, quod vice mulſi opponebatur convivis ad provocandum appetitum, quam quod daretur ante mulſum. Nam, ut ſcribit *Turneb. Adverſ. l. 1. c. 24.* & *Lipſ. lib. 3. Antiq. Lect.* veteres primam ſitim non aliter, quam mulſo ſedabant, idque, quod putarent, vacuis venis dulcem conducere potionem. *Cic. l. 9. Fam. epiſt. 20.* Quem tu es ſolitus promulſide conficere, integram famem ad ovum affero. ¶ Egregie promulſidis voce luſit *Petronius*, apud quem ſcortillum, cum dicere vellet, pueri Gytonis peſulum tantum ſibi fore ad Venerem irritandam, non explendam. *Hoc*, inquit, *tam rude bellum erat in promulſide libidinis noſtræ militabis*.

Promulſus, a, um, partic. ab inuſitato promulceo. *Apul. l. 1. Florid.* V. Permulſus.

Promus, i, m. *diſpenſiere*, סוכן, Ger. *kellerer*, Gal. *diſpenſier*, Hiſ. *deſpenſero*, ταμίας, cellarius, is, qui victum familiæ ex cella penaria promit, qui præeſt cibariis promendis, a *promo*. Differt a condo. Nam condus eſt, qui penora in cellam penariam recondit. Cæterum hæc nomina conjungi ſolent, quia duo hæc officia fere ab eodem adminiſtrabantur. *Plaut. Pœn. 3. 4. 6.* Ædepol feciſti prodigum promum tibi. *Id. Pſeud. 2. 2. 14.* Ego ſum promus condus, procurator peni. *Colum. l. 12. c. 3.* Promis quoque,

Digitized by Google

que, & cellariis aliquid attendentibus, aut metuentibus intervenire. ¶ Transfertur ad alia. *Plaut. Trin.* 1. 2. 44. Ne admittam culpam, ego meo ſum promus pectori. ſic *Apul. in Apol.* promum librorum appellat illum, qui libris promendis præeſt. ¶ Adject. uſurpant *Tert. de reſur. carn. c.* 27. In cellis promit caro ſalita, & uſui repoſita ſervatur. Et *Colum. l.* 3. *c.* 2. Cum tam ſuburbanus eſt ager, ut tutius poſtulet inconditum fructum mercantibus velut promum vendere, *h. e.* uvas non repoſitas vendere tanquam conditas. *Id. Tertul. de reſur. carn. c.* 27. Cella proma. *h. e.* promptuaria, ſeu penaria.

Promuſcis, idis, f. proboſcis elephanti. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Promoſcidem elephantorum faciliſſime amputari, Pyrrhi præliorum experimentis patuit. Al. rectius leg. *proboſcidem*.

Promutŭus, a, um, adject. Promutua pecunia dicitur, quæ prærogatur, h. e. antequam debeatur, perſolvitur. *Ulpian. l.* 15. *ff. locat.* Eadem ratione Promutuum vectigal dixit *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 32.

Pronăto, as, n. 1. idem quod nato, vel natando procedo. *Hygin. lib.* 2. *Aſtron. c.* 17. Delphines e toto mari pronatant.

Pronātus, a, um, nom. ex partic. inclinatus. *Sidon. l.* 5. *ep.* 17. Per catastropham ſæpe pronatus, ægre de ruinoſo flexo ſe recolligeret.

Pronāus, i, πρόναος, ſtructura, vel ſpatium ante templum, cui poſticum opponitur. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. *de ſacris ædibus loquens*. Dipteros autem octaſtylus & pronao, & poſtico. Adde *l.* 4. *c.* 4. & *l.* 3. *c.* 1.

Pronecto, is, a. 3. in longum tempus necto, produco. *Stat.* 4. *ſylv.* 3. v. 145. Vidi, quam ſeriem morantis ævi Pronectant tibi candidæ ſorores.

Pronĕpos, otis, m. pronipote, biſnepote, ἀνέψιος, filius nepotis. *Cic.* 13. *Phil.* M. Lepidi Pontificis Maximi fueris pronepos.

Proneptis, is, f. προέγγονη, filia neptis. *Cajus l.* 38. *Dig. tit.* 10. *lib.* 3. Tertio gradu ſunt, ſupra, proavus, proavia, infra, pronepos, proneptis. Adde *Perſ. ſat.* 6. *v.* 53.

Prone, adv. cum propenſione. *Ammian. l.* 30. *c.* 29. Ad ſugillandum pronius inclinat.

Pronĭtas, atis, *inclinazione*, κατωφέρεια, inclinatio, propenſio. *Sen. in præf. Decl.* Neſcio, qua iniquitate, & ad malum pronitate naturæ eloquentia ſe retro tulerit.

Prono, as, a. 1. inclino, pronum facio. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Ipſi latrones ad pavimentum defuncti ora pronaverant.

Pronōmen, inis, n. ἀντωνυμία, pars orationis, quæ loco nominis ponitur, & perſonam determinatam ſignificat, ut *ego*, *tu*, *ipſe*, *is*, *idem*, &c. *Var. l.* 7. *de L. L. Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Pronominālis, le, adject. ad pronomen pertinens, ut pronominalis constructio. *Priſcian. l.* 17.

Pronominatio, onis, ἀντονομασία, figura rhetorica, quæ cognomine extraneo aliquid demonſtrat, omiſſo proprio nomine, ut ſi quis *Africanum* dicat, omiſſo *Scipione*. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 31.

Pronūbo, is, n. 3. nuptiis præſum. *Feſt.*

Pronŭbus, a, um, qui nuptiis præeſt celebrandis ex parte uxoris, ſicut auſpex ex parte viri. Inde Juno pronuba dicebatur, quia nuptiis præeſſet. *Virg.* 4. *Æn. v.* 166. Prima & Tellus, & pronuba Juno Dant ſignum. ¶ Translate dicitur de ingenito quodam ardore, qui ætate matura virgines ad nuptias provocat. *Claudian. l.* 1. *de rapt. Proſerp. v.* 131. Tenerum jam pronuba flamma pudorem Sollicitat.

Pronumĕro, as, a. 1. idem quod numero, vel ante numero. *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 10. Petis, ut ſi qui verſiculi mihi fluxerunt, hos tibi pro quadam morarum mercede pronumerem.

Pronuntiabilis, le, adject. qui pronuntiari poteſt. Apud *Apul. de dog. Plat.* oratio pronuntiabilis idem eſt, ac Logica propoſitio.

Pronunciatio, onis, f. *pronunzia*, ἐκφώνησις, actus pronuntiandi. *Cic. pro Cluent. c.* 20. Oppianico lege, & pronunciatione eodem condemnato, tamen Habitus Oppianicum reum ſtatim non fecit. ¶ Sumitur etiam pro propoſitione. *Cic. de Fat.* Quid eſt, quod non omnis pronunciatio aut vera, aut falſa ſit? ¶ Apud Rhetores pronunciatio idem eſt, atque actio, ideſt moderatio corporis, & vocis, qua res inventæ, diſpoſitæ, exornatæ, & memoria perceptæ eleganter, & decore juxta earum dignitatem exprimuntur. *Auct. ad Her. l.* 1. *c.* 2. Pronunciatio eſt vocis, vultus, geſtus moderatio cum venuſtate. *Cic* 1. *de Invent.* Pronunciatio eſt ex rerum, & verborum dignitate vocis, & corporis moderatio. ¶ Interdum ponitur pro ipſa voce. *Valer. Max. l.* 7. *c.* 4. Illa pars calliditatis egregia, cujus opera, quia appellatione noſtra vix apte exprimi poſſunt, græca pronuntiatione ſtrategemata dicuntur.

Pronunciatīvus, a, um, adject. ut pronuntiativus modus, quo aliquid pronuntiamus, h. e. indicativus. *Diomed. Grammat. l.* 1.

Pronuntiator, oris, m. ἐκφωνητής, qui pronuntiat, vel ſcribit. *Cic. in Brut. c.* 83. Thucydides enim rerum geſtarum pronunciator ſincerus, & grandis etiam fuit.

Pronunciatum, i, n. 2. ἀξίωμα, propoſitio, ratio veri, vel falſi ſignificativa. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 8. Omne pronuntiatum (ſic enim mihi in præſentia occurrit ut appellarem ἀξίωμα, utar poſt alio, ſi invenero melius) id ergo eſt pronuntiatum, quod eſt verum, aut falſum.

Pronuntiātus, us, m. idem ac pronunciatio. *Gel. l.* 4. *c.* 17. Et numerus in verſu, & ratio in pronuntiatu manet. Adde *l.* 15. *c.* 3.

Pronuntiatus, a, um, *pronunziato*, ἐκφωνηθείς. *Cic. Parad.* 2. *c.* 3. Verſus pronuntiatus ſyllaba una brevior, aut longior. ¶ Item edictus, narratus. *Curt. l.* 10. *c.* 6. Ipſum ad pronuntiatam prædam ſequebantur.

Pronuntio, as, a. 1. *pronunziare*, הִגִּיד, Ger. *auſſprechen*, Gal. *prononcer*, Hiſp. *pronunciar*, προφέρω, ἐκφωνέω, clara voce aliquid profero, memoriter recito. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 61. Summa voce verſus multos uno ſpiritu pronuntiare conſueſcebat. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Luceja mima centum annis in ſcena pronuntiavit. ¶ Ponitur etiam pro dicere. *Cic.* 2. *Fin.* Æquam igitur pronuntiabit ſententiam ratio, &c. *Plin. l.* 3. *ep.* 113. Nec tamen adhuc poſſum pronunciare, utrum ſit difficilius capere aliquid, an ſcribere. ¶ Item pro nominare. *Liv. l.* 24. Seditionem metuentem, pronuntiant vos Prætores. ¶ Item pro palam, & claſſicum nuntiare. *Curt. l.* 4. *c.* 8. Interimenſque Darius, iter ad Euphratem pronuntiavit. ¶ Item pro expreſſe, & nominatim prædicere, præfarique ex bona fide in rebus contrahendis. *Cic.* 3. *Offic.* Cum in vendendo eam rem ſciſſet, & non pronuntiaſſet, emptori damnum præſtari oportere. ¶ Item pro decernere, judicare. *Cic. pro Roſc. Amer.* Ea pro me ipſo ex animi mei ſenſu, ac ſidei me pronuntio. *Quintil. l.* 2. Sed ii, qui ſint, non cujuſvis eſt pronuntiare. ¶ Item pro palam promittere. *Cic. pro Cluent.* Suppreſſam eſſe ab eo pecuniam, quam pro reo pronuntiaſſet. *Liv. l.* 2. Ac pronuntiaſſe militi præmia, qui primus, quis ſecundus caſtra hoſtium intraſſet. ¶ Uſurpatur etiam impreſſonaliter. *Plin. l.* 16. *c.* 4. Patriam ab eo coronari pronuntiatur.

Pronūper, adv. νεωστί, valde nuper, admodum nuper, a *pro*, & *nuper*. *Plaut. Trin.* 2. 4. 26. Qua ſponſione pronuper tu exactus es pro illo adoleſcente.

Pronŭrus, us, f. προνυμφη, uxor nepotis. *Ovid. ep.* 17. *v.* 206. Pronurus & magni Laomedontis ero.

Pronus, a, um, *chinato*, *chino*, Ger. *geneigt*, *gebeldet*, Gal. *courbé*, *enclin*, Hiſp. *enclinando*, κατωφερής, flexus in anteriorem partem, vel inclinatus generatim. Videtur eſſe a πρηνής, quod idem ſignificat. e abit in o, quo modo ab ἰὲ eſt *io*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nihil enim habeat hæc duo genera proni, & ſupera ſemper petunt. *Ovid.* 1. *Met. v.* 84. Pronaque cum ſpectent animalia cætera terram. ¶ Vel cum dat. *Col. l.* 1. *c.* 3. Quantoque fuerit ædificii ſolum pronius Orienti. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Colum. l.* 5. *c.* 9. Campo patente, & ad Solem prono. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ſupino contrarium eſt. *Cic.* 2. *Div. c.* 43. Motu corporis pronus, obliquus, ſupinus. ¶ Translate ponitur pro propenſo ad virtutem, vel ad vitia, quanquam uſitatius in malam partem accipitur. *Plin. in Paneg.* Nihil eſt tam pronum ad ſimultates, quam æmulatio. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. In obſequium plus æquo pronus. *Capitol. in Pio, c.* 10. Proniſſimus ad indulgentiam. ¶ Item pro facili. *Plin. l.* 8. *epiſt.* 10. Pronum ad honores iter. *Tacit. in Agric. c.* 33. Omnia prona victoribus. *Id.* 1. *hiſt. c.* 1. Obtrectatio, & livor pronis auribus accipiuntur. h. e. facile, & libenter audientibus. ¶ Pronus etiam dicitur alicui propenſus, & favens. *Id.* 1. *hiſt. c.* 13. Prona in eum aula Neronis. *Sueton. in Galb. c.* 12. Remiſit in patriam, quaſi Cn. Dolabellæ proniorem. *Virg.* 5. *Æn.* ventiſque vocatis prona petit maria. h. e. navigationi apta. ¶ Prona dies dicitur, cum ad veſperam vergit. *Stat.* 2 *Theb.* ¶ Anni, & menſes proni. h. e. cito decurrentes, & quaſi in declivi poſiti. *Hor. de ar. poet. l.* 4. *od.* 6.

Prœconomia, æ, προοικονομία, diſpoſitio, ordo. Uſurpatur a *Servio in Virg.* 3. *Æn. v.* 838. & alibi aliquoties.

Prœmior, aris, d. 1. exordior, a *prœmium*. *Plin. epiſt.* 3. *l.* 2. Prœmiatur apta, narrat aperte. Adde *Sidon. l.* 4. *ep.* 3.

Prœmium, ii, n. *proemio*, *eſordio*, Ger. *anfang*, Gall. *preface*, Hiſp. *principio*, *prologo*, προοίμιον, proprie eſt id, quod a citharœdis certamen auſuris præcinit ſolet, ut præludium eſt tibicinum tibiis canendi, translate uſurpatur pro exordio orationis, a πρό, *ante*, & οἴμη, *cantus*. Alteram etymologiam affert *Quinctil. l.* 4. *c.* 1. a πρό, & οἶμος, *via*. *Cic. pro Cluent. c.* 21. Incipit longe, & alte petito prœmio reſpondere major Cepaſius. *Id.* 2. *de Leg.* Habes legis prœmium. Sic enim hoc appellat *Plato*. ¶ Sumitur etiam per tranſlationem pro quocunque initio. *Juven. ſat.* 3. Miſeræ cognoſce prœmia rixæ.

Propagatio, onis, f. *eſtenſione*, *propagazione*, *propagginazione*, παράτασις, ἐπέκτασις, actus propagandi, extenſio. *Cic.* 1. *Offic.* Quæ propagatio, & ſoboles origo eſt Rerumpublicarum. *Id. de Prov. Conſ. c.* 12. Propagatio finium Imperii. *Id. de Sen. c.* 15. Propagatio vitium.

Propagātor, oris, m. qui propagat. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 3. Ille provinciæ propagator, ille abſentis in omnibus adjutor. Alii legunt *prorogator*.

Propagātus, a, um, *propagato*. *Cic.* 4. *Catil.* Memoria Conſulatus mei propagata. *Colum. de arbor. c.* 5. Vitis propagata.

Propāges, is, f. propago, progenies. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 327. Salvete gemini, mea propages. ¶ Propages, inquit *Feſtus*, dicitur a ruſticis vitis vetula, ex qua reciſis ramis, & plantatis plures vites fiunt.

Propaginātus, a, um, part. propagatus. *Tertul. de pal. c.* 2. Quot populi propaginati.

Propāgo, inis, f. 3. *propagine*, שְׁלוּחָה, Ger. *geſencktem weinſtock*, Gall. *provin*, Hiſp. *provano*, παραφυάς, vitis vetula, & ſuppreſſa, ut ex una plures fiant, a *propagare*, quod a *pagendo*. *Virg.* 2. *Georg.* Preſſos propaginis arcus. *Cic. de Sen.* Malleoli, plantæ, ſarmenta, viviradices, propagines. ¶ Aliquando ſignificat genus, ſtirpem, progeniem. *Virg.* 12. *Æn v.* 827. Sit Romana potens Itala virtute propago. ¶ Sumitur etiam translate. *Plin. l.* 7. *c.* 14. Qua de cauſa aliorum ejus librorum propago Liciniani ſunt cognominati.

Propāgo, as, avi, atum, a. 1. *propagare*, *propagginare*, *innestare*, הִשְׁתִּיל, Ger. *reben einlegen*, Gal. *provigner*, Hiſp. *provenar*, παραφύω, eſt vitem vetulam ſupprimere, ut ex una plures fiant, a *pago*. *Cat. c.* 32. Vitem propages in ſulcos. ¶ Translate ponitur pro extendere, protrahere, proferre. *Cic.* 7. *Ver.* Cum ipſe ſui generis initium, ac nominis ab ſe gigni, & propagari vellet. *Id. pro Sext.* Hæc monumentis annalium mandantur, poſteritati propagantur. *Idem pro Dom.* Hujus viri laudem ad ſempiternam memoriam temporis calamitas propagavit. *Id.* 1. *de Invent.* vitam propagare. *Nepos Attic.* ¶ Propagare fines imperii.

Propala, V. Propola.

Propălam, adv. *apertamente in paleſe*, ἐν τῷ φανερῷ, clare, aperte, in propatulo. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 35. Neque tabulis, & ſignis propalam collocatis. *Liv. l.* 34. *c.* 33. Hæc propalam dicebat.

Propălo, as, a. 1. *propalare*, *divulgare*. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 16. Quæ propalare diſſimulat, excolere detrectat.

Propanſus, a, um, nom. ex particip. expanſus. *Apul. l.* 6. *A. A.* Aquila propanſis utrinque pennis.

Propător, oris, προπάτωρ, ejus generis auctor. *Tertul. de præſcription. c.* 49.

Propatrŭus, i, m. προπάτρως, maximus patruus, frater proavi. *Cajus l.* 38. *ff. tit.* 10. *l.* 1. Quinto gradu ſunt, ſupra, atavus, atavia, infra, adnepos, adneptis, ex tranſverſo fratris, & ſororis, pronepos, proneptis & convenienter propatruus, proamita, ideſt proavi frater, & ſoror.

Propatŭlus, a, um, *aperto*, προφανής, late patens, atque apertus, quaſi porro patulus. *Cic.* 6. *Ver. c.* 39. Ante ædem Cereris in aperto, ac propatulo loco ſigna duo fuere. ¶ In propatulo, adverbialis formula eſt pro palam, in publico. *Salluſt. Catil. c.* 13. Mulieres pudicitiam in propatulo habere. Ex umiſſa prandent. *Pompon. Mel. l.* 1. *c. ult.* Propatulo veſcuntur.

Prope, *appreſſo*, *vicino*, אֵצֶל, Ger. *nahe*, Gall. *pres*, Hiſp. *cerca*, ἐγγύς, juxta, apud, præpoſitionis, quæ accuſativo ſerviunt. *Cic. pro Mil.* Illi, ſi inſidiaretur, noctis prope urbem expectandum erat. ¶ Dicitur etiam de tempore. *Cic. in Att.* Prope Calendas Sextilis puto me Laodiceæ fore. ¶ Eſt etiam adverbium, & notat *in propinquo*, vel *ex propinquo*. *Ter. Andr.* Prope adeſt, cum alieno more vivendum eſt tibi. *Cic. pro Leg. Man.* Videm eum prope eſſe, quo etiam carent ægrius. *Id* 7 *Ver.* At cum in Italia bellum tam prope a Sicilia, tamen in Sicilia non fuit. *Liv. l.* 40. Jam prope erat, ut ſiniſtrum cornu pelleretur Romanis. ¶ Ponitur aliquando pro *fere*, *ſeu quaſi*. *Cic. pro Planc.* Quorum honoribus agri prope dicam ipſi, atque laverunt. *Id.* 2. *Ver. c.* 13. Annos prope quinquaginta continuos. *Ter. Heaut.* 1. 1. 46. Prope jam ut pro uxore haberes. ¶ Gradus, propius, proxime, V. ſuis locis.

Propedĭem, adv. in brevi, בְּקָרוֹב, Ger. *bald hernach*, Gall. *bien toſt*, Hiſp. *de aqui a poco*, *aina*, ἐν βραχεῖ, brevi, poſt paucos dies, cito, a *prope*, & *dies*. *Cic.* 3. *Off.* Tum & præſens tecum propediem, ut ſpero, & tu dum aberis, abſens loquar.

Propello, is, puli, pulſum, a. 3. *ſcacciare lontano*, *rimovere*, דָּחָה, Germ. *abtreiben*, Gall. *bouter*, Hiſp. *empuxar*, ἀπωθέω, longe pello, procul amoveo. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Atque, uno interfecto, reliquos paulum propellit. *Liv. l.* 40. Periculum vitæ propellere a me potes. ¶ Sumitur etiam pro impellere, procedere, ultra ducere. *Lucan. l.* 3. Propulit ut claſſem velis cedentibus Auſter incumbens. *Colum. l.* 2. *c.* 2. In priorem partem jugum propellat. ¶ Translate *Cic.* 4. *Tuſc.* An eam ante paululum Dialecticorum remis propellerem.

Propemŏdo, adv. propemodum. *Liv. l.* 24. *c.* 20. Cum propemodo muris acceſſiſſes.

Propemŏdum, adv. *quaſi*, כִּמְעַט, Ger. *gar nahe*, Gal. *preſque*, Hiſp. *quaſi*, ὀλίγου

Digitized by Google

ὀλίγα δεῖν, κατὰ δὲ χρῶ, pene, ferme, quaſi. *Cic. l. 6. Fam. epiſt.* 4. Alteros propemodum jam ſumus aeperti.

Propempticus, a, um, προπεμπτικός, comitativus, a προπέμπω, *comitor*. In titulo ulcimi carminis *Sidonii*: Propempricum ad libellum. h. e. propempricum carmen, quo liberum emittit, abeuntemque proſequitur. Tale eſt Metii Celeris propempricum, quod habetur apud *Stat. l.* 3. *ſilv.* 2.

Propendens, entis, o. *pendente*, ῥέπων, *ſῖνων*, demiſſus. *Col. l.* 7. *c.* 12. Dejectis, aut propendentibus auribus.

Propendeo, es, di, ſum, n. 2. *pendere*, נטה, Ger. *for nider hangen*, Gal. *pencher*, Hiſp. *enclinar*, ῥέπω, inclino, deorſum vergo, proprieque dicitur de lance in ſlatera præponderante. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 17. Libra illa Critolai, qui cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis, & externa, tantam propendere illam boni lancem putat, ut terram, & maria deprimat. Et c. 31. Majore, & graviore ex parte bona propendent. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro affici, affectum eſſe, animatum eſſe. *Cic.* 2. *de Or. c.* 29. Aut inclinatione voluntatis propendeat in nos.

Propendo, is, di, ſum, n. 3. idem quod *propendeo*, in propria ſignificatione. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 39. Nec dependis, nec propendis, quin malus nequaquam fies. h. e. nullam unciam habes viri probi, totus malus es.

Propendulus, a, um, adject. pendens in anteriorem partem, ut propenduli crines, apud *Apul. l.* 1. *Florid.*

Propense, adv. *di cuore, volentieri*, ἐπιῤῥεπῶς, ex animo, cum inclinatione, aut propenſione. *Lentulus ad S. P. Q. R. l.* 12. *Fam. Cic. ep.* 15. Ut hanc concordiam, & conſpirationem omnium ordinum ad defendendam libertatem propenſe non crederent eſſe factum.

Propenſio, onis, f. *inclinazione*, ἐπιῤῥοπή, προθυμία, inclinatio. *Cic.* 4. *Fin. c.* 17. Qui nulla in re, niſi in virtute, aut vitio propenſionem, ne minimi quidem momenti, ad ſummum bonum adipiſcendum eſſe dicerent.

Propenſus, a, um, *inclinato*, נוטה, Germ. *gar geneigt*, Gall. *fort enclin*, Hiſp. *inclinado*, ἐπιῤῥεπής, πρόθυμος, vehementer inclinatus. *Cic. Att. l.* 8. Propenſus in alteram partem. *Id. pro Mur. c.* 31. Animus paulo ad veritatem propenſior. *Liv. l.* 37. Propenſo animo aliquid facere. *con genio*. *Hirt. de B. Alex. c.* 26. Propenſiſſima civium voluntate, & ſua diligentia magnas copias confecerat. ¶ Sumitus etiam pro propendens, ſive oatenſo. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 57. Cum tibi Calve pinguis aqualiculus propenſo ſeſquipede extet. *ideſt*, cum abundantia ciborum pinguis ſis, & ventrem habeas ultra ſex pedes extenſum. ¶ Item pro multo, & magno. *Argum. Truc. Plauti, quod creditur eſſe Sidonii*. Natique cauſa dat propenſa munera.

Properabilis, le, adject. properans, celer, ut properabilis calor, apud *Tertul. de anim. c.* 43.

Properans, tis, nom. ex particip. *chi s'affretta*, ἐπειγόμενος, feſtinus, citus, celer. *Cic. Attic. l.* 4. *ep.* 4. Hæc properanter ſcripſimus. *Ovid.* 3. *de Pont. epiſt.* 3. lingua properante legere. *Claudian.* 2. *in Rufin. v.* 337. Feſtinamque rotam ſolito properantior urget.

Properanter, adverb. *preſto, con velocità*, celeriter. *Lucret. l.* 5. *v.* 305. Uſque adeo properanter ab omnibus ignibus ejus &c. *Salluſt. in Jugurth. c.* 8. Si properantius pergeret. *Leg.* 8. *Cod. Theodoſ. de appellat.* Properantiſſime volumus afferri.

Properantia, æ, f. idem ac properatio. *Sall. in Jug. c.* 36. Neque ex tanta properantia tam facile tractum bellum, ſocordia magis, quam dolo, crederent. Adde *Tacit.* 12. *Ann. c.* 20.

Properatim, adv. idem ac properato. *Cæcil. apud Non. c.* 2. *n.* 663. Properatim in tenebris iſtuc confectum eſt opus. Adde *Siſenn. apud Gel. l.* 12. *c.* 15.

Properatio, onis, f. *fretta*, σπουδή, actus properandi, feſtinatio. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 27. Nam quæ partius frater perſcripſerat, verecundia videlicet, & properatione.

Properato, adv. *frettoloſamente, preſtamente*, ἐσπευσμένως, feſtinanter, celeriter. *Tac. l.* 13. *c.* 1. Neque nimis properato Narciſſus Claudii libertus ad mortem agitur.

Properatus, a, um, nom. ex particip. *fatto in fretta, accelerato*, propere factus. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Stylus properatus. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 6. Naves properatæ. *Ovid.* 2. *de Pont. ep.* 11. Opus brevi properatum tempore. *Solin. c.* 39. Lucinæ illis properatius tempus eſt. ¶ *Properato eſt opus*, h. e. properandum eſt. *Cic. pro Mil. c.* 19. *Plaut. Mil.* 3. 1. 209.

Propere, adv. *ſubitamente*, σπουδαίως, celeriter. *Virg.* 6. *Æn. v.* 236. Propere exequitur præcepta Sibyllæ.

Properiter, adv. idem ac propere. *Catull. apud Non. c.* 1. *n. ult.* Animula miſerrima properiter obit.

Propero, as, avi, atum, n. 1. *affrettarſi, ſollecitare*, מהר, Germ. *eylen*, Gal. *ſe haster*, Hiſp. *apreſſurarſe*, σπεύδω, feſtino, celeritar eo, a *properus*, vel a *pro*, ante, & *paro*, mutato a in e, ut ſit dicatur quaſi ante alia paro. Properare, & feſtinare quid differant, docet *Nonius c.* 5. *n.* 8. his verbis. Feſtinare, & properare veteres diviſerunt. Cato, qui unum quid mature tranſigit, properat: qui multa ſimul incipit, nec perficit, feſtinat. Verum utraque verborum ratio ſub hac ſignificantia proxima eſt veritati, ut ſit ſæpe animi properare ſtudioſe ad rem aliquam contendentis, feſtinare corporis neceſſitati obſequentis. *V. Gell. l.* 16. *c.* 14. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 25. Atque inde ventis, remiſque in patriam omni feſtinatione properavi. ¶ Conſtituitur etiam cum infinitivo. *Virg.* 4. *Æn.* Et mediis properas Aquilonibus ire per altum. ¶ Ponitur quoque pro feſtinanter aliquid agere, vel dicere. *Virg.* 1. *Georg. v.* 259. Multa forent, quæ mox cœlo properanda ſereno maturare datur. *Plin. in Paneg. c.* 51. Hinc porticus, inde delubra occulta celeritate properantur. *Tacit. hiſt.* 3. *c.* 40. Properare iter. *Id.* 2. *Ann. c.* 51. Properare mortem voluntariam. *Horat. Epod.* 12. Muricibus Tyriis iteratæ vellera lanæ Cui properabantur? tibi nempe.

Sex. Propertius, m. 2. poeta Elegiarum ſcriptor, ex Hiſpello opp. Umbriæ oriundus. Sunt, qui ſcribant, ejus patrem Equeſtri dignitate ornatum, ac Triumvirali poteſtate fuiſſe, tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium ſecuti, Peruſia capta, ex Octavii Cæſaris auctoritate, ad aram D. Julii perducti, ibidem occiſi fuerunt. Illud omnino conſtat, hunc Propertium magna ex parte amiſſis bonis, Romam ſe recepiſſe, cum patrem ſuum in tenera adhuc ætate amiſiſſet, quod illic verſibus petet: *Aſpice me, cui parva domus, fortuna relicta eſt, Nullus & antiquo Marte triumphus avi*. Elegias ſcripſit nitidiſſimas, & eruditiſſimas.

Properus, a, um, *veloce, frettoloſa*, מהיר, Germ. *ſchnell*, Gal. *haſtiſ*, Hiſp. *preſſuroſa*, σπουδαῖος, celer, feſtinus, a *prope*, quia qui properat, hoc agit, ut magis, & magis appropinquet. *Tac. l.* 11. *c.* 26. Si prævenirent Claudium ut inſidiis incautum, ita iræ properum. *Valer. Flac. l.* 4. *v.* 176. Greſſus properi. *Catull. de Berenic.* propero pede ſequi.

Propes, edis, m. funis nauticus, quo pes veli alligatur. *Turpil. apud Iſidor. l.* 19. *Orig. c.* 4.

Propetro, as, a. 1. eſt mandare, quod perficiatur. *Attius*. Age vero perpetra, quod cœpiſti, fieri. Adde *Feſt.*

Propexus, a, um, κατάκτενος, in longum pexus, a *pecto*. *Virg.* 10. *Æn.* Propexam in pectore barbam. Adde *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 259.

Propheta, æ, vel Prophetes, æ, m. *Profeta*, נביא, Ger. *Prophet*, Gal. *Prophete*, Hiſp. *Profeta*, προφήτης, qui futura pronuntiat a ſe primum intellecta, a Græco nomine allato, quod a πρόφημι, quod eſt profari, ideſt prædicere. Prophetarum nomine Gentiles vocarunt Antiſtites fanorum, oraculorumque, ut ait *Feſtus*, qui & hos veteris Poetæ Tragici verſus citat: Cum capita viridi lauro velare imperant Prophetæ, ſancta caſte qui putant loca. Ita eos verſos reſtituit *Joſ. Scaliger ad Feſtum*. ¶ Speciatim videntur ita dixiſſe Sacerdotes Ægyptios. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 13. Adeo verum ita, ut dicis, Ægyptum opinari, ut ego Sacerdotes eorum, quos Prophetas vocant, cum in templo vidiſſem, &c. Adde *Apul. de herb. c.* 2.

Prophetalis, & Prophetialis, le, adject. *di Profeta*, ad Prophetam pertinens, ut Prophetiale patrocinium. *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 28. Prophetalis virgo, *Venant. Fortun. l.* 5. *carm.* 4. *v.* 58.

Prophetia, æ, f. *profezia*, divinatio, prædictio. *Tertul. de anim. c.* 55. & alibi.

Prophetice, adverb. *profeticamente*, *Tertul. de monogam. c.* 4.

Propheticus, a, um, adject. *profetico*. *Tertul. de cor. Milit. c.* 7. *Prudent.* 10 *hymn jejun. v.* 189.

Prophetiſſa, æ, *profeteſſa*, προφῆτις, ιδος, mulier divinans. *Tertull. de præſcriptionib. c.* 51.

Propheto, as, a. 1. *profetare, predire*, προφητεύω. *Tertul. de reſurrect. carn. c.* 18. *Prudent. Periſteph.* 13. *v.* 21.

Propilo. V. Præpilo.

Propinatio, onis, f. πρόποσις, actus propinandi, ideſt, porrigendi poculi, ad bibendum invitandi, vel denique ad ſalutem alicujus bibendi. *Sen. l.* 2. *de Benef. c.* 21. Ego ab eo beneficium accipiam, a quo propinationem accepturus non ſim? ¶ Sumi etiam videtur pro comeſſatione. *Gell. l.* 10. *c.* 17. Sumptum pluſimam, ἀσωτίαν, & propinationem adoleſcentis filii deplorantis. Al. leg. *potationem*.

Propinator, oris, m. προπότης, qui propinat. *Ovid. l.* 2. *de art. v.* 587. Inde propinator nimirum multa propinet. Alii leg. inde procurator nimium quoque multa procurat.

Propingo. V. Progigno.

Propino, as, avi, atum, a. 1. *far brindeſi*, השקה, Germ. *vor trincken*, Gall. *boire à quelq'un*, Hiſp. *bever à la ſalud*, προπίνω, eſt præbibere, ſeu præguſtare leviter vino poculum alteri offerre, a verbo Græco allato. Hæc conſuetudo a Græcis originem habuit. Nam principes Græciæ ſolemni die, quem *Philoteſiam* vocabant, miſcere aureis, atque argenteis poculis vina ſolebant, quæ e manu geſtantium ſumentes, ori paulumper admovebant, deinde alteri, quem vellent, offerebant, ingens hoc argumentum benevolentiæ æſtimantes. Nos tamen propinare uſurpamus pro ante bibere, totum etiam poculum exhauriendo, & ſic amicum invitare ad bibendum. *Plaut. Stich.* 3. 2. 16. Propino tibi ſalutem plenis faucibus. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 40. Quo ſonitu reddito, arridens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ (qui in eum fuerat teterrimus): Græci enim in conviviis ſolent nominare, cui poculum tradituri ſint. *Martial. l.* 6. *ep.* 44. Nemo propinabit, Callidore, tibi. ¶ Tranſlate *Ter. in fine Eun.* Hunc comedendum, & deridendum vobis propino. *Enn. apud Non. c.* 1. *n.* 540. Qui mortalibus verſus propinas flammeos medullitus.

Propinque, adv. *da vicino*, πλησίον, prope, in propinquo. *Plaut. Truc.* 2. 7. 21. Ac at eccam, adeſt propinque.

Propinquitas, atis, f. *vicinanza*, γειτνίασις, loci vicinitas. *Cic.* 5. *Offic. c.* 11. Nimis imminebat propter propinquitatem Ægina Piræo. ¶ Tranſlate ſumitur pro affinitate, agnatione, conjunctione ſanguinis. *Cic. de Am.* Aſciſcantque ſibi quaſi propinquitate conjunctum, atque natura. *Id. pro Planc. c.* 11. Maximis vinculis, & propinquitatis, & affinitatis conjunctus. *Tac. de Germ. c.* 7. Familiæ, & propinquitates.

Propinquo, as, avi, atum, n. 1. *avvicinarſi*, קרב, Ger. *nahen*, Gal. *s'approcher*, Hiſp. *allegarſe*, προσεγγίζω, prope accedo, propinquus fio, proximus fio. *Virg.* 9. *Æn.* Nam lua inimica propinquat. *Id.* 2. *Æn.* Jamque propinquabam portis. *Salluſt. in fragm. l.* 4. *hiſt.* Bithyni propinquanter jam amnem Tattanium. h. e. ad amnem accedentes. *Stat.* 10. *Theb.* Animis propinquare alicui. h. e. ingenio ſimilem eſſe. ¶ Significat etiam propere agere, ſtatim expedire. *Virg.* 10. *Æn. v.* 254. Tu rite propinques augurium. *Silius l.* 2. *v.* 281. mortem licet arma propinquent.

Propinquus, a, um, *vicino*, ἐγγύς, vicinus, proximus, qui prope eſt, a *prope*. *Cic.* 11. *Phil. c.* 13. Fuimus nuper ego, & M. Bibulus in propinquis, finitimiſque provinciis. *Liv. l.* 28. Spem alicujus rei propinquam facere. *Id. l.* 24. In propinquo eſſe. *Varr. l.* 9. *L. L.* Propinquiora genere inter ſe verba. ¶ Dicitur etiam de hominibus. *Cic. pro Mil.* Etſi æqualiter in Rempublicam, in privatos, in longinquos, in propinquos, in alienos, in ſuos irruebet. ¶ Tranſlate capitur pro ſanguine conjuncto, affini. *Cic. ad Cæl. l.* 2. *Fam.* Virginius propinquus tuus, familiariſſimus noſter. *Virg.* 2. *Æn.* Conſanguinitate propinquus.

Propior, & us, n. 3 *più vicino*, ἐγγύτερος, ος, vicinior, propinquior, compar. a *prope*. Conſtruitur cum dat. *Cic. pro Quint.* Tibi me propior nemo eſt. *Id. pro Sext.* Omnia ſua ſibi propiora eſſe pericula, quam aliena. *Liv. l.* 4. *c.* 37. Capuamque ab duce eorum Capya, vel, quod propius vero eſt, a campeſtri agro appellatam. ¶ Reperitur etiam cum accuſativo. *Salluſt. in Catil. c.* 11. Quod tamen vitium propius virtutem erat. *Hirt. l.* 8. *B. G.* Qui propior hoſtem in ipſo vallo collocatus eſſet. ¶ *Tunica propior pallio eſt*, proverb. quo ſignificatur, prius ſanguine conjunctis, quam aliis, benefaciendum eſſe. *Plaut. Trin.* 5. 2. 30. Hunc priorem æquom eſt me habere: Tunica propior pallio eſt.

Propitiabilis, & le, n. 3. *favorevole*, placabilis, qui facile flectitur, ut Propitiabile Numen. *Enn. apud Non. c.* 2. *n.* 669. Huic eſt animus propitiabilis.

Propitiatio, onis, f. placatio, ſacrum ad placandum inſtitutum. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 7. Quod apportant minæ, litatio propitiationis averterit. *Senec. l.* 2. *Quæſt. nat. c.* 38. Expiationes, propitiationeſque prodigiorum. Alii leg. *procurationes*.

Propitiatus, a, um, nom. ex particip. *placato*. *Prudent. Periſteph.* 3. *v.* 215. populoſque ſuos carmine propitiatos fovet.

Propitio, as, avi, atum, a. 1. *render propizio*, כפר, Ger. *verſunen*, Gal. *appaiſer*, Hiſp. *hazer favorabile*, ἱλάσκω, propitium reddo, placo. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 120. Quid eo in? A D. Ut Venerem propitiem. *Suet. in Oth. cap.* 7. Per omnia piaculorum genera manes Galbæ propitiare tentaſſe. ¶ Tranſlate ſumitur pro lenire, mitigare. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Alius ſalivā poſt aurem digito relata ſollicitudinem animi propitiat.

Propitius, a, um, n. 1. 2. *propizio, favorevole*, רצה, Ger. *gunſtig*, Gal. *propice*, Hiſ. *favorable*, ἵλεως, placidus, favens, placatus, indulgens. *Ter. Adel.* 1. 1. 6. Parentes propitii. *Cic. pro Cæl. c.* 17. Huic ego Deos propitios, plerique autem iratos putabant. *Plaut. Merc.* 5. 2. *in fine*. Tam propitiam reddam, quam cum propitia eſt Juno Jovi. ¶ Legitur & *propicius*. quæ vox olim in uſu fuit ad augendam proprii ſignificationem. *Gell. l.* 6. *c.* 5. *ex Alfeno JCto* Novum, novicium dicimus, & proprium, propicium, [illegible] atque intendere volentes novi & proprii ſignificationem.

Propius, *più vicino*, ἐγγύτερον, propinquius, adv. compar. a *prope*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 4. *Fin.* Sed ut propius ad eo, Cato, accedam, quæ a te dicta ſunt. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Propius nihil factum, quam ut occideretur. h. e. parum abfuit. Sed aliqui hic pronomine accipiunt. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. Octavio*. Cur caſtra longius adverſariorum caſtris, & propius urbem moventur? *Liv. l.* 2. Propius fidem eſt. ideſt magis eſt credendum.

¶ Vel cum obl. & præp. a, vel ab. Cic. 2. de nat. Deor. Stellæ aliæ propius a terris, aliæ remotius, ab eiſdem principiis, diſparibus temporibus, eadem ſpatia conficiunt. Id. 1. Tuſc. Propius abeſſe a divina progenie, h. e. minus diſtare. ¶ Propius aſpicere rem alicujus, h. e. adeſſe, favere. Virg. 1. Æn.

Proplaſma. V. ſeq. dictionem.

Proplaſtice, es, f. 1. προπλαστική, ars faciendi typos ex argilla, cretave, hoc eſt formas illas, quibus figuli fingendis figulinis operibus utuntur. Plin. l. 21. c. 12. ¶ Metonymice ponitur pro ipſis typis, diſegni, modelli. Plin. l. 35. c. 12. Arceſilai proplaſticen pluris venire ſolitam conſtat artificibus ipſis, quam aliorum opera. Alii legunt proplaſmata eodem ſenſu.

Propnigeum, i, προπνιγεῖον, locus in balneo, in quo ignis præcluſus æſtuat, & ſuffocatur, ut in cellam calorem immittat, cammino, fornello, a πνίγω, ſuffoco. Plin. l. 2. ep. 17. Si innatare in proximo cogites, adjacet propnigeum balnei. Adde Vitruv. l. 5. c. 11.

Propœtides, f. 3. προποιτίδες, puellæ Cypriæ ex Amathunte urbe. Hæ, cum Venerem aſpernatæ eſſent, Deam eſſe negantes, ob ejuſdem iram in triviis vulgaſſe corpora. Noviſſime in lapides transformatæ finguntur, quia pudore induruerant. Ovid. 10. Met.

Propōla, æ, m. rivenditore, rigattiere, προπώλης, negotiator, qui res minore pretio emptas majore poſtea divendit: a πωλέω, vendo. Lucil. apud Non. c. 4. n. 118. Sicuti cum primos ficus propola recentis protulit, & pretio ingenti dat primum paucos. Male Turnebus, Lambinus, & Had. Junius legebant propala, ut intelligatur, qui res palam, & pelo affixas vendit. Cic. in Piſon. c. 4. Pictor domi nullus, nulla cella, panis, & vinum a propola, atque de cupa.

Propŏlis, is, f. 3. πρόπολις, ſic apum operibus dicitur tertium ceræ fundamentum, ex craſſiore, tenacioreque conſtans materia, frigoris, injuriæque omnes aditus obſtruens, favoſque ſtabiliens, a προπύλαιον, veſtibulum. Eſt enim id, quod apes ante alveum faciunt. Varr. l. 3. R. R. c. 16. Propolim vocant, quod apes faciunt ad foramen introitus porrectum in alveum, maxime æſtate, favorum ſtabilimentum, quo omnes frigoris, aut injuriæ aditus obſtruuntur. Plin. l. 11. c. 7. Prima fundamenta commoſin vocant periti, ſecunda piſſoceron, tertia propolim, &c.

Propoma, atis, n. πρόπομα, potio, quæ ante cibum ſumitur, h. e. vinum conditum melle, vel vinum roſatum, aut violatum. Legitur apud Pallad. in titulo c. 32. l. 3. his verbis. Ut propomata ſponte naſcantur.

Propōno, is, ſui, ſitum, a. 3. proponere, eſporre, שׂוּם, Ger. fur ſetzen, Gal. propoſer, Hiſp. proponer, προτίθημι, extra pono, expono, palam oſtendo. Cic. Verr. 4. Proponere aliquid venale. Cic. pro Cluent. Proponere periculum ante oculos. Caſ. l. 7. B. G. Propoſuit ſua in illos merita. Id. l. 1. B. C. Proponere alteri voluntatem alicujus. ¶ Sumitur etiam pro promulgare. Suet. in Calig. c. 41. Tandem flagitante P. R. propoſuit quidem legem, &c. Id. Att. l. 1. ep. 21. Proponere edicta. ¶ Item pro ponere ante aliquem, apponere, offerre. Plin. l. 10. c. 50. Ne quid volucrum poneretur præter unam gallinam. ¶ Item pro exponere, objicere. Cic. l. 5. Fam. ep. 16. Ut omnibus telis fortunæ propoſita ſit vita noſtra. ¶ Translate accipitur pro promittere, conſtituere. Cic. 5. Tuſc. Propoſuit præmium Xerxes, qui inveniſſet novam voluptatem. Velle. l. 2. c. 6. Pretium ſe daturum propoſuit. ¶ Item pro præmittere, enunciare, innuere id, de quo dicturi ſumus. Cic. in Brut. Ut aliquoties, tria cum propoſuiſſet, aut quartum adderet, aut tertium quæreret. Id. 2. de Or. Proponi oportet, quid afferas. ¶ Item pro reſpicere, conſiderare, quaſi ponere ante oculos mentis. Cic. de Univ. Atque eum ſibi proponet exemplar. Id. l. 1. Fam. Omnibus propoſitum eſſe debet cum dignitate otium. Liv. l. 30. Proponere animo reatem belli communem. ¶ Item pro ſtatuere, conſtituere, deliberare. Cic. in Brut. Laudare igitur eloquentiam neque propoſitum nobis eſt hoc loco; neque neceſſarium. Velle. l. 2. c. 53. Ægyptum petere propoſuit. ¶ Item pro revelare, paleſare. Caſ. l. 1. B. Gall. c. 17. Liſcus oratione Cæſaris adductus, quod ante tacuerat, proponit.

Propontiacus, a, um, Προποντιακός, quod ad Propontidem ſpectat. Ovid. l. 1. Triſt. el. 9. Hincque Propontiacis hærentem Cyzicon oris.

Propontis, idis, f. Mare Bebrycium, Mare Thracium, Mar di Marmora, Προποντίς, ſinus maris Mediterranei, inter Europam, & Aſiam, ſeu inter Thraciam, & Aſiam minorem. Nam Geographi primas anguſtias maris ſe coarctantis Helleſpontum vocant, inde expatiatur æquor, quæ laxitas Propontis appellatur, ubi iterum in arctum coit, & ſtringitur, illæ anguſtiæ Boſphorus Thracius nuncupantur, ubi iterum effunditur, Pontus Euxinus, qui curvatus in figuram Scythici arcus committitur oſtio Mæotidis paludis, idque oſtium Cimmerius Boſphorus vocatur. Ovid. 4. de Pont. eleg. 9. v. 118. Miſit in has ſi quas longa Propontis aquas.

Proporro, adv. porro, ulterius, præterea. Lucret. l. 1. v. 978. Et ſibi proporro quæ ſint primordia, quærunt. Adde l. 4. v. 888.

Proportio, onis, f. proporzione, מִשְׁקָל, Ger. gegenhaltung, Gal. proportion, Hiſp. proporcion, ἀναλογία, duarum rerum invicem facta comparatio. Cic. de Univ. c. 4. Id optime aſſequitur, quæ Græce ἀναλογία, Latine comparatio, proportiove dici poteſt. Id. pro Flac. Qui cum omnes Aſiæ civitates proportione in provincias deſcripſiſſet.

Proportionalis, le, adject. proporzionale, ut proportionales termini, apud Frontin. de Colon. pag. 330.

Proportionatus, a, um, adject. proporzionato, ut corpus ſatis proportionatum, apud Jul. Firmic. l. 4. c. 13.

Propoſitio, onis, f. propoſizione, actus proponendi. Cic. 3. Tuſc. c. 18. Hujuſne vitæ propoſitio, & cogitatio Thyeſtem levare poterit? ¶ Apud Rhetores ſumitur pro eo, ad cujus probationem omnia diriguntur argumenta. Auct. ad Her. l. 2. Propoſitio dicitur, per quam oſtendimus ſummatim, quid ſit, quod probare volumus. ¶ Item pro Figuræ genere. Cic. 3. de Or. Propoſitioque, quid ſis dicturus, & ab eo, quod eſt dictum, ſejunctio. ¶ Item prima pars ſyllogiſmi, la maggiore. Cic. l. 1. de Inv. Propoſitio, per quam breviter locus is exponitur, ex quo omnis vis oportet, emanet ratiocinationis.

Propoſitum, i, ſcopo, fine, σκοπός, πρόθεσις, ὑπόθεσις, id quod propoſitum eſt, ſcopus, finis. Cic. in Brut. Ut aggrederetur a propoſito ornandi cauſa. Id. 1. Tuſc. Utrum igitur inter has ſententias dijudicare malumus, an ad propoſitum redire? ¶ Sumitur etiam pro ſententia animi, pro eo, quod mente ſtatutum eſt, propoſito, intenzione, βούλημα, πρόθεσις. Cic. 1. Off. Semperque in propoſito permanſiſſet. Velle. l. 2. c. 2. Vir vita innocentiſſimus, ingenio florentiſſimus, propoſito ſanctiſſimus. Senec. ep. 68. Aliud propoſito tuo nomen impone. ¶ Dicimus propoſitum tenere, aſſequi, a propoſito aberrare, declinare, averti, egredi, &c. Cic. & Liv. ſæpe. ¶ Præterea propoſitum dicitur quæſtio ad diſceptandum propoſita, θέσις. Cic. in Top. c. 21. Duo ſunt quæſtionum genera, alterum infinitum, alterum definitum. Definitum eſt, quod ὑπόθεσιν Græci, nos cauſam; infinitum, quod θέσιν illi appellant, nos propoſitum poſſumus nominare.

Propoſitus, a, um, propoſto, προτεθειμένος, partic. a proponor. Cic. 1. de Or. Non explicata veſte, neque propoſito argento. ideſt expoſito, explicato, prolato. Id. pro Mur. c. 31. Exemplar propoſitum ad imitandum. Horat. l. 1. ſat. 6. propoſitum iter peragere. ¶ Item promiſſus, oblatus. Sueton. in Tito c. 8. Propoſito gladiatorio munere. Cic. pro Rabir. c. 5. Libertatis ſpe propoſita. ¶ Item objectus, attentatus. Id. Fam. 1. epiſt. 5. Injuriis ab aliquo propoſitis reſiſtere. ¶ Item expoſitus, obnoxius. Liv. l. 26. c. 2. Quoad continuiſſet exercitum, propoſitum bello ſe fore ratus.

Propræfectus, i, m. viceprefetto, Præfecti vicem gerens. Ammian. l. 29. c. 1. Aſiam paulo ante propræfectis rexerat.

Proprætor, oris, m. & Propretore, indeclinabiliter, ut de voce Proconſul dictum eſt, Vice Pretore, ἀντιστράτηγος, qui extraordinariam Præturam gerebat, qui, cum uno anno Prætor fuiſſet, ſequenti cum imperio Prætura in Provinciam mittebatur. Cic. 2. de Div. Quam multa anni ſunt, cum bella a Proprætoribus, & Proconſulibus adminiſtrantur? Id. Philipp. 13. c. 10. Neque ſe imperatorem, neque Hirtium conſulem, nec proprætorem Cæſarem. Tacit. 2. Ann. c. 66. Latinius Pandus proprætor Moſiæ.

Propriaſſit, proprium fecerit. Feſtus.

Propriatim. V. Propritim.

Proprie, adv. propriamente, Germ. eigentlich, Gall. proprement, Hiſp. propriamente, ἰδίως, κυρίως, peculiariter. Cic. 2. de Orat. Quam proprie de unoquoque dixit? Id. 9. Fam. ep. 13. Id proprie tuum eſt. Id. 2. Phil. c. 31. O hominem nequam! quid enim aliud dicam? magis proprie nihil poſſum dicere.

Proprietarius, ii, m. proprietario, apud JCtos eſt, qui proprium alicujus rei dominium habet, & opponitur ei, cui uſus tantum competit. Leg. 13. ff. de pecul. &c.

Proprietas, atis, proprietà, ἰδιότης, quod alicujus rei proprium eſt. Cic. 1. Acad. Singularum rerum ſingulas proprietates eſſe. Liv. l. 8. c. 17. Terræ proprietas, cœlique. Plin. l. 13. c. 22. Proprietatem habet fructum emittendi lanugine, quod nulli alii arbori evenit.

Proprio, as, a. 1. proprium facio. Cæl. Aurel. Acut. 2. c. 15.

Propritim, adv. idem ac proprie. Lucr. l. 2. v. 973. Quid? genus humanum propritim de quibus actum eſt? Ita legit Non. c. 11. n. 18. Alii propriatim. Arnob. l. 3. Res exigit, propriatim Deos ſcire.

Proprius, a, um, proprio, Ger. eygen, Gal. propre, Hiſp. proprio, ἴδιος, κύριος, quod peculiare eſt uniuſcujuſque, cui commune contrarium eſt. Conſtruitur vel abſolute. Cic. 5. Tuſc. Propriis, & ſuis argumentis, & admonitionibus tractanda quæque res eſt. Id. pro ſ. Amer. Ut eum ademerit nobis omnia, quæ erant noſtra propria. ¶ Vel cum gen. Cic. 3. Phil. c. 11. Aut libertatem proprium Romani generis, & nominis recuperemus. ¶ Vel cum dat. Cic. pro Syll. Tempus agendi fuit mihi magis proprium, quam cæteris. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod alicui convenit, & ab eo maxime exerceri debet. Cic. in Brut. Animum judicis impellere, quocunque res poſtulat, hoc eſt unum Oratoris maxime proprium. Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. Hoc eſt epiſtolæ proprium, ut &c. ¶ Item pro eo, quod alicui adſcribitur, ſeu attribuitur. Cic. pro ſ. Am. Quicquid malefici, ſceleris, cædis erit, proprium id Roſcianum eſſe debebit. ¶ Aliquando pro ſtabili, & diuturno. Ter. Andr. 4. 3. Nihil ne eſſe proprium cuiquam? Dii veſtram fidem! Virg. 1. Æn. Connubio jungam ſtabili, propriamque dicabo. Cic. pro Leg. Man. c. 16. Quod ut illi proprium ſit, atque perpetuum, Quirites, velle, & optare debetis. Nepos in Thraſyb. c. 4. Parva munera diutina, locupletia non propria eſſe conſueverunt. ¶ Nonnunquam proprius ponitur pro ſuus. Liv. l. 7. c. 9. Quæſita ea propriæ familiæ laus leviorem auctorem Latinum facit. Id. l. 2. c. 53. Mos non placebat, ſine Romano duce ſocios propriis viribus conſiliiſque bella gerere. ¶ Dicitur etiam proprius ſuus. Liv. l. 3. c. 70. Suo proprio prœlio. Cic. 1. de Or. r. 10. Craſſus videbitur ſua quadam propria, non communi oratorum facultate poſſe. Caſ. l. 3. B. C. c. 20. Calamitatem aut propriam ſuam, aut temporum queri.

Propter, appreſſo, אֵצֶל, Germ. von wegen, Gall. pour, Hiſp. por, ἐγγύς, prope, apud, juxta. præp. ex iis, quæ acc. ſerviunt, a prope. Cic. in Brut. In pratulo propter Platonis ſtatuam conſedimus. ¶ Aliquando adverbium eſt. Cic. 6. Ver. Etenim propter eſt ſpelunca quædam. ¶ Translate ſumitur pro ob, ſive alicujus cauſa, per cagione. Cic. pro Quint. Si propter partiarum ſtudium potens erat Alphenus. Id. Parad. 5. c. 1. Legibus propter metum parete. ¶ Propter viam, ſacrificium eſt, quod proficiſcendi cauſa fit, auctore Feſto; quod quidem ſacrificium Herculi fieri conſuevit: in eo neceſſe erat omnia, quæ offerrentur, omnino igne abſumi. Itaque Cato apud Macrob. l. 2. Saturn. c. 2. ad hoc ſacri genus alludens, jocatur in quendam Albidium, qui ſua bona comederet, & noviſſime domum incendio conſumptam amiſerat, quod quæ comedere non potuiſſet, ea combuſſiſſet. Huc pertinet & illud Plaut. Rud. 1. 2. 62. Propter viam illi vocati ſunt ad prandium. Dæ. Qui? Sc. Quia poſt cœnam, credo, laverunt heri: confracta navis in mari eſt illis. In loco Macrobii cit. ſunt qui legunt protervia, ſed temere.

Propterĕa, adv. perciò, לָכֵן, Ger. darumb, Gal. pour cela, Hiſp. por eſſo, διὰ τοῦτο, ob eam cauſam, ideo, idcirco. Ter. in Andr. Ego vitam Deorum propterea ſempiternam eſſe arbitror. ¶ Sæpe conjungitur cum partic. quod, vel quia. Cic. l. 9. Fam. ep. 18. Cum eſſem otioſus in Tuſculano, propterea quod diſcipulos obviam miſeram. Serv. Cic. l. 4. ep. 5. Etſi genus hoc conſolationis acerbum eſt, propterea quia per quas &c. ¶ Item cum partic. ut. Cic. pro Lig. c. 3. Atque hæc propterea de me dixi, ut mihi Tubero, cum de ſe eadem dicerem, ignoſceret.

Propudianus porcus, dictus eſt, quia in ſacrificio gentis Claudiæ velut piamentum, & exolutio omnis contractæ religionis erat. Ateius Capito apud Feſt.

Propudiōſus, a, um, ἀναισχυντότατος, impudens, impudicus. Plaut. Stich. 2. 1. 10. Meo' faſtidis, propudioſe? Gell. l. 6. c. 7. Sed etiam ſi imperet uxorem ducere infamem, propudioſam, criminoſam. Sidon. l. 9. ep. 6. Igitur hic proxime abrupto contubernio ancillæ propudioſiſſimæ, cui ſe totum conſuetudine obſcœnus addixerat. Arnob. l. 5. Propudioſi facinoris obſcœnitas.

Propudium, ii, αἶσχος, obſcœnitas, res pudenda, a porro, & pudor. Feſt. Propudium dicebant, cum maledicto nudare turpitudinem volebant, quaſi porro pudendam. Quidam propudium putant dici, a quo pudor, & pudicitia procul ſint. Plin. l. 28. c. 8. Hoc cinere poto propudia virorum, ejuſdem aſperſo fœminarum libidines inhiberi. ¶ Scaliger ad Feſtum addit, propudium idem eſſe, quod καθάρμα, ideſt purgamentum, ac homines facinoroſos, ut Græcis καθάρματα, ita Latinis dici propudia. Plaut. Curc. 1. 3. 24. Quid ais propudium? Ciceronem quoque Phil. 14. c. 3. uſum putat Hier. Ferrerius. V. Prælucium.

Propugnacŭlum, li, n. 2. rocca, fortezza, baſtione, forte, προμαχεών, arx, vel alius locus munitus, unde urbs, provincia, caſtra procul defendi pugnando poſſint. Cic. pro Font. c. 1. Eſt in eadem provincia Narbo Martius colonia noſtrorum civium, ſpecula P. R. ac propugnaculum iſtis ipſis nationibus oppoſitum, & objectum. Id. Verr. 7. c. 34. Navis ita magna, ut propugnaculo cæteris poſſet eſſe. ¶ Translate Id. in Piſon. Lex Ælia, & Fuſia, propugnacula, murique tranquillitatis.

Propugnatio, onis, f. 3. difeſa, ὑπερμαχία, actus propugnandi. Cic. l. 3. Fam. ep. 8. Suſcepi mihi perpetuam propugnationem pro omnibus ornamentis tuis. Adde l. 1. ep. 7.

Propugnātor, oris, m. difenſore, ὑπερασπιστής, qui propugnat. Cic. 7. Ver. c. 33. Claſſis infirma propter dimiſſionem propugnatorum, & remigum. Id. ad Att. ep. 11. Acerrimus propugnator communis libertatis.

Propugnātrix, icis, f. difenditrice. Legitur in fragmento orationis cujuſdam funebris apud Fabrett. Inſcript. pag. 169.

Pro-

Digitized by Google

Propugno, as, n. 1. *combattere*, *difendere*, προμαχέομαι, depugno, pugnando defendo, pugnando reſiſto. *Cic. pro Rab.* Teſtor em pro illorum fama, gloria, memoria, non ſecus ac pro patriis fanis, atque delubris propugnandum putare. *Id. 2. Offic. c.* 19. Virtus propugnans pro æquitate. ¶ Cum accuſat. *Sueton. in Cæſ. c.* 23. Non alios ad honorem pati pervenire, quam qui ſibi recepiſſent, propugnaturos abſentiam ſuam.

Propulſatio, onis, f. ἀπώσεις, actus propulſandi. *Cic. pro Syll. c.* 1. Cum hujus periculi propulſatione conjungam defenſionem officii mei.

Propulſator, oris, m. [illegible], qui propulſat. *Val. Max. l. 7. c. ult. n.* 7. Auctorem harum rerum benevolentia, propulſatorem odio inſecutus. *Arnob. l.* 7. Valetudinum peſſimarum propulſator.

Propulſo, as, a. 1. *ſcacciare*, ἀπωθέω, arceo, depello, procul fugo, freq. a *propello*. *Cic. pro Cluent.* Diſpliceat ita mihi legum præſidio a capite periculum propulſare? *Cæſ. l. 1. B. G. c.* 49. Propulſare hoſtem. *Liv. l. 3. c.* 69. Bellum mœnibus propulſare.

Propulſus, us, m. πρόωσις, impulſus. *Sen. Nat. Quæſt. l. 5. c.* 24. Ventum propulſu ſuo concitare.

Propulſus, a, um, προωθείς, impulſus. *Lucan. l. 7. v.* 789. Cernit propulſa cruore Flumina.

Propylæum, i, n. *antiporto*, προπύλαιον, veſtibulum, vel porticus ante templum. *Cic. 2. Offic. c.* 17. Quod tantam pecuniam in præclara illa propylæa profuderit. Adde *Plin. l. 35. c.* 10.

Proquæſtor, oris, & Proquæſtore indeclin. ut dictum eſt in voce *Proconſul*, ἀντιταμίας, qui Quæſturam extraordinariam gerit, ſive qui Quæſtoris auctoritate accepta, mittitur in aliquam regionem. *Cic. 4. Acad. c.* 4. Cum Alexandriæ Proquæſtor eſſem. *Id. Ver. 3. c.* 15. Ipſe in eum, cui Legatus, cui proquæſtore fuerat, improbiſſimum teſtimonium dixit. *Id. Phil. 10. in fin.* Cum quæſtoribus, prove quæſtoribus. ¶ Legitur & *pro quæſtore* diviſim.

Proquam, adv. *ſecondo che*, *quanto che*, prout. *Lucret. l. 3. v.* 200. igitur parviſſima corpora, proquam Et læviſſima ſunt, ita mobilitata feruntur.

Proquirito, as, a. 1. quirito, auxilium imploro, exclamo. *Apul. in Apol.* Epiſtolam ſæpe aperiens, proquiritabam. ¶ Item prævulgo, proclamo. *Sidon. l. 8. ep.* 6. Per ipſum fere tempus, ut decemviraliter loquar, lex de præſcriptione tricennii fuerat proquiritata.

Prora, æ, f. *prora*, πρῷρα, anterior pars navis, a Græco nomine allato. *Liv. l. 24. c.* 34. Ferrea manus firmæ catenæ illigata cum injecta proræ eſſet. *Virg. 3 Georg.* Terris advertere proras. ¶ *Prora*, & *puppis* proverbiali metaphora dicitur de eo, in quo negotii totius cardo vertitur, propterea quod a prora, & puppi, tanquam a capite, & calce pendeat tota navis. *Cic. l. 16. Fam. ep.* 24. Mihi prora, & puppis (ut Græcorum proverbium eſt) fuit a me tui dimittendi, ut rationes meas explicares.

Prorepo, is, pſi, ptum, ἐξέρπω, oltre repo. *Colum. l. 3. c.* 5. Quamcunque in partem prorepſerint. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſenſim in lucem prodire. *Horat. l. 1. ſerm. ſat.* 3. Cum prorepſerunt primis animalia terris. *Colum. l. 3. c.* 10. Illæ fertiles, ut firmæ, quia e tenero prorepunt. *Id. l. 5. c.* 5. Radices vitium prorepunt in luxuriem.

Proreta, æ, m. *pedotto*, a *pedoto*, πρῳρεύς, qui in navis prora ſedet, ibique ventos captat, & de eorum converſionibus gubernatorem monet, docet etiam, ſcopes & ſcopuli ubi ſint, ut is converſo clavo eos declinet. *Plaut. Rud. 4. 3.* 73. Si tu proreta iſti navi es, ego gubernator ero.

Proreus, i, diſſyllab. idem ut proreta, πρῳρεύς. *Ovid. 3. Met. v.* 634. Pone metum, proreus, & quos contingere portus, Ede, velis, dixit.

Proriga, æ, m. qui præeſt jumentis prurientibus, admiſſarius. *Varr. l. 2. de R. R. c. 7. & 8.* eſt *peroriga*. *Plin. l. 8. c.* 42. Æquos eadem ex cauſa in Reatino agro lacertum prorigam invenimus.

Proripio, is, pui, reptum, a. 3. *cacciar*, *rapire fuori*, [illegible], rapio, extra rapio, extra fero. *Liv. l. 29. c.* 9. Domo ſeſe proripere. *Id. l. 8. c.* 28. Proripere ſe in publicum. *Horat. l. 1. od.* 8. Proripere aliquem in cædem. *Cic. Ver.* 7. Jubet undique hominem proripi, vehementiſſimeque verberari. *Id. 2. Pon.* Quod ſtuprum, quæ libido ſe non proripiet, ac projiciet aut occultatione propoſita, aut impunitate, aut licentia? ¶ Ponitur etiam pro ſubducere, ſubtrahere. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Exanguis, atque exæſtuans ſe ex curia repente proripuit. *Liv. l.* 22. E manibus ſacrificantium cum ſe ſe proripuiſſet.

Proritо, as, a. 1. *irritare*, *provocare*, παροξύνω, irrito, provoco. *Plin. l. 26. c.* 8. Anagallis cœrulea procidentia ſedis retro agit, e diverſo rubens proritat. ¶ Aliquando ponitur pro allicere, invitare. *Col. l. 2. c.* 10. Niſi magnus eſt ejus in ea regione, quam colis, proventus, & pretium proritat. *Senec. ep.* 23. Quem ſpes proritat.

Prorogatio, onis, f. *prolungazione*, *accreſcimento*, ἀναβολή, amplificatio. *Liv. l. 8. c.* 26. Duo ſingularia hæc ei viro primum contigere, prorogatio imperii, non ante in ullo facta, & acto honore triumphus. ¶ Prorogatio legis, eſt dilatio promulgandæ legis. *Cic. pro Mur. c.* 23. Confuſionem ſuffragiorum flagitaſti, prorogationem Legis Maniliæ.

Prorogator, oris, diſpenſator, erogator. *Caſſiod. l. 10. Variar. ep.* 28. Prorogatores tritici, caſei, &c. *Vetus Perſii Scholiaſt. ad ſat. 2. v.* 59. Aſſis ſolebat penſari potius, quam numerari: unde diſpenſatores dicti prorogatores. Al. leg. *pærogatores*: ul. *proerogatores*.

Prorogativus, a, um, adject. *Senec. l. 2. quæſt. nat. c.* 47. Prorogativa fulmina ſunt, quorum minæ differri poſſunt, averti, tollique non poſſunt.

Prorogatus, a, um, *prorogato*, *allungato*, prolatus nova rogatione in longiore tempora. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep.* 1. Quod ſi tibi bellum aliquod magnum, & periculoſum adminiſtranti prorogatum imperium viderem.

Prorogo, as, a. 1. *prolungare*, האריך, Ger. *verziehen*, Gal. *prolonger*, Hiſp. *alargar*, *dilatar*, ἀναβάλλομαι, [illegible], eſt nova rogatione, ſeu lege proferre, protrahere. *Cic. l. 3. Fam. ep.* 10. Illud pugna, & enitere, ne quid nobis temporis prorogetur. *Plaut. Aulul. 3. 5.* 57. Spes prorogatur militi in alium diem. *Rurſus Cic. Att. l.* 5. Prorogare provincias. *Id. Phil. 12. c.* 6. Non ſolum prorogare bellum, ſed concedere etiam victoriam. *Plin. l. 16. c.* 22. Prorogare moras in hyemem. *Horat. in carm. ſecul.* Prorogare ævum. ¶ Prorogare nummos, pro erogare, *sborſare*, quidam legunt apud *Ulp. l. 4. ff. de manumiſſionib.* ubi alii *prærogare*, & quidem rectius.

Prorſum, adv. idem ut prorſus, ideſt recta ad locum aliquem, vel ante. *Ter. Hec. 3. 1.* 35. Trepidari ſentio, curſari ruſum prorſum. Ubi *Don. Ruſſum*, proprie retro, *prorſum*, ante ſignificat. ¶ Ponitur etiam pro omnino. *Cic. 2. de Orat. c.* 14. Verbum prorſum nullum intelligo.

Prorſus, adv. *dirittamente*, recte, recta via. *Plaut. Mil. 4. 4.* 56. Prorſus Athenas protinus abibo tecum. ¶ Sumitur etiam pro omnino, *affatto*, *in tutto*, Ger. *Gentzlich*, Gal. *du tout*, Hiſp. *del todo*, πάντη, παντελῶς. *Cic. 3. de nat. Deor. c.* 8. Nullo modo prorſus aſſentior. ¶ Item pro generatim. *Cic. l. 4. Fam. ep.* 10. Neque ſolum nobis, ideſt tuis, ſed prorſus omnibus. ¶ Item pro certe, vere. *Ter. Adelph. 5. 3* 58. Eo pacto prorſus illic alligaveris filium. *Cic. Att. l.* 13. Prorſus ex his libris non videtur eſſe dubium.

Prorſus, a, um, *diritto*, rectus, a *pro* & *verſor*. *Plaut. Pſeud. 4. 1.* 45. Non prorſus, verum ex tranſverſo cedit, quaſi cancer ſolet. Poteſt tamen hic & pro adverbio accipi. ¶ Prorſa oratio eſt, quam non inflexit cantilena. *Donat. ad Ter. Eun. 2. 3.* 14. ¶ Prorſi limites ſunt in agris, qui ad orientem directi ſunt. *Feſtus.* ¶ *Apul. l. 4. Florid.* Prorſa facundia veneratus ſum. h. e. ſoluta oratione, & carmine. V. *Proſa*.

Prorumpo, is, upi, uptum, a. 3. *rompere*, *rovinare con impeto*, שבר, Ger. *durchbrechen*, Gal. *rompere*, Hiſp. *romper*, ἐκρήγνυμι, valde rumpo, cum impetu rumpo, effringo. *Cæſ. l. 3. B. C.* Celeriter ad eas munitiones pervenerunt, atque prorupiſſe hiis prius in hoſtium caſtris conſtiterunt, &c. Alii legunt *proruisse*. *Virg. 1. Georg.* Rurſus in obliquum verſo prorumpit aratro. Multa exemplaria habent *perrumpit*. ¶ Interdum ponitur pro ultra emittere, effundere, evomere. *Virg. 3. Æn. v.* 577. *de Ætna*. Interdumque atram prorumpit ad æthera nubem. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro irrumpere, cum impetu ferri, ruere. *Cæſ. l. 8. B. G.* Sub ipſius enim oppidi murum magnus fons prorumpebat ab ea parte, &c. *Id. l. 3. B. G.* Novo genere pugnæ perterritis noſtris per medios audaciſſime proruperunt. *Cic. pro R. Am. c.* 5. Eo prorumpit hominem cupiditas, & ſcelus, & audacia. ¶ Paſſiva forma *Lucret. l. 6. v.* 435. hinc prorumpitur in mare venti vis.

Proruo, is, ui, utum, n. 3. *cadere*, נפל, Ger. *niderfallen*, Gal. *jetter par terre*, Hiſp. *derribar*, πίπτω, cum impetu decido. *Flacc. 7. Arg. v.* 509. Ille fatiſcens in caput, inque humeros ipſa vi molis, & iræ proruit. ¶ Eſt etiam verbum activum, pro projicere, facere, ut aliquid ruat, *far cadere*, καταβάλλω. *Liv. l. 26. c.* 13. Albam, unde ipſi oriundi erant, a fundamentis proruerunt. *Tacit. Hiſt. 3. c.* 25. Profligare, & proruere hoſtem. ¶ Proruere ſe, eſt ſe efferre, prorumpere. *Ter. Eun. 5. 5.* 51. Foras ſimul omnes proruunt ſe. *Curt. l. 4. c.* 16. Proruere in hoſtes.

Proruptio, onis, f. eruptio. *Martian. Capell. l. 6. pag.* 201. Undarum illa proruptio interfluentis Oceani, &c.

Proruptor, oris, m. qui prorumpit. *Ammian. l. 24. c.* 5. Proruptores alii jumenta interſipiunt.

Proruptus, a, um, nom. partic. a prorumpo, ut prorupta audacia, h. e. quæ temere erumpit, & audet. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 24. Niſi prorupta audacia, niſi tanta temeritas, ut non procul abhorreat ab inſania. ¶ Item effuſus, profuſus. *Virg. 7. Æn. v.* 459. toto proruptus corpore ſudor. ¶ Item prorutus, everſus. *Cæſ. l. 3. B. G. c.* 26. Proruptæ munitiones. Alii leg. *prorutæ*.

Prorutus, a, um, κατερειχθείς, *rovesciato*, *rovinato*, a *proruo*. *Vellej. l. 2. c.* 63. Prorutum vallum. *Curt. l. 4. c.* 3. Proruti lapidum cumuli. *Stat. 4. Theb. v.* 819. Proruta gramina.

Proſa oratio, *proſa*, Ger. *ſchrifft*, Gall. *proſe*, Hiſp. *proſa*, πεζὸς λόγος, oratio ſoluta. Proſa Latine dici negant *Cælius Calcagninus*, in *Epiſtolicis Quæſt. l. 1. ep.* 24. & *Ant. Muretus prorsb. Annot.* in *Ter.* Jubent autem dicere *prorſa*, quia in antiquis codicibus ſic legatur, atque id quoque comprobet etymologia, cum ſit a *verſus*. Sed utrumque rectum eſt. *Proſa* enim factum a *prorſa*, quia veteres *r* in hujuſmodi omittere gaudebant, unde & *rufus* dixere pro *rurſus*. *Gell. l. 1. c.* 18. In qua cum magis, quam in proſa placuiſſe, Hyginus refert. *Quintil. l. 1. c.* 12. Sed in proſa quoque quædam jam recepta immutatio. *Col. in præf. l.* 10. Proſa oratione prioribus ſubnectentur exordiis. *Vellej. l. 1. c.* 17. Perfectam proſæ eloquentiæ decus. ¶ Proſa Dea, vel Prorſa dicta eſt, quæ rectis partus præſidebat, ſicut Poſtverta perverſo, ut cum non caput, ſed pedes primi in naſcendo exiſtent. *Varro apud Gell. l. 16. c.* 16.

Proſaicus, a, um, *proſaico*, quod ad proſam ſpectat. *Plin. l. 7. c.* 56. Proſaicam orationem condere: primus Pherecides Syrus inſtituit. Alii leg. *proſam*. *Venant. Fortun. l. 7. carm.* 12. Proſaico quoties dixit ſcripta relatu.

Proſapia, æ, f. *proſapia*, *ſtirpe*, *prole*, זרע, Ger. *herkommen*, Gal. *lignee*, Hiſp. *linage*, γένος, γενεά, generis longitudo, ſive progenies antiqua. Videtur dicta quaſi [illegible], a πρόπαππος, *proavus*. *Plaut. Curc. 2. 3.* 23. De Cœlitum proſapia te eſſe arbitror. *Cic. de Univ. c.* 11. Deinceps Jovem, atque Junonem, reliquoſque fratres inter ſe, agnatoſque uſurpare, atque appellare ſolemus, & eorum, ut utamur veteri verbo, proſapiem. *Suet. in Galba, c.* 2. Magna, & vetere proſapia. *Salluſt. in Jug.* Veteris proſapiæ, & multarum imaginum homo. *Cato apud Non. c. 1. n.* 343. Veteres proſapias.

Proſapies, ei, f. 5. idem ut proſapia. *Non. c. 2. n.* 343.

Proſapodoſis, is, f. προσαπόδοσις, figura rhetorica, qua pluribus propoſitis ſententiis, ſingulis ratio ſtatim ſubjicitur. Vox græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Quintil. l. 9. c.* 3.

Proſarius, a, um, adject. proſaicus. *Sidon. l. 3. ep. ult.* Meas nugas confectas opere proſario. *Id. l. 9. ep.* 13. Proſarium loquendi genus.

Proſatus, a, um, nom. partic. a proſero, natus, genitus. *Nemeſian. eclog. 3. v.* 63. *de Baccho*. Quin etiam Deus ille, Deus Jove proſatus ipſo.

Proſcenium, ii, *proſcenio*, προσκήνιον, locus porrectus ante ſcenam, in quo pulpitum erat excitatum, quo prodirent fabularum actores, eratque pulpitum id inter ſcenam, & orcheſtram, ſcena quidem depreſſius, ſed altius orcheſtra. *Virg. 2. Georg. v.* 381. Et veteres ineunt proſcenia ludi. *Liv. l. 40. c.* 51. Theatrum, & proſcenium ad Apollinis, Ædem Jovis in Capitolio, &c.

Proſcholus, i, m. *ſotto maeſtro*, idem, qui ſubdoctor, a ſchola. Legitur in titulo *epigram. Auſonii in Profeſſorib. n.* 23.

Proſcindo, is, idi, ſciſſum, a. 3. *ſendere*, בקע, Ger. *zerſchneiden*, Gal. *couper*, Hiſp. *hender*, [illegible], primo ſcindo. Proprie dicebatur de terra, cum primo arabatur. Nam in ſecunda aratione dicebant offringere, in tertia lirare. *Varr. l. 1. de R. R. c.* 29. Terram cum primum arant, proſcindere appellant. *Col. l. 2. c.* 2. Quam velut ſcita, legemque in proſcindendis agris ſequantur agricolæ. ¶ Sumitur etiam pro ſcindere, ſimpliciter, vel pro valde ſcindere. *Lucan. l. 3. v.* 434. Et aerium ferro proſcindere quercum. ¶ Tranſlate ſumitur pro rectam alicujus exiſtimationem lacerare, aliquem contumeliis afficere. *Suet. in Aug. c.* 13. Hunc ſœdiſſimo convicio coram proſciderunt. *Ovid. 4. de Pont. eleg. ult.* ſummotum patria proſcindere livor deſine.

Proſciſſio, onis, actus proſcindendi. *Colum. l. 2. c.* 13. Seſami ſextarii ſex tribus jugis a proſciſſione coluntur. Adde *l. 6. c.* 26.

Proſciſſum, i, terra proſciſſa. *Colum. l. 2. c.* 2. Bubulcum autem per proſciſſum ingredi oportet.

Proſciſſus, a, um, partic. a proſcindor. *Virg. 1. Georg.* Proſciſſo quæ ſuſcitat æquore terga, &c. id eſt terra, quam jam araverat. *Stat. Theb. 1. v.* 439. Proſciſſum vulnere pectus. ¶ Tranſlate ſumitus pro infamato, maledictis lacerato. *Plin. l. 36. c.* 6. Hic namque eſt Mamurra, Catulli Veronenſis carminibus proſciſſus.

Proſcribo, is, pſi, ptum, a. 3. *eſponere qualche ſcrittura*, προγράφω, eſt aliquid ſcribere, deinde exponere. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep.* 10. Racilius tabulam proſcripſit, ſe familiam Catonianam venditurum. *Id. Attic. l.* 28. Ut venationem etiam, quæ poſtridie ludos Apollinares futura eſt, proſcriberent. ¶ Eſt etiam rem aliquam appoſita inſcriptione venalem, vel locandam ſignificare. *Cic. 3. Offic.* Cognoviſſetque, Claudium ædes poſtea proſcripſiſſe, quam eſſet ab Auguribus demoliri juſſus. ¶ Speciatim ſumitur pro aliquem damnare morte, vel exilio, ejuſque bona venalia publice proponere, *condannare*, *confiſcare*, προγράφειν. Tractum eſt ab eo, ut *Ulpianus* teſtatur in *l. ſed etſi, de inſtit. act.* quod nomina reorum, illorumque bona claris literis, ut de plano recte legi poſſent, in foro, ubi actio exercebatur, non in loco remoto, ſed evidenti ſcribebantur.

Cicer. pro Dom. Hanc vos igitur, Pontifices, judicio, atque auctoritate veſtra, Tribuno Plebis poteſtatem dabitis, ut proſcribere poſſit, quos velit? Quæro enim, quid ſit aliud proſcribere, Velitis, jubeatis, ut M. Tullius in civitate ne ſit, bonaque ejus ut mea ſint: Ita enim fecit, etſi aliis verbis tulit. *Idem pro Roſc. Amer. c. 6.* Cum proſcriberentur homines, atque ex omni regione caperentur. *Macrob. l. 2. Sat. c. 4.* Temporibus Triumviralibus Pollio, cum feſcenninos in eum Auguſtus ſcripſiſſet, ait, At ego taceo. Non eſt enim facile in eum ſcribere, qui poteſt proſcribere.

Proſcriptio, onis, f. *proſcrizione, pubblicazione, confiſcazione*, προγραφή, actio proſcribendi. *Cic. pro Flacco c. 30.* Emptiones falſas, prædiorum proſcriptiones cum muliereulis aperta circumſcriptione fecisti. Al. leg. *præſcriptiones*, alii *perſcriptiones*. ¶ Speciatim dicitur de damnatione hominum, & de publica venditione bonorum, quæ ab ipſis poſſidentur. *Cic. pro R. Am.* Ne nova, & multo crudelior per vos proſcriptio inſtaurata eſſe videatur. *Id. de prov. Conſ.* Proſcriptiones locupletum. *Id. pro Sext. c. 30.* De bonis proſcriptionem ferre.

Proſcriptor, oris, m. προγραφεύς, qui proſcribit. *Plin. l. 7. c. 12.* Ut ille proſcriptor animus mero, & contumelia furens non aliud in cenſu majus, & in fortuna ſua duceret.

Proſcripturio, is, n. 4. deſiderativum a proſcribo. *Cic. Att. l. 9. ep. 10.* Ita ſyllaturit animus ejus, & proſcripturit jam diu.

Proſcriptus, a, um, προγεγραμμένος, ante ſcriptus, vel ſignatus aliqua inſcriptione. *Cic. 3. Verr.* Iſte locare incipit non proſcripta, neque edicta die. *Id. Att. l. 13.* Horti quam in diem proſcripti ſint, velim, ad me ſcribas. ¶ Speciatim dicitur de eo, qui morte damnatus, vel relegatus eſt cum publicatione bonorum, & de bonis, quæ publica perſcripturam vendenda exponuntur. *Cic. 3. Verr. c. 47.* Lex Cornelia proſcriptum juvare vetat. *Id. Att. l. 2.* Quinta da proſcriptorum filiis. *Id. 3. Agr. cap. 4.* Poſſeſſiones venales, ut proſcriptas hac lege video.

Proſĕco, as, cui, ctum, n. 1. idem, ac ſeco, & eſt proprium ſacrorum verbum. *Liv. l. 5. c. 21.* Qui ejus hoſtiæ exta proſecuiſſet. *Ter. Apolog. c. 46.* Æſculapio gallinaceum proſecare. *Sueton. in Aug. c. 1.* Semicruda exta rapta foco proſecuit. ¶ Legitur & *proſico*. *Plaut. Pœn. 2. 1. v. 8.* Vetui exta proſicarier.

Proſecta, æ, f. idem ac proſicies. V. *Proſicies*.

Proſecta, orum, n. ἐντόμια, viſcera, quæ in ſacrificiis proſecuiſſent. Qui enim ſacrificarent, extis coctis, ſectiſque, partem ſoliti ſunt adolere, partem Sacerdotibus dare, partem menſis ſuis reſervare. *Ovid. 12. Met.* Cujus ut impoſuit proſecta calentibus aris. Adde *Non. c. 3. n. 179*.

Proſector, oris, m. qui proſecat, *inciſore, medico*. *Tertull. de anim. c. 25.* Majorum quoque proſector Herophilus. De medicis loquitur.

Proſectus, us, m. *taglio*, actus proſecandi. *Apul. l. 8. Metam.* Proſectu gladiorum, ictuque flagrorum.

Proſecūtor, oris, m. Proſecutores *in Cod. Theodoſ. l. 12. de ſuſceptorib.* &c. dicuntur, qui aurum in ſacris donariis inſumendum de provinciis deferunt.

Proſecutoria, æ, f. *in Cod. l. 12. tit. 7. leg. 14.* dicitur licentia ſcripto data aurum deferendi. V. vocem præced.

Proſēda, æ, f. meretrix, ſic dicta, auctore *Feſto*, quod ante ſtabula ſedeat. *Plaut. Pœn. a. 1. ſc. 2. v. 54.* An ibi vis inter iſtas verſarier proſedas, piſtorum amicas, reliquias alicarias?

Proſedāmum, i, n. vitium pecoris, ex nimio labore proveniens. *Plin. l. 26. c. 10.*

Proſelēnum, i, προσέληνος, luna antiquior. *Cic. ex fragm. orat. pro Fundanio, quod refert Servius*. Arcades ſe proſelenos eſſe jactaverant.

Proſelytus, i, προσήλυτος, advena, adventitius. A Judæis proſelyti dicebantur quicumque ex Gentilibus Judaicam religionem amplectebantur, vel qui inter Judæos domiciliis poſitis verſabantur. *Tertul. l. 3. adverſ. Marcion. c. 21.* & *Hieron. ep. 128. ad Fabiol.*

Proſemĭno, as, a. 1. diſſemino, καταπαρείρω. *Cic. 3. de Orat. c. 16.* Ex Socratis enim diſputationibus proſeminatæ ſunt quaſi familiæ diſſentientium inter ſe.

Proſentio, is, a. 4. *preſentire*, præſentio. *Plaut. Mil. 4. 4. 26.* Si proſenſerit miles, nihil hinc ferri poterit.

Proſequium a proſequendo, obſequium ab obſequendo dicuntur. *Feſt.*

Proſĕquor, eris, cutus, vel quutus ſum, d. 3. *ſeguitare, andar dietro*, רדף, Ger. *nachfolgen*, Gal. *pourſuivre*, Hiſp. *ſeguir*, κατακολουθεῖν, ſequor, ultra ſequor. *Cæſ. l. 3. B. G.* Longius proſequi veritus, quod ſilvæ, paludeſque intercedebant. ¶ Fit etiam deducere, comitari. *Gell. l. 18. c. 1.* Proſecuti Favorinum in domum, diſceſſimus. ¶ *Cic. pro Planc.* Is me diſceſſu meo non lacrymis ſolum ſuis, ſed animo, corpore, copiis proſecutus eſt. *Id. pro Quint. c. ult.* Ut eum bona exiſtimatio uſque ad rogum proſequatur. ¶ Translate eſt pergere in quacunque re. *Cic. 2. Off.* Sequitur, ut hæc officiorum genera proſequar. ¶ Item ſequi cum affectu animi, ut Proſequi amore, odio, &c. *Velles. l. 2. c. 92.* Præſentia invidia, præterita veneratione proſequimur. ¶ Denique plurimas, & diverſiſſimas ſignificationes habet juxta varietatem ablativorum, qui ei adjunguntur. *Cic. 5. Verr.* Beneficiis, ac liberalitate proſequi. *Id. 4. Verr.* Verbis vehementioribus proſequi, eſt inſectari. *Plin. ep. 8.* Medici ſalubres, ac voluptate carentes cibos blandioribus alloquiis proſequuntur, ideſt condiunt. *Col. l. 1. c. 8.* Præmio proſequi. *Quinct. l. 2. c. 11.* Lætitia proſequi. *Liv. l. 25.* Proſequi lamentis. *Plin. l. 1. epiſt. 8.* Munificentiam ſtilo proſequi. h. e. ſcribendo enarrare. *Virg. 3. Georg.* Verſu proſequi poteſt.

Proſēro, is, evi, atum, a. 3. profero, produco. *Lucan. l. 4. v. 411.* non proſerit ullam Flava Ceres ſegetem. ¶ Translata *Gratt. in Cyneg. v. 9.* En artibus artes proſerere. ¶ Proſero, is, rui, rtum, eſt exſerere, emittere. *Avien. in Arat. v. 1111.* Proſerit hydre caput.

Proſerpina, æ, Περσεφόνη, filia Jovis primi ex Cerere, ſoror Liberi. *Cic. 3. de nat. Deor.* Aliqui cenſent, filiam fuiſſe Sicani Regis Siciliæ, & Cereris. *Boe. l. 11.* Eadem a nonnullis, quæ Diana, ſive Luna, creditur eſt. Sed Proſerpinam ex Jove ſecundo Dianam primam, & Dionyſium primum genuiſſe fertur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Hæc a Plutone, dum Siciliam luſtraret, rapta eſt, prope Ennam urbem. Tunc forte in campis Ennæis cum Cyane Nympha, & Sirenibus flores legebat. Ceres, cum accenſa face ex ignibus Ætnæ montis filiam per univerſum terræ orbem quæſiſſet, tandem aliquando a Cyane edocta rem omnem, eam eſſe apud Inferos comperit. Igitur petiit a Jove, ut communem filiam ab Inferis ſibi reducere liceret. Illi reſpondit, poſſe eam reverti, ſi nihil apud Inferos guſtaviſſet. Illa autem jam tria Punici mali in Elyſio grana guſtaverat: quam rem Aſcalaphus Stygis filius prodidit. Quare Proſerpina ad Superos remeare non potuit. Quod ægre ferens, Aſcalaphum commutavit in bubonem, noctis avem, & triſtium ſemper rerum nuntiam. Poſtea tamen Ceres a Jove dicitur impetraſſe, ut Proſerpina ſenis quotannis menſibus ſecum apud Superos, & totidem cum marito apud Inferos eſſe liceret. *Ovid. Met. 5. Serv. in 1. Geor.* ¶ A Poetis interdum accipitur pro morte. *Horat. l. 1. od. 28.* Nullum ſæva caput Proſerpina fugit.

Proſerpināca, æ, f. herba eximii adverſus ſcorpiones remedii, *coreggiuola*. *Plin. l. 26. c. 4. & l. 27. c. 12.*

Proſerpinālis herba, alio nomine dracontium. *Marc. Empir. c. 9.*

Proſerpo, is, a. 3. prorepo, *andar ſerpendo*. *Plaut. Aſin. 3. 3. v. 105.* Fac me proſerpentem beſtiam, duplicem ut habeam linguam. *Ammian. l. 15. c. 20.* Malum ultra proſerpens.

Proſeucha, æ, f. *oratorio*, προσευχή, locus, in quo Judæi oraturi conveniebant, ita dictus a voce Græca eadem, quæ orationem ſignificat. Et quia apud Romanos tum ipſi Judæi, tum quæcumque ad eos pertinebant, contemptui & deriſui habebantur, hinc *Juvenal. ſat. 3. v. 296.* Ede ubi conſiſtas, in qua te quæro proſeucha? V. *Turn. l. 1. Adverſ. c. 19.*

Proſferāri, impetrari. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 687.* Nec minimo proſferatur pen, quod Caſſandram ſignon deripuit.

Proſicia, orum, f. partes hoſtiæ in ſacrificio coctæ, & diſſectæ, quæ & proſecta dicuntur. *Arnob. l. 2.* Quod ſi omnes has partes, quas proſicias dicitis, Dii amant. *Solin. c. 11.* Cum proſicias intulerint. Alii leg. *porricias* eodem ſenſu.

Proſicies, ei, f. idem ac proſecta, a *proſecando*. Nam veteres in compoſitis a *ſeco* mutabant e in *i*, ut *Proſico*. *Varro apud Non. c. 3. n. 178.* Proſiciem extorum vel in menſam porricere. *Lucil. ibid.* Cœnam, inquit, nullam, neque Divo proſiciem ullam. Ita legit *Scaliger*, alii *proſectam ullam*.

Proſicium, ii, idem ac proſicies. *Feſt.* Proſicium, quod proſecatum projicitur. *Voſſius Proſiciæ* legere mavult.

Proſico. V. Proſeco.

Proſignānus, i, miles qui in ſecunda acie pugnat; & differt ab anteſignano, qui in prima. *Frontin. l. 2. ſtrategem. c. 3.*

Proſilio, is, lui, livi, lii, ultum, n. 4. *ſaltare fuori*, Ger. *herfür ſpringen*, Gall. *faillis hors*, Hiſp. *ſaltar a fuera*, ἐκπηδάω, eſt ultra, ſeu foras, vel ante ſalire, cum ſaltu, & feſtinatione prodire, prorumpere. *Cic. pro Cæl.* Deinde temere proſiluerunt. *Curt. l. 7. c. 4.* Beſſus a convivio proſilivit. *Liv. l. 5. c. 2.* Proſilire in concionem. *Colum. l. 7. c. 6.* Frutices in altitudinem proſiliunt. h. e. excreſcunt. *Hor. l. 1. ep. 19.* Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma proſiluit dicenda. ideſt impetu, & furore poetico incitatus ſe contulit.

Proſimurium, ii, idem ac pomœrium. *Feſt.* apud quem alii legunt *poſimurium*.

Proſiſto, is, n. 3. ante ſto, promineo. *Apul. l. 11. Metam.* Foliis in modum radiorum proſiſtentibus.

Proſius, idem ac propoſitus, apud vet. *Feſt.*

Proslambanoměna, προσλαμβανόμενος, nomen eſt cujuſdam toni muſici, qui videtur eſſe idem cum eo, qui a recentioribus Muſicis appellatur *A re*. *Vitruv. l. 5. c. 4.*

Proſŏcer, ri, ἀντιπενθερός, ſocer magnus, hoc eſt uxoris meæ avus, cui reſpondet progener. *Ovid. Heroid. ep. 3. v. 74.* Cuique ſenex Nereus proſocer eſſe velit.

Proſŏcerus, ex, f. uxoris meæ avia. *l. 4. Dig. de Gradib.* V. *Progener*.

Proſodia, æ, προσῳδία, τόνος, accentus, lex, ſive regula ad acuendam, deprimendam, aut circumflectendam ſyllabam uniuſcujuſque particulæ orationis accommodata, a πρὸς, *ad*, & ᾠδή, *cantus*. *Gel. l. 13. c. 6.* Προσῳδίας Græci, Latini accentus dicunt. Eas veteres docti tum notas vocum, tum moderamenta, tum accentiunculas, tum voculationes appellabant. *Quintil. etiam l. 1. c. 7.* græcis literis ſcribit: at latine *Varr.* apud *Gell. l. 18. c. 6.* In priore verbo graves proſodiæ, quæ fuerunt, manent, reliquæ mutant.

Proſonomaſia, f. προσονομασία, figura eſt, quæ fit ex aliqua vocum ſimilitudine, ut Deligere oportet, quem velis diligere. Vox græca eſt, & græce uſurpanda.

Proſōpis, idis, & Proſopites, æ, προσωπίς, & προσωπίτης, herba, quæ a Latinis dicitur perſonacia, teſte *Apul. de herb. c. 36.*

Proſopopœja, æ, προσωποποιΐα, Sermocinatio, Confirmatio, Figura ſententiarum, per quam perſonæ, vel aliæ tus loquentes inducuntur vel ad ſuadendum, vel ad objurgandum, vel ad querendum, vel ad laudandum, vel ad movendam miſerationem, &c. a πρόσωπον, *perſona, facies*, & ποιέω, *facio*. *Quintil. l. 1. c. 8. l. 2. c. 1. & l. 9. c. 4.*

Proſopopœicus, a, um, adject. a proſopopœia, apud *Jul. Firmic. de error. prophan. religion.*

Proſpecte, adv. ἐνσκεμμένως, conſulte, *con circoſpezione*. *Tertul. Apol. c. 8.* Proſpecte decernere.

Proſpectivus, a, um, adject. ut proſpectivæ feneſtræ, unde proſpicitur. *l. 8. Cod. tit. 10. leg. 12.*

Proſpecto, as, a. 1. freq. a proſpicio. *Cic. 7. Verr.* Navis omnibus, qui eam aſpexerant, proſpectare jam exilium, atque explorare fugam domini videbatur. *Liv. l. 24. c. 21.* Pars ex tectis, feneſtriſque proſpectant. *Id. l. 3. c. 48.* De die diem proſpectans, ecquod auxilium ab dictatore appareret. *Phædr. fab. 36.* Villa Miſenenſis, quæ ſummo monte poſita proſpectat Siculum mare.

Proſpector, oris, m. qui proſpicit. *Apul. de Deo Socrat.* Deus in rebus incertis proſpector, in dubiis præmonitor.

Proſpectus, us, m. *proſpetto, veduta, viſta*, מראה, Ger. *das auſſehen*, Gall. *veue*, Hiſp. *viſta*, πρόοψις, actus proſpiciendi, viſio a longe. Docet *Paulus J. C.* proſpectum ex inferioribus, & ex ſuperioribus locis eſſe, lumen ex inferiore loco non eſſe. *Cæſ. l. 2. B. Gall. c. 22.* Sepibuſque denſiſſimis interjectis proſpectus impediretur. ¶ Sumitur etiam pro loco, unde proſpicimus. *Cic. pro Dom.* Porticus in Palatio pulcherrimo proſpectu. *Liv. l. 1.* Inde ubi proſpectu in urbem, agrumque capto, Deos precatus, regiones ab Oriente ad Occaſum determinavit. ¶ Item pro oculis, vel præſentia. *Cic. 3. Verr. c. 47.* Cum eum, quem virgis iſte ceciderat, in proſpectum P. R. produxit.

Proſpecŭlor, aris, dep. longe ſpeculor. *Liv. l. 31.* Multitudo e muris adventum imperatoris Romani proſpeculabatur. *Id. l. 3.* L. Siccium proſpeculatum mittunt.

Proſper, vel proſperus, ra, rum, *proſpero, felice*, מצליח, Ger. *glücklich*, Gall. *proſpere*, Hiſp. *proſpero*, δεξιός, felix, ſecundus, a πρόφορος, *commodus, utilis*, quod a προφέρω, *offero*. *Cic. 2. Offic. 6.* Proſpero flatu fortunæ uti. *Id. l. 9. Att. ep. 7.* Proſperos exitus conſequi. *Id. in ſomn. Scip. c. 4.* Hominum generi proſperus & ſalutaris ille fulgor, qui dicitur Jovis. Al. leg. *proſper*. *Valer. Max. l. 3. c. 7. n. 2.* Mitem animoſus, animoſe proſper tranſitus. Al. leg. *proſperos*. *Silius l. 10. v. 205.* Occidis immoriens magnis non proſperæ auſis. *Liv. l. 1. in præfat.* Ut orſis tanti operis proſperos ſucceſſus darent. *Suet. in Cæſ. c. 45.* Proſpera valetudo. *Tac. Ann. 14. c. 15.* Proſpera fama. h. e. integra, incolumis. *Id. Ann. 6. c. ult.* Erat Druſus proſperiore civium amore. *Velles. l. 2. c. 69.* Acre, atque proſperrimum bellum.

Proſperātus, a, um, nom. particip. ut proſperata felicitas. *Tertul. in Apolog. c. 2.*

Proſpĕre, adv. *proſperamente*, ἐπιτυχῶς, feliciter, ex voto. *Cic. 2. de nat. Deor. c. ult.* Magnis autem viris proſpere eveniunt ſemper omnes res. *Sueton. in Cæſ. c. 36.* Proſperrime dimicare. *Colum. l. 4. c. 32.* Arundo proſperius loco reſoluto, quam denſo deponitur.

Proſpergo, is, a. 3. idem ac aſpergo. *Tac. l. 15. Ann. c. 44.* Unde hauſta aque templum, & ſimulacrum Deæ proſperſum eſt.

Proſperĭtas, atis, *proſperità*, הצלחה, Ger. *glück*, Gal. *proſperité*, Hiſp. *proſperidad*, εὐημερία, εὐτυχία, felicitas. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 36.* Commoditatem, proſperitatemque vitæ a Diis habemus. *Id. ibid.* Proſperitates, ſecun-

Digitized by Google

cundæque res improborum. *Nepos in Attic. c.* 21. Proſperitas valetudinis. *Sueton. in Calig.* c. 31. Proſperitas rerum.

Proſperiter, adv. idem ac proſpere. *Ennius apud Priſcian. l.* 15.

Proſpĕro, as, a. 1. *proſperare*, *felicitare*, ὀλβίζω, εὐδαίμονα ποιῶ, proſperum facio, ſecundo. *Liv. l.* 8. *c.* 9. Uti Populo R. Quiritium vim, victoriamque proſperetis. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 56. Ut conſilia ſua Reip. proſperarent.

Proſpĕrus. V. Proſper.

Proſpex, icis, m. qui proſpicit. *Tertul. de anim. c.* 5. Recogita in præſagiis vatum, in ominibus augurem, in eventibus proſpicem.

Proſpicienter, adv. *riguardevolmente*, προνοίως, circumſpecte. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Res ſalubriter, ac proſpicienter animadverſas &c.

Proſpicientia, æ, πρόνοια, cura, providentia. *Cic. Phil.* 7. *c.* 7. Vigilia & proſpicientia. Al. leg. *providentia*.

Proſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *vedere da lungi*, רָאָה, Ger. *von fern ſehen*, Gal. *pourvoir*, Hiſp. *mirar de lexos*, *proveer*, προορῶ, idem ac aſpicio, vel longe aſpicio, procul vel ante video, prævideo, provideo. *Cic. pro Syll.* Sed tamen munere ſervili obtulit ſe ad ferramenta proſpicienda. *Ter. Phorm.* 5. 1. 8. Niſi me animus fallit, aut parum oculi proſpiciunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro præſentire, præſagire, præcognoſcere. *Cic. l.* 4. *Fam. epiſt.* 3. Multo enim ante tanquam ex aliqua ſpecula proſpexi tempeſtatem futuram. *Id. l.* 2. *Fam. epiſt.* 8. Ut ab homine longe in poſterum proſpiciente. *Id.* 1. *Verr.* Jam nunc mente, & cogitatione proſpicio, quæ tum ſtudia hominum, qui concurſus futuri ſint. *Id. pro Cluent.* Ut illum Magium intelligatis longe animo proſpexiſſe morientem. ¶ Item pro cavere, commodis alicujus conſulere, cum dativo. *Cic. Ver.* 3. *c.* 61. Sibi, & ſaluti ſuæ proſpicere didicit. *Ter. Heaut.* 2. 4. 11. Niſi proſpectum interea aliquid nobis eſt, deſertæ vivimus. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 14. Petis, ut fratris tui filiæ proſpiciam maritum.

Proſpicue, adv. proſpicienter, provide. *Apul. l.* 1. *Met.* Benigne, & proſpicue in me conſuluit.

Proſpicuus, a, um, conſpicuus, qui longe conſpici poteſt: vel ex quo longe proſpectus extenditur. *Stat. l.* 12. *Theb. v.* 15. proſpicuæ ſcandentem limina turris.

Proſpicus, a, um, adject. provide, intentus. *Naevius apud Non. c.* 2. *n.* 667.

Proſpiro, as, n. 1. ἀναπνέω, ultra, ſive longe ſpiro, extraſpiro. *Apul. in Apolog.* Ea namque tabes ſi foras corporis proſpiravit, majore dedecore, quam noxa diffunditur. Lexicographi addunt aliud exemplum *Catonis*.

Proſpiſſo, adv. tarde, valde ſero. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 4. Si quid boni promittunt, proſpiſſo evenit. Rectius tamen diviſum legas pro ſpiſſo.

Proſtans, antis, o. particip. Sumitur ſæpe pro eminens, prominens, extans. *Lucr. l.* 2. *v.* 428. Anguli proſtantes. ¶ Item pro eo, qui proſtituitur ad Venerem patiendam. *Juven. ſat.* 1. *v.* 46. Cum populum gregibus comitum premat hic ſpoliator Pupilli proſtantis?

Proſtas, adis, f. προστάς, veſtibulum, porticus. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. Hic locus apud nonnullos proſtas nominatur.

Proſtaſia, æ, προστασία, *preminenza*, primus dignitatis locus inter aliquos. *l.* 8. *Cod. de munerib. patrim.* ubi alii leg. *protoſtaſia* eodem ſenſu.

Proſterno, is, ſtravi, ſtratum, a. 3. *gittare a terra*, *atterrare*, הִפִּיל, Ger. *niederwerffen*, Gal. *mettre a terre*, *abbatre*, Hiſp. *derribar*, *echar a tierra*, καταβάλλω, profligo, ante ſterno, in terram dejicio. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Proſternere in terram vineas. *Cic.* 2. *Phil. c.* 18. Ille ſe ad meos pedes proſtravit lacrymans. *Liv. l.* 9. *c.* 6. Circa viam, haud procul Capua, omnium egena corpora humi proſtraverunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro exitium alicui afferre. *Cic. pro Cluent.* Præcipitantem igitur impellamus, & perditum proſternamus. *Id. Phil.* 14. *c.* 16. Hirtius hoſtes proſtravit, fudit, occidit. ¶ Item pro demittere, *avvilire*. *Cic. in Parad.* Sic te ipſe abjicies, atque proſternes, ut nihil inter te, atque inter quadrupedem aliquam putes intereſſe? ¶ Item pro evertere, pervertere. *Cic. pro Cluent. c.* 16. Perfregit, ac proſtravit omnia cupiditate, ac furore. *Vatin. ad Cic.* 5. *Fam. ep.* 9. Malevolorum obtrectationes, & invidias proſternere, atque obterere. ¶ Item pro aperire, patefacere. *Plin. in Paneg.* Nonne manifeſtum eſt, tuis virtutibus, tuiſque laudibus materiem campumque proſterni? ¶ Item pro proſtituere. *Arnob. l.* 2. Pſaltriæ venales proſternunt corpora.

Proſtheſis, & Protheſis, is, f. πρόσθεσις, & πρόθεσις, additio, Figura, qua litera, vel ſyllaba voci alicui apponitur, ut *gnatus*, pro *natus*, *tetuli* pro *tuli*. Vox græca eſt, & græce ſcribenda. V. *Grammat.*

Proſtibilis, & le, o. 3. quod proſtat, ſeu proſtituitur, a *proſto*. *Plaut. Perſ.* 5. 2. 56. Hic faceret te proſtibilem propediem. ideſt ut proſtares. Aliqui legunt *proſtibulam*. *Id. Stich.* 5. 6. 4. Proſtibile eſt ſtantem ſtanti ſavium dare. h. e. proſtibuli, vel meretricis proprium. Alii aliter legunt.

Proſtibŭla, æ, f. idem ac proſtibulum, meretrix. *Plaut. Ciſt. apud Non.* 1. 5. *n.* 8. Ietro ad bonam meretricem, adſtas ea in via ſola, proſtibula ſane eſt. *Tert. Apol. c.* 6. Inter matronas, & proſtibulas nullum diſcrimen relictum. ¶ Addit *Nonius l.* 1. diſcrimen eſſe inter meretricem, & proſtibulam, quod meretrix honeſtioris loci, & quæſtor ſit, & copiam ſui tantummodo noctu faciat; proſtibula vero ante ſtabulum ſedeat quæſtus diurni, & nocturni cauſa.

Proſtibŭlum, i, n. *meretrice*, ἑταίρα, meretrix quæ proſtat quæſtus ex corpore faciendi cauſa. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 6. Bellum & pudicum vero proſtibulum populi! ¶ Diſcrimen inter proſtibulum & meretricem V. in *Proſtibula*. ¶ Qui vocem hanc pro ipſo lupanari accipiunt, magis nituntur analogia, quam ulla Latini ſcriptoris auctoritate.

Proſtitŭo, is, tui, tutum, a. 3. *proſtituire*, προΐστημι, eſt corpus ſuum, vel alienum quæſtui exponere, corporis poteſtatem facere, pudicitiam venalem habere, ſe, vel aliam, ſive puerum ſive puellam, meretriciæ arti dedere, quaſi ante, vel publice ſtatuere. *Suet. in Ner. c.* 29. Suam pudicitiam uſque adeo proſtituit, &c. ¶ Transfertur & ad alia. Hinc vocem foro proſtituere, ideſt, ex cauſarum actione lucrum aucupari. *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 15. Non me ingrato voces proſtituiſſe foro.

Proſtitutio, onis, f. *il proſtituirſi*. *Arnob. l.* 2. In libidinem publica venalium corporum proſtitutione damnari.

Proſtitutor, oris, m. qui proſtituit. *Tert. de cultu fem. l.* 2. *c.* 9. Leones & proſtitutores. *Id. de pudic. c.* 10. Proſtitutor Chriſtiani ſacramenti.

Proſtitūtus, a, um, *proſtituto*, πορνευθείς. *Plin. l.* 30. *c.* 2. Quam lupanaribus, atque proſtitutis mendaciis inquiſitiones eas. *Tertul. Apol. c.* 25. Proſtitutiſſima lupa. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Sermones proſtituti, & theatrales.

Proſto, as, ſtiti, atum, n. 1. προΐσταμαι, ante ſto, promineo, emineo. V. *Proſtans*. ¶ Item venalem me expono, proſtituor, & dicitur de iis, qui pudicitiam ſuam proſtituunt, ut meretrices, quæ corporis quæſtum faciunt. *Juven. ſat.* 3. *v.* 65. Ad Circum juſſas proſtare puellas. *Quintil. in declam. de Milite Mariano*. Ut in medio belli ſtrepitu jubere proſtare gladio cinctum. *Plaut. Curc.* 4. 2. 21. *lenones comparans cum fœneratoribus*. Hi (lenones) in occultis locis proſtant, vos in foro ipſo. ¶ Tranſlate *Ov. l.* 2. *de Pont. ep.* 3. Illud amicitiæ ſanctum, & venerabile nomen Proſtet, & in quæſtu pro meretrice ſedet.

Proſtratio, onis, f. actus proſtrandi, dejectio. *Tertul. adv. Hæretic. c.* 41. Simplicitatem volunt eſſe proſtrationem diſciplinæ.

Proſtrator, oris, m. qui proſternit. *Firmicus de err. prof. relig.* Proſtratores eſſe omnium hoſtium veſtrorum.

Proſtrātus, a, um, *proſtrato*, *gettato a terra*, καταβεβλημένος, partic. a proſternor. *Cic.* 2. *Catil.* Jacet ille nunc proſtratus, & perculſum ſe, atque abjectum eſſe ſentit. *Id. in ep. ad Octav.* Afflicta, & proſtrata Reſpublica. *Id.* 2. *Leg.* Proſtratæ religiones. *Lucret. l.* 6. *v.* 1261. Proſtratus ſiti.

Proſtylon, πρόστυλον, Ædes proſtylos dicitur a *Vitruv.* quæ habet in fronte columnas, *l.* 3. *c.* 1. V. Amphiproſtylos.

Proſtypus. V. Protypus.

Proſubĭgo, is, egi, actum, a. 3. κατατρίβω, ante ſubigo, valde ſubigo. *Virg.* 3. *Georg. de ſue v.* 256. Et pede proſubigit terram. ideſt lutum facit, in quo ſe volutet. *Valer. Flacc. l.* 4. *v.* 288. Et fulmina Cyclops proſubigit, h. e. malleo domat, tractat.

Proſum, des, fui, n. anom. *giovare*, ὠφελῶ, utilitati ſum, juvo, opem pro aliquo ſum. *Cic.* 3. *Acad.* Sed etiam, ut multis proſimus, enitimur. *Liv. l.* 2. Id mirum, quantum profuit ad concordiam civitatis. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Prodeſſe in commune. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Putant eam contra araneorum ictus prodeſſe.

Proſumia, æ, f. genus navigii ſpeculatorium parvum, teſte *Feſto*. *Cæcilius apud Non. c.* 13. *n.* 17. Qui pro gubernatore ſe gerens prope vertit proſumiam.

Proſumnus, i, impudicus quidam Bacchi amator, qui pacto ab eo corporis uſuram, ad Inferos deſcendentem comites viam docuit. *Arnob. l.* 5.

Proſūmo, is, mpſi, mptum, a. 3. inſumo, fruor. *Plaut. Trin.* 5. 2. 6. Beneficium, hominis proprium quod datur, proſumpſerit: nam quod datum eſt utendum, id repetundi copia eſt. Al. leg. *proprium ſumpſerit*.

Proſymna, æ, Πρόσυμνα, regio Argolica, ubi Juno colebatur. *Stat. l.* 1. & 4. *Thebaid.*

Protagŏras, æ, m. 1. filius Menandri Thracum locupletiſſimi, ex Abdera urbe Traciæ, maximus Sophiſta, auditor Democriti. Ejus pater Menander fertur Xerxem adverſus Græcos proficiſcentem domo, muneribuſque excepiſſe. Ob hanc liberalitatem Magi, qui cum Xerxe erant, facta a Rege poteſtate, Protagoram tunc adoleſcentem ſua diſciplina erudierunt. Nam injuſſu Regis eam communicare non licebat, quod de Diis haud bene ſentirent, dubitareque ſe dicerent, eos eſſe. Illis quoque clam ſacrificabant, ne clara religionis profeſſione illis ſervire, nisi per illos nonnihil poſſe viderentur. Igitur ex hac conſuetudine, & ritu dubitavit, an Dii eſſent. Cum in principio libri ſui ſic poſuiſſet: De Diis, neque ut ſint, neque ut non ſint, habeo dicere, Athenienſium juſſu urbe, atque agro eſt exterminatus, librique ejus in concione combuſti. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* V. *Gel. l.* 5. *c.* 3. & 10.

Protagorĭcus, a, um, quod ad Protagoram ſpectat. *Gell. l.* 5. *c.* 11. Atque eſt Protagoreum illud, de quo dixi modo.

Protăſis, is, f. 3. πρότασις. *Donat. in prol. Ter.* Protaſis primus actus eſt, initiumque dramatis. V. *Apodoſis*.

Prote, f. 1. *Porquerolles*, inſ. parva Galliæ Narb. una Stœchadum. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Protēa, æ, f. herba, alga paluſtris. *Apul. de herb. c.* 67.

Protectio, onis, f. 3. *protezione*, ὑπερασπισμός, actus protegendi, defenſio. *Tertul. de fuga in perſecut. c.* Protectio fidei.

Protector, oris, m. σωματοφύλαξ, corporis cuſtos, *guardia:* qui aliter dicitur ſtipator, & domeſticus. *Spartian. in Caracalla*, *c.* 7. Cum inter protectores ſuos, conjuratos cædis, ageret. Adde *ibid. c.* 3. ¶ Item qui quovis modo defendit, *protettore*. *Ter. Apolog. c.* 6. Paternorum inſtitutorum protectores.

Protectum, i, n. idem, ac projectum. ideſt, pars domus prominens, a *protegendo*, ut *projectum* a *projiciendo*. Eſt enim protegere, tectum pronuere, ut patet ex *Cic. in Top. Ulp. l. quemadmodum*, *ff. ad l. Aquiliam*. Si protectum meum, quod ſupra domum tuam, & nullo jure habebam, receſſiſſes.

Protectus, a, um, *protetto*, *difeſo*, σκεπασθείς, tectus. *Ovid.* 12. *Met. v.* 273. Tempora perfregit fulvo protecta capillo. *Cic.* 13. *Phil. c.* 3. In periculum providet, eſt omni ratione protectior. ¶ Item celatus, tectus. *celato*, *naſcoſto*. *Juſtin. l.* 38. *c.* 1. Ritu protectis latebris.

Protectus, us, m. idem quod protectum, ut protectus tignorum, *Scævola*, *l. ult. tit.* 2. *l.* 8. *Dig.*

Protĕgo, is, xi, ctum, a. 3. *proteggere*, *coprire*, προκαλύπτω, idem, ac tego. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Arbor ſe vaſtis protegens ramis. *Id. in Top. c.* 4. Protegere ædes. ¶ Tranſlate ſumitur pro defendere. *Cic. pro Syll.* *c.* 13. Ego jacentem, & ſpoliatum defendo, & protego. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Primo anno ſtramento ab hyeme protegi. ¶ Item *celare*, *e ſcuſare*. *Quint. Decl.* 8. Parricidii immanitatem metu majore protegere.

Protēlo, as, a. 1. *prolungare*, ἀναβάλλω, protraho, produco, differo. *Ulpian. l.* 39. *Dig. tit.* 2. *l.* 4. Dies cautioni præſtitutus ſi finietur, Prætoris, vel Præſidis officii erit ex cauſa vel renovare, vel protelare item. *C. de judiciis*, *l. properandum*. Qui poſſit invito judice litem protelare. *Tertul. de Pæn. c.* 4. Hæc te peccatorum fluctibus merſum perlavabit, & in portum divinæ clementiæ protelabit. ideſt perferet. *Id. adv. Marc. l.* 4. Nec quinque circiter, ſed ſexcenta millia hominum protelavit. h. e. vitam eorum, exhibito victu, produxit, ac prorogavit. *Id. de ſpectac. c.* 1. Ut & ignorantiam proteles in occaſionem. ¶ Sumitur etiam pro longe arcere, propellere, impellere. *Turpil. apud Non. c.* 4. *n.* 349. Romanos impetu ſuo protelant, projectos perſequuntur. *Id. ibid.* Duæ cohortes de ſubſidio prorumpunt, atque equites protelant. ¶ Item pro longe excludere, abigere, expellere. *Turpil. apud Non. ibid.* Propter peccatum pauxillum indigniſſime patria protelatum eſſe ſævitia patris. ¶ Tranſlate capitur pro perturbare, exagitare. *Ter. Phorm. a.* 1. *ſc.* 4. *v.* 36. Ne te iratus ſuis ſævidicis dictis protelet.

Protēlum, i, n. tractus jumentorum ſub jugo continuatus, & ſine interruptione, æquabilis boum progreſſus, dum ſimul incedunt, tenor trahendi. *Cato apud Non. c.* 4. *n.* 349. Protelo trini boves unum aratrum ducent. *Lucil. ibid.* Quem neque Lucanis oriundi montibu' tauri Ducere protelo validis cervicibu' poſſent. *Id. ibid.* Hunc juga mulorum protelo ducere centum Non poſſunt. ¶ Tranſlate *Lucret. l.* 2. *v.* 531. Undique protelo plagarum continuato. h. e. impulſu non intermiſſo. *Id. l.* 4. *v.* 190. Et quaſi protelo ſtimulatur fulgure fulgur. *Catul. carm.* 57. *ad Valer. Caton.* Hunc ego, ſi placet Dionæ, Protelo rigida mea cecidi. h. e. protinus, nihil moræ interponens.

Protendo, is, tendi, ſum, vel tum, a. 3. *diſtendere*, *porgere innanzi*, προτείνω, ultra tendo, extendo. *Virg.* 5. *Æn. v.* 377. Brachia alterna protendere. *Plin. l.* 11. *c.* 43. Inter digitos medius longiſſime protenditur. ¶ Tranſlate ponitur pro extendere ferendum tempus, proferre, differre. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 26. Comitia tamen in Januarium menſem protendimus. Vetus codex habet *protrudimus*. *Gell. l.* 4. *c.* 17. *a med.* In præpoſitionem metri cauſa protendere. *h. e.* extendere, producere, longam facere.

Protentātus, a, um, nom. particip. pertentatus, exploratus. *Avien. in Arat. v.* 185. ceu Siriaco torretur ſpica calore Protentata manu.

Protentus, a, um, nom. ex particip. porrectus, extenſus. *Tacit.* 14. *Ann. c.* 37. Eques, protentis haſtis, perfringit quod obvium, & validum erat. *Virg.* 1. *Georg. v.* 171. pedes temo protentus in octo. *Avien. in Periegeſ. v.* 598. Phocis lucis in exortum protentior.

Protĭnus. V. Protinus.

Digitized by Google

Proterminο, as, a. 1. παρατείνω, propaga, fines promoveo. *Apul. l. 9.* Fines uſque, & uſque proterminaveris. Adde *Sidon. l. 3. ep. 1.*

Protĕro, is, trivi, tritum, a. 3. *calcare, conculcare*, דרך, Germ. *zertretten*, Gal. *evaſer*, Hiſp. *hollar*, κατατρίβω, idem ac tero, vehementer tero, pedibus conculco. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 41.* Equitatus haſtiam ob utroque cornu circumire aciem noſtram, & averſos proterere incipit. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 53.* Eam nunc urbem patiemini ab homunculis deterrimis proteri, & conculcari? *Horat. l. 4. od. 7.* Ver proterit æſtas.

Proterrĕo, es, a. 2. ἀποσοβέω, idem ac terreo, vel longe terreo, terrendo abigo. *Stat. l. 2. Theb.* Protinus idem ultro jaculo, parmaque Menœtem proterrebat agens. *Virg. 12. Æn. v. 291.* adverſo proterret equo. *Terent. Heaut. 3. 1. 37.* Filium proterruiſti hinc.

Proterrĭtus, a, um, nom. ex partic. terrendo ejectus, expulſus. *Plaut. Trinum. 3. 2. 77.* Mea opera hinc proterritum te autumant.

Proterve, adv. *ſuperbamente, con protervia*, ἀκολάστως, ſuperbe, immoderate. *Plaut. Rud. 2. 4. 1.* Quis eſt, qui tam proterve foribus facit injuriam? *Ovid. 1. de Arte, v. 599* Et quicquid dicet, facietve protervius æquo. ¶ Superl. *protervisſime*, legitur apud *Auguſt. l. 2. de Civ. Dei, c. 22.*

Protervia, æ, *ſuperbia, petulanza*, ἀσέλγεια, ſuperbia, petulantia. *Auſon. Idyl. 3. v. 172.* Capripedes agitet cum læta protervia Panas. ¶ Protervia, pro ſacrificio. V. *Propter*.

Protervio, is, n. 4. ἀκολασταίνω, petulanter ago, laſcivio. *Tertull. de Patient. c. 12.* Dilectio non inflatur, non protervit.

Protervĭtas, atis, idem ac protervia. *Cic. pro Cœl. c. 10.* De corruptelis, de adulteriis, de protervitate, de ſumptibus immenſa oratio eſt. *Horat. l. 1. od. 19.* Urit me Glyceræ nitor, Urit grata protervitas. *Ter. Heaut. 4. 6. 10.* Quam pene tua me perdidit protervitas.

Protervĭter, adv. idem ac proterve. *Enn.* apud *Non. c. 11. n. 28.* Quis eſt, qui noſtris foribus tam proterviter inſultat?

Protervus, a, um, *ſuperbo, petulante*, עז, Ger. *mutwillig*, Gal. *arrogant, fier*, Hiſ. *deſvergonçado*, ἀκόλαστος, ſuperbus, procax, petulans, qui obvium quemque proterit. Includit enim hoc nomen laſciviam quandam, & libidinem cum ſuperbia conjunctam, animique incontinentium pronam ad quemvis laceſſendum. *Cic. 3. Fin. c. 12.* Et flexi, fractique motus, quales protervorum hominum, aut mollium eſſe ſolent, contra naturam ſunt. *Id. pro Cœl.* Si vidua libere, proterva petulanter, dives effuſe, libidinoſa meretricio more viveret. *Juſtin. l. 34. c. 2.* Meretrio protervior. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, præter homines, ut de oculis, de manibus, de lingua, de ventis, &c. *Horat. l. 1. carm. od. 26.* Triſtitiam, & metus tradam protervis in mare Creticum portare ventis. *Id. l. 2. od. 5.* Frons proterva. *Ovid. in Ibin, v. 591.* Lingua proterva.

Proteſilaēus, a, um, adject. a Proteſilao. *Catull. ad Manl. carm. 67.* Proteſilaeam Laodamia domum.

Proteſilāus, m. 2. Πρωτεσίλαος, filius Iphicli, fortaſſe illius, qui frater Herculis nominatur, ex Phylace opp. Theſſaliæ, unus ex Græciæ Principibus, qui ad bellum Trojanum profecti ſunt. Vulgo tradunt, non ſine omine quodam, & futuræ mortis præſagio ſic appellatum videri, a πρῶτος, *primus*, & λαός, *populus*, quod primus Græcorum in Trojana expeditione periturus erat. Hoc enim a vatibus prædictum fuit, primum occiſum iri, ſi ad bellum Trojanum proficiſceretur. Nonnulli dicunt, oraculum ab Apolline Delphico editum fuiſſe, & quidem generatim, qui primus Græcorum ex navibus deſcenderet, eum periturum. Contemptis ille hominibus vaticiniis, navigavit in Troadem cum cæteris ducibus. Cum igitur primus ex navibus in litus proſiliiſſet, ab Hectore eſt interfectus, qui cum agmine Trojanorum Græcis obviam venerat. *Ovid 12. Met.* Habuit uxorem Laodamiam Acaſti filiam, quæ cum viri interitum reſciſſet, in ſolatium mœroris optavit, ut mortui umbram videret, quod cum impetraſſet, in illius amplexibus expiravit.

Proteſtor, aris, dep. 1. διαμαρτύρομαι, *teſtimoniare, provare manifeſtamente*. *Juſtinian. in proœm. Inſtitut.* Bellicos ſudores noſtros innumeræ provinciæ ditioni Romanæ additæ proteſtentur. *Quintil. Declam. 4. ſub fin.* Prædico, proteſtor, non ego parricidium facio. *Macrob. l. 1. ſat. c. 17.* Floris ſpecies florem rerum proteſtatur. ¶ Olim etiam *proteſto, as*, dictum fuit, teſte *Priſcian. l. 8.*

Proteus, m. 2. per duas ſyllabas, Πρωτεύς, filius Oceani, & Tethyos, quem in fabulis eſt Deum marinum fuiſſe, Neptuni phocas in mari paſcere conſueviſſe, vatem præſtantiſſimum fuiſſe, ſed non niſi ligatum, ſive coactum vera dediſſe reſponſa, denique in varias ſeſe formas vertere ſolitum, ut nunc animal, quandoque arbor, aut ignis, aut quid aliud videretur. *Ovid. 1. Faſt. Virg. 4. Georg.* Aliqui eundem eſſe credunt, atque Vertumnum, quem ajunt captum amore Pomonæ in omnigenam ſpeciem ſe variaſſe. *Servius in 4. Georg. v. 387.* auctor eſt, Proteum aliquando in Carpatho inſ. regnaſſe, Pallene urbe Theſſaliæ relicta, ad quam tamen poſtea reverſus eſt. Alii, ex quibus Diodorus, malunt, Regem Ægypti fuiſſe, patria Memphitem, peritum fuiſſe omnium artium, & Pharaoni ſucceſſiſſe.

Prothĕſis. V. Proſtheſis.

Prothȳme, adv. *allegramente*, προθύμως, prompte, alacri animo, a Græca voce allata. *Plaut. Pſeud. 5. 1. 23.* Ego atque herus hanc diem ſumpſimus prothyme.

Prothymia, æ, f. 1. *prontezza, allegrezza*, προθυμία, promptitudo, alacritas. *Plaut. Stich. 4. 2. 53.* Vides benignitates hominum periiſſe, & prothymias.

Prothȳris, idis, f. προθυρίς, ancones, ornamenta quædam in januis. *Vitruv. l. 4. c. 6.* Ancones, ſive prothyrides vocantur, exſculptæ dextra, ac ſiniſtra propendeant. V. *Ancon*.

Prothȳrum, i, n. πρόθυρον, veſtibulum in janua domus privatæ, ut propylæum eſt veſtibulum urbis, vel templi, vel regiæ. *Vitr. l. 6. c. 10.* Item prothyra Græce dicuntur, quæ ſunt ante in januis veſtibula. Nos autem appellamus prothyra, quæ Græce dicuntur diathyra.

Protĭnam, adv. idem ac protinus. *Var. l. 6. de L. L. Ter. Phorm. 1. 4. 13.* Aliquid convaſaſſem, atque hinc me conjicerem protinam in pedes. Quem in locum vetus interpres monet, etſi in vulgatis ſit *protinus*, tamen rectum eſſe *protinam*, ut ſic legiſſe Nigidium Figulum. Citat & hoc pacto *Feſtus* in *Protinam*, qui & ipſe *protinus* exponit. *Plaut. Curc. 2. 3. 84.* Ubi oſtium conſpexi, exinde me illico protinam dedi. Adde *Non. c. 4. n. 384.*

Protĭnus, vel protenus, adv. *continuatamente, ſubito*, מהרה, Ger. *eins wegs*, Gall. *tout de ſuite, ſoudainement*, Hiſp. *luego*, συνεχῶς, continuo, continuate, jugiter, quantum fieri poteſt. Conflatum eſt ex *pro*, & *tenus*, *Servio* teſte in *1. Eclog.* Itaque continuationem ſignificat, ſive loci, ſive temporis ratione. *Caper* inter *protenus*, & *protinus* hoc diſcrimen ponit, ut per *E* ſit locale, per *I* tempori inſerviat. Verum diſcrimen hoc non obſervatur in antiquis, & optimæ notæ codicibus, ut Pierius quoque agnoſcit, Caſtig. *Virg. 3. Æn. v. 416.* Cum protinus utraque tellus una foret. *Cic. 1. de Div.* Præcepiſſeque, ut pergeret protinus, quid retro, atque a tergo fieret, ne laboraret. *Liv. l. 9.* Cum ad alias anguſtias protinus pergerent. *Plin. l. 5. c. 9.* Lacu protinus ſtagnante, quem vocant Niliden. ¶ Ponitur etiam, ut diximus, pro continua ratione temporis, ſtatim, ſine intermiſſione, illico, repente. *Virg. 4. Georg.* Protinus aerii mellis cœleſtia dona exequar. *Id. 4. Æn.* Protinus ad Regem curſum detorquet Iarbam. *Id. 1. Ecl.* En ipſe capellas protinus æger ago. ideſt continuo æger, vel a longo tempore æger. Aliqui explicant longe a finibus ago, alii porſum ago, vel præ me, ante me. *Cic. 1. de Inv.* Principium eſt oratio perſpicue, & protinus perficiens auditorem attentum. ideſt ſtatim a principio. *Plin. l. 15. c. 17.* In cinere lixivio tingunt protinus, quam detraxere vitibus. ideſt ſtatim poſtquam. ¶ Tranſlate capitur pro immediate, ideſt continuate reſpectu perſonæ. *Ulpian.* apud *Bud.* Etenim parvi refert, protinus libertus patrono cogatur dare, an per interpoſitam fidejuſſoris vel rei perſonam. ¶ Item pro ideo, ideſt continuate, ratione cauſæ. *Quintil. l. 10. c. 1.* Non autem, ut quidque præcipue neceſſarium eſt, ſic ad efficiendum Oratorem maximi protinus erit momenti.

Protogĕnes, is, m. Πρωτογένης, Pictor præſtantiſſimus, ex Cauno urbe Rhodiorum. Tabularum ejus palmam habet Jalyſus, quam cum pingeret, traditur madidis lupinis vixiſſe, quoniam ſimul famem ſuſtinerent, & ſitire, ne ſenſus nimia dulcedine obſtrueret. *Plin. l. 35. c. 10. Quintil. l. 12. c. 10.*

Protogenīa, æ, f. Πρωτογένεια, filia Deucalionis, & Pyrrhæ. *Ariſtarch. in l. 10. Odyſſ.* ¶ Fuit præterea hoc nomine una ex filiabus Erichthei Athenienſium Regis, quæ ſe pro patriæ ſalute jugulandas præbuerunt.

Protollo, is, a. 3. μηκύνω, differo, protraho. *Plaut. Caſ. 2. 8. 11.* Protollo mortem mihi. *Gell. l. 3. c. 16.* Neque ultra decimum menſem fœtum mulierum protolli poteſt. ¶ Ponitur & pro ultra tollere, ſive extendere. *Plaut. Pſeud. 3. 2. 71.* Manum ſi protollet, & pariter proferto manum.

Protŏnat, abat, imp. 1. προβροντᾷ, ante tonat. *Val. 4. Arg. v. 203.* Sed tali protonat ira.

Protoplaſtus, i, πρωτόπλαστος, quod primo fictum eſt, a πλάσμα, *figmentum*. Protoplaſti dicuntur primi parentes Adam, & Heva a *Tertull. in exhortat. ad Caſtit. c. 2.*

Protopraxia, f. 1. πρωτοπραξία, prima actio, h. e. jus exigendi ante alios pecunias a debitoribus, privilegium, quo quis cæteris creditoribus anteponitur. *Plin. l. 10. ep. 109.* Ego inveni, a pleriſque proconſulibus conceſſum eis protopraxian, eamque pro lege valuiſſe.

Protoſedĕo, es, n. 2. *ſeder' in primo luogo*, vox hybrida a græco πρῶτος, *primus*, & latino *ſedeo*. *Tertul. de cor. Mil. c. ult.* Protoſedent & Presbyteri coronati. *Scioppius* in notis ineditis ad *Tertul.* legit *Porro ſedent*.

Protoſtaſia. V. Proſtaſia.

Prototŏmus, a, um, πρωτότομος, quod eſt primæ ſectionis. Unde primus caulis, qui ſucciditur, ſeu cyma braſſicæ ita appellatur, a prima nempe ſectione, quæ vere fit. *Colum. l. 10. v. 369* Sed jam prototomos tempus decidere caules. *Martial. l. 10. epigr. 48.* Et faba fabrorum, prototomique rudes.

Protrăho, is, axi, actum, a. 3. *tirare*, משך, Ger. *herfurziehen*, Gal. *tirer en avant*, Hiſ. *traer*, παράγω, palam traho, in aliquem locum traho. *Cic. 6. Ver.* Hinc in convivium Sex. Cominium protrahi juſſit. *Liv. l. 18. c. 49.* Nudi in medium protrahebantur. ¶ Eſt etiam extrahere, elicere. *Lucr. l. 1. v. 409.* Verum protrahere inde. ¶ Item prodere, publicare. *Liv. lib. 27. c. 3.* Novum in occulto gliſcens per indicium protractum eſt facinus. *Id. l. 43. c. 3. a med.* Ne damnetur auctorem ſa nefandi criminis protraheret. ¶ Item differre. *Suet in Ner. c. 32.* Ut ſtipendia quoque militum, & commoda veteranorum protrahi, ac differre neceſſe eſſet. *Ter. Andr. 2. 1. 15.* Ut aliquos ſaltem nuptiis protrahat dies. ¶ *Protractis* pro protractiſſis. *Silius l. 16. v. 84.* Vos hodie poſco, Superi, protractis ad arma Quod profugos, ſatis eſt.

Protraxe. V. Prograxe.

Protrepticus, a, um, *eſortatorio*, προτρεπτικός, adhortatorius, inſtructivus, a προτρέπω, *adhortor*. *Auſon. in epiſt. ad Idyll. 4.* Libellum inſtar protreptici luſeram. Adde *Symmach. l. 1. ep. 31.* & *Trebell. Poll. in Gallien. c. 2.* ¶ Abſolute protrepticon, h. e. adhortatio, admonitio, inſtructio, legitur in titulo *ſilvæ 2. l. 5.* apud *Stat.*

Protrimentum, i, ὑπότριμμα, edulium minutim tritum, conciſumque, qualia etiam hodie in pulmentariis plurima concinnant ex carnibus fruſtillatim conciſis, a *proterendo*. *Apul. l. 8. Metam.* Et accuratius in protrimentis ſapidiſſime coctum.

Protrĭtus, a, um, καταπεπατημένος, valde tritus, conculcatus. *Liv. l. 34. c. 26.* Vidwon, ne hoſtes mox haberent, protritum, & corruptum. *Tacit. 2. hiſt. c. 70.* Protritæ arbores, atque fruges. *Id. ibid. c. 16.* Protrita acies.

Protrŏpum, i, πρότροπον, genus potus, ideſt muſtum, antequam uvæ calcentur, a προτρέπω, *preverto*, quod calcaturam, & prælum prævertat ſponte effluendo. *Plin. l. 14. c. 9.* Sed inter hæc genera potuum ponere debeo & protropum: ita appellatur a quibuſdam muſtum ſponte defluens, antequam calcentur uvæ.

Protrūdo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpingere innanzi*, Ger. *furſtoſſen*, Gal. *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, προωθέω, porro, ſive ultra trudo, impello. *Cic. de Fat. c. 19.* Ut igitur qui protruſit cylindrum.

Protrygetos, i, n. προτρυγητής, ſtella ad dexteram Virginis, quam Latine provindemiam vocant. *Vitruv. l. 9. c. 6.*

Protubĕro, as, n. 1. extubero, excreſco in formam tuberis. *Solin. c. 45. (al. 57.) de bucephalo.* De fronte ejus quædam exſtantium corniculorum minæ protuberant.

Protumĭdus, a, um, adject. in anteriorem partem tumidus, ut protumida luna, apud *Apul. de Deo Socrat.*

Proturbo, as, a. 1. *ſcacciare*, ἀπωθέομαι, porro, ſive ultra, ſive extra turbo, ideſt repello, abigo, arceo. *Liv. l. 5. c. 47.* Telis, miſſilibuſque ſaxis proturbare hoſtes. *Plin. l. 11. c. 19.* Apes pigras, & ignavas proturbant. *Sil. lib. 5. v. 605.* Iraque anhelatum proturbat pectore murmur. h. e. emittit.

Protutēla, læ, f. munus protutoris. *Ulpian. l. 1. ff. de eo qui pro tut.* In protutelæ judicio.

Protūtor, oris, m. *vicetutore*, qui tutoris vice fungitur. *Ammian. l. 29. c. 5.* Domeſticis protutoribus cuſtodiendum mandavit. Alii leg. *protectoribus*.

Protȳpum, i, n. *originale, primo eſemplare, e modello*, πρότυπον, primum exemplar, ad cujus rationem cætera efformantur. *Plin. l. 35. c. 12.* Primus perſonas tegularum extremis imbricibus impoſuit, quæ inter initia protypa vocavit. Alii leg. *proſtypa*, & intelligi jubent effigies, ſeu figuras, quæ parum extant, & prominent, *di baſſo rilievo*.

Protyrum, i, πρότροπον, genus vini apud inſulam Leſbum. *Vitruv. l. 8. c. 3.*

Provectio, onis, f. *promozione*, actus provehendi. *Lactant. l. 5. c. 11.* Provectio dignitatis.

Provectus, us, m. *avanzamento, promozione*. *Sidon. l. 4. ep. 4.* Provectu ætatis. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 39.* Provectu honeſtiorum, & ſuppliciis flagitioſi cujuſque virtutum ſtudia augebantur.

Provectus, a, um, προεληλυθώς, *avanzato*. *Cic. de Sen.* Quanquam eum colere cœpi non admodum grandem natu, ſed tamen jam ætate provectum. *Arnob. l. 6.* Provectior ſenectute. *Auſon. epigr. 19.* Neſtore provectior. *Pallad. l. 4. c. 13.* Equi provectiores, *cavalli che anno ferrato*. *Tacit. Ann. 13. c. 20.* Provecta nox erat. *Id. ibid.* Ut Burrum demovere præfectura deſtinaret, tanquam Agrippinæ gratia provectum, *promoſſo*. *Id. 3. hiſt. c. 46.* Provectum longius bellum. h. e. protractum.

Provĕho, is, xi, ctum, a. 3. *menare lungi, menare oltre*, Germ. *furfuren*, Gall. *porter loin, en avant*, Hiſp. *llevar lexos*, προάγω, duco, ultro duco,

Digitized by Google

duco, produco. *Cic.* 8. *Phil.* Atque etiam homines agreſtes inani ſpe ad aquas uſque Puteolanas provehuntur. ¶ Tranſlate in conſtructione paſſiva ſumitur pro progredi, procedere, ulterius pergere in quacunque re, *andirrarsi*. *Cic. ad Brut.* Sed provehor amore. idest rapior amore. *Id.* 3. *Fin. c. ult.* Sed jam ſentio, me eſſe longius provectum, quam propoſita ratio poſtularet. *Id. pro R. Com. c.* 11. Paulo longius oratio mea provecta eſt. *Id.* 1. *Off.* Provehi ad exitus optatos. *Liv. l.* 23. *c.* 47. Provehi eque. *Id. l.* 35. Provehi in maledicta. *Tac.* 4. *Ann. c.* 10. Eo audaciæ provectus, ut &c. ¶ Provehere aliquem ad dignitatem, eſt promovere, evehere. *Plin. l.* 10. *ep.* 8. Rogo, dignitati, ad quam me provexit indulgentia tua, auguratum adjicere digneris. *Vellej. l.* 2. *c.* 69. Ab eo in conſulare provectus eſt faſtigium. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 75. Provectus ad ſummo militiæ.

Provendo, is, a. 3. *Afran. in Simulante* apud *Donat.* ad *Terent. Adelph.* 3. 5. 34. Is ut ſervorum captus eſt, facillime domo, atque noſtra familia provenditur.

Provenio, is, eni, ntum, n. 4. *comparire, uſcir fuori*, בא, Ger. *herfur kommen*, Gal. *apparoître*, Hiſp. *parecer*, προέρχομαι, prodeo. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 155. Nam qui in ſcenam provenit novo modo. ¶ Tranſlata ponitur pro gigni, naſci. *Plin. l.* 9. *c.* 10. Neque ibi aliud animal provenit. *Cic. de Senect. c.* 6. *ex poeta*. Proveniunt oratores novi, ſtulti, adoleſcentuli. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 39. Carmina proveniunt animo deducta ſereno. ¶ Item pro evenire, contingere. *Cic. l.* 1. *de finib.* Nec quid proventurum ſit, provident. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 3. Proveniant medii ſic mihi ſæpe dies. ¶ Bene, vel nequiter provenire is dicitur, cui res bene, vel infeliciter cadit, εὐτυχεῖν, vel δυστυχεῖν. *Plaut. Rud.* 3. 5. 37. Ædepol proveni nequiter multis modis. *Id. Stich.* 2. 3. 73. Enimvero provenisti futile, ſi neque ille adeſt, neque hic qui venis, quicquam ſubvenit. *Id. Truc.* 2. 4. 33. Cum bene provéniſti ſalva, gaudeo. Adde *ibid.* 2. 6. 35.

Provento, as, n. 1. advento, provenio. *Nævius* apud *Cic. de Senect. c.* 6. Proventabant oratores novi, ſtulti, adoleſcentuli.

Proventus, us, m. reditus, abundantia, *copia*, *rendita*, *abbondanza*, πρόσοδος. *Sueton. in Claud. c.* 16. Proventu uberi vinearum. *Plin. l.* 20. *c.* 12. Extinguit lactis proventum. *Id. l.* 8. *c.* 55. *de cuniculis*. Certum eſt, Balearicos adverſus proventum eorum auxilium militare a D. Auguſto petiiſſe. *Plin. alter l.* 1. *ep.* 13. Proventus poetarum. *Lucan. l.* 2. *v.* 61. novorum proventus ſcelerum. ¶ Item ſucceſſus, proſper exitus. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 38. Multum ad hanc rem adjuvat adoleſcentia, magnitudo animi, ſuperioris temporis proventus, fiducia rei bene gerendæ. *Apul. in Apol.* Proventum alicui capere. *Plin. l.* 9. *ep.* 13. Tanta converſio vel negotii dignitatem, vel proventum orationis, vel actoris conſtantiam ſubſecuta eſt.

Proventus, a, um, partic. a provenio. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 12. *ad fin.* Ideo ex aſpiratione oris proventa ſuavitas excluditur.

Proverbialis, le, adject. *proverbiale*. *Gel. l.* 2. *c.* 22. Ex quo verſum iſtum proverbialem factum ait.

Proverbialiter, adv. *proverbialmente*, per modum proverbii. *Ammian. l.* 29. *c.* 17. Proverbialiter dici ſolet. Adde *Donat.* ad *Ter. Eun.* 2. 2. 37.

Proverbium, ii, *proverbio*, משל, Ger. *ein ſprichwort*, Gal. *proverbe*, Hiſp. *refran*, παροιμία, adagium accommodatum rebus, temporibuſque, ſententia, quæ in ore omnium verſatur. *Cic.* 4. *Acad.* Vides ne, ut in proverbio ſit ovorum inter ſe ſimilitudo? *Id. de Senect. c.* 3. Pares enim cum paribus, veteri proverbio, facillime congregantur. *Id.* 13. *Phil. c.* 12. Quod in hoc Planco proverbii loco dici ſolet. *Id.* 2. *Offic. c.* 53. Jam in proverbii conſuetudinem venit. *Id. Verr.* 3. *c.* 46. In communi proverbio verſari. *Id.* 3. *Off. c.* 19. Tritum vetuſtate proverbium. *Liv. l.* 40. *c.* 46. In proverbium venire. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Ceſſit in proverbium.

Proverſus, a, um, nom. ex partic. *ritto*, *dritto*, qui recta eo tendit, quo verſus eſt. *Plaut. apud Varr. l.* 6. *de L. L.* Ut tranſverſus, non proverſus cedit, quaſi cancer ſolet.

Provide, adv. *con prudenza*, *providamente*, *ha vedere*, prudenter, caute, diligenter. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Tabulata ramorum ſuſtinendo nido provide eligere.

Providens, entis, o. *provido*, *prudente*, *cauto*, προμηθής, qui procul videt, ſeu qui futura prævidet, & cavet. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 6. Homo valde eſt acutus, & multum providens. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 1. Id enim mihi & ad brevitatem eſt aptius, & ad reliquas res providentius. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 83. Providentiſſimus quiſque.

Providenter, adv. *prudentemente*, προνοητικῶς, prudenter. *Ulp. l.* 1. *ff. de tign. junct.* Quod providentes lex effecit. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 40. Quæ de providentia Deorum ab illis ſanctiſſime, & providentiſſime conſtituta eſt.

Providentia, æ, *providenza*, *prudenza*, *cautela*, Germ. *furſichtigkeit*, Gall. *prevoyance*, Hiſp. *proveimiento*, πρόνοια, prudentia præcognoſcendi futura, iiſque conſulendi. *Cic.* 1. *Div. c.* 51. Deorum providentia mundus adminiſtratur. *Id. de Leg.* Sic ingenii aciem ad bona deligenda, rejicienda contraria, quæ virtus ex providendo eſt appellata providentia. *Id. l.* 2. *de nat. Deor.* Talis igitur mens mundi cum ſit, ob eamque cauſam providentia appellari recte poſſit, Græce enim πρόνοια dicitur. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 19. Nec feriendi, neque declinandi providentia eſt. *Pompon. l. Quintus*, *ff. de omnis leg. & fid.* Ut providentia filiorum ſuorum hoc feciſſe videatur. h. e. ut filiis ſuis conſuleret.

Provideo, es, di, ſum, a. 2. *provedere*, *prevedere*, *antivedere*, השגיח, Ger. *furſehen*, Gal. *prevoir*, Hiſp. *proveer*, προορᾶω, ante video, longe video, futurum aliquid video, ante quam factum ſit. *Cic.* 2. *de Div.* Medicus morbum ingraveſcentem ratione providet, inſidias Imperator, tempeſtates Gubernator. ¶ Quoniam vero ea, quæ providemus, ſi mala ſunt, aut vitamus, aut emendamus, factum eſt, ut providere vitare ſignificet, ſive cavere. *Terent. Andr.* 1. 3. 4. Quæ ſi non aſtu providentur, me, aut herum peſſundabunt. *Cic.* 3. *Ver.* Niſi providiſſes, tibi ipſi ſum pereundum fuiſſet. *Id.* 3. *de Or.* Putavi eſſe Cenſoris, ne longius id ſerperet, providere. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Proviſum hoc legibus. h. e. cautum. ¶ Item proſpicere, conſulere, res neceſſarias comparare. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Sed etiam ab iiſdem vitæ hominum conſuli, & provideri. *Id.* 2. *Phil.* Eſt autem etiam de Brunduſio, atque illa ora Italiæ providendum. *Id. in Catil.* Omnia proviſa, parata, conſtituta ſunt, P. C. mea ſumma cura, atque diligentia. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Providere rei frumentariæ. *Id. l.* 6. Providere rem frumentariam. *Plin. l.* 8. *c.* 38. Ergo in hyemes aliis proviſum pabulum. ¶ Item operam dare. *Cic. l.* 1. *Fam.* Et, ut quam rectiſſime agantur, omni mea cura, opera, diligentia, gratia providebo. ¶ Item videre, animadvertere, *oſſervare*. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 43. Quam dudum tu adveniſti? non hercle te provideram: quæſo, ne vitio vertas: ita iracundia obſtitit oculis.

Providus, a, um, *prudente*, *provido*, πρόνους, videns ante, prudens, ſolers. *Cic. pro R. Am.* Itaque nunc illi homines honeſtiſſimi propter iſtius inſidias parum putantur cauti, providique fuiſſe. *Id.* 2. *Div. c.* 57. Mens provida rerum futurarum. *Stat.* 6. *Theb.* Providus aſtu. *Ovid.* 2. *Faſt.* Provida cura. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop.* Provida virtus.

Provincia, æ, f. *provincia*, ἐπαρχία, regio armis a Populo Romano devicta, aut quomodocunque in poteſtatem addacta, quam Magiſtratus ſuo adminiſtrandam ſubjecerat. Dicta eſt a *pro*, ideſt, procul, ſive foris, & a verbo *vinco*. Proprie enim provinciæ dictæ ſunt regiones extra Italiam, quæ armis victæ fuiſſent. Interdum tamen etiam de regionibus Italiæ, & etiam nondum devictis uſurpatur. *Liv. l.* 2. Conſulum T. Sicinius, & C. Aquilius. Sicinio Volſci, Aquilio Hernici (nam ii quoque in armis erant) Provincia evenit. ¶ In Provinciæ formam redigere nihil erat aliud, quam leges domeſticas, & proprios Magiſtratus adimere, & dare leges Romanas, ac Prætorem ſingulis annis cum imperio, & exercitu mittere, qui Provinciam ex legibus datis adminiſtraret, & bellum etiam gereret, ſi opus eſſet, Quæſtorem quoque inſtituere, qui curam gereret vectigalium. *Suet. in Cæſ. c.* 23. Omnem Galliam in Provinciæ formam redegit. ¶ Decernere provincias, eſt ſententiam dicere, ut quis mittatur ad provinciam adminiſtrandam. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 1. Quas ſim provincias decreturus. *Id.* 15. *Fam. ep.* 4. provinciam adminiſtrare. *Id.* 5. *Fam. ep.* 2. Provinciam deponere. h. e. provinciæ adminiſtrationem. ¶ Sortiri provincias, eſt ſortem ducere, quænam provincia, & cui obtingat adminiſtranda. *Cic. Att. lib.* 1. *ep.* 8. Provincias Prætores nondum ſunt ſortiti. ¶ Ornare provincias, eſt una cum ipſis provinciis decernere eas res, quæ ad eas adminiſtrandas neceſſariæ putantur, ut aſſignando exercitus, pecuniam, & hujuſmodi. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 24. Cum ad me ſcripſiſſetis, veſtro conſenſu conſulum provincias ornatas eſſe. *Suet. in Cæſ. c.* 18. Ex prætura ulteriorem ſortitus Hiſpaniam, neque more, neque jure, antequam provinciæ ornarentur, profectus eſt. Eſt qui legit *ordinarentur*. ¶ Tranſlata provincia accipitur pro quovis negotio, ſeu munere. *Ter. Phorm.* 1. 2. 22. O Geta, provinciam cepiſti duram. *Cic.* 4. *Ver. c.* 23. Ferebat graviter, illam ſibi ab iſto provinciam datam. *Id. pro Sylla*, *cap.* 18. Illam ſibi officioſam provinciam depopoſcit. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 25. Te cum ſecuri caudicali præficio provinciæ. h. e. ut ligna findas. *Id. ibid. v.* 13. Heri inter diaeram omnibus, dederamque eas provincias.

Provincia, æ, *Provenza*, Gal. *Provence*, alias pars Galliæ Narbonenſis, nunc provincia ampla Regni Franciæ, inter Alpes maritimas ad Rhodanum fl. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 1.

Provincialis, le, adject. *di provincia*, ad provinciam pertinens, provincialis moleſtia, *Cic.* 2. *Fam. ep.* 7. provincialis ſcientia, h. e. provinciarum adminiſtrandarum. *Id. Q. Fr. l.* 1. provincialia auxilia. *Liv. l.* 40. *c.* 32. ¶ Provinciales, ium, ἐπαρχιῶται, qui propriis legibus, & Magiſtratibus ſpoliati, Romanis legibus, & Magiſtratibus obtemperabant, qui ad eos ſingulis annis cum imperio vel Conſulari, vel Prætorio, nomine Proconſulum, vel Proprætorum, &c. mittebantur. *Sigon. l.* 1. *de ant. Jur. Italiæ*, *c.* 26. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Non quin poſſint multi eſſe Provinciales viri boni. *Sueton. in Calig. c.* 39. Provincialis locuples. ¶ Speciatim Provinciales dicti ſunt reliqui Italiæ populi præter Romanos, Latinos, & Italicos, qui habitabant inter ſinum Hadriaticum, Rubiconem fl. a mari ſupero, Arnum a mari infero, Varum ab Alpibus Liguſtinis, Formionem a Carnicis. Hi fuere Ligures, Galli (in quibus Boii, Inſubres, & Cenomani recenſentur) Veneti, Carni. Cauſa appellationis eſt, quia more Provinciarum regebantur. *Sigon. lib.* 1. *de ant. jur. Italiæ*, *c.* 25. 26. Hinc *Colum. l.* 5. *c.* 4. caput facit de agricultura Provincialium vinearum, cum alibi de agricultura Italicarum ſcribat. Et *Plinius l.* 9. *epiſt.* ait, Italicus es, an Provincialis?

Provinciatim, adv. κατ' ἐπαρχίαν, per ſingulas Provincias. *Suet. in Aug. c.* 49. Ex militaribus copiis legiones & auxilia provinciatim diſtribuit.

Provindemia, æ, f. ſtella lucidiſſima ſuper dextrum humerum Virginis. *Vitruv. l.* 9. *c.* 6.

Proviſio, onis, *proviſione*, *provviſione*, πρόνοια, actus providendi. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 14. Tamen, quoniam multum poteſt proviſio animi, & præparatio ad minuendum dolorem, &c. ¶ Item paratio, præparatio, *proviſione*. *Trebell. Poll. in* 30. *Tyrann. c.* 17. Fuit in expeditionibus clarus, in proviſione annonaria ſingularis. *Et infra*. Non eſt ulla alia proviſio melior, quam ut in locis erogentur, quæ naſcuntur.

Proviſo, is, ſi, ſum, a. 3. πρὸς τὸ ἰδεῖν προέρχομαι, video, vel ad videndum eo, & procedo. *Ter. And.* 5. 5. 1. Proviſa, quid agat Pamphilus. *Id. Eun.* 3. 1. 3. Hac proviſo, ut, ubi tempus fiet, deducam, *ſto qua vedere*. *Plaut. Stich.* 3. 1. 4. Si quem hominem expectant, eum ſolent proviſere: qui hercle illa cauſa nihil ocyus venit, *andargli incontro*.

Proviſor, oris, *provveditore*, qui providet. *Hor. in Art. v.* 164. Utilium tardus proviſor, prodigus æris.

Proviſus, us, m. idem ac proviſio. *Tac. l.* 2. *hiſt. c.* 5. Diſpoſitu, proviſuque civilium rerum peritus. *Id.* 2. *Ann. c.* 27. Proviſu periculi. *Id. Ann.* 13. *c.* 8. Nullo rei frumentariæ proviſu. *Id. Ann.* 12. *c.* 6. Quod proviſu Deum vidua jungeretur Principi. h. e. providentia. ¶ Extra hunc ablat. caſum ne facile uſurpaveris, antequam exempla reperias.

Proviſus, a, um, *proveduto*, *proviſto*, προνενοημένος. *Cic.* 3. *Tuſc.* Et mari ſubita tempeſtas, quam ante proviſa, terret navigantes vehementius. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 109. proviſæ frugis in annum copia.

Provivo, is, xi, ctum, n. 3. *prolungare la vita*, ulterius, vel amplius vivo, vitam protraho. *Tac. l.* 6. *Ann. c.* 25. Quam interfecto Sejano ſpe ſuſtentatam proviviſſe reor.

Provocabilis, le, adject. qui provocari poteſt. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 21. Provocabiles liquidorum fluxionibus motus.

Provocabulum, i, n. pronomen. *Var. l.* 7. *de L. L.* E queis dicta a quibuſdam provocabula, ut quiſque.

Provocatio, onis, f. 3. *il provocare*, πρόκλησις, actus provocandi. *Plin. l.* 37. *c.* 1. Ex provocatione interfecit eum. ¶ Frequenter ſumitur pro appellatione, quæ inventa fuit adverſus injurias Magiſtratuum, ideſt Conſulum, & hujuſmodi, *appellazione*. *Cic.* 1. *Phil. c.* 9. Quibus cum provocatio datur, nonne acta Cæſaris reſcinduntur? *Idem* 2. *de Orat. c.* 48. Neque provocationem, patronam illam civitatis, ac vindicem libertatis, populo dari potuiſſe. *Id.* 2. *Agr.* Dare pœnam ſine provocatione. *Liv. l.* 1. *c.* 26. Si a duumviris provocarit, provocatione certato. *Id. ibid.* De provocatione certatum ad populum eſt.

Provocatitius, a, um, adject. qui evocari, ſeu extra vocari poteſt. *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 3.

Provocativus, a, um, adject. provocatitius. *Tertul. de anim. c.* 37. Animæ elementa non ſubſtantiva, ſed provocativa.

Provocator, oris, m. *sfidatore*, προκλητήρ, qui alterum ad certamen provocat. *Gel. l.* 9. *c.* 13. Inſolens provocator. ¶ Provocatores dicebantur quoddam gladiatorum genus, qui adverſarium primi laceſſendo provocabant. *Cic. pro Sext. c.* 64. Cum ex ergaſtulis emptos nominibus gladiatoriis ornarit, & ſortito alios Samnites, alios provocatores fecerit.

Provocatorius, a, um, προκλητικός, quod ad provocationem ſpectat, ut Provocatoria dona militaria, ideſt quæ meruit provocatus, quod humanius eſt, quam provocaſſe. *Gel. l.* 2. *c.* 11. Spolia habuit multijuga, in his provocatoria pleraque.

Provocatrix, icis, f. quæ provocat, ut provocatrix improbitas. *Lactant. lib.* 6. *cap.* 18.

Provocatus, a, um, *provocato*, προκεκλημένος. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 7. Qui mecum ſæpiſſime non ſolum a me provocatus, ſed etiam ſua ſponte de te communicare ſolet. *Id.* 1. *Off. c.* 53. Beneficio provocatus. ¶ *Plin. lib.* 7. *ep.* 9. Ajunt, multum legendum eſſe, non multa. qui ſint hi, adeo

Digitized by Google

adeo notum, provocatumque eſt, ut demonſtratione non egeat. h. e. exploratum, examinatum, certum: nam cauſæ ſæpius provocatæ melius intelliguntur. Vel, apertum, foras elicitum: nam provocare ſignificat etiam extra vocare.

Provŏco, as, avi, atum, a. 1. *chiamar fuori*, [illegible], Ger. *anreitzen*, Gall. *provoquer*, Hiſp. *deſafiar*, προκαλίζω, longe voco, ex ædibus, vel ex loco interiore foras voco. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 43. Herus ſi domi eſt tuus, quin provocas? ¶ Sæpe ponitur pro in certamen vocare, ſive lædendi, ſive ludendi gratia, *provocare*. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ut ipſum Hectorem toto pectore trementem provocaſſe ad pugnam pœniterat. *Liv. l.* 7. Provocat pro interpretem unum ex Romanis, qui ſecum ferro decernat. *Quint. l.* 10. Elegia quoque Græcos provocamus. ¶ *Plaut. Curc.* 2. 3. 75. Poſcit talos, provocat me in aleam. ¶ Provocare minimo, apud *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. quid ſignificet, V. Minimus. ¶ Tranſlate eſt incitare, irritare, invitare. *Vellej. l.* 2. *c.* 118. Provocare alterum injuria. *Cic. Mario, in Fam.* Tuis literis amantiſſimis ſum provocatus. *Cic.* 2. *Phil.* Hæc tu cum pro tua acta meminiſſes, niſi illis, quos videmus, gladiis conſideret, maledictis me provocare auſus eſſet? ¶ Item pro profugere, ſeu confugere, & ferme idem eſt, quod appellare; niſi quod provocare magis eſt, quam appellare, & proprie eſt potentioris opem implorare. *Liv. l.* 3. Ait ſe provocare populum. *Id. l.* 1. *c.* 26. provocare a Duumviris. *Cicer. Att.* Cum alter ad Senatum provocaſſet, alter ero appellaſſet Tribunos. *Brut. Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 15. De Cæſare ero, quoad fieri potuit, ac debuit, tranſactum eſt, neque jam provocari in integrum poteſt. *Papinian. l. Tutores, ff. de adminiſt. tut.* Provocare adverſus ſententiam. *Valer. Max. l.* 8. *cap.* 1. *num.* 1. Ad populum provocato judicio abſolutus eſt.

Provŏlans, antis, partic. *Provolantia tabulata* apud *Aſcon. in Div. Verr. c.* 16. ſunt prominentia, procurrentia.

Provŏlo, as, avi, atum, n. 1. *volare oltre*, *volare lungi*, [illegible], ante volo, ultra, ſeu ulterius volo, procul volo, avolo. *Plin. l.* 11. *cap.* 10. Tunc univerſæ provolant, ſi dies mitis futurus eſt. ¶ Tranſlate *Liv. l.* 2. *cap.* 46. Sic in primum infenſis haſtis provolant duo Fabii, totamque moverunt ſecum aciem. *Id. lib.* 3. *cap.* 62. Ipſe in locum vicemque Conſulis provolat.

Provolvo, is, olvi, lutum, *rivolgere*, προκυλίω, idem ac volvo, ſeu volvendo protrudo, ruere facio. *Ter. Andr.* 4. 4. 37. Jam ego hunc in mediam viam provolvam, teque ibidem pervolvam in luto. *Lucret. l.* 6. *v.* 575. Gleba provolvitur. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 41. Trepidatione ferentium Galba projectus e ſella, ac provolutus eſt. *Id.* 6. *Ann. c.* 17. Multi fortunis provolvebantur. h. e. poſſeſſionibus, & bonis pellebantur, *andavano falliti*. ¶ Provolvi ad genua, vel ad pedes alicujus, eſt ſe ſuppliciter proſternere. *Liv. l.* 34. *c.* 11. Legati flentes ad genua Conſulis provolvuntur. *Id. l.* 6. *c.* 3. Cui cum ſe mœſta turba ad pedes provolviſſet. ¶ *Tac. Ann.* 14. *c.* 2. Agrippina pari cupidine uſque ad libita Pellentis provoluta, *dataſi in preda*.

Provolūtus, a, um, partic. a provolvo, *proſtrato*. *Tac. Ann.* 14. *cap.* 61. Poppæa provoluta genibus ejus. ¶ Dividitur interdum poetice per Tmeſim, interjecto verbo. *Lucret. lib.* 6. *v.* 1260. Multa ſitis proſtrata viam per, proque voluta Corpora.

Provŏmo, is, ui, itum, a. 3. evomo, emitto. *Lucret. l.* 6. *v.* 446. Turbinis immanem vim provomit, atque procellæ.

Prout, adv. *ſecondo che*, [illegible], Germ. *nach dem*, Gal. *ſelonque*, Hiſp. *como*, [illegible], ſicut, perinde ut, quemadmodum. *Cic.* 4. *Verr. c.* 54. Prout Thermitani hominis facultates ferebant. *Id. Att. l.* 11. *epiſt.* 6. Tuas literas, prout res poſtulat, exſpecto. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 67. prout cuique libido eſt.

Provulgātus, a, um, nom. partic. *divulgato*. *Suet. Ner. c.* 36. Duabus conjurationibus provulgatis.

Provulgo, as, avi, atum, a. 1. *divulgare*, pervulgo. *Apul. in Apol.* Provulgari eas literas. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 11. Thematis incuditi operum provulgat. Adde *Tertul.* 4. *adv. Marc. c.* 21.

Prox, interjectio exclamantis, quaſi proba vox, ut *Feſtus* putat. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 33. Prox! jam pene inquinavi pallium. Al. leg. *pax*.

Proxenĕta, æ, maſc. *mezzano*, *ſenſale*, προξενητής, conciliator, interpres duorum inter ſe ſtipulantium, aut ſpondentium, aliumve quemvis contractum, conventumque ineuntium, a voce græca allata. *Mart. l.* 10. *ep.* 3. Quæ ſulphurato nolit empta ramento Vatiniorum proxeneta fractorum. *Sen. ep.* 119. (al. 118.) Æs alienum facias oportet, ſed volo per interceſſorem mutueris, volo, proxenetæ tamen tuum jactent.

Proxenetĭcum, i, n. merces, quæ proxenetæ detur. *Ulpian. l.* 50. *ff. tit.* 14. *l.* 1. Proxenetica jure licito petuntur.

Proximātus, us, maſc. dignitas aulica quædam ſub Imperatoribus, de qua mentio fit *l.* 2. & 11. *Cod. de proximis ſacror. ſcriniar.*

Proxime, adv. *proſſimamente*, Ger. *zum nechſten*, Gal. *tout aupres*, Hiſp. *muy cerca*, ἐγγύτατα, ſup. a *prope*. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 15. Literæ, quas a te proxime accepi. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Is, quem proxime nominavi. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 5. Tamen eſſe officium meum putavi exercitum habere quam proxime hoſtem. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Omnes tamen quam proxime alteri ab altera debent habitare. Rufus *Cic.* 9. *Fam. ep.* 23. (al. 18.) Non poſſum ego non aut proxime atque ille, aut etiam æque laborare, *quaſi certo*, *come eſſo*. *Id.* 4. *Acad. c.* 15. Plene proxime ad verum accedere. ¶ Comparat. *proximius* affirmat *Minuc. Fel. in Octav. c.* 19. Quid Mantuanus, inquit, Maro? nonne apertius, proximius, verius?

Proximĭtas, atis, *vicinanza*, ἐγγύτης, propinquitas. *Ovid. de Art. v.* 662. Et lateat vitium proximitate boni. ¶ Speciatim ſumitur pro cognationis vinculo. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. (al. 6.) Sed cum plures petant vel eodem jure, vel proximitatis, vel diverſo, ut cum hic teſtamento, ille proximitate nitatur.

Proximo, as, neut. 1. *avvicinarſi*, ἐγγίζω, proximus ſum, appropinquo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. Capiti autem Equi proximat Aquarii dextra, totuſque deinceps Aquarius.

Proxĭmo, adv. idem ac proxime. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 17. Proximo ad 11. Kal. Octob. exercitum Britannia reportabant.

Proximus, a, um, *proſſimo*, *vicinissimo*, *vicino*, קרוב, Ger. *der aller nechſt*, Gal. *tres prochain*, Hiſp. *muy cercano*, ἐγγύτατος, propinquiſſimus, ſup. anom. a *prope*. *Ter. Eun.* 2. 3. 40. Proximis tribus menſibus illum non vidi. *Nep. in Conon. c.* 4. Claſſem, qua proxima æſtate mare tueri poſſet. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Huic autem proximum inferiorem orbem tenet Pyroeis, quæ ſtella Martis appellatur. *Salluſt. in Jugur.* In dextero latere, quod proximum hoſtes erat, aciem collocat. *Ovid. l.* 1. *de Ar. v.* 139. Proximus a domina, nullo prohibente, ſedeto. *Cic. in Orat.* Aut etiam dactylus, ſi eſt proximus a poſtremo. *Id.* 1. *Offic.* Qui præfectus claſſis proximus poſt Lyſandrum fuit. *Id.* 2. *de Invent.* Summa neceſſitudo honeſtatis, proxima incolumitatis, tertia commoditatis. ¶ Proximus interdum dicitur, qui nec æquali, nec ſecundo loco eſt, ſed tamen minus, quam cætera, diſtat. *Virg.* 5. *Æn verſ.* 320. Proximus huic, longo ſed proximus intervallo. *Quint. l.* 10. *c.* 1. Quumvis ſi ſecundas Grammaticorum conſenſus deferat, ac omnino arte deficitur; ut plane appareat, quanto ſit aliud proximum eſſe, aliud ſecundum. *Horat. l.* 1. *od.* 12. *de Jove*. Unde nil majus generatur ipſo, Nec viget quidquam ſimile, aut ſecundum; Proximos illi tamen occupavit Pallas honores. ¶ Item qui propinquus eſt dignitate, virtute, ordine, &c. *Cicer. pro Dom.* Proximus huic dignitati Ordo Equeſter. ¶ Item pro maxime propitio, *Varro*. Gradivum teſtor, qui Deus eſt nobis omnium proximus. ¶ Item pro obvio, facili, expedito. *Cic.* 2. *Offic.* Socrates hanc viam ad gloriam proximam, & quaſi compendiariam dicebat eſſe, ſi quis, &c. *Apul. in Apol.* Nimis patiens vir, & oppido proxima humanitate. *Sen. epiſt.* 22. Proximam occaſionem arripere. ¶ Interdum ſubſtantive accipitur pro eo, qui aliquo modo nobis conjunctus eſt, & carus, vel amicitia, vel patria, vel religione, vel vicinitate, vel natura, *il proſſimo*, ὁ πλησίον. *Ter. And.* 4. 1. 12. Proximus ſum egomet mihi. *Quint. Declam.* 5. Optimum fuerat non habuiſſe talem proximum, aut libenter perdidiſſe. *Plaut. Merc.* 2. 4. 7. Eutychus tuus amicus, & ſodalis, ſimul vicinus proximus. *Cic. Att. l.* 2. *epiſt.* 14. C. Arrius proximus eſt vicinus; immo ille quidem jam contubernalis. *Id.* 1. *Offic.* Injurioſi ſunt in proximos. ¶ Die proximi, pro die proximo dicimus, ut die craſtini, die quinti. *Cat. apud Non. c.* 2. *n.* 650. Die proximi hoc dicit. Adde *Gell. l.* 10. *c.* 24. ¶ E, vel *ex proximo*, eſt proxime. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 47. Noviſti ſenem hunc ex proximo pauperculum? h. e. ſenem hunc vicinum. Sic in proximo locum conducere. h. e. in vicinia, apud *Terent.* Adde *Plaut. Mil.* 2. 1. 56. ¶ Proximus lictor erat inter lictores, cujus opera Magiſtratus frequentius utebatur, quique aliis præeuntibus ultimus incedebat prope magiſtratum. *Cic.* 1. *Div. & Ver. ult.*

Prudens, entis, o. *prudente*, מַשְׂכִּיל, Ger. *weiſe*, Gall. *prudent*, & *ſage*, Hiſp. *prudente*, *ſabio*, ἔμφρων, ἐχέφρων, providus, ſagax, ſapiens, qui res agendas videt, a *providens*, quaſi procul videns. *Salluſt. Catil. c.* 8. Prudentiſſimus quiſque negotioſus maxime erat. *Cic. pro Cluent. c.* 38. Quis Balbo ingenio prudentior, jure peritior? *Id. in Brut.* Etiam L. Torquatus elegans in dicendo, in exiſtimando admodum prudens. ¶ Sæpe accipitur pro eo, qui rem videns, data opera aliquid facit. *Cic. pro Marcel.* Prudens, & ſciens ad interitum ruebam. *Plin. l.* 10. *c.* 69. Multa præterea ſimilia, quæ prudens ſubinde omitto. ideſt ſciens, & de induſtria. ¶ Item pro ſciente, gnaro, perito. Unde *Juris prudentes* vocantur, qui jus ſciunt. In hac acceptione conſtruitur cum genit. *Col. l.* 2. *c.* 2. Prudens agricolationis vir. *Juv. ſat.* 3. *v.* 86. adulandi gens prudentiſſima. *Tac. in Agric. c.* 19. Prudens provinciæ. *Id.* 2. *hiſt. c.* 25. Celſus doli prudens. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Cic. de Amic.* Quia prudens eſſe in Jure Civili putabatur. ¶ Vel cum infinitivo. *Plin. l.* 8. *c.* 31. Ob ea ſe peti prudens. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Ovid. Beroid. ep.* 12. *v.* 157. Conſilium, prudenſque animi ſententia jurat.

Prudenter, adv. *prudentemente*, Germ. *weislich*, Gall. *prudemment*, Hiſp. *prudentemente*, [illegible], provide, ſapienter. *Cicer.* 5. *Pro.* Facit igitur Lucius noſter prudenter, qui &c. *Id.* 2. *de Div. cap. ult.* Sententias ſuas prudentiſſime defendere. *Sueton. in Tiber. c.* 21. Non potuiſſe quenquam prudentius gerere ſe. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 3. Prudentiſſime, & facundiſſime expromſit.

Prudentĭa, æ, *prudenza*, בִּינָה, Ger. *weisheit*, Gall. *prudence*, Hiſp. *prudencia*, φρόνησις, ſcientia bene agendi. *Cic.* 5. *Fin.* Quoniam igitur, ut medicina valetudinis, navigationis gubernatio, ſic vivendi ars eſt prudentia. *Id.* 2. *de Invent. c.* 53. Prudentia eſt rerum bonarum, & malarum, & utrarumque ſcientia. Partes ejus, memoria, intelligentia, providentia. *Id.* 1. *Tuſc.* Nihil eſt enim profecto humani prudentia dulcius, quam ut cætera auferat, affert certe ſenectus. ¶ Eſt etiam ſcientia, peritia. *Nepos in Cimone, c.* 2. Habebat enim magnam prudentiam cum juris civilis, tum rei militaris. Adde *Cic.* 1 *Tuſc.* 4. & 3. *de Or. c.* 24. ubi prudentiam pro philoſophandi facultate adhibere videtur.

Prugnus, privignus, contracte. *Paulus Feſti abbreviator*.

Pruīna, æ, *brina*, כְּפוֹר, Ger. *reiff*, Gall. *gelée*, Hiſp. *elada*, πάχνη, ros concretus, ut definit *Ariſtoteles*, vel quiſquis auctor libelli de mundo. Non enim fit, niſi hyemali tempore, & ſereno. Dicta eſt a pruro, auctore *Feſto*, quod fruges, & arbuſta perurit. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Pars obriguerit nive, pruinaque longinquo Solis abſceſſu. *Id. l.* 2. Nive, pruinaque concreſceret. *Id.* 2. *in Catil. c.* 10. Quo autem pacto illi Apenninum, atque illas pruinas, ac nives perferent?

Pruinōſus, a, um, πάχνωδης, pruinæ obnoxius, pruinæ abundans. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 19. Longa pruinoſa frigora nocte pati. *Auſon. Idyl.* 14. Frutecta pruinoſa. *Ovid.* 4. *Met.* Pruinoſæ herbæ.

Prūna, æ, *bragia*, [illegible], Germ. *glut*, Gal. *braiſe*, Hiſp. *braſa*, ἀνθρακιά, vivus carbo, a πῦρ, πυρός, *ignis*, vel a πυροῦν, *igneum eſſe*. *Plin. l.* 19. *cap* 6. Si radicem betæ in pruna toſtam ſuperederint. Adde *Virg.* 5. *Æn. verſ.* 103.

Prūnum, i, *prugno*, *ſuſino*, κοκκύμηλον, fructus pruni arboris. *Martial. l.* 13. *epigr.* 29. Pruna peregrinæ carie rugoſa ſenectæ ſume, ſolent duri ſolvere ventris onus. *Virg. Ecl.* 2. cerea pruna.

Prūnus, i, f. *prugno*, arbor, quæ pruna producit. *Col. l.* 2. *c.* 2. Ut gramen, & trifolium, ebulum, rubi, pruni ſylveſtres.

Prurīginōſus, a, um, adject. prurigine laborans. *Leg.* 5. *ff. de ædil. edict.* Pruriginoſi, vel ſcabioſi.

Prurīgo, ginis, f. idem ac pruritus. *Plin. l.* 20. *c.* 8. Nigræ radices ita in aqua coctæ pruriginem tollunt. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 23. Si tibi moroſa prurigine verminat auris. ¶ De venerea tentigine. *Id. l.* 4. *epigr.* 48. Pœnitet obſcœnæ pruriginis.

Prūrio, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *prurire*, *aver prurito*, Ger. *beiſſen*, Gal. *ſe demanger*, Hiſp. *tener comezon*, κνήθομαι, eſt libidine ſcalpendi ardere, excrementis ſibi per poros exitum quærentibus quaſi peruri. Eſt igitur prurio, quaſi peruro, a *peruro*. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 75. Caput prurit. *Id. Mil. c.* 4. 44. Dorſus totus prurit. *Id. Pœn.* 5. 5. 35. Num tibi malæ, an dentes pruriunt, qui huic moleſtus es? h. e. an vis, tibi malas, & dentes pugnis perfricari? ¶ Tranſlate ſignificat geſtire, vehementer cupere. *Martial. l.* 3. *epigr.* 58. Vituluſque inermi fronte prurit in pugnam. ¶ Hinc prurire dicuntur, qui obſcœna libidine tentantur. *Martial. l.* 14. *epigr.* 203. Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit. ¶ Et pro ad libidinem incitare, titillare. *Id. l.* 1. *epigr.* 36. Lex hæc carminibus data eſt jocoſis, Ne poſſint, niſi pruriant, juvare.

Prurītus, us, m. *prurito*, *pizzicore*, [illegible], Ger. *beiſſigkeit*, Gal. *demangeaiſon*, Hiſp. *comezon*, κνησμός, excurſus humoris ſpirabilis incluſi contra naturam, ſenſus levis morſicatiunculis circa cutem ad ſcalpendum nos invitans. *Plin. l.* 2. *c.* 43. Vis pruritu mordax, eademque, quæ terreſtris urticæ. *Id. ib.* Pruritum ſcalpere attritu petræ.

Pruſa, æ, f. *Burſa*, Pruſa, urbs Bithyniæ ab Hannibale ſub Olympo condita. *Plin. l.* 5. *c. ult.* Alii dicunt conditam eſſe a Pruſia rege. *Strabo l.* 12.

Pruſenſis, ſe, pertinens ad Pruſam Bithyniæ oppidum, ab Annibale ſub Olympo conditum, *Plinio* teſte *l.* 5. *c.* 32. Hinc Pruſenſes, ejus cives. *Plin.* alter *l.* 10. *ep.* 58. 34. & *alib.*

Pruſiăcus, a, um, adject. a Pruſia rege, vel a Pruſa oppido. *Sil. l.* 13. *v.* 888. Donec Pruſiacas delatus ſegniter oras.

Pruſias, æ, ſem. Προυσίας, Bithyniæ rex, mollis, & effœminatus, de quo *Liv. l.* 45. *c. ult.* quædam abjecta, & regi deformia narrat.

Pruſiă

Digitized by Google

Pruſſia, f. 1. *Pruſſia*, prov. ampla R. Poloniæ, Ducali titulo ornata, atque fertiliſſima. Terminatur a Septent. mari Baltico, a Mer. Polonia inf. & Maſovia, ab Occ. Pomerania, ab Or. Lithuania, & Samogitia. In duas partes dividitur, Pruſſiam Regiam, quæ eſt ad Occ. ſubeſtque Regi Poloniæ, & Pruſſiam Ducalem, quæ magis in Or. tendit, paretque Electori Brandeburgico. Totius Pruſſiæ caput eſt Gedanum, quæ etiam Pruſſiæ Regiæ primaria, uti Regiomons Ducalis.

Prymneſius, a, um, πρυμνήσιος, quod pertinet ad puppim, a πρύμνα, *puppis*. *Feſt.* apud *Voſſ. in Etymol.* Prymneſius palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alii tonſillam dicunt.

Prytaneum, i, n. πρυτανεῖον, locus Athenis, in arce, in quo Prytanes judicia exercebant, & in quo viri bene de Repub. meriti publicis ſumptibus alebantur. *Cic. de Orat. c.* 54. Et ut ei victus quotidianus in Prytaneo publice præberetur: qui honos apud Græcos maximus haberetur.

Prytanis, m. 2. Præfectus, adminiſtrator, cuſtos, ſummus Magiſtratus Athenis, cui Reipublicæ adminiſtrandæ cura incumbebat. *Senec. de tranquil. anim. c.* 3. Nec enim vis, niſi Conſul, aut Prytanis, aut Ceryx, aut Sufes adminiſtrare Rempublicam. V. *Archon*.

P ANTE S.

Pſallo, is, pſalli, ſine ſup. *ſonare*, זמר, Ger. *ſingen*, Gal. *chanter*, Hiſp. *cantar*, ψάλλω, inſtrumentum aliquod muſicum pulſo, tango, leni motu percutio, fidibus cano. *Gel. l.* 19. *c.* 9. Qui canerent voce, & qui pſallerent. *Cic.* 2. *Catil.* Qui non ſolum amare, & amari, neque cantare, & pſallere, ſed etiam ſicas vibrare, & ſpargere venena didicerunt. *Horat. l.* 4. *od.* 13. Illa virentis, & doctæ pſallere Chiæ pulchris excubat in genis.

Pſallocithariſta. V. Chorocithariſta.

Pſalmicen, inis, m. qui pſalmos canit, ut pſalmicines clerici, apud *Sidon. lib.* 3. *epiſt.* 17.

Pſalmiſta, æ, m. *ſalmiſta*, ψαλμιστής, qui pſalmos facit, & cantat. *Hieronym. adverſ. Pelag. l.* 1. c. 1. & *in Eſai. c.* 38.

Pſalmographus, i, m. ψαλμογράφος, qui pſalmos facit. *Sidon. l.* 7. *in concione, quæ eſt poſt epiſt.* 9. Sicut pſalmographus ait. h. e. Rex David. Adde *Tertul. carm.* 3. *adv. Marcion. v.* 120.

Pſalmus, mi, m. *ſalmo*, מזמור, Germ. *pſalm*, Gall. *pſeaume*, Hiſp. *ſalmo*, ψαλμός, canticum, a ψάλλω, *canto*, quod ad pſalterium cantatur. *Tertul. adv. Jud. c.* 14.

Pſalterium, ii, n. *ſalterio*, נבל, Ger. *pſalter*, Gall. *pſautier*, Hiſp. *ſalterio*, ψαλτήριον, inſtrumentum muſicum, quod ita deſcribitur ab *Hieron.* *epiſt. ad Caſſiod. in expoſit. Pſalter. c.* 4. Pſalterium in modum Δ literæ formatum, ligni ſonora concavitate, obeſum ventrem in ſuperioribus habens, ubi chordarum fila religata, diſciplinabiliter plectro percuſſa, ſuaviſſimam dicunt reddere cantilenam. Huic citharæ poſitio videtur eſſe contraria, dum quædam iſta in imo continet, illud converſa vice geſtit in capite. *Varr.* apud *Non. c.* 3. *n.* 149. Scientia doceat, quemadmodum in pſalterio tendamus nervias. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. (*al.* 17.) Pſalteria, & ſpadices etiam virginibus probit recuſanda. Adde *Virg. in Ciri verſ.* 178. ¶ Interdum pſalterium dicitur famoſi carminis genus, & mordacis, fortaſſe quia ad pſalterium canebatur. *Paul. JCtus l.* 5. *ſent. tit.* 4. Pſalterium, quod vulgo dicitur canticum in alterius infamiam compoſitum, & publice cantatum.

Pſaltes, æ, m. f. *ſuonatore, o cantatore*, qui inſtrumentum aliquod muſicum pulſat; item qui voce canit, ψάλτης. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. (*al.* 17.) Rationem impendiorum exponens, pſaltis ſe, & geometris multa dicit dediſſe. *Sidon. l.* 8. *ep.* 9. *in carm.* Chorda, voce, metro ſtupende pſaltes.

Pſaltria, æ, f. *cantatrice*, ψάλτρια, cantrix, quæ inſtrumento aliquo muſico canit. *Cic.* 3. *Tuſc.* Qui in cœtum mulierum pro pſaltria adducitur.

Pſaltrius, ii, m. idem qui pſaltes. *Cic. de Aruſ. reſp. c.* 21. P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus ſoleis, purpureiſque faſciolis, a ſtrophio, a pſaltrio, a flagitio, a ſtupro eſt factus repente popularis. Alii legunt *pſaltria*.

Pſamăte, vel Pſamathe, es, f. 1. Ψαμάθη, Crotopi Argivorum Regis filia, quæ ab Apolline compreſſa Linum peperit, quem inter ſentes occultatum canes dilacerarunt. *Stat. l.* 1. *Theb.* ¶ Pſamate alia, Nympha, filia Nerei, mater Phoci. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 399.

Pſamate, vel Pſammata, es, fem. 1. Ψαμάθη, fons Bœotiæ, apud Thebas. *Plin. l.* 4. *c.* 7. & 8. *Flac. l.* 1. *Arg.* Qui tenet undiſonam Pſamaten. Al. leg. *Pſomathen*.

Pſaronion, ii, n. ψαρώνιον, lapis variegati coloris, qui & pyrrhopœcilus dicitur. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Eſt a ψαρός, *varius*.

Pſecas, adis, f. *gocciola*, ψεκάς, gutta, ſtilla. *Apul. l. de Mundo, ex Ariſtotele*, pſecadas interpretatur ſtillicidia. ¶ Ancillæ etiam, quæ delicatarum matronarum capillos medicato fuco conſpergunt, hoc nomine appellatæ ſunt. Ita ornatricem nominat *Juven. ſat.* 6. *v.* 489. & *Ovid.* 3. *Met. v.* 172. Hinc Pſecade natus dicitur, qui humili eſt genere. *Cic.* 8. *Fam. ep.* 15. Vellem, Venere prognatus tantum animi habuiſſet, quantum Pſecade natus in hoc habuit.

Pſegma, atis, n. ψῆγμα, ramentum auri, arena aurea, al. chryſitis, & chryſammos. *Juſtinian. l.* 11. *Cod.* Ut pſegma terdecies tanto argenti rependatur. ¶ Sumitur etiam pro flore æris. *Plin. l.* 34. *c.* 13. In ærariis officinis & pſegma fit. Al. leg. *ſmegma*.

Pſephiſma, atis, n. ψήφισμα, decretum, vel plebiſcitum per ſuffragia factum. *Cic. pro Flacc. c.* 6. Sic ſunt expreſſa iſta præclara, quæ vocant pſephiſmata, non ſententiis, nec auctoritatibus declarata. Adde *c.* 7. *&* 8. & *Plin. l.* 10. *epiſt.* 52.

Pſephopectæ, m. 1. ψηφοπαῖκται, computatores, vox Græca. Quidam accipiunt pro illis, qui calculis ſuffragia ferebant. *Jul. Firmic.* Mercurius facit pſephopectas.

Pſeudanchūſa, æ, f. herba, anchuſæ ſpecies. *Plin. l.* 22. *c.* 20.

Pſeudapoſtŏlus, i, maſc. ψευδαπόστολος, *falſo Apoſtolo*. *Tertull. de Præſcription. cap.* 4.

Pſeud-ſodŏmum. V. Iſodomum.

Pſeudobunion, ii, n. *navone baſtardo*, herba napi folia habens, fruticans palmi altitudine. *Plin. l.* 24. *c.* 16.

Pſeudocăto, onis, m. qui falſo Cato videri cupit, Catonis falſus imitator. *Cic.* 1. *Att. ep.* 14. Bonis utimur tribunis plebis, Cornuto vero pſeudocatone.

Pſeudochriſtus, i, ψευδόχριστος, *Anticriſto, falſo Criſto*. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 3.

Pſeudocypĕrus, i, frutex cypero ſimilis, celerrime creſcens. *Plin. l.* 17. *c.* 13.

Pſeudodamaſippus, i, fictus Damaſippus. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 23.

Pſeudodecimiana pyra, decimanis pyris ſimilia, apud *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Pſeudodictamnus, i, *dittamo baſtardo*, ψευδοδίκταμνος, herba ſimilis acrimonia dictamno. *Apul. de herb. cap.* 62. ¶ Apud *Plin. l.* 25. *c.* 8. legitur Pſeudodictamnum, neutro genere.

Pſeudodiptĕros, odis, ψευδοδίπτερος, dicitur a *Vitruv.* quæ dipteros quidem videtur, ſed vere non eſt, aliquo columnarum ordine ſublato. V. *eund. in præfat. l.* 7. & *l.* 3. *c.* 1. & 2.

Pſeudogrăphe, adv. falſe ſcribendo. *Donat. in vit. Virgil.* Multa pſeudographe ſub alieno nomine ſunt prolata.

Pſeudographia, æ, ψευδογραφία, falſa, vel ficta ſupputatio. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Falſa quoque veriſimilia Geometria ratione deprehendit: Fit hoc in numeris per quaſdam, quas ψευδογραφίας vocant, quibus pueri ludere ſolebamus.

Pſeudŏlus, i, ſervi veteratoris, & fraudulenti nomen, Titulus eſt unius ex Plautinis comœdiis.

Pſeudomĕnus, ψευδόμενος, mentiens, captioſus, falſus, fictus. *Cic.* 4. *Acad. c. ult.* De oculorum, ſenſuumque reliquorum mendaciis, & de ſorita, aut pſeudomeno. Intelligit *Cic.* captioſum quoddam genus ſyllogiſmi, quo facile adverſarii in diſputando capiantur; cujus meminit etiam *Senec. epiſt.* 45.

Pſeudonardus, i, *nardo baſtardo*. *Plin. l.* 12. *c.* 12.

Pſeudonedeus, i, *inſidiatore occulto*, ψευδένεδρος. *Jul. Firm. l.* 3. *c.* 8.

Pſeudopatum, i, n. ψευδόπατον, falſum, ſeu fictum tabulatum in ædificiis. *Liv.* 8. *cod. tit. in. l.* 2.

Pſeudoperiptĕrus, a, um, adject. falſos ordines, ſive latera habens, ψευδοπερίπτερος, ut genus figuræ pſeudoperipterum. *Vitruv. l.* 4. *c.* 7.

Pſeudophilippus, i, ψευδοφίλιππος, fictus Philippus. *Cic. Agr.* 2. *c.* 33. *Vel. leſ.* 1. *c.* 11.

Pſeudoportĭcus, i, f. *falſo portico*. Affertur a quibuſdam locus *Plin. l.* 6. *c.* 27. *ad fin.* ſed varia ibi lectio eſt.

Pſeudopropheta, æ, m. *falſo Profeta*, ψευδοπροφήτης. *Tertul. de reſurr. carn. cap.* 24.

Pſeudoprophetia, æ, f. *falſo profezia*. *Tertul. de jejun. c.* 11.

Pſeudopropheticus, a, um, adject. ficte propheticus, prophetico ſimilis, ut pſeudopropheticus ſpiritus, apud *Tertul. de pudic. c.* 21.

Pſeudoprophĕtis, idis, f. *falſa profeteſſa*, ψευδοπροφῆτις, *Tertull. de anim. c.* 57. Eundem ſpiritum in pſeudoprophetide mentiri.

Pſeudoſelinum, i, n. ψευδοσέλινον, herba, apiaſtrum. *Apul. de herb. c.* 2.

Pſeudoſmaragdus, i, ψευδοσμάραγδος, lapillus ſmaragdo ſimilis, h. e. ex dimidia parte ſmaragdus, ex dimidia jaſpis, ut ait *Plin. l.* 37. *c.* 5. *a med.*

Pſeudoſphex, ecis, f. ψευδόσφηξ, veſpa quædam, quæ ſingularis volitat. *Plin. l.* 30. *c.* 11.

Pſeudothyrum, n. 2. *porta ſecreta*, ψευδόθυρον, falſum oſtium, poſticum. Tranſlate *Cic. poſt red. in Sen. c.* 6. Quum intemperans, non janua receptis, ſed pſeudothyro intromiſſis voluptatibus.

Pſeudourbana ædificia, dicuntur a *Vitr. l.* 6. *c.* 8. ædificia ruſtica, urbana elegantia extructa, in quibus ruris dominus ruſticans habitat.

Pſila, æ, f. ψιλή, *veleta*, a ψιλός, *raſus*, *lævis*, veſtis eſt, ſeu pannus, una parte villoſus, altera raſus. *Lucil. apud Non. c.* 14. *n.* 24. Pſilæ, atque amphitapæ, villis ingentibu' molles.

Pſilocithariſta, V. Chorocithariſta.

Pſilōthrum, n. 2. ψίλωθρον, unguentum depilatorium, quo mulieres, virique molliores utebantur, ut corpus glabrum, & læve redderent. *Martial. l.* 6. *epigr.* 93. Pſilothro nitet, aut acida latet oblita creta. *Plin. l.* 24. *c.* 10. Lacryma hederæ pſilothrum eſt. ¶ Pſilothrum præterea dicitur vitis alba, quod ejus ſemen, & uva varia cutis in facie detergat, & quaſi faciem depilet. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Vitis alba eſt, quam Græci ampeloleucen, alii pſilothrum, alii madon appellant.

Pſimmythium, ii, n. ψιμμύθιον, ceruſſa, a ψίω, *tenue facio*. *Plin. l.* 24. *c.* 18. Pſimmythium, hoc eſt ceruſſam, plumbariæ dant officinæ.

Pſitta, f. 1. ψίττα, piſcis genus, al. paſſer. *Plin. l.* 9. *c.* 16. Terra quidem, hoc eſt vado maris excavato, condi per hyemes torpedinem, pſittam, ſoleamque tradunt.

Pſittacĭnus, a, um, adject. a pſittaco, ut pſittacinum collyrium, a colore ita dictum. *Scribon. Larg. compoſit.* 27.

Pſittăcus, ci, m. 2. *papagallo*, Ger. *papagey*, Gal. *perroquet*, Hiſp. *papagayo*, ψίττακος, avis ex India, aut occidui Oceani inſulis, vocem humanam miro naturæ artificio exprimens. *Martial. l.* 14. *epigr.* 73. Pſittacus a vobis aliorum nomina diſco, hoc per me didici dicere, Cæſar ave. De pſittaco differit *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 9. *Plin. l.* 6. *c.* 29. *l.* 10. *c.* 42. & 74. *l.* 11. *c.* 37.

Pſittĭcas, i, m. filius Deucalionis, & Pyrrhæ, qui eruditus ab avo Prometheo, profectus eſt in Æthiopiam, ubi ſummo honore cultus fuit. Cum ad extremam ſenectutem perveniſſet, mortem a Diis deprecatus, in avem ſui nominis converſus fingitur. *Bocc. l.* 4. *Gen.*

Pſophis, idis, f. 3. prius Phegia, & ante etiam Erymanthus, *Soſ.* al. *Dimitzana*, urbs Arcadiæ, in Azania, ad Erymanthum fl. in lim. Elidis, inter Clitorium, & Nonacrim M. *Ovid.* 5. *Metam. Stat.* 4. *Theb.*

Pſora, æ, f. *rogna*, ψώρα, ſcabies, aſperitas cutis, a ψωρῶ, *frico*, quia fricari ſolet. *Plin. l.* 20. *c.* 1. Arida cum eruca impetiginem, & ſcabiem, quam pſoram, & lichenas vocant, parotidas, & panos ſanat.

Pſoranthĕmis, idis, ψωρανθεμίς, herba quædam, roſmarini ſpecies, infructuoſa. *Apul. de herb. c.* 79.

Pſorĭcum, i, n. ψωρικόν, medicamentum contra pſoram. *Plin. l.* 34. *c.* 12.

Pſorĭcus, a, um, adject. a pſora, ut pſoricum collyrium. *Scrib. Lar. compoſit.* 32.

Pſyche, es, f. 1. filia Apollinis, & Eudelichiæ. *Apul. in Aſino*, & *Boccat. l.* 5. *Gen.*

Pſychĭcus, a, um, adject. ψυχικός, animalis, a ψυχή, *anima*. Pſychicos vocat *Tertul. in l. de jejun. & alibi* homines animales, & carnales, qui non capiunt ea, quæ ſpiritus ſunt, ſecundum illud *Pauli Apoſt.* 1. *Cor.* ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ.

Pſychomachia, æ, f. ψυχομαχία, pugna animi, ſive animæ: a ψυχὴ anima, & μάχη pugna. Ita inſcribitur a *Prudentio* carmen, in quo pugnam virtutum & vitiorum deſcribit.

Pſycomantium, ii, n. ψυχομαντεῖον, a ψυχή, *anima*, & μαντεία, *divinatio*, erat locus, ubi Manium fiebat evocatio, ad ſciſcitandum de ſtatu mortuorum. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 48. Cum graviter filii mortem mœreret, veniſſe in Pſycomantium, quærentem, &c.

Pſychophthŏros, ψυχοφθόρος, q. d. animicida, vox Græca a ψυχὴ, *anima*, & φθείρω, *occido*. Ita appellatur a *Juſtiniano l.* 1. *Cod. tit.* 1. *leg.* 6. *ſub fin.* Apollinaris hæreticus, qui in Chriſto humanam animam non admittebat.

Pſychotrŏphum, i, ψυχότροφον, herba, alio nomine vettonica, & ſerratula. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Pſychrolūta, & Pſychrolutes, æ, m. 1. qui frigida lavat, a ψυχρός, *frigidus*, & λούω, *lavo*. *Sen. epiſt.* 53. Frigidæ cultor mitto me in mare, quomodo pſychroluteam decet, gauſapatus. *Id. epiſt.* 83. Ille tantus pſychrolutes, qui Euripum ſalutabam.

Pſydracion, ii, n. ψυδράκιον. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *ad fin.* Pſydracion durior puſtula eſt, ſubalbida, acuta, ex qua quod exprimitur, humidum eſt.

Pſylli, m. 2. Ψύλλοι, pop. Libyæ, ſic dicti a Pſyllo Rege, quorum corpori ingenitum fuit virus exitiale ſerpentibus. Hinc, teſte *Plin. lib.* 7. *c.* 2. mos illis fuit liberos genitos protinus objiciendi ſæviſſimis ſerpentium, eoque modo pudicitiam uxorum experiendi. Serpentes enim adulterino ſanguine natos non profugiunt. Et *Plutarchus* ſcribit in vita Catonis,

tonia, cum iter per deſerta Libyæ facientem ſecum Pſyllos duxiſſe, qui morſibus ſerpentum mederentur, partim ore trahentes venenum, partim ſerpentes cantibus medicantes.

Pſyllion, ii, n. *pulicaria*, ψύλλιον, herba pulicaria, a ψύλλος, *pulex*. *Plin. l.* 25. *c.* 11. *l.* 26. *c.* 7. 8. 10. 11. 14.

Pſyra, f. t. Pſyria, *Pſara*, *Piſſera*, inſ. maris Ægæi, cum portu, & caſtro munito. *Plin. l.* 5. *c.* 31. ¶ Pſyra item, *Antepſſera*, inſ. minor ejuſdem maris.

Pſythia, æ, f. uvæ genus, ex qua optimum fit paſſum. *Virg.* 2. *Georg. v.* 93. Et paſſo pſythia utilior. ¶ Adjective *Id. Georg.* 4. *v.* 269. vel Pſythia paſſos de vite racemos.

Pſythium, ii, n. paſſum, h. e. vinum ex uvis pſythiis. *Plin. l.* 14. *c.* 9. Pſythium, & melampſythium paſſi genera ſunt.

P ANTE T.

Ptarmica, æ, f. πταρμική, frutex acri odore, ſternutamenta excitans. *Plin. l.* 21. *c.* 16.

Pte, πτέ, dictio ſyllabica, ut *met*, *piam*, *te*, *ce*. Jungitur cum ablativis pronominum *meus*, *tuus*, *ſuus*, *noſter*, *veſter*. *Ter. Phor.* 5. 8. 1. Noſtrapte culpa facimus, ut malos expediat eſſe. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 63. Suopte ingenio.

Pterelas, æ, m. rex Taphiorum, apud *Ovid. in Ibin, v.* 364.

Pteris, idis, f. πτερίς, ſpecies filicis, ſic dicta, quod folia expanſa habet in alarum ſimilitudinem. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Pteromata, um, n. 3. πτερώματα, duo muri in templis, qui ad altitudinem ipſorum templorum utrinque ſurgunt, a πτερόν, *ala*, quod alarum ſpecie quaſi protegant. *Vitr. l.* 3. *c.* 1.

Pteron, πτερόν, n. idem quod pteroma, h. e. pars ædificii alte conſurgens in modum alæ. *Plin. l.* 36. *c.* 5.

Pterornithica pugna, quæ fit cum hominibus volantibus. *Plaut. Poen.* 2. 1. *v.* 25. ubi alii aliter legunt.

Pterophorus, i, πτεροφόρος, regio apud Riphæos montes, ubi nix pennarum ſimilitudine continuo decidit. *Plin. l.* 4. *c.* 13.

Pterotus, i, πτερωτός, ut pterotus calix, h. e. alatus, duabus anſis velut alis inſtructus: nam πτερόν, alam ſignificat. *Plin. l.* 36. *c.* 26.

Pterygium, ii, n. 2. πτερύγιον, morbus oculi, qui conſiſtit in membranacea quadam materia, duriuſcula, vel molli, adhærente tunicæ plerumque adnatæ, aliquando cum viſus abolitione, dum ad pupillam uſque protenditur. *Plin. l.* 34. *c.* 10. Cadmiæ effectus ſiccare, ſanare, ſiſtere fluxiones, pterygia, & ſordes oculorum purgare. ¶ Item incrementum carnis præternaturale in unguibus pedum, & manuum partem unguis operiens. *Plin. lib.* 23. *cap.* 1. Illinitur eadem cum fico & pterygiis digitorum ex vino. *Celſus* pterygion eſſe ait, cum caro ab ungue digiti recedit. Verba ejus ſunt *lib.* 6. *cap.* 19. In iis (digitis) recedere ab ungue caruncula cum magno dolore conſuevit, πτερύγιον Græci appellant.

Pterygoma, atis, n. πτερύγωμα, pegma quoddam, in modum alæ, conſtans tranſverſis, & arrectis lignis, continenſque nervos, quibus brachia machinæ continentur. *Vitr. l.* 10. *c.* 17.

Ptiſana, æ, fem. *orzata*, πτισάνη, hordeum decorticatum, vel hordei ſuccus, five pultis genus ex farina hordeacea, in quo eſt maxima vis reſtaurandi vires, & nutriendi. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Italici quidem maxime *oryza* gaudent, ex qua ptiſanam conficiunt, quam reliqui mortales ex hordeo.

Ptiſanarium, ii, n. πτισανάριον, decoctum ex ptiſana. Aliqui dicunt eſſe vas, in quo ptiſana conditur, vel coquitur. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 155. Quid ceſſat? agedum, ſume hoc ptiſanarium oryzæ.

Ptochium, ii, n. πτωχεῖον, idem quod ptochotrophium. *L.* 35. *Cod. de ſacroſ. Eccleſ.*

Ptochotrophium, n. 2. πτωχοτροφεῖον, hoſpitale, diverſorium, five locus, in quo mendici nutriuntur, a πτωχός, *mendicus*, & τρέφω, *alimentum*. *Juſtinian. l. illud*, *Cod. de ſacroſ. Eccleſ.* Si quis vero donationes uſque ad quingentos ſolidos in quibuſcunque rebus fecerit, vel in ſanctam Eccleſiam, vel in xenodochium, vel in noſocomium, vel in orphanotrophium, vel in ptochotrophium. Adde *ibid. leg.* 10. 22. & 23.

Ptochotrophus, i, m. πτωχοτρόφος, qui pauperes alit. *V. l.* 1. *Cod. tit.* 3. qui inſcribitur de Ptochotrophis.

Ptolemæus, a, um, per quinque ſyllabas, πτολεμαϊκός, quod ad Ptolemæum pertinet. *Propert. l.* 2. *eleg.* 5. Et Ptolemæo litora capta Phari. ideſt Ægyptia.

Ptolemæus, i, m. πτολεμαῖος, filius Lagi. Hunc ex gregario milite Alexander Magnus virtutis cauſa ad ſummos honores provexit. Poſt Alexandri mortem illi Ægyptus, & Africæ, Arabiæque pars ſorte avenit. Ab eo deinceps Ægypti Reges Ptolemæi appellati ſunt. Duos filios habuit, Ptolemæum Philadelphum, & Ptolemæum Ceraunum.

Ptolemais, idis, f. *Suachen*, *Suaquem*, urbs Troglodyticæ, in Abyſſinia, in ora maris Rubri, emp. celebre. ¶ Ptolemais item, *Tolometta*, ante Barce, urbs Cyrenaicæ, in ora litorali. ¶ Item urbs Ægypti, in Thebaide, ad Nilum, inter urbem Crocodilorum, & Abydum. ¶ Ptolemais quoque, Ace, Acon, *Acc*, *Acon*, *Acre*, *Acri*, *S. Jean d' Acre*, *Tolemaide*, urbs marit. Phœnices, apud fin. Palæſtinæ. *Plin. l.* 2. *c.* 73.

Ptolemais, idis, adject. fœmin. a Ptolemæo. *Sidon. carm.* 5. *v.* 461. Dorida diffuſam premeret Ptolemaide gaza. ¶ Eſt etiam patronymicum, & ſignificat Ptolemæi filiam. *Lucan. l.* 10. *v.* 69. *de Cleopatra*. Miſcuit inceſtam ducibus Ptolemaida noſtram. Alii legunt *Ptolemaide*, quod idem eſt.

Ptyas, adis, f. πτυάς, aſpidis genus, virus ejaculans etiam in diſtantes, a πτύω, *exſpuo*. *Plin. l.* 28. *c.* 6.

P ANTE U.

Pubeda, æ, m. adoleſcens, pubes. *Martian. Capel. l.* 2. & 9.

Pubeo, es, n. 3. *eſſere nella pubertà*, ἡβάω, pubes ſum, proprieque de adoleſcentulis dicitur, qui primam lanuginem emiſerunt. *Claudian. de Conſul. Olibr. & Prob. v.* 142. pubentes alto de ſemine fratres. *Virg.* 10. *Æn.* Pubenteſque genæ. *Ulpian. l. Carbonianum*, §. *plane ſi mater*, *ff. de Carbon. edicto*. Si duo impuberes patiantur ſtatus controverſiam, & alter eorum pubuerit. ¶ Translate dicitur de herbis, pro maturum eſſe. *Virg.* 3. *Georg.* Pubentiſque ſecant herbas. *Id.* 4. *Æn.* Falcibus & meſſæ ad Lunam quæruntur ahenis pubentes herbæ. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *v.* 129. Pubentes roſæ.

Puber. V. Pubes adject.

Pubertas, atis, f. *pubertà*, בגרות, Ger. *mannbarkeit*, Gal. *puberté*, Hiſp. *edad de mancebo*, ἐφηβία, amiſſio pubis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 33. Ut ſiquis dentes, & pubertatem natura dicat exiſtere. *Col. l.* 4. Ac citra maturæ quandam pubertatem. ¶ Sæpe ſumitur pro illa ætate in pueris, puellisve, qua pudenda prima lanugine obducuntur, qui eſt in maribus annus 14. in fœminis 12. Itaque qui propior huic anno, quam ſeptimo, qui infantiæ terminus, is pubertati proximus dicitur. *Modeſtin. l. arrogatio*, *ff. de adoption.* ¶ Item pro generandi virtute. *Tacit. de Germ. c.* 20. Sera juvenum Venus, eoque inexhauſta pubertas. ¶ Transfertur ad alia. *Plin. in Proœm. l.* 23. Omphacium quæ fieret ratione incipientis uvæ pubertate.

Pubes, is, f. *lanugine*, ἥβη, lanugo quæ maribus 14. anno, fœminis 12. circa pudenda oriri incipit. *Celſ. l.* 7. *c.* 19. Si inguen incidendum eſt, idque jam pube contegitur, ante radendum eſt. ¶ Metonymice pro parte pudenda honeſte ponitur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 427. Prima hominis facies, & pulchro corpore virgo pube tenus. ¶ Item pro juventute, vel pro juvenum multitudine. *Cic. pro Mil. c.* 23. Cui Senatus totam Rempublicam, omnem Italiæ pubem, cuncta P. R. arma commiſerat. *Virg.* 1. *Georg. v.* 399. Pubes agreſtis. ¶ Pube præſente, inquit *Paulus Feſti abbreviator*, eſt populo præſente, συνεκδοχικῶς ab iis, qui puberes ſunt, omnem populum ſignificans.

Pubes, eris, *giovane*, ἔφηβος, qui ad pubertatem pervenit, a *pube*. Quia enim pubes maturitatis eſt ſignum, factum eſt, ut mas pubes vocetur, cum primum ad generandum aptus eſt, & fœmina ſimiliter ad concipiendum. Igitur nomine puberum tam ſeniores, quam juniores comprehenduntur, ut patet ex Cenſu. *Sigon. l.* 1. *de ant. jure C. R. c.* 14. In gignendi caſu *puberis* facit, ut *Ceres Cereris*. *Cic. pro Rab.* Neminem eſſe dico ex iis omnibus, qui illo die Romæ fuerint, puberque tum fuerit, quin arma ceperit. *Id.* 1. *Off. c.* 35. Noſtro quidem more cum parentibus puberes filii, cum generis generi non lavantur. *Liv. l.* 1. *c.* 3. Tamen id imperium ei ad puberem ætatem incolume manſit. ¶ Translata uſurpatur etiam de vegetabilibus, pro adulto, maturo. *Virg.* 12. *Æn.* Puberibus caulem foliis. ¶ *Puber* in ſingulari recto recte dici, i in e abeunte, putant quidam Grammatici. Quin & *Catull. in Galliamb. de Aty*, *carm.* 62. Ego puber, ego adoleſcens, ego ephebus, ego puer. Ita legit Scaliger. Alii *mulier*.

Pubeſco, is, n. 3. ἡβάω, lanuginem emitto. *Cic.* 1. *Off.* Namque Herculem Prodicus dicit, cum primum pubeſceret. *Valer. Flac. l.* 7. *v.* 340. Pubeſcunt malæ. ¶ Translate ſumitur pro creſcere, five maturitatem aſſequi. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 2. Quibus omnia, quæ terra gignat, maturata pubeſcant. *Virg.* 2. *Georg.* Hinc omnis largo pubeſcit vinea fœtu.

Publicana, æ, f. *gabelliera*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 34. Mulieri publicanæ noluit ex decumis nummum lucri dare.

Publicanus, i, m. *gabelliere*, Ger. *zoll meiſter*, Gal. *fermier*, Hiſp. *almoxarife*, τελώνης, qui vectigalia, & alios Populi, Principumve reditus exigendos certo conſtituto pretio redimit. Erant autem Publicani equites Romani, qui tributa, & publica vectigalia P. R. quæſtus ſui cauſa conducebant. Ex *Plin. l.* 33. *Cic. pro Plancio*, *pro Rab. Poſth. pro Domo*, & ex *Liv. l.* 43. ¶ De origine vocis ita *Ulpian. l.* 39. *ff. tit.* 4. *de Public. & vectig. l.* 1. Publicani autem ſunt, qui publico fruuntur. Nam inde nomen habent, five fiſco vectigal pendant, vel tributum conſequantur. Et omnes, qui quid a fiſco conducunt, recte appellantur Publicani. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Non eſſe autem leniores in exigendis vectigalibus Græcos, quam noſtros Publicanos, hinc intelligi poteſt. *Id. pro Planc.* Flos enim equitum R. ornamentum civitatis, firmamentum Reip. Publicanorum ordine continetur. ¶ Neque vero ſolum Publicani vectigalia publica redimebant, ſed alia quoque præterea multa, quæ ultro tributa dicuntur. Nam bello Punico ſecundo redemerunt, quæ ad exercitum Hiſpanienſem opus eſſent. *Liv. l.* 24. Item Cethego, & Tuditano Cenſoribus redemerunt reficienda, quæ circum forum incendio conſumpta erant, ſeptem tabernas, macellum, atrium regium. *Liv. l.* 27. Item Catone, & Flacco Cenſoribus conduxerunt lacus ſternendos lapide, & cloacas detergendas, qua opus eſſet, in Aventino, & faciendas in aliis partibus qua nondum erant. *Liv. l.* 39. ¶ Ex Publicanis alii *Mancipes* erant, alii *Prædes*, alii *Socii*. Mancipem definit *Feſtus*, quiſquis a Populo aliquid emit, conducitve, quia ſublata manu ſignificat, ſe auctorem emptionis eſſe. *Pedianus* Mancipes principes Publicanorum eſſe ait, qui quæſtus ſui cauſa exigenda a ſociis ſuo periculo exigant, & Reip. repræſentent. Præs, teſte *Feſto*, eſt, qui Populo ſe obligat, interrogatus a Magiſtratu, videlicet pro mancipe, qui conducit. Dictus eſt a præſtando, quia, ſi manceps non ſolviſſet, debebat præſtare, quod ab eo promiſſum fuerat. Manceps etiam præs eſt, quia tam debet populo præſtare, quod promiſit, quam is, qui pro eo præs factus eſt. Socii erant, qui in partem quæſtus, & jacturæ a mancipibus, & prædibus vocabantur. *Sigon. de ant. jure C. R. c.* 4. ¶ Deinde Publicanorum alii erant *Decumani*, alii *Pecuarii*, ſeu *Scripturarii*, alii *Portitores*. *Aſcon. in Divin.* Decumani erant illi, qui decumas redimebant, ideſt vectigalia, quæ capiebantur ex agris. Pecuarii, ſive Scripturarii erant, qui ſcripturam redimebant, ideſt vectigalia ex ſylvis, ſive e paſtione pecorum. Portitores erant, qui portoria redimebant, ideſt vectigalia, quæ capiebantur ex rerum importatione, & exportatione. *Sigon. l. c. ex Cic. pro L. Manil. pro Planc.* & *l.* 2. *ad Att.*

Publicatio, onis, *pubblicazione*, *confiſcazione*, δήμευσις, actus publicandi. *Cic. in Catil.* 4. *c.* 5. Adjungit etiam publicationem bonorum. *Idem pro Planc.* Proponere publicationem bonorum.

Publicator, oris, m. *chi pubblica*, *e divulga*. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Publicator occulti.

Publicatrix, icis, f. quæ publicat. *Arnob. l.* 1. Vanus publicatrix inteſtini dedecoris.

Publicatus, a, um, nom. ex partic. *confiſcato*. *Nepos in Thraſyb. c.* 1. Plurimorum bona publicata iotre ſe dividere. *Id. in Alcib. c.* 4. Poſtquam ſe capitis damnatum, bonis publicatis, audivit. *Tacit. de Germ. c.* 19. Publicatæ pudicitiæ nulla venia, h. e. proſtitutæ, violatæ.

Publice, adv. *pubblicamente*, Ger. *offentlich*, Gall. *publiquement*, Hiſp. *publicamente*, κοινῇ, δημοσίᾳ, vulgo, palam. *Cic.* 5. *Verr.* Itaque cum Philinius Herbitenſis de calamitate aratorum, & de fuga, & de reliquorum paucitate publice diceret. *Id.* 1. *Ver.* Cuncti ad me publice ſæpe venerunt. ¶ Sæpe ponitur pro ex Republica. *Terent. Adelph.* 3. 3. 89. Haud cito mali quid ortum ex hoc ſit publice, ideſt obfuturum Reipublicæ. *Cicer.* 5. *Fin.* Et iis, qui publice ſocii, atque amici ſunt. *Id.* 6. *Ver.* 2. 8. Navi ædificandæ publice præeſſe, *con autorità pubblica*. ¶ Item pro ex publico, ex ærario, ſumptibus publicis. *Cic. pro Roſc. Am.* Locantur publice anſeribus cibaria. *Id.* 7. *Ver.* Quem ab illis prædonibus Locrenſes poſtea publice redemerunt. *Aurel. Victor. de vir. Illuſtr.* Dati ei ſumptus publice.

Publicianus, a, um, adject. ad Publicios pertinens, ut Publicianus locus. *Cic.* 12. *Att. ep.* 38. ¶ *Publiciana actio* a nomine Prætoris, a quo primum propoſita fuit, appellatur, dabatur ei, qui ex juſta cauſa rem aliquam non a domino traditam accepiſſet, v. gr. ex cauſa emptionis, aut donationis, & necdum ejus rei dominus factus eſſet, ejuſque poſſeſſionem caſu amiſiſſet: dabatur, inquam, ut eam rem perſequi judicio poſſet. V. *Dig. lib.* 6. *tit.* 2. *qui de Publiciana in rem actione inſcribitur*, & *Inſtitut. Juſtin. lib.* 4. *tit.* 6. § *Namque ſi cui*, &c.

Publicii, m. 2. familia plebeja Romæ. *Ovid.* 5. *Faſt.* Plebis ad Ædiles perducta licentia talis Publicios.

Publicitus, adv. idem ac publice. *Terent. Phorm.* 5. 7. 85. Nonne hoc publicitus ſcelus hinc deportarier in ſolas terras? Ubi Don. *Publicitus*, publica cura, & conſilio. *Plaut. Amph.* 1. 1. 8. Hoſpitio publicitus accipiar, ideſt carcere publico.

Publicius, a, um, quod ad Publicios pertinet. *Ovid.* 5. *Faſt.* Utile nunc iter eſt, Publiciumque vocant.

Publi-

Publĭco, as, avi, atum, a. 1. pubblicare, פִּרְסֵם, Ger. offentlich auſſruffen, Gall. publier, Hiſp. publicar, [illegible], publicum facio, edo in publicum. Plin. in epiſt. 57. l. 4. Ad hunc guſtum totum librum repromittit, quem tibi, ut primum publicaverit, exhibebo. ¶ Sæpe ponitur pro rem aliquam publicare facere, ſeu in Reip. poteſtatem redigere, & præconi publico ſubjicere, confiſcare. Cic. 2. Fin. Nisi ſingulorum civium bona publicaret. Id. pro Sext. Ut Rex cum bonis omnibus publicaretur. ¶ Item pro copiam ſui publice facere. Sueton. in Ner. c. 21. Non ceſſavit identidem ſe publicare, id eſt publice cantare. ¶ Item pro ſe publice proſtituere. Plaut. Bacch. 4. 8. 22. Tum illam, quæ corpus publicaſt vulgo ſuum. ¶ Item pro manifeſtare. Juſtin. l. 1. c. 7. Niſi etiam matrimonii tacenda publicaret.

Publicŏla, (rectius Poplicola, ut monet Manut. in Orthogr. ex vet. monum.) æ, m. [illegible], cognomen P. Valerii, qui in locum L. Tarquinii Collatini Conſul a Populo Comitiis Centuriatis ſuffectus eſt, ita dictus, quaſi cultor, & obſervator Populi. Nam faſces Populo ad concilium vocato ſummiſit, legem tulit de provocatione adverſus Magiſtratus ad Populum, &c. Fuit quater Conſul. Mortuus eſt Agrippa Menenio, P. Poſthumio Coſſ. anno 250. gloria ingenti, ſed copiis familiaribus adeo exiguis, ut funeri ſumptus deeſſet. De publico eſt elatus. Singulari exemplo uſque ad Dionyſii ætatem in Urbe prope forum ſepultus eſt. Dionyſ. l. 5. Liv. l. 2. & Plutarch.

Publĭcus, a, um, pubblico, comune, Ger. gemein, Gall. public, Hiſp. publico, δημόσιος, quod non eſt privatum alicujus, ſed populo commune. Cic. 1. de Inv. Publicum eſt, quod civitas univerſa aliqua de cauſa frequentat. Eſt a populus, quaſi populicus, quod extat in veteri inſcriptione, pag. 150. n. 6. Collect. Gruter. Publicus, & communis differunt, quia publicum dicitur, quod eſt totius populi, ut Campus Martius: commune eſt, quod eſt duorum, aut plurium, ut Paries communis, domus communis, vel quod a nemine eſt occupatum, neque poſſeſſum, & poteſt fieri occupantis, ut aer, aqua profluens, litus maris, lapilli, ſeu gemmæ in litore maris. Deinde publico privatus, communi proprius opponitur. Cic. pro Mur. Odit Populus R. privatam luxuriam, publicam magnificentiam diligit. Id. Verr. 5. Non ſolum in publico, ſed etiam de publico convivari, a pubbliche ſpeſe. Senec. ep. 89. (al. 88.) An Sappho publica fuerit, h. e. meretrix. Plin. l. 9. ep. 13. Conſulere in publicum. ¶ Sæpe ponitur pro loco publico, hominum conſpectu, luce publica. Tacit. 4. hiſt. c. 49. Egredi in publicum. Id. Ann. 15. cap. 59. Verſari in publico. Sueton. in Ner. c. 9. Per publicum vehi. Id. in Claud. c. 36. Abſtinere publico. Cic. Verr. 7. In publico eſſe. Liv. l. 39. c. 18. Animadvertere in aliquem in publico. ¶ Interdum dicitur publicum, quod ex communi tantum more fit, honoris, vel urbanitatis tantum cauſa. Ita verba publica ſunt, quibus notos æque & ignotos compellamus, parole di ceremonia, a complimento. Senec. ep. 3. Eadem epiſtola illum & dixiſti amicum, & negaſti: itaque ſic illo verbo quaſi publico uſus es, & ſic illum vocaſti amicum, quomodo omnes candidatos, bonos viros dicimus, quomodo obvios, ſi nomen non ſuccurrit, dominos ſalutamus. Ovid. 3. Amor. eleg. 7. v. 11. Et mihi blanditias dixit, dominumque vocavit, Et quæ præterea publica verba juvant. ¶ Nonnunquam præterea publicum abſolute ponitur pro vectigalibus, ſeu reditibus publicis. Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. Ut publicanis ſatiſfaciat, præſertim publicis male redemptis. Sueton. in Calig. c. 40. Addiditque ad caput legis, ut tenerentur publico & qui meretricium, & qui lenocinium feciſſent. h. e. tenerentur ad vectigal publicum ſolvendum. Senec. de conſtant. ſapient. c. 14. Salutationum publicum exercere. h. e. pecunias accipere pro admiſſione ad ſalutandum, quod factitabant magnarum domuum janitores, & cubicularii. V. Juvenal. ſat. 3. verſ. 184. Alii leg. ſalutationum publicum, quod idem ſonat. ¶ Publicus item abſolute pro ſervo publico. Juven. ſat. 10. v. 41. Quippe tenet ſudans hæc publicus. Inſcript. apud Grut. p. 1087. n. 7. Publicus Augurum. ¶ Denique publicus ſumitur pro vulgari, plebeio, communi, & parvi pretii. Juven. ſat. 7. v. 53. vatem egregium, cui non ſit publica vena. Ovid. l. 4. ex Pont. ep. 13. v. 5. publica ſtructura carminis. Petron. in Sat. c. 3. Sermo non publici ſaporis.

Publĭus, prænomen Romanum, ut Publius Cornelius Scipio. ¶ Publius Mimographus poeta, Cæſari familiaris, Syrus origine, ſcripſit mimos quoſdam ſententiis acutis, gravibus, & dignis, quæ a pueris ediſcerentur. V. Gell. l. 17. c. 14. & Senec. l. 3. Controv. 18.

Pucinum, i, n. 2. Proſecco, [illegible], opp. Carnorum, in colle, apud oram maris Hadriatici, inter Aquilejam, & Tergeſtum, vino generoſo clarum. Plin. l. 3. c. 18.

Pucinus, a, um, o. t. a. quod ad Pucinum opp. ſpectat. Plin. l. 14. c. 3. de avo. Item Pucina omnium nigerrima. Id. c. 6. de vino, Julia Auguſta 82. annos vitæ Pucino retulit acceptos, non alio uſa. Gignitur in ſinu Hadriatici maris, non procul a Timavo fonte, ſaxeo colle, maritimo afflatu paucas coquente amphoras. Nec aliud aptius medicamentis judicatur. Hoc eſſe crediderim, quod Græci celebrantes miris laudibus Pictanon appellaverunt ex Hadriatico ſinu. Id. l. 17. c. 4. Pucina vina in ſaxo coquuntur.

Pudefactus, a, um, vergognato. Gel. l. 15. c. 17. Traditas ſibi tibias cum ad os adhibuiſſet, inflaretque, pudefactus oris deformitate abjecit, infregitque.

Pudendus, a, um, vergognoſo, coſa da vergognarſi, Ger. ſchandlich, Gall. honteux, Hiſp. vergonçoſo, αἰσχυντηλός, quod pudore dignum eſt, quod ejuſmodi eſt, ut illius nos pudere oporteat, partic. a pudet. Virgil. 11. Æn. At non Evandre pudendis vulneribus pulſum aſpicies. Quintil. l. 1. c. 2. Dicta pudenda. Ovid. 2. de Pont. ep. 2. Pudenda vita. ¶ Pudenda, abſolute pro membris genitalibus. Auguſt. l. 15. de Civ. Dei.

Pudens, entis, o. modeſto, vereconda, vergognoſo, αἰδήμων, verecundus, abhorrens a flagitio, atque dedecore. Cic. 5. Ver. Metelli eſt filius in provincia, non puer, ſed adoleſcens bonus, ac pudens. Idem 3. Ver. Nihil apparet in eo ingenuum, nihil moderatum, nihil pudens, nihil pudicum. Id. 3. Verr. c. 37. Cur pudentiſſimas, lectiſſimaſque fœminas in tantam virorum conventum inſolitas, invitaſque prodire cogis? Id. Ver. 5. c. 68. Quo pudentior, & melior eſſes.

Pudenter, adv. con verecondia, Ger. mit ſcham, Gall. avec honte, Hiſp. con verguença, αἰδημόνως, cum pudore, verecunde, cum verecundia. Cic. pro Quint. c. 15. Eum tum pudenter appellare nolebas? Id. 2. de Orat. c. 89. Quem ego paulo ſciebam vel pudentius, vel invitius ad hoc genus ſermonis accedere. Id. 7. Fam. ep. 27. Rogare aliquem parum pudenter. Id. 16. Att. ep. 15. Pudentiſſime hoc Cicero petierat.

Pudĕo, es, dui, ditum, n. 2. idem ac reo pudet. Plaut. Caſ. 5. 2. 3. Ita nunc pudeo, atque ita nunc paveo, atque ita in ridiculo ſumus ambo. Terent. Adel. 4. 7. 36. Non hæc te pudent? Lucan. l. 8. v. 49. Semper metuet, quem ſæva pudebunt.

Pudeſco, ebas, n. 3. idem quod pudet. Prudent. cathem. 2. v. 26. Piget, pudeſcit, pœnitet.

Pudet, pudebat, puduit, & puditum eſt, imp. 2. vergognarſi, בּוֹשׁ, Germ. ſich ſchemen, Gal. avoir honte, Hiſp. tener verguença, αἰσχύνομαι, pudore afficior, verecundor. Differt a piget, quod pudere verecundiæ eſt, pigere pœnitentiæ, pudere eſt in his, quæ turpiter fiunt, pigere in his, quæ cum damno, ac malo, pudere ad dedecus, pigere ad dolorem refertur. Cic. de clar. Orat. c. 50. Ad miſericordiam inducitur, ad pudendum, ad pigendum. ¶ Conſtruitur cum gen. rei loco nom. & cum acc. perſonæ. Cic. 2. Ver. Quos libidinis, infamiæque ſuæ neque pudeat, neque tædeat. Id. pro Flac. Nonne eſſet puditum, non modo legatum, ſed Tralliani omnino dici Meandrium? Plin. l. 36. c. 15. Cum puderet vivos, tanquam puditurum eſſet extinctos. ¶ Loco genitivi admittit infinitivum. Cic. in Pam. Plura mi ad te de hac re ſcribere pudet. ¶ Interdum uſurpatur cum ſolo acc. Cic. 1. de Orat. c. 26. Quem vero non pudet, hunc ego non reprehenſione ſolum, ſed etiam pœna dignum puto. ¶ Reperitur etiam cum abl. loco gen. rei. Plaut. Bacch. 3. 1. 12. Neque mei, neque tui intus puditum eſt factis, quæ facis. ¶ Particip. pudendum eſt. Cic. 3. Phil. Ut jam pudendum ſit, honeſtiora eſſe legionum decreta, quam Senatus.

Pudibĭlis, le, adject. vergognoſo. Lamprid. in Heliogab. c. 12. Pudibilium enormitate membrorum.

Pudibundus, a, um, vereconda, riſpettoſo, αἰδήμων, qui pudore ducitur, pudens. Plin. l. 10. c. 20. Pudibundus, ac mœrens quærit latebram. Ovid. 3. Amor. el. 7. v. 69. Pars noſtri pudibunda. h. e. cujus nos pudet. Horat. de ar. poet. 232. Matrona pudibunda. ¶ Stat. 5. Theb. v. 296. Exoritur pudibunda dies. h. e. aurora colore purpureo.

Pudice, adv. pudicamente, caſtamente, Ger. ſchamhafftiglich, Gall. pudiquement, Hiſp. pudicamente, μετ᾽ αἰδοῦς, cum pudore. Albinov. ad Liv. Quid tibi nunc mores proſunt, actumque pudice omne ævum? Plin. l. 4. ep. 13. Ubi enim jucundius morarentur, quam in patria, aut pudicius continerentur, quam ſub oculis parentum? Adde Ter. And. 1. 5. 39.

Pudicĭtia, æ, pudicizia, caſtità, צְנִיעוּת, Germ. keuſchheit, Gall. pudicité, Hiſp. pudicicia, caſtidad, ἁγνεία, caſtitas, a pudor. Cic. pro Cæl. c. 18. Parcat juventus pudicitiæ ſuæ, ne ſpoliet alienam. Virg. 2. Georg. Caſta pudicitiam ſervat domus. Liv. l. 1. c. 58. pudicitiam amittere. Salluſt. in Catil. c. 13. Pudicitiam in propatulo habere. Sueton. in Tiber. c. 35. Proſtrare pudicitiam. Id. in Auguſto, c. 68. Pudicitiam alicujus delibare. Sic pudicitiam imminuere, violare, eripere. Cic. & Plaut. ¶ In lege Julia de adulteriis caput etiam de pudicitia fuit, ut ex Sueton. in Aug. c. 34. liquet. Eo puniebantur maxime maſculam libidinem patrantes, ut declarat Juſtinian. l. 4. Inſtitut. tit. 17. Hinc pudicitiæ quæſtio apud Valer. Maxim. l. 6. c. 1. n. 7. ¶ Pudicitia Dea nomine a Romanis culta fuit, teſte Plin. l. 2. c. 7. Ejus ſignum erat in foro Boario, teſte Feſto.

Pudicus, a, um, pudico, caſto, טָהוֹר, Germ. ſchamhaffig, Gall. pudique, Hiſp. pudico, ἁγνός, caſtus, a pudor. Ter. Hec. 1. 2. 77. Pudicum ingenium. Ovid. 7. Metam. fidem pudicam ſollicitare donis. Id. in Ibin. v. 349. Nec tibi contingat matrona pudicior illa. Plin. l. 7. c. 35 Pudiciſſima fœmina. ¶ Interdum ponitur pro pudente, & verecundo. Plaut. Trin. 3. 2. 71. Is eſt honos homini pudico, meminiſſe officium ſuum. Ovid. 3. de Pont. eleg. 1. Æmula Penelopes fieret, ſi fraude pudica Inſtantes velles fallere docta procos. ¶ Pudicabus in dativ. plurali dixit Gellius hiſtoricus apud Chariſ. l. 1. pag. 39. Putſchii. V. dicta in Aſina.

Pudor, oris, m. roſſore, vergogna, בּוּשָׁה, Ger. ſcham, Gal. pudeur, Hiſp. verguença, empacho, αἰδώς, αἰσχύνη, eſt metus infamiæ, ut Stoici definiunt, qui animum reprimit, ne procaciter, aut inordinate, aut turpiter quid peragat. Differunt pudor, & pudicitia, ut impudens, & impudicus, quorum illud ad animum, hoc ad corpus pertinet. Ita maniſeſte qui negat, impudens, qui libidinoſe agit, impudicus dicitur. Cic. pro Cluent. Ut eam non pudor, non pudicitia, non pietas revocaret. Id. in Catil. 2. ad fin. Ex hac enim parte pudor pugnat, illinc petulantia, hinc pudicitia, illinc ſtuprum. ¶ Nonnunquam tamen pro pudicitia uſurpatur. Ovid. 14. Metam. Flos intemeratus virginei pudoris. ¶ Interdum ponitur pro probro, dedecore, vel ſcelere ipſo, quod pudorem affert. Ovid. Heroid. epiſt. 11. v. 79. ſerunt, & noſtrum vulgat clamore pudorem. Liv. l. 35. c. 58. Amicitia, quæ imputetata gloriæ ſibi, non pudori ſit. ¶ Item pro exiſtimatione: Plin. l. 2. ep. 4. Debes famam, pudoremque defuncti ſuſcipere. Id. l. 5. ep. 1. Neque enim aderat alius, qui defunctæ pudorem tueretur. ¶ Item pro reverentia, timore, quo veremur aliquem. Terent. Andr. 1. 5. 27. Tot me impediunt curæ, amor, hujus miſericordia, nuptiarum ſollicitatio, tum patris pudor.

Pudoricŏlor, oris, adject. colorem pudoris, hoc eſt purpuream, ſeu rubentem habens, ut pudoricolor aurora. Nævius apud Gell. l. 19. c. 7.

Puella, æ, fanciulla, נַעֲרָה, Ger. magdlein, Gall. fille, pucelle, Hiſp. moça, nena, κόρη, fœmina in tenera ætate, dim. a puer. Eſtque id magis viridioris ætatis nomen, quam virginitatis. Nam puellæ quoque dicuntur, quæ jam maritum habent, imo & gravidæ ſunt, atque adeo eæ etiam, quæ pepererunt. Sane Horatius l. 3. Carm. ode 22. dixit, Laborantes utero puellas. Et Ovidius 2. Faſt. Viduæ ceſſate puellæ. hoc ait abſtinete maritorum complexibus. Apud eundem Heroid. ep. 1. v. 115. Penelope ſe puellam vocat, quæ jam Telemachum Ulyſſi pepererat. Scævola quoque puellam vocat, quæ vidua erat, & poſt alteri nupta. Et Gellius l. 12. c. 1. bis puellam vocat puerperam. Cic. Att. l. 1. ep 5. De tutela legitima, in qua dicitur eſſe puella, nihil uſucapi poteſt. ¶ Puellabus in dativo plurali dixit Gellius hiſtoricus, teſte Chariſ. l. 1. pag. 39. V. dicta in Aſina.

Puellāris, & re, o. 3. fanciulleſco, Ger. kindlich, Gal. appartenant a fille, Hiſp. perteneciente a moça, κορικώδης, quod ad puellam ſpectat. Ovid. 4. Faſt. Præda puellares animos oblectat inanis.

Puellarĭter, adv. da fanciulla, κορικῶς, more puellarum. Plin. ep. 10. l. 8. Dum ſe prægnantem puellariter neſcit.

Puellarĭus, a, um, adject. puellaris. Petron. in Satyr.

Puellaſco, is, n. 3. [illegible], effœminor. Varro apud Non. c. 2. n. 657. Verum etiam veteres puellaſcunt.

Puellatorĭus, a, um, adjectiv. ad puellos, vel puellas pertinens, ut puellatoriæ tibiæ, quibus a ſono clariore vocamen datur. Solin. c. 11.

Puellĭtor, aris, d. 1. rem Veneream habeo. Laber. apud Non. c. 8. n. 56. Quænam vos dementia ſuppoſitores facit cum cano eugio puellitarier? Al. leg. velitari.

Puellŭla, æ, dim. a puella. Catul. in epithal. Juliæ, carm. 56. Floridam ipſe puellulam Matris e gremio ſuæ Dedis.

Puellus, i, m. fanciullino, יֶלֶד, Germ. knablein, Gall. petit enfant, Hiſp. niño, pequeño moço, παιδίον, parvus puer. Lucret. l. 4. v. 1246. unde puellos Suſcipere, & partu poſſint ditelcere dulci.

Puer, eri, m. a. fanciullo, נַעַר, Ger. kind, Gal. enfant, Hiſp. moço, παῖς, qui eſt in ætate prætextata, id eſt uſque ad annum decimum ſeptimum, vel 15. ut alii putant. V. Ætas. Cic. pro Arch. c. 3. Ut primum exceſſit e pueris. Varro pueros ita dictos ait, quod ſint puri, h. e. impubes. Idemque traditum a Cenſorino de Die Natali c. 14. Secundum Priſcianum l. 6. eſt generis communis. Liv. in Odyſſ. apud eund. Sancta puer Saturni filia. Cic. 1. Off. Et caſu formoſus puer præteriret. ¶ Etſi vero puer proprie eſt in ætate prætextata, tamen interdum etiam eo nomine vocantur adoleſcentes. Sic Cicero ſæpe Octavium vocat puerum, quem alibi adoleſcentem, & prope puerum appellat. Apulejus quoque in Apol. Pudentem-

dentem privignum puerum vocat, qui jam curatorem haberet, non tutorem. Sed hæc per imminutionem dici videntur, more Oratorum. ¶ Interdum marem, ſive maſculum notat, & puellæ opponitur. *Ovid. 6. Met.* Cultus erat pueri, facies, quam ſive puellæ, ſive dares puero, fieret formoſus uterque. ¶ Alias accipitur pro filio. *Virg. 2. Æn. v. 597.* Aſcaniuſque puer. Sic *Naſo eleg. de morte Tibulli v. 597.* Cupidinem vocat Veneris puerum. ¶ Metonymice accipitur pro ſervo. *Paul. de verb. ſig. l. puer.* Sic Regii pueri apud Macedonas vocabantur principum liberi ad miniſterium Regis electi, apud *Liv. l. 45. Cic. ad Q. Fr. l. 1.* Ne ego iracundia aliqua adductus puerum ad te ſine literis miſerim. ¶ *A puero* cum nominibus ſingularis numeri, & *a pueris* cum nominibus pluralibus ſignificat a tempore pueritiæ, *da fanciullo, ſin da fanciulla.* *Cic. 4. Acad. c. 36.* Diodorus, quem a puero audivi. *Id. 1. Tuſcul. c. 24.* Ut a pueris tot notiones haberemus.

Puēra, æ, idem ac puella, apud vet. a *puerus*. *Suet. in Calig. c. 8.* Quod antiqui etiam puellas pueras, ſicut & pueros puellos dictitarant. *Var. apud Non. c. 2. n. 674.* Properate vivere pueræ, quas ſinit ætatula ludere, & amare, & Veneris tenere leges.

Puerāſco, is, n. 3. παιδάζω, eſt exacta infantia pueritiam inchoare. *Sueton. in Calig. c. 7.* Novem liberos tulit, quorum duo infantes adhuc rapti, unus jam puerascens inſigni feſtivitate.

Puercŭlus, i, m. puerulus. *Arnob. l. 2. & 7.*

Puerīlis, & le, n. 3. *puerile, fanciullesco*, Germ. *kindiſch*, Gal. *d'enfant* Hiſp. *de moço*, παιδαριώδης, quod eſt pueri, vel quod puerorum proprium eſſe ſolet. *Cic. pro Arch.* Quibus artibus ætas puerilis ad humanitatem informari ſolet. ¶ Ponitur & pro vano, inconſulto. *Ter. And. 2. 6. 18.* Quidnam eſt? Da. Puerile eſt. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 250.* Si puerilius his ratio eſſe evincet amare.

Puerīlĭtas, atis, f. *puerilità*, τὸ παιδαριῶδες, actus aliquis puerilis. *Senec. ep. 4.* Adhuc non pueritia in nobis, ſed, quod eſt gravius, puerilitas remanet. ¶ Ponitur aliquando pro ipſa pueritia. בחורות, Ger. *kindheit*, Gal. *enfance*, Hiſp. *mocedad*. *Varro apud Non. c. 8. n. 90.* Velim mehercules, inquit, ipſe uſu magno puerilitatis formam audire.

Puerīlĭter, av. *puerilmente, da fanciullo*, παιδικῶς, more puerorum. *Cic. 2. Fin.* Quæ cum res tota ficta ſit pueriliter. Adde *4. Acad. c. 11.*

Puerĭtĭa, æ, *puerizia, fanciullezza*, ילדות, Ger. *kindheit*, Gal. *enfance*, Hiſp. *mocedad*, παιδεία, ætas puerilis. *Cic. l. 3. Fam. ep. 8.* Qui me a pueritia ſua ſemper obſervavit. V. *Ætas*. ¶ Dicitur etiam de brutis animalibus. *Col. l. 7. c. 6. de capris.* Primis pueritiæ temporibus exhauſtus eſt. ¶ Quandoque ſumitur pro puritate, ſive caſtitate. *Varro apud Non. c. 2. n. 672.* Ea erat matronæ ſimplicitas, & pueritia, & honeſtas. ¶ *Puertia* per syncop. *Horat. l. 1. od. 36.* memor Actæ non alio rege puertiæ.

Puerĭtĭes, ei, f. pueritia. *Auſon. in Profeſſor. Burdegal. 10.*

Puerpĕra, æ, *donna di parto*, יולדת, Germ. *kindbetterin*, Gall. *accouchée*, Hiſp. *parida*, λεχώ, mulier, quæ recens peperit. *Plin. l. 7. c. 4.* Editis geminis raram eſſe aut puerperæ, aut puerperio, præterquam alteri, vitam. Adde *Horat. Epod. 17.*

Puerperĭum, ii, n. λοχεία, niſus, & dolor parientis, vel etiam tempus ipſum, quo parit mulier, vel quo poſt partum ex dolore cubat. *Plin. l. 28. c. 8.* Lingua adalligata pericula puerperii tolli. *Gel. l. 12. c. 1.* Quam diutinum puerperium, & quam laborioſi nixus fuiſſent. *Plaut. Truc. 2. 5. 22.* puerperio ſobare. ¶ Aliquando ponitur pro prole ipſa. *Plin. l. 7. c. 11.* Uno abortu duodecim puerperia egeſta. *Tac. 12. Ann. c. 6.* Femina puerperiis inſignis.

Puerpĕrus, a, um, quod ad puerperam ſpectat. *Ovid. 10. Met. v. 511.* Admovitque manus, & verba puerpera dixit.

Puerŭlus, i, m. parvus puer. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 41.* Ut inter ſuos omnium deliciarum, atque omnium artium puerulos, ex tot elegantiſſimis familiis lectos, velit hos verſari homines pene operarios.

Puĕrus, i, m. idem ac puer, apud vet. *Plaut. Merc. 5. 2. 89.* Tu puere abi hinc intro ocyus.

Pugil, ilis, com. 3. πύκτης, qui pugnis decertat. *Cic. 2. Tuſc.* Pugiles cæſtibus contuſi ne ingemiſcunt quidem. *Hor. l. 2. ep. 1. v. 185.* Aut urſum, aut pugiles: his nam plebecula gaudet.

Pugilātĭo, onis, f. πυγμαχία, pugilum exercitatio. *Cic. 2. de Leg. c. 15.* Jam ludi publici ſint corporum certationes curſu, & pugilatione, luctatione, curriculiſque equorum.

Pugilātor, oris, m. qui pugilatu certat. *Arnob. l. 4.* Tyndaridæ Caſtores, equum unus domitare ſueſuetus, alter pugilator bonus.

Pugilatōrĭus, a, um, adject. ad pugilatorem, ſeu pugilem pertinens. *Plaut. Rud. 3. 4. 16.* Ego te follem pugilatorium faciam. Alii leg. *pugillatorium*. h. e. qui pugillis, ſeu pugnis feritur.

Pugilātus, us, m. πυγμαχία, pugilum certamen. *Plin. l. 8. c. 21.* Eundem decimo anno reſtitutum athleticæ certaſſe in pugilatu. *Plaut. Capt. 4. 2. 13.* Hic homo pugilatum incipit.

Pugĭlĭce, adv. ἀθλητικῶς, firmiter, valenter. Summam enim tum pugiles, quam athletæ corporis robori curam impendebant. *Plaut. Epid. 1. 1. 18.* Quid herilis noſter filius valet? T. Pugilice, atque athletice.

Pugillar, aris, n. 3. idem ac pugillaris, ſubſt. *Auſon. epigr. 146.* Bipatens pugillar expedi. *Catul. de Acme, carm. 43.* Et negat mihi veſtra redditurum pugillaria. *Gel. l. 17. c. 9.* Pugillaria nova nondum cera illita.

Pugillāres, is, ſubſt. m. 3. πινάκιον, tabella cerea, vel lignea, ſive alterius materiæ, in qua ſcribimus. Variis autem nominibus dicebantur pugillares apud veteres. Erant *cerei* dicti, qui ex cera erant confecti, *eborei*, qui ex ebore, *membranei*, qui ex membranis, &c. Alii item duplices nominabantur, alii triplices, alii quintuplices, &c. *Plin. l. 13. c. 11.* Pugillarium enim uſum fuiſſe etiam ante Trojana tempora invenimus apud Homerum.

Pugillāris, & re, o. 3. quod pugillum, ſive pugnum implere poteſt, ſeu quantum pugnus poteſt continere. *Juven. ſat. 11. v. 156.* Nec pugillares defert in balnea raucus Teſticulus.

Pugillarĭārĭus, ii, m. pugillarium artifex. *Inſcript.* apud *Muratar. pag. 984. n. 5.* M. Cæcilio Hilaro pugillariario.

Pugillātōrĭus, V. Pugilatorius.

Pugillo, vel pugilo, as, a. 1. pugillatu pugno, pugnis percutio. *Trebel. Poll. in Gallien. c. 8.* Pugiles ſacculis, non veritate pugillantes. *Apul. de Deo Socr.* Valide pugillans. ¶ Et deponenti forma. *Id. l. 7. A. A.* Primoribus in me pugillatur unguibus.

Pugillus, i, m. *pugnello, pugnetto*, parvus pugnus, dim. a *pugnus*, δράγμα, *Plin. l. 20. c. 22.* Marrubii ſemen cum farris pugillo decoctum. h. e. quantum pugno exiguo capi poteſt.

Pugio, onis, m. *pugnale*, פגיון, Germ. *dolch*, Gal. *poignard*, Hiſp. *puñal*, ἐγχειρίδιον, brevioris gladii genus, ab antiquo *pugo* pro *pungo*, quia eo punctim pugnatur. Niſi cum *Feſto* malis, eſſe a *pugno*. *Cic. 2. Phil.* Qui ſtillantem præ ſe pugionem tulit. ¶ *Pugio plumbeus*, tranſlate pro invalido argumento accipitur. *Cic. 4. Fin. c. 18.* O plumbeum pugionem! ¶ Erat pugio apud Romanos ſummæ poteſtatis inſigne, eoque accingebantur Imperatores. Hinc Vitellius ceſſurus imperio pugionem depoſuit, ubi narrat *Sueton. in ejus vita c. 15.* Eandem rem narrans *Tac. 3. hiſt. c. 68.* Poſtremo, inquit, fletu præpediente, aſſiſtenti conſuli exſolutum a latere pugionem, velut jus necis vitæque civium, reddebat. *Lamprid.* quoque de Commodo ſcribit *in ejus vita c. 6.* creatos ab eo primum tres præfectos prætorios, inter quos unum fuiſſe libertinum, qui a *pugione* appellatus ſit, nempe quia, ut *Salmaſ.* adnotavit, ei Commodus pugionem, inſigne imperii, tradiderat.

Pugiuncŭlus, i, m. *pugnaletto*, parvus pugio. *Cic. in Orat. c. 67.* Nam in iis, quibus, ut pugiunculis, uti oportet.

Pugna, æ, f. *pugna, battaglia*, מלחמה, Germ. *ein ſtreit*, Gall. *combat*, Hiſp. *pelea*, μάχη, dimicatio, prælium, certamen, a *pugnus*, quia principio homines pugnis confligere ſolebant, ut ait *Don. prol. Hec.* *Cic. pro Mur. c. 22.* Quibus ex omnibus pugnis, quæ ſunt innumerabiles, vel acerrima videtur illa, quæ cum Rege commiſſa eſt, & ſumma contentione pugnata. *Id. 3. Catil. c. 3.* Pugnam committere. *Cæſ. l. 3. B. G.* Pugna decertare, *Id. ib. l. 3.* Evocare ad pugnam. Rurſus *Cic. Ver. 7.* Res venit ad manus, & ad pugnam. *Nepos in Canone, c. 3.* Pugnam facere. ¶ Tranſlate ponitur pro quacunque contentione. *Cic. 2. Divin.* Quanta pugna eſt doctiſſimorum hominum. *Quintil. l. 5. c. 12.* Pugna forenſis.

Pugnācĭtas, atis, f. pugnandi vis. *Plin. l. 10. c. 33.* Perdices capiuntur quoque pugnacitate ejuſdem libidinis. *Quintil. l. 4. c. 3.* Pugnacitas argumentorum.

Pugnācĭter, adv. μαχίμως, pertinaciter, conſtanter. *Cic. 4. Acad.* Ergo de omni ſtatu, conſilioque totius vitæ aut certare cum aliis pugnaciter, aut fruſtrari cum aliis, tum etiam me ipſum. *Id. ib. c. 3.* Eamque ſententiam, quam adamaverunt, pugnaciſſime defendere. *Sen. de ira, c. 36.* In illa diſputatione pugnacius ſtantus eſt. *Quintil. l. 9. c. ult.* Alia lenius, alia ſublimius, alia pugnacius, alia gravius eſſe dicenda. Al. leg. *pugnantius*, ut ſit a poſitivo *pugnanter*.

Pugnācŭlum, i, n. *forte, fortezza*, προπύργιον, locus munitus, unde pugnatur, ſeu ex quo hoſtilis vis arcetur. *Plaut. Mil. 2. 3. 63.* Deturbabo ego jam illum de pugnaculis.

Pugnans, antis, o. partic. a pugno. *Ovid. 13. Met.* Ego Telephum haſta pugnantem domui. ¶ Sæpe ponitus pro contrario, ſeu contradictorio. *Cic. 1. Fin. c. 18.* Atqui pugnantibus, & contrariis ſtudiis, conſiliiſque ſemper utens nihil quieti videre, nihil tranquilli poteſt. *Plin. l. 8. epiſt. 14.* Quæ diſtinctio pugnantium ſententiarum? ¶ Abſolute *Cic. 1. Tuſc.* Pugnantia te loqui non vides?

Pugnanter. V. Pugnaciter.

Pugnātor, oris, m. qui pugnat, *combattente*. *Liv. l. 24. c. 15.* Fortiſſimus quiſque pugnator eſſe deberat.

Pugnatōrĭus, a, um, adject. ad pugnam pertinens, ut pugnatorius mucro, *Senec. in poaſ. lib. 5. Controv.* Pugnatoria arma, *Suet. in Calig. c. 54.*

Pugnātrix, icis, f. quæ pugnat. *Prudent. in Pſychom. v. 683.* Inculit hoc vulnus pugnatrix ſubdola. *Ammian. l. 23. c. 6.* Pugnatrix natio, & formidanda.

Pugnātus, a, um, *combattuto*, πολεμηθείς, partic. a pugno. *Hor. l. 3. od. 19.* Et pugnata ſacro bella ſub Ilio. *Nep. in Annib. c. 5.* Has pugna pugnata, Romam profectus eſt. Adde *Cic. pro Mur. c. 22.*

Pugnax, acis, o. *bellicoſo, guerriero*, Germ. *criegeſch*, Gal. *apre au combat*, Hiſp. *peleador*, μάχιμος, bellicoſus. *Cic. 8. Phil.* Centurio pugnax, & lacertoſus. *Tac. 4. hiſt. c. 6.* Pugnaciſſimus quiſque. ¶ Interdum ſumitur pro pertinaci. *Cic. in Piſ.* Græcus facilis, & valde venuſtus, nimis pugnax contra Senatorem Pop. R. eſſe noluit. ¶ Interdum pro vehementi, efficaci. *Cic. 2. de Orat. c. 78.* Quia exordium dicendi vehemens, & pugnax non ſæpe eſſe debeat. *Id. in Brut. c. 31.* Sed & hujus oratio in Philoſophiam tranſlata pugnacior, ut ita dicam, videtur, & illorum in judicia pacatior. ¶ Interdum pro pugnanti, contrario. *Ovid. Met. 1. v. 432.* Cumque ſit ignis aquæ pugnax, &c.

Pugnĕus, a, um, adject. a pugnis, hoc eſt ictibus manus. Jaculariter *Plaut. Rud. 3. 4. 57.* Si attigeris oſtium, jam hercle tibi meſſis in ore fiet mergis pugneis. V. Mergæ.

Pugnĭtus, adv. *co' pugni*. *Cæcil.* apud *Non. c. 11. n. 38.* Niſi quidam qui ſe malit pugnitus peſſumdari.

Pugno, as, avi, atum, n. 1. *combattere*, נלחם, Ger. *ſtreiten*, Gal. *combattre*, Hiſp. *pelear*, μάχομαι, dimico, certo, contendo cum aliquo, confligo, congredior. Conſtruitur vel abſolute. *Plaut. Amph. 1. 1. 44.* Pugnabant illi maxime. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, *contra*, *adverſus*. *Salluſt. in Catil.* Qui contra imperium in hoſtem pugnaverant. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *inter*. *Var. l. 2. R. R. c. 3.* Inter ſe cornibus pugnant. ¶ Vel cum accuſ. *pugnam*, *prælium*, *bellum*, & hujuſmodi. *Hor. l. 4. carm. od. 6.* Non pugnavit ingens Idomeneus, Sthenelusve ſolus dicenda Muſis prælia. *Gel. l. 3. c. 8.* Dum Pyrrhus Rex in Italia eſſet, & unam, atque alteram pugnam proſpere pugnaſſet. Adde *Plaut. Pſeud. 1. 5. 110.* ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *cum*. *Cic. pro Balb.* Qui cum hoſte nullus cominus in acie ſæpe pugnavit. ¶ Vel cum ablat. & præp. *e*, vel *ex*. *Cic. 2. de nat. Deor.* In noſtra acie Caſtor, & Pollux ex equis pugnare viſi ſunt. *Plin. l. 32. c. 1.* Pugnare e muris. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Terent. prol. Hec.* Tumultuantur, clamant, pugnant de loco. ¶ Vel cum abl. & præp. *pro*. *Cic. 2. de Invent.* Ut non oppugnare commoda patriæ, ſed pro his pugnare poſſit. ¶ A Poetis etiam uſurpatur cum dat. *Catul. carm. 62. nuptiali, v. 64.* Noli pugnare duobus. ¶ Tranſlate ſumitur pro conari, niti. *Cic. l. 3. Fam. ep. 9.* Illud pugna, & enitere. *Ovid. l. 1. de remed. amor.* Pugnat in adverſas ire natator aquas. ¶ Item pro contendere in diſceptationibus de re aliqua. *Cic. 1. de nat. Deor.* Illud video pugnare te, ſpecies ut quædam ſit Deorum. ¶ Item pro curam, magni facere. *Cic. 1. de nat. Deor.* Videtur Epicurus de Diis non magnopere pugnare. ¶ Item pro contrarium eſſe. *Cic. 2. Tuſc.* Cum eorum vita mirabiliter pugnat oratio. *Quintil. l. 3. c. 10.* Hæc autem, quæ tantum inter ſe pugnant. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. 3. Off.* Cum male pugnatum apud Caudium eſſet. *Id. pro Roſc. Amer. c. 3.* Hoc ſolum hoc tempore pugnatur, ut &c. ideſt hoc contenditur. ¶ *Terent. Adelph. 5. 3. 56.* Iſtam pſaltriam una illuc mecum hinc abſtraham. Mi. Pugnaveris. hoc eſt, magnam rem feceris, inquit *Donatus*.

Pugnus, i, m. *pugno*, אגרוף, Ger. *fauſt*, Gal. *poing*, Hiſp. *puño*, πυγμή, κόνδυλος, manus clauſa, & contracta, a πυγμή. *Cic. in Orat.* Nam cum compreſſerat digitos, pugnumque fecerat. *Cat. c. 82.* Sphæræ pugnum altas facito. h. e. magnitudine pugni. *Plaut. Curc. 1. 3. 43.* Pugnis cædere. *Id. Curc. 2. 3. v. 9.* Pugnis rem ſolvere. Rurſus *Cic. 3. Verr. c. 23.* Pugnis, & calcibus aliquem concidere. *Id. de clar. Orat. c. 69.* Pugnos, & plagas ferre. Sic dicimus onerare, obtundere aliquem pugnis, ingerere pugnos in ventrem, pugnum impingere, &c. *Plaut.* ſæpe.

Pulchellus, a, um, *vaghetto*, dimin. a *pulcher*. *Cic. Att. l. 1. ep. 16. a med.* Redeo ad altercationem: ſurgit pulchellus puer. *h. e.* Clodius, quem ita nominat etiam *l. 2. ep. 1. & 22.* idque duplici de cauſa, tum quia forma erat puellæ ſimili, tum quia *pulcher* cognomen erat Claudiæ familiæ Patriciæ. *Manut.*

Pulcher, chra, chrum, *bello*, יפה, Germ. *ſchön*, Gal. *beau*, Hiſp. *hermoſo*, καλός, formoſus, venuſtus, quaſi πολύχρως, a πολύ, & χρῶμα, quia proprie pulchrum eſt, quod multum coloris, nitoriſque habet. Vel eſt ex πολύχαρις, ut proprie pulcher ſit, in quo multa gratia. Vel a πολύχειρ. Ita pulcher proprie erit fortis, quomodo *Servius* exponit hoc *Maronis* *7. Æn. v. 656.* Satus Hercule pulchro pulcher Aventinus. Sic *Flor. l. 4. c. 4.* Tum etiam manu pulcher apparuit. ¶ Scribit *Cic. in Orat. c. 48.* veteres ita locutos, ut *pulcrum* ſine aſpiratione proferrent, ea-

dem-

Digitized by Google

demque pacto *pulcerrimus* abſque *h* in aliquot antiquis codicibus ſe reperiſſe teſtatur *Pierius*. Nunc contra uſus obtinuiſſe videtur. *Cic. 5. Tuſc.* Itaque nec pulchros illos adminiſtratores aſpiciebas. *Id. de Senect.* Qua quid poteſt eſſe cum fructu lætius, tum aſpectu pulchrius? *Virg. 1. Æn.* Regina ad templum forma pulcherrima Dido inceſſit. ¶ Ponitur interdum pro bono. *Gel. l. 19. c. 8.* Ni quid contra ea dicis, Poetarum pulcherrimum. *Horat. l. 1. epiſt. 2. v. 30.* Cui pulchrum fuit in medios dormire dies. h. e. ſummi inſtar boni. ¶ Item pro læto, fauſto. *Id. l. 4. od. 4.* Pulcher fugatis ille dies Latio tenebris. ¶ Eſt etiam glorioſus, honeſtus. *Virg. 4. Georg. v. 218.* pulchramque petunt per vulnera mortem. ¶ Cum genitivo, *Sil. lib. 11. v. 363.* pulcherrimus iræ, Et dignus fieri compos memorabile auſi.

Pulchellia, ium, n. 3. bellaria. Uſus *Cato* in ea oratione, quam habuit de fundo oleario.

Pulchralis, & le, o. 3. idem ac pulcher, apud vet. *Enn. apud Feſt.* Pulchralibus ludis.

Pulchre, adv. *eccellentemente*, [illegible], præclare, decore. *Plaut. Mer. 5. 2. 61.* Si tu vera dicis, & pulchre ædificatas arbitror. *Cic. in Or. c. 68.* Nihil enim eſt aliud pulchre, & oratorie dicere. ¶ Sumitur etiam pro bene, probe. *Plaut. Amph. 1. 1. 120.* Optume optumo operam des, datam pulchre locas. *Cic. de nat. Deor.* Mihi pulchre eſt, ego beatus ſum. *Planc. Cic. l. 10. Fam.* Lepidum pulchre norat. *Serv. Sulpic. ad eund. l. 4. epiſt. 5.* Pulcherrime ferre ſecundam fortunam. ¶ Item pro valde, nimis. *Ter. Eun. 4. 5.* Quam videbar mihi eſſe pulchre ſobrius? *Cic. pro Cluent.* Ie pulchre uſcveret ſe ab Oppianico deſtitutum. ¶ Item pro ſapienter. *Ter. Eun.* Dixit pulchre, Nunquam vidi melius conſilium dari. ¶ Item large, liberaliter. *Plaut. Aulul. 3. 5. 8.* Neque ligna ego uſquam præberi vidi pulchrius. ¶ Eſt etiam vox approbantis. *Ter. Eun. 4. 2. 4.* Mala multabo ipſum. Gn. Pulchre. *Id. Heaut. 5. 3. 91.* Aſſimulabimus tuam amicam hujus eſſe. Cl. Pulchre.

Pulchreſco, is, n. pulcher fio. *Seren. Sammonic. c. de vulnerib. in fine.* At ſuccis hederæ pulchreſcit fœda cicatrix.

Pulchrĭtas, atis, f. Idem ac pulchritudo. *Cæcil. apud Non. 2. 2. n. 663.* Dii boni, quid illud eſt pulchritatis?

Pulchritūdo, inis, f. *bellezza*, [illegible], Ger. *ſchonheit*, Gal. *beauté*, Hiſp. *hermoſura*, [illegible], ſpecies, venuſtas, decor, elegantia. *Cic. l. 4. Tuſc.* Ut corporis eſt quædam apta figura membrorum cum coloris quadam ſuavitate, eaque dicitur pulchritudo. *Id. 1. Off.* Ut enim pulchritudo corporis apta compoſitione membrorum movet oculos, & delectat hoc ipſo, quod inter ſe omnes partes cum quodam lepore conſentiunt. *Id. 1. Off.* Pulchritudinis duo genera ſunt, quorum in altero venuſtas eſt, in altero dignitas; venuſtatem muliebrem dicere debemus, dignitatem virilem. *Quintil. l. 3. c. 7.* Pulchritudo verborum.

Pulegium, ii, n. *puleggio*, [illegible], herba hortenſis odorifera, a *pulex*. *Plin. l. 20. c. 14.* Flos pulegii recentis incenſus pulices necat odore. *Col. l. 8. c. 5.* Pulegii ſurculis fumigentur: ea res videtur prohibere pituitam. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſuavitate ſermonis. *Cic. l. 16. Fam. epiſt. 23.* Ad cujus rutam pulegio mihi tui ſermonis utendum eſt.

Pulejatum, i, n. vinum puleio conditum. *Lamprid. in Heliog. c. 19.*

Puleium, ii, n. idem ac pulegium. *Cic. de Div. 2. c. 24.* Et puleium aridum floreſcere ipſo brumali die.

Pulex, icis, m. *pulice*, [illegible], Germ. *ein floche*, Gall. *puce*, Hiſp. *pulga*, [illegible], genus vermis, qui non ſolum dicitur de inſecto homines infeſtante, ſed etiam de verme, qui oleribus, & præcipue braſſicæ infeſtus eſt. *Colum. lib. 10. v. 321.* Exuras ſata ne reſoluti pulveris æſtus, parvulus aut pulex irrepens dente laceſſat Ocyma. *Martial. l. 14. ep. 83.* Defendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Pulicōſus, a, um, [illegible], pulicibus plenus. *Colum. l. 7. c. 13.* Pulicoſo cani remedia ſunt.

Pullarius, ii, m. qui a paſtu pullorum gallinaceorum captat auſpicia. *Cic. l. 10. Famil. epiſt. 12.* Pullariorum admonitu, non ſatis diligenter eum auſpicio operam dediſſe. *Id. 2. Div. c. 34.* Attulit in cavea pullos is, qui ex eo nominatur pullarius.

Pullarius, a, um, adject. ad pullos equorum pertinens, ut pullaria collectio. *Veget. l. 1. c. 25.* ¶ Item ad pullum, qua puerum notat. Hinc pullaria felis dicitur ab *Auſonio epigr. 70.* quæ inſtar felis ſoricos venantis, pueros captat, & corrumpit. ¶ Pullariam dixit *Plaut. apud Feſt.* manum dexteram, qua de re vide *Turneb. l. 5. c. 1. Adverſ.*

Pullaſtra, æ, f. *pollaſtra*, gallina adoleſcens. Suapte natura adjectivum eſt. Nam ſubintelligitur gallina. *Var. lib. 3. de R. R. c. 9.* Et ea, quæ ſubjicias potius vetulas, quam pullaſtras.

Pullatio, onis, f. [illegible], fœtura pullorum gallinaceorum. *Colum. l. 8. c. 5.* Pleriq; tamen etiam ab æſtivo ſolſtitio non putant bonam pullationem.

Pullatus, a, um, *veſtito di nero*, [illegible], atratus, pulla veſte indutus, lugubrem habitum ferens ex parentum morte, vel alia quavis ratione. *Juven. ſat. 3. v. 212.* Si magna Aſturici cecidit domus, horrida mater, pullati proceres, differt vadimonia Prætor. *Sidon. l. 3. epiſt. 7.* de iis, qui omnia præpoſtere agunt. Albati ad exſequias, pullati ad nuptias. ¶ Pullati etiam dicebantur infimæ plebis homines, quod ſine togati, ſive tantum tunicati eſſent, non paupertate ſolum, ſed ipſo ſuæ artis uſu impedirentur, ne album colorem uſurparent. *Plin. l. 7. epiſt. 17.* Illos quoque ſordidos pullatoſque reveremur. *Quintil. l. 6. c. 4.* Imperitis, ut pullatæ turbæ reloquunt. *Id. l. 2. c. 13.* Mire ad pullatum circulum facit. V. Pullus.

Pulleiaceus, a, um, idem ac pullus. Hoc vocabulo utebatur Cæſar Auguſtus, ut in ejus vita ſcribit *Tranquillus c. 87.* Nempe, ut recte *Caſaubonus* monet, ad aliorum colorum exemplum, quadam ingenii laſcivia, id verbum formabat. Sic enim dicimus *violaceus*, *hederaceus*, *herbaceus*, &c.

Pulleſco, V. Pulluleſco.

Pullicēnus, m. 2. *pulcino*, *polcino*, qui ex gallinæ ovo naſcitur, pullus gallinaceus, diminut. a *pullus*. *Lamprid. de Alexan. Sever. c. 41.* Qui eas ex ovis, & pullicenis, & pipionibus alerent. h. ex pecunia, quæ iis venditis colligebatur. V. integrum *Lamprid. locum*.

Pulligo, inis, f. idem ac pullus color. *Plin. l. 8. c. 48.* Furvas lanas Tarentum habet, & ſuas ſuæ pulligines.

Pullīnus, a, um, [illegible], quod eſt pulli, ut Pullini dentes, quos primum equi jaciunt. *Plin. lib. 8. c. 44.* Priuſquam dentes, quos pullinos appellant, jaciat.

Pullipremo, onis, m. pædico, puerorum corruptor. *Auſon. epigr. 70.* ¶ *Lucil. apud Voſſ. in Etymol.* verbo *Pullus*, videtur uſurpaſſe pullipremo, is, a. 3. pro puerum corrumpo.

Pullities, ei, f. pullatio, fœtura ovium. *Colum. l. 8. c. 9. de turturibus.* Itaque circa meſſem, cum jam confirmata eſt pullities, eligitur. *Id. l. 9. c. 11. de apibus.* Cum primo vere in eo vaſe nata eſt pullities.

Pullo, as, n. 1. idem ac pullulo, germino. *Calpurn. ecl. 5.* Tunc etenim toto vernanti gramine ſilvæ Pullant, & æſtivas reparabilis inchoat umbras.

Pullulaſco, is, n. 3. *germogliare*, [illegible], pullulans fio, germino, germen emitto. *Colum. l. 4. c. 21.* Et ita ex novello palmite vitis pullulaſcit. Eſt qui legit *pulleſcit* eodem ſenſu. *Prudent. in Romano, v. 882.* Utrum renatis pullulaſcat artubus.

Pullŭlo, as, avi, atum, n. a. *pullulare*, *germogliare*, [illegible], Ger. *auſſproſſen*, *proſſen*, Gall. *pulluler*, Hiſp. *echar renuevos*, [illegible], [illegible], pullos emitto, ideſt ſtolones, ſive germina, ſignifico. Proprie enim de arboribus dicitur, cum a radicibus novæ plantæ ſurgunt. *Virg. 2. Georg.* Pullulat ab radice aliis denſiſſima ſylva. ¶ Tranſlate *Virg. 4. Georg.* Tam ſævam faciet, tot pullulat atra colubris. *Nep. in Caton. c. 2.* Pullulare incipiebat luxuria.

Pullŭlus, m. 2. *germoglio*, [illegible], [illegible], ſtolo, ut quibuſdam placet, ſeu germen, quod ex arboris radice naſcitur, dimin. a *pullus*. *Plin. l. 17. c. 10.* Nullis vero tales pulluli proveniunt, &c. ¶ Item parvus pullus, animal. *Apul. l. 8. Met.* Tam bellum ſcilicet pullulum. h. e. aſinum.

Pullŭlus, a, um, adject. diminut. a pullus, a, um, aliquantum ater, ſubfuſcus. *Colum. l. 2. c. 2.* Si ſic pullula terra, quæ melius proventu frugum approbatur.

Pullus, i, m. *polledro*, [illegible], Ger. *das jung eines jeden thiers*, Gal. *poullain*, *pouſſin*, Hiſp. *pollo*, *pollino*, [illegible], proprie equuleus, ſive equulus, ideſt fœtus equæ, a græco nomine allato. *Virg. 3. Georg.* Continuo pecoris generoſi pullus in arvis altius ingreditur. ¶ Transfertur etiam ad aſinos, elephantos, aliaque animalia. *Plin. l. 8. c. 44. de onagris.* Pullis eorum ceu præſtantibus ſapore Africa gloriatur, quos laliſiones appellant. ¶ Latini avibus quoque hoc nomen accommodarunt. *Juven. ſat. 13. v. 140.* Quia tu gallinæ filius albæ, nos viles pulli, nati infelicibus ovis. *Plin. l. 10. c. 33.* Pulli hirundinis. *Liv. l. 30. c. 2.* Pullus gallinaceus. *Cic. Q. Fr. l. 1. epiſt.* tranſlate rapacem hominem pullum milvinum vocat. ¶ Item animalibus minutioribus, ut ranis, apibus, &c. *Hor. l. 2. ſat. 3. v. 314.* Abſentis ranæ pullis vituli pede preſſis. ¶ Arboribus quoque tributum eſt, quarum germina, ac ſtolones pulli dicuntur. *Cat. R. R. cap. 52.* Qui terra pulli qui naſcentur, eos in terram deprimito. ¶ Denique etiam hominibus tribuitur. Puerum enim, quem quis amabat, pullum vocabat, teſte *Feſto*. Hinc Q. Fabius, cui Eburno cognomen fuit propter candorem, pullus Jovis appellatus eſt, quod ejus natis ictu eſſet fulmine. ¶ Itaque pullus vox eſt blandientis. *Hor. l. 1. ſat. 3. v. 44.* ſtrabonem Appellat pœtum pater, & pullum, male parvus ſi cui filius eſt. *Sueton. in Calig. c. 13.* Lætiſſimo obviorum agmine inceſſit, ſuper fauſta nomina ſidus, & pullum, & puppum, & alumnum appellantium.

Pullus, a, um, *foſco*, *di color di terra*, [illegible], Ger. *ſchwaertzlecht*, Gal. *noir*, Hiſp. *negro*, [illegible], fuſcus, ater, in nigrum vergens, cujuſmodi eſt color terræ, qui & Hiſpanus, & Bæticus dicitur. Eſt autem *pullus*, quaſi purus, quia color pullus nativus eſt: quæ vox ita gignitur, quemadmodum *ullus* ab unus. *Plin. l. 17. c. 4.* Pulla terra. *Hor. l. 1. ſat. 8.* Agna pulla. *Id. Epod. 16.* Pulla ficus. *Id. lib. 1. od. 25.* Pulla myrtus. ¶ Toga pulla dicebatur, quæ nativo erat lanæ colore, & nulla arte dealbata, qualis in privato luctu adhiberi ſolebat. nam in publico veſtem mutabant. In ipſo tamen funeris epulo togam pullam ponebant dignitatis cauſa. *Cic. in Vatin. c. 12.* Quis unquam in luctu domeſtico, quis in funere familiari cœnavit cum toga pulla? ¶ Pulla veſtis erat hominum infimæ ſortis. *Calpurn. ecl. 7.* Venimus ad ſedes, ubi pulla ſordida veſte Inter fœmineas ſpectabat turba cathedras. ¶ Tranſlate *Idem ibid.* Pulla paupertas. Hic *Cicero* jure reprehendit Verrem Prætorem, *Ver. 6. c. 24.* quod viliſſimæ plebis more in officina totum diem ſederet cum tunica pulla. V. Pullatus.

Pulmentārius, & re, o. 3. [illegible], quod ſpectat ad pulmentum. *Plin. l. 18. c. 12.* Prævalens pulmentari cibo.

Pulmentarium, ii, n. [illegible], cibus in modum pultis factus. *Col. l. 11. c. 3.* Satureja viridis æquis eſt jucunda, nec arida inutilis ad pulmentaria condienda. ¶ Per Synecdochen dicitur de quocunque cibo. Cauſa eſt, quia primus in Latio cibus puls fuit, non panis, teſte *Plin. l. 18. c. 8.* *Horat. l. 2. ſat. 2.* Tu pulmentaria quære Sudando.

Pulmentum, i, n. idem ac puls, vel aliud cibarium ad modum pultis factum. *Plaut. Aul. 4. 2. 37.* Pulmentum quin ei pridem eripuit milvius. *Hor. lib. 1. epiſt. 18. v. 48.* Cœnes ut pariter pulmenta laboribus empta. *Id. l. 2. ſat. 2. v. 33.* Laudas inſane trilibrem Mullum, in ſingula quem minuas pulmenta neceſſe eſt.

Pulmo, onis, m. *polmone*, Ger. *die lungen*, Gal. *le poulmon*, Hiſp. *el pulmon*, [illegible], viſcus ſpongioſum, corporis totius ſecundum cor nobiliſſimum, ad ungulæ bubulæ ſimilitudinem diſſectum, follis modo ſpiritum attrahens, eundemque reddens, caloremque nativum leniter refrigerans. Uſurpatur eleganter non ſolum in ſingulari num. ſed etiam in plurali. *Cic. 2. de nat. Deor.* In pulmonibus autem ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo, ad hauriendum ſpiritum aptiſſima, qui tum ſe contrahunt adſpirantes, tum ſpiritu dilatant. *Id. 2. Tuſc.* Lateri inhærens morſu lacerat viſcera, urgenſque graviter pulmonum haurit ſpiritus. *Perſ. ſat. 1.* Grande aliquid, quod pulmo animæ prælargus anhelet. ¶ Ex pulmone naſcitur tabes, quam Græci *phthiſin* vocant. Tunc enim pulmo tabeſcit, atque adeo totum corpus. *Ovid. l. 1. de Pont. eleg. 3. v. 20.* Cernis, ut e molli ſanguis pulmone remiſſus ad Stygias certo limite ducat aquas. ¶ Pulmo item, genus piſcis, ſenſu carens, *polmone marino*. *Plin. l. 18. c. 35.* Pulmones marini in pelago plurium dierum hyemem portendunt.

Pulmonacĕus, a, um, adject. ut pulmonacea radix, quæ pulmonis ſpeciem refert. *Veget. l. 1. c. 12.*

Pulmonarius, a, um, [illegible], pulmonis inflammatione laborans, quam & febris acuta, & difficultas anhelitus ſolent comitari. *Colum. l. 7. c. 5.* Quem, pulmonariam ſimiliter ut ſuem, curari oportet.

Pulmonĕus, a, um, quod pulmones imitatur. Pulmonea poma appellantur ſtolide tumentia, a tumore pulmonum. *Plin. l. 15. c. 14.* Stolide tument pulmonea. ¶ Pedes pulmonei, qui tumidi ſunt. *Plaut. Epid. 5. 1. 21.* Pulmoneum vomitum vomere. *Id. Rud. c. 6. 27.*

Pulmuncŭlus, i, m. dimin. parvus pulmo. *Solin. c. 62.* (al. 49.)

Pulpa, æ, f. *polpa*, Ger. *die mauſ*, Gal. *poulpe*, Hiſ. *pulpa*, pars carnoſa in corpore animalis, a *palpo*, ſive *palpito*, quia caro ſine oſſibus mollis eſt, ac tremula. *Martial. l. 3. epigr. 77.* Et pulpam dubio de petaſone voras. ¶ Tranſlate *Perſ. ſat. 2. v. 63.* Quid juvat hoc, templis noſtros immittere mores, Et bona Diis ex hac ſcelerata ducere pulpa? h. e. ex corpore, & carne noſtra vitiata libidinibus, & cupiditatibus. ¶ Etiam ad arbores transfertur. *Plin. l. 16. cap. 38.* In quarundam arborum carnibus pulpæ, venæque ſunt. Diſcrimen earum facile: Venæ latiores, candidioreſque. pulpæ fiſſilibus inſunt. *Et infra.* Quibuſdam pulpa ſine venis mero ſtamine, & tenui conſtat. Hæc maxime fiſſilia. Alia frangi celeriora, quam findi, quibus pulpa non eſt, ut oleæ, vites.

Pulpāmen, inis, n. pulpamentum, pulpa. *Epitome Liv. l. 48.* Maſiniſſa ſine pulpamine mandere, & guſtare panem tantummodo ſolitus.

Pulpamentum, i, n. pulpa, pars carnoſa animalis, qualis eſt v. gr. in leporis parte poſteriore. Hinc illud proverbium apud *Terent. Eun. 3. 1. 36.* Lepus tute es, & pulpamentum quæris. V. Lepus. ¶ Sumitur & pro quovis cibo delicatiore. *Plaut. Curc. 2. 2. 90.* Vultis ne olivas, aut pulpamentum, aut capparim? Adde *Stich. 5. 4. 31.* ubi aliquid obſceni latere videtur.

Pulpito, as, a. 1. aſſeribus, aut trabibus in modum pulpiti ædifico, fulcio. *Sidon. l. 8. ep. 12.* Hic pandi carinarum ventres abjegnarum trabium textu pulpitabantur.

Digitized by Google

Pulpitum, i, n. *pulpito*, Germ. *predigſtuel*, Gal. *pulpitre*, Hiſp. *pulpito*, [illegible], ſuggeſtus, locus editus, unde ſermo habetur ad populum, vel unde ſpectatur in vias, &c. *Sueton. de clar. Gramm. c. 4.* Poſt meridiem remoto pulpito declamare ſolitum. ¶ Item locus editus ante ſcenam, in quo mimi, & hiſtriones agunt, [illegible]. *Juven. ſat. 3.* Tandemque redit ad pulpita notum exodium. *Plin. l. 4. ep. 13.* Ludibria ſcena, & pulpito digna.

Pulpo, as, n. 1. voc exprimens cantum vulturis, carnem, & cadaver velut poſcentis. *Auct. carm. de Philom. v. 27.* Dum clangunt aquilæ, vultur pulpare probatur.

Pulpoſus, a, um, adject. *polpoſo*, pulpa abundans, carnoſus. *Apul. l. 7. Metam.* Terga pulpulis totulis obeta.

Puls, tis, f. [illegible], cibi genus ex leguminibus in aqua coctis. A quibuſdam definitur cibus ex aqua, & farina conſtans, additis interdum ovis, melle, caſeo. Verum hoc pacto videtur confundi cum placenta. Itaque prima deſcriptio verior eſt, neque enim credibile eſt, priſcos illos homines tot condimenta in quotidianis cibis adhibuiſſe. Narrat autem *Plin. l. 18. c. 8.* pulte, non pane, vixiſſe longo tempore Romanos. *Juven. ſat. 11. v. 58.* pultes Coram aliis dictem puero, ſed in aure placentas. *Id. ſat. 14. v. 170. de victu priſcor. Rom.* A ſcrobe, vel ſulco redeuntibus altera cœna Amplior, & grandes fumabant pultibus ollæ. Adde *Perſ. ſat. 6. v. 40.* ¶ Hoc cibi genere pullos avium nutriebant, ex quibus auſpicia eſſent capturi, quibus ſi inter veſcendum ore aliquid excidiſſet, tripudium eſſe dicebatur, omenque fauſtum. *Cic. 2. Div.* Nunc vero inclusa in cavea, & fame enecta ſi in offam pultis invadit, hoc tu auſpicium, &c. Adde *Feſtum*.

Pulſabulum, i, n. inſtrumentum, quo fides pulſantur. *Apul. l. 2. Florid.* Dextera pulſabulum citharæ admovet, ceu percuſſa percutere.

Pulſatio, onis, f. *battimento*, [illegible], actus pulſandi. *Liv. l. 31. c. 39.* Et maiore cum ſonitu, quam vulnere aliquo pulſatio ſcutorum paulisper ſuccedentes Romanos tenuit. Adde *Cic. pro Cæl. c. 10.*

Pulſator, oris, m. [illegible], qui pulſat. *Flac. 6. Argon. ad fin.* Citharæ pulſator Apollo.

Pulſatus, a, um, *battuto*, [illegible]. *Plin. l. 10. c. 9.* Eædem mari adveniente fluctibus pulſatæ, reſiſtunt immobiles. *Virg. 3. Æn. v. 555.* Pulſata ſaxa. *Id. 6. Æn.* His quibus inviſi fratres, dum vita manebat, Pulſatusve parens.

Pulſo, as, avi, atum, a. 1. *battere*, *percuotere*, [illegible], Ger. *heftig ſchlagen*, *treten*, Gal. *pouſſer*, *frapper*, Hiſp. *herir*, *golpear*, [illegible], [illegible], ſæpe percutio, verbero, freq. a *pello*. *Terent. Adel.* Sed quis hoc oſtium pultavit? *Cic. 1. de nat. Deor.* Cum ſine intermiſſione pulſetur, agiteturque atomorum incurſione ſempiterna. *Id. 7. Ver.* Sex lictores circumſiſtunt valentiſſimi, & ad pulſandos, verberandoſque homines exercitatiſſimi. ¶ Speciatim dicitur de fidibus, vel aliis inſtrumentis muſicis, pro chordas digitis, vel plectro attrectare, ut ſonum reddant. *Virg. 6. Æn.* Jam Pectine pulſat eburno. ¶ Tranſlate ſumitur pro perturbare, vexare. *Plaut. Epid. 4. 1. 3.* Qui in unum multa confluunt, quæ meum pectus pulſant. *Virg. 12. Æn.* Pulſatos referens infecto fœdere Divos. h. e. violatos. *Claudian. de B. Gildon. v. 169.* Quiſquis vel locuples, vel pulchra conjuge notus, Crimine pulſatur falſo.

Pulſuoſus, a, um, adject. pulſibus plenus, ut pulſuoſus dolor. *Cal. Aurel. Tard. l. 3. c. 12.*

Pulſus, us, m. *battimento*, [illegible], actus pellendi, ictus, impulſio. *Cic. 1. Tuſc. c. 23.* Inanimum eſt omne, quod pulſu agitatur externo. *Sil. l. 14. v. 488.* lenis ductor Rhetinus ibat Pulſibus, & valido ſuperabat remige ventos. ¶ A Medicis item pulſus vocatur, motus arteriarum ex ſpiritus reciprocatione, & ex ſyſtole, diaſtoleque cordis proficiſcens, *polſo*, [illegible]. *Plin. l. 11. c. 37.* Arteriarum pulſus in cacumine maxime membrorum evidens, index fere morborum. *Id. l. 2. c. 97.* Pulſus venarum.

Pulſus, a, um, partic. *battuto*. *Propert. l. 3. eleg. 13.* Arte pulſa fides. ¶ Item expulſus, impulſus. *Virg. 1. Æn. v. 382.* Pulſus corde dolor. *Vellej. l. 2. c. 26.* Pulſus acie a Sylla.

Pultarius, ii, m. [illegible], vas, in quo puls decoquitur. *Celſ. l. 6. c. 11.* Caliculus quoque, aut pultarius oris compreſſioris ei rei commode aptatur. *Plin. l. 7. c. 53.* Calidam potionem in pultario popoſcit.

Pultatio, onis, f. idem ac pulſatio. *Plaut. Truc. 2. 2. 3.* Quid tibi ad haſce acceſſio eſt ædes, aut pultatio?

Pulticula, æ, f. [illegible], dim. a *puls*. *Colum. l. 8. c. 11.* Nec minus quolibet frumento cocta pulticula. Adde *Plin. l. 26. c. 8.*

Pultificus, a, um, adject. ut pultificum far, hoc eſt ex quo fit puls. *Auſon. in Technopæg. c. de cibis.*

Pultiphagonides, m. 1. idem ac pultiphagus. *Plaut. in prol. Pœn. v. 53.* Carchedonius vocatur hæc comœdia, Latine Plautus, Patruus pultiphagonides.

Pultiphagus, a, um, qui pulte veſcitur, vox hybrida, ex Latino *puls*, & Græco [illegible], edo. *Plaut. Moſt. 3. 2. 143.* Pultiphagus opifex. ¶ Legitur & *pultifagus*.

Pulto, as, a. 1. idem ac pulſo. *Ter. Adel. 4. 4. 24.* Ubi pultare haſce occipio fores. *Plaut. Mil. 2. 2. 47.* Pultare pectus digitis.

Pulver, eris, idem ac pulvis. *Apul. de herb. c. 35.* Herbæ pulver vino exhibitus. Adde *Theodor. Priſcian. l. 1. c. 30.*

Pulveraticum, æ, f. & Pulveraticum, i, n. quod agrimenſoribus pro labore, ac pulvere ſolvebatur, a *pulvere*. Ubi *Theodoſius*, & *Valentinianus* in conſtitutione apud *Jul. Frontinum de limit. agror. & Leg. 2d. Cod. Theodoſ. de Tironibus.*

Pulveratio, onis, f. foſſio vineæ, quæ fiebat ſereno cœlo in ſicca tellure ad excitandum pulverem, quo uvas facilius a Sole coqui putabant. *Virg. 2. Georg.* Sollicitanda tamen tellus, pulviſque movendus. Ubi *Servius*, Hoc genus culturæ pulverationem vocari proprie, quo imminutæ glebæ ad vites applicantur. *Col. l. 11. c. 2.* Sed frigidioribus regionibus pulverationem faciunt, quam vocant ruſtici occationem, cum omnis gleba in vineis reſtringitur, & reſolvitur in pulverem.

Pulvereus, a, um, [illegible], quod eſt ex pulvere, ut Nubes pulverea, ideſt ex pulvere motu excitata. *Virg. 8. Æn.* Oculiſve ſequuntur Pulveream nubem. ¶ Nonnunquam idem eſt ac pulverulentus, ideſt pulvere plenus. *Ovid. 7. Metam. v. 113.* Pulvereum ſolum. ¶ Æquor pulvereum, circus, ubi pugnatur. *Stat. 11. Theb.* Jamque in pulvereum, Furiis hortantibus, æquor Proſiliunt.

Pulvero, as, a. 1. *polverizzare*, *ridurre in polvere*, Germ. *zu pulver ſtoſſen*, Gall. *poudrer*, *pulveriſer*, Hiſp. *empolverar*, *polvorear*, [illegible], in pulverem redigo, glebas comminuo, & in pulverem reſolvo. *Col. l. 11. c. 2.* Priuſquam vineæ pulverentur. V. Pulveratio. ¶ Sumitur etiam pro pulverem excitare, pulvere conſpergere. *Plin. l. 17. c. 9.* Pubeſcenteſque uvas pulverent. *Calphurn. ecl. 10.* Et fragiles nimius Sol pulverat herbas. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro pulvere plenum eſſe, ſeu pulvere ſpargi. *Plaut. apud Gel. l. 18. c. 12.* Exi, Dave, age, ſparge: mundum eſſe hoc veſtibulum volo: Venus ventura eſt noſtra, nolo hoc pulveret. Sed facile etiam ſubaudiri poteſt *illam*: quo modo activum erit.

Pulverulentus, a, um, [illegible], pulvere plenus. *Cic. Att. l. 5. ep. 14.* Nunc iter conficiebamus æſtuoſa, & pulverulenta via. *Quintil. l. 5. c. 10.* Iter pulverulentum. *Ovid 1. Amor. eleg. 15.* Præmia militiæ pulverulenta ſequi. h. e. plena laboris, & pulveris.

Pulvillus, i, m. *piumacciuolo*, dimin. a *pulvinus*, ut Serici pulvilli, ſerico panno obducti. *Horat. epod. od. 8.* Quid, quod libelli Stoici inter ſericos Jacere pulvillos amant?

Pulvinar, aris, n. *guanciale*, *piumaccio*, [illegible], Ger. *hauptkuſſen*, Gal. *oreiller*, Hiſp. *almohada*, [illegible], id, quo dormientium capita ſuſfulciuntur. *Perottus* cenſet pulvinar dici quaſi pluminar, a *plumis*, quibus farcitur. Utebantur autem pulvinaribus potiſſimum lautiſſimi quique, præſertim in lecto conjugali. *Ovid. l. 2. de Pon. eleg. 2.* Incolumis conjux ſua pulvinaria ſervet. ¶ Differunt *pulvinar*, & *pulvinus*, quia *pulvinar* eſt, quod dormitori capiti ſupponimus, *pulvinus*, quo in ſedendo utimur. Sed tamen pulvinar interdum pro pulvino reperitur. *Ovid. l. 1. de Ar.* Fuit utile multis pulvinar lecili compoſuiſſe manu. Loquitur de iis officiis, quæ in circo ſpectantibus mulieribus ab amatoribus præſtari conſueverunt. ¶ Pulvinaria etiam dicebantur lectuli molli tomento farti, qui Diis in templis ſternebantur, decreta ſupplicatione, iiſque ſimulacra imponebantur. V. Lectiſternium. *Cic. pro Dom.* Aram, & ædiculum, & pulvinar ſub ſaxo ſacro dedicavit. *Liv. l. 22. c. 10.* Curatum lectiſternium, & per triduum habitum, Decemviris ſacrorum curantibus. & pulvinaria in conſpectu fuere Jovi, & Junoni, alterum Neptuno, & Minervæ, tertium Marti, & Veneri, quartum Apollini, & Dianæ, quintum Vulcano, & Veſtæ, ſextum Mercurio, & Cereri. *Cic. 3. Catil.* Quoniam ad omnia pulvinaria ſupplicatio decreta eſt.

Pulvinaris, re, adject. ut pulvinaris pica, quæ in pulvinis arenæ ſedet. *Petron. in fragment. Tragur.*

Pulvinarium, ii, n. idem ac pulvinar. *Liv. l. 21. c. 62.* Et corvum in ædem Junonis devolaſſe, atque in ipſo pulvinario conſediſſe. ¶ Ponitur etiam pro pulvino arenario, ideſt eminentia durioris arenæ, quæ fluctibus venientibus, & in ſalum redeuntibus in modum ſuni denſatur. *Plaut. Caſ. 3. 2. 67.* Subducam navem rurſum in pulvinarium.

Pulvinatus, a, um, [illegible], quod eſt ad ſimilitudinem pulvilli convexum, vel molle. *Plin. l. 17. c. 12.* Clivoſa loca altiores poſcunt ſcrobes, præterea pulvinatis a devexitate labris. *Id. l. 15. c. 22.* Gemino pro tectis operimento, pulvinati primum calycis, mox lignei putaminis. ¶ Pulvinatæ columnæ dicuntur, quæ pulvinum habent, ideſt partem illam inter abacum, & echinum, unde voluta propendet. *Vitruv. l. 1. c. 4. & l. 3. c. ult.*

Pulvinulus, i, dim. a *pulvinus*. *Col. de arbor. c. 10.* Ab inferiori autem pulvinuli altiores excitentur.

Pulvinus, i, m. *coſcino*, [illegible], Ger. *kuſſen*, Gal. *couſſin*, Hiſp. *almohada de eſtrado*, [illegible], lectulus exiguus, lana, vel tomento, vel pluma, aut alio genere hujuſmodi plenus, quo utimur in ſedendo. *Cic. 1. de Orat. c. 7.* Tum Craſſum: Imo vero commodius etiam, pulvinoſque popoſciſſe, & omnes in iis ſedibus, quæ erant ſub platano, conſediſſe dicebat. *Id. 7. Ver.* Nam lectica octophoro ferebatur, in qua pulvinus erat perlucidus, Melitenſi roſa fartus. ¶ A pulvini domeſtici ſimilitudine pulvinus ab agricolis vocatur porca, ſive areola, ſive ſulcorum eminentia, terra, inquam, eminens, & protuberans inter duos ſulcos. *Col. l. 5. c. 10.* Ominor autem generum ramos circa Calendas Martias in hortis per pulvinos arearum diſponere convenit. ¶ A nautis quoque ita vocatur eminentia durioris arenæ, quæ fluctibus venientibus, & in ſalum redeuntibus denſatur, vulgo *Banchi*. *Serv. ad 10. Æn v. 303.* ¶ Hinc ita appellatur quælibet ſtructura in aqua, ex arena, aut cæmentis. *Vitr. l. 5. cap. 12.* Tunc ab ipſa terra ſine crepidine pulvinus firmiſſime ſtruetur. ¶ Ab eodem *Vitruv. l. 10. c. 15.* pulvinus dicitur baſis, & veluti ſubile, in quo catapulta ſedet. V. *Bal. in Lex. Vitruv.*

Pulvis, eris, m. & f. *polvere*, [illegible], Ger. *ſtaub*, Gal. *poudre*, Hiſp. *polvo*, [illegible], terra minuta, & arida. *Propert. l. 1. el. 21.* Sit mihi perpetuo pulvis Hetruſca dolor. *Hor. l. 1. od. 1.* Sunt, quos curriculo pulverem Olympicum collegiſſe juvat. ¶ Per Synecdochen, vel Metonymiam ponitur pro loco certaminis. *Cic. 3. de Leg. c. 6.* Doctrinam ex umbraculis eruditorum, otioque non modo in Solem, atque pulverem, ſed in ipſum diſcrimen, aciemque perduxit. ¶ Tranſlate ſumitur pro arte. Hinc in ſuo pulvere currere, eſt in ſua materia ſcribere, ſeu in ea re verſari, in qua quis plurimum valeat. *Ovid. in Feſt.* Inque ſuo noſter pulvere curſat equus. ¶ Per Metalepſin capitur pro labore, negotio, difficultate. Hinc *Citra pulverem* aliquid contingere dicitur, quo quis facile, citraque negotium potitur. *Hor. l. 1. ep. 1. v. 51.* Cui ſit conditio dulcis ſine pulvere palmæ. V. *Aconiti*. ¶ Poeta interdum genitivo ſingulari *pulvis* utuntur. *Catul. in Epith. Juliæ.* Illa pulvis Erythræi, ſiderumque micantium Subducat numerum prius. Alii tamen leg. pulveris *Africi*, vel *arabici*.

Pulviſculus, i, m. [illegible], dim. a pulvis, ut auratilis pulviſculus. *Solin. c. 23. (al. 15.)* ¶ Speciatim dicitur de eo pulvere, quo mulieres utuntur, vel ut cutis colorem commendent, vel ut dentibus candorem inducant. *Apul. in Apol.* Tenuem, candificum, nobilem pulviſculum. ¶ *Cum pulviſculo* dicimus, quoties omnia ſic tolluntur, ut nihil ſit reliqui, ne pulvis quidem. *Plaut. Rud. 3. 6. 7.* Converret jam hic me totum cum pulviſculo. *Id. Trucul. prol. v. 18.* Quo citius rem ab eo auferat cum pulviſculo. ¶ In neutro gen. *Hieronym. adverſ. Vigilantium c. 2.* Pulviſculum neſcio quod.

Pumex, icis, m. *pomice*, Germ. *bimsſtein*, Gal. *pierre ponce*, Hiſp. *eſponja*, [illegible], lapis cavernoſus, in mari creſcens, & aquis innatans, ad corpora læviganda laudatiſſimus. *Plaut. Aul. 2. 4. 18.* Pumex non æque eſt aridus, atque hic eſt ſenex. *Virg. 12. Æn.* Incluſus ut cum latebroſo in pumice paſtor veſtigavit apes. ¶ *Lævis pumice*, prov. pro molli, & effeminato ponitur. *Juven. ſat. 9.* Num res mortifera eſt inimicus pumice lævis. ¶ *A pumice aquam poſtulare*, prov. pro fruſtra ab alio petere, cujus ipſe, a quo petas, maxime ſit indigus. Nihil enim pumice lapide ſiccius. Itali dicunt eodem ſenſu, *voler cavar dalla rapa ſangue*. *Plaut. Perſ. 1. 1. 41.* Num tu aquam a pumice nunc poſtulas. ¶ Reperitur etiam gen. fœm. *Catull. carm. 1.* Cui dono lepidum novum libellum arida modo pumice expolitum Corneli?

Pumicatus, a, um, *pulito*, *liſcio*, qui corpus pumice lævigat. *Plin. ep. 11. l. 6.* Qui titulus a vita hominis compti ſemper, & pumicati non abhorrebat.

Pumiceus, a, um, quod eſt ex pumice, vel quod ad ſimilitudinem pumicis factum eſt. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 73.* Pumiceos oculos habeo, non queo lacrymas exorare. *Stat. l. 3. ſil. 1. v. 144.* Antra pumicea.

Pumico, as, a. 1. *pulire*, [illegible], pumice polio, lævigo. *Lucil. l. 7. Sat.* Scabor, ſubvellor, deſquamor, pumicor, ornor. *Tibul. l. 3. el. 1.* Pumicet, & canas tondeat ante comas. Alii rectius leg. *pumex &*, &c. Adde *Apul. in Apolog.*

Pumicoſus, a, um, *ſimile a pomice*, Ger. *locherechtig*, Gal. *reſſemblant a pierre ponce*, Hiſp. *eſponjoſo*, [illegible], quod pumicis naturam, vel ſimilitudinem habet. h. e. rarum, & cavernoſum. *Plin. l. 17. c. 5. de terra.* Arida, fiſtuloſæ, ſcabræ, caneſcentis, arenæ, & pumicoſæ. *Id. l. 34. c. 8.* Quartum pumicoſius, ſpongiæque putri ſimile, pene purpureum.

Pumilio, onis, m. *nano*, [illegible], Ger. *zwerglin*, Gal. *nain*, Hiſp. *enano*, [illegible],

homo

homo parvæ, & humilis ſtaturæ, *a πυγμαῖος*. Nam idem eſt ac Pygmæus. *Gel. l. 19. c. 13.* Quos pumiliones dicimus, Græci νάνους appellant. *Mart. l. 14. ep. 213.* Parmæ tibi ſcutum pumilionis erit. ¶ Transfertur etiam ad aves, aliaque cujuſvis generis animalia humilis ſtaturæ. *Col. l. 8. c. 2.* Pumiliones aves, niſi quem humilitas earum delectat, nec propter fœcunditatem, nec propter alium reditum nimium probo. *Plin. l. 10. c. 56. de gallinis:* Eſt & pumilionum genus non ſterile in iis, &c. ¶ Dicitur & de plantis. *Plin. l. 12. c. 2. de chamæplatano:* Hoc quoque ergo in genere pumilionum infelicitas dicta erit.

Pumilius, a, um, idem ac pumilus, ut aliqui uſurpant. *Suet. in Aug. c. 83.* Pumilios, & diſtortos abhorrebat. Alii rectius leg. *pumilos*.

Pumilo, onis, m. idem ac pumilio. *Stat. 1. Sylv. 6. v. 57.* Hic audax ſubit ordo pumilonum, Quos natura brevi ſtatu peracto Nodoſum ſemel in globum ligavit.

Pumilus, i, m. idem ac pumilio. *Stat. 1. Sylv. 6. v. 64.* Caſuræque vagis grues rapinis Mirantur pumilos ferociores. *Suet. in Aug. cap. 83.* Nam pumilos, & diſtortos, & omnes generis ejuſdem, ut ludibria naturæ, malique ominis, *abhorrebat*.

Pumula, læ, f. genus vitis, in agro Amiternino præcipue naſcentis. *Plin. l. 14. c. 3.*

Puncta, æ, f. *colpo di punta*, ictus, qui punctim infertur; quemadmodum *caſa* eſt ictus cæſim inflictus. *Veget. l. 1. c. 12. V. Cæſa.* ¶ Alio ſenſu *Frontin. de aquæd. artic. 115.* Etiam ille Aquariorum tollendus eſt reditus, quem vocant punctam. Ita quædam Edit. ſed rectius alii *puncta*, hoc eſt exigua lumina, ſeu exiles modulos, per quos aqua ex aquæ ductibus erogabatur: quos *Id.* ita appellat etiam *artic. 25.* Pergit vero *a loco prius cit.* docens Servos *a punctis* appellatos fuiſſe, qui hujuſmodi exilibus modulis procurant: qui aliquando lucri cauſa fiſtulas latentes ſub ſilice convulnerabant, & pecuniam præbentibus aquam præbebant: quo efficiebatur, ut exiguus aquæ modus ad uſus publicos perveniret.

Punctariola, æ, f. levis pugna. *Feſt.* Punctariolas, leves pugnas appellat Cato in ea, quam dixit de re Hiſtoriæ militari.

Punctatim, adv. per puncta, conciſe, breviter, ut punctatim ſub mentis oculos redigere. *Claud. Mamert. de ſtatu anim. l. 3. c. 14.*

Punctillum, li, n. *puntolino*, punctulum. *Solin. c. 15. (al. 25.) ad fin. de cyaneo lapillo:* Aurea punctillis ad gratiam interlucentibus auratilis pulviculus variat.

Punctim, adv. *di punta, di ſtoccata*, Ger. *mit ſtechen*, Gal. *de pointe*, Hiſp. *à eſtocadas*, ἀπὸ κέντρου, per punctiones, infixioneſque gladii, ſive pungendo, ut *cæſim*, cædendo. *Liv. l. 22. c. 46.* Hiſpano punctim magis, quam cæſim, aſſueto petere hoſtem.

Punctio, onis, *punzione*, νύξις, actus pungendi. *Plin. l. 25. c. 13.* Bibitur & contra ſerpentes, & ante ſectiones, punctioneſque, ne ſentiantur.

Punctiuncula, æ, dim. a *punctio*. *Sen. l. 5. de Ira.* Magis ignoſco ei, qui vultus inimici, quam qui punctiunculam concupiſcit. Adde *ep. 53.*

Punctulum, i, n. punctiuncula. *Apul. l. 6. A. A.* Pſychen innoxio punctulo ſuæ ſagittæ ſuſcitat.

Punctum, i, n. *punto*, נקודה, Ger. *punckt*, Gal. *point*, Hiſp. *punto*, στιγμή, ἄτομον, eſt ſignum in magnitudine individuum, vel, quod idem eſt, minima, individuaque lineæ pars, nullam neque longitudinem habens, neque latitudinem, neque profunditatem. *Cic. 2. Acad.* Punctum eſſe, quod magnitudinem nullam habeat. *Id. in Somn.* Quo quaſi punctum ejus attingimus. *Manil. l. 4. ad fin.* Sic adamas, punctum lapidis, pretioſior auro eſt. h. e. lapidis pars valde exigua. ¶ Dicitur etiam de tempore, & ſumitur pro horæ momento. *Cic. pro Cluent.* Neque poſtea punctum eſt temporis commoratus. *Horat. l. 2. ep. 2.* punctum horæ. *Lucret. l. 2. v. 263.* pateſactis tempore puncto carceribus. ¶ Accipitur quoque pro ſuffragio, & favore, quoniam veteres ſuffragia non ſcribebant, ſed puncto notabant. *Cic. pro Mur.* Quantum hæ quæſtiones in Senatu habitæ punctorum nobis detraxerint, ideſt ſuffragiorum in Comitiis. *Id. pro Planc.* Plures te tales habere, quam quot in ea Tribu puncta tuleris. *Hor. in Arte v. 343.* Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci. ideſt ſuffragia omnium tulit. ¶ In ludo talorum, ſeu teſſerarum punctum ſignificat numeri unitatem. *Martial. l. 14. epigr. 17.* Hic mihi biſſeno numeratur teſſera puncto, h. e. teſſera quæ habet duodecim puncta duodecim numeros ſignificantia. *Suet. in Ner. c. 30. de Neronis profuſione.* Quadringenis in punctum HS. aleam luſit. h. e. in ſingula talorum puncta: vel etiam fortaſſe in ſingulos talorum jactus. ¶ Reperitur etiam pro punctione. *Plin. l. 8. c. 50.* Oculos ſuffuſos capra junci puncto ſanguine exonerat, caper rubi. ¶ *De punctis* in aquæductibus, & de ſervo *a punctis* V. Puncta, æ.

Punctura, æ, idem ac punctio. *Firmic. l. 8. c. 25.* Viri punctura teli morientur.

Punctus, i, m. idem ac punctum. *Plin. l. 2. c. 68.* Non aliud eſt terra univerſa, quam mundi punctus.

Punctus, us, m. idem ac punctio. *Plin. l. 29. c. 6.* Muſtelæ etiam, oculis punctu erutis, ajunt viſum reverti.

Punctus, a, um, *punto*, νυχθείς, partic. a pungor. *Cic. pro Mil. c. 24.* Vulnus acu punctum. ¶ *Lucret. l. 4. v. 214.* Jamne vides igitur, quam puncto tempore imago Ætheris ex oris ad terrarum accidat oras? hoc eſt quam brevi tempore. *Id. l. 2. v. 263.* pateſactis tempore puncto carceribus.

Pungens, entis, o. partic. a pungo. *Plin. l. 16. c. 25.* Pungentia folia pino.

Pungo, is, pupugi, punctum, a. 3. *pungere*, דקר, Ger. *ſtupffen*, Gal. *poindre*, Hiſp. *punzar*, νύττω, cuſpide, vel aculeo ictum infero, ab antiquo *puge*, quod a πήγω, *figo*. *Cic. pro Sext. c. 10.* Gladius, qui per ſe pungere non poteſt. ¶ Tranſlate ſumitur pro cruciare, ægritudine afficere, lædere, &c. *Cic. pro R. Am. c. 2.* Hunc ſibi ex animo ſcrupulum, qui ſe dies, noctesque ſtimulat, ac pungit, ut evellatis, poſtulat. *Id. l. 7. Fam. ep. 15.* Pungit me rurſum, quod ſcribis, eſſe te iſtic libenter. *Id. 3. Tuſc. c. 34.* Si ignominia pupugit, ſiquid tenebrarum offudit exilium. ¶ *Pepugi* pro pupugi dixere veteres, teſte *Gell. l. 7. c. 9.* ¶ *Punxi*, pro pupugi affert *Diomed. Grammat. l. 1.* ſed ſine exemplis.

Puniceans, antis, o. idem ac Puniceus. *Apul. l. 3. Metam. ſub init.* Commodum puniceantibus phaleris Auroræ roſeum quatiens lacertum, cœlum inequitabat.

Punicanus, a, um, quod eſt Pœnorum, vel quod ex regione Punica affertur, ut Punicani lecti, ideſt qualibus uti Pœni, ſeu Carthaginienſes ſolebant. *Cic. pro Mur. c. 36.* Stravit pelliculis hœdinis lectos Punicanos.

Punice, adv. Pœnorum more, vel lingua. *Apul. in Apol.* Loquitur nunquam niſi Punice. *Plaut. Pœn. 5. 2. 23.* Punice pergam loqui.

Puniceus, a, um, adject. *Cartagineſe*, idem quod Punicus. *Ovid. in Ibin, v. 381. de M. Regulo.* Vel quæ, qui redimi Romano turpe putavit, A duce Puniceo pertulit, ipſe feras. ¶ Puniceus color eſt color flammeus, ſeu rubeus, & rutilans, qualis eſt ſanguinis, & violarum flammantium, *roſſo, riſplendente, roſſo carneo*. *Virg. 12. Æn. v. 76.* Puniceis invecta rotis auroræ rubebit. *Ovid. 15. Met.* Puniceus cruor. *Plaut. Rud. 4. 3. 61.* Tu niſi caves, fiet tibi puniceum corium, poſtea atrum denuo. h. e. primo tibi tergum flagris rubebit, deinde atrum fiet. V. *Phœniceus*.

Punicum, i, n. *Feſt.* Punicum quod appellatur, genus libi, tranſlatum a Pœnis.

Punicus, a, um, λιβυκός, Libycus, Carthaginienſis, *a Pœnus*, quaſi Pœnicus. *Virg. 1. Æn. v. 338.* Punica regna vides. ¶ *Punica fides*, proverbialiter pro fide levi, & inconſtanti ponitur. Pœnorum enim perfidia in proverbium abiit, quod ea gens peculiariter vanitatis, & perjurii notata ſit. *Liv. l. 21. c. 4.* Has tantas viri virtutes ingentia vitia æquabant, inhumana crudelitas, perfidia pluſquam Punica, nihil veri, nihil ſancti. *Salluſt. in Jug. c. 108.* Compertum, Bocchum magis Punica fide, quam ob ea, quæ prædicabat, ſimul Romanos, & Numidam ſpe pacis detinuiſſe. ¶ *Malum Punicum*, idem ac pomum granatum, quia in Africa circa Carthaginem hujus generis mala multa, & inſignia naſcuntur. *Martial. l. 1. epigr. 44.* Aut imitata breves Punica mala roſas. ¶ *Punicus* pro puniceo, *Horat. epod. 9. v. 27.* Terra marique victus hoſtis Punico Lugubre mutavit ſagum.

Punio, is, ivi, & ii, itum, a. 4. *punire, caſtigare*, ענש, Ger. *ſtraffen*, Gal. *punir, chaſtier*, Hiſp. *punir, caſtigar*, κολάζω, pœna afficio, plecto, caſtigo, mulcto, ab antiquo *pœna*. *Cic. 1. Off. c. 25.* Prohibenda in puniendo maxime ira eſt. *Et c. 24.* Punire ſontes. *Id. pro Dom. c. 29.* Punire ſupplicio. *Apul. l. 5. A. A.* Te vero tantum fuga mea punivero. ¶ Eſt etiam ulciſci, vindicare. *Id. 1. de Orat. c. 51.* Iracundia eſt cupiditas puniendi doloris. *Id. de Aruſp. reſp. c. 8.* Meam domum ſenatus ex ærario ædificandam, a pontificibus liberandam, a magiſtratibus defendendam, a judicibus puniendam putavit.

Punior, iris, paſſ. 4. *eſſere punito*, κολάζομαι, pœnas luo, pœnas do, pœnas perſolvo, vel dependo. *Ovid. 9. Met. v. 1070.* Quod video hoc lucem, quod non ego punior ipſa, conſilium, monitumque tuum eſt. h. e. quod non privor vita. ¶ Eſt etiam verbum deponens, idem ac punio. *Cic. pro Mil. c. 13.* Cujus tu inimiciſſimum multo crudelius etiam punitus es, quam erat humanitatis meæ poſtulare. *Id. Phil. 8. c. 2.* Ut clariſſimorum hominum crudeliſſimam puniretur necem. Adde *Quintil. l. 9. c. 3.*

Punitio, onis, fem. 3. *caſtigo*, κόλασις, actus puniendi. *Valer. Max. l. 8. c. 1.* Punitione liberari. Adde *Tertul. ad nation. l. 1. c. 16. V. Pœnitus.*

Punitor, oris, m. κολαστής, qui punit. *Cic. pro Mil. c. 13.* Fuit ultor injuriæ, punitor doloris ſui. *Valer. Max. l. 6. c. 1. n. 8.* Stuproſæ mentis punitor.

Punitus, a, um, nom. ex particip. *punito, caſtigato*. *Cic. 2. Invent. c. 27.* Levius reum punitum, quam ſit ille promeritus.

Pupa, æ, f. *fanciulla*, κορασίδιον, κοράσιον, puella. *Martial. l. 4. ep. 20.* Dicit ſe vetulam, cum ſit Cærelia pupa, Pupam ſe dicit Gellia, cum ſit anus. ¶ Tranſlate dixere pupas imagunculas quaſdam puellares, ex linteo inſutas, tomento infarctas, veſtibus amictas, quibus virgines in prima pueritia luſitare ſolebant, quas pubertati vicinæ tanquam virginitatis ſuæ inſignia Veneri offerebant, ut fauſte futurum matrimonium cederet. *Varro apud Non. c. 2. n. 675.* Magna pars in deſiderium puparum, & ſigillorum veniebat. *Perſ. ſat. 2. v. 70.* Nempe hoc, quod Veneri donatæ a virgine pupæ. *Auſonius* corripuit *Idyll. 7.* Barbara, quæ Latias vincis alumna pupas. ¶ Legitur & *puppa*.

Pupilla, æ, f. *fanciulla, pupilla*, κόρη, diminut. a *pupa*. *Horat. l. 2. ſat. 3.* Pupam, aut pupillam appellet. Alii leg. *Roſam, aut pupillam*. ¶ Plerumque ſignificat filiam orbam parentibus, & ſub tutore agentem. *Cic. Verr. 1. c. 50.* Pupillos, & pupillas certiſſimam prædam eſſe prætoribus. *Id. Verr. 3.* Iſte infanti pupillæ fortunas patrias ademit. ¶ Præterea pupilla dicitur foramen unius ex tunicis, quæ in oculis ſunt, per quod ſpecies rerum ad viſum tranſmittuntur, *la pupilla degli occhi*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Acies ipſa, qua cernimus, quæ pupilla vocatur, ita parva eſt, ut &c.

Pupillaris, & re, o. 3. ὀρφανικός, quod ad pupillum ſpectat. *Liv. l. 24. c. 18.* Pecuniæ pupillares primo, deinde viduarum cœptæ conferri.

Pupillariter, adv. *l. 6. Cod. tit. 30. leg. 20.* Pupillariter aliquem ſubſtituere.

Pupillo, as, n. 1. vocem pavonis exprimens verbum. *Auctor carm. de Philom. v. 26.* Pupillat pavo, trinſat hirundo vaga.

Pupillus, i, m. *pupillo*, ὀρφανός, parvus puer, & ſpeciatim impubes, qui deſiit eſſe in patris poteſtate vel morte, vel emancipatione. *Pompon. l. pupillus, ff. de verb. ſignif.* *Cic. 3. Verr.* Is mortuus eſt, reliquit pupillum parvum filium.

Pupinia Tribus, dicta eſt ab agro Pupinio prope Tibur. Ipſe vero ager etiam Pupinia abſoluta dicitur. *Cic. 2. Agrar. c. 35.* Agros Vaticanum, & Pupiniam cum ſuis uberibus campis conferendos non putabunt. *Colum. l. 1. c. 4.* Nam Pupiniæ, peſtilentis ſimul & exilis agri, cultorem fuiſſe eum, loquuntur hiſtoriæ.

Puppis, is, f. *poppa*, πρύμνα, poſterior pars navis. *Cic. Att. l. 13.* Inhibitio autem remigum motum habet, & vehementiorem quidem remigationis navem convertentis ad puppim. ¶ Per Synecdochen accipitur pro tota nave. *Ovid. 3. de Pont. eleg. 1.* Clamque per immenſas puppe feruntur aquas. ¶ Tranſlate *Cic. l. 9. Fam. ep. 15.* Sedebamus enim in puppi, clavumque tenebamus, nunc autem vix eſt in ſentina locus.

Puppius, ii, m. Poeta tragicus, qui ita ſpectantium affectus movit, ut eos flere compelleret. *Hor. l. 1. epiſt. 1.* & *Acron ibid.*

Pupula, læ, *pupilla degli occhi*, idem ac pupilla. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Palpebræ aptiſſime factæ & ad claudendas pupulas, & ad aperiendas. *Horat. epod. 5.* Intermin ato cum ſemel fixæ cibo Intabuiſſent pupulæ.

Pupulus, i, m. dim. a *pupus*. *Catull. carm. 57. ad Caton.* Deprehendi modo pupulum puellæ Truſantem.

Pupus, i, m. *fanciullo*, παιδίσκος, puer parvulus, & tenellus. *Varro apud Non. c. 2. n. 675.* Mammam lactis ſugentem paſcere pupum.

Pure, adv. *puramente*, καθαρῶς, munde, ſincere, ſine ſordibus. *Cic. de Sen.* Eſt etiam quiete, & pure, & eleganter actæ ætatis placida, ac lenis ſenectus. *Id. de opt. gen. Or. c. 2.* Perficiendum eſt, ut pure, & emendate loquentes, quod eſt Latine, verborum præterea & propriorum, & tranſlatorum elegantiam perſequamur. *Horat. l. 1. od. 19.* Splendens Pario marmore purius. *Id. l. 1. ſat. 2.* Apparet tibi res pure. *h. e.* clare, aperte. *Ulp. l. 4. ff. de in diem addict.* Cum igitur tunc recedatur ab emptione, ubi pure contrahitur; vel tunc non impleatur, ubi ſub conditione fit. h. e. ſimpliciter, abſolute, ſine conditione, aut exceptione. *Gell. l. 9. c. 13.* Puriſſime, atque illuſtriſſime deſcribere. ¶ *Pure habere* dicebantur mulieres, quæ ſeorſum a viris noctu cubabant, & a concubitu abſtinebant; quod in pervigilio Iſidis fieri ſolebat: neque enim licebat cuiquam ſine piaculo rem divinam ejus Deæ facere, niſi decem continuas noctes ante ſacrificium puras a virili contactu peregiſſet. *Plaut. Aſin. 4. 1. 61.* Si forte pure velle habere dixerit, tot noctes reddat ſpurcas, quot puras habuerit.

Purefacio, is, a. 3. *purgare, nettare*. *Non. c. 2. n. 355.* Februare poſitum pro purgare, purefacere.

Purgabilis, & le, o. 3. quod facile purgatur. *Plin. l. 13. c. 25.* Rotundior, quæ balanitis vocatur, purgabilis maxime, & ſponte proſiliens.

Purgamen, inis, n. purgamentum, ſordes. *Ovid. 6. Faſt. v. 714.* Hæc eſt illa dies, qua tu purgamina Veſtæ, Tibri, per Hetruſcas in mare mittis aquas. ¶ Item expiatio, purgatio. *Id. 2. Faſt. v. 35.* Omne nefas, omnemque mali purgamina cauſam Credebant noſtri tollere poſſe ſenes.

Purgamentum, i, n. *ſordura, mondiglia*, περίψημα, κάθαρμα, ſordes, quæ ex re aliqua immunda, & lurida tergitur, & repurgatur, immunditiæ, quas rem aliquam purgantes ejicimus. *Liv. l. 1.* Cloacamque maximum receptaculum omnium purgamentorum urbis ſub terram agendam. ¶ Tranſlate dicitur de re inutili. *Sen. ep. 75.* Ac deinde purgamenta pro frugibus

Digitized by Google

cies. ideſt herbas inutiles, & quæ ſunt projiciendæ, vel res nihili. ¶ Item de homine vili, vel ſceleſto. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Quam purgamenta quondam urbis ſuæ, nunc etiam exilii, admitterent. *Id. l.* 6. *c.* 11. purgamenta ſervorum. ¶ Item de purgationibus, ſeu expiationibus, quæ ſolebant per trivia projici, ut ſceleris culpa in eos transferretur, qui prætereuntes eas calcarent, aut tangerent, καθάρματα. *Petron. in Satyr.* Quæ ſtriges comederunt nervos tuos? aut quod purgamentum nocte calcaſti in trivio, aut cadaver? V. *Turneb. l.* 26. *c.* 7.

Purgāte, adv. *purgatamente*, pure. *Non. c.* 5. *n.* 269. Enucleate dicitur, purgate, exquiſite.

Purgatĭo, onis, f. *purgazione*, *purga*, καθαρσις, actus purgandi, curatio, quæ medicamentis fit. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 22. Æſculapius primus alvi purgationem invenit. *Id. l.* 16. *Fam. ep.* 12. Inedia, & purgationibus, & vi ipſius morbi conſumptus es. ¶ Item pro menſtruo ſanguine. *Plin. l.* 20. *c.* 4. Purgationibus fœminarum, & veſicæ, & urinæ utile decoctum. ¶ Translate ſumitur pro excuſatione. *Cic.* 4. *Ver.* Neque ſuam purgationem eripio, qua ille apud omnes utitur. *Ter. Heaut.* 4. 1. 12. Neſcio quid peccati portet hæc purgatio. ¶ Apud Rhetores purgatio eſt ſtatus, ſive conſtitutio, in qua reus negat ſe conſulto feciſſe. *Auct. ad Her. l.* 1. Purgatio eſt, cum conſulto ſe negat reus feciſſe. *Cic.* 1. *de Inv.* Purgatio eſt, cum factum conceditur, culpa removetur. *Id. l.* 2. Purgatio eſt, per quam ejus, qui accuſatur, non factum ipſum, ſed voluntas defenditur.

Purgatīvus, a, um, adject. Purgatorius, ut purgativa medicamenta. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 1. *c.* 1.

Purgātor, oris, m. qui purgat, ut purgator cloacarum. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 20. Hercules purgator terrarum. *Apul. in Apol.*

Purgatōrius, a, um, adject. *purgativo*, purgandi vim habens, καθαρτικός, ut purgatorium medicamentum. *Symmach. l.* 6. *ep.* 64.

Purgātrix, icis, f. quæ purgat. *Tertul. de baptiſmo c.* 5. Purgatrice aqua ſe expiare.

Purgātus, a, um, nom. ex particip. *purgato*, *mondo*, *puro*. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. Eſt mihi purgatam crebro qui perſonet aurem. *Id. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 27. Et morbi miror purgatum te illius. *Salluſt. apud Non. c.* 4. *n.* 205. Ita fiducia, quam argumentis purgatiores dimittunt. h. e. e metu liberiores. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 57. Somnia pituita qui purgatiſſima mittunt.

Purgĭto, as, a. 1. frequentat. a purgo. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 43. Non mihi homines placent, qui quando malefecerunt, purgitant. h. e. excuſant ſe.

Purgo, as, avi, atum, a. 1. *purgare*, *nettare*, הבר, Germ. *reinigen*, *ſaubern*, Gall. *purger*, *nettoyer*, Hiſp. *purgar*, *alimpiar*, καθαίρω, ſordibus libero, mundo. *Ter. Adel.* 3. 3. 23. Piſces cæteros purga, Dromo. *Cic. de Div.* Quid ſcamoneæ radix ad purgandum poſſit. *Id.* 5. *Tuſc.* Immiſſi cum falcibus multi purgarunt, & aperuerunt locum. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Cervæ paulo ante partum purgant ſe quadam herba, quæ ſeſelis dicitur. ¶ Purgati morbi, V. *Purgatus*. ¶ Purgare alvum, eſt alvi ſordes medicamento expellere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Vomitione canis purgare alvos ibes Ægyptiæ dicuntur. ¶ Purgare faſtidium, eſt curare, & ei remedium adhibere. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Palumbes, graculæ, merulæ, perdices lauri folio annuum faſtidium purgant. ¶ Translate capitur pro excuſare. *Cic. pro R. Am.* Servos ipſos neque arguo, neque purgo. *Id. l.* 11. *Fam. ep.* 25. Quod te mihi de Sempronio purgas, accipio excuſationem. ¶ Item pro diluere. *Cic. pro Cluent.* Quam quantum defenſor purgandis criminibus conſequi, & dicendo probare potuerit. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 41. Purgare probra. ¶ Purgare rationes, eſt ſuperflua demere, inutiles expenſas tollere, rationes componere. *Sueton. in Calig. c.* 29. Decimo quoque die numerum puniendorum ſubſcribens, rationem ſe purgare dicebat.

Purificatĭo, onis, f. *purificazione*, καθαρμός, actus purificandi. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Eadem & purificationibus adhibetur.

Purĭfico, as, avi, atum, a. 1. *purificare*, *purgare*, *nettare*, καθαρίζω, mundo, purum facio. *Plin. l.* 10. *c.* 41. Excutiuntque ſe ſe, & circumacti purificant. *Gell. l.* 19. *c.* 15. Purificare agrum. *Sueton. in Aug. c.* 94. Illamque expergefactam quaſi a concubitu mariti purificaſſe ſe.

Purĭfĭcus, a, um, adject. purum faciens. *Claudian. de* 6. *Conſ. Honor. v.* 328. Purificumque Jovem, Triviamque precatus. Alii leg. *terrificum*. *Lactant. l.* 4. *c.* 15. Purifici roris perfuſio. Eſt qui legit *purificati*; ſed minus recte, & contra quamplurium MSS. fidem.

Purime, adv. idem ac puriſſime, apud vet. *Feſt.*

Purĭtas, atis, *purità*, καθαρότης, ἁγνεία, munditia, ſimplicitas. *Pallad. l.* 11. *c.* 14. *de vino*. Mox ſumere puritatem, colorisque decore, & in uſum referri. *Capitolin. in Vero, c.* 3. Amavit ſimplicitatem ingenii, puritatemque vivendi. Adde *Arnob. l.* 5. & *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 11. & 13. ¶ Pro purulentia. *Cæl. Aurel. Chronic. l.* 5. *c.* 4. Sanguinis puritas.

Purĭter, adv. idem ac pure. *Cato c.* 23. Succum puriter omnium dierum pariter in dolia dividito. *Catul. carm.* 40. *de Egnatio*. Qui puriter lavit dentes. *Id. carm.* 77. (*al.* 75.) Si vitam puriter egi.

Purities, ei, f. puritas, munditiæ. *Varr. in fragment. ſatyr. Menipp.* A cælatura cælum, ab ornatu græce κόσμος, latine a puritie mundus.

Puro, as, a. 1. *purificare*, καθαρίζω, purum facio, purgo, luſtro, expio. *Plaut. Aul.* 2. 3. 3. Vaſcula intus pura propere. Alii leg. *pura propera*, vel *pure propera*. Addunt quidam legi hanc vocem & apud *Varron.* & *Caſar. in Adraſto*, quæ nos loca non vidimus.

Purpŭra, æ, f. *porpora*, ארגמן, Ger. *meerſchneck*, Gal. *pourpre*, Hiſp. *carmen*, πορφύρα, conchæ genus, in mediis faucibus liquorem habens, quo olim veſtes tingebantur. Nam nunc quidem veterum purpura deſiit. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Purpuræ florem illum tingendis expetitum veſtibus in mediis habent faucibus, &c. ¶ *Vitruvius l.* 7. *c.* 13. auctor eſt, purpuras pro Solis propinquitate alium, atque alium habere colorem, & apud Tyron quidem rubrum, circa Africam autem puniceum ſuccum emittere, quo & purpura tingitur, quam violaceam appellant. *Corn. Nep. in fragment.* Me juvene violacea purpura vigebat. ¶ Metonymice ſumitur pro panno purpura imbuto. *Cic. pro Cluent. c.* 40. Purpura uſque ad talos demiſſa. ¶ Item pro magiſtratu, aut nobilitate. Cujus cauſa eſt, quod prætexta purpura uſque ad Auguſti tempora Magiſtratus fuerit inſigne: qua, labente diſciplina, etiam multi ditiores, nobilioreſque extra Magiſtratum utebantur. *Ovid.* 1. *Faſt.* Jamque novi præeunt faſces, nova purpura fulget. *Martial. l.* 8. *ep.* 8. Purpura te felix, te colat omnis honos. ¶ *Purpuram ſumere*, Imperium capeſſere. *Trebell. Poll. in xxx. Tyrann. c.* 18. & *Eutrop. l.* 9. *c.* 8. & 10.

Purpurārius, a, um, πορφυρικός, quod ad purpuram ſpectat. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Alterum genus eſt in purpurariis officinis. ¶ Purpurarius abſolute pro eo qui purpuram tingit, vel vendit, legitur in Narbonenſi lapide apud *Gruter. p.* 649. *n.* 9.

Purpurāſco, is, n. 3. πορφυρίζομαι, purpureus fio. *Cic. in Acad. apud Non. c.* 2. *n.* 717. Quid mare? nonne cæruleum, aut ejus unda, cum eſt pulſa remis, purpuraſcit?

Purpuratōrius, a, um, adject. ad purpuratos viros pertinens. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. Qui non affectaſſet habitum purpuratorium. Alii leg. *purpuratorum*.

Purpurātus, a, um, *porporato*, *veſtito di porpora*, πορφυροφόρος, purpura ornatus. Purpurati dicuntur, qui apud Reges dignitate, & gratia antecellunt. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 43. Iſtis, quæſo, inquit, iſta horribilia minitare purpuratis tuis. *Flor. l.* 1. *c.* 10. *de Mucio Scævola*. Sed ubi fruſtrato circa purpuratum ejus ictu tenetur. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Parmenio fidiſſimus purpuratorum.

Purpurĕus, a, um, *porporino*, *di porpora*, Ger. *purpurfarb*, Gall. *de pourpre*, Hiſp. *de carmeſi*, πορφύρεος, quod eſt ex purpura, ſeu purpuræ colorem refert, qualis eſt in nigricantis roſæ ſplendore. *Virg.* 9. *Æn.* Purpuream vomit ille animam. h. e. ſanguinem. *Ovid.* 3. *Met.* Purpurea aurora. *Id.* 1. *Amor. eleg.* 3. Purpureus pudor. *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. Et mare illud, quod nunc Favonio naſcente purpureum videtur. ubi videtur pro cæruleo uſurpari, qui color niger eſt rubore quodam admixto. Sic *Virg.* 4. *Georg.* In mare purpureum violentior influit amnis. Et *Propert. l.* 2. *eleg.* 20. *v.* 5. purpureis agitatam fluctibus Hellen. *Homer.* quoque in *Batrachom.* ἅλα πορφυρέην dicit. ¶ Item purpura amictus. *Horat. l.* 1. *od.* 35. Et purpurei metuunt Tyranni. *Claudian. l.* 1. *de rapt. Proſ.* Purpurei reges. ¶ Poetæ purpureum interdum uſurpant pro pulchro, nitido, cujuſcumque coloris ſit. *Horat. l.* 4. *od.* 1. purpureis ales oloribus. *Albinovan. ad Liv.* Purpurea nix. *Tibul. l.* 1. *el.* 4. Carmine purpurea eſt Niſi coma. *Virg. l.* 1. *Georg.* Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo. V. *Voſſ. l.* 4. *de Inſtit. orat. c.* 13.

Purpuriſſātus, a, um, nom. ex particip. purpuriſſo infectus, *belletato*. *Plaut. Truc.* 2. 2. 35. Quia iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes. *Apul. in Apol.* Genæ purpuriſſatæ. ¶ Purpuriſſatos faſtos vocat *Sidon. l.* 8. *ep.* 8. faſtos conſulares.

Purpuriſſum, i, n. *belletto*, πορφυρίζον χρῶμα, ſpuma ferventis purpuræ, unde color efficitur, quo pictores utuntur, & fœminæ genas, & labra tingunt. Indicum purpuriſſum inter floridos colores refertur. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Floridi ſunt, quos dominus pingenti præſtat, minium Armenium, cinnabaris, chryſocolla, Indicum purpuriſſum. *Et infra*. Et reliquis coloribus, quos a dominis dari diximus propter magnitudinem pretii, ante omnes eſt purpuriſſum e creta argentaria, cum purpuris pariter tingitur, bibitque eum colorem celerius lanis. Præcipuum eſt primum, ferventi aheno rudibus medicamentis inebriatum. Proximum, egeſto eo, addita creta in jus idem, &c. ¶ Invenitur etiam *purpuriſſus*, *i*, *m.* *Hieronym. ep.* 10. *ad Furiam*: (*ſi ſalva eſt lectio*) Quid facit in facie Chriſtianæ purpuriſſus, & ceruſſa?

Purpurĭticus, a, um, adject. idem quod porphyreticus. *Vetus Inſcriptio Romana apud Gruter. pag.* 128. *n.* 5. Vetuſtate corruptam adampliavit columnis purpuriticis.

Purpŭro, as, n. 1. πορφυρίζω, purpuræ colorem habeo, ſive reddo. *Col. l.* 10. *c.* 10. Quæ frondens purpurat auro. *Apul. l.* 10. *A. A.* Labias ambroſio rore purpurantes. ¶ Eſt etiam verbum activum, pro purpureum facere. *Furius Antias apud Gell. l.* 18. *c.* 11. Spiritus Eurorum virides cum purpurat undas.

Purulentatĭo, onis, f. purulentia. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 5. *c.* 5.

Purulente, adv. πυωδῶς, cum pure, ſive ſanie. *Plin. in proœm. l.* 25. Cicatricibus marcidis, oſſibus purulente limoſis plurimum confert.

Purulentĭa, æ, πύωσις, puris tumiditas, aut copia, vel vulnus pure plenum. Translate *Tertul. de pall. ſub fin.* Haud facile has purulentias civitatis quis eliciet, aut ſuppurabit.

Purulentus, a, um, *marcio*, *pieno di marcia*, Ger. *eyterechtig*, Gall. *plein d'ordure*, Hiſp. *podrido*, πυώδης, quod pure, ſive ſanie plenum eſt. *Plin. l.* 21. *c.* 11. Sæpe decocta in vino præcipue auribus purulentis medetur. *Id. l.* 20. *c.* 2. Purulenta autem exſpuentibus auxiliantur cum cumino, pari pondere.

Purus, a, um, *puro*, *netto*, מרור, Ger. *rein*, Gall. *pur*, Hiſp. *puro*, καθαρός, ἁγνός, mundus, ſine ſorde. *Cic. pro Cæc.* Quicquid inde haurias, purum, liquidumque te haurire ſentias. *Id. pro R. Com. c.* 6. Eſt ne quiſquam, qui tibi purior videatur? *Virg. l.* 4. *Georg.* puriſſima mella. *Liv. l.* 1. Ut extrinſecus puri aliquid ab humano pateret cultu. *Hor. l.* 1. *od.* 22. Integer vitæ, ſceleriſque purus. *Id. l.* 1. *ſat.* 3. Purum vitio cor. ¶ Aurum purum in ſacris dicebatur, quod in uſu ſpurco non fuiſſet. *Feſtus*. ¶ Extra ſacra purum aurum, aut argentum dicitur, quod nihil ſecus, aut inferioris metalli habet immixtum. *Juven. ſat.* 9. *v.* 141. argenti vaſcula puri. ¶ Præterea argentum purum vocat *Cic. Verr.* 6. *cap.* 23. argentum merum, cui detracta emblemata, & cruſtæ ſunt. *ſchietto*. Sic inquit, Haluntini, excuſſis deliciis, cum argento puro domum reverterunt. ¶ Sæpe purus ponitur pro ſimplici, non impedito, vacuo, ſine conditione, ſine exceptione. *Paul. l.* 4. *ff. de an. leg. & fideicom.* Et primi anni purum, ſequentium conditionale. ¶ *Puri menſtrui eſſe* dicebantur, qui ſacrorum cauſa toto menſe in cæremoniis erant, ideſt puri erant, certis rebus carendo. *Feſt.* ¶ *Judicium purum*, eſt ſimplex, & abſolutum ab omni exceptione. *Cic.* 2. *de Inv.* Hic is, qui agit, judicium purum poſtulat. ¶ *Locus purus*, qui nec ſanctus, nec ſacer, nec religioſus eſt. *Ulp. l. locorum, de relig. & ſump. fun.* ¶ *Puræ plateæ*, non inædificatæ, ſed patentes, late explicatæ, & vacuæ. *Hor. l.* 2. *epiſt.* 2. Puræ ſunt plateæ, nihil ut meditantibus obſtet. Similiter pura loca dicuntur etiam, in quibus nullum ædificium eſt. *Scævola l. ult. ff. de pignor. act.* Creditori locum purum obligavit, & cum eum locum inædificare vellet, &c. *Varr. l.* 4. *L. L.* Loca Romæ pura dicuntur areæ. ¶ *Veſtimenta pura*, quæ Sacerdotes ad ſacrificia ſumebant, non obſita, non fulgurita, non funeſta, non maculam habentia. *Feſtus*. ¶ *Haſta pura*, quæ eſt ſine ferro, quæ præmium fuit apud antiquos eorum, qui prælio viciſſent. *Virg.* 6. *Æn.* Ille, vides, pura juvenis qui nititur haſta. ¶ *Vaſa pura*, ſine emblemate, cælatura, aut incruſtatione. *Paul. l. ſi in rem, de rei vindic.* Pura, an cælata ſint, dici oportet. ¶ *Charta pura*, in qua nihil ſcriptum eſt. *Ulpian. l.* 5. *ff. de Legat.* 3. ¶ Puræ noctes. V. *Pure*. ¶ Puræ genæ, h. e. imberbes. *Senec. Hippolyt.* ¶ Pura oratio, h. e. ſimplex, & quæ ſine labore intelligi poteſt. *Ter. proleg. Heaut. v.* 46. ¶ Purus putus, V. *Putus*.

Pus, uris, n. 3. *marcia*, Ger. *eyter*, Gal. *ordure*, Hiſp. *podre*, πύον, ſanies & quicunque humor in putredinem verſus, ſanies coacta, & ex maturitate craſſa jam effecta, & albida. Differt a ſanie. *Cel. l.* 5. *c.* 26. Sanguis omnibus notus: ſanies eſt tenuior hoc, varie craſſa, & glutinoſa, & colorata: pus craſſiſſimum, albidiſſimumque, glutinoſius & ſanguine, & ſanie: Exit autem ſanguis ex vulnere recenti, aut jam ſaneſcente: ſanies eſt inter utrunque tempus, pus ex ulcere jam ad ſanitatem ſpectante. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Si gravitas ſit audiendi, fel bubulum cum urina capræ, vel hirci, vel ſi pus ſit. *Idem l.* 35. *c.* 6. Præcipue utilis ad deprehendenda pura.

Puſa, æ, f. 1. puella, apud vet. *Feſt.* & *Pompon. apud Varr. l.* 6. *L. L.*

Puſillănĭmis, & me, o. 3. *puſillanime*, μικρόψυχος, qui eſt puſilli animi. *Tertull. de fuga in perſecut. c.* 9. Puſillanimes conſolari. *Sidon. l.* 7. *ep.* 17. Spernere aliquem tanquam imperitum, vel puſillanimem.

Puſillanĭmĭtas, atis, f. *puſillanimità*, μικροψυχία, vilitas animi. V. *Puſillitas*.

Puſillĭtas, atis, f. parvitas animi, a puſillus. *Voſſ. in Pupillus*. *Tertul. l. adv. Hermog. c.* 14. Quæcunque poteſtas ei, quam puſillitas, competit. *Lactant. de Ira Dei, c.* 5. Non cadere in Deum hanc animi puſillitatem. Alii ex MSS. leg. *hanc puſillanimitatem*.

Puſillo, adv. *un pochetto*. *Plin. l.* 27. *c.* 5. Puſillo altior lenticula eſt.

Digitized by Google

Puſillum, adverb. *un porbettino*, paululum. *Cato R. R. c.* 90. Primum puſillum, poſtea magis depſes.

Puſillus, a, um, *picciolino*, קטון, Ger. *klein*, Gall. *petit*, Hiſp. *pequeno*, τυτθὸς, parvulus, exiguus, dim. a *puſus*, ut *pupulus* a *pupulus*. *Cic.* 4. *Verr.* Ut hi puſilli, & contempti libelli indicant. *Id.* 2. *Fam. ep.* 17. Illud vero puſilli animi, & jejuni. *Juven. ſat.* 15. *v.* 70. Terra malos homines nunc educat, atque puſillos. *Trebon. ad Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 16. Nactus puſillum laxamenti.

Puſio, onis, m. *fanciullo*, Ger. *knäblin*, Gall. *enfançon*, Hiſp. *niñito*, παιδάριον, parvus puer, a *puſus*. *Cic. pro Cal. c.* 15. Qui propter neſcio quam, credo, timiditatem, & nocturnos quoſdam inanes metus, tecum ſemper puſio cum majore ſorore cubitavit. ¶ Sæpe capitur pro maſculo ſcorto. *Juven. ſat.* 6. *v.* 34. Nonne putas melius, quod tecum puſio dormit, puſio, qui noctu non litigat?

Puſiola, æ, f. parva puella. *Prudent. in paſſ. Eulaliæ*, *v.* 19. Ipſa crepundia reppulerat, Ludere neſcia puſiola.

Puſtula, æ, f. *puſtula*, אבעבועה, Germ. *pöpel*, Gal. *puſtule*, *veſſie*, Hiſp. *poſtilla*, φλύκταινα, tuberculum in ſummitate cutis naſcens, a *pus*, quia pus continet, quanquam etiam latius ad ea extendatur, quæ pure carent. *Plin. l.* 20. *c.* 22. Puſtulas facere. ¶ Puſtularum tria ſunt genera, exanthemata, quæ Plinius eruptiones pituitæ, aliquando papulas vocat, pſydracia, paulo duriora, ac ſubalbida, & acuta: epinyctides, quæ ſunt ſublividæ, modice tumeſcentes, & plenæ ſanguinis in tibiis, & pedibus, & fere noctu maxime infeſtant. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Ut per ſe citra corpori impoſitum puſtulas ignium modo faciat. V. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. ¶ Speciatim puſtulæ dicuntur id genus morbi, quod variolas, & rubeolas vocant, morbus in ætate puerili maxime eveniens, raro in medio tempore, ſæpe in eminentibus partibus. *Celſ. lib.* 5. *cap.* 28. & *l.* 6. *c.* 6. & *Plin. lib.* 20. *c.* 13.

Puſtulatio, onis, f. puſtularum emiſſio, vel copia. *Cal. Aurel. Acut. l.* 3. *c.* 16. Puſtulatio partium. *Id. l.* 3. *c.* 1. Puſtulationem facere.

Puſtulatus, a, um, φλυκταινώδης, puſtulis plenus. V. *puſulatus*.

Puſtuleſco, is, n. 3. puſtuloſus fio. *Cal. Aurel. Tard. l.* 3. *c.* 1. Qua ſuperficies cutis puſtuleſcat.

Puſtulo, as, n. 1. puſtulas facio. *Tertul. l.* 1. *de cultu fem. c.* 6. Si concha aliquid intrinſecus puſtulat, vitium ejus magis debet eſſe, quam gloria: & licet margaritum vocetur, non aliud tamen intelligendum, quam conchæ illius aliqua dura, & rotunda verruca.

Puſtuloſus, a, um, idem ac puſtulatus. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. Ulcus in locum puſtuloſum ſerpit.

Puſula, æ, f. idem ac puſtula. Speciatim ſic dicitur morbi genus, a flava bile, vel tenui ſanguine, vel ab utroque proficiſcens, qui alio nomine dicitur ignis ſacer. *Col. l.* 7. *c.* 5. Eſt etiam inſanabilis ſacer ignis, quam puſulam vocant paſtores.

Puſulatus, a, um, puſulis plenus, idem ac puſtulatus. Argentum puſulatum, quomodo legitur in *Pandectis Florentinis*, ſive puſtulatum, prout legitur apud *Suet. in Ner. c.* 44. eſt argentum purgatiſſimum, & excoctiſſimum, ita dictum a puſulis, ſeu puſtulis, quas ex coctura argentum accipit, & aſperius tactu fit. *Suet. in Ner. c.* 44. Exegitque ingenti faſtidio, & acerbitate nummum aſperum, argentum puſtulatum, aurum ad obruſſam, ut plerique omnem collationem palam recuſarent. *Martial. l.* 7. *ep.* 85. Nulla venit a me Argenti tibi libra puſtulati. In quibuſdam Suetonii codicibus pro *puſtulatum* legitur *poſtulatum*, per o, uti & apud Martialem. Itaque & nonnulli a poſtulando deducunt, eo advocantes illud *Juven. ſat.* 7. Accipe, victori populus quod poſtulat aurum. Sed omnino eſt a *puſulis*. Eoque per u ſcribendum. Quanquam, etſi per o ſcribatur, eadem futura ratio eſt. Nam veteres in multis o, & u promiſcue uſurpabant. V. *Turneb. l.* 24. *c.* 2. *Alfen. l.* 31. *ff. locati*. Veluti cum argentum puſulatum fabro daretur, ut vaſa fierent, aut aurum, ut anuli.

Puſuloſus, a, um, φλυκταινώδης, qui puſulis laborat, idem ac puſtuloſus. *Col. lib.* 7. *cap.* 5. Vivam pecudem, quæ fuerit puſuloſa, reſupinam obruamus.

Puſus, i, m. parvus puer, puſio. *Pompon. apud Varr. l.* 6. *de L. L.* Nam vere puſus tu, tua amicu ſenex.

Puta, æ, f. Dea, quæ putationi præerat, a *puto*. *Arnob. l.* 4. Putationibus arborum Puta, inquiunt, præſto eſt.

Puta, ſecunda perſona n. ſing. præſentis Imperativi verbi puto, qua vulgus utitur adverbialiter, pro ſcilicet, exempli gratia, &c. *Pompon. l. ſi quis, ff. de her. inſt.* Si ille, puta, Conſul factus fuerit. *Senec. l.* 2. *Quæſt. nat. c.* 2. Illa conſtant aut neau, aut acervatione, ut puta funis, frumentum, navis. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 26. ¶ Interdum uſurpatur ut verum adverbium. *Priſc. l.* 15. Hinc in ultima ſyllaba correptum reperitur. *Perſ. apud Priſc.* Hoc, puta, non juſtum eſt, illud male, rectius illud.

Putamen, inis, n. κέλυφος, mi cujuslibet repurgamentum. *Non. c.* 2. *n.* 683. Putamina non ſolum arborum ſunt, verum omnium rerum purgamenta. Nam quicquid ex quacunque re projicitur, putamen appellatur. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 20. Inſtituitque, ut candentibus juglandium putaminibus barbam ſibi, & capillum adurerent.

Putatio, onis, f. exiſtimatio, æſtimatio. *Paul. l. eum, qui ff. de injur. & fam. lib.* Nec transferri perſonæ putatio ex perſona filiorum ad eus poteſt. ¶ Item computatio, *computo*, *conto*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 13. Unus menſis pari numero reſtitutus univerſam putationem imparem facit. ¶ Sumitur etiam pro reſectione in vitibus, emundatione in arboribus, *potagione*, *potamenta*, ἀκλάδευσις. *Cic.* 1. *de Or. c.* 58. Ut quid ſit ſementis, ac meſſis, quid arborum putatio, ac vitium.

Putative, adverb. *in apparenza*, ſecundum opinionem, non revera. *Hieron. ep.* 61. *ad Pammach. c.* 5. Reſurrectionem veritate, non putative confitemur.

Putativus, a, um, adject. *immaginario*, *finto*, *apparente*, qui id eſſe putatur, quod non eſt. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 8. Putativus habitus, putativus actus, imaginarius operator.

Putator, oris, m. *potatore*, κλαδευτής, qui vites, aliaſve arbores, aut frutices ſarmentis, ramiſve inutilibus repurgat. *Plin. l.* 27. *c.* 8. Curatum ea ſcio, omnibus fere oſſibus confractis, prolapſum ex arbore alta putatorem, circundata univerſo corpori. *Pallad. l.* 1. *c.* 6. Vitium putator.

Putatorius, a, um, adject. ad putatorem pertinens, ut putatoria falx, *Pallad. l.* 1. *tit.* 35.

Putatus, a, um, nom. ex particip. *potato*. *Paul. apud Feſt. in Putus*. Putatæ vites, quæ reciſis impedimentis remanent puræ. Aurum quoque putatum dici ſolet, id eſt repurgatum, & ratio putata, ideſt pura facta. *conti aggiuſtati*, *o liquidati*. V. Puto.

Puteal, lis, n. 3. umbella, aut petaſus, quo puteus operitur. Unde in Gloſſis exponitur περιστόμιον, quo ſignatur τὸ τοῦ φρέατος χεῖλος, *os putei*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 10. Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli poſſim includere, & putealia ſigillata duo. h. e. puteorum opercula parvis ſignis exornata, qualia & hodie videmus, in quibus inciſæ delectant imagunculæ. Aliqui legunt *pluteales ſigno*, quod in ædibus plutei eſſent marmorei. *Puteal Libonis*, locus erat in foro Romano, ad arcum ſeu fornicem Fabianum, ubi erat tribunal Prætoris, & juriſdictio exercebatur.

Dictum eſt *puteal*, quia prope hoc tribunal puteal fuit. Dictum eſt *Libonis*, quia a Scribone Libone Prætore ibi primum tribunal, & ſubſellia collocata ſunt. *Hor. l.* 1. *ep.* 19. Forum, putealque Libonis Mandabo ſiccis. Ubi per *forum* cauſidicos, & juriſconſultos ſignificat, per *puteal Libonis* ſedem Prætoris, interprete Porph. *Id. l.* 2. *ſerm. ſat.* 6. Roſcius orabat, tibi adeſſes ad puteal cras. ideſt ad judicium. ¶ Hic etiam fœneratores verſabantur. *Cic. pro Sext.* Puteali, ac fœneratorum gregibus inflatus. *Ovid. l.* 2. *de rem. Am.* Qui puteal, Janumque timet, celereſque calendas. *Perſ. ſat.* 4. Si puteal multa cautus vibice flagellas. V. ibi Interpretes. ¶ Erat & puteal in Comitio, ſub quo defoſſa Atti Navii novacula, qua cotem diſcidit temporibus Regis Tarquinii Priſci, non longe ab ejuſdem Navii ſtatua, quæ erat in gradibus ipſis, ad lævam Curiæ, prope Ruminalem ficum. *Dionyſ. l.* 3. *Liv. l.* 1. *Plin. l.* 34. *c.* 5. *Cic.* 1. *de Div. c.* 17. Cotem autem illam, & novaculam defoſſam in Comitio, putealque impoſitum accepimus. ¶ Non deſunt, qui putent, puteal hoc, quod in Comitio eſſe dicitur, idem eſſe cum puteali Libonis. *Ruſin. l.* 9. *c.* 15.

Putealis, & le, o. 3. φρεατιαῖος, quod ex puteo eſt. *Col. l.* 11. *c.* 3. Ponto puteali poſſit irrigari. Adde *Ovid. in Ibin. v.* 389.

Puteanus, a, um, idem ac putealis. *Plin. l.* 14. *c.* 9. Deinde quantum expreſſere, adjiciunt vinaceis aquæ puteanæ.

Putearius, ii, m. φρεατωρύχος, qui puteos fodit. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Depreſſis puteis ſulphurata, vel aluminoſa occurrentia putearios necant.

Puteo, es, tui, ſine ſup. n. 2. *puzzare*, ὄζω, fœteo, mali odoris ſum, a πύθω, *putrefacio*. *Cic.* apud *Non. c.* 15. *n.* 17. Quibus etiam alabaſter plenus unguenti putere videatur. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 73. Quod multa fidelia putet in locuplete penu. *Hor. l.* 1. *ep.* 19. Putere mero.

Puteolanus, a, um, Ποτιολανός, quod ad Puteolos ſpectat. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 57. Cluvius Puteolanus valde me obſervat. *Id. Phil.* 8. *c.* 3. Puteolanæ aquæ.

Puteoli, orum, m. 2. *Pozzuola*, *Pozzuoli*. Ποτίολοι, urbs, & col. Campaniæ, in ora litorali Prov. Terræ Laboris, alias perampla, & probe culta, nunc parva admodum, in colle, cum arce utcunque munita, cum portu capaci, & tuto in ſinu cognomine, cum amphitheatro peramplo, nunc ſemidiruto, apud lacum Lucrinum, non procul a lacu Averno. Condita fuit a Samiis, teſte *Stephano*. *Euſebius* ſcripſit fuiſſe conditam ſub idem fere tempus, quo Tarquinii Roma ſunt exacti. Dubitatur, an huic urbi Puteoli nomen datum ſit a putore olido aquarum calidarum ob ſulphureum ſolum, an potius a frequentia puteorum, aquis videlicet calidis ſcatentium. Utrunque legas apud *Varr. l.* 4. *de L. L.* & *Feſt.* ¶ Appellata fuit Delos minor, teſte *Feſto*, ob templum Apollinis in ea ad ſimilitudinem Delii ædificatum. Dicta fuit etiam Flavia a Veſpaſiano.

Puter, tris, adject. idem ac putris. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 8. Palus putar evertitur, & fit ſolum ſummum.

Puteſco, is, n. 3. mali odoris fio, a *puteo*. In vett. libris legitur & *putiſco*, & *putreſco*. *Cic.* 5. *Fin. c.* 13. Animam illi pecori datam pro ſale, ne putiſceret. Alii leg. *putreſceret*. *Cato de R. R. c.* 3. Si in terra olea nimium diu erit, puteſcet, oleum fœtidum fiet &c. *Arnob. l.* 7. Cum & ipſa mox puteſcant.

Puteum, i, n. idem ac puteus. *Varr. apud Non. c.* 3. *n.* 155. Ut ſunt lacus, & ſtagna, & putea, & maria. *Ulpian. l. Julianus*, *ff. de act. empt. & vend.* Quæ quaſi pars ædium, vel propter ædes habentur, ut puta, putea &c. Alii leg. *puteal*.

Puteus, i, m. *pozzo*, באר, Ger. *ſod*, Gal. *puis*, Hiſp. *pozo*, φρέαρ, locus, qui perpetuas habet aquas ex terræ venis manantes, non tamen fontium more foras prorumpentes, ab Æolico πύτος, *potus*, quod a πίω, *poto*. Nam propria putei ſunt ſcrobes foſſæ, ut recipiant aquam, & potum ſuppeditent. Vel eſt a βυθὸς, fundus. Differt a ciſterna, quia puteus ſuas aquas naturales habet, ciſterna adventitias, ideſt pluvias cœlo perpurgatas. *Cic. de Prov. Conſ.* Virgines ſe in puteos abjecerunt. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Puteos, ſeu potius fontes habet, ſunt enim in ſummo. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 35. Miſerum eſt opus, fodere puteum, ubi ſitis fauces tenet. ¶ Dicitur etiam puteus vernaculum ſupplicii genus, hoc eſt barathrum, ſeu hypogæum, in quod ſervi peccantes dejiciebantur ad pœnam. *Plaut. Aulul.* 2. 5. 21. Comprehendite, vincite, in puteum condite. Adde *ibid. c.* 7. 3. quibus in locis cum *Plautus* de coquis loquatur, interpretes quidam putarunt, puteum eſſe coquorum ſupplicium.

Puticuli, m. 2. cavernæ terræ extra portam Exquilinam, in quibus antiquitus ſepeliebantur, a *puteus*, per diminutionem. *Feſt.* Ælius Gallus, teſte *Feſto*, valuit ita dicta ea loca fuiſſe, quod ibi homines putiſcerent, ſeu putreſcerent. *Varro l.* 4. *de L. L.* utrumque etymon docuit.

Putide, adv. ἀηδῶς, inſuaviter, auſtere, rancide. *Cic. in Brut.* Qui nec inepte dicunt, nec odioſe, nec putide. *Id.* 3. *de Or. c.* 11. Nolo exprimi literas putidius, nolo obſcurari negligentius.

Putidiuſculus, a, um, aliquanto putidior. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Sumus enim putidiuſculi, quam per te vix licet. Alii leg. *impudentiuſculi*. ex quo putet loci ſenſus.

Putidulus, a, um, dim. a *putidus*. *Martial. l.* 4. *ep.* 20. Altera ridicula eſt, altera putidula.

Putidus, a, um, *puzzolente*, מבאיש, Ger. *ſtinckend*, Gal. *puant*, Hiſp. *hediondo*, δυσώδης, quod eſt mali odoris, a *puteo*. *Cic. in Piſon. c.* 9. Ego iſtius pecudis, ac putidæ carnis conſilio ſcilicet, ac præſidio uti volebam? ¶ Tranſlate ponitur pro moleſto, ingrato, inſuavi, ut *Orator putidus*, qui orationem affectat, qua re nihil eſt odioſius. *Oratio putida*, affectata, quæ ita aures offendit, ſicut quæ putida ſunt, nares. *Cic. in Or.* Cum etiam Demoſthenes exagitetur ut putidus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 70. Putidius multo cerebrum eſt, mihi crede, Perilli dictantis, quod tu nunquam reſcribere poſſis. ¶ Item pro eo, in quo nimia diligentia reprehendi poteſt. *Cic.* 1. *Off.* Literæ neque expreſſæ, neque oppreſſæ, ne aut obſcurum eſſet, aut nimis putidum.

Putillus, i, m. Putilla, æ, f. dim. a *putus*, vox blandientis. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 104. Dic igitur me tibi anaticulam, columbam, vel catellum, hirundinem, monedulam, putillum, paſſerculum. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. Putam, aut putillam appellat. Alii aliter leg. utroque loco. *Putillum* autem putat *Joſ. Scalig. in Catalect.* dici a *putus*, & id a πόσθη, *pudendum*, a quo *præputium*.

Putis, & te, o. 3. quod mali odoris eſt, a puteo. Uſus *Lucret. l.* 3. *v.* 583. ſi quibuſdam libris vulgatis habenda fides. Atque ideo tanta mutatum putre ruina conciderit corpus penitus. In aliis libris *putre* legitur.

Putiſco. V. Puteſco.

Putirus, a, um, ſtultus. *Paul. apud Feſt.*

Puto, as, avi, atum, a. 1. *potare*, *tagliare*, זמר, Ger. *beſchneiden*, Gall. *emonder*, *tailler*, Hiſp. *podar*, κλαδεύω, eſt inciſa, ſuperflua, infructifera in arboribus, fruticibus, & quacunque alia re, a *ceris*, & ſertilibus purgare, & reſecare. *Gell. l.* 6. *c.* 5. Putare veteres dixerunt, vacantia ea quæque re, ac non neceſſaria, aut etiam obſtantia, & aliena auferre, & excidere, & quod eſſe utile, ac ſine vitio videatur, relinquere. Sic namque arbores, & vites, & ſic etiam rationes putari dictum. *Colum. l.* 2. Neque vitem, aut arborem putent. *Virg.* 2. *Georg. v.* 407. Vitem putando fingere. ¶ Putare rationem. *fare*, *aggiuſtare*, *liquidare i conti*. *Varr. l.* 5. *de L. L.*

V 3 An-

Digitized by Google

Antiqui purum, putum dixerunt: ideo ratio putari dicitur, in qua ſumma ſit pura. *Plaut. Aulul.* 3. 3. 52. Cedit miles, æs petit, itur; putatur ratio cum argentario. ¶ Sumitor etiam pro opinari, arbitrari, exiſtimare, *penſare, ſtimare. Ter. Andr.* 1. 1. 214. Recte putas. *Id. Phor.* 4. 5. 6. Rem ipſam putaſti. *hai toccato il punto. Cal. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 2. In theatrum Hurtenſius introiit; puto, ut ſuum gaudium gauderemus. *Cicer.* 1. *Off. c.* 23. Nec committere, ut aliquando dicendum ſit, non putaram. *Id.* 4. *Acad.* Ut, quem nunquam putaſſemus a nobis internoſci poſſe, &c. *Id. de Am.* Acilius, quia prudens eſſe in Jure civili putabatur. ¶ Item pro cogitare, attentius conſiderare. *Plaut. Caſ.* 3. 2. 25. Verum autem altroverſum cum eam mecum rationem puto. *Cic. pro Cluent.* In quo primum illud debes putare, Comitiis præſertim Ædilitiis ſtudium eſſe populi, non judicium. *Virg.* 6. *Æn.* Multa putans. ¶ Item pro æſtimare, & varie conſtruitur. *Cic.* 6. *Ver.* Si denariis quadringentis Cupidinem illum putaſſet. *Id. pro Planc.* Honores ſi magni non putemus. *Id. de Am.* Itemque cætera, quæ quibuſdam admirabilia videntur, permulti ſuos, qui pro nihilo putant. *Id. pro Leg. Manil.* Imperatorem in aliquo numero putare. *Id. pro Roſc. Amer.* Ut hominem neminem præ ſe putet. ¶ Putare cum aliquo argumentis, eſt diſputare, apud *Plaut. Amph.* 2. 2. 43.

Putor, oris, m. *puzzore*, רקב, Germ. *geſtanck boſer*, Gal. *puanteur*, Hiſp. *hedor, hediondez*, fœtor, a *puteo*. *Lucr. l.* 2. *v.* 927. Intempeſtivos cum putor cepit ob imbres. *Id. ibid. v.* 1099. ubi putorem terræ humida nacta eſt. Utroque loco al. leg. *pædor*. *Cat. R. R. c.* 57. Ea omnem putorem adimet. *Arnob. l.* 7. Putores in voluptate.

Putrēdo, inis, f. *putredine*, רקב, Ger. *feulung*, Gal. *pourriture*, Hiſp. *podre*, σαπρία, corruptio, reſolutio. *Ovid. l.* 1. *de Pont. el.* 2. Eſtur ut occulta vitiata putredine navis. Alii leg. *teredine*.

Putrefacio, ic, a. 3. *putrefare*, הרקיב, Germ. *feulen*, Gall. *pourrir*, Hiſp. *podrir*, σήπω, putre aliquid facio, reſolvo, corrumpo. *Col. l.* 3. *c.* 12. Qui putrefacit depoſita ſemina. *Liv. lib.* 21. Ardentiaque ſaxa in fuſo aceto putrefaciunt.

Putrefactus, a, um, nom. ex partic. *putrefatto, corrotto*. *Lucret. l.* 2. *v.* 897. Et tamen hæc cum ſint quaſi putrefacta per imbres. *Ovid.* 15. *Met. v.* 389. clauſo putrefacta eſt ſpina ſepulcro.

Putreſio, is, actus ſum, paſſ. anom. *Pallad. Februar. tit.* 10. Saxa putreſiens recepto humore. Adde *Septemb. tit.* 9.

Putreo, es, trui, ſine ſup. n. 2. *eſſere marcio*, עבש, Ger. *faullen*, Gal. *ſe pourrir*, Hiſp. *podrirſe*, σήπομαι, putridus ſum. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 67. Atque ædepol iſta hæc tigna humida putrent. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 66. mariaque Byzantia putruit orca. ¶ Translate *Perſ. ſat.* 5. *v.* 32. hunc alea decoquit, ille in venerem putret. h. e. in venerem ad putredinem uſque fertur. Al. leg. *eſt putris*.

Putreſco, is, n. *putrefarſi*, σήπομαι, putridus fio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 43. humine, an ſublime putreſcat. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 119. cui ſtragula veſtis, blattarum, ac tinearum epulæ putreſcat in arca.

Putricāvus, a, um, putredine, aut carie exeſus. *Lucret. l.* 2. *v.* 859. Mollia, lenta, fragoſa, putricava, corpore rara.

Putridus, a, um, *putrefatto, marcio*, עבש, Ger. *gefaulet*, Gal. *pourry*, Hiſ. *podrido*, σαπρώδης, putris, putrefactus, corruptus. *Cic. in Piſ. c.* 1. Non enim nos color iſte ſervilis, non piloſæ genæ, non dentes putridi deceperunt.

Putris, & tre, & Putre, tris, tre, *corrotto, putrefetto, ſciolto*, רקב, Ger. *faul*, Gal. *pourry, gaſté*, Hiſ. *podrido*, σαπρός, corruptus, in putredinem reſolutus, a *putreo*. *Virg.* 1. *Georg. v.* 392. Fungi putres. *Sen. epiſt.* 12. Putria ſaxa. *h. e.* quæ facile reſolvuntur in pulverem. Al. leg. *putrida*, quod idem eſt. Sic *Virg.* 1. *Georg.* Zephyro putris ſe gleba reſolvit. *Horat. epod.* 8. mammæ putres, equinæ quales ubera. h. e. flacceſcentes, & ſenectute reſolutæ. *Id. l.* 1. *od.* 36. Omnes in Damalin putres deponent oculos. hoc eſt, libidine fractos, & putrentes. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 8. Quem cum infimum terra volvit, pater evertitur.

Putror, oris, m. putredo. V. Putor.

Putrōſus, a, um, adject. putrore, ſeu putore plenus, ut putruoſum ulcus, *Cal. Aurel. Tard.* 2. *c.* 14.

Putus, a, um, *puro*, ἀκήρατος, idem ac purus, ſeu purgatus. *Feſt.* Putum antiqui pro puro dicebant. ¶ Interdum in oratione legitur conjunctum cum adjectivo *purus*. Unde argentum purum putum dicitur, quod ita excoctum eſt, itaque purgatum, ut nihil alterius materiæ habeat admiſtum. *Gel. l.* 6. *c.* 5. Cautum fuiſſe, ut Charthaginienſes quotannis Pop. Rom. darent certum pondus argenti puri puti. ¶ Translata *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 32. Polymachæroplacides purus putus eſt ipſus. Quaſi dicat, ipſe omnino eſt, & non alius prorſus, aut adulterinus, aut ſuppoſititius. *Id. ibid.* 4. 7. 103. Purus putus hic ſycophanta eſt. h. e. merus. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 9. Quam bonam meis putiſſimis orationibus gratiam retulerit. Sic Auguſtus Horatium vocabat putiſſimum penem, quemadmodum tradit *Tranquillus in ejus Poetæ vita*. ¶ Putus, i, ſubſtant. vel Potus, pro puero, quidam leg. apud *Virg. in Catalect. v.* 178. Diſpereat, niſi me perdidit iſte putus. Alii aliter. Sic *putam* pro puella, apud *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 016. Sed ibi quoque varia eſt lectio.

Puxis. V. Pyxis.

P ANTE Y.

Pycultis, idis, f. πυκῖτις, verbaſcum, herba. *Apul. de herb. c.* 70.

Pycnocomon, i, πυκνόκομον, herba apud *Plin. l.* 26. *c.* 8. erucæ foliis craſſioribus, & ſatioribus, radice rotunda, lutei coloris, terram olente, caule quadrangulo, flore ocymi. Recentioribus Botanicis incognita eſt, teſte *Matthiolo*.

Pycnoſtylos, i, m. & Pycnoſtylon, n. dicitur a *Vitruv. l.* 3. *c.* 2. & 3. ædificium, in quo columnæ modico intervallo inter ſe diſtant.

Pyctacium, V. Pittacium.

Pycta, æ, m. πύκτης, pugil, a πὺξ, quod idem ac πυγμή, pugnus. *Lamprid. in Heliog.* Gladiatores ante convivium pugnantes ſibi, & pyctas frequenter exhibuit. *Plin. l.* 7. *c.* 47. Euthymus pycta ſemper Olympiæ victor. Adde *Martial. l.* 12. *epigr.* 85.

Pyctālis, e, adject. ad pyctam pertinens. *Servius ad Æneid.* 5. *v.* 373. Amycus a Polluce victus pyctali certamine. *h. e.* pugilatu.

Pyctæ, æ, m. idem ac pycta. *Colum. l.* 8. *c.* 2. translate de gallo gallinaceo. Cujus pleramque totum patrimonium pignus aleæ victor gallinaceus pyctes abſtulit.

Pyctomacharius, ii, m. idem ac pyctes apud *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 8.

Pydna, æ, f. *Chitro*, urbs ampla Macedoniæ, prope oſtia Aliacmonis fl. & ſin. Thermaicum. *Juſtin. l.* 14. *c.* 6.

Pyga, æ, f. *le natiche*, clunes, nates, πυγή. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 133. Ne nummi pereant, aut pyga, aut denique fama.

Pygargus, m. 2. πύγαργος, genus aquilæ, a πυγή, nates, *clunes*, & ἀργός, *albus*. Nam non tantum anus ei albis veſtitur plumis, quod pluribus aquilis commune, ſed tota cauda pennas habet albicantes. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Secundi generis pygargus in oppidis mansitat, & in campis, albicante cauda. ¶ Eſt & capræ ſylveſtris genus, quod ab albis clunium pilis idem nomen adeptum eſt. *Plin. l.* 8. *c.* 53. Sunt & damæ, & pygargi, & ſtrepſiceroteſ, multaque alia haud diſſimilia. *Juven. ſat.* 11. *v.* 138. Apud quem Sumine cum magno lepus, atque aper, atque pygargus, Et Scythicæ volucres. Dubium tamen eſt Interpretibus, avem ne, an feram *Juvenalis* intelligat.

Pygiacus, a, um, adject. ad nates pertinens. *Petron. in Satyr.* Puellam invitare ad pygiaca ſacra.

Pygmæi, m. 2. πυγμαῖοι, pop. Indiæ, in extrema parte montium, ſupra Aſtomos, qui auctore *Plinio l.* 7. *c.* 2. trium ſpithamarum, ſive trium dodrantium ſtaturam non excedunt, vel, ut *Gellius* ſcribit, non ultra duos pedes cum dimidio longi ſunt. Dicti ſunt a πυγμή, quæ notat ſpatium a cubito ad digitos clauſos, ſive ſpatium ſex digitis cubito brevius, quia tanta eorum ſtatura creditur. Caſas ex ovorum putaminibus, pennis, & luto ſibi conſtruunt. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Ariſtoteles in cavernis habitare Pygmæos tradit. *Id. ibid.* ¶ Bellum habent cum gruibus, a quibus vincuntur, & per aerem feruntur. *Juv. ſat.* 13. Fama eſt, Pygmæos armatos ſagittis, inſidentes arietum, caprarumque dorſis, veris tempore, univerſo agmine ad mare deſcendere, & ova pulloſque earum aliтum conſumere, ternis eam expeditionem menſibus confici, aliter futuris gregibus non reſiſti. *Plin. l.* 7. *c.* 2. ¶ Fuere item Pygmæi in Thracia. Hi cum Geraniam urbem tenerent, a gruibus fugati novas ſibi ſedes quærere ſunt coacti. *Plin. l.* 4. *c.* 11. ¶ Item fuere in Caria. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Pygmalion, onis, m. 3. Πυγμαλίων, filius Cilicis, nepos Agenoris, pronepos Beli Priſci, qui cum ſtatuam muliebrem a ſe affabre factam deperiret, ea a Venere animata, voti compos factus, ex ea Paphum filium genuit. *Ovid.* 13. *Metam.* ¶ Pygmalion alter, filius Beli junioris, frater Didonis, cum ardentiſſima auri cupiditate flagraret, Sichæum Sacerdotem Herculis, maritum Didonis, cui magnæ, ſed diſſimulatæ opes erant, clam, & dolo ante aras interemit. Cujus cædis cum certior in ſomnis a marito Dido facta fuiſſet, ſumptis ſecum theſauris fugit in Africam, ubi Carthaginem condidit. *Juſtin. l.* 18.

Pygmaliōneus, a, um, adject. a Pygmalione. *Sil. l.* 6. *v.* 530. Pygmalioneam terrarem exponere gentem.

Pylades, æ, vel Pylades, dis, Πυλάδης, filius Strophii Phocenſis, indiſſolubili amicitiæ vinculo cum Oreſte junctus. Nam cum Clytemneſtra, ab Ægiſtho adultero adjuta, Agamemnonem occidiſſet, Strophius Oreſtem adhuc puerum certiſſimæ neci ſubduxit, & in Regno ſuo una cum Pylade educavit. Poſtea, cum Oreſtes gratia vindicandæ paternæ mortis, matrem peremiſſet, eamque ob rem in furorem converſus eſſet, Pylades illi perpetuus comes fuit omnium profectionum, & ſocius periculorum. Itaque ad Tauricam uſque Cherſoneſum Oreſtem ſecutus eſt, in qua cum Rex Oreſtem interficere vellet, neque agnoſceret, uter eorum eſſet Oreſtes, tanto in ſe invicem amore fuerunt, ut Pylades Oreſtem ſe eſſe diceret, ut pro illo necaretur, Oreſtes ita, ut erat, Oreſtem ſe eſſe affirmaret, ne Amicus interficeretur. *Cic. de Amic.* & 2 *de Fin.*

Pyladēus, a, um, adject. a Pylade, ut Pyladea amicitia. *Cic. l.* 2. *c.* 26.

Pylæ, l. 1. Tauri Pylæ, Ciliciæ Pylæ, opp. Aſiæ in conf. Cappadociæ, & Ciliciæ, inter Halym fl. & Taurum M. qua ex Cilicia in Cappadociam tranſitur. *Cic. Attic.* 5. *ep.* 20. ¶ Pylæ Ciliciæ, Amanicæ Pylæ, Syriacæ Pylæ, anguſtiæ inter Ciliciam, & Syriam, inter quas Carſus fl. labitur. ¶ Pylæ Perſidis, Suſidæ, per quas in Perſidem aditus ex Suſiana reg. ¶ Eſt autem *pyla* græca vox, πύλη, & portam Latine ſignificat, anguſtum aditum inter duos montes, ut explicat *Curt. l.* 3. *c.* 4.

Pylæa, f. 1. oppid. Thrachiniæ reg. ad Oetam M. apud Thermopylas. ¶ Pylæa item, πυλαία σύνοδος, concilium fuit Amphyctionum ad Thermopylas haberi ſolitum. Hinc

Pylaicus, a, um, adject. ut Pylaico conventu, apud *Liv. l.* 33. *c.* 35.

Pylēne, f. 1. Proſchium, oppid. Ætoliæ, ſcopulis abundans. *Stat.* 8. *Thebaid. v.* 482.

Pylius, a, um, adject. a Pylo oppido, Neſtoris patria, qui proinde & Pylius dicitur. *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 5. Crede mihi, Pylio Neſtore major ero. *Id.* 2. *Metam.* Agri Pylii. *Id.* 3. *Triſt. eleg.* 6. Æquarint Pylios cum tua fata dies. *Martial. l.* 8. *epigr.* 2. Pylia ſenecta.

Pylōrus, i, m. *piloro*, πυλωρός, Medicis ita appellatur os inferius ventriculi. Sed vox græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Celſ. l.* 4. *c.* 1.

Pylos, vel Pylus, i, f. Πύλος, nomen trium oppidorum Peloponneſi, quæ ſingula Neſtorem civem eſſe dicunt ſuum. Horum primum eſt *Navarino*, Nelea Homero, in Meſſenia, quod vere Neſtoris patriam fuiſſe teſtatur *Euſtathius*; alterum eſt in Arcadia; tertium in Elida. *Ovid. ep. heroid.* 1. *v.* 63. Nos Pylon, antiqui Neleia Neſtoris arva Miſimus, incerta eſt fama remiſſa Pylo. *Sen. in Herc. furen.* Neſtorea Pylos.

Pyra, æ, f. *pira*, מדורה, Ger. *holtzhauffe*, Gal. *pyre*, Hiſp. *hoguera*, πυρά, ignis rogi, vel ſtrues lignorum ad cremanda cadavera, a πῦρ, *ignis*. *Serv. ad* 11. *Æn.* Pyra eſt lignorum congeries. Rogus cum jam ardere cœperit, dicitur. Buſtum vero jam exuſtum vocatur. Quem ordinem ſervat Poeta, dicens, Conſtituere pyras. Item, Subjectiſque ignibus atris &c circum accenſos decurrere rogos. Item poſtea, Semuſtaque ſervant buſta. Hæc *Servius*, cujus tamen obſervatio perpetua non eſt: dicitur enim pyra & de rogo accenſo. *Ovid. in Ibin, v.* 36. Quem vetus accenſæ ſeparat ira pyræ.

Pyracmon, onis, Πυράκμων, unus e tribus Cyclopibus, qui in Ætnæa officina ferrum verſabant, & fulmina Jovi parabant *Virg.* 8. *Æn. v.* 424. Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro, Bronteſque, Steropeſque, & durus membra Pyracmon. *Ovid.* 13. *Met.* Securifer Pyracmon.

Pyrālis, is, f. ſeu pyrallis, πυραλλίς, animalculum pennatum, al. pyrauſtes, magnitudine muſcæ, ex igne proveniens, ἀπὸ τῆς ἐν πυρὶ ἅλλεσθαι, a ſaliendo in igne. *Plin. l.* 11. *c.* 36. *ex Ariſtot.* Siquidem in Cypri ærariis fornacibus ex medio igni majoris muſcæ magnitudinis volat pennatum quadrupes: appellatur pyralis, a quibuſquam pyrauſta. Quandiu eſt in igne, vivit, cum evaſit paulo longiore volatu, emoritur. Hæc *Plin.*

Pyramidātus, a, um, πυραμιδωτός, πυραμοειδής, factus in formam pyramidis. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 24. Eſſe corpuſcula quædam lævia, alia aſpera, rotunda alia, partim autem angulata, & quædam pyramidata, curvata quædam, & quaſi adunca. Quædam exemplaria omittunt hæc verba, *& quædam pyramidata*.

Pyramēus, a, um, adject. a Pyramo, ut Pyramea arbor. h. e. morus, ſub qua Pyramus gladio incumbens ſe ipſum interfecit. *Seren. Sammon. c.* 27. *v.* 350.

Pyrămis, idis, f. *piramide*, Ger. *geſpitzter thurn*, Gal. *pyramide*, Hiſp. *pyramide*, πυραμίς, moles, quæ a baſi lata paulatim in acutum faſtigium deſinit. Dicta eſt a πῦρ, *ignis*, quia ejus figuram imitatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Conum tibi ais, & cylindrum, & pyramidem pulchriorem, quam ſphæram, videri. ¶ Hujuſmodi moles in Ægypto uſitatæ fuerunt. Erant quadrangulares; ab imo latiſſimæ, & aſſurgebant altæ omnem omnino altitudinem, quæ humanis manibus confici poteſt. Hinc inter ſeptem orbis miracula recenſentur. Vulgo appellantur, teſte Bellonio, *Pharaoni*, Europæis *Granari di Gioſeffe*, teſte *Ortelio*. Excogitatæ primum a Regibus fuerunt, ne pecuniam ſucceſſoribus, aut æmulis inſidiantibus præberent, aut ne plebs eſſet otioſa. Multa de his *Plin. l.* 36. *c.* 12.

Py-

Digitized by Google

Pyrămus, i, *m.* πύραμος, adoleſcens Babylonius, qui Thisbes vicinæ puellæ mutuo amore captus, amicæ perſuaſit, ut deceptis cuſtodibus, in ſolitudinem quandam extra urbem ad ſe conveniret. Quo cum puella prior veniſſet, conſpecto leone, trepida profugit ad ſylvas, relicto præ feſtinatione amiculo, quod inventum leo dilaceravit. Veniens deinde in locum conſtitutum Pyramus, cum Thisbes amiculum a fera dilaceratum agnoviſſet, arbitratus, ipſam a leone eſſe devoratam, doloris impatientia, quo accinctus erat, gladio ſe ipſe interemit. Thisbe, cum poſito timore ex ſylva rediiſſet, Pyramumque ex vulnere adhuc palpitantem vidiſſet, exempto ex vulnere gladio, ſibi etiam mortem conſcivit. *Ovid.* 4. *Met.*

Pyrămus, i, m. flu. Ciliciæ, qui ex Tauro Monte ortus, & mari apud Mallum urb. excipitur. *Curt. l.* 3. *c.* 4.

Pyrauſta, æ, m. πυραύστης, genus inſecti magnitudine muſcæ majoris, alio nomine pyraliſ, pygni, ut *Plin. l.* 11. *c.* 36. in Cypri ærariis fornacibus, & quamdiu in igne moretur, vivere; ſi vero evaſerit longiore paulo volatu, emori.

Pyren, enis, πυρὴν, genus gemmæ. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Pyren ab olivæ nucleo dicta eſt, huic aliquando ineſſe piſcium ſpinæ videntur.

Pyrenæus, i, & Pyrenæus mons, Pyrenæi, orum. & Pyrenæi montes, *it. monti Pirenei*, mons Hiſpaniæ maximus, qui Hiſpaniam a Gallia ſeparat. Extenditur ab Ortu æquinoctiali in Occaſum brumalem, ideſt a Templo, ſeu Portu Veneris in ora Maris Mediterranei uſque ad Fanum S. Sebaſtiani in ora Oceani Cantabrici. Cætera vide apud Geographos. *Sil. l.* 3. *v.* 415. At Pyrenæi frondoſa cacumina montis. *Auſon. ep.* 24. Rimarit juge ninguida Pyrenæi. *Flor. l.* 2. *c.* 6. Hiſpaniam totam a Pyrenæis montibus in Herculis columnas recuperavit. *Plin. l.* 16. *c.* 16. Buxus Pyrenæis montibus plurima. V. *eund. Plin. l.* 3. *c.* 13. & *l.* 4. *c.* 20. ¶ Pyrenæa Venus dicta eſt, quæ ad Pyrenæos montes templum habuit. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Pyrenaicus, a, um, adject. ad Pyrenæum pertinens. *Auſon. de urbib. in Narbone.* Quo Pyrenaicis nivibus dirimuntur Iberi. Al. leg. *Pyrenæis.*

Pyrēne, es, f. 1. πυρήνη, filia Bebrycis, quæ in Pyrenæo monte ab Hercule compreſſa, atque a feris laniata, ibi ſepulta eſt. Hinc mons dictus eſt Pyrene, & Pyrenæus. V. *Sil. l.* 3. *v.* 420. ¶ Pirene per *i*, Πειρήνη, Acheloi filia a Neptuno compreſſa, quæ in ſui nominis fontem converſa eſt, quod filium imprudenter a Diana occiſum nimium lugeret.

Pyrēne, ſeu Pirene, *m.* 1. πυρήνη, fons Acrocorinthi, Muſis ſacer. *Plin. l.* 4. *c.* 4. *Strabo*, & alii. A *Probo* in Helicone ponitur. Habet omnes ſyllabas longas. *Stat. l.* 1. *ſylv.* Nec conſcia detur Pyrene, largos potius mihi gurges in haustus. ¶ Item mons Hiſpaniæ, al. Pyrenæus. Primam habet indifferentem; ſecundam, & tertiam longas. *Sil. l.* 3. *v.* 417. Pyrene celſa nimboſi verticis arce diviſos Celtis late proſpectat Iberos. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 8. Non ſine me eſt tibi partus honos Tarbella Pyrene teſtis, & Oceani litora Santonici.

Pyrēneus, i, m. per tres ſyllabas, πυρηνεὺς, Rex Thraciæ, qui Daulidem Phocidis urb. occupavit, ubi cum quodam die pluvioſo Muſas ad Parnaſſum euntes vidiſſet, invitavit, ut domum ſuam ſubirent, donec pluvia ceſſaret. Cum vero jam imber ceſſaret, Muſæque diſcedere vellent, Pyreneus clauſis foribus, illis vim inferre parabat. At Muſæ in aves converſæ evolaverunt. Quas cum perſequi vellet, ex arce ſe dans præcipitem, caput terræ illiſit, ſicque expiravit. *Ovid.* 5. *Metam.*

Pyrēnis, vel Pirenis, idis, adject. fœmin. a Pyrene fonte, ut Pyrenida ad undam, *Ovid.* 1. *de Pont. epiſt.* 3. *v.* 75. Pyrenidas undas, *Idem Met.* 2. *v.* 240.

Pyrethrum, i, n. πύρεθρον, herba, quam Romani ſalivarem vocant, alii draconem, foliis, & caule dauco ſylveſtri, & fœniculo ſimilibus, linguam adurens, & mordicans. Ejus folia in acetariis probantur, radice utuntur pigmentarii. *Plin. l.* 28. *c.* 9. *Ovid.* 2. *de Ar. v.* 418. Tritaque in annoſo flava pyrethra mero.

Pyrgi, orum, *m. S. Maria di Purgano*, oppidum Hetruriæ in ora maris Tyrrheni, inter Graviſcas, & Fregenas. *Virg. Æn.* 10.

Pyrgis, is, f. nomen herbæ, quæ & lingua canis, & cynogloſſon dicitur. *Apul. de herb.* 2. 96.

Pyrgopolinices, æ, m. πυργοπολινείκης, hoc eſt victoria turrium, ſeu munitionum, atque urbium: a πύργος, turris, πόλις, urbs, & νίκη, victoria. Nomen eſt militis glorioſi apud *Plaut. in Mil.* Adde *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 9. *ad fin.*

Pyrgoteles, is, m. gemmarum ſculptor nobiliſſimus, a quo ſolo Alexander Magnus ſe in gemmis ſculpi paſſus eſt, edicto vetans, ne ab aliis ſculperetur. *Plin. l.* 1. *c.* 37. & *l.* 7. *c.* 37.

Pyrgus, i, m. *torre*, מגדל, Ger. *thurn*, Gal. *tour*, Hiſp. *torre*, πύργος, Græce turrim ſignificat. *Liv. l.* 27. *c.* 15. Poſtero ad caſtellum, (Pyrgum vocant) copias adduxit. ¶ Eſt etiam genus vaſis cavitate feſſilis, quo conjecti tali agitantur, antequam in alveolum emittantur, ita dictus a turriculæ figura. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. Qui pro ſe tolleret, atque mitteret in pyrgum talos.

Pyrĭo, as, a. 1. calefacio, a πῦρ, *ignis*. *Petron. in fragmen. Tragur.* In ſolio quod Trimalcioni pyriabatur.

Pyriphlegĕthon, ontis, m. idem quod *Phlegethon*, a πῦρ, ignis, & φλεγέθω, uro, vel ardeo. *Arnob. l.* 2. *pag.* 52.

Pyrites, æ, m. πυρίτης εἶδος, *lapis molaris*, a πῦρ, *ignis*, quia plurimus ignis illi inſit, vel quia ægerrime quidem ignem accipit, ſemel tamen acceptum diutiſſime conſervat, vel quia igni reſiſtit, ideoque focis idoneus eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 19. Molarem quidam pyritem vocant, quoniam ſit plurimus ignis illi. ¶ Item lapis quidam, a quo æs conflatur. *Plin. ibid.* Sed eſt alius etiamnum pyrites, ſimilitudine æris. In Cypro eum reperiri volunt, & in metallis, quæ ſunt circa Acarnaniam, unum argenteo colore, alterum aureo, &c. ¶ Item lapis ille, quem nos igniarium dicimus, quidam etiam vivum ſilicem vocant, qui percuſſus a ferreo inſtrumento, vel ab altero lapide ſcintillas edit, a πῦρ, *ignis*, quia plurimum habet ignis, *pietra focaja*. *Plin. ibid.*

Pyrītis, is, f. 3. πυρῖτις λίθος, gemma nigri coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Pyritis nigra quidem, ſed attritu digitos adurit.

Pyrobolarii, orum, maſc. qui pyrobolos, hoc eſt ignita tela jaculantur, a πῦρ, *ignis*, & βάλλω, *jacio*. *Firmic. l.* 8. Nati ſub ſidere Caniculæ erunt venatores, arcuarii, pyrobolarii. Ita *Beroald. in l.* 4. *Apul. de A. A.* Alii leg. *parabolani*. V. Parabolani.

Pyrocŏrax, vel Pyrrhocorax, acis, m. πυρροκόραξ, avis alpina, nigro colore, roſtro luteo. *Plin. l.* 10. *c.* 48.

Pyrŏdes, m. 3. πυρώδης, filius Ciliciis, qui primus e ſilice excuſſiſſe ignem dicitur. Nam Prometheum dicunt ignem aſſervaſſe in ferula. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Pyrŏis, entis, m. πυρόεις, Sidus Martis, ita dicitur ab igneo colore. *Col. l.* 10. *v.* 290. Sic micat & rutilus pyrois, & rore cruentus, &c. ¶ Eſt etiam unus ex equis Solis. *Valer. Flacc. l.* 5. *v.* 432. Et formidantem patrini Pyroenta dolores. V. *Æthon*.

Pyrōpus, i, m. πυρωπὸς, mixtura trium partium æris, & quartæ auri. Sic dicitur, quia habet πυρὸς ὄψιν, hoc eſt ignis faciem. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Æs in uncias additis auri ſcrupulis ſenis, prætenui pyropi bractea igneſcit. *Ovid.* 2. *Met.* Flammaſque imitante pyropo.

Pyrrha, æ, f. πύῤῥα, filia Epimethei, Deucalionis uxor, quæ poſt diluvium, una cum marito, jactis poſt terga lapidibus, humanum genus fertur reparaſſe. *Ovid.* 1. *Met.*

Pyrrhias, adis, f. Πυῤῥιὰς, ad Pyrrham pertinens, quod eſt oppidum Lesbi, ut *Plin. l.* 5. *c.* 31. docet. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 15. Pyrrhiades, Methymniadeſve puellæ.

Pyrrhĭcha, æ, ſeu pyrrhiche, es, f. 1. *moreſca*, πυῤῥίχη, ſaltatio in armis, quæ Lacedæmoniorum juventuti loco bellici progymnaſmatis erat, ut Ariſtoxenus ſcripſit, apud quos a quinto ſtatim ætatis anno pueri incipiebant ſaltare armati, accinente interim aliquo carmen hyporchematicum, ad cujus numeros motus componebant. Dicta eſt a Pyrrhicho Cretenſe, ex urbe Cydone, qui primus Cretenſes ſub armis ſaltare ad pyrrhichii pedis ſonum inſtituit. Alii eſſe vocatam volunt a Pyrrho Achillis filio, quem dicunt primum in tumulo patris ſui armatum honoris gratia ſaltaviſſe. *Plin. l.* 7. *c.* 57. Saltationem armatam Curetes docuere, pyrrhichen Pyrrhus, utramque in Creta. Ubi pyrrhichen a ſaltatione enoplia, ſive in armis, diſtinguit, non quaſi ſit plane diverſa, ſed quia rudior illa a Curetibus, ex arte a Pyrrho, vel potius Pyrrhicho Cretenſe. *Suet. in Cæſ. c.* 39. Pyrrhichen ſaltaverunt Aſiæ, Bithyniæque principum liberi.

Pyrrhicharii, ſeu pyrrhicharii, m. 2. πυῤῥιχισταὶ, qui armati ſaltabant. *Ulp. l.* 8. *ff. de pœnis*. Quod inſtituuntur venatores, aut pyrrhicharii, aut in aliam quam voluptatem geſticulandi, vel aliter ſe movendi gratia.

Pyrrhichĭus, ii, m. πυῤῥίχιος, pes metricus, al. gorius, qui conſtat ex duabus ſyllabis brevibus, ut *Furor*, *age*, &c. Dictus eſt a pyrrhicha, quia hoc ſono milites ſub armis per ludum utebantur. *Martianus Capella l.* 9. *Quintil. l.* 9. *c.* 4.

Pyrrho, onis, m. 3. Πύῤῥων, Philoſophus Elidenſis, filius Pliſtarchi. Primo pictor fuit, deinde Anaxarchi diſcipulus. Vixit annos ferme nonaginta. Ejus ſectatores Pyrrhonii dicuntur, & Sceptici, h. e. conſiderantes, quia omnia conſiderando, & ambigendo tractant, nihilque affirmant. V. *Gell. l.* 11. *c.* 5. & *Cic.* 3. *de Orat. c.* 17.

Pyrrhonii, orum. V. vocem præced. & vocem *Sceptici*.

Pyrrhocŏrax. V. Pyrocorax.

Pyrrhopœcilus, i, πυῤῥοποίκιλος, marmoris genus ita dictum, quod fulvi coloris maculis diſtinguatur. *Plin. l.* 37. *c.* 8. & 11.

Pyrrhus, m. 2. *Pirro*, Πύῤῥος, filius Achillis ex Deidamia Lycomedis filia, nepos Pelei, & Thetidis, pronepos Æaci, & Æginæ, abnepos Jovis, & Europæ, ita dictus a πυῤῥὸς, *rufus*, id eſt a fulvo colore capillorum, teſte *Servio*. Hic & Neoptolemus appellatus, quod admodum adoleſcentulus ad belli Trojani reliquias fuerit perductus. Erat enim in fatis, ſine illo Trojam capi non poſſe. Fuit primus, id eſt princeps eorum, qui in equum ligneum ingreſſi ſunt. In illa expugnatione primum Polytem Priami filium, deinde & patrem ipſum interfecit. Polyxenam Achillis patris ſui Manibus inferias miſit. Poſtremus Græcorum omnium ex Troade diſceſſit, Heleno Priami filio vetante, qui tempeſtatem proſpexit, quam paſſi ſunt Idomeneus, Ulyſſes, Ajax, & cæteri Græciæ Principes. Abduxit ſecum Andromachen Hectoris uxorem, quæ illi in prædæ diviſione obtigerat, & Helenum. Amiſſo per abſentiam Trojanis temporibus paterno Regno, quod erat in Theſſalia, conſedit in Moloſſia regione Epiri, quæ prius fuit Regnum Moloſſorum. Hinc populi primum Pyrrhidæ, poſtea Epirotæ dicti ſunt. Duxit uxorem Andromachen, ex qua, ut aliqui ſcribunt, genuit filium Moloſſum, fortaſſe etiam alium filium nomine Peripeleum. Sed cum in templum Dodonæi Jovis ad conſulendum veniſſet, ibi Lanaſſam neptem Herculis rapuit. Igitur Andromachen uxorem tradidit Heleno filio Priami Regis, & Regnum Chaonum, ob illius induſtriam ſingularem, & præcipue, quod confecto bello Trojano tempeſtatem prædixerit, & Pyrrhum navigare prohibuerit. Ex Lanaſſæ matrimonio octo liberos ſuſtulit, ex quibus nonnullas virgines nuptum finitimis Regibus tradidit, opeſque ad ineundum auxilio magnas paravit. Ad extremum rapuit Hermionem filiam Menelai, & Helenæ, quæ Oreſtæ deſponſata fuerat. Quare ab Oreſte interfectus eſt, in templo Apollinis Delphici, inter altaria, ope Macharei, al. Macrei, Sacerdotis. *Juſtin. l.* 17. & *Bocc. l.* 12. *Gen.* ¶ Pyrrhus alter, ſimiliter Rex Epiri, ſive Epirotarum, qui ex Achille & ipſe, Peleo, Æaco, & Jove genus ducebat. Hic eſt ille Pyrrhus, qui ſtrenuiſſime cum Romanis, & Carthaginienſibus plurima bella geſſit. Demum in Spartæ obſidione, cum inter primos pugnaret, ictu lapidis interfectus eſt. V. *Juſtin. l.* 25.

Pytum, & Pyrus, V. Pitum, & Pirus.

Pythagŏras, æ, m. Πυθαγόρας, Philoſophus Samius, teſte *Ovid.* 15. *Met.* filius Demarati locupletis negotiatoris, al. Mneſarchi anulorum ſculptoris, ita dictus, quod non minus vera, quam Pythii Apollinis oraculum, loqueretur. Vixit ante Anaxagoram, & Socratem. Magnis ſapientiæ incrementis ornatus primo in Ægyptum profectus eſt, deinde Aſtrologiæ, Chaldaicæque diſciplinæ cupidus Babylonem ſe contulit. Ex Oriente regreſſus in Cretam, & Lacedæmonem ad cognoſcendas Minois, & Lycurgi inclytas ea tempeſtate leges contendit. Poſt hæc in patriam rediens, cum eam a Polycrate Tyranno occupatam vidiſſet, receſſit in Peloponneſum. Primus ſe *Philoſophum* nominavit, hoc eſt ſapientiæ amatorem, cum ceteri per ea tempora ſe ſapientes dicerent. Poſtea in Italiam venit, in eam partem, quæ Magna Græcia dicta eſt, ſedemque Crotone figens, magno auditorum affluxu Philoſophiam profeſſus eſt, docuitque & privatim, & publice. Venit in Italiam, Cicerone teſte, L. Tarquinio Superbo regnante. *Livius l.* 1. ſcribit, Servio Tullio regnante veniſſe. Auctor fuit metempſychoſeos, ideſt tranſmigrationis animarum, docens, animas poſt mortem de corporibus in corpora tranſire, & animas hominum quandoque in beſtias mitti. Hinc eſum carnium prohibebat. Dicebat, ſe in bello Trojano fuiſſe Euphorbum Panthoi filium, qui interfectus a Menelao iterum revixiſſet in Homerum, poſtea in pavonem, deinde in Pythagoram. Hinc poſtremo dicitur renatus in Ennium Poetam. Hinc *Perſ. ſat.* 6. *v.* 11. Cor jubet hoc Enni, poſtquam deſtertuit eſſe Mæonides Quintus pavone ex Pythagoreo. ¶ Diſcipulis ſuis interdicebat, ne faba veſcerentur, quod habet inflationem magnam iis cibus tranquillitati mentis quærentis vera contrarium. Aliqui dicunt, Pythagoram a faba abhorruiſſe, quod cenſeret animal eſſe, quia viridis in pyxide ærea ſervata vertitur in ſanguinem, & cocta ſanguinis humorem ex ſe emittit: addunt, illum maluiſſe in latrones incidere, quam per fabæ ſegetem tranſire, cum aliunde refugium non haberet. ¶ Silentium quoque iis maxime commendabat, jubebatque per quinquennium religioſiſſime ſervare, ut ſcribit *Laert.* Quare ii ob id ἐχέμυθοι dicti ſunt. *Claudian. de Conſul. Mall. Theod. v.* 157. At non Pythagoræ monitus, annique ſilentes. ¶ Diſcipuli Pythagoræ in diſputando rationem non afferebant, ſed Magiſtri auctoritatem, & dicebant, αὐτὸς ἔφα, *ipſe dixit*. ¶ Cum viginti annos Crotone egiſſet, Metapontum migravit, ibique deceſſit. Illius tanta admiratio fuit, ut ex domo ejus templum facerent, eumque pro Deo colerent. V. *Juſtin. l.* 20. *c.* 4.

Pythagorēus, a, um, adject. πυθαγόρειος, ad Pythagoram pertinens, ut Pythagorea ſomnia. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 52. ¶ Pythagorei, orum, ſubſtant. Philoſophi diſcipuli, & ſectæ Pythagoræ. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 37. Referta quondam Italia Pythagoreorum fuit. ¶ Sunt qui ſcribunt *Pythagoræus* per *æ* diphthongum, quam tamen Græcæ literæ non ferunt.

Pythagorĭcus, a, um, adject. idem ac *Pythagoreus*, ut Pythagorica prudentia-

Digitized by Google

dentia. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 7. *n.* 10. Pythagorica Philoſophia. *Plin. l.* 13. *c.* 13. ¶ Pythagorici, orum, ſubſtant. Pythagoræ diſcipuli, aut ſectatores. *Cic.* 1. *Div. c.* 30. Pythagoricis interdictum, ne faba veſcerentur.

Pythagoriſſo, as, n. 1. Pythagoricus ſum. *Apul. l.* 2. *Florid.* Noſter Plato pythagoriſſat.

Pythaula, & Pythaules, æ, maſc. πυθαύλης, tibicen, qui in uſhe Pytho hymnos in honorem Apollinis canebat. Poſtea ad illos etiam tibicines translata vox eſt, qui in comœdiis tragœdiiſque canebant. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 743. Priuſquam in orcheſtra Pythaules inflet tibias, domi ſuas tunices rumpit. *Diomed. Grammatic.* Quando chorus canebat, choricis tibiis, id eſt choraulicis artifex concinebat: in canticis autem Pythaules Pythicis reſpondebat. ¶ Sunt qui ſcribunt Pithaules, & originem vocis derivant a πίθος, *dolium*, quod hujuſmodi tibicinum tibiæ doliolum figura referrent.

Pythia, æ, f. πυθία, Phœbas, ſive Sacerdos Apollinis Delphici, al. Pytho, quæ ἵλμῳ, ſeu tripodi inſidens, genitalibus, ut ajunt, partibus ſubeuntem excipiebat cum halitu ſpiritum, inde repleta furore, crinibuſque inſolutis, ac ſpumas ore emittens, de rebus cum futuris, tum dubiis reſpondebat. *Cic.* 1. *de Div. c.* 29. Mentem Pythiæ divino afflatu concitabat.

Pythia, orum, n. πύθια, ſacrum certamen in Apollinis Pythii honorem. Inſtituta dicuntur ob cædem Pythonis ſerpentis, & inde nominata. *Ovid.* 1. *Met. v.* 446. Inſtituit ſacros celebri certamine ludos Pythia perdomiti ſerpentis nomine dictos. ¶ Victores hujus certaminis, teſte Luciano, lauro coronabantur.

Pythicus, a, um, adject. idem ac Pythius. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 6. Carthago donata Pythico agone. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 7. *n.* 10. Pythica divinatio.

Pythion, ii, n. genus bulbi, πύθιον. *Plin. l.* 19. *c.* 5.

Pythius, ii, m. πύθιος, cognomen Apollinis a Pythone dracone, quem ipſe Junonis nutu immiſſum, ſecundum Poetarum fabulas, in prima infantia ſagittis interfecit. *Ovid.* 1. *Met. Hor. l.* 1. *od.* 16. Non adytis quatit mentem Sacerdotum incola Pythius.

Pythius, a, um, adject. ad Pythium, ſeu Apollinem pertinens. *Propert. l.* 3. *el.* 15. Dum petit intonſi Pythia regna Dei. h. e. Delphos. *Juven. ſat.* 13. *v.* 169. Pythia vates. *Cic.* 1. *Divin. c.* 1. Pythium oraculum.

Pytho, us, f. 4. contract. urbs Græciæ, eadem ac Delphi, ſic dicta, quia ibi Apollo ſub ſerpentis ſymbolo colebatur, quod Pythonem puer ſagittis occidiſſet. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 3. *v.* 27. Delos ubi nunc, Phœbe, tua eſt? ubi Delphica Pytho?

Python, vel Pytho, onis, m. vel f. 3. Πύθων, ingens quidam draco natus ex putredine terræ poſt diluvium Deucalionis, qui ab Apolline ſagittis interfectus eſt. *Ovid.* 1. *Met.* rem pluribus narrat, *fab.* 8. & *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 17. interpretatur. *Claudian. l.* 1. *in Ruffin.* Phœbeo domitus Python cum decidit arcu.

Pythonicus, a, um, adject. ad Pythonem, vel ad Apollinem pertinens. *Tertul. de anim. c.* 28. Scimus magos elicere explorandis occultis per Pythonicos ſpiritus.

Pythonion, n. herba, alio nomine dracontea. *Apul. de herb. c.* 4. & 14.

Pythopolis, f. 3. opp. Bithyniæ, conditum a Theſeo, ad Soloentem fl. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Pytiſma, atis, n. *lo ſputare ſpeſſo*, πύτισμα, crebra ſputi irroratio, a πυτίζω, *ſpumam emitto*. *Juvenal. ſat.* 11. *v.* 173. Qui Lacedæmonium pytiſmate lubricat orbem. h. e. qui exſpuit ſupra pavimentum ſtratum marmore Lacedæmonio, & ſæpe conſpuendo madefacit, & lubricum reddit. Quidam legunt *pedema*. Eſt autem pedema genus quoddam ſaltationis, fortaſſe a πηδάω, *ſalio*. Alii *petteumate*, h. e. crebro talorum uſu (nam πεττὸς, talum ſignificat) terit quodammodo, & lævigat menſam rotundam e marmore Lacedæmonio. Alii denique alias afferunt & lectiones, & interpretationes. V. *Octav. Ferrar. Elect. l.* 2. *c.* 6. ubi eam explicationem amplectitur, quæ eſt veteris Scoliaſtis, & nos priore loco attulimus.

Pyxacanthus, i, m. & f. Πυξάκανθα, frutex ſpinoſus, cubitalibus ramis, foliis buxi, a Πύξος, *buxus*, & ἄκανθα, *ſpina*. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Spinum ipſam in Græcia quidam pyxacanthum Chironium vocant. *Id. l.* 24. *c.* 14. Quam & pyxacanthum chironiam vocant.

Pyxidatus, a, um, πυξιδωτὸς, quod ad effigiem pyxidis formatum eſt. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Commiſſura pyxidatis, fictilet tubi.

Pyxidicula, æ, f. πυξίδιον, dim. a *pyxis*. *Cel. l.* 6. *c.* 6. Liquidum collyrium pyxidicula ſervatus.

Pyxinum, i, n. nomen collyrii, quod deſcribitur a *Celſ. l.* 6. *c.* 6.

Pyxis, idis, f. *piſſide, baſſetto, boſſolo*, Πυξίς, propria ſignificat vaſculum e buxo; nam Πύξος Græce buxum ſignificat, ſed tamen ita accipitur pro vaſe ex quacumque materia, & ad varios uſus accommodato, ut ait etiam *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Hinc *Plin. l.* 29. *c.* 2. In pyxide ſtannea conditus. *Id. l.* 18. *c.* 11. Pyxis ferrea. *Id. l.* 21. *c.* 20. Crocum aſſervatur cornea pyxide. *Cic. pro Cæl.* Pyxis venenum. ¶ Legitur & *puxis*, Græca υ in Latinum u converſa. *Scribon. Larg. compoſ.* 228. Patella fictili coquere, atque puxide nigri plumbi reponere.

DE LITERA Q.

Q In mutis literis numeratur. Hanc veteres ignorabant. Unde ſcribebant *oblicus*, non obliquus, *locuntur*, non loquuntur, ut teſtantur vetuſtiſſimi codices. Poſtquam vero inventa fuit, nonnulli putaverunt, non literam, ſed notam eſſe duas in ſe literas continentem, C, & U, quare ſcribere inſtituerunt, *qis*, *qid*, *qaret*, abſque u, ut Velius Longus ait, quod alii *cuis*, *cuid*, *cauret* ſcribere malebant. Sic *acua* pro aqua legitur in quadam *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 593. *n.* 5. ¶ Supervacanea dicitur, ſicut & K, quoniam C poteſt implere earum vicem, & propter nihil aliud ſcribenda videtur, niſi ut U vocalem, ſemper poſt ſe ſequentem, in eadem ſyllaba cum altera vocali conjungat, quæ alioqui conjungi non poſſet, obliquioremque, & pinguiorem efficiat ſonum. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Duras & illa ſyllabas facit, quæ ad conjungendas demum ſubjectas ſibi vocales eſt utilis, alias ſupervacua, ut cum Equum, ac Equos ſcribimus, cum ipſæ etiam vocales duæ efficiant ſonum, qualis apud Græcos nullus eſt, ideoque ſcribi illorum literis non poteſt. ¶ In prænominibus ſola ponitur, & valet *Quintus*, ut Q. Fabius Max. Q. Cæcilius Metellus.

Q ANTE UA.

Qua, *per qual luogo, per dove*, אנה, Ger. *wo durch*, Gall. *par ou*, Hiſp. *por donde*, ᾗ, πῇ, ὅπῃ, per quem locum, qua parte, adverb. motus per locum. Dicitur per Ellipſin, pro qua via. *Cic. pro Cæc. c.* 8. Omnes introitus, qua adiri poterat in eum fundum. *Id. in Phil.* 3. *c.* 8. Ipſe in templum, ſed in qua, per cuniculum. *Nep. in Themiſt. c.* 5. Qua ſex menſibus iter fecerat, eadem diebus triginta reverſus eſt. ¶ Interdum notat ſtatum in loco, & ponitur pro qua parte. *Ovid. Heroid. epiſt.* 2. *v.* 103. Qua patet umbroſum Rhodope glacialis ad Æmum. ¶ Item pro quacunque parte. *Id.* 1. *Metam. v.* 241. Qua terra patet, fera regnat Erinnis. ¶ Sæpe ponitur pro partim, tum, cum, & tunc fere geminari ſolet. *Cic. Att. l.* 15. *epiſt.* 18. Intelligo te diſtentiſſimum eſſe, qua de Buthrotis, qua de Bruto. ¶ Item pro qua ratione, quomodo. *Virgil.* 1. *Æn.* Qua facere id poſſis, noſtram nunc accipe mentem. ¶ Item pro in quantum, vel quatenus. *Liv. l.* 39. *c.* 48. ſtatui non ultra attingere externa, niſi qua Romanis cohærent rebus. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Aſſumere in cauſam naturas earum, qua competent, aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit.

Quacunque, *per qualunque parte*, ὅπη ἂν, per quamcunque viam, locum, partem, adv. motus per locum. *Cic.* 3. *Ver. c.* 16. Quacunque iter fecit, ejuſmodi fuit, &c. *Id. de Fin.* Quacunque ingredimur, in aliquam hiſtoriam veſtigium ponimus. ¶ Dividitur interdum per tmeſim, interjecto verbo. *Lucret. l.* 1. *v.* 508. qua porro cunque tenet ſe Corpus, ea vacuum nequaquam conſtat inane.

Quadamtenus, adv. ὅτι ὄνυς, aliquantulum, uſque ad quandam partem, *fino a un certo ſegno*. *Plin. l.* 15. *c.* 28. Citreis odor acerrimus, ſapor aſperrimus, quadantenus ex cotoneis. ¶ Aliquando diſſolvitur per tmeſim. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 32. Eſt quadam prodire tenus, ſi non datur ultra. Al. leg. *quodam*, al. *quoddam*.

Quadi, m. 2. pop. Germaniæ, ubi nunc major pars prov. Moraviæ verſus Occ. vel, ut aliis placet, in tota Moravia. *Tac. de Germ. c.* 42. & 43.

Quadra, æ, f. τετράγωνον, quod eſt quadratum. Uſus eſt *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. apud quem notat Plinthum ſtylobatæ. Italice nonnulli appellant *zoccolo*, vel *dado*. V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Speciatim dicitur de menſa, id eſt inſtrumento menſario, plano, aut modice concavo, ſuper quod dapes ſcinduntur, aut ſeſſæ apponuntur, quod fiebat ex ligno, vel ex metallo, ut ſtanno, argento, &c. vel etiam ex pane, ut aliqui opinantur, *tagliere*, Germ. *teller*, Gal. *trenchoir*, Hiſpan. *tajador*, τρυβλίον. Hoc inſtrumentum ita dictum eſt a figura quadrata. Nam quæ orbiculari ſunt figura, orbes potius nominantur. *Serv. ad illud Virg.* 7. *Æn.* Patulis nec parcere quadris. ¶ Apud *Juvenal. ſat.* 5. *v.* 2. aliena vivere quadra, eſt aliorum menſas ſordida ſectando victum quærere, paraſitum eſſe. ¶ Significat etiam quartam partem, & generatim partem, ſive ſegmentum, ut fragmentum, ſeu fruſtum panis, &c. *Horat. l.* 1. *ep.* 17. Et mihi dividuo findetur munere quadra. *Martial. l.* 6. *epigr.* 75. Cum miſſia turdumque mihi, quadramque placentæ. *Id. l.* 12. *epigr.* 32. Quadra caſei Toloſatis.

Quadragenarius, a, um, quod in ſe continet quadraginta, ut Quadragenarius homo, id eſt quadraginta annorum. *Arnob. l.* 2. Quadragenarium iſtum ad te voca.

Quadrageni, æ, a, adjectiv. diſtributivum, ut terni, bini. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt. ult.* Ut ambo HS quadragena conſulibus darent, ſi eſſent ipſi Conſules facti. Al. leg. *quadringena*. ¶ Sæpe ſumitur pro cardinali quadraginta, *quaranta*. *Plin. l.* 8. *c.* 36. Quadragenis diebus latent. *Cic. Ver.* 1. *c.* 56. Columnæ ſeſtertiis quadragenis millibus locatæ.

Quadrageſima, æ, f. *la quaranteſima parte*. *Suet. in Calig. c.* 40. Pro litibus, atque judiciis exigebatur quadrageſima ſummæ, de qua litigaretur. ¶ Hoc nomine appellabatur genus quoddam vectigalis, quo quadrageſima pars pendebatur. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 51. Manet tamen abolitio quadrageſimæ, quinquageſimæque, & quæ alia exactionibus illicitis nomina publicani invenerunt.

Quadrageſimus, a, um, n. 1. 2. *quaranteſimo*, unus ex numero quadragenario, a quadraginta. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Cocto parte quadrageſima. *Id. l.* 2. *c.* 8. Olympiada circiter quadrageſima ſecunda. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 64. Quadrageſimum ſtipendium.

Quadragies, & Quadragiens, adverb. *quaranta volte*, τεσσαρακοντάκις, quater decies. *Aur. Victor. de Vir. illuſtr. c.* 47. Ipſe quadragies quater accuſatus glorioſe abſolutus. ¶ Interdum per ellipſim adhibitum ſignificat, quadragies centena millia. *Cic. pro Flac. c.* 13. Seſtertium ter, & quadragies.

Quadraginta, *quaranta*, ארבעים, Ger. *viertzig*, Gal. *quarante*, Hiſp. *quarenta*, τεσσαράκοντα, quater decem, nomen numerale cardinale indecl. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 14. Annos natus magis quadraginta.

Quadrangulatus, a, um, adject. *di figura quadrangolare*, ut quadrangulata turris. *Tertull. de anim. c.* 17.

Quadrangulus, a, um, n. 1. 2. τετράγωνος, quod quatuor angulos habet. *Plin. l.* 13. *c.* 22. Intus granum quadrangula figura.

Quadrans, antis, m. *un quarto*, רבע, Ger. *ein viertel*, Gall. *la quatrième partie*, Hiſp. *quarta parte*, τεταρτημόριον, κοδράντης, nummulus ex ære, quarta pars aſſis, hoc eſt tres unciæ, nota ratis impreſſus. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Nota æris fuit ex altera parte Janus, ex altera roſtrum navis, in triante vero, & quadrante ratis: quadrans antea triuncia vocatus a tribus unciis. *Juven. ſat.* 7. Nam ſi Pieria quadrans tibi nullus in arca. ¶ Erat hic nummus merces balneatoris. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 137. quadrante lavatum rex ibis. *Juven. ſat.* 6. *v.* 447. quadrante lavari. ¶ Quadrans præterea dicitur in ponderibus quarta pars libræ. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Decoquitur quadrantis pondere. ¶ Item genus menſuræ, id eſt quarta pars ſextarii Romani, ſeu menſura quatuor cyathorum. *Celſ. l.* 3. *c.* 15. Deinde poſt febrem modicum cibum ſumere, vinique quadrantem. ¶ Quadrans pedis eſt menſura quatuor digitorum, quam etiam palmam minorem vocamus. *Gell. l.* 3. *c.* 10. ¶ Quadrans in agris eſt quarta pars jugeri. *Col. l.* 5. *cap.* 1. Pars quarta pedes ſeptem millia, & ducentos, hoc eſt, quadrans. ¶ Quadrans operæ, eſt quarta pars operæ. *Colum. l.* 2. *c.* 4.

Quadrantal, alis, n. 3. figura ex omni parte quadrata, quales ſunt cubi, & teſſeræ, quibus in alveolo luditur. In quamcunque enim partem inciderint, immotam habent ſtabilitatem. *Gell. l.* 1. *c.* 20. ¶ Eſt etiam menſuræ genus, pedem quoquoverſum quadratum habens, continens octo congios, ſextarios quadraginta octo, idem atque amphora, ut teſtatur *Feſtus in Quadrantal*; græce κεράμιον. *Plaut. Curc.* 1. 2. 14. Modica eſt, rapit quadrantal.

Quadrantalis, & le, n. 3. quod quadrantem continet. *Plin. lib.* 15. *cap.* 13. Quatuor pedum, & ſemipedis per medium ambitum, craſſitudine quadrantali, id eſt pedis quartæ partis.

Quadrantarius, a, um, τεταρτημοριαῖος, quod eſt ex quadrante. Res quadrantaria, eſt balneum, quia quadrans fuit præmium balneatoris. *Senec. epiſt.* 86. (al. 87.) Cur enim ornaretur res quadrantaria, & in uſum, non in oblectamenta reperta? Quadrantaria Clytemneſtra (apud *Quintil. l.* 8. *c.* 6.) dicta eſt Clodia uxor Metelli Celeris, quia vili mercede corporis ſui copiam faciebat. Idem autem Clytemneſtra vocata eſt, quia quemadmodum Clytemneſtra Agamemnonem, ita hæc maritum ſuſtulerat. Alii quadrantariam dictam putant, quia a quodam callido amatore pro nummis argenteis quadrantes æris quondam in ejus loculos immiſſi fuiſſent, quam rem narrat *Plutar. in vita Cic.* Fortaſſe huc pertinet illud *Cic. pro Cæl. c.* 26. ubi de eadem Clodia loquens. Niſi forte, inquit, mulier potens quadrantaria illa permutatione familiaris facta erat balneatori. h. e. vel propter corporis proſtitutionem, quæ in balneis præci-

præcipue a meretricibus fiebat, vel quia balneatori pro quadrante mercedem ſtupri dabat, familiare illi eſſe potuit.

Quadrarius, a, um, idem ac quadratus, vel quadrangulus. *Cato de R. R. c.* 18. Quadrariis vaſis uti contractiora fient.

Quadrata, æ, f. vicus urbis Romæ, in reg. 14. in Palatio, ante templum Apollinis, ubi reponebantur, quæ boni ominis gratia in urbe condenda adhiberi ſolebant. *Feſt.*

Quadratarius, m. 2. τετραγωνιστής, marmorarius, qui marmora adamuſſim quadrat. *Leg.* 1. *Cod. de excuſ. artif.* Quadratarii, quos Græco vocabulo λιθοξόους appellant. *Adde Sidon. l.* 3. *ep.* 12.

Quadrate, adverb. *Manil. l.* 2. *v.* 295. Ternaque binis ſenis quadrate fingere Signa. *h. e.* in quatuor partes, quæ ſingulæ tria ſigna contineant, dividere.

Quadratio, onis, f. quadratura, figura quadrata, ut anguli quadrationis, apud *Vitruv. l.* 4. *c.* 3.

Quadratum, i, n. τετράγωνον, figura, quæ ex quatuor lineis rectis, & æqualibus, & quatuor angulis rectis conſtat. *Cic.* 2. *de Div.* Ea triangula illi, & quadrata nominant.

Quadratura, æ, τετραγωνισμός, figura, vel res quadrata, ut quadraturæ vitreæ, laminæ vitreæ quadratæ, & pellucidæ, quæ loco tectorum parietibus inducebant ad ornatum. *Vopiſc. in Firmo, c.* 3. Vitreis quadraturis bitumine, aliiſque medicamentis inſertis domum induxiſſe perhibetur.

Quadratus, a, um, *quadrato*, מרובע, Germ. *gevierte*, Gall. *quarré*, Hiſp. *quadrado*, τετράγωνος, quod habet quatuor lineas rectas æquales, & totidem angulos rectos. *Liv. l.* 6. *c.* 5. Capitolium quoque ſaxo quadrato ſubſtructum eſt. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 100. Diruit, ædificat, mutat quadrata rotundis. ¶ *Quadratum ſaxum* generatim dicitur, quod ſcalpro aliquo modo politum eſt, licet non quadrata forma, *pietra lavorata*: cui opponitur cæmentitium. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Parietum ſtructuræ cæmentitio, aut quadrato ſaxo. ¶ Transfertur ad alia, ut Quadratum agmen, quod figuram quadratam habet. *Cic.* 2. *Phil.* Agmine quadrato cum gladiis ſequuntur ſcutati milites. ¶ *Corpus quadratum* eſt, quod eſt mediæ ſtaturæ, neque nimium procerum, neque nimium humile. *Celſ. lib.* 2. *cap.* 1. Corpus habiliſſimum quadratum eſt, neque gracile, neque obeſum. *Col. l.* 7. *c.* 12. *de cane.* Probatur quadratus potius, quam longus, aut brevis. ¶ *Boves quadrati*, qui grandibus membris ſunt, & quod vulgo dicunt, *formati. Colum. l.* 6. *c.* 1. ¶ Oratio, ſive periodus quadrata, quæ æqualiter fuſa eſt. Figura enim quadrata nulla eſt ex parte neque longior, neque brevior. *Quintil. l.* 2. *c.* 5. Quæ lenis, & quadrata, ſed virilis tamen compoſitio. ¶ *Quadrata veſtis* eſt, ſecundum *Ferrar. de re veſtiar. l.* 1. *c.* 4. quæ ex duabus plagulis contexta, quarum utraque quadrata ſit, hoc eſt quatuor angulos habeat, fibulis hinc inde nectitur, aperta a lateribus, quales ſacrorum Diaconorum nunc videmus. *Petron. in Satyr. c.* 135. Mox incincta quadrata pallio, cucumam ingentem foco appoſuit. ¶ *Quadrati verſus* dicuntur iambici octonarii, qui quatuor habent combinationes, ſeu menſuras. *Terentian. Maurus pag.* 2434. *Putſch.* Sed hic trimetrus quando duplicem pedem a capite ſumet, tunc quadratus dicitur. *Gel. l.* 2. *c.* 29. *in fin.* Hunc apologum Ennius venuſte verſibus quadratis compoſuit. ¶ *Quadratæ litteræ* ſunt majores, & Romanæ, ut vocant, charactere ſcriptæ. *Petron. in Satyr. c.* 29. Canis erat in pariete pictus, ſuperque quadrata littera ſcriptum, Cave canem.

Quadriceps. V. Biceps.

Quadridens, entis, n. τετράδους, quod quatuor habet dentes. *Cato cap.* 10. Rutra quinque, raſtros quadridentes duos.

Quadriennis, ne, adject. *di quattro anni. Flor. l.* 2. *c.* 6. Poſt primum Punicum bellum vix quadriennis requies. *Al. leg. quadriennii.*

Quadriennium, ii, τετραετία, ſpatium quatuor annorum. *Cic.* 5. *Verr.* Nam cum quadriennio poſt in Siciliam veniſſem. *Adde de Senect. c.* 4.

Quadrifariam, adv. *in quattro parti*, Ger. *in vier theil*, Gal. *en quatre ſorte, ou part*, Hiſp. *en quattro partes*, a manera, τετραχῶς, quadripartito, in quatuor partes. *Suet. in Vitel. c.* 13. Epulas trifariam ſemper, interdum quadrifariam diſpertiebat, in jentacula, & prandia, & cœnas, comeſſationeſque. *Liv. l.* 38. *c.* 5. Conjurati quadrifariam ſe diviſerunt.

Quadrifariter, adverb. idem ac quadrifariam. *Leg.* 10. *ff. de Gradib.* §. 14. ubi tamen alii *quadrifariam* leg.

Quadrifidus, a, um, τετραχιδής, quod in quatuor partes findi poteſt, aut fiſſum eſt. *Virg.* 2. *Georg.* Quadrifidaſque ſudes, & acuto robora vallos. *Claudian. de Conſul. Prob. & Olyb. v.* 268. Quadrifidus Phœbi labor, *h. e.* curſus per quatuor anni tempora.

Quadrifinalis, le, adject. a quadrifinio, ut quadrifinalis area, *in Innocent. excerpt. de re agrar. edit. Goeſ. pag.* 221.

Quadrifinium, ii, n. quod quatuor poſſeſſionum fines adſtringit, ut definit *Iſid. lib.* 15. *cap.* 14. Legitur etiam *in excerpt. Innocent. rei agrar.* apud *Goeſ. pag.* 227.

Quadrifluvius, ii, m. ex *quatuor*, & *fluvius*. Apud *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. abies quadrifluvius diſparata vocatur, quæ a *Plin. l.* 19. *cap.* 36. quadripartitos venarum curſus habere dicitur.

Quadrifluus, a, um, adject. qui per quatuor partes fluit. *Prudent. Cathem.* 3. *v.* 103. *de Paradiſo.* Ver ubi perpetuum redolet, Prataque multicolora latex Quadrifluo celer amne rigat.

Quadrifores, & ra, o. 3. τετράθυρος, quod quatuor fores, ſive foramina habet. *Plin. lib.* 11. *cap.* 21. Veſpæ udos vere faciunt fere quadrifores. ¶ Quadrifores januæ dicuntur a *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. quarum ſingulæ fores, ſeu tabulæ dupliciter plicantur, *porte di quattro partite.*

Quadrifrons, tis, adject. quatuor habens frontes. *Cato in Originib.* (ut refert *Paſſerat. in Lexico*) Sub eo Janus quadrifrons. *Adde Iſidor. l.* 8. *c.* 11. & *Auguſtin. l.* 7. *de Civ. Dei, c.* 4.

Quadrigæ, arum, f. *carretta da quattro cavalli*, מרכבה, German. *vier roſſ wagen*, Gal. *chariot à quatre chevaux*, Hiſp. *carreta de quatro cavallos*, τέθριππον, currus quatuor equis junctus, quaſi quadrijugæ, ut bigæ quaſi bijugæ a numero equorum, & a *jugo*. *Cicer. in Brut.* Nec enim in quadrigis eum ſecundum numeraverim, aut tertium, &c. ¶ Quadrigarum inventio Erichthonio tribuitur. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Sed alii dicunt inventum fuiſſe Minervæ. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Minervam quadrigarum inventricem ferunt. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. *de aſinis*. Unæ quadrigæ Romæ conſtiterunt quadringentis millibus, *una muta di quattr' aſini*. ¶ Aliquando quadrigarum nomine intelliguntur equi, qui quadrigas agunt. *Col. l.* 3. *c.* 9. Unde ſacrorum certaminum ſtudioſi perniciſſimarum quadrigarum ſemina diligenti obſervatione cuſtodiunt. ¶ In ſingul. num. peritum eſt. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 8. Oraculo Philippus admonitus, ut a quadrigæ violentia ſalutem ſuam cuſtodiret. *Adde M. Varron.* apud *Gell. l.* 19. *c.* 8. ¶ *Quadrigis albis aliquid indipiſci*, proverbiali locutione eſt ſumma celeritate adipiſci aliquid. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 13. Si hunc occaſionem tempus ſe ſubterduxerit, Nunquam ædepol quadrigis albis indipiſces poſtea. Per *quadrigas albas* quidam intelligunt currum Jovis, qui celerrimo curſu per cœlum ferri cenſetur. Alii putant alludi ad factionem albam in Circo, quod ea in curſu quadrigarum ceteras aliquando viciſſet: Alii ad vocem *albus*, qua fauſtum, feliceemque ſignificat, ut *quadrigæ albæ* ſint, quæ feliciſſimo curſu feruntur. Alii denique ipſam lectionem ſollicitant. ¶ Tranſlate quadrigæ ſumuntur pro numero quaternario. *Vopiſc. in Probo, in fin.* Nunc de Firmo, & Saturnino, & Bonoſo, & Proculo dicemus: non enim dignum fuit, ut quadrigæ tyrannorum bono principi miſcerentur. Eodem modo *Var. de L. L.* quadrigas mitrorum dixit. ¶ De quadrigis fictilibus Vejorum V. *Ancile*, & *Ratumena*.

Quadrigalis, le, ad quadrigas pertinens, ut quadrigales equi. *Feſt. in Curules.*

Quadrigamus, i, qui quatuor uxores habuit. *Hieronym. l.* 1. *cont. Jovinian. c.* 8. *jux. fin.*

Quadrigarius, ii, cognomen Q. Claudii ſcriptoris vetuſtiſſimi, de quo *Gellius* ſæpe mentionem facit.

Quadrigarius, ii, τεθριπποβάτης, qui quadrigas agit, & ſpeciatim in Circenſibus. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 7. Docet aliter quadrigarius, & deſultor. *Adde Arnob. lib.* 2.

Quadrigarius, a, um, quod ad quadrigarium ſpectat. *Suet. in Calig. c.* 19. Quadrigarem habitu, curriculoque bijugi.

Quadrigatus, a, um, τεθριππωτός, quadrigis ſignatus, ut Nummus quadrigatus, cui quadrigarum imago impreſſa eſt. *Plin. l.* 33. *c.* 33. Nota argenti fuere bigæ, atque quadrigæ, & inde bigati, & quadrigati dicti. *Liv. l.* 22. In capita Romana tricenis nummis quadrigatis, in ſocios ducenis, in ſervos centenis.

Quadrigeminus, a, um, τετραπλοῦς, quater multiplicatus. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Ceraſtis corpore eminere cornicula ſæpe quadrigemina, ideſt quatuor.

Quadrigeni, V. Quadringeni.

Quadrigulæ, arum, f. dim. a quadrigis. *Cic. de Fato, v.* 3. Aut Philippus haſce in capulo quadrigulas vitare monebatur? ¶ In ſingulari numero *Plin. l.* 34. *c.* 8. Læva tribus digitis quadrigulam tenuit.

Quadrijugis, e, &

Quadrijugus, a, um, adject. a *quatuor*, & *jugum*. Quadrijuges equi, & abſolute quadrijuges, vel quadrijugi ſunt equi quaterni uno jugo ad currum alligati. *Virg.* 10. *Æn. v.* 571. Quadrijuges in equos, adverſaque pectora tendit. *Stat.* 12. *Theb. v.* 532. nivea victorem cernere vectum quadrijugis. *Ovid.* 2. *Met. v.* 167. tritumque relinquunt Quadrijugi ſpatium. ¶ Quadrijuges, vel quadrijugi currus, qui quatuor equis trahuntur. *Virgil.* 12. *Æn. v.* 162. Quadrijugo vehitur curru. *Apul. l.* 3. *Florid.* Quadrijuges, & ſejuges currus ponere. ¶ Quadrijugum certamen, quod quadrijugis, ſeu quadrigis fit. *Stat.* 6. *Theb. v.* 372.

Quadrilibris, & bre, o. 3. τετράλιτρος, quod eſt pondo quatuor librarum. *Plaut. Aulul. ſc. ult. v.* 2. Quadrilibram aulam auro onuſtam habeo.

Quadrimanus, a, um, qui quatuor habet manus. *Jul. Obſeq. l. de Prodig. c.* 111. C. Lælio, L. Domitio Coſſ. puella biceps, quadripes, quadrimana, gemina fœminea natura, mortua nata. *Id. ibid. c.* 73. alia poſitione. Pueri quadrupedes, & quadrimanes nati.

Quadrimatus, us, m. τετραετία, ætas quatuor annorum. *Plin. l.* 19. *c.* 51. Sed ex his, quæ ſunt fortiſſima, nullum extra quadrimatum utile eſt. *Col. l.* 7. *c.* 9. Dum quadrimatum agant.

Quadrimeſtris, tre, adject. *di quattro meſi*, τετράμηνος. *Sueton. in Ner. cap.* 14. Conſulatus quatuor geſſit; primum bimeſtrem, tertium quadrimeſtrem.

Quadrimulus, a, um, dim. a quadrimus. *Plaut. Pœn. prol. v.* 85. Altera quinquennis, altera autem quadrimula, cum nutrice una periere.

Quadrimus, a, um, *di quattr' anni*, τετραετής, quod habet quatuor annos. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 22. Una omnino interpoſitio difficilior eſt, de quadrimo Catone. ideſt de re geſta a Catone Uticenſe in ætate quatuor annorum. Alii aliter legunt. *Horat. l.* 1. *od.* 9. Quadrimum merum. *Liv. l.* 27. *c.* 37. Infantem natum eſſe quadrimo parem.

Quadringenarius, a, um, adject. qui quadringentos continet. *Cic.* 6. *Att. ep.* 1. Dejotarus habet cohortes quadringenarias, noſtra armatura triginta. *Liv. l.* 7. *c.* 7. Quadringenariæ octo cohortes ſcribuntur.

Quadringeni, æ, a, adject. *quattrocento*, nomen diſtributivum, quod frequenter pro cardinali ponitur. *Suet. in Vitel. c.* 13. Singuli apparatus quadringenis millibus nummum conſtiterunt. *Liv. l.* 8. *c.* 11. Denarios nummos quadringenos quinquagenos vectigal populus juſſus pendere quotannis in ſingulos. ¶ Apud *Var. l.* 2. *R. R. c.* 8. legitur *quadrigenis millibus*. Sic *Plin. l.* 9. *c.* 3. Quadrigenum cubitorum.

Quadringentenus, æ, a, adject. idem quod quadringeni. *Plin. lib.* 8. *cap.* 43. Singulas quadringentenos nummorum millia emitas. Alii legunt *quadringenis millibus*. *Vitruv. lib.* 10. *cap.* 14. Quadringentenis verſationibus ut tympani.

Quadringenteſimus, a, um, τετρακοσιοστός, quater centeſimus. *Plin. lib.* 8. *c.* 6. Anno Urbis quadringenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. *Liv. l.* 5. *c.* 45. Quadringenteſimus annus.

Quadringenti, æ, a, *quattrocento*, τετρακόσιοι, quater centum, nomen numeri cardinalis. *Cic. in Piſon. c.* 5. Centum prope annos legem Æliam, & Fufiam tenueramus, quadringentos judicium, rationemque Cenſoriam. *Juven. ſat.* 1. *v.* 105. quinque tabernæ quadringenta parant.

Quadringenties, adv. τετρακοσιάκις, quater centies, vel quater centum. *Cic.* 4. *Ver. c.* 10. HS quadringenties accepiſſe te arguo contra leges. *h. e.* quadringenties centena millia.

Quadrini, æ, a, adject. *quattro*, idem ac quaterni, vel quatuor. *Plin. l.* 11. *c.* 36. Trinis, aut quadrinis diebus. *Id. l.* 7. *c.* 5. Febris quadrinis circuitus, *quartana*. *Arnob. l.* 6. Quadrinis cardines.

Quadripartitio, onis, f. diviſio in quatuor partes. *Var. l.* 4. *de L. L. circ. princ.* Quadripartitio magis ſic apparebit. *Id. l.* 4. *cir. princ.* Si quid excidit ex hac quadripartitione.

Quadripartito, adverb. in quatuor partes. *Col. l.* 4. *c.* 26. Brachia quadripartito locabimus.

Quadripartitus, ſeu quadripertitus (ſic enim nonnulli ſcribunt) a, um, τετραμερής, diviſus in quatuor partes. *Cic.* 3. *Ver. c.* 16. Quare hæc eadem erit quadripartita diſtributio totius accuſationis meæ. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 28. Commutationes temporum quadripartitæ.

Quadripes, idem ac quadrupes, legitur in quibuſdam antiquis codicibus, teſte *Velio Longo*. V. *Quadrimanus*.

Quadriplicatus, a, um, adject. idem ac quadripartitus. Legitur in quibuſdam MSS. apud *Var. l.* 8. *de L. L.* ubi alii *quadripartitus*.

Quadriremis, is, f. τετρήρης, navis, quæ quatuor remorum ordines habet. *Cic.* 7. *Verr.* Egreditur Centuripina quadriremis Cleomenes e portu.

Quadrivium, ii, τετράοδος, locus publicus, ubi quatuor viæ concurrunt. *Juvenal. ſat.* 1. *v.* 63. Nonne libet medio ceras implere capaces Quadrivio? *Catul. carm.* 58. *ad Cœlium.* In quadriviis, & angiportis.

Quadro, as, avi, atum, a. 1. *quadrare*, רבע, Ger. *gevierte machen*, Gall. *équarrer*, Hiſp. *quadrar*, τετραγωνίζω, in quadrum redigo. *Col. l.* 11. *c.* 2. Abies, atque populus ſingulis operis ad unguem quadrantur. ¶ Tranſlate ſumitur pro expolire, perficere. *Cic. in Orat. c.* 56. Sic minime animadverteretur delectationis aucupium, & quadrandæ orationis induſtria. ¶ Item pro conſentire, & omni ex parte convenire, *eſſere proporzionato*, tranſlatione ſumpta a lapidibus quadris, qui omnium laterum æquali proportione inter ſe optime conveniunt. In hac acceptione neutrum eſt. Et conſtruitur vel abſoluta. *Cic.* 3. *de Or. c.* 44. Et tamen eam conjunctionem,

ſicuti

ſicuti verſum, numeroſe cadere, & quadrare, & perfici volumus. ¶ Vel cum dat. *Cic. in Brut. c.* 29. Quoniam tibi quadrat, omnia in illis fuiſſe paria. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*, vel *in*. *Cicer. Att. l.* 4. Viſum eſt hoc mihi ad multa quadrare. *Id. pro Cæl. c.* 29. Niſi omnia, quæ cum turpitudine aliqua dicerentur, in illam quadrare apte viderentur.

Quadrula, læ, f. parva quadra. *Solin. c.* 30. *de quadam gemma*. Nunc beactearum, nunc pulveris habet quadrulas.

Quadrum, i, idem ac quadratum, ſcilicet figura, quæ quatuor æquales lineas, quatuorque angulos rectos habet. *Col. l.* 8. *c.* 3. Perticæ dolatæ in quadrum. ¶ Translate ſumitur pro perfectione. Hinc in quadrum ſententias redigere, eſt æqualiter fundere, & ſuo numero ſervato æqualiter diſponere, ſeu in periodum perfectam redigere. *Cic. in Orat. cap.* 61. Qui redigeret omnes fere in quadrum, numerumque ſententias. Adde *cap.* 70.

Quadrupĕdans, tis, nom. partic. quatuor pedibus incedens. *Plaut. Capt.* 4. 2. 34. Quadrupedanti crucianti canterio advehuntur. *Plin. lib.* 8. *c.* 45. Equo juxta quadrupedante. ¶ Abſolute de equis *Virg.* 11. *Æn.* perfractaque quadrupedantum pectora pectoribus rumpunt. *Id.* 8. *Æn. v.* 596. Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum.

Quadrupĕdus, a, um, adject. quatuor pedes habens. *Ammian. lib.* 14. *c.* 2. Quadrupedo gradu repentes.

Quadrupes, edis, a. *animale di quattro piedi*, Ger. *vierfuſſig*, Gall. *qui a quatre pieds*, Hiſp. *de quatro pies*, τετράπους, quod quatuor pedes habet, natura adject. eſt, & ſubintelligitur equus, vel beſtia, vel pecus, &c. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Efficimus etiam domitu noſtro quadrupedum vectiones. *Virg.* 11. *Æn.* Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. *Cic.* 5. *Parad.* Ut nihil inter te, atque inter quadrupedem aliquem putes intereſſe. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Ut nulla quadrupes poſſit accedere. *Col. l.* 11. *c.* 2. Nec minus majora quadrupedia charactere ſignari debent.

Quadruplāris, e, quadruplus. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 19. Duplaris, triplaris, quadruplaris.

Quadruplātor, oris, m. 3. *accuſatore pubblico*, ἐνδείκτης, συκοφάντης, delator criminis, *a quadruplum*, ſive quia hujuſmodi homines pro delationis præmio quartam partem in bonis damnatorum conſequebantur, ſive quod deferrent crimina publica, quorum convicti damnabantur quadrupli, ut aleæ, aut pecuniæ gravioribus fœneratæ uſuris, quam per leges liceret. Potiorem nominis cauſam adducit Feſtus. Utramque autem affert Aſconius cum in Div. tum in 4. Verr. *Cic.* 4. *Verr.* Petit Nævius Turpio quidam iſtius accuſator, & emiſſarius, homo omnium ex illo conventu quadruplatorum deterrimus. *Liv. l.* 3. Populum R. quadruplatoris perſonam laturum. ¶ Porro generatim quoque dicti quadruplatores, qui quadruplum caperent, aut darent. Ita apud *Senec. l.* 7. *de Ben. cap.* 25. legimus quadruplatores beneficiorum. & *Sidon. lib.* 5. *ep.* 7. quadruplatores vocat portitores, qui portorium in quadruplum conducerent. & *Apul.* in *Apol.* Æmilianum appellat quadruplatorem, quod ætatem vivis augeret Pudentillæ, aſſignando ei annos 60. quæ annorum erat 40.

Quadruplātus, a, um, nom. ex particip. in quadruplum multiplicatus, ut numerus quadruplatus in ſe, *l. g.* 10. *Dig. de Gradib.* §. 17.

Quadruplex, icis, o. 3. τετραπλοῦς, *quadruplicato*, *o quattro volte maggiore*. Idem quod quadruplus, vel quatuor. *Plaut. Curc.* 5. 2. 21. Quam ego pecuniam quadruplicem abs te lenone auferam. *Cic. in Arato, v.* 93. Præter quadruplices ſtellas in fronte locatas. *Liv. l.* 30. Onerariarum quadruplicem ordinem pro muro adverſus hoſtem oppoſuit. ¶ Quadruplex judicium erat judicium centumvirale. *Plin. l.* 1. *ep.* 18. V. Centumviri.

Quadruplicatio, onis, f. multiplicatio in quadruplum. *Ulpian. l.* 2. *Dig. de exceptionib.* ubi tamen lectio varia eſt.

Quadruplicāto, adv. quater multiplicando. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Emptis quadruplicato vineis illis intra decimum fere curæ annum.

Quadruplico, as, a. 1. τετραπλασιάζω, augeo in quadruplum. *Plaut. Sticho* 3. 1. 4. Qui meam mercimoniis juvit, lucriſque quadruplicavit rem meam.

Quadrŭplo, as, a. 1. in quadruplum augere. V. *Quadruplator*. Præterea *Ulpian. l.* 14. *ff. quod metus cauſ.* Quadruplabitur omne quodcumque reſtitui oportuit. ¶ Deponenti forma pro quadruplatorem agere, *far l'accuſatore pubblico*. *Plaut. Perſ.* 1. 2. 10. Neque quadruplari me volo. ubi me redundat. Alii exponunt, neque volo in quadruplum damnari; (ut ſit paſſivum) quæ erat pœna furum. ſequitur enim: Neque enim decet ſine meo periculo ire aliena ereptum bona. Prior tamen interpretatio congruentior videtur. V. integram Plauti ſententiam.

Quadrŭplum, i, τετραπλάσιον, *quattro volte tanto*, quater tantundem. *Cato in praef. R. R.* Furem dupli condemnari, fœneratorem quadrupli. *Cic.* 5. *Ver. c.* 13. Qui in decumanos octupli judicium ſe daturum dicat, idem habuit in edicto, ſe in aratorem in quadruplum daturum. *Id. ibid.* Quadruplo condemnari. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Cornici novem noſtras attribuit ætates, quadruplum ejus cervis.

Quadrŭplus, a, um, τετραπλάσιος, quater id, quod dicitur, nomen omnemi multiplicantis. *Plaut. Truc.* 4. 2. 49. Ego te manum injiciam quadruplus, venefica. h. e. quatuor irrumpemus in te. Alii tamen aliter legunt, & interpretantur.

Quadrurbs, urbis, f. *Feſtus*: Quadrurbem Athenas appellavit Attius, quod ſcilicet ex quatuor urbibus in unam domicilia contulerunt.

Quadrus, a, um, τετράγωνος, quadratus, ut quadra poſitio. *Vet. Auct. de limitib. apud Gœſ. p.* 281. Sic quadrus terminus. *Ibid. pag.* 253.

Quadruus, a, um, adject. *quadro*, *quadrato*. *Auſon. Idyll.* 14. *v.* 5. Errabam riguis per quadrua compita in hortis.

Quæſito, as, a. 1. *cercare*, בקש, Ger. *oft ſuchen*, Gall. *rechercher ſouvent*, Hiſp. *buſcar a menudo*, ἀναζητέω, inſtanter quæro, freq. a *quæro*. *Ter. Adelph.* 3. 3. 9. Si me ſenſerit eum quæritare, nunquam dicet carnufex. *Id. Andr.* 1. 1. 48. Lana & tela victum quæritans. *Plaut. Merc.* 5. 2. 18. Quonam illum curram quæritatum.

Quæro, is, ſivi, ſitum, & quæſtum per Sync. a. 3. *cercare*, בקש, Ger. *ſuchen*, Gall. *chercher*, Hiſp. *buſcar*, ζητέω, percontor, ſciſcitor, peto, interrogo. Varie conſtruitur. *Horat. l.* 1. *od.* 11. Tu ne quæſieris ſcire, quem mihi, quem tibi finem Dii dederint. *Cic. in Vatin.* Quæro illud etiam ex te, quod privatus admiſiſti. *Id. pro R. Amer.* Non quæro abs te, quare patrem Sex. Roſcius occiderit. *Id.* 4. *Acad.* Quæſivit de Zenone, quid futurum eſſet. *Id. pro Arch. c.* 6. Quæres a nobis, cur tantopere &c. *Id.* 4. *Fam. ep.* 4. Noli quærere. ita mihi pulcher hic dies viſus eſt, ut &c. *Tacit. de Germ. c.* 2. Qui mutare ſedes quærebant. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* Nerviorum de natura, moribuſque Cæſar eum quæreret. ¶ Sumitur etiam pro investigare, laborare ut aliquid inveniatur. *Cic.* 3. *Ver.* Tamen impudentiæ ſuæ pudentem exitum quæſiſſe videatur. *Idem pro Sext.* Liberi ad necem quærebantur. *Id.* 2. *Tuſc.* Non eſſe ab eo doloris remedia quærenda. *Ter. Adelph.* 3. 2. 2. Salutem alicui malo quærere. ¶ Item pro diſputare, diſcutere, conſulere. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 26. Ille baro te putabat quæſiturum, num unum cœlum eſſet, an innumerabilia. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Quæritur inter Medicos, cujus generis aquæ ſint utiliſſimæ. ¶ Item pro investigare de crimine, *far proceſſo*, & legibus vindicare, judicium exercere. *Cic.* 2. *Ver.* Ut is de pecuniis repetundis quæreret. *Id. pro Dejot.* Majores noſtri in dominum de ſervis quæri noluerunt. *Id. pro Cluent.* Tormentis omnibus vehementiſſime quæritur. *Id. pro Mil. c.* 8. Ut veteribus legibus extra ordinem quæreretur. ¶ Item pro comparare, lucrari, acquirere. *Cic. pro Quinct.* Non mirum, ſi is, qui vocem venalem habuerat, ea quæ voce quæſiverat, magno ſibi quæſtui fore putabat. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. Quidquid quæſierat, ventri donabat avaro. *Ter. Adelph.* 5. 4. 15. Contrivi in quærendo vitam, atque ætatem meam. ¶ Cum infinito *Gell. c.* 20. *l.* 17. *ad fin.* Latere, umbraſque facere quæſivimus, & auſi ſumus. *h. e.* conati ſumus, tentavimus.

Quæſītio, onis, f. *il cercare*, actus quærendi. *Apul. l.* 5. *A. A.* Quæſitioni cupidine intenta. Legitur etiam in quibuſdam editionibus apud *Plaut. Capt.* 2. 2. 3. *Ciſtell.* 2. 3. 48. & *Perſ.* 2. 1. 52. Ubique tamen pleraque Cod. habent *quæſtio*.

Quæſītor, oris, ζητητής, qui quærit. Hinc quæſitores dicti ſunt Pyrrhonii Philoſophi, quod nihil decernerent, ſed in quærendo ſemper, conſiderandoque eſſent. *Gell. l.* 11. *c.* 5. ¶ Speciatim ſumitur pro judice, qui judicio publico, ſeu capitali quæſtioni præeſt, qui cum quæſtionem habeat, idest inquirendum curet de crimine, ac deinde judicium exercendum, ſedet pro tribunali, judicibus ſedentibus in ſubſelliis, omniaque ferme in poteſtate habet, *giudice criminale*. *Aſcon. in Divin.* Quæſitores proprie dicuntur criminalium quæſtionum, ut Virgilius: Quæſitor Minos urnam movet. *Cic. in Vatin.* Num quis reus in tribunal ſui quæſitoris aſcenderit. *Id. pro Font.* Quid mihi opus eſt ſapiente judice? quid æquo quæſitore? quid oratore non ſtulto? Edere quæſitorum. V. *Quæſtor*.

Quæſītum, i, ſubſt. n. 2. *queſito*, *dimanda*, ζήτημα, quæſtio, poſtulatum. *Ovid. Met.* 4. 793. Accipe quæſiti cauſam. ¶ Sumitur etiam pro re parta, ſive acquiſita. *Cic. in Parad.* 6. Cui autem quæſito opus ſit, quis unquam hunc vere dicerit divitem? *Ovid.* 9. *Met. v.* 636. Parcum genus eſt, patrioque laborum, quæſitique tenax.

Quæſītūra, æ, f. idem ac quæſtura. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 29. Quinquennio maturius, quam per leges Quæſituram peteret.

Quæſītus, us, m. actus quærendi. *Plin. l.* 5. *c.* 9. Famaque tantum inermi quæſitu cognitos ſine bellis.

Quæſītus, a, um, ζητηθείς, *cercato*, *ricercato*, partic. a *quæror*. *Virg.* 3. *Georg.* Quæſitæque nocent artes. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 50. Quæſita interdum comitate quamvis manifeſtam defectionem tegebat. *affettata*. *Id.* 3. *Ann. c.* 57. Præceperant animis orationem patres; quo quæſitior adulatio fuit. *Id.* 2. *Ann. c.* 53. Excepere Græci quæſitiſſimis honoribus. *eſquiſitiſſimi*.

Quæſo, is, a. 3. *cercare*, apud veteres idem fuit, ac quæro. *Enn. apud Feſt.* Neutiſque mari quæſeeris vitam. *Id. ibid.* Ducit me uxorem liberorum ſibi quæſendum gratia. ¶ Obſolevit deinde hoc modo uſurpatum, remanseruntque ſolæ primæ perſonæ præſentis *quæſo*, & *quæſumus* pro *quæſimus*, & ſignificant oro, obſecro, peto, *prego*, *chiedo*, δέομαι. *Ter. Andr.* 5. 2. 7. Deos quæſo, ut ſit ſuperſtes. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 2. A te maximopere peto, & quæſo. *Id. pro Arch. c.* 2. Quæſo a vobis, mihi detis hanc veniam. *Brutus ad Cic. Fam.* 11. *ep.* 3. Deos quæſumus, ut conſilia tua Reip. ſalutaria ſint. ¶ Reperiuntur nonnunquam & aliæ perſonæ. *Lucret. l.* 5. *v.* 1229. ac preces quæſit ventorum pavidus paces. *Plaut. Bacch.* 2. 2. Mirum eſt, me, ut redeam, te opere tanto quæſere. *Apul. l.* 4. *A. A.* Multis nos precibus quæſeos. *Salluſt. in fragm. l.* 1. *hiſt. apud Priſcian. l.* 10. *pag.* 900. *Putſchii*. Curionem quæſivit, ut adoleſcentior ætati concederet Mamerci. ¶ *Quæſo* eleganter interſeritur ſermoni, & eſt orantis, aut blandientis, *di grazia*, *deh vi prego*, ut *amabo*, *obſecro*. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 24. Fac, quæſo, qui ego ſum, eſſe te. *Id.* 2. *Ver.* Quid eſt, quæſo, Metelle, judicium corrumpere, ſi hoc non eſt? *Ter. Andr.* 1. 2. 33. Bona verba, quæſo.

Quæſticŭlus, i, m. *piccol guadagno*, κερδύλιον, parvum lucrum, dim. a *quæſtus*. *Cic.* 2. *de Div. c.* 13. Aut fiſſum jecoris cum lucello meo, aut meus quæſticulus cum cœlo, terra, cœtumque natura?

Quæſtio, onis, f. *queſtione*, ζήτημα, πρόβλημα, actus quærendi, interrogatio, controverſia, diſputatio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 1. Tum perdifficilis, & perobſcura quæſtio eſt de natura Deorum, quæ ad cognitionem animi pulcherrima eſt, & ad moderandam religionem neceſſaria. *Id. in Or. c.* 52. Res habet aliquid quæſtionis. *Plin. l.* 10. *c.* 22. In quæſtione eſt, quis &c. *Quintil. l.* 7. *c.* 1. Inſtituere quæſtionem. *Id. ib. c.* 2. In quæſtionem res venit. *Id. l.* 7. *c.* 28. Fortitudo in quo maxime extiterit, immenſæ quæſtionis eſt. *Rurſus Cic. pro Syll.* Res in quæſtione verſatur. Et *Plin. l.* 10. *c.* 7. Sanqualem avem augures Romani in magna quæſtione habent. h. e. exinde diſputant, quænam avis ſit. *Modeſtin. Dig. l.* 34. *tit.* 3. *leg.* 10. Facere quæſtionem alicui. *h. e.* ab aliquo quærere, exigere. ¶ Item quælibet inveſtigatio, *il cercare*. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 52. Recipe te, quamprimum potes, cave, ſuas mihi in quæſtione. *guarda di non ti far cercare*. *Id. Capt.* 2. 2. 3. Ne tibi quæſtioni eſſemus. ¶ Apud Rhetores quæſtio appellatur, circa quam cauſæ totus cardo vertitur, quæque gignit controverſiam. *il punto della cauſa*. Nam in ſingulis cauſis hæc conſiderant, conſtitutionem, ſive ſtatum, genus cauſæ, quæſtionem, rationem, judicationem, firmamentum. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 13. Quæſtio eſt ea, quæ ex conflictione cauſarum gignitur controverſia, hoc modo: non jure feciſti, jure feci. V. ibi reliqua. ¶ Sæpiſſime quæſtio uſurpatur pro inveſtigatione criminis, quæ fit examinando reum, & teſtes, ſæpe cum tortura, & corporis dolore, *proceſſo*. *Ulp. de S. C. Silaniano l.* 1. Quæſtionem ſic accipimus, non tormenta tantum, ſed omnem inquiſitionem, & defenſionem mortis. *Cic. pro Mil.* Num quæ nova quæſtio decreta eſt? *Id. de Fin.* Cum Prætor quæſtionem inter ſicarios exercuiſſet. *Id. pro Roſc. Am. c.* 28. Mortis paternæ de ſervis paternis quæſtionem habere filio non licere. *Id. ibid.* Poſtulare ab aliquo ſervos in quæſtionem. *Salluſt. in Jug. c.* 31. In plebem Romanam quæſtiones graves habitæ ſunt. *Plaut. Moſt.* 5. 1. 38. Servos pollicitus eſt dare ſuos mihi omnes quæſtioni. Et *v.* 44. Quæſtioni ſervos accipere. ¶ *Quæſtiones perpetuæ* dicebantur quæſtiones de publicis criminibus, ut *repetundarum*, *de parricidio*, *majeſtatis*, *peculatus*, &c. Dictæ ſunt perpetuæ, quia iis exercendis præerat ſuus quæſitor perpetuus, & ordinarius, non vero novus, & extra ordinem. Etenim antequam hujuſmodi quæſtiones inſtituerentur, hoc eſt ante A. U. 604. quotieſcumque publicum aliquod crimen admiſſum eſſet, novus ei Quæſitor eligebatur: poſtea vero ſuus ſingulis eſt datus, qui quotieſcumque opus eſſet, de hujuſmodi ſceleribus cognoſceret. is autem erat unus ex Prætoribus. *Cic. de clar. Orat.* Quæſtiones perpetuæ hoc adoleſcente conſtitutæ ſunt, quæ antea nullæ fuerunt. V. *Sigon. de Judiciis*, & *l.* 2. *de ant. jur. Civ. R. c.* 18. ¶ *Judex quæſtionis*, dictus videtur ceterorum judicum princeps, qui datam a Prætore actionem exercebat, judices ſortiebatur, teſtes audiebat, quæſtiones habebat, tabulas inſpiciebat. *Sigonius de Judic. l.* 2. *c.* 5. contendit Magiſtratum fuiſſe a Prætore omnino diſtinctum, quod in multis cauſis & Prætor, & Judex quæſtionis interfuerit. *Cic. pro Cluent. c.* 5. Judicem quæſtionis cum iis judicibus, qui ei obvenerint, quærere de veneno lex jubet. ¶ Dicebatur & quæſtioni præeſſe. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 4. *de Fannio prætore*. Te, M. Fanni, quæſo, ut qualem te antea præbuiſti, eum huic quæſtioni judex præeſſes, talem &c.

Quæſtionārius, ii, m. carnifex, qui reos excruciat, ut ab iis veritatem extor-

Digitized by Google

torqueat, [illegible]. *Schol eſt. Juven. ſat.* 6. *v.* 479. tortores interpretatur [illegible], *ſive carnifices*.

Quæſtiuncula, læ, f. *picciola queſtione*. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 22. Mihi ſtune vos, tanquam alicui Græculo, quæſtiunculam ponitis.

Quæſtor, oris, m. *Queſtore*, [illegible], qui rei alicui quærendæ præeſt, ut criminibus publicis, vel pecuniæ publicæ. Factum eſt per ſyncop. a *Quæſitor*, & idem ferre ſignificat: eſt tamen diſcrimen, quod cum de pecuniarum adminiſtratore ſermo eſt, *quæſtor*, non *quæſitor* dicimus. *Cic. Catil.* 4. *c.* 5. Qui reo cuſtodiam, Quæſtori gratulationem, judici præmium decrevit. Alii leg. *quæſitori*. ¶ Ut genus quærendi non unum, ita nec unum genus Quæſtorum. Fuere enim Quæſtores rerum capitalium, ſive parricidii, Quæſtores urbani, ſeu Quæſtores ærarii, Quæſtores Provinciales, Quæſtores Principis ſive Auguſti, alio nomine *Candidati Principis*. ¶ Quæſtores rerum capitalium, *Giudici criminali*, qui & citra Syncopen *Quæſitores* ſæpe dicuntur, erant Magiſtratus, qui quæſtionibus criminum capitalium præerant. Dicti ſunt *rerum capitalium*, quia non creabantur, niſi in cauſis, in quibus de morte, vel exilio alicujus civis agretur. Iidem dicebantur *Quæſtores parricidii*. Nam parricidium apud veteres ſignificabat quodcunque homicidium. *Feſt.* Quæſtores dicebantur, quod quærerent de rebus capitalibus, unde qui talia quærunt, Quæſtores parricidii appellantur. *Varr. l.* 4. *L. L.* Quæſtores a *quærendo*, qui conquirerent publicas pecunias, & maleficia, quæ Triumviri Capitales nunc conquirunt: ab his poſtea, qui quæſtionum judicia exercent, Quæſtores dicti. ¶ Officium horum Quæſtorum fuit, Judices congregare, dimittere, crimina cognoſcere, Judicibus præcipere, ut ſententias ferrent. *Sigon. de Judic.* & *l.* 2. *de ant. jure Civ. R. c.* 18. *ex Cic. in Vatin.* 3. *Phil. pro Cluent. in Brut.* & *ex Auct. ad Her.* ¶ His adjungebantur Judices quæſtionis, de quibus V. *Quæſtio*. ¶ Quæſtores Urbani, ſeu quæſtores ærarii, *Camerlinghi*, *Teſorieri*, erant Magiſtratus minores, qui præerant ærario, quod in æde Saturni erat, ita dicti a quærendis pecuniis publicis. *Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Diſtinguebantur a Tribunis ærariis, quia Quæſtores curabant pecuniam, quam in ærarium inferrent, Tribuni ærarii curabant pecuniam, quam ex ærario ſumptum Quæſtori Proconſulis, atque exercitus maxime erogarent. ¶ Munus Urbanorum Quæſtorum fuit pecuniam publicam accipere, & expendere, prædam ex hoſtibus captam vendere; ſigna militaria in ærario aſſervare, & Conſulibus in bella ituris mittere, legatos, qui Romam venerant, excipere, deducere, iis hoſpitium curare; ægrotantium curam gerere, mortuiſque e publico munus facere. ¶ Quæſtores militares, erant Magiſtratus minores, qui mittebantur cum Imperatoribus, id eſt cum Conſulibus, vel cum Prætoribus in militiam ad adminiſtrandam rem pecuniariam, & prædam, ut manubias in rationes publicas referendas. *Cic. de Sen.* Aut Quæſtor in eodem bello, aut Conſul in Hiſpania fuerim. ¶ Quæſtores Provinciales ejuſdem fere generis erant, hoc eſt qui una cum Proconſule, vel Proprætore in Provinciam exibant. Munus eorum erat pecuniam ex ærario attributam in uſus provinciæ expendere, vectigalem in ærarium inferre. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 19. Mihi quæſtor optatior obtingere nemo potuit. ¶ Quæſtores Principis, ſive Auguſti. V. Candidatus.

Quæſtorium, rii, [illegible], Quæſtoris tabernaculum. *Cic. pro Planc. c.* 41. Theſſalonicam me, in Quæſtoriumque perduxit.

Quæſtorius, a, um, [illegible], quod ad Quæſtorem pertinet. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 17. Quod ego officio Quæſtorio te adductum reticere de Prætore tuo non moleſte ferebam. *Id. Phil.* 13. *c.* 14. Vir Quæſtorius. h. e. Quæſtura functus. Et abſolute *Id.* 3. *Phil.* Qui Ædilitii? qui Tribunitii? qui Quæſtorii? *Sueton. in Claud. c.* 28. Quæſtoria ornamenta. ¶ Quæſtorii agri dicebantur, quos populus Romanus devictis, pulſiſque hoſtibus poſſederat, mandaveratque Quæſtoribus ut venderent. *Flac.* & *Hygin. apud Goeſ.*

Quæſtuarius, a, um, [illegible], quod ad quæſtum ſpectat. *Senec. l.* 6. *de benef. c.* 32. Auguſti filia ex adultera in quæſtuariam verſa, h. e. quæſtum corporis faciens. *Leg.* 4. *ff. de his, qui not. inf.* Lenocinium facit, qui quæſtuaria mancipia habuerit.

Quæſtuoſe, adverb. *con guadagno*. *Senec. l.* 4. *de benef. c.* 3. Illud non beneficium, ſed fœnus eſt, circumſpicere, non ubi optime ponat, ſed ubi quæſtuoſiſſime habeat. *Plin. l.* 19. *c.* 4. Quæſtuoſius cenſum haben.

Quæſtuoſus, a, um, *da guadagno*, *utile*, Ger. *gewinnreich*, Gal. *qui gaigne*, *ou fait gaigner beaucoup*, Hiſp. *de mucho ganancia*, [illegible], idem ut lucroſus, ut Quæſtuoſus homo, qui lucri, quæſtuſque avidior undique lucellum captat: Ars quæſtuoſa, quæ plurimum quæſtum affert. *Cic.* 4. *Ver.* Quam illa res calamitoſa Heraclio, quæſtuoſa Verri, turpis Syracuſanis, miſeranda omnibus videbatur. *Id.* 2. *Phil.* Cujus domus quæſtuoſiſſima eſt falſorum commentariorum. *Id.* 2. *Verr.* Tertium illum uberrimum, quæſtuoſiſſimumque annum totum ſibi ſcribus reſervaret. *Id.* 2. *Agrar.* 25. Hoc multo eſt quæſtuoſius, quam ſi &c. *Curt. l.* 4. *c.* 7. Gens Syrtica navigiorum ſpoliis quæſtuoſa.

Quæſtura, æ, *Queſtura*, [illegible], quæſtoris dignitas. *Cic. l.* 13. *ep.* 5. Cujus cum patre magna mihi fuit amicitia, jam inde a Quæſtura mea Siculenſi. ¶ Quæſtura Urbana fuit primus omnium Magiſtratuum. *Cic.* 2. *Ver.* Quæſtura primus gradus honoris. ¶ Petendæ Quæſturæ nullus annus definitus fuit. Nam Craſſus, Tyberius, & Cajus, eam geſſere anno ætatis 27. M. T. Cicero anno 31. C. Julius Cæſar is, qui perpetuam Dictaturam invaſit, anno 33. M. Cato Uticenſis anno 29. Lex enim Villia nihil ſanxit de Magiſtratibus non Curulibus.

Quæſtus, us, m. *guadagno*, [illegible], Germ. *gewinn*, Gall. *gain*, *profit*, Hiſp. *ganancia*, [illegible], lucrum nummarium. *Cic.* 3. *Ver.* Tantum de quæſtu, ac lucro detrahi unius agri, & unius anni. *Id.* 2. *Off. c.* 22. Habere ſumptui quæſtui. *Id. pro Sex. Roſc. c.* 38. Facere aliquid ſui quæſtus cauſa. *Id. l.* 15. *Fam. ep.* 14. Facere quæſtum in aliqua re. *Id. in Piſon. c.* 35. Pecuniam in quæſtu relinquere, *a cenſo*. *Idem* 7. *Verr.* Furtis quæſtum facere. *Quintil. l.* 1. *proœm.* Ut lingua primum eſſe cœpit in quæſtu. h. e. venalis. ¶ Interdum ponitur pro actione, atque artificio lucrandæ pecuniæ. *Cic.* 1. *Off. c.* 42. Jam de artificiis, & quæſtibus, qui liberales habendi, qui ſordidi ſint. ¶ Veteres efferebant per ſecundam decl. *Plaut. Aul.* 1. 15. Apud nos nihil eſt aliud quæſti furibus. *Ter. Hecyr.* 5. 3. 38. Animum quæſti gratia ad malas adducam partes.

Qualibet, ſeu qualubet, *per qualunque luogo*, per quemcunque locum, ac motus per locum. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Si vel maxima flumina in rivos deducantur, qualibet tranſitum præbent. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 128. Qualibet perambula ædes. *Catul. carm.* 40. *in Ravidum*. Qualubet eſſe notus optas, h. e. quacumque ratione.

Qualis, & le, o. 3. *quale*, Germ. *wie*, Gal. *quel*, Hiſp. *qual*, [illegible], relativum qualitatis, alicujus rei naturam declarans. *Cic. de Amic.* Non ſic ut vulgus, ſed ut eruditi ſolent appellare ſapientem, qualem in reliqua Græcia neminem. *Id pro Roſc. Amer. c.* 4. Qualem te antea præbuiſti talem te hoc tempore impertias. ¶ Ponitur interdum interrogative. *Cic.* 4. *Acad.* Qualis eſt iſtorum oratio, qui omnia non tam eſſe, quam videri volunt? ¶ Interdum uſurpatur pro qualiter, in comparationibus. *Virg.* 4. *Georg.* Qualis populea mœrens Philomela ſub umbra amiſſos queritur fœtus. ¶ *Qualis qualis* geminatum idem eſt, quod qualiſcunque. *Juriſc. l. reſcriptum*, *ff. de diſt. pign.* Ex contractu quali quali obligatione interpoſita. ¶ *Quale* poetice uſurpatur pro qualiter. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 5. *v.* 37. Quale roſæ fulgent inter ſua lilia mixtæ. ¶ *Qualis qualis*, quivis, qualiſcumque. *Ulpian. Digeſt. l.* 47. *tit.* 10. *leg.* 15. *ad fin.* Multum intereſt, qualis ſervus ſit, bonæ frugis, ordinarius, diſpenſator, an vero vulgaris, vel mediaſtinus; an qualis qualis.

Qualiſcumque, & qualecunque, o. 3. *qualunque*, [illegible], quicunqua, qualislibet. *Cic.* 1. *Tuſc.* Totumque hoc leve eſt, qualecunque eſt. *Id.* 14. *Attic. ep.* 14. Homines benevolos, qualeſcunque ſunt, grave eſt inſequi contumelia. ¶ Per tmeſim interdum dividitur. *Ovid.* 4. *de Pon. eleg.* 13. Qualis enim cumque eſt, non latet eſſe meum.

Qualitas, atis, *qualità*, Germ. *weiſe*, *gattung*, Gal. *qualité*, Hiſp. *qualidad*, [illegible], id, quo res quales dicuntur, ut virtus, albedo, &c. *Cic.* 4. *Acad. c.* 6. Quod ex utroque, id jam corpus, & quaſi qualitatem quandam nominabant. dabitis enim profecto, ut in rebus inuſitatis utamur verbis interdum inauditis. *Id. ibid. c.* 7. Qualitates igitur appellavi, quas [illegible] Græci vocant, quod ipſum apud Græcos non eſt vulgi verbum, ſed philoſophorum. *Quintil. l.* 5. *c.* 9. Qualitas cœli. *Col. l.* 8. *c.* 17. Qualitatem litoris noſtri contemplemur. *Plin. l.* 2. *c.* 80. Qualitas materiæ excipientis.

Qualiter, adv. *ſiccome*, Germ. *gleichwie*, Gall. *comment*, Hiſp. *en qual manera*, *como*, [illegible], quemadmodum. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Antiquis enim tectus e ſtramento erat, qualiter nunc etiam in caſtris gauſape. *Valer. Flac. l.* 4. *v.* 304. Qualiter ex alta cum Jupiter arce coruſcat. ¶ Repetitum idem eſt ac qualitercunque. *Leg.* 7. *ff. de minorib.* Geſtum ſic accipitur qualiter qualiter, ſive contractum ſit, ſive quid aliud contigerit. Adde *Ulpian. l.* 63. *ff. de verb. ſign.*

Qualitercumque, adv. *in qualunque modo*, [illegible], quomodocunque, utcunque. *Col. l.* 2. *c.* 10. Et, qualitercunque obrutas, ſuſtinet coloni negligentiam. Adde *l.* 11. *c.* 3.

Qualislibet, lelibet, adject. *qualunque*. *Cic.* 2. *de nat. c.* 37. Formæ literarum vel aureæ, vel qualeslibet. Rectius tamen alii *quales libet*.

Qualum, i, idem ac qualus. *Cato c.* 11. Corbulas Amerinas viginti, quala ſataria ſeptem, alveos quadraginta. Adde *c.* 21. *Col. l.* 7. *c.* 3. Sint quala mundiſſima, ne qua earum caſtitudo infeſtetur uligine. Sed hic *Voſſius* mavult, *Sit cauſa mundiſſima*.

Qualus, i, m. *ceſto*, *paniere*, [illegible], Ger. *ein geflochtenkorb*, Gal. *panier d'oſier*, Hiſ. *canaſto*, [illegible], genus cribri, ſeu caſis viminei, per quod vinum guttatim defluit, cum calcatur uva, reliqua vero materia exire prohibetur. *Feſt. in Caruphora*. *Virg.* 2. *Georg. v.* 241. Tu ſpiſſo vimine qualos, colaque prælorum fumoſis deripe tectis. ¶ Alia quoque uſibus inſervit. *Hor. l.* 3. *od.* 12. qualum ponit pro ciſtula, in qua puellæ penſa reponunt. *Col. l.* 8. *c.* 3. pro cella, in qua gallinæ ova edunt. *Apul. l.* 4. *A. A.* pro canistro, in quo panis ſervatur. *Ulpian. l. ſed & ſiquid. ff. de uſufr.* pro vimineo vaſa ad cœmenta portanda idonea.

Quam, adv. *che*, *quanto*, [illegible], Germ. *dann*, *wieder*, Gall. *que*, Hiſp. *que*, [illegible], quantum, quantopere, a *quantum*, per Apocopen, ut tam ex *tantum*. *Cic. in Top.* Non tam vitandi laboris mei cauſa, quam quia tua id intereſſe arbitrabar. *Liv. l.* 22. *c.* 40. Quam mallem, victus mihi traderet? ¶ In conſtructione nominum poſitivis jungitur. *Cic.* 2. *Acad.* Quam multa vident Pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non videmus? *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 15. Quam ſint moroſi, qui amant, vel ex hoc intelligi poteſt. ¶ Etſi relativum ſit, tamen ſine tam uſurpari poteſt, præſertim ſi præponatur. *Liv. l.* 35. Homo non, quam iſti ſunt, glorioſus. ¶ Reperitur etiam cum comparativis, pro quanto. *Quintil. l.* 1. Quam in his quoque liberi erunt omnia compoſitiora. *Virg.* 7. *Æn.* Tam magis illa fremens, & triſtibus efferta flammis, quam magis effuſo crudeſcunt ſanguine pugnæ. *Cic. pro Dejot.* Illam, inquam, dexteram non tam in bellis, & præliis, quam in promiſſis, & fide firmiorem. ¶ Et cum ſuperlativis. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 9. *de canibus*. Quæ paucissimos caliunt, tam optimi in alendo ſunt. *Salluſt. in Jugur. c.* 31. Itaque quam quiſque peſſime fecit, tam maxime tutus eſt. *Liv. l.* 34. Eo tyranno, quam qui unquam fuit, ſæviſſimo, & violentiſſimo in ſuos. ¶ Eleganter comparativa ſequitur. *Cic.* 1. *Off.* Ne benignitas major eſſet, quam facultates. *Id. l.* 15. *Fam. ep.* 8. Majora erga ſalutem, dignitatemque meam ſtudia, quam erant a muliere poſtulanda. ¶ Item cum comparativa ſequitur, venuſte poſt ſe admittit particulam *ut*. *Cic.* 3. *de Orat.* Hoc altius eſt, quam ut nos humi ſtrati ſuſpicere poſſimus. ¶ Aliquando ponitur poſt poſitiva, ſed comparative accepta. *Plaut. Rud.* 4. 4. 70. Tacita bona eſt mulier ſemper, quam loquens. ¶ Eſt etiam adver. intenſivum, & ſignificat valde. Et jungitur poſitivis. *Cæſ. l.* 4. *Bell. Gall.* Ut quam celerem, atque inſtabilem motum haberent. *Cic l.* 5. *Fam. ep.* 12. Ut ceperem quam celeriter res noſtras monumentis commendari tuis. Sed alii legunt *quam celerrime*. ¶ Vel cum ſuperlativis. *Cic.* 1. *Off.* Tum quam plurimis, modo dignis, ſe utilem præbeat. ¶ Si verbum *poſſum* ſequatur, vel ſubintelligatur, ſuperlativa exigit. *Cic.* 2. *de Or.* Eaque, quam poſſunt, molliſſime ſubſternunt. ¶ Jungitur etiam in hac ſignificatione his dictionibus, *per*, *ſane*, *oppido*, *admodum*, *valde*. *Plin. in ep.* 27. *l.* 7. Perquam ſcire velim. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. Nam quod de Pomponio Caninius, ſane quam refrixit. *Gel. l.* 17. *c.* 12. Favorinus oppido quam libens dicebat. *Idem l.* 19. *c.* 9. Valde admodum quam ſuavi. *Cic.* 7. *Ver. c.* 26. Quam valde univerſi admurmurarunt. ¶ Sumitur etiam pro *magis*, vel *potius quam*, apud *Juriſcon. Paul. l.* 5. *de reb. cred.* Quia in genere ſuo functionem recipiunt per ſolutionem, quam ſpecie. ¶ Item pro pluſquam, cum nominibus, quæ multitudinem ſignificant, ſi comparationem includant. *Col. l.* 1. *c.* 8. Ferramenta dupliſia, quam numerus ſervorum exigit. ¶ Item pro *ac*, vel *atque*, cum dictionibus diverſitatis, vel contrarietatis. *Quintil. l.* 1. *c.* 8. Pranſus quoque, & potus diverſum valent, quam indicant. *Cic.* 2. *de Leg.* Contra facis, quam pollicitus es. ¶ Item pro quamdiu. *Cic. in Brut.* Vixitque tandiu, quam licuit in civitate bene, beateque vivere. ¶ Jungitur cum *pridie*, *poſterus*, & *poſtridie*. *Suet. in Cæſ.* Et pridie, quam occideretur. *Cic.* 2. *de Orat.* Poſtero igitur die, quam illa erant acta. *Cic. Tironi*. Menandrius poſtridie ad me venit, quam expectaram. Et abſolute *Liv. l.* 6. *c.* 29. *in fi.* Die vigeſimo quam creatus erat, dictatura ſe abdicavit. ¶ *Quam de*, idem ac *quam*, apud vet. *Feſt.* & *Lucr. l.* 1. *v.* 640. Quam de gravis Grajos inter, qui vera requirunt. ¶ *Quam mox*, ſignificat quam cito. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 6. Quam mox navigo in Epheſum, ut aurum repetam? *Cic. pro Roſc. Com.* Quid expectas, quam mox ego Luſcinus, & Manilius dicam ordine eſſe Senatores, ætate grandes natu? &c. *quanto in ſua a dire*. ¶ Quam pro *quam ſi*. *Catull. carm.* 10. *de Vari ſcorto*, *v.* 32. Utor tam bene quam mihi pararim.

Quumlibet, & Quamlibet, adv. idem ac quantumlibet, ſive quantumvis. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Faciliore multo natura finditur in quamlibet tenues cruſtas. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Quamlibet parum. *Lucret. l.* 2. *v.* 341. Quamlubet eſto unica res. *ſia quanto ſi vuole*.

Quamobrem, adv. *perchè*, Ger. *darumb*, Gal. *pourquoy*, Hiſp. *por la qual cauſa*, [illegible], cur, quare. *Cic.* 1. *Fin.* Quamobrem tandem, inquit, non ſatisfacit? ¶ Sæpe non interrogat, & ſignifi-

Digitized by Google

significat quapropter, quam ob cauſam, *per la qual coſa*, *per lo che*, *che però*. Cic. l. 6. ep. 3. Quamobrem, quoniam mihi nullum ſcribendi argumentum relictum eſt, utar, &c. Id. l. 3. ep. 10. Multaque mihi veniebant in mentem, quamobrem iſtum laborem tibi etiam honori putarem fore. Ter. Adelph. 5. 3. 81. Ego vero hinc abeo, quando is, quamobrem huc veneram, rus abiit. h. e. propter quem. ¶ Poteſt etiam diviſum uſurpari *quam ob rem*. Itaque Cic. 3. Phil. c. 15. Quas ob res quod tribuni pl. verba fecerunt, &c.

Quamplūres, a, adject. *aſſai molti*, *la maggior parte*. Cæſ. l. 1. B. C. c. 50. Permanſerunt aquæ dies quamplures. Gel. l. 1. c. 7. Quampluribus videbatur. Utroque loco alii leg. *complures*. Plaut. Stich. 2. 1. 45. Sed curioſi ſunt hic quamplures mali.

Quamplūrimus, a, um. adject. *aſſaiſſimo*, valde plurimus. Cic. 3. Off. c. 15. Frumentum quamplurimo vendere. Cato R. R. c. 156. Quamplurimum braſſicæ edere. ¶ Legitur & *quam plurimus* ſeparatum.

Quampridem, adv. quanto tempore ante. Cic. pro Roſc. Com. c. 3. Quampridem nomen Fannii in adverſaria retuliſti? *quant' è?* Ter. Eun. 3. 3. 11. Quampridem pater mihi, & mater mortui eſſent, dico, jamdiu. *quanto tempo fa*, *che &c.* ¶ Legitur & *quam pridem* diviſum.

Quamprīmum, adv. *quanto prima*, *ſubitamente*, ὅσον τάχιστα, valde cito. Cic. l. 2. Fam. ep. ult. Si ad me in Ciliciam quamprimum veneris.

Quamvis, *benchè*, *quantunque*, כי, Ger. wie wol, Gal. bienque, Hiſp. aunque, καίπερ, etſi, quanquam, licet, conjunctio adverſativa. Conſtruitur cum conjunctivo. Cic. 1. Off. Quamvis murum aries percuſſerit. ¶ Reperitur etiam cum indicativo. Col. l. 9. c. 6. Quamvis doctiſſimi viri auctoritatem verebar. Virg. 5. Æn. Quamvis ſolus avem cœlo dejecit ab alto. ¶ Ponitur etiam pro *quantumvis*. Cic. l. 1. Fam. ep. 15. Quamvis parvis Italiæ latebris contentus eſſem. Id. pro R. Am. Quaſi vero mihi difficile ſit quamvis multos nominatim proferre.

Quandiu, adv. *per quanto tempo*, עד מתי, Ger. wie lang, Gal. juſqu'à quand, tandis, Hiſ. de mientras que, μέχρι, & interrogative ἕως πόσου χρόνου, πόσον χρόνον, quanto tempore. Cic. Att. l. 9. ep. 3. Ego tandiu requieſco, quandiu ad te ſcribo. Id. pro R. Am. c. 38. Hæc tu, Eruci, tot, & tanta ſi nactus eſſes in reo, quandiu diceres? ¶ Dividitur per tmeſin. Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 7. Quoties quiſque voluit, dixit, & quam voluit diu.

Quando, adv. *quando*, מתי, Ger. wan, Gal. quand, Hiſp. quando, πότε, quo tempore. Uſurpatur vel interrogative. Cic. in Piſon. Quando hoc bellum aut hic Ordo, aut Populus ſuſceperat? ¶ Vel infinite. Cic. Fam. l. 9. ep. 1. Quando autem te viſuri eſſemus, nihil ſane ex eiſdem literis potui ſuſpicari. ¶ Vel relative. Cic. 2. Off. Utinam tunc eſſem natus, quando Romani dona cepiſſent. ¶ *Quando gentium*, idem ac quando abſolute, ea forma, qua dicimus *uſquam gentium*, *ubi terrarum*. Plaut. Amph. in ſuppoſitis, ſc. Dei voſtram fidem. verſus fin. Quis te miſit furcifer? S. qui me rogat. A. quando gentium? S. dudum. ¶ Ponitur interdum pro *aliquando*, præſertim cum *num* præcedit. Cic. de Am. Nam quando amici novi non indigni amicitia veteribus ſunt anteponendi. ¶ Eſt etiam conjunctio cauſalis, pro *quandoquidem*. Cic. l. 10. Fam. ep. 12. Quam quando complexus es, & tenes. Liv. l. 34. c. 34. Obſideamus Lacedæmonem, quando ita placet.

Quandocunque, adv. *in qualunque tempo*, ὁπόταν, quocunque tempore. Plin. l. 29. c. 1. de Græcis. Quandocunque iſta gens ſuas literas dabit, omnia corrumpet. Col. l. 2. c. 10. Quandocunque promptiſſimus, integrum reperiemus. ¶ Interdum ſumitur pro aliquando, aliquo tempore, *quando che ſia*. Horat. l. 1. ſat. 9. v. 31. Hunc neque dira venena, nec hoſticus auferet enſis, Nec laterum dolor, aut tuſſis, nec tarda podagra: Garrulus hunc quando conſumet cunque. Ovid. 6. Met. v. 546. ſi non perierunt omnia mecum, Quandocunque mihi pœnas dabis. Adde 5. Triſt. el. 1. v. 57.

Quandolibet, adv. idem quod quandocunque. Lactant. de opif. Dei, c. 4. Neceſſe eſt, ut mortem recipiat quandolibet, quoniam corporalis eſt.

Quandoque, adv. *una volta*, aliquando, aliquo tempore. Cic. Fam. 6. ep. 19. Me Aſturæ arbitror diutius commoraturum, quoad ille quandoque veniat. Celſ. l. 2. c. 6. Vis certe vigeſimum diem tollitur, nonnunquam per duos menſes durat, ſed quandoque finitur. ¶ Item pro interdum, *alle volte*. Col. l. 7. c. 3. Summittit tamen etiam in vicinia orbis quandoque oportebit. Sen. l. 1. quæſt. nat. c. 1. Quandoque igitur fiunt trabes, quandoque clypei. ¶ Item pro quando, ſeu quandocunque, *qualora*. Horat. l. 4. od. 2. Concines majore poeta plectro Cæſarem, quandoque trahet feroces Per ſacrum clivum, merita decorus Fronde, Sicambros. Sueton. in Cæſ. c. 8. Quandoque oſſa Capye detecta eſſent, fore, ut Julo prognatus manu conſanguineorum necaretur.

Quandoquidem, *poichè*, כי, Germ. die weil, Gal. puiſque, Hiſp. pues que, ἐπειδή, ſiquidem, quoniam, conjunctio cauſalis. Cic. in Brut. Quandoquidem tu iſtos Oratores, inquit, tantopere laudas. Liv. l. 8. c. 35. Quandoquidem apud te nec auctoritas ſenatus, nec ætas mea valet.

Quandūdum, adv. quanto tempore. Plaut. Aſin. 2. 4. 43. Quandudum tu adveniſti? *Quant' è*, *che &c.* Ter. Andr. 5. 2. 9. Modo introii. Si. Quaſi ego, quandudum, rogem. ¶ Scribitur & *quam dudum* diviſum, & fortaſſe rectius.

Quanquam, vel Quamquam, *benchè*, *ſebbene*, *quantunque*, καίπερ, etſi, tametſi, quamvis, licet, conjunctio adverſativa. Conſtruitur cum indicativo. Cic. 1. Off. Et quanquam omnis virtus nos ad ſe allicit. Ter. Heaut. 1. 1. Quanquam hæc inter nos nuper notitia admodum eſt, tamen vel virtus tua &c. ¶ Poteſt etiam uſurpari cum conjunctivo, præſertim in media, & in extrema periodo. Cic. 1. de Orat. Quanquam ita ſe rem habere arbitrarentur. Quint. l. 1. c. 2. Cadi vero dicentes, quanquam receptum ſit, & Chariſius non improbet, minime velim. ¶ Venuſtatem habet, cum quis corrigit ſe ipſum. Cic. 1. de Orat. c. 1. Quanquam te quidem quid hoc doceam? Id. 3. de nat. Deor. c. 16. Quanquam quem potiſſimum Herculem colamus, ſcire ſane velim.

Quantillum, adverb. diminutivum a quantum. Plaut. Curc. 1. 2. 14. Quantillum ſitit?

Quantillus, a, um, dim. a *quantulus*. Plaut. Pœn. 5. 3. 48. Hæccine ſunt meæ filiæ? Quantæ e quantillis jam ſunt factæ! Id. Pſeud. 4. 7. 95. Quantillo argento te conduxit? Id. Trucul. 2. 8. 7. Quantillo mihi opere nunc perſuaderi poteſt! h. e. quam facile.

Quantiſper, adv. quanto tempore. Cæcil. apud Non. c. 11. n. 50. Velim pauliſper experiri te. Quantiſper? non plus triduum. Pompon. ibid. Poſſum exorare te, ut receſſas a me pauliſper modo? quantiſper ſat habes.

Quantitas, atis, *quantità*, ποσότης, extenſio rei corporeæ, magnitudo rei extenſæ. Plin. l. 17. c. 24. Laborant (arbores) & fame, & cruditate, quæ fiunt humoris quantitate. Adde Vitruv. l. 5. c. 2. ¶ Juriſconſultis quantitas idem eſt ac modus. Ulpian. l. 21. ff. de oper. nov. nunciat. Ad operis quantitatem refertur.

Quanto, adv. *quanto*, ὅσῳ, idem ac quantum. Uſurpatur cum comparativis. Cic. 1. Acad. Quanto magis Philoſophi delectabunt, ſi &c.? Ter. Heaut. 3. 1. 15. Quanto diutius abeſt, magis cupio tanto, & magis deſidero. Tacit. 3. hiſt. c. 18. Quanto plus ſpei ad effugium, minorem ad reſiſtendum animum dabant. ¶ Raro cum poſitivis, nec niſi præcedente tanto. Tacit. An. 6. c. 45. Tanto acceptius in vulgum, quanto modicus privatis ædificationibus.

Quantocius, adverb. quanto ocius. Sulpit. Sever. Dial. 3. c. 7. Diſcede quantocius, ne me ob injuriam tuam cœleſtis ira conſumat. Adde Mamertin. in Paneg. ad Julian. c. 2.

Quantopĕre, adv. *quanto grandemente*, Germ. wie heftig, Gall. combien, Hiſp. grandemente, εἰς ὅσον, quam valde, ex *quanto*, & abl. *opere*. Sumitur vel relative. Cic. 1. de Or. Neque enim tantopere deſiderabam, &c. quantopere delector, &c. ¶ Vel infinite. Cic. 3. Tuſc. Quamquam de univerſa Philoſophia quantopere expetenda eſſet, & colenda, ſatis, ut arbitror, dictum eſt in Hortenſio. Id. 14. Attic. ep. 6. Dici non poteſt, quantopere gaudeam.

Quantŭlum, adv. *quanto poco*, dim. a *quantum*. Cic. 5. Ver. c. 1. Nos, qui jam, & quid facere, & quantulum judicare poſſemus, oſtendimus. Horat. l. 2. ſat. 3. v. 124. Quantulum enim ſummæ curabit quiſque dierum?

Quantŭlus, a, um, quam exiguus, dim. a *quantus*. Cic. 4. Acad. de Sole. Quantulus nobis videtur? mihi quidem quaſi pedalis. Id. 1. de Or. Ut eo plus nos aſſequamur, quam quantulum tu in dicendo aſſecutus es. Id. 2. Agrar. c. 25. Quantulum intereſt, utrum in Maſſici radices, an in Italiam deducamini! Id. 2. de Legib. c. 19. Idem quantulum eſt?

Quantuluſcunque, acunque, umcunque, quam minimus, vel quam parvus tibi videtur. Cic. 2. de Or. c. 30. Sed de hac mea, quantulacunque eſt, facultate quæritis. Senec. ep. 85. Quantulicunque affectus ſint. Col. l. 8. c. 3. Quantulumcunque aquæ, vel ciborum ineſſet.

Quantuluſlibet, alibet, umlibet, quam exiguus libet. Ulp. l. 4. §. ult. ff. de ædil. edic. Non denique febriculam quantulamlibet ad cauſam hujus edicti pertinere.

Quantuluſquiſque, quantulaquæque, quantulumquodque, & quantulumquidque, idem eſt ac quantuluſcunque. Gell. in præfat. l. 1. Quantuliquique fuerint progreſſus.

Quantum, adv. *quanto*, ὅσον, adv. quantitatis. Cic. 2. Fin. Quantum enim potero, minuam contentiones. ¶ *In quantum*, *tanto quanto*. Ovid. 11. Met. v. 71. Quippe pedum digitos, in quantum quæque ſecuta, Traxit, & in ſolidam detruſit acumine terram. Vellej. l. 2. c. 9. Vir in tantum laudandus, in quantum intelligi virtus poteſt. ¶ Jungitur interdum aliis adverbiis. Plin. l. 3. ep. ult. Dedit enim mihi quantum maxime potuit. Senec. epiſt. 8. Quantum plurimum poteſt, iſta beneficia devitet. Horat. l. 3. od. 27. Immane quantum diſcrepat. Plin. l. 4. c. 20. de Pyrenæo. Immenſum quantum hinc Oceano, illinc Iberico mari comprimentibus. Cic. in Orat. c. 16. Nimium quantum. V. Nimium. ¶ Mirum quantum. V. Mirum.

Quantumvis, adv. *quantunque*, *quanto ſi voglia*. Horat. l. 2. ep. 2. v. 39. Poſt hæc ille catus, quantumvis ruſticus, ibit. Senec. epiſt. 85. Iſta quantumvis exigua ſint, in majus excedunt. Adde Sueton. Calig. c. 53.

Quantus, a, um. o. 1. a. *quanto*, Germ. wie groß, Gal. combien grand, Hiſp. quanto grande, ὅσος, & interrogative πόσος, quam magnus, ab ὅσος, ut tantus a τόσος. Cic. 1. Tuſc. Quot, quantas, quam incredibiles hauſit calamitates? Id. 3. de Orat. Qualis oratoris, & quanti hominis in dicendo putas eſſe hiſtoriam ſcribere? Id. de Amic. Tanta eſt inter eos, quanta maxima eſſe poteſt, morum diſtantia. Vellej. l. 2. c. 129. Cum quanta gravitate cauſas audit! Plin. l. 8. c. 25. Crocodilus parit ova, quanta anſeres. *tanto grande*, *quanto l'amore*. Plaut. Stich. 1. 2. 62. Quanta mea ſapientia eſt. *per quanto ch' io ſo*. ¶ Interdum refertur ad numerum & ponitur pro quot. Lamprid. in Heliog. c. 25. Cum ſermo eſſet ortus, quanti homines eſſent in urbe Roma, juſſit omnes notari. Propert. l. 2. eleg. 5. At tibi curarum millia quanta dabit! Claudian. de 3. Conſu. Honor. v. 126. Quanti tum juvenes, quantæ ſprevere pudorem Spectandi ſtudio matres! ¶ Genitiv. *quanti* jungitur verbis æſtimationis, & pretii. Cic. 1. de nat. Deor. c. 20. Quanti autem hæc philoſophia æſtimanda eſt? Id. Q. Fr. l. 1. ep. 2. Noli ſpectare, quanti ſit homo; parvi enim pretii eſt, qui jam nihil ſit. Plaut. Epid. 2. 2. 110. Quanti emi poteſt minimo? *il ſuo minor prezzo quant' è?* Ter. Eun. 4. 7. 21. Quanti eſt ſapere! *quanto vuol dire il ſapere!* Leg. 3. ff. de inn. & all. Cic. Quanti intereſt. ¶ *Quantus quantus* repetitum idem eſt, ac quam magnus eſt, vel tantus quantus eſt. Ter. Adelph. 5. 3. 40. Tu, quantus quantus, nihil niſi ſapientia es. ¶ Quanti quanti in ſecundo cum verbis emendi. Cic. Attic. l. 12. ep. 23. Sed quanti quanti, bene emitur quod neceſſe eſt. *coſta*, *quanto ſi vuole*. ¶ Sæpiſſime uſurpatur in neut. gen. more ſubſtantivi. Ovid. 1. Faſtor. Quantum animis erroris ineſt! Cic. Q. Fr. l. 1. c. 13. Neque te patiar, quantum in me erit, cum exceptione laudari. ¶ *Quantum poteſt*, pro quantum fieri poteſt. Plaut. Pœn. 3. 1. 64. Propera jam, quantum poteſt. Adde Amph. 3. 3. 5. & Ter. Phorm. 5. 1. 20.

Quantuſcunque, acunque, umcunque, *quanto che è*, ὁποσοσοῦν, quam magnus eſt, tantus, quantus eſt. Cic. pro Corn. Balb. Quæ neque invidioſa eſt, & quantacunque eſt, ejuſmodi eſt, &c. Id. 3. Fin. c. 10. Quantumcunque eo addideris. Id. 2. de Orat. c. 28. Atque ego is, qui ſum quantuſcunque ſum.

Quantuſlibet, alibet, umlibet, idem quod quantuſcunque, vel quantum tibi capere libet. Plin. l. 20. c. 6. Suppurationes quantaſlibet ſanat. Ovid. Faſt. v. 669. quantolibet ordine dignus. Tacit. Agric. c. 6. Quantalibet facilitate.

Quantuſvis, quantavis, quantumvis, *grande quanto tu vuoi*. Liv. l. 26. c. 42. Super portum ſatis amplum quantævis claſſi. Lucret. l. 4. v. 1164. quantovis orie honore. Ter. Andr. 5. 1. 15. Cum faciem videas, videtur eſſe quantivis pretii.

Quapropter, adv. *per la qual coſa*, על כן, Germ. darum, Gall. c'eſt pourquoy, parquoy, Hiſp. por la qual coſa, διὰ τοῦτο, propter quod, quamobrem. Ter. Heaut. Cave, ſenex, non eſt opus pater. CH. Quapropter? ... quia &c. Cic. 4. Ver. Quapropter nihil eſt, quod metues, nequid ſecum fingam.

Quaqua, adv. *da qualunque parte*, *dovunque*, Ger. wo, Gall. par quelque coſté que ſe ſoit, Hiſp. por do quiera que, ὁπῃοῦν, ex quacunque parte. Plaut. Epid. 5. 2. 9. Quaqua tangit, omnia amburit.

Quaqua verſus, adv. *in ogni parte*, πανταχόσε, in omnem partem, per quemcunque locum. Cic. 9. Phil. c. ult. Circumque eum ſtatuam locum gladiatoribus, ludiſque liberos, poſteroſque ejus quaque verſus pedes quinque habere. Alii leg. *quoque*.

Quaquam, adverb. motus per locum, *per qualche luogo*. Lucret. l. 1. v. 427. haud uſquam ſita corpora poſſent Eſſe, neque omnino quaquam diverſa meare.

Quaque. V. Quaqua.

Quare, adv. *perchè*, למה, Germ. warumb, Gall. pourquoi, Hiſp. porque, διὰ τί, qua de cauſa, quam ob rem. Cic. 1. de Orat. c. 16. Nanque illud quare Scævola negaſti? ¶ Uſurpatur etiam infinite. Cic. 2. Off. Utendum eſt excuſatione, quare id, quod feceris, neceſſe fuerit. Id. pro Roſc. Amer. c. 33. Permulta ſunt, quæ dici poſſunt, quare intelligatur facultatem tibi fuiſſe &c. ¶ Eſt item conjunctio collectiva, ſive rationalis, pro *quapropter*, *quamobrem*, *itaque*. Ponitur in principio periodi.

Digitized by Google

ſi. *Cic. pro L. Man.* Quare cum bellum neceſſarium ſit, ut negligi non poſſit, &c. ¶ *Nec quid, nec quare*, modus loquendi per ellipſim, qua ſignificatur, nullam eſſe certam rationem, nec cauſam ejus rei, de qua loquimur. *Petron. in Satyr.* Uxor Trimalchionis Fortunata appellatur, quæ nummos modio metitur. Et modo quid fuit? Ignoſcet mihi Genius tuus, noluiſſet de manu ejus panem accipere. Nunc, nec quid nec quare, in cœlum abiit, & Trimalchionis topanta eſt, *qualunque ſi ſia la ragione*.

Quariātes, m. 3. pop. Galliæ Narb. in medit. Provinciæ, juxta Alpes maritimas, inter Suetros, & Adunicatum. *Plin. lib.* 3. c. 4.

Quarta, æ, f. (ſubintellige *pars*) a JCtis paſſim accipitur pro quarta parte ejus rei, de qua agitur. Quamplura ex Dig. & Cod. loca collegit *Hotoman. in commeut. de verb. juris*.

Quartadecimāni, vel Quartadecumani, orum, m. milites legionis decimæquartæ, apud *Tacit.* 2. *hiſt.* c. 11.

Quartanarius, a, um, adject. *Pallad. l.* 1. *tit.* 11. Quartanarium tabulam, quæ quartam jugeri partem quadrata conficiat.

Quartānus, a, um, adject. Quartani milites legionis quartæ, apud *Tacit.* 4. *hiſt.* c. 37. ¶ Quartana febris, & quartana abſolute, quæ quarto die recurrit, *febbre quartana*. *Plin. l.* 7. c. 50. Febri quartana liberatus eſt in acie. *Cic. Attic. l.* 7. *ep.* 2. Quartanam mihi dixit deceſſiſſe. *Plin. l.* 20. c. 6. Quartanas excutere.

Quartarius, ii, maſc. mulio mercenarius, ita dictus, quod quartam partem quæſtus caperet. *Feſt. Lucill. apud eund.* Porro homines nequam, malus ut quartarius, cippos colligere omnes. ¶ Quartarius item eſt quarta pars majoris menſuræ, ut quarta pars congii, *quarta*. *Cato* c. 93. Poſtea ſumito bituminis ternarium, & ſulphuris quartarium. *Liv. l.* 5. c. 47. Cui univerſi ſelibras farris, & quartarios vini ad ædes ejus, quæ in arce erant, contulerunt.

Quartāto, V. Ternato.

Quarticeps, &

Quarticepſos. V. *Biceps*.

Quarto, adverb. τέταρτον, quarto loco, vel ordine. *Varr.* apud *Gell. lib.* 10. *cap.* 1. Aliud eſt quarto Prætorem fieri, & quartum, quod quarto locum adſignificat, & tres ante factos, quartum tempus adſignificat, & ter ante factum. Igitur Ennius recte, qui ſcripſit: Quintus pater quartum fit Conſul.

Quartum, adv. τετάρτως, *la quarta volta*, quarta vice. *Quarto*, & *quartum* inter ſe differunt. Nam *quarto Conſul*, ſignificat locum Conſulum, vel ordinem, hoc modo, *Marcus fuit quarto Conſul*, ideſt tres Conſules ab origine, & inſtitutione Conſulatus ante fuerunt, quam Marcus fuiſſet Conſul, qui quarto anno a primis Conſulibus factus eſt Conſul; *quartum* autem *Conſul* dicitur ratione ejuſdem perſonæ, quæ tribus Conſulatibus jam perfuncta, quartum gerit Conſulatum. *Liv. l.* 3. c. 67. T. Quinctio quartum Conſule. V. *Quarto*.

Quartus, a, um, *quarto*, רביעי, Ger. *der vierdte*, Gall. *quatrieme*, Hiſp. *quarto*, τέταρτος, proximus a tertio, nomen numerale ordinis. *Cicer.* 2. *Acad.* Qui eſt quartus ab Arceſila. *Liv. l.* 24. Ubi quartæ vigiliæ ſignum acceniſſet.

Quartuſdecimus, a, um, adject. *decimoquarto*. *Tacit.* 1. *Ann.* c. 70. Quartadecima legio. *Plin. l.* 2. c. 39. Quartadecima luna, *luna piena*.

Quaſi, adv. *quaſi*, *come*, *come ſe*, כמו, Ger. *gleich*, Gal. *preſque*, Hiſp. *caſi*, ὥσπερ, ita ut, perinde ac ſi, haud aliter ac ſi. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 45. Verum ex tranſverſo cedit, quaſi cancer ſolet. *Cic.* 2. *Ver.* Repente aſpicimus lituras ejuſmodi, quaſi quædam vulnera tabularum recentia. *Id. pro Quinct.* Qui, quaſi ſua res, aut honos agatur, ita diligenter Sex. Nævii ſtudio, & cupiditati morem gerunt. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 7. Quaſi vero ad cognoſcendum ego ad illos, non illi ad me venire debuerint. ¶ Ponitur etiam pro fere, pene. *Cic.* 4. *Acad. de Sole*. Quantulus nobis videtur? mihi quidem quaſi pedalis. ¶ Item pro ſicut, quemadmodum. *Plaut. Aulul.* 4. 1. 9. Quaſi pueris, qui nare diſcunt, ſcirpea induitur ratis; eodem modo, &c. *Id. Aulul.* 2. 16. Qui ſervientem ſervit, quaſi ego ſervio. ¶ *Plin. l.* 8. *ep.* 16. Permitto ſervis quoque quaſi teſtamenta facere, eaque ut legitima cuſtodio, h. e. ſpeciem quandam teſtamentorum. nam juſte & legitime teſtari ſervi non poterant.

Quaſillaria, æ, f. ancilla infimæ domus, ita dicta, quia penſa in quaſillis repoſita habet. *Petron. in Satyr.* Convocat omnes quaſillarias, familiæque ſordidiſſimam partem, ac me conſpui jubet.

Quaſillum, i, n. idem ac quaſillus. *Cicer.* 3. *Phil. cap.* 4. Nihil humile de Tarquinio, nihil ſordidum accepimus: at vero hujus domi inter quaſilla pendebatur aurum h. e. in gynecæo, inter ancillas lanificio deditas. V. *Quaſillus*.

Quaſillus, i, m. *ceſtella*, Ger. *ein korblein*, Gal. *petit panier*, Hiſp. *canaſtillo*, καλαθίσκος, ciſtula, dim. a *qualus*. *Feſt.* Calathos Græci, nos dicimus quaſillum. *Cato* c. 133. Eum quaſillum terra impleto. ¶ Specialiter dicebatur de ciſtula, in qua mulieres reponebant ea, quæ ad lanificium pertinerent. *Feſtus*: Talaſſionem in nuptiis Varro ait ſignum eſſe lanificii, Talaſſionem enim vocabant quaſillum, qui alio nomine appellatur calathus. *Propert. l.* 4. *eleg.* 7. Et graviora rependit iniquis penſa quaſillis.

Quaſſabilis, le, adject. qui quaſſari poteſt. *Lucan. l.* 6. v. 22. Sed munimen habet nullo quaſſabile ferro.

Quaſſabundus, a, um, adject. tremebundus, qui cadere videtur. *Macrob. l.* 5. *Satur.* c. 21. Herculem fecerunt quaſſabundum, & ebrium. Alii leg. *caſſabundum*.

Quaſſagipennus, a, um, adject. h. e. quaſſas habens pennas. *Varro*. Nec quadagipennas anatum, tremipedes.

Quaſſans, antis, particip. V. *Caſans*.

Quaſſatio, onis, f. *crollamento*, actus quaſſandi, concuſſio. *Liv. l.* 22. c. 17. Capitum irrita quaſſatio. *Arnob. l.* 7. Cymbalorum quaſſationes.

Quaſſatus, a, um, nom. ex particip. *conquaſſato*, *battuto*. *Virg.* 1. *Æn.* v. 551. Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem. *Sueton. Aug. cap.* 81. Quaſſatum corpus. h. e. valetudine afflictum. *Cic. pro Marcel.* c. 8. Quaſſata reſpublica.

Quaſſo, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a quatio, *crollare*, *shattere*, ſæpe quatio, commoveo, affligo. *Plaut. Merc.* 3. 5. 15. Caput quaſſat. *Catul. carm.* 45. *ad Fundum*. Me frequens tuſſis quaſſavit. *Virg.* 6. *Æn.* & lampada quaſſans per Graium populos.

Quaſſus, us, frequens motio, concuſſio. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 25. *ex poeta*. Nam attrectatu, & quaſſu ſævum amplificatis dolorem.

Quaſſus, a, um, *sbattuto*, *crollato*, ἀνασεισθείς, quaſſatus, fractus, nom. particip. a quatior. *Curt. l.* 7. c. 7. Hæc quaſſa adhuc voce ſubdeficiens vix proximis exaudientibus dixerat. *Horat. l.* 1. *od.* 1. Mox reficit rates quaſſas.

Quatefacio, is, a. 3. *abbattere*, concutio, expello. *Cic. ad Brut. epiſt.* 10. Nulloque præſidio quatefeci Antonium.

Quatēnus, adv. idem ac quatenus, apud vet. *Scipio Afric. in Or. poſt red. ex Africa* apud *Feſt.* Quatenus caſtra noſtra ita munita erant, &c. Ubi pro *quoniam* accipi videtur.

Quatēnus, adverb. *fino a quanto*, *ſina a qual ſior*, Germ. *wie weit*, Gal. *juſqu' ou*, Hiſpan. *haſta tanto*, *muy bien*, quantum, ſive uſque ad quem finem, ſicut eatenus, tantum, cui ad eum uſque finem, a *qua*, & *tenus*. *Cicer. de Amic. cap.* 11. Quatenus amor in amicitia progredi debeat. *Id.* 2. *de Orat. cap.* 87. Sciat, quid, & quatenus, & quomodo dicturi ſint. *Id. in Orat.* In omni re videndum eſt, quatenus: etſi enim ſuus cuique modus eſt, tamen magis offendit nimium, quam parum. *Id. de Amic.* Eſt enim, quatenus amicitiæ dari venia poſſit. ¶ Significat item qua parte, ſive quantum ad eam partem, qua. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 2. Quatenus de religione dicebat, Bibulo aſſenſum eſt. ¶ Sumitur etiam ut conjunctio pro *quoniam*, vel *quandoquidem*. *Sueton. in Claud. cap.* 26. Quatenus ſibi matrimonia male cederent, permanſurum in cœlibatu. *Plin. l.* 3. *ep.* 7. Quatenus nobis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid, quo nos vixiſſe teſtemur. *Horat. lib.* 3. *od.* 24. Quatenus virtutem incolumem odimus, ſublatam ex oculis quærimus invidi. ¶ Eſt etiam adverb. loci. *Liv. l.* 28. c. 50. Italiæ, niſi quatenus vallum caſtrorum cingit, nihil reliquerant Pœno. *Id. ibid.* Ut quatenus tuto poſſent, Italiam ſpectatum irent. ¶ Videtur etiam eſſe adverb. temporis. *Cic. Phil.* 14. *cap.* 5. Quibus auſpiciis iſtos faſces acciperem? quatenus haberem? cui traderem? ¶ Pro quomodo. *Lactant. l.* 4. c. 27. Quanto terrori ſit dæmonibus hoc ſignum (Crucis) ſciet qui viderit, quatenus adjurati per Chriſtum de corporibus fugiant.

Quater, adv. *quattro volte*, τετράκις, quatuor vices. *Varr. l.* 1. *R. R.* c. 10. Quater in anno. *Colum. l.* 5. c. 1. Fit utrumque pedes viginti: hoc ducto quater, fiunt octoginta. *Plin. l.* 7. c. 27. Quater, & quadragies. *Hirt. de B. Afric.* c. 19. Cum equitibus MC, peditum ut levis armaturæ quater tantis. ¶ Per Synecdochen ponitur pro ſæpius. *Virg.* 1. *Æn.* v. 94. O terque, quaterque beati.

Quatercentum, adv. *quattrocento volte*. *Vitruv. l.* 1. c. 14.

Quaterdecies, adv. quatuordecim vices. *Cic.* 3. *Verr.* c. 39. Nuis HS. quaterdecim P. Tadio numerata Athenis teſtibus planum faciam.

Quaterdēni, æ, a, adject. diſtributivum, quod fere ponitur pro cardinali, *quattordici*. *Ovid.* 7. *Met.* v. 293. Ante quaterdenos hunc ſe reminiſcitur annos.

Quaternarius, a, um, adject. ut quaternarius numerus, *il numero di quattro*. *Plin. l.* 28. c. 6. ¶ Scrobes quaternarii dicuntur, qui pedes quatuor ſunt quoquoverſus. *Colum. l.* 11. c. 2.

Quaterni, æ, a, adject. *quattro*, numerus diſtributivus. *Horat. l.* 1. *ſer.* 4. Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos, *quattro per letto*. *Cicer. pro Font.* c. 3. Quaternos denarios in ſingulas vini amphoras portorii nomine exegiſſe. ¶ Sumitur etiam pro cardinali. *Plin. l.* 8. c. 6. Quaternis diebus latent. ¶ In genit. plur. uſitatius eſt *quaternum*, quam *quaternorum*: quod idem dicendum de ſimilibus adjectivis diſtributivis, *duceni*, *treceni*, *terni*, &c. *Plin. l.* 9. c. 3. Balænæ quaternum jugerum. *Colum. l.* 5. c. 5. Quaternum pedum ſpatia.

Quatinus, adverb. *Feſtus*: Quatenus ſignificat qua fine, ut hactenus hac fine; quatinus vero, quoniam. Hæc *Feſtus*. Hinc ubicumque apud Scriptores *quatenus* legitur pro quoniam, vel quandoquidem, ſunt qui affirmant, ſcriptum fuiſſe *quatinus*.

Quatio, is, a. 3. *crollare*, *percuotere*, *shatter*, רעש, Germ. *ſchutteln*, Gal. *hocher*, Hiſp. *quebrar*, *ſacudir*, σείω, moveo cum violentia, agito, percutio. *Liv. l.* 1. c. 10. Mœnia quatere ariete. *Plin. l.* 26. c. 4. Quam maximis clauſtra per tot annos quatere? ¶ Quatere alicui verbera, eſt verberare. *Virg. in Culice*, v. 218. Et flammas, & ſæva quatit mihi verbera pœnæ. ¶ Translate capitur pro vexare, moleſtia afficere. *Virg.* 9. *Æn.* v. 608. Aut raſtris terram domat, aut quatit oppida bello. *Cic.* 5. *Tuſc.* c. 6. Quod ægritudine quaſi tempeſtate quatiatur. ¶ Metaleptice ponitur pro ejicere. *Ter. Eun.* 2. 3. 66. Nimirum homo quatietur certe cum dono fores. ¶ Quatere aliquem riſu, *far crepar dalle riſa*. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. ¶ Quatere aliquem mente ſolida, *far mutar penſiero*, mentem ſanam excutere. *Id. l.* 3. *od.* 3. ¶ Pro crebro movere, ut quatere alas. *Virg.* 5. *Æn.* Vaſtos quatit anhelitus artus. *Id. ibid.*

Quatriduum, vel Quatriduum (ut *legitur in antiquo lapide apud Manut. in Orthogr. in voce Baſien*, n. 4.) i, n. 2. τετραήμερον, ſpatium quatuor dierum. *Cic. pro R. Am.* Mors Sex. Roſcii quatriduo, quo is occiſus eſt, Chryſogono nuntiatur. *Id. ad Brut. ep.* 3. Triduo, aut quatriduo ante. *Lentul. Senator l.* 12. *Fam. ep.* 15. Eum quatriduo iter a Laodicea abfuiſſe.

Quatuor, *quattro*, ארבע, Ger. *vier*, Gall. *quatre*, Hiſp. *quatro*, τέσσαρες, nomen numerale cardinale indecl. *Cic. de Univ.* c. 5. Ab iis rebus numero quatuor mundi eſt opus effectum. ¶ Scribitur & *quattuor* duplici t. Quidam putant ita ſcribi a Poetis primæ ſyllabæ producendæ cauſa. Verum non Poetas ſolum id feciſſe, ſed & proſæ ſcriptores, ſatis conſtat ex veterib. MSS. & Lapidibus, quos affert *Manut. in Orthogr.* Itaque & *quatuor*, & *quattuor* etiam extra carmen rectiſſime ſcribi poteſt.

Quatuordecies, adv. τεσσαρεσκαιδεκάκις, idem ac quaterdecies. *Plin. l.* 3. c. 7. Gadibus quatuordecies centena.

Quatuordĕcim, *quattordici*, ארבעה עשר, Germ. *vierzehen*, Gall. *quatorze*, Hiſp. *quatorze*, τεσσαρεσκαίδεκα, nomen numerale cardinale indecl. *Plin. l.* 2. c. 14. Quatuordecim partes. *Plin. l.* 1. c. 18. Per quatuordecim annos. ¶ *Sedere in quatuordecim* in Theatro, eſt inter viros equeſtris ordinis ſedere, quibus quatuordecim gradus aſſignati fuerant poſt Orcheſtram, ex qua Magiſtratus, ſenatoreſque ſpectabant. *Sueton. in Cæſ.* c. 39. Donatus quingentis ſeſtertiis, & anulo aureo, ſeſſum in quatuordecim e ſcena per orcheſtram tranſiit.

Quatuorvirātus, us, maſc. τετραανδρεία, Magiſtratus, ſeu dignitas Quatuorvirorum. *Aſin. Pollio Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 32. Quatuorviratum ſibi prorogavit.

Quatuorviri, m. 2. *oi τέτταρες*, Magiſtratus quatuor virorum. Quatuorviri viarum curandarum erant Magiſtratus quatuor virorum, qui curam viarum publicarum gerebant. Inſtituti ſunt poſt Prætorem Peregrinum. *Pompon. l.* 1. *ff. tit.* 2. *l.* 2. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 76. ſcribit Quatuorviris, & Decurionibus.

Quaxare ranæ dicuntur, cum vocem mittunt, ait *Feſtus*. Alii leg. *quaxare*, & *coaxare*.

Q ANTE UE.

Que, a, *ed*, τέ, ξ, &, atque, ac, conjunctio ſubjunctivi ordinis, a τέ, quomodo a τίς, *quis*. Modo copulativa eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Singulaſque res definimus, circumſcripteque complectimur. *Nepos in Datam. cap.* 7. Ab hoc deſciſſe, atque regem ſumpſit. *Ovid. Amor.* 2. *eleg.* 14. v. 30. Atque ſua cæſum matre queruntur Ityn. ¶ Modo cauſativa, pro *quoniam*. *Cic.* 1. *Off.* Non nobis ſolum nati ſumus, ortuſque noſtri partem patria vendicat, partem amici. ¶ Modo expletiva, quando ſcilicet ornatus tantum cauſa ponitur. *Prop. l.* 3. Deiphobumque, Helenumque, & Polydamantes in armis. ¶ Quandoque ponitur pro an. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. v. 38. Quid refert uri virgis, ferroque necari? ¶ Quandoque pro etiam. *Velle. lib.* 1. *cap.* 4. Vires autem veteres earum urbium hodieque magnitudo oſtentat mœnium. ¶ In compoſitione conjunctionis vim

amittit,

Digitized by Google

amittit, & vim ſyllabicæ dictionis obtinet. Componitur autem cum nominibus, ut utræque, plerique; cum pronominibus, ut quiſque, quique: cum præpoſitionibus, ut abſque: cum adverbiis, ut undique: cum conjunctionibus, ut atque, itaque.

Quemadmodum, adv. ſiccome, כאשר, Ger. gleich, wie, Gal. comme, comment, Hiſp. aſſi como, καθάπερ, ſicut, ea quem, ad, & modum. Cic. de Am. Si, quemadmodum ſoles de cæteris rebus, cum ex te quæruntur, ſic de amicitia diſputaris, quid ſentias. ¶ Sumitur etiam pro quomodo. Cic. pro Dom. Quemadmodum iſte omnia præpoſtere verbis pronuntiarit. ¶ Uſurpatur etiam interrogative. Cic. pro Dom. c. 17. Iſti, qui Clodii leges timuerunt, quemadmodum cæteras obſervarunt?

Queo, is, ivi, itum, n. anom. potere, יכל, Germ. konnen, Gal. pouvoir, Hiſp. poder, δύναμαι, poſſum, valeo. Cic. l. 14. Fam. epiſt. 1. Non queo reliqua ſcribere. Hor. l. 2. ſat. 7. Liber ſum, dic age, non quis. Lucr. l. 3. v. 647. Mobilitate mali non quit ſentire dolorem. Rurſus Cic. Phil. 11. c. 1. Quis eſt qui queas? Ter. Andr. 4. 1. 30. Nec te quivit cogere. Apul. l. 6. Metam. Nec indipiſci maritum quiens. Tacit. 1. Ann. c. 66. Cum quiret. Rurſus Lucret. l. 6. v. 885. Non quierit. Id. l. 3. v. 1044. non quiſſe putentur. Plaut. Merc. prol. v. 55. Exhaurire me quod quirem. Id. Mil. 4. 6. 65. Si non quibo impetrare. Gel. l. 11. c. 9. Loqui non quire. Id. l. 3. c. 9. Nihil ſari quibat. Varr. l. 4. L. L. Velucior ideo, ſi quivero. ¶ Deponentis forma. Lucret. l. 1. v. 1044. ſuppleri ſumma queatur. Ter. Hecyr. 4. 1. 57. Forma noſci non quita eſt. Plaut. Perſ. 2. 2. 12. Nec ſubigi queantur unquam.

Quercĕtus. V. Querquerus.

Quercētum, i, neut. δρυμός, locus, ubi conſitæ ſunt quercus, querceto. Varr. l. 1. R. R. cap. 16. Si enim ad limitem quercetum habet. Adde Horat. l. 2. od. 9.

Querceus, a, um, δρύϊνος, quod ex quercu eſt. Serv. in 4. Æneid. v. 788. Querceam coronam accipiebant, qui in bello civem ſervaſſent.

Quercicus, a, um, idem ac querceus. Suet. in Calig. c. 19. Inſignisque quercica corona.

Querculānus. V. Querquetulanus.

Quercus, us, f. quercia, rovere, אלון, Germ. ein eiche, Gall. chêne, Hiſp. enzina, δρῦς, arbor glandifera, ligni duri, ac corticis aſperi. Fuit arbor ſacra Jovi. Virg. 3. Georg. Sicubi magna Jovis antiquo robore quercus ingentes tendat ramos. Id. 4. Æn. Annoſa quercus.

Querēla, æ, fem. querela, lamento, German. klag, Gall. querelle, Hiſpan. quexa, μομφή, querimonia, lamentatio, a queror. Cic. de Sen. c. 3. Sæpe interfui querelis meorum æqualium. Id. Q. F. l. 3. ep. 8. Epiſtola plena querelarum. Id. Fam. 10. ep. 28. At nunc cum his tantum negotii eſt, ut utrum illud divinum in remp. beneficium nonnullam habeat querelam. h. e. præbeat aliquibus querendi occaſionem. Id. pro Sext. His de tot, tantiſque injuriis Conſulum querela eſſe debuit. ¶ Apud JCtos querela accipitur pro actione liberum in parentes, & viceverſa. Vide in Dig. tit. de inoffic. teſtam. & Juſtiniani Cod. l. 3. ¶ Legitur etiam querella duplici ll Inſcript. apud Grut. pag. 480. n. 5. Vixit ſine ulla querella.

Querēlans, tis, nom. particip. chi ſi lamenta. Serv. in ecl. Virg. 2. Poſtea eum querelantem invenimus.

Querens, entis, lamentanteſi, qui queritur. Virg. 4. Georg. v. 320. Multa querens. Horat. lib. 1. od. 13. Æoliis fidibus querentem Sappho puellis de popularibus.

Queribundus, a, um, lamentevole, μεμψίμοιρος, lamentabilis. Cicer. pro Syll. c. 10. De ſupplicio P. Lentuli, de carcere magna, & queribunda voce dicebas.

Querimonia, æ, f. idem ac querela. Cic. ad Q. Fr. l. 2. Eo metu injecto repente magna querimonia omnium diſceſſimus. Id. Verr. ult. c. 68. Habere querimoniam de alicujus crudelitate. Liv. l. 7. c. 9. Ultro citroque querimonias jactare. Nepos in Attic. Nulla inter eos querimonia interceſſit.

Querlitans. V. Quiritans.

Quernĕus, a, um, δρύϊνος, quod eſt ex quercu. Col. l. 9. cap. 1. Querneæ glandis, & iligneæ.

Quernus, a, um, idem ac querneus. Plin. l. 3. c. 5. Querno folio aſſimilata. Virg. 1. Georg. v. 305. Quernæ glandes.

Queror, eris, queſtus ſum, d. 3. lamentarſi, Ger. klagen, Gal. ſe plaindre, Hiſp. quexarſe, μέμφομαι, lamentor, expoſtulo. Uſurpatur vel abſolute. Cic. l. 1. Fam ep. 9. Quid multa? queſtus eſt graviter. ¶ Vel cum acc. rei. Cic. de Am. Quorum plerique aut queruntur ſemper aliquid, aut ætatem exprobrant. ¶ Vel cum abl. rei, & præp. de. Caſ. l. 4. B. G. De Suevorum injuriis querantur. ¶ Vel cum abl. rei cum præp. ſuper. Hor. l. 2. ep. 2. Quereris ſuper hoc etiam, quod &c. ¶ Vel loco caſus rei cum infinitivo. Caſ. l. 8. B. G. Quos intuliſſe bellum ſibi querebantur. ¶ Vel etiam cum membro orationis. Cic. 4. Acad. Neque tam quereretur cum Deo, quod parum longe, quam quod falſum videret. ¶ Præter abl. rei admittit etiam acc. communem. Cic. l. 1. Fam. ep. 9. Multa de mea ſententia queſtus eſt Cæſari. Aliqui legunt Cæſar. ¶ Perſona, cum qua querimur, ponitur in dat. vel in ablat. cum præp. cum, vel in acc. cum præp. apud. Cic. 3. Ver. Is mihi etiam queritur, quod a nobis novem ſolis diebus prima actio ſui judicii tranſacta ſit. Id. Att. l. 10. Secum Tullium, & Servium queſtos eſſe. Velley. l. 2. c. 130. Apud aures Deorum de his querl. ¶ Translate Horat. epod. 2. Queruntur in ſilvis aves. Ubi Vetus Scholiaſt. Veteres omnium animalium voces, præter hominum, querelas dixere: & ita cicadis, ranis, bubus Virgilius tribuit querelas. V. Querulus. ¶ Particip. queſturus. Stat. 11. Theb. u. 495. dejectam in lumina pallam Diva trahit, magnoque fugit queſtura Tonanti.

Querquedŭla, æ, f. germano, κερκεθαλίς, κερκηθαλίς avis tam in aqua, quam in terra vitam agens, teſte Var. l. 3. R. R. c. 3. & l. 4. L. L. a Græcis vocibus ſllatis per dimin.

Querquerni, orum, m. populi Hiſpaniæ citerioris. Plin. l. 3. c. 3.

Querquĕrus, ſeu quercerus, a, um, algidus, ut Morbus querquerus, quomodo Gel. l. ult. c. 1. & Minutius Felix loquuntur, vel, ut alii, febris querquera, frigida, & cum horrore tremens, ut Aurelius Opilius definit apud Feſt. Adde Plaut. in fragm. Frivolaria. ¶ Abſoluta Apul. in Apol. Qui minus poſſit ex eodem litore calculos ad veſicam, teſta ad teſtamentum, cancer ad ulcera, alga ad querquerum?

Querquetulānus, a, um, quod juxta ſe habet quercetum. Mons Querquetulanus, idem ac Cœlius, ita dictus, quod quercetum fecundus, & frequens erat. Tac. l. 4. Ann. c. 65. ¶ Porta Querquetulana, una ex portis urbis Romæ, ſic vocata, quod querquetum juxta ſe habuit inter muros. Feſt. & Plin. l. 16. c. 10. apud quem alii leg. Querculana. ¶ Viræ Querquetulanæ, Nymphæ Hamadryades, quæ querceto vireſcenti præſunt. Feſt. ¶ Sacellum Querquetulanum, quod in honorem Hamadryadum dedicatum fuit. Varr. l. 4. de L. L.

Querŭlus, a, um, lamentevole, μεμψίμοιρος, queribundus, qui conqueritur, ſive querelis plenus eſt. Ovid. l. 3. Triſt. el. 8. Et nunquam queruli cauſa doloris abeſt. Martial. l. 4. epigr. 89. Miſſa nec a querulo mappa cliente fuit. ¶ Quandoque a Poetis pro canoro ponitur. Virg. 2. Georg. Et cantu querulæ rumpent arbuſta cicadæ. Horat. l. 3. od. 7. Querulæ tibiæ. Ovid. 3. Met. Querulæ chordæ.

Queſtus, us, m. querela, lamento, μέμψις, actus querendi, querela, lamentatio. In dat. & abl. pl. habet queſtubus. Cic. pro Quinct. c. 30. Quis denique queſtus, qui mœror dignus inveniri in calamitate tanta poteſt? Virg. 4. Georg. Et mœſtis late loca queſtubus implet.

Queſtus, a, um, μεμψάμενος, partic. a queror. Albinovan. ad Liviam, v. 166. Oraque nequicquam per modo queſta ſluunt.

Qui, quæ, quod, il quale, e la quale, אשר, Ger. welcher, welche, welches, Gal. qui le quel, Hiſp. que, el qual, ὅς, ἥ, ὅ, pron. relativum. Cic. pro L. Man. Qui poſteaquam maximas ædificaſſet, ornaſſetque claſſes, &c. ¶ Cum duo diverſi generis nomina in oratione ponuntur, relativum qui ſæpius concordat cum ſequente. Cic. de Fato, c. 1. Ratio enuntiationum, quæ ἀξιώματα Græci vocant. Id. 13. Fam. epiſt. 1. in fi. Decretum illud, quem ὑπομνηματισμὸν illi vocant. Adde Liv. l. 4. c. 5. & Plin. l. 2. c. 16. ad fin. ¶ Interdum tamen etiam cum antecedente. Colum. l. 11. c. ult. ſub fin. Semina omnia ſucco herbæ, quæ ſedum appellatur, medicare. Plin. l. 12. c. 25. Succus manat, quem opobalſamum vocant. Adde l. 18. c. 18. ¶ Interdum qui uſurpatur pro interrogativo quis. Ter. Phorm. 5. 7. 18. Nam qui erit rumor populi, inquit, ſi id feceris? Cic. pro Dom. Qui tantus fuit labor? quæ ſimultas? Liv. l. 3. Qui ſinis diſcordiarum? ¶ Item pro qualis. Cic. 1. de Div. c. 25. Xenophon Socraticus qui vir, & quantus? ¶ Item pro utpote qui. Cic. Att. l. 5. Actiam maluimus iter facere pedibus, qui incommodiſſime navigaviſſemus. ¶ Item pro quia. Ter. Eun. prol. v. 13. Peccatum imprudentia eſt Poetæ, non qui furtum facere ſtuduerit. Alii leg. quo. ¶ Quine idem ac qui, ſed cum interrogatione. Plaut. Truc. 2. 6. 54. Pœnitet an te, quot ancillæ ſunt jam? Quine etiam nunc inſuper adducas, quæ mihi comedint cibum? ¶ In ablativo junctum cum præpoſitione cum fere eidem præponitur. Cic. 4. Att. ep. 9. Quocum vidue eſſe ambulandum. Id. 3. de Orat. c. 3. Quibuſcum conjunctiſſime vixerat. Id. Offic. 1. c. 12. Eum, quicum bellum geras. ¶ Interdum etiam poſtponitur. Liv. l. 4. c. 3. Cum quibus nec ſocietas eſt. Id. l. 7. c. 33. Cum quo contulit gradum. ¶ In dativo ſingulari legitur & quoi, pro cui. Catul. carm. 1. Quoi dono lepidum meum libellum? ¶ In ablat. ſingulari qui eſt omnis generis. Plaut. Pſeud. 1. 1. 86. Reſtim volo mihi emere, qui me faciam penſilem. ¶ In dat. & ablat. plurali eſt etiam queis, & quis pro quibus. Plin. l. 12. c. 1. Arbores, ſine queis, &c. Virg. 1. Æn. v. 95. Queis ante ora patrum. Salluſt. in Jug. Legatos Romam mittit, quis præcipit. ¶ Quicum pro quibuſcum dixit Plautus Cap. 3. 4. 6. Patriciis pueris anates, aut coturnices dantur, quicum luſitent. ¶ Apud eund. Aſin. 3. 1. 2. legitur etiam qui pro qua, in recto caſu ſingulari. Sed non eſt imitandus. ¶ Quod neutrum V. ſuo loco.

Qui, adv. come, πῶς, quomodo, quemadmodum. Cic. pro Cæc. Qui igitur convenit, quæ cauſa fuerit &c.? ¶ Aliquando ponitur pro cur, quamobrem? Ter. Andr. Non poteſt. PAM. Qui? Cic. 1. Tuſc. Qui enim beatior Epicurus, quod in patria vivebat, quam Metrodorus, qui Athenis? ¶ Item pro ut. Ter. in prol. Andr. Non qui argumentum narret, ſed qui veteris Poetæ maledictis reſpondeat. ¶ Item pro unde. Ter. Hec. 2. 3. Nam qui hoc mihi eveniat, ſcio. Id. Andr. 3. 2. Nam qui iſthæc tibi incidit ſuſpicio? ¶ Qui dum? h. e. cur igitur? Id. Eun. 2. 2. 42. Qui dum? Gn. quia triſtis es. ¶ Qui pote? come eſſer può? Perſ. ſat. 1. v. 56.

Quia, perchè, כי, Ger. die weil, Gal. parce que, Hiſp. porque, ὅτι, ob eam cauſam, ut de cauſa, conjunctio cauſalis. Cic. 1. de Am. c. 9. Sed quia natura mutari non poteſt. Plaut. Amph. 2. 2. 34. Quia enim ſero advenimus. ¶ Quiane? interrogativum, pro an quia? Virg. 4. Æn. v. 538. Quia ne auxilio juvat ante levatos?

Quianam? adverb. idem quod quare? interrogativum, perchè. Virg. 10. Æn. v. 6. Cœlicolæ magni, quianam ſententia vobis Verſa retro? Plaut. Truc. 2. c. 34. Quianam arbitrata?

Quiane, V. Quia.

Quicquam, V. Quiſquam.

Quicque, V. Quiſque.

Quicquid, V. Quiſquis.

Quicum, V. Qui.

Quicunque, quæcunque, quodcunque, chiunque, Ger. gib wer, Gal. quiconque, Hiſp. qualquiera, ὅστις ἄν, quiſquis. Cic. 3. de Leg. Ut quibuſcunque rebus poſſem, illius abſentis dignitatem vobiſcum una tuerer. ¶ Sumitur etiam pro qualiſcunque. Cic. pro Rab. Poſth. Quæcunque mens illa fuit, Gabinii fuit. ¶ Item pro quantuſcunque. Pompejus ad Lentul. & Marcel. poſt epiſt. 12. Cic. Att. l. 8. Ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. ¶ Uſurpatur quoque interpoſita dictione. Horat. l. 1. od. 16. Quem criminoſis cunque voles modum pones iambis. Cic. 4. Fin. c. 23. Quod erit cunque viſum, ages. Id. 2. de Legib. c. 18. Quod ad cunque genus me diſputatio deduxerit.

Quid, che coſa, מה, Ger. was, Gal. quoy, Hiſp. que coſa, τί, nomen interrogativum ſubſtantiæ gen. neut. Cic. 5. Ver. Quid facerent miſeri? aut quid recuſarent? Id. 5. Ver. Quid militum, aut nautarum per triennium dederunt? ¶ Quid quæris? clauſula eſt ſermonem in compendium redigentis, eandem vim habens, quam quid plura? quid opus eſt verbis? Cic. Att. l. 1. Quid quæris? num ad privata redeam? Hor. l. 2. epiſt. Quid quæris? vivo, & regno, ſimul iſta reliqui. ¶ Quid tum denique? quod cum poſtea? quid ergo? quid interea? quid demum? ſerviunt tranſitioni, & familiaris ſunt Terent. Cic. Plaut. ¶ Interdum ſumitur pro aliquid. Teren. Eun. 3. 4. Dic mihi, harum rerum num quid dixti jam patri? ¶ Item pro quod. Plaut. Amph. 1. 1. 208. Quid tibi nomen eſt? ¶ Eleganter abſoluta uſurpatur in tranſitionibus pro præterea, jam vero. Cic. 4. Acad. Quid? cum ipſe Antiochus diſſentit quibuſdam in rebus ab his, quos amat, Stoicis, nonne indicat? &c. Id. ib. Quid quod, ſi iſta vera ſunt, ratio omnis tollitur? ¶ Interdum ponitur pro cur. Cic. pro Roſc. Am. Accuſatis Sext. Roſcium. Quid ita? quia de manibus veſtris effugit. Cic. 2. Cat. c. 6. Quumvis, quid dubitaret proficiſci. ¶ Quid ni, eſt cur non. Veteres enim ni pro ne ponebant. Cic. Off. 2. 1. 11. Laudat Africanum Panætius, quod fuerit abſtinens. Quid ni laudet? Sed in illo majora. ¶ Et interjecto altero verbo. Plaut. Mil. 4. 8. 1. Quid ego ni fleam? ¶ Capitur etiam infinite. Caſ. l. 1. B. G. Quid ſui conſilii ſit, oſtendit. ¶ In hac quoque uſurpatione interdum pro quamobrem ſumitur. Virg. 1. Æn. Quid tantum Oceano properent ſe tingere Soles. ¶ Quid mulieris, vel quid hominis, eſt quæ mulier, quis homo, cujuſmodi, cujus formæ, cujus naturæ. Ter. Hec. Sed quid mulieris uxorem habes? Cic. 4. Ver. Exponam vobis breviter, quid hominis ſit.

Quidam, quædam, quoddam, & quiddam, un certo, ὁ δεῖνα, τὶς, aliquis. Eſt tamen inter quidam, & aliquis diſcrimen. Nam quidam dicitur de re certa, ſeu determinata, aliquis de re indefinita, & incerta: ut ſi dicam, eſt quidam, qui me amat, ſignifico eſſe certum hominem, a quo amor: ſi dicam, eſt aliquis qui me amat, id dico, non unos eſſe, qui non ament, non determinando, quinam ii ſint. Interdum tamen promiſcue adhibentur. Cicer. pro Cluent. cap. 63. Quidam ex advocatis, homo & honoribus populi ornatus, & ſumma virtute præditus, dixit. Idem 2. de Orat. cap. 74. Craſſi quidem reſponſum excellentis cujuſdam eſt ingenii, ac ſingularis. Nepos in Cimone, cap. 1. Callias quidam, non tam generoſus, quam pecunioſus. ¶ Inter quiddam, & quiddam hoc intereſt,

quod

Digitized by Google

quod *quiddam* adjectivum eſt, *quiddam* ſubſtantive ſumitur. *Cic. 1. de Invent.* Nam fuit quoddam tempus, cum in agris homines paſſim beſtiarum more vagabantur. *Id. 1. Acad. c. 9.* Ut in his quiddam divinum eſſe diceret. *Id. 3. Leg. c. 10.* In ipſa poteſtate ineſt quiddam mali.

Quidem, adverb. *certamente*, אָכֵן, Ger. *zwar*, Gal. *certes*, Hiſp. *ciertamente*, *μὲν*, certe, profecto. *Cic. de Amic.* Aut enim nemo (quod quidem magis credo) aut ſi quiſquam, ille ſapiens fuit. ¶ Uſurpari ſolet per exceptionem ejus, quod affirmes. Tunc ſequuntur illæ dictiones, *at*, *ſed*, *tamen*, *attamen*, *verum*, *verumtamen*, *autem*. *Cic. 3. Offic. c. 9.* Philoſophi quidem, minime mali illi quidem, ſed non ſatis acuti. *Id. 4. Phil.* Minus quidem illa ſevere, non tamen omnino diſſolute. *Id. 1. Ver.* Minus nunc quidem, quam antea, verum tamen &c. *Id. de clar. Orat.* Emaculate ille quidem, nequaquam autem ea vi, atque copia &c. ¶ Aliquando ei alterum adverbium affirmandi, vel jurandi adjungitur, ut *hercle*, *certe*, *profecto*. *Ter. And. c. 2.* Mea quidem hercle certe in dubio eſt vita. *Cic. l. 1. Fam. Id. Att. l. 6.* Nunc quidem profecto Romæ es. V. *Certe*. ¶ Ponitur etiam pro *ſaltem*. *Cic. Att. l. 9. epiſt. 2.* Non video cauſam, cur ita ſit, hoc quidem tempore. *Id. ibid. l. 1. epiſt. 1.* Spero me tibi cauſam probaſſe, cupio quidem certe. ¶ Uſurpatur etiam cum ne, ſed interpoſita aliqua dictione, & hoc, cum aliquid vehementer negare cupientes, negamus id quoque, quod minus eſt. *Cic. l. 10. Fam. epiſt. 2.* Quapropter in privatis rebus nullum neque officium, neque ſtudium meum deſiderabis, ne in publicis quidem, &c. V. Ne.

Quidnam, V. Quiſquam.

Quidni. V. Quid.

Qui dum? V. Qui adverb.

Quies, etis, f. *quiete*, מְנוּחָה, Ger. *raſt*, Gall. *repos*, Hiſp. *repoſo*, *ſoſſiego*, *ἡσυχία*, vacatio a labore, tranquillitas, otium. Genitivum habet *quietis*, olim etiam *quiei*, per 5. declin. Hinc comp. *requies* habet *requiei*, quod tamen aliquando etiam *requietis*. *Cic. 1. de Orat.* Qui locus quietis, & tranquillitatis pleniſſimus fore videbatur. *Id. 1. Off. c. 29.* Joco nos illo quidem licet, ſed ſicut ſomno, & quietibus ceteris. *Plin. l. 18. c. 28.* Qui paupertatem, & quietem doctrinarum ei ſciebant imprimis cordi eſſe. ¶ Sæpiſſime accipitur pro ſomno, quod dormientes ab omni opere feriantur, cui opponitur *vigilia*. *Cic. 1. de Div. c. 29.* Quæ quidem multo plura evenirent, ſi ad quietem integri iremus. *Id. ibid. c. 25.* Viſum eſſe ei in quiete. *Id. ibid. l. 2. c. 66.* Secundum quietem viſus ei dicitur draco. *Tacit. 4. hiſt. c. 83.* Ptolemæo oblatum per quietem juvenem eximia ſpecie. ¶ Tranſlate ſumitur pro tranquillitate, & clementia aeris. *Virg. 2. Georg.* Si non tanta quies iret friguſque, caloremque inter. ¶ Metonymice ponitur in num. plur. pro *cubilibus*. *Lucret. l. 1. v. 405.* Namque canes ut montivagæ perſæpe feræ Naribus inveniunt intectas fronde quietes. ¶ Quies Deæ nomine a Romanis culta fuit, habuitque fanum extra urbem, via Lavicana. *Liv. l. 4. c. 41.*

Quies, etis, adject. *queto*, quietus, unde *inquies*. *Nævius apud Priſcian. l. 6. pag. 704. Putſch.* Jamque ejus mentem fortuna fecerat quietem. *Lucin. Macer ibid.* Milites quietes volebant eſſe.

Quieſcentia, æ, f. quies. *Jul. Firmic. l. 1. c. 3.* Poſt quieſcentiam calamitatibus implicatus.

Quieſco, is, evi, etum, n. 3. *ripoſarſi*, שָׁקַט, Ger. *ruhen*, Gal. *ſe repoſer*, Hiſp. *repoſar*, *ἡσυχάζω*, quietem ago, ferior a labore, ſum in otio, ceſſo. *Sen. epiſt. 3.* Et quieſcenti agendum, & agenti quieſcendum eſt. *Cic. in Somn.* Renovat priſtina bella, nec poteſt quieſcere. *Plaut. Mil. 3. 3. 52.* Quieſcas cætera. h. e. de cæteris ne ſollicitus ſis. ¶ Per ſynecdochen ſumitur pro ſinere, deſinere, ſuperſedere. *Plaut. Moſt. 3. 2. 51.* Quin tu, ſi ſapis, quieſce hanc rem modo petere. *Gel. l. 6. c. 18.* Statuere, atque edicere quieſcebant. ¶ Item pro non eſſe infeſtum, & inquietum. *Terent. in prol. Andr.* Dehinc ut quieſcant, porro moneo, & deſinant maledicere. ¶ Per Metalepſin ſumitur pro dormire. *Cic. 6. Ver.* Eo cum venio, Prætor quieſcebat. ¶ Item pro permittere. *Cic. Att. l. 7. epiſt. 9.* Tamen quieſcat rem adduci ad interregnum. ¶ Tranſlate dicitur de rebus inanimatis, pro ſtare, non moveri. *Virg. 6. Æn.* Poſtquam collapſi cineres, & flamma quievit. *Id. 7. Æn.* Poſtquam alta quierunt æquora. ¶ Aliquando active reperitur pro quieſcere facio. *Senec. in Herc. Oet. v. 1584.* Ante deſcendet glacialis urſæ Sidus, & ponto vetito fruetur, quam tuas laudes populi quieſcant. Poteſt tamen ſubintelligi *dicere*, vel *prædicare*. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Ter. And. 4. 2. 8.* Quibus quidem quam facile poterat quieſci, ſi hic quieſſet. ¶ *Quierim* pro *quieverim* legitur apud *Cic. l. 9. ad Att. epiſt. 10. ad fin.*

Quietalis, m. 3. epithetum Orci, teſte *Feſto*, nempe quia hominibus quietem præbet.

Quiete, adv. *quietamente*, *ἡσύχως*, tranquille, placide, otioſe. *Cic. 1. Fin.* Quod aptiſſimum eſt ad quiete vivendum. *Caſ. l. 3. B. C. c. 46.* Noſtri quietiſſime ſe receperunt. *Auguſtin. Confeſſ. l. 3. c. 8.* Quietius ſtudere.

Quietorium, ii, n. 2. ſepulcrum, quod eſt mortuorum quies. Legitur *in inſcript. apud Gruter. pag. 810. n. 2. & pag. 1131. n. 11.*

Quietus, a, um, *queto*, שָׁקֵט, Ger. *ruhig*, Gal. *coy*, Hiſp. *quedo*, *ſoſſegado*, *ἥσυχος*, tranquillus, placidus, mitis. *Teren. Eun.* Sex ego te totos, Parmeno, hos menſes quietum reddam. *Cic. 2. Tuſc. c. 1.* In vitere animo quietus nullo modo poteſt. *Id. de Senect. c. 23.* Vitam quietam, & otioſam traducere. *Id. Ver. 6. c. 19.* Homo quietiſſimus. *Caſ. l. 5. B. G. c. ult.* Habuit poſt id Cæſar quietiorem Galliam. h. e. pacatiorem. *Var. l. 2. R. R. c. 7.* Equi demptis teſticulis fiunt quietiores. h. e. manſuetiores. *Terent. Phorm. 4. 5.* Quietus eſto, inquam, ego curabo &c. h. e. ſecurus. *Velley. l. 2. c. 117.* Quietus moribus.

Quilibet, quælibet, quodlibet, vel quidlibet, *qualunque ti piace*, *qualſivoglia*, אִישׁ, Germ. *ein jeder*, Gall. *qui que ce ſoit*, Hiſp. *quien quiere*, *ὁστισοῦν*, quivis, quicunque, quem quemcumque ex multis libet eligere, vel capere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Aut quælibet denique vel minima res reperietur. *Horat. in Arte.* Pictoribus, atque Poetis quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas. *Idem lib. 1. ſat. 2.* do nomen quodlibet illi. ¶ Metaleptice capitur pro vili, & obſcuro. *Plin. lib. 7. c. 28.* Bis ab Annibale captus, neque enim cum quolibet hoſte res fuit. *Liv. l. 6. c. 40.* Si Claudiæ familiæ non ſim, nec ex patricio ſanguine ortus, ſed unus Quiritium quilibet. ¶ *Quilibet unus* eſt etiam idem quod quiſpiam. *Liv. l. 9. c. 17.* Id erat periculum, ne Alexander ſolertius, quam quilibet unus ex iis, quos nominavi, caſtris locum caperet. Al. leg. *quivis*, quod idem eſt.

Quimatus, us, m. *vecchiezza*, ætas quinque annorum. *Plin. l. 8. c. 45. de bobus:* Fœminis vita quindecim annorum longiſſima, maribus viginti: robur in quimatu.

Quin, adver. *perchè non*, Germ. *warumb*, Gall. *pourquoy non*, Hiſp. *porque no*, *τί μὴ*, cur non, ex *quine*, per Apocopen, an ſeu ex *ive*. *Cic. pro Rab. perduel. c. 6.* Quin continetis iſtam vocem indicem ſtultitiæ? ¶ Sumitur etiam pro quomodo non, ut non, quo minus. *Cic. pro Dom.* Non quod dubitaret, quin ab iſto nihil legibus, nihil religionibus, nihil jure eſſet actum. *Id. 2. de Orat.* Non poſſum, quin exclamem. *Teren. Eun. 5. 2. 4.* Ut nullo modo introire poſſem, quin viderent me. ¶ Item pro *quia non*. *Liv. lib. 2. c. 15.* Non, quin breviter reddi reſponſum potuerit, idem delectos Patrum ad eum miſſos, ſed ut perpetuum mentio ejus rei finiretur. ¶ Item pro qui non. *Cic. 7. Ver.* In quo quam multa ſint vulnera, quis eſt veſtrum, qui non intelligat? ¶ Item pro *imo*, *imo etiam*, *inſuper*. *Teren. Heaut. 3. 3.* Quid dicam? quam cauſam afferam? S. Quin volo, mentiare. *Id. ib.* Credo, neque id injuria, quin mihi moleſtum eſt. *Virg. 1. Æn.* Quin aſpera Juno, quæ mare nunc, terraſque metu, cœlumque fatigat, conſilia in melius referet. *Plaut. Amph. 2. 2. 74.* At pol quin certa res hanc eſt objurgare. ¶ Quin etiam, *anzichè*, *di più*. *Cic. Fam. 7. ep. 1.* Delectatio nulla extitit, quin etiam miſericordia quædam conſecuta eſt. ¶ Quin igitur? e *perchè dunque non*? *Curt. l. 5. c. 7.* Quin igitur ulciſcimur Græciam, & urbi faces ſubdimus? ¶ Quin potius, e *perchè non piuttoſto*? *Virg. 4. Æn.* Quin potius pacem æternam, pactoſque hymenæos Exercemus?

Quinam, V. Quiſnam.

Quinarius, ii, m. 2. nummus argenteus, dimidium denarii, idem ac victoriatus, a *quinque*, quia valebat *quinque aſſibus*. *Var. l. 4. de L. L.* Denarii, quod denos æris valebant, quinarii, quod quinos. *Plin. l. 33. c. 3.* Placuit denarium pro decem libris æris; quinarium pro quinque.

Quinarius, a, um, *πενταδικός*, quod quinque complectitur. *Plin. l. 31. c. 6. de fiſtulis.* Et, ſi quinariæ erunt, ſexaginta pondo pendere.

Quinceni, æ, a, idem ac quingeni, apud vet. *Feſt.*

Quinctia Prata, locus Romæ, trans Tyberim, apud navalia, quatuor jugerum, quæ olim fuerant Quinctii Cincinnati, ubi Pepinia reguncula, ſeu Papinius ager. *Liv. l. 3. c. 1.*

Quinctia via, quæ ab urbe Roma in Sabinos ducebat, Salariæ proxima;

Quinctii, orum, maſc. 2. gens Patricia Romæ, a *Quinctus*, ut Sextii a *Sextus*, Decimi a *Decimus*. In duas familias diſtinguebantur, quarum altera Capitolinorum, altera Flamininorum cognomine utebantur. Scribitur & *Quintii*.

Quinctilianus, & Quintilianus, i, m. 2. inſignis Rhetor Hiſpanus, ex urbe Calagure, ut *Euſebio* placet. Romam cum Galba venit, brevique tempore poſtea familiaritatem Domitiani adeptus, ejus nepotes erudivit. Ludum Romæ aperuit, primuſque e fiſco ſalarium tulit. Scripſit inſtitutiones de arte Rhetorica. Scripſit etiam Declamationes, quas quidam Quinctiliani alterius Declamatoris dicunt eſſe, cujus *Sen. in 6. Declam. l.* meminit. *Martial. lib. 2. epigr. 90.* Quintiliane vagæ moderator ſumme juventæ, Gloria Romanæ, Quintiliane, togæ.

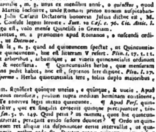
Quinctilii, et e. gens Romana, ex primis illis Patriciis, quæ urbem Romam incoluerunt. Tranſlati fuere Romam ex Alba exciſa a Tullo Hoſtilio. *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c. v.*

Quinctilis, & Quintilis, m. 3. unus ex menſibus anni, a *quinctus*, quod erat quintus a Martio incluſive, unde Romani primo annum auſpicabantur. Poſtea in Julii Cæſaris Dictatoris honorem Julius dictus eſt, M. Antonio M. F. Conſule legem ferente. *Suet. in Cæſ. c. 76. Cic. Attic. l. 14. ep. 7.* Si ergo eſt, volo menſe Quinctili in Græciam.

Quinctus, & Quintus, m. 2. prænomen apud Romanos, a naſcendi ordine, ut *Sextus*, ut *Decimus*.

Quincunciális, & le, n. 3. quod ad quincuncem ſpectat, ut Quincuncialis figura, quæ quincuncem, hoc eſt literam V refert. *Plin. l. 17. c. 11.* In diſponendis arboribus, arbuſtiſque, ac vineis quincuncialis ordinum ratio vulgata, & neceſſaria. ¶ Quincuncialis herba, quæ menſuram quincuncis unius pedis habet, hoc eſt, ſeptenos fere digitos. *Plin. l. 27. c. 11. de lithoſpermo.* Herba quincuncialis fere, foliis duplo majoribus, quam rutæ.

Quincunx, cis, m. ſignificat quinque uncias, a quinque, & uncia. Apud *Martial.* eſt genus menſuræ, paulum ſupra mediam heminam continens, *l. 4. epigr. 1.* Te ſomnivs legis mixto quincunce. ¶ Apud *Perſ.* quincunx uſura dicitur, quæ ex ſingulis centenis quinque percipiuntur, *cinque per cento*, *ſat. 5. v. 149.* Quid petis? ut nummi, quos hic quincunce modeſto nutrieras, pergant avido ſudore deunces? ¶ Ordo in quincuncem eſt, cum res aliquæ ita diſponuntur certis intervallis, ut quacunque ſpectaveris, rectus ordo ſit. Dicitur autem quincunx, quia refert figuram literæ V, qua quinarius numerus deſignatur. Itaque arbores v. g. in quincuncem diſpoſitæ hoc modo ordinantur.

Hac enim ratione multas literas V repræſentant, gratumque aſpectum præbent. *Cic. de Senect. c. 17.* Cum autem miraretur Lyſander & proceritatem arborum, & directos in quincuncem ordines. *Colum. l. 3. cap. 13.* Nonnulli omnem vitem per denos pedes in quincuncem diſponunt, ut more novalium terra tranſverſis, adverſiſque ſulcis proſcindatur.

Quincupĕdal, alis, neut. menſura, ſive regula quinque pedum, qua fabri murarii in dimetiendis parietibus uti ſolent. Legitur in titulo *epigr. 92. l. 14. apud Martial.* ubi alii *quincupeda*, *æ*, eodem ſenſu.

Quincŭplex, icis, o. *πενταπλοῦς*, quinquies multiplicatus. *Martial. lib. 14. epigr. 4.* Quincuplici cera cum datur altus honos. ¶ Titulus ejus epigrammatis eſt Quincuplices, qui ſunt pugillares quinque foliorum, ſeu laminarum, aut tabellarum.

Quindecemviralis, le, adject. ut ſacerdotium quindecemvirale, h. e. quindecim hominum ſacris addictorum, apud *Tac. Ann. 11. c. 12.*

Quindecemviratus, vel Quindecimviratus, us, m. dignitas Quindecemviri. *Lamprid. in Alex. Severo, c. 39.*

Quindecemviri, m. 2. Magiſtratus quindecim virorum, ut Quindecemviri agris dividundis. *Plin. l. 7. c. 43.* Supremis laudibus patris ſui L. Metelli Pontificis, bis Conſulis, Dictatoris, Magiſtri equitum, Quindecemviri agris dandis. ¶ Quindecemviri Sibyllini, ſeu Quindecemviri ſacrorum, erant quindecim Sacerdotes, qui libris Sibyllæ legendis, carminibuſque interpretandis præerant. Ad hoc etiam ludorum ſæcularium procuratio pertinebat. Primum a Tarquinio Superbo duo viri ad hoc Sacerdotium creati ſunt, deinde cum Plebs in partem Magiſtratuum, & Sacerdotiorum venire vellet, denem, quinque ex Patribus, totidem ex Plebe, tandem a L. Sylla quindecim. *Horat. in carm. ſæc.* Quæque Aventinum tenet, Algidumque Quindecim Diana preces virorum Curet. ¶ In ſingul. num. *Sueton. in Cæſ. cap. 79.* L. Cottam Quindecemvirum ſententiam dicturum. ¶ Legitur & *Quindecimviri*.

Quindecies, adverb. *quindici volte*, *πεντεκαιδεκάκις*, quindecim vicibus. *Cic. 4. Ver. cap. 25.* Ad illa ſeſtertia quinque millia hæreditatis acceſſit ipſius antique ſeſtertium quindecies pecunia. *Martial. l. 7. epigr. 9.* Dicere quindecies poteram.

Quindĕcim, *quindici*, חֲמִשָּׁה עָשָׂר, Ger. *funffzehen*, Gal. *quinze*, Hiſp. *quinze*,

te, δεκαπέντε, nomen numerale cardinale indecl. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 52. Quindecim miles minas dederat. Adde *Horat.* in *Serm. ſatulari.*

Quindeni, æ, a, *quindeci*, πέντε καὶ δέκα, quindecim, nomen numerale diſtributivum. *Liv. l.* 35. c. 40. Quindena jugera agri data in ſingulos pedites ſunt. Al. leg. *quina dena*, quod idem ſignificat. ¶ Ponitur etiam pro cardinali, quindecim. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 11. Quindenis haſtis corpus transfigeret. ¶ Dicitur & *quinideni*. *Quintil. l.* 1. c. 10. *ad fin.* At ſi quinideni per latere, quini in fronte ſint. ¶ Scribitur & *quini deni* diviſum.

Quingenarius, a, um, πεντακοσιοστός, quod eſt pondo quingentarum librarum, ſeu quod quingentas res continet. *Plin. l.* 33. *cap.* 11. Diſpenſator Hiſpaniæ citerioris quingenariam lancem habuit. *Curt. l.* 5. c. 2. Quingenarias cohortes.

Quingeni, æ, a, o. t. 2. *cinquecento*, πεντακόσιοι, idem ac quingenteni, per ſync. *Curt. l.* 5. c. 1. Peregrinos equites quingenos denarios accepit. ¶ Ponitur & pro cardinali, quingenti. *Cic. Att. l.* 4. Apud eum ſeſtertia quingena depoſuerunt.

Quingenteſimus, a, um, *di cinquecento*, πεντακοσιοστός, nomen numerale ordinis. *Plin. l.* 15. c. 1. Anno Urbis quingenteſimo quinto.

Quingenti, æ, a, *cinquecento*, [illegible], Germ. *funffhundert*, Gall. *cinq cens*, Hiſp. *quinientos*, πεντακόσιοι, quinquies centum. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. quingentis empto drachmis.

Quingenties, adverb. πεντακοσιάκις, quinquies centies. *Cic.* 4. *Ver. cap.* 38. Ob eam rem H S quingenties Veneri Erycinæ de Sthenei bonis exactum. h. e. quingenties centena millia.

Quini, æ, a, *cinque*, οἱ πέντε, nomen numerale diſtributivum, a *quinque*. *Cic. in Piſon. c.* 27. Græci ſtipati, quini in lectulis. ¶ Ponitur & pro cardinali *quinque*. *Liv. l.* 8. c. 8. Quina millia peditum. ¶ In ſing. num. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 69. Lex me perdit quina vicenaria. h. e. quæ vetat minorem viginti quinque annis ſtipulari. ¶ In gen. plur. *quinum*. *Juſtin. Dig. l.* 40. *tit.* 9. *leg.* 5. Quinum aureorum. V. *Quaterni*.

Quinideni. V. Quindeni.

Quinimo, adv. *anzi*, [illegible], Ger. *ja auch*, Gal. *ce qui plus eſt*, Hiſp. *antes, mas ayna*, ἀλλὰ δὲ καὶ, quin potius, imo vero, imo etiam. *Cic. Att. ep.* 13. *l.* 1. Quinimo leviter inter ſe diſſident. *Plin. ep.* 9. *l.* 4. Quinimo conſurgenti ei ad cenſendum acclamatum eſt.

Quiniviceni, æ, a, viginti quinque ex diſtributione. *Liv. l.* 37. *c. penult.* Militibus quiniviceni denarii dati, duplex centurioni.

Quinio, onis, m. πεντάς, numerus quinarius, ut quinionem filiorum parere, apud *Tertul. de anim. c.* 6.

Quinquagenarius, a, um, πεντηκοντάδικος, quod quinquaginta continet. *Cat. cap.* 13. Urnam quinquagenariam unam, ſeriam olearium unum. ¶ Quinquagenarius grex, qui eſt quinquaginta capitum. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 10. Ad æquarum gregem quinquagenarium bini homines.

Quinquageni, æ, a, *cinquanta*, πεντήκοντα, quinquaginta, nomen numerale diſtributivum, quod frequenter ponitur pro cardinali. *Plin. l.* 8. c. 36. Vivunt quinquagenis annis, quidam & centenis. *Cic.* 5. *Ver.* In ſingulos H S quinquagenis millibus damnari mavultis? In ſing. num. *Plin. l.* 13. c. 1. Stamina ſingula centeno quinquageno filo conſtant.

Quinquageſies, adverb. idem ac quinquagies. *Plaut. Men.* 5. 9. 99. Via credo tota auctione capi & quinquageſies. Alii legunt *quinquagies*, & quidem rectius.

Quinquagies, adv. πεντηκοντάκις, *cinquanta volte*, quinquaginta vicibus. *Plin. l.* 7. c. 25. Idem ſignis collatis quinquagies dimicavit.

Quinquageſimus, a, um, *cinquanteſimo*, πεντηκοστός, nomen numerale ordinis. *Plin. l.* 7. c. 8. Quinquageſimo uno raptus anno. ¶ *Quinquageſima*, æ, abſolute vectigal, quo penditur quinquageſima pars alicujus rei. *Cic. Ver.* 4. c. 43. Ab omnibus enim tenſæ præterea quinquageſimæ exigebantur.

Quinquaginta, *cinquanta*, [illegible], Ger. *funffzig*, Gall. *cinquante*, Hiſpan. *cincuenta*, πεντήκοντα, nomen numerale indecl. *Virg.* 1. *Æn.* Quinquaginta intus famulæ.

Quinquatrus, uum, fem. 4. & Quinquatria, orum, neutr. 2. & Quinquatria, ium, n. 3. πενταήμερον, dies feſti Minervæ, a *quinque*, quod quinque diebus ſacra hæc Minervæ celebrarentur. Primo enim die ſacrificia fiebant, quatuor ſequentibus gladiatores in theatro certabant. *Ovid.* 3. *Faſt.* Aliqui dicunt, ſecundo, tertio, & quarto die ludos gladiatorios fuiſſe, quinto luſtrationem Urbis. Sed *Var. l.* 5. *de L. L. Gell. l.* 2. c. 21. & *Feſt.* dicunt, hæc feſta ſic appellata fuiſſe, quod eſſent poſt quintum diem Iduum Martiarum, incluſive ſcilicet, quemadmodum apud Tuſculanos feſta vocabantur Triatrus, Sexatrus, Septimatrus, vel Septenatrus, & apud Faliſcos Decimatrus, quod agerentur die tertio, vel ſexto, vel ſeptimo, vel decimo ab Idibus alicujus menſis. Quinquatria enim celebrabantur 13. Cal. Aprilis, id eſt die decimanona Martii, ut eſt in Calendario. Et *Varro* aſſerit, Quinquatrus diem unum feſtum fuiſſe. Similiter *Feſtus* addit, eos, qui putant, Quinquatrus quinque diebus celebrata fuiſſe, tam errare, quam eos, qui Saturnalia tribus, Compitalia totidem; nam omnia hæc feſta ſingulorum dierum fuiſſe. Hæc feſta celebrabantur in honorem diei natalis Minervæ. *Ovid. loc. cit.* Sed *Feſtus* cauſam affert, quod eo die ædes ejus in Aventino conſecrata eſt. Sunt, qui dicunt, hanc diem munuſculorum quoque fuiſſe, quo tempore matronæ inter ſe invicem munera miſſitabant, & cœnas ancillis apponebant, ut viri Saturnalibus. *Plaut. Mil.* 3. 1. 99. Da, quod dem Quinquatribus præcantatrici, collectrici, &c. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 25. Quinquatribus frequenti Senatu cauſam tuam egi non invita Minerva. *Id. Att. l.* 9. Fuit enim pridie Quinquatrus egregia tempeſtas. *Suet. in Aug. c.* 71. Nos Quinquatrus ſatis jucunde egimus. *Tac.* 14. *Ann. c.* 4. Quinquatruum feſtos dies celebrare. ¶ Quæ hactenus deſcripta ſunt, majora Quinquatria dicebantur. Erant etiam Quinquatria minora, ſive Quinquatrus minuſculæ, quæ celebrabantur Idibus Junii. *Ovid.* 6. *Faſt.* Et jam Quinquatrus jubeor narrare minores.

Quinque, *cinque*, [illegible], Ger. *funff*, Gal. *cinq*, Hiſp. *cinco*, πέντε, nomen numerale cardinale indecl. *Virg.* 1. *Georg. v.* 233. Quinque tenent cœlum zonæ.

Quinquefolium, ii, n. πεντάφυλλον, herba, quæ quinque foliis conſtat. *Plin. l.* 25. *cap.* 9. Quinquefolium nulli ignotum eſt, cum etiam fraga gignendo commendetur.

Quinquefolius, a, um, *di cinque foglie*, quinque folia habens. *Plin. l.* 21. c. 4. Roſa pallida, ſpinoſa, quinquefolia.

Quinquelibralis, & le, o. 3. πεντάλιτρος, quod eſt quinque librarum. *Colum. l.* 3. c. 15. Qui ſinguli uno excedunt quinquelibrale pondus.

Quinquelibris, e, adject. quinquelibralis. *Vopiſc. in Probo*, c. 5. Donatus eſt patera quinquelibrali.

Quinquemeſtris, & tre, o. 3. πεντάμηνος, quod quinque menſes natum eſt. *Plin. lib.* 8. c. 48. Caſtrari agnos, niſi quinquemeſtres, præmaturum exiſtimant.

Quinquennalis, & le, o. 3. πενταετηρικός, quod fit quinto quoque anno. *Cic.* 3. *de Orat. cap.* 32. Cum Olympiam veniſſet maxima illa quinquennali celebritate ludorum. ¶ Item quod quinque annos durat, ut Quinquennalis Magiſtratus, qui quinque annis continuis geritur. *Liv. l.* 4. c. 42. Alios Magiſtratus annuos eſſe, quinquennalem Cenſuram gravem eſſe. ¶ Quinquennalia, um, abſolute, hoc eſt ludi, vel certamina quinto quoque anno celebrari ſolita. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 116. *nu.* 3. Quinquennalibus Neronis.

Quinquennis, ne, o. 3. *di cinqu' anni*, πενταετής, quod eſt quinque annorum. *Ovid. l.* 4. *de Pont. eleg.* 6. In Scythia nobis quinquennis Olympias acta eſt. *Hor. l.* 2. *ſat.* 8. Vinum quinquenne.

Quinquennium, ii, n. *quinquennio*, πενταετία, ſpatium quinque annorum. *Cic.* 3. *de Leg. cap.* 3. Iidem ſunto, Magiſtratum quinquennium habento.

Quinquepartito, adv. πενταμερῶς, in quinque partes. *Plin. l.* 25. c. 6. Foliis per ambitum inciſis quinquepartito.

Quinquepartitus, a, um, πενταμερής, diviſus in quinque partes. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 34. Quinquepartitam igitur hoc pacto putant eſſe argumentationem. Al. leg. *quinquepertitam*.

Quinque primi, ii, quinque viri principes in aliquo Senatu. *Cic. Verr.* 3. c. 68. Magiſtratus, & quinque primi accitu iſtius evocantur.

Quinqueremis, is, f. πεντήρης, navis, quæ habet quinque ordines remorum. *Cic.* 6. *Ver. c.* 48. Certos homines in quinqueremi miſiſſe. *Liv. lib.* 41. c. 9. Decem quinqueremes naves.

Quinquerlio, onis, maſc. πένταθλος, qui quinque artibus ſe exercet, a *quinquertium*. *Liv. Andron.* apud *Feſt.* Quinquertiones præco in medium vocat.

Quinquertium, ii, n. πένταθλον, exercitatio quinque artium, quibus ingenuorum puerorum inſtitutio conſtabat, a *quinque*, & *ars*. *Feſt.* ¶ Artes eæ erant, diſci jactus, curſus, ſaltus, lucta, & jaculatio. Atque hoc apud Græcos: Nam Latini natationem, & equitationem adjecere. *Poeta vetus* apud *Feſt.* Omnis æqualis vincebat quinquertio.

Quinquevir, iri, m. unus ex collegio Quinquevirorum. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. Scriba ex Quinqueviro. ¶ Erant autem Quinqueviri Magiſtratus quinque civium, non unius generis. Erant enim Quinqueviri Coloniæ deducendæ, qui plebem in aliquod oppidum, & agrum habitandi gratia deducebant. Hi etiam interdum tres viri fuere, interdum decem, &c. *Cic.* 2. *Agrar.* Totics legibus agrariis curatores conſtituti ſunt Triumviri, Quinqueviri, Decemviri. ¶ Præterea Quinqueviri Menſarii, qui ad menſas ſedebant, & pecuniam diſpenſabant. Cum improbitate fœneratorum Plebs Romana magnitudine æris alieni pene obruta eſſe videretur, eique difficultati principes plebis ſuccurrere ſæpe tentaſſent, inchoatis tandem ad concordiam omnium animis, qui tum Conſules erant, ſeneb rem quoque rem, quod diſtinere animos hominum videbatur, levare aggreſſi, ſolutionem æris alieni in publicam curam verterunt. Quinque ergo viri creati ſunt, qui huic muneri præeſſent, de quibus V. *Liv. l.* 7. c. 21. ¶ Item Quinqueviri cis, & ultra Tyberim erant, qui ſe gerebant pro Magiſtratibus. Conſtituti ſunt, quia inconveniens erat, Magiſtratus veſpertinis temporibus in publico eſſe. *Pompon. l.* 1. *ff. tit.* 2. *l.* 2.

Quinqueviratus, us, m. 4. πενταδαρχία, Magiſtratus Quinquevirorum. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 17. Me ille, ut Quinqueviratum acciperem, rogavit.

Quinquies, adv. *cinque volte*, πεντάκις, quinque vicibus. *Cic.* 11. *Phil.* At hic me defendente quinquies abſolutus eſt. *Plin. l.* 2. c. 23. Inde ad Solem quinquies millies.

Quinquiplico, as, a. *raddoppiare cinque volte*, quinquies duplico. *Tacit. Ann.* 1. c. 36. Superbire homines etiam annua deſignatione, quid, ſi honorem per quinquennium agitent? quinquiplicari prorſus magiſtratus, ſubverti leges.

Quinquo, quas, a. 1. luſtro, purgo. *Chariſ. Grammat. l.* 1. Quinquatrus a quinquendo, id eſt luſtrando, quod eo die arma Ancilia luſtrari ſint ſolita.

Quintadecimani, orum, m. milites legionis decimæquintæ, apud *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 36.

Quintanus, a, um, πεμπταῖος, quod quinto loco eſt, quinto die venit, &c. *Plin. l.* 17. c. 22. *de vineis*. Semper vero quintanis ſemitari. h. e. quinto quoque palo ſemitam ducere. ¶ Quintana in caſtris erat porta quarta poſt Prætorium, per quam commeatus, & alia neceſſaria inferebantur in caſtra, & ubi venalium rerum forum ſolebat eſſe. *Liv. l.* 41. c. 2. Ad Quæſtorium forum, quintanamque hoſtes pervenerunt. Adde *Feſt.* ¶ Nonæ quintanæ dicuntur e *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 14. & e *Var. l.* 5. *de L. L.* quæ quinto menſis die veniunt. ¶ Quintani apud *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 36. ſunt milites legionis quintæ.

Quintarius, a, um, adject. ut quintarii limites apud *Hygin. de limitib.* qui quintum locum obtinent poſt limitem decumanum. ¶ Quintarius numerus, idem ac quinarius, apud *Vitruv. l.* 3. *cap.* 1. Vide ibi *Bald.* in *Lexico*. ¶ *Quintarium*, ii quid ſit, V. in fine vocis *As*.

Quintilianus. }
Quintilis, &c. } V. Quinctilianus &c.

Quinto, adverb. *la quinta volta*, quintum. *Liv. l.* 8. c. 25. Eodem anno lectiſternium Romæ quinto poſt conditam urbem habitum eſt.

Quintum, adv. *la quinta volta*, quinta vice. Tempus deſignat, & quoter ante factum. *Liv. l.* 27. c. 6. Declarati Conſules Q. Fabius Maximus quintum, Q. Fulvius Flaccus quartum.

Quintiplex, icis, pro quincuplex legitur a nonnullis apud *Vopiſc. in Probo*, c. 7. Salonium quintuplex teramus. Alii *Quincuplex*.

Quintus, a, um, *quinto*, [illegible], Ger. *der funffte*, Gal. *cinquieme*, Hiſp. *quinto*, πέμπτος, nomen numerale ordinis. *Liv. l.* 21. c. 7. Non quinto inde menſe, quemadmodum a Sagunto Annibal, ſed quinto inde die, quam ab Corintho ſolverit naves, in Italiam pervenit.

Quintuſdecimus, a, um, adject. *decimoquinto*. *Liv. l.* 45. c. 33. *in fin.* Ipſe Epirum petens, quintoſdecimis caſtris Paſſaronem pervenit.

Quippe, adv. *come*, [illegible], Germ. *denn*, Gall. *ſcavoir*, Hiſp. *como que*, εἶπερ, ἅτε, ceu, tanquam, ut, velut, utpote, nempe. Hoc adverbio rationem reddimus ejus, quod præceſſit. *Cic.* 1. *Fin.* Sol Democrito magnus videtur, quippe homini erudito, in Geometriaque perfecto. *Id. pro Roſc. Amer.* c. 18. Convivia cum patre non inibat, quippe qui ne in oppidum quidem, niſi perraro, veniret. *Id.* 1. *Off.* Quippe cum ea ſine prudentia ſatis habeat auctoritatis. *Idem l.* 1. *Fam. epiſt.* 9. Quippe quod etiam Ravennæ Craſſum ante vidiſſet. *Plin. l.* 26. c. 10. Quippe quinimo & ſponte deſinit. *Virg.* 1. *Georg.* Quippe ubi fas verſum, atque nefas, tot bella per orbem, &c. *Ter. Heaut.* 3. 1. 27. Quippe quia id ægritudinum remedium eſt, *offende che*. ¶ Ponitur etiam pro etenim, ſive namque. *Virg.* 2. *Georg.* Infœcunda quidem, ſed læta, & fortia ſurgunt, quippe ſolo natura ſubeſt. ¶ Item pro certe. *Cic. pro Cæc.* c. 19. Recte igitur diceres te reſtitiſſe? quippe. Quid enim facilius eſt? &c.

Quippini, adver. τί γὰρ, quidni? cur non? *Plaut. Men.* 5. 5. 45. Itan' cenſes? Med. Quippini? ¶ Pro quippe, ſeu nempe. *Apul. l.* 9. M. Menſam apponebat ei propere, quamvis invita, quippini deſtinatum alii.

Quiqui, idem ac quicunque. *Plaut. Aul.* 4. 10. 44. Neque partem tibi ab eo, quiqui eſt, inde poſcas. *Cic. l.* 16. *Att. epiſt.* 8. Veterano, quiqui Caſilini, & Calatiæ ſunt, perduxit in ſuam ſententiam. Alii leg. *quique*. ¶ Item idem ac quiſque. *Plaut. Caſ.* 3. 1. 10. Cibo cum ſuo quiqui facito ut veniant.

Quire. V. Queo.

Quirina Tribus Romana ruſtica, conſtituta fuit in Sabinis, An. Ur. 512. & dicta eſt a Curibus. *Cic. pro Quint.* & *l.* 8. *Fam.*

Quiri-

Digitized by Google

Quirinalia, orum, n. 2. κυρινάλια, dies, quo ſacra Quirino, ideſt Romulo, fiebant, qui erat decimus ſeptimus Februarii. *Ovid. 2. Faſt. Feſt. & Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 15.* Comitialibus diebus, qui Quirinalia ſequuntur. ¶ Idem dies ſtultorum feriæ appellabatur, quod qui ſuorum Fornacalium ſacra Romæ ignoraverant, quippe ſuæ Curiæ ignari, Deæ Fornaci extrema hujus diei parte ſacra faciebant. *Ovid. 2. Faſt. & Feſt.*

Quirinalis, & le, n. 3. κυρινάλιος, quod ad Quirinum ſpectat, ut Lituus Quirinalis, qualem Quirinus habuit, Trabea Quirinalis, qua Quirinus utebatur. *Virg. 7. Æn. v. 187.* Ipſe Quirinali trabea, cinctuque Gabino, &c. ¶ Quirinalis mons, *Monte Cavallo*, unus ex ſeptem collibus urbis Romæ, ita dictus eſt, quod in eo Quirini templum erat. Alii cauſam afferunt, quod in hunc montem Sabini a Curibus venientes commigraverint. *Feſt.* ¶ Quirinalis porta, quæ & Agonalis, & Collina, & Salaria, hodie *Porta Salara*, una ex portis urbis Romæ, ita dicta, quod ea ad collem Quirinalem iretur. Alii cauſam afferunt, quod proxima eam eſſet Quirini ſacellum. Per eam in Sabinos iter eſt. *Feſt.*

Quirinus, i, m. κυρῖνος, Romuli cognomen, a Curibus urbe Sabinorum. *Ovid. l. 2. Faſt.* de Quirini appellatione varias adducit opiniones, judicium vero ſuum non interponit. *Serv. in 1. Æn.* dicit, ſic fuiſſe vocatum, quod haſta utebatur, quæ Sabinorum lingua *curis* dicitur, vel quod Græce κοίρανος Rex dicitur, vel propter generis nobilitatem, a Marte, qui cum ſævit, Gradivus dicitur, cum tranquillus eſt, Quirinus. Sane, eodem *Servio* auctore, apud Romanos duo Martis templa fuere, unum Quirini intra Urbem, quaſi cuſtodis, & tranquilli, alterum Gradivi in Appia via; extra Urbem, prope portam, quaſi bellatoris. Hoc nomine ipſe Romulus vocari ſe juſſit, poſt mortem, cum Proculo Julio apparuit. *Ovid. ibid.* In Quirini honorem dies feſtus celebrabatur, qui erat decimus ſeptimus Februarii, qui vocabatur Quirinalia. *Ovid. ibid.*

Quiritatio, onis, f. *grido*, humanæ, divinæque opis imploratio. *Liv. l. 33. c. 28.* Fuga inde tum, & quiritatio facta.

Quiritatus, us, m. clamor, vociferatio, auxilii imploratio. *Plin. l. 6. ep. 20.* Audires ululatus fœminarum, infantium quiritatus, clamores virorum. Sunt qui legant *quiritatus*.

Quirites, um, m. κυρῖται, propria fuere, qui Cures incolebant Sabinorum opp. in quo regnavit T. Tatius, ut Romani, qui cum Romulo Romam tenebant. Verum poſt fœdus ictum inter Romulum, & Tatium pro eodem populo Romani, & Quirites habiti ſunt. Itaque omnes promiſcue appellari Quirites cœpti ſunt. Cum enim ex duobus populis, Romanis, & Sabinis, unus factus eſſet, ut Romanorum ratio haberetur, conſtitutum eſt, ut urbs priſtinum Romæ retineret nomen, & unuſquiſque ex civibus Romanus ut ante, appellaretur, ut ratio Sabinorum haberetur, placuit, ut populus, ideſt univerſi ſimul cives in poſterum Quirites vocarentur. *Dionyſ. l. . Ant. Rom. & Panvin. de raptu Sabinar.* ¶ Apud Poetas tamen reperimus Quiritem num. ſing. *Perſ. ſat. 5. v. 75.* Quibus una Quiritem vertigo facit. *Ovid. 1. Amor.* Aut, ſi pulſaſſem minimum de plebe Quiritem. ¶ In gen. plur. habet *Quiritium*, & *Quiritum*. *Horat. l. 1. od. 1.* Hunc ſi mobilium turba Quiritium. *Cic. pro Cæc.* Qui enim poteſt jure Quiritum liber eſſe is, qui in numero Quiritium non eſt?

Quiritis, is, f. mulier Romana. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 308. num. 1.* Sacratæ Junonis Quiritis.

Quirito, as, n. 1. *gridare*, צעק, Ger. *Kleglich ſchreyen*, Gal. *crier*, Hiſp. *gritar*, χετλάζω, Quiritium, ſeu Populi Romani auxilium imploro, & generatim quemcunque hominem invoco, clamo, vociferor. *Var. l. 5. de L. L.* Vicinaque torum, Quiritare, Jubilare. Quiritare dicitur is, qui Quiritum fidem clamans implorat. ¶ Differt a jubilo, quia quiritare urbanorum, jubilo ruſticorum proprium fuit. *Var. loc. cit.* Ut Quiritare urbanorum, ſic jubilare ruſticorum. *Quintil. l. 3. c. 8.* Si eſt ſanus, non quiritet. *Aſin. Poll. ad Cic. l. 10. Fam. ep. 32.* Et illi miſero quiritanti, civis Rom. natus ſum reſpondere, Abi nunc, populi fidem implora. *Liv. l. 39. c. 8.* Quod præ ululatibus, tympanorumque, & cymbalorum ſtrepitu nulla vox quiritantium inter ſtupra, & cædes exaudiri poterat. Alii legunt *quiritantium*, ut ſit frequentativum a *queror*.

Quirrio, is, n. 4. eſt vocem edere verris. *Auct. carm. de Philom.* Quirritant verres, pardus cudit, oncat aſellus.

Quis, quæ, quod, vel quid, *chi*, *quale*, מי, Ger. *wer*, Gal. *qui*, Hiſp. *quien*, τίς, pronomen interrogativum, a Græca voce allata. *Cic. de Am. c. 11.* Quis clarior in Græcia Themiſtocle? quis potentior? Eſt etiam pronomen infinitum. *Cic. in Or.* Quos autem numeros cum quibus tanquam purpuram miſceri oporteat, nunc dicendum eſt. ¶ Ponitur interdum pro *qualis*. *Cic. de Am.* Quis ego ſum, aut quæ in me eſt facultas. ¶ Item pro *aliquis*. *Cic. Att. l. 1. ep. 7.* Et nebulonem illum, ſi quo pacto potes, ex iſtis locis move. ¶ Item pro *quantus*. *Cic. Att. l. 6. ep. ult.* Spero (quæ tua prudentia, & temperantia eſt) te id facturum diligenter. ¶ Interdum interrogando aſſumit *ne*. *Plaut. Mil. 1. 1. 13.* Quemne ego ſervavi in campis Gurguſtidoniis? h. e. illene, quem &c. *Catul. carm. de nupt. Pel. v. 179.* An patris auxilium ſperem, quemne ipſa reliqui? ¶ Olim fuit tertiæ declinationis, ut *brevis*, & *breve*. Hinc legimus *quis* tam fœminino, quam maſculino genere. *Plaut. Aul. 2. 1. 48.* Quis ea eſt, quam vis ducere uxorem? ¶ In num. plur. *queis*, quium. *Cato in Orig.* apud *Serv. in . Æn.* Siquis ſunt populi. ¶ Quis in neutro genere. *Plaut. Pœn. prol. v. 17.* Scortum exoletum ne quis in proſcenio ſedeat. Quædam tamen MSS. habent *quod*.

Quiſnam, & quinam, quænam, quodnam, vel quidnam, *chi*, τίς, idem ac quis Sumitur vel interrogative. *Ter. Phorm. 1. 4. 6.* Quidnam ille commutuit veneras? ideſt quamobrem, vel propter quid? *Cic. 6. Ver.* Quiſnam igitur per Deos immortales tuebitur P. Scipionis memoriam mortui? *Id. 2. Fin.* Quonam, inquit, modo? *Silius l. 13. v. 450.* Quinam, te, qui caſus ait, Dux maxime, feſſæ Eripuit patriæ? ¶ Vel infinite. *Ter. Eu. 5. 4.* Reviſo, quidnam Chærea hic rerum gerat. *Cic. 2. de Inv.* Nam iſti illico quæſivit ab eis, quaſnam virgines formoſas haberent. *Gell. 9. c. 4.* Perciperent oculis, quodnam eſſet mancipiorum genus. ¶ *Quinam* interrogativum, & interjecto verbo diviſum. *Plaut. Rud. 2. 3. 8.* Quid tu, malum, nam me retrahis? ¶ *Quiſnam* aliquando invertitur. *Virg. 4. Georg.* Nam quis te, juvenum confidentiſſime, noſtras Juſſit adire domos?

Quiſpiam, quæpiam, quodpiam, vel quidpiam, ſeu quippiam, *alcuno*, aliquis, quidam. *Cic. pro Quinct.* Si cuipiam pecuniam fortuna ademit. *Id. de nat. Deor. l. 3. c. 35.* Si grando quippiam nocuit.

Quiſquam, quæquam, quidquam, ſeu quicquam, *alcuno*, איש, Ger. *einer*, Gal. *quelqu'un*, Hiſp. *alguno*, τίς, aliquis. *Cic. 3. Verr.* Quid enim quiſquam ad meam pecuniam me invito aſpirat? *Id. 4. Verr.* An hoc dubitabit quiſquam omnium, quin, &c. *Id. 4. Acad.* Nec quicquam aliud videndum eſt nos, quos, &c. *Liv. l. c.* Nec quiſquam unus malis artibus poſtea tam popularis eſſet. *Ter. Hecyr. 1. 1. 10.* Nemo illorum quiſquam ad te venit, qui &c. ¶ Aliquando ponitur pro *quivis*, ſeu *quilibet*. *Cic. Terentiæ*, *14. Fam.* Niſi vos fortiores cognoſcerem, quam quenquam virum. ¶ Item pro quiſpiam, aut aliquis. *Liv. l. 3. c. 55.* in fin. Quia nondum quenquam unum ſæviebatur. ¶ Olim *quiſquam* tam fœminino, quam maſculino genere uſurpabatur. *Ter. Eun. 2. 3. 80.* Quarum quidem illarum neque quiſquam te novit, neque ſcit, qui ſies. *Plaut. Rud. 2. 3. 75.* Neque digniorem cenſeo vidiſſe anum me quenquam.

Quiſque, quæque, quodque, vel quidque, ſeu quicque, *ciaſcuno*, איש, Ger. *jeglicher*, Gal. *chacun*, Hiſp. *cada uno*, ἕκαστος, omnis, a *quis*, & *que*. Hæc particula *que* non tam conjunctio eſt, quam ſyllabica adjectio, ut in *abſque*, & aliis multis. *Cic. l. 1. Fam. epiſt. 9.* Ego, quid ad te tuorum quidque neceſſariorum ſcribat, neſcio. *Idem 6. Ver.* Unde quidque, aut quanti emeris. *Id. 3. de nat. Deor.* Interpretando, quorſum quidque pertineat. ¶ Jungitur eleganter cum ſuperlativis, aut iis, quæ ſuperlativi vim habent, ut *optimus quiſque*, *primus quiſque*, vel etiam cum poſitivis. *Cicer. 1. Acad.* Certa enim recentiſſima quæque ſunt correcta, & emendata maxime. *Sueton. in Othone, c. 2.* Invalidum quemque obviorum corripere. ¶ Item cum numeralibus, & cum eorum interrogativo, vel infinito *quotus*, *a*, *um*. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 17.* Vix decimus quiſque eſt, qui ipſus ſe noverit, *uno per decine*. *Cic. 4. Ver. c. 56.* Quinto quoque anno Sicilia tota cenſetur. *Id. 2. de Div.* Quoto enim quæque res evenit prædicta ab iſtis? ¶ Item cum reciprocis *ſui*, & *ſuus*. *Cic. 1. Agr. cap. ult.* Hoc pro ſe quiſque noſtrum mederi, atque hoc omnes ſanata velle debemus. *Id. 5. Fin.* Sua cujuſque animantis natura eſt. ¶ Item cum verbis pluralis numeri. *Apul. l. 11. Metam.* Quiſque munerabundi ad meum feſtinant conſpectum. Et in fœm. genere. *Plaut. Pœn. prol. verſ. 107.* Omnes meretrices, ubi quæque habitant, invenit. ¶ Interdum ponitur pro *quiſquis*, ſeu *quicunque*. *Ter. Hec. 2. 1. 8.* Spolies, mutiles, laceres quemque nacta ſit. Alii leg. *quemquam*. *Plaut. Mil. 2. 2. 5.* Quemque videritis hominem in noſtris tegulis, hunc deturbatote in viam. *Auſon. in ſept. Sapient.* Pareto legi, quiſque legem ſanceris.

Quiſquiliæ, arum, f. 1. φρύγανα, quicquid ex arboribus minutis ſurculorum, foliorumque decidit. *Feſt.* ¶ Tranſlate dicitur de hominibus vilibus, & de fæce ſceleſtorum. *Cic. pro Sext. c. 43.* Omitto jam Numerium, Serranum, Ælium, quiſquilias ſeditionis Clodianæ. ¶ Olim etiam ſingulari numero inflectebatur. *Nævius apud Feſt.* Abi, dererba te ſaxo, quiſquilia, non homo.

Quiſquilium, ii, n. exiguus frutex ilicis, producens coccum, quod granum eſt ad tingendas veſtes aptiſſimum. *Plin. l. 16. c. 8.* ubi alii leg. *ciſculium*, eodem ſenſu.

Quiſquis, quæque, quidquid, ſeu quicquid, *chiunque*, *ciaſcuno che*, Germ. *welcher*, Gal. *quiconque*, Hiſp. *qualquier*, ὅστις, quicunque, omnis qui. *Cicer. in Brut. cap. 73.* Quiſquis eſt ille, ſi modo eſt aliquis, qui non illuſtravit modo, ſed etiam genuit in hac Urbe dicendi copiam. *Id. pro R. Am.* Quicquid maleficii, ſceleris, cædis erit, proprium id Roſciorum eſſe debebit. *Id. 2. Agr.* Hic ager quoquo pretio corruptus ſit, &c. *Ovid. 1. de ar. am. v. 267.* Quiſquis ubique viri, dociles advertite mentes. *Liv. l. 4. c. 8.* Liberos tuos quibuſquibus Romanis mutatopio dabant. ¶ Interdum ponitur pro *quiſque*. *Cic. 6. Fam. ep. 1.* Quocunque in loco quiſquis eſt, idem eſt ei ſenſus. V. ibi *Manut.* qui alia addit ejuſdem *Cic.* exempla. ¶ *Gell. l. 12. c. 1. ad fin.* Quicquid ita educati liberi amare patrem atque matrem videntur, magnam fere partem non naturalis ille amor eſt, ſed civilis, & opinabilis. ¶ Invenitur & in gen. fœminino. *Cæcil. apud Non.* Quæſo igitur, quiſquis es, mea mulier. *Plaut. Rud. 4. 4. 105.* Quiſquis es, quæ parentes in tam anguſtum locum tuos compegeris. *Id. Ciſt. 3. 2. 65.* Conteris me tua oratione, mulier, quiſquis es. ¶ *Quicquid* pro *quanto*. *Liv. l. 6. c. 38.* Quicquid ab urbe longius proferrent arma, magis magiſque in imbelles gentes eos prodire, *quanto pro longius a Roma* &c. ¶ *Quidquid illud* pro ſimplici quidquid. *Tacit. Ann. 14. c. 53.* Quidquid illud, & qualecunque tribuiſſet.

Quitus. V. Queo.

Quivis, quævis, quodvis, vel quidvis, *qualunque*, איש, Ger. *ein jeder*, Gal. *qui que ce ſoit*, Hiſp. *qualquiera*, ὁστισοῦν, quilibet, quaſi unus e multis, quem velis. *Cic. pro Quinct.* Utrumque quivis intelligere potuiſſet. *Id. 5. Verr. c. 18.* Ut homines quidvis perpeti, quam non de iſtius pravitate, & injuriis deplorare, & conqueri mallent. *Id. in Salluſt. 1. 1.* Ut lutulenta ſus cum quovis volutari. *Ter. Adel. 2. 3.* Ab quivis homine beneficium accipere. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 87.* e quibus unus avet quavis aſpergere cunctos, Præter eum, qui præbet aquam. *h. e.* quavis ratione. V. *Aqua*. ¶ *Quivis* unus eſt quiſpiam. *Cic. pro Cæcin. c. 22.* Si te ſolus, aut quivis unus cum ſcuto impetum in me feciſſet. *Id. de clar. Orat. c. 93.* Quivis unus ex populo.

Quiviſcunque, quæviſcunque, quodviſcunque, idem ac quicunque. *Lucret. l. 3. v. 349.* Nec repente iſtum cujuſviſcunque animantis. *Martial. lib. 14. epigr. 1.* Quoviſcunque loco poteſt hunc finire libellum.

Q ANTE UO.

Quo, *dove*, אנה, Ger. *wohin*, Gal. *ou*, Hiſp. *adonde*, ποῖ, adv. motus ad locum. *Cic. l. 6. Fam. ep. 2.* Ut, aut quo ſcribam, aut quo veniam, ſcire poſſim. *Liv. l. 38. c. 30.* Si Roma, aliove quo mitterent legatos. ¶ Significat etiam ad quam rem, ad quem finem, ad quem ſcopum. *Cic. 2. de Div.* Jam vero quo pertinent ænigmata ſomniorum? ¶ Accipitur item pro quanto, habetque ſibi reſpondentem particulam *hoc*, vel *eo*. *Cic. pro R. Com.* Quo quiſque eſt ingenioſior, hoc docet laborioſius. ¶ Interdum altera particula omittitur. *Ter. 1. Heſt. 1. 13.* Ea pars morum, quo ſuſpectior ſollertis, adaptante placebat. ¶ Eſt etiam conjunctio, & ſignificat *ut*. *Cic. l. 7. Fam. ep. 2.* Quod præfiniſti, quo ne pluris emerem. ideſt ut ne. *Liv. l. 34. c. 6.* Cautum erat, quo ne plus auri, quo ne plus ſignati argenti domi haberemus. *Plin. Jun.* Neque enim id feci, quo tibi moleſtus eſſem. ¶ Item quod, quia, quoniam. *Cic. 6. Verr.* Non quo quicquam metueret, aut ſuſpicaretur. ¶ Item quare. *Ter. And. 2. 5. 18.* Quo æquior ſum Pamphilo. *Cic. 2. de Or.* Quo etiam feci libentius, ut, &c. ¶ Item pro *ad quid*, ad quam rem, in quem uſum, *a che*. *Hor. l. 1. epiſt. 5.* Quo mihi fortunæ, ſi non conceditur uti? ideſt ad quid vultis mihi bona eſſe fortunæ? *Ulp. l. 3. §. ſi quis in liberis, de bon. poſſeſſ. cont. tab.* Quo bonum eſt ei contra tabulas dari?

Quoad, adverb. *ſino che*, *ſino a quando*, עד, Ger. *biſſ daſſ*, Gall. *juſq' à ce*, Hiſp. *haſta que*, μέχρις οὗ, donec, quandiu, quouſque, ex *quo*, & *ad*, ordine præpoſtero, ut *hactenus*, & *quatenus*. *Ter. Phorm. 2. 2. 98.* Senem quoad expectatis veſtrum? *Cic. 1. Off. c. 1.* Tandem autem velle debebis, quoad te, quantum proficias, non pœnitebit. *Id. 2. de Leg. c. 4.* Eatenus exercuerunt, quoad voluerunt &c. ¶ Significat etiam ingenii, & rei facultatem, vel temporis commoditatem, & ponitur pro quantum. *Cic. de Am. c. 1.* Ut, quoad poſſem, & mihi liceret, a ſenis latere nunquam diſcederem. *Liv. l. 39. c. 45.* Id eam ut prohiberet, quoad ejus fieri bello poſſet, prætori mandatum eſt. *Cic. Att. l. 11. ep. 12. ad fin.* Tu velim ne intermittas, quoad ejus facere poteris, ſcribere ad me, *per quanto potrai*. Particula *ejus* elegantiæ cauſa interſeritur. ¶ Sumitur item *quoad* pro *quantum ad*, vel *ſecundum*, & accuſativum regit. *Liv. l. 42. c. 6.* Apollonius Regem excuſavit, quod ſtipendium ſerius quoad diem præſtaret. *Var. l. 7. L. L.* Hæc ſigillatim triplicia eſſe debent, quoad ſonum, multitudinem, caſum. *Cajus l. 3. ff. de acquir. rer. dom.* Nec intereſt, quoad feras beſtias & volucres, utrum in ſuo quis quis fundo capiat, an in alieno. ¶ Item pro *interim dum*. *Quint. l. 10. c. 3.* Quoad extinguuntur calami. ¶ Regi- etiam

Digitized by Google

etiam genitivum, ut *coſtar*, *affatim*, *ſatis*, & alia adverbia. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 12. Tu tamen, velim ne intermittas, quoad ejus facere poteris, ſcribere ad me.

Quoaduſque, adv. *fino che finalmente*, ἀχρις ὅτου. *Suet. in Caſ.* c. 14. Ac ne ſic quidem impedire rem deſtitit, quoaduſque manus equitum Romanorum immoderatius perſeveranti necem comminata eſt.

Quocirca, *per la qual coſa*, עַל־כֵּן, Ger. *derhalben*, Gal. *c'eſt pourquoy*, Hiſp. *por la qual*, διό, itaque, quamobrem, conjunctio rationalis, a *quod*, & *circa*. *Cic. de Senec.* c. 12. Quocirca nihil eſt tam deteſtabile, quam voluptas. *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 95. Quo bona circa, Dum licet, in rebus jucundis vive beatus.

Quocunque, adv. motus ad locum, *dovunque*, πανταχόσε. *Hor. Epod.* 16. Ite, pedes quocunque ferent. *Senec. ep.* 28. Quocunque me verto. ¶ A Poetis per tmeſim dividitur. *Horat. lib.* 3. *od.* 7. Quo nos cunque feret melior fortuna. *Virg.* 2. *Æn. v.* 709. Quo res cunque cadent.

Quod, *quale*, *il quale*, אֲשֶׁר, Ger. *welches*, Gal. *le quel*, Hiſp. *lo qual*, ὅ, vox neutra pronominis *qui*. *Cic. pro L. Man.* c. 10. Quod denique genus belli eſſe poteſt, in quo illum non exercuerit fortuna Reipublicæ? ¶ Ponitur aliquando pro *quicquid*. *Cic. pro Dom.* c. 43. Ornamentorum quod ſuperfuit in lanis, & communibus locis, tota e Græcia, ſane frugaliter, domum ſuam deportavit. ¶ Item pro ea *quæ*. *Ter. And.* 4. 4. Sed, ſiquid eſt, quod mea opere opus ſit vobis. ¶ Item pro *quantum*. *Cic. pro R. Am.* Qui omnes, quod ad me attinet, vellem viverent. ¶ Uſurpatur etiam ut accuſativus communis, etſi aliqui dicant, præp. *propter* ſubintelligi. *Ter. Hec.* Nam (ita me ament Dii) quod me accuſet nunc vir, ſum extra noxiam. *Plaut. Epid.* Ut quod ego ad te venio, intelligas. ¶ Quod idem ſæpe ponitur pro quod ipſum, aut quod etiam. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quod idem in p.dtro capitis durum, atque iniquum eſt.

Quod, *perchè*, אֲשֶׁר, Germ. *deſwegen*, Gal. *par ce que*, Hiſp. *porque*, ὅτι, quia, quoniam, conjunctio cauſalis. Conſtruitur cum indicativo, vel cum conjunctivo. *Cic. Att. l.* 3. Cum tibi agam gratias, quod me vivere coegiſti. *Id.* 2. *de Div.* c. 24. Mirari Cato ſe ajebat, quod non rideret haruſpex, haruſpicem cum videret. ¶ Ponitur etiam pro cur, ſive quamobrem. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 12. In viam quod te des hoc tempore, nihil eſt. ¶ Item pro quare. *Ter. Hec.* 3. 2. Mole metuo, ne Philumenæ magis morbus aggraveſcat. Quod te Æſculapi, & te Salus, ne quid hujus ſit, oro. ¶ Item pro *quantum ad illud quod*. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 3. Quod ſcribis, te ad me venturam, ſi velim, ego vero te iſtic eſſe volo. ¶ Nonnunquam inſervit continuationi ſermonis, & jungitur variis particulis, *ſi*, *utinam*, *niſi*, *ne*, *cum*, *ubi*. *Cic. pro Dom.* c. 1. Quod ſi ullo tempore magna cauſa in ſacerdotum populi R. judicio ac poteſtate verſata eſt. *Id. Fam.* 14. *ep.* 4. Quod utinam minus vitæ cupidus fuiſſem. *Id.* 13. *Att. ep.* 43. Quod niſi me Torquati cauſa teneret. *Col. l.* 5. c. 6. Quod ne longiore exordio legentem fatigemus. *Caſ. l.* 2. *B. C.* c. 28. Quod cum eſſet animadverſum, conjunctam eſſe flumini. *Rurſus Cic.* 3. *Ver.* c. 26. Quod ubi ille intellexit, id agit, ut &c. ¶ Aliquando ſimpliciter præcedentis verbi ſignificationem determinat, & uſurpatur ad reſolvendam infinitivum, præſertim in diſputationibus. *Cic.* 1. *Off.* c. 12. Equidem illud etiam animadverto, quod qui proprio nomine perduellis eſſet, is hoſtis vocaretur. *Ulp. l.* 1. *ff. de agnoſcendis, vel alendis liberis*. Ex pronuntiaverit, quod ea ex prægnans fuerit. *Caſ. l.* 1. *B. C.* c. 26. Paulo poſt renuntiat, quod Conſules abſint.

Quodammodo, adv. *in certo modo*, Ger. *auffeine weiſe*, Gal. *en quelque façon*, Hiſp. *en alguna manera*, τρόπον τινά, aliquo pacto. *Cic. de A.* c. 8. Quippe cum propter virtutem, & probitatem eos etiam, quos nunquam vidimus, quodammodo diligamus.

Quolibet, *verſo qual luogo tu vuoi*, adv. motus ad locum, quoquo, quovis. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 8. *v.* 22. Ex his me jubeat quolibet ire locis.

Quominus, adv. μὴ οὐχί, ut non, vel ut ne. Re vera duæ dictiones ſunt, etſi vulgo conjungantur. *Cic.* 1. *de Orat.* Quominus liceat vagari, quo velit. *Ter. Andr.* 4. 6. 17. Ne pater per me ſtetiſſe credat, quominus hæ fierent nuptiæ.

Quomodo, adv. *come*, *in che modo*, אֵיךְ, Germ. *wie*, Gal. *comment*, Hiſp. *como*, πῶς, τίνα τρόπον, quo pacto, qua ratione, quemadmodum. Re vera duæ voces ſunt ablativi caſus. Quare melius ſeparatim ſcribimus, *quo modo*. Ponitur vel interrogative. *Cic.* 5. *Verr.* Etiamne ſi plus exhibuiſſet, quam quantum natum eſſet? etiam. Quomodo? Magiſtratus ex ipſius dicto cogere debebant. ¶ Vel admirative. *Cic. de Am.* Quomodo, ut alia omittam, mortem filii tulit? ¶ Vel relative. *Cic. de Aruſp. reſp.* Et ſuo ſenecio riſit hominem, quomodo ipſe gloriari ſolet, ducentis confectum Senatuſconſultis. ¶ Vel infinite. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 3. Si Reſpublica tibi narrare poſſet, quomodo ſe haberet.

Quomodocunque, adv. *in qualunque modo*, Ger. *wie es wolle*, Gal. *en quelque maniere que ce ſoit*, Hiſp. *como quiera*, ὁπωσοῦν, quocunque modo, quoquo pacto, qualitercunque. *Cic.* 5. *Fin.* c. 11. Quomodocunque dicitur, intelligi quicquid dicatur, poteſt.

Quomodonam, adv. idem ac quomodo. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 16. Quomodonam mi frater de noſtris verſibus Cæſar?

Quonam, adv. motus ad locum, idem ac quo. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 3. Eum ſi nunc ſequor, quonam?

Quondam, adv. *già*, *una volta*, *altre fiate*, כְּבָר, Germ. *vor zeiten*, Gall. *autrefois*, Hiſp. *ya*, *una vez*, πάλαι, olim, aliquando. *Cic. Catil.* 1. 1. 2. Fuit iſta quondam in hac republica virtus. *Virg. Æn.* 6. *prope fin.* nec Romula quondam Ullo ſe tantum tellus jactabit alumno. ¶ Pro nonnunquam, interdum. *Virg.* 2. *Æn. v.* 367. Quondam etiam victis redit in præcordia virtus. *Idem* 3. *Georg.* Ut quondam in ſtipulis magnus ſine viribus ignis Incaſſum furit.

Quoniam, *perchè*, כִּי, Germ. *denn*, Gall. *puiſque*, *car*, Hiſp. *porque*, ἐπεί, quod, quia, conjunctio cauſalis, quæ fere certam cauſam, cognitamque ſignificat, ex *cum*, ſive *quom*, & *jam*. Frequentius indicativum regit. *Cic. de Amic.* Sed quoniam res humanæ fragiles, caducæque ſunt. *Id.* 2. *Attic. ep.* 1. Quoniam quidem ea, quæ nos ſcribimus, te etiam delectent. ¶ Pro *poſtquam* etiam uſurpari, auctor eſt Feſtus; atque in eum ſenſum Donatus (*ad Ter. Adel. prol.*) addit hæc Plauti verba in *Aulul. prol. v.* 9. Is quoniam moritur &c.

Quopiam, adverb. in aliquem locum. *Ter. Eun.* 3. 2. 9. Iturane, Thais, quopiam es?

Quoquam, adv. *ad alcun luogo*, ποῖ, aliquo, ad aliquem locum, ſeu partem. *Cic.* 4. *Ver.* c. 21. O Verres præclare, quoquam ſi acceſſiſti, &c.

Quoque, *ancora*, גַּם, Ger. *auch*, Gal. *auſſi*, Hiſp. *tambien*, καί, etiam, ſimiliter, conjunctio copulativa poſtpoſitivi ordinis. *Cic. pro Rab. Poſth.* Sed proxime illum quoque feſelliſſem. ¶ Reperitur cum particula *&*, vel *etiam*. *Plin. l.* 8. c. 16. Sunt vero & fortuita eorum quoque clementiæ exempla. *Ter. Hec.* 5. 1. Nam non ſunt ſolæ arbitratæ hæ, ego quoque etiam credidi.

Quoquo, adv. *in qualunque luogo*, ὅποι, ad quemcunque locum. *Cic.* 2. *de Div.* c. 9. Ita quoquo ſe ſe verterint Stoici. *Plaut. Merc.* 5. 2. 17. Quoquo hinc abducta eſt gentium. ¶ Legitur & *quo quo* diviſum.

Quoquomodo, vel quoque modo, *in qualunque maniera*, quocunque modo, *Cic. Verr.* 5. c. 34. Quoquomodo ſe res habeat. *Id. Q. Fr. l.* 1. *epiſt.* 2. Tu quoquomodo hominem inveſtiges velim.

Quoquoverſus, adv. *verſo ogni parte*, πανταχόσε, verſus quemcunque locum, verſus omnes partes. *Caſ. l.* 3. *B. G.* c. 23. Legatos quoquoverſus dimittere. *Cic. Phil.* 9. c. *ult.* Pedes triginta quoquoverſus.

Quorſum, vel Quorſus, adv. *verſo che luogo*, אָנָה, Ger. *wohinauff*, Gall. *vers quel coſté*, Hiſp. *haziadonde*, ποῖ, verſus quem locum, ex *quo*, & *verſum*. *Ter. Eun.* 2. 3. Ego neſcio hercle, neque unde eam, neque quorſum eam. ¶ Tranſlate accipitur pro ad quam rem, ad quem finem, *a che propoſito*. *Ter. And.* 1. 1. Quem timeo, quorſum evadas: ideſt ad quem finem perveniat oratio tua. *Cic. poſt red. ad Quir.* Quorſum igitur hæc diſputo? quorſum? ut intelligere poſſitis, &c. *Id. de Am.* Quorſum hæc? quia ſine ſociis nemo quicquam tale conatur. *Idem pro R. Com.* Quorſum recidat reſponſum tuum, non magnopere laboro. *Id. Attic. l.* 2. *ep.* 21. Quorſum eruptura ſit. Alii leg. *quorſus*. *Senec. l.* 2. *de Ira*, c. 2. Quorſus, inquis, hoc nunc pertinet?

Quot, *quanti*, כַּמָּה, Germ. *wie viel*, Gal. *combien*, Hiſp. *quantos*, πόσοι, quo numero, nomen numerale indeclinabile. Sumitur vel interrogative. *Plaut. Rud.* 2. 7. 4. Quot ſunt? S. Totidem, quot ego, & tu ſumus. ¶ Vel admirative. *Cic.* 1. *Tuſc.* Is propagatione vitæ quot, quantas, quam incredibiles hauſit calamitates? ¶ Vel relative. *Cic.* 1. *Fin.* Sed quot homines, tot ſententiæ: Falli igitur poſſumus. ¶ Interdum ponitur pro ſinguli. *Varr. l.* 10. c. 7. Hodieque quot menſibus Magiſtratus in eum locum proficiſcitur. Adde *Ulpian. l.* 8. *ff. de tranſactionib.* & *Plaut. Stich.* 1. 2. 3.

Quotannis, adv. *ogn' anno*, Ger. *allejar*, Gal. *tous les ans*, Hiſp. *cada ano*, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, ſingulis annis, a *quot*, quo notas ſingulos, & ab *annos*. *Cic. in Orat.* c. 44. Ut eam quotannis eo die reſtitui neceſſe ſit. *Id. Verr.* 4. c. 53. Siculi ex cenſu quotannis tributa conferunt. ¶ Sunt qui putant ſcribendum eſſe *quot annis* diviſim, quemadmodum dicimus *quot menſibus*, *quot calendis*, quorum alterum eſt *Ulpiani*, alterum *Plauti* in *Stich.* ut legitur in dict. præcedenti.

Quotcunque, adverb. idem ac quot. *Manil. l.* 4. *v.* 315. Totque dabit vires, dominos quotcunque recepit. Alii leg. *quotquotque*, eodem ſenſu.

Quoteni, æ, a, πόσοι, uſque ad quem numerum, nomen numerale diſtributivum. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 33. Is, opinor, ita partes fecit in ripa, neſcio, quotenorum jugerum.

Quotidiano, adverb. pro quotidie. *Cic. in fragm. l.* 6. *de Rep* apud *Non.* Quotidiano in forum mille hominum deſcenderent. *Plin. l.* 11. c. 37. Palpebræ in genis homini utrinque; mulieribus etiam infectæ quotidiano; tanta eſt decoris affectatio, ut tingantur oculi quoque.

Quotidianus, a, um, *quotidiano*, *di ogni giorno*, Ger. *engliſch*, Gall. *ce qui ſe fait tous le jours*, Hiſp. *de cada dia*, ἐφημέριος, quod quotidie fit. *Cic. pro R. Am.* Expreſſamque imaginem noſtram vitæ quotidianæ videremus. ¶ Tranſlata, ſeu metaleptice ſumitur pro uſitata, & vulgari. *Ter. Eun.* 2. 3. Tædet harum quotidianarum formarum. *Cicer. ad Brut. ep.* 16. Audire aliquid de te, non ſolum uſitatum, ſed etiam quotidianum eſt. ¶ Scribitur & *cottidianus*. Apud *Catull.* gemino t legitur, ſyllabæ producendæ cauſa. Sic enim ille *carm.* 69. *ad Mall. v.* 139. Conjugis in culpa flagravit cottidiana. Sunt tamen qui & hic *quotidianis* ſcribunt.

Quotidie, adv. *ogni giorno*, יוֹם יוֹם, Germ. *alle tag*, Gall. *tous les jours*, Hiſp. *cada dia*, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἑκάστης ἡμέρας, ſingulis diebus, a *quot* pro ſingulis, & a *dies*. *Cic. Phil.* 1. c. 2. Quotidie magis magiſque perditi homines tectis urbis minitarentur. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 7. Quotidie, vel potius in ſingulos dies, breviores ad te literas mitto. *Id. pro Cal.* 21. Cum audiat, eſſe legem, quæ de ſeditioſis civibus quotidie quæri jubet. h. e. quovis die. ¶ In antiquis quibuſdam Codic. & MSS. legitur & *cotidie*.

Quoties, adv. *quante volte*, Ger. *wie offt*, Gal. *combien de fois*, Hiſp. *quantas veces*, ποσάκις, quot vicibus. *Quotiens*, & *totiens*, per n ſcribenda, docet Caper Grammaticus, eoque ſe modo hæc ſcripta invenisse in antiquis, quotquot viderit, codicibus ſcribit Pierius ad Ecl. 2. *Cic.* 4. *Ver.* c. 59. Verum quoties, & quot nominibus a Syracuſanis ſtatuas auferet? *Id.* 1. *de Or.* c. 59. Quam toties, quoties præſcribitur, Pæanem, aut Munionem citatimus. ¶ Pro quando, vel quotieſcunque. *Virg.* 4. *Æn. v.* 351. Me patris Anchiſæ, quoties humentibus umbris nox operit terras, quoties aſtra ignea ſurgunt, Admonet in ſomnis, & turbida terret imago.

Quotieſcunque, adv. *qualunque volta che*, Ger. *ſo offt*, Gal. *toute*, *& quantesfois*, Hiſp. *quando quiera que*, ὁσάκις ἄν, idem ac quoties. *Cic. pro Cluent.* c. 18. Quotieſcunque dico, toties videor mihi in judicium venire. *Id. Tuſc.* 3. c. *ult.* Cætera, quotieſcunque voletis, parata vobis erunt.

Quotquot, nomen indecl. *quanti*, ὅσοι, quotcunque. *Cic.* 2. *Inv.* c. 42. Si duæ leges, aut ſi plures, aut quotquot erunt, conſervari non poſſint. *Horat. l.* 2. *od.* 14. Non ſi tricenis, quotquot eunt dies. &c. ¶ Ponitur & pro *ſingulis*, quemadmodum & *quot*. *Var. l.* 4. *de L. L.* Fundus dictus quod fundat quotquot annis multa. *Gell. l.* 6. c. 5 *ex Alfeno JCto*, Ut Carthaginienſes quotquot annis populo R. darent certum pondus argenti.

Quotquotque. V. Quotcunque.

Quotumus, a, um, πόστος, idem ac quotus. *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 7. Quotumas ædes dixerit, ego incerto ſcio. *Id. ibid.* 4. 7. 77. Quotumo die huc perveniſti?

Quotus, a, um, πόστος, cujus numeri, ſive in quo numero, aut ordine, nomen interrogativum, vel relativum numeri ordinalis. *Cic.* 5. *Verr.* 2. 94. Quotus erit iſte denarius, qui non ſit deferendus? *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. Hora quota eſt? ¶ Interdum ponitur pro *quot*. *Martial.* 14. *ep.* 217. Dic, quotus es, quanti cupias cœnare. ideſt quot eſtis, quot neſcium habes. ¶ Significat etiam quantitatem continuam, & ponitur pro *quantus*. *Ovid. l.* 2. *Amor. el.* 12. Ex ſua in Atridis pars quota laudis erat? ideſt quantula, quaſi dicat, minima.

Quotuſcunque, quotacunque, quotumcunque, adject. *Tibul. l.* 2. *el. ult.* Moverit e votis pars quotacunque deos, *ſian quantunche eſſer ſi vuole i mate voti*.

Quotus quiſque, quota quæque, quotum quodque, πόσος, idem ac quotus, ſed ad paucitatem refertur. Duæ dictiones ſunt. *Cic. pro Planc.* c. 41. Quotus enim quiſque eſt, qui hanc in republ. ſectam ſequatur? h. e. admodum pauci ſunt. *Id.* 2. *Divin.* c. 64. Quota enim quæque res evenit prædicta ab iſtis? *Id. pro Cal.* c. 16. Famam quotuſquiſque iſtam poteſt effugere in tam maledica civitate? *Plin. l.* 3. *ep. penult* Nam quoto cuique eadem cura ſecreto, quæ palam?

Quovis, *dove piace*, *in qualſivoglia luogo*, quolibet quocunque. *Plaut. Moſtel.* 4. 2. 8. Quovis perduci poteris. ¶ Jungitur etiam cum gen. gentium. *Ter. Heaut.* 5. 1. 55. Imo potius abeat quovis gentium.

Quouſque, adv. *fino a quando?* עַד־מָתַי, Ger. *wie ferr* Gal. *juſqu' auquand*, Hiſp. *haſta quando*, ἕως πότε, uſque ad quod tempus? *ic. in Sonn.* Quæſo, quouſque humi defixa tua mens erit? *Id. Att. l.* 15. 2. 24. Quouſque inquies. Quoad erit integrum. *Id. Catil.* 1. Quouſque tandem? *Martian.*

JCtus

JCtus l. 1. ff. Quæ res pign. obl. poſſ. Quouſque ei permiſſum videatur peculium adminiſtrare, *ſino a qual ſegno*.

Quum. V. Cum.

DE LITERA R.

R Litera ſemivocalis eſt, & liquida. Appellatur litera canina, quia canis provocata R multa ſonant, aa qua hirrire dicuntur. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 109. ¶ Apud Græcos in principio dictionum recipit aſpirationem, ut *ῥέα*, *ῥήτωρ*. hinc omnibus Græcis vocibus ab ῥ incipientibus Latini addunt, *h*, ut Rhea, Rhetor.

R ANTE A.

Rabĭde, adv. *rabbioſamente*, Ger. *wuetiglich*, Gal. *avec rage*, Hiſp. *con rabia*, *λυσσωδῶς*, cum rabie, vel iracunde, & in modum rabie correpti. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 6. Omnia rabide appetentem cum inexplebili cupiditate.

Rabĭdus, a, um, *rabbioſo*, Germ. *wuetig*, Gal. *enragé*, Hiſp. *rabioſo*, *λυσσώδης*, qui rabiem habet, qui rabie laborat. *Plin. l.* 29. *c.* 5. In canis rabidi morſu. ¶ Tranſlate ſumitur pro inmani, & eo, qui ſupra modum ira effertur. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 501. rabidos compeſcere mores. *Silius l.* 16. rabidum certamen.

Rabies, ei, f. 5. *rabbia*, Ger. *wuten*, Gal. *rage*, Hiſp. *rabia*, *λύσσα*, canum morbus, quo in furorem concitantur. *Plin. l.* 29. *c.* 5. Multo tamen utiliſſime jecur ejus, qui in rabie momorderit, datur. ¶ Transfertur ad homines, & ponitur pro ira, & furore. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 26. Hecubam autem putant propter animi acerbitatem quandam, & rabiem fingi in canem eſſe converſam. *Virg.* 8. *Æn. v.* 327. Et belli rabies, & amor ſucceſſit habendi. *Horat. Epod.* 12. Sedare rabiem. *Id. l.* 1. *od.* 15. Parare rabiem. h. e. bellicum furorem. *Virg.* 9. *Æn.* Rabies edendi. h. e. immenſa cupido.

Rabio, is, n. 4. & Rabo, is, n. 3. *arrabbiare*, Ger. *wuten wuten*, Gall. *enrager*, Hiſp. *rabiar*, *λυσσάω*, rabie agitor, furo, ira concitor. *Varr. apud Non. c.* 1. *v.* 186. Quid eſt? quid blateras? quid rabis? *Cæcil. ibid.* Raſtrata rabire ſe ait. *Cic.* 1. *Div. c.* 31. Sed quid oculis rabere viſa eſt? Al. leg. *capere*. *Manil. l.* 5. *v.* 207. latratque Canicula flammam, Et rabit igne ſuo. *Senec. ep.* 29. Videbis quoſdam intra exiguum tempus acerrime ridere, & acerrime rabere.

Rabiōſe, adv. idem ac rabide. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 22. Nihil eo in ipſa quidem pugna iracunde, rabioſeve fecerunt.

Rabioſulus, a, um, dim. a *rabioſus*. *Cic. l.* 7. *ep.* 16. Primum quia illas rabioſulas ſat fatuas dediſti.

Rabiōſus, a, um, *rabbioſo*, *λυσσώδης*, rabie furens, & proprie dicitur de canibus, qui rabie laborant, & de aliis animalibus, quæ ex canis morſu rabiem contraxerunt. *Plin. l.* 29. *c.* 5. Eſt limus ſalivæ ſub lingua rabioſi canis. ¶ Tranſlata *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 22. Vide, ne fortitudo minime ſit rabioſa, ſitque iracundia tota levitatis. *Senec. Herc. Fur. v.* 172. Jurgia rabioſa fori clamoſi. *Plaut. Capt.* 3. 4. 15. Hic homo rabioſus habitus eſt in Alide. h. e. phreneticus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. Signe rabioſi tempora, *i giorni canicolari*.

Rabo, is, n. 3. V. Rabio.

Rabo, onis, f. idem ac arrhabo, per Aphæreſim. *Plaut. Truc.* 3. 2. 20. Tene hus tibi, rabonem habeto, ut mecum hac nocte ſies. Aſ. Perii; rabonem? quam eſſa diram hanc beluam? Quin tu arrhabonem dicis? St. Ar. facio lucri, ut Prænestinis conia eſt ciconia.

Rabŭla, æ, m. 1. *avvocato*, ..., Ger. *redner*, Gall. *plaidant*, Hiſp. *abogado*, *δικολόγος*, patronus cauſarum civilium, quem nunc advocatum dicimus. De hac voce ita *Feſt.* Ravam vocem ſignificare ait Verrius raucam, & parum liquidam, proxime canum latratum: unde etiam cauſidicus, pugnaciter loquens, rabula appellatur: vel eſt ita dictus, quia nimius ſit in negotiis agendis, & quaſi rabioſus. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 46. Non enim cauſidicum neſcio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc ſermone noſtro conquirimus. *Quintil. l.* 12. *c.* 9. A viro bono in rabulam, latratoremque convertit.

Rabulana pix, apud *Plin. l.* 14. *c.* 19. fortaſſe dicta eſt a colore ad flavum accedente, qui ravus dicitur.

Rabulatio, onis, f. &

Rabulatus, us, m. agitatio cauſarum, rabularum contentiones, aut verboſitas. *Martian. Capel. l.* 2. Audiri nullo potuere rabulatu. *Idem lib.* 6. Rabulatio ſuccoſis.

Rabuſcŭlus, la, um, adject. diminut. aliquantulum ravus. h. e. medio colore inter cæſium, & flavum, ut rabuſcula vitis. *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Racemarius, ii, m. *βότρυος*, pampinus ſterilis. *Colum. l.* 3. *c.* 18. Ex quibus pampini pullulant vel ſteriles, vel certa minus feraces, quos ruſtici vocant racemarios.

Racematio, onis, *ἐπιφυλλίς*, racemorum, qui a vindemiatoribus præteriti fuere, collectio; ſicut meſſibus peractis, quod ſupereſt, ſpicilegium dicitur. *Tertul. in Apolog. c.* 35.

Racemātus, a, um, *βοτρυωτός*, quod racemos habet, ſive baccas, aut etiam grana racemi modo diſpoſita. *Plin. l.* 18. *c.* 7. *de panico*. Panis racemato paniculis.

Racemĭfer, ra, rum, *βοτρυοφόρος*, quod racemos fert. *Ovid.* 3. *Met. v.* 666. Ipſe racemiferis frontem circumdatus uvis. *Id.* 15. *Met.* Victa racemifero lyncas dedit India Baccho.

Racēmor, aris, dep. 1. racemos a vindemiatore præteritos colligo. Tranſlata *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 9. De gallinis dic ſodes Merula, tum de reliquis, ſi quid idoneum fuerit, racemari licebit.

Racemōſus, a, um, *βοτρυώδης*, quod eſt racemis plenum, vel in modum racemi factum. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Pomum ſuis inter ramos palmitibus racemoſum. *Id. ib. c.* 6. Flos racemoſus olivæ modo.

Racēmus, i, m. *racemolo*, *grappolo*, ..., Ger. *weintrauben*, Gall. *grappe*, Hiſp. *gajo*, *βότρυς*, pars botryonis, ſive uvæ, a ..., *ῥάξ*, ..., acinus racemus. Ut enim uva racemis, ſic racemus acinis conſtat. *Virg.* 2. *Georg. v.* 60. Et turpes avibus prædam fert uva racemos. ¶ Per Synecdochen accipitur pro botryone. *Horat. l.* 2. *ode* 5. Jam tibi lividos diſtinguet autumnus racemos purpureo varius colore. ¶ Dicitur et ... de fructibus aliarum plantarum, qui uvæ in modum ex pluribus acinis ſunt conglobati. *Plin. l.* 16. *c.* 34. *de hedera*. Aliis denſus acinus, & grandior, racemis in orbem circumactis.

Radians, antis, nom. ex particip. radios emittens, fulgens, coruſcus. *Ovid.* 9. *Metam. v.* 272. Aſtra radiantia. *Id. ib.* 4. 363. Aurum radians. *Portun. l.* 1. *de vita Martini*, *v.* 138. Radiantior ore lapillis.

Radiātio, onis, *ſplendore de' raggi*, *ἀκτινοβολία*, radiorum circolatio, ſplendor. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Tanta marmoris radiatio eſt.

Radiātus, a, um, quod radios habet, aut emittit. *Cic.* 1. *Div. c.* 22. *ex Accio*. Orbis flammeus radiatus ſolis. *Id.* 3. *de Orat. c.* 40. *ex Ennio*, lumen radiatum. ¶ Radiata corona, quæ aliquos erectis acuminibus, quaſi radiis ornata eſt, quo Deorum capita coronabantur, apud *Sueton. in Aug. c.* 94. Hinc radiatum caput. h. e. hujuſmodi corona ornatum. *Plin. in Paneg. c.* 52. Illi jamdudum radiatum caput, & media inter Deos ſedes auro ſtaret, aut ebore. ¶ Rota radiata, hoc eſt radiis fulta. *Var. R. R. l.* 3. *c.* 5.

Radicātus, a, um, *radicato*. *Col. de arb. c.* 20. Arbores, & radicata ſemina autumno ſerito. ¶ Tranſlate *Sidon. l.* 5. *ep.* 10. Fixum, radicatumque eſt pectoribus humanis.

Radicēſco, is, n. radices emitto. *Senec. epiſt.* 86. Liberalius ſternenda vitis, ut etiam ex corpore radiceſcat.

Radicĭtus, adv. *dalla radice*, Ger. *auff dem grunde*, Gal. *juſq' a la racine*, Hiſp. *haſta la raiz*, *ῥιζόθεν*, a radice, vel uſque ad radicem, vel una cum radice. *Plin. l.* 21. *c.* 21. Eruitur poſt æquinoctium vernum radicitus. ¶ Tranſlate ponitur pro penitus, omnino. *Cicer. pro Dom. c.* 13. Voles ne, me non radicitus evellere omnes actiones tuas? *Idem* 2. *Fin.* Cupiditas eſt tollenda radicitus.

Radīco, as, n. 1. vel radicor, aris, d. 1. *far le radici*, ..., German. *wurtzeln*, Gal. *prendre racine*, Hiſp. *raygar*, *ῥιζόω*, radices capio, radices ago, radices emitto. *Plin. lib.* 18. *c.* 7. Frumenta multis radicantur fibris. Adde *l.* 19. *c.* 6.

Radicōſus, a, um, *ῥιζώδης*, quod multas radices habet. *Plin. l.* 16. *c.* 34. Omnium hederarum generi radicoſa brachia.

Radicŭla, æ, *ῥιζίον*, parva radix. *Cic.* 2. *de Div. cap.* 66. Tum ſecundum quietem viſus ei dicitur draco radiculam ore ferre. ¶ Radicula item herba quædam dicitur, ſuccum habens lavandis lanis, & ab corpore repurgandis accommodatiſſimum, quam Græci *ſτρουθίον*, Latini etiam lanariam vocant, Itali *ſaponara*. *Plin. l.* 19. *c.* 53.

Radio, as, n. 1. *riſplendere*, ..., Germ. *glentzen*, Gal. *jetter des rayons*, *eclater*, Hiſp. *reſplandecer*, *ἀκτινοβολέω*, radios emitto, fulgeo. *Col. l.* 10. *v.* 288. Nec tam nubifugo Borea Latonia Phœbe purpureo radiat vultu. *Propert. l.* 4. *el.* 1. Nec timor inteſtis miles radiabat in armis. *Ovid. lib.* 3. *de Pont. ep.* 4. *v.* 103. Scuta ſed, & galeæ gemmis radientur, & auro. h. e. ornentur, ita ut fulgorem, & radios emittant.

Radiŏlus, i, parva olea oblonga. *Col. l.* 12. *c.* 47. Albam pauſeam, vel orchitem, vel radiolum, vel regiam dum contundes.

Radiōſus, a, um, *ἀκτινώδης*, quod multos emittit radios. *Plaut. Stich.* 2. 3. 42. Cum ſuer ſimul commodum radioſus ecce ſol ſuperabat ex mari.

Radius, ii, *verga*, *ῥάβδος*, virga menſorum, a Græca voce allata. *Virgil.* 3. *Ecl.* Deſcripſit radio totum qui gentibus orbem. Ubi *Servius*: Radio, id eſt virga, qua Geometræ lineas indicant. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 23. Humilem homunculum a pulvere, & radio excitabo, qui multis annis poſt fuit, Archimedem. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſplendore, qui a Sole, & aliis aſtris emicat, *raggio*, ..., Ger. *ſtral*, Gal. *rayon*, Hiſp. *rayo*. *Cicer.* 5. *Fin.* Ut quemadmodum ſtellæ in radiis Solis, ſic iſtæ in virtutum ſplendore ne cernantur quidem. ¶ Item pro fulgore oculorum. *Gel. l.* 5. *cap.* 16. Stoici cauſas eſſe videndi dicunt radiorum ex oculis in ea, quæ videri queunt, emiſſionem. ¶ Item pro inſtrumento textorum, quo ſubtegmen ſtamini infertur, quod vulgo naviſula ... vocater, *ſpuola*, *ſpola*, *κερκίς*. *Virg.* 9. *Æn. verſ.* 476. Excuſſi manibus radii, revolutaque penſa. ¶ Item dicitur de parvis lignis rotarum, quæ hinc centro, illinc canthis inſeruntur. *Virg.* 2. *Georg.* Hinc radios trivere rotis. ¶ Item de boſtorio, ſeu baculo, quo modius, & ceteræ menſuræ raduntur, & æquantur. *Plautus*. Dii, Deæque omnes tantam nobis lætitiam, tot gaudia ſine radio coaugent. ¶ Item de olivis oblongis. *Col. l.* 5. *c.* 8. Orchis quoque, & radius melius ad eſcam quam in liquorem ſtringitur. Adde *Virg.* 2. *Georg. v.* 86. ¶ Item de telo paſtinacæ piſcis. *Plin. l.* 9. *c.* 42. Paſtinaca latrocinatur ex occulto, tranſeuntes radio, quod telum ei eſt, figens. ¶ Item de oſſe minore, & breviore lacerti. Nam lacertus, id eſt pars brachii inter cubitum, & manum, duobus conſtat oſſibus, uno inferiore, & grandiore, altera ſuperimidente, & minora. Illud igitur dicitur eodem nomine, quo totum, *πῆχυς*, ſive ulna, hoc vero, quia parvarum rotarum radios refert, *κερκίς*, ſive radius nominatur. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Denique de oſſibus pedis. *Plin. l.* 11. *c.* 47. Avium quibuſdam gravioribus in cruribus additi radii. ¶ Radius virilis, ait membrum virile. *Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 13.

Radix, icis, *radice*, ..., Ger. *wurtzel*, Gal. *racine*, Hiſp. *rayz*, *ῥίζα*, ima pars plantæ, qua tanquam ore ſuccum trahit a terra. Unde *Plato* dicebat, arborem eſſe hominem inverſum. Nam rami manibus, ac pedibus reſpondent. *Col. l.* 5. *c.* 10. Radices mittere. *Plin. l.* 17. *c.* 17. Cum pali defixi radices cepiſſent. *Id. l.* 16. *c.* 31. Æſculus quantum corpore eminet, tantum radice deſcendit. *Cic.* 5. *Fin.* Videmus ea, quæ terra gignit, corticibus, & radicibus valde ſervari. ¶ Radix Pontica, eadem ac Rha. V. ¶ Tranſlate dicitur de infima parte montis. *Cic.* 2. *Agrar. c.* 35. Radices Maſſici. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Ab infimis radicibus montis. ¶ Item de firmitate, ſeu conſtantia virtutis, & aliarum rerum. *Cic.* 4. *Phil. c.* 5. Virtus eſt una altiſſimis defixa radicibus, quæ nunquam ulla vi labefactari poteſt. *Id. Off.* 2. *c.* 12. *de gloria*: Radices agere. *Id. pro Cal. c.* 6. Radicibus niti facilitatis ac patentiæ.

Rado, is, ſi, ſum, a. 3. *radere*, *mondare*, ..., Germ. *ſchaben*, Gall. *racler*, *raire*, Hiſp. *raer*, *ξύω*, incido, complano, exſtirpo. *Sueton. in Calig. c.* 5. Regulos quoſdam barbam poſuiſſe, & uxorum capita raſiſſe ad indicium maximi luctus. *Lucret. l.* 5. *v.* 1266. lævare, & radere tigna. ¶ Pro lacerare, laniare. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 23. *ex* 12. *Tab.* Mulieres genas ne radunto, neve leſſum funeris ergo habento. V. *Manut. ibid.* & *Plutarch. in Solone*. Hinc radere aures, eſt moleſtia afficere, aures ferire. *Quintil. l.* 3. *c.* 1. Et aures præſertim tam delicatas raderet. ¶ Pro delere, expungere. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 17. Nomen Piſonis radendum faſtis cenſuit. ¶ Tranſlata radere dicitur qui prænavigando, vel prætervolando prope locum aliquem penetraverit, *carrer vicino*. *Plaut. Aulul.* 4. 3. Corvus radebat pedibus terram. *Virg.* 7. *Æn. v.* 10. Circeæ raduntur litora terræ. *Id. Æn.* 5. *v.* 217. Radit iter liquidum, *fende l' aria*.

Radŭla, æ, *raſpatoio*, *radimadia*, Ger. *ſchabe ſen*, Gall. *raciſſoire*, Hiſp. *raedera*, *ξυστήρ*, inſtrumentum ferreum, quo aliquid ex aliqua re raditur, cujuſmodi eſt illud, quo veteris pix e doliis raditur, atque educitur, ut deinde iterum picentur ad futuram vindemiam. *Col. l.* 12. *c.* 18. Sublata lampade rutabulo ligneo, & ferrea curvata radula ducitur.

Radulānus, a, um, quod radula eraditur. *Plin. l.* 14. *c.* 19. Radulana pice, ac reſina condita meſta. Al. leg. *rabulanas*.

Raia, æ, f. *βάτος*, genus piſcis plani, & cartilaginei, in tergo, & cauda ſpinas habens, iis ſimillimas, quæ in rubis viſuntur, unde & *βάτον* Græci, id eſt rubum appellarunt. *Plin. l.* 9. *c.* 24. Planorum piſcium alterum eſt genus, quod pro ſpina cartilaginem habet, ut raiæ, paſtinacæ, ſquatinæ, torpedo.

Ralla, æ, f. genus veſtis, ita dictum a raritate texturæ, *Nonio teſte*, *cap.* 14. *Plaut. Epid.* 2. 2. 46. Tunicam rallam, tunicam ſpiſſam, linteum ceſitium. ¶ Ralla item, vel rallum, eſt ferramentum illud quo vomer raditur, ſeu purgatur a terra. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Purget vomerem ſubinde ſtimulus cuſpidatus ralla. *Turneb. l.* 24. *c.* 2. legit *ralla*.

Rallum. V. Ralla.

Digitized by Google

Rama, f. 1. Rhama, Ramatha, *Rama*, Turc. *Remle*, & *Ramola*, urbs Palæſtinæ, in Judæa, olim ampla, nunc longe minor, & pene exciſa.

Ramale, is, n. ramus inutilis ex arbore deciſus. *Ovid. Met.* 8. v. 643. Multifidaſque faces, ramaliaque arida tecto.

Ramen, inis, n. raſura, ſcobs. *Marcel. Empir.* uſurpat, teſte *Barth. l.* 40. *Adverſ. c.* 4.

Rementa, æ, f. idem ac ramentum. *Plaut. Rud.* 4. 3. 77. Nunquam hercle hic hodie ramenta fies fortunatior. Adde *Bacch.* 3. 4. 22.

Ramentōſus, a, um, adject. ramentis plenus. *Cœl. Aurel. Tard. l.* 4. c. 3.

Ramentum, ti, *raſura*, Germ. *das kleine ſo von einem jeden dinge*, Gall. *raclure*, Hiſp. *raedura*, ψῆγμα, tenuis cujuſque rei particula, ut particulæ auri, argenti, lignorum, & cæterarum rerum, quæ e ſectione earum decidunt. *Lucret. l.* 6. v. 1043. Et ramenta ſimul ferri furere intus ahenis. ¶ Ramenta etiam fluminum dicuntur, quæcunque illa ex locis, per quæ fluunt, abradunt. *Plin. l.* 33. c. 4. Apud nos tribus modis, fluminum ramentis, ut in Tago Hiſpaniæ, &c. ideſt arenis.

Ramĕus, a, um, *di ramo*, κλάδινος, quod ex ramo eſt. *Virg.* 4. *Georg.* v. 303. Et ramea coſtis Subjiciunt fragmenta.

Ramex, icis, m. κήλη, idem ac hernia. Nam cum inteſtinum incipit in ſcrotum deſidere, videtur id ramum facere, unde nomen. *Plin. l.* 20. c. 23. Ut ſylveſtri ruta cum axungia veteri illitos ramices ſanari prodant. *Juven. ſat.* 10. v. 205. jacet exſtinctus cum ramice nervus, ubi videtur pro ipſo ſcroto accipi, in quod ramex deſcendit. De ramice multa *Celſus l.* 7. c. 22. ¶ Ramices num. plur. pulmones dicuntur, ut *Nonius* ait c. 2. n. 743. ſive potius pectoris venæ latiores, nempe quia rami habent ſimilitudinem. *Plaut. Merc.* 1. 2. 27. Tua cauſa rupi ramices, jamdudum ſputo ſanguinem. *Var.* apud *Non. ibid.* Priuſquam in orcheſtra Pythaules inflet tibiae, domi ſuæ ramices rumpit. ¶ Item ramices ſumuntur pro longurii, ſive perticis longis. *Colum. l.* 9. *cap.* 1. Deinde per tranſverſa laterum cava tranſmittuntur ramices, qui exitus ferarum obſerent.

Ramicōſus, a, um, κηλήτης, qui ramice laborat. *Plin. l.* 30. *cap.* 13. Ramicoſis cochlearum cinis cum thure ex ovi albi ſucco illitus per dies triginta medetur.

Ramnenſes, ium, ſeu Ramnes, ium, m. 3. erant prima Tribus Populi Romani, ideſt mille pedites, & trecenti equites Albani, qui duce Romulo Romam condiderant. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R. c.* 3. *Liv. l.* 1. *cap.* 13. ſcribit, Iulſe primam equitum centuriam, quæ ex centum equitibus Albanis conſtabat. Dicti ſunt a Romulo, quaſi Romulenſes, ut Tatienſes a T. Tatio, Luceres a luco aſyli, vel a Lucere duce, vel a Lucumone. *Var. l.* 4. *de L. L. Aſcon. Pedian. in* 3. *Ver.* Sed fortaſſe omnia hæc nomina Hetruſca ſunt, ut *Volumnius* voluit apud *Var. l. c. Propert. l.* 4. *eleg.* 1. Hinc Titienſ, Ramneſque viri, Lucereſque coloni. *Liv. l.* 1. Ramnenſes a Romulo, a Tatio Tatienſes ſunt appellati. ¶ Ramnes ab *Horatio* ponuntur pro nobilibus Romanis, *de arte poet.* v. 342. Celſi prætereunt auſtera poemata Ramnes. ¶ Scribitur etiam *Rhamnenſes*, & *Rhamnes* cum aſpiratione.

Ramōſus, a, um, κλαδώδης, quod multos ramos habet. *Plin. l.* 8. c. 34. Cornua ramoſa, ungula biſulca. *Id. l.* 16. c. 10. Ramoſior frutex. *Id. l.* 32. c. 2. Curalium quam ramoſiſſimum. ¶ Tranſlate ramoſa compita apud *Perſ. ſat.* 5. v. 35. ſunt in quæ multæ viæ confluunt.

Ramulōſus, a, um, quod ramulos habet. *Plin. l.* 26. c. 24. Ramuloſa folia olmo, & eptiſa.

Ramŭlus, i, m. κλαδίσκος, parvus ramus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 54. In agro ambulanti ramulum adductum, ut remiſſus eſſet, in oculum ſuum recidiſſe.

Ramus, i, *ramo*, ענף, Germ. *aſt*, Gal. *rameau*, *branche*, Hiſp. *ramo*, κλάδος, id, quod in arbore a caudice ſolum, multiplexque ſpargitur. *Cic. pro Cæc. cap.* 21. Qui prætereuntes ramum defringerent arboris. ¶ Tranſlate ramus dicitur etiam de aliis rebus. *Plin. l.* 6. *cap.* 17. Sub monte Cambaſido, qui eſt Caucaſi ramus. *Cic. Tuſc.* 3. c. 6. Audeamus non ſolum ramos amputare miſeriarum, ſed omnes radicum fibras evellere. ¶ De re turpi *Nævius* apud *Non. cap.* 2. num. 378. unde αἰσχρολογίαν quidam tribuerunt *Virgilio Æn.* 6. v. 406. ¶ In illo *Claudiani de III. Conſul. Honor. in fin.* Indus agit, ramos Panchaja, vellera Seres: *ramos* arbores thuriferas intellige.

Ramuſcŭlus, i, m. *ramicello*, κλαδίσκος, parvus ramus. *Plin. l.* 20. c. 23. E viridi ferula ramuſculos utile eſt ad omnia ea vitia.

Rana, æ, *rana*, צפרדע, Ger. *froſch*, Gal. *grenoville*, Hiſp. *rana*, βάτραχος, genus animalis paluſtris, tam in terra, quam in aqua vitam habens. Eſt & rana arborem ſcandens, & ex eo vocitatur. *Virg.* 3. *Georg.* Raniſque loquacibus explet. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Ranæ autem marinæ dicuntur obruere ſe ſe arena ſolere. V. *Plin. l.* 32. c. 3. Fabulam de ranarum origine narrat *Ovid. Met.* 6. v. 340. ¶ Rana etiam a Medicis vocatur tumor ſub lingua cum inflammatione, quem & Græci *batrachion* appellant. Quod morbi genus etiam boves nonnunquam infeſtat. *Colum. l.* 6. c. 8. Solent etiam faſtidia cibo afferre vitioſa incrementa linguæ, quas ranas vocant veterinarii.

Rancĕo, es, cui, ſine ſup. *eſſere rancido*, עפש, Ger. *faul ſeyn*, Gal. *ſe moiſir*, Hiſp. *enrancïarſe*, ταγγίζω, rancidus ſum. *Lucret. l.* 3. v. 720. Unde cadavera rancenti jam viſcere vermes Expirant.

Ranceſco, is, n. 3. rancidus fio, putreſco, ex vetuſtate gravem odorem contraho. *Arnob. l.* 1. Præcipiant olearum fluenta ranceſcere.

Rancĭde, adv. *rancidamente*, σαπρῶς, cum rancore, corrupte. Tranſlate *Gel. l.* 18. c. 8. In collocandis verbis immodica faciunt, & rancide. Adde *lib. eod. c.* 11.

Rancidŭlus, a, um, *rancidetto*, ὑπόσαπρος, aliquantum rancidus, dim. a *rancidus*. *Juven ſat.* 11. v. 135. Non tamen hic illa unquam obſonia ſunt rancidula. ¶ Tranſlate ponitur pro ingrato, & deformi. *Perſ. ſat.* 1. v. 33. Rancidulum quiddam de nare locutus. *Martial. l.* 7. *epigr.* 33. Qui ſic rancidulo loquatur ore.

Rancĭdus, a, um, *rancio*, Ger. *ſchimlig*, Gall. *moiſy*, *chanſy*, Hiſp. *rancio*, σαπρός, quod eſt rancore putidum, a *ranceo*. *Hor.* 2. *ſat.* 2. Rancidum aprum antiqui laudabant, non quia naſus illis nullus erat, ſed, credo, hac mente, quod hoſpes tardius adveniens vitiatum commodius, quam integrum edax dominus conſumeret. ¶ Tranſlate ponitur pro inſuavi, ingrato, deformi. *Plin. l.* 22. c. 22. Quorundam ex his facile noſcuntur venena, diluto rubore, rancido aſpectu, livido intus colore. Comparat. *rancidior* eſt *Juvenal ſat.* 6. v. 184.

Ranco, as, n. 1. eſt vociferari, proprium tigris, a ſono vocis. *Auſt. carm. de Philom.* v. 49. Tigrides indomitæ rancant, rugiuntque leones.

Rancor, oris, *rancidezza*, Ger. *geſtanck*, Gal. *moiſiſſure*, Hiſp. *rancio*, σαπρία, odor corruptus rerum diutius aſſervatarum, & propria quidem olei, a *ranceo*. *Pallad. l.* 1. *R. R. cap.* 20. Receptacula olei ſemper ſint munda, ne novos ſapores veteri rancore infecta corrumpant. ¶ Item odium, *rancore*. *Hieronym. epiſt.* 36. *ad Caſtorin.* Veteri rancore depoſito.

Rani, m. 2. pop. Scythiæ, ſeu Sarmatiæ, accolæ Caucaſi M. in conf. Colchorum. *Plin. l.* 6. c. 7.

Ranŭla, æ, *ranocchia*, parva rana. *Apul. l.* 9. *M. A.* De ore canis virens exilivit ranula, ipſumque canem unico morſu ſtrangulavit.

Ranuncŭlus, li, m. *ranocchio*, βατράχιον, dim. a *rana*. *Cic.* 1. *Div. c.* 9. Ioeſt in rivis, & ranunculis natura quædam ſignificans aliquid. Adde *Fam.* 7. *epiſt.* 18. ¶ Eſt præterea hoc nomine herba quædam, cujus quatuor genera recenſet *Plin. l.* 25. c. 13. V. Batrachium.

Rapa, æ, f. idem ac rapum. *Colum. l.* 11. *ſub fin.* Rapæ ſemina Higinius putat poſt maturum ſpergi debere.

Rapacia, orum, n. *cavoli*, Ger. *das kraut rubland*, Gal. *feuilles des raves*, Hiſp. *eſas de nabo*, γογγυλίδων κύματα, teneriores raparum frondes, & cauliculi, quos homines decoctos in cibum ſumunt. *Plin. l.* 18. c. 13. Et homini non minor rapaciorum ſuis horis gratia, quam cymarum. Al. leg. *raporiorum*, eodem ſenſu.

Rapacĭda, æ, m. rapax, fur, latro. *Plaut. Aulul.* 2. 7. 8. Rapacidarum ubi tantum ſiet in ædibus.

Rapacĭtas, atis, *rapacità*, Ger. *aubung*, Gall. *rapacité*, Hiſp. *rapacidad*, ἁρπακτικότης, artium rapiendi. *Cic. pro Cæl. c.* 6. Quis in rapacitate avarior? quis in largitione effuſior?

Rapax, acis, o. *rapace*, *ladro*, Ger. *auberiſch*, Gall. *raviſſant*, Hiſp. *arrebatado*, *rapaz*, ἅρπαξ, avidus, & rapinis ſemper intentus. *Cic. in Piſon.* c. 27. Iſte crudelis olim lurunculus, nunc vero etiam rapax. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, pro eo, quod omnia rapit, vel res ad ſe attrahit. *Cic. de Amic. c.* 14. Nihil eſt enim appetentius ſimilium ſui, nihil rapacius, quam natura. *Auctor orat. Salluſt. in Cic.* Lingua vana, manus rapaciſſimæ, gula immenſa, pedes fugaces. *Ovid.* 8. *Metam.* v. 843. Ignis rapax. Et v. 530. Rapaces undæ. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 3. Mors rapax.

Raphaninus, um, ῥαφάνινος, quod eſt ex raphano, ut Oleum raphaninum. *Plin. l.* 23. c. 4.

Raphanītis, idis, f. genus irenis herbæ. *Plin. l.* 21. c. 7. *de iri*, Illyrica quoque duorum generum eſt, raphanitis a ſimilitudine, & rhizotomos ſubrufa.

Raphanoſagria, f. herba, raphanus ſilveſtris. *Plin. l.* 26. c. 8.

Raphanus, vel rhaphanus, m. 2. *rafano*, ῥάφανος, genus radicis notæ, quæ inter olera locum habet. *Plin. l.* 19. c. 5. Atque, ut eſt Græca vanitas, fertur in templo Apollinis Delphis adeo cæteris cibis prælatus raphanus, ut ex auro dicaretur, beta ex argento, rapum e plumbo. ¶ Eſt & aliud raphani genus, quod armoracia dicitur. *Plin. l.* 20. c. 4. Eſt & ſativi uſus in Italia, & armoraciam vocant ſativam. ¶ Raphanus podici immiſſus, pœna erat mœchorum deprehenſorum. *Catul. carm.* 15. *ad Aurel.* Quem attractis pedibus, patente porta, Percurrent raphanique, mugileſque.

Rapicia, V. Rapacia.

Rapicius, a, um, adject. qui eſt ex rapo, ut rapicium ſemen. *Cato R. R. c.* 134.

Rapide, adv. *rapidamente*, מהרה, Ger. *ſchnelliglich*, Gall. *rapidement*, Hiſp. *arrebadamente*, ὁρμητικῶς, velociter. *Cic.* 1. *de Leg.* c. 3. Rapide dilapſus cito in unum conſluit. *Id. in Orat.* c. 37. Genus dicendi, quod cum rapide fertur, ſuſtineri nullo pacto poteſt. *Tac.* 4. *hiſt. c.* 71. Eo rapidius contracto quod erat militum, &c.

Rapidĭtas, atis, *rapidezza*, ὁρμητικότης, velocitas. *Caſ. l.* 1. *B. G.* c. 62. Cum rapiditate fluminis ad tranſeundum impedirentur.

Rapĭdus, a, um, *veloce*, מהיר, Ger. *ſchnell*, Gal. *rapide*, Hiſp. *arrebatado*, ὁρμητικός, velox, celer, qui cum celeritate, & furore fertur, a *rapio*. Fere dicitur de fluminibus, torrentibus, procellis, fulminibus, aliiſque id genus, quæ celeritatis impetu obvia quæque ſecum rapiunt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Hac inter rapido actum cum gurgite flumen, &c. *Curt. l.* 4. c. 9. Rapidus unda. *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 30. Flumen rapidiſſimum. ¶ Tranſlata oratio rapida dicitur, quæ verborum copia, & numeri impetu concitata eſt. *Cic.* 2. *Pis.* Cum enim fertur quaſi torrens oratio, quamvis multa cujuſque modi rapiat, nihil tamen teneas, nihil apprehendas, nuſquam orationem rapidam coerceas.

Rapīna, æ, *rapina*, *ruberia*, גזלה, Ger. *raub*, Gall. *rapine*, Hiſ. *rapina*, ἁρπαγή, rei alienæ ablatio per vim, a *rapio*. *Cic.* 1. *Ver.* Quas res luxuries in flagitiis, crudelitas in ſuppliciis, avaritia in rapinis, ſuperbia in contumeliis efficere potuiſſet. Adde 12. *Fam. ep.* 18. V. Raptio.

Rapīna, æ, f. locus rapis conſitus, ſeu in quo rapa ſeruntur, vel rapa ipſa quovis in loco naſcentia. *Colum. l.* 11. c. 2. Nam & napinæ, itemque rapinæ ſiccaneis locis per hos dies ſiunt.

Rapinātor, oris, idem ac raptor, apud vet. *Lucil. apud Non. c.* 2. *num.* 468. Homo impudicus impune eſt rapinator.

Rapio, is, pui, ptum, a. 3. *rapire*, גזל, Germ. *rauben*, Gall. *ravir*, Hiſp. *arrebatar*, ἁρπάζω, eſt per vim, cum furore, cum feſtinatione, & impetu trahere, ab ἁρπῶ, quod idem notat, per Metatheſin. *Cic.* 1. *Off.* Qua hominem huc, & illuc rapit. *Id.* 7. *Ver.* c. 32. Navium præfectos ſine ulla cauſa de complexu parentum ſuorum, hoſpitumque tuorum ad mortem, cruciatumque rapuiſti. *Liv. l.* 23. c. 36. Citatum agmen præter Capuam rapit. h. e. raptim ducit. ¶ *Rapere aliquem in jus*, eſt quovis modo aliquem compellere, ut ſe judicio ſiſtat. Apud veteres conſuetudo erat, ſi, qui in jus vocatus ire recuſaret, ut actor apprehenſis præſentium auriculis, eoſque anteſtatos, reum vi in judicium adducere poſſet. *Hor. l.* 1. *ſer. ſat.* 9. Quo tu turpiſſime? magna exclamat voce, &, licet anteſtari? ego vero oppono auriculam: rapit in jus. ¶ *Rapere ad pœnam*, eſt punire. *Cic. pro Flac. c.* 6. Rapitur ad pœnam, qui indicia exitii communis cepit. Al. leg. *repetitur*. ¶ *Rapere aliquem in invidiam*, eſt odium in aliquem concitare. *Cic.* 4. *Acad.* Sed cum rapior in invidiam, licet ne per vos neſcire, quod neſcio? ¶ *Rapere ad diſciplinam*, eſt attrahere, & impellere ad diſciplinæ cognitionem. *Cic. Att. l.* 4. Neque vero tu ſolus, ſed me ad ſuam diſciplinam quiſque rapiet. ¶ Eſt item rapere, raptim, ac feſtinanter ducere. *Plin. in Paneg.* Per hoc omne ſpatium cum legiones duceres, vel potius raperes. *Virg.* 2. *Æn.* v. 374. alii rapiunt incenſa feruntque Pergama. h. e. feſtinantes aſportant. *Senec. de Conſol. ad Marc. c.* 10. Rapite ex liberis voluptatem. h. e. raptim, dum licet, ſumite. ¶ *Rapere ſe aliquo*, eſt proſpere ferri. *Cic. Phil.* 13. ¶ Rapere aliquid in pejorem partem, *prendere in mala parte*. *Ter. Adel. prol.* ¶ Speciatim ſumitur pro auferre bona aliena per vim. *Cic.* 2. *Phil.* Ut tantum haberet, quantum rapere potuiſſet. ¶ Item pro auferre per vim puellam, aut puerum ex ædibus parentum libidinis cauſa. *Liv. l.* 26. Nec incendi patriam videbo, nec rapi ad ſtuprum matres Campanas, virgineſque, & ingenuos pueros. ¶ Aliquando in præterito *rapſi* fecit. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 9. ex 12. *Tab.* Sacrum ſacrove commendatum qui clepſerit, rapſeritve, parricida eſto. Al. leg. *clepſit*, *rapſitve*.

Rapiſtrum, i, n. rapum ſilveſtre, apud *Colum. l.* 9. c. 4.

Rapo, onis, idem ac raptor. *Varr. apud Non. c.* 1. n. 108. Prætor noſter eripuit mihi pecuniam, da in quæſtum ad annum veniam ad novum Magiſtratum, cum hic rapo umbram quoque ſpei devoraſſet.

Raptātus, a, um, *ſtraſcinato*, ἑλκυσθείς. *Cic. pro Sext. c. ult.* Fortunæ vexatæ, diſſipati liberi, raptata conjux.

Raptim, adv. *con rapina*, ἁρπαγῇδην, rapiendo. *Plin. l.* 7. c. 14. Semina raptim avium fame devorata. ¶ Frequentes accipitur pro celeriter, cum feſtinatione, *velocemente*, ταχέως. *Cic. Att. l.* 1. Raptim in eam ſententiam pedarii cucurrerunt. *Id. ibid.* 2. *ep.* 2. Raptim ſcribere. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. v. 198. Raptim tempore frui.

Raptio, onis, f. 3. *rapimento*, actus rapiendi. Dicitur potiſſimum de perſona. *Ter. Adelph.* 3. 3. 2. Cteſiphontem audivi una in raptione fuiſſe cum

Æſchi-

Æſchino. Ubi *Donat.* Raptio ad perſonam refertur, rapina ad rem, raptus ad ſtuprum, ſi proprie loqui volumus.

Raptito, as, a. 1. freq. a *rapto. Gel. l. 9. c. 6.*

Rapto, as, a. 1. διαρπάζω, frequenter traho, rapio. *Virg. 2. Æn.* Ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros. *Propert. l. 3.* Raptare aliquem in crimina. *Plaut. Aulul. 4. 4. 3.* Quid me afflictas? quid me raptas? qua me cauſa verberas? *Act. argum. 2. Amphitr. qui vulgo Sid. creditur.* Invicem raptans pro moechis. h. e. convicientur. Ad quam notionem quidam trahunt & luſum eſt. Plauti.

Raptor, oris, *rapitore*, גזלן, Ger. *rauber*, Gal. *raviſſeur*, Hiſp. *robador*, ἁρπακτήρ, qui rapit. *Hor. l. 3. od. 20.* Dura poſt peulo fugit inaudax prædæ raptor. *Velley. l. 2. c. 27.* Raptorem Italicæ libertatis. *Valer. Max. l. 3. c. 3.* Raptus ſpiritus. h. e. homicida.

Raptorius, a, um, adject. ad rapiendum, ſeu trahendum aptus, ut raptorium machinamentum. *Cal. Aurel. l. 3. Tard. c. 6. & l. 3. c. 9.*

Raptum, i, ſubſt. n. 2. ἁρπαγή, mi rapta. *Liv. l. 7. c. 25.* Quum rapto vivere neceſſitas cogeret. *Ovid. 1. Met. v. 144.* Vivere ex rapto. *Id. 5. Triſt. el. 10.* De rapto vivere. *Velley. l. 2. c. 73.* Rapto uti.

Raptūra, æ, idem ac raptus, vel raptio. *Plin. l. 11. c. 24.* Cum vero rapturæ incidit, quem vigilans, & paratus ad curſum. Alii legunt *rapcura.* & quidem rectius.

Raptus, us, *ratto*, *rapimento*, *rapina*, ἁρπαγή, actus rapiendi. Fere refertur ad ſtuprum. *Cic. 4. Tuſc. c. 33.* Quis aut de Ganymedis raptu dubitat, quid Poetæ velint? *Id. 4. Verr. c. 48.* Raptus virginis. ¶ Pro rapina, *Tacit. de Germ. c. 53.* Nullis raptibus, aut latrociniis populantur. *Id. Ann. 15. c. 38.* Raptus licentius exercera. V. *Raptio.*

Raptus, a, um, *rapita*, ἁρπασθείς. *Cic. 3. Tuſc.* Qui quondam a ſocero Oenomao Rege Hippodamiam nuptis anctus eſt nuptiis? *Horat. epod. 3.* Oſſa rapta ab ore jejunæ canis. *Ovid. 2. Faſt. v. 768.* caeco raptus amore. *Stat. l. 2. ſil. 1. v. 208.* Nec finis rapin. h. e. immatura morte functo. ¶ Raptabus in dativo plur. fœminino dicit *Gellius hiſtoricus*, teſte *Chariſ. l. 1. pag. 39. Priſcian.* V. dicta in *Aſina.*

Rapulum, i, γογγύλιον, exiguum rapum. *Hor. lib. 2. ſat. 8.* Ut aiebat cœnæ pater, acria circum rapula.

Rapum, i, *rapa*, γογγύλη, γογγυλίς, genus oleris noti. *Col. lib. 2. c. 10.* Ab his leguminibus ratio eſt habenda naporum, raporumque: magis utilia rapa ſunt. De rapis vide *Plin. l. 18. c. 13.* ¶ Rapa in aliquem jacere, contumelioſiſſimum eſt, quemadmodum ſpargere flores perhonorificum. Hinc *Sueton. in Veſp. c. 4.* Adrumeti ſeditione quadam rapa in eum jacta ſunt.

Rare, adv. non denſe. *Col. l. 2. c. 9.* Nam, niſi rara conſeritur, vanam, & minutam ſpicam facit. Item raro, *rari volte. Cic. 1. Fam. ep. 7.* Si rarius fiet quam tu exſpectabis. *Colum. l. 3. c. 3.* Sed iſtud rariſſime accidere.

Rarefacio, is, a. 3. *diradare*, ἀραιόω, rarum facio. *Col. l. 3. c. 9.* Si prius rarefeceris eas partes, &c. ¶ Per tmeſin dividit *Lucret. l. 6. v. 231.* Conlaxat rareque facit lateramina vaſi.

Rarefactus, a, um, ἀραιωθείς, particip. a rareſio. *Lucr. l. 2. v. 1138.* Jure igitur pereunt, cum rarefacta fluendo ſunt. Adde *l. 3. v. 443.*

Rareſio, is, factus ſum, n. paſſ. anom. ἀραιοῦμαι, rarus fio. *Lucr. l. 1. v. 648.* Nil prodeſſet enim calidum denſarier ignem, nec rarefieri, &c.

Rarenter, adv. *rare volte*, idem ac raro. *Cato c. 103.* Dato rarenter bibere. *Fabius Pictor apud Gell. l. 10. cap. 15.* Rarenter Flamen Dialis creatus conſul eſt. Adde ipſum *Gel. l. 3. c. 16.* Quin & Ciceroni tribuit *Maximus Statil. apud Chariſ.*

Rareſco, is, n. 3. ἀραιόζομαι, rarus fio, deficio. *Col. l. 3. c. 16.* Et interim ſeminum cætera, quæ virent, rareſcunt. *Sil. l. 17. v. 457.* Rareſcit multo laxatus vulnere miles. ¶ Rareſcere etiam dicuntur, quæ procul ſpectantibus conjuncta videntur, ubi vero propius acceſſeris, apparent disjuncta, ut revera ſunt. *Virg. Æn. 3. v. 411.* Aſt ubi digreſſum Siculæ te admoverit oræ Ventus, & anguſti rareſcent clauſtra Pelori. ¶ Contra rareſcere etiam dicuntur, quæ paulatim recedendo deficiunt, tandemque omnino deſinunt. *Tacit. de Germ. c. 30.* Ultra hos Catti initium ſedis ab Hercynio ſaltu inchoant, non ita effuſis ac paluſtribus locis, ut cæteræ civitates, in quas Germania pateſcit, durant ſiquidem colles, paulatimque rareſcunt.

Raripilus, a, um, ψιλός, quod habet raros pilos. *Col. in præf. l. 1.* Et id ipſum aliter curatur motilum, & raripilum.

Raritas, atis, *rarità*, Ger. *ſeltzamkeit*, Gal. *rareté*, Hiſp. *raredad*, μανότης, laxitas, qualitas contraria denſitati. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* In pulmonibus ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo. *Vitruv. l. 6. c. 5.* Raritatem foraminum. ¶ Accipitur interdum pro paucitate, & infrequentia. *Plin. l. 2. c. 18. de ſtellis.* Modo multitudo conferta ineſt circa dimidios orbes lunæ, modo raritas. *Id. l. 17. c. 17.* Non eſt omittenda raritas unius exempli.

Raritūdo, inis, idem ac raritas. *Col. de Arb. c. 3.* Et mediocri raritudine optima eſt vitibus terra.

Raro, adv. di *rado*, *rare volte*, Germ. *ſelten*, Gal. *rarement*, Hiſp. *pocas vezes*, σπανίως, infrequenter, minus ſæpe. *Cic. pro R. Am.* Quod ita raro exiſtit, ut, ſi quando auditum ſit, portenti, ac prodigii ſimile numeretur. ¶ Gradus V. ſupra in *Rare.*

Rarus, a, um, *raro*, Ger. *ſeltz*, Gal. *rare*, Hiſp. *raro*, σπάνιος, quod non eſt denſum, ab ἀραιός, per Aphæreſin. *Virg. 4. Æn.* Retia rara, plagæ, & lato venabula ferro. *Lucret. l. 6. v. 1084.* Aes rarus ſectus. ¶ Sæpe ponitur pro infrequenti, & non ubique obvio. *Cic. lib. 2. Fam. ep. 12.* Raras tuas quidem, ſed ſuaves accipio literas. *Plin. l. 8. c. 16.* Rarus in potu. h. e. qui raro potat. *Id. l. 18. c. 16.* Rarum dictu. ¶ Metaleptice accipitur pro præſtanti, quoniam omnia præclara rara ſunt. *Cic. de Am. c. 21.* Rarum iſtud genus, & quidem omnia præclara rara. *Stat. 5. Sylv. 1. v. 11.* Non tibi laudati juvenis rariſſima conjux, &c. ¶ *Stat. 6. Theb. v. 460.* Raraque non fracto veſtigia pulvere pendens. h. e. levia, & quæ vix cerni poſſunt.

Raſilis, & le, o. 3. *raſile*, Ger. *glat*, Gal. *aiſé a raire*, Hiſp. *que ſe puede raer*, ξεστός, quod radi aptum eſt. *Virg. 2. Georg.* Et torno raſile buxum. ¶ Sæpe ponitur pro raſo, polito, nihil extantiæ, ac redundantiæ plenitudinis habente. *Ovid. 8. Met. v. 318.* Raſilis huic ſummam mordebat fibula veſtem. *Velley. l. 2. c. 56.* Quinque egit triumphos, Gallici apparatus ex citro, Pontici ex acantho, Hiſpanienſis argento raſiliſpoſitis. h. e. ferculis, ſimulacriſque Deorum ex levitato argento, & polito.

Raſis, is, f. genus crudæ picis, quæ ex vetuſtate dura effecta contunditur, & in pulverem redacta pharmacis admiſcetur. *Col. l. 12. c. 20.*

Raſito, as, a. 1. ξυρῶ, ſæpe rado. *Gel. lib. 3. c. 4.* Comperimus, nobiles viros barbam in ejuſmodi ætate raſitaviſſe. Adde *Suet. in Oth. c. 12.*

Raſor, oris, m. Raſores, inquit *Feſtus*, dicti ſunt fidicines, quia videntur chordas ictu radere.

Raſtellum, i, n. *raſtellino*, exiguum raſtrum, idest inſtrumentum ad glebas confringendas. *Col l. 2. c. 13.* Medica obruitur non aratro, ſed ligneis raſtellis. ¶ Sumitur etiam pro ſartorio inſtrumento. *Suet. in Ner. c. 19.* Tubaque ſigno dato primus raſtello humum effodit. ¶ Item pro inſtrumento, quo per ſæniſecia ſarmenta abradimus. *Varro lib. 1. R. R. cap. 49.* Tum de pratis, inquit, ſtipulam ſanctiſſima radi, atque adſerre fœniſecio cumulum. ¶ Reperitur etiam in gen. fœm. *Var. l. 4. L. L.* Ab raſu raſtelli dicti.

Raſtrum, ſtri, *raſtello*, עדר, Germ. *karſt*, Gal. *raſteau*, Hiſp. *raſtro*, δικέλλα, ξυστήρ, inſtrumentum dentatum, glebis confringendis idoneum, a ſup. *raſum* verbi *rado*. In num. pl. dicimus *raſtra*, g. n. & *raſtri*, g. m. *Var. lib. 4. L. L.* Raſtri, quibus dentatis penitus eradunt terram, atque muunt. *Virg. Georg. 1. v. 98.* glebas frangere raſtris. *Plin. l. 18. c. 20.* Aratione per tranſverſum iterata, occatio ſequitur, ubi res poſcit, crate, vel raſtro. ¶ Sumitur item pro inſtrumento foſſorio, idest pro farculo, vel ligneo, quo agri noxiis herbis purgantur, vitæ, & arbores ablaqueantur, &c. *Virg. 1. Georg.* Quod niſi & aſſiduis terram inſectabere raſtris. idest farculis, inquit *Servius*. *Corn. Celſ. apud Non. c. 3. n. 190.* Omnes raſtra attollunt, & adigunt. ¶ *Ter. Heaut. 3. 1. 58.* Si illi pergo ſuppeditare, ſumptibus, Menedeme, mihi illæc vere res ad raſtros rediit. h. e. eo rediger, ut ad vitam tolerandam neceſſe mihi ſit terram meis manibus exercem.

Raſūra, æ, *raditura*, ξύσμα, radendi actus. *Col. l. 4. c. 29.* Eaque raſura ita deducitur. ¶ Item id quod abraditur, ut raſura eboris, apud *Veget.*

Raſus, a, um, nom. particip. a rado, *raſo*, *liſcio*, politus, lævigatus, ξυσθείς. *Martial. l. 1. epigr. ult.* Raſus pumice. *Virg. 2. Georg. v. 358.* Tum leves calamos, & raſæ haſtilia virgæ. ¶ Item abraſus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 11.* Margine in extremo litera raſa.

Raſus, us, m. actus radendi. *Var. l. 4. L. L.* Ab raſu raſtelli dicti.

Ratariæ, arum, f. referuntur a *Gell. l. 23. c. 10.* inter genera navium: & fortaſſe ita dicuntur, quod ratis formam habeant.

Ratiarius, ii, m. σχεδιάρχης, qui rate nautizatur, ut navicularius, qui nave. *Paul. de pign. act. leg. 30.* Qui ratiario crediderat, cum ad diem pecunia non ſolveretur, &c.

Ratihabitio, onis, f. *ratificazione*, *approvazione*, actus ratum habendi. *Jul. JCtus l. 3. ff. tit. 5. leg. 6.* Nihil agitur ratihabitione. Adde *Ulpian. ff. lib. 30. tit. 17. leg. 152.*

Ratio, onis, *ragione*, טעם, Ger. *die vernunfft*, Gal. *raiſon*, Hiſ. *razon*, λόγος, princeps, atque nobiliſſima animæ facultas, qua diſſeris, ſeu unum ab alio deducis, a ſup. *ratum* verbi *reor*, teſte *Feſt.* Ratione homo a cæteris animantibus ſecernitur. Nam ſenſitivas animæ facultates cum brutis communes habet, naturales etiam cum ſtirpibus. *Cic. 3. de nat. Deor. cap. 27.* Motum iſtum celerem cogitationis, acumen, ſolertiam, quam rationem vocamus. *Id. 1. Offic.* Duplex eſt enim vis animorum, atque naturæ. Una pars in appetitu poſita eſt, quæ eſt ὁρμὴ Græce, quæ hominem huc, & illuc rapit, altera in ratione, quæ docet, & explanat, quid faciendum, fugiendumque ſit. Ita fit, ut ratio præſit, appetitus vero obtemperet. ¶ Accipitur & pro ipſa ratiocinatione, & diſcuſſu ad inveſtigandum verum. *Hor. l. 2. ſat. 3.* Vincit enim ſtultos ratio inſaniæ nepotes. ¶ Item pro conſilio, & propoſito. *Cic. 2. Ver.* Mea quidem ratio cum in præteritis rebus eſt cognita, tum in reliquis explorata, atque præciſa eſt, &c. *Caſ. l. 1. B. C. c. 30.* Itaque ex præſentia Pompeji inſequendi rationem omittit. ¶ Item pro arte, ac diſciplina. *Cic. pro Arch. c. 2.* Aut ſi hujuſce rei ratio aliqua ab optimarum artium ſtudiis & diſciplina profecta. *Caſ. l. 4. B. G. c. 1.* Sic neque agricultura, neque ratio aut uſus belli intermittitur. ¶ Rhetores rationem appellant id, quod a reo defenſionis cauſa affertur. *Auct. ad Her. l. 1. c. 16.* ¶ Notat etiam tum apud Rhetores, tum apud Philoſophos argumentum, quo aliqua propoſitio probatur. *Auct. ad Her. l. 2.* Ratio eſt cauſa, quæ demonſtrat id verum eſſe, quod intendimus, brevi ſubjectione. ¶ Item ſignificat cauſam alicujus rei. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Cum autem ad Cybiſtra propter rationem belli quinque dies eſſem moratus. *Id. 2. de Div.* Et quidem, cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. ¶ Item ponitur pro reſpectu, & cura. *Cic. l. 10. Fam. ep. 2.* Peto a te, ut mei rationem habere velis, & ſalutis, & dignitatis meæ. *Id. 2. Offic.* Habenda autem ratio rei familiaris. ¶ Item pro negotio, commercio, ſocietate. Unde habere rationem cum aliquo, eſt habere, quod cum illo agas. *Cic. 4. Ver.* Nihil cum ea rationis habui. *Id. Att. l. 2. ep. 3.* Cum omnibus Muſis rationem habere cogito. ¶ Item pro via, modo, conſuetudine. *Cic. Attic. l. 6.* Tantummodo diſſimilitudo meæ rationis offendit hominem. idest viæ, quam ſequor in adminiſtranda provincia. *Id. in Part. c. 1.* Quæ mihi tu de ratione dicendi Græce tradidiſti. *Nepos in. c. 5.* Omni ratione. *Lucr. l. 6. v. 902.* Pari ratione. ¶ Item pro magnitudine, ſeu quantitate. *Cic. Att. l. 6.* Pro ratione pecuniæ liberius eſt Brutus tractatus, quam Pompejus. ¶ Item pro comparatione. *Cicer. in Brut.* Et Græciæ quidem Oratorum partus, atque fontes vidi ad noſtrorum annalium rationem veteres, ad ipſorum ſane recentes. ¶ Item pro re. *Cic. l. 3. Fam.* Meæ enim rationes ita tulerunt. *Plin. l. 7. c. 16.* Procurare rationes Galliæ. ¶ Item pro ſupputatione, computo, expenſa. *Plaut. Aul. 3. 5. 33.* putatur ratio cum argentario. *Cic. pro Cæc.* Venit in iſtum fundum, rationem a colono accepit. *Id. Ver. 4. c. 11.* Rationem reddere alicujus rei. *Senec. ep. 87.* Ponere rationem cum aliquo. *far' i conti.* ¶ Ratio conſtare dicitur, cum accepta atque expenſa congruunt. Hinc tranſlate *Plin. l. 10. ep. 20.* Obſequio meo opto, ut exiſtimes conſtare rationem, cum omnia dicta factaque mea probare ſanctiſſimis moribus tuis cupiam. *Tacit. 1. Ann. c. 6.* Ea conditio eſt imperandi, ut non aliter conſtet ratio, quam ſi uni reddatur. ¶ Rationem habere, interdum ſignificat iniſe numerum, *far' il computo*. *Caſ. l. 3. B. C. c. 53.* Cum horum omnium ratio haberetur, ad duorum millium numerum cecidiſſe reperiebamus.

Ratiocinatio, onis, *diſcorſo*, *raziocinio*, יעוני, Germ. *das nachdencken*, Gal. *ratiocination*, Hiſp. *raciocinacion*, λογισμός, principis animæ partis, idest mentis functio eſt, ex ſingularibus quibuſdam univerſalia inducens, communeſque rerum ſummas, ex iiſque deinde argumentatione plurima eliciens, de quibus ſcientia habetur, vel opinio. *Cic. 2. de Inv. c. 3.* Ratiocinatio autem eſt diligens, & conſiderata faciendi aliquid, aut non faciendi excogitatio. ¶ Accipitur aliquando pro ſyllogiſmo. *Cic. 1. de Inv. c. 34.* Ratiocinatio eſt oratio ex ipſa re probabile aliquid eliciens, quod expoſitum, & per ſe cognitum ſua ſe vi, & ratione confirmet. ¶ Ratiocinatio item, Græce διαλογισμός, Dialogiſmos, eſt Figura ſententiarum, cum quis ſecum aliquam rem volutans, tanquam cum altero colloquens interrogat, & reſpondet, ut apud *Ter. Eun. a. 1. ſc. 1.* Quid igitur faciam? non eam? ne nunc quidem, cum accerſor ultro? an potius ita me comparem non perpeti meretricum contumelias? Excluſit, revocat. Redeam? non, ſi me obſecret. *Auct. ad Her. l. 4. c. 16.* ¶ Apud architectos ratiocinatio eſt, quæ res fabricatas ſolertia ac ratione proportionis demonſtrare, atque explicare poteſt. Ita deſcribit *Vitruv. l. 1. c. 1.*

Ratiocinativus, a, um, quod ad ratiocinationem ſpectat. Quæſtio ratiocinativa, ſeu ſtatus raciocinativus eſt, cum quæritur ex. gr. an ubi propria lex non eſt, ſimili ſit utendum. Hæc controverſia nomen ratiocinationis accepit, quia ex eo, quod certum eſt, ratiocinando deducas id, quod incertum eſt. V. *Auct. ad Her. l. 2. Cic. l. 1. & 2. de Invent.*

Ratiocinātor, oris, *quadernista*, חשבון, Ger. *rechenmeiſter*, Gal. *qui ſait les contes*, Hiſp. *contador*, λογιστής, calculator, ſubducendæ rationis peritus. *Cic. 1. Off. c. 18.* Ut boni ratiocinatores officiorum eſſe poſſimus, &

od-

Digitized by Google

add iudo, deducendoque videre, quæ reliqui ſumma ſiat, ex quo, quantum cuique debeatur, intelligas.

Ratiocinatus, a, um, nom. ex particip. ſignif. paſſiva, *calcolato*, *penſato*. *Vitruv. lib.* 10. *cap.* 15. Omni proportione eorum ratiocinata ex longitudine, &c.

Ratiocinium, n. 2. *conto*, συλλογισμός, actus ratiocinandi, ſupputatio, calculi ſubductio. *Col. l.* 1. *c.* 1. Jugeri modus ſi ſemper quadraret, expeditiſſimum eſſet ejus ratiocinium. *Et paulo poſt.* Si diſparibus fuerit lateribus, aliter ejus ratiocinium ordinabitur.

Ratiocinor, aris, d. 1. *far conto*, *contare*, חשב, Ger. *rechnen*, Gal. *raiſonner*, Hiſp. *caminar*, ὁ λογίζομαι, ratiocinatione quadam deprehendo, colligo, computo. *Cic.* 5. *Tuſ.* c. 2. At nos metiendi, ratiocinandique utilitate inſpecta, hujus artis terminavimus modum. *Id.* 2. *de Inv.* c. 39. De pecunia ratiocinari ſordidum eſt. ¶ Significat etiam argumentando colligere. *Id. Phil.* 2. *c.* 22. Omnia denique mala, ſi recte ratiocinabimur, uni accepta referemus Antonio. Adde *pro Mil. c.* 12.

Rationabilis, & le, n. 3. quod cum ratione factum, dictumve eſt. *Ulp. l.* 2. § *ei quoque*, *ff. de judiciis*. Et hæc ſententia vera, & rationabilis eſt. *Id. Dig. lib.* 43. *tit.* 3. *leg.* 37. Rationabilius eſſe videtur. ¶ Ponitur interdum pro rationali. *Quintil. l.* 5. *c.* 11. Nec, ſi mutis ſinis voluptas, rationabilibus quoque. *Senec. de vita beata*, *c.* 14. Rationabilem fortitis naturam.

Rationabiliter, adverb. cum ratione. *Apul. ad Aſclep.* Quantum rationabiliter potuiſſet.

Rationales, ium, m. iidem ac Procuratores Cæſarum, vel fiſci, qui rationem pecuniarum, aliorumque redituum in provinciis adminiſtrabant. *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 45. Ubi aliquos voluiſſet vel rectores provinciis dare, vel procuratores, ideſt rationales, ordinare. *Capitolin. in Gordiano ſenio.* c. 7. Cum quidam rationalis acrius ſæviret.

Rationalis, & le, n. 3. *razionale*, *ragionevole*, λογικός, particeps rationis, quod ratione utitur, cui a natura inſitum eſt, ut ratione uti poſſit. *Quintil. l.* 7. *c* 4. Falſa eſt finitio, ſi dicas, Equus eſt animal rationale. Nam equus eſt animal, ſed irrationabile. ¶ Cauſa rationalis eſt eadem, ac qualitas ratiocinativa. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 10. In cauſa rationali primum quæretur, ecquid in rebus majoribus, &c. ¶ Philoſophia rationalis eſt, quæ ratione diſputat, & diſſerit, ut Dialectica. *Senec. epiſt.* 89. Philoſophiæ tres partes eſſe dixerunt, moralem, naturalem, & rationalem. ¶ Rationales medici dicuntur a *Celſo in præfat. l.* 1. qui ex morborum abditis cauſis, rationibusque attente perſpectis medentur, eorumque medicina rationalis *ibid.* appellatur. ¶ Rationalia, n. abſolute, ſunt libri rationum, *Ulpian. l.* 27. *ff.* c. 3. *l.* 1.

Rationalitas, atis, *la ragione*. *Tertul. de anim.* c. 38. Habet immortalitatem, rationalitatem, &c.

Rationaliter, adverb. cum ratione. *Senec. ep.* 109. Hominem movere rationaliter non poteſt, niſi homo.

Rationarium, ii, n. ἐφημερίς, liber, in quo ratio rerum geſtarum continetur. *Suet. in Aug. c* 28. Rurſus tædio diuturnæ valetudinis, Magiſtratibus, ac Senatu domum accitis rationarium imperii tradidit.

Rationarius, ii, m. qui rationibus præeſt. *Modeſtin. ff. l.* 27. *tit.* 1. *l.* 15. Calculatores, quos vulgo rationarios dicimus. ¶ Adjective rationarius apparitor, qui ratiocinatorum conſiſtit, vel qui rationibus præeſt. *Ammian. l.* 18. *c.* 5. Antoninus quidam ex mercatore opulento rationarius apparitor.

Ratis, tis, ſive rates, tis, ſi Probo credimus, f. *zattera*, *nave*, דוברה, Ger. *ein Floß*, Gal. *un raſeau*, σχεδία, connexarum trabium compages, quæ, antequam navigia eſſent inventa, navium uſum præbebant. *Feſt.* Rates vocantur ligna inter ſe colligata, quæ per aquam aguntur, quo quidem vocabulo interdum etiam naves vocantur. Eodem nomine ſignificarunt remos. *Varr. l.* 4. *L. L.* Ratis dicta navis longa, propter remos, quod hi, cum per aquam ſublati dextra, & ſiniſtra duas partes efficere videntur, ratem. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Navem primus ex Ægypto in Græciam Danaus advexit: ante ratibus navigabatur. *Cic.* 7. *Verr.* Cum aut navibus, aut ratibus conarentur accedere. *Ulpian. Dig. l.* 4. *tit.* 9. *leg.* 1. Exercitores ratium. ¶ Per Catachreſin a Poetis uſurpatur pro navi. *Virg.* 1. *Æn.* Disjicitque rates, evertitque æquora ventis. *Horat. l.* 1. *od.* 1. Mercator reficit quaſſas rates. ¶ Servare omnem ratem, proverb. eſt, quod ſignificat totum negotium bene, & feliciter adminiſtrare. *Plaut. Moſtell.* 3. 3. 65. Servaviſti omnem ratem.

Ratitus, a, um, quod ad ratem ſpectat, ut triens, vel quadrans ratitus, nummus, in quo ratis effigies eſt. *Feſt.* V. & *Plin. l.* 33. *c.* 3.

Ratiuncula, æ, λογίδιον, exigua ratio, levis, & futilis ratio. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 12. Concludunt ratiunculas Stoici, cur non ſit malum, quaſi de verbo, non de re, laboretur. ¶ Aliquando pro ſupputatiuncula non magnæ pecuniæ. *Ter. Phorm.* 1. 1. Erat ei de ratiuncula jam pridem apud me reliquum pauxillulum nummorum.

Rato, adverb. certo, conſtanter. *Tertul. de anim. c.* 33. Nulli vitam iſtam rato fieri. *Id. l.* 2. *ad Uxor. c.* 9. Pater rato habet.

Ratumena, æ, m. 1. auriga quidam, qui in ludis Circenſibus, in urbe Vejis vicit. Hujus equi conſternati Romam uſque perduxerunt, ubi excuſſus periit. Equi autem cum corona, & palma pervenere in Capitolium, ſedemque ter luſtrarunt, nec ante conſtiterunt, quam fictilium quadrigarum molem, quæ erant in faſtigio Jovis templi, conſpicerent. *Plin. l.* 8. *c.* 42. & *Feſtus*, qui addit, has fictiles quadrigas, cum in fornace coquerentur, adeo creviſſe, ut eximi nequirent: idque prodigium portendere viſum eſſe, in qua civitate eæ fuiſſent, omnium eam potentiſſimam futuram. ¶ Hinc Ratumena fuit una ex portis urbis Romæ, per quam equi Ratumenæ aurigæ ingreſſi ſunt. *Plin. l.* 8. *c.* 42.

Ratus, a, um, *approvato*, particip. a *reor*. *Salluſt. in Catil.* Optimum factu ratus in tali re fortunam belli tentare. ¶ Eſt etiam nomen ex participio, & ponitur pro firmo, certo, conſtanti, *fermo*, *ſtabile*, *coſtante*, קים, Ger. *feſte*, Gall. *ferme*, *arreté*, Hiſp. *firme*, *y eſtable*, βέβαιος. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Qui cum tam certos cœli motus, tam ratos aſtrorum ordines, tamque inter ſe omnia connexa, & apta viderit. *Id. pro Cæc.* Id juſſum ratum, atque firmum futurum? ¶ *Ratum habere aliquid*, eſt approbare, confirmare. *Cic. pro R. Com.* Ut quodcunque retuliſſes, id ratum haberet? ¶ *Ratum facere*, eſt confirmare, *ratificare*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 39. Quid Augur, cur a dextra corvus, a ſiniſtra cornix faciat ratum? ſubaudi *auguriam*. ¶ *Ratum mihi eſt*, ſignificat approbo, confirmo. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 24. Attamen iſta ipſa, quæ te emiſſe ſcribis, non ſolum rata mihi erunt, ſed etiam grata. *Cato apud Paul. Feſti abbreviat.* Beneficia ratiſſima, atque gratiſſima. ¶ Pro rata, ſive *pro rata parte*, eſt ad æquipollentiam, vel habita ratione proportionis. *Liv. l.* 45. *c.* 40. Tantum peditis daturum fuiſſe credunt, & pro rata aliis. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 39. Omnia iſta perinde, ut cuique data ſunt pro rata parte, ita longa, aut brevia dicuntur. ¶ Ratæ preces, ideſt exauditæ. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 696. Efficiatque ratas utraque Diva preces. ¶ Rato tempore, h. e. certo, ſtato, *a tempo determinato*. *Cic.* 1. *Div. c.* 7. Si enim nihil fieri poteſt, nihil accidere, niſi quod ab omni æternitate fuerit eſſe futurum rato tempore, quæ poſſit eſſe fortuna? ¶ Rata vita, h. e. firma, tuta, perpetua. *Virg.* 10. *Æn. v.* 629. atque hæc Turno rata vita maneret. ¶ Ratum judicium, eſt ſententia permanens in eodem, & conſtans. *Senec. in præfat. l.* 4. *excerpt. controverſ.* Illud ſtrictum jus, & aſperum, & nimis ratum in dicendo judicium.

Ravaſtellus, a, um, dim. a *ravus*. *Feſt.* Ravi coloris, raviſtelli appellantur a Plauto, qui ſunt inter flavos, & cæſios. *Plaut. Epid.* 5. 1. 14. Sed quis eſt hæc muliercula, & ille ravaſtellus, qui venit? Alii leg. *rauſtellus* eod. ſenſu. Alii *gravaſtellus*, vel *graviſtellus*, quæ vox ſeniorem ſignificat, a gravitate deducto vocabulo, teſte eodem *Feſto*.

Rauca, æ, vermis terrenus, qui radices arborum lædit. *Plin. l.* 17. *c.* 18. Quoniam vermes, qui raucæ vocantur, in radice quercus naſcuntur & treſcunt.

Rauce, adverb. *Servius*. V. in fine vocis *Raucus*.

Raucio, is, ſi, ſum, n. 4. raucus ſum, vel fio. *Lucil. apud Priſcian. l.* 10. Rauſuro tragicus qui carmina perdit Oreſte.

Raucisonus, a, um, βραγχιτάζων, quod ſonum raucum habet. *Catul. Argon.* 39. v. 263. Multi rauciſonos efflabant cornua bombos.

Raucitas, atis, *raucità*, βράγχος, vocis obtuſitas, quæ fit aut nimia ſiccitate propter clamorem, aut nimio humore ad vocis locum fluente. *Plin. l.* 22. *c.* 23. In tuſſi, ova, ſellis veteri ſaſſuſione, hydropicis, raucitatibus. *Id. l.* 11. *c.* 51. Raucitas taberum.

Raucus, a, um, *rauco*, *roco*, Ger. *heyſer*, Gal. *enroué*, Hiſp. *ronco*, βραγχώδης, qui nimio clamore, vel alia cauſa vocem obtuſam habet, compreſſam, & impeditam, a βράγχος, *raucitas*. *Ovid.* 6. *Met. v.* 377. Rauca voce. *Id.* 3. *Pont. el.* 1. *v.* 50. Raucum guttur. *Martial. l.* 1. *ep.* 50. Aquilo raucus. *Virg.* 11. *Æn.* Dant ſonitum rauci per ſaxa ſilentia cycni. Ubi *raucos cycnos* vocat, non quidem canoros, aut optimam vocem habentes, ſed alarum concuſſione inter volandum raucum per aera ſonum efficientes, qualis eſt tubarum. Talis enim auditur cycnorum volantium ſonus, qualis tubarum clangor. ¶ Per Metonymiam ſigni ponitur pro feſſo, & defatigato. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Te vero nolo, niſi ipſe rumor jam raucus erit factus, ad Bajas venire. ideſt niſi ipſe rumor defecerit. *Martial. l.* 8. *ep.* 67. Cum modo diſtulerint raucæ vadimonia chartæ. h. e. cauſidicorum libelli, quibus lites & actiones perſcribuntur. Ipſi quoque cauſidici rauci dicuntur ab *eod. l.* 4. *ep.* 4. ob aſſiduum clamorem. ¶ Rauca adverbialiter. *Virg.* 9. *Æn. v.* 124. cunctetur & amnis Rauca ſonans, &c. Ubi *Serv.* Licet antiquitas habuerit *hic*, & *hæc amnis*; melius tamen eſt accipere *rauca ſonans* pro *rauce*, quam *rauca amnis*.

Raudus, vel rodus, eris, n. pro ære uſurpatum eſt a Veteribus, teſtibus *Varr. l.* 4. *de L. L.* & *Valer. Max. l.* 5. *c.* 6. *n.* 3.

Rauduſcula, porta Romæ, a *raudo*, ideſt ære, quod ærata eſſet. *Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Eadem Rauduſculana dicitur a *Valer. Max. l.* 5. *c.* 4. *n.* 3. & Rauduſculana a *Feſto*.

Rauduſculum, li, pauxillum æris, dim. a *raudus*, quo notatur rudis, & infectum. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 8. Nam de rauduſculo quod ſcribis. *Id. l.* 7. *ep.* 2. De rauduſculo Numeriano multum te amo. *Id. l.* 14. *ep.* 15. Nos mehercule me rauduſculum movet. ¶ Sumitur interdum pro ære ſignato, ut ex Cincio annotavit *Feſtus*. Unde in venditionibus mancupi ſcriptum erat, *Rauduſculo libram ferito*. Legitur & *rudeſculum*, & *rauſculum*.

Ravenna, f. 1. *Ravenna*, urbs Galliæ Togatæ, inter Ferrariam, & Ariminum. Condita fuit a Theſſalis anno poſt diluvium 480. auctore Strabone, vel a Sabinis, teſte *Plinio l.* 3. *c.* 15.

Ravennas, atis, n. Ravennæ incola. *Martial. l.* 3. *ep.* 93. Meliuſque ranæ garriant Ravennates.

Ravidus, a, um, μελανόφαιος, quod ravo eſt colore. *Col. l.* 8. *c.* 2. Sublimes, ſanguineæque, nec obliquæ criſtæ, ravidi, vel nigricantes oculi.

Raviſſæ, f. mulieres, quæ ravos oculos habent. *Feſt.* ubi alii leg. *raviliæ*.

Ravio, is, n. 4. rauce loquor. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 33. Nego, & negando, ſi quid refert, ravio. h. e. contenta voce uſque ad ravim pernego.

Ravis, is, f. *raucedo*, raucitas. *Plaut. Aul.* 2. 5. 10. Ubi ſiquid poſcamus, ad ravim poſcamus, prius quam quidquam detur? ideſt clamitando adeo ut vox raucescat. *Apul. lib.* 3. *Florid.* Identidem boando purgant ravim.

Raviſtellus, V. Ravaſtellus.

Raurici, Rauraci, & Raurici, pop. Galliæ Lugdunenſis, Helvetiis finitimi, juxta Rhenum, & inter Arolam fl. ac Jaram M. in lim. Germaniæ ſup. *Cæſar*, & *Plin.*

Rauſurus. V. Raucio.

Ravulus, a, um, adject. diminut. aliquantum ravus, hoc eſt raucus. *Sidon. l.* 9. *ep.* 13. in carm. 2. Date ravulos choraules, &c.

Ravus, a, um, ὑπόβαιος, raucus. *Feſt.* Ravam vocem ſignificare ait Verrius raucam, & parum liquidam, proxime canum latratum: unde etiam cauſidicus pugnacius loquens rabula appellabatur. ¶ Dicitur etiam de colore, qui ex nigro, & fulvo mixtus eſt, & eſt medius inter flavum, & cæſium. *Feſt.* Ravi coloris, raviſtelli appellantur a Plauto, qui ſunt inter flavos, & cæſios. *color di sané*. *Idem*. In ſpicie frumenta rava appellari, Verrius docet. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 2. Si arietes ſint ravis oculis. *Hor. l.* 3. *od.* 27. Aut ab agro rava decurrens lupa Lanuvino. *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. Quia nobiſmet ipſis tum cæruleum, tum ravum videtur. Ita enim ibi *Nonius* legit *c.* 2. *n.* 726.

R ANTE E.

Re, ἀνά, una ex iis præpoſitionibus, quæ per ſe quidem nihil ſignificant, ſed cum aliis verbis conjunctæ multiplicem habent notionem. Quandoque enim ſignificat retro, ut *repoſco*, rem datam retro poſco. Quandoque perfectionem, ut *recognoſco*. Quandoque reciprocationem, ut *redamo*. Quandoque contra, ſive adverſus, ut *reluctor*, ideſt repugno. Quandoque iterum, atque iterum, ſeu ſæpe, ut *reputo*. Quandoque de novo, ut *renovo*, quod eſt rurſus novum facio. Quandoque inde, ut *removeo*. Quandoque reditum ad priſtinum ſtatum, ut *repuераſco*. Quandoque valde, ut *reformido*. Quandoque longe, ut *repoſtus*, ideſt longe poſitus. Quandoque contrarietatem ſuorum ſimplicium, ut *retego*, quod eſt tectum denudo, *recludo*, clauſum patefacio. Quandoque nihil omnino addit ſignificationi ſui ſimplicis, ut *repræſento*. ¶ Componitur autem cum omnibus dictionibus, a quacunque litera incipiant, præter k, & t. Sed cum a, e, h, e, quandoque interponitur *d* cauſa euphoniæ.

Reædifico, as. a. 1. *riedificare*, *far di nuovo*, הקים, Ger. *wider*, *auffbauen*, Gal. *reedifier*, Hiſp. *edificar de nuevo*, ἀνοικοδομέω, inſtauro, ædificium collapſum reſtituo. *Liv. l.* 5. *c.* 53. Hæc ſcelera, quia piget reædificare, hæc dedecora pati parati eſtis?

Readopto, vel Redadopto, as, a. 1. rurſus adopto. *Leg.* 41. *ff. de adoption.* Quem denuo redadoptaverit. Ita leg. *in Pand. Flor.* in aliis *readopto*.

Readunatio. *V.* Redadunatio.

Reapſe, *in effetto*, τῷ ὄντι, re ipſa. *Cic.* 1. *de Div. c.* 37. Formæ, quæ reapſe nullæ ſunt, ſpeciem autem offerunt. *Plaut. Truc.* 4. 3. 41. Reapſe expertus ſum. *Lucr.* diviſe, interjecto verbo, *l.* 2. *v.* 658 dum ne is re tamen apſe. *Senec. epiſt.* 108. *in med.* Eoſdem libros (*Ciceronis de republ.*) cum Grammaticus explicuit, primum, reapſe dici a Cicerone, id eſt, reipſa, in commentarium refert: nec minus ſepſe, id eſt ſe ipſe.

Reaſſumo, is, n. 3. ἀναλαμβάνω, iterum ſumo. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Arentis alvei deferat, autumno reaſſumat. Alii rectius *reſumat*.

Rea-

Reate, n. 3. *Rieti*, urbs Sabinorum, ad velinum fl. non longe a lacu Velino, media fere inter Narniam, & Aquilam. *Sil. l. 8.*

Reatinus, a, um, adject. a Reate opp. ut Reatinus ager, *Plin. l. 2. c. 95.* ¶ Reatini, Reatis incolæ. *Id. l. 3. c. 12.*

Reatus, us, m. *l'eſſer reo, la condizione del reo*, ἡ τ' ἐνόχε κατάστασις, ſtatus rei, ſive tempus, quo reus nec abſolutus eſt, nec damnatus, quo tempore non reus modo, ſed etiam propinqui, & amici non capillos, aut barbam tondebant, non candida, ſed obſoleta, tritaque veſte utebantur. Hæc vox primum a Meſſala uſurpata fuit, imperante Auguſto, teſte *Quintil. l. 8. c. 3. Juſtin. l. 4. c. 4.* Revocato igitur ad reatum Alcibiade, duo prælia ſecunda Niceas, & Lamachus faciunt. ideſt ad cauſam dicendam. *Martial. l. 2. ep. 24.* Si det iniqua tibi triſtem fortuna reatum. *Modeſt. l. ſi diutino, ff. de pœnis.* Si diutino tempore aliquis in reatu fuerit. ¶ A Chriſtianis Scriptoribus uſurpatur pro ipſa culpa, qua quis reus eſt, *reità*. *Prudent. hymn. de natali Dom. v. 101.* Plangens reatum fletibus. *Apul.* quoque *l. 7. Metam.* Malæ conſcientiæ reatum intra me ſuſtinebo.

Rebaptizo, as, a. 1. rurſus baptizo. *Honor. & Theodoſ. Impp. lib. 1. Cod. tit. 60. leg. 2.*

Rebellatio, onis, *ribellione*, belli renovatio, defectio. *Tacit. Ann. 14. c. 31.* Commotis ad rebellationem Trinobantibus. *Valer. Max. l. 7. c. 3. n. 9.* Crebræ rebellationes.

Rebellatrix, icis, quæ rebellat. *Liv. l. 40. c. 35. ad fin.* Provinciam ingenio ferocem rebellatricem confeciſſe. Adde *Ovid. 3. Triſt. el. 12.*

Rebellio, onis, f. *ribellione*, מרד, Germ. *auffruhr*, Gall. *rebellion*, Hiſp. *rebeldia*, ἀποστασία, actus rebellandi, defectio, repugnantia. *Caſ. l. 4. B. G. c. ult.* Legatum in Morinos, qui rebellionem fecerant, miſit. *Sueton. in Calig. c. 51.* Audita rebellione Germaniæ.

Rebellio, onis, m. rebellis. *Trebell. Poll. in Gallieno Salonino, c. 1.* Fuiſſe & alios rebelliones ſub eodem, de quibus dicemus. Alii leg. *alias*. *Gloſſa*: rebellio, ἀποστάτης, & ἀποστασία.

Rebellis, & le, o. 3. *ribelle*, מורד, Ger. *auffruhrer*, Gal. *rebelle*, Hiſp. *rebelde*, ἀποστατικός, qui ſemel victus, & in deditionem receptus bellum inſtaurat, quive Reipublicæ, aut Principis ſui imperium detrectat. *Virg. 6. Æn.* Sternet Pœnos, Gallumque rebellem. *Curt. l. 8. c. 1.* Regio rebellis. *Ovid. de remed. amor. v. 246.* Rebellis amor.

Rebellium, ii, idem ac rebellio. *Liv. l. 42. c. 21.* Et pacatos ad rebellium incitaſſet.

Rebello, as, avi, atum, a. 1. *ribellare*, מרד, Germ. *rebelliren*, Gall. *rebeller*, Hiſp. *rebelar*, ἀποστατέω, bellum redintegro, priſtina bella renovo, deficio, deficio, & proprie dicitur de iis, qui aliquando victi, & in deditionem recepti, bellum inſtaurant. *Caſ. l. 8. B. G.* Si tali ratione diverſis in locis plures rebellare cœpiſſent. *Liv. l. 33. c. 13.* Gravius non eum rebellaturum. ¶ Translate dicitur de vulneribus, & de vitiis, cum ſemel curata repullulant. *Plin. l. 25. c. 13.* Creduntque, ea acrius ſata rebellare, quæ curaverit, vitia. *Id. lib. 13. c. 12.* Minus ſorbet politura charta, magis ſplendet: rebellat ſæpe humor incurioſe datus, primoque malleo deprehenditur. h. e. reſiſtit, & impedit, quominus charta perſcribi poſſit.

Rebito, as, n. 1. redeo, revertor, ab antiquo *beto*, vel *bito*. *Plaut. Capt. a. 3. 22.* Si non rebitas huc, ut viginti minas dem pro te.

Reboo, as, n. 1. חבה, Germ. *widerhallen*, Gal. *retentir*, Hiſp. *reſonar*, ἀντηχέω, remugio, reſono. *Virg. 3. Georg. v. 223.* Reboantque ſylvæ, & magnus Olympus.

Rebullio, is, a. 4. valde bullio, ebullio, bulliendo ejicio. *Apul. l. 5. A. A.* Lucerna fervens oleum ebullivit in ejus humerum.

Recalcitro, as, n. 1. *recalcitrare*, ἀπολακτίζω, idem quod calcitro, hoc eſt calcem impingo, calce ferio, repugno, reſiſto. *Hor. l. 2. ſat. 1.* Cui male ſi palpere, recalcitrat undique tutus.

Recalco, as, a. 1. ἀνακρουστέω, rurſus calco. *Col. l. 2. c. 2.* Si velis ſerobibus egeſtam humum recondere, & recalcare. *Apul. l. 6. A. A.* Priora veſtigia recalcare.

Recaleo, es, o. 2. ἀναθέρομαι, ferveo, vel valde caleo. *Virg. 12. Æn. v. 35.* Recalent noſtro Tyberina fluenta Sanguine.

Recaleſco, is, e. 3. *riſcaldarſi*, חמם, Germ. *warm ſeyn*, Gal. *s' échauffer de rechef*, Hiſp. *recalentarſe*, ἀναθερμαίνομαι, rurſus caleſco. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Cum motu, atque agitatione recaleſcunt.

Recalfacio, is, a. 3. *riſcaldare*, Ger. *wider erwarmen*, Gal. *rechauffer*, Hiſp. *calentar otra vez*, ἀναθερμαίνω, rurſus calidum facio. *Ovid. 8. Met. v. 444.* Calidumque priore cæde recalfacit conſorti ſanguine telum.

Recalfio, is, anom. 3. rurſus calidus fio. *Scribon. Larg. Compoſit. ult.* Rurſus recalfiunt.

Recalvaſter, ſtri, m. 2. ἀναφαλαντίας, qui fronte calvus eſt, non toto capite. *Senec. ep. 66.* Ut ex duobus æque juſtis, & prudentibus, comatum, & criſpulum malis, quam recalvaſtrum.

Recalvus, a, um, idem qui recalvaſter. *Plaut. Rud. 2. 2. 11.* Ecquem recalvum, ac ſilonem ſenem.

Recalx, alcis, adject. qui recalcitrat, obſtinatus, contumax. *Commodian. inſtruct. 38.* Improbi ſemper, & dura cervice recalces.

Recandens, entis, o. ἀποπυρούμενος, valde candens. *Plin. l. 37. c. 9.* Radios in ſe recandenter diſcurrere.

Recandeſco, is, vel Recandeo, es, dui, o. 3. vel 2. *rimbiancherſi*, Germ. *ſehr weiſſ ſeyn*, Gal. *ſe reblanchir*, Hiſp. *tornarſe a emblanquecer*, ἀναλευκαίνομαι, candidus rurſus fio. *Ovid. 4. Met.* Percuſſa recanduit unda, hoc eſt, candida facta eſt propter ſpumam, quam concitatum mare emittere ſolet. ¶ Eſt etiam recandeſcere, denuo candentem, ſeu ignitum fieri, vel vehementer incaleſcere. *Ovid. 1. Met. v. 435.* Ergo ubi diluvio tellus lutulenta recenti Solibus ætheriis, altoque recanduit æſtu. ¶ Translate ira recandeſcere dicitur, cum ſemel perpemodum lenita rurſus exaſperatur. *Ovid. 3. Met.* Et audito clamore recanduit ira.

Recano, is, a. 3. ἀναψάλλω, iterum cano, cantum revoco. *Plin. l. 10. c. 33.* Cum ſenſit fœminam aucupis accedentem ad marem, recanat, revocetque.

Recantatus, a, um, partic. a recantor. *Ovid. de rem. Amor. v. 260.* Nolia recantatas deponent pectora curas. ideſt amores magicis carminibus repreſſos. *Horat. l. 1. od. 16.* Nunc ego mitibus Mutare quæro triſtia, dum mihi Fias recantatis amica opprobriis, animumque reddas. hoc eſt revocatis, laudes, aut blanditias pro opprobriis reponendo.

Recanto, as, a. 1. *cantare di nuovo*, Ger. *widerruffen*, Gal. *rechanter*, Hiſp. *recantar*, ἀντάδω, ſonum canteri carminis reflecter. *Mart. l. 2. epigr. 86.* Nuſquam Græcula quod recantat Echo. ¶ Item diverſa ſuperioribus canere, & quod ante aſſeruimus, retractare, ut cum opprobria, mutato carmine, laudibus corriguntur, ſeu in laudes convertuntur. V. *Recantatus*. ¶ Item rem incantatam alio carmine liberare. *Plin. l. 28. c. 2.* Non poſſe etiam ſerpentes ipſos recantari credunt.

Recapitulo, as, a. 1. ἀνακεφαλαιόομαι, eſt breviter, quæ dicta ſunt, per capita recenſere. *Tertull. lib. 5. adverſ. Marcion cap. 17.* Ut ita dixerim, ſicut verbum illud in Græco ſonat, recapitulare, ideſt ad initium redigere, vel ab initio recenſere. Adde *Auguſtin. l. 4. de conſenſ. Evangeliſtar. c. 25.*

Recedo, is, ſſi, ſſum, n. 3. *ritrarſi*, *partirſi*, *farſi indietro*, זח, Ger. *abweichen*, Gall. *s'éloigner*, *ou retirer*, Hiſp. *partirſe*, *apartarſe*, ἀναχωρέω, abeo, quaſi retro cedo. *Cic. 5. Phil.* Recedat a Mutina, deſinat oppugnare Brutum. *Id. pro Roſc. Amer. c. 38.* Recede de medio; per alium tranſigam. ¶ Ponitur etiam pro diſcedere. *Cic. Att. l. 2.* Advola in Formianum, unde nos pridie Nonas Maji recedere cogitamus. ¶ Item pro redere, reverti. *Salluſt. in Jug.* Albinus Aulo fratre in caſtris pro Prætore relicto Romam receſſit. ¶ Translate ſumitur pro disjungi. *Celſ. l. 8. c. 7.* Sed in aliis quidem oſſibus ſæpe fragmentum a fragmento recedit. ¶ Item pro diminui. *Plin. l. 3. ep. 8.* Receſſit venter. ¶ Item pro ceſſare, deſiſtere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Poſteaquam victoria conſtituta eſt, ab armiſque receſſimus. *Id. 3. Offic.* Ab officio nunquam recedemus. *Id. Att. l. 1.* Nam neque de ſtatu nobis noſtræ dignitatis eſt recedendum. ¶ Recedere in ſe, *ritirarſi in ſe ſteſſo*. *Sen. ep. 7.* Recede in te ipſum, quantum potes. ¶ Recedere a vita, eſt mori. *Idem Tuſc. 4.* Et, recedere vita. *Plaut. Merc. prol. v. 74.* Similiter recedere ex oculis, *Plin. l. 6. ep. 1.* ¶ Item pro remotum eſſe. *Curt. l. 4. c. 5.* Pleraque longius a mari recedentia Rex ejus inſulæ Strato poſſidebat. *Virg. Æn. 2.* ſecreta parentis Anchiſæ domus, arboribuſque obtecta receſſit. ¶ Receſſet pro receſſiſſet. *Plaut. Merc. prol. v. 73.*

Recelliclunæ, f. 1. ἀνακινούμεναι, meretrices, quæ deſultura quadam, & adultura movent clunes, ut Venus concinnior inſcenſori præſtetur. *Plaut. apud Feſt.* An ibi vis inter iſtas verſarier proſedas, piſtorum amicas, recelliclunas, alicarias? Al. leg. *recellicluniæ*.

Recello, is, a. 3. *inchinare*, *tirar' indietro*, הישפיל, Germ. *hinderſichbeziehen*, Gall. *abbaiſſer*, *fouler*, Hiſp. *inclinar*, ἀνακλίνω, reclino, reduco, & retraho, ut *excellere* eſt in altum extollere. *Feſt. Lucret. l. 6. v. 572.* Retroque recellit, & recipit prolapſa ſuas ſe in pondere ſedes. *Apul. l. 10. Metam.* Ille enim, quoties ei parcens nates recellebam, accedens. *Liv. l. 24. c. 34.* Ferrea manus cum injecta proræ eſſet, gravique libramento plumbi recelleret ad ſolum.

Recens, tis, o. *recente*, *freſco*, *nuovo*, חדש, Ger. *newu*, Gal. *frais*, *recent*, Hiſp. *reziente*, νεαρός, novus, novitius, qui nuper fuit. *Var. l. 2. R. R. c. 8.* Pullus recens a partu. *Cic. l. 11. Fam. ep. 21.* Sed hanc ipſam recentem novam devoravit. *Id. 3. de nat. Deor.* Qui recens ab illorum ætate fuit. *Id. 2. Ver.* Cum e provincia recens eſſet, *eſſendo venuto di freſco*. *Id. 6. ad Attic. ep. 2.* Recentiſſimæ literæ. ¶ Interdum notat, qui viribus integer eſt, cui *laſſus* opponitur. *Curt. l. 3. c. 7.* Perſas recentes inde ſucceſſuros, ſi laxius ſtare potuiſſent. *Liv. l. 3. c. 56. Recentior auctor l. 21. c. 52.* Conſul alter equeſtri prælio uno, & vulnere ſuo minutus, trahi rem malebat. recentis animi alter, eoque ferocior. ¶ *Re recenti*. h. e. cum adhuc res, ſeu negotium recens eſt. *Plaut. Trinum. 4. 3. 8.* Recipe te, & recurre petere, ac recenti. Sic *Cic. Ver. 3. 39.* Cui data ſit, nihil ad rem pertinere arbitror, datam tum quidem eſſe, inter omnes recenti negotio facile conſtabat. ¶ Uſurpatur etiam loco adverbii recenter, per Enallagen, *di freſco*, *di nuovo*, νεωστί. *Suet. in Tib. c. 1.* Inde Romam recens conditam cum magna clientum manu commigravit. *Plaut. Ciſt. 1. 2. 16.* Puer recens natus.

Recenſeo, es, ſui, ſum, a. 2. *riconoſcere*, ספר בקר, Germ. *abzehlen*, Gal. *recenſer*, Hiſp. *renombrar*, *hazer alarde*, καταλέγομαι, recognoſco, & ſummam totius multitudinis per numeros colligo. *Liv. l. 26.* Deinde acceptis nominibus civitatum recenſuit captivos, quot cujuſque populi eſſent. *Virg. 4. Georg.* Conſedit ſcopulo medius, numerumque recenſet. ¶ Metaleptice ſumitur pro narrare. *Ovid. 9. Epiſt. Heroid. v. 105.* Tolle animos, & fortia facta recenſa. ¶ Sumitur etiam pro corrigere, emendare, limare. *Gel. l. 17. c. 10.* Quæ procraſtinata ſunt ab eo, ut poſt recenſerentur, & abſolvi, quoniam mors præverterat, nequiverunt.

Recenſio, onis, f. *riconoſcimento*, *deſcrizione*, מפקד, Germ. *abzehlung*, *muſterung*, Gall. *revue*, *denombrement*, Hiſp. *alarde*, ἐξέτασις, κατάλεξις, ἀπογραφή, actus recenſendi, recognitio cujuſvis multitudinis, ut populi in cenſu generali, equitum, ſive exercitus, &c. *Cic. pro Mil. c. 27.* Ut memoriam publicam recenſionis tabulis publicis impreſſam extingueret. h. e. cenſus publice acti. Adde *Suet. in Caſ. c. 41.*

Recenſitio, onis, f. idem ac recenſio. *Ulpian. l. 3. ff. ad exhib. &c.* Recenſitione ſervorum facta.

Recenſitus, a, um, nom. partic. idem ac recenſus. *Suet. in Caſ. c. 41.* Inſtituit, quotannis in demortuorum locum ex iis, qui recenſiti non eſſent, ſubſortitio a Prætore fieret. *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 60.* Priſca recenſitis evolvite ſæcula faſtis.

Recenſus, us, idem ac recenſio. *Suet. in Caſ. c. 41.* Recenſum populi nec more, nec loco ſolito, ſed vicatim per dominos inſularum egit.

Recenſus, a, um, καταλεχθείς, recognitus, rurſus numeratus. *Suet. in Veſpaſ. c. 9.* Supplevitque recenſo Senatu, & Equite. Al. legunt *recenſito*.

Recenter, adv. *di nuovo*, νεωστί, de novo. *Plin. l. 18. c. 23.* Quam recentiſſime ſtercorato ſolo. *Pallad. l. 3. c. 4.* poma recenter lecta.

Recento, as, a. 1. *rinnovare*, νεοῦν, renovo, a *recens*. *Non. c. 2. n. 751.* Recentari honeſte poſitum pro renovari, quod eſt Græce ἀνανεοῦσθαι. Cn. Marcius. Jam jam albicaſcit Phœbus, & recentatur commune lumen hominibus voluptaſque. Citat & *Gellius l. 15. c. 25.*

Receptaculum, li, *ricetto*, Ger. *herberg*, Gal. *retraite*, Hiſp. *acogida*, ὑποδοχεῖον, quicquid rem aliquam in ſe recipit. *Cic. 2. de nat. Deor.* Sed cum alvi natura ſubjecta ſtomacho cibi, & potionis ſit receptaculum. ¶ Interdum idem eſt, quod Profugium, ideſt locus, in quem quis ſe recipit, ut a vi, aut injuria tutus ſit. *Caſ. l. 7. B. G.* Ne ſuis ſint ad detrectandam militiam receptaculo. *Cic. in Piſ.* Receptaculum veterum Catilinæ militum. *Curt. l. 8. c. 2.* Receptaculum exulum.

Receptatio, onis, f. actus recipiendi. *Ammian. l. 20. c. ult.* Receptatio ſpiritus. Alii aliter leg.

Receptator, oris, *ricettatore*, ὑποδέκτης, qui recipit, a *receptando*. Sæpe de illis dicitur, qui latrones, eorumque furta recipiunt, & occultant. *Ulpian. ff. de incend. ruin. naufrag. &c.* Quia receptatores non minus delinquunt, quam aggreſſores. *Cic. pro Mil. c. 19.* Illa latronum occultator, & receptator locus.

Receptio, onis, *ricetto*, ὑποδοχή, actus recipiendi. *Plaut. Aſin. 5. 2. 70.* Quid tibi huc receptio ad te eſt meum virum? ideſt quare recipis ad te virum meum?

Receptitius, a, um, ἐξαίρετος, exceptitius, quicquid in venditione, aut quavis alia alienatione excipimus, & nobis reſervamus, ut *Receptitius ſervus*, qui eſt proprius uxoris mulieris, quem illa ſibi reſervavit, cum dotem marito daret, qui & ſuperdotales vocatur. Quoties enim mulier in danda viro dote, aliquas ex ſuis bonis retinet, nec ea ad virum tranſmittit, recipere ea dicitur. *Cat. apud Gel. l. 17. c. 6.* quem conſule.

Recepto, as, a. 1. *ricevere ſpeſſo*, Germ. *offt auffnemmen*, Gall. *recevoir ſouvent*, Hiſp. *recebir a menudo*, ὑποδέχομαι, freq. a *recipio*. *Lucan. l. 7.* Placido natura receptat cuncta ſinu. *Ter. Heaut. 5. 1. 16.* Meum receptas filium ad te, *dai ricetto*. *Tac. Ann. 3. c. 60.* Eodem ſubſidio obærati adverſus creditores, ſuſpectique capitalium criminum receptabantur, *ſi rifuggivano*. *Virg. 10. Æn. v. 383.* haſtamque receptat oſſibus hærentem, h. e. ad ſe trahit, retrahit, eruit.

Re-

Digitized by Google

Receptor, oris, idem ac receptator. *Tac. Ann. 4. c. 23.* Prædarum receptor, & ſocius.

Receptorius, a, um, adject. ad recipiendum aptus, ut receptorius locus, apud *Tertul. de reſur. carn. c. 27.* ¶ Receptorium abſolute, apud *Sidon. l. 5. ep. 17.* eſt locus, quo ſe quis recipit. Nuntiatum eſt, inquis, progredi epiſcopum de receptorio.

Receptrix, icis, ὑποδέκτρια, quæ recipit. *Cic. 6. Ver. c. 8.* Tua, inquam, tua Meſſana, tuorum adjutrix ſcelerum, libidinum teſtis, prædarum, ac furtorum receptrix. Adde *Ver. 7. c. 41.*

Receptum, i, *promeſſa*, הַבְטָחָה, Germ. *verheiſſung*, Gall. *promeſſe*, Hiſp. *promeſſa*, ἀνάδεχσις, pollicitum, promiſſum. *Cic. 2. Phil. c. 32.* Promiſſum, & receptum intervertit, ad ſeque tranſtulit. *Id. Ver. 7. c. 32.* Satis eſt factum Siculis, ſatis officio, ac neceſſitudini, ſatis promiſſo noſtro, ac recepto.

Receptus, us, m. *ritirata*, Germ. *abzug*, Gall. *retraite*, Hiſp. *acogida*, ἀναχώρησις, ὑποχωρή, actio recipiendi, ſive ſubducendi ſe e pugna, ſubductio, reductio. *Cic. 3. Phil.* Receptui ſignum, aut revocationem a bello audire non poſſumus. ¶ Receptui canere, vel receptui ſignum dare, eſt tubæ ſonitu copias a pugna revocare. *Cic. 12. Phil.* Quis enim revocante, & receptui canente Senatu properet dimicare? *Liv. l. 2.* Admirationem inde auxit, ſigno receptui dato, adeo tranquilla ſerenitas, &c. ¶ Translate *canere receptui*, vel *receptum* accipitur pro diſcedere, & abire. *Cic. 3. Tuſc. de ratione.* A quibus (miſeriis) cum cecinit receptui, impellit rurſum, &c. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 9. in fin.* Cane, Muſa, receptus. ¶ *Receptus* præterea ſignificat locum ipſum, in quem quis ſe aliquis recipit, *ricetto*, *rifugio*, *alloggiamento*. *Cic. Att. l. 8. ep. 19.* Neque ex omnibus oppidis contrahere copias expedit, ne receptum amittam. *Planc. Cic. l. 10. Fam. ep. 11.* Animadverti, nullum alium receptum Antonium, reliquiaſque, quæ cum eo eſſent, habere, niſi in his partibus. Hinc *Solin. c. 12.* receptus vocat nidos avium.

Receptus, a, um, nom. ex partic. *ricevuto*, *ammeſſo*. Receptus mos, inquit *Feſt.* eſt, quem ſua ſponte civitas alienum adſcivit. *Tacit. Ann. 3. c. 85.* More inter veteres recepto, qui &c. *Quintil. l. 3. c. 7.* Perſuaſio publica recepta. *Id. ibid.* Cœlo receptus. *Plin. l. 28. c. 2.* Quin & abſentes tinnitu aurium præſentire ſermones de ſe, receptum eſt, *è creduto comunemente*. *Tertul. l. 4. adverſ. Marc. c. 3.* Auctoritas receptior. *Solin. in præfat.* Scriptores receptiſſimi, *di molto credito*, *e fede*. *Cic. pro Rab. Poſt. c. 8.* Ex magnis inimicitiis receptus in gratiam. *Tac. 3. Ann. c. 74.* Recepti in veniam pleriques. *Id. ibid. l. 13. c. 10.* Recepti in reos. ¶ Item ſervatus, conſervatus. *Virg. 1. Æn.* frugeſque receptas Et torrere parant flammis, & frangere ſaxo.

Receſſim, adv. *rinculando*, recedendo, *Plaut. Caſ. 2. 8. 7.* Receſſim cedam ad parietem.

Receſſio, onis, idem ac receſſus, vel recedendi actus. *Vitruv. l. 1. c. 6.* Ventus tactionibus, & receſſionibus varietatae mutationis flatus facit.

Receſſus, a, um, *ritirato*, recedens, remotus. *Vitruv. l. 5. c. 8.* Ampliorem habent orcheſtram Græci, & ſcenam receſſioram.

Receſſus, us, m. *ritiro*, Germ. *hinweichung*, Gal. *reculement*, *eloignement*, Hiſp. *partida*, ἀναχώρησις, ἄπολος, actus recedendi, diſceſſus. *Cic. 2. de Div. c. 14.* Quid de fretis, aut de marinis æſtibus plura dicam? quorum acceſſus, & receſſus Lunæ motu gubernantur. ¶ Interdum ponitur pro ſolitudine, ſeu loco remoto a frequentia, & turba. *Cic. Att. l. 12.* Mihi ſolitudo, & receſſus provincia eſt. ¶ Receſſus oculi eſt cavitas, ſive profunditas, in qua oculus reconditur. *Plin. l. 8. c. 33.* Oculi in receſſu cavo, tenui diſcrimine, prægrandes, & corpori concolores. ¶ Per tranſlationem *Cic. pro Marcel. c. 7.* Cum in animis hominum tantæ latebræ ſint, tanti receſſus. Sic *Quintil. l. 1. c. 4.* Grammatica plus habet in receſſu, quam in fronte promittat. *Valer. Max. l. 3. c. 6.* Strenua ingenia, quo plus receſſus ſumunt, hoc vehementiores impetus edunt. h. e. quo plus quietis, & remiſſionis ab opere capiunt. Ducta metaphora ab iis, qui ut longius ſaliant, aliquot paſſus retrocedunt.

Rechamus, i, m. trochlea. *Vitr. l. 10. c. 2.* Alligatur in ſummo trochlea, quam etiam nonnulli rechamum dicunt.

Recharmidare ſe, hoc eſt ſuſceptam lætitiam deponere, verbum fictum a *Plaut. Trinum. 4. 2. 135.* a χάρμα, lætitia.

Rechedipna, V. Trechedipna.

Recidivatus, us, m. reſtitutio, renovatio rei, quæ jam abiit, aut cecidit, inſtauratio. *Tertul. de reſur. carn. cap. 18.* Scripturæ carnis recidivatum pollicentur.

Recidivus, a, um, adject. *recidivo*, *che ritorna*, ὑπότροπος, qui rurſus recidit, ſeu recurrit. *Plin. l. 30. c. 11.* Quo genere & recidivas febres frequenter abigi affirmant. *Juven. ſat. 6. v. 361.* velut exhauſta recidivus pullulet arca nummus. Alii rectius *redivivus*. *Virg. 4. Æn. v. 344.* Et recidiva manu poſuiſſem Pergama victis. h. e. Trojam poſt ſuam everſionem rurſus ædificaſſem. *Id. 10. Æn. verſ. 58.* Dum Latium Teucri, recidivaque Pergama quærunt. Sunt qui recidiva Pergama interpretantur, quæ bis cecidere. Nam bis Troja everſa fuit, ſemel ab Hercule, iterum a Græcis. ¶ Inter *recidivus*, & *redivivus*, hoc intereſt, inquit *Charıſ.* quod recidiva dicuntur, quæ poſt caſum, rediviva, quæ poſt interitum reſurgunt.

Recido, is, recidi, recaſum, n. 3. *ricadere*, Germ. *wider fallen*, Gall. *retomber*, Hiſp. *recaer*, ἀναπίπτω, retro, ſive iterum cado. Conſtruitur cum accuſ. & præpoſ. ad, vel in. *Terent. in prol. Hec. v. 46.* Noliteæ ſinere per vos artem muſicam recidere ad paucos. *Cicer. pro Syl.* Quam cito ille omnia ex lætitia, & voluptate ad luctum, & lacrymas reciderunt? *Id. 2. de nat. Deor.* Quia & recidunt omnia in terras, & oriuntur e terris. *Suet. in Aug. c. 96.* Cuncta in illos recaſura. *Ulpian. ff. l. 25. tit. 3. leg. 3.* In cujus poteſtate recaſurus eſt. ¶ Vel cum adverb. motus ad locum, vel verſus locum. *Liv. l. 4.* Regiæ majeſtatis imperium eo recidere. *Cic. pro Roſc. Com.* Quorſum recidat reſponſum tuum, non magnopere laboro. ¶ Interdum ponitur pro redire. *Plin. l. 28. c. 16. de febribus.* Et ne recidant, non removari ſepteno circuitu. ¶ A Poetis interdum uſurpatur c litera geminata, ut ſyllaba natura brevis producatur. *Propert. l. 4. eleg. 9.* Reccidit inque ſuos menſa ſupina pedes. Alii leg. *decidit*, & quidem rectius.

Recido, is, recidi, reciſum, a. 3. *recidere*, *tagliare*, כָּרַת, Ger. *abhawen*, Gal. *couper*, Hiſp. *cortar*, ἀποκόπτω, reſeco, abſcindo, ex re, & *cædo*. *Cato c. 2.* Viam publicam munire, vepres recidi. *Ovid. 3. Faſt.* Idque ancile vocat, quod ab omni parte reciſum eſt. Tranſlate *Hor. l. 3. od. 24.* Quid triſtes querimoniæ, ſi non ſupplicio culpa reciditur?

Recinctus, a, um, nom. ex partic. *ſcinto*, diſcinctus. *Ovid. 3. Am. eleg. 1. v. 51.* tunica velata recincta. *Virg. 4. Æn. v. 518.* Unum exuta pedem vinclis, in veſte recincta.

Recingo, is, nxi, nctum, a. 3. *slegare*, *ſcioglière*, פָּתַח, Germ. *entgurten*, Gall. *deſceindre*, Hiſp. *deſceñir*, ἀναζώννυμι, quod cinctum erat, ſolvo, revincio. *Ovid. 4. Metam. v. 510.* Sumptumque recingitur anguem, ideſt deponit anguem, quo ſe antea velut cingulo præcinxerat. Antea enim dixerat, tortoque incingitur angui. *Id. l. 1. Metam. v. 398.* Velanteque caput, tunicaſque recingunt.

Recinium, V. Ricinium.

Recino, is, cinui, centum, a. 3. *ricantare*, ἀναφωνέω, iterum, vel frequenter cano. *Cic. de clar. Orat. c. 46.* Quod in vocibus noſtrorum Oratorum recinit quiddam, & ſonat urbanius. *Horat. l. 1. epiſt. 1. v. 55.* Hæc recinunt juvenes dictata, ſeneſque.

Reciperatio, &c. V. Recuperatio.

Recipio, is, epi, eptum, a. 3. *ricevere*, קִבֵּל, Germ. *widerumnemen*, Gal. *recevoir*, Hiſp. *recebir*, ἀναλαμβάνω, eſt rem depoſitam rurſus aſſumere, a re, & *capio*, quaſi rurſus capio. *Liv. l. 9.* Recipiant arma, quæ per pactionem tradiderunt. ¶ Ponitur etiam pro recuperare. *Cic. de Sen.* Tarentum vero qua vigilantia, quo conſilio recepit? *Liv. l. 3. c. 63.* Res amiſſas recipere. ¶ Item pro extrahere, educere, *cavare*. *Celſ. l. 7. c. 5. n. 2.* Sæpius ſagitta ab altera parte, quam qua venit recipienda eſt. *Et n. 4.* Ut ſine difficultate telum recipiatur. ¶ Item pro capere, vel accipere. *Plaut. Rud. 3. 3. 34.* In cuſtodiam nos et tuam recipias, & tutere. *Cic. in Rul.* Eum recepit ſuis tectis, ac ſedibus. *Id. pro Arch.* Statim Luculli eum domum ſuam receperunt. *Id. Att. l. 12.* A te heri duas epiſtolas recepi. ¶ Item pro admittere. *Cic. 2. Offic.* Ut in urbe manerent, Xerxemque reciperent. *Id. 2. Phil. c. 38.* Hunc in familiaritatem libentiſſime recipiebat. *Id. Fam. 13. ep. 19.* Lyſonem in fidem, neceſſitudinemque tuam recipias. ¶ Item pro liberare, in tutum reducere. *Virg. 6. Æn.* Illum ego per flammas, & mille ſequentia tela eripui his humeris, medioque ex hoſte recepi. ¶ Item pro refugium præſtare. *Ulpian. l. 1. ff. tit. 3. de ſervo corrupto, l. 1.* Et eſt proprie recipere abſcondendi cauſa, refugium ſervo præſtare, vel in ſuo agro, vel in alieno loco, ædificiove. ¶ Item pro revocare. *Virg. 2. Æn.* Sic ore effata recepit ad ſeſe. ¶ Item pro excipere ad uſum ſuum, & reſervare, quod fit, cum quis venditis cæteris, ſibi quippiam reſervat. *Plaut. Trin. 1. 2. 157.* Poſticulum hoc recepit, cum ædes venderet. V. *Gell. l. 17. c. 6.* Et infra in *Ruta ræſa*. ¶ Item pro polliceri, promittere, faciendo ſuſcipere, & cum obligatione promittere, *promettere*, *aſſicurare*. Recipere amplius quiddam ſignificat, quam promittere, quia eſt rei eventum, & periculum in ſe ſuſcipere. *Planc. ad Cic. l. 10. Fam. ep. 7.* Recipio vobis, me negotium ex ſententia facturum. *Cic. l. 5. Fam. ep. 8.* Quæ tibi promitto, ac recipio ſanctiſſime eſſe obſervaturum. *Id. l. 13. ep. 21.* Sed tamen ſeparatim promitto, in meque recipio, fore eum tibi & voluptati, & uſui. *Id. l. 2. de Orat.* In quo eſt illa quidem magna offenſio vel negligentiæ ſuſceptis rebus, vel perfidiæ receptis. ideſt in ſe ſuſceptis, promiſſis cum obligatione bonum eventum præſtandi pro parte ſua. *Terent. Heaut. 5. 5. 12.* Ad me recipio; faciet. ¶ Item pro totum onus alicujus rei in ſe transferre. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 38.* Quid recipis mandatum, ſi aut neglecturus, aut ad tuum commodum converſurus es? ¶ Item pro nominatim cavere. *JCtus in l. emptorem, ff. de act. empt.* Quemadmodum recipitur, ut nummos venditor accipiat. ¶ Item pro approbare. *Quintil. l. 8. de Metonymia.* Ex eo, quod continetur: uſus recepit bene moratas urbes, & poculum epotum, ſæculum felix. Adde *Plin. l. 28. c. 2.* V. Receptus. ¶ Item pro conferre ſe, proficiſci, venire. *Cic. Att. l. 1. ep. 51.* Me Romam recepiſſem. *Id. 3. Offic.* Qui cum ad diem ſe recepiſſet. *Id. 6. Ver.* Ut cum ex hiſce ſe locis reciperent. Hinc eſt militare verbum, *fare la ritirata*. *Caſ. l. 3. B. C. c. 43.* ſi ſine maximo detrimento legiones ſe ſe recepiſſent inde. ¶ Et omiſſo accuſ. *ſe*, qui tamen ſubintelligitur. *Caſ. l. 1. B. G. c. 48.* Si erat celerius recipiendum. *h. e.* redeundum. *Plaut. Merc. 2. 4. 30.* Ergo actutum face cum præda recipias. ¶ Item pro redire, *Cic. pro Cæl. c. 12.* Et ſe ad frugem bonam, ut dicitur, recepiſſe. ¶ Item pro animum, ac vires reſumere, *ritornare in ſe*. *Cic. in Somn.* Ut me recepi, Quis, inquam, quis eſt? &c. Sic, recipere animum ex pavore, apud *Liv. 2.* ¶ Recipere anhelitum, *riprender fiato*. *Plaut. Epid. 2. 2. 21.* ¶ Recipere nomen alicujus, eſt ejus accuſationem admittere, & inter reos numerare. *Cic. Verr. 4.* Cum abſentis nomen reciperetur. *Valer. Max. l. 3. c. 7.* Lex Memmia eorum, qui Reip. cauſa abeſſent, recipi nomina vetabat. ¶ Recipi in album, vel in menſas dicitur aliquid, quod pro cibo habetur. *Plin. l. 10. c. 26. & l. 22. c. 22.*

Reciprocatio, onis, *reciprocazione*, παλινδρομία, retrogreſſio, ejuſdem viæ retrograda repetitio, acceſſus, & receſſus. *Plin. l. 9. c. 8.* Obſervata æſtus reciprocatione. *Id. l. 11. c. 24. de araneorum telis.* Longitudo fili a culmine, ac rurſus a terra per illud ipſum velox reciprocatio.

Reciprocatus, us, m. *ricambio*, reciprocatio. *Auguſtin. l. 11. de Geneſ. ad litter. c. 2. extr.*

Reciprocicornis, ne, adject. cornua habens in ſe reflexa. *Laberius apud Tertul. de pall. c. 1.* arietem vocat reciprocicornem, & lanicutem.

Reciproco, as, a. 1. *ravvolgere*, *movere innanzi, e indietro*, ἀντιστρέφω, παλινδρομέω, repeto, in contrariam partem reflecto, remitto, retrogradior. *Silius l. 15. v. 226.* Quam auget (undam) vertens refluuſque reciprocat æſtus. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 10.* Quid Chalcidico Euripo in motu identidem reciprocando putas fieri poſſe conſtantius? *Liv. l. 21. c. 57.* Cum jam ſpiritum includeret ventus, nec reciprocare animam ſineret. *Gel. l. 10. c. 11.* In eam fiſtulam, per quam ſpiritus reciprocatur. h. e. a pulmonibus attrahitur, ac remittitur. *Id. l. 9. c. 11.* Manu telum reciprocans incedebat. h. e. ſubinde vibrans, ac retrahens. ¶ Paſſive uſurpatur interdum pro mutua quadam conſequentia a ſe invicem dependente, quod Philoſophi dicunt converti, vel dici ad convertentiam. *Cic. 1. de Div. c. 6.* Siquidem iſta ſic reciprocantur, ut, ſi divinatio ſit, Dii ſint, &, ſi Dii ſint, ſit divinatio. ¶ Veteres uſurparunt pro ultro citroque poſcere, teſte *Feſto*, quia procare eſt petere. *Pacuv. & Plaut. apud eund.*

Reciprocus, a, um, *reciproco*, ἀντίστροφος, quod alicunde profectum, redit eo, unde profectum eſt. *Plin. l. 9. c. 57.* Etiam reciprocis amnibus ſiccato litore. *Id. l. 5. c. 4.* Reciprocum mare. ¶ Reciproca argumenta, Græcis ἀντιστρέφοντα, ſunt, quæ referri contra, convertique in eum poſſunt, a quo dicta ſunt, & utrunque pariter valent. V. *Gel. l. 5. c. 10. & l. 9. c. 16.* ¶ Apud *Grammaticos* pronomina reciproca ſunt, quibus tertiæ perſonæ agunt in ſe ipſas, vel in res a ſe poſſeſſas, vel a ſe ipſis, aut a rebus a ſe poſſeſſis patiuntur, ut *ſui*, *ſibi*, *ſe*, & *ſuus*, *ſua*, *ſuum*.

Reciſamentum, ti, ἀπόκομμα, fruſtum exiguum, & veluti ramentum a re quapiam reciſum. *Plin. l. 34. c. 11.* Ocyſſime vero coronarium æruginem contrahit reciſamentis in acetum additis.

Reciſio, onis, f. *ricidimento*, ἀνάτμησις, actus recidendi. *Plin. l. 21. c. 4.* Omnis autem reciſione, atque uſtione proficit.

Reciſus, a, um, *reciſo*, *tagliato*, ἀποτετμημένος. *Plin. l. 16. c. 34.* Itaque cum trunco inaruit, reciſa etiam lætius fruticat. ¶ Ponitur etiam pro occiſo, deleto, profligato. *Cic. de Prov. Conſ. c. 12.* Ita ab eodem eſſe partim reciſas, partim repreſſas. ¶ Reciſum tempus, idem eſt ac breve. *Calliſtrat. JCtus ff. de vern. muto.* Poſſunt ad tempus relegari; ſi junior, in longius, ſi ſenior, in reciſius.

Recitatio, onis, *recitazione*, ἀνάγνωσις, actus recitandi, pronuntiatio. *Cic. pro Cluent. c. 51.* Ut illum recitationis ſuæ pœniteret. *Idem pro Domo c. 9.* Recitatio literarum. *Plin. l. 1. ep. 13.* Ne videar, quorum recitationibus affui, non auditor fuiſſe, ſed creditor.

Recitator, oris, *recitatore*, ἀναγνώστης, qui recitat. *Cic. pro Cluent. c. 51.*

Tres

Digitized by Google

Tres & ipſe excitavit recitatores cum ſingulis libellis. ¶ Proprie autem recitatores dicebantur, qui in judicio recitabant libellos, teſtimonia, & alia, quæ allegabantur ab actoribus, ut liquet ex citato *Cic. loco*, quem integrum lege. Præterea recitatores dicti Poetæ, aut Oratores, qui in cœtu amicorum, aut publice ſcripta ſua recitabant. *Plin. l. 1. ep. 13.* Subinde ſibi nuntiari jubent, an jam recitator intraverit, an dixerit præfationem, an magna ex parte evolverit librum.

Recito, as, a. 1. *recitare*, קרא, Ger. *laut verleſen*, *erzehlen*, ἀναγινώσκω, rei ſcripturam, vel orationem, vel aliud ejuſmodi alta voce legere, vel memoriter pronuntiare, ut alii audiant, & intelligant, & proprie dicitur de iis, qui in cauſis libellos legunt, & teſtimonia, a *cito*, quod a *cieo*. *Cic. 4. Ver.* Quid ego nunc hic Sexti Pompeji Chlori teſtimonium recitem? *Id. l. 10. Fam. ep. 12.* Cave, putes, ullas literas unquam graviores, quam tuas, in Senatu eſſe recitatas. *Id. pro Domo.* Patrem tuum L. Philippus Cenſor avunculum ſuum præteriit in recitando Senatu. *Plin. l. 7. c. 52.* Recitare hæredem. ¶ Conſtruitur etiam cum præpoſ. ex, vel de. *Cic. 5. Ver.* Da, quæſo, ſcribæ, recitet ex codice. *Id. pro Cluent.* Quod elogium recitaſſi de teſtamento Cn. Egnatii patris. ¶ Mos fuit poetis quoque, & aliis poſtea ſcriptoribus privatim in amicorum domibus lucubrationes ſuas legere, antequam ederentur, ut judicium, atque cenſura de iis fieret, vel oſtentandi ingenii gratia, qua de re V. *Lipſ. Centur. 1. ad Belg. ep. 48. Sen. epiſt. 95.* Recitator hiſtoriam ingentem attulit, minutiſſime ſcriptam, arctiſſime complicatam; & magna parte perlecta, deſinam, inquit, ſi vultis, acclamatur, Recita, recita, ab iis, qui illum obmuteſcere illico cupiunt.

Reclamatio, onis, actus reclamandi, clamor. *Cic. Phil. 4. c. 3.* Præclara reclamatione veſtra factum pulcherrimum Martialium comprobaviſtis.

Reclamito, as, n. 1. freq. a *reclamo*. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 22.* Reclamitat iſtiuſmodi ſuſpicionibus ipſa natura.

Reclamo, as, avi, atum, *contraddire*, Germ. *dar wider ſchreyen*, Gall. *contredire*, Hiſp. *reclamar*, ἀντιβοάω, ἀντιλέγω, contra clamo, clamore adverſor, repugno. *Cic. 3. de Orat.* Theatra tota reclamant. *Item 6. Ver.* Reclamat Sicilia tota, propter cælati argenti cupiditatem reos fieri rerum capitalium. *Id. l. 1. Fam. ep. 2.* Ejus orationi vehementer ab omnibus reclamatum eſt. *Quintil. l. 12. cap. 1.* Quæ mihi quaſi conſpiratione quadam vulgi reclamari videntur. h. e. objici. *Stat. 3. Theb.* plangoribus arva reclamant. h. e. reſonant.

Reclango, is, n. 3. contra, vel valde clango. *Ammian. l. 27. c. 9. (al. 13.)* Reclangentibus cunctis ſonitu ruinarum immenſo.

Reclinatus, a, um, ἀνακεκλιθείς, recumbens, procumbens. *Hor. l. 2. carm. od. 3.* Seu te in remoto gramine per dies Feſtos reclinatum bearis Interiore nota Falerni. *Sen. epiſt. 36.* Solet obrepere ſomnus in aliquod adminiculum reclinatis.

Reclino, as, avi, atum, a. 1. *inchinare*, נטה, Ger. *anleinen*, Gal. *encliner*, *pencher*, Hiſp. *recoſtarſe*, ἀνακλίνω, incurvo, reflecto, ad aliquid flecto. *Cic. in Arat.* At Cepheus caput, atque humeros, palmaſque reclinat. *Sen. in Conſol. ad Marc. c. 2.* In quem onus imperii reclinaret.

Reclinis, ne, adject. &

Reclinus, a, um, adject. idem ac reclinatus, incumbens, recumbens. *Martial. l. 9. epigr. 91.* In gramine roſeo reclinis. Alii legunt *reclivis*. V. ſeq. dictionem. *Vopiſc. in Probo, c. 4.* Reclinus, & reſupinus. Al. hic quoque leg. *reclivis*.

Reclivis, & ve, o. 3. *chino*, *inchinato*, Germ. *geleinet*, Gal. *encliné*, Hiſp. *recoſtado*, ὕπτιος, acclivis, reclinatus, procumbens. *Ovid. 10. Met.* Inque ſinu juvenis poſita cervice reclivis. *Pallad. l. 1. c. 6.* Campus ad ſolem reclivi. *Tac. Ann. 13. c. 16.* Illa ut erat reclivis, & neſcio ſimilis. *l. 14. c. 5.* Acerronia ſuper pedes cubitantis reclivis. Utroque hoc Taciti loco alii legunt *reclinis*.

Recludo, is, ſi, ſum, a. 3. *aprire*, פתח, Ger. *entſchlieſſen*, Gal. *ouvrir*, Hiſp. *abrir*, ἀνοίγω, quod clauſum erat, aperio. *Virg. 8. Æn.* Infernas reſeret ſedes, & regna recludat Pallida. *Ovid. 7. Metam.* Stricto Medea recludit enſe ſenis jugulum. *Horat. l. 1. ep. 5.* Quid non ebrietas deſignat? operta recludit. *Id. l. 1. od. 24.* Non lenis precibus fata recludere. h. e. reſolvere, mutare, & defunctis vitam reddere. ¶ Interdum eſt probe claudere, claudendo ſeparare. *Juſtin. l. 1. c. 9.* Quærit de filia, an Cyri filius rex eſſet. Illa, nec ſe ipſam ſcire, ait, nec ex alia poſſe cognoſcere, quia ſingulæ ſeparatim recludantur.

Reclusus, a, um, *aperto*, ἀνεῳγμένος, apertus, partic. a recludor. *Ovid. 7. Metam.* Foribuſque recluſis, Speſque, fideſque, pater, dixit.

Recoctus, a, um, adject. *biſtorto*, rurſus coctus, valde coctus. *Flor. l. 3. c. 20.* E ferro ergaſtulorum recocto gladios, & tela fruerunt. *Martial. l. 11. epigr. 53.* Velabrenſi maſſa recocta foco. h. e. caſeus. Al. leg. *coacta*. *Stat. l. 4. ſilv. 9.* Paſſum recoctum. ¶ Translate *Petron. in fragmento.* Anus recocta vino, trementibus labellis. h. e. valde ebria. ¶ Senex recoctus dicitur, qui forti eſt temperamento & vegeto, apud *Catul. carm. 52. in Caſ.* Alii exponunt, ebrietati deditum. ¶ Scriba recoctus, apud *Hor. l. 2. ſat. 5. v. 55.* eſt, qui multarum rerum experientia, uſuque officiorum callidus factus eſt, & vafer. Alii aliter interpretantur.

Recœno, as, o. 1. rurſus cœno. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 17.* Eum, quoad vixit, foris poſtea non recœnaſſe.

Recogitatio, onis, f. &

Recogitatus, us, m. actus recogitandi. *Tertul. ſunt de anima, ad caſtit. c. 4. & l. 4. cont. Marcion. c. 43.*

Recogito, as, a. 1. *ripenſare*, Ger. *wider betrachten*, Gall. *repenſer*, Hiſp. *repenſar*, ἀναλογίζομαι, iterum, atque iterum cogito. *Cic. Q. Frat. l. 2. ep. 2.* Sic tu mihi videris in Sardinia de forma Minutiana, & omnibus Pompejanis in otio recogitaſſe.

Recognitio, onis, f. *ricognizione*, הכרה, Germ. *wider erkaenntnuſſ*, Gal. *reconnoiſſance*, Hiſp. *reconocimiento*, ἀναγνώρισις, repetita agnitio, iterata ex intervallo cognitio, recordatio, vel commemoratio. *Cic. 6. Ver. c. 50.* Qui tandem iſtius animus eſt nunc in recognitione ſcelerum ſuorum? ¶ Item pro inſpectione, reviſione. *Col. l. 11. c. 1.* Nam frequens recognitio nec impunitatis ſpem, nec peccandi locum præbet.

Recognitus, a, um, nom. partic. *riconoſciuto*, *reviſto*. *Cic. Ver. 2. c. 77.* Omnia ſumma cura recognita, & collata.

Recognoſco, is, ovi, itum, a. 3. *riconoſcere*, Germ. *wiederkennen*, Gall. *reconnoitre*, Hiſp. *reconocer*, ἀναγνωρίζω, rurſus cognoſco, rem olim cognitam denuo cognoſco. *Cic. 2. Ver.* Non videtur hæc multitudo cognoſcere ex me cauſam voluiſſe, ſed ea, quæ ſcit, mecum recognoſcere. ¶ Ponitur etiam pro agnoſcere. *Ovid. 1. Faſt.* Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis. ¶ Item pro ad memoriam revocare, recordari. *Cic. 4. Ver.* Cum iſtius in Quæſtura fugam, & furtum recognoſceret. ¶ Item pro æſtimare, conſiderare. *Brut. Cic. l. 16. Fam. ep. 2.* Verba tua recognoſce, & eade negare, ſervientis adverſus Regem iſtas eſſe preces. ¶ Item pro inſpicere, videre. *Col. l. 1. c. 8.* Veſtem, manicas, pedumque tegmina recognoſcat. *Cic. 3. de Leg.* Quamobrem quoniam non recognoſcimus nunc leges Populi Romani. ¶ Item pro recenſere, *far la moſtra*. *Suet. in Calig. c. 16.* Equites Romanos ſevere, curioſeque, nec ſine moderatione recognovit.

Recolligo, is, egi, ectum, a. 3. *raccogliere*, *adunare*, *mettere inſieme*, אסף, Ger. *wider zuſamen leſen*, Gall. *recueillir*, Hiſp. *recoger*, ἀναλέγομαι, rurſus in unum colligo. *Col. l. 8. c. 5.* Ut quæ mota ſunt ova, recolligantur. ¶ Translate ſumitur pro corrigere, revocare ab ira. *Cic. Att. l. 1. ep. 5.* Quam ſi cujus animus in te eſſet offenſior, a me recolligi oportere. ¶ Item pro vires recipere, ſeu reſumere. *Plin. l. 23. c. 7.* Recolligentibus ſe a longa valetudine utiliſſima.

Recolo, is, lui, ultum, a. *rinnovare*, Germ. *wiederbawen*, Gall. *cultiver derechef*, Hiſp. *labrar otra vez*, ἀνακαινίζω, rurſum colo, renovo. *Liv. l. 27.* Arare, ſerere, deſertam recoli terram. *Tac. l. 3. Ann. c. 72.* Avitum decus recoluit. *Plin. ep. 9. l. 7.* Ut enim terræ variis, mutatiſque ſeminibus, ita ingenia noſtra nunc hac, nunc illa meditatione recoluntur. ¶ Item pro decorare, exornare. *Tac. l. 1. hiſt. c. 77.* Et recens ab exilio reverſos nobiles adoleſcentulos avitis, ac paternis ſacerdotiis recoluit. ¶ Item pro exercere. *Cic. 1. de Orat. c. 1.* Ad eas artes, quibus a pueris dediti fuimus, celebrandas, interque nos recolendas. ¶ Item pro repetare, reperere, meditari. *Cic. 13. Phil.* Quæ ſi tecum ipſe recolis, æquiore animo, & majore conſolatione moriere.

Recolo, as, a. 1. iterum colo, *colare di nuovo*. *Scribon. Larg. Compoſit. 268.* Recolare per linteum.

Recomminiſcor, eris, entus ſum, d. 3. ἀναμιμνήσκομαι, reduco in memoriam. *Plaut. Trin. 4. 2. 70.* Literis recomminiſcar.

Recompingo, is, a. 3. rurſus compingo, noin. *Tertull. de reſur. carn. c. 30.* Recolligi, & recompingi os ad os.

Recompono, is, ſui, ſitum, a. 3. *racconciare*, *aggiuſtare*, *e unire di nuovo*, rurſus compono. *Ulp. l. 26. de aur. arg. leg.* Si in hoc ſint ſoluti, ut recomponantur.

Recompoſitus, a, um, *ricompoſto*, ἀνασύνθετος, rurſus compoſitus. *Ovid. l. 1. Am. eleg. 7.* Pone recompoſitas in ſtatione comas.

Reconciliatio, onis, *riconciliazione*, *pace*, כפרה, Germ. *widerverſonung*, Gal. *reconciliation*, Hiſp. *reconciliacion*, καταλλαγή, actus reconciliandi. *Cic. Att. l. 9.* Agat de reconciliatione gratiæ ſuæ, & Pompeji. *Id. 3. Catil. c. 10.* Reconciliatio concordiæ.

Reconciliator, oris, *riconciliatore*, מכפר, Ger. *verſuner*, Gal. *reconciliateur*, Hiſp. *reconciliador*, καταλλακτής, pacificator. *Liv. l. 35. c. 45.* Phaneas reconciliatore pacis, & diſceptatore de iis, quæ in controverſia cum Pop. Rom. eſſent, utendum potius Antiocho cenſebat, quam duce belli.

Reconciliatus, a, um, *riconciliato*, καταλλαχθείς. *Cic. l. 5. Fam. epiſt. 2.* Quod ſcribis de reconciliata noſtra gratia. *Curt. l. 6. c. 10.* Dextra animi reconciliati pignus.

Reconcilio, as, avi, atum, a. 1. *riconciliare*, *pacificare*, *far' amico*, רצה, Germ. *wider omb verſonen*, Gal. *reconcilier*, Hiſp. *reconciliar*, καταλλάττω, in gratiam reſtituo, in concordiam reduco. *Cic. Att. l. 6.* Sed furentem animum patris rei ſorori tuæ reconciliavit. *Id. Att. l. 1. ep. 7.* Ut agerem quam diligentiſſime cum Luccejo de veſtra vetere gratia reconcilianda. *Id. pro Dom.* Inimici in gratiam reconciliabantur. ¶ Reconciliare filium domum, eſt efficere, ut ille domum reducatur. *Plaut. Capt. 1. 2. 63.* Nam illum confido domum in his diebus me reconciliaſſere. h. e. redempturum, & adducturum domum. ¶ Reconciliare exiſtimationem, eſt eam recuperare. *Cic. 2. Ver. c. 1.* In quo reconciliare exiſtimationem judiciorum amiſſam poſſetis. ¶ *Reconciliaſſo* pro reconciliavero, *Plaut. Capt. 3. 4. 44.*

Reconcinno, as, a. 1. *riſare*, בדק, Germ. *erneuweren*, Gal. *accoutrer*, Hiſp. *rehacer*, ἀνορθόω, denuo compono, inſtauro, reparo, expolio. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Tribus locis ædifico, reliqua reconcinno. *Cæſ. 3. B. C. c. 13.* Diuturni laboris detrimentum ſolertia, & virtute militum bene reconcinnatur.

Reconcludo, is, a. 3. idem quod concludo, claudo. *Tertull. adverſ. Prax. c. 16.* Quem iſti in Pilati tribunal imponunt, & in monumento Joſeph reconcludunt.

Reconditus, a, um, *ripoſto*, ἀπόθετος. *Cic. 6. Ver.* Statuerunt ſe ſe nihil tam clauſum, neque tam reconditum poſſe habere. ¶ Metalepticos capitur pro occulto, abſtruſo. *Cic. pro Quinct. c. 18.* Natura triſtis, ac recondita fuit. *Id. in Brut.* Erant in eo plurimæ literæ, nec eæ vulgares, ſed interiores quædam, & reconditæ. *Id. 4. Acad. c. 4.* A me enim ea, quæ in promptu erant, dicta ſunt, a Lucullo autem reconditiora deſidero.

Recondo, is, didi, ditum, a. 3. *riponere*, צפן, Germ. *verbergen*, Gall. *cacher*, *mettre dedans*, Hiſp. *guardar*, ἀποτίθημι, repono, ſepono. *Cic. 2. de Inv. c. 4.* Gladium cruentum in vaginam recondidit. *Ovid. 11. Met.* Depoſitumque caput, ſtratoque recondidit alto. ¶ Translate eſt tegere, occultare. *Virg. 3. Æn.* Quos fama obſcura recondit. ¶ Accipitur etiam contrario ſenſu pro expromere, emittere, effundere. *Propert. l. 2. eleg. 23. v. 50.* Cum ſubito Triton ore recondit aquam.

Reconduco, is, uxi, ctum, a. 3. rurſus conduco, vel duco. *Quintil. Declam. 12.* Vicinarum provinciarum copias reconducit. *Ulpian. l. 13. Dig. de locat. cond.* Reconduxiſſe videbitur.

Reconductus, a, um, nom. ex partic. *ricondotto*. *Plin. l. 19. c. 1.* Unum agrum ex provincialibus HS ducentis reconductum.

Reconflo, as, a. 1. ἀναχωνεύω, denuo conflo. Translate regenero. *Lucr. l. 4. v. 923.* Unde reconflari ſenſus per membra repente poſſit?

Reconſigno, as, a. 1. rurſus ſigno, noto. *Tertul. de reſur. carn. c. 30.* Ideo & reconſignat imprimens.

Reconſueſco, is, n. 3. Apud *Tertul. de cultu fœm. c. 9.* eſt in contrarium conſueſcere. Gloria, inquit, reconſuevit.

Recoquo, is, coxi, coctum, a. 3. *ricuocere*, Germ. *widerumbkochen*, Gall. *recuire*, Hiſp. *recozer*, ἀνέψω, rurſus coquo. *Cic de Sen. c. 23.* Quo quidem me proficiſcentem haud ſane quis facile retraxerit, neve tanquam Peliam recoxerit. ¶ Translate pro rurſus polire, & formare ponitur, tanquam aurum, & ſimilia, quæ iterum coquuntur, ut meliora fiant. *Quinct. l. 12. c. 6.* Sed præcipue tamen Apollonio Moloni ſe reformandum, ac velut recoquendum dedit. *Lucan. l. 7. v. 148.* Spiculaque extenſo Pæan Pythone recoxit.

Recordabilis, le, adject. *che ſi può ricordare*, *e deve ricordare*. *Claud. Mamert. l. 3. c. 14.* Memoria multitudine recordabilium diſtenditur.

Recordatio, onis, *ricordazione*, *memoria*, זכרון, Germ. *widergedechtnuſſ*, Gal. *ſouvenance*, Hiſp. *memoria*, ἀνάμνησις, reminiſcentia. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Concidit in Curiæ pene limine, recordatione, credo, Gabinii ſui, deſiderioque Piſonis. *Id. ad Att. 12. ep. 18.* Recordationes fugio, quæ quaſi morſu quodam dolorem efficiunt. *Plin. l. 1. ep. 9.* Subit recordatio. *Rurſus Cic. 3. Fam. ep. 13.* Dare alicui jucundas recordationes conſcientiæ ſuæ. *Id. Attic. l. 9. ep. 1.* Habere recordationem alicujus rei. *Id. 1. de Orat. c. 2.* Repetere recordationem.

Recordatus, us, ui, m. recordatio, memoria. *Tertul. de reſur. carn. c. 4.* Recordatui tuo ereptam.

Recordatus, a, um, nom. particip. ſignif. activæ, *Tacit. Ann. 15. c. 70.* Recordatus carmen, verſus ipſos retulit. ¶ Paſſive *Sidon. l. 9. ep. 3.* Anima male conſcia, & per horas aſſ recordata pœnalis vitæ debita contremiſcens.

Recordo, as, a. 1. in memoriam revoco, memoriam alicui refrico. *Quadrig. l. 5. Annal. apud Non. c. 7. n. 65.* Is ubi Darium cognovit, & patris (al. patrem) eum recordavit.

Recordor, aris, d. 1. *ricordarſi*, [illegible], Germ. *ſich wider erinneren*, Gal. *ſe ſouvenir*, Hiſp. *acordarſe*, [illegible], in memoriam, ſive in mentem revoco, memini, memoria teneo. Aliqui recordari dictum cenſent, quaſi rurſus in cor revocare, vel iterum rem cordi dare, quod veteres cor pro mente dixerint. Sane *Plaut.* pro reputare, mente verſare poſuit. *Moſtell.* 1. 2. Recordatus, inquit, multum, & diu cogitavi, hominem cujus rei, quando natus eſt, ſimilem eſſe arbitrarer. ¶ Cæterum priore notione, quam diximus, conſtruitur cum gen. *Cic. in Piſon.* Et cum aliquo dolore flagitiorum ſuorum recordabitur. *Id. Att. l. 4.* Recordans ſuperioris tuæ tranſmiſſionis. ¶ Vel cum acc. *Cic. de Sen.* Ut pedeſtres, navaleſque pugnas, ut bella a ſe geſta, triumphoſque recordentur. ¶ Vel cum abl. & præp. de. *Cic. pro Planc.* Quoniam iſtis veſtris lacrymis de illis recordor, quas pro me ſæpe, & multum profudiſtis. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. in Brut.* Recordor longe omnibus unum anteferre Demoſthenem. *Id. Att.* Cum recordor, hæc me tum vidiſſe. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. pro Mur.* Admonitus re ipſe recordor, quantum hæ quæſtiones in Senatu habitæ punctorum nobis, Servi, detraxerint. ¶ Admittit præterea abl. cum præp. cum. *Cic. l. 15. Fam.* Tu, velim, tua in me ſtudia, & officia multum tecum recordere. *Id. pro Cluent.* Si cum animis veſtris longo intervallo recordari C. Staleni vitam, & naturam volueritis.

Recorporatio, onis, f. *riunione*. *Tertull. de reſurr. carn. c. 30.* Recorporatio, & coadunatio oſſium.

Recorporativus, a, um, adject. vim habens recorporandi, *Cæl. Aurel. Acut. 3. c. 16.* Helleborum eſt recorporativæ virtutis.

Recorporo, as, a. 1. *riunire*, *dar corpo*. *Tertull. de reſur. carn. cap. 7.* Figulo licet argillam, temperato ignis afflatu, in materiam robuſtiorem recorporare.

Recorrigo, is, exi, ectum, a. 3. *correggere*, o *drizzare di nuovo*. *Senec. ep. 50.* Si modo ante incipimus recorrigere animum noſtrum, quam indureſcat pravitas ejus.

Recraſtino, as, a. 1. *differire di giorno in giorno*, [illegible], Germ. *weiter verſchieben*, Gal. *differer*, Hiſp. *dilatar*, [illegible], procraſtino, in craſtinum rejicio, differo. *Plin. l. 17. c. 14.* Recraſtinare minime utile. *Col. l. 2. c. 21.* Propter quæ recraſtinari non debet.

Recreatio, onis, *ricreazione*, [illegible], refectio, refocillatio. *Plin. l. 22. c. 23.* Ab ægritudine recreationi efficax in cibo.

Recreator, oris, qui rurſus creat, vel reſtituit. *Inſcript. apud Gruter. pag. 1095. n. 7.* Pollio Julio Clementiano libertatis redonatori, vitæ populi omnium matrem recreatori, &c. *Tertul. de anim. c. 43.* Summus recreator corporum.

Recreatus, a, um, [illegible], *ricreato*, *ſollevato*. *Cic. pro R. Am.* Tum vero in iſto bello non recreatus, neque reſtitutus, ſed ſubactus, oppreſſuſque Populus Romanus eſt.

Recrementum, ti, [illegible], purgamentum, excrementum, ſordes alicujus rei. *Celſ. l. 6. c. 8.* Ulcera illinenda ſunt aut plumbi recremento, aut ceruſſa, ideſt ſcoria. *Plin. l. 18. c. 16.* Recrementa farris. *Gel. l. 17. c. 11.* Aridiora recrementa in alvum convenire, humidiora per renes in veſicam.

Recreo, as, a. 1. *ricreare*, [illegible], Germ. *ergetzen*, Gal. *recreer*, Hiſp. *recrear*, [illegible], iterum creo, reficio, a creo. Proprie enim recreare eſt id, quod deperiit, inſtaurare, & denuo creare. *Plin. lib. 34. c. 15.* Ad purganda vulnera, fiſtulaſque, & omnem callum erodendum, & talis oſſibus carnes recreandas. ¶ Translate ponitur pro iterum eligere ſeu conſtituere. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 4.* Quos cum T. Gracchus Conſul iterum recrearet. ¶ Item pro vires renovare. *Cic. ad Quir. poſt red.* Qui a gravi morbo recreati ſunt. ¶ Item pro conſolari. *Cic. in Somn.* Cujus ego nomine ipſo recreor. *Idem pro Planc.* Nunc autem veſter conſpectus, & conſeſſus iſte reficit, & recreat mentem meam. *Id. Att. l. 5. ep. 16.* Recreare animum.

Recrĕpo, as, n. 1. *riſonare*, Germ. *ertonen*, Gall. *retentir*, Hiſp. *reſonar*, [illegible], crepitum reddo, reſono. *Catul. de Berec. & Atys. carm. 64.* Leve tympanum remugit, cava cymbala recrepant.

Recreſco, is, evi, etum, n. 3. *creſcere un' altra fiata*, [illegible], rurſus creſco. *Plin. l. 11. c. 37.* Nec præciſa oſſa recreſcunt. *Liv. l. 26. c. 41.* Favete nomini Scipionum, velut acciſis recreſcenti ſtirpibus.

Recrudeſco, is, dui, ſine ſup. *ritornare crudo*, [illegible], ad priſtinam cruditatem redeo. Translate accipitur pro rurſus exaſperari, & dicitur de morbis, de vulneribus, de pugna, & ſimilibus rebus, ſemper in malam partem, quaſi iterum res hujuſmodi crudæ fiant, cum renovantur. *Cic. l. 4. Fam. ep. 6.* Nunc autem hoc tam gravi vulnere etiam illa, quæ conſanuiſſe videbantur, recrudeſcunt. *Liv. l. 6. c. 18.* Recrudeſcente Manliana ſeditione. *Id. l. 10.* Ibi interventu Gellii, cohortiumque Sabellarum paulliſper recruduit pugna.

Recta, æ, [illegible], veſtimenti virilis genus. *Feſt.* Rectæ appellantur veſtimenta virilia, quæ patres liberis ſuis conficienda curant, ominis cauſa, ita uſurpata, quod a ſtantibus, & in altitudinem texantur.

Recta, *a dirittura*, [illegible], recta via, nomen adjectivum caſus ablativi, ſub quo vox via intelligitur. *Cic. Att. l. 6. ep. 8.* E navi recta ad me venit. *Id. ib. l. 5. ep. 14.* Recta proficiſci ad exercitum.

Recte, adv. *dirittamente*, Germ. *recht*, Gal. *bien*, Hiſp. *bien*, *derechamente*, [illegible], recta linea, non oblique. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Sive alio declinabunt, alia ſuo nutu recte ferentur, erit hoc quaſi provincias atomis dare, quæ recte, quæ oblique ferantur. ¶ Translate ſumitur pro bene, probe, præclare. *Cic. 4. Acad.* Recte concluſit, teneo; ſin vitioſe, minam Diogenes reddet. *Id. 3. Phil.* Recte, atque ordine, exque Republica feciſſe videri. *Id. 3. Leg. c. 5.* Rectiſſime animadvertere. *Id. in Piſon. c. 28.* Recte an ſecus, nihil ad nos. ¶ Item pro apte, & compoſite. *Ter. Adelph. 4. 3.* Et recte, & vere dicis. ¶ Item pro juſte. *Ter. Andr.* Pater non recte vinctus eſt. ¶ Item pro aperte, non diſſimulanter. *Cic. 2. de Div.* Epicurus circuitione quadam Deos tollens, recte non dubitat divinationem tollere. ¶ Item pro tuto. *Cic. l. 1. Fam. ep. 7.* Quoties mihi certorum hominum poteſtas erit, quibus recte dem. *Id. l. 14. ep. 14.* Recte in præſentia domi eſſe poteſtis. ¶ Item pro militer. *Hor. l. 2. Serm. ſat. 7.* Non otia recte ponere. ¶ Item pro proſpere, feliciter. *Cic. in Brut.* Quæ ſi recte eſſent, id eſt ſi bene, & commode cederent. *Idem Att. l. 1. ep. 7.* Apud matrem recte eſt. ¶ Item pro naturaliter, non monſtroſe. *Don. ad Ter. Hec. 4. 1.* Præſertim cum & recte, & tempore ſuo pepererit. ¶ Item pro laudabiliter, ſine reprehenſione. *Cic. Att. l. 16.* Qui minus autem ego iſtic recte eſſe poſſim, quam Marcellus? ¶ Item pro preſenter. *Ter. Eun. 2. 1.* Et illas, quas habet, recte feras. ¶ Recte eſt, pro ſatis eſt. *Ter. Heaut. 2. 1.* Tum quod dem ei, recte eſt. ¶ Item pro bene eſt. *Ter. Hec. 3. 2.* Quid tu igitur lacrymas? aut quid es tam triſtis? PA. Recte mater. Ubi inquit *Don.* Recte mater: Sic dicimus, cum ſine injuria interrogantis aliquid reticemus. Alii recte ſic accipiunt, ut intelligant, nihil eſt mali. *Id. Adelph.* Quid fit? quid agitur? S. Recte. ¶ Item pro ſic eſt, etiam. *Ter. Adelph. 3. 3.* Tu rus hinc abis? D. Recte. ¶ Item pro nihil, auctore *Donato*. Voce enim *nihil* veteres abſtinebant ominis cauſa, quia putabant, ſi *nihil* dixiſſent, nihil in poſterum ſibi boni futurum eſſe. *Ter. Eun. 2. 3.* Rogo, nunquid velit, Recte, inquit, abeo. ¶ *Recte facitis*, gratiarum actio eſt, interprete Donato. *Ter. Eun. 3. 9.* Mirum, ni illoc homine quoque pacto opus eſt. C. Idem arbitror. O. Recte facitis. ¶ Non recte dicere alicui, eſt illi maledicere. *Plaut. Pſeud. 4. 6. 23.* Nam quanti refert ei nec recte dixere, qui recte nihil faciat? *Plaut. Merc. 4. 4. 62.* Eadem licebit mox cœnare rectius. h. e. lautius, largius.

Rectio, onis, *governo*, [illegible], actus regendi, adminiſtratio, gubernatio. *Cic. 3. Fin. c. 4.* Ea quoque eſt ab iiſdem non ſolum ad privatæ vitæ rationem, ſed etiam ad Rerumpublicarum rectionem relata. Et *c. 22. l. 4.* Rerumpublicarum rectiones.

Rectitudo, inis, f. *dirittura*. *Aggen. Urb. in Frontin. apud Goeſ. pag. 46.* Rigor ſuæ rectitudinis naturalis nomen accepit.

Recto, pro recta, adverb. legitur in quibuſdam edition. *Dig. lib. 49. tit. 1. leg. 21.* in alia recta.

Rector, oris, *rettore*, *governatore*, [illegible], Ger. *regierer*, Gall. *recteur*, Hiſp. *regidor*, [illegible], qui regit, gubernator. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 33.* Ineſſe aliquem non ſolum habitatorem in hac cœleſti, ac divina domo, ſed etiam rectorem, & moderatorem. *Id. 1. Divin. c. 14.* Tot navium rectores profecti ab Ilio. *Id. 1. de Or. c. 48.* Reipublicæ rector. *Suet. in Aug. c. 24.* Rectorem apponere ætate parvulis, ac mente lapſis. *Tac. Ann. 13. c. 2.* Burrhus, & Seneca rectores Imperatoriæ juventæ.

Rectrix, icis, *governatrice*, [illegible], Ger. *regiererin*, Gal. *rectrice*, *gouvernanteſſe*, Hiſp. *regidora*, [illegible], gubernatrix. *Col. l. 3. c. 10.* Videmus, hominibus inſpiratam velut aurigam, rectricemque membrorum animam. *Plin. l. 3. c. ult.* Italia rectrix, parenſque mundi altera.

Rectum, i, ſubſt. *l'oneſto*, *il giuſto*, rectitudo, virtus. *Virg. 1. Æn.* Et mens ſibi conſcia recti. *Ovid. 1. Met.* Quæ vindice nullo, ſponte ſua, ſine lege, fidem, rectumque colebat.

Rectūra, æ, f. rectitudo. *Frontin. de Colon. apud Goeſ. p. 130. & 131.*

Rectus, a, um, [illegible], *retto*, *regolato*, gubernatus, partic. a regor. *Plaut. Bacch. 3. 3. 8.* Ego illum haberem rectum ad ingenium bonum. ¶ Sæpe nomen eſt, pro eo, qui nullam in partem flectitur, cujus contrarium eſt obliquus, *diritto*, [illegible], Ger. *recht*, Gal. *juſte*, *droit*, Hiſp. *derecho*, *juſto*, [illegible]. *Plin. l. 12. c. 19.* Hi recto curſu per ſinus impellant. *Horat. l. 1. ſat. 2.* Crus rectius. *Senec. ep. 95.* Recta coma. *chioma diſteſa*. ¶ Translate pro bono, honeſto, æque ponitur. *Cic. 1. Acad.* Tertia de diſſerendo, & quid verum, quid falſum, quid rectum in oratione, pravumve, quid conſentiens, quid repugnans, judicando. *Id. Att. lib. 6.* Sauſeium ſine meis literis ad te venire via rectum erat. *Id. 5. Fam. ep. 19.* Ea maxime conducunt, quæ ſunt rectiſſima. *Plaut. Capt. 5. 2. 7.* Recta, & vera loqui. *Cic. lib. 1. Offic. c. 38. ſub fin.* Rectum eſt autem, etiam in illis contentionibus, quæ cum inimiciſſimis fiunt, gravitatem retinere, iracundiam repellere. ¶ *Recta via rem narrare*, eſt narrare rem, ut eſt, nihil mentiri. *Ter. Hecyr. 4. 3.* Imo ac recta via rem narret ordine. ¶ *Cœna recta*, vel *recta* abſolute eſt cœna legitima, & liberali apparatu exhibita. Liberaliores autem divites ſalutatoribus ſuis legitimum convivium exhibebant, quæ recta cœna vocabatur: ſordidi, & maligniores rectæ cœnæ loco ſportulam tantum præbebant. *Suet. in Dom. c. 7.* Multa etiam in conviviorum uſu novavit: ſportulas publicas ſuſtulit, revocata cœnarum rectarum conſuetudine. *Id. in Aug. c. 74.* Convivabatur & aſſidue, nec unquam, niſi recta, non ſine magno ordinum, hominumque delectu. *Mart. l. 8. ep. 50.* Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt. ¶ Hinc *recto apparatu vivere*, apud *Senec. ep. 90.* eſt laute vivere. ¶ Recta tunica. V. *Recta*. ¶ Recti caſus apud Grammaticos dicuntur nominativus, & vocativus. *Donatus.* Apud *Var. l. 7. de L. L.* rectus caſus dicitur ſolus nominativus, quia nullam patitur vocabuli inflexionem. ¶ Rectum inteſtinum eſt illud, quod in una veneris parte, qua excrementa excernuntur, poſitum eſt, nulloſque ſinus habet, ſed recta extenditur uſque ad ſedem. *Celſ. l. 4. c. 1.*

Recubĭtus, us, m. actus recumbendi, ſubſultus ille, quem faciunt corpora in ſolum durum incidentia. *Plin. l. 24. c. 13.* Ipſam baculum per ſe ſe recubitu propius adlabi.

Recŭbo, as, bui, bitum, n. 1. *ripoſare*, [illegible], Germ. *liegen*, Gall. *coucher ſouvent*, Hiſp. *repoſarſe*, *eſtarechado*, [illegible], rurſus, ſeu iterum cubo. *Cic. 1. de Div.* Deinde cum ſe collegiſſet, idque viſum pro nihilo habendum eſſe dixiſſet, recubuiſſe. ¶ Interdum idem eſt, quod ſimplex *cubo*, ideſt jaceo, quieſco. *Cic. 2. de Orat.* M. Lepidus, cum cæteris in campo exercentibus, in herba ipſe recubuiſſet. *Id. 3. de Orat.* Recubans molliter, & delicate.

Recūdo, is, cudi, cuſum, a. 3. *ribattere*, Germ. *widerumb ſchmiden*, Gal. *reforger*, Hiſp. *recatir*, [illegible], denuo cudo. *Varro.* Ut hi ſolent, qui vetera metalla recudunt.

Recŭla, æ, [illegible], parva res. *coſarella*. *Plaut. in fragm. Cistellaria.* Si quidem imperes pro copia, pro recula. *Donat. in vita Virgil.* Apibus curandis reculam auxit. ¶ Dicitur etiam *reſcula*. *Apul. l. 4. Metam.* Pennoſæ reſculæ. Sunt tamen qui & hic *recula* legunt.

Recultus, a, um, nom. partic. a recolo. *Ovid. 5. Met. v. 647.* partimque rudi data ſemina juſſit Spargere humo, partim poſt tempora longa recultæ.

Recumbo, is, cubui, cubitum, n. 3. *giacere*, [illegible], Germ. *ligen*, *ſitzen*, Gall. *coucher*, *s'aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, [illegible], idem ac recubo, ideſt toto corpore jaceo. *Plin. lib. 17. cap. 22.* Adeo non recumbat in uo, nec delicata ſe ſpargat. ¶ Sæpe ſumitur pro accumbere, ſeu jacere ad menſam. Nam veteres in lectis jacentes cibum ſumebant. *Horat. lib. 1. ep. 5.* Si potes Archiacis conviva recumbere lectis. *Plin. lib. 4. ep. 22.* Cœnabat Nerva cum paucis: Vejento proximus, atque etiam in ſinu recumbebat. ¶ Interdum pro inclinari. *Virg. 9. Æn.* Inque humeros cervix collapſa recumbit. ¶ Recumbere etiam dicuntur loca acclivia. *Martial. lib. 4. epigr. 64.* jugera pauca Martialis Longo Janiculi jugo recumbunt.

Recuperatio, & Reciperatio, onis, *ricuperazione*, Germ. *widerer holung*, Gall. *recouvrement*, Hiſp. *recobramiento*, [illegible], actus recuperandi. *Cic. 10. Phil. 1. 10.* Ita præclara eſt recuperatio libertatis. *Juſtin. l. 30. c. 2.* Contentus reciperatione urbium, quas amiſerat. ¶ In juridicis, apud *Feſt. ex Gallo Æliο*, reciperatio eſt, cum inter populum & reges, nationeſque & civitates peregrinas lex convenit, quomodo per reciperatores reddantur res, reciperenturque, reſque privatas inter ſe perſequantur.

Recuperativus, a, um, adjectiv. qui recuperari poteſt, apud *Aggen. Urb. in Frontin. pag. 304. edit. Goeſ.*

Recuperātor, & Reciperator, oris, qui recuperat. Recuperatores apud Romanos erant judices, qui ad recuperandas privatas res litigatoribus dabantur. *Plaut. Bacch. 2. 3. 36.* Poſtquam Prætor Recuperatores dedit. *Gel. lib. 20. cap. 1.* Injuriiſque æſtimandis Recuperatores ſe daturos edicebant. ¶ Dabantur & ab Imperatoribus contentione orta inter milites. *Liv. lib. 26.* Scipio tres Recuperatores cum ſe daturum pronuntiaſſet. ¶ In Urbe Prætores dabant Recuperatores ex omni Ordine, in Provin-

Digitized by Google

aliis ex conventu negotiatorum, vel e ſua cohorte. *Cic. 5. Ver. c.* 28. Iſte Recuperatores ſe de cohorte ſua daturum minabatur. *Id. ibid. c.* 11. De conventu nullum unquam Judicem, neque Recuperatorem dedit.

Recuperatorius, a, um, quod ad Recuperatores pertinet, ut Judicium recuperatorium, quod per Recuperatores exercebatur. *Cic. 2. de Inv. c.* 20. Non cujus oportet, in recuperatorio judicio ejus maleficii, de quo inter ſicarios quæritur, fieri præjudicium.

Recuperatus, & Reciperatus, a, um, nom. particip. *ricuperato*. *Juſtin. l.* 36. *c.* 1. Reciperatum regnum. *Tacit. 3. hiſt. c.* 66. Reciperatus cibo ſomnoque vires. *Cic. pro Planc. c.* 23. Pecunia recuperata.

Recupero, & Recipero, as, avi, atum, a. 1. *ricuperare*, *riacquiſtare*, Ger. *wieder abertkommen*, Gal. *recouvrer*, Hiſp. *recobrar*, ἀνακομίζομαι, rem amiſſam recipio, ſeu rurſus acquiro, e *recipio*. *Cic. 4. Ver. cap.* 35. Bello confecto ſocios ſua per noſtram victoriam recuperare. *Id. 5. Ver. c.* 14. Ille autem, unde ablatum eſt, judicium ſuum recuperare nullo modo poteſt. *Id. 2. Agr.* Qui ob illo pecuniam depoſitam noſtris recuperarent. *Id. 13. Phil.* Albanum, Firmanum a Dolabella recuperabit, etiam ab Antonio Tuſculanum. *Var. l. 1. R. R. c.* 13. Ubi feſſi opere commodiſſime paſtiot ſe quieti reciperare. *Juſtin. l. 18. c.* 7. Reciperatum patriam venire.

Recupio, is, a. 3. valde cupio. *Plaut. Capt.* 4. 2. 76. Ut recupias facere ſumptum. Alii leg. *te cupias*.

Recuro, as, a. 1. ἀνακομίζω, iterum, vel diligenter curo, magna cura reficio. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Quæ non eſſet ita recurata, in ſua manſit amphitheatrica. *Catul. ep.* 41. (al. 45.) Et me recuravi ocymoque & urtica. *Apul. l. 6. A. A.* Recuram plagas.

Recurro, is, recurri, urſum, n. 3. ἀνατρέχω, iterum, vel retrorſum curro, redeo. *Cic. l. 14. Fam. ep.* 3. Deſippo quoque ite imperavi, ſtatim ut recurreret. *Id. 2. de nat. Deor. c.* 19. Lunæ ſpecies mutatur tum creſcendo, tum defectionibus ad initia recurrendo. *Horat. l. 1. ep.* 10. Naturam expelles furca, tamen uſque recurret. *Id. l. 2. ep.* 1. Anni recurrentes. *Plin. in Paneg.* Ita hæc optimi appellatio nunquam memoriæ hominum ſine te recurret. *Quintil. l. 1. c.* 6. Ad eam rationem recurrunt, ut &c. *Plaut. Trinum.* 4. 3. 8. Recurre petere, re recenti. h. e. redi cito ad petendum.

Recurſio, onis, recurſus, reditio. *Martian. Capel. l. 9. & Apul. in Aſclepio*.

Recurſo, as, n. 1. ἀνατρέχομαι, freq. a *recurro*. *Plaut. Moſt.* 3. 1. 54. Quid ego huc recurſem? aut operam ſumam, aut conteram? ¶ Tranſlate ſumitur pro venire in mentem. *Virg. 1. Æn. v.* 652. Urit atrox Juno, & ſub noctem cura recurſat. *Tacit. 2. hiſt. c.* 78. Recurſabant animo vetera omina.

Recurſus, us, m. *ricorſo*, *ritorno*, ἀναδρομή, actus recurrendi, reditus. *Liv. l. 26. cap.* 42. Ut ſubeunti ſæpe ad cornua orbis recurſus pateret. *Virg. 5. Æn.* Inde alios ineunt curſus, aliosque recurſus. *Celſ. l. 4. cap.* 4. Recurſus ad bonam valetudinem facilis.

Recurvatus, a, um, ἀνακαμπτόμενος, recurvus factus, curvatus. *Celſ. lib.* 5. Id ſpecillo protrahendum eſt, aut hamulo recuſo, parum recurvato. *Colum. l. 3. c.* 18. Tortus, & recurvatus.

Recurvo, as, a. 1. *ritorcere*, *curvare*, כפף, Ger. *wieder krümben*, Gal. *recourber*, Hiſp. *encorvar*, ἀνακαμπτύνω, curvum facio. *Stat. 3. Theb.* Norrenteſque ſitu gladios in ſæva recurvant vulnera. *Col. l. 5. cap.* 10. Duritia humi coercita recurvatur. *Ovid. 1. Amor. eleg.* 8. Inque caput liquidas arte recurvat aquas. h. e. redire facit.

Recurvus, a, um, *ritorto*, כפוף, Germ. *krumb*, Gall. *courbé*, Hiſp. *corvo*, καμπύλος, valde curvus. *Col. l. 9. c.* 11. Ad plauſum apertis, ad buccinam recurvis. *Ovid. de rem. amor. v.* 218. Æra recurva.

Recuſabilis, le, adject. qui recuſari poteſt, aut debet. *Tertul. l. 4. cont. Marcion. c.* 35.

Recuſatio, onis, *ricuſa*, Germ. *verſagung*, Gall. *refus*, Hiſp. *rehuſamiento*, ἀπόῤῥησις, actus recuſandi. *Cic. 2. de Or.* Num hæc ipſa recuſatio diſputationis diſputatio quædam fuit mihi quidem perjucunda. *Id. Catil. 3. c.* 2. Sine recuſatione, ac ſine ulla mora negotium ſuſceperunt. *Id. 2. Leg. c.* 16. Pœna violatæ religionis juſtam recuſationem non habet.

Recuſo, as, avi, atum, a. 1. *ricuſare*, *rifiutare*, מאן, Ger. *abſchlagen*, Gal. *refuſer*, Hiſ. *rehuſar*, ἀρνέομαι, renuo, detrecto, rejicio, a *cauſa*, *as*. Conſtruitur cum acc. *Cic. pro Planc.* Populum R. diſceptatorem non modo non recuſo, ſed etiam depoſco. *Caſ. l. 1. B. C. c.* 33. Recuſare munus legationis. *Id. l. 1. B. C.* Recuſam amicitiam alicujus. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. 2. Verr.* Deſinemus jam de judiciis transferendis recuſare. ¶ Vel cum infinitivo. *Virg. 6. Æn.* Nec vere tibi comes ire recuſo. ¶ Vel cum conjunctivo, & partic. *ne*, *quin*, *quominus*. *Cic. pro Cluent.* Illi enim non hoc recuſabant, ne, &c. *Id. 4. Acad.* Non poſſumus, quin alii a nobis diſſentiant, recuſare. *Id. 1. Fin. c.* 3. Nec vero, ut noſter Lucilius, recuſabo, quominus omnes mea legant. ¶ Accipitur quoque pro accuſationem depellere. *Cic. in Brut. c.* 23. Tum igitur Galba recuſans pro ſe ſe, & populi R. fidem implorans, &c. ¶ Item pro negare. *Celſ. JCtus l. 48. Dig. mandati.* Si quis uſuris creditam pecuniam fidejuſſiſſet, & reus recuſare vellet, ſub uſuris creditam eſſe pecuniam.

Recuſſabilis, le, adject. qui retro quati poteſt, ut recuſſabilis ſphæra, *Cæl. Aurel. Tard.* 3. *c.* 6.

Recuſſus, us, m. repercuſſio. *Plin. l. 8. cap.* 51. Atque recuſſo pernicius, quo libuerit, exultant.

Recuſſus, a, um, ἀνασεισθείς, *ſcoſſo*, *sbattuto*, concuſſus, a quatio. *Virg. 2. Æn.* Uteroque recuſſo inſonuere cavæ, gemitumque dedere cavernæ. *Apul. l. 5. Metam.* Recuſſus ſomno. h. e. excitatus.

Recutiens, entis, excutiens, decutiens. *Auguſt. l. 2. de doctr. Chriſt. c.* 40. *ad fin.* Chriſti recutiens jugum.

Recutitus, a, um, ἀποτετμημένος, curtatus, cui e glande reſecta eſt cutis, quo nomine dicti ſunt Judæi, quibus ex legis præſcripto præputia præcidebantur. *Martial. l. 7. ep.* 29. Nec recutitorum fugis inguina Judæorum. ¶ Ponitur etiam pro rupto, lacero, exulcerato. *Martial. l. 9. epigr.* 58. Nec ruptæ recutita colla mulæ. hoc eſt quæ ſæpe reſectam pellem ſæpe lacerant.

Redabſolvo, is, a. 3. idem quod ſolvo, vel abſolvo. *Plaut. Curc.* 4. 3. *v.* 84. Te redabſolvam, qua adveniſti, gratia. Rectius alii *abſolvam*.

Redaccendo, is, a. 3. rurſus accendo. *Tertul. de anim. c.* 30. Facilior ante extingui, quam redaccendi.

Redactus, us, m. actus redigendi. Speciatim ſumitur pro pecunia ex frugibus venditis redacta. *Scævola l. 58. §. 1. ff. de uſufr.* Sempronio do, lego ex redacto fructuum oleris, & porrinæ partem ſextam. Sic enim in Pand. Flor. & manuſcr. codd. legitur. Vulgo eſt *ex reditu*.

Redactus, a, um, *ridotto*. *Vellej. l. 2. c.* 94. Armenia in poteſtatem redacta. *Liv. l. 26. c.* 47. Ad irritum victoria redacta. *Id. l. 10. c.* 45. æs redactum ex captivis dicebatur.

Redadopto. V. Readopto.

Redadunatio, onis, f. *reunione*. *Tertul. de reſur. carn. c.* 30. Redadunatio oſſium. Alii leg. *readunatio*.

Redambulo, as, n. 1. *ritornare*, ἐπαναβαδίζω, redeo, revertor. *Plaut. Capt.* 4. 2. *in fine*, Bene ambula, & redambula.

Redamo, as, a. 1. *riamare*, ἀντιφιλέω, contra, vel ſimiliter amo, me amantem amo, in amore reſpondeo. *Cic. de Am. c.* 14. Vel qui, ut ita dicam, redamari poſſit.

Redamoveo, es, a. 2. rurſus amoveo. *Impp. Valens, Gratian. & Valentinian. l. 8. Cod. Theodoſ. tit. 5. leg.* 35.

Redamtruo, as, n. 1. redeo, recurro. *Feſtus*. V. Amtruo.

Redanimatio, onis, animæ ad corpus reſtitutio. *Tertul. de reſurr. carn. cap.* 18.

Redanimatus, a, um, nom. ex particip. *riſuſcitato*. *Tertul. de reſurr. carn. c.* 19. Redanimatus, & reviviſicatus Deo.

Redanimo, as, a. 1. *rianimare*, *riſuſcitare*. *Tert. de reſur. carn. c.* 13. & 31.

Redardeſco, is, n. 3. *riardere*, Ger. *wieder entbrennen*, Gal. *ardre de recheſ*, Hiſp. *arder de nuevo*, ἀνατύφομαι, iterum ardeſco, iterum flammam emitto. *Ovid. de rem. Am. v.* 734. Flamma redardeſcit, quæ modo nulla fuit.

Redarguo, is, a. 3. *riprendere*, הוכיח, Ger. *ſtraffen*, Gal. *reprendre*, Hiſp. *redarguir*, ἐλέγχω, reprehendo, accuſo cum reprehenſione. *Cic. 2. Fin.* Quos niſi redarguimus, omnis virtus, omne decus, omnis vera laus deſerenda eſt. *Id. pro Cluent. c.* 23. Redargue me, ſi mentior.

Redauſpico, as, a. 1. vel redauſpicor, aris, d. 1. denuo auſpicor, ſeu auſpicium ſumo, rurſus incipio. *Plaut. Capt.* 3. 5. *in fine*. Exauſpicavi ex vinculis, nunc intelligo redauſpicandum hunc eſſe in catenas denuo. V. *Exauſpico*.

Redditio, nis, *reſtituzione*, שלומה, Germ. *widergebung*, Gall. *reſtitution*. Hiſpan. *reſtitucion*, ἀπόδοσις, actus reddendi. Hoc ſenſu uſurpat *Aſcon. Pedian.* ¶ *Auguſt. l. 21. de civ. Dei, c.* 7. Redditionem rationis poſcentibus reſpondere. ¶ Pro ſecunda parte ſimilitudinis, quæ antapodoſis etiam dicitur. *Quintil. l. 8. c.* 3. Similitudo cum re, cujus eſt imago, connectitur, collatione invicem reſpondente, quod facit redditio contraria, quæ ἀνταπόδοσις dicitur.

Redditivus, a, um, adject. *Redditiva*, *æ*, dicitur a *Diomed. lib. 1. pag.* 412. *Putſch.* ea propoſitio, quæ a *Quintil.* appellatur *redditio*. Subintelligitur autem *propoſitio*, aut quid ſimile. Similiter *Priſcian. l. 17. pag.* 1051. & 1055. *redditiva nomina* vocat, quæ redditioni inſerviunt, ut *talis*, *tot*, quæ referuntur ad *qualis*, *quot*, &c.

Redditum iri, pro redditum iri, quemadmodum & *præſtituiri* pro præſtitum iri, legitur *leg. 27. ff. ad Senatuſconſ. Trebel.*

Redditus, a, um, nom. partic. *reſtituito*, *reſo*, *dato*. *Cic. Att. l. 8. ep.* 22. Pecuniam Domitio non eſſe redditam. *Id. ibid. l. 9. ep.* 11. Serius redditæ ſunt literæ. *Virg. Æn.* 3. *v.* 40. Vox reddita fertur ad aures.

Reddo, is, reddidi, redditum, a. 3. *rendere*, *reſtituire*, השיב, Ger. *widergeben*, Gal. *rendre*, Hiſ. *bolver*, ἀποδίδωμι, proprie eſt rem acceptam, vel ablatam reſtituere, quaſi retro dare. *Cic. ad Q. Fr.* Cogebantur Syllani homines, quæ per vim ac metum abſtulerant, reddere. ¶ Dicitur etiam de eo, quod debitum non eſt, ſed quod non admittimus, aut quo uti nolumus. *Cic. pro Syll.* Sed etiam, ſi quid ab omnibus conceditur, id reddo, ac remitto. ¶ Accipitur ſæpe pro dare. *Celſ. J. C. de verb. ſign. l. verbum*, *lib. 20. ff.* Reddendi verbum quanquam ſignificationem habet retro dandi, accipit tamen & per ſe dandi ſignificationem. *Cic. Att. l. 1. ep.* 15. Cincius noſter eam mihi abs te epiſtolam reddidit. *Liv. l.* 28. Tribunus jura reddere ſinebat. *Id. l. 39. c.* 1. Judicia reddere in aliquem. h. e. exercere. *Cic. pro Planc. c.* 37. Reddere vitam pro republica. ¶ Item pro rependere, perſolvere. *Cic. 1. Off. c.* 15. Unum dandi beneficii, alterum reddendi. *Col. l. 4. c.* 3. Cum magno fœnore gratiam reddidiſſe. ¶ Item pro facere, efficere. *Cic. 2. de Orat.* Nos te, inquit, nobis, Antoni, expolivit, hominemque reddidit. *Id. pro Planc.* Quo voluit, adduxit, convicit, & elinguem reddidit. ¶ Item pro reponere. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 28. Tempeſtas venit, confringit tegulas, imbrice ſque, ibi dominus indiligens reddere alias ne volt. ¶ Item pro producere. *Ter. Phorm* Fructum, quem Lemni uxoris reddunt prædia. *Plin. l. 16. c.* 26. Abies ſloret reddit. ¶ Item pro exponere, narrare. *Plaut. Aul.* 2. 1. 4. Tibi ego rationem reddam, ſtimulorum ſeges? ¶ Item pro referre, ſive recenſere. *Cic. in Brut.* Perge, Pomponi, de Cæſare, & redde, quæ reſtant. *Plin. in præf. l.* 11. Quæ ſuis locis reddam. ¶ Item pro referre, ideſt, repræſentare. *Cic. Att. l. 4. ep.* 3. Omnes Catilinas, Sicelioſque poſtea reddidit. *Plin. l. 10. c.* 42. Pſittacus vocem humanam reddit. ¶ Item pro exprimere, vertere. *Cic. 1. de Orat.* Ut, cum ea, quæ legerem Græce, Latine redderem. ¶ Item pro pronuntiare. *Cic. in Brut.* Ut, quæ ſecum commentatus eſſet, ea ſine ſcripto verbis iiſdem redderet. ¶ Item pro exhalare, reſpirare. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 54. Excipiatque animam eam, quæ ducta ſit ſpiritu, eademque a pulmonibus reſpiret, ac reddat. ¶ Item pro egere. *Plin. l. 10. c.* 47. Inter aquaticas mergi ſoliti ſunt devorare, quæ cæteræ reddunt. *Id. l. 8. c.* 41. Reddere urinam. ¶ Item pro retorquere, rejicere. *Stat. l. 9. Theb.* Pineſtas reddere tela ſuit. ¶ Animum reddere, interdum eſt conſolari, reficere, confirmare; interdum eſt reconciliari. *Ter. Andr.* Nuptias effugere ego iſtas malo, quam tu adipiſcier. C. Reddidiſti animum. *Hor. l. 1. od.* 16. Dum mihi fias recantatis amica opprobriis, animumque reddas. ¶ Reddere animam, eſt mori. *Virg. 3. Georg. ad fin.* Vituli vulgo moriuntur in herbis, Et dulces animas plena ad præſepia reddunt. ¶ Reddere vota, *ſoddisfare*, *a ſciogliere i voti*. *Virg. Ecl. 5. v.* 75. & cum ſolemnia vota reddemus Nymphis, & cum luſtrabimus agros. ¶ Reddere nomen alicui, eſt eum proprio nomine nuncupare. *Plin. l. 17. c.* 14. Omnibus in exercitu ſuo militibus nomina reddidit. ¶ Veteres in futuro indicativi dicebant *reddibo* pro *reddam*. *Plaut. Men.* 5. 7. 49. Salvum tibi ita, ut mihi dediſti, reddibo.

Redemptio, vel Redemtio, onis, *compera*, ὠνή, idem ac emptio. *Cic. 2. Ver.* Eſt redemptio hujus judicii facta grandi pecunia. ¶ Redemptio vectigalium eſt, cum quis a Principe, vel a Civitate vectigalium reditum certa pecunia emit, ut ex eo faciat quæſtum. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 5. Non temeritate redemptionis, aut negotii gerendi inſcitia. ¶ Interdum ſumitur pro liberatione pretio facta alicujus hominis e vinculis, & ſervitute, & pro eo, quod pro liberatione datur, *riſcatto*, פדיון, Germ. *loſung*, Gal. *rançon*, Hiſp. *reſcate*, λύτρωσις. *Aurel. Vict. de Vir. Illuſtr.* Impetrata redemptione marito adulterum centurionem interficiendum tradidit. Adde *Valer. Max. l. 4. c.* 3.

Redemptito, vel Redemtito, as, a. 1. freq. a *redempto*. *Cato apud Feſt.* Facta benefacta non redemptitavere. ideſt non remunerarunt, aut compenſarunt.

Redempto, vel Redemto, as, a. 1. freq. a redimo. *Tacit. Hiſt. 3. c.* 34. A propinquis occulte redemtabantur.

Redemptor, vel Redemtor, oris, *compratore*, ὠνητής, emptor, qui certo pretio opus aliquod faciendum ſuſcipit. *Feſt.* Redemptores proprie, atque antiqua conſuetudine dicebantur, qui cum ad faciendum, aut præbendum quid conduxerant, effecerantque, tum demum pecunias accipiebant. Nam antiquitus emere pro accipere ponebatur. At ii nunc dicuntur redemptores, qui quid conduxere præbendum, utendumque. *Cic. l. 1. de Div. c.* 21. Et redemptor, qui columnam illam de Cotta, & de Torquato conduxerat faciendam. ¶ Redemptor vectigalium eſt, qui a Populo, vel a Principe certa pecunia emit vectigalia exigenda, ut ex ea exactione quæſtum faciat. *Labeo l. cum in plures*, §. *vehiculum*, *ff. locati*, &

cond. Redemptus pontis portorium ab eo veigebat. ¶ Redemptus litium, ſeu cautarum dicitur, qui lites quotidianas pecunia mercari, illaſque pactionibus, muneribuſque pelliſcere conatur, haud ſecus, quam qui domum, ædificiumve faciendum, utendumve pretio conducit: qui etiam quadruplator, & interceptor alienæ litis dictus eſt. *Ulpian. l. Nec quicquam. ff. de offic. Proconſ.*

Redemptrix, vel Redemtrix, icis, f. quæ redimit. *Prudent. in Romano, v.* 774. Et ſit redemptrie prima membrorum omnium.

Redemptūra, vel Redemtura, æ, idem ac redemptio. *Liv. l.* 23. *c.* 48. Qui redempturis auxiſſent patrimonia.

Redemptus, vel Redemtus, a, um, λυτρωθεὶς, conductus. *Caſ. lib.* 1. *B. G.* Complures annos portoria, reliquaque omnia Heduorum vectigalia parvo pretio redempta habere. *Virg.* 9. *Æn. v.* 213. pretio redemptus, *riſcattato*.

Redĕo, dis, redivi, & redii, reditum, o. anom. *ritornare*, שוב, Ger. *wieder kommen*, Gall. *retourner*, Hiſpan. *bolver*, ἀναχωρέω, revertus, quaſi retro eo. *Cic. ad Q. Fr.* Appius a Cæſare nondum redierat. *Id. pro Quinct.* Ut Romam rediit Quinctius. *Propert. l.* 2. *el.* 16. Dies non reditura. ¶ Tranſlate redire ad ſe, eſt ad mentis ſanitatem redire, vel animum recipere. *Ter. Adel.* Tandem reprime iracundiam, atque ad te redi. *Cic. At. l.* 7. Et id, quod animum induxerat, paulisper non tenuit, ſed cito ad ſe rediit. ¶ Redire ad ingenium, eſt redire ad ſuam naturam, ſeu reſumere mores antiquos. *Ter. Adel.* Si ſperet, fore clam, rurſum ad ingenium redit. *Cic.* 2. *Voc.* Redit ad ſe, atque ad mores ſuos. ¶ Redire in gratiam cum aliquo, eſt rurſus amicum fieri. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 1. Scito, me rediſſe cum veteribus amicis, ideſt cum libris, in gratiam. *Nepos in Attico, c.* 17. Vere glorianteum, ſe nunquam cum matre in gratiam rediſſe, h. e. nulla re læſiſſe matrem, propter quam cum ipſa in gratiam redire deberet. ¶ Redire in memoriam, eſt reminiſci. *Ter. Phor.* 5. 3. Redi mecum in memoriam. *Cic. de ſenect.* His legendis redeo in memoriam mortuorum. Sic redire animo aliqua res dicitur, cujus recordatio ſubit, apud *Plin. jun. in epiſt.* ¶ Redire ad rem, vel ad propoſitum, eſt reverti ad id, de quo loquebamur. *Cic.* 1. *Fin.* Sed ad rem redeamus: de omnibus dici neceſſe non eſt. *Id.* 5. *Tuſc.* Utrum igitur inter has ſententias dijudicare malimus, an ad propoſitum redire? ¶ Redire in urbem, eſt a fine ad principium revocari. *Virg.* 2. *Georg.* Redit agricolis labor actus in orbem. ¶ Accipitur quoque pro provenire. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Idem Cato denos culeos redire ex jugeribus ſcripſit. *Nepos in Themiſtocle, c.* 2. Cum pecunia, quæ ex metallis redibat. ¶ Item pro ſimpliciter venire. *Terent. Phorm.* 1. 2. 5. Præſertim ut nunc ſunt mores: adeo res redit, ſi quis quid reddit, magna habenda eſt gratia. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 93. Pilis miſſis, ad gladios redierunt. ¶ Redire rurſus, pleonaſmus eſt apud *Terent. Eun.* 2. 4. 6. & *Adelph.* 1. 1. 46. ¶ Redire viam, pro ſimpliciter redire, erat in veterum Juriſconſultorum formulis. *Cic. pro Mur.* Præſto aderat ſapiens ille, qui inire viam doceret: redite viam eodem duce redibant. ¶ Paſſive impersonaliter. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 37. Tum exuto juſtitio, reditum ad munia. *Caſ. l.* 3. *B. C. cap.* 16. Interea manerent induciæ, dum ab illo rediri poſſet. ¶ Cum infinito. *Virg. in Ciri, v.* 172. Sæpe redit patrios aſcendere perdita muros.

Redargŭo, is, a. 3. idem ac redarguo, apud vet. Hoc verbo utebatur Scipio Africanus Pauli filius, teſte *Feſto*, quomodo idem *pertiſum* malebat, quam *pertæſum*.

Redhibĕo, es, bui, bitum, a. e. *far riavere, reſtituire*, facio, ut venditor rurſus habeat, quod habuerat. *Ulp. Dig. l.* 21. *tit.* 1. *leg.* 21. Redhibere eſt facere, ut rurſus habeat venditor, quod habuerat: & quia id reddendo fiebat, idcirco redhibitio eſt appellata quaſi redhibitio. Aliqui legunt *quaſi redditio*. *Cic.* 3. *Off. c.* 23. Dicenda vitia ea, quæ niſi dixeris, redhibeatur mancipium jure civili. *Plaut. Moſt.* 3. 3. 84. Dixit ſe redhibere, ſi non placeret. h. e. dixit venditor, ſe receptorum domum, reſtituto pretio, ſi ea non placeat. *Id. Moſtel.* 3. 2. 113. Si male empta forent, nobis iſtas redhibere haud liceret. h. e. ſi plus æquo pretio emptæ forent, non liceret nobis venditori reſtituere, pretio recepto. Ex quibus exemplis patet, hoc verbum duplicem habere ſignificationem: nam ſi ad emptorem refertur, ſignificat venditorem ad recipiendum cogere; ſi ad venditorem, ſignificat recipere, & quaſi retro habere.

Redhibitĭo, onis, f. 3. Juriſconſultis eſt actionis nomen, quæ & actio redhibitoria vocatur. Ea vero actio contra eum intentatur, qui quod vitio corruptum commutaverit, vendideritve, cogitur reſtituere pretium, & retro, quod tradiderat, accipere. *Quintil. l.* 8. *cap.* 3. Aut in mancipii redhibitione ſudare? *Gel. l.* 4. *c.* 2. Cauſa redhibitionis.

Redhibitorius, a, um, quod ad redhibendum ſpectat. *Pompon. Dig. l.* 21. *tit.* 1. *leg.* 48. Si ſine menſium exceptione redhibitoria excluſus velit intra annum æſtimatoria agere. *Papin. ibid. leg.* 54. Actioni redhibitoriæ non eſt locus, ſi mancipium, &c. *Cajus ibid. leg.* 18. Aut redhibitorio, aut æſtimatorio judicio agere poteſt.

Redhibĭtus, a, um, redditus, partic. e redhibeor. *Feſt.* Redhibitum id propria dicitur, quod redditum eſt, cum qui dedit, idem rurſum coactus eſt habere id, quod ante habuit.

Redhoſtĭo, is, a. 4. *ricompenſare*, gratiam refero, nam hoſtire pro æquare poſitum eſt a Veteribus, teſte *Feſto*.

Rediculus, i, m. Deus quidam, quem Romani bello Punico ſecundo excogitavere, atque fanum dedicarunt extra portam Capenam, quia accedens ad Urbem Annibal, viſis quibuſdam perterritus, ex eo loco redierit. *Feſtus*.

Rediens, euntis, o. partic. a redeo. *Ovid.* 10. *Met.* Perque novem erravit redeuntis cornua Lunæ. *Hor. l.* 3. *od.* 8. Dies anno rediens feſtus.

Redĭgo, is, egi, actum, a. 3. *ridurre*, Ger. *wiederbringen*, Gal. *reduire*, *rediger*, Hiſp. *reduzir*, ἀνάγω, eſt quaſi vi, & induſtria ad aliquid, vel aliquo reducere, ex re, & ago, *d* interpoſito. Et conſtruitur cum acc. & præp. *in*, vel *ad*, vel *penes*, vel cum adv. motus ad locum. *Ter. Adel.* Tu homo rediges me ad inſaniam. *Id. Eun.* 4. 4. Eo redigis me, ut, quid egerim, egomet neſciam. ¶ Redigere in poteſtatem, ditionem, ſervitutem, eſt ſubditum, vel ſervum facere. *Plaut. Aul.* 3. 5. 47. Nihil minus, quæ in ſervitutem ſumptibus redigunt viros. *Cic.* 1. *Off.* Brevi tempore aut vivum, aut mortuum Jugurtham ſe in poteſtatem P. R. redacturum. *Id.* 4. *Phil.* Potentiſſimos Reges, bellicoſiſſimas gentes in ditionem hujus imperii redegerunt. ¶ Aliquando ponitur pro agere, ducere, reducere. *Liv. l.* 26. Hi ſupra ſeptuaginta comprehenſi, & cum transfugis novis mulctati virgis, manibuſque præciſis Capuam rediguntur. ¶ Item pro vi agere, retrorſum agere, & ad redeundum compellere. *Liv. l.* 1. Poſtremo fuſum, fugatumque in caſtra redigunt. ¶ Item pro accumulare. *Cic.* 5. *Phil.* Ut, ſi hoc genus in unum redigatur. *Id.* 2. *Ver.* Deinde bona vendit, pecuniam redigit. *Idem* 3. *Ver.* Cum omnis frumenti copia decimarum nomine penes iſtum eſſet redacta.

Redimicŭlum, i, περιάμματα, treccie, muliebre ornamentum capitis, aut mitræ. *Cic.* 3. *Ver. c.* 33. Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. *Virg.* 9. *Æn. v.* 616. Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 84. Qui longa domi redimicula ſumunt Frontibus, & toto poſuere monilia collo. *Ovid. l.* 10. *Met.* Redimicula pectore pendent. ¶ Pro vinculo, aut impedimento, quo quis tenetur. *Plaut. Truc.* 2. 4. 41. Ut eſſet aliquis laqueus, & redimiculum, reverſionem ut ad me faceret.

Redimĭo, is, ivi, itum, a. 4. *cingere*, *ornare*, *circondare*, ἀναδέω, cingo, circumdo, orno. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 18. Incenderet odores, & ſertis redimiri jubebat, & roſa. *Stat.* 1. *Sylv.* 5. Crinem redimita corymbis.

Redimitus, us, m. actus redimiendi, coronatio. *Solin. c.* 46. (al. 33.) Plurimis crines intonſi, mitrata capite, redimitu pari. Alii aliter legunt.

Redimītus, a, um, *cinto*, *circondato*. *Cic. in Somn.* Cernis autem terram eandem quaſi quibuſdam redimitam, & circumdatam cingulis. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 17. Frons redimita corymbis. *Catul. carm. de Berecynt.* Loca redimita ſilvis.

Redĭmo, is, emi, emptum, a. 3. *comperare*, ἀγοράζω, idem ac emo, ex *re*, & *emo*, *d*, interpoſito euphoniæ cauſa. *Plaut. Men.* 4. 3. 6. Ego tibi redimam bis tanto pluris pallam. *Cic.* 5. *Ver.* Hæc, quæ vel vita redimi recte poſſent, pecunia æſtimare non queo. ¶ Ponitur etiam pro recuperare, rem alienatam, occupatamve pretio recipere. *Cic.* 13. *Phil. c.* 5. Eamque contumeliam, quam emit Antonius, redimat, reducet, inquam, Cn. Pompeji domum filius. ¶ Item pro conducere, aliquid certo pretio faciendum ſuſcipere. *Cic.* 3. *Ver.* Qui iſtum eripiendum redemerunt. *Ulp. l. plenum, ff. de uſu, & hab.* Itemque ſi veſtimenta tuenda redemerit, vel inſulam, vel navem fabricandam. ¶ Redimere vectigalia dicuntur Publicani, cum annorum aliquot reditum certa emunt pecunia, ut ſibi ea interim liceat exigere, & in quæſtum ſuum convertere. *Cic. in Brut. cap.* 22. Quæ picarias de P. Cornelio, L. Mummio cenſoribus redemiſſet. ideſt picis fodinas, ſeu vectigalia ex pice. ¶ Item pro liberare pretio perſoluto, e. g. captivum, vel ſervum ab eo, qui in poteſtate eum habet, ut captivos a prædonibus, vel ſe ipſum, aut alium a vexatione, ſive moleſtia. *riſcattare*, *liberare*, λυτρόω. *Cic.* 2. *Off.* Qui ſuis facultatibus aut captos a prædonibus redimunt. *Id. l.* 2. *Fam. epiſt.* 15. Quam quidem (acerbitatem) ego a Republica meis privatis, & domeſticis incommodis libentiſſime, vel iſtis ipſis, quæ tu me mones, ut caveam, redemiſſem. *Id.* 9. *Verr.* Metum virgarum navarchus nobiliſſimæ civitatis pretio redemit. *Ulpian. l.* 49. *ff. tit.* 14. *de jure fiſci, l.* 29. Ut adverſus ipſum locum habeat, qui delatorem redemit. ideſt pecunia corrupit, & ſe ab ejus delatione liberavit. ¶ Redimere litem, eſt cum adverſario convenire, & paciſci, ut te litis moleſtia explices. *Cic. pro Q. Roſc.* Suas Roſcius, non ſocietatis lites redemit. ¶ Item pro compenſare, emendare. *Planc. apud Cic. l.* 10. *Fam. epiſt.* 8. Non enim præteritam culpam videri volo redemiſſe. ideſt aliquo egregio facto compenſaſſe. ¶ Redimere ſibi pacem, & otium aliqua re, *Cic. Q. Fr. l.* 1. *epiſt.* 1. ¶ Redimere ſibi gratiam & amicitiam alicujus, *Cæſar l.* 1. *B. G.*

Redindūtus, a, um, adject. *rivestito*, ut redindutus carnem, *Tertul. de reſurrect. carn. c.* 42.

Redīno, is, redeo. *Feſtus*.

Redintĕger, V. Redintegratus.

Redintegratĭo, onis, *rinnovazione*, ἀνανέωσις, renovatio. *Cic. ante Exil. c.* 4. Ut redintegratione illius conjurationis animos vulneretis veſtros? h. e. recordatione. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 28. Redintegratio verbi. h. e. repetitio. *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 11. Inſtauraticius dies dictus a redintegratione, ut Varroni placet.

Redintegrātor, oris, *rinnovatore*, inſtaurator. *Inſcript. apud Gruter. p.* 459. *n.* 1. Redintegratori operum publicorum. *Tertul. de anim. c.* 43. Somnus redintegrator virium.

Redintegrātus, a, um, oum. partic. *rinnovato*. *Liv. l.* 8. *c.* 32. Tunc Papirium, redintegrata ira, ſpoliari magiſtrum equitum, & virgas expediri juſſit. Alii leg. *redintegra*. *Caſ. l.* 3. *B. G. c.* 26. Redintegratis viribus, acrius impugnare cœperunt. *Id. l.* 2. *B. G.* Redintegrato animo.

Redintĕgro, as, a. 1. *rinnovare*, *riſare*, ἀνανεάζω, inſtauro, innovo, quaſi integrum facio, ſeu in integrum reſtituo. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam. epiſt.* 9. Ne bellum nobis redintegrare poſſit Antonio ſibi conjuncto. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 52. Auditoris memoriam redintegrabimus. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 30. Enumeratio eſt, per quam colligimus, & commonemus, quibus de rebus verba fecerimus, breviter, ut renovetur, non redintegretur oratio. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 33. Varietates præliorum, claros ducum exitus retinent, ac redintegrant legentium animum. h. e. recreant. ¶ Significat etiam repetere. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 28. Interpretatio eſt, quæ non iterans idem redintegret verbum, ſed commutat.

Redinvenĭo, is, a. 4. rurſus invenio, reperio. *Tertul. de anim. c.* 46.

Redipiſcor, eris, redeptus ſum, d. 3. rem amiſſam rurſus adipiſcor, acquiro, aſſequor. *Plaut. Trin.* 4. 3. 15. Inter nos ne homines ſodalium te redipiſci poſtulas?

Reditĭo, onis, *ritorno*, שיבה, Ger. *wiederkommung*, Gal. *retour*, Hiſp. *buelta*, *tornada*, ἀναστροφή, actus redeundi, reditus, regreſſio. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 5. Ut domum reditionis ſpe ſublata, paratiores ad omnia pericula ſubeunda eſſent. *Plaut. Moſtell.* 2. 1. 30. Quid illi reditio huc fuit? Adde *Cic.* 3. *Ver. c.* 6.

Redĭtus, us, m. *ritorno*, ὑπόστροφή, ἀναστροφή, reditio, reverſio. *Cic. de Am.* Iiſque, cum a corporibus exceſſiſſent, reditum ad cœlum patere. *Id. ad Attic. ep.* 3. Reditus in gratiam. ¶ Reditus item eſt proventus, *entrata*, πρόσοδος. Nomen ex eo eſt, quod ſingulis annis redeat. *Ovid. l.* 2. *de Pont. el.* 6. At reditus jam quiſque ſuos amat. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Majore ſingularum reditu, quam erat apud antiquos prædiorum.

Redivĭa. V. Reduvia.

Redivīva, orum, n. materia diruti ædificii, quæ rurſus ad novum ædificium applicatur, vel poteſt applicari. *Cic.* 3. *Ver. c.* 56. Redivivæ ſibi habeto, quaſi quidquam redivivi ex illo opere tolleretur, ac non totum opus ex redivivis conſtitueretur.

Redivīus, ii, m. κρότων, ricinus, muſca canina, fortaſſe a redeundo, quia ſæpius redit. *Col. l.* 6. *c.* 2. Et ut redivii, qui plerunque feminibus inhærent, eximantur. Alia exemplaria habent *ricini*.

Redivīvus, a, um, *rinvenuto*, *riſuſcitato*, Ger. *wieder erwachet*, Gall. *remis en vie*, Hiſp. *renacida*, ἀναβιώσας, quod poſt interitum redit in vitam. *Sen. l.* 3. *Declam.* Redivivum me ſenem meretrix vocat. ¶ Tranſlate dicitur etiam de rebus inanimatis. *Cic.* 3. *Ver. c.* 56. Utrum exiſtimatis, minus operis eſſe unam columnam efficere ab integro novam, nullo lapide redivivo, an quatuor illas reponere? V. Redivivus. *Silius l.* 10. *v.* 657. bella rediviva. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 361. velut exhauſta redivivus pullulat arca nummus.

Redo, onis, m. genus piſcis. *Auſon. in Moſel. v.* 89. Et nullo ſpinæ nociturus acumine redo.

Redŏlens, entis, o. 3. partic. a redoleo. *Cic. Phil.* 2. *c.* 25. Is vomens fruſtis eſculentis vinum redolentibus gremium ſuum, & totum tribunal implevit.

Redŏleo, es, lui, litum, n. 2. *rendere odore*, Ger. *ſtarck ſchmecken*, Gall. *rendre odeur*, *flairer*, Hiſp. *bien oler*, *echar olor*, ὄζω, odorem alicujus rei refero, multum oleo. *Virg.* 4. *Georg.* Redolentque thymo fragrantia mella. ¶ Tranſlate *Cic in Brut. c.* 21. Sed neſcio, quo modo, hujus, quem conſtat eloquentia præſtitiſſe, exiliores orationes ſunt, & redolen-

tes

Digitized by Google

tes magis antiquitatem, quam aut Lælii, aut Scipionis, aut etiam ipſius Catonis.

Redonator, oris, qui rurſus donat. *Inſcrip. ex ævo Conſtantini, apud Gruter. pag.* 1095. n. 7. Redonatori libertatis.

Redono, as, a. 1. *rendere, ridonare*, [illegible], reddo. *Hor. l.* 2. *ode* 7. Quis te redonavit Quiritem Dis patriis, Italoque cœlo? Adde *l.* 3. *od.* 3.

Redordior, iris, orſus ſum, d. 4. [illegible], retexo. *Plin. lib.* 6. *c.* 17. Unde geminus fœminis noſtris labor redordiendi fila, rurſumque texendi. Adde *l.* 11. *c.* 22.

Redormio, is, n. 4. [illegible], rurſum dormio. *Plin. epiſt.* 36. *l.* 9. Paulum redormio, dein ambulo. Adde *Celſ. l.* 1. *c.* 2.

Redormitatio, vel

Redormitio, onis, [illegible], actus redormiendi. *Plin. l.* 20. *c.* 75. In redormitione vana eſſe viſa, prope convenit. *Harduinus* legit *redormitatio*.

Redorno, as, a. 1. rurſus orno. *Tertul. de reſurr. carn. c.* 12. Redornantur & ſpecula Lunæ, quæ menſtruus numerus attriverat.

Reduco, is, xi, ctum, a. 3. *ricondurre*, [illegible], Ger. *wiederzuruck führen*, Gall. *ramener*, Hiſp. *reduzir*, [illegible], redigo, retraho. *Cic.* 1. *Acad.* Satis eum longo intervallo ad ſuam villam reduximus. *Balb. ad Cic. l.* 8. *Attic. epiſt.* 15. In priſtinam concordiam diſtractos reducere. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 18. Reducere proditores de exilio. *Id. in Salluſt.* Reducere exules. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 72. Legem majeſtatis reduxerat. *Virg.* 4. *Æn.* ſocios a morte reduxi. h. e. eripui. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Varie, & multipliciter ad etymum verba reducere. *Valer. Flac. l.* 5. reducere paſſus. h. e. retrocedere. ¶ Ponitur interdum pro contrahere, in anguſtum redigere, *reſtringere*. *Senec. l.* 1. *de benef. c.* 14. Nemo hæc ita interpretetur, tanquam reducam liberalitatem, & frænis arctioribus reprimam. ¶ Poetæ, ut primam producant, d geminant. *Lucret. l.* 4. *v.* 490. Mittunt, & crebras reddducunt naribus auras.

Reductio, onis, *riduzione*, [illegible], actus reducendi. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Quo reductio Regis Alexandrini tibi adempta ſit. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. *de balneis*. Clypeum æneum catenis pendeat, per cujus reductiones, & demiſſiones perficietur ſudationis temperatura.

Reducto, as, a. 1. frequentat. a reduco. *Aurel. Vict. in Numeriano*. Cum exercitum reductaret.

Reductor, oris, *reduttore, riduttore*, [illegible], qui reducit. *Liv. l.* 2. *c.* 33. Reductori plebis Romanæ in Urbem ſumptus funeri deſuit. *Plin. l.* 8. *epiſt* 12. Literarum ſeneſcentium reductor.

Reductus, a, um, *ricondotto*, [illegible]. *Cic. pro Rab. Poſth. c. ult.* Poſſum excitare multos reductos teſtes liberalitatis tuæ. *Id. pro Cluent. c.* 36. Reductu in gratiam. ¶ Item adductus, retro retractus. *Virg. Æn.* 5. duroſque reducta Libravit dextra media inter cornua cæſtus. ¶ Interdum ponitur pro flexuoſo, replicabili. *Virg.* 1. *Æn. v.* 166. Inque ſinus ſcindit ſeſe unda reductos. ¶ Item pro remoto. *Hor. l.* 1. *epiſt* 19. Virtus eſt medium vitiorum utrinque reductum. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Ut qui ſingulis pinxerunt coloribus (*a chiaroſcuro*) alia tamen eminentiora, alia reductiora fecere. *pitt. in lontananza*. ¶ Item pro ſecreto. *Virg.* 6. *Æn. v.* 703. Interea videt Æneas in valle reducta ſecluſum nemus. *Acron*. Reducta, hoc eſt ſecreta. Sed *Lambinus* in illud Horatii l. 1. od. 17. Hic in valle reducta: inquit, Reductam vallem appellat, quæ ſinus quoſdam flexuoſos, & receſſus habeat, in quibus quis a ventis, & injuria cœli tutus eſſe queat.

Redulceratus, a, um, nom. particip. *inaſprito*, ut redulceratus dolor, *Apul. l.* 5. *A. A.*

Redulcero, as, a. 1. [illegible], denuo ulceroſum facio. *Col. l.* 7. *c.* 5. Quæ prius aſpera teſta, vel pumice defricta redulceratur.

Reduncus, a, um, [illegible], retrorſum inflexus, cui *aduncus* opponitur, ab *uncus* adject. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *de cornibus*. Jamque aliis ad incurſum robuſta, aliis ad ictum, aliis adunca, aliis redunca, &c. ¶ Sumitur & pro adunco. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 562. Viribus uſus avis, pennis, roſtroque redunco.

Redundans, antis, o. [illegible], *ridondante*, *ampoloſo*. *Cicer. de clar. Or. c.* 13. Aſiatici oratores parum preſſi, & nimis redundantes. *Tertul. lib.* 2. *de cultu fœm. c.* 9. Amputatio, & decuſſio redundantioris nitoris.

Redundanter, adver. ſuperfluo, abundanter, nimis. *Plin. lib.* 1. *epiſt.* 20. Ut illud immodice, & redundanter, ita hoc jejune, & infirme.

Redundantia, æ, *ſoprabbondanza*, [illegible], Ger. *uberfluſſ*, Gal. *ſuperfluité*, *foiſon*, Hiſp. *ſuperfluidad, redundancia*, [illegible], ſuperfluitas, quod abundat, quod nimium eſt. *Cic. in Orat. c.* 30. Ipſa enim illa pro Roſcio juvenilis redundantia multa habet attenuata, quædam etiam paulo hilariora.

Redundatio, onis, redundantia, [illegible]. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Faſtidium in cibos, redundatio ſtomachi, *ſconvolgimento*, *rigurgitamento*.

Redundatus, a, um, [illegible], particip. a redundo. *Ovid.* 6. *Faſt.* Amne redundatis foſſa madebat aquis. h. e. extra alveum undantibus.

Redundo, as, n. 1. *ſoprabbondare*, *ridondare*, [illegible], Gal. *redonder*, *regorger*, Hiſp. *redundar*, *reboſſar*, [illegible], [illegible], ſuperfluo, refluo, ſuperabundo. Proprie aquarum eſt, cum adeo augentur, ut ſe ripis, litoribuſque non poſſint continere. *Cic. de Div.* 1. *cap.* 44. Si lacus Albanus redundaſſet, iſque in mare fluxiſſet. *Stat. lib.* 4. *ſilv.* 3. *v.* 71. Vulturnus levat ora, maximoque Pontis Cæſarei reclinis arcu, Raucis talia faucibus redundat. ¶ Tranſlata dicitur de aliis liquoribus. *Cic. pro L. Man.* Quo magnis oppreſſa hoſtium copiis, eorum ipſorum ſanguine redundavit. Sic redundare ii dicuntur, qui ex heſterna crapula graves ſunt. *Plin. in Paneg. c.* 63. ¶ Item de quacunque alia re, pro abundare. *Cic. l.* 3. *Fam. epiſt.* 10. Præſertim cum tu omnibus vel ornamentis, vel præſidiis redundares. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Tuus autem Deus non digito uno redundat, ſed capite, collo, cervicibus, &c. ideſt plus habet, & ſupervacaneum. *Id. Ver.* 5. Quod redundaret de veſtro frumentario quæſtu. *Id.* 3. *de Or.* Neque in Antonio deſuit hic ornatus orationis, neque in Craſſo redundavit. ¶ Accipitur etiam pro recidere, referri, pertinere, cum acc. & præp. *ad*, vel *in*. *Cic. de Am.* Quo nunc tamen ad amicos redundet infamia. *Id. pro Mur.* Si hæc elapſa de manibus noſtris in eum annum, qui conſequitus, redundarint. *Idem Catil.* 1. *cap.* 12. Ne quid invidiæ mihi in poſteritatem redundaret.

Reduplicatus, a, um, adject. *raddoppiato*. *Tertul. de panent. c.* 14. Quæ amiſerat, reduplicata poſſedit.

Reduroſco, is, urui, n. *indurire di nuovo*. *Vitruv. l.* 2. *c.* 4. Ferrum cum molle & candens ſit, ſi refrigeratur tinctum frigida, reduroſcit.

Reduvia, ſeu redivia, æ, [illegible], panaritium, abſceſſus ad radices unguium. Dicta eſt reduvia quaſi *reluvia*, quia cutis circa ungues ſe relnit, ac ſolvit. *Feſt.* Reduviam quidam, alii reluviam appellant, cum circa ungues cutis ſe reſolvit, quia luere eſt ſolvere. Al. leg. *redivivam*. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Reduvias ſanat ex aqua frigida. *Cic. pro R. Am. c.* 44. Qui cum capiti Sex. Roſcii mederi debeam, reduviam curem. h. e. majoribus malis neglectis, minoribus remedium quæram. ¶ Invenitur reduviæ, aut reluviæ vox & alia ſignificatione apud *Solinum*, c. 45. (al. 32.) qui reduvias conchiliorum vocat fragmenta eorum, & reliquias: quemadmodum & reluvias eſcarum appellat, quæ e cibis dentibus crocodili inhærent. Tro-

chilos, inquit, avis parvula eſt. dum reluvias eſcarum affectat, os belluæ hujuſce penetrat. ¶ Videtur etiam uſurpari de pelle, ut de pelle hominis, cum ſe flagris reſolvit. *Titin. apud Voſſ. in Etym.* Latitudo conſertum, reduvia tigri.

Reduvioſus, a, um, aſper, hians. *Laevius apud Voſſ. in Etym.* Scabra in legendo, reduvioſave oſtendens.

Redux, ucis, gen. c. *ritornato ſano*, *e ſalvo*, [illegible], Ger. *der ad wieder kompt*, Gal. *revenu ſain*, *& ſauve*, Hiſp. *librado*, [illegible], qui a periculo in tutum reducitur, vel ab exilio, ſive captivitate in patriam. *Cic. pro Mil. ad fin.* Quid me reducem eſſe voluiſtis? *Plin. l.* 8. *c.* 5. Sexto die perfunduntur amne, non ante reduces ad agmen. *Ter. Hecyr.* 2. 4. 18. Tu me reducem in patriam facis. *Virg.* 5. *Æn.* Gratatur reduces. ¶ Redux Fortuna, Dea apud Romanos, cui templum in Urbe dedicarunt, appellata, quod a bello, longinqua peregrinatione, exilio reduceret. *Giraldus* & *Alex. ab Alex. l.* 1. *c.* 13.

Reexinanio, is, a. 3. *votare di nuovo*. *Apic. lib.* 8. *cap.* 6. Reexinanies in cacabum.

Refabrico, as, a. 1. *rifabbricare*. *Diocletian.* & *Maximian. Impp. l. Si is Cod. de ædif. privat.* Collapſum balneum refabricare conſus eſt.

Refacio, is, eci, actum, a. 3. idem ac reficio, apud vet. *Plaut. Truc.* 4. 4. 24. Nam refacere ſi velim, non ſit locus. Al. leg. *re facere*.

Refectio, onis, *riſtoramento*, [illegible], actus reficiendi, ſeu inſtaurandi. *Col. l.* 12. *c.* 3. Cæteraque, ſi refectionem deſiderant, fabris concinnanda tradantur. *Sueton. in Cæſ. c.* 15. Refectio Capitolii. ¶ Item recreatio. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Tempora ad quietem, refectionemque data in acerrimum laborem convertimus. *Plin. in Paneg. c.* 81. Inſtar refectionis exiſtimas mutationem laboris.

Refector, oris, *rifacitore*, qui reficit. *Suet. in Veſpaſ. c.* 18. Item coloſſi refectorem inſigni congiario, magnaque mercede donavit.

Refectus, us, m. idem ac refectio. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Panem ex hordeo antiquis uſitatum vita damnavit, quadrupedumque tradidit refectibus, h. e. alimentis.

Refectus, a, um, *rifatto*, rurſus factus, inſtauratus, renovatus. *Cicer. Att. l.* 16. *ep.* 3. Ex quidem archetypum ipſum, crebris locis inculcatum, & refectum. *Curt. l.* 7. *c.* 5. Nec aut cibo refectus, aut potu, *riſtorato*. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 136. Expulit helleboro morbum bilemque meraco ... opibus, curiſque refectus. h. e. ſanatus, ad priſtinum mentis ſtatum reſtitutus.

Refello, is, felli, ſine ſup. a. 3. *ribattere*, *confutare*, *convincere*, [illegible], Ger. *wiederlegen*, Gal. *refuter*, Hiſp. *recacar*, [illegible], quod dictum eſt, argumentis falſum oſtendo, ex re, & *fallo*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 2. Et refellere ſine pertinacia, & refelli ſine iracundia parati ſumus. *Id.* 2. *Fin. c.* 25. Ita vivunt quidam, ut eorum vita refellatur oratio.

Refercio, is, ſi, tum, a. 3. *empire*, [illegible], Germ. *voll füllen*, Gall. *remplir tout plein*, Hiſp. *henchir*, [illegible], repleo, ex re, & *farcio*. *Cic.* 1. *de Or.* Hæc, quæ coarctavit, & peranguſte refercit in oratione ſua. *Id. pro Rab. Poſt.* Aures refersit iſtis ſermonibus. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Superſtitione omni vitam hominum referſerunt. *Id. pro Sext. c.* 35. Corporibus Tiberim compleri, cloacas refercit.

Referio, is, ſine præt. & ſup. a. 4. *ripercuotere*, Ger. *wiederumb ſchlagen*, Gal. *refrapper*, Hiſp. *tornar a herir*, [illegible], repercutio. *Ovid.* 4. *Met. v.* 349. Non aliter, quam cum puro nitidiſſimus orbe oppoſita ſpeculi referitur imagine Phœbus. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 108. Patitor tu idem cum ego te referiam.

Referive. V. Reſtiva.

Refero, es, tuli, latum, a. anom. *riferire*, *riportare*, [illegible], Germ. *wider bringen*, Gal. *reporter*, Hiſp. *tornar a traher*, [illegible], retro fero, reporto. *Cic.* 1. *Off.* Non ſolum repulſam retulit, ſed ignominiam etiam, & calamitatem. *Id.* 12. *Fam. ep.* 25. Auſter me ad tribules tuos retulit. *Id. Att.* 15. *ep.* 16. Referent me pedes in Tuſculanum. *Id.* 1. *Tuſc.* ¶ Accipitur etiam pro perferre. *Cic. Att. l.* 6. Itaque ſina ulla ignominia ſuis humeris pecuniam populo retulerunt. ¶ Item pro conferre. *Cic.* 4. *Fin.* Niſi omnia, quæ leget, quæque rejiciet, unam referantur ad ſummam. id eſt conferantur in unum. *Id. pro L. Man.* Si ad unum omnia referenda ſunt. ¶ Item pro in conſultationem ponere, proponere aliquid agitandum, decernendumque, cum acc. rei, & altero acc. perſonæ, cum præp. *ad*, vel cum acc. perſonæ, & abl. rei cum præp. *de*. *Cic.* 2. *Catil.* Rem omnem ad Patres Conſcriptos retuli. *Id.* 2. *de Div.* Et populus de ſuis rebus ad eum referret. *Id.* 2. *Catil.* Reliquis autem de rebus conſtituendis, maturandis, agendis jam ad Senatum referemus. ¶ Item ut conferre dicimus, qui colloquuntur, ſic & referre aliquid dicuntur ſermocinantes. Proprieque ea vox eſt reſpondentis. *Cic. pro Cæc. c.* 29. Ego enim tibi refero, ſi non ſum ex eo loco dejectus, &c. ¶ Sed generatim ſumitur pro dicere, narrare, renuntiare. *Virg.* 2. *Æn.* Referes ergo hæc, & nuncius ibis Pelidæ genitori. *Plin. l.* 7. *c.* 41. Una fœminarum in omni ævo Lampido Lacedæmonia refertur. *Id. l.* 32. *c.* 11. Aliqua relatu digna. ¶ Uſurpatur quoque pro recenſere, numerare. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Eodemque libro rurſus terram, & cœlum refert in Deos. *Id. ib. c.* 10. Referre in numero Deorum. *Suetan. in Cæſ. c.* 88. In numerum Deorum relatus eſt. ¶ Item pro ſcribere, aſcribere. *Cic. pro Cluent.* Ut alter in ærarios referri, aut tribu moveri jubeat, alter vetet. *Id.* 1. *Phil.* Si quid memoriæ cauſa retulit in libellum. ¶ Item pro revocare, renovare, quaſi rurſus ferre. *Virg.* 5. *Æn.* Hunc morem, hos curſus, atque hæc certamina primus Aſcanius, longam muris cum cingeret Albam, rettulit. ¶ Item pro reddere, reſtituere. *Virg.* 8. *Æn.* O mihi præteritos referat ſi Jupiter annos. ¶ Item pro convertere. *Virg.* 11. *Æn.* Multa dies, variuſque labor mutabilis ævi rettulit in melius. ¶ Item pro dirigere. *Cic.* 2. *Fin.* quo ſint omnia bene vivendi, recteque faciendi conſilia referenda. ¶ Item pro retractare. *Cic. pro Dom. c.* 29. Hoc in genere rem judicatam referri poſſe voluerunt. Sed locus hic Ciceronis non caret tricis. ¶ Item pro iterare. *Cic.* 3. *de Or.* Niſi Athenienſibus, quod myſteria non referrent, ad quæ biduo ſerius veneram, ſuccenſuiſſem. ¶ Item pro exprimere, imitari. *Plin. l.* 5. *ep.* 16. Quæ non minus mores ejus, quam os, vultumque referebat. ¶ Referre acceptum alicui aliquid, eſt fateri, ſe ei debere gratiam. V. *Acceptus*. ¶ Gratiam, vel gratias referre, eſt ipſo facto beneficium acceptum remetiri. *Cic.* 2. *Off.* Nimirum enim inops ille, ſi bonus eſt vir, etiamſi referre gratiam non poteſt, habere certe poteſt. *Id. Att. l.* 2. Quam bonam meis putiſſimis orationibus gratiam retulerit. ¶ Aliquando in malam partem accipitur pro par pari reddere, & malum malo compenſare. *Cic. in Pil.* Non enim ſperaſti, me tibi mutuam gratiam relaturum, ut tuos viciſſim compellarem. Sic *Ter. Eun.* 3. 1. 55. Tu par pari referto, denique quod eum mordeat. ¶ Pedem referre, eſt pedem retro ferre, retrahere ſe, regredi. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* Pedem referre, & loco excedere non turpe exiſtimerent. Sic referre gradum, apud *Liv. l.* 1. *c.* 14. ¶ Referre ſe aliquo, eſt ſe convertere, redire. *Hor. l.* 1. *ſat.* 6 Referre ſe domum. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 8. Referre ſe ad ſtudia literarum. ¶ Referre animum, oculos, ora in, vel ad aliquid, eſt convertere, animadvertere, reſpicere. *Id. pro Quint. c.* 14. Cum ad te oculos, animumque retuli. *Id. pro Roſc. Am. c.* 18. Age nunc, refer animum ad veritatem, & conſidera, quæ ſtudia, &c. *Valer. Flac. l.* 7. Rettulit ora ad juvenem. *Virg.* 12. *Æn.* In te ora Latini,

Digitized by Google

In te oculus referent. ¶ Referre alicui ſalutem, *riſalutare*. *Cic. Attic. l.* 16. *ep.* 3. ¶ Referre anſem vaginæ, *riporre*. *Silius l.* 7. ¶ Referre ratiocinia, *rendere conto*. *Cic.* 3. *Ver. Caſ. l.* 2. *B. C.* ¶ Referre opem, afferre. *Cic.* 1. *Div. ex poeta*. Civet, referta opem. ¶ Referre numerum, eſt numerare. *Virg. Ecl.* 6. ¶ Referre in deterius, *ſpiegare, e ricevere in cattiva parte*. *Tacit. Ann.* 13. c. 13. Nec defuere, qui in deterius referrent. ¶ Referre in melius, eſt in melius mutare. *Virg. Æn.* 1. Quin aſpera Juno Conſilia in melius referet. ¶ Hoc verbum habet primam ſyllabam brevem, ſed a Poetis in præterito, & ſupino uſurpatur etiam prima longa, per Diaſtolen, vel Ecthlin, duplicato *t*, & *l*, ut, rettuli, rellatum. *Hor. l.* 2. *epiſt.* 1. Rettulit acceptos regale numiſma Philippos. *Lucan. l.* 9. Id curſum cœli rellatum in templa receptent.

Refert, ebat, tulit, imp. anom. *importare, appartenere*, Ger. *es ligt daran, es triffe an*, Gall. *il appartient, il importe*, Hiſp. *ſer neceſſario, pertenecer*, διαφέρει, intereſt, utile eſt, commodum eſt, alicujus momenti eſt. Conſtruitur cum nominativo, & genitivo. Sed loco nominativi habere poteſt verbum modi infinitivi, vel membrum orationis; loco genitivi rei inanimatæ admittit etiam acc. cum præp. *ad*; deinde loco genitivorum *mei, tui, ſui, noſtri, veſtri* exigit ablativos mea, tua, ſua, noſtra, veſtra; loco genitivi *cujus* poteſt habere abl. *cuja*; denique præter genitivum proprium, vel alium caſum loco genitivi, recipit etiam unum ex his quatuor genitivis communibus, *magni, parvi, tanti, quanti*, quorum tamen genitivorum loco non reſpuit adverbia, *magnopere, parum, tantopere, tantum, quantopere, quantum*. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 20. Non adſcripſi id, quod tua nihil referebat. *Id. in Brut.* Neque enim refert videre, quid dicendum ſit. *Id.* 2. *de Div.* Aves paſcantur, nec ne, quid refert? *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Parvi refert abs te ipſo jus dici æqualiter, & diligenter. *Id. pro Cal.* Refert enim magnopere id ipſum. *Sall. in Jug.* Quod illorum magis, quam ſua retuliſſe videretur. *Id. Fam.* 5. *ep.* 9. Sed quanti id refert? *Virg.* 2. *Georg.* Neque enim numero comprendere refert.

Refertus, a, um, *pieno*, ἔμπλεως, plenus, a refercio. *Cic. Acad.* Certam quandam diſciplinæ formulam compoſuerunt, & ære quidem plenam, ac refertam. *Id. pro Pomp. c.* 1. Referta Gallia negotiatorum eſt, plena Civium Romanorum. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 16. Cum Cæſaris literis refertæ omni officio, diligentia, ſuavitate. *Id.* 5. *Ver. c.* 87. *a med.* Tum refertius erit ærarium Populi R. quam unquam fuit. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 14. *ad fin.* Quare quoniam ejuſmodi theatrum totius Aſiæ virtutibus eſt datum, celebritate refertiſſimum, magnitudine ampliſſimum.

Referveus, entis, n. iterum fervens, vel valde fervens. *Plin. l.* 16. *c.* 11. Item terebinthinam in ſartagine referventi. ¶ Tranſlata ponitur pro vehementi, & atroci. *Cic. pro R. Com. c.* 6. Nonne, ut ignis in aquam conjectus continuo reſtinguitur, & refrigeratur, ſic referveus falſum crimen in puriſſimam, & caſtiſſimam vitam collatum ſtatim concidit, & extinguitur?

Referveo, es, vel Referveſco, is, n. iterum vel valde ferveo. *Cic.* 1. *Div. c.* 23. Viſum Mercurium potera ſanguinem fundere, qui cum terram attigiſſet, referveſcere videretur ſic, ut tota domus ſanguine redundaret. V. *Referveus*. ¶ Eſt etiam refrigeſcere, fervere deſinere. *Id. in Brut. c.* 91. *in fi.* Contentio vocis reciderat, & quaſi deferbuerat oratio. Alii leg. *referverat*.

Refibulo, as, a. 1. fibulam retexo, ſeu ſolvo. *Martial. l.* 9. *ep.* 28. Et cujus refibulavit turgidum faber penem. ideſt fibulam peni induſtam ſolvit.

Reficio, is, feci, ectum, a. 3. *rifare*, בדק, Ger. *wider machen*, Gal. *refaire*, Hiſ. *rehazer*, ἀνεπισκευάζω, iterum facio, inſtauro, renovo, quod corruptum erat, in ſtatum priſtinum reſtituo. *Ulp. de verb. l.* 1. Verbo reficiendi tegera, ſubſtruere, farcire, ædificare, & advehere, apportareque ea, quæ ad eandem rem opus ſunt, continentur. *Cic.* 3. *Ver.* Locatur id opus, quod ex reis pecunia reficiatur. ¶ Interdum ponitur pro iterum creare, ſeu eligere. *Cic. de Am.* Papyrius legem ferebat de Tribunis reficiendis. ¶ Tranſlate ſumitur pro recreare, ſeu delectare. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Exercitum ex labore, atque inopia refecit. *Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 27. Ego hic cogito commorari, quoad me reficiam. *Plin. in Paneg. c.* 77. Ut labore refici, ac reparari videretur. ¶ Reficere vires, eſt reparare. *Liv. l.* 37. *c.* 24. Cum in alto, ubi ſubſtiterant, cibo reficerent vires. *Senec. epiſt.* 7. Ex longo morbo refici. *recuperarſi*. ¶ Reficere copias, interdum ſignificat delectu habito ſupplere, *reclutare*. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 87. Hæ copiæ, quas videtis, ex delectibus horum annorum ſunt refectæ. Sic *Virg.* 3. *Georg.* Semper enim refice. h. e. armenti numerum ſupple. ¶ *Cic. Parad.* 6. Nunquam eris dives, antequam tibi ex tuis poſſeſſionibus tantum reficiatur, ut ex eo tueri ſex legiones poſſis. hoc eſt ſuppeditetur, reddatur, proveniat. *Varr. l.* 1. *R. R. cap.* 2. *ante med.* Nemo ſanus debet velle impenſam ac ſumptum facere in culturam, ſi videt, non poſſe refici. *di non poter rifarſi delle ſpeſe*.

Refigo, is, xi, xum, a. 3. πάλιν πήγνυμι, urſum, ſive valde figo. *Virg.* 4. *Georg.* Auleſque, & cerea regna refigunt. Alii leg. *refingunt*. Quod vero quidam addunt ex *Col. l.* 4. *c.* 16. pro *refigendum* legitur *recidendum*. ¶ Sæpe accipitur pro avellere, quod fixum erat, *ſpiccare, diſtaccare*, עקר, Germ. *wider anhefften*, Gall. *arracher ce qui eſtoit fiché*, Hiſp. *arrancar lo hincado*, ἀποκαθηλόω. *Celſ. l.* 6. *c.* 18. Si dolor in gingivis eſt, moventurque aliqui dentes, refigi eos oportet. ¶ Hinc *refigere leges* eſt reſcindere. *Cic.* 13. *Phil. c.* 3. Acta Antonii reſcidiſtis, leges refixiſtis per vim. *Virg. Æn.* 6. *v.* 622. leges fixit pretio, atque refixit.

Refingo, is, a. 3. fingo, ſimulo. *Apul. l.* 3. *A. A.* Hilari vultu renidens, quantumque poteram, lætiorem me refingens. V. *Refigo*.

Refirmo, as, a. 1. iterum, ſeu valde firmo, conſtituo. *Sextus Rufus cap.* 14. Supra ripam Tigridis limes eſt refirmatus.

Refixus, a, um, nom. ex particip. a figo, avulſus, *ſtaccato*. *Horat. epod.* 17. Refixa cœlo devocare ſidera. *Virg. Æn.* 5. *v.* 360. clypeum Neptuni ſacro Danais de poſte refixum.

Reflagito, as, a. 1. ἀπαιτίζω, iterum flagito. *Catul. ep.* 39. (al. 42.) Perſequamur eam, & reflagitemus.

Reflatus, us, m. ἀντιπνοή, flatus adverſus, ideſt ventus contrarius. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 2. Quinquaginta naves relatas in Uticam reflatu hoc.

Reflecto, is, xi, xum, a. 3. *torcere*, השיב, Ger. *niederſich biegen*, Gal. *reflechir, retourner*, Hiſp. *doblegar atras*, ἀνακάμπτω, retro flecto. *Plin. l.* 11. *c.* 50. Canum degeneres caudam ſub alvum reflectunt. *Ovid.* 7. *Metam.* Oculos reflectere. *Catul. in Argonaut.* Inde pedem reflexit. ¶ Tranſlate ponitur pro revocare, reprimere. *Cic. pro Syll. cap.* 16. Et nonnunquam animum incitatum ad ulciſcendam orationem tuam revoco ipſe, & reflecto. *Id.* 1. *de Or.* Quibus mentes aut incitantur, aut reflectuntur. *Ter. Adel.* 3. 2. 9. Quem neque fides, neque jusjurandum, neque miſericordia repreſſit, neque reflexit.

Reflexim, adverb. cui contrarium eſt directim. *Apul. de dogm. Platon.* Ex hac conjugatione primi modi ſit illativum, ſi directim, univerſale, ut Omne igitur honeſtum utile eſt; ſi reflexim, particulare, ut, Quoddam igitur utile eſt honeſtum.

Reflexio, onis, converſio. *Apul. de dogm. Plat.* Verum hoc in ſimplici converſione, quæ in concluſionum illationibus reflexio nominatur.

Reflexus, us, m. ſinus, receſſus, locus reflexus. *Apul. l.* 2. *Florid.* Prope Oceani reflexum.

Reflexus, a, um, ἀνακαμφθείς, *torto, curvo*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *de dentibus elephantorum*. Maſculis reflexi, fœminis recti, atque proni. *Stat. l.* 1. *Achil. v.* 382. Cervice reflexa.

Reflo, as, n. 1. *ſoffiare contra*, Ger. *entgegen wehen*, Gal. *ſouffler a l'encontre*, Hiſp. *ſoplar hazia tras*, ἀντιπνέω, retro flo, contra ſpiro. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 6. Inde quam primum Athenas, etſi Eteſiæ valde reflaverint. *Lucret. l.* 4. *v.* 936. ut cum ducitur, & reflatur. ¶ Tranſlate ſumitur pro adverſari, contrarium eſſe, inimicum eſſe. Hinc fortuna dicitur reflare, cum omnia obeunt præter animi ſententiam caduut. *Cic.* 2. *Off. cap.* 6. Nam & cum proſpero flatu ejus utimur, ad exitus pervehimur optatos, &, cum reflavit, affligimur.

Refloreſco, is, rui, n. 3. *rifiorire*, ἀναθάλλω, rurſus floreo. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Cujus natura in carduis refloreſcens ſæpius dicta eſt. *Id. l.* 18. *c.* 6. Secatur incipiens florere, & quoties refloruit. ¶ Tranſlate *Silius l.* 15. *v.* 738. Juventa refloreſcente ibit ovans.

Refluo, is, xi, xum, n. 3. ἀναρρέω, retro, ſeu urſum fluo. *Plin. l.* 2. *c.* 97. Nec unquam eodem tempore, quo pridie, refluit.

Refluus, a, um, παλίρροος, quod refluit, quod retrogado fertur fluxu. *Plin. l.* 2. *c.* 97. Introrſus in Pontum nunquam refluo mari.

Refocillatus, a, um, recreatus, refotus. *Plin. lib.* 3. *ep.* 14. Ipſe paucis diebus ægre refocillatus non ſine ultionis ſolatio deceſſit.

Refocillo, as, avi, atum, a. 1. *conſortare, riſcaldare*, recreo, refoveo, reficio. *Senec. l.* 3. *de benef. c.* 9. Efficacibus remediis refocillaſſe lugentem.

Refodio, is, di, ſſum, a. 3. *cavare*, Ger. *wider aufgraben*, Gal. *deterrer*, Hiſp. *deſenterrar*, ἀνορύττω, fodiendo eruo, extra terram educo. *Plin. l.* 2. *c.* 63. Jam profecto illius avaritiæ, atque luxuriæ cuniculi refodiſſent. *Col. l.* 2. *c.* 2. Radices refodere.

Reformatio, onis, *riforma*. *Apul. l.* 3. *Met.* Facilior reformationis medela.

Reformator, oris, *riformatore*, Germ. *zu rechte macher*, Gall. *reformateur*, Hiſp. *reformador*, ἀνακαινιστής, qui reformat, inſtaurator. *Plin. l.* 8. *ep.* 12. Ipſarum literarum jam ſeneſcentium reductor, ac reformator.

Reformatus, us, m. reformatio. *Tertul. adverſ. Valentin. c.* 13.

Reformidatio, onis, *timore*, φόβος, actus reformidandi, timor, metus. *Cic. in Partit. c.* 4. In ſuaſione autem aut ſpem, aut reformidationem deliberantis.

Reformido, as, a. 1. *temere molto*, ירא, Ger. *heftig forchten*, Gal. *craindre fort*, Hiſp. *mucho temer*, περιδεδοίκω, valde formido. *Cic. Phil.* 7. *c.* 6. Pacis nomine bellum involutum reformido. *Id. Phil.* 14. *c.* 3. Refugit animus, eaque dicere reformidat. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 7. Saucia tactum membra reformidant.

Reformo, as, a. 1. *riformare, rifare*, Ger. *zu rechte machen*, Gal. *reformer*, Hiſp. *reformar*, ἀναπλάττω, in priorem, vel in meliorem formam redigo. *Ovid.* 11. *Metam.* Dum quod fuit ante, reformet. *Quintil. l.* 12. *c.* 6. Apollonio Moloni Rhodi rurſus reformandum, ac velut recoquendum ſe dedit. *Plin. in paneg. c.* 53. Mores depravatos reformare, & corrigere.

Refoſſus, a, um, nom. particip. a refodio, *ſcavato*. *Plin. l.* 19. *cap.* 5. Solo quam altiſſime refoſſo.

Refoveo, es, vi, tum, a. 3. *riſcaldare*, Germ. *wider erwermen*, Gall. *rechauffer*, Hiſp. *abrigar*, ἀναθάλπω, iterum foveo, calore moderato refocillo. *Lucan. lib.* 8. Et adſtrictos refovet complexibus artus. *Colum. l.* 2. *c.* 1. Si frequenti, & tempeſtivo, & modica ſtercoratione terra refoveatur. ¶ Tranſlate eſt reficere, recreare. *Vellej. l.* 2. *c.* 113. Paucis diebus ad refovendas vires moratus. *Stat.* 6. *Theb. v.* 921. Vires dat, refovetque Deus.

Refractariolus, a, um, dim. a *refractarius*. *Cic. Att. l.* 2. *epiſt.* 1. Et quod ſe ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerit.

Refractarius, a, um, *oſtinato, reſtio*, ἀντίτυπος, contumax, nimis ſuæ ſententiæ tenax, a *refringendo*, tanquam obſtantia refringens, nulloque clauſtro ſe patiens coerceri. *Sen. ep.* 74. Errant, ſi qui exiſtimant, Philoſophiæ fideliter deditos contumaces eſſe, ac refractarios, & contemptores Magiſtratuum.

Refractio, onis, f. *refrazione*, ἀνάκλασις, ut refractio luminis, *l.* 8. *ff. rer. a. leg.* 17.

Refractus, a, um, ἀνακεκλασμένος, *rotto, ſpezzato*. *Plin. l.* 2. *ep.* 14. Refractis pudoris, & reverentiæ clauſtris.

Refræno. V. Refreno.

Refragator, oris, qui refragatur, & repugnat. *Aſcon. Pedian. in Orat. Ciceronis contra C. Anton. initio*. Acerrimi, ac potentiſſimi fuerunt Ciceronis refragatores, cum petiit conſulatum. *Tertull. adv. Gnoſt. c.* 1. Omnes martyriorum refragatores ebulliunt.

Refragor, aris, d. 1. *repugnare, far reſiſtenza, reſiſtere*, [illegible], Ger. *widerſtehen*, Gal. *reſiſter, contredire*, Hiſ. *ſer contrario, reſiſtir*, ἀντιλέγω, adverſor, reſiſto, repugno. *Cic. pro Mur. c.* 23. Tota illa lex petitioni tuæ refragata eſt. ¶ Refragari ingenium alicui dicitur, quando ingenio aliquid aſſequi nequit. *Quintil. l.* 10. *c.* 6. Ut iis, quibus non refragetur ingenium. ¶ Refrago, as, pro ſuffragor. *Siſenna apud Non. c.* 7. *n.* 3. Multi populi dictaturam omnibus animis, & ſtudiis refragavere.

Refrenatio, onis, actus refrenandi. *Senec. l.* 3. *de ira, c.* 15. Neceſſaria eſt iſta refrenatio doloris.

Refrenatus, a, um, nom. particip. *raffrenato*, ut refrenatus religione. *Lucret. l.* 5. *v.* 115.

Refreno, as, avi, atum, a. 1. *raffrenare*, ἀναχαλινόω, retineo, coerceo, freno. *Cic. Parad.* 4. Refrenare libidines. *Id. pro Cal. c.* 31. Adoleſcentes refrenandi potius a gloria, quam incitandi. *Horat. lib.* 3. *od.* 24. indomitam refrenare licentiam.

Refrequento, as, a. 1. quidam afferunt ex *Sueton. in Aug. c.* 46. ſed ibi opt. editiones habent *frequenta*.

Refrico, as, a. 1. *fregare di nuovo*, ἀνατρίβω, rurſus, vel valde frico. *Cato c.* 87. Id omne ita facito, & refricato denuo. ¶ Metaleptica ponitur pro renovare, tractum a vulneribus, quæ plerumque fricando renoventur. *Cic. Att. l.* 5. Appii vulnera non refrico, ſed apparent, nec occuli poſſunt. *Id.* 3. *Agr. c.* 2. Refricare obductam Reip. cicatricem. *Id. l.* 5. *Fam. ep.* 17. Ne refricem meis literis deſiderium, ac dolorem tuum. *Id Phil.* 3. Refricare memoriam pulcherrimi facti. *Id. pro Syll.* Refricare animum memoria alicujus rei.

Refrigeratio, onis, *rinfreſcamento*, ἀνάψυξις, actus refrigerandi. *Cic. de Sen. c.* 14. Et refrigeratio æſtate, & viciſſim aut Sol, aut ignis hybernus.

Refrigeratorius, a, um, *refrigerativo, refrigerante*, ἀναψυκτικός, quod refrigerat. *Plin. lib.* 22. *c.* 22. Refrigeratoriam tamen vim eſſe convenit nigro.

Refrigeratrix, icis, quæ refrigerat. *Plin. lib.* 19. *cap.* 8. Eſt quidem (lactuca) natura omnibus refrigeratrix.

Refrigeratus, a, um, ἀναψυχθείς, partic. a refrigeror. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 10. Dei membra partim ardentia, partim refrigerata dicenda ſunt.

Refrigerium, ii, *refrigerio*, ſolatium, recreatio. *Tertull. de reſur. carn. c.* 17. *Alcim. Avit. l.* 3. *v.* 276.

Refrigero, as, a. 1. *raffreddare, rinfreſcare*, Ger. *kalten*, Gal. *refraichir*, Hiſp. *reſfriar*, ἀναψύχω, rem calidam frigidam facio, frigus alicui rei, vel homini induco. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 10. Quod me frigus Dalmaticum, quod illinc ejecit, etiam hic refrigeravit. *Id. de Sen.* Ubi enim poteſt illa ætas aut melius, aut æquam caleſcere vel apricatione, vel igni? vel viciſſim umbris, aquiſve refrigerari ſalubrius? ¶ Tranſlate ponitur in paſſiva

coco

Digitized by Google

voce pro diminui, deſinere, langueſcere. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Refrigerato jam leviſſimo ſermone hominum provincialium. *Id.* 2. *Ver.* Ita, deſeſſa, ac refrigerata accuſatione, rem magnam ad M. Metellum Prætorem eſſe venturam. ¶ Refrigerare tamen, eſt attonitum reddere, perturbare. *Quintil. l.* 3. *c.* 7. Teſtis brevi interlocutione patroni refutandus eſt, aut aliquo, ſi continget, urbane dicto refrigerandus.

Refrigeſcentia, æ, refrigeratio. *Tertul. de anim. c.* 43.

Refrigeſco, is, refrixi, una ſup. *raffreddarſi*, Ger. *wider erkalten*, Gall. *ſe refroidir*, Hiſp. *reſfriarſe*, ἀναψύχομαι, frigidus fio. *Cato c.* 105. Ubi jam vinum refrixerit. *Col. l.* 2. *c.* 2. Ut colla eorum refrigeſcant. ¶ Translata ponitur pro langueſcere, deſinere, minui. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 24. Sed tota res & timetur, & refrigeſcit. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 10. Unum vereor, ne haſta Cæſaris refrixerit.

Refringo, is, refregi, refractum, a. 3. *erompere*, *fracaſſare*, פרק, Ger. *aufſbre hen*, Gall. *derompre*, Hiſp. *quebrar*, ἀναῤῥήγνυμι, rumpo, rumpendo aperio. *Liv. l.* 34. Ut conſternata nocturno tumultu civitate, refringi carcer poſſet. *Plaut. Capt.* 4. 4. 10. Cellas refregit omnes intus, recluſitque armarium. ¶ Translate *Cic. pro Mur.* Cum vero ego tanto intervallo clauſtra iſta nobilitatis refregiſſem. *Liv. l.* 5. *c.* 37. Refringere vim fortunæ, h. e. retundere. ¶ Ponitur etiam pro repercutere, reflectere. *Plin. l.* 2. *c.* 59. Radius ſolis immiſſus cavæ nubi, repulſa acie, in ſolem refringitur.

Refriva faba, quæ ex ſegete domum referebatur ad ſacrificium, quaſi referiva, a *refero*. *Feſt.* Refriva faba dicitur, ut ait Cincius, quæ ad ſacrificium referri ſolet domum ex ſegete auſpicii cauſa, quaſi revocet domum. Dari enim eſt & tritico ad rem divinam faciendam. Ælius dubitat, an ea ſit, quæ prolata in ſegetem domum referatur, an quæ refrigatur, quod eſt, torreatur. Sed opinionem Cincii adjuvat, quod in ſacrificiis publicis, cum puls fabata Diis datur, nominatur refriva. Hæc *Feſt. Plin. l.* 18. *c.* 30. In eadem (faba) peculiaris religio. Namque fabam utique a frugibus referre mos eſt auſpicii cauſa, quæ ideo refriva appellatur. Utroque loco alii leg. *referiva*.

Refrondeſco, is, n. 3. rurſus frondeſco. *Sidon. Carm.* 22. *v.* 46. Sponte refrondeſcit per brachia excidua palmes.

Refuga, æ, com. 1. *fuggitivo*, נס, Ger. *fluchtig*, Gal. *fugitif*, Hiſ. *fugitivo*, αὐτόμολος, fugitivus, vel fugitiva, qui, vel quæ aliorum dominium refugit. *Ulpian. l. aut damnum, ff. de pœn.* Quique refugæ ex opere metalli in metallum damnantur.

Refugio, is, gi, gitum, n. 3. *fuggire*, *ritirarſi*, נס, Germ. *wider hinderſichſliehen*, Gal. *refuir*, Hiſp. *huyr*, *buyr*, *atras*, ἀναφεύγω, fugio, retro fugio, fuga me retrorſum recipio, *Cic.* 7. *Ver.* Qui ex illo numero reliqui Syracuſas claſſe amiſſa refugerant. *Id. pro Dejot.* Nonne, cum eſſet productus caſtris, & cum tecum fuiſſet, refugit ad legatos? ¶ Translate eſt fugere, devitare. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Et poſtea prorſus ab inſtituta noſtra paucorum dierum conſuetudine longe refugit. *Id.* 2. *de Or.* Pudore a dicendo, & timiditate ingenua quadam refugiſti. *Id. Phil.* 14. *c.* 3. Refugit animus ea dicere. *Col. l.* 12. *c.* 49. Illa memoriam noſtram refugiunt. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. Refugere jurgia.

Refugiſco, is, a. 3. refugio, devito. *Commodian. inſtruct.* 23.

Refugium, ii, *rifugio*, מנוס, Ger. *zuflucht*, Gal. *refuge*, Hiſp. *acogida*, καταφυγή, locus, ad quem confugimus. *Cic.* 2. *Offic. c.* 8. Regum, populorum, nationum portus erat, & refugium Senatus. ¶ Speciatim refugia ſunt loca domus abditiora, & penitiora, in quæ imminente vi majore vel hoſtium, vel incendii, ſe, bonaque ſua refugiendi hoſtium impetus, vel incendii cauſa paterfamilias conjicere ſolet. Hujuſmodi loca aperire, & pervia facere uſufructuario non licet. *Ulp. l. ſi cujus rei, ff. de uſufr. quemad. quis utat. fruat.* Vel aditus, poſticaſque vertere, vel refugia aperire.

Refugus, a, um, ἀναφυγών, qui ſe fuga ſubducit. *Tac. l.* 13. *Ann. c.* 40. Ut inſtantibus comminus reſiſterent, refugos non ſequerentur. *Id.* 3. *hiſt. c.* 61. Quidam in caſtra refugi cuncta formidine implebant. ¶ Translate ponitur pro eo, qui recedit. *Ovid. epiſt.* 17. Spemque ſuo refugi fluminis ore ſequi. ¶ Item pro reclivi, aut rejecto. *Lucan. l.* 10. *v.* 132. Refugoſque gerens a fronte capillos. h. e. reflexos, quales ſunt criſpi capilli Maurorum.

Refulgentia, æ, ſplendor, fulgor. *Apul. l.* 4. *Florid.* Lacunarium refulgentia.

Refulgeo, es, ſi, ſine ſup. n. 2. *riſplendere*, ἀναλάμπω, valde fulgeo. *Virg.* 1. *Æn.* Claraque in luce refulſit. *Perſ. in prol.* Si doloſi ſpes refulſerit nummi. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Color ſanguinis refulgens.

Refundo, is, refudi, refuſum, a. 3. *rifondere*, *ſpargere*, ἀναχέω, idem quod fundo, vel rurſus fundo, regero. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quibus altæ, renovatæque ſtellæ, atque omnis æther refundunt eadem, & rurſus trahunt indidem. ¶ Translate ſumitur pro reddere, reſtituere. *Ulp. l. ſi pecuniam, ff. de condict. cauſ. dat.* Conſequens eſt, ut dicamus eum refundere, quod accepit. *Plin. Paneg. c.* 31. Refundimus Nilo ſuas copias.

Refuſe, adverb. *abbondevolmente*, ἀναχεχυμένως, re'n abondanza. *Col. l.* 4. *c.* 1. Nam ſemper in plano refuſius egeſta humus tumidior eſt.

Refuſio, onis, actus refundendi. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 21. Pluvialis copia eſt refuſio humoris ad ſupera tracti.

Refuſorius, a, um, adject. Refuſoriæ literæ dicuntur a *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 10. quibus aliquid remittitur.

Refuſus, a, um, ἀναχυθείς, redundans, effuſus. *Virg.* 1. *Æn.* Stagna refuſa vadis. *Plin. l.* 36. *c.* 26. Non niſi refuſo mari arenas fatetur.

Refutatio, onis, *confutazione*, ἔλεγχος, actus refutandi, confutatio. *Cic. in Top. c.* 25. Refutatio autem accuſationis, in qua eſt depulſio criminis, quæ Græce στάσις dicitur, Latine appellatur ſtatus, in quo primum inſiſtit quaſi ad repugnandum congreſſa defenſio.

Refutator, oris, qui refutat. *Arnob. l.* 1. Refutator incredulus.

Refutatorius, a, um, quod pertinet ad refutationem. *Leg.* 1. *Cod. de Relationib.* Is refutatorias preces offerebat.

Refutatus, us, m. idem ac refutatio. *Lucr. l.* 3. *v.* 524. Ancipitique refutatu convincere falſum.

Refutatus, a, um. *Cic. pro Leg. Man. c.* 17. Obſolevit jam iſta oratio, re multo magis, quam verbis refutata.

Refuto, as, a. 1. *confutare*, *rovinare*, הכחיש, Germ. *verwerffen*, Gal. *refuter*, Hiſp. *rechazar*, ἀνασκευάζω, confuto, redarguo, refello. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 19. Noſtra confirmare argumentis, deinde contraria refutare. *Id. in Verin.* Nemo enim horum in its refutandum ut gravem adverſarium, aut ita rogandum ut religioſum teſtem arbitrabatur. ¶ Translate ponitur pro improbare. *Cic.* 2. *Tuſc.* In primiſque refutetur, ut rejiciatur Philocteteus ille clamor. ¶ Item pro reprimere. *Cic. de Aruſp. c.* 4. Et me concedente, aut etiam adjuvante Milone ejus conatum refutabo. *Id. de prov. Conſ. c.* 13. Semper illas nationes noſtri imperatores refutandas potius bello, quam laceſſendas putaverunt, *ſtar ſulla difenſiva*, *ſtar ſulla offenſiva*. *Liv. l.* 2. Oratione feroci refutando plebem.

Regaliolus. V. Regaviolus.

Regalis, & le, o. 3. *regale*, *reale*, Germ. *konigkreich*, Gal. *royal*, Hiſp. *real*, βασιλικός, quod Rege dignum eſt. Pertinet ad claritatem, excellentiam. *Cic. de Sen.* Nihil eſt tam regale videri, quam ſtudium agri colendi. *Plin. l.* 13. *c.* 2. Ergo regale unguentum appellatum, quoniam Parthorum Regibus ita temperatur, conſtat myrobalano, coſto, amomo, &c. *Liv. l.* 27. *c.* 19. Regalis animus. *Plaut. Capt.* 4. 2. 45. Regum rex regalior. ¶ Regalia exta appellantur, inquit *Feſt.* quæ potentibus inſperatum honorem pollicentur, privatis, & humilioribus hereditates, filiofamilias dominationem.

Regaliter, adverb. *regalmente*, *da Re*, Ger. *koniglich*, Gal. *royalment*, Hiſp. *realmente*, βασιλικῶς, Regum more, idest ſplendide, munifice, & interdum tyrannice, crudeliter. *Ovid.* 2. *Met.* Precibuſque minas regaliter addit. *Liv. l.* 42. *c.* 51. Sacrificio regaliter confecto.

Regaviolus, i, m. βασιλίσκος, avis exigua, quæ aliter dicitur rex avium, presbys, trochilus. Alii putant eſſe galgulum, quæ avis Græca dicitur ἴκτερος, a colore. *Suet. in Cæſ. c.* 81. Pridie autem eaſdem Idus avem regaviolum cum laureo ramo Pompejanæ Curiæ ſe inferentem volucres varii generis e proximo nemore proſecutæ, ibidem diſcerpſerant. Al. leg. *regaliolus*.

Regelo, as, a. 1. *diſghiacciare*, Ger. *winfreren*, Gal. *degeler*, Hiſp. *deſhelar*, ἀποψύχω, gelu reſolvo. *Colum. l.* 1. *c.* 5. Et matutino regelari non poterit. *Id. l.* 10. *v.* 77. Poſt ubi Riphææ torpentia frigora brumæ Candidus aprica Zephyrus regelaverit aura.

Regemo, is, n. ingemo, gemitum reddo. *Stat.* 5. *Theb. v.* 389. dat operta fragorem Pinus, & abjunctis regemunt tabulata cavernis.

Regerminatio, onis, ἀναβλάστησις, actus regerminandi. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Regerminatione cædua, vel ſalice lætius.

Regermino, as, n. 1. *germogliare di nuovo*, ἀναβλαστάνω, iterum germino. *Plin. l.* 16. *c.* 33. Et in Ænaria ſucciſa regerminat.

Regenero, as, a. 1. *regenerare*, Germ. *wider gebæren*, Gall. *regenerer*, Hiſp. *tornar a engendrar*, ἀναγεννάω, iterum, ſive rurſus genero. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Platani ſatæ regeneravere vitium. ¶ Translate ſumitur pro repræſentare, naturam, & mores referre. *Plin. l.* 12. *cap.* 22. Nec alio magis Druſus Cæſar regeneraſſe patrem Tiberium ferebatur.

Regero, is, geſſi, geſtum, a. 3. *riportare*, השיב, גלל, Ger. *widerumb hintragen*, Gall. *rapporter*, Hiſp. *referir*, ἀναφέρω, refero, reporto, reduco. *Colum. l.* 2. *c.* 10. In acervum culmos regerant. ¶ Interdum eſt rejicere, reddere. *Plin. l.* 2. *c.* 9. *de Luna.* Quoniam hauſtum omnem lucis averſa illo regerat, unde acceperit. ¶ Translate ſumitur pro referre in locum aliquem. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Sunt enim velut res regeſtæ in hos commentarios, quas adoleſcens deduxerat ſchola. ¶ Item pro objicere, opponere. *Caſſius l.* 12. *Famil. epiſt.* 13. Pro quo tibi proxima epiſtola tot ruſticos Stoicos regeram, ut Catium Athenis natum eſſe dicas. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Invidiam in aliquem regerere. h. e. in aliquem rejicere. *Sen. Hippol. v.* 718. Crimen alicui regerere.

Regeſtum, i, terra ex ſulco egeſta, ſeu effoſſa, & in aliquam altitudinem elevata. *Colum. l.* 3. *c.* 13. Vix juſtum paſtinationi præbet regeſtum. *Id. l.* 11. *c.* 3. Ut in quatuor conſurgat regeſtum. ¶ Sumitur item pro ordinata diſpoſitione, quæ vulgo corrupta *regiſtrum* dicitur, & regeſta num. plur. dicuntur, quæ in tabulas, aut in libros redacta ſunt. *Vopiſc. in Probo, c.* 2. Uſus etiam ex regeſtis ſcribarum porticus porphyreticæ, actis etiam ſenatus, ac populi.

Regeſtus, a, um, partic. a regeror, ut Terra regeſta, idest, eodem relata, unde egeſta, ſeu effoſſa fuerat. *Ovid.* 11. *Metam.* Indiciumque ſuæ vocis tellure regeſta obruit.

Regia, æ, *palazzo regale*, בית המלך, Ger. *konigshoff*, *koniglicher pallaſt*, Gal. *mayſon royale*, Hiſp. *palacio*, *caſa real*, τὰ βασίλεια, domicilium, & aula regis. *Cic.* 3. *Fin.* Ut enim, inquit, nemo dicit in regia, regem ipſum quaſi productum eſſe ad dignitatem. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 1. Hic fuit antiqui regia parva Numæ. ¶ Ponitur etiam pro baſilica. Nam *baſilica* regiam domum proprie ſignificat. *Stat. l.* 1. *Silv.* 1. *v.* 30. Illac belligeri ſublimis regia Pauli. h. e. baſilica ab Æmilio Paulo extructa, cujus meminit etiam *Cic. Attic. l.* 4. *ep.* 16. ¶ Eſt etiam regia oleæ genus baccas ferens ſpecioſiſſimas, & eſcæ potius, quam oleo idoneas. *Colum. l.* 5. *c.* 8 & *l.* 10. *c.* 47.

Regibilis, le, adject. qui facile regi poteſt. *Ammian. l.* 16. *c.* 12. Juventus regibilis, & conſulta.

Regie, adv. *regalmente*, βασιλικῶς, regio more, ut Rex ſolet, vel ut decet Regem. *Cic.* 5. *Ver. c.* 48. Nunc ut hoc tempore ea, quæ regie, ſeu potius tyrannice ſtatuit in aratores Apronius, prætermittam. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. Regie polita ædificia.

Regienſes, um, m. populi Regii incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Regieſco, V. Regleſco.

Regifice, adv. *regalmente*, *ſontuoſamente*, βασιλικῶς, regio apparatu, ſplendide, ſumptuoſe. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 19. *ex Poeta.* Vidi ego ea, adſtante ope barbarica, tectis cælatis, laqueatis, auro, ebore inſtructam regifice.

Regificus, a, um, idem quod regalis. *Val.* 2. *Argon.* Stant geminis, auroque tori, menſæque paratu Regifico. *Virg.* 6. *Æn. v.* 605. epulæ regifico luxu.

Regifugium, ii, feſtum Romanorum, in memoriam fugæ illius, qua L. Tarquinius Superbus ex urbe Roma poſt Lucretiæ mortem fugit. Agebatur ſexto Calendas Martii, idest die 24. Februarii, poſtridie Terminalium. *Ovid.* 2. *Faſt.* & *Feſt.*

Regigno, is, genui, genitum, a. 3. *rigenerare*, ἀναγεννάω, iterum gigno. *Lucr. l.* 5. *v.* 245. Quapropter maxima mundi Cum videam membra, ac partes conſumpta regigni.

Regilla, æ, muliebre veſtimentum, dim. a *regilla*, quod veſtimenti virilis genus erat, ita dictum, quod recta ſurſum verſum texeretur. *Feſt.* Regillis, tunicis albis, & reticulis luteis utriſque rectis textis ſurſum verſum a ſtantibus pridie nuptiarum diem virgines inductæ cubitum ibant ominis cauſa, ut etiam in togis virilibus dandis obſervari ſolet. *Plaut. Epid.* 2. 2. 39. Quid erat induta? an regillam induculam? an mendiculam?

Regillus lacus, *Lago di S. Praſſede*, *Lago di Caſtiglione*, lacus Latii, apud Algidum nemus, inter Tibur ad Bor. & montem Algidum ad Mer. *Liv. l.* 2.

Regimen, inis, n. *governo*, הנהגה, Ger. *regiment*, ἡγεμονία, rectio, gubernatio, a *rego*. *Liv. l.* 3. *c.* 33. Regimen totius Magiſtratus penes Appium erat favore Plebis.

Regimentum, i, regimen. *Feſt.* Regimen pro regimento uſurpant Poetæ.

Regina, æ, *Regina*, *Reina*, מלכה, Ger. *konigin*, Gal. *Reine*, Hiſp. *Reina*, βασίλισσα, quæ regnat, quæ regnum poſſidet. *Cic. Att. lib.* 14. Reginæ fuga mihi moleſta eſt. ¶ Ita etiam dicta eſt uxor regis ſacrificuli, teſte *Feſt.* & *Servio*. V. Arculum. ¶ Per Catachreſin ponitur pro domina. *Plaut. Trin.* 2. 6. 30. Sed reginæ domi ſuæ fuere ambæ. ¶ Item pro muliere divite. *Ter. Eun.* 1. 2. 88. Quis ſolæ utuntur hi reginæ. ¶ Translate dicitur etiam de rebus inanimatis. *Cic.* 2. *de Orat.* Sed tantam vim habet illa, quæ recte a bono Poeta dicta eſt flexanima, atque omnium regina rerum oratio. *Id. Offic.* 3. *c.* 6. Juſtitia regina virtutum. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 6. Et genus, & formam regina pecunia donat.

Regio, onis, *regione*, *paeſe*, מדינה, Ger. *landſchafft*, Gal. *region*, *contree*, Hiſp. *region*, χώρα, κλίμα, pars orbis terrarum. *Cic. pro Sext.* Quæ regio, quæve terrarum erat latior, in qua non Regnum aliquod ſtatuerētur? ¶ Inde uſurpatur ſæpe pro tractu provinciæ, *tratta di paeſe*. *Cic. in Fam.* Claſſem fugientem perſecuti ſumus uſque in Sidam, quæ extrema regio eſt provinciæ meæ. ¶ Translate regiones in re ſe dicuntur majores

res ejus partes, quæ dividuntur in vicos ut membra minora, *quartiere*, *ſeſtiere*. Urbis Romæ antiquitus quatuor regiones fuerunt, *Suburrana*, *Eſquilina*, *Collina*, *Palatina*; deinde uſque ad quatuordecim crevere, teſte *Plin. l. 3. c. 5. V. Roſin. l. 1. Antiq. Rom. c. 13.* ¶ Non ſolum vero de terræ partibus, ſed etiam de cœli dicitur. Regiones cœli quatuor ſunt, *Ortus*, *Occaſus*, *Meridies*, & *Septentrio*. *Cic. 2. de nat. Deor. de regione Lunæ*. Sed etiam regio, quæ tum eſt Aquilonaris, tum Auſtralis. ¶ Regio quoque uſurpatur pro fine, limite, termino, præſertim in num. plur. *Cic. 2. de nat. Deor.* An Accii Navii lituus ille, quo ad inveſtigandum ſuem regiones vineæ terminavit, contemnendus eſt? ¶ In hac notione venuſte tranſlate capitur. *Cic. pro Arch.* Et, ſi quibus regionibus vitæ ſpatium circumſcriptum eſt, iiſdem omnes cogitationes terminaret ſuas. *Id. 2. Agr. c. 35.* Singularis homo privatus, niſi magna ſapientia præditus, vix facile ſe regionibus officii, magnis in fortunis, & copiis continet. ¶ Ponitur denique aliquando pro orbita, & linea. *Cic. 7. Ver.* De omnibus nobis ſi quis tantulum de regione deflexerit. *Virg. 2. Æn. v. 737.* nota excedo regione viarum. ¶ *E regione*, eſt ex adverſo, ex oppoſito, *dirimpetto*. *Cic. 4. Acad.* Nonne etiam dicitis, eſſe e regione nobis, e contraria parte terræ, qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia, quos antipodas vocatis? *Caſ. l. 7. B. G.* Cum uterque utrique eſſet exercitus in conſpectu, ferequa e regione caſtris caſtra opponeret.

Regionalis, le, ad regionem pertinens. *Auguſtin. l. 7. de Baptiſm. contra Donatiſt. c. 53.* Concilium regionale. *h. e.* alicujus regionis, ſeu provinciæ: cui opponitur *plenarium*.

Regionaliter, adv. regionatim. *Apul. de Mundo*. Quæ cum regionaliter videantur eſſe peſtilera.

Regionarius, ii, m. decempedator, geometra. *Frontin. de Colon.* Oppidum mihi regionarii diviſerunt.

Regionatim, adverb. κατὰ χώραν, per ſingulas regiones. *Liv. l. 40. c. 51.* Mutarunt ſuffragia, regionatimque generibus hominum, cauſiſque, & quæſtibus Tribus deſcripſerant. Adde *Suet. in Caſ. c. 39.*

Regito, as, a. 1. frequent. a rego. *Var. l. 1. R. R. c. 37.* ubi tamen meliores libri habent *regelare*.

Regium, & Regium Lepidi, *Reggio*, urbs Galliæ Togatæ, in via Æmilia, olim colonia Thuſcorum, inter Parmam, & Mutinam. Dicta eſt Regium Lepidi a M. Æmilio Lepido, illo, qui bello Gallico confecto viam Æmiliam ab Arimino Placentiam munivit, quod ibi forum habuit. *Feſt.* & *Cic. Fam. epiſt. 5.* ¶ *Brut. ad Cic. l. 11. Fam. ep. 9.* Regium abſolute dixit.

Regius, a, um, *regio*, *regale*, *da Re*, Germ. *königlich*, Gall. *royal*, Hiſp. *real*, βασιλικός, quod eſt Regis, ſive quod Rege dignum eſt. *Cic. 5. Tuſc.* Ne poſſes agnoſci, ſi eſſes ornatu Regio. *Id. 3. Offic.* Regius pastor. *Id. pro Leg. Man.* regium bellum. h. e. quod cum rege fit. *Id. 1. Phil.* regia poteſtas. *Horat. l. 2. od. 15.* Regiæ moles. ¶ Regii abſolute dicuntur, qui a Rege ſtant, ut ejus milites, vel miniſtri. *Nepos in Ageſil. c. 8.* Hujus de adventu fama cum ad regios eſſet perlata. ¶ Regius morbus, *itterizia*, idem qui & Hiſterus dicitur. Ratio hujus appellationis redditur eſt, quia in ejus curatione utendum eſt lecto, & conclavi cultiore, uſa, luſo, ludis, lætitia, aliis, per quæ mens exhilaretur. Hoc *Celſ. l. 3. c. 24.* Hinc *Sereo. Sammon. c. de regio morbo*. Regius eſt vero ſignatus nomine morbus, Molliter hic quoniam celſa curatur in aula.

Regleſco, is, n. 3. ſine pret. & ſup. idem ac regliſco, ſeu iterum creſco. *Feſt.* ubi alii leg. *regeſco*.

Reglutino, as a. 1. *deſpiccare*, ἀποκολλάω, quod glutinatum erat, diſſolvo. *Catul. ad Thall. carm. 25.* Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina, & remitte.

Reglutinoſus, a, um, ἀκόλλητος, valde glutinoſus. *Plin. l. 11. c. 14.* Ut ſit odoratum ex dulci nare, reglutinoſum, perlucidum. Al. leg. *glutinoſum*.

Regnator, oris, *dominatore*, qui regnat. *Virg. 5. Æn. verſ. 269.* Ipſe Deum tibi me claro demittit Olympo Regnator; cœlum, & terras qui numine torquet. ¶ Aliquando pro poſſeſſore ponitur. *Martial. l. 10. epigr. 61.* Quiſquis eris noſter poſt me regnator agelli.

Regnatrix, icis, βασιλεύουσα, quæ regnat, ut Domus regnatrix. h. e. familia Auguſta. *Tac. 1. Ann. c. 4.*

Regnatus, a, um, *governato*, poſſeſſus, *poſſeduta da un Re*. *Hor. l. 2. od. 6.* Et regnata petam Laconi Rura Phalanto. *Ovid. l. 4. de Ponto eleg. 15.* Regnataque terra Philippo.

Regno, as, avi, atum, n. 1. *regnare*, מָלַךְ, Germ. *regieren*, Gall. *regner*, Hiſp. *reynar*, βασιλεύω, Regnum poſſideo, & adminiſtro, dominor, & rerum potior. *Cic. pro Leg. Man.* Sed ab illo tempore annum jam tertium, & vigeſimum regnat. *Liv. l. 1.* Manſit Sylviis poſtea omnibus cognomen, qui Albæ regnaverunt. *Cic. 4. Ver. c. 54.* Timarchidem in Sicilia omnibus oppidis per triennium ſcitote regnaſſe. *Virg. 3. Æn. v. 295.* Graius regnare per urbes. *Hor. l. 3. od. 30.* Et qua pauper aquæ Daunus agreſtium regnavit populorum. *Id. l. 3. od. 5.* Cœlo regnare. *Virg. 1. Æn.* Hic jam tercentum totos regnabitur annos gente ſub Hectorea. *Tac. 1. hiſt. c. 16.* Ut in cæteris gentibus, quæ regnantur. ¶ Tranſlate ponitur pro in ſumma auctoritate eſſe, auctoritate ſumma valere. *Cic. Fam. 10. ep. 18.* Quando equitum centurias tenes, in quibus regnas. *Id. 7. Fam. ep. 25.* Olim cum regnare exiſtimabamur. ¶ Item pro recte ſe habere, beatam eſſe ſine cura, ac labore. *Horat. l. 1. ep. 10.* Quid quæris? vivo, & regno, ſimul iſta reliqui.

Regnum, i, *Regno*, *Reame*, מַלְכוּת, Germ. *Reich*, Gall. *Regne*, *Royaume*, Hiſp. *Reyno*, *Reynado*, βασιλεία, dominatus Regis, & regio, quæ a Rege poſſidetur. *Cic. 2. Agr.* Extraordinaria non imperia, ſed Regna quæri putabantur. *Virg. 6. Æn.* Regna invia vivis. h. eſt loca inferorum. ¶ Regnum etiam urbana dici poteſt locus, in quo quis dominatur, vel id in quo quis pollet maxime. *Cic. 1. de Orat. c. 10.* Id, niſi hic in tuo regno eſſemus, non tuliſſem. *V. ibid. c. 18.* Rurſus *Cic. Att. l. 1. epiſt. 1.* Aquilius illud ſuum regnum judiciale oppoſuit. h. e. juris interpretandi munus. ¶ Regnum vini, eſt præfectura in convivio, quam qui ſortitus eſt, leges bibendi fert, quibus cæteros omnes parere neceſſe eſt. *Horat. l. 1. od. 4.* Nec regna vini ſortiere talis. ¶ Regnum pro rege, vel pro regis potentia, & voluntate. *Stat. 11. Theb.* Hei mihi num quæ adeſt cari Polynicis ad ignes? Et ſi regna vetant.

Rego, is, xi, ctum, a. 3. *reggere*, *governare*, הִנְהִיג, Ger. *herſchen*, *regieren*, Gall. *regir*, *gouverner*, Hiſp. *regir*, *governar*, ἐπιτροπεύω, ἡγεμονεύω, βασιλεύω, guberno, adminiſtro. *Cic. in Somn.* Qui tam regit, & moderatur, & movet id corpus, cui præpoſitus eſt, quam hunc mundum princeps ille Deus. *Virg. 6. Æn. v. 851.* Tu regere imperio populos, Romane, memento. *Quintil. l. 2. c. 16.* Regere ſenatum enaliis. ¶ Sæpe eſt dirigere, moderari. *Propert. l. 2. eleg. 15.* Lino Theſeus iter rexit. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 3.* Regere arte ratem. *Curt. l. 4. c. 15.* Aurigam Darii, qui ante ipſum ſedens equos regebat. ¶ Regere fines agrorum, eſt ſtatuere, propriis quemque agrum terminis finire. *Cic. pro Mur. c. 9.* Ille exercitatus in propagandis finibus, tu in regendis. Adde *1. de Leg. c. 21. Juſtinian. l. 4. tit. de offic. Jud.* Si finium regundorum actum fuerit. ¶ Interdum regere eſt admonere, docere, corrigere. *Cic. pro Mur. c. 28.* Si peccas, te regere poſſum. *Caſ. l. 3. B. C. c. 57.* Regere errantem. *Plin. l. 10. ep. 85.* Ut me in hoc præcipue genere cognitionis me regere digneris. *Cic. Att. l. 10.* Puerum regendum ſuſciperes.

Regradatio, onis, de gradu dignitatis depoſitio. *Cod. Theod. tit. 8. l. 5.* Regradationis humilitate plecti.

Regradatus, a, um, ut regradati menſes, apud *Solin. c. 3.* h. e. regredientes, in priorem gradum, ſeu locum reſtituti.

Regredior, eris, eſſus ſum, d. 3. *ritornare*, שׁוּב, Ger. *wiederhinderſich gehen*, Gal. *s'en retourner*, Hiſp. *bolver atras*, ἀναχωρέω, retro gradior, revertor. *Cic. 1. Offic. c. 10.* Atque ut regredi, quam progredi mallent. *Id. de Fato, c. 15.* Regredi in infinitum. *Plaut. Capt. 5. 4. 26.* Nunc ædepol demum in memoriam regredior.

Regrédo, is, o. 3. revoco, apud vet. *Enn.* apud *Non. c. 2. n. 745.* Quo nunc incerta re, atque ignorata gradum regredere conare?

Regreſſio, onis, *ritorno*, תְּשׁוּבָה, Ger. *das widerkeheren*, Gal. *retour*, Hiſp. *buelta*, ἀναχώρησις, actus regrediendi, regreſſus. *Apul. l. 2. A. A.* Metum iſtum tibi demam maturata regreſſione. Quidam Lexicogr. addunt & ex *Cic. 1. Phil. c. 1.* ſed ibi legitur *reverſio*. ¶ Eſt etiam rhetoricæ figuræ nomen, cum quod ſemel propoſitum eſt, iteramus, & diſtinguimus, quæ a Græcis ἐπάνοδος dicitur, a Latinis regreſſio, inquit *Quintil. l. 9. c. 3.*

Regreſſus, us, m. idem ac regreſſio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.* Nihil enim errat, quod in omni æternitate conſervat progreſſus & regreſſus, reliquoſque motus conſtantes, & c. 50. *Liv. l. 24. c. 26. in fin.* Regreſſus ab ira. *Virg. Æn. 11. v. 413.* Fundimur occidimus, neque habet fortuna regreſſum.

Regula, æ, *regola*, קָו, Ger. *regel*, Gal. *reigle*, Hiſp. *regla*, κανών, inſtrumentum, quo lineæ diriguntur, a *rego*. *Cic. 4. Acad. apud Non. c. 2. n. 718.* Atqui ſi id crederemus, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis. *Vitruv. l. 7. c. 3.* Longitudines ad regulam, & lineam, altitudines ad perpendiculum, anguli ad normam reſpondentes exigantur. *Colum. l. 3. c. 13.* Nam duas regulas ejus latitudinis, qua paſtinator ſulcum facturus eſt, in ſpeciem græcæ literæ χ decuſſavimus. ¶ Ponitur aliquando pro baculo, quo aliquid rectum tenetur. *Colum. l. 8. c. 19.* Ut inſerto capite deſcendentibus per foramina regulis cervix teneatur. Sic *Celſ. l. 8. c. 10.* de inſtrumento ad fracta oſſa reponenda idoneo; Ab ea, inquit, parte, in qua os ſe inclinat, involutam lana regulam objicit. ¶ Item pro inſtrumento eundem uſum præbente, quem ficos, in torcular olei. *Colum. l. 12. c. 52.* Eaſque vel in regulas, vel in novas ficos adjicito. ¶ Tranſlate capitur pro brevi rerum præceptione. *Cic. 4. Acad.* Hanc enim eſſe regulam totius Philoſophiæ, conſtitutionem veri, falſi, cogniti, incogniti. *Id. 2. Off.* In his autem ipſis mediocritatis regula optima eſt. *Id. 1. Fin.* Regula, ad quam omnia judicia rerum dirigentur. *Quint. l. 9. c. 4.* Loqui ad regulam. *Plin. l. 9. ep. 26.* Demoſthenes norma oratoris, & regula.

Regularis, & re, o. 3. *regolare*, κανονικός, quod ſecundum regulam eſt, vel quod in regulam trahi poteſt. *Regulare æs*, idem eſt, atque ductile, ſic dictum, quod obſequatur malleis, atque in quamlibet partem regatur. Ei opponitur *caldarium*, quod fragile eſt. *Plin. l. 34. c. 8.* In Cypro coronarium, & regulare eſt, utrumque ductile. *Et infra*. Regulare & in aliis fit metallis, itemque caldarium. Differentia eſt, quod caldarium funditur tantum, malleis fragile, quibus regulare obſequitur, & ab aliis ductile appellatum.

Regulariter, adv. *regolarmente*, *ſecondo la regola*. *Ulpian. ff. l. 15. tit. 3. l. 3.* Et regulariter dicimus, totiens de in rem verſo actionem eſſe, &c. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. 20.* Ut liquere poſſit ratio commenti, prius regulariter pauca dicenda ſunt.

Regulatim, adv. regulariter. *Diomed. l. 1.* & *Vegre. l. 2. de re Veter. c. 41.*

Regulo, as, a. 1. dirigo, rectum facio, *regolare*. *Cal. Aurel. Tard.* Regulare, & dirigere.

Regulus, i, *Principe*, *Signore*, *Duca*, Germ. *kleiner konig*, Gall. *un petit Roy*, Hiſp. *un Rey pequeno*, *Senor*, *Duque* βασιλίσκος, Princeps, vel Dominus alicujus urbis, aut oppidi, dim. a *Rex*. *Plin. l. 18. c. 3.* Regulis Africæ bibliothecas donaret. Adde *Tacit. Ann. 2. c. 80.* ¶ Regulus eſt cognomen Romanum, ut M. Attilius Regulus. *Cic. in Piſon. c. 19.* *Gel. l. 6. c. 2.*

Regustatum, a, um, nom. ex partic. *guſtato più volte*. *Perſ. ſat. 5. v. 138.* regustatum digito terebrare ſalinum.

Regusto, as, a. 1. *regustare*, ἀναγεύομαι, iterum guſto. *Sen. de provid. c. 3.* Quidquid biberint, vomitu remittunt triſtes, & bilem ſuam regustantes. ¶ Tranſlate *Cic. Attic. 13. epiſt. 13.* Crebro reguſto tuas literas, in his acquieſco.

Regyro, as, n. 1. in gyrum redeo, revolvor. *Var. l. 1. R. R. c. 57.* Ventus regyrare poſſit. Alii aliter leg. *Flor. l. 4. c. 2.* Bellum poſtremo in Hiſpaniam regyravit. Quidam leg. *remigravit*.

Rehalo, as, a. 1. ſurſum halo, exhalo, ἀνάζω. *Lucret. l. 6. verſ. 522.* Terraque cum fumans humorem tota rehalat.

Reiculus, a, um, quod rejici meretur, quod ob vitium aliquod ab omnibus ſpernitur, & rejicitur, ut Oves reiculæ, quæ propter ætatem, vel morbum rejiciuntur. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 757.* Ut in grege opilio oves minus idoneas removere ſolet, quas reiculas appellat. *Id. 2. R. R. c. 1.* Scire oportet, quot fœminas habeas, quæ parere poſſint, quot reiculæ ſint alienandæ. *Sen. de brevit. vit. c. 7.* Diſpunge, & recenſe vitæ tuæ dies, videbis paucos admodum, & reiculos. Quidam hic aliter leg. ¶ Scribitur & *rejiculus*.

Rejectaneus, a, um, ἀποπροηγμένος, quod rejicitur. *Cic. 4. Fin. c. 26.* Illa autem morbum, egeſtatem, dolorem non appello mala, ſed, ſi libet, rejectanea.

Rejectatio, onis, frequens rejectio. *Solin. c. 5.* Æterna rejectatione terra terram eructat. Alii aliter leg.

Rejectio, onis, ἀποβολή, actus rejiciendi. *Cic. 2. Ver. c. 6.* Poſteaquam rejectio publicam facta eſt. *Id. 3. de Or. c. 53.* Rejectio in alium. *Plin. l. 25. c. 8.* Rejectio ſanguinis. h. e. comitus.

Rejecto, as, a. 1. freq. a rejicio. *Lucr. l. 2. v. 330.* Clamoreque montes icti rejectant voces ad ſidera mundi. *Spartian. de Antonino Pio*. Cum caſeum Alpinum in cœna edi ſet avidius, nocte rejectavit. h. e. evomuit. *Virg. 5. Æn. c. 470.* Ore rejectans cruorem.

Rejectus, us, m. rejectio, vomitus. Afferunt Lexicographi plerique hæc *Celſi* verba: Et rejectus ſibi non erit ſimilis, ſi rara fiat. ¶ *Hygin. l. 3. c. 36. de Argo navi*. Habet in puppi ad ſingula gubernacula, ad primum ſtellas quinque, ad alterum quatuor, circum carinam quinque, & ſub rejectum quinque. h. e. unam partem navis ſub carina, quæ a *Baſſio de re navali columba* ſeu dryochis appellatur.

Rejectus, a, um, *rigettato*, ἐκβληθείς. *Cic. pro Mil.* Milo de rheda, penula rejecta, deſiluit. *Poll. ad Cic. l. 10. Fam. ep. 32.* Cum quidem pranſus nudis pedibus, tunica ſoluta, manibus ad tergum rejectis inambularet. *Terent. Heaut. 2. 3. 49.* Capillus paſſus circum caput rejectus negligenter. *Caſ. l. 5. B. G. c. 5.* Naves tempeſtate rejectæ. *Liv. l. 39. c. 5.* Conqueſti apud Senatum, rejectique ad conſulem.

Reji-

Digitized by Google

Rejicio, is, rejeci, rejectum, a. 3. *rigettare*, זרק, Germ. *hinwerffen*, Gal. *rejetter*, Hiſp. *echar atras*, ἀποτίθεμαι, ἀντιβάλλομαι, retro jacio, retrorſum jacio. *Virg.* 11. *Æn.* Rejiciunt parmas, & equos ad mœnia ducunt. *Cic. Att. l.* 16. Cum a Leucopetra profectus ſtadia circiter trecenta proceſſiſſem, rejectus ſum Auſtro vehementi ad eandem Leucopetram. ¶ Ponitur etiam pro viciſſim jacere, ſeu retorquere. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 46. Nequod omnino telum in hoſtem rejicerent. ¶ Item pro abjicere. *Cic. in Piſ.* Lictores togulis acceptis ſagula rejecerunt. ¶ Item pro repellere, expellere. *Virg.* 3. *Ecl.* Tityre paſcentes a flumine reice capellas. *Cic. l.* 2. *Fam. epiſt.* 9. Feliciter ab Antiochia hoſtem rejeceras. ¶ Item pro effundere, evomere. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 19. Hic, dum intente, inſtanterque pronuntiat, ſanguinem rejecit. ¶ Item pro reponere, reclinare. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Velut omni vitæ debito liberatus fatigata membra rejecit. *Ter. Andr.* 1. 1. 119. Rejecit ſe in eum quam familiariter. ¶ Tranſlate ſumitur pro recuſare, reſpuere, contemnere. *Cic.* 1. *Fin.* Quis Ennii Medeam, aut Antiopam Pacuvii ſpernat, aut rejiciat. *Id.* 2. *de Div.* Cætera divinationis genera rejecit. ¶ Item pro remittere. *Cic. Att. l.* 9. Sed ne his eadem legas, ad ipſam te epiſtolam rejicio. *Liv. l.* 39. De ea re conſultationem integram Senatus ad novos Magiſtratus rejecit. ¶ Item pro referre, proponere, in judicium alicujus afferre. *Cic. Att. l.* 2. Ait, ſe de Conſulum ſententia rem ad Senatum rejeciſſe. *Id. Planc. l.* 10. *Fam.* Ut nihil huc rejicias, neve in rebus tam ſubitis, tamque anguſtis a Senatu conſilium petendum putes. ¶ Item pro differre, protrahere. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 2. In menſem Quinctilem rejecti ſumus. ¶ Rejicere judices, eſt eos recuſare, repudiare. *Cic.* 5. *Ver.* Omnes, qui habitarent in Sicilia, aut qui Siciliam te Prætore attigiſſent, judices rejecere. ¶ Interdum judices rejicere eſt eligere, & accipere, auctore *Aſconio*. Nempe per Metalepſin conſequentis, quia qui aliquos rejecit, ita eos, qui reliqui ſunt, ſumere intelligitur. *Cic.* 5. *Ver.* Quid Prætor? jubet Recuperatores rejicere Decurias? ¶ Si *rejicio* duplici *i* ſcribatur, prima ſyllaba eſt longa poſitione, ſi per unicum *i*, brevis eſt. *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 1. E gremio rejiciatque ſuo. *Stat. l.* 4. *Theb.* Tela manu, reiciuque canes.

Rejiculus, V. Reiculus.

Reiteratio, onis, *replica*, משנה, Ger. *nach ein mahl machung*, Gal. *reliqué*, Hiſp. *repuesta*, ἀναλῆψις, actus reiterandi, repetitio. *Quintil. l.* 11. *c.* 2. Quæ exciderent, retractantur, ut crebra reiteratione firmentur. Rectius tamen opt. Cod. *iteratione*.

Reitero, as, a. 1. *replicare*, *ripetere*, שנה, Ger. *widerumb thue*, Gal. *reiterer*, Hiſp. *repetir*, ἀναλαμβάνω, repeto. *Apul. l.* 8. *Met.* Fremitus mugitus reiterans. Alii *iterans*.

Relabor, eris, apſus ſum, d. 3. *ricadere*, נפל, Ger. *widerumb fallen*, Gal. *recheoir*, *retomber*, Hiſp. *tornar a caer*, ἀναπίπτω, retro labor, recido. *Ovid. in epiſt.* 15. *v.* 93. Inque ſinus ſummoſe relabere noſtros. ¶ Interdum ſumitur pro refluere, ſeu retrorſum fluere. *Horat. l.* 1. *carm. od.* 29. Quis neget arduis pronos relabi poſſe rivos montibus? idest poſſe refluere, & reverti in arduos montes, unde deſcendunt. ¶ Tranſlate ponitur pro redire, regredi, reverti. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 1. Nunc in Ariſtippi furtim præcepta relabor.

Relanguesco, is, ei, n. 3. rurſus, vel valde langueo, in languorem recido. *Ovid. Met.* 6. *v.* 291. Impoſitis fratri moribunda relanguit ore. *Sen. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 8. Venti circa medium diem relangueſcunt. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 15. Relangueſcunt animi. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 41. Relanguiſſe ſe dicit.

Relatio, onis, f. 3. *relazione*, Ger. *erzehlung*, Gal. *raport*, *relation*, Hiſp. *relacion*, ἀναφορά, διήγησις, actus referendi, ut relatio meritorum. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. ¶ Speciatim relationes dictæ ſunt propoſitiones, quæ de re aliqua in Senatu proponebantur diſceptandæ, Senatorumque ſententiis determinandæ permittebantur. *Cic. in Piſon. c.* 13. Et quis audivit non modo actionem aliquam, aut relationem, ſed vocem omnino, aut querelam tuam? Et *c.* 7. Relatio illa ſalutaris, & diligens fuerat conſulis, animadverſio quidem, & judicium ſenatus. *Plin. l.* 9. *epiſt.* 13. Et relationem quidem de eo Cæſar ad Senatum non remiſit. ¶ Jus unius relationis, tertiæ, quintæ, &c. eſt jus de una re, vel de tribus, vel de quinque, quoties Senatus haberetur, referendi. Initio jus unius relationis dabatur, deinde de pluribus dari cœpit. Scribit *Jul. Capitolin. in Pertin c.* 5. ominoſum Pertinaci Imperatori fuiſſe, quod ei pro jure quintæ relationis jus quartæ relationis decretum fuiſſet. Par enim numeres infauſter erat. Nam Probo jus tertiæ relationis decretum eſt, nec ominoſum fuit. ¶ In Rhetoricis relatio criminis eſt, cum idem jure factum dicitur, quod alius ante injuria laceſſierit, ut deferebat *Cic.* 1. *Inv. c.* 11. ¶ Relatio gratiæ, *rendimento di grazie*. *Sen. de benef. l.* 5. *c.* 11. Beneficium, & gratiæ relatio ultro citroque ire debent. ¶ Interdum relatio ſumitur pro renunciatione. *Sueton. in Calig. c.* 13. In relationibus conſulum &c. ¶ Relatio pronominum apud Grammaticos eſt, quæ ea ad aliud referentur. *Priſcian. l.* 17.

Relativus, *a*, um, adject. *relativo*, ἀναφορικός, qui ad alium refertus. *Arnob. l.* 7. Horum relativi eſt ad alterum generis. ¶ Apud Grammaticos relativa pronomina ſunt, quæ antecedens nomen quodammodo referunt, & velut in memoriam reducunt, ut *qui*, *qualis*, *hic*, *ille*, &c. *Priſcian. l.* 17.

Relator, oris, m. *relatore*, qui refert. *Balb. ad Cic. in epiſt. ad Att. l.* 8. *epiſt.* 15. Incipiam ſperare, etiam conſilio Senatus, auctore te, illo relatore, Pompejum, & Cæſarem conjungi poſſe.

Relatus, us, m. idem ac relatio. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 30. Neque enim relatu virtutum in comparatione Othonis opus eſt.

Relatus, *a*, um, ἀναφερόμενος, partic. a refero. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quod his naturis relatus amplificatus ſonus. *Vell. l.* 2. *c.* 58. Exemplum relatum a Cicerone. *Ovid.* 3. *Faſt.* Cauſa relata mea eſt.

Relavo, as, relavi, relotum, a. 1. *rilavare*, iterum lavo, frequenter lavo. *Lucr. l.* 6. *v.* 799. Denique ſi calidis etiam cum te relavaris. Alii leg. *ſuaſſiſſes lavacris*.

Relaxatio, onis, f. *rilaſſazione*, ἄνεσις, actus relaxandi, ſolutio, recreatio. *Cic. l.* 7. *Fam. epiſt.* 26. Viſa eſt mihi vel loci mutatio, vel animi etiam relaxatio, vel ipſa fortaſſe jam feneſcentis morbi remiſſio profuiſſe.

Relaxator, oris, m. qui relaxat, ut relaxator fluentium. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. *c.* 38.

Relaxatus, *a*, um, nom. partic. a relaxo. *Cic.* 2. *Div. c.* 48. Relaxatus ſomno animus.

Relaxo, as, a. 1. *allargare*, רפה, Germ. *nachlaſſen*, Gal. *relacher*, Hiſp. *aflaxar*, χαλάω, remitto, ſolvo, diſſolvo, aperio, cui contrarium eſt *aſtringo*. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Eaque tum ſtringitur, tum relaxatur. ¶ Tranſlate adhibitum varias conſtructiones habet. *Cic. in Brut.* Quin etiam ſe ipſe tantum, quantum ætate procedebat, relaxerat a nimia neceſſitate numerorum. *Id. Att. l.* 10. *epiſt.* 16. Si te occupatione iſta relaxaris. *Id. in Brut.* Relaxa modo paulum animum, aut ſane, ſi potes, libera. *Id.* 2. *Phil.* Verumtamen homines, quamvis in turbidis rebus ſint, tamen, ſi modo homines ſunt, interdum animis relaxantur. *Id. Att. l.* 10. *epiſt.* 6. Pater enim nimis indulgens, quicquid ego aſtrinxi, relaxat. *Sen. de Conſol. ad Helv. c.* 8. Relaxavit triſtem vultum, eo viſo.

Relaxus, *a*, um, πολύχαυνος, laxus, vel valde laxus, ſolutus, rarus. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Relaxa humo pleniore craſſitudinis ſiat radix.

Relectus, *a*, um, nom. partic. *riletto*. *Ovid.* 3. *de Pont. epiſt.* 5. Conſtantes animos ſcripta relecta movent.

Relegatio, onis, *relegazione*, *bando*, גלות, Ger. *verweiſung*, Gal. *banniſſement*, Hiſp. *deſtierro*, *deſterramiento*, ἐξορισμός, genus exilii, cum quis finibus patriæ exire jubetur. *Cic. pro Roſc. Amer.* Tamen ne hæc attenta vita, & ruſticana, relegatio, atque amandatio appellabitur? *Liv. l.* 1. *c.* 10. Exilio, & relegatione civium ulciſcentes tribunos. V. Relegatus. ¶ Sumitur etiam pro attributione, quæ teſtamento fit, ut relegatio dotis, apud *Ulpian. l.* 33. *ff. tit.* 4. *leg.* 1.

Relegatus, a, um, *relegato*, *bandito*, ἐξωρισμένος, miſſus in exilium. *Feſt.* Relegati dicuntur proprie, quibus ignominiæ, aut pœnæ cauſa neceſſe eſt ab urbe Roma, aliove quo loco abeſſe, lege, ſenatuſve conſulto, aut edicto Magiſtratus, ut etiam Ælius Gallus indicat. Duo autem, *Ulpiano* teſte, erant relegatorum genera. Nam alii in inſulam relegabantur, alii provincia quidem excedere jubebantur, non tamen iis inſula certa aſſignabatur. Differebant ab his *deportati* multifariam. Nam deportatio in perpetuum fiebat, relegatio ſæpe ad tempus: deportatio adimebat omnino Civitatem Romanam, relegatio non æque: deportatus amittebat bona, relegatus ſæpe vel nulla, vel partem tantum amittebat; deportatis circumſcribebatur exilii locus, relegari ſæpe patria ſolum excedere jubebantur. *Cic. Att. l.* 2. Relegatus mihi videor, poſtquam in Formiano ſum. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 11. Ipſe relegati, non exulis utitur in me Nomine. ¶ Tranſlata ponitur pro remotus, ſepoſitus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 10. *v.* 84. Ambitione relegata te dicere poſſum Pollio. ¶ Dos relegata, h. e. teſtamento aſſignata. *Ulpian. l.* 33. *ff. tit.* 4. *leg.* 1.

Relego, as, avi, atum, a. 1. *amandare*, ἀναπέμπω, remitto. *Plin. l.* 7. *c.* 1. Potiuſque ad auctores relegabo. ¶ Sæpe eſt amandare, removere. *Virg.* 3. *Georg.* Atque ideo tauros procul, atque in ſola relegant paſcua. *Cic.* 3. *Off. c.* 31. Quod Titum filium ab hominibus relegaſſet, & ruri habitare juſſiſſet. ¶ Sæpe exulem facere, in exilium mittere, *relegare*, *bandire*, גרש מן המקום, Germ. *verweiſen*, Gal. *bannir*, *confiner*, Hiſp. *deſtierrar*, ἐξοστρακίζειν. *Cic. pro Sext. c.* 12. L. Lamiam in concione relegavit, edixitque, ut ab urbe abeſſet millia paſſuum ducenta. *Plin. l.* 2. *ep.* 11. Martianum in quinquennium relegant. ¶ Interdum ponitur pro attribuere, aſſignare. *Tibull. l.* 4. *eleg.* 6. Illa quidem ornandi cauſas tibi Diva relegat. ¶ Item pro teſtamento relinquere. *Ulpian. l.* 33. *ff. tit.* 4. *l.* 1. Cum dos relegatur, verum eſt id dotis relegato ineſſe, quod actioni de dote ineraat. *Id. ib. l.* 2 Cum quis uxori ſuæ dotem relegavit. ¶ Item pro transferre. *Velley. l.* 2. *c.* 64. Invidiam rei in auctorem relegabat. *Liv. l.* 8. Adverſa caſibus belli, & fortunæ relegare.

Relego, is, egi, ectum, a. 3. *raccogliere di nuovo*, ἀναλέγω, recolligo. *Hor. epod. od.* 2. Omnem relegit Idibus pecuniam. ¶ Metalepſice ſumitur pro rurſus libros oculis percurrere, *rileggere*. Ger. *widerumb leſen*, Gal. *relire*, Hiſp. *bolver a leer*, ἀναγινώσκω. *Ovid. lib.* 1. *de Pont. ep.* 5. Cum relego, ſcripſiſſe pudet. ¶ Tranſlate accipitur pro redire per eandem viam, renavigare per idem mare. *Stat.* 1. *Achil. v.* 43. Plenaque materni referens præſagia ſomni culpatum relegebat iter. *Virg.* 3. *Æn. v.* 690. relegens errata retrorſum litora.

Relentesco, is, ſine præt. & ſup. neut. 3. *rallentarſi*, German. *widerumb weich werden*, Gal. *devenir lent de rechef*, Hiſpan. *bolver a ſer otra vez lenta*, *floxo*, πάλιν χαλάω, iterum lenteſco, ad lentorem priſtinum redeo. Tranſlate *Ovid. lib.* 1. *Amor. eleg.* 9. *verſ.* 76. Neve relenteſcat ſæpe repulſus amor.

Relevamen, inis, n. recreatio, refectio. *Priſcian. in Perieg.* facilis relevamine partus.

Relevatus, a, um, nom. ex particip. *ſollevato*, *ricreato*. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 10. Omnis ab hac cura mens relevata mea eſt. *Cic.* 2. *Catil. c.* 4. Relevata, & recreata reſpublica.

Relevo, as, a. 1. *rilevare*, *alzare*, rurſus levo, ideſt, in altum tollo. *Ovid.* 9. *Met.* E terra corpus relevare volentem arcuit. *Id.* 3. *Faſt.* Plejader incipient humeros relevare paternos. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſuſcitare, erigere, recreare, reficere. *Ter. Adel.* 4. 4. 11. Nam & illi animum jam relevabit. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 4. Si relevare potes communem caſum miſericordia hominum. ¶ Item pro in integrum reſtituere. *Modeſtin. l. eorum*, §. 2. *ff. de minorib.* Quia videbantur in cæteris litis ſpeciebus relevata fuiſſe. ¶ Eſt etiam leve facere, minuere, *alleggerire*. *Plin. in Pan.* Ut ſtudium omnium, laboremque & tanquam auditor intenderes, & tanquam particeps, ſocioque relevares. ¶ Hinc per tranſlationem capitur pro liberare, cura, ſumptu, & ſimilibus exonerare, *ſollevare*. *Cic. pro Flacc.* Cujus mors te ex aliqua parte relevavit. *Id.* 2. *de Div.* Ut omnium moleſtiis paulisper relevaretur. *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 3. Non eſt in medico ſemper, relevetur ut æger. *Suet. in Cæſ. c.* 20. Publicanos remiſſionem petentes tertia mercedum parte relevavit.

Relicinus, *a*, um, ἀναφαλαντίας, qui in occiput refugiente capillamento recriſpus eſt. *Apulejus in Floridis* dictum putat, quia retro recalvit. Aliique deductum putant a partic. *relictus*, ut relicinus ſit capillitio denudatus, & veluti relictus. *Apul. l.* 1. *Flor.* Laudavit ſe ſe, quod ei & coma relicina, & barba ſqualida, & pectore hirſutus. ¶ Frons relicina dicitur, quæ reflexis in verticem capillis nuda appareat, aperta, lata, & a capillorum tegumento libera. *Apul. l.* 1. *Flor.* Eadem gratia relicinæ frontis cerneretur.

Relictio, onis, ἐγκατάλειψις, actus relinquendi. *Cic. Ver.* 3. *c.* 13. Quibus illam relictionem, proditionemque Conſulis, &c. *Id. Att. l.* 10. *epiſt.* 9. Deſperatio, ac relictio Reipublicæ.

Relictus, us, m. relictio. *Gell. l.* 3. *c.* 1. Labor virilis, exercendique corporis ſtudium relictui eſt. h. e. negligitur.

Relictus, a, um, *laſciato*, *abbandonato*, ἀπολειφθείς, partic. a relinquor. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 1. Urbem ſine legibus, ſine judiciis, ſine jure, ſine fide, relictam direptioni, & incendiis. *Id. pro Rab.* Nemo eſt, uſquam, inventus tam profligatus, tam perditus, tam ab omni non modo honeſtate, ſed etiam ſimulatione honeſtatis relictus, &c. *Nepos* 14. *c.* 1. Hæredium a patre relictum habebat. ¶ Relicta loca ſunt, quæ ſive locorum iniquitate, ſive arbitrio conditoris relicta, limites non acceperunt. *Frontin. de limitib. Cic. Agr.* 1. *cap.* 1. Utrum tandem hanc ſilvam in relictis poſſeſſionibus, an in cenſorum paſcuis invenitis? ¶ Relictis rebus aliquid agere, eſt omni alio ſepoſito negotio, uni rei operam dare. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 14. Qui adduci poſſumus, relictis ut rebus te ſectemur. *Plaut. Epid.* 4. 2. 35. Ego, relictis rebus, Epid cum operam quærendo dabo. *Ter. Andr.* 2. 5. Herus me, relictis rebus, juſſit Pamphilum hodie obſervare.

Relido, is, a. 3. *a re*, & *lædo*. Projicere, refutare. *Auſon. ep. ult. v.* 44. Quæ firmata probant, aut infirmata relidunt.

Religamen, inis, n. ligamentum, vinculum. *Prudent. Pſychom. v.* 359. Ut mitra cæſariem cohibens aurata vitilem Combibat intuſum croceo religamine nardum.

Religatio, onis, ἀνάδεσις, actus religandi. *Cicer. de Senect. cap.* 15. Et ipſa naturæ delectat, adminiculorum ordines, capitum conjugatio, religatio.

gatio, propagatio vitium, ſarmentorumque.

Religatus, a, um, *ἀναδεδεμένος*, *legato*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Trahit Hectorem ad currum religatum Achillem. *Horat. l.* 4. *od.* 11. Hedera crines religatus.

Religens, tis, particip. *Antiquum carmen* apud *Gell. l.* 4. *c.* 9. Religentem eſſe oportet, religioſum nefas. h. e. pium eſſe oportet, & Diis addictum, non tamen ſuperſtitioſum.

Religio, onis, *religione*, עבודה, Germ. *gottesdienſt*, Gall. *religion*, Hiſp. *religion*, *θρησκεία*, cultus divinus, pietas in Deum. *Cic.* 2. *de Inv.* Religio eſt, quæ ſuperioris cujuſdam naturæ, quam divinam vocant, curam, cæremoniamque affert. *Id. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 28. Non enim Philoſophi ſolum, verum etiam majores noſtri religionem a ſuperſtitione ſeparaverunt. Nam qui totos dies precabantur, & immolabant, ut ſui liberi ſibi ſuperſtites eſſent, ſuperſtitioſi ſunt appellati: quod nomen poſtea latius patuit. Qui autem omnia, quæ ad cultum Deorum pertinerent, diligenter retractarent, & tanquam relegerent, dicti ſunt religioſi ex relegendo, ut elegantes ex eligendo, tanquam a deligendo diligentes, ex intelligendo intelligentes. His enim verbis omnibus ineſt vis legendi eadem, quæ eſt in religioſo. Ita factum eſt in ſuperſtitioſo, & religioſo, alterum vitii nomen, alterum laudis. Hæc *Cicero*. Alii a re, & *eligo* derivant; Alii a *relinquendo*, alii a *religando*. V. *Gel. l.* 4. *c.* 9. & *Macrob. Satur.* 3. *c.* 3. ¶ Interdum ponitur pro ritibus ipſis, quibus Deus colitur, vel etiam pro ipſis Numinibus. *Cic. pro Font.* Gentes pro ſuis religionibus bella ſuſcipiunt. ¶ Interdum pro ſuperſtitione. *Juſtin. l.* 18. *c.* 6. Cuncta ſacrorum religione, & ſcelere pro remedio uſi. ¶ Item pro metu, & ſollicitudine. *Virg.* 8. *Æn.* Jam tum religio pavidos terrebat agreſtes dira loci. ¶ Item pro recta conſcientia. *Cic. pro Cæc.* Splendor Equeſtris Ordinis, decus, atque ornamentum judiciorum, exemplar antiquæ religionis. *Id. pro Dejot.* Dejotarum fide, & religione vitæ defendendum puto. ¶ Item pro ſcrupulo conſcientiæ. *Cic.* 1. *Div. c.* 35. Neque eam rem religioni habuit, *non ſi fece ſcrupolo di ciò*. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 4. Res in religionem populo venit. *Id. Fam.* 10. *ep.* 12. Oblata religio Cornuto eſt. *Liv. l.* 22. *c.* 42. Incutere religionem animo alicujus. *Ter. Heaut.* 2. 1. 16. Religio eſt dicere. *Id. Andr.* 4. 3. 15. Nova nunc religio in te inceſſit. ¶ Hinc religiones dicuntur ea, quæ ſcrupulum ſeu timorem Deorum incutiunt. *Cic. pro Mil.* Expiare ſolemnes religiones ſupplicio alicujus. *Id. Phil.* 1. Inexpiabiles religiones in remp. induxere. *Id. pro Cæcin.* Ut religione civitas ſolvatur. ¶ Præterea religio ſumitur pro fide, & veracitate, quæ in aliqua re adhibetur metu & reverentia Deorum. *Cic. pro Flacc.* Tum intelligetis, qua religione dicant. *Id. pro Font.* Religio juriſjurandi, & metus Deorum immortalium in teſtimonio dicendo. ¶ Item pro diligentia, cura. *Cic. in Brut.* Illius oratio nimia erat religione attenuata. ¶ Item pro juſta muneris functione, quod vulgo debitum officii appellant. *Cic. Ver.* 5. *c.* 1. Si qua in re ipſa ab religione officii declinarit. *Id. pro Syll. c.* 3. Sin in me eſt ratio Reip. religio privati officii, ſtudium retinendæ voluntatis bonorum. ¶ A Poetis interdum *l* geminatur primæ ſyllabæ producendæ cauſa. *Virg. Æn.* 2. *v.* 715. Relligione patrum multos ſervata per annos.

Religioſe, adverb. *religioſamente*, *θρησκῶς*, cum religione. *Cic.* 2. *Invent.* Templum Junonis, quod religioſiſſime colebant. ¶ Interdum eſt ſollicite, accurate. *Col. lib.* 3. *cap.* 10. Nihil curioſe, nihil religioſe adminiſtrant. ¶ Interdum fideliter. *Cic. pro Cæl.* An gravis, ſapiens, moderatuſque vir religioſe teſtimonium dixiſſe videatur. *Plin. in Paneg. c.* 65. Nemini religioſius, quod juraverit, cuſtodiendum. ¶ Interdum cunctanter, verecunde. *Cicer. lib.* 13. *Famil. epiſt.* 18. Qui religioſe, & ſine ambitione commendam.

Religioſitas, atis, *religioſità*, religio, morum innocentia. *Apul. de dogm. Plat.* Juſtitia cum religioſitate, ideſt *ὁσιότης*, copulatur. *Tertul. apolog. c.* 25. Religioſitatis merito.

Religioſus, a, um, *religioſo*, *θρησκός*, pius in Deum, timens Deum. *Cic. de Orat.* Juſtus vir, integer, religioſus, timidus, perferens injuriarum. ¶ Sumitur etiam pro ſuperſtitioſo, qui nimia, & ſuperſtitioſa religione ſe ſe alligavit. *Gell. ex Nigidio Figulo lib.* 4. *c.* 9. *Terent. Heaut.* 4. 1. Ut ſtultæ, & miſeræ omnes ſumus religioſæ. *Colum. l.* 11. *ſub fin.* Religioſiores agricolæ. ¶ Interdum capitur pro fideli, qui bonam, integramque fidem ſervat. *Cic. pro Cæc.* Huic ego teſti gratias agam, quod & in reum miſericordem ſe præbuit, & in teſtimonio religioſum. *Id.* 4. *Fin.* Tum te religioſiſſimum teſtem audiremus. ¶ Item pro caſto cohibente ſe certis legibus, & finibus. *Gel. lib.* 4. *cap.* 9. ¶ Si de rebus inanimatis uſurpetur, notat auguſtum, ſanctum, majeſtatis venerationiſque plenum, quod ſine piaculo violari non poteſt. *Cic.* 6. *Ver.* Herculis templum eſt apud Agrigentinos non longe a foro, ſane ſanctum apud illos, & religioſum. *Ulp. l.* 2. *ff. de relig. & ſumptu fun.* Non totus, qui ſepulturæ deſtinatus eſt, locus religioſus fit, ſed quatenus corpus humanum eſt. ¶ Religioſi dies, ut definit *Gellius l.* 4. *c.* 9. dicuntur triſti omine infames, impeditique, in quibus & res divinas facere, & rem quampiam novam exordiri temperandum eſt: quos multitudo imperitorum prava, & perperam nefaſtos appellat. *Cic. Att. l.* 9. Majores noſtri funeſtiorem diem eſſe voluerunt Allienſis pugnæ, quam Urbis captæ, quod hoc malum ex illo. Itaque alter religioſus etiam nunc dies, alter in vulgus ignotus. V. *Liv. l.* 6. *c.* 1. ¶ Religioſum eſt id facere. h. e. religionem habet, ſeu metum aut periculum lædendi Deorum numina. *Liv. lib.* 2. Quem campi fructum quia religioſum erat conſumere. ¶ Religioſum habere, eſt vereri, timere, nefas putare. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Nævos in facie tondere religioſum habent etiam nunc multi.

Religo, as, a. 1. *legare*, *ἀναδέω*, idem ac ligo, vel iterum ligo, vel fortius, vel retro ligo. *Virg.* 7. *Æn.* Gramineo ripæ religavit ab aggere claſſem. *Cæſ. l.* 2. *B. C.* Religare clavis ligna. ¶ Per tranſlationem religare religioni bona alicujus, uſurpatur pro conſecrare. *Cic. pro Dom. c.* 47. Nunquid igitur is bona Lentuli religionibus religavit? Alii leg. obligavit. ¶ Significat etiam ſolvere, *slegare*. *Catull. carm.* 62. *de Aty*, *v.* 84. Ait hæc minax Cybele, religatque juga manu. Et *carm. ſequenti*, *v.* 174. Perfidus in Creta religaſſet navita funem.

Relino, is, relevi, relitum, a. 3. *aprire*, *ἀνοίγειν*, quod oblitum, obturatumque erat, aperio. Solebant enim dolia, ne quid vaporis exhalaret, quam accuratiſſime oblinere. Unde cum aperirentur, dicebantur relini, ſolutâ nimirum argilla, qua erant oblita. *Ter. Heaut.* 3. 1. Relevi dolia omnia, omnes ſerias. *Plaut. Stich.* 5. 4. 38. Nolo ego non pro ſummo bibere: nulli relerimus poſtea. ideſt nulli deinceps vinum depromſerimus, alii *relerimus* pro releverimus, per Sync.

Relinquo, is, liqui, lictum, a. 3. *laſciare*, *abbandonare*, *λείπω*, linquo, deſero, omitto. *Cic.* 1. *Acad.* Illam autem Socraticam dubitationem de omnibus rebus, & nulla affirmatione adhibita conſuetudinem diſſerendi reliquerunt. *Id.* 3. *Ver.* Quos tu miſeros in egeſtate, atque in ſolitudine reliquiſti. ¶ Ponitur etiam pro teſtamento alicui aliquid pro ſeu dimittere, ſeu legare. *Cic. pro Cluent.* Quæ prædia ei relinqueret. *Id.* 3. *Offic. c.* 24. Teſtamento alicui relinquere. ¶ Relinquere aliquem, ſæpe eſt nolle juvare. *Cic. l.* 13. Ne relinquas hominem innocentem ad alicujus tui diſſimilis quæſtum. ¶ Animam relinquere, eſt mori. *Ter. Adel.* Animam relinquam potius, quam illas deſeram. ¶ Relinquere ær alienum, eſt mori non perſoluto ære alieno. *Cic. pro Quinct.* Propterea quod Cajus frater aliquantum æris alieni reliquerat.

Reliquatio, onis, quod rationibus deductis eſt reliquum. *Paul. l. qui nominibus ff. de adm. & peric. tut.* Sed etſi pupillus poſt pubertatem rationibus a tutore acceptis reliquationem ejus ſecutus uſuras acceptaverit. ¶ Eandem vocem ſcite tranſtulit *Tertullianus* ad id, quod in ætate reſiduum eſt. Nam *l. de anim. c.* 56. ait. Donec reliquatio compleatur ætatis. *Et mox:* Nulla erit reliquatio temporum.

Reliquator, oris, qui integrum debitum non ſolvit, aliquidque adhuc reliqui debet, ſeu partem æris alieni ſervat ſibi, qui reliqua contraxit. *Scævola, l. creditor, ff. de ſolut. & liberat.* Cum ſuperioris anni ſit reliquator.

Reliquatrix, icis, quæ integrum debitum non ſolvit. *Tertul. de anim. c.* 35. Anima reliquatrix delictorum, donec exſolvat noviſſimum quadrantem.

Reliquiæ, arum, f. 1. *reliquie*, *avanzo*, *rimanente*, *τὰ λείψανα*, pauca illa, quæ quacumque ex re relicta ſunt. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Cibi reliquiæ. *Id. in Parad.* Reliquiæ conjurationis. *Hirt. de B. Alex. c.* 40. Reliquiæ exercitus. *Liv. l.* 22. *c.* 56. Reliquias cladis velut ex naufragio colligere. ¶ Dicuntur etiam de cineribus, & oſſibus mortuorum. *Suet. in Aug. c.* 100. Reliquias legerunt primores equeſtris ordinis. Adde *in Domit. c.* 8. ¶ Legitur & reliquium, ii, n. *Phædr. fab.* 22. Ut fruaris reliquiis, quæ ſunt toſuri. Adde *Plaut. Mil.* 1. 2. 54. ubi tamen varia eſt lectio.

Reliquor, aris, d. 1. *λοιπάζομαι*, relinquo aliquid inſolutum. *Paul. l. L. Titius, ff. de adm. tut.* Debitum, quod ex conductione reliquatus eſt, *è reſti*. *Ulp. l. reſcripto, ff. de mun. & hon.* Qui ex adminiſtratione Reip. reliquantur.

Reliquum, i, *reſiduo di debiti*, *ἔλλειμμα*, pars crediti, vel debiti, quæ reſtat ſubductis rationibus, collatis creditorum, debitorumque nominibus. *Cic. Att. lib.* 6. *epiſt.* 1. Reliqua mea Camillus ſcribit ſe accepiſſe, ideſt quæ mihi reliqua debentur. *Id. Att. l.* 16. *ep.* 3. Maxime autem me angit ratio reliquorum meorum. ¶ *In numo Hadriani*. Reliqua vetera HS novies mill. abolita, *reſti vecchi*. ¶ Reliqua trahere, eſt reliquari. *Papin. l. ſervus ſi hæredi*, §. 2. *ff. de ſtatu liber.* Ut, ſi reliqua non trahat, liber ſit.

Reliquus, a, um, *rimanente*, *reſiduo*, *reſto*, נשאר Germ. *uberblieben*, Gal. *reſtant*, *demeurant*, Hiſp. *reſtante*, *demas*, *λοιπός*, quod relictum, reſiduumque eſt, quod ſupereſt. *Cic. de Am.* Sed ne eruditi ſolent appellare ſapientem, qualem in reliqua Græcia neminem. *Id.* 3. *Verr.* Reliquum omne tempus hujus anni me vobis remiſſurum putaſtis. ¶ *Reliquum facere*, eſt relinquere. *Nepos in Attico c.* 21. Nihil reliqui feci quod ad ſanandum pertineret. h. e. nihil omiſi, omnia tentavi. *Cæſ. l.* 6. *c.* 9. Cum eo, quem calamitas reliquum fecerat. h. e. intactum reliquerat. ¶ Item omittere. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 21. Nihil reliqui faciunt, quominus invidiam, miſericordiam, metum, & iras permoverent. ¶ Sæpe ſubſtantive ponitur, ut cætera adjectiva. *Cæſ.* 1. *Comm.* Demonſtrant, ſibi præter agri ſolum nihil eſſe reliqui. *Cic.* 7. *Ver.* Ex quod reliquum vitæ, virtutiſque fames fecerat. ¶ *Reliquum eſt*, idem atque reſtat. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 35. Reliquum eſt ut officiis certemus inter nos. ¶ *De reliquo*, idem eſt ac cæterum, ſeu quod ad reliqua attinet. *Cic. l.* 1. *de Or.* De reliquo jam noſtra culpa fuerit.

Reliſus, a, um, nom. ex particip. a re, & *lædo*, obliſus, colliſus. *Pruden. in paſſ. Caſſiani*, *v.* 48. Reliſa fronte lignum diſſilit.

Reloco, as, a. 1. rurſus loco. *Ulpian. l.* 13. *ff. Loc. cond.* Si lege operis locandi comprehenſum eſſet, ut ſi ad diem affectum non eſſet, relocare id liceret.

Reloquor, eris, dep. 3. rurſus loquor, vel reſpondeo. *Var. l.* 5. *L. L.* Dicuntur eloqui, & reloqui in fanis Sabinis e cella dei.

Reluceo, es, xi, ſine ſup. n. 2. *riſplendere*, *διαλάμπω*, valde luceo, reſplendeo, lucem diffundo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 107. *ex Arat.* Hanc non ante inde caput ornans ſtella relucet. *Ovid.* 12. *Met. v.* 657. Vaſtis fulgore reluxit.

Reluctatio, onis, obluctatio, repugnatio. *Apul. de Mundo.* Terrenæ reluctationes.

Reluctatus, a, um, *ἀντιπαλαίσας*, partic. a reluctor. *Claud. l.* 1. *de rapt. Proſer. v.* 42. Poſtquam reluctatis iterum pugnantia rebus rupiſſent elementa fidem. ideſt convulſis.

Reluctor, aris, d. 1. *repugnare*, *opporſi*, Germ. *ſich wegen*, Gal. *repugner*, *reſiſter*, Hiſp. *reluchar*, *reſiſtir*, *ἀντιπαλαίω*, *ἀντιφιλονεικῶ*, repugno, obnitor, obſiſto. *Ovid. l.* 3. *Am. el.* 4. Ora reluctanti fulminis ira modo. *Horat. l.* 4. *od.* 4. Reluctantes dracones. ¶ Active forma reluctare aliquis, dixit *Apul. l.* 4. & 6. *Metam.*

Reludo, is, uſi, a. 3. contra illudo. *Senec. l.* 2. *Controv.* 10. Temerarios mariti jocos reluſit.

Relumino, as, a. 1. rurſus illumino. *Tertul. Apolog. c.* 21. Cum ille cæcos reluminaret.

Reluo, is, lui, lutum, a. 3. ponitur pro ſolvere, repignerare. *Cæcil. apud Feſt.* Ut aurum, & veſtem, quod matris fuit, Reluas, quod viva ipſa oppoſuit pigneri. *Cic. in Salluſt.* Qui modo ne paternam quidem domum reluere potueris. Ita legit *Turnebus*. Alii *redimere*.

Reluvium. V. Reduvia.

Remacreſco, is, crui, ſine ſup. n. 3. iterum macreſco. *Sueton. Dom. c.* 18. Quæ tamen ei longa valetudine remacruerant.

Remaledico, is, a. 3. *ἀντιλοιδορέω*, viciſſim maledico. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 9. Non oportere maledici ſenatoribus; remaledici civile faſque eſſe.

Remancipatus, a, um, nom. ex particip. *Feſtus*. Remancipatam Galliam Gallus Ælius eſſe ait, quæ mancipata ſit ab eo, cui in manum convenerit.

Remando, is, di, ſum, a. 3. *rimaſticare*, *ruminare*, Ger. *widerkauwen*, Gal. *remacher*, Hiſp. *bolver a maſcar*, *ruminar*, *ἀναμασάομαι*, rumino, rurſus mando. *Plin. l.* 10. *c.* 73. Pontici mures ſimili modo remandunt. *Quintil. l.* 11. *c.* 2. Devoret initio tædium illud & ſcripta, & lecta ſæpius revolvendi, & quaſi eundem cibum remandendi.

Remaneo, es, ſi, ſum, n. 2. *rimanere*, *reſtare*, *durare*, נשאר, Ger. *dahinden*, *bleiben*, Gal. *demeurer*, Hiſp. *quedar*, *ὑπομένω*, perſiſto, perſevero, ſuperſum. *Cic.* 1. *Tuſc.* Animos remanere poſt mortem. *Cæſ.* 3. *B. C.* Qui per cauſam valetudinis remanſerunt. *Horat. l.* 1. *od.* 27. Cubito remanete preſſo. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 8. In duris remanentem rebus amicum. *Var. l.* 5. *de L. L.* Remanſit in mente.

Remano, as, n. 1. *ἀναῤῥέω*, refluo. *Lucr. l.* 5. *v.* 270. Retroque remanat Materies humoris. ¶ Aliquando eſt repetere, redire. *Enn. apud Feſt.* Deſeruit rivos, campoſque remanant. Al. leg. *remeant*.

Remanſio, onis, *ὑπομονή*, actus remanendi. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Primum tuam remanſionem etiam atque etiam probo. Adde *pro Leg. c.* 2.

Remanſor, oris, in militia idem eſt ac *emanſor*, hoc eſt qui extra caſtra ultra Imperatoris præſcriptum remanet. Afferunt Lexicographi duo loca ex lib. Digeſtor. nempe *leg.* 4. & 5. *Dig. de re milit.* ſed utroque loco alii *emanſor*.

Remea-

Digitized by Google

Remeabĭlis, le, adject. qui remeare poteſt, & redire. *Stat. 4. Theb. v. 537.* quis eum remeabile ſaxum &c. *h. e.* ſaxum Siſyphi. *Id. ibid. l. 6. v. penult.* uni remeabile bellum. *Prudent. in Apotheoſ. v. 1053.* E tumulo cum jam remeabilis adſtat.

Remeacŭlum, li, locus, per quem reditus. *Apul. l. 6. Metam.*

Remeātus, us, m. *ritorno*, reditus. *Marcian. Dig. l. 48. tit. 19. leg. 4.* Remeatum dare exuli.

Remediabĭlis, le, adject. *remediabile*, cui facile remedium inveniri poteſt. *Senec. epiſt. 95.* Minora peccantes, & levi cura remediabiles. Alii rectius leg. *medicabiles*.

Remediālis, le, adject. ut vis remedialis, quæ ſanitatem, ſeu remedium continet, apud *Macrob. l. 7. Satur. c. ult.*

Remediatĭo, onis, curatio, ſanatio. *Scribon. Larg. compoſit. 11.* Torpor eſt ſignum remediationis.

Remediātor, oris, qui remedium affert. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 8.* Remediator valetudinum.

Remediātus, a, um, nom. ex particip. curatus, ſanatus. *Tertul. ad Scapul. c. 4.* A dæmoniis, aut valetudinibus remediati.

Remedĭo, as, avi, atum, a. 1. *rimediare*, remedium affero, curo, ſano. *Scribon. Larg. compoſit. 11.* Capitis dolorem in perpetuum remediat. Adde *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 35.* Et paſſive. *Id. Scribon. compoſ. 18.* Viros facilius mulieribus remediari. Adde *Apul. de herb. cap. 122.* ¶ Et deponentis forma. *Id. Apul. ibid. c. 2.* Herba quinquefolium mire remediatur. Et *c. 105.* Febricitanti mire remediatur.

Remedĭtor, aris, dep. 1. rurſus meditor. *Senec. ep. 72.* Liquebat mihi, ſi remeditari poſſem. Ita legit *J. Lipſ.* alii aliter.

Remedium, dii, *remedio*, *medicina*, רפואה, Germ. *artzeney*, Gall. *remede*, Hiſp. *remedio*, φάρμακον, ἀντιφάρμακον, id, quod medendi cauſa alicui morbo adhibetur, cautio, proviſio, a *re*, & *medeor*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Auditum eſt, pantheras, quæ in Barbaria venenata carne caperentur, remedium quoddam habere, quo cum eſſent uſæ, non morerentur. ¶ Translate *Cic. pro Cluent. c. 9.* Quærere remedium ad aliquam rem. *7. Ver. c. 10.* Remedium ſibi comparare. *Ter. Andr. 3. 1. 10.* Invenire remedium alicui malo.

Remelĭgo, ſeu remeligo, inis, femin. mora, *ritardo*, a μέλλω, cunctor. *Plaut. Caſ. 4. 3. 7.* Nam quid illæ tam diu intus remorantur remeligines? Ita *Feſtus* legit, eumque ſecutus Lambinus. Alii aliter. ¶ Ponitur etiam pro remora piſce. *Afran.* apud *Feſt.* Remeligo a laribus miſſa ſum, hunc quæ curſum cohibeam navis.

Rememĭni, iſti, antiq. *ricordarſi*. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 2.* Ne rememineritis priorum.

Rememŏro, as, a. 1. rurſus commemoro. *Tert. l. 4. adverſ. Marc. c. ult.*

Remenſus, a, um, particip. a remetior. *Martial. l. 6. epigr. 89.* Ille fida ſumma teſtæ ſua vina remenſus. ¶ Paſſiva ſignificatione *Virg. 2. Æn. v. 181.* pelagoque remenſo improviſi aderunt. h. e. renavigato. Et *Æn. 3. v. 144.* remenſo hortatur pater ire mari.

Remĕo, as, n. 1. *ritornare*, שוב, Ger. *wider zu ruck gehen*, Gal. *retourner*, Hiſp. *tornar otra vez*, ἐπανέρχομαι, retro meo, redeo, revertor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Neque remearet aer. *Virg. 2. Æn. v. 63.* Si patrios unquam remeaſſem victor ad Argos. *Martial. l. 1. ep. 16.* Gaudia non remeant. *Tacit. in Agric. c. 40.* Remeare ex Campania. *In Ann. 12. c. 8.* Remeare in patrias ſedes. *Stat. l. 3. ſilv. ult. v. 12.* Euboicos feſſus remeare penates Auguri.

Remetĭor, iris, enſus ſum, d. 4. ἀναμετρέω, iterum metior. Hinc remetiri iter, eſt rurſus idem iter facere. *Stat 3. Theb.* Sic *Curt. l. 5. c. 3.* Triginta ſtadia fuere, quæ remenſi ſunt. ¶ Translate ſumitur pro recognoſcere. *Senec. l. 3. de Ira, c. 36.* Facta, ac dicta mea remetior. ¶ Item pro compenſare, remunerari. *Quintil. Dec. 12.* Frumentum pecunia remetiamur. ¶ Item pro reddere. *Plin. in epiſt. 164.* Tranſmiſſumque diſcrimen convaleſcendo remetiri.

Remex, igis, m. 3. *uomo da remo*, שט, Ger. *ruderknecht*, Gal. *rameur*, Hiſp. *remador*, *remero*, ἐρέτης, qui remos agit, qui remigandi miniſterio mancipatus eſt. *Cic. 2. de Div. c. 33.* Quid, inquies, remex ille de claſſe Coponii nonne ea prædixit, quæ facta ſunt? *Virg. 5. Æn. v. 116.* Velocem Mneſtheus agit acri remige priſtim. Ubi *remige* pro remigibus poſitum eſt.

Remigatĭo, onis, εἰρεσία, actus remigandi. *Cic. Att. l. 13. ep. 21.* Inhibitio autem remigum motum habet, & vehementiorem quidem remigationis navem convertentis ad puppim.

Remigium, ii, *remigazione*, Ger. *ruderung*, *ruderziehen*, Gall. *appareil des rames*, Hiſp. *palamenta*, εἰρεσία, remigatio, agitatio remorum. *Cic. 5. Tuſc.* Quod remigium, qui motus hominum, qui ferarum non ita expictus eſt, &c.? ¶ Metonymice ponitur pro remigum multitudine. *Hor. l. 1. ep. 6.* Remigium vitioſum Ithacenſis Ulyſſei. *Virg. 3. Æn.* Remigium ſupplet, ſocios ſimul inſtruit armis. ¶ Translate ſumitur pro volatu. Aves enim alis, velut remis quibuſdam, ad diſſindendum aerem utuntur. *Virg. 1. Æn. v. 300.* Volat ille per aera magnum remigio alarum. ¶ *Meo remigio rem gero*, proverbiale eſt, huncque ſenſum continet. Illis, velint nolint, parendum eſt, cum mei ſint. *Plaut. Mil. 3. 2. 132.*

Remĭgo, as, n. 1. *remigare*, *vogare*, שוט, Ger. *rudern*, Gall. *ramer*, Hiſp. *remar*, ἐρέσσω, remos ago, ſive agito, remis navem ago, remis navigo. *Cic. 4. Tuſc. c. 4.* Utrum igitur mavis non ſtatim vela facere, an quaſi e portu egredientes paululum remigare?

Remĭgro, as, n. 1. *ritornare*, שוב, Ger. *wider ein ziehen*, Gall. *retourner*, Hiſp. *tornar y mudar*, ἐπανέρχομαι, redeo, revertor. *Cic. 1. Tuſc. c. 49.* In noſtram domum remigremus. *Id. 3. Tuſc. c. 21.* Ei ne integrum quidem erat, ut ad juſtitiam remigraret. *Id. Acad. 1. c. 4.* Remigrare in domum veterem e nova. *Plaut. Epid. 4. 1. 42.* Remigrat animus nunc demum mihi.

Remillus, a, um, repandus. *Feſt.*

Reminiſcentĭa, æ, *ricordanza*, ἀνάμνησις, revocatio rei alicujus in mentem. *Tertul. de anim. c. 23.* & in plur. numero *Arnob. l. 2.*

Reminiſcor, eris, d. 3. ſine præt. *ricordarſi*, זכר, Germ. *widerumb dran gedenken*, Gal. *ſe ſouvenir*, Hiſp. *acordarſe*, ἀναμιμνήσκομαι, recordor, ab antiquo *Meniſcor*. *Cic. de Senect.* Reminiſci, & recordari. ¶ Conſtruitur cum gen. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 13.* Reminiſceretur & veteris incommodi Romanorum, priſtinæque virtutis Helvetiorum. ¶ Vel cum acc. *Cic. l. 4. Fam. epiſt. 5.* Ea potius reminiſcere, quæ digna tua perſona ſunt. *Ovid. 1. de Pont. eleg. 8. v. 32.* Nam modo vos animo dulces reminiſcor amici.

Remĭpes, edis, o. quod remis agitur, Lembi epitheton eſt, quia remis, tanquam pedibus, progreditur. *Auſon. in Moſell. v. 201.* Remipedes certant medio cum flumine lembi. *Id. epiſt. 3. v. 13.* Remipedes anates.

Remiſcĕo, es, a. 2. *rimeſcolare*, ἀναμίγνυμι, idem ac miſceo, vel iterum miſceo. *Hor. in Art. v. 151.* Sic veris falſa remiſcet.

Remiſſa, æ, *remiſſione*, *perdono*. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 18.* Diximus de remiſſa peccatorum.

Remiſſarius, a, um, ἀνετικός, quod remittitur, quod ad remiſſionem factum eſt. *Cato R. R. c. 19.* Vectes longiſſimos pedum decem, & octo, ſecundos pedum ſedecim, tertios quindecim, remiſſarios pedum duodecim.

Remiſſe, adv. *lentamente*, Ger. *nachlæſſiglich*, Gal. *lentement*, Hiſp. *lentamente*, ἀνειμένως, lente, leniter, placide. *Cic. 3. de Or.* Quam leniter, quam remiſſe, quam non viſioſe. *Id. pro Cal. c. 14.* Utrum me ſecum ſevere, & graviter, & priſce agere malit, an remiſſe, ac leniter, & urbane. *Id. 6. Ver. c. 34.* Cum ille nihilo remiſſius, atque etiam multo vehementius inſtaret quotidie. *Sueton. in Claud. c. 33.* Remiſſe quid, vel ſerio agentem multa dehoneſtabant, h. e. per jocum.

Remiſſibĭlis, le, adject. *remiſſibile*, qui remitti, ſeu condonari poteſt. *Tertul. de pudic. c. 2.* Delicta alia remiſſibilia, alia irremiſſibilia.

Remiſsĭo, onis, *abbaſſamento*, *remiſſione*, *rilaſſazione*, פדיון, Germ. *nachlæſſigkeit*, Gal. *relaſchement*, Hiſp. *flotedad*, *remiſſion*, ἄφεσις, actus remittendi, relaxatio, dejectio. *Cic. 1. Off.* Ex oculorum obtutu, ex elevatione, ex remiſſione ſuperciliorum, aut contractione. *Id. 1. de Or.* Ut una continuatione verborum binæ ei contentiones vocis, & remiſſiones continerentur. *Id. l. 7. Fam. ep. 16.* Morbi remiſſio. *Sueton. in Tib. c. 73.* Remiſſio febris. *Quintil. l. 3. c. 8.* Remiſſio laborum. ¶ Speciatim ſumitur pro ceſſatione ab agendo, pro relaxatione, & recreatione animi. *Cic. pro Cal.* Quem non quies, non remiſſio, non æqualium ſtudia, non ludi, non convivia delectarent. *Id. l. 9. Fam. ep. 24.* Nec id ad voluptatem refero, ſed ad communitatem vitæ, atque victus, remiſſionemque animorum. ¶ Item pro placiditate, lenitate. *Cic. l. 5. Fam. ep. 2.* Si humanitas appellanda eſt in acerbiſſima injuria remiſſio animi, ac diſſolutio. ¶ Item pro venia. *Cic. in Catil. 4. c. 6.* Ne remiſſione pœnæ crudeles magis in patriam, quam ne ſeveritate animadverſionis nimis vehementes in acerbiſſimos hoſtes fuiſſe videamur. ¶ Item pro diminutione. *Colum. l. 1. c. 7.* Eoque remiſſionem petere colonus non audet. Adde *Suet. in Cæſ. c. 20.*

Remiſſivus, a, um, adject. qui remitti poteſt. *Cal. Aurel. 3. c. 4.* Res congrua, & remiſſivæ.

Remiſſus, a, um, *rimeſſo*, *rimandato*, ἀναπεμφθείς, partic. a remittor. *Ovid. l. 1. de Pont. el. 4.* Cernis, ut e molli ſanguis pulmone remiſſus ad Stygias certo limite ducat aquas. ¶ Sæpe in nomen tranſit pro laxo, languido, negligente, *languido*, *rimeſſo*, *lento*, רפה, Ger. *hinlæſſig*, Gall. *remis*, Hiſp. *floxo*, ἀνειμένος. *Horat. l. 3. od. 27.* Remiſſus arcus. *Cic. 3. Fin.* Itaque quamquam in eo ſermone ſumus remiſſi ſuimus. *Id. pro Sext.* Remiſſiore uti genere dicendi. ¶ Item pro leni, miti, manſueto. *Cic. pro Cal.* Cum triſtibus ſevere, cum remiſſis jucunde, cum ſenibus graviter, cum juventute comiter, cum facinoroſis audacter, cum libidinoſis luxurioſe vivere. *Id. ad Quir. poſt redit.* In ulciſcendo remiſſior. *Suet. in Claud. c. 21.* Nec ullo ſpectaculi genere communior, aut remiſſior erat. *Id. in Aug. c. 98.* Remiſſiſſimo ad otium, & ad omnem comitatem animo. ¶ Remiſſum frigus, *un freddo moderato*. *Cæſ. l. 5. B. G.* ¶ Remiſſus in labore, *pigro*. *Nepos in Iphicr. c. 3.* ¶ Remiſſus febri, *liberato*, *ſollevato*. *Plin. l. 7. ep. 1.* ¶ *Ovid. 4. Faſt.* Vere nitent terra, vere remiſſus ager. h. e. frigore ſolutus, floridus, hilaris. *Id. 2. Triſt. v. 547.* Ne tamen omne meum credas opus eſſe remiſſum. h. e. jocoſum.

Remitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *rimandare*, שלח, Germ. *widerumb ſchicken*, Gal. *remettre*, *renvoyer*, Hiſp. *embiar*, ἀναπέμπω, retro mitto. *Cic. lib. 16. Fam. ep. 1.* Volebam ad te Marionem remittere; quem, cum meliuſcule tibi eſſes, ad me mitteres. ¶ Interdum ponitur pro ſimplici mitto. *Lucil.* apud *Feſt.* Quod repudium illæ remiſit. Sic *Nuntium remittere uxori*, eſt eam repudiare. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Uxori Cæſarem nuntium remiſiſſe. *Id. in Top.* Si mulier, quum fuiſſet nupta cum eo, cui connubii jus non eſſet, nuntium remiſit. ¶ Accipitur item pro rurſus mittere, ſeu reddere. *Cæſ. l. 1. c. 6.* Et glebulis, quas per triturem fere terrena remittit area. *Plin. l. 9. c. 18.* His aquam acceptam ora remittunt. ¶ Item pro dimittere, & interdum jungitur cum caſu pretii. *Curt. l. 4. c. 11.* Captivos ſi placet reddi, honeſtius dono dabimus, quam pretio remittemus. ¶ Item pro ſinere abire. *Cic. pro Cluent.* Eamque (opinionem) animis veſtris aut libentibus, aut æquis remittatis. ¶ Item pro relaxare. *Ovid. l. 1. Triſt. eleg. 3.* Utque parum validus non proficientia rector cervicis rigidæ fræna remittit equo. ¶ *Prunas remittere dolori*, eſt ſinere, ut dolor in lacrymas, & gemitus ſe ſe effundat. *Plin. l. 3. epiſt. 9.* ¶ Item pro relaxare delectationis gratia, curas deponere, recreare, ſumpta tranſlatione ab arcu. *Cic. in Hort.* Quæro, non quibus intendam animum rebus, ſed quibus remittam. *Plin. l. 2. epiſt. 16.* Eundem etiam, cum remittor, non tanquam eundem lego. ¶ Item pro condonare, ignoſcere, parcere. *Vatin. Cic. lib. 3. Fam. ep. 10.* Meam animadverſionem, & ſupplicium, quo uſurus eram in eum, quem cepiſſem, remitto tibi, & condono. ¶ Item pro concedere, permittere, ſinere. *Cic. 5. Ver.* Verum hoc quoque vobis remitto, negligite præterita, ſi vultis. *Id. 4. Acad.* Aut memoriam mihi remittas, oportet. ideſt concedas mihi memoriam eſſe. *Ovid. 11. Met.* Nec res dubitare remittit. *Juſtin. lib. 2. c. 9.* Igitur Magi ad favorem populi conciliandum tributa, & militiæ vacationem in triennium remittunt. ¶ Item pro transferre ad alterius judicium. *Tacit. lib. 3. Ann.* Integramque cauſam ad Senatum remittit. ¶ Item pro demittere, cui contrarium eſt erigere. *Plin. l. 8. c. 32.* Cum erexere aures, acerrimi auditus, cum remiſere, ſurdi. ¶ Item pro relinquere, deponere. *Cic. 8. Phil.* Quotidie aliquid iracundiæ remittebat. *Cal. l. 1.* Nunquid abſentia ſua de diſciplina, & cuſtodia remiſeris? *Id. l. 11. c. 2.* Poſtuntque, ſi jam librum remittunt, inferi oleo, vel emplaſtari. ¶ Item pro intermittere. *Ter. Heaut. 1. 1.* Nullum remittis tempus, neque te reſpicis. ¶ Item pro ceſſare. *Ter. Hec.* Nam ſi remittent quippiam dolores. *Id. Andr. 3. 1.* Remittas jam onerare injuriis. *Liv. lib. 38.* Interceſſionem remittere. ideſt ceſſare ab interceſſione. *Id. lib. 40.* Imbres remiſerunt. ¶ Item pro ad negligentiam deſcendere, negligentem fieri. *Cic. 2. Tuſc.* Onera contentis corporibus facilius feruntur, remiſſis opprimunt. ¶ Item pro diminuere. *Cic. 7. Ver.* Aliquid de ſummo ſupplicio remitteres. ¶ Item pro præterire, prætermittere. *Cic. 3. Ver.* Ne quam ego horam de meis legitimis horis remittam. ¶ Item pro diſſolvere, fluidum reddere. *Virg. 4. Georg.* frigore mella Cogit hiems, eademque calor liquefacta remittit. ¶ Remittere ædes, quas emeris. h. e. venditori reſtituere, pretio recepto. *Plaut. Moſtel. 3. 2. 112.*

Remivăgus, a, um, qui remis fertur: epitheton navis. *Varr.* apud *Non. c. 13. n. 1.* Nautæ remivagam movent celocem.

Remixtus, vel remiſtus, a, um, nom. ex particip. *rimeſcolato*. *Senec. de conſtant. Sap. c. 7.* Venenum remixtum cibo.

Remolĭor, iris, d. 4. *muovere*, ἀνωθέω, multa vi loco moveo, de ſuo loco pello. *Ovid. 5. Met. v. 354.* Sæpe remoliri luctatur pondera terræ. ¶ Nonnunquam eſt magno labore quippiam reparare. *Sil. l. 1. v. 36.* Iterum inſtaurata capeſſens arma remolitur dux agmina. ¶ Paſſiva ſignificatione quidam uſurpari putant a *Cal. l. 2. c. 12.* Sed V. *Remolitus*.

Remolĭtus, a, um, partic. a remolior. *Sen. Herc. Fur. v. 503.* Nec orbe ſi remolito queat ad ſupera victor numina Alcides vehi.

Remolleſco, is, n. 3. *mollificarſi*, *divenir molle*, רך, Ger. *weich werden*, Gall. *ſe ramollir*, Hiſp. *amollentarſe*, ἀναμαλάττομαι, mollis fio. *Ovid. 10. Metam. v. 285.* Ut Hymettia Sole cera remolleſcit. ¶ Translate ſumitur pro delicatiorem fieri, effeminari. *Cæſ. l. 4. B. G.* Quod ea re ad laborem ferendum remolleſcere homines, atque effeminari arbitrantur.

¶ Item

¶ Item pro miteſci, & placatum fieri. *Ovid. 1. Metam. v. 377.* Precibus ſi Numina juſtis victa remolleſcunt.

Remollio, is, a. 4. *ammollire*, רכך, Ger. *weich machen*, Gall. *ramollir*, Hiſp. *amollentar*, ἀναμαλάττω, idem ac mollio, vel rurſus mollio, vel valde mollio. *Col. l. 2. c. 12.* Nihil itaque amplius in iteratione, quam remolliri terra debet æqualiter. Quidam leg. *remoliri* unico *l*, ut ſit a *remolior*, ſed paſſiva ſignific. *Ovid. Met. 4. v. 286.* quare male fortibus undis Salmacis enervet, tactoſque remolliat artus.

Remollitus, a, um, ἀναμαλαχθείς, partic. a remollior. *Sueton. in Aug. c. 79.* Eo ſe inhibitum, ac remollitum, quominus, ut deſtinaret, in tranſitu Alpium, per ſimulationem colloquii propius admiſſus, in præcipitium propelleret. Quidam legunt *remolitum*, unico *l*, a *remolior* dep. & explicant a molimine & conatu revocatum. *Apul. de herb. c. 3.* Grana humore remollita.

Remona dicta eſt habitatio Remi. *Feſt.*

Remoneo, es, ui, a. 2. iterum, ac ſæpius admoneo. *Apul. l. 5. A. A.* Hic tibi identidem ſemper cavenda cenſebam, hic benevole remonebam.

Remora, æ, f. 1. *remora*, *ritardo*, mora, tardatio, omne id, quod remoratur. *Plaut. Trinum. 2. 1. 16.* Remoram faciunt rei privatæ & publicæ. ¶ Remora item piſciculus eſt in mari, ſpinis, & cruſtis tectus, Græcis ἐχενηΐς, ita dictus, quod navem, cui annixus fuerit, remoretur. *Plin. lib. 32. cap. 1.* E noſtris quidam Latinis remoram appellavere eum. Adde *lib. 9. cap. 25.*

Remoratus, a, um, ἀναβεβλημένος, partic. a remoror. *Cic. ante exil. c. 6.* Calamitas remorata longius ſerpit.

Remorbeſco, is, n. 3. *ammalarſi di nuovo*, ἀναννοσέω, in morbum recido. *Feſt.*

Remordeo, es, remordi, rſum, a. 2. *rimordere*, Ger. *wieder*, *anbbra verſſen*, Gall. *remordre*, Hiſp. *remorder*, ἀντιδάκνω, viciſſim mordeo, eum mordeo, a quo morſus ſum. *Hor. Epod. od. 6.* Quin huc inanes, ſi potes, vertis minas, & me remorſurum petis? Translate ponitur pro cruciare, ſollicitare. *Lucr. l. 3. v. 840.* Præteritiſque admiſſa malis peccata remordent. *Virg. 1. Æn. v. 261.* Quando hæc te cura remordet. *Liv. l. 8. c. 4.* Libertatis deſiderium remordet animos.

Remores, f. 3. aves in auſpicio, quæ ſignificabant mora opus eſſe. *Feſt.* Remores aves in auſpicio dicuntur, quæ acturum aliquid remorari compellunt.

Remoror, aris, d. 1. *ritardare*, עכב, Ger. *verhindern*, Gal. *retarder*, Hiſp. *retardar*, ἀναβάλλω, retardo, retineo, moram alicui affero. *Cic. pro Leg. Manil. c. 14.* Hæ res, quæ cæteros remorari ſolent, non retardarunt. *Terent. Andr. 4. 3.* Ne quod veſtrum remorer incommodum.

Remote, adv. *da lungi*. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 31. de ſtellis.* Aliæ propius a terris, aliæ remotius eadem ſpatia conficiunt. ¶ Superlat. *remotiſſime* legitur apud *Auguſtin. l. 12. de Trin. c. 5.*

Remotio, onis, *rimovimento*, סלוק, Ger. *verſchupfung*, Gall. *éloignement*, Hiſp. *quitamiento*, ἀπόστασις, actus removendi. Apud Rhetores remotio criminis eſt, cum id crimen, quod infertur, abs ſe in alium reus removere conatur. Id dupliciter fieri poterit, ſi aut cauſa, aut factum in alium transfertur. Cauſa transfertur, cum aliena dicitur vi, & poteſtate factum. Factum autem, cum alius aut debuiſſe, aut potuiſſe facere dicitur. *Cic. l. 2. de Inv. c. 29.*

Remotus, a, um, *rimoſſo*, *allontanato*. *Liv. l. 2.* Arbitris remotis. *Cicer. 7. Verr.* Remoto, atque ablegato viro, non liberius, quam ante, &c. ¶ Migrat etiam in nomen, & ponitur pro longinquo, pro eo, quod longius abeſt, *rimoto*, *lontano*, χωριζόμενος. *Cic. 5. Verr.* Etiamne hæc tam parva civitas, tam procul a manibus tuis, atque a conſpectu remota? *Id. 2. de Invent. cap. 22.* A vulgari intelligentia remotiora ſunt. *Id. 4. Ver. cap. 66.* Remotiſſimi ab injuriis Magiſtratus præſidio ſceleris. ¶ Translate ponitur pro alieno, abhorrente, experte, &c. *Cic. Att. lib. 14.* Accubans apud Veſtorium hominem remotum a Dialecticis, in Arithmeticis ſatis exercitatum. *Id. 3. Ver.* A cupiditate remotus. *Col. lib. 12. cap. 1.* Femina a vitiis remotiſſima.

Removeo, es, ovi, otum, a. 2. *rimovere*, *allontanare*, הסיר, Ger. *hindan bewegen*, Gal. *éloigner*, Hiſp. *quitar*, ἀποσείω, amoveo, aufero, abduco. *Cic. pro Corn. Balb.* Quia removeret oculos, & ſe totum averteret. *Id. l. 16. Fam. ep. 12.* Ut removeat præſidia ex his locis, quæ occupavit. ¶ Translate ſumitur pro alienare, disjungere. *Cic. Att. l. 4.* Quid ſit, quod ſe a me removit, ſi modo removit, ignoro. ¶ Item pro occultare, celare. *Cic. 1. Off.* Quæ natura occultavit, eadem omnes, qui ſana mente ſunt, removent ab oculis. ¶ Item pro abdicare, liberare, relinquere. *Cic. 1. Offic. c. 21.* A negotiis publicis ſe removerunt. *Id. in Orat.* Ne opifices quidem ſe artibus ſuis removerunt. *Id. 5. Verr.* Removere ſe a ſuſpicione. *Id. 2. Agr.* Removere a ſe ſuſpitionem. ¶ Item pro negare. *Cic. in Brut.* Orationes eum ſcribere aliis cœpiſſe, artem removiſſe, h. e. negaviſſe, ullam eſſe artem dicendi. ¶ Removere aliquem a legibus, eſt dejicere eum a ſpe legum ferendarum. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 10.* Hunc Catonem Lentulus a legibus removit. ¶ Removere de medio, eſt clam auferre. *Cic. pro Roſc. Amer.* Multa palam domum ſuam auferebat, plura clam de medio removebat. ¶ Removere ſe, *ritirarſi*. *Hor. l. 2. Sat. 1.* a vulgo ſe in ſecreta remorant, pro *removerant*. *Lucret. l. 3.* Effugiſſe volunt longe, longeque remoſſe, pro *removiſſe*.

Remugio, is, n. 4. *rimugire*, *mugire all' incontro*, Ger. *wider und brullen*, Gal. *remuglr*, Hiſp. *bramar retumbando la voz*, ἀναμυκάομαι, mugitum reddo, contra mugio. *Ovid. 1. Met.* Ad mea verba remugis. ¶ Translate ſumitur pro reſonare. *Virg. 3. Georg. v. 45.* Et vox aſſenſu nemorum ingeminata remugit.

Remulceo, es, a. 2. *mitigare*, ἀναψάω, idem quod mulceo. *Stat. 8. Theb. v. 93.* Corda ſtimulata remulcere. ¶ *Remulcere caudam* dictum eſt a *Virg. 11. Æn. v. 812.* de lupo pavente, pro retrahere, reflectere. Nam *remulcere* proprie eſt remollire. Hujuſmodi autem animalia, item canes, leones, cum irati ſunt, aut impetu aliquid conantur, caudam intendunt, & erigunt: cum reſedit impetus, aut ſucceſſit pavor, remolliunt, remittunt, reflectunt.

Remulco, as, *rimurchiare*, ῥυμουλκέω, eſt remigando e ſcapha grandiorem navim trahere. *Siſen. apud Non. c. 1. num. 281.* Siqua celeriter ſolvi poterat, in altum remulcando trahitur.

Remulcum, i, n. ſeu remulcus, i, m. *rimurchio*, actus majorem navem trahendi e ſcapha remigando. *Iſid. l. 19. c. 4.* Remulcum exponit funem, quo deligata navis trahitur. *Dolerus* putat eſſe naviculam. Sed ejus errorem refellit *Florid. Sabin. Subſeciv. Lect. 1. 3.* *Cæſ. l. 3. B. C. c. 40.* Submerſamque navem remulco, multiſque contendens funibus adduxit. Adde *Liv. l. 25. c. 30.*

Remunculus, i, m. parvi navigii genus, apud *Gel. l. 10. c. 25.* ubi alii leg. *lenunculus*.

Remuneratio, onis, *rimunerazione*, *premio*, שלום, Ger. *widergeltung*, Gal. *récompenſe*, Hiſp. *galardon*, ἀντιδωρεά, actus remunerandi. *Cic. de Amic. c. 14.* Nihil eſt enim remuneratione benevolentiæ, nihil viciſſitudine ſtudiorum, officiorumque jucundius.

Remunerator, oris, m. *rimuneratore*. *Tertul. in Apolog. c. 36.* A Deo remuneratore.

Remunero, as, a. 1. idem ac remuneror. *Q. Cic. de petit. Conſul. c. 9.* Ut hoc te beneficio remunerent. Adde *Quintil. declam. 2.*

Remuneror, aris, d. 1. *rimunerare*, *premiare*, שלם, Germ. *widerbegaben*, Gall. *rémunérer*, *guerdonner*, Hiſp. *galardonar*, ἀντιδωρέομαι, munus acceptum munere aliquo compenſo, beneficium reddo, mutuam gratiam refero. *Cic. poſt red. in Sen. c. 12.* Quibus autem officiis T. Annii beneficia remunerabor? *Id. l. 9. Fam. ep. 8.* Ut poſſem te remunerari quam ſimillimo munere.

Remuria, æ, f. locus in agro Romano, non procul a Tyberi, ab urbe Roma 30. ferme ſtadiis, ubi Remus de urbe condenda auſpicatus fuiſſe creditur. *Feſt.* ¶ Legitur & *Remoria*.

Remuria, orum, n. dies funeſti, quibus Remi umbra ſacrificiis placabatur, a *Remo*, quod in Remi honorem fuerint inſtituta. Progreſſu temporis litera aſpera in lenem mutata, *Lemuria* dici cœpta ſunt. *Ovid. 5. Faſt. v. 479.* Hi dies, ut in Calendario legimus, erant 9. 11. & 13. Maji. Hoc menſe etiam cæteris Manibus ante Januarii, & Februarii inſtitutionem ſacrificia fiebant, quæ & ipſa a Remi ſacrificio Remuria, poſtea Lemuria appellata fuere. Poſtquam Numa duos hos menſes addidit, inſtitutum videtur, ut Remo menſe Majo, cæteris Manibus Februario inferiæ deferentur. Dies illi Februarii, qui placandis mortuorum animis dicati erant, *Feralia* dicebantur. Ex *Ovid. 2. & 5. Faſt.*

Remurinus ager dictus eſt, qui a Remo poſſeſſus fuit. *Feſt.*

Remurmuro, as, n. 1. ἀντιψιθυρίζω, contra murmuro. *Stat. 3. Sylv. 2. v. 155.* Et nulli ſpoliata remurmurat auræ.

Remus, i, m. *remo*, שיט, Ger. *ſchiffriem*, Gall. *rame*, Hiſp. *remo*, κώπη, inſtrumentum, quo naves aguntur, ab ἐρετμός, quod idem notat, præciſo, *e*, & eliſo *t*. *Cic. 4. Acad.* Dum de remo inflexo, aut de collo columbæ reſpondeam. ¶ *Ventis*, ſeu *velis*, *remiſque*, proverbialis locutio eſt, pro ſumma feſtinatione, ſeu celeritate. *Cic. l. 12. Fam. ep. 25.* Atque inde ventis, remiſque in patriam omni feſtinatione properavi. *Id. 3. Tuſc. c. 11.* Omni contentione velis, ut ita dicam, remiſque fugienda. ¶ Hæc vox cum variis verbis conjungitur. *Virg. 3. Æn.* Inſurgere remis. *Id. 4. Æn.* Impellere remos. *Id. 5. Æn.* Incumbere remis. *Cic. Att. 13. ep. 21.* Inhibere remos. V. Inhibeo. ¶ Dare ad remum, eſt remiges facere. *Liv. l. 34. c. 6.* Servos ad remum cum ſtipendio noſtro debamus. ¶ Translate *Cicer. 4. Tuſc. cap. 5.* Utrum panderem vela orationis ſtatim, an eam ante paulum dialecticorum remis propellerem. *Ovid. 5. Met.* Remis alarum inſiſtere. *Id. Heroid. ep. 17.* Remi corporis. h. e. brachia. ¶ Accipitur etiam remus pro loro, quod continet tubam, teſte *Serv.* ad illud *Virg. 6. Æn. v. 232.* Suaque arma viro remumque, tubamque.

Remus, i, Ῥῶμος, frater Romuli primi Romanorum Regis, qui in ipſo regni initio ab eo interemptus eſt. V. *Liv. l. 1.*

Remuto, as, a. 1. rurſum muto. *Tac. de Oratorib. c. 19.* Cum conditione temporum formam quoque orationis eſſe remutandam. Pleræque tamen opt. Edit. habent *mutandam*.

Ren. V. Renes.

Renalis, le, adject. ad renes pertinens, ut renalis paſſio. *Cæl. Aurel. Tard. 1. c. 3.*

Renanciſcor, eris, dep. 3. rurſus prehendo, invenio. *Feſt.*

Renarro, as, a. 1. [illegible], idem quod narro, vel iterum narro, narrando repeto, vel diligenter narro. *Ovid. 6. Metam.* A facto propiora priora renarrant. Adde *Virg. Æn. 3. in fin.*

Renaſcor, eris, natus ſum, d. 3. *rinaſcere*, Ger. *widerum geboren werden*, Gall. *renaître*, Hiſp. *renacer*, ἀναγεννάομαι, iterum naſcor. *Cic. 1. Tuſc.* Nam principium extinctum nec ipſum ab alio renaſcetur, nec a ſe aliud creabit. *Plin. l. 16. c. 25.* Indicium anni renaſcentis.

Renatus, a, um, *rinato*, [illegible]. *Cic. ad Brut. 13.* Renatum bellum eſt, idque uno parto ſcelere Lepidi. *Plin. l. 11. c. 37.* Renati dentes. *Sen. in Troad.* Renatus dies. *Liv. l. 6.* Renata urbs.

Renavigo, as, n. 1. ἀναπλέω, rurſum navigo, vel retrorſum navigo, navigando revertor, a navigatione redeo. *Cic. Att. l. 14. ep. 16.* Poſt in Puteolana, & Cumana regna renavigare.

Renavo, as, a. 1. iterum navo. *Cic. Att. l. 1. ep. 14.* Renavabo operam. Sed alii leg. *renovabo*, alii *navabo*, alii aliter.

Renecto, is, a. 3. connecto, innecto. *Avien. in Phænom. Arat. v. 475.* Cornipedis ſimul hunc lux indiſcreta renectit.

Reneo, es, a. 2. rurſus neo. *Albinovan. ad Liviam, de morte Druſi, v. 444.* Sunt rata non ulla fila renenda manu.

Renes, num, m. 3. *reni*, כליות, Germ. *die nieren*, Gall. *les reins*, Hiſp. *los reñones*, νεφροί, viſcera duo utrinque non procul a vena cava ſita, ſanguinis ſerum, id eſt urinam, per venas emulgentes attrahentia, & per longos quoſdam meatus ad veſicam tranſmittentia. *Cic. 2. de nat. Deor.* Humores, qui ex renibus, veſicaque profunduntur. *Id. 2. Tuſc. c. 25.* Nam cum ex renibus laboraret. ¶ Accipiuntur aliquando pro ipſis lumbis. *Nemeſian. in Cyneget. v. 112. de cane.* Renibus ampla ſatis validis, diductaque coſtas. ¶ Veteres dicebant, *rien*, *rienis*. *Plaut. apud Feſt.* Glaber erat tanquam rien. Adde *Priſcian. l. 5.*

Renidentia, æ, *riſo*, actus renidendi. h. e. ridendi. *Tertul. de anim. c. 49.* Infantum renidentias.

Renideo, es, n. 2. *riſplendere*, נגה, Ger. *glitzern*, Gal. *reluire*, Hiſp. *reſplandecer*, [illegible], reſplendeo. *Horat. l. 2. od. 18.* Non ebur, neque aureum mea renidet in domo lacunar. *Stat. 10. Theb. v. 654.* Et ſparſa micabat renidet. ¶ Translate ſumitur pro lætari, gaudere. *Horat. l. 3. carm. od. 6.* Et adjeciſſe prædam torquibus exiguis renidet. ¶ Item pro ridere, hilarem aliquam ſpeciem præ ſe ferre. *Catul. in Egnatium, carm. 39.* Quod candidos habet dentes, renidet uſquequaque. *Ovid. 8. Metam. v. 197.* Ore renidenti. *Quintil. l. 12. c. 10.* Hilarior renidet oratio.

Renideſco, is, n. 3. ἀναγελάω, incipio renidere. *Lucret. l. 2. v. 327.* Totaque circum Ære renideſcit tellus.

Reniteo, es, tui, n. 2. ἀναστίλβω, valde niteo. *Plin. l. 37. c. 6.* Neque in receſſu gemmæ, aut in dejecto renitente. Alii leg. *renidente*, alii *nitente*.

Renitor, eris, ſus, vel xus ſum, d. 3. *sforzarſi all' incontro*, ἀντερείδω, contra, vel adverſum nitor. *Liv. l. 5. c. 49.* Cum illi renitentes, pectus dicerent ſe ſe. *Celſ. l. 5. c. 28.* Si magis id renititur.

Renixus, us, m. *reſiſtenza*, ἀντέρεισις, actus renitendi. *Celſ. l. 5. c. 28.* Perventumque eſſe ad eum ex renixu patet.

Reno, as, n. 1. *ritornare nuotando*, ἀνανήχομαι, iterum no, vel natando redeo. *Albinovan. ad Liviam, v. 423.* Nulloque per Stygias umbra renavit aquas.

Renodis, de, adject. renodatus, retro nodo conſtrictus. *Capitol. in Albino, c. 13.* Fuit ſtatura procerus, capillo renodi, & criſpo.

Renodo, as, a. 1. *rannodare*, ἀνάπτω, in nodum conſtringo. *Horat. Epod. 11.* Aut teretis pueri longam renodantis comam.

Renovamen, inis, n. idem ac renovatio. *Ovid. 8. Met. v. 729.* Et in hoc renovamina manſit.

Renovatio, onis, *rinnovazione*, ἀνανέωσις, actus renovandi, innovatio, inſtauratio. *Cic. 2. de nat. Deor.* A quo rurſum renovatio mundi fieret.

Id. Fam. 11. *epiſt.* 28. Renovatio timoris. *Id. de clar. Orat. c.* 71. Renovatio doctrinæ.

Renovatīvus, a, um, quod renovat. Renovativum fulgur vocatur, cum ex aliquo fulgure functio fieri cœpit, ſi factum eſt ſimile fulgur, quod idem ſignificet. *Feſt.*

Renovātor, oris, qui renovat, ſeu reſtaurat. *Inſcrip. apud Fabret. pag.* 102. Renovatori operum publicorum.

Renovātus, a, um, *rinnovato*, [illegible], particip. a renovor. *Cic.* 1. *Fin.* Sapientes bona præterita grata recordatione renovata delectant. *Id.* 2. *nat. Deor. c.* 23. Renovatum templum. *Ovid.* 1. *Met. v.* 110. Renovatus ager. *Id. ib. l.* 7. *v.* 215. Renovata ſenectus.

Renovello, as, a. 1. *rinnovellare*, [illegible], rurſum novellum facio. *Colum. de arbor. cap.* 6. Paſtis ſolcis vinea optime ſeritur, atque ita renovellatur.

Renŏvo, as, a. 1. *rinnovare*, [illegible], Germ. *erneuwern*, Gal. *renouveller*, Hiſp. *renovar*, [illegible], inſtauro, interpolo. *Cic. poſt red. ad Quir.* Qui ſua fletu deſiderium mei, memoriamque renovaret. *Id. pro Dejot.* Tu vetus hoſpitium renovare voluiſti. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Renovare animum a fatigatione. h. e. recreare. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 13. ager renovetur aratro. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Renovare bellum. *Hirt. de B. Afric. c.* 18. Renovare animum, *riprender coraggio*. Rurſus *Cic.* 2. *de Orat.* renovare, & revocare animum alicujus ad odium. *Id. Phil.* 1. *c.* 1. Renovare vetus exemplum. hoc eſt repetere, in memoriam reducere.

Renūbo, is, n. 3. rurſus nubo. *Tertul. l.* 1. *ad Uxor. c.* 7.

Renudātus, a, um, *ſnudato*, *ſpogliato*. *Apul. l.* 2. *Mileſ.* Laciniis cunctis renudata. *Id. l.* 8. Brachiis humero tenus renudatis.

Renūdus, a, um, adject. retro nudus. *Tertul. de virg. veland. c. ult.* A fronte quidem protectæ, qua autem proprie caput eſt, renudæ.

Renumĕro, as, a. 1. *rendere*, [illegible], reddo quod ante mihi numeratum fuerat, ut aurum, dotem. *Ter. Hec.* 3. 5. 52. Sin alio eſt animo, renumeret dotem huc; eat.

Renuntiatĭo, onis, *pubblicazione*, *relazione*, Germ. *verkündung*, Gal. *rapport*, Hiſp. *relacion*, [illegible], actus renuntiandi, relatio. *Cic.* 5. *Ver. c.* 39. Cum ſe renuntiat ſe dediſſe: cognoſcite renunciationem ex literis. *Id. pro Planc.* Renunciatio ſuffragiorum expectetur. *Idem pro Mur. cap.* 8. Non eſt idem ordo dignitatis, & renuntiationis. ¶ Speciatim renuntiatio dicitur teſtimonii genus, quod vulgo vocant *rapporto*, cujuſmodi edere ſolent architecti, & magiſtri cujuſcumque opificii, cum opus eſt, qui propterea publice ſacramento adiguntur. *Ulp. l.* 1. *ff. ſi menſor falſum modum dixerit*. Nam intereſt noſtra, ne fallamur in modi renuntiatione. ¶ Accipitur quoque pro recuſatione ejus rei, quæ in pactum, & promiſſionem venerat, *rinunzia*. *Ulpian. l. verum eſt, ff. pro ſocio*. Voluntate diſtrahitur ſocietas renuntiatione.

Renuntiātor, oris, qui renuntiat. *Tertul. de anim. c.* 57. Renuntiator diſpoſitionis infernæ. *Id. de Pal. c.* 4. Renuntiator erroris.

Renuntiātus, a, um, declaratus. *Plin. in Paneg.* Tuo judicio Conſules facti, tua voce renuntiati ſumus.

Renuntĭo, as, a. 1. *riportare*, *riferire*, [illegible], Ger. *verkünden*, Gal. *faire rapport*, Hiſp. *renunciar*, [illegible], eſt referre, quid actum ſit, aut velit aliquis, ut nuntii miſſi ſolent iis hiſ ad quos miſſi ſunt, narrantes, quid egerint, aut viderint, quid agatur, &c. *Cic.* 3. *Ver.* Premebat tota provincia, nemo id tibi renuntiabat. *Id. ibid.* Acta, & imperia tua domum ad Senatum ſuum renuntiaverunt. *Serv. ad Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Poſtquam mihi renuntiatum eſt de obitu filiæ. ¶ Sumitur etiam pro contrarium nuntiare. *Senec.* 1. *de Clem.* Renuntiari extemplo amicis, quos in conſilium rogaverat, imperavit. ideſt indicari, mutato conſilio nihil ſe eorum opere in præſens uſurum. ¶ Aliquando eſt aperte nuntiare, ſignificare, declarare. *Ter. And.* 3. 2. 28. Id ego jam nunc tibi, here, renuntio futurum. *Id. Phorm.* 4. 3. 72. Renuntiare alicui repudium, *intimare*. *Cic.* 2. *Ver.* Renuntio, inquit, tibi, te hodiernis comitiis eſſe abſolutum. ¶ Item pronuntiare, recitare, *pubblicare*. *Cic. pro Leg. Man. c.* 1. Nam cum propter dilationem comitiorum ter Prætor primus centuriis cunctis renuntiatus ſum. ¶ Item recuſare, renuere, *rinunziare*. *Cic.* 2. *Ver.* Atque iſte Sthenio vehementer incenſus, hoſpitium ei renuntiat. *Id.* 1. *de Orat.* Credo, ne Stoicis renuntiaretur. *Quintil. l.* 10. *c.* 7. Mea quidem ſententia civilibus officiis renuntiabit. *Aſcon. in Ver.* Renuntiare conductionem, eſt irritam nuntiare.

Renuntĭus, ii, [illegible], qui aliquid iterum nuntiat. *Plaut. Trin.* 2. 1. 13. Cantrices, ciſtellatrices, nuntii, renuntii.

Renŭo, is, nui, nutum, a. 3. *far cenno di no*, *ricuſare*, [illegible], Ger. *abwinken*, *nicht wollen*, Gall. *refuſer faiſant ſigne de la teſte*, Hiſp. *negar conſenas*, [illegible], eſt more capitis, aliove ſigno oſtendere, ſibi aliquid diſplicere, recuſare. *Cic. pro Cæl. c.* 11. Nullum convivium renuere. *Id. pro Rabir. Poſt.* Supercilio renuentes. *Ovid. Heroid. epiſt.* 16. Oculo renuente negavi.

Renūto, as, n. frequentat. a renuo. *Lucret. l.* 4. *v.* 601. vox per flexa foramina rerum Incolumis tranſire poteſt, ſimulacra renutant.

Renūtus, us, m. [illegible], actus renuendi. *Plin. l.* 1. *ep.* 7. Nam ego quoque ſimili nutu, ac renutu reſpondere voto tuo poſſum. Nutu, ideſt aſſenſu, dum promitto non agere adverſus Gallum, renutu, dum nolo adeſſe Gallo adverſus Bæticos.

Reor, eris, ratus ſum, d. 2. *penſare*, *credere*, [illegible], Ger. *achten*, Gal. *penſer*, Hiſp. *penſar*, [illegible], puto, opinor, exiſtimo, cenſeo. *Cic.* 1. *Off.* Quod ſi qui ſimulatione, & inani oſtentatione, & ficto non modo ſermone, ſed etiam vultu ſtabilem ſe gloriam conſequi poſſe rentur. *Id.* 2. *Off. c.* 9. In quibus virtutes eſſe remur. *Id. de Haruſp. reſp.* Tum vero eſt ratus ſe poſſe. *Vir.* 6. *Æn.* Quod minime reris. *Lucr. l.* 4. *v.* 41. Ne forte animas Acheronte reamur Effugere. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 22. An tu tibi verba blanda eſſe usum rere?

Repāges, um, f. 3. idem ac repagula apud Poetas, teſte *Feſto*.

Repagŭlum, i, *chiavistello*, *catenaccio*, *sbarra*, *ſtanghetta alla porta*, [illegible], Ger. *ein rigel*, Gal. *barriere*, Hiſp. *tranca*, [illegible], obex, ſive vectis, qui oſtio adverſus vim opponitur. In oſtio enim duo ſunt poſtes, qui cardinibus continentur, & repagulis clauduntur. *Feſt.* Repagula ſunt, ut Verrius ait, quæ patefaciendi gratia ita figuntur, ut ex contrario quoque oppangantur. *Cic.* 6. *Ver. c.* 43. Poſtea convulſis repagulis, effractiſque valvis demoliri ſignum, ac vectibus labefactare conantur. *Id.* 1. *de Div.* Herculis valvæ clauſæ repagulis ſubito ſe ipſæ aperuerunt. ¶ In ſtabulis quoque, & paſcuis obices, quibus armenta coercentur, repagula dicuntur. *Ovid.* 2. *Met.* Pedibuſque repagula pulſant. ¶ Translate repagulum ponitur pro quovis obſtaculo, ſeu impedimento, ut perfringere repagula juris, pudoris, officii, quod eſt, nullo neque jure, neque pudore, neque officio a re aliqua abſtinere. *Cic.* 7. *Ver.* Ut earum rerum vi, & auctoritate omnia repagula juris, pudoris, & officii perfringeres. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 26. Recludere iram repagulis.

Repandiroſtrus, a, um, adject. qui roſtrum repandum habet, ut pecus repandiroſtrum, *Pacuv. apud Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Repando, is, a. 3. pando, aperio. *Apul. l.* 4. *A. A.* Clave ſubtracta fores januæ repandit.

Repandus, a, um, [illegible], quod retrorſum patet, recurvum, reflexum. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 29. Quam tu nunquam, ne in ſomnis quidem, vides, niſi cum pelle caprina, cum haſta, cum ſcutulo, cum calceolis repandis. *Plin. l.* 14. *c.* 12. Repanda cervix.

Repango, is, repegi, & repanxi, repactum, a. 3. *piantare*, idem quod pango. *Colum. l. de arborib. c.* 22. Ibique ſemen ferulæ repangito.

Reparābĭlis, & le, o. 3. *reparabile*, [illegible], quod reparari poteſt. *Ovid. epiſt.* 5. Nulla reparabilis arte læſa pudicitia eſt. *Id.* 1. *Amor. eleg.* 14. damnum reparabile. *Sen. de brevit. vit. c.* 6. Vitam abire, ut non reparabilem ſtoltis.

Reparatĭo, onis, f. 3. *rinnovazione*, [illegible], Germ. *widderbringung*, Gall. *reparation*, Hiſp. *reparamiento*, [illegible], actus reparandi, inſtauratio, renovatio. *Salluſt. in Jugur. c.* 31. Sed ſane fuerit Regni reparatio plebi ſua jura reſtituere. Alii leg. *paratio*. *Prudent. in hymn. exſeq. v.* 120. Mors hæc reparatio vitæ eſt.

Reparātor, oris, *riparatore*, *rinnovatore*, [illegible], Ger. *widderbringer*, Gal. *reparateur*, Hiſp. *reparador*, [illegible], qui reparat, inſtaurator. *Stat.* 4. *Sylv.* 1. *v.* 22. Ipſe etiam immenſi reparator maximus ævi attollit vultus.

Reparātus, a, um, partic. a reparor. *Hor. lib.* 1. *carm. od.* 31. Dives & aureis Mercator exſiccet culullis Vina Syra reparata merce. ideſt empta nummis ex venditione Syræ mercis.

Reparco, is, ſi, ſum, n. 3. *riſparmiare*, [illegible], idem quod parco. *Plaut. Truc.* 2. 4. 25. Utinam a principio rei item parſiſſem meæ, ut nunc repareis ſaneis. ¶ Sumitur etiam pro non parcere. *Lucr. l.* 1. *v.* 668. Scilicet ex ulla facere id ſi parte reparcent. Sic legit *Lambinus*. Alii aliter leg. & interpret.

Repăro, as, a. 1. *riſare*, *rinnovare*, *ricuperare*, [illegible], Germ. *widderbringen*, Gal. *reparer*, Hiſp. *reparar*, [illegible], reſtauro, reſtituo, in priſtinum ſtatum redigo, recupero. *Cic.* 3. *Ver.* Id perdere videbatur, quod alio Prætore eodem ex agro reparare poſſet. *Liv. lib.* 30. *c.* 7. Reparare bellum. *Plin. in Paneg. c.* 77. Tam aſſiduus in tribunali, ut labore refici, ac reparari videretur. *Ovid. Heroid. ep.* 4. requies vires reparat. Sic apud *Horat. l.* 1. *od.* 37. reparare oras latente claſſe cita, *riparare*; loquitur enim ibi Poeta de Cleopatra, quæ voluit poſt pugnam Actiacam recipere ſe in ultimas Ægypti oras, eaſque reparare, ut moveret adverſus Auguſtum. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 73. Reparare auxiliis, *reſtorare*. ¶ Interdum ponitur pro redimere, rurſus emere. *Alfen. l. quidam, ff. de in rem verſo*. Et his nummis, qui recepti eſſent, alios reparari.

Repaſtinatĭo, onis, [illegible], actus repaſtinandi, remiſſio. *Cicer. de Senec. c.* 15. Quid agri foſſiones, repaſtinationeſque proferam?

Repaſtinātus, a, um, nom. ex partic. *Colum. l.* 3. *c.* 18. Repaſtinatæ dictæ fuere vineæ veteres, quæ reſodiebantur, nunc antiquitatis imprudens conſuetudo quidquid emoti ſoli vineis præparetur, repaſtinatum vocat.

Repaſtĭno, as, a. 1. *tornar a zappare*, Germ. *widerumb backen*, Gal. *rebiner*, Hiſp. *cavar*, [illegible], iterum paſtino, reſodio. Repaſtinari ager is dicitur, ut *Verrius* exiſtimat (apud *Feſtum*) cujus natura mutatur fodiendo, cum aut ſilveſter excodicatur, aut lapis mollitur frangendo. *Cato apud eund. Feſt.* Saxis Sabinis, ſilicibus repaſtinandis, atque conferendis. *Col. l.* 4. *c.* 31. Cum deinde cultus conſenuit, repaſtinandum eſt. ¶ Repaſtinare unguem apud *Tertul. de pænit. c.* 11. eſt a ſordibus ibi collectis purgare. ¶ Repaſtinare vitam, pro renovare. *Id. de anim. c.* 30.

Repatrĭo, as, n. 1. *ripatriare*, in patriam redeo. *Solin. c.* 40. Cum multi captivorum repatriaverint. Adde *c.* 46.

Repecto, is, a. 3. Quidam Lexicographi legi putant apud *Stat.* 6. *Thebaid. v.* 307. ſed ibi eſt *reflectit* pro repectit; nec aliter videtur ſententia poſtulare. Invenitur tamen *repexus*, quod vide infra ſuo loco.

Repĕdo, as, [illegible], pedem retraho, recedo, revertor. *Pacuv. apud Feſt.* Paulum repeda, gnate, a veſtibulo gradum. Adde *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 738. & *Ammian. l.* 24. *c.* 17.

Repello, is, uli, ulſum, a. 3. *ſcacciare*, [illegible], Ger. *hinweg ſtoſſen*, Gall. *repouſſer*, Hiſp. *deſechar*, [illegible], retro pello, rejicio. *Cicer. poſt red. in Sen.* Tu meum generum, propinquum tuum, te affinem tuum meam filiam ſuperbiſſimis, & crudeliſſimis verbis a genibus tuis repuliſti. *Id. pro Cæcin. c.* 12. Hoſtem armis repellere. *Id.* 1. *Fin. c.* 9. Dolorem a ſe repellere. *Id. pro Sext. c.* 17. Vim vi repellere. *Q. Cic. de petit. Conſul.* Repellere ab impediendo, & lædendo. *Ovid. Metam.* 14. repellere preces alicujus. ¶ A Poetis in præteritis quandoque prima ſyllaba producitur, p litera geminata. *Virg.* 4. *Georg. v.* 233. ſpretos pede reppulit amnes. *Adde* 4. *Æn. v.* 214.

Rependo, is, rependi, ſum, a. 3. *ricompenſare*, [illegible], Ger. *widergelten*, Gal. *recompenſer*, Hiſp. *recompenſar*, [illegible], recompenſo, retribuo. *Ovid. epiſt.* 21. *v.* 31. Ingenio formæ damna rependo meæ. *Id.* 3. *Met. v.* 684. nec gratia facto nulla rependatur. *Sil. l.* 17. Magna repenſurus. *Virg.* 1. *Æn.* fatis contraria fata rependens. *Propert. l.* 4. *eleg.* 4. raptæ ne ſint impune Sabinæ, Me rape, & alterna lege rependē vices. ¶ Rependere vota alicui pro re aliqua, eſt pro acceptis beneficiis vota facere. *Stat. l.* 3. *ſilv.* 3. Quas tibi devoti juvenes pro patre renato, Summe ducum, grates, aut quæ pia vota rependant? ¶ Proprie ſignificat emendo perſolvere, *sborſare*, *pagare*. nam olim æs appendi ſolebat, non numerari. *Plin. l.* 7. *c.* 39. Candaules rex Bularchi picturam, haud mediocris ſpatii, pari rependit auro, *comperò a peſo d' oro*. ¶ Rependere pœnas, eſt luere. *Sen. Oedip. v.* 1030. Non ſi ipſe divum pater Coruſca ſæva tela jaculetur manu, Unquam rependam ſceleribus pœnas pares.

Repens, entis, *ſubito*, *improvviſo*, [illegible], ſubitus, a *ſirw*, vergo, propendeo. Nam quo quid propendet, eo ſubito fertur, ut videmus in lance: unde *in ſorū*, *in momento*. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 28. Repens hoſtium adventus. *Liv. l.* 21. *c.* 8. Repens nuntiatur clades. *Id. l.* 33. *c.* 2. Quantum repens caſus coegit. ¶ In obliquis caſibus non eſt valde uſitatum. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 3. fuderunt lacrymas ſimulacra repente. Alii leg. *repente*. *Lucret. l.* 5. *v.* 401. Phaethonta repenti fulminis ictu deturbavit. ¶ Repens, partic. a repo V. in repo.

Repenſo, as, a. 1. *compenſare*, compenſo, retribuo. *Col. l.* 3. *c.* 2. Id tamen incommodum repenſat ovarum multitudine. *Velles. l.* 2. *c.* 10. videtur bona malis repenſaſſe.

Repenſus, a, um, nom. ex partic. contra penſus, expenſus. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 67. Cui pro Gracchi capite erat aurum repenſum. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Cum Septimulejus Gracchi familiaris auro repenſum caput ejus exciſum ad Opimium tulerit, *comperare a peſo d' oro*.

Repente, adv. *ſubitamente*, *all' improvviſo*, [illegible], Ger. *ein weeg*, Gal. *incontinent*, Hiſp. *luego*, [illegible], ſubito, ſtatim, a repens, h. e. ſubitus. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 12. Siquidem, ut ſcribis, ſalubres repente factæ ſunt. *Id. Phil.* 7. *c.* 27. Modo egens, repente dives. *Idem* 1. *Offic. c.* 33. Magis decere ſenſim diffuere, quam repente præcidere.

Repentīne, adv. *repente*. *Lactant. l.* 1. *c.* 11. Qui repentine advenerint.

Repentīno, adv. idem ac repente. *Cic. pro Quinct. cap.* 4. Moritur in Gallia Quinctius, cum adeſſet Nævius, & repentino.

Repentīnus, a, um, *ſubito*, *improvviſo*, [illegible], Ger. *ſchnell*, Gal. *ſoudain*, Hiſp. *ſubito*, [illegible], ſubitus, improviſus, a *repente*. *Cic.* 1. *Off.* Leviora ſunt ea, quæ repentino aliquo motu accidunt, quam ea, quæ meditata, &

Z   pro-

Digitized by Google

præparata inferuntur. *Id. pro Cluent. c. 62.* Mors repentina. *Apul. de Mundo.* Nimbus quanto repentinior, tanto vehementior. ¶ Homo repentinus, dicitur homo novus, qui ſubito in hominum cognitionem, famam, commendationemque pervenit. *Cic. in Brut. c. 69.* Ignoti homines, & repentini Quæſtores celeriter facti ſunt oppidano quodam, & incondito genere dicendi.

Repercuſſibilis, le, adject. qui repercuti poteſt, ut repercuſſibilis ſphæra. *Cæl. Aurel. Tard. 3. c. 6.*

Repercuſſio, onis, *ripercoſſa*, Ger. *widerſchlagung*, Gall. *refrappement*, Hiſp. *otra bonda*, [illegible], actus repercutiendi, reverberatio. *Sen. l. 7. quæſt. nat. c. 19.* Per repercuſſionem vicinorum ſiderum. Adde *Ulpian. l. 8. ff. cit. e. l. 17.*

Repercuſſus, us, m. idem ac repercuſſio. *Plin. l. 5. cap. 5.* Aduſto ſimilis, aut Solis repercuſſu accenſo. Adde *Tac. de Germ. c. 3.*

Repercuſſus, a, um, *ripercoſſo*, [illegible], iterum percuſſus, reverberatus. *Plin. l. 17. c. 21.* Cum vero concreti ademere tranſitum, repercuſſa erumpit. *Virg. 8. Æn. v. 22.* Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen ahenis Sole repercuſſo, &c. *Liv. lib. 21. c. 33.* Vellus clamoribus repercuſſis.

Repercutio, is, ſſi, ſſum, a. 3. *ripercuotere*, *ribattere*, Ger. *wider ſchlagen*, Gal. *rebattre*, Hiſp. *herir otra vez*, [illegible], percutientem viciſſim percutio, reverbero, reflecto. *Plin. ep. 30. l. 4.* Quod hujus fontis excurſum per momenta repercutiat? ¶ Eſt item pro diſcutere, diſſolvere. *Plin. l. 28. c. 4.* Simili modo & faſcinationes repercutimus. ¶ Item pro refellere. *Quintil. l. 6. c. 3.* Aliena aut reprehendimus, aut refutamus, aut elevamus, aut repercutimus, aut eludimus. ¶ Item perſtringere. *Senec. epiſt. 118.* Multa aciem noſtram ſplendore nimio repercutiunt.

Reperio, is, reperi, ertum, a. 4. *trovare*, [illegible], Ger. *wider finden*, Gal. *trouver*, Hiſp. *hallar*, [illegible], invenio, a pario. Nam repertum dicitur quaſi repartum, & denuo in lucem editum. De diſcrimine inter *invenio*, & *reperio* V. Invenio. *Cic. 1. Ver.* Nulla medicina his tot incommodis reperietur. *Id. de Senect.* Reperio cauſas, cur miſera videatur. ¶ Eſt item excogitare, fingere. *Plaut. Capt. in fin.* Hujuſmodi paucas poetæ reperiunt comœdias. *Ter. Heaut. 3. 2. 25.* Aliquid reperiret, fingeret fallacias, &c. ¶ Sumitur etiam pro aperte deprehendere, cognoſcere. *Cic. pro Quinct.* Tamen in illa populatione, & proſcriptione bonorum improbiſſimus reperiebare. ¶ In præteritis Poetæ interdum primam producunt, geminata litera *p*, per Ectaſim, ſive Diaſtolen. *Propert. l. 2. eleg. 25.* Ah pereat, quicunque meracas repperit uvas. ¶ In futuro indicativi veteres dicebant etiam *reperibo*. *Plaut. Epid. 1. 2. 48.* Quid illa fiet fidicina igitur? Ep. aliquas res reperibimus.

Repertitius, a, um, quod repertum eſt, ut Civis repertitius, ideſt qui non eſt civis origine, ſed jure, ut in civitatem receptus, quaſi repartus civis, & quæſitus. *Salluſt. in Cic. c. 1.* Repertitius, accitus, & paulo ante inſitus huic urbi civis. Aliqui legunt *reptitius*, quidam *irreptitius*, nonnulli *repetitius*.

Repertor, oris, *inventore*, [illegible], qui reperit. *Ovid. 1. Faſt.* Repertori vitis quia ſacra patebant. i. e. Baccho. Adde *Virg. 12. Æn.* & *Quintil. l. 1. c. 16.*

Repertorium, ii, *inventario*, *repertorio*, [illegible], index, ſive commentarius particulatim rerum recenſitarum deſcriptionem continens. *Ulpian. l. tutor, ff. de adm. & perit. tutorum.* Tutor, qui repertorium non fecit, quod vulgo inventarium appellatur, dolo feciſſe videtur.

Repertrix, icis, *inventrice*. *Apul. in Apolog.* Paupertas omnium artium repertrix.

Repertum, i, [illegible], res inventa. *Lucr. l. 1. v. 732.* Et exponunt præclara reperta. Adde *verſ. 136.*

Repertus, a, um, *ritrovato*. *Ovid. 1. Metam. v. 651. de Io.* & niveæ pendens cervice juvencæ, Me miſerum, ingeminat, tu ne es quæſita per omnes, Nata, mihi terras? tu non inventa reperta Luctus eras levior. V. *Invenio*. *Lucret. lib. 3. v. 420.* Dulci reperta labore carmina. *Apul. in Apolog.* Per me licet fuerit repertiſſimus.

Repetentia, æ, [illegible], recordatio, memoria. *Lucr. lib. 3. v. 864.* Interrupta ſemel cum ſit repetentia noſtra. Sic legit *Lambinus*. Alii *retinentia*. h. e. cum deſinimus retineri, eſſe, manere. Alii *reptatio*. h. e. tacitus, & ſenſim progrediens vitæ curſus. *Arnob. l. 2.* Quod rebus ingreſſis priorum repetentiam detrahit.

Repetitio, onis, f. 3. *repetizione*, [illegible], [illegible], actus repetendi. Apud Rhetores eſt Figura verborum per adjectionem, per quam idem vocabulum in principio membrorum, vel inciſorum orationis frequenter repetitur. *Auct. ad Her. l. 4.* *Cic. 3. de Or. c. 54.*

Repetitor, oris, [illegible], qui repetit. *Ovid. ep. 8. v. 19.* Sit ſocer exemplo nuptæ repetitor ademptæ.

Repetitus, a, um, [illegible], partic. a repetor. *Cic. Att. l. 13. epiſt. 38.* Deinde cum ſomno repetito, ſimul cum Sole experrectus eſſem. *Suet. in Caſ. c. 2.* Rurſus repetita Bithynia. *Id. Domit. in Ver. 2. 20.* Conſuetudo longo intervallo repetita. *Ovid. Heroid. ep. 18. v. 341.* Ecquæ repetita per arma. h. e. armis rurſus petita. *Ulpian. ff. de damno infecto, leg. 15.* Repetita igitur die cavendum erit. h. e. die, ſeu tempore, quod præterierat, revocata, & pro præſenti nominata. *Liv. l. 4. c. 19.* Aſſurgentem regem umbone reſupinat, repetitumque ſæpius cuſpide ad terram affixit. h. e. repercuſſum.

Repeto, is, ivi, & tii, itum, a. 3. *raddomandare*, [illegible], rurſus peto, ſæpius peto. *Cic. pro Planc.* Quid me aſpectas? quid mea promiſſa repetis? *Id. Offic. c. 11.* Repetere res ſuas. ¶ Accipitur etiam pro retrorſum petere, reſumere, longe ſumere. *Cic. 1. de Or.* Repetamque non ab incunabulis noſtræ veteris, puerilíſque doctrinæ quendam ordinem præceptorum, ſed ea, quæ &c. *Id. pro Dejot.* Repetere memoriam alicujus temporis. ¶ Item pro ſumere. *Cic. 7. Verr.* Ne populus Rom. ab iſto eas pœnas vi repetiſſe videretur. ¶ Item pro referire, repercutere. *Sen. l. 3. de Ira c. 27.* Repetere mulam calcibus, & canem morſu. *Suet. in Calig. c. 58.* Vulneribus triginta confecerunt, num ſignum erat omnium, repete. *Quintil. l. 5. c. 14. de gladiatoribus.* Ut bis cavere, bis repetere oportuerit. ¶ Item pro rurſus accuſare, in judicium adducere. *Paul. l. reum, ff. de accuſat.* Et ex integro repetendi reum poteſtas fiet. ¶ Item pro redire, reverti. *Liv. l. 1.* Quippe vera fuga, qua ſimulantes paulo ante ſecuti erant, oppidum repetebant. ¶ Item pro revocare. *Plaut. Trucul. 4. 3. 72.* Filium illinc tuum te melius eſt repetere. ¶ Item pro renovare. *Cic. in Ver.* Comitiis factis eadem ille vetera conſilia pecunia majore repetivit. *Id. de Parti. c. 2.* Repetere ſtudia ſua. ¶ Item pro revolvere, volutare, recordari. *Cic. 1. de Or.* Cogitanti mihi ſæpenumero, & memoria vetera repetenti. *Liv. l. 26.* Age contra, quæ illi infeſte in nos fecerint, repetite. ¶ Item pro commemorare. *Cic. 4. Acad.* Repetunt jam P. Valerium, qui exactis Regibus primo anno Conſul fuit. ¶ Item pro iterare, rurſus dicere, *ripetere*. *Quintil. l. 1. c. 1.* Quinimo ne primæ quidem memoriæ temere credendum; repetere, & inculcare diu fuerit utilius. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 7.* Repete, quæ cœperas. *ripiglia*, *vidi*.

Repetundæ, arum, f. 1. res, quæ repetuntur, ſeu quarum reſtitutio poſcitur. Crimen repetundarum fuit crimen Magiſtratus, qui in provinciam cum poteſtate miſſus pecuniam in uſum privatum a provincialibus accepiſſet. Nomine pecuniæ intelliguntur non ſolum nummi, ſed etiam omnia, quibus divitiæ conſtant, ut vaſa pretioſa, ſtatuæ, picturæ, veſtes, frumentum, navigia, &c. Cæterum lege Julia hoc crimine etiam Magiſtratus urbani accuſabantur, ſiqui in aliqua curatione pecunias cepiſſent; item Judices, ſi pecunias cepiſſent ob judicandum, &c. Quod ad vocem attinet, participium, ſeu gerundium eſt, ſub quo *pecuniarum*, vel *rerum* intelligere oportet. Eſt autem *repetundarum* more antiquo pro *repetendarum*. *Quintil. l. 4. c. 2.* Repetundarum inſimulari. *Suet. in Caſ. c. 43.* Repetundarum convinci. *Tacit. 4. Ann. c. 19.* Repetundarum criminibus hærere. *Id. 3. Ann. c. 38.* Poſtulare aliquem repetundis. ¶ *Cicero* fere addit *pecuniæ*, ut *pro Cluent. c. 33.* Lege pecuniarum repetundarum non teneri. Et *de clar. Orat. c. 27.* L. Piſo legem primus de pecuniis repetundis tulit. Et *rurſus pro Cluent. c. 37.* Repetere rationem ab aliquo de pecuniis repetundis.

Repexus, a, um, [illegible], bene, vel iterum pexus. *Claudian. in Conſul. Prob. & Olybr. v. 3.* Crinemque repexi blandius elato ſurgent temone jugales. Adde *Ovid. l. 3. de ar. am. v. 154.*

Repignĕro, as, a. 1. [illegible], pignus recipio, ſoluto pretio. *Paul. l. ſi ut certo §. nunc videndum, ff. commodati.* Non repigneras, ut mihi reddas. Adde *Feſtum*.

Repĭgro, as, a. 1. retardo. *Apul. l. 8. Met.* Cum & ipſo lumine dirarum beſtiarum repigratur impetus.

Repingo, is, a. 3. idem quod pingo, vel rurſus pingo. *Venant. Fortun. l. 2. de vita Martini, v. 243.* digitis ereis arma repingens.

Replaudo, is, ſi, ſum, n. 3. [illegible], repercutio. *Apul. l. 6. A. A.* Quadrupedi curſu ſolum replaudens. Et *lib. 1.* Dextera frontem ſeplaudens.

Replĕo, es, evi, etum, a. 2. *riempire*, [illegible], Ger. *erfullen*, Gall. *remplir*, Hiſp. *hinchir*, [illegible], impleo. *Cic. de Prov. Conſ.* Ut vix exhauſtas domus replere poſſent. *Id. pro Sext.* Meminiſtis tum, Judices, corporibus civium Tyberim repleri, cloacas refarciri. *Ovid. 4. de Pont. ep. 4.* fama Pontum rumore replevit. *Ulpian. l. 4. ff. de re judic.* Repletur ex lege, quod ſententiæ judicis deeſt. h. e. ſuppletur.

Repletio, onis, f. *riempimento*. *l. 6. Cod. tit. 28. leg. 4. & lib. 9. tit. 2. leg. 13.*

Replētus, a, um, *riempito*, [illegible], partic. a repleor. *Cic. pro L. Man.* Referto foro, repletiſque omnibus templis. *Sueton. in Aug. c. 89.* Eruditione varia repletus. *Juſtin. l. 13. c. 8.* Virginem a deo repletam quatuor pueros peperiſſe. h. e. gravidam factam. *Celſ. l. 7. c. 8.* Foramen auris alte repletum. *Idem.* Repletum corpus. h. e. multo cibo, vel adipe diſtentum.

Replexus, a, um, nom. ex partic. a *plecto*, reflexus, replicatus. *Plin. l. 21. c. 1.* Semen autem eſſe ad ſpeciem ſcorpionum, cauda replexa, ſed candida.

Replicatio, onis, *rivoluzione*, [illegible], converſio. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 13.* Ut replicatione quadam mundi motum regat. ¶ Eſt & replicatio vox Juriſconſultis frequens, ad eas allegationes pertinens, quæ intentionem ſuſtentant adverſus exceptionis iniquitatem, inde dicta, quod implicatam, & tectam exceptionis iniquitatem replicet, atque patefaciat. *Juſtinian. l. 4. Inſtit. tit. 14.* Alia allegatione opus eſt adjuvandi actoris gratia, quæ replicatio vocatur, quia per eam replicatur, atque reſolvitur jus exceptionis. Adde *l. 24. ff. de except. rei judic.*

Replicatus, a, um, nom. ex partic. reflexus, curvatus, *piegato*. *Plin. l. 34. c. 8.* Replicata cervix. *Id. l. 9. c. 33.* Margine foris effuſo, intus replicato.

Replĭco, as, a. 1. *ripiegare*, [illegible], Ger. *umbbiegen*, Gal. *replier*, Hiſp. *bolver à plegar*, [illegible], plico, rurſus plico, *raddoppiare*. *Plin. l. 17. c. 14.* Neve cortex replicetur in rugas. ¶ Item pro retrorſum plicare, ſeu reflectere. *Sen. de Benef. l. 1. c. 4.* Cujus acumen nimis tenue retunditur, & in ſe replicatur. ¶ Item pro invertere. *Plin. l. 8. cap. 27.* Replicans, ut extra fiat membrana, quod fuerat intus. ¶ Translate ſumitur pro proferre, oſtendere, patefacere. *Cic. 1. de Div.* ſic traductio temporis nihil novi efficientis, & primum quidque replicantis. ¶ Item pro legere, evolvere. *Cic. pro Syl. c. 9.* Ut ne replices annalium memoriam. *Id. 3. de Leg. c. 14.* Si velis replicare memoriam temporum. *Hieron. epiſt. 129. ad Dardan. ante med.* Quæ idcirco non replicabo, ne ſenſum legentis videar obtundere, & memoriæ illius diffidere. h. e. non afferam, non repetam. *non ripetere*.

Replictus, a, um, idem ac replicatus, per Sync. *Stat. 4. Sylv. 9. v. 29.* Non replictæ bulborum tunicæ.

Replum, i, n. vox, quæ legitur apud *Vitruv. l. 4. c. 6.* in qua explicanda valde ſudant Interpretes, nec inter ſe conveniunt. *Baldus in Lexic. Vitruv.* putat, replum dici partem excavatam & profundam in valvis januæ, quæ media eſt inter ſcapos, & tympanum; conaturque rem illuſtrare exhibita figura. *Turneb. l. 11. adverſ. c. 4.* fatetur, ſe hujus vim verbi aſſequi non poſſe, peplum legendum putavit, ut ſignificaret operimentum quoddam in modum veſtimenti undantis, & replicati: idque confirmare conatus eſt alio Vitruvii loco *l. 10. c. 17.* ubi ait: cheloni replum, quod eſt operimentum. Alii alias excogitavere interpretationes, quas collegit *Id. Bald. loc. cit.* Eum conſule.

Replumbo, as, a. 1. *diſpiombare*, Germ. *von bley ſcheiden*, Gall. *deſſouder*, Hiſp. *quitar el plomo*, [illegible], quod plumbo ferruminatum erat, diſſolvo, vel a plumbo ſepero. *Ulp. l. cum aurum, ff. de aur. & arg. mundo leg.* *Celſus l. 18. quæſtionum* quærit, ſi centum pondo argenti fuerint relicta, an replumbari debeant, ut ſic appendantur? Et Proculus, & Celſus aiunt, exempto plumbo appendi debere. Nam & emptoribus replumbata aſſignantur, & in rationes argenti pondus ſic defertur. ¶ Aliquando generalius accipitur pro eo, quod eſt quamvis ferruminationem diſſolvere. *Paul. l. pediculis, eod. tit.* Aurea emblemata, quæ in lepidibus, aſpidibuſque argenteis eſſent, & replumbari poſſent. *Senec. l. 4. Quæſt. nat. c. 2. de Æthiopiæ caloribus:* Sexta velut igni fervescunt, argentum replumbatur, ſignorum coagmenta ſolvuntur, nullum materiæ ſuperadornatæ manet operimentum.

Replŭo, o. 3. rurſus, vel viciſſim pluo. *Senec. in præfat. l. 5. controverſ.* Quis ferret hominem de ſiphonibus dicentem: cœlo repluunt?

Repo, is, repſi, reptum, a. 3. *rampare*, *rampicare*, [illegible], Germ. *kriechen*, Gall. *ramper*, *grimper*, Hiſp. *gatear*, [illegible], eſt incedere, ſeu ambulare proprium eorum animalium, quæ parvos, vel nullos pedes habent, ut ſunt lacertæ, & ſimilia, a Græco verbo [illegible] per Metatheſin. *Plin. l. 37. c. 11.* Repentis formicæ effigiem habet. *Id. l. 11. c. 37.* Præciſa holiarum capita repſiſſe. ¶ Dicitur etiam de animalibus, quæ longis pedibus ſunt, pro aſcendere. *Hor. l. 1. ep. 7.* Forte per anguſtam tenuis vulpecula rimam repſerat in cameram frumenti. Adde *Plin. l. 22. c. 17.* ¶ Vel pro lente procedere. *Hor. l. 1. ſerm. ſat. 5.* Millia tum pranſi tria repſimus. ¶ Translate dicitur de radicibus, pro extendi, ſe propagare, & diffundere. *Colum. l. 8.* Spatium autem radicibus, qua repant, lapides præbent. *Plin. l. 16. c. 34.* Chamæciſſos, non niſi humi repens. ¶ Item de arboribus, pro creſcere. *Colum. de arb.* Ne antequam inveleris, in altitudinem repat. ¶ *Horat. l. 2. epiſt. 1.* Sermones per humum repentes. h. e. humili ſtylo. ¶ *Quintil. l. 1. c. 2.* Quid non adultus concupiſcet, qui in purpuris repit? h. e. infans omnibus deliciis innutritus eſt. ¶ Cum accuſativo *Arnob. l. 1. pag. 20.* Indigetes illi, qui flumen repunt, & in alveis Numici cum ranis & piſciculis degunt.

Repolio, is, a. 4. *ripulire*, Germ. *auſſbutzen*, Gall. *repolir*, Hiſp. *repolir*,

Aſepar

Digitized by Google

aſeyzar otto vez, ἀναξίω, rurſus polio, repurgo. *Col. l. 2. c. 21.* Si protinus uſui deſtinentur, nihil attinet repoliri.

Reponděro, as, a. 1. rependo, repono, quaſi contra, ſeu viciſſim pondero. *Sidon. l. 1. ep. 4.* Reminiſcaris, velle me tibi ſtudii hujuſce viciſſitudinem reponderare. *Id. l. 5. ep. 1.* Reponderatur tibi ex hoc conſummatiſſima gloria.

Repōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *riporre*, [illegible], Ger. *wider umbhin ſetzen*, Gal. *mettre pour garder*, ἀποτίθημι, rurſus pono. *Cic. pro Sext.* Pompejus inſigne regium, quod ille de capite ſuo abjecerat, repoſuit. *Virg. 3. Æn.* Ariſque reponimus ignem. *Martial. lib. 2. ep. 37.* Ullus ſi pudor eſt, repone cœnam. ideſt rurſus appone, refer, quæ ſuſtuliſti e menſa. *Celſ. l. 8. c. 17.* Manum luxatam reponere. ¶ Sæpe uſurpatur pro ſimplici pono, ſive colloco. *Cic. 1. de nat. Deor.* Aut homines jam morte deletos reponere in Deos? ideſt inter Deos collocare. *Id. pro Sext.* Quos equidem in Deorum immortalium cœtu, ac numero repono. *Id. 5. Tuſc. c. 12.* In aliquo omnem ſpem reponere. *Id. pro Syll.* in Judicum humanitate cauſſam reponere. ¶ Accipitur etiam pro in cella ponere, recondere. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 62.* Neque ſerendi, neque colendi, neque tempeſtive demetendi, percipiendique fructus, neque condendi, ac reponendi ulla pecudum ſcientia eſt. *Col. l. 12. c. 44.* In vetuſtatem poma reponere. ideſt ut diu ſerventur. *Quintil. l. 2. c. 16.* Reponere alimenta in hyemem. ¶ Item pro reddere, reſtituere. *Plaut. Perſ. 1. 1. 38.* Des mihi nummos ſexcentos, quos continuo tibi reponam in hoc triduo, aut quatriduo. *Hor. lib. 3. carm. od. 5.* Nec vera virtus, cum ſemel excidit, curat reponi deterioribus. ¶ Item pro referre, rependere. *Sen. l. 2. de Ira c. 28.* Reponere injuriam. ¶ Item pro reducere, reficere. *Virg. 2. Georg.* Exigua tantum gelidus ros nocte reponet. *Tacit. Ann. 1. 1. 63.* Ruptos vetuſtate pontes reponere. *Id. Ann. 16. c. 13.* Reponere amiſſa urbi. ¶ Item pro reſpondere, par pari referre. *Juven. ſat. 1.* Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam? *Cic. l. 1. Fam. epiſt. 9.* Ne tibi ego idem reponam, cum veneris. *Id. Attic. 13. ep. 13.* Ergo hæc ad Varronem transferamus; Catulo, & Lucullo alibi reponemus. h. e. in aliis libris eos ornabimus. ¶ Item pro occultare, celare. *Tacit. in Agric. c. 39.* Optimum in præſentia ſtatuit reponere odium. ¶ Item pro inclinare. *Cic. 2. nat. Deor. c. 49.* Grues in tergo præſtolantium capita reponunt. ¶ Item pro immittere, ac retinere. *Virg. Ecl. 3.* Senſibus hæc imis (res eſt non parva) reponas. ¶ Item pro ſufficere, *ſuſtituire*. *Cic. Ver. 4. c. 21.* At vero præclarum illic diem repoſuiſti, Verrea ut ageremus. ¶ Item pro deponere. *Catul. carm. 31. de Sirmione Peninſula.* O quid ſolutis eſt beatius curis, Cum mens onus reponit, &c. *Plaut. Aſin. 3. 1. 16.* Si repoſivi remum, ſola ego in caſteria ubi quieſco. Ubi *repoſivi* antiquum eſt pro *repoſui*. ¶ Reponere capillum, eſt rurſus componere. *Quintil. l. 8. c. 1.* ¶ Reponere fabulam, eſt iterum in ſcenam proferre. *Horat. de art. poet.* Fabula, quæ poſci vult, & ſpectata reponi. ¶ Reponere lacrymas, eſt cohibere, comprimere. *Stat. l. 5. ſilv. 5.*

Reporrigo, is, a. 3. rurſus porrigo. *Petron. in fragm. Tragur.* Phialam reporrigere.

Reporto, as, avi, atum, a. 1. *reportare*, *tornare una coſa indietro*, [illegible], Ger. *widerumb tragen*, Gal. *rapporter*, Hiſp. *traer*, *llevar*, ἀνακομίζω, retro porto, refero, reveho. *Virg. 1. Georg.* Aut atræ maſſam picis urbe reportat. *Cic. in Sen. poſt redit. cap. 11.* In patriam equis, & curru reportati. ¶ Sumitur etiam pro reducere, deducere. *Caſ. l. 5. B. G.* Duobus commeatibus exercitum reportare conſtituit. *Cic. Attic. 4. epiſt. 17.* Exercitum Britannia reportabant. ¶ Tranſlate ſumitur pro nuntiare. *Virg. 7. Æneid.* Cum provectus equo longævi Regis ad aures nuntius ingentes ignota in veſte reportat advenisse viros. ¶ Item pro percipere, colligere, adipiſci. *Cic. pro L. Man.* Ut ab illo inſignem victoriæ, non victoriam reportarent. *Id. 3. de Leg.* Nihil præter laudem bonis, atque innocentibus, neque ex hoſtibus, neque a ſociis reportandum. *Id. Agrar. 2. c. 23.* Reportare prædas ab hoſtibus.

Repoſco, is, a. 3. *raddomandare*, [illegible], Ger. *widerfordern*, Gal. *redemander*, Hiſp. *demandar atras*, ἀπαιτέω, repeto, peto ab aliquo, quod mihi debet, vel quod a me accepit. Conſtruitur ſæpe cum duobus accuſativis. *Cic. 6. Ver. cap. 51.* Et cum ſimulacrum Cereris, & Victoriæ repoſcerent. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. a, vel *ab*. *Cic. poſt red. in Sen.* Quorum alter a me Catilinam amatorem ſuum multis audientibus, alter Cethegum conſobrinum repoſcebat. ¶ Ponitur etiam pro ſimplici poſco. *Lucr. lib. 6. v. 920.* Quo magis attentas aures, animumque repoſco. ¶ Item accipitur pro requirere, interrogare. *Cic. 5. Ver.* Qui ab altero vitæ rationem repoſcunt. ¶ Repoſcere ad pœnas, vel ad ſupplicium, eſt punire, vel exigere ad puniendum. *Virg. 2. Æn.* Quos illi fors ad pœnas ob noſtra repoſcent effugia. *Id. 8. Æn.* Regem ad ſupplicium præſenti Marte repoſcunt. ¶ Repoſcere pœnas ab aliquo, eſt repetere, aliquem punire. *Catul. carm. 50. (al. 54.) ad Calvum Licinium.* Ne pœnas Nemeſis repoſcat a te.

Repoſcōnes, um, m. 3. qui repoſcunt. *Ammian. Marcellin. lib. 22. c. ult.* Ægyptii controverſi ſunt, & repoſcones acerrimi.

Repoſĭtio, onis, actus reponendi, & recondendi. *Pallad. l. 1. c. 30.* Repoſitiones fœni, ligni, cannarum nihil refert, in que parte fiant, dummodo ſicco fiant.

Repoſĭtor, oris, reſtitutor, reſtaurator. *Ovid. 2. Faſt. v. 63.* Templorum poſitor, templorum ſancte repoſitor.

Repoſĭtōrium, ii, n. *guardaroba*, θήκη, locus, in quo reliquiæ ciborum, & menſæ inſtrumenta reconduntur. *Plin. lib. 28. c. 2.* Bibente conviva, menſam, vel repoſitorium tolli inauſpicatiſſimum habetur. *la credenziera*. ¶ *Repoſtorium*, per ſyncop. accipitur etiam pro loco ſecretiore in ædibus, ubi pretioſiora quæque reponuntur. *Capitolin. in M. Anton. Philoſ. c. 17.* Gemmas etiam quam multas, quas in repoſtorio ſanctiore Adriani repererat.

Repoſĭtus, a, um, *ripoſto*, ἀποτεθειμένος, iterum poſitus, partic. a reponor. *Quintil. l. 2.* Repoſiti, & frigidi cibi. ideſt rurſum appoſiti menſæ. ¶ Item reſtitutus, reſtauratus. *Tacit. Ann. 14. cap. 61.* Repoſitus honos Poppææ. *Id. 3. hiſt. c. 34.* Repoſita fore, templaque munificentia municipum. ¶ Item ſimpliciter poſitus. *Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 3.* Intelligere debes, in te repoſitam eſſe Remp., ex te pendere, in te ſpem habere. ¶ A Poetis dicitur *repoſtus* metri gratia. *Virg. 1. Æn. v. 26.* Manet alta mente repoſtum judicium Paridis. h. e. alte infixum cordi. *Id. 6. Æn. v. 655.* Tellure repoſti. h. e. ſepulti. *Id. 3. Æn. v. 364.* Terras tentare repoſtas. h. e. longe diſſitas.

Repŏtātio, onis, iterata potatio. *Varr. l. 5. de L. L.*

Repŏtia, orum, n. 2. τὰ ἐπαύλια, cœna, quæ fit poſtridie nuptiarum apud novum maritum. Ab aliis Repotia dicuntur ſeptimo dies, quo nova ſolet nupta redire ad parentes ſuos. Dicta ſunt a novo, iteratiſque poculis, quia potatio reficitur, ſeu renovatur, ut *Feſt.* ait. *Hor. l. 2. Serm. ſat. 2.* Ille repotia, natales, aliosve dierum Feſtos albatus celebret.

Repŏtiālis, le, ad repotia pertinens. *Pacuv. apud Feſt. in Repotia.* Ab eo depulſum mamma pædagogandum accipit repotialis liber. *h. e.* qui ad repotia ventitare ſolet, vel qui in repotiis liber factus fuit. Sic enim in re valde obſcura interpretandum putat *Turneb. l. 13. c. 25.*

Repræſentanĕus, a, um, adject. idem quod præſentaneus, præſens. *Tertul. in Apol. c. 27.* Repræſentaneæ poteſtatis reſpectu aliquid agere.

Repræſentātio, onis, *rappreſentazione*, ἐνεργείωσις, actus repræſentandi. *Plin. l. 9. c. 6.* Cujus imago nulla repræſentatione exprimi poſſit alia, quam &c. ¶ Sumitur etiam pro præſenti pecuniæ ſolutione. *Cic. Att. l. 12. epiſt. 31.* Explicare vel repræſentatione non dubitarem de Silianis. ideſt non dubitarem Silii hortos emere etiam præſenti pecuniæ ſolutione. Adde *l. 13. ep. 29.*

Repræſentātor, oris, *chi rappreſenta*. *Tertul. adv. Prax. c. 24.* Filius repræſentator patris.

Repræſento, as, a. 1. *rappreſentare*, [illegible], Germ. *zugegen ſtellen*, Gal. *repreſenter*, Hiſp. *repreſentar*, ἀναφαίνω, ob aliquid præſens oculis offerre, aut oſtendere. *Col. l. 8. c. 17.* Faciem veri maris repræſentat. *Id. l. 11. c. 1.* Itaque non ægre conſequetur, ſi ſemper ſe repræſentaverit. ideſt præſentem ſe oſtenderit, neque diſceſſerit. *Plin. ep. 159.* Cum Senatui, Populoque R. liberalitatis gratior repræſentari nulla materia poſſet. ¶ Sumitur etiam pro rem, quæ abeſt, iterum præſentem conſtituere, ſeu reſtituere. *Cic. 2. Phil.* Si repræſentari morte mea libertas civitatis poteſt. ¶ Item pro referre. *Cic. pro Sext.* Quod ipſum templum repræſentabat memoriam Conſulatus mei. ¶ Item pro rurſus exhibere. *Suet. in Calig. c. 58.* Spectaculum repræſentare voluit. ¶ Item pro præſtare, efficere, fungi. *Plin. l. 28. c. 10.* Nam ſi oleum non ſit, vicem ejus repræſentorat. ¶ Item pro retribuere, ſolvere. *Suet. in Claud. cap. 18.* Repræſentaturos pro opera dignam cuique mercedem. ¶ Pecuniam, vel pretium rei emptæ repræſentare, eſt in præſenti, ac ſine dilatione ſolvere. *Cic. Att. l. 12. ep. 25.* Reliquæ pecuniæ vel uſuram Silio pendemus, dum a Faberio, vel ab aliquo, qui Faberio debet, repræſentabimus. ideſt pecunia a Faberio debitore ſumpta, ſolutionem faciemus. ¶ Diem promiſſi repræſentare, eſt in præſenti promiſſum rei futuræ præſtare. *Cic. l. 16. Fam ep. 14.* Dies promiſſorum adeſt, quem etiam repræſentabo, ſi advenerıs. *Sic Cæſar l. 1. B. G. c. 40.* Se quod in longiorem diem collaturus eſſet, repræſentaturum, & proxima nocte caſtra moturum. Eadem ratione repræſentare pœnas, eſt ſtatim, & ſine mora ſumere. *Sueton. in Claud. c. 34.* Tormenta quæſtionum, pœnaſque parricidarum repræſentabat, exigebatque coram. *Sic Cic. Fam. 5. ep. 16.* Neque reſpectare debemus temporis medicinam, quam repræſentare ratione poſſimus. hoc eſt ſine dilatione afferre.

Repræſto, as, a. 1. Afferuntur a quibuſdam Lexicogr. duo loca ex *lib. Digeſtor.* nempe *leg. 47. Dig. de Action. empt. & vend.* & *leg. 25. Dig. ad S. C. Trebell.* ſed utroque loco valde incerta eſt lectio.

Reprĕhendo, is, di, ſum, a. 3. *ripigliare*, ἀναλαμβάνω, retro prehendo, retro traho. Poetæ uſurpant etiam *reprendo*. *Cic. 4. Acad. c. 45.* Revocat virtus, vel potius reprehendit manum. *Prop. l. 3. el. 19.* Quam poſſit noſtros quiſquam reprehendere curſus. *Lucret. l. 6. v. 568.* neque ab exitio poſſit reprehendere quoniam. *Plaut. Mil. 1. 1. 59.* Ut illæ, quæ here pallio me reprehenderunt. *mi tiravano da dietro pel mantello*. ¶ Tranſlate accipitur pro arguere, increpare, *riprendere*, [illegible], Ger. *wider vornemmen*, Gall. *reprendre*, Hiſp. *reprender*, μέμφομαι. Nam etiam verbis retrahimus ab agendo. *Cic. pro Planc.* Nunc diſceſſum meum quaſi reprehendere, & ſubaccuſare voluiſti. *Id. pro Mur.* Non poſſum id in te reprehendere, quod in me ipſo & Prætor, & Conſul probavi. *Id. pro Flacc.* Aliquid fortaſſe coram producti dicent, in quo reprehendantur. ¶ Pro cohibere, continere. *Terent. Adel. 4. 4. 13.* Senſi illico id illas ſuſpicari, ſed me reprehendi tamen, ne quid de fratre garrulæ illi dicerem. Alii leg. *repreſſi*.

Reprĕhenſio, onis, *riprenſione*, [illegible], Ger. *beſchaltung*, Gal. *reprehenſion*, Hiſp. *reprenſion*, ἐπίπληξις, actus reprehendendi. *Cic. 1. Fin.* Quamobrem diſſentium inter ſe reprehenſiones non ſunt vituperandæ. *Id. 1. Fin. c. 1.* Incurrere in varias reprehenſiones. *Planc. ad Cic. Fam. 10. ep. 23.* Abeſſe a reprehenſione temeritatis. ¶ Eſt etiam pars orationis eadem, quæ confutatio. *Cic. in Partit. c. 9. & 12. & l. 1. de Invent. c. 14. & 42.*

Reprĕhenſo, as, a. 1. ἀνατιλαμβάνω, freq. a *reprehendo*. *Liv. l. 2. c. 10.* Reprehenſans ſingulos, obſiſtens, obteſtanſque Deum & hominum fidem. h. e. retinens, & retro trahens.

Reprĕhenſor, oris, *riprenſore*, [illegible], Ger. *beſchelter*, Gal. *reprenneur*, Hiſp. *reprehendedor*, μῶμος, qui reprehendit. *Cic. de opt. gen. Or. c. 6.* Huic labori noſtro duo genera reprehenſorum opponuntur. ¶ Sumitur etiam pro emendatore, & correctore. *Cic. pro Planc.* Ut reprehenſores eſſent comitiorum.

Reprĕhenſus, a, um, *ripigliato*, *ripreſo*, partic. a reprehendor. *Curt. l. 4. c. 14.* Reprehenſoſque ex fuga Perſes pugnaturos, quia fugere non poſſent. *Nepos in Pauſan. c. 1.* In eo eſt reprehenſus, quod &c. ¶ *Reprenſus* poeticum eſt. *Ovid. 15. Met. v. 526.* Membra rapi partim, partim reprenſa relinqui. h. e. retenta. *Horat. l. 1. ſat. 10. v. 55.*

Repreſſe, adverb. *con riguardo*, *riſtrettamente*. *Gell. l. 12. c. 11.* Si ſciant homines, nihil diutius poſſe celari, repreſſius parciuſque peccabitur. Al. leg. *ſuppreſſius* eodem ſenſu. *Ammian. l. 29. c. 14.* Nec tamen poſt hæc tam properanda repreſſius actum eſt.

Repreſſor, oris, κατασταλτής, qui reprimit. *Cic. pro Sext. c. ult.* Extinctorem domeſtici latrocinii, repreſſorem cædis quotidianæ.

Repreſſus, a, um, *repreſſato*, *repreſſa*, ἀνασταλείς, partic. a reprimor. *Cic. pro L. Man. c. 5.* Tamen impetus hoſtium repreſſos eſſe intelligunt, ac retardatos.

Reprĭmo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *reprimere*, [illegible], Ger. *hinderſich treiben*, Gal. *reprimer*, Hiſ. *reprimir*, *yr a la mano*, ἀνασταλλω, contineo, cohibeo. *Cic. 1. Fin.* Reprimam jam me, nec inſequar longius. *Id. 1. Fin.* Quod ſemel jam animi conceperit, reprimique non poteſt. *Id. pro Sext. c. 44* Reprimere furorem alicujus. *Id. Attic. l. 10.* Reprimere itinera. *Ter. Adel. 5. 3. 8.* Reprimere iracundiam, & ad ſe redire. *Virg. 2. Æn.* Reprimere pedem retro. *Plin. in Paneg. c. 83.* Reprimere, ac revocare ſe ab omni contagione vitiorum.

Reprŏbātio, onis, *riprovazione*, actus reprobandi, rejectio. *Tertul. Apol. c. 13.* Nec electio ſine reprobatione.

Reprŏbātrix, icis, quæ reprobat. *Tertul. l. 4. adv. Marcion c. 36.* Diſciplina reprobatrix ſuperbiæ.

Reprŏbo, as, a. 1. *riprovare*, [illegible], Ger. *verwerffen*, Gal. *reprouver*, Hiſp. *reprovar*, ἀποδοκιμάζω, improbo, rejicio. *Cic. 1. Fin. c. 7.* Quod ipſa natura, ut ait ille, adſciſcat, & reprobet, ideſt voluptatem, & dolorem.

Reprŏbus, a, um, adject. non probus, adulterinus. *Ulpian. l. 24. ff. de pign. Act.* Qui reprobos nummos ſolvit creditori.

Reprŏmiſſio, onis, ἐγγύησις, actus repromittendi. *Cic. pro R. Com. in fin.* Siquidem ſine cautione, & repromiſſione, nihilominus id Fannius ſocietati debebat. Adde *ibid. c. 13.*

Reprŏmitto, is, ſi, ſſum, a. 3. ἐγγυάω, ſpondeo ſtipulanti. *Cic. pro R. Com. c. 13.* Repromiſiſti tu abhinc triennium Roſcio? quid? recita iſtam reſtipulationem clarius. *Id. in Brut.* Non mehercule, inquit, tibi repromittere iſtuc quidem auſus ſim. ¶ Sumitur etiam pro ſimplici promitto. *Cic. poſt red. ad Quir.* In referenda autem gratia hoc vobis repromitto, ſemperque præſtabo. *Suet. in Claud. cap. 20.* Cum quidam privato ſumptu emiſſuros ſe repromitterent.

Reptābundus, a, um, reptans. *Sen. de Vita beata c. 18.* Ex ingenti intervallo reptabundus ſequar.

Reptatio, onis, reptatus. *Quintil. l. 1. c. 12.* Nec illa per manus & genua reptatio graviter affligit infantium corpora.

Reptatus, us, ἕρπυσμα, actus reptandi. *Plin. l. 14. c. 1.* Et alia improbo reptatu, pampinorumque ſuperfluitate atria media complentes.

Reptatus, a, um, partic. paſſiv. a repto, reptando percurſus, ἑρπυσθεὶς. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 133.* Cretaque ſe jactat tenero reptata Tonanti. *Stat. 5. Theb. v. 581.* Reptatus ager.

Reptilis, & le, adjectiv. *rettile*, ἑρπετὸς, qui repit, ut reptiles cochleæ, *Sidon. l. 8. ep. 12.*

Reptitius, a, um, ἑρπυστικὸς, qui clanculum irrepit. V. Repertitius.

Repto, as, a. 1. ἑρπύζω, ſæpe, ſeu continue repo. *Lucr. l. 2. v. 317.* Nam ſæpe in colli tondentes pabula læta Lanigeræ reptant pecudes. *Plin. l. 11. c. 29.* Locuſtæ ſine cruribus, pennisque reptantes. ¶ Translate ſumitur pro ſegniter, & quaſi teſtudineo paſſu incedere, ut faciunt, qui in hortis, aut vinetis ſpatiantur, *paſſeggiare*. *Plin. l. 1. ep. 4.* An tacitum ſylvas inter reptare ſalubres. *Plin. l. 1. ep. ult.* Reficere oculos, reptare per limitem. ¶ Item pro lente navigare. *Claud. 2. in Europ.* Cunctantia pronus Per vada reptabat cœno ſubnixa tenaci.

Repubeſco, is, n. 3. *ringiovenire*, ἀνηβάω, rurſus pubeſco, iterum juvenis fio. *Col. l. 2. c. 1.* Nec reviteſcere, nec repubeſcere poteſt.

Repudiatio, onis, *ripudio*, ἀποπομπὴ, actus repudiandi, rejectio. *Cic. pro Mur. c. 4.* Repudiatio ſupplicum ſuperbiam coarguit.

Repudiator, oris, qui repudiat, & rejicit. *Tertul. l. 2. adv. Marcion. c. 14.* Marcionita repudiator Creatoris.

Repudiatus, a, um, nom. particip. *rigettato*, *ripudiato*. *Terent. Andr. 1. 5. 14.* Repudiatus repetor. *Cic. 9. Phil. c. 6.* Repudiata, rejectaque legatio.

Repudio, as, a. 1. *ripudiare*, *rifiutare*, גרש, Ger. *verwerfen ſtoſſen*, Gal. *repudier*, Hiſp. *repudiar*, ἀποπέμπω, eſt uxorem dimittere, & matrimonium dirimere. *Suet. in Caſ. c. 1.* Neque ut repudiaret illam, compelli a Dictatore Sylla ullo modo potuit. ¶ Dicitur etiam uxor repudiare maritum. *Quintil. l. 7. c. 9.* Sæpe ſecubanti amatorium dedit, repudiavit. ¶ Translate ſumitur pro recuſare, reſpuere, repellere. *Cic. 2. Ver.* Sed repudiare tantum beneficium noluiſſe. *Id. pro Planc.* Nunquam nobilitas, Populo R. ſupplex, repudiata fuit. *Id. pro Quint. c. 24.* Repudiare conditionem æquiſſimam. *Id. Offic. 1. c. 25.* Iracundia omnibus in rebus repudianda.

Repudioſus, a, um, quod repudiari meretur. *Plaut. Perſ. 3. 1. 56.* Ne hæc fama faciat repudioſas nuptias. ideſt ut nemo velit me habere in uxorem propter hanc famam.

Repudium, ii, *ripudio*, *rifiuto*, כריתות, Germ. *verſtoſſung*, Gall. *divorce*, Hiſp. *repudio*, ἀποπομπὴ, recuſatio ea, qua vir uxorem rejicit, a *pudor*, quia fit ob rem pudendam, ut ait *Feſt. Sigon. l. 1. de ant. jure C. R. c. 9.* dicit, Paulo, & Modeſtino placuiſſe, inter repudium, & divortium illud intereſſe, quod repudium ſponſæ remitteretur, divortium cum uxore fieret. *Plaut. Aul.* Is me nunc renuntiare repudium juſſit tibi. E. Repudium, rebus paratis, atque exornatis nuptiis? *Ter. Phorm.* Cum ego veſtri honoris cauſa repudium alteri remiſerim. *Plin. l. 9. c. 36.* M. Lepidus Apuleiæ uxoris charitate poſt repudium obiit.

Repueraſco, is, n. 3. *ritornare fanciullo*, *rimbambire*, ἀνανηπιάζομαι, in puerilem ætatem revertor, quod de ſenibus fere dicitur, cum deſipere vitio ætatis incipiunt. *Cic. de Senect. c. ult.* Ut ex hac ætate repueraſcam, & in cunis vagiam. ¶ Interdum eſt ad puerilia redire. *Cic. 2. de Orat.* Eoſque incredibiliter repueraſcere eſſe ſolitos.

Repugnans, antis, o. ἀντιμαχόμενος, nom. ex partic. a repugno. *Cic. 1. Offic.* Quia nihil decet invita, ut ajunt, Minerva, ideſt adverſante, & repugnante natura. *Ovid. 2. de Art. aman. v. 197.* Cede repugnanti. *Lactant. de ira Dei, c. 9.* Quo quid repugnantius dici poſſit, non video.

Repugnanter, adverb. ἐναντιωμένως, cum repugnantia, cui contrarium eſt patienter. *Cic. de Amic. c. 25.* Alterum patienter accipere, non repugnanter.

Repugnantia, æ, *ripugnanza*, ἀντίθεσις, contrarietas. *Cic. 2. Phil. c. 8.* Sed qui ta natum rerum repugnantiam non videas.

Repugnatio, onis, actus repugnandi. *Apul. de philoſ. Platon.* Repugnationes noſtræ.

Repugnatorius, a, um adject. ad repugnandum aptus. *Vitruv. l. 10. c. ult.* In repugnatoriis rebus non tantum machinæ, ſed etiam maxime conſilia ſunt comparanda.

Repugnax, V. Perpugnax.

Repugno, as, n. 1. *repugnare*, ἀντιμάχομαι, contra pugno. *Caſ. l. 3. B. G.* Noſtri primo integris viribus fortiter repugnare. ¶ Translate ſumitur pro contradicere, reſiſtere, obſiſtere, *eſſer contrario*, נגד, Ger. *widerſtreben*, Gal. *reſiſter*, Hiſp. *reſiſtir*, ἀντιλέγω. *Cic. l. 1. Fam. epiſt. 1.* Conſules neque concedebant, neque valde repugnabant. *Id. de Amic.* Tum amicitiæ repugnat maxime. *Id. pro Roſc. Com. c. 17.* Reſiſtere, & repugnare contra veritatem non audet. *Quint. in proœm. l. 8.* Circa quæ ſi is, qui inſtituitur, non repugnarit. Rurſus *Cic. Tuſc. 3. c. 19.* Hæc quam inter ſe repugnent, pleri que non vident, h. e. ſibi contraria ſint. *Id. 3. Tuſc.* Repugnare perturbationibus.

Repulleſco, is, n. 3. idem quod repullulaſco. *Colum. l. 4. c. 24.* (*ſi ſalva eſt lectio*) Præſtat ex vulnere ſobolem repulleſcentem vellere, quam nodoſam, & ſcabram plagam relinquere.

Repullulaſco, is, n. 3. ἀναβλαστάνω, rurſus pullulaſco, & novos pullos, ſeu nova germina emitto. *Colum. l. 4. c. 22.* Ut juxta cicatricem novellis frondibus repullulaſcant. Alii leg. *repulluleſcant*.

Repullulo, as, n. 1. *rigermagliare*, ἀναβλαστάνω, iterum pullulo. Et de arboribus, ac plantis fere ſemper dicitur. *Plin. l. 16. c. 20.* Larix uſtis radicibus non repullulant, picea repullulat.

Repulſa, æ, *repulſa*, ἀποχειροτονία, rejectio ab honore, ſeu Magiſtratu. *Cic. in Vatin.* Ut repulſam tuam triumphum ſuum duxerit. *Id. pro Planc. c. 21.* Accipere duas repulſas Ædilitatis. *Id. Att. l. 5. ep. 19.* Repulſam libenter ferre. *Id. 1. Offic.* Referre repulſam, & calamitatem. *Ovid. 2. Metam.* Repulſam pati.

Repulſo, as, a. 1. ἀντωθίζω, freq. a repello. *Lucr. l. 4. v. 913.* Vera repulſanti diſcedas pectora dicta. *Id. ibid. v. 580.* colles verba repulſantes. h. e. vocis repercuſſu reddentes.

Repulſorius, a, um, adject. ad repellendum idoneus, ut repulſoriæ cohortes, quæ diſpoſitæ ſunt ad hoſtium incurſus arcendos.

Repulſus, us, ἀπώθησις, actus repellendi. *Cic. 1. de Div. c. 7.* Ortus adaugeſcit ſcopulorum ſæpe repulſu. *Plin. l. 34. c. 8.* Ut a repulſu per vices reſiliat.

Repulſus, a, um, *ributtato*, *rigettato*, ἀπωσθεὶς. *Cic. pro Sext.* Ne quis aut vim vi repulſam reprehenderet. *Cat. apud Feſt.* Ne quis incultior, religioſior, deſertior, publicis negotiis repulſior.

Repumicatio, onis, expolitio velut pumice facta. *Plin. l. 17. c. 26. de remediis arborum.* Vitium extenuatio, & dolatione palmitum; gemmarum, ſi frigus retorridas, hirtaſque fecerit, repumicatio, & quædam pulitura. h. e. decuſſio, & abraſio gemmarum frigore perſtrictarum, & inutilium, relictis iis, quæ ſpem fructus habent.

Repungo, is, a. 3. ἀντικεντέω, iterum pungo, viciſſim pungo. *Cic. lib. 1. Fam. epiſt. 9.* In quo poſſem illorum animos mediocriter laceſſitus leviter repungere.

Repurgatus, a, um, *ripurgato*. *Ovid. 5. Met.* Fuſca repurgato fugiebant nubila cœlo.

Repurgium, ii, n. iterata purgatio. *Juſtinian. Cod. de aquæduct. l. 1.* Repurgium formarum facere.

Repurgo, as, a. 1. *ripurgare*, *rinettare*, טהר, Ger. *wol ſeubern*, Gal. *repurger*, Hiſp. *alimpiar mucho*, ἀνακαθαίρω, idem quod purgo, vel diligenter, vel iterum purgo. *Ovid. de nuce, v. 123.* Dumque repurgat humum. *Liv. l. 44. c. 4.* Repurgare iter.

Reputatio, onis, *conſiderazione*, ἀναλογισμὸς, actus reputandi, conſideratio. *Plin. lib. 10. c. 37.* Harum volatus in reputatione cæterarum quoque volucrum nos impellit. Adde *Gell. l. 12. c. 3.* ¶ Sumitur etiam pro computatione. *Cajus l. item ex diverſo, ff. familiæ erciſcundæ.* Si judex reputationes inter eos fecerit.

Reputeſco, is, n. 3. iterum, vel valde puteſco. *Tertul. de anim. c. 30.* Ne aliquo ſepulturæ conditione reputeſceret.

Reputo, as, a. 1. *penſare*, *o ripenſare*, חשב, Ger. *betrachten*, Gal. *reputer*, Hiſp. *penſar mucho*, ἀναλογίζεσθαι. *Cic. 2. de nat. Deor.* Hunc horum nihil unquam reputaviſſe, certo ſcio. *Salluſt. in Catil.* Cuius ſententias nonnullorum ipſe metum reputo. ¶ Item pro computare. compenſare. *Ulpian. l. 1. §. ſi pupillus, ff. de tutel. & rat. diſtr.* Item ſumptus litis tutor reputabit, & viatica. ¶ Item pro imputare, attribuere. *Modeſtin. l. nihil intereſt, §. ſi cum filius, ff. de inoff. teſtam.* Quod ſaltatoria vitio reputetur.

Requies, ei, f. 5. vel requies, etis, f. 3. *ripoſo*, מנוחה, Ger. *ruhe*, Gal. *repos*, Hiſp. *deſcanſo*, ἀνάπαυσις, actus requieſcendi, ceſſatio a labore. *Cic. pro Arch. c. 6.* Quantum ad animi, & corporis requiem conceditur. *Idem 5. Fin. c. 19.* Itaque ſi aut requietem natura non quæreret.

Requieſco, is, evi, etum, n. 3. *ripoſarſi*, שבת, Ger. *ruhen*, Gal. *ſe repoſer*, Hiſ. *holgarſe*, *deſcanſarſe*, ἀναπαύομαι, idem ac quieſco, ideſt ceſſo a labore, quietem ago, conquieſco, tranquille vivo. *Cic. 1. de Div.* Ut in ejus ſella requieſceret. *Id. 1. Tuſc. c. 44. ex Ennio.* Ubi remiſſa humana vita corpus requieſcat a malis. Alii umittunt præpoſit. a. *Id. 3. Offic. c. 1.* Ille requieſcens a Republicæ muneribus, otium ſibi ſumebat. *Id. 1. Att. ep. 13.* Nullius conſilio, aut ſermone requieſcere. *Virg. 1. Georg.* Arva mutatis frugibus requieſcunt. h. e. ceſſant a reditu. *Ovid. 4. Metam. v. 660. de Atlante.* Cum tot ſideribus cœlum requievit in illo. ¶ Requieſcere in ſpe alicujus, eſt ſpem omnem in illo repoſitam habere. *Cic. pro Cæl.* In hujus ſpe requieſcit. ¶ Legitur & active pro quietum reddere, ſiſtere, retardare. *Virg. 8. Ecl.* Et mutata ſuos requierunt flumina curſus. *Calv. apud Serv. in hunc Virg. loc.* Sol quoque perpetuos meminit requieſcere curſus. *Propert. l. 2. eleg. 16.* Jupiter Alcmenæ geminas requieverat Arctos. Et *eleg. ult.* Quamvis ille ſuam laſſus requieſcat avenam.

Requietorium, ii, ſepulcrum. *Inſcript. apud Gruter. pag. 1030. n. 8.* Sibi & conjugi kariſſimæ requietorium fecit.

Requietus, a, um, ἀναπεπαυμένος, qui requievit, quietus, ab opere ceſſans. *Sen. de tranquil. animi, c. 15.* Animi requieti meliores, alacrioreſque ſurgunt. *Col. l. 2. c. 1.* Terra requietior, & junior, h. e. quæ a cultu ceſſavit. ¶ *Requietum lac* dicitur ab eodem *Col. l. 7. c. 8.* quod aliquantum inveteratum eſt, & recenti opponitur. Eodem ſenſu *requieto ova dixit l. 8. c. 5.*

Requirito, as, a. 1. freq. a requiro. *Plaut. Moſt. 4. 3. 11.* Quid tu otioſus res novas requiritas?

Requiro, is, ſivi, ſitum, a. 3. *ricercare*, בקש, Germ. *fleiſſig ſuchen*, Gall. *requerir*, *rechercher*, Hiſp. *requerir*, ἀναζητέω, rurſus vel ſæpius quæro, diligenter quæro. *Cic. 3. Fin.* Tu autem, cum ipſe tantum librorum habeas, quos tua tandem requiris? ¶ Sumitur etiam pro inquirere, inſpicere, animadvertere. *Cajus l. 4. ff. de teſtam.* Requiremus, an ſecundum regulas juris civilis teſtatus ſit. ¶ Item pro interrogare. *Cic. 1. Acad.* Illud autem mihi ante hoc tempus nunquam in mentem venit a te requirere. *Id. pro Cæl.* Ex quibus requirerem, quonam modo latuerint. ¶ Item pro poſtulare, flagitare, depoſcere. *Cic. 7. Ver.* Veſtram fidem implorens, veſtrum auxilium requirens. ¶ Item pro deſiderare. *Cic. in Parad.* In quo equidem continentiſſimorum hominum majorum noſtrorum prudentiam requiro. *Id. de Sen.* Denique iſto bono utare, dum adſit, quum abſit, ne requiras. ¶ Item pro opus habere, indigere. *Cic. 1. Fin.* Virtutem autem nixam hoc honeſto nullam requirere voluptatem. ¶ In paſſiva conſtructione accipitur pro neceſſarium eſſe. *Cic. pro Leg. Man.* Atque in hoc bello Aſiatico, & Regio non ſolum militaris illa virtus, quæ eſt in Cn. Pompejo ſingularis, ſed aliæ quoque virtutes animi multæ, & magnæ requiruntur.

Requiſitio, onis, inquiſitio, indagatio. *Gel. l. 18. c. 2.* Hiſtoriæ antiquioris requiſitio.

Requiſitus, a, um, nom. partic. a requiro. Requiſita naturæ, abſolute pro rebus naturæ neceſſariis, hoc eſt alvi exoneratione, *Sollicitus* dixit apud *Quintil. l. 8. c. 6.* Sic *Spartian. in Carac. c. 6.* Ad requiſita naturæ diſcedens.

Res, rei, f. 5. *coſa*, *fatto*, דבר, Ger. *ding*, Gall. *choſe*, Hiſp. *coſa hazienda*, πρᾶγμα, ἔργον, factum, actio, opus. Multa de vocis origine nugantur Etymologi, quos vide apud *Voſſ. in Etymol.* Latiſſime autem patet ejus ſignificatio, & refertur ad omnia, quæcunque fieri, aut dici poſſunt. *Cic. pro Roſc. Amer.* Qui recuſet, eum profecto, tametſi verbo non audeat, tamen re ipſa de maleficio ſuo confiteri, *di fatto*. *Id. pro Quinct.* Deinde habet adverſarium P. Quinctius verbo Sex. Nævium, re vera hujuſce ætatis homines diſertiſſimos. *Id. pro Cluent.* Umbo ille reus erat, re quidem vera, & periculo, & tota accuſatione Oppianicus. *Id. l. 1. Fam.* Si rem iſtam ex ſententia geſſeris. *Id. 1. de nat. Deor.* Quid, quod earum rerum, quæ nunquam omnino fuerunt, neque eſſe potuerunt, ut Scyllæ, & Chimæræ? ¶ Interdum res ſumitur, ut diſtinguitur a verbis orationis Oratoriæ, nempe pro ſententia, ſeu materia, de qua diſſeritur. *Cic. 1. de Orat.* Eſt enim & ſcientia comprehendenda rerum plurimarum, ſine qua verborum volubilitas inanis, atque irridenda eſt. *Id. Parad. 4.* Te dementem, & inſanum rebus addicam neceſſariis. h. e. argumentis. ¶ Accipitur etiam pro ſtatu, ſeu conditione, ut res ſecundæ, adverſæ, ſalvæ, integræ, contractæ, deteriores, dubiæ, periculoſæ, perturbatæ, deſperatæ, perditæ, converſæ, everſæ, &c. *Cic. in Famil.* Id enim rebus noſtris minime conducebat. *Salluſt. in Catil.* Mala res, ſpes multo aſperior. Adde *Liv. Virg. Quintil. Gell. & alios.* ¶ Item pro Republica, pro ſocietate humana, pro vita civili. *Cic. 4. Fam.* Sed quia tanta perturbatio, & confuſio rerum eſt. *Virg. 6. Æn.* Hic rem Romanam magno turbante tumultu ſiſtet eques. *Id. 3. Æneid.* Poſtquam res Aſiæ, Priamique evertere gentem immeritam viſum Superis. *Cic. pro Roſc. Amer.* Prudentiſſima civitas Athenienſium, dum ea rerum potita eſt, fuiſſe traditur. hoc eſt dum imperium habuit. ¶ Item pro cenſu, divitiis, patrimonio, *roba*, *ricchezze*. *Tac. 6. Ann. c. 17.* Everſio rei familiaris. *Teren. Adel.* Tu illos duos olim pro re tollebas tua. *Id. Phorm. 2. 4.* Quæ in rem tuam ſint, ea facito. h. e. quæ utilia ſint. *Cicer. 13. Fam.* Is, cum antea meis commendationibus & rem & gratiam, & auctoritatem ſuam tueri conſueverit. *Id. l. 2. Off.* Non eſſe in civitate duo millia hominum, qui rem haberent. ideſt qui patrimonium, & bona propria poſſiderent. ¶ Item pro hæreditate, pretio, æſtimatione. *Ter. Phorm.* At ſi talentum rem reliquiſſet decem. ¶ Item pro negocio, commercio, ut Res operoſa, Res gravis, Res tua agitur, Res perbono loco eſt, eſt in integro,

Digitized by Google

gro, Ita res habet, ſic ſe res habet, quomodo ſe habeat, Res inclinatur, Res magnæ moventur, Res mihi eſt cum aliquo, Rem in eum locum adduco, Rem adduco in diſcrimen, Rem ſuſcipio, ago, procuro, conficio, differo, abjicio, rejicio, alicui committo, ad aliquem defero, quæ omnia paſſim leguntur apud *Cic. Liv. Virg. & alios.* ¶ Item pro lite, & contentione. Hinc *Res comperendinata* dicitur, cum cauſa (ideſt judicium) in alium diem dilata eſt. *Feſt. Res judicata* dicitur, quæ finem controverſiarum pronuntiatione accipit, quod vel condemnatione, vel abſolutione contingit, ut auctor eſt *Ulpianus*. Sic *Habere rem cum adverſario*, notio apud JCtos frequens eſt. Unde eorum verba in actionibus uſitata *rem, ſive litem*, quomodo & *Varro* locutus *l. 6. de L. L.* Ridet hos nomina JCtos *Cic. pro Mur. c.* 12. Jam, inquit, illud quidem mihi mirum videri ſolet, tot homines, tam ingenioſos, per tot annos, etiam nunc ſtatuere non potuiſſe, utrum diem tertium, an perendinum, judicem, an arbitrum, rem, an litem dici oporteret. *Aſin. ad Cic. l.* 10. *Fam.* Cum hujuſmodi portento res mihi fuit. ¶ Hinc proferri res dicuntur, cum juſtitium indicitur, & forum vacat. *Plaut. Capt.* 1. 1. in V. Prolatus. ¶ Item pro actu venereo, ut *Habere rem*, ideſt coire. *Terent. Eun.* Quocum uno rem habebam tum hoſpita. Adde *Plaut. Merc.* 4. 4. 35. ¶ Item pro experientia, effectu. *Cic. de Sen.* Ut ea, quæ ex me audiſtis, re ex parte probare poſſitis. ¶ *E*, vel *in re mea*, eſt in meum commodum. *Cic. Att. l.* 5. Statues, ut ex fide, fama, reque mea videbitur. ¶ Item pro periculo, *Ter. Phorm.* Tamen non capitis ejus res agitur, ſed pecuniæ. ¶ Item pro cauſa. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 10. Quam ob rem illum laborem tibi etiam honori putarem ſine. *Id.* 4. *Acad. c.* 34. Superius illud ea re eſſe conceſſum, quod &c. ¶ Item pro veritate. *Ter. Adelph.* Verum cogito, quod res eſt. *Id. Andr.* 1. 2. Rem ipſam loqui. ¶ Item pro bello, vel prælio. *Plin. l.* 2. *c.* 67. In Arabico ſinu res gerente C. Cæſare Auguſti filio. *ideſt* belligerante. ¶ Item pro modo, ac ratione. *Cicer.* 6. *Fam. ep.* 9. Quam mihi neceſſe ſit ejus ſalutem, & fortunas, quibuſcunque rebus poſſim, tueri. ¶ Item pro tempore, Italice *occaſione, o ſia incontro. Id. ibid.* Cum cognorim pluribus rebus, quid tu ſentires. *Id. ib. ep.* 10. Ut multis rebus intelligere potui. ¶ *Alias res agere* interdum eſt non attendere ad id, quod dicimus, aut facimus. *Cicer. l.* 15. *Fam. ad Caſſium.* Itaque facio me alias res agere, ne convicium Platonis exaudiam. ¶ Ad rem verba conferre is dicitur, qui aggreditur agere, quod dixit. *Teren. Eun.* 4. 6. Verba dum ſiot. Verum enim ſi ad rem conferentur, expalabit. ¶ Jubere aliquam mulierem res ſuas ſibi habere, est ſibi agere, eſt eam repudiare. *Cic. in Phil.* Mimam illam ſuam ſuas ſibi res habere dixit ex 12. Tabulis, claves ademit, exegit. ¶ *Ab re*, aliquando eſt ab eventu. *Liv. l.* 1. *c.* 17. Id ab re interregnum appellatum. ¶ Interdum ſignificat ſine cauſa, præter propoſitum. *Plaut. Capt.* 2. 2. 88. Quidvis, dum ab re nihil eres, faciam. *Sueton. in Aug. c.* 94. Non ab re fuerit ſubtexere. ¶ Interdum valet præter rem, h. e. contra utilitatem. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 71. Si papillam pertractavit, haud id eſt ab re aucupis. *Id. Trinum.* 2. 1. 12. Ab re conſulere. ¶ *E re nata*, eſt ex occaſione rei præſentis. *Ter. Adel.* 3. 1. E re nata melius fieri haud potuit. ¶ *Pro re nata*, eſt pro eventu rei, & occaſione, pro præſenti rerum ſtatu, & uti res nunc ſe habent. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 6. Antonii colloquium cum heroibus noſtris pro re nata non incommodum. ¶ Res divina, eſt ſacrificium. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 28. Cui rem divinam facere ſolemus. ¶ Res militaris, ſeu bellica eſt ſcientia, & negotium armorum, *Nepos* 1. *cap* 8. Sic res navalis, aut nautica, ars navigandi, res paſtoria, ars paſtorum, *Cic. & Var.* ¶ Summa rerum, eſt ſumma poteſtas. *Nepos* 18. *c.* 5. Summa rerum ad Antipatrum defertur. ¶ Rei alicui eſſe dicitur, qui frugi eſt, probus, utilis. *Teren. Adel.* 3. 3. 4. Si illum poteſt, qui alicui rei eſt, etiam ad nequitiam abducere. Contra *Gel. l.* 13. *c.* 29. Muſicam, quæ ſit abſcondita, nulli rei eſſe. ¶ Res voluptatum, h. e. voluptates, apud *Plaut. Amph.* 2. 2. Res cibi, hoc eſt ipſe cibus, apud *Phædr. fab.* 65. locutiones ſunt Græciſmum ſapientes. V. *Taubman. ad Plaut. loc. cit.*

Reſacro. V. Reſecro.

Reſævio, is, n. 4. iterum ſævio. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 103. Quumque quieſcebat, ne mota reſæviret ira.

Reſalutatio, onis, actus reſalutandi. *Sueton. in Ner. c.* 37. Neque quenquam oſculo impertivit, ne reſalutatione quidem.

Reſaluto, as, a. 1. *riſalutare*, [illegible], ſalutantem ſaluto. *Cic.* 2. *Phil. c.* 41. Sed tamen inter omnes conſtabat, neminem eſſe reſalutatum. *Martial. l.* 4. *epigr.* 84. Nullum reſalutat, deſpicit omnes.

Reſaneſco, is, n. 3. ſanus fio. Translate *Lactant. l.* 5. *c.* 2. Ut ſuſceptis deorum cultibus reſaneſcam. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 10. *v.* 9. Nunc timor omnis abeſt, animoque reſanuit error.

Reſano, as, a. 1. *riſanare*, iterum ſano. *Lactan. l.* 4. *c.* 20. Ne adduceret eos in pœnitentiam, atque reſanaret. Adde *l.* 5. *c.* 23.

Reſarcio, is, ſi, tum, a. 4. *riſarcire, riſare di nuovo*, [illegible], Ger. *widerbutzen*, Gal. *racouſtrer*, Hiſp. *remendar*, [illegible], reſtauro, in integrum reſtituo, reficio. *Ter. Adel.* 1. 1. 41. Fores effregit? reſtituentur. Diſcidit veſtem? reſarcietur. ¶ Translate ſumitur pro compenſare. *Sueton. in Claud. c.* 6. Ac damnum liberalitate ſua reſarturum pollicente. Adde *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9.

Reſarrio, is, ivi, itum, a. 4. *tornare a zappare*, [illegible], rurſum ſarrio. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Cum hyeme prægelide captæ ſegetes eſſent, reſeverunt, reſarrientes campos menſe Martio.

Reſcindo, is, reſcidi, reſciſſum, a. 3. *fendere, tagliare*, [illegible], Ger. *abſchneiden*, Gal. *couper, abolir*, Hiſ. *cortar, deſtruyr*, [illegible], iterum ſcindo, ſica cædo. Dicitur de omnibus, quæ ſcinduntur, vel reſecantur ferro, aut alio quovis inſtrumento. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Pontem, qui erat ad Genevam, jubet reſcindi. *Colum. lib.* 2. *c.* 14. Et quod falx reliquerit, prieſquam inareſcat, vomis reſcindat, atque obruat. *Virg.* 3. *Georg.* Siquis ferro potuit reſcindere ſummum ulceris os. ideſt aperire. *Senec. l.* 5. *controv.* 34. *a med.* Cadaverum artus reſcindere, ut nervorum articulorumque poſitio cognoſci poſſit. hoc eſt concidere, *far la notomia*. ¶ Translate ſumitur pro deſtruere, evertere. *Virg.* 1. *Georgic.* Cœlum reſcindere fratres ter ſunt conati. ¶ Item pro abrogare, abolere, tollere. *Cic.* 13. *Phil. c.* 3. Acta Antonii reſcidiſtis, leges refixiſtis per vim. *Id. de Prov. conſul. c.* 5. Reſcindere pactiones. *Id. Ver.* 3. Reſcindere voluntatem mortui, *togliere un teſtamento. Senec. l.* 3. *de benef. c.* 13. Reſcindere beneficium ſuum inſequenti injuria. ¶ Item pro refricare, iterum commemorare, quaſi rurſum vulnera aperire. *Ovid. l.* 5. *Triſt. eleg.* 11. Reſcindere crimina noli, Deque gravi durat ulcere tolle manus.

Reſcio, is, ivi, vel ii, itum, a. 4. *riſapere*, [illegible], Ger. *erfahren innen werden*, Gal. *être adverty apres le fait*, Hiſp. *ſaber deſpues*, [illegible], eſt factum aliquod occultius, aut inopinatum, inſperatumque recognoſcere. *Ter. Adelph.* 5. 3. En tibi reſcivit omnem rem. *Cic.* 3. *Offic.* Cum id reſcierit, ſoluturus ne ſit, &c. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 12. Id poſtquam reſcit, excandit.

Reſciſco, is, a. 3. idem ac reſcio. *Teren. Hec.* 5. 4. 27. Omnia omnes ubi reſciſcunt hi, quos par fuerat reſciſcere, ſcium.

Reſciſſio, onis, *taglio*, actus reſcindendi. *Calliſtr. l. quod ſemel, ff. de decr. ab ord. fac.* Si ad publicam utilitatem reſpiciat reſciſſio prioris decreti.

Reſciſſorius, a, um, quod pertinet ad reſciſſionem. *Ulpian. l. nec non, ff. ex quibus cauſis majores*, &c. Exemplo reſciſſoriæ actionis etiam exceptio ei, qui Reipub. cauſa abfuit, competit.

Reſciſſus, a, um, [illegible], partic. a reſcindo. *Lucan. l.* 4. *v.* 318. Reſciſſoque nocent ſuſpiria dura palato. *Propert. l.* 3. *eleg.* 8. reſciſſo pectina mala ſinu.

Reſcribo, is, pſi, ptum, a. 3. *reſcrivere*, Ger. *wider ſchreiben*, Gal. *reſcrire*, Hiſp. *reſponder a lo que otro eſcrivio*, [illegible], rurſus ſcribo, alterius ſcripto reſpondeo. *Cic. Att. l.* 7. Uni tam diſertiſſimæ epiſtolæ non reſcripſi. *Id. l.* 1. *Fam. epiſt.* 9. Ut tibi reſcribam ad ea, quæ quæris. ¶ Sumitur etiam pro ſimplici ſcribo, vel deſcribo. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 2. Ex quo perſpicuum eſt, & cantus tum fuiſſe reſcriptos vocum ſonis, & carmina, ideſt ſcriptos, & notatos ſuis ſonis, et a Muſicis ſic. ¶ Item pro e contrario ſcribere, ſeu ſcribere contra ea, quæ alii ſcripſerint. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. Melius hoc, quam reſcribere veteribus Oratoribus. *Sueton. de clar. Grammat. c.* 19. Cujus etiam libris de orthographia reſcripſit, non ſine inſectatione ſtudiorum, morumque ejus. ¶ Item pro tranſcribere. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Reſcribere legionem ad equum. ideſt eam, quæ peditum erat, in numerum equitum referre. ¶ Item pro recenſere, mutare, emendare prius ſcripta. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 8. Pones ſimul reſcribere actiones, &c. *Primo autem dicitur*. Ego magnas, & graves cauſas ? hat deſtino retractare. *Suet. in Caſ. c.* 56. Parum diligenter compoſitos putat (commentarios) exiſtimatque reſcripturum, & correcturum fuiſſe. ¶ Reſcribere nummos alicui, eſt reſtituere, ſive per menſæ ſcripturam reddere, quemadmodum ſcribere nummos, eſt dare, atque hoc ideo, inquit *Donat. ad Terent. Phorm.* 5. 7. 28. quia ad pecuniæ numerationem ſolet ſcriptura accedere, qua cum debitori, tum creditori cavetur. *Terent. loc. cit.* Tranſi ad forum, atque illud mihi argentum rurſum jube reſcribi.

Reſcriptio, onis, idem ac reſcriptum. *Julian. l.* 8. *ff. de offic. præſid.* Hac reſcriptione non imponi neceſſitatem proconſuli. Adde *legem ſequentem*.

Reſcriptum, i, *reſcritto*, [illegible], id genus epiſtolæ, quo Imperatores conſulentibus ſe ſe reſpondent, cujuſmodi ſunt, quas Decretales vocant. *Ulp. l.* 1. *ff. de appellat.* Quæſitum eſt, an adverſus reſcriptum Principis revocari poſſit. Adde *Tac. Ann.* 6. *c.* 9.

Reſcula, V. Recula.

Reſculpo, is, pſi, lptum, a. 3. rurſus ſculpo, ſeu fingo. *Prudent. in præfat. Pſycom. v.* 51. Quam (lineam) noſtræ recta linea reſculpat pede. *Tertul. de jejun. c.* 5. Populus primi hominis reſculpſeret crimen.

Reſecatus, a, um, partic. a reſeco. Comp. *reſecatior* pro ſeverior. *Apul. de Deo Socratis*. Sic enim ferme aſſolet apud prudentes viros eſſe in operibus judicatio reſecatior, in rebus ſubitariis venia prolixior.

Reſeco, as, cui, ctum, a. 1. *ritagliare, tagliare via*, [illegible], Germ. *abſchneiden*, Gal. *couper*, Hiſp. *cortar*, [illegible], idem ac ſeco, reſcindo, amputo. *Ovid.* 11. *Metam.* Sed ſolitus longos ferro reſecare capillos. *Col. l.* 5. *c.* 9. Muſco arbores infeſtantur, quem niſi ferramento reſecueris, &c. ¶ Translate ſumitur pro reprimere, tollere, deſtruere. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. In qua ego nechus, ut mihi videbar, locum reſecandæ libidinis, & coercendæ juventutis. *Horat. l.* 1. *od.* 11. Reſecare ſpem longam. ¶ *Reſecare ad vivum*, per tranſlationem, eſt aliquid nimium ſtricte agere, ductum ab iis, qui vel ungues uſque ad vivum, vel arbores uſque ad radices reſecant. *Cic. de Amic. c.* 5. Nec id ad vivum reſeco, ut ii, qui hæc ſubtilius diſſerunt. Proprie, *Col. l.* 6. *c.* 12. Extrema pars unguis ad vivum reſecatur.

Reſecro, as, a. 1. [illegible], eſt contrarias preces facere, ſolvere religione, a *ſacro*. Nam obſecro, & reſecro opponuntur. Utique (ait *Feſt.*) cum reus populum comitiis oraverat per Deos, ut eo periculo liberaretur, jubebat Magiſtratus eum reſecrare. Nempe qui obſecrat, votis ſuis quaſi vincit, qui reſecrat, obſecratione, ac devotione liberat, & ſolvit. *Plaut. Aul.* 4. 7. 4. Nunc te obſecro, Fac mentionem cum avunculo, mater mea, Reſecroque mater, quod dudum obſecraveram. *Id. Perſ.* 1. 1. 49. To. Obſecro te. Sa. Reſecro. Alii uni perſonæ hæc verba tribuunt, atque ita legunt: Obſecro te, reſecro, operam da hanc mihi fidelem. h. e. obſecro te, & valde rurſuſque obſecro. *Nep. in Alcib. c.* 6. Iidem illi Eumolpidæ Sacerdotes reſecrare ſunt coacti, qui eum devoverant. Alii leg. *reſacrare*.

Reſectio, onis, *taglio*, [illegible], actus reſecandi. *Col. l.* 4. *c.* 29. Etiamſi quatuor digitis a reſectione abfuerit. Et *c.* 24. Reſectionem facere.

Reſectus, a, um, *tagliato*, [illegible]. *Cic.* 2. *de Div.* Aut quorum linguæ ſic inhæſerant, ut loqui non poſſent, hæ ſcalpello reſectæ liberarentur? *Id. in Piſon.* Quem Carthaginienſes reſectis palpebris illigatum in machina vigilando necaverunt. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 10. Reſecta barba.

Reſecutus, V. Reſequor.

Reſeda, æ, genus herbæ, a *reſedo*, quia morbos ſedaret. *Plin. l.* 27. *c.* 12. in fin. Circa Ariminum nota eſt herba, quam reſedam vocant. Diſcutit collectiones, inflammationeſque omnes. Qui curant ea, addunt hæc verba: *Reſeda morbos reſeda. Scis ne, ſcis ne quis hic pullus egerit? Radices nec caput, nec pedes habeant.* Hæc ter dicunt, totieſque deſpuunt.

Reſedo, as, a. 1. ſedo, ceſſare facio. V. verba Plinii in dictione præcedenti.

Reſegmen, inis, *tagliatura*, [illegible], quod reſecatur, ut Reſegmen unguium, quod ex unguibus amputatur. *Plin. l.* 28. *c.* 15. Omnia perſecuti, uſque ad reſegmina unguium.

Reſemino, as, a 1. rurſus ſemino. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 392. *de Phœnice*. Una eſt, quæ reparet, ſeque ipſa reſeminet, ales.

Reſequor, eris, quutus, vel cutus ſum, *riſpondere, ſoggiungere*, poſt loquendo ſequor. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 869. Se quæri gaudens, ſic eſt reſecuta rogantem. *Auſon. epiſt.* 26. *v.* 68 *de Echo*. Solatur noſtras Echo reſecuta querelas.

Reſeratus, a, um, [illegible], apertus. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 455. Et ſex reſerata diebus Carceris Æolii janua lata patet.

Reſeratus, us, m. actus reſerandi. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 11. In voluminis ipſius, operiſque reſeratu.

Reſero, is, reſevi, a. 3. *riſeminare*, [illegible], rurſus ſemino, ſeu rurſus planto. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Nam cum hyeme prægelide captæ ſegetes eſſent, reſeverunt, reſarrientes campos menſe Martio. *Colum. l.* 3. *c.* 11. Si reſerere velimus.

Reſero, as, a. 1. *aprire*, [illegible], Ger. *aufſchlieſſen*, Gal. *ouvrir*, Hiſp. *abrir*, [illegible], aperio, a *ſera*, quia ſeris remotis, valvæ pateſiunt. *Virg.* 12. *Æn.* Urbem alii reſerare jubent. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Cic.* 2. *Off. c.* 15. Quamobrem nec ita claudenda eſt res familiaris, ut eam benignitas aperire non poſſit, nec ita reſeranda, ut pateat omnibus. *Id.* 7. *Phil. c.* 1. Reſerare nos exteris gentibus Italiam juberet. ¶ Eſt etiam declarare, detegere. *Ovid.* 15. *Met.* auguſtæ reſerabo oracula mentis.

Reſervatus, a, um, nom. partic. *riſervato, ſalvato*. *Cic. Catil.* 4. *c.* 9. Habetis Conſulem ex plurimis periculis, & inſidiis ad ſalutem veſtram reſervatum.

Reſervo, as, a. 1. *riſervare*, [illegible], Germ. *behalten*, Gall. *reſerver*, Hiſp. *guardar*, [illegible], ab aliis ſervo, in aliud tempus ſervo. *Cic. in Or.* Uſum loquendi populo conceſſi, ſcientiam mihi reſervavi. *Id. ad Q. Frat. l.* 2. Præſenti ſermoni reſerventur cætera. *Virg.* 4. *Æn.* Aut quæ me ad majora reſervo? *Cato R. R. c.* 29. Quartam partem agri in pratum reſervare. Rurſus *Cic. de prov. Conſul. c.* 20. Reſervare in aliud tempus.

Digitized by Google

Reſes, idis, o. 3. *tardo*, *ozioſo*, σχολαῖος, ſegnis, otioſus, a ſolito opere deſuetus, a *reſidendo*, ut *deſes* a *deſidendo*. *Virg.* 1. *Æn.* v. 722. Et vivo tentat prævertere amore Jam pridem reſides animos, deſuetaque corda. *Liv. l.* 2. *c.* 32. Timuere Patres reſidem in urbe Plebem. *Veter. Pict. l.* 8. Reſidet curas ſolvere. ¶ Reſes aqua, quæ non fluit. *Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 17. In reſidem aquam, & locis peſtilentibus habitarent piſces ejus.

Reſex, ecis, m. 3. *rafale*, plantæ tranco direpta, quæ vel terræ, vel etiam ſtirpi reciſæ inſeritur, & ſpeciatim ſarmentum vitis annotinum, quod putatur, ut fructum ferat. *Col. l.* 3. *c.* 10. Et ideo reſecem ſummitti, ut progenerare poſſit. *Idem l.* 5. *c.* 5. Reſeces bigemmes.

Reſideo, es, edi, eſſum, n. 2. *riſedere*, ישב, Ger. *erſitzen*, Gal. *reſider*, *dire aſſis*, Hiſp. *reſider*, *eſtar aſſentado*, καθίζομαι, ſedeo, firmiter ſto, quieſco. *Cic.* 3. *Phil.* Sed reſideamus, inquit, ſi placet. *Virg.* 5. *Æn.* v. 180. ſiccaque in rupe reſedit. ¶ Pro inclinari, deſcendere. V. Reſido. ¶ Tranſlate eſt ceſſare, deſinere. *Plaut. Capt.* 3. 1. 8. Itaque venter, gutturque reſident eſuriales ferias. h. e. more, ſedentium inſtar, ab opere ſuo ceſſant, feriaſque agitant dicatas eſuritioni. *Virg.* 7. *Æn.* v. 27. Omniſque repente reſedit flatus. ideſt ceſſavit. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 2. Marcelli impetus reſederunt. ¶ Item per tranſlationem accipitur pro eſſe, inhærere. *Cic ad Q. Frat. lib.* 1. *ep.* 1. Atque iis rebus geſtis, in quibus non poteſt reſidere inertiæ, aut levitatis ulla ſuſpicio. *Id. Fam.* 10. *ep.* 3. Reſidet ſpes in virtute tua. *Id. pro Dom. c.* 23. Cum horum etiam tectis, ac ſedibus reſidere aliquando bellum ſemper videtis.

Reſidia, æ, *pigrizia*. *Plaut. Merc. prol.* v. 69. Inhæret etiam aviditas, reſidia, injuria. Alii *deſidia* leg.

Reſido, is, edi, eſſum, n. 3. *metterſi a ſedere*, ἀνακαθίζομαι, idem ac reſideo, niſi quod motum quendam importat, quaſi ad reſidendum deſcendo. *Plin. l.* 8. *c.* 37. Reſidunt in clunes, & binis pedibus gradiuntur. *Lucret. l.* 2. *v.* 1008. Neve putes, æterna penes reſidere poſſe corpora. h. e. incorrupte durare. ¶ Eſt etiam inclinari, deſcendere. *Cic. in Piſon. c.* 33. Perfecit ille, ut ſi montes reſediſſent, amnes exaruiſſent, non naturæ præſidio, ſed ſua victoria, Italiam munitam haberemus. *Horat. l.* 2. *od.* 20. Jam jam reſidunt cruribus aſperæ pelles. h. e. deſcendunt, & incipiunt crure obtegere. ¶ Transfertur ad alia, pro ceſſare, quieſcere. *Virg.* 6. *Æn.* Tumida ex ira tum corda reſidunt. ¶ Item pro ſupereſſe, reſiduum eſſe. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Donec tres unciæ e toto reſidant. ¶ Item pro conſiſtere. *Plin. alter l.* 4. *ep.* 22. Viennenſium vitia intra ipſos reſidunt, noſtra late vagantur.

Reſiduus, a, um, *reſiduo*, *rimanente*, נשאר, Ger. *übrig*, Gal. *de reſte*, Hiſ. *reſtante*, λοιπός, quod reſidet, ſupereſt, reliquum eſt, a *reſidendo*, ut *deſiduus* a *deſidendo*. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 21. Cupio otio heſcules, nullam reſiduum tolli vidimeis eſſe. *Suet. in Aug. c.* 73. Reſiduæ lectis, atque menſis, quorum pleraque vix privatæ elegantiæ ſunt. *Liv. l.* 29. *c. penult.* Reſidua, & vetus ſimultas. ¶ Reſidua, orum, de quibus titulus eſt in *ff. l.* 48. *t.* 13. dicuntur pecuniæ, quæ ex majori ſumma in manu alicujus reliquæ ſunt, *reſti*. Sic apud *Auſon in gratiar. action.* reſidua tributorum condonare. Adde *Paul.* & *Marcian. JCtos loc. cit. leg.* 2. & 4.

Reſignaculum, i, idem quod ſignaculum. *Tertul. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 10. Reſignaculum ſimilitudinis.

Reſignatrix, icis, quæ reſignat, aperit, recludit. *Tertul. de habit. mulier. c.* 1. Eva arboris illius reſignatrix.

Reſignatus, a, um, *aperto*, ut Reſignatæ literæ, *Cic. Att. lib.* 11. *ep.* 9. ¶ *Reſignatum æs* dicebatur *militi*, cum ob delictum, juſſu Tribuni militum, ne ſtipendium ei daretur, in tabulas referebatur, a *reſigno*, quod notat reſcribere. *Feſt.*

Reſigno, as, a. 1. *aprire*, פתח, Ger. *wieder abthun*, Gall. *deſſceler*, Hiſp. *abrir*, λύω, ἀποσφραγίζω, eſt ſignum tollere, quod ſignatum erat, aperire, patefacere. Eſt enim contrarium ſuo ſimplici *ſigno*. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. Et opella forenſis adducit febres, & teſtamenta reſignat. *Plaut. Trinum.* 3. 3. 65. Reſignare, & inſpicere literas. *Virg.* 4. *Æn.* v. 244. Dat ſomnos, adimitque, & lumina morte reſignat. *Servius* hoc loco putat uſurpari contraria ſignificatione pro claudere. At alii cum *Turnebo* Interpretes pro aperire accipiunt, ex more ſcilicet Romanorum aperiendi defuncti oculos in rogo, quos domi clauſiſſent, ut legitur apud *Plin. lib.* 11. *c.* 37. ¶ Pro ſignare, ſeu ſignum apponere affertur a nonnullis Lexicographis illud *Colum. de arbor. c.* 20. Priuſquam arbuſculas transferas, rubrica reſignato. At integra, & ſana lectio eſt, *rubrica, vel alia quavis re ſignato*. ¶ Tranſlata eſt declarare, explicare. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 535. Nunc ait, o vates, venientia fata reſigna. ¶ Item reſcribere, reddere, ut volunt *Acro*, & *Porphyrio*, quod fit, cum in libris datarum, & acceptarum pecuniam, quam acceptam ſignavimus, redditam demonſtramus. *Horat. l.* 3. *od.* 29. *de Fortuna*. Si celeres quatit pennas, reſigno, quæ dedit. *Sen. l.* 6. *de benef. c.* 40. Quare quaſi cum acerbo fœneratore reſignare rationem parem properas? h. e. rationes æquare. Plures tamen optimæ Editiones habent *pugnare*. ¶ Item tollere, perimere, abrogare, diſſolvere. *Cic. pro Arch. c.* 5. Gabinii, quamdiu incolumis fuit, levitas, poſt damnationem calamitas omnem tabularum fidem reſignaſſet. *Sil. l.* 17. *v.* 419. Irrumpit mole ruinæ Auſonius globus, & perjuria Graja reſignat. h. e. denſam phalangem Macedonum perjurorum aperit, laxat, ordines irrumpendo turbat.

Reſilio, is, livi, vel ii, ſultum, n. 4. *ſaltare in dietro*, Ger. *wieder hinder ſich ſpringen*, Gall. *reſaillir*, Hiſp. *ſaltar atras*, ἀναπηδάω, in contrarium ſalio, retro pedem refero, cito recedo. *Flor. l.* 3. *c.* 6. Piratæ in aquas ſuas reſiluerunt. ¶ Reſilire item dicitur, quod corpori duro illiſum repellitur, atque repercutitur. *Ovid.* 10. *Met. v.* 480. Non ſecus hæc reſilit, quam tecti a culmine grando. ¶ Tranſlate ſumitur pro decreſcere, contrahi, minui. Sic mamma reſilire dicitur, quando ſteriliſcit, quod retro ſaliat, ſive intro lac ipſum, quod in mamma eſt. *Plin. l.* 11 *c.* 40. Detracto mammæ alumno ſuo, ſteriliſcit illico, ac reſilit. ¶ Item pro abire, diſcedere. *Ulpian. l. Sabinus*, *ff. de in diem addictione*. Ut liceret emptori reſilire, meliore conditione allata, *ritrarſi dal contratto*. ¶ Item pro non hærere, non convenire, ducta metaphora ab iis, quæ corpore duro illiſa repelluntur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 29. Ut non modo ab hoc crimen reſilire videas, verum omnem ſuſpicionem in vosmetipſos recidere intelliges.

Reſimus, a, um, *rincagnato*, ἀνάσιμος, qui nares habet depreſſas, extremitate ſurſum reflexa, a re, & *ſimus*. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 9. Labris ſubnigris, aut rubicundis, neque reſimis ſuperioribus, neque pendulis ſubtus. *Plin. l.* 8. *c.* 25. Roſtro reſimo, cauda, & dentibus aprorum aduncis. *Col. l.* 6. *c.* 1. Parandi ſunt boves, naribus reſimis, patuliſque. ¶ Transfertur ad alia pro reflexo, & lato. *Celſ. l.* 8. Lamina ferrea eſt, ancta, firma, paulum reſima.

Reſina, æ, *ragia*, *gomma*, שרף, Ger. *hartz*, Gall. *reſine*, Hiſp. *reſina*, ῥητίνη, humor lentus ex arboribus defluens, ut utrumque reſidens, a Græca voce dictus. A Medicis multiplex deſcribitur. Sed generatim duæ ſunt ſpecies, arida, & humida. Et prorſus omnis ſtomacho conducit, & ſanguinis rejectioni. In primiſque probatur, quæ a terebintho arbore *terebinthina* eſt appellata, quæ naſcitur in Arabia, in Judæa, in Syria, in Cypro, in Lybia, & in Cycladibus. Quæ alba, præſtantior eſt, vitri colorem habens, & nonnihil cærulei. *Plin. l.* 16. *cap.* 10. Pinus fert minimum reſinæ, interdum & nucibus ipſis. ¶ Reſina veteres utebantur ad pilos corporis evellendos, & cutem lævigandam. V. *Martial. l.* 3. *epigr.* 74.

Reſinaceus, a, um, ῥητινώδης, quod reſinam refert. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Alterum ſterile, alterum cui & caulis, & ſemen reſinaceum.

Reſinalis, le, adject. a reſina. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. *c.* 27. Reſinalis quid in ſe habere.

Reſinatus, a, um, ῥητινωτός, reſina illitus. *Juven. Sat.* 8. *v.* 114. Quid reſinata juventus. ideſt mollis. Reſina enim pilos evellebant. ¶ Sumitur etiam pro eo, cui reſina admiſta eſt. *Martial. l.* 3. *epigr.* 77. Reſinata bibis vina, Falerna fugis. Adde *Plin l.* 13. *c.* 1.

Reſino, is, ivi, itum, a. 3. *laſciare*, derelinquo. *Cic.* 3. *Q. Fr. ep.* 1. *c.* 2. Fundum audio te hunc velle retinere. Rectius optimus quiſque codex *reſinere*.

Reſinoſus, a, um, ῥητινώδης, reſina abundans. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Eſt enim pinguiſſima, & reſinoſiſſima. *Col. l.* 12. *c.* 20. Medicamine reſinoſe.

Reſinula, æ, f. diminut. a reſina. *Arnob. l.* 7. *pag.* 233. Numina non indigne ſuſtinent, Panchaicas ſibi ardere reſinulas.

Reſipio, is, pui, & pii, ſine ſup. a. 3. *aver ſapore*, Ger. *nach etwas ſchmecken*, Gall. *avoir ſenteur*, *ſentir*, Hiſp. *tener ſabor*, ὄζω, ſaporem rei alicujus refero, ex re, & *ſapio*. *Plin. l.* 14. *c.* 1. Jam inventa vitis per ſe in vino picem reſipiens. ¶ Tranſlate ſumitur pro ad priorem mentis ſtatum, vel ad meliorem mentem redire. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 5. Vix aliquando te auctore reſipui. *Plaut. Mil.* 4. 8. 33. Jam reſipiſti?

Reſipiſcentia, æ, actus reſipiſcendi, ad meliorem mentem reverſio, pœnitentia. *Lactant. l.* 6. *c.* 24. *μετάνοιαν* nos poſſumus reſipiſcentiam dicere.

Reſipiſco, is, n. 3. incipio reſipere, ad mentis ſanitatem redeo, *ritornar' in cervello*, שב, Ger. *wider ſinnig werden*, Gal. *retourner a ſon bon ſens*, Hiſ. *bolver en ſi*, *en ſu acuerdo*, ἀνανήφω, *Liv. l.* 36. Ut nunc ſaltem regiam vanitatem experti reſipiſcerent. *Sueton. in Tiber. c.* 73. *de agroto*. Cum extractum ſibi deficienti annulum mox reſipiſcens requiſiſſet.

Reſiſto, is, reſtiti, reſtitum, n. 3. *fermarſi*, ἀνθίσταμαι, gradum ſiſto, immoror, permaneo. *Cic.* 5. *Tuſc.* Virtutibuſque omnibus ſine ullo animi terrore ad cruciatum profectis, reſiſtet extra fores, limenque carceris. *Inſcript. vet. ſepulcri apud Sen. ep.* 89. Hoſpes reſiſte, & ſophiam Doſſenni lege. *Liv. l.* 36. Bebius reſtitit ad Pelinæum oppugnandum. *Virg.* 4. *Æneid.* Incipit effari, mediaque in voce reſiſtit. ¶ Sæpe etiam ſumitur pro adverſari, repugnare, *reſiſtere*, עמד, Germ. *widerſtehen*, Gal. *reſiſter*, Hiſ. *reſiſtir*, ἀντιτάσσομαι. *Cic.* 3. *Ver.* Cui ego niſi vi populi, & hominum clamore, atque convicio reſtitiſſem. *Col. l.* 1. *c.* 5. Præſtructa valenter reſiſtent contra ea, quæ poſtmodum ſuperpoſita incumbent. *Nep. in Pelop. cap.* 1. Eos eſſe ſolos, qui adverſus reſiſtere auderent. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Cervus herba cinare venenatis pabulis reſiſtit. ¶ Paſſive impersonaliter. *Cic. in fragm.* apud *Priſcian. l.* 15. *pag.* 1014. *Putſch.* Non enim facile valenti populo reſiſtitur.

Reſolvo, is, reſolvi, reſolutum, a. 3. *ſciogliere*, *slegare*, התיר, Germ. *aufſchlieſſen*, *aufbinden*, Gal. *dilier*, *deſſendre*, Hiſp. *deſatar*, ἀναλύω, idem ac ſolvo, diſſolvo, quod ligatum erat. *Ovid.* 1. *Metam.* Cinctaſque reſolvite veſtes. *Plin. l.* 26. *c.* 1. Reſolvere literas. ¶ Tranſlate ſumitur pro numerare pecuniam creditoribus, & aliis, quibus promiſimus. *Cic.* 14. *Phil. cap. ult.* Senatum, quæ ſit antea pollicitus legionibus, exercitibuſque noſtris, ea ſummo ſtudio Repub. recuperata reſoluturum. Alii leg. *perſoluturum*. *Plaut. Epid.* 3. 4. 16. Ego reſolvi, manibus his dinumeravi. *Id. Aſin.* 2. 4. 26. Ecquis pro vectura olivi reſolvit? ¶ Item pro abſolvere, liberare aliquo crimine, expiare. *Horat. l.* 1. *ſerm. od.* alt. Teque piacula nulla reſolvent. ¶ Item pro refellere. *Quintil. l.* 3. *c.* 13. Reſolvere ex parte diverſa dicta difficile erit. ¶ Item pro mollire, ſubigere. *Col. l.* 2. *c.* 2. Ex his nihil non melius reſoluta humo, quam denſa provenit. *Id. l.* 11. *c.* 2. Reſolvere in pulverem. ¶ Item pro deſtruere, diſſipare. *Virg.* 1. *Georg.* Invitat genialis hyems, curaſque reſolvit. *Plin. l.* 24. *c.* 6. Reſolvere triſtitiam animi. *Sil. l.* 7. reſolvere fraudes. ¶ Item pro effœminare, mollire, pigrum reddere. *Sen. ep.* 38. Felicitas hos inflat, illos mollit, & hos reſolvit. ¶ Item pro violare. *Virg. Æn.* 2. Fas mihi Grajorum ſacrata reſolvere jura. ¶ Reſolvere emptionem, *diſfare il contratto*. *Ulpian. l.* 2. *ff. de in diem addict.* ¶ Reſolvere ora, apud Poetas eſt ad loquendum aperire. *Ovid. Virg. & alii.* ¶ *Reſolvere nummos* apud *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 39. eſt *riſondere*, *e ribattere*.

Reſolute, adv. *liberamente*. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. cap.* 10. Reſolutius deomachinare.

Reſolutio, onis, *ſcioglimento*. *Gel. l.* 17. *c.* 9. Reſolutio lori. *Id. l.* 18. *c.* 2. Reſolutio ſophiſmatis. *Celſ. l.* 2. *c.* 6. Reſolutio ventris, *moſſa di corpo*. Sic reſolutio nervorum, *paraliſia*: reſolutio ſtomachi, *ſvenoglimento*, apud eundem.

Reſolutus, a, um, *ſciolto*, ἀναλελυμένος. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 3. Comar reſoluta puella. *Ovid.* 15. *Metam.* Reſolutaque tellus in liquidas rarefit aquas. *Valer. Max. l.* 8 *c.* 7. *de Demoſthene*. Fertur, ore inſertis calculis, multum ac diu loqui ſolitus, quo vacuum promptius eſſet, & reſolutius. h. e. promptius ad verba proferenda. ¶ Item mollis, enervatus. *Martial. l.* 10. *epigr.* 98. Mundet ideo reſolutior cinædo. *Col l.* 1. *c.* 1. Corpora fluxa, & reſoluta. ¶ Tranſactio reſoluta, *diſciolta*, *diſfatta*, *Ulpian. l. eleganter*, *ff. de condict. indeb.*

Reſonabilis, & le, o. 3. quod ſono redditur, vel quod ſonum reddit. *Ovid.* 3. *Met.* Nec prior ipſe loqui didicit reſonabilis Echo.

Reſonans, antis, o. *riſuonante*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *epiſt.* 1. *de theatro*. Natura autem ita reſonans, ut uſque Romam ſignificationes, voceſque referantur.

Reſonantia, æ, *riſonanza*, vocis, vel ſonitus redditio. *Vitruv. l.* 5. *c.* 3. Ubi non impediatur reſonantia.

Reſono, as, avi, atum, n. 1. *riſonare*, הדהד, Germ. *widertönen*, *widerhallen*, Gal. *reſonner*, *retentir*, Hiſp. *reſonar*, ἀντηχέω, ſonum refero, contra ſonantem ſono. *Virg.* 5. *Æn.* Reſonat clamoribus æther. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 57. Quamobrem & in fidibus teſtudine reſonatur, aut cornu. ¶ Interdum ponitur pro ſimplici *ſono*, quod eſt ſonum edere, ſeu reddere. *Cic.* 1. *Tuſc.* Reliquum ſic e poculo ejecit, ut id reſonaret. ¶ Speciatim dicitur de pronunciatione pro efferri, apparere. *Cic. in Brut. c.* 46. Quod in vocibus noſtrorum Oratorum retinnit quiddam, & reſonat urbanius. ¶ Tranſlate ſumitur pro reſpondere. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 1. *de gloria*. Ea virtuti reſonat, tanquam imago vocis. *Reſonare* pro reſonui. *Manil. l.* 3. *v.* 526. Aure per extremas reſonavit flebile ripas. ¶ Active, reſonare facio. *Virg.* 7. *Æn. v.* 11. Dives inacceſſos ubi Solis filia lucos Aſſiduo reſonat cantu.

Reſono, is, n. 3. idem ac reſono, as. *Accius apud Non. cap.* 10. *n.* 4. Clamore, & gemitu templum reſonit cœlitum.

Reſonus, a, um, *reſonante*, ἠχητικός, quod reſonat. *Ovid.* 3. *Met.* Hæc reſonis iterabat vocibus eheu. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 610. Reſoni ictus.

Reſorbeo, es, bui, & pſi, ptum, a. 2. *riſorbire*, Ger. *wider auffſupffen*, Gall. *ravaler*, Hiſp. *reſorber*, ἀναρροφέω, eſt iterum ſorbere, quod quis evomuit. *Plin. l.* 9. *c.* 43. Hamo devorato, omnia interanea evomunt, donec hamum egerant, deinde reſorbent. *Ovid.* 12. *ep. v.* 125. Quæque vomit totidem fluctus, totidemque reſorbet.

Reſpecto, as, a. 1. *riguardare a dietro*, Ger. *anſehen*, Gall. *regarder*, Hiſp. *mirar atras*, ἀποβλέπω, ſæpe reſpicio, oculos ſæpe reflecto. *Virg. l.* 11. *Æneid.*

Digitized by Google

Æneid. Bis rejecti armis reſpectant terga tegentes. ¶ Ponitur etiam ſimpliciter pro reſpicere, vel aſpicere. *Virg.* 1. *Æn.* Si quæ pios reſpectant Numina. *Cic. pro Sext. c.* 5. Hæc ita prætereamus, ut tamen intuentes, & reſpectantes relinquamus. ¶ Item pro expectare, exſpectantium enim eſt ſæpe reſpicere. *Id. pro Planc. c.* 18. Neque hoc interdicendum liberis noſtris, ne obſervent tribules ſuos, ne diligant, ne par ab iis munus in ſua petitione reſpectent.

Reſpectus, us, m. *ſguardo*, ἐπίστροφη, actus reſpiciendi, reſpectio, conſpectus oculorum. *Liv. l.* 32. *c.* 12. Effuſe, ac ſine reſpectu fugit Rex Philippus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 32. Fugientibus miſerabilem reſpectum incendiorum fore, hoc eſt proſpectum. ¶ Item pro ratione, quæ ad aliquid agendum movemur, *reſpetto*, *riguardo*, מבוא, Germ. *anſchauung*, Gall. *egard*, Hiſpan. *mirada*, λόγος. *Cic.* 5. *Phil.* Itaque cum reſpectum ad Senatum, & ad bonos non haberet. *Liv. l.* 2. *c.* 30. Factione, reſpectuque rerum privatarum, quæ ſemper offecere publicis conſiliis. *Juſtin. l.* 11. *c.* 9. Movebat hæc multitudo hoſtium, reſpectu paucitatis ſuæ, Alexandrum. *Suet. in Ner. c.* 20. Græcum proverbium jactans, Occultæ muſicæ nullum eſſe reſpectum. h. e. nullam haberi rationem. ¶ Item pro loco tuto, quo reſpicere, & confugere quis poteſt, præſidio, aſylo. *Cic. Phil.* 11. *c.* 11. Non ut ex ea eſſet reſpectum haberemus, ſed ut ipſa acies ſubſidium haberet etiam tranſmarinum. V. ibi *Manut.* & *Grævium* quoque, qui varias multorum interpretationes, & lectiones collegit. Adde eund. *Cic. Phil.* 10. *c.* 4.

Reſpergo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpargere*, *aſpergere*, זרק, Ger. *beſprützen*, Gall. *arrouſer*, *epandre ça*, *& la*, Hiſp. *rociar*, *derramar*, ῥαντίζω, aſpergo, re aliqua liquida perfundo, vel irroro. *Cicer.* 7. *Verr. c.* 38. Cum Prætoris nequiſſimi, inertiſſimique oculos prædonum remi reſpergerent. *Liv. l.* 1. Ne ſe ſanguine nefando ſoceri, generique reſpergerent.

Reſpergo, ginis, reſperſio. *Prudent. l.* 2. *in Symmach. v.* 502. Marmora tabenti reſpergine tincta.

Reſperſio, onis, *ſpargimento*, ῥαντισμός, actus reſpergendi. *Cic.* 2. *de Div. c.* 21. Habes & reſperſionem pigmentorum.

Reſperſus, us, m. idem ac reſperſio. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Reſperſu pinnarum hoſtem obcæcantes.

Reſperſus, a, um, *ἐπιρραντισθείς*, *aſperſo*. *Cic. pro R. Am. c.* 24. Manus reſperſæ ſanguine.

Reſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *riguardare*, *guardare indietro*, הביט, Ger. *hinter ſich ſehen*, Gall. *regarder*, Hiſp. *mirar atras*, ἀποβλέπω, retro aſpicio, oculos reflecto. *Cic.* 1. *de Div.* Tum ei ducem illum præcepiſſe, ne reſpiceret. *Id.* 5. *Tuſc. cap.* 2. Retro longe reſpicere. *Ter. Andr. a.* 5. 6. Quaſi de improviſo reſpice ad eum. ¶ Ponitur etiam pro aſpicere. *Cic. pro Cluent.* Quem propter animi importunitatem nemo recipere tecto, nemo adire, nemo alloqui, nemo reſpicere vellet. ¶ Tranſlate refertur ad animum pro præterita mente evolvere, quaſi retrorſum aſpicere. *Cic. pro Arch. cap.* 1. Nam quoad longiſſime poteſt mens mea reſpicere ſpatium præteriti temporis. ¶ Item pro conſiderare, contemplari. *Cic. pro Murena.* Reſpicite hominum fortunas, reſpicite dubios, variosque caſus, reſpicite C. Fabricii ſenectutem. *Quintil. l.* 2. 1. 12. Et cum Latinis ſtudemus literis, non reſpiciamus ad Græcas. ¶ Item pro habere rationem, providere, proſpicere. *Ter. Phorm. a.* 3. 87. Reſpice amicum tuum. *Id. And.* Charine, me, & te imprudens, niſi quid Dii reſpiciunt, perdidi. *Cic.* 2 *Fin.* Ne tum quidem te reſpicies, & cogitabis, ubi quumquam natum eſſe, & tuis voluptatibus? *Id. Att. l.* 1. *ep.* 11. Niſi quis nos Deus reſpexerit. ¶ Item pro juvare, opem ferre, favere. *Ter. Andr.* 4. 6. Age, me in tuis ſecundis rebus reſpice. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 15. Ut reſpiciam generum meum adoleſcentem optimum, mihique chariſſimum. Hinc Reſpiciens Fortuna, h. e. proſpera, & juvans, quæ hoc nomine fanum Romæ habuit. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 11. ¶ Item pro ſpectare, pertinere. *Cæſ. l.* 3 *B. C. c.* 5. Summa imperii ad me reſpicit. *Ulp. l. ſi quis* ... ff. *de peric. & comm. rei venditæ*. Periculum rei venditæ ad venditorem debet reſpicere. ¶ *Reſpexim*, *is*, *it*, pro reſpexerim. *Plaut.* habes *Aulul.* 1. 1. 59. *Pænul.* 1. 2. 197. & aliis in locis.

Reſpiracŭlum, i, *reſpiro*. *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 12. Redacta paululum reſpiraculo vires.

Reſpirāmen, inis, n. ἀναπνοή, halitus, ſeu meatus ſpiritus. *Ovid.* 2. *Met. v.* 828. Vitaleſque vias, & reſpiramina clauſit.

Reſpiratio, onis, *reſpiro*, ἀναπνοή, attractio, & emiſſio anhelitus, ſeu aeris a pulmone per aſperam arteriam. *Cic. de Univ.* Neque erat animæ circumfuſa extrema mundi, ut reſpirationem reciperet. *Id. in Or. c.* 16. Diſtincta alios, & interpuncta intervalla, moræ, reſpirationeſque delectant. *pauſe*. ¶ Ponitur etiam pro evaporatione. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ipſe enim oritur ex reſpiratione aquarum.

Reſpiratus, us, maſc. idem ac reſpiratio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Qui cum ſe contrahunt aſpirantes, cum in reſpiratu dilatant. Alii aliter leg. *Apul. l.* 4. *A. A.* Parata circa nares foraminibus reſpiratui.

Reſpiro, as, n. 1. *reſpirare*, נשם, Germ. *erholen*, Gal. *reſpirer*, Hiſp. *reſpirar*, ἀναπνέω, anhelitum recipio, ſpiritum duco, & emitto. *Plaut. Epid.* 2. 2. 22. Mane, ſine, reſpirem, quæſo. *Cic. pro R. Am. c.* 8. Cum tot, tantiſque negotiis diſtentus ſit, ut reſpirare libere non poſſit. ¶ Tranſlate accipitur pro recreari, refici, in ſtatum priſtinum redire. *Cic. Att. l.* 2. Reſpiraro, ſi te videro. *Id. pro Cluent. c.* 65. Et paulisper reſpirare a metu cœpit. ¶ *Id. pro Quinct. c.* 16. Si hæc tecum duo verba feciſſes, quid agis? reſpiraſſet cupiditas, atque avaritia paululum. h. e. ceſſaſſet, intermiſiſſet. ¶ Uſurpatur etiam active pro efflare, emittere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eripiatque animam, eam, quæ ducta ſit ſpiritu, eandemque a pulmonibus reſpiret, & reddat. *Stat.* 2. *Sylv.* Inde malignum aera reſpirat pelago circumflua Neſis.

Reſplendĕo, es, dui, ſine ſup. *riſplendere*, הופיע, Germ. *ſcheinen*, Gal. *reluire*, Hiſp. *reſplandecer*, ἀναστίλβω, idem ac ſplendeo. *Cic.* 2. *Fin. c.* 8. Reſplendeat ut veſtis, argentum, vel Corinthium orichalcum, locus ipſe, ædificium.

Reſpondĕo, es, reſpondi, onſum, a. 2. *riſpondere*, ענה, Germ. *antworten*, *antwort geben*, Gal. *répondre*, Hiſp. *reſponder*, ἀποκρίνομαι, ἀπαμείβομαι, proprie eſt repromittere, ut ait *Feſt.* atque hac ratione uſurpat *Prop. l.* 4. *eleg.* 8. (al. 9.) ſed generatim accipitur pro interroganti ſatisfacere, poſteriore loco dicere. *Cic. pro Cluent.* Hic ego, cum ad reſpondendum ſurrexi. *Id. pro Piſon.* Ut tum demum, cum reſpondero extimiſcas. *Id.* 2. *Fin.* Philoſophiæ altercatoribus ſatis reſponſum eſt. *Id.* 4. *Acad.* Item ea, quæ interroganti in utramque partem reſpondere poſſumus. *Id.* 7. *Ver.* Quid ad hæc cogitas reſpondere? *Id. pro Planc.* Nunquam nobis ad rogatum reſpondens. *Id. in Orat.* Quod idem magnum munus de jure reſpondendi ſuſtinebat. h. e. Juriſconſultus erat. Dicuntur autem JCti non ſolum *reſpondere de jure*, ſed etiam *reſpondere jus*. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 45. Perſecutum ut in reſpondendo jure, auctoritate plus etiam, quam ipſo ingenio valerent. *Plin. l.* 6. *epiſt.* 15. Adhibetur conſiliis, atque etiam jus civile publice reſpondet. *Gell. l.* 12. *c.* 10. Rem doceo grammaticam, non jus reſpondeo. ¶ Interdum *reſpondere* ſumitur pro comparere, ut vulgo loquuntur. *Liv. l.* 3. Cum ad nomen nemo reſponderet. ¶ Metaleptice capitur pro ſolvere. *Cic. Att. l.* ... ad. Ut ii, qui debent, non reſpondeant ad tempus. ¶ Tranſlate ſumitur pro convenire, conſentire, quadrare. *Cic. in Brut.* Ut verba verbis quaſi demenſa, & paria reſpondeant. *Id.* 1. *Tuſc.* Non ſatis Græcorum gloriæ reſponderunt, eduiſt non pares fuerunt. *Vitr. l.* 7. *c.* 3. Structuram ad normam, & libellam, & ad perpendiculum reſpondere oportet. ¶ Item pro ſatisfacere. *Cic.* 5. *Fam.* Satisne videatur his omnibus rebus tuus adventus noſter reſpondiſſe. *Virg.* 1. *Georg. v.* 47. Seges votis reſpondet avari agricolæ. ¶ Item pro imitari. *Cic.* 3. *Fin.* Ut & patri, & Scipioni noſtro, & tibi tam propinqua reſpondeas. ¶ Item pro reſpicere, ſeu contra poſitum eſſe. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Velle ſe in Carinis ædificare alteram porticum, quæ Palatio reſponderet. ¶ Item pro proſpere accedere. *Liv. l.* 28. *c.* 6. Reſpondet ad ſpem aventis. *Velley. l.* 2. Adeo, ut nec plus ſperare potuerit, nec ſpes reſponderit ſelicius. ¶ Item pro non fallere alicujus conſilium, & propoſitum. *Curt. l.* 2. *c.* 10. Id, ſi in cura quoque aquæ, quæ ſatur circum eſt, ita reſpondet. ¶ Item pro decernere. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 77. Valuit tamen interceſſio, quia divus Auguſtus immunes verberum hiſtriones quondam reſponderat. ¶ Legitur & in 3. *conjugat. Manil. l.* 5. *ſub fin.* Sic etiam magno quædam reſpondere mundo, &c.

Reſponſio, onis, *riſpoſta*, *ἀπόκρισις*, actus reſpondendi. *Cic. pro Corn. Balb.* Accuſatoris interpretatio indigeat reſponſione. ¶ Apud Rhetores Reſponſio eſt Figura ſententiarum, per quam aliquid interroganti aliud reſpondetur, quod utilius appareat, vel augendi, vel minuendi criminis gratia. *Cic. lib.* 3. *de Orat.* hoc nomine appellat, quam alii vocant *Subjectionem*. Et imago, inquit, & ſibi ipſi reſponſio, & immutatio. *V. Quintil. l.* 9. *cap.* 2.

Reſponſito, as, a. 1. ἀποκρίνεσθαι, freq. a *reſponſo*. Specialiter dicebatur de Juriſconſultis, & de Pontificibus, qui de jure civili, & de cæremoniis conſulti reſponſa edebant. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 4. Summos fuiſſe in civitate noſtra viros, qui id interpretari populo, & reſponſitare ſoliti ſunt. *Gell. l.* 13. *c.* 19. Conſulentibus de jure publice reſponſitaat.

Reſponſive, adverb. per modum reſpondendi. *Aſcon. Pedian. in Ver. c.* 56. *ad fin.* At enim interrogative pronunciandum eſt, & contra reſponſive, omnis rejecti ſunt.

Reſponſo, as, a. 1. ἀντιλογέω, freq. a reſpondeo. *Plaut. Men.* Reſponſa, aut loquere. ¶ Interdum ſumitur pro repugnare, contradicere. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. Reſponſare cupidinibus, contemnere honores Fortis. *Id. lib.* 1. *ep.* 1. Fortunæ ſuperbæ reſponſare. *Id. lib.* 2. *ſat.* 4. Ne gallina malum reſponſet dura palato. idest, ut exponit *Acron*, ſentiat, reluctetur in faucibus.

Reſponſor, oris, m. juriſconſultus, qui de jure reſpondet. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. Quo reſponſore, & quo cauſæ teſte tenentur. Sunt qui fidejuſſorem intelligunt, qui ſpondet pro alio.

Reſponſum, i, *riſpoſta*, תשובה, Ger. *antwort*, Gall. *reponſe*, Hiſp. *reſpueſta*, ἀπόκρισις, reſponſio. *Ter. in prol. Phorm.* Is ſibi reſponſum hoc habeat. *Cic.* 6. *Ver.* Senatus Sopatro reſponſum nullum dat. *Id. pro Planc.* Quo minus id, quod hoſtibus ſemper erat tributum reſponſum, Equitibus Romanis redderetur. *Id.* 1. *Catil.* A me quoque id reſponſum tuliſti. ¶ Speciatim ſumitur pro oraculo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Multa ex Aruſpicum reſponſis commemorare poſſum. ¶ *Reſponſa prudentum* ſunt ſententiæ, & opiniones eorum, quibus permiſſum erat de jure reſpondere. Nam antiquitus conſtitutum erat, ut eſſent, qui jura publice interpretarentur. Leges enim 12. Tabularum, quæ poſt Romæ incendium conſervabantur cum quibuſdam legibus Regiis, & in ſententiis, & in verbis obſcuriores erant, & in pluribus deficiebant. Hinc Sempronius Catus, C. Scipio Naſica, Q. Mutius Scævola, & alii viri ingenio, & ſtudio excellentes ſe ad legum interpretationem contulerunt, concurrente ad eos multitudine, illoſque interrogante de iis rebus, de quibus ambigeret. Hi appellati ſunt Juriſconſulti, ſeu Juriſprudentes, eorum autem ſententiæ dictæ ſunt Reſponſa Prudentum, vel Interpretationes Juriſconſultorum. *Cic. pro Mur. c.* 13. *& l.* 2. *de Orat. c.* 27. *& Pompon. Dig. l.* 1. *tit.* 2. *l.* 2. ¶ *Ad reſponſum eſſe* dicitur qui ad reſpondendum deputatus eſt. In Codice autem *l.* 12. *tit.* 34. *leg.* 7. *& tit.* 30. *leg.* 18. ita appellatur is, qui vice magiſtri militum reſponſa dabat, & militari rei præerat, Græca ἀποκρισιάριος. *Cujac.* ad hunc *Cod. loc.* & alii conjunctim ſcribunt. *Ad reſponſum Pompon. l.* 2. ff. *de orig. jur.*

Reſponſus, us, m. *corriſpondenza*, Germ. *zuſammenſtimmung*, Gall. *correſpondance*, *proportion*, Hiſp. *correſpondencia*, ἀναλογία, convenientia, conſenſus. *Vitr. l.* 1. *c.* 2. Symmetria eſt ex ipſius operis membris conveniens conſenſus, ex partibuſque ſeparatis ad univerſæ figuræ ſpeciem ratæ partis reſponſus. ¶ Eſt etiam idem ac reſponſum, *l.* 1. *Dig. de Oblig. & Act.* Interrogatione, & reſponſu.

Reſpublica, Reipublicæ, *Repubblica*, πολιτεία, deſcriptio, ſeu ordinatio civitatis. *Cic.* 3. *de Rep. apud D. Aug. l.* 2. *de Civ. c.* 21. Reſpublica eſt res Populi. Populus autem non omnis cœtus multitudinis, ſed cœtus juris conſenſu, & utilitatis communione ſociatus. *Id. pro Sex. Roſc. Am. c.* 1. Accedere ad rempublicam, h. e. adminiſtrandam. Sic rempublicam capeſſere. *Id. Attic.* 16. *ep.* 7. Labefactare, & evertere. *Id.* 1. *Fin. c.* 13. ¶ In plur. numero C. Gracchus apud Feſtum. Eæ nationes per avaritiam atque ſtultitiam reſpublicas ſuas amiſerunt. *Cic.* 4. *Acad. c.* 9. Proditiones rerumpublicarum. ¶ Dividitur etiam, & invertitur. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 8. Rei ſociis publicæ otium exſpectandum eſt. *Id.* 1. *Invent. c.* 3. In publicis rebus verſari. ¶ Rerumpublicarum varia ſunt genera, *regnum*, ſeu *monarchia*, in qua unus tantum gubernat; *ariſtocratia*, in qua optimates; *oligarchia*, in qua pauci, *democratia*, ſeu *timocratia*, in qua populus ex patriciis, & plebe mixtus dominatur. *V. Ariſt. l.* 3. *Politic. c.* 5. *& l.* 4. *c.* 2. *& l.* 8. *Ethic. c.* 10. Atque hæc poſtrema proprie, & latius Reſpublica dicitur: talis enim fuit Romani imperii ſtatus ab exactis regibus uſque ad Cæſarem, qui illud in regnum mutavit.

Reſpŭens, entis, o. 3. ἀποπτύων, nom. ex part. a reſpuo. *Gell. l.* 6. *c.* 15. Communem vocem reſpuens minor, & faſtidiens. *V. Reſpuo.*

Reſpŭo, is, pui, putum, a. 3. *ſputar fuori*, בזה, Germ. *hinauswerffen*, Gal. *rejetter*, Hiſp. *menoſpreciar*, ἀποπτύω, eſt cum ſputo reiicere. *Cic.* 3. *de Or. c.* 65. Quæ etiam guſtatus quam cito id, quod valde dulce eſt, aſpernetur, ac reſpuit? ¶ Item rejicere ſimpliciter. *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. Tegulæ curioſius picentur, ut ab ſe reſpuant liquorem. ¶ Tranſlate ſumitur pro repudiare, recuſare, contemnere, *rifiutare*, *ſprezzare*, *non far conto*, ἀποποιοῦμαι. *Cic. de Pat.* Cum id dicas, quod omnium mentes aſpernentur, ac reſpuant. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Non reſpuit conditionem Cæſar. *Liv. l.* 2. Munera ejus in animis hominum reſpuebantur. ¶ Aures reſpuere dicuntur, quod earum judicio non recte ſonat. *Cic. in Partit.* Quod aures reſpuunt, immutandum eſt. ¶ Auribus reſpuere, eſt loquentem nolle audire. *Cic. in Piſon.* Quis vos non oculis fugiat, auribus reſpuat, animo aſpernetur? ¶ Imperium reſpuere, eſt nolle obedire. *Col. l.* 6. *c.* 8. Nulla eſt imperii reſpuendi facultas. ¶ Ictum reſpuere, eſt duritia ſua ictum quodammodo rejicere. *Plin. l.* 7. *c.* 15. Ea eſt caro informis, maxima, ferri ictum, & aciem reſpuens. ideſt quæ ferro non læditur. ¶ Lignum ſecures dicitur reſpuere, quod ſecuribus non poteſt findi. *Plin. l.* 17. *c.* 10. His enim principiis reſpuentem ſecures

res

Digitized by Google

tes matrem naſci. ¶ Reſpuere tela in aliquem, eſt rejicere. *Senec. epiſt.* 53. *in fine*. Quædam tela Philoſophia diſcutit, & in eum uſque, qui miſerit, reſpuit.

Reſtagnatio, onis, *eſcreſcenza*, *inondazione*, שטף, Germ. *uberlauffung des waſſer*, Gal. *debordement d'eau*, Hiſp. *rebeſſadura de agua*, λιμναςμὸς, πλημμύρα, inundatio, redundatio. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Ubi reſtagnatio Euphratis cum Tigri confluat. ¶ Translate dicitur etiam de ventre. *Plin. l.* 31. *c.* 37. Ne reſtagnatio intempeſtiva alvi obſtrepat.

Reſtagno, as, n. 1. *inondare*, שטף, Ger. *uberlauffen*, Gal. *deborder*, Hiſp. *rebeſſar el agua*, *anegar los campos el rio*, ἀναπλημμυρέω, extra redundo, aquam non contineo. *Caſ. l.* 2. *B. C.* Lateque is locus reſtagnat. *Plin. l.* 5. *c.* 5. Reſtagnantibus aquis.

Reſtauratio, onis, *rinnuovazione*. *Julian. l.* 7. *ff. de fundo dot.* Sine reſtauratione ſervitutis.

Reſtaurator, oris, *riſtoratore*. Legitur in *Inſcript.* apud *Spon. miſcell. pag.* 27.

Reſtauratus, a, um, nom. ex particip. *reſtaurato*, ut reſtaurata navis. *Ulpian. l.* 7. *Dig. tit.* 4. *leg.* 10.

Reſtauro, as, a. 1. *riſtorare*, *rinnovare*, ברק, Ger. *ernewern*, Gall. *reſtaurer*, *renouveller*, Hiſp. *reſtaurar*, *renovar*, ἀνακαινίζω, inſtauro, renovo, reſtituo, ab antiquo *ſtauro*. *Tacit.* 3. *Annal. c.* 72. Pompeii theatrum igne fortuito hauſtum reſtaurare. *Juſtin. l.* 3. *c.* 5. Poſt longam pœnarum patientiam bellum reſtaurant. *Ulpian. l.* 4. *Dig. ad leg. Jul. de adult.* Reſtaurare accuſationem.

Reſtiarius, ii, m. *funaio*, *funaiolo*, qui reſtes facit. *Cornel. Fronto.* Reſtiarius, qui facit, reſtio, qui vendit.

Reſtibilio, is, a. 4. reſtituo. *Pacuv.* apud *Feſt. in Saf.* Nam Teucrum regi ſapſa (*h. e.* ſe ipſa) res reſtibiliet.

Reſtibilis, & le, a. 3. *che ogni anno ſi torna a ſare*, παλιμφυτος, ἐπιλαμβανόμενος, qui quotannis ſeritur. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Ager reſtibilis, qui reſtituitur, ac reſeritur quotannis: contra qui intermittitur, a novando novalis. *Id. lib.* 1. *R. R. cap.* 44. Illud quoque multum intereſt, in rudi terra, an in ea ſeras, quæ quotannis obſita ſit, quæ vocatur reſtibilis, an in vervacto, quæ interdum requierit. *Col. l.* 2. *c.* 10. Phaſeolus terram mandebitur, vel inveterato, vel melius pingui, & reſtibili agro. ¶ *Reſtibilis ſeges*, eſt quæ regerminat, quaſi cujus fœcunditas in ſequentem quoque annum reſtet. *Plin. l.* 18. *c.* 17. Ubertatis tamen tanto ſunt, ut ſequente anno ſponte reſtibilis fiat ſeges. ¶ *Reſtibile vinetum*, quod ſingulis annis repaſtinatur. *Col. l.* 3. *c.* 18. Hæc enim propria appellatio reſtibilis vineti erat. ¶ *Reſtibilis fœcunditas*, eſt continua, & non intermiſſa fœcunditas. *Plin. l.* 28. *c.* 19. Conceptum leporum utero exemptum his, quæ parere deſierint, reſtibilem fœcunditatem afferre putant. ¶ *Reſtibilis platanus*, quæ vigorem ſuum recuperat. *Id. l.* 16. *c.* 35. Antandri platanus etiam circum dolatis lateribus reſtibilis ſponte facta, vitæque reddita.

Reſticula, æ, σχοινίον, parva reſtis. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 41. Tum enim reſticulas per ficus, quas edimus, mereras perferens. *Ammian. l.* 14. *c.* 23. Hirſutis reſticulis cruribus ejus innexis.

Reſticulus, i, m. idem quod reſticula. *Ulpian. l.* 5. *ff. de his, qui dejec. vel effud.* Si amphora ex reſticulo ſuſpenſa deciderit.

Reſtillo, as, n. 1. ſtillando, & fluendo redeo. *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach. v.* 587. ad proprium reſtillet vena metallum.

Reſtinctio, onis, *eſtinzione*, ἀπόσβεσις, actus reſtinguendi. *Cic.* 2. *Fin. c.* 3. Illa autem voluptas ipſius reſtinctionis in motu ſit.

Reſtinctus, a, um, *eſtinto*, ἀποσβεσθείς. *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 12. Ex tuis literis, & ex Græceii oratione non modo non reſtinctum bellum, ſed etiam inflammatum videtur.

Reſtinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *eſtinguere*, ἀποσβέννυμι, ἀποσβέω, extinguo, deleo. *Cic. pro R. Am.* Ignis in aquam conjectus continuo reſtinguitur, & refrigeratur. ¶ Translate *Cic. in Or.* Nec ipſa Ariſtoteles admirabili quadam ſcientia, & copia cæterorum ſtudia reſtinxit. *Idem Att. l.* 13. *ep.* 10. Sermunculum omnem aut reſtinxerit, aut ſedarit. *Id. pro Sext. cap.* 21. Animi hominum morte reſtinguuntur. *Idem* 1. *Fin. cap.* 13. Reſtinguere cupiditatum ardorem. *Virgil. eclog.* 5. ſitim reſtinguere rivo.

Reſtio, onis, m. *funaio*, *funaiuolo*, σχοινοπλόκος, qui reſtes, idest funes facit. *Sueton. in Auguſt. c.* 2. M. Antonius libertinum ei proavum exprobrat, reſtionem. ¶ Pro eo, qui ſe reſti ſuſpendit. *Plaut. Moſtell.* 4. 2. Illi erunt bucedæ potius, quem ego ſim reſtio.

Reſtipulatio, onis, ἀντεπερώτησις, actus reſtipulandi. *Cic. pro R. Com. c.* 13. Quis eſt hujus reſtipulationis ſcriptor, teſtis, arbiter?

Reſtipulor, aris, d. 1. ἀντεπερωτάω, cum eo certo, a quo ſponſione ſum provocatus, ideſt viciſſim ſtipulor, & mutuam ſponſionem exigo. *Cic. pro R. Com. c.* 13. Quid hic porro nunc reſtipulatur, quod jam pridem ipſe exegit? *Val. Max. l.* 2. *c.* 3. *n.* 1. Valerius ſponſione Lutatium provocavit, non ſe petiturum triumphum, niſi ſuo ductu Punica claſſis eſſet oppreſſa, nec dubitavit reſtipulari Lutatius.

Reſtis, tis, f. 3. *fune*, *corda*, חבל, Germ. *ſeyl*, *ſtrick*, Gall. *corde*, Hiſp. *cuerda*, σχοῖνος, funis. In accuſat. ſingulari *reſtem*, & *reſtim* habet. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Eaque intrita reſtem circumlinat. ¶ Ad reſtim res redit, prov. eſt, rem deperditam eſſe, ſive in eum ſtatum adductam eſſe, ut de ſuſpendio ſit cogitandum. *Ter. Phorm.* 4. 4. Ad reſtim mihi quidem res redit planiſſime. ¶ Reſtim ducere, dicuntur in ſaltatione chori puerorum, puellarumque manu in reſte conſerti. *Ter. Adel.* 4. 7. 34. Tu inter eas reſtim ductitans ſaltabis. *Liv. l.* 27. Per manus reſte data, virgines ſono vocis pulſus pedum modulantes inceſſerunt. ¶ Reſtes etiam dicuntur capita alliorum connexa. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Allium ad ſerpentium ictus potum, cum reſtibus ſuis.

Reſtito, as, n. 1. ἐπέχω, ſæpe moras facio, identidem ſubſiſto, freq. a *reſto*. *Terent. Eun.* 4. 4. Ac etiam reſtitas? fugitive, prodi. *Liv. l.* 30. *c.* 31. Reſtitantem, ac tergiverſantem attrahere.

Reſtitrix, icis, quæ reſtat, & in eodem loco remanet. *Plaut. Truc.* 4. 2. 5. Ego interim his reſtitrix his præſidebo. Alii aliter leg.

Reſtituo, is, ui, utum, a. 3. *reſtituire*, השיב, Ger. *wiedergeben*, Gal. *reſtituer*, *rendre*, Hiſp. *reſtituir*, ἀποδίδωμι, ἀποκαθίστημι, repono, in priſtinum locum reduco. *Ter. And.* 4. 1. Reſtitue, in quem me accepiſti, locum. *Id. Heaut.* 3. 1. Reſtituere in gratiam. *Cic. pro Mil.* Quæ fuiſſet igitur cauſa reſtituendi mei, niſi fuiſſet injuſta ejiciendi? *Id.* 2. *Ver. c.* 4. Reſtituere aliquid in antiquum ſtatum. *Id. pro Dom. c.* 2. In ſuam priſtinam dignitatem reſtitui. ¶ Accipitur etiam pro inſtaurare, reficere. *Cic. in Top.* Si ædes exuſtæ corruerint, vitiumve fecerint, quarum uſusfructus legatus eſt, hæres reſtituere non debet. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Ipſos oppida, vicoſque, quos incenderant, reſtituere juſſit. ¶ Item pro reddere antiquo domino. *Cic. pro Cluen.* Sibi reſtituerent eum filium. *Id.* 6. *Ver.* Ut omnia civitatibus, quæ cujuſque fuiſſent, reſtituerentur. ¶ Item pro emendare. *Cic.* 2. *de Div.* Quid, cum multi ita nati eſſent, ut quædam contra naturam depravata haberent, reſtituerentur, & corrigerentur a natura? ¶ In integrum reſtituere, eſt in eo ſtatu reponere, in quo aliquid prius erat. *Cic.* 7. *Ver. c.* 6. Ut damnati in integrum reſtituantur, vincti ſolvantur, exules reducantur. ¶ Reſtitui ſibi dicuntur vina, quæ mutata, ſeu corrupta reſanantur. *Plin. l.* 14. *c.* 18. Vina in apotheca Canis ortu mutantur quædam, poſteaque reſtituuntur ſibi. ¶ Reſtituere aciem, *rimettere la battaglia*. *Liv. l.* 5. Sic reſtituere prælium, vel pugnam. *Id. l.* 6. ¶ Reſtituere aliquem ſanitati, *riſanare*. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Capitis ulcera ſanitati reſtituens. ¶ Provinciam veteri patientiæ reſtituere, *rimettere nell' antica obedienza*, *Tacit. in Agric. c.* 16. ¶ Reſtituere aliquem natalibus ſuis, eſt ingenuum declarare, ſive efficere. Vide totum *tit.* 11. *l.* 40. *Digeſtor.* Eodem pertinet illud *Plin. l.* 10. *ep.* 77. Ut de agnoſcendis liberis, reſtituendiſque natalibus ipſe cognoſcerem. ¶ *Reſtituuiri* pro reſtitutum iri. *Julian. JCtus leg.* 23. *Dig. de action. empt.*

Reſtitutio, onis, *reſtituzione*, ἀποκατάστασις, actus reſtituendi, repoſitio. *Cajus l. plus eſt, ff. de verb. ſign.* Plus eſt in reſtitutione, quam in exhibitione. Nam exhibere eſt præſentiam corporis præbere, reſtituere vero eſt etiam poſſeſſorem facere, fructuſque reddere. *Cic. in Piſon.* Ut nemini ſit triumphus honorificentius, quam mihi ſalus, reſtitutioque perſcripta. h. e. ab exilio revocatio.

Reſtitutor, oris, *chi rende*, qui reſtituit. *Cic. pro Mil. c.* 15. Patronus illius publici conſenſus, reſtitutor ſalutis meæ.

Reſtitutorius, a, um, adject. ad reſtituendum pertinens, ut reſtitutorium judicium, actio reſtitutoria, apud *JCtos*, *l.* 8. *Dig. ad S. C. Velleian.* & *leg.* 3. *ff. de eo, per quem fact.* &c.

Reſtitutrix, icis, quæ reſtituit. *Apul. in Aſclep.* Terra omnium generum, quæ accipit, reſtitutrix.

Reſtitutus, a, um, nom. ex particip. *reſtituire*, *rimeſſo*. *Cic. Agrar. c.* 6. 14. Reſtituta poteſtas. *Id. pro Dom. c.* 28. Lucem, ſaluteraque redditam ſibi, ac reſtitutam accipere. *Id. ib. c.* 32. Ampliſſimis omnium judiciis reſtitutus. h. e. ab exilio revocatus. *Id. ib. c.* 27. Ad adminiſtrandam civitatem reſtitutus. *Liv. l.* 21. *c.* 53. Reſtitutus animus, *rimeſſo*.

Reſto, as, ſtiti, ſtitum, n. 1. *reſtare*, *fermarſi*, שאר, Germ. *uberbleiben*, Gal. *reſter*, Hiſp. *reſtar*, ὑπολείπομαι, eſt reſiſtere, ſeu ſubſiſtere, remanere in aliquo loco, immorari. *Ovid.* 7. *Met. v.* 411. Reſtantem Cerberon abſtraxit Tyrinthius heros. *Cic. pro Lig.* Tertium eſt tempus, quo poſt adventum Vari in Africa reſtitit. *Id.* 4. *Catil.* Qui ad urbis incendium, ad veſtrum omnium cædem, ad Catilinam accipiendum Romæ reſtiterunt. ¶ Sumitur etiam pro ſupereſſe, reliquum eſſe. *Cic. de Sen.* Nec tum æqualibus ſolum, qui pauci admodum reſtant. *Id.* 3. *Offic.* Qui e diviſione tripartita duas partes abſolverit, huic neceſſe eſt reſtare tertiam. *Id. Catil.* 3. *c.* 10. Cum tantum civium ſuperfuturum putaſſent, quantum iniquæ cædi reſtitiſſet. Et impersonaliter. *Id.* 4. *Acad. c.* 2. Reſtat, ut his reſpondeam, qui &c. *Virg.* 1. *Æn.* dona reſtantia flammis. h. e. reliqua ex incendio. ¶ Item pro obſtare, impedire. *Silius l.* 7. *verſ.* 130. *de lupo*. mortuque quatit reſtantia clauſtra. ¶ Item pro repugnare, reſiſtere, obſiſtere. *Ter. Heaut.* 5. 3. 6. In qua re nunc tam confidenter reſtas, ſtulta? *Liv l.* 4. *c.* 58. Quia ſumma ei reſtare nitebantur. ¶ Pro diſtare. *Ennius* apud *Feſt.* longe magnis regionibu' reſtat.

Reſtricte, adv. *riſtrettamente*, *rigoroſamente*, περιεσταλμένως, parce, tenaciter, ſevere. *Cic. de Am. c.* 16. Nimis obſervare reſtricte, ne plus reddat, quam acceperit. *Plin. l.* 5. *ep.* 8. Quamvis illud pleniſſime, hoc reſtrictiſſime feceris. *Id. l.* 9. *ep.* 19. Reſtrictius legendum dare.

Reſtrictim, adv. idem ac reſtricte. *Afran.* apud *Non. c.* 11. *n.* 35. Reſtrictim cogitata, atque omnibus rationibus.

Reſtrictus, a, um, *riſtretto*, ἀνασταλείς, vinctus, partic. a reſtringor. *Horat. l.* 3. *ode* 5. Qui lora reſtrictis lacertis Senſit iners, timuitque mortem. ¶ Translate ſumitur pro avaro, parco, tenaci. *Cic. Attic. l.* 10. *ep.* 13. (al. 11.) An exiſtimas illum in hoc genere lentulum? an reſtrictum? *Id.* 3. *Fam. ep.* 8. ad largiendum ex alieno reſtrictior. ¶ Item pro minus benefico. *Cic.* 2. *Off.* In iis, qui ſe adjuvari volent, non ut ne affligantur, ſed ut ad altiorem gradum aſcendant, reſtricti omnino nullo modo eſſe debemus. ¶ Item pro auſtero, rigido. *Tac. l.* 15. *Ann. c.* 48. Qui in tanta vitiorum dulcedine ſummum imperium non reſtrictum, nec perſeverum volunt.

Reſtringo, is, inxi, ictum, a. 3. *reſtringere*, צרר, Germ. *zuſtricken*, Gal. *rerreindre*, Hiſp. *reſtriñir*, ἀποςτέλλω, idem ac ſtringo, vel valde ſeu penitus ſtringo, religo, revincio. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Reſtrictis ad terga manibus. *Id. lib.* 24. *cap.* 16. Myrrhis phalangiorum morſus reſtringit. ¶ Translate *Plin. jun. l.* 1. *ep.* 8. Omnes homines ad cuſtodiam pecuniæ natura reſtrinxit: *Id. l.* 6. *ep.* 19. Reſtringere ſumptus. ¶ Eſt etiam ſolvere, aperire. *Lucret. l.* 2. *v.* 405. Propterea que ſolere vias reſtringere noſtris Senſibus, introituque ſuo perrumpere corpus. *Plaut. Capt.* 3. 1. 25. Ne canem quidem irritatam voluit quiſquam imitarier: Saltem ſi non arriderent, dentes ut reſtringerent. h. e. diductis labiis dentes oſtenderent. *Ovid.* 15. *Met. v.* 545. quid me meminiſſe malorum Cogis, & obductos annis reſtringere luctus? h. e. renovare, quaſi rurſus aperto vulnere, quod coierat. Alii *reſcindere*.

Reſtructus, a, um, nom. particip. *rifabbricato*. *Tertul. l.* 2. *ad Nation. c.* 10. ſtatuæ reſtructæ.

Reſtruo, is, uxi, uctum, a. 3. *rifabbricare*. *Tertull. in Apolog. c.* 6. Licet aras reſtruxeritis.

Reſudo, as, n. 1. *traſudare*, emano, exſudo. *Curt. l.* 7. *c.* 10. Solum, ſub quo amnis fluit, ne modico quidem humore reſudat. *Id. l.* 5. *c.* 1. Toto fere ſolo propter venas aquarum reſudante.

Reſulco, as, a. 1. rurſus ſulcum duco. *Prudent. in Vincent. v.* 144. Præſecta rurſus vulnera venas reſulcans diruet.

Reſulto, as, n. 1. *riſaltare*, *riſuonare*, retro ſalio, reflector. *Virg.* 4. *Georg. v.* 50. Vociſque reſultat imago. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Reſultans ſonus.

Reſumo, is, mpſi, mptum, a. 3. *riaſſumere*, *ripigliare*, Germ. *wiedernemmen*, Gal. *reprendre*, Hiſp. *tomar otra vez*, ἀναλαμβάνω, rurſus ſumo. *Plin. l.* 1. *ep.* 18. Et illam dulciſſimam ætatem quaſi reſumo. *Ovid.* 9. *Met. v.* 524. Inque vicem ſumptus ponit, poſitaſque reſumit.

Reſuo. V. Reſutus.

Reſupinatus, a, um, nom. ex particip. reſupinus. *Juvenal ſat.* 8. *v.* 176. Et reſupinati ceſſantia tympana Galli. h. e. mollis, deſidioſi. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Os vocatum ab exteriore parte gibbum, ad ſpinam reſupinatum.

Reſupino, as, a. 1. *rovinare col corpo in ſu*, Germ. *wider umwerfen*, Gall. *renverſer le ventre en haut*, Hiſpan. *echar boca arriba*, ἐξυπτιάζω, eſt aliquem ita vertere, vel collocare, ut jaceat ſupinus. *Ter. Phor.* 5. 6. 24. Pono apprehendit pallio, reſupinat. *Plin. l.* 24. *c.* 17. Hac admota leones reſupinari cum hiatu laeo. *Senec. ep.* 123. Qui per pronum eunt, reſupinant corpora, qui in arduum, incumbunt. ¶ Eſt etiam invertere, pervertere, *rovverſare*. *Propert. l.* 4. *eleg.* 8. (al. 9.) totas reſupinat Cinthia valvas. *Juven. ſat.* 3. *v.* 112. aulam reſupinat amici.

Reſupinus, a, um, *colla faccia in ſu*, ὕπτιος, idem ac ſupinus, id eſt ita procumbens, ut pars corporis anterior ſurſum, poſterior deorſum ſpectet. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Qui in majore æſtu humi jacentes reſupini, umbra ſe pedum protegunt. ¶ Mos erat precantium, ut cœlum reſpicientes reſupini ſummis pedum digitis inſiſterent. *Martial. lib.* 11. *epigr.* 78. Multis dum precibus Jovem ſalutat Stans ſummos reſupinus uſque in ungues. ¶ Ponitur etiam pro projecto molliter. *Ovid. ep.* 15. Et modo cantabam veteres reſupinus amores. ¶ Metaleptice accipitur pro molli, & effemina-

minato. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Quapropter eloquentiam licet hanc libidinoſam reſupina voluptate auditoria probent.

Reſurgo, is, reſurrexi, reſurrectum, n. 3. *riſorgere*, קום, Germ. *auffſtehen*, Gal. *reſſuſciter*, Hiſp. *reſuſcitar*, ἀνίσταμαι, iterum ſurgo, in priſtinum ſtatum redeo. *Ovid.* 1. *Faſt.* Everſaque Troja reſurges. *Plin. l.* 16. *c.* 32. A quo deinde tempore majeſtas Populi Rom. reſurrexit. Adde *Liv. l.* 24. *c.* 45. ¶ Reſurgere dicitur herba, vel arbor, quæ iterum creſcit. *Plin. l.* 13. *c.* 9. Quod cæſa anno tertio reſurgit.

Reſurrectio, onis, f. 3. *riſurrezione*, ἀνάστασις, actus reſurgendi, reditus in vitam. *Tertul. de reſur.* c. 1.

Reſuſcitatio, onis, f. actus reſuſcitandi, ad vitam reſtitutio. *Tertull. de reſur. carn.* c. 30.

Reſuſcitator, oris, m. qui vitæ reſtituit. *Tertul. de reſur. carn.* c. 37.

Reſuſcito, as, a. 1. *riſuſcitare*, הקים, Ger. *wieder erwecken*, Gal. *reſſuſciter*, Hiſp. *reſuſcitar*, ἀναβιόω, iterum ſuſcito, excito. *Ovid.* 8. *Met.* v. 475. Poſitamque reſuſcitat iram.

Reſutus, a, um, nom. ex particip. a re, & *ſuo*, diſſutus. *Sueton. in Auguſt. c.* 94. Sumenti virilem togam tunica lati clavi reſuta ex utraque parte ad pedes decidit.

Retæ, arum, f. 1. arbores, quæ ex ripis fluminum eminent, aut virgulta, quæ in alveis ipſorum extant, dictæ a retibus, quod prætereuntes naves emineant inſtar retium, & quaſi irretiant. *Gell. l.* 11. *c.* 17.

Retanda flumina locare, h. e. purganda, ne quid naves navigantes impediat. *Gell. l.* 11. *c.* 17.

Retalio, as, a. 1. æquo jure compenſo, talionis lege ago. *Gell. l.* 20. *c.* 1. Quod per imprudentiam factum eſt, retaliari per imprudentiam debet.

Retardatio, onis, *dimora*, ἀναβολή, actus retardandi. *Cic.* 5. *Phil. cap.* 12. Unde eſt adhuc bellum, niſi retardatione, & mora? *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Retardationes facere.

Retardatus, a, um, *ritardato*, partic. a retardor. *Suet. in Oth. cap.* 8. Et primo egreſſu inundationibus Tyberis retardatus.

Retardo, as, a. 1. *ritardare*, עכב, Ger. *verhindern*, Gall. *retarder*, Hiſp. *retardar*, ἀνέχω, remoror, detineo, moram affero. *Cicer.* 10. *Phil. c.* 5. Quem niſi ineia caducæ hæreditates retardaſſent. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Stellarum motus tum incitantur, tum retardantur.

Retaxo, as, a. 1. *riprendere*, ἐγκαλέω, taxo, vel cædo, aut viciſſim taxo. *Suet. in Veſp. c.* 13. Licinium Mutianum nunquam niſi clam, & hactenus retaxare ſuſtinuit.

Rete, tis, n. 3. *rete*, רשת, Ger. *netz*, Gal. *ret*, Hiſp. *red*, δίκτυον, σαγήνη, inſtrumentum, quo feræ, vel piſces capiuntur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut in araneolis alia quaſi rete texunt. *Juven. ſat.* 8. *v.* 204. *ubi Gracchum retiarium pugnantem deſcribit*. Poſtquam vibrata pendentia retia dextra Nequicquam effudit. ¶ *Reti* in ablat. *Plaut. Rud.* 4. 4. 17. Si in mari reti apprehendi. Adde *Trucul.* 1. 1. 17. ¶ Item *rete*. *Id. Perſ.* 1. 2. 22. Albo rete aliena oppugnant bona. Adde *Rud.* 4. 3. 81. ¶ Invenitur etiam retes, is, f. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 5. *a med.* Intra retem aves ſunt omne genus. *Et mox.* Cibus objicitur ſub retem.

Retectus, a, um, *ſcoperto*, partic. a retegor. *Virg.* 9. *Æn. v.* 461. Jam rebus luce retectis. ¶ Interdum ponitur pro bene tecto, contecto. *Suet. in Aug. c.* 78. Poſt cibum meridianum ita, ut veſtitus, calceatuſque erat, retectis pedibus, pauliſper conquieſcebat. Ita *Caſaubonus*.

Retego, is, texi, tectum, a. 3. *ſcoprire*, גלה, Ger. *entdecken*, Gal. *découvrir*, Hiſp. *deſcubrir*, ἀποκαλύπτω, quod tectum erat, denudo. *Virg.* 4. *Æn.* Ubi primos craſtinus ortus extulerit Titan, radiiſque retexerit orbem. Nam mundus nocte umbris tegitur. *Lucan. l.* 8. Vultus emegit ſcriſſo velamine. ¶ Ponitur etiam pro aperire. *Juven. ſat.* 6. Si tibi zelotypæ retegantur ſcrinia mœchæ. ¶ Tranſlate ſumitur pro occultum aliquid manifeſtare. *Virg.* 1. *Æn. v.* 360. Cæcumque domus ſcelus omne retexit.

Retejaculum, i, genus retis ita dictum, quod inſtar jaculi jaciatur. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 86. Venari retejaculo in medio mari. Alii leg. *retiaculo*, eodem ſenſu. *Id. Plaut.* dividit etiam, verbo interpoſito, *Trucul.* 1. 1. 14. In piſcinam rete qui jaculum parat.

Retendo, is, retendi, retenſum, vel retentum, a. 3. *rallentare*, German. *geſpannet ablaſſen*, Gal. *detendre*, *débander*, ἀνίημι, quod tenſum eſt, laxo. *Ovid.* 2. *Met. v.* 419. Exuit hic humero pharetram, lentoſque retendit Arcus, inque ſolo, quod texerat herba, jacebat.

Retenſus, a, um, *rallentato*, remiſſus. *Phædr. l.* 3. *fab.* 14. *v.* 5. Arcum retenſum poſuit in media via.

Retentatrix, icis, quæ retinet. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 4. *de ciborum digeſtione*. Secunda hæc cura virtutis eſt, quam Græci, quia retentatrix eſt, vocant κατεκτικήν.

Retentatus, a, um, nom. partic. *ritentato*. *Ovid. Met.* 14. *v.* 382. Sæpe retentatis precibus.

Retentio, onis, *ritenzione*, עצירה, Ger. *auffhaltung*, Gal. *retention*, Hiſp. *retencion*, ἐπίσχεσις, retinendi actus, cohibitio. *Cic. Attic. l.* 13. *ep.* 21. Retentio aurigæ. *Id.* 4. *Acad. c.* 18. Aſſenſionis retentio.

Retento, as, a. 1. *ritentare*, ἀναπειράω, iterum tento, ſeu experior. *Ovid.* 6. *Met. v.* 746. Et timide verba intermiſſa retentat. Ideſt iterum tentat proferre. ¶ Studia retentare, eſt intermiſſa ſtudia repetere. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 12. Si demens ſtudium fatale retentem.

Retento, as, a. 1. ἐπέχω, ſæpe retineo. *Plaut. Aſin.* 3. 3. Cur me retentas? *Cic.* 1. *de Div. in Poeta.* Quæ penitus ſenſus hominum, vitaſque retentat. ¶ Sumitur etiam pro ſimplici retineo, vel teneo. *Lucan. lib.* 4. Ipſa cave Regni vires in colle retentat. h. e. exercitum retinet. *Silius l.* 4. *v.* 211. lora retentat.

Retentor, oris, qui retinet. *Apul. l.* 1. *Florid.* Retentores ſuos toto corpore ubi dere.

Retentus, a, um, *ritenuto*, κατεσχεθείς, detentus. *Cic.* 3. *de Leg.* Hoc retento, reliqua voluntas auctoritati, aut gratiæ traditur. *Ovid. Heroid. ep.* 11. *v.* 82. Lingua retenta metu.

Retentus, us, actus retinendi, tenacitas. *Claudian. l.* 2. *in Rufin. v.* 438. *de manu Rufini abſciſſa*. Vivoſque imitata retentus Cogitur adductis digitos inflectere nervis.

Retergeo, es, ſi, a. 2. abſtergeo, extergeo. *Ammian. l.* 29. *c.* 27. Reterſit obrutas ruderibus foſſas.

Retero, is, trivi, tritum, a. 3. *ritrebbiare*, rurſus tero, purgo, excerno. *Col. l.* 2. *c.* 21. Pura deinde frumenta, ſi in annos recondantur, reteri debent. Ita referunt quidam Lexicogr. At ibi legitur *repurgari*.

Retexo, is, xui, xtum, a. 3. *disfar quello, ch' è teſſuto*, *ſteſſere*, Ger. *wider auffweben*, Gal. *defiler*, *deteer*, Hiſp. *deſtexer*, ἀναλύω, quod textum erat, diſſuo. *Ovid. l.* 3. *Am. el.* 9. Tardaque nocturno tela retexta dolo. ¶ *Penelopes telam retexere*, proverbio dicuntur, qui magno vel labore, vel ſumptu rem quampiam conficiunt, quam poſtea conantur deſtruere. Tractum a Penelope Ulyſſis uxore, quæ cum tantum temporis impetraſſet a procis, qui ſuæ pudicitiæ inſidiabantur, donec telam, quam tum forte præ manibus habebat, abſolviſſet, quicquid interdiu texuiſſet, noctu retexebat. *Cic.* 4. *Acad. c.* 29. Illa vero, quaſi Penelopes telam retexens, tollit ad extremum ſuperiora. ¶ Tranſlate ſumitur pro diſſolvere, in contrarium mutare, revocare, irritum facere. *Cic.* 2. *de Or. c.* 38. Sed etiam quibus ante exorſa, vel potius detexta prope retexantur. *Id.* 4. *Ver.* Ut totam ſuam Præturam retexere videretur. *Matius Cic.* 11. *Fam. ep.* 27. An quod adoleſcens præſtiti, id nunc ætate præcipitata commutem, ac me ipſe retexam? ¶ Sumitur etiam pro rurſus texere, & tranſlate pro rurſus expolire, emendare, quaſi ordiri aliam telam. *Cic.* 2. *Phil. c.* 13. Itaque jam retexo orationem illam.

Retextus V. in Retexo.

Retiaculum. V. Retejaculum.

Retiarius, ii, δικτυοφόρος, qui fert rete. Hoc nomine ſpeciatim dicebatur alter ex gladiatoribus in arena depugnantibus. Fuit enim genus gladiatorii certaminis, in quo duo pugnabant, quorum alter *retiarius* vocabatur, quod tunicatus fuſcinam, & rete ſub ſcuto geſtaret, quo adverſarium involveret, & implicitum caperet: alter appellabatur *Gallus* a Gallico armaturæ genere, & *mirmillo*, a mormyre piſce, quia armatus erat ſcuto, & falce, & galea, in cujus vertice erat piſcis hujus effigies, & *ſecutor*, quia in primo congreſſu perinde ac retiarium fugiens, vel fugam ſimulans, arte ictum ejus evitabat, & ſi fruſtra rete jeciſſet, infeſta falce ſequebatur. V. *Secutor*. Retiario pugnanti adverſus mirmillonem cantabatur, *Non te peto, piſcem peto: quid me fugis, Galle?* *Feſt.* V. *Lipſium l.* 2. *Saturn. c.* 8. *Suet. in Calig. c.* 30. Retiarii tunicati quinque numero gregatim dimicantes, ſine certamine ullo, totidem ſecutoribus ſuccubuerant: cum occidi juberentur, unus reſumpta fuſcina omnes victores interemit. ¶ *Contra retiarium ferula*, prov. in eos, qui id faciunt, quod omnes improbant. Nam gladiatores olim, ſi minus placuiſſent, ferula cæſi ejici ſolebant. Vel dicitur in eos, qui infirmo præſidio contra maxime inſtructum pugnant. *Martial. in præf. l.* 2. Denique videas, an te delectet contra retiarium ferula.

Retica, æ, genus vitis apud *Colum. l.* 3. *c.* 2.

Reticentia, æ, *il tacere*, שתיקה, Germ. *verſchweigung*, Gall. *reticence*, Hiſp. *el callar*, ἀποσιώπησις, actus reticendi. *Cic.* 14. *Phil.* Quod veſtra virtus neque oblivione eorum, qui nunc ſunt, nec reticentia poſterorum inſepulta eſſe poterit. ¶ Speciatim reticentia dicitur, cum id non dicitur, quod dici debuit, ut vitium ædium, vel rei venalis. *Cic.* 3. *Off.* A JCtis etiam reticentiæ pœna conſtituta eſt. ¶ Eſt etiam figura Rhetorica, alio nomine Apoſiopeſis. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 53. *Quintil. l.* 9. *c.* 2.

Reticeo, es, cui, ſine ſup. n. 2. *tacere*, שתק, Ger. *verſchweigen*, Gal. *ſe taire*, Hiſp. *callar*, ἀποσιωπάω, idem ac taceo. *Cic.* 2. *de Leg.* Quoniam mihi ſermo eſt apud Deos, nihil reticebo. *Id.* 3. *Ver. c.* 53. Tamen de Chelidone reticuit.

Reticulatus, a, um, δικτυωτός, factus in modum retis, a *reticulum*, ut Reticulatum opus, quod retium inſtar eſt cancellatum, ſeu figuram plagarum, quæ in retibus ſunt, imitatur. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Dictyotheton vocant reticulatam ſtructuram, quam frequentiſſime Romæ ſtruunt, rimis opportunam. ¶ Feneſtræ reticulatæ, quæ reticulis objectis munitæ ſunt. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 7. Feneſtris Punicanis, aut latioribus reticulatis utrinque.

Reticulum, li, *reticella*, Ger. *garnlein*, Gal. *petit ret*, Hiſp. *redecilla*, δικτυάριον, parvum rete. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Item demiſſæ reticulis in mari concavæ e cera pilæ, vel vaſa inania obturata dulcem intra ſe colligunt humorem. ¶ Eſt & genus retis, quod in orbem ſpargitur. Unde aliquando capitur pro muliebri capitis tegumento, quod capillum continet. *Var. l.* 4. *L. L. Juven. ſat.* 2. *v.* 96. Reticulumque comis auratum ingentibus implet. ¶ Item ſacculus in modum retis, quo viatores pecuniam, & panem geſtant. Alio nomine dicitur funda. *Hor. l.* 1. *ſat.* 1. Ut ſi reticulum panis venales inter onuſto forte vehas humero. ¶ Item faſcia quædam ad formam retis facta. *Cic.* 7. *Ver. c.* 11. Reticulumque ad nares ſibi apponebat tenuiſſimo lino, minutiſſimis maculis, plenum roſæ. ¶ Accipitur præterea reticulum pro inſtrumento luſorio, quo pilam remittimus, vulgo *racheta*, vel *lacchetta*. *Ovid. l.* 3. *de Ar. v.* 361. Reticuloque pilæ leves fundantur aperto. ¶ Denique reticulum dicitur cancellus, ſeu ſepimentum cancellatum, in modum retis factum, quo loca quædam ſeparantur, & a communi acceſſu excluduntur. *Feſt. in Secespita*. Sacraria namque in templis reticulo æneo olim ſepiebantur, &c. Eodem ſenſu, ſed maſcul. genere *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. *de aviario*. Inter columnas exteriores pro pariete reticuli e nervis ſunt, ut perſpici in ſilva poſſit, & quæ ibi ſunt, neque avis ullo tranſire.

Reticulus, i, parvum rete, dimin. *Plin. l.* 11. *c.* 14. Perſona adjicitur capiti, denſuſve reticulus.

Retinaculum, i, מעצור, Ger. *damit man etwas auffhelt*, Gal. *arrest*, Hiſp. *atadura*, ἔχμα, id, quo aliquid retinetur. *Plin. l.* 7. *ep.* 12. Retinacula vitæ abrupit multa Corellius, ideſt poſthabitis multis rationibus, quæ eum retinere potuiſſent in vita, mori decrevit. *Vitruv. l.* 10. *c.* 5. Eſt autem tignum, quod erigitur, & diſtinetur retinaculis quadrifariam. ¶ Retinacula navium, ſunt funes, quibus illæ alligatæ retinentur, ne fluctibus, aut vento huc, illuc temere impellantur. *Ovid.* 14. *Metam.* Stuppea prærupit Phrygiæ retinacula claſſis. ¶ Retinacula etiam ſunt vimina, quibus vites religantur. *Virg. l.* 1. *Georg. v.* 265. Atque Amerina parant lentæ retinacula viti. ¶ Retinacula equorum, lora, ſeu habenæ, quibus equi reguntur. *Virg. l.* 1. *Georg.* Fruſtra retinacula tendens fertur equis auriga.

Retinax, acis, o. velle tenax, ut retinax lotos. *Symmach. l.* 1. *epiſt.* 47.

Retinens, entis, *oſſervante*, *tenace*, κατέχων. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Fert enim graviter homo & rei obſervantiſſimus, & ſui juris dignitatiſque retinens. *Gel. l.* 10. *c.* 20. Salluſtius quoque proprietatum in verbis retinentiſſimus.

Retinentia, æ, conſervatio. *Lucret. l.* 3. *v.* 676. Ut actarum exciderit retinentia rerum. h. e. recordatio, *memoria*. Et *v.* 864. retinentia noſtri. V. Repetentia.

Retineo, es, nui, tentum, a. 2. *ritenere*, אחז, Ger. *auffhalten*, Gal. *retenir*, Hiſp. *retener*, κατέχω, eſt, quod habemus, ſervare, cuſtodire. *Cic. de Sen.* Si ſe ipſa defendit, ſi jus ſuum retinet. *Id. pro Cluent.* Neque in omnibus officiis retinendis diligentior eſſe quiſquam poteſt, ideſt manendo in omnibus officiis. *Id. pro Quint. c.* 18. Amicos obſervantia, rem parſimonia retinere. *Id.* 3. *de Leg. c.* 12. Retinere memoriam gratiſſimam alicujus. *Nep.* 23. *c.* 11. Immortali memoria retinere beneficia. *Liv. l.* 25. Retinere animos ſociorum in fide. ¶ Sæpe ponitur pro ſimplici teneo. *Cic.* 6. *Ver.* Siniſtra manu retinebat arcum. ¶ Item pro detinere, remorari. *Cic. ad Q. Frat.* Nam me Pomponius, & Seſtius, & Piſo noſter adhuc Theſſalonicæ retinuerunt. *Id. l.* 16. *Fam.* ibi ventis retenti fuimus uſque ad 9. Calendas. ¶ Item pro cohibere, coercere. *Ter. Adel.* 1. 1. Pudore, & liberalitate liberos retinere ſatius eſt, credo, quam metu. *Cic.* 1. *de Leg.* Quin labeber longius, niſi me retinuiſſem. *Ovid.* 1. *Metam.* Retinere lacrymas. ¶ Item pro retrahere aliquem, ne cadat. *Ter. Heaut. c.* 4. Ah retine me, obſecro. ¶ Item pro delectare. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 12. Ordo ipſe annalium mediocriter nos retinet, quaſi enumeratione faſtorum.

Retingo, is, inxi, inctum, a. 3. iterum tingo. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 4. *v.* 73. Nos in media pacis Permiſſum laxare animos, ferrumque retingi. h. e. ſanguine imbui. Alii leg. *recingi*. *Pallad. l.* 13. *tit.* 2. Vinum myrtite retingemus.

Retingo, is, tigi, tactum, a. 3. idem quod tango. *Cat. de R. R. cap.* 160. Ubi venerint, & altera alteram retigerit.

Reti-

Digitized by Google

Retiŏlum, i, n. parvum rete. *Apul. l. 8. Met.* Aper calcata retiola tranſabiit.

Rete, is, l. idem ac rete. *Plaut. Rud.* 4. 3. 45. Ubi demiſi retem, aut hamum. *Var. l. 3. R. R. c.* 5. Intra retem aves ſunt omne genus.

Reto, as, a. 1. purgo. V. Retanda.

Retondĕo, es, a. 2. idem ac tondeo, vel rurſus tondeo. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 26. At hæc retonſa eſt. Alii leg. *retunſa*.

Retŏno, as, n. 1. *tuonare a vicenda*, ἀντιβροντάω, contra tono, reſono. *Catul. de Bereeyn. car.* 58. (al. 63.) Fere, cuncta mugienti fremitu loca retonent.

Retonſus, a, um, o. 1. c. *ritoſato*. *Plin. l. 18. c. 17. de ſegetibus*. Retonſarum vero etiam ſemel omnino certum eſt granum longius fieri.

Retorpeſco, is, ui, n. 3. obtorpeſco. *Tertul. adv. Gnoſt. c.* 1. Priſtini ſenſus retorpeſcunt.

Retorquĕo, es, ſi, tum, a. 2. *rivolgere*, *raggirare*, [Hebrew], Ger. *wider hinderſich trahen*, *oder treiben*, Gal. *retourner*, *renverſer*, Hiſp. *retornar*, *retorcer*, ἀποστρέφω, retro jacio, remitto, retrorſum flecto. *Cic. 2. Catil. c.* 1. Retorquet oculos profecto ſæpe ad hanc urbem. *Virg.* 12. *Æn.* Averſos totiens currus Juturna retorſit. *Ovid.* 3. *Metam.* Ille dolore ferox caput in ſua terga retorſit. ¶ Translate *Sen. 3. de benef. c.* 3. Retorquere animum ad præterita. *Ulpian. l. 14. ff. de bon. libert.* Retorquere crimen in aliquem. *Quintil. declam.* 16. Retorquere aliquem. h. e. in alteram partem flectere, ejus animum mutare.

Retorrĕo, V. Retoſtus.

Retorreſco, is, n. 3. retorridus, vel aridus fio. *Col. l. 3. c.* 3. Ut ante (fata) convaleſcant, ac proſiliant, quam retorreſcant.

Retorrĭde, adv. κατεξηραμμένως, aride. *Plin. l. 17. c.* 5. Terram emaram, ſive macram ſiquis probare velit, demonſtrans etra herba, frigidam autem retorride nata.

Retorrĭdus, a, um, *abbruciato*, [Hebrew], Ger. *verdorret*, Gal. *havi*, *ſec*, *aride*, Hiſp. *toſto*, κατάξηρος, ignis, vel Solis calore exuſtus, arefactus. *Colum. l. 11. c.* 6. Et, ſi ſunt parum fructuoſæ, vel cacuminibus retorridæ frondis. *Sen. epiſt.* 12. Rami retorridi. *Id. epiſt.* 66. *de Scævola*. Manus retorrida. ¶ Translate *retorridus mus* dicitur a *Phædr. l. 4. fab.* 2. *v.* 16. mus vetulus, & ſenio rugoſus, atque hiſpido pilo, qualis in ambuſtis eſſe ſolet: vel quaſi recoctus, hoc eſt exercitatus, & multarum rerum uſu peritus.

Retortus, a, um, *torto*, ἐστραμμένος. *Plin. in Paneg.* Cum delatorum ſupina ora, retortaſque cervices agnoſcebamus, & fruebamur. *Horat. l. 3. od.* 5. Retorta tergo brachia. *Id. l. 1. od.* 2. retortis violenter undis. h. e. repulſis. *Colum. l. 8. c. ult.* Specus in cochleam retorti.

Retoſtus, a, um, *abbruſtolato*, ὑπόπτητος. *Plin. l. 13. c.* 4. Marceſcitque non retoſtus furnis.

Retractans, antis, o. ἀναδυόμενος, part. a retracto. *Colum. l. 2. c.* 2. Retractantem juvencum, & calcitroſum. ideſt qui non poteſt facile duci, quo volumus, ſed retractat, ac renuit. Alii leg. *retrectantem*. *Liv. l. 3. c.* 52. Sequente exercitum plebe nullo retractante.

Retractatio, onis, *ritrattazione*, ἀναμεταχείρισις, actus retractandi. h. e. opinionem revocandi. *Cic. 5. Tuſc. c.* 27. Ut ſine retractatione libere dicere auderent, ſapientes eſſe ſemper beatiſſimos. *Id. Att. 13. ep.* 25. Conficies, & quidem ſine ulla dubitatione, aut retractatione. Alii hic leg. *retrectatione*.

Retractator, oris, qui detrectat, & recuſat aliquid facere. *Tertul. de jejun. c.* 15. Retractator officii. Alii leg. *detrectator*. *Spartian. in Geta, c.* 4. Fuit moribus aſperis, retractator, guloſus, cupidus, &c. Ita *Salmaſ. ex MSS.* Alii *tractator*.

Retractatus, um, *ritrattato*, ἀναμεταχειρισθείς, denuo tractatus. *Quintil. l. 6. c.* 4. Quoties eandem materiam rurſus a me retractatam ſcribere de integro juberem. *Cic. Att. l. 16. ep.* 3. Sed tamen idem σύνταγμα miſi ad te retractatius, & quidem ἀρχέτυπον ipſum crebris locis inculcatum, & refectum.

Retractio, onis, actus retrahendi, contractio, diminutio. *Macrob. l. 1. Saturn c.* 14. Modo auctio, modo retractio dierum proveniebat. ¶ Retractio graduum dicitur a *Vitruv. l. 3. c.* 3. Ea pars in ſcalarum gradibus, quæ aſcendendo calcatur.

Retracto, as, a. 1. *ritoccare*, rurſus tracto, tango, palpo. *Virg.* 10. *Æn.* Semianimeſque micant digiti, ferrumque retractant. *Ovid. l. 4. Triſt. eleg.* 4. Neve retractando nondum coeuntia rumpe vulnera. ¶ Eſt etiam rurſus agere circa rem aliquam, repolire, ſedolare, [Hebrew], Germ. *widerumb handlen*, Gal. *retirer*, *remanier*, *revoir*, Hiſp. *retratar*, ἀναμεταχειρίζεσθαι. *Colum. l. 4. c.* 26. Tamen in his hæc, rerumque ſimilia pedamenta poſt putationem retractanda ſunt. ¶ Translate ponitur pro iterum conſiderare, recognoſcere. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui omnia quæ ad cultum Deorum pertinerent, diligenter retractarent, & tanquam relegerent. ¶ Item pro repetere, iterum dicere. *Plin. l. 7. epiſt.* 126. Ut vacaret finitam cauſam retractandi. ¶ Item pro reſcribere, emendare, *Plin. l. 7. epiſt.* 8. Egi magnas, & graves cauſas, has deſtino retractare. ¶ Item pro refricare, iterum commemorare. *Cic. Att. l. 8. epiſt.* 9. Sed hæc omittamus; augemus enim dolorem retractando. ¶ Item pro revocare, reprobare. *Trajan. ad Plin. epiſt. l.* 10. Largitiones retractare. ¶ Item pro detrectare, recuſare, reſiſtere. *Aurel. Victor. de Cæſar. c.* 3. Repente eum, nullo retractante, circumſiſtunt. Et *c.* 40. Retractante diu patre. Vide Retractans.

Retractus, a, um, ἀνθελκυσθείς, partic. a retrahor. Specialim retractus dicitur, qui inter fugiendum captus reducitur eo, unde fugeret. *Cic. 6. Phil. c.* 4. Atqui iſte manſit rediit, ut retractus, non reverſus videretur. ¶ Ponitur etiam pro remoto. *Liv. l. 34. c.* 9. Hiſpanis retractior a mari trium millium paſſuum in circuitu murus erat. ¶ Item pro abdito. *Liv. l. 36. c.* 1. Theſpienſium emporium eſt in intimo ſinu Corinthiaco retractum.

Retractus, us, m. actus retrahendi, retractio. *Tertul. adv. Gnoſt. c.* 1. Belliceam machinam retractu tele vegetantem.

Retrăho, is, xi, ctum, a. 3. *tirare indietro*, [Hebrew], Germ. *hinterziehen*, Gal. *retraire*, *retirer en arriere*, ἀνθέλκω, retro, ſive in contrarium partem traho. *Cic. pro Cæl. c.* 26. Licinium autem, cum jam manum ad tradendum pyxidem porrexiſſet, retraxiſſe. *Id.* 2. *Fin.* Scipio Annibalem in Africam retraxit. ¶ Retrahere ſe, eſt ſe ſubducere, *ritirarſi*. *Horat. l. 1. ep.* 18. Ac ne te retrahas, & inexcuſabilis abſis. *Celſ. l. 1. c.* 1. Interdum in convivio eſſe, interdum ſe retrahere. ¶ Retrahi dicebantur fugitivi ex fuga recepti. *Salluſt. in Catil.* Namque is paulo ante ex fuga retractus erat. Hinc translate *Terent. Heaut.* 4. 1. Retraham hercle, opinor, ad me illud fugitivum argentum. *Var. l. 4. de L. L.* Verba fugitiva retrahere, h. e. verba, quæ obſoleſcere incipiunt, revocare. ¶ Retrahere aliquem ab aliqua re, eſt avocare. *Cic. pro Sext. c.* 15. Retrahere aliquem a Republica. *Ter. Phorm. prol.* Retrahere poetam a ſtudio.

Retrectans, V. Retractans.

Retribŭo, is, bui, butum, a. 3. *rimunerare*, [Hebrew], Germ. *wider geben*, Gal. *recompenſer*, Hiſp *galardonar*, ἀνταποδίδωμι, reddo, compenſo, quaſi retro tribuo. *Cic. pro Roſc. Com.* Cum illis exactæ ætatis ſeveriſſime fructum, quem meruerant, retribuam. *Id. ante exil. c.* 3. Fidei conducit in loco debitum retribuere. ¶ Eſt etiam attribuere, dare. *Liv. l. 2. c.* 41. Pro Siculo frumento pecuniam acceptam retribui populo. *Lucr. l. 5. v.* 278. Rebus corpora retribuere.

Retributio, onis, *ricompenſa*. *Sidon. l. 4. ep.* 11. Merite ſua ſpe futuræ retributionis celare ſtudeat. *Lactant. l. 6. c.* 18. Voluit, hominem canino more vivere: quæ retributæ contumeliæ quam perniciose ſit &c. Adde *Tertul. in Apol. c.* 18.

Retribūtor, oris, qui retribuit, & compenſat. *Tert. lib. 4. adv. Marcion. c.* 29. & *l. 5. c.* 16.

Retrices, cum, f. 3. aquæ nomen extra Urbem, ſupra viam Ardeatinam, inter lapidem ſecundum, & tertium. *Cat.* apud *Feſt.*

Retrimentum, i, *feccia*, Germ. *unſauberkeit*, Gall. *ordure*, *raclure*, Hiſp. *heces*, ἀποκάθαρμα, cujuslibet rei excrementum. *Var. 1. de R. R. cap.* 64. Amurca cum ex olea eſt expreſſa, qui eſt humor aquatilis, ac retrimentum conditum in vas fictile. ¶ In animalibus quoque excrementa unde retrimenta vocantur, quæ *Celſo*, & *Gellio* ſecrementa. *Var.* apud *Non. c.* 3. *n.* 158. Retrimenta cibi, quæ exieraot per poſticum, evelleſecerunt. *Macrob. l. 7. c.* 4. In ventre fit prima digeſtio, cujus fæx retrimenta ſunt, quæ per inteſtina labuntur. *Id. ibid. c.* 15. Urina eſt retrimentum potus.

Retritūro, as, a. 1. idem quod trituro, vel iterum trituro. *Auguſtin. ep.* 155. *ad Macrob. c.* 3.

Retro, adv. *di dietro*, [Hebrew], Ger. *dahinden*, Gall. *derriere*, Hiſpan. *atras*, ὄπισθεν, a tergo, poſt. *Cic. 1. de Div.* Quid retro, atque a tergo fieret, ne laboraret. *Id. 5. Tuſc.* Quod tam longe retro reſpicere non poſſunt. *Cal. Cic. lib. 8. epiſt.* 15. Retro ad Alpes verſus iter mihi incidit. *Ter. Heaut.* 5. 1. 29. Conclave retro in ædibus. *Liv. l. 30. c.* 10. Retro inhibere. ¶ Dicitur etiam de tempore præterito. *Capitolin. in Pertinace, c.* 9. Stipendia plurimis retro debita exolvit. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 281. *num.* 4. & *p.* 283. *n.* 11. Super omnes retro Principes. ¶ Retro vertere aliquid, eſt invertere, mutare. *Virg.* 10. *Æneid. v.* 6. Cælicolæ magni, quianam ſententia vobis verſa retro?

Retroăgo, is, egi, actum, a. 3. *ritirare indietro*, Germ. *hinderſich treibel*, Gall. *rejetter derriere*, *reculer*, Hiſp. *llevar*, *echar atras*, ἐπαναγαγεῖν, retrorſum ago. *Plin. l. 7. c.* 44. Hot quos non honores, currusque illa ſua violenta fortuna retroegit? *Quintil. l. 11. c.* 3. Capillos a fronte contra naturam retroagere.

Retrocēdo, is, ceſſi, ceſſum, n. 3. *cedere indietro*, *ritornare*, ἀναχάζω, retrorſum cedo, retrorſum eo, retrogradior. *Liv. l. 8. c.* 8. Pede preſſo retrocedentes.

Retroceſſus, us, m. *ritirata*. *Apul. l. 1. dogm. Plat.* Proceſſus, & retroceſſum.

Retrocĭtus, a, um, adject. altro, citroque ductus. *Lucret. l. 4. v.* 546. Et reboat raucum retrocita barbara bombum.

Retrodūco, is, a. 3. *condurre indietro*. *Vitruv. l. 10. c.* 6. Neceſſe erat rurſus retroducere.

Retroĕo, is, n. 4. *ritornare*, *tornare indietro*, ἀναπολίζω, retrorſum eo. *Plin. l. 2. c.* 16. Retroire incipiunt ſtellæ.

Retrofĕro, fers, tuli, latum, a. anom. *portare in dietro*, retrorſum fero. *Sen. in præfat. Declam.* Neſcio, qua iniquitate, & ad malum pronitate naturæ eloquentia ſe retrotulerit.

Retroflecto, is, a. 3. *piegare*, *e volger' indietro*. *Petron. in Satyr.*

Retroflexus, a, um, adject. *piegato*, *e volto all' indietro*. *Apul. l. 3. A. A.* Retroflexum figere lapide geſtit.

Retrogradior, eris, d. 3. *tornare indietro*, Ger. *hinderſic gehen*, Gall. *marcher en arriere*, Hiſp. *tornar atras*, ἀναποδίζω, retrorſum gradior. *Plin. l. 8. c.* 15. Ob id retrograditur in paſcendo. *Id. l. 2. c.* 15. Ab his retrograditur ad Solem.

Retrogrădus, a, um, *retrogrado*, ὀπισθοβάτης, quod retrorſum graditur, ut Retrogradus exortus. *Plin. l. 2. c.* 17. Mercurium retrogradum in Tauro, & Geminis non fieri.

Retrogreſſus, us, m. *il retrocedere*. *Macrob. l. 1. Saturn. cap.* 17. Sol retrogreſſum agit.

Retrolĕgo, is, a. 3. *Quintil. declam.* 6. Curva litora retrolego. h. e. retro navigo.

Retropendŭlus, a, um, adject. qui retro pendet. *Apul. l. 5. Met.*

Retrorſum, adv. *indietro*, Germ. *hinderſich*, Gall. *en arriere*, Hiſp. *atras*, εἰς τοὐπίσω, ὀπίσω, ἀνάπαλιν, εἰς τοὔμπαλιν, retro verſum, a retro, quaſi retroverſum, ut antrorſum, quaſi anteverſum. *Hor. l. 1. od.* 34. Nunc retrorſum vela dare, atque iterare curſus. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 33. Deinde retrorſum vicißim ex æthere aer, inde aqua, ex aqua terra infima. ¶ Item pro reciproce. *Quintil. l. 5. c.* 9. Sed quædam & retrorſum idem valent, ut vivere hominem, qui ſpirat, & ſpirare, qui vivit.

Retrorſus, a, um, o. 1. 2. *volto a dietro*, ὀπισθοφανής, retro converſus. *Plin. l. 26. c.* 9. Atque ita retrorſe manu tollatur, &c. *Apul. l. 2. de Aſin.* Denique ſæpe retrorſe reſpiciens ſubſiſtit. *Tertull.* comparativum formavit. *Apol. c.* 19. Retrorſiores omnibus veſtris ſapientibus. h. e. antiquiores. Alii leg. *vetuſtiores* eodem ſenſu.

Retrorſus, adv. idem ac retrorſum. *Plin. l. 6. c.* 15. Ab ea gente retrorſus ad Cyrum amnem produntur ducenta viginti millia. *Sil. l. 11. v.* 512. Cedentem impellit retrorſus in æquore pontum.

Retroſpicio, is, a. 3. *guardare indietro*, reſpicio. *Vitruv. l. 9. c.* 4. Orientis orbem Sol retroſpiciens.

Retrotrimĕter verſus eſt ſenarius inverſus, apud *Quint. l. 9. c.* 4.

Retroverſim, adv. &

Retroverſus, adv. idem ac retrorſum. *Petron. in fragment. Tragur.* Retroverſus creſcit, tanquam coda vituli. *Claud. Mamert. lib. 1. cap.* 7. Retroverſim cedere.

Retroverſus, a, um, adject. *volto all' indietro*. *Ovid. 4. Met. v.* 655. Ipſa retroverſus ſqualentia prodidit ora. *Lactant. l. 1. c.* 16. Argumentum retroverſum idem valet.

Retrūdo, is, ſi, ſum, a. 3. ἀνωθέω, retrorſum trudo. *Plaut. in Epid.* 2. 2. 64. Quaſi retruderet hominum me vis invitum.

Retrūſus, a, um, nom. ex partic. retro, ſeu clam conjectus. *Cic. Ver.* 2. *cap.* 3. Simulacra jacent in tenebris, ab iſto retruſa, atque abdita. Adde 1. *de Orat. c.* 19.

Retundo, is, retudi, retuſum, a. 3. *ripercuotere*, ἀμβλύνω, eſt repercutere cuſpidem, vel aciem alicujus rei uſu nimio, vel alia ratione perſtringere, atque hebetare. *Plin. l. 16. c.* 4. Quod citiſſime aſcias retundat. ¶ Translate ſumitur pro reprimere, vanum, & irritum reddere. *Cicer.* 3. *Catil. cap.* 1. Iidemque gladios in Rempublicam diſtrictos retudimus. *Id. pro Cluent. cap.* 44. Ne Cenſorium ſtylum, cujus mucronem multis remediis majores noſtri retuderunt. *Id. Att. l. 16. ep.* 14. In præſentia belli iſte puer retundit Antonium. *Idem Fam.* 10. *ep.* 14. Retundere improbitatem alicujus.

Retunſus, a, um, nom. ex particip. a retundo, percuſſus, obtuſus, perſtrictus. *Plaut. Pſeud.* 4. 4. 8. Quam diu mihi cor retunſum eſt oppugnando pectore!

Retūo, as, a. 1. aperio. *Var.* apud *Non. cap.* 4. *num.* 330. Pueri obſcœnis verbis novæ nuptæ aures retuant. Quo loco ad veterum reſpexit conſuetudinem, qui, ſimul ac virgo nupta detuliſſet prætextam ad Fortunam Virginalem, pueris permittebant, ut coram ea obſcœna verba proferrent:

ferrent: ante vero Veneris vocabulis acerbæ virginis aures imbuere non licebat. Alii aliter legunt.

Retūſus, a, um, *ottuſo*, ἀμβλυνθεὶς. *Plin. l.* 37. *c.* 13. Ut aliæ ferro ſcalpi non poſſint, aliæ non niſi retuſo. ¶ Translate ſumitur pro hebeti, minime perſpicaci. *Cic.* 1. *de Div. c.* 36. Aliæ, quæ acuta ingenia gignant, aliæ, quæ retuſa.

Revaleſco, is, lui, n. 3. *riſanarſi*, חיה, Germ. *vvider geſund vverden*, Gal. *recouvrer la ſanté*, Hiſp. *retonvaleſcer*, ἀναῤῥώννυμαι, ad ſanitatem redeo. *Gel. lib.* 16. *c.* 13. Quod in eorum finibus, ſub ipſo oppido, ex capitali morbo revaluiſſet. *Ovid. epiſt. ult. Heroid. v.* 231. Ne tamen ignorer, ope qua revaleſcere poſſis.

Revaneſco, is, nui, n. 3. ἀναφανίζομαι, iterum evaneſco, & in nihilum redigor. *Ovid. l.* 2. *Amor. eleg.* 9. Animique revanuit ardor.

Revectus, a, um, partic. e revehor. *Liv. l.* 7. Cum Conſul vulnere alligato, revectus ad prima ſigna, Quid ſtas, miles? inquit.

Revĕho, is, xi, ctum, a. 3. *riportare*, Germ. *vviderum fuhren*, Gal. *ramener*, Hiſp. *traher atras*, ἀνακομίζω, refero, reduco. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Ex Syria revehunt ſtyracem. *Liv. l.* 3. *c.* 70. Nequis reveheretur inde ad prælium. *Cic. in Brut.* Sed ad paulo ſuperiorem ætatem revecti ſumus, ideſt incidimus in ſermonem de ſuperiore ætate.

Revelatĭo, onis, *la ſvelare*, ἀποκάλυψις, actus revelandi, ſeu detegendi. *Arnob. l.* 5. Revelator pudendorum.

Revelātor, oris, *chi rivela*. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 25.

Revelatorius, a, um, adject. ad manifeſtandum aptus. *Tertullian. de anim. cap.* 47.

Revelātus, a, um, nom. partic. *ſvelato*. *Ovid. Faſt.* 4. *v.* 419. Ore revelato qua primum luce patebit.

Revello, is, revelli, & revulſi, revulſum, a. 3. *eſtirpare*, נסח, Germ. *abreiſſen*, Gall. *oter a force*, *arracher*, Hiſp. *arrancar*, ἀνασπάω, vellere, avellere, auferre, detrahere. *Cic.* 6. *Ver. c.* 11. Nec prius illam crucem revelliſtis. *Id.* 13. *Phil.* Cujus totus Conſulatus eſt ex omni monimentorum memoria revulſus. *Id. in Piſon. c.* 11. Revellere tela de corpore Reipub. *Liv. l.* 5. *c.* 21. Pars clauſtra portarum revellunt. ¶ Pro altera præterito *revulſi* afferuntur duo loca *Ovidii Heroid. ep.* 6. *v.* 104. & *Metam.* 8. *v.* 585. Utrobique tamen al. leg. *revelli*.

Revēlo, as, a. 1. *rivelare*, *diſcoprire*, גלה, Germ. *entdecken*, Gall. *deſcouvrir*, Hiſp. *deſcubrir*, ἀποκαλύπτω, ἀνακαλύπτω, detego, denudo. *Tertul. Apol. c.* 7. Tempus omnia revelat. V. Revelatus.

Revenĭo, is, n. 4. rurſus venum appono. *Leg.* 5. *ff. de leg. commiſſor.* Sed ſi fundus reveniſſet. Alii leg. *ſi fundum revocaſſet*.

Revenĭo, is, veni, ventum, n. 4. *ritornare*, ἐπανέρχομαι, retro venio, redeo, revertor. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 58. Cum miles domum reveniſſet.

Revendo, is, a. 3. *rivendere*. *Ulpian. l.* 27. *ff. de bon. libert.* Quoties operas liberti revendiderit.

Revēra. V. Res.

Reverbĕro, as, a. 1. ἀντιτυπέω, repercutio. *Sen. l.* 2. *de Clem. c.* 5. Omnem fortunæ impetum reverberabit, & ante ſe franget.

Reverecundĭter, adv. reverenter. *Enn. apud Priſcian. l.* 15.

Reverendus, a, um, *venerando*, αἰδέσιμος, dignus reverentia. *Claudian. in VI. Conſul. Honor. v.* 399. Canities reverenda. *Ovid. in Ibin v.* 73. Noxque tenebrarum ſpecie reverenda tuarum. ¶ Superlat. *reverendiſſimus* legitur in *Cod. Juſtin. l.* 1. *tit.* 56. *leg.* 8. *quæ eſt Impp. Honor. & Theodoſ.*

Revĕrens, entis, o. *riverente*, αἰδήμων, qui defert, ſive dat honorem. *Ovid.* 1. *Met.* Aut illa reverentior ulla Deorum. *Plin. l.* 6. *ep.* 17. Quanquam quis uno non ſe reverentior hujus operis? *Id. lib.* 10. *ep.* 18. Et induſtrius, & reverentiſſimus mei.

Reverenter, adv. *riverentemente*, αἰδεσίμως, cum reverentia, honorifice. *Plin. l.* 7. *ep.* 31. Idem quam reverenter, quam fideliter amicum colat. *Sueton. in Octav. c.* 93. Peregrinarum cæremoniarum ſicut veteres ac præceptas reverentiſſime coluit, ita cæteras contemptui habuit. Rurſus *Plin. in Paneg. c.* 15. Quam quidem reverentius fuerit reſervari.

Reverentĭa, æ, *riverenza*, αἰδώς, honor, quam tam verbis, quam factis alicui exhibemus, ingenuus quidam pudor cum obſervantia quadam conjunctus, qualis eſt minorum natu erga majores, & civium erga Magiſtratus. *Cic.* 1. *Offic. cap.* 28. Adhibenda eſt igitur quædam reverentia erga homines.

Revereor, eris, ritus ſum, d. 2. *temere*, כבד, Germ. *ehrerbietung haben*, Gal. *reverer*, Hiſp. *tener en reverencia*, αἰδοῦμαι, idem ac vereor, timeo. *Ter. Phor.* 2. 1. 3. Age, mitto imperium: non ſimultatem meam revereri? *Id. Hec.* 3. 1. 10. Adventum tuum ambas ſcio revereturas. ¶ Fere ſumitur pro honorare, honorem alicui deferre, *riverire*, *onorare*, αἰδέομαι. *Cic.* 2. *de Invent.* Obſervantiam, per quam ætate, aut ſapientia, aut honore, aut aliqua dignitate antecedentes reveremur, & colimus. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 17. Virtutem revereri. ¶ Impersonaliter, & cum genit. *Var. apud Non.* Non te tui ſaltem pudet, ſi nihil mei reveretur?

Revergo, is, a. 3. *rivolgere*. *Claud. Mamert. inter epiſt. Sidon. l.* 4. *num.* 2. Quin illum in aliorum commoda revergat.

Reverro, is, a. 3. rurſus, vel probe verro. *Plaut. Stich.* 2. 3. 64. Reverram hercle hanc, quod converri modo.

Reverſĭo, onis, *ritorno*, שיבה, Germ. *vviderkommung*, Gall. *retour*, Hiſp. *tornada atras*, ἀναστροφή, actus revertendi, reditus, regreſſio. *Cic.* 1. *Phil. cap.* 1. Exponam vobis breviter conſilium & profectionis, & reverſionis meæ. ¶ *Reverſio*, & *reditus* nonnihil differre videntur, quia reverſio eſt, cum regredimur, antequam eo perveniamus, quo animum intenderamus; reditus eſt, cum cœptum iter abſolvimus. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 7. Dii immortales, quam valde ille reditu, vel potius reverſione mea lætatus effudit illa omnia, quæ tacuerat!

Reverſo, as, a. 1. *rivoltare*, iterum verſo. *Auguſtin. Confeſſion. l.* 6. *in fi.* Verſa, & reverſa in tergum, & in latera.

Reverſus, a, um, nom. partic. *ritornato*. *Manil. l.* 5. *v.* 464. Sol reverſus. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 42. Reverſus ille indicavit.

Reverticŭlum, i, reverſio. *Apul. l.* 4. *Florid.* Solis annua reverticula.

Reverto, is, ti, ſum, n. 3. idem ac revertor. Sed parum extra præterita uſitatum eſt. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 1. Ipſe eo quo inciderem, reverti Formias. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 10. Conſcendens jam navem Epheſi Laodiceam revertit. *Id.* 3. *Offic. c.* 10. Ut, ſi ille non revertiſſet. *Id. pro Roſc. Am. cap.* 9. Legati Ameriam re inorata reverterunt. ¶ In præſenti tempore, *Pompon. apud Non. cap.* 17. *n.* 68. Cocum quæritat, ſi cum nemo vocat, revortit mœſtus ad me. ¶ Translate *Ovid. lib.* 1. *de art. am.* Prius reverſura eſt in caput iſta tuum. ¶ Ponitur & pro revolvere, reputare. *Id.* 1. *Tuſc.* 2. 30. Dubitans, circumſpectans, hæſitans, multa adverſa revertens.

Revertor, eris, erſus ſum, d. 3. *ritornare*, שוב, Ger. *vviderkommen*, Gal. *retourner*, Hiſp. *tornar atras*, ἀναστρέφω, redeo, quaſi retro verto. *Cic. pro Mur. c.* 41. Unde cum honore diſceſſeris, eodem cum ignominia reverti. *Terent. Heaut.* 1. 1. 70. Domum revertor mœſtus. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 33. Cum in oppidum reverſi eſſent. *Plaut. Pœn. prol. v.* 79. Reverti rurſus. ¶ Sæpe translate ſumitur pro re, de qua dicere cœperamus, reſumere. *Cic.* 2. *Fin. c.* 32. Sed ut ad propoſitum revertamur. ¶ Accipitur etiam pro recuperare, recipere. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Jamque eum ad ſanitatem reverti arbitrabatur. ¶ Item pro referri, redundare. *Cic. de Invent. c.* 36. Quarum tamen rerum multo maxima pars ad corporis commodum revertitur.

Reveſtĭo, is, a. 4. *rivestire*, rurſus veſtio. *Tertul. l.* 5. *carm. adv. Marcion. c.* 5. Et jam deſpectum victor ſua luce reveſtit.

Revictus, a, um, nom. partic. a revinco. *Liv. l.* 6. *c.* 26. Criminibus revicta rebus, verbis confutare nihil attinet. h. e. purgata, ſoluta. *Id. l.* 40. *c.* 16. Ut omnibus appareret, noctis proximæ crimen facile revictum.

Revidĕo, es, a. 2. *rivedere*. *Plaut. Truc.* 2. 2. 65. Nunc ad heram revidebo, h. e. rurſus ad heram accedam.

Revigĕo, es, n. 2. rurſus vigeo. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 16. Multaque ſecula poſt reviguit Pythagoreorum nomen. Ita legit *Non. c.* 9. *n.* 10. Alii *ſic viguit*.

Reviləſco, is, n. 3. *divenir vile*, vilis fio. *Sen. de tranq. vit. c.* 15. Ne admota oculis virtus reviteſcat.

Revincibilis, le, adject. *che ſi può convincere*. *Tertul. de reſur. carn. c. ult.* Materia iiſdem ſacris literis revincibiles.

Revincĭo, is, nxi, nctum, a. 4. *legare*, אסר, Germ. *vviderbinden*, Gall. *relier*, Hiſp. *atar*, ἀναδέω, idem ac vincio, vel retro vincio, vel vehementer, & arcte vincio. *Propert. l.* 3. *eleg.* 10. *v.* 11. Latus anſe revincit. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 23. Revinciuntur introrſus, & multo aggere veſtiuntur. *Catul. carm.* 62. (al. 56.) Revincire mentem amore. ¶ Significat etiam ſolvere, *ſlegare*. *Col. l.* 1. *c.* 8. Nam villicus aut elligaverit quempiam domino neſciente, aut revinxerit.

Revinco, is, ici, ictum, a. 3. *convincere*, ἐξελέγχω, convinco, confuto. *Cic. pro Arch. c.* 6. Nunquam enim hic neque ſuo, neque amicorum judicio revincetur. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Cum in culpa, & maleficio revicti ſunt. *Liv. l.* 6. *c.* 26. Revincere crimen. V. Revictus.

Revinctus, a, um, *ben legato*. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Anchoræ pro funibus ferreis catenis revinctæ.

Revĭrens, tis, nom. partic. *riverdeggiante*. *Albinovan. de morte Mecæn. v.* 113. Redditur arboribus florens revirentibus ætas.

Revireſco, is, revirui, n. 3. *riverdeggiare*, Germ. *vvider grunen*, Gal. *reverdir*, Hiſp. *reverdecerſe*, ἀναθάλλω, iterum viridis fio, ad priſtinam viriditatem revertor. *Colum. l.* 2. *c.* 1. Nec revireſcere, nec repubeſcere poteſt. *Ovid.* 2. *Metam.* Læſaſque jubet revireſcere ſylvas. ¶ Translate ſumitur pro reviviſcere, renaſci, renovari. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 14. Impolitæ vero res, & acerbæ, ſi erunt relictæ, quamquam ſunt abſciſſæ, tamen efferent ſe aliquando, & ad renovandum bellum revireſcent. *Id. Att. l.* 15. Illa enim nunquam revirviſſet.

Reviſĭo, onis, *il rivedere*. *Claud. Mamert. inter epiſt. ad Sidon. l.* 4. *c.* 2. Reviſionis poteſtas multis modis intercluditur.

Reviſĭto, as, a. 1, freq. a reviſo. *Plin. l.* 37. *cap.* 3. Nundinis urbem reviſitabant.

Revīſo, is, ſi, ſum, a. 3. *ritornare a vedere*, בקר, Germ. *vviderumb geſehen*, Gall. *retourner a voir*, Hiſp. *tornar atrá vezar ver*, ἐπανέρχομαι, redeo, ut videam, redeo ad videndum. *Cic. Att. l.* 1. *epiſt.* 14. Reviſe nos aliquando. *Id. pro Quint.* Hic, cum rem Gallicanam cuperet reviſere. *Gel. l.* 13. *c.* 29. Cum valebo ab oculis, reviſe ad me. *Lucret. l.* 2. *v.* 360. & crebra reviſit ad ſtabulum.

Reviſceratĭo, onis, viſcerum reparatio. *Tertul. de reſur. carn. c.* 30.

Revivificatus, a, um, adject. ad vitam revocatus. *Tert. de reſur. carn. c.* 19.

Reviviſcens, entis, o. 3. partic. a reviviſco. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 4. Ut ſpeciem aliquam viderer videre quaſi reviviſcentis Reipublicæ.

Reviviſco, is, o. 3. *tornar' in vita*, *riſuſcitare*, Ger. *vvider lebendig vverden*, Gal. *revivre*, *recouvrer la vie*, Hiſp. *tornar a vivir*, ἀναβιόω, rurſus vivus fio, ad vitam redeo. *Cic.* 4. *Phil. c.* 25. Quid ſi reviviſcant Platonici illi, & deinceps illi, qui auditores eorum fuerunt? *Plin. l.* 11. *c.* 28. Nullis iterum pennæ reviviſcunt avulſæ. ¶ Translate ponitur pro renaſci, & ad priſtinum ſtatum redire. *Cic.* 7. *Phil. c.* 1. Senatum dolent ad auctoritatis priſtinæ ſpem reviviſcere. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 23. Idem poſteaquam reſpirare vos a metu cædis, emergere auctoritatem veſtram a fluctibus illis ſervitutis, reviviſcere memoriam, ac deſiderium mei vidit.

Revīvo, is, ixi, ictum, n. 3. *tornar' a vivere*. Habet uſum aliquem in præteritis: cæterum pro eo *reviviſco* uſurpatur. *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 4. Et jam deficiens ſic ad tua verba revixi. *Cic. in Piſon. c.* 27. Avum ſuum revixiſſe putat. *Id. Att.* 6. *ep.* 2. Omnes ſuis legibus uſæ revixerunt.

Reunctor, oris, is, cujus miniſterio utuntur Medici, qui iatroliptice, ideſt unctoriam Medicinam exercent. Pataviní noſtri per jocum vocant *ſcalda e peta*. *Plin. l.* 29. *cap.* 12. Reunctoribus quoque Medicorum, ac mediaſtinis vectigal invenit.

Revocabĭlis, & le, o. 3. quod poteſt revocari. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 264. Cum jam revocabile telum Non fuit. *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 488. revocabile damnum. h. e. reparabile.

Revocāmen, inis, n. idem ac revocatio. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 561. Accipio revocamen, ait.

Revocatĭo, onis, *richiamo*, *ritorno*, ἀνάκλησις, actus revocandi. *Cic.* 13. *Phil. c.* 7. Receptui ſignum, aut revocationem a bello audire non poſſumus. *Id.* 3. *Tuſc.* Avocatione a cogitanda moleſtia, & revocatione ad contemplandas voluptates.

Revocātor, oris, qui revocat. *Quintil. declam.* 10. *ſub fin.* Magus revocator animarum.

Revocatorĭus, a, um, adject. ad revocandum, ſeu extrahendum pertinens, ut emplaſtrum revocatorium. *Theodor. Priſcian. l.* 2. *c.* 32.

Revocātus, a, um, *richiamato*, ἀνακεκλημένος, rurſus vocatus. *Cic. in Rul.* Qui provocati a me venire noluerunt, revocati ſaltem revertuntur. *Virg.* 5. *Æn.* Revocatus a morte. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 5. lente revocatas ruminat herbas. hoc eſt a ſtomacho ad os retractas.

Revŏco, as, avi, atum, a. 1. *rivocare*, *richiamare*, השיב, Germ. *vviderumbruffen*, Gall. *revoquer*, *rappeller*, Hiſp. *revocar*, *tornar a llamar*, ἀνακαλέω, retrorſum voco, rurſus voco. *Cic. pro Quint.* Revocares eum, quem in Galliam miſeras? ¶ Ponitur aliquando pro mutuo vocare, auctore *Nonio*. *Varro apud eund. cap.* 2. *num.* 751. Qui nos provocare, ac vocare non audeant, nos illos revocare timemus. *Phædr. fab.* 27. Vulpes ad cœnam dicitur ciconiam prior invitaſſe. Quæ vulpem cum revocaſſet, &c. ¶ Translate ſumitur pro retrahere, abducere. *Cic.* 2. *de Div.* Quod Dejotarum neceſſarium noſtrum ex itinere aquila revocavit. *Id.* 2. *de Leg.* Quam multos divini ſupplicii metus a ſcelere revocavit? ¶ Item pro adducere, reducere. *Cic. pro Cluent.* Cum Tribunus Pleb. Populo concitato rem pene ad manus revocaviſſet. *Id. pro Cæc. c.* 27. Populi R. cauſa, civitatis jus, bona, fortunæ, poſſeſſioneſque in dubium, incertumque revocabuntur. *Id. Attic. l.* 7. *ep.* 23. Revocare ad vitam. *Id. in Brut. c.* 3. Ad priſtina ſtudia ſe revocare. *Id. de Amic. c.* 16. Ad potentiam ſuam omnia revocare. h. e. ſibi ſubjicare. *Id. Ver.* 5. *cap.* 91. An me ad M. Antonii æſtimationem frumenti, exactionemque pecuniæ revocaturus es? h. e. dices Verrem imitatum fuiſſe M. Antonium in æſtimatione frumenti? Supra dixerat *cap. præced.* Quo me igitur, aut ad quæ exempla revocas? h. e. ad audiendum vocas,

Digitized by Google

ens, reduxiſque. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Revocare aliquid in lucem. ¶ Item pro reſumere, repetere. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 1. Intermiſſa ſtudia revocare. *Id. Fam.* 7. *ep.* 26. Revocare vires. ¶ Item referre, reducere. *Id.* 3. *Off.* Cum ad excitatum corpi revocare rationem. *Id.* 2. *Fin.* Ad ſententiam omnia revocare. *Id. pro Dom.* Revocare aliquid ad conjecturam. ¶ Item pro infectum, aut irritum reddere. *Senec. de benef. l.* 4. revocare promiſſum. *Ovid.* 9. *Met.* Si facta mihi revocare liceat. ¶ Item pro reſtaurare, renovare. *Suet. in Claud. c.* 22. Aut exoleta revocavit, aut etiam nova inſtituit. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 20. Antiquam duramque militiam revocabat. ¶ Revocare ſe, eſt mutare ſententiam. *Cic.* 4. *Acad. c.* 17. Vinolenti dubitant, hæſitant, revocant ſe interdum. ¶ Revocare ab Inferis, eſt reſuſcitare. *Cic. pro Mil. c.* 29. Etiamſi propter amicitiam vellet eum ab Inferis revocare. ¶ Ad curam revocare aliquid, eſt cum cura, & diligentia facere. *Plin. l.* 18. *c.* 9. Si vero vetus revocetur ad curam. ¶ Revocare villicum ad rationem operum, *chiamar'a render conto. Cato de R. R. c.* 2. ¶ Revocare pedem, *tornar'in dietro. Virg. Æn.* 9. Revocatque pedem Tiberinus ab alto. ¶ Revocare lectorem, eſt jubere ut verbum male pronunciatum repetat. *Plin. l.* 3. *ep.* 5.

Revŏlo, as, n. 2. *volar'in dietro*, Germ. *wieder hinderſich fliegen*, Gal. *revoler*, *revoler*, Hiſp. *volar atras*, ἀναπέτομαι, retro volo. *Cic. de nat. Deor.* 2. *c.* 49. Revolat, ut ipſe quoque quieſcat. ¶ Sumitur etiam pro rurſus volare. *Virg.* 1. *Georg.* Cum medio celeres revolant ex æquore mergi. ¶ Translate ſumitur pro celeriter ire, aut venire. *Paterc. l.* 2. *c.* 123. Ille ad patrem expectato revolavit.

Revolubĭlis, & le, o. 3. [illegible], quod revolvitur. *Ovid. in Ibin. v.* 101. Siſypha, cui tradas revolabile pondus, habebis.

Revolvo, is, volvi, otum, a. 3. *rivolgere*, *volger ſottoſopra*, [illegible], Germ. *widerumbhin wueltzen*, Gall. *rouler derechef*, *feuilleter*. Hiſp. *rebolver*, ἀνακυλίω, iterum, ſeu retrorſum volvo. *Col. l.* 8. *c.* 17. Quoniam gelidum ab imo fluctum revolvit in partem ſuperiorem. ¶ Metaleptice ſumitur pro legere. *Liv. l.* 34. *c.* 5. Tuas adverſum te origines revolvam. *Martial. l.* 11. *epig.* 1. Qui revolvant noſtrarum tineas ineptiarum. *Sil. l.* 8. Revolvere antiqua. ¶ Translate accipitur pro iterum agere, pati, experiri. *Virg.* 9. *Æn.* Rurſus perplexum iter omne revolvens fallacis ſylvæ. *Id. l.* 10. Iterumque revolvere caſus da Pater Iliacos Teucris. ¶ Item pro reducere, redire, recidere. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 26. Itaque revolvor identidem in Tuſculanum. *Id.* 2. *de Or.* Omnia neceſſario a tempore, atque homine ad communes rerum, & generum ſummas revolventur. *Idem* 4. *Acad. cap. ult.* Ego ne, inquit, ad patrie revolvar ſententiam? *Id.* 2. *Div. c.* 5. Eodem revolveris. h. e. eadem dices.

Revolūtus, a, um, ἀνακυχθείς, *erutus*. *Liv. l.* 4. Revolutos ad diſpenſationem inopiæ. *Virg.* 10. *Æn. v.* 256. Et interea revoluta ruebat Matura jam luce dies. *Id.* 9. *Æn. v.* 476. Excuſſi manibus radii, revolutaque penſa. h. e. incompoſita cecidere. *Ovid.* 4. *Faſt.* Secla revoluta. h. e. tranſacta.

Revŏmo, is, mui, mitum, a. 3. *vomitare*, idem quod evomo. *Plin. l.* 10. *c.* 72. Dracones avibus devoratis ſolidis, contentione plumas, & oſſa revomunt. ¶ Translate ſumitur pro rejicere. *Lucr. l.* 2. *v.* 199. Tum cupide ſurſum revomit magis, atque remittit. Al. leg. *removet*.

Reverto, is, n. 3. V. Reverto.

Reus, i, m. & rea, æ, f. *reo*, *e rea*, [illegible], Germ. *beklagter*, Gall. *coupable*, Hiſp. *reo*, ἐνόχιμος, dicitur omnis, qui arguitur, ſeu quicunque in litem adducitur, etiamſi nihil admiſerit, cui opponitur *actor*, qui reum in judicium vocat. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Innocens reus multis veriſimilibus premitur. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 43. Reos appello non modo eos, qui arguuntur, ſed omnes, de quorum re diſceptatur. *Et infra, c.* 69. Reos appello, quorum res eſt. *Id. Fam.* 13. *ep.* 54. Ut fuerit adoleſcentis res ne fiat. ¶ Reus alicujus rei, vel de aliqua re dicitur, qui rem aliquam commiſit, propter quam accuſatur. *Cicer. pro Syl.* Reus de pecuniis repetundis. *Id. ad Brut. ep.* 4. Alienæ culpæ reus. ¶ Reus alicujus hominis eſt, qui ab eo accuſatur. *Id. pro Mil. c.* 13. Reus Milonis lege Plotia fuit Clodius. ¶ Reum aliquem agere, facere, poſtulare, deferre, eſt accuſare. *Plin. l.* 2. *c.* 7. *de fortuna.* Una accuſator, una agitur rea. *Cic. in Divin. Ver. c.* 2. Cum a me reus factus eſt. *Rurſus Plin. l.* 33. *c.* 2. Ut quadringentos de ea cauſa reos poſtularet. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Deferre reum criminis. ¶ Reum peragere, eſt condemnare. V. *Perago.* ¶ Apud JCtos reus dicitur interdum, qui ad aliquam rem præſtandam tenetur. Sic reus ſatiſdandi eſt, qui fidejuſſore dato obligatus eſt. *Ulp. l. qui homi. nem, Dig. de ſolution.* Et reus promittendi, qui promiſit. *Modeſtin. lib.* 1. *Dig. de duob. reis conſtit.* ¶ Translate uſurpatur etiam extra forum, pro quocunque promiſſore, ut *Reus voti*, qui ſuſcepto voto ſe Deo, aut Cœlitibus obligat. *Virg.* 5. *Æn. v.* 236. Vobis lætus ego hunc candentem in litore taurum conſtituam ante aras voti reus. Sic apud *Liv. l.* 25. reus tutandæ ſtationis dicitur, qui ex lege ſtationem ſervet, ut ſi quid adverſi acciderit, ei imputetur.

Revulſio, onis, ἀνάσπασμα, actus revellendi, abſtractio, detractio. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Sed ratio deprehendit vitium unius ſchedæ revulſione plures infeſtante paginas.

Revulſus, a, um, ἀνασπασθείς, *ſcavato*. *Ovid.* 12. *Metam.* Sanumque a monte revulſum Mittere conatur.

Rex, gis, m. *Re*, מלך, Germ. *Konig*, Gal. *Roy*, Hiſp. *Rey*, Βασιλεύς, qui habet imperium alicujus regionis, aut etiam unius urbis, a *rego*. Differt a *Tyranno*, quia Rex ſubditorum utilitatem reſpicit, Tyrannus eſt, qui omnia ad privatum ſuum commodum pro libidine refert. *Cic.* 3. *Fin.* Rectius enim appellabitur Rex, quam Tarquinius, qui nec ſe, nec ſuos regere potuit. ¶ Reges Romanorum ſeptem fuere, qui regnarunt annos 244. circiter, Regnum propter libidinem amiſere. Nam cum Sextus Tarquinius Superbi filius ſtuprum per vim Lucretiæ intuliſſet, & illa eorum patre, & viro ſe ſua manu interemiſſet, L. Junius Brutus caſtiſſimum cadaver in Forum Romanum afferendum curavit, & eneata concione ſuaſit primum multitudini, ut Rex, qui tum ad Ardeam bellum gerebat, in perpetuum ab Urbe excluderetur cum filiis, pulſis in exilium omnibus cognatis, qui Romæ eſſent; deinde univerſum Populum jurejurando adegit, ſe nunquam paſſurum, aliquem regnare in Urbe, quibuſcunque bellis externæ gentes Regem reducere conarentur. *Liv. lib.* 1. & 2. ¶ Poſtea itaque creatis conſulibus, adeo exoſum fuit Romanis nomen regis, ut eo ad invidiam conflandam potentiſſimis civium uterentur. Hinc *Cic. Agr.* 2. *c.* 6. ut in agrariæ legis auctores odium populi concitet, vocat eos reges ærarii, vectigalium, provinciarum omnium, totius reip. & orbis terrarum dominos. V. etiam *eund.* 3. *Offic. c.* 21. & *Sueton. in Caſ. c.* 79. ¶ Aliquando Rex ponitur etiam pro regnatore, domino. *Virg.* 1. *Æn.* Hinc Populum late Regem, belloque ſuperbum venturum excidio Libyæ. ¶ Item pro potentiore, & eo, quem nobis veluti in patronum eligimus, quem ſequamur. *Martial. l.* 2. *ep.* 18. Sum comes ipſe tuus, tumidique antambulo Regis. *Colum. in præf. l.* 1. Somnumque Regis ſui rumoribus auſpicantis. ¶ Item pro divite, qui a clientibus colitur. *Hor. l.* 2. *Carm. od.* 14. Sive Reges, ſive inopes erimus coloni. ¶ Item pro modimperatore, ſeu magiſtro convivii, qui modum imperat, quo convivæ bibant. *Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 1. Ipſe Rex menſæ, nec in moribus Socrate minor. ¶ Item pro eo, qui paraſitus alit. Eſt ab illa conſuetudine, quod eum, quem Latini vocant *magiſtrum convivii*, Græci dicunt βασιλέα, & quæ *Cicero de Senect.* appellat *magiſteria*, hæc *Horat. l.* 1. *od.* 4. regna appellat. *Plaut. Cap. v.* 1. 24. Poſtquam meus Rex eſt potitus hoſtium. *Ter. Phor.* 2. 2. Immo enim nemo ſatis pro merito gratiam Regi refert. ¶ Item pro rectore, moderatore, magiſtro. *Hor. l.* 1. *ed.* 36. Memor actæ non alio Rege pueritiæ. ¶ Rex ſacrorum, ſeu Rex Sacrificulus erat Sacerdos apud Romanos, qui publica quædam ſacra olim per Reges factitata obibat. Creari cœptus eſt L. Junio Bruto, & M. Valerio Coſſ. Ejus creandi occaſionem dedit, quod, cum nuper, exactis Regibus, pleraque ſacra a ſolis Regibus obiri conſueta vacare viderentur, id moleſte admodum Populus ferebat, utpote quia cultui divino Regum expulſione videretur derogatum. Sacerdotem igitur creari placuit, quem, quo minus illi auctoritatis deeſſet, Regis nomine decorarunt, *Sacrorum Regem* appellantes. Subjecerunt tamen Pontifici Maximo, ne, ſi nullius ditioni fuiſſet ſuppoſitus, jam exacti Reges reducti eſſe viderentur, vel crederentur. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 6. Lucius Claudius rex ſacrorum. *Liv. l.* 2. Regem ſacrificulum creant. ¶ In rebus inanimis rex dicitur, qui aliqua re ſupra cætera excedit. *Virg.* 1. *Georg.* Fluviorum rex Eridanus.

R ANTE H.

Rha, æ, m. 1. *la Volga*, fl. ingens Sarmatiæ, ſupra Pontum, & Boſphorum Cymmerium, qui aliis receptis fluminibus, in mare Caſpium ſe exonerat, tanta vi aquarum, ut ad 60. M. P. illud dulce reddat, teſte Sigiſmundo Erberſtenio. Alicubi accedit ad Tanaim fl. ad 7. leucas. In ripis hujus fluminis naſcitur nobilis illa radix, quam rha Ponticum vocant. V. *Ammian. l.* 22. *c.* 16.

Rha, æ, ῥᾶ, indicis genus. Sic vocatur a Rha fluvio, juxta quem creſcit. *Ammian. Marcel. l.* 22. *c.* 16. *Plin. l.* 27. *c.* 12. rhacomam vocat. *Celſus* radicem Ponticam appellat. Itali vocant *reponticō*, & *reuponticō*.

Rhacīnus, i, m. piſcis pulli coloris, memoratus ab *Ovid. in Halieut.* ut teſtatur *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Rhacōma, æ, f. herbæ ſpecies, eadem, quæ rha. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Rhacoma affertur ex his, quæ ſupra Pontum ſunt, regionibus. Radix coſto nigro ſimilis, minor, & ruffior paulo, ſine odore, calfaciens guſtu, & aſtringens, &c.

Rhadamanthus, i, Ῥαδάμανθος, filius Jovis, & Europæ, frater Minois, Legumlator Cretenſium una cum fratre. Regnaſſe dicitur in Lycia. Juſtiſſimus fuit. Hinc a Poetis judex inferorum fingitur. *Virg.* 6. *Æn.* Gnoſius hæc Rhadamanthus habet duriſſima regna. ¶ In 3. declinat. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 83. Illum reliqui ad Rhadamanthem.

Rhadĭna, æ, f. ῥαδινή, gracilis, tenella, de puella dictum a *Lucr. lib.* 4. *ver.* 1160.

Rhæti, m. 2. *Grigioni*, pop. Rhætiæ. *Horat. l.* 4. *od.* 4. & 14.

Rhætĭa, æ, *Rezia*, Ῥαιτία, regio Europæ, quæ, ut lib. 2. Ptolemæus refert, ab Occ. limites habet montem Adulam, & fontes Danubii, & Rheni, ab Or. Lycum fl. qui in Danubium exit, & Rhætiam a Vindelicia dividit, a Sept. Danubium, a Mer. Alpes, ſupra Galliam Ciſalpinam. Rhætia recens continet tantum partem Occidentalem Rhætiæ propriæ, ubi Griſones. *Claudian. de Bel. Get. v.* 330. Prominet Hercaniæ confinis ſilvæ. V. *Plin. l.* 3. *c.* 20.

Rhætĭcus, a, um, adject. a Rhætia, ut Rhætica juga, *monte Braulio*, montes, qui ad Inſubrum, & Cenomanorum confinia extenduntur. ¶ Rhæticum vinum. *Suet. in Aug. c.* 78. Sic Rhætica (vel Retice) vitis. *Colum. l.* 3. *c.* 2.

Rhagădes, dum, gen. fœm. ῥαγάδες, & rhagadia, um, n. dicuntur ſciſſuræ in partibus mollioribus, ut in labiis, in pedibus, in ano, & pudendis. *Plin.* 23. *c.* 4. Attrita ſanat & furfures, rhagades, condylomata, articulos luxatos. *Id. ibi. c.* 7. Arboris ipſius cinis ex melle ſedat rhagadia.

Rhagĭon, n. 2. ῥάγιον, parvus acinus, apud Græcos. Hinc & genus aranei. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Vocatur & rhagion acino nigro ſimilis, ore minimo ſub alvo, pedibus breviſſimis tanquam imperfectis, &c.

Rhamnenſes. V. Ramnenſes.

Rhamnos, i, f. *ranno*, ῥάμνος, genus rubi albi. *Plin. l.* 24. *c.* 14. Inter genera ruborum rhamnos appellatur a Græcis, candidior, & fruticoſior. Is floret, ramos ſpargens rectis aculeis, non, ut cæteri, aduncis, foliis majoribus, &c.

Rhamnus, untis, f. 3. Ῥαμνοῦς, pagus Atticæ, in Tribu Æantide, inter Athenas, & Cherſoneſum, inſignis Amphiarei templo, & Nemeſis ſimulacro. *Plin. l.* 4. *c.* 7. & *l.* 36. *c.* 5. ¶ Rhamnus item opp. & portus Cretæ, in occidua parte, inter Phœſarnen, & Cherſoneſum, al. inter Lycaſtrum, & Lyctum. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Rhamnūſis, idis, f. idem ac Venus Rhamnuſia, id eſt Nemeſis. *Ovid.* 14. *Met. v.* 694. Memoremque time Rhamnuſidis iram.

Rhamnuſius, a, um, Ῥαμνούσιος, quod eſt ex Rhamnunte, aut ad Rhamnuntem ſpectat. *Ter. Andr.* 5. 4. 26. Hunc certe ſcio, Rhamnuſium ſe ajebat. ¶ Rhamnuſia Venus, ſeu Rhamnuſia ſimpliciter, eadem, ac Nemeſis, Dea indignationis, quæ etiam Adraſtia a Zenodoto vocatur, quod ab iis pœnas repetere exiſtimabatur, qui præſentibus bonis ſe indignos præbuiſſent. Hinc cum Narciſſus formæ bonitate abuteretur ſuperbius, adverſus eum hæc Dea indignata eſſe dicitur, ex quo ille a ſe ipſo interiit. Hujus ſimulacrum Agoracritus Parius Phidiæ diſcipulus fecit. Cum certaviſſent inter ſe Agoracritus, & Alcamenes Athenienſis, ambo diſcipuli Phidiæ, in Venere facienda, Alcamenes vicit, non opere, ſed civitatis ſuffragiis contra peregrinum populari ſuo faventis. Quare Agoracritus ea lege ſignum ſuum vendidiſſe traditur, ne Athenis eſſet, & appellaſſe Nemeſin. Id poſitum eſt in Rhamnunte pago Atticæ. M. Varro omnibus ſignis prætulit. *Plin. l.* 36. *c.* 5. *Ovid. l.* 3. *Triſt. el.* 8. Exiget ut dignas ultrix Rhamnuſia pœnas.

Rhapeion, i, n. herba, eadem quæ leontopetalon. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Rhaphănus. V. Raphanus.

Rhaphĭus, ii, m. 2. idem quod chaus, animal effigie lupi, pardorum maculis. *Plin. l.* 8. *c.* 19. Pompeii Magni primum ludi oſtenderunt chaum, quem Galli raphium vocabant, effigie lupi, pardorum maculis.

Rhapſodia, æ, ῥαψῳδία, contextura carminum, præſertim heroicorum, liber verſuum, a ῥάπτω, *conſuo*, & ᾠδή, *carmen*. Hoc nomine appellata ſunt carmina Homeri, quia cum ante diſſipata eſſent, disjectaque, a Piſiſtrato, vel filio ejus Hipparcho in libros ſeu rhapſodias digeſta ſunt, ut & *Cicero* ſcribit *l.* 3. *de Or. c.* 34. *Corn. Nepos in Dion. c.* 6. Ex verſum illum Homeri retulit ex ſecunda rhapſodia.

Rhea, æ, f. 1. Ῥέα, filia Cœli, & Terræ, quæ aliis nominibus dicitur Cybele, Berecynthia, &c. V. *Cybele*. ¶ Rhea Silvia, filia Numitoris regis Albanorum, mater fuit Romuli & Remi. *Liv. l.* 1. *c.* 4.

Rhebas, æ, m. fluvius ad fauces Boſphori. *Plin. l.* 6. *c.* 1.

Rheda, æ, f. *cocchio*, *carretta*, [illegible], Germ. *wagen*, Gall. *coche*, Hiſp. *coche*, ῥέδιον, ῥαίδιον, ζεῦγος, carruca, genus vehiculi currus quatuor rotarum ad geſtandum homines idonei. Eſt vox Gallica, teſte *Quintil. l.* 1.

Digitized by Google

l. 2. *c.* 3. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 17. Hanc epiſtolam dictavi ſedens in rheda, cum in caſtra proficiſcerer. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Omnemque aciem ſuam rhedis, & carris circumdederunt.

Rhedarius, ii, ζευγηλάτης, auriga, rector rhedæ. *Cic. pro Mil. c.* 10. Adverſi rhedarium occidunt. ¶ Item qui rhedas facit. *Capitolin. in Maxim. & Balbin. c.* 3. Pater fuit faber ferrarius, vel ut alii rhedarius vehicularius fabricator.

Rhedarius, a, um, quod ad rhedam ſpectat, ut Rhedarius mulus, qui rhedam ducit. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 17.

Rhedones, ſeu Redones, m. 3. pop. Galliæ Celticæ, in Aremoricis, in Britannia minore, verſus Cenomanos, quorum urbs item Rhedones, ſeu Redones, ſeu Rhedonæ, & Condate Rhedonum, hodie *Rennes*, vel *Rennes*, ad Vidanam fl. *Caſ. l.* 7. *B. G.*

Rheginus, a, um, adject. *di Reggio*, ut Rhegina litora, *Sil. l.* 13. *v.* 94. ¶ Rhegini, orum, Rhegii incolæ. *Cic. pro Arch. c.* 3.

Rhegium, n. 2. & Rhegium Julium, *Reggio*, urbs Italiæ, in Regno Neapolitano, in ore freti Siculi, e adverſo Siciliæ orſ. & Meſſanæ urbis. Conditum fuit a Chalcidenſibus. Dictum eſt a ῥήγνυμι, *frangor*, quod inde Sicilia olim continenti juncta ei fluctuum terræ fractione avulſa fuerit. *Juſtin. l.* 4. *c.* 1. *Ovid.* 14. *Met. Plin. l.* 3. *c.* 8.

Rhemi, ſeu, & melius Remi, ſeu etiam Remenſes, pop. Galliæ Belgicæ, inter Treviros, & Viroduenſes ad Or. Catalaunos ad Mer. Sueſſiones ad Occ. & Arduennam ſylvam ad Bor. quorum urbs item Rhemi, *Reims*. *Plin. l.* 4. *c.* 17.

Rhenanus, a, um, adject. ad Rhenum pertinens. *Mart. l.* 9. *epigr.* 36. Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.

Rheni, m. 2. *Rhyngauwer*, pop. juxta Rhenum, inter Rhætos, & Helveticos, quorum regio Rhingovia, *Rhyngau*. *Plin. l.* 4. *c.* 17. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 47.

Rheno, onis, m. 3. ῥήνων, veſtis pelliceæ, propria Gallorum, Germanorumque, ab humeris dependens uſque ad umbilicum. Ita dicebatur a Rheno Germaniæ flumine, cujus accolæ eo frequenter utebantur, vel a ῥήν, quo pellis ſignificatur. Rhenonum meminit *Var. l.* 4. *de L. L. Caſ. de B. G. l.* 6. *c.* 20. *Salluſt. apud Chariſ. Sidon. l.* 4. *ep.* 20.

Rhenus, i, m. vel Rhenum, i, n. *Reno*, Germ. *Rhyn*, & *Rhein*, Gall. *le Rhin*, ῥῆνος, fl. Germaniæ, poſt Danubium maximus, utriuſque Galliæ, & Germaniæ terminus a fontibus ad oſtia. Oritur ex Alpibus, ex Adula monte, in parte occidentali Rhætiæ, & varias alluens provincias, tandem in Oceanum Germanicum duobus oſtiis influit. V. *Plin. l.* 4. *c.* 14. 15. & 17. & *l.* 9. *c.* 15. *Virg.* 8. *Æn.* Extremique hominum Morini, Rhenuſque bicornis. *Horat. de ar. poet. v.* 18. Aut flumen Rhenum, aut pluvius deſcribitur arcus. ¶ In plurali num. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 47. ingenteſque locat Cæſonia Rhenos. h. e. Rheni imagines in triumpho portandas. ¶ Rhenus alter, *Reno*, fl. Italiæ primo minor. Oritur ex Apennino monte, fluit per Galliam Togatam, & per agrum Bononienſem, ac demum in proximis vallibus diffidit. *Plin. l.* 3. *c.* 16. & *l.* 16. *c.* 36. *Syl. l.* 8. parvique Bononia Rheni.

Rheſus, m. 2. Ῥῆσος, filius unius ex Muſis, Rex Thraciæ, qui in auxilium Trojanorum venit. De hoc ab Oraculo Delphico Græcis reſponſum eſt, eos Troja non potituros, niſi equos Rheſi abduxerent, antequam Troadis herbam guſtarent, & de Xanthi aqua biberent. Omnia alba habuiſſe fertur, equos, tentoria, &c. Diomedes, & Ulyſſes a Græcis miſſi ex Troade profecti ſunt, exploraturi, quando Rheſus veniret, & in ſylvis latitavere. Cum igitur Rex ad Troadis fines acceſſiſſet, & noctu caſtrametatus eſſet, Diomedes, & Ulyſſes circa primam quietem caſtra ingreſſi ſunt, Rheſum interfecere, exercitum ejus partim ceciderunt, partim fugarunt denique equos abduxerunt, antequam fatalem herbam, & aquam attingerent. *Cic.* 3. *de nat. Deor. Virg.* 1. *Æn. Ovid.* 13. *Met.*

Rhetor, oris, *maeſtro di Rettorica*, Germ. *meiſterlichen reden*, Gall. *Rhetoricien*, Hiſp. *Retorico*, ῥήτωρ, qui Rhetoricam, ſive artem Oratoriam docet, a ῥέω *dico*, *eloquor*. Differt ab *Eloquente*, ab *Oratore*, a *Declamatore*, a *Sophiſta*, quod *Rhetor* ſit, qui Rhetoricam profitetur, ſeu qui docet, vel ſcribit præcepta de bene dicendo, *Eloquens* autem, qui excellit facultate, vel virtute bene dicendi, *Orator*, qui in judiciis, concionibus, & Senatu cauſas agit, *Declamator*, qui aut docendi alios, aut exercendi ſe gratia fictas cauſas agit, ut in veris poſtea cauſis poſſit orare, *Sophiſta*, qui artificioſas orationis delicias affectat. *Cic. de Or.* Eos, qui Rhetores nominarentur, & qui dicendi præcepta traderent, nihil plane tenere. *Id.* 4. *Phil.* Quaſi Rhetor ille te diſertum facere potuiſſet. *Martial. l.* 1. *ep.* 64. Dum modo Cauſidicum, dum te modo Rhetora fingit. ¶ Aliquando ponitur pro Oratore. *Cic.* 2. *Fin. c.* 6. Quaſi vero perpetua oratio Rhetorum ſolum, non etiam Philoſophorum ſit. Adde *de Orat. c.* 3.

Rhetorica, æ, & Rhetorice, es, f. 1. *Rettorica*, Germ. *Rhetoriey*, Gall. *Rhetorique*, Hiſp. *Retorica*, ῥητορική, eſt ars, vel doctrina bene dicendi. *Quintil. l.* 2. *c.* 15. Huic ejus ſubſtantiæ maxime conveniet finitio, Rhetoricen eſſe bene dicendi ſcientiam. *Id. l.* 2. *c.* 1. Rhetoricen exercere. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 6. Omnem vim loquendi in duas tributam eſſe partes, rhetoricam palmæ, dialecticam pugni ſimilem eſſe.

Rhetorice, adv. *rettoricamente*, ῥητορικῶς, Rhetorum more, oratorie, copioſe, ornate. *Cic.* 2. *Fin. c.* 6. Rhetorice igitur, inquam, nos mavis, quam Dialectice, diſputare? *Id. in Brut. cap.* 11. Hanc enim mortem rhetorice, & tragice ornare potuerunt.

Rhetoriſco, as, n. 1. idem, ac rhetoricor, apud vet. *Novius* apud *Non. c.* 17. *n.* 68. Age nunc, quando rhetoricaſti, reſponde, quod te rogo.

Rhetoricor, aris, d. 1. ῥητορεύω, Rhetorum more loquor. *Tertul. de reſur. carn. c.* 5. Ita nos rhetoricari provocant Hæretici.

Rhetoricoterus, a, um, ῥητορικώτερος, magis Rhetor, compar. more Græcorum. *Cic.* 3. *de Or. cap.* 43. *ex Lucilio.* Craſſum habet generum, ne Rhetoricoterus tu ſis.

Rhetoricus, a, um, *Rettorico*, *appartenente alla Rettorica*, ῥητορικός, quod ad Rhetoricam pertinet. *Cic.* 2. *de Or.* Nos vero in Rhetoricis nunc quibuſdam libris, quos tu agreſtes putas, inſequor, ut erudiam. *Id.* 4. *Fin. c.* 3. Quanquam ſcripſit artem Rhetoricam Cleanthes. *Id.* 1. *de Orat.* Rhetorici doctores. ¶ Interdum ſine ſubſtantivo ponitur in genere maſc. præſertim in num. pl. in qua uſurpatione ſubintelligi debet *liber*, vel *libri*. *Quintil. l.* 3. *c.* 3. Sicut & Ciceronis quoque Rhetorico primo manifeſtum eſt. *Id. l.* 3. *c.* 1. *de Cicerone.* Niſi & Rhetoricos ſuos ipſe adoleſcenti ſibi elapſos diceret. ¶ In neut. gen. *Cic. de Fin. c.* 2. Mihi rhetorica veſtra ſatis nota ſunt.

Rhetoriſcus, i, m. diminut. a *Rhetor*, contemptum ſignificans. *Gel. l.* 17. *c.* 20. Heus, inquit, tu rhetoriſce (ſic enim me in principio recens in diatribam acceptum appellitabat) vides ne, inquit, &c.

Rhetoriſſo, as, n. 1. ῥητορίζω, rhetorice loquor. *Pompon.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 742. Dolaſti uxorem nunc, & propter me cupis concedere, & jam rhetoriſſas.

Rhetra, æ, f. dictio, oraculum, lex, ῥήτρα, a ῥέω, *dico*. Hoc nomine appellatæ ſunt leges Lycurgi a Lacedæmoniis. *Ammian. l.* 16. *c.* 5. Tanquam adſtrictus ſumptuariis legibus viveret, quas ex rhetris Lycurgi, & axonibus Romam tranſlatas, & ſeneſcentes paulatim, reparavit Sylla dictator.

Rhœtus, vel Rhætus, i, Ῥοῖτος, unus Gigantum, quem Dionyſius in leonem converſus occidit. *Hor. l.* 3. *ode* 4. *Valer.* 1. *Argon.* ¶ Item unus Centaurorum. *Lucan. l.* 6.

Rheumaticus, a, um, *catarroſo*, ῥευματικός, qui rheumatiſmo, ſeu fluxione laborat. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Aut tritas clyſteribus infundendas orthopnoicis, aut rheumaticis.

Rheumatizo, as, n. 1. rheumatiſmo laboro, ῥευματίζομαι. *Theodor. Priſcian. l.* 2. *c.* 12.

Rheumatiſmus, i, m. 2. ῥευματισμός, *fluſſione*, *catarro*, fluxus, eruptio. *Plin. l.* 22. *c.* 18. Decoquuntque et cibo contra fluxiones, quas Græci rheumatiſmos vocant.

Rhine, æ, ῥίνη, piſcis marinus, cute prædura, alio nomine ſquatina, *Plin. l.* 32. *c.* 7.

Rhinæus, ῥινεῖον, collyrium ita dictum ab exterendis callis, & cicatricibus, a ῥινάω, *limo*. Ejus compoſitionem docet *Celſus l.* 6. *c.* 6.

Rhinoceros, otis, m. *rinocerote*, ῥινόκερως, animal quadrupes, ſimile elephanto, niſi quod cornu habet ex nare prominens. *Dio l.* 71. Solinus dicit, illud cornu repandum eſſe, ideſt, recurvum, ſed attritum cautibus in mucronem excitari, & rhinocerotem pugnare cum elephantis. *Pauſanias* affirmat, rhinocerotem duo habere cornua, alterum inſigni magnitudine ex naribus extans, alterum, quod ſuperne erumpit, exiguum quidem, ſed validiſſimum. Rhinocerotem quidam eſſe ajunt bovem Ægyptium, ut eſt *Feſtus*, pro quo alii Æthiopicum tradunt, ut *Pauſanias in Eliacis*, & *Bœoticis*. Vox Græca eſt, ex ῥίς, ῥινός, *naſus*, & κέρας, *cornu*. *Plin. l.* 8. *c.* 20. Iiſdem ludis & rhinoceros, unius in nare cornu, qualis ſæpe viſus. Alter hic genitus hoſtis elephanto. Cornu ad ſaxa limato præparat ſe pugnæ, in dimicatione alvum maxime petens, quam ſcit eſſe molliorem. Longitudo ei par, crura multo breviora, color buxeus. Hæc *Plin.* ¶ Eſt ſymbolum prudentiæ. Hinc ſagacem, & prudentem virum naſum rhinocerotis habere dicimus. *Mart. l.* 1. *epigr.* 4. Juveneſque, ſeneſque, Et pueri naſum rhinocerotis habent. ¶ Ponitur etiam pro gutto, ideſt pro quodam vaſe oleum guttatim infundente lavantibus ſe in balneis. Aliqui dicunt, hoc vas fuiſſe ex cornu rhinocerotis. *Juven. ſat.* 7. *v.* 130. Exitus hic eſt Tongilli, magno cum rhinocerote lavari qui ſolet. ¶ Rhinoceros etiam per tranſlationem dicitur, qui dente eminente brochus eſt. *Lucil.* apud *Non. c.* 1. *n.* 102. Bronchus Bovillanus dente adverſo eminulo, hic eſt rhinoceros.

Rhinoceroticus, a, um, adject. ad rhinocerotem pertinens. *Sidon. carm.* 9. *in fi.* Narem rhinoceroticam minatur.

Rhinochiſia, æ, f. genus callæ herbæ. *Plin. l.* 27. *c.* 8. Alterum genus ejus quidam anchuſam vocant, alii rhinochiſiam. Folia lactucæ longiora, plumoſa, radice rubra, &c.

Rhinocolura, f. 1. *Pharamida*, opp. Ægypti, in ora maris Medit. in lim. Paleſtinæ, ita dictum a ῥίς, *naſus*, & κολούω, *decurtatus*, quia illius incolis omnibus rex quidam Perſarum nares recidit. *Senec. l.* 3. *de ira*, *c.* 20.

Rhinthon, vel Rhrynthon, onis, poeta fuit comicus, Tarentinus, nugator viliſſimus, cujus meminit *Cic. Attic. lib.* 1. *epiſt. ult.* ¶ *Cælius Rhodig. l.* 16. *c.* 10. ſcribit, fuiſſe poetam tragicum. ¶ A *Varrone* hæc vox ponitur pro homine vili, & leviſſimo, aut luxurioſo. Inquit enim *lib.* 3. *R. R. cap.* 3. Quis enim nunc Rhinthon non dicit ſua nihil intereſſe, utrum iis piſcibus ſtagnum habeat plenum, an ranis? *Colum. l.* 8. *c.* 16. Itaque Terentius Varro, Nullus eſt, inquit, hoc ſæculo nebulo, ac rhinthon, qui &c.

Rhiphæi, ſeu Riphæi montes, *Oby*, al. *Montes Stolp*, Ῥιπαῖα ὄρη, montes Sarmatiæ Boreales, in Sarmatiæ Aſiaticæ, & Scythiæ ora extrema ad Bor. inter Duinam, & Petzoram fl. Hi montes ob celſitudinem, quæ vix 20. diebus ſuperari poteſt, cingulum mundi, teſte Erbeſtenio, nominantur, & perpetuis nivibus rigent. *Plin. l.* 4. *c.* 12. *l.* 9. *c.* 27. *l.* 5. *c.* 5. 7. 13. *Virg.* 4. *Georg.* ¶ Dicti videntur a ῥιπίζειν, *flare*, quia aſſiduis ventis perflantur.

Rhiphæus, vel Riphæus, a, um, adject. ad Rhiphæos montes pertinens, ut Rhiphææ pruinæ. *Virg.* 4. *Georg.* Rhiphæus Eurus. *Id.* 3. *Georg.*

Rhiphæus, i, m. Ῥιφεύς, unus ex Centauris, qui in pugna cum Lapithis a Theſeo interfectus eſt. *Ovid.* 12. *Met.* ¶ Item vir Trojanus, juſtitiæ nomine Trojanis omnibus prælatus, qui in Ilii captivitate ſtrenue pugnans interiit. *Virg.* 2. *Æn.*

Rhiphearma, f. 1. opp. Arabiæ Fel. dictum ab hordeo, quod ibi abundat. *Plin. l.* 6. *c.* 28.

Rhitymna, æ, Rhithymna, *Retimo*, urbs Cretæ, ex præcipuis, ſatis omnium ereo, & portu capaci, in ora Boreali. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Rhium, n. 2. *Tripoli*, *Capo di Patras*, prom. & opp. Achajæ, ad fauces ſin. Corinthiaci, contra Antirrhium prom. Ætoliæ. *Plin. l.* 4. *c.* 2.

Rhiza, æ, f. ῥίζα, forfex, qua dentium radicibus evellendis chirurgi utuntur. *Celſ. l.* 7. *c.* 12. ubi alii leg. *rhizagra* eodem ſenſu.

Rhizias, æ, m. ῥιζίας, ſuccus a radice laſerpitii profluens. *Plin. l.* 19. Sorbent duobus modis capiebatur, a radice, atque caule. Et hæc duo erant nomina, rhizias, atque caulias, vilior ille, ac putreſcens.

Rhizotomumena, neut. plur. τὰ ῥιζοτομούμενα, vox Græca a ῥίζα, *radix*, & τέμνω, *ſeco*, ſignificat ea, quæ pertinent ad medicinam ex ſectis herbarum radicibus. *Plin. l.* 20. *c.* 23.

Rhizotomas, i, ῥιζοτόμος, herbæ, ſpecies iridis ſubrufæ. *Plin. l.* 21. *c.* 7.

Rhizus, f. 2. opp. Theſſaliæ, in Magneſia, apud Melibœam oppid. *Plin. l.* 4. *c.* 9.

Rho, nomen literæ R apud Græcos, ῥῶ. *Cic.* 2. *Divin. c.* 46. Demoſthenem ſcribit Phalereus, cum rho dicere nequiret, exercitatione feciſſe, ut planiſſime diceret.

Rhoali, m. 2. pop. Syriæ, qui ad Euphratem Meſopotamiæ cohærent. *Plin. l.* 5. *c.* 24.

Rhoas, m. 1. fl. Colchidis, qui ex Cauſaſo M. in Euxinum mare poſt Cobum fl. influit, inter Phaſim, & Sebaſtopolim. *Plin. l.* 6. *c.* 4.

Rhodanicus, a, um, adject. ad Rhodanum pertinens. *Inſcript.* apud *Grut. pag.* 375. *n.* 3. Patrono nautarum Araricor, & Rhodanicor.

Rhodanitis, idis, adject. fœmin. quæ ad Rhodanum pertinet, ſeu ſita eſt. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 13. *in carm.* Rhodanitidas per urbes.

Rhodanus, i, m. *Rodano*, Gallis *le Rhone*, fl. maximus, & rapidiſſimus Galliæ Narbonenſis. Hunc M. Varro, teſte *A. Gellio l.* 10. *c.* 7. tertium Europæ fl. haud Iſtro minorem ſcribit. Oritur ex duplici fonte, in limite Helvetiorum, ex Adula monte, *Monte di S. Gottardo*, e regione Rheni, fere duobus milliaribus Germanicis ab ejus fontibus, & dimidio tantum a fontibus Ticini, & Urſæ fl. Deinde in Lemanum lacum ingrediens, & ad Genevam urb. egrediens, Galliam a Sabaudia ſeparat. Infra Genevam terræ viſceribus ſe condit, & paulo infra iterum erumpit, compluriſque alluens provincias, Arari, Iſara, & Druentia fluminibus auctus, circa Arelatem tribus oſtiis in Mediterraneum mare cadit. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Rhodia, æ, Ῥοδία, Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia. *Virg.* 4. *Georg.* ¶ Apud *Plaut. Curc. a.* 4. *v.* 74. eſt fictum Provinciæ nomen.

Rhodiacus, a, um, adject. a Rhodo, ut Rhodiacæ ſpongiæ. *Plin l.* 31. *c.* 11.

Rhodiginum, ii, n. *Rovigo*, urbs Italiæ, patria Cœlii Rhodigini, a Ferraria 25. M. P. in Bor. a Patavio in Mer. fere totidem, ab Hadria fere 20.

Digitized by Google

re 10. in Occ. Ab eo tractus adjacens dicitur Peninſula Rhodigina, vulgo *il Paleſine di Rovigo*.

Rhodinus, a, um, adject. *di roſa, roſato*, roſaceus, ῥόδινος, a ῥόδον, *roſa*, ut rhodinum unguentum, *Plin. l.* 13. *c.* 1. Rhodinum oleum, *Id. l.* 15. *c.* 7.

Rhodites, æ, f. ῥοδίτης, gemma ſic dicta a colore roſeo. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Rhodius, a, um, ῥόδιος, quod eſt ex Rhodo inſ. ut Rhodia vitis, & uva, quæ a Rhodo primum in Italiam eſt advecta. *Plin. l.* 14. *c.* 3. & 8. *Virg.* 2. *Georg.* Non ego te menſis, & Diis accepta ſecundis Tranſierim Rhodia. ¶ Ficus Rhodia, eſt genus fici nigræ. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Nigra & Rhodia eſt, & Tyburtina de præcocibus. ¶ Rhodium opus, eſt coloſſus Solis. *Martial.* 1. *ep.* 71. ¶ Rhodii, orum, ſunt Rhodi incolæ. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 18. ¶ Rhodium dicendi genus, medium eſt inter Aſianum tumidum, & Atticum limatum, & emunctum, ut loquitur *Quintil. l.* 12. *c.* 10. V. etiam *Cic. de clar. Orat. c.* 13.

Rhododaphne, es, f. 1. ῥοδοδάφνη, frutex florem habens ſimilem roſæ, folium inferiorum ſimile lauri foliis, a ῥόδον, *roſa*, & δάφνη, *laurus*. *Plin. l.* 16. *c.* 20. ¶ A *Pallad. lib.* 2. *tit.* 35. dicitur rhododaphnis, is, V. *Rhododendros*.

Rhododendros, m. 2. ῥοδόδενδρος, frutex, folio ſimilis amygdalæ, ſed majore, pinguioreque, ſemine patenti, qui & nerion, & rhododaphne dicitur, a ῥόδον, *roſa*, & δένδρον, *arbor*, quaſi roſa arboreſcens. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Rhododendro ne nomen quidem apud nos invenit Latinum, rhododaphnen vocant, aut nerium. Mirum, folia ejus quadrupedum venenum eſſe, homini vero contra ſerpentes præſidium, ruta addita e vino pota. Adde *eund. l.* 16. *c.* 20. & *l.* 21. *c.* 13.

Rhodomĕli, neut. indecl. ῥοδόμελι, mel roſa conditum, vel mixtum. *Pallad. lib* 6. *tit.* 16.

Rhodŏpe, es, f. 1. ῥοδόπη, mons Thraciæ, ita dictus a Rhodope Thracum Regina, vel a Rhodope Strymonis amnis filia. Italia dicitur *Monte Argentaro* a fodinis. Extenditur uſque ad Euxinum mare, & ad Apolloniam urb. deſinit. Thraciam fere bifariam ſecat. Ex eo Hebrus, Arzus, aliaque flumina profluunt. *Ovid.* 2. *Metam.* Et tandem nivibus Rhodope caritura, Mimaſque.

Rhodŏpe, es, f. 1. ῥοδόπη, Thracum Regina, quam Poetæ in montem ejuſdem nominis converſam eſſe fabulati ſunt, fortaſſe, quod ibi ſepulta fuerit. ¶ Item Strymonis fl. filia, ex qua Neptunus Athon gigantem genuit, qui monti nomen dedit. ¶ Item meretrix nobiliſſima ex Thracia, Æſopi fabulatoris aliquando conſerva, quam Charaxus Sapphus frater, ejus amore captus, ingenti pecuniæ redemit. Hæc tantas opes quæſtu corporis cumulavit, ut unam ex Ægyptiis pyramidibus, minimam quidem, ſed laudatiſſimam ſuis ſumptibus extruxerit. *Plin. l.* 36. *c.* 12.

Rhodopeius, a, um, quod ad Rhodopen montem ſpectat. *Claud. de* 4. *Conſ. Hon.* Flumina laverunt puerum Rhodopeia Martem. ¶ Regna Rhodopeia, Thracia. *Ovid. in Ibin.* Uſque Dryantiade Rhodopeia Regna tenenti, &c. ¶ Rhodopeius Vates, Orpheus. *Ovid.* 10. *Met.* Quam ſatis ad ſuperas poſtquam Rhodopeius auras Deflevit Vates.

Rhodōra, æ, ῥοδώρα, herba, quæ folia rubentia, florem habet colore argenteo. *Plin. l.* 24. *c.* 19.

Rhodus, i, *Rodi*, ῥόδος, inſ. pulcherrima Aſiæ minoris, & maris Carpatii, in ora Cariæ. Dicta eſt a nomine urbis metropolitanæ, urbs autem Rhodus dicta eſt a puella nomine Rhodie, ab Apolline adamata, ut fabulatur *Diodorus l.* 6. vel a ῥόδον, *roſa*, quod, dum conderetur, capulus roſæ in promontorio, ubi condebatur, inventus fuerit. Multis aliis nominibus antea appellata eſt, Ophiuſa, Aſteria, Æthræa, Trinacria, Corymbia, Pœeſſa, Atabyria, ab Rege. *Plin. l.* 5. *c.* 31. Inter Aſiaticas inſulas tertia numeratur. Nam Leſbus, & Cyprus majores habentur. Dicitur enata eſſe, cum olim non fuerit. *Plin. l.* 2. *c.* 87. Rhodus urbs condita fuit a Cecrope, in parte orientali, in inſulæ promontorio. Olim portibus, mœnibus, viis, & reliquis ornamentis tantopere cæteras ſuperavit, ut nulla putaretur æqualis. In hac urbe tria millia ſignorum fuerunt. *Plin. l.* 34. *c.* 7. In ea etiam aliquando fuit pictura illa celeberrima Protogenis, quo Jalyſus dicta eſt, cujus gratia Demetrius Poliorcetes, ſeu Expugnator cognominatus, urbem non incendit, ne tabulam cremaret. *Plin. l.* 7. *c.* 38. *l.* 35. *cap.* 10. Aurum Rhodi pluiſſe ob felicitatem inſulæ, cecinit Pindarus. Rhodi mira aeris ſalubritas, ſicut Mitylene, Pergami, Smyrnæ, & Syracuſis, ubi Romani diuties morari conſueverant ob aquarum copiam, & frigiditatem, aliaſque delicias. Rhodi, & Syracuſis nunquam ita cœlum nubilum eſt, ut non aliqua hora Sol cernatur. *Plin. l.* 2. *c.* 62. Igitur Rhodi Apollo præcipue cultus fuit, cui coloſſum dedicarunt, ideſt ſtatuam altitudinis 70. cubitorum, quam Chares Lydius fecit, unum ex 7. orbis miraculis. *Plin. l.* 34. *c.* 7. Etiam templum Bacchi Rhodi fuit. *Plin. l.* 35. *c.* 10.

Rhœas, æ, f. genus papaveris erratici, rutæ ſimile, altitudine cubitali, flore rufo, & protinus deciduo, unde & nomen a Græcis accepit; nempe a ῥέειν, *fluere*, decidere. *Plin. l.* 19. *c.* 8. & *l.* 20. *c.* 19.

Rhœteius, &

Rhœtēus, a, um, adject. e Rhœteo promontorio, ut Rhœteum litus, *Virg.* 6. *Æn. v.* 505. Rhœteius heros, h. e. Æneas. *Id.* 12. *Æn. v.* 456. ¶ Rhœtea trabes, *Stat.* 1. *Achill. v.* 44. *h. e.* naves Paridis Trojanæ.

Rhœtum Promontorium, *Peſkiam*, prom. Troadis, ubi Ajax ſepultus eſt, cum opp. cogn.

Rhoge, es, f. 1. inſ. ſeu potius ſcopulus maris Pamphylii, apud Cambruſſam. *Plin. l.* 5. *c.* 31.

Rhoicus, a, um, adject. V. Rhus.

Rhoites, m. 1. ῥοΐτης, vinum ex malis punicis expreſſum; a ῥοά, malum Punicum. *Plin. l.* 14. *c.* 16.

Rhombus, i, m. *filatojo*. ῥόμβος, muliebre inſtrumentum, ideſt, torquem, ſive machinula illa, quam vertendo mulieres tramam ad lanificium uent, a ῥέμβομαι, in gyrum agor. Eo & veneficæ utebantur in incantationibus. *Martial. l.* 9. *ep.* 30. Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo. *Propert. l.* 3. *eleg.* 4. *v.* 26. Staminea rhombi ducitur ille rota. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 575. Tunc cantata ligat cum fuſco licia rhombo. *Horat. epod. penult.* turbinem vocat. ¶ Eſt & rhombus piſcis quidem, de quo *Plin. l.* 9. *c.* 20. & 54. *l.* 32. *c.* 11. *Juven. ſat.* 4. Incidit Hadriaci ſpatium admirabile rhombi ante domum Veneris.

Rhomphæa, ſeu rumphæa, æ, f. ῥομφαία, beſtilis genus, cujus ferrum ligno æquale eſt, alibi framea. Apud *Gellium l.* 10. *c.* 25. legitur *rumpia*, dicitur que genus teli eſſe Thracæ nationis, poſitumque hoc vocabulum in Q. Ennii Annali quartodecimo. Alii volunt eſſe gladium ex utraque parte acutum, qualis eſt, quam vulgo *ſpatam* vocant. *Iſid. l.* 18. *Orig. c.* 6. ¶ Eſt a ῥέμβω, *circumago*. Hoc enim facere ſolent rhomphæa pugnantes, ut qui neceſſe ſit gladios, ut Iſidorus ait. *Aſcon. Pedian. in Milonianam.* Humerum ejus Birrhia rhomphæa trajecit. ¶ A Poetis penultima interdum corripitur, abjecta vocali præpoſitiva. *Val. Flaccus l.* 6. *Argon. v.* 98. Æquaque, nec ferro brevior, nec romphea ligno. Al. leg. *rumpia*, eod. ſenſu.

Romphæalis, e, adject. a rhomphæa. *Prudent.* ſine diphthongo ſcribit corripiendi cauſa *Cathem.* 7. *v.* 93. Dextram perarmat romphealis incendio.

Rhonchiſŏnus, a, um, qui rhonchos ſonat. Translate ponitur pro deriſore. *Sidon. carm.* 3. Nec nos rhonchiſono rhinocerote notat.

Rhonchiſſo, as, n. 1. ſterto. *Plaut.* Cyathiſſat, dum ſonat, dum dormit, rhonchiſſat. *Ita* eſt in Calep. & al. Lexicis: ſed nos locum Plauti invenire non potuimus.

Rhonchus, i, *roncheggiamento*, נחרה, Germ. *ſchnarchen*, Gall. *ronflement*, Hiſp. *ronquido*, ῥόγχος, ſonus, quem ſtertentes edunt, a ῥέγχω, *ſterto*. Translate ſumitur pro iriſione. *Martial. l.* 1. *ep.* 4. Majores nuſquam rhonchi. ¶ Sunt qui ſcribunt *ronchus*.

Rhopălon, i, ῥόπαλον, herba Nymphæa, inde dicta, quod radicem habet clavæ ſimilem. nam ῥόπαλον clavam ſignificat. *Plin. l.* 25. *c.* 7. *Apul. de herb. c.* 67.

Rhoſius, a, um, adject. a Rhoſo oppido, ut Rhoſii montes, *Plin. lib.* 5. *cap.* 22.

Rhoſos, f. 2. Rhoſus, Rhoſos, Rhoſium, *al* Ros, urbs Syriæ, in ora maris Syriaci, & ſin. Iſſici, haud procul a Caſio monte. *Plin. l.* 5. *c.* 22.

Rhoſphodūſa, f. 1. *Roſſa*, al. *Salina*, inſ. Scythiæ Europeæ, in ſinu Carcinita. *Plin. l.* 4. *c.* 13.

Rhuma, f. 1. oppid. Æthiopiæ, inter Meroen inſ. & Troglodytas. *Plin. lib.* 6. *cap.* 29.

Rhus, rhoi, accuſ. rhoem, f. & m. herba, & frutex varios habens in medicina uſus, quos refert *Plin. l.* 24. *c.* 11. ¶ Semen fruticis hujus ad condienda obſonia vicem ſalis præſtare, *Idem ibid.* teſtatur. ¶ Foliis herbæ ſiccatis utuntur coriarii ad pelles depilandas, & perficiendas. *Id. ibid.* ¶ Hinc eſt adject. rhoicus, a, um. *Id. ibid.* Medici rhoicis utuntur ad contuſa, ſubintellige, *foliis*.

Ruſelinon, ῥυσέλινον, apium ruſticum, herba ſcelerata. *Apulej. de herb. c.* 8.

Rhuthēni, m. 2. pop. Aquitaniæ, in parte Or. ubi hodie *la Rovergue*, inter Gabalos ad Or. Cadurcos ad Occ. Arvernos ad Bor. Heleuteros ad Auſtr. *Plin. l.* 4. *c.* 19.

Rhynthon, V. Rhintho.

Rhyparogrăphus, cognominatus eſt quidam Pyreicus pictor, quod tonſtrinas, ſutrineſque pinxit, & aſellos, & obſonia, ac ſimilia. *Plin. l.* 35. *c.* 10. a ῥυπαρός, *ſordidus*, & γράφω, *pingo*.

Rhypōdes, is, ῥυπῶδες, emplaſtrum ad extrahendum, ſic dictum a ſimilitudine ſordium. *Celſ. l.* 5. *c.* 19. *n.* 15. & *c.* 26. *n.* 23.

Rhythmĭcus, i, ῥυθμικός, qui numeros in cantu, vel prolatione, aut ſono obſervat. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 49. Nec ſunt hæc rhythmicorum, aut muſicorum acerrima norma dirigenda.

Rhythmus, i, m. ῥυθμός, *cadenza, ritmo, armonia*, numerus, harmonia, concurrens ſententiæ ſonus. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Omnis ſtructura, ac dimenſio, & copulatio vocum conſtat aut numeris (numeros ῥυθμοὺς accipi volo) aut μέτροις, ideſt dimenſione quadam. Quod etiamſi conſtat utrumque pedibus, habet tamen non ſimplicem differentiam: nam rhythmi, ideſt numeri ſpatio temporum conſtant, metra etiam ordine: ideoque alterum eſſe quantitatis videtur, alterum qualitatis. Hæc *Quintil.* qui alia *ibid.* affert metri, & rhythmi diſcrimina. ¶ Translate ponitur pro congruentia, & proportione alicujus rei ad aliam, ut venarum rhythmus, apud *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. *egualità del polſo*, hoc eſt congruentia unius arteriarum motus cum altero.

Rhytion, ii, ῥυτόν, poculi genus infra anguſtum, ſupra latum, & curvum in modum cornu, diminut. a ῥυτόν, quod inter pocula numerat *Athenæus l.* 10. *c.* 13. & *l.* 11. *c.* 5. Hinc *Martial. l.* 2. *epigr.* 35. Cum ſint crura tibi, ſimulent quæ cornua Lunæ; In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

R ANTE I.

Rica, æ, fœm. ἀναβολή, μίτρα. Non ſatis convenit inter Veteres, quid ſit. *Non.* enim *c.* 41. *n.* 15. ſcribit, eſſe illud idem, quod ſudarium dicitur. At *Feſtus*, & *Var. l.* 4. *L. L.* ajunt eſſe palliolum, flammeum, ſeu tegumentum capitis, quo ſacrificatura ſacerdos velatur.

Ricinātus, a, um, ricinio indutus. *Feſt.* Riciniati mimi planipedes. *Arnob. l.* 2. Fronte Janus anceps, riciniatus Jupiter.

Ricinium, ii, n. pallium muliebre, breve; ita definiunt *Feſtus*, *Nonius c.* 14. *n.* 33. *Var. apud eund. ibid.* & *Serv. in* 1. *Æn.* ¶ *Var. l.* 4. *de L. L.* & *Serv. loc. cit.* dictum putat a *rejiciendo*, quod dimidiam ejus partem retrorſum rejiciebant. *Cic.* 2. *de Leg. cap.* 23. Extenuato igitur ſumptu tribus riciniis, & vinculis purpuræ, & decem tibicinibus, tollit etiam lamentationem.

Ricinum, i, n. idem ac ricinium. *Lucil. apud Non. c.* 14. *n.* 16. ¶ Adjective mitram ricinam dixit *Var. apud eund. Non. ibid.* h. e. ricinii formam habentem.

Ricīnus, m. idem ac ricinium, *Serv. in* 1. *Æn.*

Ricĭnus, i, m. 2. κυνοραιστής, ἀκαρί, vermis elatus, canes potiſſimum infeſtans, interdum & oves, ut *Cato R. R. c.* 96 docet. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 9. Quidam nucibus Græcis in aqua tritis perungunt catulorum aures, quod ricini ſoleant (ſi hoc unguine non ſis uſus) eas exulcerare. *Seren. Sammon. c.* 37. Sanguine cum ricini, quam bos geſtaverit ante, Herba chelidoniæ fertur cum melle mederi. Adde *Plin l.* 12. *c.* 18. & *l.* 30. *cap.* 10. ¶ Ab hujus animalis ſimilitudine ricinus dicitur frutex, aut herba inſtar arboris, ad magnitudinem parvæ ficus aſſurgens, folio platani, ſed majore, leviore, & nigriore, ramis, & caudice arundinum modo concavis, ſemine uvarum aſpero, quod purgatum effigiem ricini rarius repræſentat. Græce dicitur κίκι, & κρότων. Vulgus palmam Chriſti appellat, *ricino*. *Plin. l.* 15. *c.* 7. ¶ Dicitur etiam de fructu mori arboris. *Plin l.* 23. *c.* 7. Mori germinatione priuſquam in folia exeant, ſiniſtra decerpi jubentur futura poma, ricinos Græci vocant.

Ricto, as, n. 1 frequent. a ringo. *Spartian. in Geta*, *c.* 5. Urſi ſæviunt, *leones* rugiunt, leopardi rictant.

Rictum, i, n. idem ac rictus, m. *ceffo*, *bocca*. *Lucr. l.* 5. *v.* 1063. Mollia ricta fremunt duros nudantia dentes. *Cic.* 6. *Ver. cap.* 43. *de Herculis ſigno*. Uſque eo, Judices, ut rictum ejus, ac mentum paulo ſit attritius. Ita *Non.* legit, alii *rictus*.

Rictus, us, m. 4. *muſo, bocca, ceffo*, χάσμα, hiatus, unde verba exeunt, & tota illa pars circa ipſum hiatum, quæ in homine ridente, & in beſtiis os aperientibus lineis quibuſdam terminatur, ut maxime ſunt labia. Eſt a ſupino rictum, verbi ringo. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 105. *de leonibus*. Lætus cui dare perviosque rictus Gaudent, & timidos tenere dentes. *Ovid. Metam.* 11. *v.* 126. *de Mida omnia in aurum tactu vertente*. Miſcuerat puris auctorem muneris undis, Fuſile per rictus aurum fluitare videres. *Plin lib.* 8. *c.* 21. *de tauris ſilveſtribus*. Rictu ad aures dehiſcente. h. e. ore uſque ad aures ſiſſo. *Quintil. l.* 1. *c.* 11. Ne immodicus hiatus rictum diſtendat. h. e. os in ringentis modum formet. ¶ Rictum diducere, eſt os aperire. *Juven. ſat.* 10. Ipſe ad conſpectum cœnæ diducere rictum contretus. ¶ Metonymice eſt ad riſum impellere. *Horat. l.* 1. *ſat.* 10. Ergo non ſatis eſt riſu diducere rictum.

Ricŭla, æ, dim. a *rica*. *Turpil. apud Non. cap.* 14. *n.* 16. Interea aſpexit virginem injectam in capita riculam indutam oſtrinam.

Ridēn,

Digitized by Google

Rideo, es, ſi, ſum, n. 2. *ridere*, פחק, Ger. *lachen*, Gal. *rire*, Hiſp. *reir*, γελάω, riſum edo. Conſtruitur fere abſolute. *Cic.* 5. *Fin. c.* 30. M. Craſſus, quem ſemel ait in vita riſiſſe Lucilius, & eam ἀγέλαστον vocatum. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. in Fam.* 2. *epiſt.* 9. Ut deriſia nobis, quem ſemper eadem poſſemus. ¶ Vel cum accuſ. riſum. *Cic. l.* 7. *Fam. epiſt.* 25. Ne, ſi illum habuerimus, rideamus γέλωτα σαρδόνιον. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *de*. *Cic. Att. l.* 14. *epiſt.* 15. De hæreſi Veſtoriana, & de Pherionum more Puteolano riſiſſe me ſatis. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic.* 2. *de Orat.* Hæc enim ridentur vel ſola, vel maxime. ¶ Ridere ore catuli Gallicani, eſt turpiter, & late inter ridendum os diducere, ut petulans eſt oris rictus canibus Gallicis venaticis. *Catul. carm.* 42. Ridentem catuli ore Gallicani. ¶ Ponitur etiam pro deridere, illudere, ridere cum contemptu. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 4. Cum riſeritis impudentiam hominis. ¶ Item pro placere. *Horat. l.* 2. *od.* 6. Ille terrarum mihi præter omnes angulus ridet. ¶ Item pro approbare, indulgere. *Tac. de morib. Germ. c.* 19. Nemo illic vitia ridet, nec corrumpere, & corrumpi, ſæculum vocatur. *Ov.* 1. *Triſt. eleg.* 4. Fortuna ridet. h. e. favet. ¶ In hac acceptione uſurpatur etiam cum dativ. *Virg.* 5. *Æn.* Riſit pater optimus illi. ¶ Tranſlate ponitur pro pulchrum, & ſpecioſum eſſe. *Virg.* 4. *Ecl.* Mixtaque ridenti coloeaſia fundet acantho. *Id.* 7. *Ecl.* Omnia nunc rident. *Horat. l.* 4. *od.* 11. Ridet argento domus. ¶ *Ridentem dicere verum quid vetat?* ſpeciem proverbii habet apud *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 24. Itali dicunt ſimili ſententia, *tal ſi burla, che ſi confeſſa*.

Ridibundus, a, um, *ridente*, μειδιῶν, ridens, abunde ridens. *Plaut. Epid.* 3. 3. 32. Illam ridibundam, atque hilaram huc adducit ſimul. Adde *Gel. l.* 11. *c.* 15.

Ridica, æ, f. *pertica*, *ſteccone*, χάραξ, ſudes, palus, pedamenti genus, quod adminiculandæ vineæ melius eſſe palo, ait *Colum.* Differt a palo, quia ridica ſimilis eſt, palus rotundus. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 8. Unum robuſtum, quod optimum ſolet afferri in vineam e querceo, ac juniperо, & vocatur ridica. *Colum. l.* 4. *c.* 12. Hic annus nondum vehementem palum, aut ridicam deſiderat.

Ridicula, æ, f. paxillus, parva ridica. *Sen. l.* 1. *quæſt. nat. c.* 3. *de fullone*. Cum os aqua implevit, & veſtimenta ridiculis diducta leviter aſpergit. Alii leg. *tendiculis*.

Ridiculariſus, a, um, *buffone*, καταγέλαστος, qui riſum excitat. *Gel. l.* 4. *c.* 20. Qui jurabat, cavillator quidem, & canicula, & nimis ridicularius fuit. ¶ Ridicularia, um, n. plur. facetiæ, res ridiculæ. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 69. Mitte ridicularia.

Ridicule, adv. *piacevolmente*, καταγελάστως, cum riſu. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 57. Non modo acute, ſed etiam ridicule, aut facete.

Ridiculoſus, a, um, adject. *ridicolo*, ridiculus. *Arnob. l.* 5. Ridiculoſa negotia defendere. *Plaut. Stich.* 2. 3. 64. Adveni ſecum paraſitos ridiculoſiſſimos. ¶ *Hieron. l.* 3. *adv. Rufin. c.* 4. ridiculoſum a ridiculo diſtinguit, ubi ait: Non ridiculoſa, ut ſcribis, ſed ridicula mihi forte res accidit.

Ridiculum, i, *facezia*, *coſa da ridere*, γελοῖον, jocus, facetiæ, dictum, vel factum riſum concitans. *Cic. Offic.* 1. *c.* 37. Aut per ridiculum, aut ſevere, maledice dicere. *Plaut. Stich.* 3. 2. 2. Confido me obtenturum regem ridiculis meis. *Id. Amph.* 3. 2. 36. Dicere aliquid ridiculi cauſa. *Terent. Eun.* 5. 6. 3. Ridiculo alicui eſſe. h. e. irrideri, ridendi occaſionem dare. *Id. And.* 3. 1. 16. Hui tam cito? ridiculum. h. e. res ridicula eſt.

Ridiculus, a, um, *ridicolo*, Ger. *laberlich*, Gal. *ridicule*, Hiſp. *ridiculo*, γελοῖος, qui aliis riſui eſt, de quo alii rident. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 10. facit magis, quam facetus ridiculus. *Id. pro Arch.* Eſt ridiculum ad ea, quæ habemus, nihil dicere. *Juv. ſat.* 3. *v.* 153. Nihil habet infelix paupertas durius in ſe, quam quod ridiculos homines facit. ¶ Sæpe ſumitur pro faceto, qui dicit ea, quibus homines rideant, non ipſe rideatur. *Cic. in Brut.* C. Sicinius homo impurus, ſed admodum ridiculus. ¶ Reperitur ſuperlat. *ridiculiſſimus* apud vet. *Plaut. Stich.* 2. 3. 58. Euge, quando adbibero, alludiabo, tum ſum ridiculiſſimus.

Ridiculus, li, m. *buffone*, ſcurra, qui riſum dictis, factiſve commovet, γελωτοποιός. *Plaut. Capt.* 3. 1. 17. Neque ridiculos jam teruncii faciunt.

Rido, is, n. 3. idem quod rideo. *Priſcian. l.* 10. *Diomed. l.* 1. *Lucret. l.* 3. *v.* 22. large diffuſo lumine ridit.

Rien. V. Renes.

Rigatio, onis, ἄρδευσις, actus rigandi. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Quod rigatione mitificari non expediat.

Rigator, oris, qui rigat. *Tert. adv. Valent. c.* 15. O fletum rigatorem!

Rigens, entis, n. durus, horridus, aſper, rigidus. *Liv. l.* 21. *c.* 32. Animalia, inanimaque omnia rigentia gelu. *Quintil. l.* 1. *c.* 13. Et a ſummo ad imum rigens corpus. ideſt nullo modo flexum. *Virg.* 11. *Æn. v.* 72. Veſtes oſtroque, auroque rigentes. hoc eſt perſtringentes ſenſus. *Ovid. Heroid. ep.* 5. Ungue rigente ſecare genas. *Solin. c.* 15. Pars mundi Aquilonis conceptaculis rigentiſſima.

Rigeo, es, gui, ſine ſup. n. 2. *eſſere aſpro*, *duro*, *intirizzito*, Ger. *erſtarren*, Gall. *être roide*, Hiſp. *eſtar yerto*, ῥιγόω, ῥιγῶ, eſt horrere, frigore aſperum, vel durum eſſe. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 28. Quæ aut frigore rigeant, aut urantur calore. *Ovid. Metam.* 3. *v.* 100. comæ terrore rigebant. *Id.* 1. *Amor. eleg.* 6. Roboribus duris janua fulta riget. *Hour. epod.* 8. rigent nerei.

Rigeſco, is, neut. 3. *intirizzire*, incipio rigere, durus, aſper, horridus fio. *Virg.* 3. *Georg. v.* 363. Æraque diſſiliunt vulgo, caſtæque rigeſcunt. Ubi *Serv.* Rigeſcunt, durantur, ut frangi potius, quam ſcindi poſſe videantur. *Ovid.* 9. *Metam. v.* 357. rigeſcunt ubera.

Rigide, adv. *rigidamente*, ῥιγίως, dure, aſpere, horride. *Vitr. l.* 2. *c.* 3. Tectorium inductum, rigideque abſolidatum. *Valer. Max. l.* 9. *c.* 7. *in fine*. Diſciplinam rigidius adſtringere.

Rigiditas, atis, f. 3. durities, aſperitas. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Arbor rigiditatem habere videtur.

Rigido, as, a. 1. rigidum, & durum facio. *Sen. ep.* 71. Virtus recta eſt, flexuram non recipit: rigidari quidem, amplius intendi non poteſt. Alii leg. *rigida eſt*.

Rigidus, a, um, *rigido*, *duro*, *aſpro*, *orrido*, קשה, Germ. *heftigkalt*, Gall. *roide*, *dur*, Hiſp. *elado*, *yerto*, ῥιγηλός, durus præ frigore, aſper, horridus, erectus, immotus. *Cic in Brut. c.* 18. Signa rigidiora. *Virg.* 2. *Georg.* Tellurem Borea rigidam ſpirante moveri. *Id.* 6. *Ecl.* Tum rigidas motare cacumina quercus. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſtanti, inflexibili, immutabili. *Liv. l.* 39. *c.* 40. Invictus a cupiditatibus animi, & rigidæ innocentiæ. *Arnob. l.* 5. Rigidiſſima ſoliditas. ¶ Item pro ſevero. *Plin. ep.* 9. *l.* 4 Sententiam Murti ut rigidam, duramque reprehenderunt. ¶ Item pro crudeli. *Martial. l.* 10. *epigr.* 65. Nec dorcas rigida fugax leoni.

Rigo, as, a. 1. *adacquare*, *bagnare*, רוה, Ger. *waſſeren*, Gal. *arrouſer*, Hiſp. *regar*, ἀρδεύω, uva ſefacio, humorem alicui rei aſpergo. *Cic.* 1. *de Div.* Quæ parvos Mavortis ſemine natos uberibus gravidis vitali rore rigabat. *Plin. l.* 22. *c.* 11. Rigaturque gelidis fontibus, & imbres accipit. ¶ Tranſlate *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 8. Fontes, qui omnium rigare debent ingenia. *Lucret. l.* 4. *v.* 205. Solis lux cælum rigat. ¶ Eſt etiam derivare, dividere. *Liv. l.* 5. *c.* 16. *ad fin.* Aquam emiſſam per agros rigabis, diſſipatamque rivis extingues.

Rigor, oris, *rigore*, *durezza*, קפאון, Ger. *grimme kälte*, Gal. *roideur*, Hiſp. *rigor*, *dureza*, ῥῖγος, durities, horror, aſperitas ex frigore, & durities generatim. *Virg.* 2. *Georg.* Tum ferri rigor, atque argutæ lamina ſerræ. ¶ Ponitur etiam pro frigore. *Col. l.* 9. *c.* 14. Quam recentiſſimi rigoris aqua infuſa. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Cæli rigor. *la rigidezza dell' aria*. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſtantia, ſeveritate. *Plin. l.* 7. *c.* 19. Ergo hic animi tenor aliquando in rigorem quemdam. *Sen.* 1. *de ira*, *c.* 16. Vir a multis extra integer, ſed pravus, & cui placebat pro conſtantia rigor. ¶ Item pro cursu, ſeu tenore quodam perpetuo ſui ſimili. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Oratio habeat rectam quandam velut faciem, quæ ſtupere immobili rigore non debeat. ¶ Rigor fluminis, & rectitudo fluminis; ſpatium illud medium, ubi curſus rectus eſt. *Ulpian. l.* 1. *ff. de flum.* Ripa autem recte ita definitur: id, quod flumen continet naturalem rigorem curſus ſui tenens. ¶ Rigor juris eſt rectitudo inflexibilis, vel ſeveritas. *Modeſtin. l. ſi expreſſim*, *ff. de appellat.* Si expreſſim ſententia contra juris rigorem data fuerit. ¶ Rigor quoque erat terminus in agro inter duo ſigna rectus in modum lineæ. Signum autem erat arbor, ſaxum, vel aliud eminens. *Aggenus Urbicus*. Limes eſt, quodcunque in agro opera manuum factum eſt ad obſervationem finium: rigor vero ſuæ rectitudinis naturalis nomen accepit. Invenias & alibi apud *Aggenum*, ut & alios limitandorum agrorum Auctores. *Secul. Flaccum* dico, & *Frontinum*, in editione Goeſii. ¶ Rigor ædificii, eſt ejus rectitudo, qua extra murum porrigitur. *ff. l.* 8. *tit.* 2. *leg. ult.* Titius aperto pariete domus ſuæ, quatenus ædificii rigor, & tignorum protectus competebat, januam in publico aperuit.

Rigoratus, a, um, adject. durus, firmus, roboratus, ſuſtentatus. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Traduces virgultorum commutatu obiter rigorati.

Rigoroſus, a, um, adject. *rigoroſo*, ſeverus, rigidus. *Senec. epiſt.* 11. Opus eſt aliquo rigoroſo, ad quem mores noſtri ſe ipſi exigant. Videtur tamen illud *rigoroſo* irrepſiſſe. nam in pleriſque optimis editionibus deeſt.

Riguum, i, ſubſt. neut. rigatum, vel aqua ipſa rigans. *Plin. l.* 17. *c.* 26. Rigua æſtivis vaporibus utilia, hyeme inimica, autumno varia.

Riguus, a, um, *che adacqua*, ἄρδευτος, quod rigat, vel rigandi vim habet. *Virg.* 2. *Georg. v.* 485. Rura mihi, & rigui placeant in vallibus amnes. ¶ Sumitur etiam paſſive pro eo, quod rigatur, ſeu rigari facile poteſt. *Col. l.* 2. *c.* 17. *de prato*. Ejus animadvertimus duo genera, quorum alterum eſt ſiccaneum, alterum riguum. *Ovid.* 8. *Metam.* Quodque ſuus conjux riguo collegerat horto.

Rima, æ, *fiſſura*, סדק, Germ. *ſpalt*, Gall. *fente*, Hiſp. *hendedura*, ῥωγμή, ſcιδμή, fiſſura in tabulis male junctis, in pariete, & aliis rebus, a ῥήγω, quod a ῥήγνυμι, *fendo*. *Perſ. ſat.* 3. clarum mane feneſtras intrat, & anguſtas extendit lumine rimas. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 9. Tabernæ mihi duæ corruerunt, reliquæ rimas agunt. ¶ Tranſlate accipitur pro quocunque ſpatio vacuo, ſeu pro quocunque defectu. Hinc rimas explere dicuntur Oratores, cum verba inferciunt, ut pleniorem orationem faciant. *Cic. in Orat. c.* 69. Neque infarciens verba, quaſi rimas expleat. ¶ Plenus rimarum, per tranſlationem dicitur, qui nihil poteſt celare eorum, quæ illi creduntur, tranſlatione ſumpta a vaſe aquario fictili. *Terent. Eun.* 1. 2. 25. Plenus rimarum ſum, hac, atque illac perfluo. ¶ Rimam aliquam invenire dicitur is, qui in re aliqua difficili, & perplexa rationem callide invenit, qua elabatur: ductum fortaſſe a muribus, qui interdum dolo capti tenui aliquo foramine effugiunt. *Plaut. Curcul.* 4. 2. 23. Rogitationes plurimas propter vos populus ſcivit, quas vos rogatas rumpitis; aliquam reperitis rimam. Adde *Caſin.* 5. 3. 8. ¶ Rima, dictum de natura muliebri, *Juven. ſat.* 3. *v.* 97.

Rimabundus, a, um, adjectiv. ſtudioſe perſcrutans, contemplans. *Apul. l.* 2. *A. A.* Dum hæc identidem rimabundus eximie delector.

Rimatim, adv. per rimas, ut rimatur ab oſtio ſpeculari. *Martian. Capel. l.* 2.

Rimator, oris, qui rimatur. *Arnob. l.* 5. Varro in antiquitatis indagatione rimator.

Rimatus, a, um, partic. paſſiv. *cercato*, *indagato*. *Sidon. l.* 7. *ep.* 2. Diligenter, quæ ad ſeſſum pertinuerant, rimatis.

Rimo, as, a. 1. idem ac rimor. *Priſcian. l.* 8.

Rimor, aris, d. 1. *cercar bene*, חפש, Germ. *fleiſſig durchſuchen*, Gall. *fouiller par tout*, *chercher diligemment*, Hiſp. *buſcar diligentemente*, ἐρευνάω, diligenter quæro, ſcrutor, perſcrutor. *Feſt.* Rimari eſt valde quærere, in rimis quoque. *Virg.* 1. *Georg.* Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Caystri. h. e. paſcuntur in pratis, & cibum per omnes rimas terræ perquirunt. *Id.* 6. *Æn. de Tityi vulture*. Viſcera rimatur epulis, habitatque ſub alto pectore. ideſt quærit ad cibum, expletur, paſcitur. ¶ Interdum rimari eſt ſcindere, & quaſi in rimas agere. *Virg.* 3. *Georg.* Ergo ægre raſtris terram rimantur. ¶ Tranſlate ſumitur pro quærere. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 57. Sed tamen id quoque rimatur quantum poteſt.

Rimoſus, a, um, *pieno di feſſure*, Ger. *klackerig*, Gal. *plein de fentes*, Hiſp. *lleno de hendeduras*, ῥωγαλέος, rimis plenus. *Col. l.* 1. *c.* 5. Quicquid ab interiore mox appoſueris, fiſſum erit, rimoſumque. ¶ Per tranſlationem auris rimoſa dicitur, quæ negligenter audit, & audita ſtatim obliviſcitur, quaſi rimarum plena, & hac, atque illac perfluens. *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. Et quæ rimoſa bene deponuntur in aure.

Rimula, læ, *picciola feſſura*, tenuis rima. *Celſ. l.* 8. *cap.* 4. Ne parvæ rimulæ fallant.

Ringor, eris, d. 3. *digrignare*, *ringhiare*, פרגר, Ger. *das maul rumpffen*, Gal. *rechigner*, Hiſp. *reñir*, σέσηρα, eſt ita os aperire, ut dentes oſtendantur. Metonymice ponitur pro indignari, iraſci, commoveri, &c. *Ter. Phorm.* 2. 2. 27. Dum tibi ſit, quod placeat, ille ringitur, tu rides. *Sidon. carm.* 23. *v.* 87. Multum ringitur otioſa virtus.

Ripa, æ, *riva*, *riviera*, חוף, Ger. *ein geſtad*, Gal. *rivage*, Hiſp. *ribera*, ὄχθη, crepido, extremitas terræ aquæ vicina, quæ utrinque flumine alluitur. Differt a litore, quia ripa proprie eſt fluminis, litus maris. Unde *Ovid.* 1. *Metam. v.* 42. Pro ripis litora pulſant. ¶ Non raro tamen diſcrimen id negligitur. *Plin. l.* 9. *c.* 15. *de mari Pontico*. Thynni dextra ripa intrant, læva exeunt.

Ripa-renſis, ſe, adject. a ripa. Riparenſes milites dicebantur, qui in ripis fluminum, ubi termini Imperii erant, ſtationem habebant ad hoſtium incurſiones prohibendas. *Vopiſcus in Aureliano cap.* 38 Septem millibus Riparenſium interemptis. Adde *leg. de caſtr. ripar. Cod. de re milit.* ubi legitur & Ripenſes.

Riparióla, æ, f. hirundo in ripis fluminum ædificans. *Marcel. Empir. c.* 15.

Riparius, a, um, quod in ripis habitat. *Plin. l.* 30. *c.* 4. *de hirundinibus*. Multo tamen efficaciſſimi ripariarum pulli: ita vocant in riparum cavis nidificantes.

Ripenſis, ſe, adject. juxta ripam poſitus, ut ripenſis Dacia, quæ Danubii ripam ſpectat, *Ammian. l.* 26. *c.* 30.

Riphæi, V. Rhiphæi.

Ripula, æ, ὀχθίδιον, exigua ripa. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 17. Tamen hęc τοποθεσία ripulę videtur habitura celerem ſatietatem.

Rira, æ. 1. fl. Thraciæ, apud conf. Myſiæ, qui in mare Euxinum exit inter Panyſum, & Tearum. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Riſcus, i, m. *forziere*, ciſta pelle tecta, vel e vimine, aut juncis facta,

 qua

Digitized by Google

quæ mulieres lintea ſua corpori abſtergendo idonea concluderent, ac conſervarent, *Ulp. l. 36. ff. de aur. argen.* &c. Et ſiqua ſimilia dici poſſunt, veluti lavatio, riſcus. *Donatus* quoque ad *Terent. Eun.* 4. 6. 16. ita hanc vocem interpretatur. Verba porro Terentii ſunt: Ciſtellam domo efferr cum monumentis. P. ubi ſita eſt? T. in riſco. *Serv.* autem & *Non.* c. 2. n. 736. ajunt riſcum dici parvum in pariete foramen ad aliquid reponendum idoneum.

Riſiloquium, ii, ſermo cum riſu. *Tertul. de pænit.* c. 10.

Riſio, onis, idem ac riſus. *Plaut. Stich.* 5. 2. 10. Quot ego voluptates fero, quot riſiones, quot jocos.

Riſito, as, a. 1. *ridere ſpeſſo*, frequentativ. a rideo. *Nov.* apud *Non.* c. 3. n. 116. Dicta riſitant.

Riſor, oris, *chi ride*, καταγελαστής, qui ridet, ſcurra, irriſor. *Hor. in art. poet.* v. 225. Verum ita riſores, ita commendare dicaces convenient Satyros.

Riſus, us, *riſo*, שחוק, Ger. *das lachen*, Gal. *ris*, Hiſp. *riſa*, γέλως, actus ridendi. *Cic. in Brut.* Equidem in quibuſdam vix riſum tenebam. *Id.* 2. *de Orat.* c. 58. Riſum concitare. *Id. Q. Frat.* 2. *ep.* 10. Miros riſus edere. *Id.* 2. *Tuſc.* Riſus captare, *ſtudiarſi de far ridere*. *Id. Att.* 6. *ep.* 3. Riſum movere. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. riſum conciliare. *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. Riſum ſibi excutere. *Id. l.* 1. *ep.* 13. Vertere in riſum.

Rite, adv. *ſecondo il coſtume*, Ger. *ordenlich*, *und wol*, Gal. *bien*, & *droitement*, Hiſp. *drechamente*, κατὰ θεσμὸν, ſecundum ritum, pro ritu, ex impetu, pro impetu. Nam rite fit, quod facimus ſecundum ritum. *Cic.* 1. *Div. c.* 13. Deos rite colere. *Auct. ad Her. l.* 1. Teſtamentum ipſo prætore conſcribunt, teſtes rite affuerunt. ¶ Ponitur etiam pro recte, bene, quia quod fit rite, id ratum, & rectum eſt. *Cic.* 2. *Fin.* Quæ poteſt appellari rite ſapientia. ¶ Rite, ſubſtan. pro ritu, ut ſit ablat. a *ritus*, vel *ritis*, *is*. *Stat. Theb.* 11. v. 285. Hic mihi primitias armorum, & rite nefaſto Libatus, juſſuſque mori.

Ritualis, le, adject. ad ritus pertinens. Rituales libri, θεσμοθετικοὶ βίβλοι, libri de ritibus ſacris. *Feſt.* Rituales nominantur Hetruſcorum libri, in quibus perſcriptum eſt, quo ritu condantur urbes, aræ, ædes ſacrentur, qua ſanctitate muri, quo jure portæ, quo modo tribus, curiæ, centuriæ diſtribuantur, exercitus conſtituantur, ordinentur, ceteraque ejuſmodi ad bellum, ac pacem pertinentia. *Cicer. de Div. l.* 1. *c.* 33. Quod Hetruſcorum declarant & aruſpicini, & fulgurales, & rituales libri, noſtri etiam augurales.

Ritualiter, adv. rite. *Ammian. l.* 29. *c.* 7. Ritualiter conſecratus.

Ritus, us, m. *rito*, *coſtume*, *uſanza*, חק, Ger. *ordenliche gewonheit*, Gal. *coutume*, Hiſ. *coſtumbre*, θεσμὸς, mos, & approbata conſuetudo, quam omnes ratam habent. *Feſt.* Ritus mos eſt comprobatus in adminiſtrandis ſacrificiis. *Virg.* 12. *Æn.* v. 591. morem, ritumque ſacrorum Adjiciam. *Cic.* 2. *de Leg.* c. 16. Deinceps in lege eſt, ut de ritibus patriis colantur optimi. ¶ Generatim accipitur pro quovis more. *Cic. de Amic.* Qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt. *Id.* 2. *Phil.* c. 25. Vivere latronum ritu. *Plin. l.* 12. c. 8. Ritu naturæ capita hominum gigni mos eſt, pedibus afferri. ¶ *Rituis* in genit. pro ritus, *Var. apud Non.* Itaque domi rituis noſtri, qui per deum Fidium jurare vult, prodire ſolet in compluvium. ¶ Rite in ablat. pro ritu, V. Rite adverb.

Rivalis, & le, n. 3. *fluviatile*, qui in rivis habitat. *Colum. l.* 8. *c.* 15. Datur cammarus, & rivalis alecula. ¶ Rivales item dicebantur, qui in agris rivum habebant communem, & propter eum ſæpe diſcrepabant, a *rivus*. *Ulp. Dig. lib.* 43. *tit.* 19. *leg.* 1. Si inter rivales, id eſt qui per eundem rivum aquam deducunt, ſit contentio de aquæ uſu. *Id. l.* 3. *eod. tit.* Dummodo ne fundum domino, aut aquagium rivalibus deterius faciat. ¶ Tranſlate quoque rivales dicuntur æmuli, qui ejuſdem mulieris amore tenentur, *rivale*, Ger. *mitbuler*, Gal. *rival*, Hiſp. *rival*, ἀντεραστής. Ita dicuntur, quia, ut agricolæ rivum habentes communem de uſu aquæ, ut de aquæ ductu, & aliis, ſæpe contendunt, ita hi certant de eadem amica. *Plaut. Stich.* 5. 1. 30. Eadem eſt amica ambobus, rivales ſumus. ¶ Sine rivali diligere dicuntur ii, qui Rulla mirantur, quod nemo alius concupiſcat, ſumpta allegoria ab amantibus, quibus eſt amica deformis, & quam alius nemo velit. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. O Dii, quam ineptus, quam ſe ipſe amans ſine rivali!

Rivalitas, atis, *rivalità*, ἀντιζηλία, æmulatio inter amatores, qui eandem mulierem amant. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 26. Obtrectare vero alteri aut illa vitioſa æmulatione, quæ rivalitati ſimilis eſt.

Rivatim, adv. per rivos, vel in morem rivi. *Macrob. l.* 6. *Satur. cap.* 12. Rivatim aquæ de Ponto fluunt.

Rivifinalis, le, adject. objectu rivi fines agrorum faciens, ut tractus rivifinalis. *Sicul. Flac. de condit. agror. apud Goeſ. pag.* 12.

Rivinus, i, m. idem ac rivalis. *Argum. Aſin. Plauti, quod Sedonii eſſe a nonnullis creditur.* Rivinus amens ob præreptam mulierem.

Rivulus, i, ῥυάκιον, exiguus rivus. *Cic.* 1. *Acad. cap.* 2. Ut ea a fontibus potius hauriant, quam rivulos conſectentur.

Rivus, i, *rivo*, *rio*, *ruſcello*, יאר, Ger. *ein bach*, Gal. *ruiſſeau*, Hiſp. *rio*, ῥύαξ, aqua fluens, a fonte, vel flumine educta. *Feſt.* Rivus vulgo appellatus tenuis fluor aquæ, non ope, conſiliove factus, verum naturali ſuo impetu. Sed & rivi dicuntur, qui manufacti ſunt, ſive ſuper terram fuſſi, ſive ſubter ſpeco, cujus vocabuli origo ex Græco pendet. *Ulp. l.* 1. *ff. de rivis.* Rivus eſt locus per longitudinem depreſſus, quo aqua decurrat, cui nomen eſt ἀπὸ τοῦ ῥεῖν. *Cic. in Top. c.* 8. Partium diſtributio ſæpe eſt infinitior, tanquam rivorum a fonte deductio. *Hor. l.* 2. *od.* 19. Rivus lactis. *Ovid.* 9. *Metam.* Lacrymarum rivi. *Lucret. l.* 5. Argenti rivus, & auri. ¶ E rivo flumen facere, eſt rem minimam amplificare. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 5. Ingenioque meo, vena quod paupere manat, Plaudis, & e rivo flumina magna facis. ¶ *Hor. l.* 1. *ep.* 12. Sic vives protinus, ut te Confeſtim liquidus fortunæ rivus inauret. h. e. ut divitiæ affluentibus fortuna te locupletet.

Rixa, æ. *riſſa*, *diſcordia*, ריב, Ger. *zanck*, Gal. *noiſe*, Hiſp. *pendencia*, ἔρις, lis, contentio, pugna, ab ἐρίζω, *certo*, per Aphæreſin. *Cic.* 6. *Ver.* Ecce autem nova turba, atque rixa. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 25. Etſi Academiæ noſtræ cum eo magna rixa eſt. *Tac.* 2. *hiſtor. c.* 64. Jurgia primum, mox rixa. *Horat. l.* 1. *od.* 27. Rixæ ſanguineæ. *Liv. l.* 2. Rixam ſedare.

Rixator, oris, qui rixatur. *Firmic. l.* 3. *c.* 8. Homines erunt mali, litigioſi, rixatores, contentioſi. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Videas rixatores quoſdam neque judicum reverentia, neque agendi more, ac modo contineri.

Rixo, as, n. 1. idem ac rixor. *Var. apud Non. c.* 7. n. 81. Ne familiæ rixent cum vicinis.

Rixor, atis, d. 1. *contendere*, ריב, Germ. *zancken*, Gall. *noiſer*, Hiſp. *renir*, ἐρίζω, jurgor, contendo. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Cum eſſet cum eo Tarracinæ de amicula rixatus. ¶ *Rixari de lana caprina*, prov. in eos, qui de re nihili diſcrepant. *Hor. l.* 1. *ep.* 19. Alter rixatur de lana ſæpe caprina. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro reſiſtere. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 47. Aridæ factæ herbæ rixantur, ac celerius rumpuntur, quam ſequuntur.

Rixoſus, a, um, ἐριστικός, contentioſus, pugnax, proclivis ad ineundum certamen. *Col. l.* 8. *c.* 2. Non rixoſarum avium lanıſtæ. Loquitur de Græcis, vel aliis, quorum ſtudium erat ferociſſimam quamque avem certaminibus, & pugnis præparare.

R ANTE O.

Robeus, a, um, idem ac rubeus, *roſſo*. *In vet. Inſcript. apud Voſſ. in Etymol. in voce Ruber.* & apud *Scalig. in not. ad Varron. de R. R. pag.* 244. Omnibus annis vitulo robeo, & verre.

Robigalia, & Rubigalia, um, n. 3. dies feſtus in honorem Rubigi Dei, cui ſacra fiebant, ut rubiginem a ſegetibus averteret. Inſtituta fuere a Numa anno Regni ſui undecimo. Celebrabantur 7. Cal. Majas, id eſt die 25. Aprilis, quia tunc fere ſegetes robigo infeſtat. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 1. *Plin. l.* 18. *c.* 29. & *Feſt.*

Robiginoſus, & rubiginoſus, a, um, *rugginoſo*, ἰώδης, plenus rubigine. *Plaut. Stich.* 2. 1. 77. Robiginoſam ſtrigilem, ampullamque rubidam. *Martial. l.* 5. *ep.* 29. Rubiginoſi dentes.

Robigo, inis, Dea apud Romanos, quæ avertendæ robiginis cauſa colebatur. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 907. Flamen in antiquæ lucum Robiginis ibat.

Robigo, ſeu rubigo (utroque enim modo recte ſcribitur) inis, f. *ruggine*, ירקון, Ger. *der roſt*, Gal. *rouille*, Hiſp. *orubin*, ἐρυσίβη, vitium metalli ruborem contrahentis, quod in ferro ſpeciatim *ferrugo*, in ære *ærugo* appellatur, a colore robo, vel rubeo. Nam veteres pro *rubeus* etiam *robus*, & *robeus* dixere. *Plin. l.* 34. *c.* 7. Æs etiam, ac ferrum robigo protinus corrumpit, odorque dirus. *Virg.* 1. *Georg.* v. 150. Exeſa inveniet ſcabra robigine pila. ¶ Ita etiam vocatur morbus ſegetum, qui culmis frumentorum innaſcitur ex nimio humore, quo ſpicæ fiunt marcidæ, & in fortidum pulverem friabiles. *golpe*. *Virg.* 1. *Georg.* Mox & frumentis labor additus, ut mala culmos eſſet robigo. Ubi per *o* robigo ſcribitur in optimo Virgilii codice Romano, quo *Pierius* uſus eſt. ¶ Dicitur etiam de aliarum rerum ſordibus. *Ovid.* 7. *Met.* v. 776. livent rubigine dentes. *Juvenal. ſat.* 13. v. 147. veteris qui tollunt grandia templi Pocula adorandæ rubiginis. ¶ Tranſlata *Sen. ep.* 7. Malignus comes quamvis candido, & ſimplici rubiginem ſuam affricuit. h. e. ſuis vitiis infecit. ¶ Primam ſyllabam corripit *Prudent. in Pſychom.* v. 105. Condere vagina gladium, ne tecta robigo Occupet. Quidam adducunt & *Martial. l.* 2. *ep.* 61. nimiaque robigine captus. Sed alii rectius leg. *ærugine*.

Robigus, i, m. Deus quidam Romanorum, qui robiginem a ſegete avertere credebatur. *Varro l.* 5. *de L. L.* & *Gell. l.* 5. *c.* 12.

Roborarium, ii, θηριοτροφεῖον, vivarium, ſeptum, villa, quæ incluſa habet animalia, a *robur*, id eſt a tabulis roboreis, quibus vivaria ſepta erant, antequam mœnibus cingerentur. *Gel. l.* 2. *c.* 20.

Roboraſco, is, n. 3. robur acquiro. *Nov. apud Non. c.* 2. n. 368. *de puero puberſcente*. Cujus vox gallulaſcit, cujus jam ramus roboraſcit.

Roboratus, a, um, nom. ex partic. *forte*, *corroborato*. *Tertull. de anim.* c. 25. Roborati exitus.

Roboreus, a, um, *cro*, *che è di rovere*, δρύϊνος, quod eſt ex materia roboris. *Col. l.* 11. *c.* 2. Materies ſi roborea eſt, ab uno fabro dolari ad unguem debet. *Ovid.* 3. *Faſt.* v. 622. Pons roboreus.

Roboro, as, a. 1. *fortificare*, *rinforzare*, חזק, Germ. *ſtercken*, Gall. *affermir*, *fortifier*, Hiſp. *fortalecer*, ἐνισχύω, fortifico, firmo, robur addo. *Cic.* 1. *Off. c.* 31. Catoni cum incredibilem tribuiſſet natura gravitatem, eamque ipſa perpetua conſtantia roboraviſſet. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Hirundines nidos luto conſtruunt, ſtramento roborant.

Roboroſus, a, um, adject. ut roboroſa paſſio, h. e. morbus, quo nervi rigent, apud *Veget. de re veter. l.* 3. *c.* 24.

Robur, oris, n. *fortezza*, חיל, Germ. *ſtercke*, Gal. *force*, Hiſp. *fuerca*, ἰσχύς, proprie eſt corporis fortitudo, corporis firmitas, quæ adverſus omnes difficultates firmiter obnititur. *Cic. pro R. Am.* Qui ſi jam ſatis ætatis, ac roboris haberet. ¶ Tranſlate ponitur pro animi fortitudine, qua quis durat adverſus pericula. *Cic. pro Font.* Equites tantum habuere animi, tantum roboris. *Id.* 5. *Fin.* Tenere robur in virtute. ¶ Et generatim dicitur de omnium rerum firmitate, duritiaque. *Virg.* 7. *Æn.* Æternaque ferri robora. *Col. l.* 2. Quod protinus e nullo natum ſit, nonquam robur accipere manifeſtum eſt. ¶ Ob duritiem ligni etiam arboris genus robus, ſeu robur vocatur, nempe δρῦς ἀγρία, ſylveſtris quercus, cujus lignum eſt validiſſimum. Sed *Feſtus* hanc arborem ita dictam putat a colore robo, ſeu robeo, ut veteres dicebant pro rubeo, quia is color in ejus venis ineſt. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 41. Quis robur illud cecidit, dolavit, inſcripſit? ¶ At quia ex hujuſmodi quercu habant arcæ, quibus includebantur malefici, inde his roboris nomen inditum eſt, uti & poſtea carceri ipſi. *Feſt.* Robur in carcere is locus, quo præcipitatur maleficorum genus, quod antea arcis robuſtis includebatur. *Apul. in Apol.* O ſubtilitas digna carcere, ac robore. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 3. n. 1. videtur accipere pro loco ſupplicii, unde rei præcipitarentur. Inquit enim: Familiares eorum de robore præcipitati ſunt. Huic conſonat *Lucan. l.* 2. Sæva Tribunitio maduerunt robora tabo. ¶ Eadem ratione robur dicitur ſudis, quo rei a carnifice tunduntur. *Lucret. l.* 3. v. 1030. Verbera, carnifices, robur, pix, lamina, tædæ. Alii hic equuleum intelligunt.

Roboreus, a, um, quod ex robore naſcitur. *Col. l.* 9. *c.* 1. Nam ut graminibus, ita frugibus roborneis opus habent. hoc eſt glandibus.

Robus, i, m. genus frumenti, a colore robo, *ſeu* rubeo, id eſt rubeo. *Col. l.* 2. *c.* 6. Verum ex his maxime ferendum eſt, quod robus dicitur, quoniam & pondere, & nitore præſtat.

Robus, a, um, idem ac rubeus, apud vet. *Feſt.*

Robuſteus, a, um, δρύϊνος, quod eſt ex robore, ut Robuſtea materies, quæ ex robore facta eſt, ut ſit durior. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 38. Si in medio ſubſtea aliqua materies ſit depacta. Al. leg. *robuſta*. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Palis robuſteis locus configatur. Adde *l.* 5. *c. ult.*

Robuſtus, a, um, *robuſto*, *forte*, גבור, Germ. *ſtarck*, Gall. *fort*, *robuſte*, Hiſp. *fuerte*, *rezio*, ἰσχυρός, quod eſt multi roboris. *Cic.* 2. *Catil.* Tertium genus eſt ætate jam confectum, exercitatione robuſtum. *Id.* 2. *Phil.* c. 25. Hæc quæ robuſtioris improbitatis ſunt. *Id.* 1. *Off. cap.* 20. Robuſtus animus. *Flor. l.* 1. *cap.* 11. Robuſtiſſima oppida. *Nepos in Alcibiad.* c. 2. Cum robuſtior eſt factus. h. e. ætate crevit. ¶ Sumitur etiam pro roboreo. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Robuſti caudices vetuſtate putres. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 33. Quos ego jam detrudam ad molas, inde porro ad puteum, atque ad robuſtum codicem. h. e. in carcerem roboreis axibus munitum, qui & robur vocatur. *Id. ibid. prope fin.* ligneam cuſtodiam appellat.

Rode, m. 1. 8. Scythiæ Europææ, qui in Sin. Sagaricum fluit. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Rodo, is, ſi, ſum, a. 3. *rodere*, אכל, Ger. *nagen*, Gall. *ronger*, Hiſp. *roer*, τρώγω, eſt dentibus aliquid ex aliquo eradere, proprium murium, & ſimilium, qui dentibus fere ſemper aliquid demoliuntur, a verbo Græco ablato. *Cicer.* 2. *de Div.* Quaſi vero quicquam interſit, mures diem, & noctem aliquid rodentes ſcuta, an cribra corroſerint. *Hor. l.* 1. *ſat.* 10. v. 70. Vivos & roderet ungues. ¶ Tranſlate ſumitur pro eradere generatim, ſive abſtrahere. *Lucret. l.* 5. v. 256. Flumina rodunt ripas. ¶ Item pro detrahere, obtrectare, maledicere. *Cic. pro Corn. Balbo c.* 26. More hominum invidens, in conviviis rodunt, in circulis vellicant. ¶ *Dentem dente rodere*, prov. in illos, qui carpunt eos, qui pari ſunt præditi mordacitate; vel qui lædi non poſſunt, neque ſentiunt. *Martial. l.* 13. *ep.* 2. Quid dentem dente juvabit rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.

Ro-

Digitized by Google

Rodus, & **Roduſculum**, V. Raudus &c.

Rogālis, & le, o. 3. quod ad rogum ſpectat. *Ovid. l. 3. Am. el. 9.* Tene ſacer aures flammæ rapuere rogales?

Rogamentum, i, *interrogazione, quiſtione*. *Apul. de Syllogiſm. categorem.* Rogamentum proponere.

Rogatio, onis, *preghiera*, δέησις, actus rogandi, ſupplicatio, preces. *Val. Max. l. 6. c. 4. de P. Rutilio.* Cum amici cujuſdam injuſtæ rogationi reſiſteret. ¶ Rogatio item interrogationem notat, & ſpeciatim ſumitur pro Figura ſententiarum, quæ aliàs *Interrogatio* dicitur. *Cic. 3. de Or. c. 53.* Et rogatio, atque huic finitima quaſi percunctatio, expoſitioque ſententiæ ſuæ. ¶ Sumitur etiam pro lege. Dicta eſt a *rogando*, i. e. interrogando, quia rogarentur Tribus, *Velitis, jubeatis ut hoc, vel illud fiat*. Quod cum reſpondiſſent, *Uti rogas*, lex erat. *Cic. 4. Fin.* Et eadem imbecillitate, & inconſtantia L. Tubulum fuiſſe, qua illum, cujus is condemnatus eſt rogatione, P. Scævolam. ¶ Aliqui rogationem accipiunt pro privilegio, & a lege differre ajunt, quod lex univerſalis ſit, rogatio particularis. *Feſtus:* Rogatio ea dicitur, cum Populus conſulitur de uno, pluribuſve hominibus, quod non ad omnes pertineat: & de una, pluribuſque rebus, de quibus non omnibus ſancitur. Nam quod in omnes homines, reſve Populus ſcivit, lex appellatur. Itaque Gallus Ælius ait, inter legem, & rogationem hoc intereſt, Rogatio eſt genus legis; quæ lex non continuo eſt, ea rogatio eſt: non poteſt non eſſe lex, ſi modo juſtis Comitiis rogata eſt. Hæc *Feſtus*. Sed hæc differentia non obſervatur: nam, ut ait *Gel. l. 10. c. 20.* ſive lex, ſive privilegium, ſive plebiſcitum ſit, ſine rogatione ad populum perferri non poteſt. *Cic. de clar. orat. c. 33. de C. Galba.* Rogatione Manilia, Jugurthinæ conjurationis invidia, oppreſſus eſt. *cap.* autem *ſeq.* addit: Invidioſa lege Manilia C. Galbam Gracchani judices ſuſtulerunt. *Id ibid. c. 23.* Rogationem in Ser. Galbam privilegii ſimilem ferente T. Libone trib. plebis. ¶ Dicimus etiam, promulgare rogationem de aliqua re. *Id. pro Sext. c. 10.* Rogationem perferre. *Id. Q. Fr. l. 2. ep. 2.* Rogationem accipere, h. e. approbare. *Id. Att. l. 1. ep. 14.* Rogationem ad populum ferre, *Cæſ l. 3. B. C. c. 1.*

Rogatiuncŭla, æ, ἐρωτημάτιον, parva rogatio, ſeu lex. *Cic. pro Domo, cap. 20.* Eaque in ea una rogatiuncula feciſſe.

Rogator, oris, m. 3. *colui, che prega*, αἰτητής, qui rogat. *Cic. ad Planc. l. 16. Attic. ep. 16.* Quanquam hæc epiſtola non ſuaſoris eſt, ſed rogatoris. ¶ Sumitur etiam pro mendico, qui aleemoſynam poſtulat. *Martial. l. 10. ep. 5.* Interque raucos ultimus rogatores Oret caninas panis improbi buccas. ¶ Item pro interrogatore. In Comitiis rogatores dicebantur Conſules, vel alii, qui Comitia habebant, & de re aliqua rogabant. *Cic. 2. de Div. c. 4. de Tib. Graccho.* Qui recentibus Comitiis in Senatum introductis negaverunt juſtum Comitiorum rogatorem fuiſſe. ¶ Item in Comitiis rogatores vocabantur, qui civibus ad ſuffragia venientibus ciſtam proponebant, ita dicti, quod primis Reip. temporibus Tribus obirent, eaſque de ſententia interrogarent. *Id. poſt red. in Sen. c. 11.* Quando illa dignitate rogatores, diribitores, cuſtodeſque vidiſtis?

Rogātum, i, interrogatio. *Cic. pro Flac. c. 4.* Is nunquam mihi ad rogatum reſpondet.

Rogātus, us, m. *preghiera*, δέησις, rogatio, ſupplicatio, preces. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 6.* Nam cum Feriis Latinis ad eum ipſius rogatu, arceſſituque veniſſem. *Id. Attic. l. 1. ep. 7.* Ego ejus rogatu rogo. ¶ In aliis caſibus exempla non vidimus.

Rogātus, a, um, *pregato*, cui preces factæ ſunt. *Ovid. lib. 1. de art. v. 355.* Quæ dant, quæque negant, gaudent tamen eſſe rogatæ. ¶ Sumitur etiam pro interrogato. *Plin. l. 7. cap. 48.* Rogatus ſententiam in Conſulatu. ¶ Item pro perlato. *Plaut. Curc. 4. 2. 24.* Leges rogatas rumpere. *Cic. pro Sext. c. 24.* Illo ipſo die mihi pernicies, Gabinio provincia rogata eſt. h. e. rogatione decreta.

Rogitatio, onis, ψήφισμα, νομοθεσία, Lex, plebiſcitum. *Plaut. Curc. 4. 2. 23.* Rogitationes plurimas propter vos populus ſcivit.

Rogito, as, a. 1. ἀξιόω, ſæpe rogo, idest precor. *Ter. Eun. 2. 2.* Sed ego ceſſo ad Thaidem hanc deducere, & rogitare, ut ad cœnam veniat. ¶ Sumitur etiam pro ſæpe interrogare, ſciſcitari, iterum, atque iterum petere, poſcere. *Ter. Adel. 1. 2.* Rogitas me, ubi nobis Æſchinus ſiet, quid triſtis ego ſim. *Plaut. Aul. 2. 8. 3.* Venio ad macellum, rogito piſces, indicant caros. *Virg. 1. Æn. v. 750.* Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa.

Rogo, as, a. 1. *pregare, domandare*, שאל, Germ. *bitten*, Gall. *prier*, Hiſp. *rogar*, δέομαι, oro, obſecro, precor, peto, poſco. Conſtruitur cum acc. *Cic. de Am.* Ut neque rogemus res turpes, neque faciamus rogati. *Cæſ. l. 1. B. G.* Legatos ad Cæſarem mittunt rogatum auxilium. ¶ Vel cum duobus accuſativis, uno perſonæ, altero rei. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. epiſt. 2.* Hoc te ita rogo, ut majore ſtudio rogare non poſſim. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *de*. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 17.* Et ſimul Taurum de aqua per fundum ejus ducenda rogabo. ¶ Vel cum acc. & præp. *a*, vel *ab*. *Gell. lib. 13. cap. 20.* Crepidarium cultellum rogavit a crepidario ſutore. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*, vel *ne*. *Cic. l. 13. Fam.* Te oro, atque rogo, ut eum & in reliquiis veteris negotiationis colligendis juves. *Id. 1. Ver.* Rogare, & orare, ne illos ſupplices aſpernarer. ¶ Eſt etiam quærere, interrogare. *Plaut. Amph. 2. 76.* Alcumena unum rogare te volo. *Cic. in Fam.* Racilius de privatis me primum ſententiam rogavit. *Id. Att. l. 1.* Primum igitur ſcito, me non eſſe rogatum ſententiam. *Id. in Vat.* Tum reſpondeto ad ea, quæ de te ipſo rogaro. *Id. 6. Ver.* Rogavi, perveniſſent ne Agrigentum. ¶ Metaleptice ponitur pro ſtatuere, ut Rogare legem. Solebat enim Populus a Legiſlatore rogari, idest interrogari, num eam legem ratam eſſe vellet, hiſce conceptis verbis: *velitis, jubeatis*, ut &c. reſpondebatque, ſi lex placeret, *uti rogas*. Deinde in principio legis perrogatæ adſcribi ſolebat: *Conſul, vel Tribunus pl. &c. populum jure rogavit, populuſque jure ſcivit*. Quæ ſolemnes formulæ apud *Cic. Liv. Gel.* & alios paſſim leguntur. *Cic. 2. Phil.* Ego leges perniciofas rogavi. ¶ Item pro ſuffragiis creare, ob eandem rationem. *Cic. Att. l. 9. ep. 11.* Quod majus imperium a minore rogari non ſit jus. *Id. l. 1. de Div.* Comitia conſulibus rogandis habuit. *Id. 3. de Leg.* Tribunoſque, quos ſibi Plebes rogaſſit. ¶ Rogare ſacramento milites, eſt jurejurando eos adſtringere. *Liv. l. 35.* Vagos milites de exercitu P. Africani ſacramento rogaſſe. *Cæſ. l. 6. B. G.* Quos ex Ciſalpina Gallia Conſulis ſacramento rogaviſſet. ¶ *Roget quis*, eſt locutio uſitata in præoccupatione eorum, quæ objici poſſent. *Ter. Eun. 3. 3.* Roget quis, quid tibi cum illa? *ma mi dirà alcuno*. ¶ *Malo emere, quam rogare*, proverbium eſt de iis, qui difficulter ad preces deſcendunt, maluntque aliquid quamvis caro pretio conciliare, quam rogando ſe ſubmittere. *Cic. 6. Ver. c. 6.* narrans, nobiliſſimorum artificum ſigna permulta viliſſimo pretio a Verre fuiſſe coempta: Profecto, inquit, hinc natum eſt, Malo emere, quam rogare, nempe quia facilius eſt tam parvam erogare pecuniam, quam preces adhibere; & eſt ironia.

Rogus, i, m. 2. *rogo*, מדורה, Germ. *holtzhuffen*, Gall. *tas*, *rogue*, Hiſp. *hoguera*, πυρά, ſtrues lignorum ad cremanda cadavera. *Serv.* in 11. *Æn.* ſcribit, pyram eſſe lignorum congeriem, rogum dici, cum jam ardere cœperit. V. *pyra*. *Cic. 3. Fin. c. ult.* Extruere rogum. *Id. c.* *Tuſc. c. 35.* Imponere aliquem in rogum. *Id. pro Quint.* Ad rogum uſque proſequi. ¶ In neutro genere *Afran. apud Non. c. 3. n. 186.* Pulcre hoc incendit rogum ardet.

Roma, æ, *Roma*. Ῥώμη, urbs Italiæ, in Latio, ſed cum ſuburbio Vaticani in Hetruria, Tiberi fl. interfluente, ſedes olim Reipublicæ Romanæ, poſtea Romani Imperii, ſeptem montes murorum ambitu complexa; unde & *ſepticollis* dicitur a Prudentio, caput totius orbis terrarum, ampliſſima, pulcherrima, ſplendidiſſima, ac plana Regiis ædificiis ornata, ca. M. P. ab oſtiis Tyberinis, & ab ora maris Tyrrheni in Bor. Dicta eſt a robore. Nam ῥώμη eſt robur, vires. Hinc eſt, quod aliqui ſcribant, prius *Valentiam* eſſe appellatam a juventute Latina. Vel dicta eſt a Romulo, qui, ut vulgaris opinio eſt, ejus conditor fuit. Sunt enim quidam Græci ſcriptores, qui ab Ænea conditam putant, & a nomine cujuſdam Romæ Trojanæ mulieris appellatam: ſunt, qui a quodam Romo Æneæ filio: ſunt, qui ab aliis. *Plin. l. 3. c. 5.* ſcribit, duplex fuiſſe Romæ nomen, alterum autem nefas fuiſſe evulgari arcanis ceremoniarum. Plura de urbe hac V. ibid. ¶ Dea quoque nomine Roma culta eſt, atque dicata templa, ut conſtat ex *Tacit. Ann. 4. c. 37.* & ex *Liv. l. 43. c. 6.* ¶ *Apul. l. 8. A. A.* In profundam Romam cupidinis ſe præcipitare. Sed legendum *ruinam*, vel aliquid ſimile.

Romanenſis, & **Romanienſis**, ſe, o. 3. Ῥωμαϊκός, qui alibi exortus eſt, ſed Romæ verſatur. Unde *Cat. in l. de R. R. cap. ult.* ſalem Romanenſem appellat, non Romæ factum, ſed qui Romæ vendebatur. *Inſcript. apud Gruter. pag. 41. n. 7.* Piſtor Romanenſis.

Romanĭcus, a, um, Ῥωμαϊκός, quod Romæ, vel more Romano factum eſt. *Cat. c. 135.* Aratra in terram validam Romanica bona erunt, in terram pullam Campanica.

Romanĭtas, atis, imperium Romanum, vel Romanorum mores, & inſtituta. *Tertul. de pal. c. 4.*

Romanŭla Porta, teſte *Var. l. 4. de L. L.* in Palatino mœnia fuit, gradus habens in Novalia, ad Volupiæ ſacellum.

Romanus, a, um, *Romano*, Ῥωμαῖος, qui Romæ inhabitat, quod a Roma eſt, vel ad Romam ſpectat. *Cic. pro Domo.* An tu Populum Romanum eſſe illum putas, qui? &c. *Virg. 2. Geor.* Imbellem avertis Romanis arcibus Indum. ¶ Romani, orum, Romæ incolæ, & Romani imperii. *Virg. 1. Æn.* Romanos rerum dominos. ¶ Romana porta, in ſummo clivo Victoriæ fuit, a Romulo primum inſtituta, gradibuſque quibuſdam in quadraturam formata. Appellata eſt autem Romana a Sabinis præcipue, quibus ea proximus aditus erat Romam. *Feſt.* Vulgo tamen, eodem Feſto referente, Romana porta dicta eſt, ubi ex epiſtylio aqua defluebat: qui locus ab antiquis appellari ſolitus eſt Ad Statuas Cincias, quod ibi eorum fuerit ſepulchrum ejus familiæ.

Romilia, & **Romulia**, Tribus Romana primum locum inter ruſticas obtinuit, eratque trans Tiberim in Hetruria. Dicta eſt a Roma ipſa, teſte *Var. l. 4. de L. L.* quia incipiebat prope Urbis muros, & uſque ad mare ſecundum flumen extendebatur. *Val. Flac.* ſcribit dictam eſſe a Romulo, quod ex eo agro cenſebatur, quem Romulus ceperat ex Vejentibus.

Romphæa, V. Rhomphæa.

Romphus, V. Rumpus.

Romulāris, e, Romuleus, Romanus. *Sidon. in carm. lib. 9. epiſt. 13. ad fin.* Populuſque Romularis.

Romulĕus, a, um, Ῥωμύλειος, ad Romulum ſpectans. *Ovid. 3. Faſt.* Romuleoque cadit trajectus Amulius enſe. *Id. Met. 15.* Romulea urbe.

Romulĭdæ, arum, m. Ῥωμυλίδαι, Romani, a Romulo. *Perſ. ſat. 1.* Romulidæ ſaturi quid dia poemata narrent. *Virg. 8. Æn.* novum conſurgere bellum Romulidis, Tatioque ſeni.

Romŭlus, i, Ῥωμύλος, filius Iliæ, ſeu Rheæ Sylviæ, ex patre incerto, ſecundum fabulas ex Marte, frater Remi, eodemque cum illo partu genitus, primus Romanorum rex, & Romæ conditor, ut communior Scriptorum opinio eſt. Orta cum fratre contentione, uter novæ urbis principatum teneret, exultantem Remum, & muros inceptos per contemptum tranſilientem ſua manu interfecit. *Liv. l. 1.* ¶ Regnavit annos ſeptem & triginta, mortuuſque eſt ſine liberis. Inter Deos quoque relatus eſt, & Quirinus dictus. *Id. ibid.* & *Ovid. 2. Faſt.*

Romŭlus, a, um, Romuleus, Romanus. *Virg. 6. Æn. v. 876.* Romula tellus. *Horat. lib. 4. od. 5.* Gens Romula.

Ronco. V. Runco.

Ronchus. V. Rhonchus.

Rorālis, le, adject. qui eſt ex rore. *Ovid. 4. Faſt. v. 728.* Virgaque rorales laurea miſit aquas. Alii leg. *roratas*.

Rorarii, m. 2. iidem ac velites, expediti, ferentarii, idest milites levis armaturæ, qui, antequam acies congrederentur, fundis, & lapidibus pugnæ præludebant, ita dicti a *rore*, vel a *rorando*, quia ſicut ros pluviam præcedit, ita hi aciem præcedebant, & pugnabant, antequam juſtum, & verum prælium inciperetur. *Var. l. 6. de L. L.* Rorarii dicti a rore, qui bellum committebant ante, ideo quod ante rorat, quam pluit. *Feſt.* Rorarios milites vocabant, qui levi armatura primi prælium committebant, quod ut ante imbrem fere rorare ſolet, ſic illi ante gravem armaturam quod prodibant, rorarii dicti, qui & ferentarii. *Plaut. apud Var. loc. cit.* Ubi rorarii eſtis? en ſunt. Ubi ſunt accenſi? ecce. Adde *Liv. l. 8.* ¶ Adject. rorarium vinum, quod rorariis militibus dabatur. *Feſt.*

Roratio, onis, roris deſtillatio. *Apul. l. 9. Met.* Nocturnæ rorationes. ¶ Eſt etiam morbi genus in vitibus, ψωρίασις, cum defloreſcentibus ipſis acini intempeſtiva pluvia, vel noxia decoquuntur, & decidunt, & ſiqui remanent, exiles, & ſicci fiunt. *Plin. l. 17. c. 24.* ¶ Ad hoc vitium averruncandum Floralia inſtituta fuere, teſte *eod. l. 18. c. 29.*

Roratus, a, um, nom. partic. qui decidit in modum roris. *Ovid. 5. Faſt. v. 357.* Mollis erat tellus rorata mane pruina. *Id. 2. de Pon. ep. 1. v. 36.* Saxaque roratis erubuiſſe roſis.

Roraſco, is, n. inde roris deſtillo. *Ovid. Metam. 15. v. 245.* reſolutaque tellus In liquidas roreſcit aquas, tenuatus in auras, Aeraque humor abit.

Rorĭfer, ra, rum, *che apporta rugiada*, δροσοφόρος, quod rorem affert. *Sen. Hippol. v. 11.* Quæ rorifera mulcens aura Zephyrus vernas evocat herbas: Adde *Lucret. l. 6. v. 864.*

Rorifluus, a, um, adject. rorifer. *Vetus poeta ſub init. l. 2. Catalect. pag. 239. edit. Scalig.* Rorifluam ſectemur carmine lunam.

Roro, as, a. 1. *irrugiadare, bagnare*, Ger. *et thauet*, Gall. *faire*, ou *jetter roſée*, Hiſp. *rociar*, δροσίζω, eſt rore aſpergere, & generatim madefacere. *Sil. l. 10. v. 261.* Cum videt in ſcopulo rorantem ſaxa cruore, torvoque obtutu labentem in Tartara Paulum. *Ovid. ep. 21.* Et lacrymis oculi rorantur obortis. ¶ Sumitur etiam pro fundere, ſeu emittere. *Plin. l. 17. c. 10.* Si roraverit quantulumcunque imbrem. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, ut *fleo*, *mano*, & ſimilia, pro humorem inſtar roris paulatim emittere, ſeu deſtillare, vel pro madefactum eſſe. *Virg. 8. Æn.* Et ſparſi rorabant ſanguine vepres. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Colum. l. 10. c. 1.* Idibus Octobris interdum tempeſtas, nonnunquam rorat. h. e. ros decidit.

Rorulentus, a, um, δροσερός, plenus rore. *Colum. l. 12. c. 38.* Rorulentæ baccæ non legantur. *Plin. l. 8. c. 91.* Uvæ rorulentæ.

Ros, roris, m. *rugiada*, טל, Ger. *der tauw*, Gal. *roſée*, Hiſ. *rocio*, δρόσος, humor, qui cælo ſinit ſerena nocte, non gelu, neque ardoribus, neque ventis exiſtentibus. *Virg. 8. Ecl.* Cum ros in tenera pecudi gratiſſimus herba eſt. *Cic. l. 1. de Div.* Cum primum gelidos rores Aurora remittit. ¶ Dicitur etiam de quolibet humore leviter, & in roris morem ſparſo. *Virg. 6. Æn. v. 230.* Idem ter ſocios pura circumtulit unda Spargens rore levi. *Lucan. l. 7. v. 838.* ſanguineis ſtillavit roribus arbor. *Lucret. l. 4. v. 439.* Nam quæcunque ſupra rorem ſalis edita pars eſt remorum. hoc eſt ſupra aquas maris. ¶ Ros maris, & ros marinus herbæ nomen eſt ſalutaris, odore jucundo, foliis fœniculi, *Ovid. 3. de ar. am. v. 690.* Ros maris, & lauri, nigraque myrtus olent. *Hor. l. 3. od. 23.* parvos coronantem marino rore Deos, fragilique myrto. V. Roſmarinus. ¶ Ros terræ, herba itidem eſt, ſpecies libanotidis, ſemine circulato, nigro, odorifero, radice intus alba, extra nigra. *Apul. de herb. c. 79.*

Roſa, æ, *roſa*, חבצלת, Ger. *roſen*, Gal. *roſe*, Hiſp. *roſa*, ῥόδον, flos e ſpina naſcens, e græca voce altera. *Var. l. 4. de L. L.* Item ex græcis vocabulis, ἑρπυλλον, ῥόδον, addita, & commutata una litera, ſerpyllum, roſa. Veneri ſacra fuit, propter pulchritudinem, & ſuavem odorem. Aliqui cauſam eddunt, quia ſicut roſa brevi viget, ita & venereæ voluptas. Fabulantur etiam, roſam olim candidam fuiſſe, traxiſſe autem purpureum colorem ex ſanguine Veneris, quo aſperſa eſt, cum ejus ſpina Deæ in horto inambulantis pedem pupugiſſet. *Cic. Ver. 7. c. 10.* Cum roſam viderat, tunc incipere ver arbitrabatur. Et *cap. ſeq.* Pulvinus perlucidus Melitenſi roſa fartus. *Ex eod.* Reticulum tenuiſſimo lino, minutis maculis plenum roſæ. *Id. Tuſc. 3. c. 18.* Sertis redimiri, & roſa. ¶ Uſurpatur & in blanditiis. *Plaut. Aſin. 3. 3. 74.* Mea roſa, mi anime, mea voluptas. ¶ In roſa vivere, eſt vivere in deliciis. *Martial. l. 8. epigr. 77.* Liber amicorum dulciſſima cura tuorum, Liber in æterna vivere digne roſa. ¶ Sumitur interdum roſa pro oleo roſaceo. *Celſ. l. 8. c. 4.* Infundenda erit roſa tepida. ¶ Item pro ipſo frutice, qui roſam gignit. *Plin. l. 8. c. 41.* Radix roſæ ſilveſtris, quæ cynorrhoda appellatur.

Roſacĕus, a, um, *roſato*, ῥόδινος, quod ex roſa factum eſt. *Plin. l. 21. c. 3.* Corona roſacea. ¶ Roſaceum abſolute pro roſaceo oleo, *Id. l. 20. c. 9. & l. 37. c. 3.*

Roſarium, ii, *roſaio*, ῥοδών, locus, ubi multi frutices ſunt, qui roſas gignunt, vel copia hujuſmodi fruticum. *Plin. l. 21. c. 11.* Roſaria a Favonio toſſa oportet eſſe, iterumque ſolſtitio. Adde *Virg. 4. Georg. v. 119.* ¶ Roſaria item dicuntur coronæ ex roſis, apud *Plin. l. 21. c. 3.*

Roſarius, ii, m. roſarum venditor, ῥοδοπώλης. *Apul. l. 3. & 4. Metam.*

Roſarius, a, um, adject. ex roſis conſtans, ut roſaria cibſortio, *Sueton. in Ner. c. 27.* ubi alii aliter legunt.

Roſatus, a, um, adject. roſa conditur, ut roſatum propoma, *Pallad. Febr. tit. 32.* ¶ Roſatum, abſolute pro vino roſato, *Lamprid. in Heliog. c. 19. & Pallad.* in *Jun. tit. 13. & in Octob. tit. 15.*

Roſcia Lex, fuit lex theatralis apud Romanos, lata a L. Roſcio Othone Tribuno Plebis, M. Glabrione, & C. Piſone Coſſ. qua ſancitum eſt, ut Equites conſiderent in quatuordecim theatri gradibus, qui caveæ, ubi Senatores ſpectabant, proximi erant, conſuſe tamen, *Tacito* auctore *Ann. 15. c. 32.* cum Plebe. *Sigon. l. 2. de antiq. jur. C. R. c. 19.* Vi igitur legis ſunt, ut quatuordecim theatri gradus caveæ proximi proprii Equitum eſſent, cæteri altiores Plebis eſſent, cui tamen etiam in primis illis quatuordecim Equitibus permixtæ ſpectare liceret, ſi loca vacua ſupereſſent. *Hor. l. 1. ep. 1.* Roſcia, dic, ſodes, melior lex, an puerorum Nænia?

Roſcianus, a, um, adject. ad Roſcium pertinens, ut Roſcianæ imitatio. h. e. Roſcii hiſtrionis, *Cic. 2. de Orat. c. 59.*

Roſcidus, a, um, n. 1. 2. *rugiadoſo*, *Ger. vol tauwv*, Gal. *mouillé de rouſée*, Hiſp. *rociado*, δροσερός, rore perfuſus, humectus. *Plin. l. 11. cap. 11.* itaque tum prima Aurora folia arborum mella roſcida inveniuntur, *Id. l. 2. c. 62.* Roſcidæ noctes. *Sil. l. 15. v. 439.* Roſcida aurora. *Virg. Ecl. 8.* Roſcida mala. *Id. Ecl. 4.* Roſcida mella. h. e. puriſſimo, & dulciſſimo rore confecta. ¶ Scribitur & *roſidus*. *Col. l. 5. c. 6.* Roſidum, & nebuloſum ſolum.

L. Roſcius Otho, Civis Romanus, qui Trib. Pl. anno 683. C. Calpurnio, M. Glabrione (al. *Calpurnia*) Coſſ. legem tulit, ut Equites ſederent in theatro ſtatim ſupra Senatores in quatuordecim gradibus. V. Roſcia. ¶ Hac lege Equites ſibi adjunxit, alienavit a ſe Plebem. Quo factum eſt, ut anno quinquennio poſt, Conſule Cicerone, dum ludi celebrentur, in theatrum veniret, a Plebe maximo ſtrepitu, ab Equitibus ingenti plauſu exceptus ſit. Cumque iterum Plebs, & Equites, ut quiſque animo erat affectus, Roſcium accepiſſent, paulatim ad verborum convicia deſcenderent, atque theatrum perturbarent. Id cum Cicero Conſul accepiſſet, ſtatim, advocata concione, populum caſtigavit: qui in theatrum reverſus, & ipſe cum Equitibus de Roſcii honoribus, *Plutarcho* auctore, contendit. Unde merito *Plin.* ita in laudes Ciceronis erupit *l. 7. c. 30.* Te ſuadente Tribus Roſcii theatralis auctori legis ignoverunt, notataſque ſediſcrimina ſedis æquo animo tulerunt. V. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. cap. 19.* ¶ Q. Roſcius Comœdus, vir Lanuvinus. *Cic. 1. de Div.* Fuit perverſiſſimis oculis, ſed tamen Q. Catulo ſeniori pulcherrimus videbatur, a quo & adamatus fuit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Evaſit præſtantiſſimus in arte hiſtrionica. *Cic. 1. & 2. de Orat. pro Arch.* &c. Eo præſtantiæ pervenit, ut quicunque in aliqua arte excelliſt, is in ſuo genere Roſcius dicatur. *Id. 1. de Orat.* ¶ Hic, cum obliquos haberet oculos, & ſuſpis eſſet aſpectu, primus perſona in ſcena uſus eſt. Populus tamen eum ſine perſona intueri malebat, ob pronuntiandi dulcedinem. Fuit Ciceronis præceptor in pronuntiatione, & geſtus exercitatione. Scripſit librum, in quo hiſtrioniam eloquentiæ comparavit. A Fannio quodam ob pecuniariam rationem in judicium adductus eſt. A Cicerone defenſus, abſolutus fuit. Ejus morte omnes commoti ſunt. *Cic. pro Arch.*

Roſĕa, vel Roſia in Reatino agro campus appellatur, quod in eo arva rore humida ſemper feruntur. *Feſt.*

Roſeanus, a, um, adject. a Roſea, ut Roſeani equi, *Var. l. 2. R. R. c. 7.*

Roſētum, i, n. *roſaio*, ῥοδών, locus roſis conſitus. *Virg. 5. Ecl.* Puniceis humilis quantum ſaliunca roſetis.

Roſĕus, a, um, *di roſe*, *vermiglio*, ῥόδινος, quod eſt colore roſæ, quod roſæ colorem imitatur. *Virg. 2. Æn.* Roſeoque hæc inſuper addidit ore. *Ovid. 3. Amor. eleg. 3.* Roſeus rubor.

Roſidus, V. Roſcidus.

Roſĭo, onis, f. *roſione*, actus rodendi. *Plin. l. 20. c. 21.* Succus decoctæ nervis prodeſt, & veſicæ, & inteſtinorum roſionibus. Adde *Celſ. l. 7. c. 23.*

Roſmarinus, roris marini, m. & roſmarinum, i, n. *roſmarino*, *romerico*, λιβανωτίς, genus fruticis. Ros dici putatur, quia roſcidæ ſit naturæ, vel quia roris inſtar aſpergatur, vel quia ejus uſus ſit in aſpergillis: *marinus* autem, vel quia in maritimis locis felicius proveniat, vel quia ſaporis amaroris. hoc eſt amari. *Plin. l. 24. c. 11.* Eſt & roſmarinum. Duo genera ejus: Alterum ſterile, alterum, cui & caulis, & ſemen reſinaceum, quod cachrys vocatur. *Col. l. 9. c. 4.* Ut roſmarinus, & utraque cythiſus. ¶ Scribitur etiam diviſim ros marinus. V. Ros.

Roſtellum, i, n. *beccuccio*, *pippio*, ῥυγχίον, parvum roſtrum. *Col. l. 8. c. 5.* An pulli roſtellis ovo percuſſerint. *Plin. l. 3. c. 21.* Roſtellum muris.

Roſtra, orum, n. plur. *al' Arringhe*, ſuggeſtum Romæ, in foro, ante Curiam Hoſtiliam extructum, in quo Magiſtratus jus dicebant, leges ferebant; concioneſque ad Populum habebantur. Nomen ex eo fuit, quod adornatum eſſet roſtris navium ab Antiatibus captarum. *Liv. l. 8. c. 14.* Naves Antiatium partim in Navalia Romæ ſubductæ, partim incenſæ, roſtriſque earum ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit. Roſtraque id templum appellatum. *Id. l. 30. c. 17.* Aſcendere in Roſtra. *Cic. in Vatin. c. c.* Deſcendere de roſtris. *Id. 3. Offic.* Deſcendere in Roſtra. *Id. in Piſon. c. 3.* In Roſtra curiam, in ſenatu populum defendere. ¶ Dicere pro Roſtris. h. e. in Roſtris, *Gel. l. 11. c. 3.* Sic pro Roſtris laudare aliquem, apud *Quintil.*

Roſtralis, le, adject. e Roſtris. *Sidon. l. 1. epiſt. 11.* Dignum poema, quod epicibus permanendum auratis juſſe tabulæ roſtralis acciperet, aut etiam Capitolinæ. h. e. dignum, quod in æs inciſum pro Roſtris, vel in Capitolio inter publicorum monumentorum tabulas collocetur.

Roſtratus, a, um, ἐμβολωτός, roſtro munitus, ut Naves roſtratæ, quæ in prora æneo munitæ erant roſtro, quo in hoſtium naves cum impetu impactæ, ſæpe eas diſſolvebant, quæ etiam æratæ dicebantur. *Cic. 2. de Invent. c. 32.* Ut, ſiqua roſtrata in portu navis deprehenſa ſit, publicetur. ¶ Sumitur etiam pro ornatu corona roſtrata, ſeu navalis. *Virg. 8. Æn.* Cui belli inſigne ſuperbum, Tempora navali fulgent roſtrata corona. ¶ Roſtrata corona, ſeu navalis erat corona aurea, exiguis quibuſdam veluti roſtris navium inſignita, qua donari conſueverat, qui primus maritimo bello in navem hoſtium vi tranſiliiſſet, vel generatim qui viciſſet navali certamine. *Plin. l. 16. c. 4. de coronis.* Cedunt & roſtratæ, quamvis &c. ¶ Roſtratus impetus, qui fit ipſo roſtro. *Plin. l. 10. c. 23.* Liburnicarum more roſtrato impetu feruntur. ¶ Roſtrata columna. h. e. roſtris navium ornata. *Sueton. in Galb. c. ult.*

Roſtro, as, n. 1. *ponere il becco dentro*, ῥυγχίζω, roſtrum impingo, roſtro penetro. *Plin. lib. 18. c. 19.* Sed modo in ſuperiora, modo in inferiora roſtrante vomere.

Roſtrum, i, *roſtro*, *becco*, Ger. *ſchnabel*, Gal. *bec*, *muſeau*, Hiſp. *pico*, *hocico*, ῥύγχος, id, quo animalia cibum capiunt. Proprie beſtiarum eſt, & imprimis avium. Dicitur a *rodendo*, ut a *radendo raſtrum*, & ſimilia. *Cic. 2. de nat. Deor.* Proterea, corneoque roſtro aves. *Id. 1. de Div.* Sus roſtro ſi humi A literam impreſſerit. Sic de cane uſurpat *Plin. l. 8. c. 40. de delphinis*, *l. 9. c. 8. de capris*, *Var. l. 2. R. R. c. 3.* ¶ Reperitur etiam de hominibus. *Plaut. apud Non. c. 6. n. 41.* Apud menſam plenam homini roſtrum deliges. ¶ Per Metaphoram tribuitur navibus. Nam & ſic vocatur pars in prora exporrectior, cuneique in modum acutior. *Caſ. l. 3. B. G.* Roſtro enim noceri non poſſe cognoverant. Adde *Nepot. in Chabr. cap. ult.* ¶ Roſtrum mallei eſt ea pars, qua malleus tundit. *Plin. l. 34. c. 14.* ¶ Roſtrum falcis eſt pars falcis curva in modum roſtri avium. *Col. l. 4. c. 25.*

Roſŭlentus, a, um, adject. roſis abundans. *Prudent. in Eulal. v. 199.* Floribus ut roſulenta putes prata rubeſcere.

Rota, æ, *rota*, *ruota*, גלגל, Ger. *rade*, Gall. *roue*, Hiſp. *rueda*, τροχός, id, cujus converſione currus procedit, a τρέχω, quod non tantum ſignat ſtrepitum edere, ſed etiam cum impetu ferri. *Plin. l. 16. c. 40.* Sed lignum non aliud pene, quam ad radios rotarum utile. ¶ Rota item in figlina dicitur, qua fictilia tornantur. *Hor. in Art. poet.* Currente rota cur urceus exit? ¶ Rota etiam fuit genus ſupplicii, quo diſtento corpore homines torquebantur. *Cic. 5. Tuſc. c. 9.* In rotam beatam vitam non aſcendere. ¶ Per Synecdochen ponitur pro toto curru. *Virg. 10. Æn.* Eque rotis magnam reſpexit ad urbem. *Ovid. 2. de ar. am. v. 230.* ſi rota defuerit, tu pede carpe viam. ¶ Tranſlate dicitur de ſphæra. *Cic. in Arat.* Hunc tangit rota fervida Solis. ¶ Item de fluxu, & curſu alicujus rei. *Sil. l. 6. v. 121.* Per varios præceps caſus rota volvitur ævi. ¶ Rota Fortunæ eſt inconſtantia, & volubilitas. Fortunæ enim rotæ inſidere fingitur, quia ut rota facile volvitur, ita Fortuna varia, & inſtabilis eſt. *Cic. in Piſon. c. 10.* In quo ne tum quidem Fortunæ rotam extimeſcebat. ¶ Rota quoque, genus capræ ſylveſtris, & feræ. *Var. l. 3. de R. R. c. 1.* Ut in Samothrace caprarum, quas Latine rotas appellant. ¶ Item genus piſcis. *Plin. lib. 9. c. 4.* Apparent & rotæ, appellatæ a ſimilitudine, quaternis diſtinctæ radiis, modiolos earum oculis duobus utrinque claudentibus. *Id. l. 32. c. 11.* Rotæ, urſæ, arietes, muſculi, &c.

Rotabilis, le, adject. qui rotari, & in gyrum agi poteſt. *Ammian. l. 23. c. 4.* Agilitas rotabilis.

Rotalis, le, adject. qui rotas habet, ut rotale carpentum. *Capitol. in Maxim. c. 18.*

Rotatilis, le, adject. qui in gyrum agitur. *Sidon. l. 2. epiſt. 9.* Inter rotatiles cataſtropharum gyros. *Prudent. in præfat. Periſteph. v. 8.* Sacramus & rotatiles trochæos.

Rotātim, adv. per gyrum, periodice. *Diomed. l. 3.* Rotatim, ac volubiliter dicebant. *Apul. l. 10. A. A.* Rotatim flexuoſi.

Rotatio, onis, in gyrum circumductio. *Vitruv. l. 10. c. 8.* Per rotationem cingitur.

Rotator, oris, qui rotat, & in gyrum agit. *Stat. l. 2. ſil. 7. v. 7.* Et ut Baſſaridum rotator Evan.

Rotātus, a, um, *girato*, ανακυκλωθείς, in gyrum actus. *Auct. paneg. ad Piſon. v. 53.* Et nunc cervice rotata Incipit effuſos in gyrum carpere curſus. *Ovid. 12. Metam. v. 169.* Igne rotatus. ¶ Sol rotatus. h. e. in præceps datus. *Prudent. in Rom. v. 537.* Cadet rotatus ſolis in terram globus. ¶ Sermo rotatus, eſt oratio brevis, expedita, & volubilis. *Juven. ſat. 6. v. 448.* aut curvum ſermone rotato Torqueat enthymema.

Rotātus, us, m. circumvolutio. *Stat. Achil. 2. v. 416.* Didici, quo Pæones rotatu, quo Macetæ ſua gæſa citent. *Auſon. in Moſel. v. 360.* Præcipiti torquens cerealia ſaxa rotatu.

Roto, as, a. 1. *rotare*, *girare a torno*, κυκλόω, verto, in modum rotæ verto, circumago. *Horat. l. 4. od. 11.* Flammæ rotantes fumum ſordidum. *Virg. 10. Æn. v. 577.* Strictum rotat enſem. *Ovid. 2. de ar. v. 374.* Aper rotat canes fulmineo ore. ¶ Rotare ſe pavones dicuntur, cum veluti pulchritudinem ſuam admirantes caudæ pinnas in orbem explicant, quæ orbem rotæ imitantur. *Colum. l. 8. c. 11.* Signa ſunt exſtimulatæ libidinis, cum ſemetipſum veluti mirantem caudæ gemmantibus pinnis protegit: idque cum facit, rotare dicitur.

Rotŭla, æ, *rotella*, *rotellina*, τροχίσκος, parva rota. *Plin. l. 18. c. 18.* Galliæ vero duas addiderunt rotulas.

Rotundatio, onis, actus rotundandi. *Vitruv. l. 10. c. 11.* Sic & in rotundatione, & in longitudine æqualia ſpatia fient.

Rotundātus, a, um, nom. ex partic. rotundus factus. *Vellej. l. 2. c. 59.* Solis orbis ſuper caput ejus, curvatus æqualiter, rotundatuſque conſpectus eſt.

Rotunde, adv. *rotondamente*, στρογγύλως, cum rotunditate. Tranſlate ſumitur pro concinne, & collecte, ut ait *Non.* vel pro eleganter, & compoſite, ſive explicate, ut *Budæus*. *Cic. 4. Fin. c. 3. ad fin.* Illa ipſa, quæ tu breviter, Regem, Dictatorem, divitem ſolum eſſe Sapientem, a te quidem apte, ac rotunde.

Rotundifolius, a, um, adject. rotunda folia habens. *Apul. de herb. c. 71.*

Rotun-

Digitized by Google

Rotunditas, atis, *rotondità*, Germ. *runde*, Gall. *rondeur*, Hiſp. *redondez*, στρογγυλότης, gyrus, circuitus, figura, qua res rotundæ ſunt. *Plin. lib.* 2. *c.* 3. Cornibus, quæ ſunt rotunditate præpilata, ad latera porrectis. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Cœli rotunditas. ¶ Translate *Macrob. l.* 7. *c.* 5. Rotunditas verborum.

Rotundo, as, a. 1. *far rotondo*, Germ. *rund machen*, Gal. *arrondir*, Hiſp. *redondear*, στρογγυλόω, rotundum facio. *Cic. de Univ. c.* 10. Cumque ſimilem univerſi naturæ efficere vellet, ad volubilitatem rotundavit. *Vitr. l.* 10. *c.* 11. Rotundare ad circinum. ¶ Translate ſumitur pro implere, explere, & perficere, quod rotunda forma nulla ſit perfectior. *Hor. l.* 1. *ep.* 6. Mille talenta rotundentur.

Rotundŭla, læ, f. parvum emplaſtrum, vel placenta rotunda. *Apul. de herb. c.* 13. His bene commixtis facies exinde velut rotundulam, &c.

Rotundus, a, um, *rotondo*, עגול, Germ. *rund*, Gal. *rond*, Hiſp. *redondo*, στρογγύλος, quod eſt ſphæricum, ſeu globoſum. Eſt a rota, quaſi dicas τροχοειδής, ideſt rotæ figuram habens. *Undus* eſt productio vocis, ut in *jucundus* a *jocus*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 10. Qui mundum animantem, immortalem, & eundem beatum, & rotundum eſſe velint, quod ea forma negat ullam pulchriorem eſſe Plato. *Id. de Univ. c.* 6. Idque ita tornavit, ut nihil effici poſſit rotundius. *Plin. lib.* 10. *c.* 52. Ova exeunt a rotundiſſima ſui parte. ¶ Translate ponitur pro pleno, concinno, & perfecto, a præſtantia figuræ rotundæ. *Cic. in Or. c.* 13. Thucydides autem præfractior, nec ſatis, ut ita dicam, rotundus. *Hor. de art. poet. v.* 323. Grajis ingenium, Grajis dedit ore rotundo Muſa loqui. ¶ Item pro ſibi ſimili, atque æquali, conſtanti. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 6. *de libero & ſapiente.* In ſe totus teres, atque rotundus. ¶ Rotunda veſtis dicitur, quæ undique clauſa eſt, & uno injectu totum tegit corpus, qualem fuiſſe Romanorum togam, *Varr. l.* 2. *de re veſt. proverb. capit.* oſtendit. *Quintil. lib.* 11. *c.* 3. Rotundam eſſe togam, & apte cæſam velim. V. etiam *Menoc. de quæſit. per epiſt. l.* 2. *ep.* 1. ¶ *Rutundus* pro rotundus legitur in quibuſdam vet. codicibus apud *Feſt. Gel. l.* 1. *c.* 3. & *Apul. l.* 11. *A. A.*

Roxolāni, orum, populi Scythiæ Europææ, Alanis vicini, ubi nunc eſt Tartaria minor, & Ukraina. *Tac.* 3. *hiſt. c.* 79.

R ANTE U.

Rubēdo, inis, *roſſezza*, אדמומית, Ger. *die rote*, Gall. *rougeur*, Hiſp. *vermejura*, ἐρύθημα, color rubeus. *Firm. l.* 2. *c.* 12. Leo ſignificat colorem croceum, atque ad rubedinem declinantem.

Rubefacio, is, feci, factum, a. 3. *far roſſo*, ἐρυθραίνω, rubro colore tingo, ruborem affero. *Sil. l.* 16. *v.* 137. Vixque Atlantiadum rubefecerat ora ſororum. *Ovid.* 8. *Met. v.* 383. rubefecit ſanguine ſetas.

Rubefactus, a, um, ἐρυθρανθείς, partic. a rubefio. *Ovid.* 13. *Met. v.* 394. Expulit ipſe cruor, rubefactaque ſanguine tellus.

Rubellianus, a, um, idem ac rubellus. *Colum. l.* 3. *cap.* 2. Et materia omnia rubet, ut amineis, a quo colore rubellianæ nuncupantur.

Rubellio, onis, m. piſcis prægrandi capite, ex genere mullorum, a *rubellus*, quod diminutivum a *ruber*. Ita vero a colore dici, argumento eſt, quod piſcis ſimiliter Græcis vocetur ἐρυθρῖνος, ab ἐρυθρός, ruber. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Mullus in vino necatus, vel piſcis rubellio ita, qui inde biberint, tædium vini affert.

Rubellus, a, um, *roſſetto*, ὑπέρυθρος, ſubrubens, qui modice, & dilute rubet, dim. a *ruber*. *Martial. l.* 1. *ep.* 104. Et Vejentani bibitur fæx craſſa rubelli. *Plin. l.* 14. *c.* 6. Proxima dignitas Nomentanis rubente materia, quapropter quidam rubellas appellavere vineas.

Rubens, entis, o. *roſſo*. *Virg.* 1. *Georg.* Semper ſole rubens, & torrida ſemper ab igni. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 311. Vina rubentia. *Plin. lib.* 37. *c.* 6. Superficies incruſtatum maris cruſtis rubentior.

Rubĕo, es, bui, ſine ſup. *eſſere roſſo*, אדם, Ger. *rot ſeyn*, Gal. *estre rouge*, Hiſp. *envermejecerſe*, *ſer roxo*, ἐρυθραίνομαι, rubens ſum. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 315. Thuſo ſanguine terra rubet. ¶ Translate accipitur pro pudere, verecundari. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 4. Rubeo, mihi crede: ſed jam ſcripſeram, delere nolui. *Id.* 4. *Ver. c.* 76. Hærere homo, averſari, rubere.

Ruber, bra, brum, *roſſo*, אדום, Ger. *rot*, Gal. *rouge*, Hiſp. *vermejo*, *roxo*, ἐρυθρός, quod eſt rubentis coloris. *Ovid.* 1. *Faſt.* At ruber hortorum Deus, & tutela Priapus. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 13. Nam gelidus inficiet tibi rubro ſanguine rivos. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Colorem illico mutant rubriore pilo. *Celſ. l.* 5. *c.* 18. Nitrum quam rubertimum. ¶ Legitur & *rubrus* in recto caſu. *Solin. c.* 40. *de chamæleonte.* Colores duo ſunt, quos fingere non valet, rubrus, & candidus.

Rubeſco, is, n. 3. *divenire roſſo*, ἐρυθραίνομαι, rubens fio. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Miror, ipſa tantum eas cœlo gaudere, Sole rubeſcere, ſolo remque perdere. *Virg.* 2. *Æn. v.* 561. Rubeſcit aurora.

Rubĕta, æ, f. *roſpo*, φρύνη, genus ranæ venenoſum, a *rubus*, quia fere in rubis verſatur, ut ſcribit *Plin. l.* 32. *c.* 5. *Juv. ſat.* 1. Quæ molle Calenum porrectura viro miſcet ſitiente rubetam. ¶ Dicitur etiam rana rubeta. *Plin. l.* 8. *c.* 31. Ranæ quoque rubetæ, quarum & in terra, & in humore vita. *Propert. l.* 3. *eleg.* 6. Ranæ portenta rubetæ.

Rubētum, i, n. *rovere*, βατών, locus, in quo rubi copioſe proveniunt, vel ipſa ruborum copia. *Ovid.* 1. *Met. v.* 105. In duris hærentia mora rubetis.

Rubĕus, a, um, idem ac ruber. *Col. l.* 6. *c.* 1. Colore rubeo vel fuſco. *Pallad. l.* 4. *tit.* 11. Boves rubei coloris. *Firmic. l.* 4. *c.* 12. Rubeis capillis, oculis ſanguinolentis. ¶ Eſt item rubeus, βάτινος, idem ac ſpineus, a *rubus*. *Virg.* 1. *Georg. verſ.* 266. Nunc facilis rubea texatur fiſcina virga. *Servius* intelligit virgam ex Rubis oppido Campaniæ.

Rubi, orum, m. opp. Campaniæ, *Serv. in* 1. *Georg. Hor. l.* 1. *ſat.* 5.

Rubia, æ, f. *grana groſſa*, *robbia*, ἐρυθρόδανον, ἐρευθέδανον, herba, radicem habens rubram tingendis lanis, ac coriis idoneam. *Plin. l.* 19. *c.* 3. In primis rubia, tingendis lanis, & coriis neceſſaria, &c. *Id. l.* 24. *c.* 11. Alia eſt erythrodanum, quam aliqui ereuthodanum vocant, nos rubiam, qua tinguntur lanæ, pelleſque perficiuntur.

Rubĭco, & Rubicon, onis, m. fl. Æmiliæ, ſeu Galliæ Togatæ, apud Cæſenam orb. qui mare ſubit inter Apruſam fl. vulgo *Luſo*, & Sapim *il Savio*, & inter portum Cæſenatem, & Ariminum. Olim fuit terminus Italiæ. *Plin. l.* 3. *c.* 15. ¶ Ibi a Senatu Romano C. Julio Cæſari interdictum eſt, ne ulterius armatus procederet. *Suet. in Cæſ. c.* 31. ¶ In recto caſu *Rubico* legitur apud *Plin. l. c.* & *Rubicon* apud *Lucan. l.* 1. *v.* 214.

Rubicundŭlus, a, um, *vermiglietto*, ſubrubens, diminut. a *rubicundus*. *Juvenal. ſat.* 6. *verſ.* 424. Tandem illa venit rubicundula, totum œnophorum ſitiens.

Rubicundus, a, um, *rubicondo*, *roſſeggiante*, [illegible], Germ. *rot verſerb*, Gal. *rouge*, Hiſpan. *roxo*, *vermejo*, ἐρυθρώδης, rubore plenus, abunde rubens. *Plin. l.* 18. *c.* 35. *de Luna*: Si rubicunda, ventos portendere dicitur. *Sen. l.* 7. *quæſt. nat. cap.* 12. Habitus cometæ rubicundior. *Virg.* 1. *Georg. v.* 297. Rubicunda Ceres.

Rubĭdus, a, um, ὑπέρυθρος, quod eſt colore ruſo, ſed atrore multo mixto, cujuſmodi fere eſt color ferri multa rubigine obducti. *Gel. l.* 2. *c.* 26. Etenim ſanguineus, roſeus, croceus, aureus, oſtrinus, fulvus, flavus, rubidus, phœniceus, rutilus, luteus, ſpadicus, rubei, ſeu ruſi coloris ſunt.

Plaut. Stich. 2. 1. 77. Rubiginoſam ſtrigilem, ampullam rubidam, h. e. vetuſtate rugoſam, & ad atrum colorem accedentem, ut *Feſt.* interpretatur. *Id. Plaut. Caſ.* 2. 3. 2. Ibi torreto mi pro pane rubido. h. e. parum cocto, & ſolum rubefacto, ut exponit *Id. Feſt.*

Rubiginor, aris, depon. 1. *arrugginirſi*, rubiginem contraho, ἰοῦμαι. *Apul. l.* 3. *Flor.* Ut gladius uſu ſplendeſcit, ſitu rubiginatur.

Rubigalia
Rubigo, &c. } V. Robigalia, Robigo, &c.

Rubor, oris, m. *roſſore*, ἐρύθημα, rubedo, color rubens, *Gel. l.* 2. *c.* 26. Sed cum aliter rubeat ignis, aliter ſanguis, aliter oſtrum, aliter crocum, has ſingulas rufi varietates Latina oratio ſingulis, propriiſque vocabulis non demonſtrat, omniaque iſta ſignificat una ruboris appellatione, cum tamen ex ipſis rebus vocabula mutuetur, & igneum aliquid dicat, & flammeum, & ſanguineum, & croceum, & oſtrinum, & aureum. *Cic. in Orat. c.* 23. Fucati medicamenta candoris, & ruboris omnia repellantur. ¶ Tyrii ruboris purpura. *Virg.* 3. *Georg. v.* 307. Tyrios inſecta rubores. ¶ Metonymice ponitur pro pudore. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Præſtet idem ingenuitatem, & ruborem ſuum, verborum turpitudine, & rerum obſcœnitate vitanda. *Liv. l.* 30. *c.* 15. Audienti rubor ſuffuſus.

Rubrans, antis, nom. particip. rubens, rubeus. *Auson. Avit. l.* 5. *v.* 525. Rubranti profundo. h. e. mari rubro.

Rubrīca, æ, *rubrica*, μίλτος, terra ita dicta a rubro colore ad tingendum apta. *Col. l.* 2. *c.* 17. Omnes arbuſculas, priuſquam transferes, rubrica notare convenit. ¶ *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 22. Cœno oblitus, aut rubrica delibutus. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. Rubrica picta prælia. ¶ Ex ea lateres quoque fiunt ad ædificia. *Vitruv. l.* 2. *c.* 3. Faciendi ſunt (lateres) ex terra albida, cretoſa, ſive de rubrica. Plura de rubrica V. apud *Plin. l.* 35. *c.* 6. ¶ Metonymice ſumitur pro inſcriptione, ſeu titulo earum rerum, quæ in textu, vel in capitulo infra ſcripto continentur. Ratio nominis eſt, quia olim rubrica legum tituli, & capita notabantur, diſtinctionis cauſa, & ut facile apparerent. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 90. Præſertim ſi quid Maſuri rubrica notavit.

Rubricatus, a, um, μιλτωτός, tinctus rubrica, vel quocunque colore rubeo, ut rubricatus marinus, apud *Auctor. Priap. carm.* 73.

Rubricēta, æ, *roſſetto*, ἀνδρόμελι, φῦκος, purpuriſſum, ideſt color, quo mulieres genis ruborem inducunt. *Plaut. Truc.* 2. 2. 39. Buccas rubriceta, omne corpus intinxit tibi. Alii rectius leg. *rubrica cera.*

Rubrīco, as, a. 1. *rubrica ſegno*, rubeum facio. Affert *Paſſerat. ex Claudiano* hæc verba, *rubricaverit enſem*, quæ nos invenire non potuimus.

Rubricōſus, a, um, μιλτώδης, rubes, veluti rubrica conſperſus, aut rubris arenis. *Col. l.* 4. *c.* 33. Spiſſum ſolum, & rubricoſum reformidat. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 17.

Rubrus. V. Ruber.

Rubus, i, m. *rovo*, *rogo*, סנה, Ger. *bromberſtaud*, Gall. *ronce*, Hiſp. *zarza*, βάτος, ſentis genus, morus agreſtis, frutex paſſim in dumis proveniens, florem habens candidum, fructum moris non abſimilem, forte a rubore, quod virgulta ejus rubeant, vel quod mora ferat rubra, quod de rubo ideo verum ſit. *Virg.* 4. *Ecl.* Ferat & rubus aſper amomum. ¶ De rubo *Plinius* ſcribit *l.* 16. *c.* 21. & 37. *l.* 17. *c.* 13. *l.* 24. *c.* 13. & 14. ¶ Rubus ſanctus, κυνόσβατος, frutex arbuſculæ inſtar, rubo longe major, folia ferens multo latiora myrto, firmis eiſque ramos ſpinis, flore candido, fructu oblongo, nucleo olivæ ſimili, qui & ſentis canis dicitur. *Pallad. l.* 1. *c.* 34.

Ructāmen, inis, n. ructus. *Prudent. Hamartig. v.* 466. Carnis & immodicæ ſpurca ructamine crudos.

Ructatrix, icis, f. quæ ructat, vel quæ ructum efficit. *Martial. l.* 10. *ep.* 48. Nec deerit ructatrix mentha, nec herba ſalax.

Ructatus, a, um, ἐρευγόμενος, ructu amiſſus, effuſus, profuſus. *Sil. l.* 15. *v.* 432. Permiſceſque mero ructatos ore cruores.

Ructĭto, as, n. 1. ἐρυγγάνω, freq. a *ructo*. *Col. l.* 6. *c.* 6. *de bove ægrotante.* Sæpe decumbere, & ructitare cœpit, caudamque crebrius agere. Alii leg. & *agitare caput*, caudamque.

Ructo, as, n. 1. *ruttare*, Ger. *gorbſſen*, Gal. *roter*, Hiſp. *regoldar*, ἐρεύγω, ructum emitto. *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 9. Pergin' ructare in os mihi? *Juven. ſat.* 3. Si bene ructavit, ſi rectum minxit amicus. *Plin. l.* 3. *c.* 19. Ut in Antonia Druſi nunquam expuiſſe, in Pomponio Conſulari Poeta nunquam ructaſſe.

Ructor, aris, d. 1. idem ac ructo. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 2. Cujus aves hoſpitales etiam nunc ructor. ¶ Translate ponitur pro effundere, generatim. *Hor. in art. v.* 457. His dum ſublimes verſus ructatur, & errat.

Ructuo, as, a. 1. idem quod ructo. *Auguſtin. ſerm.* 135. *de Temp.* a med. Bruentes unicum Verbum, unde impleti ructuant laudes.

Ructuōſus, a, um, ἐρευγματώδης, plenus ructibus. *M. Cælius* apud *Quinctil. l.* 4. *c.* 2. Totis præcordiis ſtertentem, ructuoſum ſpiritum geminare.

Ructus, us, m. *rutto*, Germ. *gorps*, Gall. *rot*, Hiſp. *regueldo*, ἐρυγή, cibi, & potus in ſtomacho male concocti ventoſa per os eructatio, crudi ſtomachi ſonitus, quem edere ſolent, qui plus æquo onerarunt ventriculum, ab ἐρεύγω. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Stoici crepitus ajunt æque liberos, ac ructus eſſe oportere. *Martial. l.* 1. *ep.* 88. Extremo ructus cum venit a barathro. *Plin. l.* 24. *c.* 15. Ructu gravis herba. h. e. quæ manducata ructus movet fœtidi odoris.

Rudeatus, vel
Rudectus (utroque enim modo legitur) a, um, adject. ruderibus plenus. *Cato de R. R. c.* 131. Loca rudeata, arenoſaque. *Id. ibid. c.* 34. Terra pulla, rudecta.

Rudens, entis, m. & f. *corda*, *fune*, חבל, Ger. *groſſ ſchiff ſeil*, Gal. *chable*, *groſſe chorde*, Hiſp. *cuerda*, κάλως, funis nauticus, a *rudendo*. *Non. c.* 1. *n.* 254. Rudentes ea cauſa ſapientiſſimi dictos volunt, quod fune, cum vento verberentur, rudere exiſtimentur, atque hunc ſonum proprium funium, non aſinorum putant. *Cic.* 3. *Tuſc.* Non ſane optabilis eſt quidem, inquit, rudentibus apta fortuna. *Id.* 2. *de Div. c.* 36. Sed eſt quaſi rudentis explicatio. *Plaut. Rud.* 4. 3. 1. Dum tibi hunc, quam trahis, rudentem complico. ¶ *Rudens* titulus eſt Plautinæ comœdiæ, in qua piſcator inducitur rudente vidulum a mari extrahens.

Rudens, entis, o. partic. a rudo. *Ovid.* 1. *Faſt.* Ecce rudens rauco Sileni vector aſellus, intempeſtivos edidit ore ſonos.

Rudentiſibilus, li, ſtridor funium nauticorum. *Pacuv. apud Var. l.* 4. *de L. L.*

Rudĕo, es, n. 2. idem ac rudo, apud vet. *Lucil. apud Var. l.* 6. *de L. L.* Hæc, inquam, rudet ex roſtris, atque hinnitabas.

Rudĕra, V. Rudus.

Rudeŕarius, a, um, quod ad rudera ſpectat, ut Ruderarium cribrum, ideſt cribri genus majus ex membrana minutis foraminibus pertuſa, quo rudera, ideſt lapilli conſimileſque ſordes e frumento expurgantur. *Apul. l.* 8 *Met.*

Ruderatio, onis, actus ruderandi. Differt a ſtatuminatione, quia ſtatuminatio fit lapidibus, & cæmentis libralibus, & manualibus, ſine calce, & arena; ruderatio vero ſtatumini ſuperinducitur cum calce, & arena, aut rudere novo, aut redivivo, ideſt ex vetere ædificio ſumpto, non nuper effoſſo, quod conſtat e cæmento, ad differentiam nuclei, qui eſt e teſta contu-

contuſa, & tertio inducitur. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Primumque incipiam de ruderatione, quæ principia tenet expolitionum.

Ruderatus, a, um, quod rudera habet, ut Ruderatus ager, qui veterum ædificiorum materia ſcatet. *Plin. l. 21. c. 4.* Propriéque ruderatum agrum amare.

Rudero, as, a. 1. [illegible], rudus induco. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Ne minori ſaxo, quam quod poſſit manus implere, ſtatuminationibus inductis ruderetur. Alii leg. *cruſtuminationibus*.

Rudectum, i, [illegible], locus plenus ruderibus. *Cat. c. 38.* Lentem in rudecto, & rubricoſo loco, qui herboſus non ſiet, ſerito. Alii leg. *rudecto*.

Rudiæ, l. 1. *Rua*, urbs ext. Calabriæ, in Salentinis, apud Lupias, patria Ennii poetæ.

Rudiarii, m. 2. qui in gladiatura emeriti rudem acceperunt, ideſt impetrarunt miſſionem artis gladiatoriæ, donati rude. *Suet. in Tiber. c. 7.* Rudiariis quoque quibuſdam revocatis auctoramento centenum millium. ¶ Alias rudiarii vocati ſunt, qui rudes ſaga poliunt. *Feſt. in Rudus*.

Rudicula, æ, f. *ſpatula*, [illegible], ligula, ſive ſpatha, ideſt parva virga, qua agitantur ea, quæ coquuntur, a rudis, quæ virgam notat. *Cat. de R. R. c. 9.* Rudicula agitato crebro, uſque adeo, dum fiat tam craſſum, quam mel. Adde *Colum. l. 12. c. 45.*

Rudimentum, i, *primo principio*, Ger. *anterichtung*, Gal. *aprentiſſage*, Hiſp. *los principios*, [illegible], primum principium cujuſcunque rei, a rudis, quia res omnes initio rudes ſunt, ideſt impolitæ, imperfectæ. *Quintil. l. 5. c. 1.* Rudimenta dicendi. *Vellej. l. 2. ſub fin.* Rudimenta militiæ. *Plin. in proœm. l. 7.* Luctus rudimentum. ¶ Rudimentum ponere, eſt ruditatem deponere, jam rudem eſſe deſinere, incipere fieri politiorem, & inſtructiorem. *Cic. in Sal. c. 1.* Qui ne incipiens quidem peccare minimis rebus poſuit rudimentum. *Liv. l. 31. c. 11.* Rudimentum adoleſcentiæ ponere. Eodem ſenſu *Juſtin. l. 9. c. 1.* Sub alicujus militia tirocinii rudimenta deponere.

Rudis, is, ſubſt. f. virga impolita, qualis erat, qua gladiatores olim, cum ipſis permitteretur a gladiatorio munere ceſſare, a Prætore donabantur, & publica alebantur pecunia. *Cic. 2. Phil. c. 30.* Tam bonum gladiatorem rudem tam cito accepiſti? ¶ Hujuſmodi rudibus ipſi gladiatores cum ad artem diſcendam exercebantur, pugnabant. *Sueton. in Calig. c. 32.* Myrmillonem in ludo rudibus ſecum batuentem, & ſponte proſtratum confodit. *Cic. in ep. ad Octavium, prope fin.* Veteres vulneribus, & ætate confectos gladiatores ad rudem compellere. h. e. ad reſumendam profeſſionem cogere. ¶ Translate, reſpiciendo ad priorem, quem diximus, rudis uſum, accipitur pro libertate, & otio poſt rei cujuſvis finem, & *rudem dare*, ſeu *donare* eſt a quovis munere dimittere, *rudem mereri* eſt mereri miſſionem, vel ceſſationem a labore, vel officio, *rude donari*, vel *rudem accipere* eſt quocunque onere liberari, a muneris quietis in otium reſtitui, vel ob ætatem, vel ob imbecillitatem, &c. *Hor. l. 1. ep. 1.* Spectatum ſatis, & donatum jam rude quæris Mæcenas iterum antiquo me includere ludo. *Martial. l. 3. ep. 36.* Ut nondum credas me meruiſſe rudem. *Juven. ſat. 7. v. 171.* Ergo ſibi dabit ipſe rudem. ¶ Sumitur etiam rudis pro ligula, ſeu ſpatha, ideſt virga lignea, qua res agitantur, & miſcentur, ut ea in re, quæ coquuntur. *Plin. l. 34. c. 18.* Uritur in patinis per laminas minutas cum ſulphure, verſatum rudibus ferreis, aut ferulaceis. *Cato R. R. c. 79.* Coquito, verſatoque crebro duabus rudibus.

Rudis, & de, o. 3. *rozzo*, Ger. *unwiſſend*, Gall. *rude*, Hiſp. *no labrado*, *no enſeñada*, [illegible], impolitus, incultus, imperfectus, aſper, durus, ut Rude argentum apud *Plin. l. 33. c. 3.* quod neque ſignatum eſt, neque alium in uſum laboratum. *Ovid. 7. Met.* Rudis, indigeſtaque moles. *Var. l. 1. R. R. c. 27.* terram rudem proſcindere oportet. *Senec. Hippolyt.* Capilli rudes. h. e. incompti. *Ovid. Heroid. ep. 1.* Rudes lanæ. h. e. impolitæ. ¶ *Æs rude* eſt non ſignatum. V. *Æs*. ¶ Dicitur etiam de iis, quæ ad literas pertinent. *Cic. l. 1. de Or.* Quæ pueris, aut adoleſcentulis nobis ex commentariolis noſtris inchoata, atque rudia exciderunt. ¶ Item de ingenio, & animo, qui adhuc diſciplinis, vel rerum uſu expolitus non eſt. Et vel abſolute uſurpatur. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 3.* Rudem me diſcipulum, atque integrum accipe. ¶ Vel cum gen. & notat imperitum, indoctum, inſcium. *Cic. pro Plan. c. 8.* Cum in theatro homines imperiti, rerum omnium rudes, ignarique conſedeſſent. *Id. 4. Ver.* Tametſi non provinciæ rudis erat, & tyro. ¶ Vel cum abl. & præp. in. *Cic. 1. de Or.* Hoſpitem in majorum inſtitutis, rudem in Jure Civili. ¶ Vel omiſſa præpoſ. *Vellej. l. 2. c. 9.* Senſibus celebris, verbis rudis. Et *c. 73.* Adoleſcens ſtudiis rudis. ¶ Vel cum acc. & præp. ad. *Ovid. l. 3. de Pont. el. 7.* Ad mala jam pridem non ſumus ulla rudes. *Liv. l. 24.* Rudem ad pedeſtria bella Numidarum gentem eſſe, equis tantum habilem. ¶ Accipitur interdum pro ruſtico. *Juven. ſat. 11.* Tunc rudis, & Græcas mirari neſcius artes. ¶ Interdum pro duro, & inclementi. *Ter. Phorm.* Adeon' tu eſſe ingenio rudi, & inexorabili?

Ruditas, atis, [illegible], [illegible], [illegible], imperfectio, obſcuritas ingenii, imperitia. *Apul. l. 4. Florid.* Literatoris ruditatem eximere.

Ruditus, us, m. *raggbio*, *ragito*, clamor inconditus, qualis eſt aſini rudentis. *Apul. l. 8. Metam.* Audito ruditu meo.

Rudo, is, di, ſine ſup. a. 3. *ragghiare*, [illegible], Germ. *ſchreyen*, Gall. *braire*, Hiſp. *rebuznar*, [illegible], eſt ſonum inconditum edere, qualem ſolent aſini, cum vocem emittunt. Sed *Nonius* dicit, ſapientiſſimorum virorum opinionem eſſe, rudere proprie non aſinos, ſed funes nauticos dici, cum vento verberantur, hinc funes illos rudentes appellari. V. *Rudens*. *Ovid. l. 3. de art. v. 290.* Ut rudit a ſcabra turpis aſella mola. *Perſ. ſat. 3. v. 9.* Findor, ut Arcadiæ pecuaria rudere credas. Ubi primam producit, cum alii omnes corripiant. ¶ Dicitur etiam de leonibus, vel per Metaphoram, vel per Catachreſin. *Virg. 7. Æn. v. 16.* iræ leonum ſera ſub nocte rudentum. ¶ Item de hominibus. *Virg. 8. Æn.* Incluſumque cavo ſaxo, atque inſueta rudentem. ideſt inſolita voce clamantem.

Rudor, oris, m. 3. ſtridor, murmur, mugitus venti ſubterranei. *Apul. de mundo.* Mycetias vocatur teter rudoris inquietudo terrenæ. Ita *Scaligerum* ſecutus legit *Voſſius*, olim vulgo *odoris*. *Id. in Florid. n. 17.* (*al. l. 3. ad fin.*) Vox hominis & tuba rudore torvior, & lyra concentu variatior.

Rudus, eris, n. *rovinaccio*, Ger. *ſchutt*, Gall. *plâtras*, Hiſp. *caſcajo*, [illegible], lapidum fruſta, ruinarumque materies. Duplex eſt, novum, & vetus. Novum rudus eſt materia pavimenti, hoc eſt, ſaxa de novo contuſa, ſeu teſtæ confractæ cum calce ad pavimentum faciendum. Vetus rudus eſt materia veterum pavimentorum, & dirutorum ædificiorum, quæ lapidibus, & teſtis confractis, calceque arena commixta conſtat. *Vitr. l. 7. c. 1.* Deinde ruderi novo tertia pars teſtæ tuſæ admiſceatur. ¶ Dicitur etiam de ære rudi, & infecto. *Prudent. in Apotheoſ. v. 703.* Æris rudere decocta maſſa.

Ruduſculum. V. Rauduſculum.

Rufæ, f. 1. opp. ext. Campaniæ, in conf. Samnii, Eſerniæ finitimum. *Virg. 7. Æn. v. 739.* ¶ *Sil. l. 8. v. 567.* Rufras vocat, & *Liv. l. 8. c. 25.* Rufrium.

Ruſeſco, is, n. 3. *divenire roſſo*, [illegible], rufus fio. *Plin. l. 10. c. 29.* Grues ſenectute nigreſcunt, merula ex nigra ruſeſcit.

Rufo, as, a. 1. *fare roſſo*, [illegible], rufum facio. *Plin. l. 23. c. 2.* Tunc addito lentiſcino oleo illita ora nocte rufat capillum. *Id. l. 15. c. 12.* Rufatur capillus primum prodeuntibus oculis.

Rufræ, arum, f. oppidum Campaniæ. V. *Rufa*.

Rufrani, orum, Rufrarum incolæ. *Cic. Fam. 10. ep. 21.*

Rufuli, ſive Rutuli, unum genus Tribunorum militum, ita dictum a Rutilio Rufo, qui de eorum jure legem tulit. Tribuni enim militum dividebantur in Rutulos, ſive Rufulos, & Comitiatos. *Aſcon. Pedian. in Divin.* Tribunorum militarium duo ſunt genera, primum eorum, qui Rufuli dicuntur. Hi in exercitu creari ſolent. Alii ſunt Comitiati, qui Romæ Comitiis deſignantur. *Feſt. Pomp.* Rufuli Tribuni militum appellabantur, quos Conſules faciebant, non Populus: de quorum jure quod Rutilius Rufus legem tulerit, quo eſt cavebatur multis modis, (ſic enim eleverant rumor jus, ac tunc elevabam, qui populi ſuffragio creabantur) Rufuli a cognomine Rutilii, ac poſt Rutuli appellati ſunt. *Liv. l. 7.* Et cum eo anno primum placuiſſet Tribunos militum ad legiones ſuffragio fieri (nam & antea, ſicut nunc, quos Rufulos vocant, Imperatores ipſi faciebant) T. Manl., qui poſtea Torquatus appellatus eſt, ſecundum in ſex locis tenuit.

Rufulus, a, um, dim. a *rufus*. *Plaut. Asin. a. 3. 20.* Macilentis malis, rufulus, aliquantum ventrioſus. ¶ Rufuli dicti ſunt ex Tribunis militum ii, quos Conſules in exercitu creabant, non populus: de quorum jure, quod Rutilius Rufus legem tularat, qua eis cavebatur multis modis, Rufuli a cognomine Rutilii, ac poſt Rutuli appellati ſunt. *Feſtus*, & *Aſcon. in Verrin. c. 2. 10.*

Rufus, a, um, *roſſo*, [illegible], Ger. *rotfarbe*, Gal. *rougeâtre*, Hiſp. *rubio*, [illegible], [illegible], ruber, ſed non plane, verum ad flavum nonnihil declinans, a [illegible], per Metatheſin. *Ter. Phor. 1. 2.* Si quis me quæret rufus. *Martial. l. 14. ep. 129.* Roma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis. *Plin. l. 16. c. 14.* Namque & materies ejus dura, ruſiorque, ac nodoſa. ¶ Eſt etiam *Rufus* cognomen Romanum, a colore pilorum deductum, ut innuit *Quintil. l. 1. c. 6.*

Ruga, æ, f. *ruga*, *creſpa*, [illegible], Ger. *runtzel*, Gal. *ride*, Hiſp. *ruga*, *frunce*, cutis in plicas, & quaſi ſulcos contracta, cujuſmodi in ſenibus conſpici ſolet. *Cic. de Sen. c. 18.* Non cani, non rugæ repente auctoritatem arripere poſſunt. *Ovid. 5. Faſt. v. 57.* Inque ſuo pretio ruga ſenilis erat. ¶ Plicæ quoque in veſtibus eminentes rugæ dicuntur, contracavitates inter plicas ſinus. *Plin. l. 33. c. 8.* Præter quæ in veſte rugam, & ſinus invenit. ¶ In arborum quoque fructibus, qui ante maturitatem ſunt decerpti, aſperitates quædam, & corticis contractiones invenior, quæ a ſimilitudine rugarum eamdem vocem & ipſæ in nominis hujus communionem. *Plin. l. 16. c. 7.* Deeſt toto illis maturitas, ideoque & rugarum, colorisque ſimilitudo. ¶ Translate rugæ pro ſeveritate, & gravitate accipiuntur, quia auſteri homines rugis frontem contrahunt. *Plin. l. 9. ep. 17.* Vis tu remittere aliquid ex rugis? *Cic. poſt red. in Sen. c. 7.* Rugis, & ſupercilio aliquem decipere.

Rugatus, a, um, quod rugas habet. *Plin. l. 9. c. 33. de concharum teſtis.* Levibus, rugatis, denticulatis, ſtriatis.

Rugiabilis, a, um, adj. [illegible] rugoſus. *Cal. Aurel. Acut. c. 51.* Cutis veluti rugoſa, vel ſulcata pannoſitas.

Rugio, is, n. 4. *ruggire*, *ruggiare*, [illegible], Ger. *brullen*, Gal. *rugir*, *bruire*, Hiſp. *bramar*, [illegible], leonum eſt, cum vocem emittunt. Factum eſt a ſono, ut mugire, multaque alia. *Auct. Philom. v. 49.* Tigrides indomitæ raucant, rugiuntque leones.

Rugitus, us, m. *ruggito*, [illegible], vox leonis. *Vopiſ. in Probo, cap. 19.* Centum leones, qui rugitibus ſuis tonitrua excitabant.

Rugo, as, a. 1. *increſpare*, [illegible], Germ. *falten machen*, Gal. *ſe rider*, Hiſp. *arrugarſe*, *fruncir*, [illegible], rugas contraho. *Plaut. Caſ. a. 3. 30.* Vide palliolum, ut rugat.

Ruguſtas, atis, rugarum contractio, auſteritas, apud *Tertullian. de paenitent. cap. 15.*

Rugoſus, a, um, *pieno di creſpe*, Ger. *runtzelechtig*, Gall. *plein de rides*, Hiſp. *lleno de rugas*, [illegible], rugis plenus. *Col. l. 12. cap. 43.* Sed hæc ratio facit rugoſa acina. *Martial. l. 3. ep. 93.* Rugoſiorem cum geras ſtola frontem. *Perſ. ſat. 5. v. 55.* Rugoſum piper.

Ruidus, a, um, *ruvido*, *ruvido*, [illegible], aſper, ut Pilum ruidum. Aliqui pilum medium dictum putant a *ruendo*, hoc eſt cadendo, quod ejus crebro caſu frumenta, & alia fruges pinſuntur, & decorticantur. *Plin. lib. 18. cap. 10.* Major pars Italiæ ruido utitur pilo. Ubi *Plin.* ruidum opponit præterrato. ¶ Sunt qui ſcribunt *rudus*, at opt. Plinii edition. hab. *ruidum*.

Ruina, æ, *rovina*, [illegible], Germ. *umbfallung*, Gall. *ruine*, Hiſpan. *cayda*, [illegible], [illegible], caſus, ſeu lapſus alicujus rei, quæ concidit, a *ruendo*. *Cic. 3. Tuſc.* Magis me moverunt Corinthi ſubito aſpectæ parietum ruinæ. *Horat. lib. 2. ſat. 8.* graves aulæa ruinas in patinam fecere. ¶ Translate reperitur pro tonitru. *Virg. 1. Æneid.* Fluctibus oppreſſos Troas, cœlique ruina. Ubi *Servius*: Cœlique ruina. ideſt tonitribus, quorum ſonus ſimilis eſt ruenti. ¶ Transfertur longius, & pro quavis calamitate accipitur. *Cicer. 1. Catil. cap. 6.* Prætermitto ruinas fortunarum tuarum. ¶ Aliquando pro morte. *Plin. l. 17. c. 25.* Prodigium in noſtro ævo Neronis Principis ruina factum.

Ruinoſus, a, um, *caduco*, [illegible], caducus, ruinam minans, ruinis plenus. *Cic. 3. Off. c. 13.* Ædes male materiatæ, ruinoſæ.

Rulla, æ, f. inſtrumentum ferreum, ſtimulo ruſticorum additum ad vomerem detergendum. *Plin. l. 18. cap. 19.* Purget vomerem ſubinde ſtimulus cuſpidatus rulla. Ita quædam edition. At plures hab. *radio*.

Ruma, æ, f. *mammella*, [illegible], [illegible], mamma, apud vet. *Varro* apud *Non. cap. 2. n. 736.* Hiſce Manibus lacte fit, non vino, Cuninæ propter cunas, Ruminæ propter rumam, ideſt priſco vocabulo mammam, &c. ¶ Ruma etiam alteram notionem habet. Nam ſignificat cavum gutturis locum. *Arnob. l. 7.* Rumas, quæ ſunt prima in gurgulionibus capita, quæ dejicere cibos, & referre natura eſt. Sunt qui aliter leg. *Serv. in 6. Ecl.* Ruminatio dicta eſt a ruma eminente gutturis parte, per quam demiſſus cibus a certis revocatur animalibus.

Rumbotinus. V. Rumpotinus.

Rumen, inis, n. idem ac ruma, ideſt mamma. *Plin. l. 15. c. 18.* Quoniam ſub ea inventa eſt lupa infantibus præbens rumen (ita vocabant mammam) miraculo ex ære juxta dicato. ¶ Ponitur etiam, ut ruma, pro cavo gutturis loco, quo cibus in alvum demittitur. *Feſt.* Rumen eſt pars colli, qua eſca devoratur, unde rumare dicebatur, quod nunc ruminare. *Pompon.* apud *Non. c. 1. n. 64.* Ego rumorem parvi facio, dum ſit, rumen qui impleam.

Rumentum, i, *Feſt.* Rumentum in Auguralibus ſignificare videtur interruptio, abruptiove, dum verba auſpicibus movendis prait; Si interim aves caverit, tum æque, atque auſpicio, rumentum eſto.

Rumex, icis, m. *romice*, [illegible], lapathi ſylveſtris genus, ad ſtrumas cum axungia efficaciſſimum, *Plinio* teſte, *l. 20. c. 21.* ¶ Reperitur etiam

Digitized by Google

ſium in gen. ſym. *Plin. l.* 11. *c.* 8. Ceras ex omnium arborum, ſatorumque floribus confingunt, excepta rumice, & chenopoda. Sed ſubintelligi poteſt *arbore*. ¶ Eſt & rumex teli genus, ſimile ſpari Gallici, ut ait *Feſt. Lucil.* apud *eund.* Tum ſpara, tum rumices portantur tragula porro. Adde *Gel. lib.* 10. *c.* 25.

Rumia, æ, vel Rumina, æ, f. Dea, quæ rumis, ideſt mammis, & infantibus lactentibus præſidebat. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. Non negarim ideo apud Divæ Ruminæ ſacellum a paſtoribus ſatam ficum. Ibi enim ſolet ſacrificari lacte pro vino, & pro lactentibus. Mammæ enim rumes, ſive rumæ, & inde dicuntur ſubrumi agni lactentes. *Id. apud Non. cap.* 2. *n.* 736. Hiſce Manibus lacte fit, non vino, Cuninæ propter cunas Ruminæ propter rumam, ideſt priſco vocabulo mammam, a quo ſubrumi etiam nunc dicuntur agni.

Rumifĕro, as, a. 1. διαφημίζω, divulgo, prædico, rumorem fero, famam ſpargo. *Plaut. Amph.* 2. 2. 46. Quamque adeo cives Thebani vero rumiferent probam. Ita legit *Non.* Alii *rumificant*, eod. ſenſu.

Rumifico. V. diction. præced.

Rumigeratĭo, onis, divulgatio. *Lamprid. in Heliog. c.* 10. Infami rumigeratione paſcuntur.

Rumigĕro, as, a. 1. idem quod rumito, divulgo. *Feſtus in Rumito.*

Rumigerŭlus, a, um, [illegible], qui rumorem gerit, & aliquid divulget. *Ammian. l.* 14. *c.* 1. Per clandeſtinos rumigerulos.

Rumigo, as, a. 1. idem ac rumino. *Apul. l.* 4. *de Aſino.* Jam fere tertium qualum rumigabam. Voſſius legit *rumitabam* eodem ſenſu.

Rumis, inis, n. idem ac rumen, apud vet. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. ut *Scaliger* legit. Mamma enim rumis, ſive rumis.

Rumĭna. V. Rumia.

Ruminālis, & le, o. 3 quod ruminat, ut Ruminales hoſtiæ, eorum animalium, quorum proprium eſt ruminare. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Coruncanus ruminales hoſtias, donec bidentes fierent, puras negavit. ¶ Ruminalis ficus, & Poetice Rumina ficus, fuit ficus illa, ſub qua Romulus, & Remus ex lupæ uberibus pendentes reperti ſunt, quæ poſt Urbem conditam erat in foro, & in Comitio, & alio nomine Romula, & Romularis eſt appellata. Dicta eſt a *rumine*, ideſt mamma, quod ibi lupa infantibus illis lac præbuerit, vel a *rumine*, qua notat cavum gutturis locum, quod ſub ea ficu pecudes ſolerent ruminare. Vel fortaſſe hæc vox ex *Romularis* corrupte facta eſt. Nam primo *Romularis* appellata eſt, poſtea *Ruminalis*, ut *Livius* ſcribit *l.* 1. *cap.* 4. Sed *Ovidius* contra *l.* 2. *Feſt. v.* 411. ſcripſit, primo *Ruminalem* ficum eſſe dictam, deinde *Romulam*. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Colitur ficus arbor in foro ipſo, ac Comitio Romæ nata, ſacra fulguribus ibi conditis: magiſque ob memoriam ejus, quæ nutrix fuit Romuli, ac Remi conditoris, appellata, quoniam ſub ea inventa eſt lupa infantibus præbens rumen, (ita vocabant mammam) miraculo ex ære juxta dicato. *Ovid. loc. cit.* quæque vocatur Romula nunc ficus, Rumina ficus erat.

Ruminatĭo, onis, f. *rugumazione*, [illegible], actus ruminandi, a *rumine*, quod a *rumo*, qua notat cavum gutturis locum. *Serv. ad* 6. *Eclog. Plin. lib.* 11. *cap.* 37. Quibus neque dentes utrinque, neque ruminatio. ¶ Translate ſumitur pro conſideratione, vel rei cujuſpiam in memoriam revocatione. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 12. Quid agatur de ruminatione quotidiana, de cogitatione Publii. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Si ſaucias aites mordeat quædam hiemis ruminatio. h. e. reiteratio.

Ruminātor, oris, m. *rugumatore*, qui ruminat. *Arnob. l.* 7. Ruminatoribus ſæculis. V. *Ærumna*.

Rumĭno, as, a. 1. & ruminor, eris, d. 1. *ruminare*, *rimaſticare*, ſogamare, [illegible], Germ. *widerkeuwen*, Gall. *ruminer*, *remaſcher*, Hiſpan. *rumiar*, [illegible], eſt remandere, ideſt cibum a rumine ad os revocare, & rurſus mandere, conficere, conſumere. Proprium eſt eorum animantium, quæ in ſuperiore mandibula dentes primores non habent. *Virgil.* 6. *Ecl.* Ilice ſub nigra pallentes ruminat herbas. *Plin. l.* 10. *c.* 73. Ruminant præter jam dicta ſylveſtrium cervi, cum a nobis aluntur. *Col. l.* 6. *c.* 6. Propter quæ bos neque ruminat, neque lingua ſe detergit. ¶ Translate ponitur pro in memoriam revocare, & diligenter perpendere. *Liv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 746. Nemo hæc voſter ruminabitur mulieri. Al. leg. *voſtra ruminetur*. *Varro* apud *eund. Non.* Non modo abſens quicquam de te ſæpius cogitabit, ſed etiam ruminabitur humanitatem tuam.

Rumis, is, f. idem ac ruma, apud vet. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. Qui appellantur ſubrumi, ideſt ſub mamma. Antiquo enim vocabulo mamma rumis, ut opinor. *Feſt.* Mamma autem rumis dicitur. Unde ruſtici hœdos lactentes ſubrumos vocabant, qui adhuc ſub mammis habentur.

Rumĭto, as, neut. rumorem ſpargo, frequent. a rumo. *Nav.* apud *Feſt.* Simitu alius aliunde rumitant inter ſe. ¶ Rumito, as, pro rumino. V. in *Rumigo*.

Rumo, as, a. 1. *Feſt.* Rumen eſt pars colli, qua eſca devoratur, unde rumare dicebatur, quod nunc ruminare.

Rumor, oris, maſc. 3. *rumore*, *fama*, [illegible], Germ. *gemein geruchte*, Gall. *bruit*, Hiſp. *fama*, [illegible], ſermo in populo de recenti re diſperſus, in bonum, vel in malum, ſine certo auctore. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 9. Nihil perfertur ad nos præter rumores de oppreſſo Dolabella, ſatis illos quidem conſtantes, ſed adhuc ſine auctore. *Id.* 2. *Fam. ep.* 8. Rumor multa perfert. *Id. Phil.* 14. Rumorem diſſipare. *Id. Fam.* 1. *ep.* 8. Rem te valde bene geſſiſſe, rumor erat. *Id. Attic.* 16. *ep.* 5. Rumoris neſcio quid afflare. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 42. Rumor ſurgit. Et *annal.* 6. *c.* 23. Rumor increbuit. *Terent. prolog. Hecyr. v.* 31. Interea rumor venit, datum iri gladiatores. ¶ Sumitur etiam pro fama. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 14. Rumori ſervire. *Martial. l.* 10 *ep.* 3. Quos rumor alba gemmeus vehit penna. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. Efferre aliquem ad cœlum rumore ſecundo. *Cic. in Piſon.* Inanem rumorem aucupari. ¶ Videtur apud *Virg.* 8. *Æn.* rumor accipi pro aquæ flumine, ubi ait *v.* 90. Ergo iter inceptum celerans rumore ſecundo. Revera ſignificat, fauſtis acclamationibus, vel ſecundis ominibus. Sic apud *Cic. l.* 1. *Div. c.* 16.

Rumpia. V. Rhomphæa.

Rumpo, is, rupi, ruptum, a. 3. *rompere*, *ſpezzare*, [illegible], Germ. *brechen*, Gal. *rompre*, Hiſp. *quebrare*, [illegible], frango. *Cic.* 7. *Ver.* Quid, ſi aufugiſſet? ſi vincula rupiſſes? *Virg.* 7. *Ecl.* Invidia rumpantur ut ilia Codro. ¶ Eſt etiam facere, ut aliquid rumpatur. *Plin. l.* 30. *c.* 4. *de bupreſte:* Devoratumque tacto felle ita bovem inflammat, ut rumpat. ¶ Item diſjicere, facere, ut aliquid in diverſas partes diſſiliat. *Virg.* 8. *Ecl.* Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. *Cic. in Vatin. c.* 4. Ut aliquando iſta, quæ ſunt inflata, rumpantur. ¶ Ponitur aliquando pro depravare, corrumpere. *Alphen. in l. qui inſulam, ff. locati.* Qui mulas ad certum pondus oneris locaſſet, cum majore onere conductor eas rupiſſet. Adde *Ulp. l. Prætor, ff. de vi bon. rapt.* & *l. Inquit, ff. ad l. Aquil.* ¶ Interdum pro defatigare. *Ter. Hec.* 3. 4. 20. Ut me ambulando rumperet, mi ſareſſe crepare. ¶ Translate ſumitur pro opprimi, graviter diſcruciari, vix ferre poſſe. *Hor. l.* 1. *ſat.* 9. Urgeris turba circum te ſtante, miſerque rumperis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Ut his malis Reipublicæ, licentiaque audacium, qua antea rumpebar, nunc ne movear quidem. *Martial. l.* 9. *ep.* 98. Rumpatur quiſquis rumpitur invidia. ¶ Fidem rumpere, eſt violare. *Ovid. ep.* 23. Rupi, quam ruptam ſum mihi queſta fidem. Sic rumpere fœdera. *Liv.* & *Cic.* ¶ Moras rumpere, eſt auferre moras, feſtinare. *Virg.* 3. *Georg.* Eia age ſegnis rumpe moras. ¶ Silentium, ſeu vocem rumpere, eſt loqui, rem ſilentio aliquandiu ſuppreſſam eloqui, diu tacita proferre. *Virg.* 10. *Æn.* Quid me alta ſilentia cogis rumpere? *Id.* 11. *Æn. v.* 377. Rumpitque has imo pectore voces. h. e. emittit. ¶ Rumpere pectore queſtus, *prorompere in lamenti*. *Virg. Æn.* 4. *v.* 553. ¶ Rumpere nuptias, teſtamentum, conditiones pacis &c. h. e. reſcindere, abrumpere. *Horat. Cic.* & *Vellej.* ¶ *Rupſit* pro ruperit, eſt in *leg. XII. Tab.* apud *Feſtum*.

Rumpotinētum, i, locus arboribus rumpotinis conſitus. *Col. l.* 5. *c.* 7. Nam tera ita rumpotinetum conſtitutum animadverti.

Rumpotĭnum, i, genus arbuſti e rumpis factum. *Col. l.* 5. *c.* 7. Eſt & alterum genus arbuſti Gallici, quod vocatur rumpotinum.

Rumpotĭnus, i, f. populus, genus arboris. *Plin. l.* 14. *c.* 1. Rumpotinus vocatus & alio nomine populus arbor Italiæ Padum tranſgreſſis. *Id. l.* 14. *c.* 19. Rumpotinum arborem demonſtravimus inter arbuſta. Alii utroque loco leg. *rumbotinum*, quod idem eſt.

Rumpotīnus, a, um, quod eſt a rumpis, ut Arbores rumpotinæ. *Col. l.* 5. *c.* 7. Arboribus rumpotinis ſi frumentum non interitur.

Rumpus, i, m. *tampolla*, *germoglio*, [illegible], Ger. *weins rebe*, Gall. *avant in*, Hiſp. *ſarmiento*, germen arboris, vel vitis, alio nomine *tradux*, a *rumpo*, quia avulſus eſt ab arbore, ut alio traduceretur. Aliqui dicunt, rumpos eſſe quædam vitium velut brachia, quæ a ſua utrinque matre traducta, & porrecta circa medium duarum arborum intervallum ſibi occurrunt, & ibi mutuo connectuntur. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 8. Quartum eſt pedamentum nativum ejus generis, ubi ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit, quos traduces quidam rumpos appellant. *Alex. ab Alex. l.* 2. *c.* 10. ponit *rumphos* pro *rumpos*.

Rumuſcŭlus, i, [illegible], parvus rumor. *Cic. pro Cluent. c.* 38. Qui imperitorum hominum rumuſculos aucupati tum illum abſolverunt. Adde 3. *de Legib. c.* 16.

Runa, æ, f. genus teli latiorem habens cuſpidem. *Feſt.*

Runātus, a, um, runa armatus. *Feſt.* Runa genus teli ſignificat. Ennius: Runata recedit. ideſt pilata. In aliis libris eſt, *Runata reddit*.

Runca, æ, f. idem ac runcina, apud vet. *Feſt.*

Runcatĭo, onis, [illegible], actus runcandi. *Col. l.* 2. *c.* 9. Frequentem tamen exigunt ſarritionem, & runcationem, ut herbis liberentur. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 21.

Runcātor, oris, m. [illegible], qui runcat. *Col. l.* 11. *c.* 3. Quæque præteriero, intelligi oportebit, nullam operam poſtulare runcatoris.

Runcīna, æ, f. *pialla*, [illegible], inſtrumentum, quo ligna aſpera lævigantur. *Plin. l.* 16. *c.* 42. Firmiſſima ad tectum abies. Eadem valvarum repagulis, & ad inteſtina opera aptiſſima, ſive Græco, ſive Campano, ſive Siculo fabricæ artis genere ſpectabilis, runcinarum ramentis pampinato ſemper orbe ſe ſe volvens ad incitatos runcinarum raptus. *Arnob. l.* 6. Simulacra iſta, quæ vos terrent, runcinarum lævigata de planis.

Runcīna, æ, f. Dea, quæ runcationi præerat, a runcando. *Auguſt. l.* 4. *de Civ. Dei*, c. 8.

Runcĭno, as, a. 1. *piallare*, runcina lævigo, polio. *Minut. Fel. in Octav. c.* 23. Deus ligneus ceditur, dolatur, runcinatur. *Arnob. l.* 5. Ex arbore lignum dolat, runcinat.

Runco, onis, m. ferramentum curvum cum manubrio longo ad denſitatem vepretum ſuccidendam. *Pallad. l.* 1. *tit. ult.* Serrulas minores, vangas, runcones, quibus vepreta perſequimur.

Runco, as, a. 1. *eſtirpare l' erbe cattive*, *roncare*, Germ. *außreuten*, Gall. *ſarcler*, Hiſp. *ſacar*, [illegible], eſt herbas a ſegetibus expurgare, fruticesve noxios evellere. *Cato c.* 2. *R. R.* Runcare ſpinas. *Plin. l.* 18. *c.* 21. Siliginem, far, triticum, ſemen, hordeum necato, ſarrito, runcato omnibus dictum erit diebus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 6. Inter ſubulcos runcantes. Al. leg. *roncantes*, eod. ſenſu.

Ruo, is, rui, rutum, a. 3. *gittare giù*, *precipitare*, [illegible], Ger. *zu hauffen fallen*, Gal. *tomber*, *aller en ruine*, [illegible], proprie eſt dejicere, impellere, præcipitare. *Ovid. Metam.* 12. *v.* 134. Cedentemque ſequens inſtat, turbatque, ruitque. *Ter. Adel.* 3. 2. 21. Ceteros ruerem, agerem, raperem, tunderem, proſternerem. ¶ Speciatim ponitur pro diruere, evertere, complanare. *Virg.* 1. *Georg. v.* 105. Cumuloſque ruit male pinguis arenæ. *Id.* 1. *Æn.* Spumas ſalis ære ruebant. ¶ Interdum pro eruere, eximere, elevare. *Virg.* 1. *Æn.* Totamque a ſedibus imis una Eurusque, Notuſque ruunt, creberque procellis Africus. *Id. l.* 11. Confuſa ruebant oſſa ſitu. ¶ Interdum pro egerere, emittere, extollere. *Virg.* 2. *Georg.* Et ruit atram ad cœlum picea craſſus caligine nubem. ¶ Ruere, inquit *Scalig. in Conject. ad Var.* interdum eſt modo cumulum adæquare. *Hor. l.* 2. *ſat.* 5. Unde divitias, æriſque ruam, dic augur, acervos. h. e. augeam, cumulem. Ex contrario ſenſu. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 11. De laudibus Dolabellæ deruam cumulum. h. e. imminuam, demam. V. etiam *Corruo*. Aptius tamen videtur explicari locus Horatii hoc pacto: unde eruam, effodiam, comparem divitias. ¶ Ab activa ſignificatione etiam ad abſolutam translatum eſt. Sumitur igitur pro cadere, concidere, in præceps ferri, *cadere*, *rovinare*. *Virg.* 2. *Æn.* Ruit alto a culmine Troja. *Cic. pro L. Man.* Ruere illa non poſſunt, ut hæc non eodem labefactata motu concidant. *Lucan. l.* 1. *v.* 499. Pons ruiturus. ¶ Aliquando pro percipere, gravi tonitru quodammodo ruinam minari. *Virg.* 1. *Georg.* Ruit arduus æther. ideſt tonitru perſtrepat. ¶ Aliquando pro declinare, in finem vergere. *Virg.* 1. *Georg.* Vel cum ruit imbriferum ver. ¶ Per metaphoram uſurpatur pro feſtinanter ire, temere ferri. *Prop. l.* 3. *el.* 15. Ira ruens. *Virg.* 10. *Æn.* Quo moriture ruis, majoraque viribus audes? *Cic.* Tanquam ad interitum ruerem voluntarium. *Liv. l.* 3. *c.* 3. Certatim portis ruere. *Quint. l.* 6. *c.* 10. Ruere in rixam. ¶ Cum infinito. *Lucan. l.* 7. *v.* 751. Scire ruunt, quanta fuerint mercede nocentes. *Claudian. lib.* 3. *de rapt. Proſerp. verſ.* 386. Qualis peſtiferas animare ad crimina taxos Torva Megæra ruit. ¶ Paſſive impersonaliter. *Liv. l.* 8. *c.* 24. Ut ferme fugiendo in media fata ruitur. ¶ Item pro ſecunda fluere. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 14. Ne illa noſter Sampſiceramus ruere incipiat. ¶ Item pro effundi. *Virg.* 6. *Æn.* Unde ruunt totidem voces reſponſa Sibyllæ. ¶ Item pro mitti. *Virg.* 2. *Æn.* Et interea revoluta ruebat matura jam luce dies. ¶ Ruere autem dicuntur, qui in verendis negotiis per imprudentiam, aut nimiam feſtinationem decipiuntur, aut jacturam faciunt. *Ter. Heaut.* 2. 2. 128. Sed heus tu, vide ſis, ne quid imprudens ruas. *Cic. pro Dom.* In agendo ruere, & ſæpe peccare. ¶ Particip. *rutus* V. infra in Ruta caſa.

Rupes, is, f. *rupe*, [illegible], Ger. *fels*, Gal. *rocher*, Hiſp. *peña*, [illegible], prærupta pars terræ, aut ſaxi propter altitudinem, ac proclivitatem inacceſſa, quo nomine etiam ſaxa humanam attinent, atque inacceſſæ ſæpe dicuntur. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* Quod cum ex omnibus in circuitu partibus altiſſimas rupes, deſpectuſque haberet. *Virg. Ecl.* 5. Ipſæ jam carmina rupes, ipſa ſonant arbuſta.

Rupex, icis, m. idem ac petro, h. e. homo durus, ruſticus, hebes. *Gell. l.* 13.

Digitized by Google

l. 13. *c.* 0. Sed enim veteres noſtri non uſque adeo rupices, & agreſtes fuerunt. Adde *Tertull. de pall. c.* 5.

Rupicapra, æ, f. ἀγρία αἴξ, capra ſylveſtris, quaſi rupium capra. Martialis capream appellat. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Rupicapris in dorſum adunca cornua, damis in adverſum.

Rupico, onis, m. idem ac rupex. *Apul. lib.* 1. *Florid.* Rupicones, bajuli, tabernarii.

Rupina, æ, f. idem ac rupes. *Apul. l.* 7. *A. A.* In proximas rupinas præcipites dedere. Adde *l.* 6.

Ruptim, adverb. ſine ordine, confuſe, temere. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 5. Agunt omnia ruptim, atque turbate. Sunt qui malunt *raptim*.

Ruptio, onis, *rottura*, ῥῆξις, actus rumpendi. *Ulpian. l. ſi ſervus*, §. *rupiſſe*, *ff. ad L. Aquiliam*. Aquilia enim eas ruptiones, quæ damna dant, perſequitur.

Ruptor, oris, qui rumpit. *Liv. l.* 4. *c.* 19. Hiccine eſt, inquit, ruptor fœderis humani, violatorque gentium juris?

Ruptus, a, um, *rotto*, ῥαγείς, fractus. *Virg.* 2. *Georg.* Qua vi maria alta tumeſcant objicibus ruptis. ¶ Speciatim ſumitur pro eo, qui membris fractus eſt ex diutino labore, pro defatigato. *Apul. l.* 6. *A. A.* Quouſque raptum iſtum aſellum, nunc etiam claudum fruſtra paſcemus? *Martial. lib.* 10. *ep.* 56. Qui ſanet ruptos, dic mihi, Galle, quis eſt? h. e. clientes officiis patronorum defatigatos, laceros, & pannoſos. ¶ Rupti etiam dicuntur, quibus viſcera rupta in ſcrotum deſcenderunt, herniosi. *Plin. l.* 20. *c.* 6. & alibi. ¶ Translate capitur pro mutato, pro eo, quod irritum factum eſt. *Cic.* 1. *de Orat.* Luminum, ſtillicidiorum, teſtamentorum ruptorum, aut ratorum.

Ruralis, & le, o. 3. *di villa*, ἀγροικός, quod ad rus pertinet. *Cæſ. lib.* 3. *B. G. c.* 14. Falces præacutæ, inſertæ, affixæque longuriis, non abſimili forma muralium falcium. Al. leg. *muralium*. *Firmic. l.* 8. *c.* 11. Quicunque ſub hoc ſidere nati fuerint, aſsiduis ruralibus officiis ſemper applicabuntur. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 2. Theocritus, paſtoralis operis auctor, ruralis Heſiodus.

Ruratio, onis, res ruſticæ. *Apul. in Apolog.* Nec Diis ruratinis, qui eum paſcunt, primitias impertit. *Id. l.* 2. *Florid.* Ruratio omnis in ſarculo, & ſurculo.

Ruresco, is, n. 3. ruſticus, ſilveſtris fio. *Enn. apud Charif. l.* 1.

Rureſtris, & ſtre, o. 3. ἐπιχώριος, quod eſt ruris, vel eorum proprium, qui rure degunt. *Apul. l.* 4. *A. A.* Rureſtri vocabulo vulgus indoctum rutas aureas appellat. *Paul. l. ſervos urbanis*, §. *mulones*, *ff. de legat.* 3. Nihil propter opus rureſtre teſtator eos deſtinatos habebat.

Ruricola, æ, com. 1. *contadino*, γεωργός, qui rus colit. *Col. l.* 10. *c.* 337. Hæc ne ruricolæ paterentur monſtra? *Ovid.* 5. *Met.* Ruricolaſque boves latro dedit. *Id.* 4. *Triſt.* Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri.

Rurigena, æ, com. 1. ἀγρογενής, qui ruri natus eſt. *Ovid. Metam.* 7. *v.* 765. Rurigenæ pavere feram.

Rurina, æ, f. Dea ruris apud Romanos, teſte *Auguſtin. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 8. Alii leg. *Ruſina* eodem ſenſu.

Ruro, as, n. 1. ἀγροικεύω, eſt in res ruſticas incumbere. *Plaut. Capt.* 1. 1. 16. Dum ruri rurant homines.

Ruror, aris, d. 1. idem ac ruro. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 731. Dum in agro ſtudioſius ruror.

Rurſum, & rurſus, adv. *in dietro*, שוב, Germ. *widerumb*, Gall. *derechef*, Hiſp. *de nuevo*, αὖ, αὖθις, retro, retrovorſum, quaſi reverſum. *Ter. Hec.* 3. 1. 36. Tace, trepidari ſentio, & curſari rurſum, prorſum. Ubi *Don.* Rurſum, proprie retro, prorſum ante ſignificat, & eſt proverbiale, ſicut dicimus, Surſum, deorſum, intro, foras, hac, illac, & ſimilia. *Plaut. Epid.* 2. 2. 63. Cœpi rurſum vorſum ad illas paulatim accedere, quaſi retruderet hominum me vis invitum. *Varr. apud Non. c.* 4. *n.* 405. Mortales multi rurſus ac prorſus meant. *Virg.* 3. *Georg.* Rurſus cura patrum cadere, & ſuccedere matrum incipit. ¶ Significat etiam e contrario, vice verſa. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 24. Quod neque ita amplecteretur artem, ut ii ſolent, neque rurſum eam totam repudiares. *Tacit. in Agric. c.* 28. Quem caſum neque, ut pleriſque virorum fortium, ambitioſe, neque per lamenta rurſus, ac mœrorem muliebriter tulit. *Ter. Eun.* 2. 2. 20. Quidquid dicunt, laudo; id rurſum ſi negant, laudo id quoque. ¶ Item denuo, iterum, *di nuovo*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 655. Rurſus in arma feror. *Cic. pro Mar. c.* 7. Facis, ut rurſus plebs in Aventinum ſevocanda eſſe videatur. *Ter. Eun.* 1. 1. 15. Induciæ, bellum, pax rurſum. ¶ Cum denuo jungitur a *Plaut. Pan. prol. v.* 79. Revertor rurſus denuo Carthaginem.

Rus, ruris, n. 3. *villa*, שדה, Germ. *ein feld*, Gall. *village*, Hiſp. *aldea*, ἀγρός, ἀγροικία, χωρίον, locus extra urbem, ubi agri ſunt, & villæ. *Vetus Auctor de limitib. apud Rigalt. pag.* 290. inquit, rura a veteribus dicitur eſſe incultos agros, idest ſilvas, & paſcua. Frequentius tamen pro agris cultis & villis ſumuntur. *Cic.* 3. *Offic.* 1. 31. Ab hominibus relegaſſet, & ruri habitare juſſiſſet. *Id.* 2. *de Orat. c.* 6. Rus ex urbe, tanquam ex vinculis evolare. *Plaut. Merc.* 3. 3. 25. Cras ſi rure redierit. *Senec. in Troad.* Scindere rura bobus. ¶ Translate rus dicitur de quacunque re agreſti, ruſtica, inconcinna. *Catul. carm.* 36. At vos interea venite in ignem Pleni ruris, & inficetiarum annales Voluſi, cacata charta. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 159. ſed in longum tamen ævum Manſerunt, hodieque manent veſtigia ruris. V. integrum *Horat.* loc. *Catul. carm.* 22. *ad Varum*, Inficeto inficetior rure.

Ruſcarius, a, um. V. Ruſticarius.

Ruſculum, li, n. *villetta*, parvum rus. *Gell. l.* 19. *c.* 9. Cœnam dabat amicis ſub urbe in ruſculo.

Ruſcus, i, m. *pungitopo*, *ſpruneggia*, μυρσίνη ἀγρία, frutex, folia habens myrto ſimilia, ſed acutiora, & rigidiora, qui propterea myrtus ſylveſtris, chamæmyrſine, & oxymyrſine vocatur, quo ab antiquis ſepes muniebantur, ex quo nunc ſcopæ fiunt. Quidam dicunt eſſe virgultum, quo vites ligantur, alii thecam, in qua includitur ſemen aſparagi. *Virg.* 6. *Ecl. v.* 42. Horridior ruſco, projecta vilior alga. *Id.* 2. *Georg.* Nec non etiam aſperi ruſci Vimina per ſylvam. *Calam. lib.* 10. Hirſuto ſaepe nunc horrida ruſco Prodit. ¶ In Veterib. Gloſſ. legitur ruſcum in neut. gen.

Ruſina. V. Rurina.

Ruſpor, aris, d. 1. *cercare*, ἐρευνάω, eſt ſcrutari, ut *Nonius* exponit, ſive crebro quærere, ut *Feſtus* interpretatur. *Accius apud Non. c.* 1. *n.* 744. Jube nunc attentare, jube nunc animo ruſpari Phrygas. *Vetus Poeta apud Feſt.* Ego ibo, ut latebras ruſpans rimer. ¶ Activa forma *Tertull. de pall. c.* 2. Alibi ſtipantem copiam, alibi deſcrentem runcare, atque ruſpare.

Ruſſatus, a, um, adject. ruſſo colore indutus. *Tertul. de cor. mil. cap.* 1. Nunc ſanguine ſuo ruſſatus, ſpe calceatus. ¶ Ruſſata dicebatur una e factionibus aurigarum in Circo, quia ſcilicet ruſſatis veſtibus utebatur: quatuor enim erant, alba, ruſſata, praſina, veneta. *Inſcrip. apud Reineſ. pag.* 392. Agitator factionis ruſſatæ. *Plin. lib.* 7. *c.* 53. Invenitur in actis, feliæ Ruſſatæ auriga elato, in rogum ejus unum e faventibus jeciſſe ſeſe.

Ruſſeolus, a, um, adject. diminut. *alquanto roſſeggiante*. *Prudent. Periſteph.* 11. *v.* 130. Ruſſeola lanea.

Ruſſeus, a, um, adject. idem ac ruſſus. *Petron. in Satyr.* Tunica veſtitus ruſſea. *Cato l.* 7. *Orig.* Ruſſea fecies. ¶ *Ruſſea factio*, de qua in *Vet. Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 5. *n.* 27. eadem eſt, quæ *Ruſſata*.

Ruſſulus, a, um, adject. dim. idem ac ruſſeolus: ut ruſſulæ tunicæ. *Vopiſc. in Probo c.* 4. Faſciolæ ruſſulæ. *Capitolin. in Albino*, *c.* 5.

Ruſſus, a, um, *roſſeggiante*, quod rutilum habet colorem, vel vicinum, idest ad rutum inclinantem, dilutius tamen rubentem. Sane cum *Varro l.* 6. *de L. L.* ait, mulieres valde rufas dici rutilas, videtur non alias intelligere, quam quas *Cato l.* 7. *Orig.* dicit eſſe facie ruſſea. *Catul. carm.* 39. *in Egnat.* Dentem, atque ruſſam defricare gingivam. ¶ Tunicas ruſſas legere eſt apud *Trebellium in Claudii vita*, & *Vopiſcum in Aureliano*.

Ruſtarius, V. Ruſticarius.

Ruſtica, æ, f. ἀτταγῆνι, ἀτταγάς, gallina agreſtis, ſive ſylveſtris. Sua natura adjectivum eſt, ſub quo ſemper gallina intelligitur. *Martial. lib.* 13. *ep.* 76. *cujus lemma eſt ruſticula*. Ruſtica ſim, an perdix, quid refert, ſi ſapor idem eſt? Carior eſt perdix: Sic ſapit illa magis. Quidam leg. *Ruſtica ſum perdix*.

Ruſticanus, a, um, idem ac ruſticus. *Cic. pro R. Am. cap.* 15. Tamen ne hæc attenta vita, & ruſticana relegatio, atque amandatio appellabitur? *Id. ib.* Ruſticana municipia. *Id.* 3. *de Orat.* Et illud, quod loquitur priſcum viſum iri putat, ſi plane fuerit ruſticanum.

Ruſticarius, a, um, ἐπιχώριος, quod ad rus, aut ruſticum pertinet. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 22. Ut falces dicuntur ab eodem Scriptore vineaticæ opus eſſe ſex, ſirpiculæ quinque, ſylvaticæ quinque, arborariæ tres, ruſticariæ decem. Al. leg. *ruſcariæ*, h. e. ruſcis ſecandis aptæ. Eadem lectionis varietas reperitur apud *Caton. de R. R. c.* 11. Præterea in loco Varron. alii reponunt *ruſtaria*, h. e. a ruſtis demetendis.

Ruſticatim, adv. idem ac ruſtice. *Pompon. apud Non. c.* 2. *n.* 737. Ego ruſticatim tangam, urbanatim neſcio.

Ruſticatio, onis, ἀγροικία, *villeggiatura*, actus ruſticandi. *Cic. de Am. c. ult.* Neque ſolum militia, ſed etiam peregrinationes, ruſticationeſque communes. ¶ Eſt etiam labor, & cura rei ruſticæ. *Col. l.* 6. *in proœm.* In ruſticatione antiquiſſima eſt ratio paſcendi. Adde *l.* 11. *c.* 1.

Ruſticatus, us, maſc. idem ac ruſticatio. *Cicer. Attic. lib.* 12. *epiſt.* 1. Ut, dum conſiſto in Tuſculano, ſciam, quid garriat in ruſticatu. Sed alii leg. *ſim ruſticatus*.

Ruſtice, adv. *villanamente*, *incivilmente*, Germ. *karſthanſiſch*, Gall. *lourdement*, Hiſp. *ruſticamente*, ἀγροίκως, ruſticorum more, ut ſolent ruſtici, inepte, abſurde, imperite. *Cic.* 3. *de Or.* Ex quo ſic locutum eſſe ejus patrem judico, ac majores, non aſpere, ut ille, quem dixi, non vaſte, non ruſtice, non hiulce, ſed preſſe, & æquabiliter, & leniter. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. Rideri poſſit eo, quod ruſticius tonſo toga defluit. Rurſus *Cic.* 3. *Off. cap.* 9. Urgent ruſtice ſane: negant enim poſſe, & in eo perſtant. ¶ *Ruſtice loqui* apud *Gell. l.* 13. *c.* 6. eſt barbare loqui.

Ruſticellus, a, um, adject. aliquantum ruſticus. *Var.* apud *Plin. l.* 7. *c.* 20. Ruſticellus Hercules appellatus.

Ruſticitas, atis, *ruſticità*, Germ. *bawriſche grobheit*, Gall. *ruſticité*, Hiſp. *ruſticidad*, ἀγροικία, ἀγροίκος, vitium urbanitati contrarium, quod in imperitia, & negligentia elegantiæ, ac cultus erga ſe, & erga alios, & in odio voluptatum poſitum eſt, appareque tum in convictu, tum in ſermone. V. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. ubi de ruſticitate agit. *Plin. l.* 35. *c.* 4. M. Agrippa vir ruſticitati propior, quam deliciis. *Ovid. Heroid. ep.* 20. *v.* 159. Et decor, & vultus ſine ruſticitate pudentes. ¶ Sumitur etiam pro inepta, & nimis timida verecundia. *Ovid. l.* 1. *Art. el.* 8. *v.* 43. Aut ſi ruſticitas non vetat, ipſa rogat. *Id. Heroid. ep.* 17. *v.* 186. Ruſticitas excutienda tibi. ¶ Proprie ſignificat rem ad ruſticos pertinentem. Itaque *Pallad. in præfat. libelli de inſitione*. Et noſtræ ſtudium non commendabile Muſæ, Urbanum fari ruſticitatis opus.

Ruſticor, aris, d. 1. *vivere in villa*, *villeggiare*. Ger. *auff dem feld wohnen*, *oder ſeyn*, Gall. *demeurer aux camps*, Hiſp. *morar en el campo*, *o aldea*, ἀγροικίζω, ruri dego, ruri vitam ago. *Cicer. pro Arch. cap.* 7. Pernoctant nobiſcum, peregrinantur, ruſticantur. ¶ Pro ruſtice, & rudi ſtilo loqui. *Sidon. lib.* 4. *epiſt.* 3. Cui Varrones, Plinii compoſiti in præſtantiarum ruſticabuntur.

Ruſticula, æ, idem ac ruſtica, ideſt gallina ruſtica. *Plin. l.* 10. *c.* 38. Currunt, ut perdices, ruſticulæ.

Ruſticulus, a, um, aliquantulum ruſticus. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 19. Nec doctum ſatis, & parum ſeverum, Sed non ruſticulum nimis libellum, &c.

Ruſticulus, i, *villanello*. *Cic. pro Sext. c.* 38. Senſit ruſticulus non incautus, ſuum ſanguinem quæri.

Ruſticus, ci, *villano*, Ger. *bawersmann*, Gall. *villageois*, Hiſp. *aldeano*, ἀγροιώτης, γεωργός, agricola, vel qui ruri degit. *Cicer. in Orat.* Qua frequentiſſime ſermo omnis utitur non modo urbanorum, ſed etiam ruſticorum. *Id. pro Sext. cap.* 45. Sunt municipales, ruſticique Romani. ¶ Erant autem *Ruſtici* Cives Romani, qui in ruribus vitam degebant agri colendi cauſa, vel ſui, vel alieni, vel privati, vel publici.

Ruſticus, a, um, *pertinente a villa*, ἀγροῖκος, quod ruris, vel hominis ruſtici eſt. *Cicer. pro Roſc. Amer.* Vita autem hæc ruſtica, quam tu agreſtem vocas, parſimoniæ, diligentiæ, juſtitiæ magiſtra eſt. *Id.* 1. *de Orat.* Res ruſticæ. ¶ Translate ſumitur pro incultis moribus, & vita, quaſi ſemibarbara. *Virg.* 2. *Ecl.* Ruſticus es Corydon. *Cic. pro R. Am. c.* 27. Ruſtici mores. *Gel. l.* 17. *c.* 2. Sermonari, ruſticius videtur, ſed rectius; ſermocinari, crebrius, ſed corruptius. ¶ Apud *Gell. l.* 13. *c.* 6. ruſticus ſermo eſt barbariſmus.

Ruſto, as, n. 1. rubos, & ruſta cædo, evello, ſenticeta purgo, apud *Tertull. Apolog. cap.* 4. & *de Pall. cap.* 2. Ubique tamen alii leg. *runcare*, vel *ruſpare*.

Ruſtum, i, genus rubi, ut ex *Feſti* fragmento apparet.

Rusus, adv. idem ac rurſus, apud vet. *Enn.* apud *Non. c.* 4. *n.* 405. Prorſus, ruſus reciprocat fluctus feram.

Ruta, æ, *l. ruta*, πήγανον, genus herbæ, a Græco ῥυτή, ſive ῥυτή. *Varr. lib.* 4. *de L. L.* Quæ in hortis naſcuntur, alia peregrinis vocabulis, ut Græcis ocymum, menta, ruta, quam nunc πήγανον appellant. Interpres Thericorum Nicandri, ac Heſychius quoque interpretatur ῥυτήν, τὸ ὀρεινὸν καὶ ἄγριον πήγανον, ideſt vinaceas, & rutam albam. Eſtque id a ῥύω, *ſervo*, quia, ut Dioſcorides docet, valetudinem conſervat. Unde & ῥύσιμον Nicandro vocatur. *Plin. lib.* 20. *cap.* 13. Simili modo contra ſerpentium ictus, utpote cum muſtelæ dimicaturæ cum his, rutam prius edendo ſe muniant. *Ovid.* 2. *de Remed. amor. verſ.* 801. Utilius ſumas acuentes lumina rutas. ¶ Translate ſumitur pro aſperitate ſermonis, quemadmodum *pulegium* pro ſuavitate. *Cic. ad Tiron. l.* 16. *Famil. epiſt.* 23. Cras expecto Leptam: etenim ad cujus rutam pulegio mihi ſermonis tui utendum eſt. ¶ *In ruta folium conjice*, proverb. eſt, quod ſignificat, in ſpatium minimum cogi, & contrahi. Legitur in *Fragment. Tragurianis Petronii*.

Ruſſe-

Ruta cæſa, n. 2. num. plur. res erutæ, & cæſæ, quæ in venditionibus excipi ſolent, a *ruendo*, & *cædendo*. *Feſt.* Ruta cæſa dicuntur, quæ venditor poſſeſſionis, ſui uſus gratia, concidit, ruendoque contraxit. *Ulpian. Dig. l.* 50. *tit.* 16. *leg.* 241. Si ruta cæſa excipiantur in venditione, ita placuit eſſe ruta, quæ eruta ſunt, ut arena, creta, & ſimilia: cæſa ea eſſe, ut arbores cæſas, & carbones, & his ſimilia. *Muſium ſ. in rutis, de verb. ſign.* In rutis, & cæſis ea ſunt, quæ terra non tenentur, quæque opere ſtructili, tectoriove non continentur. *Cicer. in Top. cap. ult.* Fociqua, quod ſæpe liberales venditores facere ſolent, ut, cum ædes, fundumve vendiderint, rutis cæſis receptis, concedant tamen aliquid emptori, quod ornandi cauſa apte, & loco poſitum videatur. ¶ *Ne in rutis quidem, & cæſis*, proverbialis locutio eſt, pro nulla in parte. *Cic.* 2. *de Or. c.* 55. Sed dicet te, cum ædes venderes, ne in rutis quidem, & cæſis ſolum tibi paternum recepiſſe. ¶ In his Ciceronis locis *recipere*, eſt excipere.

Rutabri, orum, maſc. ruſtri, quibus terra penitus eruitur, & invertitur. *Varr. l.* 4. *de L. L.*

Rutabulum, i, [illegible], inſtrumentum, quo ignis in furno movetur, & dejicitur, a *ruendo*. *Feſt.* Rutabulum eſt, quo ruſtici in proruendo igne panis coquendi gratia utuntur. ¶ Sumitur & pro quolibet virga, vel baculo, quo aliquid miſcetur. *Colum. l.* 12. *c.* 20. Jubebis ligneo rutabulo agitari quod decoxeris. ¶ Translate ſumitur pro pene. *Nævius apud Feſt.* Ea licet ſenila tractet retritum rutabulum.

Rutaceus, a, um, quod ex ruta confectum eſt, ut rutaceum oleum, apud *Plin. Valerian. l.* 2. *c.* 28.

Rutatus, a, um, [illegible], ex ruta factus, ruta conditus, ſeu medicatus. *Plin. l.* 19. *cap.* 8. Invenio, muſtum rutatum populo datum. *Martial. lib.* 10. *ep.* 48 Secta coronabunt rutatos ova lacertos. ideſt ruta conditos, vel involutos.

Rutellum, i, parvum rutrum. *Lucil. apud Non. c.* 1. *n.* 66. Frumentarius eſt, modium ſecum, atque rutellum unum affert.

Rutilans, tis, nom. ex particip. idem ac rutilus. *Stat.* 11. *Theb. v.* 514. rutilantia arva. *Venant. Fortun. l.* 8. *carm.* 5. *ſub fin.* Vellere candidior niveo, rutilantior auro.

Rutilatus, a, um, particip. a rutilo. *Liv. lib.* 38. *cap.* 17. *de Gallis*. Comæ promiſſæ, & rutilatæ. *Tacit.* 4. *hiſt. cap.* 61. Propexus, rutilatuſque crinis.

Rutileſco, is, n. 3. [illegible], rutilus fio. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Certe liqueſcente ac rutileſcunt annis omnibus.

Rutilis, le, adject. idem ac rutilus. *Colum. l.* 8. *c.* 2. Rutilem galeam, & criſtam capite gerit.

Rutilius, a, um, adject. rufus, rutilus. *Feſtus*: Rutilium, rufum ſignificat, cujus coloris ſtudioſæ etiam antiquæ mulieres fuerunt, unde traxerunt nomen *Rutiliæ*, ut indicat frequenter Afranius. Sunt qui leg. *rutilum*. ¶ Hinc Rutiliorum nobilis fuit Romæ familia, ex qua P. Rutilius vir doctus, & ſummæ innocentiæ, de quo *Senec.* 6. *de benef. c.* 37. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 4. *n.* 4. & *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 3.

Rutilo, as, a. 1. *fare roſſo*, *fare biondo*, [illegible], rutilum facio. *Plin. lib.* 28. *c.* 12. Gallorum hoc inventum, rutilandis capillis & cinere, & ſevo. *Sueton. in Calig. c.* 47. Rutilare comam. ¶ Interdum neutrum eſt abſolutum, ſignificans rutilo colore reſplendere. *Virg.* 8. *Æn. v.* 529. Arma inter nubem cœli in regione ſerena per ſudum rutilare vident, & pulſa tonare. *Plin. l.* 16. *c.* 11. Aurum rutilat.

Rutilus, a, um, *roſſeggiante*, *riſplendente*, [illegible], Germ. *glitzerend*, Gall. *reluiſant*, Hiſpan. *reſplandeciente*, *ruvio*, [illegible], [illegible], [illegible], idem ac rufus, vel certe admodum vicinus. Nempe color eſt ex flavo rubeſcens cum quadam ſplendoris exuberantia. *Varr. l.* 6. *de L. L.* Jamque auroram rutilare procul cerno. Aurora dicitur ante Solis ortum, ab eo, quod ab igne Solis tum aureo aer aureſcit. Quod addit rutilare, eſt ab eodem colore. Aurei enim rutili: & inde etiam mulieres valde rufæ rutilæ. *Feſt.* Rutilæ canes, ideſt non procul a rubro colore, immolantur, ut ait Ateius Capito, canario ſacrificio, pro frugibus, deprecandæ ſævitiæ cauſa ſideris Caniculæ. *Cic. in Somn. c.* 4. Tum rutilus fulgor, horribiliſque terris, quem Martem dicitis. *Tacit. de German. c.* 4. Cærulei oculi, rutilæ comæ. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 285. rutila flamma. *Id.* 5. *Metam. v.* 83. Rutilus cruor.

Rutrum, i, [illegible], [illegible], inſtrumentum, quo aliquid eruitur, a *ruendo*, ſive *ruitum*. *Varr. lib.* 4. *de L. L.* Rutrum, ut ruitum, a ruendo. *Feſt.* Rutrum dictum, quod eo arena eruitur. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 66. Antipatri Stoici filius caput rutro diſplanat. *Pompon. ibid.* Sarculum hinc illo profectus, illac rediiſſi rutrum. hoc eſt Rem res tuas ſervent, haud aliter, ac ſi ager, qui jam ſarculo ſarriendus erat, talis evadat, qualis prius fuit, cum rutro deberet verti. Prius enim rutro vertitur ager, inde ſeritur, hinc occatur, poſtremo ſarculo ſarritur. *Cato cap.* 11. Oportet habere villicum palas ſex, rutra quatuor, raſtros quadridentes duos. ¶ Rutrum etiam erat hoſtorium, hoc eſt lignum id, quo in modio acervum diruebant, & adæquabant. In hac ſignificatione invenitur diminut. *Rutellum*, quod V. ¶ Eſt etiam inſtrumentum ad calcem, & marmoratum ſubigendum, *marra*. *Plin. l.* 36. *c.* 23. Experimentum marmorati eſt in ſubigendo, donec rutro non cohæreat. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 15. Rutrum, quo cala ſubigitur.

Rutuba, æ, f. turbatio. Ejuſdem eſt originis, ac ruina. Sic enim dici videtur, quia ruit, atque avertit ſtatum præſentem. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 750. Ergo tum Romæ parce, pureque pateris vivere cum patria. Nunc ſumus in rutuba.

Rutuba, m. 1. *la Rotta*, fl. Liguriæ, qui ex Apennino M. in mare Liguſticum apud Vintimilium urb. fluit. *Lucan. l.* 2. *v.* 422.

Rutula, læ, diminut. parva ruta. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Ruta, & menta, recte utrunque dicitur: volo mentam puſillam ita appellare, ut rutulam, non licet.

Rutuli, maſc. 2. pop. Latii veteris. Habitabant in regione mediterranea, prope Sabinos. Eorum primaria fuit Ardea. Ex *Plin. lib.* 3. *cap.* 5. Aliquando Regem Turnum habuere, qui bellum geſſit cum Ænea in Italia. *Virg.* 7. *Æn.*

Rutulus, i, m. repagulum. *Calpurn. eclog.* 7. Sternitur adjunctis ebur admirabile truncis, Et coit in rutulum, tereti qui lubricus axe Impoſitos ſubita veſtigia falleret ungues, Excuteretque feras. Loquitur de loco Theatri, unde feræ in caveam immittebantur. Ita legit & explicat *Salmaſ. ad Vopiſc. in Probo*, *c.* 4. Alii aliter.

Rutundus. V. Rotundus.

Rutupiæ, arum, f. Britannicæ inſulæ portus. *Ptolem. l.* 2. *c.* 3. Hinc

Rutupinus, a, um, adject. a Rutupiis. *Lucan. l.* 6. *v.* 67. Aut vaga cum Tethys, Rutupinaque litora fervent.

Rutulus. V. Rutulus.

DE LITERA S.

S Litera ſemivocalis eſt. Nam ſonum ſuum a vocali auſpicatur, & in ſe ipſam terminat. Ciceronis ætate, pauluinque infra, ut inquit *Quinctilianus l.* 1. *c.* 7. fere quoties ſ litera medio vocalium longarum eſſet, vel ſubjecta longis, geminabatur, ut *cauſſa*, *caſſus*, *diviſſiones*, &c. quomodo & ipſum, & Virgilium quoque ſcripſiſſe, manus eorum docent. ¶ S literam in fine dictionis veteres elidebant per Ecthlipſin, ſubſequente conſonante. Id faciebant ad vitandam aſperitatem. *Cic. in Orat. c.* 48. Quin etiam, quod jam ſubruſticum videtur, olim autem politius, eorum verborum, quorum eædem erant poſtremæ duæ literæ, quæ ſunt in optumus, poſtremam literam detrahebant, niſi vocalis inſequebatur. Ita non erat ea offenſio in verſibus, quam nunc fugiunt Poetæ novi. Ita enim loquebamur. Qui eſt omnibu' princeps, non, omnibus princeps, & ita illa, digna' locoque, non, dignus. Adde *Quint. l.* 9. *c.* 4.

S ANTE A.

Saba, æ, f. *Zibit*, urbs magna Arabiæ Fel. ad mare Rubrum, in monte, Regio Sabæorum, ubi thus, myrrha, caſia, & cinnamomum abunde proveniunt. *Plin. l.* 12. *c.* 14.

Sabæi, m. 2. pop. Arabiæ Fel. qui ſecundum Melam ad ea ſin. Perſici inſolunt, juxta Plinium mare utrunque & Arabicum, & Perſicum attingunt. *Plin. l.* 6. *c.* 28.

Sabæus, a, um, adject. ad Sabam pertinens, ut Sabæa myrrha. *Senec. in Herc. Oet. v.* 376. Sabæum thus. *Virg. Æn.* 1. *v.* 420.

Sabaia, æ, f. *birra*, potio quædam ex hordeo aquis macerato. *Ammian. l.* 26. *c.* 8. Eſt Sabaia ex hordeo, vel frumento in liquorem converſis paupertinus in Illyrico potus.

Sabaiarius, ii, qui ſabaiam potat, vel conficit. *Ammian. l.* 26. *c.* 8. Injurioſe compellabatur, ut ſabaiarius.

Sabanum, i, genus lintei. *Pallad. in Junio*, *tit.* 7. Mella conficimus, congeſtis in mundiſſimum ſabanum favis, ac diligenter expreſſis. Adde *Marcel. Empir. cap.* 26. ¶ *Caſaubonus ad Suetan. Auguſt. cap.* 83. obſervat ſabana dicta eſſe linteamina, quibus ægri involvebantur, cum alia veſtimenta ferre non poterant; uſurpatamque hanc vocem ab Hebræis, Græcis, & Latinis.

Sabaoth, צבאות, σαβαώθ, exercitus, militiæ, virtutes, nomen Hebraicum indeclinabile, gen. f. & nom. pl. a ſingulari [illegible], *exercitus*. *Prudent. Cathemer.* 4. *v.* 7. Hinc eſt, quem Sabaoth Deum vocamus. *Id. in Apotheoſ. v.* 901. Eſt impoſſibile ſpectare profunda Sabaoth. h. e. Dei exercituum, vel Dei potentis.

Sabatinus, a, um, adject. a Sabate lacu, ſeu opp. Hetruriæ, ut Sabatinus ager, apud *Colum. l.* 8. *c.* 16. ¶ Sabatina Tribus fuit in Hetruria, facta a Cenſoribus A. U. 369. & ſic dicta ab eodem Sabate lacu, ſeu oppido. *Liv. l.* 6. & *Feſtus*.

Sabatium Vadum, n. *Vadi*, oppidum Liguriæ maritimum. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Sabatius, a, um, adjectiv. a Sabatio Vado opp. *Silius l.* 8. Sabatia quique Stagna tenent.

Sabazia, orum, n. ſacra in honorem Bacchi tertii, qui Aſiæ rex fuit, ut ſcribit *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 23. Dicta ſunt autem *Sabazia* a Græco σαβάζειν, quod ſignificat bacchari, vociferari. V. *Abazia*.

Sabazius, ii, maſc. cognomen Bacchi tertii, teſte *Cicer.* 2. *de Legib. c.* 15. ¶ Sabazius etiam dictus eſt Jupiter a Cretenſibus, ut eſt apud *Valer. Maxim. l.* 1. *c.* 6. *num.* 6. & *Gruter. Inſcript. pag.* 22. *n.* 5. & 6.

Sabbatarii, orum, m. qui Sabbata ſervant, hoc eſt Judæi. *Martial. l.* 4. *ep.* 4. Jejunia Sabbatariorum. ¶ Adjective Sabbatarius luxus, apud *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. h. e. qui in conviviis paulo largior eſt Sabbatis, ſeu diebus feſtis, quam profeſtis.

Sabbatizo, as, a. 1. Sabbatum colo, ſervo. *Tertul. adv. Jud. c.* 6.

Sabbatum, i, *ſabbato*, שבת, Germ. *ſabtag*, Gall. *ſamedy*, Hiſp. *ſabado*, [illegible], [illegible], σάββατον, ſeptimus quiſque dies noniſcujuſque hebdomadæ, apud Hebræos, quem Ethnici Saturni diem nominaverunt, a שבת, *ceſſatio*, *requies*, quaſi dies quietis. Nam hoc die Judæi ab omni opere feriantur, Deum mundi architectum imitati, quem ſacræ Literæ tradunt, confecta ſex diebus mundi machina, eaque exornata, ſeptimo die quieviſſe, ideſt a novis rebus creandis abſtinuiſſe. *Suet. in Aug. c.* 76. Ne Judæus quidem, mi Tiberi, tam diligenter ſabbatis jejunium ſervat, quam ego hodie ſervavi. *Juvenal. ſat.* 6. Feſta ſabbata obſervare. ¶ Triceſima Sabbata apud *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. ſunt primus dies cujuſque menſis, qui feſtus a Judæis celebatur, [illegible].

Sabelli, m. 2. pop. Italiæ, iidem ac Samnites, a Sabinis orti, teſte *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Sabellicus, a, um, quod ad Sabellos pertinet. *Virg.* 3. *Georg. v.* 255. Denteſque Sabellicus exacuit ſus.

Sabellus, a, um, σαβέλλος, quod ad Sabellos ſpectat. *Virg.* 2. *Georg. v.* 167. Hoc genus acre virum Marſos, pubemque Sabellam. *Lucan. lib.* 2. Tuna Umbria, Marſiſque ferax, domituſque Sabello Vomere.

Sabina, æ, f. telum venabuli ſimile, lingua Illyrica, *Ennius*, Illyrii reſtant ſicis, ſabiniſque fodentes.

Sabina, æ, f. *ſavina*, herba Βράθυ Græcis appellata: duplex eſt; altera folio tamariciæ ſimilis, altera cupreſſo. *Plin. l.* 24. *c.* 11.

Sabini, m. 2. pop. Italiæ, ita dicti a Sabo filio Sabatii, qui a Saturno ejectus eſt. Alias longius extendebantur, nempe ab Apennino ad Bor. uſque ad Tiberim, & Anienem fl. ad Mer. ubi hodie Sabina provincia, pars Orientalis Umbriæ, & aliqua pars Aprutii ult. Eratque diviſa in duas partes Velino fl. Nunc Sabina regio, *la Sabina*, anguſtioribus reſtringitur limitibus, ſc. Tiberi fl. ad Occ. Aprutio ult. ad Or. Aniene ad Mer. Nare, & Velino fl. ad Bor. *Feſtus* ſcribit Sabinos dictos quaſi *Sebinos* ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι τοὺς θεούς, quod præcipui eſſent in cultu, ac religione Deorum. *Silius lib.* 8. *v.* 422. tradit, ſic appellatos a Sabo eorum Deo. *Cicero pro Ligar. c.* 11. eos vocat fortiſſimos, florem Italiæ, ac robur Reipublicæ. Iidem laudati ſunt ob morum gravitatem, ſeveramque vivendi diſciplinam. Hinc *Livius lib.* 1. *cap.* 18. triſtem, ac tetricam illis diſciplinam tribuit, illoque genere nullum alind incorruptius fuiſſe teſtatur. Hinc & *Martial.* 1. *epigr.* 63. Caſta, nec antiquis cedens Lævina Sabinis. Et *Juven. ſat.* 10. *v.* 296. ſanctos licet horride mores Tradiderit domus, ac veteres imitata Sabinas. ¶ *Sabini quod volunt ſomniant*, proverbium antiquum eſt, cujus rationem pluribus explicat *Feſtus*, & *Scaliger ad ipſum*.

Sabine, adverb. *Var. l.* 4. *L. L.* Ciprum Sabine bonum. h. e. Sabina lingua bonum ſignificat.

Sabinus, a, um, adject. a Sabinis, ut Sabinum collum. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. Sabinum oleum. *Pallad. in Martio*, *tit.* 9.

Sabis, is, m. Deus Sabæorum, cui illi thuris decimas offerebant. *Plin. l.* 12. *c.* 14.

Sabri-

Sabrina, æ, f. fluvius Angliæ, *la Saverna*. *Tacit. Ann. 12. c. 31.*

Sabucus. V. Sambucus.

Sabuletum, i, ψαμμῶδες, locus, in quo ſabulum abundat. *Plin. l. 17. c. 8.* Crocodilion naſcitur in ſabuletis.

Sabulo, onis, m. idem ac ſabulum. *Varr. l. 1. R. R. c. 9.* In queis lapis, marmor, rudus, arena, ſabulo, argilla, &c. *Col. l. 4. c. 33.* Pullum terram, & reſolutam deſiderat, ſabulonem humidum, vel refractum, tophum non recipit. ¶ Sabulo quoque dicitur, qui muſico quodam utitur inſtrumento. *Macrob. l. 2. Saturn. c. 1.* Imitate vicem Planipedis, & Sabulonis impudica, & prætextata verba jacientis. Alii aliter legunt.

Sabuloſus, a, um, *ſabbioneſo*, ἀμμώδης, plenus ſabulo. *Plin. l. 13. c. 4.* Palma gignitur levi, ſabuloſoque terra. Adde *Colum. l. 2. c. 9.*

Sabulum, i, *ſabbione*, חול, Ger. *grobſand*, Gall. *ſable*, Hiſp. *arena*, ἄμμος, ψάμμος, arena, non illa quidem tenuior, & minutior, ſed craſſior, vilior que. *Georg. Agric. lib. 7. de nat. foſſilium, cap. 16.* Sabulum craſſius eſt arena, quod vel durum eſt, vel molle, illud marem, hoc fœminam appellant: maſculum utilius ſternendis viis: ſubſternitur autem ſilicibus, & ſaxorum cruſtis, ſimul & interſeritur. Ex quibus verbis melius, quid ſabulum ſit, intelligas, quam ex *Iſidoro*, cum *l. 16. c. 1.* hoc ſolum dicit, ſabulum eſſe leviſſimum terræ genus. Optime etiam inde capere eſt, quid ſabulonem maſculum *Vitruvius* vocet *l. 2. c. 3. & l. 8. c. 1.* ¶ Sabuli tria genera ſunt pro colore diverſo, album, nigrum, rubrum. *Plin. l. 17. c. 4.* Sabulum album in Ticinenſi, multiſque in locis nigrum, itemque rubrum, etiam pingui terræ permixtum, infœcundum eſt. ¶ Sabulum etiam eſt inſtrumentum muſicum, ut *Joſ. Scaliger* conjectabat. *Apul. l. 2. Florid.* Dextera pſallantia geſta ſue ſabulum citharæ admovet. Alii aliter legunt.

Saburra, æ, f. *ſavorna*, Germ. *gar grob ſand*, Gall. *gravier*, Hiſp. *la ſtro*, πλήρωμα τῆς νηὸς, γύψος, ἕρμα, proprie ſabulum vilius, & craſſius, quod ad certam uſque menſuram navibus ſolet imponi, ut inſtabiles ſint, & generatim quodcumque pondus, quo naves ex ſua onerantur. *Virg. 4. Geor. v. 195.* Et ſæpe lapillos, ut cymbæ inſtabiles fluctu jactante ſaburram, tollunt. *Liv. l. 37. c. 14.* Et onerarias ducere multa ſaburræ gravatas.

Saburralis, le, adject. ſaburra conſtans, ut ſacoma ſaburrale, apud *Vitruv. l. 9. c. 9. contrappeſo fatto di ſabbia.*

Saburratus, a, um, ſaburra oneratus. Tranſlate ponitur pro ſaturo, pleno, oppleto. *Plaut. Ciſtel. 1. 2. 2.* Quæ ubi ſaburratæ ſumus, largiloquæ extemplo ſumus.

Saburro, as, a. 1. ἑρματίζω, ſaburra onero, & ſtabilio adverſus vim ventorum. *Solin. c. 15.* Grues volaturæ arenas devorant, ſublatiſque lapillis ad moderatam gravitatem ſaburrantur. *Plin. l. 18. c. 35.* Echini affigentes ſe ſe, aut arena ſaburrantes, tempeſtatis ſigna ſunt.

Sacæ, arum, m. 1. pop. Scythiæ intra Imaum, inter Alanos Scythas, Jaxartas, & Orgaſin, ubi nunc Chazalgitæ pop. Tartariæ magnæ. *Plin. l. 6. c. 17.*

Sacatus, i, m. roſmarini infructuoſi ſpecies. *Apul. de herb. c. 79.*

Saccaria, æ, ἡ τῶν σάκκων ἐμπορία, σακκεμπορία, ſaccorum mercatura. *Apul. l. 1. de Aſin.* Saccariam faciens merabam.

Saccarius, ii, σακκοφόρος, qui ſaccis geſtandis victum quæritat. *Paul. l. qui fundum, de contrah. empt.* Si quid ex ſacco ſaccarii occidiſſet.

Saccarius, a, um, adject. a ſaccis, ut ſaccaria navis, quæ ſaccos frumentarios, vel aliis mercibus plenos vehit. *Quintil. l. 8. c. 2.*

Saccatus, a, um, tranſmiſſus per ſaccum, percolatus, ut ſaccatus adeps. *Plin. l. 29. c. ult.* Saccata aqua. *Sen. epiſt. 85.* ¶ Saccatus corporis humor. *Lucret. l. 4. v. 1025.* pro lurio accipitur, eo quod ſaccetur, & coletur per humanum corpus. *Arnobius* ſaccatum abſolute dixit *l. 2.* Inter pituitas, & ſanguinem, inter ſtercoris hos atres, & ſaccati obſceniſſimas ſerias.

Saccellatio, onis, ſaccellorum impoſitio, ad ægrum membrum fovendum. *Veget. l. 2. de re veterin. c. 11.* Saccellationibus caput vaporare.

Saccellus, i, m. *ſacchetto*, *borſa*, βαλάντιον, idem ac ſacculus. *Petron. in Satyr.* Sonantes ære ſaccellus mittere. *Veget. l. 1. c. 32.* Super renes, & dorſum ſaccellos calidos ex furfure plenos imponere.

Saccĕus, a, um, *di ſacco*, vili, & craſſo panno confectus, qualis adhibetur in ſaccis, & ciliciis. *Hieronym. in vita Hilarion. ſub fin.* Omnes divitias ſuas ei derelinquens, Evangelium ſcilicet, & tunicam ſacceam, & palliolum. Ita leg. in optim. quibuſque Edition. tum antiquis A. 1470. & 1476. tum recentiorib. Male igitur quidam edidere *ſaccinam*, quod abhorret etiam a Latina analogia.

Sacchărum, i, *zuccaro*, σάκχαρ, σάκχαρι, σάκχαρον, genus mellis, quod Perſæ, atque Arabes colligunt ex arundinibus, & *Mambu*, & *Tabaxir* appellant. *Plin. l. 12. c. 8.* Saccharon & Arabia fert, ſed laudatius India. Eſt autem mel in arundinibus collectum, gummium modo candidum, dentibus fragile, ampliſſimum nucis avellanæ magnitudine, ad medicinæ tantum uſum.

Saccibuccis, e, adject. qui buccam magnam habet, velut ſacci. *Arnob. l. 3.* Nonnullos turgentibus malis, aut buccarum cumulatione ſaccibucces. Alii aliter legunt.

Saccipeſium, ii, σακκοπήριον, major crumena, & minoris marſupii receptaculum, ex *ſacco*, & *pera*. *Plaut. Rud. 2. 6. 64.* Meum marſupium, quod plenum argenti fuit in ſaccipeſio.

Sacco, as, a. 1. σακκίζω, tranſmitto per ſaccum. *Martial. l. 2. epigr. 40.* Cæcuba ſaccentur, quæque annus coxit Opimi. Sunt qui leg. *ſiccentur*. Sed prior lectio pleriſque Criticis magis placet. Huc pertinet & illud ejuſd. *l. 12. epigr. 61.* Turbida ſollicito tranſmittere cæcuba ſacco.

Saccularii, m. 2. βαλλαντιοτόμοι, peculatores, id eſt qui publicam involant pecuniam. *Aſcon. Pedian. in Ant. & Catil.* ¶ Item qui præſtigiis quibuſdam pecuniam ex aliorum ſacculis ſubducere ſolent. Unde generatim pro impoſtoribus improbis accipi ſolent. *Ulpian. l. ſaccular. 7. de extraord. crim. l. 47. ff. tit. 11.* Saccularii, qui vetitas in ſacculis artes exercentes partem ſubducunt, partem ſubtrahunt, itum qui *directarii* appellantur. h. e. hi, qui in aliena cœnacula ſe dirigunt furandi animo, plus quam fures, puniendi ſunt.

Saccŭlus, i, *ſacchetto*, *borſa*, σακκίον, μαρσίππιον, parvus ſaccus, marſupium. *Martial. l. 5. epigr. 40.* Excuſſi loculoſque, ſacculumque. *Juven. ſat. 14. v. 138.* pleno tinget aurum ſacculus ore.

Saccus, i, *ſacco*, שק, Germ. *ſack*, Gall. *ſac*, Hiſp. *ſaco*, σάκκος, vas ex tela, vel corio, vel alia materie. *Colum. l. 12. c. 17.* In junceis fiſcellis, vel ſparteis ſaccis percolare. *Horat. ſat. 1. v. 70.* Congeſtis undique ſaccis indormis inhians. ¶ Saccus vinarius eſt, quo vini fæcus percolantur, ipſumque vinum mitius, ſuaviuſque fit. *Plin. l. 24. c. 1.* In ſaccos vinarios additur polenta. *Id. l. 19. c. 4.* Inveterari vina, ſacciſque caſtrari. *Id. l. 14. c. 22.* Vini vires ſacco frangi. *Colum. l. 9. c. 15.* Saccus, quo vinum liquatur, tenui admodum textura contextus, inverſæ metæ ſimilis. ¶ Saccus nivarius eſt colum, figura metæ inverſæ, quo nive impleto, & aqua tranſmiſſa, vinum refrigerabatur, multumque aſperitatis amittebat. De eo *Mart. l. 14. epigr. 104.* Attenuare nives norunt & lintea noſtra. Frigidior colo non ſalit unda tuo. *Id. epigr. præced. de nivario colo.* Setinos moneo, noſtra nive frange trientes. Huc etiam, ſi placet, traduci poſſunt Plinii loca modo allata: quanquam certum eſt, tum percolando, tum refrigerando vinum æque mitescere. ¶ Eſt præterea ſaccus genus quoddam veſtimenti, quo Monachi Ægyptiorum induebantur, ut notat *Salmaſ. ad Tertul. de pal. pag. 72.* manicis carens, & corpus preſſule conſtringens. ¶ Ad ſaccum ire, eſt ad paupertatem redigi; nam mendici ſtipem collectam in ſacculo reponebant. *Plaut. Capt. 1. 1. 10.* Extra portam ire trigeminam ad ſaccum licet.

Sacellum, i, σηκὸς, locus parvus Deo ſacratus, cum ara, dim. a *ſacrum*. *Feſt.* Sacella dicuntur loca Diis ſacrata ſine tecto. Qui locus conſideratione dignus eſt. Inde enim dicimus, ſacellum eſſe, quod Græci dicunt περίβολον, h. e. conſeptum, nempe locum ſacrum tantummodo clauſum muro. *Cic. 2. de Div. c. 46.* Exiſſe in quoddam ſacellum ominis capiendi cauſa. *Id. 2. Agr.* Sunt enim loca publica urbis, ſunt ſacella, &c.

Sacer, cra, crum, *ſacro*, קדש, Germ. *heilig*, Gall. *ſacré*, Hiſp. *ſagrado*, ἱερὸς, conſecratus, ſanctus, venerabilis, inviolabilis. *Cic. 3. Ver. c. 18.* Quæ ex opinione hominum illa inſula eorum Deorum ſacra putatur. *Plin. l. 16. c. 4.* Civica iligna primo fuit, poſtea magis placuit ex æſculo Jovi ſacra. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 159.* Deprecor hoc unum per jura ſacerrima lecti. Rurſus *Plin. l. 11. c. 37.* Morientibus oculos operire, Quiritium magno ritu ſacrum eſt. ¶ Interdum ponitur pro execrando, deteſtando, ut *homo ſacer*, *ſacra fames*, &c. Homo ſacer is dicebatur, quem de aliquo ſcelere damnatum impune licebat occidere. *Feſt.* At ſacer homo eſt, quem populus judicavit ob maleficium, neque fas eſt immolari, ſed qui occidit, parricidii non damnatur. Nam lege Tribunitia prima cavetur, Si quis eum, qui plebiſcito ſacer ſit, occiderit, parricida ne ſit. Ex quo quivis homo malus, atque improbus ſacer appellari ſolet. Hæc *Feſt.* Ratio appellationis eſt, quia Diti Patri, vel Jovi, vel alii Deo conſecratus per populi judicium fuerat. Mos enim erat Romanis, ut, quos vellent impune occidi, corpora alicui Deo, præcipue vero inferis, devoverent. *Serv. in 3. Æn.* ait a Gallis hanc appellationem ortam eſſe. Nam cum Maſſilienſes peſte laborarent, unus ex egentibus ſe ſe offerre ſolebat annum integrum alendum publicis cibis, & purioribus. Poſtea verbenis, veſtibuſque ſacris ornatus circumducebatur per urbem cum execrationibus. Precabantur enim, ut in eum omnia mala civitatis incumberent, & inciderent, ſicque projiciebatur. *Macrob.* 6. *l. 3. Saturn. c. 7.* cauſam affert quia veteres nullum animal ſacrum in finibus ſuis eſſe patiebantur, ſed abigebant ad fines Deorum, quibus ſacrum eſſet, animas vero ſacratorum hominum Diis debitas eſſe, exiſtimabant. *Plaut. Bacch. 4. 6. 14.* Ego ſum malus, ego ſum ſacer, ſceleſtus. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 181.* Uter Ædilis fuerit, veſtrum Prætor, is inteſtabilis, & ſacer eſto. *Virgil. 3. Æn. v. 56.* Quid non mortalia pectora cogis auri ſacra fames? ¶ Sacer ignis, genus morbi. V. Ignis. ¶ Sacer morbus, idem ac epilepſia, alias morbus major, morbus divinus, morbus Herculeus, comitialis, fanaticus, caducus, paſſio puerilis. Dicitur ſacer, ut ait *Plato in Timæo*, quia eſt ſacræ partis, hoc eſt animi, languor, vel quia, ut inquit *Apul. in Apol.* animi partem rationalem, quæ longe ſanctiſſima eſt, violat. Adde *Cal. Aurel. l. 1. Tard. c. 4.* ¶ Sacra via, locus erat Romæ in regione quarta, ubi Romulus, & Tatius fœdus icerunt. tendebat autem a regia uſque in arcem. *Horat. l. 1. ſat. 9. Cic. pro Planc.*

Sacer Mons, ἱερὸν ὄρος, mons Latii, in Sabinorum confinio, apud Anienem fl. ab urbe Roma paulo ſupra 3. M. P. ubi fl. Tiberim ſubit, quem Plebs Romana, poſt expulſos Reges anno 17., ab Urbe C. 260. circiter, cum nexu potentiorum premeretur, ſeceſſione facta a Patribus, Urbeque relicta, occupavit. Dictus eſt ſacer, quod a Plebe Jovi conſecratus fuerit, vel quod in eo leges ſacratæ ſint latæ, & Magiſtratus ſacroſancti, id eſt Tribuni Plebis, ſint creati. *Feſt. & Cic. in Brut. & Liv. l. 2.* ¶ In hunc montem alia etiam ſeceſſio a Plebe facta eſt anno U. C. 306. Cauſa fuit libido Ap. Claudii unius ex Decemviris in Virginiam filiam L. Virginii. *Liv. l. 3.*

Sacerdos, otis, com. *Sacerdote*, כהן, Ger. *Prieſter*, Gal. *Preſtre*, Hiſp. *Clerigo*, ἱερεὺς, qui Deo dicatus eſt ad ſacrificia facienda. *Cic. 4. Acad.* Sed cum Sacerdotes Deorum cæremoniam habeant. *Virg. 3. Æn.* Curſuſque dabit venerata Sacerdos. *Id. 6. Æn.* Ne ſævi, magna Sacerdos. ¶ Accipitur etiam pro Augure. *Plin. l. 2. ep. 1. & l. 4. ep. 8.* quæ loca vide.

Sacerdotalis, & le, o. 3. *Sacerdotale*, ἱεροπρεπής, quod ad Sacerdotem ſpectat. *Plin. l. 7. ep. 24.* Sacerdotales ludi.

Sacerdotiſſa, f. 1. *Sacerdoteſſa*, ἱέρεια, mulier, quæ Sacerdotio fungitur. *Gel. l. 10. c. 15.* Eadem ferme cæremoniæ ſunt, quas Flaminicam Sacerdotiſſas Diales ſeorſum aiunt obſervitaſſe. Ita legitur in quibuſdam Editionibus, in aliis vero, iiſque emendatioribus τὸ *ſacerdotiſſas*, deeſt. Affertur etiam Hiſpanica quædam Inſcriptio, de cujus tamen ævo jure dubitatur, cum probati quique Scriptores *Sacerdotem* utroque genere uſurparint.

Sacerdotium, ii, *Sacerdozio*, כהונה, Germ. *Prieſterlich ampt*, Gall. *Preſtriſe*, Hiſpan. *dignidad de Sacerdote*, ἱερωσύνη, Sacerdotis dignitas, & officium. *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c. 19.* Sacerdotia omnes curationes vocamus eorum, qui res ſacras, & divinas tractarent. *Cic. pro Dom. c. 53.* Cum Licinia Virgo Veſtalis, ſummo loco nata, Sanctiſſimo Sacerdotio prædita, T. Flaminio, Q. Metello Coſſ. aram, & ædiculam, & pulvinar ſub ſacro ſaxo dedicaſſet. *Id. ib. c. 52.* Sacerdotium inire. *Id. ibid. c. 14.* In Sacerdotium venire. *Id. ibid. c. 40.* Publicis Sacerdotiis præeſſe. *Id. 2. Agr. c. 7.* Sacerdotia mandare. ¶ Significat etiam Sacerdotii proventum. Nam apud Gentiles Sacerdotia fuerunt, qualia nos minus Latino in hac ſignificatione vocabulo *Beneficia* appellamus. Sacerdotiorum autem duo fuerunt genera: unum, quod ſacris eſſet addictum ludis, quæ Reipublicæ, aut Principum, aut Pontificum Collegii collationis eſſent: alterum, quod ædis, aut ſacelli juris eſſet, a patreſfamilias ea ratione erecti, dedicatique, ut & ſacrorum cura, & fructuum ipſius Sacerdotii perceptio ad ſuam gentem, familiamque ſuam perpetuis ſucceſſionibus devolveretur. *Liv. l. 9.* Gens Potitia, cujus ad aram Herculis familiare Sacerdotium erat. *Id. l. 30.* In ejus locum Pontifex (nam duo Sacerdotia habuit) Ser. Sulpitius Galba inauguratus. *Tac. 1. hiſt. c. 77.* At recens ab exilio reverſos adoleſcentes avitis, & paternis Sacerdotiis in ſolatium recoluit. ¶ Accipitur interdum pro Auguratu. *Plin. l. 4. ep. 8.* Gratularis mihi, quod acceperim auguratum, jure gratularis: primum quod graviſſimi Principis judicium in minoribus etiam rebus conſequi pulcrum eſt, deinde quod ſacerdotium ipſum cum priſcum & religioſum, tum &c.

Sacerdotŭla, læ, f. minor, ſive parva Sacerdos. *Var. l. 4. de L. L.* Dictum capitel a capite, quod ſacerdotulæ in capita etiam nunc ſolent habere. *Feſt. in Flaminia.* Flaminia dicebatur ſacerdotula, quæ Flaminicæ Diali præminiſtrabat.

Sacondios, f. παιδέρως, gemma hyacinthini coloris. Dicta eſt a *ſacos*, quo nomine Indi colorem hyacinthino ſimilem appellant. *Plin. l. 37. c. 9.*

Sacōma, atis, n. *contrappeſo*, *romano*, *peſo*, σήκωμα, & Dorice σάκωμα, æquipondium, quod in altera ſtateræ parte apponitur ad æquilibrium alicujus rei faciundum. *Vitruv. lib. 9. c. 3.* Auream coronam votivam immani pretio locavit faciundam, & aurum ad ſacoma appendit redemptori. Is ad tempus, opus manufactum ſubtiliter regi approbavit, & ad ſacoma pondus coronæ viſus eſt præſtitiſſe. hoc eſt eodem pondere aurum elaboratum reddidit, quo infectum acceperat. *Id. Vitruv. lib. eod. cap. ult.*

ſtroma ſaburrale vocat pondus appenſum horologio, *contrappeſo*.

Sacopenſum, ii, ſuccus herbæ ferulaceæ, a Sagapeno differens, in eo, quod Sagapenum vocatur, quod in tranſmarinis regionibus provenit, Sacopenium, quod apud nos. *Plin. l.* 20. *c.* 18.

Sacos, V. Sacodios.

Sacra, orum, V. Sacrum.

Sacramentum, i, *ſacramento*, *coſa ſacra*, *μυστήριον*, res ſacra, venerabilis, inviolabilis. Speciatim a priſcis Latinis, & Romanis uſurpabatur pro pecunia, quam contendentes in loco ſacro, vel apud Pontificem deponebant. Uterque deponebat quingentos aſſes. Confecta lite ei, qui vicerat, ſua pecunia reſtituebatur, ille, qui victus fuerat, in pœnam litis injuſtæ ſua pecunia mulctabatur, eaque in ærarium transferebatur. *Var. l.* 4. *de L. L. prope fin.* Sacramentum a ſacro. Et qui petebat, & qui inficiabatur, de aliis rebus uterque quingenos æris ad Pontificem deponebat, de aliis item rebus certum alium legitimum numerum aſſium. Qui judicio vicerat, ſuum ſacramentum a ſacro auferebat, victi ad ærarium redibat. *Feſtus*: Sacramenti nomine id æs dici cœptum eſt, quod pœnæ nomine penditur. Et id quidem propter ærarii inopiam, & ſacrorum publicorum multitudinem conſumebatur in rebus divinis. Quoniam vero in privatis controverſiis, ut calumniatores impune diſcederent, moris erat, ut dictum eſt, ut pecunia a litigantibus deponeretur, hinc factum eſt, ut ſacramentum pro cauſa, vel controverſia uſurpatum inveniatur, ſeu pro litis genere ſimili ſponſionis. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 10. Quibuſcum tibi juſto ſacramento contendere non liceret. *Id. pro Cæc. c.* 33. Cum Aretinæ mulieris libertatem defenderem, & Cotta Decemviris religionem injeciſſet, non poſſe ſacramentum noſtrum juſtum judicari, &c. *Id. pro Mil. c.* 27. Injuſtis vindiciis, & ſacramentis alienos fundos petere. *Id. pro Dom. c.* 29. Si Decemviri ſacramentum in libertatem injuſtum judicaſſent. h. e. aliquem de libertate litigantem liberum non eſſe judicaſſent. ¶ Sæpe ſumitur pro juramento, vel pro eo, quod juramento affirmatum, aut factum eſt, vel pro obligatione contracta ex juramento. Hinc juramentum, quo milites ſe pro Republica recte, & fideliter militaturos pollicebantur, dicebatur ſacramentum militare, & milites ipſi ſacramento ligati dicebantur, cujus quidem juramenti ſolemnem formulam *Gel. l.* 16. *c.* 4. affert ex *Cincio*. Varias porro hæc vox ſyntaxes habet. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Milites Domitianos ſacramentum apud ſe dicere jubet. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 81. Ante Idus Jul. Syria omnis in eodem ſacramento fuit. *Id.* 1. *hiſt. c.* 42. Divus Julius ſeditionem exercitus uno verbo compeſcuit, Quirites vocando, qui ſacramentum ejus detrectabant. *Id.* 1. *Ann. c.* 37. Sacramento adigere legiones. *Id.* 3. *hiſt. c.* 4. Sacramentum exuere. *Id. Ann.* 16. *c.* 13. Sacramenta ſolvi. *Liv. l.* 25. Tribuni plebis ad populum ferrent, ut qui minores decem & ſeptem annis ſacramento dixiſſent, iis ſtipendia procederent. *Id. l.* 35. Obvios in agris ſacramento rogatos arma capere cogebat. hoc eſt jurejurando adſtrictos. *Cic. Offic.* 1. *c.* 11. Cato ſcripſit ad Pompilium, ut ſecundo eum obligaret ſacramento, quia priore amiſſo, jure cum hoſtibus pugnare non poterat. ¶ Neque vero ſolum de militari, ſed & de quovis juramento dicitur. *Horat. l.* 2. *od.* 17. Non ego perfidum dixi ſacramentum.

Sacrāni, m. 2. pop. Latii, Rutulis, & Ardeatibus proximi, ſic dicti, quod Marti ſacrati fuiſſent. *Feſt.* Sacrani appellati ſunt Reate orti, qui ex Septimontio Ligures, Siculoſque exegerunt. Nam vere ſacro nati erant. *Serv.* vero in 7. *Æn.* v. 795. aliter: ait enim, Sacranos duxiſſe originem ex quodam Corybante, qui in Italiam veniens ſedem fixiſſet, atque ita appellatos, quod Matri Deum ſacrati eſſent. *Virg. loc. cit.* Et Sacranæ acies, & picti ſcuta Labici.

Sacrarium, ii, *ſagreſtia*, *ἱεροφυλάκιον*, repoſitorium rerum ſacrarum, locus in templo, in quo ſacra deponuntur. *Ulpian. Dig. l.* 1. *tit.* 8. *leg.* 9. Illud notandum eſt, aliud eſſe ſacrum locum, aliud ſacrarium. Sacer locus eſt locus conſecratus. Sacrarium eſt locus, in quo ſacræ res reponuntur: quod etiam in ædificio privato eſſe poteſt: & ſolent, qui liberare eum locum religione volunt, ſacra inde evocare. ¶ Ponitur etiam pro ſacello, loco-que ſacrato. *Cic. pro Mil. c.* 31. Ante ipſum ſacrarium Bonæ Deæ primum illud vulnus accepit. *Sueton. in Aug. c.* 5. Natus eſt Auguſtus ad Capita bubula, ubi nunc ſacrarium habet. ¶ Item pro larario in ædibus privatis. *Cic.* 13. *Fam. epiſt.* 2. C. Aviano Evandro, qui habitat in tuo ſacrario, & ipſo multum utor, & patrono ejus M. Æmilio familiariſſime. Adde *Suet. in Tiber. cap.* 51. ¶ Tranſlate uſurpatur de quovis loco abdito, & ſecreto. *Sen. l.* 3. *Quæſt.* Arcana illa rerum naturæ ſacra non promiſcue, & omnibus patent, reducta, & in interiori ſunt clauſa ſacrario.

Sacrarius, ii, m. qui aliquid ſacrat, vel qui ſacra cuſtodit. *Inſcr. apud Grut. pag.* 308. *n.* 1. Sacrarius Junonis Quiritis.

Sacratio, onis, *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 7. ad illud *Virg.* 10. *Æn.* Injecere manum Parcæ, teliſque ſacrarunt Evandri: Et hic, inquit, proprietatem & humani & divini juris exſecutus eſt. nam ex manus injectione, pene mancipium deſignavit; & ſacrationis vocabulo obſervantiam divini juris implevit.

Sacrator, oris, m. qui ſacrat. Utitur hac voce quidam *Auctor* ſcribens ad *Auguſt. epiſt.* 139. (*al.* 260.) ipſum Auguſtinum vocamus ſacratorem juſtitiæ, diſpenſatorem ſalutis æternæ.

Sacratus, a, um, *conſagrato*, *ſacro*, *ἱερωθείς*, ſacer. *Virg.* 3. *Æn.* Vittaſque reſolvit Sacrati capitis. *Ovid.* 2. *Triſt.* Et tibi ſacratum ſors mea rupit opus. *Virg.* 2. *Æn.* Fas mihi Grajorum ſacrata reſolvere jura. *Martial. l.* 4. *epigr.* 1. Cæſaris alma dies, & luce ſacratior illa, &c. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Numine illis gentibus ſacratiſſimo. ¶ Sacrati homines, iidem qui ſacri, Diis debiti. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 7. ¶ *Leges ſacratæ*, *ἱεροὶ νόμοι*, dicebantur, in quibus ſancitum erat, ut ſi quis adverſus eas feciſſet, ſacer alicui Deorum, ut Jovi, vel Diti, cum familia, pecuniaque eſſet. Speciatim hoc nomine dictæ ſunt leges quædam apud Romanos, quæ pro Civium Romanorum libertate latæ fuerunt. Sacratas dictas eſſe cenſet *Feſt.* aut quod eas Plebs, cum a Patribus ſeceſſiſſet, Caſſio, Cominioque Coſſ. anno U. C. 260. jurata in monte Sacro ſciverit, aut quod iis ſancitum ſit, ut, ſi quis adverſus eas feciſſet, ſacer alicui Deorum eſſet. *Cic. pro Dom.* Quo exemplo, quo more, quo jure legem nominatim de capite civis indemnati tuliſti? vetant leges ſacratæ, vetant 12. tabulæ, leges privatis hominibus irrogari. *Id. pro Sext.* Cum & ſacratis legibus, & 12. tabulis ſancitum eſſet. ¶ Fuerunt autem multæ, quarum tres pro Plebis, reliquæ pro Populi libertate ſunt latæ. Prima fuit, ut Tribuni Plebis quotannis quinque de Plebe crearentur, qui auxilio Plebi adverſus Conſules eſſent. Secunda, ut Tribuni Plebis ſacroſancti eſſent. Tertia, ne Tribunatus Plebis, niſi Plebejis, pateret. Quarta, ne de capite Civis Romani, niſi Centuriatis agi Comitiis poſſet. Quinta, ne privilegio irrogari liceret. Hæ eædem leges poſt in 12. Tabulas ſunt tranſlatæ. V. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R.* & *Feſt.* ¶ Fuit etiam Sacrata lex militaris, lata, ut putat *Hotoman.* a M. Valerio Corvo Dictatore Anno Urbis CCCCXI. ob ſeceſſionem militum Capuanorum; ſancitumque ea eſt, ne cujus militis ſcripti nomen, niſi ipſo volente, deleretur. *Liv. l.* 7.

Sacravienſes, incolæ regionis Sacræ viæ, in urbe Roma *Feſt.* in October.

Sacres porci dicuntur, qui puri habentur, & ad ſacrificia idonei: tales autem dicebantur decimo a partu die. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. & 4. *Feſt.* & *Plaut. Men.* 2. 2. 16.

Sacricŏla, æ, com. *ἱεροποιός*, qui ſacra colit, ſacerdos. Aliqui ſacricolas interpretantur miniſtros ſacrorum. *Tac.* 3. *hiſt. c.* 74. Solertia liberti lineo amictu turbæ ſacricolarum immiſtus.

Sacrifer, ra, rum, *ἱεροφόρος*, qui fert ſacra. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 252. Eſt Dea ſacriferas pene ſecuta rates.

Sacrificālis, & le, o. 3. *ἱερουργικός*, quod ad ſacrificium ſpectat. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 69. Sacrificalem apparatum, feſtam Antiochenſium plebem per lictores proturbat. *Apul. l.* 9. *Metam.* Sacrificales epulæ.

Sacrificatio, onis, *ſacrifizio*, *ἱερουργία*, actus ſacrificandi. *Cic.* 2. *de nat. Deo. c.* 27. Itaque in ea Dea, quod eſt rerum cuſtos intimarum, omnis & precatio, & ſacrificatio externa eſt.

Sacrificātor, oris, qui ſacrificium facit. *Tertul. de Spect. c.* 8. Si Capitolium ſacrificator, & adorator intravero.

Sacrificātus, us, m. idem quod ſacrificatio. *Apul. l.* 7. *A. A.* Nullum pecus ſacrificatui habere.

Sacrificium, ii, *ſacrifizio*, זבח, Ger. *opffer*, Gal. *ſacrifice*, Hiſp. *ſacrificio*, *θυσία*, ſacrum, res divina. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 6. De illo ipſo ſacrificio, quod fit pro ſalute Populi Romani. *Id. ad Brut. epiſt.* 13. Cujus ad aram ſacrificium facere ſoletis. *Id.* 6. *Ver. c.* 57. Sacrificia anniverſaria.

Sacrifico, as, a. 1. *ſacrificare*, זבח, Ger. *opfferen*, Gal. *ſacrifier*, Hiſp. *ſacrificar*, *θύω*, rem divinam facio, victimam alicui macto, cæſis hoſtiis Deum placo. *Plaut. Capt.* 2. 2. 4. Genio ſuo ubi quando ſacrificat, &c. *Id. Moſt.* 1. 3. 84. Ædepol ſummo Jovi ſi vivo argento ſacrificaſſem. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 414. Ignavam ſacrificate ſuem. *Plin. l.* 3. *c.* 3. Cui ſacrificatur ad diem 13. Cal. Januarii. ¶ Inter ſacrificare (inquit *Non. c.* 5. *n.* 12.) & litare hoc intereſt, quod ſacrificare eſt rem aliquam ſacrificio petere, litare eſt propitiare, & impetrare. *Plaut. Pœn.* 2. v. 41. Si iſtuc unquam factum eſt, tum me Jupiter faciat, ut ſemper ſacrificem, nec unquam litem.

Sacrificor, aris, depon. 1. idem ac ſacrifico. *Var. apud Non. c.* 7. *n.* 98. Viris nuptis ſacrificabantur in cubiculo viduæ. Adde *Gel. l.* 18. *c.* 12.

Sacrificŭlus, i, m. *ἱεροποιός*, Sacerdos, a *ſacrificando*. *Suet. in Domit. cap.* 1. Ac mane Iſiaci celatus habitu, interque Sacrificulos vanæ ſuperſtitionis. ¶ Rex Sacrificulus, idem ac Rex ſacrorum. V. Rex.

Sacrificus, a, *ἱεροποιός*, qui ſacra facit, Sacerdos. *Ovid.* 6. *Faſt. in fin.* Martia, ſacrifico deductum nomen ab Anco.

Sacrificus, a, um, *ἱερατικός*, quod pertinet ad ſacrificia. *Ovid.* 1. *Faſt.* v. 130. Et modo ſacrifico Cluſius ore vocor. h. e. ore Sacerdotis ſacrificantis. ¶ Sacrificæ tibiæ, quibus utebantur in ſacrificiis. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Nunc ſacrificæ Thuſcorum e buxo tibiæ. ¶ Sacrifici dies, in quibus ſacrificium fit. *Ovid. Metam.* 13. v. 590. non ut delubra, dieſque Des mihi ſacrificos, calituraſque ignibus aras. ¶ Sacrifica veſtis, cujus uſus eſt in ſacrificiis. *Sil. l.* 3. v. 27.

Sacrilēge, adverb. *ſacrilegamente*, per ſacrilegium. *Tert. in Apolog. cap.* 12.

Sacrilegium, ii, *ſacrilegio*, Ger. *kirchendiebſtal*, Gal. *ſacrilege*, Hiſp. *ſacrilegio*, *ἱεροσυλία*, furtum rerum ſacrarum. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Sacrilegium admittere. *Id. l.* 3. *c.* 10. Facere ſacrilegium.

Sacrilĕgus, gi, m. 2. *ſacrilego*, Ger. *gottsdieb*, Gal. *ſacrilege*, Hiſp. *ſacrilego*, *ἱερόσυλος*, qui rem ſacram, aut etiam rem profanam ex loco ſacro depoſitam furatur, a ſacrum, & lego, hoc eſt furor. *Voſſ. Serv. ad illud* 9. *Ecl.* Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. Sublegi, inquit, ideſt, furatus ſum. Inde & ſacrilegus dicitur, qui ſacra legit, ideſt, furatur. *Ter. Adel.* 2. 4. Ubi eſt ille ſacrilegus? *Cic.* 2. *de Leg. c.* 16. Sacrilego pœna eſt, neque ei ſoli, qui e ſacro abſtulerit, ſed etiam qui ſacro commendatum, quod & nunc multis fit in fanis.

Sacrilĕgus, a, um, *ſacrilego*, *ἱερόσυλος*, quod pertinet ad ſacrilegium, quod res ſacras violat, ſceleſtum, nefarium. *Cic.* 7. *Ver. c. ult.* Quorum templis, & religionibus iſte nefario quodam furore, & audacia inſtinctus bellum ſacrilegum ſemper, impiumque habuit indictum. *Hor. l.* 2. *od.* 13. Sacrilegæ manus. *Ovid.* 1. *de rem. amor.* Lingua ſacrilega. *Plaut. Rud.* 3. 4. 1. Exi e fano, hominum ſacrilegiſſime.

Sacrima, atis, n. erat muſtum, quod Liberalibus Libero ſacrificabant pro vineis, vino, & vaſis conſervandis, ita dictum, quia ſacrum. *Feſtus*.

Sacriportus, h. e. ſacer portus, locus fuit Romæ in regione quarta Urbis. *Var. lib.* 4. *L. L. pag.* 23.

Sacris, e, adject. V. Sacres.

Sacium, ii, ſuccinum, apud Scythas. *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Sacro, as, a. 1. *conſagrare*, קדש, Ger. *weihen*, *heiligen*, Gall. *ſacrer*, *dedier*, Hiſp. *conſagrar*, *ἱερόω*, Deo dedico, & ſacrum facio. *Cic.* 2. *de Leg.* Auri, argenti, eboris ſacrandi modus eſto. *Plin. l.* 36. *c.* 11. Quem poſt cæcitatem viſu reddito, ex oraculo Soli ſacravit. *Ovid.* 1. *Faſt.* Utque ego perpetuis olim ſacrabor in aris. ¶ Sacrare votum Diis, eſt voto ſeſe aſtringere. *Virg.* 8. *Æn.* Votum immortale ſacrabo. ¶ Sacrare fœdus, eſt ſancire. *Liv. l.* 38. Fœdus, quod in Capitolio, quod Olympiæ, quod in arca Athenis ſacratum fuiſſet. ¶ Ponitur aliquando pro devovere, & deteſtabile decernere, & ita morti addicere, ut impune violari, & occidi poſſit. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Ante omnes de provocatione adverſus Magiſtratus ad Populum, ſacrandoque cum bonis capite ejus, qui Regni occupandi conſilia iniiſſet, gratæ in vulgus leges fuere.

Sacroſanctus, a, um, *ſacroſanto*, *ἱερὸς καὶ ἄσυλος*, inviolabilis, intactus, ab omni injuria tutus, a *ſacer*, & *ſanctus*, quia ſanctum eſſet, ut ſacer haberetur, qui violaſſet, quod ſancitum erat. Sacroſanctum aliquid fiebat tum religione, tum lege: religione quidem, quia certis ad hoc cæremoniis opus erat: lege autem, quia hac ſanciebatur, ut ſacer eſſet, qui ſacrum violaſſet, ſive nocuiſſet, cui hac lege cautum erat. Sancitum autem vel a ſola Plebe, vel a Patriciis, & Plebe ſimul. Nec ſanciebatur, niſi intercedente juramento, quemadmodum *Feſtus* docet. Erat autem juramentum tale, legem ſe perpetuo obſervaturos, addebaturque exſecratio, ut qui legi parerent, ita Deos ſuperos, inferoſque propitios haberent, qui non parerent, infeſtos, quemadmodum *Dionyſ. Halicarn.* ſcribit *l.* 6. *Cic. pro Corn. Balbo, c.* 14. Quid fuit in rogatione ea, quæ de Pompejo a Gellio, & a Lentulo Coſſ. lata eſt, in qua aliquid ſacroſanctum videretur? Primum enim ſacroſanctum eſſe nihil poteſt, niſi quod Populus plebſve ſanxiſſet. ¶ Speciatim apud Romanos Tribuni Plebis ſacroſancti fuere, ideſt eos nemo lædere poterat ſine capitali piaculo. *Liv. l.* 3. Et cum Plebem hinc provocatione, hinc tribunitio auxilio ſatis firmaſſent, ipſis quoque Tribunis, ut ſacroſancti viderentur (cujus rei prope jam memoria aboleverat) relatis quibuſdam ex magno intervallo cæremoniis renovarunt, & cum religione inviolatos eos, tum lege etiam fecerunt, ſanciendo, ut qui Tribunis Plebis, Ædilibus, Judicibus, Decemviris nocuiſſet, ejus caput Jovi ſacrum eſſet, familia ad ædem Cereris, Liberi, Liberæque venum iret. Hac lege juris interpretes negant quemquam ſacroſanctum eſſe, ſed eum, qui eorum cuiquam nocuerit, ſacrum ſanciri. ¶ Sacroſanctum etiam tranſlate dicitur quidquid vio-

B b   lari

Digitized by Google

lari neſacaſ. *Tac. Ann.* 4. c. 36. Ut quis diſtrictior accuſator, velut ſacroſanctus erat. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 3. *in fin.* Honore aræ decoratos cineres ſacroſanctiores colit. *Cic.* 2. *Catil. c.* 8. Sacroſanctæ poſſeſſiones. ¶ Aliquando dividitur, interjectis verbis. *Plin. l.* 7. *c.* 44. Cum reſiſtendi, ſacroque ſanctum repellendi jus non eſſet.

Sacrum, i, ſubſt. n. *το ἱερόν*, res ſacra, quicquid ad religionem ſpectat, omne, quod nomine Deorum habetur. Fere pluraliter uſurpatur. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 9. Sacrum, ſacrove commendatum qui clepſerit, rapſeritque, parricida eſto. *Nep. in Themiſt. c.* 2. Sacerdotibus ſacra procuranda tradunt. *Id. in Alcib. c.* 4. Sacra violare. *Tac. Ann.* 1. *c.* 46. Sacra legationis, & jus gentium rumpere. *Id. ibid. c.* 54 Sacra Sabinorum retinere. ¶ Sacris initiare. V. Inito. ¶ Commovere ſacra, V. Commoveo. ¶ Sæpe ſumitur pro ſacrificio. *Tac. Hiſt.* 2. *c.* 70. Inſtaurabat ſacrum Diis loci. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 15. Ac te ſacra illa tua facientem vidire. *Virg.* 3. *Æn.* Sacra Dionææ matri, Diviſque ferebam, &c. ¶ *Stata ſacra* dicuntur, quæ ſtato, & certo tempore ſingulis annis recurrant, diverſa ab illis, quæ indicta vocantur, quæ nimirum in alia tempora rejici poſſunt, vel etiam penitus omitti. *Ovid.* 1. *Faſt.* Quid a Faſtis non ſtata ſacra petis? ¶ *Piaculare ſacrum* eſt ſacrificium pro expiatione ſceleris. *Liv. l.* 9. Ac piaculare ſacrum fecerunt. ¶ *Sacra nuptialia*, & *jugalia* dicuntur ſacrificia, & ſolemnitates nuptiarum, *Quintil. l.* 1. *c.* 7. *Ovid.* 7. *Metam.* ¶ *Inter ſacrum & ſaxum ſtare*, proverbialis locutio pro in ſummo periculo eſſe, ſumpta ex priſcis fœderis feriendi cæremoniis, in quibus Fecialis percuſſurus ſilice lapide porcum, ſaxum illud manu tenens verba fœderis pronuntiabat, quibus dictis porcum feriebat. *Plaut. Capt.* 3. 4. 84. Nunc ego omnino occidi; nunc ego inter ſacrum ſaxumque ſto, nec quid faciam, ſcio. ¶ *Liv. l.* 4. *c.* 2. Ut qui natus ſit, ignoret, cujus ſanguinis, quorum ſacrorum ſit. h. e. cujus familiæ, aut gentis. Habebant enim Romani ſacra quædam privata, quæ una cum bonis ad hæredes tranſibant. V. Compitalia. ¶ Interdum ſacra dicuntur recondita artium, aut ſcientiarum præcepta. *Quintil. l.* 5. *c. ult.* Peregiſſe mihi videor ſacra tradentium artes.

Sadanus, ſ. a. ind maris Æthiopici, ultra quam in Auſtr. ob æſtum non eſt navigatio, a Decpano prom. Indiæ 1875. M. P. *Plin. l.* 6. *c.* 29. *Solin. c.* 70.

Sadducæi, orum, hæretici quidam inter Judæos, quorum opinio erat, animas una cum corpora interire, nec illam eſſe corporum reſurrectionem: neminem, præter Deum, dominum appellari patiebantur, nec quicquam, præter legem, ſervandum exiſtimabant. fatum omnino negabant, & juſtorum nomen ſibi unis vindicabant, nam *Sadducæus* hebraice *juſtus* ſignificat. *Tertul. de præſcription. adv. hæret. c.* 45. *Joſeph. l.* 18. *antiq. Jud. c.* 2.

Sæculum. V. Seculum.

Sæpe, adv. *ſpeſſo*, *ſovente*, פעמים, Ger. *offt*, Gall. *ſouvent*, Hiſp. *muchas vezes*, *a menudo*, *πολλάκις*, frequenter. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 7. Pompeium ſæpe temporibus illis non ſæpe in Senatu fuiſſe. *Id. Fam.* 13. *epiſt.* 43. Iterum, ſæpiuſque te rogo. *Id. pro Font. c.* 8 Semel, atque iterum, ac ſæpius pecuniam dare. *Salluſt. in Jugur. c.* 63. Sæpiſſime aliquid reperiri. ¶ Aliquando omittus cauſa jungitur ablat. numero, & a multis tanquam una dictio pronuntiarur, & ſcribitur. *Cic. de Sen.* Sæpenumero mirari ſolen, &c. *Gel. l.* 3. *c.* 16 Gigni hominem ſeptimo rarentur, ſæpe nono, ſæpius numero decimo menſe.

Sæpicule, adv. dimin. a *ſæpe*. *Plaut. Caſ.* 3. 5. 50. Sæpicule peccas. *Priſcian. l.* 3. legit *ſæpiuſcule*. *Apul. l.* 6. *A. A.* Sæpicule commonebant. Adde *l.* 9.

Sæpior, m, adject. comparat. &

Sæpiſſimus, a, um, adject. ſuperlat. Veteres uſurparunt, ut *Priſcian. l.* 15. cellatur. *Cat.* apud *eund. l.* 3. Sæpiſſima diſcordia.

Sæpiuſcule, V. Sæpicule.

Sæps, V. Sepes.

Sæve, adv. *crudelmente*, ſæviter. *Sueton. in Tiber. c.* 50. Multa ſæve, & atrociter ſecit.avit. *Col. l.* 11. *c.* 1. Aut ſævius, aut etiam lenius agendo. *Id. l.* 1. *c.* 4. Quædam loca æſtate ſæviſſime candent.

Sævidictum. i, *parole aſpre*, *bravata*, ſævum dictare. *Ter. Phorm.* 1. 4. 36. Ne te iratus ſuis ſævidictis protelet. Alii leg. *tuis ſævidicis dictis*.

Sævidicus, V. diction. præced.

Sævio, is, ivi, & ii, itum, n. 4. *incrudelire*, Germ. *wuten*, Gal. *etre cruel*, Hiſp. *encarnecer*, *encruelecerſe*, *χαλεπαίνω*, crudeliter in aliquem ago, immanitatem exerceo. *Liv. l.* 3 *c.* 45. Sævita in tergum, & in cervices noſtras. *Id. l.* c8. Neque ſe in obſides ſævituram. *Velle. l.* 2. *c.* 74. In Perinos magis ira militum, quam voluntate ſævitum duci. ¶ Aliquando eſt vehementer iraſci. *Virg.* 5. *Æn.* Tum pater Æneas procedere longius iras, & ſævire animis Entellum haud paſſus acerbis. ¶ Aliquando fortiter facere, ſtrenue ſe gerere. *Martial. de ſpectac. ep.* 6. Belliger invictis quod Mars tibi ſævit in armis.

Sævitas, atis, idem ac ſævitia. *Prudent. in Rom. v.* 483. Cum ſæpe morbos major armet ſævitas. *Firmic. l.* 5. *c.* 5. Sævitate aliquem deterrere. *Apul. l.* 0. *A. A.* En indignæ rei ſævitatem. Al. legunt *ſævitatem*, hoc eſt adverſam fortunam, a *σκαιός*, ſiniſtre, adverſus. *Gel in præfat. quæ in ambaſſiam edit. eſt c. ult. l.* aa. Quo ſit quorundam male doctorum hominum ſævitas, & invidentia irritatior. Hic quoque Al. reponunt *ſcævitas*. hoc eſt ſiniſtra, & perverſa voluntas.

Sæviter, adv. crudaliter, ſevere. *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 31. Magis cogito, ſæviter, blanditerne alloquar. ¶ Gradus V. in *Sæve*.

Sævitia, æ, *crudeltà*, אכזריות, Ger. *grauſamkeit*, Gal. *cruauté*, Hiſ. *crueldad*, *ὠμότης*, crudelitas, inhumanitas. *Cic.* 2. *de Offic.* 2. 7. Heris ſæve adhibenda ſævitia in famulos eſt, ſi aliter teneri non poſſunt. ¶ Tranſlata *Tacit. Annal.* 2. *c. penult.* Annonæ ſævitia.

Sævities, ei, idem ac ſævitia. *Apul. l.* 6. *A. A.* Canis ſævitiem offula redima.

Sævitudo, inis, idem ac ſævitia. *Plaut. in fragm. Bacch.* Vincula, virgæ, molæ, ſævitudo mala fit pejor.

Sævus, a, um, *crudele*, אכזרי, Ger. *grauſam*, Gal. *cruel*, Hiſp. *cruel*, *ὠμὸς*, crudelis, ſeverus, fortaſſe a *ſævas*, extrito 1, quod a *ſævas* ſit ſimiſter. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 39 *ex poeta.* Undique venti erumpunt, ſævi exiſtunt turbines. *Liv. l.* 34. Tyrannus ſæviſſimus in ſuos. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 798. Sævior juvencis. ¶ Ponitur etiam pro irato. *Virg.* 1. *Æn.* Et ſævum ambobus Achillem. ¶ Item pro inimico. *Virg.* 1. *Æn.* Sævæ memorem Junonis ob iram. ¶ Item pro forti. *Virg.* 1. *Æn.* Sævus ubi Æacidæ telo jacet Hector. ¶ Item pro potenti, & magno. *Virg.* 1. *Æn.* Non illi imperium pelagi, ſævumque tridentem, ſed mihi ſorte datum. *Id.* 12. *Æn.* Maternis ſævus in armis. *Id.* 2. *Æn.* Sævus horror. *Enn.* apud *Serv.* Induta fuit ſæva ſtola. h. e. magna. ¶ Item pro duro, horrido, aſpero. *Virg.* 5. *Æn.* Cum ſævo a ſcopulo multa vi rupta revulſus. ¶ *Sævum* adverbii more pro ſæve. *Silius l.* 1. *v.* 198. Cui ſævum arridens. Adde *Claudian. l.* 1. *de rapt. Proſ. v. penult.*

Saga, æ, *maga*, *ſtrega*, מכשפה, Ger. *hex*, Gal. *ſortiere*, Hiſp. *encantadora*, *φαρμακεύτρια*, mulier prudens, verſuta, quæ multa ſcire vult, & ſpeciatim venefica, quæ malis artibus boni aliquid, vel mali alicui conciliat, a *ſagiendo*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 31. Sagire enim, ſentire acute eſt, ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes. *Feſt.* Saga dicitur mulier perita ſacrorum. *Horat. l.* 1. *od.* 27. Quæ ſaga, quis te ſolvere Theſſalis Magus venenis, quis poterit Deus? *Tibul. l.* 1. *eleg.* 5. Pollicita eſt Magico ſaga miniſterio. ¶ *Nonius* ſagam vocari ait eam quoque, quæ virus indagat ad libidinem. *Lucil.* apud *eund. c.* 1 *n.* 86. Ut ſaga, & bona conciliatrix. *Ec Turpil.* Non ago hoc ego per ſagam pretio conductam. ¶ Saga, æ, pro ſago V. in Sagum.

Sagacitas, atis, *ſagacità*, Gre. *geſchwindt*, Hiſp. *aſtucia*, *ſagacidad*, acuta illa ſentiendi vis in canibus, qui ex odoratu res omnes deprehendunt. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 63. Et tam incredibilis ad inveſtigandum ſagacitas narium. ¶ Tranſlata ſumitur pro aſtutia, calliditate. *Cic.* 3. *Ver. c.* 41. Qua eſt iſte ſagacitate in his rebus. *Sen. ep.* 96. (al. 95.) Valetudo, vires, forma, ſagacitas ſenſuum, *ſentimento fino*, *e delicato*.

Sagaciter, adv. *ſagacemente*, Ger. *beſcheidiglich*, Gal. *finement*, Hiſp. *aſtutamente*, *ὀξέως*, cum ſagacitate, *Col. l.* 7. *c.* 12. Si & advenientem ſagaciter admittunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro aſtute, callide, prudenter. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 51. Qui ſagaciter perveſtiget, quid ſint cives, &c. *Horat. Epod.* 12. Namque ſagacius unus odoror, &c. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 44. Ut odorer, quam ſagaciſſime poſſim, quid ſentiant.

Sagaleſſus, ſ. a. urbs exc. Piſidiæ in conf. Liciæ, & Pamphiliæ, in colle. *Plin. l.* 5. *c.* 27.

Sagana, æ, ſ. *ſtrega*. *Priſcian. l.* 4. Sagana, & ſaga idem ſignificant.

Sagapenum, i, n. *ſagapeno*, *ſerapino*, *σαγάπηνον*, ſuccus herbæ ferulaceæ, quæ in Media naſcitur. Optimum eſt tranſlucens, fulvo forinſecus colore, & intus albo, neſcio quid inter laſer, & galbanum redolens, guſtu acri, auctore *Dioſcor. l.* 3. Officinæ interpolato vocabulo *ſerapinum* appellant. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Sagapenum & ipſum in hortis quidem, ſed medicinæ tantum. *Id. l.* 20. *c.* 18. Illud enim ammoniaci lacrymæ ſimile ſagapenon vocatur.

Sagaria, æ, ſ. *σαγοπωλεία*, exercitium vendendi ſago, ut *lintearia*, mercatura linteorum. *Ulpian. l. procuratores*, *ff. de tributoria actione*. Duas negotiationes exercebat, puta ſagariam, & lineariam. Adde *Apul. l.* 1. *A. A.*

Sagaris, is, m. fluv. Phrygiæ, qui in Propontidem influit. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 10.

Sagaritis, idis, ſ. nomen Nymphæ ita dictæ a Sagari fluvio. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 229.

Sagarius, ii, qui ſaga vendit. *χλαμυδοπώλης*. *Inſcript.* apud *Spon. Miſcel. pag.* 67. Collegium Sagatiorum.

Sagarius, a, um, adject. ad ſaga pertinens. *Ulpian. Dig. l.* 17. *tit.* 5. *leg.* 52. Quidam ſagariam communionem inierunt.

Sagatus, a, um, *σαγηφόρος*, ſago indutus. *Cic.* 14. *Phil. c.* 1. Deinde cras ſagati prodiremus. ¶ *Col. l.* 11. *c.* 1. Familiam habeat munitam diligenter a frigoribus, & imbribus, quæ utraque prohibentur optime pellibus manicatis, & ſagatis cucullis. h. e. ex ea materia, ex qua ſaga fiunt, confectis.

Sagax, acis, o. *ſagace*, Gre. *geſpurig*, Gal. *fin*, *ſagace*, Hiſp. *ſabueſſo*, *ſagaz*, acutus, ſolers. *Feſt.* Sagaces appellantur multi, ex induſtria acuminis. *Cic.* 1. *de Div. c.* 31. Sagire enim, ſentire acute eſt, ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes. *Ovid. l.* 1. *de rem. am.* Nunc leporem pronum catulo ſectare ſagaci. *Id.* 11. *Met. v.* 599. cantibus ſagacius anſer. *Plin. l.* 8. *c.* 37. *de muribus*. Quorum palatum in guſtu ſagaciſſimum, *aſſai delicato*, fiat. ¶ Tranſlata accipitur pro perſpicaci, aſtuto, callido. *Cic.* 2. *Fin.* 1. 14. Mentemque & acrem, & vigentem, celeremque multa ſimul agitantem, & ut ita dicam, ſagacem. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 23. Sed certa nimia ejus indulgentia in Lepidum ad hæc pericula perſpicienda fecit eum minus ſagacem. ¶ Interdum ſumitur pro perito. *Col. l.* 1. *c.* 1. Sit, oportet, rerum naturæ ſagaciſſimus. Adde *Horat. de art. poet. v.* 218.

Sagda, æ, ſ. gemma porracei coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Sagdam Chaldæi adhæreſcentem navibus inveniunt, praſini coloris.

Sagena, æ, ſ. *σαγήνη*, verriculum, genus retis piſcatorii, a Græca voce allata. *Manil. l.* 5. *v.* 678. Excipitur vaſta circumvallata ſagena.

Sageſtre, V. Segeſtre.

Sagina, æ, ſ. *σιτευσις*, cibus, quo quis pinguis efficitur. *Plin. l.* 9. *c.* 56. Saginam cochlearum commentatus eſt ſapa, & farre, aliiſque generibus. *Colum. l.* 9. *c.* 14. Eſt facilis harum avium ſagina. ¶ Interdum per Synecdochen laxius accipitur pro cibo ſimpliciter. *Cic. pro Flac.* Qui multitudinem illam non auctoritate, ſed ſagina tenebat. *Nemeſian. in Cyneg.* Tunc conſortem retinere ſaginam profuerit. Ubi de cibo canum venaticorum ſermo eſt. ¶ Per Metonymiam ſagina ponitur pro pinguedine ſupervacua, arte, non natura adaucta, per totum diſperſa corpus. *Juſtin. l.* 21. *c.* 2. Sublatis deinde æmulis, in ſegnitiem lapſus, ſaginam corporis ex nimia luxuria, oculorumque valetudinem contraxit. ¶ Item pro loco, in quo quis ſaginatur. *Plaut. Trucul.* 3. 2. 96. Aut aliquem ad regem in ſaginam herus ſe conjecerit meus. Adde *Moſtel.* 1. 3. 79. ¶ Item pro ipſis animalibus, quæ ſaginantur. *Id. ibid.* 1. 1. 6c. Bibite, eſſe, ſaginam cædite. h. e. pinguia animalia mactata ad epulas. ¶ Per Metaphoram capitur pro copia, ubertate. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. Forenſibus certaminibus exercitatos, & quaſi militantes reficit, ac reparat hæc velut ſagina dicendi. ¶ Legitur & ſaginum, i, *Pallad. in Maio*, *tit.* 7. Sequenti triduo præbeantur ei teneræ arborum ſummitates, & fruteta mollia, & herbæ viridis coma, dulciore ſagina toris, & floribus.

Saginarium, ii, n. *σιτευτήριον*, locus, ubi ſaginantur altilia. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 10. Eos includunt in ſaginario.

Saginarius, a, um, *σιτευτός*, quod ſaginatum eſt. Unde a *Servio* mulus ſaginarius, & hoc ſaginarium appellatur.

Saginatio, onis, ſ. *σιτευσις*, actus ſaginandi. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Sed magis triduo media ſaginationem orſa.

Saginatus, a, um, *ingraſſato*, *σιτευτός*, pinguefactus. *Propert. l.* 4. *el.* 1. Parva ſaginati luſtrabant compita porci. *Tertul. de jejun. c. ult.* Saginatius Chriſtianus.

Sagino, as, a. 1. *ingraſſare*, פטם, Ger. *moſten*, Gal. *engraiſſer*, Hiſp. *cevar*, *engordar*, *σιτεύω*, *πιαίνω*, pinguefacio, a ſagina. *Col. l.* 6. *c.* 38. Ea herba viridis, nec tarde tamen arida, foeni vice ſaginat jumenta. *Cic. pro Sext. c.* 36. Qui ab illo peſtifero cive jampridem reipublicæ ſanguine ſaginantur.

Sagio, is, ivi, itum, a. 4. *ὀσφραίνομαι*, acute ſentio. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 31. Sagire, ſentire acute eſt, ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes.

Sagitta, æ, *ſaetta*, *freccia*, חץ, Ger. *pfeil*, Gal. *fleche*, Hiſp. *flecha*, *τόξευμα*, jaculi genus, quod arcu emittitur. *Virg.* 10. *Æn. v.* 131. nervo aptare ſagittas. *Cic.* 4. *Acad. c.* 14. Sagittis confixere. *Stat. l.* 3. *ſilv.* 5. Ire ſagittis in aliquem. ¶ Sagitta etiam a rei ruſticæ Scriptoribus ſumitur pro noviſſima ſurculi parte, ſive quia longius receſſit a matre, & quaſi emicuit, atque proſilit, ſeu quia cacumine attenuato prædicti teli ſpeciem gerit. *Col. l.* 3. *c.* 17. *Id. l.* 3. *c.* 10. *in fi.* Nam ſi ſagittam, ideſt ſuperiorem partem malleoli, vituperandam cenſebant. ¶ Item ſagitta genus herbæ eſt. *Plin. l.* 21. *c.* 17. Item piſtanam dici a Græcis vocari, quam inter ulvas ſagittam appellamus. ¶ Denique Sagitta eſt ſignum cæleſte, conſtans quinque ſtellis. Fabulantur, Herculem, cum ad hortum Heſperidum proficiſceretur, itinerisignarum, per Caucaſum montem tranſiiſſe, ibi a Prometheo edoctum fuiſſe omnem rationem itinerum, & quo pacto draconem

horti

Digitized by Google

horti Heſperidum cuſtodem interficeret : Herculem, ut gratiam perſolveret, ſolviſſe Prometheum vinculis, inſuper ſagitta confodiſſe aquilam quæ Promethei cor, vel jecur renaſcens depaſcebatur, ſagittam illam in perenne monumentum virtutis Herculis in cœlum translatam eſſe. *Plin. l.* 18. *c.* 26. Pridie Non. Jan. Cæſari Delphinus matutino exoritur, & poſtero die Fidicula, quo Ægypto Sagitta veſperi occidit.

Sagittarius, ii, *ſagittario*, *arciere*, *baleſtriere*, קַשָּׁת, Ger. *ſchutz*, Gal. *ſaler*, Hiſ. *archero*, τοξότης, qui ſagittas emittit, vel arcu, vel ex bellicis tormentis. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 7. Cretas ſagittarios ſubſidio oppidanis mittit. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 4. Uſus tormentis multis, multis ſagittariis, rem confeci. ¶ Sagittarius item eſt ſignum cœleſte, quod ex una, & triginta ſtellis conſtat. Hic fuit Crotus (aliqui ſcribunt *Erotus*) filius Euphemes nutricis Muſarum. Una cum Muſis in Helicona monte habitavit. Quare acutiſſimo adoleſcens ingenio, & Poeta præſtantiſſimus factus eſt. Se etiam in venatione exercuit in Bœotiæ ſylvis. Ex quo etiam egregius venator evaſit. Muſarum precibus poſt mortem a Jove inter aſtra relatus eſt, prope Scorpionem, prius ejus figura immutata in ſemihominem, & ſemiequum, quod equitatione delectatus fuerit. Manu arcum, & ſagittas tenet, propter virtutem in venando: Cauda Satyri inſignitus eſt, ad ejus cum Muſis familiaritatem indicandam. Alii Chironem Centaurum eſſe arbitrantur. V. *Centaurus*. Idibus Februarii veſpere occidit, & vehementer hyemat, auctore Columella. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Cum ſit Luna in Leone, Scorpione, Sagittario. ¶ Item qui ſagittas conficit. *Arcad. Dig. l.* 50. *tit.* 6. *leg. ult.* Fabri ſagittarii, ærarii, bractearii.

Sagittarius, a, um, *ſaettevole*, τοξότικος, quod ad ſagittas pertinet, five idoneum eſt, ut ex eo fiant ſagittæ. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Suum genus ſagittario calamo.

Sagittatus, a, um, adject. *Plaut. Trin.* 3. 1. 14. Extemplo ſaviis ſagittatis percuſſus eſt, h. e. ſagittæ more animum ferientibus. ¶ *Cal. Aurel. Tard.* 2. *c.* 12. Quidam in bello ſagittatus. h. e. ſagitta ictus.

Sagittifer, era, rum, βελοφόρος, qui fert ſagittas. *Virg.* 8. *Æn.* Hic Lelegas, Caraſque, ſagittiferoſque Gelonos Finxerat. ¶ Pecus ſagittifera, hiſtrix. *Claudian. in carm. de Hyſtrice.*

Sagittiger, a, um, adject. ſagittifer. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 840. Ora Sagittigeri, h. e. Sagittarii, ſideris.

Sagittipŏtens, entis, *o.* τοξοκράτωρ, ſagittarius. *Cic. in Arato.* Menſe ſagittipotens Solis cum ſuſtinet orbem.

Sagitto, as, *n.* 1. *ſaettare*, τοξεύω, ſagittas ex arcu emitto, ſagittas jaculor. *Juſtin. l.* 41. *c.* 2. Equitare, & ſagittare magna induſtria docens. *Curt. l.* 7. *c.* 5. Sagittandi celebris uſus. Adde *Solin. c.* 19.

Sagittŭla, læ, diminutiv. parva ſagitta. *Apul. l.* 10. *Metam.* Pinnulis & ſagittulis.

Sagma, æ, f. vel ſagma, atis, *n. baſto*, σάγμα, aſitella, ſeu ſella, ſuper quam componuntur ſarcinæ, vel inſtratum, quo mollior ſit ſeſſio, vel etiam ſarcina, five onus jumenti clitellarii. *Veget. l.* 4. *de re veter. c.* 59. Reliquum mulorum, equorum, aſinorumque genus ſub ſagmis ſolo tergo peraſſet officium. *Acron* Horatii ſcholiaſtes *ſagmata* uſurpat.

Sagmarius, ii, m. σαγματηγός, σαγματοφόρος, qui ſagma fert. *Lamprid. in Heliog.* 5. 4. Cum piletto, quæ equo ſagmario, quæ aſino veheretur, quæ carpento mulari. Adde *Vopiſc. in Aurelian. c.* 7.

Sagmen, inis, *n. verbena*, περιστερεών, idem ut verbena. *Plin. l.* 22. *c.* 3. Quoniam non aliunde ſagmina in remediis publicis fuere, & in ſacris, legationibuſque verbenæ. Certe utroque nomine idem ſignificatur, hoc eſt gramen ex arce cum ſua terra evulſum: ac ſemper & legati cum ad hoſtes, clarigatumque mitterentur, ideſt res raptas clare repetitum, unus utique Verbenarius vocabatur. Eſt a *ſanctus*, vel a *ſanciendo*, quaſi ſanctimen, vel ſancimen, quia ex loco ſancto ſumebatur. *Feſt.* Sagmina vocantur verbenæ, ideſt, herbæ puræ, quia ex loco ſancto arcebantur (forte *accerſebantur*) a Conſule, Prætoreve, Legatis proficiſcentibus ad fœdus faciendum, bellumque indicendum: vel a ſanciendo, ideſt, confirmando. Nævius, Jus ſacratum Jovis jurandum ſagmine. *Liv. l.* 1. *c.* 24. Jubes ne me, rex, cum patre patrato populi Albani fœdus ferire? jubente rege, ſagmina, inquit, te, rex, poſco. rex ait, pura tollito.

Sagmĭna. V. Sagmen.

Sagra, æ. f. *Alaro*, fl. Magnæ Græciæ, in ora, qui apud Caulonem decurrit, & per fines Locrenſium in mare Auſonium cadit. Leandro eſt *Sagriano*, Nigro *Succorato*. Olim limes fuit inter Crotoniatas, & Locros. Memorabilis eſt ob inſignem Locrenſium adverſus Crotoniatas victoriam, qua centum triginta millia Crotoniatarum a decem Locrorum millibus, ſignis collatis, victa ſunt, quæ quidem victoria eodem die in Græcia Athenis, Corinthi, Lacedæmone, Olympiæ nunciata eſt. Hinc proverbium ortum eſt. Volentes enim ſua dicta veriora reddere, certiora dicunt eſſe, quam quæ ad Sagram. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 6. *Juſtin. l.* 20. *c.* 3.

Sagulatus, a, um, adject. ſagulo indutus. *Suet. in Vitel. c.* 11. Urbem introiit ſerro ſuccinctus, ſagulatis comitibus, ac detectis commilitonum armis.

Sagŭlum, i, περιβολαίδιον, dim. a ſagum, *picciol ſago*. *Virg.* 8. *Æn. v.* 660. Virgatis lucent ſagulis. *Cic. in Piſon.* Quibus illi acceptis ſagula rejecerunt.

Sagum, i, *ſago*, σάγος, veſtimentum militare, genus veſtis brevioris, ex lana villoſa, & craſſiore, humeros tegens, & ad nates uſque deſcendens, Græcorum palliis non abſimilis: erat autem proprium militum, & ruſticorum etiam, contra imbres & frigora. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 10. Valde metuo, ne frigeas in hybernis: quamobrem camino luculento utendum cenſeo: idem Mucio, & Manilio placebat, præſertim qui ſagis non abundares. ¶ Erat autem ſagum belli index, ut toga pacis: itaque non milites ſolum, ſed populus etiam in Urbe (exceptis viris Conſularibus, ut eſt apud *Cic. Phil.* 8. *c.* 11.) ſaga ſumere ſolebant, majore aliquo tumultu, aut bello exorto. Hinc illa, ad ſaga ire, eſſe in ſagis, ſaga ſumere, &c. quæ leguntur apud *Cic. Phil.* 14. *c.* 1. *Phil.* 8. *c.* 11. & *Phil.* 5. *c.* 12. &c. ¶ Sagum, quo utebantur duces, purpureum erat. itaque ad differentiam ejus, gregale ſagulum appellat *Livius l.* 7. *c.* 34. quo viliores milites utebantur. At de illo nobiliore *Silius l.* 17. atque humeris imponit honorem Fulgentis-ſaguli. ¶ Fuit etiam ſagum genus ſtraguli ad aliquid ſternendum, ſeu operiendum, vel etiam ad alios uſus. *Capitolin. in Vero c.* 6. *de equo.* Quem ſagis fuco tinctis coopertum ad ſe adduci jubebat. *Plin. l.* 16. *c. ult. de viſco.* Sacerdos candida veſte cultus arborem ſcandit: falce aurea demetit: candido id excipitur ſago. ¶ Sagus, i, maſc. gen. *Enn. apud Non. c.* 3. *n.* 101. Tergus igitur ſagus pinguis opertat. ¶ Saga, æ, fem. gen. *Cato c.* 59. *de R. R.* Quotiens cuique tunicam, aut ſagam dabis, prius veterem accipito, unde centones fiant.

Saguntia, æ, f. *Gigonza*, *Giſonza*, olim opp. nunc pag. Hiſp. Bæt. in Vandalia, apud Lethem fl. in fin. Turdetanorum, inter Cæſarianam, & Arcus. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Saguntinus, a, um, quod ad Saguntum pertinet. *Martial. l.* 8. *ep.* 6. Sume Saguntino pocula facta luto. ¶ Saguntini, orum, Sagunti incolæ, apud *Liv. l.* 21. *c.* 9.

Saguntum, *n.* 2. *Morvedro*, opp. Hiſp. Tar. in fin. Hedetanorum, in R. Valentiæ, conditum a Zacynthiis anno poſt diluvium 167. a Carthaginenſibus duce Hannibale everſum. Ejus cives, cum eſſent fœderati Romanorum, maluerunt ſe, & ſua accenſo rogo comburere, quam ſe Hannibali dedere. *Liv. l.* 21. ¶ Dicitur etiam Saguntus, i, fem. gen. *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 6. Saguntum illam fide, & ærumnis inclytam.

Sagus, a, um, *accorto*, *ſagace*, *preſago*. *Calſ. l.* 1. *de divin. c.* 31. Sagire, ſentire acute eſt: ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes. *Stat. l.* 1. *Achill. v.* 519. Nunc ſagas affatus aves. *Id.* 8. *Theb. v.* 204. Ipſe nihil certum ſagis clangoribus æther præcinet.

Sal, ſalis, m. & n. *ſale*, מֶלַח, Ger. *ſaltz*, Gal. *ſel*, Hiſp. *ſal*, ἅλς, compoſitum quoddam ex aqua marina, & terra, quo utimur in condiendis cibis. Eſt a recto ἅλς, per Metatheſin. Eſt autem duplex, naturalis, & artificialis. Naturalis ſpecies ſunt, ſal communis, qui hactenus explicatus eſt, gemmæ, nitrum, alumen, ſal ammoniacus, vitriolum. Artificialis ille eſt, qui humana induſtria ex corporibus extrahitur, vel vegetabilibus, vel animalibus, vel mineralibus. In numero ſingulari eſt generis maſculini, vel etiam neutrius, in plurali tantum maſculini. *Cic. de Am. c.* 19. Verumque illud eſt, quod vulgo dicitur, multos modios ſalis ſimul edendos eſſe, ut amicitiæ munus expletum ſit. *Col. l.* 12. *c.* 53. Deinde in ſeriam ſubſternitur ſal coctum, ſed modice infractum. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Summa fluminum denſantur in ſalem. *Id. l.* 8. *c.* 38. Salem aſpergere carnibus. *Id. l.* 15. *c.* 6. Sale carnes aſpergere. ¶ Lingere ſalem, proverbio dicuntur, qui perquam tenuiter victitant. Nam apud veteres in pauperiorum cœnis ſal loco obſonii apponebatur. *Plaut. Curc.* 4. 4. 6. Hic hodie apud me nunquam delinges ſalem. h. e. ne fruſtum quidem panis a me habebis, nedum juſta cœna te excipiam. ¶ Metonymice ponitur pro mari, quia ſalſum eſt, & ex ejus aqua ſal elicitur. *Virg.* 1. *Æn. v.* 35. Et ſpumas ſalis ære ruebant. ¶ Translate accipitur pro ſapientia, in qua ſignificatione maſculino tantum genere proferri conſuevit. *Ter. Eun.* 3. 1. 14. Qui habet ſalem, qui in te eſt. Ubi Don. Sal neutraliter, condimentum, maſculinum, pro ſapientia. ¶ Item pro urbanitate, joco, facetiis, tam in ſingulari, quam plurali numero. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Ergo hercule vita humanior ſine ſale nequit degere: adeoque neceſſarium elementum eſt, ut tranſierit intellectus ad voluptates animi quoque. Nam ita ſales appellantur: omniſque vitæ lepos, & ſumma hilaritas, laborumque requies non alio magis vocabulo conſtat. *Cic.* 1. *Off. c.* 37. Sale vero, & facetiis Cæſar vicit omnes. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 15. Accedunt non Attici, ſed ſalſiores, quam illi Atticorum, Romani veteres, atque urbani ſales. *Senec. de vita beata, c.* 27. Tota illa comicorum manus in me venenatos ſales ſuos effudit. ¶ Item pro apta membrorum, ſeu partium diſpoſitione, elegantia, venuſtate. *Nepos in Attic. c.* 13. Tectum antiquitus conſtructum plus ſalis, quam ſumptus habebat. *di buon guſto*, *ben' inteſa*. *Catul. carm.* 87. (*al.* 85.) *de Lesbia*, *& Quintia pulchritudine*. num nulla venuſtas, Nulla in tam magno corpore mica ſalis. Alii aliter explicant. ¶ *Sale* in recto caſu pro *ſal*, *Enn. apud Priſcian.* Cæruleum ſpumat ſale conferta rate pulſum.

Sala, æ. f. *Buragrag*, *Sumir*, fl. Mauritaniæ Ting. cis Atlantem min. qui prov. Fezzam a Temeſna ſeparat, & juxta Salam urb. in Oceanum Atlanticum cadit. *Plin. l.* 5. *c.* 1.

Salacaccabia, orum, n. ἁλακακκάβια, inteſtina ſalſa, quæ in ollis coquuntur. *Apic. l.* 4. *c.* 1.

Salacia, æ, maris decrementum, ut Venilia, maris reciprocantis incrementum. A Poetis Dea aquæ, Neptuni uxor fingitur, eadem, quæ Amphitrite. Dicta eſt a *ſalum*. Dicitur enim Salacia, quia unda ad ſalum redit, ut Venilia, quia unde venit ad litus, vel quia hæc Dea ſalo præeſt. *Varro l.* 4. *de L. L.* Salacia Neptuni a Sale, Venilia a veniendo, &c. *Feſtus*. Salacia dicta eſt, quod ſalum ciet. Antiquos autem ait (Verrius) ea vocabulo Poetas pro aqua ipſa uſus eſſe. Pacuvius: Hinc ſævitiam Salaciæ fugimus, &c. *Cic. de Univ.* Ut Oceanum, Salaciamque Cœli ſata, Terræque concepta generatio, editoſque memoremus. ¶ Ponitur etiam pro aqua ſimpliciter, ut patet ex verbis *Feſti*, quæ allata ſunt.

Salacĭtas, atis, ἀκολασία, laſcivia, propenſio in Venerem. *Plin. l.* 10. *c.* 36. Paſſeri minimum vitæ, cui ſalacitas par.

Salăcon, onis, m. σαλάκων, Heſychio, & Suidæ is dicitur ſalacon, qui totidem fere literis ἀλαζὼν vocatus, ideſt ſuperbus, arrogans, glorioſus, jactabundus. Quidam derivant a quodam viro nomine Salacone, qui cum pauper eſſet, ſe divitem ſimulabat. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 24. Cognoſti meam cauſam, & iſtius ſalaconis iniquitatem.

Salamandra, æ, f. *ſalamandra*, σαλαμάνδρα, genus animalis. *Plin. l.* 10. *c.* 67. Sicut ſalamandra, animal lacerti figura, ſtellatum, nunquam, niſi magnis imbribus, proveniens, & ſerenitate deficiens. Huic tantus rigor, ut ignem tactu reſtinguat, non alio modo, quam glacies. Summi veneni eſt, auctore *Plin. l.* 29. *c.* 4. Nam ſi arbori irrepſerit, omnia poma veneno inficit, & eos, qui ederint, interimit. Idem facit, ſi in puteum cadat. A ſuibus tamen ſine nocumento manditur. De ſalamandra *Idem* ſcribit *l.* 10. *c.* 67. & 68. & alibi.

Salaminiăcus, a, um, σαλαμινιακός, quod ad Salaminem inſ. ſpectat. *Lucr. l.* 5. *v.* 109. Ut Salaminiacum meminit mare. Adde *Sil. l.* 14. *v.* 283.

Salaminius, a, um, &

Salamīnus, a, um, adject. a Salamine urbe. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 46. Salamini trophæi memoris. Al. leg. Salaminii. *Nepos* 3. *c.* 2. Salaminia pugna. ¶ Salaminii, orum, Salaminis incolæ, *Cic. pro Arch.*

Salămis, inis, vel Salamin, inis, vel Salamina, æ, f. *Coluri*, σαλαμίς, inſ. ſinus Saronici, qui & Salaminiacus ex ea dicitur, contra Megaram, inter Peloponneſum, & Atticam, Æginæ proxima. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Dicta eſt a Salamina Aſopi filia. In ea Telamon Ajacis, & Teucri pater regnaſſe fertur. Apud hanc inſulam Themiſtocles Xerxis claſſem diſſipavit. *Cic.* 1. *Off.* & 1. *Tuſc.* ¶ Salamis item, vel Salamine, poſtea Conſtantia, *Coſtanza*, urbs Cypri, in ora Orientali, apud Hamacoſtum, five, ut nunc vocant, Famaguſtam, ab ea parum in Boream recedens. Condita fuit a Teucro filio Telamonis, & appellata ex nomine relictæ patriæ, poſt Trojæ excidium, quando Epheſus. Nam cum a bello Trojano reverſus Ajacis inimicos, ideſt Ulyſſem præcipue, ultus non fuiſſet, expulſus a patre, in Cyprum navigavit, ibique ſedem figens, alteram Salaminem ſibi condidit. *Hor. l.* 1. *od.* 7. Ambiguam tellure nova Salamina futuram.

Salapia, f. 1. *Salpe*, urbs Apuliæ Dauniæ, in lim. Apuliæ Peucetiæ, ad oſt. Aufidi fl. *Plin. l.* 3. *c.* 11.

Salapinus, a, um, adject. ad Salapiam pertinens, ut Salapina Palus, *Lago di Salpe*, lacus apud oram Apuliæ Dauniæ, ad quem Salapia urbs. Alii eſt *Lago d' Andoria*, al. *Canale di S. Antonio*. *Lucan. l.* 5. *v.* 377. ¶ Salapini, orum, Salapiæ incolæ. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 27.

Salapitta, æ, f. alapa, *guanciata*. *Arnob. l.* 7. Delectantur, ut res eſt, ſtupidorum capitibus raſis, ſalapittarum ſonitu, atque plauſu, factis, & dictis turpibus, fucinorum ingentium rubore. Ita *Joſ. Scaliger in Catalecta* legit, deque mimorum alapis intelligendum putat. Nam hiſtriones ad riſum concitandum ſe ſæ alapis percuti patiebantur, ut ex Terentio, Martiale, atque aliis conſtat. In manuſcriptis quibuſdam eſt *ſalapittarum*. Stevvechius legit *ſalpinctarum*, ideſt tubicinum, ſeu buccinatorum, a Græco σαλπιγκτῶν.

Salaputium, ii, ſalax mentula, a *ſalace puto*, ut præputium a *præ*, & *puto*. Puta autem eſt a πόσθη, mentula. Salaputium *Catullus* ſalſe vo-

tat Calvum Oratorem, *epigr.* 50. hoc verſu: Di magni, ſalaputium diſertum. Quomodo *Scaliger* legendum comprobat *ad Catullum*, & *Caſtig.* in *Catalecta*, & *M. Senec. l.* 7. *Controv.* 14. cum ait, Erat parvulus ſtatura, propter quod etiam Catullus in hendecaſyllabis vocat illum ſalaputium diſertum. In veteri editione Catulli, quæ Regii Lepidi excuſa anno 1491. *ſalopantium* legitur, quod etſi vitioſum, propius tamen ad veram lectionem accedit, quam *ſolopachium*, vel *holopachium*, de quo Herm. Barbarus in Plin. lib. 8. cap. 29. & in Gloſſem. Plinian. voca *ſalopygium*, & *ſolopachium*, vel *holopygium*, quod Alciatus probat l. 2. *var. c.* 26. vel *ſaleippium*, cujus emendationis meminit Hermolaus, quamque inter alios Lilius Gyraldus dial. 10. Hiſt. Poetarum, item P. Manutius, & A. Muretus approbant, vel *aſcalobotium*, quod Turnebus cidicole cogitavit lib. 27. Adverſ. cap. 26. Alias quoque alii lectiones commenti ſunt, quas videre poſſis apud Rob. Titium, cum *ſalacippium* potius, quam *ſalaputium* legendum contendit c. 21. l. 21. locorum controverſorum, nec non aſſertionis eorundem. Sane ſi *ſalaputium* rectum non eſt, id plane erit *ſalopygium*, h. e. motacilla. V. *Salopygium*. Lexicographi quidam legunt *ſalapuſium diſertum*, & dicunt, ſalapuſium e *ſalo*, & *puſius* eſſe compoſitum, *puſum* autem, *puſus*, *puſa* Latinis puerum notare, hoc nomine dictum eſſe Calvum Catulli familiarem, tanquam puerum plenum ſalis, & venetatis mundatitatis, ob ſtaturam puerilem.

Salar, is, m. piſcis genus, quod quidam *truttam* recenti vocabulo, alii *ſalmonem* appellant. *Auſon. in Moſel. v.* 88. Purpureiſque ſalar diſtinctus tergora guttis. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Rapaciſſimi ſalares.

Salaria Porta, *Porta Salara*, una ex portis urbis Romæ, quæ alias Agnenſis, & Quirinalis, & Collina eſt vocata, ita dicta, quod per eam Sabini ſalem ex urbe Roma deferrent.

Salaria via, una ex viis Romanis, quæ in Sabinos ducebat. *Plin. l.* 31. *c.* 7.

Salariarius, ii, m. cui ſalarium ſolvitur. *Ulp. lib.* 10. §. 8. *ff. mandati*. Niſi ſi ſalariarius fuit, &c.

Salarium, ii, *ſalario*, *paga*, *μισθὸς*, propria fuit tribunorum militarium, & ducum annona, ſed latius poſtea patuit, ita ut non ſolum de annona, ſed etiam de commodo, & ſtipendio militum uſurparetur. Dictum eſt a *ſal*, forte quod nihil victui magis neceſſarium, quam ſal. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Sal honoribus etiam, militiæque interponitur, ſalariis inde dictis, magna apud antiquos auctoritate. *Vopiſc. in Aurel.* Nam illi Romam venienti ſalaria ſui ordinis ſunt decreta.

Salarius, ii, m. *pizzicagnolo*, *ἁλοπώλης*, qui ſalem, vel ſalſamenta vendit. *Martial. l.* 1. *epigr.* 42. Quod vitre pueri ſalariorum.

Salarius, a, um, *ἁλικὸς*, quod ad ſalem pertinet. *Liv. l.* 29. *c.* 37. Vectigal etiam novum ex ſalaria annona ſtatuerunt.

Salax, acis, *luſurioſo*, זנה, Ger. *geil*, Gal. *paillard*, Hiſp. *luxurioſo*, *ἀσελγὴς*, propenſus in Venerem, libidine pruriens, fortis, & erebar in coitu. Sunt, qui a *ſalo* derivent, quia humore ſalſo incitatur libido. Unde Venus dicitur a mari orta eſſe. *Ovid.* 4. *Faſt.* Sitque ſalax aries. *Col. l.* 7. *c.* 9. Salaciſſimos oportet eſſe mares. *Lactant. de opific. Dei c.* 14. Salaciora (animalia) plus jecoris habuiſſent. ¶ Metonymice dicitur de iis, quæ Venerem excitant. *Ovid.* 2. *de Rem. am. v.* 799. Nec minus erucas aptum eſt vitare ſalaces, & quicquid Veneri corpora noſtra parat.

Sale, is, n. V. Sal.

Salĕbra, æ, f. *luogo aſpro*, *e rovinoſo*, Ger. *ſchroffwichige ort*, Gal. *lieu apre*, & *inegal*, Hiſp. *lugar*, *por ſube*, *y baxo*, *ἀνώμαλον*, locus inæqualis, aſper, præruptus, ubi ſæpius ſaliendum eſt, a *ſalio*, quia ſine ſaltu prætereiri non poteſt. *Non. c.* 2. *n.* 848. Salebræ a ſaltu dictæ. Uſurpatur frequentius in num. pl. *Hor. l.* 1. *ep.* 17. Qui queritur ſalebras, & acerbum frigus, & imbres. *Propert. l.* 3. *eleg.* 15. Luna miniſtrat iter, demonſtrant aſtra ſalebras. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro quacunque aſperitate, ſeu difficultate. *Cic.* 2. *Fin. c.* 10. Nunquam in tantas ſalebras incidiſſet, id eſt in tantas aſperitates, & inceltas orationis formulas. *Id.* 5. *Fin. c.* 28. Proclivius currit oratio, venit ad extremum, hæret in ſalebra.

Salebrātim, adverb. V. dictionem ſeq.

Salebrātus, a, um, adject. ſalebris plenus, ſalebroſus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Fluvius ſalebratis ſaxorum obicibus attractus. Alii leg. *ſalebratim*, h. e. ſalebrarum more.

Salebrĭtas, atis, iter ſalebroſum, viæ difficultas. *Apul. l.* 6. *A. A.* Salebritate lubricus.

Salebrōſus, a, um, *τραχὺς*, aſper, qui multas habet ſalebras. Tranſlate ſumitur, ut *Salebroſus Scriptor*, difficilis, & in cujus lectione ſæpius ſit ſubſiſtendum. *Martial. l.* 11. *ep.* 3. Lectores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctram. ¶ *Salebroſa oratio*, abrupta, & quibuſdam veluti ſalebris remorans impetum actoris. *Quintil. l.* 11. *c.* 2. Inde interruptus actionis impetus, & reſiſtens, ac ſalebroſa oratio. *Sidon. in epiſt. ad Polem. ad carmen* 13. Per aſperrimas philoſophiæ, & ſalebroſiſſimas regulas ſtylum duxi.

Salentini, m. a. pop. Italiæ, in Meſſapia, nunc prov. Hydruntina, inter Apenninum M. & ſin. Tarentinum. Alteram enim occupabant Calabri, inter Apenninum, & oſtium maris Hadriatici. A pleriſque tamen tota provincia comprehenditur ſub Salentinis, & alias Meſſapia dicta fuit. Orti ſunt a Cretenſibus, & Illyriis, qui ſocietate cum Locrenſibus inita, iis in locis conſederunt. Ita vocati ſunt a Salentino prom. in extremis ejus peninſulæ finibus ſito, vel, ut ait *Feſtus*, a ſalo fortaſſis, quod pene ex utraque parte mari ambiantur, tenui tantum iſthmo continenti annexi.

Salentīnus, a, um, adject. ad Salentinos pertinens, ut Salentini campi, *Virg. Æn.* 3. *v.* 400 Salentinos obſedit, *Silius l.* 8. *v.* 576. ¶ Salentinum promontorium, *Plin. l.* 3. *c.* 23. *Capo di S. Maria de Leuca*.

Salernum, n. 2. *Salerno*, urbs Picentinorum in ora maris Tyrrheni, cum arce, & porto capaci. *Lucan. l.* 2. *v.* 425.

Salgăma, orum, n. *ἁλμαῖα*, quæcunque condiuntur ad victum in vaſis ſervantur, interdum ſicca ſæpe cum liquamine, & jure, ut mala, pyra, fici, uvæ, rapæ, &c. *Col. l.* 12. *c.* 4. Poſt hoc præceptum locum & vaſa idonea ſalgamis præparari jubent.

Salgamarius, ii, m. a. *ταριχοπώλης*, qui ſalgama vendit, vel conficit. *Col. l.* 12. *c.* 54. Deinde, ſicut conſueverunt ſalgamarii, decuſſatim ferramento lunato incidunt. ¶ *Salgamarius* inſcriptus eſt liber cujuſdam C. Martii, in quo de ſalgamis conficiendis agebatur. *Col. l.* 12. *c.* 44.

Saliăris, & re, n. 3. quod ad ad Salios ſpectat, ut Saliares epulæ, ſive dapes, ſive cœnæ, quæ proverbialiter pro lautis, & opiparis ſumi ſolent, quia tales erant Saliorum. *Feſt.* Quibus per omnes dies, ubicunque manent, quia amplæ ponuntur cœnæ, ſi quæ aliæ magnæ ſunt, Saliares appellantur. *Hor. l.* 1. *od.* 37. Nunc Saliaribus ornare pulvinar Deorum tempus erat dapibus ſodales. Adde *Cic.* 5. *Attic. ep.* 19. ¶ Carmen Saliare, verſus Numæ, qui a Saliis, cum ancilia per Urbem ferrent, canebantur. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Jam Saliare Numæ carmen qui laudat.

Saliātus, us, m. officium, ſeu dignitas Saliorum. *Capitolin. in Marc. Philoſ. c.* 4. In Saliatu omnem accepit imperii.

Salicaſtrum, i, *ἄμπελος ἀγρία*, genus labruſcæ, in ſalictis naſcens. *Plin. l.* 23. *c.* 20. Eſt labruſcæ ſimilis, ſed in ſalictis naſcens, ideo diſtinguitur nomine, cum eaſdem vires habeat, & ſalicaſtrum vocatur.

Salictārius, ii, m. qui ſalictum curat, & ex eo materiam ſalignam viti pedandæ, jugandæque parat. *Cato de re ruſt. c.* 11.

Salictētum, i, idem quod ſalictum. *Ulpian. l.* 3. *Dig. arb. furt. caſ.* Idem de ſalicteto dicendum eſt. Alii leg. *ſalicto*.

Salictum, i, locus ſalicibus conſitus, a ſalix, ut filictum, a filix. *Liv. l.* 25. *c.* 17. Inter ſalicta ripis innata. *Virg.* 2. *Georg. v.* 13. glauca caneſcunt fronde ſalicta.

Saliens, entis, o. gen. *ἀλλόμενος*, *ſaltellante*. *Virg.* 5. *Ecl.* Quale per æſtum Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere rivo. ¶ Eſt etiam partic. a *ſalio*, quod eſt ſale condire. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 409. Micæque licet ſalientis honorem Detis. h. e. ſalis.

Salientes, m. 3. *κρουνοὶ*, tubi, ſive fiſtulæ aquæductus, vel fontis, qui etiam ſiſtani, & tallii vocantur. Dicti ſunt a *ſaliendo*, quia ab iis aquæ ſalit. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 2. Mirifica ſuavitate te villam habiturum, piſcina, & ſalientibus additis, palæſtra, & ſylva viridatica. *Vitr. l.* 8. *c.* 3. Athenis ad portum Piræum ducti ſunt ſalientes, e quibus bibit nemo. *Ulp. l.* 15. *ff. de act. empt.* Licet (Haloander leg. *ſunt*) labra, ſalicotes, fiſtulæ quoque, quæ ſalientibus junguntur, quamvis longe excurrant extra ædificium, ædium ſunt.

Salifodīna, æ, locus, ubi ſal nativus effoditur. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Per ſalifodinas percurrentes fontes, & lacus.

Saligneus, a, um, adject. &

Salignĕus, a, um, idem ac ſalignus, *di ſalice*. *Col. l.* 7. *c.* 10. Detractoque ſanguine colligari ſaligneo libro, vel etiam ulmeo. *Ulpian. l.* 3. *ff. arb. furt. caſ.* Si quis ſaligneas virgas defixerit.

Salignus, a, um, *di ſalice*, *ἰτέϊνος*, quod ex ſalice eſt. *Virg.* 4. *Georg.* Et cuſtos furum, atque avium cum falce ſaligna Helleſpontiaci ſervet tutela Priapi.

Salii, orum, m. *σάλιοι*, Sacerdotes Martis apud Romanos, qui ancilia cuſtodiebant, & certo tempore ea geſtantes, ſaltanteſque per Urbem diſcurrebant. Dicti ſunt a *ſalio*. *Var. l.* 4. *de L. L.* Salii a ſaltando, quod facere in Comitio in ſacris quotannis & ſolent, & debent. ¶ Quidam appellatos putant a viro Mantinæo, nomine Salio, qui ſaltationem in armis invenerit. *Feſt.* Salios a ſaliendo, id eſt ſaltando, dictos eſſe, quamvis dubitari non debeat, tamen Polemon ait, Arcada quendam fuiſſe nomine Salium, quem Æneas a Mantinea in Italiam deduxerit, qui juvenes Italicos *ἐνόπλιον* ſaltationem docuerit. At Critolaus Saonem ex Samothraca, cum Ænea Deos Penates, qui Lavinium tranſtulerit, ſaliare genus ſaltandi inſtituiſſe, a quo appellatos Salios, quibus per omnes dies, ubicunque manent, quia amplæ ponuntur cœnæ, ſi quæ aliæ magnæ ſunt, Saliares appellantur. *Virg.* 8. *Æn.* Hic exultantes Salios, nudoſque Lupercos, Lanigeroſque apices, & lapſa ancilia cœlo Extuderat. *Cic.* 3. *de Or.* Non neglecta, ut mihi videtur, a Numa Rege doctiſſimo, majoribuſque noſtris, ut epularum ſolemnium fides, ac tibiæ, Saliorumque verſus indicant. ¶ Inſtituti ſunt a Numa Pompilio. Origo hæc fuit. Cum Ægeriæ Nymphæ hortatu Numa Picum, & Faunum de ratione piandi fulminis conſuluiſſet, illique Jovem cœlo eliciuſſent, eamque rem Numa a Jove precatus eſſet, ille pollicitus eſt, ſe craſtino die, exorto Sole, Romani Imperii diuturnitatis certa pignora daturum. Igitur Numa concionem advocavit, Jovis promiſſum enarravit, poſtero die adeſſe juſſit. Ubi ſequens dies illuxit, populuſque univerſus effuſus ad Regiam, Numa prodiit, ſub dio in ſolio acerno ſedit, & exorto Sole Jovem veneratus eſt, precatuſque, ut promiſſa manifeſta exhiberet. Tunc ſine nubibus cœlum ter tonuit, terque fulguravit, tandemque ſcutum ob utraque parte receſſum delapſum eſt, quod Romani ancile appellavere. Sed quoniam ſors Imperii in illo ſcuto poſita erat, ne facile hoſtes illud ſurripere poſſent, Mamurium inclytum ea tempeſtate fabrum ad ſe accivit, negotiumque dedit complura hujus ſimilia effingendi. Quod ubi cum ille exquiſitiſſima abſolviſſet arte, ſcutum cœleſte cum cæteris Numa miſceri juſſit, quod deinceps internoſci non potuit. Optionem deinde Rex artifici obtulit, quicquid vellet, a ſe poſtulandi. Mamurius non pecuniam, ſed gloriam pro mercede petiit. Cum enim Numa illis diebus carmina quædam compoſuiſſet, quæ Salii per Urbem diſcurrentes in honorem Martis canerent, Mamurius petiit, ut nomen ſuum a Saliis in fine quorumlibet carminum recitaretur. Id, annuente Numa, per multa tempora obſervatum eſt. *Ovid.* 3. *Faſt.* ¶ Numa duodecim juvenes elegit in Salios ex Ordine Patricio, qui forma, & virtute cæteris excellerent. His alios duodecim Tullus Hoſtilius mox adjecit, ob votum, quod voverat, ut Dionyſius ait, in bello contra Sabinos, ut Livius, in prælio contra Fidenates, & Vejentes, cum Romanis in aciem eductis, Albani a Romanis duce Metio Suffetio defecere. Eo igitur hujus ordinis Sacerdotium numero crevit, ut ad Collegium, & Collegii Sacerdotem Magiſtratum redactum fuerit. Qui præerat Saliis, Magiſter Saliorum, & Præſul dicebatur. ¶ In ſacris illis, quæ celebrabant, tunicis pictis induti erant, & æneis balteis ſupra tunicas cincti, ornatique prætextis, quæ ſubtegminis punicei fibulis aſtrictæ erant, & trabeæ vocabantur, geſtabant in pectore æneum tegmen, in capite pileos rotundos, & in altum faſtigiatos, quos Romani apicas appellabant, gladio accincti erant, manu dextra lanceam, aut virgam, aut aliquid hujuſmodi tenebant, ſiniſtra ancila ferebant, ibant per Urbem canentes carmina, laudanteſque Martem armorum præſidem, cum tripudiis, ſolemnique ſaltu, & in fine omnium carminum ſuorum Mamurium appellabant. *Dionyſ. Halicarn. l.* 2. *Antiq. Rom.* ¶ Laute, & ſplendide cœnabant. Hinc Saliares epulæ, pro lautis, & opiparis. *Feſt.*

Salillum, i, *ſaliereta*, parvum ſalinum. *Plaut. Trin.* 2. 4. 91. Verum nos homunculi, ſalillum animæ, &c. V. Taubman. *Catull. ad Furium*, 20. Salillo purior culus. Nempe quia ſalis inſit vis contra putredinem, vel potius quia ſalina, quibus menſas ſacrari crediderunt, munditiſſima eſſe ſolent.

Salina, æ, f. *ſalina*, Germ. *ſaltzgrub*, *oder ſaltzhutten*, Gall. *ſaline*, Hiſp. *ſalinas*, *ἁλαὶ*, locus, in quo ſal aut effoditur, aut ex aqua marina paratur. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 53. Salinæ ab ora maritima remotiſſimæ. Adde *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 37. ¶ Tranſlate ſumitur pro joco, & facetiis. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 32. Quod parum diligentes poſſeſſio ſalinarum mearum a te procuratore defenditur.

Salinarius, a, um, adject. ad ſalinas, vel ad ſal pertinens, ut areæ ſalinariæ, apud *Vitruv. l.* 8. *c.* 3.

Salinātor, oris, qui ſal conficit, vel ſalinas curat. *Arnob. l.* 2. Salinatores, unguentarios, aurifices, aucupes, &c. ¶ Hinc M. Livio Salinatori cognomen datum, quod vectigal in ſalaria annona ſtatuerit, apud *Liv. l.* 29. *c.* 37.

Salinum, i, *ſaliera*, Ger. *ſaltzfaſſ*, Gal. *ſaliere*, Hiſp. *ſalero*, *ἁλοδοχεῖον*, vaſculum, in quo ſal reponitur, tum ad menſæ uſum, tum ad ſacrificia. In eo enim cum ſale Diis primitiæ offerebantur. *Perſ. ſat.* 3. Purum, & ſine labe ſalinum. *Liv. l.* 26. *c.* 36. Ut ſalinum, patellamque Deorum cauſa habere poſſint. ¶ Salinum in menſa pro aquali ponebatur. *Feſt.* Salinum in menſa pro aquali ſolitum eſſe poni ait (Verrius) cum patella, quia nihil aliud ſit ſal, quam aqua. ¶ Figulis religio fuit ſalinum cum ſale in menſa ponere. *Feſt.* Salinum cum ſale in menſa ponere figulis religioni habetur, quod quondam in Eſquilina regione figulus, cum fornax plena vaſorum coqueretur, atque ille proxime eam conviviatus, ſupra modum potus ſomno eſſet oppreſſus cum convivis ſuis, prætextas qui-

Digitized by Google

quidem petulans, oſtio patente, ex menſa ſalinum conjecit in fornacem, atque ita incendio excitato, figulus cum ſuis concrematus eſt. ¶ Per Synecdochen ſalinum ponitur pro quocunque vaſe fictili menſæ pauperis. *Hor. l.* 2. *ode* 16. Vivitur parvo bene, cui paternum ſplendet in menſa tenui ſalinum.

Salinus, i, m. idem quod ſalinum. *Varr.* apud *Non. c.* 15. *n.* 26. Patellæ, ſalini, acetabula, catini, patenæ.

Salio, is, ivi, itum, a. 4. *ſalare*, מלח, Germ. *ſaltzen*, Gall. *ſaler*, Hiſp. *ſalar*, ἁλίζω, ſale condio. *Celſ. l.* 2. *c.* 18. Item piſces omnes, qui ſalem non patiuntur, ſolidive ſaliuntur.

Salio, is, livi, vel lii, ſaltum, n. 4. *ſaltare*, ἅλλω, vel ἁλλομαι, ſalto, ſaltum edo, e verbis Græcis allatis. Præteritum habet fere *ſalii* per Syncop. pro *ſalivi*. *Salui*, non eſt in uſu, niſi in compoſitis. *Virg.* 2. *Georg.* Mollibus in pratis unctos ſaliere per utres. *Liv. l.* 25. *c.* 24. Salire de muro, præcipitarique. ¶ Salire dicuntur animalia carentia ratione, quando mares ineunt fœminas. Nam ſaliendo aſcendunt. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 7. Cum equus, matrem ut ſaliret, adduci non poſſet. *Ovid.* 2. *de Art.* Læte ſalitur ovis, tauro quoque læta juvenca eſt. ¶ Salire e terra, eſt prodire, emitti. *Lucr. l.* 1. E terraque exorta repente arbuſta ſalirent. ¶ Cor alicui ſalire, per Translationem eſt lætum eſſe. *Plaut. Mil.* 4. 2. 96. Dictu docte, & cordate, ut ei cor ſaliat.

Saliſatio, onis, palpitatio, παλμός, a ſaliendo. *Marcel. Empir. c.* 21. Cordis pulſus, ſive ſaliſatio.

Saliſubſilus, i, ludius in ſacris Martis, vel Herculis ſaltans, quaſi Saliens ſubſiliens. *Catul. epigr.* 17. *ad Coloniam.* Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat, In quo vel Saliſubſuli ſacra ſuſcipiunto. ¶ Quidam Saliſubſulum intelligunt Martem ipſum. *Pacuv.* Pro imperio ſic Saliſubſulus veſtro excubet.

Salitio, onis, actus ſaliendi, h. e. ſaltandi. *Veget. l.* 1. *Rei milit. c.* 18. Salitio equorum.

Salitor, oris, qui ſalis, vel maris tributum colligit. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 17. Confecta Britannia, obſidibus acceptis, multa præda, imperata tamen pecunia data ſalitoribus Britanniæ. Ubi quidam Interpres: Salitoribus, Præfectis, quos Juriſperiti muriliegulos appellant, relictis a Cæſare in Britannia, qui ſalem ſcrutarentur, margaritaſque Britannicas. Alii leg. *decet a litoribus.*

Salitura, æ, ἅλισις, actus ſale condiendi, ſalſura, condimentum cum ſale factum. *Colum. l.* 12. *c.* 21. Poſt ſalituram mulſi cochlear cumulatum.

Salitus, vel Sallitus, a, um, *ſalato*, ſale conditus, ut ſalita olea, *Pallad. in Octobr. tit.* 10. ſalitus thynnus, *Col. l.* 6. *c.* 32.

Saliva, æ, *ſaliva*, רק, Ger. *ſpeichel*, Gall. *ſalive*, Hiſp. *ſaliva*, σίαλον, ſubſtantia aquea in ore, ſputum. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Feruntque ictas ſalive, ut ferventis aquæ contactu fugere. ¶ Ponitur interdum pro appetitu, nempe quia quæ appetitum cient, ſalivam in ore excitant, velut miniſtram ſaporis. *Perſ. ſat.* 6. Nec tenuem ſolers turdorum noſſe ſalivam. ¶ Hinc ſalivam movere, *far venir l' aqua in bocca, recitar l' appetito.* Translata *Senec. epiſt.* 79. Aut ego te non novi, aut Ætna tibi ſalivam movet. *Hieronym. epiſt.* 61. *ad Pammach. cap.* 4. Omnia una ſaliva continuare. h. e. uno impetu, ut ne ſalivæ quidem exſpuendæ tempus ſit. ¶ Translate etiam ſumitur pro quocunque humore. *Plin. l.* 11. *c.* 16. Sive eſt cœli ſudor, ſive quædam ſiderum ſaliva. *Id. l.* 23. *c.* 27. Sua cuique vino ſaliva innocentiſſima, ſua cuique ætas gratiſſima, hoc eſt media. *Id. l.* 11. *c.* 37. Saliva lacrymationum.

Salivarius, a, um, *ſalivale*, σιαλώδης, quod ad ſalivam pertinet. *Plin. l.* 9. *c.* 31. Salivario lentore pariunt, ideſt viſcoſitate ſalivæ.

Salivatio, onis, ſalivæ effuſio. *Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 2. Plurima ſalivatio.

Salivatum, i, πότον, τροφώδες, genus potionis, ſeu medicamenti, quo veterinarii, & mulomedici utuntur in ægrotantium animalium curatione, a *ſaliva*, quam veteres pro ſucco accipere conſueverunt. *Col. l.* 6. *c.* 10. Recens tuſſis optime ſalivato farinæ ordeaceæ diſcutitur. *Plin. l.* 27. *c.* 11. Ex hac in tres modios ſalivati additur. Sed in hiſ, & eius hujuſmodi locis quidam legunt *ſalviatum*, & ſuccum ſalviæ interpretantur.

Saliunca, æ, f. genus herbæ. *Plin. l.* 21. *c.* 7. Saliunca folioſa quidem eſt, ſed brevis, & quæ necti non poſſit. Radici numeroſæ cohæret, herba verius, quam flos, denſa veluti manu preſſa, breviterque ceſpes ſui generis. Pannonia hanc gignit, & Norici, Alpiumque aprica, urbium Eporredia, tantæ ſuavitatis, ut metallum eſſe cœperit: Veſtibus interponi eam gratiſſimum. *Id. c.* 20. Saliuncæ radix in vino decocta ſiſtit vomitiones, corroborat ſtomachum.

Salivo, as, a. 1. ſalivam facio. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Mutuoque attritu lentorem cujuſdam ceræ ſalivant. ¶ Aliquando ſumitur pro illinere, ſive ungere. *Colum. l.* 6. *c.* 5. Panacis & eryngii radices fœniculi ſeminibus miſcendæ, candentique aqua conſpergendæ, eoque medicamine ſalivandum ægrotum pecus. Et *cap.* 24. Molito milio, & lacte macerata ſalivatur. Sunt qui utroque loco leg. *ſalvio* pro *ſalivo.*

Salivoſus, a, um, ſalivæ ſimilis. *Plin. l.* 16. *c.* 38. Humus ulmis ſalivoſus.

Salius, a, um, adject. ad Salios pertinens. *Horat. l.* 1. *od.* 36. Neu morem in Salium ſit requies pedum. *Feſt.* Salias virgines Cincius ait eſſe conductitias, &c. ¶ In luſo *Horatii* poſſit quis *Salium* accipere genit. plur. pro *Saliorum.*

Salix, icis, f. *ſalice*, ערב, Germ. *weiden*, Gal. *ſaule*, Hiſp. *ſauze*, ἰτέα, genus arboris notæ, propter aquam feliciter creſcens. *Virg.* 1. *Ecl.* Florentem cythiſum, & ſalices carpetis amaras. De ſalice *Plinius* ſcribit *l.* 16. *c.* 18. 24. 25. 26. 32. &c.

Sallio, is, ivi, itum, a. 4. idem ac ſalio, ſale condio. *Siſenna apud Priſc. l.* 10. Sic meam paludem multi piſcium ſalliendorum cauſa a navibus ſemiguſtis commeant.

Sallo, is, ſalli, ſalſum, a. 3. ſale condio. *Salluſt.* apud *Priſcian.* Reliqua cadaverum ad diuturnitatem uſus ſallere.

Salluſtianus, vel Saluſtianus, a, um, adject. ad Salluſtium pertinens, ut Salluſtiana brevitas, apud *Quintil. l.* 10. *c.* 1. *Senec. ep.* 114. Aruntius, qui hiſtorias belli Punici ſcripſit, fuit Salluſtianus. h. e. Salluſtii imitator.

Salluſtius, V. Criſpus.

Salmacidus, a, um, quod ſimul ſalſum, & acidum eſt. Gl. Phil. *Salmacidus*, ὑφαλμυρός. *Salmacidum*, ὑφαλμυρον. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Arta omnia autem damnantur aquæ amaræ, & quæ ſcrobem ſtatim implent: quod evenit Trœzene. Nam nitroſas, atque ſalmacidas in deſertis Rubrum mare petentes addita polenta utiles intra duas horas faciunt, ipſoque veſcuntur polenta. Quidam leg. *ſalmacidas* eod. ſenſu. *Plin. Valer.* Ipſum balneum ex dulci aqua fiat, non ex Salmacida. ¶ Accipitur tranſlate pro molli, & quod ſine labore conſequi licet: ductum a Salmacide fonte, quod V. *Enn.* apud *Cic.* 1. *Off. c.* 18. Salmacida ſpolia ſine ſudore, & ſanguine. Alii tamen leg. *Salmaci da ſpolia* &c.

Salmacis, idis, f. Σαλμακίς, Nympha filia Cœli, & Terræ. *Feſtus.* V. dictum. ſeq.

Salmacis, is, vel idis, f. fons Cariæ, cum oppido olim cognomine, apud Halicarnaſſum urb. qui bibentes molles, & obſcœnos facit, uno ſecundum fabulas amares in fœminas converſus. *Ovid.* 4. *Met. v.* 285. *Vitr. l.* 2. *c.* 8. *Feſt.* Salmacis nomine Nympha, Cœli, & Terræ filia, fertur cauſa fontis

Halicarnaſſi aquæ appellandæ fuiſſe Salmacidis: quam qui bibiſſet, vitio impudicitiæ molleſceret: ob eam rem, quod ejus aditus anguſtatus parietibus, occaſionem largitur juvenibus petulantibus accedentium puerorum, puellarumque violandarum, quia non patet effugium.

Salmo, onis, m. *ſermone*, genus piſcis marini, qui etiam fluvios ſubit, ſemelque guſtata aqua dulci vix unquam in mare regreditur. *Plin. l.* 9. *c.* 18. In Aquitania ſalmo fluviatilis marinis omnibus præfertur.

Salmona, maſc. *Salm*, fl. parvus Galliæ Belg. qui inter Treviros, & Neomagum in Moſellam fluit. *Auſon. in Moſel. v.* 366.

Salmoneus, m. 2. Σαλμωνεύς, Æoli filius, Rex Elidis, qui, cum divinos ſibi honores petulantius quæreret, Jovemque, ſtructo æneo ponte, tonando, & jaciendis fulminibus imitaretur, ab eo fulmine percuſſus ad inferos detruſus eſt. *Virg.* 6. *Æn. v.* 585.

Salmonis, idis, f. patronymicum, filia Salmonei. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 6. *v.* 43. Siccæ ut amplecti Salmonida poſſet Enipeus, &c.

Salo, onis, m. *Xalon*, fl. Hiſp. Tar. qui oritur in Caucelſa vet. ubi Methymnam cyli rigat, deinde per Aragoniam fluens, auctus Meſa, Xiloca, & Bilbili, urbes Bilbilim, Rielam, & Placentiam rigat, tandem infra Alavonam urb. in Iberum ſe exonerat. *Martial. l.* 12. *epigr.* 3. Auriferi de gente Tegi, tetricique Salonis.

Salomon, onis, filius Davidis ex Bethſabee, Rex Judæorum. Latine pacificum ſonat. Primus templum magnificentiſſimum Deo ædificavit. Sapientiſſimus omnium mortalium fuit, ſapientia et divitiis inſignis. *Prudent. Hamartig. v.* 579.

Salomoniacus, a, um, &

Salomonius, a, um, adject. ad Salomonem pertinens, ut Salomoniacum templum, *Sidon. l.* 4. *ep.* 18. *in carm.* &, Salomonium templum, *Lactant. l.* 4. *c.* 13. Salomonia ſaxa, *Prudent. in Apotheoſ. v.* 512.

Salona, æ, f. *Salona*, urbs etc. Dalmatiæ, in ima ſit. ubi poſtea caſtrum excitatum eſt, ad oſtium fluvii cognominis. *Lucan. l.* 4.

Salopygium, ii, motacilla, a σαλος, motus, & πυγή, nates, quemadmodum etiam dicta eſt σεισοπυγίς, a σείω, moveo, & πυγή. Unus creditur Catullus ep. 50. & ita Calvum Oratorem appellaſſe, hoc verſu, Di magni, ſalopygium diſertum. Sic vero Calvus dictus ſit, quia motaculæ inſtar in dicendo ſubſiliret. Placuit hæc lectio Salmaſio, qui pro ſe adducit, quod in veteribus Catulli, ut Senecæ membranis *ſalopugium* legatur. Voſſius cenſet & *ſalaputium* legi poſſe. Alii aliter legunt, ut dictum eſt in *Salaputium.*

Salor, oris, m. color ſali, ſeu maris, qui medius fere eſt inter viridem, cæruleum, & communis vitro, & mari. *Martian. Capell. l.* 1. Perlucentis vitri ſalor.

Salpa, æ, f. σάλπη, genus piſcis marini, litoralis, ſquamoſi, ſolitarii, aureis lineis intercincti. *Plin. l.* 9. *c.* 18. Circa Ebuſum ſalpa, obſcœnus alibi, & qui nuſquam percoqui poſſit, niſi ferula verberatus.

Salpicta, ſive ſalpincta, ſive ſalpiſta, m. 1. *trombetta*, tubicen. Eſt a Græcis, quibus dicitur σαλπιγκτής, a σαλπίζω, vel σαλπιστής, a σαλπίζω, buccino, tuba cano. *Vopiſc. in Carino*, *c.* 19. Exhibuit & centum ſalpictas uno crepitu concinentes. *Jul. Firmic. l.* 8. Salpictas reddet, ſed qui in bello confoſſi moriantur. Stevvechius omiſſus interpretatur illud *Arnobii l.* 7. Delectantur, ut ſas eſt, ſtupidorum capitibus raſis, ſalpictarum ſonitu, &c. V. *Salapitta.*

Salpuga, æ, f. genus ſo micæ venenatæ. *Lucan. l.* 9. *v.* 837. Quis calcare tuas metuat, ſalpuga, latebras? Alii leg. *ſolpuga*, alii *ſolipuga*, & *ſolipunga.* V. *Solpuga.*

Salſamen, inis, n. idem quod ſalſamentum. *Arnob. l.* 7. Carnem ſtrebulam, & pulpamenta, ſalſamina denique, &c.

Salſamentarius, ii, m. ταριχοπώλης, qui ſalſamenta facit, vel vendit. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 54. Ut ſi ſalſamentarii filio dicas, Quieſce tu, cujus pater cubito ſe emungere ſolebat.

Salſamentarius, a, um, ἁλικός, quod ad ſalſamenta pertinet. *Plin. l.* 32. *c.* 8. Quin & teſtis cadi ſalſamentarii tuſis cum axungia vetere mirum in modum prodeſt. Adde *Colum. l.* 2. *c.* 10.

Salſamentum, i, *ſalame*, τάριχος, quod eſt ſale conditum ad diuturnum uſum ciborum, ut piſces ſalſi, lardum, & hujuſmodi, a *ſalſus.* *Ter. Adel.* 3. 3. 27. Salſamenta hæc Stephanio, fac macerentur pulchre. *Cic.* 2. *de Div. c.* 57. De vino, aut ſalſamento putes loqui, quæ evaneſcunt vetuſtate.

Salſe, adv. *ſalſamente*, Germ. *ſchimpflich*, Gal. *en picquant*, *en mordant*, Hiſp. *mordazmente*, *donoſamente*, ἀστείως. Translate ſumitur pro facete, urbane, cum quadam ſalium mordacitate. *Cic.* 2. *de Or. c.* 68. Quæ a prudentibus quaſi per diſſimulationem non intelligendi ſubabſurde ſalſeque dicuntur. *Id.* 2. *Or. c.* 54. Et ea, quæ occurrant, cum ſalſiſſime dici poſſent, tenere. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Nihil ex iis, quæ dicuntur ſalſa, dicitur ſalſius.

Salſifodina, æ, *miniera di ſale*, locus ubi ſal effoditur. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Fontes per ſalſifodinas percurrentes neceſſario ſalis percipiuntur.

Salſilago, inis, idem ac ſalſugo, a *ſalſus*, ἅλμη. *Plin. l.* 18. *c.* 12. Cicutis natura eſt gigni cum ſalſilagine.

Salſipotens, tis, adject. maris dominus, epithetum eſt Neptuni. *Plaut. Trinum.* 4. 1. 1. Salſipotenti Jovis fratri gratias habeo.

Salſitudo, inis, humor ſaporem ſalis referens. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Salſitudines corporis, ſi cum vino tradatur, minuit.

Salſugo, inis, *ſalſugine*, ἅλς, ἅλμυρα, ἅλμη, humor, qui in areis ſalinarum ſub ſalis cruſta liquidus remanet, neque in ſalem concreſcit, a *ſalſus.* *Plin. l.* 31. *c.* 7. Præter hæc etiamnum appellatur in ſalinis ſalſugo, ab aliis ſalſilago, tota liquida, marina aqua ſalſior, vi diſtans.

Salſura, æ, f. *ſalame*, τὸ ἁλμυρόν, ſalſamentum. *Col. l.* 8. *c.* 17. Nulla neque, quam prædictæ ſalſuræ pabula, commode dantur. *Id. l.* 12. *c.* 21. Salſura ſuillæ carnis.

Salſus, a, um, *ſalato*, *ſalſo*, ſale conditus, vel aſperſus. *Virg.* 5. *Æn.* Et ſaxis rident revomentem pectore fluctus. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Marina aqua ſalſior. ¶ Translate ſumitur pro faceto, vel ridiculo. Nam etiam ſal per Translationem facetias notat. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Ridiculum dictum plerunque ſalſum eſt. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 15. Accedunt, non Attici, ſed ſalſiores, quam illi Atticorum, Romani veteres, atque urbani ſales. *Id.* 2. *de Orat.* Fuit, ut mihi videtur, ſalſiſſimus.

Saltabundus, a, um, adject. ſaltitans. *Gell. l.* 20. *c.* 2. Saltabundi canebant, quæ nunc ſtantes canunt.

Saltatio, onis, *ballo*, [illegible], Germ. *tantz*, Gal. *danſe*, Hiſp. *dança*, *bayle*, χορεία, tripudium, actio illa, qua homines, vel beſtiæ terram pedibus pulſant. *Cic. in Brut. c.* 62. Quos Sex. Titius conſecutus, homo loquax ſane, & ſatis acutus, ſed tam ſolutus, & mollis in geſtu, ut ſaltatio quædam naſceretur, cui ſaltationi Titius nomen eſſet. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Nam Lacedæmonii quidem etiam ſaltationem quandam, tanquam ad bella quoque utilem, habuiſſe inter exercitationes accepimus.

Saltatiuncula, læ, f. diminut. parva ſaltatio. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 6. Adeo ut pueri ſaltatiunculas in Aurelianum tales componerent, quibus diebus feſtis militariter ſaltitarent.

Saltator, oris, *ballerino*, ὀρχηστής, qui ſaltat. *Cic. pro Mur. cap.* 6. Saltatorem appellat L. Murenam Cato: maledictum eſt, ſi vere objicitur,

Digitized by Google

vehementis accuſatoris ; ſin falſo, maledici conviciatoris.

Saltatorie, adv. ſaltando. *Apul. l.* 10. *A. A.* Saltatorie procurrens.

Saltatorius, a, um, *da ballare*, ὀρχηστικός, quod ad ſaltationem pertinet. *Cic. in Piſon. c.* 10. Cum illum ſuum ſaltatorium verſaret orbem. ¶ Ludus ſaltatorius, eſt gymnaſium, in quo ſaltandi ars traditur. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 14. Filii Senatorum in ludum ſaltatorium commeabant.

Saltatricula, æ, ὀρχηστρίδιον, parva ſaltatrix. *Gel. l.* 1. *c.* 5. Dionyſiamque eum notiſſimæ ſaltatriculæ nomine appellaret.

Saltatrix, icis, *ballerina*, ὀρχηστρίς, quæ ſaltat. *Cic. in Piſon. c.* 8. Tu ex tenebricoſa popina Conſul extractus, cum illa ſaltatrice tonſa, Senatum Reipub. occaſum, atque interitum lugere vetuiſti.

Saltatus, us, m. idem ac ſaltatio. *Liv. l.* 1. *c.* 20. Per Urbem ire canentes carmina cum tripudiis, ſolemnique ſaltatu juſſit. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 637. Satyri, ſaltatibus apta juventus.

Saltatus, a, um, recitatus cum ſaltu, ſaltationi immixtus. *Ovid.* 2. *Triſt. el.* 1. *v.* 519. Et mea ſunt populo ſaltata poemata ſæpe.

Saltem, adv. *almeno*, *pure*, Ger. *doch nur*, Gal. *au moins*, Hiſp. *a lo menos*, ἀλλὰ ὄν, ἀλλά μοι, ſi aliter non poteſt. *Saltem*, an *ſaltim* ſcribi debeat, ne olim quidem ſatis convenit inter eruditos, ut notum eſt a *Gellio l.* 12. *c.* 14. Priori ſcribendi modo favet *Donatus in Adelph. Ter. a.* 2. *ſc.* 2. & *in Andr. a.* 1. *ſc.* 1. & *Servius in* 4. *Æn.* Poſteriorem ſcribendi modum confirmat *Priſcianus l.* 15. *Cic. Attic. l.* 9. *ep.* 6. Eripe mihi hunc dolorem, aut minue ſaltem. *Id.* 9. *Fam. ep.* 8. Si non bono, at ſaltem certo ſtatu civitatis. *Quintil. l.* 6. *c.* 5. Illud vix ſaltem præcipiendum videtur.

Salticus, a, um, adject. qui ſaltare ſolet. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 8. *de Joanne Baptiſta*. Contumelioſa cæde truncatur in puellæ ſalticæ lucar.

Saltim. V. Saltem.

Saltito, as, n. 1. freq. a *ſalto*. *Macrob. l.* 3. *c.* 14. Quod inter collegas optime ſaltitabat. *Arnob. l.* 2. Saltitaret, & cantaret. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. *prope fin.* Sybaritarum modis ſaltitantes.

Salto, as, n. 1. *ſaltare*, *ballare*, רקד, Ger. *dantzen*, *ſpringen*, Gal. *ſauter*, *danſer*, Hiſp. *ſaltar*, *baylar*, ὀρχέομαι, χορεύω, ſæpe ſalio, freq. a *ſalio*. *Nepos in præfat. n.* 1. ſaltare commode. h. e. perite. *Cic. pro Mur.* Nemo fere ſaltat ſobrius. ¶ Accipitur etiam pro recitare cum ſaltu, ſaltationibus immiſcere. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 7. Carmina quod pleno ſaltari noſtra theatro, verſibus & plaudi, ſcribis, amice, meis. ¶ Præcipue vero ſaltare aliquid Pantomimi dicuntur, qui nutibus, geſticulationibuſque variis manuum, pedum, & totius corporis aliquam fabulam repræſentant. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 7. Cum canticum quoddam ſaltaret Hylas &c. *Et infra*. Saltabat Hylas Oedipodem, & Pylades hac voce ſecuritatem ſaltantis caſtigavit : σὺ βλέπεις.

Saltuaris, re. adject. qui ſaltat. Saltuares inſulæ, ſunt inſulæ parvæ in Nymphæo in Lacu, ita dictæ a *ſaltus*, quæ ſalientes actum nutat, quod ad ictus ſaltantium moveri creduntur. *Plin. l.* 2. *c.* 95. Sunt & in Nymphæo parvæ, Saltuares dictæ, quoniam in ſymphoniæ cantu ad ictus modulantium pedum moventur.

Saltuarius, ii, m. *ſaltaro*, δρυμοφύλαξ, ὑλωρός, cuſtos ſaltus, ſeu ſylvarum. *Pompon. l. ſi ita*, *ff. de uſu*, & *habit.* Dominus proprietatis, etiam invito uſufructuario, fundum, vel ædes per ſaltuarium, vel inſularium cuſtodire poterit. ¶ Eſt etiam ſaltuarius idem ac ſaltator. *Petron. in fragment. Tragur.* Saltuariorum teſtamenta.

Saltuatim, adv. a *ſaltu*, a *ſaltu*, παράλληλως, per ſaltus. *Gel. l.* 9. *c.* 4. Homines, qui Monomeri appellantur, ſingulis cruribus ſaltuatim currentes vivaciſſimæ pernicitatis. ¶ Saltuatim ſcribere, eſt non ſcribere rem ſuo ordine, ſed ut ſe ſe offert, hoc eſt digredi. *Siſenna l.* 3. *hiſt. apud Non. c.* 2. *n.* 738. Ne vellicatim, aut ſaltuatim ſcribendo lectorum animos impediremus.

Saltuenſis, e, adject. ad ſaltus, ſeu ſilvas pertinens, ut fundi ſaltuenſes. *Col. l.* 11. *tit.* 62.

Saltuoſus, a, um, *boſcoſo*, δρυμώδης, ſaltibus abundans, ſaltibus paſſim obſitus, a *ſaltus* pro loco paſcuo, & ſylvoſo. *Liv. l.* 27. *c.* 12. Itaque in loca ſaltuoſa cedere inde cœpit.

Saltura, æ, idem ac ſaltatio, apud vet. *Plaut. Curc. a.* 1. 27. Nunc, dum ſaltura ſat bona eſt. Ita referunt quidam Lexicographi, at rectius opt. Editiones habent *ſalſura*. & ita ſenſus poſtulat.

Saltus, us, *ſalto*, Ger. *ſprung*, Gal. *ſaut*, Hiſp. *ſalto*, πήδημα, actus ſaliendi, a *ſalio*. *Cic. de Sen. c.* 6. Nec enim excurſione, nec ſaltu utetur. *Virg.* 9. *Æn.* præceps ſaltu ſe ſe omnibus armis in fluvium dedit. ¶ Saltus etiam notat locum paſcuum, & ſylvoſum. *Feſt.* Saltum Gallus Ælius libro ſecundo ſignificationum, quæ ad jus pertinent, ita definit : Saltus eſt, ubi ſilvæ, & paſtiones ſunt, quarum cauſa caſæ quoque. Si qua particula in eo ſaltu paſtorum, aut cuſtodum cauſa aratur, ea res non peremit nomen ſaltui, non magis, quam fundi, qui eſt in agro culto, & ejus cauſa habet ædificium, ſi qua particula in eo habet ſilvam. Hæc *Feſtus*. Sunt qui exponunt ſilvam denſiorem & inviam : alii contra putant, ſaltum eſſe locum in ſilva arboribus expeditum. Sed magis placet Feſti ſententia. *Virg.* 3. *Georg. v.* 143. Saltibus in vacuis paſcunt. *Cic. pro Quinct.* De ſaltu, agroque communi dejici. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Atque illis lateret, aut ſylvis, aut ſaltibus ſe eriperet, & noctu occultaret. ¶ Sumitur etiam pro magna poſſeſſione, ut tradit *Varro de re ruſt. l.* 1. *c.* 10. Hinc *Catul. carm.* 101. (*al.* 97.) *ad Mamurr.* Firmano ſaltu non falſo mentula dives. ¶ Videtur etiam ſumi pro monte, vel, ut alii volunt, pro montis tranſitu. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 37. Celeriter Pyrenæos ſaltus occupari jubet, qui ab Afranio præſidiis tenebantur : Fabius præſidium ex ſaltu dejecit, magniſque itineribus ad exercitum Afranii contendit. ¶ Uno in ſaltu apros duos venari, proverbium eſt apud *Plaut. Caſin. a.* 2. *ſ.* 42. & ſignificat geminam ex una re utilitatem, aut lucrum præda. ¶ Idem *Plaut. Caſ.* 5. 2. 35. ſaltum pro muliebri pudendo poſuit tranſlata. ¶ *Id. Curcul.* 1. 1. 55. Qui vult cubare, pandit ſaltum ſaviis. h. e. viam ſibi facit per ſavia. ¶ *Saltus damni*, pro magno damno. *Id. Men.* 5. 6. 30. Neque, utrum ex hoc ſaltu damni ſalvum inde, eliciam foras. Eadem ratione montes mali dixit *Id. Epid.* 1. 1. 78. &, montem mœroris, *Moſtell.* 1. 1. 5. ¶ Olim etiam per 2. decl. inflectebatur. *Accius Menalippo apud Non. c.* 8. *n.* 18. Hi Menalippum interea trajectus nemorum in ſaltis tauſibus.

Salvator, oris, *ſalvatore*, σωτήρ, ſervator, ſoſpitator, qui ſalutem dat. *Inſcript. apud Gruter pag.* 10. *n.* 5. Jovi Cuſtodi, Quirino, Salvatori pro ſalute Cæſaris Nervæ Trajani Aug. ¶ Apud Eccleſiaſt. Scriptores ſæpiſſime uſurpatur hæc vox, quæ deſignatur JESUS Chriſtus D. N. qui pro ſalute mundi mortem ſubiit. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 18. Aliis ſervus, ut judex, aliis mansuetus, ut ſalvator. ¶ Ceterum probati Latini ſcriptores hac voce uſi non ſunt. *Cicer.* enim *Ver.* 4. *c.* 63. græcam vocem σωτῆρα ait latino uno verbo exprimi non poſſe. Itaque vertit *qui ſalutem dedit*.

Saluber, bris, bre, o. 3. & ſalubris, & bre, o. 3. *ſalubre*, *ſalutifero*, Ger. *geſundreich*, Gall. *ſain ſalutaire*, Hiſp. *ſaludable*, ὑγιεινός, quod præbet ſalutem, a *ſalus*. *Cic.* 1. *de Div.* Salubre fuit, ac peſtilens annus futurus ſit. *Id. Att. l.* 8. Ut non ſolum nic noſtri conſulat utamus, ſed et am prudentiſſimis ſalubribus. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. Utrum ſaluber locus ſiet, an non. ¶ Aliquando accipitur pro ſano. *Liv. l.* 3. *c.* 8. Defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe cœperunt. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 6. Corpora hominum ſalubria, & ferentia laborum. ¶ Tranſlate accipitur pro utili. *Cic. pro Dom. c.* 7. Dixi ſententiam Reipublicæ ſaluberrimam. *Liv. l.* 2. *c.* 3. Res ſalubrior meliuſque inopi, quam potenti.

Salubritas, atis, *ſanità*, ὑγίεια, ſanitas. *Cic.* 1. *de Div. c.* 57. Quorum ex habitu, & colore tum ſalubritatis, tum peſtilentiæ ſigna percipi poſſunt. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Cic. in Brut. c.* 13. Omnemque illam ſalubritatem Atticæ dictionis, quaſi ſanitatem, perderet. *Id. pro Mur. c.* 13. Etenim a vobis (Juriſconſultis) ſalubritas quædam : ab iis, qui dicunt, ſalus ipſa petitur.

Salubriter, adv. *ſalutevolmente*, ὑγιεινῶς, cum ſalute, vel utilitate. *Liv. l.* 3. *c.* 62. Et trahi bellum ſalubriter, & mature perfici poteſt. *Cicer. de Senect.* Aut viciſſim umbris, aquiſve refrigerari ſalubrius? *Plin. l.* 27. *c.* 3. Sed majores oculorum quoque medicamentis aconitum miſceri ſaluberrime promulgavere.

Salve, V. Salveo.

Salve, adv. *con ſalute*, proſpere, feliciter, cum incolumitate, ut ſalve agere. *ſtar bene*, *Apul. l.* 1. *A. A.* Quam ſalve agit Demeas noſter. *Idem in Apolog.* Puer ubi ſit, & quam ſalve agat, interrogat. ¶ Hinc illa interrogatio peregre redeuntium, aut alicunde venientium, *ſatin' ſalve*? ſuppl. *agis*? quod quidam legunt apud *Liv.* & *Plaut.* Rectius tamen plerique omnes *ſatin' ſalvæ*? ſupple *res ſunt*, de quo V. Salvus.

Salveo, es, n. 2. *eſſer ſalvo*, ſalvus ſum. *Plaut. Trin. a.* 2. *ſ.* 4. Satis eſt mihi tuæ ſalutis, nihil moror, non ſalveo. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 2. Valebis igitur, & valere Pyliam, & Cæciliam noſtram jubebis literis, & ſalvebis a meo Cicerone. h. e. Cicero meus te ſalutat. *Id. Att. l.* 4. Dionyſium velim ſalvere jubeas. h. e. ſalutes. ¶ Frequenter uſurpatur in imperativo, in ſalutationibus, pro ſalvus eſto, ſalvus ſis, Græcis χαῖρε, Italis *Dio ti ſalvi*. *Ter. Phorm.* Here ſalve, ſalvum te advenire gaudeo. D. Oh bone cuſtos, ſalve. ¶ Inter *ſalve*, & *vale* hoc intereſt, quod *ſalve* dicebant in ſalutatione matutina, *vale*, cum diſcedebant. *Sueton. in Galb. c.* 4. Veterem civitatis exoletumque morem, ut tantum in domo ſua hærentem obſtinatiſſime retinuit, ut liberti, ſervique bis die frequentes adeſſent, ac mane ſalvere, veſperi valere ſibi ſinguli dicerent. Hæc *Sueton.* ¶ *Salve, atque vale* ita dicebant, quos non putarent ſe deinceps viſuros. *Virg.* 11. *Æn.* Salve æternum mihi maxime Palla, æternumque vale. ¶ Sed etiam in extrema ſalutatione ſolum ſalve uſurpabant. *Virg.* 5. *Æn.* Salve ſancte parens, iterum ſalvete recepti nequicquam cineres, animæque, umbræque paternæ.

Salvia, æ, *ſalvia*, ἐλελίσφακον, genus herbæ, virgas habens quadrangulas, foliaque aſpera, craſſa, & incana, odore gravi quidem, ceterum non ingrato, a *ſalvere*, hoc eſt ſalvum eſſe. Nempe ob vim ſalutarem, quam ſalvor præſtat, atque incolumes. Unde ſacram herbam vocabat Agrippa, teſte *Ætio*. Prodeſt enim paralyticis, contra ſerpentium morſus remedium exhibet, &c. *Dioſcor. l.* 3. *c.* 38. *Plin. l.* 22. *c.* 25. & *l.* 26. *c.* 6.

Salviatum, i, ſalviæ ſuccus. V. Salvatum.

Salvificator, oris, ſalvator. *Tertul. de pudic. cap.* 2. ubi alii leg. *ſalutificator*.

Salvifico, as, a. 1. *ſalvare*, ſalutem do. *Sedul. l.* 5. *v.* 7. Iſta memet ab hora ſalvifica.

Salvificus, a, um, adject. ſalutem afferens. *Alcim. Avit. ad Soror. v.* 580. Salvificum appellat corpus Chriſti ſepultum.

Salvio, as, a. 1. ſalviato medeor, ſucco ſalviæ inungo. V. Salivo.

Salvo, as, a. 1. *ſalvare*, Barbarum eſt, tametſi *Nizolius* Ciceroni tribuerit *in Piſon. c.* 31. & *Harduin. Plin. l.* 17. *ſ.* 22. Nihil enim certi afferunt.

Salum, i, *mare*, ים, Ger. *meer*, Gal. *la mer*, Hiſp. *el mar*, ἅλς, mare, a ſalis ſapore, vel a σάλος, quod idem notat, nempe mare, vel jactationem ejus. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 28. Multitudine navium perterriti, & ſalo, nauſeaque confecti. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 28. Nec tam æ... ſalo. *Id. pro Cæc.* Non in ſalum, ſed in ipſam urbem, quam petebat. ¶ Reperitur etiam *ſalus*, *li*, m. *Æn. apud Non. c.* 3. *n.* 199. Undantem ſalum. ¶ De flumine uſurpavit *Stat. l.* 10. *Theb. v.* 864. Amnis et incumbens longævi robora pontis Arduus oppugnat aquis. Idem ſaxa fatiſcunt, Emeritæque trabes : tanto violentior ille (Sævit enim majore ſalo) quaſſatque, trahitque Molem ægram.

Salus, utis, f. *ſalute*, ישע, Ger. *glück*, und *heil*, *geſundheit*, Gal. *ſalut*, *ſanté*, Hiſp. *ſalud*, σωτηρία, incolumitas. *Cic. Ver.* 5. 49. Reipublicæ ſalus deerit, h. &c. *Id.* 1. *Orat. c.* 8. Dare ſalutem, liberare periculis. *Id.* 2. *Orat. c.* 48. Salutis eſſe alicui. *Plaut. Men.* 1. 2. 25. Averti prædam ab hoſtibus, noſtrum ſalute ſocium. h. e. ſalvis ſociis. Eademque ratione locutus eſt *Rud.* 4. 2. 6. Dicimus etiam ſalutem alicui ferre, afferre, reſtituere, ſalutem ponere in re aliqua, &c. *Cic. paſſim*, & *alii*. ¶ Ponitur etiam pro ſanitate, ſeu vita. *Cic. de Amp. reſp. c.* 16. Qui medicis non ad ſalutem, ſed ad necem utitur. *Idem* 2. *At. ep.* 19. Saluti, ſi me amas, conſule. ¶ Item ſæpiſſime pro voto, ſeu precatione, qua aliquem incolumem, ſanumque optamus. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 9. Is miſit ad me ſtatim, qui mihi ſalutem nunciaret. *Id. ibid. l.* 14. *ep.* 1. Tulliolæ ſalutem dic. *Id. Att.* 5. *ep.* 20. Mandavit, ut mihi ſalutem adſcriberes. Sic ſalutem mittere, referre, ſcribere, ſalutem impertire alicui, & impertire aliquem ſalute. *Cic. paſſim*, *Terent. Plaut.* & *alii*. ¶ Interdum, ſalutem alicui dicere, eſt valedicere, deſerere, ab aliqua re recedere. *Cic. Fam.* 7. *ep. ult.* Ego vero multam ſalutem & foro dicam, & Curiæ, *darò l' addio*. ¶ Ab Romanis Salus pro Dea culta eſt, templumque habuit, quod a Fabio Pictore pictum fuit A. U. 450. exuſtumque eſt Claudii principatu, ut *Plin. l.* 35. *c.* 4. tradit. *Teren. Adel.* 4. 7. *in fin.* Ipſa ſi cupiat Salus, ſervare prorſus non poteſt hanc familiam. ¶ Augurium ſalutis, οἰωνισμα Σωτηρίας, fuit ſolemne quoddam augurii genus apud Romanos, quo Deorum voluntatem explorabant, conſulerentne illis, ut pro populo ſalutem peterent : quaſi nefas eſſet eam a Diis petere ſine eorum licentia. Ad hoc augurium capiendum eligebatur dies quotannis, quo die nulla eſſet unquam domi foriſve calamitas Reipubl. ſecuta, pacis tempore, & omnibus rebus quiete procedentibus & florentibus, ut docet *Dio l.* 37. Intermiſſum aliquando fuit, ſed repetitum primo ab Auguſto, ut in ejus vita c. 31. *Sueton.* narrat : deinde, cum omiſſum rurſus fuiſſet, revocatum eſt a Claudio, ut apud *Tacit.* 12. *Ann. c.* 23. legitur. Meminit hujus Augurii etiam *Cic. l.* 1. *de Divin. c.* 47.

Saluſtius, V. Criſpus.

Salutabundus, a, um, adject. ſalutans. *Martian. Capel. l.* 7. *poſt init.* Jovem ſalutabunda ſurrexit.

Salutaris, & re, o. 3. *ſalutevole*, *ſalutifero*, *ſalubre*, Ger. *heilſam*, Gal. *ſalutaire*, Hiſp. *ſaludable*, σωτήριος, ſaluber, ſanitatem præbens, idoneus ad ſanitatem præbendam. *Cic. l.* 6. *Fam.* Erat meum conſilium cum fidele Pompejo, tum ſalutare utrique. *Id.* 1. *de Divin.* Cur ſtella Jovis, aut Veneris conjuncta cum Luna ad ortus puerorum ſalutaris ſit. *Id. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 9. Nihil nobis ſalutarius, nihil ornatius aſpectu. ¶ *Litera ſalutaris* eſt litera A, quæ abſolutionis nota erat, ut *triſtis* C, quæ condemnationis. *Cic. pro Mil.* Nec nobis tam ſalutarem hanc in judicando literam, quam illam triſtem dediſſet. ¶ *Literæ ſalutares* dicuntur, quæ conſolationem afferunt. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 7. Sic ergo habeto, ſalutares te mihi literas miſiſſe. ¶ *Digitus ſalutaris*, ille, qui pollici eſt proximus, qui & index

Digitized by Google

indice dicitur. Dictus eſt a *ſalus*, ſive quia eo digito protenſo ſalutare vetere ſolerent, ſive quia ſilentium eo indiceretur, res maxime ſalutaris, unde & Harpocratem, & Angeronam fingebant labellum indice comprimentem. Utramque nominis cauſam affert *Gyrald. dial. 2. Martian. l. de nupt. Phil.* Verum quidam redimitus puer ad os compreſſo digito ſalutari, ſilentium commonebat. *Suet. in Aug. cap.* 80. Dextræque manus digitum ſalutarem tam imbecillum interdum ſentiebat, &c. ¶ Salutaris porta, una ex portis urbis Romæ, ita appellata ab æde Salutis, quod ei proxima fuit, vel ob ſalutationes vocantium Prætorem, nempe quod ad eam Prætor ſalutaretur is, qui in Provinciam pro Prætore, aut pro Conſule exiret, *Feſt.*

Salutariter, adv. *ſalutarmente*, Ger. *heilſamlich*, Gal. *ſainement*, Hiſp. *ſaludablemente*, σωτηρίως, ſalutis ergo, tuendæ ſalutis gratia, ſine diſcrimine ſalutis. *Cic. in Brut. c.* 2. Quibus illi ipſi, qui didicerant eis uti glorioſe, quemadmodum ſalutariter uterentur, non reperiebant.

Salutarium, ii, σωτήρια, munus convaleſcentibus exhibitum. *Tertul. in Apol. c.* 46. Statuis, & ſalutariis remunerari. Alii al. leg. ¶ Bibere ſalutaria, *bere alla ſalute degli amici*. *Apul. l. 2. Metam.* Dumque bibere ſalutaria poſtulant, ſic ad me Byrrhæna, &c.

Salutatio, onis, *ſalutazione*, ἀσπασμός, actus ſalutandi. *Cic. in Piſon. c.* 40. Quis enim te adiit, quis ullo honore, quis denique communi ſalutatione dignum putet? *Id. Fam. 7. ep.* 28. Dare ſe ſalutationi amicorum. *Id. ad Brut.* Hæc ſcripſi in ipſa turba matutinæ ſalutationis. *Liv. l.* 1. Inter exercitus ſalutatio facta.

Salutator, oris, *chi ſaluta*, προσαγορευτής, qui ſalutat. *Q. Cicer. de petit. Conſ. c.* 9. Deductorum officium, quod majus eſt, quam ſalutatorum. ¶ Salutator mercenarius, qui ſportulæ ſpe ſingulis matutinis veniebat ad potentiorem aliquem ſalutandum. *Col. in præf. l.* 1. An honeſtius duxerim mercenarii ſalutatoris mendaciſſimum aucupium circumvolitantis limina potentiorum? &c.

Salutatorius, a, um, προσαγορευτικός, quod ad ſalutationem ſpectat. *Plin. l. 15. c.* 12. Omnia jam & virorum ſalutatoriis cubilibus incluſa. h. e. cubiculis, in quibus morabantur clientes dominum ſalutaturi, *anticamere*. ¶ Salutatorium publicum exercere. V. Publicus. ¶ Salutatorius caſus, eſt vocativus, quia eo ſalutamus. *Priſcian. l. 5. pag.* 671. *Putſch.*

Salutatrix, icis, f. quæ ſalutat. *Juven. ſat. 5. v.* 21. Salutatrix turba. *Martial. l. 9. epigr.* 101. Charta ſalutatrix. h. e. epiſtola.

Salutatus, a, um, partic. paſſiv. *ſalutato*. *Ovid. 2. de Pon. epiſt.* 7. Eſſe ſalutatum vult te mea litera primum.

Salutifer, ra, rum, *ſalutifero*, σωτήριος, ferens ſalutem, ſalutaris. *Ovid. 2. Metam. v.* 642. Totique ſalutifer orbi creſce puer, dixit. *Id. Heroid. ep.* 21. *v.* 174. Deque ſalutiferam jam mihi fratris opem.

Salutificator, oris, m. ſalvator. *Tertul. de reſur. carn. c.* 47. & *l. 5. adv. Marcion. c.* 15.

Salutiger, a, um, adject. idem quod ſalutifer. *Auſon. de nomin. 7. dier.* Sexta ſalutigerum ſequitur Venus alma parentem. Adde *Prudent. in Hippol. v.* 235.

Salutigerulus, a, um, idem ac ſalutiger, ut Pueri ſalutigeruli, idest ſervi, qui juſſu domini, vel dominæ bane, & alium ſalutant, ſuntque nuntii, & renuntii. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 28. Salutigeruloſ pueros, vehicula qui vehat.

Saluto, as, a. 1. *ſalutare*, ברך, Ger. *grüſſen*, Gall. *ſaluer*, Hiſp. *ſaludar*, ἀσπάζομαι, ſalutem alicui dico, aliquem viſito, a *ſalus*. *Cic. pro Roſc. Com.* Hunc poſteaquam ſalutavit. *Id. Att. l. 4. ep.* 12. Domus te tota noſtra ſalutat. *Id. l. 7. Fam.* Tironem meum ſaluta meis verbis. ¶ Neque vero accedentes tantum ſalutare dicuntur, ſed etiam abeuntes. *Plaut. Mil.* Etiam nunc ſaluto te familiaris, priuſquam eo. *Stat. l. 4. Theb.* Stant tamen, & nota puppim de rupe ſalutant. ¶ Item ſalutare ſolemus in ſternutationibus. *Plin. l. 28. c.* 2. Cur ſternutamentis ſalutamus? ¶ Interdum ſaluto ſumitur pro venerari. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 20. Cum Deos ſalutatum aliqui venerint. ¶ Item pro vocare. *Horat. de Ar. v.* 87. Deſcriptas ſervare vices, operumque colores, cur ego, ſi nequeo, ignoroque, Poeta ſalutor? ¶ Item pro ſervare, & quaſi ſalutem dare. *Plin. l. 17. c.* 22. Sequenti anno palmites ſalutentur, pro viribus matris, ſinguli, aut gemini. Singularis eſt hic *Plin.* locus, nec fortaſſe mendo caret, ut Interpretes animadvertunt.

Salvus, a, um, *ſano*, *e ſalvo*, Ger. *friſch*, *und geſund*, Gal. *ſain*, *& ſauve*, Hiſp. *ſalvo*, σῶος, ſanus, incolumis, integer, a *ſalus*. *Ter. And.* 5. 6. 9. Salvus ſum, ſi hæc vera ſunt. *Cic. Att. l.* 5. Te ſalvum veniſſe in Epirum, vehementer gaudeo. *Id. pro Cæc. c.* 7. Quoad viderentes ſalvo capite fieri poſſe. ¶ Dicitur & de inanimis. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 1. Ut utrumvis ſalvo officio ſe facere poſſe arbitrarentur, *ſenza peccare contra il devere*. *Id. 12. Fam. ep.* 13. Nullam partem ſuam, & ſalvam temp. guſtare potuiſſe. ¶ Salva res eſt, *il tutto va bene*. *Terent. Eun.* 2. 2. 37. Parmenonem triſtem video, rivalis ſervum; ſalva res eſt. Adde *Plaut.* 2. 2. 34. ¶ Salvis rebus. h. e. ſtante, ſalva Republica. *Cic. Fam. 7. ep.* 30. Bis eſt a me judicio capitis, rebus ſalvis, defenſus. *Id. l. 4. ep.* 1. Utinam, Servi, ſalvis rebus (ſic enim eſt dicendum) colloqui potuiſſemus inter nos. ¶ *Salvus ſis*, formula eſt ſalutantium. *Terent. Andr.* 5. 4. 3. Salvus ſis, Chreme. ¶ *Satin' ſalva?* ſubintellige *res ſunt?* ſolemnis interrogatio eſt, qua ſciſcitamur ab aliunde advenientibus, num res bene ſe habeant. *Liv. l. 40. c.* 8. Regiam ingreſſus perturbato vultu, in conſpectu patris tacitus procul ſtetit, cui pater, ſatin' ſalvæ? *Id. l. 1. c.* 58. Lucretiam mœſtam in cubiculo inveniunt, quærentique viro, ſatin' ſalvæ, minime, inquit. ¶ *Salva res eſt, cum ſaltat ſenex*. prov. ab Apollinaribus ludis tractum. *Feſt.* Salva res eſt, dum ſaltat ſenex, quare paraſiti Apollinis in ſcena dictitent, cauſam Verrius in libro quinto, quorum prima eſt P. litera, reddidit, quod C. (al. P.) Sulpicio, C. (al. Cn.) Fulvio Conſulibus, M. Calpurnio Piſone Pr. Urb. faciente ludos, ſubito ad arma exierint, nuntiato adventu hoſtium, victoreſque in theatrum redierint, ſolliciti, ne intermiſſi religionem afferrent, inſtaurandique eſſent, inventum eſſe ibi C. Pomponium libertinum mimum magno natu, qui ad tibicinem ſaltaret. Itaque gaudio non interruptæ religionis editam vocem nunc quoque celebrari, &c.

Sam, pro *ſuam* dixere Veteres. *Feſt.* in voce *Calim*.

Samare, V. Samera.

Samaria, æ, *Samaria*, Σαμάρεια, urbs Palæſtinæ, in Tribu Ephraim, condita ab Aſſyriis anno mundi 3247. ad regionis cuſtodiam, Tribuum maxima, pulcherrima, & munitiſſima, caput regionis cognominis. *Plin. l. 5. c.* 13.

Samarita, æ, m. Σαμαρείτης, adject. a Samaria. *Juvenc. l. 3. in Joan. v.* 324. Ecce Samaritum populi venere rogantes.

Samarites, æ, m. Samarita. *Vopiſc. in Saturn. c.* 8. Nemo illic Samarites.

Samariticus, a, um, adject. a Samaria, ut Samaritica mulier, *Juvenc. l. 2. in Joan. v.* 256.

Samaritis, idis, f. adject. Samaritica. *Juvenc. l. 2. in Joan. v.* 346. forte venit Samaritida Sichem.

Samarobriva, vel Samarobriga, æ, *Amiens*, urbs Galliæ, a Samara fluvio prætereunte ſic dicta. *Cic.* & *Cæſ.*

Sambuca, æ, f. *ſambuca*, σαμβύκη, inſtrumentum muſicum, idem ac illud, quod vulgo vocamus harpam. *Porphyr. in Ptolem. Harmon.* Sambuca triangulum inſtrumentum eſt, quod ex inæqualibus longitudine, ſicut & craſſitudine, nervis efficitur. *Scip. Afric. orat. cont. leg. judic. Corn. Gracchi*, *apud Macrob. Saturn.* 3. *c.* 14. Docentur præſtigias inhoneſtas cum cinædulis, & ſambuca, pſalterioque eunt in ludum hiſtrionum, diſcunt cantare, quæ majores noſtri probro duci voluerunt. *Perſ. ſat. 5. v.* 95. Sambucam citius caloni aptaveris alto. h. e. citius calonem procerum, & ſtultum, atque ideo muſicæ imperitum, ſambucam pulſare docueris: citius altum fidibus concinendis aptum reddideris. ¶ Videtur etiam ſambuca poni pro ſambuciſtria. *Spartian. in Adr. c.* 26. In convivio tragœdias, comœdias, Atellanas, ſambucas, lectores, poetas pro re ſemper exhibuit. V. Sambucina. ¶ Eſt & genus machinæ militaris. *Feſt.* Sambuca, organi dicitur genus, a quo ſambuciſtriæ quoque dicuntur. Per ſimilitudinem etiam machinam appellarunt, qua urbes expugnant. Nam ut in organo chordæ, ſic in machina funes intenduntur. Hæc *Feſtus*. Erat autem hujuſmodi machina pons quidam ligneus, qui funibus circa tenſis e navibus, aut turri lignea erectus conſcendendis hoſtium muris viam præbebat. Plura habet *Lipſ. l. 1. Poliorcet. dial.* 6.

Sambuceus, a, um, *ſambuchino*, ἀκτέινος, quod ex ſambuco eſt. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c.* 12 *de Jun. Brut.* Baculo ſambuceo aurum infuſum Deo donum tulit. *Plin. l. 39. c.* 4. Sambuceæ arbor.

Sambucina, æ, f. σαμβυκίστρια, quæ ſambuca canit, ſicut fidicina, quæ fidibus. *Plaut. Stich.* 2. 3. 57. Fidicinas, tibicinas, ſambucinas advexit ſecum forma eximie. In quibuſdam editionibus eſt *ſambucas*, eodem ſenſu. V. Sambuca.

Sambuciſtria, æ, f. σαμβυκίστρια, mulier ſambuca canens, quæ & ſambucina dicitur. *Liv. l. 39. c. 6. ad fin.* Tunc pſaltriæ, ſambuciſtriæque, & convivalia ludionum oblectamenta addita epulis.

Sambucus, i, f. *ſambuco*, Ger. *older baum*, Gal. *ſureau*, Hiſp. *ſauco*, ἀκτῆ, genus arboris. *Seren. Sammonic.* ſemper ſcribit *ſabucus*. Primam enim corripit. *Plin. l. 16. c.* 18. Non temere in montibus viſa ſunt prunus, juglans, morus, ſambuci.

Same, es, f. Samos inſula, apud Poetas. *Virg. 3. Æn. v.* 271. Dulichiumque, Sameque. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 4. v.* 67. Ithacæve, Sameve.

Samera, vel Samara, æ, f. πτελέας σπέρμα, ſemen ulmi. *Colum. l. 5. c.* 6. Atinneam ulmum Tremellius Saſerna non ferre ſameram, quod eſt ſemen ejus arboris, falſo eſt opinatus. *Plin. l. 16. c.* 17. Atinneæ non ferunt ſameram, ita vocatur ulmi ſemen. Quidam leg. *ſamara*, ut ſit accuſ. plur. a *ſamarum*, n. a. *Id. l. 17. c.* 11. Ulmorum, prius quam foliis veſtiantur, ſamara colligenda eſt circa Martias calendas, cum fleveſcere incipit.

Samia, æ, f. genus placentæ, ſic dicta a Samo inſula, ubi optimæ fiebant in ſacrificiis Junonis. *Tertul. l. 3. adv. Marcion. c.* 5. Placentas, & ſamias coquere.

Samiarius, ii, m. ἀκονητής, qui ferramenta cote acuit, & arma terget ſatellitum Imperatoris. *Inſcript. apud Turneb. l. 27. c.* 21. Samiarius Doryphororum.

Samiatus, V. Samio.

Samio, as, a. 1. acuo, a Samo inſ. quod in Samo acuendi ars polleret, vel quod Samia creta polita, & nitida acuerentur, vel quod Samiæ teſtæ acumen inſigne haberent, & eis etiam ad cædendum. *Non. c. 4. n.* 344. Hinc ſamiata ferramenta, apud *Vopiſc. in Aurelian. c.* 7.

Samiolus, a, um, σαμιακός, diminut. a Samius. *Plaut. Stich.* 5. 4. 12. Batiolis bibunt, nos noſtro Samiolo poterio. h. e. parvo poculo fictili.

Samium, V. Samius, a, um.

Samius, a, um, σάμιος, quod eſt e Samo inſula. Samius Philoſophus, vel ſenex, Pythagoras. *Ovid. l. 3. Triſt. eleg.* 3. Et Samii ſunt rata dicta ſenis. ¶ Vaſa Samia, vaſa fictilia, ſive ex creta, ita dicta, quod primum in Samo inſ. fabricata ſint, teſte *Gel. l. 7. Lucil. apud Non. c. 4. n.* 434. Et non pauper uti Samio, curtoque catino. ¶ Uſurpatur etiam *Samium*, vel *Samia*, orum, abſolute pro vaſis Samiis. *Cic. apud Non. l. c.* Impetus Pontificum Diis immortalibus grata ſine Samio. *Auct. ad Her. l. 4. c.* 51. Nos Samiis delectabimur. ¶ Samia teſta, genus teſtæ, quod in Samo inſula fingebatur. Erat acuta inſtar cultelli, auctore *Non. l. c. Lucil. ſat. l.* 8. Teſtam ſumit homo Samiam, ſibique illico telo præſidit caulem, teſteſque una amputat ambo. ¶ Hinc idem *Non. ibidem* docet, Samium abſolute pro acuto poni.

Samnis, itis, n. 3. idem ac Samnium. *Lucan. l.* 2. Mutavit tranſlata locum, Romanaque Samnis Ultra Caudinas ſperavit vulnera Furcas.

Samnis, itis, m. & f. qui eſt ex Samnio, ut Samnis homo, *Lucil. apud Non. c. 4. n.* 425. Samnis urſa, *Sil. l. 4. v.* 560. ¶ Legitur & Samnitis in recto caſu. *Prudent. l. 2. adv. Symmach. v.* 515. Aſper Samnitis, Marſuſque &c.

Samnites, ium, m. 3. σαυνῖται, pop. Samnii. De nominis cauſa ita *Feſtus* ſcribit: Samnitibus nomen factum ab haſtis, propter genus haſtarum, quod σαύνια appellant Græci. Alii aiunt Sabinis vere ſacro voto, hoc genus hominum extra fines ejectum Comio Caſtronio duce occupaſſe collem, cui nomen Samnio, a quo Samnites. Græci Saunitas dixere, ut eſt apud *Plin. l. 3. c.* 12. Iidem etiam Sabelli dicti ſunt, diminut. a Sabinis, a quibus originem traxerunt, teſte *Plin. l. 3. c.* 12. Ferunt enim, Sabinos, cum adverſus Umbros bellum gererent, Marti votum feciſſe, ſi victoria potirentur, ſe illi conſecraturos, quicquid eo anno apud ipſos naſceretur. Quare cum re bene geſta in patriam rediiſſent, cum reliquum anni totius proventum, tum etiam filios eo anno natos Marti conſecrarunt. Eos igitur, cum adoleviſſent, duce Tauro, in Campaniam ad ſedes novas quærendas emiſerunt, ubi nullo propemodum negotio, ejectis Opicis, ſedes ſuas collocarunt, originiſque ſuæ memores Sabellos ſe ſe, quaſi Sabinorum ſobolem, appellarunt. Ferociſſimam inter omnes Italicas Samnitium gentem fuiſſe, ex eo intelligi poteſt, quod cum eis per annos octoginta quotidianis prope armis a Romanis eſt dimicatum. ¶ Samnites quoque fuere gladiatorum genus, cui hoc nomen, non quia natione eſſent Samnites, ſed quia armatura eorum talis eſſet, qualis Samnitum. *Liv. l. 9. c.* 40. Campani ob ſuperbiam, & odio Samnitium, gladiatores, quod ſpectaculum inter epulas erat, eo ornatu armarunt, Samnitiumque nomine appellarunt. Vide de iis *Lipſium in Saturnalib. l. 2. c.* 11.

Samniticus, a, um, ad Samnites pertinens, ut Samniticum bellum. *Sueton. in Vitell. c.* 1.

Samnitis, V. Samnis.

Samnium, ii, n. *Abruzzo Citeriore*, regio Italiæ, quam Samnites incoluere. *Flor. l. 1. c.* 16. Populus Romanus ruinas ipſas urbium diruit, ut hodie Samnium in ipſo Samnio requiratur.

Samolus, li, herba in humidis locis naſcens, quæ in Officinis Pulſatille vocatur, ab aliquibus etiam *Samiola*. Efficax eſt contra ſuum, & boum morbos. *Plin. l. 24. c.* 11.

Samos, vel Samus, f. 2. *Samo*, σάμος, inſ. maris Icarii, Joniæ adjacens contra Epheſum urb. In hac inſula Juno nata eſſe dicitur, & educata, & Jovi in matrimonium tradita. Hinc ibi præcipue colebatur. Scribit *Varro*, Samon prius Partheniam nominatam, ibique antiquiſſimum fuiſſe Junonis templum, & ſimulacrum in habitu nubentis figuratum, & ſacra ejus anniverſaria nuptiarum ritu celebrari conſueviſſe. Ibi et etiam templum Herculi fuit, quod Elpis exſtruxit. *Plin. l. 8. c.* 16. Hic primum vaſa fictilia fabricata,

Digitized by Google

cata, teſte *Aul. Gel. l. 7.* In Samo inſula natus eſt Pythagoras, maximus ille Philoſophus, qui propterea a Poetis per Antonomaſiam Senex Samius, & abſoluta Samius appellatur. Item Chœrilus Poeta, qui 75. Olympiade victoriam Athenienſium contra Xerxem verſibus ſcripſit, pro ſingulis verſibus ſingulos ſtateres aureos recipiens, quem tamen *Hor. in Arte* incultum Poetam vocat. V. *Plin. l. 5. c. 31.* ¶ Samos altera, ſeu Same, *Samandrachi*, σαμοθρᾴκη, inſ. Thraciæ, in mari Ægæo, al. inſ. maris Ægæi, Thraciæ adjacens, quæ etiam Samothraca, & Samothracia appellatur, & Poetice Samos Threicia. *Virg. 7. Æneid. v. 208.* ¶ Olim Dardania dicta eſt a Dardano quodam Trojano, qui Palladium ſecum ferens eo traditur confugiſſe. Poſt Samiis ea inſula illa maris Icarii bello ejectis, cum ſe ex Aſia in Thraciam recepiſſent, inditum nomen, ut pro Dardania Samothracia vocaretur. In ea Venus, Pothon, & Phaethon colebantur. *Plin. l. 38. c. 5.*

Samoſăta, orum, n. 2. *Siempſat*, urbs ant. Syriæ, ad Euphratem fluv. caput Comagenes reg. patria Luciani.

Samothrāce, es, f. inſula Thraciæ, eadem ac Samos. V. Samos. *Var. l. 4. & 6. de L. L.*

Samothracas, m. 3. vel Samothraces Dii, iidem erant ac Penates Romanorum. *Macrob. l. 3. c. 4. Caſſius Hemina* dixit, Samothracas deos, eoſdemque Romanorum Penates, proprie dici θεοὺς μεγάλους, &c. *Var. l. 4. de L. L.* ſcribit Deos Samothraces tantum duos, Cœlum, & Terram: nam hos quoque dici deos magnos, & in Augurum libris *Divipotes*, & apud Samothracas θεοὺς δυνατούς. Alii tres ſtatuerunt Samothracas, Jovem, Minervam, & Junonem: alii quatuor, eoſdemque, quos etiam Cabiros appellat *Interpr. Apollon. l. 1. Argon. l. 1.* nempe Cererem, Proſerpinam, Plutonem, & Mercurium. *Juven. ſat. 3. v. 144.* jures licet & Samothracum, Et noſtrorum aras. V. *Voſſ. de Idololatr. l. 2. c. 57.*

Samothracia, æ, eadem quæ Samothraca. *Virg. 7. Æn. verſ. 208.* Threiciamque Samon, quæ nunc Samothracia fertur. ¶ Eſt etiam hoc nomine gemma quædam nigra, ac ſine pondere, ligno ſimilis, quæ in Samothrace copioſe naſcitur. *Plin. l. 37. c. 10.*

Sampſa, vel ſamſa, vel ſanſa, æ, f. *ſanſa*, olivarum caro molo ſuſpenſa leviter comminuta, & oſſibus liberata, quæ deinde exprimitur, oleumque fundit, aut aridis quibuſdam herbis, ſeminibuſve condita in uſum cibarii, condimentive reponitur. Ejus conficiendæ rationem *Col.* toto *c. 49. l. 12.* tradit. *Id. ibid.* Olea injicitur quam mundiſſimis molis ſuſpenſis, ne nucleus frangatur: & cum eſt in ſampſam redacta, tunc ſal coctus, cribriſque mace permiſcetur cum cæteris aridis condimentis. ¶ Sunt etiam ſampſæ ipſa oſſicula, ſeu nuclei olivæ, qui in ſampſa conficienda exprimi debent. *Id. ibid. c. 50. de olea conficienda.* Reſolutis corticulis (olivæ) emolliri debebunt, & aut regulis, ſi conſuetudo erit regionis, aut certe nova fiſcina ſampſæ exprimi. Ita exponunt *Cal. Rhodig. Ruellius*, & *quidam Columellæ Interpretes*, qui etiam in aliis modo allatis *Colum. locis* ſampſam pro oſſiculo accipiunt. Verum cum nuſquam in *eodem Colum.* legatur, nucleum olivæ extrahendum eſſe in oleo faciendo, quin *eodem c. idem Auctor* moneat, in ſtringenda bacca cavendum eſſe, ne nucleus confringatur, quia ſaporem olei vitiat, dicendum eſt, ſampſas exprimi idem eſſe, ac carnem ipſam oleæ perſtringi ad ſuccum exprimendum, quæ interpretatio pluribus illuſtratur a *Paſſeratio in Lemm.*

Sampſiceramus, i, m. Regulus quidam Syriæ a Pompejo devictus, qui proinde hoc nomine appellatur a *Cic. 2. Att. ep. 14. 16. & 17.*

Sampſuchinus, a, um, σαμψύχινος, quod eſt ex ſampſucho. *Plin. l. 21. c. 22.* Fit ex eo oleum, quod ſampſuchinum vocatur, aut amaracinum.

Sampſūchum, i, *maggiorana*, *ſnaſaga*, σάμψυχον, herba, quæ alter amaracus. *Plin. l. 21. c. 2.* Amaracum Diocles medicus, & Sicula gens appellavere, quod Ægyptus, & Syria ſampſuchum, &c. *Id. c. 22.* Sampſuchum, ſive amaracum, in Cypro laudatiſſimum, & odoratiſſimum, ſcorpionibus adverſatur ex aceto, & ſale illitum. *Colum. l. 10. v. 171.* Necaqua jam veniat hilari ſampſucha Canopo.

Samus, V. Samos.

Sanabĭlis, & le, o. 3. *ſanabile*, Ger. *geneſsfertig*, Gal. *gueriſſable*, Hiſp. *ſanable*, ἰάσιμος, quod ſanari poteſt. *Cic. 4. Tuſc.* It ſunt ejuſmodi conſtituti, quaſi mala valetudine animi, ſanabiles tamen. *Celſ. l. 2. c. 8.* Quiſquis dolor deorſum tendit, ſanabilior eſt.

Sanates, m. 3. populi, qui infra, ſupraque Romam habitaverunt [illegible] dicti, quia, cum defeciſſent a Romanis, brevi poſt in amicitiam [illegible] ſanata mente, redierunt. *Sigon. de antiq. jur. Ital. l. 1. c. 3.* [illegible] quia *Gel. l. 16. c. 10.*

Sanatio, onis, *riſanazione*, ἴασις, valetudinis reſtitutio, ſanitas [illegible] *Cic. 3. Tuſc.* Cumque ad corporum ſanationem multum ipſa corpor[illegible] & natura valeant. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. Tuſc. 4. c. 13.* [illegible] igitur malorum in una virtute poſita ſanatio eſt.

Sancepis, idis, f. nomen fictum aromatis, apud *Plaut. Pſeud. 3. 2. 43.*

Sanchromăton, i, o. dracontea, genus herbæ. *Apul. de virtutib. herb. c. 14.*

Sancĭo, is, ſanxi citum, & ſanctum, (olim ſancivi, & citum. *Pompon. apud Diom. l. 1.*) a. 4. *conſacrare*, הקדיש, Ger. *ſtiften*, Gal. *ordonner*, Hiſp. *ordenar*, ὁσιόω, conſecro, ſanctum facio. *Serv. in 12. Æn.* Sancire proprie eſt ſanctum aliquid, idem conſecratum facere, fuſo ſanguine hoſtiæ: & dictum ſanctum, quaſi ſanguine ſancitum. ¶ Fere ſumitur pro decernere, ſtatuere, ſancte aliquid, & inviolabiliter conſtituere, ſtabilire, ratum facere. *Virg. 12. Æn.* Qui fœdera fulmine ſancit. Ubi *Serv.* Sancit, confirmat, ſancta eſſe facit, quia, cum fiunt fœdera, ſi coruſcatio fuerit [illegible] confirmantur. Vel certe quia apud majores aræ non incendebantur, [illegible] ignem divinum precibus eliciebant, &c. *Liv. l. 25.* Niſi Imperatoris [illegible] ejuſdem hoſpitia prodiſſi capita, ac ſanguine fœdus cum hoſtibus ſanc[illegible]tur. ¶ Dicitur de legibus, & aliis rebus, variaſque conſtructiones habet. *Cic. 2. Tuſc.* Quas leges ſive Jupiter, ſive Minos ſanxit de Jovis quidem ſententia, ut Poetæ ferunt. *Id. 4. Ver.* In quibus multa ſanxit de ætate hominum. *Idem pro Flac.* Prætor ſanxit edicto, ne ex Aſia exportari liceret de frumento. *Id. de Fin. l. 1. c. 10. ad fin.* Ut dolore ſuo ſanciret militaris imperii diſciplinam. *Id. 3. Offic. c. 19.* Quod Atheniis execrationibus publicis ſancitum eſt. *Id. Phil. 13.* Sancire augurem. *Propert. l. 4. eleg. 9. de Hercule.* manibus purgatum ſanxerat orbem. h. e. firmaverat. *Tac. 5. hiſt. c. 9.* Regnum ab Antonio Herodi datum victor Auguſtus ſanxit, h. e. ratum habuit. Al. leg. *auxit*. *Cic. 3. de Leg. c. 20.* In ſuo vitio quiſque plectatur, vis capite, avaritia multa, honoris cupiditas ignominia ſanciatur. h. e. pœna lege decreta puniatur. *Id. Att. l. 10. ep. 1.* Qui capite ſanxit, ſi quis in ſeditione non alterius partis fuiſſet. hoc eſt lege ſua capitis pœnam ſtatuit.

Sancte; adv. *ſantamente*, Germ. *heiliglich*, Gal. *ſainctement*, Hiſp. *ſantamente*, ὁσίως, ἁγνῶς, auguſte, religioſe. *Cic. 1. de nat. Deor.* Et pie ſancteque colimus naturam excellentem, atque præſtantem. *Curt. l. 3. c. 12.* Virginem, & reginas excellentis formæ tam ſancte habuit, quam ſi eodem, quo ipſe, parente genitæ forent. ¶ Ponitur etiam pro firmiter, conſtanter. *Plaut. Capt.* An tu dubium habebis, etiam ſancte cum jurem tibi? *Cic. l. 5. Fam. epiſt. 8.* Meque ea, quæ tibi promitto, ac recipio, ſanctiſſime eſſe obſervaturum.

Sanctēſco, is, n. 3. ſanctus fio, vel ſum. *Acc. apud Non. c. 2. n. 576.* Per nos ſanctēſcat genus.

Sanctificatio, onis, *ſantificazione*, ἁγιασμός, actus ſanctificandi. *Tertull. de Baptiſ. c. 18. Sidon. l. 8. ep. 14.*

Sanctificator, oris, qui ſanctificat. *Tertul. in Prax. c. 2.*

Sanctificium, ii, ſanctificatio, vel ſanctificationis locus. *Tertull. de reſurr. carn. cap. 47.*

Sanctifico, as, a. 1. ἁγιάζω, ſanctum facio, conſecro, divinis honoribus proſequor. *Tert. de orat. c. 3. Prudent. in hymn. ante cib. v. 13.*

Sanctiloquus, a, um, adject. qui ſancte loquitur, ut Lucas ſanctiloquus. *Prudent. in Apotheoſ. v. 1002.*

Sanctimonia, æ, idem ac ſanctitas. *Cic. pro Rab. perduel.* Quæ mihi videntur ex hominum vita ad Deorum religionem, & ſanctimoniam demigraſſe. *Id. pro Quinct.* Quid mihi, inquit, cum iſta ſanctimonia ſumma, ac diligentia?

Sanctio, onis, *confermazione*, *ratificazione*, חוק, Germ. *beſtetigung*, Gall. *ordonnance*, Hiſp. *eſtablecimiento*, κύρωσις, βεβαίωσις, conſtitutio, decretum, promulgatio, confirmatio, ratificatio. *Cic. pro Corn. Balbo, c. 16.* Cujus majeſtas fœderis ſanctione defenditur. *Id. 6. Ver.* Niſi legum ſanctionem, pœnamque recitaſſem. ¶ Metonymice ponitur pro lege, vel pro juſſu legis, ſeu pro eo, quod lege conſtituitur. *Serv. in 12. Æneid.* Et ſanctio vocatur lex cum terrore pœnæ. *Cic. pro Corn. Bal. c. 14.* Deinde ſanctiones ſacrandæ ſunt aut genere ipſo, aut obteſtatione, & conſecratione legis, aut pœnæ, cum caput ejus, qui contra facit, conſecratur.

Sanctĭtas, atis, *ſantità*, קדושה, Ger. *heiligkeit*, Gall. *ſainteté*, Hiſp. *ſantidad*, ἁγιότης, qualitas illa, qua res venerabiles ſunt. *Cicer. 1. de nat. Deor. c. 41.* Sanctitas autem eſt ſcientia colendorum Deorum. *Id. 1. Off.* Deos placatos pietas efficiet, & ſanctitas. *Id. poſt red. in Sen. c. 14.* Mecum Deorum, & hominum ſanctitates omnes, & religiones affuerunt. ¶ Item morum integritas, innocentia, juſtitia. *Nep. in Lyſand. cap. 4.* Sibi teſtimonium daret, quanta ſanctitate bellum geſſiſſet. *Tacit. Ann. 14. c. 60.* Plures perſtitere ſanctitatem dominæ tueri. ¶ Inter ſanctitatem, pietatem, & juſtitiam tale ſtatuit *Cicero* diſcrimen, in *Top. c. 23.* Æquitas tripartita dicitur eſſe, una ad ſuperos deos, altera ad manes, tertia ad homines pertinere: prima Pietas, ſecunda ſanctitas, tertia juſtitia, aut æquitas nominatur.

Sanctitūdo, inis, idem ac ſanctitas. *Accius in Tereo apud Non. c. 2. n. 805.* Alia hic ſanctitudo eſt, aliud & nomen, & numen Jovis. *Cic. 4. de Repub. apud Non. ib.* Eoſdem terminos hominum curæ, atque vitæ, ſic Pontificio jure ſanctitudo ſepulturæ.

Sanctor, oris, κυρωτής, ſancitor, qui aliquid ſancit. *Tac. l. 3. Ann. c. 26.* Sed præcipuus Servius Tullius ſanctor legum fuit.

Sanctuarium, ii, *ſantuario*, מקדש, Ger. *heiligthumb*, Gal. *ſanctuaire*, Hiſp. *ſantuario*, ἁγιαστήριον, ſacrarium, ſacer locus. *Aggen. de limit. pag. 61. edit. Goeſ.* Extra ſanctuarium, profanum dictum eſt. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, et de tabulis, aut libris, in quibus ſancta referuntur. Hinc ſanctuarium Principis, id eſt libri, & commentarii ſecretiores Principis, vel locus ipſe, & tabularium, in quo hujuſmodi libri repoſiti aſſervantur. *Sicul. Flac. in lib. de condit. agr. pag. 16. edit. Goeſ.* Quod ſi quis contradicat, ſanctuarium Cæſaris reſpici ſolet. Omnium enim agrorum & diviſorum, & aſſignatorum formas, ſed & diviſionem commentarios, & principales in ſanctuario habet. Qualeſcunque enim formæ fuerint, ſi ambigatur de earum fide, ad ſanctuarium Principis revertendum erit. *Plin. l. 25. c. 8.* In ſanctuariis Mithridatis Maximi Regis devicti Cn. Pompejus invenit in peculiari commentario ipſius manu compoſitionem antidoti.

Sanctus, a, um, *ſtabilito*, κυρωθείς, ſancitus, decretus, partic. a ſancior. *Liv. l. 10.* De provocatione legem diligentius ſanctam. ¶ Hinc pro auguſto, atque inviolabili uſurpatur, ac propterea Tribuni plebis, & Legati ſancti dicuntur, hoc eſt lege tuti, ac defenſi. *Caſ. l. 3. B. G.* Legatos (quod nomen apud omnes nationes ſanctum, inviolatumque ſemper fuiſſet) retentos ab ſe. *Cic. 2. Phil.* Ut veſtris etiam legionibus ſanctus eſſem. *Id. poſt red. in Sen.* Nomenque veſtrum æque mihi grave, & ſanctum, ac Deorum immortalium, erit. *Liv. l. 23. c. 22.* Et ſiquid unquam arcani, ſanctive ad ſilendum in curia fuerit, id omnium maxime tegendum. ¶ Sancta loca ſunt, quæ legum ſanctionibus adverſus injuriam, & vim munita fuerunt, ut ſunt templa, mœnia urbium, & hujuſmodi. *Cicer. pro Rab.* Caſtam concionem, ſanctum campum, inviolatum corpus omnium Civium Rom. integrum jus libertatis defendo ſervari oportere. ¶ Sanctius ærarium, dicitur intactius, & integrius, ex quo nihil promi licet ob annuas neceſſitates. *Cic. 6. Ver.* Quas in ærario ſanctiore conditas habebant. ¶ Per Metonymiam dicitur de moribus hominum, qui legibus divinis, & humanis conformes ſunt, & de ipſis hominibus, qui quadam majeſtate, & vitæ innocentia ad Dei, & beatarum Mentium virtutem quam proxime accedunt. Sumitur igitur pro bono, integro, pio, impolluto, *ſanto*, ὅσιος, ἅγιος. *Virg. 12. Æn.* Sancta ad vos anima, atque iſtius neſcia culpæ deſcendam. *Id. 11. Æn.* Tuque o ſanctiſſima conjux felix morte tua. *Cic. pro Roſc. Com.* Ætate grandis natu, natura ſanctus, & religioſus. *Juven. ſat. 14.* Et ſanctam filius omni aſpiciat ſine labe domum, vitioque carentem.

Sanctus, &

Sancus, i, V. Sangus.

Sandaliarium, ii, vicus Romæ, ubi ſandalia fiebant. *Gel. l. 18. c. 4.* In Sandaliario forte apud librarios fuimus.

[illegible]**ndaliarius**, a, um, quod ad ſandalia ſpectat. Apollo Sandaliarius dictus eſt Romæ, quod ejus templum eſſet in vico Sandaliario. Sed *Alex. ab Alex. l. 2. gen. dier. c. 18.* contra ſcribit, vicum Sandaliarium dictum eſſe ab Apolline Sandaliario, cujus effigies ſandalio ornata erat. Templum illud ab Auguſto extructum fuiſſe, docet *Tranquil. in ejus vita, c. 57.* At Victor quoque in 4. Urbis regione ponit.

Sandaligerŭlus, a, um, σανδαλιοφόρος, qui ſandalio utitur. *Plaut. Trin. 2. 1. 22.* Flabelliferæ, ſandaligerulæ, cantrices, ciſtellatrices.

Sandalis, idis, fem. σανδαλίς, palmæ genus, dictum a ſimilitudine ſandalii. *Plin. lib. 13. cap. 4.* Quarta auctoritas ſandalidum, a ſimilitudine appellatarum.

Sandalium, ii, n. *ſandalo*, *pianella*, σανδάλιον, σάνδαλον, genus calceorum. *Heſychius* ait eſſe γυναικεῖον ὑπόδημα, muliebre calceamentum. Non tamen mulierum ſemper eſſe, ſed etiam virorum, liquet ex *Act. 12. 8.* ubi Angelus præcipit Petro, ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. *Subliga ſandalia tua.* *Ter. Eun. 5. 8. 4.* Utinam tibi commitigari videam ſandalio caput.

Sandalum, i, farris Gallici genus, pluſ alio quovis farre panis reddens. *Plin. l. 18. c. 7.* Galliæ quoque ſuum genus farris dedere, quod illic *brance* vocant, apud nos ſandalum, nitidiſſimi grani.

Sandapila, æ, f. *cataletto*, σανδάπιλα, genus feretri, loculus ligneus, in quo plebejorum, atque damnatorum cadavera portabantur, ut *Fulgent. de priſc. ſermone* interpretatur. *Horatius* vilem arcam, *Martialis* Orcinianam ſpondam appellat. *Martial. l. 8. epigr. 75.* Stipataque tollitur alte Grandis in anguſta farcitus ſandapila. *Juven. ſat. 8. v. 175.* Inter carnifices, & fabros ſandapilarum.

Sandapilarius, ii, idem ac veſpillo, qui ſandapilas fert. *Sidon. lib. 2. ep. 8.* Veſpillonum, ſandapilariorumque miniſteria.

San-

Digitized by Google

Sandaraca, vel Sandaracha, æ, f. *ſandaraca*, σανδαράκη, vel σανδαράχη, coloris rubri genus. Medici Arabes putant, ſandaracam eſſe noſtrum vernicem. Sed hic eſt gummi juniperi. *Peſt.* Sandaracam ait Verrius eſſe genus coloris, quod Græci ſandycem appellant. ¶ Duplex eſt, metallica, ſeu foſſitia, quæ eſt colore cinnabaris, & vulgo arſenicum rubrum vocatur, & factitia, quæ eſt ceruſſa in fornace cremata. *Plin. l.* 34. *c.* 18. Sandarachæ quoque propemodum dicta natura eſt. Invenitur autem & in aurariis, & in argentariis metallis, melior, quomagis rufa, &c. *Vitruv. l.* 7. *c.* 12. Ceruſſa vero, cum in fornace coquitur, mutato colore ad ignem incendii ſandaraca fit. De ſandaraca *Plin.* ſcribit *l.* 34. *c.* 18. & *l.* 35. *c.* 6. ¶ Sandaraca item herbæ genus, apibus gratiſſimum. *Plin. l.* 11. *c.* 7. Præter hæc convehitur erithace, quam aliqui ſandaracam, alii cerinthum vocant.

Sandaracātus, vel Sandarachatus, a, um, σανδαρακωτός, cui ſandaraca admiſta eſt. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Item lentes tollit cum ſquamis æris, aceto ſandaracato.

Sandaracinus, vel Sandarachinus, a, um, σανδαράχινος, quod colorem ſandaracæ habet. *Nov.* apud *Peſt.* Merula, ſandaracino colore. Ubi *ſandaracinus* eſt luteus. Hunc enim colorem habet os merulæ. Nempe ſandaraca quidem rubet ipſa, ſed luteo colore tingit.

Sandareſus, i, fem. gemma in India naſcens, loco ejuſdem nominis, item in Arabia meridionali, colore igneo aureis intus guttis interſtincto. *Plin. lib.* 37. *cap.* 7.

Sandaſiri, Indicæ gemmæ nomen, colore mali, aut olei viridis. *Plin. lib.* 37. *cap.* 7.

Sandyx, & Sandix, icis, & ycis, m. & f. σάνδιξ, & σάνδυξ, coloris rubri genus, quod *Galen. ad fin. l.* 9. *Simplicium* ſcribit fieri ex ceruſſa vehementius adusta. *Plin. l.* 35. *c.* 6. & alii ex ſandaraca, æqua parte rubricæ admiſta. Alii ſcribunt, herbam eſſe delicatæ olfacturæ, brevi caule, & in aliis fœniculo ſimilem, naſci in inſulis maris rubri, eſſe & ſandycem genus coloris ex ſandaraca, & ceruſſa factum. *Heſychius* arborem credidit. *Servius* etiam plantam eſſe tradit. Imo ipſe *Virgilius* ita arbitratus eſt, ut *Plin. l.* 35. *c.* 6. ſcribit. Hæc ſi torreatur, æqua parte rubricæ admixta, ſandycem facit. Quanquam animadverto, Virgilium exiſtimaſſe, herbam id eſſe, illo verſu, Sponte ſua ſandyx paſcentes veſtiet agnos. Sed ex eo verſu non conſequitur id, quod *Plinius*, & *Servius* putarunt. Nam ſententia Maronis eſt, fore, ut oves paſcentes ſponte ſandycini coloris fiant. Denique *Virgilius* fortaſſe ſcripſit *ſcandyx*, non *ſandyx*. Scandyx autem re vera genus herbæ eſt, de qua *Plin.* ſcribit *l.* 21. *c.* 16. Scandyx, quæ ab aliis tragopogon vocatur, foliis croco ſimillimis. De ea etiam ſcribit *l.* 22. *c.* 22. ubi ait peculiarem ejus laudem eſſe, quod fatigato Venere corpori ſuccurrit. ¶ Reperitur etiam in gen. maſc. *Gratius in Cyneg. v.* 86. Interdum Libyco fucantur ſandice pinnæ. ¶ Ejus penultima in obliquis ancipitis eſt quantitatis. *Propert. l.* 2. *eleg.* 25. Illaque plebejo, vel ſit ſandycis amicto.

Sane, adverb. *certamente*, [illegible], Germ. *vvarlich*, Gall. *certes*, Hiſp. *ciertamente*, μέντοι, certe. *Terent. Andr.* Sane pol illa temulenta eſt. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 9. Sane moleſte Pompejum id ferre conſtabat. *Id. pro Quint. c.* 3. Erat ei pecuaria res ampla, & ruſtica ſane bene culta. *Id.* 2. *de Leg. c.* 4. Sane quidem hercule, & eſt iſta recta docendi via. ¶ *Sane quam*, eſt admodum, valde. *Sulpit. ad Cic.* 4. *Fam. ep.* 5. Sane quam pro eo ac debui, graviter, moleſteque tuli. *Brut. ad Cic. Fam.* 11. *epiſt.* 13. Sane quam ſum gaviſus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. Quod de Pompejo Caninius agit, ſane quam refrixit. ¶ In reſponſionibus eſt maxime, utique, certe. *Varr. l.* 1. *R. R. cap.* 2. Vultis interea, vetus proverbium uſurpemus? Sane, inquit Agrius. ¶ Eſt etiam idem quod ſaniter, *ſanamente*, cujus contrarium eſt inſane. *Plaut. Curc.* 1. 3. 20. Bonum eſt, pauxillum amare ſane, inſane, non bonum eſt. *Horat. l.* 2. *od.* 7. Non ego ſanius bacchabor Edonis. *Senec. controv.* 34. Eccigmon dixit ſanies, quam Glycon.

Saneſco, is, ſine pert. & ſup. n. 3. *ſanarſi*, [illegible], Germ. *geſund vverden*, Gal. *guérir*, Hiſp. *ſanarſe*, ὑγιάζομαι, ſanus fio. *Col. l.* 6. *c.* 7. Sed vulnera facta igne, dum ſaneſcunt, &c. Adde *Plin. l.* 17. *c.* 23.

Sanga, æ. ſ. fl. Hiſpaniæ, qui per Cantabros fluit apud Victoriam Juliobrigenſium. *Plin. l.* 9. *c.* 20.

Sangĕnon, i, n. gemmæ nomen. *Plin. l.* 37. *c.* 6.

Sanguālis. V. Sanqualis.

Sanguen, inis, n. idem ac ſanguis, apud vet. *Lucr. l.* 2. *v.* 836. Viſceribus viſus gigni, ſanguenque creari. *Cic.* 5. *Fin. c.* 12. ex veteri *Poeta*. Num refugiat timido ſanguen, atque exalbeſcat metu?

Sanguicŭlus, i, m. *ſanguinaccio*, αἱματίον, ſanguis hœdi, ſive ſuis, in cibum formatus. *Plin. l.* 28. *c.* 14. Ex ſanguine ejuſdem in cibum formato, quem ſanguiculum vocant.

Sanguilentus, a, um, adject. idem quod ſanguineus, ut ſanguilenta urina. *Scribon. Larg. compoſit.* 102.

Sanguinālis, & le, o. 3. quod ad ſanguinem refertur. Herba ſanguinalis, eadem eſt ac ſanguinaria. *Celſ. l.* 2. *c.* 23. Herba ſanguinalis, quam Græci πολύγονον vocant, inde nomen habet, quod ſanguinis fluorem, undecunque fertur, ſiſtat. *Col. l.* 6. *c.* 12. Vel ſanguinalis herba, quam πολύγονον Græci appellant.

Sanguīnans. V. Sanguino.

Sanguinārius, a, um, *ſanguinario*, *crudele*, [illegible], Germ. *blutdurſtig*, Gal. *ſanguinaire*, *cruel*, Hiſp. *enſangrentado*, φιλαίματος, αἱμοχαρής, ad ſanguinem ſpectans, ſævus, crudelis. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 7. Megabrotus, & hæc ſanguinaria juventus inimiciſſima eſt. *Plin. l.* 4. *ep.* 22. De hujus nequitia, ſanguinariiſque ſententiis ſuper cœnam loquebantur. *Plin. alter l.* 19. *c.* 4. Nuntius ſanguinarius. h. e. de ſanguine & morte. ¶ Sanguinaria herba, & Sanguinaria, abſolute, cujus ſuccus naribus infuſus ſanguinem ſiſtit, *ſanguinella*. A Græcis πολύγονον dicitur a multitudine geniculorum. *Col. l.* 7. *c.* 5. Eſt etiam gravis pernicies herbæ ſanguinariæ, quam &c. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Polygonon Græci vocant, quam nos ſanguinariam, non attollitur a terra, foliis rutæ, ſemine graminis.

Sanguinātio, onis, ſanguinis emiſſio, ut gingivarum ſanguinatio, apud *Cœl. Aurelian. Tard. l.* 4. *c.* 8.

Sanguineus, a, um, *ſanguigno*, *pieno di ſangue*. *di color ſanguigno*, Ger. *blutroth*, Gall. *ſanguin*, *de ſang*, Hiſp. *lleno de ſangre*, αἱματώδης, plenus ſanguine, & ad corporis temperamentum refertur. Medicis enim ſanguineus dicitur, cui plurimum inſit boni ſanguinis, hoc eſt qui temperamento calido ſit, & humido. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Coſta nulli, niſi ſanguineum pulmonem habenti. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ex ſanguine conſtat. *Ovid.* 2. *Met.* Sanguineæ manant tanquam de vulnere guttæ. ¶ Item pro ſanguinolento, ſeu aſperſo ſanguine. *Ovid. l.* 3. *Triſt. el.* 9. Pallentesque manus, ſanguineumque caput. ¶ Item pro eo, quod cum ſanguine conjunctum eſt, ſive quod ſanguis conſequitur. *Hor. l.* 1. *Carm. od.* 27. Verecundumque Bacchum ſanguineis prohibete rixis. ¶ Uſurpatur quoque pro eo, quod ſanguinis colorem habet. Sanguineus frutex, niſi arborem dicere malis, aſt cornus fœmina, ſemina ferens lenta, quæ vitibus vincula ſuppeditant. Ita dictus eſt, quia ejus cortex ſanguinei eſt coloris, *ſanguine*. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Siquidem & geniſtæ, & populi, & ulmi, & ſanguinei frutices, & betulæ, & arundo fiſſa, & arundinis folia, ut in Liguria, & vitis ipſa, reciſiſque aculeis rubi alligant, & intorta corylus. ¶ Hinc virgæ ſanguineæ, idest quæ ſunt ex ſanguineo frutice. *Plin. l.* 19. *c.* 10. Sunt, qui ſanguineis virgis tangant ea, quæ nolunt his (erucis) obnoxia eſſe. *Modeſtin. l. penult. ff. ad legem Pompejam de parricid.* Parricida virgis ſanguineis verberatus, deinde in culleo inſuitur cum cane, gallo gallinaceo, capra, & ſimia, &c.

Sanguĭno, as, neut. 1. *ſcorrer ſangue*, αἱμάσσω, ſanguine mano. *Quinctil. l.* 10. *Declam.* Tum repetitis ſanguinavere planctibus jam convaleſcentes lacerti. *Id. ibid.* Sanguinantes lacertos porrigere. ¶ Translate *Id. vel*, ut *alii volunt*, *Tacit. in Dial. de Orator. c.* 12. Lucroſæ hujus, & ſanguinantis eloquentiæ uſus recens, & malis moribus natus. h. e. mercenariæ, quæſtuoſæ, & pecuniam ex clientum marſupio, tanquam ſanguinem, extrahentis.

Sanguinolentus, a, um, *ſanguinolento*, Ger. *blutig*, Gall. *ſanglant*, Hiſp. *ſangrieuto*, αἱματώδης, plenus ſanguine, aſperſus ſanguine. *Auct. ad Her. lib.* 4. Inimici ſtatim ſanguinolenta palma, crudeliſſima victoria potius inſultabunt in horum miſerias. *Ovid.* 3. *Epiſt.* Pectora ſanguinolenta. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod ſanguini ſimile eſt, pro rubro. *Ovid. lib.* 2. *Amor. eleg.* 12. Ille color vere ſanguinolentus erat. ¶ Litera ſanguinolenta tranſlate ſumitur pro invectiva, ſeu famoſo libello. *Ovid. in Ibin. verſ.* 3. Nullaque, quæ poſſis, tot ſcriptis millibus, extat litera Naſonis ſanguinolenta legi.

Sanguinōſus, a, um, adject. ſanguine abundans. *Cœl. Aurelian. Acut.* 3. *c.* 4. Sanguinoſi phlebotomandi.

Sanguis, inis, m. 3. *ſangue*, αἷμα, unus ex corporis animalis humoribus, qui per venas in omne corpus diffunditur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* In quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit. ¶ Sanguinem detrahere, ſive extrahere, eſt venam aperire, ut ſanguis ſuperfluus, & noxius effluat. *Cel. l.* 2. *c.* 8. & 9. ¶ Sanguinem mittere, idem eſt, ac detrahere. *Celſ. l.* 2. *c.* 10. Sanguinem inciſa vena mitti novum non eſt. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 11. *per tranſlationem*: Nam & illud non nobis obeſt, videri noſtrum teſtimonium non valuiſſe, miſſus eſt ſanguis invidiæ ſine dolore. ¶ Sanguinem alicujus fundere, eſt vulnerare, occidere. *Curt. l.* 3. *c.* 5. Tum vero multum ſanguinis fuſum eſt. Sic, facere ſanguinem, apud *Liv. l.* 2. ¶ Hinc ſæpe ponitur pro vita. *Liv. l.* 23. *c.* 8. Sanguine Annibalis ſanciam Romanum fœdus. *Quintil. declam.* 317. Unius ſanguinem exigitis. ¶ Translate etiam ponitur pro genere. *Virg.* 1. *Æn. v.* 19. Progeniem ſed enim Trojano a ſanguine duci audierat. *Horat. l.* 3. *od.* 27. Regius ſanguis. ¶ Item pro vigore, ſpiritu, audacia. *Plaut. Bacch.* 3. 2. 44. Magiſtron' quemquam diſcipulum minitarier? Nil moror, diſcipulos mihi eſſe tam plenos ſanguinis. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 16. Amiſimus, mi Pomponi, omnem ſuccum, & ſanguinem, ſed etiam colorem, & ſpeciem priſtinam civitatis. *Id. in Brut.* Succus ille, & ſanguis incorruptus uſque ad hanc ætatem Oratorum fuit, in qua naturalis ineſſet, non fucatus nitor. h. e. oratio fortis, robuſta, vires, lacertos, & nervos habens. ¶ Item per tranſlationem dicitur de pecunia. *Cic.* 5. *Verr.* Quæ cum de Populi R. victu, de vectigalium nervis, de ſanguine detraxiſſet ærarii. *Id. Att. l.* 6. Appius cum provinciam curaret, ſanguinem miſerit, quidquid potuit, detraxerit. ¶ Denique de aliis etiam humoribus interdum uſurpatur. *Manil. l.* 5. *v.* 212. Et viridis nemoris ſanguis decedit & herbis. *Stat.* 5. *Thebaid. v.* 329. Bacchæus ſanguis. h. e. vinum.

Sanguiſūga, æ, fem. *ſanguiſuga*, *ſanguetta*, [illegible], Germ. *ein egel*, Gal. *ſangſue*, Hiſp. *ſangujuela*, βδέλλα, hirudo, vermis in aqua degens, a *ſanguis*, & *ſugo*, quod ſanguinem ſugat. *Plin. l.* 8. *c.* 10. Cruciatum in potu maxime ſentiunt hauſta hirudine, quam ſanguiſugam vulgo cœpiſſe appellari adverto. *Id. l.* 32. *c.* 7. Idem præſtare ſanguiſugarum cinis ex aceto illitus putatur.

Sangus, Sancus, vel Sanctus, i, m. Hercules ſic a Sabinis dictus. Rationem nominis hanc affert *Propert. l.* 4. *el.* 10. (al. 9.) Nunc quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem. Sic Sancum (alii Sanctum) Tatii compoſuere Cures. *Fidius in voce*, *Propter viam*. Propter viam fit ſacrificium, quod eſt proficiſcendi gratia Herculi, ſeu Sango (al. Sanco) qui ſcilicet idem eſt Dius.

Sanies, ei, *marcia*, [illegible], Germ. *vvundſchvveiſſ*, Gall. *boüe*, Hiſp. *podre*, ἰχώρ, ſanguis corruptus, necdum ad puris albedinem, craſſitudinemque coactus. *Celſ. lib.* 5. *cap.* 25. Ex vulneribus, ulceribuſque exit ſanguis, ſanies, pus. Sanguis omnibus notus eſt. Sanies eſt tenuior hoc, varie craſſa, & glutinoſa, & colorata. Pus craſſiſſimum, albiſſimumque, glutinoſius & ſanguine, & ſanie. Exit autem ſanguis e vulnere recenti, aut jam ſaneſcente: ſanies inter utrumque tempus eſt: pus ex ulcere jam ad ſanitatem ſpectante. *Cicer. in Piſon.* Saxa ſpargens tabo, ſanie, ſanguine atro. ¶ Sumitur etiam pro intectura. *Plin. lib.* 9. *cap.* 38. Rurſuſque caeminata mergitur, donec omnem ebibat ſaniem. ¶ Item pro fæce. *Plin. lib.* 15. *cap.* 3. Oliva conſtat nucleo, oleo, carne, amurca. ſanies eſt hæc pus amara.

Saniōſus, a, um, *marcio*, Germ. *ſchvveiſſig*, Gall. *plein de ſang meurtry*, Hiſp. *lleno de ſangaza*, ἰχωρώδης, ſanie, & impuro ſanguine conſperſus. *Plin. l.* 7. *c.* 15. Invalidi, aut non vitales partus eduntur, aut ſanioſi.

Sanĭtas, atis, *ſanità*, [illegible], Germ. *geſundheit*, Gal. *ſanté*, Hiſp. *ſalud*, *ſanidad*, ὑγίεια, incolumitas, ſtatus corporis actiones omnes ſuas probe obeuntis. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 13. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter ſe, e quibus conſtamus, ſanitas eſt: ſic animi dicitur, cum ejus judicia, opinionesque concordant, eaque eſt animi virtus, quam alii ipſam temperantiam dicunt eſſe, alii obtemperantem temperantiæ præceptis, & eam ſubſequentem, nec habentem ullam ſpeciem ſuam, &c. *Quint. l.* 5. *c.* 10. Si robur corporibus bonum non eſt, minus ſanitas. ¶ Translate dicitur etiam de animo, pro ſapientia, ſeu pro bono ſtatu mentis, animi quiete, & tranquillitate. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 4. Sanitatem enim animorum poſitam in tranquillitate quadam, conſtantiaque cenſebant: his rebus mentem vacuam, appellarunt inſaniam. ¶ Hinc redire ad ſanitatem pro eo, quod eſt reſipiſcere. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 10. Quibus tamen ad ſanitatem redeundi ante calendas Septembris poteſtas facta eſt. ¶ Item de oratione, pro ſtylo puro, & incorrupto. *Cic. de opt. gen. Or.* Illos potius, qui incorrupta ſanitate ſunt, quod eſt proprium Atticorum, quam eos, quorum vitioſa abundantia eſt, quales Aſia multos tulit.

Sanĭter, adv. *ſanamente*. *Afran.* apud *Non. c.* 11. *n.* 31. Adeſto, aſſentio in amare, me adorare ſaniter.

Sanna, æ, f. *irriſione*, *dileggiamento*, [illegible], Ger. *verſpottung*, Gall. *moquerie*, Hiſp. *eſcarnio*, μωκός, χλεύη, irriſio, quæ fit ore diſtorto, aut aliis geſticulationibus riſum moventibus. *Vetus Interpres Perſii in ſat.* 1. Sanna dicitur os diſtortum cum vultu, quod facimus, cum alios deridemus. Eſt a שן, *dens*, vel potius (quæ eſt conjectura Iſaaci Caſauboni ad primam Perſii ſatyram) a שנן, *acuere*, unde שן, *dens*, & [illegible], *oratio*. Perottus cenſet dici a narium ſonitu. Alii originem arceſſunt a Græco σάννας, quo Cratinus uſus pro ſtulto, ut teſtatur Euſtathius ad Odyſſ. ξ. pag. 1761. ubi & monet σάννας eſſe a Sannis populis, quos ipſos alias vocabat Tzanos. *Juven. ſat.* 6. *v.* 305. I nunc, & dubita, qua ſorbeat aera ſanna Tullia. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 62. Quos vivere fas eſt occipiti cæco, poſticæ occurrere ſannæ.

Sannio,

Digitized by Google

Sannio, onis, m. *buffone*, לֵיצָן, Ger. *gloffer*, Gall. *moqueur*, Hiſp. *moſador*, χλευαςὴς, ſcurra, qui omnibus modis riſum movere nititur, qui ſoluto riſu, & contortis corporis totius partibus quempiam irridet, moreſque aliorum tam inepto geſtu exprimit, ut, dum alios irrideat, ipſe omnibus ſit ridiculus. *Cic. l. 9. Fam. ep.* 16. Salis enim ſatis eſt, ſanniorum parum. *Id. l.* 2. *de Or. c.* 61. Atque hoc etiam animadvertendum, non eſſe omnia ridicula faceta. Quid enim poteſt eſſe tam ridiculum, quam ſannio eſt? Sed ore, vultu, imitandis moribus, voce, denique corpore ridetur ipſo. Salſum hunc poſſum dicere, atque ita, non ut ejuſmodi oratorem eſſe velim, ſed ut mimum.

Sano, as, a. 1. *ſanare*, *guarire*, רָפָא, Ger. *geſund machen*, Gal. *guerir*, Hiſp. *ſanar*, ὑγιάζω, ſanum facio, redintegro, incolumitati reſtituo. *Cic.* 4. *Tuſc.* Citius repentinus oculorum tumor ſanatur, quam diuturna lippitudo depellitur. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur pro ad bonam mentem revocare. *Cic.* 2. *Catil.* Quos quidem ego, ſi ullo modo fieri poſſet, non tam ulciſci ſtudeo, quam ſanare, & ipſos placare Reipublicæ. *Id.* 4. *Phil. c.* 24. Quæ his Reipublicæ vulnera imponebat, eadem ille ſanabat. *Senec. Herc. Fur. v.* 1261. Morte ſanandum eſt ſcelus. h. e. expiandum.

Sanqualis, ſive ſangualis, is, f. ὀρνίς, genus avis. *Feſtus.* Sanqualis avis appellatur, quæ in Commentariis Auguralibus oſſifraga dicitur, quia in Sangi Dei tutela eſt. Adde *Plin. l.* 10. *c.* 7. & *Liv. l.* 41. *c.* 13.

Sanſa. V. Sampſa.

Santerna, æ, f. chryſocolla ex nitro confecta, qua artifices utuntur in agglutinando auro. *Plin. l.* 33. c. 5.

Santŏnes, m. 3. pop. Galliæ, in Aquitania, quorum tractus nunc Santonia, *la Saintonge*, dicitur, eſtque inter Inguliſmenſem tractum ad Or. Pictones ad Bor. Aquitaniam veram ad Merid. & Oceanum ad Occ. Hujus tractus præcipua urbs eſt Santones, ſeu Mediolanum Santonum, *Saintes*. *Lucan. l.* 1. *v.* 422. gaudetque amoto Santonus hoſte.

Santonĭcus, a, um, adject. ad Santones pertinens. *Juvenal. ſat.* 8. *v.* 145. Tempora Santonico velas adoperta cucullo. ¶ Santonicum, abſolute, & Santonica herba, abſinthium, quo Galliæ Alpibus finitima abundat, *ſantonico*. *Plin. l.* 27. *c.* 7. & *Colum. l.* 6. *c.* 25.

Sanus, a, um, *ſano*, בָּרִיא, Ger. *geſund*, Gal. *ſain*, Hiſp. *ſano*, ὑγιής, integer, incorruptus, proſpera utens valetudine, cujus partes omnes probe ſuas obeunt functiones, a σάος, inſerta liquida. *Cic.* 2. *Phil.* Quaſi medicus ille te ſanum feciſſet. *Cato c.* 157. Tam citiſſime ſanus fiet ex eo morbo. *Celſ. l.* 3. *c.* 4. Etiam ſaniſſimo dari debet cibus. ¶ Transfertur quoque ad animum, & uſurpatur pro ſapiente, eſt eo, qui rationis, & recti judicii compos eſt. *Plaut. Trin.* 2. 4. 59. Satin' tu ſanus mentis, aut animi tui, qui conditionem hanc repudies? *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Illa igitur Deos, ita perſpicuum eſt, ut id qui neget, vix eum ſanæ mentis exiſtimem. *Id.* 9. *Attic. ep.* 13. Ego illum male ſanum ſemper putavi, nunc etiam impurum, & ſceleratum puto. ¶ Item ad orationem, pro bono, recto, incorrupto. *Cic. in Brut.* Nihil erat in ejus oratione, niſi ſyncerum, nihil niſi ſiccum, atque ſanum. *Id. ibid.* Rhodii ſaniores, & Atticorum ſimiliores.

Sapa, æ, f. *vino cotto*, ex muſto decocto tertia pars reliqua, ἕψημα, σίραιον. *Plin. l.* 14. *c.* 9. Siræum, quod alii hepſema, noſtri ſapam appellant, ingenii, non naturæ opus eſt, muſto uſque ad tertiam partem menſuræ decocto; quod ubi factum ad dimidiam eſt, defrutum vocamus. *Id. l.* 23. *c.* 2. Vino cognata res ſapa eſt, muſto decocto, donec tertia pars ſuperſit. ¶ Inter ſapam, defrutum, & carenum hoc intereſt, inquit *Pallad. in Octobr. tit.* 18. quod defrutum dicitur muſtum a deferuendo, ubi ad ſpiſſitudinem fortiter deſpumaverit: carenum, cum tertia perdita, duæ partes remanſerint; ſapa, ubi ad tertias redacta deſcenderit. Hæc *Pallad.* ceterum ipſum quoque defrutum dicitur a *Colum.* vinum ad tertias decoctum. V. *Defrutum*.

Sapæi, m. 2. pop. Thraciæ, in conf. Myſiæ, ſeu Scythiæ Europeæ, in ora maris Euxini, al. inter Neſtum, & Hebrum in ora Auſtrali Thraciæ. *Plin. l.* 4. c. 11.

Saperda, æ, f. genus piſcis, qui & coracinus fluviatilis dicitur. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 134. Quid agam? rogitas? ſaperdas advehe Ponto, Caſtoreum, ſtuppas, hebenum, thus &c. ¶ Ponitur tranſlate pro ſapiente, & lepido, tanquam ſit a *ſapio*. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 813. Omnes videmur nobis eſſe belluli, & feſtivi ſaperdæ, cum ſimus σαπροὶ, h. e. putidi & marcidi. Al. leg. *cum ſimus copreæ*. hoc eſt ſcurræ.

Saphon, onis, m. funis navis in prora poſitus. *Cæcil.* apud *Iſidor. l.* 19. *Orig. c.* 4. Venerio curſu veni, prolato pede uſque ad Saphonem.

Sapĭde, adv. cum ſapore. *Apul. l.* 8. *A. A.* Femur ſapidiſſime percoctum.

Sapĭdus, a, um. *ſaporito*, εὔχυλος, quod gratum ſaporem habet. *Apul. l.* 2. *Metam.* Tuccetum perquam ſapidiſſimum. *Apic. l.* 9. c. 10. Jus ſapidum. Et c. 11. Sapidiores piſces. ¶ Tranſlate ſapidæ puellæ. h. e. ſapientes, *Alcim. Avit. ad Soror. v.* 458. *ex parabola Matth. c.* 25.

Sapiens, entis, o. *ſapiente*, *ſaggio*, *ſaputo*, חָכָם, Ger. *verſtendig*, Gal. *ſage*, Hiſp. *ſabio*, σοφὸς, qui ſapit, ſapientia præditus, ſapientia præſtans, a *ſapio*. *Cic. pro Cluent. c.* 31. Sapientiſſimum eſſe dicunt eum, cui quod opus ſit ipſi, veniat in mentem. *Id.* 4. *Catil.* Miſera mors ſapienti non poteſt accedere. *Ovid.* 1. *de ar. am. v.* 63. ſera & ſapientior ætas. ¶ In Græcia ſeptem viri uno, eodemque tempore floruere, qui Sapientes habiti, & nominati ſunt. Hi fuere Thales Mileſius, Solon Athenienſis, al. Salaminius, Chilon Lacedæmonius, Pittacus Mitylenæus, Bias Prienæus, Cleobulus Lyndius, Myſo Chenæus. *Plato in Protagora.* Vulgo loco Myſonis Periander Corinthius numeratur. Nominis originem hanc narrant. Cum piſcatoribus ex Choo inſ. rete ad litus trahentibus Mileſii quidam ſuperveniſſent, piſcationemque illam non conſpecto reti mercati eſſent, dum rete expanderatur, inter piſces etiam tripus aureus inventus eſt. De tripode inter piſcatores, & Mileſios controverſia exorta eſt, cum Mileſii tripodem ſibi vindicarent, quod rete contineretur, piſcatores negarent, quod illi non niſi piſces vendidiſſent. Eam controverſiam & ipſæ civitates Mileſii, & Choos ſuſcepere, adeo ut prope ad arma venirent. Tandem Apollinem conſuluere, qui reſpondit, donum illud illius ætatis ſapientiſſimo deberi. Igitur communi conſenſu ad Thaletem Mileſium tripus miſſus eſt. Sed cum Thales aſſereret, Biantem multo ſe eſſe ſapientiorem, ad Biantem fuit allatus. A Biante eadem de cauſa pervenit ad Pittacum, & a Pittaco ad alium, ita, ut orbe peracto ad Thaletem rediret. Tunc ſeptem illi viri ſtatuerunt, tripodem illum Deo deberi, qui ſolus & vere ſapiens eſt, & largitor ſapientiæ. Quare in templo Apollinis Deo dicatus fuit. Admirati Græci hanc virtutem illorum animi magnitudinem, eos ſapientes eſſe, ſapienteſque eſſe appellandos judicavere, quod divitias contemnerent, quodque ſapientia ſibi invicem cederent, ſeque a Deo illam habere profiterentur. *Plut. in vita Solonis. Diog. Laert. l.* 1. *c.* 1. *vita Philoſ.* Vixere poſt Lycurgum, & Homerum, ſed ante Pythagoram, qui primus auſus non eſt ſe ſapientem appellare, ſed dixit ſe philoſophum eſſe, ideſt ſapientiæ, intelligentiæque amatorem. *Cic.* 5. *Tuſc.*

Sapienter, adv. *ſaviamente*, Ger. *verſtendlich*, Gal. *ſagement*, Hiſp. *ſabiamente*, σοφῶς, ſecundum ſapientiam. *Cic. pro Dom.* Qui non ficte, & fallaciter populares, ſed vere, & ſapienter fuerunt. *Id. l.* 2. *Fam. ep.* 6. Nemo eſt, qui tibi ſuadere ſapientius poſſit te ipſo. *Id. de clar. Orat. c.* 42. Servius ſapientiſſime perfecit, ut &c. *Plaut. Men.* 5. 7. 1. Imperium meum ſapienter habeatis curæ.

Sapientia, æ, f. *ſapienza*, חָכְמָה, Ger. *weiſheit*, Gal. *ſageſſe*, Hiſp. *ſabiduria*, σοφία, cognitio rerum omnium, tum humanarum, tum divinarum. *Cic.* 1. *Off. c.* 43. Princepſque omnium virtutum eſt illa ſapientia, quam σοφίαν Græci vocant. Prudentiam enim, quam Græci φρόνησιν dicunt, aliam quandam intelligimus, quæ eſt rerum expetendarum, fugiendarumque ſcientia. Illa autem ſapientia, quam principem dixi, rerum eſt divinarum, atque humanarum ſcientia, in qua continetur Deorum, & hominum communitas, & ſocietas ipſorum inter ipſos. *Id.* 5. *Tuſc. c.* 5. Nam ſapientiam quidem quis negare poteſt non modo re eſſe antiquam, verum etiam nomine? quæ cum divinarum, humanarumque rerum, tum initiorum, cauſarumque cujuſque rei cognitione hoc pulcherrimum nomen apud antiquos aſſequebatur. ¶ Per Catachreſin dicitur etiam de qualibet alia ſcientia, ut de Juriſprudentia. *Cic.* 1. *de Or.* Iſtam oſcitantem, & dormitantem ſapientiam Scævolarum, & ceterorum beatorum otio concedamus. ¶ Sumitur quoque interdum pro judicio, prudentia, ſagacitate. *Cic. in Or. c.* 21. Sed eſt eloquentiæ, ſicut reliquarum rerum, fundamentum ſapientia. *Id. pro Marcel. c.* 2. Nunquam temeritas cum ſapientia commiſcetur, nec ad conſilium caſus admittitur. ¶ Item pro temperatione quadam lenitatis & prudentiæ. *Cic. pro Dejot. c.* 2. Re iniquum eſt, ſed tua ſapientia fit æquiſſimum. *Id. pro Marcel. c.* 6. Ut mihi videantur Dii immortales vel placati jam, vel ſatiati aliquando omnem ſpem ſalutis ad clementiam, & ſapientiam victoris contuliſſe. ¶ Pro ſapore, & ſapiendi facultate, a *ſapio*, quod ſaporem habere ſignificat. *Sympoſius poeta vetus in ænigmate de perna.* (*refert Voſſ. in Etymol.*) Una mihi ſoror eſt, plures licet eſſe putentur, De fumo facies, ſapientia de mare nata eſt. Huc alluſiſſe videtur *Terent.* cum inquit *Adelph.* 3. 4. 62. Hoc ſalſum, hoc aduſtum eſt, hoc lautum eſt parum: illud recte: iterum ſic memento, ſedulo moneo pro mea ſapientia.

Sapientialis, le, adject. a *ſapientia*. *Tertul. de anim. c.* 15. Summus in anima gradus vitalis, & ſapientialis.

Sapientipŏtens, entis, o. qui ſapientia multum valet, ut bellipotens, qui plurimum poteſt bello. *Cic.* 2. *de Div. c.* 56. Poſtremo quanquam ſemper fuit, ut apud Ennium eſt, ſtolidum genus Æacidarum, bellipotentes ſunt magis, quam ſapientipotentes, tamen hanc verſus amphibologiam intelligere potuiſſet.

Sapinĕus, a, um, ἐλάτινος, quod ex ſapino eſt. *Col. l.* 12. *c.* 5. Alii nucibus ardentibus ſapineis idem efficiunt.

Sapinus, i, f. ἐλάτη, pars abietis inferior, quæ enodis eſt, ſicut ſuperior, quæ nodoſa eſt, *fuſterna* dicitur. Hodie tamen vulgus Gallorum totam arborem ſua lingua ſapinum vocat. *Plin. l.* 16. *c.* 39. *Cato R. R. c.* 91. Pavimentum e ſapino ſatu potiſſimum facito. ¶ Eſt etiam hoc nomine gemma ex genere jaſpidum. *Plin. l.* 37. c. 9.

Sapĭo, is, ſapivi, vel ſapii, (vel ſapui, præſertim in compoſitis) n. 4. *ſapere*, *eſſere ſavio*, חָכַם, Germ. *weiſſig ſeyn*, Gal. *être ſage*, Hiſp. *ſaber*, φρονῶ, ſapiens ſum, vel rectam ſententiam, vel opinionem habeo. Sed incertum eſt, quæ de re ſapio primo dicatur. Aliis placet, primo de animo dici, pro ſapientem eſſe. Quorundam judicio primo dicitur de rebus boni, malique ſaporis, inde ad animum transfertur. *Cic. in Ver.* 1. Hic plane nihil ſapit. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 1. Qui, cum primum ſapere cœpit, acerbiſſimos dolores, miſeriaſque percepit. ideſt uſum rationis habere. *Martial. l.* 9. *ep.* 6. Nubere vis Priſco? non miror, Paula, ſapiſti. *Nævius apud Non. c.* 10. *n.* 31. Quando ego plus ſapivi, qui fullonem compreſſi Quinquatribus. Ubi *Nonius* ſapivi pro ſapui. ¶ Quandoque dativo jungitur. *Plaut. Trin.* Haben' tu amicum, aut familiarem, cui pectus ſapiat? ¶ Sapere rem ſuam, eſt ſcire, quid ſibi agendum ſit. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 81. Deſiſte, recte ego meam rem ſapio. ¶ Sapere ad genium, eſt noſſe probe curare cuticulam, & indulgere genio. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 48. Sapis multum ad genium. ¶ Notat etiam, ut diximus, ſaporem habere, *aver ſapore*, χυμίζειν, & pertinet ad ſenſum guſtus, proprieque res ipſa ſapere dicitur, quæ habet in ſe aliquem ſaporem. *Col. l.* 7. *c.* 8. Nec dubium, quin ficti ramulis glaciatus caſeus jucundiſſime ſapiat. *Plin. l.* 9. *c.* 17. *de mullis*. Laudatiſſimi conchylium ſapiunt. h. e. conchylii ſaporem habent. ¶ Dicitur etiam de ſenſu, ſive organo guſtus, pro ſaporem percipere, vel de ſaporibus recte judicare. *Cic.* 2. *Fin. c.* 8. Nec enim ſequitur, ut cui cor ſapiat, ei non ſapiat palatus. ¶ Transfertur ad odorem. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Certe Cicero, lux doctrinarum altera, meliora, inquit, unguenta ſunt, quæ terram, quam quæ crocum ſapiunt. ¶ In hac notione pro ſaporem habere ſumitur non ineleganter per tranſlationem, pro referre. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 11. Cum ſapimus patruos. ideſt cum ſapientiam patruorum referimus.

Sapis, m. 3. Iſapis, *il Savio*, fl. Æmiliæ. Oritur in Romandiola Florentina 12. M. P. ſupra Sarſinam, deinde per Romandiolam propriam fluens, in mare Hadriaticum cadit. *Plin. l.* 3. *c.* 15.

Sapĭum, ii, genus picis. *Plin. l.* 16. *c.* 11.

Saplūtus, i, m. valde dives, ζάπλουτος. Legitur in *Petronii fragmentis. Tragur.*

Sapo, onis, *ſapone*, *ſavone*, בֹּרִית, Ger. *ſeiffen*, Gal. *ſavon*, Hiſp. *xavon*, σμῆγμα, ſmegma, compoſitum quoddam ex ſevo, & cinere, quo lineæ veſtes, & manus mundantur, & dealbantur. *Plin. l.* 28. *c.* 12. Prodeſt & ſapo. Gallorum hoc inventum, rutilandis capillis ex ſevo, & cinere.

Saponarius, ii, m. qui ſaponem conficit. *Plin. Valerian. l.* 1. *c.* 21.

Saponatum, i, n. *ſaponata*, ſaponis aquæ macerati bullæ. *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 8. Saponato aliquid lavare.

Sapor, oris, *ſapore*, טַעַם, Germ. *geſchmack*, Gall. *ſaveur*, Hiſp. *ſabor*, χυλὸς, χυμὸς, qualitas illa rerum, quam guſtu dignoſcimus, ab Æolico, & Laconico σάφ, pro ὀπὸς, *ſuccus*. Nam ſapor eſt in ſucco, & humore, eoque pro ſucci bonitate, aut pravitate res bene, vel male dicitur ſapere. *Plin. l.* 15. *c.* 27. Tria ex mundi elementis ſunt ſine ſapore, ſine odore, ſine ſucco, nempe ignis, aer, aqua. *Id. ibid.* Communia pomis, omnibuſque ſuccis ſaporum genera tredecim reperiuntur: dulcis, ſuavis, pinguis, amarus, auſterus, acer, acutus, acerbus, acidus, ſalſus, &c. *Cic.* 3. *Fin. c.* 10. Ut enim mel, etſi dulciſſimum eſt, ſuo tamen proprio genere ſaporis, non comparatione cum aliis, dulce eſſe ſentitur. ¶ Tranſlate ponitur pro jucunditate ſermonis. *Cic. in Brut. c.* 46. Gravius obruebat, neſcio, quo ſapore vernaculo. ¶ Item pro ſapientia. *Arnob. l.* 3. Quiſquam ne eſt hominum rationis alicujus ſapore contactus, qui &c.

Sapor, is, commune nomen plurium Perſarum Regum, ut Pharao Ægyptiorum. *Sidon. carm.* 7. *v.* 99. Parthicus Sapor.

Saporātus, a, um, adject. ſaporem habens, ſapidus. *Tertul. de Spectac. c.* 27. Condita pulmenta, & bene ſaporata. *Arnob. l.* 7. Saporatior ſanguis. *Turneb. l.* 28. *Adverſ. c.* 43. & *l.* 29. *c.* 6. legit etiam apud *Virg.* 6. *Æn. v.* 420. Melle ſaporatam, & medicatis frugibus offam. Ubi alii *ſoporatam*.

Sapōrus, a, um, adject. ſaporatus, ſapidus. *Prudent. Cathem.* 4. *v.* 49. Nil eſt dulcius, ac magis ſaporum.

Sapphĭcus, a, um, adject. a Sappho, ut Sapphicum carmen. *Diomed. Gramm.* Sapphica Muſa. *Catul. carm.* 35. *ad Cæcilium Novocomenſ.*

Sapphi-

Sapphiratus, a, um, [illegible], ſapphiris intertextis variegatus. *Sidon. l. 2. ep. 10.* Ac ſi ſub verſicoloribus figuris vernans herbida cruſta ſapphiratos lapillos, &c.

Sapphirinus, a, um, [illegible], quod eſt ex ſapphiro, ut Lapis ſapphirinus. *Plin. l. 37. c. 9.* Ineſt ei aliquando & aureus pulvis, non qualis in ſapphirinis.

Sapphirus, f. 2. *zaffiro*, σάπφειρος, lapis pretioſus coloris aerii, aureis punctis collucens. *Plin. l. 37. c. 9.* Sapphirus enim & aureis punctis collucet. Cœruleæ & ſapphiri, raroque cum purpura.

Sappho, us, f. 4. σαπφώ, inſignis Poetria Lyrica, carminis inventrix, quod ab ea *Sapphicum* appellatur, ex Ereſſo urbe Lesbi inſ. quo tempeſtate floruere Alcæus, Terpſichorus, & Pittacus, tempore Tarquinii Priſci. Ea plectrum prima invenit. Scripſit Lyricos modulos, Epigrammata, Elegidia, Jambos, & Monodes. *Ovid. Heroid. ep. 15. v. 3.* An, niſi legiſſes auctoris nomina Sapphus, &c. Hæc ex amoris impotentia de Leucade ſe præcipitem dedit. Hinc *Stat. l. 5. ſilv. 3. v. 54.* ſaltuſque ingreſſa viriles Non formidata temeraria Leucade Sappho. ¶ Puellarum amoribus infamis fuit. Hinc *Horat. l. 2. od. 13.* Æoliis fidibus querentem Sappho puellis de popularibus.

Sappinia Tribus non fuit una ex Romanis Tribubus, ſed ita appellata eſt regio Umbriæ. *Liv. l. 31. c. 2. & l. 33. c. 37.*

Saprophăgo, is, a. 3. putridis cibis veſcor, a σαπρός, *putris*, & φάγω, *comedo*. *Martial. l. 3. epigr. 77.* Ut quid enim, Bætica, ſaprophagis? Quædam Editiones ſcribunt græce [illegible]. Eſt enim græca vox.

Saprus, adiect. σαπρός, græca, putridum ſignificat. Hinc apud *Plin. l. 28. c. 9.* Saprus caſeus dicitur, qui cum ſale, & ſorbis ſiccis e vino tritus, potuſque medetur cœliacis.

Sambara, æ, f. & Sarabara, orum, n. veſtis Perſicæ genus fluxum, & ſinuoſum, ut *Suidas*, & *Iſid. l. 19. c. 23.* deſcribunt. *Tertul. de Pall. c. 4. de Alexan. M.* Vicerat Medicam gentem, & victus eſt Medica veſte, triumphalem cataphractam amolitus, in captiva ſarabara deceſſit. *Id. de reſur. carn. c. 58.* Babylonii ignes trium fratrum nec tiaras, nec ſarabara læſerunt.

Saracēni, m. 2. populi Arabiæ Felicis, qui prius Agareni, & poſtea Iſmaelitæ dicti ſunt, quorum regio Saraca, vel Saracene. *Ammian. l. 14.*

Sarcaſmus, i, m. σαρκασμός, (vox græca) ironia amara, irriſio quæ fit diductis labiis, oſtenſiſque dentibus more canum. *Diomed. Gram. Quintil. l. 8. c. ult.* Talis eſt illa *Virg. 12. Æn.* En agros, & quam bello, Trojane, petiſti Heſperiam metire jacens.

Sarcīmen, inis, n. [illegible], *futura*. *Apul. l. 4. A. A.* Tunc tenui ſarcimine ſummas oras ejus adæquavimus, & juncturæ rimam ſetis denſitate ſepſimus.

Sarcĭna, æ, f. *carico*, *peſo*, *bagaglie*, [illegible], Germ. *Bürde*, Gall. *charge*, Hiſp. *farcica*, *carga*, [illegible], [illegible], onus, & proprie utenſilium eſt, & eorum, quæ ad cultum, & ad ſimilem uſum pertinent, veluti faſcis, quem quis in itinere faciendo comportare poſſit. Differt ab onera. *Corn. Fronto:* Onus vehiculorum, & majus eſt, ſarcina hominum. *Cæſ. 2. B. G.* Cum prima legio in caſtra veniſſet, reliquæque legiones magnum ſpatium abeſſent, hanc ſub ſarcinis adoriri. ¶ Res etiam noſtras domi eiſtas, capſiſve compoſitas ſarcinas vocamus. *Quintil. declam. de paſtu cadaver.* Jacens relictæ ſine hærede ſarcinæ. ¶ Translate *Ovid. Heroid. ep. 4. v. 24.* Sarcinaque hæc animo non ſedet apta meo. ¶ Imponere alicui ſarcinam, eſt alicui per fraudem negotium faceſſere, moleſtiam exhibere. *Plaut. Moſtel. 2. 1. in fin.* Hinc ſpeculabor procul, unde advenienti ſarcinam imponam ſeni.

Sarcinalis, le, adject. ad ſarcinas pertinens, ut ſarcinalia jumenta, *beſtie da carico*, *Ammian. l. 25. c. 7.*

Sarcinarius, a, um, [illegible], quod ad ſarcinas pertinet, ut Sarcinarium jumentum, quo ſarcinæ vehuntur. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 81.* Illi omnia ſarcinaria jumenta interfici jubent.

Sarcinas, atis, n. pro ſarcina quidam Lexicographi probant ex *Plaut. Moſtel. 3. 2. 83.* ſed ibi legitur: Quid Sarſinatis ecqua eſt, ſi Umbram non habet. ubi alludit ad Sarſinam, quæ una eſt ex Umbriæ urbibus. *V. Taubman.*

Sarcinātor, oris, *ſartore*, *riſarcitore*, [illegible], ſartor, qui reſarcit, ac reparat, & ſpeciatim qui ſuit, & veſtes reficit, a *ſarcino*. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 818.* Sarcinatorem eſſe ſummum, ſuere centonem optume. *Plaut. Aul. 3. 5. 41.* Petunt fullones, ſarcinatores petunt. *Paul. l. fullo, ff. de furt.* Fullo, vel ſarcinator, qui polienda, & ſarcienda veſtimenta accepit, & contrectatione eorum furtum facit.

Sarcinatrix, icis, *ſartora*, [illegible], mulier, quæ veſtes ſuit, & reficit, a *ſarcino*. *Var. apud Non. c. 1. n. 276.* Homines ruſticos in vindemia incondita cantare, ſarcinatrices in machinis. *Cajus l. & ancillar. de pecul.* Maxime ſiqua ſarcinatrix, aut textrix erit, aut aliquod artificium vulgare exerceat.

Sarcinātus, a, um, [illegible], ſarcinis onuſtus. *Plaut. Pœn. 5. 2. 19.* Viden' homines ſarcinatos conſequi?

Sarcinōſus, a, um, adject. *peſante*. *Apul. l. 8. Metam.* Lupi veſtis corporibus ſarcinoſi. *Auct. Priapejor. carm. 79.* Non eſt poeta ſarcinoſior noſtro. h. e. majore inguinum pondere præditus.

Sarcinŭla, æ, [illegible], exigua ſarcina. *Juven. ſat. 3. v. 160.* Quis gener hic placuit cenſu minor, atque puellæ ſarcinulis impar? h. e. dote, & opibus. *Id. ſat. 6. v. 145.* Collige ſarcinulas, dicet libertus, & exi.

Sarcio, cis, ſarſi, ſartum, a. 4. *riſare*, Germ. *zuſammen flicken*, Gall. *raccoutrer*, Hiſp. *zurzir*, [illegible], reficio, reſtituo, inſtauro, reparo. *Piso l. 21. c. 10. de opibus:* Ruentes ceras fulciunt, pilarum intergerinis a ſolo fornicatis, ne deſit aditus ad ſarciendum. *Cat. de R. R.* Uti ſit, unde corbulæ fiant, & veteres ſarciantur. ¶ Translate dicitur de rebus incorporeis, pro compenſare, damnum ſolvere, remedium adhibere. *Cæſ. l. 1. B. C.* Dum ſarcire acceptum detrimentum volunt. *Id. l. 3. B. C.* Exercitus quidem omnis tantus inceſſit ex incommodo dolor, ſartumque ſtudium ignominiæ ſarciendæ. *Cic. l. 3. Fam. epiſt. 1.* Ut longi temporis uſuram, qua caruimus, intermiſſa noſtra conſuetudine, & gratia, & crebritate, & magnitudine officiorum meorum ſarciam. *Id. Phil. 9.* Sarcire injuriam alicui.

Sarcion, [illegible], vitium ſmaragdi, a Σάρξ, *caro*, quia eſt velut quædam carnoſa pars, & obſcura. *Plin. l. 37. c. 5.*

Sarcites, æ, f. [illegible], gemma, quæ bubulam carnem repræſentat. *Plin. lib. 37 cap. 10.*

Sarcitor, oris, qui ſarcit, & reficit. *Inſcript. apud Fabret. pag. 753.* M. Fulvius ſarcitor ſibi, & Claræ Coolibertæ F.

Sarcitrix, icis, quæ ſarcit. *Non. c. 2. n. 276.*

Sarcium, i, [illegible], caruncula, vitium carnoſum gemmarum. *Plin. l. 37. c. 5.*

Sarcocēla, es, fœm. 1. [illegible], genus herniæ, vel carnem, cum caro in ipſo ſcroto concrevit. *Celſ. l. 7. c. 18.* græcis literis ſcribit.

Sarcocolla, æ, f. *ſarcocolla*, Σαρκοκόλλα, gummi arboris, & ejus lacryma in Perſide, a Σάρξ, *caro*, & κόλλα, *glutinum*, quia vulnera glutinat. *Plin. l. 13. c. 11.* Fit & ex ſarcocolla (ita vocatur arbor) gummi utiliſſimum Pictoribus, ac Medicis, ſimile polline thuris, & ideo candidum, quam rufum, melius. *Id. l. 24. c. 14.* Sunt qui & ſarcocollam ſpinæ lacrymam putant, pollini thuris ſimilem, cum quadam acrimonia dulcem.

Sarcophăgus, i, m. Σαρκοφάγος, lapidis, ſive marmoris genus, in quo corpora defunctorum condita cito ad oſſa rediguntur, nec modo caro, ſed etiam oſſa ipſa intra quadrageſimum diem abſumuntur, exceptis dentibus, a Σάρξ, *caro*, & φαγεῖν, *comedere*. Ut plurimum erat lapis Aſſius, qui ſic vocabatur, quia effoderetur in Aſiæ regione Troadis, vel Myſiæ, nempe circa Aſſum urbem. *Plin. lib. 2. cap. 96.* At circa Aſſon Troadis lapis naſcitur, quo conſumuntur omnia corpora, ſarcophagus vocatur. *Id. lib. 36. c. 17.* In Aſſo Troadis ſarcophagus lapis fiſſili vena ſcinditur. Corpora defunctorum condita in eo abſumi conſtat intra quadrageſimum diem, exceptis dentibus. *Juv. ſat. 10. v. 172.* Sarcophago contentus erit. ¶ Per Synecdochen pro ſepulchro poni conſuevit. Quanquam autem ſarcophagi primo ex Aſſio lapide, poſtea tamen ſarcophagi dicti omnes mortuorum loculi, etſi ex alia eſſent materia. *Modeſtin. ad l. libertis, ff. de alimentis, vel cibariis legatis.* Ut per abſentiam filiorum meorum ad ſarcophagum meum memoriam meam quotannis celebrent.

Sarcoptes, æ, m. [illegible], titulus eſt libri ſecundi Apicii, in quo agit de carnium ſectione, deque inciſarum carnium condimentis, a Σάρξ, Σαρκός, *caro*, & κόπτω, *cædo*.

Sarculatio, onis, f. *ſarchiatura*, *ſarchiamento*, [illegible], actus ſarculandi, ſarritio. *Plin. l. 18. c. 21.* Sarculatio induratam hyberno rigore ſoli triſtitiam laxat temporibus vernis. Aliqui legunt *teporibus*.

Sarculatus, a, um, adject. ſarriendo purgatus. *Prudent. in Romam*, *v. 264.* Nata in hortis ſarculatis.

Sarcŭlo, as, a. *zappare*, *eſtirpare con la zappa*, *ſarchiare*, Germ. *jaetten*, Gall. *ſarcler*, Hiſp. *eſcardar*, [illegible], [illegible], ſarculo abſcindo, ſarrio. *Pallad. Januar. tit. 9.* Sunt ſarculanda frumenta. *Et mox.* Si ſiccas ſegetes ſarculeveris. Adduntur & *Colum. lib. 5. cap. 9.* (al. 8.) ſed ibi rectius *ſarculare*.

Sarcŭlum, li, n. & Sarculus, i, m. *zappa*. *ſarchiello*, *ſarchio*, [illegible], Germ. *jaetaken*, Gall. *ſarclet*, *ſarcloir*, Hiſp. *eſcardilla*, [illegible], inſtrumentum, quo ſerritur, *Varrone*, & *Iſidoro* teſtibus, ideſt herbæ inutiles inter ſegetem ſuccreſcentes evelluntur. *Cat. c. 10.* Sarcula octo, palas quatuor. *Hor. l. 1. carm. od. 1.* Gaudentem patrios findere ſarculo agros. *Pallad. Januar. tit. 43.* Sarculi vel ſimplices, vel bicornes.

Sarda, æ, f. *ſarda*, *ſardello*, [illegible], piſcis genus, ad condimenta, & ſaliturus utile, a Sardinia inſ. *Iſid. l. 12. c. 6.* acceſſit hoc nomen ex Tyria lingua. nam eo piſcem quendam *ſar* dici, indeque & ſardas vocari, & ſardinas, quas græca [illegible]. *Plin. l. 32. c. ult.* Soleæ, ſargus, ſcylla, ſarda. Ita vocatur pelamis longa, ex oceano veniens. *Id. l. 32. c. 5.* Privatim contra preſteris morſum ſarda prodeſt. ¶ Sarde item, [illegible], & dim. [illegible], lapis pretioſus eſt, qui aliter ſardius dicitur. *Id. l. 37. c. 6.*

Sardachates, æ, f. [illegible], genus gemmæ in Sardinia. *Plin. l. 37. c. 10.*

Sardanapalĭcus, a, um, adiect. a Sardanapalo. *Sidon. l. 2. ep. 13.* Sardanapalicum in morem prandere.

Sardanapălus, i, m. 2. Σαρδανάπαλος, poſtremus Rex Aſſyriorum triceſimus a Nino. Fuit tanta libidine, ac mollitie, ut muliebri habitu inter mulieres nere non erubeſceret. Ad hunc videndum (quod nemini ante eum permiſſum fuerat) Præfectus ipſius, Medis Præpoſitus, nomine Arbactus, cum admitti magna ambitione ægre obtinuiſſet, invenit eum inter ſcortorum greges purpuram colo nentem, & muliebri habitu cum mollitia corporis, & oculorum laſcivia omnes fœminas anteiret, penſa inter virgines partientem. Quibus viſis, indignatus tali fœminæ tantum virorum ſubjectum, facta conſpiratione, bellum ei intulit, quo is victus in Regiam ſe recepit, & extructa, incenſaque pyra, & ſe, & divitias ſuas in incendium miſit, hoc ſolo imitatus virum. *Juſtin. l. 1.*

Sardi, orum, m. *popoli della Sardegna*. *Sardi venales*, proverb. eſt dictum de hominibus improbis, & nullius pretii. *Aurel. Victor. de Vir. illuſtr. de T. Sempronio Graccho*. Prætor Galliam domuit, Conſul Hiſpaniam, altero conſulatu Sardiniam; tantumque captivorum adduxit, ut longa venditione res in proverbium veniret, Sardi venales. *Cic. Fam. 7. ep. 24.* Habes Sardos venales, alium alio nequiorem.

Sardianus, a, um, quod ſpectat ad Sardes urb. Lydiæ, ut Sardiani balani, ideſt caſtaneæ. *Plin. l. 15. c. 23.* Sardibus eæ provenere primum. Ideo apud Græcos Sardianos balanos appellant. ¶ Sardiani, Sardis incolæ. *Cic. 13. Fam. ep. 55.*

Sardina, æ, f. vel

Sardinĭa, æ, f. *ſardella*, [illegible], genus piſcis, al. Sarda, & Sardina, a Sardinia inſ. *Col. l. 8. c. 17.* Tabentes halleculas, & ſalibus exeſam chalcidem, putremque ſardiniam. Al. leg. *ſardinam*.

Sardinia, æ, *Sardegna*, [illegible], [illegible], inſ. ingens Italiæ, inter mare Tyrrhenum, & Balearicum. *Strabo*, & *Solinus* ſcribunt, nomen accepiſſe a Sardo Herculis filio, qui e Libya veniens cum multitudine colonorum inſulam occuparit. Antea Græca Ichnuſa vocabatur, ob effigiem τῦ ἴχνυς, *veſtigii*, *ſoleæ*, h. e. imæ partis pedis humani. Similiter Latine *Sandaliotis* dicebatur, propter figuram ſandalii. *Plin. l. 3. c. 7.* Fertilis inſula eſt, ſed ſoli, quam cœli, melioris. Ut fœcunda eſt, ſic pene peſtilens. Cauſam afferunt, quod habeat a Septentrione montes editiſſimos, qui prohibent, quominus a Borea poſſit perflari. Hoc nomine olim tam male audivit, ut M. Cicero Quintum fratrem moneret, etiam tum, cum optime valeret, meminiſſe eum debere, in Sardinia ipſum eſſe. *Et 7. Fam. epiſt. 24.* Tigellium quendam Sardum hominem eſſe ait patria ſua peſtilentiorem. *Martial.* quoque *l. 4. epigr. 60.* Sardiniam Tyburi, tanquam ſaluberrimo loco peſtilentiſſimum, opponit. Nullo, inquit, fata loco poſſis excludere, cum mors Venerit, in medio Tybure Sardinia eſt.

Sardiniānus, a, um, ad Sardiniam pertinens. *Var.* apud *Non. c. 14. n. 34.* Cubare in Sardinianis tapetibus.

Sardinienſis, ſe, adject. ad Sardiniam pertinens, ut Sardinienſis triumphus, ex Sardinia devicta actus, *Nep. in Catone*, *c. 1.*

Sardis, is, & in plur. Sardes, ium, ibus, urbs Lydiæ, magna, & celebris, Crœſi quondam regia. *Hor. l. 1. ep. 2.* quid Crœſi regia Sardis? *Nep. in Miltiade*, *c. 4.* Quod Jones Sardes expugnaſſent.

Sardius, ii, m. nomen gemmæ, fortaſſe ejuſdem, quæ Sarda vocatur a *Plin. Tertul. l. 2. adv. Marcion. c. 10.*

Sardo, as, a. 1. intelligo, apud vet. *Nav. apud Feſt.* Quod bruti nec ſatis ſardare queunt.

Sardonĭcus, a, um, adjeſt. &

Sardonius, a, um, *Sardeſco*, Σαρδόνιος, quod eſt ex Sardinia inſ. quæ græce Sardo, & Sardon vocatur. *Rutil. l. 1. v. 354.* Nec quæ Sardonico cæſpite maſſa fluit. ¶ Sardonius riſus, Σαρδόνιος γέλως, riſus, qui ſimulate, & cum ſtomacho fit, riſus fictus, amarulentus, ita dictus a Sardoa herba in Sardinia, qua veſcentes riſus ſimilitudine cum ſpaſmo emoriuntur. *Solin. & Serv. ad 7. Ecl.* Sed alii a more Sardorum Sardiniæ populorum arceſſunt hujus proverbii originem. *Zenodorus* in Collectaneis ſuis Æſchylum citat, qui ita ferme tradiderit in opere de Parœmiis, gentem eſſe quandam Carthaginienſium Coloniam, quæ Sardonem regionem inhabitet, ei morem eſſe, ſenes ſeptuageſimum prætergreſſos annum Saturno ſacrificare, ridentes interim, ac mutuo ſe ſe amplexantes, quod turpe ducerent

Digitized by Google

cerent in funere aut ejulatum edere, aut lacrymas profundere, hinc aſſimulatum riſum Sardonium vocari cœptum. *Timæus apud eund. Zenodorum* ait, Sardoniis conſuetudinem fuiſſe, ut filii parentes jam grandiores juxta foſſam, aut præcipitium, in quo ſepeliendi forent, collocarent, atque inde fuſtibus cædentes, in eam darent præcipites, qui interim pereuntes ridebant, exiſtimantes eam mortem felicem, atque egregiam, quod liberorum impietate interirent. *Cic. l. 7. Fam. ep.* 26. Videris mihi vereri, ne ſi iſtum habuerimus, rideamus γέλωτα σαρδάνιον. Alii riſum Sardonium ridere in hoc Ciceronis loco interpretantur præſentis, & qualiſcunque delectationis cauſa perniciem ſibi accerſere, ſive in ea re eſſe hilarem, quæ paulo poſt magnum malum eſt allatura.

Sardonychātus, a, um, σαρδονυχωτός, ſardonyche ornatus. *Martial. l.* 2. *epigr.* 29. Cujus & hinc lucet ſardonychata manus.

Sardonychus, i, m. idem ac ſardonyx. *Juven. ſat.* 13. *v.* 139. Arguit ipſorum quos litera, gemmaque Princeps Sardonychus. Alii aliter leg.

Sardŏnyx, ychis, m. & f. *ſardonica*, σαρδόνυξ, genus gemmæ, a *ſarda*, quæ notat gemmam coloris rubei a Sardis primum repertam, & *onyx*, gemma, cujus eſt color ſubcandidus, unguis humani ſimilitudine, quia utriuſque colorem obtinet. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Sardonychas olim, ut ex nomine ipſo apparet, intelligebantur candore in ſarda, hoc eſt velut carnibus ungue hominis impoſito, & utrinque tranſlucido. *Juven. ſat.* 6. In manibus denſi radiant teſtudine tota ſardonyches. *Perſ. ſat.* 1. Et natalitia tandem cum Sardonyche albus.

Sardōus, a, um, *Sardeſco*, σαρδῷος, quod eſt ex Sardinia, vel ad Sardiniam ſpectat. *Ovid.* 4. *Faſtor.* Sardoaque Regna ſiniſtra Aſpicit a remis. ¶ Sardoa herba, σαρδόνιος πόα, herba in Sardinia, apiaſtro ſimilis, in ambitu montium naſcens, quæ ſapore dulcis eſt, ſed guſtata mortem effert, ita dolore ora hominum in rictus contrahendo, ut velut ridentes cum ſpaſmo emoriantur. Ita *Serv.* ſcribit ex *Salluſt. ad Virg. Ecl.* 7. *v.* 41. V. *Guilandin. comment. de papyro, pag.* 88. *& ſeq.* ubi inter alia narrat, ſe, cum in Sardinia eſſet, experientia didiciſſe, Sardoam herbam paſſim in ejus inſulæ aquis pullulare, ſed nullam vim noxiam equis impertiri.

Sardus, a, um, adject. qui eſt ex Sardinia. *Hor. de ar. poet. v.* 375. Sardo cum melle papaver.

Sarepta, æ, f. *Sarafendi*, aliis *Saphet*, urbs Phœniciæ in ora maris Syriaſi, inter Sidonem, & Tyrum. Hinc

Sareptānus, a, um, adject. ad Sareptam pertinens. *Sidon. carm.* 17. *v.* 15. Quæque Sareptano palmite miſſa bibas.

Sargus, i, m. piſcis melanuro ſimilis, quem in Ægyptio mari fere naſci, tradit ex *Lucilio Feſtus*.

Sari, n. genus fruticis circa Nilum naſcens, duorum cubitorum altitudine, craſſitudine pollicari, coma papyri. *Plin. l.* 13. *c.* 23.

Sariſſa, æ, f. *aſta*, *lancia*, *picca*, Germ. *ſpeeſſ*, Gall. *lance*, Hiſp. *lança*, Σάρισσα, haſta prælonga, qua Macedones in bello utebantur. *Ælianus* docet, ſariſſam eſſe lanceam, qua utitur phalanx Macedonica, longitudine quatuordecim cubitorum, quorum duo manus continent, reliqua duodecim prominent. *Liv. l.* 37. *c.* 42. Et impeditus intercurſu ſuorum uſus prælongarum haſtarum, ſariſſas Macedones vocant. *Lucan. l.* 8. *v.* 298. Primi Pellæas arcu fregere ſariſſas.

Sariſſophŏrus, i, m. qui ſariſſa utitur, ut olim Macedones. *Liv. l.* 36. *c.* 18. Macedonum robur, quos ſariſſophoros appellabant.

Sarmătæ, arum, m. Σαρμάται, pop. Europæ, ultimi Europæarum gentium. Græcis Sauromatæ vocati ſunt. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Regionem totius Europæ latiſſimam incoluerunt, in Scythiam quoque Europæam protenſi: quia etiam in Aſiam progreſſi ſunt, uſque ad Hyrcanum mare, ubi Sarmatæ Aſiatici dicebantur. Habitabant olim montes, & ſaltus. Habitu, armis, moribus, vivendique ratione Scythis, ac Parthis ſimiles erant. Ideoque ejuſdem originis cum his fuiſſe conjicere licet. Multi plauſtris pro domibus utebantur. Hinc *Hamaxobii* nuncupati ſunt. Alii ob ſævitiam hyemis demerſis in humum ſedibus ſpecus, aut ſuffoſſa habitabant. Totum erant brachati corpus, ut eſt *Mela lib.* 3. *cap.* 1. &, niſi, qua viderent, ora etiam veſtiti. Corpora ſua non ſolum fœminæ, ſed etiam mares pingebant. *Plin. l.* 22. *c.* 1. Paſcebantur lacte equino. Unde quidam eos ἱππημολγοὺς, ideſt equarum mulſores, quidam γαλακτοφάγους, hoc eſt lacte veſcentes vocant. Erant etiam quidam interius habitantes, qui ſanguinem equinum lacte miſtum potabant, quos vocant Gelonos. *Martial. de ſpectac. epigr.* 3. Item Sarmatæ alii erant, qui cruda farina equino ſanguine ex cruribus detracto miſta alebantur. *Plin. l.* 18. *cap.* 10. Alii bellorum, & cædis amatores, quibus bellantibus mos erat cruorem ejus, quem primum interemiſſent, ex ipſius vulneribus bibere. Apud hos ut quiſque plures interemiſſet, ita eximius habebatur. Erant & in Scythis finibus Sarmatæ, qui carne equina veſcebantur, alii, qui humana carnis alimento vitam ducebant, propter quod vocabantur *Anthropophagi*. Auri, & argenti ignari rant rerum commercia exercebant. Nonnulli pro victimis homines immolabant. ¶ De Sarmatis *Plinius* meminit *l.* 4. *c.* 11. 12. 13. *l.* 6. *c.* 5. & 13. *l.* 8. *c.* 42. *l.* 18. *c.* 10. *l.* 22. 2. 1. *l.* 26. *c.* 10.

Sarmatia, æ, f. *Sarmazia*, Σαρματία, prov. vaſtiſſima orbis terrarum. Duplex eſt, Sarmatia Europæa, & Sarmatia Aſiatica: hæc nunc dicitur *Tartaria*, illa *Polonia*. V. Geographos, & *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Sarmatice, adv. Σαρματικῶς, more Sarmatarum. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 12. Jam didici Getice, Sarmaticeque loqui.

Sarmaticus, a, um, Σαρματικός, quod ad Sarmatiam ſpectat. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 8. Qui mea terraque, marique Jactum Sarmaticis expoſuere locis.

Sarmătis, idis, f. Sarmatica, Σαρματίς, patron. a Sarmatia. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 10. Juncta pharetratis Sarmatis ora Getis.

Sarmenticius, a, um, φρυγάνινος, quod eſt ex materia ſarmentorum. *Col. l.* 6. *c.* 26. Verum vulnera ejus ſarmenticio cinere linienda ſunt. ¶ Sarmenticii olim dicti Chriſtiani, quia ad ſtipitem alligati, ſarmentis circumdatis comburebantur, teſte *Tertul. in Apolog. c.* 50.

Sarmentōſus, a, um, *ſarmentoſo*, φρυγανώδης, quod plurimum habet ſarmenti. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Pſyllion alii cynoides, alii cynomyiam appellant, radice tenui, ſupervacua, ſarmentoſum.

Sarmentum, i, *ſarmento*, *potatura*, Ger. *reben holtz*, Gall. *ſarment*, Hiſp. *ſarmiento*, κλημάτις, φρύγανον, ſuperflua vitis virgula, quæ idcirco amputatur, virgula ſupervacua a vite abſciſſa. *Feſt.* Sarpta vinea, putata, ideſt pura facta. Virgulæ enim relictæ impedimento vitibus ſolent eſſe, quæ ideo abſcinduntur. Inde etiam ſarmenta Scriptores dici putant. Sarpere enim antiqui pro purgare dicebant. *Cic. de Sen.* Ne ſylveſcat ſarmentis, & in omnes partes nimia fundatur. *Id.* 3. *Ver.* Ligna, & ſarmenta circumdare, ignem ſubjicere cœperunt. ¶ Frequentiſſime tamen etiam ſarmentum accipitur pro palmite, ſeu flagello adhuc in vite hærente, *tralcio*. *Colum. l.* 3. *c.* 10. Numerus uvarum, qui plerunque conſpicatur in productiſſimo ſarmento. ¶ Item pro lignoſo illo ramuſculo, cui ſtipatim affiguntur uvarum acini. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Sarmenta earum, in quibus acini fuere, aſtringendi vim habent.

Sarnus, m. 2. *Sarno*, *Scafata*, flu. Picentinorum. Profluit ex Tifata M. qui ibi Sarnus a *Vibio Sequeſtro* appellatur, ſeparat Picentinos a Campanis; poſtea in ſin. Neapol. ſe exonerat infra Pompejos. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Saronicus Sinus, Saronis, *Golfo di Engia*, ſin. maris Ægæi, inter Atticam, & Peloponneſum extenſus, inter promont. Sunium, & Scyllæum ad Or. & Iſthmum Corinthiacum ad Occ. Rigat Athenas, Megaram, & Trœzen. Et in eo ſunt inſulæ Ægina, & Salamis. *Plin. l.* 4. *c.* 3.

Sarpēdon, onis, maſc. Σαρπηδών, filius Jovis ex Laodamia Bellerophontis filia. *Homer. l.* 6. *Iliad. Serv. in* 1. *Æn.* Hic cum Lyciæ Rex eſſet, & in armis ſtrenuus, Priamo ſuppetias tulit adverſus Græcos, ubi, cum multa ediſſet virtutis ſuæ documenta, tandem interfectus eſt, ſecundum *Homerum*, & *Bocatium* a Patroclo, ſecundum *Virgilium* ab Achille, ſecundum *Ovidium* ab Ulyſſe. Ejus corpus Jovis juſſu ab Apolline e medio pugnantium ſublatum eſt, flumine lotum, ambroſia reſperſum liquore, regia indutum veſte, & ad exequendum funus ſuis reſtitutam. Reliquit filium nomine Antiphatem, quem & ipſum ad bellum duxerat. *Virg.* 1. *Æneid.* & *Ovid.* 13. *Metam.*

Sarpēdon, n. a. prom. Ciliciæ, inter Celenderim ad Occ. & Zephyrium ad Or. apud oſtia Calycadni flu. cum opp. ejuſdem. Nomen accepit a Sarpedone filio Jovis, qui in ea loca profectus eſt. Ciliciam a Pamphylia diſtinguit. *Plin. l.* 3. *c.* 27.

Sarpo, is, a. 3. purgo. *Feſt.*

Sarptus, a, um, adject. purgatus. *Feſt.* V. Sarmentum.

Sarra, æ, f. ita olim dicta fuit Tyrus Phœniciæ urbs clariſſima, auctore *Ennio apud Prob. Grammat. Serv. ad* 4. *Georg. Gel. l.* 14. *c.* 6. & *Plaut. Truc. a.* 6. 38. ubi & *Sara* ſcribitur unico r.

Sarrăcum, i, n. *carro da vettura*, עֲגָלָה, Ger. *karren*, Gal. *charriot*, Hiſp. *carro*, ἅμαξα, vehiculi genus, in quo corbis erat, aut ſimile vas idoneum ad res plures in eo coacervandas; quo lapides, ligna, & ſimilia vehebantur. *Juven. ſat.* 3. *v.* 255. Longa coruſcat ſarraco veniente abies. *Id. ſat.* 5. *v.* 23. *de plauſtro ſigno cæleſti*. Aut illo tempore, quo ſe frigida circumagunt pigri ſarraca Bootæ. Eo etiam *Cicero* uſus eſt in *Piſoniana*, ex qua *Fabius l.* 8. *c.* 3. hæc verba adducit: Cum tibi tota cognatio in ſarraco advehatur. Etiam plauſtra, & ſarraca conjungit *Vitruv. l.* 11. *c.* 1. item vehicula, & ſarraca *Capitolin. in Antonino Philoſ.* ¶ Dicitur & *Serracum*, quod V.

Sarrānus, a, um, adject. a Sarra urbe, eadem quæ Tyrus, ut Sarranum oſtrum. *Virg.* 2. *Georg. v.* 506. Sarrana aulæa, *Juven. ſat.* 10. *v.* 38. Sarranum vinum. *Colum. l.* 9. *c.* 4. Sarrana Jano, *Sil. l.* 6. *v.* 468. quia Carthagine maxime colebatur, Carthaginenſes autem a Tyro oriundi. ¶ Sarranæ tibiæ ita dictæ ſunt, quia a Tyriis fuerunt inventæ, quemadmodum Phrygiæ a Phrygibus. In titulo *Adelphorum Terentii*. Modos fecit Flaccus Claudii filius tibiis Sarranis. Al. leg. *Serranis*, putantque ita dictas ſoni genere, quod nempe ſtridentis ſerræ ſonitum referrent. *Turneb. l.* 28. *c.* 34. V. *Manut. de quæſ. per epiſt. par.* 3. *epiſt.* 4.

Sarrapis, is, m. idem qui Serapis deus Ægyptiorum. *Plaut. Pæn.* 5. 3. 33.

Sarraſtes, Populi Campaniæ, Sarno amni vicini, a quo & nomen accepiſſe putantur. *Virg.* 7. *Æn.*

Sarrio, is, ivi, itum, a. 4. *zappare*, σκαλίζω, eſt herbas inutiles inter ſegetem ſuccreſcentes ſarculo evellere, & purgare, ſegetes leviter ſcalpendo a noxiis herbis ſarculo purgare. Differt ab occare. Nam occare eſt grandes terræ glebas contundere, ut pulvere ſemina jacta cooperiantur, ſarrire eſt herbas inutiles inter ſegetem ſuccreſcentes ſarculo evellere. Deinde *occare* poſtremum eſt in agro colendo, *ſarrire* eſt primum poſt enatas fruges. Fit enim, cum ſeges eſt in herba. Prius enim ruſtici terram vertunt, hinc ſerunt, inde occant, tum ſarriunt. *Plaut. Capt.* 3. 5. Nam ſemper occant prius, quam ſarriunt ruſtici. *Var. l.* 1. *de R. R.* 29. Prata purgari, ſalicta ſeri, ſegetes ſarriri. *Plin. l.* 18. Qui ſarriet, caveat, ne frumenti radices effodiat.

Sarritio, onis, *zappamento*, *zappatura*, σκάλσις, actus ſarriendi, frugum, vinearumque a noxiis herbis purgatio. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 12. Peracta ſementi, ſequens cura eſt ſarritionis. *Colum. l.* 2. *c.* 9. Frequentem tamen exigunt ſarritionem.

Sarrītor, oris, *zappatore*, σκαλευτής, qui ſarrit. *Colum. l.* 2. *c.* 13. Tritici modii quatuor, vel quinque bubulcorum operas occupant quatuor, occatoris unam, ſarritoris duas.

Sarritorius, a, um, adject. ad ſarriendum pertinens. *Colum. lib.* 2. *cap.* 13. Hordei modii quinque operas tres exigunt, occatoriam unam, ſarritoriam unam, &c.

Sarritūra, æ, idem ac ſarritio. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Sarritura quoque frumentorum iteratur egregia.

Sarsīna, f. 1. *Sarſina*, urbs Æmiliæ, ad Sapim flu. qui 10. M. P. ſupra oritur. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Sarsinas, atis, com. gen. qui eſt ex Sarſina urbe. *Plin. l.* 3. *c.* 14. & *Plaut. Moſt.* 3. 1. 83. V. Sarcinas.

Sartūra, æ, idem quod fartura, a *farcio*. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. Ego quæ quæro ſarturæ aſſuras membra de palumbis. hoc eſt, ut *Turneb. l.* 24. *c.* 22. explicat: Peto ut farciant, & expleant membra omnia, quæ ad hanc nutricationem pertinent. Alii leg. *farſura* a farcio.

Sartāgo, inis, f. 3. *ſartagine*, *padella*, מַחֲבַת, Germ. *tiegel*, Gall. *poelle a frire*, Hiſp. *ſarten*, τήγανον, patella, in qua res friguntur. *Plin. lib.* 26. *c.* 11. Terebinthinam in ſartagine ferventi. *Juven. ſat.* 10. *v.* 64. urceoli, pelves, ſartago, patellæ. ¶ Uſurpatur etiam translate. *Perſ. ſat.* 1. Quæris ne, unde hæc ſartago loquendi venerit in buccas? Ubi *Caſaubonus* putat, Poetam reſpicere ad panes in ſartagine frictos, qui fiebant a variarum rerum mixtione, ut a farina, adipe, melle, ſeſamo, aliiſque. Alii ita explicant: Hoc eſt, hic linguæ ſtridor, qualis ex ſartagine, cum aliquid frigitur, ſonat. Vel, hic corruptus, ac depravatus loquendi mos. Frigendo enim ſartago confuſum, & diſſonum reddit ſtrepitum.

Sarte, adv. integre. *Feſt.*

Sartor, oris, m. 3. *riſarcitore*, *ſartore*, ἀκεστής, qui ſarcit, vel reſarcit. Item qui ſarrit. *Non. c.* 1. *n.* 24. Sartor non ſolum a ſarciendo, ſed etiam a ſarriendo deducitur, & tam eum, qui ſarcit, quam qui ſarrit, ſignificat. *Plaut. Capt.* 3. 5. 3. Sartor, ſatorque ſcelerum, & meſſor maxume.

Sartūra, æ, f. idem ac ſarritura, per Syncopen. *Plin. l.* 18. *c.* 27. Sartura nocere & vineæ, & ſegeti exiſtimatur. ¶ Eſt etiam idem ac ſarcimen, reparatio, refectio, a *ſarcio*. *Col. l.* 4. *c.* 26. Juga, ſi non erit opus nova ſartura, recentia vincula inſerantur. *Senec. de vit. beat. c.* 25. Per ſarturas veteris lintei effluens. Alii leg. *ſuturas*.

Sartus, a, um, ἐπεσκευασμένος, integer, redditus, refectus, particip. a ſarcior. Translate *Horat. l.* 1. *ep.* 3. An male ſarta gratia nequidquam coit, & reſcinditur? ¶ Sarta tecta, num. plur. idem eſt, atque integra, & incorrupta. *Feſt.* Sarte in Auguralibus pro integro ponitur, ſane, ſarteque audire, videreque. Ob quam cauſam opera publica, quæ locantur, ut integra præſtentur, ſarta tecta vocantur. Etenim ſarcire eſt integrum facere. Hæc *Feſtus*. Dicimus autem, Sarta tecta locare, tradere, exigere, conducere, habere, præſtare, tueri. Locabant Cenſores, vel etiam Conſules, exigebant ipſi quoque Cenſores, vel Conſules, interdum Ædiles, aliquando etiam Prætores, nec niſi cum Senatus decreverat, tradebant, conducebant, habebant, præſtabant, tuebantur redemptores. *Cic.* 3. *Ver.*

Digitized by Google

Ver. c. 50. Cum L. Octavius, C. Aurelius Conſules ædes ſacras locaviſſent, neque potuiſſent omnia ſarta tecta exigere, neque ipſi, neque iis Prætores, quibus erat negotium datum, C. Sacerdos, & M. Cæſius, factum eſt Senatuſconſultum, quibus de ſartis tectis cognoſcerent, & judicatum non eſſet, uti C. Verres, P. Cælius Prætores cognoſcerent, & judicarent. *Id. paulo poſt*: Quæſivit, quis ædem Caſtoris ſartam tectam deberet tradere. *Et verſus*. Monumentum illa amplitudine, illo opere quamvis ſartum tectum, integrumque eſſet. *Liv. l.* 40. Cenſorem moribus regendis creatum, cui ſarta tecta exigere ſacris publicis, & loca tuenda more majorum traditum eſſet. ¶ Hæc locutio etiam tranſlate uſurpatur pro incolumi, abſoluto, perfecto. *Plaut. Trin. c.* 2. 3. Sarta tecta tua præcepta uſque habui mea modeſtia. hoc eſt omnibus numeris obedientiæ tibi parui, unquam laſum, aut digitum tranſverſum e tuis præceptis non diſceſſi. *Cic. l.* 13. *Fam. epiſt.* 50. Ut M. Curium ſartum, & tectum, ut ajunt, ab omni incommodo, detrimento, moleſtia ſyncerum, integrumque conſerves.

Saſo, onis, f. *Saſeno*, inſ. maris Jonii, ante Aulonem urb. Macedoniæ proxima Orico opp. Epiri. *Sil. l.* 7.

Saſſumini, m. 2. pop. Aquitaniæ, inter Garumnam, & Pyrenæos montes, quorum opp. *Sarracces*. *Plin. l.* 4. *c.* 19.

Sat, adv. idem ut ſatis, per Apocopen. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Qui non ſat habuit conjugem illexiſſe in ſtuprum. h. e. cui ſatis non fuit, *non gli baſtò*. *Id.* 15. *Att. epiſt.* 3. Sat diu. *Ter. Adel.* 3. 3. 6. Sat ſcio. *Idem Andr.* 1. 1. Sat eſt, curabo.

Sata, orum, n. V. Satum.

Satageus, a, um, ſollicitus, anxius, a *ſatago*. *Sen. ep.* 98. Et iſtos ſatageos, ac ſibi moleſtos. ita enim ibi legerunt *Eraſmus*, *Alciatus*, *Gruterus*.

Satagito, as, n. 1. idem ac ſatago. *Plaut. Bacch.* 4. 3. 23. *ſerundum Tmeſim*, Nunc agitas ſat tute tuarum rerum.

Satago, is, n. 3. *eſſere ſollecito*, *fare con diligenza*, חרד, Ger. *ſich bemuehen*, Gall. *ſoigner*, *ſe preſſer*, Hiſp. *aydarſe*, *ſer congoxoſe*, ἀγωνιάω, πολυπραγμονέω, eſt anxium eſſe, anxie diſtorqueri difficultate rei alicujus conficiendæ, diligentem eſſe, feſtinare, a *ſat*, & *ago*. Uſurpetur vel abſolute. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Afer venuſte Manlium Suram multum in agendo diſcurſantem, ſalientem, manus jactantem, togam dejicientem, & repoſitentem non agere dixit, ſed ſatagere. ¶ Vel cum genit. *Ter. Heaut.* 2. 1. 13. Etſi is quoque rerum ſuarum ſatagit. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *de*. *Gel. l.* 9. *c.* 11. Conſulibus de vi, ac multitudine hoſtium ſatagentibus. ¶ Integrum eſt *ſatis ago*. *Apul. l.* 8. *Metam.* Coloni ſatis agentes rerum ſuarum. *Gell. l.* 19. *c.* 1. In ſentina ſatis agere.

Satan, indecl. & Satanas, æ, m. *Satanaſſo*, σατᾶν, & σατανᾶς, Hebraice adverſarium ſignificat, e radice שטן, adverſari, ita appellatur diabolus bonorum omnium hoſtis. *Tertul. Apol. c.* 22. Satanas princeps hujus mali generis. *Id. l.* 3. *cont. Marcion. c.* 10. Suſcitavit illi Satan. i. e. hoſtem.

Satanaria, æ, f. herba, quæ & Peucedanos dicitur. *Apul. de herb. c.* 94.

Satarius, V. Satorius.

Satelles, itis, com. 3. *ſatellite*, *cuſtode*, שומר, Germ. *trabant*, Gall. *ſergent*, *garde de corps*, Hiſp. *guarda*, *archero*, δορυφόρος, miles mercede conductus, ut ab imperatoris latere non diſcedat. *Cic.* 5. *Ver.* Qui primus certos inſtituerit nomine Decumanos, re vera miniſtros, ac ſatellites cupiditatum ſuarum. *Ovid.* 5. *Faſt.* Ille Deus cuſtos, ille ſatelles erat. *Liv. l.* 2. Cum concurſu ad clamorem facto, comprehenſum Regis ſatellites retraxiſſent ad tribunal Regis. ¶ Satelles Jovis. h. e. aquila. *Cic.* 2. *Tuſc. ex Poeta*. Triſti advolatu aduncis lacerans unguibus Jovis ſatelles paſtu dilaniat fero.

Satellitium, ii, n. ſatellitum manus cuſtodiæ cauſa. Tranſlate *Auguſtin. l.* 3. *de doctr. Chriſt. c.* 18. Cupiditas dominans, & ipſarum quoque Scripturarum, quibus evertenda eſt, ſatellitium quærens.

Satia, æ, f. V. Satias.

Satianter, adv. idem ac ſatiate. *Apul. l.* 7. *Metam.* Satianter paſtus.

Satias, atis, f. 3. idem ac ſatietas, per ſync. *Terent. Eun.* 5. 6. Ubi ſatias cœpit fieri, commuto locum. *Id. Hec.* 2. 1. Satias me jam tenet ſtudiorum iſtorum. *Lucr. l.* 3. *v.* 1036. Feſſus ſatiate videndi. *Liv. l.* 30. *c.* 3. Satias eum cepit amoris in uxore. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 15. Qui avidius vorant, facilius ſatias capit, quam qui &c. Prave hic quidem legerunt, ut *ſatias* ſit accuſ. plur. a *ſatia*, *æ*, quod adhuc a nemine uſurpatum legi.

Satiate, adv. *a ſazietà*, uſque ad ſatietatem, affatim. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Ignis & aeris habendo ſatiate, humoris temperate. *Tertul. de anim. c.* 46. Satiatiſſime exhibere.

Satiatus, a, um, *ſaziato*, κατακορής, ἐμπλησθείς, πλησθείς. *Cic. de Sen.* Satiatis vero, & expletis jucundius eſt carere, quam frui. *Liv. l.* 2. *c.* 65. Ubi illuxit, Romanus integer, ſatiatuſque ſomno, productus in aciem, feſſum ſtando, & vigiliis primo impetu Volſcum perculit. *Sil. l.* 4. *v.* 437. Satiata ſanguinis haſta. *Horat. l.* 1. *od.* 2. Nimis longo ſatiate ludo.

Saties, ei, f. 5. ſatietas. *Sil. l.* 4. *v.* 110. Nec ſinit, ſatieſve, novi ſed ſanguinis ardor Gliſcere. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Fico carica ſaginatis, ac ſatie necatis. Al. leg. *ſatias*. Alii hic quoque aliter legunt. *Juvenc. l.* 1. Proveniet tamen his ſaties potuſque, ciboque.

Satietas, atis, *ſazietà*, *pienezza*, *faſtidio*, שבע, Germ. *genuge*, Gal. *aſſouviſſement*, Hiſp. *hartura*, *hartura*, κόρος, proprie idem eſt, quod ſaturitas, licet frequentius accipiatur pro faſtidio, quod ex rei alicujus aſſiduo uſu nobis ingignitur. *Cic.* 3. *de Orat.* Et quod non ſolum delectet, ſed etiam ſine ſatietate oblectet. *Id. de Sen. c.* 20. Omnino (ut mihi quidem videtur) rerum omnium ſatietas vitæ facit ſatietatem. *Liv. l.* 24. Ad ſatietatem trucidare. *Id. l.* 8. Ad ſatietatem veſtram pugnavimus. ¶ In plurali num. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. *ante med.* Quercus terrenis principiorum ſatietatibus abundans.

Satin', ſatis ne. *Terent. Andr.* 4. 5. Satin' ſanus es, qui me id rogites? *Plaut. Trin.* 4. 3. 64. Satin' ego oculis plane video? *Id. Merc.* 2. 4. 13. Tute heri mihi narraſti. Ch. Satin' ut oblitus ſum, tibi me narraviſſe? h. e. itane vero oblitus ſum? &c. *Satin' ſalve?* eſt, ſatiſne res ſalvæ ſunt, pro quo & uſurpabatur, *ſatin' ſalva omnia?* Formula fuit interrogandi apud veteres, cum quid turbati eſſet. V. Salvus, & Salve.

Satio, as, a. 1. *ſaziare*, השביע, Ger. *ſattigen*, Gal. *ſouler*, Hiſp. *hartar*, κορέω, ſaturo, expleo, a *ſatis*. *Cic.* 2. *Fin.* Veniebat enim ad cœnam, ut ſatiaret animo quieto deſideria naturæ. *Col. l.* 9. Satiatque ſemodius cibi in diebus ſingulis vicenos, & centenos turtures. ¶ Dicitur etiam de animo. *Cic. pro Dom.* Ne abſens quidem luctu meo mentes illorum ſatiare potui. *Id.* 3. *Fin.* Legendo ſatiari non poſſum.

Satio, onis, σπορά, actus ſerendi, vel tempus ſerendi, vel ipſum ſemen. *Cic.* 5. *Ver.* Ni, ſi tempus ſationis præteriiſſet, granum in provincia Siciliæ nullum haberemus. *Id. ibid.* Ut aratores jugera ſationum ſuarum profiterentur. *Virg.* 2. *Georg.* Optima vineti ſatus eſt, cum &c.

Satior, & ſatius. V. Satis, nom. indecl.

Satis, n. indecl. *baſtante*, ἱκανός, ſufficiens. *Priſcian. l.* 14. Satis etiam loco nominis poſitivi accipitur. Itaque etiam comparationem recipit ſatius. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Brut.* Animo iſtuc ſatis eſt, auribus non ſatis. *Id.* 5. *Verr.* Quantum ad eum numerum frumenti ſatis

ſit, quem civitati imperas. *Id. de Am.* Satis erat reſpondere magnas, ingentes inquit. ¶ Vel cum gen. *Liv. l.* 42. Satis exemplorum aliena clades præbent. ¶ *Satis habere*, eſt contentum eſſe, ſuſſicere. *Cic. pro Planc.* Sed non modo ſatis habere a me, ſed etiam vereri, &c. *Id. pro R. Am.* Non ſatis habent avaritiam ſuam pecunia explere, niſi etiam, &c. ¶ *Satis agere*, eſt ſatagere. V. *Satago* in fine. ¶ *Non eſt ſatis æſtimare*, idem eſt ac non poteſt ſatis æſtimari, vel non poteſt quis ſatis æſtimare. *Plin. l.* 7. *in præfat.* Ut non ſatis ſit æſtimare, parens melior homini, an triſtior noverca fuerit. ¶ Comp. *ſatior*, & *ſatius*, quo ſignificatur melior, & melius. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Erit igitur hæc optima, & operi ſatior. *Cic. Att. l.* 7. Video cum altero vinci ſatius eſſe, quam cum altero vincere. *Auct. ad Her. l.* 4. Non igitur ſatius eſſet, dicet aliquis, ab initio, præſertim cum ſcribas, ad optimum, & electiſſimum verbum devenire.

Satis, adv. *aſſai*, *abbaſtanza*, *abbondantemente*, די, Ger. *gnug*, Gal. *aſſez*, Hiſp. *baſtantemente*, ἅλις, ἱκανῶς, abunde, quantum opus eſt. *Cic.* 2. *Off.* Ut nuper M. Craſſus negabat, ullam ſatis magnam pecuniam eſſe ei, qui in Rep. princeps vellet eſſe. *Id.* 4. *Acad.* Me quoque jocans ut, cui ita ſentiens (non enim ſatis intelligebam) cœpit hortari, ut ſententia deſiſterem. *Horat. Epod.* 1. Satis ſuperque me benignitas tua ditavit. ¶ Satis bene, *mediocremente*. *Cic.* 2. *Off. c. ult.* Cum quæreretur, quid maxime in re familiari expediret, reſpondit, bene paſcere: quid ſecundum, ſatis bene paſcere: quid tertium, male paſcere.

Satiſacceptio, onis, ἱκανοληψία, actus ſatiſaccipiendi. *Pompon l.* 5. *ff. de verb. oblig.* Satiſacceptio eſt ſtipulatio, quæ ita obligat promiſſorem, ut adpromiſſores quoque ab eo accipiantur, ideſt qui idem promittant.

Satiſacceptus, a, um, nom. ex particip. Per tranſlationem ſatiſacceptum uſurpatur pro certo, comperto, firmo, quaſi datis fidejuſſoribus, & ſponſoribus. *Plaut. Moſtel.* 1. 3. 90. Si acceptum ſat habes, tibi fore illum amicum ſempiternum.

Satiſaccipio, is, a. 3. *ricevere ſicurtà*, κατεγγυάω, ἱκανὸν λαμβάνω, eſt accepto fidejuſſore ſibi cavere, accipere fidejuſſorem a debitore. *Pompon. l.* 5. *ſtipulationum alia*. *ff. de verb. oblig.* Satis autem accipere dictum eſt eodem modo, quo ſatiſfacere. Nam quis id, quo quis contentus erat, ei præſtabatur, ſatiſfieri dictum eſt. & ſimiliter quis tales, quibus contentus quis futurus eſſet, ita dabantur, ut verbis obligarentur, ſatis accipi dictum eſt. *Cic. pro Quint. c.* 13. Si veretur, ut res judicio facto parata ſit, judicatum ſolvi ſatiſaccipias. *Id. pro R. Com.* Qua de cauſa Flavius cum de tota lite faceret pactionem, neque ſatiſacciperet a Roſcio, &c.

Satiſdatio, onis, *ſicurtà*, κατεγγύησις, actus ſatiſdandi. *Cajus l.* 1. *ff. Qui ſatiſdare cog.* Satiſdatio eodem modo appellata eſt, quo ſatiſfactio. Nam ut ſatiſfacere dicimur ei, cujus deſiderium implemus, ita ſatiſdare dicimur adverſario noſtro, cum pro eo, quod a nobis petit, ita cavemus, ut eum hoc nomine ſecurum faciamus datis fidejuſſoribus. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. Et ſunt aliquot ſatiſdationes ſecundum mancipium, in his & Memmianorum prædiorum, vel Atilianorum.

Satiſdator, oris, *ſicurtà*, qui pro altero ſatiſdat. *Sidon. lib.* 4. *epiſt.* 24. Curatori needum ſatiſdator inventus eſt. Habet hanc vocem etiam *Aſcon. Pedian.*

Satiſdatum, i, ἱκανοδοσία, idem ac ſatiſdatio. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 15. Sed & illi turpe arbitror, eo nomine, quod ſatiſdato debeat, procuratores ejus non diſſolvere. *Pompon. l.* 5. *ff. de cuſtod. reor.* Satiſdato promittere.

Satiſdo, as, dedi, datum, *a.* 1. *aſſicurare*, *fare la ſicurtà*, Ger. *einen burgen ſetzen*, Gal. *bailler caution*, Hiſp. *dar ſianças*, ἱκανοδοτέω, ἐγγύην παρέχω, eſt dato fidejuſſore creditorem ſecurum reddere, cautionem dare, promittere per vadem. V. *Satiſdatio*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 56. Qui redemerit, ſatiſdet damni infecti, ſubintellige *nomine*. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 6. Ille ſatiſdari abs te amplius non petit. *Id. Fam.* 13. *ep.* 28. Si quid tibi ſatiſdandum erit, amplius eo nomine non peti cures, ut ſatiſdetur fide mea. *Id. pro Quint. c.* 8. Ut ſibi Quintius judicatum ſolvi ſatiſdet.

Satis exigo, is, n. 3. *richiedere la ſicurtà*, eſt vadem exigere. *Paul. l. Lucius Titius.* §. *ram in teſtamento*, *ff. de adminiſtr. tutor.* A quo Magiſtratus ſatis exegerunt, rem ſalvam fore.

Satiſfacio, is, eci, actum, a. 3. *ſoddisfare*, השלים, Germ. *einen vergnugen*, Gall. *ſatisfaire*, Hiſp. *ſatisfazer*, ἱκανὸν ποιέω, ἀπαρέσκω, eſt tantum facere, quantum ſatis eſt. Conſtruitur cum dat. *Cic. l.* 14. *ep.* 7. Cui quidem tu Deo, quemadmodum ſolus, pie, & caſte ſatiſfacias. *Id. l.* 13. *ep.* 17. Satiſfacere immortalitati laudum tuarum mirabiliter cupit. ideſt laudes tuas reddere immortales. *Id.* 5. *Ver.* Quam tu omnium exiſtimationi ſatiſfeciſſes. ¶ Vel præter dativum cum abl. & præp. *de*. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Sequo petatos eſſe demonſtrant omnibus rationibus de injuriis ſatiſfacere. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 12. Ut, ſi mihi in pecunia minus ſatiſfeciſſet. ¶ Sæpe refertur ad pecuniam, pro debitum exſolvere, æs alienum diſſolvere. *Cic. pro Flac.* Hermippus Fuſiis ſatiſfacit, & fidem ſuam liberat. *Id. ad Q. Frat. l.* 1. *ep.* 3. Cum de viſceribus tuis, & filii tui ſatiſfacturus ſis, quibus debes. hoc eſt tuæ ipſius pecuniæ. ¶ Interdum accipitur pro purgare ſe, ſive excuſare. *Cic.* 2. *Phil.* Ut mihi ſatiſfieri pateret a te. *Sueton. in Cæſ. c.* 73. Catullum, a quo ſibi verſiculis ſtigmata impoſita non diſſimulaverat, ſatiſfacientem eodem die adhibuit cœnæ. ¶ Interdum pro placere, efficere, ne quid quiſpiam habeat, quod de nobis queratur. *Cic. Att. l.* 7. Cui nos valde ſatiſfacere, multi ad me ſcripſerunt. *Id. l.* 2. *ad Q. Fr.* Officio erga aliquem in re aliqua ſatiſfacere. ¶ Diviſum etiam uſurpatur. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 18. Faciam tamen ſatis tibi. *Id. ib. l.* 4. *ep.* 3. De noſtra continentia, & diligentia faciemus ſatis. ¶ Reperitur etiam paſſivum *ſatiſfacior*. *Var.* apud *Priſcian. l.* 8. *pag.* 789. *Parſthio*. Deorum cura mea ſatiſfacitur reipublicæ.

Satiſfactio, onis, *ſoddisfazione*, actus ſatiſfaciendi. *Tacit. de Germ. c.* 21. Luitur homicidium certo armentorum numero, recipitque ſatiſfactionem univerſa domus. ¶ Item excuſatio, purgatio. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 13. Tu me inſimulas, nec ſatiſfactionem meam accipis.

Satius. V. Satis.

Sativus, a, um, σπόριμος, quod ſeminatur, vel quod idoneum eſt, ut ſeminetur, cui contrarium eſt agreſtis. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Eadem ratio eſt in ſativa myrto. ¶ *Id. l.* 29. *c.* 8. Sativum tempus. h. e. ſationi idoneum.

Sator, oris, *ſeminatore*, σπορεύς, φυτευτής, qui ſerit, aut plantat. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 34. Omnium rerum, quæ natura adminiſtrantur, ſeminator, & ſator, & parens, ut ita dicam, atque educator, & altor eſt mundus. *Plin. l.* 15. *c.* 1. Heſiodus negavit, ſatorem oleæ fructum ex ea percepiſſe quemquam. ¶ Sumitur etiam pro creatore, genitore. *Cic.* 2. *Tuſc. ex Poeta*: Tuque cœleſtium ſator jace, obſecro, in me vim coruſcam fulminis. ideſt Jupiter. ¶ Item pro auctore, ut ſator litis, *Liv. l.* 21. *c.* 6. ſamæ turbarum, *Sil. l.* 8. *v.* 250.

Satorius, & Satarius, a, um, adject. ad ſationem pertinens, ut ſatoriæ trimodiæ. *Col. l.* 2. *c.* 9. &, Sataria quala. *Cato de re ruſt. c.* 11.

Satrapa, æ, f. idem ac Satrapes. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Mazeum transfugam Satrapea Babyloniæ donat.

Satrapes, æ, m. 1. *Satrapa*, *Prefetto*, *Preſidente*, שרנים, Ger. *Landvogt*, Gal. *Satrape*, Hiſ. *Prefecto*, *Prelado*, σατράπης, Præfectus Provinciæ. Eſt Perſicum

vocabulum. *Ter. Heaut.* 3. 5. Satrapes ſi ſiet amator, nunquam ſufferre ejus ſumptus queat. *Gel. l.* 10. *c.* 18. Satrapen Græci vocant.

Satrapia, æ, f. σατραπεία, νομὸς, Regno, Præfectura. *Plin. l.* 6. *c.* 20. Etenim plerique ab Occidente non Indo amne determinant, ſed adjiciunt quatuor Satrapias, Gedroſos, Arachotas, Arios, Paropamiſadas.

Satraps, apis, m. 3. idem ac Satrapa. *Sulon. Carm.* 2. *v.* 78. Quiſque ſedet ſub Rege Satrapa. *Nepos in Lyſandro, c.* 4. Non eſt prætereundum factum Pharnabazi Satrapis regis. ¶ Poteſt tamen genitiv. *Satrapis* duci etiam a recto *Satrapes*, ut de ſimilibus notat *Voſſ. l.* 2. *de Analog. c.* 3.

Satricum, i, oppidum, & colonia Latii. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Satulle, adverb. cum ſaturitate, copioſe. *Apulej. l.* 7. Satulle apponere. Al. leg. *jejune*.

Satullo, as, a. 1. idem ac ſaturo. *Varro apud Non. c.* 5. *n.* 786. Neque coquam carnes, quibus ſatullem corpora, ut famem ventris.

Satullus, a, um, idem ac ſatur. *Var. lib.* 2. *R. R. cap.* 2. Ut agni ſatulli fiant lacte.

Satum, i, & frequentius in plurali Sata, orum, n. *luoghi ſeminati, biade*, loca ſata, vel ipſæ ſegetes. *Quintil. in proœm. l.* 8. Gramine læta ſata ſtrangulat. *Virg. Ecl.* 3. Dulce ſatis humor. *Id.* 1. *Georg.* Sata læta.

Satur, ra, rum, *ſazio, ſatollo, pieno*, שבע, Germ. *geſättiget*, Gal. *ſaoul*, Hiſp. *harto*, ἐμπλεος, κορεσθεὶς, cibo plenus, ſatiatus. *Ter. Adel.* 5. 1. 3. Intus ſum omnium rerum ſatur. *Id. Hec.* 5. 2. 2. Sed tu cum ſatura, atque ebria eris, puer ut ſit ſatur, facito. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 71. Satur anſeris extis. *Colum. l.* 7. *c.* 4. Agnos ſaturior. ¶ Ire, quo ſaturi ſolent, pro ire cacatum, honeſtis verbis dixit *Plaut. Curcul.* 2. 3. 83. ¶ Sumitur interdum pro ſœcundo, abundanti. *Virg.* 2. *Georg. v.* 197. Saltus, & ſaturi petito longinqua Tarenti. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 71. Nec rus ſaturum laudare. *Sever. in Ætna, v.* 12. Saturæ meſſes. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Cic. in Orat.* Nec ſatura jejune dicet, nec grandia minute, nec item contra. Senſus eſt: Si quæ res ſunt plenæ, & quæ magna dicendi copia explicari poſſunt, non ea jejune, & exiliter tractabit, &c. ¶ Satur color, eſt plenus, vehemens, cui opponitur dilutus, *color carico*. *Plin. lib.* 37. *cap.* 10. Jon apud Indos violacea eſt, ſed raro ſaturo colore lucet. ¶ Saturum geſtum, hoc eſt varium, plenum, perfectum. *Manil. l.* 5. *v.* 474. *de Pantomimis*. Externis tamen aptus erit nunc voce poetis, Nunc ſaturo geſtu.

Satura, æ, f. lanx variis frugum, pomorum, vel ſimilium generibus referta. *Porphyrio in Hor.* Lanx plena diverſis frugibus in templum Cereris infertur, quæ ſaturæ nomine appellatur. *Diomed. l.* 3. Lanx referta variis, multiſque primitiis ſacris Cereris inferebatur, & a copia, & a ſaturitate rei ſatura vocabatur. Cujus generis lancium & Virgilius in Georgicis meminit, cum hoc modo dicit, Lancibus & pandis fumantia reddimus exta. Et, Lanceſque, & liba feremus. ¶ Ab hac lance cœpit etiam dici ſatura genus farciminis multis rebus refertum. V. verba *Feſti*, & *Paulli* infra. Conſtabat autem uva paſſa, polenta, & nucleis pineis ex mulſo conſperſis. *Diomed. ibid.* ¶ Satura item eſt lex, quæ uno rogatu multa ſimul complectitur. *Feſt.* Satura & cibi genus ex variis rebus conditum eſt, & lex multis aliis legibus conferta. Itaque in ſanctione legum adſcribitur, Neve per ſaturam abrogato, aut derogato. T. Annius Luſcus in ea, quam dixit adverſus Ti. Gracchum, Imperium, quod plebes per ſaturam dederat, id abrogatum eſt. Et C. Lælius in ea, quam pro ſe dixit, Dein poſtero die, quaſi per ſaturam ſententiis exquiſitis in deditionem accipitur. Hæc *Feſtus*, cujus tamen ſententia hac in re eruditis non placet. nam cum legimus *per ſaturam aliquid facere*, non videtur ſignificari lex aliqua ſingularis, ſed *per ſaturam* idem eſt ac confuſe, nullo ordine aut diſtinctione, ducta tranſlatione ab ea lance, quam diximus. *Ulpian. in præfat. ad Pandect.* §. 2. Hoc opus legentibus tradebatur, non ſecundum edicti perpetui ordinationem, ſed paſſim, & quaſi per ſaturam collectum, & utile cum inutilibus mixtum. Eadem ratione commodius explicari videntur exempla a *Feſto* allata. ¶ Denique ſumitur pro genere carminis, in quo multa metra, multæque res miſcentur. *Paul. apud Feſt.* Satura & cibi genus dicitur ex variis rebus conditum, & lex multis aliis conferta legibus, & genus carminis, ubi de multis rebus diſputatur. V. *Satyra*.

Saturæ palus, quæ & Pontina, juxta Circeios fuit, viginti trium olim urbium locus, ut eſt Mutiani ſententia apud *Plin. l.* 3. *c.* 5. Hæc ad viam uſque Appiam pertingebat, ubi & navibus trajiciebatur. Ejus meminit & *Virgil. l.* 7. *Æneid.*

Saturator, oris, m. Eſt *Auguſtini epiſt.* 105. *c.* 25.

Saturatus, a, um, *ſaziato*, χορτασθεὶς. *Virg.* 5. *Æneid.* Necdum antiquum ſaturata dolorem. *Cic.* 5. *Ver.* Ut aliquando ex eorum agris, atque urbibus expleti, atque ſaturati, cum hoc cumulo quæſtus decederent. *Id.* 1. *de Div. c.* 29. Ea parte animi, quæ mentis, & conſilii eſt, excitata, & erecta, ſaturataque bonarum cogitationum epulis. *Id. pro Planc. c.* 8. Homines ſaturati honoribus. ¶ Tranſlate ponitur pro bene tincto. *Martial. l.* 8. *epigr.* 48. Saturatæ murice veſtes. *Plin. l.* 21. *c.* 8. Unus color in heliotropio, & in aliquo ex his plerumque ſaturatius.

Satureia, æ, *ſantoreggia*, herba, quæ & thymbra, & cunila dicitur, θύμβρα. *Colum. l.* 10. *v.* 233. Et ſatureia thymi referens, thymbræque ſaporem. Adde *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Saturejanus, a, um, adject. Saturejanus caballus dicitur ab *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 59. qui in Saturejano agro totius Apuliæ fertiliſſimo altus fuit, ideoque generoſus.

Saturejum, ii, n. idem ac ſatureja. *Martial. l.* 3. *epigr.* 74. Improba nec proſunt jam ſatureja tibi. Adde *Ovid.* 2. *de ar. am. v.* 415.

Saturio, onis, m. homo ſatur. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 21. Eſurio venio, non advenio ſaturio.

Saturitas, atis, *ſaturità, ſazietà*, שבעה, Germ. *ſättigkeit*, Gal. *ſaoulété*, Hiſp. *hartura*, πλησμονὴ, κόρος, cibi, & potus plenitudo, ſatietas. *Plaut. Capt.* 4. 2. 85. Proin tu Deum hunc ſaturitate tranquillum facias tibi. ¶ Quandoque pro fœcunditate ſumitur. *Cic. de Sen. c.* 16. Sed etiam delectatione, quam dixi, & ſaturitate, copiaque rerum omnium, &c. ¶ Interdum pro excrementis ventris. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Adulti eoſque circumagi docent, & foris ſaturitatem emittere. ¶ Apud *Plaut. Capt.* 4. 2. 97. Saturitas eſt Dea paraſitorum.

Saturnalia, orum, vel ium, n. κρόνια, feſta ſeptem, ſeu quinque dierum, in honorem Saturni. Aliqui dicunt, Saturnalia tribus diebus eſſe celebrata. Celebrabantur menſe Decembri, incipiebantque die 17. ut cernere eſt in Calendario. Erant dies illi pleni lætitiæ. Iis continuæ epulæ, ac comeſſationes erant: munera ultro citroque mitti, remittique ſolebant. Romani illis diebus ſyntheſim, quod genus veſtis brevis erat, ſumebant, ſerviſque diſcumbentibus inſerviebant. Saturni enim ævo omnia communia fuere, nec, quid ſervitus eſſet, notum fuit. V. *Macrobium l.* 1. *Saturn. c.* 7. & *J. Lipſium l.* 1. *Saturn. c.* 2. *Cic. Attic. l.* 5. *epiſt.* 20. Saturnalibus mane ſe mihi Pindeniſſæ dediderunt. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 2. Solſtitialis dies, qui Saturnaliorum feſta conſecutus eſt. *Id. ibid. c.* 4. monet rectius *Saturnaliorum* dici in genit. quam *Saturnalium*; nam ſic omnes fere Scriptores locuti ſunt, quanquam ex Grammaticorum regula *Saturnalium* dicendum videatur. ¶ Secundis, & tertiis Saturnalibus, pro ſecundo, & tertio die Saturnaliorum. *Cic. Attic. lib.* 13. *epiſt. ult.* Sed cum ſecundis Saturnalibus ad Philippum veſperi veniſſet. *Id. ibid.* Ille tertiis Saturnalibus apud Philippum ad horam nec quenquam admiſit. ¶ *Non ſemper erunt Saturnalia*, proverbium, quo ſignificatur, non ſemper proſperis rebus uti licere. *Senec. in apocolocynt.* Cum vidiſſet fortunas ſuas deplorantes cauſidicos, accedit, & ait: dicebam vobis, Non ſemper erunt Saturnalia.

Saturnalis, le, adject. ad Saturnalia pertinens, ut Saturnale feſtum, *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 2. *a med.*

Saturnalitius, a, um, κρόνιος, quod ad Saturnalia pertinet. *Martial. l.* 5. *epigr.* 20. Saturnalitiæ ligulam miſiſſe ſelibræ.

Saturnia, æ, f. Juno, filia Saturni. Suapte natura adjectivum eſt, ſiquidem Juno ſubintelligitur, quod nomen etiam ſæpe expreſſum reperitur. *Ovid.* 9. *Met.* Cladibus, exclamat, Saturnia paſcere noſtris.

Saturnia, æ, f. regio illa Latii, in qua Saturnus regnavit, ideſt Latium litorale. Sed hoc nomen poſtea ad totum Latium, imo ad univerſam Italiam extenſum fuit. *Virg.* 2. *Georg.* & 8. *Æn. Ovid.* 1. *Faſt.* & alibi. ¶ Item Saturnia oppidum fuit a Saturno conditum in monte Capitolino, ſive Tarpejo. Quare hoc nomine poſtea etiam Roma appellata eſt. *Virg.* 8. *Æn. Ovid. l.* 6. *Faſt.* ¶ Saturnia quoque, ſeu Colonia Saturniana, *Saturnia, Sovana*, urbs fuit Etruriæ, exciſa. Eo coloniam Romani miſere anno U. C. 570. C. Claudio, Q. Fabio Coſſ. eodem anno, quo Aquilejam, Mutinam, Parmam. Deduxerunt Triumviri Q. Fabius Labeo, C. Afranius Stellio, Ti. Sempronius Gracchus. Jugera in ſingulos dena data. *Sigon. l.* 2. *de ant. jure Italiæ, c.* 5. ¶ Saturnia etiam nomen fuit portæ urbis Romæ, quæ al. Pandana.

Saturnigena, æ, m. Saturni filius. *Auſon. Idyl.* 15. *v.* 22. Teſtatur Saturnigenam, nec nomine ceſſat Incuſare Jovem.

Saturninus, a, um, adject. Saturnini populi in Etruria. *Plin. l.* 3. *c.* 5. ¶ Saturninus, cognomen fuit quorundam Rom. virorum, ut L. Apulejus Saturninus, apud *Flor. l.* 3. *c.* 16. L. Antonius Saturninus, apud *Aurel. Vict. in epitom. c.* 23. &c.

Saturnius, a, um, κρόνιος, quod ad Saturnum ſpectat, ut Conjux Saturnia, ideſt Ops, Virgo Saturnia, ideſt Veſta, Juno Saturnia, ideſt filia Saturni, Saturnius mons, ideſt Tarpejus, ſeu Capitolinus, ubi Saturnus oppidum condidit. *Ovid.* 6. *Faſt. Virg.* 1. *Æn.* & *Sil. l.* 10. ¶ Interdum accipitur pro Latino, & Romano, quia Saturnus in Latio regnavit. *Ovid.* 1. *Faſt.* Saturnia cujus Dempſerat oppoſitas invidioſa feras. ideſt virgo Romana, filia Sp. Tarpeji. *Virg. Ecl.* 4. Saturnia regna.

Saturnus, i, *Saturno*, κρόνος, filius Urani, vel Cœli, & Veſtæ, Rex Cretenſium. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Sed idem *Cic. l. de Univerſ.* ſcribit, fuiſſe filium Oceani, & Salaciæ, nepotem Cœli, & Terræ. Vulgo etiam dixere Saturnum Pollucis filium, quod Saturnalibus continuæ epulæ, ac comeſſationes eſſent. *Fulgentius in Mythologicis*. Poetæ fabulati ſunt, Saturnum patri Cœlo virilia abſcidiſſe, atque in mare projeciſſe; inde Venerem eſſe procreatam, quæ a ſpuma, unde coaluit, *Aphrodite* nominata eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* & *Ovid. in Ibin.* Uxorem duxit ſororem ſuam Opem, ſeu Cybelen, ſive Rheam, ſive Tellurem. *Ovid.* 9. *Met.* Ex ea ſex filios ſuſcepit, Chironem, Chronum, Picum, Jovem, Neptunum, Plutonem, & quatuor filias, Cererem, Glaucam, Junonem, Veſtam ſecundum. *Ovid. l.* 6. *Faſt.* Sed Chronus, ſeu Cronus communiter exiſtimatur idem, qui Saturnus. Cum Titan Saturni frater major natu parenti ſuccedere vellet, tamen animadvertens, matrem, ſororeſque Saturno magis favere, Regnum ipſi conceſſit, ea tamen lege, ne Saturnus prolem maſculam educaret, ut Regnum ad ſuam prolem rediret. Saturnus igitur devorabat filios omnes maſculos, quotquot ſibi naſcerentur. Cum plures liberos devoraſſet, nati ſunt gemini Jupiter, & Juno. Tum mater Junonem Saturno oſtendit, Jovem vero clam nutriendum ablegavit, adhibitis interim Corybantibus, qui cymbalorum, tympanorumque pulſu obſtreperent, ne pueri vagitus audiretur. Saturno autem, cum ille puerum depoſceret, ut & ipſum devoraret, Ops lapidem oſtendit pannis involutum, ſimulans, eum lapidem partu a ſe editum eſſe, quem ille acceptum ſine mora devoravit. Neptunum quoque clam Saturno Ops peperit, quem ſimiliter clam educari curavit. Tertio rurſus geminus enixa eſt, Plutonem, & Glaucam. Tunc ſimiliter Glaucam Saturno oſtendit, Plutonem abſcondit. *Ovidius lib.* 4. *Faſt.* hujus impietatis Saturni cauſam affert, quod illi oraculum redditum fuerat, fore, ut a filio Regno privaretur. Detecta tandem fraude, cum Titan reſciviſſet, fratri prolem maſculam eſſe, ſuoſque ea ratione Regni ſucceſſione pelli, cum filiis, qui Titanes a patre cognominabantur, bellum adverſus Saturnum ſuſcepit, illumque, & Opem ſororem captos muro incluſit. Sed a Jove filio devictis Titanibus liberati ſunt, & in Regnum reducti. Porro Saturnus ex Oraculo edoctus, vel conjectura proſpiciens, fore, ut a filiis Regno pelleretur, cœpit Jovi inſidias ſtruere. Jupiter patris ſcelere detecto eum vinculis conſtrinxit, deinde ex Creta expulit. Saturnus in Italiam fugit. ¶ Venit in eam Italiæ regionem, in qua Janus, ideſt vel Noa, vel Japhet, vel Javan regnabat, a quo humaniſſime exceptus eſt. Diu apud Janum occultus vixit, & quaſi latitavit. Hinc regio illa Latium eſt appellata. *Virg.* 8. *Æn.* & *Ovid.* 1. *Faſt.* ¶ Accepit a Jano Regni ejus partem, regionem videlicet illam, ut ajunt, quæ poſtea Latium litorale dicta eſt. Hæc regio, in qua Saturnus regnavit, poſt illius mortem nuncupata eſt Saturnia. ¶ Congregavit in unum locum homines, qui in montibus, & in agris diſſipati erant, dedit leges de recte, & honeſte vivendo, mœnibus incluſit. Urbem, quam condidit, in Capitolino monte condidiſſe fertur, & de ſuo nomine appellaviſſe Saturniam. *Virg. l.* 1. ¶ Docuiſſe dicitur Italos agriculturam, qui prius ſine ulla obſervatione, atque arte agros colebant. Hinc effingitur, & pingitur cum falce. ¶ Saturno regnante ſeculum aureum fuiſſe fabulantur. Terra enim ſua ſponte expers aratri pariebat fruges, nulli erant limites agrorum, nulli ſervi, omnia omnibus communia erant, ſaltem in Latio, & in tota Italia. Hinc Romani Reipublicæ ærarium in templo Saturni collocaverunt. ¶ Poſt multas res geſtas, quibus immortalem famam eſſe adeptus videbatur, repente ex hominum oculis evanuit, vel morte, quam ſibi ipſe conſciverit, vel voluntaria diſceſſione ex Italia. ¶ Delubris, & aris honoratus fuit, non ſolum in Italia, ſed etiam in Græcia, & aliis orbis terræ regionibus. Sed potiſſimum in Occidente colebatur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Romani in ædificatione templi Tritones inſculpſere in parte ſuperiore, eorum vero caudas ſub terra ſepelierunt, ut ſignificarent, poſt Saturnum hiſtoriam manifeſtam, & vocalem, ante obſcuram, & mutam fuiſſe. *Bocc.* ¶ Saturno humanis hoſtiis ſacra faciebant. Sed Hercules, cum venit in Italiam, barbarum illum morem ſuſtulit, præcepitque, ut Saturno ſacra de frugibus facerent, peracto autem ſacrificio triginta ſtatuas ad hominum ſimilitudinem effictas, & humanis veſtibus ornatas projicerent in Tyberim. Statuæ Argei appellabantur, fortaſſe ab Argis Herculis patria. Romanorum ætate projiciebantur a Virginibus Veſtalibus, præſentibus Pontificibus, Prætoribus, &c. Hoc ſacrificium fiebat poſt æquinoctium vernum, idibus Maji. *Dionyſ. Halicarn.* ¶ Saturnus item unus eſt ex ſeptem planetis, ſeu ſtellis errantibus, ut jam innuimus. Curſum ſuum triginta annis

Digitized by Google

annis conficit. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nam ea, quæ Saturni ſtella dicitur, Phænonque a Græcis nominatur, quæ a terra abeſt plurimum, triginta fere annis curſum ſuum conficit. In quo curſu multa mirabiliter efficiens tum antecedendo, tum retardando, tum veſpertinis temporibus delitefcendo, tum matutinis rurſum ſe aperiendo, nihil immutat ſempiternis ſæculorum ætatibus, quin eadem iiſdem temporibus efficiat.

Satiro, as, a. 1. *ſaziare, ſatollare*, ἀρκέω, ſaturum reddo, ſatio, cibo, potuque expleo. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nuper nati mammas appetunt, earumque ubertate ſaturantur. ¶ Transfertur ad inanima pro implere. *Virg. 1. Georg. v. 8.* Saturare ſolum fimo pingui. ¶ Item ad animum. *Cic. pro Dom.* Explevi animos inimicorum, placavi odia improborum, ſaturavi etiam perfidiam, & ſcelus proditorum. *Id. 2. Phil. c. 24.* Saturavit ſe ſanguine diſſimillimorum ſui civium.

Satus, us, m. *ſeminazione, piantagione*, σπορά, actus ſerendi, ſeminatio, plantatio. *Cic. 2. de Div.* Herbam autem aſperam, credo, avium congeſtu, non humano ſatu. *Id. de Sen.* Quid ego vitium ortus, ſatus, incrementa commemorem? ¶ Speciatim ſumitur pro generatione. *Cic. 1. Off.* Hoc Herculi Jovis ſatu edito potuit fortaſſe contingere. *Id. 1. de Div. c. 42.* Ob eandem cauſam multa inuſitate partim e cælo, alia ex terra oriebantur, quædam etiam hominum, pecudumque conceptu, & ſatu. *Id. 5. Fin. c. 23.* A primo ſatu, quo a procreatoribus nati diliguntur. ¶ Quandoque etiam pro ſemine ponitur. *Cic. 2. Tuſc.* Quæ extrahit vitia radicitus, & præparat animos ad ſatus accipiendos.

Satus, a, um, ἐσπαρμένος, ſeminatus, vel plantatus, partic. a ſeror. *Virg. 8. Ecl.* Atque ſatas alio vidi traducere meſſes. ¶ Sumitur etiam pro genito. *Cic. 1. Tuſc.* Non enim temere, nec fortuito ſati, & creati ſumus. *Virg. 6. Æn. v. 125.* Sate ſanguine divum, Tros Anchiſiade.

Satyra, æ, f. *ſatira*, σάτυρα, τὸ σατυρικὸν ποίημα, carmen maledicum, & ad carpenda vitia compoſitum: item genus carminis, in quo multa metra, ac res pariter miſcentur. Duo enim ſatyrarum genera fuiſſe conſtat, alterum apertam hominum reprehenſionem continens, & acrem vitiorum objurgationem, alterum, quod carminum, & rerum varietate conſtabat. Scaliger ad l. 5. Manilii, & Caſaubonus lib. de ſatyra, ſcribere jubent *ſatira*, vel more antiquo *ſatura*. Qui *ſatyra* ſcribunt, eo id faciunt, quia hoc carminis genus a Satyris habere nomen arbitrantur, idque ob dicacitatem, quæ & Cæſaris Scaligeri ſententia eſt l. 1. Rei Poeticæ c. 12. Aliqui cauſam afferunt, quod in hoc genere carminis res ridiculæ, pudendæque ſcribuntur, quemadmodum proferri a Satyris ſolebant, vel quod in antiqua ſatyra introducebantur Satyrorum perſonæ, aut ſi quæ erant ridiculæ ſimiles Satyris. Qui *ſatura* malunt, ea re adducuntur, quia genus hoc poeſeos dictum cenſent ob carminis varietatem, & propter copiam rerum, quæ ibi tractantur. Ut magis liqueat, utra ſententia ſit potior, diſtinguendum fortaſſe eſt inter ſatyram Lucilii, Horatii, Perſii, & ſatyram Ennii, & Varronis. Prior ita dicta videtur a Satyrica Poeſi. Nam heic erat ſimilis ob maledicentiam. At ſatyra Ennii, ac Varronis ex eo nomen accepit, quod multa metra, ac res pariter miſceret. Quod ex *Diomede l. 3.* cognoſcere eſt. V. *Satura*. Quare poſteriorem hanc *ſaturam*, vel *ſatiram*, alteram illam *ſatyram* appellare placet iis, quos adduximus, *Caſaubono*, & *Scalig.* Verum, utcunque ſe res habeat, non eſſe a communi ſcribendi per *y* conſuetudine recedendum pluribus oſtendit *Daniel Heinſ. l. 1. de ſatyra Horat.* cum utrunque, quod diximus, carminis genus commode poſſit a Satyris deduci. *Horat. l. 2. ſat. 1.* Sunt, quibus in ſatyra videar nimis acer. *Stat. l. 1. ſilv. 3.* Liventem ſatyram nigra rubigine turbas.

Satyri, orum, m. *Satiri*, שעירים, Ger. *ſatiren*, Gall. *ſatire*, Hiſp. *ſatyros*, σάτυροι, animalia quadrupedia, humana effigie, recta currentia, & pernicisſima, immenſæ libidinis, in ultimis Libyæ gentibus, & in ſubſolanis Indorum montibus, quæ veteres pro ſylveſtribus Diis coluerunt. Ita eos deſcribit *Plin. l. 7. c. 2. Ovid. 1. Faſt.* Panes, & in Venerem Satyrorum prona juventus. *Cic. 6. Ver.* Satyrus, qui apud Tarentinos in æde Veſtæ eſt.

Satyriaſis, is, f. σατυρίασις, inguinum morbus quidam, cujus nimia tentigine virile membrum arrigitur, ita dictus vel a ſatyrio herba, quæ vim excitandæ libidinis habet, vel a Satyrorum ſalacitate. *Cal. Aurelian. l. 3. c. 18. & Theodor. Priſcian. l. 2. c. 11.*

Satyricus, a, um, quod ad Satyros ſpectat. Satyricum ſignum, erat ſimulacrum Priapi, quod in hortis apud antiquos conſtitui ſolebat, veretro arrecto, ut faſcinationes averterent. Dictum eſt ſatyricum, quia Satyri penem ſemper erectum habent. *Plin. l. 19. c. 4.* Quam rem comicam eſt & religio quædam, hortoſque, & fores tantum contra invidentium effaſcinationes dicari videmus. In remedio ſatyrica ſigna, quanquam hortorum tutelæ Veneris aſſignanta *Plauto*. ¶ Item ad ſatyram pertinens. *ſatirico, mordace*. *Sidon. l. 8. ep. 11.* In materia ſatyrica ſollicitus, & mordax. *Vitruv. l. 7. c. 5.* Tragico more, aut Comico, ſeu Satyrico. ¶ Satyricus, i, abſolute, ſatyrarum ſcriptor. *Sidon. l. 4. ep. 1.* ¶ Satyricon, i, n. ſatyra, ſatyricum opus. Sic inſcribitur *Petronii* liber.

Satyrion, ii, n. genus herbæ ad libidinem incitantis. *Petron. in Satyr.* Utique omnes mihi videbantur ſatyrion bibiſſe. Adde *Plin. l. 26. c. 10.*

Satyriſcus, i, m. *Satirello*, parvus Satyrus, σατυρίσκος. *Cic. l. 1. de Divin. c. 20.* Somniavit, ſe peperiſſe Satyriſcum.

Satyrographus, i, m. qui ſatyras ſcribit. *Sidon. l. 1. ep. ult.*

Satyrus. V. Satyri.

Sauciatio, onis, *ferita*, . . . , τρῶσις, actus ſauciandi, vulneratio. *Cic. pro Cæc. c. 15.* Et ſauciatio quæretur, cum fugam factam eſſe conſtabit?

Sauciatus, a, um, *ferito*, τραυματίας. *Colum. l. 11. c. 2.* Sive quis ſauciatus in opere noxam ceperit.

Saucitas, atis, f. ſauciatio. *Cal. Aurelian. Tard. l. 2. c. 13.*

Saucio, as, a. 1. *ferire*, פצע, Ger. *verwunden*, Gal. *bleſſer*, Hiſp. *herir*, τραυματίζω, τιτρώσκω, vulnero, vulnus infligo. *Plaut. Rud. 3. 4. 53.* Quid cauſæ eſt, quin virgis te uſque ad ſaturitatem ſauciem? *Cic. 3. Ver. c. 66.* Servi nonnulli vulnerantur, ipſe Rubrius in turba ſauciatur. ¶ Dicitur etiam de plantis. *Col. l. 4. c. 24.* Sauciandi ferro eſt, atque exulceranda vitis in ea parte, &c. ¶ Translate etiam uſurpatur pro lædere, moleſtia afficere, &c. *Cic. Att. l. 14.* Meum diſcipulum, qui hodie apud me cœnat, valde amat illum, quem Brutus noſter ſauciavit. *Plaut. Bacch. 1. 1. 30.* Sauciare famam alicujus.

Saucius, a, um, *ferito*, *impiagato*, τραυματίας, *Nonio* teſte, proprie eſt vulneratus. *Cic. pro Cæc.* Nemo, inquit, occiſus eſt, neque ſaucius. *Cæſ. l. 3. B. C.* Sauciorum modo, & ægrorum habita ratione. ¶ Translate ſumitur pro feſſo. In qua acceptione reperitur cum gen. *Apul. l. 4.* Mihi vero fatigationis heſternæ etiam nunc ſaucio da veniam. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Cic. Att. l. 2. ep. 12.* Subeſſe neſcio quid opinionis incommodæ, ſauciumque ejus animum, & inſediſſe quaſdam odioſas ſuſpiciones. *Id. pro Cal. c. 8.* ex Poeta: Medea amore ſævo ſaucia. ¶ Item transfertur ad res, quæ ſenſu carent. *Ovid. 1. Met. v. 102.* Nec ullis ſaucia vomeribus per ſe dabat omnia tellus. ¶ Saucius etiam dicitur, qui ebrius eſt. *Juſtin. lib. 38. c. 8.* Galli heſterno mero ſaucii. *Martial. l. 4. epigr. 66.* Incaluit quoties ſaucia vena mero. Abſolute *Id. l. 3. epigr. 68.* Quid dicat, neſcit ſaucia Terpſichore.

Saviolum. V. Suaviolum.

Savior. V. Suavior.

Savium. V. Suavium.

Savo, onis, m. 3. *Savone*, fl. Campaniæ, qui inter Sinueſſam urb. exc. & Vulturnum fl. in mare labitur. *Plin. l. 3. c. 5.*

Savo, onis, f. *Savona*, urbs Liguriæ, in ora Occ. cum duplici arce, & portu amplo. *Liv.* & *Plin.*

Saurex, icis, m. *topo*, mus. *Serv. ad lib. 2. Georg. v. 30.* Caudicibus poſuit pro codicibus, ſicut caulem pro colem, ſauricem pro ſorice dicimus.

Saurion, ii, n. herba ſinapi. *Plin. l. 19. c. 8.*

Saurites, æ, σαυρίτης, gemma, quæ in ventre viridis lacertæ inveniri traditur a *Plin. l. 37. c. 10.*

Sauroctonos, σαυροκτόνος, nomen ſtatuæ factæ a Praxitele, qua repræſentabatur vir lacertam necans, a σαῦρος, *lacertus*, & κτείνω, *occido*. *Plin. l. 34. c. 8.*

Sauromatæ, arum, m. populi iidem qui Sarmatæ. *Juvenal. 2.* Ultra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem Oceanum. ¶ In ſingulari num. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 12. v. 30.* Stridula Sauromates plauſtra bubulcus agit. V. *Sarmatæ*.

Savus, i, m. *il Savo*, fluvius Norici, qui per Illyricum, & Pannoniam in Danubium influit. *Claud. in l. 2. de laud. Stilic. v. 192.* Pannonium potorque Savi.

Saxatilis, & le, adject. *ſaſſatuolo, che ſta fra i ſaſſi*, πετραῖος, πέτριος, quod ſaxa incolit. *Col. l. 8. c. 16.* Rurſus optime ſaxoſum mare nominis ſui piſces nutrit, qui ſcilicet, quod in petris ſtabulentur, ſaxatiles dicti ſunt, ut merula, turdique, nec minus melanuri. *Var. l. 3. R. R. c. 7. de columbis:* Unum agreſte, ut alii dicunt, ſaxatile, quod habetur in turribus, ac columinibus villæ. ¶ Piſcatus ſaxatilis, qui fit inter ſaxa. *Plaut. Rud. 2. 1. 10.* Poſt id hamatilem piſcatum, & ſaxatilem aggredimur.

Saxetanus, a, um, πετραῖος, quod inter ſaxa habitat. *Martial. l. 7. ep. 77.* Cum Saxetani ponatur cauda lacerti.

Saxetum, i, *luogo ſaſſoſo*, Ger. *ſteinechtig*, Gal. *lieu pierreux*, Hiſp. *pedregal*, πετρῶδες, locus ſaxoſus, ſeu petroſus. *Cic. de L. Agr. 2. cap. 25.* Aut quod eſt tam aſperum ſaxetum, in quo agricolarum cultus non elaboret?

Saxeus, a, um, *di ſaſſo*, λίθινος, quod e ſaxo eſt. *Lucan. l. 4.* Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu. ¶ Translate *Plin. l. 2. epiſt. 3.* Quem tu niſi concupiſcis cognoſcere, ſaxeus, ferreuſque es.

Saxialis, le, adject. *di ſaſſo*. *Frontin. de colon. pag. 355. edit. Goeſ.* Termini lapidei alii ſaxiales, alii molares.

Saxifer, a, um, adject. ſaxa ferens. *Valer. Flac. l. 5. Argon. v. 608.* ſaxifera ſurgat quibus imber arena.

Saxificus, a, um, πετροποιός, quod in ſaxa vertit. *Ovid. 5. Met.* Tuaque Saxificos vultus, quæcunque ea, tolle Meduſæ. *Sen. Herc. Fur. v. 901.* Cujus in læva ciet Ægis feroces ore ſaxifico minas.

Saxifragum, i, n. vel ſaxifraga, æ, f. *ſaſſifragia*, σαξίφραγον, genus herbæ, quod aliqui adiantum nigrum eſſe dicunt, alii herbam eſſe putant bipinnellæ ſimilem, folio tantum minore, ac magis ſerrato, & minime piloſo, quam vulgus parvum acum paſtoris vocat, Græci empetron. Ita dictum eſt, quod calculos in corpore frangat, vel quia, in locis ſaxoſis cum enaſcatur, ſaxa ipſa frangit, dum creſcit. *Plin. l. 22. c. 21.* Calculos e corpore mire pellit, frangitque, utique nigrum. Qua de cauſa potius, quam quod in ſaxis naſceretur, a noſtris ſaxifragum appellatum crediderim. *Seren. Samm. c. 31 n. 599.* Saxifragam, ſeu ſonnigenam ſuccurrere credunt. Adde *Apulei. de herb. c. 97.*

Saxifragus, a, um, adject. qui ſaxa frangit. *Cic. 3. de Orat. c. 40. ex poeta*, Undæ ſaxifragæ.

Saxigenus, a, um, adject. e ſaxo ortus. *Prudent. Cathemer. 5. v. 7.*

Saxitas, f. ſaxi natura. *Cal. Aurel. Tard. lib. 3. c. 4.* Durities eique ſaxitas.

Saxones, um, m. *Saſſoni*, Germaniæ populi, apud Cimbricam Cherſoneſum, quorum regio Saxonia dicitur, *Saſſonia*. V. Geographos. *Claudian. in Epithal. Pallad. & Celer. v. 89.* Quis ſævis objecta Getis, quæ Saxona frænat. *Id. l. 1. in Eutrop. v. 392.* domito quod Saxone Tethys mitior.

Saxonia, æ, f. *la Saſſonia*, provincia ampla Germaniæ, quæ duplex eſt, ſuperior, & inferior: ſuperior, *il Circolo dell' alta Saſſonia*, continet Marchiam Brandeburgicam, Pomeraniam, Thuringiam, Miſniam, Ducatum Saxoniæ, & Principatum Anhaltinum: inferior, *il Circolo della baſſa Saſſonia*, habet Ducatus Brunſvicenſem, Luneburgenſem, Magdeburgenſem, Bremenſem, Megalopolitanum, Holſatiæ, & Lauemburgenſem, Principatus Ferdenſem, & Halberſtadienſem, & Epiſcopatum Hildeſhemium.

Saxoſitas, atis, f. ſaxitas. *Cal. Aurel. Tard. l. 3. c. 6.* Durities, ſive ſaxoſitas.

Saxoſus, a, um, *ſaſſoſo*, Ger. *ſteinachtig*, Gall. *pierreux*, Hiſp. *pedregoſo*, πετρώδης, ſaxorum copiam habens, ſaxis abundans. *Col. l. 5. c. 10.* Loca aprica calculoſa, glareoſa, interdum & ſaxoſa amat. ¶ Saxoſus frutex, in ſaxis creſcens, vel ſaxoſis locis. *Plin. l. 15. c. 7.* Simillimus huic inelt ea chamælea frutice ſaxoſo.

Saxulum, i, *ſaſſetto*, λιθάριον, πετρίδιον, exiguum ſaxum. *Cic. 1. de Or. c. 44.* Ut Ithacam illam in aſperrimis ſaxulis tanquam nidulum affixam ſapientiſſimus vir immortalitati anteponeret.

Saxum, i, *ſaſſo*, *pietra*, סלע, Ger. *ſtein*, Gal. *pierre*, *rocher*, Hiſp. *piedra*, λίθος, πέτρα, lapis naturalis, grandis, durus, aſperque, quales e montibus excidi ſolent. *Cic. de Fato c. 3.* Quid mirum igitur, ex ſpelunca ſaxum in crura ejus incidiſſe? ¶ Ponitur etiam pro quocumque lapide. *Virg. 1. Æn.* Jamque faces, & ſaxa volant. *Cic. pro Cæc.* Qui ſaxa jacerent. ¶ Interdum uſurpatur pro ſcopulo. *Virg. 1. Æn.* Tres Notus abreptas in ſaxa latentia torquet, &c. ¶ Item pro monte. *Virg. 2. Georg.* Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis. *Id. 2. Æn.* Stupet inſcius alto accipiens ſonitum ſaxi de vertice paſtor. ¶ Per antonomaſiam dicitur de Tarpeio monte, unde rei inſignes præcipitabantur. *Tacit. Ann. 6. c. 32.* Quorum a numero L. Pituanius ſaxo dejectus eſt. Adde *Plaut. Trin. 2. 1. 39.* ¶ Inter ſacrum, & ſaxum ſtare, proverb. V. *Sacrum*. ¶ Volvere ſaxum dicuntur, qui inexhauſto quopiam, atque inutili labore fatigantur. Tractum eſt, auctore *Donato in Ter.* a Siſyphi fabula ſaxum apud inferos ſurſum, ac deorſum volventis. *Ter. Eun. 5. 9. 55.* Satis diu jam hoc ſaxum volvo.

S ANTE C.

Scabellum, vel ſcabillum, i, *ſcabello*, *banchetto*, הדום, Ger. *ſchemel*, Gal. *eſcabeau*, *eſcabelle*, Hiſp. *eſcavelo*, θρανίον, parvum ſcamnum. *Varro l. 4. de L. L.* Qui ſimplici ſcanſione ſcandebant in lectum non altum, ſcabellum; in altiorem, ſcamnum. *Quintil. l. 1. c. 4.* Quare diſcat puer, quid in literis proprium, quid commune, quæ cum quibus cognata: nec miretur, cur ex ſcamno fiat ſcabellum, &c. ¶ Eſt etiam muſicum inſtrumentum, quod a Tibicine pede pulſabatur, dum manu & ore tibiam inflaret; quod quidem inſtrumentum κρούπεζα erat, hoc eſt eundem ſemper reddens vocis tenorem, ut diſerte tradit *Aug. l. 4. de Muſica* V. *Calliachii diſſert. de Pantomim. c. 14.* ubi plura. *Sueton. in Calig. c. 54.* Magno tibiarum, & ſcabellorum cre-

erepitu. *Cic. pro Cal. c. 27.* Scabilla (al. *ſcabella*) concrepant, aulæum tollitur.

Scaber, bra, brum, *ſcabroſo*, *aſpro*, שָׂעִיר, Ger. *ezurb*, Gal. *rude*, *apre*, Hiſp. *borroncoſa*, ψωραλέος, aſper. *Cic. 3. Tuſc.* Atque intonſa infuſcat pectus illuvie ſcabrum. *Virg. 1. Georg.* Exeſa inveniet ſcabra rubigine pila. *Plin. l. 33. s. 6.* Lapis horridior, ſcabriorque. ¶ Speciatim ponitur pro ſcabioſo, ſeu quod ſcabie morbo laborat. *Colum. l. 7. c. 4.* Hac modo curatum pecus toto anno ſcabrum fieri non poteſt. ¶ Interdum pro ſordido. Sic ungues, & dentes dicuntur ſcabri, qui ſordidi ſunt, etiamſi non ſint aſperi tactu, ut ait *Valla in Rand. Col. l. 6. c. ult.* At ubi ſcabri ungues ſunt, circumaperiri debent, &c. *Petron. in Satyr.* Scabri dentes. ¶ Translate capitur pro duro, inſuavi, ineleganti, inculto. *Macrob. l. 6. Saturn. c. 3.* Quod verſus eorum ſcabri nobis videntur.

Scabĭdus, a, um, adject. ſcabioſus, ut ſcabidæ palpebræ. *Marcel. Empir. c. 8.* Translate *Tertul. de anim. c. 38.* Scabida concupiſcentia. h. e. mala prurigine infecta.

Scabies, ei, f. *ſcabbia*, *rogna*, גָּרָב, Ger. *raud*, Gal. *galle*, Hiſp. *ſarna*, ψώρα, aſperitas cutis cum pruritu. *Celſ. l. 5. c. 28.* Scabies eſt durior cutis rubicunda, ex qua puſtulæ oriuntur, quædam humidiores, quædam ſicciores. Exit ex quibuſdam ſanies, fitque ex his continuata exulceratio pruriens. Adde *Hor. de art. poet. v. 417.* ¶ Quoniam vero ſcabiem comitatur pruritus, pruritum autem ſcabendi cupiditas, & ex fricatione quædam voluptas, factum eſt, ut ſcabies pro voluptatis illecebris accipiatur. *Cic. 1. de Leg. c. 17.* Cujus blanditiis corrupta, quæ natura bona ſunt, quia dulcedine hac, & ſcabie carent, non cernuntur ſatis. Sic *Hor. l. 1. ep. 12.* Cum tu inter ſcabiem tantam & contagia lucri Nil parvum ſapias. h. e. pecuniæ cupiditatem.

Scabile, is, n. 3. idem ac ſcabellum. *Cato c. 10.* Scamnum in cubiculo unum, ſcabilia tria, ſellas quatuor. Al. leg. *ſcabilla*.

Scabillum, V. Scabellum.

Scabioſus, a, um, *rognoſo*, ψωριώδης, qui ſcabie laborat. *Colum. l. 3e. c. 2.* Per ver ſcabioſi boves fiunt. ¶ Item aſper, ſcaber. *Perſ. ſat. 3. v. 74.* Scabioſum far. h. e. vetuſtum, & a curculionibus exeſum.

Scabitūdo, inis, ſcabies, vel ſcabioſa prurigo. Translate *Petron. in ſatyr.* Omnem ſcabitudinem animo delere ſine cicatrice.

Scabo, is, ſcabi, ſine ſup. *fregare*, *grattare*, גָּרַד, Ger. *kratzen*, *ſchaben*, Gal. *grater*, Hiſp. *caſcar*, κνάω, κνήθω, frico, ſcalpo. *Hor. l. 1. ſat. 10. v. 71.* Et in verſu faciendo ſæpe caput ſcaberet, vivos & roderet ungues. *Plin. l. 8. c. 27.* Spinis juniperi ſe ſcabit.

Scabrātus, a, um, adject. *Colum. l. 4. cap. 24.* Vitis laniata, & ſcabrata. h. e. ut idem *Colum.* explicat, quando aſperis, & inæqualibus plagis in præcidendo laniatur, & perfringitur.

Scabrĕo, V. in Scabres.

Scabres, ei, idem ac ſcabritia, a *ſcaber*. *Pacuv. apud Non. c. 4. n. 63.* Quæ deſiderio alumnum, paenitudine ſquale, ſcabreque, & inculta vaſtitudine. *Turneb. l. 13. c. 15. & l. 29. c. 20.* legit, *ſquales*, *ſcabreſque*, ut ſit a verbis ſqualleo, & ſcabreo, interpretatur enim, *ſqualida*, & *ſcabra* &c. *Var. apud Non. c. 4. n. 761.* Ager derelinqueretur, ac periret ſquale, ſcabreque, illuvie, atque vaſtitudine. *Virg. in Ciri, v. 249.* Quam te tam triſtibus illis Sordibus, & ſcabre patiar tabeſcere tali. ¶ Ita emendat *Scaliger*. Nam in vulgatis pro *ſcabre* eſt *ſcorie*, repugnante metro, Græce enim eſt ψωρᾷ. *Apul. l. 1. c. Flor.* Infandi morbi putredine in ſerpentium ſcabrem ſolutum religioſe humavit. Al. leg. *ſcabiem*.

Scabrĭdus, a, um, ſcaber. *Venant. Fortun. l. 3. carm. 10. v. 7.* Scabrida nunc ſeſonat mea lingua rubigine verba.

Scabritia, æ, *aſprezza*, *ſcabroſità*, Ger. *rauche*, Gal. *apreté*, Hiſ. *aſpereza*, τραχύτης, aſperitas, inæqualitas. *Plin. l. 23. c. 4.* Scabritiaſque cutis in facie emendat.

Scabrities, ei, idem ac ſcabritia. *Plin. l. 32. cap. 19.* Et contra ſcabritiem linguæ fricatus, comminutuſque. ¶ Nonnunquam accipitur pro ſcabie. *Colum. l. 7. c. 3.* Poteſt etiam ſcabritiem tollere ſuccus viridis cicutæ.

Scabro, onis, m. 3. qui ſcabritia ſœdatus eſt, a *ſcaber*. Speciatim dicitur de eo, qui illuvie laborat, nec ſe colluit, aut ne pulviſculo mundat: unde fit, ut illi, quemadmodum loquitur *Ovid. l. 6. Metam.* ſint ſcabri rubigine dentes, quæ res & ſcabronum genuit nomen. *Ulpian. l. 1e. §. fin. ff. de ædil. edict.* Trebatius ait, non eſſe morboſum, ut alium olentem, veluti hircoſum, ſcabronem. In vulgatis Juris libris pro *ſcabronem* eſt *ſtrabonem*.

Scabrōſus, a, um, o. c. 2. idem quod ſcaber. *Plin. l. 20. cap. 21.* Hippolapathi radices privatim ungues ſcabroſos detrahunt. *Harduin.* legit *ſcabros*.

Scabrum, i, ſubſt. n. idem quod ſcabritia. *Plin. l. 37. c. c.* Infeſtantur plurimis vitiis, ſcabro, ferrugine, maculoſa nube, &c.

Scæa, æ, f. σκαιά, porta urbis Ilii, ſeu Trojæ, a σκαιός, quæ vel *lævum*, vel *infelix* notat. Ita autem vocata eſt, vel quia Occidentem ſpectaret, & occidentalia dicuntur ſiniſtra ab Auguribus Græcis, vel quia Trojanis fuerit infelix, quippe per quam intromiſſus fuerit equus Durius. Utramque rationem affert *Euſtathius*. Imo & tertiam addit, ut ſit a Scæo architecto. Cui & quartam addere conatur *Bernardin. Bald. de verb. Vitr. ſignif.* quia ſcilicet itinera haberet non directa. Nam ipſe *Vitruv. l. 1. c. 5.* Curandum, inquit, ut non facilis ſit aditus ad oppugnandum murum, & excogitandum, ut portarum itinera non ſint directa, ſed σκαιά. In quibuſdam editionibus pro græca voce ſcribitur latine *ſcæva*. h. e. obliqua. *Virg. 3. Æn.* Scæaque amplector limina portæ.

Scæva, æ, m. *mancino*, σκαιός, qui ſiniſtra manu utitur pro dextera, a *ſcævus*. *Ulpian. l. 12. §. ſi quis, ff. de ædil.* Id ſciendum eſt, ſcævam non eſſe morboſum, vel vitioſum, præter quam ſi imbecillitate dextræ validius ſiniſtra utatur: Sed hunc non ſcævam, ſed mancum eſſe dicimus.

Scæva, æ, f. augurium, a ſcævis auguriis, id eſt ſiniſtris. *Var. l. 6. de L. L.* Vel obſcœnum ab eo, quod pueris turpicula res in collo quædam ſuſpenditur, ne quid obſit, bonæ ſcævæ cauſa, inde Scævola appellatur. Ea dicta ab ſcæva, id eſt ſiniſtra, quod quæ ſiniſtra ſunt, bona auſpicia exiſtimantur. A quo dicuntur Comitia, aliudve, quod ſit ave ſiniſtra, ſcæva. Id a græco eſt, quod hi ſiniſtram vocant σκαιάν. Quare quod dixi, ſcævum, bonum omen eſt: obſcœnum vero, turpe. *Feſt.* Scævam vulgus quidem & in bona, & in mala re vocat, cum ajunt bonam, & malam ſcævam. At Scriptores in mala ponere conſueverunt, ut apud Græcos invenitur poſitum pro ſiniſtro. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 39.* Bene ego ab hoc prædatus ibo, novi, bona ſcæva eſt mihi. *Id. Caſ. 5. 4. 4.* Caninam ſcævam ſpero meliorem fore. Ubi per *caninam ſcævam* aut occurſum canis intelligit, qui inauſpicatus habebatur, aut latratum; ut ſententia ſit, minus hunc gravem fore, quam latratum, ac rixas uxoris.

Scævĭtas, V. Sævitas.

Scævŏla, æ, m. C. Mucius Scævola miles Romanus, qui Porſenam Hetruriæ regem gladio adortus, per errorem unum ex ejus ſatellitibus tranſfodit: quare ut manum puniret, in ardentem foculum injecit, ac tandiu tenuit, donec amburerent: hinc Scævola vocatus, a σκαιός, *ſiniſter*, quia poſtea ſiniſtra tantum utebatur. *Liv. l. 2. c. 12.*

Scævus, a, um, adject. σκαιός, ſiniſter, & tam in bonam, quam in malam partem ſumitur, ut *ſcæva* auſpicia. V. verba *Varron.* & *Feſt.* quæ attulimus in Scæva, æ, f. ¶ Pleramque tamen in malam partem ſumitur, ut *Feſt. ibid.* monet. Hinc *Gel. l. 12. c. 13.* Scævum profecto, & cæcus animi forem, &c. h. e. ſtolidus, ſtultus. *Apul. l. 4. Metam.* Scæviſſimum ſomnium.

Scala, æ, f. *ſcala*, סֻלָּם, Germ. *leiter*, Gall. *eſchele*, Hiſp. *eſcalera*, κλίμαξ, inſtrumentum ex pluribus gradibus conſtans, quo utimur ad aſcendendum ad ſuperiora. Uſurpatur in utroque numero, ſed tamen magis in uſu eſt in numero multitudinis. *Liv. l. 26. c. 44.* Applicare ſcalas parieti. *Cic. pro Mil.* Cum ſe ille fugiens in ſcalarum tenebris abdidiſſet. *Sal. in Jugur.* Una, atque altera ſcalæ comminutæ ſunt; qui ſuperſteterant, afflicti ſunt. *Caj. l. ſi pignore, ff. de furt.* Vel ſcalam ſciens accommodaverit ad aſcendendum. ¶ Scalis tribus habitare, eſt in altiore domus parte habitare, h. e. in cœnaculo, *in ſoffitta*; qui locus pauperiorum hominum eſſe ſolebat. *Martial. l. 1. ep. 118.* Et ſcalis habito tribus, ſed altis. ¶ Scalæ Græcæ dicuntur, quæ ita fabricatæ ſunt, ut ex omni parte compagine tabularum claudantur, ne aſpectum ad partem aliquam corporis admittant. Hinc Flaminicæ Diales prohibebantur ſcales aſcendere, quæ ultra tres gradus extollerentur, niſi eſſent ex iis, quæ Græcæ appellantur, ac ex *Maſſurio Sabino* tradit *Gel. l. 10. c. 15.* ne partem aliquam corporis tectam aſcendendo revelarent.

Scalāris, re, adject. ad ſcalas pertinens. *Vitruv. l. 13. c. 13.* Regulæ ſcalari forma compactæ.

Scalarium, ii, n. Scalaria dicuntur viæ in amphitheatro, per quas gradibus in cuneos aſcenditur. *Vitruv. l. 3. c. 6.*

Scaldis, is, f. *la Schelda*, fluvius maximus Galliæ Belgicæ. *Plin. l. 4. c. 13. & 17.*

Scalmus, i, m. *ſcarmo*, *poliſcherno*, Ger. *rudelbauck*, Gall. *cheville*, Hiſp. *eſclamo*, σκαλμός, paxillus, ſive tarce lignum, cui nautæ remos loro quodam alligant ad navigandum, ut firmius navigent, ſive lignum crenatum, ac feneſtratum in apſidem capiens remum, ut facilius, & ſolidius impellatur. *Cic. 2. de Or. c. 38.* Qui duorum ſcalmorum naviculam in portu everterit. *Id. 3. Offic. c. 14.* Venit ipſe maturè, ſcalmum nullum videt. h. e. nullum non modo navigium, ſed ne ſcalmum quidem.

Scalpellum, i, n. vel ſcalpellus, i, m. *ſcarpello*, חֶרֶט, Ger. *fliete*, Gall. *ciſeau*, Hiſp. *cincel*, φλεβοτόμον, inſtrumentum Chirurgorum, quo venam aperiunt, dimin. a *ſcalprum*. *Celſ. l. 2. c. 10.* At ſi timide ſcalpellus demittitur, ſummam cutem lacerat, neque venam incidit. ¶ Accipitur & pro alio ferramento, quo putridam carnem excidunt. *Cic pro Sext. c. 65.* Non ea eſt medicina, cum ſanæ parti corporis ſcalpellum adhibetur, atque integræ. *Col. l. 6.* Etiam ſcalpello uſque ad imum reſecare, & amputare ſcabiem ſæpe profuit.

Scalper, pri, m. idem ac ſcalprum. *Celſ. l. 8. cap. 3.* Tunc excisorius ſcalper ab altero foramine ad alterum malleolo adactus, id, quod inter utrumque medium eſt, excidit.

Scalpo, is, pſi, ptum, a. 3. *tagliare*, *incidere*, *ſcolpire*, גָּלַף, Ger. *ſchaben*, *ſcharren*, Gal. *graver*, *tailler*, *grater*, Hiſp. *eſcavar*, κνάω, κνήθω, ſcalo, incido, fodio. Eſt a σκάλλω, *fodio*, vel a γλάφω, quod ejuſdem eſt ſignificationis, ac ſcalpo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Itaque ad pingendum, ad fingendum, ad ſcalpendum, ad nervorum eliciendos ſonos, ac tibiarum apta manus eſt admotione digitorum. *Hor. l. 3. od. 11.* Et noſtri memorem ſepulchro ſcalpe querelam. *Col. l. 7. c. 3.* Vitioſum locum pecudes morſu ſcalpunt, aut cornu, aut ungula tundunt. ¶ Item pro ſcabere, fricare, unguibus pruritum auferre. *Juven. ſat. 9. v. 133.* Qui digito ſcalpunt uno caput.

Scalpratus, a, um, κολαπτηροειδής, ad ſimilitudinem ſcalpri formatus, ut Ferramentum ſcalpratum, quo opus eſt ad caſtrandos apum alvos. *Col. l. 9. c. 15.*

Scalprum, i, n. *ſcarpello*, σμίλη, κολαπτὴρ, ferramentum, quo aliquid inciditur, a *ſcalpo*. Hoc inſtrumento diverſi artifices utuntur, ut lapicidæ, ſutores, agricolæ, chirurgi, & alii. Scalprum ſutorium, eſt ferramentum primore parte curvum, & a ſinu procurrens acie recta, quo corium ſecant. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 104.* Si ſcalpra, & formas non ſutor, nautæ vela adverſus mercaturæ, delirus, & amens undique dicatur. ¶ Scalprum ſuſtinorum. *Col. l. 4. c. 25.* Quæ pars vinitoriæ falcis a ſinu procurrit, ſcalprum, quod deinde aduncum eſt, roſtrum appellatur. ¶ Scalprum chirurgicum. *Celſ. l. 8.* Tunc demum ad manum, ſcalprumque veniendum eſt. ¶ Scalprum librarium eſt, quo calamos aptamus ad ſcribendum, aut literas eradimus. *Suet. de Vitel. c. 2.* Scalpro librario venas ſibi incidit.

Scalptor, oris, *inciſore*, *ſcultore*, חָרָשׁ, Ger. *graber*, Gal. *graveur*, Hiſp. *eſcavador*, κολάπτης, qui ſcalpit, ut Scalptor gemmarum. *Plin. l. 37. c. 4.* Exprimuntur a ſcalptoribus, ferroque includuntur.

Scalptorium, ii, inſtrumentum inſtar manus ad ſcalpendas ſcapulas prurientes, legitur in titulo *epigr. 83. l. 14. apud Martial.* quod ſic habet: Defendet manus hæc ſcapulas, mordente moleſto Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Scalptūra, æ, *ſcoltura*, פִּתּוּחַ, Ger. *das graben*, Gal. *graveure*, Hiſp. *eſculpidura*, γλυφὴ, ſcalpendi actio. *Plin. l. 37. c. 7.* Omnia autem hæc genera ſcalpturæ contumaciter reſiſtunt.

Scalpturātus, a, um, adject. variis ſcalpturis ornatus, ut ſcalpturatum pavimentum, variis lapidibus, & varie ſcalptis elaboratum. *Plin. l. 36. c. 25.* Romæ ſcalpturatum in Jovis Capitolini æde primum factum eſt poſt tertium Punicum bellum initum.

Scalpturigo, & rectius Scalpurigo, iginis, f. titillatio, & voluptas, quæ in cute pruriente ſcalpenda naſcitur. *Solin. c. 45.* (al. 32.) Trochilus avis ut belluæ paulatim ſcalpit, & ſenſim ſcalpurigine blandiente aditum ſibi in uſque fauces facit.

Scalpturio, is, a. 4. *raſpare*, κνάω, κνήθω, κνίζω, idem quod ſcalpo: & ſpeciatim dicitur de gallinis, cum terram frequentibus ictibus percutiunt ad quærendum cibum. *Plaut. Aul. 3. 4. 8.* Ubi erat hæc defoſſa, occepit ibi ſcalpturire unguibus. Alii leg. *ſcalpurire* eodem ſenſu; inter quos eſt *Non. c. 2. n. 789.*

Scalptus, a, um, adject. ex partic. *ſculto*, *ſcolpito*. *Cic. 4. Acad. c. 31.* E ſaxo ſcalptus. Alii leg. *ſculptus*. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 22.* Quid ſcalptum infabre, quid fuſum durius eſſet.

Scalpurio. V. Scalpturio.

Scamander, i, m. *Scamandro*, σκάμανδρος, fl. Myſiæ, in Aſia, apud Helleſpontum, qui ex Ida monte profluit, ac in Helleſpontum, ſeu in mare Ægæum, apud Sigæum, ab eo 20. ſtad. inter illud, & Dardanum exit. Antea Xanthus dicebatur, teſte Plutarcho, Vibio, & aliis, ex Homero, qui eum ab hominibus quidem Scamandrum, a Diis vero Xanthum vocari ait, ſuo more vetuſtiorem appellationem Diis, recentiorem hominibus aſſignans. Sed apud Plinium a Xantho diverſus eſt. *Id. Plin. l. 5. c. 30.* Scamander fluvius navigabilis.

Scamandria, f. 1. *Scamandra*, urbs ext. Aſiæ min. in Myſia, ſeu Troade, in ora maris Ægæi, ad Scamandrum fl. inter Abydum, & Ilium. *Plin. l. 4. c. 36.*

Scambōſus, a, um, adject. idem ac ſcambus. *Pegot. de re Veterinar.*

Scam-

Scambus, a, um, adject. valgus, qui pedibus eſt diſtortis, & depravatis. *Sueton. in Othon. c. ult.* Fuiſſe traditus male pedatus, ſcambuſque. ¶ Quod quidam Lexicographi adduxit, e *Nonio* ſcambos exponi ſtrabones, *c.* 1. *n.* 109. legitur *ſtrabos*, non *ſcambos*.

Scamellum, vel Scamnellum, i, *ſcagnetto*, parvum ſcamnum. *Apul. apud Priſcian. l.* 3. Infirma ſcamellorum obice fulta ſubes.

Scamillus, i, m. dimin. a ſcamnum, *picciol gradino*. Scamilli impares, apud *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. *l.* 5. *c.* 9. videntur eſſe quidam veluti parvi gradus in ſtylobatis columnarum, qui veluti parvam ſcalam unus poſt alium decreſcendo efficiunt, *gradini ne' piedeſtalli delle colonne*. V. de his opuſculum Bernardini Baldi, in quo rem totam ſatis implicatam variis conjecturis, & figuris luculenter illuſtrat. V. *Adjectio*.

Scamma, atis, n. σκάμμα, ſpatium in ſtadiis linea, vel foſſa deſcriptum, ultra quod certantibus progredi non licet. *Cal. Aurel. l.* 2. *c.* 1. In arena ſpatio, quod appellant ſcamma. ¶ Pro ipſo certamine poſuit *Tertul.* cum loquit *ad Martyr. c.* 3. Epiſtates veſter vos ſpiritu unxit, & ad hoc ſcamma produxit.

Scammonea, & Scammonia, æ, f. *ſcamonea*, σκαμμωνία, herba in tranſmarinis regionibus naſcens, & præſertim in Aſia, cujus uſus in medicum eſt multiplex. *Cic.* 1. *de Div. c.* 10. *Plin. l.* 24. *c.* 13.

Scammonites, æ, m. vinum factitium ex Scammonea ſucco. *Plin. l.* 24. *cap.* 16.

Scammonium, ii, ſuccus ſcammoniæ herbæ. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Scamnatus, a, um, adject. in ſcamna diviſus, ut ſcamnatus ager, apud *Frontin. de Colon. pag.* 333. *edit. Goeſ.*

Scamnulum, i, n. parvum ſcamnum. *Diomed. l.* 1.

Scamnum, i, *ſcanno*, *ſedia*, כבש, Ger. *ſchemel*, Gal. *banc*, Hiſp. *banco*, βάθρον, ſedile, in quo ſedere conſuevimus. Scamna alta erant, editaque, ut ſcandere opus eſſet, ut *Var.* docet *l.* 4. *de L. L.* Quia, inquit, ſimplici ſcanſione ſcandebat in lectum non altum, ſcabellum: in altiorem, ſcamnum. Hæc *Varro*. Itaque quidam ſcamnum ita definiunt: Scamnum eſt, quod lecto veluti gradus apponitur, ut per illud in lectum facilius aſcendatur. Deinde addunt: Quoniam vero in his ſedere conſuevimus, factum eſt, ut ſcamnum, & ſcabellum ſæpe pro ſubſelliis uſurpentur. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 305. Ante focos olim ſcamnis conſidere longis mos erat. ¶ Interdum ſcamna dicuntur, quæ pedibus ſedentium ſubjiciunt ſolent, quæ Græci ὑποπόδια vocant. *Ovid. in Ar.* Et cava ſub tenerum ſcamna dedide pedem. ¶ Scamnum item erat menſura, qua agri diſponebantur, ut ab Occidente in Orientem in longitudinem reſpicerent. Hi agri limitibus decumanis per latitudinem limitabantur. Scamno ſtriga reſpondet quæ erat menſura, qua agri diſponebantur, ut ſpectarent in longitudinem a Septentrione in Meridiem. Hi agri limitabantur per longitudinem eo limitum genere, qui cardines dicebantur. *Frontin. de qualit. agror. pag.* 38. *edit. Goeſ.* & *Hygin. pag.* 198. ¶ Præterea ſcamnum dicitur terra illa altius, quæ inter duos ſulcos in colendo relinquitur, quæ Varroni, & aliis eſt porca. Aliis ſolum immotum, minimeque aratro proſciſſum. *Cic.* 1. *de Divin.* Auſpicem Regni ſtabilita ſcamna, ſolumque. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Sed ita necubi crudum ſolum, & immotum relinquat, quod agricolæ ſcamnum vocant. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Scamna inter duos ſulcos cruda ne relinquantur.

Scandalizo, as, a. 1. σκανδαλίζω, ſcandalum alicui præbeo, aliquem offendo. *Tertul. de velan. Virg. c.* 3.

Scandalum, i, *ſcandalo*, מכשול, σκάνδαλον, græce ſignificat offendiculum quod in via ponitur, ut pedem in illud impingendo lædamus. Tranſlate ab Eccleſ. Scriptor. ſumitur pro ſuaſione, ſeu inductione alicujus ad peccandum. *Tertul. de Virgin. velan. c.* 3. *adv. Judæos c.* 14. & *l.* 3. *adv. Marcion. c.* 1.

Scandia, æ, f. inſula in Oceano Septentrionali. *Plin. l.* 4. *c.* 13. & 16.

Scandianus, a, um, adject. Scandiana mala, genus ſunt quoddam malorum, ita fortaſſe dictum, quod ex Scandia inſula advectum ſit. *Col. l.* 5. *c.* 10.

Scandix, icis, f. olus quoddam agreſte. *Plin. l.* 21. *c.* 15.

Scando, is, di, ſum, a. 3. *aſcendere*, *andare in ſu*, *andare all' alto*, עלה, Ger. *hinaufſteigen*, Gal. *monter*, Hiſp. *ſubir*, ἀναβαίνω, in altum vado. *Cic. de Sen.* Cum alii ſcandant malos, alii per foros curſent. *Virg.* 2. *Æn.* Scandit fatalis machina muros. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſ. & præpoſ. *in*, vel *ſuper*. *Liv. l.* 3. Et ſcandentem in aggerem Volſcum hoſtem nemo ſubmovit. *Ovid. l.* 2. *de Pon. eleg.* 1. Te quoque victorum Tarpeias ſcandere in arces. ¶ Tranſlate *idem*, *ſeu quis alius auctor eſt Paneg. ad Piſon.* Scandere ſupra titulos majorum ſuorum.

Scandulaca, æ, f. herba frugibus inimica: necat enim ſcandendo. *Feſtus*.

Scandulæ, arum, f. 1. *ſcandole*, Ger. *ſchindeln*, Gal. *aiſſeles*, *bardeaux*, Hiſ. *ripias*, χινδαλοι, parvæ tabellæ in parvas laminas ſciſſæ, e ligno, ut ex robore, abiete, picea, quibus tecta teguntur. *Philander apud Vitruv.* Scandulæ ſunt tabellæ vicem tegularum præſtantes, quibus contectam fuiſſe Romam annis CCCCLXX. auctor eſt Cornelius Nepos apud Plinium l. 16. cap. 10. Dictæ ſunt a ſcandendo; quia alia aliam ſcandit. Scandulas generatim dicimus materiam quamvis aſſulatim ſectam. Unde *Col. l.* 8. *c.* 3. *ubi de gallinariis*: Ab cohorte foriſſecus prædictis feneſtellis ſcandulæ ſimiliter injunguntur, quibus irrepant aves, ad requiem nocturnam. *Virr. l.* 8. *B. Gall. c.* 42. Cupas ſevo, pice, ſcandulis complent. ¶ Quidam Etymologi deducunt a *ſcandendo*: quidam a *ſcindendo*: atque hi *ſcindulam* legi juben in apud eos auctores, apud quos alii *ſcandula* legunt. Alii ſic diſtinguunt, ut *ſcandula* a ſcandendo dicantur, quibus teguntur domus; *ſcindula* vero a ſcindendo, quæ ad alios uſus. Sed hæc levia ſunt, & magnorum virorum *Voſſii*, *Turnebi*, *Calvi*, *Philandri* contentionibus non ſatis digna.

Scandularis, & re, o. 3. quod ex ſcandulis conſtat, ut Tectum ſcandulare, quod eſt pars ſuperior domicilii, in quam ſcalis aſcendimus, quæ ſcandulis olim communiri, & tegi ſolebat, imo hodie quoque ſolet in quibuſdam locis. *Apul. l.* 3. *Met.* ubi quidam *ſcindulare* legunt. V. Scandola.

Scandularius, ii, m. qui ſcandulis domus tegit. *Leg. ult. ff. de jure immunit.*

Scanſilis, & le, o. 3. *che ſi può aſcendere facilmente*, ἀναβατός, id, ad quod facile aſcenditur. *Plin l.* 17. *c.* 21. Ficumque ſic etiam ſcanſilem fieri, id eſt ita aſſurgere, & ita provenire, ut ſcandi facile poſſit. ¶ Scanſilis annorum lex dicitur, per quam ad mortem veluti quibuſdam annorum gradibus aſcendimus. *Plin. l.* 7. *c.* 49. Ingens turba naſcatur, ſcanſili annorum lege occidua, quam climacteras appellant.

Scanſio, onis, aſcenſio, actus ſcandendi. Scanſio ſonorum, eſt eorum varietas, quæ a gravi ad acutum gradatim pervenimus. *Vitruv. l.* 6. *c.* 1.

Scanſorius, a, um, adject. ad ſcandendum aptus, ut ſcanſoria machina. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1.

Scantiana poma, dicta ſunt a quodam Scantio inventore. *Plin. l.* 15. *c.* 14. ¶ Scantiana uva, eadem quæ aminnea minor. *Plin l.* 14 *c.* 4.

Scantinia lex, lata, ut putat *Manut.* a C. Scantinio Aricino Trib. pleb. ad coercendam præpoſteræ Veneris monſtroſam libidinem, pœnam conſtituit ingenuorum puerorum ſtupratoribus decem millium, ut eſt apud *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Ea lege damnatum C. Scantinium Capitolinum, refert *Valer. Max. l.* 6. *c.* 1. *n.* 7. De ea mentio eſt etiam apud *Juven. ſat.* 2. *v.* 44. *Sueton. in Domit. cap.* 8. & *Cic.* 3. *Phil. cap.* 6.

Scapha, æ, f. *barchetta*, *battello*, עברה, Ger. *ſchifflin*, Gall. *vaiſſeau*, *eſquif*, Hiſp. *eſquife*, σκάφη, exigua navicula, quales ſunt, quæ in majoribus navibus circumvehuntur, vel eas pone ſequuntur, item quibus utimur ad piſcandum, a σκάπτω, *fodio*, quia primum naves ex prægrandi arbore cavatæ ſunt vocavari. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 51. Uſque adeo, ut dominus navis, cum idem gubernator eſſet, in ſcapham confugeret. *Juſtin. l.* 2. *c.* 13. Ubi ſolutum pontem hybernis tempeſtatibus offendit, piſcatoria ſcapha trajecit trepidus.

Scapharius, ii, m. qui ſcaphis navigando negotiatur. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 158. Scapharii, qui Juliæ Romulæ negotiantur. Adde *Reineſ. claſſ.* 3. *n.* 26.

Scaphe, es, f. σκάφη, vas concavum, hemiſphærii forma, in cujus medio ſtylus infixus Solis umbra horas indicat. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9.

Scaphium, ii, σκάφιον, vaſis genus, quo corporis excrementa excipiuntur. Latini matulam vocant. A *Polluce l.* 10. *c.* 3. reponitur inter vaſa muliebria. Ac uti muliebre vas ſcaphium, ita virile dicebatur laſanum, ut docet *Geſſn. Index Lucretian.* *Ulpian. l.* 29. §. *pen. ff. de auro leg.* Scaphia habita ventris cauſa non puto argento legato contineri. *Martial. l.* 11. *epigr.* 12. Te putare decet gemma, qui Mentora frangis in ſcaphium mœchus, Sardanapale, tuo. ¶ Alias ſcaphium notat poculi genus, figura oblonga, in ſcaphæ ſimilitudinem. *Plaut. Stich.* 5. 4. 11. Quibus divitiæ domi ſunt, ſcaphio, cantharis, batiocis bibunt. *Cic. in Ver.* Scaphia cum emblematis Lilybæi empta. ¶ Erat item ſcaphium ferramenti genus, quo athletæ exercendarum virium gratia terram effodiebant, quod Latini ligonem vocant, a σκάπτω, *fodio*. In qua etiam ſignificatione a *Juven.* poſitum exiſtimant *ſat.* 6. ubi artes mulierum exercitationes inſectatur, ut a pugilum quidem, & palæſtritarum armis abſtinentium. Et rude, inquit *v.* 263. ſcaphium poſitis cum ſumpſerit armis. Sed rectius hoc quoque loco pro matella accipi videtur. ¶ Præterea ſcaphia ſunt vaſa ærea rotunda, in quibus ſtyli infixi in medio fundo ſui proceritate horarum ductus diſcriminent. *Martian. Capel. l.* 6. Hæc *Vitruvius* Scaphes appellat.

Scaphula, æ, f. parva ſcapha. *Veget. l.* 3. *rei milit. c.* 7. Latiores ſcaphulas ex ſingulis trabibus excavatas carpentis ſecum portet exercitus.

Scaphus, i, m. alveus, navis, aut alterius rei cavitas, a σκάπτω, excavo. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9.

Scaptenſula, æ, f. locus in Macedonia, ubi argentum effoditur; ita dictus a σκάπτω, effodio, auctore *Feſto*. *Lucret. l.* 6. *v.* 810. Quales exſpirat Scaptenſula ſubter odores.

Scaptia Tribus, una ex 35. Tribubus Romanorum, ita dicta a Scaptia urb. Latii inter Soram, & Fabrateriam. Facta eſt anno Urbis 421. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & *Feſt.*

Scapulæ, arum, f. 1. *ſpalle*, *omeri*, שכם, Ger. *die ſchultern*, Gal. *eſpaules*, Hiſp. *eſpaldas*, ὠμοπλάται, proprie dicuntur oſſa duo in poſteriore corporis parte, figura triquetra, externa facie tumeſcentia, interius reducta, extrema ſui parte in acetabula quædam deſinentia, quæ humerorum capita excipiunt. Paſſim tamen apud Scriptores ſcapulas acceptas invenies pro tota illa regione, quæ pone pectori juncta eſt. Dictæ ſunt a σκάπτω, *cavari*. Nam exterius quidem prominent, inferius autem cavæ ſunt. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 7. Lumbis deorſum verſum preſſis, ſcapulis latis, ſpina maxime duplici. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 32. Vah, ſcapulæ pruriunt, quia te iſthæc audivi loqui, Verba ſunt ſervi verbera timentis. ¶ Tranſlate *Tertul. de Pal. c.* 2. ſcapulas montium dixit, quod & dorſum montis dici ſolet.

Scapus, i, m. *il fuſto*, *gambo*, καυλός, proprie eſt caulis rectus in herbis in columnæ modum. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 31. *de vicia*: Ad ſcapum lupini, aliumve quem, ut hæreant, ſolet vinciri. *Col. l.* 9. *c.* 4. Scapus aſphodeli. *Plin l.* 18. *c.* 10. In certum ait jam & ſcapos unus centum fabis onuſtos. ¶ Dicitur etiam de tenui illo, lignoſoque ramuſculo, e quo uvarum acini dependent. *Var. de R. R. l.* 1. *c.* 54. Quæ calcatæ uvæ erunt, earum ſcapi cum folliculis ſubjiciendi ſub prælum. Al. leg. *ſcopi*. ¶ Tranſlate dicitur de corpore columnæ, ſeu ſtylo, & veluti ſtirpe, id eſt de eo, quod interjacet inter baſim, ſive ſpiram, & epiſtylium, ſive capitulum. Columnæ enim partes, inquit *Budæus*, ſunt ſcapus quaſi columnæ corpus, ſupra ſcapum capitulum, infra ſcapum ſpira, quæ baſis ſæpe appellari ſolet, infraque ſpiram ſtylobates. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. In ſummis columnarum ſcapis. ¶ Item de ligno portarum. Scapus cardinalis eſt rectum illud, & paulo craſſius lignum in valvis, quo fores ipſæ ſuſtinentur, & reguntur præcipue, & cujus capitibus, ſeu ambabus extremitatibus in ſuperiore, & inferiore cardines inſertis, valvæ ipſæ volvuntur aut aperiendæ, aut claudendæ. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Fores ita compingantur, uti ſcapi cardinales ſint ex altitudine luminis totius duodecima parte: inter duos ſcapos tympana ex duodecim partibus, &c. ¶ Item de corpore ſcalarum. *Vitruv. l.* 9. *c.* 2. *Add. in Lex. Vitruv.* ¶ Item de corpore candelabri. *Plin. l.* 34. *c.* 3. Privatim Ægina candelabrorum ſuperficiem duntaxat elaboravit, ſicut Tarentum ſcapos. ¶ Item de tranſverſa trutinæ linea, ex qua pendent lances: & de linea ſtateræ, in qua ſacoma appenditur, & per puncta vagando diverſa indicat pondera. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. ¶ Item de plagularum congerie in ſummo chartarum, un *quinterno di carta*. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Nunquam plures ſcapo, quam vicenæ. ¶ Item de inſtrumento textoris, cujus pulſu tela coarctatur, & condenſatur. *Lucret. l.* 5. *v.* 1352. Inſubula, ac fuſi, radii, ſcapique ſonantes.

Scarabæus, i, m. a. *ſcarafaggio*, *ſcarabone*, Germ. *roskefer*, Gall. *eſcarbot*, Hiſp. *eſcarabajo*, κάνθαρος, κάραβος, animal parvum volatile, teneras habens pennas, & ob id cruſta ſupervenienti tectas, ſtercore potiſſimum ſeſe alens. *Plin. l.* 11. *c.* 28. Quibuſdam pennarum cuſtodiæ cruſta ſupervenit, ut ſcarabæis, quorum tenuior, fragiliorque penna. ¶ Scarabæorum diverſa ſunt genera. Alii grandiores cornua prælonga biſulcis dentata forficibus in cacumine habent, alii volitant magno cum murmure, ac mugitu, alii ſunt coloris viridis e vermibus ſimo bovis, aut jumenti creati, alii a fimo ingentes pilas averſis pedibus volutant, &c. V. *Plin. l.* 11. *c.* 28. ¶ Ægyptii ſcarabæum inter Numina coluerunt, quod cenſerent, Solis operum ſimilitudinem huic animali ineſſe, ut ſcripſit Apion Ægyptius teſte *Plinio l.* 30. *c.* 11. vel quod putarent, animatam Solis effigiem eſſe, ut inquit *Euſebius lib. Præp. Evang.*

Scarificatio, onis, σχάσις, *ſcarificazione*, *ſcarnamento*, actus ſcarificandi, apertio facta tenui vulnere, ut ſanguis emittatur. *Col. l.* 6. *c.* 12. Si ſanguis adhuc ſupra ungulas in cruribus eſt, aſſiduis ſcarificatione diſcutitur. ¶ Dicitur etiam de levi vulneratione, qua arborum cortex aperitur. *Plin. l.* 17. *c.* 27. Interim eſt & ſcarificatio quædam in remediis cum macie corticis ex ægritudine aſtringente ſe, juſſoque plus vitalia arborum comprimente, exactam falcis aciem utraque manu imprimentes, perpetuis inciſuris deducunt, ac veluti cutem laxant.

Scarificatus, a, um, *ſcarnato*, *e graffiato*. *Plin. l.* 32. *c.* 7. Dentium dolores ſedantur oſſibus draconis marini ſcarificatis gingivis.

Scarifico, as, a. 1. *radere*, *ſalaſſare*, *ſcarnare*, Germ. *ſchrepffen*, Gall. *ſcarifier*, Hiſp. *ſajar*, *ſaxar*, σκαριφισμῷ, κατασχάζω, ἀμύσσω, eſt leviter in ſuperficie radere, ſcalpello aperire, leviter vulnerare, quo aliquid facilius exeat. *Plin. l.* 32. *c.* 7. Paſtinacæ quoque radio ſcarificare gingivas eſt in dolo-

dolore utiliſſimum. *Cato R. R. c.* 51. Scarificare radicem. ¶ Scarificare dolorem eſt ſcarificando dolorem expellere. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Hoc ſcarificati dolorem putant.

Scaritio, is, pro poſitivo *ſcarifico* ſingulare eſt apud *Scribon. Larg. compoſit.* 262. ubi ait. Lumbi leniter ſcarificare.

Scarites, æ, gemma ſcari colore. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Scarrōſus, a, um, adject. rudis, tactu aſper. *Lucilius apud Donat.*

Scarus, i, m. Σκάρος; piſcis nobiliſſimi genus, mari Carpatio maxime frequens, qui ſolus piſcium ruminare dicitur, & herbis, non aliis piſcibus veſci. Lecton Troadis promontorium ſponte non excedit. Hoc genus piſcis Optatus claſſis ſub Claudio Præfectus, a mari uſque Carpathio petitum, navibuſque advectum, inter Oſtienſem, & Campaniæ oram diſſeminavit, adhibita etiam cura, ut proximo quinquennio capti, mari redderentur, ut refert *Plinius l.* 9. *c.* 17. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. Pinguem vitiis albumque nec oſtrea, Nec ſcarus, aut poterit peregrina juvare lagois.

Scatĕbra, æ, f. *ſcaturigine*, *ſorgente*, מבוע, Ger. *brunquell*, Gal. *ſource*, Hiſp. *origen*, Βλυσμός, ebullitio aquæ ſurgentis, a *ſcateo*. *Virg.* 1. *Georg.* v. 110. Scatebriſque arentia temperat arva. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Eundem opacum nemoroſumque, & ſcatebris fontium riguum.

Scatĕo, es, ui, ſine ſup. *uſcire*, *ſaltar fuori*, נבע, Germ. *herfur quellen*, Gal. *bouillonner*, *jetter ſources*, Hiſp. *bullir laque mana*, Βλύζω, eſt emanare, erumpere, ita plenum eſſe, ut exiliat quod continetur, proprieque de fontibus dicitur, cum vena aquæ copiam non capiens, foras eam expellit. Uſurpatur vel abſolute, vel cum genit. vel cum ablat. *Cic.* 1. *Tuſc.* n. 58. Fontes ſcatere, herbis prata convestirier. *Plaut. Aul.* 3. 6. 22. Quæ mihi interbibere ſola, ſi vino ſcateat, Corinthienſem fontem Pyrenen poteſt. *Col. l.* 6. *c.* 16. Solent etiam neglecta ulcera ſcatere vermibus. ¶ Tranſlate ponitur pro abundare. *Plaut. Perſ.* 2. 1. 9. Amas pol miſera, id tuus ſcatet animus. *Hor. l.* 3. *od.* 27. Scatentem beluis pontum. ¶ Item pro exagitari, ſive æſtuare. *Gal. l. c. c.* 17. Irarumque, & moleſtiarum muliebrium per diem, perque noctem ſcatebat.

Scatinia. V. Scantinia.

Scato, is, n. 3. idem quod ſcateo. *Lucret. lib.* 5. *v.* 41. terra ferarum Nunc etiam ſcatit. & *v.* 597. Largifluum fontem ſcatere, atque erumpere flumen.

Scatūrex, icis, vel igis, f. idem quod ſcaturigo. *Var.* apud *Non. c.* 1. *n.* 794.

Scaturiginōſus, a, um, quod humore abundat, ſeu ex quo aquæ ſolet ſcaturire. *Col. l.* 5. *c.* 8. Creta ex toto repudianda eſt, magis etiam ſcaturiginoſa, & in qua ſemper uligo conſiſtit.

Scaturigo, inis, f. *ſcaturigine*, ἀναβλυσις, idem quod ſcatebra, a *ſcaturio*. In veteribus libris gemino r ſcaturrigo reperitur. *Col. lib.* 3. *c.* 13. Niſi tamen ſcaturigo plauſtris obvia ſit. *Plin. l.* 31. *c.* 3. In nigra ſcaturigines non fere ſunt perennes.

Scaturio, is, n. 4. *ſcaturire*, *ſaltar fuori*, *ſorgere*, Βλύζω, idem quod ſcateo. *Col. l.* 3. *c.* 1. Modice tamen roſcidum ſolum, quod fontibus, non in ſummo, non in profundo terræ ſcaturiat. ¶ Tranſlate *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 4. Totus, ut nosti eſt, his ſcaturit. h. e. totus apparet, cernitur, totum ſe effert. Alii aliter legunt.

Scaurus, a, um, Σκαῦρος, cui tali extantes ſunt, qui talos pedum tumentes, ac porrectos habet, cui pedes inflexo talo tardigradi ſunt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 48. Varum diſtortis cruribus, illum Balbutit ſcaurum, pravis fultum male talis. ¶ Hinc factum cognomen quibuſdam Romanis viris, ut Æmilius Scaurus, Aurelius Scaurus, &c.

Scazon, ontis, m. *ſcazzonte*, Σκάζων, genus verſus jambici trimetri acatalectici, quod quinto loco jambum habet, ſexto ſpondæum, in cæteris conſentit cum jambico. Sua natura adjectivum eſt, ſub quo ſubſt. *verſus* intelligitur. Dicitur ſcazon a σκάζω, *claudico*. Deturbato enim e ſexta ſede jambo, & ſubſtituto ſpondæo videtur quaſi claudicare. Idem dicitur *choliambus*, id eſt claudus jambus, a χωλὸς, *claudus*, & ab *jambus*. Hujus generis ſunt verſus illi *Perſii in præf.* Nec fonte labra prolui Caballino. Nec in bicipiti ſomniaſſe Parnaſſo, &c. ¶ Hujus carminis inventor fuiſſe dicitur Hipponax. *Martial. l.* 7. *epigr.* 25. Apollinarem conveni meum, Scazon.

Scelerāte, adv. *ſcelleratamente*, ἀνοσίως, ſceleſte, flagitioſe, turpiter, impie. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Quare peccavi, ſcelerateque feci. *Id.* 3. *Tuſc.* Quam is, qui tam ſcelerate imperavit. *Id. pro Sex. c.* 64. Omnes eſt inſidias ſceleratiſſime machinatus. *Id. pro Dom. c. ult.* Domus ſceleratius ædificata.

Scelerātus, a, um, n. 1. 2. *ſcellerato*, *ribaldo*, רשע, Ger. *laſterhaffig*, Gal. *mechant*, Hiſp. *ſcelerado*, ἀλιτήριος, ſceleſtus, improbus, ſcelere contaminatus, flagitioſus. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 15. Ego autem illum male ſanum ſemper putavi, nunc etiam impurum, & ſceleratum puto. *Id. pro Dom. c.* 9. Homo turpiſſimus, & ſceleratiſſimus. ¶ Significat etiam contaminatum, & pollutum alieno ſcelere, *μεμιασμένον*. Et ad inanimata transfertur. *Cic.* 2. *Offic. c.* 8. *de Sylla:* Idem poſt a ſceleratiore haſta non receſſit. ¶ Hinc Scelerata porta, una ex portis urbis Romæ, eadem, quæ Carmentalis. V. *Carmentalis*. ¶ Item Campus ſceleratus. *Feſt.* Sceleratus Campus appellatur prope portam Collinam, in quo virgines Veſtales, quæ inceſtum fecerunt, defoſſæ ſunt vivæ. ¶ Item Vicus ſceleratus. *Feſt.* Sceleratus Vicus appellabatur Romæ, quod cum Tarquinius Superbus interficiendum curaſſet Ser. Tullium Regem ſocerum ſuum, corpus ejus jacens filia carpento ſupervecta eſt properans in poſſeſſionem domus paternæ. ¶ Per Catachreſin accipitur pro noxio. *Virg.* 2. *Georg.* At ſceleratum exquirere frigus difficile eſt. h. e. nocens, omnia exurens. *Servius.* ¶ Scelerata herba dicitur apium ruſticum, quia ſi quis guſtaverit, ridendo exanimari dicitur. *Apulej. de herb. c.* 8.

Scelerĭtas, atis, f. *ſcelleraggine*, ſcelus, flagitium. *Martian. leg.* 5. *tit.* 21. *l.* 48. *Digeſt.* Facti ſceleritas.

Scelĕro, onis, m. *ſcellerato*. Quidam Lexicographi afferunt locum ex *Cicerone l.* 9. *Attic. ep.* 18. In quo erat Eros ſcelero. Sed enim ibi lectionum varietas.

Scelĕro, as, a. 1. *macchiare*, μιαίνω, ſcelere polluo, inquino, fœdo. *Virg.* 3. *Æn. v.* 42. Parce pias ſcelerare manus. *Stat.* 9. *Theb. v.* 666. ſceleravit ſanguine dextram.

Scelerōſus, a, um, idem ac ſceleratus. *Ter. Eun.* 4. 3. Ubi ego illum ſceleroſum miſera, atque impium inveniam? Adde *Lucret. l.* 1. *v.* 84.

Scelĕrus, a, um, adject. ſceleſtus, ſceleratus. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 31. His mihi corrumpit filium, ſcelerum caput. Et 5. 2. 18. Teritur ſinapis ſcelera cum illis. Ita *Serv. Daniel. in l.* 9. *Æneid.* Verum hæc loca nihil conficiunt. Priore enim loco eſt genitiv. pluralis; altero pleique leg. *ſcelerate*.

Sceleſte, adv. idem ac ſcelerate. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. Illud de geſtu hiſtrionis tu ſceleſte ſuſpicaris, ego ἀφελῶς ſcripſi. id eſt nude, ſimpliciter. *Liv. l.* 24. *c.* 23. Quæcunque poſt Hieronis mortem ſceleſte, atque impie facta eſſent. *Auguſtin. ep.* 202. Illic non ſanguis humanus, ſed multo ſceleſtius pudor humanus interit.

Sceleſtus, a, um, idem ac ſceleratus. *Cic. pro R. Am. c.* 13. Sceleſtum, ac nefarium facinus, atque ejuſmodi, quo uno maleficio ſcelera omnia complexa eſſe videantur. *Liv. l.* 5. *c.* 37. Ibi ſceleſto facinori ſceleſtiorem ſermonem addidit. *Plaut. Amph.* 2. 2. 2. Sceleſtiſſimum te arbitror. ¶ Ponitur interdum pro infelici, ærumnoſo. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 2. Sceleſtiorem ... nus argento fœnori.

Scelotyrbe, es, f. Σκελοτύρβη, dicitur a Medicis morbus, quo compages in genibus reſolvuntur, *debolezza di ginocchio*. *Plin. l.* 25. *c.* 3.

Scelus, leris, n. 3. *ſcelleraggine*, עול, Ger. *ſchelm ſtuck*, Gal. *meſchanceté*, Hiſp. *maldad*, ἀσέβημα, flagitium, peccatum, maleficium, fraus. *Cic. pro Cluent.* Neque id ſcelus perficiendum cæſis hoſtiis poſſe placare. *Id.* 1. *de Or.* Scelus nefarium facere. *Id. pro Sext.* Edere ſcelus in aliquem. *Id. ibid.* Scelere adſtringi. ¶ Scelus, & flagitium differunt: *Flagitium* peccatum eſt ab aliqua animi mollitia, aut ignavia profectum, quod dedecus, aut turpitudinem affert; *ſcelus* autem vel cum aliqua crudelitate, & cæde, vel cum impietate conjunctum eſt. *Cic. Att. l.* 9. Quum aut hic tantum ſceleris, aut ille tantum flagitii admitteret. ¶ Sed hæc differentia plerunque non obſervatur. ¶ Metonymice ponitur pro ſcelerato. *Ter. And.* 3. 5. Ubi illic ſcelus eſt, qui me perdidit? *Plaut. Truc.* 2. 7. 60. Etiam, ſcelus viri, minitare? ¶ Metaleptice pro ſupplicio, ſeu pœna uſurpatur. *Virg.* 7. *Æn. v.* 307. Quod ſcelus aut Lapithis tantum, aut Calydone merente? ¶ *Scelera non habent conſilium*, proverb. apud *Quintil. l.* 7. *c.* 2.

Scena, æ, f. *ſcena*, פרא, Ger. *grayle*, *lauber hutte zu comedien*, Gal. *ſcene*, *ramee*, Hiſp. *cabanuela*, *ſcena*, Σκηνή, umbraculum, tabernaculum, papilio, camera ex arborum in ſe cubantium ramis, ac frondibus, ſive ea a natura ſit, ſive ab arte. Eſt a σκηνή. Quare vulgo ſcribitur per ſimplex e. Sed per æ ſcribendum docent Varro, & Priſcianus: atque ita ſcriptum invenitur in vett. libb. ac lapidibus. *Virg.* 1. *Æn.* Hinc, atque hinc vaſtæ rupes, geminique minantur In cœlum ſcopuli, quorum ſub vertice late Æquora tuta ſilent, tum ſylvis ſcena coruſcis Deſuper, horrentique atrum nemus imminet umbra. ¶ Et quoniam in umbroſis tabernaculis Attica juventus, cum adhuc vicatim ageret, carmina quædam incondita decantabat, fabulaſque ſuo more agebat, factum eſt, ut poſtea in urbem redactis Atticis nomen idem ibi manſerit contabulationi, quæ inter utrumque theatri cornu erat protenſa, in qua ab hiſtrionibus fabulæ agebantur; quod nomen etiam Romani una cum re ipſa ab Athenienſibus acceptum, aſſiduo uſu veluti ſuum fecerunt. Scena igitur erat pars theatri proxima proſcenio, illo ſuperior, in qua latere ſoliti fuere actores, prius quidem tecti aulæis, poſtea vero ſiparis, quomodo Feſtus vocari ait genus veli, quo in ſcena mimi utuntur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 7. Ipſæ ſcenæ ſuas habeant rationes explicatas ita, uti mediæ valvæ ornatus habeant aulæ regiæ, dextra, ac ſiniſtra hoſpitalia. ¶ Latius tamen ſcenæ vocabulum interpretatur Labeo, referente *Ulpiano l.* 2. *ff. de his, qui not. inf.* cujus verba ſunt hæc: Scena eſt, ut Labeo definit, quæ ludorum faciendorum cauſa quolibet loco, ubi quis conſiſtat, moveaturque ſpectaculum ſui præbiturus, poſita ſit in publico, privatove, vel in vico, quo tamen loco paſſim hominum ſpectaculi cauſa admittat. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Nec ſolum ſcena referta eſt his ſceleribus, ſed multo vita communis pene majoribus. ¶ Scenarum tria genera fuere, Tragica, Comica, Satyrica. *Vitr. l.* 5. *c.* 8. Genera ſunt ſcenarum tria, unum, quod dicitur Tragicum, alterum Comicum, tertium Satyricum. Horum autem ornatus ſunt inter ſe diſſimiles, diſparique ratione, quod Tragicæ deformantur columnis, faſtigiis, & ſignis, reliquiſque regalibus rebus: Comicæ autem ædificiorum privatorum, & Mænianorum habent ſpeciem, perſpectuſque feneſtris diſpoſitus imitatione communium ædificiorum rationibus: Satyricæ vero ornantur arboribus, ſpeluncis, montibus, reliquiſque agreſtibus rebus, in topiarii operis ſpeciem deformatis. ¶ Altera quoque ſcenæ diviſio eſt, nempe in verſatilem, ſeu verſilem, & ductilem. *Servius* ad 3. *Georg.* Scena, quæ fiebat, aut verſilis erat, aut ductilis. Verſilis tunc erat, cum ſubito tota machinis quibuſdam convertebatur, & aliam picturæ faciem oſtendebat. Ductilis tunc, cum tractis tabulatis hac, atque illac ſpecies picturæ nudabatur interior. ¶ Produci in ſcenam dicebantur hiſtriones, mimive, cum ab eo, qui ludos edebat, mercede, auctoritate, aut gratia adducebantur, ut in ſcenam ad agendum prodirent. Reduci autem in ſcenam dicebantur, qui aliquanto intervallo, poſtquam primum ſui ſpectaculum præbuerant, ad agendum reverti jubebantur. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Galeria Copiola Emboliaria reducta eſt in ſcenam Cn. Pompeio, Q. Sulpitio Coſſ. ludis pro ſalute Divi Auguſti votivis, annum centeſimum quartum agens, quæ producta fuerat tyrocinio a M. Pomponio Ædili Plebis, C. Mario, Cn. Carbone Conſulibus ante annos nonaginta unum, & a Magno Pompejo magni theatri dedicatione anus pro miraculo reducta. ¶ Sæpe tranſlate, & proverbialiter ſumitur. *Scena totius rei hæc eſt*. id eſt hæc eſt totius rei actio, in hoc rei totius cardo vertitur. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 11. Scena rei totius hæc. Pompejus, tanquam Cæſarem non impugnet, &c. ¶ In ſcena eſſe dicitur aliquid, cum promulgatum, & pluribus notum eſt. *Cic. pro Planc. c.* 12. Omitto illa, quæ ſi minus in ſcena ſunt, at certe cum ſunt prolata, laudantur. ¶ *Servire ſcenæ*, eſt ſervire tempori, & rebus præſentibus ſe accommodare, tranſlata ab hiſtrionibus fabularum metaphora, qui non ſuapte ingenio agunt, ſed hoc unum ſpectant, ut quovis modo populi oculis placeant, alioquin explodendi, exſibilandique. *Cic. ad Brut. ep.* 9. Tibi nunc populo, & ſcenæ, ut dicitur, ſerviendum eſt. ¶ Scena minore aliquid agere, eſt minore apparatu, & oſtentatione. *Sueton. in Calig. c.* 15. ¶ Scena item fuit genus cultri, fortaſſe dolabra Pontificalis. *Feſt.*

Scenālis, & le, o. 3. idem ac ſcenicus. *Lucr. l.* 4. *v.* 77. Et omnem Scenalem ſpeciem patrum, matrumque, Deorumque inficiunt. h. e. colorant omnem ornatum, & cultum ſcenæ.

Scenarius, a, um, adject. ſcenicus. *Ammian. l.* 28. *c.* 4. Scenarii artifices.

Scenaticus, a, um, adject. ſcenicus. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 812.

Scenatilis, & le, o. 3. idem ac ſcenicus. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 811. Si te pigeat hic Modi ſcenatilis.

Scenĭce, adv. *ſcenicamente*, Σκηνικῶς, more ſcenæ. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Facere aliquid ſcenice.

Scenĭcus, i, hiſtrio, qui in ſcena agit. *Cic.* 1. *Offic.* Ne ſcenici plus quam nos, videantur habere prudentiæ. *Suet. de Ner.* ſpectaculis theatri clam illatus cuidam ſcenico placenti nuntium miſit.

Scenĭcus, a, um, *da ſcena*, Σκηνικός, quod ad ſcenam ſpectat. *Cic. pro Arch.* Quod ſcenicis artificibus largiri ſolebant. *Id.* 3. *de Or.* Quis unquam res præter hunc tragicas pene comice, triſtes remiſſe, ſeveras hilare, forenſes ſcenica prope venuſtate tractavit? *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Scenica dicacitas.

Scenītæ, m. c. pop. Arabiæ Deſertæ, in conf. Arabiæ Fel. & Meſopotamiæ, apud Euphratem fl. ſic dicti a ſcenis, in quibus habitabant, cum domibus carerent. Hi a carnibus ſuillis abſtinebant, & hoc animal ibi non generatur, nec aliunde allatum vivit, teſte *Solino*, *c.* 46. Adde *Plin. l.* 5. *c.* 11.

Scenographia. V. Sciagraphia.

Scenſa, f. 1. idem ac cœna, apud Sabinos. *Feſt.*

Scepinus, i, m. piſcis quidam marinus. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Sceptici, m. 2. *Scettici*, Σκεπτικοί, genus Philoſophorum, qui nihil decernebant, ſed in quærendo ſemper, conſiderandoque erant. Aiebant enim, veritatem incomprehenſibilem eſſe, ac ne videre quidem plane quidquam,

no-

neque audire ſe putabant. Dicti ſunt a verbo σκέπτομαι, conſidero, quaſi conſideratores. Iidem Græce etiam ἀπορητικοὶ vocati, ideſt ambigentes, quod nihil affirmarent, & de omnibus ambigerent. Denique appellati etiam ſunt Pyrrhonii, quod eorum princeps, & auctor Pyrrho Eleus fuiſſet. Differebant ab Academicis, quod profeſſores Academiæ novæ ipſum illud, nihil poſſe comprehendi, quaſi comprehendebant, & nihil poſſe decerni, quaſi decernebant: Sceptici ne id quidem ullo pacto videri verum dicebant, quod nihil eſſe verum videretur. *Gel. l.* 11. *c.* 5. Quos Pyrrhonios philoſophos vocamus, ii Græco vocabulo σκεπτικοὶ appellantur.

Sceptas, i, σκηπτὸς, procella. *Apul. de Mundo*. Sceptas generale omnibus, quæ de nubibus cadunt, nomen eſt.

Scepttifer, ra, rum, σκηπτροφόρος, quod ſceptrum fert. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 4. Sceptriferas ſervi templa dediſſe manus.

Sceptriger, a, um, adject. idem ac ſceptrifer. *Silius l.* 16. *v.* 244. Sceptrigero cum rege, pari ſub honore reſidunt.

Sceptrum, i, *ſcettro*, שבט, Ger. *ſcepter*, Gal. *ſceptre*, Hiſp. *cetro*, σκῆπτρον, virga, ſeu baculus, Regni inſigne. Eſt a σκῆπτρον, quod proprie eſt baculus, ſcipio, ſive a σκήπτεσθαι, *inniti, incumbere*: atque ideo per ſimplex e ſcribitur, quia Græce eſt σκῆπτρον. In veteribus tamen monumentis *ſcæptrum* ſcribitur per æ. *Cic. pro Sext. c.* 26. Sedens cum purpura, & ſceptro, & inſignibus illis regiis. *Sueton. in Galba*, *c.* 1. Auguſti ſceptrum e manibus excuſſum eſt. h. e. baculus, qualem geſtabant triumphantes Imperatores, ſtante Republica. *baſton de commando*. ¶ Per metonymiam ponitur pro regno. *Virg.* 1. *Æn. v.* 257. Reponere aliquem in ſceptra. *Senec. Oedip. v.* 703. Qui ſceptra duro ſævus imperio regit, timet timentes.

Sceptūchus, i, m. σκηπτοῦχος, ſceptrum tenens, rex, quaſi σκῆπτρον ἔχων. *Tacit.* 6. *Annal. c.* 33. Pharaſmanes adjungere Albanos, accipere Sarmatas, quorum Sceptuchi, utrinque donis acceptis, more gentico diverſa induere.

Schaſteria. V. Caſteria.

Scheda, æ, f. *carta*, *cartella*, Ger. *haſt*, *blat*, Gal. *feuille de papier*, *tablette*, Hiſp. *hoja*, σχέδη, accipi ſolet de pagellis, ſive foliis, quæ cum aliis compacta non ſunt, propria vero competit id nomen tabellæ, vel chartæ, in qua exaramus, ſiquid ex tempore venerit in mentem, quæ olim ex libro tiliaceo fuit. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 15. Ut ſcheda neque depereat. *Quintil. l.* 1. *c.* 8. Nam qui omnes etiam indignas lectione ſchedas excutit. *Martial. l.* 4. *epigr.* 91. Hic ſumma potes in ſcheda mueri. h. e. in extrema libri pagina.

Schedia, æ, f. σχεδία, navigium quoque modo conſtructum, hoc eſt ex trabibus tumultuarie inter ſe nexis factum. *Feſt.*

Schedium, ii, n. σχέδιον, opus ex tempore factum, & inelaboratum. *Feſt.* Schedia genus navigii inconditum: unde mala poemata ſchedia appellantur. *Auſon. in proœm. ad epigram.* fiſtula in hoc ſchedio cantabitur, aut Eraſinus.

Schedūla, æ, f. *cartuccia*, *cedola*, *polizzetta*, σχέδιον, parva ſcheda. *Cic. l.* 15. *Fam. epiſt.* 16. Hæc in tertia jam epiſtola ante oppreſſit, quam tu ſchedulam, aut literam.

Schema, atis, n. *abito*, *veſte*, σχῆμα, habitus, veſtis, a σχέω, ſive ἔχω, *habeo*. Penulæ ſervilis genus ſignificaſſe linguæ Syracuſana, comprobat *Scaliger in Copani*, quibuſdam Theocriti verſibus. *Plaut. Amph. prol. v.* 117. Quod ego huc proceſſi ſic, cum ſervili ſchema. Quo ex verſo cognoſcere eſt, Latinos declinationem mutaſſe, ut in aliis multis, & etiam quantitatem. Plura hac de Plauti loco, in ſchematis voce vide apud *Voſſ. l.* 5. *Orat. Inſtit. c.* 1. ¶ Schema quoque redditur ſpecies, formæ, figura. *Vitruv. in præfat. l.* 6. Ariſtippus naufragio cum ejectus ad Rhodienſium litus animadvertiſſet Geometrica ſchemata deſcripta, exclamaviſſe ad comites ita dicitur: Bene ſperemus; hominum enim veſtigia video. ¶ Ponitur etiam pro cultu, ornatu. *Nev. apud Non. c.* 5. *n.* 106. Pergite thyrſigeræ Bacchæ modo Bacchico cum ſchemate? ¶ Apud Rhetores Schemata Græce dicuntur, quæ Latine Figuræ, ideſt lumina quædam vel verborum, vel ſententiarum, quibus tanquam inſigniore ornatu oratio veſtitur. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Schema proprie dicitur, quod eſt a ſimplici, & in promptu dicendi poſito modo poetice, vel oratorie mutatum. *Cic. in Brut. c.* 37. σχήματα enim quæ vocant Græci, ea maxime ornant Oratorem, eaque non tam in verbis pingendis habent pondus, quam in illuminandis ſententiis. *Martial. l.* 3. *ep.* 78. Schemata nec dubio, ſed aperte nominat illam, quam recipit ſexto menſe ſuperba Venus. *ideſt* non tecte, & figurate. ¶ Si quem aliquando Poetæ ſolœciſmum faciam, *ſchema* appellari ſolere, docent *Chariſ. initio l.* 4. & *Diomed. pag.* 448. & 449. *Putſchii*.

Schema, æ, f. idem ac ſchema, atis, h. e. habitus, veſtitus. Præter exemplum, quod in voce præcedenti attulimus ex *Plauto*, aliud præterea adducunt aliqui ex eodem in *Perſa* 4. 21. his verbis: Theatrum lepida condecorat ſchema. Ubi alii *lepidum ſchemam*; alii alia omnino verba reponunt. ¶ Item ſpecies, figura, imago. *Sueton. in Tiber. c.* 43. Ne cui in opera edenda exemplum impetratæ ſchemæ deeſſet. Loquitur *Sueton.* de laſcivis picturis, quas in ſuo Capreenſi receſſu Tiberius fecerat. Sunt tamen qui hic quoque leg. *impetrata ſcena*.

Schematiſmus, i, m. σχηματισμὸς, *parlar figurato*, ratio loquendi per ſchemata, & figuras. Græca vox eſt, & græcis literis ſcribitur a *Quintil. l.* 9. *c.* 10.

Schidiæ, orum, n. *ſcheggie*, σχίδια, ligni fragmenta, quæ fabri materiarii ex ligno dejiciunt. Nomen eſt a σχίζω, *ſcindo*. *Vitruv. l.* 2. *c.* 1. Intervallaque, quæ relinquuntur propter craſſitudinem materiæ, ſchidiis, & luto obſtruunt.

Schinuſſa, f. 1. *Schinuſa*, inſ. parva maris Ægæi, una Sporadum, inter Nelon, & Jon. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Schiſma, atis, n. 1. *ſciſma*, σχίσμα, ſciſſura, & tranſlate diſſenſio, diſcordia. Eſt a σχίζω, ſcindo, findo, divido. *Tertul. de præſcription. adv. hæret. c.* 5. Apoſtolus diſſenſiones, & ſchiſmata increpat.

Schiſtos, i, λίθος σχιστὸς, lapis crocei coloris, in tenuiſſimas bracteas fiſſilis. *Plin. l.* 36. *c.* 20.

Schiſtum, i, σχιστὸν, genus lactis mulſo mixti, & poſtquam ebullierit, a ſero diviſi. *Plin. l.* 28 *c.* 9. ¶ Item, apud Græcos, genus aluminis concreti, in capillamenta quædam caneſcentia dehiſcentis. *Id. l.* 35. *c.* 15. ¶ Schiſta etiam dicuntur ova poſt triduanam incubationem luteſcentia. *Id. l.* 29. *c.* 3. ubi *Harduin.* legit ſiriſta. h. e. ſaginata, σιτιστά. ¶ Denique ſchiſtum olus eſt, inter cepæ genera enumeratum a *Plin. l.* 19. *c.* 6.

Schœnēis, idis, f. patron. Atalenta Schœnei filia. *Ovid. Heroid. epiſt.* 25. Ut tulit Hippomenes Schœneida, præmia curſus.

Schœneius, a, um, adject. a Schœneo Arcadiæ rege, patre Atalantæ, ut Schœneia Virgo. *Ovid.* 8. *Triſt.*

Schœnicūlæ, vel Schœnicolæ, arum, f. meretrices, propter uſum Schœni ſic appellatæ. *Feſt.* & *Var. l.* 6. *L. L.*

Schœnobătes, æ, m. *chi cammina ſulla corda*, Germ. *gaucher*, *der auff dem ſeylgeht*, Gal. *bateleur*, *danſeur ſur la corde*, Hiſp. *trepador*, σχοινοβάτης, funambulus, qui per funes ludendo graditur, a σχοῖνος, *funis*, & a *βαίνω*, *eo*, *incedo*. *Juven. ſat.* 3. *v.* 77. Augur, ſchœnobates, medicus, magus, omnia novit.

Schœnobaticus, a, um, σχοινοβατικὸς, quod ad ſchœnobatem pertinet, ut Ars ſchœnobatica, exercitium funambulorum. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 1. Ego, qui ſcirem, Q. Pompejum Bauli ſchœnobaticam facere, & uſque eo, ut ego miſererer ejus eſuriei. Plerique tamen rectius leg. *embaeneticam*.

Schœnus, i, m. & Schœnum, i, n. *junco*, e *fune di junco*, σχοῖνος. *Cato R. R. c.* 105. Schœnum, & calamum in pila contundito. *Plaut. Rud.* 2. 1. 5. Hi ſchœni, & hæ arundines ſunt nobis quæſtu, & cultu. *Col. l.* 12. *c.* 20. Odores autem vino apti ſunt, iris, fœnum græcum, ſchœnum. ¶ Eſt etiam unguenti genus, quod ex junci odorati fiebat. *Plaut. Pan.* 1. 2. 55. Verſari inter meretrices ſchœno delibutas. Adde *Var. l.* 6. *L. L.* & *Feſt.* ¶ Item ſchœnus eſt menſura Ægyptiaca, quæ continet ſtadia quadraginta, vel ut alii, triginta duo. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Schœnus patet Eratoſthenis ratione ſtadia XL. aliqui XXXII. ſtadia ſingulis ſchœnis dedere. *Herodot. l.* 2. *c.* 6. ſcribit ſchœnum ſexaginta ſtadia complecti.

Schœnus, m. 2. Schœnitas, *Schœno*, portus Peloponneſi, ad ſin. Saronicum, & ad iſthmum, ubi is anguſtior. *Plin l.* 4. *c.* 7.

Schola, æ, f. *ſcuola*, Germ. *ſchul*, Gal. *eſchole*, Hiſp. *eſcuela*, διδασκαλεῖον, γυμνάσιον, gymnaſium ſcientiarum, ludus literarius, a σχολή, *otium*. Ab otio ſcholæ nomen inditum eſt, quia otio opus iis, qui ſtudiis vacare volunt. *Auſon. Idyl.* 32. Græco ſchola nomine dicta eſt, juſta laboriferis tribuantur ut otia Muſis. *Feſt.* Scholæ dictæ ſunt, non ab otio, ac vacatione omni, ſed quod cæteris rebus omiſſis vacare liberalibus ſtudiis pueri debent, ut etiam ludi appellantur, in quibus minime luditur, ne triſti aliquo nomine fugiant pueri ſui fungi munere. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 52. Hominem audietis de ſchola, atque a magiſtro eruditum. *Id.* 2. *de Orat. c.* 7. Homo politus e ſchola. ¶ Metonymice accipitur pro rebus, quæ in ſchola docentur. Sic explicare ſcholam eſt præcepta doctrinæ exponere. *Cic.* 2. *Fin. c.* 1. Primum, inquam, deprecor, ne me tanquam Philoſophum putetis ſcholam vobis aliquam explicaturum. ¶ Item pro diſputationibus, & controverſiis, quæ in Scholis inter doctorem, & diſcipulos otioſe agitari ſolent. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 4. In quam exercitationem ita nos ſtudioſe dedimus, ut jam etiam ſcholas Græcorum more habere auderemus. *Id. ibid.* Ponere jubebam, de quo quis audire vellet, & id aut ſedens, aut ambulans diſputabam. Itaque dierum quinque ſcholas, ut Græci appellant, in totidem libros contuli. ¶ Etiam in balneis locus erat, qui ſchola dicebatur, ut ex *Vitruvio* conſtat *l.* 5. *c.* 10. Videtur autem porticus fuiſſe circa labrum, ut etiam cenſet *Hieron. Mercurial. l.* 1. *de Arte Gymnaſt. c.* 10. Ac ſatis veriſimile eſt, nomen ex eo eſſe, quod illic omniſe conſiſterent, atque, ut *Vitruv.* loquitur, circumſpectantes ſtarent. ¶ Erant & ſcholæ Romæ in Octaviæ porticibus. Etiam hæ ab otio vocatæ fuerunt, quod homines otioſi in his verſarentur. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Alexandrum, & Philippum cum Minerva, qui ſunt in ſchola in Octaviæ porticibus, & Philippi. ¶ Denique ſchola dicitur etiam de collegio militum. *Juſtinian. l. ult. C. de loc. & conduct.* & *l.* 7. *C. de aquæduct.* & *Ammian. l.* 25. *ſub fin.*

Scholāris, is, adject. pertinens ad ſcholas, ſeu collegia militum. *Sever. Sulpit. de vita Martini*, *cap.* 2. Inter ſcholares alas ſub rege Conſtantino militavit. Sic in *Cod. Theodoſ.* & *Juſtin.* ſcholares ſæpe vocantur militantes in ſacro palatio, ut notavit *Cellar.* in *curis poſt. c.* 8. Hos *Suidas* vocat σχολαρίους.

Scholaſtĭcus, a, um, *ſcolaſtico*, *da ſcuola*, σχολαστικὸς, quod ad ſcholam ſpectat, ut Scholaſtica diſciplina, Res ſcholaſticæ. *Quintil. l.* 7. *cap.* 2. Quædam in ſcholaſticis ponuntur ad conjungendam modo rei ſeriem. ¶ Scholaſticos etiam vocamus diſcipulos, qui diſcendi gratia ſcholas frequentant, a *ſchola*, ubi ſe exercent. *Plin. ep.* 24. *l.* 1. Scholaſticis porro, ut hic eſt, ſufficit abunde tantum ſoli, ut relevare caput, reficere oculos, reptare per limitem, unamque ſemitam terere, &c. ¶ Proprie ſic vocatus eſt, qui ſe in fictis litibus exerceret declamator. *Plin. in epiſt.* 3. *l.* 2. Annum ſexageſimum exceſſit, & adhuc ſcholaſticus tantum eſt: quo genere hominum nihil aut ſimplicius, aut ſincerius, aut melius. Nos enim, qui in foro, veriſque litibus terimur, multum malitiæ, quamvis nolimus, addiſcimus. ¶ Caulidici etiam ſcholaſtici aliquando dicti ſunt, *avvocati*. *Cod. Theodoſ. l.* 2. *de annuff. Advoc.* Sæpiſſime ſcholaſticos ultra modum acceptis honorarint in defenſione cauſarum, &c.

Scholiaſtes, æ, m. 1. σχολιαστής, ſcriptor ſcholiorum, interpres, a σχόλιον, ut Scholiaſtes Horatii, Juvenalis, &c.

Scholĭcus, a, um, adject. *da ſcuola*, ad ſcholam pertinens. *Gel. l.* 4. *c.* 1. Oſtentabat quiſpiam grammaticæ rei doctior ſcholica quædam nugalia. *Var. apud Non. c.* 6. *num.* 22. Auribus ſcholica dape ebriis.

Scholium, ii, n. 1. *breve commento*, σχόλιον, interpretatio brevior, breve ſcriptum. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 7. Velim, σχόλιον aliquod eliməs ad me, oportuiſſe in id facere.

Sciadeus, i, m. piſcis marinus. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Sciæna, æ, f. σκίαινα, piſcis, qui latine umbra dicitur. *Plin. l.* 9. *c.* 16.

Sciagraphia, vel Sciographia, æ, f. σκιαγραφία, a σκιὰ *umbra*, & γράφω, *deſcribo*, eſt adumbratio ædificii, per quam, quale totum opus perfectum futurum ſit, cernitur, *abbozzamento*, *modello*, *deſigno*. Differt ab ichnographia, quæ eſt tantum areæ, ſeu plani deſcriptio: & ab orthographia, quæ erectam tantummodo frontis imaginem repræſentat: et ſciagraphia totum per umbras, & lineationes deſcribit corpus ædificii. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. Sciagraphia eſt frontis, & laterum abſcedentium adumbratio, ad circinique centrum omnium linearum reſponſus. Quidam contendunt legendum *ſcenographia* eodem ſenſu, nempe a σκηνὴ, *corpus*. V. *Bald. in Lexic. Vitruv.*

Sciathēras, æ, m. 1. σκιαθήρας, vel σκιοθήρης, inſtrumentum gnomonicum, quo ex umbra indagamus. Hoc Architecti in metandis urbibus utebantur, ut coque cœli regiones exacte colligerent, eatorum vim moleſtam urbibus oppoſitis platearum, angiportorumque angulis frangebant, aut emoliebantur, auraſque corporibus ſalubres platearum directionibus admittebant. Eſt e σκιὰ, *umbra*, & θήρα, *indagatio*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. Collocetur æneus gnomon, indagator umbræ, qui græce σκιαθήρας dicitur.

Sciathericum, vel Sciothericum, i, *orologio da Sole*, σκιαθηρικὸν, vel σκιοθήρικον, horologium, quo ex umbris cognoſcimus horas. *Plin. l.* 2. *c.* 76. Anaximenem Mileſium, Anaximandri diſcipulum, primum horologium, quod appellant ſciothericum, Lacedæmone oſtendiſſe.

Sciathos, f. 1. *Sciato*, inſ. maris Ægæi, inter Eubœam, & Theſſaliam, olim tum orbe cognom. Scopelo proxima, ante Magneſiam prom. *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 8.

Scibĭlis, le, adject. *ſcibile*, qui ſcientia comprehendi poteſt. *Tertull. l.* 5. *adv. Marcion. c.* 16. Non omnibus ſcibilis.

Sciens, entis, o. *intendente*, ἐπιστήμων, partic. a *ſcio*, cui contrarium eſt *neſciens*. *Teren. And.* 3. 2. Id ego jam nunc tibi renuntio, here, futurum, ut ſis ſciens. ¶ Aliquando idem eſt, quod prudens, & agens data opera, de induſtria, *a poſta*. *Cic. pro Syl. c.* 31. Nullum a me ſciente facinus occultatur. *Cal. Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 16. Ne te ſciens prudenſque eo demittas, unde exitum vides nullum eſſe. ¶ Interdum nomen eſt, pro gnaro, ſive perito, cum genitivo. *Hor. l.* 3. *od.* 9. Me nunc Threſſa Chloe

Digitized by Google

ſi Chloe regit dulces docta modos, & citharæ ſciens. *Cic. pro Leg. Man. c. 10.* Quis igitur hoc homine ſcientior unquam aut fuit, aut eſſe debuit? *Id. 1. de Orat. c. 49.* Scientiſſimus regendæ Reip.

Scienter, *adv. prudentemente, ſapientemente*, German. *wiſſentlich*, Gall. *à eſcient*, Hiſp. *a ſabiendas*, ἐπιστημονικῶς, cum ſcientia, ſcite, perite, diſerte. *Cic. 2. de Orat. c. 2.* Bene dicere autem, quod eſt ſcienter, & perite, & ornate dicere. *Id. in Orat. c. 32.* Scienter in aliqua re verſari. *Id. 1. Divin. c. 41.* Scientiſſime animadvertere. ¶ Sumitur etiam pro prudenter. *Cic. 2. Off.* Iis, quibuſcum congregamur, uti moderate, & ſcienter, ſingularis virtutis eſt. ¶ Item pro date opera, de induſtria, *a poſta*. *Plin. in Paneg. c. 64.* Quibus caput ſuum, domum ſuam, ſi ſcienter feſelliſſet, Deorum iræ conſecraret.

Scientia, æ, *ſcienza, cognizione, dottrina*, [illegible], Ger. *wiſſenſchafft*, Gal. *ſcience*, Hiſp. *ciencia*, ἐπιστήμη, cognitio, intelligentia, eruditio. *Cic. 1. Off. c. 6.* Omnes enim trahimur, & ducimur ad cognitionis, & ſcientiæ cupiditatem. *Id. Phil. 2. c. 23.* Notabo ſingulas res: etsi nullo modo poterit oratio mea ſatisfacere veſtræ ſcientiæ. *Id. pro L. Man. c. 10.* Scientia bene dicendi. *Id. 4. Fam. ep. 5.* Scientiam medicinæ tenere. *Auct. ad Heren. l. 4.* Certam ſcientiam maleficii, non ſuſpicionem ſumere. ¶ In plurali numero. *Cic. de Sen. c. 21.* Cum tanta celeritas animorum ſit, tanta memoria præteritorum, futurorumque prudentia, tot artes, tantæ ſcientiæ, tot inventa, &c.

Scientiola, læ, parva ſcientia. *Arnob. l. 2. pag. 58.* Concinnavit ſcientiolas artium.

Scilicet, *adv. certamente*, Ger. *freylich*, Gal. *voire, certes*, Hiſp. *ciertamente*, δηλαδή, certe, profecto. Adverbium aſſirmandi, ſeu confirmandi. *Teren. Eun. 5. 8. 10.* Fratris igitur Thais tota eſt? C. ſcilicet. *Cic. 5. Tuſc.* Democritus luminibus amiſſis alba ſcilicet, & atra diſcernere non poterat, at vero bona, mala, æqua, iniqua, honeſta, turpia poterat. *Id. Att. l. 4.* Si taceo oppreſſus, & captus, quo dolore eſſe debeo? quo ſum ſcilicet. *Id. pro C. Rab. perduel. reo*: Scilicet tibi graviorem dolorem patrui tui mors attulit, quam C. Graccho fratris? ¶ Ponitur interdum ironice, interdum cum irriſione, & amaritudine, cum rem aliquam abſurdam eſſe, & minime credibilem volumus ſignificare. Quare tunc eſt adverbium negandi per ironiam. *Terent. Andr. 1. 2. 14.* Meum gnatum rumor eſt amare. D. Id populus curat ſcilicet. *Virg. 4. Æn. v. 379.* Scilicet is Superis labor eſt. ¶ Accipitur quoque pro videlicet, nempe, nimirum. *Cic. 6. Ver.* Reſpondit id, quod neceſſe erat, ſcilicet ſe ĉto audientem fuiſſe Prætoris.

Scilla, æ, f. *ſquilla, e ſcilla*, σκίλλα, herba e bulborum genere, imo bulborum nobiliſſima, ut *Plinius l. 19. c. 20.* qui radicem habet cæparum modo multiplicem tunicatam. Naſcitur tam in mari, quam in terra. Græce ſimiliter dicitur σκίλλα, et errent, qui *ſquilla* ſcribunt. *Varro*, & Officinæ ſquillam nominant. *Plin. l. 19. c. 5.* Nobiliſſima eſt ſcilla, quanquam medicamini nata, acetoque exacuendo, &c.

Scillinus, a, um, *ſquillitico*, σκιλλινός, quod ex ſcilla factum eſt. *Plin. l. 23. c. 2.* Acetum ſcillinum inveteratum magis probatur.

Scillites, æ, m. σκιλλίτης, οἶνος, vel acetum, vel oleum factum ex ſcilla, ut abſinthites, vinum ex abſinthio. *Col. l. 12. c. 33.* Vinum ſcilliten ad concoquendum, & ad corpus reficiendum, itemque ad veterem tuſſim, & ad ſtomachum hoc modo condire oportet, *vino ſquillitico*. *Plin. l. 32. c. 10.* Urtica marina trita ex aceto ſcillite, &c. *V. Abſynthites*.

Scilliticus, a, um, *ſquillitico*, σκιλλιτικός, idem ac ſcillinus. *Col. l. 12. c. 33.* Acetum ſcilliticum.

Scillitus, a, um, præparatus ex ſcilla. *Auſon. epiſt. 4. v. 77.* Scillito decies ſi cor purgaris aceto. Al. leg. *ſcillite*.

Scimpodium, ii, σκιμπόδιον, lectus in triclinio, qui unum tantum hominem capiebat. Eſt autem diminutivum a σκίμπους, quod inter lecti genera reponit *Pollux*. *Gel. l. 19. c. 10.* Oſtendimus eum cubantem in ſcimpodio Græcienſi.

Scin', idem ac ſciſne. *Teren. Eun. 4. 7.* Scin' tu, ut tibi res ſe ſit habeat?

Scincus, i, maſc. σκίγκος, animal ſimile crocodilo, circa Nilum frequentiſſimum, itemque in Libya, Arabia, India. Condiri ſolet, ſalibuſque aſſervari ac vehi ad Venerem excitandam. *Plin. l. 8. c. 25.* Similis crocodilo, ſed minor etiam ichneumone eſt in Nilo natus ſcincus, contra venena præcipuum antidotis, item ad inflammandos virorum Venerem. *Id. l. 28. c. 8.* Ex eadem ſimilitudine eſt ſcincus, quem quidam terreſtrem crocodilum eſſe dixerunt, candidiore autem, & tenuiore cute. Præcipua tamen differentia dignoſcitur a crocodilo, ſquamarum ſerie a cauda ad caput verſa. Maximus Indicus, deinde Arabicus, &c.

Scindo, is, ſcidi, (& ſcicidi apud Veteres teſte *Priſcian.*) ſciſſum, a. 3. *fendere, dividere*, [illegible], Ger. *hawen, ſchnenden*, Gall. *couper, deſchirer*, Hiſp. *cortar*, τέμνω, σχίζω, findo, divido, frango, lacero. *Cic. l. 5. Fam. ep. 20.* Hanc epiſtolam cur non ſcindi velim, cauſa nulla eſt. *Virg. 6. Æn.* Cuneis & fiſſile robur ſcinditur. *Idem l. 12.* Infelix crines ſcindit Juturna ſolutos. ¶ Penulam ſcindere. V. Penula. ¶ Scindere ſolum, eſt terram colere. *Virg. 2. Georg.* ¶ Scindere dolorem ſuum, eſt renovare commemorando. *Cic. Att. l. 15. ep. 13.* Sed etiam ne ſcindam ipſa dolorem meum. ¶ Scindere ſententiam, eſt mutare. *Cic. Att. l. 15.* Non licet ſcindere ſententiam ſuam: ſed tamen quæ tum acta ſunt, non poſſum non probare, &c. ¶ Scindi in contraria ſtudia, eſt dividi, & in diverſas ſententias veluti partes quaſdam ire. *Virg. 2. Æn. v. 39.* Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus. ¶ Scindere verba fletu, *interrompere*. *Ovid. 3. de Pon. eleg. 1.* ¶ Apud *auctor. Priap. carm. 54.* uſurpatur hoc verbum obſcæno ſenſu, ea ſcilicet ratione, qua *divido*.

Scindula, V. Scandula.

Scinifes, is, f. *cimice*, genus inſecti corporibus hominum valde moleſti. *Avien. Arat. l. 5. v. 164.* Illic quas ſcinifes vocitant. ¶ Scribitur & *ciniphes*.

Scinis, vel Sinis, is, m. latro Corinthius crudeliſſimus, qui inflexis arboribus homines alligabat, at illis diſcedentibus diſcerperentur. *Propert. l. 3. eleg. 20.* *Ovid. 7. Metam. v. 440.*

Scintilla, æ. *ſcintilla*, [illegible], Ger. *funklein*, Gal. *étincelle*, Hiſp. *centella*, σπινθήρ, particula ignis, quæ a ſilice, item aliis, exilire ſolet. Sic dicitur quaſi ſpinthilla, a σπινθήρ, quod idem ſignificat. *Becmanus* cenſet eſſe a *ſcindo*, quaſi ſcindilla, quia flamma videtur quaſi ſcindi, dum ſcintilla excutitur. *Virg. 1. Æn. v. 174.* Ac primum ſilicis ſcintillam excudit Achates. ¶ Tranſlate ſumitur pro minima particula cujuſcunque rei. *Cic. 4. Acad.* Iſti autem, quos tu probas, tantis offuſis tenebris, ne ſcintillam quidem ullam nobis ad aſpiciendum reliquerunt. idest particulam lucis. *Id. lib. 10. Fam. ep. 14.* Ut neque ſcintilla teterrimi belli relinquatur.

Scintillatio, onis, f. *ſcintillamento*, σπινθηρισμός, actus ſcintillandi. *Plin. l. 20 c. 9.* Prodeſſe tradit capitis doloribus, oculorum caligini, ſcintillationibuſque. h. e. crebræ micationi contra naturam.

Scintillo, as, n. 1. *ſcintillare, riſplendere*, [illegible], Ger. *funckeln*, Gal. *étinceller*, Hiſp. *centellar*, σπινθηρίζω, ſcintillas emitto. *Plin. l. 20. c. 1.* Si admotum, prius quam extinguat, ſcintillare ſurſum, ac deorſum cogat. ¶ Tranſlate ſumitur pro quocunque modo micare, ſplendere. *Plaut. Men. 5. 2. 77.* Ut oculi ſcintillant, vide. *Virg. 1. Georg. verſ. 392.* Teſta cum ardente viderent ſcintillare oleum.

Scintillula, æ, f. *ſcintilletta*, σπινθήριον, parva ſcintilla. Tranſlate *Cicer. 5. Fin. cap. 15.* Non ſine cauſa eas, quas dixi, in pueris virtutum quaſi ſcintillulas videmus, e quibus accendi Philoſophi ratio debet.

Scio, is, ſcivi, ſcitum, a. 4. *ſapere*, [illegible], Germ. *wiſſen*, Gall. *ſçavoir*, Hiſp. *ſaber*, οἶδα, ἐπίσταμαι, ἴσαμι, γιγνώσκω, cognoſco, calleo, intelligo, non ignoro. Uſurpatur cum accuſ. *Plaut. Pan. prol. v. 112.* Et is omnes linguas ſcit, ſed diſſimulat ſciens ſe ſcire. *Cic. l. 4. Fam.* Sed hoc ſciebam: illud ſi ſciſſem, ad id meas literas accommodaſſem. *Id. 5. Ver.* Id adeo ſciri faciliime poteſt ex literis publicis. ¶ Vel etiam cum ablat. perſonæ, & præpoſ. *a*, vel *ab*, *e*, *ex*, *de*. *Cic. l. 9. Fam.* Ex quo vel ex ſobrio, vel certe ex ebrio ſcire poſſes. ¶ Vel cum ablat. rei ſine præpoſ. *Terent. Eun. 1. 2. 53.* Is ubi eſſe forma videt honeſta virginem, & fidibus ſcire. ¶ Vel cum præpoſ. *de*. *Cic. 1. de Orat.* Jam vero de legibus inſtituendis, de bello, de pace, dicant Lycurgum ſciſſe melius, quam Hyperidem. ¶ Vel cum quibuſdam adverbiis. *Cic. in Brut. c. 37.* Non enim tam præclarum eſt ſcire latine, quam turpe neſcire. *Id. 1. Fam. e 5.* Cum græca, ut video, luculenter ſciam. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. 6. Ver.* Apud Segeſtanos repertum eſſe, Judices, ſtatuta neminem neque liberum, neque ſervum, neque civem, neque peregrinum, qui illud ſignum auderet attingere. ¶ Vel cum aliquo membro orationis. *Cic. pro Mur.* Ille tenet, & ſcit, ut hoſtium copiæ, tu ut aquæ pluviæ arceantur. *Caſſ. Cic. l. 15. Fam. ep. 19.* Valde ſcire, utrum tua ſollicito animo, an ſoluto legas. ¶ Dicimus eleganter certum ſcire, certo ſcire, certe ſcire, pro certo ſcire. *Cic. ad Brut.* Cum certum ſciero, ſcribam ad te. *Id. l. 2. Fam.* Nec vero quicquam video, quod non te videre certo ſciam. *Id. 13. Phil.* Nam Martiam, & quartam nihil præter dignitatem, & decus probaturas eſſe ut te ſcio. *Liv. l. 25.* Sed quid rei eſſet, neminem ſatis pro certo ſcire. ¶ *Sciſſe* pro *ſciviſſe*. *Liv. l. 43. c. 5.* ¶ Olim in futuro inflectebatur in *ibo*, ut cætera verba quartæ conjugationis. *Teren. Phor. 5. 1.* Nemo ex me ſcibit. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Plaut. Capt. 4. 2. 5.* Quod cum ſcibitur, per urbem irridebor. ¶ Dicitur etiam, præſertim a Comicis, *ſcibam, as, at*, pro *ſciebam*. *Plaut. Aſin. 2. 2. 54.* *Pſeud. 1. 8. 85.* *Amph. prol. v. 22.* & alibi ſæpe.

Sciographia, V. Sciagraphia.

Sciolus, i, maſc. *ſaputello*, qui aliquantum ſcit, vel qui ſcire ſe prædicat quæ revera ignorat. *Arnob. l. 1. pag. 85.* A ſciolis nonnullis, & plurimum ſibi arrogantibus. ¶ Accipitur aliquando in bonam partem pro ſciente, ac perito, ut ſciolus nandi, apud *Veget. l. 3. Strateg. c. 13.*

Sciotbericum, V. Sciathericum.

Scipiadæ, arum, m. iidem ac Scipiones. *Virg. 2. Georg. v. 170.* Scipiadas duros bello. ¶ Adjective *Propert. l. 3. eleg. 9.* Nunc ubi Scipiadæ claſſes? ubi ſigna Camilli? ¶ In ſing. num. *Lucret. l. 3. v. 1048.* Scipiades belli fulmen, Carthaginis horror.

Scipio, onis, m. *bastone, bastoncino*, σκίπων, baculus, qualis eſt ille, cui ſenes innitentes gradum ſiſtunt. *Liv. l. 6.* Scipione eburneo in caput incuſſo iram moviſſe. ¶ Scipio eburneus olim proprium Conſulum geſtamen fuit, ut notat *Caſaub.* ad illud *Vopiſci in Aurelian. c. 14.* Nam te conſulem hodie deſigno, ſcripturus ad Senatum, ut tibi deputet ſcipionem. ¶ Scipio in vineis eſt id, quo ipſa uva veluti baculo ſuſtinetur. *Col. l. 12. c. 39.* Ubi tactæ erunt corrugatæ acinæ, demito, & ſine ſcipionibus in dolium conjicito, pedibuſque bene calcato. Sunt qui legunt *ſcopionibus*, ut ſit a *ſcopus*, quod hanc quoque habet ſignificationem.

Scipionarius, a, um, adject. a ſcipionibus. *Var. l. 8. de L. L. c. 40.* A Scipione quidam male dicunt Scipionios. item contra eſt Scipionarios.

Scipiones, um, m. 3. familia gentis Corneliæ. Originem habuit a P. Cornelio, qui quod patrem cæcum inſtar baculi regeret, Scipio cognominatus eſt. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 6.*

Scirōma, vel Scirrhoma, atis, n. σκίρρωμα, *ſcirro*, morbus eſt hepatis indureſcentis. *Plin. l. 25. c. 8.* Buphthalmos cum cera ſciromata diſcutit.

Sciron, onis, maſc. latro inſignis a Theſeo interfectus, cujus oſſa cum in mare apud Megaram in Attica, haud procul a Pirœeo, cecidiſſent, in ſcopulum converſa dicuntur. *Ovid. 7. Metam. v. 445.* Scopulis nomen Scironis inhæret.

Scironis, idis, adject. f. a Scirone, ut Scironidæ petræ. *Sen. Hippol. v. 1020.*

Scironius, a, um, adject. a Scirone, ut Scironia ſaxa. *Sen. Hippol. verſ. 1220.* Scironia rupe. *Claudian. de B. Get. v. 188.*

Scirpea, vel Sirpea, æ, f. σχοινίς, crates e ſcirpis contexta, qualis eſt quæ plauſtro imponitur, ut commodius ſtercora in agros vehantur. *Ovid. l. 6. Faſt. v. 680.* in plauſtro ſcirpea lata fuit. Adde *Var. l. 4. de L. L.*

Scirpeus, vel Sirpeus, a, um, adjectiv. σχοίνινος, e ſcirpo contextus, ut ſcirpea imago, apud *Ovid. 5. Faſt. verſ. 659.* qua de re V. in *Argei*. Sic ſcirpea ratis. *Plaut. Aulul. 4. 1. 9.*

Scirpicula, vel Sirpicula, æ, f. *caneſtro fatto di giunchi*, πλέγμα, genus caniſtri, vel copiaus aliave contexti, e *ſirpo*, vincio, necto, vel a *ſcirpus*. *Plaut. Capt. 4. 2. 36.* Ego eis ore verberabo ſcirpiculis piſcariis, *naſſe*. *Propert. l. 4. eleg. 2.* Sirpiculis medio pulvere ferre roſam. ¶ Eſt etiam genus falcis putatoriæ. *Var. l. 4. de L. L. & l. 1. R. R. c. 22.*

Scirpiculum, vel Sirpiculum, i, n. idem ac ſcirpicula, hoc eſt caniſtrum. *Colum. l. 10. v. 304.* Cano jam vimine textum Scirpiculum ferrugineis onerate hyacinthis.

Scirpiculus, i, m. parvus ſcirpus, ſeu juncus, vel funiculus e ſcirpo. *Var. l. 2. R. R. c. 2.*

Scirpius, a, um, adject. idem ac ſcirpeus. *Nov. apud Feſt.* Jam te occidam clave ſcirpea.

Scirpo. V. Sirpo.

Scirpula, æ, f. genus vitis apud *Plin. l. 14. c. 3.* & *Col. l. 3. c. 2.*

Scirpus, vel Sirpus, i, m. *giunco*, σχοῖνος, juncus. *Feſt.* Scirpus eſt id, quod in paluſtribus locis naſcitur læve, & procerum. Unde tegetes fiunt. *Plin. l. 16. c. 37.* Nec in fruticum, itaque, nec in veprium, cauliumve, neque in herbarum, aut alio ullo, quam ſuo genere, numerentur jure ſcirpi fragiles paluſtreſque, ad tegulum, tegetesque, e quibus, detracto cortice, candelæ luminibus, & funeribus ſerviunt. Firmior quibuſdam in locis eorum rigor. Namque iis velificant non in Pado tantum Nautici, verum & in mari piſcator Africus præpoſtero more vela intra malos ſuſpendens. Et mapalia ſua Mauri tegunt, proximeque æſtimanti hoc videantur eſſe, quo interiore Nili parte papyri ſunt uſu. Hæc *Plin.* ¶ Scirpus enodis eſt. Hinc factum eſt proverbium, *Nodum in ſcirpo quæris*, de his, qui in rebus claris, atque apertis difficultatem faciunt. *Enn. apud Feſtum*: Quærunt in ſcirpo, ſoliti quod dicere, nodum. Adde *Plaut. Men. 2. 1. 22.* ¶ Tranſlate ſcirpus ponitur pro re obſcura, quæſtione captioſa, aut ænigmate; ex eo ducta metaphora, quod ſcirpis utimur etiam ad aliquid colligandum, & implicandum, vel a ſirpiculis piſcariis, in quas piſces ubi intraverunt, exitum invenire non poſſunt: niſi malis etiam derivare a *ſirpo, as*, necto, vincio; qua ratione plerique *ſirpus* ſcribere malunt. *Gel. l. 12. c. 6.* Quæ Græci dicunt ænigmata, hoc genus quidam e noſtris veteribus ſirpos appellaverunt. Eſt qui legit *ſcrupus*: quod eruditis minus placet. ¶ Legitur & *Scyrpus*.

Scir-

Scirrhus, vel Scirus, i, m. *ſcirro*, σκίῤῥος, tumor in aliqua parte corporis induratus. *Plin. l. 7. c. 15.*

Sciſcitatio, onis, actus ſciſcitandi. *Petron. in Satyr.* Diligentiſſima ſciſcitatione quærere.

Sciſcitātor, oris, qui ſciſcitatur. *Martial. lib. 3. epigr. 82.* delicatæ ſciſcitator gulæ. *Prudent. in hymn. jejunant. v. 193.* Explorat artis ſciſcitator callidus.

Sciſcitātus, a, um, nom. partic. paſſivæ ſignificationis, quæſitus, inquiſitus. *Ammian. l. 25. c. 8.* Omnium ſententiis oraculis ſciſcitatis.

Sciſcito, as, a. 1. idem ac ſciſcitor. *Plaut. Merc. 2. 3. 52.* Paucula etiam ſciſcitare prius volo.

Sciſcitor, aris, d. 1. *interrogare*, *domandar per ſapere*, *cercare d' intendere*, שאל, Ger. *nachfragen*, Gal. *s'enquerir*, *interroger*, Hiſp. *preguntar*. ἐρωτάω, interrogo, inquiro. Proprie de iis dicitur, qui aliquid ſcire laborant. *Cic. in Or.* Non te id ſciſcitari, qualem ego in inveniendo, & in collocando ſummum eſſe Oratorem vellem. *Id. 1. de nat. Deor. c. 7.* Epicuri ex Velleio ſciſcitabar ſententiam. *Id. 1. Div. c. 34.* Cum oraculum ab Jove Dodonæo petiviſſent, de victoria ſciſcitantes.

Sciſco, is, ivi, itum, a. 3. *ſapere*, οἶδα, ſcio, intelligo, operam do ut ſciam. *Plaut. Amph. 5. 1. 17.* Ocyus accurro, ut ſciſcam, quid velit. ¶ Interdum abit a prima notione, & ſignificat ſtatuere, decernere, *ſancire*, *decretare*. *Plaut. Curc. 4. 1. 23.* Rogationes plurimas propter vos populus ſcivit, quas vos rogatas rumpitis. *Cic. 3. Off. c. 11.* Quæ ſciverunt, ut Æginetis, qui claſſe valebant, pollices præciderentur. *Id. pro Planc.* Plancus primus legem ſcivit de Publicanis. *Id. pro Flac.* Quæ ſciſceret plebs, aut quæ populus juberet ſummota concione, diſtributis partibus, &c. *Id. 3. de Leg. c. 5.* Quid, quod multa perniciose, multa peſtifere ſciſcuntur in populis? *Arnob. l. 2.* Antiquis opinionibus ſcitum eſt. ¶ Sciſcere ſuffragia, eſt ferre. *Cic. 3. de Leg. cap. 3.* ubi tamen alii aliter leg. ¶ Sciſcere rogationem, aut legem, eodem ſenſu. *Id. ib. c. 13.*

Sciſſilis, & le, o. 3. τμητός, σχιστός, quod ſcindi poteſt, vel quod ſciſſum eſt. *Celſ. l. 6. c. 13.* Inſpergique ulcera debent alumine ſciſſili. *Apul. l. 5. Metam.* Sciſſili palliaſtro ſemiamictus.

Sciſſim, adv. a ſcindo. *Prudent. cathem. 9.* Ecce Dei famulis ſciſſim freta rubra dehiſcunt.

Sciſſio, onis, f. 3. σχίσις, actus ſcindendi, ſciſſura. *Macrob. l. 2. in ſomn. Scip. c. 6.* Illa ratione ſciſſionis, hic numero.

Sciſſor, oris, qui ſcindit obſonia, *trinciante*. *Petron. in Satyr.* Proceſſit ſtatim ſciſſor, & ad ſymphoniam geſticulatus laceravit obſonium.

Sciſſūra, æ, *feſſura*, σχισμή, σχισμός, ſciſſio, rima, hiatus. *Plin. l. 11. c. 28.* Pennæ inſectis omnibus ſine ſciſſura. *Id. l. 3. c. 9.* Ad ſciſſuram autem Nili, quod appellavimus Delta, 15. M. P.

Sciſſus, us, m. idem ac ſciſſio, vel ſciſſura. *Var.* Sciſſu materiæ fatigatus quieſcebat lectulo. Ita apud Lexicographos.

Sciſſus, a, um, *ſtracciato*, *diviſo*, σχισθείς. *Liv. l. 3.* Sciſſa veſte, tergum laceratum virgis oſtendit. *Ovid. ep. 11.* Cum ſuperincumbens, ſciſſa tunicaque, comaque preſſa refoviſti pectora noſtra tuis.

Scitamenta, orum, n. *leccume*, *ſaporoſe*, ἡδύσματα, ſcita edulia, a *ſcitus* pro pulchro, quod ſint ſaporis egregii, & præcellentis. *Macrob. lib. ult. Saturn. c. 14.* Apud propinatores pleraque ſcitamentorum cernimus, propoſita ampliore ſpecie, quam corpore. *Plaut. Men. 1. 3. 26.* Aliquid ſcitamentorum de foro obſonarier. Al. aliter leg. ¶ Tranſlate ſcitamenta dicuntur ornamenta orationis. *Gel. l. 18. c. 8.* Cætera hujuſmodi ſcitamenta, ideſt ſcite, & argutula, ut ipſis videntur, excogitata orationis ornamenta.

Scitatio, onis, f. ſciſcitatio, interrogatio. *Ammian. l. 18. c. 9.* Indefeſſa ſcitatione percontans.

Scitātor, oris, m. qui interrogat, & ſciſcitatur. *Ammian. lib. 22. cap. 8.* Scientiſſimi ſcitatores. Alii leg. *ſcrutatores*.

Scite, adv. *ſaputamente*, *dottamente*, *leggiadramente*, Ger. *weiſslich*, Gal. *fort bien*, Hiſp. *ſabiamente*, ἐπισταμένως, ἐμμελῶς, docte, pulchre, bene, venuſte, artificioſe. *Cic. ad Brut. l. 11. Fam. ep. 16.* Satis ſcite, & commode tempus ad te cepit adeundi. *Id. 4. Ver.* Ut etiam nos, qui rudes harum rerum ſumus, intelligere poſſumus ſcite facta, & venuſta. *Gel. l. 1. c. 18.* Varro ſcripſit de ratione vocabulorum ſcitiſſime. *Id. l. 4. c. 11.* Diligentius, ſcitiuſque arbitrari. Al. leg. *anquiſitius*.

Scito, as, a. 1. frequent. a ſcio. *Ammian. l. 30. c. 5.* Genuino percontando ſermone, quod non ſcitabat. Al. leg. *quod noſcitabat*.

Scitor, aris, d. 1. idem ac ſciſcitor, a ſupino *ſcitum* verbi *ſcio*. *Virg. 2. Æn. v. 114.* Suſpenſi Eurypylum ſcitatum oracula Phœbi Mittimus. *Ovid. 10. Metam.* Scitatus ab ipſo Numinibus dictis, cujus velit eſſe mariti. *Horat. l. 1 ep. 7. v. 6.* Scitari libet ex ipſo.

Scitūle, adv. aliquantum ſcite, apte, docte. *Apul. l. 7. A. A.* Tuceta concinnat, ſcitule apponit. Al. leg. *ſcitule*.

Scitūlus, a, um, adject. aliquantum ſcitus, venuſtus, pulchellus, *graziоſetto*. *Plaut. Rud. 4. 1. 3.* Atque ambas forma ſcitula, atque ætatula.

Scitum, i, ſubſt. n. *decreto*, ψήφισμα, decretum, juſſum, a *ſciſco*. *Cicer. pro Corn. Balb. c. 18.* Cum ſcita, ac juſſa noſtra ſua ſententia comprobat. *Id. de opt. gen. Orat.* De hoc igitur Cteſiphon ſcitum fecit, ut corona aurea donaretur. *Liv. l. 1.* Cætera quoque omnia publica, privataque ſacra Pontificis ſcitis ſubjecit. *Feſt.* Scita plebis appellantur, quæ plebs ſuo ſuffragio ſine patribus juſſit, plebejo magiſtratu rogante. ¶ Ponitur etiam pro dogmate, ſeu axiomata. *Sen. epiſt. 96. (al. 95.)* Præterea nulla ars contemplativa ſine decretis ſuis eſt, quæ Græci vocant dogmata, nobis vel decreta licet appellare, vel ſcita, vel placita.

Scitus, a, um, *ſaputo*, *dotto*, *accorto*, σοφός, ſciens, prudens, argutus. *Gloſ. Cyril.* ἐπιστήμων, *gnarus*, *ſcitus*, *ſciens*. *Ter. Eun. 1. 2.* Scitum hercle hominem, hic prorſus ex ſtultis inſanos facit. *Id. Heaut. 1. 2. 36.* Scitum eſt periculum ex aliis facere, tibi quod ex uſu ſiet. *Cic. 3. de Or. c. ult.* Scitum eſt enim, cauſam conferre in tempus, cum, &c. *Id. 2. de Divin.* Vetus autem illud Catonis admodum ſcitum eſt. *Ovid. 5. Faſt.* Et nervos ſcita Thalia lyræ. ideſt ſciens lyra canere. *Id. 9. Metam.* Membriſque valens, ſcituſque vadorum. id eſt peritus. ¶ Quia vero quod ſcienter, docteque fit, id elegans eſſe ſolet, hinc ſcitus pro pulchro uſurpatur. *Ter. Andr. 3. 1. 6.* Per Caſtor ſcitus puer natus eſt Pamphilo. ¶ Item pro apto, opportuno. *Plaut. Amph. 1. 132.* Hæc nox ſcita eſt exercendo ſcorto. ¶ Gradus ſunt *ſcitior*, *ſcitiſſimus*. *Plaut. Pſeud. 4. 4. 33.* Ecquis homo ſcitus eſt? Ch. Plebiſcitum non eſt ſcitius. *Id. Perſ. 4. 4. 3.* Scitiſſima oratio.

Sciūrus, i, maſc. *ſcoiattolo*, σκίουρος, genus animalis, a σκιά, umbra, & οὐρά, cauda, quia in æſtu umbram ſibi facit cauda ſua. *Plin. l. 8. c. 38.* Prævident tempeſtatem ſciuri, obturatiſque, qua ſpiraturus eſt ventus, cavernis, ex alia parte aperiunt fores. De cætero ipſis villoſior cauda pro tegumento eſt.

Scius, a, um, adject. idem ac ſciens, ſcitus, doctus, peritus, εἰδώς, ἐπιστήμων. *Non. c. 3. n. 19.* Scius, & conſcius hoc differunt, quod ſcius ſecum, conſcius cum alio ſcius eſt. *Lactant. l. 2. c. 14.* Dæmonas dici ajunt, quaſi δαήμονας, ideſt peritos, ac rerum ſcios. *Pacuv. apud Priſcian. l. 4.* Percogitando advenas de natis, neque quenquam invenit ſcium.

Scloppus, V. Stloppus.

Scobina, æ, f. *raſpa*, inſtrumentum lignarium, quod reſpondet limæ ferrariæ, a *ſcobs*, *ſcobis*. *Plaut. in Nervolar.* apud *Var. l. 6. de L. L.* Scobinam ego illam attutum abraſi. Scobinam a ſcobe. Lima enim materia fabrilis eſt. *Plin. l. 11. c. 37.* Novisſima aſperitas, ut ſcobina fabri.

Scobs, bis, & Scobis, bis, f. vel m. *limatura*, *raſchiatura*, נסר, Germ. *feilſtaub*, Gal. *ſciure*, Hiſp. *aſſerraduras*, ῥίνημα, id, quod ab aliqua materia minutiſſimum decidit, dum per limam raditur, vel per ſerram ſecatur, vel per terebram perforatur, vel aliquo corpore eteritur. Secundum *Priſcianum* eſt generis fœminini, ſecundum *Phocam* maſculini. *Plin. l. 34. c. 18.* Alii eliminatam ſcobem in fictili crudo coquunt in caminis. *Cel. l. 7. c. 10.* Nauſeantibus ſalutaris habetur eburnea ſcobis ſale commixta. *Vitruv. l. 8. c. 3. ante med.* Fons adaquа, uti ſcobe careo. ¶ Recti caſus *ſcobs* affertur a *Priſciano*.

Scolecia, æ, f. *erugine in are Cyprio*. *Plin. l. 34. c. 10.* Eſt & alterum genus æruginis, quam vocant ſcoleciam in Cyprio ære, hoc trito alumine, & ſale, aut nitro pari pondere, cum aceto albo quam acerrimo; teritur autem, donec viride fiat, contrahatque ſe in vermiculorum ſpeciem; unde & nomen. Hæc *Plin.* Alii leg. *ſcolecia*, ut iis accuminus a voce *ſcolex*, quod eſt a Græco σκώληξ, vermiculus. Ex hac mixtura fit color, qui Ital. dicitur *verde grigio*.

Scolecium, ii, σκωλήκιον, genus cocci, quo veſtes tinguntur. *Plin. l. 24. c. 4.*

Scolibrōchon, i, n. σκολίβρυχον, herba, quæ & callitrichon, & Scolopendrion, & capillus Veneris dicitur. *Apul. de herb. c. 47.*

Scolopendra, æ, fem. *ſcolopendra*, σκολόπενδρα, inſectum octipes, venenatum, cujus in altero extremo, quod caudæ loco habet, ſupereminet corniculum, quaſi forcuius impectus, a quo nomen creditur accepiſſe, ac ſi ipſe quaſi ἔχων σχῆμα ἐν τῇ οὐρᾷ. *Plin. l. 8. c. 29.* Et a ſcolopendris abactos Trerienſes, auctor eſt Theophraſtus. ¶ Scolopendra item piſcis marinus eſt. *Plin. l. 9. c. 43.* Scolopendræ terreſtribus ſimiles, quas centipedas vocant, hamo devorato omnia interanea evomunt, donec hamum egerant, deinde reſorbent.

Scolopendrium, ii, n. *citracca*, σκολοπένδριον, genus herbæ, alio nomine aſplenum, & capillus Veneris. *Apul. de herb. c. 47.*

Scolymos, maſc. 2. σκόλυμος, agreſtis herba ſpinoſa, genus cardui ſylveſtris. *Plin. l. 20. c. 23.* Sed alter florem purpureum mittit inter medios aculeos celeriter caneſcentem, & abeuntem cum aura: ſcolymon Græci vocant. *Id. l. 21. c. 22.* Scolymon quoque in cibos recipit Oriens & alio nomine limonion appellat: Frutex eſt nunquam cubitali altior, criſpiſque foliorum, ac radice nigra, ſed dulci, Eratoſthenis quoque laudata in pauperis cœna.

Scombrus, vel ſcomber, bri, m. *ſcombro*, σκόμβρος, genus piſcis marini. *Plin. l. 9. c. 15.* Et primi omnium ſcombri, quibus eſt in aquis ſulphureus color, extra qui cæteris. ¶ Ex ſcombris, maxime qui in Hiſpano mari apud novam Carthaginem capiebantur, præſtantiſſimum garum fiebat, teſte eod. *l. 31. c. 8.*

Scomma, atis, n. *motto*, σκῶμμα, cavillum. A *Macrobio l. 7. Saturn. c. 3.* definitur morſus figuratus, quia ſæpe fraude, vel urbanitate tegitur, ut aliud ſonet, aliud intelligatur, nec tamen ſemper ad amaritudinem pergit. Eſt a σκώπτω, *cavillor*. Ejuſmodi eſt illud Ciceronis in Caninium unius diei Conſulem: *Olim Flamines, nunc Conſules Diales*. Vide totum caput Macrobii.

Scopæ, arum, f. 1. num. pl. *ſcopa*, שטא, Germ. *beſen*, Gal. *balay*, Hiſp. *eſcoba*, σάρωθρον, κόρημα, inſtrumentum, quo pavimenta verruntur. *Plaut. Stich. 2. 3. 23.* Ferte huc ſcopas, ſimulque arundinem. ¶ *Scopas diſſolvere*, eſt rem prorſus inutilem facere. *Cic. in Orat. c. 71.* Iſti cum diſſolvunt orationem, in qua nec res, nec verbum ullum eſt, niſi abjectum, non clypeum, ſed, ut in proverbio eſt, ſcopas mihi videntur diſſolvere. ¶ Hinc *Scopæ ſolutæ*, proverbialis Metaphora, dicuntur homines nihili, nulliuſque prorſus conſilii. *Cic. Att. l. 7. epiſt. 13. ad fin.* Cæſarem vidi Minturnis ad 8. Cal. Febr. mane, cum abſurdiſſimis mandatis, non hominem, ſed ſcopas ſolutas, ut id ipſum mihi illa videatur ſtridendi cauſa feciſſe. ¶ Scopæ quoque dicuntur virgæ, & putamina virgultorum, vel herbarum, & fruticum, ut *Scopæ manuales*, quas Medici vocant manipulos, quas una manu poſſimus apprehendere. *Plin. l. 24. c. 15.* Incipientibus hydropicis efficax, manualibus ſcopis ejus in tribus heminis aquæ decoctis uſque ad tertias. *Id. l. 22. c. 18.* Succus chamæleonis in vino auſtero cum origani ſcopis. ¶ Scopa regia, vel *ſcopæ regiæ*, herba eſt ſimilis Achilleo, ſed latioribus foliis. Ruellius putat eam eſſe, quam vulgus herbam carpentariorum vocat, quod materiarii fabri hac ſæpe utantur ad conglutinanda vulnera. *Plin. l. 21. c. 6.* Non levius ei, quam ſcopam regiam appellant, &c. *Id. l. 25. c. 3.* Noſtri eam, quæ eſt lautiſſimo folio, ſcopas regias vocant.

Scoparius, ii, *ſcopatore*, Germ. *hauſſkerbe*, Gal. *baleiure*, Hiſp *barrendero*, σαρωθρος, ſervus, cujus miniſterium eſt, ut deverrat pavimenta ſordentia. *Ulp. l. inſtrumento fundi. ff. de fundo inſtructo:* Quibuſdam in regionibus accedunt inſtrumento, ſi villa cultior eſt, etiam atrienſes, & ſcoparii.

Scopas, a, m. ſtatuarius inſignis, qui floruit Olympiade LXXXVII. Polycleto coævus. *Plin. l. 34. c. 8.*

Scopes, um, f. σκῶπες, aves quædam ab Homero memoratæ, variis geſticulationibus aucupum imitantes. *Plin. l. 10. c. 47.*

Scopio, onis, m. pes uvæ. V. Scopio.

Scopium, ii, n. idem ac ſcopus, hoc eſt pediculus, ex quo acini uvæ pendent. *Cato R. R. c. 112.* Tum acinos de uvis miſellis decerpito de ſcopio.

Scoptŭla operta, ὠμοπλάται, lati humeri, vel oſſa humeraria. *Celſ. l. 8. c. 1.* A cervice duo lata oſſa utrinque ad ſcapulas tendunt, noſtri ſcoptula operta, ὠμοπλάτας Græci nominant. Ea in ſummis verticibus ſinuata, ab his triangula, paulatimque lateſcentia ad ſpinam tendunt, & quo latiora quaque parte ſunt, hoc hebetiora.

Scopŭla, æ, f. *picciola ſcopa*. *Col. l. 12. c. 36.* Scopulæ aridæ myrti.

Scopulōſus, a, um, *pieno de ſcogli*, *ſcoglioſo*, σκοπελώδης, ſcopulis plenus. *Plin. l. 9. cap. 18.* Dejectumque per ſcopuloſa, & abrupta, ubi per mutos mollis planities contingat, in quodam lacu hoſpitari. ¶ Tranſlate ſumitur pro difficili. *Cic. 3. de Or. cap. 19.* Oratores autem in interum hoc Thuſcum, & barbarum, ſcopuloſum, atque infeſtum laberentur, in quo etiam ipſe Ulyſſes erraſſet. *Id. 1. Verr.* Intelligo, quam ſcopuloſo, difficilique loco verſer.

Scopŭlus, i, m. parvus ſcopus. *Suet. in Domit. c. 19.* Nonnunquam in pueri procul ſtantis, præbentiſque pro ſcopulo diſpanſam dextræ manus palmam, ſagittas tanta arte direxit, ut omnes per intervalla digitorum innocue pervaderent.

Scopŭlus, i, m. *ſcoglio*, סלע, Ger. *felſſ*, Gall. *rocher*, Hiſp. *pena*, σκόπελος, ſaxum eminens, a Græco nomine allato. *Virg. 1. Æn.* Gemitu quoque minantur in cœlum ſcopuli. *Cæſ. l. 3. B. G.* Et eadem de cauſa minus commode ſcopulis continebantur. ¶ Sæpe tranſlata ſumitur. *Cic. pro Rab. perd. reo, c. 9.* Nec tuas unquam rationes ad eos ſcopulos appuliſſes, ad quos Sex. Titii afflictam navem, & in quibus C. Deciani naufragium fortunarum videres. *Ovid. 7. Metam.* ſcopulos in corde geſtare. h. e. immitem, & durum eſſe. *Lucret. lib. 2. in fin.* Ætas ad ſcopulum it. h. e. ad interitum.

Digitized by Google

Scopus, i, m. *ſcopo, berſaglio, ſegno*, Germ. *ziel*, Gall. *but*, Hiſp. *mirada, ſenal*, id, ad quod ſagittas dirigimus. Hinc *Veget. l. 2. de re milit.* narrat, ſolitos fuiſſe milites ſagittarios pro ſcopo ponere manipulum ſtraminis, vel fruticum, qui cum & ſcope vocetur, unde & ſcopum a ſcopa dictum cenſent. ¶ Tranſlate uſurpatur pro fine illo, quo mentem & propoſitum noſtrum dirigimus. *Cic. Att. l. 8. epiſt.* 11. Neutri ſcopos eſt ille, ut beati ſimus; uterque regnare vult. *Id. ib. l.* 15. *ep.* 18. ſcopon huic noſtro, nihil præbere. In quibus licet animadvertendum eſt Græcis literis ſcribi. ¶ Eſt præterea ſcopus pediculus uvæ, ex quo acini dependent. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 54. Quæ calcatæ uvæ erunt, earum ſcapi cum folliculis ſubjiciendi ſub prælum.

Scordalia, æ, fem. fœde contentio, rixa. *Petron. in fragm. Tragur.* Agite ſcordalias de medio.

Scordalus, li, m. *feroce, inſolente*, ferox, impatiens, & in ultionem facile erumpens. Eſt autem, ut notat *Lipſius*, plebeja vox, & inter vulgi convitia. *Senec. ep.* 83. Tullius Cimber & nimius erat in vino, & ſcordalus. In hanc rem jocatus eſt ipſe: Ego, inquit, quemquam feram, qui vinum ferre non poſſum? *Id. Suaſor. ult.* Erat etiam, ubi pietas non exigeret, ſcordalus. Adde *Petron. in Satyr.*

Scordilon, i, n. herba, eadem quæ Scordion. *Apul. de herb.* c. 70.

Scordiſci, m. 2. *Raſciani*, al. *Boſneſi*, vel *Boſnacht*, pop. Pannoniæ inf. Araviſcis finitimi ad Auſtr. qui habitant in fronte Claudii M. quo a Tauriſcis ſeparantur. *Flor. l.* 3. *c.* 4.

Scordium, ii, n. *ſcordeo*, herba magnitudine cubitali, caule quadrangulo, ramoſa, foliis lanuginoſis, guſtu amaro, odore allii, alio nomine ſcordotis. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Scordotis, tis, f. herba eadem quæ ſcordium. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Scoria, æ, fem. 1. *ſcoria*, Germ. *ſchlack*, Gall. *lie*, Hiſp. *hez*, recrementum, retrimentum, fæx, ſpurcitia, ſordes, quæ ex metallo inter coquendum veluti ſpuma quædam expurgantur. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Quæ e catino jactatur, ſpurcitia in omni metallo ſcoria vocatur. *Plin. l.* 34. *c.* 11. Et ſcoria æris ſimili modo levetur. ¶ Tranſlate ponitur pro cura, & paſſione, propterea quod qui in luctu conſtituti ſunt, omni prorſus cultu neglecto, ſordidati conſpiciantur. *Virg. in Ciri, verſ.* 249. Sordibus, & ſcoria patiar tabeſcere telis. Ubi primam corripere videtur, cum apud Græcos longa ſit: vel diſyllabam facere per Synizeſin, ſive Synæreſin.

Scorpæna, æ, f. genus piſcis. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Scorpiacum, i, n. potio, ſeu pharmacum contra ſcorpionum ictus. *Tertul. adv. Gnoſt. c.* 1. Adverſus beſtiolas ſcorpiacum temperare.

Scorpiaca, æ, f. herba eadem quæ proſerpinaca. *Apul. de herb. c.* 18.

Scorpio, onis, vel ſcorpius, ii, m. *ſcorpione*, Ger. *ſcorpion*, Gall. *ſcorpion*, Hiſp. *alacran eſcorpion*, animal venenoſum cauda feriens. Eſt a voce Græca eliſa. *Plin. l.* 11. *c.* 25. Similiter his ſcorpiones terreſtres vermiculos ovorum ſpecie pariunt, ſimiliterque pereunt. ¶ Eſt & ſcorpio piſcis, ita dictus, quia inſtar terreſtris ſcorpii pungat, venenumque affundat. *Plin. l.* 32. *c.* 11. Sic & ſcorpio lædit, dum manu tollitur. Adde *l. eod. c.* 5. ¶ Item ſcorpio eſt genus machinæ bellicæ apud *Hirtium de bello Afr. Senec. Qu. Nat. l.* 2. *c.* 16. & *Vitruv. l.* 10. *c.* 5. Erant vero vel majores, vel minores, quæ ob Aminiſmi diminutive ſcorpia dicuntur. Ita vero vocabantur, vel a forma, qua ſcorpium referebant, cum arcus hinc, atque hinc chelarum ſimilitudine per ſe ferrent ſpiculum caudæ, vel ab effectu, quod, uti ſcorpius caudæ ictu, ita machina hæc ſpiculis parvis mortem afferret. *Tert. Scorpiaci adverſus Gnoſticos c.* 1. Unde & bellicam machinam retractu ſuo vegetantem de ſcorpio nominant. Id ſpiculum, & fiſtula eſt patula tenuitate, ad vulnus, & virus, qua fugit, effundit. *Vegetius*: Scorpiones dicebant, quas nunc manuballiſtas; iſto ſic vocati, quod parvis, ſubtilibuſque ſpiculis mortem inferant. Vide de his *Lipſium l.* 3. *Poliorcet. dial.* 4. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Scorpione ab latere dextro trajectus concidit. ¶ Scorpiones quoque (quemadmodum ex Scriptoribus de limitandis agris diſcere eſt) dicuntur acervi, qui fiunt factis lapidibus, ut termini loco ſint. Docet *Scaliger comment. in Auſon.*, nomen eſſe ex eo, quod in metam deſinant. Nam Græcis ſkorpios dicitur, quicquid in metam, aut conum faſtigiatum eſt, ad modum caudæ ſcorpionis. *Sicul. Flacc. de condit. agror. pag.* 4. *edit. Goeſ.* ¶ Herba præterea, quam dixere nonnulli mariaem, hinc ſcorpii nomen invenit, quia ſemen habet faſtigiatum in metam, vel conum inſtar caudæ ſcorpionis. *Plin. l.* 22. *c.* 15. Ex argumento nomen accepit ſcorpius herba. Semen enim habet ad ſimilitudinem caudæ ſcorpionis, folia pauca. Valet & adverſus animal nominis ſui, &c. Eſt & alia ejuſdem nominis, effectuſque, ſine foliis, aſparagi caule, in cacumine aculeum habens, & inde nomen. Hæc *Plin.* ¶ Etiam frutex quidam ſcorpio appellatur. *Plin. l.* 13. *c.* 21. Tragion & Aſia fert, ſive ſcorpionem, veprem ſine foliis, racemis rubentibus, ad medicinæ uſum. ¶ Denique Scorpio, & Scorpius eſt ſignum cœleſte, conſtans ex una, & viginti ſtellis. Cum Orion glorieretur, nullum a terra animal ſigni poſſe, quod ipſe interfiſſe acquiret, fertur terra irata ſcorpionem confeſtim emiſiſſe, a quo Orion interiit. Jupiter mortalibus monumentum relinquendum cenſuit, quam vehementer ſæpe obſit animum ſibi confidere, Scorpionemque inter aſtra, & ſigna Zodiaci collocavit. Aliam fabulam V. in *Chrus*, a, um. *Hor. l.* 2. *od.* 17. Seu Libra, ſeu me Scorpius aſpicit. V. *Libra*.

Scorpioctonon, i, n. herba heliotropium, ita dicta, quod contra ſcorpiones magnam vim habet. *Apul. de herb. c.* 49.

Scorpion, onis, f. genus herbæ. *Plin. l.* 25. *c.* 10. Thelyphonon herba ab aliis ſcorpion vocatur, propter ſimilitudinem radicis, cujus tactu moriuntur ſcorpiones.

Scorpionius, a, um, adject. ad ſcorpionem pertinens. Hinc cucumis quoddam genus ſcorpionium dicitur, quia ſimile eſt ſcorpionis animalis, & contra ejus ictus efficaciſſimum eſt. *Plin. l.* 20. *c.* 1.

Scorpites, æ, f. gemma ſcorpionis colore, aut effigie, inquit *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Scorpiurus, i, m. heliotropium majus. *Apul. de herb. cap.* 49. *Plin. l.* 22. *c.* 21.

Scorpius. V. Scorpio.

Scortator, oris, m. *puttaniere*, Ger. *hurer*, Gal. *paillard*, Hiſp. *putanero*, meretricum ſectator. *Cic.* 2. *Catil. c.* 11. Cum hanc ſit habiturus Catilina ſcortatorum cohortem Prætoriam.

Scortatus, us, m. conſuetudo cum meretricibus. *Apul. l.* 5. *Milsſ. ſub fin.*

Scortea. V. Scorteum.

Scortes, ium, f. pelles teſtium arietinorum. *Feſt.*

Scorteum, i, pharetra, a *ſcorteus*, id eſt pelliceus. *Feſt.* Scorteum, ab eadem cauſa, qua ſcortum, vocabatur pelliceum, in quo ſagittæ reconduntur, ab eo, quod ex pellibus factum eſt, quæ pellibus nomen a [illegible], quod pellis. Unde ſcuticæ, & ſcutæ, quæ non ſine pellibus ſunt. *Salmaſius ex codice Meneevi v.* 150. ſic legebat: Scrautum ab eadem cauſa, quo ſcortum, vocabatur pelliceum, in quo ſagittæ reconduntur.

Scorteus, a, um, *di pelle*, pelliceus, coriaceus, factus ex pelle, & ex corio. *Feſt.* Omnia ex pellibus facta ſcortea appellantur. *Celſ. lib.* 8. *c.* 10. Scorteum pulvinum ſubjicere. *Petron. in Satyr.* Scorteum faſcinum. ¶ Abſolute *Martial. l.* 14. *ep.* 130. Ingrediare viam cœlo licet uſque ſereno. Ad ſubitas nunquam ſcortea deſit aquas. h. e. prœnulæ ſcorteæ. Sic *Senec. l.* 4. *quæſt. nat. c.* 6. Quid exſpectas, ut homines ad penulas diſcurrerent, aut ad ſcortea? ſupple *veſtimenta*.

Scortillum, i, dim. a *ſcortum*. *Catul. carm.* 10. Scortillum mihi cum repente viſum eſt, Non ſane illepidum, nec invenuſtum.

Scortor, aris, d. 1. *andare a meretrici*, Ger. *huren*, Gall. *paillarder*, Hiſp. *putanear*, meretricor. *Ter. Heaut.* 1. 2. 32. Scortari crebro nolunt, nolunt crebro convivarier.

Scortum, i, *pelle*, *cuoio*, proprie corium eſt animalium, præſertim eorum, quæ craſſiorem pellem habent, & duriorem. *Varr. l.* 7. *L. L.* ¶ Sumitur etiam pro meretrice, *puttana*, Germ. *hur*, Gall. *putain*, Hiſpan. *puta*. Cauſas hujus appellationis varias afferunt Etymol. *Feſt. Varr. Voſſ.* & alii, ſed nullam ſatis idoneam. *Cic.* 2. *Catil.* Quod ſi in vino, & alea comeſſationes ſolum, & ſcorta quærerent. *Id. de Aruſp. Reſp.* Quis unquam nepos tam libere eſt cum ſcortis, quam hic cum ſororibus volutatus? ¶ *Scortum devium*, eſt non proſtitutum in propatulo omnium libidini, ſed honeſtius, minuſque vulgare. *Hor. l.* 2. *od.* 11. Quis devium ſcortum eliciet domo Lyden? ¶ *Scortum preſſum quaſillo*, eſt ſcortillum egenum, & lanificio miſeram trahens vitam. Quæ enim ad extremam redactæ erant paupertatem meretrices, & mulieres, lanam demum faciebant, & illa ſe Minerva exhibebant. *Tibul. l.* 4. *el.* 10. Preſſumque quaſillo ſcortum. ¶ Dicitur aliquando & de maribus præpoſteræ virorum libidini obſequentibus. *Cic. pro Sext. de Clodio*: Nec mihi res erat cum Saturnino, ſed cum ſcurrarum locupletum ſcorto, cum ſororis adultero, &c.

Scoti, orum, m. *Scozzeſi*, Scotiæ populi. *Claudian. de B. Get. v.* 417. Extremis legio prætenta Britannis, Quæ Scoto dat fræna truci.

Scotia, æ, f. *Scozia*, pars majoris Britanniæ, quæ in Septentrionem incurrit.

Scotia, æ, f. σκοτία, græce umbram, ſeu tenebras ſignificat. A *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Scotia dicitur pars cava in ſtylobata, quæ ideo quia cava eſt, umbroſa apparet. *Id. l.* 4. *c.* 3. ſcotiam vocat cavitatem in fundo coronæ Doricæ, quæ a mento ipſo coronæ propendens, quadam regula ſuo margine ſeparatur.

Scotinos, Græca vox eſt, tenebroſum, obſcurum ſignificans: a σκότος, tenebræ. *Senec. epiſt.* 12. Heraclitus, cui cognomen Scotinon fecit orationis obſcuritas.

Scotomo, as, *far girare il capo*, *vertiginar*. *Theodor. Priſcian. de Diæta, c.* 12. Salium vinum caput ſcotomat.

Screpte, fem. nugatoria mulier, ac deſpicienda. *Feſt.* & *Plaut.* apud *Non. cap.* 2. *num.* 765.

Scrautum. V. Scorteum.

Screator, oris, qui ſcreat. *Plaut. Mil.* 3. 1. 52. Screator ſum itidem minime ſuccidus.

Screatus, us, m. *raſchiamento*, Germ. *reuſperung*, Gall. *crachement*, Hiſp. *gargajeamiento*, actus ſcreandi, ſcreatio. *Ter. Heaut.* 2. 3. 130. Gemitus, ſcreatus, tuſſis.

Screo, as, n. 1. *ſputare con isforzo*, Ger. *reuſpern*, Gal. *cracher*, Hiſp. *gargajear*, eſt cum conatu quodam de pectore ſputum, ſeu cerebrum educere. Eſt verbum factum per Onomatopœiam, ut & Græcum, a quo, Comici ſenis nomen, quia ſenes multum ſcreare ſolent. *Plin. l.* 33. *c.* 5. Eadem in jumento, hominique phlegma, aut ſanguinem, qui ſcreatur, talo circumligata ſanat.

Scriba, æ, m. *ſcrivano*, *cancelliere*, tabellio, notarius, id eſt qui tabellas, vel literas, vel acta, vel aliud quidvis Civitatis, vel Principis, vel Magiſtratus nomine, ſeu mandato ſcribit. *Feſt.* Scribas proprio nomine antiqui & librarios, & poetas vocabant. At nunc dicuntur ſcribæ quidem librarii, qui rationes publicas ſcribunt in tabulis. Itaque, cum Livius Andronicus bello Punico ſecundo ſcripſiſſet carmen, quod a virginibus eſt cantatum, quia proſperius Reſpublica populi Romani geri cœpta eſt, publice attributa eſt in Aventino ædes Minervæ, in qua liceret ſcribis, hiſtrionibuſque conſiſtere, ac dona ponere in honorem Livii, quia is & ſcribebat fabulas, & agebat. *Liv. l.* 1. Et ſcriba cum Rege ſedens pars fere ornata multa ageret. ¶ Apud Romanos ſimiliter Scribæ erant apparitores Magiſtratuum, qui rationes publicas in tabulis ſcribebant. *Cic. pro Dom.* Scribæ, qui nobiſcum in rationibus, monumentiſque publicis verſantur, non obſcurum de meis in Rempublicam beneficiis ſuum judicium, decretumque eſſe voluerunt. *Id. in Piſon.* Rationes ita ſunt perſcriptæ ſcite, & literate, ut Scriba ad ærarium, qui eas retulit, perſcriptis rationibus, ſecum ipſe caput perfricans, commurmuratus ſit. Ratio quidem hercle apparet, argentum οἴχεται. ¶ Cum multi eſſent Scribæ in civitate, factum eſt, ut in Decurias fuerint diſtributi Quæſtoriorum, Ædilitiorum, Prætoriorum, prout a Quæſtoribus, Ædilibus, Prætoribus eſſent lecti. *Sueton. in Claud. cap.* 1. Suſcipientibus obviis ſcribarum decuriis, in Urbem devectum eſt. ¶ Scribæ etiam dicebantur librarii, qui ab aliis dicta ſcribebant. *Cicer. lib.* 6. *Fam. ep.* 20. Si M. Tullius ſcriba meus adeſſet.

Scribatus, us, m. Scribæ dignitas, & officium. *l.* 4. *Cod. tit.* 62. *de appellat.*

Scriblita, æ, f. genus placentæ ſine melle, quæ ferventiſſima apponi ſolebat, & edi. *Cato de R. R. c.* 78. & *Martial. l.* 3. *epigr.* 17.

Scriblitarius, ii, m. qui ſcriblitas facit. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 83.

Scribo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſcrivere*, *comporre*, Ger. *ſchreiben*, Gal. *eſcrire*, Hiſp. *eſcrevir*, γράφω, literas fingo, literis, vel ſcriptis aliquid mando, in tabulas refero. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 1. *Acad.* In iis ipſis antiquitatum procemiis philoſophice ſcribere voluimus. ¶ Vel cum acc. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Scripſi etiam verſibus tres libros de temporibus meis. *Id. ad Q. Fr.* Scribes ad me, quicquid veniet in mentem, cum habebis, cui des. *Id.* 5. *Tuſc. c.* 39. Unde, quo, quamque lineam ſcriberent. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 7. Sed proxime ſcripſi de optimo genere dicendi. ¶ Vel cum dat. *Cic. l.* 7. *Fam.* Sed tu in iſta epiſtola nihil mihi ſcripſiſti de rebus tuis. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. de Sen.* Nunc autem mihi viſum eſt de ſenectute aliquid ad te ſcribere. ¶ Vel cum ablat. inſtrumenti. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 131. Quaſi in libro cum ſcribuntur literæ calamo. *Cic.* 2. *Catil.* Legimus, erat ſcriptum ipſius manu. ¶ Vel cum ablat. modi. *Cic. l.* 9. *Fam.* De quo etiam tu mihi antea ſcripſeras, bis quidem eodem exemplo. *Id. ib.* Itaque tectis verbis ad te ſcripſi, quæ apertiſſimis agunt Stoici. ¶ Vel cum ablat. cauſæ. *Balb. Cic. l.* 9. *Fam.* Me ab ſingulari amore, benevolentiaque, quæcunque ſcribo, tibi ſcribere. ¶ Vel eleganter cum adverbio. *Cic. l.* 7. *Fam.* Hæc ad te ſcripſi verboſius, & tibi moleſtus fui, quod &c. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic.* 1. *de Div.* Scriptum eſt item, cum Catonis ſui familiaris oculum obligatum vidiſſet, quæſiviſſe, quid eſſet. ¶ Scribere notis, eſt celeriter excipere, & dictionibus decurtatis aliquid ſcribere, quemadmodum olim ſcribebant notarii, quibus etiam nomen a notis hujuſmodi venit. *Quintil. l.* 11. *c.* 2. Habeamus ſane, ut qui notis ſcribunt, certas imagines omnium, &c. ¶ Scribere leges, eſt leges condere, dicere, facere. *Cic. pro R. Am.* Qui leges, quibus hodie quoque utuntur, ſcripſerit. ¶ Scribere hæredem, eſt ſtatuere, facere. *Martial. l.* 10. *epigr.* 97. Hæredem ſcripſit me Numa, convaluit. Eodem ſenſu, ſcribere aliquem teſtamento, dixit *Hirt. de bello Alexandr.* ¶ Scribere ſervo libertatem,

tatem, vel ei libertatem teſtamento relinquere. *Ulpian. l. ſi ſervus, ff. de acquir. vel omitt. hæred.* ¶ Scribere ſalutem alicui. Vide *Salus*. ¶ Scribere laudes, atque gratias alicui, *lodare, e ringraziare*. *Gel. l. 3. c. 8.* ¶ Scribere alicui dicam. V. *Dica*. ¶ Scribere nummos alicui dicitur debitor, qui non præſentes ſolvit, ſed pro iis in certam diem ſolvendis creditori cavet chirographo, vel ſuo, vel argentarii cujuſpiam nomine. *Plaut. Aſin. 2. 4. 34.* Nunc ſatagit: adducit domum ultro, & ſcribit nummos. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 69.* Scribe decem a Nerio. h. e. cave Nerio per ſyngrapham, te decem ab eo accepiſſe, & certo tempore reſcripturum, hoc eſt redditurum. Quidam leg. *ſcribe decem Nerio*, quod eandem habet ſententiam. ¶ Scribere ſupplementum legionibus, *far reclute*. *Cic. 3. Fam. ep. 3.* Sic ſcribere milites, *far leve*. *Plaut. Liv. & Cic.* ¶ Scribere formulam, eſt actionem intentare. *Quintil. l. 6. c. 4.* Colaphum tibi ducam, & formulam ſcribam, quod caput durum habeas. ¶ Translata *Terent. Andr. 1. 5. 49.* Scribere in animo, *imprimere*. *Ter. Andr. 1. 5. 49.* ¶ *Scribere in vento, & aqua*, proverb. tempus fruſtra terere. *Catul. carm. 69. de Lesbia.* ¶ Interdum ponitur pro pingere. *Plin. l. 35. c. 10.* Scripſit & Apollinem, & Dianam, Deumque Martem in leone ſedentem. *Stat. 11. Theb. v. 514. de equo ſaucio fugiente.* Arvaque ſanguineo ſcribit reſilantia gyro. *h. e.* ſanguine ſignat. ¶ Scribere tectum. *Stat. l. 1. ſilv. 3. v. 9.* eſt ædium formam delineare, *far il diſegno d'una caſa*. ¶ *Scripſti* pro ſcripſiſti per ſyncopen, habet *Plaut. Aſin. 4. 1. 87.*

Scribonius Largus Deſignatianus, medicus, floruit ſub Tiberio, & Claudio Imperatoribus, ſcripſitque librum de compoſitione medicamentorum.

Scriniarius, ii, ſcrinii cuſtos, qui etiam magiſter ſcrinii dicitur. Vetus Gloſſarium: Scriniarii ſunt magiſtri ſcriniorum, vel memoriales ſcriniorum. Hinc Scriniarius ab epiſtolis, & Scriniarius a libellis, leguntur in *Inſcript. vet.* quas affert *Salmaſ. ad Lamprid. in Alexandro, c. 31.*

Scrinium, ii, *ſcrigno*, קופסא, Ger. *ſchrein*, Gall. *coffre*, Hiſp. *caxa, baul*, κιβώτιον, arca, qua ſervantur nummi, & alia pretioſa. *Plin. l. 7. c. 29.* Inter ſpolia Darii Perſarum Regis unguentorum ſcrinio capto, quod erat auro, gemmiſque, ac margaritis pretioſum. ¶ Scrinia itidem capſæ, ſive arculæ, in quibus libros, ſcripta, aliaque ſecreta reponerent. *Hor. l. 2. ſat. 1.* Et prius orto Sole vigil calamum, & chartas, & ſcrinia poſco. *Id. ib.* Ne me Criſpini ſcrinia lippi compilaſſe putes.

Scriplum, i, n. 2. γράμμα, γραμμός, parva menſuræ, vel ponderis, vigeſima quarta unciæ pars. Argentarii hodie denarium vocant, ut teſtatur Auctor Th. L. L. & vigintiquatuor grana continere ajunt. Factum eſt ex *ſcripulum*, quod in veteribus codicibus nonnunquam invenitur. *Scripulum* autem eſt corruptum ex *ſcriptulum*, quod Chariſii ævo obtinuit. *Scriptulum* factum eſt ex *ſcriptulum*: quod veteribus fuiſſe in uſu, cum ex eodem Chariſio patet, tum ex notis Tironis, ac Senecæ, pag. 149. Eſt vero *ſcriptulum* a *ſcribo*: Unde cognoſcere eſt & Græcis ſimiliter γράμμα dici ἀπὸ τοῦ γράφειν. Idem autem eſſe γράμμα, & ſcriplum, indicat hoc verſu *Rhemnius Fannius Palæmon*. Gramma vocant, ſcriplum noſtri dixere priores. Confirmant *Gloſſæ Philoxeni*, in quibus legere eſt, *Scripulum*. Multi, ac Medici cum primis, pro ſcriptulo *ſcrupulum* uſurpant, atque id a *ſcrupo* dictum putant. Sane monet Gruterus in Notis Tironis, & Senecæ codicem unum habere *ſcrupulum*, alterum vero *ſcripulum*. Elias quoque Vinetus in Annotationibus ad *Priſcian. de ponder.* ſcribit, non uno Martialis loco, itemque in aliis Scriptoribus, antiquos codices habere & *ſcripula*, & *ſcrupula*: ac cenſet idem, ut pro *carniſice* dicere *carnuſica*, ita e *ſcripulum* factum eſſe *ſcrupulum*. *Chariſ. Soſipater l. 1.* Scriptulum, quod nunc vulgo ſine T dicunt, Varro in Plautorino dixit. Idem III. Annali: Nummum argenteum conflatum primum e Servio Tullio dicunt: is quatuor ſcriptulis major fuit, quam nunc eſt. *Arnob. l. 6.* Ex tot enim ponderibus ne unum quidem habuit ſcripulum.

Scriptilis, le, adjectiv. quæ ſcribi poteſt. *Ammian. l. 17. cap. 8.* Effigiatus ſcriptilibus elementis. *Velius Longus de Orthogr.* Litera eſt initium ſcriptilis vocis.

Scriptio, onis, *ſcrittura*, מכתב, Germ. *ſchreibung*, Gall. *écriture*, Hiſp. *eſcritura*, γραφή, actus ſcribendi, ſcriptum. *Cic. Att. l. 10. ep. 17.* Lippitudo quæ impediat ſcriptionem meam. *Id. l. 9. Fam. ep. 10.* Ut rem tenuem, & inopem, nec ſcriptione magnopere dignam. *Id. 5. Tuſc. in fin.* A quo non modo impulſi ſumus ad Philoſophicas ſcriptiones, verum etiam laceſſiti. *Id. de clar. Orat. c. 64.* Hoc genus ſcriptionis nondum eſt Latinis literis illuſtratum. ¶ Interdum ſumitur pro exercitatione oratoria remota a foro, qualis eſt Parænesis Iſocratis ad Demonicum, Declamationes, & ſiqua ſunt alia ejus generis. *Cic. in Or. 2. 1.* Quoniam plura ſunt orationum genera, eaque diverſa, neque in unam formam cadunt omnia, laudationum, ſcriptionum, & hiſtoriarum, &c.

Scriptito, as, a. 1. *ſcrivere ſpeſſo*, freq. a *ſcripto*. *Cic. Att. l. 7. ep. 12.* Et hæc, & ſi quid aliud, ad me ſcribas, velim, vel potius ſcriptites. *Id. 2. de Or. c. 23.* Sed ne te quidem, Antoni, multum ſcriptitaſſe arbitror. *Id. in Brut.* Scriptitavit Orationes multas, Orator nonquam fuit.

Scripto, as, a. 1. frequent. verbi *ſcribo*. *Horat. l. 1. ſat. 6.* Aut ſcripto quod me tacitum juvet.

Scriptor, oris, *ſcrittore, compoſitore, autore*, כותב, Germ. *ſchreiber*, Gall. *écrivain*, Hiſp. *eſcritor*, συγγραφεύς, qui ſcribit, ſive texit epiſtolam, orationem, librum, vel aliud quodcunque opus. *Cic. pro Arch. c. 10.* Quam multos ſcriptores rerum ſuarum magnus ille Alexander ſecum habuiſſe dicitur! *Id. 2. de Or. c. 20.* Primum quaſi dedita opera neminem ſcriptorem artis ne mediocriter quidem diſertum fuiſſe dicebat. *Id. ibid. cap. 34.* Legendi etiam Poetæ, cognoſcenda hiſtoria, omnium bonarum artium ſcriptores, ac doctores & legendi, & pervolutandi ſunt. ¶ Scriptor legum, eſt legum lator. *Cic. ad Brut. ep. 15.* Neque ſolum, ut Solonis dictum uſurpem, qui & ſapiens unus fuit ex ſeptem, & legum ſcriptor ſolus ex ſeptem.

Scriptorius, a, um, *coſa da ſcrivere*, Germ. *zum ſchreiben*, Gal. *ſervant à écrire*, Hiſp. *para eſcrivir*, γραφικός, ad ſcribendum pertinens. *Celſ. l. 5. c. 28. n. 12.* Sed eadem medicamenta in calamum ſcriptorium conjicienda ſunt. *Id. l. 6. c. 4.* Id autem, quod ſubinde raditur, illini atramento ſcriptorio ſatis eſt.

Scriptulum. V. Scriplum.

Scriptum, i, *ſcritto, ſcrittura*, כתב, Germ. *geſchriffe*, Gall. *écrit*, Hiſp. *eſcritura*, σύγγραμμα, ſcriptura, hoc eſt id ipſum, quod literis mandatum eſt. *Auct. ad Her. l. 2.* Ex ſcripto ſententiæ controverſia naſcitur hoc modo, cum videbitur ſcriptoris voluntas cum ſcripto ipſo diſſentire. *Cic. pro Planc. c. 30. ad fin.* Recitetur oratio, quæ propter ejus magnitudinem dicta de ſcripto eſt, *colle carte alla mano*. *Id. 2. de Or.* Ex quorum ſcriptis, ſuiſque ætatis quæ dicendi ratio voluntaſque fuerit, intelligi poteſt. *Id. l. 5. Fam. ep. 12.* Nomen alicujus ſcriptis illuſtrare. *Id. 2. de Or.* Relinquere aliquid in ſcriptis, *laſciare ſcritto*. ¶ Scriptum facere, eſt ſcribendo victum quærere, ſeu lucrari. *Gel. l. 6. c. 9.* Cn. Plautus patre libertino natus ſcriptum faciebat. ¶ Scripto ſe ſe abdicare, eſt officio notarii, vel ſcribæ renunciare. *Gel. l. 6. c. 9.* Cn. Flavius Annii filius dicitur tabulas poſuiſſe, ſcripto ſe ſe abdicaſſe. Alii *ſcripto* legunt. ¶ Scriptum quoque notat ſcrupum, ideſt lapillum, calculum. *Cic. 1. de Or. c. 50.* Pila bene, & duodecim ſcriptis ludere. Ita legit *Victorius l. 5. Var.*

Lect. c. 13. Alii *ſcrupis*. *Id. in Hort.* apud *Non. 2. 1. n. 781.* Itaque tibi concedo, quod in duodecim ſcriptis ſolemus, ut calculum reducas, ſi te alicujus dati pœnitet. *Adde Ovid. 3. de ar. am. v. 364.*

Scriptūra, æ, *ſcrittura*, כתב, Ger. *geſchriffe*, Gal. *écriture*, Hiſ. *eſcritura*, γραφή, ſcriptio, actus ſcribendi. *Auct. ad Her. l. 3.* Qui motus corporis exprimere verbis, & imitari ſcripturæ conatus ſim voces. ideſt ſcribendo. *Cic. 1. de Or.* Si ſubitam orationem commentatio vincit, hanc ipſam profecto aſſidua, & diligens ſcriptura ſuperabit. ¶ Sumitur etiam pro ſtilo, quo quis utitur in ſcribendo, ideſt pro modo ſcribendi. *Cic. l. 15. Fam. ep. 21.* Cum vero ea, quæ ſcriptura perſecutus es, &c. *Cæcina Cic. l. 6. Fam. ep. 7.* Genus autem hoc ſcripturæ non modo liberum, ſed incitatum, atque latum eſſe, quis ignorat? ¶ Metonymice ſumitur pro eo, quod ſcribimus. *Auct. ad Heren. l. 4.* Reliquum ſcripturæ conſumetur in exemplis. ¶ Item pro vectigali paſtionis, ſeu quod percipitur e paſcuis, vel pro ipſa ratione eorum, qui præſunt hujuſmodi vectigalibus. Scriptura igitur erat vectigal, quod pendebatur ab iis, qui ſylvis, & paſcuis publicis fruebantur, ut in Italia ſylva Scantia, & ſalictis ad Minturnas. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 16. & l. 2. c. 4.* Nominis cauſa eſt, quia qui pecudes in paſcuis publicis paſcerent, numerum pecudum apud Publicanos profiterentur, atque hi eum in commentarios referrent. *Cic. pro L. Man. 2. 6.* Ita neque ex portu, neque ex decumis, neque ex ſcriptura vectigal conſervari poteſt. ¶ Magiſtri ſcripturæ dicebantur, qui vectigal ex paſtione deſcribebant, & colligebant, & Reipublicæ repræſentabant. *Cic. Att. l. 5.* Tu ſæpe dare tabellariis Publicanorum poteris per Magiſtros ſcripturæ, & portus, & noſtrarum Diœceſum. *Id. Att. l. 11. ep. 10.* P. Terentius meas neceſſarias operas in portu, & ſcriptura Aſiæ pro Magiſtro dedit. hoc eſt portuum, & ſcripturæ Aſiæ Magiſtri loco præfuit.

Scripturarius, a, um, adject. ad ſcripturam pertinens. Scripturarius ager appellatur, in quo ut pecora paſcantur, certum æs perſolvitur. *Feſtus.* ¶ Scripturarius, ii, m. Scripturarios, inquit *Non. 2. 1. n. 172.* quos nunc tabularios dicimus, dici volunt veteres, quod ſcripturis, & commentariis omnia vel urbium, vel provinciarum complecterentur. *Lucil. ibid.* Publicarum rerum aſſuetum, ac ſcripturarius.

Scripturio, is, a. 4. ſcribere geſtio, vel ſcriptito. *Sidon. l. 7. ep. 18.* Incitatos ſemel animus necdum ſcripturire deſinit.

Scriptus, us, m. idem quod ſcriptum, vel ſcriptio, vel ſcriptura. *Gel. l. 6. c. 9.* Scriptum facere. *Id. ibid.* Cn. Flavius dicitur tabulas poſuiſſe, ſcriptu ſe ſe abdicaſſe. Al. leg. *ſcripto*.

Scriptus, a, um, *ſcritto*, γεγραμμένος. *Ovid. l. 5. Triſt. el. 12.* Scribimus, & ſcriptos abſumimus igne libellos. *Cic. l. 2. de Div. c. 18.* Nonne, ut C. Gracchus filius ejus ſcriptum reliquit? &c. *Id. 4. Acad.* Cujus, ut ſcriptum video, præcepit Xenophanes, &c. ¶ Scriptus lapis, fuit lapis quidam, ubi Scribæ ſacrificabant. *Feſt. ex Labeone.*

Scripulum. V. Scriplum.

Scrobatio, onis, f. ſcrobium excavatio. Legitur in veteri Calendario Ruſtico, apud *Gruter. pag. 138.* menſe Novembr. ſi modo ullam habet in lingua Latina auctoritatem.

Scrobiculus, i, m. ὀρύγμάτιον, diminut. a *ſcrobs*, *foſſetta*. *Col. l. 4. c. 15.* Et ſcrobiculo facto ad imum ſolum præciditur.

Scrobis, & Scrobs, bis, m. & f. *foſſa*, שוחה, Ger. *grub*, Gal. *foſſe*, Hiſp. *hoyo*, ὄρυγμα, βόθρος, foſſa, ſeu fovea intra terram manu facta, e. g. ad metalla, vel quæcunque alia effodienda, ad vineas, vel arbores conſerendas, &c. *Colum. l. 5. c. 10.* Sed ſcrobis alibano ſimilis fiat. ¶ Eſt generis tam maſculini, quam fœminini, ſecundum Priſcianum. Servius tamen ait, magis maſculinum eſſe, quam fœmininum, & citat Plautum, qui dixit *Sexagenas ſcrobes*, quod vero Lucretius ait, *Exigua poſuit ſcrobe*, id vult eſſe contra artem. *Col. l. 4. c. 1.* Nimium me profundos cenſuiſſe fieri ſcrobes. *Id. ibid.* Contentus bipedanea ſcrobe. *Id. l. 4. c. 15.* Ex alto ſcrobe ſubmerſa perducitur ad vacantem palum. *Plin. l. 9. c. 51.* Scrobem effodere. ¶ *Scrobs* in recto caſu legitur apud *Col. l. 4. c. 4. & l. 5. c. 1. & de arborib. c. 19.*

Scrofa, æ, f. *ſcrofa*, Ger. *ſauwmutter*, Gal. *truye*, Hiſp. *puerca*, γρομφάς, porca vetula, quæ fœtus cauſa alitur. *Varr. l. 2. R. R. c. 4.* Scrofa in ſua quæque hara ſuos alat, oportet, porcos. *Col. l. 7. c. 9.* Scrofæ probantur longiſſimi ſtatus, & ut ſint reliquis membris ſimiles deſcriptis verribus. ¶ Scrofa, cognomen familiæ Romanæ. Originem hujus cognominis hanc *Varro* tradit *l. 2. de R. R. c. 4.* Avus meus (Scrofa Tremellius loquitur, vir Prætorius, Varronis æqualis) primum appellatus eſt Scrofa: qui Quæſtor cum eſſet Licinio Nervæ Prætori, in Macedonia provincia relictus, qui præeſſet exercitui, dum Prætor rediret, hoſtes arbitrati, occaſionem ſe habere victoriæ, impreſſionem facere cœperunt in caſtra. Avus, cum hortaretur milites, ut caperent arma, atque exirent contra, dixit, celeriter ſe illos, ut ſcrofa porcos, disjecturum. Id, quod fecit. Nam eo prælio hoſtes ita fudit, atque fugavit, ut ex Nerva Prætor Imperator ſit appellatus, & avus cognomen invenerit, ut diceretur ſcrofa. Vide & *Macrobium l. 1. ſ. 6.*

Scrofinus, a, um, adject. a ſcrofa, ut ſcrofinum ſtercus, *Marcell. Empir. c. 4.* & Scrofina perna, *c. 23.*

Scrofipaſci, orum, m. χοιροβοσκοί, qui ſcrofas paſcunt. *Plaut. Capt. 4. 2. 27.* Piſtores ſcrofipaſci, qui alunt furfuri ſues.

Scrotum, i, n. *coglia, borſe*, pellis quæ teſticulos continet, ὄσχεον. *Celſ. l. 7. c. 19.* Inciditur interdum inguen, interdum ſcrotum.

Scrupĕda, æ, m. & f. *ſciancato, chi cammina malamente*, qui ægre incedit, velut qui pedibus ſcrupos calcans difficile ingreditur, & diſtorto corpore. *Var. l. 6. de L. L. & Plaut. in fragment. Nervolaria, apud Gell. l. 3. c. 3.*

Scrupĕus, a, um, *ſaſſoſo*, λιθώδης, plenus ſcrupis, lapilloſus. *Virg. 6. Æn. v. 236.* Spelunca alta fuit, vaſtoque immanis hiatu, Scrupea, tuta lacu nigro. ¶ Translate ſumitur pro anxio, ſollicito, curioſo. *Accius in Menalippa, apud Var.* Rejicis abs te religionem ſcrupeam pone. Ubi *Varro*: Accius ſcrupeam pro curioſo uſurpavit in Menalippa, cum religionem ſcrupeam dixit, quam poſt tergum rejiciendam ait. *Auſon. in epiſt. ad Paulin. quæ Technopægn. præmittitur.* Scrupea difficultas.

Scrupŏſus, a, um, *ſaſſoſo*, idem ac ſcrupeus. *Plaut. Captiv. 1. 2. 82.* Scruposa via. *Apul. l. 6. A. A.* Scruposum ſaxum. h. e. præruptum, aſperum. ¶ Translate ſumitur pro difficili, aſpero. *Lucr. l. 4. v. 524.* Haudquaquam ratio ſcrupoſe relicta eſt.

Scrupulāris, & re, n. 3. quod ad ſcrupulum pertinet. *Plin. l. 33. c. 8.* Protinus diſunt, quantum auri ſit in eo, quantum argenti, vel æris, ſcrupulari differentia. *fino a uno ſcrupolo*.

Scrupulātim, adv. per ſcrupula. *Plin. l. 22. c. 24.* Scrupulatim quidem colligere, ac miſcere vires medicamentorum naturalium, & ſimplicium, non conjecturæ humanæ opus, ſed impudentiæ eſt.

Scrupulōſe, adverb. *ſcrupoloſamente, con troppa diligenza*, ἀκριβῶς, nimis curioſe, ſeu diligenter. *Plin. l. 2. c. 46.* Scrupuloſius, quam inſtituto fortaſſis conveniat operi, tractabo ventos. *Quintil. l. 5. ſub fin.* Minutius, & ſcrupuloſius ſcrutantur omnia. *Colum. l. 9. c. 8.* Quæ deinde, vel aucupio contingunt, minus ſcrupuloſe probantur. *Id. in præfat. l. 1.* Corporis geſticulatorem ſcrupuloſiſſime requirunt ſaltationis, ac muſicæ rationis ſtudioſi.

Scru-

Scrupuloſitas, atis, f. 3. ὑπερακρίβεια, nimia diligentia, anxia cura, *troppa eſattezza*. *Col. l.* 2. *c.* 1. In hac autem ruris diſciplina non deſideratur ejuſmodi ſcrupuloſitas. ¶ Item anxietas, ſollicitudo, *ſcrupolo*, *riguardo*. *Tertul. de virg. veland. c.* 11. De cæteris, quæ deſponſatæ non ſunt, viderit parentum procraſtinatio de anguſtiis, & ſcrupuloſitate deſcendens.

Scrupuloſus, a, um, o. 1. 2. *ſcrupoloſo*, λιθώδης, plenus ſcrupulis. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 14. E quibus quoniam tanquam e ſcrupuloſis cotibus enavigavit oratio. Alii leg. *ſcrupoſis*, alii *ſcopuloſis*. ¶ Sumitur etiam pro ſcabro, aſpero. *Plin. l.* 16. *c.* 23. *de caſtaneis*: Cæteræ ſuum pabulo gignuntur ſcrupuloſæ corticis. ¶ Translate ponitur pro difficili. *Plin. l.* 3. *ep.* 5. Miraris, quod tot volumina, multaque in his tam ſcrupuloſa homo occupatus abſolverit. ¶ Item pro nimis accurato, & diligenti, *troppo eſatto*. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Scrupuloſa diſputatio. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Hæc erit ratio lunaris: Veneturum paulo ſcrupuloſior. ¶ Item pro animo anxio, ſollicito. *Tertul. de ſpectac. c.* 3. Quorundam fides aut ſimplicior, aut ſcrupuloſior. *Apul. de Deo Socrat.* Profana philoſophiæ turba ſcrupuloſiſſimo cultu, inſolentiſſimo ſpretu Deos negligit, pars in ſuperſtitionem, pars in contemptum.

Scrupulum, li, n. *ſcropolo*, genus exigui ponderis pendentis tertiam drachmæ partem, & unciæ vigeſimam quartam. V. Scriplum. *Ovid. de medicam. fac. ad fin.* Quinque trahant maratbri ſcrupulo, myrrha novem. *Cic. Attic. l.* 4. *ep.* 15. Neque argenti ſcrupulum eſſe ullum in illa inſula. ¶ Item genus menſuræ in agris metiendis, quæ continet pedes quadratos centum. *Colum. l.* 5. *c.* 1. Igitur jugerum habet quadratorum pedum viginti octo millia, & octingentos, qui pedes efficiunt ſcrupula ducenta octoginta octo.

Scrupulus, i, m. *ſcrupolo*, *pietruzza*, צרור, Germ. *ſteinlein*, Gal. *petit gravois*, Hiſp. *china*, ψηφίς, proprie eſt lapillus brevis, & aſper, qualis eſt, qui in calceo latens nos lædit, preſſuſque dolorem creat, diminut. a *ſcrupus*. Translate ſumitur pro ſollicitudine, dubitatione, difficultate, moleſtia. *Ter. Adel.* 2. 2. 20. Timet, injeci ſcrupulum homini. *Cic. pro R. Am. c.* 2. Hunc ſibi ex animo ſcrupulum, qui ſe dies, noctesque ſtimulat, ac pungit, ut evellatis, poſtulat. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 13. Exime, quæſo, quoad poteſt, de illo domeſtico ſcrupulum, quem non ignoras, &c. *Id. Attic. l.* 1. *ep.* 23. Domeſticarum ſolicitudinum aculeos omnes, & ſcrupulos occultabo.

Scrupus, m. 2. *ſaſſo aſpro*, λίθοξ, ψῆφος, ſaxum aſperum, & difficile attrectatu. *Feſt.* Scrupi dicuntur aſpera ſaxa, & difficilia, petræ etiam attrectari inſuetæ, aut naufragiorum pollutæ ſcelere. ¶ Sumitur etiam pro lapillo luſorio. *Cic.* 1. *de Or.* Pila bene, & duodecim ſcrupis ludere. V. *Scriplum*.

Scruta, orum, n. 2. *ſtracci*, Ger. *alt gerumpel*, *riſen*, *lumpen*, Gall. *vieux fers*, *ou drapeaux*, Hiſp. *andrajos*, γρύτη, γρυτάρια, veteramenta omnis generis, ut attritæ uſu veſtes, dimidiatæ ſtrigiles, jumentorum ſoleæ, refixi clavi, idque genus alia, quæ viliſſimi proxenetæ venalia habent, quos antiqui ſcrutarios appellabant. *Lucil. apud Gel. l.* 3. *c.* 14. Quidni? & ſcruta quidem ut vendat, ſcrutarius laudat, prætractam ſtrigilem, ſoleam improbus dimidiatam. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. Vilia vendentem tunicato ſcruta popello.

Scrutans, tis, om. particip. inveſtigans, inquirens. *Ammian. l.* 30. *c.* 30. Militares res ordinem ſcrutantiſſimus.

Scrutaria, æ, f. γρυτοπωλία, ars ſcruta vendendi, ut ſagaria, lintearia, &c. Suapte natura adjectivum eſt. Nam ſubintelligitur *ars*. Unde Scrutariam facere, eſt ſcruta vendere. Gloſſæ Cyrilli: γρυτοπωλεῖ, *ſcrutariat*. γρυτοπωλεῖον, *ſcrutarium*, hoc eſt locus, in quo ſcruta venduntur. *Apul. l.* 4. *Metam.* Enimvero vos bonæ frugi latrones inter furta parva, atque ſcrutilia per balneas, & aniles cellulas reptantes, ſcrutariam facitis.

Scrutarius, ii, m. γρυτοπώλης, qui ſcruta vendit. *Lucil. apud Gel. l.* 3. *c.* 14. Quidni? & ſcruta quidem ut vendat, ſcrutarius laudat, prætractam ſtrigilem, ſoleam improbus dimidiatam.

Scrutatio, onis, actus ſcrutandi, inveſtigatio. *Sen. de Vita beata c.* 23. Si tuto, & ſecurus ſcrutationem populo præbuerit. ideſt permiſerit ſua ſcrutanda. *Gell. l.* 9. *c.* 10. odioſa ſcrutatio.

Scrutator, oris, ἐξεταστής, qui ſcrutatur, inveſtigator. *Stat.* 3. *Sylv.* 1. *v.* 84. Quodque legit merſus pelagi ſcrutator Eoi. *Lucan. l.* 4. *v.* 298. Scrutator pallidus auri. *Sueton. in Claud. c.* 35. Neque ægrum quenquam aſſitarit, niſi explorato prius cubiculo, culcitiſque, & ſtragulis prætentatis, & excuſſis: reliquo autem tempore ſalutatoribus ſcrutatores ſemper oppoſuit.

Scrutatus, a, um, particip. paſſiva ſignificatione uſurpatum, *inveſtigato*, *cercato*. *Ammian. l.* 15. *c.* 8. Quid futurum ſit, colligebant, velut ſcrutatis veteribus libris.

Scrutatrix, icis, quæ ſcrutatur. *Alcim. Avit. l.* 2. *v.* 326. ſcrutatrix Eva malorum.

Scrutinium, ii, *inquiſizione*, *cerca*, חקר, Ger. *erforſchung*, Gal. *inquiſition*, Hiſp. *inquiſicion*, ἐξέτασις, inveſtigatio, inquiſitio, a ſcrutor. *Apul. l.* 9. *A. A.* Poſtremum Magiſtratibus placuit obſtinate denegantem ſcrutinio detegere.

Scruto, as, a. 1. idem ac ſcrutor, apud veteres. *Non. c.* 7. *n.* 6.

Scrutor, aris, d. 1. *cercare*, *inveſtigare*, חפש, Ger. *nachſuchen*, Gal. *fouiller*, *chercher*, Hiſp. *eſcadrinar*, ἐρευνάω, ἐξετάζω, inveſtigo, inquiro. *Cic. pro R. Am. c.* 30. Non excutio te, ſiquid forte ferri habuiſti, non ſcrutor, nihil ad me pertinere arbitror. *Id. in Verr. c.* 5. Cum omnium domos, apothecas, naves furaciſſime ſcrutarere. *Plin. l.* 8. *c.* 40. *de cane*. Scrutatur veſtigia, atque perſequitur. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. Arcanum neque tu ſcrutaberis.

Sculna, æ, com. 1. idem ac ſequeſter, ut ex P. Lavinio ſcribit *Gellius l.* 20. *c.* 10. Σκυλομεσίτης. *Macrob. l.* 3. *c.* 17. Cleopatra uxor, quæ ſineret ab Romanis nec luxuria dignaretur, ſponſione provocavit, inſumere poſſe in unam cœnam ſeſtertium centies. *Id.* Antonio mirum viſum, nec moratus, ſponſione contendit digna, ſculna Munatio Planco, qui tam honeſti certaminis arbiter electus eſt. Ita eum locum ex veteribus libris reſtituit Fulvius Urſinus in appendice de Triclinio. Alii leg. *dignus ſaltim*.

Sculpo, ſi, pſi, ptum, a. 3. *ſculpire*, פתח, Germ. *ſchnitzen*, *graben*, Gal. *graver*, Hiſp. *eſculpir*, γλύφω, eſt cædendo imaginem aliquam effingere, ſeu formam materiæ inducere. Quidam, inter quos eſt *Diomed.* ſculpo negant eſſe Latinum, eoque *exſculpo a ſcalpo* deducunt, *a* in *u* converſo, quomodo a *ſalſus* eſt *inſulſus*. *Ovid.* 10. *Met. v.* 248. Interea niveum mira felicitas arte ſculpſit ebur. *Plin. l.* 36. *c.* 4. Marmore ſculpendo primi omnium inclaruerunt Dipœnus, & Scyllis.

Sculponeæ, arum, f. 1. erant calceamenta quædam rudia, & ruſtica, propria ſervorum, fortaſſe ex ſolido ligno excavata, qualia erant ἀρβύλαι Boœtiorum, ut Pauſanias, & Euſtathius indicant, quas ἀρβύλας vocant Pollux, & Heſychius. *Cato R. R. c.* 59. Sculponeas bonas alternis annis dare oportet. ¶ Fulgentius Planciades *de priſc. ſerm. n.* 25. ſcribit, ſculponeas dici ceſtus plumbo ligatos. Hinc putat Janus Duza, utroque modo eleganti amphibolia accipi in *Plaut. Caſ.* 2. 8. 59. Qui, quæſo, potius, quam ſculponeas, quibus batuatur tibi os, ſenex nequiſſime? Hæc tamen *Duzæ* interpretatio aliis non placet.

Sculponeatus, a, um, ſculponeis indutus. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 731. Dum in agro ſtudioſius ruror, adſpicio Triptolemum ſculponeatum bigas ſequi cornutum.

Sculptilis, & le, o. 3. γλυπτὸν, quod ſculpitur, aut ſculptum eſt, a *ſculpo*. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 9. Signa quoque in ſella noſſem formata curuli, & totum Numidæ ſculptile dentis opus.

Sculptor, oris, *ſcultore*, מפתח, Germ. *bildſchnitzer*, Gall. *graveur*, Hiſp. *eſculpidor*, γλύπτης, qui ſculpit. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Jam fuerat in Chio inſula Malas ſculptor, dein filius ejus Micciades.

Sculptura, æ, *ſcultura*, γλυφή, ars ſculpendi. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Habent in ſculpturis facilitatem.

Sculptus, a, um, *ſcolpito*, partic. a ſculpor. *Cic. in Acad.* 4. *c.* 31. Non eſt e ſaxo ſculptus, aut ex robore dolatus, habet corpus, habet animum, movetur mente. Alii leg. *ſcalptus*.

Scurra, æ, m. *buffone*, Ger. *ſpottvogel*, Gall. *bouffon*, Hiſp. *truhan*, βωμολόχος, qui riſum ab audientibus captat dictis jocularibus, vel corporis geſtu, non habita ratione verecundiæ, aut dignitatis. *Cic.* 5. *Ver. c.* 62. Qui ſe ſcurram improbiſſimum exiſtimari vult; qui a ſcurris potius gladiator, quam ſcurra appellatus ſit. ¶ Atque inde mimis hoc quoque nomen tributum eſt, ut apud *Juvenalem ſat.* 13. *v.* 109. Mimum agit ille, urbani qualem facundus ſcurra Catulli. *Julius Capitolinus in Vero, c.* 8. Adduxerat ſecum & fidicinas, & fidicines, & hiſtriones, ſcurraſque mimarios, & præſtigiatores, & omnia mancipiorum genera, quorum Syria, & Alexandria paſcitur voluptate, prorſum ut videretur bellum non Parthicum, ſed hiſtrionicum confeciſſe. ¶ Scurræ etiam vocabantur homines urbani, non ruſtici, ſed elegantes, qui aſſidue in urbe eſſent, nunquam in agris, fortaſſe quod ſine arte, & opere omni eſſent. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 15. Tu urbanus vero ſcurra, deliciæ populi, rus mihi tu objectas? *Id. Epid.* 1. 1. 13. Scurra es. E. Scio te eſſe quidem hominem militarem. *Id. Trin.* 1. 2. 165. Neque perjurint, quam urbani aſſidue cives, quos ſcurras vocant. V. Taubman. ad locum Plauti ait. in Epid. ¶ Scurram dictum eſſe quaſi *ſecurram*, a ſequendo, cenſet *Verrius Flaccus*, ut is proprie ſcurra ſit, qui paraſitico more divites homines ſectando, & riſum movendo victum quærat. Hoc tamen, tanquam ineptum, deridet *Feſtus*. ¶ Socrates, quod Atticorum more, dictorum leporibus, & cavillationibus deditus eſſet, ſcurra Atticus eſt appellatus. *Cic.* 1. *de Nat. Deor. c.* 34. & *Lactant. l.* 3. *c.* 19.

Scurrilis, & le, o. 3. βωμολοχικός, quod eſt ridiculum cum turpitudine. *Cic.* 2. *de Or. c.* 59. Ne aut ſcurrilis jocus ſit, aut mimicus. ¶ Item facetus, urbanus. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 8. *num.* 3. Ut enim in rebus ſeriis Scævolam, ſic in ſcurrilibus luſibus hominem agebat.

Scurrilitas, atis, *buffoneria*, βωμολοχία, turpis, & procax dicacitas, neque temporis, neque loci, neque perſonarum reſpectum habens. *Auctor. dial. de Orat. c.* 22. Fœda, & inſulſa ſcurrilitas.

Scurriliter, adv. *buffoneſcamente*, βωμολοχικῶς, ſcurrarum more, procaciter. *Plin. ep.* 25. *l.* 4. Quis in tanta re, tam ſerio tempore, tam ſcurriliter ludat?

Scurror, aris, d. 1. *far il buffone*, *buffoneggiare*, Germ. *boſſen reiſſen*, Gall. *plaiſanter*, Hiſp. *truhanear*, βωμολοχεύω, ſcurram ago. *Hor. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 19. Scurror ego ipſe mihi, populo tu. ¶ Item adulari: nam ſcurræ, ut in omnibus placeant, aſſentari etiam ſolent. *Id. ibid. ep.* 18. metues, liberrime Lolli, Scurrantis ſpeciem præbere profeſſus amicum.

Scurrula, æ, m. diminutivum a *ſcurra*. *Apul. l.* 10. *Metam.* Quidam præſens ſcurrula, Date, inquit, huic quippiam ruari. *Arnob. l.* 6. Urbanus ſcurrula.

Scutale, is, n. *il fondo della frombola*, corium in funda, cui lapis imponitur. *Liv. l.* 38. *c.* 29. Triplex ſcutale crebris ſuturis duratum, ne fluxa habena volveretur in jactu glans &c.

Scutarius, ii, m. *ſcudajo*, ἀσπιδοποιός, qui ſcuta facit. *Plaut. Epid.* 1. 1. 35. Id modo videndum, ut materies ſuppetat ſcutariis. Alii aliter leg.

Scutarius, a, um, ἀσπιδηρός, quod ad ſcuta pertinet. *Veget. l.* 2. *c.* 11. In Romana militia habebant fabricas ſcutarias, & loricarias, quibus armorum genera formabantur.

Scutatus, a, um, ἀσπιδηφόρος, ſcuto armatus. *Cic.* 2. *Phil. c.* 42. Agmina quadrato cum gladiis ſequuntur ſcutati milites, ſicas portari vidimus.

Scutella, æ, f. *ſcodella*, קערה, Ger. *ſchüſſel*, Gal. *écuelle*, Hiſp. *eſcudilla*, τρυβλίον, genus vaſis concavi, rotundi, quo moretum ex carne, vel oleribus in menſam exhibetur. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 19. Demus ſcutellam dulciculæ potionis, aliquid provideamus & cibi. ¶ Scutellæ etiam dicuntur patellæ, quæ vaſis ſupponuntur, & ea ſuſtinent, *ſottocoppe*. *Ulpian. l. cum aurum. Dig. de aur. arg. leg.* Si vaſa ſint legata, non ſolum ea continentur, quæ aliquid in ſe recipiant, ſed etiam quæ aliquid ſuſtineant, & ideo ſcutellas, vel promulſidaria contineri.

Scutica, æ, f. *ſtaffile*, *sferza*, Ger. *lederne geyſſel*, Gal. *écourgée*, *foüet*, Hiſp. *azote*, σκυτάλη, genus verberis a loris facti, a σκῦτος, *corium*. *Martial. l.* 10. *epigr.* 62. Scuticaque loris horridis Scythæ pellis, qua vapulavit Marſyas Celænius. ¶ Scutica minus eſt, quam flagellum. *Hor. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 118. Ne ſcutica dignum horribili ſectere flagello.

Scutigerulus, a, um, ὑπασπιστής, ſervus militaris qui ſcutum domini gerat, armiger. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 44. Qui (malum) homini ſcutigerulo dare lubet?

Scutilus, tenuis, macer, exilis, in quo tantum exilis pellicula cernitur. *Feſtus*.

Scutra, æ, f. *olla*, *pentola*, vaſis ænei genus, χαλκεῖον, fortaſſe ita dictum quod in modum ſcuti factum ſit. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 8. Scuthea, coluthæque appara, bene ut ſcutris concaleant. *Cato R. R. c.* 157. Ubi in ſcutra ferveſeceris, &c. Al. hic leg. *chutra*, vel *chytra*, a Græco χύτρα, olla, cacabus.

Scutriſcum, i, genus vaſis, forte idem ac ſcutra, vel ab eo diminutivum. *Cato de R. R. c.* 10. & 11.

Scutula, æ, f. genus vaſis concavi, octo unciarum capax, ut aliqui dicunt, diminut. a *ſcutra*. *Martial. l.* 8. *epigr.* 71. Beſſalem ad ſcutulam ſexto pervenimus anno. *Id. l.* 11. *ep.* 32. Sic implet gabatas, paropſideſque, & leves ſcutulas, cavaſque lances. ¶ Scutulæ figura alia aidatur eſſe quadrata, aliis rotunda, aliis rhombo ſeu amygdalæ ſimilis; alii denique quadrata ſimul, & oblonga. *Tacit. in Agric. c.* 10. Formam totius Britanniæ oblongæ ſcutulæ, vel bipenni aſſimilavere. V. ibi Interpretes. ¶ In arboribus ſcutula dicitur pars corticis, quæ ſcutulæ figura ex alia arbore aufertur, quæ ejus in locum inferatur per corticem ex arbore alia. *Plin. l.* 17. *c.* 16. Ergo amputatis omnibus armit, ne ſuccum avocent, nitidiſſima in parte, quaque proſpicia cernatur hilaritas, exempta ſcutula (ita, ne deſcendat ultra ferrum) cortici, imprimitur ex alia eorum per eorum fui germinis mammo, ſic compage decolata, cicatrici ut locus non ſit, & ſtatus fiat unius, non humorem, non afflatum recipiens: nibilominus tamen & luto munire, & vinculo melius. Adde *Col. l.* 5. *c.* 11. ¶ In pavimentis ſcutulæ vocantur fruſta marmoris rotunda, inſtar ſcuti, aut inſtar amygdalæ, ſeu rhombi, ut *Baldus in Lex. Vitruv.* exponit. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. *Pallad. l.* 1. *c.* 9. ¶ In veſtimentis ſcutulæ ſunt orbiculi, ſeu circuli picti, vel intexti ad ornatum. V. *Scutulatus*.

Prudens.

Prudent. in Hamartig. v. 490. fluitantes ſumere amictus Gaudent, & ſcutulis durum perfundere corpus. ¶ Præterea ſcutula, græce σκυτάλη, eſt virga, ſeu baculus rotundus, qui navibus ſubjicitur ad eas in mare deducendas, & impellendas, alio nomine phalanga. *Caſ. l. 3. B. C. c.* 40. Quatuor biremes, ſubjectis ſcutulis, impulſas vectibus in interiorem portum transduxit. ¶ Denique in balliſtis ſcutula eſt regula quædam, ſeu aſſerculus in modum ſcutulæ, in ſummo & imo balliſtæ capitulo multis foraminibus pertuſus, & inde Græce περίτρητος dictus. *Vitruv. l. 10. c.* 17. ubi alii hic quoque intelligunt lignum rotundum balliſtæ ſubjectum, ad eam aliquo deducendam. Sed in re tam obſcura difficile eſt quidquam certi ſtatuere.

Scutulātus, a, um, ῥομβοειδής, quod forma ſcutulæ factum eſt. *Plin. l. 11. c. 24. de aranearum telis:* Qua arte cælavit pedicus, ſcutulato rete graſſantes. ¶ Scutulata veſtis dicitur, quæ quibuſdam orbibus, ſeu circulis eſt diſtincta, a *ſcutulis*, quales in aranearis telis cernimus. *Juven. ſat.* 2. *v.* 97. Cærulea indutus ſcutulata, aut galbana raſa. *Plin. l. 8. c.* 48. Iſtriæ, Liburniæque pilo propior, quam lanæ, pexis aliena veſtibus, & quam ſola ars ſcutulato textu commendat in Luſitania. ¶ Scutulatus color eſt, qui variis maculis mixtus eſt, quæ rotundam figuram inſtar ſcutulæ habent. In equis præcipue commendatur. Ital. dicitur *leardo*, aut *leardo pomellato*. *Pallad. menſe Martio, c.* 13. Colores hi præcipui, albineus, ruſſeus, murteus, cervinus, gilbus, ſcutulatus, albus, &c.

Scutŭlum, i, *ſcudicciuola*, *ſcudetto*, ἀσπίδιον, parvum ſcutum. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 29. Cum pelle caprina, cum haſta, cum ſcutulo, cum calceolis repandis.

Scutum, i, *ſcudo*, מגן, Ger. *ſchild*, Gall. *bouclier*, Hiſp. *eſcudo*, θυρεός, armorum genus, quo pugnantes corpus tegunt. Quomodo a *clypeo* differat, ſupra in ea voce dictum eſt. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 23. Ignarus miles, ac timidus, ſimul ac viderit hoſtem, objecto ſcuto fugiat, quantum poſſit.

Scutus, i, m. idem ac ſcutum, apud veteres. *Turpil. apud Non. c. 3. n.* 233. Quis non minus res hominem, quam ſcutus, tegit.

Scydra, f. 1. *Siderocapſa*, urbs Macedoniæ, in Æmathia. *Plin. l. 4. c.* 10.

Scylăce, es, Σκυλάκη, oppidum Myſiæ Aſiaticæ. *Plin. l. 5. c. ult.*

Scylacæum, vel Scyllacēon, n. oppidum in finibus Calabriæ orientalis, *Squillaci*, a quo & ſinus maris, qui alluit, & Tarentino proximus eſt, eodem nomine appellatur. Olim Athenienſium colonia fuit, quam & Scylletium, Σκυλλήτιον vocavere, ut tradit *Plin. l. 3. c.* 10. ¶ Prope hoc oppidum Caulon fuit, Myſtia, & alia, quæ ibidem *Plin.* enumerat. *Virg.* 3. *Æn. v.* 553. Caulonisque arces, & navifragum Scylacæum. *Valer. Flacc. l.* 3. *v.* 36. Spumoſumque legunt fracta Scylaceon ab unda. Alii leg. *fracta Scyllaceon unda*. Eſt autem Scyllaceon idem ac Scylacæum. ¶ Sunt præterea, qui in loco Virgilii leg. *ſcyllæum*. male. nam Scyllæum promontorium eſt, & oppidum ejuſdem Calabriæ in regione occidentali, in freto Siculo. V. infra.

Scylla, æ, f. Σκύλλα, filia Niſi Megarenſium Regis, cujus fabulam V. ſupra in *Niſus*. ¶ Scylla altera, filia Phorci, & Crateidos Nymphæ. Hanc cum amaret Glaucus, & ab illa ſperneretur, confugit ad Circen, ut magicis incantationibus amorem erga ſe in virgine incenderet. Sed Circe Glauci amore capta eſt. Itaque Glauco perſuadere conata eſt, ut ſpernentem ſperneret, amanti vices redderet. Sed Glaucus affirmavit, nunquam Scylla incolumi priorem illum ſuum amorem mutatum iri. Dea indignata, fontem, prope mare, & urbem Rhegium, in quo Nympha ſe ſe lavare conſueverat, magicis venenis infecit. In quem cum illa deſcendiſſet, pube tenus in varia mutata eſt monſtra canum latrantium. Horrens itaque ſuam deformitatem ſe ſe in mare præcipitem dedit, & in ſcopulum navigantibus periculoſiſſimum transformata eſt. Hanc poſtea Glaucus Deam marinam fecit. Claſſem Ulyſſis, & ſocios avertiſſe narratur. *Virg.* 3. *Æn.* *Ovid.* 14. *Met. & Serv. in* 6. *Ecl.* ¶ Aliorum deſcriptione fuit Phorci, & Hecates filia, admirabili magnitudine, quæ habuit capita ſex, ternos ordines dentium, oculos ignitos, pedes duodecim, & reliquo corpore degebat abſcondita in ſpelunca, petræque adhærebat innata, capita vero habebat ita longe prominentia, ut poſſet ea in naves prætereuntes inferere. ¶ *Propertius* ex duabus Scyllis unam fecit: inquit enim *l. 4. eleg.* 4. Quid mirum, in patrios Scyllam ſæviſſe capillos, Candidaque in ſævos inguina verſa canes? ¶ Hæc ad fabulam. Revera Scylla eſt ſcopulus Brutiorum in Italia, in freto Siculo, in mare prominens, & procul viſentibus muliebris ſpeciem repræſentans, navigantibus periculoſiſſimus, in quem illiſi fluctus luporum ululatus, & latratus canum videntur imitari: quod Poetis cauſas fabulandi dedit; hodieque dicitur *Scilla*, & *Scillo*. Ex adverſa ejus parte, h. e. in Sicilia, eſt Charybdis, de qua V. ſuo loco. ¶ Ex duobus hic ſcopulis ortum eſt vulgatum illud proverbium, cujus tamen auctor incertus eſt. *Incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdim:* & de iis dicitur, qui volentes periculum minus evitare, in majus incidunt.

Scylla, æ, f. 1. genus piſcis, quo maxime abundat Liris amnis Campaniæ, Minturnenſium urbem præterfluens. *Plin. l. 32. c.* 11. Soleæ, ſargus, ſcylla, ſarda. ¶ Item genus avis. *Id. l. 37. c.* 10. ¶ Item genus herbæ. *Col. l. 10. v.* 374.

Scyllacēum. V. Scylacæum.

Scyllæum, i, *il Sciglio*, Σκύλλαιον, prom. Brutiorum, in Calabria Ulteriore, apud Scyllam ſcopulum, in mare inſtar peninſulæ porrectum contra Siciliæ litus, cum oppido cognomine. *Plin. l. 3. c.* 5. Nomen accepit a Scylla filia Phorci. ¶ Scyllæum alterum, *Capo di Scigli*, Σκυλλαῖον, prom. Peloponneſi, in ora Argiæ regionis, in agro Hermionico, ſinum Argolicum a Saronico dividens. Dictum eſt a Scylla Niſi filia, quæ eo fluctibus ejecta creditur. *Plin. l. 4. c.* 5.

Scyllæus, a, um, Σκυλλαῖος, quod ad Scyllam ſpectat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 200. Vos & Scyllæam rabiem, penituſque ſonantes Acceſtis ſcopulos. *Stat. l. 5. ſilv. 3. v.* 280. Scyllæa monſtra.

Scylletium, ii, oppidum, idem ac Scylacæum. *Plin. l. 3. c.* 10.

Scyllītes, & Scylliticus bulbus, herba quædam eſt, quæ & Scylla, & Scylla rubra dicitur. *Apul. de herb. c.* 42. ¶ Scyllites vinum eſt, in quo ſcyllæ aridæ folia immiſcentur, utileque eſt concoctionibus ſtomachi, & ad corpus reficiendum. *Col. l. 12. c.* 33. qui cap. ſequenti de aceto etiam ſcyllitico mentionem facit. V. *Abrotonites*.

Scymnus, i, m. 2. σκύμνος, catulus leonis. Vox Græca eſt. *Lucr. l. 5. v.* 1035. Et catuli pantherarum, ſcymnique leonum.

Scyphus, i, m. *biccbiere*, a *coppa*, גביע, Germ. *becher*, Gall. *taſſe a boire*, Hiſp. *vaſo*, σκύφος, vaſis potorii genus, quo veteres & in conviviis, & in ſacrificiis utebantur. Eſt nomen Græcum. *Horat. Epod.* 9. Capaciores affer huc puer ſcyphos. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 10. Illuſeras heri inter ſcyphos.

Scyrĭades, f. 3. Σκυριάδες, mulieres ex Scyro inſula. *Stat.* 2. *Achil. v.* 147. Nec minus egreſſæ thalamis Scyriades ibant Oſtentare choros. ¶ Legitur & *Scyrides*.

Scyrias, adis, f. 3. Deidamia filia Lycomedis Regis Scyri. *Ovid. de ar. am. l. 1. v.* 684. Scyrias Æmonio victa puella viro.

Scyrĭcus, a, um, idem quod Scyrius. *Plin. l. 33. c.* 10. Alterum genus (ſilii) eſt preſſum, quod alii Scyricum vocant ex inſula Scyro.

Scyrius, a, um, Σκύριος, quod ad Scyrum inſ. ſpectat. *Ovid. ep.* 8. *v.* 110. Ignara tetigit Scyria membra manu. *Virg.* 2. *Æneid. v.* 477. Scyria pubes.

Tom. II.

Scyros, vel Scyrus, f. 2. *l' Iſola di Sciro*, Σκῦρος, inſ. maris Ægæi, una ex Cycladibus, cum urbe cognomine. *Plin. l. 4. c.* 12. In ea Lycomedes regnavit, ubi Achilles puellari habitu educatus Deidamiam ejus filiam vitiavit, & ex ea Pyrrhum ſuſcepit. *Catul. carm.* 63. Deſeritur Scyros, linquunt Phthiotica Tempe.

Scyrpus. V. Scirpus.

Scythæ, arum, m. *Sciti*, Σκύθαι, pop. Scythiæ. Dicti ſunt a Scytha filio Herculis. *Herod. l.* 4. Vel, ut alii volunt, a σκύζομαι, *iraſcor*, quod ſint feroces, & faciles ad iraſcendum. *Cal. Rhod. l. 18. c.* 24. Perſæ Sacas appellavere, a proxime gente: antiqui Arimæos, ſeu Aramæos dixerunt. *Plin. l. 6. c.* 17. Olim ſanctiſſimis fuere moribus, & omnino ſecundum naturæ leges vivere. Barbari tamen fuerunt. Nam pecore victum degebant, famem, & ſitim ad duodenos dies ferentes, ſola herba, quæ ſpartanea dicitur, ſuſtentati. Plurimi carne equina, nonnulli etiam humana veſcebantur. Nullas habebant urbes, plauſtris pro domibus uſi, in quibus huc, illuc vagabantur. Unde dicebantur *Hamaxobii*. Fuere item bellicoſiſſimi. Aſiam quindecim annis ſubactam meliſ, & quingentis annos vectigalem habuerunt, & Parthicum, ac Bactrianum Imperium condiderunt. V. *Juſtin. l.* 1. & 2. *Curt. l.* 7. *Plin. l. 4. c.* 12. & *l. 7. c.* 2. ¶ Innumerabiles hujus gentis populi fuere. Celeberrimi eorum Sacæ, Maſſagetæ, Dahæ, Eſſedones, Ariacæ, Rhymnici, Peſici, Amardi, Hiſti, Edones, Camæ, Camacæ, Euchatæ, Cotieri, Antariani, Pialæ, Arimaſpi, antea Cacidiri, Aſæi, Oetei. *Plin. l. 6. c.* 17. ¶ *Scytharum ſolitudines*, prov. apud Ariſtophanem, de regione vaſta, & parum culta. Nam Scytharum gens omnium toto orbe vaſtiſſima eſt, ſed olim urbes non habuit, & diſperſim habitavit, & in plauſtris vagabatur. *Curt. l.* 7. ¶ Adjective pro Scythico. *Martial. l. 4. epigr.* 28. Indos ſardonychas, Scythas ſmaragdos. *Id. l. 10. ep.* 61. Scytha pellis luco horrida. *Stat. l. 11. Theb. v.* 437. Scytha pontus.

Scytăla, æ, vel ſcytale, es, f. 1. σκυτάλη, *lettera ſcritta in cifra*, apud Lacedæmonios, five Lacones erat genus epiſtulæ ſecretioris, quam in loro, five corio ſcribebant, deinde tereti ſurculo involutam ad Imperatorem mittebant. Ejus rationem accurate perſequitur *Gel. l. 17. c.* 9. quem vide. *Auſon. in ep. ad Paulinum*. Vel Lacedæmoniam ſcytalen imitare, libelli Segmina Pergamei tereti circumdata ligno, Perpetuo inſcribens verſu, qui deinde ſolutus Non reſpondentes ſparſo dabit ordine formas. *Corn. Nepos in Pauſania c.* 3. Id poſtquam Lacedæmonii reſciverunt, legatos ad eum cum ſcytala miſerunt.

Scytăle, les, f. σκυτάλη, ſerpens tanta præfulgens notarum varietate, ut videntes retardet, & quoniam reptando pigrior eſt, quos aſſequi nequit, miraculo ſui capit ſtupentes. Hæc *Solin. c.* 27. (*al.* 40.) Adde *Lucan. l.* 9. *v.* 717. & *Plin. l. 32. c.* 5. ubi alii aliter legunt.

Scytalosagittipelliger, σκυταλοτοξοφαρετροφόρος, vox hibrida, epitheton eſt Herculis, apud *Tertul. de pal. c.* 4. quod ſignificat clava, & ſagittis armatum, & pelle indutum. Componitur a græca voce σκυτάλη, *ſcytale*, h. e. clava, & latinis *ſagitta*, & *pelliger*.

Scythes, æ, m. filius Jovis, qui arcum, & ſagittas inveniſſe dicitur. *Plin. l. 7. c.* 56.

Scythes, æ, m. Σκύθης, qui eſt e Scythia. *Cic.* 5. *Tuſc. cap.* 32. An Scythes Anacharſis potuit pro nihilo pecuniam ducere, noſtrates Philoſophi facere non potuerunt? *Hor. l. 4. od.* 14. Te Cantaber non ante domabilis, Meduſque, & Indus, te profugus Scythes Miratur. ¶ Adjective *Senec. Hippolyt. v.* 903. Hunc Graia tellus aluit, an Taurus Scythes? *Id. in Herc. Fur. v.* 1210. Illa, quæ pontum Scythen Symplegas arctat.

Scythĭa, æ, f. *Scitia*, Σκυθία, regio vaſtiſſima orbis terrarum, ad Septentrionem. Ex Mœſia Inferiore in Aſia ad Tabin uſque promontorium, & fretum Anian longitudine terrarum milliaria Germanica mille amplius occupat, latitudine vero ab Oceano Septentrionali ad Caucaſum montem, fonteſque Indi fluminis mill. Germ. circiter ſexaginta. *Cluver. l. 4. c.* 17. n. 1. *Juſtin. l.* 2. hos fines Scythiæ ſtatuit: Scythia autem in Orientem porrecta includitur ab uno latere Ponto, & ab altero montibus Riphæis, a tergo Aſia, & Phaſi flumine. Multum in longitudinem, & latitudinem patet. Dividitur univerſa Scythia in Europæam, & Aſiaticam. ¶ Scythia Europæa a Tanaidis ripis per Mæotidis, & Ponti Euxini litora uſque ad Iſtri oſtia expanditur. ¶ Scythia Aſiatica fines habet ab Occ. eoſdem, quos ipſa Aſia, atque Europa, ab Or. mare Eoum, & Auxatium, Caſiosque montes, quibus a Serica, hodie Cataji Regno, diſterminatur, & Ottorocoram montem, quo a Sinis, five Chinenſibus diſcernitur, a Sept. mare Scythicum, ſive concretum ad Tabin uſque promontorium, a Mer. Emodos montes, quibus ab Indis, & Sogdia, Oxiaque juga, quibus a Perſarum ſubmovetur Imperio, dein mare Caſpium, mox Caucaſum montem, quo ab Albania, & Coraxem, quo ab Iberia, & Colchide ſeparatur. Habet præterea alias diviſiones, de quibus V. Geographos. ¶ Scythia equis maxime abundat, quorum cerebris populi veſcuntur. Aſinis vero propter loci frigiditatem caret, teſte *Plinio*. ¶ De Scythia *Plinius* ſcribit *l. 2. c.* 50. *l. 4. c.* 13. *l. 6. c.* 17. & *l. 8. c.* 15.

Scythĭce, es, V. Scythicus.

Scythĭcus, a, um, Σκυθικός, quod ad Scythas pertinet. *Cic.* 5. *Tuſc.* Mihi amictus eſt Scythicum tegmen. *Stat.* 12. *Theb. v.* 519. Scythica gens. *Martial. l. 6. ep.* 58. Scythici ſidere nigra poli. ¶ Scythica herba (quæ & Scythice abſolute dicitur a *Plin. l. 25. c.* 8.) eſt ſapore prædulci, a Scythis inventa, cujus eam ad tuſſim ſanandam, & vulnera tradit *Id. l.* 26. *c.* 5. & 14.

Scythis, idis, f. mulier Scythica. *Ovid.* 15. *Met. v.* 360. Exercere artes Scythides memorantur eaſdem.

Scythiſſa, æ, f. mulier e Scythia. *Nepos in Datam. c.* 1. Datames patre natione Care, matre Scythiſſa natus.

Scythopŏlis, f. 3. *Bethſan*, urbs Palæſtinæ, in Galilæa, in ora lacus Geneſaræ ad Mer. apud Jordanis fl. egreſſum, in Campo Magno, Tiberiadi, & Bethſaidæ proxima. Condita fuit a Baccho, & Scytharum ejus comitum nomine appellata. *Plin. l. 5. c.* 18.

Scythotauri, orum, m. populi Scythici Tauricæ regionis. *Solin. c.* 25. *Plin. l. 4. c.* 12.

Scyzinum appellatum olim fuit genus quoddam vini, cujus conficiendi ratio obliterata jam eſt. *Plin. l. 14. c.* 16.

S ANTE E.

Se pronomen V. Sui.

Se, *lesi*, præp. ex earum numero, quæ, quod extra compoſitionem nihil ſignificant, inſeparabiles a Grammaticis dicuntur. Quibuſdam, teſte *Priſciano l.* 14. placet eſſe a *ſemis*, quod ſeparationem facit, vel a *ſeorſ*. Componitur vero cum dictionibus incipientibus a literis c, d, g, i, l, p, r, ut *Secedo*, *ſeduco*, *ſedeo*, *ſegrego*, *ſejungo*, *ſeligo*, *ſeparo*, *ſevoco*. In vocibus, quæ ab e incipiunt, interponitur litera *d*, euphoniæ cauſa, ut *ſedeo*. Fere diviſionem, ſeu ſeparationem ſignificat, ut *ſeparo*, *ſejungo*, *ſedum*, *ſegrego*. Nonnunquam notat privationem, ſeu negationem, ut *ſecurus*, quaſi ſine cura. Interdum dimidium, ut ſelibra, ſemuncia. ¶ Olim *ſe* pro *ſine* uſurpata fuit. *Lex XII. Tab. apud Cic.* 2. *de Legib. c.* 24. Aſt im cum illo ſepelire, urereve, ſe fraude eſto.

Dd Seba-

Sebaceus, & Sevaceus, a, um, [illegible], quod ex ſebo eſt. *Apul. l.* 4. Tædis, lucernis, cereis, ſebaceis, nocturni luminis inſtrumentis clareſcunt tenebræ.

Sebalis, vel Sevalis, le, adject. ſebaceus, ut ſebalis fax, apud *Ammian. l.* 18. c. 14.

Sebaſte, es, f. 1. *Samaria*, urbs exc. Palæſtinæ, in Samaria. *Plin. l.* 5. c. 13.

Sebaſtēni, orum, m. Galatiæ populi. *Plin. l.* 5. c. 11.

Sebaſtia, f. 1. *Sanſia*, urbs medit. Cappadociæ, apud M. Argæum. *Plin. l.* 6. c. 3.

Sebaſtopŏlis, f. 3. *Savas*, urbs medit. Cappadociæ, præclara. *Plin. lib.* 6. *cap.* 3.

Sebĕtus, m. 2. *Fiume della Maddalena*, *Fornello*, amnis admodum parvus Campaniæ, qui vicatim per Neapolim labitur, ſed ejus pars prope muros urbis excurrit, & paulo infra pontem S. Magdalenæ 10 ſtr. Neapolitanum ſe exonerat. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 2. *v.* 263.

Sebĕthis, idis, f. [illegible], numen Nymphæ apud *Virg.* 7. *Æn. v.* 734. ¶ Sebethis lympha, eſt Sebetus fluvius. *Col. l.* 10. *v.* 134.

Sebo, vel ſevo, as, a. 1. [illegible], ſebo illinito. *Col. l.* 2. *c.* 22. Feriis autem ritus majorum etiam illa permittit, far pinſere, faces incidere, candelas ſebare.

Sebōſus, & Sevoſus, a, um, adject. ſebo abundans. *Plin. l.* 18. c. 14. Medulla ſevoſa pecudum.

Sebum, ſeu ſevum, i, (nam utroque modo legitur) *ſevo*, Ger. *unſchlit*, Gal. *ſuif*, Hiſp. *ſebo*, [illegible], pinguedo animalium, ex quo fiunt candelæ. *Plaut. Capt. a.* 2. 31. Habet unde excoquat ſevum ſenex. quæ proverbialis locutio eſt, & dicitur de eo qui divitiis affluit.

Secabĭlis, le, adject. idem quod ſectilis. *Lactant. de ira Dei*, c. 10. Dividas ergo, & ſecabilia ſunt. *Auſon. eclog.* 1. *v.* 7. Secabile ſegmen.

Secale, is, n. 3. *ſegala*, Ger. *rocken*, Gal. *ſeigle*, Hiſp. *centeno*, frumenti genus. *Plin. l.* 18. c. 16. Secale Taurini ſub Alpibus aſiam vocant, deterrimum, & tantum ad arcendam famem utile, fœcunda, ſed gracili ſtipula, nigritia triſte, ſed pondere præcipuum. Admiſcetur huic far, ut mitiget amaritudinem ejus, & tamen ſic quoque ingratiſſimum ventri eſt. Naſcitur qualicunque ſolo cum centeſimo grano, ipſumque pro lætamine eſt. Hæc *Plinius*.

Secamentum, i, quod ſecando dividitur, vel quod ex ligno ſectili confectum eſt. *Plin. l.* 16. c. 10. E diverſo materies, quæ alnus pulcherrima, picea ad fiſſiles ſcandulas, aupaſque, & pauca alia ſecamenta.

Secarius, a, um, in quo ſecamenta, vel ſegmenta ponuntur. *Cato c.* 11. Villicum habere oportet ſportas ſecarias tres, molas aſinarias tres. Alii leg. *ſatarias*.

Secatūrus V. in Seco.

Secēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. *partirſi*, *andar via*, *ritirarſi*, [illegible], Ger. *abweichen*, Gal. *ſe retirer*, Hiſp. *apartarſe*, [illegible], ſeorſum vado, ſeu ſeorſum venio, procul ab hominum frequentia recedo. *Plaut. Amph.* 1. 1. 239. Secede huc tu Soſia. *Id. Curc. a.* 3. *a.* Fugite omnes, abite, & de via ſecedite. *Cic.* 1. *Catil. ad fin.* Quare ſecedant improbi, ſecernant ſe a bonis. *Liv. l.* 40. Seceſſit in partem interiorem cum duobus amicis, totidem cuſtodibus corporis. *Propert. l.* 1. *eleg.* 10. Secedere a luſu. *Quintil. l.* 1. c. *ult.* Secedere ad ſtilum, *ritirarſi a comporre*.

Secerno, is, crevi, cretum, a. 3. *ſeparare*, [illegible], Ger. *abſondern*, Gall. *ſeparer*, Hiſp. *apartar*, [illegible], ſeparo, ſejungo, diſcerno, divido. *Cic.* 4. *Fin.* Itaque illa non dico me expetere, ſed legere, nec optare, ſed ſumere, contraria autem non fugere, ſed quaſi ſecernere. *Id. de Am.* Secernit autem blandus amicus a vero, & internoſci tam poteſt, adhibita diligentia, quam &c. *Liv. l.* 45. c. 14. Secernere ſe a grege. *Horat. de ar. poet. ad fin.* Publica privatis ſecernere, ſacra profanis. *Id. epod.* 16. Jupiter illa piæ ſecrevit litora genti. h. e. ſelegit, ſepoſuit, & habitanda piis hominibus dedit.

Seceſpĭta, æ, f. genus cultri. *Feſt.* Seceſpitam eſſe Antiſtites Labeo ait cultrum ferreum, oblongum, manubrio rotundo, eburneo, ſolido, vincto ad capulum auro, argentoque, fixum clavis æneis, ære Cyprio, quo Flamines, Flaminicæ virgines, Pontificeſque ad ſacrificia utuntur. *Suet. in Tib.* c. 5. Nam & inter Pontifices ſacrificanti ſimul pro ſeceſpita plumbeum cultrum ſubjiciendum curavit. ¶ Sumitur etiam pro repagulo. *Feſt.* Eadem alias dicitur, quo in ſacrario utuntur. Sacrariæ namque in templis ædiculo æneo olim ſepiebantur, in quo tubæ relictæ ſunt, per quas manibus ſacra tangere liceat. Eſt hoc in templo Bonæ Deæ. Sed & aliis in locis. Et ſunt veluti repagula quædam. Ita ſeceſpitæ dicuntur duobus modis. Hæc *Feſtus*.

Seceſſio, onis, *partenza*, *ritiramento*, [illegible], Ger. *abweichung*, Gal. *retirement à part*, Hiſp. *partida*, [illegible], diſceſſio, receſſus in aliquem locum remotum, vel ſecretiorem, & minus frequentem. *Cic. pro Mur. c.* 24. Meſtos amicos, obſervationes, teſtificationes, ſeductionem tedium, ſeceſſionem ſubſcriptorum animadvertebant. ¶ Interdum ſumitur pro defectione, diviſione populi in duas, pluresve partes. *Cic. pro Lig. c.* 6. Seceſſionem tu illam exiſtimaviſti, Cæſar, initio, non bellum. *Liv. l.* 2. c. 30. Piſo auctor eſt, ſeceſſionem factam eſſe in Aventinum.

Seceſſus, us, m. *ritiramento*, *partenza*, [illegible], diſceſſio, receſſus in locum ſolitarium, minuſque frequentem. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 1. Carmina ſeceſſum ſcribentis, & otia quærunt. ¶ Interdum pro loco ſecretiore, & ab hominum turba, aſpectuque remoto, *luogo ſolingo*, *ritiro*, [illegible], Ger. *abgeſonderter orth*, Gal. *lieu où l'on ſe retire à part*, Hiſp. *lugar ſecreto*, [illegible]. *Virg.* 1. *Æn.* Eſt in ſeceſſu longo locus. *Plin. jun. l.* 2. *epiſt.* 23. Illa mens in urbe, illa in ſeceſſu contubernalis. *id eſt* in villa. ¶ Item pars corporis poſtica, qua excrementa egeruntur. *Hieron. epiſt.* 128. *ad Fabiol.* Totum quod edimus, quod voramus, in ſeceſſum projici.

Seclus, V. Secus.

Seclus, a, um, quod ſecatur. *Feſt.* Secium eſt, quod ſeceſpita ſecatur, libum, ſeu placenta, quæ ſaleus oſceſſurit ſacrificiis adhiberi. *Paul. ibid.* Secium libum eſt, quod ſeceſpita ſecabatur.

Seclūdo, is, ſi, ſum, a. 3. *chiudere*, *ſeparare*, [illegible], Ger. *abſchneiden*, Gal. *enfermer à part*, Hiſp. *apartar*, *cerrar*, [illegible], eſt ſeorſum claudere, ſemovere, ſejungere. *Propert. l.* 1. *eleg.* 19. Illa ſub extrema pendens ſecluditur ala. *Virg.* 1. *Æn.* Solvite corde metum, Teucri, ſecludite curas. ¶ Secludere vitam corpore, eſt ſe occidere. *Plaut. Rud.* 1. 4. 1. Quid magis in rem eſt meam, quam corpore vitam ſecludam?

Seclum, V. Sæculum.

Secluſorium, ii, [illegible], locus, in quo aliquid ſecluditur. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 5. Excluduntur in minuſculum aviarium, quod eſt conjunctum cum majore oſtio, & lumine illuſtriore, quod ſecluſorium appellant.

Seclūſus, a, um, *ſeparato*. *Cic. de Orat. l.* 2. c. 39. Ubi non ſecluſa aliqua aquula teneatur. *Id.* 7. *Ver. c.* 9. Secluſus a communi luce. ¶ *Secluſa ſacra*, a priſcis dicebantur, quæ Græci [illegible] appellant, ab eo, quod ſeparata, ac ſeorſum clauſa a vulgo propter ſanctitatem aliquam eſſe deberent. *Feſt.*

Seco, as, cui, ctum, a. 1. *tagliare*, *ſegare*, *dividere*, [illegible], Ger. *ſchneiden*, Gal. *trancher*, *tailler*, Hiſp. *cortar*, [illegible], exſcindo, cædo. *Cic. in Phil.* 8. c. 5. In corpore ſiquid eſt ejuſmodi, quod reliquo corpori noceat, uri, & ſecari patimur. *Virg.* 1. *Æn. v.* 212. Pars in fruſta ſecant. ¶ Tranſlate ſumitur pro dividere, diſtinguere, diſtribuere. *Cic. de Orat. l.* 2. c. 57. Iſti quidem cauſas in plura genera ſecuerunt. ¶ Secare viam, eſt ire, proficiſci, apud Poetas. *Virg.* 6. *Æn.* Ille viam ſecat ad naves. V. Sectus. Sic *Æn.* 5. ipſa fuga ſecat æquora priſtis. h. e. celeri curſu undas dividit. Et *Georg.* 1. Scylla lævem fugiens ſecat æthera pennis. ¶ Tranſlate ſecare aliquem, eſt ſatyrico dente mordere, *tagliare i panni addoſſo*. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 115. Secuit Lucilius urbem, Te Lupe, te Muti, & genuinum fregit in illis. *Horat. l.* 1. *ſat.* 10. *v.* 15. ridiculum acri Fortius, & melius magnas plerumque ſecat res. ¶ Secare lites, eſt dirimere, componere. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 42. vir bonus eſt quis? Quo multæ, magnæque ſecantur judice lites. ¶ Partic. *ſecaturus* pro ſecturus. *Colum. l.* 5. *c.* 9. Partem, ſupra quam ramum ſecaturus es, ſtramentis tegere. ¶ Seco etiam notat ſequi, ut nonnullis placet. *Virg.* 10. *Æn. v.* 107. Quæcunque eſt fortuna hodie, quam quiſque ſecat ſpem. Ad quem locum *Serv.* Secat, id eſt ſequitur, habet, tenet, unde ſectas dicimus. Alii exponunt, quam quiſque ſpem decerpit, ſumit, capit, ea ratione, qua *Idem* ſecare viam, dixit.

Secors, V. Socors.

Secretarium, ii, *luogo ſecreto*. *Apul. de Mundo*. Ignes, qui terræ ſecretariis continentur. *Sever. Sulpit. in dial.* 3. *de vit. Martini*, c. 8. Secretarium vocat conclave, ſeu locum cancellis ſeptum, in quo reddebatur jus, cujuſmodi ſunt, quæ ab Italis dicuntur *Cancellarie*.

Secrēte, adv. idem ac ſecreto. *Tertul. de Orat. c.* 5. *& de pal. c.* 4.

Secrētim, adv. ſecreto. *Ammian. Marcel. l.* 29. c. 1.

Secretio, onis, f. 3. *ſeparazione*, [illegible], actus ſecernendi, ſeparatio, ſejunctio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 29. Eſt interitus quaſi diſceſſus, & ſecretio, ac diremptio earum partium, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur.

Secrēto, adv. *ſeparatamente*, [illegible], diſtincte, ſeparatim, ſeorſum, a *ſecreto*. *Colum. l.* 11. 1. 2. De quibus ſuo loco dicam ſecretius, ne inter hæc quaſi turbam operum negligentius olitoria officia deſcripſiſſe videar. *Liv. l.* 3. Secreto ab aliis coquere conſilia. ¶ Frequenter ſumitur pro clam, occulte, ſine arbitris, *ſegretamente*. *Cic. Att. l.* 7. *epiſt.* 8. Una Formias venimus, & ab hora octava ad veſperum ſecreto collocuti ſumus.

Secrētum, i, *luogo ſolingo*, [illegible], ſeceſſus. *Ovid.* 13. *Metam.* Prædaque aſſuetus amore in ſecreta venit. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 1. Quam pulchrum illud, quam dulce ſecretum, quantum ibi antiquitatis? *Tac.* 14. *Ann. c.* 53. M. Agrippæ Mitylenenſe ſecretum permiſit. *Quintil. l.* 10. *c.* 7. Stilus ſecreto gaudet. ¶ Secretum petere, eſt ſecreto colloquendi copiam petere. *Sueton. in Tiber. c.* 26. Secretum petenti, non niſi adhibito filio Druſo, dedit. ¶ Frequentiſſime ſumitur pro *arcano*, pro re ſecreta, & ſeparata, quam nulli communicamus, ſed apud nos tacitam ſervamus, *ſecreto*, [illegible]. *Ovid.* 1. *Metam.* Et legem dederat, ſua ne ſecreta viderant. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Tunc animi ſecreta proferuntur.

Secrētus, a, um, *ſeparato*, [illegible], ſeparatus, ſejunctus, diviſus, a *ſecerno*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 21. Habent igitur ſuam ſphæram ſtellæ inerrantes, ab æthera conjunctione ſecretam, & liberam. *Virg.* 8. *Æn.* Secretoſque pios, his dantem jura Catonem. h. e. ab impiis ſeparatos. ¶ Cum genitivo *Lucret. l.* 2. *v.* 841. Sed ne forte putes ſolo ſpoliata colore Corpora prima manere, utrum ſecreta teporis ſunt, ac frigoris omnino, calidique vaporis. ¶ Interdum pro ſelecto ponitur. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Secretæ, & extra vulgarem uſum poſitæ, ideoque magis nobiles, ut novitate aurem excitant, ita copia ſatiant. ¶ Item pro ſolo, vel ſolitario, quaſi a cæteris ſeparato. *Cic.* 2. *de Leg.* Loco publico, privatone, celebri, an ſecreto, aliena civitate, an tua, in caſtris, an foro dicas, intereſt plurimum. *Colum. l.* 9. *c.* 4. Probatis apibus deſtinari debent pabulationes, eæque ſint ſecretiſſimæ. ¶ Secretus homo dicitur, qui in ſolitudine degit. *ſolitario*. *Sen. epiſt.* 92. Invadit etiam ſecretiſſimos tumultus. ¶ Item qui arcanæ, & probatæ eſt fidei. *Tac. in Agric. c.* 40. Libertus ex ſecretioribus miniſteriis miſſus ad Agricolam.

Secta, æ, f. *ſetta*, *fazione*, [illegible], ſchola, ratio vitæ, inſtitutum, familia, diſciplina, hominum congregatio idem in philoſophia, vel alia quapiam re ſectantium. Hinc *Donat. ad Terent. Eun. a.* 2. *ſc.* 1. & *Phorm. a.* 1. *ſc.* 2. dictam putat a *ſectando*, etſi alii aliunde ducant. V. Seco. *Cic. Ver.* 7. *c.* 70. Horum hominum ſectam, atque inſtituta perſequimur. *Id. ad Brut. epiſt.* 3. Hoſtes omnes judicat, qui M. Antonii ſectam ſecuti ſunt. *Plin. in Paneg. cap.* 45. Quæ tibi ſecta vitæ, quod genus hominum placeat. *Liv. l.* 29. *c.* 27. Qui meam ſectam, imperium, auſpiciumque terra, mari ſequuntur.

Sectaculum, i, propago, progenies. *Apul. l.* 5. *Metam.* Occipiunt ſciſcitari, qualis ei maritus, & unde natalium ſectacula provenirent.

Sectarius vervex eſt aries, qui ſectis teſticulis alitur ad veſcendum, *caſtrone*. *Plaut. Capt.* 4. *a.* 40. Qui Petroni nomen indunt verveci ſectario. V. Petro. ¶ A *Paulo apud Feſt.* vervex ſectarius dicitur, qui gregem agnorum præcedens ducit. ¶ Similiter *ſectarii porci* dicuntur a *Catone de R. R. c.* 150. (ſic enim ibi legendum, non *ſeranei*) qui gregem ſequuntur. Verba *Catonis* ſunt: Menſes decem ab coactore releget porcos ſectarios. In oves denas ſingulos paſcat. Itaque *Cato* ſignificat eos porcos, qui ovillum, aut alterius generis gregem ſequuntur, & ſimul cum eo paſcuntur.

Sectatio, onis, f. actus ſectandi, ſeu ſequendi. *Tertul. l.* 1. *ad Uxor. c.* 6. Invenit diabolus quomodo homines etiam boni ſectationibus perderet.

Sectātor, oris, m. 3. *ſeguace*, [illegible], qui aliquem aſſidue ſequitur. *Cic. pro Mur. c.* 34. At ſectabantur multi, quid opus eſt ſectatoribus? *Et mox*. Lex Fabia, quæ eſt de numero ſectatorum. Loquitur hic *Cicero* de clientibus candidatorum, qui eos quocunque ſectabantur, gratiæ conciliandæ cauſa. *Tac.* 4. *Ann. c.* 68. Neque omiſerat conjugem, liberoſque ejus percolere; ſectator domi, comes in publico, poſt tot clientes unus. ¶ Dicitur etiam de diſcipulis Philoſophorum, qui ut aliquid ab iis addiſcant, ab eorum latere nunquam diſcedunt. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Hoc poſtea Sextius e Romanis ſapientiæ ſectatoribus Athenis fecit eadem ratione. *Gel. l.* 2. *c.* 2. Taurus, ſectatoribus commodum dimiſſis, ſedebat pro cubiculi ſui foribus.

Sectātrix, icis, f. quæ ſectatur. *Petron. in Satyr.*

Sectātus, a, um, partic. a ſequor. *Horat. l.* 2. *ſer. ſat.* 2. Leporem ſectatus, equove Laſſus ab indomito.

Sectilia, ium, n. 3. res, quæ ſecantur. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Ad regulam, & libellam exacta pavimenta ſtruuntur ſive ſectilibus, ſeu teſſeris. Per *ſectilia* intelligimus parvas cruſtas marmoreas ſectas in varios interdum colores: per *teſſeras* accipimus quadrata gradia.

Sectĭlis, & le, o. 3. [illegible], quod ſectum eſt, aut ſecari poteſt. *Plin. l.* 16. *c.* 43. Magna autem & glutini ratio propter ea, quæ ſectilibus laminis, aut in alio genere operiuntur. *Suet. in Cæſ. c.* 46. Multi eum prodiderunt in expeditionibus teſſellata, & ſectilia pavimenta circumtuliſſe. ¶ Sectile porrum, eſt genus porri, ita dictum, quaſi ſectivum, quod ſæpe ſecatur, ut profundius creſcat. Aliqui dictum ſcribunt quaſi ſectum, & ſua ſponte conciſum, nam concilam, & ſecturo introrſus unduri. *Juven. ſat.* 3. *v.* 293. Quis tecum ſectile porrum Sutor, & elixi vervecis labra comedit?

Sectio, onis, *tagliamento*, *diviſione*, [illegible], Ger. *ſchneidung*, Gall *coupeure*, Hiſp. *cortadura*, [illegible], actus ſecandi, concitio, diviſio. *Plin. l.* 25. c.

Digitized by Google

05. c. 7. Bibitur & contra ſerpentes, & ante ſectiones, punctioneſque, ne ſentiantur. *Quintil. l. 2. c. 10.* De ratione dividendi, de ſectione in infinitum, &c. ¶ Aliquando ſumitur pro publicatione, qua quis mediis, vel aliqua parte bonorum, vel omnibus bonis mulctatur, quæ vulgo confiſcatio dicitur, vel pro diviſione prædæ hoſtilis. *Cic. 2. Phil. c. 45.* Qui ad illud ſcelus ſectionis auderet accedere. *Id. 1. de Invent. c. 43.* Cujus præda ſectione venierit. ¶ Aliquando pro bonis ipſis damnatorum, quæ publicantur, aut etiam pro præda hoſtium, quæ ſub haſta venditur. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 33.* Poſtridie ejus diei ſectionem ejus oppidi univerſam Cæſar vendidit. ideſt omnia bona. *Tac. 1. hiſt. c. 90.* Reliquiis ſectionum Neronianarum nondum in fiſcum converſis revocatis ab exilio conceſſit. h. e. reliquias eorum bonorum, quæ Nero, dominis in exilium actis, fiſco vendicaverat. ¶ Sectiones exercere, eſt alios accuſando, eorumque damnatorum bona emendo quæſtum facere. *Tacit. Ann. 13. c. 23.* Pætus quidam exercendis apud ærarium ſectionibus famoſus. Eodem ſenſu *Sueton. in Vitel. c. 2.* Sectionibus, & cognituris uberius compendium nanciſci. V. Sector. ¶ Aliquando ſectio ponitur pro juris perſecutione. *Paul. apud Feſt.* Sectio, perſecutio juris.

Sectius, adv. idem quod ſecius. *Plaut. Men. 5. 7. 57.* Hæc nihilo mihi eſſe ſectius quam ſomnia. Ita legitur in pleriſque codicibus *Gellii l. 18. c. 9.* at in editis Plauti *ſecius* quidam ſubſtituunt.

Sectivus, a, um, τμητὸς, idem ac ſectilis, ut Porrum ſectivum. *Col. l. 11. c. 3.* Porrum ſi ſectivum facere velis, denſius ſatum præceperunt priores relinqui, & ita, cum increverit, ſecari.

Sector, aris, atus ſum, d. 1. *ſeguitare*, *andare dietro*, ἀκολουθέω, frequenter ſequor, multum, & continue ſequor. *Cic. 4. Ver. c. 70.* Is Prætorem circum omnia fora ſectaretur. *Id. 6. Ver. c. 66.* Qui illic ejuſmodi eſt, ut eum pueri ſectentur, ut omnes, cum loqui cœperit, irrideant. ¶ Dicitur & de iis, qui alicujus ſcholam frequentant, & euntem comitantur, ut diſcant. *Gel. l. 6. c. 6.* Apollinarem Sulpitium in primis ſectabar. *Terent. Eun. 2. 2. 31.* Ibi homo cœpit me obſecrare, ut ſibi liceret diſcere id de me: ſectari juſſi, ſi potis eſt. ¶ Sumitur etiam in malam partem pro inſectari. *Plaut. Ciſt. 2. 2. 1.* Anum ſectatus ſum clamore per vias. ¶ Cum de beſtiis dicitur, fere notat venando ſequi, inveſtigare, perquirere. *Virg. 3. Ecl. v. 75.* Si, dum tu ſectaris apros, ego retia ſervo. ¶ Uſurpatur quoque de rebus inanimatis, pro iis operam dare, eas amare. *Hor. in Ar.* Lævia ſectantem nervi deficiunt. ideſt enervatos verſus ſcribit, qui dat operam, ut ſcribat delicatos. ¶ Item priſtina ſignificatione. *Varr. l. 2. R. R. c. 9.* Qui vellet ſe a cane ſectari.

Sector, oris, *tagliatore*, τμήτης, qui ſecat, qui aliquid incidit, aut dividit, ut *Sector zonarius*, qui alterius zonam, aut marſupium ſecat, *tagliaborſe*. *Plaut. Trin. 4. 2. 20.* Mala ſunt. Ni illic homo eſt aut dormitator, aut ſector zonarius. ¶ Accipitur etiam pro accuſatore, qui ex damnatione accuſati dimidium bonorum expectat, aut certe aliquam partem, & id perſequitur, item pro eo, qui bona damnatorum emit in auctionibus, ut poſtea ea vendens lucrum faciat. *Aſcon. in 3. Ver. c. 23.* Sectores dicti ſunt, qui ſpem lucri ſui ſecuti, bona condemnatorum ſemel auctionabantur, proque his pecunias penſitabant ſingulis, in poſterum pro compendio ſuo ſingula quæque pecunia populo venditura. ¶ *Sector* ſignificatione diverſa vel a *ſecando* eſt, vel a *ſequendo*. Nempe a *ſecando* eſt, cum accipitur pro eo, qui ſecat, ex. gr. pro ſicario; a *ſequendo*, cum notat accuſatorem, quia delationibus id agit, ut homines ſuis evertantur fortunis: vel eum, qui bona damnatorum emit. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 29.* Neſcimus, per iſta tempora eoſdem fere ſectores fuiſſe collorum, & bonorum. Ubi utramque ſignificationem complexus eſt. *Id. 2. Phil. c. 26.* Ut primum cum ſector ſis, iſto loco natus, deinde cum Pompeji ſector, &c. Appellat Antonium ſectorem Pompeji, quoniam in ſubhaſtatione ejus bona redemerat. Adde *3. Ver. c. 23.* ¶ *Populus ſui favoris ſector*, tranſlate dicitur, pro venditore, ſive auctionatore ſuffragiorum comitialium. *Lucan. l. 1. v. 178.*

Sectrix, icis, f. mulier, quæ bona damnatorum emit in auctionibus. *Plin. l. 36. c. 13.* Unde enim vitricus Sylla, & Metella mater proſcriptionum ſectrix.

Sectūra, æ, f. *tagliatura*, τομή, ſecandi actio, ſectio. *Plin. l. 37. c. 8.* Et venatus quidem callaidis talis; ſectura formantur, alias fragiles. ¶ Sectūræ quoque cavernæ ſubterraneæ dicuntur, ut fodinæ, in quibus metalla exciduntur, quod a terra ſectæ, ideſt diviſæ ſunt. *Cæſ. l. 3. B. G. c. 21.* Cujus rei (cuniculos agendi) peritiſſimi ſunt, propterea quod multis locis apud eos ærariæ ſecturæ ſunt.

Sectus, a, um, *ſegato*, *tagliato*, τετμημένος, partic. a ſecor. *Horat. l. 4. od. 4.* Hydra ſecto corpore firmior. *Id. l. 1. epiſt. 1. v. 104.* Sectus unguis. *Quintil. l. 4. c. 5.* Scrupuloſe in partes ſecta diviſio. ¶ Secta via, *ſtrada fatta*. *Lucr. l. 5. v. 273.* Qua via ſecta ſemel liquido pede detulit undas. Eundem verſum repetit *l. 6. v. 638.* Sic *Virg. Æn. 6.* & 10. dicit, ſecare viam, pro ire, *camminare*. ¶ Tranſlate *Ovid. de remed. amor. v. 443.* Secta bipartito cum mens diſcurrit utroque, Alterius vires ſubtrahit alter amor.

Secubatio, onis, f. ſecubitus. *Solin. c. 59. de urſis Numid.* Partitis ſecubationibus dividuntur.

Secubĭtus, us, m. *il dormir ſolo*, ἀκοιτία, ſecubandi actus. *Ovid. 3. Amor. eleg. 10.* Hanc quiſquam lacrimis lætari credit amatam, Et bene tormentis, ſecubituque coli? Adde *Catul. carm. 65. de nupt. Pel. & Thet. v. 373.*

Secŭbo, as, bui, bitum, n. 1. *giacere ſolo*, Ger. *beſonder ligen*, Gal. *coucher a part*, Hiſp. *dormir a parte*, ἀποκαθεύδω, ſeorſum, ſive ſeparatim cubo. *Liv. l. 39. c. 10.* Si per aliquot noctes ſecubuiſſet. *Sueton. in Tiber. c. 7.* Mox diſſedit, & aliquanto gravius, ut etiam perpetuo ſecubaret. *Tibul. l. 2. eleg. 25.* Miles depoſitis annoſus ſecubat armis.

Secŭla, æ, f. δρεπάνη, falx, apud Campanos, a ſecando. *Var. lib. 4. de L. L.*

Secularis, & re, n. 3. αἰώνιος, quod ad ſeculum ſpectat. Ludi ſeculares erant Ludi apud Romanos, qui centeſimo quoque anno celebrabantur pro incolumitate Populi Romani, & ſalute totius Imperii. *Feſtus.* Seculares ludi Tarquinii Superbi Regis in agro ſunt primum facti, quem Marti conſecravit P. Valerius Poplicola Coſ. quod Populus Romanus in loco illo antea repertam aram quoque Diti, ac Proſerpinæ conſecraverat in extremo Martio Campo, quod Terentum appellatur, demiſſam infra terram pedes fere viginti, in quo pro malis avertendis Populus Romanus facere ſacra ſolitus erat. Ludos poſtea ſeculares & nonageſimo quoque anno facere ibi cœpit Popilio Lænate Duumviro ſacrorum, in quibus hoſtiis fuſulis (lege *furvis*, vel *furvalis*) eſt operatus tribus diebus, totidemque noctibus. Ac deinde inſtitutum eſt, centum poſt annos ut fierent. *Plin. l. 7. c. 48.* Minus miror, Stephanionem, qui primus togatus ſaltare inſtituit, utriſque ſecularibus ludis ſaltaſſe. ¶ Centeſimo quoque anno fiebant, ut dictum eſt. Sed poſtea Principum ambitione, minore ſpatio interjecto, ſæpius ſunt inſtaurati. *Sueton. in Claud. c. 21.* ¶ In his ludis præco pronuntiare ſolebat, Populum Romanum eos viſurum eſſe ludos, quos nemo ejus ætatis unquam vidiſſet, aut viſurus eſſet poſthac. *Id. ibid.* ¶ Carmen ſeculare erat, quod ſecularibus ludis cani conſueverit ab electis ad hoc pueris prætextatis, & puellis virginibus, quare & *Horatius* compoſuit, & legitur inter ejus carmina poſt Epodon. ¶ Apud Eccleſiaſticos Scriptores ſecularis ſæpe accipitur pro profano. Sic *Tertul. de cor. milit. c. 7.* literas ſeculares dicit, *libri d'autori profani*. ¶ Item pro eo, qui extra Chriſtianam religionem eſt, gentili, ethnico. Hinc *Id. Tertul. cap. ult. de exhortat. ad caſtit.* ſeculares feminas vocat Didonem, & Lucretiam.

Seculum, i, vel potius ſæculum, & per ſyncop. ſeclum, *ſecolo*, עולם, Ger. *hundert jahrig zeit*, Gal. *ſiecle*, Hiſp. *ſiglo*, αἰών, γενεά. *Verrius Flaccus*, ut ex eo ſcribit vetus Horatii interpres, definiebat ſeculum annis centum & decem. *Var. l. 5. de L. L.* centum annos dixit eſſe ſeculum, quod id ſit longiſſime ſeneſcentium hominum ſpatium. Sunt, qui mille annos ſeculum eſſe dicunt, teſte *Serv. in 8. Æn.* Hinc *Plaut. in Mil. 4. 2. 87.* Qui mille annorum perpetuo vivunt ab ſeculo ad ſeculum. ¶ Plerumque Seculum pro centum annorum ſpatio a Scriptoribus uſurpari ſolet. *Ovid. 12. Metam. de Neſtore.* Annos vixit bis centum, nunc tertia vivitur ætas. *Cic. 2. de Orat. c. 37. de Numa.* Quo etiam major vir habendus eſt, cum illam ſapientiam conſtituendæ civitatis duobus prope ſeculis ante cognovit, quam eam Græci natam eſſe ſenſerunt. ¶ Interdum ponitur indefinite pro quovis tempore. *Cic. l. 11. Fam. ep. 14.* In multa ſecula videbamus Rempublicam liberatam. ideſt diu, & in multos annos. *Id. 4. Acad.* Nihil ne tot ſeculis, ſummis ingeniis, maximis ſtudiis explicatum putamus? ¶ Metonymice ponitur pro hominibus, qui aliquo ſeculo vivunt, pro moribus ſeculi, &c. *Horat. l. 3. od. 6.* Fœcunda culpæ ſecula. *Virg. 1. Georg.* Impiaque æternam timuerunt ſecula noctem. *Tacit. de morib. Germ. c. 19.* Nemo illic vitia ridet, nec corrumpere, & corrumpi ſeculum vocatur. h. e. conſuetudo, *moda*. Hinc dictum eſt ſeculum aureum, argenteum, æneum, ferreum. Aureum quidem, cum mundi initio homines innocenter vivere, & ſponte ſua, ſine lege, fidem, rectumque colebant, ut ait *Ovid. 1. Met. v. 90.* argenteum, cum paulatim innocentia labeſcente, inductæ ſunt leges, & alia ad homines in officio continendos: æneum, quo homines ingenio ſæviores, & ad bella promptiores extitere: ferreum, quo in omne nefas ruere cœperunt. V. *Ovid. loc. cit. uſque ad v. 150.* ¶ Reperitur etiam ſeculum pro genere, ſeu ſtirpe. *Lucret. l. 1. v. 20.* Efficis, ut cupide generatim ſecla propagent. *Id. l. 4. v. 1220.* Et muliebre oritur patrio de ſemine ſeclum. *Id. l. 5. v. 864.* Lanigeræque ſimul pecudes, & bucera ſecla. ideſt bovea. ¶ Apud Eccleſiaſticos Scriptores ſeculum legitur pro illa vivendi ratione, quæ rerum periturarum negotiis, voluptatibus, divitiis quæritandis occupata eſt, & opponitur illi, quæ humana quæque cœleſtibus poſthabet. *Prudent. cathemer. 3. v. 109.* Feſſos ille vocat per freta ſeculi. ¶ Interdum etiam ſpeciatim dicitur de vita gentilium, h. e. eorum, qui Chriſtianam fidem non ſuſceperunt. *Tertul. de exhort. ad caſtit. c. 13.* Videmus etiam ſeculi exempla, &c. ¶ Item pro mundo. *Sedul.* Beatus auctor ſeculi. ¶ Digredi ſeculo, & educi ſeculo, eſt mori, apud *Tertul.*

Secum, V. Sui.

Secundæ, arum, f. τὰ δεύτερα, ſecundæ partes. Sua natura adjectivum eſt. Semper enim ſubſt. *partes* ſubintelligitur. *Plin. l. 7. c. 12.* Ejuſdem familiæ Scipioni poſt eum cognomen Salutio mimus dedit, ſicut Spinter ſecundarum, tertiarumque Pamphilus collegio Lentuli, & Metelli Coſſ. ¶ Subſtantivum etiam ſæpe exprimitur. *Cic. Divin. in Ver. c. 15.* Ut in actoribus Græcis fieri videmus, ſæpe illum, qui eſt ſecundarum, aut tertiarum partium, cum poſſit aliquanto clarius dicere, quam ipſe primarum, multum ſubmittere, ut ille princeps quam maxime excellat. ¶ Secundas agere, vel ſecundas partes agere, tranſlate eſt obſequi, & aſſentari, tranſlatione petita ab hiſtrionibus ſecundarum partium, qui primarum partium hiſtrionibus ſe ſubmittebant, eoſque excellere patiebantur. *Sen. lib. 3. de Ira, cap. 8.* Optimum judicavit, quicquid dixiſſet ſequi, & ſecundas agere. V. Secundus. ¶ Secundæ item dicuntur τὰ ὕστερα, ὕστερα, membrana illa, qua partus obvolutus utero prodit, vulgo *ſecondina*. *Plin. l. 20. c. 9.* Braſſicæ ſuccus contra ardorem febrium, & ſtomachi vitia utiliſſime imponitur, & ad ſecundas.

Secundāni, m. δευτερανοί, ſecundæ legionis milites, ſicut primani, primæ legionis. *Liv. l. 34. c. 46.* Dum repetunt coire ſignum, priores ſecundani ſe porta ejecere. *Plin. l. 3. c. 4.* In medio Coloniæ, Arelate ſextanorum, Biterræ ſeptimanorum, Arauſio ſecundanorum.

Secundarius, a, um, *ſecondario*, שני, Ger. *andere*, Gal. *ſecond*, Hiſp. *ſegundo*, δευτερεῖος, quod eſt ſecundæ claſſis, vel ordinis. *Cic. in Brut. c. 69.* Quod idem faciebat Q. Arrius, qui fuit M. Craſſi quaſi ſecundarius, ideſt ſecundum a M. Craſſo eloquentiæ locum obtinens. Alii aliter leg. ¶ Panis ſecundarius, eſt panis vulgaris, & cibarius, qui confectus eſt ex farina, ex qua pollinis pars ante ſit excuſſa. *Suet. in Aug. c. 76.* Cibi minimi erat, atque vulgaris fere: ſecundarium panem, & piſciculos minutos maxime appetebat. ¶ Ipſa quoque farina, ex qua talis panis conficitur, ſecundarium dicitur. *Plin. l. 18. c. 9.* Floris ſemodium, & cibarii, quod ſecundarium vocant, ſextarios quatuor. ¶ Paſſum, & vinum ſecundarium eſt, quod fit ex aqua puteana vinaceis adjecta, poſtquam muſtum expreſſum eſt, *vinello*. *Id. l. 14. c. 9.* ¶ Ponitur etiam ſecundarius pro ſecundo, vel proximo. *Cic. 2. de Invent. c. 7.* In hoc autem loco caput illud erit accuſatori, ſi demonſtrare poterit, alii nemini cauſam fuiſſe faciendi: ſecundarium, ſi tantam, aut tam idoneam nemini.

Secundātus, us, m. ſecundus locus. *Tertul. de anim. c. 27.* Alteri primatum damus, alteri ſecundatum.

Secunde, adv. *a ſecundus*, *felicemente*, δεξιῶς, feliciter, proſpere. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 34.* Iſque, cum ſecundiſſime curſum teneret. Alii legunt *cum ſecundiſſimo vento*. *Cato apud Gel. l. 7. c. 3.* Quia hæc res tam ſecunde proceſſit.

Secundicerius, ii, m. qui ſecundi ordinis dignitate ornatus eſt. *leg. 4. Cod. de domeſt. & protect. & in tit. de primicer. & ſecundicer.*

Secundo, as, a. 1. *ſecondare*, *proſperare*, הצליח, Ger. *glucken*. Gall. *faire proſperer*, Hiſp. *proſperar*, εὐοδόω, proſpero, proſperum reddo. *Virg. 7. Æn.* Di noſtra incepta ſecundent. *Tac. 2. Ann. c. 24.* Tandem relabente æſtu, & ſecundante vento, naves revertere. h. e. proſpere flante. *Ovid. Heroid. epiſt. 15.* Blandaque compoſitas aura ſecundet aquas. ¶ Regit etiam dativum. *Plaut. Rud. 4. 2. 5.* Tempus ei rei ſecundat. h. e. favet.

Secundo, adv. *ſecondariamente*, *in ſecondo luogo*, שנית, Ger. *zum andern*, Gal. *ſecondement*, Hiſp. *ſegunda vez*, δεύτερον, ſecunda vice, ſecundo loco. *Cic. pro Planc. c. 10.* Equidem primum, ut honore dignus eſſem, laboravi, ſecundo, ut exiſtimarer. ¶ Secundo, pro iterum, *la ſeconda volta*, non facile invenies. Itaque malebant dicere, *P. Afran. iterum conſul*, ut dicit *Cic. de Aruſp. reſp. c. 10.* quam *ſecundo conſul*. Afferri tamen ſolent a Lexicographis hæc *Ciceronis* verba: Semel hominem allocutus fueram; an ſecundo mihi redeundum eſſet, ignorabam. Verum quia locus deſignatur a nemine, unde hæc ducta ſint, merito ſuſpecta eſſe debent, donec certius aliquid afferatur.

Secundum, *appreſſo*, על, Ger. *nach*, Gal. *près*, *auprès*, Hiſp. *ſegun contra*, κατὰ, παρὰ, juxta, prope, præpoſ. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt. *Cic. Pomp. ad Domit. l. 8. Attic. poſt ep. 12.* Si ſecundum mare ad me ire cœpiſſet, *lungo il mare*. *Ser. Sulpic. Cic. l. 4. Fam. ep. 12.* Duo vulnera accepiſſe, unum in ſtomacho, alterum in capite ſecundum aurem. ¶ Sumitur etiam pro

poſt, *dopo*. *Cic. 1. Offic.* Proxi[illegible]tem, & ſecundum Deos, homines hominibus maxime utiles eſſe p[illegible] s. *Ver.* Ut ſecundam binos ludos mihi reſpondere incipias. ¶ [illegible]ro conformiter, convenienter, *ſecondo*. *Cic. ad Q. Fr.* Cum teſtimonium ſecundum fidem, & religionem graviſſime dixiſſem. *Id. 1. Pro* Neceſſe eſt, quid aut ſecundum naturam, aut contra ſit, a natura ipſa judicari. ¶ Item pro juxte opinionem, vel ſententiam, vel ſcriptum. *Cic. pro Roſc. Com. c. 1.* Tuas, C. Fanni, tabulas flagitamus, &, quominus ſecundum eas lis detur, non recuſamus. *Gel. l. 1. c. 17.* Secundum eam ſententiam Varro quoque ſcripſit, &c. *Sueton. in Claud. c. 15.* Secundum eos ſe ſentire, qui vera propoſuiſſent. ¶ Item pro præpoſ. *pro*, a, vel *ex*, *in favore*. *Cic. 4. Att. l. 4. ep. 2.* Nuntiat jam populo, Pontifices ſecundum ſe decreviſſe. *Idem ib.* Quiſque horum ſententiam rogatus, multa ſecundum cauſam noſtram diſputavit. *Tac. 3. hiſt. c. 7.* Principia belli ſecundum Flavianos. ¶ Item pro *in*. *Cic. 1. de Div.* Et ſecundum quietem viſam eſſe Junonem prædicere, ne id faceret. ¶ Item pro *ad*. *Cic. 7. Ver. c. 63.* Secundum arbitrium tuum teſter dabo. ¶ Item pro *de*, *ſuper*, *circa*. *Salluſt. in Jugur.* Secundum ea uti deliberetis. ¶ Denique pro ſecundo, *ſecondariamente*. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 621.* Animadvertendum primum, quibus de cauſis conſtituerint paces, ſecundum qua fide eas coluerint.

Secundus, a, um, *ſecondo*, [illegible], Ger. *der ander*, Gal. *ſecond*, Hiſp. *ſecundo*, [illegible], quod immediate ſequitur primum, ideſt quod ſecundo loco eſt. Et tam numeri, quam dignitatis ordinem denotat. *Cic. 10 Orat. c. 15.* Quoniam id ſecundum erat de tribus. *Id. 3. Fin. c. 16.* Ut ſecundus ſit ad regium principatum. *Virg. 11. Æn. v. 441.* Turnus ego, haud ulli veterum virtute ſecundus. *Hirt. l. 4. B. Alex. c. 66.* Ut Sacerdos ejus Deæ majeſtate, imperio, & potentia ſecundus a Rege conſenſu gentis illius habeatur. ¶ *Secundæ menſæ* dicuntur fructus, cæteraque bellaria, quæ ſublatis carnibus ſecundo loco apponuntur. Quæ nominis ratio inde ducta eſt, quod antiqui menſas appellabant ipſos diſcos, ſive quadras, quibus epulæ in convivium inferebantur. *Cic. Att. l. 14. ep. 6.* Hæc ad te ſcripſi appoſita ſecunda menſa. *Virg. 4. Georg.* Non ego te Dis, & menſis accepta ſecundis tranſierim Rhodia. ¶ Item pro favente, propitio, proſpero, felici, ut Secunda fortuna, & proſpera, quæ nobis adeſt, & obſequitur. *Cic. 3. Ver.* ¶ Secundo populo aliquid facere, ideſt favente, non repugnante. *Idem 2. Tuſc.* ¶ Secundo flumine navigare, ideſt aqua ſequente, ſive in eam partem fluente, ad quam tendimus. *Ovid. 4. de Pon. eleg. 13.* ¶ Ventus ſecundus, qui a puppe ſequitur. *Virg. 5. Æneid.* ¶ Res ſecundæ, ideſt proſperæ, quæ pro noſtro deſiderio ſequuntur, ſive ex animo ſuccedunt. *Terent. Heaut. 2. 2.* Sic *Sueton. in Cæſ. c. 2.* Reliqua militia ſecundiore fama fuit, ideſt meliore. *Liv. l. 8 c. 12.* Leges ſecundiſſimæ plebi, adverſæ nobilitati. *h. e.* maxime faventes. ¶ Interdum ſecundus ponitur pro pari, aut ſimili. *Horat. l. 1. od. 12.* Nec viget quidquam ſimile, aut ſecundum, Proximos illi tamen occupavit Pallas honores. ¶ Aliquando pro eo, quod non aliquaquaque bonum eſt in ſuo genere. *Hor. l. 2. ep. 1. v. 123.* vivit ſiliquis, & pane ſecundo. V. Secundarius. *Plin. l. 3. c. 20.* Servi quaſi ſecundum genus hominum ſunt. *Sen. ep. 52.* Secundæ ſortis ingenia. ¶ Secundas partes agere in comœdiis dicuntur illi, qui non tam ſæpe in ſcenam procedunt ac illi, qui primas ſuſtinent, ut ait *Aſcon. in Divin. Verrin.* V. Secundæ.

Secūre, adverb. *ſicuramente*, *ſenza timore*, tuto, tute, [illegible], [illegible]. *Pallad. l. 3. c. 9.* Inter caligines ſecurius florent. *Plin. l. 2. ep. 17.* Hæc (fenestra) ſubjacens mare longius quidem, ſed ſecurius intuetur. ¶ Item negligenter, ſine cura. *Vell. l. 2. c. 109.* Quam illam & honoratam, nec ſecure continet? *ad ſenza attenzione*, *o cura*. *Juſtin. l. 5. c. 9.* Cum hiac pro patria ſammis viribus, inde pro aliena dominatione ſecurius pugnaretur.

Securicla, æ, f. V. Securicula.

Securiclatus, a, um, ſecuricla compactus, ut Securiclati cardines, apud *Vitruv. l. 10. c. 15.* V. *Securicula*.

Securicula, & per ſyncop. ſecuricla, æ, f. *picciola ſcure*, parva ſecuris, [illegible]. *Plin. l. 18. c. 19.* Securicula, qua intercidantur radices. *Plaut. Rud. 4. 4. 114.* Securicula anceps. ¶ Apud *Vitruv. l. 4. c. 7.* ſecuricula dicitur caput ligni in modum parvæ ſecuris formatum, & altero ligno inſertum, ut cum eo tenaciſſime colligetur, non ſecus ac ſi clavis eſſet compactum; hujuſmodi autem connexio lignorum Italis dicitur *incaſtro a coda di rondinella*, Gallis *queue d' irondelle*. V. *Subſcus*.

Securidaca, æ, [illegible], herba ſic dicta e ſimilitudine ſecuris, quæ inter lentem naſcens eam enecat. *Plin. l. 18. c. 17. & l. 27. c. 5.*

Securifer, a, rum, [illegible], qui fert ſecurim. *Ovid. 12. Metam. v. 460.* Helimumque, ſecuriferumque Pyracmon.

Securiger, ra, rum, idem ac ſecurifer. *Ovid. ep. 4. v. 117.* Prima ſecurigeras inter virtute puellas Te peperit. h. e. inter Amazones, quæ in bello ſecuribus utebantur.

Secūris, is, f. 3. *ſcure*, *manaja*, [illegible], Ger. *ein axt*, Gal. *hache*, *coignée*, *deſtral*, *hacha*, [illegible], ἀξίνη, inſtrumentum ad ſecanda ligna. Eſt a *ſemis*, & *curis*, vel *quiris*, quod Sabinis ſignificabat haſtam, a quo & Romulus Quirini nomen accepiſſe dicitur. *Ovid. 12. Met.* Veluti qui candida tauri Rumpere ſacrifica moliuntur colla ſecuri. ¶ Hujus inſtrumenti inventrix fuit Penthesilea Amazon, teſte *Plin. l. 7. c. 56.* Unde & Amazones ſecurigeræ a Poetis dictæ ſunt. ¶ In falce vinitoria *ſecuris* dicitur ſemiformis Lunæ ſpecies ejus tergo ſuperpoſita. *Col. l. 4. c. 25.* ¶ Secures Magiſtratuum Romanorum inſignia erant, quibus illi in ſontibus puniendis utebantur. Conſules duodecim lictores habebant, qui ante ſe geſtabant duodecim virgarum faſces, in quibus duodecim ſecures illigatæ erant, Prætores ſex, Dictator vigintiquatuor. *Cic. 3. Ver.* Securi percutere. *Id. ibid.* Securi ferire. *Id. in Piſon. c. 34.* Cum miſer ille ſecuribus hoſpitis ſui cervices ſubjicere geſtiret. ¶ Metonymice ſecuris ponitur pro Magiſtratu. *Hor. l. 3. Carm. ode 2.* Nec ſumit, aut ponit ſecures arbitrio popularis auræ. ¶ Tranſlate ponitur pro plaga, ſeu damno. Hinc ſecurim infligere, ſeu injicere eſt vehementer lædere, graviter officere. *Cic. pro Planc. c. 29.* Graviorem potuerunt Reipublicæ infligere ſecurim. *Id. pro Mur. c. 24.* Quam te ſecurim putas injeciſſe petitioni tuæ? ideſt quantum detrimenti putes te attuliſſe tuæ petitioni?

Securitas, atis, *ſicurtà*, [illegible], [illegible], Ger. *ſicherheit*, Gal. *ſeureté*, Hiſp. *ſeguridad*, [illegible], tranquillitas curæ, anxietatis, & periculi expers. *Cic. 5. Tuſc.* Securitatem autem nunc appello vacuitatem ægritudinis, in qua vitæ beatæ poſita eſt. *Id. 5. Fin.* Democriti autem ſecuritas, quæ eſt animi tanquam tranquillitas, quam appellant ἀθυμίαν. *Cato Cic. lib. 15. Fam. epiſt. 5.* Præſtare alicui ſecuritatem. ¶ In plurali num. *Plin. l. 23. c. 1.* Somno, ac ſecuritatibus jamdudum vinum profuit. ¶ Apud *Ammian. Marcellin. l. 27. c. 10.* accipitur pro apocha, ſeu ſcripto, quo creditor teſtatur ſatisfactum ſibi a debitore. Securitates, inquit, accipiens pro illatis.

Secūrus, a, um, *ſicuro*, *tranquillo*, [illegible], Germ. *ſicher*, Gall. *ſeur*, Hiſp. *ſeguro*, [illegible], tranquillus, qui ſine cura eſt. Differt a *tutus*, quia ſecurus dicitur is, qui non timet, etiamſi immineat periculum, tutus eſt extra periculum, quamvis etiam timeat. *Planc. Cic. l. 10. Fam. ep. 24.* Securos vos ab hac parte reddemus. *Plin. l. 26. c. 9.* Pelles ejuſdem animalis ſubſtratæ ſecuros præſtant ab eo metu ſomnos. *Liv. l. 36. c. 41.* Securus de bello. *Cic. Att. l. 12. ep. 52.* Securi animi eſſe. *Spartian. in Severo, c. 18.* Tripolim, contuſis bellicoſiſſimis gentibus, ſecuriſſimam reddidit. *Ovid. 15. Met. v. 199.* Sint tua vota licet, dixit, ſecura repulſæ. Elige quid voveas. ¶ Aliquando ponitur pro diſſoluto, negligente, incurioſo, tuncque ſæpe regit genitivum. *Virg. 1. Æneid.* Securus amorum germanæ. *Tacit. 3. hiſt. c. 13.* Nunquam apud vos verba feci, aut pro vobis ſollicitior, aut pro me ſecurior. *Hor. l. 1. od. 26.* Quid Tyridatem terreat, unice ſecurus. *Quintil. l. 8. c. 3.* In quod (tautologiæ vitium) ſæpe incidit etiam Cicero, ſecurus tam parvæ obſervationis.

Secus, n. indecl. teſte *Chariſ. in l. 1.* idem ac ſexus, a *ſeco*, quia per ſexum animal in marem, ac fœminam ſecatur, ac dividitur. *Salluſt. l. 2. Hiſt.* Undique virile, ac muliebre ſecus per vias, & tecta omnium viſebantur. Ita legendum eſſe *Probus in Catholicis* monet. Quod ipſum innuit *Chariſius l. 1. Auſon. Idyl. 11. v. 8.* Veſta, Ceres, & Juno, ſecus muliebre, ſorores. *Arnob. l. 5.* Secus fœmineum.

Secus, *appreſſo*, [illegible], Germ. *neben*, Gal. *pres*, Hiſp. *cerca*, [illegible], juxta, prope, ſecundum, præp. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt. *Cato R. R. c. 18.* Foramine utrinque ſecus laminas. *Plin. l. 23. c. 15.* Chamæleuce naſcitur ſecus fluvios. ¶ Eſt etiam adverbium, & ſignificat aliter. *Plaut. Epid. 1. 2. 96.* Niſi quid me ſecus ſententia eſt. *Cic. in Piſon.* Recte, an ſecus, nihil ad nos. *Id. Att. l. 6. ep. 2.* Ne quid fiat ſecus, quam volumus, quamque oportet. *Id. pro Mur. c. 4.* Non ſecus, ac ſi meus ſemper eſſet. *Id. 2. de nat. Deor.* Quoniam cœpi ſecus agere, atque initio dixeram. *Id. 3. de Orat. c. 30.* Paulo ſecus, atque ab illo partita ſunt. *Id. in partition.* Longe ſecus. ¶ Comp. ſecius, ἧττον. Sed non retinet quantitatem primitivi, ut ex Marone conſtat. Notat autem magis aliter, vel minus. *Ter. Andr. 3. 2. 27.* Sed nihilo ſecius mox deferent puerum huc ante oſtium. *Auct. ad Her. l. 1. c. 12.* Impedimento eſt, quo ſecius lex feratur. *Cæſ. l. 3. B. Civ.* Prætervectoſque Dyrrhachium magna vi venti nihilo ſecius ſequebatur. *Virg. 4. Georg. v. 367.* Interea toto non ſecius aere ningit.

Secūtor. V. Sequutor.

Secutuleius, a, um, adject. qui ſequitur. Mulier ſecutuleia, apud *Petron. in Satyr.* eſt ea, quæ virum appetit, & ſectatur.

Sed, *ma*, [illegible], Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hiſp. *mas*, ἀλλά, at, verum, conjunctio adverſativa, ſeu diſcretiva. *Cic. 5. Verr.* Sunt homines Siculi non contemnendi, ſi per noſtros Magiſtratus liceat, ſed homines & ſatis fortes, & ſatis plane frugi, ac ſobrii. *Plaut. Rud. 3. 5. 20.* Affer duas clavas. La. Clavas? Dæ. Sed probas. ¶ Jungitur ſæpe cum *etiam*. *Cic. de Am.* Eaque adhibeatur ad monendum non modo aperte, ſed etiam acriter, ſi res poſtulabit. ¶ Particula *etiam* quandoque omittitur, etſi neceſſaria videatur. *Cic. pro Mil.* Obliti eſtis, ſecreti illa nuntia necis Clodianæ, non modo inimicorum Milonis ſermones, & opiniones, ſed nonnullorum imperitorum. ¶ Jungitur etiam cum *vero*. *Cic. 7. Ver. c. 6.* O præclarum imperatorem, nec jam cum M. Aquilio fortiſſimo viro, ſed vero cum Paullis, Scipionibus, Mariis conferendum. ¶ Aliquando incipientis particula eſt, pro *atque*, & tranſitum ſignificat ad mentionem alterius rei. *Ter. Phorm. 1. 4.* Sed quis hic eſt ſenex, quem video in ultima platea? *Id. And. 2. 1.* Sed Pamphilum video. ¶ In hac uſurpatione ſæpe conjungitur cum conjunctionibus *autem*, *enim*, *nimvero*. *Plaut. Rud. 2. 5. 15.* Sed autem quid, ſi hanc hinc abſtulerit quiſpiam ſacram urnam Veneris? *Virg. 1. Æn.* Progeniem ſed enim Trojano a ſanguine duci audierat. *Cic. pro Arch.* Sed enim hoc non ſolum ingenii, ac literarum, verum etiam naturæ, atque virtutis fuit, ut, &c. *Liv. l. 45.* Sed enim vero, cum deteſtabilis altera mors, & proxima parricidio eſt. ¶ Item adhibetur in permiſſione, ſeu conceſſione. *Cic. pro Lig.* Sed ierit ad bellum, diſſenſerit non a te ſolum, ſed etiam a fratribus. ¶ Item in correctione. *Cic. 4. Acad.* Sed quid ago? inquit, aut ſum ne ſatis ſanus, qui hæc vos doceo? ¶ Item in objectione, & anthypophora. *Cic. 12. Phil. c. 11.* Sed effugi inſidias, perrupi Apenninum. Nempe in Antonii congreſſum, colloquiumque veniendum eſt. ¶ Interdum ponitur pro *inquam*, repetendæ, continuandæque ſententiæ. *Cic. 3. de Orat. c. 19.* Quare ſi hac eloquentia, atque hoc oratore contenti ſumus, qui, *&c.* & ſi ſatis eſſe putatis, ea quæ, *&c.* ſed, ſi his contenti eſtis, oratorem in exiguum ſane gyrum compellitis.

Sedamen, inis, n. ſedatio, quies. *Senec. Hippolyt. v. 1183.* O mors amoris una ſedamen mali.

Sedate, adv. *quietamente*, Ger. *rühiglich*, Gal. *ſans trouble*, Hiſp. *ſoſſegadamente*, [illegible], tranquille, conſtanter, abſque ulla commotione. *Cic. 2. Tuſc.* Non conſtanter, & ſedate feres? *Id. in Or. c. 27.* Cum ſedate, placideque loquitur. *Ammian. l. 25. c. 2.* Sedatius procedere.

Sedatio, onis, *tranquillità*, *quiete*, [illegible], Ger. *ſtillung*, Gal. *appaiſement*, Hiſp. *ſoſſiego*, [illegible], tranquillitas, quies, moderatio. *Cic. 1. Off. c. 27.* In quo verecundia, & quaſi quidam ornatus vitæ, temperantia, & modeſtia, omniſque ſedatio perturbationum animi, & rerum modus cernitur. *Id. 3. Tuſc. c. 27.* Ut apud Homerum quotidianæ neces, interitusque multorum ſedationem mœrendi afferunt.

Sedator, oris, m. *pacificatore*. *Arnob. l. 3.* Sedator militaris inſaniæ.

Sedatus, a, um, *tranquillo*, *quieto*, [illegible], Ger. *geſtillt*, Gal. *paiſé*, *tranquille*, Hiſp. *ſoſſegado*, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], placatus, tranquillus, quietus, minime præceps, partic. a ſedor. *Virg. 12. Æn. v. 18.* Olli ſedato reſpondit corde Latinus. *Hor. l. 1. ep. 19.* Oderunt hilarem triſtes, triſtemque jocoſi, ſedatum celeres. *Cic. l. 6. Att. ep. 3.* Sedatiore animo ſcribere. *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 14.* Sedatiſſima vox.

Sedecennis, vel Sexdecennis, ne, adject. *di ſedici anni*. *Auſon. in Epitaph. n. 32.* Sedecennis matrona.

Sedecies, adverb. *ſedici volte*, [illegible]. *Plin. l. 6. c. 29.* Sedecies centena millia. Alii leg. *ſexdecies*.

Sedĕcim, vel Sexdecim, adverb. *ſedici*, [illegible]. *Plin. l. 10. c. 33.* Sedecim annos durare exiſtimantur. *Ter. Eun. 3. 3. 20.* Annos nata eſt ſedecim. *Liv. l. 37. c. 40.* Sexdecim elephanti. Quædam *Livii* exemplaria notis numeralibus *ſexdecim*, non verbis exhibent.

Sedecula. V. Sedicula.

Sedens, entis, partic. a ſedeo. *Cic. 7. Ver.* Ut eum nemo unquam in equo ſedentem videret. ¶ Sedens lactuca, eadem ac ſeſſilis. *Martial. l. 10. ep. 48.* In quibus eſt lactuca ſedens, & ſectile porrum.

Sedentarius, a, um, [illegible], quod ſedendo fit, ut Opus ſedentarium, quod fit a ſedente. *Col. l. 12. c. 3.* Neque enim ſedentaria ejus opera, ſed modo ad telam debebit accedere, modo eos, qui cibum familiæ conficiunt, inviſere. *Plaut. Aulul. 3. 5. 39.* Propolæ, lintiones, calceolarii, ſedentarii ſutores, diabathrarii &c.

Sedĕo, es, di, ſſum, n. 2. *ſedere*, [illegible], Ger. *ſitzen*, Gal. *s' aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, [illegible], eſt in terra, vel in ſella, vel in equo, &c. natibus inniti, ab [illegible]. *Virg. 10. Ecl.* Dum ſedet, & gracili fiſcellam texit hibiſco. *Cic. 1. de Div.* Cum virgo ſtaret, & Cæcilia in ſella ſederet. *Id. Ver. 7. c. 41.* Eum videret ſedere ad latus Prætoris. *Liv. l. 1. c. 34.* Ibi ei carpento ſedenti cum uxore, aquila ſuſpenſis demiſſa leniter alis pileum aufert. *Quinctil. l. 2. c. 4.* Super caput Valerii pugnantis ſediſſe corvum. *Aſin. Poll. ad Cic. Fam. 10. ep. 32.* Gallum hiſtrionem in quatuordecim ſeſſum deduxit. V. *Quatuordecim*.

Digitized by Google

daſim. Solin. c. 57. de bucephalo. Cum ab equario ſuo etiam alias molliter ſederetur. ¶ Translate ſumitur pro manere, ceſſare, otioſum eſſe. *Cic. l. 16. Fam. ep. 7.* Qui ſi eſſent, nos Corcyræ non ſederemus. *Id. Att. l. 12. ep. 44.* Quid enim ſedere totos dies in villa iſta? *Horat. l. 1. od. 17. v. 37.* Sedit, qui timuit, ne non ſuccederet. *Ter. Adelph. 4. 3. 38.* An ſedere oportuit domi virginem tam grandem? ¶ Item pro ſubſidere, inhærere, imprimi. *Quinctil. l. 11. c. 3.* Vox clara, pura, ſecans aera, auribus ſedens. *Flor. l. 4. c. 2.* Cujus in ſcuto centum, atque viginti tela ſedere. *Stat. 10. Theb. v. 115.* Nomen in ore ſedet. *Senec. ep. 2.* Id in animo fidelium ſedet. ¶ Item pro incubare. *Plin. l. 4. c. 51.* Polypus fœmina modo in ovis ſedet, modo cavernam cancellato brachiorum implexu claudit. Sedere alicui dicitur, quod placet, quod decretum, & conſtitutum eſt. *Flor. l. 4. c. 5.* Cum bellum ſederet, de fine tractatum eſt. *Virg. 4. Æn.* Si mihi non animo fixum, immotumque ſederet. *Id. l. 5. v. 418.* Idque pio ſedet Æneæ, probat auctor Aceſtes. *Plin. l. 2. c. 7.* Sedere cœpit ſententia hæc, pariterque & eruditum vulgus, & rude in eam curſu vadit. *Senec. epiſt. 46.* Parum mihi ſedet judicium. ¶ Ponitur etiam pro convenire, aptum eſſe. *Quinctil. l. 12. c. ult.* Nam & ita ſedet melius toga, & continetur. *Plin. in Paneg. c. 10.* Quam bene humeris tuis ſederet imperium. ¶ Eſt etiam militare verbum, & ſignificat, caſtra habere poſita. *Plaut. Amph. 2. 1. 53.* Ordine omne, dum apud hoſtes ſedimus, ediſſertavit. ¶ Item Judicum, & Prætorum, qui ſedere dicuntur, cum cauſis, & cognitionibus vacant. *Liv. l. 40. c. 8.* Sedeo miſerrimus pater judex inter duos filios. *Cic. pro Cluent. c. 38.* Sediſtine judex in C. Fabricium? *Plin. l. 1. epiſt. 10.* Sedere pro tribunali. ¶ Præterea eleganter ſedere dicuntur loca humilia, & depreſſiora. *Lucan. l. 3. v. 38.* mediiſque ſedent convallibus arva. *Silius l. 12. v. 162.* Campo Nola ſedet. ¶ Item quæ collabuntur, & ruunt. *Stat. l. 3. Silv. 3. v. 200. de Capitolii incendio:* Vix requiem flammæ, nec dum rogus ille Deorum ſederat. ¶ Item qui in loco aliquo domicilium figunt. *Flor. l. 2. c. 11.* Reliquiæ Gallorum in media Aſiæ parte ſederant. ¶ Sedere ad Reipublicæ gubernacula, & vacare adminiſtrationi Reip. ductum a navis rectore, qui ſedet ad puppim clavum tenens, ad curſum regendum. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 18.* ¶ Sedere morbus dicitur, qui contumax eſt, & obſtinatus. *Martial. l. 1. epigr. 90.* Sic *Senec. in Med. v. 746.* Longe gravior pœna ſedeat conjugis ſocero mei. h. e. fixa hæreat, & jugiter ab eo pendatur.

Sedes, is, f. 3. *ſede, ſedia*, מושב, Ger. *ſitz, ſeſſel*, Gal. *ſiege*, Hiſp. *ſilla, aſſiento*, ἕδρα, locus, in quo ſedemus, qui & ſella, & ſedile dicitur. *Cic. 1. de Or.* Et omnes in iis ſedibus, quæ ſub platano erant, conſediſſe dicebat. ¶ Translate ſumitur pro loco habitationis, ſive pro domicilio. *Cic. in Piſon.* Mihi ipſa Roma prope convulſa ſedibus ſuis obviam procedere viſa eſt. *Id. pro Arch.* In ſedem omnium rerum, & fortunarum ſuarum Romæ collocarit. *Tacit. de Germ. c. 30.* Catti initium ſedis ab Hercynio ſaltu inchoant. ¶ Item pro ſepulchro. *Virg. 6. Æn.* Sedibus ut ſaltem placidis in morte quieſcam. ¶ Metonymice ponitur pro natibus, & tota ea parte corporis, ſuper quam ſedentes innitimur, & ſæpe pro podice, & ani circulo. *Plin. l. 24. c. 7.* Lacryma ſedis vitiis prodeſt, neuquid ſiccari, excalfierive opus ſit. *Id. l. 21. c. ea.* Sedes procidua. ¶ Denique pro quocunque loco, ubi res aliqua conſiſtit. *Celſ. l. 8. cap. 10.* Reponere oſſa in ſuam ſedem. *Cic. 3. de Orat. cap. 5.* Neque verba ſedem habere poſſunt, ſi rem ſubtraxeris. *Tacit. 3. hiſt. cap. 8.* Sedem bello deligere.

Sedicŭla, æ, f. *ſedietta*, ἑδράριον, parva ſedes. Ita Valla putat dicendum eſſe. Alii *ſedecula* per ſecundam vocalem ſcriptum eſſe aſſerunt. *Cic. Att. l. 4. epiſt. 10.* Maloque in illa tua ſedicula, quam habes ſub imagine Ariſtotelis ſedere, quam in iſtorum ſella curuli.

Sedicŭlum, i. ſedile. *Paul. apud Feſt.*

Sedigĭtus, a, um, ἑξαδάκτυλος, qui ſenos habet in manu digitos. Hinc C. Horatii duæ filiæ Sedigitæ appellatæ ſunt, item Volcatius Poeta Sedigitus eſt cognominatus. *Plin. l. 11. c. 43.*

Sedīle, is, n. 3. *ſedia*, καθέδρα, ἕδρανον, id, ſuper quod ſedemus, ſedes, ſubſellium, ſcamnum ad ſedendum aptum. *Virg. 1. Æneid. v. 167.* Vivoque ſedilia ſaxo. *Plin. epiſt. 6. l. 5.* Sunt locis pluribus diſpoſita ſedilia e marmore. *Varr. l. 3. R. R. c. 3.* Sedilia avium.

Sedīmen, inis, n. *depoſizione, poſatura*, ſubſidentia. *Cal. Aurel. Tard. 5. c. 4.* In ipſa præterea urina ſedimina inveniuntur, aliquando craſſiuſcula, & calida, aliquando arenoſa, & ſaxoſa.

Sedimentum, i, ὑπόστασις, ſubſeſſio, cum ob fundamenti infirmitatem ædificium ſubſidit, a *ſido*. *Plin. l. 36. c. 10.* Sive inundationibus Tiberis ſedimento molis laſſo.

Seditio, onis, f. 3. *ſedizione, diſcordia*, מהומה, Germ. *auffruhr*, Gall. *ſeditieux*, Hiſp. *alboroto*, στάσις, διχοστασία, diſſenſio, diſcordia, motus populi, ubicunque eſt multitudo hominum adverſus Duces, Magiſtratuſve arma capientium, vel imperium detrectantium. *Cic. 4. de Rep. apud Non. c. 1. n. 96.* Eaque diſſenſio civium, quod ſeorſum eunt alii ad alios, ſeditio dicitur. *Id. Att. l. 10. epiſt. 1.* Si quis in ſeditione non alterutrius partis fuiſſet. *Id. ad Brut. ep. 2.* Seditionem facere. *Id. Attic. l. 3. epiſt. 14.* Seditionem ſedare. ¶ Dicitur etiam de domeſtica diſcordia. *Teren. Andr. 5. 1. 11.* Filiam dare in ſeditionem, atque incertas nuptias. ¶ Translate ſeditio maris eſt tempeſtas, jactatio, apud *Stat. l. 9. Theb. v. 142.*

Seditioſe, adv. *ſedizioſamente*, στασιαστικῶς, per ſeditionem, more ſeditioſorum, contentioſe. *Cic. pro Cluent.* Quæ concionibus ſeditioſe concitatis accommodatior eſt, quam tranquillis, moderatiſque judiciis. *Id. Att. l. 2. epiſt. 21.* Multa cum ſeditioſiſſime diceret. *Tacit. 5. Hiſtor. c. 12.* Seditioſius agere.

Seditioſus, a, um, *ſedizioſo*, Ger. *auffrühriſch*, Gal. *ſeditieux*, Hiſp. *alborotador*, στασιώδης, proclivis ad ſeditionem, qui ſeditionem amat, turbulentus. *Cic. 1. Phil.* Ut turbulenti, ut ſeditioſi, ut pernicioſi cives eſſe velint. *Id. in Vatin.* Cum autem Gellius, nutricula ſeditioſorum hominum, teſtimonium diceret. *Tacit. Ann. 5. c. 44.* Seditioſiſſimum quemque vinctos trahunt. *Aſcon. in Orat. pro Mil. c. 17.* Concio ſeditioſior.

Sēdo, as, a. 1. *mitigare, placare*, הרגיע, Ger. *ſtillen*, Gal. *appaiſer*, Hiſp. *aſſoſſegar*, παύω, mitigo, lenio, placo. *Cic. pro Flac.* Remittant ſpiritus, comprimant animos ſuos, ſedent arrogantiam. *Id. 1. Leg. c. 20.* Sedare controverſiam. *Id. l. 1. de Orat. c. 46.* Sedare motus animi. *Lucret. l. 4. v. 848.* Sedare ſitum. h. e. reſtinguere. *Nepos in Eumen. c. 9.* Diem unum operitos ad laſſitudinem ſedandam militum. h. e. reficiendam. ¶ Neutrorum more *Velleius* apud *Gell. l. 18. c. 12.* Poſtquam tempeſtas ſedavit, Adherbal taurum immolavit.

Sedūco, is, xi, ctum, a. 3. *tirare in diſparte*, הפריד, Ger. *neben ſich fuhren*, Gal. *tirer a part*, Hiſp. *apartar*, ἀπάγω, ſeorſum duco ab aliis, quaſi de rebus aliquibus locuturus. *Ter. Hec. 1. 2. 69.* Poſt Pamphilus me ſolum ſeduxit foras. *Cic. Att. l. 5. epiſt. 21.* Cum hæc diſſeruiſſem, ſeducit me Scaptius. *Propert. l. 1. el. 9.* Quippe ubi non liceat vacuos ſeducere ocellos. h. e. alio convertere, & ab amica ſpectanda avertere. ¶ Significat etiam ſeparare, disjungere. *Virg. Æn. 4.* Et cum frigida mors anima ſeduxerit artus. h. e. animam e corpore ſeparaverit. *Ovid. 13. Metam. v. 483. de Memnonidibus avibus:* quarto ſeducunt caſtra volare. h. e. in duas partes dividunt. ¶ Translate *Cic. 1. Tuſcul. c. 31.* Animum ad ſeipſum advocamus, ſecum eſſe cogimus, [illegible] o corpore ſeducimus. Alii tamen leg. *abducimus*. ¶ Pro d[illegible] errorem inducere. *ſedurre*. *Tertull. lib. 2. adverſ. Marcion. ca*[illegible] Angelus, qui ſeduxit. Quod vero addunt quidam *Lexicographi* ex *Teren. Andr. 4. 1. 20.* Etiam me ſeducere iſtis dictis poſtulas? optimæ pleræque Editiones habent *ducere*, & *ſubducere*.

Tom. II.

Seductĭlis, le, adjectiv. qui in errorem facile duci poteſt, εὐεξαπάτητος. *Alcim. Avit. l. 2. v. 166.* mortiferum ſeductilis Eva venenum Auribus accipiens. *Auguſtin. l. 2. Confeſſion. c. 3. a med.* Seducebat me, quia ſeductilis eram.

Seductio, onis, *il tirar' in diſparte*, Germ. *neben ſich führung*, Gall. *detournement*, Hiſp. *apartamiento*, ἀπαγωγή, abductio a turba. *Cic. pro Mur. c. 24.* Multos amicos, obſervationes, teſtificationes, ſeductiones teſtium, ſeceſſionem ſubſcriptorum animadvertebant. ¶ Item ſeparatio. *Lactant. l. 2. c. 12.* Mors eſt corporis, animæque ſeductio. ¶ Item in errorem inductio. *Tertul. l. 2. adverſ. Marcion. c. 2.* Adam confeſſus eſt ſeductionem.

Seductrix, icis, *ſeduttrice*, quæ in errorem inducit. *Tertull. l. 2. adverſ. Marcion. c. 2.* Adam non occultavit ſeductricem.

Seductus, us, m. *ritiro*, ſeceſſus, ſeductio. *Senec. de tranquill. animi, c. 3.* Nec, ut leonum impetus caveis coercetur, ſic hominum, quorum maxime in ſeductis actiones ſunt.

Seductus, a, um, ἀπαχθείς, ſeorſum ductus, *tirato in diſparte*. *Liv. l. 30.* Singulos deinde ſeparatim, Lælium, ac Maſiniſſam, ſeductos obteſtatur, &c. *Perſ. ſat. 6. v. 42.* Quiſquis eris, paulum a turba ſeductior audi. ¶ Item ſeparatus, disjunctus. *Senec. epiſt. 118. (al. 117.)* Proprium habent quiddam, & a corporibus ſeductum.

Seducŭlum. V. Sudiculum.

Sedŭle, adv. idem ac ſedulo. *Col. l. 9. c. 9.* Semper quidem cuſtos ſedule circumire debet alvearia.

Sedulĭtas, atis, *diligenza, aſſiduità*, ἐπιμέλεια, inſtans, & fidele officium, diligentia, aſſiduitas. *Cic. 8. Fam. epiſt. 11.* Cornelii operam & ſedulitatem laudare poſſum. *Ovid. 4. Faſt. v. 434.* Et non ſentitus ſedulitate labor. ¶ Aliquando in malam partem accipitur pro nimia diligentia, & affectata cura ac nimia præſtandi, quæ ſupra juſtum officium ſunt, περιεργία. *Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 260.* Sedulitas autem, ſtulte quem diligit, urget.

Sedŭlo, adv. *diligentemente*, Ger. *fleiſſiglich*, Gal. *ſoigneuſement*, Hiſp. *con cuydado*, ἐπιμελῶς, diligenter, aſſidue, impenſe, cum ſedulitate. *Cic. 5. Fam. epiſt. 10.* Faciam omnia ſedulo, quæ te ſciam velle. *Ter. Adel. 3. 3. 59.* Fit ſedulo; nihil prætermitto. ¶ Item data opera, de induſtria. *Ter. Hec. 4. 2. 2.* Non clam me eſt, gnate, tibi me eſſe ſuſpectam, uxorem tuam propter meos mores hinc abiſſe, niſi ea diſſimulas ſedulo. ¶ Item ſerio, ex animo, ſine dolo. *Nonius* enim *c. 1. n. 171.* ſedulo, inquit, quaſi ſine dolo. *Plaut. Capt. 4. 2. 106.* Quando mihi nihil credis, quod ego dico ſedulo. *Ter. Phor. 2. 4. 13.* Ego ſedulo hunc dixiſſe credo.

Sedŭlus, a, um, *diligente*, זריז, Germ. *fleiſſig*, Gal. *ſoigneux*, Hiſp. *cuydadoſo*, ἐπιμελής, diligens, officioſus, intentus. *Ovid. 13. Met. v. 928.* Non apis inde tulit collectos ſedula flores. *Horat. l. 1. ſat. 5.* ſedulus hoſpes. *Cic. de clar. Orat. c. 47.* Eloquentes videbare, non ſedulos velle conquirere.

Sedum, i, n. 2. ἀείζωον, genus herbæ, al. ſempervivum, a *ſemper ſedendo*. Vulgus a foliis vermiculorum ſimilitudinem referentibus vermicularem nominat. *Plin. l. 18. c. 17.* Democritus ſucco herbæ, quæ appellatur aizoon, in tegulis naſcens, tabuliſve, Latine vero ſedum, aut digitellum, medicata ſeri jubet omnia ſemina.

Sedūni, m. 2. pop. Galliæ Lugd. verſus fontes Rhodani fl. inter Helvetios ad Bor. Veragros ad Occ. Lepontios ad Or. & partim ad Mer. Ex minima tantum parte attingunt Rhætos, ac nulla Allobroges. Eorum regio nunc dicitur Valeſia ſuperior, *le haut Valais*, cujus caput eſt Sedunum. *Plin. l. 3. c. 20.*

Seges, etis, f. *biada*, קמה, Ger. *korn ſaamen*, Gal. *blé*, *grain*, Hiſp. *los panes*, λήιον, fruges earum ſeminum, ex quibus conficitur panis, nondum demeſſæ, ut ait *Valla l. 4. c. 24.* Eſt a *ſero*, ut *tegus* a *tego*. *Cic. de Sen.* Segetibus, & pratis, & vineis, & arbuſtis res ruſticæ lætæ ſunt. *Id. in Or.* Siquidem eſt eorum gemmare vites, ſitire agros, lætas eſſe ſegetes, luxurioſa frumenta. *Plin. l. 18. c. 17.* Si in articulum ſeges ire cœperit. ¶ Non tantum de frumento, aut agro frumentum ferente dicitur, ſed etiam ſic vocatur, quicquid frumenti more in arvo ſeritur. Quare & lini ſegetem dixit *Maro 1. Georg. v. 77.* & ne id poeticum putes, legimus apud *Columel. l. 2. c. 14.* Omni ſolo, quod prædictorum leguminum ſegetibus fatiſcit. ¶ Dicitur etiam metonymice de terra arata, & conſita. *Feſtus:* Seges dicitur ea pars agri, quæ arata, & conſita eſt, a ferendo videlicet. *Cic. in Orat. c. 15.* Segetem fœcundam, & uberes non ſolum fruges, verum herbas etiam effundunt inimiciſſimas frugibus. *Virg. Georg. l. 1. v. 47.* Illa ſeges demum votis reſpondet avari agricolæ, bis quæ Solem, bis frigora ſenſit. Adde *Cat. R. R. c. 36. Var. l. 1. R. R. c. 50.* & *Plin. l. 18. c. 11.* ¶ Translate ſumitur pro cauſa. *Cic. pro Mil. c. 13.* Quid enim odiſſet Clodium Milo ſegetem, atque materiam ſuæ gloriæ? Item pro multitudine. *Virg. 3. Æn. v. 45.* Hic confixum ferrea texit telorum ſeges. *Plaut. Aul. 1. 1. 6.* Tibi ego reddam cauſam, ſtimulorum ſeges? h. e. digna, in cujus tergo ſtimuli, velut in arvis ſegetes, defixi ſint.

Segeſta, ſive Segetia, Dea, quæ ſegetibus præerat, & ſegetes lætas facere exiſtimabatur. *Plin. l. 18. c. 2.* Hos enim Deos tunc maxime noverant, Sejamque a ſerendo, Segeſtam a ſegetibus appellabant, quarum ſimulacra in Circo videmus. Tertiam ex iis nominare ſub tecto religio. *Macrob. l. 1. Satur. c. 16.* Apud veteres quoque qui nominaſſet Salutem, Semoniam, Sejam, Segetiam, Tutilinam, ferias obſervabat.

Segeſta, f. 1. urbs ext. Siciliæ, in ora Occ. inter Lilybæum, & Panormum. *Cic. Ver. 3. c. 33.*

Segeſtanus, i. Segeſtæ incola. *Cic. Verrin. 6. c. 33.*

Segeſtenſis, ſe, adject. qui eſt e Segeſta Siciliæ oppido. *Cic. Ver. 5. c. 36.*

Segeſtre, is, & Segeſtrium, ii, n. 3. & 2. teges, ſeu ſtragulum e paleis, & ſarmentis ſegetum confectus, quo ab antiquis lectica ſternebantur, & involvebantur, a ſegete ductum. *Varr. l. 4. de L. L.* Lecticam qui involvebant, quod fere ſtramenta erant a ſegete, ſegeſtria appellant, ut etiam nunc in caſtris. Quidam leg. *ſegeſtriam*, ut ſit fœmin. 1. declinat. *Id. l. 1. de vita pop. Rom. apud Non. c. 1. n. 35.* Quod frontem lecticæ ſtruebant, ex ea herba tuteo torum appellatum; hoc quod injicitur, etiamnum toral dicitur; lecticam quæ involvebant, (alii leg. *qui*, ablat. pro *quo*) ſegeſtria appellabant. Adde *Lucil. apud eund. Non. c. 14. n. 3.* ubi *Turneb. l. 11. c. 26.* legit *ſageſtre*, tanquam a *ſagum*, & exponit operimentum craſſum ex viliori lana. ¶ Ponitur & pro quovis ſtragulo. *Sueton. in Aug. c. 83.* narrat, Auguſtum exercendi corporis cauſa, interdum *ſegeſtrio vel lodicula involutum* deambulare ſolitum. Ita ibi legendum cenſent plerique Critici: alii *ſeſtertio*. ¶ Et pro quovis involucro ad aliquid involvendum. *Plin. l. 13. c. 12.* Emporetica (charta) inutilis ſcribendo, involucris chartarum, ſegeſtriumque in mercibus uſum præbet.

Segetālis, le, adject. a ſegete derivatum. Gladiolus ſegetalis, herba eſt

Digitized by Google

folia habens gladio ſimilia, caulem cubitalem, flores purpureos, radices duas parvulas, & rotundas. *Apulej. de herb. c. 78.*

Segmen, inis, n. ἀπότμημα, id, quod a re aliqua ſecatur, a *ſeco*. *Plin. l. 35. c. 15.* Segminibus utrinque emputatis. *Gel. l. 10. c. 15.* Unguium Dialis, & capilli ſegmina ſubter arborem felicem terre operiuntur.

Segmentatus, a, um, *intagliato*, Ger. *eingeleget*, Gal. *fait de plusieurs pieces, & couleurs*, Hiſp. *trepado, pintado*, ποικιλθείς, ſegmentis variegatus, ut Segmentatæ cunæ, quæ confectæ ſunt ex tenuiſſimis ligni ſegmentis diverſorum colorum, & quodam quaſi vermiculato emblemate pictæ. *Juven. ſat. 6. v. 89.* Et ſegmentatis dormiſſet parvula cunis. ¶ *Martial. l. 6. epigr. 74. de calvo:* Calvam triſilem ſegmentatus unguento. h. e. qui calvam unguenti veluti ſegmentis imbuit, vel quaſi calvam ſulcatam unguentis habens. Alii aliter legunt.

Segmentum, i, *tagliamento, diviſione*, חלק, Ger. *abſchnitt, ling*, Gal. *piece, morceau*, Hiſp. *tajada*, ἀπότμημα, quicquid ab aliqua re ſecatur, ut ſunt inciſuræ, & virgulæ ſectæ in gemmis, & unionibus, a *ſegmen*. *Plin. l. 36. c. 6.* Craſſior arena laxioribus ſegmentis terit, & plus erodit marmoris. ¶ Per Synecdochen dicitur de ornamento colli, quod monile vocatur, quia ex ſegmentis fieri conſuevit, id eſt ex bracteolis auri, vel argenti. *Juven. ſat. 2. v. 124.* Segmenta, & longos habitus, & flamea ſumit. ¶ Uſurpatur quoque de particulis purpuræ, & de bracteolis auri, vel argenti, ex quibus vermiculatim compoſitis pretioſiſſimæ conficiebantur veſtes, quæ ſegmentatæ dicebantur, & per Synecdochen de ipſis veſtibus. *Ovid l. 3. de Arte:* Quid de veſte loquar? non jam ſegmenta requiro. *Valer. Max. l. 5. c. 2.* Permiſit quoque his purpurea veſte, & aureis uti ſegmentis. Nonnulli in his, & aliis locis ſegmenta interpretantur faſciolas, quæ veſtis extremæ parte aſſuitæ, junctæque ornamento ſint indumentis muliebribus, vel quibus nova nupta amicitur, ut vult *Probus*. Alii accipiunt pro margaritis, & murenulis. ¶ Tranſlate ſegmenta dicuntur partes cœli, vel terræ, in quas Aſtronomi cœlum, & terram mente, & cogitatione ſecuerunt. *Plin. l. 6. c. 33.* Plura ſunt autem hæc ſegmenta mundi, quæ noſtri circulos appellavere, Græci paralleles.

Segneſco, -is, n. 3. ſegnis fio. *Cœl. Aurelian. Acut. 2. c. 18.* Miteſcentibus, & ſegneſcentibus ſputis.

Segnipes, edis, n. qui tarde incedit. *Juven. ſat. 8. v. 67.* Tritoque trahunt epirhedia collo ſegnipedes.

Segnis, & gne, n. 3. *pigro, tardo, poltrone*, עצל, Ger. *trag*, Gal. *tardif, pareſſeux*, Hiſp. *perezoſo, floxo*, ἀργός, ῥᾴθυμος, ignavus, iners, piger, tardus. *Virg. 5. Æn.* Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus, & omnes explorat ventos. *Liv. l. 24. c. 13.* Segnior ad credendum. *Cic. pro Pomp. c. 3.* ſegnior ad imperandum. *Apul. in Apol. 1.* Segniſſimum corpus. *Ovid. 5. Triſt. eleg. 8.* Dextra non ſegnis dare vulnera. *Tac. Ann. 16. c. 14.* Inquies animo, & occaſionum haud ſegnis. *Id. 12. Ann. c. 26.* Segnis indoles, ingegno ſtupido. ¶ Interdum ſegne dicitur, quod ſegnes facit, ut otium ſegne. *Ovid. 1. de Pon. eleg. 6. Sever. in Ætna:* Segne pondus. ¶ Ponitur etiam ſegnis pro infœcundo, inutili. *Virg. 1. Geor.* ſegniſque horreret in arvis carduus.

Segnitas, atis, idem ac ſegnities, apud vet. *Acc. apud Non. c. 2. n. 808.* Eo nunc, quod eorum ſegnitate ardet focus. Quod vero *ibid.* addit *Non.* ex *Cic. lib. 1. de Orat. cap. 41.* editi libri omnes habent *ſegnitiem* pro *ſegnitatem*.

Segniter, adv. *pigramente*, ῥᾳθύμως, pigre, inerter, tarde. *Liv. l. 2. c. 58.* Segniter, otioſe, negligenter, contumaciter omnia agere nec pudor, nec metus coercebat. *Id. l. 40. c. 27.* Segnius oppugnare. *Tacit. l. 2. hiſt. c. 71.* Segniter ferre injuriam. h. e. leniter, non ægre.

Segnitia, æ, idem ac ſegnities. *Terent. Andr. 1. 3.* Enimvero, Dave, nihil loci eſt ſegnitiæ, atque ſocordiæ. *Cic. 1. Fin. c. 2.* Rudem enim eſſe omnino in noſtris Poetis aut inertiſſimæ ſegnitiæ eſt, aut faſtidii delicatiſſimi. *Sueton. in Claud. c. 5.* Super veterem ſegnitiæ notam, ebrietatis quoque, & aleæ infamiam ſubiit. h. e. ſtultitiæ, vecordiæ, ſtupiditatis.

Segnities, ei, f. 5. *pigrezza*, ἀργία, ῥᾳθυμία, pigritia, inertia. *Plaut. Trin.* In hujuſmodi negotio diem ſermone terere ſegnities mera eſt. *Cic. 2. de Orat. c. 41.* Caſtigemus etiam ſegnitiem hominum, atque inertiam.

Segregatim, adv. *ſeparatamente*. *Prudent. in præfat. Hamartig. v. 39.* Et ſegregatim numen æternum colens.

Segregatio, onis, *ſeparazione*. *Tertul. de anim. c. 40.* Segregatio ſpiritus.

Segregatus, a, um, *ſeparato*. *Cic. in Tuſc. c. 28.* Quid ea vita fœdius? quid deformius ſola relicta? a comitatu pulcherrimo ſegregata?

Segregis, vel Segrex, egis, adject. idem quod ſegregatus. *Senec. l. 4. de Benef. c. 18.* Quæcunque ſegregia naſcebantur, & vitam actum ſegregum. *Sidon. l. 9. ep. 5.* Civitates ſitu ſegreges.

Segrego, as, a. 1. *ſeparare*, הפריד, Germ. *abſcondern*, Gall. *ſeparer*, Hiſp. *apartar*, ἀφορίζω, ἐκκρίνω, ſeparo ab aliorum grege, ſejungo, ſecerno. *Plaut. Trin. 1. 2. 40.* Suſpicionem, & culpam ut a ſe ſegregent. *Cic. pro Arch. c. 2.* Ut hunc A. Licinium non modo non ſegregandum, cum ſit civis, a numero civium, verum etiam, ſi non eſſet, putetis aſciſcendum fuiſſe. *Liv. l. 1.* Ergo ut ſegregaret pugnam eorum, capeſſit fugam. ¶ Segregare ſermonem, eſt tacere. *Plaut. Pœn. 1. 2. 136.* Segrega ſermonem, tædet. ¶ Reperitur etiam diviſim uſurpatum, per Tmeſin. *Lucr. l. 1. v. 450.* Diſſidium potis eſt ſejungi, ſeque gregari.

Segregus, a, um, adject. idem quod ſegregis. *Auſon. in parental. carm. 9.* Ipſe tuo vivens ſegregus arbitrio.

Segrex, V. Segregis.

Segullum, i, terræ genus in ſummo ſolo, ex qua metallarii cognoſcunt ſubeſſe venam auri. *Plin. l. 33. c. 4.* Aurum qui quærunt, ante omnia ſegullum tollunt: ita vocatur indicium.

Seguſiani, or. 2. Secoſiani, Sebuſiani, populi Galliæ Celt. inter Æduum, & Sequanos ad Bor. Arvernos ad Occ. Velaunos, & Allobroges ad Mer. uti etiam Allobroges ad Or. ubi hodie prov. *le Foreſt, le Lyonois, le Beaujolois*, & *la Breſſe*. *Cæſ. de B. G.*

Seguſio, vel Seguſium, ii, *Suſa*, opp. Galliæ Subalpinæ ad Duriam fluvium. *Plin. l. 3. c. 17.*

Seia, æ, f. Dea frumentis præpoſita, quamdiu ſub terra eſſent, ſic dicta a ſerendo, ut ſcribit *Plin. l. 18. c. 2.*

Sejanus, a, um, ad Sejanum pertinens. *Senec. de conſol. ad Marc. c. 1.* Sejani ſatellites.

Sejanus, a, um, adject. ad Sejum pertinens. Eſt autem *Sejus* nomen proprium Romanum. *Var. l. 5. R. R. c. 2.* Sejanæ ædes. *Et ibid.* Sejanæ paſtiones.

Sejanus, i, Ælius Sejanus, præcipuus Tiberii amicus, ejuſque favore ad ſummam potentiam evectus, tandem ob affectati imperii ſuſpicionem, eodem Tiberio auctore, miſerrime periit cum magna ſuorum ſtrage. V. *Tac. 4. Ann.* & *Juven. ſat. 10.*

Sejanus equus, fuit equus Cn. Seji Civis Romani, inuſitata magnitudine, omnibuſque aliis equorum laudibus præſtantiſſimus, adeo, ut ex eorum genere equorum crederetur, quos Hercules occiſo Diomede Argos perduxit. Sed equus iſte eo fato fuit, ut quiſquis poſſideret eum, is cum omni familia interiret. Primus enim hujus equi dominus a M. Antonio, qui poſtea Triumvir conſtituendæ Reipublicæ fuit, damnatus, miſerando affectus eſt ſupplicio. Hunc deinde emit Cornelius Dolabella H. S. centum millibus, qui & ipſe a Caſſio victus, in prælio occubuit. Ab hoc ad Caſſium victorem equus pervenit, qui ab Antonio victus, ſibi manus intulit. Nec multo poſt Antonius victor, qui equum hunc abſtulerat, ab Auguſto victus ſimili mortis genere periit. Hinc ortum eſt proverbium, ut homines calamitoſi Equum Sejanum habere dicerentur. Hæc *Gel. l. 3. c. 9.*

Sejugatus, a, um, adject. *ſegregato, ſeparato*. *Cic. l. 1. Divin. c. 32.* Humani animi eam partem, quæ ſenſum, quæ motum habeat, non eſſe a corpore ſejugatam. *Apul. lib. 6. Metam.* Si ſpiritus corpore ſemel fuerit ſejugatus.

Sejuges, m. 3. equi ſeni ad unum currum adhibiti, vel currus, qui a ſex equis trahuntur. *Plin. l. 34. c. 5.* Serum hoc, & in his non niſi a Divo Auguſto ſejuges, ſicut & elephanti. *Apul. in Flor. 5.* Uni, cui omnes provinciæ quadrijuges, & ſejuges currus ubique gentium ponere gratulantur. ¶ Sejuges etiam dicuntur ſeparati, ſejuncti, vel qui ſine jugo, & legibus ſunt. *Solin. cap. 10. de Sardinia.* Sejuges gentes ad unum morem conjugam.

Sejunctio, onis, διάζευξις, actus ſejungendi, ſeparatio, diviſio. *Cic. 3. de Orat. c. 55.* Propoſitioque, quid ſis dicturus, & ab eo, quod eſt dictum, ſejunctio, & reditus ad propoſitum, &c.

Sejunctus, a, um, διεζευγμένος, ſeparatus, diviſus. *Cic. Ver. 3. c. 89.* Defenſio remota ab utilitate Reipublicæ, ſejuncta a voluntate legis. *Nep. 16. 5.* Etſi ſejunctum a re propoſita eſt. *Cic. 1. Fam. ep. 9.* Si hoc tempore omni, quo ſejuncti fuimus, & una, & Romæ fuiſſemus.

Sejungo, is, xi, ctum, a. 3. *diſgiungere, ſeparare*, הבדיל. Ger. *abſcheiden*, Gal. *disjoindre*, Hiſp. *deſunir*, χωρίζω, ἀποζεύγνυμι, ἀφίστημι, ſeorſum jungo, per ſe pono, ſeparo, ſegrego. *Cic. l. 10. Fam. ep. 6.* Sejunge te, quæſo, aliquando ab iis, cum quibus te non tuum judicium, ſed temporum vincula conjunxerunt. *Id. 5. de nat. Deor. c. 24.* Fortunam nemo ab inconſtantia, & temeritate ſejunget.

Selago, inis, f. planta foliis tamaricis. *Plin. l. 25. c. 11.*

Selache, n. plur. σελάχη, contractum pro σελάχεα, piſces plani, & cartilaginoſi, ſplendenti cute, *Plin. l. 9. c. 24.*

Selas, atis, n. σέλας, ſplendor, meteori quoddam genus. *Apul. de Mundo.* Selas Græci vocant incenſi aeris lucem.

Selectio, onis, *ſcelta*, ἐκλογή, actus ſeligendi. *Cic. 2. Fin. c. 13.* Ut eam rerum ſelectione expolirent.

Selector, oris, m. qui ſeligit. *Auguſtin. l. 7. de civ. Dei, c. 3.*

Selectus, a, um, *ſcelto*. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 30.* Itaque in illis ſelectis ejus, breviburſque ſententiis, quas appellant κυρίας δόξας, &c. ¶ Selecti Judices erant Judices cauſarum publicarum, qui una cum Prætoribus quæſtionum Perpetuarum in Decurias diſtributi judicia de criminibus publicis, & capitalibus exercebant, ita dicti, quod a Prætore Urbano non ſorte, ſed judicio, & jurejurando initio Magiſtratus ſeligebantur ex Ordinibus iis, apud quos judicia eſſent. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 18.* *Cic. pro Cluent. c. 43.* Deinde Prætores tantum Urbani, qui jurati debent optimum quenque in ſelectos Judices referre.

Selenion, ii, σελήνιον, herba pæonia, apud *Apul. de herb. c. 64.*

Seleniticum, ii, genus hederæ. *Plin. l. 16. c. 34.*

Selenogonon, herba eadem, quæ Selenion. *Apul. de herb. c. 64.*

Selenuſium, ii, genus tritici præcipuum. *Plin. l. 18. c. 7.*

Seleucenſes, ium, populi Seleuciæ. *Plin. l. 5. c. ult.*

Seleucia, f. 1. cognomento Magna, *Maſul*, urbs Meſopotamiæ, ad Tigrim fluv. contra Cteſiphontem. *Plin. l. 5. c. 26.* ¶ Seleucia cognomento Pieria, *Soldin*, & *Seleucbe ſelber*, urbs Syriæ, apud oſtia Orontis. *Plin. l. 5. c. 12.* ¶ Seleucia etiam, cognomento ad Belum, *Diverſigo*, urbs Syriæ, in Caſſiotide reg. ad Belum fl. *Plin. l. 5. c. 23.*

Seleucianus, a, um, adject. a Seleucia, ut Seleuciana provincia. *Cic. Att. l. 4. ep. 17.*

Seleucides, um, aves, Caſii montis incolis gratæ. *Plin. l. 10. c. 27.*

Seleucus, m. 2. unus ex principibus Alexandri, qui primus poſt ejus mortem annos 40. regnavit in Syria. *Juſtin. l. 15.*

Selge, f. 1. *Philadelphia*, urbs A. Pamphyliæ, mediz. Lyrbæ proxima, inter Pergen ad Occ. & Cibyre in Or. Hinc

Selgiticus, a, um, adject. a Selga, ut Selgiticum oleum, factitium, ex herbis ſelectis compoſitum, nerviſque admodum utile. *Plin. l. 15. c. 7.*

Selibra, æ, f. *mezza libra*, ἡμίλιτρον, dimidia libra, a *ſemilibra*, per Sync. *Plin. l. 14. c. 16.* Malobathri ſelibræ in multi congios duos additæ. *Gel. l. 7. c. 18.* Darent argenti pondo libram ſcribæ, & ſelibram. *Martial. l. 4. epigr. 46.* Et thuris, piperiſque tres ſelibræ.

Seligo, is, egi, ectum, a. 3. *fare ſcielta, eleggere, diſcernere*, ברר, Ger. *auſſerleſen*, Gal. *choiſir, eſlire*, Hiſp. *apartar la mejor*, ἀπολέγω, ἀπολέγομαι, ſeorſum colligo, ſecerno. *Cic. in Orat. c. 69.* Quæ exempla ſelegiſſem, niſi vel nota eſſe arbitrarer, vel poſſe eligere, qui quærerent. *Id. ib. c. 15.* Nec vero utetur imprudenter hac copia, ſed omnia expendet, ac ſeliget.

Selinus, is, f. idem ac Selinus, Siciliæ oppidum. *Virg. 3. Æn. v. 705.* palmoſa Selinus. *Sil. l. 14. v. 201.* palmis onuſta Selinus.

Selinophyllum, σελινόφυλλον, herba, quæ & callitrichon dicitur. *Apul. de herb. c. 47.*

Selinum, i, σέλινον, herba, cujus multæ ſpecies, ut ſelinum agrion, ſelinum hydacion, &c. *Apul. de herb. c. 8. 106. & 118.*

Selinuntii, orum, m. populi Siciliæ, ab Selinunte oppido. *Plin. l. 3. c. 8.*

Selinus, untis, m. 3. *Madrani*, fl. Siciliæ, qui ex agro Hyccaro, ſeu Panormitano in Auſtr. fluens, apud Selinuntem urb. mari excipitur. ¶ Item *Selino*, fl. Achajæ, qui in ſin. Corinthiacum fluit. ¶ Item fl. Ciliciæ, *Lucan. l. 8. v. 260.* ¶ Item fl. geminus Epheſi, apud Dianæ templum. *Plin. l. 5. c. 29.*

Selinus, untis, f. 3. *Terra di Pulici*, urbs Siciliæ, in ora Auſt. inter Thermas ad Or. 18. M. P. & Mazaram ad Occ. 25. condita a Megarenſibus, ſive a Phœnicibus anno a capta Troja 507. poſt Urb. conditam 107. everſa a Carthaginienſibus. *Plin. l. 3. c. 8.*

Selinuſius, a, um, adject. a Selinunte oppido, ut Selinuſia terra, *Plin. l. 35. c. 16.*

Seliquaſtrum, i, genus ſedilis. *Var. l. 4. de L. L.* Ab ſedendo appellantur ſedes, ſedilia, ſolium, ſellæ, ſeliquaſtrum. *Feſt.* Seliquaſtra ſedilia antiqui generis appellantur, quæ non minus a ſedendo dicta ſunt. Quibus Feſti verbis adductus *Godeſcalcus Stewechius ad l. 2. Arnobii*, in *Varronis verbis* pro *ſolium* ſuſpicatur legendum *ſolium*. *Hygin. l. 2. Aſtron. de Caſſiopea.* Ipſa etiam ſedens, in ſeliquaſtro conſtituta eſt. *Paul. l. 9. de ſupellect. legata:* Inſtrumenti ſignificatione rhedæ, & ſeliquaſtra in ſupellectili adnumerari ſolent. Ita legit *Haloander*. Alii *ſedularia*.

Sella, æ, f. *ſedia*, ἕδρα, θρόνος, idem quod ſedes, a *ſedendo*. *Cic. 1. de Div. c. 46.* Cum virgo ſtaret, & Cæcilia in ſella ſederet. *Et paulo poſt:* Ut in ejus ſella requieſceret. ¶ Dicebatur etiam de thronis, in quo Magiſtratus ſedebant. *Cic. 5. Ver. c. 46.* Qui ordo ad Piſonis ſellam iſto Prætore ſolitus ſit convenire. ¶ Item de ſede in curru, quæ ſella curulis dicebatur, quæ fuit propria Magiſtratuum Curulium, ut Conſulum, Prætorum, Cenſorum, Ædilium Curulium, cum per urbem irent. *Cic. Att. l. 4.* Malo que in illa tua ſedicula, quam habes ſub imagine Ariſtotelis, ſedere, quam

Digitized by Google

quam in iſtorum ſella curuli. ¶ *Duabus ſellis ſedere*, proverbium eſt de iis, qui duo, vel plura negocia inter ſe diverſa eodem tempore ſuſcipiunt, vel qui duobus contendentibus, neutri favent, ſed utriuſque amici videri volunt. Hinc in Ciceronem, qui nec Pompeii certus amicus, nec Cæſari fuiſſe videbatur, ſed utriuſque adulator, uſurpavit *Laberius*, ut narrat *M. Sen. l. 3. controv. 18. ſub fin.* ¶ Sellæ familiaricæ, & ſellæ familiæ ſunt loca ad exonerandum ventrem ædificata. *Varr. l. 1. R. R. c. 13.* In eoque (ſterquilinio) quidem ſellas familiaricas ponunt. *Cato de R. R.* Equile, ſellas familiæ, carnarium, &c. ¶ Dicuntur & ſellæ abſolute. *Scribon. Larg.* Deinde ex ſtomacho cruorem rejiciunt, poſtea per ſellas abundantius eundem dejiciunt. Hujuſmodi etiam erant, quas Patroclianas vocat *Martial. l. 12. epigr. 78.* Sellas ante petit Patroclianas. Et pedit deciesque, viciesque. ¶ Dicitur etiam *ſella* de ephippiis, *ſella*, *l. 8. Cod. Theodoſ. tit. 5. leg. 47.*

Sellæ, arum, m. populi Epiri. *Lucan. l. 3.* Chaonio veteres liquerunt vertice Sellæ. *Plin. l. 4. procem.* Dryopes, Sellæ, Hellopes, Moloſſi.

Sellaria, æ, f. ἑδρασμὸν, locus, in quo ſedes diſponi ſolebant. *Suet. in Tiber. c. 43.* Seceſſu vero Caprenſi etiam ſellariam excogitavit, ſedem arcanarum libidinum. *Plin. l. 34. c. 8.* Violentia Neronis in urbem convecta, & in ſellariis domus aureæ diſpoſita.

Sellariŏlus, a, um, ἑδραῖος, quod ad ſellariam ſpectat, ut Sellariolæ popinæ, ideſt in quibus deſident homines ignavi ad libidinem, & luxum. *Martial. l. 5. epigr. 71.* In ſellariolis vagus popinis.

Sellāris, re, adject. a *ſella*, ut ſellaris geſtatio. *Cæl. Aurel. l. 2. Tard. c. 4.*

Sellarius, a, um, adject. a *ſella*. Sellariæ dictæ ſunt meretrices, quia in ſellis ſedentes homines alliciebant, auctore *Vet. interpr. Juven.* ad illud *ſat. 3. v. 13.* Et dubitat alta Chionem deducere ſella. ¶ Sellarii etiam dicti ſunt pathici, & portentoſæ libidinis inventores. *Tac. 6. Ann. c. 1.* Tunc primum ignota ante vocabula reperta ſunt ſellariorum, & ſpintriarum, ex fœditate loci, & multiplici patientia.

Sellŭla, læ, f. *ſeggetta*, parva ſella. *Tac. hiſt. c. 85.* In domum uxoris ſellula defertur.

Sellularii, m. 2. ἑδραῖοι, opifices, qui ſedendo opus faciunt. *Liv. l. 8. c. 20.* Quin opificum quoque vulgus, & ſellularii, minime militiæ idoneum genus, exciti dicuntur.

Sellularius, a, um, adject. ſedentarius, ut ſellularii artifices, qui ſedendo opus faciunt, apud *Apul. l. 1. Florid.* Sellularii quæſtus, qui artes ſedentariæ factitando fiunt. *Gel. l. 3. c. 1.*

Semadapertus, a, um, adject. *mezzo aperto*. *Ovid. 1. Amor. eleg. 6.* aditu fac janua parvo Obliquum capiat ſemadaperta latus.

Semaxii, orum, m. olim per convicium dicti ſunt Chriſtiani, quod ad ſtipitem dimidii axis vincti comburerentur. *Tertul. Apol. c. 50.* Licet nunc ſarmenticios, & ſemaxios appelletis, quia ad ſtipitem dimidii axis revincti ſarmentorum ambitu exurimur.

Semballa, æ, f. ſelibra, quaſi *ſemilibella*. *Var. l. 4. de L. L.* Sembella, quod ſit libellæ dimidium.

Semel, adv. *una volta*, אחת פעם, Germ. *ein mal*, Gall. *une fois*, Hiſp. *una ſola vez*, ἅπαξ, unica vice, uno tempore. *Cic. 7. Ver.* Si illa ſemel verus archipirata ſecuri percuſſus eſſet. *Id. pro Cluent.* Ut re ſemel, atque iterum præjudicata, condemnatus in judicium venerit. *Id. pro Font. c. 8.* Semel, atque iterum, ac ſæpius dare pecuniam. *Liv. l. 23. c. 9.* Tuam doleo vicem, cui ter proditæ patriæ ſuſtinendum eſt crimen; ſemel, cum defectionem miſiſti ab Romanis, iterum, cum pacis cum Annibale fuiſti auctor; tertio hodie, cum reſtituendæ Romanis Capuæ mora tu re. *Plin. l. 9. c. 48.* In ſella curuli ſemel ac vicies ſedit, ventuna volta. *Id. l. 12. c. 14.* Thus meti ſemel anno ſolet, *una volta all' anno*. *Colum. lib. 12. c. 30.* Semel in diebus triginta ſex. ¶ Aliquando accipitur pro uno loco, pro ſummatim, aut in ſumma. *Quintil. l. 9. c. ult.* Denique, ut ſemel finiam, ſic fere componendum, quomodo pronuntiandum erit. *Id. l. 11. c. 2.* Et, ne ſemel omnia complectar. ¶ Metaleptice ponitur pro omnino, penitus, prorſus. *Cic. pro Deiot.* Cum facile exorari Cæſar, tum ſemel exorari ſoles. ¶ Item pro immutabiliter, irrevocabiliter, quia quod ſemel tantum fit, non habet regreſſum, ut rurſus fiat. *Virg. 11. Æn. v. 418.* Et humum ſemel ore momordit. *Ovid. epiſt. 5. v. 103.* Nulla reparabilis arte læſa pudicitia eſt, deperit illa ſemel, *una volta per ſempre*.

Semĕla, ae, f. 1. Σεμέλη, Cadmi Thebarum Regis, & Hermiones filia, ex qua Jupiter Bacchum genuit. *Ovid. 3. Metam. Horat. l. 1. carm. od. 19.* Mater ſæva cupidinum, Thebanæque jubet me Semeles puer, &c.

Semeleius, a, um, quod ad Semelen ſpectat, ut Proles Semeleia, ideſt Bacchus. *Ovid. 3. Metam. v. 520.* Delius in corvo, proles Semeleia capro.

Semellitāni, m. 2. pop. Siciliæ, quorum oppidum Semellium. *Plin. l. 3. c. 8.*

Semellium, n. 2. *Salemi*, opp. Siciliæ, medium fere inter Mazaram ad Auſtr. & Segeſtam ad Bor.

Semen, inis, n. *ſeme*, *ſemenza*, זרע, Germ. *ſaamen*, Gall. *ſemence*, Hiſp. *ſimiente*, σπέρμα, σπόρος, principium illud, ex quo tanquam ex cauſa materiali res gignuntur, ut ſemen frumenti, hordei, hominum, &c. a *ſero*, quaſi ſerimen, ut *nomen* a *noſco*, *flumen* a *fluo*. *Lucret. l. 4.* Cum ſemen ſorte virile, &c. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quem ſua manu ſpargentem ſemen, qui miſſi erant, convenerunt. ¶ Antonomaſtice, ſeu per excellentiam ſemen dicitur frumenti genus, quod zeam duplicem, ζειὰν δίκοκκον, appellant. Ita dicitur a præſtantia frugis. *Plin. l. 18. c. 8.* Qui zea utuntur, non habent far. Eſt & hæc Italiæ, in Campania maxime, ſemenque appellatur. *Idem ibidem c. 24.* Serere in jugero temperati ſoli juſtum eſt tritici, aut ſiliginis modios quinque, farris, aut ſeminis (quod frumenti genus ita appellamus) decem, hordei ſex. ¶ Dicitur etiam ſemen de virgultis, & ſurculis. *Colum. l. 3.* Ex cujuſmodi vitibus lecta ſemina multum, bonumque vinum præbebunt. *Id. de arborib. c. 20.* Semina trifurca maxime ponito. ¶ Tranſlate accipitur pro cauſa, vel pro auctore alicujus rei, & eo, a quo quid ortum eſt. *Cic. 2. Offic.* Nec vero unquam bellorum civilium ſemen, & cauſa deerit. *Id. 2. Phil. c. 23.* Ut igitur in ſeminibus cauſa eſt arborum, & ſtirpium, ſic hujus luctuoſiſſimi belli ſemen tu fuiſti. *Sen. epiſt. 73.* Semina virtutum. ¶ Item pro genere, ſeu ſtirpe. *Cic. in Rul. 2. c. 33.* Non ingenerantur hominibus mores tam a ſtirpe generis, ac ſeminis, quam ex iis rebus, quæ vitæ conſuetudine ſuppeditantur. *Sueton. in Calig. c. 25.* Nec ullo firmiore indicio ſui ſeminis eſſe credebat, quam feritatis. ¶ De ſtellis minutioribus, *Manil. l. 5. v. 726.* Tum conferta licet cœli fulgentia templa Cernere ſeminibus denſis.

Sementatio, onis, ſementis jactio. *Tertul. de ſpectac. c. 8.*

Sementatūrus, V. Sementis.

Sementīcus, a, um, σπόριμος, quod ſeminari poteſt. *Plin. l. 18. c. 7.* Sementica autem triticum, hordeum, fabam, napum, rapum appellant. Alii leg. *ſementiva*.

Sementifer, V. Serpentifer.

Sementīnus, a, um, quod ad ſemen, vel ſementem ſpectat. Sementina pyra, quæ uſque ad ſementis tempus durant. Alii dicta credunt a ſeminum multitudine. *Cat. c. 7.* Pyra volema, anicmna, & ſementina. Alii leg. *ſementiva*. ¶ Sementina dies, ſeu Sementinæ Feriæ, feſtum fuit apud Romanos ex genere earum, quæ ſtatæ non erant, quod agebatur, poſtquam agricolæ ſemina terræ mandaſſent. *Paul. apud Feſt.* Sementinæ feriæ fuerunt inſtitutæ, quaſi ex iis fruges grandeſcere poſſent. *Id.* Conceptivæ feriæ feſta dicebantur, quæ incertis diebus ſervabantur quotannis, ut Sementinæ, Compitalitiæ. In pleriſque manuſcriptis eſt *Sementivæ*. *Ovid. 1. Faſt. v. 658.* Nec Sementina eſt ulla reperta dies. Alii hic quoque leg. *ſementiva*.

Sementis, is, f. *ſemina*, *ſeminazione*, זריעה, Germ. *ſayung*, Gal. *ſemaiſon*, Hiſp. *ſementera*, σπορά, ſatio, vel ſeminatio, a *ſemen*. *Cic. 1. de Orat.* Tamen nemo tam ſine oculis, tam ſine mente vixit, ut, quid ſit ſementis, ac meſſis, quid arborum putatio, ac vitium, quo tempore anni, aut quo modo ea fiant, omnino neſciat. *Col. l. 11.* Si autumno ſementem facturus eſt. ¶ Nonnunquam accipitur pro ſeminandi tempore. *Colum. l. 2. c. 9.* Altero ſulco ſeminari debet poſt æquinoctium, medio fere ſementi, læto ſolo. ¶ Aliquando pro ſemine jam terræ mandato. *Colum. l. 1. c. 8.* At ubi venit imber, multorum dierum ſementis uno die ſurgit. ¶ Interdum pro ſegete. *Gel. l. 2. c. 29.* Ea caſſita in ſementre forte concеſſerat tempeſtiviores. ¶ Eleganter tranſlate uſurpatur. *Cic. 2. de Orat. c. 65.* Ut ſementem feceris, inquit, ita & metes. *Id. 3. de nat. Deor.* Hanc igitur a Diis immortalibus tantam a[illegible] malorum ſementem eſſe factam? ¶ In accuſativo aliquando [illegible]tur *ſementem*, & in ablativo *ſemente*. *Cato c. 27.* Sementim facito ito. *Colum. l. 2. c. 18.* Peracta ſementi, ſequens eſt cura ſarritionis. ¶ Joculariter *Plaut. Men. 5. 7. 23.* Hiſce ego jam ſementem in ore faciam, pugnoſque obſeram. h. e. in ore eorum, tanquam in agro pugnos ſeram.

Sementīvus, a, um, adject. qui ſeritur, vel ſerendo aptus eſt, ut ſementivum ſemen. *Tertul. de jejun. c. 4.* V. Sementicus, & Sementinus.

Semento, as, n. 1. σπερματίζω, ſemen produco. *Plin. l. 18. c. 28.* Et in primis noxium naſci herbas ſementaturas.

Semermis, & um, n. 3. ἡμίοπλος, pro dimidia tantum parte armatus. *Liv. l. 30. c. 18.* Ex agreſtium ſemermi turba. *Tac. Ann. 3. c. 39.* Semermes, ac palantes trucidati ſunt. ¶ Sunt qui malunt ſcribere *Semiermis*. ¶ Invenitur etiam ſemermus, a, um. *Tacit. l. 1. Annal. c. 68.* Paucos, ac ſemermos. *Id. 3. Ann. c. 43.* Statuiſſet a tergo ſemermos.

Semeſtris, & ſtre, o. 3. *di ſei meſi*, ἑξαμηνιαῖος, ἑξάμηνος, quod eſt ſex menſium. *Cic. Att. lib. 10. epiſt. 8.* Jam intelliges, id Regnum vix ſemeſtre eſſe poſſe. *Plin. lib. 8. cap. 39.* Semeſtrem vitam excedere. *Sueton. in Aug. cap. 35.* Sibique inſtituit conſilia ſortiri ſemeſtria, cum quibus de negotiis ad ſenatum referendis tractaret. h. e. conſiliarios, qui per ſenos menſes ſibi in conſilio eſſent, quoſque poſtea, aliis allectis, removeret.

Semenſtrium, ii, *ſpazio di un mezzo meſe*. *Colum. l. 11. c. 2.* Hoc igitur ſemenſtrium, & deinceps ſequentia, tempeſtatibus annotatis, perceнſuimus. V. totum *Colum.* locum, ex quo intelliges, falli eos, qui ſemeſtrium exponunt ſpatium ſex menſium.

Semēſus, a, um, *mezzo mangiato*, Germ. *benaget*, *halb gefreſſen*, Gall. *à demi mangé*, Hiſp. *medio comido*, ἡμίβρωτος. *Hor. l. 2. ſat. 6.* Semeſaque lardi fruſta dedit. *Suet. in Tib. c. 34.* Solemnibus ipſe cœnis pridiana ſæpe, ac ſemeſa obſonia appoſuit.

Semet, V. Sui.

Semĕtrum, i, quod eſt ſine menſura, non ſymmetrum, ut diſſona ſemetra, apud *Prudent. in Pſychom. v. 289.* ubi quidam aliter leg.

Semiacerbus, a, um, adject. *mezzo acerbo*, *mal maturo*. *Pallad. in Aug. tit. 13.* Uvæ ſemiacerbæ ſuccus.

Semiadopertŭlus, a, um, adject. *mezzo aperto*. *Apul. l. 3. Metam.* Oculis udis, ac tremuli, jamjamque ſemiadopertuli.

Semiagreſtis, e, adject. *mezzo ruſticano*, *poco civile*. *Aurel. Victoria. in Diocle. n. 17.* Maximianum fidum amicitia, quamquam ſemiagreſtem, militiæ tamen, atque ingenio bonum, imperatorem jubet.

Semiambuſtus, a, um, adject. *mezzo abbruciato*. *Sueton. in Calig. c. 59.* Cadaver tumultuario rogo ſemiambuſtum.

Semiamictus, a, um, adject. *mezzo veſtito*, *mal veſtito*. *Apul. l. 1. Metam.* Sciſſili palliaſtro ſemiamictus. Adde *l. 7.*

Semianĭmis, & me, o. 3. & ſemianimus, a, um, *mezzo morto*, Ger. *halb todt*, Gal. *à demimort*, Hiſp. *medio muerto*, ἡμιθνής, ἡμίθνητος, ſemivivus, ſemimortuus. *Virg. 11. Æn.* Semianimes volvuntur equi. *Lucret. l. 6. v. 1266.* Languida ſemianimo cum corpore membra videres. *Cic. 1. de Divin. c. 47. ex Ennio*: Subigit ipſe feris transfigens unguibus anguem ſemianimum, & varia graviter cervice micantem. *Liv. l. 18. c. 23.* Et in ſuccenſum rogum ſemianima pleraque injecerunt corpora.

Semiannŭus, a, um, *di mezzo anno*, ut ſemiannua nox, apud *Martian. Capell. l. 6. pag. 194.*

Semiapertus, a, um, *mezzo aperto*, ἡμιανέῳκτος, dimidia ſui parte apertus. *Liv. l. 26. c. 39.* Paucos ex multis trepida fuga incedentes, ſemiapertis portarum foribus, in urbem compulit.

Semiaſſus, a, um, *mezzo arroſtito*, ſemicombuſtus. *Cic. 1. Tuſc. c. 44. ex Poeta*: Heu reliquias ſemiaſſi Regis, denudatis oſſibus, per terram ſanie delibutas fœde diu vexarier.

Semiatrātus, a, um, adject. dimidia parte atratus. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 198.* Liberti ſemiatrati exſequiantur. *Turneb. l. 18. c. 10.* pro *propter via* legit *protervi*. Deinde addit: Atrati ſolent in funere eſſe, at illi protervi ſemiatrati tantum erant.

Semibarbărus, a, um, *mezzo barbaro*, qui dimidia parte barbarus eſt. *Sueton. in Cæſ. c. 76.* Quoſdam e ſemibarbaris Gallorum recepit in Curiam. h. e. Narbonenſes, ut quidam Interpretes putant, quod hi inter barbaros majoris cultus eſſent, atque elegantiæ. *Capitol. in Maxim.* Adoleſcens, & ſemibarbarus.

Semĭbos, ovis, o. ἡμίβους, dimidia ſui parte bos. *Ovid. l. 4. Triſt. eleg. 7.* Centimanumque Gygen, ſemibovemque virum.

Semicanalicŭlus, i, m. *mezzo canaletto*. *Vitruv. l. 4. c. 3.*

Semicānus, a, um, adject. *mezzo canuto*. *Apul. l. 8. Metam.* Cincinnis ſemicanis, & pendulis capillatus.

Semicaper, pri, com. *mezzo capra*, ἡμίτραγος, qui dimidia ſui parte caper eſt. Epitethon eſt Faunorum, & Satyrorum, qui inferiore ſui parte capris ſimiles pinguntur. *Ovid. 5. Faſt. v. 101.* Semicaper coleris ſuccinctis Faune Lupercis.

Semicinctium, ii, ἡμιζώνιον, cinctus, ſive zona minus lata. *Iſid. Orig. l. 19. c. 33.* Cinctus eſt lata zona, & minus lata ſemicinctium, & utriſque minima cingulum. Alii definiunt genus veſtis breviſſimæ, qua venter, & verenda teguntur. *Petron. in Satyr.* Incluſus ego ſuſpendio vitam finire conſtitui, & jam ſemicinctio ſtanti ad parietem ſpondæ me vinxerem, cervicemque nodo condebam. Eſt & apud *Martial. l. 14. epigr. 153.* in titulo ipſius epigrammatis.

Semicirculāris, & re, o. 3. *ſemicircolare*, ἡμικύκλιος, quod habet medii circuli formam. Apud *Colum. lib. 5. cap. 2.* quo loco poſita eſt figura ſemicirculi, leguntur hæc verba: *ſemicircularis agri forma*, quæ tamen incertum, ſintne *Columellæ*, an alterius, qui ad explicandam figuram ea addiderit.

Semicirculātus, a, um, ſemicirculi forma factus. *Celſ. l. 7. cap. 16. tit. 2.*

Ferra-

Digitized by Google

Ferramentum fecit rectum in ſummam partem labroſum, in imam ſemicirculatum, acutumque.

Semicirculus, i, m. *mezzo circolo*, Ger. *halbzirring*, Gal. *demi cercle*, Hiſp. *medio circulo*, ἡμικύκλιος, medius circulus. *Cic. 5. Fin. c. 20.* Cumque non haberent ingenuas ex doctrina oblectationes, circulos aliquos, & ſemicirculos conſectari. *Scaig.* legit *ſeſſiunculas*. *Colum. l. 5. c. 2.* Si ſemicirculus fuerit ager. *Et mox.* Si totum minus, quam ſemicirculus erit.

Semiclauſus, & Semicluſus, a, um, adject. *mezzo chiuſo*. *Apul. l. 10. A. A.* Semiclauſo ore balbutiens. *Inſcript. apud Fabret. pag. 230.* Silvano ſacra ſemicluſa tradito.

Semicoctus, a, um, *mezzo cotto, guaſcotto*, ἡμίεφθος, dimidia parte coctus, ſemicrudus. *Plin. l. 18. c. 11.* Ex tritico candidiſſima atque grandiſſima eligunt grana, & ſemicocta in ollis.

Semicombuſtus, a, um, adject. *mezzo bruciato*. *Prudent. in Rom. v. 859.* Aiunt olivo ſemicombuſtas faces.

Semiconfectus, a, um, adject. *mezzo fatto*, ut ſemiconfectus ceſpes. *Sidon. l. 6. ep. 10.*

Semiconſpicuus, a, um, adject. qui dimidio conſpicitur. *Apul. l. 3. A. A. poſt init.* Nonnulli per feneſtras ſemiconſpicui.

Semicorporale, & le, n. 3. idem ac ſemicorporeus. *Firmic. l. 2. c. 12.* Aries eſt ſignum in cælo maſculinum, ſemicorporale, oculis languidis, erraticum.

Semicorporeus, a, um, *mezzo corporale*, dimidio corporeus. *Firmic. l. 2. c. 12.* Cancer ſignum eſt in cælo fœmininum, mobile, ſemicorporeum, irrationale.

Semicrematus, a, um, *mezzo abbruciato*, ἡμίφλεκτος, dimidia parte crematus. *Ovid. in Ibin. v. 634.* Membra feras Stygiæ ſemicremata neci.

Semicremus, a, um, adject. idem quod ſemicrematus. *Ovid. 12. Met. v. 287.* Semicremoque novat repetitum ſtipite vulnus.

Semicrudus, a, um, *mezzo crudo*, ἡμίωμος, pro dimidia parte crudus. *Colum. l. 6. c. 26.* Lupini ſemicrudi conteruntur. *Sueton. in Aug. c. 1.* Semicruda exta. *Stat. l. 4. ſilv. 9. v. 48.* Quid, ſi cum bene mane ſemicrudus Illatam tibi dixero ſalutem? ideſt, cibo pro dimidia parte digeſto.

Semicubitalis, & le, o. 3. quod dimidio cubito conſtat. *Liv. l. 42. c. 65.* Ut palmæ ſpiculum haſtili ſemicubitali infixum.

Semideus, i, m. *ſemideo*, ἡμίθεος, medius inter naturam humanam, & divinam. V. Heros. *Ovid. in Ibin, v. 80.* Fluminaque, & Nymphæ, ſemideumque genus. ideo Dii Indigetes. *Lucan. l. 8. v. 831.* Nos in templa tuam Romana accepimus Iſim, Semideoſque canes.

Semidigitalis, le, adject. qui habet magnitudinem dimidii digiti. *Vitruv. l. 10. c. ult.* Terebratur foramen digitale, ſemidigitale, ſeſquidigitale.

Semidoctus, a, um, *mediocremente dotto*, ἡμιμαθής, qui eſt mediocris eruditione. *Cic. 2. de Orat. c. 42.* Hæc ut & properans, & apud doctos, & ſemidoctos ipſe percurro.

Semiebrius, a, um, adject. *mezzo ubbriaco*. *Petron. in Satyr.*

Semiermis, V. Semermis.

Semifactus, a, um, ἡμίεργαστος, pro dimidia tantum parte factus. *Tac. l. 15. Ann. c. 7.* Semifacta opera fuga perrupit.

Semifaſtigium, ii, dimidium faſtigii. *Vitruv. l. 7. c. 5.*

Semifer, ra, rum, *mezzo beſtia*, ἡμίθηρος, quod parte dimidia fera eſt, cujuſmodi erant Centauri, qui anteriore, ſeu ſuperiore parte homines erant, poſteriore, ſeu inferiore equi. *Cic. 2. de nat. Deor. ex Arato:* Tum gelidum valido de pectore frigus anhelans corpore ſemifero magno Capricornus in orbe. *Ovid. 2. Metam. v. 633. de Chirone Centauro:* Semifer interea divinæ ſtirpis alumno lætus erat. ¶ Semifer etiam dicitur, qui non omnino ferus eſt, *mezzo ſalvatico*. *Plin. l. 8. c. 57. de feris:* Semiferum & ipſum animal, cui vivaria in doliis idem, qui apros inſtituit.

Semiformis, & me, o. 3. *informe*, o *mezzo formato*, ἡμίμορφος, quod dimidium formam habet. *Col. l. 8. c. 5.* Pulliſque ſemiformes interimuntur. *Id. l. 4. c. 25.* Luna ſemiformis.

Semifultus, a, um, ἡμιστήρικτος, pro dimidia parte fultus. *Martial. l. 5. epigr. 14.* Subſelliique ſemifultus extremo.

Semifumans, ntis, *mezzo fumante*. *Sidon. l. 1. ep. 7.* Qui adhuc in eo ſemifumantem præfecturæ nuper extortæ dignitatem venerabatur.

Semifunium, ii, dimidius funis. *Cat. de R. R. c. 135.*

Semigætulus, a, um, adject. qui ad Gætulos vel regione, vel moribus accedit. *Apul. in Apol.* Memet profeſſus ſum, ſeminumidam, & ſemigætulum.

Semigermanus, a, um, quod de Germanis participat. *Liv. l. 21. c. 38. ad fin.* Utique cum quæ ad Apenninum ferant, obſepta gentibus Semigermanis fuiſſent.

Semigræcus, a, um, ἡμιέλλην, quod de Græcis participat. *Var. l. 2. de R. R. c. 1.* Ut Semigræcis pectoribus dicam Græce.

Semigravis, & ve, o. 3. *mezzo aſſonnato*, ἡμιβαρής, pro dimidia parte gravis. *Liv. l. 25. c. 24.* Quia magna pars in turribus epulati, aut ſopiti vino erant, aut ſemigraves potabant.

Semigro, as, n. 1. *partirſi*, ἀποικίζω, ad ſeorſim habitandum me confero. *Cic. pro Cæl. c. 7.* Reprehendiſtis, a patre quod ſemigrarit.

Semihians, tis, nom. ex partic. *mezzo aperto*. *Apul. l. 10. A. A.* Semihiantes compreſſit labias. *Catul. carm. 61. Epithal. Jul. & Manl. v. 220.* Dulce rideat ad patrem ſemihiante labello.

Semihiulcus, a, um, adject. dimidio, vel aliquantum hiulcus, ſemiapertus. *Poeta quidam apud Gel. l. 19. cap. 11.* Dum ſemihiulco ſavio meum puellum ſavior.

Semihomo, inis, com. *mezzo uomo*, ἡμίανδρος, qui dimidia parte homo eſt. *Virg. 8. Æn. v. 194.* Hic ſpelunca fuit vaſto ſubmota receſſu Semihominis Caci.

Semihora, æ, *mezza ora*, ἡμιώριον, ſpatium dimidium unius horæ. *Cic. pro Rab. perduel. reo, c. 2.* Meque ex comparato, & conſtituto ſpatio defenſionis in ſemihoræ curriculum coegiſti.

Semijejunium, ii, *mezzo digiuno*. *Tertul. adv. Pſych. c. 13.* Stationum ſemijejunia interponentes.

Semijugerum, i, ἡμιπλεθρον, medium jugerum. *Colum. l. 4. c. 18.* Vel in ſemijugera omnibus modis dirimatur.

Semilacer, ra, rum, *mezzo lacero*, ἡμίσπαστος, dimidia parte lacer. *Ovid. 7. Metam. v. 344.* Semilacerque toro tentat conſurgere.

Semilater, ris, m. *mezzo mattone*. *Vitruv. l. 2. c. 3.* Una parte lateribus ordines, altera ſemilateres ponuntur.

Semilautus, a, um, adject. *mezzo lavato*. *Catul. carm. 55. in Cæſar.* Semilauta crura.

Semiliber, ra, rum, *mezzo libero*, ἡμιελεύθερος, media libertate fruens. *Cic. Attic. l. 13. ep. 31.* Obſecro, abjiciamus iſta, & ſemiliberi ſaltem ſimus.

Semilibra, æ, f. *mezza libra*, ſelibra. *Apul. l. de herb. c. 99.* Adipis caprini ſemilibra.

Semilixa, æ, m. ἡμικάπηλος, qui fere lixa eſt, *ſoldato vile*. *Liv. l. 30. c. 28.* Cui Statorius ſemilixa ducere exercitus ſolitus ſit. *Adde l. 28. c. 28.*

Semilixula, æ, f. genus placentæ, ſeu libi incondite facti. *Var. l. 4. de L. L.*

Semilunaticus, a, um, *mezzo lunatico*, qui paulo minus eſt, quam lunaticus. *Jul. Firmic. l. 7. c. 3. ad fin.* Semilunatici naſcuntur.

Semimadidus, a, um, *mezzo bagnato*, ἡμίβροχος, dimidia parte madidus. *Colum. l. 2. c. 4.* Ne lutoſus ager tractetur, neve exiguis imbribus ſemimadidus.

Semimarinus, a, um, ἡμιθάλασσος, quod & de mari, & de terra participat. *Lucret. l. 5. v. 890.* Aut rapidis canibus ſuccinctas ſemimarinis Corporibus Scyllas.

Semimas, aris, m. 3. *caſtrato*, Ger. *verſchnitten*, Gal. *chatré*, Hiſp. *capado*, ἡμίανδρος, caſtratus, eviratus, ut ſemimares capri. *Varr. l. 3. R. R. c. 9.* Semimaris ovis viſcera. *Ovid. 1. Faſt. v. 588.* ¶ Dicitur & de hermaphroditis, qui utrumque ſexum participant. *Liv. l. 31. c. 12.* Ante omnia abominati ſemimares. *Ovid. 4. Metam. v. 380.* Ergo ubi ſe liquidas, quo vir deſcenderat, undas Semimarem feciſſe videt.

Semimaſculus, li, m. ſemimas, caſtratus. *Fulgent. l. 3. mythol. c. 5.* Berecynthia Attin caſtrando ſemimaſculum fecit.

Semimaturus, a, um, adject. *mezzo maturo*. *Pallad. in Jun. tit. 12.* Hordeum ſemimaturum.

Semimetopia, orum, n. plur. dimidiæ metopæ. *Vitruv. l. 4. c. 3.* In extremis angulis ſemimetopia ſint impreſſa. V. Metope.

Semimitra, æ, f. *piccola mitra*, *o cuffia*. *Ulpian. l. 25. ff. de aur. argen. &c.* Vittæ, mitræ, ſemimitræ.

Semimortuus, a, um, *mezzo morto*, ἡμιθανής, quod pro dimidia parte mortuum eſt. *Catul. ad Licin. epigr. 47. (al. 51.)* At defeſſa labore membra, poſtquam ſemimortua lectulo jacebant.

Seminalis, & le, o. 3. *da ſemenza*, quod ad ſementem faciendam ſpectat. *Colum. l. 11. c. 2.* Viciæ pabularis modios ſeptem, vel octo, viciæ ſeminalis modios quinque, vel ſex. ¶ Seminalia abſolute pro ipſa ſementi uſurpat *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 13.*

Seminanis, ne, adject. *mezzo voto*, dimidio inanis. *Plin. l. 2. c. 18. de Luna:* In triquetro ſeminani ambitur orbe.

Seminarium, ii, *ſeminario*, *ſemenzaio*, φυτώριον, locus, in quo ſurculi arborum, aut vitium pangiuntur, ut ubi ad certam adoleverint magnitudinem, in alium locum transferantur. *Colum. l. de Arbor. c. 1.* Qui vineam, vel arbuſtum conſtituere volet, ſeminaria prius facere debet. *Id. l. 5. c. 6.* Si ulmorum ſeminarium paratum habueris. ¶ Translate ſumitur pro quacunque origine tum in bonam partem, tum in malam. *Cic. 1. Off. c. 17.* Id autem eſt principium urbis, & quaſi ſeminarium Reipublicæ. *Id. in Piſon.* Ex illo fonte, & ſeminario triumphorum cum arida folia laurea retuliſſes. *Id. 2 Catil. c. 10.* Scitote, hoc in Republica ſeminarium Catilinarium fore.

Seminarius, a, um, quod ſeminat. *Flor. l. 2. c. 6.* Bellatricem illam, viris, armiſque nobilem Hiſpaniam, illam ſeminariam hoſtilis exercitus, illam Annibalis eruditricem. Alii rectius leg. *ſeminarium*.

Seminatio, onis, *il ſeminare*, σπορά, actus ſeminandi. *Var. l. 2. de R. R. c. 6.* Ad ſeminationem onagrus idoneus, quod e fero fit manſuetus facile, &c.

Seminator, oris, *ſeminatore*, σπορεύς, qui ſeminat. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 34.* Omnium autem rerum, quæ natura adminiſtrantur, ſeminator, & ſator, & parens, ut ita dicam, atque educator, & altor eſt mundus. *Id. l. 3. c. 26.* Seminator malorum.

Seminatus, a, um, *ſeminato*, genitus. *Plaut. Amph. 2. 2. 19.* Alter decumo poſt menſe naſcetur puer, quam ſeminatus.

Seminecis, vel Seminex, cis, *mezzo morto*, ἡμιθνής, ἡμιθανής, qui ſemimortuus eſt, qui gravi vulnere accepto morti eſt vicinus. *Liv. l. 29.* Qui circa Regem ſeminecem jacentem, deinde pilo tarſo affixum pugnabant. *Ovid. 1. Metam.* Atque ita ſeminecés partim ferventibus artus mollit aquis, partim ſubjecto torruit igni. *Sil. l. 6. v. 11.* Seminecum lumina. ¶ In recto caſu exempla nondum vidimus.

Seminium, ii, idem ac ſemen, vel planta, aliudve quidvis, quod de ſe aliquid poſſit producere. *Colum. l. 2.* Nonnunquam ſuperfuſa terra latentibus ſeminiis. *Var. l. 2. de R. R. c. 6.* Ego, inquit, de aſinis potiſſimum dicam, quod ſim Reatinus, ubi optimi, & maximi fiunt, e quo ſeminio ego hos procreavi pullos. ¶ Item pro ſobole, & fœtu. *Lucret. l. 3. v. 743.* Denique cur acris violentia triſte leonum ſeminium ſequitur?

Semino, as, n. 1. *ſeminare*, זרע, Germ. *ſayen*, Gall. *ſemer*, Hiſp. *ſembrar*, σπείρω, ſero, ſemen ſpargo, ſemina terræ trado, vel mando. *Colum. l. 2. c. 9.* Seminari debet hordeum poſt æquinoctium. *Id. l. 2. c. 8.* Ne ſeminarentur agri, niſi cum terra pluviis maduiſſet. ¶ Interdum ponitur pro gignere, producere. *Virg. 6. Æn. v. 206.* Quale ſolet ſylvis brumali frigore viſcum fronde virere nova, quod non ſua ſeminat arbos. *Colum. l. 6. c. 24. de tauris:* Quoniam ſi parte dextra deſiluit, marem ſeminaſſe manifeſtum eſt, ſi læva, fœminam. ¶ Translate ſumitur pro ſpargere, divulgare. *Lactant. l. 4.* Et cultum Dei per totam terram ſeminaret.

Seminoſus, a, um, adject. ſeminibus plenus. *Auct. priapeor. carm. 51.* Seminoſæ cucurbitæ.

Seminudus, a, um, *mezzo nudo*, ἡμίγυμνος, dimidia parte nudus. *Liv. l. 9.* Primi Conſules prope ſeminudi ſub jugum miſſi. *Adde l. 24. c. 40.*

Seminumida, æ, m. V. Semigætulus.

Semiobrutus, a, um, adject. *mezzo coperto*, ut dolio ſemiobrutus, apud *Apul. l. 9. A. A.*

Semionuſtus, a, um, *mezzo carico*, dimidio onuſtus. *Siſenna apud Priſcian. ſub fin. l. 10.* Naves ſemionuſtæ.

Semiorbis, is, m. dimidius orbis, *ſemicircolo*. *Sen. l. 1. quæſt. natur. c. 8.* In ſemiorbe nihil prohibet aſpici totam pilam.

Semipaganus, a, um, adject. ἡμιαγροῖκος, fere ruſticus, ſemidoctus, rudis, ut ſunt ii, qui fere ſemper in pagis morantur. *Perſ. in prol. verſ. 6.* Ipſe ſemipaganus ad ſacra vatum carmen affero noſtrum.

Semipatens, tis, nom. ex partic. ſemiapertus, dimidio patens. *Sidon. l. 7. ep. 6.* Semipatentibus jacere veſtibulis.

Semipater, V. Semo.

Semipedalis, & le, o. 3. ἡμιποδιαῖος, quod medii pedis longitudinem habet. *Plin. l. 13. c. 4.* Semipedales ramorum relinquentes truncos.

Semipedaneus, a, um, adject. idem ac ſemipedalis. *Colum. l. 4. c. 1.* Abunde eſt, ſemipedaneam confixa reſolutam vitibus terram ſubjicere.

Semiperemptus, a, um, adject. *Tertul. in Sodom. c. 4.* Semiperempta etiam ſi qua illic jugera. h. v. ſemicombuſta.

Semiperfectus, a, um, dimidia parte perfectus. *Sueton. in Calig. c. 21.* Opera ſub Tiberio ſemiperfecta abſolvit.

Semipes, edis, m. *mezzo piede*, ἡμιπόδιον, menſura dimidii pedis, hoc eſt octo digitorum. *Plin. l. 12. c. 19.* Deinde rubeſcit, addito ſemipede. *Vitruv. l. 5. c. 5.* Aperturæ altæ ſemipedem.

Semiphalarica, æ, f. telum phalarica minus, cubitale, quod manu jaculabantur. *Gel. l. 10. c. 25.*

Semipiſcina, æ, dimidium piſcinæ, parva piſcina. *Var. l. 1. R. R. c. 13.* Lacus, qui intra ſtylobatam cum venit, fit ſemipiſcina.

Semiplacentinus, a, um, [illegible], aliqua ratione Placentinus. *Cic. in Piſon. 2. 6.* Calatinus, credo, aliquis, aut Africanus, aut Maximus, & non Cæſonius Semiplacentinus Calventius.

Semiplene, adv. *dimezzatamente*. *Sidon. l. 4. ep. 22.* Præterita infructuoſa, præſentia ſemiplene dicuntur.

Semi-

Digitized by Google

Semiplēnus, a, um, *mezzo pieno*, ἡμίπλεος, plenus pro dimidia parte. *Liv. l. 25. c. 30.* Qui improviſo adorti ſemiplenas ſtationes, & adapertas fores portæ, &c. *Cic. 7. Verr. c. 25.* Semiplenæ naves. *Vellej. l. 2. c. 80.* Duodecim ſemiplenæ legiones.

Semiplotia, orum, n. 2. ἡμιβλαύτια, ſoleæ dimidiatæ, quibus in venando utebantur, ut planius pedem ponerent. *Feſt.* Ploti appellati ſunt Umbri, pedibus planis quod eſſent. Unde ſoleas dimidiatas, quibus utuntur in venando, quo planius pedes ponerent, vocant ſemiplotia.

Semipuella, æ, f. *mezzo fanciulla*. *Auſon. in Gripho, v. 25.* Tres volucres, tres ſemideæ, tres ſemipuellæ.

Semipullātus, a, um, adject. ſemiatratus, dimidia parte pulla veſte indutus. *Sidon. l. 1. ep. 7.* Accuſatores ſemipullati.

Semiputātus, a, um, *mezzo tagliato*, ἡμικλαδευτος, dimidia ex parte putatus, ſive cæſus. *Virg. 2. Ecl.* Semiputata tibi frondoſa vitis in ulmo eſt.

Semirāmis, is, vel idis, fem. Regina Aſſyriorum, Nini uxor, mulierum omnium, quarum ex hiſtoria ad nos perlata notitia eſt, longe celeberrima, quam cum Cyro præcipue Alexander admiratus fertur, quod in illa & magnitudo animi, & rerum geſtarum claritas plurimum eminuiſſet. Lingua Syriaca avem ſignificat. Namque ab avibus adhuc infans nutrita dicitur. Cum Ninus deceſſiſſet, relicto impubere adhuc filio Ninya, Semiramis nec immaturo auſa tradere imperium, nec ipſa palam tractare, tot, ac tantis gentibus vix patienter uni viro, nedum feminæ parituris, ſimulavit ſe pro Nini uxore filium, pro femina puerum. Nam & ſtatura utrique mediocris, & vox pariter gracilis erat, & lineamentorum qualitas matri, ac filio ſimilis. Igitur brachia, ac crura velamentis, caput tiara texit. Et ne novo habitu aliquid occultare videretur, eodem ornatu & populum veſtiri juſſit: quem morem veſtis exinde gens univerſa tenet. Sic primis initiis ſexum mentita puer eſſe credita eſt. Magnas deinde res geſſit: quarum amplitudine, ubi invidiam ſuperatam putavit, quæ eſſet, faſſa eſt, quemve ſimulaſſet. Nec hoc illi dignitatem Regni ademit, ſed admirationem auxit, quod mulier non feminas modo virtute, ſed etiam viros anteiret. Hæc Babylonem condidit, murumque urbi cocto latere circumdedit, arenæ vice bitumine interſtrato: quæ materia in illis locis paſſim e terra exæſtuat. Multa & alia præclara hujus Reginæ fuere. Siquidem non contenta acquiſitos a viro Regni terminos tueri, Æthiopiam quoque imperio adjecit. Sed & Indiæ bellum intulit: quo, præter illam, & Bacchum, ſeu Liberum Patrem, & Alexandrum Magnum, nemo intravit. ¶ Verum eadem tam portentoſis libidinis fuiſſe traditur, ut & equum uſque ad coitum adamarit, & filii concubitum expetierit. Cum igitur a filio concubitum petiſſet, ab eodem interfecta eſt. Duos & quadraginta annos poſt Ninum Regno potita eſt. *Juſtin. l. 36. c. 2.* Aſſyriis regibus genus ex Regina Semiramis fuit. *Id. l. 1. c. 1.* Relicto impubere filio, & uxore Semiramide.

Semiramĭus, a, um, adject. ad Semiramidem pertinens, ut Semiramiæ turres, h. e. Babylonicæ. *Claudian. de conſul. Prob. & Olybr. v. 162.* Semiramium genus. *Ovid. 5. Metam.*

Semirăſus, a, um, adject. *mezzo raſo*, ſemitonſus. *Catull. carm. 55. (al. 59.) de Ruſo:* Ab ſemiraſo tunderetur uſtore.

Semireductus, a, um, ἡμισυναχθείς, ſemicontractus, partic. a *ſemis*, & *reducor*. *Ovid. 2. de Arte am. v. 614.* Protegitur læva ſemireducta manu.

Semirefectus, a, um, *mezzo rifatto*, ἡμιανακαινιστος, dimidia parte refectus. *Ovid. ep. 7. v. 176.* Laniataque claſſis Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.

Semirōſus, a, um, adjectiv. *mezzo roſicato*, ut ſemiroſus panis apud *Arnob. lib. 6.*

Semirŭtus, a, um, *mezzo rovinato*, ἡμιβλαβής, ſemidirutus. *Liv. l. 32. c. 17.* Purgato loco, qui ſtrage ſemiruti muri cumulatus erat. *Flor. l. 2. c. 15.* Plus negotii fuit cum ſemiruta Carthagine, quam integra. *Stat. l. 5. Silv. 3. v. 104.* Exere ſemirutos ſubito de pulvere vultus, Parthenope.

Semirus, m. 2. *Simari*, fl. Magnæ Græciæ, cum opp. cogn. quod alluit. *Plin. l. 3. c. 10.*

Semis, nomen indeclin. *mezzo*, *la metà*, ἥμισυ, dimidius. Eſt ab ἥμισυ. *Feſt.* Semis, ſemodius, ſemuncia, qua ratione ex Græco trahuntur aſpirata, quæ *ſ* literam pro aſpiratione eorum habent, ut ἑπτά, ſeptem, ὕλη, ſylva, ſic ita ab eo, quod illi ἥμισυ dicunt, declinata videntur. Hæc *Feſt.* Alii deducunt a *ſemis*, & *as*. *Vitruv. l. 4. c. 1.* Septem craſſitudinis diametros in altitudinem columnæ Doriæ, Joniæ octo ſemis conſtituerant. ¶ In compoſitione abjicit *s*, ut *ſemidoctus*, *ſemiplenus*, *ſemiſemols*.

Semiſĕnex, is, m. *mezzo vecchio*, ἡμιγέρων, qui pro dimidia ætate ſenex eſt. *Plaut. Mil. 3. 1. 34.* O lepidum ſemiſenem! Alii leg. *ſenem*.

Semiſepultus, a, um, ἡμίθαπτος, dimidia parte ſepultus. *Ovid. 1. ep. v. 55.* Semiſepulta virum curvis feriuntur aratris Oſſa.

Semiſiccus, a, um, adject. *mezzo ſecco*, *ſeccherecio*. *Pallad. Febru. tit. 24.* Vellendi ſunt thalli adhuc ſemiſicci.

Semiſicilicus, i, m. dimidium ſicilici. Ex *Pallad.* affert Danetius in Lex.

Semiſomnis, e, & Semiſomnus, a, um, adject. *mezzo addormentata*, ἡμίυπνος, fere adhuc dormiens, non ſatis experrectus. *Cic. Fam. 7. ep. 1.* Cum illi interea ſpectarent communes mimos ſemiſomni. *Id. Verr. 7. c. 36.* Cum is etiam tum ſemiſomnis ſtuperet. *Liv. l. 30. c. 5.* Multos ſemiſomnos hauſit flamma. *Plaut. Curc. 1. 2. 22.* Siccæ, ſemiſomnæ.

Semiſonans, tis, nom. ex particip. ut ſemiſonantes literæ, *ſemivocali*, apud *Apulej. de Mundo*.

Semiſopitus, a, um, *mezzo addormentato*, ἡμικοίμητος, ſemiſomnis. *Ovid. l. 1. Am. el. 14.* Purpureo jacuit ſemiſopita toro. *Id. Heroid. ep. 10. v. 10.* movi Theſea prenſuras ſemiſopita manus. Heinſius utroque loco legit *ſemiſupina*, quia prima in *ſopio* longa eſt, hic autem contra leges metri producitur. *Liv. l. 25. c. 39.* Pars ſemiſopitus hoſtes cædunt. Gronovius ex MSS. legit *ſemiſomnos*.

Semiſopītus, a, um, adject. ſemiſomnus. *Sidon. carm. 15. v. 60.* Semiſopore levi ſcalpebat lumina penna.

Semiſſālis, le, adject. ſemiſſe conſtans, ut uſuræ ſemiſſales, apud *Modeſtin. l. 30. Dig. tit. 12. l. 10. ſei per cento*.

Semiſſarius, a, um, adject. ſemiſſalis. Hæres ſemiſſarius dicitur, qui dimidiam hæreditatem conſequitur. *leg. 116. (al. 115.) l. 30. Dig. de legat. l. 1.*

Semiſſis, is, *mezza libbra*, Germ. *dashalbe theil*, Gall. *la moitie de quelque choſe*, Hiſpan. *la mitad de la libra*, dimidia pars aſſis, id eſt ſex unciæ, quaſi *ſemiaſſis* per Syncopen. *Cic. Att. l. 15. ep. 31.* De Tulliano ſemiſſe M. Axianum adhibebis, ut ſcribis. ¶ Refertur quoque ad monetam, quemadmodum triens, & quadrans. *Cic. pro Sext.* Ut remiſſis ſemiſſibus, & trientibus, quinta prope pars vectigalium tolleretur. ¶ Item ad menſuram, quemadmodum & *as*. *Plin. l. 18. c. 19.* Juſtum eſt proſcindi agri ſemiſſem, iterari aſſem. ¶ Semiſſis uſura dicitur quoties de centum nummis ſenos nummos uſuræ nomine quotannis percipimus. *Plin. l. 14. c. 4.* Ex his tamen uſuræ multiplicatæ ſemiſſibus. ¶ Semiſſis homo, dicitur homo vilis, & quaſi ſemihomo, vel quaſi nullius pretii, ac vix ſemiſſe æſtimandus. *Vatin. Cic. l. 5. Fam. ep. 10.* Simius, non ſemiſſis homo, contra me arma tulit.

Semiſupīnus, a, um, ἡμιύπτιος, media parte ſupinus. *Ovid. l. 3. de Arte v. 788.* Cum jacet in dextrum ſemiſupina latus. *Martial. l. 6. epigr. 35.* Vitreiſque tepentem Ampullis potas ſemiſupinus aquam.

Semita, æ, f. *ſentiero*, נתיבה, Germ. *fuſſweg*, Gall. *ſentier*, Hiſp. *ſenda*, ἀτραπός, τρίβος, via anguſtius, via arcta, dimidia via, quaſi ſemiiter, ut ait *Varr. lib. 4. de L. L.* Differt a *via*, quia eſt anguſtior, quam via. *Plaut. Curc. 2. 3.* Quin cadat, quin capite ſiſtat in via, de ſemita. *Id. Caſ. 3. 5. 42.* De via in ſemitam regredere. *Virg. 9. Æn. verſ. 383.* Rara per occultos ducebat ſemita calles. *Martial. l. 7. ep. 60.* Juſſiſti tenues, Germanice, creſcere vicos: Et modo quæ fuerat ſemita, facta via eſt. ¶ Interdum tamen ſemita reperitur pro via. *Cic. 4. Verr.* Hanc pecuniam, quæ via modo viſa eſt exire ab iſto, eadem ſemita revertiſſe. ¶ Tranſlate uſurpatur pro regula, vel ratione vivendi. *Horat. l. 1. ep. 18.* Et fallentis ſemita vitæ.

Semitālis, & le, o. 3. quod ad ſemitas pertinet. Semitales Dii, vel Manes, erant Lares publici, hoc eſt ii, qui urbis aſtant cuſtodes, qui etiam dicebantur *Dii Præſtites*, *Compitales*, *Viales*, quia in compitis, ſemitis, viis publicis ſtatuebantur. *Auctor Priap. De Sabino:* Neque ulla Semitalibus Diis ſibi eſſe tacta.

Semitarius, a, um, qui ſemitas percurrit. *Catull. ad Contubernales, carm. 35.* Omnes puſilli, & ſemitarii mœchi. Semitarios mœchos vocat, qui vulgaria ſcorta, & in ſemitis proſtituta ſectantur.

Semitātim, adv. per ſemitas. *Titin.* apud *Chariſ. l. 2.* Semitatim fugi, atque effugi.

Semitatus, a, um, adject. ſemitis diviſus. *Martial. l. 6. ep. 74.* Calvam trifilem ſemitatus unguento. h. e. quaſi ſulcis unguento pictis in calva. Alii leg. *ſegmentatus*.

Semitectus, a, um, adject. *mezzo coperto*. *Apul. l. 4. A. A.* Capilli ſemitecti. Adde *Arnob. l. 6.*

Semito, as, a. 1. ſemitis diſtinguo, ut *limito* eſt limites conſtituo. *Plin. l. 17. cap. 22.* Semper vero quintanis ſemitari, hoc eſt ut quinto quoque palo ſingulæ jugo paginæ includantur. Hæc *Plin.*

Semitonium, ii, ἡμιτόνιον, *mezzo tuono di voce*. *Macrob. lib. 2. in Somn. Scip. c. 1.* Sonum tono minorem veteres ſemitonium vocitare voluerunt.

Semitractatus, a, um, nom. ex partic. *trattata per la metà*, o *imperfettamente*, ut ſemitractata materia. *Tert. de fuga in perſecut. c. 1.*

Semitrepĭdus, a, um, adject. *mezzo tremante*. *Apul. l. 7. A. A.* Semitrepidus juxta mucrones Martios conſtitutos.

Semitritus, a, um, ἡμιτριβής, dimidia parte tritus. *Col. l. 1. c. 6.* Quo collocata ſemitrita frumenta protegantur.

Semiviētus, a, um, mollis, flaccidus, fere conſumptus. *Col. lib. 12. c. 16.* Alii foliis vitigineis, nonnulli plataninis ſemivietas uvas contegunt.

Semivir, viri, m. *mezzo uomo*, Ger. *halber mann*, Gal. *demi homme*, Hiſp. *medio hombre*, ἡμίανδρος, non perfecte vir, eunuchus. *Ovid. 4. Met.* Quiſquis in hos fontes vir venerit, exeat inde ſemivir. *Plin. l. 11. c. 49.* Teſtes homini tantum injuria, aut ſponte naturæ franguntur, idque tertium ab hermaphroditis, & ſpadonibus ſemiviris genus habent. ¶ Ponitur etiam pro eo quod media parte vir, media beſtia eſt. *Ovid. 9. ep.* Semivir occubuit in Lernæſeoque veneno Neſſus, & infecit ſanguis equinus aquas. ¶ Tranſlatæ ſumitur pro effeminato, molli. *Virg. 4. Æn. v. 215.* Et nunc ille Paris cum ſemiviro comitatu. *Liv. l. 33. c. 28.* Qui tam atrocem eadem pertinere ad illos ſemiviros credebant.

Semivīvus, a, um, *ſemivivo*, *mezzo morto*, ἡμίζωος, ſemimortuus. *Cic. 3. Verr. c. 17.* Ibi hominem ingenuum, domi nobilem, P. R. ſocium, atque amicum, fumo excruciatum, ſemivivum reliquit. ¶ Tranſlate ſumitur pro debili, & exigui vigoris. *Cic. pro Sext. c. 59.* Et enim erat reclamatum ſemivivis mercenariorum vocibus.

Semivocālis, & le, o. 3. ἡμίφωνος, quod proxime ad vocem accedit. *Varr. l. 1. R. R. c. 17.* Inſtrumenti genus vocale ſervi, ſemivocale boves, mutum plauſtra. ¶ A Grammaticis ſemivocales literæ dicuntur, quæ quaſi dimidium vocalium ſonum habent. *Priſcian. l. 1. Quintil. l. 1. c. 4.*

Semivolucris, is, f. quæ dimidia parte volucris eſt. *Symmachus l. 1. ep. 47.* Tricinium ſemivolucrum puellarum. h. e. Sirenum.

Semiuſtulandus, a, um, ἡμιφλεκτέος, particip. paſſ. temporis futuri, vel gen. a *ſemis*, & *uro*. *Suet. in Tib. c. 75.* Atellam potius deferendum, & in Amphitheatro ſemiuſtulandum.

Semiuſtulatus, a, um, idem quod ſemiuſtus. *Cicer. pro Mil. cap. 33.* Tu P. Clodii cruentum cadaver ejeciſti domo, tu ſpoliatum imaginibus, exequiis, infeliciſſimis lignis ſemiuſtulatum nocturnis canibus dilaniandum reliquiſti.

Semiuſtus, a, um, *mezzo abbruciato*, Ger. *halb verbrent*, Gal. *a demi brulé*, Hiſpan. *medio quemado*, ἡμίκαυστος, ἡμίφλεκτος, dimidia parte uſtus. *Cic. in Phil. 2.* Ipiæ faces, quibus ſemiuſtum latus illius eſt. *Virgil. Æneid. 3.* Semiuſtum fulmine corpus. Alii leg. *ſemiuſtum*. ¶ Tranſlate *Liv. lib. 22. cap. 40.* Se populare incendium priore Conſulatu ſemiuſtum effugiſſe.

Semizonarius, ii, m. qui ſemicinctia facit. *Plaut. Aulul. 3. 5. 41.* Strophiarii aſtant, ſemizonarii.

Semnion, ii, σέμνιον, herba pavonia picturis ſimilis, odore eximio, ſic dicta a majeſtate, & pulchritudine. *Plin. l. 24. c. 17.*

Semnōnes, V. Senones.

Semo, ōnis, m. Semones erant Dii ex illorum numero, qui minorum gentium dicuntur, hoc eſt ex hominibus in Deos relati, quaſi *ſemihomines*, ſeu *ſemihemones* (*hemonem* pro hominem dixit *Enn.* apud *Priſcian. lib. 6.*) *Fulgentius de vocib. antiq.* Semones dici voluerunt deos, quos cœlo non dignos adſcriberent, propter meriti paupertatem, ſicut Priapus, Vertumnus: nec terrenos eos deputare vellent, per gratiæ venerationem. *Ovid 6. Faſt. v. 213.* Quærebam, nonas Sanco, Fidione referrem, An tibi Semo pater: tunc mihi Sancus ait: Cuicunque ex iſtis dederis, ego munus habebo: Nomina trina fero, &c. Quidam minus recte leg. *Auribi ſemipater*, &c. *Liv. l. 8. c. 20.* Bona (Vitruvii damnati) Semoni Sanco cenſuerunt conſecranda. V. *Sangus*.

Semodiālis, le, adject. ſemodio conſtans, ut ſemodialis placenta. *Cato R. R. cap. 76.*

Semodius, ii, maſc. *mezzo moggio*, Germ. *halb maſs*, Gall. *demi boiſſeau*, Hiſp. *medio celemin*, ἡμιμέδιμνον, dimidius modius, a *ſemis*, & *modius*, quaſi ſemimodius. *Col. l. 2. c. 11.* Quod eodem quaterni modii, nonnunquam & tribus, interdum etiam duobus, ut ſemodio jugerum occupat. *Juven. ſat. 14. v. 66.* Et tamen uno ſemodio ſcobis hæc emundat ſervulus unus.

Semōte, adverb. *ſeparatamente*, ut ſemote aliquid terere. *Plin. Valerian. l. 3. c. 4.* Adde *Marcell. Empir. c. 20. poſt med.* & *Diomed. Grammat. l. 1.*

Semōtus, a, um, nom. ex particip. ἀποκεχωρισμένος, ſegregatus, ſeparatus, remotus. *Lucret. l. 1. v. 46.* a curis ſemotus. *Id. l. 2. v. 19.* cura ſemota, metuque. *Lactant. lib. 5. cap. 15.* Nihil a ſapientis ratione ſemotius. *Auctor Dialogi de Orat. c. 2.* Arcana ſemotæ dictionis. h. e. a vulgari uſu remotæ.

Semovĕo, es, ovi, otum, a. 2. *rimuovere*, *levar via*, הסיר, Ger. *beiſeitslegen*, Gal. *tirer a part*, Hiſp. *apartar*, *quitar*, ἀποκινέω, ſeorſum moveo, ſeparo, ſejungo. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 12.* Itaque qui antea voce præconis a libe-

tor

vis ſemovebantur, tuis ludis, non voce. ſed manu liberut a ſe ſegregabaut. *Id.* 1. *Acad.* c. 9. Nam Streno ejus auditor, quamquam fuit acri ingenio, tamen ab diſciplina omnino ſemovendus eſt. *Id.* 3. *de Or.* 1. 5. Neque res lumen habere poſſunt, ſi verba ſemoveris.

Semper, adv. *ſempre*, תמיד, Germ. *allzeit*, Gall. *toujours*, Hiſp. *ſiempre*, ἀεί, omni tempore. Nugantur hic Etymologi, dum originem acutius indagant. *Cic.* 1. *Tuſc.* 2. 23. Quod ſemper movetur, id ſempiternum eſt.

Semperflorium, i, herba, eadem quæ ſempervivum. *Apul. de herb.* c. 123.

Semperlenitas, atis, continuata lenitas. Putat *Donatus*, unam dictionem eſſe. Sed re vera duæ ſunt inter ſe diſtinctæ, ut *ſemper fervus*, *ſemper florens*. *Ter. Andr.* 1. 2. 4. Et heri ſemper lenitas, verebar, quorſum evaderet.

Semperviva herba, eadem quæ ſempervivum. *Apul. de herb.* c. 123. Herbæ ſempervivæ folia potui dentur. *Pallad.* l. 1. *tit.* 35. Contra erucas, ſemina, quæ ſpargenda ſunt, ſempervivæ ſucco madefiant.

Sempervivum, i, *ſempreviva*, ἀείζωον, herbæ genus, ita dictum a perpetua viriditate, quod & *aizoon* Græca voce appellat *Plin.* l. 25. c. *ult.* ejuſque duo genera enumerat, majus, & miniſculum, additque, majus ab Italis vocari etiam ſedum magnum, minuſculum ab aliquibus ſempervivum: quamquam utrumque genus uno etiam ſempervivi nomine appellatur. *Apul. de herb.* c. 123.

Sempiterne, adv. *perpetuamente*, ſemper, apud veteres. *Pacuvius* apud *Non.* c. 5. n. 778. Populoque ut ſempiterne ſoſpitent.

Sempiternitas, atis, *perpetuità*. *Apul.* in *Triſmegiſt.* Mundus ſtabili ſempiternitate circumvallatus.

Sempiterno, adv. ſemper. *Solin.* c. 48. Tenacibus foliis ſempiterno inumbratur. Adde *Caton.* apud *Chariſ.* l. 2.

Sempiternum, adverb. *in ſempiterno*, ſempiterne. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 26. Quod tibi ſempiternum ſalutare ſit.

Sempiternus, a, um, *ſempiterno*, *eterno*, תמיד, Germ. *ewig*, Gal. *eternel*, Hiſp. *eterno*, ἀΐδιος, αἰώνιος, perpetuus, ſemper durans, a *ſemper*, & *æternus*. *Cic.* l. 5. *Fam. ep.* 12. Ut me ſempiternæ gloriæ per eum commendari velim. *Id.* 1. *Tuſc.* c. 23. Quod ſemper movetur, id ſempiternum eſt. *Id.* 4. *Catil.* c. 9. Ignis Veſtæ perpetuus, & ſempiternus.

Sempronianus, a, um, adject. ad Sempronium pertinens, ut Sempronianum ſenatuſconſultum. *Cic.* 12. *Fam. ep.* 29.

Sempronius, ii, nomen Romanum. *Cic.* 1. *de Orat.* c. 9. T. & C. Sempronii eloquentiſſimi.

Sempronius, a, um, adjectiv. ad Sempronium pertinens, ut Semproniæ leges. *Cic. Verr.* 5. c. 63. & *Phil.* 1. c. 7. ¶ Semproniæ leges latæ a T. & C. Sempronio Graccho trib. pl. plures fuerunt: Agraria, ne quis ex publico agro plus quingenta jugera poſſideret: judiciaria, lata A. U. DCXXX. ut judicia, quæ ſemper antea penes ordinem ſenatorium fuiſſent, ad Equites transferrentur: Militaris, ne minor annis 17. ad militiam cogeretur: De ſuffragiis, ut Sociis Latinis jus ſuffragii perinde ac civibus R. eſſet: & aliæ, quas V. apud *Hotomann. in Leg.* ¶ Sempronia horrea locus erat, in quo lege Gracchi fuerunt horrea, ad cuſtodiam frumenti publici. *Feſtus.*

Semuncia, æ, f. *mezza oncia*, ἡμιούγκιον, dimidia uncia. *Cic. pro Cæc.* Facit hæredem ex deunce, & ſemuncia Cæcinam. *Liv.* l. 34. Ne qua mulier plus ſemuncia auri haberet. *Perſ. ſat.* 5. *verſ.* 121. Hæreat in ſtultis brevis, ut ſemuncia recti.

Semuncialis, & le, n. 3. ἡμιουγκιαῖος, quod menſuram, pondus, vel valorem ſemunciæ exæquat, ut ſemunciales aſſes, apud *Plin.* l. 33. s. 3.

Semunciarius, a, um, ἡμιουγκιαῖος, idem ac ſemuncialis. *Liv.* l. 7. c. 27. Semunciarium tantum ex unciario fœnus factum: *pro di mezzo per cento.* V. *Unciarius.*

Semurinus, a, um, adject. ad Semurium pertinens. *Martial.* l. 9. *ep.* 43. Campis dives Apollo Semuriois. V. dicta in *Campo.*

Semurium, n. 2. campus vicinus Romæ, in quo erat templum Apollinis. *Cic. in Anton.* l. 6. c. 5. & *Macrob.* l. 1. *Saturn.* c. 10.

Semuſtus, a, um, idem ac ſemiuſtus. V. *Semiuſtus.*

Sena, æ, & in plur. Senæ, arum, fem. oppidum Piceni, ſeu Umbriæ, in litore Adriatici maris, non longe a Metauro fl. a Gallis Senonibus condita, ut ex *Polybio* conſtat l. 2. Hinc *Sil.* l. 8. v. 454. Et Clanis, & Rubico, & Senonum de nomine Sena. *Id.* l. 15. v. 551. qua Sena relictum Gallorum a populis ſervat per ſæcula nomen. *Plin.* l. 3. c. 14. Senogalliam vocat, Itali nunc *Sinigaglia.* ¶ Item oppidum Hetruriæ, inter Romam 107. & Florentiam 32. M. P. *Siena.* Hanc *Plin.* l. 3. c. 5. Senenſem coloniam appellat.

Senaculum, i, *palazzo di conſiglio*, שער, Ger. *rathauſ*, Gal. *ſenat*, Hiſp. *ſenado*, *conſejo*, Συνέδριον, locus, ubi Senatores conveniebant, ſeu ubi conſultandi gratia conſiſtebant, quemadmodum locus, ubi cœnarent, cœnaculum vocabatur. *Feſt.* ¶ Sed temporis progreſſu ſenaculum aliud fuit. Senaculum, inquam, non erat locus, in quo Senatores de rebus publicis deliberarent, nam hic Senatus, vel Curia dicebatur, ſed locus, ubi non conſiſtebant, antequam in Curiam vocarentur. Perſpicue hoc cernitur in verbis *Valerii Maximi lib.* 2. *cap.* 2. num. 6. Sed ut a luxu perditis moribus ad ſeveriſſima majorum inſtituta tranſgrediar, antea Senatus aſſiduam ſtationem eo loci peragebat, qui hodie quoque Senaculum appellatur, nec expectabat, ut edicto contraheretur, ſed inde citatus protinus in Curiam veniebat, ambiguæ laudis civem exiſtimans, qui debitis Reipubl. officiis non ſua ſponte, ſed juſſus fungeretur, quia quicquid imperio cogitur, exigenti magis, quam præſtanti acceptum refertur. Hæc *Valer. Max.* ¶ Sed tamen Senaculum, & Curia promiſcue a Grammaticis accipiuntur. In hac acceptione tria Senacula Romæ fuerunt, quæ a *Feſto* his verbis numerantur: Senacula tria fuiſſe Romæ, in quibus Senatus haberi ſolitus ſit, memoriæ prodidit Nicoſtratus in libro, qui inſcribitur, De Senatu habendo: unum, ubi nunc eſt ædis Concordiæ, Capitolium, & Forum, in quo ſolebant Magiſtratus cum ſenioribus deliberare, alterum ad portam Capenam, tertium circa ædem Bellonæ, in quo exterarum nationum Legatis, quos in urbem admittere nolebant, Senatus dabatur. ¶ Etiam Heliogabalus fecit mulieribus Senaculum, ubi ſolemnibus ſaltem diebus conventus fieret matronalis, ut in ejus vita prodit *Lampridius* c. 4.

Senariolus, a, um, dim. a *ſenarius*, ut Verſus ſenarioli. *Cicer.* 5. *Tuſc.* c. 23. Tenebam etiam quoſdam ſenariolos, quos in ejus monumento eſſe inſcriptos acceperant.

Senarius, a, um, *ſenario*, ἑξάμετρος, quod conſtat ſex rebus, ut Verſus ſenarii, qui conſtant ſex pedibus. *Cic. in Orat.* c. 55. Comicorum ſenarii propter ſimilitudinem ſermonis ſæpe abjecti ſunt.

Senator, oris, maſc. *Senatore*, βουλευτής. Senatores erant viri primi, & ſupremi Ordinis, qui Rempublicam prudentia, & auctoritate una cum Regibus, vel Magiſtratibus, vel Imperatoribus, ſuam in rebus gravioribus ſententiam dicendo, gubernabant. Dicti ſunt a *Senatus*, quæ vox eſt a *ſenex*, quia ſenatus e ſenioribus conſtabat. *Ulp.* l. *nuptæ*, 12. *ff. de Senatoribus*. Senatores autem accipiendum eſt eos, qui a Patriciis, & Conſulibus uſque ad omnes viros illuſtres deſcendunt, quia hi ſoli in Senatu ſententiam dicere poſſunt. *Feſt.* Senatores a ſenectute dici ſatis conſtat, quos initio Romulus elegit centum, quorum conſilio Rempublicam adminiſtraret. Itaque etiam Patres appellati ſunt, & nunc, cum Senatores adeſſe jubentur, quibuſque in Senatu ſententiam dicere licet, quia hi, qui poſt luſtrum conditum ex junioribus Magiſtratum ceperunt, & in Senatu ſententiam dicunt, & non vocantur Senatores ante, quam in ſeniores ſunt cenſi. *Cic.* 3. *de Leg.* c. 18. Eſt enim ipſa Senator is, cujus non ad ceteros referatur animus, ſed qui per ſe ipſe ſpectari velit. Huic juſſa tria ſunt, ut adſit, nam gravitatem res habet, cum frequens ordo eſt: ut loco dicat, id eſt rogatus: ut modo, ne ſit infinitus. Nam brevitas non modo Senatoris, ſed etiam Oratoris magna laus eſt in ſententia. ¶ *Senator* in fœminino genere. V. *Balneator.*

Senatorius, a, um, *Senatorio*, βουλευτικός, quod eſt Senatoris, vel ad Senatum ſpectat. *Cic.* 3. *Verr.* Socius, leges, Rempublicam Senatorio conſilio maxime poſſe defendi. *Id. pro Flac.* Lyſanias adeptus eſt Ordinem Senatorium. *Tacit.* l. 15. *Ann.* c. 28. Senatoria ætas. *Sueton. in Claud.* c. 24. Senatoria dignitas.

Senatus, us, m. *Senato*, βουλή, γερουσία, multitudo virorum, qui ſunt Ordinis Senatorii; Summus ac princeps in Rep. ordo. Inde autem nomen accepit, ut bene ait *Feſtus*, quia e ſenioribus conſtabat, haud aliter, ac Lacedæmone, quod ex γέρουσι conſtabat, γερουσία vocabatur. *Cic. de Sen.* c. 6. Conſilium, & ratio, & ſententia, niſi eſſet in ſenibus, non ſummum Conſilium majores noſtri Senatum appellaſſent. Apud Lacedæmonios quidem ii, qui ampliſſimum Magiſtratum gerunt, ut ſunt, ſic etiam appellantur ſenes. *Ovid.* 5. *Faſt.* Nomen & ætatis mite Senatus habet. ¶ Notat etiam dignitatem Ordinis Senatorii, quam aliquis impetrabat a Regibus, a Conſulibus, a Cenſoribus, ab Imperatoribus. *Cicer.* l. 13. *Fam.* Hunc autem tempore cum Cæſar in Senatum legit. h. e. ei contulit dignitatem Senatoriam. ¶ Item notat locum, in quem Senatores congregabantur, ut ſententiam de Republica dicerent, qui etiam Curia dicebatur. *Cic.* l. 4. *Fam. ep.* 1. Te fruſtra in Senatum, ſive potius in conventum Senatorum eſſe venturum. ¶ Item ipſum conſeſſum, ſeu ſedilia Senatorum. *Sueton. in Ner.* c. 12. In orcheſtram ſenatumque deſcendit. ¶ Dicitur etiam *Senatus*, ti, 2. declin. *Cic. Divin. in Verr.* c. 3. Quod in unquaque re beneficio ſenati, populique R. juris habui. *Id. ad Brut. ep.* 2. Neque ſenatum, neque ſenati decretum. *Salluſt. in Catil.* c. 30. Senati decretum. ¶ *Senatum eſſe*, & *Senatum haberi*, eſt Senatores convocari ad quippiam deliberandum. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 4. Senatus haberi ante Cal. Febr. non poteſt. *Id. ib. ep.* 6. Eo die ſenatus erat futurus. ¶ Senatum mittere, dimittere, *licenziare i Senatori*, *ſciorre il congreſſo*. *Cic. Q. Fr.* l. 2. *ep.* 1. & *de amic.* c. 3. ¶ Senatum vocare, convocare, cogere, edicere, *far conſiglio*, *adunar' i Senatori*. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 2. & l. 10. *ep.* 12. & 28. Sic *Sueton. in Cæſ.* c. 80. Senatum edicere in Curiam Pompeii. ¶ Similiter Senatum habere dicebantur ii Magiſtratus, qui jus habebant Senatus convocandi. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 4. Cum pomœrium poſtea intraſſet habendi ſenatus cauſa. ¶ In ſenatum venire, interdum ſignificat ſenatorem fieri. *Cic. pro Flacc.* c. 18. Uſque ad illam ætatem in ſenatum venire non potuit. ¶ Dari ſenatus dicitur, cum legati in ſenatum admittuntur, & audiuntur. *Nepos in Annib.* c. 7. Priuſquam his (Legatis Rom.) ſenatus daretur, navem conſcendit. ¶ Senatu movere aliquem, eſt e ſenatu ejicere. *Cic. pro Cluent.* c. 43. Ut alter de ſenatu moveri velit, alter retineat, & ordine ampliſſimo dignum exiſtimet.

Senatus auctoritas V. in ſeq. dictione.

Senatuſconſultum, i, *decreto del Senato*, βούλευμα, Senatus ſententia, ſive id, quod Senatores decreverunt. *Cic.* 1. *Catil.* Habemus enim Senatuſconſultum in te, Catilina, vehemens, & grave. *Id. ad Q. Fr.* Ad 4. Idus Majas Senatuſconſultum factum eſt de ambitu in Afranii ſententiam. ¶ Etiam ſenatus auctoritas, decretum Senatus erat, cum hoc tamen diſcrimine, quod cum ſenatus legitimus, id eſt quo loco, quo die, quo numero, a quo Magiſtratu oporteret, habitus, aliquid vel de publica, vel de privata re decreverat, tum, ſi ex collegio Tribunorum Pl. nemo intercedebat, rata Senatus voluntas erat, & Senatuſconſultum dicebatur, eoque nomine inſcriptum publicis tabulis conſignabatur. Sin autem vel Senatus non legitimus aliquid decreverat, vel Tribunus Pleb. interceſſerat, infirmum, ac prorſus irritum decretum illud erat, nec Senatuſconſultum, ſed *Senatus auctoritas* vocabatur, propterea quod auctoritatem quandam publicis tabulis teſtata Senatus voluntas habere videbatur. *Livius* l. 4. c. 57. Si quis intercedat ſenatuſconſulto, auctoritate ſe fore contentum. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 7. S. C. nullum extat, quo reductio Regis Alexandrini tibi adempta ſit, eaque, quæ de ea ſcripta eſt, auctoritas, cui ſcis interceſſum eſſe, tantam vim habet, ut &c. *Cælius Ciceroni ep.* 8. l. 8. *Fam. referens verba cujuſdam Senatuſconſulti.* Si quis huic S. C. interceſſerit, Senatui placere auctoritatem perſcribi, & de ea re ad Senatum, Populumque referri. ¶ Interdum tamen ſenatus auctoritas pro S. C. accipitur. *Cic. pro Domo ſua* c. 37. Ex ſenatus auctoritate & Senatum, & omnes bonos mutata veſte vidi. Ex ejus autem *orat. pro Sext.* c. 11. & 12. & *pro Planc.* c. 35. aperte colligitur, de ea re Senatuſconſultum factum fuiſſe. *Id.* 2. *de legib.* 15. Senatus auctoritas de Bacchanalibus. Ex *Livio* autem conſtat l. 39. c. 18. & 19. ſenatus illud conſultum fuiſſe.

Seneca, m. 2. nomen duorum excellentium virorum. L. Annæus Seneca filius M. Annæi Senecæ viri Cordubenſis, Equeſtris Ordinis, eruditiſſimi, ex Helvia Albina, frater Junii Annæi Gallionis, & L. Annæi Melæ patris Lucani, Philoſophus Stoicus, præceptor Neronis Imp. a quo divitiis ingentibus auctus, cum in Piſonianæ conjurationis ſuſpicionem veniſſet, juſſus mortem ſibi eligere, ſibi venas inciſit, & interiit. Plura egregie ſcripſit, quæ adhuc extant. *Plin.* l. 14. c. 4. eum vocat principem eruditionis. De ejus eloquentia judicium habes apud *Quintilian. lib.* 10. *cap.* 1. & *Gell.* l. 12. *cap.* 2. ¶ Senecam dictum, quod canus natus ſit, ſcribit *Caſſiodorus.* ¶ Libri Declamationum, qui una cum hujus Senecæ ſcriptis edi ſolent, ad ejus patrem, quem diximus, M. Annæum referuntur. ¶ L. Annæus Seneca, alter, ſimiliter Cordubenſis, Poeta tragicus. Scripſit tragœdias decem graviſſimo ſtylo, adeo, ut Tragicorum princeps vocitetur. Sunt tamen, qui harum auctorem in dubium vocant.

Senecio, onis, herba capite numeroſa lanugine aſperſo, cauliculis ſubrubicundis, ita dicta, quod vere caneſcit. *Plin.* l. 26. c. 13. ¶ Eſt etiam cognomen Romanum, ut *Claudius Senecio*, *Herennius Senecio*, &c. quorum meminit *Tacit.* & *Plin. jun.*

Senecta, æ, f. idem ut ſenectus. *Cic. de Sen.* c. ſt. *in Catil.* Tum etiam in ſenecta hoc reputo miſerrimum, ſentire, ea ætate ſe eſſe odioſum alteri. *Virg.* 6. *Æn.* Vires ultra, ſortemque ſenectæ.

Senectus, utis, f. *vecchiezza*, זקנים, Ger. *das alter*, Gall. *vieilleſſe*, Hiſp. *la veiez*, γῆρας, ſenum ætas, de qua V. in *Ætas*. *Cic. in Top.* Senectus eſt occaſus vitæ. *Id. de Sen.* Temeritas eſt videlicet florentis ætatis, prudentia ſenectutis. *Id.* 5. *Fin.* c. 11. Homo ſenectute confectus. *Id. in Brut.* c. 48. Ad ſummam ſenectutem vivere. *Id. Phil.* 8. Summa ſenectute eſſe. ¶ Eleganter tranſlate ſumitur pro gravitate, & maturitate. *Cic. in Brut.* c. 2. Cum oratio jam noſtra caneſceret, haberetque ſuam quandam maturitatem, & quaſi ſenectutem. *Id. ibid. cap.* 76. Plena litteratæ ſenectutis oratio. ¶ Item pro auſteritate, & triſtitia,

quæ

quæ propria ſenum eſt. *Hor. Epod.* 13. dumque virent genua, & decet, obducta ſolvatur fronte ſenectus. ¶ Senectus præterea dicitur pellis, quam verno tempore ſerpentes exuunt, quæ a Græcis γῆρας. *Plin. l.* 8. *v.* 30. Angues eodem modo, & ſtelliones ſenectutem exuere, eamque protinus decorare.

Senectus, a, um, idem ac ſenilis. *Lucr. l.* 3. *v.* 779. Quidve foras ſibi vult membris exire ſenectis? *Salluſt. l.* 4. *Hiſt. apud Priſcian.* Omnes, quibus ætas ſenecto corpore, animus militaris erat. *Plaut. Amph.* 4. 1. *v.* 13. Senecta in ætate a me mendicas malum. *Apul. l.* 7. *Met.* Senecta infirmitas.

Senenſis, ſe, adject. ad Senam urbem pertinens, ut Senenſe prædium, apud *Cic. de clar. Or.* quo ſcilicet non longe a Metauro fl. Aſdrubal fuſus eſt. Senenſis colonia. *Plin. l.* 4. *c.* 14.

Seneo, es, nui, n. 2. *eſſere vecchio*, זקן, Germ. *alt ſein*, Gal. *vieillir*, Hiſp. *envejecer*, γηράω, ſenex ſum. *Catull. de Phaſelo*, 4. Quiete recondita ſenet. *Sueton. in Aug. c.* 2. Avus tanquilliſſime ſenuit. ¶ Ab hoc verbo *Priſcian. l.* 9. deducit particip. *ſenectus*, *a*, *um*, quod V.

Seneſcendus, a, um, particip. a ſeneſco. *Varr. l.* 6. *L. L. pag.* 48. Seculum dictum a ſene, quod longiſſimum ſpatium ſeneſcendorum hominum id putarunt.

Seneſco, is, n. 3. *Invecchiarſi*, *divenire vecchio*, γηράσκω, ſenex fio. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 771. Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis. *Plin. l.* 6. *c.* 4. Fœminas gigni celerius, quam mares, ſicut celerius ſeneſcere. ¶ Tranſlate ſumitur pro decreſcere. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 37. Quædam facienda in agris potius creſcente Luna, quam ſeneſcente. *Cic.* 2. *Tuſc. v.* 2. Atque Oratorum quidem laus ita ducta ab humili venit ad ſummum, ut jam, quod natura fert in omnibus fere rebus, ſeneſcat, brevique tempore ad nihilum venturo videatur. ¶ Item pro remitti, relaxari. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 7. Sed viſa eſt mihi loci mutatio, vel animi etiam relaxatio, vel ipſa fortaſſe jam ſeneſcentis morbi remiſſio profuiſſe. ¶ Item pro declinare. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quarum alterum hyemi ſeneſcendi adjunctum eſt, alterum æſtati. *Liv. l.* 29. Annibalem ipſum jam & fama ſeneſcere, & viribus. ¶ Item pro aboleri, interire. *Liv. l.* 3. Vitia ſeneſcunt, matureſcunt virtutes. ¶ Item pro deprimi. *Cic.* 2. *de Or.* Ut laudem eorum jam prope ſeneſcentem, quantum poſſem, ab oblivione hominum, atque a ſilentio vindicarem. ¶ Item pro vanum fieri. *Liv. l.* 35. *c.* 12. Ne cunctando ſeneſcerent conſilia. ¶ Item pro torpeſcere. *Liv. l.* 1. Civitas otio ſeneſcit. ¶ Particip. *ſeneſcendus*, *che ha*, *e deve invecchiare*. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Seculum dictum a ſene, quod longiſſimum ſpatium ſeneſcendorum hominum id putarunt.

Senex, is, m. & f. *vecchio*, זקן, Germ. *alt*, Gal. *vieil*, Hiſp. *viejo*, γέρων, ſenio confectus, ætate provectus, grandis natu. Differt a *vetus*. Nam *ſenes* vocantur quantum ad privatam ipſorum vitam, quod uſque ad ſenilem ætatem vixerunt, *veteres* quantum ad publicum tempus, quod alia ætate vixerunt, etiamſi ad ſenium non pervenerunt. *Var. l.* 6. *de L. L. ex poeta:* Nam vere puſus tu, tua amica ſenex fit. *Cic. de Senect. c.* 10. Nec unquam ſum aſſenſus illi veteri proverbio, quod monet, mature fieri ſenem, ſi diu velis eſſe ſenex. *Plaut. Mil.* 3. 1. 37. Senex neutiquam ingenii eſt. ¶ Eleganter dicitur de rebus inanimatis. *Martial. l.* 3. *ep.* 58. Multa fragrat teſta ſenibus autumnis. h. e. vino multorum annorum. *Plaut. Stich.* 5. 1. 8. Quaſi ſenex tabeſcit dies. h. e. nocti proximus. *Cic. pro Sext. c.* 9. Senex memoria clarorum hominum. Alii aliter leg. ¶ *Senecis*, vel *ſenecem* ingenit. pro *ſenis* dixit *Plaut.* in *fragm. Ciſtellar.* vel *Ciſtellar. apud Priſcian. l.* 3. ¶ Comparat. eſt *ſenior*. *Varro apud Cenſorin. de die nat. c.* 15. ſeniores diſtinguit a ſenibus ea ratione, quod ſeniores vocatos ait, qui quarto ætatis gradu ſint uſque ad annum ſexageſimum, quod tum primum ſeneſcere corpus incipiat: ſenes vero eſſe, qui ultra eam ætatem proceſſerint, quod eo tempore corpus ſenio jam laboret. Verum hoc diſcrimen a Scriptoribus non ſervatur, Nam Annibal apud *Liv. l.* 30. *c.* 30. ſe ſenem appellat, 44. annos natus, auctore *Polybio*. Sic contra *ſenior* pro ſene paſſim legitur uſurpatum. *Ovid.* 12. *Met. v.* 183. Tum ſenior, Quamvis obſtet mihi tarda vetuſtas, &c. de Neſtore loquitus. *Quintil. l.* 3. *c.* 1. *de Iſocrate*. Eo ſeniore præcipere Ariſtoteles pomeridianis ſcholis cœpit. ¶ Seniores interdum iidem ſunt ac Senatores. *Liv. l.* 14. *v.* 60. Publice ad Seniores (ita Senatum vocabant) mandata habuiſſet. *Var. l.* 4. *de L. L.* Senaculum vocatum, ubi ſeniores conſiſterent. ¶ Sæpe *ſenior* adjective uſurpatur. *Ovid.* 15. *Met. v.* 470. mortem ſenioribus imputet annis. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 4. Quæ vis non modo ſenior eſt, quam ætas &c.

Seni, æ, a, adject. numerale diſtributivum, a *ſex*. *Curt. l.* 8. *c.* 14. Senos viros ſinguli currus trahebant, *ſei uomini per carroccio*. ¶ Sæpe ſumitur pro cardinali *ſex*, *ſei*. *Cic.* 4. *Ver. c.* 49. Pueri annorum ſenum Senatorium nomen nundinati ſunt. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 643. poſt decies ſenos annos. h. e. ſexaginta.

Senica, æ, f. *vecchia*, mulier ſenex. *Pomp. apud Non. c.* 1. *n.* 59. Me exercet ſenica nequam.

Seniculus, li, m. *vecchietto*. *Apul. l.* 1. *Met. ſub fin.* Demonſtrat ſeniculum in angulo ſedentem.

Senideni, æ, a, adject. *ſedici*, decem, & ſex. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 36. Miſſionem dari vicena ſtipendia meritis, exauctorari qui ſenadena feciſſent.

Senilis, & le, o. 3. *ſenile*, *di vecchio*, זקני, Ger. *altlich*, Gal. *de vieillard*, Hiſp. *de viejo*, γεροντικός, quod ad ſenem pertinet. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 23. Is autem Tages pueriliſpecie dicitur viſus, ſed ſenili fuiſſe prudentia. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 58. Inque ſuo pretio ruga ſenilis erat.

Seniliter, adv. γεροντικῶς, more ſenum. *Quintil. l.* 1. *c.* 11. Tremere ſeniliter.

Senio, onis, m. 3. ἑξάς, jactus tali ſex puncta continens, ita dictus a numero ſenario. Sunt tamen inter eruditos, qui putant, ſenionis nomine quaternarium numerum intelligi. V. Interpret. ad *Sueton. in Aug. c.* 71. ¶ *Perſ. ſat.* 3. *v.* 48. quid dexter ſenio ferret, Scire erat in votis, damnoſa canicula quantum raderet &c. *Martial. l.* 13. *ep.* 1. Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur. *Sueton. loc. cit.* Talis enim jactatis, ut quiſque canem aut ſenionem miſerat, in ſingulos talos ſingulos denarios in medium conferebat.

Senior. V. Senex.

Senipes, edis, adject. ſex pedibus conſtans. *Sidon. carm.* 23. *v.* 131. *de Menandro:* Hic dum ſenipedem ſtilum polibat. h. e. verſus ſex pedum, ſeu ſenarios.

Senium, ii, n. *vecchiaia*, idem quod ſenectus, & quæ inde ſequitur infirmitas. *Cic. de Univ.* Quod omni morbo, ſenioque caret. ¶ Tranſlate *Id. pro Mil.* Luget ſenatus, mœret equeſter ordo, tota civitas confecta ſenio eſt. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. Surge, & inhumanæ ſenium depone Camœnæ. h. e. moroſitatem, triſtitiam. *Turpil. apud Non. c.* 1. *n.* 1. Quia odio et ſenio mihi ſunt hæ nuptiæ. h. e. tædio, ut idem *Nonius* interpretatur. Sic *Plaut. Truc.* 2. 5. 13. Id illi morbo, id illi ſenio eſt, ea illi miſeræ miſeria eſt. ¶ Senium lunæ eſt ultima ejus decreſcentia, cum proxime ad novilunium accedit. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Quidam Lunæ ſenio annum determinabant, ut Ægyptii: itaque apud eos aliquis ſingula millia annorum vixiſſe produntur. ¶ Interdum ſenium dicitur de homine ſene, triſti, moroſo, difficili. *Terent. Eun.* 2. 3. 10. Ut illum Dii Deæque ſenium perdant, qui me hodie remoratus eſt.

Sena, æ, f. 3. Sena, *Miſa*, fl. Umbriæ, in ora Senonum, qui ad Senogalliam urb. mari Hadriatico excipitur. Ortelio eſt *Ceſano*, inter Fanum, & Senogalliam.

Senogallia, fem. *Sinigaglia*, urbs Umbriæ. *Plin. l.* 3. *c.* 14. V. Sena.

Senŏnes, um, m. populi Galliæ Lugdunenſis, nunc *la Dioceſi di Sens*, & *d' Auxerre*. *Plin. l.* 4. *c.* 18. Hi aliquando Alpes tranſgreſſi una cum aliis Galliæ populis in Italiam deſcenderunt, eamque regionem inſedere, quæ ab Utente fluvio uſque ad Æſim extenditur, indeque Romanos aggreſſi inceſſerunt A. U. 365. tandemque a Furio Camillo victi fugatique ſunt. V. *Liv. l.* 5. *c.* 33. &c. Ab his Senogallia condita, & dicta eſt, ut ſupra diximus in *Sena*. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *v.* 168. Et Senonum furias Latiæ ſenſere cohortes. ¶ Item populi Germaniæ, Suevorum pars, quos rectius Semnones nominari, volunt Geographi. *Velle. l.* 2. *c.* 106.

Senſātus, a, um, adject. *ſenſato*, νουνεχής, ſenſu pollens. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 18. Mars homines faciet ſenſatos, callidos, aſtutos.

Senſibilis, & le, o. 3. *ſenſibile*, Ger. *empfindlich*, Gal. *ſenſible*, Hiſp. *ſenſible*, αἰσθητός, quod ſentitur, vel ſentiri poteſt, idest percipi aliquo ex quinque ſenſibus externis. *Senec. ep.* 124. Senſibile judicant bonum; nos contra intelligibile. *Apulej. in Triſmegiſto*. Mundus, qui dicitur ſenſibilis, receptaculum eſt omnium ſenſibilium ſpecierum.

Senſibiliter, adv. *ſenſibilmente*. *Arnob. l.* 7. Nec odor ſenſibiliter commovere poteſt eos aura nidoris alicujus.

Senſiculus, i, m. ἐνθυμημάτιον, exigua ſententia, *piccolo penſiere*, *e ſentimento*. *Quintil. l.* 8. *v.* 5. Inde minuti, corruptique ſenſiculi, & extra petiti.

Senſifer, ra, rum, αἰσθησιοφόρος, ſenſum ferens. *Lucr. l.* 3. *v.* 273. Senſifer unde oritur primum per viſcera motus. & *v.* 938. Longe ab ſenſiferis primordia motibus errant.

Senſifico, as, a. 1. *render ſenſibile*. *Martian. Capel. l.* 9. *de Muſica:* Hæc potuit rupes ſenſificare tonis.

Senſificus, a, um, αἰσθησιοποιός, quod ſenſus cauſam præſtat. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 9. Spiramentum ſenſificum ad ſua quæque loca naturali lege ducentes.

Senſilis, & le, o. 3. αἰσθητικός, ſenſibus ſubjectus, idem ac ſenſibilis. *Lucr. l.* 2. *v.* 887. Ex inſenſilibus ne credas ſenſile gigni.

Senſim, adver. *a poco*, *a poco*, לאט, Ger. *gemächlich*, Gal. *peu a peu*, Hiſp. *poco a poco*, ἀτρέμα, ἠρέμα, paulatim, pedetentim. *Cic. de Senect.* Senſim, & ſine ſenſu ætas ſeneſcit. *Id.* 1. *Offic.* Magis decere cenſent ſapientes ſenſim diluere (amicitiam) quam repente præcidere. *Id. ibid. c.* 33. Senſim pedetentimque mutationem facere.

Senſualis, e, adject. *ſenſibile*, *che ha ſenſo*, ſenſu præditus. *Tertull. de anim. c.* 43. Stoici ſomnum reſolutionem ſenſualis vigoris affirmant. *Prudent. in Romano*, *v.* 346. Ædem ſibi ipſe (Deus) mente in hominis condidit Vivam, ſerenam, ſenſualem, flabilem.

Senſualitas, atis, *ſenſibilità*. *Tertul. de anim. c.* 17. Plato irrationalem pronunciavit ſenſualitatem.

Senſum, i, id quod mente conceptum eſt, *ſentimento*, νόημα, & uſurpatur in num. plurali. *Cic.* 1. *de Or. c.* 8. Quod exprimere dicendo ſenſa poſſumus. *Id. l.* 3. *c.* 14. Senſa mentis, & conſilia ſic verbis explicat.

Senſus, us, m. 4. *ſenſo*, *ſentimento*, חוש, Ger. *ſin*, Gal. *ſens*. Hiſp. *ſentido*, αἴσθησις, facultas animæ, qua objecta ſenſibilia apprehenduntur, a ſup. *ſenſum* verbi *ſentio*. Senſuum alii ſunt externi, alii interni. Externi ſunt quinque, viſus, auditus, olfactus, guſtus, tactus. Interni duo ſunt, ſenſus communis, & phantaſia, ſive imaginatio, ad quam pertinet memoria. Differunt autem *ſenſus*, & *ſenſa*. Nam *ſenſus* ſunt facultates, quibus res ſentiuntur, *ſenſa* ſunt res, quæ ſentiuntur. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Senſus autem interpretes, ac nuntii rerum in capite, tanquam in arce, mirifice ad uſus neceſſarios & facti, & collocati ſunt. *Plin. lib.* 10. *cap.* 69. Ex ſenſibus ante cætera homini tactus, deinde guſtus: reliquis ſuperatur a multis. Aquilæ clarius cernunt, vultures ſagacius odorantur, liquidius audiunt talpæ obrutæ terra, tam denſo, atque ſurdo naturæ elemento. ¶ Ponitur etiam pro actione ſentiendi. *Cic.* 3. *Ver. c.* 18. Tametſi nullus in te ſenſus humanitatis, nulla ratio unquam fuit religionis. *Sulpic. ad Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Si quis etiam inferis ſenſus eſt. ¶ Item pro ſententia, opinione. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 9. Unum fere ſenſum fuiſſe bonorum omnium. *Id.* 13. *Attic. epiſt.* 7. Valde mihi placebat ſenſus ejus de republica. *Id. in Partition. c.* 36. Penetrare ad ſenſum, opinionemque judicis. Huc pertinet illud *Quintil. l.* 8. *c.* 5. ubi docet, ſenſum proprie eſſe corporis, conſuetudinem tamen tenere, ut pro mentis conceptu accipiatur, ſeu pro eo, quod quis animo ſentiat. *Terent. Adel.* 4. 1. 17. Ego illius ſenſum pulcre calleo. ¶ Senſus communis eſt judicium, ſeu opinio, quam omnes habere ſolent de rebus, qui uſu rerum, & conſuetudine acquiritur: unde ſtulti & hebetes communi ſenſu carere dicuntur. *Quintil. l.* 1. *cap.* 2. Senſum ipſum, qui communis dicitur, unde diſcet, cum ſe a congreſſu, qui non hominibus ſolum, ſed mutis quoque animalibus naturalis eſt, ſegregarit? *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 69. communi ſenſu plane caret. ¶ Eſt etiam ſenſus idem quod verborum ſententia, ſeu id, quod verbis ſignificatur, *ſenſo*, *ſignificato*. *Senec. epiſt.* 7. Egregie dicta circa eundem fere ſenſum. *Gel. l.* 7. *c.* 1. Horum verſuum ſenſus ſic eſt. *Phædr. fab.* 63. *v.* 19. Nec teſtamenti potuit ſenſus colligi. ¶ Præterea interdum ponitur pro notitia, judicio, captu. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 3. Ut id maxime excellat, quod longiſſime ſit ab imperitorum intelligentia, ſenſuque disjunctum. ¶ Item pro affectu, ſeu motu animi. *Id.* 2. *de Orat. c.* 43. Tantam habet vim, ſi eſt ſuaviter, & cum ſenſu tractatum, ut, &c. *Id. de amic. c.* 8. Senſus amoris. *Id. pro Planc. c. ult.* Percipere ſenſum ex mœrore patrio. *Id.* 3. *de Orat.* Ut oratio admirabilis, ut polita ſit, ut ſenſus, ut dolores habeat.

Sententia, æ, *ſentenza*, *parere*, *opinione*, דעה. Ger. *meinung*, Gal. *ſentence*, Hiſp. *ſentencia*, γνώμη, id, quod animus ſentit, animi ſenſus, vel judicium, conceptus mentis, opinio. *Cic. pro R. Am.* Id, quod ad rem mea ſententia maxime pertinet. *Id.* 3. *de Leg.* Id totum dixi ex Craſſi ſapientiſſimi hominis ſententia. *Id.* 4. *Fam. ep.* 4. In hac ſum ſententia, ut nihil faciamus. *Id.* 3. *Offic. c.* 33. Si honeſtatem tueri ſententia eſt, *ſe t' ha intenzione*, *a voglia*. *Id.* 9. *Fam. ep.* 24. Manere in ſententia. *Et l.* 16. *ep.* 3. Eſſe in eadem ſententia. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. dicere ſententiam de aliqua re. Et *ibid.* ire in ſententiam alicujus. Et *ib.* Rogari ſententiam, *eſſer dimandato del ſuo parere*. *Lactant. l.* 1. *c.* 10. In ſenatu deorum ſummæ eſt auctoritatis, primæque ſententiæ. h. e. primus omnium ſententiam rogatur. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 1. In eandem ſententiam loquitur Scipio. *Ter. Adel.* 3. 3. 5. Sin aliter de hac re eſt ejus ſententia. Rurſus *Cic pro Cæl. c.* 29. de ſententia alicujus aliquid facere, *di parere*, *a ſuggeſtione d' altri*. ¶ Ex *ſententia*, eſt ex voto, ad voluntatem, prout cupimus. *Cicer. Fam.* 2. *ep.* 7. Quoniam fatis feliciter, & ex mea ſententia Rempub. geſſimus. *Id.* 3. *Attic. ep.* 20. Omnia ſunt ex ſententia. ¶ *Ex animi ſententia* ſignificat vere, ſincere, fideliter. *Cic.* 3. *Offic. c.* 29. Quod ex animi tui ſententia juraveris, id non facere, perjurium eſt. *Id.* 2. *de Orat. c.* 64. Ridicule illud L. Porcius Naſica Cenſori Catoni; cum ille: Ex animi tui ſententia tu uxorem habes? non hercule, inquit, ex mea animi ſententia. Hic ſecundo loco ex *animi ſententia* ſignificat ex voto, libenter. ¶ De

ſua

Digitized by Google

ſua ſententia facere aliquid, *di ſua teſta*, *di ſuo capriccio*, *Liv. lib.* 38. *cap.* 45. ¶ Sumitur etiam ſententia pro judicato, idest pro decreto, & imperio judicis, quo decernit ex lege, vel ex æquo, & bono. *Quintil. lib.* 5. *cap.* 13. Apud judices quidem ſecundum leges dicturos ſententiam, de conſeſſis præcipere ridiculum eſt. *Cic. Ver.* 6. Judicet cum de te ſententiam ferrens. *Id.* 1. *de Or.* Socrates damnatus primis ſententiis. *Id. rurſus Ver.* 6. Servus omnibus ſententiis abſolvitur. ¶ Item pro re, quæ verbis exprimitur, *ſignificato*, *ſenſo*. *Cic.* 1. *de Or. c.* 2. Quid eſt enim tam furioſum, quam verborum vel optimorum, atque ornatiſſimorum ſonitus inanis nulla ſubjecta ſententia, nec ſcientia? ¶ Sententia item eſt genus Figuræ Rhetoricæ. *Quintil. l.* 8. *c.* 5. Sententias etiam vocamus lumina orationis, præſertim quæ in clauſulis ſunt breviter collecta: ut, Obſequium amicos, veritas odium parit. *Auctor ad Her. l.* 4. Sententia eſt oratio ſumpta de vita, quæ aut quid ſit, aut quid eſſe oporteat in vita, breviter oſtendit, hoc modo: Difficile eſt primum virtutem revereri, qui ſemper ſecunda fortuna ſit uſus. *Cic.* 1. *de Or. c.* 8. Sapientibus ſententiis ornata oratio.

Sententialiter, adverb. *in forma di ſentenza*, *a decreto*. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 16. Sententialiter proferre. *Tertullian. de carn. Chriſti*, *cap.* 18. Sententialiter, & definitive pronuntiare.

Sententiŏla, æ, γνωμίδιον, parva ſententia. *Cic.* 3. *Phil. c.* 9. Sententiolas edicti cujuſdam memoriæ mandavi.

Sententiōſe, adv. *ſentenzioſamente*, γνωμολογικῶς, per ſententias. *Cic.* 2. *de Or. c.* 71. Sæpe etiam ſententioſe ridicula dicuntur. *Id. in Orat. c. ult.* Compoſite, & apte ſine ſententiis dicere inſania eſt; ſententioſe autem ſine verborum & ordine, & modo, infantia.

Sententiōſus, a, um, *pieno di ſentenze*, Germ. *voll Sprüche*, Gall. *ſententieux*, Hiſp. *ſentencioſo*, γνωμολογικός, quod ſententiis abundat, id eſt dictis quibuſdam breviter collectis. *Cic. in Brut. c.* 95. Genera autem Aſiaticæ dictionis duo ſunt, unum ſententioſum, & argutum, ſententiis non tam gravibus, & ſeveris, quam concinnis, & venuſtis, &c.

Sentĭcētum, i, n. *prunaia*, ἀκανθών, locus, in quo ſentes abundant. *Plaut. Capt.* 4. 2. 80. Nec enim es in ſenticeto, eo non ſentis.

Sentĭcōſus, a, um, *prunoſo*, ἀκανθώδης, ſpinoſus, & aſper, a *ſentis*. *Afranius apud Feſt.* Quum ſenticoſa verba pertorquet turba.

Sentīna, æ, f. *ſentina*, Germ. *der pfuel im ſchiff*, Gall. *ſentine*, Hiſp. *ſentina*, ἄντλος, pars navis inferior, in quam, quicquid inſtillat aquarum, defluit, quibus corruptis tetrum odorem emittit. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 28. Milites confectati & tempeſtatis, & ſentinæ vitiis. *Cic. de Sen.* Cum alii malos ſcandant, alii per foros curſent, alii ſentinam exhauriant. ¶ Tranſlate ſumitur pro infima conditione, vel ſtatu, vel fortuna. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 15. Sedebamus in puppi, clavumque tenebamus, nunc autem vix eſt in ſentina locus. ¶ Item pro fæce plebis, præſertim pro turba ſcelesta. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. Qua emptione conſtitute diligenter, & ſentinam Urbis exhauriri, & Italiæ ſolitudinem frequentari poſſe arbitrabar. ¶ Item pro multitudine hominum ſceleſtorum. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 4. O fortunatam Rempublicam, ſi quidem hanc ſentinam hujus Urbis ejecerit.

Sentīno, as, n. 1. *Feſt.* Sentinare, ſatagere, dictum a ſentina navis, quam quis, ut aqua liberet, evacuare contendit. Itaque ſentinare, ſubtiliter periculum vitare. Cæcilius: Capis conſilium, poſtquam ſentinat ſatis. Hæc *Feſtus*. Itaque ſentinare eſt vitandi naufragii cauſa ſollicite ſentinam exhaurire. *Gel. l.* 19. *c.* 1. *de maris tempeſtate*: Tum poſtea complorantibus noſtris omnibus, atque ſentinantibus, dies quidem tandem illuxit, ſed nihil de periculo, neque de ſævitia remiſſum. Ita legit *Scaliger ad Feſt.* Alii *in ſtatione ſocus agentibus*.

Sentīnōſus, a, um, adject. *Cato apud Non. c.* 2. *c.* 645. Si inde naves putidas, & ſentinoſas commeatum onerare volebant. *h. e.* in ſentina vitioſas.

Sentīnum, n. 2. *Sentino*, opp. Umbriæ, in conf. Piceni, ad Sentinum fl. apud Saxoferratum, everſum a Longobardis. Pop. Sentinates, apud *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Sentīnus, i, m. Deus, qui ſenſus puerperio largiri putabatur. *Auguſtin. l.* 7. *de Civ. Dei*, *c.* 2.

Sentĭo, is, ſi, ſum, a, 4. *ſentire*, הרגיש, Ger. *empfinden*, Gal. *ſentir*, Hiſp. *ſentir*, αἰσθάνομαι, ſenſu percipio. *Cic.* 2. *Phil. c.* 45. Sed nimirum, ut quidam morbo aliquo, & ſenſus ſtupore ſuavitatem cibi non ſentiunt. *Id.* 3. *de Or. c.* 42. Non in dictum eſt, in eo genere intelligitur, ſed ut ſenſum eſt. *Plaut. Curc.* 1. 2. 69. Sentio ſonitum. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 67. Cenſebant, ut noctu iter facerent; poſſe prius ad anguſtias perveniri, quam ſentirentur. *Plin. l.* 31. *c.* 4. *ad fin.* ſentire morbos articularios. ¶ Tranſlate dicitur de anima pro intelligere. *Cic.* 1. *Offic.* Quod unum hoc animal ſentit, quid ſit ordo, quid ſit quod deceat in factis, dictiſque, qui modus. *Id. pro Arch.* Nam & ipſe animus ſentit, neſcio quid in ſe eſſe divinum. ¶ Item pro advertere, *accorgerſi*. *Cic. de Am. c. ult.* Nunquam illum ne minima quidem re offendi, quod quidem ſenſerim. *Ter. Adel.* 4. 3. 8. Si me ſenſeris eum quæritare. ¶ Item pro judicare, exiſtimare, opinari, *aver ſentimento*. *Cicer. l.* 1. *Fam.* Nos hoc ſentimus, ſi exploratum tibi ſit, te illius Regni poſſe potiri, non eſſe cunctandum. *Id. l.* 4. Familiares vero ejus, & ii quidem, qui illi jucundiſſimi ſunt, mirabiliter de te ſentiunt, & loquuntur. *Id. in Catil.* Qui omnia de Republica præclare, atque egregie ſentirent. *Id. pro R. Am. c.* 49. Fateor inſaniſſe, qui cum illis ſenſerim. idest fuerim ejuſdem opinionis. *Id.* 4. *Catil. c.* 7. Cauſa enim eſt hæc inventa ſola, in qua omnes ſentirent unum atque idem. ¶ Famem ſentire, eſt fame laborare. *Liv. l.* 25. Famem Campani ſentiebant. ¶ Cariem ſentire, eſt cariem pati. *Plin. l.* 13. *c.* 7. Celeriter ea cariem ſentit. hoc eſt efficitur carioſa. ¶ Vetuſtatem ſentire, eſt ſeneſcere. *Plin. l.* 12. *c.* 42. Ita temperato, ut vetuſtatem non ſentiret. ¶ Sentire pro aliquo, vel ab aliquo, eſt ſua ſententia ei favere, ab ejus partibus ſtare. *Plaut. Rud.* 4. 3. 6. Omnia patior, dum hic a me ſentiat. *Gel. l.* 5. *c.* 10. Nam ſi judices pro cauſa mea ſenſerint. ¶ Sentire graviter de aliquo, eſt malam de eo opinionem habere. *Caſ. l.* 2. *B. C.* Quid enim irati gravius de vobis ſentire poſſent? Sic male ſentire de aliquo, apud *Quintil. l.* 2. *c.* 2. ¶ Sentire humiliter, & demiſſe de aliquo, *aver baſſo concetto*. *Cicer. Tuſc.* 3. *c.* 8. ¶ *Senſti* pro *ſenſiſti* legitur apud *Terent. Andr.* 3. 3. 11.

Sentis, is, f. & m. 3. *ſpina*, סיר, Germ. *dorn*, Gall. *epine*, Hiſp. *eſpina*, ἄκανθα, ſpina. *Virg.* 2. *Æn.* Improviſum aſpris veluti qui ſentibus anguem preſſit humi nitens. *Col. l.* 6. *c.* 3. Liberantur arva ſentibus, qui æſtivo tempore per Caniculæ ortum reciſi, plerumque intereunt radicitus. ¶ Sentis canis dicitur quoddam rubi majoris genus craſſa quædam mora ferens, Græcis κυνόσβατος, *Col. l.* 11. *c.* 3. ¶ Tranſlate ſentes dicuntur a *Plaut. Caſ.* 3. 4. 2. ſervi rapaces, qui, inquit, quod tetigere, ilico rapiunt, ſi eas ereptum, illico ſcindunt.

Sentiſco, is, n. idem quod ſentio, cognoſco, adverto. *Lucret. l.* 3. *vl.* 394. Quam primordia ſentiſcant concuſſa animai. Et *l.* 4. *v.* 587. Et genus agricolum late ſentiſcere.

Sentus, a, um, *orrido*, *aſpro*, ἀκανθώδης, horridus, inſtar loci ſentibus obſiti. *Ter. Eun.* 2. 1. 5. Video ſentum, ſqualidum, ægrum, pannis, annisque obſitum. *Virg.* 6. *Æn. v.* 462. Per loca ſenta ſitu cogunt.

Seorſum, adv. *ſeparatamente*, לבד, Ger. *ſonderlich*, Gall. *a part ſoy*, Hiſp. *a parte*, χωρίς, ſeparatim. *Plaut. Epid.* 5. 3. 61. In adicolam ſeorſum iſthæc uas, jube. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 9. Quod ſeorſum a Collega puto mihi omnia paranda. *Liv. l.* 22. *c.* 52. Traditique in cuſtodiam omnes ſunt, ſed ſeorſum cives, ſociique. ¶ Seorſum ab aliquo ſentire, eſt diverſam ab eo habere opinionem. *Plaut. Capt.* At ego aio, recte, qui abs te ſeorſum ſentio. ¶ Interdum ſignificat nominatim. *Ter. Adel.* 5. 9. 14. Omnibus gratiam habeo, & ſeorſum tibi præterea, Demea.

Seorſus, adv. idem ac ſeorſum. *Plaut. Rud.* 5. 2. 27. Numi octingenti aurei in marſupio infuerunt. Præterea centum denaria Philippea in paſceolo ſeorſus. *Afranius apud Chariſ. l.* 2. Principium hoc oro, in animo ut ſic tuo ſtatuas, Officiis cogi, ut abs te ſeorſus ſentiam de re uxoria. *Luc. l.* 4. *v.* 496. Seorſus item ſapor oris habet vim, ſeorſus odores Naſcuntur.

Seorſus, a, um, adject. *ſeparato*, ſeorſum poſitus. *Terentian. Maurus de carmine Jambico in fine*: Nunc quæ quam potui videor tractaſſe ſeorſa. *Auſon. Idyll.* 17. *v.* 3. ſeorſis obſiſtunt ſtudiis.

Sepa. V. Seps, ſepis.

Sepacĕus, a, um, adject. idem quod ſebaceus. *Apulej. l.* 4. *A. A.* Cereis, ſepaceis inſtrumentis clareſcunt tenebræ.

Separ, aris, o. diviſus, ſeparatus, diverſus. *Solin. c.* 7. *de Bæotia*. Duo flumina natum ſepari. *Valer. Flac. l.* 5. *v.* 58. Oſſaque nec tumulo, nec ſepara conteget orna. Adde *Stat. Theb. v.* 4ſta.

Separābĭlis, & le, o. 3. *ſeparabile*, χωριστός, quod ſeparari poteſt. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 10. Nec ſeparabilem a corpore eſſe.

Separate. V. dictionem ſeq.

Separātim, adv. *ſeparatamente*, לבד, Germ. *abſonderlich*, Gal. *ſeparement*, Hiſp. *apartadamente*, χωρίς, diviſim, ſeorſum. *Cic.* 3. *Fin.* Pluris ſit conjunctim, quam ſæpe ipſum ſeparatim. *Id.* 5. *Fam. ep.* 16. Separatum a reliquis civibus. *Id.* 2. *de Invent. c.* 31. Separatius quædam adjungere (hoc comparativum videtur eſſe a poſitivo *ſeparate*, cujus nondum exempla vidimus) *Caſ. l.* 7. *B. G.* Mediocribus circum ſe intervallis ſeparatim ſingularum civitatum copias collocaverat. ¶ Interdum ponitur pro peculiariter, cui opponitur communiter. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 11. Videor mihi, cum ſeparatim de probitate ejus, & moribus dicturus fuiſſem. *Id. epiſt.* 12. Alia epiſtola communiter tibi commendavi legatos Arpinatium, ut potui, diligentiſſime, ac ſeparatim Q. Fufidium.

Separātio, onis, *ſeparazione*, ἀφορισμός, actus ſeparandi, ſejunctio, ſegregatio, diviſio. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 18. Facti a definitione ſeparatio. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Congregatio criminum accuſantem adjuvat, ſeparatio defendentem. *Gel. l.* 2. *c.* 8. Separatio animi & corporis in morte.

Separātīvus, a, um, *ſeparativo*, ad ſeparandum idoneus. *Diomed. ſub fin. l.* 1. Aut, conjunctio ſeparativa.

Separātus, a, um, *ſeparato*, ἀποκεχωρισμένος, ſejunctus, ſegregatus, diviſus. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 15. Quando igitur virtus eſt affectio animi, & virtus ipſa per ſe ſua ſponte, ſeparata etiam utilitate, laudabilis. *Id. Att. l.* 14. *ep.* 18. Iſta vero, quæ tu contexi vis, aliud quoddam ſeparatum volumen exſpectant. *Tertul. de anim. c.* 18. Intellectus ſeparatior.

Sepire. V. Separ.

Sepăro, as, a. 1. *ſeparare*, *dividere*, *diſtinguere*, הבדיל, Germ. *abtheilen*, *abſonderen*, Gall. *ſeparer*, Hiſp. *apartar*, χωρίζω, ἀφορίζω, ſejungo, ſegrego, divido, diſtraho, a *ſe*, & *paro*. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 12. Qui omnes a perpetuis ſuis hiſtoriis ea, quæ dixi, bella ſeparaverunt. *Id. in Rull.* 2. *c.* 33. Cum illa duo maria pertenui diſcrimine ſeparentur. ¶ Cum accuſ. & ablativo ſine præpoſit. *Lucan. l.* 9. *v.* 323. quidquid pulvere ſicco Separet ardentem tepida Berenicida Lepti.

Sepĕlībĭlis, & le, n. 3. *occultabile*, quod ſepeliri, ſeu occultari poteſt, vel debet. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 64. Faciam, ut facias ſtultitiam ſepelibilem.

Sepĕlĭo, is, ivi, ultum, a. 4. *ſeppellire*, *ſotterrare*, קבר, Germ. *begraben*, Gall. *enſevelir*, Hiſp. *enterrar*, θάπτω, tumulo mortuum mando, in ſepulcrum infero, humo injecta contego. *Cic.* 2. *de Leg.* Mortuum in urbe ne ſepelito, neve urito. *Id. pro Flac.* Vos in complexu conjugum veſtrarum trucidatos incendio patriæ ſepelire conatus eſt. *Serv. Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 12. Ut in quo vellemus gymnaſio, eum ſepeliremus, nobis permiſerunt. ¶ Tranſlate accipitur pro tegere, occultare. *Cic.* 2. *Tuſc.* Amittenda igitur fortitudo eſt, aut ſepeliendus dolor. ¶ Item pro tollere, omnino extinguere, abolere. *Cic. pro Leg. Man. c.* 11. Quod bellum expectatione Pompeji attenuatum, atque imminutum eſt, adventu ſublatum, & ſepultum. ¶ *Sepultus ſum*, idem eſt ac perii, & plus quam Nullus ſum, auctore Donato. *Ter. Phor.* 5. 8. Lemni habuit aliam. C. Nullus ſum. P. Ex qua filiam ſuſcepit, & eam clam educat. C. Sepultus ſum. ¶ Sepelire ſe vino, & epulis, eſt ſe ingurgitare, immodice potare, & comeſſari. *Sen. ep.* 12. ¶ Sepelire ſomnum, eſt a dormiendo ceſſare. *Plaut. Moſtel.* 5. 2. Ubi ſomnum ſepelivi omnem, atque edormivi crapulam.

Sepelītus, a, um, adject. *ſepolto*. *Cato apud Priſcian. l.* 18.

Sepes, ĕdis, m. & f. qui ſex pedes habet, ἑξάπους. Hinc ſepedes populi dicuntur formicæ ab *Apulejo l.* 6. *A. A.*

Sepes, is, f. *ſiepe*, ſeptum ex lignis, ramis arborum, aut ſpinis confixis, quo clauduntur agri, aut horti, φραγμός, φραγμός. *Virg.* 1. *Georg. v.* 270. ſegeti prætendere ſepem. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Ea quæ Lemni nocturno aditu occulte coluntur, ſilveſtribus ſepibus denſa. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Vetuſtiſſimi auctores vivam ſepem ſtructili prætulerunt. ¶ Legitur & *ſeps* in recto caſu. *Auſon. in monoſyllab.* Bucolico *ſepes* dixit Maro, cur Cicero *ſeps*? Porro quo loco *Cicero ſeps* uſurparit, adhuc ignoratur. *Valer. Flac. l.* 6. *v.* 537. non paſcua, nec ſepa Hic tibi *Cr. ſeps* hoc loco ovile ſignificat. Al. leg. *ne bos*.

Sepiat, maſc. t. *Capo Quentumo*, prom. Macedoniæ, prope Pelaſgicum ſin. Alias eſt *Capo Monaſtier*. *Plin. l.* 4. *c.* 9.

Sepĭa, æ, f. *ſeppia*, Germ. *meerſpin*, Gal. *ſeche*, Hiſp. *xibia*, σηπία, piſcis marinus, atrum humorem (quod & atramentum dicitur a *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 50.) vomens, quo aquam circa ſe adeo infuſcat, ut ea ſe celet, & piſcatoris manus effugiat, *Plin.* teſte *lib.* 9. *c.* 29. & *Cic. loc. cit.* ¶ Hinc metonymice pro atramento ſcriptorio ponitur a *Perſio*, ubi *ſat.* 3. *v.* 13. craſſus calamo quod pendeat humor, Nigra quod infuſa vaneſcat ſepia lympha.

Sepiŏla, æ, f. *piccola ſeppe*. *Apul. l.* 9. *A. A.* Dum forte paſſerem incantantem ſepiolæ conſectatus arripere.

Sepīmen, inis, n. idem quod ſepimentum. *Apul. l.* 1. *Florid. circa init.* Colliculus ſepimine conſecratus.

Sepīmentum, i, *clauſura*, גדרה, Germ. *verzäunung*, Gall. *cloture*, Hiſp. *ſeto*, *eſpinal*, φραγμός, id quo aliquid ſepitur. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 14. Primum naturale ſepimentum, quod obſeri ſolet virgultis, aut ſpinis. *Cic. l.* 1. *de Leg. c.* 24. Atque hæc omnia quaſi ſepimento aliquo vallabit diſſerendi ratione, veri, & falſi judicandi ſcientia.

Sepīnum, o. 2. Sæpinum, *Sepino*, col. & opp. Samnii, intra Apenninum M. Pop. Sepinates. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Sepĭo, is, pſi, ptum, a. 4. *circondare*, גדר, Ger. *verzäunen*, Gal. *clorre*, Hiſp. *cercar*, φράττω, περιβάλλομαι, circundo, circumvallo, claudo, a

ſepe,

ſepe, vel *ſepes*. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 4. Vallo, & foſſa circumdedi, ſex caſtellis, caſtriſque maximis ſepſi. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Quæ primum oculos membranis tenuiſſimis veſtivit, & ſepſit. *Id.* 2. *de Orat. c.* 34. Ubi eum locum omnem cogitatione ſepſeris, nihil te effugiet, atque omne quod erit in re, occurret, atque incidet. *Id. ibid. l.* 1. Inventa veſtire atque ornare oratione, poſt memoria ſepire. *Id.* 3. *Attic. ep.* 23. Nulla lex eſt, quæ non ipſa ſe ſepiat difficultate abrogationis.

Sepiŏla, æ, f. σηπίδιον, parva ſepia. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 57. Emito ſepiolas lepadas, lolliguncula, ordeas.

Seplaſia, orum, n. 2. σεπλάσια, forum, ſive platea Capuæ, in Campania, in qua unguentarii negotiabantur. *Feſt.* Seplaſia, forum Capuæ, in quo plurimi unguentarii erant. *Cic.* 2. *Agr. c.* 34. In Albana, & Seplaſia quæ concurſatio? *Valer. Max. l.* 9. 2. 1. n. 1. *in Externis*: At tum demum fracta, & contuſa Punica feritas eſt, cum Seplaſia ei, & Albana caſtra eſſe cœperunt. *Var. apud Non. c.* 3. n. 234. Doti dato inſulam Chium, agrum Cæcubum, Seplaſia Capuæ, macellum Romuli.

Seplaſia, æ, f. idem quod Seplaſia, orum. *Cic. in Piſon. c.* 11. Seplaſia te primum aſpexit. ¶ Ponitur & pro ipſis ſeplaſiariis, qui in Seplaſia Capuæ negotiabantur, & pro quibuſcunque hujuſmodi negotiatoribus. *Plin. l.* 33. *in fine*: Demetrius a tota Seplaſia accuſatus. *Id. l.* 34. *c.* 11. Credunt Seplaſiæ omnia fraudibus corrumpenti.

Seplaſiarius, ii, aromatarius, unguentarius, a ſeplaſiis, μυρεψός. *Lampr. in Elagab. cap.* 30. Pinxit ſe ut cupedinarium, ut ſeplaſiarium, ut popinarium.

Sepōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *mettere da banda*, *ſeparare*, הבדיל, Ger. *neben ſich ſetzen*, Gall. *reſerver*, Hiſp. *poner a parte*, ἀποτίθημι, χωρίζω, ſeorſum pono, ſeparo. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 6. Sed ſepoſueris a ceteris dictionibus eam partem dicendi, &c. *Id.* 3. *de Or.* Ut alius alium ſibi partem, in qua elaboraret, ſeponeret. *Id. Att. l.* 13. Id ego ad illud fanum ſepoſitum putabam. *Liv. l.* 1. Captivam pecuniam in ædificationem ejus templi ſepoſuit. *Horat. de art. poet.* Scimus inurbanum lepido ſeponere dicto, *ſeppiamo diſtinguere*. ¶ Seponere aliquem pro removere, relegare. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 13. Mox ſuſpectum in provinciam Luſitaniam, ſpecie legationis ſepoſuit. *Suet. in Aug. c.* 65. Agrippam, ob ingenium ſordidum, ac ferox, abdicavit, ſepoſuitque Surrentum.

Sepoſĭtio, onis, f. *il porre in diſparte*, *o ſeparatamento*, *ripoſto*. *Ulpian. l.* 2. ff. *de pollicitat.* Si forte qui decimam voverit, deceſſerit ante ſepoſitionem.

Sepoſĭtus, a, um, ſeorſum poſitus, ſeparatus, *ripoſto*, *poſto in diſparte*, *o ſeparatamente*. *Cic.* 6. *Ver.* Quod celari oportuerat, habebat ſepoſitam, ac reconditam. *Id.* 2. *de Div.* Quamobrem Sibyllam quidem ſepoſitam, & conditam habeamus. ¶ Ponitur etiam pro remoto, qui in longinquis habitat finibus. *Martial. l. de ſpectac. epigr.* 3. Quæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tam barbara, Cæſar, ex qua ſpectator non ſit in urbe tua? ¶ Item pro relegato. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 88. Sepoſitus per eos dies C. Dolabella in coloniam Aquinatem. ¶ *Sepoſtus* per ſync. *Silius l.* 8. *v.* 378. ipſius menſis ſepoſta Lyæi Setia.

Seps, epis, m. σήψ, genus lacertæ, ſeu parvus ſerpens, cujus ictu membra perceſſa putreſcunt. Non Latinam, ſed Græcam habet originem. Unde *Auſonius in Technopægnio* ait: An Libyæ ferale malum ſit Romula vox ſeps. Eſt autem παρὰ τὸ σήπειν τοὺς δηχθέντας, ut ait Nicandri Scholiaſtes, id eſt a putrefaciendo eos, qui percuſſi fuerint. Habet enim vim σηπτικήν, hoc eſt erodendi, & putredinem corporibus morſu ſuo inferendi. *Iſid. l.* 12. *c.* 4. Seps, exigua ſerpens, quæ non ſolum corpus, ſed & oſſa veneno conſumit. Cujus Poeta (*Lucanus l.* 9. *v.* 723.) ſic meminit: Oſſaque diſſolvens cum corpore tabificus ſeps. *Plin. l.* 3. *c.* 3. Lacerta, quam hi ſepam, alii chalcidicen vocant, in vino pota morſus ſuos ſanat. *Id. l.* 29. *c.* 2. Serpentes, quas ſepas vocant.

Sept. V. Sepes.

Sepſe, pro ſe ipſe, dictum eſſe a Cicerone, teſtatur *Sen. ep.* 108. *poſt med.*

Septas, adis, f. dictus eſt a veteribus numerus ſeptenarius, qui Græce dicitur ἑπτάς, ſpiritu in e tranſeunte, teſte *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 6.

Septejugis currus eſt, qui a ſeptem jumentis jugo vinctis trahitur. Legitur hæc vox *in vet. Inſcript.* apud *Grut. pag.* 337. *lin.* 8.

Septem, *ſette*, שבע, Ger. *ſiben*, Gal. *ſept*, Hiſp. *ſiete*, ἑπτά, nomen numerale cardinale, a Græca voce allata. *Virg.* 6. *Æn. v.* 646. Septem diſcrimina vocum. *Cic.* 2. *de Leg.* Thales, qui ſapientiſſimus inter ſeptem fuit.

September, bris, m. *Settembre*, תשרי, Ger. *Herbſtmonat*, Gal. *Septembre*, Hiſ. *Setiembre*, μαιμακτηριών, σεπτέμβριος, unus ex menſibus anni, ita dictus, quod ſeptimum obtinent locum a Martio, a quo Romulus annum inchoavit. *Var. l.* 5. *de L. L. Auſon. de menſib.* Septembri, Octobri autumnus, totoque Novembri. ¶ Adjective *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 1. Excurremus menſe Septembri. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. Septembribus horis.

Septembŏnus, a, um, adject. valde, perfecte bonus (nam numerus ſeptenarius perfectionem quandam continet. V. *Macrob. l.* 1. *ſomn. Scip. c.* 6.) ut ſeptembona braſſica, apud *Cat. de R. R. c.* 157.

Septemflŭus, a, um, ἑπτάρροος, quod ſeptem alveis, rivis, aut fontibus fluit. *Ovid.* 13. *Met. v.* 733. Perque papyriferi ſeptemflua flumina Nili victrices egiſſe rates.

Septemgemĭnus, a, um, ἑπταπλοῦς, quod ſeptem habet partes. *Virg.* 6. *Æn.* Et ſeptemgemini turbant trepida oſtia Nili. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 2. Septemgemina Roma.

Septemmatres. V. Septimatrus.

Septemmeſtris, tre, adject. *di ſette meſi*, ut ſeptemmeſtris infans, *Cenſorin. de die nat. c.* 8.

Septemnerva, æ, f. herba eadem quæ plantago major. *Apul. de herb. c.* 1.

Septempĕda, æ, f. *S. Severino*, oppidum Piceni ad Potentiam fluvium. Ejus populi Septempedani. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Septempedālis, le, n. 3. ἑπτάπους, quod ſeptem pedes ſit longum. *Plaut. Curc.* 3. 1. 61. Ibi nunc ſtatuam volt dare auream ſolidam, faciundam ex auro Philippo, quæ ſiat ſeptempedalis.

Septemplex, icis, n. ἑπταπλοῦς, quod in ſeptem partes diviſum eſt. *Virg.* 12. *Æn. v.* 925. Et clypei extremos ſeptemplicis orbes per medium ſtridens tranſit femur. *Ovid.* 2. *Triſt.* Solos ad ingreſſus miſſus ſeptemplicis Iſtri.

Septemvirālis, le, adject. ad Septemviros pertinens, ut Septemviralis auctoritas. *Cic. Phil.* 12. 2. 9. ¶ Septemviralis homo, qui Septemviratu præditus eſt. *Id. Philip.* 13. *c.* 12. Septemvirales Lento, & Nucula. ¶ Septemviralia judicia erant, quæ a ſeptem judicibus, ex Centumvirorum ordine ſelectis, exercebantur. Hinc liber Pauli JCti *de Septemviralibus judiciis*, citatur *in titulis legis* 13. 28. & 31. *Digeſt. de inoffic. teſtam.*

Septemvirātus, us, m. Septemvirorum dignitas. *Cic. Phil.* 2. 2. 38. Eundem in Septemviratu nonne deſtituiſti?

Septemviri, orum, m. ἑπτανδρες, magiſtratus erat Romanus ſeptem viris conſtans, cujus officium erat epulas in ſacrificiis parare: quam ob rem Septemviri Epulonum dicti ſunt. V. *Epulo*. *Plin. l.* 2. *ep.* 11. Modo conſularis, modo Septemvir Epulonum. ¶ Fuere præterea Septemviri agris dividundis, & aſſignandis creati. *Cic. Philip.* 6. *c.* 3. Hæc agrorum aſſignatio L. Cæſaris ſententia diſſoluta eſt; huic enim aſſenſi, ſeptemvirum acta ſuſtulimus. *Id. Attic. l.* 15. *ep.* 19. Antonius voluit fieri ſeptemvir. ¶ Denique ſeptemviri judiciorum qui fuerint, V. *Septemviralis*.

Septenarius, a, um, *ſettenario*, ἑπταδικός, quod ex ſeptem conſtat, ut Septenarius numerus, Septenarius verſus. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 44. Cum tam bonos ſeptenarios fundat ad tibiam. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 6. Septenarius numerus. *Martial. l.* 4. *epigr.* 46. Et craſſa figuli polita cœlo Septenaria ſyntheſis Sagunti. h. e. vas ſeptem unciarum capax, vel ſeptem pocula Saguntina. V. *Syntheſis*.

Septendĕcim, & Septemdecim, *diciaſſette*, ἑπτὰ καὶ δέκα, nomen numerale cardinale indecl. *Cic.* 7. *Ver. c.* 47. Nos in ſeptendecim populis Siciliæ non eramus.

Septēni, æ, a, *ſette*, ἑπτά, nomen numerale diſtributivum, quod plerumque pro cardinali *ſeptem* ponitur. *Cic.* 4. *Ver. c.* 49. Pueri annorum ſeptenum denum. *di diciaſſett' anni*. *Virg.* 5. *Æn.* Serpens ſeptena volumina verſans. *ſette giri*. *Martial. l.* 6. *epigr.* 73. bis ſeptenis parcite jugaribus. *quattordici*.

Septennis, & ne, n. 3. *di ſette anni*, ἑπταέτης, quod eſt ſeptem annorum. *Plaut. prol. Pæn. v.* 66. Puer ſeptennis ſurripitur. *Id. Men.* 5. 9. 56. Quot annos eras natus? M. Septennis. In pluribus Plauti codicibus legitur *ſeptuennis*, more antiquo.

Septennium, ii, *tempo di ſett' anni*. *Pruden. contraſt. Vet. Teſtam.* 6. *de Pharaonis ſomnio*: Famis duo per ſeptennia tempus.

Septentrio, onis, vel Septentriones, um, num. pl. m. 3. ἄρκτος, ſeptem ſtellæ prope polum Arcticum, V. Triones. *Feſtus*: Septentriones ſeptem ſtellæ appellantur a ſeptem bobus junctis, quos triones a terra ruſtici appellant, quod junctir ſimul terram arent, quaſi terriones. Quidam a ſeptem ſtellis, quod id aſtrum Græci ἅμαξαν dicant, quia habet partem quandam temonis ſpecie. Unde ait Ennius: Superat temo ſtellas. Sed & Phyſici eum ſinem ſeptem ſtellarum contemplati, Septentriones dici ajunt, quod ita ſunt ſitæ ſeptem ſtellæ, ut ternæ proximæ ſpatia efficiant veluti trigona. Hæc *Feſt.* Vide & *A. Gellium*, *l.* 2. *c.* 21. Græci ἅμαξαν, id eſt plauſtrum vocant. Latini ſimiliter Plauſtrum appellant. Ex ſeptem ſiquidem ſtellis duæ pariles uno in loco cernuntur, quæ pro bobus accipiuntur, reliquæ quinque plauſtri figuram deſignant. Itaque & proximum ſidus Bootes Græcis, Latinis bubulcus dicitur, quia more bubulci currum ſequitur. Atque hæ ſeptem ſtellæ ſidus efficiunt, quod dicitur Urſa minor, & a *Vitruv. l.* 9. *c.* 6. minor Septentrio. Altera vero ſidus, quod Urſa major, & a *Vitruv. ibid.* Septentrio major vocatur, viginti ſeptem ſtellis conſtat, quæ & ipſæ poſitione plauſtrum referunt. Hinc eſt, quod frequentius a Scriptoribus Septentriones, cum de ſideribus ſermo eſt, ut plurali numero uſurpantur. *Plaut. Amph.* 1. 1. 117. Nam neque ſe Septentriones quoquam in cœlo commovent. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Erat a Septentrionibus collis. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Inflectens autem Sol curſum tum ad Septentriones, tum ad Meridiem æſtates, & hyemes efficit. ¶ Septentrio item nomen eſt venti, qui Auſtro objectus eſt, ita dicti, quod a Septentrionibus ſtellis ſpirat. Græce Aparctias appellatur, quod ab Arcto fiat. Poetæ fabulantur, filium eſſe Aſtræi. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 6. Ex ea die fuere Septentriones venti. *Liv. l.* 26. *c.* 45. Acer Septentrio ortus ſtagnum inclinatum eodem, quo æſtus, ferebat. ¶ Item ponitur pro polo Septentrionali. *Plin. l.* 6. *c.* 22. Siderum in navigando nulla obſervatio, Septentrio non cernitur. ¶ Hoc nomen reperitur etiam diviſum per Tmeſin. *Virg.* 3. *Georg. v.* 381. Talis Hyperboreo ſeptem ſubjecta trioni.

Septentrionālis, & le, n. 3. *Settentrionale*, ἀρκτῷος, quod ſpectat ad Septentrionem. *Vitruv. l.* 9. *c.* 6. Septentrionalis circulus. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Septentrionalis tantum hos, & proxima Occidentis parte non gignit Oceanus.

Septentrionarius, a, um, idem ac Septentrionalis. *Gel. l.* 2. *c.* 22. Septentriones autem habent ob eandem cauſam unum (ventum): is objectus, directuſque in Auſtrum, Latinis Septentrionarius, Græce ἀπαρκτίας appellatus.

Septiceps, V. Biceps.

Septiciāna libra, apud *Martial. l.* 8. *ep.* 71. dicta eſt libra Romana, quæ ſecundo bello Punico attritis Romanorum opibus ex duodecim unciis ad octo & ſemuncias redacta eſt, dicta eſt *Septiciana a Septis*, quo loco Romæ negotiatores verſabantur, & ad pondus vendebant.

Septicollis, le, ſeptem habens colles. *Pruden. in Romano v.* 413. cum puer Mavortius Fundaret arcem ſepticollem Romulus. *h. e.* Romam.

Septĭcus, a, um, *corruttivo*, σηπτικός, putrefactivus, a σήπω, *putrefacio*, unde σηπτικά, medicamenta, quæ vim habent erodendi, putrefaciendique. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Quin & ſanguis eorum ſepticam vim habet.

Septies, adv. *ſette volte*, Germ. *ſiben mahl*, Gall. *ſept fois*, Hiſp. *ſiete vezes*, ἑπτάκις, ſeptem vicibus. *Cic.* 2. *Phil.* Ubi eſt ſepties milies ſeſtertium, quod in tabulis, quæ ſunt ad Opis, patebat. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Septies reſtituto templo. *Liv. lib.* 28. *cap.* 6. Euripus ſepties die temporibus ſtatis reciprocat.

Septifariam, adv. *a ſette modi*, ſeptem modis. *Varro de verb. antiq. apud Non. c.* 2. *n.* 779. Et poſtea invenimus ſeptifariam diviſum.

Septiflŭus, a, um, adject. idem quod ſeptemfluus. *Petron. in Satyr.* quem Lydus adorat ſeptifluus. Alii leg. *veſtifluus*.

Septifolium, ii, n. ἑπτάφυλλον, herba ſic dicta a foliorum numero. *Apulej. de herb. c.* 116.

Septifŏris, re, adject. ſeptem fores, ſeu foramina habens. *Alcim. Avit. l.* 1. *v.* 83. ſeptiforis vultus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Fiſtula ſeptiforis.

Septimāna, æ, f. *ſettimana*, ἑβδομάς, ſeptem dierum ſpatium. Legitur in *Cod. Theodoſ. leg.* 5. *de Spectac.*

Septimanæ Nonæ dicuntur a *Varrone l.* 5. *de L. L.* quæ ſeptimo menſis die occurrunt. Adde *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 14. & *Cenſorin. de die nat. c.* 20.

Septimāni, m. 2. pop. Galliæ Narb. quorum regio Septimania *Sidon. l.* 3. *ep.* 1. dicitur, urbs vero Biterræ, ſic dicti a ſeptima legione, quæ ibi locata fuerat. *Plin. l.* 3. *c.* 4. ¶ Septimani fœtus dicuntur ab *Arnob. l.* 3. *pag.* 105. fœtus, qui ſeptimo menſe naſcuntur.

Septimania, æ, f. primum dicta eſt regio, ſeu ager circa Biterras urbem Galliæ Narbonenſis, qui Septimanis militibus, illuc in coloniam miſſis, aſſignatus fuit; deinde tota Narbonenſis provincia hoc nomine appellata fuit, quæ hodie *Linguadocca* dicitur. Ibi priorum Gothi in Galliam irruentes ſedem poſuerunt. *Sidon. l.* 3. *ep.* 1.

Septimātrus, uum, ſeptem dies feſti Minervæ dicati. *Var. l.* 5. *de L. L.* ubi *Alex. ab Alex. l.* 2. *c.* 22. legit *Septemmatrus*. Adde *Paul. epitomator. Feſti*, *in voce Quinquatrus*.

Septimontiālis, le, adject. ad Septimontii dies pertinens, ut Septimontiale ſacrum, *Sueton. in Domit. c.* 4. Septimontialis ſatio, *Col. l.* 2. *c.* 10.

Septimontium, ii, erat dies feſtus Romæ, menſe Decembri celebratus ob incluſum pomœriis ſeptimum collem, ut ait *Plutarchus*, vel ita dictus, quod in ſeptem montibus fiebant ſacra, auctore *Feſto*, & *Var. l.* 5. *de L. L.*

Septimontius, ii, m. Deus, quem Septimontiis ſacris Romani colebant, *Tertul. l.* 2. *ad Nation. c.* 15.

Septĭmum, adv. *la ſettima volta*, ſeptima vice. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 32. Cur enim Marius tam feliciter ſeptimum Conſul domi ſuæ ſenex eſt mortuus? In quibuſdam MSS. legitur *ſepties*.

Septĭmus, a, um, *ſettimo*, שביעי, Germ. *der ſibend*, Gall. *ſeptiéme*, Hiſp. *ſeteno*, ἕβδομος, unus ex ſeptem. *Plin. lib.* 7. *cap.* 3. Ut tamen in ſeptimum & quinquageſimum, atque centeſimum ætatis duraret annum. *Cic.*

pro Cluent. c. 29. Sententia ſeptima decima accederet. *Plaut. Perſ. 2. 3. 8.* Ibi mercatum dixit eſſe die ſeptimi. V. *Dies*.

Septingenarius, a, um, quod ſeptingentorum numerum complectitur. *Var. l. 2. R. R. c. 10.* Septingenarii enim mei (gregis) tu octingenarios habuiſti.

Septingeni, æ, a, adject. idem quod Septingenteni, per ſyncopen. *Plin. l. 33. c. 3. de auro* Nec aliud laxius dilatatur, aut numeroſius dividitur, utpote cujus unciæ in ſeptingenas & quinquagenas bracteas ſpargantur.

Septingenteſimus, a, um, o. 1. 2. *ἑπτακοσιοστός*, ultimus, ſive unus ex ſeptingentis. *Liv. lib. 1. in proœm.* Ut quæ ſupra ſeptingenteſimum annum repetatur.

Septingenti, æ, a, *ſettecento*, *ἑπτακόσιοι*, nomen numerale diſtributivum. Declinatur pluraliter tantum. *Liv. l. 25.* Firmatis ſeptingentorum militum de exercitu Annibalis præſidio. *Plin. l. 35. c. 2.* Nominibus ſeptingentorum illuſtrium.

Septingenties, adverb. *ſettecento volte*. *Plin. l. 36. c. 15.* Milonem ſeſtertium ſeptingenties æris debuiſſe.

Septio, onis, actus ſepiendi, ſepimentum. *Vitruv. l. 5. c. ult.* Locus, qui in ut ſeptione ſinitus fuerit. Et *mox*. Inter ſeptiones fundamenta fodiantur.

Septipes, edis, adject. *di ſette piedi*. *Sidon. lib. 8. epiſt. 9. in carm.* Hic Burgundio ſeptipes frequenter Flexo poplite ſupplicat quietem. h. e. Burgundio giganteæ ſtaturæ.

Septizonium, n. *Settiſonio*. Duplex fuit Romæ ædificium hoc nomine appellatum, alterum a Severo excitatum, ut narrat *Spartian. in ejus vita, cap. 19.* alterum multo vetuſtius, de quo *Sueton. in Tito c. 1.* Natus eſt Titus prope Septizonium, ſordidis ædibus. *Caſaubonus* tamen *ad loc. Spartiani citat.* putat, unicum fuiſſe Septizonium, illud nempe, cujus Suetonius meminit, a Severo ita inſtauratum, ut plane novum videri poſſet. Fuit autem hoc Severi Septizonium in decima urbis regione, ut conſtat ex *Pomponio Læto in libello de regionib. Urbis Romæ*. Appellatum eſt autem hoc nomine, quia turres erat alte aſſurgens, & ſeptem faſciis, ſeu zonis cincta, quæ ſeptem veluti moles aliam ſuper aliam impoſitas referebant.

Septuagenarius, a, um, adject. *ſettuagenario*. *Leg. 3. Dig. de jur. immunit.* Antequam ſeptuagenarius fieret.

Septuagenus, a, um, diſtributivus numerus, quod fere ponitur pro ordinali ſeptuageſimus, *ſettanteſimo*. *Plin. l. 26. c. 10.* Septuagenis coitu durare libidinem contactu herbæ cujuſdam. *Col. l. 5. c. 2.* Septuagies ſeptuageni fiunt quatuor millia, & nongenti.

Septuageſimus, a, um, adject. *ſettanteſimo*, *ἑβδομηκοστός*. *Cic. 1. de Div. c. 23.* Cyrus ad ſeptuageſimum pervenit, cum quadraginta natus annos regnare cœpiſſet.

Septuagies, adverb. *ſettanta volte*. *Colum.* V. *Septuagenus*.

Septuaginta, *ſettanta*, *ἑβδομήκοντα*, decies ſeptem. *Cic. 5. Ver. c. 30.* Unus ager Agyrinenſis centum ſeptuaginta aratoribus inanior cum ſit.

Septuennis, V. Septennis.

Septum, i, *ſerraglio*, *chiuſura*, *ὄρυγμα*, omnis locus munitus, & quodam ſepimento vallatus, cujuſmodi ſunt ſtabula, ovilia, caprilia, bubilia, & id genus reliqua. *Cic. Phil. 3.* Quibus enim ſeptis tam immanes belluas continebimus? *Var. l. 1. R. R. c. 11.* Intra ſepta villæ habeat aquam. *Id. ibid. c. 14.* De ſeptis, quæ tutandi fundi cauſa fiunt. ¶ Apud Romanos item ſepta dicta ſunt loca in Campo Martio incluſa tabulatis, in quibus Populus Romanus ſtabat Comitiorum tempore, quæ duo fuere, unum, in quo Populus ſtabat, antequam ad ſuffragia vocaretur, alterum, in quo Magiſtratus ille, qui Comitiis præerat, & miniſtri, ut præcones, & alii. Hæc ſepta pontibus diſtinguebantur, per quos Populus ex uno ſepto in alterum ſuffragia ferebat. *Ovid. 1. Faſt.* Eſt quoque, quo Populum jus eſt includere ſeptis. ideſt eſt quoque dies comitialis. ¶ Hic quoque mercatores negotiabantur. *Martial. l. 9. ep. 60.* In ſeptis Mamurra diu, multumque vagatus, hic, ubi Roma ſuas aurea vexat opes. ¶ Ponitur etiam ſeptum pro obicibus, & clauſtris, quibus utimur ad impetus fluviorum coercendos. *Ulp. ff. de rivis, l. 1.* Septa ſunt, quæ ad incile opponuntur aquæ derivandæ, compellendæve ex flumine cauſa, ſive ea lignea ſunt, ſive lapidea, ſive ex alia qualibet materia ad continendam tranſmittendamque aquam excogitata. ¶ Septum tranſverſum, *ſettotraverſo*, dicitur a Medicis membrana illa in humano ventre, quæ ſuperiora viſcera ab inferioribus ſeparat, Græce *διάφραγμα*. *Celſ. l. 1. in præfat.* & *l. 4. c. 1.*

Septuncialis, le, o. 3. *ἑπταουγκιαῖος*, quod eſt unciarum, ſeu partium ſeptem, ut Septuncialis ſatio, quæ ſeritur media, & ultima pars ſementis, vel, ut alii explicant, qua ſeritur ſemijugerum, & duodecima jugeri pars. *Col. l. 2. c. 10.* Media ſementis pars ſeri, & pars ultima debet, quæ ſeptuncialis ſatio dicitur.

Septunx, cis, m. *ſette oncie*, *ἑπτάουγκιον*, menſura, vel pondus ſeptem unciarum, hoc eſt aſſis partes ſeptem. *Liv. l. 25. c. 19.* Septunces auri in ſingulos pretium convenit. ¶ Item in agri menſuris ſeptunx dicitur, qui continet ſemijugerum, & jugeri partem duodecimam. *Col. l. 5. c. 1.* Pars dimidia, & una duodecima, pedes ſexdecim millia, & octingentos, hoc eſt ſeptunx, in quo ſunt ſcrupula CLXVIII. *Liv. l. 5. c. 24.* Triumvirique ad id creati terna jugera, & ſeptunces viritim diviſerant. ¶ Accipitur etiam ſeptunx pro ſeptem cyathis vini. Solebant enim veteres, quando ſe paulo liberius invitabant, tot vini cyathos ebibere, quot erant literæ in amaſiorum, amicarumque nominibus, ſinguloſque cyathos appellabant noetas. *Martial. l. 8. ep. 51. de phiala ab Inſtante Ruſo ſibi data:* Det numerum cyathis Inſtantis litera Ruſi, Auctor enim tanti muneris ille mihi. Si Thelethuſa venit, promiſſaque gaudia portet, Servabor domine Ruſe triente tuo. Si dubia eſt, ſeptunce trahar, ſi fallit amantem, Ut jugulem curas, nomen utrumque bibam. *Inſtans* conſtat ſeptem literis, *Ruſe* vocativus quatuor. Si Thelethuſa Martialis amica venit, epoturus eſt trientem, ideſt quatuor cyathos, quot ſunt literæ in vocativo *Ruſe*. Si dubium eſt, ventura ſit, necne, bibet ſeptuncem, hoc eſt ſeptem cyathos, quot ſunt literæ in *Inſtans*. Si omnino ventura non eſt, bibet utrumque nomen, ideſt undecim cyathos. Tot enim literas habent duo hæc nomina *Inſtans*, & vocativus *Ruſe*.

Septuoſe, adv. *oſcuramente*, *ἀσαφῶς*, obſcure, a ſepio. *Liv. Andron. apud Non. c. 2. n. 777.* Ita ſeptuoſe dictio abs te datur, quod conſecutam ſapiens ægre contolit.

Septus, a, um, *circondato*, *cinto*, *περιεργμένος*, circundatus, clauſus, munitus, partic. a ſepiur. *Cic. 1. Ver.* Quod ſi qui ſatis opibus hominum ſibi contra conſcientiam ſepti eſſe, & muniti videntur. *Id. 9. Attic. ep. 12.* Foſſa, & vallo ſeptus. *Id. Phil. 12.* Septus legibus, & judiciorum metu. *Liv. l. 1.* Albana pubes inermis ab armatis ſepta.

Sepulcralis, le, o. 3. *ἐπιτάφιος*, quod ad ſepulcrum pertinet. *Ovid. 8. Met. v. 480.* Ante ſepulcrales infelix adſtitit aras. *Id. Heroid. epiſt. 2. v. 20.* Fax ſepulcralis.

Sepulcretum, ti, locus, ubi ſepulcrorum eſt frequentia. *Catul. ep. 55. (al. 60.)* Sæpe quem in ſepulcretis vidiſtis ipſo carpere e rogo cœnam.

Sepulcrum, cri, *ſepolcro*, *ſepoltura*, *avello*, קבורה, Germ. *grab*, Gal. *tombeau*, Hiſp. *ſepulcro*, *τάφος*, locus, in quo corpus, oſſave hominis ſepulta ſunt, tumulus. *Feſtus*: Sepulchrum eſt, ut ait Gallus Ælius, in quo mortuus ſepultus eſt, quod antiqui buſtum appellabant, iſque cippis, vel aliqua alia re mortui cauſa deſignatus eſt, intra quod ſepultura eſt facta. *Cic. pro R. Am.* Cui de tanto patrimonio ne iter quidem ad ſepulcrum patrium relictum eſt. *Id. de Sen.* Nec ſepulcra legens vereor, quod ajunt, ne perdam memoriam. ¶ In quibuſdam veteribus monumentis legitur ſepulchrum cum aſpiratione.

Sepultor, oris, qui ſepelit, libitinarius, *νεκροθάπτης*, *becchino*. *Auguſt. de Trinit. l. 4. c. 3.* ſepultores corporis mortui. Tranſlate *Tertul. de anim. c. 46.* Octavianum Cæſarem, civilium turbinum ſepultorem vocat.

Sepultūra, æ, f. *ſepoltura*, קבר, Germ. *begräbnuſs*, Gal. *enterrement*, Hiſp. *ſepoltura*, *ταφή*, actus ſepeliendi, funeratio. *Cic. 1. Tuſc.* Cujus hoc dictum admonet, ut aliquid etiam de humatione, & ſepultura dicendum exiſtimem. ¶ Interdum etiam funus, & proprie exequias ipſas denotat. *Cic. 2. Phil.* Qui illam inſepultam ſepulturam effecerat. *Id. 2. de Leg.* Nec de mortui laude, niſi in publicis ſepulturis, nec ab alio, niſi qui publice ad eam rem conſtitutus eſſet, dici licebat. ¶ Quandoque accipitur pro ſepulcro. *Sulp. Cic. l. 4. Fam. ep. 12.* Ab Athenienſibus, locum ſepulturæ intra urbem ut darent, impetrare non potui.

Sepultuarius, a, um, adject. ad ſepulturam pertinens. *Auct. de limitib. apud Goeſ. pag. 296.* Fines ſepultuarii, ſive cinerarii.

Sepultus, a, um, *ſeppellito*, *ſotterrato*, קבור, Ger. *begraben*, Gall. *enſevely*, Hiſp. *enterrado*, *ταφείς*. Differt ab humato. *Plin. l. 7. c. 54.* Sepultus intelligitur quoquo modo conditus, humatus vero, humo tectus. ¶ Tranſlate uſurpatur pro poſito, collocato. *Cic. in Piſon.* Hæc ſunt, o carnifex, in gremio ſepulta Conſulatus tui. ¶ Item pro vecifo. *Tac. l. 3. hiſt. c. 35.* Cæterum aſſidere ſepultæ urbis ruinis noxia tabo humus haud permiſit. ¶ Item pro ſopito. *Virg. 2. Æn. v. 265.* Invadunt urbem ſomno, vinoque ſepultam. *Id. 6. Æn.* Occupat Æneas aditum cuſtode ſepulto.

Sequacitas, atis, f. aſſiduitas, vel facilitas ſequendi. *Sidon. l. 9. ep. 9.* Tribuit & quoddam dictare toleranti ſcribarum ſequacitas ſaltuoſa compendium. *Id. l. 4. ep. 11.* Pigra ſequacitas.

Sequaciter, adverb. ſequendo. *Arnob. l. 2. pag. 49.* Concludere acutiſſime ſyllogiſmos, ordinare ſequaciter inductiones ſuas.

Sequăna, æ, m. *la Seine*, fl. Galliæ celeberrimus, qui Belgicam, Celticamque diſterminat, teſte *Plin. l. 4. c. 17.*

Sequăni, m. 2. pop. Galliæ Lugdunenſis, quorum tractus hodie Comitatus Burgundiæ, *la Franche Comté ſeu le Comté de Bourgogne* vulgo dicitur. *Plin. l. 4. c. 17.* ¶ Adjective *Lucan. l. 1. v. 425.* Optima gens flexis in gyrum Sequana frenis.

Sequanicus, a, um, quod ad Sequanos ſpectat. *Martial. l. 4. ep. 19.* Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam.

Sequax, acis, o. *ſeguace*, רודף, Ger. *leichtfolgig*, Gall. *qui ſuit*, Hiſp. *quien ſigue*, *ἀκόλουθος*, quod aliquid ſequitur. *Virg. l. 5. Æn.* Maleæque ſequacibus undis. *Lucret. l. 2. v. 47.* Curæque ſequaces. ¶ Item pro eo, quod facile, ſive aptum eſt ad ſequendum, quocunque trahatur, ut Lanæ ſequaces, quæ nentis manum ſequuntur. *Martial. l. 13. ep. 57.* Niliacum ridebis olus, lanaſque ſequaces. *Plin. l. 11. c. 37. de oculis:* Adeo ſequax natura eſt, ut in ipſis viventium corporibus ferventi cera ſectantur. *Id. l. 36. c. 26.* Nec eſt alia materia nunc ſequacior. *Plin. jun. in Paneg. c. 45.* Flexibiles quamcunque in partem ducimur a Principe, atque, ut ita dicam, ſequaces ſumus. ¶ Item pro lento, & quod attactum digitos ſequitur, cujuſmodi eſt pix, viſcum, bitumen. *Plin. l. 7. c. 15.* Quia & bituminum ſequax alioquin, ac lenta natura. ¶ Item pro eo, quod ſe ſpargendo dilatat. *Perſ. in proœm.* Quorum imagines lambunt hederæ ſequaces.

Sequēla, æ, *ἀκολουθία*, ſequendi actus. *Lact. de Opif. Dei, c. 4.* Mors ſequela morborum eſt. *Gel. l. 6. c. 1.* Alia quoque nata ſunt incommoda, ab ipſis cohærentia, eaque non per naturam, ſed per ſequelas quaſdam neceſſarias facta dicit, *κατὰ παρακολούθησιν*, *in conſeguenza*. ¶ Interdum ponitur pro acceſſione. *Scævola l. 95. ff. de ſolut.* Et quaſi generale quid retinendum eſt, ut ubi ei obligationi, quæ ſequelæ locum obtinet, principalis accedit. *Ulpian. leg. 14. ff. de furtis:* Si jumenta tibi commodavero, quorum ſequela erat equuleus.

Sequentia, æ, f. ſequela. *Frontin. de aquæduct. pag. 253.* Multiplicatio in amplioribus modulis ſervare ſequentiæ ſuæ regulam debet.

Sequeſter, ſtri, m. 2. vel ſequeſter, ſtris, m. 3. *ſequeſtro*, *μεσεγγυος*, *προπραγματευτής*, *μεσίτης*, apud quem plures rem aliquam, de qua controverſia eſt, depoſuerunt, ut inquit *Modeſtin. de verb. ſignif.* *Feſtus:* Sequeſter is dicitur, qui inter aliquos, qui certant, medius, ut inter eos convenerit, depoſitum ita tenet aliquid, ut ei reddat, cui id deberi jure, ſibi conſtiterit. Dictus eſt, ut docet *Gellius l. 20. c. 11.* quod ejus, qui electus ſit, utraque pars judicium ſequatur. Eſt enim medius inter duos altercantes, apud quem aliquid ſeponitur. *Plaut. Rud. 4. 3. 65.* Tu iſtunc hodie non feres, niſi das ſequeſtrum, aut arbitrum, cujus hæc res arbitratu ſiet. *Lucan. l. 10. v. 472.* Sequeſter pacis. *mediatore*. ¶ Ponitur etiam pro eo, apud quem pecunia deponitur, vel qui rem perficiendam ſuſcipit, & inde lucrum facit, ut pro conductore corrumpendi judicii, vel corrumpendarum Tribuum in Comitiis. *Cic. 2. Ver. c. 12.* Aut ſequeſtres, aut interpretes corrumpendi judicii ſolent eſſe. *Id. 4. Ver. c. 44.* Is eſt C. Cladius, qui in Sicilia ſequeſter iſtius, interpres, confector negotiorum, prope collega Timarchidi numerabatur. *Id. pro Cluent. cap. 8.* Quo ſequeſtro in illo judice corrumpendo dicebatur eſſe uſus. ¶ Item pro eo, qui a litigatore adductus docet patronum, ideſt pro procuratore litis, *ſollecitatore*. *Quintil. l. 12. c. 8.* Quo modo autem ſequeſter ille, & media litium manus, & quidam interpres impendit æquo animo laborem in alienas actiones, &c.

Sequeſter, ſtra, ſtrum, vel ſequeſtris, & ſtre, o. 3. *mezzano*, *intromeſſo*, *μεσέγγυος*, quod eſt medium inter aliquas res, ut Pax ſequeſtra, ideſt induciæ, quia mediæ ſunt inter bellum præteritum, & futurum. *Virg. 11. Æn.* Bis ſenos pepigere dies, & pace ſequeſtra Per ſylvas Teucri, mixtique impune Latini Erravere jugis.

Sequeſtrarius, a, um, adject. Sequeſtraria actio a JCtis dicitur, qua aliquid apud ſequeſtrem depoſitum, dum lis tranſigeretur, ea peracta repetimus. *leg. 12. ff. Depoſiti.* & *l. 9. ff. de dolo malo*.

Sequeſtratio, onis, f. depoſitio apud ſequeſtrum. *Cod. l. un. de ſequeſtratione pecuniæ*.

Sequeſtrator, oris, m. *Symmach. lib. 8. epiſt. 54.* Dolor officiorum familiarium ſequeſtrator.

Sequeſtratorium, ii, locus, in quo aliquid tanquam apud ſequeſtrem deponitur. *Tertul. de reſurr. carn. cap. 52.* Seminibus ſequeſtratorium terra eſt, illis deponendis, & inde repetendis.

Sequeſtrātus, a, um, nom. partic. ſepoſitus, abjectus, depoſitus. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 11.* Commaſcula frontem, & ſequeſtrata verecundia, quam in te facies rubore indicat, ecceſt nobiſcum libere quod occurrit.

Sequeſtro, as, a. 1. deponere apud ſequeſtrem. *Prudent. in hymno exſequiar. v. 127.* Hominis tibi membra ſequeſtro. *Tertul. de reſurr. carn. c. 28.* Corpora medicata mauſoleis, & monumentis ſequeſtrantur. *Sidon. lib. 1. ep. 11.* Vir ab infamia ſequeſtrandus, h. e. collocandus in tuto, ut ad eum pertingere infamia non poſſit.

Se-

Digitized by Google

Sequeſtro, adv. *in ſequeſtro*, apud ſequeſtrem, ut Pecuniam ſequeſtro deponere, hoc eſt in manibus ſequeſtris, donec ſententia deciſum fuerit, cujus eſſe debeat. *Gel. l. 20. c. 10.* Quod apud ſequeſtrem depoſitum erat, ſequeſtro poſitum, per adverbium dicebant. *Plaut. Merc. 4. 3. 36.* Immo ſic ſequeſtro mihi data eſt. ¶ Se ſequeſtro ponere, eſt ſe ſe ſeparare ab eo, cum quo antea fueris conjunctus. *Cato apud Gell. l. 2.* Per Deos immortales nolite vos ſequeſtro ponere.

Sequior, comparativum maſc. & fœm. Sequius, neut. *minore, peggiore, inferiore*, deterior, pejor, χείρων, ἥσσων, *Apul. l. 10. Metam.* Si ſequioris ſexus edidiſſet fœtum. h. e. fœmineı. *Ulpian. l. 8. ff. de Tranſact.* Perſonarum contemplatio habenda eſt, utrum frugi vitæ, & qui alias ſufficere ſibi poſſit, an ſequioris. *Liv. l. 2. c. 37.* Invitus quod ſequius ſit, de meis civibus loquor. *che ſia loro pregiudiziale*.

Sequor, eris, quutus, vel cutus ſum, d. 3. *ſeguire, ſeguitare*, ἕπομαι, eſt aliquo præcedente iter facere, a verbo Græco allatum, converſa conſonante priore, & ſpiritu aſpero. *Plaut. Amph. 2. 1. 81.* Sequere hac igitur me. *Ter. And. 1. 1. 101.* Funus interim procedit, ſequimur, ad ſepulcrum venimus. *Virg. 1. Æn.* Hos tota armenta ſequuntur A tergo. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſequi, ſeu conſequens eſſe, adjungi. *Cic. de Am.* Diſpares enim mores diſparia ſtudia ſequuntur. *Id. de Aruſp. Reſp.* Ut quiſquam pœnam, quæ ſequeretur illud ſcelus, ſcire poſſet? ¶ Item pro ejuſdem eſſe opinionis, vel ſententiæ. *Cic. 1. Fin.* Id enim mihi idem ille Plato, quem ego auctorem vehementer ſequor. *Id. 2. Fin.* Si ſecutus eſſet eorum ſententiam. *Id. ibid.* Hujus ego unius auctoritatem ſequerem. ¶ Item pro ejuſdem factionis eſſe, aliquem affectari. *Cic. l. 9. Attic.* Quod non omnibus in rebus labantem, vel potius ruentem Pompeium ſequutus ſim. *Id. de Amic.* Ut ne quis conceſſum putet, amicum bellum patriæ inferentem ſequi. ¶ Item pro amplecti, delectari. *Cic. pro Mur.* Qui remoti a ſtudiis ambitionis, otium, ac tranquillitatem vitæ ſecuti ſunt. *Id. 2. de Leg.* Ego vero, cum licet plures dies abeſſe, præſertim hoc tempore anni, & amœnitatem, & ſalubritatem hanc ſequor. ¶ Item pro exercere. *Cic. pro Mur.* Servius hic nobiſcum hanc urbanam militiam reſpondendi, ſcribendi, cavendi, plenam ſollicitudinis, ac ſtomachi ſecutus eſt. ¶ Item pro perſequi, inſequi. *Ovid. 2. Metam.* ſequi feras. *Tacit. 4. hiſt. c. 29.* Sequi pilo hoſtem. ¶ Item pro captare, unde quærere. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 1.* Sin Cæſarem reſpiciant, atque ejus gratiam ſequantur. ¶ Videtur etiam uſurpatum pro dicere, narrare. *Virg. Ecl. 6.* Quid loquar, aut Scyllam Niſi, quam fama ſecuta eſt Dulichias vexaſſe rates, &c. ¶ Item pro inſiſtere in aliqua re. *Tacit. 1. hiſt. c. 33.* Propere ſequi, quod piget inchoare. ¶ Item pro indulgere, obtemperare, *ſecondare*. *Id. 1. Annal. c. 69.* Sequitur ardorem militum Cæſar. ¶ Sequi veſtigia aliquem. *ſeguirlo a paſſo a paſſo*. *Liv. l. 9.* ¶ Fortunam ſuam ſequi, eſt uti ſucceſſu, & occaſione fortunæ. *Liv. l. 22.* ¶ Conſuetudinem ſequi, eſt facere ſecundum conſuetudinem. *Plin. l. 2. epiſt. 6.* Tu ergo, inquit, quam conſuetudinem ſequeris? ¶ Sequi fidem alicujus Populi, aut Principis, eſt illi fidelem eſſe, fidem ſervare, non diſcedere a fide. *Cic. 2. de Div.* Quod fidem ſecutus, amicitiamque Populi R. functus ſit officio. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 20.* Ex qua Mandubratius adoleſcens Cæſaris fidem ſecutus, ad eum in continentem Galliam venerat. ¶ *Sequi verbum* eſt, quod vulgus dicit, *interpretar' a rigore*. *Cic. pro Cæc.* Nonne, ſi verbum ſequi volumus, hoc intelligamus dejectum eſt, eum detrudi, cui manus afferantur? ¶ Uſurpatur etiam abſolute, pro fieri, hinc eſſe, *venir' in conſeguenza*. *Cic. de Fato:* Nec, ſi omne enuntiatum verum, aut falſum eſt, ſequitur illico, eſſe cauſas immutabiles, & æternas. *Id. 2. Fin.* Nec enim ſequitur, ut cui cor ſapiat, ei non ſapiat palatus. ¶ Item uſurpatur in tranſitionibus, pro conſequens eſt, proximum eſt. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ac de prima quidem parte ſatis dictum eſt. Sequitur, ut doceam, omnia ſubjecta eſſe naturæ, eaque ab ea pulcherrime regi. ¶ Eleganter *ſequi* dicuntur, quæ lenta ſunt, & flectuntur facile. *Plin. l. 7. ep. 9. in carm.* Ut laus eſt ceræ, mollis cedenſque ſequatur Si doctos digitus, juſſaque fiat opus.

Sequutoleia, vel Secutuleia, dicitur mulier, quæ virum appetit, & ſectatur. *Petron. in Satyr.* Tanquam mulier ſecutuleia, unius noctis pacto omnia vendidit.

Sequūtor, vel Secutor, oris, m. ἀκόλουθος, qui ſequitur, aſſecla. *Apul. l. 9. A. A.* Acerrimum relinquens uxori ſequutorem, ſecurus dirigit profectionem. ¶ Speciatim Secutor dicebatur in ludo gladiatorio. Sed quiſnam eſſet, viri eruditi varia explicant. *Iſid. l. 18. Orig. c. 55. ita ſcribit:* Secutor eſt ab inſequendo retiarium dictus. Similiter quidam Lexicographi ſecutorem eundem fuiſſe cenſent, atque mirmillonem, qui pugnabat contra retiarium. Verum *Joſ. Scalig. in Not. ad Manil.* docet, ſecutorem fuiſſe, qui Græcis ἔφεδρος, aliterque a Martiale *ſuppoſititius* appellatur, & in veteribus Gloſſis tertiarius, quia nimirum ex duobus gladiatoribus altero interfecto tertius ſufficeretur. *Juven. ſat. 8. v. 210.* Ergo ignominiam graviorem pertulit omni Vulnere cum Graccho juſſus pugnare ſequutor. *Sueton. in Calig. c. 30.* Retiarii tunicati quinque numero gregatim dimicantes, ſine certamine ullo, totidem ſequutoribus ſuccubuerant, cum occidi juberentur, unus reſumpta fuſcina, omnes victores interemit. Fuſe de his *Lipſ. Saturn. l. 2. c. 7.*

Sequūtus, ſeu Secutus, a, um, partic. a ſequor. *Plin. l. 13. c. 22.* Et ſequuto die contra famam autem ſinceram circumferens, *il giorno ſeguente*.

Ser, eris, m. σὴρ, aliquis ex Serica regione, ut Aſſyrius ex Aſſyria. *Sidon. carm. 5. v. 43.* Aſſyrius gemmas, Ser vellera, thura Sabæus. *Auſon. in Technopæg. cap. de hiſtor.* Ser veſtifluus. Adde *Senec. in Herc. Oet. v. 667.*

Sĕra, æ, f. *ſeratura*, [illegible], beſtis, quo clauduntur oſtia, ut *Feſtus* definit. *Varr. l. 6. de L. L.* Seræ, quibus remotis fores panduntur. *Ovid. l. 1. Amor. eleg. 6.* Tempora noctis eunt, excute poſte ſeram. *Juv. ſat. 6. v. 346.* Adde ſeram, cohibe; Sed quis cuſtodiet ipſos Cuſtodes?

Sĕca, adv. V. Secus.

Seranus, vel Serranus, i, m. cognomen M. Atilii civis Romani, inde ductum, quod dum in agro ſereret, ad honores in Republ. capeſſendos vocatus fuerit, teſte *Plin. l. 18. c. 3.*

Serapēum. V. Serapium.

Seraphim, ſ. vel n. indeclin. unus ex ordinibus ſupremæ Hierarchiæ Angelorum. Vox eſt Hebraica, a שרף, *uſſit, incendit*, quia a claritate, & aſpectus ſplendore quaſi flammantes, & ignei viſi ſunt. *Iſid. l. 7. Orig. c. 5. Prudent. Cathemer. 4. v. 4.*

Serapias, adis, f. σεραπιάς, &

Serapion, ii, n. herba, quæ & orchis dicitur, foliis porri, caule palmeo, flore purpureo, radice gemina, teſticulis ſimili. *Plin. l. 26. c. 10. Apul. de herb. c. 15.*

Serapicus, a, um, adject. ut Serapicæ cœnæ apud *Tertul. Apol. c. 39.* h. e. ſumptuoſæ, quales in honorem Serapidis celebrari ſolebant. Quidam legunt *Serapiacæ* eodem ſenſu.

Serapis, is, & idis, m. σάραπις, Deus Ægyptiorum, & præcipue Alexandrinorum, idem qui Apis. V. *Apis. Martial. lib. 9. epigr. 30.* Vincebant, quos quæ turba Serapin amat. *Martian. Capel. lib. 2.* Te Serapim Nilus, Memphis veneratur Oſirim. *Plin. lib. 37. cap. 5.* Eſſe etiam nunc in labyrintho Ægypti Serapim e ſmaragdo. *Spartian. in Sever. cap. 17.* Propter religionem dei Serapidis. ¶ Quidam Critici contendunt ſcribendum *Sarapis*.

Serapium, vel Serapeum, i, n. templum Serapis. *Lamprid. in Alex. Sever. cap. 27.* Serapium decenter ornavit. *Tertul. in Apol. c. 18.* Ptolemæi bibliotheca apud Serapeum.

Serarius. V. Sectarius.

Serbi, m. a. populi Scythiæ Europææ, ad Mæotidem paludem, qui in Germaniam profecti Sorabi dicti ſunt, & in Miſnia, alias in Myſia inſer. Inter oſtia Iſtri conſedere, quorum regio nunc *Servia*, quaſi Serbia nominatur, & in Myſiam ſuper. migrantes, ei nomen Serviæ quaſi Serbiæ indidere, in ea parte, quæ Pannoniæ hæret. *Plin. l. 6. c. 7.*

Seren, indeclin. urbs Arabum, in confin. Troglodytarum. *Plin. l. 6. c. 29.*

Serenator, oris, m. epithetum Jovis ſerenum cœlum inducentis. *Apul. de Mundo ſub fin.* Dicitur & fulgurator, & tonitrualis, & fulminator, item ſerenator.

Serenatus, a, um, nom. ex particip. εὐδιασθείς, *ſerenato, ſereno*. *Sil. l. 12. v. 637.* Ecce ſerenato clarior jubar emicat ore. Et *v. 665.* Læta ſerenati facies aperitur Olympi.

Serenifer, a, um, adject. ſerenitatem afferens, ut ſerenifer Aquilo. *Avien. in Phænom. Arat. v. 989.*

Serenitas, atis, *ſerenità*, [illegible], Germ. *wetterſchoene*, Gall. *ſerain*, Hiſp. *ſereno*, αἰθρία, puritas, claritas, tranquillitas aeris. *Cic. 2. de Divin. c. 43.* Hæc igitur cum ſit tum ſerenitas, tum perturbatio cœli. *Col. l. 3. c. 1.* Vites imbribus magis, quam ſerenitatibus offenduntur. ¶ Tranſlate *Liv. l. 42. c. 62.* Nec nimis credere ſerenitati præſentis fortunæ.

Serēno, as, a. 1. *raſſerenare*, השביח, Germ. *heiter machen*, Gall. *faire ſerain*, Hiſp. *hazer ſereno*, εὐδιάζω, ſerenum, & clarum reddo, tranquillo, clarifico. *Virg. 1. Æn. v. 255.* Vultu, quo cœlum, tempeſtateſque ſerenat. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Virg. 4. Æn.* Conſilium vultu tegit, ac ſpem fronte ſerenat. h. e. fronte ſerena oſtendit. *Plin. l. 2. c. 6. de Sole* Atque etiam nubila humani animi ſerenat.

Serēnum, i, ſubſt. 2. αἰθρία, ſerenitas, vel cœlum ſerenum. *Virg. 1. Georg. v. 393.* Nec minus ex imbri Soles, & aperta ſerena Proſpicere. *Plin. l. 11. c. 24.* Aranei ſereno non texunt, nubilo texunt. *Sil. l. 5. v. 58.* Caligo in terras nitido reſoluta ſereno.

Serēnus, a, um, *ſereno*, צח, Germ. *heiter*, Gall. *ſerain*, Hiſp. *ſereno*, αἴθριος, tranquillus, ſine nubibus, ſine imbre. *Virg. 6. Æn.* Ac veluti in pratis, ubi apes æſtate ſerena floribus inſidunt variis. *Martial. l. 4. epigr. 64.* aere perfruitur ſereniore. ¶ Ponitur interdum pro ſicco, quia ſerenitas cœli ſiccitatis cauſa eſt. *Virg. 1. Georg. ad fin.* unde ſerenas Ventus agat nubes, quid cogitet humidus Auſter. *Plaut. Merc. 5. 2. 35.* Hic Favonius ſerenus eſt, hic auſter imbricus. ¶ Tranſlate capitur pro læto. *Cic. Tuſc. 3. c. 15.* Nec vero eadem frons erat, quæ M. Craſſi illius veteris, quem ſemel ait in omni vita riſiſſe Lucilius, ſed tranquilla, & ſerena. ¶ Item pro felici, proſpero. *Auct. ad Her. l. 4.* Ita falſi amici ſummo vitæ tempore præſto ſunt. *Sil. l. 15.* Sed currunt albuſque dies, horæque ſerenæ. ¶ Item pro lucido. *Plin. l. 9. c. 35.* Serenum colorem margaritæ pro claritate matutina contrahunt. ¶ Sereniſſimi olim dicti Rom. Imperatores, quaſi pleniſſime tranquillitatis, vel ſumma vultus ſerenitate, & affabilitate præditi. *Juſtinian. l. Imperialis benevolentiæ, Cod. de nupt.*

Serēnus, i, Q. Serenus Sammonicus, medicus, ſcripſit heroico carmine de variis morborum curationibus, quæ extant, non ineleganter. Occiſus eſt a Caracalla inter cœnandum, ut narrat *Spartian. in Carac. c. 4.* Carus fuit Severo, & Gordiano majori, ut eſt apud *Capitol. in Gordiano jun. c. 18.* ¶ Filium habuit eodem nomine, qui Gordiani junioris præceptor fuit. *Id. ibid.*

Seres, rum, m. σῆρες, populi Scythiæ Aſiaticæ, quorum regio Serica, nunc Cataia, *kitay*. Apud hos arbores eſſe dicuntur, quæ non ſolum folia, ſed lanam quoque proferunt tenuiſſimam, ex quarum frondibus canitiem depectunt aqua perfuſa, ex quo vellere veſtimenta conficiunt, quæ Serica nuncupantur, ut deſcribit *Solin. c. 63.* V. Bombyx. Hinc *Plin. l. 6. c. 17.* Seres lanificio ſilvarum nobiles. Et *Virg. 2. Georg. v. 121.* Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres. *Lucan. l. 10. v. 142.* compreſſum pectine Serum. ¶ *Ser* in ſingul. num. V. ſupra ſuo loco.

Serēſco, is, n. 3. *ſeccarſi*, יבש, Ger. *trucken werden*, Gal. *ſe ſeicher*, Hiſp. *ſecarſe*, ξηραίνομαι, ſiccus fio, quaſi *ſereneſco*, ideſt ſerenus fio, quoniam ſerenitas ſicca eſt. *Lucret. l. 1. v. 306.* Denique fluctifrago ſuſpenſæ in litore veſtes uveſcunt, eædem diſpanſæ in Sole ſereſcunt.

Serēſco, is, n. 3. in ſerum albeo. *Plin. l. 11. c. 41.* Omne autem lac igne ſpiſſatur, frigore ſereſcit.

Sergia Tribus Romana ruſtica, dicta eſt a Sergia familia nobili, & perantiqua. Ejus meminit *Aſcon.* & antiquæ Inſcriptiones apud *Manutium*.

Sergia, & Sergiana, æ, f. genus olivæ apud *Cat. de R. R. c. 6.* & *Col. l. 5. c. 8.*

Seria, æ, f. πίθος, cas fictile oblongum. *Var. l. 3. de R. R. c. 2.* Nihilo magis torcular, vaſa vindemiatoria, aut ſerias olearias, aut trapetas. *Liv. l. 26. c. 10.* Ut ſerias, doliaque, quæ in eo loco erant, provoluta velut impetus torrentis tulerit. *Perſ. ſat. 2. v. 11.* Et o ſi ſub raſtro crepet argenti mihi ſeria dextro Hercule.

Sericarius, ii, m. *teſſitore di panni di ſeta*, Germ. *ſeiden weber*, Gal. *tiſſeran de ſoye*, Hiſp. *texedor de ſeda*, σηρικοποιός, qui veſtes ſericas texit. *Firmic. l. 8. Math.* Sericarius textor naſcitur, qui habuerit horoſcopum in vigeſima octava parte Arietis.

Sericatus, a, um, *veſtito di ſeta*, σηρικοφόρος, indutus ſerica. *Sueton. in Calig. cap. 52.* Armillatus in publicum proceſſit, aliquando ſericatus, & cycladatus.

Serichatum, i, n. genus arboris odoriferæ, cujus nomen tantum cognitum eſt noſtro orbi, inquit *Plin. l. 12. c. 21.*

Sericum, i, *ſeta*, Germ. *ſeyden*, Gall. *ſoye*, Hiſp. *ſeda*, σηρικόν, quod texitur a Seribus Aſiæ populis. Quidam veterum putarunt, Sericum neri e cortice arboris Indicæ. Hanc fuiſſe quorundam ſententiam auctor eſt *Pauſan. in Eliac.* In iis eſt *Strabo l. 15.* cum ait: Τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ Σηρικὰ ἔκ τινων φλοιῶν ξαινομένης βύσσου, Tales & Sericæ veſtes, byſſo ex corticibus quibuſdam carminato. Sericum item eſſe arborum fœtum ſcribit *Ammian. Marcel. l. 23.* Sed dicere videtur, arbores apud Seres in frondibus lanam tenuiſſimam producere, quæ a Seribus inde pectitur. V. Seres. In hac ſententia quoque fuiſſe videtur *Tertull.* cum *lib. de habitu mulieb.* ſcribit: Age nunc, ſi ab initio rerum & Mileſii oves tonderent, & Seres arbores nerent. Alii Sericum arboribus depecti agnoſcunt, verum non ex arborum natura, ſed bombycum opere fieri tradunt. Sic clare *Iſid. lib. 19. cap. 27.* Sericum dictum, quia id Seres primi miſerunt. Vermiculi enim ibi naſci perhibentur, a quibus hæc circum arbores fila ducuntur. Vermes autem ipſi græce βόμβυκες nominantur. Iſidoro favet locus Chryſoſtomi a *Brodæo* quoque adductus. Καλά, inquit, τὰ σηρικὰ ἱμάτια, ἀλλὰ σκωλήκων ἐστὶν ὑφάσματα, Pulchra ſunt veſtimenta ſerica, ſed vermium textum. Difficilius dictu, utros ſequatur *Maro*, cum 2. *Georg.* ait: Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres: aut *Seneca*, cum in *Herc. Oet.* ſcripſit: Quæ Phœbeis ſub-

Digitized by Google

ditus Eurit legit Eoïs ſer arboribus : aut *Claudian.* cujus illud : Stamineo quod molli tondent de ſtipite Seres. Sed verius fons Iſidorus, quam Strabo, vel Ammianus: quanquam Iſidorum ac nomina *in Excurſ. ad* 2. *Ann. Tac.* reprehendat Juſtus Lipſius, quaſi is male confuderit bombycinam lanam cum ſerica. At immerito, quemadmodum ex iis patet, quæ *Jul. Scalig.* tradit ad *Cardan. exerc.* 158. ubi inter alia narrat, vidiſſe ſe in Calabria neglectos in arboribus vermiculos ſine cura, cultuque ſericum facere, e quibus detrahunt incolæ. Addit quoque, ex commentariis navigationum, in Taprobana Sericum ſine cultu ex arboribus detrahi. Sed & partim ex Veneti Legati oratione, partim ex peregrinationum Scriptoribus oſtendit, Sericum, quod hodie a Seribus in loca alia demittitur, plane idem eſſe ac illud, quo hodie utimur. Imo & Cardanus monuerat, ex Indicis navigationibus petiiſſe, non aliud iis eſſe Serici genus, quam nobis. *Dalecampius* quoque ad *Plinii l.* 11. c. 23. ſcribit, ſe vidiſſe folia aliquot ex Perſide, & Arabia advecta, mori foliis ſimilia, ſed paullo anguſtiora, & longiora, vellere ſericeo circumvoluta, quod bombyx intus latens neveret, ut omnino ſericum filum Orientale, ac noſtrum bombycinum non differant ſecundum ſubſtantiam, ſed ſolum ex accidenti, puta, quod in Oriente bombyces id in arborum foliis producant, nobis vero animalculum id cura maxima ſit tuendum, ſervandumque. Quare nec in eo audiendus *Juſt. Lipſ. comment. ad eund. lib.* aut *Joan. Bernart. comment. ad* 1. *Sylv. Stat.* qui inter alia, quæ fuſe de ſerico diſſerunt, hoc quoque tradunt, Sericum apud nos deſiiſſe, nec ejus quicquam præter nomen ſupereſſe. ¶ Inter ſericum, & bombycinum diſcrimen ponit *Ulp. l.* 23. *ff. de aur. arg. leg.* Veſtimentorum ſunt omnia lanea, linteaque, vel ſerica, vel bombycina. Bombycina quid ſit, indicat luſus hic *Plin. l.* 3. *c.* 22. Bombyces telas araneorum modo texunt ad veſtem, luxumque fœminarum, quæ bombycina appellatur. Atque hæ veſtes etiam Coæ vocabantur, quia bombyces naſcerentur e Co inſula. Bombycina igitur fit e textura vermiculorum toti jam Europæ notorum. Sed ſerica tela unde fieret, quia ex interiore Aſia peteretur, non æque conſtabat. Quare mirum non eſt, *Ulpianum* bombycinum e ſerico diſtinxiſſe. ¶ Uſque ad Juſtiniani tempora invisa Imperio Romano fuerunt ſemina vermiculorum, qui ſerica nerent fila. Ejus demum temporibus eo perlata, filaque ibi neri a vermiculis, & inde texi ſerica cœpta, ut conſtat ex *Procopio Gothicor. l.* 2. ¶ Primo mulieres ſolæ ſerico utebantur. Primis autem illis temporibus ſerici tanta erat caritas, ut auro rependeretur. *Plin. l.* 6. *c.* 17. Tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, ut in publico fœmina tranſluceat. Cœperant tamen jam tum viri eo uti: ſed lege hoc repreſſum fuit. Quod accidit A. U. 769. quo decretum factum, ut ait *Tac. Ann. l.* 2. ne vaſa auro ſolida miniſtrandis cibis fierent, Ne veſtis ſerica viros fœdaret. *Vopiſc. in Aureliano*: Veſtem ſericam neque ipſe in veſtiario ſuo habuit, neque alteri utendam dedit. Neque *Dionis* ævo, qui erat temporibus Severi Imper. viris hoc conceſſum fuit, ut conſtat ex libro ejus 43. Paullatim vero & viri ſerica veſte uti cœpere. Unde *Solinus*, qui poſt eos vixit *c.* 53. ait: Hoc illud eſt ſericum, in uſum publicum damno ſeveritatis admiſſum, & in quo oſtentare potius corpora, quam veſtire, primo fœminis, nunc etiam viris perſuaſit luxuriæ libido. ¶ Plura ſi de ſerico, ut bombycino voles, cum *Scaligerum*, *Dalecampium*, *Lipſium*, ac *Bernartium locis citatis* adire poter, tum *Raphael. Volaterr. l.* 28. *Comment. Urb. Lazar. Bayſ. l. de re veſtiar. c.* 5. & 6. *Brodaeum l.* 2. *Miſcell. c.* 22. *Tiraquell. in legg. connubial. leg.* 3. n. 18. At in primis operæ fuerit adire, quæ *Salmaſius* obſervavit ad *Tertullianum de Pallio*, & *Hiſtoriam Auguſtam*, & *Solinum*.

Sericus, a, um, σηρικός, quod ad Seres populos ſpectat, ut Veſtis ſerica, quæ nempe apud Seres texitur. *Horat. Epod.* 8. Quid? quod libelli Stoici inter Sericos jacere pulvillos amant? *Plin. l.* 21. *c.* 3. Lautiſſimum quippe habetur e nardi folio eas dari, aut veſte ſerica verſicolores unguentis madidas. ¶ Serica, orum, abſolute pro veſtibus ſericis. *Martial. l.* 9. *epigr.* 38. Nec dentes aliter, quam Serica nocte reponas. ¶ Sagittæ Sericæ, quibus Seres utebantur. Serica enim gens Perthis vicina ſagittandi arte excelluit. *Horat. l.* 1. *od.* 29. Doctus Sagittas tendere Sericas Arcu paterno. ¶ Sericus Oceanus, *il mar di Tartaria*. *Plin. l.* 6. *c.* 13.

Series, ei, f. 5. *ſerie*, *ordine*, סדר, Ger. *ordnung*, Gal. *ſuite*, *ordre continué*, τάξις, ordo, & quaſi quædam rerum continuata progreſſio, a *ſero*, hoc eſt necto. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 4. Eſt enim admirabilis quædam continuatio, serieſque rerum, ut alia ex aliis annexa, & omnes inter ſe aptæ, colligatæque videantur. *Id.* 1. *de Div.* Fatum autem id appello, quod Græci εἱμαρμένην, idest ordinem, ſeriemque cauſarum.

Serietas, atis, f. *ſerietà*. *Sidon. l.* 9. *ep.* 3. Cum ſerietate dictare. *Auſon. in Parental.* 2. v. 6. Et gravitas comis, lætaque ſerietas.

Serilia, um, n. 3. funiculi, qui ſparto conſeruntur. Ita exponit *Feſt.* illud *Pacuvii*: Suta lino, & ſparteis ſerilibus.

Serio, adv. *ſeriamente*, *da dovero*, Germ. *ernſtlich*, Gall. *a bon eſcient*, *de bon*, Hiſp. *de veras*, σπουδαίως, vere, cum gravitate, abſque joco. *Plaut. Amph.* 3. 2. 25. Cum ex ſermonem hoc joco, ore ſerio habeas. *Terent. Eun.* 3. 3. 22. Miſit porro orare, ut venirem, ſerio. *Liv. l.* 4. *c.* 25. Rem ſerio agere.

Seriola, æ, f. πιθίδιον, exigua ſeria, urnula. *Perſ. ſat.* 4. v. 29. Seriolæ veterem metuens deradere limum.

Seriphium, ii, abſinthium marinum, quod & Seriphum dicitur. *Plin. l.* 32. *c.* 9.

Seriphius, a, um, quod ad Seriphum inſ. ſpectat, ut Seriphium ſaxum. *Tertull.* 4. *Ann. c.* 21. ¶ *Seriphia rana*, Βάτραχος ἐκ Σερίφου, græcum proverb. in hominem mutum, vel taciturnum, vel canendi, dicendique imperitum. Nam in Seripho inſula ranæ non coaxant, teſte *Plin. l.* 8. *c.* 58.

Seriphus, f. 2. *Serfina*, *Sirfine*, *Serfone*, *Serfone*, *Serfonte*, inſ. maris Ægæi, una Cycladum. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Seris, is, f. *ſpezie di cicoria*, σέρις, intybus ſativus, ſeu hortenſis. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 10. Serunt herbam, quæ vocatur ſeris.

Seritas, atis, f. *tardanza*, ut ſeritas epiſtolarum, apud *Symmach. l.* 3. *ep.* 28. ubi alii leg. *celeritas*.

Serius, a, um, *ſerio*, *grave*, Germ. *ernſthafftig*, Gal. *grave*, Hiſp. *grave coſa*, *y de veras*, σπουδαῖος, gravis, minime jocoſus. *Cic.* 1. *Offic.* Ludo autem, & joco uti illo quidem licet, ſed ſicut ſomno, & quietibus cæteris, tum, cum gravibus, ſeriiſque rebus ſatis fecerimus. *Terent. Eun.* 3. 3. 7. Rem ſeriam agere. ¶ Seria, orum, abſolute pro rebus ſeriis. *Cic.* 2. *Fin. c.* 26. Joca, & ſeria cum aliquo conferre. *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. v. 27. amoto quæramus ſeria ludo.

Sermo, onis, m. *ſermone*, *diſcorſo*, *ragionamento*, *il parlare*, *linguaggio*, מאמר, Germ. *rede*, Gall. *propos*, *devis*, Hiſp. *ſermon*, *palabra*, λόγος, locutio, oratio. *Servius* ducit a *ſerendo*, ad illud *Virg.* 6. *Æn.* v. 160. Multa inter ſeſe vario ſermone ſerebant. ¶ Primo ſignificat propriam cujuſque nationis linguam. *Nep. in Att.* c. 4. Suavitas latini ſermonis. *Cic.* 1. *Offic.* Sermone eo debemus uti, qui notus eſt nobis. *Horat. l.* 3. *od.* 8. Docte ſermonis utriuſque linguæ. ¶ Præterea frequentiſſime ponitur pro oratione, collocutione. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 73. Cum mihi ſermo cum hoc ipſo Craſſo eſſet de te inſtitutus. *Id. ibid.* Habere ſermonem hunc longum. *Id. de Juvent.* Conferre ſermonem cum aliquo. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 16. De Alexandrino video eſſe ſermonem. *Id.* 9. *Fam. epiſt.* 8. Puta ſermonem habitum in Cumano inter nos. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 3. Sed hæc curam: nam iſta multi ſermonis ſunt, *richiedono un lungo diſcorſo*. *Id. Qu. Fr. l.* 1. *epiſt.* 1. Primus annus habuit de hac reprehenſione plurimum ſermonis. *ſe ne parlò aſſai*. *Id. Ver.* 6. *c.* 7. In ſermonem hominum, atque in magnam vituperationem venire, *dar da dire*. *Id. Phil.* 10. *c.* 7. In ore, atque in ſermone omnium eſſe. *Id. pro Mil. c.* 22. Verſari in ſermone pervagato civitatis. ¶ Eſt etiam pars orationis rhetoricæ. Nam *Auct. ad Herenn. l.* 3. c. 13. ita dividit univerſam orationem, (quod attinet ad vocem moderandam) ut una pars ſit ſermo, alia contentio, tertia amplificatio. Sermonem definit orationem remiſſam, & finitimam quotidianæ locutioni: contentionem deſcribit orationem acrem, & ad confirmandum, & confutandum accommodatam, &c. ¶ Præterea *ſermones* inſcribuntur libri duo Satyrarum *Horatii* ob eam cauſam: quia illi (hoc eſt, pedeſtri) ſermone ſunt potius, quam carmini; vel quia ad præſentes ſcribuntur. Epiſtolis enim ad abſentes loquimur, ſermone ad præſentes. Quamvis igitur hoc opus Satyram eſſe *Horatius* ipſe profiteatur (*l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 1.) tamen proprios titulos voluit ei accommodari, hos primos duos libros *Sermonum*, poſteriores *Epiſtolarum* inſcribens. Hæc *Acron ad l.* 1. *Horat. initio Satyræ* 1.

Sermocinanter, adv. *diſcorrendo*. *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 6. Sermocinanter horas extrahere.

Sermocinatio, onis, f. *diſcorſo*, *dialogo*, figura rhetorica, qua aliquem loquentem inducimus. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Sermones hominum aſſimulatos dicere διαλόγους malunt, quam quod Latinorum quidam dixerunt, ſermocinationem. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 52. Sermocinatio eſt, cum alicui perſonæ ſermo attribuitur, & is exponitur cum ratione dignitatis.

Sermocinatrix, icis, f. *parlatrice*, *favellatrice*, quæ ſermocinatur. *Quintil. l.* 3. *c.* 4. Quam ſane permittamus dicere ſermocinatricem.

Sermocinor, aris, d. 1. *parlare*, דבר, Germ. *reden*, *ſprachhalten*, Gall. *parler*, *deviſer*, Hiſp. *hablar*, *razonar*, ὁμιλεῖν, ſermonem habeo, loquor. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 17. Et quibus in rebus homines in conſuetudine ſcribendi, aut ſermocinandi eo verbo uti ſoleant, conſiderabitur. *Id.* 3. *Ver. c.* 52. Libenter ſe ait eſſe facturam, & ſe cum iſto diligenter ſermocinaturam.

Sermonalis, is, adject. *Tertul. adv. Prax. cap.* 5. Non ſermonalis, ſed rationalis Deus.

Sermonor, aris, depon. idem quod ſermocinor. De eo ſic *Gell. lib.* 17. *cap.* 2. Sermonari ruſticius videtur, ſed rectius: ſermocinari crebrius, ſed corruptius.

Sermunculus, i, m. parvus ſermo. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 10. Sermunculum omnem aut reſtinxerit, aut ſedarit. *Id. pro Dejot. c.* 12. Nonne intelligis, Cæſar, ex urbanis maleſ alorum ſermunculis hæc ab iſtis eſſe collecta?

Serniosus, a, um, adject. qui cutis prurigine ac ſcabie laborat. *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 12. Sernioſos, quos nos porriginoſos dicimus, & aſperitatis vitio ſimili curare.

Sero, as, a. 1. *ſerrare*, *rinchiudere*, κλείω, claudo. *Colum. l.* 6. *c. ult. de mulo feminibus*. Feminæ ſerari, & interdum inuri ſolent. Ita Calepinus, ſed legendum *ſerari*.

Sĕro, is, ſevi, & ſerui, ſatum, n. 3. *ſeminare*, זרע, Ger. *ſeyen*, Gal. *ſemer*, Hiſp. *ſembrar*, σπείρω, ſemino, a verbo græco allato. *Caeſ. l.* 5. *B. G.* Frumenta non ſerunt, ſed lacte, & carnibus vivunt. *Virg.* 1. *Georg.* Exercete viri tauros, ſerite hordea campis. ¶ Aliquando ſignificat plantare. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 14. Serit arbores, quæ alteri ſeculo proſint. *Col. l.* 3. *c.* 20. Si unum genus (vitis) ſeverimus, cum id acciderit, quod ei nocivum eſt, tota vindemia privabimur. *Col. l.* 3. *c.* 4. Vitem conſerat, & eam ſeverit, ſumma ſedulitatem culturæ ſerviat. ¶ Translate ſumitur pro generare. *Cic.* 1. *Tuſc.* Non enim temere, nec fortuito ſati, & creati ſumus. ¶ Item pro movere, excitare, ut Serere bella, certamina, diſcordias, lites, crimina in aliquem, &c. *Liv. l.* 2. *c.* 1. Et in aliena urbe cum Patribus ſerere certamina. *Id. l.* 31. luſuſaverat, bella ex bellis ſeri, ne pace unquam frui plebs poſſet. *Id. l.* 3. *c.* 40. Serere civiles diſcordias. *Id. l.* 24. *c.* 23. Serere ſemina in Senatum, *ſparger accuſe contro 'l Senato*. *Virg.* 12. *Æn* v. 228. Varios rumores ſerere. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 10. Serere lites. ¶ Serere ſermones, eſt colloqui. *Plaut. Mil.* 3. 1. 106. Quæ hujus ſimiles ſermones ſeret. *Liv. lib.* 34. Serere colloquia cum aliquo. ¶ *Plaut. Epid.* 2. 2. 80. Mihi iſtic nec ſeritur, nec metitur. h. e. hæc res nihil ad me pertinet, ut quæ neque meo periculo ſit, neque emolumento. ¶ Addunt Lexicographi aliud *ſero*, *is*, *rui*, *tum*, quod ſignificet nectere, connectere, tanquam ab εἴρω; item aliud, quod ſignificet dicere, tanquam ab ἐρῶ, vel εἴρω: verum hujuſmodi ſimplicia verba non ſunt in uſu niſi in compoſitis *conſero*, *diſſero*, &c. Apud *Lucanum* tamen legitur particip. *ſertus*, pro connexus, conſertus, ubi ait *l.* 10. *v.* 164. Accipiunt ſertas nardo florente coronas. Sic ſertos flores, apud *Apul. l.* 10. *Metam.* & *Minuc. Fel. in Octav.* h. e. ſerta e floribus.

Sēro, adverb. *di ſera*, *a ſera*, בערב, Germ. *ſpat*, *langſam*, Gal. *au ſoir*, Hiſp. *tarde*, ὀψέ, veſpere, veſpertino tempore, poſt Solis occaſum. *Cic. Att. l.* 7. Eo die venit ſero alter Conſul. ¶ Per Synecdochen ponitur pro tarde, *tardi*, *tardamente*. *Cic. in Brut.* Quam ut ſero prodiiſſet in luſum. *Id. ad Q. Frat.* Hus de genere nihil te nunc quidem moneo, ſero eſt enim. ¶ Comp. ſerius, ſuperl. ſeriſſime. *Cic.* 3. *de Orat.* Ad myſteria biduo ſerius venerem. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Tarentinæ ſeriſſime leguntur. *Caeſ. l.* 3. *B. C. c.* 73. Ut quam ſeriſſime cognoſceretur. ¶ *Sero ſapiunt Phryges*, proverb. eſt natum a Trojanis, qui poſt decimum tandem annum velle cœperunt Helenam Achivis reddere. *Feſt.*

Serotinus, a, um, adject. *ſerotino*, *ſeratico*, qui ſero venit, ut Poma ſerotina, quæ poſt legitimum tempus, vel tardius cæteris mateſcunt. *Col. l.* 3. Locis frigidis, & autumni temporibus aquoſis præcoces ſerito: locis hybernis ſerotinas ſerito. *Id. l.* 8. *c.* 3. Item ſerotini pulli, quia a ſolſtitio nati capere juſtum incrementum non potuerunt. ¶ Hujus vocis penultimam pleríque Grammatici corripiunt: *Scaliger* tamen *de cauſis L. L. l.* 4. *c.* 98. *in fine* longam putavit.

Serpens, tis, nom. particip. *ſerpeggiante*, *che va ſerpendo*, qui ſerpit, ἕρπων. *Cic.* 3. *Tuſc.* Beſtias ſerpentes quaſdam, quaſdam eſſe gradientes. *Id. de Sen. c.* 15. Vitem ſerpentem multiplici lapſu, & erratico ferro amputans coercet ars agricolarum. *Id.* 4. *Catil. c.* 3. Malum obſcure ſerpens. ¶ Frequentiſſime ſerpens dicitur anguis, & quodcunque animal ſine pedibus gradiens, in maſc. & fem. gen. *biſcia*, *ſerpente*, נחש, Germ. *ſchlang*, Gall. *ſerpent*, Hiſp. *culebra*, ὄφις. *Ovid.* 3. *Met.* Longo caput extulit antro cæruleus ſerpens, horrendaque ſibila miſit. *Id.* 2. *Met.* v. 771. ſemeſarumque relinquit Corpora ſerpentum. *Plin. l.* 8. *c.* 14. Nota eſt, in Punicis bellis ad flumen Bagradam a Regulo Imperatore, baliſtis, tormentiſque, ut oppidum aliquod, expugnata ſerpens 120. pedum longitudinis. *Id. l.* 22. *c.* 22. Contra ſerpentium ictus. ¶ Serpentes quoque pro pediculis legimus, more Græcorum, a quibus ἑρπετά ſimpliciter, vel ἑρπετὰ ἐν τῇ κεφαλῇ appellantur. *Plin. l.* 7. *c.* 51. Ut Pherecydes Syrius copia ſerpentium in corpore ejus erumpente expiraverit. Adde *Apul. in Florid. n.* 15. *al. l.* 2. *ſub fin.*

Ser-

Digitized by Google

Serpentaria, æ, f. *ſerpentaria*, herba, quæ & viperina dicitur, foliis mollibus, guſtu aſpero, quæ prodeſt ad morſus viperarum. *Apul. de virtut. herb. c. 5.*

Serpentifer, a, um, adject. qui Serpentes fert. *Virg. in Ciri, v. 477.* Æginamque ſimul, ſerpentiferamque Seriphum. Alii leg. *Sementiferam*. h. e. fertilem ſementis.

Serpentigĕna, æ, com. 2. ὀφιογενής, ex ſerpentibus natus. *Ovid. 7. Met. v. 212.* Vos ſerpentigenis in ſe fera bella dediſtis. Loquitur de illa juventute, quæ ex ſerpentis a Cadmo occiſi dentibus humi ſatis nata eſt.

Serpentĭger, ra, rum, ὀφιοῦχος, quod ſerpentes gerit. *Ovid. l. 4. Triſt. eleg. 7.* Sphyngaque, & Harpyias, ſerpentigeroſque Gigantes. Alii leg. *ſerpentipedeſque*. h. e. ſerpentis ſimiles pedes habentes.

Serpentĭpes. V. dictionem præced.

Serperaſtrum, ſeu Serperaſtrum, i, inſtrumentum, quod geniculis puerorum ambulare diſcentium alligabatur, ne vari fierent, aut compernes, a *ſerpendo*. Serpunt enim magis pueri, quam gradiuntur. *Var. l. 8. de L. L.* Non ſequitur, ut ſtulta faciant, qui pueris in geniculis alligent ſerperaſtra, ut eorum depravata corrigant crura, &c. Hinc Serperaſtri, homines ſordidi, & avari, quales erant comites Prætorum, & Proconſulum. Ita dicti ſunt, ut *Turneb. lib. 21. cap. 7.* cenſet, a ſerperaſtris, quæ geniculis infantium alligabantur, vel a raſtris per humum ſerpentibus, & radentibus, quod hi propter avaritiam omnia raderent. *Paul. Manut.* explicat homines, qui nihil ſublime cogitant, ſed humi ſerpant, pecuniæ, qua nihil ſordidius, addicti. Suſpicatur tamen apud *Ciceronem*, qui hac voce uſus eſt, legi poſſe *Cerberaſtris*, quaſi Cerberi imitatoribus, famelicis videlicet hominibus, & ad pecuniam, inſtar Cerberi ad offam, latrantibus. *Cic. Att. l. 7. ep. 3.* De ſerperaſtris cohortis meæ nihil eſt, quod doleas.

Serpo, is, pſi, ptum, n. 3. *ſerpeggiare*, *andare ſerpendo*, רמש, Ger. *kriechen*, Gal. *ſe trainer*, *gliſſer*, Hiſp. *gatear por el ſuelo*, ἕρπω, more ſerpentis incedo, ventre ingredior, paulatim progredior, a verbo græco allato, ſpiritu aſpero converſo in *ſ*, quod in plerimis fit. *Cic. 5. Fin.* Serpere anguiculos, nare anaticulas, evolare merulas, cornibus uti videmus boves, veſpas aculeis. *Plin. l. 9. c. 13.* Pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoque vice pedum ſerpunt. ¶ Paſſive *Solin. c. 32. (al. 35.)* Cum terra nullo ſerpatur angue. ¶ Tranſlate dicitur de plantis, quæ ob caulis infirmitatem cum ſtare non poſſint, humi procumbunt. *Plin. l. 21. c. 16.* Aculeatarum caules aliquarum per terram ſerpunt, ut ejus, quam coronopum vocant. *Virg. Ecl. 8.* Hedera ſerpit. ¶ Item de hominibus, ut de ſcriptoribus, qui nimis humili utuntur genere dicendi. *Horat. in Arte:* Serpit humi, tutus nimium, timiduſque procellæ. ¶ Transfertur & ad inanimata, pro progredi, creſcere, dilatari. *Cic. de Amic. c. 23.* Serpit enim, neſcio quo modo, per omnium vitam amicitia. *Id. 1. de nat. Deor.* Etenim ſi ſemel, Vellei, ſuſcipimus genus hoc argumenti, attende, quo ſerpat. *Id. 3. de nat. Deor.* Hoc in immenſum ſerpet. *Liv. l. 30. c. 6.* Flamma per continua ſerpens. *Celſ. l. 6. c. 18.* Ulcus ſerpit alte, atque late. ¶ *Srepſit* pro *ſerpſerit*, uſi ſunt antiqui, auctore *Feſto*. ¶ Serpor, paſſive. *Solin. c. 22.* Inſula ipſa cum nullo ſerpetur angue.

Serpŭla, æ, f. idem ac ſerpens, apud veteres. *Feſt.*

Serpyllĭfer, a, um, adject. ſerpyllum ferens. *Sidon. l. 8. ep. 11. in carm.* Qua ſerpylliferis olet catinis Baccas per gemmas ruber botellus.

Serpyllum, & Serpillum, i, n. *ſermollino*, ἕρπυλλος, genus herbæ, a græca voce allata, quæ ab ἕρπω, *ſerpo*. Nam ſerpyllum, ſylveſtre imprimis, ſerpit, diſpergitque ſeſe per humum quibuſdam ramuſculis tenuibus, qui quacunque terram attigerint, radicem agunt, & per ſe propagant. *Plin. l. 20. c. 22.* Serpyllum a ſerpendo putat dictum. Quod in ſylveſtri evenit, in petris maxime. Sativum non ſerpit, ſed ad palmi altitudinem increſcit. ¶ Pro *ſerpyllum*, *ſerpulam*, per e in Romano codice legi ſcribit *Pier. ad Ecl. 2. Virg.* Allia, ſerpyllumque herbas contundit olentes. & *4. Georg.* Et olentia late ſerpylla.

Serra, æ, f. *ſega*, משור, Ger. *ſagen*, Gal. *ſcie*, Hiſp. *ſierra*, πρίων, inſtrumentum dentatum, quo ligna, & lapides ſecantur. *Cic. 5. Tuſc. c. 40.* Ne ſtridorem quidem ſerræ audiunt, tunc cum acuitur. *Col. de arbor. c. 9.* Vitem ſerra præcidere. *Martial. l. 14. epigr. 143.* Serra ſecare. ¶ *Serram ducere*, proverbialis locutio, quæ ſignificat altercari, contendere; ducta ab iis, qui ſerra aliquid ſecantes viciſſim trahunt, retrahuntque. *Var. l. 3. R. R. c. 6.* Fortaſſe an tecum ſerram duceret. Alii tamen aliter leg. Sic *Tertul. de cor. milit. c. 3.* Quandiu per hanc lineam ſerram reciprocabimus? h. e. de eadem re fruſtra altercabimur. ¶ *Serra præliari* dicitur, cum aſſidue acceditur, & receditur, neque ullo tempore conſiſtitur. *Cat. apud Feſt.* Sive opus ſit cuneo, aut globo, aut ſerra, uti adoriare. ¶ Eſt etiam ſerra genus piſcis formam ſerræ in aſpera cute referentis. *Plin. l. 32. c. ult.* ¶ Item currus qui rotis ferreis dentatis vertitur, in uſum terendi frumenta. *Hieronym. l. 1. in Amos, c. 1.*

Serra, æ, m. cognomen Tiberis fl. *Serv. in 8. Æn.* In ſacris etiam Serra dicebatur. Unde ait nunc: Et pinguia culta ſecantem.

Serrabĭlis, le, adject. qui ſerra facile ſecari poteſt. *Plin. l. 16. c. 43. de lignis:* Serrabilia, ac ſectilia, quæ modice humida. Ita legit *Harduin.* alii *durabilia*.

Serracŭlum, i, clavus navis. Ita exponitur in Gloſſis, & legitur a quibuſdam in *leg. 29. ff. ad leg. Aquil.* ubi alii *ſervaculum*.

Serrăcum, i, genus currus, idem quod Sarracum. *Sidon. l. 4. ep. 18.* Nolis ſerraca, nulla eſſeda ſubvehendis oneribus attrahebantur.

Serrāgo, inis, f. *ſegatura*, fragmenta minimiſſima, quæ humi cadunt, cum aliquid ſerra ſecatur. *Cal. Aurel. Tard. l. 4. c. 8.* Cum cervini cornu ſerragine aſperſa. *Id. Acut. 1. c. 14.* Caprinum cornu nigrum, ſed alba ejus ſerrago. *Plin. l. 37. c. 2. de gemmis:* Infeſtantur plurimis vitiis, ſcabro, ſerragine, &c. Alii rectius leg. *ferrugine*.

Serrānæ tibiæ, V. Serranus.

Serrāta dicitur herba chamædris, quia ſerrata folia habet. *Plin. l. 24. c. 15.*

Serrātim, adv. *in modo di ſega*. *Apul. de herb. c. 2.* Folia ſerratim ſciſſa. *Vitruv. l. 6. c. 11.* Dentes conjuncti uno ſerratim ſtruantur.

Serratorius, a, um, adject. in modum ſerræ factus. *Ammian. l. 23. c. 4.* In modum ſerratoriæ machinæ connecti.

Serratrīna, æ, locus, ubi ſerra ligna ſecantur, quemadmodum moletrina locus eſt, ubi molitur. *Nonium* hæc vox auctorem habet *c. 1. n. 310.*

Serratūra, æ, f. *ſegatura*, ſerrandi actus. *Pallad. l. 3. tit. 17. de inſitione.* Arborem ſerra recidemus; poſt ſerraturam, plagam ferramentis acutis incidamus.

Serratŭla, f. diminut. herba betonica foliis ſerratis. *Plin. l. 25. c. 8.*

Serratus, a, um, *fatto in forma di ſega*, πρισματώδης, quod in ſerræ modum eſt denticulatum, ut Serrati dentes, qui inter ſe diſtincti ſunt, & pectinatim ſtipati ad ſimilitudinem dentium ſerræ. *Plin. l. 11. c. 37.* Dentium tria genera, ſerrati, aut continui, aut exerti. Serrati pectinatim coeuntes, ne contrario occurſu atterantur, ut ſerpentibus, piſcibus, canibus: continui, ut homini, equo: exerti, ut apro, hippopotamo, elephanto. ¶ Nummi ſerrati, qui impreſſa ſerræ nota ſignati ſunt. *Tac. de morib. Germ. c. 5.* Pecuniam probant veterem, & diu notam, ſerratos, bigatoſque.

Serro, as, a. 1. *ſegare*, ſerra ſeco, πρίζω. *Veget. de re milit. l. 2. c. 25.* Pali dedolantur, atque ſerrantur.

Serrŭla, æ, f. *ſeghetta*, πρίονιον, parva ſerra. *Colum. l. de arbor. c. 6.* Si fieri poteſt, juxta aliquem nodum ſerrula deſecato. *Cic. pro Cluent. c. 64.* Serrula adunca, & tortuoſa.

Serta, æ, f. *fune*, *corda*, σχοινίον, funis, ſive reſtis, a *ſero*, id eſt necto, quia vere ſerta. h. e. conſerta, ſive plexa. *Tibul. l. 2. eleg. 5. v. 97.* Aut e veſte ſua tendunt umbracula ſertis vincta. *Pallad. in Martio:* Serta lintex. ¶ Eſt etiam idem ac ſertum, ſeu corona. *Propert. l. 2. eleg. 22. v. 37.* Cum tua præpendent demiſſæ in pocula ſertæ. *Cornel. Sever. apud Chariſ. l. 1.* Huc ades Aonia crinem circumdata ſerta. ¶ Serta Campana herbæ genus eſt. *Cato R. R. c. 107.*

Sertātus, a, um, adject. coronatus, ſerto circumdatus. *Martian. Capel. l. 5.* Caput regali majeſtate ſertatum.

Sertor, oris, m. idem ac aſſertor. *Feſt.*

Sertoriānus, a, um, adject. ad Sertorium pertinens, ut Sertoriana tempora. *Cic. Ver. 7.* Sertoriani milites. *Id. ibid.*

Sertorius, ii, Civis Rom. a Nurſia oriundus, civili bello Marii, & Syllæ una cum Cinna Marianas partes ſecutus, Sylla tandem rerum potito, in Hiſpaniam aufugit, ubique multas res præclare geſſit, & quatuor Romanorum duces contra ſe miſſos variis cladibus afflixit. Denique a Perpenna ſocio ſuo per inſidias in cœna interfectus eſt. *Lucan. l. 2.* Quique feros movit Sertorius exul Hiberos. V. *Flor. l. 3. c. 22.*

Sertŭla Campana, herba eadem quæ melilothos, apud *Plin. l. 21. c. 9.*

Sertum, i, *ghirlanda*, *corona*, עטרה, Ger. *kranz*, Gal. *couronne de fleurs*, Hiſp. *guirnalda*, ςέφανος, νῆμμα, corona, præſertim quæ ex floribus, herbis, frondibus texitur, a *ſero* pro necto, ut notat *Plin. l. 21. c. 2.* Uſurpatur fere in plurali numero. *Cicer. 3. Tuſc.* Incendes odores, & ſertis redimiri jubebis, & roſa. *Virg. 6. Ecl.* Serta procul tantum capiti delapſa jacebant.

Sertus, a, um, συμπεπλεγμένος. V. *Sero* in fine.

Serva, æ, *ſerva*, *maſſara*, שפחה, Ger. *dienſtmagd*, Gal. *ſervante*, Hiſp. *ſierva*, *moza*, *ama*, δούλη, ancilla, quæ ſervit, cui opponitur libera. *Virg. 5. Æn.* Olli ſerva datur, operum haud ignara Minervæ. *Ulpian. l. 1. ff. de ſerv. corrupt.* Qui ſervum, ſervam recepiſſe, &c.

Servabĭlis, & le, adject. *ſervevole*, σώσιμος, quod ſervari poteſt. *Ovid. l. 4. Triſt. eleg. 5.* Et tutare caput nulli ſervabile. *Plin. l. 14. c. 3.* Duracina ſine ullis vaſis in vitæ ſervabiles.

Servacŭlum, i, συτήριον, quod ſervat, & ſumitur pro anchora, ut cenſet *Hotoman. in Lex. Jur.* Alii rectius putant ſignificare ſcapham, in quam nautæ in maximis tempeſtatibus deſcendunt. *Ulpian. l. 29. ff. ad leg. Aquil.* Parvi refert navem immittendo, aut ſervaculum ad navem ducendo, aut tua manu damnum dederis.

Servans, antis, o. *oſſervante*, τηρῶν. *Cic. 1. Tuſc.* Tum in eodem orbe in duodecim partes diſtributo quinque ſtellæ ferri ſtellas, eoſdem curſus conſtantiſſime ſervantes diſparibus inter ſe motibus. *Virg. 2. Æn. v. 427.* Cadit & Ripheus, juſtiſſimus unus Qui fuit in Teucris, & ſervantiſſimus æqui.

Servatio, onis, f. actus ſervandi, ſeu obſervandi. *Plin. l. 10. epiſt. 121.* Uſque in hoc tempus, Domine, neque cuiquam diplomata commodavi, neque in rem ullam, niſi tuam, miſi; quam perpetuam ſervationem meam quædam neceſſitas rupit, *queſto mio riguardo*, *o cautela*.

Servātor, oris, *ſalvatore*, σωτήρ, qui ſervat, & liberat. *Cic. pro Dom. c. 38.* Servator urbis. *Liv. l. 34. c. 50.* Perſequentibus cunctis, ſervatorem, liberatoremque acclamantibus. *Ovid. l. 4. de Pon. eleg. 15.* Teque meæ cauſam, ſervatoremque ſalutis. ¶ Item obſervator, *oſſervatore*. *Lucan. l. 8. v. 171.* Doctus ad hæc fatur taciti ſervator Olympi.

Servatrix, icis, f. *ſalvatrice*, σώτειρα, quæ ſervat. *Ter. Hec. 5. 4. 15.* O Bacchis, o mea Bacchis, ſervatrix mea. *Cic. 5. Fin. c. 9.* Non dubitemque dicere omnem naturam eſſe ſervatricem ſui. Alii legunt *conſervatricem*.

Servātus, a, um, *conſervato*, *ſalvato*, διασωσμένος. *Virg. 3. Æn.* Servatum ex undis Strophadum me litora primum Accipiunt. *Ovid. Triſt. 3. eleg. 1.* Servati cives. *Horat. l. 2. od. 14.* Cæcuba ſervata centum clavibus.

Servia, f. 1. *Servia*, pars ampla Hungariæ. Extenditur inter Croatiam, mare Hadriaticum, & flu. Danubium, & Moraviam. Dividitur in maritimam, & mediterraneam. V. Geographos.

Serviæ, arum, f. ſerta, coronæ. *Plin. l. 21. c. 2.* Cum e floribus fierent ſerta, a ſerendo ſerviæ appellabantur. Alii legunt *ſtrenæ*, alii *ſertæ*.

Servicŭlus, li, m. *picciol ſervo*. *Tertul. de Idolol. c. 10.*

Serventia, æ, f. *ſervitù*. *Plaut. Rud. 4. 2. 13.* Paupertatem, & ſervientiam tolerare. Alii legunt *paupertatem heri*, *qui & meam ſervientiam*, &c.

Servilia lex, agraria, lata a P. Servilio Rullo Trib. pleb. de vendendis agris Italiæ, Syriæ, Aſiæ, & Libyæ, & provinciarum, quas Pompejus ſubegerat, Cicerone acriter diſſuadente, perlata non eſt. ¶ Servilia altera de Civitate lata a C. Servilio Glaucia Trib. pleb. ſanxit, ut Latinis jus eſſet civitatis aſſequendæ in locum ejus, quem accuſando repetundarum damnaſſent. *Cic. pro Balb.* & *Aſcon. in Orat. pro Scauro*. ¶ Servilia item, judiciaria, lata a Q. Servilio Cæpione, judicia, quæ lege Sempronia ad ſolos Equites pertinebant, Senatorio ordini communicavit. *Tac. 12. Ann. Cic. in Brut.* & *pro Scauro*, & *ibid. Aſcon.*

Serviliānus, a, um, adject. deductum a Servilio, quod eſt nomen proprium Romanum, ut Serviliani horti. *Suet. in Ner. c. 47.*

Servicŏla, læ, m. & f. qui ſervus colit. *Plaut. Pæn. 1. 2. 53. de meretricibus.* Verſarier inter iſtas miſeras, ærno delibutas, ſervicolas ſordidas.

Servilii, m. a. familia Plebeja Romæ, ſed illuſtris. In ex natus eſt P. ille Servilius, vir triumphalis, qui a devictis Iſauriæ Aſiæ populis Iſaurici cognomen accepit. *Strabo l. 14.* Item P. Servilius Rullus, qui primus Romæ ſolidum aprum in convivio appoſuit. *Plin. l. 8. c. 51.* Item hujus filius, ille Servilius Rullus legis agrariæ promulgator, quem Cicero in Conſulatu ſuo ſubvertit. *Plin. ibid.*

Servīlis, & le, o. 3. *ſervile*, *da ſervo*, δουλικός, quod ſervorum eſt, vel quod ad ſervos pertinet. *Cic. 1. Phil. c. 2.* Cujus a cervicibus jugum ſervile dejecerant. *Liv. l. 1.* Comparando eorum ætatem, & ipſam minime ſervilem indolem. ¶ Serviles litteræ dicuntur, quas vel ſervi diſcere, & ſcire poſſunt, ut legere & ſcribere. *Sen. de tranquill. c. 9.* Pleriſque ignaris etiam ſervilium literarum, libri non ſtudiorum inſtrumenta, ſed cœnationum ornamenta ſunt. ¶ Servile adverbii more poſitum pro ſerviliter. *Claud. de Bel. Gild. v. 367.* tractos ingimus armos Suppoſuit ſervile gemens.

Servilĭter, adv. *ſervilmente*, δουλικῶς, ſervorum more. *Cic. l. 2. Tuſc. c. 23.* Ne quid ſerviliter, muliebriterve faciamus.

Servio, is, ivi, itum, n. 4. *ſervire*, עבד, Ger. *dienen*, Gal. *ſervir*, Hiſp. *ſervir*, δουλεύω, in ſervitute ſum, domino miniſterium exhibeo. Proprie ſervorum eſt, dum heri præceptis obſequuntur. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 4. Catil.* Hoſtes alienigenæ aut oppreſſi ſerviunt, aut recepti beneficio ſe obligatos putant. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro L. Man.* Servire Populo Romano, quam imperare aliis maluiſſe. ¶ Vel cum accuſ. ſoni ſignificationis. *Plaut. Aul. 4. 1. 6.* Nam qui amanti hero ſervitutem ſervit. *Cic. pro Mur.* Si ſervitutem ſerviant. Dicitur etiam *ſervire ſervitute* ab eodem *Plaut. Mil. 2. 6. 2.* ¶ Sæpe capitur pro morem gerere, operam

ram alicui dare, præſto eſſe. *Cic. 2. Catil.* Qui alios amabat turpiſſime, aliorum amori flagitioſiſſime ſerviebat. ¶ *Item pro ſubjectum eſſe*, obnoxium eſſe. Sic prædia ſervire dicuntur, in quibus venditor aliquam ſibi ſervitutem ſervavit. *Cic. de l. Agr. 3.* Capita hoc prædia omnia, quæ ſerviebant, non ſervient. ¶ Item pro accommodare ſe, aptare ſe. *Cic. pro Sext.* Sed agam moderate, & huic tempori ſerviam potius, quam dolori meo. *Id. ad Brutum, 9.* Tibi nunc populo, & ſcenæ, ut dicitur, ſerviendum eſt. idest debes te præſentibus hominum moribus accommodare. ¶ Item pro incumbere, dare operam. *Cic. pro R. Am.* Nonne optatiſſimum ſibi putant eſſe, filios ſuos rei familiari maxime ſervire? *Id. 5. Tuſc.* Alios gloriæ ſervire, alios pecuniæ. ¶ Item pro habere rationem, ut ſervire æt[illegible] alicujus, poſteritati, valetudini, famæ, æſtimationi, &c. *Cic. c. Pis.* Hujus enim ætati, & huic non hoc primum tortaſſe audienti ſervire debemus. *Id. ad Q. Fr. l. 2. epiſt. 1.* Reliquum eſt, ut te orem, valetudini tuæ, ſi me, & omnes tuos valere vis, diligentiſſime ſervias. ¶ Olim futurum Indicativi habebat etiam in *ibo*, ut alia verba quartæ conjugationis. *Plaut. Men. 5. 9. 46.* Tanquam ſi rem emeris argento, libec ſervibo tibi. ¶ Uſurpatur etiam Impersonaliter. *Cic. 1. Off.* Primum ut ne cui noceatur, deinde ut communi utilitati ſerviatur. ¶ Reperitur etiam in conſtructione paſſiva. *Sen. de Tranquill. c. 9.* Aſſueſcamus cenare poſſe ſine populo, & paucioribus ſervis ſerviri. ¶ Servire auribus alicujus, eſt blandiri, adulari. *Caſ. l. 2. B. Civ.*

Servitium, ii, *ſervitù*, δουλεία, ſervitus, famulatus. *Ter. Andr. 4. 1. 51.* Ego Pamphile hoc tibi pro ſervitio debeo. *Virg. 1. Ecl.* Neque ſervitio me exire licebat. *Id. 1. Æn.* Cum domus Aſſaraci Phthiam, clarasque Mycenas Servitio premet. ¶ Uſurpatur etiam pro ipſis ſervis, ſeu pro ſervorum multitudine, præſertim in num. pl. *Cic. 7. Verr. c. 4.* Et tamen emptum eſſe in Sicilia moveri aliquot locis ſervitium ſuſpicor. *Id. 4. Catil. c. 6.* Hic ad evertenda fundamenta Reip. Gallus acceſſivit, ſervitia concitavit, Catilinam evocavit.

Servitritius, a, um, adject. ut ſervitritium ſtabulum, quod a ſervis frequentatur, & teritur. *Plaut. Perſ. 3. 3. 13.*

Servitūdo, inis, f. *ſervitù*, idem ac ſervitus. Legitur apud *Liv. l. 24. c. 22.* in quibuſdam codicib. *Servitudinis, indignitatiſque homines expertes.* In aliis *ſervitutis*.

Servitus, utis, *ſervitù*, *ſchiavitù*, δουλεία, conditio ſervorum, neceſſitas ſerviendi, actus ſerviendi. *Ter. Andr. 1. 1. 9.* Ut ſemper tibi apud me juſta, & clemens fuerit ſervitus, ſcis. *Cic. 2. Phil. c. 44.* Pax eſt tranquilla libertas, ſervitus poſtremum malorum omnium, non modo bello, ſed morte etiam repellendum. *Id. in Piſon. c. 34.* In ſervitutem adducere. *Id. 6. Phil.* ſervitutem pati. *Plaut. Aulul. 4. 1. 6.* Servitutem ſervire. Ruſſus *Cic. in epiſt. ad Octav.* Dare aliquem in ſervitutem. ¶ Translate ſervitus dicitur etiam de rebus inanimatis; ut de prædiis, pro ea ſubjectione, qua res aliqua aliquid ab alia patitur. V. *Servus, a, um.* *Cic. ad Q. Fr. l. 3. epiſt. 1. c. 2.* Calvus ajebat, aqua dempta, & ejus aquæ jure conſtituto, & ſervitute illi fundo impoſita, tamen nos pretium ſervare poſſe, ſi vendere vellemus. *Ulpian. leg. 20. Dig. de acquir. rer. dom.* Si ſervus ſuit fundus, cum ſervitutibus tranſit.

Servius Tullius, ſextus Rex Romanorum, quem vulgo ex ſerva natum eſſe credunt. Poſt L. Tarquinii Priſci, in cujus aula educatus fuit, necem, Tanaquilis Reginæ aſtu ad Regnum provectus, Hetruſcos ingenti prælio fudit, primus cenſum, & luſtrum inſtituit, Urbis pomerium protulit, Quirinali, & Viminali collibus muro incluſis. Tandem jam ætate provectior a L. Tarquinio, qui poſtea *Superbus* appellatus eſt, genero ſuo eſt interfectus, & inſepultus in viam abjectus, atque inſtinctu Tulliæ filiæ ſuæ, quæ etiam, cum accurreret ad viſum ſuum Regem ſalutandum, conſpecto patris cadavere, aurigam ejus reverentia lora torquentem compulit, ut per patris corpus carpentum ageret, a quo tam immani ſcelere ei vico, in quo geſtum eſt, Sceleratì nomen manſit. V. *Dionyſ. Halic. l. 4. Ant. Rom.* & *Liv. l. 1.*

Servius Maurus Honoratus, Grammaticus, ille idem qui a Macrobio in Saturnalibus colloquens inducitur, Virgilii Opera perpetuis commentariis illuſtravit.

Serūla, æ, f. parva ſera. *Hygin. fab. 144.* Prometheus ignem in ferula detulit in terras. h. e. in parvo fuſte accenſo. Vide verba *Feſti* in *Sera*.

Sērum, i, *ſera*, ערב, Ger. *abent*, Gal. *le ſoir*, Hiſp. *la tarde*, ἑσπέρα, δείλη, ὀψία, extrema diei pars. Suapte natura adjectivum eſt. Nam tempus ſubintelligitur. *Liv. l. 7. c. 8.* Caſtrorum oppugnatione, quia ſerum erat diei, abſtinuere. *Id. l. 10.* Extrahebatur que in quam maxime ſerum diei certamen. *Suet. in Aug. c. 17.* Nec multo poſt navali prælio apud Actium vicit, in ſerum dimicatione protracta. *Tacit. Ann. 2. c. 21.* Jamque ſero diei ſubduxit legiones.

Sĕrum, i, *ſiero*, *ſiero*, Ger. *kaſmatſken*, Gall. *petit lait*, Hiſp. *ſuero*, ὀῤῥὸς, ὀῤῥὸν, aqua lactis a caſeoſa parte ſeparata. *Virg. 3. Georg. v. 405.* Acremque Moloſſum paſce ſero pingui. *Ovid. 3. Faſt. v. 468.* Denique viam liquido vomitas rara ſero.

Servo, as, a. 1. *ſervare*, *tenere*, *cuſtodire*, *ſalvare*, שמר, Germ. *erhalten*, *erloſen*, Gall. *garder*, *ſauver*, Hiſp. *guardar*, *ſalvar*, σώζω, φυλάττω, τηρέω, tueor, cuſtodio, retineo, incolumem præſto, ab ἔρυω, quod idem notat. *Ter. Eun. 5. 8. 19.* Serva, obſecro, hæc nobis bona. *Cic. 4. Fin.* Ut, inquit, in fidibus, ſi nulla earum ita contenta numeris ſit, ut concentum ſervare poſſit. *Vatin. Cic. l. 5. Fam. epiſt. 9.* Si tuam conſuetudinem in patrociniis tuendis ſervas. *Liv. l. 26. c. ult.* Servare ordinem. *Cic. 1. Off.* Servare officia adverſus aliquem. *Id. ibid.* Servare promiſſa. *Id. in Vatin.* Servare fidem. ¶ Servare domi, eſt domi manere ad eam cuſtodiendam, *attendere a caſa*. *Ter. Eun. 4. 7. 10.* Solus Sannio ſervat domi. Al. leg. *domum*. *Plaut. Moſtell. 2. 2. 21.* Natus nemo in ædibus ſervat. ¶ Servare ſe ad aliquid, *riſervare*. *Cic. pro Planc.* Ad ea tempora revocavi, ad quæ tu te ipſe ſervaris. *Id. Attic. l. 3. epiſt. 17.* Paucis diebus habebam certos homines, quibus darem literas: in me ſervavi. ¶ Servare in vetuſtatem, eſt aliquid in loco reponere, ut diu, ſive in aliquot annos integrum, incorruptumque duret. *Col. l. 12. c. 28.* Si in vetuſtatem ſervare voles, in cado, &c. ¶ Cum infinito. *Stat. 9. Theb. v. 188.* infectaque ſanguine tela Conjugibus ſervant, parviſque oſtendere natis. ¶ Ponitur etiam pro a periculis liberare, ſalutem afferre. *Cic. l. 14. Fam. ep. 2.* Qui cæteros ſervavi, ut nunc periremus. *Plaut. Amph. 1. 1. 156.* Quid ſi ego illum tractim tangam, ut dormiat? So. Servaveris: nam continuas has tres noctes pervigilavi, *farai la mia ſalute*. ¶ Item pro tenere. *Virg. 7. Æn.* Curvam ſervans ſub imagine falcem. ¶ Item pro recuperare. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 17.* Calvus ajebat, aqua dempta, & ejus aquæ jure conſtituto, & ſervitute illi fundo impoſita, tamen nos pretium ſervare poſſe, ſi vendere vellemus. *Ulp. l. 20. Dig. de fide uſſ & miad.* Sed in id duntaxat tibi obligatus ero, quod a Titio ſervare non potueris. ¶ Item pro inhabitare, poſſidere. *Virg. 4. Geor. v. 383.* Centum quæ ſylvas, centum quæ flumina ſervant. ¶ Item pro ſollicite, ac diligenter obſervare. *Plaut. Aſin. 4. 1. 60.* Tuus ſervus ſervet, Veneri ne cui det, an viro. *Id. Rud. 4. 1. 4.* Uxor ſcelesta me omnibus modis ſervat, ne, &c. *mi tiene gli occhi addoſſo*. *Virg. 6. Æn.* Qui Libyco nuper curſu dum ſidera ſervat, exciderat puppi.

¶ *Servare de cælo*, fuit genus auſpicii, quo Magiſtratus in Comitiis fulgura, & tonitrua obſervabant. *Cic. Att. l. 7.* Bibulus de cœlo tum ſervaſſet, nec ne, ſibi quærendum non fuiſſe. *Id. l. 4.* Proſcripſit, ſe per omnes dies comitiales de cœlo ſervaturum. *Id. pro Dom.* Negant, fas eſſe agi cum populo, cum de cœlo ſervatum ſit. ¶ *Serva*, *guarda*, εὖγε. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 59.* Hic foſſa eſt ingens, hic rupes maxima: ſerva. ¶ *Servaſſo*, pro ſervavero, *ſervaſſi* pro ſervaviſti. *Plaut. Moſtell. 2. 3. 71.* & *3. 3. 15.*

Serus, a, um, *tardo*, מאוחר, Ger. *ſpath*, Gal. *tardif*, Hiſp. *tardio*, χρόνιος, tardus. *Cic. l. 2. Fam. ep. 7.* Sera gratulatio reprehendi non ſolet, præſertim ſi nulla negligentia prætermiſſa eſt. *Virg. 1. Georg.* Illic ſera rubens accendit lumina Veſper. idest noctis vicina. *Mart. l. 8. ep. 35.* Ille velis, oro, ſerus conviva Tonantis. idest ſero mori. *Plin. l. 15. c. 15. de pyris*: Seriſſima omnium Amerina. *Col. l. 4. c. 23.* Siccitas ſeriorem putationem facit. ¶ Seri nepotes, apud *Virg. 2. Georg.* & Sera poſteritas. *Ovid. 1. de Pont. el. 5.* *i poſteri*, *che verranno lungo tempo dopo di noi*. ¶ Seri ſtudiorum, ſunt indocti; qui ſcilicet ſero diſcunt, nec didicerunt. *Horatius l. 1. Sat. 10. v. 21.* ¶ Sumitur etiam pro triſti, funeſto. *Virg. 3. Æn. v. 524.* Seraque terrifici cecinerunt omnia vates. ¶ *Sera* adverbii more ponitur pro ſero, *tardi*. *Virg. 4. Georg.* Nec ſera comantem narciſſum.

Servŭla, æ, θεραπαινίδιον, exigua ſerva. *Cic. Att. l. 1. ep. 12.* Eumque per manus ſervulæ ſervatum, & eductum. Alii leg. *Serpullæ*, vel *Serpuliæ*, vel *Sep. Rullæ*, quæ ſunt propria ancillæ cujuſdam nomina.

Servŭlus, i, δουλάριον, parvus ſervus. *Cic. pro Quint. c. 6.* Servulum unum abducit.

Servus, a, um, adject. *ſervo*, *ſchiavo*, *ſoggetto*, qui alicui ſervit. *Horat. l. 1. ep. 19. v. 19.* O imitatores, ſervum pecus! *Flor. l. 1. c. 6.* Matre ſerva natus. *Ovid. l. 1. de remed. amor.* ſervum vitiis pectus habere. ¶ Prædia ſerva, ædes ſervæ dicuntur a JCtis, quæ aliqua re ei alteri obnoxia ſunt: exempli cauſa ædes ſervæ ſunt, quæ altius tolli non poſſunt, ne officiatur luminibus vicini; quæ ſtillicidium in vicini aream, vel tectum avertere non poſſunt, &c. prædium ſervum eſt, cujus dominus alteri permittere tenetur, ut per illud aquam derivet, aut ſemitam faciat, &c. *Cic. Agrar. 3. c. 2.* Prædia libera meliore conditione ſunt, quam ſerva. V. in Digeſt. titulum *de ſervitutib.* & *de commun. præd.* & *De ſervit. ruſtic.* & alibi.

Servus, i, *ſervo*, *ſchiavo*, עבד, Ger. *diener*, Gal. *valet*, Hiſp. *ſiervo*, δοῦλος, famulus, puer, omnesque, is, qui non eſt ſui juris, ſed alieno dominio ſubjectus eſt, cui *liber* oppoſitus, videturque dictus a *ſervando*, quia ſervi primum e captivis facti ſunt, & ſervati ad miniſterium, cum jure belli eos liceret occidi, vel a *ſervando*, hoc eſt cuſtodiendo, quia ad cuſtodiendas res domini addicuntur, vel quia ipſi in vinculis cuſtodiri olim ſolebant. *Cic. 1. Offic.* Ulyſſes contumelias ſervorum, ancillarumque pertulit. *Id. l. 8. Attic. ep. 5.* Pollucem ſervum a pedibus Romam miſi. *Id. pro Cluent.* Legum ſervi omnes ſumus, ut liberi eſſe poſſimus. ¶ De variis ſervorum diviſionibus V. JCtos, præſertim *Juſtinian. l. 1. Inſtitution.* ¶ Servi publici erant Magiſtratuum apparitores, & generatim ii, quibus publica res aliqua curanda demandata erat. *Cic. 13. Phil.* Quos Antonius locis in convivio cædi jubebat a ſervis publicis. *Id. Verrin. 5.* Cur non, hoc auctore, Romæ ſervi publici ad vectigalia accedunt?

Seſĭma, æ, f. σησάμη, idem ac ſeſamum. *Plin. l. 18. c. 10.* Æſtiva frumenta diximus, ſeſamam, milium, panicum. Seſama ab Indis venit, ex ea & oleum conficiunt.

Seſamīnus, a, um, σησάμινος, quod eſt ex ſeſamo, ut Oleum ſeſaminum. *Plin. lib. 23. cap. 4.* Seſaminum aurium dolores ſanat, & ulcera, quæ ſerpunt.

Seſamoīdes, is, *ſeſamoide*, σησαμοειδὲς, herba ſeſamo ſimilis, folio molliore, grano amaro. *Plin. l. 22. c. 25.*

Seſămum, i, n. *ſeſamo*, *ſiſamo*, σήσαμον, genus frumenti Indici, ut vocat *Plin. l. 18. c. 10.* vel, ut placet *Columellæ l. 2. c. 7.* genus leguminis. Semen habet vaſculis incluſum, papaveris modo. Suaviſſimum guſtui eſt, ideoque præcipuum habens inter bellaria, & condimenta locum. Hinc *Petron. in Satyr. circa init.* Melliti verborum globuli, & omnia dicta factaque, quaſi papavere & ſeſamo ſparſa. *Plaut. Pœn. 1. 2. 112.* Obſecro hercle, ut multa loquitur! Mi. nihil niſi laterculos, ſeſamum, papaveremque, triticum, & frictas nuces.

Seſămum, n. c. opp. Bithyniæ, in conf. Paphlagoniæ, apud Amaſtridem urb. quæ ex Seſamo, Cromna, & Cytoro proximis urbibus in unam urbem coaluit, teſte *Strabone*. *Plin. l. 6. c. 2.*

Seſceceat, vel Seſcenaris, is, ut vox antiqua. Videtur eſſe a *ſacrum*, quæ una apud *Feſtum* vaponitur dolabra Pontificalis. Itaque ſeſcenarem bovem poſſumus intelligere, qui hujuſmodi dolabra percuſſus, mactatuſque eſt. *Liv. l. 41. c. 15.* Expoſuit Patribus, bovis ſeſcenaris, quem immolaviſſet, jecur defluxiſſe.

Seſcuncia, æ, f. *un' oncia, e mezza*, τετρημόριον, uncia, & unciæ dimidium. *Col. l. 5. c. 2.* Quæ ſumma efficit jugeri ſeſcuncium. *Id. l. 12. c. 57.* Leſeris radicis ſeſcuncia.

Seſcunciālis, & le, o. 3. τετραμορίαιος, ſeſcunciationes. *Plin. l. 13. c. 15.* Tota craſſitudine ſeſcunciali. h. e. unius pollicis, & dimidii.

Seſcuna, vel ſeſquuna, cis, m. ſeſcuncia. *Plin. l. 36. c. 25.* Faſtigium vero ſervari in pedes denos ſeſcuncem, *un pollice, e mezzo di altezza ogni dieci piedi*.

Seſcŭplex, & Seſquiplex, icis, idem quod ſeſcuplus. *Cic. in Orat. c. 57.* Ut in ſingulis modus inſit aut ſeſcuplex, aut duplex, aut par. *Quintil. l. 9. c. 4.* Aut ſeſcuplus, aut par.

Seſcŭplus, a, um, ἡμιόλιος, quod numerum, pondus, aut menſuram totam in ſe continet, & præterea ejus dimidium. Alio nomine *ſeſquialter* dicitur. E. g. ternarius dicitur eſſe ſeſcuplus binarii, quia continet binarium, & ejus dimidium: ſenarius dicitur eſſe ſeſcuplus quaternarii, quia quatuor in ſe continet & inſuper dimidiam ejus partem. *Cenſorin. de die natal. c. 11.* novem dies cum ſex collatos, aiunt, ſeſcuplam rationem facere. *Quintil. lib. 9. cap. 4.* Tria ad duo relata ſeſcuplum faciunt. ¶ Legitur & *ſeſquuplus*.

Seſĕlis, is, f. *ſeſeli*, σέσελι, herba folio fœniculi, ſed craſſiore, ſemine quoque non abſimili, ſed calloſiore, & hebetiore, capite anethi, in quo granum habet oblongum, & anguloſum, &, cum editur, acre, radice autem longa, & odore non ingrato. Vulgus herbariorum ſaxifragum majorem appellat. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 48.* Cervæque paulo ante partum perpurgant ſe quadam herbula, quæ ſeſelis dicitur.

Seſla. V. Seſſia.

Seſoſtris, is, m. rex Ægyptiorum, qui regibus captivis curru junctis vectus triumphaſſe dicitur. *Plin. l. 33. c. 3.* *Lucan. l. 10.*

Seſqui, nom. indecl. *altrettanto, e la metà*, Ger. *anderthalb*, Gall. *autant, & la moitié*, Hiſp. *otro tanto, y la mitad*, τρίτον, tantundem, & ejus dimidium. Conſtatus ex ſemiſque, hoc eſt, *& ſemis*. *Cic. de Orat. c. 56.* Ut neceſſe ſit, partem pedis aut æqualem eſſe alteri parti, aut altero tanto majorem, aut ſeſqui. Ita fit æqualis dactylus, duplus jambus, ſeſqui

qui pars. Ubi dactylum æqualem vocat, quia ſyllaba longa duas breves æquat: iambum vocat duplum, quia habet unam partem altero tanto majorem altera, cum ſyllaba longa æqualis ſit duabus brevibus, pæonem vocat ſeſqui, quod, cum conſtet una ſyllaba longa, & tribus brevibus, tres illæ breves illam longam dimidio ſuperant, ſeu, quod idem eſt, continent longam, & ejus dimidium. ¶ Frequentius uſurpatur in compoſitione, ut *Seſquihora*, *ſeſquilibra*, *ſeſquimodius*, &c.

Seſquialter, a, rum, *ſeſquialtero*, ἡμιόλιος, quod quantitatem aliquam in ſe continet, & ejus dimidium. *Cic. de Univ. c. 7.* Deinde tertiam, quæ eſſet ſecundæ ſeſquialtera, primæ tripla: Seſquialteris autem intervallis, & ſeſquitertiis, & ſeſquioctavis ſumptis ex his colligationibus in primis intervallis, ſeſquioctavo intervallo, ſeſquitertia omnia explebat.

Seſquiculearis, & re, o. 3. [illegible], quod culei menſuram continet, & dimidii. *Col. l. 12. c. 18.* Sunt autem ſatis ſeſquiculearibus doliis picis duræ pondo vicena quina.

Seſquicyathus, i, m. cyathus cum dimidio. *Celſ. l. 6. c. 7.* Nuces amaræ quindecim, mellis ſeſquicyathus.

Seſquidigitalis, le, adject. ſeſquidigitum continens. *Vitruv. l. 10. c. 11.* Foramen ſemidigitale, digitale, ſeſquidigitale.

Seſquidigitus, i, m. *un dito, e mezzo*. *Vitruv. l. 8. c. 6.* Canalis latus digitum, altus ſeſquidigitum.

Seſquihora, æ, f. 1. *un' ora, e mezzo*, [illegible], una hora cum dimidia. *Plin. ep. 9. l. 4.* Egeram horis tribus, & dimidia ſupererat ſeſquihora.

Seſquijugerum, i, jugerum cum dimidio. *Plin. l. 18. c. 19.* Juſtum eſt proſcindi jugerum uno die, iterari ſeſquijugerum.

Seſquilibra, æ, f. *una libra, e mezza*, [illegible], una libra cum dimidia alterius. *Col. l. 12. c. 36.* Sat erit autem roſmarini ſeſquilibram in duas urnas muſti adjicere.

Seſquimenſis, m. 3. *un meſe, e mezzo*, [illegible], unus menſis cum dimidia parte alterius. *Varro l. 1. de R. R. c. 27.* Ejus curſus annalis primum fere circiter ternis menſibus ad fructus eſt diviſus in quatuor partes tuſus, & idem ſubtiliter in ſeſquimenſes octo.

Seſquimodius, maſc. 2. *un moggio, e mezzo*, [illegible], unus modius cum dimidia parte alterius. *Varro l. 1. de R. R. c. 42.* Cum eaſdem, ſi fingeris, vix ſeſquimodio concipere poſſis. *Cic. 5. Verr. c. 92.* Nunquam tam graſſi hi ſeſquimodii Q. Hortenſii fuiſſent.

Seſquiobolus, m. 2. [illegible], obolus cum dimidio. *Plin. l. 26. c. 8.* Dejectoque, quod ſupernatat, reliquus ſuccus purgat utraque parte ſeſquioboli in aquæ mulſa.

Seſquioctavus, a, um, [illegible], quod octavum, & ejus dimidium continet. *Cic. de Univerſ. cap. 7.* Seſquioctavo intervallo ſeſquitertia omnia explebat.

Seſquiopera, æ, [illegible], opera diei unius, & dimidiati. *Col. l. 2. c. 13.* Fabæ occantur ſeſquiopera, ſarriuntur ſeſquiopera, metuntur una.

Seſquiopus, eris, n. idem quod ſeſquiopera. *Plaut. Captiv. 3. 5. 65.* Inde ibis porro in latumias lapidarias: ibi cum alii octonos lapides effodiont, niſi quotidianus ſeſquiopus confeceris, ſexcentoplago nomen indetur tibi.

Seſquipedalis, & le, o. 3. [illegible], quod ſeſquipede conſtat. *Plin. l. 7. c. 16.* Seſquipedales gigni quoſdam longiores, in trimatu implentes vitæ curſum, haud ignotum eſt. ¶ *Seſquipedalia verba*, turgida, inflata, prætumida, gravia, qualia Tragicis Poetis ſolent eſſe familiaria. *Hor. in Arte v. 97.* Projicit ampullas, & ſeſquipedalia verba.

Seſquipedaneus, a, um, adject. idem quod ſeſquipedalis. *Plin. l. 9. c. 27.* Lucerna piſcis attollit e mari ſeſquipedanea fere cornua.

Seſquipes, edis, m. 3. *un piede, e mezzo*, [illegible], menſura unius pedis, & dimidii. *Col. lib. 3. cap. 13.* Niſi tamen ſi ſcaturigo paluſtris obvia, plus, quam ſeſquipedem, prohibeat infodere. *Martial. lib. 8. epigr. 60.* Summa Palatini poteras æquare coloſſi, Si fieres brevior, Claudia, ſeſquipede.

Seſquiplaga, æ, fem. *una ferita, e mezza*, duo ictus, ſed impares. *Tacit. Ann. 15. c. 67.* Cum vix duobus ictibus caput amputaviſſet, ſævitiam apud Neronem jactavit ſeſquiplaga interfectum a ſe dicendo.

Seſquiplaris, V. Simplaris.

Seſquiplex, V. Seſcuplex.

Seſquiplus, V. Seſcuplus.

Seſquiſenex, qui ſenis ætatem prætergreſſus eſt multis annis, atque adeo eſt decrepitus. *Vetus Poeta apud Varr. l. 8. de L. L.* ut quidem legit *Turneb. l. 23. c. 16. & Scalig. in conject.* nam alii aliter.

Seſquitertius, a, um, adject. qui continet tertium numerum cum dimidio. *Cic. de Univ. c. 7.* Intervalla ſeſquitertia, & ſeſquioctava.

Seſquiulyſſes, & Seſculyſſes, is, m. quaſi unus, & dimidius Ulyſſes. Varro hoc titulo inſcripſit unam e ſatyris ſuis, poſitque pro homine aſtutiſſimo, & calidiſſimo. Citat hanc ſatyram *Plin. in præfat. hiſt. natur. & Nonius* ſæpe.

Seſsia, vel Seſia, æ, f. nomen columnæ in Circo maximo, in cujus ſummitate ſimulacrum erat Seiæ, vel Seſiæ Deæ Romanorum, ita dictæ a *ſerendo*, quod ſementi præeſſet, unde & ipſi columnæ datum nomen. *Tertul. de Spectac. c. 8.*

Seſſibulum, i, id, in quo ſedemus. *Plaut. Pœn. 1. 2. 56.* Quæ tibi olant ſtabulum, ſtatum, ſellam, & ſeſſibulum merum. ¶ Item ſedendi actus, quies, *poſata*. *Apulej. l. 1. A. A.* Præ metu latronum nulla ſeſſibula, ac nec ſufficientem ſupellectilem parare nobis licet.

Seſſilis, & le, o. 3. [illegible], quod ſedet, vel ſedere videtur. *Seſſiles lactucæ*, humiles, quæ humi projectæ ſunt, latæ magis, quam altæ, quaſi quæ e natura ſedere cogantur, neque ſurſum vehi poſſint, aut in ſublime aſcendere, [illegible]. *Martial. l. 3. ep. 48.* Et utrumque porrum, ſeſſileſque lactucæ. Sic ſeſſiles malæ apud *Pallad. in Octobr. tit. 10.* ¶ *Pira ſeſſilia*, quæ breviſſimo pede ſunt. *Plin. l. 15. c. 15.* Incerta nominum cauſa eſt barbaricis, venereiſque, quæ colorata dicunt, regiiſque, quæ minimo pediculo ſeſſilia. ¶ Sumitur etiam paſſive, ut Tergum ſeſſile, id eſt latum, in quo quis poſſit ſedere. *Ovid. Met. 12. v. 401.* Sic tergum ſeſſile, ſic ſunt Pectora celſa toris.

Seſſimonium, ii, id, in quo ſedemus, ut Deorum ſeſſimonia, id eſt loca, in quibus Dii ſedent, hoc eſt, ubi ſimulacra Deorum reponuntur, quaſi ſedeant. *Vitruv. l. 7. in præfat.*

Seſſio, onis, *ſeſſione, il ſedere*, [illegible], Germ. *das ſitzen*, Gal. *aſſiette, aſſemen*, Hiſp. *ſeſſion*, [illegible], ſedendi actus. *Cic. 1. Off. c. 35.* Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio, vultus, oculi, manuum motus teneant illud decorum. ¶ Ponitur etiam pro ſedili. *Cic. 2. de Or. c. 5.* In quo porticus hæc ipſa, ubi inambulamus, & palæſtra, & tot locis ſeſſiones gymnaſiorum, & Græcarum diſputationum memoriam quodammodo commovent? ¶ Translate, vel metaleptice ponitur pro mora, & ignavia. Nam ſedere quandoque valet nihil agere, tempus otioſe terere. *Cic. Att. l. 14. ep. 14.* Illam ſeſſionem Capitolinam mihi non placuiſſe, tu teſtis es. Reprehendit Brutum, & Caſſium, qui illo ipſo primo die poſt Cæſarem interfectum, Senatum in Capitolium non vocarint, ſed otioſi tempus conſumpſerint.

Seſſites, maſc. 3. *Seſſia*, *Seſia*, fl. Galliæ Ciſalpinæ, qui apud Veralliam, Romanianum, & Vercellas fluit, Ducatum Mediolanenſem a Pedemontano Principatu diſterminat, & per agrum Vercellenſem in Padum labitur infra Caſale. *Plin. l. 3. c. 16.*

Seſſito, as, a. 1. [illegible], ſæpe ſedeo. *Cic. in Bruto c. 15.* Ut quem Deam in Periclis labris ſcripſit Eupolis ſeſſitaviſſe.

Seſſiuncula, læ, f. parva ſeſſio. V. *Semicirculus*.

Seſſor, oris, [illegible], qui ſedet. *Hor. l. 2. ep. 1. v. 130.* in vacuo lætus ſeſſor, plauſorque theatro. ¶ Item habitator, incola. *Nepos in Cimone, c. 2.* Seſſores veteres urbe, inſulaque ejecit.

Seſſorium, ii, *lettica*. *Cœl. Aurelian. Acut. l. 2. c. 21.* Quolibet ſeſſorio leniter moveri.

Seſſus, us, m. ſeſſio, ſedendi actus. *Apul. l. 3. Florid.* Locum ſeſſui impertiunt.

Seſtertiarius, ii, maſc. homo pauper, qui nix ſeſtertium habet in cenſu. *Petron. in fragment.* Gladiatores ſeſtertiarii.

Seſtertiolus, i, parvus ſeſtertius. *Martial. l. 1. epigr. 59.* Sed ſeſtertiolum donavit mentula Phœbo Bis decies, hoc da tu mihi, pluris emam.

Seſtertius, ii, m. *ſeſterzo*, [illegible], nummus argenteus, quarta pars denarii, itaque reſpondet quinque ſolidis Venetis. Hoc nomen natura ſua adjectivum nomen eſt. *Nummus* enim ſubintelligitur. Dicitur quaſi *ſemiſtertius*. Cauſa appellationis eſt, quod valebat duobus aſſibus, & ſemiſſe, ut quinarius quinis, denarius denis. *Varro l. 4. de L. L.* Seſtertius, quod ſemis tertius. Dupondius enim, & ſemis antiquus ſeſtertius eſt: & veteris conſuetudinis, ut retro æra dicerentur, ita ut ſemis tertius, ſemis quartus pronuntiarent. *Vitr. l. 3. c. 1.* Noſtri autem primo decem fecerunt antiquum numerum, & in denario decem æreos aſſes conſtituerunt, & ea in compoſitio ad hodiernum diem denarii nomen retinet: etiamque quartam ejus partem, quod efficiebatur ex duobus aſſibus, & tertio ſemiſſe, ſeſtertium vocitaverunt. Hinc cauſa patet, cur in veteribus libris pro *ſeſtertius*, ſcribatur H.S. Nam duæ lineolæ aſſes binos, S. autem ſemiſſem notat. *Cic. ult. Parad.* Capis ille ex ſuis prædiis ſexcenta ſeſtertium, ego centena ex meis. id eſt ſexcenta millia, & centena millia ſeſtertiorum. ¶ Multa hujus monetæ duo genera videntur fuiſſe, unum, quod *ſeſtertius* maſculino genere diceretur, valeretque quartam partem denarii, alterum, quod *ſeſtertium* in neutro genere, libræ Venetas 250. At putat Budæus, hoc eo tiert, quod ſeſtertium haberet eandem proportionem ad libram Romanam, quæ & mina, & pondo dicebatur, quam ſeſtertius ad aſſem, hoc eſt ad libram æris gravis, ita ut, quemadmodum ſeſtertius capiebat duas æris libras, & ſemiſſem, ſic ſeſtertium complectentur duas argenti libras, & ſemiſſem. Singulæ autem libræ valebant drachmas, vel denarios centum, hoc eſt ſeſtertios quadringentos. Duæ itaque libræ, & dimidia ſeſtertios mille, idque uno nomine ſeſtertium dicebant in neutro genere. Decem ergo ſeſtertia valebant decem millia nummorum ſeſtertiorum. Eam Budæi opinionem ſecuti Alciatus, Lambinus, & alii. Sed *ſeſtertium* numero ſingulo, neutroque genere apud neminem legas vel Oratorum, vel Poetarum, ut Budæus ipſe agnoſcit. Quod vero Poetæ *ſeſtertia* dicunt, ut *Juvenal. ſat. 1. v. 93.* id per Metaplaſmum fit metri gratia. Quod ad locum Ciceronis in Paradoxis, Salluſtii in Catil. ac ſimiles, videntur in iis Auctores non voces perſcripſiſſe, ſed notas uſurpaſſe, quas cum imperiti librarii integras exprimere vellent, *ſeſtertia* perſcripſere pro *ſeſtertium*, in genitivo plurali. Igitur mille quidem nummi per ſeſtertia intelligendi fere ſunt, ſed idem ſæpe intelligi debet etiam per ſeſtertios, quia, cum numerus excederet mille ſeſtertios, Romani conciſe loquebantur, & ſcribebant, ut infra videbimus. ¶ Interdum *ſeſtertium* dicebant, interdum *nummum*, interdum utrunque conjungentes *nummum ſeſtertium*. *Macrob. l. 2. Saturn. c. 4. de Auguſto:* Sublimis Actiaca victoria revertebatur: occurrit ei inter gratulantes corvum tenens, quem inſtituerat, hæc dicere, Have Cæſar victor, Imperator. Miratus Cæſar officioſam avem viginti millibus nummorum emit. *Vitruv. l. 1. cap. 4.* Nummo ſeſtertio ſingulis municipibus mancipio dedit. *Cic. Div. in Verr. c. 10.* In modios ſingulos, duodenos ſeſtertios exegiſſe. ¶ Pro numeri item ratione aliter, atque aliter loquebantur Romani. Per caſum rectum, & abſque ulla ſermonis præciſione loquebantur neceſſario uſque ad numerum millenarium. Ita dicebant *ſeſtertios viginti*, *triginta*, *centum*, *decem*, *mille*. *Gell. l. 2. c. 24.* Sylla Dictator legem tulit, ut feriis ſolemnibus ſeſtertios trecenos in cœnam inſumere jus, poteſtaſque eſſet, cæteris autem aliis diebus non amplius tricenos. *Id. ibid.* Lex Julia ab Auguſto pervenit ad populum, qua profeſtis quidem diebus ducenti finiuntur, Kalendis, Idibus, Nonis, & aliis quibuſdam feſtivis trecenti, nuptiis autem, & repotiis mille ſeſtertii eſſent. Adduximus utrunque Gellii locum, prout emendat *Hotomannus, lib. de re nummaria, pag. 81. & 83.* Nam ut in vulgatis leguntur codicibus, omnino numerus fallit, quando & priore in loco nimis ſumma eſt exilis, pro ævi Syllani opibus, & in poſteriore, ubi vulgo *H S. millies* legitur, ſtupendæ luxuriæ ſumma eſt, non parſimoniæ, quam leges ſumptuariæ præſcribunt. Atque id magis patebit ex iis, quæ poſt dicemus de ratione per adverbia numerandi. ¶ Cum vero numerus excedit mille ſeſtertios, nec tamen eſt decies centenum millium, in hujuſmodi ſummis triplex occurrit loquendi ratio. Prima eſt ſimpliciſſima, cum dicunt *mille ſeſtertii*, vel *ſeſtertium*, *bis mille nummum*, *five ſeſtertium*, *octo millia ſeſtertium*, *viginti quinque millia ſeſtertium*, &c. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 15.* Aſinius Celer mullum unum ſeptem millibus nummum mercatus eſt, in quo in luxuriam illius ſeculi ſæculo eſt magis licet æſtimare, quod Plinius Secundus temporibus ſuis negat facile mullum repertum, qui duas pondo libras excederet. Sed *Plin. lib 9. c. 16.* eugat pretium. Aſinius Celer, *inquit*, unum mercatus octo millibus nummum. *Plin. jun. l. 9. ep. 19.* Eſſe tibi centum millium cenſum, ſatis indicat, quod apud nos Decurio es. Igitur ut te non Decurione ſolum, verum etiam Equite Romano perfruamur, offero tibi adimplendas Equeſtres facultates trecenta millia nummum. Quo ex loco cognoſcimus, ut ante, & ſub Auguſto, ita Plinii quoque ætate cenſum Equeſtrem fuiſſe quadringenta millia ſeſtertium, hoc eſt decem millia Philippeorum, ſex Scutatorum Venetorum. At Senatorum cenſus ante Auguſtum erat octoginta millia nummum, hoc eſt viginti Scutatorum Venetorum, ſeu Philippeorum millia, ſub Auguſto autem duodecies ſeſtertium, quod eſt triginta millia Scutatorum Venetorum, ſeu Philippeorum. *Suet. in Aug. cap. 41.* Senatorum cenſum ampliavit, ac pro octingentorum millium ſumma duodecies HS taxavit, ſuppleritque non habentibus. ¶ Altera loquendi ratio eſt, qua vox *millium* omittitur, ſed vel apice ſuperſcripto indicatur, vel ſubintelligitur. Nam non ſemper ſcribebant *centum ſeſtertium millia*, ſed etiam C̄HS, ubi lineola ſignat millia, vel ſimpliciter ſcribebant centum HS, ubi HS eſt genitivus *ſeſtertium*, et ſubintelligitur *millia*. Ita capiendus *Plinius*, cum *l. 10. c. 51. & l. 35. c. 12.* ait, Æſopum hiſtrionem tragicum habuiſſe patinam fictilem, quæ taxaretur HS ſexcentis. Nam non ſexcentos nummos intelligit, ſed ſexcenta millia ſeſtertium. Sic *Gell. l. 5. c. 2.* Equus Alexandri Regis & capite, & nomine Bucephalus fuit. Emptum Chares ſcripſit talentis tredecim, & Regi Philippo donatum: æris noſtri ſumma eſt HS 312. Bucephalum emptum ait ſeſtertium trecentis, & duodecim, ſupple *millibus*: nisi ſcribere malis HS C̄C̄C̄ XII, ut apex ſit pro *millibus*. Multa hujuſmodi occurrunt apud antiquos. Non

paucis

paucis tamen locis pro *ſeſtertium*, ut ſupra diximus, corrupte legitur *ſeſtertia*. Imo Budæus, & alii, quoties C HS, aut CC HS, vel ſimile inveniunt, legendum putant *centum ſeſtertia*, aut *ducenta ſeſtertia*, cum ſoli Poetæ dicant *ſeſtertia*, pro *mille nummis ſeſtertiis*. *Horat. l. 1. ep. 7.* Cum ſeptem donat ſeſtertia, mutua ſeptem Promittit, perſuadet, uti mercetur agellum. Intelligit ſeptem millia ſeſtertium. Neque enim agellus ſeptem nummis ſeſtertiis emi poteſt. *Id. l. 2. ep. 2.* Clarus ob id factum donis ornatur honeſtis, Accipit & bis dena ſuper ſeſtertia nummum. Qualis fuiſſet illa Luculli liberalitas, ſi militi propter expugnatum caſtellum donaſſet viginti ſeſtertios? Quare intelligit 20. millia ſeſtertium. ¶ Cum numerus minimum erat decies centenorum millium, tunc veteres utebantur adverbiis *decies*, *vicies*, *centies*, *ducenties*, &c. In cujuſmodi locis ſi adderet *centena*, tantummodo intelligitur *millia*. *Juvenal. ſat. 10. v. 335.* Et ritu decies centena dabuntur Antiquo. *Martial. l. 2. epigr. 65.* Illa illa dives mortua eſt Secundilla, Centena decies quæ tibi dedit dotis. Indicat uterque Poeta modum dotis ampliſſimam, quæ erat decies centena millia ſeſtertium, ideſt viginti quinque millia Philippeorum. ¶ At ſi poſt adverbium, aut adverbia (nam & *decies quinquies ſeſtertium*, & *vicies quater*, *vel ducenties vicies ſeſtertium* geminato adverbio diceres) non ſubjiciatur alter numerus, intelligenda ſunt *centena millia*. *Senec. de conſol. ad Helv. c. 10.* Cum ſeſtertium millies in culinam congeſſiſſet. *Id. ib. c. 9.* C. Cæſar centies HS cœnavit uno die. ¶ Seſtertius etiam dicitur de rebus ratione pedum, & milliarium. E. g. bipalium, quod eſt genus ferramenti agris fodiendis accommodati, ruſtici dixere *ſeſtertium*, quia latum eſſet duos pedes, & dimidium. *Col. l. de Arb. c. 1.* Ipſum autem agrum, quem ſeminario deſtinaveris planum, & ſuccoſum, ſat erit bipalio vertere, quod vocant ruſtici ſeſtertium. Sic in *leg. 12. Tab.* ſeſtertius pes, qui eſt pedum duorum, & dimidii. ¶ Eſt etiam ſeſtertium genus veſtis triplici licio textæ, ut tertium filum duobus impar ſit. *Suet. in Aug. c. 83.* Ita, ut in extremis ſpatiis ſubſultim decurreret, ſeſtertio, vel lodicula involutus. Al. aliter leg.

Seſtiăcus, a, um, ad Seſtum pertinens. *Stat. l. 1. ſilv. 3. v. 27.* Seſtiacos nunc fama ſinus, pelaguſque natatum Jactet. *Auſon. in Moſell. v. 287.* Seſtiacum pelagus.

Seſtiana, vel Sextiana mala, genus quoddam malorum, ita dictum a quodam Seſtio, qui primus ea in Italiam invexit, vel ut alii putant, a Seſto urbe Helleſponti, ubi copioſe proveniunt. *Colum. lib. 5. cap. 10. & lib. 12. cap. 45.*

Seſtias, adis, adject. Hero puella, quæ fuit ex urbe Seſti. *Stat. 6. Theb. v. 546.* Sedet anxia turre ſuprema Seſtias in ſpeculis. Adde *Sidon. carm. 11. v. 71.* ¶ Item ad Seſton ipſam pertinens. *Sidon. carm. 2. verſ. 506.* Abydenique ſinus, & Seſtias ora.

Seſtus, ſeu Seſtos, fem. 2. *Seſto*, urbs Thraciæ, in Cherſoneſo, ad Helleſpontum, contra Abydum urbem Aſiæ, quæ duæ urbes ſimul nunc vocantur *Dardanelli*. *Plin. l. 4. c. 11. Lucan. l. 2.* Xerxes pontibus admovit Seſton Abydo.

Seſuvii, vel Seſſuvii, m. 2. populi Galliæ Celt. qui aliter, & melius, Seſſui dicti ſunt, ubi hodie pars meridionalis Normandiæ. *Cæſar.*

Sēta, æ, f. *ſeta*, שֵׂעָר, Ger. *bürſten*, Gal. *ſoye*, Hiſp. *ſeda*, χαίτη, pilus craſſior, durior, rigidiorque, quales ſues habent. *Plaut. Caſ. a. 5. ſc. 2. 49.* Ita, quaſi ſetis, labra mihi compungit barba. *Cic. 5. Tuſc. c. 20.* In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari ſeta equina appenſum demitti juſſit, ut impenderet illius beati cervicibus.

Sĕtăbis, is, fem. *Xativa*, urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, ad fluvium cognominem, ubi nobiliſſimum linum provenit, & tertiæ in Europa palmæ, ut ait *Plin. l. 19. c. 1.* Hinc *Sil. l. 3. v. 373.* Setabis & telas Arabum ſpreviſſe ſuperba, & Peluſiaco filum componere lino. ¶ Populi Setabitani. *Plin. l. 3. c. 3.*

Setabitānus, V. Setabis.

Setăbus, a, um, adject. ad Setabin pertinens, ut ſudaria Setaba. *Catull. carm. 12.* hoc eſt a lino ſetabo, quæ *ſetaba* abſolute dixit *Plin. in præfat. hiſt. nat.*

Setæ, m. 1. pop. Indiæ argenti ditiſſimi, ſicut Dardæ auri. *Plin. l. 6. c. 19.*

Setania, æ, f. & Setanium, ii, n. ſpecies meſpilorum. *Plin. l. 15. cap. 20.* Meſpilis tria genera, anthedon, ſetania, &c. *Plaut. Truc. a. 3. verſ. 16.* Non poſſunt militares pueri ſetanio educier. Alii aliter leg. ¶ Sunt etiam ſetaniæ cepæ quædam minimæ, ſed ſapidiſſimæ, apud *Plin. l. 19. c. 5.* ¶ Item ſetanium eſt bulbi ſpecies. *Id. ib. c. 6.*

Sētia, fem. 1. *Sezza*, urbs Campaniæ juxta Pomptinas paludes, in colle, patria Valerii Flacci. Celebris fuit ejus ager vini feracitate, & nobilitate, ut inter cæteros notat *Plin. l. 3. c. 5.* Hinc eodem Setiæ nomine eum appellat *Stat. l. 2. ſilv. 6. v. 90.* ubi ait; nec quod tibi Setia canos Reſtrinxit cineres.

Sētĭger, ra, rum, χαιτοφόρος, quod ſetas gerit. *Virg. 12. Æn. v. 170.* Setigeræ fœtum ſuis, intonſamque bidentem Attulit. ¶ Setiger abſolute pro apro. *Ovid. 8. Metam. v. 376.* niſi ſetiger inter opacas Nec jaculis iſſet, nec equo loca pervia ſilvas.

Sētīnus, a, um, adject. *di Sezza*, ad Setiam urbem pertinens, ut Setini agri. *Plin. l. 3. c. 5.* Setinum vinum. *Juvenal. ſat. 10. v. 27.* Idem *Plin. l. 14. c. 6.* ſcribit, hujuſmodi vinum ab Auguſto cæteris aliis Italiæ vinis fuiſſe prælatum.

Sētōſus, a, um, *ſetoſo*, *pieno di ſete*, שָׂעִיר, Ger. *vol börſten*, Gal. *qui a force ſoyes*, Hiſp. *ſedoſo*, χαιτήεις, χαιτώδης, quod eſt ſetis plenum. *Plin. l. 8. c. 45.* Torva fronte, auribus ſetoſis. *Prop. l. 4. el. 1. v. 25.* Verbera pellitus ſetoſa movebat arator. ideſt ſcuticas ex caprina pelle villoſa.

Sētŭla, læ, f. parva ſeta. *Arnob. l. 7.* Solas immolare diis lanas, caudaſque ex hoſtiis ſetulas.

Seu, *ovvero*, ἢ, ἤτοι, εἴτε, conjunctio disjunctiva, qua jungimus ea, quorum alterum, non utrumque affirmamus, a *ſive*, ut *neu* a *neve*. *Cic. pro Quinct.* O fortunatum hominem, qui hujuſcemodi nuncios, ſeu potius Pegaſos habet. *Id. ib.* Seu recte, ſeu perperam facere cœperunt. *Virgil. 12. Æn.* Sive errore viæ, ſeu tempeſtatibus acti. *Liv. l. 21. c. 7.* In tantas brevi creverant opes, ſeu maritimis, ſeu terreſtribus fructibus, ſeu multitudinis incremento, ſeu ſanctitate diſciplinæ.

Sevēre, adverb. *ſeveramente*, *gravemente*, αὐστηρῶς, graviter, aſpere. *Cic. 2. Fin.* Ita graviter, & ſevere voluptatem ſecrevit a bono. *Id. pro R. Com. c. 15.* Cum illis exactæ ætatis ſeveriſſime fructum, quem meruerunt, retribuam. *Cæſ. lib. 3. B. Civ.* Brunduſium ad ſuos ſeverius ſcripſit. Adde *Juſtin. lib. 3. cap. 3.*

Sevēriānus, a, um, adjectiv. a Severo, cum eſt nomen proprium, ut Severianæ pyræ, a quodam Severo inſitore ſic appellatæ. *Plin. lib. 15. cap. 15.* ¶ Severianæ thermæ, a Severo Imper. conſtructæ. *Spartian. in Sev. cap. 19.*

Sevērĭtas, atis, *ſeverità*, *gravità*, קֹשִׁי, Ger. *rauche*, Gall. *rudeſſe*, Hiſp. *rigor*, αὐστηρότης, gravitas morum, durities, aſperitas. *Cic. de Senect.* Severitatem in ſenectute probo, & eam, ſicut alia, modicam: acerbitatem nullo modo. ¶ Dicitur etiam in rebus judicialibus de illa parte juſtitiæ facilitati, & miſericordiæ contraria, qua judex nihil omnino de ſupplicio remittit, neque a vero diſcedit. *Cic. 7. Verr.* Cum iſte veſtra ſeveritate permotus multa ſigna dederat, quamobrem ſe reſponſurus non videretur. *Id. l. 9. Fam. ep. 14.* Summa ſeveritas animadverſionis. ¶ Item in rebus oratoriis, de ſtyli gravitate. *Cic. in Brut.* Craſſus in ſumma comitate habebat etiam ſeveritatis ſatis. ¶ Translate, ſeu per Catachreſin dicitur de aſperitate cujuſcunque rei. *Plin. l. 13. c. 3. de unguentis:* Quando etiam corruptiſſimo in genere magis tamen juvat quædam ipſius vitii ſeveritas.

Severĭter, adv. idem ac ſevere. *Titinnius* apud *Non. c. 11. n. 3.* Severiter hodie ſermonem amica mecum contulit.

Severĭtūdo, inis, idem ac ſeveritas. *Plaut. Epid. 5. 1. 3.* Quid illuc eſt, quod illi caperat frons ſeveritudine?

Sevērus Mons, *Monte Severo*, ſeu melius, *della Moſca*, al. *Monte Nero*, *Monte di S. Giovanni*, mons Sabinorum verſus Reate, & conf. Aprutii olt. *Virg. 7. Æn. v. 713.* Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque Severum, Caſperiamque colunt. Sunt qui putant, hic eſſe adjectivum, & intelligi montem præruptum, aſperum.

Sevērus, a, um, *ſevero*, *grave*, קָשֶׁה, Ger. *rauch*, Gal. *ſevere*, *rude*, Hiſp. *riguroſo*, αὐστηρός, gravis, aſper, acerbus, durus. *Virg. 8. Æn.* Romulidis, Tatioque ſeni, Curibuſque ſeveris. *Cic. in Brut.* Q. Ælius Tubero fuit vita ſeverus, & congruens cum ea diſciplina, quam colebat. *Id. 3. Off. c. 3.* Magnus vir in primis, & qui ſemper indulgens in patrem, idem acerbe ſeverus in filium. *Liv. l. 4. c. 26.* Severiſſimus imperii vir. *Catul. carm. 5.* Rumores ſenum ſeveriorum. ¶ Uſurpatur quoque in rebus judicialibus, pro eo, qui nihil de pœna a lege conſtituta remittendum cenſet. *Cic. pro L. Man.* Neque ſeverus eſſe in judicando, qui alios in ſe ſeveros eſſe judices non vult. *Id. Verr. 2. c. 10.* Severus ad judicandum. *Id. 7. Ver.* Poſteaquam judicia ſevera Romæ fieri deſierint. ¶ Item in rebus Oratoriis, pro ſerio, in quo nihil facetiarum eſt. *Cic. in Brut.* Rutilius in quodam triſti, & ſevero genere dicendi verſatus eſt. *Id. ib.* Unum ſententioſum, & argutum, ſententiis non tam gravibus, & ſeveris, quam concinnis, & venuſtis. ¶ Item pro veraci, fideli, & qui ſe corrumpi non ſinit. *Plin. l. 11. c. 52.* Addidit morum aſpectus ſimili modo apud nos Trogus & ipſe auctor ſeveriſſimus. *Cic. 1. Ver.* Cujus legis non modo a Populo R. ſed etiam ab ultimis nationibus jampridem ſeveri cuſtodes requiruntur. ¶ Translate extra homines, & actiones hominum egreditur. Itaque interdum accipitur pro vehementi, auſtero, aſpero, quod palatum pungit. *Hor. l. 1. od. 27.* Vultis ſeveri me quoque ſumere partem Falerni? ¶ Item pro mœſto, triſti, funeſto, quod horrorem aſpectu incutit. *Virg. 3. Georg. v. 37.* Invidia infelix Furias, amnemque ſeverum Cocyti metuet. *Lucr. l. 4. v. 461.* Severa ſilentia noctis. ¶ Ungues ſeveri dicuntur, qui diligentiſſime exigunt atque explorant alicujus rei lævitatem. *Perſ. ſat. 1. v. 64.* ut per læve ſeveros Effundat junctura ungues.

Sevērus, ri, nomen proprium. Cornelius Severus poeta, & declamator Auguſti tempore, ſcripſit bellum Siculum, ſed imperfectum reliquit, teſte *Quintil. l. 10. c. 1.* atque id ipſum etiam excidit. Præterea carmen de Ætna, ut colligitur ex *Seneca epiſt. 79.* quod extat. Eſt etiam quoddam fragmentum, quod ejus nomine circumfertur, de morte Ciceronis, apud *Senec. in Suaſor. 6.* ¶ Severus Sulpitius, Epiſcopus Bituricenſis, qui Sæculo Chriſti V. vixit, ſcripſit non ineleganter, ut ea tempora ferebant, de vita S. Martini, libros hiſtoriarum, dialogos quoſdam, & epiſtolas.

Sevīni, m. 2. iidem qui Sabini, ita appellati a cultu, ſeu moribus. *Plin. l. 3. c. 12.*

Sevir, iri, m. quaſi ſexvir, nomen eſt dignitatis, ut Duumvir, Decemvir. Seviri fuere tempore Imperatorum, qui locum habebant in equeſtri militia, videnturque eam poteſtatem obtinuiſſe, quam olim Legati militares, vel etiam Magiſtri Equitum. *Jul. Capitolin. in M. Antonino Philoſ. c. 6.* Pius conſulem ſecum Marcum deſignavit, & Cæſaris appellatione donavit, & ſevirum turmis equitum Romanorum, jam conſulem deſignatum, creavit, & edenti cum collega ſevirales ludos adſedit. ¶ Sevirum alii erant ſeniores, alii juniores, ut ex veteribus Inſcriptionibus apparet. Videntur etiam Seviri civilis dignitatis fuiſſe: nam in iiſdem Vet. Inſcr. leguntur Seviri juri dicundo; item Seviri Auguſtales, & Flaviales: hi tamen poſtremi non Magiſtratus, ſed Sacerdotes fuerunt. V. *Inſcriptiones. Gruter. pag. 19. n. 6. & Reineſ. claſſ. 1. num. 99.*

Sevirālis, le, adject. ad Sevirum pertinens, ut Sevirales ludi, apud *Capitolin. in Antonin. Philoſ. c. 6.* ¶ Abſolute Sevirales, idem qui Sevir. *Inſcript. apud Gruter. pag. 1.* Numerius Martialis Aſtigitanus Sevirales. h. e. ſevir Aſtigi, quæ urbs eſt Hiſpaniæ.

Sevirātus, tus, m. dignitas Seviri. *Inſcript. apud Gruter. pag. 400. n. 7.* Hic pro Seviratu in Rempubl. dedit HS. ∞ ∞ &c.

Sevo, onis, m. *le Montagne di Norvegia*, mons Scandinaviæ longiſſimus, qui e mari Albo, & extremis Lapponiæ finibus juncta curſu per Lappiam regionem, deinde inter Botniam, & Finnorum Marchiam, tandem inter Sueciam, & Norvegiam ad fauces ſinus Codani 300. M. P. longitudine procurrit. *Plin. l. 4. c. 13.*

Sevŏco, as, a. 1. *chiamar da banda*, *ſeparatamente*, Ger. *neben ſich beruffen*, Gal. *appeller à part*, Hiſp. *llamar apartando*, ἀνακαλέω, ſeorſum, ſeu in alteram partem voco, vel duco. *Cic. 2. Phil.* Et ob ejus conſilii ſocietatem, cum interficeretur Cæſar, tum te a Trebonio vidimus ſevocari. *Id. pro Mur.* Facit, ut rurſus Plebs in Aventinum ſevocanda eſſe videatur. ¶ Translate ſumitur pro ſeparare, ſejungere, abſtrahere. *Cic. 1. Tuſc.* Se ſeque ab his ſemper ſevocaſſent. *Id. ibid.* Cum a voluptate, ideſt a corpore, cum a re familiari, quæ eſt miniſtra, & famula corporis, cum a Republica, cum a negotio omni ſevocamus animum. ¶ Sevocare ad ſe de communi, eſt de eo, quod multis commune eſt, furari. *Cic. pro Quinct.* Itaque hercule haud mediocriter de communi, quicquid poterat, ad ſe in privatam domum ſevocabat.

Sevum cum derivatis, V. Sebum.

Sex, *ſei*, שֵׁשׁ, Ger. *ſechs*, Gall. *ſix*, Hiſp. *ſeis*, ἕξ, nomen numerale cardinale, indeclinabile, a voce Græca allata, mutato ſpiritu in ſ, quomodo ab ἑπτά, eſt ſeptem. *Liv. l. 7. c. 5.* T. Manlius, qui poſtea Torquatus appellatus eſt, ſecundum eo ſex locos tenuit. *Id. l. 44.* Eodem bello in Macedoniam peditum Romanorum ſex millia, ſociorum nominis Latini ſex millia, &c.

Sexāgēnārius, a, um, o. 2. a. qui ſexaginta annos habet. *Quintil. l. 6. c. de riſu.* Cicero objurgatus, quod Publiliam, cum ſexagenarius eſſet, virginem duxiſſet, Cras, inquit, mulier erit. ¶ Sexagenarii ſenes in Republica R. ſuffragio caruerunt. Erant enim a publicis negotiis liberi, & expediti, ut proditum eſt a *Varrone l. 2. de vita P. R.* teſte *Nonio*. Narrant, cum primum ſuffragia per pontem ferri cœpta ſunt, juniores conclamaſſe, ut ſexagenarii de ponte dejicerentur. Veriti enim ſunt, ne ſemet ſuis ſuffragiis ſenibus potius, quam juvenibus Magiſtratus tribuerent. Hinc proverbium ortum eſt, *Sexagenarios de ponte dejiciendi*. Hanc hujus proverbii originem exploratiſſimam eſſe, oſtendit *Feſtus in voce Sexagenarius*.

Sexāgēni, æ, a, o. 1. 2. *ſeſſanta*, ἑξήκοντα, ſexaginta, nomen numerale diſtributivum, quod ponitur etiam pro cardinali ſexaginta. *Cic. 7. Ver.*

Sexa-

Sexagena millia modiorum. *Liv. l. 8. c. 8.* Ordo ſexagenos milites, duos centuriones, vexillarium unum habebat. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 231. Sexagenos denarios plebi dedi, *ſeſſanta per uno*.

Sexagesies, adverb. idem quod ſexagies. *Martian. Capell. l. 6. de terra ambitu*. Illa ſtadia quingenta trecentis ſexagies complicata &c.

Sexagesimus, a, um, adject. *ſeſſanteſimo*, ἑξηκοστός, numerus ordinalis ſexaginta continens. *Plin. l. 2. c. 2.* Intra ſexageſimum diem. *Martial. l. 6. epigr.* 70. Sexageſima meſſis.

Sexagies, adverb. *ſeſſanta volte*, ἑξηκοντάκις. *Cic. Philip. 2. c.* 18. Si ſeſtertium ſexagies peteret. h. e. ſexagies centena millia ſeſtertium, quæ ſunt centum octoginta millia ſcutatorum. *Id. pro S. Roſc. Amer. c.* 2. Bona patris hujuſce S. Roſcii, quæ ſunt ſexagies. h. e. ſexagies centena millia ſeſtertium, quæ valent centum octoginta millia ſcutatorum.

Sexaginta, *ſeſſanta*, ἑξήκοντα, decies ſex, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cic. 3. Ver.* Poſſum ſexaginta decreta proferre.

Sexangulatus, a, um, adject. ſexangulus, ut cryſtallus ſexangulata, apud *Solin. c. 46. de Arabia*.

Sexangulus, a, um, o. t. 2. *che ha ſei cantoni*, ἑξάγωνος, quod habet ſex angulos. *Plin. l. 37. c. 2.* Quare ſexangulis naſcatur lateribus, non facile ratio inveniri poteſt. *Id. l. 11. c. 11.* Apum ſexangulæ omnes cellæ. *Ovid. 15. Met. v.* 382. Nonne vides, quos cera tegit ſexangula fœtus melliferarum apium ſine membris corpora naſci?

Sexatrus, ſextus dies poſt Idus. *Var. l. 5. de L. L.* Ab Tuſculanis poſt diem ſextum Idus ſimiliter vocatus ſexatrus, & poſt diem ſeptimum ſeptimatrus. V. Triatrus.

Sexceni, æ, a, adject. ſexcenteni. *Colum. l. 3. c. 3.* Singula jugera vinearum ſexcenas urnas vini præbuiſſe. *Curt. l. 5. c. 1.* Equitibus ſexceni denarii tributi.

Sexcenteni, æ, a, o. t. 2. ἑξακόσιοι, nomen numerale diſtributivum. *Col. l. 3. c. 3.* Qui ducentos quadragenos pedes obtinent, ſexcenteni malleoli pangendi ſunt.

Sexcentesimus, a, um, o. t. 2. *ſecenteſimo*, ἑξακοσιοστός, ultimus, ſive unus ex ſexcentis. *Plin. l. 8. c. 7.* Anno Urbis ſexcenteſimo quinquageſimo quinto.

Sexcenti, æ, a, o. t. 2. ἑξακόσιοι, *ſeicento*, nomen numerale cardinale, pluralis tantum numeri. *Curt. lib. 6. cap. 4.* Addita ſexcentis equitibus. ¶ Sæpe uſurpatur pro numero ingenti, & infinito. *Ter. Phor. 4. 3.* Sexcentas perinde potius ſcribito dicas. Ubi *Donat.* Apud nos ſexcenta dicere pro infinito numero fere uſitatum eſt. *Cic. pro R. Am.* Sexcenti ſunt, qui inter ſicarios, & de veneficiis accuſabant. *Id. 2. de Div.* Sexcenta licet ejuſmodi proferre.

Sexcenties, adv. *ſeicento volte*, ἑξακοσιάκις, ſexcentæ vices. *Cic. Att. l. 4. ep.* 16. Ut forum laxaremus, & uſque ad atrium Libertatis explicaremus, contempſimus ſexcenties ſeſtertium.

Sexcentoplagus, a, um, o. t. 2. ἑξακοσιόπληγος, qui ſexcentas plagas accipit. *Plaut. Capt. 3. 1. 68.* Sexcentoplago nomen indetur tibi, hoc eſt, ſexcentas plagas accipies.

Sexcenus, Sexdecies, Sexdecim. V. *Seceni*, *Sedecies*, *Sedecim*.

Sexennis, & ne, o. 3. *di ſei anni*, ἑξαετής, quod eſt ſex annorum. *Plaut. Pœn. 4. 2. 80.* Inde ſurreptus fere ſexennis. *Plin. l. 8. c. 32. de cervis*. Singulis annis adjicientibus ramos uſque ad ſexennes.

Sexennium, ii, n. 2. ἑξαετία, tempus ſex annorum. *Cic. 1. de Div. c.* 44. Quod quidem ſexennio poſt Vejos captos factum eſſe audimus.

Sexies, adv. *ſei volte*, שש פעמים, Germ. *ſechs mahl*, Gall. *ſix fois*, Hiſp. *ſeis vezes*, ἑξάκις, ſex vicibus. *Liv. 4. c. 32.* Vejentem hoſtem ſexies victum pertimeſcant.

Sexſignani, m. cognomen Cocoſſatum, ſeu Cocoſatum pop. Aquitaniæ, ſicut Tarbelli cognominantur Quatuor Signani. *Plin. l. 4. c. 19.*

Sexprimi, orum, m. ſex viri, qui in aliquo ordine principes ſunt. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 30.* L. Alenus chirographum ſexprimorum imitatus eſt. V. *Decemprimi*.

Sextani, m. pop. Galliæ Narb. quorum urbs Arelate. *Plin. l. 3. c. 4.*

Sextans, antis, m. 3. *ſettaquiano*, *due oncie*, a ſextus, quia ſunt ſexta pars aſſis. *Plin. l. 26. c. 11.* Prodeſt & vino myrteo fovere: membra ſextans, vini ſulphuris uncia. *Suet. in Aug. c. 77.* Senos ſextantes non exceſſit. Ubi *ſextans* eſt duorum cyathorum menſura, idest, ſexta pars ſextarii, cum ſextarius duodecim cyathos contineat. ¶ Erat etiam ſextans nummulus æreus, duas uncias valens, tertia parte minor quadrante. *Liv. l. 2.* Extulit eum Plebs, ſextantibus collatis in capita. ¶ Item menſura continens ſextam partem jugeri. *Var. l. 1. R. R. c.* 10. Ab hoc principio menſores nonnunquam dicunt, in ſubſicivum eſſe unciam agri, aut ſextantem, aut quid aliud. *Col. l. 5. c. 1.* Pars ſexta, pedes quatuor millia, & octingentos, hoc eſt ſextans, in quo ſunt ſcrupula quadraginta octo. ¶ Legitur & *ſeſtans*.

Sextantalis, le, adject. ſextantem continens, ut ſextantales fuſi, apud *Vitruv. l. 10. c. 6.* h. e. craſſitudinem habentes duarum unciarum, ſeu pollicum.

Sextantarius, a, um, o. t. 2. *ſettaquianale*, quod ſextantis habet pondus. *Plin. l. 33. c. 3.* Conſtitutumque, ut aſſes ſextantario pondere ferirentur. ¶ Sextantarii aſſes bello Punico ſecundo originem habuere. *Feſtus*: Sextantarii aſſes in uſu eſſe cœperunt ex eo tempore, quo propter bellum Punicum ſecundum, quod cum Hannibale geſtum eſt, decreverunt Patres, ut ex aſſibus, qui tunc erant librarii, fierent ſextantarii, per quos cum ſolvi cœptum eſſet, & populus ære alieno liberaretur, & privati, quibus debitum publice ſolvi oportebat, non magno detrimento afficerentur.

Sextantariolus, li, m. parvus ſextarius. *Auguſtus apud Auctorem vitæ Horatii, qui a quibuſdam Suetonius creditur*. Itaque licebit, in ſextantariolo ſcribas.

Sextarius, ii, m. *ſeſtiere*, ſexta pars congii. Hæc menſura apud antiquos tam liquidis, quam aridis ſerviebat. Capiebat duas cotylas, ſeu heminas, & duodecim cyathos. Ejus partes erant, ut aſſis, ſextans, quadrans, triens, quincunx, ſemiſſis, ſeptunx, bes, dodrans, dextans, deunx, idest, duo cyathi, tres, quatuor, quinque, dimidius ſextarius, ſeptem cyathi, octo, novem, decem, undecim. *Cic. 2. Off. c.* 16. Si emere aquæ ſextarium mina cogerentur. *Juven. ſat.* 6. De quo ſextarius alter ducitur ante cibum, rabidam facturus orexin. hoc eſt bibitur. *Col. l. 2. c. 9. de panic. & milio*. Quippe ſextariis fere quatuor jugerum implent. *Id. l. 12. c. 3.* Salis ſextarium ſubterito. ¶ Scribitur & *ſeſtarius*.

Sextius, a, um, adject. a *Sextius* nom. proprium Romanorum, ut Sextia tabula apud *Cicer. pro Quint. c. 6.* h. e. taberna Sextii cujuſdam argentarii in foro, una ex aliis, ad quas acta in foro ipſo ſcribebantur. ¶ Sextia lex, dicta eſt a L. Sextio Trib. pl. qui eam tulit, ſcilicetque, ut Conſul unus de plebe crearetur. *Liv. l. 6.*

Sexticepſos, ſex habens capita, ſeu ſummitates, pro ſexticeps. *Varr. l. 4. de L. L.* Eſquilinus mons ſexticepſos. ¶ Eadem ratione dicitur *ibid.* quarticepſos, qui quatuor habet cacumina, bicepſos pro *biceps*, quia duo, &c.

Sextilis, is, m. 3. *Agoſto*, menſis anni, a ſextus, quod ſextum obtineret locum a Martio, a quo Romulus annum inchoavit. *Ovid. 1. Faſt. Varr. l. 5. de L. L.* ¶ Poſtea Auguſtus appellatus eſt, ex decreto Senatus, a Cæſare Octaviano Auguſto, qui hoc menſe, victo M. Antonio, bellis civilibus finem impoſuit. *Hor. l. 1. ep.* 7. Quinque dies tibi pollicitus me rure futurum, Sextilem totum mendax deſideror. ¶ Adjectivum *Id. ibid. ep.* 11. Sextili menſe.

Sextula, æ, f. 1. ſexta pars unciæ. Ita docet *Varr. l. 4. de L. L.* Item Fannius, verſu iſtoc, Sextula quæ fertur, nam ſex his uncia conſtat. Continet quatuor ſcrupula, hoc eſt, aſſis partem LXXII. *Cic. pro Cec. c.* 6. Facit hæredem ex deunce, & ſemuncia Cæſennium, ex duabus ſextulis M. Fulcinium libertum ſuperioris viri, Æbutio ſextulam aſpergit. Alludit *Cic.* ad *ſextulam*, quæ & menſura eſt, & vas etiam eam menſuram capiens: unde feſtive dixit *ſextulam aſpergit*, & paulo poſt *aſpergit* et tribuit. V. dicta in *Aſpergo, is*. ¶ Eſt & menſura agri. *Col. l. 5. c. 1.* Pars ſeptuageſima ſecunda pedes quadringentos, hoc eſt ſextula, in qua ſunt ſcrupula quatuor.

Sextum, *la ſeſta volta*, ſexta vice. *Cic. in Piſon. c. 9.* Qui C. illi Mario fortiſſimo viro & Conſuli, & ſextum Conſuli, &c.

Sextus, a, um, o. t. 2. *ſeſto*, ששי, Germ. *das ſechſt*, Gall. *ſixième*, Hiſp. *ſexto*, ἕκτος, ultimus, ſive unus ex ſex. *Cic. 3. Off.* Plenus eſt ſextus liber de Officiis Hecatonis talium quæſtionum. *Colum. l. 11. c. 2.* Sexto decimo calendas Januarii. *Vellej. l. 1. c. 3.* Sextus ab Hercule.

Sexu, n. o. 4. idem ac ſexus, quemadmodum dicitur genus, & genu: gelus, & gelu. *Afranius* apud *Feſt.* Orbus virile ſexu adoptavit ſibi. *Siſenna l. 4. Hiſt.* apud *Non. c. 3. n.* 193. Tum in muro virile, ac muliebre ſexu, populi multitudine omni collecta.

Sexungula, æ, f. ſex habens ungulas ſeu digitos in manu. *Plaut. Trucul. 2. 2. 37.* hoc nomine appellat meretriculam rapacem, & amatorum bona perfundantium.

Sexus, us, m. 4. *ſeſſo*, natura, Ger. *geſchlecht*, Gal. *ſexe*, Hiſp. *ſexo*, φύσις, γένος, beluus, natura, id, quo vir, vel fœmina ſumus. *Feſt.* ut *Scaliger* corrigit. Sexus, alter ſexu, natura, utriuſque, ex Græco, quam alii vocant ἕξιν. *Col. in præf. l. 1.* Quod a natura ſexus viris denegatum muliebri motu mentiantur. *Lactant. l. 1. c. 16.* Ex duobus ſexibus alter fortior, alter infirmior eſt.

Sexus, i, n. 2. idem ac ſexus, us, ut vulgus, vulgi. *Plaut. Rud. 1. 5. 19.* Virile ſexus nunquam habui ullum. *Tacit. 4. Ann. c.* 62. Affluxere virile, ac muliebre ſexus, omnis ætas, &c. ¶ In allato Plauti loco alii leg. *ſecus*, quod idem ſonat.

S ANTE I.

Si, *ſe*, אם, Ger. *wenn*, Gal. *ſi*, Hiſ. *ſi*, εἰ, conjunctio conditionalis, a voce Græca allata, præmiſſo *S*, quomodo & ab εἰμί, *ſum*, objecto *I*. Veteres per *ei* proferebant, ut alia, in quibus eſt *i* longum. Id confirmat originem. Uſurpatur tam cum indicativo, quam cum conjunctivo. *Cic. 2. Fam. epiſt.* 6. Nunquam labere, ſi te audies. *Id. Att. l.* 15. Si hortos inſpexeris, dederis mihi, quod ad te ſcribam. ¶ Interdum eſt conjunctio cauſalis, pro *quia*, vel *ſiquidem*, & habet vim approbandi, ſeu confirmandi. *Virg. 1. Georg.* Veſtro ſi munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit ariſta. *Cic. 1. Catil. c. 3.* Si illuſtrantur, ſi erumpunt omnia. ¶ Interdum adverſativa, pro *etſi*, *etiamſi*, *quamvis*, cum conjunctivo, & interdum cum indicativo. *Ter. Eun. 1. 1. 4.* Redeam? non, ſi me obſecret. *Id. And. 3. 2. 16.* Nam ſi ego digna hac contumelia ſum maxime, at tu indignus, qui faceres tamen. ¶ Eſt etiam adverbium optantis, pro *utinam*. *Virg. 6. Æn. v.* 187. Si nunc ſe nobis ille aureus arbore ramus oſtendat nemore in tanto. ¶ Item adverbium dubitandi, pro *an*. *Virg. 4. Æn. v.* 110. Sed fatis incerta feror, ſi Jupiter unam Eſſe velit Tyriis urbem. *Terent. Heaut. 2. 1. 118.* Ibo, viſam ſi domi eſt. *Horat. l. 1. epiſt. 6. v.* 41. chlamydes Lucullus, ut aiunt, ſi poſſet centum ſcenæ præbere, rogatus. ¶ Itaque temporis, pro *ubi*, *poſtquam*. *Terent. Phorm. 2. 1.* 18. Meditata mihi ſunt omnia mea incommoda: herus ſi redierit, molendum uſque in piſtrino, vapulandum, habendæ compedes. ¶ Inter conjunctionem *ſi*, & verbum veteres interdum interponebant *eſt*. *Terent. Phorm. 2. 1. 40.* Si eſt, patrue, culpam ut Antipho in ſe admiſerit, idest ſi admiſit. Adde *Hecyr. 4. 1. 43.* Interdum ſubintelligitur. *Ovid. 6. Faſt. v.* 113. Huic aliquis juvenum dixiſſet amantia verba, Reddebat tales protinus illa ſonos. ¶ *Si* pro ac ſi, vel quaſi. *Plaut. Capt. 2. 3. 58.* Si ſervus meus eſſes, nihilo ſecius obſequioſus mihi ſemper fuiſti. ¶ *Si* ne pro ſi non. *Id. Rud. 3. 4. 28.* Si ne ei caput exoculaſſitis, ego vos virgis circumvinciam.

Siagona, æ, f. *Cal. Aurel. Tard. 1. c. 1. & 4.* ſiagonas appellat temporum, & maxillarum muſculos, Græca vox σιαγόνας, maxillas ſignificant.

Siagonitæ, arum, m. σιαγονῖται, maxillarum muſculi. *Cal. Aurel. Acut. 2. cap.* 10.

Sibe pro ſibi olim ſcriptum, uſurpatumque fuit, teſte *Quintil. l. 1. c. 7. de orthogr.*

Sibi, V. Sui.

Sibilatrix, icis, quæ ſibilat, ut ſibilatrix fiſtula, *Martian. Capel. l. 9.*

Sibilatus, us, m. actus ſibilandi, ſibilus. *Cal. Aurel. l. 2. Acut. c. 27.* Cum quodam vehementi ſibilatu.

Sibilo, as, n. 1. *ſibilare*, *fiſchiare*, שרק, Ger. *pfeiffen*, Gal. *ſiffler*, Hiſp. *ſilvar*, συρίζω, συρίττω, ſibilum facio, vel edo. *Virg. 11. Æn.* Arrectiſque horret ſquamis, & ſibilat ore. ¶ Sibilare aliquem, eſt ſibilis inſectari, contemnere. *Horat. l. 1. ſat. 1. v.* 66. populus me ſibilat, at mihi plaudo ipſe domi. *Cic. Att. l. 2. epiſt.* 19. etiam modeſtos homines ſibilare docuerunt.

Sibilus, i, m. *ſibilo*, *fiſchio*, שריק, Ger. *pfeiffen*, Gal. *ſiffla*, Hiſp. *ſilvo*, συριγμός, ſonus, qui ſit ore, compreſſis dentibus, & parum diductis labiis. *Cic. Att. l. 2. epiſt.* 18. Populum clamoribus, & convicis, & ſibilis conſectantur. *Colum. l. 6. c. 3.* Sibiloque (boves) alliciuntur, quo libentius bibant. ¶ Reperitur etiam ſibilum in gen. n. præſertim in *Lucan. l. 9.* Aurium ſtridula ludentes vibratu ſibila linguæ. *Ovid. 13. Met. v.* 785. Senſerunt toti paſtoria ſibila montes. *Sisen. apud Non. c. 3. n.* 200. Suave ſibilum. ¶ Dicitur & de ſonitu venti inter arbores flantis. *Virg. Ecl.* 5. Nam neque me tantum venientis ſibilus Auſtri, &c.

Sibilus, a, um, idem ac ſibilans. *Virg. 3. Georg.* Tollentemque minas, & ſibila colla tumentem dejice. *Id. 2. Georg.* Sibila lambebant linguis vibrantibus ora.

Sibus, a, um, acutus, callidus. *Feſt.*

Sibylla, æ, f. 1. *Sibilla*, σίβυλλα, virgo fatidica, ſeu, ut *Varro* ait, cujus pectus Numen recipit, & quæ vaticinatur. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 23.* Has quidem literas credo, niſi Sibylla legerit, interpretari alium poſſe neminem. *Cic. 2. de Divin.* Sibyllæ verſus obſervamus, quos illa furens fudiſſe dicitur. ¶ Sibyllæ decem fuerunt. Prima fuit *Perſica*, cujus mentionem fecit Nicanor, qui res geſtas Alexandri Macedonis ſcripſit. Secunda *Libyca*, cujus meminit Euripides in Lamiæ prologo. Tertia *Delphica*, de qua Chryſippus loquitur in eo libro, quem de Divinatione compoſuit. Quarta *Cumæa* in Italia, quam Nævius in libris belli Punici, Piſo in Annalibus nominat. Quinta nata Babyloniæ, quæ *Erythræa* appellata eſt, quam

Apol-

Apollodorus Erythræus affirmet ſuam fuiſſe civem, eamque Græcis Ilium petentibus vaticinatam & perituram eſſe Trojam, & Homerum mendacia ſcripturum. Sexta *Samia*, de qua ſcripſit Eratoſthenes in antiquis Annalibus Samiorum reperiſſe ſe ſcriptum. Septima *Cumana*, nomine *Amalthea*, quæ ab aliis *Demophile*, vel *Herophile* nominatur. Octava *Helleſpontica* in agro Trojano nata, vico Marpeſſo, circa oppidum Gergythium, quam ſcribit Heraclides Ponticus Solonis, & Cyri fuiſſe temporibus. Nona *Phrygia*, quæ vaticinata eſt Ancyræ. Decima *Tiburtina*, nomine *Albunea*, quæ Tibure colebatur ut Dea, juxta ripas Anienis, cujus in gurgite ſimulacrum ejus inventum eſſe dicitur tenens in manu librum. Hujus ſortes Senatus in Capitolium tranſtulit. *Varro in libris Rer. Divin. apud Lactant. l. 1. c. 6.* Vide *Auguſtinum l. 18. de Civ. Dei*, c. 23. ac imprimis, quæ de his commentariolo integro complexus Onuphrius Panvinius. ¶ Harum omnium celeberrima, & nobiliſſima Erythræa fuit. Nam *Feneſtella* de Quindecemviris tractans ait, reſtituto Capitolio retuliſſe ad Senatum C. Curionem Conſulem, ut Legati Erythras mitterentur, qui carmina Sibyllæ conquiſita Romam reportarent, itaque miſſos eſſe P. Gabinium, M. Otacilium, L. Valerium, qui deſcriptos a privatis verſus circa mille Romam deportarunt. Idem a *Varrone* ſcriptum eſt. Celebris item fuit Sibylla Cumæa, cujus libri a Romanis occulebantur, nec eos ab ullo, niſi a Quindecemviris inſpici fas erat. Hanc, ut Poetæ fabulantur, Apollo adamavit, & ei obtulit poſcendi, quod vellet, arbitrium. Illa hauſit arenam manibus, & tam longam vitam popoſcit, oblita petere perpetuam juventutem. Cum illam vitæ longitudinem obtinuiſſet, tamen Venerem pati dedignata eſt. Sibyllæ hujus ope Æneas ad Inferos deſcendit, & iterum ad Superos regreſſus eſt. Eo tempore Sibylla annos ſeptingentos tranſegerat, illi [illegible] adhuc anni in humana forma ſupererant, quibus elapſis paullatim decreſcere debebat, donec ad minimam molem, & in ſimplicem vocem redigeretur. *Ovid. 14. Metam. & Serv. in 6. Æn.* ¶ Æque clara Cumana fuit, quæ novem libros attuliſſe dicitur ad Regem Tarquinium Priſcum, & pro eis trecentos aureos poſtulaſſe. Cum Rex aſpernatus eſſet pretii magnitudinem, & deriſiſſet mulieris inſaniam, illa in conſpectu Regis tres combuſſit, ac pro reliquis idem pretium poſtulavit. Tarquinius multo magis mulierem inſanire ratus eſt. Demum tribus aliis exuſtis, cum in eodem pretio perſeveraret, motus eſt Rex, ac reliquos trecentis aureis emit. *Lactant. loc. c.*

Sibyllinus, a, um, σιβύλλειος, quod eſt Sibyllæ. *Cic. 2. de nat. Deor.* Multa ex Sibyllinis vaticinationibus, multa ex Haruſpicum reſponſis commemorare poſſum. *Id. de Aruſp. Reſp. c. 13.* Sibyllinus ſacerdos. ¶ Libri Sibyllini, fuere plures libri decem Sibyllarum, qui Romæ in Capitolio diligentiſſime aſſervabantur. *Lactant. l. 1. c. 6.* M. Varro, quo nemo unquam doctior, ne apud Græcos quidem, neque apud Latinos vixit, in libris rerum divinarum, quos ad C. Cæſarem ſcripſit Pontificem Maximum cum de Quindecemviris loqueretur, Sibyllinos libros, ait, non fuiſſe unius Sibyllæ, ſed appellari uno nomine Sibyllinos, quod omnes feminæ vates Sibyllæ ſunt a veteribus nuncupatæ, vel ab unius Delphidis nomine, vel a conſiliis Deorum denuntiandis, &c. Et infra: Et ſunt ſingularum ſinguli libri, qui, quia Sibyllæ nomine inſcribuntur, unius eſſe creduntur, ſuntque confuſi, nec diſcerni, ac ſuus cuique aſſignari poteſt præter Erythrææ, quæ & nomen ſuum carmini verum inſeruit, & Erythræam ſe nominatum iri prælocuta eſt, cum eſſet orta Babylone. Hæc *Lactant.* Sed nonnulli, teſte *Serv. in 6. Æn.* dicunt, Sibyllam Erythræam, quæ deinde Cumæa dicta eſt, fuiſſe. Hanc Romana fata conſcripſiſſe, incenſo Apollinis templo, libros Romam allatos eſſe. ¶ Primum Tarquinius Priſcus emit tres libros Sibyllæ Cumanæ trecentis aureis, juſſitque eos in Capitolio religioſiſſime aſſervari. Deinde refecto Capitolio C. Curio Conſul, teſte *Feneſtella*, ad Senatum retulit, ut Legati Erythras mitterentur, qui carmina Sibyllæ conquiſita Romam reportarent. Miſſi ſunt P. Gabinius, M. Otacilius, L. Valerius. Hi deſcriptos a privatis verſus mille circiter reportavere. Deinque progreſſu temporis ex omnibus urbibus Italiæ, Græciæ, & aliarum regionum cujuſque Sibyllæ libri diligentiſſime conquiſiti, & Romam allati ſunt. ¶ Aſſervabantur in Capitolio, in cella ſubterranea, in arca quadam lapidea. Horum legendorum, & interpretandorum cauſa Duumviri a Tarquinio Superbo inſtituti ſunt, qui *Duumviri ſacrorum* appellabantur. Deinde Decemviri, ac tandem Quindecemviri creati ſunt. *Cic. 1. de Divin.* ¶ Hos libros Stilico, cum adverſus Honorium, & Arcadium Principes defectionem moliretur, exuſſit. *Rutilius*: Ne tantum patriis ſæviret proditor armis, Sancta Sibyllinæ fata cremavit opis. ¶ Sacerdotes, ſeu Duumviri, ſeu Decemviri, ſeu Quindecemviri Sibyllini, erant Sacerdotes, quorum erat Sibyllinos libros cuſtodire, &, quoties prodigia contigiſſent, libros illos aperire, & interpretari, & lectiſterniis ad pulvinaria Deorum factis, eos placare, illorumque minas avertere. *Cic. de Aruſp. Reſp. & l. c.*

Sibyne, næ, f. venabulum, quo ſues, vel apri figuntur, σιβύνη, *Ennius apud Feſt.* Illyrici reſtant, ſicis, ſibynisque fodentes.

Sic, adv. *It. coſì, in tal modo, in tal guiſa, in tal maniera, di modo, di ſorte*, כן, Ger. *alſo*, Gal. *ainſi*, Hiſp. *aſſi*, οὕτω, οὕτως, ita, adverbium ſimilitudinis. Variis particulis conjungitur. *Cic. 1. de Divin.* Sive ſic eſt, ſive illo modo. *Id. l. 7. Fam. epiſt. 17.* Sic ei te commendavi, & tradidi, ut graviſſime, diligentiſſimeque potui. *Id. l. 16. Fam.* Apud eum ſic fui, tanquam domi meæ. *Id. pro Planc.* Hujus Præfectura plena eſt virorum fortium, ſic, ut nulla tota Italia frequentior dici poſſit. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. epiſt. 4.* Ego tamen ſic nihil exſpecto, quomodo Paullum Conſulem. ¶ Interdum idem eſt ac talis. *Ter. Phorm. 3. 2.* Sic ſum, ſi placeo, utere. *Id. Andr. 1. 1.* Sic vita erat, facile omnes perferre, ac pati. *Cic. pro Roſc. Com.* Sic eſt vulgus, ex veritate pauca, ex opinione multa æſtimat. *Id. pro Roſc. Amer.* Sic vita hominum eſt. ¶ Interdum ponitur pro tam, tantopere. *Plaut. Trin. 3. 2. 40.* Nihil ſic celere eſt, nec volat. *Horat. l. 2. ſat. 8.* Tum pernicis faciem nihil ſic metuentis, ut acres potores, &c. ¶ Eſt etiam adverbium affirmandi, ſeu affirmative reſpondendi. *Virg. 4. Æn.* Sed moriamur, ait. Sic? ſic juvat ire per umbras. Ita exponit *Servius*. Alii dicunt, hoc loco ſic duplicari majoris expreſſionis cauſa. Legunt enim, *Sed moriamur, ait. Sic ſic juvat ire per umbras. Albinovan. Virg. c. v. 93.* Sic eſt. *così è.* ¶ Item optandi. *Horat. l. 1. carm. ode 3.* Sic te Diva potens Cypri, ſic fratres Helenæ lucida ſidera, ventorumque regat Pater, &c. ¶ Item demonſtrandi. *Ter. Eun. 3. 5.* Ego limis aſpecto ſic per flabellum clanculum, &c. *Cic. in Orat. c. 63.* Verborum ordinem immuta, fac ſic: Comprobavit filii temeritas. ¶ Eſt & conjunctio illativa, idem valens, quod *igitur*. *Cic. 4. Tuſc.* Sic tot ſimul virtutes continentiæ, gravitatis, juſtitiæ, fidei defecerunt.

Sica, æ, f. *ſica, daga*, חרב Ger. *ein dolch*, Gal. *dague, poignard*, Hiſp. *daga, cuchillo*, ξίφος, genus gladii brevioris. *Cic. 3. Catil.* Non enim jam inter latera noſtra ſica illa verſabitur. *Id. ibid.* E quibus ille maximum ſicarum numerum, & gladiorum extulit.

Sicambri, orum, m. Σίγαμβροι, populi Germaniæ inferioris, inter Moſam, & Rhenum, ubi nunc *la Duchè de VVeſtfalia*. Horum mos erat, crines in nodum ſolvere. Hinc *Martial. de Spectac. epigr. 3.* Crinibus in nodum tortis venere Sicambri.

Sicambria, æ, f. Sicambrorum regio. *Claudian. l. 1. in Eutrop. v. 383.* Miſcet ut noſtris detonſa Sicambria campis.

Sicani, m. 2. pop. Hiſpaniæ, apud fl. Sicanum, ſeu Cingam, quorum pars Sicana, ita dicti a Sicano Rege. Hi ante Trojanum bellum eodem Sicano duce in Siciliam migrarunt, unde inſula de Regis nomine Sicania appellari cœpit. *Virg. 5. Æn.* Undique conveniunt Teucri, mixtique Sicani.

Sicania, æ, f. Sicilia. *Ovid. 5. Metam.* Sicaniam peregrina colo, ſed gratior omni, &c. V. *Sicani*.

Sicanis, idis, f. 3. quæ ſpectat ad Sicaniam. *Ovid. in Ibin, v. 598.* Plurima quæ flammas Sicanis Ætna vomit.

Sicanius, a, um, quod ad Sicaniam, ſeu Siciliam ſpectat. *Virg. 8. Æn. v. 416.* Inſula Sicanium juxta latus, Æoliamque Erigitur Liparen.

Sicanus, a, um, quod ſpectat ad Sicaniam. *Sil. l. 14. v. 239.* Cætera Elyſcis aderat gens Sicana cœtis. *Virg. Æn. 5. v. 23.* Fida reor fraterna Erycis portuſque Sicanos.

Sicarius, ii, m. *ſicario*, איש דמים, Germ. *todſchleger*, Gall. *un meurtrier*, Hiſp. *percuſſador*, ξιφήρης, qui ſica hominem interficit, & quicunque arma geſtat paratus ad quamlibet cædem hominis, gladiator, graſſator. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 14.* Vetus videlicet ſicarius, homo audax, & ſæpe in cæde verſatus.

Siccabilis, le, adject. *Cæl. Aurel. Tard. l. 5. c.* c. Quidem tanquam ſiccabile humoris aphitem lapidem ligaverunt. hoc eſt, humoris ſiccativum.

Siccaneus, a, um, κατάξηρος, quod eſt naturaliter ſiccum, quod nullo humore irriguum, vel aſperſum eſt. *Col. l. 2. c. 17.* Ejus prati animadvertimus duo genera, quorum alterum eſt ſiccaneum, alterum riguum.

Siccanus, a, um, idem ac ſiccaneus. *Plin. l. 16. c. 17. de ulmo*: Italia Atineas vocat excelſiſſimas, & ex iis ſiccanas præfert, quæ non ſint riguæ.

Siccatio, onis, f. actio ſiccandi. *Plin. l. 34. c. 13.* Emplaſtra, quibus quæritur refrigeratio, & ſiccatio.

Siccativus, a, um, adject. ſiccatorius, ut ſiccativum malagma. *Cæl. Aurel. l. 4. Acut. c. 3.*

Siccatorius, a, um, adject. ſiccandi vim habens. *Theodor. Priſcian. de diæta, c. 10.* Origanum eſt ſiccatorium.

Siccatus, a, um, adject. *ſeccato*. *Ovid. l. 13. Metam. v. 364.* Siccatoſque queri fontes.

Sicce, idem ac ſic. V. *Ce*.

Sicce, adv. *ſeccamente*, Ger. *truckenlich*, Gal. *ſeichement*, Hiſp. *ſecamente*, ξηρῶς, aride. *Colum. l. 6. c. 16.* Ne in aquam pedem mittat, & ut ſicce ſtabuletur. ¶ Translate ſumitur pro tenuiter, parce, paucis verbis. *Cic. de opt. gen. Orat. c. 4.* Id vero deſinant dicere, qui ſubtiliter dicunt, & ſolos Atticos dicere, id eſt quaſi ſicce.

Siccеſco, is, n. 3. ſine præt. & ſup. *ſeccarſi*, חרב, Ger. *trucken werden*, Gal. *devenir ſec*, Hiſp. *ſecarſe*, ξηραίνομαι, ſiccus fio, a ſicco. *Colum. l. 12. c. 58.* Deinde in Sole exponito, aut in furno, ut ſicceſcat. *Plin. l. 18. c. 34.* Terra ſicceſcens impetu.

Siccificus, a, um, adject. ſiccandi vim habens. *Macrob. l. 7. Saturn. c. ult.* In ipſo. Ineſt aeri vis quædam ſemidiabilis, & ſiccifica.

Siccine, adv. *così*, οὕτως, ſic ne, an ſic, adv. interrogandi. *Terent. Eun. 4. 7. 34.* Siccine agis? *Propert. l. 2. eleg. 13.* Siccine lente jaces?

Siccitas, atis, f. *ſiccità, ſeccagine*, יבישה, Ger. *dürre*, Gal. *ſechereſſe*, Hiſp. *ſequedad*, ξηρότης, humoris vacuitas, qualitas humiditati contraria. *Cæſ. l. 4. B. G.* Qui cum propter ſiccitates paludum, quo ſe reciperent, non haberent. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. epiſt. 17.* Aquamque, quam is ducebant non longe a villa bene ſane fluentem, præſertim maxima ſiccitate. ¶ Translate ſumitur pro inopia, ſterilitate, brevitate. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 4.* Neque enim flumina contemnor tantum verborum, nec ſubtilitate ſententiarum, & orationis eſt ſiccitas.

Sicco, as, a. 1. *ſeccare*, יבש, Ger. *trucknen*, Gal. *ſecher*, Hiſ. *ſecar*, ξηραίνω, quod humidum erat, ſiccum reddo. *Virg. 4. Æn.* Atque atros ſiccabat veſte cruores. *Plin. l. 8. c. 24.* Mergitque ſe limo ſæpius, ſiccatque Sole. ¶ Interdum ponitur pro evacuare, exhaurire. *Hor. l. 2. ſat. 6. v. 68.* Siccat inæquales calices conviva, ſolutus legibus inſanis.

Siccoculus, a, um, ξηρόφθαλμος, quod eſt ſiccis oculis, id eſt nec lippis, nec lacrymoſis. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 75.* Genus noſtrum ſemper ſiccoculum fuit.

Siccus, a, um, *ſecco, aſciutto, arido*, יבש, Ger. *durr*, Gal. *ſec*, Hiſ. *ſeco*, ξηρός, quod eſt aridum, & ſine humore. *Horat. l. 2. ſat. 4.* ſicci agri. *Celſ. l. 1. c. 1.* Sicciſſimi cibi. *Plin. l. 32. c. 8.* Corpora graciliora, ſicciora que. ¶ *Siccis oculis, ſiccis genis* aliquid videre, facere, eſt ſine lacrymis. *Propert. l. 1. eleg. 17. v. 10.* An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis? *Ovid. 1. Triſt. eleg. 1. v. 28.* Carmina nec ſiccis perlegat iſta genis. ¶ *In ſicco*, eſt extra aquam. *Virg. 1. Georg.* Cumque marinæ in ſicco ludunt fulicæ. *Plin. l. 36. c. 7.* Neque in mari, neque in ſicco. ¶ Translata pro ſobrio, cui opponitur madidus, vinolentus. *Hor. l. 1. ode 18.* Siccis omnia nam dura Deus propoſuit. *Cic. 2. Acad.* Alius adultus, alius ſenibus, alius ægrotus, alius ſiccus, alius vinolentus. ¶ Et univerſim pro eo, qui parce, & tenuiter vivit. *Horat. l. 1. epiſt. 17.* accedes ſiccos ad unctam. ¶ In oratione ſiccus dicitur, in quo nulla eſt verborum redundantia. *Cic. de clar. Orat. c. 35.* Nihil erat in ejus orationibus niſi ſincerum, nihil niſi ſiccum atque ſobrium. *Id. de Opt. gen. Orat. c. 3.* Oratores ſani, & ſicci. ¶ Sicca Luna dicitur, cum ſerenitatem inducit, & ſiccitatem. *Plin. l. 17. c. 9.* Curandum, ut ab occaſu æquinoctiali flante vento fiat, luna decreſcente, & ſicca.

Sicelion, n. herba, quæ alio nomine Pſyllion dicitur, radice tenui, grana ſimilia fabæ habens in cacumine, folia capillis capiti non diſſimilia, ſemen autem pulici. *Plin. l. 25. c. 11.*

Sicelis, idis, f. 3. σικελίς, quæ eſt ex Sicilia, a Græca voce allata. *Ovid. Heroid. epiſt. 15. v. 51.* Quid mihi cum Leſbo? Sicelis eſſe volo. *Virg. 4. Ecl.* Sicelides Muſæ, paulo majora canamus. hoc eſt Muſæ Theocriti, nam in Eclogis Virgilius Theocritum imitatus eſt, qui fuit ex Syracuſis Siciliæ urbe.

Sicera, æ, f. *ſicera*, σίκερα, omnis potio inebrians, vino excepto, ut quæ conficitur a ſucco dactylorum, pomorum, frumenti. *Tertul. adverſ. Pſych. c. 9. ex Levit. c. 10.*

Sichæus, i, m. filius Philiſthenis, nepos Phœnicis, pronepos Agenoris, patruelis Pygmalionis, Didonis, & Annæ. Sed ſecundum Juſtinum, a quo *Acerbas* vocatur, fuit avunculus, non patruelis Didonis. Functus eſt Sacerdotio Herculis, qui honos ſecundus a Rege erat. Uxorem duxit Didonem, patruelem, ſeu neptem ſuam. Huic magnæ, ſed diſſimulatæ opes erant, aurumque metu Regis non tectis, ſed terræ crediderat, quam rem etſi homines ignorabant, fama tamen loquebatur. Qua incenſus Pygmalion, oblitus juris humani, patruelem ſuum, ſeu avunculum eundemque generum ſine reſpectu pietatis occidit. *Juſtin. l. 18. & Virg. 1. Æn.*

Sicila, V. Sicula.

Sicilatus, a, um, adject. parva ſica armatus. *Capitolin. in Maxim. & Balbin. c. 17.* Sicilatus latro. Alii leg. *ſicelatus*.

Sicilia, æ, f. *Sicilia*, Σικελία, inſula ampla Italiæ, vel potius maris Mediterranei, inter mare Tyrrhenum, ſeu Thuſcum ad Bor. & Occ. mare Siculum, ab ea dictum, ad Oc. & mare Libycum, ſeu Africum ad Mer. ſeparata ab Italia anguſto freto 1500. paſſ. *Plin. l. 3. c. 8.* Primum dicta eſt

Tr-

Trinacria, a τρεῖς, & τρία, tres, & tria, & ἄκρα, ſummitas, extremitas, quia tribus promontoriis terminata eſt, Paloro contra Italiam, Pachyno contra Græciam, Lilybæo contra Africam. Item vocata eſt *Triquetra*, quia eſt formæ triangularis, cujus trianguli unus angulus, qui in Mer. vergit, *Pachynus* dicitur, alter *Pelorus*, qui ad Sept. ſpectat, tertius *Lilybæus*, qui Carthaginem maxime ſpectare videtur. Deinde *Sicania* appellata eſt, a Sicano Rege, qui ante Trojana bella, cum ampliſſima Iberorum, ſive Hiſpanorum manu eo advectus inſulam de ſuo nomine Sicaniam, populumque Sicanos appellavit. Tandem nuncupata eſt *Sicilia*, a *ſicilire*, quaſi ſicilita, quia olim Italiæ connexa fuit, ideſt agro Brutio, poſtea maris impetu ab eo avulſa eſt, ut *Virgilius* canit *Æn.* 3. *v.* 414. *Juſtin. l.* 4. *c.* 1. & alii. Quæ res & Rhegio nomen fecit. Nam eſt a ῥήγνυμι, *ſcindor*. Sed alii dicunt, ſic nominatam eſſe a Siculis Latii pop. qui ſuis ſedibus pulſi ab Oenotriis, & Pelaſgis in hanc inſulam migrarunt.

Sicilices, um, f. 3. αἰχμαί, ſpicula haſtarum, lancearum, venabulorum. *Feſtus*, *ſive Paulus*: Sicilices haſtarum ſpicula lata. Ennius: Incedit veles volgo ſicilibus latis. Ubi manuſcripti quidam, *ſicilibur*.

Sicilicŭla, læ, f. falcula, gladiolus, parva ſica. *Plaut. Rud.* 4. 4. 125. Poſt eſt ſicilicula argentea, & duæ connexæ maniculæ.

Sicilĭcus, i, m. *peſo di due dramme*, δίδραχμον, pars aſſis quadrageſimaoctava, ſeu quarta pars unciæ, quæ ſcrupula ſex, ſive, quod in idem recidit, drachmas duas continet. *Priſcian. in libello de ponderibus*. Drachmam ſi gemines, aderit, quem dicier audis Sicilicum. *Scæv. leg.* 21. *ff. de ann. legat.* Cum noverca univerſæ hereditatis habeat dodrantem, ſemunciam, & ſicilicum. ¶ In menſuris ſicilicus eſt quarta pars pollicis. *Plin. l.* 13. *c.* 15. Menſa ſolida tribus ſicilicis infra quatuor pedes, totidemque infra ſemipedem craſſitudinis. h. e. lata pedes quatuor, minus tertia pollicis parte. Adde *l.* 31. *c.* 6. ¶ Apud *Feſtum* legitur *ſicilicum* in neutro gen. Sicilicum, inquit, dictum, quod ſemuncium ſecet.

Sicilienſis, & ſe, o. 3. quod ad Siciliam ſpectat. *Cic. in Brut.* Interim me Quæſtorem Sicilienſis excepit annus. ideſt quo Quæſturam geſſi in Sicilia. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Sicilienſe fretum.

Sicilimentum, i, n. herba ſicilitione reſecta, ideſt quam fœniſecæ prima ſectione relictam, iterata ſectione demetiuntur. *Caton.* 5. Item fœnum cordum, ſicilimenta de prato demito, eaque arida condito.

Sicilio, is, ivi, itum, a. 4. *tagliare*, τέμνω. Verbum eſt proprie ad prata pertinens, quæ tunc ſicilíri dicuntur, cum ea, quæ prima ſectione relicta ſunt a fœniſecis, iterata ſectione demetiuntur. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 49. Quo facto ſicilienda prata, ideſt falcibus conſecanda, quæ fœniſecæ præterierunt, ac quaſi barba tuberoſum reliquerunt campum: a quo ſectiona arbitror dictum, ſicilire pratum. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Prata quoties ſecta ſunt, ſicilire, hoc eſt quæ fœniſecæ prætereunt, ſecari.

Siciliſſo, vel Siciliſſito, as, n. 1. Siculos imitor, Siculorum lingua male loquor. *Plaut. Men. prol. v.* 12. Non Atticiſſat, verum Siciliſſitat. *Feſtus* in voce *Atticiſſat* hoc eodem loco *Plauti* legit *Siciliſſat*.

Sicinniſtæ, m. 1. mimi, qui vitam mortali repræſentabant, & ſicinnium ſaltabant, a σείω, *quatio*, & κινέω, *moveo*. *Gel. l.* 20. *c.* 2. Quos ſiciniſtas vulgus dicit, qui rectius locuti ſunt, ſicinniſtas litera N gemina dixerunt. Sicinnium enim genus veteris ſaltationis fuit. Saltabundi autem canebant, quæ nunc ſtantes canunt. Poſuit hoc verbum Lucius Accius Poeta in Pragmaticis, appellarique ſicinniſtas ait, nebuloſo nomine: credo propterea nebuloſo, quod ſicinnium cur diceretur, ei obſcurum eſſet. Hæc *Gellius*.

Sicinnium, ii, n. genus veteris ſaltationis, in exequiis adhiberi ſolitum, al. *ſicinnis*. *Gel. l.* 20. *c.* 2. V. Sicinniſtæ.

Sicŏris, is, m. fluvius Hiſpaniæ, qui oritur ad radices Pyrenæi, & prope Aragoniam in Iberum influit. *Lucan. l.* 4. Heſperios inter Sicoris non ultimus amnes.

Sicŭbi, adv. *ſe in qualche luogo*, Ger. *ſo etwan*, Gal. *ſien quelque lieu*, Hiſp. *ſi en alguno lugar*, εἴπου, ſi aliquo loco, a ſi, & ubi, inſerto c. *Cic. pro Corn. Balbo c.* 14. Ac ſicubi eſſet, lex id Gellia, & Cornelia ſuſtuliſſet.

Sicŭla, æ, f. *pugnaletto*, ξιφίδιον, parva ſica, gladiolus, & tranſlate virile hominis membrum. *Catull. carm.* 66. (*al.* 68.) *v.* 21. Languidior tenera cui pendens ſicula beta. ¶ In veteribus Gloſſ. legitur *Sicila*.

Sicŭli, orum, m. 2. pop. Latii, ita dicti a Siculo Rege, qui ſuis ſedibus pulſi, ſecundum Thucydidem ab Opicis, ſecundum Antiochum ab Opicis, & Oenotriis, ſecundum Hellanicum ab Oenotriis, & Japygibus, & ſecundum Dionyſium, & Cluverium ab Oenotriis, & Pelaſgis, ſecundum Philiſtium a Pelaſgis, & Umbris, in inſulam proximam trajecerunt, quæ tunc Sicania dicebatur, ante Trinacria, eique Siciliæ nomen indiderunt. Olim incolæ Siciliæ vitam opiparam ducebant. Hinc prov. apud *Platonem l.* 3. *de Rep. Menſa Sicula*, & apud *Athenæum l.* 14. *Coquus Siculus*. Alio tamen tempore non deliciis, ſed laboribus operam dantes, militiæ inſerviebant, ut *Siculus miles*, prover. apud Zenodotum, de mercenario milite, ac nullum miniſterii genus lucri gratia recuſante. *Aula Sicula* apud Juvenalem pro imperio duro proverb. dicitur, quale Siculorum Tyrannorum.

Sicŭlus, i, m. filius Itali. *Dionyſ. Hal. l.* 1. *c. Rom. Ant.* Sed *Solinus* aſſerit, filium fuiſſe Neptuni; Alii filium Neptuni, fratrem Itali; Alii filium Corythi, & Electræ, fratrem Dardani. Regnavit in Lucania, & in Latio. Hinc incolæ Lucaniæ, Latii, aliarumque regionum Siculi dici cœpti ſunt. *Dionyſ. l. c.*

Sicŭlus, a, um, quod ad Siciliam ſpectat. *Virg.* 1. *Æn.* Vix e conſpectu Siculæ telluris in altum &c. *Juvenal. Sat.* 9. *v. ult.* Siculos cantus effugere. h. e. cantus Sirenarum juxta Siciliam in mari habitantium. *Id. Sat.* 13. *v.* 50. Sicula torvus cum conjuge Pluton. h. e. Proſerpina, quæ dum in Ætna Siciliæ monte moraretur, a Plutone rapta fuit. Siculum mare, *Mar di Sicilia*, quod a Sicilia Cretam uſque excurrit. Anguſtum, atque anceps eſt, alterno curſu modo in Thuſcum, modo in Jonium influens, & Scyllæ, Charybdiſque horrendis nominibus inclytum, ex quibus Scylla eſt ſcopulus verſus Sept. Charybdis mare verticoſum verſus Mer. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Sicunde, adv. εἴποθεν, ſi ex aliquo loco. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 30. Sicunde potes eruere. *Liv. l.* 26. *c.* 38. Sicunde ſpes aliqua ſe oſtendiſſet.

Sicut, *come*, *ſiccome*, כַּאֲשֶׁר, Ger. *gleich wie*, Gal. *ainſi que*, Hiſp. *aſſi como*, ὡς, ὥσπερ, quemadmodum, adverbium ſimilitudinis, ex ſic, & ut. *Cic. de Or. l.* 2. *c.* 26. Nihil eſt quod cogat homines, ſicut in foro non bonos Oratores, item in theatro malos Actores perpeti. *Id. pro L. Man. c.* 9. Sinite hoc loco, ſicut Poetæ ſolent, qui res Romanas ſcribunt, præterire me noſtram calamitatem. ¶ Ponitur etiam pro tanquam. *Cic. pro R. Com.* Sicut in aram, confugit in hujus domum. ¶ Interdum tamen non res ſimiles, ſed diverſas, & plane contrarias denotat, & ita in priore membro ponitur. *Quinctil. l.* 1. *c.* 3. Sed ſicut firmiores in literis profectus alit æmulatio, ita incipientibus, atque adhuc teneris jucundior eo ipſo, &c. ¶ Habet etiam venuſtatem, atque utilitatem urbanam in diſponendo, quoties antecedentem ſententiam annectis cum ſequenti. *Quinctil. in proœm. l.* 1. Sed quemadmodum ita deſunt, ut bona etiam ingenii, ſtudiique corrumpant, ſicut & hæc ipſa ſine doctore perito, ſtudio pertinaci legendi, ſcribendi, dicendi multa, & continua exercitatione per ſe nihil proſunt.

Sicuti, adv. idem ac ſicut, ex ſic, & uti. *Cic. de Or.* Reliquæ duæ, ſicuti ſanguis in corporibus, ſic illæ in perpetuis orationibus fuſæ eſſe debebunt. *Plin. l.* 7. *c.* 19. Ferunt Craſſum avum Craſſi in Parthis interempti nunquam riſiſſe, ob id Agelaſtum vocatum, ſicuti nec flêſſe multos.

Sicyon, onis, f. *Vaſilica*, *Baſilica*, urbs Peloponneſi, olim caput Sicyoniæ reg. in colle, ab ora ſin. Corinthiaci 3. M. P. patria Arati Poetæ, & Praxillæ Poetriæ. Ab ea regiuncula adjacens Sicyonia dicta fuit, inter Corinthiam ad Or. & Achajam ad Occ. Scribit *Plin. l.* 36. *c.* 5. hanc urbem diu fuiſſe officinarum omnium metallorum patriam. ¶ *Sicyoni* pro Sicyone in ſexto caſu. *Plaut. Ciſtell.* 1. 3. 8. Fuerunt Sicyoni jamdiu Dionyſia.

Sicyŏnis, idis, f. inſ. maris Ægæi, ex adverſo Epidauri, ex qua Minerva Sicyonia cognominata eſt. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Sicyonius, a, um, adject. ad Sicyonem pertinens. *Virg.* 2. *Georg.* teritur Sicyonia bacca trapetis. ¶ Sicyonii, orum, populi Sicyonis incolæ. Molles hi, & munditiei nimii amatores aliquando fuerunt, præſertim in calceis. Hinc *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 54. Si mihi calceos Sicyonios attuliſſes, non uterer, quamvis eſſent habiles, & apti ad pedem, quia non eſſent viriles. ¶ Hujuſmodi calcei dicuntur etiam *Sicyonia*, *orum*, abſolute. *Lucret. l.* 4. *v.* 1118. & pulcra in pedibus Sicyonia rident.

Sideralis, & le, o. 3. ἀστρικός, quod ad ſidera pertinet. *Plin. l.* 9. *c.* 49. Poſcere videtur locus ipſe ſideralis ſcientiæ ſententiam. *Id. l.* 18. *c.* 24. Sideralis difficultas. h. e. quæ circa ſiderum cognitionem eſt.

Sideratio, onis, f. *coſtellazione*, θέσις, conſtitutio ſiderum, conſtellatio, ſidus natalitium, horoſcopus. *Firmic. l.* 4. *c.* 13. Hæc tamen omnia, licet a malo ſignata fuerint talis ſiderationis inſtinctu, benevolarum ſtellarum ut plurimum teſtimoniis minuuntur. ¶ Sideratio item vocatur morbus plantarum, cum ſiccitate Caniculæ, vel Cancri exareſcunt, atque emoriuntur inſitæ, ac novellæ arbores, præcipue vites, ac ficus. A Græcis vocatur ἀστροβολία, vel ἀστροβόλησις, ſideris percuſſio. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Proprium tamen ſiderationis eſt ab ortu Canis ſiccitatum vapor, cum inſitæ, ut novellæ arbores moriuntur, præcipua ficus, & vites. ¶ Per Tranſlationem ſiderationis nomen accommodatur animalibus, quæ membro aliquo, aut corpore univerſo exareſcunt, unde & *ſiderata* ab eo appellantur. Aliqui dicunt, hunc morbum e cœlo vi quadam ſideris provenire exiſtimari, quod repentino quodam impetu evenit. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Sideratio, & membrorum dolor. ¶ Ex his liquet, cur *Martialis* ſideratam optet linguam Bacchari, qui, ſiquid peteretur, haud intelligere ſe ſimulabat. Locus eſt *l.* 7. *ep.* 19. Hoc opus eſt, ſubito fias ut ſidere mutus, dicere ne poſſis, Bacchara, quod ſit opus. Sic *l.* 11. *ep.* 86. Sidere percuſſa eſt ſubito tibi, Zoile, lingua.

Sideraticius, a, um, adject. ſideratus, ut ſideratitia jumenta, apud *Veget. de re veterin. l.* 3. *c.* 33.

Sideratus, a, um, *aſſiderato*, ἀστρόβλητος, qui ſiderationis morbo affectus eſt, qui ſidere vexatur, & læditur. *Plin. l.* 28. *c.* 16. Sideratis urina pulli aſinini nardo admixto perunctione prodeſſe dicitur. V. *ſideratio*.

Sidereus, a, um, *ſtellato*, Ger. *geſtirn*, Gal. *d'aſtre*, Hiſp. *ſidereo*, ἀστρῷος, quod ex ſidere eſt, vel ex ſideribus conſtat, vel ſideribus ornatur, &c. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 941. Pro cane ſidereo canis hic imponitur aræ. *Virg.* 3. *Æn.* Nec lucidus æthra ſiderea polus. *Martial. l. de ſpectac. epigr.* 2. Hic ubi ſidereus propius videt aſtra coloſſus. ¶ *Sidereus* dicitur ab *Ovid.* 4. *de Ponto*, *eleg. ult. v.* 6. Pedo poeta, quia divinus, & doctus fuit, vel quia ſublimis, & altiloquus; vel tandem quia de aſtris fortaſſe ſcripſit.

Siderion, ii, σιδήριον, herba, ſic dicta, quod omnia vulnera ferro illata ſanat. nam σίδηρος ferrum ſignificat. *Plin. l.* 25. *c.* 4. & *l.* 26. *c.* 14.

Siderītes, æ, m. σιδηρίτης, lapis magnes, a σίδηρος, *ferrum*, quia ferrum trahit. *Plin. l.* 36. *c.* 16. *de magnete*: Sideritin ob hoc alio nomine appellant quidam Heracleon. ¶ Gemma item eſt ex genere adamantium, ferrei ſplendoris, quam Solinus, ut ait, unde, ait in metallis ferratiis legi. *Plin. l.* 37. *c.* 4. Poſt hunc & ſiderites ferrei ſplendoris, pondera ante ceteros, ſed natura diſſimilis: nam & ictibus frangitur, & alio adamante perforari poteſt, quod & Cyprio evenit, &c.

Sideritēſis, herba eadem, quæ Heliotropium. *Apul. de herb. c.* 49.

Sideritis, is, f. herba, cujus multa genera affert *Plin. l.* 25. *c.* 5. & multæ virtutis eſt in vulneribus curandis.

Sideropœcilos, σιδηροποίκιλος, gemma ferrei coloris, & guttis variantibus. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Sidĕror, aris, paſſ. ſeu dep. 1. *ſiderarſi*, *aſſiderarſi*, Ger. *vebertrohen werden*, Gall. *s'engourdir*, Hiſp. *adormecerſe*, ἀστροβολέομαι, φρενίζω, eſt ſidera Cancri, ſeu, ut vulgus loquitur, Caniculæ afflari, areſcere. V. *Sideratio*. *Plin. l.* 9. *c.* 16. Pluvietilium ſiluros Caniculæ exortu ſideratur.

Sidicinum Teanum, o. e. urbs Apuliæ Dauniæ. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Sidicinus, a, um, adject. a Sidicino urbe, ut Sidicina æquora. *Virgil.* 7. *Æn.* Sidicinus cohors. *Silius l.* 5.

Sido, is, ſidi, n. 3. *metterſi a ſedere*, *diſcendere*, *calare*, יָרַד, Ger. *ſich nider laſſen*, Gal. *s'aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, καθίζω, ad ſedendum me demitto, deorſum feror, deſcendo. *Virg.* 6. *Æn. v.* 203. Sedibus optatis gemina ſuper arbore ſidunt. *Plin. l.* 6. *c.* 22. Sed certis canalibus adeo profundum, ut nullæ anchoræ ſidant. h. e. fundum inveniant, in quo hæreant. *Colum. l.* 12. *c.* 24. Patiemur picem conſidere; ubi ſiderit, aquam eliquabimus. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Sidere ad ima vaſis. ¶ Sidere naves dicuntur, cum brevi vado deprehenſæ carinas in arenam impingunt, & quaſſantur; vel cum gravi ictu percuſſæ, ſolutis compagibus, aquam recipiunt & merguntur. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 6. Quædam naves planæ carinis, ut ſine noxa ſiderent, *toccaſſero fondo*. *Nepos in Chabr. in fine*. Navis roſtro percuſſa cœpit ſidere. ¶ Tranſlate *Senec. de Conſtant. Sapient. c.* 2. Civitas degenerans, & ſua mole ſidens. h. e. in pejus ruens. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 15. Sidente paulatim metu. *ceſſando il timore*.

Sidon, onis, f. 3. *Saida*, urbs Syriæ, in Phœnicia, in ora maris Medit. cum portu capaci. Nomen accepit, teſte Iſidoro, a Sidone Chanaam filio. Alii dictam volunt a Sida Beli filia, vel a piſcium ubertate, quos Sidones Phœnices vocant. *Plin. l.* 5. *c.* 19.

Sidonēus, a, um, adject. idem quod Sidonius. *Salluſt. in Jugurth. c.* 114. Legum, cultuſque pleraque Sidonica.

Sidōnis, idis, adject. fœm. quæ eſt ex Sidone urbe. *Ovid.* 10. *Met. v.* 267. Collocat hanc ſtratis concha Sidonide tinctis. ¶ Penultimam corripit *Silius*, dum ait *l.* 8. *v.* 70. Sidonis in Latia trepidabat naufraga terra. Adde *Ovid* 3. *Faſt. v.* 649. & *l.* 3. *de ar. am. v.* 252.

Sidonius, a, um, σιδώνιος, vel σιδόνιος, quod ad Sidonem urb. ſpectat *Virg.* 1. *Æn. v.* 613. Obſtupuit primo aſpectu Sidonia Dido. *Id.* 4. *Æn. v.* 75. Sidoniaſque oſtentat opes. ¶ Sidonii, orum, m. populi Sidonis. *Juſtin. l.* 18. *c.* 3. ¶ Apud Sidonem ingens erat marinarum concharum copia, ex quarum ſanguine purpureus optimus color efficiebatur, quemadmodum & apud Tyrum urbem. *Martial. l.* 14. *ep.* 154. *de lana*. Ebria Sidoniæ cum ſim de ſanguine conchæ. *Virg.* 4. *Æn.* Sidonia chlamys. *Senec. in Herc. Oet. v.* 663. Sidonium ahenum. V. *Ahenum*.

Sidonius, ii, m. C. Sollius Sidonius Apollinaris, Gallus, patria Lugdunenſis, religione Chriſtianus, Arvernus Epiſcopus, floruit ſæculo Chriſti quinto. ſcripſitque epiſtolarum libros aliquot, & carmina (quæ omnia extant)

ſtilo non illo quidem inerudito, ſed duriuſculo, præſertim in epiſtolis, in quibus etiam multa inveniat Latinæ linguæ ſtudioſus nullo modo imitanda, verba audacter novata, aut inſolenter deducta, phraſeſque inconditas, & a Latina gravitate longe abhorrentes. Ille tamen, ut ejus temporis ratio ſtudiorum erat, maximas laudes conſecutus eſt, ſtatue etiam Apollinari laurea, Romæ in foro Trajani collocata, ob poeſim, ab Anthemio Auguſto donatus.

Sidus, eris, n. 3. *coſtellazione*, *ſegno celeſte*, כוכב, Ger. *geſtirn*, Gal. *aſtre*, Hiſp. *eſtrella*, *conſtellacion*, ἄστρον, ſignum ex pluribus ſtellis compoſitum, ut Aries, Andromeda, Leo, &c. *Manil. l.* 1. Formas diſtinguere taurum contenta, & ſtellis diſtinguere ſidera certis. Hinc dextro ſidere editus, *nato ſotto buona coſtellazione*, apud *Stat. l.* 5. *Sil.* 4. ¶ Frequentiſſime pro ſtellis uſurpatum reperitur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Solis, Lunæ, ſiderumque omnium diſtinctionem, varietatem, pulchritudinem, ordinem. ¶ Item pro planetis. *Plin. l.* 7. *c.* 60. *de Solis umbra in horologio:* A Columna Mæniæ ad Carcerem inclinato ſidere. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 70. Sidere æquinoctii, quo maxime tumeſcit Oceanus. h. e. Sole æquinoctium faciente. ¶ Sidera tangere, vel ferire, eſt felicem eſſe, magnum eſſe. *Ovid.* 7. *Met. v.* 61. Quo conjuge felix, & Dis chara ferar, & ſidera vertice tangam. *Hor. l.* 1. *od.* 1. Sublimi feriam ſidera vertice. *Propert. l.* 1. *fin. ſt. v.* 93. Nunc mihi ſumma licet contingere ſidera plantis. ¶ Metonymice ponitur pro tempeſtate, *ſtagione*, quia quædam ſidera tempeſtatem afferunt. *Ammian. l.* 22. *c.* 13. Sidere etiam tum inſtante brumali. ¶ Hinc ſidus confici, vel confectum eſſe dicitur, quando tempeſtas, quam ſidus illud infert, ſævit. *Plin. l.* 18. Vertique juſſit ipſa die feſta, ut eſſet confecti ſideris ſignum. ¶ Item pro cœli temperamento, *clima*. *Plin. in Paneg. c.* 15. Diverſam aquarum tempeſtatem, perſæpeque ſidus ferre conſueviſti. Item pro cœli influentia, *influenza*, & fere de malo influxu. *Liv. l.* 8. ſidere peſtilenti iſti. *Petron. in Satyr.* Animos juvenum ad magna ſurgentes, veluti peſtilenti quodam ſidere afflavit. ¶ Hoc ſenſu ſidus frequenter accipitur pro quodam morbi genere, de quo ſatis diximus in voce *ſideratio*. *Plin. l.* 2. *c.* 41. Afflantur alii ſidere, alii commoventur ſtatis temporibus alvo, nervis, capite, mente. ¶ Sidus fervidum, apud *Horat. epod.* 1. eſt Canicula. ¶ Tranſlate *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 3. O ſidus Fabiæ, Maxime, gentis ades. h. e. decus, & ornamentum. *Col. l.* 10. *v.* 95. Pingit & in varios terreſtria ſidera flores. ¶ Uſurpatur interdum hæc vox in amantium blanditiis. *Sueton. in Calig. c.* 13. Super fauſta nomina, ſidus, & pullum, & pupum appellantium, &c. ¶ Varie hujus nominis ab Etymologis origo affertur; ex quo etiam naſcitur ſcribendi varietas. Scribunt enim quidam ſydus per *y*, ducuntque a σὺν, & εἴδω videre, quia ſidus, qua plures ſtellas notat, ſimul conſpiciatur: alii ſcribunt *ſidus* per latinum *i*, derivantque cum *Varr. l.* 6. *de L. L.* ab *inſidendo*, quæ quidem ſcriptionis ratio probatior eſt, tum quia ſidus vox Latina eſt, non Græca, tum quia ſic legitur in veterib. libris, teſte *Marat. le Orthogr.*

Siem, ſies, ſiet, pro *ſim*, *ſis*, *ſit*, frequens eſt apud Comicos, *Plautum* præſertim. V. *Sum.*

Siffilo, as, n. 1. idem ac ſibilo apud veteres. *Non. c.* 10. *n.* 49. ubi Homeri exemplum affert, & uſurpat etiam verbale *Siffilatio* ſine Auctoris ullius exemplo.

Sigalion, n. 2. σιγαλίων, ſimulacrum apud Ægyptios in ſacris Iſidis, & Serapidis, quod digito labiis impreſſo ſilentium imperare videbatur, quod alio nomine Harpocratem dicebant, a σιγάω, *taceo*. *Auſon. epiſt.* 25. Aut tua Sigalion Ægyptius oſcula ſignet.

Sigeius, a, um, adject. ad Sigeum promontorium pertinens. *Ovid. Heroid. ep.* 1. *v.* 33. Hac ibat Simois, hæc eſt Sigeia tellus.

Sigeum, n. e. *Capo Janiſſari*, σίγειον, prom. Troadis, in ora maris Ægæi, apud oſt. Scamandri fl. contra Tenedum inſ. cum urbe cogn. ubi Achilles ſepultus eſt. Dictum eſt, ut quidam volunt, a σιγάω, *ſileo*, eo, quod Hercules præmio ſuo a Laomedonte fraudatus, ſimulato diceſſu, ibi ſe occultavit, indeque ſilentio magno reverſus, Ilium repente adortus ſit, & ceperit. *Serv. ad* 2. *Æn.*

Sigeus, a, um, adject. a Sigeo promontorio, ut Sigei campi. *Virg.* 7. *Æn. v.* 294. Sigea freta. *Id.* 2. *Æn. v.* 312.

Sigillaria, um, n. dies feſtus Romanorum, ita dictus a *ſigillum*, quod ultro citroque ſigilla, ſive imagunculas, & munuſcula alia miſſiculerent. Hoc feſtum *Lucilius* indicat, cum ait: Servorum feſtu' dies eſt, Quem plane hexametro verſu non dicere poſſis. Nam *Sigillariorum* vocem verſus hexameter non admittit. Ideo ſic per Periphraſin *Auſonius Idyll.* 26. Feſta ſigillorum nomine dicta colunt. ¶ Sigillaria continuo erant poſt Saturnalia. *Macrob. l.* 1. *c.* 10. Saturnalia uno tantum die, id eſt quartodecimo Calendarum ſolita celebrari, ſed poſt in triduum propagata. Sigillariorum adjecta celebritas in ſeptem dies diſcurſum publicum, & lætitiam religionis extendit: nomen ex eo ſigillaribus, quod ultro citroque ſigilla, ſive imagunculas, & munuſcula alia miſſitarent. Hæc *Macrob.* Ipſa quoque munuſcula, quæ tali feſto mittebantur, Sigillaria dicuntur. *Senec. Epiſt.* 12. Ego ſum Felicio, cui ſolebas ſigillaria afferre.

Sigillaria, um, n. vicus Romæ, ubi ſigilla vendebantur. *Gel. l.* 5. *c.* 4. Apud Sigillaria forte in libraria ego, & L. Paulus poeta conſederamus. ¶ Sigillaria etiam dicuntur Deorum imagunculæ. *Tertull. de Orat. c.* 12. Adoratis ſigillaribus ſuis.

Sigillaritius, a, um, adject. ad ſigillaria pertinens. *Spartian. in Adrian. c.* 17. Saturnalitia, & Sigillaritia frequenter amicis inopinantibus miſit. Subaudi munera. ¶ Sigillaritius annulus eſt, quo utimur ad obſignandas epiſtolas, vel aliam quampiam rem ſigillo notandam. *Vopiſc. in Aurelian. c. ult.* Uxori, & ſibi annulum ſigillaritium quaſi privatus inſtituit.

Sigillarius, ii, m. ſigillorum conflator, & faber, ἀγαλματοποιὸς. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 11. *n.* 89. Flatuario ſigillario. ¶ Legitur & Sigillariarius apud *Fabret. pag.* 177. & *pag.* 545.

Sigillatim, adv. *ſeparatamente*, *in particolare*, idem ac ſingillatim, ſeu ſingulatim, cui *generatim*, & *univerſe* opponuntur. *Cic.* 7. *Verr. c.* 55. Nam quid ego de ceteris Civium Rom. ſuppliciis ſigillatim potius, quam generatim, atque univerſe loquar? *Terent. Phorm.* 5. *ſc. ult. v.* 42. Qualis ſigillatim ea iſtum fecerim. ¶ Animadvertendum, hæc tria *ſigillatim*, *ſingillatim*, & *ſingulatim* promiſcue, & alterum pro altero in optimis Codicibus legi.

Sigillatus, a, um, ſigillis, id eſt parvis ſignis, ſeu imaginibus ornatus, ut Scyphi ſigillati, id eſt emblematis, & incruſtamentis ornati. *Cic.* 6. *Ver. c.* 14. Jubes me ſcyphos ſigillatos ad Prætorem ſtatim afferre. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 10. Putealia ſigillata duo.

Sigilliolum, i, n. parvum ſigillum, ſeu imaguncula. *Arnob. l.* 6. Sigilliolis hominum, & formis ſupplicatis humanis.

Sigillo, as, n. claudo. Affertur a Lexicographis quibuſdam exemplum *Varronis* apud *Non. c.* 2. *n.* 785. ubi plerique leg. *ſugillo*.

Sigillum, li, n. *picciola immagine*, *ſigillo*, חותם, Ger. *ſiegel*, Gall. *ſeau*, *cachet*, Hiſp. *ſello*, σφραγὶς, parvum ſignum, imaguncula, parva figura, parva ſtatua, a ſignum, ut *ſigillum* a *ſignum*. *Cic.* 6. *Ver. c.* 32. Apponit patellam, in qua ſigilla erant egregia. ¶ Speciatim ſumitur pro imagine, quam in obſignandis epiſtolis, vel aliis ſcripturis, in cera, vel in alia materia imprimimus. *Cic.* 4. *Acad. c.* 26. Quid ſi ejuſmodi cera centum ſigilla hoc annulo impreſſero?

Sigla, orum, n. *abbreviature*, τάχεα, σίγγλαι, notæ compendiariæ, literæ ſingulares, quæ vocem integram ſignificant, ut S. V. B. E. E. Q. V. ſingulæ literæ vocem ſignant, hoc modo, *Si vales*, *bene eſt*, *ego quidem valeo*. Sunt autem *ſigla* dicta per ſyncop. pro *ſigilla*, quia ſunt parva ſigna compendii cauſa in ſcribendo inventa. *Juſtinian. in epiſt. ad Anteceſſor.* Eandem pœnam falſitatis conſtituimus adverſus eos, qui leges noſtras per ſiglorum obſcuritates auſi fuerint conſcribere. Omnia enim, id eſt & nomina prudentium, & titulos, & librorum numeros per conſequentias literarum volumus, non per ſigla manifeſtari.

Sigma, atis, n. σίγμα, lectus ad menſas rotundas accommodatus, vel ligneum ſedile, in quo perpetuus lectulus ſtratus erat ad convivas recipiendos. Nam veteres olim recta linea ſedebant, lectulis ita diſpoſitis, ut ab una tantum parte diſcumberetur, poſtea ſigma inventum eſt, ut eidem menſæ plures aſſidere poſſent. Dictum eſt autem ſigma a figura ſemicirculari Græcæ literæ σ, quæ majori forma ad ſimilitudinem latinæ C ſcribebatur, ut videre eſt in antiquis monumentis. Itaque *Apul. l.* 5. ſuggeſtum ſemirotundum appellat. *Lamprid. in Heliog. c.* 25. Primus invenit ſigma in terra ſternere, non in lectulis, ut a pedibus utres per pueros ad reflandum ſpiritum ſolverentur. *Martial. l.* 10. *in epigr.* 48. Septem ſigma capit, ſex ſumus, adde Lupum. *Id. l.* 14. *epigr.* 87. Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſigma: Octo capit: veniat quiſquis amicus erit. ¶ Eodem nomine appellatur ſolium ſemicirculare in balneis. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. ita ut miniſteriorum ſe ſic non impediente famulatu, tot poſſis recipere ſellas, quot ſolet ſigma perſonas.

Signaculum, i, n. *ſegnacolo*, *ſegno*. *Tertul. in Apol. c.* 21. Signaculum corporis. *Prudent. in Pſychom. v.* 360. Inſcripta oleo frontis ſignacula.

Signanter, adverb. ſignate, expreſſe, peculiariter, ſingulatim. *Auſon. in grat. act.* Signanter, & brevitate omnia indicare.

Signate, adv. evidenter, ſignificanter. *Gel. l.* 2. *c.* 6. Qui proprie, & ſignate locuti ſunt. *Ammian. l.* 23. *c.* 6. Forma hoc vocabulo ſignatius appellata.

Signatio, onis, f. notatio, ſignificatio. *Auctor dialogi de Orat. c.* 16. Hoc primum interrogabo, quos vocetis antiquos, quam Oratorum ætatem ſignatione iſta determinetis.

Signator, oris, m. *ſigillatore*, σφραγιστής, σημάντωρ, qui ſignat. Speciatim ſignatores dicebantur, qui teſtamentis, aut cauſis ſignandis adhibebantur. *Salluſt. in Catil.* Ex illis teſtes, ſignatoreſque falſos commodare, fidem, fortunas, pericula vilia habere. *Suet. in Tib. c.* 23. Illatum deinde Auguſti teſtamentum, non admiſſis ſignatoribus, niſi Senatorii ordinis.

Signatorius, a, um, σφραγιστικός, quod ſignat, ſeu quo ad ſignandum utimur, ut ſignatorius annulus, *leg.* 74. *ff. de V. S.*

Signatura, æ, f. actus ſignandi, ſigillum. *Suet. in Ner. c.* 17. Cautum, ut in teſtamentis primæ duæ ceræ, teſtatorum modo nomine inſcripto, vacuæ ſignaturis oſtenderentur.

Signatus, a, um, *ſignato*, σφραγισθεὶς, inſignitus, qui ſignum habet. *Virg.* 2. *Georg.* Et admorſu ſignata in ſtirpe cicatrix. *Ovid.* 2. *de Arte:* Aſpice, ſignatum ſanguine pectus habet. *Id.* 8. *Metam.* Signata ſanguine nomina. ¶ Signatæ tabellæ, ſeu epiſtolæ, *ſigillate*. *Nepos in Pelop. c.* 3. Cum epiſtola jam accubanti in convivio eſſet data, ſicut erat ſignata, ſub pulvinum ſubjiciens, In craſtinum, inquit, differo res ſeveras. *Tibul. l.* 4. *eleg.* 7. ſignatis mandare tabellis. ¶ Signatum argentum eſt in pecuniam redactum, impreſſa publica pecuniæ nota, *argento in moneta*. *Cic. Ver.* 7. *c.* 85. Navis plena argenti facti, atque ſignati. ¶ Signata puella, eſt integra, inviolata, quaſi clauſa, & obſignata. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 783. Primum Chryſidem negat ſignatam reddere. Eadem ratione *ſignata ſacra* dicit *Varr. apud eund. c.* 4. *n.* 431. & *ſignata limina*, h. e. obſerata, cuſtodita, *Propert. l.* 4. *eleg.* 1. *v.* 146. ¶ Comparativum *ſignatior*. *Tertul. de reſurr. carn. c.* 13. Quid expreſſius, & ſignatius in hanc cauſam? h. e. ſignificantius.

Signia, f. 1. *Segna*, *Segni*, urbs Volſcorum, in Latio, in ſummo jugo Lepini M. ab urbe Roma 30. M. P. a Præneſte 9. *Liv. l.* 1. *c.* 56. ¶ Ibi organa inventa fuere, & modulationes, quibus utitur Romana Eccleſia, teſte *Petrarcha*.

Signifacio, is, eci, ectum, a. 3. idem ac ſignifico. *Metian. l.* 65. §. 5. *ff. ad S. C. Trebel.* Nam ſi auditus capaces ſunt, vel interrogati nutu poſſunt ſignifacere. Rectius alii leg. *ſignificare*.

Signifer, eri, m. *alfiere*, דגלן, Ger. *fendrich*, Gal. *porteenſeigne*, Hiſp. *alferez*, σημειοφόρος, qui ſignum fert, vexillifer. *Cic.* 4. *Ver.* Sit in ejus exercitu ſignifer. *Id.* 1. *de Divin.* Quo tempore cum ſignifer primi haſtati ſignum non poſſet movere loco. *Ovid.* 3. *Faſt.* Romanæque aquilæ ſignifer hoſtis erat. ¶ Signifer appellatur etiam Zodiacus, quia in eo ſunt duodecim ſidera, ſeu ſigna, per quæ Sol decurrit. *Plin. l.* 2. *c.* 10. Stati atque menſtrui ſunt utrique (Solis, & Lunæ) defectus, propter obliquitatem ſigniferi. ¶ Tranſlate ſignifer ſumitur pro duce, & auctore. *Cic. pro Planc. c.* 30. Qui cauſæ noſtræ duces, & quaſi ſigniferi fuiſſent. *Id. pro Mil. c.* 35. Cum tantum auſus ſis alter pro mortuo, quid ſignifer pro vivo non eſſet auſus?

Signifer, ra, rum, σημειοφόρος, quod ſignum fert. Sic orbis ſignifer dicitur circulus ille cœleſtis, in quo duodecim ſigna ſunt. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 42. Vim quandam eſſe ajunt ſignifero in orbe, qui Græce ζῳδιακὸς dicitur. Sic ſignifer dicitur polus a *Lucan. l.* 3. *v.* 254. ¶ Signifer crater dicitur a *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 337. in quo artificioſe ſigna, & imagunculæ inſculptæ ſunt. ¶ Signifera puppis, apud *Lucan. l.* 3. *v.* 558. eſt navis prætoria, in qua eſt vexillum.

Signifex, icis, m. ἀγαλματοποιὸς, qui ſigna facit, id eſt ſtatuas. *Arnob. l.* 6. *pag.* 199. Inter ſignifices ille memoratus Phidias. *Apul. l.* 2. *A. A.* Egregius ille ſignifex. Legitur etiam apud *Sidon. l.* 6. *epiſt.* 12. & *Martian. Capel. l.* 2.

Significabilis, le, adject. *ſignificativo*, ſignificans. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Futur is, qui primum homo ſignificabilem ore emittit vocem.

Significans, antis, o. 3. *ſignificante*, σημαντικὸς, apertus, & evidens. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Dilucida, & ſignificans deſcriptio. *Id. l.* 8. *c.* 1. Quo nihil inveniri poteſt ſignificantius. *Gel. l.* 1. *c.* 15. Quod genus homines a Græcia ſignificantiſſimo vocabulo λάλους appellatos.

Significanter, ad. σημαντικῶς, expreſſe. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Non parum ſignificanter etiam illa in ſchola ἀπὸ diximus. *Cic.* 3. *Fam. epiſt.* 1 *c.* Acrius, apertius, ſignificantius dignitatem tuam defendiſſem. *Quintil. Declam.* 247. Illud quam fieri poteſt breviſſime, & ſignificantiſſime comprehendite.

Significantia, æ, f. idem ac ſignificatio. *Var. apud Non. c.* 4. *n.* 384. Variis adverbiis ſignificantia. *Arnob. lib.* 4. Ex rerum eventu ipſius nominis ſignificantiam trahit. Et *ibid.* Ad rerum ſignificantias aptare.

Significatio, onis, f. *ſignificato*, *ſenſo*, σημασία. *Gell. l.* 1. *c.* 22. Inveteravit falſa, atque aliena ſignificatio verbi. *Cic. in Partit. c.* 31. ſignificationem ſcripti ea trahere, quo expediat. ¶ Item indicium, indicatio. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 3. Uno nuncio, atque literarum ſignificatione cives Rom. necandos denotavit. *Cæſ. l.* 6. *B. Gall.* Ne qua ejus adventus procul ſignificatio fiat. ¶ Item figura oratoria, h. e. emphaſis. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 53. Significatio eſt, quæ plus in ſuſpicione relinquit, quam poſitum eſt in oratione.

Significativus, a, um, adject. qui aliquid ſignificat. *Ulpian. leg.* 75. *Dig. de Verb. oblig.* Appellatio certæ rei ſignificativa.

Signi-

Significatorius, a, um, adject. ſignificativus, ut ſignificatorium verbum, *Tertull. adverſ. Hermog. c. 32.*

Significatus, us, m. *ſignificato*. *Gell. l. 5. c. 12.* Ve particula duplicem ſignificatum habet. ¶ Item *radegno*. *Plin. l. 18. c. 25.* Ipſi dies raro non aliquos tempeſtatum ſignificatus habent.

Significo, as, a. 1. *dimoſtrare, far ſapere, far intendere, ſignificare*, הורה, Ger. *anzeigen*, Gal. *ſignifier*, Hiſp. *ſignificar*, σημαίνω, ſignum facio, per ſigna notum facio, demonſtro, oſtendo. *Plaut. Trucul. 4. 3. 14.* Etenim ſic iſtuc volo: ne inter vos ſignificetis, ego ero parſea. *Cic. pro R. Am. c. 34.* Quid hæc tanta celeritas feſtinatioque ſignificat? *Id. ibid. c. 20.* Ut ſignificens, ſi fures venerint. *Id. Att. l. 1. c. 20.* Cum ego antea tibi ſignificarem per literas, me ſperare, &c. *Id. 1. Tuſcul. u. 36.* Carere hoc ſignificat, egere eo quod habere velis. ¶ *Gell. l. 18. c. 12.* teſtatur veteres aliquando *ſignificor* pro *ſignifico* deponentium forma uſurpaſſe.

Significus, i, m. idem qui ſignifex. *Apul. de Deo Socrat.* Non pudet me non eſſe ſignificum.

Signinus, a, um, adject. quod ad Signiam Volſcorum urbem ſpectat. *Celſ. l. 4. c. 5.* Potui quidem aptiſſimum eſt vinum frigidum, maximeque Signinum. *Plin. l. 5. c. 15. de piris*. Et in iis Tarentina, Signina, quæ alio colore teſtacea appellant. ¶ Signinum opus dicebatur, quod fiebat e tuſis teſtis, addita calce. In pavimentis olim magnopere commendabatur. Nomen ex eo eſt, quod melioris notæ eſſent teſtæ apud Signinos. *Plin. l. 35. c. 15.* Quid non excogitavit ars? fractis etiam teſtis utendo, ſic, ut firmius durent, tuſis, calce addita, quæ vocant Signina, quo genere etiam pavimenta excogitavit. Adde *Vitruv. l. 2. c. 4. & l. 8. c. ult.* ¶ Signini, orum, Italiæ populi, *Plin. l. 3. c. 5.*

Signitenens, tis, adject. idem qui ſignifer. *Ennius apud Varr. l. 4. de L. L.* Quæ cava cœli ſignitenentibus conficit bigis, hoc eſt ſtellatis.

Signo, as, a. 1. *ſegnare*, חתם, Ger. *zeichnen*, Gal. *marquer*, Hiſp. *ſeñalar*, σφραγίζω, ſignoaliquonnoto, ſignum alicui rei imprimo. *Virg. 3. Georg. v. 171.* Et ſumma veſtigia pulvere ſignant. *Ovid. 4. Ponſ.* Signare aratro mœnia. *Id. 3. Amor. eleg. 7.* Signare humum limite. *Cic. de Finib. u. 19.* Signare in animo ſpeciem alicujus rei, *imprimere*. ¶ Signare argentum, aurum, eſt in pecuniam redigere, quod fit impreſſo publico ſigno, ſeu nota Principis, *far moneta, coniare*. *Cic. Fam. 13. ep. 29.* Cum ſignaretur argentum Apolloniæ. *Plin. l. 33. c. 3.* Proximum ſcelus fecit, qui primus ex auro denarium ſignavit. ¶ Significat etiam obſignare, claudere, ſigillo anuli impreſſo, *ſigillare*. *Martial. l. 9. epigr. 89.* Num ſignet meus anulus lagenam. V. Signatus. ¶ Item indicare, oſtendere, *ſignificare*. *Plaut. Ciſtel. 4. 2. 45.* Cui excidit hæc ciſtella: certe eccum locum ſignat, ubi ea excidit. *Quintil. l. 6. c. 3.* Et ut proxime utriuſque differentiam ſignem. *Id. l. 2. c. 14.* Signare verba Latina Græcis verbis, *ſpiegare*. ¶ Item deſignare, deſcribere. *Virg. 2. Georg.* Quin etiam cœli regionem in cortice ſignant. *Id. 3. Æn.* Poſtibus adverſis figo, & rem carmine ſigno. *Colum. l. 1. c. 3.* Quod vir eruditiſſimus traditum vetus præceptum numeris ſignavit, *ſpiegò in verſo*. ¶ Signare vota, eſt vota nuncupata, & in chartam, ſeu libello conſcripta obſignare, & Deorum genibus affigere. *Plin. l. 10. epiſt. 44. ad Trajan.* Solemnia vota pro incolumitate tua & ſuſcepimus, & ſolvimus, precati Deos, ut velint ea ſemper ſolvi, ſemperque ſignari. Ita explicat *Turneb. l. 1. c. 17.* Alii ſignare vota, eſt perſolvere, h. e. id, quod Diis promiſimus, poſtquam voti compotes facti ſumus, præſtare, *ſoddisfare, adempire il voto*.

Signum, i, n. 2. *ſegno*, אות, Ger. *zeichen*, Gal. *marque*, Hiſp. *ſenal*, σημεῖον, proprie eſt parva quædam ſignificatio indicans totius rei qualitatem, inquit *Donatus*, vel res aliqua, quæ aliquid aliud a ſe diverſum indicat, qualis eſt rubor, quo pudor ſignificatur, qualia item ſunt, quæ pro tabernis ad res venales ſignificandas ſuſpendi ſolent; item characteres, ſeu notæ literarum, quibus utimur in ſcribendo; item notæ genitivæ, quæ cum ipſis rebus naſcuntur; item notæ quæ pecudibus, vel aliis rebus inuruntur, &c. *Cic. 2. de Orat. c. 45.* Niſi ei tu ſigna doloris tui verbis, ſententiis, voce, vultu, collacrymatione denique oſtenderis. *Virg. 1. Georg.* Aut pecori ſignum, aut numeros impreſſit acervis. *Quintil. l. 3. c. 6.* Signis aliquid colligere. *Terent. Andr. 3. 2.* Quæ oportet ſigna ad ſalutem eſſe, omnia huic eſſe video, *ſegni di ſalute*. Rurſus *Cic. 3. ad Q. Fr. epiſt. 3.* Occupationum mearum ſignum tibi ſit librarii manus. *Id. de Divin. c. 46.* Signum dare canendi. *Id. de Aruſp. reſp. c. 11.* Vis innumerabilis ſervorum in ſcenam, ſigno dato, irrupit. ¶ Speciatim ſignum dicitur de ſideribus, ideſt de cœli conſtellationibus, ut de ſideribus circuli Zodiaci, & aliis. Cauſa nominis eſt, quia quorundam animalium imaginem referunt. Zodiaci ſigna duodecim ſunt, Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Piſces. *Cic. 1. de Invent.* Nam & ſignorum ortus, & obitus definitum quendam ordinem ſervant. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 126.* Rabioſi tempora ſigni, ideſt dies caniculares. ¶ Item de vexillis, quia nempe ſunt ſignum belli. *Cic. in Catil. 2. c. 6.* Cum arma, cum ſecures, cum falces, cum tubas, cum ſigna militaria ſciret eſſe præmiſſa. Hinc conferre ſigna cum hoſtibus, *venire in battaglia*, *Cic. in Piſon. c. 21.* Signis infeſtis inferri in hoſtem, &, infeſta ſigna hoſti inferre, *andar ad aſſaltar' il nemico*. *Idem pro Fon. c. 16. & pro Flacc. c. 2.* ¶ Militare etiam ſignum eſt illud, quod tribunis militum dari ſolet ab Imperatore, quo dignoſcere poſſint eos, quibus excubias agendi cura demandata eſt, *il contraſſegno della ſentinella*. quod quidem ſignum conſtat uno, aut duobus fere verbis, quorum ii ſolum conſcii ſunt, qui in ſtatione vigilant; quo fit, ut quemcumque ea verba ignorant, aditu, & tranſitu facile prohibeantur. *Suet. in Claud. c. 42.* Excubitori tribuno ſignum de more poſcenti, non temere aliud dedit, quam ἄνδρ' ἐπαμύνασθαι, &c. *Id. in Calig. c. 56.* Tribuno cohortis prætoriæ ſignum petenti, Priapum, aut Venerem dare conſuevit. ¶ Atque hæc *ſigna vocalia* dicuntur a *Veget.* nam erant alia Vigiliarum ſigna non vocalia, ſcilicet ver. gr. teſſerulæ quædam ligneæ, quæ excubiis diſtribuebantur, & media ſtationis tempore a Tribuno repetebantur. Vide de his plura apud *Lipſ. l. 5. de milit. Rom. dial. 9. & Veget. de re milit. c. 5.* ¶ Dicitur etiam ſignum de ſtatuis, ſimulacris, imaginibus, ſive ſculptilibus, ſive fuſilibus, ad effigiem hominum, vel beſtiarum, & aliarum rerum fabricatis. *Cic. 3. Ver.* Delum venit, ibi ex fano Apollinis religioſiſſimo noctu clam ſuſtulit ſigna pulcherrima, atque antiquiſſima. *Virg. 5. Æn.* Cymbiaque argento perfecta, atque aſpera ſignis, ideſt imaginibus decorata, & ornata. ¶ Item de inſtrumento, quo quid obſignamus, & notamus, vel potius de imagine, quam hoc inſtrumento in re aliqua imprimimus, *ſigillo*. *Cic. in Catil. 3.* Tum oſtendi tabulas Lentulo, & quæſivi, cognoſceretne ſignum. *Id. ibid.* Literæ omnes integris ſignis Prætoribus traduntur. *Id. pro Quinct. c. 6.* Tabulæ maxime nobilium hominum ſignis conſignantur. Hinc ſub ſigno aliquid ponere, vel habere, *tener rinchiuſo, o ſotto ſigillo*. *Cic. 9. ad Attic. & Agrar. 1.* ¶ Item, ut diximus, de iis rebus, quæ ad tabernas ſolent ſuſpendi. *Quintil. l. 6. c. 4.* Tabernæ autem erant circa forum, ac ſcutum illud ſigni gratia poſitum. ¶ Item de miraculis inſolitis, de prodigiis, oſtentis, auguriis, quæ boni aliquid, vel mali prænuntiant. *Cic. 1. Divin.* Equus ejus repente concidit, nec eam rem habuit religioni, objecto ſigno, ut peritia videbatur, ne committeret prælium.

Tom. II.

Sil, ſilis, n. 3. genus pigmenti luteum colorem, quemadmodum ochra, reddens: inveniturque cen limus quidam in argenti, & auri fodinis, quemadmodum etiam illud aliud pigmentum, quod cæruleum a colore dicitur. *Auſon. in monoſyll.* Sis eo peregrini vox nominis, aut Latii ſil. *Plin. l. 13. c. 13.* Sile pingere primi inſtituerunt Polygnotus, & Mycon. Adde *Celſ. l. 5. c. 63. n. 1.*

Sila, f. 1. *Sila*, ſylva Brutiorum, in Calabria, juxta Apenninum M. maxima, ad 200. M. P. patens, a Taberna Rhegium uſque perducta, ubi picis laudatiſſimæ copia. *Virg. 12. Æn. v. 715.*

Silaceus, a, um, ex ſile compoſitus, luteus. *Vitruv. l. 7. c. 5.* Silacei, & miniacei cunei. *Plin. l. 35. c. 7.* Silacei colores. ¶ Sunt qui apud *Vitruv.* legendum putant *ſyllaceus*, derivantque a *Sylla*, quem ſcribit *Plutarchus* ita appellatum a faciei rubore: ſed abſurdum eſt quidquam in Vitruvio mutare.

Silanus, i, m. *canale, o condotto d' acqua*, fiſtula, ſeu tubus, unde aqua ſalit, κρουνός. *Lucr. l. 6. v. 1263.* proque voluta Corpora ſilanos ad aquarum ſtrata jacebant. *Celſ. l. 2. c. 18.* Confert etiam aliquid ad ſomnum ſilanus juxta cadens. ¶ *Cujacius l. 11. Obſervation. c. 2.* his quos attulimus locis legit *Silvanos*, atque ſignificari lapideos tubos figura hominis, & præſertim Silvani effictos.

Silarus, *Silaro*, *Sele*, fl. Picentinorum, illos a Lucanis dividens. Oritur ex Apennino M. in prov. Principatus cit. deinde aliquis auctus fluens in ſin. Salernitanum ſe exonerat. *Plin. l. 2. c. 103.* In flumine Silari ultra Surrentum non virgulta modo immerſa, verum & folia lapideſcunt, alias ſalubri potu ejus aquæ. Idem ſcribit *Sil. l. 8. v. 580.*

Silatum, i, n. 2. jentaculum. *Feſt.* Silatum antiqui pro eo, quod nunc jentaculum dicimus, appellabant, quia jejuni vinum ſili conditum ante meridiem abſorbebant.

Silaus, i, herba apii ſimilitudine. *Plin. l. 26. c. 8.*

Silena, æ, f. *Lucret. l. 4. v. 1166.* Simula, Silena aut Satyra eſt. h. e. in fœmine, quæ ſimula, nempe naſo ſimo & colliſo eſt. *Silena aut Satyra* vocatur.

Silens, entis, o. 3. σιγῶν, *perche, o ſilen*. *Plaut. Epid. 2. 2. 53.* Ego obſcœſi ſilens. ¶ Metonymice anni ſilentes dicebantur quinque illi anni, quos inter ſilebant novi diſcipuli Pythagoræ, ſolum ea, quæ dicerentur, audientes. *Claudian. de Conſul. Mall. Theod. v. 157.* Pythagoræ monitus, annique ſilentes. Sic *Ovid. 15. Metam. v. 66.* cœtus ſilentum vocat Pythagoræos diſcipulos. ¶ Metaleptice ponitur pro mortuo, ut Animæ, vulgus, concilium, cœtus, ſedes ſilentium. *Ovid. 5. Faſt.* Mox etiam Lemures animas dicam ſilentum. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. Silens cœlum, eſt tempus ſerenum. *Plin. l. 18. c. 28.* Alia ſunt illa, quæ ſilente cœlo, ſereniſque noctibus fiunt, nullo ſentiente, niſi cum facta ſunt. Sic ſilentes venti, apud *Col. l. 12. c. 25.* h. e. non ſpirantes. Sic dies ſilens a ventis, h. e. tranquillus. *Idem l. 4. cap. 29.* Luna ſilens dicitur quando non amplius apparet ſuper terram, utpote in interlunio, nobis non lucens. *Plin. l. 16. c. 39.* Utiliſſime in coitu ejus ſterni, quem diem alii interlunium, alii ſilentis Lunæ appellant. ¶ Flos ſilens, qui non amplius creſcit, & quodammodo declinat, vel, ut alii interpretantur, qui nondum ſe explicat, & aperit. *Col. l. 12. c. 7.* Silentem florem vitis albæ, & aſparagi. ¶ Vinea ſilens, & ſurculus ſilens, nondum germinans. *Col. l. 4. c. 27.* Foſſor protinus adhuc ſilentibus vineis inducendus eſt. *Id. l. 11. c. 2.* Surculi quoque ſilentes ad inſitionem non præcipue, utiliterque leguntur. ¶ Luci ſilentes, nox ſilens, & hujuſmodi a Poetis dicuntur. *Virgil. 4. Æn. Sil. l. 17.* & aliis, quia noctu ſilere cuncta videntur, & ſimiliter in lucis propter hominum infrequentiam nulli prope ſtrepitus exaudiuntur.

Silenter, adv. *tacitamente*. *Juvencus l. 3. v. 462.* qua pinguia rura ſilenter Agmine Jordanis viridis prorumpit amœno.

Silentiarii, m. 2. ἀσηκρῆται, dicti ſunt, quorum miniſterio Imperator utebatur ad ea, quæ ad quietem palatii pertinebant. *Juſtinian. l. ult. Cod. de excuſ. tut.* Viros clariſſimos ſacri noſtri palatii Silentiarios, circa latus noſtrum militantes, de tutelis, & curationibus excuſari ſancimus. *Leg. 30. Cod. de inoff. teſtam.* Spectabiles ſilentiarii.

Silentioſus, a, um, adject. ſilens, tacitus, quietus. *Apul. l. 11. Metam. circa fin.* Nactus opacæ noctis ſilentioſa ſecreta.

Silentium, ii, n. *ſilenzio*, שתיקה, Ger. *ſtille*, Gal. *ſilence*, Hiſp. *ſilencio*, σιγή, taciturnitas, reticentia. *Cic. de Or.* Hæc cum Craſſus dixiſſet, parumper & ipſe conticuit, & cæteris ſilentium fuit. *Id. 1. de Divin.* Silentium fieri. *Id. in Bruto, c. 22.* Silentio aliquid præterire. *Id. Att. l. 3. ep. 16.* De Partho ſilentium eſt, non ſe ne parla. *Hor. l. 2. ſat. 6. v. 57.* ut unum ſcilicet egregii mortalem, altique ſilenti, *uomo di gran ſecreto*. *Curt. l. 10. c. 7.* habere ſilentium, *tacere*. *Quintil. l. 2. c. 5.* Silentium facere. *Terent. prolog. Hecyr. v. 55.* Silentium dare. *Ovid. de arte am. l. 2. v. 603.* Præſtare ſilentia rebus. ¶ *Silentio*, abſolute eleganter uſurpatur. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 58.* Silentio e caſtris egreſſus, *tacitamente, quietamente*. *Cic. 2. Tuſc.* Plagas ſilentio ferre, *ſenza lamentarſi*. Eodem ſenſu dicimus, per ſilentium aliquid agere: quod legitur apud *Tacit. 4. Ann. c. 53.* & alibi ſæpe, & *Terent. prol. Phorm. v. 31.* ¶ Silentium noctis eſt intempeſtæ noctis tempus, quod & conticinium dicitur. *Liv. l. 5.* Se noctis ſilentio vocem audiſſe majorem humana. Similiter apud *Virg. 2. Æn. v. 255.* tacitæ per amica ſilentia Lunæ, eſt nocte tranquilla, neque enim de interlunio Lunæ intelligi poteſt, ut quidam putarunt, cum ſcribat *Petron. in Sat.* in plenilunio accidiſſe Trojæ excidium, de quo ſermo. ¶ In auſpiciis ſilentium dicitur cum nullum vitium intervenerit. *Cic. l. 2. de Div. c. 43.* Peritum eſſe neceſſe eſt eum, qui, ſilentium quid ſit, intelligat: id enim ſilentium dicimus in auſpiciis, quod omni vitio caret. ¶ Tranſlate ſilentium ſumitur pro quiete, otio, ignavia, ceſſatione. *Cic. in Piſon.* Perpetuum ſilentium judiciorum. *Salluſt. in Catil. c. 1.* Vitam ſilentio tranſigere. *Tacit. in Agric. c. 3.* Studia fori, & civilium artium decus in ſilentium agere. *Id. ib. c. 3.* Ad ipſos mentis terminos per ſilentium venimus.

Silentus, a, um, adject. Silens. *Lævius apud Gel. l. 18. c. 7.* Loca ſilenta.

Silenus, m. 2. *Sileno*, Bacchi nutricius, & pædagogus, ſemper aſino vehi ſolitus, quem Aratus in gratiam alumni inter ſidera tranſlatum dicit. Dictus eſt a σιλλαίνειν, h. e. petulanter ludere. *Hor. in art. Poet. v. 239.* Cuſtos famulusque Dei Silenus alumni. ¶ Sileni quoque cæteri comites Bacchi dicti fuere. Imo & Bacchus ipſe Silenus vocatus eſt, ut ex Suida conſtat. *Cic. 1. Tuſc.* Fertur etiam de Sileno fabella quædam, qui cum a Mida captus eſſet, hoc ei muneris pro ſua miſſione dediſſe ſcribitur, docuiſſe Regem, *Non naſci homini longe optimum eſſe, proximum autem quam primum mori*. *Virg. 6. Ecl.* Chromis, & Mneſylos in antro Silenum pueri ſomno videre jacentem, Inflatum heſterno venas, ut ſemper, Iaccho. ¶ Hoc nomine item Græcus Hiſtoricus fuit, qui res Hannibalis deſcripſit. *Cic. 1. de Div.*

Sileo, es, lui, ſine ſup. *tacere*, דמם, Germ. *ſtill ſchweigen*, Gal. *ſe taire*, Hiſpan. *callar*, σιγάω, taceo, ſilentio utor. Cornelius Fronto *ſilere*, & *tacere*, ita diſtinguit, ut illo loquentis ſermo comprimatur, hoc vero de iis utamur, qui ore loqui cœperunt. Sed alii contra omnino ſcribunt, *ſileo*, & *taceo* inter ſe differre, quod ſilere dicatur, qui nondum cœpit loqui, tacere qui jam cœpit. *Plaut. Pœn. prol. v. 3.* Silete, atque tacete, atque animum advertite. ¶ Utcumque ſit de hujuſmodi horum verborum diſcrimine, quod præter quorundam Grammaticorum nimis

ſubtilia commenta, nullo certo fundamento nititur, verbum *ſileo* uſurpatur, vel abſolute. *Cic. 1. Acad. cap. 1.* Silent enim diutius Muſæ Varronis, quam ſolebant, hoc eſt nihil ſcribit, nihil edit Varro. *Ovid. Met.* 10. *v.* 389. Muta ſilet virgo. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. 6. Verr.* Me non ſolum de veſtris monimentis ſilere oportebit. ¶ Vel cum acc. *Cic. Att. l.* 2. Sed nihil affirmo, tu hæc ſilebis. ¶ Vel paſſive. *Cic. pro Planc. c.* 6. Eo res ſiletur. ¶ Vel cum infinito. *Hirt. de bell. Hiſp. c.* 3. Unus ex noſtris reſpondit, ut ſileat verbum facere. ¶ Tranſlate accipitur pro ceſſare, quieſcere, nihil agere, otioſum eſſe. *Cic. pro Mil. c.* 4. Silent leges inter arma. *Tacit. 3. hiſt. c.* 47. Nec cæteræ nationes ſilebant; ſubita per pontum arma barbarum mancipium moverat. *Virg.* 9. *Æneid.* Somno vinoque ſoluti Procubuere: ſilent late loca. ¶ Silere æquor dicitur, cum placidum eſt. *Id. Ecl.* 4.

Siler, eris, n. 3. frutex aquoſis locis creſcens, qui nonnunquam arboreſcit, adeo ut baculos ruſtici ex eo faciant, quaſi pumila ſalix, cujus etiam generibus annumerari creditur, auctore Ruelio, qui contendit, non eſſe id, quod ſeſeli Maſſilienſe Officinæ, & ſiler montanum appellant. *Virg.* 2. *Georg. v.* 12. Ut molle ſiler, lentæque geniſtæ.

Sileſco, is, n. 3. *tacere*, σιωπάω, ſileo, tacitus fio. *Ter. Adelph.* 5. 2. 10. Dum hæ ſileſcunt turbæ. *Virg.* 10. *Æn.* Eo dicente Deum domus alta ſileſcit. ¶ Tranſlate ſumitus pro quietum fieri. *Catul. carm.* 43. Furor cæli ſileſcit.

Silex, icis, m. vel f. 3. *ſelice, ſelce*, חלמיש, Germ. *kiſling*, Gal. *caillou*, Hiſp. *pedernal*, πυρίτης, lapis durus, ex quo ignis excuti ſolet. *Virg.* 1. *Æn.* Ac primum ſilicis ſcintillam excudit Achates. ¶ Accipitur nonnunquam latius ſilicis appellatio, ut etiam de petris, & marmoribus, & etiam de quolibet lapide dicatur. *Plin. l.* 36. *c.* 18. Idem Lunenſem ſilicem ſerra ſecari, at Tuſculanum diſſilire igni. *Virg. Æn.* 8. *v.* 233. Stabat acuta ſilex præciſis undique ſaxis. *Ovid.* 7. *Met. v.* 107. terrena ſilices fornace ſoluti. ¶ Tranſlate *Tibul. l.* 1. *el.* 1. *v.* 78. Nec in tenero ſtet tibi corde ſilex. ¶ Dicitur etiam *ſaxum ſilex*, *lapis ſilex*. *Liv. l.* 1. *c.* 24. Porcum ſaxo ſilice percuſſit. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 77. Tu et lapide ſilice ſtultior.

Silybum, i, n. σίλυβον, *Carde Maria*, herba ſpinoſa, chamæleoni albo ſimilis, in Cilicia, Syria, & Phœnice naſcens, ſuccumque lacteum emittens. *Plin. l.* 25. *c.* 22. & *l.* 26. *c.* 12. ¶ Legitur & *Sillybum*.

Silicarius, ii, m. *Frontin. de aquæduct. Rom. l.* 2. Silicarios refert inter opifices aquæductuum.

Silicernium, ii, n. epulum funebre, quod in exequiis celebrabatur. *Varr.* apud *Non. c.* 1. *n.* 234. Funus exequiati cum plauſu ad ſepulcrum, antiquo more ſilicernium confecimus, id eſt περίδειπνον, quo prenſi diſcedentes dicimus alius alii, vale. *Feſtus*: Silicernium dicitur cœna funebris. ¶ *Paulus* apud *Feſtum* ait, ſilicernium proprie eſſe genus farciminis, quod adhibebatur in funebri epulo. Hinc & *Arnob. l.* 7. inter farcimina ſilicernium refert. ¶ Tribuitur hinc hæc vox ſeni decrepito, quod ejus cauſa brevi ſilicernium futurum eſt. *Teren. Adelph.* 4. 2. 48. Jam ſane, ego te exercebo hodie, ut dignus es, ſilicernium. *Fulgent. Planciad. de priſco ſerm. n.* 8. Silicernium ſenex dixit in maſc. genere, additque exemplum *Cæcilii Metelli in hiſt. de Georg. Lepanno*, his verbis. Qui jam ſilicernius ſui finem temporis expectaret. De etymo vocis multa ſcripſere *Nonius*, *Servius*, *Donatus*, & alii, quæ omnia, utpote vana, & incerta piget hic referre. *V. Voſſ. in Etymol.*

Silites, m. 3. pop. Armeniæ majoris, montani, apud quos oritur Tigris, & Tyrium fl. excipit. *Plin. l.* 6. *c.* 6.

Siliceus, a, um, πυρίτης, quod eſt ex ſilice. *Cat. de R. cap.* 18. Inibi lapides ſiliceos in totum forum ſtatuito. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Silicea ſaxa. ¶ Tranſlate *Senec. l.* 3. *de Ira, c.* 8. Impudicorum cœtus fortem quoque, & ſiliceum virum emollit.

Silicia, æ, f. herba eadem, quæ fœnum græcum, ſic dicta, quod inter ſilicem naſcitur. *Plin. l.* 24. *c.* 19.

Silicius, a, um, adject. idem ac ſiliceus. *Plin. l.* 16. *cap.* 14. *de mollusco*: Nunc inter pugillares, lectorumque ſilicius, aut laminas. h. e. operimentæ e ſilice, ſeu marmora ſectio lecta addita. Alii leg. *ſilaceas laminas*. h. e. ſili colore tinctas.

Silicula, vel Siliquula, æ, f. parva ſiliqua. *Var. de R. R. l.* 1. *c.* 23. Lupinum needum ſiliculam cepit.

Siliginarius, ii, m. ſiliginis venditor, vel diſtributor. *Ulpian. l.* 52. *ff. de furtis*, & *Inſcript.* apud *Spon. Erud. Antiq. pag.* 64.

Siligineus, a, um, σιλιγνίτης, quod eſt factum ex ſiligine. *Plin. l.* 18. *c.* 9. Siligineæ farinæ modius Gallicæ xxii. libras panis reddit. *Sen. ep.* 123. Malum panem dicis. Expecta, bonus fiet etiam, illum tenerum tibi, & ſiligineum fames reddet.

Siligo, inis, f. 3. *ſiligine*, Germ. *rocken*, Gal. *bled a blanc*, Hiſp. *trigo candeal*, σιλίγνις, ?, genus frumenti, ex quo laudatiſſimus panis conficitur. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Siliginem proprie dixerim tritici delicias, candor eſt, & ſine virtute, & ſine pondere, conveniens humidis tractibus, quales Italiæ ſunt, & Galliæ Comatæ: Sed & trans Alpes in Allobrogum tantum, Arvernorumque agro pertinax: in cæteris ibi partibus biennio in triticum tranſit. *Col. l.* 2. *c.* 9. Omne triticum ſolo uliginoſo poſt tertiam ſationem convertitur in ſiliginem. *Juven. ſat.* 5. *v.* 70. Sed tener, & niveus (panis) molliſque ſiligine factus ſervatur domino.

Siliqua, æ, f. *tega*, *ſiliqua*, *baccella*, λοβός, involucrum leguminum, folliculus, ſeu integumentum, cui grana leguminum includuntur, & ſiquid leguminibus eſt ſimile. *Virg.* 1. *Georg.* Grandior ut fœtus ſiliquis fallacibus eſſet. *Plin. l.* 18. *c.* 12. *de fabis*: Nam ſiliquæ, cauleſque gratiſſimi ſunt pabuli pecori. ¶ Per Synecdochen ſiliqua ponitur pro integro legumine. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 123. Vivit ſiliquis, & pane ſecundo. *Perſ. ſat.* 3. Siliquis, & grandi paſta polenta. In his, & ſimilibus locis quidam dubitant, utrum ſiliquæ arboris, de quibus dicemus, an leguminum intelligantur. Sed ſatius eſt intelligere legumina, ut phaſeolos, piſa, lupina, quibus conſtat veſci ſoleta, qui tenui victu gauderent. Nam involucris, quæ proprie ſiliquæ, ſola pecora veſcebantur. ¶ Dicitur etiam de fœno græco. *Colum. l.* 12. *c.* 11. Fœnum græcum, quod ſiliquam vocant ruſtici, duo tempora ſationum habet, quorum alterum eſt Septembris menſis, cum pabuli cauſa ſeritur, alterum autem menſis Januarii ultimo, cum in meſſem ſeminatur. ¶ Item de fructu arboris ceroniæ, qui falcatus eſt, humani digiti longitudine, prædulcis, imo & de ipſa arbore. Hæc arbor Græcis κερατία, vel κερωνία, fructus vero κεράτιον nominatur, a κέρας, *cornu*, quia eſt incurvus inſtar cornu. Latine ſiliqua dicitur, vel ſiliqua græca, vel etiam febe græca, quia figura ſiliquam refert, quæ legumine continet. *Plin. l.* 15. *c.* 24. Haud procul abeſſe videantur, & prædulces ſiliquæ, niſi quod in iis cortex ipſa manditur: Digitorum hominis longitudo illis, & interim falcata, pollicari latitudine. *Id. l.* 17. *c.* 18. Siliqua Græca, & Perſicus ante brumam per autumnum. *Colum. l.* 5. *c.* 10. Siliquam Græcam quam quidam caration vocant, & perſicam ante brumam per autumnum ſerito. ¶ Item de arbore in Syria, & Jonia, & circa Gnidum, & in Rhodo, quam Jones ceraunium vocant. *Plin. l.* 15. *c.* 8. Similis his ſiliquæ, quam Jones ceraunium vocant, trunco & ipſa fertilis, ſed pomo ſiliquæ. ¶ Denique ſiliquæ nomen eſt minimi ponderis. *Vetus Auctor de ponderib.* Ponderum pars minime calculus eſt, qui conſtat ex granis ciceris duobus, & apud quoſdam ſiliqua penſante, quæ tribus grania hordei declaratur in pondere. *Et paulo poſt*. Drachma, quæ conſtat ſiliquis 18. & ſcrupulus, qui eſt ex ſiliquis 6. &c. *Fan. de ponder. v.* 10. Semina ſex alii ſiliquis latitantia curvis Attribuunt ſcrupulo.

Siliquaſtrum, i, n. *gengiovo*, πιπερῖτις, herba hortenſis, a *ſiliqua*, quod ſiliquæ habeat ſimilitudinem, ut *menthaſtrum* a *mentha*, ob eandem cauſam. *Plin. l.* 19. *cap.* 12. Panaa piperis ſaporem reddit, magis etiam ſiliquaſtrum, ob id piperitidis nomine accepto.

Siliquor, aris, d. 1. eſt ſiliquam, ſeu integumentum emittere, ſiliqua tegi. *Plin. l.* 17. *c.* 9. Nihil eſſe otius lupini ſegete, prius quam ſiliquatur, aratro, vel bidentibus verſa. *Id. l.* 18. *c.* 7. Siliquantur vero omnia diverſis diebus, & ab ima primum parte paulatim flore ſubeunte.

Silius Italicus Poeta, ex Italica Pelignorum urbe, conſulatum Romæ geſſit eo anno, quo Nero occiſus eſt, vixitque deinde uſque ad Trajanum, quo tempore jam ſenex, inedia vitam finivit in Campaniæ ſeceſſu, tædio inſanabilis clavi, quo diu afflictatus fuerat. Scripſit de bello Punico libros ſeptemdecim heroico carmine. Plura de eo vide apud *Plin. l.* 3. *epiſt.* 7.

Silli, orum, m. σίλλοι, genus carminis apud Græcos, ſimile Latinorum ſatyris, cujuſmodi librum in Platonem compoſuiſſe Timonem refert *Gel. l.* 3. *c.* 17. Hinc

Sillybum, V. Silybus.

Sillographus, i, maſc. *maledico*, *ſatirico*, σιλλογράφος, qui mordacia carmina ſcribit. *Ammian. lib.* 22. *cap.* 16. Sillographos imitatus Scriptores maledicos.

Silo, onis, m. *cigliuto*, qui prominentia ſupercilia habet. Ita *Non. c.* 1. *n.* 101. interpretatur. *Varr. ibid.* Non unum ſcribunt eſſe grandibus ſuperciliis, ſilonem quadratum, &c. ¶ Rectius tamen exponitur idem ac *ſilus*, hoc eſt ſimus, & repandis naribus, *da naſo largo*, e *ſchiacciato*, *ricagnato*. Certe in *Gloſſis* tam *ſilo*, quam *ſilus* dicitur σιμός. *Plaut.* quoque hac ratione uſurpat cum ait, *Rud.* 2. 2. 11. Ecquem recalvum, ac ſilonem ſenem, ſtatutum, ventrioſum torvis ſuperciliis, &c. Nam ſi *ſilo* eſſet, qui prominentia ſupercilia habet, inepte ſubjeciſſet *torvis ſuperciliis*. Præterea *Plin. l.* 11. *c.* 37. *ſect.* 59. *Hard.* docet cognomina *Silonum* apud Romanos a naribus, non a ſuperciliis orta eſſe. ¶ In verbis *Plaut.* eſt qui legit *ſilonum*, eſt qui *ſilanum*.

Silphium, ii, n. σίλφιον, herba quædam, imbre maxime proveniens, quemadmodum & fungi, cujus folia, & radix ad varios in medicina uſus adhibentur. Ex ea ſuccus emanat, qui laſer dicitur. *Plin. l.* 22. *c.* 23.

Silva, æ, f. *ſelva*, *boſco*, Germ. *wald*, Gal. *foreſt*, Hiſp. *boſque*, δρυμός, ὕλη, locus, ubi multitudo arborum eſt. Etymologi ducunt ab ὕλη, ideoque *ſylva* per *y* ſcribunt. Rectius tamen per latinum *i* ſcribitur, quod in omnibus vet. monumentis ita legitur, teſtibus *Manut. in Orthogr. Dauſq.* & aliis. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 16. Mane me in ſilvam abſtrudo denſam, atque aſperam. *Virgil. Æn.* 9. Iter in antiquam ſilvam, ſtabula alta ferarum. ¶ Dicitur etiam de loco ſentibus, virgultis, tribulis denſo, & impedito. *Virg.* 2. *Georg. v.* 17. Pullulat ab radice aliis denſiſſima ſilva. ¶ Differt a *nemore*, quod plerumque ſignificat locum deliciarum cauſa arboribus conſitum. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 50. Multos nemora, ſilvæque commovent. Item a *luco*, qui eſt ſilva incædua, & diis ſacra; ſilva vero notat locum, unde ligna cædere, & aſportare licet. *Liv. l.* 24. Lucus frequenti ſilva, & proceris abietis arboribus ſeptus. Item a *ſaltu*, qui eſt locus in ſilva ſecluſus, ubi paſcuntur armenta. *Catul. carm.* 34. Silvarumque virentium ſaltuumque reconditorum. Hæc tamen diſcrimina paſſim non ſervantur, præſertim a Poetis. ¶ Metonymice ſilva accipitur pro ipſis arboribus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 26. Silvarumque aliæ preſſos propaginis arcus exſpectant. ¶ Tranſlate ſumitur pro quacumque congerie, & prima veluti materia, ex qua deinde quod volumus, ſecernimus. *Cic.* 3. *de Or. c.* 26. Primum ſilva rerum, ſententiarumque comparanda eſt. *Id. in Or. c.* 3. Ubertas, & quaſi ſilva dicendi. ¶ Silvam comæ dixit *Juven. ſat.* 9. *v.* 13. capillos denſos, & incomptos. ¶ *Ligna ferre in ſilvam*, proverbiali locutione dicitur is, qui aliquid alicui tribuit, quo is maxime abundat: cui reſpondet Italicum proverbium, *dar' acqua al mare*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 10. ¶ Interdum hæc vox apud Poetas triſyllaba eſt, ut apud *Horat. Epod.* 13. Nunc mare, nunc ſiluæ. *Priſcian. l.* 1. *pag.* 546. *Putſch.*

Silvanus, vel Sylvanus, i, m. Deus ſilvarum præſes, ὑλαῖος θεός, quemadmodum Pan pecorum, & agrorum. *Virg.* 2. *Georg.* Panaque, Silvanumque ſenem, Nymphaſque ſorores. Hic Cypariſſum puerum in deliciis habuiſſe dicitur; fabulantur enim Poetæ, Cypariſſum cervam habuiſſe manſuefactam, eamque unice adamaſſe: quam cum Silvanus imprudens occidiſſet, puer doloris impatientia contabuit, cujus mortem ægre ferens Silvanus, in arborem cupreſſum eum commutavit, quam emaſis deſiderii ſemper dicitur circumferre. Hinc *Virg.* 1. *Georg. v.* 20. Et teneram ab radice ferens, Silvane, cupreſſum. ¶ *Vetus Autor de limit. apud Rigalt. pag.* 202. tres eſſe Silvanos docet, cum inquit. Omnis poſſeſſio tres Silvanos habet: unus dicitur domeſticus, poſſeſſioni conſecratus, alter dicitur agreſtis, paſtoribus conſecratus, tertius dicitur Orientalis, cui eſt in confinio lucus poſitus. Hæc ille. Sed fortaſſe hi omnes unum, eundemque deum conſtituunt diverſo loco, aut titulo cultum. ¶ Mars etiam Silvanus dictus eſt, apud *Cat. de R. R. cap.* 83. fortaſſe, quia in ſilvis cultus fuit. ¶ Silvani olim dicebantur tubi, ex quibus aqua ſalit. V. Silanus.

Silvaticus, vel Sylvaticus, a, um, adject. *da ſelva*, *ſelvaggio*, *ſelvatico*, ad ſilvam pertinens, ὑλαῖος. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 22. Falces vineaticæ ſex, ſilvaticæ quinque, arborariæ tres. *Plin. l.* 30. *c.* 9. Mus ſilvaticus. *Cato R. R. c.* 8. Laurus ſilvatica.

Silveſco, vel Sylveſco, is, n. 3. *farſi ſelva*, ὑλομανέω, in ſilvam redigi, ſeu ſilveſtres, & infructuoſas arbores fieri, quæ antea cultæ erant, & fructuoſæ: item in nimiam ramorum, ſarmentorumve ubertatem luxuriari. *Col. l.* 4. *c.* 11. Nec pati vitem ſupervacuis frondibus ſilveſcere. *Cic. de Senect. c.* 15. Ne vitis ſilveſcat ſarmentis.

Silveſter, & Silveſtris, vel Sylveſter, Sylveſtris, e, adject. *ſilveſtre*, *ſelvaggio*, Ger. *des walds*, Gal. *ſauvage*, Hiſp. *ſelvatico*, ὑλαῖος, ἄγριος, quod eſt ſilvæ, vel in ſilva. *Cic. de Amic. c.* 19. Delectamur locis montoſis, & ſilveſtribus. *Liv. l.* 27. Tumulus erat ſilveſtris inter Punica, & Romana caſtra. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Silveſtriora omnia tardiora. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. Silveſtrem flammis, & ferro mitiget agrum. h. e. ſterilem, & herbis obſitum infructuoſis. ¶ Tranſlate ponitur pro agreſti, & ruſtico. *Virg. Ecl.* 1. Silveſtrem tenui meditabor arundine muſam. *Horat. de ar. poet. v.* 391. Silveſtres homines. *Sen. Hippol. v.* 459. Truculentus, & ſilveſter, & vitæ inſcius. ¶ *Silveſter* in fæm. gen. *Petron. in Satyr. c.* 131. teſtis ſilveſter aedon, Atque urbana Progne. Al. leg. *ſilveſtris*.

Silvia, vel Sylvia, æ, f. filia Tyrrhei armentarii Latini Regis Laurentum, cujus cervus manſuetus ab Aſcanio vulneratus initium fuit belli inter Latinos, & Troianos. *Virg.* 8. *Æn.* ¶ Eſt etiam cognomen Rheæ, ſeu Iliæ filiæ Numitoris, quæ a Marte compreſſa Romulum, & Remum peperit. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 383.

Silvicola, vel Sylvicola, æ, m. & f. qui, & quæ ſilvas colit. *Propert. l.* 3. *eleg.* 13. Oſcula ſilvicolis empta dedere viris.

Silvicultrix, vel Sylvicultrix, icis, f. quæ in ſilvis habitat, ut ſilvicultrix cervo, apud *Catul. carm.* 64. (al. 58.) *v.* 72.

Silv-

Silvifrăgus, vel Sylvifragus, a, um, adject. ſilvas frangens. *Lucret. l. 1. v.* 275. montaſque ſupremos Silvifragis vexat flabris.

Silvĭger, & Sylviger, a, um, adject. idem quod ſilvoſus. *Plin. l. 30. c. 3.* Montes ſilvigeri ab Aquilonis tantum parte ſunt.

Silvĭus, & Sylvius, ii, m. filius Æneæ, & Laviniæ Latini regis filiæ, natus poſt Æneæ mortem, ideoque & *Poſthumus* appellatus: Silvius autem dictus eſt, quia in ſilvis e matre editus, & a paſtoribus educatus fuit, ut ſcribit *Dionyſ. Halicarn. l. 1.* Regnante Albæ Aſcanio, majore Æneæ filio, ſummum ſacerdotium juſſu populi geſſit, regnavitque & ipſe poſt Aſcanium annis 29. ab eoque omnes Albanorum reges Silvii ſunt appellati. *Id. ibid.* Sed *Liv. l. 1. c. 1. 2. & 3.* hunc Silvium cum Julo confundit, atque fuiſſe filium Aſcanii.

Siluncŭlus. V. Ciluneulus.

Silvōſus, vel Sylvoſus, a, um, adject. *ſelvoſo, pieno di ſelve*, ὑλώδης, ſilva, vel arborum denſitate obſitus. *Liv. l. 9. c. 2.* Saltus duo alti, anguſti, ſilvoſique ſunt. *Plin. l. 12. c. 5.* Superiores rami emicans ſilvoſa multitudine.

Silūrus, i, m. σίλουρος, peculiaris Nili piſcis, ex eo appellatus, quod ſæpe σείει οὐρὰν, h. e. movet caudam. *Plin. l. 9. c. 15.* Sunt & in quibuſdam amnibus haud minores, ſilurus in Nilo, eſox in Rheno, attilus in Pado, &c. *Juven. ſat. 4. v. 33.* Vendere municipes fracta de merce ſiluros.

Sīlus, a, um, m. σιμὸς, qui habet naſum ſurſum verſus repandum. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 29.* Ecquos ſilos, flaccos, frontones, capitones, quæ ſunt in nobis? *Feſt.* ſilus appellatur naſo ſurſum verſus repando: unde galeæ quoque ad ſimilitudinem ſilæ dicebantur.

Silvŭla, vel Sylvula, læ, f. *ſelvetta*, ὑλάριον. *Col. l. 8. c. 15.* Totus locus ſilvulis occupetur.

Silybum, i, n. σίλυβον, ſpina lata, folia ferens chamæleontis albi. *Plin. l. 22. c. 22.*

Sima, æ, f. ſuprema pars coronæ, h. e. id, quod coronæ ſuperimponitur, ἐπίθεσις, ab ἐπιτίθημι, *impono*; a Latinis ita dicitur, quia eſt obtuſum quiddam, & hebes inſtar capeſini naſi. Italice *goloſea* dicitur. *Vitruv. l. 3. c. 3.* Inſuper coronas ſimæ, quas Græci ἐπαιετίδας dicunt.

Simæthēus, a, um, adject. idem quod Simæthius. *Ovid. 4. Faſt. v. 470.* Quaque Simæthæas accipit æquor aquas.

Simæthis, idis, f. nomen Nymphæ. *Ovid. 13. Metam. v. 624.* Acis erat Fauno, Nymphaque Simæthide cretus.

Simæthius, a, um, adject. ad Simæthum fl. pertinens. *Virg. 9. Æn. v. 584.* Simæthia circum flumina. ¶ Simæthius heros, eſt Acis filius Simæthidis, apud *Ovid. 13. Metam. v. 753.*

Simæthus, m. 2. *Jaretta*, fl. Siciliæ, qui recipit aliquot fluvios, & Vallem Demonæ a Nectina ſeparans, infra Murgantium in mare Siculum ſe exonerat, *Sil. l. 14. v. 232.*

Sĭmĭa, æ, f. *ſcimia*, קוף, Ger. *aff*, Gal. *ſinge*, Hiſp. *mona*, πίθηκος, animal ſine cauda, hominum figuræ proximum, in Libya naſcens, a *ſimus*, quod ſima ſit, ideſt preſſis naribus. *Enn. apud Cic. l. 1. de nat. Deor. c.* 35. Simia quam ſimilis turpiſſima beſtia nobis! ¶ Simias etiam dicimus homines aliorum imitatores affectatos, quia ſimia non ſolum figura, ſed etiam geſtibus actiones hominum imitatur. *Plin. l. 1. epiſt. 5.* Ruſticum inſectatur, atque etiam Stoicorum ſimiam appellat. Adde *Capitolin. in Maxim. jun. c. 1.*

Simĭla, æ, f. *fiore di farina*, סלת, Ger. *ſemmelmehl*, Gal. *la fleur de farine*, *farine de pur froment*, Hiſp. *ſemola*, *flor de harina*, σεμίδαλις, farina alba, flos farinæ triticeæ, ea pars, quæ media eſt inter pollinem, & ſecundarium, potiſſimam nutriendi vim habens, quæ etiam ſimilago dicitur. Sunt enim molitæ farinæ partes quatuor, pollen, ſimila, ſecundarium, ſive cibarium, furfures. *Celſ. l. 2. c. 18.* Ex tritico firmiſſima ſiligo, deinde ſimila. *Martial. l. 13. epigr. 10.* Nec poteris ſimilæ dotes numerare, nec uſus.

Similaginĕus, a, um, adject. ex ſimilagine factus, ut ſimilagineus panis, apud *Senec. ep. 119.* ubi alii leg. *ſiligineus*.

Similāgo, inis, f. idem ac ſimila. *Plin. l. 18. c. 10.* Similago ex tritico fit laudatiſſima. Ex Africo juſtum eſt e modiis reddere ſemodios, & pollinis ſextarios quinque. Ita autem appellant in tritico, quod florem in ſiligine. Hoc ærariæ officinæ, chartariæque utuntur. Præterea ſecundarii ſextarios quatuor, furfurumque tantundem. Panes vero e modio ſimilaginis exeunt. a floris modio cxvii.

Simĭle, adv. idem ac ſimiliter. *Cic. 2. Acad. c. 5.* Simile vos cum perturbatis, ut illi Rempublicam, ſic vos Philoſophiam bene jam conſtitutam velitis, &c. Pleriqne tamen leg. *ſimiliter*.

Similigĕnus, a, um, adject. qui eſt ſimilis generis. *Cal. Aurel. Acut. c. c.* 29. Admiſcere ſibi ſimiligena.

Sĭmĭlis, & le, o. 3. *ſimile*, *ſomigliante*, דומה, Ger. *gleich*, Gal. *ſemblable*, Hiſp. *ſemejante*, ὅμοιος, quod ſimilitudinem cum re aliqua habet. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 1. Catil.* Simili Senatuſconſulto C. Mario, & L. Valerio Coſſ. permiſſa eſt Reſpublica. ¶ Vel cum gen. *Cic. l. 10. Fam. ep.* 22. Spes tamen una eſt, aliquando Populum Rom. majorum ſimilem fore. *Plin. l. 16. c. 17.* Maſtice bituminis ſimilior. ¶ Vel cum dat. *Cic. 1. de Leg.* Nihil eſt enim unum uni tam ſimile, tam par, quam omnes inter noſmetipſos ſumus. *Idem pro Marcel. c. 3.* Hunc ſimillimum Deo judico. Vel cum accuſ. & præpoſ. *inter*. *Cic. 4. Acad.* Anaxagoras materiam infinitam, ſed ex ea particulas ſimiles inter ſe minutas, &c. ¶ Vel præter genitivum, aut dativum, aut accuſativum, cum ablativo rei, in qua eſt ſimilitudo, vel ſine præpoſ. vel cum præpoſ. *in*. *Cic. 1. Tuſc.* Quærerem ex eo, cujus ſuorum ſimilis fuiſſet Africani fratris nepos, facie patris, vita omnium perditorum ita ſimilis, ut eſſet facile deterrimus. *Id. 4. Ver.* Si aliqua in re Verri ſimilis fuero. ¶ Vel apud Poetas etiam cum accuſ. per Helleniſmum. *Virg. 1. Æn.* Os, humeroſque Deo ſimilis. ¶ Vel cum membro orationis, & conjunctione *ac*, vel *atque*. *Cic. 4. Fin.* Nec ſi ille ſapiens ad tortoris equuleum a Tyranno ire cogatur, ſimilem habeat vultum, ac ſi ampullam perdidiſſet. *Id. 5. Fin.* Itaque & ſimilis eris finis boni, atque antea fuerat. ¶ Vel cum partic. *ut*. *Cic. de Sen. c. 6.* Simileſque ſunt, ut ſiqui gubernatorem in navigando agere nihil dicant. Al. leg. *ſimileſque ſunt iis, qui* &c. ¶ Reperitur *ſimile eſt*, pro ſimilis eſt, per Helleniſmum. *Nav. apud Non. c. 3. n. 205.* Tu pueri puſilli ſimiles es. ¶ Simile, ſubſtant. pro ſimilitudine. *Cic. 4. de Fin. c. 17.* Ecce aliud ſimile diſſimile. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 29.* Simile vitioſum eſt, quod ex aliqua parte diſſimile eſt. ¶ Ariſtoteles ſimilis apud *Juvenal. ſat. 2. v. 6.* eſt imago Ariſtotelis, *il ritratto*. Hoc ſenſu *Stat. l. 3. ſilv. 3. v. 200.* te lucida ſaxa, Te ſimilem doctæ referet mihi linea ceræ. *Et l. 2. ſilv. alc. v. 128.* Ac ſolatia vana ſubminiſtras Vultus, qui ſimili notatus auro ſtratis præniteat.

Similĭtas, atis, f. idem ac ſimilitudo. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 827.* Vide, Demea, hominis quid fert morum ſimilitas. Adde *Vitruv. l. 2. c. 9.*

Simĭlĭter, adv. *ſimilmente*, ὁμοίως, pariter, eodem modo. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Roſc. Amer.* Nequaquam tamen ſimiliter oratio mea exire, atque in vulgus emanare poterit. ¶ Vel cum partic. *ac*, *atque*, *ut*. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 3.* Similiter facis, ut ſi me roges, &c. *Id. 1.* Off. c. 25. Similiter facere eos, qui inter ſe contenderent, uter Rempublicam potius adminiſtraret, ac ſi nautæ inter ſe certarent, quis eorum potiſſimum gubernaret. *Id. Agrar. c. 4.* Similiime, ut mihi videtur, atque in illa lege, qua, &c. ¶ Reperitur etiam cum dativo. *Plin. l. 11. c. 25.* Similiter his & ſcorpiones terreſtres vermiculos ovorum ſpecie pariunt. ¶ *Similiter imitari aliquem*, eſt propius ad ejus actiones imitatione accedere. *Phædr. l. 5. fab. 5.* Acclamat populus, ſcurram multo ſimilius imitatum.

Similitūdo, inis, f. *ſimilitudine*, דמיון, Germ. *gleichheit*, Gal. *ſemblance*, Hiſp. *ſemejança*, ὁμοιότης, exemplar, imago, ſpecies, forma, effigies. *Cic. 1. Off. c. 17.* Nihil autem amabilius, nec copulatius, quam morum ſimilitudo bonorum. *Id. 2. Tuſc. c. 23.* Sunt enim quædam animi ſimilitudines cum corpore. *Id. 13. Phil. c. 13.* Omnes habent ſimilitudinem inter ſe. *Liv. l. 25. c. 16.* Similitudine veri capi. ¶ Similitudo item eſt genus Figuræ Rhetoricæ, quæ etiam Epagoge græce dicitur. *Auct. ad Heren. l. 4.* Similitudo eſt oratio traducens ad rem quampiam aliquid ex re diſpari ſimile. *Quintil. l. 5. c. 13.* Eludere ſimilitudines.

Simĭlo, as, 2. 1. *ſomigliare*, *eſſere ſimile*, דמה, Germ. *gleich ſeyn*, Gall. *raſſembler*, Hiſp. *parecer*, *ſemejar*, ὁμοιόω, ſimilis ſum, refero, repræſento. Conſtruitur cum accuſ. *Martial. l. 2. epigr. 35.* Cum ſint crura tibi, ſimilent quæ cornua Lunæ. Pleriqne leg. *ſimulent*.

Simiīnus, a, um, adject. de ſimia. *Jul. Obſeq. de prodig. C. Mario, C. Flacco Coſſ.* In Lucanis duo agni equinis pedibus nati, alter ſimimino capite. ¶ Simimina herba eſt, quæ græce pythecion dicitur, & cynocephalion, & ab Italis cerebrum canis. *Apul. de herb. c. 86.*

Simĭŏlus, i, m. πιθήκιον, parvus ſimius. Tranſlate ponitur pro eo, qui utcunque alterum imitatur. *Cic. l. 7. Fam. ep. 2.* Hic ſimiolus animi cauſa me, in quem inveheretur, delegerat.

Simĭtu, adv. idem ac ſimul, apud Comicos præſertim. *Plaut. Trinum. 2. 1. 1.* Multas res ſimitu in meo corde verſo. *Id. Merc. 1. c. 8.* Iis tres ſimitu res agendæ ſunt.

Simĭus, ii, m. *ſcimmione*, idem ac ſimia. *Martial. l. 14. epigr. 202.* Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas: Si mihi cauda foret, cercopithecus eram. ¶ Tranſlate ponitur pro affectato imitatore. *Sen. l. 4. controv. 26.* Quid putatis argentarium eſſe? Cellii ſimius eſt.

Simo, as, a, 1. ſimum facio, deprimo. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 771.* Simavit taxim ad nares, delphinus ut olim. ¶ Ita emendant plerique Critici, cum antea legeretur *ſuat* pro *ſimo*.

Simŏis, entis, m. *Simoenta*, Turc. *Chiſme*, fl. Phrygiæ min. ex Ida M. profluens, cui Xanthus miſcetur, qui lacum apud Sigeum cum Scamandro confluente efficiunt. *Virg. 5. & 6. Æn.*

Simōnes, nomine appellantur delphini, cum vocantur. Ad eum enim vocem accedere ſolent. Ita autem dicuntur a ſimo, patuliſque naribus. *Plin. l. 9. c. 8.* & *Solin. c. 12.* (al. 25.) ¶ Rectus caſus ſingularis erit *Simo*. Ita enim apud *Terent. in Andria* ſenex hoc nomine inducitur.

Simonĭdes, is, m. 3. Σιμωνίδης, Poeta Lyricus a Cea inſ. qui Melicus dictus eſt, Steſichori æqualis. Quatuor literas invenit, ζ, η, ψ, ω, & octavam in lyra chordam. *Plin. l. 7. c. 56.* Idem excogitavit artem memoriæ. *Cic. in Orat. l. 2. c. 86.* ¶ Simonides alter, filius ſororis Simonidis ſuperioris, encomiaſtes Melicerta, qui ante bellum Peloponneſiacum fuit, ſcripſitque genealogiam libris tribus. ¶ Item alius, Poeta Jambicus, filius Crinei, ex Amorgo inſ. qui in commovendis miſeratione exterris præſtitit. *Quintil. l. 10. c. 1.* ¶ Simonides quoque Poeta Epicus, natione Caryſtius, ſive Erythræus, qui ſcripſit Græcorum apud Aulidem conventum, trimetrorum libros duos, & alia. ¶ Item Poeta Epicus, patria Magnes, Antiochi Magni tempore, cujus res geſtas ſcripſit, ac bellum adverſus Galatas. *Suid.*

Simonidēus, a, um, adject. a Simonide. *Catul. carm. 39. v. 8.* Mœſtius lacrymis Simonideis, h. e. lacrymabili commiſeratione, qualem Simonides Poeta Ceus flebili carmine defunctos proſequebatur. nam præcipua ejus laus in funebri carmine fuit, teſte *Quintil.*

Simplāris, re, adject. &

Simplārĭus, a, um, adject. idem ac ſimplex, a quo deducitur. Hinc ſimplariæ venditiones dicuntur a JCtis, pro quibus venditor non tenetur de dupla emptori repromittere, ſed tantum de ſimpla, h. e. de ſimplici rei venditæ pretio. *Ulpian. l. 37. de evict. & l. 48. ff. de Ædil. edict.* ¶ Simplaris armatura, apud *Veget. l. 2. de re milit. c. 7.* eſt ordo militum, qui ſimplam accipiebat annonam, quemadmodum duplaris, qui duplam. *Id. ib.* addit torquatus *duplares* fuiſſe, qui ſcilicet ob virtutem torque donati duplum præterea annonam accipiebant; & *implares*, qui ſimplam. Atque poſteriorum hoc loco alii leg. *ſeſquiplares*, hoc eſt qui unam, & ſemis annonam conſequebantur. nam *ſeſquiplaris* ſignificat eum, qui unam rem aliquam, & præterea ejus dimidium habet.

Simplex, icis, o. 3. *ſemplice*, ἁπλοῦς, ἁπλόος, quod nullo modo compoſitum eſt, ut ſunt quatuor mundi elementa, terra, aqua, ignis, aer. *Cic. 2. de nat. Deor.* Omnem enim naturam neceſſe eſt, quæ non ſolitaria ſit, neque ſimplex, ſed cum alio conjuncta, atque connexa, &c. *Plin. l. 25. c. 7.* herba ſimplici caule. *Teren. prol. Heaut. v. 6.* Duplex quæ argumento facta eſt ſimplici. ¶ Tranſlate accipitur pro puro, aperto, libero. *Cic. 4. Acad.* Cum ſimplici homine ſimpliciter agerem, nec magnopere contenderem. *Horat. l. 1. ſat. 3.* Simplicior ſi quis; qualem me ſæpe libenter, &c. *Sen. 2. de Ira, c. 16.* Simpliciſſimi omnium habentur iracundi. Sic ſimplicia verba, *Sueton. in Tiber. c. 61.* ¶ Item pro vero, & ſyncero, cui falſum opponitur. *Cic. 2. Fin. c. 14.* His initiis inducti omnia vera diligimus, ideſt fidelia, ſimplicia, conſtantia, tum vana, falſa, fallentia odimus. ¶ Anni ſimplices ſunt rudes, & doli nondum capaces, cujuſmodi ſunt in pueritia, aut prima adoleſcentia, a quibus etiam ſimplex toga, & pura, quæ prætexta dicebatur, geri ſolebat. *Mart. l. 10. epigr.* 20. Tu mihi ſimplicibus, Mani, dilectus ab annis, & prætextata cultus amicitia. ¶ Simplex cibus, purus, non affectatus, aut aliquo condimento corruptus, vel compoſitus. *Plin. l. 11. c. 53.* Homini cibus utiliſſimus ſimplex. ¶ Simplex etiam notat directum, non flexuoſum. *Cic. 2. de nat. Deor.* Flexuoſum iter habet, ne quid intrare poſſit, ſi ſimplex, & directum pateret. ¶ Item imperitum, rudem, aut nimis credulum. *Ulpian. l. 14. ff. de relig.* Non autem oportet ornamenta cum corporibus condi, quod homines ſimpliciores faciunt. *Horat. l. 2. ſat. 2.* nec ſic, ut ſimplex Nævius, unctam convivis præbebit aquam. ¶ Verba ſimplicia a Grammaticis dicuntur, quæ nulla alia dictione componuntur, *Cic. in Orat. c. 24.*

Simplĭcĭtas, atis, fem. *ſimplicità*, *ſchiettezza*, ἁπλότης, puritas, ſynceritas. *Quintil. l. 5. c. 7.* In paucis, atque humilibus accuſator ſimplicitate gloriari poteſt. *Tacit. 6. Ann. c. 5.* Simplicitas convivalium fabularum. *Velley. l. 2. c. 125.* Dolabella vir ſimplicitatis generoſiſſimæ, *ſchiettezza d'animo nobile*.

Simplĭcĭter, adv. *ſemplicemente*, German. *einfältiglich*, Gall. *ſimplement*, Hiſp. *ſenzillamente*, *con ſimplicidad*, ἁπλῶς, ſine compoſitione, ſingulariter. *Cic. in Top.* Cum autem quæritur, quale id ſit, aut ſimpliciter quæritur, aut comparate. *Quint. l. 2. c. 12.* Simpliciter docere. ¶ Tranſlate ſumitur pro puro, ſyncero, ſine dolo. *Cicer. 1. Off.* Hæc præſcripta

Digitized by Google

ſervantem licet graviter, magnifice, animoſeque vivere, atque etiam ſimpliciter, fideliter, & vitæ hominum amice. *Plin. l.* 8. *c.* 4. Elephas homine obvio forte in ſolitudine, & ſimpliciter oberrante clemens, placidusque etiam demonſtrare viam traditur. idem imprudenter ab itinere deflectentis, non venationis cauſa. *Plin. jun. ep.* 3. *l.* 5. Amica, & ſimpliciter reprehenderunt. *Tacit. hiſt.* 1. *c.* 15. Simpliciſſime inter nos loquimur. *Id. de Germ. c.* 5. Interiores (Germani) ſimplicius, & antiquius permutatione mercium utuntur.

Simplicĭtus, adv. idem ac ſimpliciter. *Plaut. Mercat.* 2. 2. 15. Sed eam ſimpliciter dicam, ſi opera eſt auribus. Ita legit *Non. c.* 2. *n.* 825. Sed in editis omnibus aliter omnino legitur.

Simplĭco, as, a. 1. ſimplum facio. *Pallad. l.* 2. *tit.* 16. Lapis ſolitar, vel teſta ponenda eſt, ut radicem non ſimplicet, ſed repercuſſa reſpergat.

Simpludiarĭa funera ſunt, in quibus adhibentur duntaxat ſimpli ludi, quaſi *ſimpliludiaria*. His opponuntur indictiva, in quibus adhibentur non ludi modo, ſed etiam deſultores. *Feſtus*.

Simplus, a, um, *ſemplice*, unicus, minime multiplex. *Cic. in Top. c.* 11. Alia ſunt contrariorum genera, ut duplum, ſimplum, multa, pauca, longum, breve. *Liv. l.* 29. *c.* 15. Negare, tantum militum effici poſſe, vix, ſi ſimplum ex formula imperetur, enixuros. h. e. ſimplicem illum militum numerum, qui ex formula fœderis debebatur. *Plaut. Pœn.* 5. 6. 25. Obſecro te, ut liceat ſimplum ſolvere. h. e. tantum quantum debeo, non duplum. ¶ Apud JCtos ſimpla promitti, & de ſimpla caveri dicitur, cum ob evictionem ſimplum rei pretium promittitur. *Leg.* 5. & 56. *Dig. de eviction.* Similiter *Var. l.* 2. *R. R. c.* 10. Si mancipio non datur, dupla promitti, aut ſi ita pacti, ſimpla.

Simpulātrix, icis, f. mulier rebus divinis dedita, a *ſimpulum*. *Feſt.* Simpulum vas parvum, non diſſimile cyatho, quo vinum in ſacrificiis libatur. Unde & mulieres rebus divinis deditæ ſimpulatrices dicuntur.

Simpŭlo, & contracte Simplo, onis, m. qui compotationibus indulget, a *ſimpulum*. *Satrius apud Fulgent. Planciad. de priſco ſerm. n.* 49. ſummates viri facti ſunt ſimpulones ganei.

Simpŭlum, i, n. calix, quo vinum in ſacrificiis libabatur, κύαθος. *Feſtus*: ſimpulum vas parvum, non diſſimile cyatho, quo vinum in ſacrificiis libabatur. Originem hujus vocabuli afferre conatus eſt *Varro l.* 4. *de L. L.* his verbis: Quo vinum dabant, ut minutatim funderent, a guttis guttum appellarunt; & quo ſumebant minutatim, a ſumendo ſimpulum nominavere. *Apul. in Apol.* Simpulo, & catino fictili ſacrificare. *Plin. l.* 35. *c.* 12. ſed fictilibus prolibatur, ſimpulis innocentior. ¶ Fluctus in *ſimpulo excitare*, eſt in re minima turbas concire. *Cic.* 3. *de Legib. c.* 16. Excitabat enim fluctus in ſimpulo, ut dicitur, Gratidius, quos poſt filius ejus Marius in Ægæo excitavit mari.

Simpuviātrix dicitur mulier, quæ ſimpuvium porrigit in ſacrificiis. *Vet. Juvenal. Scholiaſt. ad Sat.* 6. *v.* 342.

Simpuvium, ii, n. vas ligneum, teſte *Non. c.* 15. *n.* 12. ſacrificiis aptum, in quo pontifices libare vinum ſolebant; itaque dictum videtur, quaſi *ſimbuvium*, a ſimul bibendo, ut notat *Scholiaſtes vetus ad illud Juvenal. ſat.* 6. *verſ.* 342. Simpuvium ridere Numæ. ¶ Scribitur & *Sympuvium*.

Simul, adv. *inſieme*, *in compagnia*, *di compagnia*, יחד, Germ. *mit einander*, Gall. *enſemble*, Hiſp. *a una*, ἅμα, ὁμοῦ, una, pariter, adv. congregandi. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 10. Propter propinquitatem loci totos dies ſimul eramus. ¶ Vel cum abl. & præp. *cum*. *Cic. de Am.* Cum corporibus ſimul animos interire, atque omnia morte deleri. ¶ Et omiſſa præpoſit. *Sil. l.* 5. *v.* 418. avulſa eſt protinus hoſtili Ore ſimul cervix. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 55. Verum Hypæpeni, Trallianique Laodicenis, ac Magnetibus ſimul tranſmiſſi. ¶ Uſurpatur etiam cum conjunctionibus *ac*, &. *Cic. Att. l.* 1. Demonſtravi hæc illi, ſimul & illud oſtendi. *Plin. l.* 9. *c.* 35. ſuperbo ſimul, ac procaci faſtu, ut Regina meretrix. *Quinctil. lib.* 10. *cap.* 1. Quo mens ſimul, viſuſque pertingeret. ¶ Quandoque geminatur, & habet eandem pene vim, quam *cum*, & *tum*, ſive *partim*. *Liv. l.* 1. Adeo omnes ſimul ſperabant, ſimul tantam in medio creſcentem molem ſibi, ac poſteris ſuis metuebant. *Tac. in Agric. c.* 25. Cum ſimul terra, ſimul mari bellum impelleretur. ¶ Interdum ſignificat *etiam*. *Salluſt. in Catil.* His amicis, ſociiſque confiſus Catilina, ſimul quod æs alienum per omnes terras ingens erat. ¶ Eſt etiam adverbium temporis, & ponitur pro eodem tempore. *Cic. in Brut.* Q. Hortenſii ingenium, ut Phidiæ ſignum, ſimul aſpectum, & probatum eſt. ¶ Item pro ſtatim, quam primum, poſtquam, & conjungitur cum particulis *ac*, *atque*, *ut*, *primum*, *ſubito che*. *Cic.* 3. *Ver.* Verres ſimul, ac tetigit provinciam, ſtatim Meſſanam literas dedit. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Quædamque ſerpentes ortæ extra aquam, ſimul ac primum niti poſſint, aquam perſequuntur. *Id.* 1. *Fin.* Omne animal ſimul atque natum ſit, voluptatem appetere. *Id.* 4. *Acad.* Itaque ſimul ut experrecti ſumus, viſa illa contemnimus. ¶ Reperitur etiam ſine particulis. *Cic.* 4. *Acad. c.* 6. Et ſimul inflavit tibicen, a perito carmen agnoſcitur. *Id. l.* 6. *Fam.* Simul accepi a Seleuco tuas literas, ſtatim quæſivi a Balbo, &c.

Simulācrum, i, n. *ſimulacro*, *immagine*, *effigie*, צלם, Germ. *bild*, Gal. *image*, *idole*, Hiſp. *imagen*, εἴδωλον, idolum, imago, effigies, forma, a *ſimulo*, ut *lavacrum* a *lavo*. Propria enim ſic dicitur ficta alicujus imago. Nam ſimulacra principio ex deſiderio mortuorum orta ſunt, ut qui jam deceſſerant, vivere viderentur. *Cic. pro Arch.* An, cum ſtatuas, & imagines non animorum ſimulacra, ſed corporum ſtudioſe multi ſummi homines reliquerint, &c. *Id.* 4. *Verr.* Effigies illa erat, ſimulacrumque Mithridatis. ¶ Dicitur etiam de rebus incorporeis, pro ſigno, nota, ſimilitudine. *Cic. l.* 10. *Fam. epiſt.* 1. Nec leges ullæ ſunt, nec judicia, nec omnino ſimulacrum aliquod, ac veſtigium civitatis. *Id.* 2. *Fin.* Ergo in beſtiis erunt ſecreta a voluptate humanarum quædam ſimulacra virtutum, &c.?

Simulāmen, inis, n. *rappreſentazione*, ὁμοίωμα, ſimulacrum, aſſimilatio, repræſentatio. *Ovid.* 10. *Met. v.* 726. *de Adonide*: Annua plangoris peraget ſimulamina noſtri. Loquitur de ſacris annuis in honorem Adonidis, quæ Adonia dicebantur, in quibus Adonis plangebatur, ac luctus Veneris referebatur.

Simulamentum, ti, n. ſimulatio, fictio, *finzione*. Legitur in titulo *c.* 22. *l.* 15. apud *Gell.* ubi affert hiſtoriam de Sertorio duce, deque aſtu ejus, commentiiſque ſimulamentis &c.

Simŭlans, antis, o. 3. *che ſimula*, *e finge*, ὑποκρίνων, *Cic. de Am.* Et litigare ſe ſimulans blanditur. *Ovid.* 2. *Am. el.* 6. Non fuit in terris vocum ſimulantior ales. Al. leg. *ſimulacior*, ut ſit a *ſimulax*, *acis*.

Simulanter, adverb. ficte, ſimulate. *Apulej. l.* 8. *A. A.* Quoad ſimulanter revicta Charite ſuſcipit &c.

Simulāte, adv. *finatamente*, προσποιητῶς, ficte. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c. ult.* Mala enim, & impia conſuetudo eſt contra Deos diſputandi, ſive ex animo id fit, ſive ſimulate.

Simulatĭo, onis, f. *ſimulazione*, *finzione*, ὑπόκρισις, εἰρωνεία, actus ſimulandi, fictio. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Idque non ſolum fronte, atque vultu, quibus ſimulatio facillime ſuſtinetur. *Id.* 3. *Ver.* Simulatio officii. ¶ Interdum ponitur pro ſimilitudine. *Plin. l.* 11. *c.* 44. Simiarum genera perfectam hominis ſimulationem continent facie, naribus, auribus, palpebris, &c. Al. leg. *imitationem*.

Simulātor, oris, maſc. *ſimulatore*, ὑποκριτής, qui ſimulat. *Cic.* 1. *Off. c.* 30. De Græcis autem dulcem, & facetum, feſtivique ſermonis, atque in omni oratione ſimulatorem, quem εἴρωνα Græci nominaverunt, Socratem accepimus.

Simulātrix, icis, f. 3. quæ ſimulat. *Stat.* 4. *Theb. v.* 551. Cholchus, & Ææo ſimulatrix litore Circe.

Simulātus, a, um, *ſimulato*, *finto*, ὑποκριθείς, fictus. *Virg.* 1. *Æn.* Flagrameſque Dei vultus, ſimulataque verba. *Nepos* 10. 3. Simulata amicitia. *Petron. in fragment.* Simulatus eris Proditionis opus.

Simŭlo, as, a. 1. *ſimulare*, *fingere*, כחש, Ger. *gleiſnen*, Gal. *feindre*, Hiſ. *fingir*, προσποιέομαι, ὑποκρίνομαι, fingo, imitor, pro me fero, quod non eſt, pro vero falſum oſtendo. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 4. Simulabo, quaſi non videam. ¶ Simulare, & diſſimulare differunt, quia ſimulare dicitur de eo, quod non eſt, ſive de falſitate, diſſimulare verſatur circa id, quod eſt, ſive circa veritatem. *Virg.* 1. *Æn.* Spem vultu ſimulat, premit altum corde dolorem. *Cicer.* 10. *Fam. ep.* 8. Multa & ſimulavi invitus, & diſſimulavi cum dolore. *Plin. l.* 3. *ep.* 14. Ille ſive quia non ſentiebat, ſive quia non ſentire ſimulabat. *Ovid.* 3. *Metam.* Simulare ſe anum, *fingerſi una vecchia*. ¶ Aliquando tamen *ſimulare* ponitur pro diſſimulare. *Plaut. Curcul.* 2. 3. *v.* 21. ſimulabo, quaſi non noverim. ¶ Simulare in aliquem, pro aliquem inſimulare, *accuſare*. *Plaut. Stich.* 1. 2. 19. Quaſi nunquam quicquam in eas ſimuler.

Simultas, atis, f. *odio occulto*, *inimicizia*, איבה, Ger. *groll*, *feindſchafft*, Gal. *haine couverte*, Hiſp. *odio cubierta*, ἔχθρα, latens odium inter eos, qui amici eſſe videntur, & generatim quælibet inimicitia. *Feſtus*, ſive *Paullus*. Simultas, idem odium, dicta ex contrario, quia minime ſint ſimul. Poteſt & a ſimulatione dicta exiſtimari, quia ſimulate loquuntur ad invicem. *Cic. pro Planc.* Ac ſimultates, neſcio quas, cum libertis Flacci exercet. *Cic. pro L. Man. c. ult.* Simultates ſuſcipere. *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 25. Huic ſimultas cum Curione intercedebat. *Nepos in Attic. c.* 17. In ſimultate cum aliquo eſſe. *Quint. l.* 5. *c.* 5. Simultates cum aliquo gerere.

Simulter, adv. idem ac ſimiliter apud vet. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 148. Exoſſabo eum ſimulter, ut murænam cocus. Alii leg. *ſimiliter*.

Simŭlus, a, um, dim. a *ſimus*. *Lucret. l.* 4. *v.* 1162. Simula, (puella) Silena, ac Satura eſt; labioſa, Philema.

Simus, a, um, *ſchiacciato*, *camuſo*, σιμός, qui eſt preſſis naribus, a Græca voce allata. *Virgil.* 10. *Eclog.* Dum tenera attondent ſimæ virgulta capellæ.

Sin, *ma ſe*, Ger. *wann aber*, Gall. *mais ſi*, *ſi non*, Hiſp. *mas ſi*, εἰ δὲ, ἐὰν δὲ, ſed ſi, ſi vero, ſi autem, conjunctio conditionalis. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 15. Si mihi veniam, quam peto, dederit, utar illius conditione, ſin minus, impetrabo aliquid a me ipſo. *Id. ad Brutum l.* 11. *ep.* 14. Si ita eſt, omnia faciliora, ſin aliter, magnum negotium. ¶ Conjungitur etiam cum *autem*. *Cic. Att. l.* 10. Si vir eſſe volet, præclara ſynodia, ſin autem, erimus nos, qui ſolemus. ¶ Aliquando *ſin* ſolum reperitur, non præcedente *ſi*. *Cic. de Am.* Quamobrem primum danda opera eſt, ne qua amicorum diſſidia fiant, ſin tale aliquid evenerit, ut extincta potius amicitiæ, quam oppreſſæ videantur. ¶ *Sin quis* pro ſin aliquis. *Cic.* 2. *Off. c.* 22. Danda eſt opera, ne tributum conferendum ſit; ſin quæ neceſſitas hujus muneris alicui Reip. obvenerit &c. ¶ Ponitur interdum pro ſin aliter. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 13. Veruntamen ſi pares æque inter ſe, quieſcendum, ſin, latius manabit, & quidem ad nos, deinde communiter.

Sina, maſc. 1. Sinai, *Monte Sina*, *Monte Sinai*, Turc. *Gibel Mouſa*, ideſt mons Moyſis, mons Arabiæ Petrææ, excelſus, ubi Deus Moyſi legem dedit. ¶ Sina item locus Phrygiæ marmoribus celebris. *Synnas*.

Sinæ, m. 1. *Chineſi*, pop. Aſiæ extremi ad Or. ultra Indiam extra Gangem, quorum regio perampla Sinarum Imperium dicitur, vulgo *la China*.

Sinape, is, n. 3. idem ac ſinapi. *Col. l.* 11. *c.* 3. ſinape, atque coriandrum ut ſata ſunt, ſua ſede immota permanent.

Sinapi, n. indecl. *ſenape*, *ſenapa*, σίναπι, herba ſemen ferens tanta acrimonia, ut lacrymas ciEat comedenti, in hybernis condimentis uſitatiſſimum. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Et acerrimum ſapore, igneo effectus, ac ſaluberrimum corpori ſinapi nulla cultura, melius tamen planta tranſlata.

Sinapis, is, fem. σίναπις, idem ac ſinapi. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 28. Teritur ſinapis ſcelerata cum illis. *Col. l.* 10. *v.* 122. Seque laceſſentis fletum factura ſinapis.

Sinapĭzo, as, a. 1. ſinapi compono, vel condio. *Veget. l.* 2. *c.* 6. Diligenter ſinapizare.

Sinapŏdes, m. 3. pop. Africæ, in deſertis. Inflexis, & lentis cruribus potius ſe pere, quam incedere videntur. *Mela l.* 3. *c.* 11.

Sincēre, adv. *ſinceramente*, *puramente*, ἀνόθως, ἀληθῶς, pure, vere, ſine mendacio, ingenue, integre, non ſimulate. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Hæc ut intelligatis, inquit, ſincere a me pronuntiari. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 15. Craſſi libertum nihil puto ſincere locutum.

Sincerĭtas, atis, f. *ſincerità*, *purità*, *integrità*, ἀκεραιότης, αὐθορίτης, puritas, integritas. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Salinarum ſinceritas ſummam fecit ſuam differentiam. *Col. l.* 4. *c.* 26. Atque alia convertenda, quæ ſinceritatem habent, alia ſummovenda, quæ vel carioſa, vel juſto breviora ſunt.

Sinceriter, adv. idem quod ſincere. *Gell. l.* 13. *c.* 16. Quas qui ſinceriter cupiunt.

Sincērus, a, um, *ſincero*, *puro*, *reale*, εἰλικρινής, ἀκέραιος, purus, ſimplex, cui nihil admiſtum eſt. Sunt, qui putant ſcribendum *ſyncerus* per *y*. Verum ſemper per latinum *i* in vett. libb. ac Virgilio Carpenſi exaratum reperies, teſtatur *Manut. in Orthographia*. *Hor. lib.* 1. *ep.* 2. *v.* 55. ſincerum eſt niſi vas, quodcunque infundis, aceſcit. *Senec. ep.* 108. Ex amphora primum quod eſt ſinceriſſimum, effluit. ¶ Tranſlate ſumitur pro vero, incorrupto, incontaminato, minime fucato. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 16. Mirabilia multa, nihil ſimplex, nihil ſincerum. *Liv. l.* 29. *c.* 4. Nihil ſincera fide cum Romanis acturum. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 453. nulla eſt ſincera voluptas. ¶ Per Catachreſim accipitur etiam pro integro, illæſo, non mutilato. *Lucr. l.* 3. *v.* 718. Sin ita ſinceris membris ablata profugit, Ut nullas partes in corpore liquerit ex ſe. *Ovid.* 2. *Met.* Rurſus ſine vulnere corpus, Sinceramque ſuit. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 51. Hoc mihi da, atque largire, ut M. Curium ſartum, & tectum, ut ajunt, ab omnique incommodo, detrimento, moleſtia ſincerum, integrumque conſerves. *Gell. l.* 18. *c.* 10. Sinceriore corpuſculo fieri. h. e. a febri convaleſcere, & vires recuperare. *Plaut. Mer.* 2. 2. 16. Porci ſacres ſinceri. h. e. integerrimi, & ad ſacrificium idonei.

Sincĭput, itis, n. βρέγμα, pars capitis anterior, aures, temporaque complectens, ut occiput, pars poſterior, quaſi *ſemi caput*, ut inter alios auctor eſt *Velius Longus de Orthogr.* Nempe quia eſt dimidium capitis ſignificatur. Unde Gl. Phil. *Sinciput*, ἡμικεφάλιον. *Sidon carm.* 5. *v.* 240. Fortique lacerto dimpſit accipitis miſerabile ſinciput enſa. ¶ Olim ſincipitamenta verrina, ſive aprugna aceto condita, & ad cibum præparata in deliciis erant. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Interdicta quoque cœnis abdomina, glandia, teſticuli, vulvæ, ſincipita verrina. Hinc *Juvenal. ſat.* 13. Comedam, inquit, flebile nati ſinciput elixi, Pharioque madentis aceto. ¶ Per *Synecdo-*

chen

Digitized by Google

cipiti ponitur pro toto capite. *Plaut. Men.* 3. *c.* 41. Non eſt tibi ſanum ſinciput, adoleſcens.

Sindon, onis, f. σινδὼν, velum linteum, ſubtiliſſimum. ſi *Lazaro Baifio*, *l. de re veſtiaria*, credimus, ita dicta eſt a ſidone, quæ ſindone nobilis, uti & Tyrus, itidem Phœniciæ urbe, unde & Tyriam ſindonem Martialis vocat. *Mart. l.* 4. *ep.* 19. Nec ſic in Tyria ſindone tutus eris.

Sine, *ſenza*, בלי, Germ. *ohne*, Gal. *ſans*, Hiſp. *ſin*, ἄνευ, abſque, præp. ex iis, quæ abl. ſerviunt. *Cic. pro Quinct.* Qui ab adoleſcentulo quæſtum ſibi inſtituiſſet ſine impendio. *Id. pro Cal.* Homo ſine re, ſine fide, ſine ſpe, ſine ſede, ſine fortuna. *Id.* 1. *de Orat.* ſine controverſia.

Singibĕri. V. Zingiberi.

Singillio, onis, maſc. genus veſtis brevioris & ſimplicis, ἁπλοΐς. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 17. Singilliones Dalmatenſes decem. Alii leg. *cingiliones*. h. e. parvos cinctus. Alii aliter.

Singillarius, a, um, adject. idem ac ſingularius, ut ſingillarius motus, apud *Tertull. de anima c.* 6.

Singillātim, adv. *ſingolarmente*, Germ. *beſonder*, Gal. *ſingulierement*, Hiſp. *ſingularmente*, καθ' ἕκαστον, ſingulariter, ſecundum ſingulos. *Cic.* 3. *Tuſc.* Hæque voluptates ſingillatim extenuantur. *Id. Div. Ver. c.* 15. Singillatim unicuique reſpondere. ¶ V. quæ diximus in Sigillatim.

Singlarĭter, adverb. per ſyncopen pro ſingulariter. *Lucret. l.* 6. *v.* 1063. Quæ memorare queam inter ſe ſinglariter apta.

Singularĭa, adverb. idem quod ſingulariter. Uſus eſt hac voce *Cicero*, teſte *Chariſ. Grammat. l.* 2.

Singulāris, & re, o. 3. *ſingolare*, *unico*, Ger. *einig*, Gall. *ſingulier*, Hiſp. *ſingular*, ἑνικὸς, unicus. *Plin. l.* 28. *c.* 10. Democritus etiamnum effectus auget ejus, qui ſingularis natus ſit. *Senec. in Troad. v.* 1026. Secans fluctus rate ſingulari. *Auſon. in Periocb. l.* 7. *Iliad.* Ab Ajace prælium ſingulare conſeritur, *duello*. ¶ Singularis numerus apud Grammaticos eſt, quo unica tantum res ſignificatur. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. ¶ Verbis ſingularibus gratias agere, eſt iis verbis, quæ unum tantum, non etiam plures complectantur, *in termini particolari*. *Cic.* 4. *Catil.* Primum quod mihi gratias egiſtis ſingularibus verbis. ¶ Locus ſingularis, apud *Suet. in Aug. c.* 72. eſt ſolitarius. ¶ Aliquando accipitur pro ſeparato, ſimplici, non compoſito. *Cic.* 4. *Acad.* Quintum genus eſſe dicunt, a quo aſtra ſunt, menteſque ſingulares. ¶ Metaleptice ponitur pro excellenti, & tum in malum, quam in bonum ſumitur. *Cicer.* 4. *Acad. c.* 43. Omitto, per ipſum Ariſtotelem meo judicio in Philoſophia prope ſingularem. *Id.* 4. *Ver. c.* 7. Quo facilius de ſingulari ejus impudentia exiſtimare poſſitis.

Singularĭtas, atis, f. *ſingolarità*. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 10. Salva & proprietate generis, & ſingularitate.

Singularĭter, adv. *ſingolarmente*, Ger. *ſonderlich*, Gal. *ſingulierement*, Hiſp. *ſingularmente*, ἑνικῶς, numero ſingulari. *Chariſ. l.* 1. Sunt quædam, quæ ſingulariter cum declinentur, in pluralibus mutant genera, hic locus, pluraliter hæc loca, & hi loci. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. De pluribus ſingulariter: ut Romanus io armis. ¶ Accipitur etiam pro unice, magnopere, mirum in modum. *Cic.* 4. *Ver. c.* 47. Quem ego ſingulariter in Prætura mea dilexiſſem. *Plin. l.* 4. *ep.* 15. Ruſum ſingulariter amo.

Singularius, a, um, idem ac ſingularis. *Plaut. Capt.* 1. 2. 3. His indito catenas ſingularias, iſtas majores, quibus ſunt vincti, demito, hoc eſt ſimplices, minores, & leves, non duplices. *Gel. l.* 9. *c.* 4. Homo ſingularia velocitatis. *Id. l.* 17. *c.* 9. Literæ ſingulariæ ſine coagmentis ſyllabarum. Adde *Turpilium* apud *Non. c.* 8. *n.* 60.

Singulātim, adv. *ſingolarmente*, καθ' ἕκαστον, unumquodque ſeorſum, vel per ſe, cui opponitur generatim, univerſe. *Cic.* 1. *de Inv.* Singulatim de unoquoque genere in ſecundo libro dicemus. *Id.* 7. *Verr.* Ut ea, quæ ſingulatim, ac diu collecta ſint, uno tempore univerſa perdamus. ¶ Vide quæ ſupra in *Sigillatim* adnotavimus.

Singultans, antis, o. 3. λύζων, qui frequentes ſingultus emittit. *Virgil.* 9. *Æn. v.* 333. Truncumque relinquit ſanguine ſingultantem. ideſt cum ſingultu animam efflantem. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 5. *v.* 26. Verba ſingultantia. h. e. ſingultibus interrupta.

Singultātus, a, um, omn. particip. cum ſingultu emiſſus. *Ovid. l.* 3. *Triſt. eleg.* 5. *v.* 16. Et ſingultatis oſcula miſta ſonis.

Singultim, adv. μετὰ λυγμοῦ, cum ſingultu. *Apul. l.* 2. *A. A.* Lamentabiles queſtus ſingultim inſtrepabat. ¶ Singultim loqui, eſt loqui ſermone interrupto, & veluti voce identidem compreſſa, quod obvenire ſolet verecundis, & timidis natura. Talem locutionem ἰσχνοφωνίαν vocant Græci. *Hor. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 56. Ut veni coram, ſingultim pauca locutus, ideſt verbis interruptis.

Singultĭo, is, ivi, itum, n. 4. *ſinghiozzire*, λύζω, ſingultum emitto. *Plin. l.* 34. *c.* 1. Non ſingultionibus, nec ſi cum febre dyſpnœa ſit, &c. *Colum. l.* 8. *cap.* 12. *de pullis gallinaceis*: Sequitur grex velut matrem, gallinam ſingultientem.

Singulto, as, neut. 3. frequenter ſingultio. *Stat.* 5. *Theb. v.* 260. Trepidas in limine vitæ ſingultant animæ. h. e. cum ſingultu emittunt, V. *Singultans*.

Singultus, us, maſc. 4. *ſingulto*, *ſinghiozzo*, גניחה, Germ. *dachluxen*, Gall. *hoquet*, Hiſp. *ſolloço*, λυγμὸς, diſtentio ſpiritus, & interruptio in fletu. *Cic. pro Planc.* Non modo lacrymulam, ſed multas lacrymas, & ſingultum cum fletu videre potuiſti. ¶ Neque ſolum hominis eſt ſingultus, verum etiam brutorum animantium. *Virgil.* 3. *Georg. de equis*: Imaque longo illi ſingultu tendunt. *Col. l.* 8. *c.* 5. Quod ſe facere gallinæ teſtantur crebris ſingultibus interjecta voce acuta.

Singŭlus, a, um, *ciaſcuno da per ſe*, Ger. *jetliche*, Gal. *chacun*, Hiſp. *cadauno*, ἕκαστος, unuſquiſque per ſe, hoc eſt, ſeparatim ab aliis. Fere uſurpatur in numero plurali, ut cætera diſtributiva. *Cic.* 3. *de Or. c.* 55. Refert etiam, qui audiant, Senatus, an Populus, an Judices, frequentes, an pauci, an ſinguli. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 18. Legiones ſingulas poſuit Brunduſii, Tarenti, Siponti, *una per luogo*. *Id. Agrar.* 2. Deſcripſit dena jugera in ſingulos, *dieci per uno*. *Sueton. in Aug. c.* 37. Exegit etiam, ut quoties conſulatus ſibi daretur, binos pro ſingulis collegas haberet, *uno in vece di due*. ¶ Quando uſurpatur de tempore, uſurpatur in abl. ſine præp. vel cum præp. *in*, vel in acc. cum præp. *in*, ut Singulis horis, diebus, annis, vel in ſingulis diebus, vel in ſingulos dies. Fere tamen *in dies*, & *in dies ſingulos*, uſurpantur cum comparativo, aut verbo incrementi. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quod efficitur in cœlo ſingulis diebus, & noctibus. *Id. ibid.* Sol binas in ſingulis annis reverſiones ab extremo contrarias facit. *Id.* 4. *Ver.* Lex eſt de religione, quæ in annos ſingulos Jovis Sacerdotem ſortito capi jubeat. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 7. Quotidie, vel potius in dies ſingulos breviores literas ad te mitto. *Id.* 1. *Catil. c.* 2. Creſcit in dies ſingulos hoſtium numerus. ¶ Interdum ſinguli dicuntur, qui ſoli, & ſolitarii ſunt. *Senec. de otio Sapien. c.* 27. Proderit tamen primo in ſeipſum ſecedere: meliores erimus ſinguli. *Id. l.* 4. *quæſt. nat. proœm.* Quod eſt miſerrimum, nunquam ſumus ſinguli. ¶ Uſurpatur & *ſingulus* in ſingulari num. pro ſingulari, unico. *Plaut. Ciſtell.* 4. 2. 59. At at ſingulum video veſtigium. *Gell. l.* 18. *c.* 13. Nummo ſingulo multabatur. *Ex l.* 19. *c.* 8. Singulo numero dicenda ſunt. *Auguſt. l.* 1. *de doctr. Chriſt. c.* 5. Singulus quiſque deus eſt, *cadauno*.

Siniſter, ſtra, ſtrum, *ſiniſtro*, שמאלי, Ger. *linck*, Gall. *à gauche*, Hiſp. *a ſinieſtra mano*, σκαιὸς, ἀριστερὸς, quod eſt ex parte manus lævæ. *Catul. carm.* 12. manu ſiniſtra non belle uteris. *Liv. l.* 3. Nam cum æquaſſet aciem, duo extra ordinem millia, quæ in ſiniſtrum cornu Romanorum in ipſo certamine impreſſionem facerent, tenuera. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Siniſter pes. ¶ Metaleptice ponitur pro adverſo, noxio, infelici, quod quæ ſiniſtra manu fiunt, minus recte fieri videmus. *Virg.* 1. *Georg.* Arboribuſque, ſatiſque Notus, pecorique ſiniſter. *Id.* 9. *Ecl.* Siniſtra cornix. *Plin. ep.* 28. *l.* 7. Igitur ad alios hanc ſiniſtram diligentiam conſerant. Sic ſiniſtra fama, & rumor ſiniſter, apud *Tacit.* 6. *Ann. c.* 32. & *l.* 2. *hiſtor. c.* 93. Siniſtra interpretatio, *ſtorta*, *malizioſa*, apud eund. *in Agric. c.* 5. ¶ Item pro pravo. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 257. Quodcunque attigerit (*matrona*) (ſi qua eſt ſtudiis ſiniſtra) Ad delinquendum doctior eſſe poteſt. ¶ In Auguriis apud Romanos accipiebatur pro proſpero, felici, læto, ſed apud alias gentes pro adverſo, infelici, triſti, ut Aves ſiniſtræ, auſpicia ſiniſtra. *Varro apud Feſt.* A Deorum ſede cum in Meridiem ſpectes, ad ſiniſtram ſunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes. Hinc factum arbitror, ut ſiniſtra meliora auſpicia, quam dextera eſſe exiſtimentur. Hæc *Varro*. *Cic.* 2. *Div. c.* 35. ſiniſtrum fulmen, auſpicium optimum habemus ad omnes res. *Id. ibid. c.* 39. Ita nobis ſiniſtra videntur, Graiis & barbaris dextra, meliora. V. *Lævus*. ¶ Gradus hujus vocis ſunt *ſiniſterior*, & *ſiniſtimus*. *Celſ. l.* 4. *c.* 1. Cor in pectore ſub ſiniſteriore mamma ſitum. *Feſtus*: ſiniſtimum auſpicium. *Priſcianus l.* 5. *ſub init. ſiniſtrior* contracte ſcribit.

Siniſterĭtas, atis, f. ἀμαθία, σκαιότης, imperitia, ruſticitas, cui opponitur dexteritas. *Plin. l.* 9. *ep.* 5. Plerique dum verentur, ne gratiæ potentium nimium impertiri videantur, ſiniſteritatis, atque etiam malignitatis famam conſequuntur.

Sinis, is, maſc. inſignis, & crudeliſſimus latro Corinthius, qui in Iſthmo graſſabatur, & comprehenſos homines curvatis arboribus alligabat, & diſcerpebat. *Ovid. Heroid. ep.* 2. *v.* 70. & *Senec. in Hippol. v.* 1169.

Siniſtĭmus, V. ſiniſter.

Siniſtra, æ, f. *mano ſiniſtra*, *mano manca*, שמאל, Germ. *die lincke hand*, Gal. *la gauche*, Hiſp. *mano yzquierda*, σκαιὰ, ἀριστερὰ, manus læva. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 869. Dicitur infirma cornu tenuiſſe ſiniſtra. *Cic.* 1. *de Divin.* Cur a dextra corvus, a ſiniſtra cornix faciat ratum.

Siniſtra, adv. ἐπ' ἀριστερᾶ, a parte ſiniſtra. *Cic.* 4. *Acad. c.* 40. Innumerabiles ſupra, infra, dextra, ſiniſtra, ante, poſt, alios diſſimiles, alios ejuſdem modi mundos eſſe?

Siniſtre, adv. *ſiniſtramente*, σκαιῶς, male, perverſe, in malam partem. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 7. Cæterum utraque cædes ſiniſtre accepta. *Hor. de ar. poet. v.* 452. deriſum ſemel, exceptumque ſiniſtre.

Siniſtrorſum, & Siniſtrorſus, adverb. *verſo la ſiniſtra*, שמאלה, Ger. *auff lincke hand*, Gall. *à gauche*, Hiſp. *hazia la mano yzquierda*, ἐπ' ἀριστερᾶ, verſus ſiniſtram. *Horat. lib* 2. *ſat.* 3. *verſ.* 30. Ille ſiniſtrorſum, hic dextrorſum abit. *Cæſ. lib.* 6. *B. G. cap.* 25. Hinc ſe flectit ſiniſtrorſus, diverſis a flumine regionibus.

Siniſtroverſus, adv. idem ac ſiniſtrorſum. *Lactant. l.* 5. *c.* 6. Aut dextro, aut ſiniſtro verſus ceciderunt.

Siniſtus, i, ſacerdos apud Burgundios omnium maximus, & perpetuus, obnoxius diſcriminibus nullis, ut Reges. *Ammian. l.* 28. *c.* 5.

Sinnadicus, V. Synnadicus.

Sino, is, ſivi, ſitum, n. 3. *permettere*, *laſciare*, נתן, הניח, Ger. *laſſen*, *zulaſſen*, Gal. *laiſſer faire*, *permettre*, Hiſp. *dexar*, *permitir*, ἐάω, ἐπιτρέπω, ἀφίημι, permitto, patior. *Cic. Catil.* 1. *cap.* 5. Non feram, non patiar, non ſinam. *Id. Phil.* 11. *c.* 13. Qui latrocinium in Syriam penetrare ſiviſſet. *Id. Q. Fr.* 2. *ep.* 6. Concionatus eſt, comitia haberi non ſiturum. *Id. pro Sext. c.* 44. Accuſare eum per Senatus auctoritatem non eſt ſitus. *Ter. Andr.* 5. 3. 30. Sine te hoc exorem. *Virg.* 4. *Georg. v.* 6. Si quem Numina læva ſinunt. ¶ Cum dativo *Juvencus l.* 2. *v.* 84. Et ſine defunctis defunctos condere terræ. Interdum ponitur pro relinquere. *Plaut. Pſeud.* 6. 7. 24. Nam me in taberna uſque adhuc ſineret Syrus. ¶ *Sirim*, *is*, *it*, pro *Siverim*, *is*, *it*. *Liv. l.* 34. *c.* 24. Ne iſtuc Jupiter Opt. Max. ſirit. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 170. Per deos, atque homines dico, ne tu illum agrum tuum ſiris unquam fieri. *Id. Pœn.* 3. 1. 20. Ut meas gnatas reperire me ſirit. *Id. Bacch.* 3. 3. 64. Ne Dii ſirint. ¶ *Siſtis* pro *ſiveſtis* legitur apud *Cic.* pro *Planc. c.* 57. *in fin.*

Sinon, onis, m. 3. filius Siſyphi. Hic cum Græcis Trojam profectus, poſt bellum decennale ab iiſdem ſubornatus, ſua ſponte ſe Trojanis capiendum obtulit, & ad Priamum deductus, illi, & Trojanis Græcos abiiſſe, & equum ligneum pro voto Minervæ relictum, atque ideo in urbem recipiendum eſſe perſuaſit, ex qua illi incendium ſecutum eſt. *Virg.* 2. *Æn.* Sed ſecundum Euphorionem hoc ab Ulyſſe factum eſt. Hujus inventum fuit ſignificatio ſpecularis. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Sinōpe, & Synope, es, f. *Sinope*, urbs Aſiæ min. in Paphlagonia, in ora Ponti Euxini, cum portu, regia Mithridatis, patria Diogenis Cynici, condita a Mileſiis Coo anno, quo Lipara. Ei adjacet fluvius etiam Sinope dictus. *Valer. Flacc. l.* 5. *v.* 109. Aſſyrios complexa ſinus ſtat opima Sinope.

Sinopeus, ei, m. σινωπεὺς, qui eſt ex Sinope urbe. *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 3. Non doluit patria Cynicus procul eſſe Sinopeus. *Plaut. Curc. a.* 3. *v.* 73. Sinopeas, Arabas, Ceras. ¶ Legitur & *Synopeus*.

Sinopĭcus, a, um, quod ad Sinopem urbem ſpectat, ut Sinopica rubrica, apud *Celſ. l.* 6. *c.* 6. & *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. V. dictionem ſeq.

Sinopis, idis, f. *ſinopia*, σινωπὶς, σινώπη, rubricæ genus præſtantiſſimum. Sic dicebatur a ſinope urbe Ponti, unde & γῆ Ποντική, terra Pontica, item rubrica Pontica dicebatur. Sed generatim pro rubrica ſumebatur, ut magnes proprie, qui ex Magneſia, ſed generatim ſic vocatus lapis, qui ferrum trahit. *Plin. l.* 35. *c.* 5. Sinopis inventa eſt primum in Ponto, inde nomen, a Sinope urbe. Naſcitur & in Ægypto, Balearibus, Africa, ſed optima in Lemno, & in Cappadocia, effoſſa e ſpeluncis, &c. Sed *Strabo l.* 12. ſic ſcribit, In Cappadocia effoditur ea, quæ ſinopica rubrica dicitur, omnium optima, quæ cum Iberica decertet. Idcirco Sinopica appellatur, quod eo mercatores eam deferebant, prius quam Epheſiorum emporium tam celebre eſſet.

Sinuāmen, inis, n. curvatio, inflexio in modum ſinus. *Prudent. in Pſychom. v.* 875. ſinuamine ſubter ſubductus conchæ in ſpeciem.

Sinuātus, a, um, *curvato*, *curvo*, κυρτωθεὶς. *Plin. l.* 2. *c.* 9. Luna ſinuata in orbem. *Ovid.* 14. *Metam.* curvos ſinuatus in arcus.

Sinueſſa, fem. 1. prius Sinope, col. & urbs ext. Campaniæ, in ora, ubi Maſſicus M. deſinit, ubi nunc *Rocca di Mondragone*. *Liv. l.* 10. in ſaltu Veſtino ſinope dicitur Græca urbs fuiſſe, Sinueſſa deinde a Romanis colonis appellata. *Silius l.* 8. *v.* 529. tepentem Sinueſſam appellat, propter thermas, quæ ibi fuere. V. *Plin. l.* 31. *c.* 2.

Sinueſſānus, a, um, adject. ad Sinueſſam pertinens. *Horat. l.* 1. *ep.* 5. Inter Minturnas, Sinueſſanumque Petrinum.

Sinuo, as, a. 1. *torcere*, *incurvare*, Ger. *biegen*, Gal. *courber*, Hiſp. *corbar*, *entorter*, κάμπτω, curvo, in ſinus flecto. *Virg.* 2. *Æn.* Sinuatque immenſa volumine terga. *Ovid.* 8. *Met.* Tremulæ ſinuantur flamine veſtes. id-

eſt formantur, rugantur, in ſinus colliguntur. ¶ Interdum notat cavare. *Celſ. l. 7. c. 1.* Qui proxima, & adhuc ſana rodendo ſinuet.

Sinuoſe, adv. involute, obſcure. *Gell. l. 12. c. 5.* Dicam ego indoctius, ut ajunt, & apertius, quam fuiſſe dicturum puto ſinuoſius, & ſolertius.

Sinuoſus, a, um, *torto, curvo*, Ger. *das voel krumb hat*, Gall. *qui a plusieurs plis, & détours*, κολπώδης, curvatus, intortus, in modum ſinus. *Virg. 11. Æn.* Saucius at ſerpens ſinuoſa volumina verſat. *Plin. l. 11. c. 37.* Cor prima domicilia intra ſe animo, & ſanguini præbet, ſinuoſo ſpecu, & in magnis animalibus triplici, in nullo non gemino. ¶ Translate ponitur pro involuto, obſcuro, tecto. *Quintil. l. 2. c. 4.* Sinuoſa narratio. *Perſ. ſat. 5. v. 27.* Sinuoſo in pectore figere. h. e. intimo.

Sinus, i, m. vel Sinum, i, neut. vaſis genus ita dictum, teſte *Varr. l. 4. L. L.* quia majorem cavationem, quam pocula, habeat. *Virg. in Ecl. 7. v. 33.* Sinum lactis, & hæc te liba, Priape, quotannis expectare ſat eſt. *Plaut. Curc. 1. 2. 83.* Hic cum vino ſinus fertur.

Sinus, us, m. *ſeno*, חיק, Germ. *buſem*, Gall. *ſein*, Hiſp. *ſeno*, κόλπος, pars illa, quæ eſt intra pectoris, brachiorumque complexum. *Virgil. 4. Æn.* Sinum lacrymis implevit obortis. ¶ Geſtare aliquem in ſinu, eſt fovere, impenſe amare. *Terent. Adelph. 4. 5.* Hic non amandus? hiccine non geſtandus in ſinu? ¶ *In tuum ipſius ſinum inſpue*, prov. cum admonemus aliquem, ut domeſticorum majorum recordatione, deſinat arrogantius inſectari vitam alienam. *Plin. l. 28. c. 4.* Veniam quoque a Deis ſpei alicujus audacioris petimus, in ſinum ſpuendo. ¶ In ſinu gaudere, eſt tacitum apud ſe voluptatem ſentire, neque vulgo proferre gaudia notat. *Cic. 3. Tuſc.* Ut in ſinu gaudeant, glorioſe loqui deſinant. *Prop. l. 2. el. 26.* In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu. ¶ Metonymice capitur pro præcordiis. *Ovid. ep. 5.* Attoniti micuere ſinus, gelidusque cucurrit, ut mihi narraſti, dura per oſſa timor. ¶ Translate ſumitur pro intima quadam familiaritate, vel amicitia. *Cic. l. 14. Fam. ep. 4.* Iſta vero ſit in ſinu ſemper, & complexu meo. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 12. de Pompejo.* Mihi crede, in ſinu eſt, neque ego diſcingor. ideſt cum amo, eſt mihi amiciſſimus, neque hanc amicitiam diſſolvere cogito. *Id. 3. Verr.* Calumniatores ex ſinu ſuo appoſuit. ideſt ex ſuis intimis, & maxime familiaribus. ¶ Item pro poteſtate. *Scævola, l. qui teſtamentum. ff. de probation.* Quod omnem fortunam, & ſubſtantiam, ſiquam a matre ſuſceperat, in ſinu meo habui ſine cautione. ¶ Item pro ſecuritate, & præſidio. *Plin. in Paneg.* Geſſus Conſulatus non in hoc urbis otio, & intimo ſinu pacis. ¶ Dicitur item per translationem de laxitatibus veſtium, quæ inter plicas intermediæ ſunt. *Virg. 1. Æn.* Nuda genu, nodoque ſinus collecta fluentes. ¶ In toga Romana ſinus erat pars quædam laxior, & tanquam excurrens in dextram partem, ut cum corpus toga amictum, involutumque eſſet, a dextra in ſiniſtrum humerum rejiceretur, & a ſiniſtro humero in brachium plerunque deſcenderet, & ab eo exciperetur, aut ipſum involveret. *Suet. in Caſ. c. 82.* Toga caput obvolvit, ſimul ſiniſtra manu ſinum ad ima crura deduxit. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 171.* Ferre nuces ſinu laxo. ¶ Subducere ſinum bonis, eſt oblata bona recuſare. *Senec. in Thyeſt.* Cur bonis tantis ſinum ſubducis? ¶ Sinum ex toga facere, eſt extremas togæ oras ita contrahere, ut in medio ſinus, hoc eſt capacitas quædam relinquatur. *Liv. l. 21.* Tum Romanus, ſinu ex toga facto, Hic, inquit, vobis bellum, atque pacem portamus, utrum placet, ſumite. ¶ Item dicitur de velis, quæ ventis flantibus curvantur, & ſinuoſa redduntur. *Virg. 5. Æn.* Colligere arma jubet, validisque incumbere remis, obliquatque ſinus in ventum. *Juven. ſat. 1. v. 49.* Totos pande ſinus. ¶ Item de caſſibus venatoriis. *Mart. l. 13. ep. 101.* Pulcher adeſt onager, mitti venatio debet dentis Erythræi; jam removete ſinus. *Juven. ſat. 4. v. 41.* Implevitque ſinus. ¶ Sinus in mari ſunt flexuoſi litorum anfractus, excavati maris in terram receſſus, curva litora mare quaſi brachiis amplectentia, quæ in fluminibus cornua vocantur, *ſeno, golfo. Cic. 7. Verr.* Ubi portum ex alto ſinus ad urbem a litore inflectitur. *Id. ibid.* Qui ſinus quoſdam obſediſſe maritimos, aut aliqua promontoria, aut prærupta ſaxa tenuiſſe dicuntur. ¶ Sinus in ſerpentibus dicuntur volumina, & ipſæ ſinuati corporis. *Cic. in Arat.* Et draco conficiens ſinus e corpore flexos. ¶ Denique ſinus ponitur pro latebra, & receſſu, quo aliquid tegimus. *Tac. 2. hiſt. c. 93.* Id omnino ſervilia ingenia corrumpebant, abditis pectoribus per occultos, & ambitioſos ſinus. ¶ In illo *Ovid. Heroid. epiſt. 8. v. 61.* Perque ſinum lacrymæ fluminis inſtar eunt: quidam ſinum exponunt oculorum cavitatem; quod ſimiliter facit *Servius* in verbis Virgilii, quæ primo loco attulimus. Verum ea ratio hiſce exemplis non ſatis probatur.

Sion, onis, f. collis in parte meridionali urbis Hieruſalem, in quo ſtructa fuit arx David.

Siparium, ii, παραπέτασμα, velamentum, quo in ſcenis utebantur mimi, ad ſcenam velandam, quod aliter vocatur aulæum, teſte *Feſto*. Sic autem dictum eſt, quia velandi cauſa obſiparetur, ſive objiceretur. *Donat. vel alius quiſpiam in prol. Ter.* Aulæa in ſcena in terra ſternuntur, quod pictus ornatus erat ex Attalica regia Romam uſque perlatus, pro quibus ſiparia ætas poſterior accepit. Eſt autem mimicum velum, quod populo obſiſtis, dum fabularum actus commutantur. *Cic. de Prov. Conſ. c. 6.* Quibuſcum jam in orcheſtra helluatur, antea poſt ſiparium ſolebat.

Siphnius, a, um, ad Siphnon inſulam pertinens, ut Siphnius lapis, apud *Plin. l. 36. c. 22.*

Siphnus, f. 2. *Sifano*, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, cum urbe ſatis ampla in colle. *Plin. l. 4. c. 12.*

Sipho, onis, m. *cannone, canale*, צנורים, Germ. *ein rohre*, Gall. *tuyau*, Hiſp. *aguatocho, atenor*, σίφων, fiſtula, ſeu canalis, unde aqua effluit. *Col. l. 3. c. 10.* Naturali enim ſpiritu omne alimentum virentis quaſi quædam anima per medullam trunci veluti per ſiphonem, quem diabeten vocant mechanici, trahitur in ſummum. *Plin. l. 2. c. 65. de aqua in ſummis jugis erumpente:* Quo ſpiritu acta, & terræ pondere expreſſa ſiphonum modo emicat. *Plin. ep. 23. l. 10.* Et alioqui nullus uſquam in publico ſipho, nulla hama, &c. Loquitur de inſtrumento adverſus incendium comparato, quod altiſſime in ipſa uſque ædium faſtigia aquam exprimit & ejaculatur. *Juvenal. ſat. 6. v. 309. de urina longo tractu emiſſa.* Eſſigiemque Deæ longis ſiphonibus implent.

Siphunculus, i, m. σιφώνιον, exigua fiſtula ex ære, vel marmore, aliave materia, per quam aqua exilit e fonte, dimin. a ſipho. *Plin. l. 5. ep. 6.* E ſtibadio aqua ſiphunculis effluit. ¶ Legitur & *ſipunculus*.

Sipo, as, a. 1. jacio, diſſicio. *Feſt. in Proſapia*.

Sipolindrum, i, n. nomen ficti aromatis, joculariter uſurpatum a coquo apud *Plaut. Pſeud. 3. 2. 43.*

Sipontum, neut. 2. *Siponte*, col. & urbs ext. Apuliæ Dauniæ, in ora lit. ad rad. Gargani M. Condita fuit a Diomede, & everſa a Saracenis. *Plin. l. 3. c. 11.* ¶ A *Silio l. 8. v. 638.* dicitur *Sipus*, untis. ¶ Sipontinus, i, qui eſt ex Siponto. Hoc nomine ſæpe laudatur Nicolaus Perottus Siponti Epiſcopus, qui commentarium linguæ Latinæ edidit, titulo *Cornucopia*.

Sipus. V. Sipontum.

Sipylæus, vel Sipyleius, a, um, adject. a Sipylo, ut Sipyleia genitrix, h. e. Niobe, apud *Stat. l. 5. ſilv. 1. v. 33.* ubi alii legunt *Sipylis*.

Sipylos, vel Sipylus, i, mons Phrygiæ, ſeu Mæoniæ, ubi Niobe in ſaxum converſa eſt. *Propert. l. 2. eleg. 20.* Hæc tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba Sollicita lacrymas depluit a Sipylo. ¶ Apud hunc montem Antiochus ab Romanis ingenti prælio victus eſt, ut eſt apud *Liv. l. 37. c. 37.* ¶ Urbs etiam hoc nomine fuit ad hujus montis radices, quæ terræ motu abſorpta eſt. *Plin. l. 2. c. 91.* ¶ Legitur & *Sipulus*.

Siquando, adv. *ſe qualche volta, ſe una volta*, Ger. *wann etwan*, Gall. *ſi quelque fois*, Hiſp. *ſi alguna vez*, εἴποτε, ſi aliquando, ſi aliquo tempore. *Cic. de Amic.* Siquando de amicitia, quam nec uſu, nec ratione habent cognitam, diſputabunt. *Ter. Eun. 3. 1. 14.* Negotii ſiquando odium ceperat. *Liv. l. 8. c. 4.* Siquando unquam uſurpandæ libertatis tempus optaſtis.

Siquidem, *poichè, perchè*, Germ. *denn*, Gal. *car*, Hiſp. *pues*, εἴγε, ἐπεὶ, quoniam, enim, quippe, conjunctio cauſalis. Componitur ex *ſi*, & *quidem*, ex quibus vocibus *ſi* cum per ſe producatur, tamen hic corripitur. Non habet autem ſignificationem partium, ex quibus componitur. *Cic. 1. Tuſc. n. 1.* Nam cum apud Græcos antiquiſſimum e doctis ſit genus Poetarum, ſiquidem Homerus fuit, & Heſiodus ante Romam conditam, Archilochus regnante Romulo, &c. *Ovid. 11. Metam. v. 219.* nec avi magis ille ſuperbit Nomine, quam ſoceri: ſiquidem Jovis eſſe nepoti, Contigit haud uni, conjux Dea contigit uni. ¶ *Si quidem*, duabus diſtinctis vocibus, eſt ſi certe, ſi tamen, *ſe pure, ſe certamente*. *Cic. Catil. 2. c. 4.* O fortunatam rempublicam, ſi quidem hanc ſentinam ejecerit. *Terent. Eun. 3. 1.* Si quidem me amaret, tunc iſtud prodeſſet, Gnatho. ¶ Interdum etiam in hac ſignificatione hæ dictiones conjunctæ ſunt. *Ovid. 4. Faſt. v. 603. de Proſerpina:* Hac quoque tentemus, ſiquidem jejuna remanſit, Sin minus, inferni conjugis uxor erit.

Siquis, ſiqua, ſiquod, vel ſiquid, *ſe alcuno*, Ger. *ſo einer*, Gall. *ſi aucun*, Hiſp. *ſi ninguno*, εἴ τις, ſi aliquis. *Cic. l. 1. Fam.* Regis cauſa ſi qui ſunt, qui velint, qui pauci ſunt. *Id. pro Flac.* Siquid cum periculo experiri velis. *Id. Attic. l. 1. ep. 7.* Si quo pacto potes. *Virg. Ecl. 7. v. 4.* Si qua tui Corydonis habet te cura, venito. *Id. Æn. 9. v. 406.* Siqua tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris Dona tulit, ſiqua ipſe meis venatibus auxi. ¶ Interdum conjungitur cum *alius*, qua clauſula utimur, cum ſignificare volumus, quempiam in re aliqua vehementer excellere. *Sueton. in Claud. c. 40.* Siquem alium, & ſe libertum eſſe. ¶ Siquando legitur *ſiqua* neutr. plur. pro *ſiqua*, error potius cenſendus eſt, quam probabilis lectio.

Siquo, adv. ſi in aliquem locum. *Cic. Att. l. 8. ep. 2.* Eas, ſi quo ille miſit, in publico proponant, velim.

Siræum, i, n. vin cotto. *Plin. l. 14. c. 9.* Siræum, quod noſtri ſapam appellant. ¶ Legitur & Syræum.

Sirāpa, æ, genus condimenti, quod fit ex ſampſa, h. e. ſucco olearum expreſſo, cui admiſcentur ſal, carenum, cyminum, ſemen fœniculi, & aniſum Ægyptium. ¶ Legitur hæc vox in titulo c. 49. *l. 12.* apud *Columell.* ubi autem capite idem Auctor ejus conficiendæ rationem tradit.

Sircitŭle, æ, genus uvæ conditurus aptæ. *Col. l. 12. c. 43.*

Sircūla, æ, f. uva, Venicula etiam dicta, quæ in ollis condiebatur, & ſervabatur. Harduinus ait Venetis vocari *uva marzemina*. *Plin. l. 14. c. 2.*

Siredones, um, f. σειρῆνες, eædem quæ Sirenes. *Auſon. Idyl. 11. v. 20.* Tres in Trinacria Siredones omnia terna.

Sirempt, & Sirempſe (quorum alterum rectus caſus videtur, alterum ablativus) vox perantiqua, & obſoleta, quæ ſignificat *ſimilis*, *re ipſa*, ut *Feſtus* exponit. *Plaut. Amph. prol. v. 73.* Sirempſe legem juſſit eſſe Jupiter, quaſi magiſtratum ſibi, alterive ambiverit. h. e. ſimilem ea ipſa legem eſſe voluit, ac ſi quis per ambitum magiſtratum obtinuiſſet. *Sen. ep. 91.* Omnium rerum, quas terra premit, ſiremps lex eſto. h. e. eadem lege, & conditione tenentur. Al. leg. *ſortem unam eſſe*. Adde fragmenta duo vet. legum apud *Gruter. pag. 528. & 628.*

Siren, enis, f. *Sirena*, Ger. *ein meer wunder*, Gall. *Sirene*, Hiſp. *Sirena*, σειρήν, marini monſtri genus, quod ſuperiore ſui parte virginis formam refert, inferiore in duas piſcis caudas deſinit. Quidam deducunt ἀπὸ τοῦ σύρειν, quod delenifico cantu attraherent navigantes. Unde & Syrenes per y ſcribere malunt. Quam opinionem merito damnat *L. Joh. Scoppa l. 1. Collect. c. 30.* Nam græce dicuntur σειρῆνες, ει autem mutatur in i. Sirenes ſecundum fabulas tres ſorores fuere, filiæ Acheloi fluminis, & Calliopes Nymphæ, quarum nomina fuerunt Parthenope, Lygia, & Leucoſia. Sed ſecundum *Leontium* fuerunt filiæ Acheloi fl. & Terpſicores Muſæ, & quatuor fuere, his nominibus, Aglaoſis, vel Aglaope, Thelxiope, Piſinoë, Ligia, ſeu Lygia. Primo juxta Pelorum prom. Siciliæ, poſt in Capreis, inſulis maris Tyrrheni, Campaniæ adjacentibus, habitaverunt. Harum una voce, altera tibiis, alia lyra, vel cithara canebat, tam blande, ut cantus dulcedine nautas ſopirent, ſopitos demergerent, demerſos etiam devorarent. Ulyſſes autem, cum illac ei iter eſſet, ſociorum aures cera obturavit, ne inſidioſos Sirenum cantus poſſent exaudire, ſe ipſum vero malo navis juſſit alligari, atque ita periculum tutus evaſit. Sirenes itaque, cum ſe contemni viderent, impatientia doloris ſe præcipitaverunt in mare. Sed *Ovid. l. 5. Metam.* tradit, has fuiſſe ſocias Proſerpinæ, eamque raptam diu quæſiſſe, quam cum non inveniſſent, optaviſſe in mari vivere, & in marina monſtra converſas eſſe, ſurſum verſus virginea forma, poſtrema corporis parte piſces. *Cic. l. 5. Fin.* dicit, mulieres fuiſſe, quæ ſcientiam multarum rerum profitebantur. V. eund. ibid. c. 18. *Serv. in 5. Æn.* ubi fabulam narravit, hæc addit: Secundum veritatem meretrices fuerunt, quæ tranſeuntes, quoniam eos perducebant ad egeſtatem, his fictæ ſunt inferre naufragia. Has Ulyſſes contemnendo deduxit ad mortem. ¶ Fuerunt, qui & aves quaſdam in India eſſe tradiderint, Sirenas appellatas, cantu homines mulcentes, ut deinde ſomno gravatos lacerarent, ut narrat *Plin. l. 10. c. 49. Virg. 5. Æn. ſub fin.* Jamque adeo ſcopulos Sirenum advecta ſubibat. ¶ Translate *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 14.* Vitanda eſt improba Siren deſidia. ¶ *Suet. de illuſt. Grammat. c. 11.* narrat, Valerium Catonem propter ſuavitatem carminum, Latinam Sirenem appellatum fuiſſe.

Sirenæus, a, um, ad Sirenas pertinens. *Hieronym. ep. 62. c. 2.* Sirenæos cantus obturata aure pertranſis.

Sirēnes, um, f. 3. genus fucorum, ut nymphæ genus apum. *Plin. l. 11. c. 16.* Cætera (apum) turba, cum formam capere cœpit, nymphæ vocantur, ut fuci, ſirenes, aut cephenes.

Sirenius, a, um, adject. ad Sirenas pertinens. *Gel. l. 16. c. 8.* Tanquam ad Sirenum ſcopulos conſeneſcas.

Sirenuſæ, f. *le Sirene*, tres inſulæ velut ſcopuli in ſinu Pæſtano, apud prom. Sirenuſarum, quod ſinum prædictum finit, quarum propior Leucaſia, ſive Leucaſia, *la Licoſa*, dicitur, altera Parthenope, *S. Pietro*, tertia Ligia, *Gale*, ſeu *la Galetta*, & aliis *il Gallo*. Nomen accepere a Sirenibus, quæ apud illud prom. ſepultæ ſunt. *Plin. l. 3. c. 10.*

Siriacus, a, um, adject. a Sirio aſtro. *Avien. in Arat.* Et ceu Siriaco torretur ſpica calore.

Siriaſis, is, f. σειρίασις, morbus ex inflammatione membranarum cerebri cum corporis totius ſiccitate, qualem vehemens Solis æſtus tempore ſolſtitii, aut diebus canicularibus ſolet afferre, impubibus pueris, quem fortaſſe

Digitized by Google

tuſe ſolſtitialem morbum *Plautus* vocat in *Trinummo a.* 2. *ſc.* 4. Eſt e σειριάω, quod a σείριος, *Sirius*. *Plin. l.* 22. *c.* 21. Folia infantium diſtillationibus, quod ſiriaſin vocant, illita medentur. *Id. l.* 30. *c.* 15. Oſſibus in canino fimo inventis adustio infantium, quæ vocatur ſiriaſis, adalligatis emendatur.

Siriſm, is, it, V. in Sino.

Siris, m. 3. *Sino*, *Senno*, fl. Magnæ Græciæ, in Lucania trans Apenninum M. Oritur in lim. Calabriæ cit. Grumentum rigat, & prope opp. Siris, *Torre di S. Baſilio*, in fin. Tarentinum ſe exonerat. *Plin. lib.* 3. *cap.* 11.

Sirium, i, neut. herba, alio nomine Artemiſia, & Serpyllum majus. *Apul. de herb. c.* 12.

Sirius, ii, m. σείριος, ſtella in ore Canis, quæ cum Sole conjuncta æſtum anni duplicat, mortaliumque corpora nimio calore languida reddit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 141. tum ſteriles exurere Sirius agros. ¶ Adjective ponitur pro nimis fervido, ut Sirius ardor. *Virg.* 10. *Æn. v.* 273. Sirius vapor. *Prudent. in hymn. Epiphan. v.* 26. V. Canicula.

Sirmio, ōnis, f. peninſula in lacu Benaco prope Veronam, *Sermione*. *Catul. carm.* 32. Peninſularum Sirmio, inſularumque ocelle.

Sirpe, is, n. pars quædam ſilphii, quæ magnæ exiſtimationis, & pretii erat, vel ipſum laſerpitium. *Plaut. Rud.* 3. 2. 15. Si ſperas tibi hoc anno multum futurum ſirpe, & laſerpitium. ¶ Scribitur & *ſyrpe*. *Solin. c.* 40. Apud Cyrenenſes ſyrpe gignitur, odoratis radicibus, &c.

Sirpīces, um, m. iidem qui irpices. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Sirpicus, vel Syrpicus, a, um, adject. a Sirpe, ut Sirpicum lac, idem quod ſilphii ſuccus, ſeu laſer. *Solin. c.* 40. Lac ſirpicum uſu derivante laſer nominatum.

Sirpo, (rectius quam ſcirpo) as, a. 1. necto, ligo, vincio. Uſus eſt *Var. l.* 4. *de L. L.* qui dici ait dolia ſirpata, cum alligata ſunt.

Sirpus, cum derivatis. V. Scirpus.

Sirulugus, i, m. animal quoddam, quod nec quale eſſet, nec ubi naſceretur, traditum eſt ab auctoribus. Ita *Plin. l.* 30. *c.* 15. ubi Harduinus ex MSS. *Subingus* legit pro *Sirulugus*.

Sirus, i, m. ſpelunca ſubterranea condendo, & aſſervando frumento effoſſa. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 57. Quidam granaria habent ſub terris, ſpeluncas, quas vocant σιρούς, ut in Cappadocia, & Thracia. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Tranſmarinis quibuſdam provinciis puteorum in modum, quos appellant ſiros, exhauſta humus, editos a ſe fructus recipit. Adde *Curt. l.* 7. *c.* 4. ¶ Quidam ſcribunt *Syrus*, ſed minus recte.

Sis, *ſe vuoi*, ſi vis. Particula eſt Comicis familiaris, ac Ciceroni quoque, & aliis uſurpata ad imperium leniendum. *Don. in Eun. a.* 4. *ſc.* 7. Quia imperativa verba ſunt contumelioſa, addebant veteres, Sis, quod ſignificat, ſi vis. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 16. Age nunc refer animum, ſis, ad veritatem. *Plaut. Amph. a.* 1. 38. Jam ſequere, ſis, herum. *Id. Aſin.* 3. 3. 89. Age ſis, hunc deludе. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 107. Vide ſis, ne majorum tibi forte limina frigeſcant. *Id. Caſ.* 2. 6. 49. Age ſis. Et *Pen.* 1. *c.* 15. Apage ſis. ¶ Uſurpatur interdum ſimpliciter extra imperativum modum. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 93. Quæſo hercle, Libana, ſis herum tuis factis ſoſpitari, da mihi iſtas viginti minas.

Sis, pro ſuis, apud vet. *Enn. apud. Feſt.* Poſtquam lumina ſis oculis bonus Ancus reliquit.

Siſapo, ōnis, f. *Fuente*, *Oveiuna*, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, ubi præſtantiſſimum minium fodiebatur. *Plin. l.* 3. 1. 1. & *l.* 33. *c.* 7. Hinc *Cic. Phil.* 2. *c.* 19. Quid erat in terris, ubi in tuo pedem poneres, præter unum Miſenum, quod cum ſociis, tanquam Siſaponem tenebas? Ubi *Turneb. l.* 10. *c.* 12. alludit, inquit, ad miniaria metalla Siſaponenſium, quæ ſocietates publicanorum exercebant: dicit enim, Antonium non unum poſſeſſorem Miſeni fuiſſe, ſed poſſeſſionis ſocios habuiſſe multos.

Siſaponenſis, ſe, adject. ad Siſaponem pertinens, ut Siſaponenſis regio. *Plin. l.* 33. *c.* 7.

Siſāra, æ, f. herba apibus gratiſſima, quam & ericen vocant. *Plin. l.* 11. *c.* 16.

Siſenna, æ, m. L. Siſenna antiquus fuit Romanæ hiſtoriæ ſcriptor, doctus vir, & ſtudiis optimis deditus, bene Latine loquens, non ſine facetiis. Ita eum laudat *Cic. in Brut. c.* 64.

Siſer, eris, n. 3. σίσαρον, herba paſtinacæ non diſſimilis, quæ hodie vulgo ſerville, ſive chervilla appellatur. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Inter medica dicendum ſiſer, & ipſum Tiberius Princeps nobilitavit, flagitans omnibus annis a Germania. Geldoba appellatur caſtellum Rheno impoſitum, ubi generoſitas præcipua. Ineſt longitudine nervus, qui decoctis extrahitur, amaritudinis tamen magna parte relicta, quæ mulſo in cibis temperata, etiam in gratiam vertitur. *Colum. l.* 14. *c.* 3. Paſtinaca, & ſiſer, atque inula convaleſcunt alte paſtinato, & ſtercorato ſolo. ¶ Uſurpatur etiam in maſculino genere. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Hiceſius idem ſtomacho utile videri dixit, quoniam nemo tres ſiſeres edendo contimuaret.

Siſon agrion, herba caule fœniculi, radice magna, nigra, & graviſſimi odoris, ſucco plena, flore nigro, alio nomine peucedanos, & pinaſtellus. *Apul. de herb. c.* 94.

Siſpes, & Siſpita, pro Soſpes, & Soſpita dixiſſe aliquando veteres, probat *Reineſ. ex Inſcript. vet. pag.* 383. his verbis: Sacerdos Junonis Reginæ Siſpitæ, &c. & paucis interjectis: Sacerdote Jovi Siſp. h. e. *Siſpiti*. Juno Siſpita legitur etiam in numo Commodi apud Vaillant. & in Muſeo Theupoli.

Siſto, is, ſtiti, ſtatum, a. 3. *fermare*, הֶעֱמִיד, Germ. *ſtellen*, Gall. *arrêter*, Hiſp. *eſtancar*, *detener*, ἐπέχω, ſtare facio, coerceo, reprimo, ſeu retineo, ab ἵστω, ſive ἵστημι. *Tacit.* 12. *Ann. c.* 39. Nec idem fugam ſiſtebat. *Ovid.* 7 *Metam.* Siſtere querelas. *Virg.* 6. *Æn. v.* 465. Siſte gradum, teque aſpectu ne ſubtrahe noſtro. ¶ Præteritum habet *ſtiti*, non *ſteti*. *Gell. l.* 2. *c.* 14. In libro vetere M. Catonis, qui inſcribitur contra Tiberium exulem, ſcriptum quidem ſic erat, Quid ſi vadimonium capite obvoluto ſtitiſſes? Recte ille ſtitiſſes ſcripſit. Sed falſi, & audaces emendatores e ſcripto, per libros ſtetiſſet fecerunt, tanquam ſtitiſſes vanum, & nihili verbum eſſet. Quin potius ipſi nequam, & nihili ſunt, qui ignorant ſtitiſſes dictum a Catone, quoniam ſiſteretur vadimonium, non ſtaretur. Hæc *Gell. Ulp. l.* 1 *ff. de re, per quem factum erit*, &c. Si reus dolo actoris non ſtiterit, non habebit ex hoc edicto adverſus eum actionem. *Priſcianus* præteritum hujus verbi *ſteti* eſſe exiſtimavit, quod certe a verbo *ſtatuo* eſſe conſtat, quemadmodum & ſupinum *ſtatutum*. ¶ In ſupino habet *ſtatum*, non *ſtitum*. Patet ex participio paſſivo *ſtatus*, & ex præterito *ſtatus ſum*. *Ulpian. l.* 1. *ff. ſi ex noxali cauſa*. Non videri in eadem cauſa ſtatum. ¶ Sumitur etiam pro ſtatuere, conſtituere, ut Fana, vel templa ſiſtere. *Tac.* 4 *hiſt. c.* 53. Haruſpices monuere, templum iiſdem veſtigiis ſiſteretur. *Feſtus*: Siſtere fana cum in urbe condenda dicitur, ſignificat loca in oppido futurorum fanorum conſtituere, quod Antiſtius Labeo ait, in commentario quintodecimo Juris Pontificii, fana ſiſtere eſſe lectiſternia certis locis, & Diis habere. *Paul. apud Feſt.* Siſtere fana cum dicerent, ſignificabant lectiſternia certis in fano locis componere. ¶ Item pro continere, corroborare, & quaſi nutantem fulcire. *Virg.* 6. *Æn. v.* 857. Hic rem Romanam magno turbante tumultu ſiſtet eques. *Plin. in Paneg.* Magnum hoc tuum non erga homines modo, ſed erga tecta ipſa meritum ſiſtere ruinas, ſolitudinem pellere. ¶ Item pro præſentare, & quaſi præſentiam corporis exhibere. *Plaut. Curc.* 5. 3. 6. Ubi tu es, qui me libello Venerio citaſti? ecce me: Siſto ego tibi me, & mihi contra itidem ut ſiſtas, ſuadeo. *Cic. Attic. lib.* 3. *epiſt.* 25. Ut te ante Calendas Januarias, ubicunque erimus, ſiſtas. *Ulpian. l. ſi ſervum, ff. ſi ex noxali cauſa agatur*: Si ſervum in eadem cauſa ſiſtere quis promiſerit, & liber factus ſiſtatur. *Id. l.* 1. §. 1. *ff. de eo per quem*, &c. Qui impedit aliquem judicio ſiſti. *Id. ibid.* Verum qui alias quoque rogaverit, ut eum detinerent, vel abducerent, ne in judicio ſiſteret. ¶ Siſtere vadimonium, aſſi, obire. h. e. ſe in judicio ſiſtere. *Cic. pro Quint. c.* 8. Venit Romam Quintius; vadimonium ſiſtit. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, & ponitur pro conſiſtere, ſtare. *Cic.* 5. *Ver. c.* 96. Qui Rempubl. ſiſtere negat poſſe, ni, &c. *Virg.* 1. *Georg.* Siſtunt amnes, terræque dehiſcunt. ¶ Aliqui ſubintelligunt *ſuos curſus*. ¶ Uſurpatur quoque impersonaliter. *Ulpian. l. ult. ff. ſi quis in jus vocatus*, &c. Cum quis in judicium ſiſti promiſit, neque adjecit pœnam, ſi ſtatum non eſſet.

Siſtratos, a, um, qui ſiſtrum gerit. *Martial. l.* 12. *epig.* 29. *de Ægyptiis*: Linigeri fugiunt calvi, ſiſtrataque turba.

Siſtrum, ſtri, n. σεῖστρον, crepitaculum æneum, quo Ægyptii Sacerdotes in Iſidis ſacris uti ſolebant, ἀπὸ τοῦ σείειν, hoc eſt a quatiendo, propterea quod concuſſum argutum, ſonorumque ederet tinnitum. *Ovid.* 2. *Amor.* Per tua ſiſtra precor, per Anubidis ora verendi. *Martial. l.* 4. *epig.* 54. Hæc quatiat tenera garrula ſiſtra manu. ¶ Hoc inſtrumentum apud Ægyptios vicem tubæ exhibebat. *Virg.* 8. *Æn. v.* 696. Patrio vocat agmina ſiſtro.

Siſurna, æ, f. vulgare ſtragulum, vel toga ex pellibus. *Ammian. l.* 16. *cap.* 6.

Siſymbrium, ii, n. herba. *Plin. l.* 20. *c.* 22. Siſymbrium ſilveſtre a quibuſdam thymbræum appellatur, pedali non amplius altitudine. Quod in riguis naſcitur, ſimile naſturtio eſt. Quod in ſicco ortum, odoratum eſt, & inſeritur coronis. Hæc *Plin. Ovid.* 4. *Faſt. v.* 869. Cumque ſua dominæ data grata ſiſymbria myrto.

Siſyphĭdes, æ, m. patronymicum, Ulyſſes Syſiphi filius ex Anticlea, quam Laertæ deſponſatam ille violaverat. *Ovid.* 3. *de arte am. v.* 313. His ſua Siſyphides auditis pene reſolvit Corpora: nam ſociis illita cera fuit.

Siſyphius, a, um, adject. a Siſypho. *Propert. l.* 2. *eleg.* 20. Tumque ego Siſyphio ſaxa labore geram.

Siſyphus, m. 2. Σίσυφος, Æoli filius, frater Crethei, Salmonei, Iphicli, ætate Danai Regis Argivorum, vel certe Lyncei filii Ægypti, qui Danao ſucceſſit. Uxorem duxit Meropem filiam Atlantis. Secundum *Euſebium* condidit Ephyren urbem, quæ deinde Corinthus appellata eſt. *Ovid.* 4. *Faſt.* Siſyphus alter, filius Æoli, regnante Athenis Ægeo, mortalium omnium ſuæ ætatis aſtutiſſimus. Hic cum Iſthmum occupaviſſet inter duo maria Ionium, & Ægæum, & latrociniis Atticam infeſtaret, homines, quos in ſuam poteſtatem redegiſſet, ingentis ſaxi pondere oppreſſos interficiebat, ut *Lactantius* ſcripſit, vel, ut *Servius*, eos ſibi pedes abluere jubebat, operique intentos calce in mare dejiciebat. Tandem a Theſeo interfectus eſt. Itaque Poetæ fabulantur, Siſyphum hunc eo ſupplicii genere apud inferos plecti, ut ſaxum ingens in montis cujuſdam verticem cogatur provolvere, quod cum ad ſummum pene extulerit, repente deorſum relabitur. *Ovid.* 3. *Metam.* Aut petis, aut urges rediturum Siſyphe ſaxum.

Siſyrinchium, ii, n. σισυρίγχιον, genus bulbi. *Plin. l.* 19. *c.* 5.

Sitanius panis dicitur a *Plin. l.* 22. *c.* 25. qui conficitur ex quodam tritici genere. V. *Alicaſtrum*.

Sitarchia. V. dictionem ſequentem.

Sitarcia, æ, f. σιταρχία, viaticum, ſive commeatus nauticus, *provviſione di vitto per navigare*, a σῖτος, cibus. Uſurpat hanc vocem *Hieronym.* in vita Malchi *prope fin.* item *Vetus Juvenalis Scholiaſt. in ſat.* 12. *v.* 61. Sic *Apul. l.* 2. *Metam.* Hæc enim ſitarcia navigio Veneris indiget ſola. Plores tamen hic leg. *ſitarchia*, σιταρχία, h. e. præfecturam nautici viatici.

Sitella, æ, f. κληρωτήριον, parva ſitula, dim. Accipitur frequenter pro ea urna, e qua ſortes duci conſueverunt. *Plaut. Caſ.* 2. 5. 34. Conjiciam ſortes in ſitellam, & ſortiar tibi, & Chalino. *Liv. l.* 25. *c.* 3. Tribuni populum ſummoverunt: ſitellaque allata eſt, ut ſortirentur, ubi Latini ſuffragium ferrent. ¶ Item pro vaſe, in quo ſuffragia diribenda ponuntur. *Cic. in fragment. oration. pro C. Cornel.* apud *Aſcon.* Dum tabellæ diribentur, dum ſitella defertur.

Sithonia, f. 1. regio Thraciæ, apud lim. Macedoniæ, & oram maris Ægæi, ubi Sithon M. Hinc

Sithōnis, idis, f. quæ eſt a Sithonia regione. *Ovid. Heroid. ep.* 2. *v.* 6. Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.

Sithonius, a, um, adject. a Sithonia, ut Sithoniæ nives, apud *Virg. Ecl.* 10. *v.* 66.

Siticines, m. 3. qui apud ſitos, id eſt mortuos, & ſepultos canere ſoliti erant honoris cauſa cantus lamentabiles, a *ſitus*, & *cano*, ut *lieicines* a *lituus*, *tubicines* a *tuba*. *Gell. l.* 20. *c.* 2. ex Atteio Capitone. Uſus eſt hac voce *Cato* apud eundem *ibid.* & apud *Non. c.* 1. *n.* 168.

Siticulōſus, a, um, διψαλέος, quod ſitim affert, vel auget. *Plin. l.* 23. *c.* 6. Melimela, & reliqua dulcia ſtomachum, & ventrem ſolvunt, ſiticuloſa, æſtuoſa, ſed nervos non lædunt. ¶ Accipitur etiam pro vehementer ſitiente, ſicco, arido. *Horat. Epod. od.* 3. Nec tantus unquam ſiderum inſedit vapor Siticuloſæ Apuliæ. *Col. de arb. c.* 16. Sed ſi aſpera, & ſiticuloſa loca arboribus obſerenda ſint.

Sitiens, entis, o. 3. *ſitibondo*. *Cic. in Piſon. c.* 25. Ipſe cum hominibus quindecim male veſtitis ad portam Cœlimontanam ſitiens perveneram. ¶ Translate ponitur pro ſicco, arido. *Virg.* 4. *Georg.* Jam rapidus torrens ſitientes Sirius Indos Ardebat cœlo. *Ovid. l.* 1. *de Ponto, el.* 9. Et dare jam ſitiens quas bibat hortus aquas. ¶ Item pro vehementer cupiente. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 14. Proinde ita fac venias ad ſitientes aures. *Id. pro Planc. c.* 5. Deinde ſitientem me virtutis tuæ deſeruiſti, ac dereliquiſti. ¶ Sitiens luna dicitur, cum ſicca eſt, non imbrifera. *Plin. l.* 17. *cap.* 9. Fimum miſcere terræ plurimum refert Favonio flante, ac luna ſitiente. *Id. ibid.* mox *ſiccam lunam* appellat.

Sitienter, adv. διψαλέως, cum ſiti, cupide, ardenter. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 17. Nec ſitienter quid appetens.

Sitio, is, ivi, itum, n. 4. *avere ſete*, צָמֵא, Ger. *durſten*, Gal. *être altéré*, Hiſp. *tener ſed*, διψάω, ſiti laboro, appeto bibere. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 216. Quo plus ſunt potæ, plus ſitiuntur aquæ. *Juſtin. l.* 1. *c.* 8. Satia te ſanguine, quem ſitiſti. ¶ Transfertur etiam ad plantas, agros, & alia, quæ tunc ſitire dicuntur, cum æquo ſicciora ſunt, humoremque deſiderant. *Cic. in Or. c.* 24. Siquidem eſt eorum gemmare vites, ſitire agros, lætas eſſe ſegetes, luxurioſa frumenta. *Virg.* 4. *Georg.* Cum ſitiunt herbæ, & pecori jam gratior umbra eſt. ¶ Item per tranſlationem accipitur pro vehementer cupere. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 5. Nec ſitio honores, nec deſidero gloriam. *Id.* 5. *Phil. c.* 7. Etenim aderat Lucius frater gladiator Aſiaticus, qui ſanguinem noſtrum ſitiebat. ¶ Sitire etiam dicen-

Digitized by Google

dicuntur, quæ arida ſunt, & humore carent. *Plin. l. 17. c. 24. ante med.* Oleæ circa media ſolſtitia: inde & ſurculi: cacumina ſitiunt. ¶ V. alia in *Sitiens*.

Sitis, is, f. *ſete*, צמא, Ger. *durſt*, Gal. *ſoif*, Hiſp. *ſed*, δίψα, δίψος, appetitus bibendi. *Cic. 2. Fin.* Cum cibo, & potione famem, ſitimque depulſa eſſet. ¶ In acc. ſing. deſinit in *im*, in abl. in *i*. Plurali autem numero caret. *Cic. de Sen.* Quas quidem ſic avide arripui, quaſi diuturnam ſitim explere cupiens. Dicimus autem ſitim accendere, reſtinguere, exſtinguere, relevare, expellere, ſedare &c. *Cic. Horat. Ovid. & al.* Siti enecari ſiti, *morir di ſete*. *Cic. 1. Tuſc. c. 5.* ¶ Cum de ſolo aliquo uſurpatur ſignificat ariditatem, ſiccitatem. *Virg. 4. Æn. v. 42. de Africa.* Hinc deſerta ſiti regio. ¶ Translate ponitur pro nimia alicujus rei aviditate. *Cic. Parad. 6.* Neque enim unquam expletur, nec ſatiatur cupiditatis ſitis. *Horat. l. 2. ep. 18.* Argenti ſitis importuna, famesque. *Juvenal. Sat. 10. v. 140.* Famæ ſitis.

Sitiſta ova. V. Schiſtum.

Sitive, adverb. *quanto al ſito*, quoad ſitum. *Tertul. adverſ. Prax. c. 29.* Licet aqua fontis ſitiva patiatur in fluvio.

Sitonia, æ, f. σιτωνία, curæ rei frumentariæ, a σῖτος, *frumentum*. *Ulpian. l. 1. Dig. de vacat. & immunit.* Sextumdecimum ætatis annum agentem ad munus ſitoniæ vocari non oportet.

Sittace, es, idem ac Pſittacus. *Plin. l. 10. c. 42.* India hanc avem mittit; ſittacen vocat, viridem toto corpore, &c.

Sittacene, es, regio Aſſyriæ, quæ & Palæſtina dicta eſt, in qua Sittace oppidum. *Plin. l. 6. c. 27.*

Sittybe, æ, f. σιττύβη, membrana, qua libri conteguntur, & a pulveris, tinearum, & temporis injuriis integri conſervantur. *Cic. Att. l. 4. ep. 5.* Bibliothecam mihi tui pinxerunt conſtructione, & ſittybis. *Id. ib. ep. 8.* Poſtquam mihi ſittybis libros illuſtrarunt. Utroque tamen loco magna eſt lectionum varietas.

Situatus, a, um, nom. ex particip. *ſituato*, *poſto*, ſitus. *Flor. l. 2. c. 18.* Numantia in tumulo apud flumen Durium ſituata.

Situla, æ, f. *ſecchia*, κάλπη, ὑδρία, vas ad aquam hauriendam. *Paul. l. 40. Dig. de contrahend. empt.* Rota quoque, per quam aqua traheretur, nihilo minus ædificii eſt, quam ſitula. ¶ Eſt etiam urna, a qua ſortes educuntur. *Plaut. Caſ. 2. 6. 7.* Addunt quæ impeditis omnia, uxor, ſortes, ſitula, atque aquam.

Situlus, i, m. idem quod ſitula. *Cato de R. R. c. 10.* Trullas tres, ſitulum aquarium unum, pelvim unam. *Vitr. l. 10. c. 9.* Situli ærei congiales.

Siturus. V. Sino.

Situs, us, m. *ſito*, מצב, Ger. *gelegenheit*, Gal. *aſſiette*, Hiſp. *ſitio*, *diſpoſicion*, θέσις, τοποθεσία, qualitas, & poſitio loci. *Cic. 6. Verr.* Nam ipſa Meſſana, quæ ſitu, mœnibus, portuque ornata ſit. *Id. Acad. 4. c. 39.* Qui ſint ſitus partium, quam vim quæque pars habeat &c. *Caſ.* ¶ Quia autem res ſitæ, ac relictæ negliguntur, amplectæque humore, & ſordibus obducuntur, inde fit, ut ſitus metonymice accipiatur pro lanugine illa, qua res relictæ, imprimis in loco humido, & ſordido, obduci ſolent, *muffa*, εὐρώς, ἄζη. *Don. in illud Virg. 7. Æn.* Sed te victa ſitu, &c. Situs eſt corruptio ex humore, & diuturnitate contracta, qua de eriores fiunt ſpecies, uno loco, & prolixo tempore conſtitutæ. *Serv. in 6. Æneid.* Situs eſt lanugo ex humore procreata, qui fit in locis Sole carentibus. *Virg. ibid.* Per loca ſenta ſitu. *Col. l. 5. c. 24.* Jam vero muſcus, qui more compedis artus vitium, & vincta comprimit, ſitúque, & veterno macerat, ferro diſtringendus, & eradendus eſt. ¶ Solet autem in locis ſitulatis odor quidam teter, & aſpernabilis olfacientium nares offendere, qui & ipſe ſitus dicitur, *puzzore*. *Plin. l. 21. c. 8.* Peſſimum eſſe crocum, quod ſitum redolet. ¶ Translata accipitur pro ſqualore quodam in vultu, capite, totoque corpore, & habitu, cum ſeſe ſine cultu omni neglecto corpus horriditatem quandam, & ingratum contrahit odorem, ut in pauperibus, in reis, in iis, qui ſe mœrori totos dederunt. *Lucan. l. 6.* Fœda ſitu macies. *Cic. in Tuſc. 3. ex Poeta:* Situ nidoris, barba pædore horrida. ¶ Item pro torpore, & inertia ex diutino otio. *Virg. 7. Æn.* Sed te victa ſitu, verique effœta ſenectus. ¶ Item pro reditatu, hebetudine. *Quintil. l. 1. c. 2.* Excitanda mens, & attollenda ſemper eſt, quæ in hujuſmodi ſecretis aut langueſcit, & quendam veluti in opaco ſitum ducit, aut contra tumeſcit inani perſuaſione.

Situs, a, um, *poſto*, *meſſo*, κείμενος, poſitus. *Cic. pro Mur. c. 38.* Quanquam hujuſce rei poteſtas omnis in vobis ſita eſt. *Id. 1. Fin.* Eſt autem ſitum in nobis, ut adverſa quaſi perpetua oblivione obruamus. *Liv. l. 30. c. 24.* Et ſinum ab alto claudit, in quo ſita eſt Carthago. ¶ Speciatim ſiti dicuntur, qui mortui, & ſepulti ſunt. Aliqui ita definiunt: Situs dicitur defunctus, qui ad tempus in aliquo loco conditus eſt, donec alio transferatur, vel juſtum ei fiat ſepulcrum. *Cic. 2. de Leg. c. 22.* Declarat enim Ennius de Africano, Hic eſt ille ſitus. Vere. Nam ſiti dicuntur ii, qui conditi ſunt. Nec tamen eorum ante ſepulcrum eſt, quam juſta facta, & corpus incenſum eſt. *Liv. l. 26.* Hic ſiti ſunt Acarnanes, qui adverſus vim, atque injuriam Ætolorum pro patria pugnantes mortem occubuerunt. ¶ Aliquando ſitus accipitur pro condito, conſtructo, ædificato. *Tac. l. 3. Ann. c. 38.* Urbemque Philippopolim a Macedone Philippo ſitam.

Sive, *a ſe*, *a ſia*, ואם, Ger. *oder*, Gall. *ou*, Hiſp. *o*, εἴτε, ἤτε, εἴπερ, vel ſi, aut ſi, conjunctio disjunctiva conditionalis, quæ modo indicativum regit, modo conjunct. *Ter. Andr. 1. 3.* Sive iſta uxor, ſive amica eſt, gravida a Pamphilo eſt, *o ſia ella moglie, o amica*. *Plin. l. 2. ep. 41.* Quæ præſtant multarum urbium faciem, ſive ipſo mari, ſive litore utare. *Ovid. in ep. Penelopes:* Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum, Antilochus noſtri cauſa timoris erat: Sive Menœtiaden falſis cecidiſſe ſub armis, Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos. ¶ Interdum *ſive* non geminatur, ſed priore loco omittitur, ſemper tamen ſubintelligitur. *Hor. l. 1. od. 6.* Cantamus vacui, ſive quid urimur. idest ſive vacui ſumus. ¶ Ponitur etiam pro *vel*. Vide Vel. ¶ Aliquando vim habet explanandi, ſeu declarandi. *Quintil. l. 1. c. 6.* Ut Ariſtarchus, & ætate noſtra Palæmon, qui vocabulum, ſive appellationem nomini ſubjecerunt.

Sium, ii, n. σίον, herba in aqua naſcens, ſemine copioſa, ſapore naſturtii. *Plin. l. 22. c. 22.*

S ANTE M.

Smaragdinus, & Smaragdineus, a, um, adjectiv. *ſmeraldino*, qui eſt ex ſmaragdo, vel ſmaragdi colorem referens, σμαράγδινος. *Celſ. l. 5. c. 19. n. 5.* Emplaſtrum, quod perviride eſt, ſmaragdinum appellatur. *Martian. Capell. l. 1.* Smaragdinea viriditas. *Venant. Fortun. l. 8. carm. 6.* Et ſmaragdineo janua poſte viret.

Smaragdites, æ, m. dictus eſt mons juxta Carchedonem, in quo ſmaragdi legebantur. *Plin. l. 37. c. 5.*

Smaragdus, i, m. 2. *ſmeraldo*, ברקת, Ger. *ſmaragd*, Gall. *une émeraude*, Hiſp. *la eſmeralda*, σμάραγδος, gemma viridis, & tranſlucida, tertiam in ordine gemmarum nobilitatem obtinens. *Plin. l. 37. c. 5.* Tertia auctoritas ſmaragdis perhibetur pluribus de cauſis. Nullius color aſpectu jucundior eſt, &c. ¶ Penultima hujus vocabuli longa eſt. *Ovid l. 2. Am. el. 6.* Tu poteras virides pennis hebetare ſmaragdos. Sed interdum correpta invenitur. *Martial. l. 5. epigr. 11.* Sardonychas, ſmaragdos, adamantas, jaſpidas uno portat in articulo. ¶ Sumitur interdum pro colore viridi. *Phædr. l. 3. fab. 19. de pavone.* Nitor ſmaragdi collo præfulget tuo. *Auctor carm. de Phœnice, qui ab aliquibus Lactantio tribuitur.* Albicat inſignis mixto viridante ſmaragdo.

Smaris, idis, f. σμαρίς, piſciculus marinus litoralis, qui a *Geſnero* Mena candida vocatus. *Plin. l. 32. c. 6.*

Smecticus, a, um, σμηκτικός, quod habet vim abſtergendi, & purgandi, idem ac ſmegmaticus. *Plin. l. 30. c. 4.* Omnium quidem cochlearum cinis ſpiſſat, calfacit ſmecticâ vi.

Smegma, atis, n. σμῆγμα, omne medicamentum, quod valet ad emaculandum, & abſtergendum, a σμήχω, *abſtergo*. *Plin. l. 33. c. 25.* Si vero cæluſſi aqua decoquantur, ſuccus ille ſmegma fit, quo ſolent fovere gangrænas. *Id. l. 24. c. 7.* Maſtiche lentiſci replicandis palpebris, & extendendam cutem in facie, & ſmegmata adhibetur. ¶ Græce σμῆγμα ſignificat etiam maſſam ex variis odoramentis confectam ad abſtergendas manus, ut ex *Antiphane apud Athenæum* oſtendit *Fulv. Urſin. in append. de triclin.*

Smegmaticus, a, um, σμηγματικός, quod habet vim detergendi. *Plin. l. 31. c. 7.* Sudorem ciet, alvum ſolvit in vino, & aqua, acopicis, & ſmegmaticis miſcetur. Alii leg. *ſmecticis*.

Smilax, acis, f. *ſmilace*, σμίλαξ, nomen puellæ cujuſdam, quæ amore Croci pueri capta exarſit, & in herbam ſui nominis mutata eſt, ut eſt apud *Ovid. l. 4. Metam. v. 283.* Hujus autem herbæ, quæ folio eſt hederaceo, flore candido lilium olente, duo genera refert *Plin. l. 24. c. 10.*

Smilium, ii, n. σμίλιον, nomen collyrii apud *Celſ. l. 6. c. 6.*

Smintheus, ei, m. Σμινθεύς, Apollinis cognomen, qui apud Myſos, in Phrygia minore, ſive in Æolide, in urbe Chryſe, colebatur, a σμίνθος, quomodo murem vocant, auctor eſt *Euſtathius*, quaſi μυοκτόνος, *occiſor murium*. Huc reſpiciens *Arnobius l. 3.* Apollinem vocat peremptorem murium. Hujus nominis duplicem originem refert Homeri interpres. Prima eſt, fuiſſe in Chryſe oppido Crinim Sacerdotem Apollinis, cui Deus iratus immiſit in agros illius mures, qui fructus illius vaſtabant: poſteaque ejuſdem ſacrificiis placatus, cum peſtem hanc tollere vellet, ad Ordem paſtorem illius venit, a quo hoſpitio acceptus, pollicitus mali remedium, mures ſagittis omnes interfecit, eoque facto juſſit, paſtorem Crinidi indicare, ipſum Apollinem humana ſpecie apud ſe divertiſſe, & ab eo mures occiſos: quod audiens Crinis, templum Deo conſtruxit, vocavitque Apollinis Sminthei, quod Æolicæ linguæ dialecto mures σμίνθοι vocantur. Altera talis eſt: Cum Cretenſes aliquando coloniam deducturi eſſent, ab Apolline reſponſum acceperunt, ut ibi urbem conderent, ubi eos terra geniti obſtitiſſent. Venientibus igitur ad Helleſpontum, noctu mures clypeorum lora arroſerunt. Itaque mane cum id factum viderent memores oraculi urbem poſuerunt, eamque Sminthiam appellaverunt, templo etiam Apollini extructo, quem ab eventu Smintheum cognominarunt. *Ovid. 12. Metam.* Talibus immenſum compellat Sminthea dictis. ¶ Dicitur etiam *Sminthius, ii*. *Dictys Cretenſ. de B. Trojano c. 14. & 47.*

Smyrna, f. 1. *la Smirne*, Turc. *Iſmyr*, urbs marit. Joniæ, hodie primaria regionis, & ſedes Satrapæ Turcarum, partim in monte, partim in planitie, primum condita a Tantalo, deinde amplificata ab Amazonibus anno mundi 3303. vel a Theſeo, patria Homeri, ad Meletem fl. illam ambientem. Dicta eſt a Smyrne Amazone. *Plin. l. 5. c. 29.* ¶ A Græcis hoc nomine etiam myrrha ſignificatur. Hinc *Lucret. l. 2. v. 502.* Hinc contemptus odor ſmyrnæ, melliſque ſapores. ¶ Hinc poema Cinnæ vatis de Myrrha puella, quæ cum patre concubuit, Smyrna dictum eſt. De eo *Catul. carm. 92.* (*al. 94.*) Smyrna mei Cinnæ nonam poſt denique meſſem, quam cœpta eſt, nonamque edita poſt hiemem.

Smyrnæus, a, um, adject. a Smyrna inſula, ut Smyrnæa plectra. h. e. Homeri carmina, qui Smyrnæus fuit, apud *Silium l. 8. v. 595.* Adde *Lucan. l. 9. v. 984.*

Smyrnium, ii, n. *macerone*, σμύρνιον, herba, quæ & olus atrum dicitur, inde dicta quod in cacumine umbellam habet odore ſmyrnæ, ſeu myrrhæ. *Plin. l. 27. c. 13.*

Smyrrhiza, æ, f. herba cicutæ ſimillima caule, foliis, & flore, minor tamen, & exilior, alio nomine myrrhis. *Plin. l. 24. c. 16.*

Smyrus, i, m. σμύρος, piſcis genus, apud *Plin. l. 32. c. 11.*

S ANTE O.

Soboles, is, f. *generazione*, *figliuolanza*, *ſtirpe*, ילד, Germ. *ſtamm*, Gal. *engeance*, Hiſp. *linage*, *hijos*, γενεά, progenies, propagatio, proles. *Cic. 1. Off. c. 17.* Quæ propagatio, & ſoboles origo eſt Rerum publicarum. *Id. 3. de Leg.* Cenſores populi ævitates, ſoboles, familias, pecuniaſque cenſento. *Virg. 4. Æn.* ſobolem ſuſcipere. ¶ Dicitur etiam de arboribus, & herbis. *Col. de arborib. c. 26.* Materia, quam inſeveris, ſi ſobolem, vel ſuperiores ramos habebit &c. *Pallad. l. 12. tit. 7.* Extirpandæ ſunt ſoboles a radice. ¶ Sunt qui ſcribendum putant *ſuboles*, reſpiciendo ad originem, quæ eſt *ſub*, & *oleo*, quo notat creſcere: atque hoc modo etiam legitur in quibuſdam antiquioribus libris, & lapidibus, teſte *Manut. in Orthograph.*

Sobolesco, vel ſuboleſco, (de quo V. *Soboles*) is, fine præt. & ſup. n. 3. *creſcere*, גדל, German. *aufwachſen*, *wachſen*, Gal. *croitre*, Hiſp. *crecer*, ὑπαυξάνομαι, ſubnaſcor, ſuccreſco. *Liv. l. 29. c. 3.* Illis Romanam Plebem, illis Latium juventutem præbuiſſe majorem ſemper, frequentioremque pro tot cæſis exercitibus ſuboleſcentem.

Sobrie, adv. *ſobriamente*, νηφαλίως, σωφρόνως, temperanter. *Cic. 1. Off. c. 30.* Intelligemus, quam ſit turpe diffluere luxuria, & delicate, ac molliter vivere, quamque honeſtum parce, continenter, ſevere, ſobrie. ¶ Item caute, prudenter, cum cura, ut temperantes homines ſolent. *Plaut. Perſ. 4. 1. 1.* Si quam rem accures ſobrie, atque frugaliter, ſoles illa recte ſub manus ſuccedere. *Id. Captiv. 2. 1. 28.* Caute eſt opus, ut hoc ſobrie, ſine arbitris, accurate agatur, docte & diligenter.

Sobriefactus, a, um, nom. particip. ad ſobrietatem redactus. *Apul. l. 8. Met.* Sobriefactus ſermone.

Sobrietas, atis, f. *ſobrietà*, νῆψις, σωφροσύνη, temperantia. *Senec. de Tranquill. c. ult.* Triſtis ſobrietas removenda pauliſper.

Sobrina, æ, f. *cugina*. *Plaut. Pæn. 5. 2. 108.* Mihi ſobrina tua mater fuit.

Sobrini, orum, m. *cugini*, ἀνεψιαδοῖ, filii patruelium, vel conſobrinorum, vel amitinorum, quaſi ſororini. *Cajus l. 3. ff. de grad. & affin.* Item patrui magni, amitæ magnæ, avunculi magni, materteræ magnæ, nepos, neptis: qui ex fratribus patruelibus, aut conſobrinis, aut amitinis undique propagati, propria ſobrini vocantur. Ita eum locum legit *Hottomannus, Obſerv. l. 1. c. 32.* *Juſtinian. l. 3. Inſtit. tit. 6. de gradibus cognationum*, §. 6. Item ſobrini, ſobrinæ, ideſt qui, quæve ex fratribus, vel ſororibus patruelibus, vel conſobrinis, vel amitinis progenerantur.

¶ So-

¶ Sobrinorum gradus, ut *Trebatius* ait, eſt ultimus inter gradus cognationum, unde, ut idem addit, ſobrinorum liberi ſe mutuo ſobrinos vocant de proximo nomine, quia proprium non habent. Vide *Paullum l. 10. ad finem, ff. de gradibus:* cujus verba emendat idem *Hottomannus, in Comment. verb. Juris. Ter. Andr. 4. 6.* Eſt ne hic Crito ſobrinus Chryſidis? *Cic. 1. Off. c. 17.* Sequuntur fratrum conjunctiones, poſt conſobrinorum, ſobrinorumque. ¶ Sumitur etiam pro quocunque cognato. *Ter. Phorm. 2. 3. 37.* Eho tu, ſobrinum tuum non noras? Hunc paulo ſuperius *cognatum* vocaverat.

Sobrius, a, um, *ſobrio*, Ger. *nochter*, Gall. *ſobre*, Hiſp. *templado*, νήφων, νηφάλιος, qui in cibo, & potu temperans eſt. *Cic. 4. Acad.* Ne vinolenti quidem, quæ faciunt, eadem approbatione faciunt, qua ſobrii. ¶ Interdum ſobrius dicitur qui ſanæ mentis eſt, frugi, prudens. *Cic. Ver. 5. c. 27.* Homines ſatis plane frugi, ac ſobrii. *Id. 2. de Or. c. 32.* Diligentes, & memores, & ſobrii oratores. ¶ Præterea ea ſobria dicuntur, per quæ ſobrii ſumus. *Tibul. l. 1. el. 6.* Ipſe bibebam Sobria ſuppoſita pocula victor aqua. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 415.* paupertas ſobria. Sic ſobria rura dicuntur a *Stat. l. 4. Silv. 5.* quæ nullis ſunt conſita vitibus. ¶ Non ſobria eſt, quæ ſobriis tranſigitur. *Propert. l. 3. eleg. 17.* ¶ Sobria verba, h. e. prudenter, caute, modeſte prolata. *Martial. l. 5. epigr. 28.*

Soccātus, a, um, adject. ſoccis indutus. *Senec. 2. de Benef. c. 12.* De capite conſularis viri ſoccatus audiebat.

Soccĭfer, i, m. qui ſoccos geſtat. *Sidon. carm. 9. v. 215.* Socciferi jocos Menandri ſpectate.

Soccŭlus, i, m. *ſandaletto*, parvus ſoccus. *Suet. in Vitel. c. 2.* Detractumque ſocculum dextrum inter togam, tunicaſque geſtavit aſſidue. *Plin. l. 9. c. 35.* Cum & pedibus margaritas, nec crepidarum tantum obſtragulis, ſed totis ſocculis addunt.

Soccus, i, m. ἐμβάτης, ἐμβάδιον, genus calceamenti, humilius cothurno, proprium mulierum apud Romanos. Nam ſi quando viri ſoccis uſi leguntur, ut Caligula apud *Sueton. c. 52.* Cæſar apud *Senec. l. 2. de Benef. c. 12.* itemque alii apud *Plin. l. 37. c. 2.*, mollitiei damnantur ab iiſdem Scriptoribus. *Sueton. loc. cit.* Aliquando cycladatus, modo in ſpeculatoria caliga, nonnunquam ſocco muliebri. ¶ Apud Græcos tamen ſoccos virorum etiam fuit. Itaque pallium & ſoccos iis tribuit *Cicero, pro Rabirio Poſt. c. 10.* ubi narrat P. Rutilium Rufum a Mithridate Mitylenis conquiſitum ad necem, crudelitatem regis veſtitus mutatione vitaſſe, ſoccoſque & pallium ſumpſiſſe. ¶ Porro quia Comœdiæ fere Græcæ erant, hiſtrioneſque ſoccati prodibant (ex quo ſocci comici a *Plin. l. 7. cap. 3.* ſcenici a *Plaut. Pſeud. 4. 6. 51.* dicuntur) hinc ſoccus interdum pro Comœdia ponitur, quemadmodum cothurnus pro Tragœdia. *Horat. de ar. poet. v. 90.* Socco digna carmina. Et *v. 80.* Hunc ſocci cepere pedem (iambum) grandeſque cothurni.

Socer, eri, m. *ſuocero*, חם, Ger. *ſchwaher*, Gal. *beau pere*, Hiſp. *ſuegro*, πενθερός, uxoris meæ pater. *Cic. 1. Off. c. 35.* Noſtro quidem more cum parentibus puberes filii, cum ſoceris generi non lavantur. ¶ *Socer magnus* eſt uxoris meæ avus, qui & *proſocer* dicitur, cujus relativum eſt Progener. *Major ſocer*, eſt uxoris meæ proavus. *Modeſtin. ff. l. 38. tit. 10. leg. 4.* ¶ Viri etiam mei pater, ſocer dicitur. *Modeſtin. loc. cit.* Pater viri, uxoriſque, ſocer, mater autem eorum, ſocrus appellantur; cum apud Græcos proprie viri pater ἑκυρός, mater vero ἑκυρά, & uxoris pater πενθερός, mater vero πενθερά vocetur.

Socēra, æ, f. eadem quæ ſocrus. *Inſcriptio lapidis in Anglia reperti, apud Gruter. pag. 546. n. 5.* Patri pientiſſimo, & ſoceræ ſanctiſſimæ. Quæ tamen Inſcriptio parum ſapit antiquitatem. Adde *pag. 743. n. 9.*

Socĕrus, i, m. idem ac ſocer. *Plaut. Men. 5. 5. 54.* Abiit ſocerus, abiit medicus, nunc ſolus ſum. *Id. Caſ. 4. 2. 18.* Meus ſocerus, compar, commaritus villicus.

Socia, æ, f. *compagna*, ἑταίρα, comes. *Cic. in Brut.* Pacis eſt comes, otiique ſocia, & jam bene conſtitutæ civitatis quaſi alumna quædam eloquentia. *Id. 1. de Or.* Præclaras duas artes conſtituere, atque inter ſe pares, ejuſdem ſocias dignitatis. ¶ Socia tori vel thalami eſt uxor. *Ovid. 10. Metam. v. 268.* Appellatque tori ſociam.

Sociabĭlis, & le, o. 3. *ſociævole*, Ger. *geſellig*, Gal. *qui s' accompagne*, Hiſp. *companero*, συνδυαστικός, quod facile conjungitur alteri. *Plin. l. 19. c. 42.* Eadem & ſcuribus maxime ſociabilis glutino. ¶ Interdum ponitur pro ſocialis. *Liv. l. 40. c. 8.* Sociabilem conſortionem inter binos Lacedæmoniorum Reges ſalutarem per multa ſecula ipſis, patriæque.

Sociālis, & le, o. 3. *da compagno*, Ger. *zu den geſellen*, Gall. *ſocial*, Hiſp. *ſocial*, *ſociable*, ἑταιρικός, quod eſt ſociorum, ut Amor ſocialis, idest qualis ſolet eſſe inter ſocios. *Ovid. 7. Met.* Mutua cura duos, & amor ſocialis habebat. *Liv. l. 34. c. 56.* Cum qui hoſtes nunquam fuerint, ad amicitiam ſociali fœdere inter ſe jungendam coeant. ¶ Judicium ſociale, quod ſociorum cauſa fit. *Cic. 4. Ver.* Primum ſi ita eſſet, tamen vos in quæſtione de pecuniis repetundis, quæ ſociorum cauſa conſtituta eſt, lege, judicioque ſociali, ſociorum querimonias audire oporteret. ¶ Bellum ſociale dictum eſt, quod a ſociis Populi Romani in ipſos Romanos commotum eſt, quod iis jus civitatis R. negaſſent. V. *Flor. l. 3. c. 18.*

Sociālĭtas, atis, f. *ſocietà*, *compagnia*; *affabilità*. *Plin. in Paneg. c. 49.* Non remiſſionibus tuis eadem frequentia, eademque illa ſocialitas intereſſet?

Sociālĭter, adverb. *amichevolmente*, *da compagno*. *Horat. de ar. poet. v. 258.* ſede ſecunda Caderet, aut quarta ſocialiter.

Sociātrix, icis, f. συναινέτειρα, quæ ſociat. *Val. Flac. l. 5. v. 409.* Sed non nuda fides, ſanctique potentia juſſi Huc tulit, ac medii ſociatrix gratia Phryxi.

Sociātus, a, um, *accompagnato*, *collegato*, *unito*. *Cic. 1. de Leg.* Quibus ex rebus cum omne genus hominum ſociatum inter ſe eſſe intelligatur. *Id. in Somn.* Quam concilia, cœtuſque hominum jure ſociati, quæ civitates appellantur. *Id. de Am.* Ut quoniam ſolitaria non poſſet virtus ad ea, quæ ſumma ſunt, pervenire, conjuncta, & ſociata cum altera perveniret.

Sociennus, a, um, vel ſociennus, idem ac ſocius, apud Vet. ut ab *Alius alienus*. *Plaut. Amph. 1. 1. 228.* Amphitruonis te eſſe ajebas Soſiam. S. Peccaveram. Nam Amphitruonis ſociennum me volui dicere. *Id. Aulul. 4. 4. 31.* Ibo intro, atque illi ſocienno tuo jam interſtringam gulam.

Socĭĕtas, atis, f. *ſocietà*, *compagnia*, חבר, Ger. *geſellſchafft*, Gal. *ſocieté*, Hiſp. *compagnia*, κοινωνία, conſociatio, communio, communitas. *Cic. l. 4. Fam.* Me autem non oratio tua ſolum, & ſocietas pene ægritudinis, ſed etiam auctoritas conſolatur. *Id. 4. Fin.* Nati ſumus ad ſocietatem, communitatemque generis humani. *Id. pro S. Roſc. Am.* Coire ſocietatem ſceleris cum aliquo. *Id. de Fato.* Cum philoſophia magnam habere ſocietatem. *Id. pro Quinc. cap. 3.* Facere ſocietatem cum aliquo. Sic ſocietatem inire, apud *Sueton. in Cæſ. c. 19.* Ad ſocietatem alicujus ſe applicare, apud *Nepot. in Ariſtide, c. 2.* Societatem conflare, apud *Cic. de Aruſp. reſp.* dirimere, apud *eund. pro Dom.* &c. ¶ Metonymice ſumitur pro multitudine hominum, qui inter ſe aliquo modo conjuncti ſunt. *Cic. pro Domo c. 56.* Omnes ſocietates, omnes ordines. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 3.* Magnam pecuniam ſocietates earum provinciarum ſibi numerare coegit.

Socio, as, a. 1. *accompagnare*, *unire*, συμμίγνυμι, συναγκάζω, jungo, conjungo, quaſi ſocium ſocio appono. *Cic. pro Planc. c. 9.* Quid, ſi teſtium ſtudium cum accuſatore ſociatum eſt? *Id. 3. de Or.* Cum tu ſummi imperii gubernatione diſtrictus tantam vim rerum cum dicendi exercitatione ſociaris. *Liv. l. 39. c. 13.* Eos eſſe, qui aut conjurare, aut ſociari facinoribus, aut ſtuprum pati noluerint. *Sil. l. 1.* Et ſe participem caſus ſociarat in omnes. *Virg. 4. Æn. v. 16.* Sociare ſe alicui vinclo jugali, *maritarſi*. *Id. 1. Æn.* Sociare aliquem domo, *riceverlo in caſa*. *Stat. 1. Theb.* Sociare juvencos aratro impoſito, *metter ſotto* &c. *Silius l. 11.* Sociare dextras, *darſi la mano, e la fede*. *Ovid. 21. Met.* Sociare carmina nervis, *accoppiare il ſuono al canto*. *Valer. Flac. l. 5. v. 288.* Sociare curas, *comunicare i penſieri*. Sic ſociare gaudia cum aliquo, apud *Tibul. l. 3. eleg. 3.*

Sociofraudus, i, m. qui ſocium fallit. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 128.* Furcifer, ſociofraude, parricida. Alii leg. *ſocifraude*.

Socius, ii, m. *compagno*, רעה, Germ. *mitgeſell*, Gall. *compagnon*, Hiſp. *companero*, ἑταῖρος, σύμμαχος, qui in aliqua re cum aliquo conjunctus eſt, conſors, particeps, par. *Cic. l. 13. Fam. ep. 71.* T. Auguſius & comes meus fuit illo miſerrimo tempore, & omnium itinerum, navigationum, periculorum meorum ſocius. *Id. Attic. 11. ep. 14.* Culpæ ſocius. *Ter. Heaut. 3. 1. 9.* Socius in negotio. *Plaut. Aſin. 2. 2. 22.* Socius ad malam rem. *Lucan. l. 1. v. 92.* Regni ſocius. ¶ Inter negotiatores ſocii ſunt, qui lucri & damni communionem inierunt. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 40.* Titus Roſcius non unum rei pecuniariæ ſocium fefellit, ſed novem &c. *Id. pro Quint. c. 14.* Edere ſibi ſocium in bonis, *far un compagno*. ¶ Hinc *pro ſocio* formula juris eſt, qua ſignificatur actio perſequendi in judicio illum, qui ſocium fraudaverit, qua de re titulus eſt in Digeſtis, *l. 17. tit. 2.* ubi de ſocietatibus multa. *Cic. pro Flac. c. 18.* Nicomedes & furti, & pro ſocio damnatus eſt. *Id. pro Quinc. c. 3.* Qua in re ita diligens erat, quaſi ii, qui magna fide ſocietatem gererent, arbitrium pro ſocio, condemnari ſolerent. V. Arbitrium. *Ulpian. loc. Dig. cit. leg. 31.* Ut ſit pro ſocio actio, ſocietatem intercedere oportet. ¶ Socii in rebus publicis dicebantur, qui fœdere aliquo cum Romanis conjuncti erant, *confederati*. *Cic. Fam. 15.* Qui fideliſſimos ſocios trans Taurum, amiciſſimuſque Pop. Rom. exiſtimatus. *Liv. l. 41.* Et dena millia peditum ſocii, nominiſque Latini, & ſexcentos imperarent equites. V. de his *Sigon. l. 1. de antiq. jure Ital.* ¶ Socii navales, qui & claſſiarii, erant milites, qui navibus imponebantur, & non ſolum ad pugnandum, ſed etiam ad remigandum: quare hoc militiæ genus vilius erat multo, quam terreſtre, tum quia conſtabat fere ex libertinis colonorum, aut ex iis, qui infimo cenſu eſſent, ut ex *Polyb.* oſtendit *Lipſ. de milit. Rom. l. 1. dial. 2.* tum quia plura, quam terreſtres milites, ſtipendia facere debebat, antequam miſſionem impetrare poſſet, ut eſt apud *eund. ibid. l. 5. Dial. 19. Liv. l. 21. c. 50.* Ut ſociis navalibus affatim inſtructam claſſem, ita inopem milite Pœnus habebat. *Id. l. 32. c. 23.* Navales ſocii, relictis ſuper claſſibus, ad ſpem honoratioris militiæ tranſgreſſi. ¶ Socius, & ſodalis differunt in eo, quod ſodalis proprie dicitur, qui eſt ejuſdem collegii, ut definit *Cajus l. 4. Dig. de colleg. & corp.* ſocius vero magis latam habet ſignificationem. V. Sodalis. ¶ Inter comitem quoque, & ſocium diſcrimen eſt. V. *Comes*.

Socius, a, um, *di compagnia*, חבר, Germ. *geſell*, Gall. *compagnon*, Hiſp. *companero*, συνεργός, comes, conſors, particeps. *Cic. pro Marc.* Semperque mea conſilia pacis, & togæ ſocia, non belli, atque armorum fuerunt. *Id. 2. Phil. c. 18.* Cum tamen in nocte ſocia, hortante libidine, cogente mercede, per tegulas demitterere, *col favor della notte*. *Virg. 2. Æn. v. 371.* ſocia agmina, *truppe alleate*. *Stat. l. 1. Theb. v. 130.* ſociiſque comes diſcordia regnis. h. e. quæ a pluribus ſimul tenentur. *Ovid. 2. amor. eleg. 14.* Socius ſanguis, *parentela*.

Socordia, (ſecordia apud *Feſt.*) æ, f. *pigrizia*, ἀναισθησία, ῥᾳθυμία, ἀργία, negligentia, tarditas in conſulendo, meditando, proſpiciendo, quid faciendum ſit. *Ter. Andr. 1. 3.* Enimvero, Dave, nihil loci ſegnitiæ, neque ſocordiæ. Ubi vetus Interpres ita monet: Segnitiæ ad agendum, ſocordia ad conſiderandum. *Auct. ad Her. l. 2.* Affert ſocordiam, atque deſidiam. *Liv. l. 7. c. 35.* Qui delendi omnia exercitus fortunæ per ſocordiam uſus non ſit. *Tac. l. 2. Ann. c. 38.* Langueſcet alioqui induſtria, intendetur ſocordia. ¶ Pro ſtultitia etiam uſurpatur a Catone apud Feſtum. Sic *Sueton. in Claud. c. 3.* Si quem ſocordiæ argueret, ſtultiorem ajebat filio ſuo Claudio.

Socordĭter, adv. *pigramente*, *imprudentemente*, ῥᾳθύμως, ſine conſilio, pigre, inerter. *Liv. l. 1. c. 25.* Ab Albanis ſocordius res acta.

Socors, (vel ſecors, apud *Feſt.*) dis, o. 3. *ſenza cervello*, *di poco ſenno*, *fuor di mente*, כסיל, Ger. *verlebrotte*, Gal. *étourdy*, *lourdaut*, Hiſp. *aturdido*, *atronado*, ῥᾴθυμος, ſine corde, ſine animo, ſine conſilio, ignavus, iners. Eſt e ſe, hoc eſt ſine, & cor. *Ter. Adel. 4. 5. 61.* Nolim cæterarum rerum te ſocordem eodem modo. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Ut eſſetis res homines non ſocordes ad veri inveſtigandi cupiditatem. *Idem in Brut. c. 86.* Ejus æqualem M. Glabrionem bene inſtitutum avi Scævolæ diligentia ſocors ipſius natura, negligenſque tardaverat. *Sidon. l. 3. ep. 7.* Claudius ſocordior, Nero impurior. *Apul. Apolog.* Socordiſſimi Scythæ. *Tacit. 3. hiſt. c. 31.* Miles futuri ſocors.

Socrătes, is, m. 3. Σωκράτης, Philoſophus Athenienſis, filius Sophroniſci ſculptoris, & Phænaretæ obſtetricis, quem, teſte Laertio, omnium mortalium ſapientiſſimum, oraculi reſponſum judicavit: extitit paulo ante Platonem, cujus etiam præceptor fuit. A *Quintil. l. 1. c. 10.* appellatur omnium philoſophorum fons, a *Cic. 2. de Fin. c. 1.* Philoſophiæ parens. Primus enim, ut *id.* ait *5 Tuſc. c. 4.* Philoſophiam devocavit e cœlo, & in urbibus collocavit, & coegit de vita & moribus, rebuſque bonis & malis quærere. h. e. philoſophiæ moralis inventor, & inſtitutor fuit. Cum ad provectam ætatem perveniſſet, accuſatus, tanquam communes Deos contemneret, & novos introduceret, cum ſe dæmonem familiarem habere dixiſſet, cujus conſilio in rebus gerendis uteretur, capitis damnatus eſt: itaque in carcere ſumpta cicuta interiit. Plebs ſecundum ejus mortem facti pœnitens, accuſatores enſibus multavit, ejuſque ſtatuam æneam dedicavit. Plura de eo *Plato*, & *Cicerone Academ. de Fin.* & *Tuſcul.* ¶ Fuit etiam hoc nomine quidam pictor, de quo *Plin. l. 35. c. 11.*

Socratĭce, adverb. Socratico more, ut Socratice agere in docendo. *Cic. 2. Attic. ep. 3.*

Socratĭcus, a, um, adject. ad Socratem pertinens, σωκρατικός. *Cic. 1. Off. c. 29.* Philoſophi Socratici. *Horat. de ar. poet. v. 310.* Rem tibi Socraticæ poterunt oſtendere chartæ.

Socruālis, le, adject. *di ſuocera*, ut ſocrualis munificentia. *Sidon. l. 7. ep. 6.* ſocrualis hæreditas. *Id. l. 8. ep. 9.*

Socrus, us, f. *ſuocera*, חמות, Ger. *ſchwiger*, Gal. *belle mere*, Hiſp. *ſuegra*, ἑκυρά, πενθερά, uxoris, aut mariti mater. Nam & ad generum, & ad nurum refertur. Antiquis, *Priſciano* teſte, ſocrus communis erat generis. Poſtea in fœminino quidem *ſocrus* retinuere, ſed in maſculino *ſocer* dixere. *Cic. pro Cluent.* Nubit genero ſocrus, nullis auſpicibus, nullis auctoribus, funeſtis ominibus omnium. V. *Socer*.

Sodālis, is, m. *compagno*, ἑταῖρος, φίλος, is, quocum verſari ſuevimus,

oc

eo præſertim qui rerum leviorum, lætiorumque cum altero particeps eſt, quales ſunt convivia, ab ἔθαλος, *aſſuetè*. Nam ſodales vocantur, quibuſcum ſuevimus. Vel ſodales quaſi *ſedales*, quia ſodales crebro aſſident, ut *Feſtus* ſcribit. *Cic. l.* 12. *Fam.* Qui & familiariſſimus, & ſodalis Dolabellæ eram. *Id.* 3. *Ver. c.* 36. Nam ille quoque ſodalis iſtius erat in hoc morbo, & cupiditate. ideſt eodem animi vitio tenebatur. ¶ Hinc alias quoque res, quæ ſimul eſſe ſolent, ſodales appellantur. Sic *Horat. l.* 1. *od.* 25. Hebrum frigidiſſimum Thraciæ fluvium, hiemis ſodalem appellat. & *l.* 3. *od.* 18. crateram Veneris ſodalem. ¶ Sodales etiam dicebantur, qui erant ejuſdem collegii. *Cajus l. ult. ff. de colleg. & corp.* Sodales ſunt, qui ejuſdem collegii ſunt, quam Græci ἑταιρείαν vocant. ¶ Item in Comitiis ſodales dicebantur, qui erant ejuſdem factionis, & coitionis. *Cic. pro Planc.* Ego Plancium & ipſum gratioſum eſſe dico, & habuiſſe in petitione multos cupidos ſui, gratioſos, quos tu ſi ſodales vocas, officioſam amicitiam nomine inquinas crimino ſo. ¶ *Sodales Titii* erant Sacerdotes, qui Sabinorum Deorum ſacra curarent, inſtituti a Tito Tatio Sabinorum Rege Romuli ſocio, unde & nomen habuere. Quidem tradunt, nomen iis inditum eſſe ab avibus, ideſt a titiis, quomodo columbæ agreſtes vocantur. *Var. l.* 4. *de L. L.* Titii Sodales, dicti ab titiis avibus, quas in auguriis certis obſervare ſolent. ¶ *Sodales Auguſtales* erant Sacerdotes, qui Imperatoribus rem divinam faciebant. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 54. Idem annus novas cæremonias accepit, addito Sodalium Auguſtalium Sacerdotio, ut quondam T. Tatius retinendis Sabinorum ſacris Sodales Titios inſtituerat. ¶ Adjective *Ovid. de remed. amor. v.* 586. Quæ relevet luctus, turba ſodalis abeſt.

Sodalitas, atis, f. *compagnia*, *evornia*, *ἑταιρεία*, familiaritas, & convictus multorum. *Cic.* 3. *Ver.* Atque abs te officia tutelæ, ſodalitatis, familiaritatiſque flagitet? ¶ Interdum ſumitur pro turba hominum, quæ in Comitiis eidem Candidato favebat. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 3. Senatuſconſultum factum eſt, ut ſodalitates, decuriatique diſcederent. ¶ Sodalitates quoque erant cœtus hominum rerum ſacrarum cauſa. *Cic. pro Cæl.* Fera quædam ſodalitas, & plane paſtoritia, atque agreſtis germanorum Lupercorum, quorum coitio illa ſylveſtris ante eſt inſtituta, quam humanitas, atque leges. ¶ Item ſodalitates erant cœtus honeſtorum hominum animi cauſa, qui inter ſe convivia celebrabant. *Cic. de ſenect. c.* 13. Habui ſemper ſodales: ſodalitates autem, me Quæſtore, inſtitutæ ſunt, ſacris Idæis Magnæ Matris acceptis. Epulabar igitur cum ſodalibus omnino modice, &c.

Sodalitiarius, ii, m. qui in aliquo ſodalitio eſt. Legitur in quadam veteri inſcriptione apud *Fabrett. p.* 329.

Sodalitium, ii, n. *compagnia*, *ἑταιρεῖον*, ſodalium cœtus, vel multitudo, idem quod ſodalitas. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 51. Venit in ædes quaſdam, in quibus ſodalitium erat eodem die futurum. *Catul. carm.* 97. *de Cælio, & Quint.* Fraternum vere dulce ſodalitium. ¶ Speciatim ſumitur pro coitione aliquorum ejuſdem Tribus ad corrumpenda ſuffragia popularia. Ultimis enim præſertim temporibus Romanæ Reipublicæ erant, qui tribules decuriarent, & conſcriberent, ut populum pecunia corrumperent. Quod criminoſum fuit, & lege Licinia coercitum, Cn. Pompejo, & M. Licinio Craſſo Coſſ. anno 697. Hæc lex in eos lata fuit, qui ſodalitia, & qui ambitum commiſiſſent. Hujuſmodi porro crimen ad ambitum pertinebat, quoniam pecuniæ largitio fiebat: Sed ab eo differebat, quia ambitus in profuſa benignitate conſiſtebat, ſodalitium vim continebat, quoniam qui tribules decuriaſſet, & conſcripſiſſet, multitudine cogere videbatur. Deinde in ſodalitiis per ſodales decuriatos, & conſcriptos res agebatur, in ambitu per ſequeſtres, & diviſores. *Sigon. de Judiciis l.* 2. *c.* 30. Itaque ſcriptum eſt apud Aſconium, Milonem anno 698. eodem tempore de ambitu, & de ſodalitiis apud diverſos Quæſitores, & a diverſis accuſatoribus eſſe poſtulatum. *Cic. pro Planc. c.* 15. In qua tu nomine legis Liciniæ, quæ eſt de ſodalitiis, omnes ambitus leges complexus es.

Sodalitius, a, um, adject. *di compagnia*. *Ammian. l.* 15. *c.* 9. Sodalitiis adſtricti conſortiis.

Sodes, *ſe ardiſci*, *ſe nulla è*, *che t' impediſca*, ſi audes, ut *ſis* pro *ſi vis*. *Cic. in Or. c.* 45. Libenter etiam copulando verba jungebant, ut Sodes pro ſi audes, Sis pro ſi vis. *Donat. in Andr. a.* 1. *ſc.* 1. in illud, *Dic ſodes*: Dic, inquit, imperativum eſt: ideo temperavit injuriam blandimento, ſodes. Eſt autem, ſi audes. Ex quibus *Donati* verbis, atque etiam ex uſu colligitur in hac voce aliquid deprecatorium, aut adhortatorium contineri. *Ter. Andr. a.* 1. *ſc.* 1. Rogitabam, heus puer, dic, ſodes, quis heri Chryſidem habuit? *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 3. Terteſium iſtum tuum mihi exeunti jube, ſodes, nummos curare. ¶ Integrum *ſi audes* legitur apud *Plaut.* cujus hæc verba refert vet. *Scholiaſt.* ad ſat. 3. Perſii: Dic mihi, ſi audes, quæ eſt, quam ducere vis uxorem?

Sodii, m. a. pop. Iberiæ. *Plin. l.* 6. *c.* 10.

Sodinus, m. 2. fl. Gedroſiæ, ſeu Capiſſenæ reg. navigabilis, qui in Cophem recipitur. *Plin. l.* 6. *c.* 23.

Sodoma, æ, f. vel Sodomum, i, n. vel Sodoma, orum, n. plur. *Sodoma*, urbs Palæſtinæ, ad lac. Aſphaltitem, quondam maxima, de cœlo cum aliis tacta, & a lacu abſorpta, cujus adhuc veſtigia apparent. Hic poma proveniunt aſpectu quidem pulcherrima, ſed levi tactu fumum exhalant, ſuligineum ſavillaceum intrinſecus continentia. *Solin. c.* 38. *de Judæa*. Duo oppida, unum Sodomum, alterum Gomorrum. *Sev. Sulpit. l.* 1. *hiſt. ſacræ*, *c.* 6. Sodoma divinis ignibus conflagravit. *Tertul. in Apolog. c.* 40. Sodoma, & Gomorra igneus imber exuſſit.

Sodomi, orum, m. populi Sodomæ. *Tertul. in carm. de Sodom. c.* 4. Nuſquam ſunt Sodomi, nuſquam illorum impia fuerunt Mœnia.

Sodomitæ, arum, m. Sodomi incolæ. Adjective Sodomita cinis, apud *Prudent. in Vincent. v.* 195. & Sodomita libido. *Id. in Pſychomach. v.* 42. Sodomitæ enim ob fœdos maſculorum concubitus igne cœleſti abſumpti ſunt.

Sogdiana regio, f. 1. *Zagatay*, ſeu *Usbeck*, regio ampla Aſiæ, pars Tartariæ Aſiaticæ, inter Scythiam intra Imaum ad Bor. Bactrianam propriam, & Margianam ad Mer. Scythiam extra Imaum ad Or. mare Caſpium ad Occ. Caput eſt Maracanda. *Curt. l.* 7. *c.* 10. ¶ Sogdiani, ejus regionis populi. *Plin. l.* 6. *c.* 16.

Sol, olis, m. *Sole*, ἥλιος, princeps planetarum, ſeu ſtellarum errantium, qui adventu ſuo diem, receſſu noctem efficit. Poetice appellatur *Phœbus*. Solis vox a Sabinis eſt accepta, ut *Varro* innuit *l.* 4. *de L. L.* Hi vero Solem vocarunt a σέλας, *fulgor*, uti ἥλιος, ab ἕλη, quomodo, ut Euſtathius, & alii tradunt, vocatur ἡ τοῦ ἡλίου αὐγή, Splendor Solis. *Ciceroni* dictus videtur, quia ſolus: inquit enim *l.* 2. *de nat. Deor.* Cum Sol dictus ſit, vel quia ſolus ex omnibus eſt tantus, vel quia, cum eſt exortus, obſcuratis omnibus ſolus apparet. Et *l.* 3. Cumque tu Solem, quia ſolus eſſet, appellatum eſſe dicas. *Id. verſus a. de nat. Deor.* Jam Apollinis nomen eſt Græcum, quem Solem eſſe volunt. ¶ Poetæ fabulantur filium eſſe Hyperionis, ut eſt apud *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Sed *Ovid. l.* 1. *Faſt.* ipſum Solem Hyperionem vocat, dum ait: Placat equo Perſis radiis Hyperiona cinctum, Ne detur celeri victima tarda Deo. ¶ Adeo magnus eſt, ut terram centies, & quadragies contineat, ut ait *Joſ. Blancanus* in *Coſmogr. l.* 10. *c.* 3. *n.* 4. *Cicero* de Solis magnitudine ita ſcribit *lib.* 4. *Acad.* Quid poteſt eſſe Sole majus? quem Mathematici amplius duodeviginti partibus confirmant majorem eſſe, quam terram? At *Epicurus* cenſuit, Solem tantum eſſe, quantus videtur, vel paullo aut majorem, aut minorem. *Cic.* 2. *Acad.* & 1. *Fin.* ¶ Sol niger, infauſtum notat. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. Huncccine Solem tam nigrum ſurrexe mihi? Sic contra Soles candidi, pro diebus felicibus, apud *Catul. carm.* 8. ¶ *A primo Sole*, eſt poſt Solis ortum. *Juven. ſat.* 2. Officium cras Primo a Sole mihi peragendum in valle Quirini. ¶ *Sole novo*, eſt oriente die, Sole adhuc recenti, needum ferventi. *Virg.* 1. *Georg.* At cum Sole novo terras irrorat Eous. ¶ *Sole*, *& Sole nihil utilius*, proverb. apud *Plin. lib.* 31. *cap.* 9. ¶ *Nondum omnium dierum Sol occidit*, alterum proverb. apud *Liv. l.* 39. *c.* 26. quo ſignificatur finem rei nondum apparere, ad quem multis periculis perveniendum ſit. ¶ Metonymice ponitur pro Solis ſplendoribus, vel radiis in num. pl. *Martial. l.* 8. *ep.* 14. Hybernis objecta locis ſpecularia puros Admittunt Soles, & ſine fæce dies. ¶ Item pro æſtibus, vel ardoribus. *Hor. epod.* 2. perusta Solibus pernicis uxor Apuli. ¶ Item pro diebus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 203. Tres adeo incertos cæca caligine Soles Erramus pelago. *Horat. l.* 4. *od.* 2. & o ſol pulcher, o laudande, canam, recepto Cæſare felix. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate. *Cic. Att. l.* 9. *de afflicta Pompeji fortuna*, Sol (ut eſt in tua quadam epiſtola) excidiſſe mihi e mundo videtur. ideſt Tenebris ſepulta omnia mihi videntur propter obſcuratam Pompeji gloriam, & dignitatem, cujus ſplendore Reſpublica, ut terra Sole, recreabatur. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Quo quidem anno P. Africanus, Sol alter, extinctus eſt. ¶ Hoc nomen etiam hominibus impoſitum fuit. Hinc multi Soles recenſentur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Cumque tu Solem, quia ſolus eſſet, appellatum eſſe dicas, Soles ipſi quam multi a Theologis proferuntur! Unus eorum Jove natus, nepos Ætheris, alter Hyperione: tertius Vulcano Nili filio, cujus urbem Ægyptii volunt eſſe eam, quæ Heliopolis appellatur: quartus is, quem heroicis temporibus Acantho Rhodi peperiſſe dicitur, avum Jalyſi, Camiri, & Lindi: quintus, qui Colchis fertur Æetam, & Circen procreaviſſe.

Solago, ginis, f. *giraſole*, herba, quæ & heliotropium dicitur. *Apul. de herb. c.* 49. & 63.

Solamen, inis, n. *ſollievo*, *conſolazione*, נחמה, Ger. *troſt*, Gall. *ſou lagement*, Hiſp. *ſolaz*, παραμύθιον, ſolatium. *Virg.* 3. *Æn. v.* 661. Solamenque mali de collo fiſtula pendet.

Solanum, i, n. *ſolano*, στρύχνον, genus herbæ. *Plin. l.* 27. *c.* 13. Solanum Græci ſtrychnon vocant, ut tradit Cornelius Celſus. Huic vis reprimendi, refrigerandique.

Solanus ventus dicitur a *Vitr. l.* 1. *c.* 6. qui ab Oriente æquinoctiali flat. *vento di Levante*.

Solaris, & re, o. 3. *ſolare*, *da Sole*, ἡλιακός, quod eſt Solis. *Ovid. lib.* 5. *Triſt. el.* 3. Dumque (quod o breve ſit) lumen ſolare videbo. ¶ Solaris herba, genus herbæ, quod ſe cum Sole circumagit, etiam nubilo die, Græcis ob eamdem cauſam heliotropion dicitur. *Celſ. l.* 5. *c.* 27. Bibere oportet herba ſolaris, quam ἡλιοτρόπιον Græci vocant, ſemen.

Solarium, ii, n. *orologio da Sole*, ὡρολόγιον ἡλιακόν, inſtrumentum, quo horæ cognoſcuntur ad Solem, veruto umbram faciente. *Varro l.* 5. *de L. L.* Solarium, quia in eo horæ in Sole inſpiciebantur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aut cum ſolarium, vel ex aqua contemplere, intelligere declarari horas arte, non caſu. *V. Plin. l.* 7. *c.* 60. ubi multa de ſolario Romæ primum facto. ¶ Dicitur etiam ſolarium horologium. *Plin. loc. cit.* Solarium horologium ſtatuit ad ædem Quirini. ¶ Solarium præterea dicitur locus editus in domo, in quo veteres ſolebant apricari, nempe quia Soli eſſet expoſitus, ἡλιαστήριον. *Plaut. Mil.* 2. 4. 25. Num certo neque ſolarium apud nos, neque hortus ullus, neque feneſtra, niſi clatrata. *Ulpian. l. ſi arbor*, *ff. de ſervit. urb. præd.* Si arbor in heliocamino, vel ſolario Solem adimat, &c. *Macrob. lib.* 2. *Saturn. c.* 4. Cum Auguſtus Tyriæ purpuræ, quam emi juſſerat, obſcuritate quereretur, dicente venditore, erige altius, ac ſuſpice, his uſus eſt ſalibus: Quid ergo, ut me Populus Romanus dicat bene cultum, in ſolario ambulaturus ſum?

Solarium, ii, n. vectigal, quod pro ſolo penditur, a *ſolum*, quod terram notat. *Ulp. l.* 2. *Dig. Ne quid in loc. vel itin. publ.* Si tamen obſtet ædificium in publico uſui, utique is, qui operibus publicis procurat, debebit id deponere, aut ſi non obſtet, ſolarium ei imponere. Sic enim vectigal hoc appellatur ex eo, quod pro ſolo pendatur. Adde *leg.* 39. *Dig. de legat. & fid.* 1.

Solatiolum, i, n. παραμυθίδιον, exiguum ſolatium. *Catul. ad paſſerem Lesbiæ*, *ep.* 2. Ut ſolatiolum ſui doloris.

Solatium, ii, n. *conſolazione*, παραμυθία, conſolatio, ſolamen. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 3. Vacare culpa magnum eſt ſolatium. *Id.* 6. *Ver. c.* 60. Ut illi haberent hæc oblectamenta, & ſolatia ſervitutis. *Id. de clar. Orat. c.* 3. Solatia dare alicui. *Id. Ver.* 7. Reportare ſolatium ex aliqua re. *Id. Fam.* 11. *ep.* 16. In maximo dolore ſolatio uti. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 22. Solatio eſſe alicui. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 24. Solatio aliquem afficere. ¶ Tranſlate *Cic. Agrar.* 2. Vectigal ſolatium annonæ. *Ulpian. l.* 13. *ff. com. præd.* Niſi talis conſuetudo in illis lapidicinis conſiſtat, ut ſi quis voluerit ex his cædere, non aliter hoc faciat, niſi prius ſolitum ſolatium pro hoc domino præſtet. h. e. pretium, mercedem. *Alciat.* hic legit *ſolarium*.

Solator, oris, m. *conſolatore*, qui aliquem ſolatur. *Stat. l.* 5. *Silv.* 5. *v.* 40. Ingentum mitis ſolator. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 3. Ipſe ego ſolator, &c.

Solatum, i, n. genus morbi, cum quis nimio ſolis æſtu corripitur. *Feſt.*

Solatus, a, um, ἡλιόβλητος, qui Solis nimio æſtu male affectus, correptuſque eſt, quemadmodum ſideratus, qui ſidere. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Sic & ſolatis proſunt. ¶ Eſt etiam participium a ſolor, *ubi ha conſolato*. *Virg.* 1. *Georg.* longo cantu ſolata laborem. ¶ Item a ſolo, as, pro deſolatus, *deſolato*. *Senec. Oedip. v.* 5. Proſpicies avida peſte ſolatas domos.

Soldurii, m. 2. idem ac devoti, ideſt arctiſſimum genus amicorum, apud Gallos. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 22. Adcantuanus, qui ſummam imperii tenebat, cum ſexcentis devotis, quos illi ſoldurios appellant: quorum hæc eſt conditio, ut omnibus in vita commodis una cum his fruantur, quorum ſe amicitiæ dediderint: ſi quid iis per vim accidat, aut eumdem caſum una ferant, aut ſibi mortem conſciſcant. Neque adhuc hominum memoria repertus eſt quiſquam, qui eo interfecto, cujus ſe amicitiæ devoviſſet, mori recuſaret.

Soldus, i, m. 1. idem ac ſolidus, pro nummo, per Syncopem, *Mart. l.* 4. *ep.* 37. Ex inſulis, fundiſque tricies ſoldum, Ex pecore redeunt ter ducena Parmenſi. Ubi *ſoldum* genitivus pluralis eſt pro *ſoldorum*, ſeu *ſolidorum*, ut *ſeſtertium* pro *ſeſtertiorum*.

Soldus, a, um, per ſyncopen pro ſolidus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 111. inane abſcindere ſoldo.

Solea, æ, f. *ſcarpa*, סנדל, Ger. *pantoffeln*, Gal. *patin pantouffle*, Hiſp. *alcorque*, *chapin*, ὑπόδημα, σάνδαλον, calceamenti genus, quo ſolæ plantarum calces obteguntur, cæteris pedis partibus nudis relictis, anſulis tantum quibuſdam in ſuperiore parte coeuntibus revinctum. *Gel. l.* 13. *c.* 20. *ex Caſtricio*, Omnia enim ferme id genus, quibus plantarum calces tantum infimæ teguntur, cætera prope nuda, & teretibus habenis vincta ſunt, ſoleas dixerunt, nonnunquam voce Græca crepidulas. ¶ Differt a cal-

a *calceo*, quod *calceus* calcem muniat, unde & nomen, *ſolea* vero obtegit tantummodo ſolum, ſive plantam pedis. ¶ Communis erat virit æque, & mulieribus, ſed viri domi tantum, foris vero calceis utebantur. Itaque *Aſinius ad Cic. l. 10. ep.* 32. inter alia, quæ in Balbo culpat, hoc ponit, quod nudis pedibus is, qui Quæſtor erat, obambularit in maxima hominum multitudine, quæ ad ſpectaculum gladiatorium confluebat. Apud *Gellium* quoque *lat.* e. habes illa *Caſtricii* verba. Soleatos vos Populi Romani Senatores per Urbis vias ingredi nequaquam decorum eſt, non hercle vobis minus, quam illi tum fuit, cui hoc M. Tullius pro turpi crimine objectavit. *Plaut. Truc.* a. 8. Date jam ſoleas, atque intro me actutum ducite. Ubi meretrix quædam loquitur. *Cic. de Aruſp. Reſp.* P. Clodius a crocotta, a mitra, a muliebribus ſoleis, purpureiſque faſciolis, a ſtrophio, &c. ¶ Non ſolum vero ſolea dicitur de iis, quæ ex corio, vel ex lana fiunt, ſed etiam de iis, quæ ex ferro, vel argento, vel alia materia metallica, quæ pedibus equorum, & aliorum jumentorum ſubjiciuntur. *Sueton. in Ner. c.* 30. Nunquam carrucis minus mille feciſſe iter traditur, ſoleis mularum argenteis, canuſinatis mulionibus. ¶ Dicitur etiam de compedibus, *appl. Cic. 2. de Invent.* Et ſtatim, quod effugiendi poteſtas non ſunt, ligneæ ſoleæ in pedes inductæ ſunt. ¶ Per Metaphoram ſolea etiam dicitur piſcis, nempe a planitie, qua ſoleam refert, *ſogliola*, [illegible]. *Plin. l. 9. c.* 20. Marinorum alii ſunt plani, ut rhombi, ſoleæ, paſſeres. ¶ Transfertur & ad alia. *Feſtus:* Solea, ut ait Verrius, eſt non ſolum ea, quæ ſolo pedis ſubjicitur, ſed etiam materia robuſtea, ſuper quam paries craticius extruitur. *Paull.* Solea vel ea dicitur quæ ſolo pedis ſubjicitur, vel genus piſcis, vel materia robuſtea, ſuper quam paries craticius extruitur. ¶ Imo & eſt inter inſtrumenta oleo conficiendo idonea. *Col. l.* 12. *c.* 50. Oleo autem conficiendo molæ utiliores ſunt, quam trapetum, trapetum, quam canalis, & ſolea.

Solearius, ii, m. *calzolajo*, Germ. *ſolenſchuſter*, Gal. *cordonnier*, Hiſp. *çapatero*, [illegible], ſutor ſolearum. *Plaut. Aul.* 3. 5. 40. Solearii aſtant, aſtant molochinarii.

Soleatus, a, um, [illegible], qui ſoleis indutus eſt. *Cic. 7. Ver. c.* 33. Stetit ſoleatus Prætor Populi Romani cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus, in litore. *Martial. l.* 12. *ep.* 84. Etſi jam lotus, jam ſoleatus erit.

Solemne, Sollemne, vel Solenne, is, & in plur. numero Solemnia, vel Solennia, ium, ſubſtant. n. *ſolennità*, [illegible], feſtum, quod ſingulis annis certo tempore fit, celebritas, ritus, cæremonia. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Omnia ſolemnia, ac juſta ludorum omnibus rebus ſumma cum cæremonia eſſe ſervata. *Virg. 6. Æn.* Et ſtatuent tumulum, & tumulo ſolemnia mittent. *Juven. ſat.* 10. Incolumi Troja Priamus veniſſet ad umbras Aſſaraci magnis ſolemnibus. *Tacit. l.* 11. *Ann. c.* 26. Cuncta nuptiarum ſolemnia celebrat. *Id. l.* 12. *Ann. c. ult.* Et funeris ſolemne perinde, ac Divo Auguſto, celebrat. ¶ Sumitur etiam pro inſtituto, more, conſuetudine. *Cic. Attic. l. 7. ep.* 6. Tantum igitur noſtrum illud ſolemne ſervemus, ut ne quem iſtuc euntem ſine literis dimittamus. *Suet. in Aug. c.* 44. Fœminis ne gladiatores quidem, quos promiſcue ſpectari ſolemne olim erat, niſi ex ſuperiori loco ſpectare conceſſit. ¶ *Horat. l. 1. ep. 1. v.* 101. Inſanire putas ſolemnia me. h. e. putas mihi inſaniam eſſe ſolemnem, & uſitatam. *mi ſtimi un ſolenne pazzo.*

Solemnis, vel ſollemnis, vel ſolennis, ne, o. 3. *ſolenne*, Ger. *jahrzeitlich*, Gall. *ſolemnel*, Hiſp. *ſolemne*, [illegible], quod omnibus, ſinguliſque annis fit. *Feſt.* Solemnia ſacra dicuntur, quæ certis temporibus, anniſque fieri ſolent. ¶ Varia affertur ab Etymologis hujus vocis origo, ex qua varia quoque naſcitur ſcribendi ratio. Alii enim deducunt a *ſolus*, & *annus*, & ſcribunt *ſolennis*: alii ab Oſco *ſollus*, totus, & *l* literam geminant, alii denique a Græco [illegible], *totus*, & [illegible], *anguſtus*, & ſcribunt *ſolemnis*. *Manut. in Orthogr.* duo affert antiqua monumenta, in quibus *ſollemnis* legitur, neque tamen eam ſcriptionem improbat, quæ unicum *l* adhibet. Verum utcunque ſit de his, ad vocis notionem veniamus. Itaque ſolemne dicitur, quod ſtatis temporibus cum celebritate, & apparatu fit. *Virg. 5. Æn. v.* 53. Annua vota tamen, ſolemneſque ordine pompas. *Cic. 1. Tuſc.* Cum enim illam ad ſolemne, & ſtatutum ſacrificium curru vehi jus eſſet. *Apul. l.* 11. *Metam.* Solemniſſimæ preces. ¶ Quia vero quod ſolemne eſt, non ſemel prætermittitur, nec ullo modo negligitur, inde eſt, quod ſolemnis ponitur pro conſueto, præſcripto, legitimo, conſtituto. *Cic. pro Dom.* Si Tribunus Pl. verbis non minus priſcis, & pene ſolemnibus bona civis cujuſpiam conſecrarit. *Id. pro Quinct.* Nullum eſſe officium tam ſanctum, atque ſolemne, quod non avaritia communuere, atque violare ſoleat. Sic *Stat. 8. Theb. v.* 174. ſollemnia arma vocat, quæ ob religionem mutari non poſſunt. *Leg. ar. Dig. qui teſtam. fac. poſſ.* Solemnem teſtium numerus. h. e. a lege præſcriptus.

Solemnitas, atis, f. *ſolennità*, [illegible], Germ. *feſt*, Gal. *ſollemnité*, Hiſp. *ſolemnidad*, [illegible], feſtum, quod omnibus & ſingulis annis celebratur. *Gel. l.* 2. *c.* 24. Quo edicto per dierum varias ſolemnitatum uſque ad duo millia ſumptus cœnarum propagatus eſt. ¶ Ponitur etiam pro actu quocunque ſolemni, & publico. *Ulp. l. poſt mortem, ff. de ſponſionibus:* Nec per alium ejuſmodi ſolemnitatem peragere poteſt. *Leg.* 25. *Dig. de adopt.* Solemnitas adoptionis. h. e. legitimus ritus.

Solemniter, adv. *ſolennemente*, Ger. *nachgeſetzlichen*, Gal. *ſollemnement*, Hiſp. *ſolemnemente*, [illegible], [illegible], ſecundum ſolemnitatem, ex more, ex inſtituto. *Liv. l. 5. c.* 46. Ibique omnibus ſolemniter peractis, eadem revertens, &c. *Plin. l. 8. c.* 1. Ibique ſe purificantes ſolemniter aqua circumſpergi, atque ita ſalutato ſidere in ſylvas reverti, &c.

Solemnitus, adv. idem ac ſolemniter, apud Vet. *Liv. apud Non.* Solemnituſque eum laudet lubens.

Solen, enis, [illegible], piſcis quidam marinus, qui & [illegible] appellatur a Græcis. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Solens, entis, o. 3. [illegible], partic. a ſoleo. *Plaut. Amph.* 1. 1. 43. Si dixero mendacium, ſolens meo more fecero. *Id. Caſ.* 3. 1. 14. Lubens fecero, & ſolens.

Sŏlĕo, es, ſolitus ſum, n. 2. *ſolere*, *eſſere ſolito*, [illegible], Germ. *pflegen*, Gall. *accouſtumer*, Hiſp. *acoſtumbrar*, [illegible], [illegible], conſuevi, mos meus eſt. *Cic. 1. de Orat.* Ipſa vero præcepta ſic illudere ſolebat, &c. *Id. de Am.* Si prius, quod maxime reprehendere ſoliti ſit, edixero. *Id. 2. de Orat. cap.* 13. Quod optimo cuique Athenis accidere ſolitum eſt. ¶ Præteritum habet *ſolitus ſum*, reperitur tamen etiam *ſolui*. *Cal. apud Non. c. 10. n.* 33. Duos, & ſeptuaginta lictores domum deportaviſſe, qui ductoribus hoſtium ante ſoluerint ferri. *Salluſt. in fragm. l. 2. Hiſt.* Neque ſubſidiis, uti ſolueras, compoſitis. ¶ Solere cum viro, vel muliere, eſt conſuetudinem habere, rem habere, corpora miſcere. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 37. Viris cum ſuis non ſolere prædicant. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. 1. de Orat.* Ut in conditionibus ſcribi ſolet. *Id. pro Cluent.* Cum quædam in collibus, ut ſolet, controverſia paſtorum eſſet orta. ideſt ut fieri ſolet. ¶ Præteritum *ſolui* uſurpatum olim fuiſſe a *Catone*, & *Enn.* teſte *Varr. l. 8. de L. L.*

Solers, vel melius ſollers, (ut vult *Manut. in Orthogr.*) ertis, o. 3. *deſtro*, *perito*, [illegible], Germ. *klug*, Gal. *fin*, *ingenieux*, Hiſp. *cuerdo*, *ſabio*, [illegible], [illegible], ingenioſus, prudens, ſagax. Ducunt Etymologi ab Oſco *ſollus*, quod totum notat, & a Latino *ars*. *Hor. l. 4. od.* 8. Parrhaſius ſollers nunc hominem ponere, nunc Deum. *Id. de art. poet.* Muſa lyræ ſollers. *Cic. 2. de nat. Deor.* Et hæc omnia eſſe providæ, ſollertiſque naturæ. *Id. pro R. Com.* Jam qui quiſque eſt ſollertior, & ingenioſior, hoc docet iracundius, & laborioſius. *Salluſt. in Jug. c.* 96. Sylla ſollertiſſimus omnium factus eſt.

Solerter, ſeu ſollerter, adv. *prontamente*, Ger. *geſcheidlich*, Gal. *ſubtilement*, Hiſp. *diligentemente*, [illegible], artificioſe, perite, ingenioſe. *Cic. 1. de Leg.* Quam ſtultata ratio res ad vitam neceſſarias ſollerter conſecuta eſt. *Id. 2. de nat. Deor. c.* 44. Præſertim cum multis partibus ſint illa perfecta, quam hæc ſimulata, ſollertiùs. *Id. 6. Ver. c.* 35. Tu illius artis temperationem, tu operum lineamenta ſollertiſſime perſpicis.

Solertia, vel melius ſollertia, æ, f. *deſtrezza*, *pratica*, *prudenza*, [illegible], Ger. *klugheit*, Gall. *adreſſe*, Hiſp. *ſoleraza*, [illegible], prudentia, perſpicacitas, induſtria. Sumitur tum in bonam partem, tum in malam. *Cic. de Sen. c.* 17. Mirari ſe non modo diligentiam, ſed etiam ſolertiam ejus, a quo eſſent illa dimenſa, atque deſcripta. *Id. 1. Offic.* Sic homines, ac multo etiam magis natura congregati adhibent agendi, congregandique ſollertiam.

Soli, m. a. Solæ, Pompejopolis, *Paleſoli*, [illegible], urbs Ciliciæ, maritima, a Solone condita, patria Arati Poetæ. Apud Solos fons eſt, qui olei vicem explet. *Plin. l. 31. c.* 2.

Soliar aris, o. id, quo ſolium tegitur, a *ſolium*, ut a *torus toral*, ab *aula aular*. *Varro apud Non. ut refert Martinius in voce Solium:* Phrygio qui pulvinar poterat pingere, ſoliar lævigabat.

Soliaris, re, adiect. ad balinei ſolium pertinens. *Spartian. in Caracalla, c.* 9. Thermarum cellam ſoliarem architecti negant poſſe ulla imitatione, quæ facta eſt, fieri.

Solicănus, a, um, adject. qui ſolus canit. *Martian. Capel. l.* 2. Muſæ nunc ſolicanæ, nunc concinentes.

Solicitatio, ſeu ſollicitatio, onis, f. *ſollecitazione*, [illegible], Germ. *bewebung*, Gall. *ſolicitation*, Hiſp. *ſolicitacion*, [illegible], incitatio, excitatio, quæ fit propoſita ſpe, vel incuſſo metu. *Cic. in Catil. 3. c.* 9. Jam vero illa Allobrogum ſollicitatio a Lentulo, cæteriſque domeſticis hoſtibus, &c. ¶ Interdum ſumitur pro triſtitiæ illatione, ſeu afflictione, quæ fit ab alio, ut ait *Donat. Ter. Andr.* 1. 5. Tot me impediunt curæ, quæ meum animum diverſe trahunt, amor, hujus miſericordia, nuptiarum ſolicitatio.

Solicitator, ſeu ſollicitator, oris, m. *ſollecitatore*, [illegible], Germ. *anſtrenger*, Gall. *ſolicitateur*, Hiſp. *ſolicitador*, [illegible], qui ſolicitat, tentator, ut Solicitator alienarum nuptiarum, ideſt qui pudicitiam matronæ conatur labefactare. *Paul. l. 1. ff. de extraord. crim.* Solicitatores alienarum nuptiarum, itemque matrimoniorum interpellatores. *Sen. controv.* 15. Solicitator matronæ.

Solicitatus, ſeu ſollicitatus, a, um, *ſollecitato*, *tentato*. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam. epiſt.* 3. Delectibus habitis, & pecuniis imperatis, exercitibus ſollicitatis. *Liv. l. 31. c.* 5. Sollicitati milites. *Lucret. l. 2. v.* 963. Corpora ſolicitata in ſuis ſedibus. h. e. commota, perturbata.

Solicite, ſeu, ſollicite, adv. *ſollecitamente*, Germ. *ſorgfeltiglich*, Gall. *ſoigneuſement*, Hiſp. *cuydadoſamente*, [illegible], cum ſolicitudine, diligenter, accurate. *Ovid. l. 4. de Pon. eleg.* 6. Qui mala ſolicite noſtra levatis. *Plin. l. 1. epiſt.* 19. Nam ſolicitius cuſtodiendus eſt honor. *Sen. epiſt.* 93. Minimum eſt de quo ſolicitiſſime quæritur.

Solicito, vel ſollicito, as, a. 1. *ſollecitare*, [illegible], Germ. *ſorgfeltig machen*, Gall. *ſolliciter*, Hiſp. *poner cuydado*, *ſolicitar*, [illegible], eſt allicere aliqua ſpe, vel metu impellere, tentare, ut Solicitare pudicitiam mulieris, Solicitare animos militum. In veteribus libris gemino ll ſcribitur, teſte *Manut. in Orthogr. Plin. l. 8. c.* 23. Sollicitare aves ad ſe. *Cic. pro Cluent. c.* 15. Cujus ſervum Diogenem Fabricius ad venenum Habito dandum ſpe, & pretio ſollicitare cœpit. *Id. 4. Catil.* Pretio ſperantem ſollicitari poſſe animos egentium, atque imperitorum. *Ovid. 3. de Pon. epiſt.* 3. Sollicitare legitimos toros. *Sen. Controv.* 15. Sollicitare matronam. ¶ Nonnunquam in bonam partem accipitur. *Plin. l. 4. epiſt.* 13. Circumſpicias præceptores, quos ſollicitare poſſimus. h. e. tentare, an docendi munus ſuſcipere velint. *Sen. 3. de Benef. c.* 11. Sollicitare ad laborem. ¶ Interdum ponitur pro vertere, arare; quam notionem eſſe in hoc verbo primam, & propriam quidam dicunt, nempe quaſi a *ſolum*, & *cieo*. *Virg. 2. Georgic.* Sollicitanda tamen tellus, pulviſque movendus. *Tibul. l. 1. eleg.* 7. Et teneram ferro ſollicitavit humum. ¶ Interdum pro navigare. *Claud. in præfat. l. 1. de raptu Proſerp.* Et rudibus remis ſollicitavit aquas. h. e. movit, agitavit. ¶ Interdum pro aperire. *Ovid. 3. Amor. eleg.* 1. Per me decepto didicit cuſtode Corinna liminis adſtricti ſollicitare fores. ¶ Accipitur quoque pro curam injicere, angere, *inquietare*. *Ter. Andr.* 5. 3. Cur meam ſenectutem hujus ſollicito amentia? *Cic. ad Q. Frat. l. 3. epiſt.* 3. Sed me illa cura ſollicitat, angitque vehementer. *Id. l. 16. Fam. epiſt.* 17. Valetudo tua me valde ſollicitat. Sic ſollicitare aliquem bello, *Ovid. 5. Faſt.* ¶ Sollicitare ſpicula dextra, apud *Virg. 12. Æn. v.* 403. ubi loquitur de Japide Æneæ vulnus curante, eſt tractando aperire, an avelli poſſint. ¶ Sollicitare feras arcu, eſt perſequi, venari, *Ovid. 1. Amor. eleg.* 7. ¶ Sollicitare ſtamina pollice docto, apud *eund. 11. Metam. v.* 170. eſt lyræ chordas arte pulſare. ¶ Sollicitare pacem. h. e. turbare quietem. *Liv. l. 1. c. 21. & l. 34. c. 16. in fin.*

Solicitūdo, ſeu ſollicitudo, inis, f. *ſollecitudine*, *affanno*, [illegible], Germ. *ſorgfeltigkeit*, Gall. *ſolicitude*, *ſoin*, Hiſp. *cuydado*, *congoxa*, [illegible], cura, anxietas, inquietudo, quæ mentibus inhæret. *Cic. 4. Tuſc.* Sollicitudo, ægritudo cum cogitatione. *Id. 1. Fin.* Eaſque ipſas ſollicitudines, quibus eorum animi noctes, dieſque exeduntur. *Id. de clar. Orat. c. ult.* Sollicitudine afficere. *Id. 8. Attic. epiſt.* 17. In ſollicitudine eſſe. *Id. Fam. 9. epiſt.* 17. Afferre alicui ſollicitudinem. *Id. 1. Fin.* Sollicitudinibus exedi. *Terent. Phorm.* 4. 1. 22. Hæc res mihi eſt ſollicitudini. Eodem modo locutus eſt & *Cic. Fam. 16. ep.* 7.

Solicitus, ſeu ſollicitus, a, um, *ſollecito*, [illegible], Ger. *ſorgfeltig*, Gal. *qui eſt en ſoucy*, *ſoigneux*, Hiſp. *cuydadoſo*, *congoxoſo*, [illegible], anxius, curis affectus. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 1. Fin.* Num igitur eum poſtea cenſes anxio animo, aut ſollicito fuiſſe? *Id. Marco l. 7. Fam. epiſt.* 3. Sollicitum autem te habebat cogitatio cum officii, tum etiam periculi mei. *Liv. l.* 2. Sollicitumque hoſtem ad lucem tenere. ¶ Vel cum ablat. ſine præp. *Cic. 1. Agr.* Solicitam mihi civitatem ſuſpicione, ſuſpenſam metu tradidiſtis. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. ex. *Ter. Andr. a. 1. ſc.* 5. Laborat e dolore, atque ex hoc miſera ſollicita eſt, &c. ideſt propter hoc, propter hanc rem. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. de. *Cic. Tiron. l. 16. epiſt.* 7. Sollicitì eramus de tua valetudine mirum in modum. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. in. *Quintil. l. 8. c.* 3. Nec ſum in hoc ſollicitus. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. pro. *Gell. l. 19. c.* 1. Sollicitus pro anima nequiſſimi nebulonis. ¶ Vel cum accuſ. vicem. *Liv. l.* 8. Cum clamor undique ab ſollicitis vicem imperatoris militibus ſublatus. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. Cæl. l. 10. Fam.*

10. *Fam.* Mirifice ſum ſollicitus, quidnam de provinciis decernatur. ¶ Interdum ponitur pro pleno ſollicitudinis. *Cic. de Amic.* Omnia ſemper ſuſpecta, atque ſollicita ſunt. ¶ Interdum pro agitato, impulſo. *Virg. 4. Georg. v. 262.* Mare ſollicitum ſtridet refluentibus undis. ¶ Interdum ponitur pro timido. *Ovid. 5. Faſt.* Imbelles capreæ, ſollicitusque lepus. *Martial. l. 14. epiſt. 111.* Peccant ſecuræ nimium, ſollicitæque minus. ideſt dubiæ, & quæ aliquid frangere metuunt. ¶ Sumitur etiam active, pro eo, quod ſollicitudinem infert, ſollicitudinem, & curas affert. *Virg. 10. Ecl.* Sollicitos Galli dicamus amores. *Horat. l. 2. ſer. ſat. 6.* Nam ſiquis laudat Arelli ſollicitas ignarus opes. ¶ Compar. *ſollicitior*, ſup. *ſollicitiſſimus*. *Planc. Cic. l. 10. Fam. epiſt. 18.* Sollicitiorem certe hominem non ſuis contractis neminem puto fuiſſe. *Sen. l. de brev. vit. c. 15.* Breviſſima, ac ſollicitiſſima ætas.

Solidamentum, i, n. firmamentum, firmitas. *Lactant. de Opif. Dei, c. 7.* Deus igitur ſolidamenta corporis, quæ oſſa dicuntur, &c.

Solidatio, onis, f. *raſſodamente, fermezza*, actus ſolidandi. *Vitruv. l. 5. c. 3.* Solidationes ita erunt faciendæ. Loquitur *Vitruv.* de fundamentis ædificiorum, quæ paluſtri ſolo extruuntur. Adde *l. 7. c. 1.*

Solidatrix, icis, f. quæ ſolidum reddit. *Arnob. lib. 4.* Cartilago oſſium ſolidatrix.

Solidatus, a, um, nom. ex particip. *raſſodato*, firmatus, ut ſolidati muri, apud *Tacit. 2. hiſt. c. 19.* Facies ſolidata veneno, *Lucan. l. 8. v. 691.* h. e. medicamento firmata contra putrefactionem.

Solide, adver. *interamente*, στερεῶς, integre, vere, omnibus modis. *Ter. Andr. 5. 3.* Nam hunc ſcio mea ſolide ſolum gaviſurum gaudia. *Plau. Trinum. 4. 2. 8.* Hic homo ſolide ſycophanta eſt. *Idem ibid. v. 47.* Id ſolide ſcio. ¶ Item firme. *Gell. l. 19. c. 5.* Aqua ſolidius, latiuſque concreta.

Solideſco, is, ſine præt. & ſup. *ſaldarſi*, דבק, Germ. *feſt werden*, Gal. *ſe ſouder*, Hiſp. *ſoldarſe*, στερεοῦμαι, ſolidus fio, conſolidor, conglutinor, coeo. *Plin. l. 11. c. 37.* Veſica membrana conſtat, vulnerata cicatrice non ſolideſcit. *Vitruv. l. 7. c. 3.* Calx ſolideſcit.

Solidipes, edis, o. 3. στερέμνιος, quod ſolidos habet pedes, non biſurcatos. *Plin. l. 10. c. 63.* Contra ortum ſolidipedum, aut biſulcorum ſupra cuncta eſt murium fœtus. Adde *l. 11. c. 37.*

Soliditas, atis, f. *ſolidità*, חזק, Germ. *ſtetſe*, Gall. *ſolidité*, Hiſp. *firmeza*, στερεότης, perfectio illa, qua aliquid integrum, & plenum eſt ſecundum omnem dimenſionem, per longum, latum, & profundum, integritas, firmitas. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Atomos, ideſt corpora individua, propter ſoliditatem cenſet in infinito inani iis ferri, ut &c. *Id. 1. de nat. Deor. c. 37.* Speciem Dei percipi cogitatione, nec eſſe in ea ullam ſoliditatem. ¶ Ponitur & pro tota aliqua re, quæ græce ὁλότης dicitur. *Gordian. leg. 2. Cod. Quo quiſque ordine:* Quoties duobus non ſeparatim, ſed pro indiviſo munus injungitur, & ita ut unuſquiſque eorum periculo ſoliditatis videatur obſtrictus. ¶ Soliditates a *Vitruv. l. 7. c. 3.* accipiuntur pro fundamentis, ſeu ſubſtructionibus calce, & tectorio firmatis, & induratis.

Solido, as, a. 1. *ſaldare*, חזק, Germ. *feſt machen*, Gall *ſouder*, Hiſp. *ſoldar*, στερεόω, ſolidum, & firmum reddo, roboro, firmo, glutino. *Virg. 1. Georg. v. 179.* Et creta ſolidanda tenaci. *Plin. l. 28. c. 16.* Lardum elixum ſolidat oſſa fracta. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Solum fiſtucationibus ſolidare. ¶ Solidare rationes, *ſaldar le partite*, phraſis eſt *Aſconii in Ver. 3. c. 36.*

Solidum, adv. idem quod ſolide, valde. *Apul. l. 5. A. A.* At Venus irata ſolidum, exclamavit repente.

Solidus, a, um, *ſolido*, חזק, Ger. *feſt*, Gal. *ſolide*, Hiſp. *firme*, στερεός, quod habet tres dimenſiones, longitudinis, latitudinis, & profunditatis, plenum, integrum, nihil concavi, aut vacui habens. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim σφαῖραν interpretari placet) ex planis autem circulus, aut orbis, qui κύκλος græce dicitur. *Id. 1. de Divin.* Annibalem Cœlius ſcribit, cum columnam auream, quæ eſſet in fano Junonis Laciniæ, auferre vellet, dubitaretque, utrum ea ſolida eſſet, an extrinſecus inaurata, perterebraviſſe. ¶ Sæpe accipitur pro integro, quod neque concavum eſt, neque ex partibus compoſitum, ſed ex uno, eoque jugi conſtat corpore. Sic columnas dicimus eſſe ex ſolido marmore, non quæ marmoreis tectæ ſunt cruſtis, ſed quæ ex uno confectæ ſunt lapide. *Virg. 6. Æneid.* Tum Phœbo, & Triviæ ſolido de marmore templa inſtituam. *Id. 3. Georg.* In foribus pugnam ex auro, ſolidoque elephanto Gangaridum faciam. ¶ Interdum ponitur pro duro. *Virg. 3. Georg.* ſolida glacies. *Ovid. Heroid. epiſt. 12.* Solida humus. *Stat. 8. Theb. v. 408.* Solida nix. h. e. grando. *Colum. l. 7. c. 8.* Solidior caſeus. *Vitruv. l. 1. c. 5.* Solidiſſima ſtructura. ¶ Translate dicitur etiam de rebus incorporeis, pro toto, integro, perfecto, quod omnibus ſuis partibus conſtat, cuique nihil eſt detractum. *Terent. Eun. 5. 2. 32.* Ut ſolidum parerem hoc mihi beneficium. *Id. Andr. 4. 1. 13.* Nonne tibi ſatis eſſe hoc viſum ſolidum eſt gaudium? *Horat. l. 1. od. 1.* Nec partem ſolido demere de die. *Cic. pro Rab. Poſth. c. 17.* Ita bona veneant, ut ſolidum ſuum cuique ſolvatur. h. e. integrum. *Paul. l. 12.* ... *& uſufr.* &c. Quo extincto ſolidam proprietatem ad legatarium ... pertinere. h. e. plenam, & non deducto uſufructu. ¶ Item pro vero, ſyncero. *Cic. 1. Fin.* Niſi neſcio quam illam umbram, quod appellant honeſtum, non tam ſolido, quam ſplendido nomine. *Id. ibid.* In quibus nulla ſolida utilitas, omniſque puerilis eſt delectatio. *Plin. l. 7. c. 40.* Quo ſemel recepto, ſolida felicitas non eſt. ¶ In ſolidum aliquid promittere dicuntur plures debitores, fidejuſſoresve, quorum unuſquiſque ſe rei totius debitorem, fidejuſſoremve conſtituit. *Julian. l. reos, ff. de duobus reis:* Quia non fuerit adjectum, ſingulos in ſolidum ſpopondiſſe. *Ulpian. l. his verbis, eod. tit.* Eum, qui abſens fuerit, non teneri, præſentem autem in ſolidum eſſe obligatum. *Javol. l. 2. eod. tit.* Ipſo jure & ſinguli in ſolidum debentur, & ſinguli debent. ¶ In ſolido eſſe, vel locare, eſt in tuto eſſe, vel ponere. *Sen. 3. de benef. c. 4.* Præſentia bona nondum in ſolido ſunt: poteſt illa caſus aliquis incidere. *Virg. 11. Æn. v. 427.* multos alterna reviſens Luſit, & in ſolido rurſus fortuna locavit. ¶ Solidæ rationes, *partite ſaldate*. *Aſcon. in Ver. 3. c. 36.*

Solidus, i, m. ὁλοκόττινος, nummus aureus, juſti, ac ſui ponderis, ita dictus, quaſi integer, ad diſcrimen aureorum dimidiatorum, & tertiatorum, qui ſemiſſes, ac tremiſſes appellati ſunt. *Lamprid. in Alexand. c. 39.* Conflari eos juſſit, & tremiſſes tantum, ſolidoſque formari. *Papinian. l. 47. ff. de manumiſſis teſtam.* Viginti ſolidos a ſingulis hominibus inferendum eſſe hæredi.

Solifer, era, rum, ἡλιοφόρος, quod Solem fert, ſive continet. *Senec. Herc. Oet. v. 159.* Aut qui ſoliferæ ſuppoſitus plagæ Vicino Habathæ vulnera dirigit.

Soliferreum, ſeu ſolliferreum, i, n. ὁλοσίδηρον, genus teli, ab Oſco *ſollus*, ideſt totus, & a *ferrum*, quod totum ſit ferreum. *Feſt. in Solitaurilia:* Quia ſolum Oſci totum, & ſolidum ſignificat: Unde tela quædam ſoliferrea vocantur tota ferrea. *Liv. l. 34. c. 14.* Ut emiſſis ſoliferreis, falaricisque gladios ſtrinxerunt.

Solifuga, V. Solipuga.

Soligena, æ, com. 1. ἡλιογενής, qui ex Sole genitus eſt. *Valer. l. 5. Argon. v. 317.* Nec fama fefellit, Soligenam Æetem media regnare ſub Arcto.

Soliloquium, ii, n. *ſoliloquio*. *Auguſtin. l. 2. Soliloq. c. 7. ad fin.* Hujuſmodi ſermocinationes, quoniam cum ſoli nobis loquimur, ſoliloquia vocari, & inſcribi volo, novo quidem, & fortaſſe duro nomine, ſed ad rem demonſtrandam ſatis idoneo.

Solimnia, æ, f. inſ. maris Ægæi, in ſinu Pagaſico. *Plin. l. 4. c. 12.*

Solinates, m. 3. pop. Italiæ, in Umbria. *Plin. l. 3. c. 14.*

Solino, as, a. 1. idem ac conſulo, apud veteres. *Feſt.*

Solinus, i, m. C. Julius Solinus, patria Ægyptius, ut Eruditis quibuſdam videtur (peregrinum certe fuiſſe, non Romanum, ſatis indicat affectatus ejus ſtylus, incompraque locutio) ſcripſit librum de variis rebus memorabilibus, qui Polyhiſtor inſcribitur, in quo multa ab aliis Scriptoribus excerpſit, præſertim a Plinio. Extat etiam fragmentum carminis de variis piſcibus. Quo tempore vixerit non ſatis conſtat. Poſteriorem Alexandro Mammeæ fuiſſe contendit Salmaſius, qui luculenta in eum commentaria edidit.

Solipuga, ſeu Solipunga, æ, genus beſtiolæ maleficæ, ideſt phalangium aranei ſimile. Gloſſ. vetus Solipunga, ἡλιοκεντρίς, μυίας εἶδος, ideſt heliocentris, muſcæ genus, Sphalangion, muſca venenata. *Plinius* ait eſſe genus formicarum; *Solinus* dicit, araneorum formam habere. Invenitur in leguminibus, ut *Nicander*, & *Plinius* prodidere. *Feſtus* ita ſcribit: Solipunga genus beſtiolæ maleficæ, quod acrius, concitatiuſque ſit fervore Solis, a quo nomen traxit. Alii deducunt a *ſolum*, quæ notat plantam pedis, & a *pungo*. Lexicographi legunt *Solifuga*, definiunt genus formicæ venenatæ, aiuntque, dictam eſſe a fugiendo Sole. *Auctor Theſ. L. L. in Solpuga* rationem affert. Solpuga, inquit, genus formicarum venenatum, quod a fugiendo Solem ſolifuga etiam nominatur. Concitatur enim acrius fervore Solis, ideoque eum fugit, quantum poteſt. *Plin. l. 22. ad fin.* Et leguminibus innaſcuntur beſtiolæ venenatæ, quæ manus pungunt, & vitæ periculum afferunt, ſolipugarum generis. Al. leg. *Solifugarum*. *Id. l. 8. c. 29.* Citra Cynamolgos Æthiopas late deſerta regio eſt a ſcorpionibus, & ſolipugis gente ſublata. Al. leg. *ſolpugis*. *Id. l. 29. c. 4.* Eſt & formicarum genus venenatum; Solipugas *Cicero* appellat, ſalpugas Bætica.

Solis gemma dicitur quædam colore candido, & ad ſpeciem Solis in orbem fulgentes ſpargens radios. *Plin. l. 37. c. 10.*

Solis Fons, Hammonis Fons, *Caucaron di Mahoma*, fons intra Marmaricæ ſolitudines, ubi Jovis Hammonis oraculum, a Memphi in Occ. itinere 12. dierum. ¶ Item fons in regione Troglodytarum, qui circa meridiem dulcis, & frigidus eſt, circa mediam noctem amarus, & fervens. *Plin. l. 2. c. 103.*

Solis menſa, Ital. *Paeſe della Cocagna*, Gall. *pays della Cocagne*, Hiſp. *Tierra de Magallanes*, Bel. *Luy Lackerlandt*, Germ. *Schlar auffenlandt*, locus Æthiopiæ, in Meroe inſ. quem ſemper novis epulis inſtructum fabulantur. Proverbialiter dicitur de opulentiorum hominum domibus, quæ omni rerum copia ubertim affluunt, & inopum alimentis expoſitæ ſunt. *Cæl. Rhod. l. 6.*

Soliſtimum, ſeu ſolliſtimum tripudium, dicebatur, cum in auſpicando eſca ex ore pulli decidebat, quod proſperum auſpicium erat. *Cic. 1. de Div. c. 15.* Nam noſtri quidem Magiſtratus auſpiciis utuntur coactis. Neceſſe eſt enim, offa objecta cadere fruſtum ex pulli ore, cum paſcitur. Quod autem ſcriptum habetis, avi tripudium fieri, ſi ex ea quid in ſolum ceciderit: hoc quoque, quod dixi coactum, tripudium ſoliſtimum dicitis. *Id. l. 2. c. 34.* Cum igitur offa jam ecciderit ex ore pulli, tum auſpicanti tripudium ſoliſtimum nuntiant. *Liv. lib. 10. cap. 40.* Nam cum pulli non paſcerentur, pullarius auſpicium mentiri auſus, tripudium ſoliſtimum Conſuli nuntiavit. *Plin. lib. 10. cap. 21. de gallis gallinaceis.* Horum ſunt tripudia ſoliſtima. ¶ Eſt hæc vox a *ſolum*, h. e. terra, ut ex verbis Ciceronis allatis colligitur: quidam tamen Etymologi malunt deducere ab Oſco *ſollus*, h. e. totus, atque hac ratione duplici *ll* ſcribunt.

Solitanæ cochleæ, genus cochlearum in Africa. Fortaſſe iis nomen eſt a σόλος, *diſcus*, propter magnitudinem. Aliqui cenſent dictas eſſe a quodam loco Africæ. *Var. l. 3. de R. R. c. 14.* Nam & valde amplæ ſunt quædam ex Africa, quæ vocantur ſolitanæ, ita ut earum calices quadrantes octoginta capere poſſint. *Plin. l. 30. c. 6.* Laudatiſſimæ autem ſunt cochleæ Africanæ, ex his ſolitanæ.

Solitaneus, a, um, adject. a ſolitus, *ſolito*, *conſueto*. *Theod. Priſcian. l. 3. c. 1.* Solitaneum libellum conficere. *Marcel. Empir. cap. 20.* Solitanei ſtomachi dolores.

Solitarius, a, um, *ſolitario*, יחיד, Germ. *einſam*. Gall. *ſolitaire*, Hiſp. *ſolitario*, μοναχός, qui ſolus vivit, ut Homo ſolitarius, qui celebritatem, hominumque frequentiam odit, ſolitudineque, & receſſu oblectatur. *Cic. 1. Offic. cap. 43.* Ergo etiam ſolitario homini, atque in agro vitam agenti opinio juſtitiæ neceſſaria eſt. ¶ Ponitur etiam pro ſolo, ſine alterius conſortio. *Cic. 2. de nat. Deor.* Omnem enim naturam neceſſe eſt, quæ non ſolitaria ſit, neque ſimplex, &c. *Id. de Amic. cap. 23.* Sic natura ſolitarium nihil amat, ſemperque ad aliquod, tanquam adminiculum, annititur.

Solitas, atis, f. idem ac ſolitudo, a *ſolus*. *Accius apud Non. cap. 2. n. 803.* Tum ſolitatem memoras, formidas tibi. *Apul. in Apol.* Solitatem deligere.

Solitaurilia, rum, n. ſolemnia apud Romanos ſacrificia, in quibus tria immolabantur animalia, aries, verres, & taurus, ita dicta ab Oſco *ſollus*, quod totum ſignificat, & a ταῦρος, *taurus*, qui notat ὄρχιν, ideſt partem illam, quæ eſt inter podicem, & ſcrotum. Nomen ex eo impoſitum eſt, quod his ſacrificiis ſolidæ, h. e. non caſtratæ hoſtiæ præberentur. *Feſt.* Solitaurilia hoſtiarum trium diverſi generis immolationem ſignificans, tauri, arietis, verris, quod omnes eæ ſolidi, integrique ſunt corporis. Atque harum hoſtiarum omnium immolati ſunt tauri, quæ pars ſcilicet cæditur in caſtratione. *Gloſſæ veteres:* Solitaurilia, θυσία ἐκ συός, κριοῦ, καὶ ταύρου. ¶ Pro *ſolitaurilia* legitur & *ſuovetaurilia*, compoſita voce ex *ſus*, *ove*, & *tauro*, ut notat *Quintil. l. 1. c. 5.* & *Var. l. 2. R. R. c. 1.* & fortaſſe illud *ſolitaurilia*, quod a *Feſto* affertur, ex *ſuovetaurilia* depravatum eſt, quod nonnulli Critici opinati ſunt. *Liv. l. 1. c. 44.* Ibi inſtructum exercitum omnem ſuovetaurilibus luſtravit: idque conditum luſtrum appellatum, quia is cenſendo finis factus eſt. *Tac. 4. hiſt. c. 53.* Luſtrata ſuovetaurilibus area, Jovem, Junonem, Minervam precatus &c. Adde *6. Ann. c. 37.*

Solite, adv. remotis arbitris, ſine ſocio. *Plaut. Amph. 5. c. 131.* Ubi ſunt iſti ſcortatores, qui ſolite inviſi cubant. Alii *ex ſolito* interpretantur de more. Alii rectius leg. *qui ſoli inviti cubant*.

Solito, as, n. 1. εἰωθα, frequenter ſoleo. *Gel. l. 7. cap. 1.* Scipionem Africanum ſolitaviſſe noctis extremo, priuſquam dilucularet, in Capitolium ventitare.

Solitudo, inis, f. *ſolitudine*, *deſerto*, ערבה, Germ. *einöde*, Gall. *deſert*, Hiſp. *deſierto*, *ſoledad*, ἐρημία, locus, ubi unus, vel nullus habitat, locus deſertus, receſſus, ſeceſſus, cui locus frequens opponitur. *Caſ. l. 6. B. G. c. 22.* Civitatibus maxima laus eſt, quam latiſſimas circum ſe vaſtatis finibus ſolitudines habere. *Cic. 7. Ver.* Si in aliqua deſertiſſima ſolitu-

ſolitudine ad ſaxa, & ad ſcopulos hæc conqueri, & deplorare vellem. *Id. 1. Offic.* Aliter ampla domus dedecori domino ſæpe fit, ſi eſt in ea ſolitudo. *Id. in Brut. c. 63.* Quod erat ab Oratoribus quædam in foro ſolitudo. ¶ Translata dicitur etiam de perſonis, pro orphanitate, viduitate, ac ſtatu, in quo aliquis neminem habet, qui ſe defendat. *Cic. 3. Ver. c. 58.* Ut illorum ſolitudo, & pueritia quam firmiſſimo præſidio munita ſit. *Id. pro Cæc.* Qui jandiu Cæſenniæ viduitate, ac ſolitudine abuteretur. *Idem pro Quinct.* Quod ſi tu judex nullo præſidio fuiſſe videbere contra vim, & gratiam ſolitudini, atque inopiæ. ¶ Item pro luctu, & ſordibus, quæ ex nimia quadam triſtitia, & mœrore, anxietateque contrahuntur. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 4.* Si tuam ſolitudinem, communemque calamitatem nemo deſpexerit.

Solĭtus, a, um, *ſolito*, εἰωθώς, συνήθης, conſuetus, a *ſoleo*. *Ovid. 1. Faſt.* Tertia quæ ſolito tempore bruma refert. ¶ Uſurpatur etiam in ablativo ſine nomine ſubſtantivo, cum nominibus comparativis, & cum adverbiis gradus comparativi. *Ovid. 2. de Art.* Tu neque ſubjectus, ſolito neque blandior eſto. *Liv. l. 23.* Reate viſus Sol rubere ſolito magis, ſanguineoque ſimilis.

Solivăgus, a, um, *ſolingo*, μονόπλαγκτος, οἰοπόλος, qui ſolus vagatur. *Cic. 5. Tuſc. c. 13.* Alias volucres cœlo frui libero: ſerpentes quaſdam, quaſdam eſſe gradientes, earum ipſarum partim ſolivagas, partim congregatas. *Id. de Univ. c. 6.* Caloque ſolivago, & volubili, & in orbem incitato complexus eſt. idest, quod per ſe movetur. *Id. 1. Off. c. 44.* Solivaga cognitio, & jejuna videatur.

Solium, ii, n. *ſoglio*, θρόνος, ſella regia, in qua Reges jus dicentes ſedebant. *Virg. 11. Æn. v. 301.* Præfatus Divos ſolio rex infit ab alto. Et 7. *Æn.* ſolio medius conſedit avito. ¶ Per Synecdochen ponitur pro ſella quacunque, ut pro illa, in qua Juriſconſulti jus reſpondent. *Cic. 1. de Leg. c. 3.* Quo minus more patrio, ſedens in ſolio, conſulentibus reſponderem. ¶ Accipitur quoque pro alveo in balneis, in quo ſe lavabant. *Celſ. l. 7. c. 26.* Interpoſitis duabus horis, in ſolium aquæ calidæ reſupinus demittendus eſt. *Id. l. 1. c. 3.* In ſolium bene calidum deſcendere. *Plin. l. 33. c. 12.* Feminæ lavantur, & niſi argentea ſolia faſtidiunt. *Suet. in Aug. c. 82.* Ut inſidens ligneo ſolio, quod Hiſpanico verbo duretam vocabat, manus, ac pedes alternis jactaret. ¶ Item pro ſarcophago, ſive loculamento ſepulcrali, in quo conduntur defuncti. *Curt. l. 10. c. 2.* Septimus dies erat, ex quo corpus Regis jacebat in ſolio. *Flor. l. 4. c. 11. de Cleopat.* In Mauſoleum ſe (ſepulcra Regum ſic vocant) recepit. Ibi maximos, ut ſolebat, induta cultus in differto odoribus ſolio, juxta ſuum ſe recepit Antonium. *Adde Sueton. in Ner. c. 50. & Plin. l. 35. c. 12.*

Sola appellantur ſedilia, in quibus non plures ſingulis ſedere poſſunt. *Feſtus.*

Sollemnis }
Sollers } V. ſupra unico *l* ſcripta.
Sollicito }

Solliciurius, in omni re curioſus. *Liv. apud Feſt.*

Solliſternium eſt, cum ſedilia ſternuntur, quæ ſolla dicuntur. *Feſt.*

Sollus, a, um, totus, omnis, ſolidus, lingua Oſcorum. *Feſt.*

Sōlo, as, a. *deſertare, rovinare*, ἐρημόω, locum aliquem deſertum reddo, ſeu facio, depopulor, a *ſolus*. *Stat. 5. Theb. v. 148.* Furor omnibus idem, Idem animus ſolare domos, &c.

Soloe. V. Soli.

Solœciſmus, i, m. *ſoleciſmo*, σολοικισμός, vitium Grammaticale, quo partes orationis male inter ſe componuntur. Dictus eſt a *Solis*, teſte *Strabone l. 14.* non quidem a *Solis* urbe Cypri, ſed a *Solis* oppido Ciliciæ, ut indicat *Diogen. Laert. in Solone*, quod ejus incolæ Athenienſibus vitioſe loqui crederentur. Nam cum Solon in Ciliciam profectus eſſet, urbem condidit, ut *Solos* a ſuo nomine appellavit, ubi paucos Athenienſes, quos ſecum deduxerat, reliquit, abiens in Cyprum, qui non multo interjecto tempore, corrupto patrio ſermone, inconvenienti partium ſtructum loqui cœperunt. Quare factum eſt, ut qui in eo parto peccarent, σολοικίζειν, ſoloeciſare dicerentur. *Gel. l. 5. c. 20.* de hac voce ita ſcribit: Cum Græcum autem vocabulum ſit ſolœciſmus, an Attici homines, qui elegantius locuti ſunt, uſi eo ſint, quæri ſolet. Sed nos neque ſolœciſmum, neque barbariſmum apud Græcorum idoneos adhuc invenimus. Nam ſicut βάρβαρον, ita σόλοικον dixerunt. Noſtri quoque antiquiores ſolœcum facile, ſolœciſmum, haud ſcio, an unquam dixerint. Quod ſi ita eſt, neque in Græco, neque in Latino ſolœciſmus probe dicitur. *Quintil. l. 1. c. 5.* Solœciſmus eſt in oratione comprehenſionis unius ſequentium, ac priorum inter ſe inconveniens poſitio. ¶ Fit quatuor modis, vel adjectione, ut *Scribo cum calamo*, pro *Scribo calamo*: vel detractione, ut *Eo forum*, pro *in forum*: vel tranſmutatione, ut *Autem non habuit*, pro *Non autem habuit*: vel immutatione, ut *Stulti grave ferunt res adverſas*, pro *graviter*. V. Grammaticos. ¶ Urbane *Juven. ſat. 6.* Solœciſmum liceat feciſſe marito. *Martial. l. 5. epigr. 39.* Unus tam ſtas, duo, Calliodore, ſedetis: Surge, ſolœciſmum, Calliodore, facis.

Solœciſta, æ, m. σολοικιστής, qui ſolœciſmos loquitur. *Hieron. l. 3. in Rufin. c. 3.* Et te in omnibus nequaquam ſolœciſtam, ac barbarum, ſed mendacem, ſubdolum, impudentem eſſe convincam.

Solœcum, i, n. idem quod ſolœciſmus. V. Gell. in voce præced.

Solon, onis, m. Σόλων, vir Athenienſis, vel, ut alii tradunt, Salaminius, unus ex Sapientibus Græciæ, peritus Politicæ, & Legum ferendarum, qui Athenienſibus leges dedit, poſt Codri mortem, annumque ordinavit, ac menſes. Piſiſtrato per tyrannidem Athenas occupanti ſponte ceſſit, variaſque urbes peragravit, tandemque in Cypro inſula mortuus eſt. Laudatur paſſim a Scriptoribus tanquam juſtiſſimus. *Juven. ſat. 10. v. 274.* Et Crœſus, quem vox juſti facunda Solonis, &c.

Sōlor, aris, d. 1. *conſolare*, נחם, Germ. *troeſten*, Gall. *conſoler*, Hiſp. *conſolar*, παραμυθεῖν, conſolationem affero. *Cic. in Vatin.* Antonius hac una re miſeriam ſuam ſolatur. *Virg. 5. Æn.* Quem bonus Æneas dictis ſolatus amicis. *Ovid. 2. Faſt.* Hinc pater, hinc conjux lacrymas ſolantur. ¶ Translate uſurpatur extra mœrorem, pro levare, ſublevare, recreare. *Virg. 1. Georg. v. 159.* Concuſſaque famem in ſylvis ſolabere quercu. *Tacit. An. 16. c. 13.* Cladem Lugdunenſem quadragies ſeſtertio ſolatus eſt princeps. ¶ Partic. ſolandus paſſiva ſignificatione. *Ovid. 5. Triſt. eleg. 4.* Solandus cum ſimul ipſe foret.

Sōlox, ocis, f. propria ovis non tonſa, ab Oſco *ſollus*, hoc eſt totus, ſolidus, quia pecudes integræ, ac cum tota lana, operta intonſa, ſacrificiis aſſervabantur. *Feſt.* Solox, lana craſſa, & pecus, quod paſſim paſcitur non tectum. Titinius in Barathro, Ego ob lana ſoloci ad purpuram data. Et *Lucil.* Paſcit pecore, ac montano, hirto, atque ſoloce. ¶ Sumitur etiam, ut in *Feſti* verbis vidimus, pro lana craſſa. *Tertull. de Pall. c. 4.* Endromidis ſolocem aliqua multitia ſyntheſi extruxit. *Symmach. l. 1. ep. 2.* Quare elaboratam ſoloci filo accipe cantilenam.

Solpūga, V. Solipuga.

Solſequium, ii, n. *graſole*, ἡλιοτρόπιον, herba ſolaris, ita dicta, quia Solem ſequitur, vel quia æſtivo ſolſtitio floret. *Apul. de herbis, c. 49.*

Solſtitiālis, & le, n. 3. *ſolſtiziale*, Germ. *zur zeit der ſonnen wende*, Gal. *ſolſticial*, Hiſp. *ſolſticial*, τροπικός, quod ad ſolſtitium pertinet. *Cic. 3. de nat. Deor.* Cur ſe Sol referat, nec longius progrediatur ſolſtitiali orbe, itemque brumali. h. e. Tropico Cancri, & Capricorni, in quibus ſolſtitia fiunt. *Id. 1. Tuſc. c. 39.* Ex his igitur, hora octava, quæ mortua eſt, provecta ætate mortua eſt, quæ vero occidente Sole, decrepita, eo magis, ſi ſolſtitiali die. *Plin. l. 2. cap. 11.* Item quia circa ſolſtitialem circulum habitantium meridie ad Septentrionem umbræ cadunt, ortu vero ad Occaſum. *Solſtitialem circulum* vocat *il tropico del Cancro*, quia in eo ſolſtitium æſtivum fit. *Vide eund. ib. c. 70.* ¶ Solſtitialis plaga eſt ea cœli pars, ubi eſt ortus æſtivus. Nam a *ſolſtitium* dicitur, ſolſtitium vero eſt θερινὴ τροπή, idest converſio æſtiva, ut Gloſſæ veteres docent. *Solin. c. 38.* Qua ſolſtitiali plagæ obvia eſt. ¶ Morbus ſolſtitialis, idem eſt ac ſiriaſis, morbus nimirum ex inflammatione membranarum cerebri cum corporis totius ſiccitate, quia hujuſmodi morbum vehemens Solis æſtus tempore ſolſtitii, vel etiam diebus Canicularibus ſolet afferre imprimis pueris. Aliqui intelligunt morbum ſubitaneum, qui ex ſubverſione ſenſuum provenit. Ut enim cum Sol ad primam Cancri partem venit, & ſolſtitium æſtivum facit, plurimæ fiunt mutationes, ex. gr. ex vino optimo fit vapa, ita etiam tunc hominum ſenſus nonnullorum avertuntur. *Plaut. Trin. a. 2. ſc. 4.* Nemo extat, qui ibi ſex menſes vixerit: ita cuncti ſolſtitiali morbo decidunt. ¶ Spina ſolſtitialis, genus ſpinæ, ita dictum, quia ſolſtitio provenit, vel floret. *Colum. l. 2. c. 18.* Alias per ver evellimus, ut intuba, ac ſolſtitiales ſpinas. ¶ Acini ſolſtitiales, qui ſolſtitio pereunt. *Plin. l. 14. c. 16.* Acinorum labruſcæ pars æſtu moritur prius, quam reliqui, qui ſolſtitiales dicuntur, universi nunquam maturefcunt. ¶ Etſi vero ſolſtitialis a *ſolſtitio* deducitur, tamen in hac voce ſæpe Solis tantum ſignificatio attenditur, & accipitur pro ſolari. *Liv. lib. 1.* Defunctque dies ſolido anno, qui ſolſtitiali circumagitur orbe. idest ſolari. ¶ Hinc *Annus ſolſtitialis*, idem eſt ac ſolaris. *Serv. in illud 4. Æn.* Vixi, & quem dederat curſum fortuna, peregi. Tribus humana vita continetur. Natura, cui ultra centum, & viginti ſolſtitiales annos conceſſum non eſt, &c. ¶ Herba ſolſtitialis eſt, quæ Solem ſpectat, cujus plures ſunt ſpecies, heliotropium, condurdon, &c. Aliqui dictam putant a ſolſtitio, quod reſpiciat ſolſtitia, ſeu circulos tropicos. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 36.* Quaſi ſolſtitialis herba paulisper fui. Repente exortus ſum, repentino occidi. Alludit ad naturam heliotropii, quod Sole exiſtente ſuper terram floret, occidente contrahitur. *Cælius* ſolſtitialem interpretatur vitæ brevis, putatque probabilius eſſe, *Plautum* incertam herbam intellexiſſe, vel flores uno tantum perſeverantem die, aut ſpatio prorſus minimo. *Plin. l. 26. c. 5.* Condurdon, herba ſolſtitialis, flore rubro ſuſpenſa in collo, comprimere dicitur ſtrumas.

Solſtitium, ii, n. *ſolſtizio*, Germ. *ſonnenwend*, Gal. *ſolſtice*, Hiſp. *ſolſticio*, ἡλίου τροπή, Solis ſtatio, idest regio illa cœli, ad quam cum Sol pervenit, non progreditur, nec regreditur; item tempus, quo dies in eadem quantitate conſiſtunt, nec creſcunt, nec decreſcunt. Singulis annis duo ſolſtitia ſunt, unum æſtivum, alterum hyemale. Sunt enim duo tropici, æſtivus, & hybernus. Æſtivus eſt, per quem Sol paulo poſt Idus Junias, tranſmittens, ut ajunt, octavam partem Cancri, ſolſtitium æſtivum facit, quo tempore remeare incipit ad inferiores circulos. Hybernus eſt, per quem Sol octavam Capricorni partem tranſmittens, ſolſtitium hybernum facit, quo tempore altiores incipit circulos petere, paulo poſt dimidium menſis Decembris. *Colum. l. 7. c. 3.* Magis ad rem pertinet, ut ante æſtivum, quam hybernum ſolſtitium concaleſcat. ¶ Plerumque ſolſtitii nomine ſignificatur æſtivum; hybernum enim ſolſtitium bruma vocatur. *Var. l. 5. de L. L.* Alter motus Solis eſt, alter Cœli, quod movetur a bruma ad ſolſtitium. *Et paulo poſt*: Cum venit in medium ſpatium inter brumam, & ſolſtitium. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 7.* An, tot rebus ipſis ſe immutantibus, Solis acceſſus, diſceſſuſque ſolſtitiis, brumiſque cognoſci? *Virg. 1. Georg. v. 100.* Humida ſolſtitia, atque hyemes orate ſerenas.

Solubĭlis, le, adject. *ſolubile*, qui ſolvi facile poteſt, ut enim ſolubilis, *Prudent. in Rom. v. 507.* ſolubilis panis, *Ammian. l. 16. c. 8.* ¶ Item qui facile ſolvit, ut ſolubilis aut, apud *Cal. Aurel. Acut. 2. c. 37.*

Sŏlum, i, n. *ſuolo*, πέδον, ἔδαφος, omne id, quod ſuſtinet, & alicui rei ſubjacet, fundamentum, ſuſtentaculum. *Cæſ. l. 1. B. G.* Et demonſtrant, ſibi præter agri ſolum nihil eſſe reliqui. hoc eſt præter fundum agri. *Id. l. 7.* Foſſam pedum quinque latam directis lateribus duxit, ut ejus ſolum tantundem pateret, quantum ſumma labra diſtabant. *Cic. pro Balb.* Vos mutæ regiones imploro, & ſola terrarum ultimarum. ¶ Speciatim ſolum pro terra ponitur. *Cic. in Rull.* Quod ſolum tam exile, & macrum eſt, quod aratro perſtringi non poſſit? *Vellej. l. 2. c. 4.* Numantiam ſolo æquam, *ſmantellare*. ¶ *Solum vertere*, eſt exilii cauſa domicilium mutare. *Cic. pro Cæc.* Qui volunt pœnam aliquam ſubterfugere, aut calamitatem, eo ſolum vertunt. *Liv. l. 3.* Collegæ eorum exilii cauſa ſolum verterunt. ¶ Item pro planta pedis, quam vulgo ſoleam vocant, quæ calloſa fit, & dura diſcalceatis. *Lucret. l. 1. v. 925.* Avia Pieridum peragro loca nullius ante Trita ſolo. *Cic. 5. Tuſc. c. 32.* Mihi amictus eſt Scythicum tegmen, calceamentum ſolorum callum, cubile terra. ¶ Item pro ſolea calceamenti ex corio. *Plaut. Bacch. a. 2. ſc. 3.* Qui habeat auro ſuppactum ſolum. *Martial. l. 9. ep. 75.* Et mordere luto putre, vetuſque ſolum. ¶ Item pro menſa. *Virg. 7. Æn.* Et Cereale ſolum pomis agreſtibus augent.

Sōlum, adv. *ſolamente*, רק, Germ. *nur allein*, Gall. *ſeulement*, Hiſp. *ſolamente*, μόνον, μόνως, tantum, tantummodo. *Cic. in Philip. 2. c. 32.* Nos nuntiationem ſolum habemus. *Idem 2. de Leg.* De una re ſolum diſſident, de cæteris mirifice congruunt. *Id. 2. de Orat.* Tantum incendium non oratione ſolum, ſed multo etiam magis vi, & dolore, & ardore animi concitarat.

Solummŏdo, adverb. *ſolamente*, idem quod ſolum, tantummodo. *Plin. l. 34. c. 8.* Unam ſolummodo Zenonis ſtatuam. *Quintil. Declam. 274.* Sed non hoc ſolummodo erit. *Ulpian. l. 9. ff. tit. 2. leg. 23.* Pretii ſolummodo æſtimationem fieri.

Solvo, is, ſolvi, ſolutum, a. 3. *ſciogliere, ſlegare*, התיר, Ger. *auffbinden, auffloeſen*, Gal. *ſoudre, delier*, Hiſp. *deſatar*, λύω, διαλύω, quod ligatum eſt, a vinculis libero, enodo. *Virg. 7. Æn.* Solvite crinales vittas, capite Orgia mecum. ¶ Solvere etiam dicuntur, qui navi vehuntur, cum ſoluto fune, quo retinetur, recedunt. In hac vero ſignificatione uſurpatur vel abſoluta, h. e. ſine accuſat. ſed tamen ſemper accuſ. *navem*, vel *funem* ſubintelligitur. *Cic. l. 16. Fam. ep. 9.* Nos eo die cœnati ſolvimus. *Id. 3. Off.* Si idem ſciat, complures mercatores Alexandria ſolviſſe. *Cæſ. lib. 4. B. G.* Naves ex ſuperiori portu leni vento ſolverunt. ¶ Vel cum accuſ. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 28.* Pompejus ſub noctem naves ſolvit. ¶ Translata ſumitur pro liberare quocunque modo, cum ablat. ſine præpoſ. ut Solvere obſidione, Solvere animum curis, metu, religione, Solvere legibus. *Virg. 1. Æn.* Solvite corde metum, Teucri, ſecludite curas. Aliqui legunt *corde metus*. *Cic. pro Cæc.* Ut religione civitas ſolvatur. *Id. 11. Phil.* ſolvi legibus. ¶ Item pro purgare. *Ovid. 2. Faſt.* Ipſum quoque Peliæ Phoci cæde per Æmonius ſolvit Acaſtus aquis.

¶ Item pro auferre, tollere, removere. Tac. l. 4. Ann. c. 24. Primo ſui inceſſu ſolvit obſidium. ¶ Item pro laxare, relaxare, onere levare. Plin. l. 24. c. 18. Thaſiam uvam Ægyptus vocat apud ſe prædulcem, quæ ſolvit alvum. Sic ſolvere ventrem, apud Col. l. 3. c. 13. ¶ Hinc ſolvere animum, & ſolvere aliquem, ſollevare, ricreare. Mart. l. 3. ep. 48. Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem; Solvere qui Curios, Fabricioſque graves. Horat. lib. 1. ſat. 4. qui tamen arctum ſolveret hoſpitis animum. ¶ Item pro aperire. Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 10. Ergaſtula ſolvendo, omneque genus hominum arripiendo, ſatis magnum numerum videtur effeciſſe. Col. l. 6. c. 14. de vena: Deinde, cum ad ictum intumuit, cultello ſolvitur. Nep. in Annib. c. 11. Solvere epiſtolam. ¶ Item pro diſcutere. Celſ. l. 2. c. 4. Niſi febris acceſſit eo tempore, quo ebrietas ſolvi debet. Virg. 4. Æn. Solvere pudorem. ¶ Item pro explanare, diluere, reſpondere iis, quæ objiciuntur. Quintil. l. 2. c. 18. Nec enim poſitum a ſe argumentum ſolvit Orator. ¶ Item pro mollem, & tenerum facere, mitiorem reddere. Plin. l. 2. c. 39. humor in liquorem ſolutus. Horat. l. 1. od. 4. Solvitur acris hyems grata vice veris, & Favoni. ¶ Et quoniam qui pecuniam, vel aliud alicui debent, quodammodo obligati ſunt creditori, ſolvere etiam accipitur pro debitum reddere, debitam pecuniam creditori numerare, pagare. In hac ſignificatione eſt tertii ordinis, & præter accuſativum pretii, & dativum perſonæ exigit ablat. rei cum præpoſ. pro. Sed tamen interdum aliquis ex his caſibus omittitur. Caeſ. l. 1. B. G. c. ult. Militibus pecuniam pro his rebus ſolvit. Al. leg. diſſolvit. Cic. Att. l. 1. ep. 2. Miſimus, qui pro vectura ſolveret. Idem in Ver. 3. Pro quo frumento pecunia ſoluta non eſt. ¶ Solvere ab aliquo, eſt a quoquam acceptam pecuniam creditori numerare. Cic. Att. l. 7. ep. 17. Frater laborat, ut tibi quod debet, ab Egnatio ſolvat. ¶ Solvere aliquem, eſt illi ſatisfacere, pecunia reddita eum dimittere. Plaut. Bacch. 4. 9. 136. Ego ad forum autem hinc ibo, ut ſolvam militem. ¶ Ad denarium ſolvere, eſt ad denarii rationem, ſeu univerſo debito ad hanc monetæ ſpeciem redacto. Cic. pro Quint. c. 4. Decidis, ſtatuiſque tu propter neceſſitudinem, quæ ſibi cum Scapulis eſt, quid iis ad denarium ſolveretur. ¶ Ad diem ſolvere, eſt die ſtatuto. Cic. Att. l. 16. ep. 16. Ut pecuniam reliquam Buthrotii ad diem ſolverent. ¶ Solvendo eſſe, vel non eſſe, eſt poſſe, vel non poſſe ſatisfacere pro ea re, pro qua obligati ſumus. Cic. 2. Phil. Tu nec ſolvendo eras. Id. 2. Off. Ne videatur non fuiſſe ſolvendo. Vitruv. l. 10. c. 6. dixit, Ad ſolvendum non eſſe. ¶ Sumitur etiam pro ſatisfacere de quacunque re. Ter. Adelph. 2. 1. Neque tu verbis unquam ſolves, quod mihi re maleficeris. Cic. pro R. Am. c. 8. Qui nondum etiam patreo funeri juſta ſolviſſet. Id. in Phil. 3. Vota, quæ nunquam ſolveret, nuncupavit. Sic fidem ſolvere. V. Fides. ¶ Solvi interdum eſt mori. Senec. epiſt. 10. Nobis ſolvi, perire eſt. Flor. l. 4. c. 11. Admotis ad venas ſerpentibus, quaſi ſomno ſoluta eſt. Petron. in Satyr. Solvi inedia. ¶ Solvere vitam alicui, ammazzare. Propert. l. 2. eleg. 10. (al. 7.) Fig te certantes, atque hanc mihi ſolviſſe vitam. ¶ Solvi luctu, apud Virg. 1. Æn. & ſolvi in lacrymas, apud Lucan. l. 8. disfarſi in pianto. ¶ Solvi æſtu, indebolirſi dal troppo calore. Ovid. 1. de art. am. ¶ Solvere in Venerem corpore, abbandonarſi alla luſſuria, e infiacchirſi. Virg. 4. Georg. ¶ Solvere operam, interdum eſt ſacra facere, & ſolvere rem divinam, quam debebat. Operari enim verbum eſt in ſacris frequentiſſimum. Afran. apud Non. c. 12. Solvo operam Dianæ. ¶ A Poetis uſurpatur per u vocalem, & ſyllabis diſtinctis per Diæreſin. Tibull. l. 4. el. 5. Nulla queat poſthac quam ſoluiſſe dies.

Solus, a, um, ſolo, [illegible], Ger. allein, Gal. ſeul, Hiſp. ſolo, μόνος, unicus, incomitatus. Uſurpatur vel abſolute. Cic. 3. Off. c. 10. Cui cum viſum eſſet utilius ſolum ſe, quam cum altero regnare. Id. 3. Verr. Quod a nobis novem ſolis diebus prima actio ſui judicii tranſacta ſit. ¶ Vel cum gen. aut acc. cum præp. inter, aut abl. cum præp. ex. Cic. 3. de Or. de Stoicis: Soli ex omnibus eloquentiam virtutem, ac ſapientiam eſſe dixerunt. Plin. l. 9. c. 17. Solus omnium acipenſer, ſquamis ad os verſis, contra aquas natando meat. ¶ Aliquando jungitur cum unus. Cic. de Aruſp. reſp. c. 7. Uno illo ſolo antiſtite ſacrorum diſſentiente. Id. in Piſon. c. 40. Cives R. te unum ſolum ſuum depeculatorem veniſſe ſenſerunt. ¶ Interdum ponitur pro ſolitario, deſerto. Ter. Andr. 2. 4. Venit meditatus alicunde ex ſolo loco. Cicer. 1. de Divin. Cum in locis ſolis mœſtus errares. ¶ Genitivum facit ſolius, olim etiam ſoli, ſolæ, ſoli, quemadmodum & in dativo. Ter. Eun. 3. 6. 3. Mihi ſolæ ridiculo fuit. Cato in Orig. apud Priſcian. l. 6. Soli Lucii Manlii beneficium gratum fuit.

Solūte, adv. ſcioltamente, liberamente, Ger. liederlich, Gal. ſans ſouey, librement, Hiſp. ſueltamente, ἀπολελυμένως, libere. Cic. 1. de Div. Si aut furore divino incitatus animus, aut ſomno relaxatus ſolute moveatur, ac libere. Tacit. Ann. 13. c. 47. Quo ſolutius laſciviret. ¶ Translate capitur pro ſine diſciplina, cura, ſollicitudine. Cic. in Brut. c. 80. Tam ſolute egiſſet, tam leniter, tam oſcitanter. ¶ Item pro clare, aperte. Cic. in Brut. c. 63. Niſi id queas ſolute, & ſuaviter dicere.

Solutĭlis, le, adject. qui ſolvi poteſt, λυτός, ſcompaginato, mal unito. Sueton. in Ner. c. 34. Solutilem navem, cujus vel naufragio, vel cameræ ruina periret, commentus eſt.

Solūtim, adverb. ſolute, laxe. Tertul. de Pall. c. 3. Tota molitio pallii eſt opere ſolutim.

Solūtio, onis, f. 3. ſcioglimento, λύσις, actus ſolvendi. Cic. 1. de Or. Linguæ ſolutio, vocis ſonus, latera, vires. Id. 3. Tuſc. c. 25. Ipſam ægritudinem λύπην Chryſippus, quaſi ſolutionem totius hominis, appellatam putat. ¶ Item infirmatio, debilitatio, ut Solutio ſtomachi, cum naturales ejus facultates aut amiſſæ ſunt, aut certe imbecilliores redditæ. Plin. l. 20. c. 23. Cum melle, aut adipe, aut cera ad ſtomachi ſolutiones inſperſum polentæ modo. ¶ Item pro ſatisfactione de pecunia, aut alia re debita, pagamento. Cic. 2. Off. c. 24. Solutio rerum creditarum. Id. Att. l. 13. Tamen, niſi explicata ſolutione, non ſum diſceſſurus. ideſt niſi videro eſſe, unde ſatisfiat creditoribus meis.

Solūtor, oris, m. pagatore. Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 17. Solutori utique pignus reſtituendum eſſe.

Solūtus, a, um, ſciolto, diſciolto, ſlegato, λελυμένος, λυθείς, a vinculo expeditus. Cic. Att. l. 1. ep. 13. Epiſtola, quam, anchora ſoluta, de phaſelo dediſti. Plaut. Trucul. 4. 3. 63. Reus ſolutus, teſtes vincti. Phædr. lib. 3. fab. 7. v. 20. Canis ſolutus catena. Horat. Epod. 10. Navis ſoluta, ſciolta dal lido. Ovid. 2. Am. el. 11. v. 23. Funis ſolutus. Id. Heroid. ep. 11. v. 4. Charta ſoluta. h. e. explicata, evoluta. Nepos in Annibal. c. 11. Soluta epiſtola, h. e. aperta. Plin. l. 10. c. 36. Solutus volatus, volo ſpedito, e libero. Cic. l. 1. de Div. c. 1. Motus ſolutus, ac liber. Propert. l. 4. eleg. 6. v. 31. Crines in colla ſoluti. Horat. l. 1. od. 30. Gratiæ zonis ſolutis. Ovid. l. 1. de ar. am. v. 41. Loris ſolutis ire, a briglia allentata. Id. 2. de ar. am. v. 47. Ceræ ſolutæ igne, disfatte, liquefatte. Id. 3. am. eleg. 6. v. 93. Nives ſolutæ. Horat. l. 1. od. 4. Flos, terræ quem ferunt ſolutæ. h. e. ab hieme & glacie liberæ. Ovid. 2. de ar. am. v. 437. Imber omiſſis nube ſolutus. Claudian. l. 2. in Rufin. v. 458. galeaſque ſolutis Humectat lacrymis. Quintilian. declam. 9. cap. 7. Solutus lacrymas, ſciolto in lagrime. Scribon. Larg. compoſ. 27. Cicatrices ſolutæ. h. e. reſolutæ, deductæ, rurſus apertæ, ἀναλυόμεναι. ¶ Soluta terra dicitur, quæ rarior eſt, & verſari facile poteſt, cui opponitur denſa, ſpiſſa, & gravis. Colum. l. 3. c. 14. Soluta & facilis terra. Plin. l. 17. c. 22. Tenerum, & ſolutum ſolum. Frontin. de aquæd. artic. 25. Solutiores ripæ. h. e. quas facile fluens amnis abradit. Sic Plin. l. 25. c. 9. Agaricon mas ſpiſſior, fœmina ſolutior. ¶ Soluta alvus eſt cita, fuſa, ventre rilaſſato. Plin. l. 24. cap. 18. Solutam alvum firmare. ¶ Translate eſt diſſolutus. Tacit. 4. Ann. cap. 73. Solutum obſidium. Juvenal. ſat. 9. v. 79. Solutum conjugium. Salluſt. in Jug. c. 45. Plebis vis ſoluta, atque in multitudinem diſperſa. Id. ib. c. 43. in fin. Militem, quos, ſolum imperium, licentia corruperat. Gell. l. 18. c. 2. Soluta quæſtio. Et c. 13. Soluta captio. ¶ Item liber, expeditus. Cic. 4. Ver. c. 75. Animo ſoluto, & libero eſſe. Id. pro Rabir. Poſt. c. 3. in fin. Solutus, ut liber lege. Id. 2. de Orat. c. 6. Solutus opere. Id. Agrar. 1. c. ult. Solutus a cupiditatibus, liber a delictis. Horat. Epod. 2. Solutus omni fœnore. Id. l. 1. ſat. 6. v. 129. Solutus mala ambitione. Id. Ædil. edicto apud Gell. l. 4. c. 2. Solutus noxa. Plin. l. 22. c. 4. Senatus cura belli ſolutus. Juſtin. l. 14. c. 2. Solutus metu mortis. Id. l. 3. c. 3. Solutus religione juriſjurandi. Quintil. l. 3. c. 14. Anima ſoluta corpore. Cic. Fam. 3. epiſt. 5. Quo mea ratio facilior & ſolutior eſſe poſſet. h. e. expeditior. Id. l. 1. Fam. ep. 9. ad fin. Si eſſent omnia mihi ſolutiſſima, tamen in republica non alius eſſem. Id. 1. de Fin. c. 10. Cum ſoluta nobis eſt eligendi optio. Tacit. Ann. 4. c. 35. Maxime ſolutum, & ſine obtrectatore fuit prodere &c. Catul. carm. 31. ad Sirmion. v. 7. O quid ſolutis eſt beatius curis! ¶ Cum genitivo, Horat. l. 3. od. 17. Famuli ſoluti operum. ¶ Riſus ſolutus eſt effuſus, liberior, cachinnus. Virg. 2. Georg. v. 386. Verſibus incomptis ludunt, riſuque ſoluto. ¶ Solutus homo, hic eſt a curis liber, atque adeo mente hilaris, ſerenus, lætus. Horat. l. 1. ep. 5. v. 19. Fœcundi calices quem non fecere diſertum? Contracta autem quem non in paupertate ſolutum? ¶ Solutus gaudio vultus apud Petron. in Satyr. c. 91. eſt gaudio carens, triſtis. V. integrum luſum. Soluta oratio eſt quæ metro caret, proſa: cui opponitur carmen. Varr. in fin. l. 6. de L. L. Libri duo de oratione ſoluta, de poetica unus. Et rurſus l. 6. Ut in ſoluta oratione, ſic in poematis. Adde Cic. 3. de Or. c. 48. & Varr. l. 3. L. L. pag. 157. & Gel. l. 7. c. 14. ¶ Huc pertinent illa Ovid. 4. Triſt. eleg. 10. v. 23. totoque Helicone relicto, Scribere tentabar verba ſoluta modis. Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 36. Canere vincto pede, aut ſoluto. Stat. l. 5. ſilv. 3. v. 101. Sive orſa libebat Aoniis vincire modis, ſeu voce ſoluta ſpargere. Quintil. l. 10. c. 1. Hiſtoria eſt quodammodo carmen ſolutum. ¶ Porro ſoluta dicitur oratio, non quod numeris & pedibus careat: (debet enim, ut belle fluat, & apte cadat, ſuos numeros habere, qui plane iidem ſunt cum iis, quos Poetæ in carminibus adhibent: qua de re multa Cicero l. 3. de Orat. c. 44. & ſequent. & in Orat. c. 56. & ſequent. & Quintil. l. 9. c. 4. &c.) ſed quia ab adſtricta illa metrica lege ſoluta eſt, & liberius incedit. Eſt enim elaboratæ verborum compoſitionis præcipua laus, ut quamvis numeris vincta ſit, tamen ſoluta videri poſſit, ut Quintil. ibid. loquitur. Quare idem Quintil. non longe ab initio ejuſdem capitis proſam orationem in duo genera dividit, ut alia vincta ſit, atque contexta, (qualis eſt in orationibus) alia ſoluta, qualis in ſermone, & epiſtolis. Quod non eo, inquit, dico, quia non illud quoque ſolutum habeat ſuos quoſdam, & forſitan difficiliores etiam pedes: neque enim aut æquare ſemper vocalibus, aut deſtitui temporibus volunt ſermo, & epiſtola: ſed non fluunt, nec cohærent, nec verba de verbis trahunt; ut potius laxiora in his vincula, quam nulla ſint, &c. ¶ Apud Horat. lib. 4. od. 2. numeris lege ſoluti ſunt verſus ad libitum Poetæ effecti, non quidem ſine metro, ſed modo hac, modo illa metri lege compoſiti, modo breviores, modo longiores, modo iambici, modo heroici, &c. ut fit in dithyrambis. ¶ Solutus in dicendo eſt idem, qui expeditus, facilis, copioſus, & verbis ad voluntatem fluentibus, quidquid libuerit, clare explicans. Cic. in Bruto, c. 47. Philippus ſatis creber in inveniendis, ſolutus in explicandis ſententiis. Id. ibid. c. 48. Omnium oratorum ſolutiſſimus in dicendo. Et c. 70. Torquatus a natura ad dicendum ſatis ſolutus, atque expeditus. ¶ Soluti agri dicuntur a Siculo Flacc. de condit. agror. pag. 3. Gaeſii, quorum fines deprehendi non poſſunt. ¶ Ponitur etiam ſolutus pro languente, debilitato, fracto. Juſtin. l. 9. c. 6. Solutus mero. Virg. 9. Æn. v. 236. Somno, vinoque ſoluti. Ovid. 8. Metam. v. 712. annis, ævoque ſoluti. Id. Metam. 11. v. 612. membra languore ſoluta. Petron. c. 138. Ancillæ ſolutæ mero, ac libidine. Stat. l. 3. Theb. v. 253. Æquor longa ventorum pace ſolutum. h. e. tranquillum, quietum. ¶ Et abſolute Petron. c. 140. Lumborum ſolutorum eſſe. Lucan. l. 2. v. 359. Solutus, & defectus. ¶ Hinc Solutus ſtomachus eſt, qui cibum non retinet, vel non concoquit, ſtomaco debole: quem morbum Celſ. l. 4. c. 5. reſolutionem ſtomachi appellat. Petron. c. 117. Solutioris ſtomachi eſſe. Scribon. Larg. compoſ. 92. Solutum ſtomachum habere. ¶ Hinc etiam ſolutus dicitur de mortuis. Ovid. in Ibin, v. 146. Sive manu facta morte ſolutus ero. Petron. c. 111. Solutus inedia, morto di fame. Flor. l. 4. c. 11. in fin. Sic morte, quaſi ſomno, ſoluta eſt. Senec. in epigr. ſuper exilio ad Corſicam. Parce relegatis, hoc eſt jam pene ſolutis. Al. plerique leg. ſepultis. ¶ Sumitur item pro effœminato, molli, delicato. Cic. de clar. Or. c. 62. in fin. Solutus, & mollis in geſtu. Quintil. l. 11. c. 3. Sinum togæ in dextrum humerum ab imo rejicere, ſolutum, ac delicatum eſt. Id. l. 1. c. 2. (al. 3.) Pueri ſoluti, ac fluentes. ¶ Item pro remiſſo, negligenti. Cic. Catil. 2. c. 12. Mea lenitas ſi cui ſolutior viſa eſt. Liv. l. 3. c. 8. Solutiore cura eſſe. Tacit. Ann. 16. c. 18. Dicta factaque ejus ſolutiora, & quandam ſui negligentiam præferentia. Aurel. Vict. de Caeſar. c. 33. Secundis rebus ſolutior. Juſtin. l. 34. c. 2. Apud eos neglecta omnia, & ſoluta ſunt. Plin. l. 1. ep. 15. Sententia ſolutior. h. e. minus ſevera. ¶ Item pro immoderato, effræni, & qui nulla re coerceri, & aſtringi poteſt, qui modum non ſervat. Liv. l. 27. c. 31. Quo minus conſpectus, eo ſolutior erat. Id. l. 1. c. 3. Libido ſolutior. Senec. de conſtant. Sap. c. 11. Solutiſſimæ linguæ eſſe, linguacciuto. Suet. in Aug. c. 44. Spectandi ſolutiſſimum morem corrigere. Tac. 2. hiſtor. c. 99. Nimia ſpectaculorum indulgentia ſoluti in luxum. Apul. in Apol. Soluta audacia præditos. Eumen. in paneg. ad Conſtantin. c. 2. Solutam, perditamque diſciplinam reformare. Valer. Max. l. 6. c. 9. n. 2. Vita ſolutior. Juſtin. l. 3. c. 3. Soluti mores, ſregolati. ¶ Denique ſolutus idem eſt quod diſſolutus, perſolutus, pagato. Cic. Attic. l. 16. ep. 6. Hus, quod ſatiſdato debeo, peto a te, ut plane expedias, & ſolutum relinquas. ¶ Urbane, & tranſlate Virg. 7. Æn. v. 5. Exſequiis rite ſolutis. Ovid. 3. Faſt. v. 430. Juſta ſoluta Remo. Id. 6. Faſt. v. 248. Vota ſoluta Deæ. ¶ In ſolutum accipere eſt accipere ad ſatisfactionem, aut certe in deductionem debiti, ricevere a conto di debito: & dare in ſolutum, vel pro ſoluto eſt transferre aliquid in creditorem, ut in liberationem debiti cedat, dare a conto. Quæ phraſes leguntur apud Senec. l. 2. de Benef. c. 26. & Ulpian. Dig. l. 42. tit. 13. leg. ult. & l. 46. tit. 3. leg. 45. Sic Hermogenian. Dig. l. 41. tit. 4. qui inſcribitur pro ſoluto, leg. 1. Pro ſoluto uſucepit, qui rem debiti cauſa recepit. & Marcel. Dig. l. 46. tit. 3. leg. 48. Pro ſoluto habere aliquid. Sic Suet. ep. 8. in fin. Hoc non imputo in ſolutum, nol metto a conto. ¶ A-

liquo-

Digitized by Google

liquando *ſolutus* dicitur ipſe creditor, cui ſatisfactum eſt ſolutione debiti. *Paul. Dig. l.* 12. *tit.* 2. *leg.* 31. Omne, quod habiturus eſſet actor, ſi litis conteſtandæ tempore ſolutus fuiſſet, reſtituendum eſt.

Solyma, orum, urbs Palæſtinæ, quæ poſtea *Hieroſolyma* appellari cœpit. *Martial. l.* 11. *ep.* 95. Solymis quod natos in ipſis.

Solymi, m. 2. pop. Aſiæ, qui poſtea Milyes appellati ſunt, Lyciis, & Piſidis proximi. *Plin. l.* 5. *c.* 27. eoſdem cum Piſidis facit. ¶ Item pop. Palæſtinæ, quorum urbs *Solyma*. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 2. Solymos carminibus Homeri celebratam gentem.

Solymus, a, um, adject. ad Solymos pertinens. *Juven. ſat.* 6. *v.* 543. Interpres legum Solymarum.

Somniator, oris, m. qui ſomniat, vel ſomniis fidem adhibet. *Senec. lib.* 3. *controverſ.* Erat autem ex ſomniatoribus totus; ubicunque illum defecerat color, ſomnium narrabat. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 2. Ne credatis ſermonibus ſomniatoris illius.

Somniculoſe, adv. ὑπνωτικῶς, negligenter. *Plaut. Capt.* 2. 1. 31. Haud ſomniculoſe hoc agendum eſt.

Somniculoſus, a, um, *ſonnolento*, *ſonnacchioſo*, נרדם, Germ. *voll ſchlaffs*, Gall. *qui ſe laiſſe aller au ſommeil*, Hiſpan. *cargado de ſueno*, *ſonolento*, ὑπνωτικός, plenus ſomno, & ignavia. *Cic. de Sen.* Quæ vitia ſunt non ſenectutis, ſed inertis, ignavæ, ſomniculoſæ ſenectutis. *Martial. l.* 3. *ep.* 58. Somniculoſi glires.

Somnifer, ra, rum, *ſonnifero*, ὑπνοφόρος, quod affert ſomnum. *Plin. lib.* 18. *c.* 25. Viſque ſomnifera etiam ſativo papaveri.

Somnificus, a, um, ὑπνωτικός, quod ſomnum facit, ſeu inducit. *Plin. lib.* 37. *c.* 10. Et viſo dracone ſpargere ſomnifica medicamenta.

Somnio, as, a. 1. *ſognare*, חלם, Ger. *traumen*, Gall. *ſonger*, Hiſp. *ſoñar*, ὀνειρώττω, per quietem aliquid quaſi vigilans video. *Cic.* 1. *Div. cap.* 20. Somniavit, ſe peperiſſe ſatyriſcum. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Ariſtoteles, & Fabianus, plurimum ſomniari circa vernum, & autumnum tradunt. ¶ Sæpe ſomniare dicuntur, qui aliquid inepta, & ſine ratione dicunt, aut faciunt. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 8. Portenta, & miracula non diſſerentium philoſophorum, ſed ſomniantium. *Plaut. Captiv.* 4. 2. 68. Hic vigilans ſomniat.

Somnioſus, a, um, ὀνειρώδης, qui crebris ſomniis vexatur. *Plin. l.* 28. *c.* 19. Somnioſos fieri lepore ſumpto in cibis, Cato arbitratur.

Somnium, ii, n. *ſogno*, חלום, Germ. *traum*, Gall. *ſonge*, Hiſpan. *ſueno*, ὄνειρον, illuſio, quam patimur, cum dormimus, phantaſma, viſum. *Enn.* apud *Cic.* 1. *Divin. c.* 21. Somnium facere. *Cic. ibid. cap.* 26. Enarrare ſomnium. *Id. ibid.* Admoneri in ſomnis. ¶ Sæpe ſumitur pro re inani & vana. *Teren. Adelph.* 2. 1. 50. De argento ſomnium. *Id. Phorm.* 5. 6. 35. Somnium: utin' hæc ignoraret ſuum patrem! ¶ Dicitur etiam de inerte homine. *Terent. ib.* 3. 4. 31. Tu quantus quantus, nihil niſi ſapientia es, ille ſutilis, ſomnium.

Somnolentia, æ, f. *ſonnolenza*. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Ubi ſomnolentiæ cubicularioram dormiendi locus eſt.

Somnolentus, a, um, adject. *ſonnolento*, ſomno plenus. *Apul. l.* 1. *A. A. ad fin.* In media verba ſomnolentum deſinere. *Solin. c.* 33. *de elephanto*: Somnolentum arbor ſuſtinet.

Somnurinus. V. ſomnurnus.

Somnurnus, a, um, ἐνυπνιαστικός, quod in ſomno videtur, a *ſomnus*, ut a *corylus colurnus* pro *corulnus*. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 790. Levis mens unquam ſomnurnas imaginus Aſſatur, non umbraturei ſomno populo. Alii leg. *ſomnurnas imagines*, h. e. per ſomnium viſas. Alii aliter.

Somnus, i, m. *ſonno*, שנה, Ger. *ſchlaff*, Gall. *ſommeil*, Hiſp. *ſueno*, ὕπνος, ſopor, actus dormiendi, quies. *Cic. in ſomn. Scip.* Arctior ſomnus me complectitur. *Id. ib.* E ſomno excitare. *Id.* 4. *Tuſcul. c.* 43. Ex ſomno excitare. *Id. Attic.* 8. *ep.* 1. Somnum capere. *Id. Tuſcul.* 1. *c.* 47. Dare ſe ſomno. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 29. In ſomnis videre aliquid. *Virg.* 6. *Æn. v.* 520. Somno gravari. *Id.* 2. *Æn.* Excuti ſomno. *Id.* 9. *Æn.* Proflare ſomnum pectore, *ronfare*. *Sueton. in Aug. c.* 16. Arcto ſomno devinci. *Tac. de Germ. c.* 22. Somnum in diem extrahere. *Quinctil. lib.* 9. *c.* 4. Somnum petere. *Ter. Heaut.* 3. 1. 82. Hac nocte ſomnum oculis non vidi meis. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 31. Fuit mirifica vigilantia, qui toto ſuo conſulatu ſomnum non viderit. Loquitur de *Caninio*, cujus Conſulatus fuit paucarum horarum, ob repentinam mortem. *Plin. lib.* 26. *cap.* 8. Ire in ſomnum, *eſſer ſonnacchioſo*, *patir letargo*. ¶ Servi ad ſomnum dicebantur, qui ad cubiculum domini excubantes ſilentia faciebant, ne eum dormientem quis excitaret. *Curt. l.* 6. *c.* 51. Per diſpoſitos, quos ad ſomnum habebat, omnes procul relegatos, ne ſemina illa murmurantium ſono excitaretur. Sunt qui leg. *ſuper ſomnum*. ¶ Tranſlate ſomnus ponitur pro torpore, atque ignavia. *Tacit.* 2. *Hiſtor. c.* 90. Conſcia omni Italia, per quam ſomno & luxu pudendus inceſſerat. *Salluſt. in Catil. cap.* 2. Multi mortales dediti ventri, atque ſomno. ¶ Poetæ fabulantur, Somnum deum eſſe filium Erebi, & Noctis, cujus regiam apud Cimmerios poſitam deſcribit *Ovid.* 11. *Metam. v.* 597. V. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 17.

Somphus, i, σόμφος, cucurbitæ ſilveſtris genus. *Plin. l.* 20. *c.* 3.

Sonabilis, & le, o. 4. *riſonante*, ἠχητικός, quod ſonat, ſonorum. *Ovid.* 9. *Met. v.* 783. Crepuitque ſonabile ſiſtrum.

Sonandus, a, um, ἠχητέος, partic. paſſ. temporis futuri, vel gerundium nominativi. *Ovid. de art. am. l.* 1. *v.* 205. Et magno nobis ore ſonandus eris. ideſt gravi carminis genere celebrandus.

Sonans, antis, o. 3. *ſonante*, ἠχῶν, a verbo *ſono*. *Virg.* 3. *Æn.* Turba ſonans prædam pedibus circumvolat uncis. *Ovid.* 12. *Met.* Nocte, dieque patet, tota eſt ex ære ſonanti. *Plin. l.* 6. *ep.* 16. Meatus animæ illi gravior, & ſonantior erat. ¶ *Sonantes luci* dicuntur propter murmur fontium, vel fluviorum, qui per illos fluere ſolent. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 58. per rupes videor, lucoſque ſonantes ire. Adde 4. *Georg. v.* 363. ſic *Æn.* 7. *v.* 82. lucoſque ſub alta Conſulit Albunea, nemorum quæ maxima ſacro Fonte ſonat.

Sonaturus, a, um, partic. temporis futuri, a ſono. *Hor. l.* 1. *ſat.* 4. Magna ſonaturum des nominis hujus honorem.

Sonax, acis, adject. ſonans, ſonorus. *Apul. l.* 8. *Miloſ.* Aper dentibus attritu ſonaci ſpumeus. *Ov.* 1. *Met. v.* 333. Cæruleum Tritona vocat, conchaque ſonaci inſpirare jubet.

Sonchus, i, m. *cicerbita*, *griſpignolo*, σόγχος, herba, intybi quædam ſpecies. *Plin. l.* 22. *c.* 21. & *l.* 26. *c.* 16.

Sonipes, edis, m. 3. καναχίπους, qui pedibus ſonat. *Grat. in Cyneg. v.* 43. Vix operata ſuo ſacra ad Bubaſtia lino Velatur ſonipes ſeſtivi turba Canopi. *h. e.* ſuppedaneis crepitaculis inſtructa ſaltans. ¶ Dicitur etiam de equis, quia currendo pedibus ſonant. *Virg.* 4. *Æn. v.* 135. Stat ſonipes, & fræna ferox ſpumantia mandit.

Sonito, as, neut. 1. ἠχέω, frequenter ſono. *Solin. c.* 8. *de Italia*. Locrenſium cicadæ ultra cæteras ſonitant.

Sonitus, us, m. *ſuono*, *ſtrepito*, המון, Ger. *ton*, Gal. *ſon*, Hiſp. *ſonido*, ἦχος, ſonus, crepitus. *Cic. in Somn.* Hoc ſonitu completæ aures obſurduerunt. *Id.* 1. *Tuſc.* Quo ſonitu reddito, ridens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. *Nepos in Alcib. c.* 10. Sonitus flammæ. ¶ *Soniti* pro ſonitus in genit. uſurparunt *Pacuv.* & *Cœcil.* apud *Non. c.* 8. *n.* 67.

Sonivius, a, um, adjectiv. idem ac ſonans. Augures enim *ſonivium tripudium* vocabant, cum ex ore pullorum aliquid excidit cum ſonitu, ſeu ſtrepitu. *Cicer.* 6. *Famil. epiſt.* 6. Non igitur ex alitis volatu, nec ex tripudio ſoliſtimo, aut ſonivio tibi auguror. *Feſtus*: Sonivium tripudium, ut ait Appius Pulcher, quod ſonat, cum pullo excidit puls quadrupedive ex ore.

Sono, as, ui, itum, n. 1. *ſonare*, *fare ſtrepito*, הבה, Germ. *tonen*, Gal. *ſonner*, Hiſp. *ſonar*, ἠχέω, ſonum facio, ſonum edo. *Plaut. Curc.* 1. 2. 18. Amabo, cuja vox ſonat procul? *Virg.* 2. *Æn. v.* 113. Toto ſonuerunt æthere nimbi. ¶ Cum ad inſtrumentum refertur, ablativum exigit ſine præp. ut Sono citharis, fidibus, &c. *Hor. lib.* 2. *od.* 13. Et te ſonantem plenius aureo, Alcæe, plectro. ¶ Aliquando accipitur pro ſono referre, repræſentare, attingere, & tunc cum acc. conſtruitur. *Virg.* 1. *Æn. v.* 328. Nec vox hominem ſonat. ¶ Item pro loqui, pronuntiare. *Cic. pro Arch. c.* 8. Ut etiam Cordubæ natis Poetis pingue quiddam ſonantibus, atque peregrinum, tamen aures ſuas dederet. ¶ Item pro ſignificare. *Cic.* 3. *Off. c.* 21. Ut hæc duo verba inter ſe diſcrepare, ſed tamen unum ſonare videantur. ¶ Legitur & præteritum *ſonavi*. *Tertull. ad Scapul. c.* 2. Priſtina quid tonitrua ſonaverint, ſciant qui obduruerunt. ¶ Hinc partic. *ſonaturus*, & *ſonandus* V. ſuis locis. ¶ Paſſive *Horat. Epod.* 17. Sive mendaci lyra voles ſonari. h. e. carmine laudari. *Albinovan. eleg.* 1. *v.* 108. queſtus ad ſurdas tenui voce ſonantes aquas. ¶ Et impersonaliter. *Apul. l.* 5. *Met.* Jubet citharam loqui, pſallitur, tibias agere, ſonatur. ¶ Eſt etiam *Sono*, *is*, 3. conjug. *Lucret. l.* 3. *v.* 157. Caligare oculos, ſonere aures, ſuccidere artus. *Enn.* apud *Non. c.* 10. *n.* 4. Æs ſonit, franguntur haſtæ.

Sonor, oris, m. 3. *ſtrepito*, βρόμος, ſonus vehementior. *Virg.* 7. *Æn.* Magno veluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni. *Id.* 9. *Æn.* Et crines albos, & ſæva ſonoribus arma. *Tac.* 14. *Ann. c.* 36. Ut ſpernerent ſonores barbarorum, & inanes minas.

Sonore, adv. ἠχητικῶς, cum ſonitu. *Gell. l.* 4. *c. ult.* Et in jure ſtans, clare nimis, ac ſonore oſcitavit.

Sonorinus, a, um, adject. Sonorinæ imagines dicuntur a *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 790. quas ſibi ſentire videntur ii, qui morboſo aurium tinnitu laborant. Alii tamen aliter leg.

Sonorus, a, um, *ſonoro*, *ſtrepitoſo*, הומה, Ger. *laut conend*, Gal. *qui rend grand ſon*, Hiſp. *que mucho ſuena*, *ſonora*, ἠχώδης, καναχής, ἠχήεις, quod graviter ſonat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 53. Luctantes ventos, tempeſtateſque ſonoras. *Tibull. l.* 3. *eleg.* 4. Sonoræ citharæ.

Sons, ontis, o. 3. *colpevole*, אשם, Germ. *ſchuldig*, Gal. *coupable*, Hiſpan. *culpado*, ὑπαίτιος, nocens, noxius, criminis alicujus conſcius. *Cic.* 1. *Off. c.* 24. Idque eſt viri magnanimi rebus agitatis punire ſontes, multitudinem conſervare. *Id.* 3. *de Leg.* Vincula ſontium ſervanto, capitalia vindicanto. *Virg.* 10. *Æn.* Omnes per mortes animam ſontem ipſe dediſſem. *Ovid.* 13. *Met.* Immergitque manus, fœdataque ſanguine ſonti. ¶ Dii ſontes dicuntur a *Stat. lib.* 5. *Thebaid. verſ.* 610. qui noxii ſunt hominibus, & injurii.

Sontiates, m. 3. *Sotre*, pop. & opp. Aquitaniæ, ſub Auſciis, in tractu Armeniaco, inter Lacturam ad Occ. & confluentem Tarnæ in Garumnam fl. ad Or. *Cæſar* de *B. G.*

Sonticus, a, um, *noceuole*, *grave*, מזיק, Germ. *ſchadlich*, Gall. *mechant*, Hiſpan. *culpado*, βλαβερός, noxius, gravis, vehemens, a *ſons*. Morbus ſonticus veteribus dicebatur, qui ita gravis erat, ut ſolitas functiones impediret, quem qui pateretur, juſtam excuſationem habere putabant, quo minus in judicium vocatus ſe ſiſtere cogeretur. Idem eſt, ac ſacer, ſive comitialis, qui & morbus major vocatur. *Venuleius l. ult. ff. de Ædil. edict.* Quotiens morbus ſonticus nominaretur, cum ſignificari Caſſius ait, qui noceat. Nocere autem intelligi, qui perpetuus ſit, non qui tempore finiatur. Sed & morbum ſonticum videri qui inciderit in hominem, poſtquam is natus ſit. *Plin. l.* 36. *cap.* 19. Gagates deprehendit ſonticum morbum, & virginitatem ſuffitus. ¶ Sontica cauſa, eſt cauſa morbi ſontici: item juſta, legitima, vera, quia morbus ſonticus eſt juſta cauſa abſentiæ. *Feſt.* Sontica cauſa dicitur a morbo ſontico, propter quem, quod agit gerendum, agere deſiſtimus. M. Porcius *Cato de R. R.* Atilii, quid dicam cauſæ extitiſſe, timidus ne ſis, an impedimento tibi cauſam ſonticam fuiſſe? *Tibul. l.* 1. *el.* 8. Parce, precor, tenero, non illi ſontica cauſa eſt, ſed nimius luteo corpora tingit amor.

Sonus, i, m. *ſuono*, צליל, Germ. *ton*, Gall. *ſon*, Hiſp. *ſon*, ἦχος, quicquid auribus percipimus, ſive id ab ore animalium proficiſcatur, quod vocem appellamus, ſive ex aliorum corporum colliſione. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Aures cum ſonum recipere debeant. *Id. ibid.* Itaque ad pingendum, ad fingendum, ad ſcalpendum, ad nervorum eliciendos ſonos, ad tibiarum apta manus eſt. *Id. ib. de lingua*: Quæ ſonos vocis diſtinctos, & preſſos efficit. *Id.* 4. *Acad.* Furere tibi Empedocles videtur, at mihi digniſſimum rebus iis, de quibus loquitur, ſonum fundere. ¶ Sumitur etiam pro proſodia, ſive accentu. *Cic. in Orat.* Cujus quidem e tribus omnino ſonis, inflexo, acuto, gravi, tanta ſit, & tam ſuavis varietas, perfecta in cantibus. ¶ Item pro verbis. *Ovid.* 6. *Faſt.* Inſtimulat fictis inſidioſa ſonis. ¶ A veteribus interdum per quartam declinationem inflectebatur. *Siſenna l.* 4. *Hiſt.* apud *Non. c.* 8. *n.* 67. Poſtquam in ſonu ſignorum prælium magnum cum clamore virorum commiſſum eſt.

Sophene, es, f. 1. Sophane, regio Armeniæ majoris, in conf. Meſopotamiæ, ubi Tigris ſub terra conditus poſt 25. M. P. emergit. *Plin. l.* 5. *c.* 12. ¶ Populi *Sopheni* appellantur. *Lucan. l.* 2. *v.* 593.

Sophia, æ, f. σοφία, ſapientia. Hac voce Cicero ſi quando utitur, Græcis literis ſcribit. At *Senec. epiſt.* 89. Sapientia eſt, inquit, quam Græci σοφίαν vocant. Hoc verbo quoque Romani utebantur, ſicut philoſophia nunc quoque utuntur: quod & togatæ tibi antiquæ probabunt, & inſcriptus Doſſenni monumento titulus. Hoſpes reſiſte, & ſophiam Doſſeni lege. Hæc *Senec.* Sic *Martial. l.* 1. *ep.* 112. Cum tibi ſit ſophiæ par fama, & cura Deorum. Adde *Afran.* apud *Gel. l.* 13. *c.* 8.

Sophianus, a, um, adject. σοφιανός, ſapiens, doctus. *Corippus l.* 4. *v.* 288. Et ſophianarum ſplendentia tecta novarum.

Sophiſma, atis, n. *ſofiſma*, σόφισμα, genus fallacis argumentationis, concluſio fallax, commentum, & falſa oratio ita compoſita, ut vera eſſe videatur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 24. Quorum ſunt contorta, & aculeata quædam ſophiſmata: Sic enim appellantur fallaces concluſiunculæ. *Gel. l.* 18. *c.* 13. Sophiſma diluere.

Sophiſmaticus. V. diction. ſequentem.

Sophiſmatium, ii, n. parvum, vel breve ſophiſma, σοφισμάτιον. Legitur in titulo capitis 13. *l.* 18. *Gellii*, ubi alii leg. *ſophiſmatico* pro *ſophiſmatio*.

Sophiſta, æ, ſive Sophiſtes, æ, maſc. *Sofiſta*, *letterarone*, Germ. *Sophiſt*, Gall. *Sophiſte*, Hiſp. *Sophiſta*, σοφιστής, imitator Philoſophorum, Philoſophus apparens, qui fictam quandam, & inanem ſapientiæ ſpeciem jactitat, qui eloquentiam, & ſapientiam omnium artium oſtentationis, & quæſtus gratia profitetur. Olim enim eloquentia, & ſapientia conjunctæ erant. Differt ab Oratore, quia Sophiſta eſt artifex callidus, & ingenioſus, qui artificioſæ orationis delicias affectat. Deinde Orator verſatur circa eloquentiam forenſem, ſed Sophiſta circa Epidicticam, ſeu demonſtrativam. *Cic. Acad.* 4. *c.* 23. At quis eſt hic? num Sophiſtes? ſic

Digitized by Google

enim appellantur ii, qui oſtentationis, aut quæſtus ſui cauſa philoſophantur. *Id. de nat. Deor. l. 1. c. 23.* Nam Abderites quidem Protagoras, cujus a te modo mentio facta eſt, Sophiſtes temporibus illis vel maximus, &c. ¶ Sophiſtarum mos fuit paratos eſſe ſubito, & improviſo de quacunque re dicere, & in conventu quæſtionem poſcere. *Cic. 2. Fin.* Eorum erat iſte mos, qui tunc Sophiſtæ nominabantur, &c. ¶ Cum Sophiſtis Socrates bellum perpetuum geſſit, ut patet ex Hippia majore Platonis, ex Protagora, & aliis Dialogis. *Cic. 2. Fin. in Brut.* &c. ¶ Interdum tamen hoc nomine appellati ſunt boni eloquentiæ doctores, & dicendi periti. *Gel. l. 17. c. 5.* Rhetoricus quidam ſophiſta, utriuſque linguæ callens: Sophiſtas vero & dicendi facultate, & multa præclararum rerum ſcientia valere arbitror.

Sophiſtice, adverb. *ſofiſticamente*, σοφιστικῶς. *Apul. l. 3. de dogm. Plat.* Sophiſtice imitata juridicialem ſtatum.

Sophiſtĭcus, a, um, adject. *ſofiſtico*, σοφιστικός, captioſus, cavillatorius. *Gel. l. 7. c. 3.* Res admodum inſidioſa, & ſophiſtica. *Id. l. 18. c. 2.* Captionis ſophiſticæ ſolutio. *Apul. l. 2. de dogm. Platon.* Sophiſtica ars.

Sophŏcles, is, m. Σοφοκλῆς, filius Sophili, Athenienſis, Colonicæ Tribus, Poeta Tragicus, Græcorum Tragicorum princeps. Natus eſt Olympiade 73. ante Socratem annis 27. Fuit æqualis Euripidis, & Periclis, cujus etiam quandoque collega fuit in Prætura. *Cic. 1. Off.* ¶ Sophocles, & Periclus ab Athenienſibus adverſus Spartanos duces electi ſunt, qui diviſo exercitu & Spartanorum agros vaſtaverunt, & multas Achaiæ civitates Athenienſium imperio adjecerunt. *Juſtin. l. 3.* ¶ Sophocles tanta orationis ſuavitate fuit, ut vulgo μέλιττα, hoc eſt *apis* cognominaretur. Primus tragicas contentiones, ac compoſitiones inſtituit. Exhibuit fabulas centum viginti tres, & adhuc plures, ut nonnulli colunt. Victorius autem viginti tres reportavit. Uſque ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit. Propter hoc ſtudium cum rem familiarem negligere videretur, a filiis in judicium vocatus eſt, ut, quemadmodum Romano more male rem gerentibus bonis interdici ſolet, ſic illum quaſi deſipientem a re familiari judices removerent. Tum dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proxime ſcripſerat, Oedipum Coloneum recitaſſe judicibus, quæſiſſeque, num illud carmen deſipientis videretur. Quo recitato ſententiis judicum eſt liberatus. *Cic. de Sen.* ¶ Obiit ſexto anno poſt Euripidis mortem, centum prope annos natus, repente ex inſperato gaudio ob victoriam ex tragœdia Oedipode Coloneo. ¶ Sophocles alter, ſuperioris nepos, Poeta item Tragicus, qui docuit tragœdias quadraginta, vicit octo. *Suid.* ¶ Sophocles item, Grammaticus, *minor* appellatus. Enarravit Lycophronem, Apollonium, aliosque Poetas. Ejus opera adhuc extant.

Sophoclēus, a, um, Σοφόκλειος, quod ad Sophoclem ſpectat. *Virg. 8. Ecl.* Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno. *Cic. l. 16. Fam. ep. 18.* An pangis aliquid Sophocleum?

Sophortia, æ, f. genus vitis apud *Col. l. 3. c. 2.*

Sophos, adv. ex Græco σοφῶς, *ſapientemente*, *dottamente*, uſurparunt Latini hanc vocem in acclamationibus, quibus aliquid recitantes proſequebantur, quo modo *euge*, *bene*, *belle*, &c. ¶ *Martial. l. 1. ep. 4.* Quod tam grande ſophos clamat tibi turba togata. *Id. l. 3. ep. 67.* Non ſex paratur aut decem ſophos nummis.

Sophus, i, m. σοφός, *ſapiente*, *dotto*, ſapiens. Uſi ſunt aliquando etiam Latini hac Græca voce. *Ennius* apud *Cic. 2. de Fin. c. 8.* In quo Lælius clamores ſophus ille ſolebas edere.

Sopio, is, ivi, itum, a. 4. *addormentare*, הישן, Germ. *ſchlaffen machen*, Gall. *aſſoupir*, Hiſp. *adormecer*, εὐνάζω, κοιμίζω, ſopoto, ſoporem alicui induco. *Liv. l. 24. c. 46.* Lentior deinque, æqualiorque accidens auribus magnam partem hominum ſopivit. *Ovid. 7. Met. v. 213.* Cuſtodemque rudem ſomno ſopiſtis. Sopiri interdum eſt animo linqui, deficere, *tramortire*. V. *Sopitor*.

Sopītus, a, um, *addormentato*, κατακοιμισθείς, qui jam cœpit dormire, o ſopior. *Virg. 1. Æn. v. 680.* Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera, aut ſuper Idalium ſacrata ſede recondam. *Liv. l. 23. c. 9.* Nico ex improviſo ad portas ſopitos vigiles in cubilibus ſuis obtruncat. ¶ Translate ſumitur pro eo, qui ſenſus amiſit, *tramortito*, *ſtordito*. *Liv. l. 1. cap. 61.* Sopitum fuiſſe Regem ſubito ictu, ferrum haud alte in corpus deſcendiſſe. *Id. l. 42. c. 15.* Saxa duo ingentia devolvunt, quorum altero caput ictum eſt regi, altero humerus ſopitus. ¶ Item pro occulto, non apparente. *Virg. 8. Æn.* Impoſitum cinerem, & ſopitos ſuſcitat ignes. Item pro ſedato. *Paterc. l. 2. c. 89.* Sopitus ubique armorum furor.

Sopor, oris, m. *ſonno*, תרדמה, Germ. *ſchlaff*, Gal. *ſommeil*, Hiſp. *ſueno*, ὕπνος, ſomnus gravior. *Plin. l. 21. c. 18.* Hujus ſemine ſomnum allici, ſed modum ſervandum, ne ſopor fiat. ¶ Ponitur tamen frequenter pro ſomno ſimpliciter. *Virg. 6. Æn.* Tum conſanguineus lethi ſopor, & mala mentis gaudia. *Cic. 1. de Divin.* Cum jam quieti corpus nocturno impetu dedi, ſopore placans artus languidos. ¶ Metonymice ponitur pro poculo ſoporifero. *Nepos in Dione, c. 6.* Patri ſoporem medicus dare coegit. ¶ Ponitur & pro ſegnitie. *Tac. 2. hiſt. c. 76.* Torpere ultra, & polluendam perdendamque Remp. relinquere, ſopor & ignavia videretur.

Soporātus, a, um, *addormentato*, *ſopito*, κατακοιμισθείς. *Plin. l. 10. c. 75.* Aquatilia ipſa quiete cernuntur placida, ceu ſoporata. ¶ Translate ſumitur pro ſedato, lenito, quod conquievit. *Curt. lib. 7. c. 1.* Recrudeſcit ſoporatus dolor.

Soporĭfer, ra, rum, ὑπνωτικός, quod ſoporem inducit. *Virg. 4. Æn. v. 486.* Spargens humida mella, ſoporiferumque papaver. *Plin. lib. 9. c. 13.* Præterea dextræ pennæ vim ſoporiferam ineſſe, ſomnoſque allicere ſubditam capiti tradunt.

Sopōro, as, a. 1. *addormentare*, הישן, Germ. *entſchlaffen*, Gal. *endormir*, Hiſp. *adormecer*, κατακοιμίζω, ſoporem induco, ſtupefacio. *Plin. l. 28. c. 8.* Cauda ſtumina, & aquarum impetus ſiſti, ſerpentes ſoporari. *Stat. 11. Theb.* Et inſuetos angues nimis aſtra ſoporant.

Sopōrus, a, um, ὑπνωτικός, quod ſomnum inducit, ut Nox ſopora. *Lucan. l. 2. v. 236.* Sed nocte ſopora Atria cognati pulſat non ampla Catonis. Adde *Virg. 6. Æn. v. 360.*

Sora, f. 1. *Sora*, urbs & col. Latii. *Juvenal. ſat. 3.* & *Sil. l. 8.*

Soracte, is, n. vel Soractes, is, m. 3. *Monte S. Oreſte*, & *Monte di S. Silveſtro*, mons Faliſcorum, in Hetruria, apud Tiberim. *Horat. l. 1. od. 9.* alto nive candidum Soracte. *Plin. l. 7. c. 2.* Ad montem Soractem. ¶ In hoc monte templum fuit Apollini dicatum. *Virg. 11. Æn.*

Soractīnus, a, um, adject. ad Soracte pertinens, ut Soractinæ lapicidinæ. *Vitruv. l. 2. c. 7.*

Sorăcum, i, n. inſtrumentum, quo ornamenta portantur ſcenicorum, teſte *Feſto*. *Perſ. 3. 1. 64.* Liberorum plenum ſoracum habeo. Quidam leg. *ſarracum*.

Sorānus, i, maſc. Ditis, ſeu Plutonis cognomen, a σορός, *loculus*, *ſepulchrum*. Aliqui cenſent dictum eſſe a Sora oppido ad Soractem montem ſito, quod *Plin. l. 2. c. 20.* tradit, eo in tractu tam peſtiferos ſpiritus exhalare, ut avibus ſint lethales, unde videri poſſe Plutonem dictum eſſe Soranum non diſſimili ratione ab ea, qua Avernum pro Inferis Poetæ acceperunt. *Servius*.

Sorbĕo, es, bui, bitum, vel pſi, ptum, a. 2. *ſorbire*, בלע, Ger. *ſupffen*, *ſurpffen*, Gal. *humer*, *avaler*, Hiſp. *ſorber*, ῥοφέω, aliquid liquidum deglutio. Factum eſt vel a vocis ſono, quem faciunt, qui ſorbent, quod *Varro lib. 5. de L. L.* tradit, vel a Græco ejuſdem ſignificationis verbo ῥοφέω. *Plin. l. 7. c. 53.* Ap. Sauſejus, cum a balneo reverſus mulſum bibiſſet, ovumque ſorberet. *Id. l. 22. c. 23.* His, qui coagulum lactis ſorbuerint. *Virg. 3. Æn. de Scylla & Charybdi.* imo barathri ter gurgite vaſtos ſorbet in abruptum fluctus. ¶ Simul flare & ſorbere haud factile, proverb. apud *Plaut. Moſtel. 3. 2. 104.* quo ſignificatur, difficile duas res uno eodemque tempore peragi poſſe. ¶ Translate ſorbere ſumitur pro avide deſiderare, ſeu præpropera ſpe devorare. *Cic. Phil. 11. c. 5.* Quem gurgitem, quam voraginem, quid eum non ſorbere animo, quid non haurire cogitatione, cujus ſanguinem non bibere cenſetis? ¶ Item pro perferre. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 9.* Ut ejus iſta odia non ſorbeam ſolum, ſed etiam concoquam. ¶ Item pro delere, auferre. *Sil. l. 4. v. 578.* Cruor veſtigia ſorbet. ideſt ita replet veſtigia, ut non cognoſcantur. ¶ Sorberi navigia dicuntur, cum mari merguntur. *Senec. ep. 4.* Eodem die, ubi luſerunt, navigia ſorbentur. ¶ Præteritum *ſorbſi* legitur in compoſitis. V. *Abſorbeo*. Sed & in ipſo ſimplici legi apud Veteres, teſtis eſt *Diomed. l. 1. pag. 363. Putſc.* & *Chariſ. l. 3. pag. 217.*

Sorbĭlis, & le, n. 3. ῥοφητός, quod facile ſorbetur. *Col. l. 8. c. 17.* Quique ſunt cibi ſorbilibus proximi, ut mulctra recens caſeus. Adde *Celſ. l. 4. c. 3.*

Sorbĭllo, as, a. 1. *bere a centellini*, ἀναρροφέω, minutim, & paulatim ſorbeo, parum, ſed frequenter ſorbeo. *Ter. Adelph. 4. 2. 53.* Et cyathos ſorbillans, paulatim hunc producam diem. *Apul. l. 2.* Sorbillat dulciter.

Sorbillum, i, n. ἀνάρρόφημα, potiuncula ſorbitioni apta. *Plaut. Pers. 1. 3. 185.* Hem, mihi jam video propter te victitandum ſorbillo.

Sorbĭtĭo, onis, f. ῥόφημα, ſorbendi actus. *Perſ. ſat. 4. de Socrate.* Sorbitio tollit quem dira cicutæ. ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod ſorbetur, pro juſculo ad ſorbendum præparato. *Cel. l. 6. c. 10.* Factaque ſorbitio pro cornu infunditur. *Celſ. l. 4. c. 7.* Ergo primis diebus danda eſt ſorbitio ptiſanæ, vel alicæ, vel oryzæ.

Sorbĭtium, ii, n. juſculum ſorbendo aptum, ſorbillum. *Seren. Sammonic.*

Sorbĭtiuncŭla, læ, f. parva ſorbitio. Eſt *Marcelli Empir. c. 10. ante med.*

Sorbum, i, n. *ſorba*, ὄον, ſorbi arboris fructus, ſimilis piro, quod etiam malum ſorbum appellatur, cui magna vis ineſt ventrem ſiſtendi. *Cato. 7.* Sorba in ſapa cum eſt condita, vel ſiccare, viridia facias. *Col. l. 5. c. 10.* Et mala ſorba, pruna, poſt mediam meſſem uſque ad Idus Feb. ſerito. *Martial. l. 13. ep. 26.* Sorba ſumus molles nimium tendantia ventres.

Sorbus, i, f. *ſorbo*, ὄη, genus arboris proceræ. *Plin. l. 16. c. 18.* Aquoſis montibus gaudent acer, fraxinus, ſorbus, tilia, ceraſus.

Sordĕo, es, n. 2. *eſſere ſordido*, מאס, Germ. *unſt ſeyn*, Gall. *etre ſale*, Hiſp. *enſuziarſe*, ῥυπάω, ſordidus ſum. *Martial. l. 2. ep. 35.* Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus. ¶ Translata ponitur pro contemni, vilem exiſtimari. *Liv. l. 4. c. 25.* Adeo ſe ſuis etiam ſordere, nec a Plebe minus, quam a Patribus contemni. *Virg. Ecl. 2.* ſordent tibi munera noſtra.

Sordes, is, f. 3. *ſporcizia*, *bruttura*, צאה, Ger. *unſt*, Gall. *ordure*, Hiſp. *ſuziedad*, ῥύπασμα, immunditia. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* in ſordibus aurium tanquam in viſco inhæreſceret. *Horat. l. 1. ep. 1.* auriculas collecta ſorde dolentes. ¶ Translate dicitur de infima plebe urbis. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Apud bonos iidem ſumus, quos reliquiſti, apud ſordem urbis, & fæcem multo melius nunc, quam reliquiſti. ¶ Item de ægritudine, mæſtitia, ſqualore, qualis in lugentibus, & in reis cernitur. *Cic. l. 14. Fam. ep. 2.* Te nunc, mea Terentia, ſic vexari, ſic jacere in lacrymis, & ſordibus. *Quintil. l. 6. c. 1.* At ſordes, & ſqualores, & propinquorum quoque ſimilem habitum ſcio profuiſſe. ¶ Item de immoderata parſimonia, & de avaritia, minimis etiam rebus lucrum captante. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Scrutari te omnes ſordes, excutere unumquemque eorum. *Id. pro Flac. c. 3.* Nullum hujus in privatis rebus factum avarum, nullam in re familiari ſordem poſſe proferri. *Juven. ſat. 1. v. 139.* Sed quis feret iſtas luxuriæ ſordes? ideſt ſummam prodigalitatem cum inſigni avaritia conjunctam. ¶ Per convicium quoque de homine flagitioſo, & dedecoris pleno hæc vox adhibetur. *Cic. in Piſon. c. 26.* O tenebræ, o lutum, o ſordes, o paterni generis oblite, materni vix memor! ¶ *Sordis* in ſingulari caſu recto uſurpavit *D. Ambroſius*.

Sordeſco, is, n. 3. *divenire ſordido*, מאס, Germ. *unſt werden*, Gall. *devenir ord*, & *ſale*, Hiſp. *enſuziarſe*, ῥυπαίνομαι, ſordidus fio. *Hor. l. 1. ep. 20.* Contrectatus ubi manibus ſordeſcere vulgi cœperis. *Plin. l. 11. c. 12. de melle.* Nunc vero e tanta cadens altitudine, multumque, dum venit, ſordeſcens.

Sordicŭla, læ, f. parva ſordes. *Marcell. Empir. c. 8.*

Sordidātus, a, um, qui veſtibus, & corpore ſordido eſt, quales erant rei delati, qui eo tempore, quo nec abſoluti, nec damnati erant, & eorum etiam propinqui, & affines, non capillos, aut barbam tondebant, non candida, ſed obſoleta, triſtique veſte uti ſolebant. *Cic. in Piſon.* Nec minus lætabor, cum te ſemper ſordidum, quam ſi paulliſper ſordidatum viderem. *Sordidum* dixit vilem, & abjectum, ac ſine ullo vitæ nitore; *ſordidatum* autem, accuſatum, & reum. *Id. poſt red. in Sen.* Cum innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ſupplex ad eum ſordidata veniſſet. *Plaut. Aſin. 2. 4. 90.* Quamquam ego ſum ſordidatus, frugi tamen ſum. ¶ Eſt etiam idem ac ſordibus maculatus. *Sidon. l. 3. ep. 13.* ſordidatiſſima conſcientia.

Sordĭde, adv. *ſordidamente*, ῥυπαρῶς, cum ſordibus, immunde. *Cic. Attic. l. 13. c. 6.* Antonius ſordide concionatus. *Lamprid. in Elagab. c. 33.* Sordidiſſime per plateas tractus eſt. ¶ Translate ſumitur pro avare. *Cic. 2. de Or.* Si aſpere, ſi arroganter, ſi turpiter, ſi ſordide, ſi quoquo animi vitio dictum eſſe aliquid videatur. *Plin. l. 3. ep. 9.* Proconſulatum, ſed ſordide, geſſerat. ¶ Sordide naſci, eſt humillimis natalibus naſci. *Auctor Dial. de Orat. quem alii Quintil. alii Tacito tribuunt, c. 8.* Quo ſordidius, & abjectius nati ſunt, eo &c.

Sordĭdo, as, a. 1. *ſporcare*, ῥυπόω, ſordidum facio, fœdo. *Lactant. de ira Dei, c. ult.* Templum cordis non fumo, non pulvere, ſed malis cogitationibus ſordidatur. *Sidon. carm. 23. v. 249.* Motu pulvere ſordidatur aer.

Sordidŭlus, a, um, diminut. a ſordidus. *Plaut. Pœn. 1. 2. 58.* Servulorum ſordidulorum ſcorta diobolaria. *Juvenal. ſat. 3. verſ. 149.* Si toga ſordidula eſt.

Sordĭdus, a, um, *ſordido*, *ſporco*, *imbrattato*, מאוס, Germ. *unflatig*, Gall. *ord*, & *ſale*, Hiſp. *ſuzio*, ῥυπαρός, ſordibus infectus, inquinatus, immundus. *Martial. l. 1. ep. 104.* Sordidior toga. *Cic. 3. Tuſc. c. 23.* Sæpe eſt etiam ſub palliolo ſordido ſapientia. ¶ Translate ponitur pro vili, ignobili, egente. *Liv. l. 22. c. 26.* Unus inventus eſt ſuaſor legis C. Terentius Varro, qui priore anno Prætor fuerat, loco non humili ſolum, ſed etiam ſordido ortus. ¶ Item pro turpi, inhoneſto, indecoro. *Cic. 1. Off.* Illiberales autem, & ſordidi quæſtus mercenariorum, omniumque, quorum operæ, non quorum artes emuntur. *Id. 2. Off.* Id cum periculoſum ipſi eſt, tum etiam ſordidum ad famam, committere, ut accuſator nominere. ¶ Item pro avaro, tenaci, ex rebus viliſſimis quæſtum captante. *Cic. 3. Fin.* Quis non odit ſordidos, vanos, leves, futiles? *Hor. l. 2. od. 16.* Nec leves ſomnos timor, aut cupido ſordidus aufert. ideſt avaritia. ¶ Item

pro

Digitized by Google

pro menduſo, impuro, obſcœno. *Tibull. l. 3. el. 7.* Aut fallat blanda ſordida lingua fide. ¶ Item pro barbara, inculta, impolita. *Quintil. l. 8. c. 3.* Quædam hebes, ſordida, jejuna, triſtis, ingrata, vilis oratio eſt. ¶ Sordidæ voces appellantur a Grammaticis, quæ a vulgo tantum, & infimis hominibus uſurpantur. *Gell. l. 16. c. 7.*

Sorditūdo, inis, f. *ſporcizia*, idem ac ſordes. *Plaut. Pœn. 5. 2. 20.* Ut mihi abſterſerunt omnem ſorditudinem.

Sordulentus, a, um, adject. ſordidus. *Tertul. de Pœnit. c. 11.* Sordulentus, illotus.

Sorex, icis, m. *ſorco*, ſopo, עכבר, Ger. *ſpitz mauß*, Gal. *ſouris*, Hiſp. *raton*, μῦς ποντικός, ἢ ἀρουραῖος, mus Ponticus, vel ſylveſtris. Differt a mure domeſtico magnitudine, & quia clarius ſtrepit. Sed ſæpe hæc nomina confunduntur. *Col. lib. 12. cap. 31.* Si ſerpens, aut mus, ſorexque in muſtum ceciderit. *Id. l. de arb. c. 15.* Vites, quæ ſecundum ædificia ſunt, a ſoricibus, aut muribus infeſtantur. ¶ Soricum occentu auſpicia dirimebantur. *Plin. l. 8. c. 57.* ¶ Sorex ſuo indicio perit, proverbialis Metaphora eſt, qua utimur, quoties ſignificare volumus quempiam e ſe ipſo proditum eſſe, cui vel imprimis expediebat cautiſſime latere. *Ter. Eun. 5. 7.* Egomet meo indicio, miſer, quaſi ſorex, hodie perii.

Soricīnus, a, um, *ſorcino*, μύειος, quod eſt ſoricis. *Plaut. Bacch. 4. 8. 48.* Confoſſiorem ſoricina næniam. V. *Confoſſus.*

Soriculāta veſtis, videtur fuiſſe in qua lineæ intextæ repræſentabant quodammodo ſoricum figuram, a *ſoriculus*, quod a *ſorex*. Sane ut a vermis vermiculus, unde opus vermiculatum, ſic a ſorex ſoriculus, atque inde analogice veſtis ſoriculata. Favet opinioni, quod Plinius jungit veſti undulatæ, cui nomen inde, quod textura undas imitetur. Secundum Bermanum erat veſtis variis coloribus conſerta. Ita enim vocari conjectat a copia colorum, & plicarum, nempe a Græco σωρός, vel σώρευσις, quo acervus, ac rei alicujus copia ſignatur. *Turnebus l. 13. c. 19.* teſtatur, in veteribus libris legi *ſororiculatæ*, & *ſororeclatæ*, ac vocari ita cenſet veſtes ſeria, & latioribus regulis virgatas, ut ita dicantur quaſi ſuro regulatæ, a *ſuro*, unde *ſurculus*, & *regula*. Sunt, quibus ita vocari placet veſtes ex lino, & ſparto conſertas, & a conferendo quaſi ſericulatas dici. *Plin. l. 8. c. 48.* Undulata veſtis primo e lautiſſimis fuit, unde ſoriculata defluxit.

Sorītes, æ, m. σωρείτης, argumentatio, quæ multas ratiocinationes acervatim convolvit, atque complectitur, a σωρός, *acervus*, quia propoſitiones multa accumulat. Acervum ſimiliter Perſius appellat *Sat. ult. in fin.* Fuit proprie argumentatio Stoicorum, & originem habuit a Chryſippo Philoſopho Stoico. *Cic. 2. de Divin. c. 4.* Aut quo modo ſoritis reſiſtas? quem, ſi neceſſe ſit, Latino verbo liceat acervalem appellare. Sed nihil opus eſt. Ut enim ipſa Philoſophia, & multa verba Græcorum, ſic ſorites ſatis Latino ſermone tritus eſt. *Id. 4. Acad. c. 16.* Et primum quidem hoc reprehendendum, quod captioſiſſimo genere interrogationis utuntur: quod genus minime in Philoſophia probari ſolet, cum aliquid minutatim, & gradatim additur, aut demitur. Soritas hos vocant &c.

Sorix, icis, f. σαύρα, avis genus, quæ etiam ſaurix dicitur, ut corus, & taurus, a Græca voce alluta. *Marius Victorinus l. 1. extremo c. de Orthogr.* Sorix, aut ſaurix, avis tributa Saturno ab Auguribus, quia tarditati, & vetuſtati, & ſenectuti convenit. Nam & in veteranis maxime verſatur locis, & noctium eſt, & noctis maxime primæ, & quia tempeſtatis nuntius, atque index parvi laris. *Plin. lib. 10. cap. pen.* Sorices, & ardeolæ ovorum fœtibus inſidiantes. Apiius tamen hoc loco de ſoricibus terreſtribus intelligitur: nam *Plinius* loquitur de diſſidiis avium cum terreſtribus animalibus. Itaque hanc vocem plerique Lexicographi merito prætermiſerunt.

Sorŏr, oris, f. *ſorella*, אחות, Ger. *ſchweſter*, Gal. *ſœur*, *hermana*, ἀδελφή, mulier, quæ ab iiſdem genitoribus, a quibus ego, procreata eſt. *Virg. 1. Geor.* Panaque, Sylvanumque ſenem, Nymphaſque ſorores. *Cic. pro Mil. c. 27. de Clodio:* Eum, quem cum ſorore germana nefarium ſtuprum feciſſe, L. Lucullus juratus ſe quæſtionibus habitis dicit comperiſſe. ¶ *Soror*, abſolute, vel *ſoror Phœbi*, eſt Luna, ſeu Diana. *Ovid. 3. Faſt.* Signaque, quæ longo frater percenſet anno, ire per hæc uno menſe ſororis equos? *Id. 15. Met.* Mota ſoror Phœbi gelidum de corpore fontem fecit. ¶ Soror item, eſt Philomela apud *Ovid. 2. Faſt.* Et ſoror, & Progne, Tereuſque duobus iniquus. ¶ Sorores doctæ, & novem ſorores, ſunt Muſæ. *Ovid. l. 2. Triſt. el. 1.* Doctas odiſſem jure Sorores. *Id. l. 5. el. 12.* Pace novem liceat veſtra dixiſſe Sorores. ¶ Item Parcæ ſorores dicuntur. *Hor. l. 2. ode 3.* Dum res, & ætas, & Sororum fila trium patiuntur atra. *Martial. l. 6. ep. 58.* Si mihi lanificæ ducunt non pulla Sorores ſtamina. ¶ Item Furiæ. *Ovid. 10. Met.* Nec metues atro criſtatas angue ſorores? ¶ Translate accipitur pro ſimili, & quaſi gemella. *Plin. l. 13. c. 4.* Minus ſpecioſæ, ſed ſapore caryotarum ſorores, ob hoc adelphides dictæ. Sic lævam manum dextræ ſororem appellat *Virg. in Moreto, v. 28.* Et *Plaut. in Pœn. 1. 3. 9.* V. *Frater.* ¶ Sororum nomine, ut & fratrum, interdum ſignificantur ſcorta, ſeu amaſiæ, quæ turpi conſortione junctæ ſunt. V. *Frater.*

Sororcŭla, æ, f. diminut. parva ſoror. *Plaut. in fragm. Ciſtellariæ.* Germana mea ſororcula.

Sororicīda, æ, com. qui ſororem occidit. *Cic. pro Domo, c. 10.* Quid? de me quod tuliſſe te dicis, parricida, fratricida, ſororicida, nonne extra ordinem tuliſti?

Sororiculāta veſtis. V. Soriculata.

Sororĭo, as, n. 1. creſco dextrem ſororum geminarum inſtar. *Feſt.* Sororiare mammæ dicuntur puellarum, cum primum tumeſcunt, ut fraterculare puerorum. *Plautus in Frivolaria.* Tum papillæ primulum ſororiabant: illud volui dicere, fraterculabant. *Plin. l. 35. c. 6.* Mammas ſororiantes, præcordia, maciemque corporis piſcinæ magis corrigunt.

Sororĭus, a, um, quod ad ſororem ſpectat. *Cic. pro Sext.* Qui enim in ejuſmodi vita narvi eſſe potuerunt, hominis fraternis in flagitiis, ſororiis ſtupris, omni inaudita libidine infamis? ¶ Oſcula ſororia, ideſt caſta, & pudica, qualia ſorores decent. *Ovid. 4. Metam. v. 334.* Poſcenti Nymphæ ſine fine ſororia ſaltem Oſcula. ¶ Sororium tigillum, locus Romæ ſacer in honorem Junonis, ubi M. Horatius ſub jugum miſſus, a cæde ſororis expiatus eſt. Erat in angiporto, quod ferebat a Carinis deorſum ad Cyprium angiportum, ubi aræ erectæ ſtabant, & lignum ſupra eas tranſverſum, duobus parietibus inter ſe adverſis infixum, quod capiti exeuntium imminebat. *Liv. l. 1. & Feſtus.* ¶ Sororia cœna dicitur a *Plaut. Curcul. 5. 2. 60.* quæ ob repertam ſororem celebratur. ¶ Sequiori ævo *ſororius, ii,* dictus eſt maritus ſororis meæ, *cognato.* *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 1052. n. 11.* Cognatus dulciſſimus Sororio amantiſſimo.

Sors, ortis, f. *ſorte*, גורל, Ger. *glückfall*, Gall. *ſort*, Hiſp. *ſuerte*, κλῆρος, fortuitus alicujus rei eventus, id, quod cuique accidit in ſortiendo. *Cic. 2. de Divin. c. 41.* Quid enim ſors eſt? Idem propemodum, quod micare, quod talos jacere, quod teſſeras. Quibus in rebus temeritas, & caſus, non ratio, nec conſilium valet. Tota res eſt inventa fallaciis, aut ad quæſtum, aut ad ſuperſtitionem, aut ad errorem. *Id. Attic. 2. ep. 21.* Quod ſors obtulerit, id acturus videtur. *Id. 1. Verr.* Accuſavi eum, quicum Quæſtor fueram, quicum me ſors, conſuetudoque majorum, quicum me Deorum, hominumque judicium conjunxerat. *Virg. Ecl. 9.* Sors omnia verſat. ¶ Inter *ſortem*, & *ſortes* intereſt, quia *ſors* eſt ſortitio, *ſortes* ſunt ſortis inſtrumenta, ideſt teſſellæ quædam, ſeu taleolæ ligneæ inſcriptæ. *Cic. l. 1. de Div. c. 34.* Simia, quam Rex Moloſſorum in deliciis habebat, & ſortes ipſas, & cætera, quæ erant ad ſortem parata disturbavit, & aliud alio diſſipavit. *Id. ib. l. 2. c. 4.* Sortes, quæ pueri manu miſcentur, & tolluntur. V. ibi multa de origine ſortium Prænestinarum, & de fortunæ æde Præneſte poſita. ¶ Uſurpatur tamen & in ſing. numero ſors pro teſſella, quæ ſorte ducitur. *Cic. pro Ligar. c. 7.* Tuberonis ſors conjecta eſt ex S. C. cum ipſe non adeſſet. h. e. tabella nomine Tuberonis inſcripta in urnam miſſa eſt. *Id. Att. 1. ep. 19.* Cum de Conſularibus mea prima ſors exiiſſet. ¶ Sorte ducere aliquem, *trar' a ſorte*. *Virg. 2. Æn. v. 201.* Ductus Neptuni ſorte ſacerdos. ¶ Ducere ſortem, vel ſortes, idem eſt ac ſortiri. *Virg. 6. Æn. v. 22.* Stat ductis ſortibus urna. *Id. 9. Æn.* Ducere ſortem prædæ. ¶ Conjicere provincias in ſortem, *metter' alla ſorte*. *Liv. l. 30. c. 1.* Tum prætorum provinciæ in ſortem conjectæ. ¶ *Sorte*, in ſexto caſu, *a ſorte*, *cavando la ſorte*. *Cic. 4. Verr.* Verri ſorte provincia Sicilia obvenit. *Id. Fam. 11. ep. 20.* Sorte aliquid alicui aſſignare. *Et Fam. 8. ep. 8.* Sorte in provincias proficiſci. ¶ Extra ſortem, *ſenza cavar la ſorte*. *Cic. Verr. 4.* Renuntiari extra ſortem. ¶ Poetæ aliquando *ſorti* pro *ſorte*, quod ſit ne ablativus caſus, an dativus, an adverbialiter poſitum, ut vult Servius, viderint Grammatici. *Virg. 4. Georg.* Sunt, quibus ad portas cecidit cuſtodia ſorti. *Silius l. 9. v. 368.* Quis ſure reddit victoria ſorti. ¶ Sæpe ſors accipitur pro ſtatu ac conditione cujuſque. *Horat. l. 1. ſat. 1.* Sua ſorte contentus vivit. *Suet. in Aug. c. 19.* Ultimæ ſortis homines. *Horat. l. 4. od. 11.* Telephum, quem tu petis, occupavit non tuæ ſortis juvenem puella. ¶ Dicitur etiam de oraculis, ſeu reſponſis, ſeu ſyngraphis, in quibus reſponſa inſcripta continebantur. *Val. Max. l. 1. c. 6.* Retulerunt, præcipi ſortibus, ut aquam ejus lacus emiſſam, per agros diffunderent. *Virg. 4. Æn.* Lyciæ ſortes. h. e. Apollinis oraculum. ¶ Item de fato, ſeu fatali neceſſitate. *Virg. 2. Æn.* Hic exitus illum ſorte tulit. *Ovid. l. 5. Triſt. el. 3.* Me quoque (ſi fas eſt exemplis ire Deorum) ferrea ſors vitæ, difficiliſque premit. ¶ Item pro hereditate, patrimonio. *Feſt.* Sors & patrimonium ſignificat, unde conſortes dicimus, & Dei reſponſum, & quod cuique accidit in ſortiendo. *Liv. l. 1. c. 34.* Puero in nullam ſortem bonorum nato. ¶ Item pro ſumma, ſive capite, & prima pecunia, quæ confertur in ſocietatem, vel fœnori datur, ut inde lucrum fiat, *il capitale*. *Plaut. Moſtell. 3. 1. 34.* Qui mihi neque fœnus, neque ſortem argenti danunt. *Ulp. l. uxori, ff. de uſu, & uſufr. leg.* Fœnus quoque ſortium, quas defunctus collocavit. ¶ Item pro progenie. *Ovid. 6. Faſt. de Junone:* Si genus aſpicitur, Saturnum prima parentem feci, Saturni ſors ego prima fui. ¶ Legitur & *ſortis* in recto caſu pro *ſors*. *Plaut. Caſ. 2. 6. 28.* Vide, ne qua illic inſit alia ſortis ſub aqua.

Sorſum pro ſeorſum quidam auctoritate MSS. legunt apud *Plaut. Epid. 3. 3. 11.* In ædiculam iſtanc ſorſum concludi volo. Et apud *Catull. ep. 22. in Capream viatorem.* Me unique ſorſum habebis: hoc tibi expedit: Editi libri plerumque habent *ſeorſum*: neque obſtat ratio carminis. nam duæ vocales per συνίζησιν in unam coaleſcunt.

Sorticŭla, æ, f. 1. κληρίδιον, diminut. a *ſors*. *Suet. in Ner. c. 21.* Sorticula, quæ in urnam cum cæteris demiſſa, intrueit ordine ſuo.

Sortilegium, ii, n. *ſortilegio*, χρησμῳδία, rei futuræ per ſortes & ſuperſtitioſas obſervationes explicatio. Uſus *Plinius l. 28. c. 4.* cujus titulus eſt; De quibuſdam ſortilegiis, & ſalitu hominis.

Sortilĕgus, i, m. *ſortilego*, *ſortiere*, χρησμολόγος, qui ductis ſortibus prædicit futura, ſeu quæſtus ſui gratia ſe prædicere ſimulat, a *ſors legenda*. *Cic. 1. de Divin. c. 58* Nunc illa teſtabor, non me ſortilegos, neque eos, qui quæſtus cauſa hariolentur, ne pſychomantia quidem, quibus Appius amicus tuus uti ſolebat, agnoſcere. ¶ Adjective *Horat. de art. poet. v. 219.* Sortilegis non diſcrepuit ſententia Delphis.

Sortĭo, is, a. 4. idem ac ſortior. *Varro apud Non. c. 7. n. 12.* Cum venerint Cenſores, inter ſe ſortiant. *Plaut. Caſ. 2. 6. 43.* Tibi permitto, tu ſorti.

Sortior, iris, d. 4. *ſortire*, *far la ſorti*, *cavare a ſorte*, Germ. *loſen*, *loß werffen*, Gal. *tirer au ſort*, Hiſp. *ſortear*, λαγχάνω, κληρόω, ſortes duco, ſortitionem facio, ſorte eligo. Varie conſtruitur. *Plaut. Caſ. 2. 5. 34.* Conjiciam ſortes in ciſtellam, & ſortiar tibi, & Chalino. *Virg. 3. Æn.* Sternimur optatæ gremio telluris ad undam, ſortiti remos. Ubi *Serv.* Sortiti remos, per ſortem diviſi ad officia remigandi, quis eſſet proreta, qui pedem teneret. *Cic. in Verr. 2.* Cum Prætores deſignati ſortirentur, Q. Metello obtigit, ut is de pecuniis repetundis quæreret. *Id. Att. l. 1. ep. 10.* Prætores nondum ſortiti ſunt provincias. h. e. provincias inter ſe ſorte diviſerant. *Id. l. 1. Fam. ep. 9.* Se ſe ſortiturum eſſe cum Collega provinciam. *Id. ad Q. Fr. l. 1.* Sententiam dixit, ut ipſe judices per Prætorem Urbanum ſortiretur. h. e. per ſortem eligeret. *Id. pro Cluent.* Sortiri ad pœnam, & hominum delictum fortunæ judicio committere minime Cenſorium eſt. *Id. 1. de nat. Deor.* Hoc eſt non conſiderare, ſed quaſi ſortiri, quid loquare. *Tacit. 1. hiſt. c. 41.* Dum legiones de ordine agminis ſortiuntur. ¶ Accipitur etiam pro per ſortes aliquid recipere, ſorte aliquid conſequi, obtinere. *Cic. 6. Phil.* Quarum ſua lege, qua cum C. Cæſare Magiſtratum ſortitus eſt, ſuffragium ſuſtulit. ¶ Tmeriate uſurpatur pro accipere quocunque modo. *Lactant. l. 7.* Unde apparet, hominem, qui ea utitur, immortalem ſortitum eſſe conditionem. *Hor. l. 1. ſat. 6.* Sortiri amicum. ¶ Per Catachreſim accipitur pro diſponere. *Virg. 3. Æn. v. 375.* Sic fata Deum Rex ſortitur, volvitque vices. ¶ Item pro ſubſtituere, ſubminiſtrare. *Virg. 3. Georg.* Et ſobolem armento ſortire quotannis.

Sortis. V. *Sors* in fine.

Sortitĭo, onis, f. *ſortizione*, κλήρωσις, actus ſortiendi. *Cic. pro Cluent. c. 46.* Ut, ſi a multis eſſet flagitium rei militaris admiſſum, ſortitione in quoſdam animadverteretur. *Id. Q. Fr. l. 2. ep. 1.* Sortitionem facere.

Sortīto, adv. *a ſorte*, Ger. *durch das loß*, Gal. *en tirant au ſort*, Hiſp. *ſorteando*, κλήρῳ, κατὰ κλῆρον, ex ſorte, per ſortem. *Cic. 4. Verr.* Qui in annos ſingulos Jovis Sacerdotem ſortito capi juſſerat. *Cael. Cic. l. 8. Fam. ep. 8.* Eos ſortito in provincias mitti placere. ¶ Interdum accipitur pro naturaliter, vel occulta quadam fati ratione. *Hor. epod. 4.* Lupis, & agnis quanta ſortito obtigit, tecum mihi diſcordia eſt.

Sortītor, oris, m. κληρωτής, qui ſortitur. *Sen. in Troad. v. 982.* Et iniquæ ſerus ſortitor urnæ.

Sortītus, us, m. idem ac ſortitio. *Cic. pro Domo c. 19.* Quid ſi etiam pluribus de rebus uno ſortitu retuliſti? *Virg. 3. Æn. v. 323.* Quæ ſortitus non pertulit ullos.

Sortītus, a, um, nom. partic. a *ſortior*. *Vellej. l. 2. c. 59.* Sortitus Macedoniam. ¶ Paſſive *Ammian. l. 18. c. 6.* Morum probitate ſpectata ſortita conjuge, liberiſque ſuſceptis. *Cic. l. 4. Attic. ep. 16.* Ab iis conſiliis, quæ erant omnibus ſortita. h. e. ſorte data.

Sory, yos, n. genus Chalcitidis lapidis, quod in Ægypto optimum effoditur,

dinar, ritu pinguiter nigreſcens, & ſpongioſum, odoremque habens adeo ſtomacho contrarium, ut quibuſdam olfactu modo vomitiones moveat, cæterum curationi oculorum utile. *Plin. l.* 34. *c.* 12.

Sos, ſos, vel ſuos. *Ennius apud Feſt.*

Soſiānus, cognomen Apollinis, cujus ſtatua cedrina fuit Romæ, ex Seleucia advecta: dictum a σώζω, ſervo. *Plin. l.* 13. *c.* 5.

Soſpes, itis, om. *ſano, e ſalvo*, שָׁלֵם, Ger. *unverletzt*, Gal. *ſauve*, Hiſp. *ſalvo*, σῶος, ſalvus, incolumis. *Liv. l.* 5. Soſpiteſque omnes Romam ad propinquos reſtituit. *Hor. l.* 1. *od.* 36. Vix una ſoſpes navis ab ignibus. ¶ Non ſolum qui ſervatur, ideſt ſalvus eſt, ſoſpes dicitur, ſed etiam qui ſervat. Unde Ennius ſoſpitem pro ſervatore poſuit, teſte *Feſto*.

Soſpĭta, æ, f. σώτειρα, ſervatrix. Hinc Juno Soſpita apud Lanuvinos. *Cic. l. de nat. Deor. c.* 29. Tam hercle, quam tibi illam veſtram Soſpitam, quam tu nunquam ne in ſomnis quidem vides, niſi cum pelle caprina, cum haſta, cum ſcutulo, cum calceolis repandis. At non eſt talis Argiva, nec Romana Juno. *Id. l.* 1. *de Divin. c.* 2. Quo etiam memoria noſtra templum Junonis Soſpitæ L. Julius &c.

Soſpitālis, & le, o. 3. σωτήριος, quod ſoſpitem facit. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 18. Quis eſt, qui moram occupato moleſtam obtulit? P. Qui tibi ſoſpitalis fuit.

Soſpitalĭtas, atis, f. ſalus, incolumitas. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 7. Victores Romani ad ſpectacula Dei ſoſpitalitatis reduxit. Al. leg. ſoſpitalis.

Soſpĭtas, atis, f. felicitas, incolumitas, proſperitas. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 17. Apollinem, modo ſoſpitatem, modo peſtem ſignificantibus cognominibus adoramus.

Soſpitātor, oris, m. σωτὴρ, ſervator, o ſoſpes. *Apul. l.* 9. *Metam.* Unus ex his, de omin ſcilicet militus mihi ſoſpitator.

Soſpitātrix, icis, f. ſervatrix, ut Dea ſoſpitatrix. *Apul. l.* 11. *Metam.*

Soſpĭto, as, a. 1. *conſervare ſano, ſalvo*, הוֹשִׁיעַ, Ger. *geſund erhalten*, Gal. *ſauver*, Hiſp. *ſalvar, librar*, σώζω, incolumem ſervo, ſalvo. *Liv. l.* 1. *c.* 32. Uti volens propitius ſuam ſemper ſoſpitet progeniem. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 10. Dii plus, pluſque ſoſpitent iſtuc quod nunc habes.

Sotădes, is, m. Σωτάδης, Poeta Maroniſtes, turpiſſimi illius carminis auctor, in quo omnes nefandarum libidinum referuntur ſpecies. Hoc carmen ſumpto nomine ex argumento *Cynædos* inſcripſit. *Suid.* Fragmenta quædam adhuc leguntur apud *Stobæum*. Hinc *Martial. l.* 2. *ep.* 86. ipſum Sotadem cinædum appellat.

Sotadēus, a, um, adject. a Sotade, ut Sotadeum carmen. *Quintil. l.* 1. *c.* 8. & *l.* 9. *c.* 4. ¶ Quibus autem pedibus hoc carmen conſtet, V. *Grammaticos*.

Sotadĭcus, a, um, adject. Sotadeus, ut Sotadici verſus. *Plin. l.* 5. *ep.* 3.

Soter, ēris, m. vox Græca, quæ idem eſt ac ſervator. Σωτήρ. *Cic.* 4. *Verr. c.* 63. Eum non ſolum patronum iſtius inſulæ, ſed etiam Sotera inſcriptum vidi, &c. is enim nimirum ſoter, qui ſalutem dedit.

Sotēria, orum, n. pl. munera, quæ convaleſcentibus, & a morbo, aut aliquo ſervatis periculo ab amicis mittebantur. *Martial. l.* 12. *ep.* 56. Nam quoties ſurgis, ſoteria poſcis amicos. ¶ Soteria etiam dicuntur vota, vel ſacrificia pro ſalute amici perſoluta. Unde *Statius l.* 1. *Syl.* 4. carmen gratulatorium, quod pro reſtituta Rutilio Gallico ſalute cecinit, inſcripſit *Soteria*.

Sotericus, i, m. artifex lignarius valde rudis, unde Soterici lectus ponitur pro impolito, & nulla arte facto. *Senec. in epiſt. apud Gell. l.* 12. *c.* 2. Qui hujuſcemodi verſus amant, liqueat tibi, eoſdem admirari & Soterici lectos.

Sotĕſa, æ, σώτειρα, herba artemiſia, ſeu ſerpyllum majus, *Apulej. de herb. cap.* 10.

S ANTE P.

Spacium, V. Spatium.

Spadicārius, ii, m. qui ſpadiceo colore inficit. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 7.

Spadicum, i, n. idem quod ſpadix. *Ammian. l.* 24. *c.* 3. Termites, & ſpadica cernit aſſidua, quorum ex fructu mellis, & vini conficitur abundantia.

Spadix, icis, m. *ſpazzola*, σπάδιξ, propria ſignificat ramum palmæ cum fructu ab arbore avulſum, teſte *Gel. l.* 3. *c.* 9. & *l.* 2. *c.* 26. ¶ Hinc poſtea pro colore fructuum ejus arboris referente, qui Italis *color bajo*, Latinis etiam Phœniceus dicitur. *Gell. l.* 2. *c.* 26. Rutilus, & ſpadix phœnices συνώνυμοι, qui factus Græce noſter eſt, exuberantium ſplendoremque ſignificat ruboris, quales ſunt fructus palmæ arboris non admodum ſole incocti. *Virg.* 3. *Georg. v.* 81. *de equorum coloribus*: honeſti Spadices, glaucique, color deterrimus albis. ¶ Eſt etiam ſpadix inſtrumentum quoddam muſicum, cujus meminit *Pollux l.* 4. *c.* 10. ſed non deſcribit. *Quintil. l.* 10. *c.* 10. Pſalteria, & ſpadices etiam virginibus probis recuſanda.

Spado, onis, m. *eunuco*, סָרִיס, Ger. *verſchnitener*, Gall. *chatre*, Hiſp. *caſtrado*, σπάδων, ille, cui teſtes, & cremaſteres, hoc eſt muſculi duo, a quibus teſtes ſurſum trahuntur, evulſi, attritique ſunt, vel diſtorti, exciſi, contuſi. *Plin. l.* 11. *c.* 87. Defluvium capillorum in ſpadonibus non viſum. ¶ Tranſlata ſpadones dicuntur ſurculi infrugiferi, ſeu qui nihil afferunt. *Col. l.* 3. *c.* 10. Ejuſmodi ſurculos, qui nihil attulerint, ſpadones appellant.

Spadonātus, us, m. *Eunuchiſmo*, conditio caſtratorum. *Tertull. l.* 2. *de cultu fem. c.* 9. Se ſpadonatui aſſignant propter regnum Dei.

Spadonius, a, um, quod ad ſpadonem ſpectat. Tranſlata ſumitur pro ſterili. *Plin. l.* 15. *c.* 14. *de piris*: A conditione caſtrati ſeminis, quæ ſpadonia appellant Belgæ. *Id. c.* 30. *de lauro*: Et ſine ea ſpadonia, mira opacitatis patientia.

Spagas, adis, genus piceæ admodum candidæ. *Plin. l.* 14. *c.* 20.

Spargo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpargere*, זָרָה, Germ. *ausſpreiten*, Hiſp. *derramar*, σπείρω, ῥαίνω, paſſim aliquid jacto, diſſemino, fundo, diffundo. *Col. l.* 2. *cap.* 16. Pulverem ſtercoris per ſegetem ſpargere. *Plin. l.* 4. *c.* 13. In quæ effuſus Rhenus ab Septentrione in lacus, ab Occidente in amnem Moſam ſe ſpargit. *Cic.* 2. *Catil.* Sed etiam ſicas vibrare, & ſpargere venena didicerant. *Id. Phil.* 3. Qui Populo de roſtris nummos ſpargere ſolebat. *Hor. l.* 3. *od.* 15. Et ſtellis nebulam ſpargere candidis. h. e. nebula ſtellas obſcurare. *Perſ. ſat.* 5. Totaque impune Suburra permiſit ſparſiſſe oculos jam candidus umbo. h. e. libere, & ſine metu circumſpicere fœminas in Suburra proſtantes. *Virg.* 2. *Æn.* Hinc ſpargere voces in vulgus ambiguas. ¶ Metaleptice capitur pro expandere, extendere, dilatare. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Differt, quod in brachia ramorum ſpargitur. *Id. l.* 18. *c.* 52. Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt. ¶ Item pro ſternere. *Virg.* 5. *Ecl.* Spargite humum foliis. ¶ Item pro madefacere. *Lucil. l.* 19. apud *Cic.* 2. *Tuſc.* Latere pendens, ſaxa ſpargens tabo, ſanie, & ſanguine atro. *Virg.* 6. *Æn.* Corpuſque recenti ſpargit aqua. ¶ Item pro dividere. *Liv. l.* 37. *c.* 20. Sparſerant ſe toto paſſim campo. *Plin. l.* 11. *c.* 8. Genera enim tractamus in ſpecies multas ſe ſe ſpargentia. ¶ Spargere ſe in fugam, diſpergi. *Liv. l.* 33. *c.* 15. *in fin.* Ita ſe in fugam paſſim ſparſerant, ut ab ipſis agreſtibus errantes circumvenirentur.

Sparſĭlis, le, adject. qui ſpargi poteſt. *Tertul. de Pudic. c.* 2. Tanta ſparſilia eorum, qui Deo adulantur. *Scioppius legit futilia*.

Sparſim, adv. *ſparſamente*, Ger. *hin, und her*, Gal. *ça, & là*, *pêle, mêle*, Hiſp. *acá, y acullá*, σποράδην, diviſim, multis, variiſque in locis, hic, & illic. *Plin. l.* 36. *c.* 7. Auguſtum undatim criſpum in vertices, Tiberium ſparſim convoluta canitie. *Gell. l.* 11. *c.* 2. Præterea ex eodem libro Catonis hæc etiam ſparſim, & interciſe commeminimus.

Sparſio, onis, f. actus ſpargendi, *ſpargimento*. *Stat. l.* 1. *Silv.* 6. *v.* 65. Jam noctis propioribus ſub umbris Dives ſparſio quos egit tumultus? Loquitur *Stat.* de Domitiano varia miſſilia per ludos populo diripienda ſpargente.

Sparſīvus, a, um, adject. qui ſpargitur. *Petron. in Satyr.* Pila ſparſiva exerceri.

Sparſus, a, um, *ſparſo*, κατεσπαρμένος. *Ter. Heaut.* 5. 5. 18. Ruſam ne illam virginem, cæſiam, ſparſo ore, adunco naſo? ideſt maculoſo, lentiginoſo. *Virg.* 3. *Æn.* Sparſaſque per æquor Cycladas. h. e. hic, illic exiſtentes. *Lucan. l.* 7. Sparſumque Senatus Corpus, & immenſa populos in cæde natantes. ideſt diſjectum. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. *de literis*: Pure loquuntur humanitatis ſparſa ſale. h. e. conſperſa. *Plin. l.* 26. *c.* 34. Item ſelenitium, cujus eſt minor acinus, ſparſus racemus. *Lamprid. in Alex. Severo*, *c.* 41. Sparſum auro pallium. h. e. diſtinctum, variegatum. ¶ *Sparſus* particip. pro ſpargens. *Virg. Georg.* 4. Prius hauſtus ſparſus aquarum Ora fove. Alii leg. *hauſtu ſparſus aquarum Ora fove*.

Sparta, æ, f. Lacedæmon, *Miſitra*, *Muſitra*, urbs Laconicæ, in Peloponneſo, ad Eurotam fl. condita a Sparto nepote Inachi. *Plin. l.* 4. *c.* 5. Σπάρταν ἔλαχες, ταύταν κόσμει. h. e. *Spartam quam nactus es, hanc orna*, proverb. Græcum apud *Cic. l.* 4. *ad Att. epiſt.* 6. quo ſignificatur in id incumbendum eſſe quod eligimus, officiumque noſtrum ſtrenue obeundum. ¶ Dicitur & *Sparte, es*, præſertim a Poetis. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 83. Junonem Sparte, Pelopeïadeſque Mycenæ.

Spartăcus, m. 2. Σπάρτακος, inſignis gladiator ex Thracia, non corporis ſolum robore, ſed animi etiam magnitudine præſtans. Una cum Chryſo, & Oenomao, effracto Lentuli ludo gladiatorio, cum ſeptuaginta gladiatoribus arripit Capua, manuque ſervorum congregata, quaſi juſto exercitu comparato, Veſuvium montem in Campania occupavit: ubi cum a Clodio Glabro obſideretur, ejus caſtra diripuit, & Campaniam populatus, raptis Prætorum faſcibus appellatus eſt Imperator. Inde Lentuli exercitum in Apennino diſſipavit: apud Mutinam Caſſii caſtra delevit. Tandem cum de Urbe invadenda deliberaret, a M. Craſſo pulſus, fugatuſque, cum Brutium angulum occupaſſet, nec in Siciliam præ navium penuria trajicere potuiſſet, cum ſuis omnibus fortiſſime dimicans quaſi Imperator occiſus eſt. *Lucan. l.* 2. Ut ſimili cauſa caderes, qua Spartacus hoſtis.

Spartānus, a, um, quod eſt e Sparta, ſive ad Spartam pertinet. *Virg.* 1. *Æn.* Virginis os, habitumque gerens, & virginis arma Spartanæ. ¶ Spartani, orum, Spartæ cives, aut incolæ, qui inſignes in ferendis plagis patientia fuere, unde & *plagipatidas* eos appellat *Plaut. Captiv.* 3. 1. 11. Hinc *Petron. in Satyr.* Tres plagas Spartana nobilitate concoxi.

Spartārius, a, um, adject. Spartarius campus locus eſt in Hiſpania prope Carthaginem novam, ſparti feraciſſimus. *Strabo l.* 3. ¶ Eadem ratione Spartaria dicta eſt ipſa Carthago apud *Plin. l.* 31. *c.* 8. ¶ Spartarium quoque abſolute dicitur locus ſparto abundans. *Id. l.* 11. *c.* 8. In Hiſpania multa in ſpartariis mella herbam eam ſapiunt.

Spartĕŏli, orum, m. per contemptum vocabantur cohortes Vigilum ab Auguſto inſtitutæ, in tutelam urbis Romæ, quæ arcendis incendiis noctu continuas vigilias agebant; vel quia calceis ſparteis utebantur, vel e ſparteis funibus, quorum multus eſt uſus in reſtinguendis incendiis. Vetus *Juvenal. Scholiaſt. ad Sat.* 14. *v.* 305. ¶ Apud *Tertullian. in Apologetico c.* 39. Sparteoli ſunt ſportulæ ſparteæ.

Spartēus, a, um, σπάρτινος, ex ſparto compactus, & compoſitus. *Cato de re ruſt. c.* 3. Trochleas Græcanicas binas, quæ ſparteis funibus ducantur. *Columell. l.* 6. *c.* 12. Solea ſpartea pes bovis induitur. ¶ Dicitur & *Spartea, æ*, abſolute pro ſpartea ſolea, ſeu calceamento ex ſparto confecto. *Id. ibid. c.* 15. Spartea calceata, per triduum (bos) curatur. Adde *Pallad. l.* 1. *R. R. c.* 24.

Sparti, orum, m. pl. fratres Cadmæi, a σπαρτὸς, *ſatus*, quia e dentibus ſerpentis ſatis nati ſunt. Meminit eorundem Euripides in Phœniſſis. *Lactant. l.* 3. *c.* 4. & *Ammianus Marcellinus l.* 29. ubi auctor eſt, fabulam hanc inde promanaſſe, quod viri iſti repentino quodam impetu, & exuberanti pernicitate inopini per varia videbantur.

Spartiānus, V. Capitolinus.

Spartiātes, tis, m. idem qui Spartanus. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 12. Ageſilaus Spartiates. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 35. Quem tibi nos Spartiatem eſſe diximus.

Spartiatĭcus, a, um, adject. Spartanus. *Plaut. Pœn.* 3. 4. 9. Narrabo tibi res Spartiaticas.

Spartopolius, gemma ſic dicta a colore ſparti. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Spartum, i, σπάρτον, genus vitilium, ideſt herba Hiſpanica, ex qua funes nectuntur. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Sparti quidem uſus multa poſt ſecula cœptus eſt, nec ante Pœnorum arma, quæ primum Hiſpaniæ intulerunt. Herba & hæc ſponte naſcens, & quæ non queat ſeri, junculque proprie aridi ſoli, uni terræ data vitio, &c.

Sparŭlus, li, m. parvus ſparus piſcis. *Martial. l.* 3. *ep.* 6. Res tibi cum rhombo eſt, at mihi cum ſparulo.

Sparus, i, m. ſeu ſparum, i, n. telum ruſticum, in modum pedi recurvum. *Feſtus*: Spara parviſſimi generis jacula, ab eo, quod ſpargantur dicta. *Lucilius*: Tum ſpara, tum rumices, portantur tragula porro. *Virg.* 11. *Æn.* Agreſteſque manus armat ſparus. Meminit & ſpari *Cicero in Miloniana*, *Nepos in vita Epaminondæ*, ubi eum ſparo percuſſum, eoque ex vulnere mortuum tradit, & *Gellius l.* 10. *c.* 23. ¶ Sparus quoque, piſcis eſt genus adeo ſimilis auratæ, ut, ubi primum captus, etiam piſcatoribus minus intentis imponat. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Scorpinnæ hic, ac ſpari vere, & autumno. *Et infra*: Spari, torpedo, ſquali circa æquinoctium.

Spaſma, atis, n. idem ac ſpaſmus. *Plin. l.* 20. *c.* 22. Ruptis, convulſis ſpaſmatum nervis ſalutare. Alii leg. *ſpaſticis nervis*.

Spaſmus, i. m. *ſpaſimo*, σπασμός, nervorum contractio, contortio, rigor, diſtentio, convulſio, a σπάω, quod non ſolum vellere ſignificat, ſed etiam contorquere. *Plin. lib.* 22. *c.* 8. Item ex mulſa anhelatoribus ruptis, ſtranguriæ, opiſthotonicis, ſpaſmis, lumbis.

Spaſtĭcus, a, um, *chi patiſce ſpaſimo*, σπαστικός, cui aliquid intus convulſum eſt. *Plin. l.* 21. *c.* 19. Radicem decoctam bibere ſpaſticis, everſis, convulſis, ſuſpirioſis ſalutare.

Spatăle, es, f. 1. nomen Nymphæ, a *ſpatalium*, quod eſt ornamentum muliebre circa manus. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v.* 167. Et gravibus Spatale baccis diadema ferebat Intextum, rubro quos legerat ipſa profundo.

Spatalium, ii, *maniglia*, ornamentum muliebre circa manus, quod fit ex auro, vel gemmis. *Plaut. Men.* Amabo, Menæchme, inaures da mihi faciendas, pondo duo nummum ſpatalia. *Plin. l.* 13. *c.* 25. Juba tradit,

circa

Digitized by Google

circa Troglodytarum inſulas fruticem eſſe, qui vocetur Charitoblepharon, efficacem in amatoriis, ſpatalia eo facere, & monilia fœminas. *Tertull. de cultu fœminarum, c.* 13. Manus ſpatalio circundari ſolita.

Spatalocinædus, i, m. cinædus, delicatus, a σπάταλος, *delicatus*. *Petron. in Satyr.* Huc, huc convenite nunc ſpatalocinædi.

Spatha, æ, ſeu ſpathe, es, f. *ſpatola*, σπάθη, inſtrumentum, quo pharmacopolæ movent pharmaca in mortario, aut olla. *Plin. l.* 13. *c.* 7. Permiſcentes ſpatha coquebant. *Col. l.* 12. *c.* 21. Deinde permiſceto ſpatha lignea. Sic ſæpe legitur apud *Celſum*. ¶ Eſt etiam gladii latioris genus, *ſpada*, ſic dicta a ſpathæ ſimilitudine. *Apul. l.* 1. *Metam.* Circulatorem aſpexi ſpatham acutam devoraſſe. *Spartian. in Adriano, c.* 10. Capulo aix eburneo ſpatham clauderet. ¶ Inſuper ſignat ramulos, unde palmulæ dependent. *Plin. l.* 16. *c.* 26. Palma ſola, ut dictum eſt, in ſpathis habet fructum racemis propendentem. ¶ Sumitur quoque pro ipſa palma, vel certe pro palmæ genere. *Plin. l.* 12. *c. ult.* Eſt præterea arbor ad eadem unguenta pertinens, quam alii elaten vocant, quod nos abietem, alii palmam, alii ſpathen.

Spathalion, ii, n. *ſpazzola*, σπαθάλιον, termes palmæ, ramulus palmæ cum caryotis, ſeu dactylis dependentibus. Uſus *Martialis l.* 13. *ep.* 27. *diſt.* 17. ubi legas tale lemma, Spathalion caryotarum.

Spathe, V. Spatha.

Spathomela, æ, f. σπαθομήλη, ſpecillum chirurgicum, apud *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 14. & 27.

Spathula, æ, f. σπαθίσκιον, parva ſpatha. *Celſ. l.* 8. *c.* 15. Neceſſaria eſt ſpathula lignea, & quæ craſſitudinem duorum digitorum habeat.

Spatiator, oris, m. qui ſpatiatur, errator. *Feſt.* Spatiatorem pro erratorem Cato poſuit.

Spatiatus, a, um, περιπατηθείς, partic. a ſpatior. *Ovid.* 3. *Faſt.* Spatiataque litora curvo Edidit incultis talia verba comis. *Plin. l.* 5. *c.* 9. Per totum ſpatiatus Ægyptum.

Spatiolum, i, n. *picciolo ſpazio*. *Pallad. l.* 1. *tit.* 38. Alvearia collocentur, ſpatiolis inter ſe patentibus ſegregata.

Spatior, aris, d. 1. *paſſeggiare*, התהלך, Ger. *ſpatzieren*, Gal. *ſe promener*, Hiſp. *paſſear*, περιπατέω, deambulo. *Cic. pro R. Am.* Ut, cum in mentem veniret ei, reſideret, deinde ſpatiaretur. *Id. de op. gen. Or. c.* 3. Sed ita, ut palæſtrice ſpatiari in xyſto liceat. *Virg.* 4. *Æn. v.* 62. Aut ante ora Deum pingues ſpatiatur ad aras. *Ovid.* 2. *Met.* Nam cum per litora lentis paſſibus, ut ſoleo, ſumma ſpatiarer arena. ¶ Translate ſumitur pro extendi, dilatari, latius vagari. *Sen. de Ira, l.* 3. Et vires ejus, antequam ſpatientur, opprimere.

Spatioſe, adv. εὐρυχώρως, late, diffuſe, copioſe. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Quoniam ſpatioſe fruticat. *Id. l.* 15. *c.* 8. In Creta autem non ſpatioſe naſcitur. *Propert. l.* 3. *el.* 19. Tu quoque, qui æſtivos ſpatioſius exigis ignes, Phœbe.

Spatioſitas, atis, f. *ſpazioſità*, *ſpazio*. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Convenientibus menſuris exactiſſima ſpatioſitate quadratur.

Spatioſus, a, um, *ſpazioſo*, מרווח, Ger. *hoffeig weit*, Gal. *ſpatieux*, Hiſp. *eſpacioſo*, *ancho*, εὐρύχωρος, amplus, vaſtus, capax. *Col. l.* 6. *c.* 2. Primum omnium ſpatioſum ſtabulum præparetur. *Silius l.* 8. *v.* 482. Inſignis potu, quo non ſpatioſior alter. *Plin. in paneg. c.* 63. Spatioſiſſima ſedes. ¶ Sumitur etiam pro magno. Nempe quia magna corpora magnum loci ſpatium requirunt. *Ovid. de Rem. Am. v.* 421. Parva necat morſu ſpatioſum vipera taurum. *Id.* 2. *de ar. am. v.* 645. ¶ Dicitur etiam de tempore. *Ovid.* 1. *amor. eleg.* 8. *v.* 81. Sed nunquam dederis ſpatioſum tempus in iram.

Spatium (rectius quam *ſpacium*, ut aliqui ſcribunt) ii, n. *ſpazio*, מרווח, Germ. *weite*, Gall. *eſpace*, Hiſp. *eſpacio*, διάστημα, proprie ſtadium, intervallum, curriculum, locus, ubi curſu certatur. *Virg.* 3. *Georg.* Hic vel ad Elei metas, & maxima campi ſudabis ſpatia. *Cic. de Sen.* Nec vero velim quaſi decurſo ſpatio ad carceres a calce revocari. ¶ A ſtadiis tranſlata eſt vox ad quævis loca. *Cæſ. l.* 3. *Bell. Gall.* Incredibili celeritate magno ſpatio paucis diebus confecto, ejuſmodi tempeſtates ſunt conſecutæ, &c. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quorum alterum ſpatiis immutabilibus ab Ortu ad Occaſum commeans, nullum unquam curſus ſui veſtigium inflectat. Uſurpatur etiam pro ambulatione, & decurſu alicujus loci. *Cic.* 1. *de Orat.* Tum Scævolam duobus ſpatiis, tribuſve factis dixiſſe. h. e. cum bis, aut ter ambulationis locum peragraſſet. *Id. pro Mur.* Si uno baſilicæ ſpatio honeſtamur. h. e. uno verſu ambulationis. ¶ Tranſlate quoque accipitur pro ſchola, & ſtudio artium. Nam Philoſophi veteres ambulando philoſophabantur, Platonici in Academia, Ariſtotelici in Lyceo. *Cic. in Orat.* Et fateor me Oratorem, ſi modo ſim, aut etiam quicunque ſim, non ex Rhetorum officinis, ſed ex Academiæ ſpatiis extitiſſe. Illa enim ſunt curricula multiplicium, variorumque ſermonum. ¶ Item pro more, conſuetudine, ratione vivendi. *Cic. de Am.* Deflexit enim jam aliquantulum de ſpatio, curriculoque conſuetudo majorum. ¶ Ac quia ex loco, quem res occupat, judicamus de ejus magnitudine, inde pro cujuſvis rei magnitudine ſumitur. *Juven. Sat.* 4. *v.* 39. Spatium admirabile rhombi. *Plin. l.* 7. *c.* 17. Quod ſit hominum ſpatium a veſtigio ad verticem. *Gell. l.* 1. *c.* 1. Modum, ſpatiumque plantæ Herculis. ¶ Nec intra corpora tranſlatio conſiſtit, ſed etiam ad tempus extenſa eſt. *Cic.* 1. *Off. c.* 33. Spatium etiam deliberandi habuerunt. *Id. pro Arch.* Quoad longiſſime poteſt mens mea reſpicere ſpatium præteriti temporis. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 4. Qui tibi biennii ſpatio nunquam in ſuſpicionem avaritiæ venerit. *Id. pro Quint.* a. c. Tempus, & ſpatium dare. *Planc. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 23. Ut & ſpatium ad ſe colligendum homines haberent. *Liv. l.* 8. *c.* 32. Ex iræ ſuæ ſpatium, & conſilio tempus daretur. ¶ Item pro menſura pedum in carmine. *Cic. in Or. c.* 57. Trochæum autem, qui eſt eodem ſpatio, quo choreus, cordacem appellat.

Spatula, æ, f. pectoris animalium coſta latior. *Apic. l.* 4. *c.* 3. Spatulam porcinam coctam teſſelatim concides cum ſua ſibi tergilla. h. e. cum pelle & pulpa ſua. ¶ Tranſlate ſumitur pro deliciis. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 213. Spatula eviravit pueros. ¶ Apud *Frontin. de colon. pag.* 340. & 364. ſpatula dicitur terminus in acumen erectus.

Specialis, & le, o. 3. *ſpeziale*, *ſingolare*, *proprio*, Ger. *eigen*, Gal. *ſpecial*, Hiſp. *eſpecial*, εἰδικός, ἴδιος, quod eſt proprium, & veluti peculiare. *Jul. Capitol. in M. Anton. Philoſ. c.* 17. Macrianorum familiam id ſpeciale ſemper habuiſſe, ut &c. *Senec. ep.* 58. Hoc genus eſt primum, & antiquiſſimum, &, ut ita dicam, generale; cætera genus quidem ſunt, ſed ſpecialia. Adde *Quintil. l.* 5. *c.* 7. & *l.* 12. *c.* 2.

Specialitas, atis, f. *ſpecialità*, vox efficta ab Antonio Grammatico, teſte *Frontone*, & uſurpata a *Tertull. l.* 5. *adverſ. Marcion. c.* 8.

Specialiter, adv. idem ac ſpeciatim. *Col. l.* 3. *c.* 9. Atque de cura eligendi malleoli generatim præcepimus; nunc illud proprie ſpecialiter, &c. Adde *Apulej. de Mundo*, & *Sidon. in ep. præfixa carmini* 14.

Speciarius, a, um, adject. idem quod ſpecialis. *Cæſar l.* 3. *B. Civ. c.* 53. Cohortem poſtea duplici ſtipendio, frumento, veſte ſpeciariis, militaribuſque donis ampliſſime donavit. Ita editi pleriſque habent. Cum tamen in MSS. aliter legatur, merito hæc vox ſuſpecta Eruditis eſt. Itaque quidam legendum putant *veſte*, *cibariis*, *militaribuſque donis*.

Speciatim, adv. *ſpezialmente*, Ger. *in ſonderheit*, Gal. *en ſpecial*, Hiſp. *eſpecialmente*, εἰδικῶς, κατ' εἶδος, particulariter. *Cic. poſt red. in Sen. c.* 8. Legem ſpeciatim initio de ſalute mea promulgavit. Alii leg. *ſeparatim*.

Speciatus, a, um, adject. ſpecialis. *Tertul. adv. Hermog. c.* 40. Quid hodie informe in mundo? quid retro ſpeciatum in materia?

Species, ei, f. 5. *ſpezie*, *immagine*, מין, Germ. *geſtalt*, Gall. *eſpece*, Hiſp. *eſpecies*, εἶδος, ἰδέα, χροιά, rei alicujus forma, effigies, facies, imago, a *ſpecio*, quod notat videre, cernere, ut *effigies ab effingo*, *facies a facio*. Nam proprie ſpecies eſt id, quod in aliqua re cernitur. *Feſt.* Speciem quam nos dicimus, εἶδος Græci dixerunt, Plato quidem ideam. *Plaut. Moſt.* 4. 1. 49. Præter ſpeciem ſtultus es. h. e. ſtultior, quam ex vultu appareat. *Cic. pro Roſc. Amer.* Eſſe aliquam humana ſpecie, & figura, qui tantum immanitate beſtias vicerit, &c. *Plin. l.* 11. *c.* 25. Vermiculos ovorum ſpecie pariunt. ¶ Ponitur etiam pro oculis, ſive pro cernendi ſenſu, & pro aſpectu, ſive cernendi actione, quæ Græce ὄψις dicitur. *Lucr. lib.* 4. *v.* 242. Verum nos oculis quia ſolis cernere quimus, Propterea fit, uti ſpeciem quo vertimus, omnes Res ibi eam contra feriant forma, atque colore. *Vitruvius l.* 3. *c.* 2. Hæ propter altitudinis intervallum ſcandentis, oculi ſpeciem fallunt. *Id. l.* 5. *c.* 9. Auferens ex oculis humorem craſſum, relinquit tenuem, & acutam ſpeciem relinquit. ¶ Per Synecdochen accipitur pro ſpectro. *Feſt. in Lympha*: Quicunque ſpeciem quandam e fonte viderit. ¶ Item pro nocturna viſione, id eſt pro ea re, quæ nocte in ſomno cernitur. *Cic.* 4. *Acad.* Eadem eſt in ſomnis ſpecies eorum, quæ vigilantes vidimus. *Liv. l.* 26. *de Scipione*: Pleraque apud multitudinem aut per nocturnas viſa ſpecies, aut velut divinitus mente monita agens. ¶ Denique generatim pro quacunque re viſa, pro ſpectaculo, aſpectu. *Virg.* 2. *Æn.* Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Chorœbus. ¶ Tranſlate dicitur etiam de rebus incorporeis. Nam etiam videre, ſeu cernere ab oculis ad mentem transfertur. *Cic. in Orat.* Inſidebat videlicet in ejus mente ſpecies eloquentiæ, quam cernebat animo, re ipſa non videbat. *Id. ibid.* Quæ ſit optima ſpecies, & quaſi figura dicendi. ¶ Quoniam vero, ut dixi, non ſolum oculus, ſed etiam mens videre dicitur, & oculus corporea cernit, mens vero incorporea, hinc factum eſt, ut ſpecies uſurpetur pro natura univerſali, quæ a ſingularibus, ſeu individuis ſegregata concipitur, quæ etiam appellatur forma, & pars generi ſubjecta. *Cic.* 1. *Acad.* Mentem volebant rerum eſſe judicem, ſolam cenſebant idoneam, cui crederetur, quia ſola cerneret id, quod ſemper eſſet ſimplex, & uniuſmodi, & tale, quale eſſet. Hanc illi ideam appellabant, jam a Platone ita nominatam: nos recte ſpeciem poſſumus dicere. *Id. in Top.* In diviſione formæ ſunt, quas Græci ἰδέας vocant, noſtri, ſiqui hæc forte tractent, ſpecies appellant: non peſſime id quidem, ſed inutiliter ad mutandos caſus in dicendo. Nolim enim, ne ſi Latine quidem dici poſſit, *ſpecierum* & *ſpeciebus* dicere, & ſæpe his caſibus utendum eſt; at *formis*, & *formarum* velim, &c. *Id.* 1. *de Orat.* Genus autem id eſt, quod ſui ſimiles communione quadam, ſpecie autem differentes duas, aut plures complectitur partes. Partes autem ſunt, quæ generibus iis, ex quibus emanant, ſubjiciuntur. Vide *Senec. epiſt.* 58. Metaleptice capitur pro forma, ſeu pulchritudine. Nam ſpecies eſt id, quod oculis cernitur, pulchritudo autem in ſe oculos hominum convertit. *Ovid.* 5. *Faſt.* Et monet ætatis ſpecie, dum floreat, uti. *Juvenal. ſat.* 10. *v.* 312. I nunc, & juvenis ſpecie lætare tui. ¶ Accipitur quoque pro externo conſpectu, ſimulatione, prætextu, *apparenza*, *ſembianza*. *Cic. de Am.* Species quidem blanda, ſed re ipſa multis locis repudianda eſt. *Id.* 7. *Ver.* Præclara claſſis in ſpeciem, ſed inops, & infirma propter dimiſſionem propugnatorum, atque remigum. *Liv. l.* 9. Celata morte Tarquinii, per ſpeciem alienæ fungendæ vicis ſuas opes firmavit. *Id. l.* 40. *c.* 12. percuſſionis ſpeciem induis. ¶ Interdum ſpecies ſumuntur pro certis, ſinguliſque rebus. *Arcad. l. ult. Cod. de mun. & hon.* Cura quoque emendi frumenti, & olei harum ſpecierum curatores creari mos eſt. *Scævola l.* 19. *Dig. de aur. arg. leg.* Mulier teſtamento multas ſpecies veſtis, argenti reliquerat. ¶ Hinc de aromatibus etiam dicuntur, *ſpezie*. Hinc ſeplaſiarii ſpecies omnes, id eſt genera omnia aromatum divendunt. *Macrob. l. ult. Saturn. c.* 8. Species & acres, & earum ſuperficiem, qui apponuntur, emulcerant. *Marcian. l. ult. ff. de Publican.* Species pertinentes ad vectigal, cinnamomum, piper longum, piper album, &c. ¶ Item de controverſia, quæſtione, lite. *Ulpian. l.* 18. *Dig. de minor.* Divus Severus, & Antoninus non audiverunt reſtitui deſiderantem adverſus fratrem poſt ſpeciem in auditorio eorum finitam.

Specitas, atis, f. idem ac ſpecies. *Fronto Grammat.*

Specillatus, a, um, adject. *Vopiſc. in Probo, c.* 4. Huic igitur dari jubebis tunicas duas, patinam argenteam librarum decem ſpecillatam, &c. h. e. quæ habet exſculpta crebra parva ſpecula. Quidam leg. *ſpecillata*, ut ſit diminut. a *ſpeculum*.

Specillum, i, n. *taſta*, Ger. *meiſſelin*, Gal. *eprouvette*, *ſonde*, Hiſp. *tienta*, *cala*, μήλη, inſtrumentum, quo utuntur Chirurgi ad ſcrutationem vulnerum, & fiſtularum, dim. a *ſpeculum*. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 22. Æſculapius, qui Specillum inveniſſe dicitur. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. Ante omnia autem ſpecillum demitti in fiſtulam convenit. ¶ Dicitus etiam de inſtrumento, quo oculos inungimus. *Varro l.* 5. *de L. L.* Hinc quo oculos inungimus, quibus ſpecimus, ſpecillum. *Plin. l.* 7. *c.* 53. Super omnes C. Julius medicus, dum inungit, ſpecillum per oculum trahens.

Specimen, inis, n. *moſtra*, דוגמה, Germ. *ſchauwfall*, Gall. *echantillon*, *epreuve*, Hiſp. *mueſtra*, δεῖγμα, exemplar, argumentum, indicium, quale eſt illud exiguum, quod in mercibus a venditoribus ſpectandum profertur, ut ex eo emptores rem totam æſtiment, a *ſpecio*, quaſi quod ſpectandum objicitur. *Cic.* 3. *de Orat.* Ingenii ſpecimen eſt quoddam tranſilire ante pedes poſita, & alia longe repetita ſumere. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Temperantiæ, prudentiæque ſpecimen Pontifex Maximus Q. Scævola. *Id. Ver.* 1. *c.* 8. Specimen alicujus rei alicui dare. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 14. Specimen virtutis capere ex optima quoque natura.

Specio, is, exi, ectum, a. 3. *vedere*, ראה, Ger. *ſehen*, Gal. *voir*, Hiſp. *ver*, σκέπτομαι, video, apud vet. *Varro l.* 5. *de L. L.* Spectare dictum ab ſpecio antiquo, quo etiam Ennius uſus: Vos epulo poſtquam ſpexit. *Id. ibid.* Speculum, quod in eo ſpecimus imaginem. *Plaut. Caſin.* 5. 1. 2. Nunc ſpecimen ſpecitur, nunc certamen cernitur.

Specioſe, adv. [illegible], [illegible], pulchre, ornate, cum ornatu. *Liv. l.* 34. *c.* 7. Equus tuus ſpecioſius inſtratus erit, quam uxor veſtita? *Col. l.* 2. *c.* 2. *de bobus*: Quo ſpecioſius ingrediuntur ſublimes, & elatis capitibus. *Quint. l.* 9. *c.* 4. Haſta ſpecioſiſſime contorta.

Specioſitas, atis, f. ſpecies, pulchritudo. *Tertull. de cultu fœm. c.* 2. Naturalis ſpecioſitas.

Specioſus, a, um, *vezzoſo*, *bello*, יפה, Ger. *wolgeſtalt*, Gal. *beau*, *joly*, Hiſp. *hermoſo*, *lindo*, [illegible], ὡραῖος, pulcher, formoſus. *Celſ. l.* 2. *c.* 2. Si plenior aliquis, & ſpecioſior, & coloratior factus eſt. *Senec. de benef. l.* 3. *c.* 7. Hoc ſpecioſiſſimum eſt in beneficio, quod dedimus vel perdituri, quod totum permiſimus accipientium arbitrio. ¶ Item ſpeciem veri habens, *ſpecioſa*. *Cic. Att. l.* 16. Reverſionis has ſpecioſas cauſas habeo. *Liv. l.* 1. *c.* 23. Sed ſi vera potius, quam dictu ſpecioſa dicenda ſunt,

¶ In.

¶ Interdum ponitur pro claro, illuſtri. *Ulp. l. ſpecioſas, ff. de verb. ſign.* Specioſas perſonas accipere debemus clariſſimas perſonas utriuſque ſexus, item eorum, qui ornamentis Senatoriis utuntur.

Specito, as, a. 1. freq. a *ſpecio*. *Plaut. Caſ.* 1. r. 92. Per Dionyſia mater pompam me ſpecitatum duxit. Alii leg. *ſpectatum*.

Specium, ii, o. *taſto*, μήλη, inſtrumentum teres, & parvum, quo Medici ad tentandum vulnerum, ac fiſtularum viam, & profunditatem utuntur, a *ſpecio*. *Pacuvius*: Ut Medici faciunt, qui prius ſpecio vulnus tentant.

Spectabilis, & le, o. 3. *ſpettabile*, *riguardevole*, נכבד, Ger. *acbtbar*, Gal. *illuſtre*, Hiſp. *illuſtre*, ἀξιοθέατος, ἐπίσημος, ſpectatu dignus. *Ovid. l. 2. de Ponto, el.* 2. Ipſe ſuper currum placido ſpectabilis ore. *Tac. in vita Agricolæ, c.* 34. In quibus pulchram, & ſpectabilem victoriam ederetis.

Spectabilitas, atis, f. qualitas, qua quis ſpectabilis, hoc eſt admiratione, & honore dignus eſt. *Cod. l.* 12. *tit.* 26. *leg.* 1. In Officiis ſpectabilitatis tuæ. Adde *l.* 9. *tit.* 27. *leg.* 5. Sed hic loquendi modus a latinæ linguæ puritate, & majeſtate quam longiſſime abeſt.

Spectaculum, i, o. *ſpettacolo*, ראוי, Ger. *ſpectackel*, *ſchauwſpiel*, Gall. *ſpectacle*, Hiſp. *eſpectaculo*, θέαμα, θέατρον, quicquid ſpectatur. *Cic.* 3. *Verr.* Conſtituitur in foro Laodiceæ ſpectaculum acerbum, & miſerum, & grave toti Aſiæ provinciæ. *Id. 2. de nat. Deor. c.* 57. Circuitus Solis, & Lunæ ſpectaculum hominibus præbent. ¶ Speciatim dicitur de ludis publicis. *Cic. pro Mur.* Spectacula ſunt tributim data. *Id.* 3. *Fin. r.* 18. Ut pompa, ludis, atque ejuſmodi ſpectaculis teneantur. ¶ Aliquando accipitur pro loco, unde ſpectatur. *Cic. pro Sext.* Excitatus eſt plauſus ex omnibus ſpectaculis. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Diviſa loca Patribus, Equitibuſque, ubi ſpectacula ſibi quiſque facerent, fori appellati. *Plaut. Curcul.* 5. 2. 47. Exoritur ventus turbo, ſpectacula ibi ruunt.

Spectamen, inis, n. idem quod ſpecimen, probatio, experimentum. *Plaut. Men.* 5. 6. 1. Spectamen bono ſervo id eſt, ne abſente hero rem heri diligenter tutetur.

Spectamentum, i, n. ſpectaculum. *Cornel. Fronto, de differ. voc.* Spectacula loca ſunt, unde ſpectamus; ſpectamenta, quæ ſpectantur.

Spectandus, a, um, nom. partic. dignus qui ſpectetur, ſpectabilis. *Plin. l.* 10. *c.* 42. Nec vulgaris pſittaci lingua, quamvis non ſpectanda. *Horat. l.* 4. *od.* 14. Spectandus in certamine Martio.

Spectatè, adv. ἐπιφανῶς, egregie, feliciter. *Pl. l.* 21. *r.* 1. Quæ ſpectatiſſime floreant, celerrime marceſcunt. *viſtoſiſſimamente*.

Spectatio, onis, f. 3. θεωρία, actus ſpectandi. *Cic. lib.* 7. *Fam. epiſt.* 1. Apparatus ſpectatio tollebat omnem hilaritatem. ¶ Ponitur etiam pro probatione pecuniæ. *Cic.* 4. *Ver.* Primum pro ſpectatione, & collybo, deinde pro neſcio quo cerario. ¶ Item pro conſideratione, & reſpectu. *Flor. l.* 1. *c.* 7. Macedonicum bellum nomine amplius, quam ſpectatione generis fuit.

Spectativus, a, um, θεωρητικός, ſpeculativus, contemplativus. *Quinctil. l.* 3. 2. 5. Ut illa ſit ſpectativæ partis, hæc activæ.

Spectator, oris, m. 3. *ſpettatore*, חוזה, Germ. *zuſeher*, Gall. *ſpectateur*, Hiſp. *ſpectador*, θεατής, qui aliquid ſpectat. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Sunt enim e terra homines non ut incolæ, atque habitatores, ſed quaſi ſpectatores ſuperarum rerum, atque cœleſtium. *Id.* 1. *de Orat.* Quem nunc mearum ineptiarum teſtem, & ſpectatorem fortuna conſtituit. ¶ Speciatim dicitur de iis, qui ad ludos ſpectandi cauſa conveniunt. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quorum ludorum ipſi Dii te ſpectatorem eſſe voluerunt. *Plaut. Amph. in fine.* Nunc ſpectatores clare plaudite. ¶ Sumitur etiam pro judice, probatore. *Ter. Eun.* 3. 5. Cum me ipſum noris, quam elegans formarum ſpectator ſiem.

Spectatrix, icis, f. θεατρία, quæ ſpectat. *Plaut.* 3. 4. 12. *de Fortuna*: Divum, atque hominum quæ ſpectatrix, atque hera eadem es hominibus. *Lucan. l.* 3. *v.* 129. Neque enim tibi turba verenda eſt Spectatrix ſcelerum. Adde *Ovid. l.* 2. *Amor. eleg.* 12. *v.* 26.

Spectatus, a, um, δεδοκιμασμένος, ἀξιόλογος, *conoſciuto*, *provato*, cognitus, & probatus, cujus ſcilicet plurimum ſpectata, conſiderata, & probata virtus eſt. *Cic.* 3. *Phil.* Spectata multis, magniſque rebus ſingularis integritas. *Id.* 2. *Ver.* Ad meam fidem, quam habent ſpectatam jam, & diu cognitam, confugiunt. *Id.* 2. *Ver.* Homo in rebus judicandis ſpectatus, & cognitus. *Gell. l.* 13. *r.* 12. Summa vir auctoritate, gravitateque, & a Divo Hadriano in mores, atque literas ſpectatus. *Rurſus Cic. pro R. Am. c.* 50. Cæcilia Balearici filia, ſpectatiſſima fœmina. *Sil. l.* 1. *v.* 440. Quo non ſpectatior alter Voce movere fora, atque orando fingere mentes. ¶ *Spectatus ſum* deponentis forma pro *ſpectavi*. *Var. l.* 2. *R. R. r.* 4. In Arcadia ſcio me eſſe ſpectatum ſuem, quæ præ pinguitudine carnis non modo ſurgere non poſſet, ſed etiam ut in ejus corpore ſorex exeſa carne nidum feciſſet, & peperiſſet murem.

Spectila. V. Spetile.

Spectio, onis, f. actus ſpeciendi, ſeu aſpiciendi. Speciatim uſurpatur in rebus Auguralibus, in quibus Augures habebant duntaxat ſpectionem; Magiſtratus, quippe qui omne jus auſpiciorum poſſidebant, & ſpectionem, & obnuntiationem habebant. Sed tamen ſpectio duplex eſt: ſpectio avium, fulgurum, &c. & ſpectio, ſeu conſideratio, & judicium de iis, quæ apparuiſſent, ſinerent ne, an impedirent res agendas. Igitur Augures habebant quidem primum genus ſpectionis, ſed alterum genus non habebant, quod ad Magiſtratus pertinebat. Nuntiatis enim ab Augure, quæ viſa eſſent, pertinebat ad Magiſtratum, ut videret, an iis auſpiciis rem gerere vellet. Similiter nuntiatio duplex eſt: nuntiatio augurii, & nuntiatio avocandæ concionis, quæ fere *obnuntiatio* vocatur. Augures habebant ſpectionem, & ſolum augurii nuntiationem, Magiſtratus & ſpectionem, & nuntiationem avocandæ concionis, ſeu obnuntiationem. *Feſt.* (*ut Scaliger corrigit*) Spectio in Auguralibus ponitur pro aſpectione. Spectio, & nuntiatio data erat iis Magiſtratibus, qui omne jus auſpiciorum habebant, Auguribus ſpectio duntaxat, quorum conſilio rem gererent Magiſtratus, non ut poſſent impedire nuntiando, quæcumque vidiſſent. At iis ſpectio ſine nuntiatione data eſt, ut ipſi auſpicio rem gererent, non ut alios impedirent nuntiando. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Et quod in auſpiciis diſtributum eſt, qui habeant ſpectionem, qui non habeant. *Cic. Phil.* 2. *c.* 32. Quod tu Sacerdotii jure facere poſſe dixiſti, ſi Augur non eſſes, & Conſul eſſes, minus facere potuiſſes? Vide, ne etiam facilius. Nos enim nuntiationem ſolum habemus, Conſules, & reliqui Magiſtratus etiam ſpectionem. Ita leg. Hieronymus Ferrarius, *Manut.* & *Lambin.* Alii *inſpectionem*. Hæc Ciceronis verba verbis Feſti non repugnant. Sententia enim eſt. Nos Augures habemus tantum jus nuntiandi Magiſtratui de re, quod viderimus, Conſules, & reliqui Magiſtratus habent etiam jus conſiderandi auguria, & judicandi, utrum iis res gerendæ impediantur, necne. Igitur ſecundum Feſtum Augures habebant duntaxat ſpectionem, non etiam nuntiationem, ideſt ſolum ſpectionem avium, & fulgurum, & nuntiationem augurii, non etiam nuntiationem avocandæ concionis. Magiſtratus vero habebant & ſpectionem, ideſt judicium de augurio, & nuntiationem, ideſt obnuntiationem ad diſſolvenda Comitia. Secundum Ciceronem Augures habebant ſolum nuntiationem, non etiam ſpectionem, ideſt ſimpliciter jus nuntiandi ſua auguria, non vero de iis ſtatuendi, Magiſtratus autem habebant & ſpectionem, ideſt conſiderationem, & judicium de auſpiciis, & nuntiationem, ideſt obnuntiationem, qua declarabant Comitia divinitus prohiberi.

Specto, as, a. 1. *guardare*, *mirare*, *vedere*, השגיח, Germ. *ſchawen*, Gal. *regarder*, Hiſp. *mirar*, ὁράω, aſpicio, intueor, freq. a *ſpecio*. *Varro l.* 5. *de L. L.* Spectare dictum a ſpecio antiquo, quo etiam Ennius uſus: Vos epulo poſtquam ſpexit, &c. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Somn.* Igitur alte ſpectare ſi voles, atque hanc ſedem, & æternam domum contueri. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 1. *Tuſc.* Quodque nunc facimus, cum laxati curis ſumus, ut ſpectare aliquid velimus, & viſere. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *ad*, vel *in*. *Cic. de Divin.* Qui ad Meridiem ſpectans in media linea conſtitit. ¶ Translate ſumitur pro vergere, verſum eſſe, e regione eſſe. *Varro l.* 1. *de re ruſt. c.* 24. Niſi qui in ventum Favonium ſpectet. *Caeſ. l.* 5. *bel. Gal.* Hujus lateris alter angulus, qui eſt ad Cantium, ad orientem Solem, inferior ad Meridiem ſpectat. *Cic.* 7. *Ver.* Quid attinuit, te jubere in ea parte figere, quæ ad fretum ſpectaret? *Col. l.* 12. *c.* 16. Ut oblique eorum deorſum ſpectent. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Opacus eſt, & nemoroſus, & ſcatebris fontium riguus, qua ſpectat Africam. ¶ Item pro conſiderare. *Cic.* 1. *Phil.* In judice enim ſpectari & fortuna debet, & dignitas. *Virg.* 3. *Ecl.* Si ad vitulam ſpectes, nihil eſt, quod pocula laudes. h. e. ſi vitulæ pretium tecum reputes, vel, ut *Servius* interpretatur, ſi pocula cum vitula compares. ¶ Item pro cogitare, aliquid tanquam finem agendi ſibi proponere. *Cic. Att. l.* 9. Et tamen Græciam ſpectare potius, quam Hiſpaniam. *Id. pro Rab.* Ut nihil, niſi ſempiternum, ſpectare videatur. ¶ Item pro cavere, etiam atque etiam videre. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 33. Spectandum, ne unquam anulum det, neque roget. ¶ Item pro tendere, inclinare, pertinere. *Liv. l.* 25. *c.* 3. Res ad ſeditionem ſpectat. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 2. Omnia utriuſque conſilia ad concordiam ſpectaverunt. *Id.* 4. *Acad.* Quo enim ſpectat illud, cum artificia tolli quereris a nobis, niſi ut opifices concitentur? *Id.* 1. *Tuſc.* Quorſum igitur hæc ſpectat oratio? *Id.* 3. *Fin.* Eorum definitiones eodem ſpectent. *Id.* 1. *de Orat.* Quæ cognitis, penituſque perſpectis, & in unum exitum ſpectantibus, & nunquam fallentibus rebus continerentur. ¶ Item pro æſtimare, judicare. *Cic. pro Roſc. Am.* Nemo enim illum ex trunco corporis ſpectabat, ſed ex artificio comico æſtimabat. *Id. ibid.* Quem tu ſi ex cenſu ſpectes, Eques Romanus eſt, ſi ex vita, homo clariſſimus eſt, &c. ¶ Item pro probare, examinare. *Ovid. l.* 1. *Triſt. el.* 4. Scilicet ut fulvum ſpectatur in ignibus aurum. ¶ Item pro rationem alicujus habere. *Cic.* 2. *Off.* At vero ille tenuis, cum quicquid factum ſit, ſe ſpectatum, non fortunam putet. ¶ Item pro ſuſpicere, admirari. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 57. Vir bonus, omne forum quem ſpectat, & omne tribunal. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Plin. l.* 10. *c.* 70. *de piſcibus*. Plauſu congregari feros ad cibum, conſuetudine ſpectatur. ¶ Item more deponent. V. *Spectatus*.

Spectrum, i, n. *immagine*, *fantaſma*, חזון, Germ. *geſpenſt*, Gall. *ſpectre*, εἴδωλον, φάσμα, φάντασμα, ſimulacrum, idolum, phantaſma, imago rei alicujus, quæ oculis ſe ſe offert, vel phantaſiæ occurrit, a *ſpecio*. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 16. Qui putant etiam διανοητικὰς φαντασίας ſpectris Catianis excitari: nam ne te fugiat, Catius Inſuber Epicureus, qui nuper eſt mortuus, quæ Democritus εἴδωλα, hic ſpectra nominat. V. reliqua ejus epiſtolæ, & *Gell. l.* 5. *c.* 17.

Spectus, us, m. idem ac aſpectus, apud vet. a *ſpecio*. *Pacuvius apud Feſt.* Amplius, rubicunda colore, & ſpectu protervo ferox. *Apul. l.* 3. *Met.* Obliquato tamen ſpectu rem admirationis maximæ conſpicio.

Specula, æ, f. ἐλπίδιον, parva ſpes, ut *regula*, exigua res. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 15. Et eo magis, quod in communibus miſeriis hac tamen oblectabar ſpecula. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 9. Eſt ne quid in te ſpeculæ?

Specula, æ, f. 2. *ſpecola*, *vedetta*, מצפה, Germ. *ſchawetburn*, Gal. *échauguette*, Hiſp. *atalaya*, σκοπή, locus editus, & eminens, unde aliquid eminus videri, & proſpici poteſt. *Varro l.* 5. *de L. L.* Speculum, quod in eo ſpecimus imaginem: Specula, de qua proſpicimus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 239. Dat ſignum ſpecula Miſenus ab alta. *Cic.* 7. *Ver. c.* 33. Prædonum adventum ſignificabat ignis e ſpecula ſublatus. *Id. l.* 4. *Fam. ep.* 3. Multo ante, tanquam ex aliqua ſpecula, proſpexi tempeſtatem futuram. ¶ Sæpe translate ſumitur pro vigilia, obſervatione. *Cic. pro Dejotaro, c.* 8. Rex ſemper in ſpeculis fuit, cum a te animo eſſet alieno.

Speculabilis, le, adject. qui ſpeculari, & conſpici poteſt. *Stat. l.* 12. *Thebaid. v.* 624. Linquitur Eois longe ſpeculabile proris Sunion.

Speculabundus, a, um, ſpeculans. *Suet. in Tib. c.* 65. Aptatis enim navibus ad quaſcunque regiones meditabatur fugam, ſpeculabundus ex altiſſima rupe identidem.

Speculamen, inis, n. ſpeculatio. *Prudent. in Apotheoſi, v.* 20. Habes intuitus ſpeculamine glauco.

Specular, ris, & in plur. ſpecularia, rium, & riorum, o. res pellucida, quæ lumen admittit, qualem erant quidam lapides, quibus ab antiquis obducebantur feneſtræ ad immittendum lumen, & ventos excludendos. *Senec. de Provid. c.* 4. Quem ſpecularia ſemper a flatu vindicarunt. *Id. ep.* 90. Quædam noſtra demum prodiſſe memoria ſcimus, ut ſpeculariorum uſum perlucente teſta clarum tranſmittentium lumen. Ulpian. l. quæſitum 12. §. ſi domus, ff. *de inſtructo, vel inſtrumento legato*, itaque neque ſpecularia, neque vela, quæ frigoris, vel umbræ cauſa in domo ſunt, deberi. ¶ In villa quoque hujuſmodi ſpecularia uſum habuere. *Juven. Sat.* 4. *v.* 21. Quæ vehitur clauſo latis ſpecularibus antro. ¶ Etiam arbores, uvas, roſas, aliaque id genus ſpecularibus per hyemem cuſtodiebant, quod ex Columella, Palladio, & aliis conſtat. *Martial. l.* 8. *ep.* 14. Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam, Mordeat & tenerum fortior aura nemus, Hybernis objecta notis ſpecularia puros Admittunt Soles, & ſine fæce diem. ¶ Speculare corneum, quod ex cornu factum eſt, quali vulgo utimur in laternis. *Tertull. de anim. c.* 53. Velut per corneum ſpecular, obſoletior lux rerum eſt.

Specularis, re, o. 3. κατοπτρικός, quod ad ſpeculum ſpectat, quod ſpeculi vice fungitur. Specularis lapis, erat lapis vitri modo tranſlucidus, qui ex Hiſpania, Cappadocia, Arabia portabatur, qui in tenues laminas, ſive teſſellas diſſecto utebantur in feneſtris loco vitreorum, qui nunc in uſu. Ita dicebatur, quia eſſet perſpicuus, ideſt ad ſpeculi ſimilitudinem luceret, atque imaginem redderet. Eoque & κατόπτρου λίθον Græci appellant. *Plin. l.* 36. *r.* 22. Specularis vero (quoniam & hic lapis nomen obtinet) faciliore multo natura finditur in quamlibet tenues cruſtas. Hiſpania hunc olim citerior tantum dabat, nec tota, ſed intra centum millia paſſuum circa Segobricam urbem. Jam & Cypros, & Cappadocia, & Sicilia, & nuper inventum Africa, &c. ¶ Specularis ſignificatio eſt, quæ fit igne e ſpecula oſtenſo. *Plin. l.* 7. *r.* 56. Specularem ſignificationem Trojano bello Sinon invenit.

Speculatio, onis, f. *ſpeculazione*, θεωρία, ὅρασις, actus ſpeculandi, contemplatio. *Ammian. l.* 26. 2. 10. Speculationibus doctus.

Speculator, oris, m. *ſpeculatore*, κατάσκοπος, σκοπός, qui tacite, & a longe ſpeculatur, explorator, a *ſpecula*. *Varro l.* 5. *de L. L.* Speculator, quem mittimus ante, ut reſpiciat, quæ volumus. *Caeſ. l.* 2. *B. G.* Hoc re Cæſar ſtatim per ſpeculatores cognito, ſubdolus veritus, &c. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nam oculi tanquam ſpeculatores altiſſimum locum obtinent. ¶ Specula-

ores

tores etiam dicebantur milites, qui litteras, & mandata Imperatorum perferebant, quia plerunque ex cohorte ſpeculatorum eligebantur. *Sueton. in Calig. c. 44.* Magnificas Romam litteras miſit, monitis ſpeculatoribus, ut vehiculo ad forum uſque pertenderent, nec niſi in æde Martis, ac frequenti Senatu Coſſ. traderent. *Tacit. 2. hiſtor. c. 73.* Vix credibile memoratu eſt, quantum ſuperbiæ Vitellio adoleverit, poſtquam ſpeculatores e Syria, Judæaque, adactum in verba ejus Orientem nunciavere. ¶ Item ſatellites, qui corpus Principis cuſtodiebant, qua ratione uſurpat *Tacit. 1. hiſtor. c. 25. 27. 31. & 35.* V. *Speculator.* ¶ Translate ponitur pro contemplatore, conſideratore. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 30.* Non pudet igitur Phyſicum, idest ſpeculatorem, venatoremque naturæ, ab animis conſuetudine imbutis petere teſtimonium veritatis?

Speculatorium, ii, n. locus, ex quo ſpeculamur, ſpecula. *Apulej. de Mundo:* Nuncii ſpeculatoriorum incenſores aſſidui. Alii aliter leg.

Speculatorius, a, um, κατασκοπικός, quod ad ſpeculandum ſpectat. Speculatoria navigia, quibus in mari ſpeculamur, quid fiat. *Caſ. l. 4. bel. Gal. c. 26.* Item ſpeculatoria navigia militibus compleri juſſit. *Liv. l. 22.* Inde duæ Maſſilienſium ſpeculatoriæ præmiſſæ retulerunt, &c.

Speculātrix, icis, f. *ſpeculatrice*, ἐπόπτρια, quæ ſpeculatur. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 18.* Furiæ Deæ ſunt, ſpeculatrices, credo, & vindices & facinorum, & ſceleris. *Stat. l. 2. ſilv. 2.* Speculatrix villa profundi. h. e. quæ ad mare ſpectat.

Speculātus, us, m. idem quod ſpeculatio. *Plin. l. 10. c. 73.* Feles quam occulto ſpeculatu in muſculos exiliunt.

Speculātus, a, um, particip. a ſpeculor. *Velle. l. 2. c. 100.* Non ſegni providentia uſi, ſpeculatique opportunitatem. ¶ Paſſive pro ſpeculis ornato, ut ſpeculatum cubiculum: *Auctor vitæ Horatii*, quem quidam *Suetonium* eſſe putant.

Speculor, aris, d. 1. *ſpeculare, guardare*, צפה, Germ. *auſſſpehen*, Gall. *guetter*, Hiſp. *mirar, atalayar*, κατασκοπέω, proſpicio, obſervo, exploro. *Caſar l. 8. B. Gall.* Qui ſpeculandi gratia eſſent remiſſi. *Cic. 1. de Or. c. 30.* Nec inſidiando, & ſpeculando aſſequi potui, ut, quid Craſſus ageret, ſuſpicari liceret. *Id. 1. Catil.* Multorum te etiam oculi, & aures non ſentientem, ſicut adhuc fecerunt, ſpeculabuntur, atque cuſtodient. ¶ Item pro conſiderare, contemplari. *Virg. 1. Georg.* Nec fruſtra ſignorum obitus ſpeculamur, & ortus.

Specŭlum, i, n. *ſpecchio*, ראי, Germ. *ſpiegel*, Gall. *miroir*, Hiſp. *eſpejo*, κάτοπτρον, inſtrumentum ex vitro, chalybe, ſtanno, argento, & ſimilibus, in quo imaginem noſtram videmus, a *ſpecio*. *Cicer. de Univ.* Id fit, cum ſpeculorum levitas hinc, illincque altitudinem aſſumpſit. *Ovid. l. 3. de Arte:* Et ſpeculum conſulat ipſa ſuum. ¶ Speculum argenteum primus fecit Praxiteles Pompeii Magni ætate. *Plin. lib. 33. cap. 9.* ¶ De ſpeculis e ſtanno mentionem facit *Id. l. 34. c. 17.* de lapideis ſpeculis, *l. 36. c. 17.* & de ſmaragdo eiuſmodi, *l. 37. c. 5.* ¶ Sæpe ſpeculum translate uſurpatur. *Cic. in Piſon. c. 29.* Vitam alicujus in verſibus tamquam in ſpeculo intueri. *Ter. Adelph. 3. 3. 61.* Inſpicere tamquam in ſpeculum vitas omnium. ¶ Speculum lympharum pro aqua pellucida, quæ imagines reddit, dixit *Phædr. fab. 4.* Sic ſpeculum Lunæ, *Tertull. de reſurrect. carn. c. 9.* quia lumen ſolis repercutit. ¶ Speculum pro parvo ſpecu uſurpavit *Paulin. Aquilejenſ.* apud *Barth. l. 43. Adverſar. c. 11.*

Specus, us, maſc. vel f. 4. vel n. *ſpeco*, idem ac ſpelunca, a σπέος, quod idem notat. *Accius apud Non. c. 8. n. 31.* Quod Dii interdum inferam penitus interpreſſum altis clauſere ſpecus? *Ovid 3. Met. v. 29.* Eſt ſpecus in mediis ſylvis, & vimina denſus. *Hor. l. 3. Od. 25.* Quæ nemora, aut quos agor in ſpecus? *Plin. l. 22. c. 1.* Cava ſpecus. *Gell. l. 5. c. 14.* Specum quandam nactus remotam, latebroſamque, in eam me penetro, & recondo. ¶ Uſurpatur translate. *Sil. l. 6. v. 276.* Tabificam expirat ſaniem ſpecus ultima. *Virg. 9. Æn.* Reddit ſpecus atri vulneris undam. h. e. profunditas. ¶ Legitur & ſpecus, ei, o. e. *Virg. 7. Æn. v. 568.* Hic ſpecus horrendum, & ſævi miracula Ditis Monſtrantur.

Spegma, atis, n. æris micæ, ſive ramenta, quæ in ærariis officinis, liquato jam ære, atque percocto, additis carbonibus, & accenſis, colliquantur, & colliguntur. *Plin. l. 34. c. 13.*

Spelæum, i, n. σπήλαιον, ſpelunca, a Græco nomine allato. *Virg. 10. Ecl.* Certum eſt in ſylvis inter ſpelæa ferarum Malle pati.

Spelunca, æ, f. *ſpelonca*, מערה, Ger. *hole*, Gal. *caverne*, Hiſp. *cueva*, *hoya*, σπήλαιον, σπέος, ἄντρον, antrum, montis cavitas, ſupec excavata. *Virg. 6. Æn.* Spelunca alta fuit, vaſtoque immanis hiatu. *Cic. 6. Verr. c. 48.* Etenim propter eſt ſpelunca quædam, converſa ad Aquilonem, infinita altitudine, qua Ditem Patrem ferunt cum curru extitiſſe.

Speluncōſus, a, um, adject. *pieno di caverne*, ut ſpeluncoſa loca, *Cal. Aurelianus Acut. 2. c. 37.*

Sperabĭlis, & le, n. 3. *ſperabile*, ἐλπιστός, quod ſperari poteſt. *Plaut. Capt. 3. 3. 3.* Hic ille eſt dies, cum nulla vitæ ſalus ſperabilis eſt mecum.

Sperātus, a, um, *ſperato*, ἐλπισθείς, partic. a ſpero. *Plaut. Merc.* Spem ſperatam cum hanc obtuliſti mihi, gratiam ago. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Simul & illud cogita, non de re aliqua, & ſperata gloria jam laborare, ſed de parta dimicare. ¶ Veteres *ſperatum* dicebant ſponſum. *Afran. apud Non. c. 2. n. 812.* Curre, & nuncia venire, & mecum ſperatum adduce. Sic *ſperatam* ſponſam, vel eam, quæ ſponſa futura ſperabatur. *Hygin. fab. 33.* Hercules intervenit, centaurum occidit, & ſuam ſperatam abduxit. *Plaut. apud Varron. l. 5. de L. L.* Lubenter, mea ſperata, conſequor. ¶ *Id. Plaut. in Amphitr.* Speratam appellat eam quæ jam nupſit, c. 2. 44. Amphitruo, *inquit*, uxorem ſalutat lætus ſperatam ſuam.

Sperchias, adis, f. 3. σπερχειάς, patron. fœm. a *Sperchius*. *Ovid. 2. Met. v. 250.* Æſtuat Alphæus, ripæ Sperchiades ardent. Al. leg. Spercheïdes, ut ſit a recto *Spercheïs*, *idis*.

Sperchionīdes, æ, m. 1. σπερχειονίδης, patron. maſc. a *Sperchius*. *Ovid. 5. Met. v. 86.* Caucaſeumque Abarim, Sperchionidemque Lycetum. h. e. habitantem apud fl. Sperchium.

Sperchius, ii, m. *Agriomela*, al. *Selambria*, fl. Theſſaliæ, qui ex Pindo monte oriens rapide in ſinum Maliacum labitur. Huic Achilles voverat comas, ſi rediiſſet e Troja incolumis. *Virg. 2. Georg. v. 487.* Sperchiuſque, & virginibus bacchata Lacænis Taygeta.

Speres, vel ſperis, is, f. idem ac ſpes, apud vet. *Non. c. 2. n. 788.* Sperem veteres ſpem dixere: unde & *proſpere* dicitur pro ſpe. *Feſt.* Speres antiqui pluraliter dicebant, ut *Ennius l. 2.* Et ſemel affugit ſpem ita funditus noſtras. Et libro ſextodecimo: Spero, ſi ſperes quicquam prodeſſe potes ſunt. *Varro apud Non. loc. cit.* Quibus ſuam delectet ipſe amicam, & ſe ſe ſperibus jactet ſuis. *Eumen. in paneg. ad Conſtantin. c. 15.* Pleni ſperum, vacui commodorum.

Sperma, atis, n. *ſeme*, σπέρμα, ſemen. *Sulpic. Sev. l. 2.* Sperma in terram effundis.

Spernax, acis, o. 3. ὑπερόπτης, contemptor. *Sil. l. 8. v. 463.* Ductor Piſo viros ſpernaces mortis agebat.

Spernendus, a, um, ἀπόβλητος, *ſprezzabile*. *Tac. l. 14. Ann. c. 40.* Marcellus Aſinio Pollione proavo clarus, neque morum ſpernendus habebatur.

Sperno, is, ſprevi, ſpretum, a. 3. *ſprezzare*, *rifiutare*, בזה, Ger. *verachten*, Gall. *mépriſer*, Hiſp. *menoſpreciar*, ἀτιμάζω, ἐξουθενίζω, ἀποστρέφω, faſtidio, deſpicio, rejicio, contemno, negligo. *Cic. 1. Fin.* Qui Ennii Medeam, aut Antiopam Pacuvii ſpernat, aut rejiciat? *Id. 2. de nat. Deor.* Veritas auſpiciorum ſpreta eſt, ſpecies tantum retenta. ¶ A veteribus pro ſeparare uſurpabatur. *Ennius apud Non. c. 4. n. 435.* Melius eſt virtute jus: Nam ſæpe virtutem mali nanciſcuntur; jus, atque æquum ſe a malis ſpernit procul. *Plaut. Captiv. 3. 3. 2.* Nunc ſpes, opes, auxiliaque a me ſegregant, ſpernuntque ſe.

Spero, as, a. 1. *ſperare*, *avere ſperanza*, קוה, Ger. *hoffen*, Gal. *eſperer*, Hiſp. *eſperar*, ἐλπίζω, ſiduciam habeo, aliquid ex voto ſucceſſurum eſſe. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro Cluent.* Ut neque accuſator timere, neque reus ſperare debuerit. *Id. pro Dejot. c. 14.* Jubeo, te bene ſperare, & bono animo eſſe. ¶ Vel cum acc. *Cic. pro L. Man.* Præterita meminiſſe, reliqua ſperare videmur. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. *de*. *Cic. Att. l. 9. ep. 7.* Ita neque de otio noſtro ſpero jam. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. 2. Catil.* Si illam meam priſtinam lenitatem perpetuam ſperant futuram. ¶ Aliquando eſt æſtimare, ſeu conſidere, in qua acceptione de præterito etiam, & de præſenti uſurpatur. *Cic. Att. l. 1. epiſt. 1.* Spero, tibi me cauſam probaſſe, cupio quidem certe. *Id. ibid.* Cætera ſpero prolixa eſſe, his dumtaxat urbanis competitoribus. *Metell. ad Cicer. l. 5. Famil. epiſt. 1.* Te tam mobili in me meoſque eſſe animo, non ſperabam. *Terent. Eun. 5. 3. 11.* Spero me habere, qui hunc meo excruciem malo. ¶ Cum conjunctivo, & *ut* particula. *Q. Cic. de petit. conſul. c. 5.* Qui abs te aliquid beneficium aut habent, aut, ut habeant, ſperant. ¶ Sperare deos eſt in deos confidere. *Plaut. Caſ. 2. 5. 38.* Diis ſum fretus, Deos ſperabimus. Niſi malis *Plautum* per ellipſim locutum eſſe, ut ſubintelligatur *propitios fore*, aut quid ſimile. ¶ Per Catachreſin ponitur pro timere. *Virg. Æn. l. 4.* Hunc ego ſi potui tantum ſperare dolorem. Adde *Cic. pro Roſc. Amer. c. 4.* & *Plaut. Moſtell. 1. 3. 40.*

Spes, ei, f. 5. *ſperanza*, תקוה, Ger. *hoffnung*, Gal. *eſperance*, Hiſp. *eſperanza*, ἐλπίς, expectatio boni, ut *Cicero* definit *4. Tuſc.* ſeu opinio venturi boni, ab antiquo *ſperes*. *Caſ. l. 2. B. C.* Plenus bonæ ſpei, atque animi adverſus eos proficiſcitur. *Cic. 2. Phil.* Adoleſcentem ſumma ſpe & animi, & ingenii, præditum rei familiaris facultatibus. *Quintil. l. 1. c. 1.* ſpem capere de aliquo. *Liv. l. 27. c. 28.* Spes affulget. *Senec. epiſt. 8.* Spe decipi. *Rurſus Cic. 13. Fam. epiſt. 19.* In ſpe eramus, te facturum &c. *Id. Fam. 12. epiſt. 25.* Ingredi in ſpem. *Id. Attic. 1. epiſt. 12.* In ſpem adduci. *Id. 9. Fam. epiſt. 1.* In ſpem venire. *Id. 3. Att. epiſt. 9.* Spe niti. *Id. Agrar. 2.* Spe duci. *Id. pro Mur. c. 15.* Spe inflari. *Id. 5. Tuſc. c. 12.* Spem in aliquo reponere. *Id. 10. Fam epiſt 27.* Spe bona eſſe. Illa quoque Ciceronis ſunt, Spem alicui afferre, dare, injicere, oſtendere, &c. *Id. Fam. 12. ep. 2.* Reipublicæ ſpes omnis in vobis eſt. *Id. 5. Fam. ep. 13.* Teneri aliqua ſpe. *Id. Attic. l. 15. epiſt. 1.* Præter ſpem. *Ter. Andr. 4. 1. 24.* Spe fallaci aliquem producere. *Tacit. 1. hiſt. c. 13.* Spem concipere. *Id. ibid. c. 4.* In ſpem erigi. *Id. Ann. 1. c. 8.* In ſpem ſecundam nepotes pronepoteſque (hæredes) ſcripſerat. *In ſeconda luogo: in mancanza de' più propinqui.* ¶ Spes interdum dicitur id, in quo aliquid ſperamus. *Virg. 2. Æn.* O lux Dardaniæ, ſpes o fidiſſima Teucrum. *Id. Ecl. 1.* Gemellos, ſpem gregis. ¶ Interdum ſumitur pro metu. *Stat. 9. Th.* Dum ſpes nulla necis. *Lucan. l. 5. v. 454.* Naufragii ſpes omnis abit. ¶ Interdum pro lætitia. *Virg. 1. Æn.* ſpem vultu ſimulat, premit altum corde dolorem. ¶ In num. pl. habet nom. acc. & voc. cæteris caſibus caret. *Cic. 3. Catil.* Exiſtimare debetis, omnes Catilinæ copias, omnes ſpes, atque opes, his depulſis Urbis periculis, concidiſſe. ¶ *Salvian.* tamen *ſpebus* dixit *l. 5. de gubernat. ad fin.* ¶ *Spem pretio emere*, proverbialiter dicitur pro eo, quod eſt certum, & præſens detrimentum facere ſpe incerti lucri. *Ter. Adel. 2. 2. 11.* Spem pretio non emo.

Spetīle, vel Spectīle, is, n. caro infra umbilicum ſuis. *Plaut. in fragment. Carbonariæ*, interprete *Paulo apud Feſt.*

Speuſippus, i, m. Σπεύσιππος, Philoſophus Athenienſis, Platonis ex ſorore nepos, quem Plato quaſi Philoſophiæ hæredem reliquit. Octo annos Platonicæ ſcholæ præfuit. Compoſuit Dialogos, qui a Diogene commemorantur. Primus invenit, qua pacto ex gracilioribus lignis fierent vaſa capacia. Ferunt, hunc ſenio confectum ſibi mortem conſciviſſe mœrore impulſum. Plutarchus vero ſcribit, illum pediculis efferveſcentibus interiiſſe. V. *Gel. l. 3. c. 17.*

Speuſtĭcus, a, um, adject. a σπεύδω, *feſtino*, ut ſpeuſticus panis, qui celerrime coquitur, *Plin. l. 18. c. 11.*

Sphacos, i, σφάκος, herba ſalvia. *Plin. l. 24. c. 6.*

Sphæra, æ, f. *sfera*, *globo*, כדור, Germ. *kugel*, Gall. *ſphere*, Hiſp. *eſphera*, σφαῖρα, globus, corpus ſolidum rotundum unica ſuperficie contentum, in cujus medio punctum eſt, a quo omnes lineæ rectæ ductæ ad circumferentiam, vel ad ambientem ſuperficiem ſunt æquales. *Cic. l. 2. de Nat. Deor. c. 18.* Cum duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim σφαῖραν interpretari placet) ex planis autem circulus, aut orbis. *Id. ibid. c. 21.* Habent ſuam ſphæram ſtellæ inerrantes, ab ætherea conjunctione ſecretam & liberam. *Id. 3. de Orat. c. 40.* Quamvis ſphæram in ſcenam, ut dicitur, attulerit Ennius, tamen in ſphæra fornicis ſimilitudo non poteſt ineſſe. ¶ Sphæræ luſus, eſt luſus pilæ, apud *Cæl. Aurelian. Chronic. l. 5. c. 11.* ¶ Eſt etiam *ſphæra* deſcriptio motus ſiderum. Ejus plura ſunt genera: alia enim eſt *ſphæra Græcanica*, alia *Barbarica*, alia *Perſica*, alia *Indica*. Dicitur *Græcanica* illa, in qua explicantur ortus, & occaſus ſiderum, prout a Græcis in ſuo hemiſphærio viſuntur: *Barbarica*, quæ accommodata eſt ad clima Ægyptiorum, & ſic de reliquis. *P. Nigidius* Σφαιρικά ad inclinationem utriuſque cœli Ægyptiæ, & Græcanicæ ſcripſit, alterum librum vocavit *ſphæram Barbaricam*, alterum *Græcanicam*. Ex utroque fragmenta aliquot afferuntur a *Servio ad 1. Georg. v. 19. & 218.* a *Varr.* apud *eund. Serv. ad 2. Georg. v. 190.* & a *Probo in 1. Georg.* Hæc nos ex *Joſ. Scalig. in commentar. ad Manil.* ubi plura hac de re. ¶ *Jul. Firmic.* *Barbaricæ ſphæræ* meminit *l. 8. c. 18. & 31.* & alibi. ſed videtur eo nomine *ſphæram Græcanicam* intelligere. Perſequitur enim vires, & apoteleſmata *aſtrorum* ſecundum ea nomine, quibus a Græcis vocantur. Porro quemadmodum Græci omnes eos Barbaros vocarunt, qui exteras regiones habitabant: eadem ratione Latinis licere potuit vel ipſos Græcos vocare *Barbaros*: atque ita *ſphæram* Græcorum potuit *Firmicus* Barbaricam appellare.

Sphærālis, le, adject. *sferico*, ad ſphæram pertinens, ut ſphæralis forma, *Macrob. l. 7. Saturn. c. 16.* Sphæralis globoſitas, *Id. l. 1. in Somn. Scip. c. ult.*

Sphæſica. V. Sphærita.

Sphærīna, σφαιρίνη, nomen collyrii apud *Celſ. l. 6. c. 6.*

Sphærīſta, æ, m. σφαιριστής, qui pila, vel globis ludit. *Sidon. l. 2. epiſt. 9.* Ecce hos ſphæriſtarum contraſtantium paria inter rotatilia cataſtropharum gyros duplicabantur.

Sphæriſtērium, ii, n. σφαιριστήριον, locus pilæ luſui deſtinatus, a σφαιρίζω, *pila ludo*. Erant ſphæriſteria cubicula in balineis, in quibus ſæ tum aliis rebus, tum pilæ ludo veteres exercebant. *Plin. l. 5. epiſt. 6.* Apodyterio ſuperpoſitum eſt ſphæriſterium, quod plura genera exercitationis, pluresque circulos capit. *Sueton. in Veſpaſ. c. 20.* Valetudine proſperrima uſus eſt, quamvis ad tuendam eam nihil amplius quam fauces cæteraque membra ſibimet ad numerum in ſphæriſterio defricaret.

Sphæ-

Sphærita, æ, f. *σφαιρίτης*, ſuppla *ϕακεῖς*, placentæ genus, in cujus ſolo ſphæræ, ſeu globuli multi poſiti ſunt, a *ſphæra*. *Cato c.* 83. Sphæritam ſic facito, ita uti ſpiram, niſi ſic fingito de tractis caſeo, melle: ſphæras pugnam altas ſemis, eas in ſolo componito, deinde eodem modo componito, atque ſpiram, itemque coquito. Sunt qui leg. *Sphæricam*.

Sphæroides, is, *globoſo*, *sferico*, ut ſphæroides ſchema, *Vitruv. l.* 8. *c.* 6.

Sphæromachia, æ, f. *giuoco di palla*, certatio quæ ſit pila, vel globo. *Statius in præfat. l.* 4. *ſilvar.* Sed & ſphæromachias ſpectamus, & pilaris luſio admittitur.

Sphagitides, um, f. *σφαγίτιδες*, venæ duæ inſignes utrinque ad jugulum apparentes, apud *Celſ. lib.* 4. *cap.* 1. ubi tamen græcis literis hanc vocem ſcribit.

Sphagnus, i, *σφάγνος*, & *σπλάγνος*, alio nomine bryon, *βρύον*. Hac voce ſignificantur cani arborum villi, quales in quercu maxime videmus, ſed odore præſtantes. *Plin. l.* 12. *c.* 23. & *l.* 24. *c.* 6.

Sphingium, ii, m. V. in Voce ſequenti.

Sphinx, ngis, f. 3. *Sfinge*, *σφίγξ*, monſtrum apud Thebas, cujus caput, & manus puellæ, corpus canis, alæ avis, vox hominis, ungues leonis, cauda draconis, a *σφίγγω*, *ſtringo*, quod in ſcopulo inſidens viæ imminenti ad portam Thebarum ænigmata proponere ſoleret prætereuntibus ita difficilia, ut ſe ſe expedire non poſſent, quod ſi illa ænigmata non diſſolverent, ad eos advolabat, illoſque ad ſe in rupem tractos unguibus lacerabat. *Auſonius Idyll.* 11. *v.* 40. Terruit Aoniam volucris, leo, virgo, triformis Sphinx, volucris pennis, pedibus fera, fronte puella. Hæc in fabulis. Ita vero autem Sphinx erat, quemadmodum ne Socrata tradit Scholiaſtes Euripidis, *γυνὴ χειμαζομένη δύσγνωστα μαντευομένη*, vates ejus regionis, quæ reſponſa daret intellectu difficilia. Indeque a *Sophocle in Oedipo tyranno* vocatur *ἡ ῥαψῳδός*, id eſt contexens carmina. Vide, ſis, quæ de Sphinge notavit *Joſ. Scaliger*, *Animadv. Euſeb. ad ann.* 757. *Stat. l.* 1. *Theb. v.* 66. Si Sphingis iniquæ Callidus ambages te præmonſtrante reſolvi. ¶ Cum Oedipus Thebas ingreſſurus eſſet, Sphinx ænigma ejuſmodi ei propoſuit: Quodnam animal mane quadrupes, meridie bipes, veſperi tripes eſſet. Oedipus ænigmatis nodum diſſolvit, & dixit, hominem eſſe, qui in infantia manibus, & pedibus repens veniret, quam incedens, quadrupes eſt: factus vir, ut qui nullo alio, quam pedum adminiculo nititur, bipes: ingraveſcentibus autem annis, aſſumpto ſcipione, tripes. Hanc ſolutionem Sphinx tam ægre tulit, ut ſtatim ſe de ſaxo præcipitaverit. *Plaut. Pœn.* 1. 3. 34. Iſti orationi Oedipo opus conjectore eſt, qui Sphingi interpres fuit. ¶ Sphinx item animal eſt ex genere Simiarum, inſigne duabus in maxilla maculis nigricantibus, cauda coloris ſubnigri, oblonga. *Plin. l.* 8. *c.* 21. ¶ Dicitur & Sphingius, ii, m. *Id. l.* 10. *c.* 72. Et Sphingium, ii, *Id. l.* 6. *c.* 29.

Sphondyli, orum, *σφόνδυλοι*, concharum marinarum genus, apud *Column. l.* 8. *c.* 16.

Sphragis, idis, f. *σφραγίς*, *ſigillo*, vox Græca. Scribit *Plin. l.* 35. *c.* 6. terram Lemniam ſphragidem appellatam, quia non niſi ſignata venundabatur. ¶ Apud *eund. l.* 37. *c.* 8. Sphragides ſunt gemmæ quædam optimæ ad ſignandum. ¶ Apud *Celſ. l.* 5. *c.* 20. ſphragis dicitur paſtillum quoddam ad obſignanda, & glutinanda vulnera utile.

Sphragitis, idis, f. *σφραγῖτις*, ſignaculum. *Prudent. Periſteph.* 10. *v.* 1076. Quid ſi ſecundas accipis ſphragitidas, &c.

Sphyræna, æ, f. *σφύραινα*. V. Sudis.

Spica, æ, f. *ſpiga*, שבלת, Ger. *ahr*, Gal. *épi*, Hiſp. *eſpiga*, *στάχυς*, totum illud in frumento, quo grana continentur, cujus partes ſunt glumæ, & ariſtæ. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 48. Spica in hordeo, & tritico tria habet continentia, granum, glumam, ariſtam, & etiam primitus, ſpica cum oritur, vaginam. *Cic. de Sen. c.* 15. Culmoque erecta geniculato vaginis jam quaſi pubeſcens includitur, e quibus cum emerſerit, fundit frugem ſpicæ ordine ſtructam, & contra avium minorum morſum munitur vallo ariſtarum. *Ovid.* 8. *Met. de apro Calydonio*: Et Cererem in ſpicis intercipit. ¶ Spica mutica eſt, quæ non habet ariſtas, quaſi cornibus mutilata. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 48. Spica mutica dicitur, quæ non habet ariſtas. Eæ enim quaſi cornua ſunt ſpicarum. ¶ Spicæ vox a frugibus ad alias etiam plantas extenditur. Hinc crocus dicitur a Poetis ſpica Ciliſſa, nimirum quia filis, ſive capillamentis refert ariſtas. *Ovid.* 1. *Faſt.* Et ſonat accenſis ſpica Ciliſſa focis. id eſt crocus advectus a Cilicia. *Plin. l.* 12. *c.* 12. Nardi cacumina in ariſtas ſe ſpargunt, ideo gemina dote nardi ſpicas, ac folia celebrant. ¶ Dicitur etiam de bulbo herbarum, præſertim vero allii. *Cato R. R. c.* 70. Ulpici ſpicas quatuor. *Col. l.* 11. *c.* 3. Ulpicum habet, velut allium, plures cohærentes ſpicas. ¶ Spicæ teſtaceæ, ſunt laterculi coctiles, oblongi, & acuminati, quibus pavimenta fiunt. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. V. *Spicatus*. ¶ Spica denique eſt ſignum in cœlo, quod in Virginis parte decima oritur. *Col. l.* 11. *c.* 2. Decimoquarto Calendas Octobris Spica Virginis exoritur.

Spicatus, a, um, *ſpigoſo*, *σταχυωτός*, quod habet ſpicas. *Plin. l.* 21. *c.* 17. Aliud rurſus ſpicatum genus herbarum. *Id. l.* 24. *c.* 15. Chamæciſſus ſpicata eſt tritici modo, ramis quinis fere folioſa. ¶ Translate ponitur pro omni eo, quod conciſum minutatim eſt in modum ſpicæ. *Gratius in Cynegetico*. Spicataſque faces ferre ad nemora alta Dianæ. ¶ Pavimentum ſpicatum eſt, quod factum eſt ex laterculis oblongis, & angulatis ſpicæ figura, a *ſpina di peſce*. *Vitr. l.* 4. *c.* 1. & *l.* 7. *c.* 1. *Plin. l.* 36. *c.* 25.

Spiceus, a, um, *di ſpica*, Ger. *aherin*, Gal. *d'épic*, Hiſp. *d'eſpiga*, *στάχυϊνος*, quod ex ſpicis eſt. *Virg. l.* 1. *Georg.* Spicea jam campis cum meſſis inhorruit. *Ovid.* 2. *Met.* Stabat nuda æſtas, & ſpicea ſerta gerebat.

Spicifer, a, um, *σταχυοφόρος*, quod fert ſpicas. *Sen. Herc. Oet. de Cerere*: Et ſpicifera concitata Deæ Attica Myſtas claudit Eleuſis. *Martial. l.* 10. *ep.* 74. Non Hybla, non me ſpicifer capit Nilus.

Spicilegium, ii, n. *ſpigolamento*, *ſpigolatione*, Germ. *nachſtoppelung der ahr*, Gal. *amas d'epis*, Hiſp. *cogimiento de eſpigas*, *σταχυολογία*, collectio ſpicarum in agro a meſſoribus prætermiſſarum. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 53. Meſſe facta ſpicilegium venire oportet.

Spicio, is, xi, ectum, a. 3. *guardare*, *βλέπω*, video, cerno, intueor. *Plaut. Mil.* 3. 1. 100. Quo ſupercilio ſpicit! *Enn. apud Feſt.* ſpexit de montibus celſis.

Spiclum, i, n. idem ac ſpiculum, per Sync. *Lucr. l.* 3. *v.* 199. At contra lapidum conjectum, ſpiclorumque &c.

Spico, as, a. 1. *ſpigare*, *mandar fuora le ſpighe*, Germ. *abreſchoſſen*, Gal. *jetter les épis*, Hiſp. *eſpigar*, *σταχυηφορέω*, ſpicas emitto. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Grano in ſtipula crinito texto ſpicantur. ¶ Spicare quoque eſt concidere aliquid minutatim, ſic, ut aſſulis multis referat ſpicam cum ariſtis ſuis, vel in modum ſpicæ acuere. *Gratius in Cynegetico v.* 118. Quid Macedum immenſos libeat ſi dicere contos, Quam longa exigui ſpicant haſtilia dentes?

Spicile, læ, herba chamæpitye. *Apuley. de herb. c.* 26.

Spiculator, oris, m. *alabardiere*, Germ. *trabant*, Gal. *halebardier*, Hiſp. *alabardero*, *δορυφόρος*, ſatelles Principis, carnifex, a *ſpiculum*, quia ſpiculum geſtat. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 31. Dilapſis ſpiculatoribus, cætera cohors non aſpernata concionantem. *Sueton. in Claud. c.* 35. Ut ſpiculatores cum lanceis circumſtarent. Utroque loco alii leg. *ſpeculatores*.

Spiculatus, a, um, adject. acuminatus. *Solin. c.* 56. Cauda veluti ſcorpionis aculeo ſpiculata.

Spiculo, as, a. 1. *aguzzare la punta*, *ἀκονάω*, cuſpidem acuo. *Plin. l.* 11. *c.* 2. *de inſectorum aculeo*: Telum vero perfodiendo tergori quo ſpiculavit ingenio!

Spiculum, li, n. *dardo*, רמח, Germ. *glen*, Gal. *javeline*, Hiſp. *lança*, *λόγχη*, *ξυστόν*, lancea brevis, ſeu (ut *Vegetius* ait *l.* 2. *de re milit. c.* 15.) telum miſſile, cujus ferrum eſt triangulum, unciarum novem, haſtile pedum quinque, & ſemiſſis. *Cic. in Piſ.* L. Craſſus homo ſapientiſſimus noſtræ civitatis ſpiculis prope ſcrutatus eſt Alpes. *Virg.* 5. *Æn.* Gnoſſia bina dabo levato lucida ferro ſpicula. ¶ Accipitur & pro ſagitta. *Virg.* 11. *Æn.* Spicula converſo fugientia dirigit arcu. ¶ Aliquando pro quacunque cuſpide, & aculeo, ut ſunt ſpicula ſagittarum, & aculei apum. *Curt. l.* 7. *c.* 6. Rex ſagitta ictus eſt, quæ in medio crure reliquerat ſpiculum. *Virg.* 4. *Georg. v.* 237. *de apibus*: Iuſa venenum Morſibus inſpirant, & ſpicula cæca relinquunt. ¶ Spicula pro ſolis radiis ponuntur a *Prudent. in hymno ad matutin.* ¶ *Spiclum* per ſyncop. V. ſuo loco.

Spiculus, a, um, adject. in modum ſpiculi factus. *Tertull. de pudic. c.* 9. Non lucernæ ſpiculo lumine, ſed totius ſolis lancea opus eſt. *Schoppius in notis ineditis ad Tertull.* legit *ſpeculo*.

Spicum, i, n. idem ac ſpica. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 42. *de ſigno Virginis*: Spicum illuſtre tenens inſigni corpore virgo. *Varr. apud Non. c.* 3. *n.* 230. Neque in bona ſegete nullum eſt ſpicum nequam, neque in illa non aliquod bonum.

Spicus, ci, m. idem ac ſpica. *Feſt.* Spicum maſculine antiqui dicebant, ut hunc ſtirpem, & hanc amnem.

Spina, æ, f. *ſpina*, קוץ, Germ. *dorn*, Gall. *épine*, Hiſp. *eſpina*, *ἄκανθα*, aculeus ſentis, vel rubi, quo pungimur. *Virg.* 5. *Ecl.* Carduus, & ſpinis ſurgit paliurus acutis. *Col. l.* 11. *c.* 3. Ea ſint vaſtiſſimarum ſpinarum, maximeque rubi, & paliuri, & ejus, quam Græci vocant *κυνόσβατον*, nos ſentem canis appellamus. ¶ Dicitur etiam de herbis. Hinc ſpinam facere dicitur aſparagus, cum percrevit, & ſpinoſus fit. *Col. l.* 11. *cap.* 3. Deinde cum ſpinam fecerit, collectis ſeminibus ipſis, &c. ¶ *Spina ſolſtitialis*, eſt lutea, vel herba quæ ſolſtitio provenit, vel floret. *Col. l.* 2. *c.* 18. Alias per ver avellamus, ut intuba, ac ſolſtitiales ſpinas. ¶ Item de beſtiis, pro aculeo, qualis hyſtricibus, ſerpentibus, & multis piſcibus ineſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quarum aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ, aliæ ſpinis hirſutæ. *Plin. l.* 8. *c.* 35. Hyſtrices generat India, & Africa, ſpina contectas. ¶ Translate ſpina dicitur vertebrarum in quocunque animali contextus inter ſe (quam & Græci *ῥάχιν* nominant) qui eſt a collo ad extremum uſque os, quod ſacrum dicitur. Sic autem appellata eſt, quod ipſæ vertebræ in ſuo contextu proceſſus utrinque oſtendunt, ſpinis haud abſimiles. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 7. Scapulis latis, ſpina maxime duplici. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Spina lumbis oſſea, ſed tereti ſtructura, per media foramina a cerebro medulla deſcendente. ¶ Per tranſlationem item accipitur pro inculto, & horrido dicendi genere, vel pro difficultate. *Cic.* 4. *Fin. c. ult.* Quam illorum triſtitiam, atque aſperitatem fugiens Panætius nec acerbitatem ſententiarum, nec diſſerendi ſpinas probavit. *Id.* 4. *Tuſc. c.* 5. Spinas partiendi, & definiendi prætermittunt.

Spinalis, & le, n. quod ad ſpinam pertinet. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 9. Animæ per ſpinalem medullam præbetur effectus.

Spinea, æ, f. genus vitis, quæ & ſpionia. *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Spineola, æ, f. ſpecies roſæ, plurimis ſed minutiſſimis foliis. *Plin. l.* 21. *c.* 4.

Spineſco, is, n. 3. ſpinoſus fio. *Marcian. Capel. l.* 6. *metro ult.* Sentis ſpineſcere dumetis.

Spinetum, ti, n. *luogo piantato di ſpine*, Ger. *dorn geſtaud*, Gall. *épinaye*, Hiſp. *eſpinal*, *ἀκανθών*, locus ſpinis abundans. *Virg.* 2. *Ecl.* Nunc virides etiam occultant ſpineta lacertos.

Spineus, a, um, *ἀκάνθινος*, quod a ſpinis factum eſt. *Ovid.* 2. *Met. v.* 789. Quam ſpinea tortum Vincula cingebant.

Spinifer, ra, rum, *ἀκανθοφόρος*, quod ſpinas fert. *Cic. in Arat. v.* 178. Spiniferam ſubter caudam pulcher adhæſit.

Spiniger, a, um, adject. idem quod ſpinifer. *Prudent. in paſſione Hippolyti*, *v.* 153. Spinigeris ſtirpibus hirtus ager.

Spinoſulus, a, um, *ſpinoſetto*, aliquantum ſpinoſus. *Hieron. ep.* 83. *ad Ocean.* Primum ſpinoſulus noſter obmutuit, poſtea vero, &c.

Spinoſus, a, um, *ſpinoſo*, *ἀκανθώδης*, ſpinis abundans. *Var. l.* 2. *R. R. cap.* 3. Atque in ſpinoſis locis paſcuntur. *Plin. lib.* 12. *cap.* 13. Corticem levem myrrhæ, ſimilemque unedoni, ſcabrum alii, ſpinoſumque dixere. ¶ Translata ſumitur pro duro, aſpero, inculto. *Cic.* 1. *de Orat.* Sed hæc erat ſpinoſa quædam, & exilis oratio, longeque a noſtris ſenſibus abhorrebat. *Id. in Orat. cap.* 32. Et poſtea qui Dialectici dicuntur, ſpinoſiora multa pepererunt.

Spinter, ſive ſpinther, tris, n. *ἀκροχείριον*, *βραχιονιστήρ*, fibula in humeris, vel armilla, qua mulieres in ſummo brachio ſiniſtro utebantur. *Feſt.* Spinther vocabatur armillæ genus, quod mulieres antiquæ gerere ſolebant brachio ſummo ſiniſtro. *Plaut. Men.* 3. 3. 4. Jubeas, ſpinther novum reconcinnarier.

Spintria, æ, com. 1. repertor monſtroſæ libidinis, novique concubitus, a *σπινθήρ*, *ſcintilla*, *igniculus*, nempe a monſtroſarum libidinum ardore. *Suet. in Tib. c.* 43. Monſtroſique concubitus repertores, quos ſpintrias appellabat. *Tac.* 6. *Ann. c.* 1. Tuncque primum ignota ante vocabula reperta ſunt ſellariorum, & ſpintriarum, ex fœditate loci, & multiplici patientia.

Spinturnicium, ii, n. genus avis deformis, & inauſpicatæ, diminut. a *ſpinturnix*. *Plaut. Mil.* 4. 1. 42. Pithecium hæc eſt præ illa, & ſpinturnicium.

Spinturnix, icis, f. avis quædam deformis & obſcœna, ejuſdemque cum bubone ominis. *Plin. l.* 10. *c.* 13. & *Feſtus*.

Spinula, læ, f. *picciola ſpina*. *Arnob. l.* 2. Inhærens callo ſpinula.

Spinus, ni, m. *prugnolo*, *ſuſino ſalvatico*, Germ. *ſchlehebaum*, Gall. *prunier*, Hiſp. *ciruelo*, *montes*, *προῦμνον*, agreſtis, ſeu ſylveſtris prunus. *Serv. in* 4. *Georg.* monet, ſpinus genere virili eſſe arborem prunorum, at ſentes dici ſpinas in muliebri. rectius tamen in fœm. genere uſurpaveris, ſicut cætera arborum vocabula. *Virg.* 4. *Georg.* Eduramque pyrum, & ſpinos jam pruna ferentes.

Spio, us, f. 4. cont. *σπειώ*, Nympha, filia Nerei, & Doridis, a *σπέος*, *ſpelunca*, quia Nymphæ in ſpeluncis creduntur habitare dicuntur. *Virg.* 4. *Æn.* Niſæeque, Spioque, Thaliaque, Cymodoceque.

Spionia, æ, f. vitis ſpecies, quæ & ſpinea quibuſdam dicitur. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Æſtum fert ſpionia, quam quidam ſpineam vocant.

Spionicus, a, um, quod ad uvam ſpioniam ſpectat, ut Spionicus guſtus, qui eſt uvæ ſpioniæ. *Col. l.* 3. *c.* 21. Sive eſt illa biturica, ſeu baſilica, ſeu ſpionica.

Spira, æ, f. *ſpira*, *rivolutione*, *rivolgimento*, *σπεῖρα*, linea flexuoſa faciens orbes non redeuntes in ſe, revolutio, ſive circulus, qui in ſe ipſum non recurrit. De variis rebus uſurpatur. *Feſt.* Spira dicitur & baſis columnæ unius tori, aut duorum, & genus operis piſtorii, & funis nauticus in orbem

Digitized by Google

bem convolutus: ab eadem omnes ſimilitudine. Pacuvius, Quid ceſſatis ſueti ejicere ſpiras ſparteas? Ennius quidem hominum multitudinem ita appellat, cum ait, Spiras legionibus nexunt. Hæc *Feſtus*: Igitur ſpiræ ſumitur pro baſi columnæ unius tori, aut duorum. *Plin. l.* 36. *c.* 23. In Epheſiæ Dianæ æde primum columnis ſpiræ ſubditæ, & capitella addita. ¶ Item pro genere operis piſtorii. *Cato de R. R. c.* 77. Spiram ſic facito, quantam voles, pro ratione, ita, uti placenta fit, eadem omnino facito, &c. ¶ Dicitur & de faſciis galeæ ſub mento ſtringi ſolitis. *Juven. ſat.* 8. *v.* 208. De faucibus aurea cum ſe Porrigat, & longo jactetur ſpira galero. ¶ Item de muliebri capilli ornamento. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Lolliam Paulinam, quæ fuit Caii Principis matrona, nec ſerio quidem, aut ſolemni cæremoniarum aliquo apparatu, ſed mediocrium etiam ſponſalium cœna, vidi ſmaragdis, margaritiſque opertam, alterno textu fulgentibus, toto capite, crinibus, ſpiris, auribus, collo, manibus, digitiſque. ¶ Item de ſinuoſis anguium flexibus. *Virg.* 2. *Georg.* Nec rapit immenſos orbes per humum, neque tanto Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis. *Id. l.* 2. *Æn.* Spiriſque ligant ingentibus. ¶ Dicitur etiam de arborum venis, & nodis in orbem convolutis. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Publicum omnium vitium vocant ſpiras, ubi convolvere ſe acinæ, atque nodi.

Spira, *Spira*, Germ. *Speyr*, urbs Germaniæ ſuperioris, in Palatinatu Inferiori, ad Rhenum, media inter Argentoratum ad Mer. & Moguntiacum ad Bor. Dicta eſt a *ſpira*, quæ globum militarem ſignat, quia Conſtantius Cæſar ibi cohortes Græcas collocarat, de quo *Meibomius lib. de pronunt. Ling. Græca*, c. 30.

Spirabĭlis, & le, n. 3. *ſpirabile*, ἀναπνευστός, vitalis, quo ſpiramus. *Virg.* 3. *Æn.* Per ſidera teſtor, Per ſuperos, atque hoc cæli ſpirabile lumen. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Animum denique ipſum ſpirabilem, ſiquis quærat, unde habeamus.

Spiracŭlum, i, n. *ſpiracolo*, רוח, Germ. *lufftloch*, Gal. *ſoupirail*, Hiſp. *reſpiradero*, ἀναπνοή, per quod odor, aerve expiratur, aut exhalat. *Virg.* 7. *Æn.* Hic ſpecus horrendum, & ſævi ſpiracula Ditis monſtrantur. *Plin. l.* 2. *c.* 93. Ut in Sinueſſano agro, & Puteolano ſunt, quæ ſpiracula vocant, mortiferum ſpiritum exhalantia.

Spiræa, æ, f. herba, cujus folia coronamentis apta ſunt, quidam eandem eſſe putant cum illa, quam viburnum vocat Matthiolus. *Plin. l.* 21. *c.* 9.

Spiræum, n. 2. *Capo Spiro*, prom. Peloponneſi, ad ſin. Saronicum, inter Scyllæum prom. ad Auſtr. & Cenchreas portum ſive Bor. ad Iſthmum, apud Epidaurum, & Fanum Æſculapii. *Plin. l.* 4. *c.* 5. & 12.

Spirāmen, inis, n. *ſpiraglio*, ἀναπνοή, id per quod exit ſpiritus. *Lucan. l.* 2. *v.* 183. Hic aures, alius ſpiramina naris aduncæ. *Stat.* 3. *Theb.* Reficit ſpiramina foſſi ignis.

Spiramentum, ti, n. *ſpiracolo*, ἀναπνοή, id, per quod exit ſpiritus, a *Spiramen*. *Virg.* 4. *Georg.* Nequicquam in tectis certatim tenuia ceræ Spiramenta linunt. *Plin. l.* 34. *c.* 10. Circumlito ſpiramento in caminis, donec vaſa ipſa percoquantur. *Juſtin. l.* 4. *de Ætna monte*, Ubi acrior per ſpiramenta cavernarum ventus incubuit.

Spirans, antis, n. 3. πνέων, partic. a ſpiro. *Virg.* 4. *Georg.* Graviter ſpirantis copia thymbræ. ¶ Metaleptice, ſeu metonymice ponitur pro vivente. *Virg.* 4. *Æn.* Spirantia conſulit exta, h. e. palpitantia, quaſi adhuc viva. *Cic. pro Mil.* Ecquando ab eo ſpirante forum potuiſſet detrudi, cujus non reſtiterit cadaveri curia? ¶ Item ponitur pro vitali, ſive pro eo, quod vitam alit, & conſervat, ut *Aura ſpirans*, ideſt quæ ſpiramus, & vivimus. *Virg.* 9. *Æn.* Ab alto Æthere ſe mittit, ſpirantes dimovet auras.

Spiratio, onis, f. *reſpiro*, actus ſpirandi. *Scribon. Larg. Compoſit.* 47. Neque ſpiratio interpelletur. *Id. compoſit.* 180. Opium ſpirationem impedit.

Spirillum, i, n. barba capræ. *Feſtus*.

Spiritālis, le, adject. *pneumatico*, *di ſpirito*, *di fiato*, *o di vento*, πνευματικός. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. Genus machinæ ſpiritale eſt, cum ſpiritus expreſſionibus impulſus, & plagæ voceſque ὀργανικῶς exprimuntur. ¶ Item ad ſpiritum pertinens, & corpori, ſeu materiæ oppoſitus, *ſpirituale*. *Solin. c.* 23. (*al.* 3d.) *ſub fin.* In corporibus noſtris commercia ſunt ſpiritalia. *Tertul. Apolog. c.* 22. Subſtantia ſpiritalis. *Prudent. in Rom. v.* 14. Et ſpiritali lacte pectus irriget. ¶ Legitur & *ſpiritualis*, quod quidem Grammaticis magis placet, cum ſit a *ſpiritus*; veruus antiquis monumentis non ſatis confirmatur.

Spiritālĭter, adverb. *ſpiritualmente*. *Tertul. in exhortat. ad caſtitat. c.* 10. Spiritaliter ſapit.

Spirĭtus, us, m. *ſpirito*, *anima*, *fiato*, רוח, Ger. *athem*, *geiſt*, Gal. *eſprit*, Hiſp. *eſpiritu*, πνεῦμα, halitus, actus ſpirandi, ſpiratio, a *ſpiro*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Tribus rebus animantium vita tenetur, cibo, potione, ſpiritu. *Id. ibid.* Excipiatque animam aer, quæ ducta ſit ſpiritu, eandemque a pulmonibus reſpiret, & reddat. *Id.* 1. *de Or.* Deinde cum ſpiritus ejus eſſet anguſtior. *Et paucis interjectis*, Summa voce verſus multos uno ſpiritu pronuntiare conſueſcebat, *a un fiato*. *Id.* 1. *Catil.* Poteſt ne hujus vitæ hæc lux, Catilina, aut hujus cæli ſpiritus eſſe jucundus? *Id. de Sen.* Quorum uſque ad extremum ſpiritum provecta eſt prudentia. *Id.* 2. *Divin.* Spiritum ducere, *reſpirare*. *Plin. l.* 2. *c.* 5. Proximum ſpiritus, quem Græci, noſtrique eodem vocabulo aera appellant. *Virg. in Culice*, *v.* 180. Spiritibus rumpit fauces. *h. e.* afflatibus, & ſibilis, de angue enim loquitur. ¶ Accipitur aliquando pro vento. *Virg.* 1. *Æn.* Boreæ cum ſpiritus alto inſonat Ægæo. *Col. l.* 3. *c.* 19. Veruntamen præſtat eligere ſationi ſilentia, vel certe placidi ſpiritus diem. ¶ Tranſlate ſumitur pro animi elatione. *Cic. pro Sylla c.* 9. Res enim geſtæ, credo, meæ me nimis extulerunt, ac mihi neſcio quos ſpiritus attulerunt. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* His rebus tantum fiduciæ, ac ſpiritus Pompeianis acceſſit. *Liv. l.* 36. Spiritum alitujus frangere. *Curt. l.* 5. *c.* 8. Nobilitate veſtra dignos ſpiritus capiatis. *coraggio*. ¶ Interdum ſpiritus accipitur pro odore, qui ex aliqua re ſpirat. *Lucret. l.* 3. *v.* 223. Spiritus unguenti ſuavis diffugit in auras. *Celſ. l.* 2. *c.* 26. Spiritus fœdi odoris. ¶ Item pro anima. *Cic. pro Marcel.* Vita corpore & ſpiritu continetur. *Velle. l.* 2. *c.* 87. Spiritum reddere, *morire*. *Id. ibid.* Spiritu privare, *ammazzare*. *Id. ibid. c.* 123. Subrefectus conſpectu & alloquio cariſſimi ſpiritus, *di perſona a ſe molto cara*. ¶ Divino ſpiritu afflari, h. e. Dei afflatu, & inſtinctu moveri. *Cic. pro Arch.* Poetas divino quodam ſpiritu afflari.

Spiro, as, n. 1. *ſpirare*, *eſalare*, πνέω, ſpiritum duco, animam attraho, & emitto. *Cic. pro R. Am.* Non modo ſine cura quieſcere, ſed ne ſpirare quidem ſine metu poſſunt. *Celſ. l.* 2. *c.* 4. Mali morbi teſtimonium eſt vehementer, & crebro ſpirare. ¶ Sæpe dicitur de ventis, pro flare. *Ovid.* 11. *Met.* Et præceps ſpirare valentius Eurus. ¶ Item de floribus, & aliis, pro exhalare, emittere, cum accuſat. *Virg.* 1. *Æn.* Ambroſiæque comæ divinum vertice odorem Spiravere. *Lucret. l.* 6. *v.* 690. Spirat fons dulcis aquai. *Id. l.* 5. *v.* 29. Equi ſpirantes naribus ignem. ¶ Tranſlate *Cic. de clar. Orat. c.* 25. Hanc ob cauſam videtur Lælii mens ſpirare etiam in ſcriptis, Galbæ etiam vis occidiſſe. h. e. ſuperſtes eſſe, non ſecus ac ſi Lælius adhuc viveret. *Liv. l.* 3. *c.* 46. Inquietum hominem, & tribunatum etiam nunc ſpirantem, locum ſeditionis quærere. h. e. vim tribunitiam repræſentantem. *Senec. in Thyeſt. v.* 503. Cum ſpirat ira ſanguinem, neſcit tegi. h. e. cum concupiſcit cædem.

Spirŭla, læ, f. parva placenta in modum ſpiræ confecta. *Arnob. l.* 2. Spirulas, & botulos facere.

Spiſſamentum, i, n. *ſpeſſezza*, στῖμμα, quod in unguentorum confectionibus, & olivarum, aliorumque id genus fructuum conditurus extremum additur, ne fluitat, quod conditum fuerit. *Col. l.* 12. *c.* 46. Spiſſamentoque cuculæ impoſito, contectum vas pelliculetur. *Senec. ep.* 31. Firmiori ſpiſſamento opus eſt, quo uſum in ſociis Ulyſſem ferunt.

Spiſſatio, onis, f. ſpiſſamentum, ſpiſſitudo. *Senec. ep.* 86. *ſub fin.* Terram non aggeſſit tantum, ſed calcavit, & preſſit: negat quicquam eſſe hac, ut ait, ſpiſſatione efficacius. Alii leg. *poſſeſſione*.

Spiſſātor, a, um, *condenſato*, *inſpeſſito*, πυκνωθείς. *Ovid.* 15. *Met. v.* 250. Ignis enim denſum ſpiſſatus in aera tranſit. *Lucan. l.* 4. *v.* 77. *de nubibus*: Spiſſatæque fluunt, nec ſervant fulmina flammas.

Spiſſe, adv. πυκνῶς, denſe, ſive ad multam ſpiſſitudinem. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Dein ſpiſſe calcatis carbonibus inducitur ſabulo, calce, ac favilla mixtis. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Non tranſlucet molochites ſpiſſius virens. *di un verde più carico, e più oſcuro*. ¶ Metaleptice ponitur pro tarde. *Pacuvius apud Non. c.* 4. *n.* 422. Habet hoc ſenectus in ſe, cum pigra eſt ipſa, ut ſpiſſe omnia videantur confieri. *Cic. in Brut. c.* 36. Cum tamen ſpiſſe, atque vix, ut dudum ad Demoſthenem, & Hyperidem, ſic nunc ad Antonium, Craſſumque pervenimus.

Spiſſeſco, is, n. 3. *inſpeſſirſi*, πυκνοῦμαι, ſpiſſus fio. *Lucr. l.* 6. *v.* 175. Fecit, ut ante, cavam, docui, ſpiſſeſcere nubem. *Celſ. l.* 5. Humor ſpiſſeſcens.

Spiſſigrădus, a, um, βραδύπους, qui tarde incedit, qui tardo paſſuum motu in ambulando utitur. *Plaut. Pœn.* 3. 1. 3. Homines ſpiſſigradiſſimos, tardiores multo, quam corbitæ ſunt in tranquillo mari.

Spiſſitas, atis, f. *ſpeſſezza*, πυκνότης, ſpiſſitudo. *Plin. l.* 28. *c.* 30. Quoniam ſpiſſitate ſua concaleſcit.

Spiſſitūdo, inis, f. idem quod ſpiſſitas. *Sen. Quæſt. Nat. l.* 2. *c.* 30. Eſt autem nubes ſpiſſitudo aeris craſſi.

Spiſſo, as, a. 1. *inſpeſſire*, πυκνόω, ſpiſſum facio. *Plin. l.* 11. *c.* 41. Omne lac igne ſpiſſatur. *Id. l.* 13. *c.* 4. Et farinæ modo ſpiſſatur in panem.

Spiſſus, a, um, *ſpeſſo*, *denſo*, πυκνός, denſus, cui opponitur *rarus*, a *denſo*, *denſus*, *obſcurus*. *Virg.* 2. *Georg.* Semibus ſuperabit terra repletis Spiſſus ager. *Id.* 8. *Æn.* Interluceatque corona Non tam ſpiſſa viris. *Hor. l.* 1. *ep.* 19. Spiſſis indigna theatris Scripta pudet recitare. h. e. frequentia. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Spiſſiſſima arbor, ideo & graviſſima, ebenus. *Col. l.* 4. *c.* 33. Spiſſius ſemen. *Plaut. Epid.* 2. 2. 46. Tunicam rallam, tunicam ſpiſſam, h. e. denſæ texturæ. ¶ Metaleptice ſumitur pro tardo. Nam res ſpiſſa tarde, & cum difficultate penetratur. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 77. Spiſſum iſtud amanti eſt verbum, veniet, niſi venit. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 18. Sed hoc quoque timide ſcribo, ita omnia adhuc tarda, & ſpiſſa. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. Scribebam illa, quæ dixeram, πολιτικά, ſpiſſum ſane opus, & operoſum.

Spithăma, æ, f. *palmo*, σπιθαμή, palmus, conſtans e duodecim digitis. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Supra hos extrema in parte montium Triſpithami Pygmæique narrantur, ternas ſpithamas longitudine non excedentes.

Spithamæus, a, um, adject. *lungo un palmo*, σπιθαμιαῖος. V. *Triſpithami*.

Splanchnoptes, is, m. σπλαγχνόπτης, qui ex viſceribus victimæ cæſæ futura conjicit, nam σπλάγχνα viſcera ſunt, & ὀπτᾶν videre ſignificat. Hoc nomine appellata eſt ſtatua vernulæ cujuſdam Periclis a Stipace Cyprio facta. *Plin. l.* 22. *c.* 17. & *l.* 34. *c.* 8.

Splen, enis, m. *milza*, σπλήν, viſcus in ſiniſtra animalis parte ſitum, ſuccos craſſos, & melancholicos in hepate genitos ad ſe attrahens, quorum parte ſubtiliſſima cum ſe aluerit, quod ſupereſt, proprio quodam meatu ad ventriculum remittit, & *lien* dicitur. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Splenem ternis obolis pota (bryonia nigra) triginta diebus conſumit. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 12. Quid faciam? ſed ſum petulanti ſplene cachinno. h. e. ſplene effuſo in riſum: nam ſplen riſus ſedes dicitur.

Splendens, entis, n. 3. *rilucente*, lucens, *riſplendente*. *Hor. l.* 1. *od.* 19. Urit me Glyceræ nitor Splendentis Pario marmore purius. *Claudian de Gigantom. v.* 77. Clypeus ſplendentior igni. ¶ Tranſlate eſt illuſtris. *Plin. l.* 9. *c.* 5. Auctores habeo in equeſtri ordine ſplendentes.

Splendĕo, es, dui, ſine ſup. *riſplendere*, *rilucere*, λάμπω, luceo, ſplendorem emitto. *Virg.* 7. *Æn.* Splendet tremulo ſub lumine pontus. *Martial. l.* 4. *ep.* 79. Et facies multo ſplendeat alba pilo. ¶ Transfertur etiam ad incorporea. *Cic. pro Sext. c.* 28. Virtus ſplendetque per ſe ſemper, neque alienis unquam ſordibus obſoleſcit.

Splendeſco, is, n. 3. *farſi lucente*, λαμπρύνομαι, ſplendidus fio. *Virg.* 1. *Georg.* Et ſulco attritus ſplendeſcere vomer. ¶ Eleganter tranſlate uſurpatur. *Cic. de Sen.* Omnino canorum illud in voce ſplendeſcit etiam, neſcio quo pacto, in ſenectute. *Id. in præf. Parad.* Nihil tam horridum, tam incultum, quod non ſplendeſcat oratione, & tanquam excolatur.

Splendĭco, as, n. 1. ſplendeo. *Apul. l.* 5. *A. A.* Splendicant gemmæ. Alii leg. *ſplendicabant*.

Splendĭde, adv. *ſplendidamente*, λαμπρῶς, cum ſplendore, lucide, & tranſlate nobiliter, præclare, magnifice. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 25. Et acta ætas honeſte, ac ſplendide tantam affert conſolationem, &c. *Id. pro Quint. c.* 30. Magnifice, & ſplendide ornare convivium. *Id.* 1. *de Fin. c.* 2. Quid habent, cur Græca anteponant iis, quæ & ſplendide dicta ſint, neque ſint converſa de Græcis? h. e. nitide, & eleganter. *Gel. l.* 13. *c.* 1. Latius ea, & amœnius, & ſplendidius, & profluentius exſequebatur. *Sen. ep.* 47. Splendidiſſime natus. h. e. illuſtri genere. *Horat. l.* 3. *od.* 11. perjurum fuit in parentem ſplendide mendax, & in omne virgo Nobilis ævum. h. e. decore, cum virtute. loquitur de Hypermneſtra, Danai filia, quæ 49. ſororibus juſſu patris maritos ſuos occidentibus, una Lynceo ſuo pepercit.

Splendĭdo, das, a. 1. ſplendidum reddo, polio. *Apul. in Apolog.* Splendidare dentes. ¶ Item ſplendidus ſum. V. *Splendico*.

Splendĭdus, a, um, *ſplendido*, *riſplendente*, λαμπρός, clarus, lucidus, nitidus. *Lucret. l.* 2. Lumina ſplendida ſolis. *Horat. l.* 3. *od.* 13. Fons ſplendidior vitro. *Cic. in Somn. Scip.* Circulus ſplendidiſſimo candore elucens. Rurſus *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 14. juſſit quod ſplendida bilis. Ideo autem bilis ſplendida dicitur, quia ſanguine ipſo ejus humor purior eſt, liquidior, & magis lucens. ¶ Tranſlate ſumitur pro pulchro, ſpecioſo. *Cic.* 1. *Fin. c.* 18. Quod appellant honeſtum non tam ſolido, quam ſplendido nomine. ¶ Item pro magno, excellenti, præſtanti, nobili. *Cic.* 1. *Off.* Quod in maximis animis, ſplendidiſſimiſque ingeniis plerumque exiſtunt honoris, imperii, potentiæ, gloriæ cupiditates. ¶ Item pro magnifico, lauto, liberali, cui opponitur ſordidus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Splendidus domi, gratioſus extra domum. *Nepos in Attic. c.* 13. Elegans, non magnificus; ſplendidus, non ſumptuoſus, omni diligentia munditiem affectabat. ¶ Item pro illuſtri. *Velle. l.* 2. *c.* 88. Mecœnas equeſtri, ſed ſplendido genere natus. ¶ Splendida Minois arbitria dicuntur ab *Horatio l.* 4. *od.* 7. h. e. ſeveritatis, & majeſtatis plena.

Splendĭfĭco, as, a. 1. ſplendidum, & lucidum facio. *Martian. Capell. l.* 9. Lumina ambroſium ſplendificant diem.

Splendor, oris, m. *ſplendore*, *luce*, זיו, Ger. *ſchein*, Gal. *lueur*, *ſplendeur*, Hiſp. *reſplendor*, αἴγλη, lux, nitor, claritas. *Plaut. Merc.* 5. 2. 35.

Ca-

Cælum ut ſplendore eſt plenum, nonne en adverſo vides? *Hor. l. 1. ſat. 4.* Hunc capit argenti ſplendor, ſtupet Albius ære. *Lucret. l. 4. v. 211.* Splendor aquæ. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro nobilitate, gloria, dignitate. *Cic. pro L. Man. c. 14.* Nunc imperii noſtri ſplendor illis gentibus lucet. *Id. pro Cluent. c. 69.* Honeſti homines, & ſummo ſplendore præditi. ¶ Item pro perfectione, præſtantia. *Cic. in Brut.* Actio vero ejus habebat & in voce magnum ſplendorem, & in motu ſummam dignitatem. ¶ Item pro puritate, elegantia. *Cic. in Brut.* Erat in verborum ſplendore elegans, compoſitione aptus.

Splendifer, ra, rum, adject. ſplendorem ferens. *Tertul. de Judic. Dom. c. 5.* Splendorifero qui lumine clarus.

Spleneticus, a, um, σπληνητικός, lienoſus, qui ex ſplene laborat, cui poſt inflammationem lien in priſtinum non reſtituitur habitum, ſed tumor permanet. *Plin. l. 20. cap. 9.* Item ſpleneticis in vino albo per dies quadraginta.

Spleniatus, a, um, σπληνωτός, ſplenio obvolutus. *Martial. l. 10. ep. 22.* Cur ſpleniato ſæpe prodeam mento.

Splenicus, a, um, adject. idem quod ſpleneticus. *Plin. l. 21. c. 20.* Polium medici ſplenicis propinant ex aceto. Al. leg. *ſpleneticis*.

Splenium, ii, n. σπλήνιον, herba, quæ ſpleni medetur, quæ uſitatius dicitur *aſplenum*. *Plin. l. 25. c. 5.* Invenit & Teucer eadem ætate Teucrion, quam quidam Hermion vocant, ſpargentem juncos tenues, folia parva, aſperis locis naſcentem, auſtero ſapore, nunquam florentem. Neque ſemen gignit. Medetur lienibus. Conſtatque ſic inventam. Cum exta ſuper eam projecta eſſent, adhæſiſſe lieni, eumque exinaniſſe. Ob id a quibuſdam ſplenion vocatur. Hæc *Plin.* ¶ Eſt etiam panniculus, vel faſcia medicamento, aut emplaſtro illita, quæ fronti, aut oculis aliquo morbo laborantibus imponitur. *Martial. l. 2. epig. 29. de ſervo quodam ſtigmatis in fronte notato, & ad equeſtrem dignitatem evecto.* Et numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontem. Ignoras, quis ſit? ſplenia tolle, leges. ¶ Videtur eſſe emplaſtrum ipſum, quod illinitur, apud *Plin. l. 29. c. 6.* Superimponi oportet ſplenium e melle decoctum, lanamque ſuccidam ex oleo, aut vino.

Spodium, ii, n. σπόδιον, σποδός, cinis ignitus, ſeu extinctorum carbonum reliquiæ, & craſſius illud excrementum, quod quidam ſcoriam appellant. *Plin. l. 23. c. 4.* Spodiumque e ſaudiculis vehementius inhibet rheumatiſmos. *Et in fine.* Nuclei palmarum crematis in fictili novo, cinere loto ſpodii vicem efficiunt. ¶ Sumitur etiam pro cinerula, ſeu repurgamento, quod ex fornacum parietibus everritur, in quibus æs Cyprium, aut plumbum, aut aliud metallum decoquitur. *Plin. l. 34. c. ult.* Fit & ſpodium ex plumbo, eodem modo, quo ex Cyprio ære diximus.

Spodos, f. 2. σποδός, idem ac ſpodium. *Plin. l. 34. c. 13.* Fit & in argenti fornacibus ſpodos, quam vocant lauriotim. Utiliſſima autem oculis affirmatur, quæ fit in aurariis. *Id. l. 35. c. 13.* Etiamnum in ærariis reperiuntur, quam vocant pompholygem, & ſpodon. Differentia, quod pompholyx lavatione paratur, ſpodos illota eſt.

Spoletinus, a, um, adject. a Spoleto urbe, ut Spoletinus populus, *Cic. pro Balb. c. 21.* ¶ Vina Spoletina inter optima habita ſunt. Unde *Martial. l. 13. ep. 120.* De Spoletinis quæ ſunt cariosa lagenis Malueris, quam ſi muſta Falerna bibas. Adde *l. 14. ep. 116.*

Spoletium, n. 2. Spoletum, *Spoleto*, urbs, & col. Umbriæ, ad Teſſinum fl. *Liv. l. 24. c. 17.*

Spoliarium, ii, n. *ſpogliatojo*, ἀποδυτήριον, locus arenæ proximus, quo recipiebantur, & exuebantur gladiatores in arena mortui. Hinc apud *Lampridium in Comm. c. 18. & 19.* illa Senatus exclamatio mortuo Commodo, *Gladiatorem in ſpoliario, & Gladiatoris cadaver unco trahatur, Gladiatoris cadaver in ſpoliario ponatur.* In eodem ſine ſpe curationis vulnerati occidebantur. Unde *Senec. ep. 94.* Nunquid aliquem eſſe tam cupidum vitæ putas, ut jugulari in ſpoliario, quam in arena, malit? V. *Juſt. Lipſium l. 1. Saturn. c. 18. & de Amphitheatro c. 21.* ¶ Denique accipitur pro quocunque loco, in quo quis veſtibus, pecunia, aliave re privatur. *Sen. l. 8. Controv.* Volo noſſe illud infamium ſpoliarium. *Plin. in Paneg. c. 36.* Nunc templum illud, nunc vere Deus, non ſpoliarium civium, cruentarumque prædarum ſævum receptaculum.

Spoliatio, onis, f. *ſpogliamento, ſpoglio*, σκύλευσις, ſpoliorum detractio. Generatim ſumitur pro privatione cujuſcunque rei. *Cic. 4. Ver.* Cum in legatione oppidorum, fanorumque ſpoliationes cogitaret.

Spoliator, oris, m. *ſpogliatore*, שׁלל, Ger. *rauber*, Gal. *voleur, pilleur*, Hiſp. *deſpojador*, σκυλευτής, ἁρπαγεύς, qui alterum ſpoliat. *Cic. 6. Ver.* Neque ſolum ſpoliata illa patiere, ſed etiam ſpoliatorem, vexatoremque eorum defendes?

Spoliatrix, icis, f. σκυλεύτρια, quæ ſpoliat. *Cic. pro Cal. c. 21.* Tu ne Venerem illam tuam ſpoliatricem ſpoliare ornamentis? *Martial. l. 4. epig. 29.* Sic ſpoliatricem commendat amicam.

Spoliatus, a, um, *ſpogliato*, σκυλευθείς, privatus quacunque re. *Cic. in Brut. c. 2.* Cum forum P. R. quod fuiſſet quaſi theatrum illius ingenii, voce erudita, & Romanis, Græciſque auribus digna ſpoliatum, atque orbatum videret. *Id. in Piſon.* Nunc meam ſpoliatam fortunam cum tua florente conferam. *Id. Att. l. 16. ep. 2.* Nihil iſto Regno ſpoliatius, nihil Rege egentius. *Vellej. l. 2. c. 18.* Vita, rerumque ſuarum dominium conceſſa ei ſunt, ſpoliata, quem tueri non poterat, dignitate.

Spolio, as, a. 1. *ſpogliare*, שׁלל, Germ. *auſſziehen*, Gal. *dépouiller*, Hiſp. *deſpojar*, σκυλεύω, σύλάω, ſpolia alicui detraho, veſtibus exuo, nudo. *Ter. Hec. 1. 1.* Quin ſpolies, mutiles, laceres. *Liv. l. 1.* Regemque in prælio obtruncat, & ſpoliat. ¶ Tranſlate dicitur etiam de plantis, *Petron. in Satyr.* Dentibus folliculos pomis ſpoliat. ¶ Tranſlatum & ad quamcunque aliam rem, pro privare, orbare. *Cic. 3. Ver.* Seſeque tum ſcire, ſpoliatum eſſe fanum Junonis, & oppidum Samum. *Id. ibid.* Neſciebas, ab eo Cn. Carbonem Conſulem non modo relictum, ſed etiam ſpoliatum auxiliis, pecunia, nefarie oppugnatum, & proditum? *Id. 2. Off.* Spoliare fama probatum hominem. *Virg. 6. Æn.* Spoliare vita. *Cic. pro Cal. c. 18.* Spoliare alienam pudicitiam. *Id. ibid.* Spoliata dignitatem.

Spolium, ii, n. *ſpoglia*, שׁלל, Ger. *raub, beut*, Gal. *pillage, idè pouille*, Hiſp. *deſpojo*, σκῦλον, exuviæ, ſive veſtis, pelliſve corpori detracta. *Lucret. l. 3.* Cum lubrica ſerpens Exuit in ſpinis veſtem. Nam ſæpe videmus Illorum ſpoliis vepres volitantibus auctas. *Id. l. 5.* Nondum res igni ſciebant tractare, neque uti Pellibus, & ſpoliis corpus veſtire ferarum. ¶ Speciatim uſurpatur de omni eo, quod hoſtibus detrahitur. *Cic. pro Roſc. Am. c. 50.* Si ſpoliorum cauſa vis hominem occidere, occidiſti. *Id. pro L. Man.* Cum eum vobis majores veſtri exuviis nauticis, & claſſium ſpoliis ornatum reliquiſſent. ¶ *Spolia opima*, quæ Dux Duci detrahit, qualia fuerunt, quæ Romulus Regi Caninenſium manibus ſuis in acie occiſo detraxit, & Jovi Feretrio obtulit. *Liv. l. 1.* Jupiter Feretri, inquit, hæc tibi victor Romulus Rex regia arma fero, templumque dedico, ſedem opimis ſpoliis, quæ Regibus, Ducibuſque hoſtium cæſis, me auctorem ſequentes poſteri ferent.

Sponda, æ, f. *letto, ſponda*, מִטָּה, Germ. *ſponbetts*, Gall. *chalit ou fer cotte*, Hiſp. *orilla, lado de la cama*, ἐνήλατον, lectus, vel lecti pars. *Horat. epod. 3.* Extrema & in ſponda cubet. *Virg. 2. Æn.* Aulæis jam ſe Regina ſuperbis aurea compoſuit ſponda.

Spondæus, i, ſeu ſpondeus, i, m. σπονδεῖος, ſeu σπονδαῖος, pes duabus ſyllabis longis conſtans, ut *omnes, Troja, poſſunt*, a σπονδή, *libatio*, quod eo ἐν ταῖς σπονδαῖς ἠχοῦσι, ideſt in libationibus uterentur, ut ſcribit Hephæſtionis Scholiaſtes, & Diomedes. *Cicer. in Orat. c. 64.* Ne ſpondeus quidem funditus eſt repudiandus. ¶ *Spondæum carmen* idem eſt ac ſpondaicum. *Cic. apud Boeth. l. 1. de Muſ.* Admonuiſſe tibicinem, ut Spondæum caneret, Pythagoras dicitur: quod cum ille feciſſet, tarditate modorum, & gravitate cantus illorum furentem petulantiam reſediſſe.

Spondalia, orum, n. genus quoddam carminis trochaici in ſacris adhibiti, quo etiam tibicines cum modos facerent, utebantur. *Cic. 2. de Orat. c. 46.* Cum ardere oculi hominis viderentur ſpondalia illa diceret, &c. Ita legit *Gruter.* At *Turneb. l. 20. c. 17.* mavult *ſpondaulia*. *Salmaſius* vero *ſpondaulia*, ab αὐλός, *tibia*.

Spondaicus verſus dicitur, qui vel omnes ſpondeos habet, vel pro ultimo Dactylo ſpondeum. *Diomed. Grammat. l. 3. & Terentianus Maurus de metris, & tragicis verſib.*

Spondeo, es, ſpopondi, ſponſum, n. 2. *promettere*, הבטח, Ger. *freywillig verheiſſen*, Gal. *promettre*, Hiſp. *prometer*, ἀναδέχομαι, promitto, polliceor. *Feſt.* Spondere Verrius putat dictum, quod ſponte ſua, ideſt voluntate promittatur. *Var. l. 5. de L. L.* Spondet, qui dicit ſua ſponte, ſpondeo. *Cic. 14. Phil. c. 9.* Panſa aut morte, aut victoria ſe ſatisfacturum Reipub. ſpopondit. *Id. Len. l. 1. Fam. epiſt. 9.* Dependendum tibi eſt, quod mihi pro illo ſpopondiſti. *Id. ad Trebon. l. 15. epiſt. 21.* Quod ego non modo de me tibi ſpondere poſſum, ſed de te etiam mihi. ¶ Speciatim hoc verbum uſurpatur in ſponſalibus. nam ſpondere puellam alienam dicitur pater, qui eam ſponſam ejus futuram pollicetur, petet vero adoleſcens dicitur deſpondere, cum pro filio ſua promittit, ut notat *Donat. ad illud Terent. And. 1. 1. 73.* Ultro ad me venit, unicam gnatam ſuam cum dote ſumma filio ut uxorem daret; placuit, deſpondi. Sic *Plaut. Trinum. 5. 2. 34.* Spondeſ' ergo tuam gnatam uxorem mihi? Ch. Spondeo. Verum hoc non ſemper ſervatur a Scriptoribus. V. Deſpondeo.

Spondeon, i, σπονδεῖον, poculum libatorium in ſacrificiis adhibitum, a σπονδή, *libatio*. *Apul. l. 11. Metam.* De penetrali fontis petitum (liquorem) ſpondeo libat.

Spondeus, V. Spondæus.

Spondyla, æ, f. σφονδύλη, genus ſerpentis, quæ arborum radices exedit. *Plin. l. 27. c. 13.*

Spondylium, ſeu ſphondylium, ii, n. σφονδύλιον, arbor ex genere ferularum, ſemen habens ſiliceæ ſimile, & in medicina tantum utile. *Plin. l. 12. c. 26. & l. 24. c. 6.*

Spondylus, i, m. σφόνδυλος, anterior pars conchæ, quæ aliter τράχηλος. *Feſt.* Trachali appellantur muricum, ac purpuræ ſuperiores partes. *Plin. l. 32. c. 6. de aſtacis:* Neque in luto capta, neque in arenoſis, ſed ſolido vado, ſpondylo brevi, atque non carnoſo, nec fibris laciniosa, ac tota in alvo. Alii per ſpondylum hic intelligunt partem oſtreæ carnoſam. ¶ Etiam ſpondylum dixere certum conchæ genus. *Plin. lib. 31. c. 11.* Spondylus, ſmarides, ſtella, ſpongia. Pro quo ſphondylon cum ſpiritu etiam legas apud *Col. lib. 8. cap. 16.* item *Macrob. l. 3. c. 13.* ubi refert Metelli cœnam quatuor ejus Indice. Ac ſimiliter σφόνδυλος legas apud *Galen. lib. 3. de aliment.* ¶ Sumitur etiam pro nodo, ſeu vertebra ſpinæ. Sunt autem in ipſa ſpina ſpondyli quatuor, & viginti, quorum ſeptem collum conſtituunt, duodecim thoracem, quinque alii lumbos. *Plin. lib. 29. cap. 4.* Primum draconis ſpondylum aditus poteſtatum mulcere. *Martial. lib. 7. epig. 19.* Roſor tepenti ſpondylos ſinu condit, & devorato capite turturem truncum. ubi ſpondylos pro quocunque animalis oſſiculo intelligi commode poteſt.

Spongia, æ, f. *ſpugna*, Ger. *ſchwam*, Gal. *eſponge*, Hiſp. *eſponja*, σπόγγος, quiddam eſt in natura tertium ordinem habens, ut neque animal, neque frutex, ſed tertium quiddam, ac medium inter utrumque genus dici poſſit, quod Græci ζωόφυτα appellant. Senſum enim ineſſe apparet, quia, ubi avulſorem ſenſere, contractæ multo difficilius abſtrahuntur, avulſæ relinquunt in petris veluti cruoris veſtigium, atque ex his quaſi medullam procul recreſcunt, teſte *Plin. l. 9. c. 45. l. 31. c. 37. & l. 31. c. 11.* ¶ Spongias utique in deliciis habuerunt, ſtrigilum vice, linteorumque utentes ad diſtringenda, & mundanda corpora. Quapropter purpura tingebant eas, alias cura candidas faciebant, cinctas per æſtatem ſalis ſpuma ad Lunam, & pruinas ſternentes inverſas, ut candorem haberent, ut *Plin.* ſcribit *l. 31. c. 11.* ¶ Apud antiquos item in uſu erant tergendarum menſarum, adhibebanturque etiam ad obſcœna emundanda. *Cic. 2. de nat. Deor.* In pulmonibus autem ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo. *Sen. ep. 70.* Unus e Germanis lignum id, quod ad emundanda obſcœna, adhærente ſpongia poſitum eſt, totum in gulam farſit. *Martial. l. 14. epigr. 144.* Hæc tibi forte datur tergendis ſpongia menſis utilis, expreſſa cum levis imbre tumet. ¶ Erant etiam ſpongiæ in pictorio, & ſcriptorio inſtrumento ad delenda ea, quæ mutari oporteret. Hinc Auguſtus apud *Sueton. in ejus vita, c. 85.* cum tragœdiam de Ajace auſpicaſſet, & non ſuccedente ſtylo, aboleviſſet, quærentibus amicis, quidnam Ajax ageret? facete reſpondit, Ajacem ſuum ſpongiæ incubuiſſe. Hinc Spongiam impingere, apud *Auſon. in præfat. Idyl. 11.* *Plin.* quoque *l. 35. c. 10.* narrat, Protogenem pictorem celeberrimum, cum ſpumam in ore canis pingere ſe poſſe deſperaret, iratuſque ſpongiam in tabulam impegiſſet, repoſuiſſe illam ablutos colores, caſuque factum, quod longa cura non potuerat. ¶ *Spongia retiariorum*, quibus retiarii in ludis gladiatoriis utebantur ad ſiccandum, & reprimendum vulnerum ſanguinem. Nam ſæpe uſuveniebat, ut retiarii, qui cum myrmillonibus depugnabant, vulnerarentur. Neque enim ſatis adverſus petem ſuum muniti erant, cum toti in reti jactando intenti eſſent. *Tertull. de Spectac. c. 25.* Poterit de miſericordia moveri defixus in morſus urſorum, & ſpongias retiariorum. ¶ Accipitur etiam ſpongia pro fungo. *Plin. l. 19. c. 4.* Necnon & carnoſa aliqua appellabimus, & ſpongias in humore pratorum enaſcentes. ¶ Item pro radicibus aſparagorum inter ſe implicatis. *Col. l. 11. c. 3.* Stirpes prætractæ augent oculos ſpongiarum, & quaſi excæcant, nec patiuntur aſparagum emittere. ¶ Pumex etiam lapis, quia cavernis plenus eſt, ſpongia dicitur a *Pallad. l. 1. tit. 10.*

Spongio, as, a. 1. ἀποσπογγίζω, ſpongia extergo. *Apic. l. 1. c. 26.* Diligenter ſpongiare.

Spongiola, æ, f. parva ſpongia. Ita dicitur quiddam præter naturam in quibuſdam fruticibus, ut cynorrhodo naſcens, & ſquamatim compactum ſpongiolæ cujuſdam modo propendens e ramis, quod alii amentum, alii cachrys dicitur, Officinis *bedegar*. *Plin. l. 25. c. 2.* Aliter apud auctores cynorrhodi una medicina erat, ſpongiolæ, quæ in mediis ſpinis ejus naſcitur, cinere cum melle alopecias capitis explens. ¶ Item pro radiculis aſparagorum inter ſe implicitis. *Col. l. 11. c. 3.* In quam ita ſpongiæ deprimuntur, ut facile ſuperpoſita terra germinent.

Spongiolus, m. genus fungi ſpongioſi. *Apic. l. 2. c. 1.*

Spongioſus, a, um, *ſpugnoſo*, σπογγώδης, quod ſimilitudinem ſpongiæ habet. *Plin. l. 11. c. 37.* Idaiſan pulmo ſpongioſus.

Spongites, æ, σπογγίτης, gemma ſpongiæ ſimilis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Spon-

Digitized by Google

Spongizo, as, a. 1. idem ac ſpongio. Apic. l. 9. c. 16. & l. 8. c. 7.

Sponſa, æ, f. ſpoſa, כלה, Ger. braut, Gal. eſpouſe, Hiſp. eſpoſa, νύμφη, μνηστή, mulier, quæ promiſſa eſt. Feſt. Et ſponſam ex Græco dictam ait, quod ii σπονδὰς interpoſitis rebus divinis faciant. Plaut. Caſ. a. 1. v. 14. Huc veniſti ſponſam præreptum meam. Cic. Att. l. 14. ep. 20. Suam cuique ſponſam, mihi meam.

Sponſalia, orum, n. 2. ſponſali, ſpoſalizio, maritaggio, Ger. eheberedung, Gal. fiançailles, Hiſp. deſpoſorios, μνηστεία, ſtipulatio, ſeu promiſſio futurarum nuptiarum. Ulpian. l. 23. ff. tit. 1. l. 2. Sponſalia dicta ſunt a ſpondendo. Nam moris fuit veteribus ſtipulari, & ſpondere ſibi uxores futuras. Juven. ſat. 6. Conventum tamen, & pactum, & ſponſalia noſtra tempeſtate paras. ¶ Sponſalia apud Latinos per ſtipulationem contrahebantur, ideſt per interrogationem, & promiſſionem factas inter eum, qui daturus erat aliquam mulierem in uxorem, & inter eum, qui accepturus erat. Gel. l. 4. c. 4. Sponſalia in ea parte Italiæ, quæ Latium appellatur, hoc more, atque jure ſolita fieri, ſcripſit Serv. Sulpitius in libro, quem ſcripſit de dotibus. Qui uxorem, inquit, ducturus erat, ab eo, unde ducenda erat, ſtipulabatur, eam in matrimonium ductum iri, qui daturus erat, itidem ſpondebat. Is contractus ſtipulationum, ſponſionumque dicebatur ſponſalia. Tunc quæ promiſſa erat, ſponſa appellabatur, qui ſpoponderat ducturum, ſponſus. Sueton. in Aug. c. 53. Dies ſponſaliorum. ¶ Sponſalia interdum ſumuntur pro convivio ſponſo præberi ſolito. Cic. ad Q. Fratr. l. 2. ep. 6. Ad VIII. id. Ap. Sponſalia Craſſipedi præbui. Huic convivio Quintus tuus defuit. Id. ep. praced. ſcripſerat, Tulliam ſuam Craſſipedi eſſe deſponſatam.

Sponſalis, le, adject. ad ſponſum, ſponſamve pertinens, ut ſponſalis largitas, l. 2. Cod. Theodoſ. de repud. Adde Tertul. adverſ. Valent. c. 31.

Sponſalitius, a, um, adject. ad ſponſos, vel ſponſalia pertinens, ut ſponſalitiæ arrhæ, de quibus titulus eſt in Cod. Juſtin. & ſponſalitia donatio, apud Sidon. l. 7. ep. 2.

Sponſio, onis, f. promiſſione, promeſſa, ערבון, Ger. zuſagung, Gal. promeſſe, Hiſp. fianca, ἐγγύη, promiſſio, a ſpondeo. Paul. de verb. ſignific. Sponſio appellatur non ſolum, quæ per ſponſi interrogationem fit, ſed omnis ſtipulatio, promiſſioque. Cic. l. 2. de Leg. c. 16. Diligentia votorum ſatis in lege dicta eſt, ac voti ſponſio, qua obligamur Deo. ¶ Speciatim ſponſio erat contentio, & altercatio, quæ fiebat depoſitis pignoribus, ſcommeſſa, vel, ut alii definiunt, genus actionis, quod fiebat interpoſita ſtipulatione certæ pecuniæ, quam perderet is, qui ſponſione vinceretur, & coram Recuperatoribus, aut alio Judice diſceptabatur. Cic. 3. Offic. Cum iſ ſponſionem feciſſet, niſi vir bonus eſſet. Id 3. Ver. P. Rubrius Q. Apronium ſponſione laceſſivit, ni Apronius dictitaret, te ſibi in decumis eſſe ſocium. Id. pro Cæcin. Vincere ſponſionem. Id. pro Quin. Sponſione vincere. Valer. Max. l. 5. c. 8. n. 2. Sponſione aliquem provocare. ¶ Concipiebantur autem ſponſiones modo negativo, per particulam ni, ut apparet ex allatis exemplis, & ex Briſſon. de Formul. editio l. 5. Itaque cum ait Cic. pro Cæcin. c. 16. Sponſionem facere poſſent, ni adverſus interdictum Prætoris vis facta eſſet; idem eſt ac ſi diceret, niſi probaretur vim factam eſſe. Valer. Max. l. 6. c. 1. n. 10. ſponſionis formulam extulit per particulam quod: item l. 7. c. 2. n. 4. cujus verba ſunt. A. M. Lutatio judex addictus de ſponſione, quam is cum adverſario, quod vir bonus eſſet, fecerat. ¶ Fiebat hujuſmodi ſponſio plerumque in interdictis. Cic. pro Cæc. P. Dolabella Prætor interdixit, ut eſt conſuetudo de vi, hominibus armatis ſine ulla exceptione, tantum, ut, unde dejeciſſet, reſtitueret. Reſtituiſſe ſe dicit, ſponſio facta eſt, hac de ſponſione vobis judicandum. Quintil. l. 7. Ut in ſponſionibus, quæ ex interdictis fiunt. ¶ Sponſio item fuit genus fœderis, de quo V. Fœdus. Liv. l. 9. Itaque non, ut vulgo credunt, Claudiuſque etiam ſcribit, fœdere pax Caudina, ſed per ſponſionem facta eſt.

Sponſiuncula, læ, f. parva ſponſio. Petron. in fragm. Tragur. pag. 44.

Sponſo, as, a. 1. fare gli ſponſali, μνηστεύω, ſponſalia contraho. Paul. l. 38. ff. de ritu nupt. Inde oriundam, vel ibi domicilium habentem uxorem ducere non poteſt, quamvis ſponſare non prohibeatur.

Sponſor, oris, m. promettitore, chi fa la ſicurtà, ערב, Ger. zuſager, Gal. fiancier, Hiſp. fiador, ἐγγυητὴς, qui promittit, qui pro altero ſpondet. Cic. Att. l. 6. ep. 8. Tulliola deliciæ noſtræ tuum munuſculum flagitat, & me ut ſponſorem appellat. Id. l. 6. Fam. ep. 19. De eo negotio quod ſponſus es pro Pompejo, ſi Galba conſponſus tuus redierit. Id. pro Quinct. Cur cæteri ſponſores, & creditores non convenerint. Ovid. ep. 5. v. 33. Promiſſus ſocios ubi nunc Hymenæus in annos? Qui mihi conjugii ſponſus, & obſes erat. ¶ Sponſor voci feminini generis adjunctum. Ovid. Heroid. ep. 16. v. 513. comitata Cupidine parvo Sponſor conjugii ſtat Dea picta ſui.

Sponſum, i, n. idem quod ſponſio. Cic. pro Quinct. c. 9. Te judicem ſumpſit, ſponſo egit. Aliqui legunt ſponſu.

Sponſus, us, m. idem ac ſponſio. Serv. Sulpic. apud Gell. l. 4. cap. 4. Si poſt eas ſtipulationes uxor non dabatur, qui ſtipulabatur, ex ſponſu agebat.

Sponſus, a, um, promeſſo in matrimonio, μεμνηστευμένος, part. a ſpondeor. Teren. Phorm. 4. 3. 56. Quantum ab hoc incipio, quæ ſponſa eſt mihi.

Sponſus, i, m. ſpoſo, Ger. breutigam, Gal. épous, Hiſp. eſpoſo, μνηστήρ, cui ſpondetur puella, ſive qui ſpopondit eam ſe ducturum, a ſpondeo. Ulpian. l. in poteſtate, ff. de ſponſal. In poteſtate manente filia, pater ſponſo nuntium remittere poteſt. Cic. 2. de Invent. c. 26. Soror Horatii ſponſi nomen appellans identidem. ¶ Ponitur etiam pro proco. Horat. l. 1. ep. 2. v. 28.

Spontalis, & le, o. 3. idem quod ſpontaneus, ultroneus. Apul. l. 4. Metam. Cumque nulli noſtrum ſpontale parricidium ſuadens perſuadere poſſet.

Spontaliter, adv. ſpontaneamente. Sidon. l. 8. ep. 9. Id non modo non coactus, verum etiam ſpontaliter facio.

Spontaneus, a, um, ſpontaneo, volontario, αὐτόματος, αὐθαίρετος, voluntarius, naturalis. Sen. ep. 121. Agilitas ſpontanea motus eſt. Macrob. l. 2. in ſomn. Scip. c. 12. Appetitus ſpontaneæ mortis. Adde Solin. c. 8.

Sponte, da ſua poſta, di volontà, נדבה, Ger. freywillig, Gal. de bon gré, Hiſp. de buena gana, αὐτομάτως, ultro, ſuapte natura, per ſe. Eſt nomen anomalum caſus ablativi, qui ſolus in uſu eſt, ab inuſitato ſpons. Cic. de Sen. c. 19. Senes autem, ſicut ſua ſponte, nulla adhibita vi, conſumptus ignis extinguitur. Id. in Orat. c. 33. Sed quia ſua ſponte ſqualidiora ſunt, adhibendus erit orationis nitor, per ſe ſteſſo, naturalmente. Tac. 3. hiſt. c. 16. Nec ſponte Antonii properatum. Lucan. l. 1. v. 99. Paxque fuit non ſponte ducum. Virg. 2. Georg. c. 47. de arborib. Sponte ſua, quæ ſe tollunt in luminis auras. da ſe, ſenza cultura. Cæſ. l. 1. B. Gal. c. 9. Iis cum ſua ſponte perſuadere non poſſent. da ſe ſoli. ¶ Reperitur tamen & genitivus ſpontis. Col. l. 9. c. 4. Eſt enim ſativa & altum ſuæ ſpontis, lentiſque ſemper virens pinus, & minor ilex. Celſ. l. 1. c. 1. Sanus homo, qui & bene valet, & ſuæ ſpontis eſt, nullis obligare ſe legibus debet. Gel. l. 13. Spontis ſuæ mortem manet.

Spontis, V. ſponte.

Spontivus, a, um, adject. pro Spontaneo legitur a Salmaſ. in c. 2. Solini, ubi alii ſpontaneus.

Sporades, dum, f. pl. inſulæ maris Ægæi, ſic dictæ a σπείρω, ſpargo, quod ſparſæ ſint, non glomeratæ, ut Cyclades. Eas enumerat, & deſcribit Plin. l. 4. c. 12.

Sporta, æ, f. ſporta, סל, Ger. korb, Gal. pannier, corbeille, Hiſp. eſpuerta, σπυρίς, vaſis genus ex vimine, juncis, aut ſparto, aut ſimili leviore materia. Salluſt. in fragm. l. 2. Hiſt. E muris carnes ſportis demittebant. Cat. R. R. c. 133. ſportæ fæcariæ.

Sportella, æ, f. ſportella, σπυρίδιον, exigua ſporta, dim. a ſportula, ut ciſtella a ciſtula. Cic. l. 9. Fam. ep. 20. Dediſcendæ tibi ſunt ſportellæ, & artolagani tui.

Sportula, æ, f. 1. ſportella, σπυρίδιον, parva ſporta. Plaut. Curc. 2. 3. 10. Qui incedunt ſuffarcinati cum libris, cum ſportulis. Id. Men. 1. 4. 1. Sportulam cape, atque argentum, ecce nummos tres habes. ¶ Quia vero ſportulis cibi, pecuniæque ferri ſolent, quæ a magnatibus dabantur iis, qui vel officii gratia ſalutarentur, vel prima luce in atrium ſalutandi gratia convenirent: inde eſt, quod per Metonymiam accipi ſoleat pro pecunia, cibiſve ſportula contentis. Atque hinc quoque liquet, cur ſportula opponatur cœnæ rectæ, cum ſportula non fuerit vera cœna, ſed cœnam æmentiretur. Quippe ſordidiores non dignabantur clientes ſuos cœna, ſed ejus loco aſſes aliquot dabant, vel cibaria, atque hoc ſportula dicebatur: at liberaliores ad cœnam clientes vocabant, lauteque eos paſcebant, quæ idcirco recta cœna dicebatur. Sueton. in Dom. c. 7. ſportulas publicas ſuſtulit, revocata cœnarum rectarum conſuetudine. Martial. l. 8. epigr. 50. Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt. Juven. ſat. 3. v. 249. Nonne vides, quanto celebretur ſportula fumo? Centum convivæ, ſequitur ſua quemque culina. ¶ Sportulæ etiam dictæ ſunt largitiones, & diſtributiones pecuniarum, quæ ab iis fieri ſolebant, qui vel virilem ſumebant togam, vel nuptias celebrabant, vel magiſtratum inibant. Trajan. ad Plin. l. 10. ep. 118. Invitatio, quæ ſingulos ad ſolemnes ſportulas contrahit. V. ep. 117. Plin. ad Trajan.

Spretio, onis, f. ſprezzo, contemptus. Liv. l. 40. c. 5. Ex compoſito ſermones ad ſpretionem Romanorum trahebant. Alii leg. ad ſpem.

Spretor, oris, m. ſpregiatore, ἐξουθενητὴς, qui ſpernit, contemptor. Ovid. 8. Metam. v. 613. Utque Deorum ſpretor erat, mentiſque ferox Ixione natus.

Spretus, a, um, ſprezzato, ἀτιμασθεὶς, contemptus, neglectus. Virg. 1. Æn. Spretæque injuria formæ.

Spretus, us, m. ſprezzo, contemptus. Apul. de Deo Socr. poſt princ. Inſolentiſſimo ſpretu Deos negligit. Sidon. l. 3. ep. ult. Spretui maximo eſt judiciis modernorum latinæ linguæ proprietas.

Spuma, æ, f. ſpuma, ſchiuma, ἀφρὸς, rara quædam fæx, quæ per ebullitionem, aut vehementem agitationem rebus liquidis ſupernatat. Cic. 3. de nat. Deor. de Venere. Altera ſpuma procreata, ex qua, & Mercurio Cupidinem ſecundum natum accepimus. Virg. 1. Æn. Et ſpumas ſalis ære ruebant. Lucret. l. 3. v. 490. fulminis ictu Concidit, & ſpumas agit, ingemit, & tremit artus.

Spumabundus, a, um, adject. ſpumans, ſpumeus. Apul. in Apol. Faciem tuam ſpumabundus conſpuiſſet.

Spumans, antis, o. 3. ſpumante, ἀφρίζων, partic. a ſpumo. Virg. 6. Æn. v. 324. Aut ſpumantis apri curſum clamore prementem. Id. ecl. 5. v. 78. Pocula ſpumantia lacte. Id. Æn. 4. v. 135. Stat ſonipes, & fræna feroc ſpumantia mandit. Auct. ad Heren. l. 4. c. 55. Spumans ex ore ſcelus, & anhelans crudelitatem.

Spumatus, a, um, ſpumato, ſchiumato, ἀφρισμένος, ſpuma aſperſus. Cic. 1. de Div. c. 7 ex poeta: Saxaque cana, ſalis niveo ſpumata liquore.

Spumatus, us, m. ſpumæ ebullitio, vel ipſa ſpuma, ἀφρισμὸς. Stat. l. 1. Silv. 4. v. 102. anguis abundat ſpumatu.

Spumeſco, is, n. 3. ἀφρίζομαι, ſpumoſus fio. Ovid. ep. 2. v. 87. At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo.

Spumeus, a, um, ſpumoſo, ἀφρώδης, ſpuma abundans. Virg. 2. Æn. Non ſic aggeribus ruptis cum ſpumeus amnis Exiit. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ſpumæ colorem refert. Plin. l. 15. c. 28. Spumeus color mali.

Spumidus, a, um, adject. ſpumoſo. Apul. in Apol. Humus craſſus, & ſpumidus.

Spumifer, ra, rum, ſpumoſo, ἀφροφόρος, ſpumoſus. Stat. lib. 1. Achil. v. 59. Illi ſpumiferos glomerant a pectore fluctus.

Spumigena, næ, m. & f. ex ſpuma natus, ut Cythere ſpumigena, apud Martian. Capel.

Spumiger, ra, rum, idem quod ſpumifer. Ovid. 11. Metam. v. 140. Spumigeroque tuum fonti, qua plurimus exit, Subde caput.

Spumo, as, n. 1. mandar fuori la ſpuma, far la ſpuma, ἀφρίζω, ſpumam emitto. Plin. l. 35. c. 7. Et poſtquam deſierit ſpumare, tepidum infundere. Virg. 2. Georg. v. 6. Spumat plenis vindemia labris.

Spumoſus, a, um, ἀφρώδης, quod ſpumam facit. Virg. 6. Æn. Inter ſaxa virum ſpumoſa immerſerat unda. Plin. l. 12. c. 7. Lycium aptiſſimum medicinæ, quod eſt ſpumoſum. Claudian. de VI. Conſul. Honor. v. 458. Addua quo ſeſſas ſpumoſior imitat undas.

Spuo, is, ſpui, ſputum, n. 3. ſputare, πτύω, ſalivam ejicio, a verbo græco allato. Virg. 4. Georg. v. 97. Et terram ſicco ſpuit ore viator Aridus.

Spurcamen, inis, n. ſpurcities. Prudent. Cathem. 9. v. 56. Gregis ſuilli fœdida ſpurcamina.

Spurcatus, a, um, ſporcato. Catul. in Sicionium, ep. 103. Siconi, arbitrio populi tua cana ſenectus Spurcata impuris moribus intereat.

Spurce, adv. ſporcamente, βεβήλως, fœde, impure. Cic. 1. de Invent. Siquid eorum ſpurce, ſuperbe, crudeliter, malitioſe factum proferetur. Id. 2. Phil. c. 39. Qui in illam miſeram tam ſpurce, tam impie dixeris. Id. Att. l. 11. ep. 13. Deinde perſcribis ſpurciſſime, quas ob cauſas fecerit. Cato apud Plin. l. 29. c. 1. Spurcius nos quam alios fœdant.

Spurcidicus, a, um, αἰσχρολόγος, qui ſpurca loquitur. Plaut. Capt. prol. v. 56. Neque ſpurcidici inſunt verſus.

Spurcificus, a, um, βδελυροποιὸς, qui ſpurca, & fœda facit. Plaut. Trin. 4. 1. 9. Spurcificum, immanem, intolerandum, veſanum.

Spurciloquium, ii, n. ſermo de rebus turpibus. Tertull. de reſurr. carn. c. 4. Spurciloquio experiti in congreſſibus.

Spurcitia, æ, f. ſporcizia, ſporchezza, ἀκαθαρσία, immunditia. Colum. l. 1. c. 5. Et quodcunque rubiginis, aut ſpurcitiæ reſedit. Varr. lib. 3. R. R. c. 16. Spumam, & omnem ſpurcitiam eximere.

Spurcities, ei, f. 5. idem ac ſpurcitia. Lucret. l. 6. v. 81. At contra nobis cæni teterrima cum ſit Spurcities.

Spurco, as, a. 1. ſporcare, lordare, imbrattare, βορβορόω, fœdo, vitio. Paul. l. 1. ff. de extraord. crim. Siquis fimo corrupto aliquem perfuderit, cœno, luto oblinierit, aquas ſpurcaverit, fiſtulas, lacus, quidve ad injuriam publicam contaminaverit. Celſ. JCt. apud Ulpian. l. ſi ſervus, ff. ad leg. Aquil. Cum ea agi poſſe Aquilia, qui vinum ſpurcavit, vel effudit, vel acetum fecit, vel alio modo vitiavit. Plaut. Men. 1. 2. 57. Nam ex iſtoc loco ſpurcatur naſum odore illutibili. Quidam hoc loco putant uſurpari ſpurcor deponentium more; ſed paſſive accipi poteſt. naſum autem accuſativus eſt Græca more poſitus.

Spurcus, a, um, ſporco, lordo, ἀκάθαρτος, βορβορώδης, impurus, obſcœnus, lutulentus. Colum. in præf. l. 1. Quid recuſaret collis, quid campeſtris poſitio, quid humidus, & graminoſus, quid ſiccus, & ſpurcus ager. Plin. lib. 17. c. 2. Spurcum nubilum. Gel. l. 17. c. 9. Si quid eſt urina ſpurcius.

¶ Per Metaphoram de vino dicitur. *Feſt.* Spurcum vinum eſt, quod ſacris adhiberi non licet, ut ait Labeo Antiſtius, cui aqua admixta eſt, defrutumve, aut igne tactum eſt, muſtumve, antequam deferveſcat. ¶ Item de moribus. *Cic. 2. Tuſc. ex quodam Poeta*: Sannis ſpurcus homo, vita illa indignus, locoque. *Id. pro Domo, cap. 10.* Scilicet tu helluoni ſpurciſſimo, prægustatori libidinum tuarum, homini egentiſſimo, & facinoroſiſſimo Sex. Clodio omnes frumentarias provincias tradidiſti. *Non. c. 4. n. 425.* obſervat, ſpurcum olim uſurpatum pro ſævo, aut ſanguinario; & Ciceronem *ſpurcam tempeſtatem* dixiſſe, h. e. vehementiſſimam, & aſperrimam.

Spurina, æ, m. dux Regis Parthorum, qui Craſſum interemit. ¶ Item Mathematicus, & vates, qui Cæſari prædixit, ut Martias caveret Idus. *Suet. in Cæſ. & Valer. Max.* ¶ Item adoleſcens egregia forma, qui cum fœminas, viroſque ad libidinem aſpectu decoro invitaret, oris pulchritudinem vulneribus ſponte dehoneſtavit. *Valer. cap. de verecundia.*

Spurium, ii, n. [illegible], ea pars, qua fœminæ id ſunt, quod ſunt, a *ſpora, ſemen*. *Iſid. l. 9. cap. 5. Apul. in Apol.* Sumpta, inquit, de mari ſpuria, & fuſcina. Loquitur Apuleius de rebus marinis idem, quod obſcœnas partes, nomen ſortitis.

Spurius, a, um, *baſtardo*, ממזר, Ger. *baſtart*, Gal. *batard*, Hiſp. *baſtardo*, νόθος, qui ex certa matre, patre autem incerto natus eſt, ut definit *Ulpian.* Differt autem a *Notho*, quia hic proprie dicitur, qui certos parentes oſtendere poteſt, ſed illegitimo concubitu junctos. *Modeſtin. l. 23. ff. de ſtat. hom.* ¶ Spurius etiam appellatur is, qui ex juſtis quidem nuptiis eſt ſuſceptus, utrarum cum uxor cum marito ab hoſtibus capta, in ſervitute enixa eſt, verum ſola deinde cum filio reverſa eſt. *Marcian. l. 23. ff. de capt. & poſtlim. rev.* ¶ Tranſlate ſpurii verſus dicuntur, qui incerti auctoris ſunt. *Auſon. ep. 2. v. 29.* Quique notas ſpuriis verſibus appoſuit. *Id. in præfat. 7. Sapient. v. 13.* Pone obelos igitur, ſpuriorum ſtigmata vetum.

Sputamen, inis, n. ſputus, ſputatio. *Prudent. Apotheoſ. v. 676.* Humectam ſacro ſputamine terram contrectans. Adde *Tertul. adv. Gnoſt. c. 10.*

Sputamentum, i, n. ſputamen. *Tertul. de Spectac. c. ult.* Sputamentis dedecoratos.

Sputatilicus, a, um, καταπτυστος, conſputatione dignus, levis. *Cic. in Brut. c. 74. de C. Rufio*: Fuit accuſator, inquit, vetus, quo accuſante Chirtilium, Siſenna defendens dixit, quædam ejus ſputatilica eſſe crimina. Tunc C. Rufius, Circumvenior, inquit, Judices, niſi ſubvenitis. Siſenna, quid dicas, neſcio: metuo inſidias. Sputatilica quid eſt hoc? ſputa quid ſit, ſcio, tilica, neſcio. Maximi riſus. Sed ille tamen familiaris meus recte loqui putabat eſſe, inuſitate loqui.

Sputator, oris, m. πτυστής, qui frequenter ſpuit. *Plaut. Mil. 3. 1. 52.* Minime ſputator, ſcreator ſum.

Sputiſma, atis, n. ſputus, ſputamen. *Vitruv. l. 7. c. 4.* Quod poculis, & ſputiſmatis effunditur, ſimul atque cadit, ſiceſcit.

Sputo, as, n. 1. *ſputare*, ἀποπτύω, frequenter ſpuo. *Plaut. Capt. 3. 4. 18.* Nam illic iſti, qui ſputatur, interdum morbus venit. ideſt morbus comitialis, quem nominantes ſolemus deſpuere. *Id. Merc. 1. 2. 27.* Tua cauſa rupi ramicem, jamdudum ſputo ſanguinem.

Sputum, i, n. *ſputo*, πτύσμα, πτύελον, ſaliva. *Martial. l. 2. epigr. 26.* Inque ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus.

Sputus, i, vel ſputus, us, m. idem ac ſputum. *Lactant. l. 4.* Et impurato ore expuent venenatos ſputos. Al. leg. *ſputus*. *Cal. Aurel. Tard. 4. c. 4.* Cum plurimo ſputu.

S ANTE Q.

Squalda veſtis, V. Squalus, a, um.

Squalens, entis, nom. ex partic. idem ac ſqualidus, horridus, ſordidus, incultus. *Virg. Æn. 2. v. 277.* Squalentem barbam. *Lucan. l. 8. v. 57.* atro ſqualentes pulvere veſtes. *Ovid. 3. Faſt.* ſqualentia tela venenis. h. e. atro, & pallido colore tincta, & livida, qualis ex ſuccis venenatis eſſe ſolet. ¶ Squalens auro veſtis dicitur, quæ veluti auratis ſquamis diſtincta eſt: nam ſqualens a *ſquama* dicitur. Vide Squaleo, & Squalidus. *Virg. Æn. 10.* Per tunicam ſqualentem auro. *Id. 12. Æn. v. 87.* auro ſqualentem alboque orichalco Circumdat loricam humeris. ¶ Hinc generatim ſqualens accipitur etiam pro fulgenti, ſplendido. *Virg. Georg. 4. v. 91. de rege apum*: Alter erit maculis auro ſqualentibus ardens, Et rutilis clarus ſquamis. *Id. ib. v. 13.* picti ſqualentia terga lacerti.

Squalentia, æ, f. ſqualor, ſordes. *Tertul. in exhort. ad caſtit. c. 10.* Ingredi non ſecundum carnem ſqualentiæ concupiſcentiam.

Squaleo, es, lui, ſine ſup. n. 2. *eſſere ſqualido, eſſere ſporco*, [illegible], Ger. *ad ſeyn*, Gal. *eſtre plein de craſſe, & ordure*, Hiſp. *eſtar ſuzio*, αὐχμέω, ſordidus ſum, incultus ſum. *Feſtus*: Squalidum, incultum, & ſordidum ait Verrius ſignificare, ſic dictum, quod proxime ad ſimilitudinem ſquamæ piſcium accedit, &c. *Gel. l. 2. c. 6.* Squalere dictum eſt a ſquamarum crebritate, aſperitateque, quæ in ſerpentium, piſciumque coriis viſuntur. *Virg. 3. Georg.* Squalent abductis arva colonis. *Quintil. l. 10. c. 1.* Neque ergo arma ſqualere ſitu, ac rubigine velim. ¶ Sumitur etiam pro mœſtum eſſe, in luctu eſſe, quia qui mœſti ſunt, ſordidati vivunt. *Cic. pro Sext.* Erat igitur in luctu Senatus, ſqualebat civitas publico conſilio veſte mutata. *Id. pro Mil. c. 8.* Tota civitas confecta ſenio eſt, ſqualent municipia, affliguntur coloniæ.

Squaler, is, f. idem ac ſqualor. *Var. apud Non. c. 3. n. 231.* Ager derelinqueretur, ac periret ſquale, ſcabreque, illuvie, ac vaſtitudine.

Squaleſco, is, n. 3. ſqualidus fio. *Flav. Caper Grammat. pag. 2240. edit. Putſchii*: Situ ſqualeſcere.

Squalide, adv. *lordamente*, Ger. *unreinlich*, Gal. *ſalement*, Hiſp. *ſuziamente*, αὐχμηρῶς, horride, inculte. *Cic. 4. de Fin. c. 3.* Sed vos ſqualidius; illorum, vides, quam niteat oratio.

Squaliditas, atis, f. neglectus, ſqualor. *Ammian. lib. 26. c. 12.* Squaliditate maxima rerum ordinem implicare.

Squalidus, a, um, *ſqualido, ſporco, lordo*, [illegible], Ger. *unſauber*, Gal. *craſſeux, ſale*, Hiſp. *ſuzio*, αὐχμηρός, ſordidus, incultus. *Feſt.* Squalidum, incultum, & ſordidum, ait Verrius, ſignificare, ſic dictum, quod proxime ad ſimilitudinem ſquamæ piſcium accedit, utique eorum, qui in profunditatibus abditi paludum ſqualent maxime. Unde Ennius in Telepho: Quam veſtitus ſqualida ſæptus ſtola. V. Squaleo. *Ter. Eun. 2. 2. 5.* Video ſentum, ſqualidum, ægrum, pannis, annisque obſitum. *Ovid. l. 1. Faſt.* Squalida qua humanis oſſibus albet humus. *Cic. in Orat. c. 33.* Sed quia ſua ſponte ſqualidiora ſunt, adhibendus erit in his explicandis quidam orationis nitor. ¶ Squalidum aurum dicitur, quod vaſis inſculptum eſt, inſtar ſquamæ, & valde rutilum. Ita enim exponit *Gel. l. 2. c. 6.* apud quem legimus hunc *Attii* verſum: Ejus ſerpentis ſquamæ ſqualido auro, & purpura prætextæ. ¶ Sumitur etiam ſqualidum pro aſpero, quia quæ ſquamata ſunt, tactu aſperitatem habent. *Lucr. l. 2. v. 468.* cum ſqualida conſtent, Provolvi ſimul ut poſſint, & lædere ſenſus.

Squalitas, atis, f. *ſqualidezza*, ſqualor. *Attius apud Non. c. 3. n. 231.* Nam etſi operta ſqualitate eſt, luctuque horrificali. *Lucil. ibid.* Squalitate obrutus.

Squalitudo, dinis, f. ſqualitas. *Attius apud Non. c. 5. n. 231.* Speciem egregiam, indignam clade, & ſqualitudine.

Squalor, oris, m. *ſporchezza, lordura*, [illegible], Ger. *unrahe*, Gal. *craſſe, amas d'ordure*, Hiſp. *ſuziedad*, αὐχμός, inquinatio, ſordes. *Gel. l. 2. c. 2.* Sic ex corporibus incultis, ſquamoſiſque alta congeries ſordium ſqualor appellabatur. *Cic. 5. Ver.* Non ut decumanus ſqualoris plenus, ac pulveris, ſed unguentis oblitus, vino, vigiliiſque languidus. *Liv. l. 2. c. 23.* Obſita erat ſqualore veſtis, fœdior corporis habitus. ¶ Tranſlate dicitur de iis, qui in luctu, & mœrore ſunt. *Cic. Terent. 14. Fam. ep. 3.* Nam mihi ante oculos dies, noctesque verſatur ſqualor veſter, & mœror. *Metel. Cic. l. 5.* Itaque in luctu, & ſqualore ſum.

Squalus, i, m. piſcis marinus ex genere cartilaginoſorum, qui parit circa æquinoctium vernum. Huic piſci ob aſperitatem nomen impoſitum videtur. Nempe a *ſqualus* pro *ſqualidus*. Squalidum enim, & leve, ſive glabrum opponuntur a *Lucretio*. *Plin. l. 9. c. 51.* Sargi, torpedo, ſquali circa æquinoctium. Meminit ejus piſcis etiam *Var. l. 3. de R. R. c. 3. Ovid. in Halieut. & Col. l. 8. c. 17.*

Squalus, a, um, idem ac ſqualidus. *Enn. apud Non. c. 10. n. 2.* Strata terra lavere lacrymis veſtem ſqualam, & ſordidam. Al. leg. *ſqualidam*, ut ſit per ſyncopen pro *ſqualidam*.

Squama, æ, f. *ſquama, ſcaglia*, קשקשת, Ger. *fiſchſchupen*, Gal. *eſcailles*, Hiſp. *eſcamas*, λεπίς, id, quo corium piſcis, aut ſerpentis tegitur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 47.* Pluma alias, alias ſquama videmus obductas. *Virg. 11. Æn. v. 754.* Arrectiſque horret ſquamis, & ſibilat ore. ¶ Tranſlate a ſimilitudine ſquamarum in piſcibus, & ſerpentibus loricarum quoque catenulæ ſquamæ dicuntur, *maglie*. *Virg. 9. Æn. v. 707.* Nec duplici ſquama lorica fidelis, & auro ſuſtinuit. *Id. l. 11.* Quem pellis ahenis in plumam ſquamis auro conſerta tegebat. ¶ Squama quoque de ære dicitur, ideſt de ſcoria, quæ ex ære ictibus excutitur. *Plin. l. 34. c. 11.* Ibi flatu crebriore excutiuntur, velut mili ſquamæ, quas vocant florem. *Et infra*: Differentia hæc eſt, quod ſquama excutitur ictibus iiſdem parietibus, flos cadit ſponte. ¶ Sermonis ſquamam, h. e. incultæ orationis rubiginem, aſperitatemque dicendi dixit *Sidon. l. 3. ep. 3.*

Squamans, tis, ſquamas habens ſquamoſas. *Manil. l. 5. v. 412.* cum ſe Delphinus in aſtra Erigit, & ſquamas ſtellis imitantibus exit. Alii leg. *ſquamam*, ut *exire ſquamam* locutio Græca ſit, & valeat, ſquamam emittere, exuere, exhibere.

Squamatim, adv. λεπίδων δίκην, ad ſimilitudinem ſquamarum. *Plin. lib. 16. c. 10.* Nucamenta ſquamatim compacta dependent.

Squamatus, a, um, adject. ſquamis obductus. *Tertul. in Apol. c. 23.* Squamatus, aut cornutus, aut plumatus amator.

Squameus, a, um, *ſcaglioſo*, λεπιδωτός, plenus ſquamis. *Virg. 2. Georg. v. 154.* Neque tantos Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis.

Squamifer, ra, rum, λεπιδοφόρος, quod ſquamas fert. *Cic. in Arat.* Squamiferi piſces.

Squamiger, ra, rum, quod ſquamas habet, idem ut ſquamifer. *Lucr. l. 1. v. 162.* E terra poſſet oriri Squamigerum genus. ideſt piſces. *Plin. l. 11. c. 37.* Simili modo ſquamigeris, atque ſerpentibus.

Squamoſus, a, um, *ſcaglioſo*, λεπιδωτός, ſquamis plenus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 44. ex Arat.* Hunc Aries tergo, & ſquamoſo corpore Piſces. *Virg. 4. Georg.* Squamoſuſque draco, & fulva cervice leæna.

Squamula, æ, f. exigua ſquama. *Celſ. lib. 7. c. 26.* In ſe attrahens quaſdam quaſi ſquamulas.

Squarroſus, a, um, [illegible], is, cujus cutis exurgit ob aſſiduam illuviem. *Feſt.* Squarroſos ab eadem ſquamarum piſcium ſimilitudine ait (Verrius) dictos, quorum cutis exurgat ob aſſiduam illuviem. *Lucil.* Varronum ac rapicum ſquarroſa incondita roſtra.

Squatina, æ, f. *ſquadro, lima, lira*, piſcis ex genere planorum, quo propter ſqualorem, hoc eſt aſperitatem cutis, ligna, & ebora poliuntur. Græce dicitur ῥίνη, vel ῥίνα, quia eo res limantur. Nam ῥίνη, *lima*. Gallis vocatur Angelus marinus, quod inſtar Cherubim alas habeat utrinque expanſas. *Plin. lib. 9. c. 12.* Aſpera cute, ut ſquatina, qua lignum, & ebora poliuntur. *Id. c. 51.* Ex planis ſquatina ſola bis, Autumno, & Vergiliarum occaſu parit. *Id. l. 32. c. 11.* Romæ, quem ſquatinam vocant. Quædam vetus editio habet *ſquatum*, quod idem eſt.

Squatoraja, æ, f. piſcis ex ſquatina, & raja natus. *Plin. l. 9. c. 51.* Piſcium diverſa genera non coeunt, præter ſquatinam, & rajam, ex quibus naſcitur priori parte rajæ ſimilis, & nomen ex utroque compoſitum apud Græcos trahit.

Squatus, i, m. idem ac Squatina. V. Squatina.

Squilla, æ, f. *ſquilla*, σκίλλα, bulbus nobiliſſimus, cæpæ modo multipliciter tunicatus, qui etiam hodie in Officinis nomen retinet, & aliter *ſcilla* dicitur. *Pallad. l. 8. tit. 8.* ¶ Eſt præterea ſquilla, parvus piſcis, qui cum pinna piſce comparandi cibi init ſocietatem. Alio nomine pinnophylacem, vel pinnoterem vocant. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 48.* Pinna vero (ſic enim Græce dicitur) duabus grandibus patula conchis cum parva ſquilla quaſi ſocietatem coit comparandi cibi. Itaque cum piſciculi parvi in concham hiantem innataverunt, tum admonita a ſquilla pinna morſu comprimit conchas. *Horat. lib. 2. ſat. 4.* Toſtis marcentem ſquillis recreabit. ¶ Alterius generis videtur eſſe illa, quæ a *Juvenale* deſcribitur *ſat. 5. v. 80.* & inter grandiores, delicatioreſque cibos enumeranda.

Squinanthus, i, σχοίνανθος, genus junci odorati, apud *Pallad. in Octobri tit. 14.*

S ANTE T.

St, *zitto*, vox ſilentium indicentis, apud Comicos. *Terent. Phorm. 5. 1. 16.* Quid? non is, obſecro, et, quem ſemper te eſſe dictitaſti? C. St. S. Quid hæc metuis fores? *Vetus Poeta apud Var. lib. 5. de L. L.* Iſis, & Harpocrates digito qui ſignificat ſt.

Stabiæ, f. 1. *Caſtell' a mare, Caſtell' a mare di Stabia*, urbs Campaniæ, in ora ſin. Neap. cum portu capaci, ad rad. collis. *Plin. l. 3. c. 5.*

Stabianus, a, um, adject. a Stabiis, ut Stabianus ager, apud *Plin. lib. 31. c. 2 & l. 32. c. 1.*

Stabilimen, inis, n. *ſtabilimento*, [illegible], Germ. *ſterckung*, Gall. *affermiſſement*, Hiſp. *firmeza*, ἑδραίωμα, firmamentum, corroboratio, id, quod aliquid firmiter retinet. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 27. ex Poeta*: Adde, inquit, hoc, quod mihi portento cœleſtium Pater Prodigium miſit Regni ſtabilimen mei.

Stabilimentum, i, n. idem ac ſtabilimen. *Plaut. Curc. 2. 3. 88.* Hæc ſunt ventris ſtabilimenta, panis, & aſſa bubula, poculum grande.

Stabilio, is, n. 4. *ſtabilire, fermare*, [illegible], Germ. *beſtetigen*, Gall. *eſtablir*, Hiſp. *eſtablecer*, στηρίζω, ſtabilem facio, firmo. *Plaut. Amph. 1. 1. 39.* Regique Thebano Creonti regnum ſtabilivit ſuum. *Cic. 4. de Fin. c. 24.* Cum alter ſtabilire Rempub. ſtuduerit, alter evertere. *Plin. lib. 9. c. 18.* Et in fluctibus ſe velut ancoris ſtabiliunt.

Stabilis, le, n. 3. *ſtabile, immutabile*, [illegible], Ger. *ſteif*, Gal. *ferme, aſſuré*, Hiſp.

Digitized by Google

Hiſp. *firme*, *eſtable*, aptus ad ſtandum, firmus, & fixus. *Cic. 1. de Orat.* Nihil eſt enim tam inſigne, nec tam ad diuturnitatem memoriæ ſtabile, quam id, in quo aliquid offenderis. *Id. 1. de nat. Deor.* Eſt enim & Philoſophi, & Pontificis, & Cottæ de Diis immortalibus habere non errantem, & vagam, ſed ſtabilem, certamque ſententiam. *Plaut. Merc. 3. 4. 68.* Stabilis patria . h. e. in qua quis perpetuo habitet . Verba ejus ſunt : Qui ſtois fugæ? quæ patria, aut domus tibi ſtabilis eſſe poterit? *Terent. Adelph.* 1. 1. 42. Errat, qui imperium credit ſtabilius, vi quod fit, quam quod amicitia adjungitur. *Cato in præf. R. R.* Quæſtus ſtabiliſſimus, *guadagno ſicuriſſimo*. *Tacit. Ann.* 1. c. 43. Id ſtabile ad pœnitentiam, id fidei vinculum erit, *ſarà teſtimonio di un pentimento ſincero, e durevole*. ¶ *Mala ſtabilia*, poma non decidua, & quæ diutim in arbore ſtant, vel diu maturitatem retinent, neque cito corrumpuntur. *Cato c. 7.* Eo lotium ſuillum, aut ſtercus ad radicem eorum addere oportet, ut ſtabilia mala ſiant. ¶ *Stabile eſt*, certum, & ratum eſt. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 25. Profecto ſtabile eſt, me patri aurum reddere.

Stabilĭtas, atis, f. *ſtabilità*, *fermezza*, אמנה, Germ. *unſtandigkeit*, Gall. *fermeté*, Hiſp. *firmeza*, βεβαιότης, firmitas. *Caſ. l. 4. B. G.* Ita mobilitatem equitum, ſtabilitatem peditum in præliis præſtant. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 14. Qui enim poterit aut corporis firmitate, aut fortunæ ſtabilitate confidere? *Plin. l.* 23. *c.* 3. Gingivis, & oris ulceribus, dentium ſtabilitati efficaciſſima ſubvenit.

Stabilĭter, adv. *ſtabilmente*, firme. *Vitruv. l.* 10. *c.* 14. Tympanum ſtabiliter includatur. *Suet. in Claud. c.* 20. Molem ſtabilius fundare.

Stabilītor, oris, m. qui firmat, & ſtabilit aliquid. *Sen. l. 4. de benef. c.* 7. Deus, quod ſtant beneficia ejus omnia, Stator, ſtabilitorque eſt . Alii aliter leg.

Stabilītus, a, um, *ſtabilito*, partic. a ſtabilior . *Cic.* 1. *Tuſc.* Hoc igitur probe ſtabilito, & fixo, excutiendum eſt, &c. *Lucret. lib.* 3. *v.* 203. quæcunque magis cum pondere magno Aſperaque inveniuntur, eo ſtabilita magis ſunt.

Stabŭlans, antis, n. 3. partic. a ſtabulor . *Gel. l.* 6. *c.* 3. Attilium Conſulem in Africa, apud Bagradam flumen, grande feciſſe adverſus ſerpentem in illis locis ſtabulantem prælium. *Sil. l.* 3. *v.* 399. Tarteſſiæ ſtabulanti conſcia Phœbo. h. e. occidenti.

Stabularia, f. r. [illegible], mulieres, ut inquit *Auguſtin. lib. 8. de Civit.* quæ exercent ſtabulum, & viatores mercede paſcunt.

Stabularius, rii, m. *oſtiero*, *ſtallaio*, Ger. *wirt*, Gal. *hoſtelier*, *valet d'eſtable*, Hiſp. *meſonero*, *eſtablerizo*, πανδοχεύς, caupo viatores pretio recipiens . *Sen. l. 1. de Benef. c.* 14. Nemo ſe ſtabularii, aut cauponis hoſpitem judicat. *Apul. l. A. A.* Sumo ſarcinulam, & pretio manſionis ſtabulario perſoluto, capeſſimus viam. *Ulpian. l. 1. ff. nautæ, caupones, &c.* Cauponam, & ſtabularius eos æque accipiemus, qui cauponam, & ſtabulum exercent. ¶ Stabularius item dicitur, qui ſtabuli, hoc eſt loci, ubi animalia ſtant, curam gerit, *famiglio da ſtalla*. *Var. l. 2. de R. R. c.* 10. In quibus ſtabularii ſolent equas abigere. *Col. l. 6. c.* 23. Si velut ex militari diſciplina intra ſtabularia caſtra manſerint.

Stabulatĭo, onis, f. *ſtallaggio*, ἐνσταθμεύσις, manſio in ſtabulo, ſeu locus, ubi animalia ſtabulantur. *Col. l.* 6. *c.* 3. Itaque hyberna ſtabulatio eorum præparanda eſt.

Stabŭlo, as, a. 1. *alloggiare alla ſtalla*, Ger. *im ſtall halten*, *in ſtall thuren*, Gal. *eſtabler*, *mettre a l'eſtable*, Hiſp. *recebir*, *a poner en el eſtablo*, σταθμίζω, in ſtabulum recipio. *Var. l. 2. de R. R.* Danda opera, ut pabulo vendito alienum pecus in ſuo fundo paſcat, & ſtabulet. ¶ Eſt etiam verbum neutrum idem ſignificans, quod ſtabulor, ideſt in ſtabulo degere, ſeu ſtationem habere. *Virg.* 6. *Æn. v.* 286. Centauri in foribus ſtabulant. *Stat. l. 5. Theb.* Geticoque pecus ſtabulare ſub Hæmo.

Stabŭlor, aris, d. 1. αὐλίζομαι, in ſtabulum ago, diverto . *Ovid.* 13. *Metam. v.* 821. pecudes multæ ſtabulantur in antris. *Col. l. 6. c.* 23. Curæque fuerit, ut ſtabulentur ſicco in loco. *Var. l. 3. c. 3. R. R.* Villas, in quibus ſtabulentur turdi, ac pavones.

Stabŭlum, i, n. *alloggiamento*, σταθμός, locus, in quem longo itinere feſſi ſuccedere ſolent, quod & diverſorium, & hoſpitium dici ſolet, a ſtando. *Ulp. l. lex Cornelia, ff. de injur. & fam. libell.* Tantum igitur ad meritoria, vel ſtabula non pertinebit . *Petron. in Satyr.* Nec viam diligenter tenebam, nec quo loco ſtabulum eſſet, ſciebam. ¶ Sumitur etiam pro loco, ubi meretrices ſtare conſueverant, ſeu pro lupanari . *Plaut. Pœn.* 1. 2. 53. An te ibi vis inter iſtas verſarier miſeras, cœno delibutas, ſervilicolas ſordidas, quæ tibi olant ſtabulum, ſtatumque, ſellam, & ſeſſibulum merum? Hinc Curio apud *Sueton. in Caſ. c.* 49. Cæſarem per convitium *Nicomedis ſtabulum* appellabat, quia credebatur pudicitiam ſuam Nicomedi ſubjeciſſe. Huc etiam pertinet illud *Cic.* 2. *Phil. c.* 28. Hujus in ſedibus pro cubiculis ſtabula, pro tricliniis popinæ ſunt. ¶ Item pro quacunque ſtatione, ſeu habitatione . *Salluſt. in Jug. c.* 18. *de Gætulis*. Cibus erat caro ferina, atque humi ſtabulum. ¶ Speciatim ſtabulum dicitur locus, in quo equi, & alia animalia conſiſtunt, ſive ſub tecto, ſive etiam ſub dio, *ſtalla*, רפת, Germ. *berbeg*. Gal. *eſtable*, Hiſp. *eſtablo*, ἱπποστάσια, qui locus etiam a varietate pecudum varie nominatur. Nam ubi equi tenentur, *equile* dicitur, ubi boves, *bovile*, ubi oves, *ovile*, ubi capræ, *caprile*, ubi ſues, *hara*. *Virg.* 7. *Æn.* Ardua tecta petit ſtabuli, & de culmine ſummo paſtorale canit ſignum. *Id. l. 8.* Quatuor a ſtabulis præſtanti corpore tauros avertit. *Id. l. 6.* Itur in antiquam ſilvam, ſtabula alta ferarum. *Col. l. 8. c.* 11. Stabula pavonum. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro ſede, ſeu loco . *Plaut. Moſt.* 2. 1. 3. Nuſquam ſtabulum eſt confidentiæ. *Id. Truc.* 2. 7. 91. Ipſa quæ ſis ſtabulum flagitii?

Stachys, ys, f. στάχυς, herba marrubio ſimilis, ſed folia habens longiora, & candidiora. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Stacta, æ, vel ſtacte, es, f. 1. στακτή, oleum ex cinnamomo, & myrrha unctis ſudans. *Plin. l.* 12. *c.* 15. Sudant ſponte, prius quam incidantur, ſtacten dictam. *Lucret. l. 2. v.* 846. Sicut amaracini blandum ſtactæque liquorem. *Plaut. Moſt. 1. 3. v.* 151. Vin' unguenta? Ph. Quid opus eſt? cum ſtacta accubo . *Col. l.* 10. Sed melius ſtactis ponetur Achaica myrrha . Ubi Achaicam myrrham vocat Græcam, hoc eſt, quæ in Cilicia, & Amano monte proveniret.

Stactĭnus, a, um, στακτινός, quod ad ſtacten ſpectat, ut myrrha ſtactea, ideſt ſtillatitia, ex qua ſtacte exprimitur. *Plin. l.* 32. *cap.* 26. Genera myrrhæ complura, Troglodytica, ſylveſtrium prima, Erythræa ſequens, & Minæa, in quo ſtactea, & Atramitica eſt.

Stacŭla, læ, f. genus vitis apud *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Stadiālis, le, adject. ſtadium continens. *Vetus auctor Gromaticus apud Rigolt. pag.* 298. Stadialis ager habet paſſus centum vigintiquinque.

Stadiātus, a, um, adject. Stadiatæ porticus, apud *Vitruv. l.* 5. *c.* 11. ſunt in quibus, non ſectis ſtadiis, per hyemem cœlo non ſereno athletæ exercebantur.

Stadiodrŏmus, i, m. σταδιοδρόμος, qui in ſtadio curſu certat, qui ſtadium percurrit. *Firmic. l.* 8. *c.* 8. Si Mars reſpexerit leporem cœleſtem in horoſcopo, faciet ſtadiodromos. ¶ Sumitur etiam pro loco, in quo ludi, & curſus exercentur. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Qua fecit ſtadiodromon Aſtyloo, qui Olympiæ oſtenditur.

Stadium, ii, n. *ſtadio*, Ger. *lauffplatz*, *bar* 125. *ſchritt*, Gal. *ſtade*, Hiſp. *ſtadio*, *carrera*, στάδιον, curriculum, locus, in quo curſu, & lucta certabant athletæ, quod erat ſpatium ſexcentorum viginti quinque pedum, ſive centum, & viginti quinque paſſuum, teſte *Plin. l. 2. c.* 23. quæ octava pars eſt milliarii, quippe quod mille conſtat paſſibus. *Cic.* 3. *Off.* Scite Chryſippus, ut multa : Qui ſtadium, inquit, currit, eniti, & contendere debet, quam maxime poſſit, ut vincat : ſupplantare eum, quicum certet, aut manu depellere, nullo modo debet. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 23. Ut in ſtadio curſores exclamant, quam maxime poſſunt. ¶ Stadium ab Hercule inſtitutum tradunt, eumque pedibus ſuis metatum eſſe id ſtadium, quod erat Piſis apud Jovem Olympium, idque feciſſe longum pedes ſexcentos viginti quinque . Inde poſtea alia ſtadia in terris Græciæ ab aliis inſtituta ſunt, quæ ſimiliter fuere pedum 625. ſed tamen aliquanto breviora, propter differentiam magnitudinis pedis Herculani, & cæterorum hominum. Sed *Gellius l. 1. c. 1. docet*, ſtadium Olympicum, & cætera in Græcia fuiſſe pedum ſexcentorum. ¶ Quia vero locus ille, in quo in curſu ſe ſe exercebant, fuit longus 125. paſſus, hinc factum eſt, ut ſtadium uſurpetur pro hujuſmodi menſura in univerſum, dicaturque de quibuſcunque terræ ſpatiis, quemadmodum milliarium. *Cic. Att. l.* 16. Cum a Leucopetra profectus (inde enim tranſmittebam) ſtadia circiter trecenta proceſſiſſem. ¶ Effertur & genere maſc. in plurali a *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c.* 15. Ultra trecentos, & ſexaginta ſtadios.

Stagira, orum, n. pl. *Libanova*, urbs Macedoniæ, in prov. Amphaxitide, prope Strymonicum ſin. patria Ariſtotelis, qui inde Stagirites dictus eſt.

Stagnans, antis, o. 3. *ſtagnante*. *Virg.* 4. *Georg.* Effuſo ſtagnantem flumine Nilum. *Claudian. de Nilo v.* 18. Effluit Ægypto ſtagnantior.

Stagnātĭlis, le, adject. *di ſtagno*, ut ſtagnatiles piſces. *Plin. Valer. l. 1. c.* 42.

Stagnātum, i, n. genus vaſis e ſtanno ad coquendum apti . *Plin. Valer. l. 1. c.* 31. Coquere in ſtagnato ad ignem.

Stagnātus, a, um, λιμνώδης, aqua ſtagnante oppletus, paludoſus. *Col. l.* 10. *v.* 11. Nam neque ſicca placet, nec quæ ſtagnata palude . *Ovid.* 15. *Met. v.* 269. Stagnata paludibus hument.

Stagnĕus, a, um, adject. idem quod ſtanneus, *di ſtagno*, a *ſtannum*. *Plaut. in fragment. apud Feſtum in Nervia*. Muriatica autem eiden in vaſis ſtagneis. *Scribon. Larg. compoſit.* 230. Stagnea pyxis.

Stagnīnus, a, um, adject. ut ſtagninus color, *colore di acqua ſtagnante*, apud *Frontin. de aquæduct. l.* 1.

Stagno, as, n. 1. *ſtar fermo*, *non ſcorrere*, Germ. *auffſchwellen*, Gal. *faire étang*, Hiſp. *hazerſe eſtanque*, λιμνάζω, ſtagnum facio, & dicitur de mari, aut flumine, cum litora, aut ripas prætergreſſum, alicuo in loco conſiſtit, ita ut aqua neque effluat, neque ſorbeatur . *Plin. l.* 13. *c.* 11. Papyrus naſcitur in paluſtribus Ægypti, aut quieſcentibus Nili aquis, ubi evagatæ ſtagnant. ¶ Aliquando active accipitur pro inundare. *Tac. lib.* 1. *Ann. c.* 76. Auctus Tiberis plana Urbis ſtagnaverat. ¶ Sumitur etiam pro aquam continere, nec abſorbere, ſtagnum, vel paludem fieri. *Ovid.* 1. *Met. v.* 324. Jupiter ut liquidis ſtagnare paludibus orbem, Et ſupereſſe videt de tot modo millibus unum . *Plin. l.* 17. *c.* 26. Vindemiator Hiſpaniarum ſtagnante ſolo uvas demetit.

Stagnōſus, a, um, adject. *pieno di ſtagni*. *Ammian. l. 17. c. 28.* (*al.* 13.) Soli natura ſtagnoſa, & referta ſalicibus.

Stagnum, i, n. *ſtagno*, *acqua morta*, אגם, Germ. *ſee*, *weyer*, Gal. *étang*, Hiſp. *eſtanque*, λίμνη, locus, ubi aqua manet, & non movetur. *Feſtus*: Stagnum quidam dici putant, quod in eo aqua perpetuo ſtet, alii, quod is locus a Græcis στεγνός dicitur ; quia bene contineat aquam . *Virg.* 4. *Georg.* At liquidi fontes, & ſtagna virentia muſco adſint . *Cic.* 1. *de Div.* Abſurdoque ſono fontes, & ſtagna cietis. ¶ Ponitur interdum pro mari . *Virg.* 10. *Æn.* Cum pedes inceſſit medii per maxima Nerei ſtagna viam ſcindens. ¶ Item pro parte maris profundiſſimа . *Virg.* 1. *Æn.* Emiſſamque hyemem ſenſit Neptunus, & imis ſtagna refuſa vadis.

Stagonias, æ, m. σταγονίας, ſpecies thuris ſtillatim emanantis, a σταζω, ſtillo. *Plin. l.* 12. *c.* 15.

Stagonītis, itis, f. σταγονῖτις, ſuccus ſtillans reſinæ modo ex quadam ferula, qui & galbanum dicitur. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Stalagmĭa, orum, n. inaures ex bacca pendula, oblongæ, ita dictæ quia guttæ aquæ pendentis (quæ Græce σταλαγμὸς) ſimilitudinem referunt. *Plaut. Men.* 3. 3. 18.

Stalagmĭas, æ, m. σταλαγμίας, ſtiria ſeu gutta cujuſdam ſucci ſtillantis. *Plin. l.* 34. *c.* 12.

Stamen, inis, n. *ſtame*, *filo*, Ger. *kunkel*, Gal. *étaim*, Hiſp. *eſtambre*, στήμων, filum illud rectum, quod in opere textorio per pectinem tranſmiſſum eſt, cui ſubtemen, ſeu ſubtegmen opponitur, quod ſtamini tranſverſaliter intertexitur: item illud quod a colo detrahitur, & fuſo netur . *Varro l. 4. de L. L.* Stamen a ſtando, quod eo ſtet omne in tela velamentum . Staminis, & ſubteminis diſcrimen optime exponit *Salmaſius in Tertullianum, de Pallio*, ubi docet, ſubtemen, quod Græcis κρόκη, pretioſius fuiſſe ſtamine, quod Græcis στήμων. Mollius quippe, & ſubtilius ſubtemen, imo in ſubſericis veſtibus ſtamen de lino, ſubtemen de ſerico, item in auro textilibus ſtamen ex ſerico, ſubtemen ex aureis filis. *Ovid.* 6. *Met. v.* 54. Et gracili geminas intendunt ſtamine telas. *Id.* 1. *de Arte*; Ravca ſuccinctos operoſo ſtamine fuſos . *Plin. l. 8 c.* 48. Inde factum, ut nubentes virgines comitaretur colus compta, & fuſus cum ſtamine. ¶ Stamina in lyra ſunt fides, quæ & fila dicuntur. *Ovid.* 11. *Met. v.* 170. mox ſtamina docto Pollice ſollicitat. ¶ Dicuntur præterea ſtamina in ligno, vel herbis quædam quaſi filamenta recto ordine extenſa. *Plin. l.* 16. *cap.* 18. Pulpa mero ſtamine, & tenui conſtat . *Id. l.* 21. *c.* 5. Ita odor, colorque duplex, alius calycis, alius differentia anguſta. ¶ Denique ſtamen pro infula e ſtamine uſurpatur a *Propert.* ubi ait *l. 4. eleg.* 9. alme Sacerdos Puniceo canas ſtamine vincta comas.

Staminārius, a, um, adject. a ſtamine. *Staminariæ* titulus eſt cujuſdam Comœdiæ a Laberio compoſitæ, quæ intercidit. *Gell. l.* 16. *c.* 7. Laberius in Staminariis.

Stamĭnātus, a, um, adject. ſtamine contextus, ut ſtaminatæ veſtes, apud *Petron. in fragment. Tragur.*

Staminĕus, a, um, στημόνιος, quod ad ſtamen ſpectat . *Propert. lib.* 3. *el.* 6 (*al.* 4.) Staminea rhombi ducitur illa rota. ¶ Stamineæ venæ in lignis dicuntur, quæ rectæ, & in longum ductæ ſunt inſtar ſtaminis extenſi . *Plin. l.* 16. *c.* 43. Magna glutini ratio, propter ea, quæ ſectilibus laminis ac in alio genere operiuntur : ſtamineam in hoc uſu probant venam &c.

Stannĕus, a, um, quod ex ſtanno factum eſt. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Tum in ſtannea pyxide conditur.

Stannum, i, n. *ſtagno*, στάγνον, metalli genus, quod in fodinis invenitur cum argento, & in fornace primum liqueſcit. *Plin. l.* 34. *c.* 16. Plumbi nigri origo duplex eſt . Aut enim ſua provenit vena, nec quicquam aliud ex ſe parit : aut cum argento naſcitur, mixtiſque venis conflatur. Ejus, qui primus fluit in fornacibus liquor, ſtannum appellatur : qui ſecundus, argentum, quod remanſit in fornacibus, galena, quæ por-

tio eſt tertia addita venæ. Hæc rurſus conflata dat nigrum plumbum, deductis partibus duabus. *Id. ibid. c.* 17. Stannum illitum æneis vaſis ſaporem gratiorem facit, & compeſcit æruginis virus. ¶ Ex verbis *Plinii* allatis recte notant Eruditi, pravo eos ſentire qui putant, ſtannum idem eſſe cum Græcorum κασσίτερος, ſeu plumbo albo: nam plumbi albi nomine ſignificatur genus quoddam metalli, quod nobis ignotum eſt. V. *Plin. cit. l.* 34. *c.* 16.

Stans, antis, o. 3. ἱστάς, partic. a ſto. *Cic. in Catil.* Quod incolumes cives, quod ſtantem urbem reliquit. *Hor. Satyra* 4. *l.* 1. *v.* 9. *de Lucil.* In hora ſæpe ducentos Ut magnum verſus dictabat ſtans pede in uno. ideſt temporis momento. V. *Pet. Ovid.* 6. *Faſt. de ſtrigibus*: Grande caput, ſtantes oculi, roſtra apta rapinæ. ideſt extantes, vel immobiles. *Id.* 7. *Met.* Freta ſtantia. h. e. quieta. *Id. de Pont. eleg.* 7. Vive ſtantem gelu. h. e. concreta. ¶ In illo *Propertii l.* 4. *eleg.* 3. *v.* 12. Quippe & Collinas ad foſſam moverit herbas, Stantia currenti diluerentur aquæ: *ſtantia* ſunt ſegetes, frutices, arbores, & quidquid ſupra terram extat, ac prominet, inquit *Brouckuſius*.

Staphis, idis, f. *ſtafuſaria*, σταφίς, genus vitis, quæ etiam aſtaphiſagria, & Latinis pituitaria, & pedicularis dicitur. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Aſtaphiſagria, ſive ſtaphis, quam uvam taminiam aliqui vocant falſo, ſuum enim genus habet, cauliculis nigris rectis, foliis labruſcæ, fert folliculos verius, quam acinos, virides, ſimiles ciceri, in his nucleum triangulum. Mateſcit cum vindemia, nigreſcitque, cum taminiæ rubentes noverimus acinos, ſcimuſque illam in apricis naſci, hanc non niſi in opacis.

Staphylagria, herba quædam apud *Apul. de herb. c.* 74.

Staphylinus, i, σταφυλῖνος, paſtinaca. Duorum generum eſt, hortenſis, quam σταφυλῖνον κηπαῖον nominat Dioſcorides, & agreſtis, quam idem σταφυλῖνον ἄγριον appellat, Romani etiam paſtinacam erraticam. *Col. l.* 9. *c.* 4. Tum agreſtis paſtinaca, & ejuſdem nominis edomita, quam Græci σταφυλῖνον vocant. ¶ Sed fere hoc nomine paſtinaca agreſtis vocatur. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Ex iis paſtinacæ unum genus agreſte ſponte provenit, ſtaphylinos Græce dicitur, &c.

Staphylodendron, σταφυλόδενδρον, n. genus arboris, de quo ita *Plin. lib.* 16. *cap.* 16. Eſt & trans Alpes arbor ſimillima aceri albo materia, quæ vocatur ſtaphylodendron, fert ſiliquas, & in iis nucleos ſapore nucis avellanæ.

Staphyloma, atis, n. σταφύλωμα, vitium oculi acino uvæ ſimile. *Veget. l.* 3. *de re veterin. c.* 19.

Stapia, æ, f. *ſtaffa*, inſtrumentum, in quod pedes ponimus equos ſedentes. *Vet. Inſcrip. Romæ.* Equo caſo deſiliens, pes hæſit ſtapiæ, tractus interiit. Inſcriptio tamen hæc non admodum vetuſta videtur, quemadmodum nec ipſe ſtapiæ inventio, ut contendit *Galeottus Martius*. V. *Hieron. Magium Miſcell.* 2. 14.

Stat, abat, ſtatum eſt, imp. i. in animo eſt, certum eſt, deliberatum eſt. *Virg.* 2. *Æn.* Stat caſus renovare omnes, omnemque reverti per Trojam. *Cic. Att. l.* 3. Neque adhuc ſtabat, quo potiſſimum. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Modo ſtet nobis illud, una vivere in ſtudiis noſtris. ¶ Ponitur etiam pro cauſam eſſe. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Non ſtat per me, quominus cœlum intelligas, & cœleſtia ſcias.

Stata Mater, Dea quædam apud Romanos. *Feſt.* Statæ Matris ſimulacrum in foro colebatur. Poſtquam id colluſtravit (*Scaliger legit*, Cotſius ſtravit) ne lapides igne corrumperentur, qui plurimus ibi fiebat nocturno tempore, magna pars populi in ſuos quiſque vicos retulerunt ejus Deæ cultum.

Statanum vinum inter generoſiora enumeratur a *Plin. l.* 14. *c.* 6. provenitque in Campania non longe a Falerno agro.

Statanus, ſive Statulinus, vel Statilinus, m. στατανός, Deus puerilitatis præſes, cui ſacrificabant, cum primum pueri inciperent ſtare, atque ire; ut Fabulinus, cui ſacrificabant, cum primum fari inciperent. *Varro apud Non. c.* 12. *in fine.*

Statarius, a, um, *fermo*, *immobile*, Germ. *ſtætig*, Gal. *ferme*, Hiſp. *firme*, ἑδραῖος, σταδιαῖος, fixus, firmus, immobilis. Stataria pugna eſt, quæ collato utrinque pede ſic decertatur, ut nemo loco recedat, ſed quiſque remaneat, ubi ſteterat. *Ammian. l.* 16. *c.* 6. ¶ Statarius miles, qui in loco ſuo conſtanter pugnat. *Liv. l.* 9. *c.* 19. Statarius uterque miles, ordines ſervans. ¶ Statarium prandium, quod milites ſtantes capiunt. *Mamertin. in Paneg. Julian c.* 11. Qui ſæpius ſtatarium prandium ad neceſſitatem humani corporis capiat. ¶ Stataria comœdia eſt ea, quæ lenis, tranquillaque, non affectibus æſtuans. Nam hujuſmodi fabulæ a ſtantibus, non diſcurſantibus, tumultuantibuſve peraguntur. *Don. in Heaut.* Comœdiæ aut motoriæ ſunt, aut ſtatariæ, aut mixtæ. Motoriæ, turbulentæ: ſtatariæ, quietiores: mixtæ, ex utroque actu conſiſtentes. *Id. in prologum. Adelph.* Hujus fabulæ tota actio cum ſit mixta ex utroque genere, ut fere Terentianæ omnes, præter Heautontimorumenon, tamen majori ex parte motoria eſt. Nam ſtatarios locos perpaucos habet. *Id. in prologum Adelph.* Ipſi ſenes in ſtatario charactere partem aperient, in motorio partem oſtendent. Nam duo agendi ſunt principales modi, motorius, & ſtatarius, ex quibus illa tertius naſcitur, qui dicitur μικτός. *Ter. Heaut. prol. v.* 36. Date poteſtatem, mihi ſtatariam agere ut liceat per ſilentium. ¶ Statarii actores, qui minus actuoſi, eoque ſtatariis comœdiis aptiores ſunt, quam motoriis. *Cic. in Bruto c.* 30. Volo enim, ut in ſcena, ſic etiam in foro, non eos modo laudari, qui celeri motu, & difficili utantur, ſed eos etiam, quos ſtatarios appellant, quorum ſit illa ſimplex in agendo veritas, non moleſta. *Id. ib. c.* 68. C. deinde Piſo ſtatarius, & ſermonis plenus Orator, &c.

Statera, æ, f. *ſtatera*, מאזנים, Germ. *holtzwaag*, Gal. *balance*, Hiſp. *balanca*, σταθμός, ζυγός, inſtrumentum, quo res ſine lancibus ponderantur. Eſt ab ἵστημι, quod interdum eſt appendo, libro, pondero, unde & σταθμός, *menſura*, στατική, *ponderandi ars*. Proprie differt a trutina, ut ſpecies a genere. Duæ enim ſpecies trutinæ, libra, quæ binas habet lances; ſtatera, quæ ſtilo conſtat punctis diſtincto, quæ pondera diſcriminant. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. Id autem ex trutinis, quæ ſtateræ dicuntur, licet conſiderare. *Cic. l.* 2. *de Or. c.* 38. Ad ea probanda, quæ non aurificis ſtatera, ſed quadam populari trutina examinantur. ¶ Erat item ſtatera, vaſis genus in argentea ſupellectili, quod & tympanum, & magida appellant. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Tympana vero ſe juvene appellata ſtateras, & lances, quas antiqui magidas appellaverant.

Statice, es, f. στατική, herba ſeptem caulibus veluti roſæ capita ſuſtinens. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Staticulum, i, n. ſtatua, a *ſtatuo*, quia ſtatuitur, ſive erigitur, ne dejiciatur. *Tertul. adv. Gnoſticos c.* 2. Comminuetis ſtaticula eorum. ¶ Staticulum item, genus vehiculi, ſive geſtatoris, ſicut eſſedum, & petoritum. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Reddunt ſpecies fluminum, nemorum, & jumentorum, & eſſeda, & ſtaticula, & equorum ornamenta. *Id. l.* 34. *c.* 17. Ad autem quoque ſtaticula annis luxuria pervenit.

Staticulus, i, m. χεῖρ, ὄρχημα, ſaltatio non motoria, ſed ſtataria, qualis erat in choris στάσιμον, ut *Turnebus* docet *l.* 17. *c.* 10. & *l.* 18. *c.* 4. Hinc ſtaticulos dare, χορεύειν, *ballare*. *M. Cato apud Macrobium l.* 2. *Saturn. c.* 10. Deſcendit de canterio, inde ſtaticulos dare, ridicularia fundere. *Plaut. Perſ.* 5. 2. 43. Nequeo, leno, quia tibi ſaltem ſtaticulum dem, olim quem Hegea faciebat.

Statiellenſes, & Statielli, vel Statyelli, pop. Liguriæ, inter Apenninum M. & Tanarum fl. quorum urbes Aquæ Statiellorum, & Alexandria. *Plin. lib.* 3. *cap.* 5.

Statilinus. V. Statanus.

Statim, adv. *ſubito*, מיד, Germ. *im weeg*, Gall. *ſoudain*, Hiſp. *luego*, εὐθύς, αὐτίκα, mox, illico, continuo, protinus. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. in Orat.* Itaque hoc ſum aggreſſus ſtatim Catone abſoluto. *Martial. l.* 10. *ep.* 95. Ridenti dominus ſtatim remittit. ¶ Vel cum partic. ut. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 12. Has literas ſcripſi ſtatim, ut tuas legeram. *ſubito ibi.* *Id. Att. l.* 10. *ep.* 18. Nam ut heri me ſalutavit, ſtatim Romam profectus eſt. ¶ Vel cum partic. *atque*. *Ulp. l. ſi maritus, ff. ad l. Juliam*, Et primum Pomponius putat admitti ad accuſationem extraneum poſſe ſtatim, atque negaverit. ¶ Item cum part. *quam*. *Ulp. l.* 1. §. *habet*, *ff. uſufructuarius quemadmodum caveat*: Quarum prior ſtatim committitur, quam aliter fuerit uſus. ¶ Item cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Plin. l.* 27. *c.* 9. Semipedalibus caulem quinis, denſis a radice ſtatim folioſis. ¶ Statim (producta prima ſyllaba) ſignificat conſtanter, perſeveranter, a ſtando. *Plaut. Amph.* 2. 1. 83. Nec recedit loco, quin ſtatim rem gerat. *Et v.* 120. Ita ſtatim ſtant ſigna. *Ita Non. c.* 4. *n.* 453. ¶ Sunt tamen quidam Poetæ qui etiam in prima hujus vocis ſignificatione produxerunt. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 398. Tum ſuccidua Ceres ſtatim cum mergite culmi. *Adde Alcim. Avit. l.* 2. *v.* 180. Qui non videntur imitandi.

Statina, æ, f. Dea, quæ infantibus ſtare incipientibus præerat. *Tert. de An. c.* 39. Prima conſtitutio infantis ſuper terram Statinæ Deæ ſacrum eſt.

Statinæ, f. 1. plur. aquæ in Campania, in Pithecuſa inſ. quæ ſubito terræmotu natæ ſunt. *Plin. l.* 2. *c.* 88. *Stat. l.* 3. *Sylv. car.* 5. Ænariaque lacus medicos, Statinaſque renatas.

Statio, onis, f. *conſiſtenza*, מצב, Germ. *ſtelle*, Gal. *place*, *havre*, *ſtation*, Hiſp. *eſtanca*, *eſtancia*, στάσις, actio ſtandi, vel conſiſtendi, commoratio, habitatio. *Cic. Att. l.* 6. *ep. ult.* Athenis ſtatio mea nunc placet. *Lucret. l.* 4. *v.* 389. Quæ manet in ſtatione, ea præter creditur ire. *Pomponius l.* 2. *ſub fin.* Eique functo longiſſima ſtatione mortali deſtinans ſucceſſores quam ſeriſſimos. ideſt longiſſima vita, ſeu commoratione in hac vita. ¶ Dicitur quoque de ſtellis errantibus. *Plin. l.* 2. *cap.* 15. Poſtea radiorum ejus contactu reguntur & in triquetro a partibus centum viginti, ſtationes matutinas faciunt, quæ & primæ vocantur, mox in adverſo a partibus centum octoginta, exortus veſpertinos. Iterumque in centum viginti ab alio latere appropinquante, ſtationes veſpertinas, quas & ſecundas vocant, donec aſſequutus in partibus duodenis occultet illas, qui veſpertini occaſus appellantur. *Et cap.* 16. Percuſſæ (ſtellæ) in qua diximus parte, & triangulo, Solis radio inhibentur rectum agere curſum, & ignea vi levantur in ſublime. Hoc non protinus intelligi poteſt viſu noſtro, ideoque exiſtimantur ſtare, unde & nomen accepit ſtatio. ¶ Metonymice in fluminibus ſic vocatur locus, ubi tuto naves ſtare poſſunt, ut ait *Ulp. pandect. l.* 43. *tit.* 12. *leg.* 1. In mari portus dicitur. Sed tamen etiam de mari ſtatio uſurpatur, ideſt de loco in litore ſinuoſo, in quo naves ad tempus poſſunt conſiſtere, minus tamen tuto, quam in portu. *Virg.* 4. *Georg.* Statio tutiſſima nautis. *Id.* 2. *Æn. v.* 23. Nunc tantum ſinus, & ſtatio male fida carinis. *Velles. l.* 2. *cap.* 72. Exitialem tempeſtatem fugientibus, ſtatio pro portu foret. *Serv. ad loc. cit.* 2. *Æn.* hanc inter portum, & ſtationem ſtatuit differentiam, ut ſtatio dicatur locus, ubi naves ad tempus conſiſtunt; portus vero, ubi hiemant. ¶ Appellatur & ſic locus, ubi tuto ad tempus milites ſtant. Hujuſmodi loca etiam ſtativa, & præſidia dicuntur. *Lentul. l.* 12. *Fam. ep.* 15. Ut etiam a Rhodiis urbe, portu, ſtatione, quæ extra urbem eſt, commeatu, aqua denique prohiberentur noſtri milites. ¶ Locum item vigilibus ad excubias agendas aſſignatum, ſtationem vocamus, quod in eo ſubſiſtere cogantur, neque illum ſine gravi pœna poſſint relinquere. *Virg.* 9. *Æn.* Servatque vices ſtatione relicta. *Cæſ. l.* 5. *B. C.* Et alteras cohortes in ſtatione habere propter hoſtium multitudinem. *Cic. de ſenect. c.* 20. *allegorice*: Vetat Pythagoras injuſſu Imperatoris, ideſt Dei, de præſidio, & ſtatione vitæ diſcedere. ¶ Perſæpe ponitur pro militibus ipſis, qui in ſtatione diſpoſiti ſunt, ideſt pro militum multitudine. *Liv. l.* 3. Non ſtationem pro portis excubare, non armatos eſſe in muris. ¶ Uſurpatur quoque de quocunque loco, in quem multi conveniunt, & in quo conſiſtunt, ut de officinis, & de gymnaſiis, in quibus artes traduntur, de locis, ubi de jure reſpondetur, &c. *Gell. l.* 13. *c.* 13. Quæſitum eſſe memini in pleriſque Romæ ſtationibus jus publice docentium, aut reſpondentium. ¶ Item de locis publicis, in quæ poſt negotia ſolent cives convenire confabulandi, vel potius deſidendi gratia, *pancaccia*. *Plin. jun. l.* 1. *ep.* 13. Plerique in ſtationibus ſedent, tempuſque audiendis fabulis conterunt. *Juv. ſat.* 11. *v.* 3. Omnis Convictus, thermæ, ſtationes, omne theatrum De Rutilo. ¶ Statio jumentorum eſt ſtabulum. *Paul. JCtus l.* 13. *Dig. de uſufr.* ¶ Chriſtiani veteres ſtationes appellarunt eos conventus, in quibus ſtantes, non genu flexo in templis orabant, quod diebus Dominicis, jejuniorum, & Paſchali tempore ſervabatur in memoriam Reſurrectionis Dominicæ. *Tertull. de orat. ſub fin.* Similiter de ſtationum diebus non putant plerique ſacrificiorum orationibus interveniendum, quod ſtatio ſolvenda ſit accepto corpore Domini. Ergo devotum Deo obſequium eucharistia reſolvit, an magis Deo obligat? Nonne ſolemnior erit ſtatio tua, ſi ad aram Dei ſteteris? *Et mox*. Si ſtatio de militari exemplo nomen accipit, utique nulla lætitia, ſive triſtitia obveniens caſtris ſtationes militum reſcindit. ¶ Præterea ab iiſdem ſtatio dicta & ſpecies quædam jejunii, cum uſque ad veſperam impranſi manebant, de quo V. in *Xerophagia*.

Stationalis, & le, o. 3. στατικός, quod firmiter ſtat, vel ſtare exiſtimatur, a *ſtatio*. *Plin. l.* 2. *c.* 15. *de ſtella Martis*: Eadem ſtationalis ſenis menſibus commoratur in ſignis, alioqui bimeſtris, cum ceteræ utraque ſtatione quaternos menſes non impleant.

Stationarius, a, um, quod ad ſtationem ſpectat. Stationarii milites ſunt præſidiarii, qui in locis hoſti finitimis agitant ſtationes: item qui in urbibus, aut provinciis tenentur ad populorum quietem tuendam, *ſoldati di guarnigione*. *Ulp. l.* 1. §. *hoc autem*, *ff. de fugitivis*: Qua declaratur & Præſides, & Magiſtratus, & milites ſtationarios dominum adjuvare debere in inquirendis fugitivis. ¶ Stationarii tabelliones, qui in ſtationibus cum adjutoribus, miniſtriſque ſuis morabantur, & inſtrumentis ſubſcribebant, quos Juſtinianus in Novella 44. συμβολαιογράφους appellat, ideſt contractuum ſcribas, qui & tabularii dicuntur. *Alciat. l.* 6. *Parerg. c.* 19.

Stativa, orum, n. pl. σταθμοί, ἕδρα, στρατόπεδον, loca, in quibus caſtra habentur, quod ibi milites ſtent, ac morentur, *campo*, *quartiere*. *Liv. l.* 8. Dictator exercitum in ſtativis tenebat. *Id. lib.* 3. *cap.* 2. In Latino agro ſtativa habuit, *alloggiò*, *poſe quartiere*, *s'accampò*. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 66. Ipſa ſtativorum ſpatia, & ſtativorum mutationes venditantes duce. V. *Stativum*.

Sta-

Digitized by Google

Statīvus, a, um, στατικός, quod ſtat, vel quod pertinet ad ſtationem. Præſidium ſtativum, quod certis locis cuſtodiæ, & ſecuritatis gratia diſponitur. *Cic. 12. Phil. c.* 10. Hæc vigilia, hæc cuſtodia, hoc præſidium ſtativum. ¶ *Caſtra ſtativa*, quæ & *ſtativa* abſolute, munitiones ſunt militares, quibus angiæ ſepiuntur, et adverſus repentinum hoſtium incurſum tutæ ſint. *Cic. 7. Verr.* Ille novo quodam ex genere Imperator, pulcherrimo Syracuſarum loco, ſtativa ſibi caſtra faciebat. V. *Statio*. ¶ Aquæ ſtativæ ſunt, quæ non currunt, quibus opponuntur aquæ perennes. Prioris generis ſunt putei, & lacus, alterius fluvii, & fontes. *Varro apud Non. c. 3. n.* 135. Secunda de ſtativis aquis, ut ſunt lacus, & ſtagna, & putei, & maria. *Plin. l. 2. c.* 88. In eadem & oppidum hauſtum profundo, aliaque motu terræ ſtativas emerſiſſe. Ita recte legit *Scalig. in Comment. ad Varr.* Alii leg. *ſtagnum*. Alii *ſtatinas*. Huc pertinere videtur & illud *Cic. Agrar. 2. c.* 15. Numquid cauſæ eſt, quin omnes agros, urbes, ſtativa, portus, totam denique Bithyniam decemviri venditur ſint? Ubi *ſtativa* alii interpretantur lacus marinos, piſcoſos, qui care venduntur propter piſcium copiam: alii intelligunt receſſus maris, ſeu ſtationes, in quibus naves ad tempus recipiuntur, quemadmodum in voce *Statio* notavimus. ¶ Stativæ feriæ ſunt, quæ ſtatis fixiſque anni temporibus celebrantur. *Macrob. l. 1. Saturn. c.* 16. V. *Feria*.

Statius, ii, m. Cæcilius Statius Poeta Comicus, cui Volcatius Sedigitus primas Comœdiæ partes tribuit. Sed a Cicerone nonnunquam malus Linguæ Latinæ auctor, interdum etiam ferreus ſcriptor appellatur. V. *Gell. l. 4. in fine*. ¶ Statius alter, cognomento Papinius, Poeta Heroicus, Domitiani temporibus, Juvenalis, & Martialis æqualis, cujus multa extant poemata, Sylvarum libri quatuor, Thebaidos libri 12. præterea Achilleidos opus inchoatum, quod morte occupatus abſolvere non potuit. Scripſit & Agaven tragœdiam, quam inopia coactus Paridi hiſtrioni vendidit. V. *Juven. ſat. 7. v.* 83.

Statonia, f. 1. *Statona*, στατωνία, opp. ſeu pag. Hetruriæ, apud ortus Auſtr. inter Saturniam, & Roſetum. Hinc vina olim generoſa proveniebant. ¶ Populi Statones appellantur a *Plin. lib. 3. c.* 5. Agro vero circa poſitus, Statonienſis ab *eod. l. 2. c.* 95. Statonienſis a *Varr. l. 3. R. R. 1.* 12.

Stator, oris, m. *guardiano*, *cuſtode*, שומר, German. *ſtattknecht*, Gall. *huiſſier*, *ſergent*, Hiſp. *portero*, *alguazil*, κλητήρ, ſervus alicujus rei cuſtos, a *ſtando* ſic dictus. *Auctor Priapeiorum*, *carm.* 52. Stator hic libidinoſus. h. e. horti cuſtos. ¶ Præterea ſtator idem eſt ac viator, aut tabellarius, qui Magiſtratui præſto eſt, ut illius juſſu quemlibet arceſſat, aut literas perferat. *Cic. Fam. 2. ep. 17. ad Caninium ſeu Caninium proquæſtorem*: Literas a te mihi ſtator tuus reddidit Tarſi. *Ulpian. l. 4. Dig. de offic. Proconſ.* Nemo proconſulum ſtatores ſuos habere poteſt, ſed vice eorum milites miniſterio in provinciis funguntur. Rurſus *Cic. 2. Fam. ep. ult.* Exiſtimavi eſſe faciendum, ut ad te ſtatores meos, & lictores cum literis mitterem. ¶ Eſt præterea ſtator epitheton Jovis apud Romanos, a *ſiſtendo* impoſitum illi a Romulo, quod Romanos a Sabinis in fugam verſos ſtare fecerit. Græci ςάσιον vertunt, nonnunquam etiam ἐπιστάσιον. *Liv. l. 1. c.* 12. Deme terrorem, fugamque fœdam ſiſte. Hic ego tibi templum Statori Jovi, quod monumentum ſit poſteris, tua præſenti ope ſervatam urbem eſſe, voveo. *Ovid. 6. Faſt. circa finem*: Tempus idem Stator ædis habet, quam Romulus olim Ante Palatini condidit ora jugi.

Statua, æ, f. *ſtatua*, צלם, Ger. *bild*, Gal. *ſtatue*, Hiſp. *eſtatua*, ἄγαλμα, ἀνδριάς, ſimulacrum ex ære, aliove metallo, quod alicui vel mortuo, vel etiam viventi antiquitus decernebatur, & in foro, aut aliquo in loco conſpicuo collocabatur, ad alicujus rei bene geſtæ memoriam, a *ſtando*. Generalius eſt autem imaginum nomen, quam ſtatuarum, cum pictas etiam tabellas imagines vocemus, ad quas certe ſtatuarum appellatio non extenditur. Imo *Plinius* non temere ſtatuam appellat, niſi ex metallo confectam. Nam quæ ex marmore exſculpitur, ſimulacrum potius, vel imaginem, vel ſignum appellat. *Plaut. Bacch. 4. 4.* Hunc hominem decet auro expendi, huic decet ſtatuam ſtatui ex auro. *Cic. pro Sext.* Aliquando ſtatua huic ob Remp. interfecto in foro ſtatueretur. *Id. 9. Phil.* Majores quidem noſtri ſtatuas multis decreverunt, ſepulcra paucis: ſed ſtatuæ intereunt tempeſtate, vi, vetuſtate, ſepulcrorum autem ſanctitas in ipſo ſolo eſt, quod nulla vi moveri, neque deleri poteſt. *Id. pro Arch.* An, cum ſtatuas, & imagines non animorum ſimulacra, ſed corporum, ſtudioſe multi ſummi homines reliquerint, &c. *Plin. l. 1. ep.* 17. Neque enim magis decorum eſt, ſtatuam in foro populi R. habere, quam ponere. ¶ Speciatim ſtatua Romæ dicebatur ſimulacrum cujuſdam hiſtrionis. *Feſt.* Statua eſt Ludii ejus, qui quondam fulmine ictus in circo, ſepultus eſt in Janiculo, cujus oſſa poſtea ex prodigiis, oraculorumque reſponſis Senatus decreto intra Urbem relata in Volcanali, quod eſt ſupra Comitium, obruta ſunt, ſuperque ea columna cum ipſius effigie poſita eſt.

Statuaria, æ, fœm. 1. ἀγαλματουργική, ars ſtatuas conficiendi. Differt a ſculptura, quia ſtatuariæ nomine intelliguntur fuſoria, quæ ex ære, vel ex alio metallo ſtatuæ conficiuntur: ſculptura autem eſt, quæ ex marmore, ebore, ligno, aut alia materia ſimili, ſimulacra ſcalpro exſculpuntur. *Plin. l. 35. c.* 12. Laudat & Praxitelem, qui plaſticen matrem ſtatuariæ, ſculpturæque, & cælaturæ eſſe dixit. *Id. l. 36. c. 5. de ſculptura*: Non omittendum, hanc artem tanto vetuſtiorem fuiſſe, quam picturam, aut ſtatuariam, quarum utraque cum Phidia cœpit 83. Olympiade, poſt annos a[...]riter 332.

Statuarius, ii, maſc. *ſtatuario*, *ſcultore*, ἀγαλματοποιός, ἀνδριαντοποιός, ſtatuarum artifex, qui ex ære, aliove metallo fuſoria arte ſtatuas facit. Celebres ſtatuarii recenſentur Lyſippus, Phidias, Praxiteles, Polycletus, Alcamenes, Myron, &c. V. *Plin. l. 34. c. 7.* & 8.

Statuarius, a, um, ἀγαλματοποιητικός, quod ad ſtatuarum conficiendarum rationem pertinet. *Plin. l. 34. c.* 7. Fuiſſe autem ſtatuariam artem familiarem Italiæ quoque, & vetuſtam, indicat Hercules ab Evandro ſacratus.

Statulĭber, ri, a *Feſto* dicitur eſſe is, qui teſtamento, certa conditione propoſita, jubetur eſſe liber, & ſi per heredem ſit, quominus ſtatu liber præſtare poſſit, quod præſtare debet, nihilominus liber eſſe videtur. Hæc *Feſtus*. Adde *Paul. JCtum* t. 2. *Dig. tit. 9. leg. ult.* ¶ *Statulibera* in fœm. genere legitur apud *Ulpian. l. 40. ff. tit. 7. leg. 6.* & 16.

Statulinus, V. Statanus.

Statumĭnia, æ, f. herba alio nomine proſerpinaca. *Apulej. de herb. c.* 18.

Statūmen, inis, n. στήριγμα, quicquid ad rem muniendam additur, quo ea ſtare poſſit. Hinc dicitur de palo, ſive pedamento vitis, χάραξ. *Col. l. 4. c.* 16. Vehementioribus ſtaminibus ſtatim impedanda eſt. ¶ Item de ſtatis ſtipitibus cujuſdam machinæ, quo jumenta clauſa curantur. *Col. l. 6. c.* 16. Primis autem duobus ſtaminibus imponitur firmum jugum, ad quod jumenta capiſtrantur. ¶ Cæſari quoque ſtamina ſunt, quæ Plinio coſtæ, hoc eſt arrectaria ligna, quæ latera navis ſoppingunt. Inquit enim *l. 1. B. Civ. c.* 54. Carinæ primum, & ſtatumina ex levi materia fiebant, reliquum corpus navium corium integebatur. ¶ Uſurpatur etiam pro ſtrato, pro eo, quod alicui rei ſubſternitur. *Vitr. l. 7. c.* 1. Tunc inſuper ſtatuminetur, non minore ſaxo, quam quod poſſit manum impleret ſtatuminibus inductis ruderetur.

Statuminatio, onis, f. munitio ea in pavimentis quæ ſit lapidibus, & cæmentis libralibus, & manualibus una calce, & arena, cui deinde ruderatio ſuperinducitur, quæ calce, arena, & rudere efficitur. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Statuminatione facta, rudus inducatur.

Statumino, as, a. 1. *ſoſtentare*, *fortificare*, *ſtabilire*, ἐρείδω, στηρίζω, χαρακόω, ſtatuminibus quibuſdam ſuſtineo, fulcio, firmo. *Plin. l. 17. c.* 22. Eodem modo etiam ſtatuminatur. *Id. l. 18. c.* 6. Ora autem earum (foſſarum) binis utrinque lapidibus ſtatuminari, & alio ſuperintegi. *Vitruv. l. 7. c.* 1. Tunc inſuper ſtatuminetur, non minore ſaxo, quam quod poſſit manum implere.

Statuncula, æ, f. *ſtatuetta*. *Petron. in fragment. Tragur.* Ex hac maſſa fabri ſubſtulerunt, & fecerunt catilla, paropſides, ſtatunculas.

Statŭo, is, tui, tutum, a. 3. *ponere*, הציב, Ger. *ſetzen*, Gal. *poſer*, *arreſter*, Hiſp. *eſtablecer*, τίθημι, pono, colloco, ligo, extruo. *Cic. 2. de Invent.* Thebani in finibus æneum trophæum ſtatuerunt. *Virg. 5. Ecl.* Cratereſque duos ſtatuam tibi pinguis olivi. *Id. 4. Æn. v.* 655. Urbem præclaram ſtatui. *Liv. l. 1. c.* 15. Equus Curtium in vado ſtatuit. *Terent. Adelph. 3. 2.* Sublimem illum arriperem, & capite in terram ſtatuerem, ut cerebro diſpergat viam. Rurſus *Cic. 1. de Or. c.* 57. Statuere aliquid ante oculos. ¶ Significat etiam fingere, *formare*. *Plaut. Bacch. 2, 3.* 57. Navem antetemplo ſtatuimus. *Arnob. l. 1.* Statuerunt currentes aquas. ¶ Tranſlate ſumitur pro judicare, decernere, conſtituere, *determinare*, *ſtabilire*. *Cic. 5. Verr.* Illa certe ſtatueras, ac deliberaveras non adeſſe. *Id. l. 5.* Neque tamen poſſum ſtatuere, utrum magis mirer, &c. *Id. Att. l. 9. ep.* 17. Ex illius ſermone ſtatuam, Arpinum an mihi eundum ſit, an alio. *Liv. l. 6. c.* 39. Proinde ipſi primum ſtatuerent apud animos, quid vellent, *determinaſſero ſua ſteſſi*. ¶ Item pro damnare, punire. *Cæſ. l. 1. B. Gall.* Ne quid gravius in fratrem ſtatueret. *Tac. l. 2. Ann. c.* 85. Satis viſum de Viſtilia ſtatuere. *Id. l. 12. Ann. c.* 54. Jus ſtatuendi etiam de procuratoribus dederat. ¶ Item pro cenſere, exiſtimare, prorſus ita opinari. *Cic. 2. Fin.* Qui ſummum bonum ſtatuit, non dolere. ¶ Item pro præbere, præſcribere, aſſignare. *Cic. 5. Verr.* Ego in iſto reo legem hanc mihi ſtatuo, vivendum eſſe, &c. *Id. 6. Fam. ep.* 23. Statues tibi hunc aliquem. *Liv. l. 28. c.* 35. Statuere locum colloquio. *Id. l. 21. c.* 44. Statuere terminos. *Id. l. 1.* Statuere alicui ſtipendium de publico, *aſſegnare*. ¶ *Exemplum ſtatuere in hominem*, vel *in homine*, idem eſt, quod edere exemplum. *Cic. 4. Verr.* In quo homine tu ſtatueris exemplum ejuſmodi. *Id. 5. Verr.* in quos aliquid exempli Populus R. ſtatui putat oportere. ¶ *Statuere documentum*, eſt dare, tradere. *Cic. ad Brutum*, 15. Et in poſterum documentum ſtatuerem, ne quis talem amentiam vellet imitari. ¶ *Statuere de ſe*, eſt ſibi ipſi mortem aſſerre, non expectata Judicum, vel Principis damnatione. *Tac. 6. Ann. c.* 29. Eorum, qui de ſe ſtatuebant, humabantur corpora, manebant teſtamenta. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. 2. Phil.* Statuitur, an poſt M. Brutum Proconſulem ſit Creta provincia.

Statūra, æ, f. *ſtatura*, קומה, Germ. *das leibs maß*, Gall. *ſtature*, Hiſp. *eſtatura*, μέγεθος, ſtatus, ſeu modus, ſeu quantitas corporis. *Cic. 2. Phil. c.* 16. Velim mihi dicas, niſi moleſtum eſt, L. Turſelius qua facie fuerit, qua ſtatura. *Sueton. in Tiber. c.* 68. Corpore fuit amplo, ſtatura, quæ juſtam excederet, *piucchè ordinaria*. ¶ Tranſlate *Col. l. 5. c. 5. de arboribus*. Producat in tantam ſtaturam, quantam permittit agricola: hoc eſt celſitudinem, & altitudinem.

Statūrus, a, um, partic. futuri temporis, a *ſto*, *ſtas*. *Liv. l. 3. c.* 60. Haud ſcio, an magno detrimento certamen ſtaturum fuerit, *ſe la battaglia gli ſarebbe coſtata cara*. *Plin. l. 25. c.* 13. Anaxilaus auctor eſt, mammas a virginitate illitas ſemper ſtaturas.

Stătus, us, m. *ſtato*, *lo ſtar fermo*, מעמד, Germ. *ſtat*, *ſtand*, Hiſp. *eſtado*, στάσις, κατάστασις, actio ſtandi, conſiſtentia. *Cic. 1. Fin.* Per ſe, ut quidam habitus oris, & vultus, ut ſtatus, & motus, in quibus ſunt præponenda quædam, & rejicienda. *Id. 1. Off.* Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio. ¶ Item *lo ſtar' in piedi*. *Gell. l. 2. c.* 1. Stare ſolitus Socrates dicitur pertinaci ſtatu perdius, atque pernox. ¶ Sumitur etiam pro ſtatura, habitu, & poſitione corporis, *ſito*, *poſitura*, *ſtatura*. *Cic. Att. l. 6. ep.* 1. Quam ſtatuam eſſe ejuſdem, ſtatus, amictus, annulus, imago ipſa declarat. *Id. 3. de Orat.* Hic ſtatus eſt totius mundi atque naturæ, rotundum ut cælum, terraque media ſit. *Ter. Eun. 3. 5.* 49. Tum equidem iſtuc os tuum impudens videre nimium vellem, qui eſſes ſtatus, flabellulum tenere te aſinum tantum, *che bella figura faceva*. *Col. l. 7. c.* 9. Scrofæ probantur longiſſimi ſtatus. Hoc ſenſu ſpeciatim dicitur habitus ille, quo pugiles, gladiatores, milites ad luctandum, & præliandum ſe componunt. *Petron. in Satyr. c.* 95. Furca de carnario rapta, ſtatum præliantis componit, *ſi poſe in atto di combattere*. *Plaut. Mil. 4. 9.* 12. In ſtatu ſtat ſenex, ut adoriatur mœchum. Hinc tranſlate *Cic. in Orat. c.* 37. Quo genere ſæpe adverſarium de ſtatu omni dejecimus. ¶ Tranſlate accipitur pro fortunæ conditione, ordine, dignitate, loco. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Hunc ſtatum, qui nunc eſt, qualiſcunque eſt, nulla alia re, niſi concordia retinere poſſumus. *Id. ibid. c.* 28. Deteriore ſtatu eſſe. *Id. in Piſon. c.* 2. Convellere ſtatum Reip. h. e. labefactare, *ſconvolgere*. *Id. Verr. 4. c.* 4. Deducere aliquem de ſtatu vitæ ſuæ, *farlo mutare il tenor di vita*. *Id. Verr. 2. c.* 4. Reſtituere provinciam in ſtatum priſtinum. *Id. Fam. 6. ep.* 1. Statum ſuum tenere. *Id. 1. Off.* Res acerbas ita ferre, ut nihil a naturæ ſtatu diſcedas. *Liv. l. 32. c. 32. c.* 1. Cum in ſtatu hoc res eſſet. *Tacit. 3. Ann. c.* 28. Multorum excidi ſtatus, & terror omnibus intentabatur. h. e. multis vita adempta, ereptæ fortunæ, dignitates &c. ¶ Per Metaphoram item in decertationibus forenſibus ſtatus dicitur id, in quo defenſor primum inſiſtit ad repugnandum. *Cic. in Top. c.* 25. his verbis definit. Refutatio accuſationis, in qua eſt depulſio criminis, Græce στάσις dicitur, Latine ſtatus appellatur, in quo primo inſiſtit quaſi ad repugnandum congreſſa defenſio. Vide *eund. l. 1. de Invent.* ubi conſtitutionem explicat, item Auctorem ad *Her. l. 1.* Alii Rhetores ita deſcribunt, Status eſt quæſtio, quæ ex prima cauſarum conflictione naſcitur. E. g. intentio accuſatoris eſt, *Sylla conjuravit cum Catilina*: depulſio vero defenſoris eſt, *Non conjuravi*. Ex hac conflictione naſcitur illa quæſtio, *Conjuraverit ne Sylla cum Catilina*, quam Oratores ſtatum, vel conſtitutionem appellant. *Quintil. l. 3. c.* 5.

Status, a, um, *preſcritto*, partic. a ſiſtor. *Neratius l. ſi procurator, ff. ſi quis cautionibus*: Tantum an ex ſtipulatione non ſtato reo, procuratori debeatur. ¶ Ponitur etiam pro conſtituto, τεταγμένος. *Feſt.* Status dies vocatur, qui judicii cauſa eſt conſtitutus cum peregrino. Ejus enim generis ab antiquis hoſtes appellabantur, quod erant pari jure cum Populo Romano, atque hoſtire ponebatur pro æquare. *Plaut. in Curcul.* Si ſtatus condictus cum hoſte intercedit dies, tamen eſt eundum, quo imperant ingratis. Hæc *Feſt.* *Cic. 1. Offic.* Indicant enim duodecim tabulæ, Aut ſtatos dies cum hoſte. ¶ Item pro firmo, ſtabili, ut Stata Sacra, vel ſacrificia, τακτὰ θυσίαι, quæ certis, ac ſtatutis diebus fiebant, quæ non mutabantur, ſed firma, & ſtabilia erant, diverſa ab illis, quæ indicta vocabantur, quæ nimirum vel in alia tempora rejici poterant, vel etiam omitti penitus. *Feſt.* Stata ſacrificia ſunt, quæ certis diebus fieri debent. *Cato*. Tu, quod ei te huit, ſa

era ſtata ſolemnia, capite ſancta deſeruiſti. *Cic. 1. Tuſ.* Cum enim illam ad ſolemne, & ſtatum ſacrificium curru vehi jus eſſet. *Ovid. 1. Faſt.* Quid a Faſtis non ſtata ſacra petis? *Plin. l. 18. c. 29.* Jam primum hanc injuriam omnibus annis accuſare non poſſe propter ſtatos ſiderum curſus. *Plinius alter l. 9. ep. 39.* Stata dies. ¶ Item pro medio, mediocri, temperato, ut Stata forma. *Gel. l. 5. c. 11.* Inter enim pulcherrimam feminam, & deformiſſimam media quædam forma eſt, quæ a nimiæ pulchritudinis periculo, & a ſummo deformitatis odio vacat, qualis a Q. Ennio in Menalippa perquam eleganti vocabulo ſtata dicitur, quia neque καλή futura ſit, neque αἰσχρά, quam formam modicam, & modeſtam Phavorinus non mehercle inſcite appellabat uxoriam. Ennius autem in iſta, quam dixi, tragœdia eas fere feminas ait incolumi pudicitia eſſe, quæ ſtata forma forent. Hæc *Gell.*

Statutio, onis, f. actus ſtatuendi, & collocandi. *Vitruv. l. 10. c. 5.* Una ſtatutio tigni.

Statūtus, a, um, *ſtatuito, decretato,* [illegible], Ger. *angeſetzt,* Gall. *ordonné, arreté,* Hiſp. *eſtablecido,* τεταγμένος, conſtitutus, datus, decretus ex conventione. *Cic. 5. Verr. cap. 41.* Cum animo ſtatutum deliberatumque aliquid habere. *Id. l. 12. Fam. ep. 25.* Neque enim ſtatuti quid in tanta perturbatione habere potuiſti. *Liv. l. 31. c. 28.* Concilium Ætolorum ſtatuta die, quod Panætoliam vocant, futurum erat. ¶ Statutus homo dicitur, qui magnæ ſtaturæ eſt. *Plaut. Rud. 2. 2. 11.* Recalvum, ac ſilonem ſenem, ſtatutum, ventrioſum.

Steatītes, æ, στεατίτης, gemma ſic dicta quod ſevo ſimilis ſit, quod a Græcis στέαρ appellatur. *Plin. l. 37. c. 11.*

Steatōma, atis, n. στεάτωμα, tumor foris in corpore apparens, pinguem intus materiam continens, ſevo ſimilem, a στέαρ, *ſevum*. *Plin. l. 26. c. 14.* Eadem & contra ſteatomata efficax.

Stega, æ, f. *caſſero,* στέγη, locus in navi contectus, tabulatum navis, in quo nautæ ambulant, a στέγω, *tego*. *Petronius* appellat conſtratum puppis. Qua ratione & Cicero navem conſtratam dixit, quæ Cæſari tecta. *Plaut. Bacch. 2. 2. ſc. 3. v. 44.* Forte aſſedi in ſtega. *Id. Stich. 3. 1. 12.* Sine advocatis ibidem in cuneo, in ſtega, in amicitiam, atque gratiam convortimus.

Stegnæ febres dicuntur, quæ cutem adſtringunt, ejuſque ſpiracula præcludunt, impediuntque humorum tranſpirationem, a στεγνός, *conſtrictus*. *Plin. l. 23. c. 7.*

Stela, læ, f. pila lapidea, ſeu columna, στήλη. *Plin. l. 6. c. 28.* Stelæ lapideæ literis ignotis.

Stelephūrus, i, f. herba ex genere ſpicatarum, foliis perpetuo virentibus. *Plin. l. 21. c. 17.*

Stelis, idis, f. στελίς, genus viſci ex arbore larice deſudans. *Plin. l. 16. cap. ult.*

Stella, æ, f. *ſtella,* כוכב, Germ. *ſtern,* Gall. *etoile,* Hiſp. *eſtrella,* ἀστήρ, corpus cœleſte lucidum, ab ἀστήρ, per Aphæreſin. Latini enim ab obliquis Græcorum rectus ſuos formare ſolent. Differunt ſtellæ a ſideribus, quod ſtellæ ſingulæ ſint, ſidera vero ex pluribus ſtellis compoſita, quæ & ſigna cœleſtia vocamus, cujuſmodi ſunt Aries, Taurus, &c. V. *Sidus*. *Cic. l. 2. de Div. c. 6.* Ita te nec terræ fremitus, nec cœli diſceſſus, nec lapideus, aut ſanguineus imber, nec trajectio ſtellæ, nec faces viſæ terrebunt. *Stella che ſembra correre, e cadere. Id. 1. de nat. Deor.* Errantibus etiam ſtellis divinitatem tribuit. ¶ *Diurna ſtella,* eſt Lucifer, ut *nocturna,* ſeu *noctifera,* eſt Heſperus. *Plaut. Men. 1. 1. 26.* Inde uſque ad diurnam ſtellam craſtinam perpotabimus. ¶ Interdum ponitur pro ſidere, ideſt ſigno ex multis ſtellis compacto. *Ovid. l. 3. Faſt.* Stella Lycaoniam vergit declivis ad Arcton Milvius. ¶ Stella ſignum lætum, & proſperum eſt. *Feſt.* Stellam ſignificare ait Atejus Capito lætum, & proſperum, auctoritatem ſecutus P. Servilii Auguris. ¶ Eſt & piſcis hoc nomine, mire calidi temperamenti, ſic, ut orera etiam, quæ contigerit, credatur, *peſce ſtella*. Tantam vim habet concoquendi, ut cochleas cum teſtis ſuis totas voret, & comminuat. *Plin. l. 9. c. 60.* ¶ Item figura ſtellam referens. *Colum. l. 4. c. 17.* Vitem in ſtellam dividere. *Et ib.* Jugum in ſtellam decuſſare.

Stella Aruntius, Poeta Patavinus lepidiſſimus, familia Conſulari ortus. Violantillam amavit, puellam Neapolitanam, quam tandem uxorem duxit. Hæc in deliciis habuit columbam, avem dicatam Veneri, quam Stella flevit defunctam pulcherrimo carmine, opuſque ipſum Columbam inſcripſit. *Martial. l. 1. ep. 8.* Stellæ delicium mei, columba.

Stellans, antis, o. 3. ἀστερίζων, ſtellæ inſtar micans. *Cic. 1. de Div. ex Poeta.* Et ſubito ſtellanti nocte perempta eſt. *Ovid. 1. Met. de pavone.* Et gemmis caudam ſtellantibus implet. ¶ Ponitur etiam pro ſtellis diſtinctus. *Cic. 1. de Divin. c. 12. ex Poeta:* Nam Pater altitonans ſtellanti nixus Olympo. *Virg. 7. Æn. v. 210.* Stellantis regia cœli. ¶ Stellans volatus, qui a ſtella fit. *Plin. l. 18. c. 26.* Ita appellant ruſtici ſtellantes volatus, Græci vero lampyridas.

Stellāris, re, adject. di *ſtella*. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 14.* Anima ſit ſcintilla ſtellaris eſſentiæ.

Stellātes ager, Stellates campus, *Campo Mazzone,* ager Campaniæ, in territorio Calenſi, miræ fertilitatis, in quo 16300. Samnites a Romanis Ap. Claudio Coſ. cæſi ſunt. *Cic. Agrar. 2.* ¶ Item ager Hetruriæ prope Capenam oppidum. *Feſtus.*

Stellatīna Tribus ruſtica fuit in agro Stellate in Hetruria, facta a Cenſoribus A. U. 369. ſimul cum Arnienſi. *Liv. l. 6. & Feſtus.*

Stellatūra, æ, f. lucellum illud, quod conſequebantur Tribuni annonam erogantes, detrahendo militibus aliquid annonæ ab Imperatoribus ipſis aſſignatæ, quod hodie etiam Tribunis, & Præfectis ſolens non eſt. *Had. Junius in Nomenclatore,* & plures alii ſcribunt, ſtellaturam dici annonam militarem. De etymo valde diſceptatur. *Prateus in Lexicon* cenſet ſtellaturas fuiſſe teſſeras, per quas annonæ ſpecies militibus mitterentur, & ita dictas ἀπὸ τοῦ στέλλειν, hoc eſt a mittendo. Sed στέλλειν etiam notat dimittere. Nec dubium, quin princeps, & honeſtiſſima ratio, cur aliquid Tribuni militibus detraherent de ſtipendio, fuerit ea nomine vocationis, ſive dimiſſionis temporariæ. Quare eo potius ſtellatura dicta ſit. Nec minus placet ſententia Jo. Baptiſtæ Egnatii, cui id vocabulum factum videtur a vafritia ſtellionum: unde & ſtellionatus crimen nomen accepit: Nempe ut *ſtellatura* contractum ſit ex *ſtellionatura,* & *ſtellator* ex *ſtellionator*. Vide præter eos, quos diximus, Caſaubonum, & Salmaſium, Notis in Spartianum, *Lamprid. in Alex. c. 15.* Qui per ſtellaturas militibus aliquid abſtuliſſent. *Spartian. in Peſcennio cap. 3.* Quem conſtitit ſtellaturas accepiſſe.

Stellātus, a, um, *ſtellato,* German. *geſtirnet*. Gall. *etoilé,* Hiſp. *eſtrellado,* ἀστερωτός, ſtellis diſtinctus, vel ornatus. Proprie eſt cœli epithetum, quod eſt elatum, & ſerenum. *Cic. 5. Tuſc. cap. 3.* Nec ſtellatus Cepheus cum uxore, genero, filia traderetur. ¶ Transfertur etiam ad alia. *Virg. Æn. 4. v. 261.* Illi ſtellatus jaſpide fulva Enſis erat. h. e. capulus diſtinguebatur multa jaſpide. *Plin. l. 10. c. 67.* Salamandra animal lacerti figura ſtellatum. ¶ Per tranſlationem quoque ſumitur pro ſplendido, magnifico, ornato inſtar cœli, ſplendente inſtar ſtellarum. *Claudian. l. 2. de rapt. Proſ. v. 130.* Hæc graditur ſtellata roſis, hæc alba liguſtris.

Stellĭfer, ra, rum, *ſtellifero,* Ger. *ſternetragend,* Gal. *qui porte estoiles,* Hiſp. *que trahe eſtrellas,* ἀστροφόρος, quod ſtellas fert. Proprie eſt cœli epithetum. *Cic. in Somn. c. 5.* Quam ob cauſam ſummus ille cœli ſtellifer curſus, cujus converſio eſt concitatior, acuto, & excitato movetur ſono.

Stellĭger, ra, rum, idem ac ſtellifer. *Stat. 12. Theb. v. 565.* Radios declinat, & horret Stelligeri jubar omne poli.

Stellimĭcans, antis, *ſtellato,* ſtellis micans. *Varro:* Limbus pictus biſſex ſignis ſtellimicantibus.

Stellĭo, onis, m. *tarantola,* ἀσκαλαβώτης, γαλεώτης, animal non diſſimile lacertæ, multo tamen minus, tergum habens lucentibus quibuſdam guttis depictum ad modum ſtellarum. Duplex Latinæ vocis etymon ponit *Feſtus:* Stellionem genus ajunt lacertæ, quod Verrius dictum ait, quia virus ſtillet cibo, potius, quam quod alibi (dicit) a ſtellarum ſimilitudine, quia varium eſt. Hinc *Ovidius l. 5. Met. fab. 7.* Aptumque colori Nomen habet variis ſtellatus corpora guttis. Gloſſæ Latino-Græcæ Philoxeni interpretantur ἀσκαλαβώτην. Quam vocem Perottus ait eſſe a Græco ἀσκαλος, *circulus,* quia, ut ait, circulis quibuſdam hoc animal ſit depictum. *Donatus ad Eun. Terent.* etiam γαλεώτην vocari ſcribit: ubi refert, Terentium a quibuſdam erroris argui, quod pro Menandrico illo γαλεώτης γέρων, dicat colore muſtellino, cum γαλῆ quidem muſtela ſit, ſed γαλεώτης ſtellio. Eſt & tertia appellatio, κωλώτης, colotes. *Plinius l. 29. c. 4. al. 5.* Hanc (ſtellionem) Græci coloten vocant, & aſcalaboten, & galeoten. Rore, & araneis veſcitur, teſte *Plin. l. 11. c. 26.* Morſus ejus raro interimit hominem, tamen ſemiſtupidum facit, & varie afficit. *Virg. 4. Georg.* Nam ſæpe favos ignotus adedit Stellio. ¶ Tranſlate dicitur de homine malo, doloſo, fraudulento, invido, quia hoc animal aiunt quotannis cutem, exutamque devoret, invidens homini comitialis morbi remedium. *Plin. lib. 30. cap. 10.* Operæ pretium eſt ſcire, quomodo præripiatur, cum exuitur membrana hyberna, alias devoranti eam, quoniam nullum animal fraudulentius invidere homini tradunt. Inde ſtellionem nomen ajunt in maledictum translatum. Hæc Plinius, quibus confirmatur interpretatio veteris Gloſſarii, in quo ſtellio exponitur πανοῦργος, ἀπατεών. *Apul. l. 5. Met.* Sed nunc irriſui habita quid agam? quo me conferam? quibus modis ſtellionem iſtum cohibeam? &c. Ubi Venus creta filium Cupidinem ſtellionem vocat.

Stellionatus, us, m. criminis genus, cum dolo quid factum eſt, & titulus criminis deficit, ut ſiquis rem alienam ſciens obliget, vel cuipiam pigneratam alii denuo oppigneret, vel in pignore dando pro auro æs ſubjecerit, vel ſciens ſtatu liberum diſſimulata ejus conditione vendiderit, vel creditor numeratam jam ſibi pecuniam iterum acceperit. *JCti. l. 7. §. 1. ff. ad Turpil. l. 1. ff. ſtellionatus, l. 36. ff. de pign. act. l. 29. §. pen. ff. mandat. l. 9. 1. ff. de ſtatu lib. &c.*

Stello, as, a. 1. lucidum inſtar ſtellæ facio, illuſtro, orno. *Plin. l. 37. c. 7. de quibuſdam gemmis.* Quoniam ſtellarum Hyadum & numero, & diſpoſitione ſtellantur. *Symmach. l. 3. ep. 2.* Oratio verborum ſtellatur auro.

Stemma, atis, n. *corona, ghirlanda,* [illegible], Ger. *krantz,* Gall. *guirlande, couronne,* Hiſp. *guirnalda,* στέμμα, corona, ſertum, a στέφω, *corono,* ideſt a perf. paſſ. ἔστεμμαι. *Firmic. l. 3. c. 8.* Magnos viros faciet Mercurius, qui ſacris, & glorioſis ſtemmatibus coronentur. ¶ Speciatim accipi ſolet pro coronis illis, in quarum medio cera expreſſi erant majorum vultus, lineis diſcurrentibus ad imagines pictas, & ſignantibus cognationum gradus. Qua de re v. *Tiraquellum de Nobilitate, c. 6. Plin. l. 35. c. 2.* Expreſſi cera vultus ſingulis diſponebantur armariis, ut eſſent imagines, quæ comitarentur gentilitia funera, ſemperque defuncto aliquo, totus aderat familiæ ejus, qui unquam fuerat populus. Stemmata vero lineis diſcurrebant ad imagines pictas. Hæc *Plin. Senec. lib. 3. de benef. c. 28.* Nomina familiæ multis ſtemmatum obligata flexuris. ¶ Hinc ponitur pro ſerie generis, ſeu familiæ. *Senec. l. 7. de benef. c. 3.* Totum Regni Perſici ſtemma percenſe. *Martial. l. 4. ep. 40.* Atria Piſonum ſtabant, cum ſtemmate toto. *Juv. ſat. 8.* Stemmata quid faciunt? quid prodeſt, Pontice, longo Sanguine cenſeri? *Suet. in Ner. c. 73.* Quod in vetere gentilium ſtemmate C. Caſſii percuſſoris Cæſaris imagines retinuiſſet. ¶ In illo *Martial. de ſpectac. epigr. 16.* Cæſaris atque Jovis confer nunc ſtemma: juvenci Par onus ut tulerint, altius iſte tulit. Quidam interpretes *ſtemma* exponunt machinam, quæ aliquid ſuſtinet, a Græco στέμμα. alii intelligunt de re mire, & præclare geſta: alii denique aliter leg.

Stenocoriaſis, f. 3. στενοκορίασις, morbus equorum, cum amiſſis viribus viſus eorum conſtringitur, & debilitatur. *Veget. l. 2. de re veterin. c. 16.*

Stentor, ŏris, m. Στέντωρ, clamoſus ille tubicen apud Homerum, in exercitu Græcorum, qui clamores aliorum quinquaginta immani voce ſuperabat, ut *Id. Iliad. E. v. 786.* ait. Hinc *Juv. ſat. 13. v. 112.* Tu miſer exclamas, ut Stentora vincere poſſis.

Stentorĕus, a, um, adject. a Stentore, ut Stentorea vox pro maxima. *Arnob. l. 2.* Infantes ſub uberibus matrum ſtentoreos ediderunt vagitus.

Stephaniſcĭdium, ii, n. nomen proprium diminutivum a *Stephanium,* quod eſt nomen mulieris. *Plaut. Stich. 5. 4. 57.*

Stephanitæ vites, ideſt coronariæ, dicuntur quæ per ſtatumina calamorum matris ligatis, in orbiculos, gyroſque flectuntur, & materiis ſubmiſſis earundem ſtatuminibus per orbem, & in coronam connectuntur. *Col. l. 3. c. 2.* Nec ſolum quæ jucunditate ſaporis, verum etiam quæ ſpecie commendari poſſunt, cenſeri debent, ut ſtephanitæ, ut tripedaneæ.

Stephanītis, idis, f. στεφανῖτις, uva vitis ſtephanitæ ſeu coronariæ. *Plin. l. 14. c. 3.*

Stephanomēlis, is, f. herba ita dicta, quod melino colore in coronis placeat. *Plin. l. 26. c. 13.*

Stephanoplŏcos, m. & f. στεφανοπλόκος, ὁ, ἡ, qui, vel quæ ſerta texit. Et

Stephanopōlis, is, fem. στεφανόπωλις, quæ ſerta, & coronas vendit. *Plin. l. 35. c. 11.* Glyceram inventricem coronarum pinxit ſedentem cum corona, quæ a nobiliſſimis ejus tabula ſtephanoplocos, ab aliis ſtephanopolis appellata eſt, quoniam Glycera coronas venditando ſuſtentaverat paupertatem.

Stephanos Alexandri, herba, ſpecies chamædaphnes, frutice ramoſo, folio craſſiore, ac molliore, quam lauri. *Plin. l. 15. c. 30.* ¶ Latine dicitur pervinca, & folium victoriæ. *Apulej. de herb. c. 58.* ¶ Stephanos aphrodites, alia herba eſt, quæ & ſiſymbrium. *Apulej. de herb. c. 105.*

Stercorarius, a, um, κοπρικός, quod ad ſtercora pertinet. *Varro l. 1. R. R. c. 22.* Aratra cum vomeribus ſex, crates ſtercorarias quatuor.

Stercoratio, onis, f. *il letamare,* Ger. *das miſten,* Gall. *fumement de terre,* Hiſp. *eſtercolamiento,* κοπρισμός, ſtercorandi actus. *Col. l. 2. c. 16.* Si tamen aliqua cauſa tempeſtivam ſtercorationem facere prohibuerit. Adde *Plin. l. 17. c. 27. & Varr. l. 1. R. R. c. 38.*

Stercorātus, a, um, *letamato,* κεκοπρισμένος, ſtercore fœcundatus. *Plin. l. 18. c. 23.* Niſi ſtercorato ſeri non oportere: Subaudi *agro,* ut ſit particip. abſolute poſitum. *Colum. l. 11. c. 2.* Quam pinguiſſimo, & novo loco ſi minus, quam ſtercoratiſſimo.

Stercorĕus, a, um, κοπρώδης, plenus ſtercore. *Plaut. Mil. 2. 2. 10.* Stercoreus, plenus perjurii, atque adulterii.

ſter-

Digitized by Google

Stercŏro, as, a. 1. *letamare*, Germ. *miſten*, Gal. *fumer*, *amander la terre*, Hiſp. *eſtercolar*, κοπρίζω, ſtercore agros aſpergo, fimum agris fœcunditatis gratia adhibeo. *Plin. l.* 18. *c.* 23. Ager ſi non ſtercoratur, alget: ſi nimium ſtercoratus eſt, aduritur. *Cic. de Sen. c.* 15. Homerus Laertem lenientem deſiderium, quod capiebat e filio, colentem agrum, & eum ſtercorantem facit. ¶ Ponitur etiam pro pinguefacere quocunque modo, adhibita alia quavis re, quæ fimi vicem ſuppleт. *Col. l.* 12. Vicia, & faba ſtercorare agrum dicuntur.

Stercorōſus, a, um, *pieno di ſterco*, κοπρώδης, plenus ſtercore. *Col. l.* 8. *c.* 3. *de aqua*. Nam ſtercoroſa pituitam concitat. *Id. l.* 9. *c.* 4. Villaticum, quod naſcitur in oleribus, & ſtercoroſis herbis. *Cato c.* 52. *R. R.* Locus ſtercoroſiſſimus.

Sterculinium, V. Sterquilinium.

Sterculĭus, vel Stercutius, dictus eſt Picumnus Fauni filius, qui primus ſtercorandi rationem inveniſſe dicitur; ob id eo nomine a Romanis cultus. *Lactant. l.* 1. *c.* 20. Colitur & Sterculius, qui ſtercorandi agri rationem primus induxit. *Plin. l.* 17. *c.* 9. Italia regi ſuo Stercutio ob hoc inventam immortalitatem tribuit. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 7. ſcribit, hoc nomine Saturnum appellatum eſſe.

Stercus, oris, n. *ſterco*, צאה, Ger. *dreck*, *miſt*, Gal. *fiente*, Hiſp. *eſtiercol* ἀφόδευμα, κόπρος, alvi excrementum. *Cic.* 1. *de Div. c.* 27. Se interfectum in plauſtrum a caupone eſſe conjectum, & ſupra ſtercus injectum. *Col. l.* 2. *c.* 9. Novalia ſtercore ſaturare. ¶ Per Metaphoram uſurpatur de homine viliſſimo, quæ tamen Metaphora vitanda eſt. *Cic.* 3. *de Orat.* Nolo, ſtercus Curiæ dici Glauciam.

Stereitis, itidis, f. ſpuma argenti durata, & ſoluta inſtar pulveris. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Stereobăta, æ, f. fulcimentum e muro extructum, in quo columna cum ſua baſi, ſeu ſtylobata nititur, a στερεός, *firmus*, *ſolidus*. A nonnullis architectis italis vocatur *zocca*. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Uti firmiora ſint inferiora ſuperioribus, quæ ſtereobatæ appellantur. nam excipiunt onera.

Sterĕthron, i, neutr. στερέθρον, ita nominatur ab aliquibus ſempervivа herba, quia, ut ait *Plin. lib.* 25. *cap.* 13. amatoriis convenit. *Apul. de herb. cap.* 123.

Sterigmus, i, m. στηριγμός, meteori genus, nempe lux quædam in cœlo apparens immobilis, ut exponit *Apulej. de Mundo*.

Sterileſio, is, anom. 3. *divenir ſterile*. *Solin. c.* 27. ubi alii aliter leg.

Sterileſco, is, n. 3. *divenir ſterile*, Germ. *unfruchtbar vverden*, Gal. *devenir ſterile*, Hiſp. *bolverſe eſteril*, στειρόομαι, ſterilis fio. *Plin. l.* 8. *c.* 50. Capræ pinguedine ſterileſcunt. *Id. l.* 7. *c.* 15. Fruges tactæ ſterileſcunt.

Sterilicŭla, læ, f. vulva porcæ virginis. *Petron. in fragm. Tragur.*

Sterĭlis, & le, n. 3. apud veteres ſterilus, a, um, *ſterile*, עקר, Ger. *unfruchtbar*, Gal. *ſterile*, Hiſp. *eſteril*, ἄκαρπος, infœcundus, fructum non ferens, ſine prole. *Feſt.* Sterilam mulierem appellabant, quam Græci στεῖραν dicunt, quæ non concipit ſemen genitale. *Lucret. l.* 2. *v.* 844. Et ſonitu ſterila, & ſucco jejuna feruntur. *Virg.* 3. *Æn.* ſterilis ager. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Sterilis in gignendo eſt, ſeu maſculus, ſeu fœmina. *Id. l.* 16. *c.* 26. Arbores ſteriliores. *Catul. de Berecynth. c.* 58. Vir ſterilis, *caſtrato*. ¶ Uſurpatur ſæpe tranſlate. *Plin. in Pan. c.* 56. Quod momentum, quod imo temporis punctum aut beneficio ſterile, aut vacuum laude? *Tacit.* 1. *hiſt. ſr.* 3. Sæculum virtutum ſterile. *Martial. l.* 10. *ep.* 58. Sterilis labor. *Plaut. Mil.* 3. 1. 15. Sterilis proſpectus, *veduta inamena*. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 75. Heus ſteriles veri, quibus una Quiritem vertigo facit! h. e. neſcii, a vero alieni.

Sterilĭtas, atis, f. *ſterilità*, עקרות, Germ. *unfruchtbarkeit*, Gall. *ſterilite*, Hiſp. *eſterilidad*, στείρωσις, infertilitas, infœcunditas. *Cic.* 1. *de Div. c.* 57. Nonnunquam etiam quæ fit vel ſterilitas agrorum, vel fertilitas futura. *Plin. l.* 10. *ep.* 24. Agrorum continuæ ſterilitates. *Col. l.* 2. *c.* 10. Sterilitas annonæ, *careſtia*.

Sterĭlus. V. ſterilis.

Sternax, acis, o. 3. qui ſternit, ut Sternax equus, qui ſeſſorem excutit, ac in terram dejicit. *Virg.* 12. *Æn. v.* 364. Et ſternacis equi lapſum cervice Thymœtem. ¶ Hac voce etiam uſi ſunt pro ſupplice, & humi ſe ſternente. *Sidon. l.* 5. *ep.* 14. Cervicum humiliatarum, & ſternacium civium ſuſpirioſa contubernia. Et *l.* 4. *ep.* 12. Reſpondit ipſe, quanquam eſſet trepidus, & ſternax.

Sterno, nis, ſtravi, ſtratum, a. 3. *atterrare*, *gettare per terra*, הציע, Ger. *nidervverffen*, Gal. *abbattre*, Hiſp. *derribar*, καταβάλλω, in humum dejicio. *Horat. l.* 4. *ode* 14. Primoſque, & extremos metendo, Stravit humi ſine clade victor. *Liv. l.* 24. *c.* 38. Sternite omnia ferro. *Id. l.* 31. Cæde ingenti ſterni. *Virg.* 12. *Æn.* Sternere aliquem morti. *Id.* 1. *Georg.* Pavor ſtravit mortalia corda, *abbattè gli ſpiriti*. ¶ Sternere ſe, *coricarſi*. *Virg.* 4. *Georg.* ſternunt ſe ſomno diverſo in litore phocæ. *Liv. l.* 27. *c.* 47. Feſſique aliquot ſomno, ac vigiliis ſternunt corpora paſſim. ¶ Præterea quia quæ alta ſunt, in terram dejiciendo, ipſam terram, vel alia complanamus, ſterno etiam notat complanare, æquare, componere. *Virg.* 5. *Æn.* Placidi ſtraverunt æquora venti. hoc eſt plana fecerunt, quæ prius intumuerant, tranquillum mare reddiderunt. *Id.* 9. *Eclog.* Et nunc omne tibi ſtratum ſilet æquor. ¶ Item quia ſternendo fit, ut id, ſupra quod ſternimus, tegamus, ſternere etiam pro tegere ſumitur. *Virg. Æn.* 9. Sternitur omne ſolum jaculis. *Liv. lib* 9. Sternere locum ſaxis. *Aurel. Vict. de vir. illuſtr. c.* 54. Viam uſque Brunduſium ſtravit lapidibus. ¶ Denique ponitur pro inſtruere, apparare, ornare. *Cic.* 2. *Verr.* Publice ſibi convivia parari, ſterni triclinia etiam in foro jubebat. *Id. pro Cluent.* Lectum illum genialem, quem biennio ante filiæ ſuæ nubenti ſtraverat, in eadem domo ſibi ornari, & ſterni, expulſa, atque exturbata filia, jubet. Sic ſternere equos. V. *Stratus*. ¶ Sternere ſibi viam, *farſi ſtrada*. *Lucret. l.* 3. *v.* 1044. Xerſes ipſe viam qui quondam per mare magnum ſtravit. Sic *Stat.* 12. *Theb.* Fama tibi ſtravit benignum iter.

Sternumentum pro ſternutamentum habent quædam Gellii editiones *l.* 12. *c.* 5. *ad fin.*

Sternŭo, is, nui, nutum, n. 3. *ſternutare*, *ſternutire*, πτάρνυμαι, eſt flatum a pectore exurgentem cum capitis concuſſione emittere. *Plin. l.* 7. *cap.* 6. Oſcitatio quidem in nixu lethalis eſt, ſicut ſternuiſſe a coitu abortivum. *Col. l.* 8. Naribus inſeruntur, verſanturque, donec ſternuet avis. ¶ Tranſlate ſternuere dicitur lumen lucernæ cum crepitu ſcintillantis. *Ovid. Heroid. ep.* 19. *v.* 151. ſternuit & lumen: poſito nam ſcribimus illo. Sternuit, & nobis proſpera ſigna dedit. ¶ *Sternuere omen* apud *Propert.* eſt ſternutamento omen dare. Sic enim ille *l.* 2. *eleg.* 2. *v.* 34. Nam tibi naſcenti primis, mea vita, diebus Aridus argutum ſternuit omen Amor? *Macrob. in l. de different. Græci, & Lat. form. c. de frequentat.* legit, *Candidus Auguſta ſternuit omen Amor*. Ex quo alii emendarunt *auguſtum*. Fuit etiam qui legeret, *Aridus auguſtum*.

Sternutamentum, i, n. idem ac ſternutatio. *Cic.* 2. *de Div.* Pedis offenſio nobis & abruptio corrigiæ, & ſternutamenta erunt obſervanda. *Plin. l.* 20. *cap.* 12. Semen tritum, & huſtum naribus ſternutamenta movet. ¶ Ponitur etiam pro medicamento ſternutationem evocante. *Plin. l.* 25. *c. ult.* Eadem ſiccata conciſa ſternutamentum eſt.

Sternutatio, onis, f. *ſternuto*, πταρμός, actus ſternutandi. *Apul. l.* 9. *Metam.* Ut eſt ingenium metalli, crebras ei ſternutationes commovebat. *Scribon. Larg. compoſit.* 10. Sternutationem invitare.

Sternŭto, as, n. 1. *ſternutare*, πταρνύω, πταίρω, freq. a ſternuo. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Proboſcide tactu capitis dolor levatur: ethœcius, ſi & ſternutet. ¶ Cur ſternutantibus ſalutem ſoleamus precari (cujus ritus etiam meminere Xenophon *l.* 3. *de expeditione Cyri*. *Plinius l.* 28. *c.* 2. *Apulejus l.* 9. atque alii) in cauſa eſt, quod ſternutamenta fiunt a capite, caput autem cum ſit Jovi ſacrum, certiſſima, maximeque divina hinc omnia proficiſci, creditum fuit. Vide hoc de more *Plutarchum*, *l. de Homero*, e junioribus *Alexandrum ab Alexandro*, *l.* 2. *c.* 26. & *Janum Douzam in Petronium*, *l.* 2. *c.* 4.

Sterŏpe, es, f. 1. Στερόπη, filia Atlantis, una Plejadum, quam nonnulli Aſteropen vocant. A Marte amata fuit, ex quo Parthaonem peperit, qui fuit Rex Calydoniæ. *Ovid.* 4. *Faſt.* Nam Steropen Marti concubuiſſe ferunt. ¶ Relata eſt inter aſtra. *Ovid. l.* 1. *Triſt. el.* 10. Sæpe minax Steropes ſidere pontus erat.

Sterŏpes, is, m. filius Neptuni, & Amphitrites, frater Brontis, & Pyracmonis, unus ex Vulcani miniſtris, e στεροπή, *fulgor*, per Aphæreſin, pro ἀστεροπή. *Virg.* 8. *Æn.* Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon.

Sterquilinium, nii, n. *foſſo da ſterco*, דמן, Ger. *miſtgrub*, Gall. *fumier*, Hiſp. *muladar*, κοπρία, κοπρών, locus ſtercoribus plenus, ſeu ſtercoris receptaculum. *Col. l.* 1. *c.* 6. Sterquilinia duo ſint, unum, quod nova purgamenta recipiat, & in annum conſervet: alterum, ex quo vetera vehantur. ¶ Tranſlate uſurpatur de homine vili. *Plaut. Perſ.* 5. 3. 3. *de lenone*: Eho lutum lenonium Commiſtum, eho tu ſterquilinium publicum. ¶ Legitur & *ſterculinium* tum in *Vet. Gloſſ.* tum apud *Marcell. Empir. c.* 34. ubi ait: In ſterculinio defodere.

Stertĕjus, a, um, adject. qui ſtertit, ignavus, deſidiæ plenus. *Petron. in fragment. Tragur.* Tu autem ſterteja, etiamnum ploras?

Sterto, is, n. 3. *ronfeggiare*, *ronfare*, Ger. *ſchnarchen*, Gal. *ronfler*, Hiſp. *roncar*, ῥέγχω, dormiendo ronchos emitto. A ſono ſtertentium effictum eſt, uti & Græcum ῥέγχειν, & ῥέγκειν. Fere in malam partem ſumitur. *Ter. Eun.* 5. 9. Fatuus eſt, inſulſus, tardus, ſtertit noctesque, & dies. *Cicer.* 4. *Acad.* Per me vel ſtertas, licet, inquit Carneades, non modo quieſcas. *Juvenal. ſat.* 4. *v.* 57. Ad radicem vigilanti ſtertere naſo.

Steſichŏrus, i, m. Στησίχορος, Poeta Lyricus, ex Himera Siciliæ urbe, a qua Himeræus eſt dictus. Alii ex Methauria urbe natum dicunt. Alii ex Palantio Arcadiæ oppido, unde profugus Catanam venerit. Natus eſt 37. Olympiade, & 56. obiit. Vocatus eſt Steſichorus, quoniam primus cum citharæ cantu chorum inſtituit. Nam prius Tiſias vocabatur. *Suid.* Fertur luſcinia aliquando in ore Steſichori infantis recinuiſſe, mirabili auſpicio, ſummum eum Poetam futurum, & cantus ſuavitate omnes, qui ante eum fuiſſent, ſuperaturum. Fratrem habuit Mamertinum, optimum Geometram. Fuit excellentiſſimus Lyricus, a quo Steſichoreum carmen dictum. *Horat. l.* 4. *od.* 6. Steſichorique graves Camœnæ. Narrant, eum ſcripſiſſe Helenæ vituperationem, ex quo exoculatum fuiſſe, curſuſque ob palinodiam viſum recuperaſſe. Quam fabulam tetigit & *Horatius in Epod. ad Canidiam* ſic ſcribens: Infamis Helenæ Caſtor offenſus vice, Fraterque magni Caſtoris victi prece, Adempta Vati reddidere lumina. Extat de ejus ſcriptis judicium apud *Quintil. l.* 10. *c.* 1.

Sthenelēĭus, a, um, adject. ad Sthenelum pertinens. *Ovid. Heroid. ep.* 9. *v.* 25. Quem non mille feræ, quem non Sthenelejus hoſtis, &c.

Sthenĕlus, i, m. Σθένελος, filius Capanei, in exercitu fuit Græcorum ad Trojam. *Horat. l.* 1. *od.* 15. Pugnæ Sthenelus ſciens.

Stibadium, ii, n. στιβάδιον, ſella, ſeu lectus ſemicircularis menſis rotundis accommodatus, quo uſi Romæ pro tribus lectis, poſtquam menſæ citreæ, quæ rotundæ erant, in honore magno apud omnes eſſe cœperunt. *Servius ad* 1. *Æn. v.* 702. Antiqui ſtibadia non habebant, ſed ſtratis tribus lectis epulabantur; unde & triclinium ſterni dicitur. ¶ Dictum eſt ſtibadium a Græco στιβάδιον, quod eſt diminutivum a στιβάς, quod in Gloſſis veteribus ſtramentum exponitur, quaſi ſtratum cubandi cauſa. Nempe voce hac στιβὰς ſignatur torus ex herbis, aut frondibus factus, quali olim fortaſſe veteres uſi ſunt, ut *Suidas*, & *Athenæus* ſcripſerunt. Poſtea ex alia materia fieri conſuevit. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Stibadium candido marmore, vite protegitur, vitem quatuor columellæ Caryſtiæ ſubeunt: e ſtibadio aqua, velut expreſſa cubantium pondere, ſiphunculis effluit. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. In cœnatiuncula ſtibadium, & nitens abacus. ¶ Stibadium, & ſigma idem ſunt. Nam apud *Martial. l.* 14. ſtibadii *epigram.* 87. eſt *Stibadia*; ipſum vero epigramma ſic habet: Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſigma: octo capit, veniet quiſquis amicus erit.

Stibium, ii, n. quod & ſtibi, & ſtimmi dicitur, *antimonio*, metalli genus, ſimile galenæ, ſed magis radians, quod vulgo antimonium dicitur. Græce dicitur στίβι, στίμμι, στίμμις, στιμμίς, a στίβω, ſeu στείβω, *adſtringo*, quia eam vim habet. Uſus ejus eſt mulieribus in fucanda facie: Peculiariter vero ad venuſtandos oculos olim ſtibio utebantur. Vide de eo *Georgium Agricolam*, *l.* 10. *de nat. foſſilium*, *c.* 11. *Plin. l.* 33. *c.* 6. In iiſdem argenti metallis invenitur, ut proprie dicamus, ſpumæ lapis candidæ, nitentiſque, non tamen tranſlucentis, ſtimmi appellant, alii ſtibium, alii alabaſtrum, alii larbaſon. Duo ejus genera, mas, & fœmina, &c.

Stibi, bis, f. idem ac ſtibium. *Celſ. l.* 6. *c.* 6.

Stica, æ, f. uvæ genus, quæ a Latinis appiana dicitur. *Plin. l.* 14. *c.* 9.

Stichus, i, m. nomen ſervi, apud Plautum, qui Comœdiam ſuam inſcripſit, a στίζω, *pungo*, quia ſervi punctis quibuſdam in facie, aliave parte notabantur.

Sticŭla, læ, f. genus vitis, apud *Col. l.* 3. *c.* 2.

Stigma, atis, n. *ſegno*, *ſegnal*, *bollatura*, כתבת, Germ. *malzeichen*, Gall. *marque*, Hiſp. *ſenal*, στίγμα, nota, ſignumve, quod inuritur, vel quo quis compunctus eſt, a στίζω, *pungo*. Hujuſmodi ſunt militum puncta in cute manus, de quibus *Vegetius l.* 1. *c.* 8. & *l.* 2. *c.* 5. item ſervorum puncta in facie, aliave parte. *Martial. l.* 6. *ep.* 64. Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte. *Id. l.* 10. *ep.* 56. Triſtia ſervorum ſtigmata delet Eros. *Sen. l.* 3. *de Benef.* Alicui ſtigmata inſcribere. ¶ Per tranſlationem quandoque ponitur pro infamia. *Suet. in Cæſ. c.* 73. A quo ſibi verſiculis de Mamurra perpetua ſtigmata impoſita non diſſimulaverat.

Stigmatias, æ, m. 1. στιγματίας, ſervus notis compunctus. *Cic. Off. l.* 2. *c.* 7. O miſerum, qui fideliorem & barbarum, & ſtigmatiam putaret, quam conjugem.

Stigmaticus, a, um, στιγματικός. Alii leg. *ſtigmatiam*, ſtigmate notatus. *Petron. in Satyr.* Dicta in calvos ſtigmaticoſque jaculari. Alii leg. *ſtigmoſum*. V. etiam dictionem preced.

Stigmo, as, a. 1. *ſtimatizzare*, notis, ſeu ſtigmatis noto, στιγματίζω. *Prudent. in Rom. verſ.* 1080. Quacunque partem corporis fervens nota ſtigmarit.

Stigmoſus, a, um, στιγματώδης, idem ac ſtigmaticus. *Plin. lib.* 1. *ep.* 5. *referens, & deridens verba cujuſdam Cauſidici*: Vitelliana cicatrice ſtigmoſum. V. etiam *Stigmaticus*.

Stilbon, ontis, Στίλβων, ſtella Mercurii, a στίλβω, *luceo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.*

Digitized by Google

Deor. c. 20. Stella Mercurii στίλβων appellatur a Græcis.

Stilico, vel Stilicho, Στιλίκων, & Στελίχων, Honorii Imper. ſocer, & Occidentis adminiſtrator, quem Claudianus Poeta multis laudibus celebravit. Hic cum res plurimas feliciſſime geſſiſſet, ut Eucherium filium ad Imperatorium faſtigium eveheret, adverſus Principes conjuravit, numque Gothorum irruptioni reſiſtere poſſet, ut Imperatorum vires minueret, paſſus eſt, Italiam ferro, flammiſque crudeliſſime devaſtari. *Claudian. de III. Conſ. Honor. v.* 144. Bellipotens Stilico, cujus mihi ſubter in armis, Pace probata fides. *Id. l.* 2. *in I. Conſ. Stilic. in fine.* Scribunt ætherii Stiliconem ſidere faſtis.

Stiliconius, a, um, adject. ad Stiliconem pertinens. *Claudian. l. de nupt. Honor. & Mar. v.* 177. Agnoſcat famulam virgo Stiliconia pontum.

Stilla, æ, *goccia*, *gocciola*, טפה, Germ. *tropff*, Gall. *goutte*, Hiſp. *gota*, σταλαγμός, pars minima aquæ, vel alius liquoris. Eſt diminutivum a *ſtiria*. *Feſt. ſive Paul. in Stiricidium*; Stiria enim principale eſt, ſtilla diminutivum. Stillam, & guttam ſic diſtinguit *Cornel. Fronto*, quod gutta ſtet, ſtilla cadat. Verum id diſcrimen a Scriptoribus non ſervatur. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Ex eo, cum opus ſit, ternis ſtillis additis in oleum perunguntur. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 14. Ut interit magnitudine maris Ægæi ſtilla muriæ.

Stillatim, adverb. *a ſtilla a ſtilla*. *Var. l.* 4. *de L. L.* Inter ſtillicidia, & flumina hoc intereſt, quod ſtillicidium, eo quod ſtillatim cadat, flumen, quod fluit continue.

Stillatitius, a, um, σταλακτικός, quod guttatim ſtillat, ut Reſina ſtillatitia. *Plin. l.* 17. *c.* 11. Eadem reſina, ſi cum aqua levius decoquitur, coleturque, rufo colore inteſcit, ut ſtillatitia vocatur.

Stillativus, a, um, adject. idem quod ſtillatitius, ut ſtillativum mel. *Plin. Valer. l.* 2. *c.* 18.

Stillatus, a, um, nom. partitip. *caduto goccia a goccia*, ἐσταλαγμένος, ſtillando effuſus. *Ovid.* 2. *Met. v.* 368. ſtillataque ſole rigeſcunt De ramis electra novis.

Stillicidium, ii, n. *ſtilla*, *che cade*, σταλαγμός, ſtillatio, actus ſtillandi, vel aqua illa, quæ cecidit. *Varro l.* 5. *de L. L.* A qua lege prædiorum urbanorum ſcribitur: Stillicidia flumina aquæ, uti (*ita recte emendat Scaliger*) fluunt, caduntque. Inter hæc hoc intereſt, quod ſtillicidium, eo, quod ſtillatim cadat. flumen, quod fluit continue. *Feſt.* Stiricidium quaſi ſtillicidium, cum ſtillæ concretæ frigore cadunt. *Plin. l.* 17. *c.* 12. Stillicidii brevis definitio eſt: omnium (arborum) quæ projectu frondis ita diffunduntur, ut per ipſas non defluant imbres. ſtilla ſæva eſt. *Id. l.* 25. *c.* 3. Stillicidium veſicæ. ¶ Præterea ſtillicidium dicitur pars tecti, quæ exterius prominet, & aquæ pluviæ guttas projicit, *grondaia*, γειτονήσεως. *Cic.* 1. *de Leg.* Ut libellos conficiam de ſtillicidiorum, ac parietum jure? *l.* 8. *Dig. quemadm. ſervit.* Stillicidii jus habere in aream alterius. h. e. jus derivandi, & projiciendi tecti ſui aquam in aream vicini.

Stillo, as, n. 1. *ſtillare*, *gocciare*, στάζω, λείβω, guttulire ſuo, ſive guttas emitto. Uſurpatur vel abſolute. *Martial. l.* 1. Vivebant laterii membris ſtillantibus artus. ¶ Vel cum abl. *Lucan. l.* 7. Omniſque cruenta Alite ſanguineis ſtillavit roribus arbor. ¶ Uſurpatur etiam active. *Hor. in Arte v.* 429. Etiam ſtillabit amicis Ex oculis rorem. idest illacrymabit. ¶ Et paſſive. *Plin l.* 28. *c.* 7. Et contra morſum ejuſdem bibitur, ſtillaturque. ¶ Translate ſumitur pro ſuggerere, imprimere, inſerere. *Juv. ſat.* 3. *v.* 122. Nam cum facilem ſtillavit in aurem Exiguum de naturæ, patriæque veneno.

Stilpo, onis, al. Stylpho, al. Stilbo, m. 3. στίλπων, Megarenſis Philoſophus, tempore primi Ptolemæi, diſcipulus Paſiclis Thebani. Præfuit ſcholæ Megarenſi. Scripſit dialogos viginti. *Cic.* 4. *Acad. & de Fato.*

Stilus, li, m. στύλος, Græce columnam ſignificat, a voce uilata, cujus ratione ſunt qui *ſtylus* ſcribunt: quamquam cum in Latinam linguam vox hæc translata ſit, conſuetudo obtinuit, ut Latinis etiam literis ſcriberetur. Itaque primo ſignificat inſtrumentum ligneum, vel ferreum, vel alterius materiæ, quod in modum columnæ teres, erectum, acuminatumque ſit. *Col. l.* 11. *c. ult.* Et ligneo ſtilo, laxatis vel rubi, vel ferulæ medullis, ſtercus immittere. ¶ Item teres virgultum. *Id. l.* 5. *c.* 10. Danda eſt opera, ut dum teneros ramulos habeat, veluti pampinentur, & ad unum ſtilum primo anno ſemina redigantur. ¶ Item radicem oblongam *Id. ibid.* Omnis autem nux unam radicem mittit, & ſimplici ſtilo prorepit: cum ad ſcrobis ſolum tabula pervenerit, &c. ¶ Præterea ſæpiſſime ponitur pro inſtrumento ſcriptorio ferreo, vel æneo, quo in ceratis tabulis veteres ſcribebant, quod ab una parte acuminatum erat ad literas efformandas, ab altera obtuſum & planum ad delendum, ſi opus eſſet, quod ſcriptum fuerat. & ceram rurſus complanandum, alio nomine *graphium* dictum eſt. *Sympoſius in ænigm. de ſtilo.* De ſummo planus, ſed non ego planus in imo: verſor utrinque manu, diverſo & munere fungor: altera pars revocat, quidquid pars altera fecit. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 63. Eſſer cito ſtilum, ceram, tabellas. ¶ Metonymice ponitur pro forma ſcriptionis, ſeu ſtructura verborum, charactere, phraſi, genere dicendi. *Terent. in prol. Andr. v.* 12. Diſſimili oratione ſunt factæ, ac ſtilo. *Cic. in Brut. c.* 45. Orationes Attico ſtilo ſcriptæ. *Plin. l.* 1. *ep.* 8. Stilus preſſus, & demiſſus. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Stilus rudis. *Id. l.* 2 *c.* 4. Stilus negligens. *Sueton. in Aug. c.* 85. Tragœdiam magno impetu exorſus, non ſuccedente ſtilo, abolevit. ¶ Item pro ipſo ſcribendi exercitio. *Cic.* 1. *de Or. c.* 33. Stilus optimus, & præſtantiſſimus dicendi effector, & magiſter. *Id.* 3. *de Or. c.* 49. Cum exercitatione, tum ſtilo, qui & alia, & hoc maxime ornat, & limat, formanda nobis oratio eſt. ¶ Stilum vertere, eſt ejus partem planam ſcriptis irepingere, delere, inducere, mutare. *Hor. l.* 1. *Sat* 10. *v.* 72. Sæpe ſtilum vertas, iterum quæ digna legi ſint, ſcripturus. *Cic.* 4. *Verrin.* Vertit ſtilum in tabulis ſuis, quo facto cauſam omnem evertit ſuam. Huc pertinet & illud ejuſdem *Cic.* 2. *de Orat. c.* 23. Ubertas orationis ſtilo depaſcenda eſt. h. e. reſecanda ſunt ſuperflua.

Stimmi, n. 3. στίμμι, ſtibium. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Stimula, æ, f. Dea apud veteres, nominata a ſtimulis, quibus ad nimium actum homo impellitur, ut interpretatur *Auguſt. l.* 4. *de civ. Dei, c.* 11. Seu quæ ſtimulet ad libidinem, ſecundum *Scholiaſt. Juvenal. ad Sat.* 2.

Stimulatio, onis, *ſtimolazione*, κέντρισμα, actus ſtimulandi. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Eratque hæc ſtimulatio ſumma, & ingens. Addunt aliqui etiam locum *Cic.* 2. *Agrar. c.* 3. ſed varia ibi lectio.

Stimulator, oris, m. *ſtimolatore*, κέντωρ, qui ſtimulat. *Cic. pro Domo c.* 5. Seditionis quidem ſtimulator, & concitator tu fuiſti. Alii leg. *inſtimulator*.

Stimulatrix, icis, f. 3. *ſtimolatrice*, κέντειρα, quæ ſtimulat. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 62. Atque necem ſceleſtam ſtimulatricem.

Stimulatus, a, um, *ſtimolato*, κεντηθείς. *Cic. pro Dom.* Deinde aram aliquam in litore deſerto ſomniis ſtimulatus, aut religione aliqua conſecraret. *Ovid. l.* 1. *de Arte, v.* 591. Jurgia præcipue vino ſtimulata cavete.

Stimuleus, a, um, κεντρικός, quod ad ſtimulum ſpectat, ut Supplicium ſtimuleum, quod ſtimulis infligitur. *Plaut. Mil.* 2. 6. 31. Niſi tibi ſupplicium ſtimuleum dederunt.

Stimulo, as, a. 1. *ſtimolare*, *pungere*, κεντέω, pungo, a ſtimulus. *Silius l.* 4. *v.* 440. Quadrijugos atro ſtimulat Bellona flagello. ¶ Fere translate uſurpetur pro cruciare, vexare, angere, ſollicitum habere. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 4. Jactor, crucior, agitor, ſtimulor, verſor in amoris rota. *Cic pro R. Am. c.* 2. Hunc mihi ex animo ſcrupulum evelle, qui me dies, noctéſque ſtimulat, ac pungit. *Id. in Parad.* 2. Te conſcientiæ ſtimulant maleficiorum tuorum. ¶ Item pro concitare, commovere, agere, impellere. *Ter. Heaut.* 2. 1. Magis me nunc amicæ dicta ſtimulant. *Liv. l.* 2. Hæc indignatio ferocem animum ad vexandum ſævo imperio exercitum ſtimulat.

Stimuloſus, a, um, adject. ſtimulis plenus. *Cal. Aurel. Tard.* 5. 2. 9. Stimuloſum deſiderium Veneres voluptatis.

Stimulus, i, m. & ſtimulum, i, n. *ſtimolo*, κέντρον, aculeus, fuſtis acutæ cuſpidis, quo ruſtici boves ſuppungunt, a στίζω, pungo. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 1. Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boves. *Plaut. Men.* 5. 2. 112. Jam aſtiti in currum, jam lora teneo, jam ſtimulum in manu eſt. ¶ *Si ſtimulos pugnis cædis, manibus plus dolet*, proverb. apud *Plaut. Truc.* 4. 2. 55. quo ſignificatur ſuo damno quempiam adverſari potentiori, quem vincere nunquam poſſit. Huic ſimile eſt illud apud *Terent. Phorm.* 1. 2. 28. Nam quæ inſcitia eſt, adverſum ſtimulum calces? ¶ In bellicis munitionibus ſtimuli erant ſudes acutæ humi latentes defixæ, ad hoſtium incurſionem ſiſtendam. *Cæſar l.* 7. *B. G. c.* 73. Taleæ pedem longæ ferreis hamis infixis totæ in terram defodiebantur, mediocribuſque intermiſſis ſpatiis, omnibus locis diſſerebantur, quos ſtimulos nominabant. *Ex c.* 82. Poſtea quam propius ſucceſſerunt, ſe ipſi ſtimulis inopinantes induebant. ¶ Per Translationem ponitur pro cruciatu, & omni eo, a quo vexamur. *Cic.* 2. *Tuſ.* Non modo ſtimulos doloris, ſed etiam fulmina fortunæ contemnamus, licebit. ¶ Item pro irritamento, incitatione. *Cic. pro Arch.* Quæ noctes, & dies animum gloriæ ſtimulis concitat. *Id. pro Sext. c.* 5. Quot ſtimulos admoverit homini ſtudioſo victoriæ. *Lucan. l.* 1. *v.* 263. Stimulos addere.

Stinguo, is, nxi, nctum, a. 3. *eſtinguere*, deleo, tollo, extinguo. *Cic. in Arat.* apud *Priſcian. l.* 10. Neque longa vetuſtas Interimet ſtinguens præclara inſignia cœli. *Lucret. l.* 2. *v.* 827. Evaneſcere paulatim, ſtinguique colorem.

Stipa, vel ſtypa, æ, f. idem ac ſtupa. *Serv. in* 1. *Æn.* Stipant, denſant. Translatio a navibus, in quibus ſtupa interponitur vaſis, quam ſtipam dicunt.

Stipatio, onis, f. actus ſtipandi. *Plin. l.* 10. *c.* 22. Feſſi (anſeres) proferuntur ad primos, ita cæteri ſtipatione naturali propellunt eas, *collo ſtretti uno l' un l' altro gli ſpingono*. *Quintil. l.* 5. *c.* 14. Aggreſſionum, & enthymematum ſtipatio, *folta di pruove*. ¶ Item caterva hominum aliquem comitantium, *ſeguito*, *corteggio*. *Cic. pro Syl. c.* 23. Ejus aſpectus, concurſatio, ſtipatio, greges hominum perditorum metum nobis, ſeditioneſque afferebant. *Plin. l.* 4. *ep.* 16. Adeundi mihi locus, niſi a tribunali, niſi per ipſos judices, non fuit, tanta ſtipatione cætera tenebantur, *tanta era la calca*.

Stipator, oris, m. *che è di guardia*, qui alterum ſtipat, & ad ejus latus adſtat tutelæ, ſeu amicitiæ cauſa, σωματοφύλαξ. *Cic. Agr.* 2. *c.* 13. Stipatores corporis conſtituit eoſdem reminiſtros &c. *Id.* 2. *Offic. c.* 7. Præmittebat de ſtipatoribus ſuis, qui ſcrutarentur arculas muliebres. ¶ *Servius in* 2. *Æn.* ſcribit, eos etiam ſtipatores vocari, qui ſtupam in naves indunt: nam & *ſtipam* pro ſtupa uſurpari.

Stipatus, a, um, adject. *circondato*, *accompagnato*, *cinto*. *Cic. pro Mur. c.* 24. Catilina ſtipatus choro juventutis. *Plin. l.* 6. *ep.* 33. Stipatum tribunal, *cinto da calca di gente*. *Liv. l.* 33. *c.* 18. Stipata phalanx, *condenſata*, *e ontra in ſe ſteſſa*. *Sidon. l.* 3. *ep.* 2. Ab omni ordine, ſexu, ætate ſtipatiſſimus.

Stipendialis, & le, o. 3. idem ac ſtipendiarius, ut Fœdus ſtipendiale, apud *Sidon. Apollin. in carm. poſt ep.* 9 *l.* 8. *confederazione tributaria*.

Stipendiarius, a, um, *tributario*, Ger. *der das ſchatzung geben muſſ*, Gall. *fermier*, Hiſp *pechero*, ὑποτελής, tributarius, vectigalis, qui ſolvendo ſtipendio obnoxius eſt, ut Civitates ſtipendiariæ, quæ ſervitute oppreſſæ aliquod populo victori, ex. gr. Populo Romano, pendebant. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 30. Reliquaſque civitates ſtipendiarias haberent. ¶ Stipendiarium vectigal eſt tributum certum, quod nulla habita ratione fertilitatis, vel ſterilitatis anni ſolvitur. *Cic.* 5. *Verr.* Quod cæteris aut impoſitum vectigal eſt certum, quod ſtipendiarium dicitur, aut Cenſoria locatio conſtituta. ¶ Stipendiarii, abſolute dicuntur populi, qui ſtipendia, ſeu tributa ſolvunt. *Cic.* 1. *Verr.* Socii, ſtipendiariique Populi R. afflicti, miſeri, jam non ſalutis ſpem, ſed exitii ſolatium quærunt. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Ne ſtipendiariis Heduorum expugnatis juncta Gallia deficeret. ¶ Sumitur interdum ſtipendiarius pro eo qui ſtipendium accipit, ut ſtipendiarii milites. *Liv. l.* 8. *c.* 8. Clypeis antea Romani uſi ſunt, deinde poſtquam ſtipendiarii facti ſunt, ſcuta pro clypeis fecere. ¶ Apud *Veget. l.* 1. *de re milit. c.* 18. Stipendiarii milites dicuntur, qui aliquot jam ſtipendia ferere, & opponuntur tyronibus. Ejus verba ſunt: Non tantum a tyronibus, ſed a ſtipendiariis militibus ſalitio Equorum diſtricte eſt ſemper exacta.

Stipendiatus, a, um, adject. *ſtipendiato*, is cui ſtipendium alendi cauſa ſolvitur. *Tertull. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 13. *de infantibus Ponticis*: Panno armati, & butyro ſtipendiati.

Stipendior, aris, d. 1. *ſervire a ſtipendio*, Ger. *verſolden*, Gal. *etre a la ſolde*, Hiſp. *merecer ſueldo*, μισθοφορέω, ſtipendia facio, vel mereor. *Plin. l.* 6. *c.* 19. Regi eorum peditum ſexcenta millia, equitum triginta millia, elephantorum novem per omnes dies ſtipendiantur.

Stipendioſus, a, um, adject. qui ſtipendia facit, ut ſtipendioſus miles, *ſoldato pagato*. *Veget. l.* 2. *c.* 25.

Stipendium, ii, n. *ſtipendio*, *paga*, שכר, Germ. *lohn*, *kriegſſold*, Gal. *ſolde*, *gage*, Hiſp. *ſueldo*, μισθός, æs militare, ſeu præmium, quod militibus datur. Ita dicitur quaſi *ſtipipendium* a ſtipe pendendo. Nam ante nummum ſignatum Quæſtores ſtipem militibus appendere ſolebant, non annumerare. Non tamen milites Romani ab initio Urbis ſtipendium acceperunt, neque eodem anno equites, quo pedites. Peditibus enim datum eſt anno Urbis 347, Anxure Volſcorum oppido capto, ac direpto; equitibus anno 350, bello Vejenti. V. *Liv. l.* 4. & *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 15. ¶ Stipendium diurnum peditis ſecundum *Polybium* erant duo oboli, centurionis duplex, equitis drachma, ſeu denarius; qui quidem denarius, teſte *Plinio l.* 33. *c.* 3. decem aſſes valebat, bello Punico ſedecim. Aliis temporibus ſtipendium peditis erat denarius, centurionis duplex, equitis tres denarii; imo & pro varietate militiæ varium. Lege Tar. Ann. 2. *Cic. pro Cæl. c.* 5. Merere ſtipendia. *Id. pro Corn. Balb. c.* 27. Victorem exercitum ſtipendio afficere. *Id. Fam.* 11. *epiſt.* 26. Dare ſtipendium militibus. Sic ſtipendium alicui decernere, perſolvere, numerare, &c. apud *eund. Fam.* 1. *epiſt* 7. *l.* 5. *ad Attic. ep.* 14. & *in Piſon. c.* 36. &c. Stipendia alicui conſtituere. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. ¶ Interdum milites Romani propter ignominiam ſtipendio privabantur. Atque hi ære diruti appellabantur. *Liv l.* 40. *Feſt. & Sigon. V. Æs.* ¶ Metaleptice, ſeu Metonymice ſtipendium pro annis ſervitutibus uſurpatur. Legitima ſtipendia Romanis lege Servii Tullii triginta annorum ſpatio

con-

concluſa fuere, intra annum 16. & 47. ætatis. Intra hos ſpatium ſtipendia ex lege neceſſario conficienda, equiti decem annorum fuerunt, pediti ſex, aut, ſi Honores petere vellet, decem: ſæpe tamen ad ſenectutem uſque in caſtris detinebantur: quare ſub initium Principatus Tiberii ſuborta hoc nomine ſeditione in caſtris Pannonicis, placuit poſt ſedecim ſtipendia milites exauctorari, quatuorve poſt annos, antequam miſſionem adipiſcerentur, ſub vexillis retineri indulgentiore militiæ genere, quo tempore veterani dicebantur. *V. Tacit. Annal.* 1. *c.* 36. Hinc *milites emeriti*, vel *confectis ſtipendiis*. Ita enim dicebantur, qui legitima ſtipendia confecerant omnia, ideſt qui annos a lege præſcriptos militaverant, & ſoluti juramento ab exercitu dimittebantur. *Cic. pro L. Man.* Partem militum, qui jam ſtipendiis confectis erant, dimiſit. *Id. de Sen. per translationem*: At illa quanti ſunt, animum tanquam emeritis ſtipendiis libidinis, ambitionis, contentionis, inimicitiarum, cupiditatum omnium ſecum eſſe, ſecumque, ut dicitur, vivere? *Liv. l.* 39. Ut Ebutio emerita ſtipendia eſſent, ne invitus militaret. *Tacit.* 1. *An. c.* 36. Dare miſſionem vicena ſtipendia meritis, *a chi ha militato venti anni*. *Id. l.* 5. *c.* 7. Se ſuis equis ſtipendia facturos promittunt, *che avrebbero militato con cavalli propri*. *Id. l.* 3. *c.* 27. Stipendia pedibus facere, *eſſer ſoldato di fanteria*. ¶ Tributum quoque ſtipendium vocatur, teſte Pomponio J. C. *Caſ. lib.* 1. *Bell. Gall.* Stipendium capere jure belli, quod victores victis imponere conſueverunt. *Liv. l.* 2. Pauperes ſatis ſtipendii pendere, ſi liberos educent. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v.* 173. Indomito nec dira ferens ſtipendia Tauro. h. e. tributum ſeptem juvenum, & totidem puellarum, quod ab Athenienſibus Minotauro pendebatur. ¶ Hinc interdum pro mulcta, ſeu pœna uſurpatur. *Horat. epod.* 17. Quæ finis, aut quod me manet ſtipendium? Effare, juſſas cum fide pœnas luam.

Stipes, itis, m. *tronco*, *ſtipite*, [illegible], truncus, aut validus fuſtis. *Ovid. in Ibin, v.* 237. viridi de ſtipite factas faces admorunt. *Id. Heroid. epiſt.* 10. *v.* 101. Mactare aliquem nodoſo ſtipite. *Caſ. l.* 1. *B. Civ. c.* 27. Foſſas tranſverſas viis perducit, atque ibi ſudes, ſtipiteſque præacutos defigit. ¶ Per tranſlationem accipitur pro ſtulto, inſulſo, & fatuo. *Cic. de Aruſp. Reſp. cap.* 3. Itaque cum nunquam a me accuſandum eſſe putavi, non plus quam ſtipitem illum, qui quorum hominum eſſet, neſciremus, niſi ſe Ligurem ipſe diceret. *Terent. Heaut.* 5. 1. 4. Caudex, ſtipes, aſinus.

Stipidōſus, a, um, adject. durus, ligneus, ſtipitem referens, ut ſtipidoſa radix, *Apul. de herb. c.* 67. Stipidoſi fruticis rami, *Id. ib. c.* 74.

Stipo, as, a. t. *riempire le feſſure*, [illegible], calco, condenſo, in unum cogo, claudendo coarcto, a [illegible], *infpiſſo*, *condenſo*. Unde *ſtypo*, ſive *ſtupo* quidam ſcribendum exiſtimant, vel a [illegible], quod idem fere ſignificat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 432. Aut cum liquentia mella Stipant, & dulci diſtendunt nectare cellas. *Id. l.* 3. *Æn. v.* 465. Stipatque carinis ingens argentum, Dodoneoſque lebetas. ¶ Frequenter ponitur pro circumdare. Sic ſtipari dicuntur Principes, qui cuſtodiæ cauſa ſatellitio cinguntur: item qui amicorum, clientium, comitumve turba ſepiuntur. *Cic.* 3. *Phil. c.* 12. Senatum ſtipaverit armatis. *Id. pro Mil. c.* 4. Non enim corona conſeſſus veſter cinctus eſt, ut ſolebat, non uſitata frequentia ſtipati ſumus. ¶ Interdum eſt adjungere. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 11. Stipare Platona Menandro: ideſt tanquam ſtipatorem, & comitem Platoni Menandrum adjungere.

Stips, f. vel ſtipes, is, *aſſe*, *moneta*, æs, aſſis, pecunia ex ære. *Varro l.* 4. *L. L.* Nam quod aſſes libræ pondo erant, qui acceperant majorem numerum, non in arca ponebant, ſed in aliqua cella ſtipabant, ideſt componebant, quo minus loci occuparet, a ſtipando ſtipem dicere cœperunt. *Ulpian. l.* 17. *ad Edictum*: Stipendium a ſtipe appellatum eſt, quod per ſtipes, ideſt modica æra, colligitur. *Feſt.* Stipem eſſe nummum ſignatum, teſtimonio eſt & id quod datur ſtipendium militi, & cum ſpondetur pecunia, quod ſtipulari dicitur. *Plin. l.* 33. *c.* 10. Populus R. ſtipem ſpargere cœpit Sp. Poſtumio, C. Marcio Coſſ. tanta abundantia pecuniæ erat. *Liv. lib.* 38. *cap.* 43. Stipem a tyrannis, caſtellaniſque colligere. ¶ Fere ſumitur pro pecunia, quæ vel mendicantibus dabatur, vel Diis afferebatur. *Liv. l.* 25. Stipem Apollini conferre. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 9. *ex* 12. *tab.* Stipem cogere. *Sueton. in Aug. c.* 91. Stipem emendicare a populo. *Ovid. Faſt. v.* 190. *de Jano*. Stipis adnoce cauſam, Pars mihi de feſto ne labet ulla tuo. *Auctor Paneg. ad Piſon. v.* 114. Miſerum parva ſtipe focilat. ¶ Item pro pecunia, quæ ſtrenæ loco offerebatur. *Sueton. in Calig. c.* 42. ſtetit in veſtibulo ædium Cal. Januar. ad captandas ſtipes. ¶ Item pro lucro quocunque. *Colum. l.* 8. *c.* 1. Villaticæ paſtiones, ſicut pecuariæ, non minimam colono ſtipem conferunt. ¶ Cæteri caſus hujus nominis, præter eos, qui in allatis exemplis uſurpantur, non ſunt in uſu. Affert quidem *Charis. Inſt. Grammat. l.* 1 rectum *ſtips*, ſed nullum affert exemplum. *Stipes* vero in recto caſu ſingulari uſurpat *Tertull. de Spectac. c.* 17.

Stipticus, a, um, *ſtitico*, *laxo*, *aſtringente*, [illegible], quod ſtipat, ſive obſtruit, quod habet vim ſtipandi, ſeu denſandi. *Plin. l.* 24. *c.* 13. Inter medicamenta, quæ ſtiptica vocant, nihil efficacius radice rubi mora ferentis. *Pallad. l.* 3. *tit.* 31. Quod vinum medicinæ quoque proderit, ubi ſtipticis eſt utendum. ¶ Sunt qui ſcribunt ſtypticus, nam a [illegible], *obſtringo*, derivant.

Stipula, æ, f. *paglia*, *ſtoppia*, [illegible], Germ. *ſtupffel*, Gall. *eſtuel*, *eſtouble*, Hiſp. *paja*, [illegible], arundo agreſtis, calamus frumenti, ſeu tritici, hordei, & ſimilium, quod ſcilicet continet ſpicam, cujus internodia geniculata dicuntur. *Ovid.* 4. *Faſt.* Moxque per ardentes ſtipulæ crepitantis acervos Trajiciat celeri ſtrenua membra pede. *Virg.* 1. *Georg.* Sæpe etiam ſteriles incendere profuit agros, Atque levem ſtipulam crepitantibus urere flammis. ¶ Spicæ etiam, quæ poſt meſſorum terga leguntur, ſtipulæ vocantur. *Cajus l.* 30. *Dig. de verb. ſignif.* Stipulæ illectæ ſunt in meſſe dejectæ, necdum lectæ, quas ruſtici, cum vacaverit, colligunt. *Terent. Adelph.* 5. 3. 62. Meridie ipſo faciam, ut ſtipulam colligant. ¶ Accipi etiam videtur ſtipula pro parva fiſtula ex pluribus ſtipulis cera compacta. *Virg. Ecl.* 3. Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen.

Stipulatio, onis, f. *ſtipulazione*, *contratto*, [illegible], genus contractus, quod verbis obligationem pariebat. Nam contractus alii nominati erant, alii innominati. Nominati alii re pariebant obligationem, alii verbis, alii literis, alii ſolo, nudoque conſenſu. Re obligatio contrahebatur, cum ea non niſi re tradita, acceptaque concipiebatur, ut in mutuo, commodato, depoſito, pignore. Verbis contrahebatur obligatio per ſtipulationem, ad quam fidejuſſio pertinebat. Literarum obligatio ea erat, quæ per ſcripturam fiebat, neque tamen omnis, ſed præcipue ad nomina, quæ in tabulis accepti, & expenſi fiebant, contrahebatur; Obligatio ex conſenſu erat, quæ ſine rei traditione, ſine ſtipulatione, ſine nominibus, nudo conſenſu, ſolaque conventione contrahebatur, unde & inter abſentes, & inter ſurdos, ac mutos recte fiebat. Erant autem quatuor, emptio, locatio, ſocietas, mandatum. *Sigon. de Judiciis*, *l.* 1. *c.* 5. Stipulationem ita Pomponius definit, *l.* 3. § *ſtipulatio*, *ff. de verbor. oblig.* Stipulatio eſt verborum conceptio, quibus is, qui interrogatur, daturum, facturumve ſe, quod interrogatus eſt, reſpondet. Hoc nomen rure natum eſt, & a ſtipula profectum, ut Iſidorus tradit *l.* 5. *c.* 24. Cauſa ex eo eſſe videtur, quia in contractibus agrariis ſtipulam manu ſolerent tenere, quæ agrum integrum repræſentaret. *Varro l.* 4. *de L. L. & Feſtus* in *Stipem*, dici putant a ſtipe, quia ſtipulatio ſit pecuniæ, quem veteres ſtipem dixere. Ita ſtipulari ſit ſtipe propoſita poſtulare aliquid ſibi promitti, idque verbis concepțis. Alii malunt, ita vocari a firmitate, quod firmandarum obligationum cauſa interponeretur. Nam veteres, quod firmum eſſet, id a ſtipite dixere ſtipulum. Ita *Paullus*, *l.* 5. *Recept. Sentent. Juſtinianus initio Tit. de verbor. oblig. & Iſidorus l.* 10. *Orig. Cic. l.* 1. *de Leg.* Stipulationum, & judiciorum formulas componam. *Id. Att. l.* 16. Etſi nondum ſtipulationes legeram. Acceptam facere ſtipulationem, eſt eum, qui per ſtipulationem promiſit, obligatione liberare. *Ulp. l. Julianus*, *ff. de doli mali*, *& de metus exception.* Et amplius agendo cum ſtipulatore conſequar, ut mihi acceptam faciat ſtipulationem.

Stipulatiuncula, æ, f. [illegible], parva ſtipulatio. *Cic.* 1. *de Or. c.* 38. Cum in circulo decipiare adverſarii ſtipulatiuncula.

Stipulator, oris, m. [illegible], qui ſtipulatur, ſeu per interrogationem obliget promiſſorem. Cæterum ſicut judiciorum, & cæterarum actionum forenſium, ita & ſtipulationum certæ erant formulæ, quarum qui periti eſſent, ſtipulatores dicebantur, adhibebanturque in iis, ne ſtipulantes circumvenirentur. Hoc ſenſu *Sueton. in Vitell. c.* 14. Fœneratorum, inquit, & ſtipulatorum vim ulli pepercit. Ubi ſtipulatores ideo cum fœneratoribus conjungit, quia uſuræ non niſi ex ſtipulatione debebantur. Adde *Cic. pro Quint. c.* 17. ubi tamen alii leg. *aſtipulator*.

Stipulatus, us, m. idem ac ſtipulatio. *Quinctil. Declam.* 12. Stipulatu legati noſtri perimus. *Ulp. l.* 1. *ff. de verbor. obligat.* Acquiret ut ex ſtipulatu actionem.

Stipulatus, a, um, particip. paſſivæ ſignif. ſtipulando promiſſus. *Cic. pro Roſc. Com. l.* 5. Hæc pecunia neceſſe eſt, aut data, aut expenſa lata, aut ſtipulata ſit.

Stipulor, aris, com. t. *fare contratto*, *interrogare*, [illegible], eſt certis, & ſolemnibus quibuſdam verbis aliquem interrogare, an velit aliquid dare, vel facere, quo reſpondente, & promittente, oritur legitima obligatio. *V. Stipulatio. Cic. pro Roſc. Com. c.* 3. Stipulatus es? ubi? quo tempore? quo præſente? quis ſpopondiſſe me dicit? nemo. *Juvenal. ſat.* 6. *v* 163. Quantum vis, ſtipulare, & protinus accipe quod vis. ¶ Stipulandi formula legitur apud *Plaut. in Pſeud.* 4. 1. ubi Callidorus inquit: *Dabin' mi argenti mihi hodie viginti minas?* reſpondet Pſeudolus: *Dabo*. Et *ibid.* 4. 6. 16. *Nullum*, inquit Simo, *periculum eſt, quod ſciam, ſtipulatus, ut conceptis verbis: viginti minas dabin'*, reſpondet Ballio: *Dabuntur*. ¶ Stipulari ſtipulationem idem eſt ac ſtipulari ſimpliciter, *fare ſtipulazione*. *Ulpian. l.* 3. *Dig. Judic. ſolvi*. ¶ Dicimus ſtipulari ab aliquo. *Pompon. l.* 9. *Dig. rem pupill. ſalv. for.* Pupillus a tutore ſtipulatur, rem ſalvam fore. *h. e.* obligat tutorem. ¶ Et *ſtipulari alicui*. *Ulpian. Dig. l.* 46. *tit.* 4. *leg.* 8. & *Paul. Dig. l.* 44. *tit.* 7. *leg.* 43. ¶ *Priſcian. l.* 8. *pag.* 794. *Putſch.* hoc verbum refert inter communia, quod tam active ſignificatione, quam paſſiva uſurpetur, dicaturque *ſtipulor a te*, pro *interrogo te*, & *interrogor a te*. Hinc eſt, ut pro promittere a quibuſdam uſurpetur, non quia revera promittere ſignificet, ſed quia qui legitime promittit, ante interrogatur. *Sueton. apud eund. Priſcian. ibid.* Lætoria lex, quæ vetat minorem xxv. annis ſtipulari. ¶ *Stipulo*, *as*, activa forma uſurpatum legimus apud *Symmach. l.* 1. *ep.* 11. juxta quoſdam Codices, ſed juxta alios aliter.

Stilla, æ, f. *goccia*, *ſtilla*, [illegible], gutta. *Feſt. Stiricidium*, *quaſi ſtillicidium*, *cum ſtillæ concretæ frigore cadunt*. *Stiria enim principale eſt*, *ſtilla diminutivum*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 366. Stiriaque impexis induruit horrida barbis. *Martial. l.* 7. *ep.* 36. Turpis ab inviſo pendebat ſtiria naſo. *Plin. l.* 34. *c.* 12. Quarum a latebris deſtillantes hyberno gelu ſtirias, ſtalagmias vocant.

Stiria, æ, f. ing. *Steyer*, Ital. *Stiria*, Gall. *Stirie*, prov. Germaniæ, ubi aliaſ pars Norici, & Pannoniæ ſup. verſus Muram, & Dravum fl.

Stiriacus, a, um, adject. ſtillans, ſtillatitius, a *ſtiria*, gutta. *Solin. c.* 40. Pinguedinem cum areſactum inolevit, guttis ſtiriacis legitur.

Stiricidium, ii, n. idem ac ſtillicidium, *ſtiria*. *Feſt.* Stiricidium, quaſi ſtillicidium, cum ſtillæ concretæ frigore cadunt.

Stirpeſco, is, ſine præt. & ſup. [illegible], in ſtirpem convertor. *Plin. l.* 19. *c.* 8. *de aſparago*: Nam ſi defringetur, ſtirpeſcere, & intermori.

Stirpitus, adver. *fino dalle radici*, [illegible], uſque ab ima ſtirpe, radicitus, funditus. *Cic.* 4. *Tuſc. c. ult.* Hunc errorem quaſi radicem omnium malorum ſtirpitus Philoſophia ſe extracturam pollicetur.

Stirps, pis, g. *ſtirpe*, [illegible], radix, vel truncus arboris. Vox eſt dubii generis, nam cum notat arboris partem, in utroque uſurpatur; cum de hominibus dicitur, in fœminino plerumque effertur. *Virg.* 12. *Æn. v.* 208. Cum ſemel in ſylvis imo de ſtirpe reciſum. *Hor. l.* 3. *od.* 29. Stirpeſque raptas, & pecus, & domus. ¶ Ponitur etiam pro ferula, ſeu virgulto, quod de radice naſcitur. *Col. l.* 3. *c.* 17. Stirpes arbores dicuntur, quæ ſua ſponte proveniunt. *Virg.* 2. *Georg.* Inde, ubi jam validis amplexæ ſtirpibus ulmos Exierint. *Cic.* 7. *Verr.* Ego naves inanes fuiſſe dico, remiges, nautaſque dimiſſos, reliquos ſtirpibus vixiſſe palmarum. ¶ Item pro planta. *Cic.* 5. *Fin.* Ariſtoteles animantium omnium ortus, victus, figuras perſecutus eſt, Theophraſtus autem ſtirpium naturas, omniumque fere rerum, quæ e terra gignerentur, cauſas, atque rationes. *Id. de nat. Deor. l.* 2. Quarumdam ſtirpium, & herbarum utilitates longo uſu percepimus. ¶ Tranſlate dicitur etiam de hominibus, pro principio, origine, genere; item pro generis propagatione, agnatione, ſobole, *ſtirpe*, *progenie*, [illegible], Ger. *urſprung*, [illegible], Hiſp. [illegible], [illegible]. *Virg.* 3. *Æn.* Quæ vos a ſtirpe parentum Prima tulit tellus. *Cic. de Am.* Qui aliquandiu propter ignorantiam ſtirpis, & generis in famulatu fuerunt. *Id. in Brut.* O generoſam, inquit, ſtirpem, & tanquam in unam arborem plura genera, ſic in iſtam domum multorum inſitam ſapientiam. *Liv. l.* 1. *c.* 1. Brevi ſtirps quoque virilis ex novo matrimonio fuit. h. e. proles. ¶ Hoc ſenſu etiam in maſculino genere uſurparunt Veteres, *Enn. Liv.* & alii, quorum exempla refert *Feſtus*. ¶ Dicitur item de quocunque principio, vel origine, vel fundamento. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 6. Ita ſunt altæ ſtirpes ſtultitiæ. *Id.* 4. *Fin. c.* 2. Differo eam partem, quæ quaſi ſtirps eſt hujus quæſtionis. *Id. in Catil.* 1. Extinguetur, atque delebitur non modo hæc tam adulta Reipublicæ peſtis, verum etiam ſtirps, ac ſemen malorum omnium.

Stiti præteritum eſt verbi *Siſto*, quod V.

Stitio, onis, f. idem ac ſtatio. *Tertull. de pall. c.* 2. Sal ſtitionibus annuis, luna modulationibus menſtruis variat. Alii leg. *ſtationibus*.

Stiva, æ, f. *ſtiva*, [illegible], aratri manubrium, quo cultor eam dirigit. Dicta eſt quaſi ſtativa: quod, puto, voluit Varro, cum 4. de L. L. a ſtando deducit ſtivam. *Virg.* 1. *Georg. v.* 174. Stivaque, quæ currus a tergo torqueat imos. *Ovid.* 8. *Met. v.* 218. Aut paſtor baculo, ſtivave innixus arator. *Id.* 4. *Faſt.* Inde premens ſtivam deſignat mœnia ſulco.

Stlata, æ, f. navis piratica, [illegible]. Originem indicat

Feſtus

Feſtum in ſchedis Pomponii Læti. Stlata genus erat navigii latum magis, quam altum, ſic appellatum a latitudine: ſed ea conſuetudine, qua ſtlocum pro locum, & ſtlitem antiqui pro litem dicebant. *Adde Gell. l. 19. c. ult.*

Stlataris, & re, o. 3. quod ad ſtlatam ſpectat. *Caper Grammat.* Stlataria ſine C litera ſcribendum eſt, a ſtlata, rate piratica.

Stlatarius, a, um, quod ad ſtlatam ſpectat, quod mari portatum eſt. *Juven. ſat. 7. v. 134.* Spondet enim Tyrio ſtlataria purpura filo. h. e. peregrina, longe advecta, & ideo pretioſior. Alii purpuram ſtlatariam interpretantur latum clavum purpureum, nam quemadmodum *ſtlitem* pro *litem*, ſic *ſtlatam* pro *lata* dixiſſe videntur antiqui. ¶ Stlatarium bellum apud *Petron.* idem eſt, ac navale.

Stlembus, a, um, gravis, & tardus. *Feſt.* Stlembus, gravis, tardus, ſicut Lucilius, Apulidæ pedibus ſtlembum dixit, cum refert equum pigrum, & tardum.

Stlitibus judicandis dicebant veteres pro litibus. *Feſtus.*

Stloppus, i. m. ſonus, quem edunt buccæ inflatæ, colliſæque. *Gloſſ. vett.* *Stloppus* ..., Eſt nomen factum per Onomatopœiam. *Perſius ſat. 5.* Nec ſtloppo tumidas intendis rumpere buccas. In vulgatis eſt *ſcloppus*.

Sto, as, ſteti, ſtatum, n. 1. *ſtare, ſtare in piedi*, עמד, Ger. *ſtehen*, Gal. *etre de bout, demeurer en un etat*, Hiſp. *eſtar*, ἵστημι, aſt proprie in ſe, & ſua mole conſiſtere, cui opponitur ſedere, a στάω συῶ. Dicitur & de rebus animatis, & de inanimatis. *Plaut. in prol. Capt. v. 2.* Hi ſtant hic ambo, non ſedent. *Ter. Eun.* Interim, dum ante oſtium ſto, notus mihi quidam obviam Venit. *Virg. 8. Æneid.* Stabat acuta ſilex. *Cic. 4. Acad. c. 39.* Qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia. ¶ Ponitur etiam pro quieſcere, morari, conſiſtere. *Plaut. 5. 1. 26.* Sta, Charine, ſermone. *Virg. 2. Ecl.* Cum placidum ventis ſtaret mare. *Id. 3. Æn.* Stare loco neſcit. *Cic. 2. Catil.* Hos, quos video volitare in foro, quos ſtare ad curiam. ¶ Item pro prominere. *Lucill. apud Non. c. 4. n. 421.* Hic corpus ſolidum invenies, hic ſtare papillas Pectore marmoreo. ¶ Item pro horrere. *Cæcilius ibid.* Familiæ fame pereant, ager ſtet ſentibus. ¶ Item pro plenum eſſe. *Virg. 12. Æn. v. 407.* Jam pulvere cœlum ſtare videt. ¶ Item pro manere, permanere, durare. *Cic. pro Rab. perd. reo:* Idemque violavit, ſi in fide non ſtetit. *Virg. 4. Æn.* Et bene apud memores veteris ſtat gratia facti. ¶ Item pro manere in proprio ſtatu. *Cic. 4. Acad.* Ut hodie ſtet Aſia Luculli inſtitutis ſervandis, & quaſi veſtigiis perſequendis. *Id. 2. Off. c. 1.* Atque utinam Reſpublica ſtetiſſet, quo cœperat ſtatu. *Id. l. 13. Fam. ep. 30.* Per quos homines ordineſque ſtetimus. ¶ Item pro dignitatem, & auctoritatem ſuam retinere. *Cic l. 1. Fam. ep. 4.* Ad 16. Cal. Febr. cum in Senatu pulcherrime ſtaremus. ¶ Item pro conſtantem eſſe, in ſententia manere. *Cic. ad Brutum.* Qui ſi ſteterit idem, mihique paruerit. *Id. Att. l. 7.* Stamus animis, & quia conſilio, ut videmur, bonis utimur, ſperamus. ¶ Item pro immobilem eſſe, firmum eſſe. *Ovid. 3. Met.* Sic ſtat ſententia. *Id. 2. Æn. v. 750.* Stat caſus renovare omnes. *Liv. l. 21. c. 30.* Annibali ſententia ſtetit pergere ire, atque Italiam petere. *Cic. Attic. l. 3. ep. 14.* Nos in Aſiam convertemus: neque adhuc ſtabat, quo potiſſimum: ſed ſciet. ¶ Item pro præſtitutum, prædeterminatum, præſtitutum eſſe. *Virg. 10. Æneid.* Stat ſua cuique dies, breve, & irrevocabile tempus Omnibus eſt vitæ. ¶ Item pro poſitum eſſe. *Virg. 1. Æn. v. 650.* Omnis in Aſcanio chari ſtat cura parentis. ¶ Item pro conſtare, valere, æſtimari, magno pretio emptum eſſe. *Liv. l. 23. c. 30.* Multoque ſanguine, ac vulneribus ea Pœnis victoria ſtetit. *Quintil. Decl. 13.* Quanti ſteterit mihi, quod ſemel imperata non feci. *Paterc. l. 2. c. 64.* Utrique vindicta libertatis morte ſtetit. *Horat. l. 1. Sat. 2. v. 122.* Magno pretio ſtare. ¶ Item pro favere, tueri cauſam alicujus, ſequi ejus partes. *Cic. in Bruto:* Ut nemo contra civium perditorum popularem, turbulentamque dementiam a Senatu, & a bonorum cauſa ſteterit conſtantius. *Liv. l. 26.* Ac Dii prope ipſi cum Annibale ſtarent. *Id. l. 38.* Pro Juba, atque Afris inimiciſſimis Populi R. ſtetiſſe. ¶ Item pro contrarium eſſe, adverſari, reſiſtere. *Cic. in Bruto.* Cum is contra populi ſtudium ſtetiſſet. ¶ Item pro inhærere, perſiſtere, præſtare, obſervare. *Cic. Att. l. 7.* Omnes cupiebant, Cæſarem ſtare, abductis præſidiis, conditionibus his, quas tuliſſet. *Id. 3. Off.* Facere promiſſa, ſtare conventis, reddere depoſita, commutata utilitate fiunt inhoneſta. *Liv. l. 21. c. 19.* Stare priore fœdere. *Id. l. 8.* Quo ſatis certo auctore ſtetur. h. e. cui inhærere poſſimus, cui aſſentiri, credere, &c. *Quintil. l. 7. c. ult.* Verbis ne legis ſtandum ſit, an voluntate. ¶ Item pro obedire, obtemperare, parere. *Cic. 2. Fin. c. 12.* Sed ſtare etiam oportet eo, quod ſit judicatum. *Id. Att. l. 8.* Tuo tamen potius ſtabam judicio, quam meo. *Id. ibid.* Uterque Cenſor Cenſoris opinione ſtandum non putavit. ¶ Item pro placere. *Ter. in prol. Hec.* Partim ſum earum exactus, partim vix ſteti. Ubi *Don.* Agitur fabula, cum recitatur; ſtat cum placet. Sic *Horat. l. 2. ep. 1. v. 176.* Securus, cadat, an recto ſtet fabula talo. ¶ Eſt etiam verbum ſervorum, & ſignificat præſto eſſe ad miniſtrandum. *Gell. l. 15. c. 12.* Nulla apud me fecit papina, neque pueri eximia facie ſtabant. *Sueton. in Cæſ. c. 49.* Etiam ad cyathum & vinum Nicomedi ſtetiſſe, *aver ſervito di coppiere*. ¶ Item militarium, pro conſiſtere in loco ſuo. *Nepos in Epamin. c. ult.* Poſtquam ad Cadmeam pugnare cum Lacedæmoniis cœpit, in primis ſtetit, *combattè nelle prime file*. *Cic. 2. Tuſcul. c. 23.* Ut ſit in prælio, ut ignavus miles fugiat, quantum poſſit, & ob eam cauſam pereat nonnunquam, cum ei, qui ſteterit, nihil tale evenerit. ¶ Item meretricum cum proſtant, & amatores captant. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 30.* olenti in fornice ſtantem. *Juvenal. ſat. 10. v. 238.* Quod ſteterant multis in carcere fornicis annis. ¶ Per me non ſtat, quominus &c. *io non impediſco*. *Terent. Andr. 4. 2. 16.* Si poterit fieri, ut ne pater per me ſtetiſſe credat. *Quintil. l. 3. c. 8.* Non per me ſtetit, ſed per illa. Et cum infinito, *Scævola in leg. Pater. Dig. de legat. 3.* Si per eum non ſtetit parere defuncti voluntati. ¶ In æquo alicui ſtare, eſt æqualem eſſe. *Sen. de Benef. l. 2. c. 29.* Quod infra Deos ſumus, quod non in æquo illis ſumus, quod non in æquo illis ſtetimus. ¶ Stare extrema fortuna, eſt ſummo in periculo ſitum eſſe. *Cic. vel quiſquis eſt auctor in Salluſt.* Iis ad ſubſellia attractus extrema fortuna ſtetit. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Ter. Eun. 2. 2. 40.* Quid agitur? Statur. *Cic. 2. Off.* Jam illis ſtandum non eſſe quis non videt, quæ coactus quis metu, quæ deceptus dolo promiſerit? ¶ Participia *ſtans*, & *ſtaturus*, V. ſuis locis. ¶ Vide etiam *ſtat*, & *ſtabat*.

Stœbe, es, f. στοιβή, genus herbæ ſpinoſæ in folio ſimul & in caule, quæ alio nomine phleos dicitur, noſtriſque temporibus incognita eſt. *Plin. l. 22. c. 15.*

Stœchades, f. 3. *les Isles d' Hyeres*, inſ. Galliæ Narb. in ora Provinciæ, contra Olbiam, & inter ſin. Sambracitanum ad Or. & Telonem ad Occ. Tres ſunt præcipuæ, eiſque adjacent duæ aliæ parvæ admodum. *Plin. l. 3. c. 5.* ¶ *Stœcas, adis*, herba quædam eſt, in iis inſulis proveniens, hyſſopo ſimilis, odorifera, guſtu amaro, *ſticade*. *Plin. l. 27. c. 12.*

Stœcas, V. vocem præced.

Stoice, adv. *Stoicamente*, στωϊκῶς, Stoicorum more. *Cic. in præf. Parad.* Stoice ſolet, nullis oratoriis ornamentis adhibitis, dicere. *Id. pro Mur. c. 36.* Age mecum ſevere & Stoice.

Stoici, m. 2. *Stoici*, στωϊκοί, genus Philoſophorum, qui a Zenone Citieo originem habuere, ita dicti a στοά, *porticus*, quod Zeno Athenis in porticu Philoſophiam docuit, nempe in porticu illa, quæ Pœcile dicta eſt a varietate picturæ, ideſt a ποικίλος, *varius*, quam Polygnotus gratuito pinxit. Deum dicebant eſſe rationem quandam per omnem naturam rerum pertinentem, item legem naturalem recta imperantem, prohibentemque contraria: iidem divinitatem tribuebant ætheri, aſtris, annis, menſibus, annorumque mutationibus. Nihil bonum exiſtimabant, niſi honeſtum. Felicitatem in ſola virtute conſtituebant. Itaque eorum axiomata fuerunt, ſolum honeſtum bonum eſſe; in eo virtus ſit, ei nihil deeſſe ad beate vivendum, ſolum ſapientem eſſe divitem, formoſum, regem, omnes ſtultos ſervos eſſe; peccata eſſe paria, & hujuſmodi. Funditus perturbationes animi ſuſtulerunt. hoc eſt voluerunt, ſapientem omnino eſſe ſine perturbationibus. Hæc & alia multa eorum placita petiſſe licet apud Ciceron. præſertim in libris philoſophicis. V. etiam orationem ejus pro Murena, ubi falſe eos ridet in perſona *M. Catonis, c. 29. & 30.*

Stoicida, dæ, m. patronym. idem ac Stoicus, ſed per contumeliam, quaſi ſit is, qui Stoicus videri velit, & tamen moribus ſit omnino contrarius Stoicæ diſciplinæ, & ſeveritati. *Juv. ſat. 2. v. 64.* Fugerunt trepidi vere, ac manifeſta canentem Stoicidæ. Quidam volunt hanc vocem ſignificare virum mollem, & Stoicidam nomen eſſe fœmininum a viro dictum, ea ratione, qua apud *Virg. Æneid. 9.* quidam Rutulorum Trojanos per convicium ſic ridet: O vere Phrygiæ, neque enim Phryges &c.

Stoicus, a, um, quod ad Stoicos ſpectat, ut Philoſophia Stoica, Secta Stoica, Libelli Stoici, &c. *Hor. Epod. 8.* Quid? quod libelli Stoici inter ſericos Jacere pulvillos amant?

Stoidis, f. 3. inſ. maris Perſici, apud fretum, ſeu fauces illius, in qua margaritæ proveniunt. *Plin. l. 6. c. 25.*

Stola, æ, f. *ſtola*, עטרה, Germ. *lang kleid*, Gall. *habillement*, Hiſp. *veſtidura ejcola*, στολή, genus veſtis uſque ad imos pedes demiſſæ, ſic dicta a στέλλω, quod inter alia ſignificat *induo*, ornare, *induere*, *circumdare*: quare a Veteribus de quovis indumento uſurpabatur, ut notat *Non. c. 14. n. 6.* *Ennius apud eund. ibid.* Cedo & caveo veſtitus ſqualida ſeptus ſtola. Speciatim vero ſtola fuit veſtis peculiaris, qua Græci, & Latini uſi ſunt. Sed ſtola Latinis erat veſtis muliebris, Græcis etiam virilis. Hinc *Plutarchus* ſcribit, ab Alexandro eidem eſſe permiſſum, ut ſtola Perſica uteretur. Idem in *Dione* narrat, Dionyſium majorem eo diffidentiæ proceſſiſſe, ut ne fratrem quidem, aut ſiliorum in cubiculum admitteret, niſi prius illi ſuam ſtolam poſuiſſent, & aliam ſumpſiſſent. De Latinis vero ita *Ulpianus l. veſtis, ff. de auro, & arg. leg.* Muliebria ſunt, quæ matris familias cauſa parata ſunt, quibus vir non facile uti poteſt ſine vituperatione, velut ſtolæ, pallia, tunicæ, &c. *Hor. l. 1. ſat. 2. v. 99.* Ad talos demiſſa ſtola, & circumdata palla. *Cic. 2. Phil. c. 18.* Sumpſiſti virilem togam, quam ſtatim muliebrem ſtolam reddidiſti. ¶ Fuit propria honeſtarum matronarum. Erat ad imos uſque demiſſa pedes, cujus extremam partem ambiebat ſubſuta aſſuta, quæ erat faſciola quædam, ſive limbus. *Ovid. l. 2. Triſt.* Ecquid ab hac omnes rigidas ſummovimus artes, Quas ſtola contingi, vittaque ſumpta vetat? *Martial. lib. 3. ep. 93.* Rugoſiorem cum geſtas ſtola frontem. ¶ Metonymice ſtola nonnunquam pro ipſa matrona, five honeſta muliere accipitur. *Stat. l. 1. Sylv. 2. v. 235.* Hinc equites, hinc juvenum cœtu ſtola mixta laborat. ¶ Stola etiam accipitur pro veſte ſacerdotali, qua Sacerdotes in rebus ſacris utuntur, quæ & orarium vocatur. Hoc ſenſu veſtis longa, ſed anguſta, in modum faſciæ, quæ in humeris geſtatur. *Apul. l. ult. Met.* Proceſſi duodecim ſacratus ſtolis, habitu quidem ſatis religioſo, &c.

Stolatus, a, um, ἐστολισμένος, ſtola ornatus: & quoniam ſtola honeſtarum tantummodo matronarum veſtis erat, factum eſt, ut ſtolatum accipiamus pro matronali, & honeſto. *Martial. lib. 1. ep. 36.* Quis floralia veſtit, & ſtolatum Permittit meretricibus pudorem? ideſt matronalem verecundiam.

Stolide, adv. *ſtolidamente*, *pazzamente*, Ger. *unvorſichtiglich*, Gal. *ſottement*, Hiſp. *locamente*, μωρῶς, ſtulte, inepte. *Liv. l. 25. c. 19.* Id non promiſſum magis ſtolide, quam ſtolide creditum. *Ammian. l. 19. c. 8.* Stolide erumpentes. *Tacit. 1. Ann. c. 3.* Robore corporis ſtolide ferox. *Plin. l. 15. c. 14.* Pulmonea mala ſtolide cament. *fuor di miſura*.

Stoliditas, atis, f. *ſtoltezza*, *pazzia*, ſatuitas, ſtultitia. *Florus l. 3. c. 3.* Quadam ſtoliditate barbarica. *Gel. l. 18. c. 4.* Qui ignorant, ejuſdem ſtultitiæ eſſe vanitatem, & ſtoliditatem.

Stolidus, a, um, *ſtolido*, *pazzo*, נבל, Germ. *unverſtändig*, Gall. *ſot*, *niais*, Hiſp. *bovo*, ..., ..., *μωρός*, excors, ſtultus, fatuus. *Cicer. de Divin. l. 2.* Semper fuit, ut apud Ennium eſt, ſtolidum genus Æacidarum. *Liv. l. 34.* Ut & ſtolidam fiduciam hoſtis augeret. *Plaut. Mil. 4. 3. 33.* Nullum eſt hoc ſtolidius ſaxum. *Ovid. 13. Met. v. 774.* Riſit, & O vatum ſtolidiſſime falleris, inquit.

Stolo, onis, m. μόσχος, id., quod e radicibus circum arbores enaſcitur, fruticatio inutilis ex arborum radicibus, a Græco στόλος, *miſſio*, quia emittitur a radicibus, aut caudicis lateribus. *Varro l. 1. de re ruſt. c. 2.* Quod effodiebat circum arbores radices, quæ naſcerentur e ſolo, quos ſtolones appellabant. *Plin. l. 17. c. 1.* Stolonum Licinio genti. Ita enim appellatur in ipſis arboribus fruticatio inutilis. ¶ Metaphorice accipitur pro ſtolido. Hinc homo imprudens plane inutilis eſt, cuique optime confertur colliculis iſtis, qui ex arboribus ſuccreſcunt. *Auſon. ep. 4. v. 94.* Sed jam non potes, a ſtolo, doceri.

Stolo, onis, os. cognomen familiæ Liciniæ. *Varro l. 2. de re ruſt. c. 2.* Nam Stolonis illa lex, quæ vetat plus quingenta jugera habere Civem Romanum, & qui propter diligentiam culturæ Stolonum confirmavit cognomen, quod nullus in ejus fundo reperiri poterat ſtolo, quod effodiebat circum arbores radices, quæ naſcerentur e ſolo, quos ſtolones appellabant. *Adde Plin. l. 17. c. 1.*

Stomacace, es, f. 1. στομακάκη, vitium gengivæ cum dentes decidunt, a στόμα, & a κακόν, quod oris citium eſt. *Plin. l. 25. c. 3.* In Germania, trans Rhenum caſtris a Germanico Cæſare promotis, maritimo tractu fons erat aquæ dulcis ſolus, qua pota intra biennium dentes deciderent, compageſque in genibus ſolverentur. Stomacacen medici vocabant, & ſceletyrben ea mala.

Stomachabundus, a, um, adject. indignabundus. *Gell. l. 17. c. 8.* Puer atrocibus oculis ſtomachabundus.

Stomachans, antis, o. 3. ἀγανακτῶν, partic. a ſtomachor. *Cic. in Bruto c. 95.* Sæpe videbam eum irridentem, tum etiam iraſcentem, & ſtomachantem Philippum.

Stomachanter, adver. ſtomachantis more. *Auguſtin. de vita beata, circa med.* Quaſi ſtomachanter arridens.

Stomachicus, a, um, στομαχικός, qui ex ſtomacho laborat. Proprie ſic dicitur, teſte Ægyneta, cujus ſtomachus, ſive ventriculus cibum aſſumptum non retinet. *Plin. l. 25. c. 5. de hellebora.* Medetur ſtomachis

bis comitialibus, ut diximus, vertigini, melancholicis, inſanientibus, podagricis, hydropicis, incipientibuſque tympanicis, ſtomachicis, ſpaſticis, &c.

Stomăchor, aris, d. c. *nauſeare*, *abbominare*, קוץ, Germ. *grauen*, Gal. *ſe depiter*, *ſe corroucer*, Hiſp. *enſanarſe*, ἀγανακτέω, abhorreo, abominor, indignor, perturbor. *Cic. l. 15. Fam. ep. 16.* Si enim ſtomachabere, & moleſte feres, plura dicemus. *Id. l. 4. Acad.* Et homo natura leniſſimus ſtomachari tamen cœpit. *Id. Att. l. 14. ep. 21.* Amariorem enim me ſenectus facit, ſtomachor omnia. ¶ Vel cum dat. *Cic. l. 10. Fam. ep. 26.* Itaque jucundiſſimis tuis literis ſtomachatus ſum in extremo. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. *cum*. *Cic. 2. de Orat. c. 66.* Illud, quod Scipio, cum ſtomacharetur cum C. Metello, dixiſſe dicitur, &c. h. e. C. Metellum abominaretur. ¶ Vel cum membro orationis. *Id. Capitoni, in ep. ad Att. l. 16.* Non dubito, quin mirere, atque etiam ſtomachere, quod tecum de eadem re agam ſæpius.

Stomachōſe, adverb. *con ira*, *ſdegnoſamente*. *Cic. 10. Att. ep. 5.* Reſcripſi ei ſtomachoſius.

Stomachōſus, a, um, *faſtidioſo*, *collerico*, קצר, Germ. *unwirſch*, Gal. *dépité*, Hiſp. *ſanudo*, ὀργίλος, qui cuncta faſtidit, qui facile iraſcitur, vel indignatur. *Hor. l. 1. ep. 15.* Læva ſtomachoſus habena Dicat eques. *Frontc. l. 5. c. 10.* Erunt hi quoque animo malo, & ſtomachoſo. ¶ Ponitur etiam pro eo, quod iram movet, ſeu indignationem. *Cic l. 2. de Or.* Me quidem hercule valde illa movent ſtomachoſa, & quaſi ſubmoroſa ridicula, &c. *Id. l. 3. Fam. ep. 11.* Stomachoſiores meas literas quas dicas eſſe, non intelligo.

Stomăchus, i, m. *ſtomaco*, Ger. *die ſpeiſror*, *der magen*, Gal. *eſtomac*, Hiſp. *eſtomago*, στόμαχος, apud Græcos collum, ſive cervix cujuſque rei in corpore animalis, quod quaſi fiſtula ſe habet. Sane Hippocrates uteri quoque, ut veſicæ cervicem eo nomine appellat, in lib. de aere, aquis, & locis. & lib. de ſuperfœtationibus, de ſterilibus, & de morbis muliebribus, &c. Dictus eſt ſtomachus, quaſi στενὸς μάχων, anguſta longitudo. Per excellentiam vero notat œſophagum, ſive fiſtulam, quæ cibum defert in ventriculum. Hæc ſignificatio fecit, ut vulgo στόμαχος dici velint, quaſi στόμα χέων, quia ſit os, ac veſtibulum cibum in ventriculum infundens. Hac ſignificatione non raro utuntur Latini, quanquam non uno modo. Nam interdum quidem eo nomine quoque ſignant priorem œſophagi partem, quæ ſubeſt faucibus. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 54.* Linguam autem ad radices ejus hærens excipit ſtomachus, quo primum illabuntur ea, quæ accepta ſunt ore. Is utraque ex parte tonſillas attingens, palato extremo, atque intimo terminatur. *Celſ. l. 4. c. 1.* Deinde duo itinera incipiunt. Alterum aſperam arteriam nominant, alterum ſtomachum. Arteria exterior ad pulmonem, ſtomachus interior ad ventriculum fertur. ¶ Interdum vero ima tantum œſophagi pars eo vocabulo appellatur, ſive, ut Medici ajunt, alterum extremum œſophagi, inſertum ventriculo, ſive orificium ventriculi ſiniſtrum, ſitum ſub cartilagine mucronata, quam ob id natura videtur comparaſſe, ut ipſius eſſet propugnaculum. *Plin. l. 2. c. 37.* Summum gulæ fauces vocantur, extremum ſtomachus. ¶ Sæpe autem ſumitur ſtomachus pro ipſo ventriculo, in quo cibus concoquitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eaſque, cum ſtomachi calore concoxerit, … *Hor. l. 2. ſat. 2.* Jejunus raro ſtomachus vulgaria temnit. *Celſ. l. 4. c. 5.* Vulgatiſſimum vero, peſſimumque ſtomachi vitium eſt reſolutio, ideſt cum cibi non tenax eſt, ſolet que deſinere ali corpus, ac ſic tabe conſumi. ¶ Per metaphoram accipitur ſtomachus pro ea animi vi, qua res aut ſuæ amicas naturæ amat & appetit, aut inimicas reſpuit, ut ſtomachus cibos. *Plin. l. 2. ep. ult.* Tranquilli mei ſtomachum multa ſollicitant, vicinitas urbis, opportunitas … mediocritas villæ. h. e. eundem cupiditatem. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Ludi apparatiſſimi, ſed non tui ſtomachi. *non di tuo genio.* ¶ Item ſæpiſſime pro faſtidio, odio, ira, indignatione, &c. *Cic. l. 2. Fam. ep. 13.* Ut ſcires, me tamen in ſtomacho ſolere ridere. h. e. in indignatione. *Id. Att. l. 4. ep. 15.* Locus ille animi noſtri, ſtomachus ubi habitabat olim, concalluit. h. e. locus ille, ubi ſedes iræ fuit, calorem concepit ad concoquenda, quæ dura ſunt. *Id. ad Q. Fr. l. 3.* Superiori epiſtolæ quid reſpondeam, nihil eſt, quæ plena ſtomachi, & querelarum eſt. *Id. 4. Tuſc.* Tracta definitionem fortitudinis, intelliges eam ſtomacho non egere. id eſt ira. *Id. 16. Attic. ep. 3.* Erumpere ſtomachum in aliquem, *sfogar la ſua collera*. ¶ Movere ſtomachum proprie ſignificat turbare, *ſconvolger lo ſtomacho*. *Plin. l. 13. c. 23.* Cynosbaton Apuleius vomitus facit, ſtomachum & alvum movet. ¶ Translate eſt ad iram excitare. *Cic. Attic. l. 6. ep. 3* In quo tamen ille mihi riſum magis, quam ſtomachum movet. Eodem ſenſu dicimus, ſtomachum alicui facere. *Id. l. 1. Fam. ep. 9.* Non illi quidem ut mihi ſtomachum facerent.

Stomatĭce, es, f. ἡ στοματική, *medicamento per la bocca*, a στόμα, os. *Plin. l. 23. c. 6.* Fit medicamentum, quod ſtomatica vocatur, utiliſſimum oris vitiis, narium, aurium &c. *Id. l. 24. c. 13.* Mora, quæ in his naſcuntur, ſtomaticen efficaciorem præbent.

Stomatĭcus, a, um, στοματικός, oris vitio laborans, cui os eſt exulceratum. *Plin. l. 24. c. 14.* Hujus ſucc cum melle epiphoris illinitur, & ignibus ſacris, ſtomaticiſque ex aqua bibendus datur.

Stomōma, atis, n. στόμωμα, eſt genus æris ſquamæ ſubtilius, ex ſumma ſcilicet æris lanugine decuſſum. *Plin. l. 34. c. 11.*

Storax, acis, V. Styrax.

Storĕa, æ, f. *ſtore*, *ſtuoja*, Ger. *decke*, *ſtorben*, Gal. *nate*, Hiſp. *eſtora*, στόρεια, teges vilior, ex juncis, aut ſtramentis, a στορέω, ſterno, quia humi ſternitur. Apud Cæſarem, Plinium, alios in pleriſque manuſcriptis eſt *ſtoria*. *Liv. l. 30. c. 3.* Numidæ præcipue arundine textis, ſtoreaque. *Plin. l. 15. c. 16.* Cadiva ſeparari, ſtramentis, ſtoreis, paleiſve ſubſterni. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 9.* Storeas ex funibus anchorariis tres fecerunt.

Strābo, onis, m. *guercio*, *che guarda de traverſo*, *ſtralunato*, Germ. *ſchieler*, Gal. *louche*, *bigle*, Hiſp. *viſco*, *tuerto*, στραβός, στράβων, qui oculos habet diſtortos. Eſt a στράβων, ſeu στραβὸς, quod a ſtrepho?, quia oculi ſunt diſtortis, ac depravatis. *Cic. 1. de nat. Deor.* Equos ii non tam ſtrabones, at pætulos eſſe arbitramur? Multi enim, qui lumina intrarunt integris oculis, ſtrabones ſunt facti. *Horat. l. 1. ſat. 3.* ſtrabonem appellat pætum pater. ¶ Hinc nata ſunt Strabonum cognomina apud Romanos, quia ſcilicet primi eorum, qui ſic vocati ſunt, diſtortis oculis fuere. *Plin. l. 11. c. 37.*

Strābo, onis, m. vir Ponticus, ex Amaſia urbe Ponti, id, quod ipſe de ſe teſtatur, & Stephanus prodidit, natus e Gnoſſa Cretenſi urbe, eruditione Græcus, profeſſione Philoſophus Stoicus, & Geographus. Claruit Romæ temporibus Auguſti, & Tiberii. Amicitia uſus eſt Ælii Galli, cum quo Nilum navigavit, & totam fere Ægyptum luſtravit, & magnam Africæ partem. Scripſit Commentarios Geographicos, qui etiam hodie omnium manibus teruntur. *V. Voſſ. de Hiſtor. Græcis*, c. 6.

Strabōnus, a, um, adject. idem quod ſtrabo. *Petron. in fragm. Tragur.* Strabonus eſt, non curo.

Strabus, a, um, adject. idem quod ſtrabo. *Nonius c. 1. n. 109.* Straboneſ ſunt, quos ſtrabos nunc dicimus. *Var. apud Priſcian. l. 6.* De Venere pætus ſtrabam facit.

Strāges, is, f. *ſtrage*, מגפה, Germ. *niderlag*, Gal. *tuerie*, *deffaite*, Hiſp.

eſtrago, ὄλεθρος, clades, cum aut vento arbores, aut bello homines, aut alia quapiam de cauſa res aliquæ ſternuntur. *Cic. 3. de Leg.* Sed ille quas ſtrages edidit? *Id. 3. Phil.* Illa ex Myrmillone dux, ex gladiatore imperator quas fecit ſtrages, ubicunque poſuit veſtigia? *Silius l. 5. v. 204.* Strages nemorum. *Virg. 12. Æn.* dabit ille (nimbus) ruinas Arboribus, ſtragemque ſatis, ruet omnia late. *Liv. l. 30. c. 17.* Locus ſtrage murorum ſemirutus cumulatus. *Id. l. 10. c. 34.* Receptibus vetitis fuga, ac ſtrage rerum in trepidatione nocturna paſſim relictarum, … *Id. l. 4.* Stragem pecorum dare.

Stragŭlum, i, n. *drappo da coprire*, *tapezzeria*, στρῶμα, ἐπίβλημα, omnis veſtis, quæ ſternitur, cujus generis erant imprimis periſtromata, ſeu peripetaſmata, ſeu aulæa, ſeu Attalica, ſeu Babylonica, quibus aulæ, & triclinia, nonnunquam etiam lecti ſternebantur, item pallia, quæ lecto imponebantur, item veſtes illæ, quæ equis injiciuntur, &c. a ſterno. *Varro l. 4. de L. L.* Quicquid inſternebant a ſternendo ſtragulum appellabant, quale eſt Græcorum pallium. *Cic. 5. Tuſc. c. 21.* Collocari juſſit hominem in aureo lecto, ſtrato pulcherrimo textili ſtragulo, magnificis operibus picto. *Plin. l. 13. c. 11.* Et a libro vela, tegeteſque, mox non & veſtem, atque ſtragula. *Martial. l. 14. epigr. 147.* Stragula purpureis lucent villoſa tapetis.

Stragŭlus, a, um, quod ſternitur, ut Veſtis ſtragula. *Cic. 4. Ver.* Dicebant, Scyphorum paria complura, hydriam argenteam, pretioſam veſtem ſtragulam, multa mancipia pretioſa Verri data eſſe. *Id. ibid.* Dico, te maximum pondus auri, & argenti, eboris, purpuræ, plurimam veſtem Melitenſem, plurimam ſtragulam Syracuſis exportaſſe.

Strāmen, inis, n. *ſtrame*, *paglia*, Germ. *ſtroh*, Gal. *ſtrain*, Hiſp. *paja de la cama*, … , ſtipula, vel quidvis aliud, quod ſolo quieſcendi gratia ſternitur, ut ſunt culmi, qui pecori ſubſternuntur. *Virg. 11. Æn. v. 67.* Hic juvenem ſublimem in ſtramine ponunt. *Ovid. Metam. 5. v. 447.* contectam ſtramine vidit forte caſam.

Stramentarius, a, um, adject. ut falces Stramentariæ, quibus ſtramen cæditur, apud *Caton. de R. R. c. 10.*

Stramentatum ire, hoc eſt, ad ſtramenta colligenda, ea ratione, qua dicimus *frumentatum ire*, &c. *Hygin. fab. 14.* Idmon apud Lycum cum ſtramentatum exiſſet. ¶ Quibuſdam tamen Criticis ea lectio ſuſpecta eſt.

Stramentitius, a, um, … , quod ex ſtramento fit, ut Tectum ſtramentitium, tegetes ſtramentitiæ. *Petron. in Satyr.*

Stramentum, i, n. idem ac ſtramen. *Var. l. 1. de re ruſt. c. 50* Tertio modo metitur, ut ſtramentum medium ſubſecent, quod manu ſiniſtra ſummum prehendunt, a quo medio meſſem dictam puto, infra manum ſtramentum; quod terræ hæret, poſtea ſubſecatur. *Cæſ. l. 6. B. G.* Ex levenſacta jacula in caſas, quæ more Gallico ſtramentis erant tectæ, jacere cœperunt. *Col. l. 6. c. 3* Hybernæ ſtabulationi boum præparanda ſunt ſtramenta. ¶ Accipitur etiam pro ſtragulo. *Cajus Dig. l. ult. tit. penult. leg. 234.* Oſtius ad Atreum ait, his verbis & veſtimenta, & ſtramenta contineri. Sine his enim neminem vivere poſſe.

Stramineus, a, um, *di ſtrame*, … , quod ex ſtramine eſt. *Ovid. l. 2. Am. el. 9.* Stramineis eſſet nunc quoque denſa caſis.

Strangia, æ, f. στραγγία, genus tritici in Græcia. *Plin. l. 18. c. 7.*

Strangulabĭlis, le, adject. qui ſtrangulari poteſt. *Tert. de Anim. c. 35.* Anima acceſſu ſcalarum tangibilis, laqueorum … ſtrangulabilis.

Strangulatio, onis, f. *ſtrangolagione*, חנק, Ger. *erwürgung*, Gal. *ſtranglement*, Hiſp. *ahogacion*, a … , στραγγαλή, actus ſtrangulandi, ſuffocatio, ut Strangulatio vulvæ, ideſt compreſſio, & anguſtia uteri. *Plin. l. 20. c. 15.* Cuminum ſylveſtre ſtrangulationes vulvæ potum in vino aperit, tribus drachmis in tribus cyathis vini.

Strangulātor, oris, m. qui ſtrangulat. *Spartian. in Severo, c. 14.* Narciſſum Commodi ſtrangulatorem leonibus objecit.

Strangulatrix, icis, f. quæ ſtrangulat. *Prudent. in Rom. v. 1103.* Manus ſtrangulatrix faucium.

Strangulatus, us, m. idem ac ſtrangulatio. *Plin. l. 20. c. 18.* Datur & olfactandum ex aceto in ſtrangulatu vulvæ.

Strangulātus, a, um, … , *ſtrangolato*. *Plin. l. 7. c. 7.* Ut Fabius Senator poto in lactis hauſtu uno pilo ſtrangulatus.

Strangŭlo, as, a. 1. *ſtrangolare*, חנק, Ger. *erwürgen*, Gal. *eſtrangler*, Hiſp. *ahogar*, στραγγαλίζω, ἄγχω, ἀποπνίγω, necis ſtringendo gulam, a στραγγάλη. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* Nos autem ridicula, ſi dicimus, Ille patrem ſtrangulavit, honorem non præfamur. ¶ Translate ſumitur pro premere, gravare, moleſtia afficere. *Juven. ſat. 10. v. 12.* Sed plures nimia congeſta pecunia cura Strangulat. ¶ Strangulare divitias in arca, eſt concluſas ſervare, nec quicquam inde ad ſuum, aut ad amicorum uſum depromere, quod tanquam invitæ, & conſtrictæ retineantur conſtipatæ, ut quæ reſpirare nequeant, & ſuffocentur. *Stat. 2. Sylv. 2. v. 152.* Non tibi ſepoſitas infelix ſtrangulat arca divitias. ¶ Strangulare ſegetes dicitur nimia terræ lætitia, pro pinguedine opprimere. *Quintil. l. 9. in Proœm.* Et velut læto gramine ſata ſtrangulant. ¶ Strangulare ſonitum, eſt comprimere, & compeſcere, ne totus exeat. *Plin. l. 2. c. 43.* de tonitru. Spiritum nube cohibitum tonare, natura ſtrangulante ſonitum.

Strangurĭa, æ, f. *difficoltà d'orina*, στραγγουρία, urinæ ſtillicidium, cum urina per intervalla, & guttatim defluit, a στράγξ gutta, & οὖρον urina. Hunc morbum periphraſi expreſſit *Cato de re ruſt. c. 156.* Nunc de illis, quibus ægre lotium it, quibuſque ſubſtillum eſt. Differt a dyſuria, δυσουρία, qua difficulter urina redditur, nec ſine dolore excernitur. *Cic. 2. Tuſc.* Quamvis idem ſe in torminibus, & in ſtranguria ſua probeat. *Plin. l. 29. c. 13.* Aſpalathus diſcutit ſtrangurias.

Stranguriōſus, a, um, adject. ſtranguria laborans. *Marcel. Empir. c. 26.*

Strate, æ, V. Stratus, a, um.

Strategēma, *rectius quam* Stratagema, atis, n. στρατήγημα, ſollers ducis conſilium ad hoſtem circumveniendum, aſtutia rei militaris, factum conſilio potius, quam viribus geſtum, a στρατηγεῖν, exercitum ducere. Sunt qui ſtratagema ſcribant, ac ſecundam corripiant in verſu. Sed obſtat, quod Græce per e ſcribatur. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 6.* Conſilium illud Imperatorum fuit, quod Græce στρατήγημα appellant. ¶ Translate dicitur de quocunque ingenioſo conſilio. *Cic. Att. l. 5. ep. 2.* Cum interim Ruſio noſter, quod ſe a Veſtorio obſervari videbat, ſtrategemate hominem percuſſit.

Strategematĭca, orum, n. στρατηγηματικά, ſolertia facta ducum, callida conſilia militaria. *Frontin. proœm. l. 1. Strategem.*

Strāte, adverb. late, diffuſe, a ſterno. *Juvencus l. 3. v. 655.* Strate tendentem diffuſa umbracula ficum.

Stratĭla, & Strativōlæ, f. cognomina ſunt, & convicia meretricum apud *Plaut.* referente *Gell. l. 3. c. 3.*

Strategīum, i, n. στρατηγεῖον, tabernaculum ducis, prætorium. *Vitruv. lib. 5. cap. 9.*

Strategia, æ, f. στρατηγία, præfectura, ſeu locus, ubi præfectus juriſdictionem habet. *Plin. lib. 6. cap. 9. de Armenia*: Dividitur in præfecturas, quas ii ſtrategias vocant. *Id. l. 4. c. 11.* Thracia in ſtrategias quinquaginta diviſa.

Stratēgus, i, m. *capitano*, dux exercitus, στρατηγός, dictus ἀπὸ τοῦ ἄγειν

τὸν

Digitized by Google

τὸν στρατὸν, a ducendo exercitu. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 6. Nec ſtrategus, nec tyrannus quiſquam. ¶ Pro magiſtro convivii. *Id. Stich.* 5. 4. 20. Strategum te facio huic convivio. *ſopraſtante*.

Stratiōtes, is, f. στρατιώτης, herba millefolium, frutex uniguus, palmi altitudine, foliis avicularum pennas imitantibus, brevi admodum, diſſectoque foliorum exortu. Eſt & ſtratiotes aquaticus, ſine radice vivens, aquis tantum ſupernatans, folia habens ſempervivo ſimilia, ſed majora. *Plin. lib.* 24. *cap.* 18. Celebratur autem & a Græcis ſtratiotis, ſed ea in Ægypto tantum, & inundatione Nili naſcitur, aizoo ſimilis, ni majora haberet folia. Refrigerat mire, & vulnera ſanat, ex aceto illita, &c.

Stratiotice, es, f. στρατιωτική, eadem herba, quæ ſtratiotis. *Apulej. de herb. cap.* 88.

Stratiotĭcus, a, um, στρατιωτικός, militaris, a στρατιώτης, miles. *Plaut. Mil. Gl.* 2. 4. *ſc.* 8. *v.* 49. Muliebres mores diſcendi, obliviſcendi ſtratiotici. *Id. Pſeud.* 2. 2. 9. Stratioticum nuntium advenientem percutiam probe.

Stratĭvōla V. Strates.

Strato, onis, m. Στράτων, Philoſophus Lampſacenus, diſcipulus, & ſucceſſor Theophraſti, præceptor Ptolemæi Philadelphi, qui ob inſignem naturalis Philoſophiæ cognitionem Phyſicus eſt cognominatus. Hic omnem vim divinam in natura ſitam eſſe cenſebat, quæ cauſas gignendi, augendi, minuendique habeat, ſed careat omni ſenſu, & figura. *Cic.* 1. *de nat. Deor.*

Stratonīce, es, Ariarathis Cappadocum regis filia, uxor Eumenis regis Pergami, Attalique mater. *Strab. l.* 13. ¶ Item filia Demetrii Poliorcetæ, uxor Seleuci, quam ille filio Antiocho ex ejus amore ægrotanti conceſſit. *Plutarch. in Demetr.*

Stratonīcea, æ, f. urbs Cariæ, Macedonum colonia. *Livius l.* 33. *c.* 18. *Plin. l.* 5. *c.* 29. ¶ Item urbs Meſopotamiæ ad Babylonem. *Id. l.* 6. *c.* 26.

Stratonicenſis, ſe, adject. ad Stratoniceam urbem pertinens, ut Stratonicenſis ager. *Liv. l.* 33. *c.* 18.

Stratonīcus, i, m. quæſtor fuit Philippi, deinde Alexandri Macedonum regis, homo ditiſſimus: atque ob id apud Græcos in proverbium tranſiit, ut apud Latinos Craſſus. De hoc Stratonico mentionem facit *Plaut. Rud.* 4. 2. 27.

Strator, oris, m. ἀναβολεύς, qui equum domini ſella inſternit, ipſumque in equum ſuſtollit. *Spartianus in Caracalla c.* 7. Cum illum in equum ſtrator ſuus levaret. *Ulp. de off. Proconſ. leg.* 4. Proconſul ſtratores ſuos habere non poteſt.

Stratorius, a, um, ad ſternendum pertinens. *Paul. l.* 3. *ſentent. tit.* 7. *de legat.* Veſtes ſtratoriæ legatis cedunt. *h. e.* veſtes ſtragulæ.

Stratum, i, ſubſt. n. *ſtrato*, στρῶμα, id quod ſtratum eſt, ſuper quod quieſcendum ſit, ut culmi, qui equis ſternuntur, in quibus dormiant, item lectus, qui homini paratur. *Virg.* 3. *Æn.* Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Lanequis molli ſtrato, neque ſilentio acceſſita. ¶ Strata item generaliter dicuntur omnia, quæ equis, muliſve inſternuntur. *bardatura*. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Frenos, & ſtrata equorum Pelethronium inveniſſe dicunt. *Senec. ep.* 80. Equus emptus ſolvi jubet ſtratum. ¶ Apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 19. ſtratum eſt tabulatum, ſeu pavimentum ligneum in machina arietaria.

Stratūra, æ, f. actus ſternendi. *Sueton. in Claud. c.* 24. Collegio quæſtorum pro ſtratura viarum gladiatorium munus injunxit.

Stratus, us, m. idem quod ſtratum, quo equi inſternuntur. *Solin. c.* 57. de Bucephalo: Accepto regio ſtratu, neminem unquam alium, quam dominum vehere dignatus eſt.

Stratus, a, um, *diſteſo per terra*, στρωτός, humi extenſus. *Virg.* 7. *Ecl.* Strata jacent paſſim ſua quæque ſub arbore poma. *Id.* 1. *Æn. v.* 700. Stratoque ſuper diſcumbitur oſtro. *Cic. Attic. l.* 12. Qui me ſibi quondam ad pedes ſtratum ne ſublevavit quidem. *Liv. l.* 28. *c.* 14. ſtratus equus, *cavallo bardato*. ¶ Via ſtrata eſt, in qua lapides ſtrati ſunt, ut ſunt viæ in urbibus, & olim omnes viæ, quæ ab urbe Roma in alias Italiæ urbes ducebant. *Liv. l.* 8. Facto judicio viva ſub terram ad portam Collinam dextra via ſtrata defoſſa ſcelerato campo. ¶ Strata viarum, idem ac viæ ſtratæ. *Virg.* 1. *Æn. v.* 422. Miratur portas, ſtrepitumque, & ſtrata viarum. ¶ Strata, æ, abſolute pro via ſtrata, vel pro via ſimpliciter, a quo Itali *ſtrada*. *Europ. l.* 9. *c.* 9. Aurelianus interfectus eſt in itineris medio, quod inter Conſtantinopolim, & Heracleam eſt ſtratæ veteris. *Juvencus de Joann. Bapt.* Sternite jam ſtratas amplas.

Strĕbula, æ, f. ſeu ſtrebula, orum, n. pl. caro circum coxendices. *Varro l.* 6. *de L. L.* Caro ſtrebula, Opilius ſcribit, circum coxendices ſunt nobis. Id Græcum eſt ab hujus loci verſura. *Feſt.* Strebula Umbrico nomine Plautus appellat coxendices hoſtiarum, quas Græci μηρία dicunt, quæ in altaria imponi ſolebant, ut Plautus ait in Frivolaria, Strebula agnina. *Arnob. l.* 7. Non enim placet carnem ſtrebulam appellare, quæ taurorum e coxendicibus demitur.

Strena, æ, f. *mancia*, Ger. *newjahrgeſchenck*, Gal. *étrenes*, Hiſp. *eſtrenas*, δῶρον, munus, quod dabatur die feſto, & fere anni initio, boni ominis gratia. De vocis origine hæc ſcribit *Feſtus*. Strenam, inquit, vocamus, quæ datur die religioſo, ominis boni gratia, a numero, quo ſignificatur, alterum, tertiumque venturum ſimilis commodi, veluti trenam, prepoſita S litera, ut in loco, & lite ſolebant antiqui. *Symmach. l.* 10. *ep.* 28. Ab exortu pene urbis Martiæ ſtrenarum uſus adolevit, auctoritate Tatii regis, qui verbenas felicis arboris ex luco Strenuæ anni novi auſpices primus accepit. ¶ Hujuſmodi ſtrenas ſolebant donare clientes patronis, civeſque Principibus, quod plurimum quidem ſub Auguſto cœpit, Tiberius vero prohibuit, ſed mox Caligula revocavit; de quo ita *Sueton. in ejus vita c.* 42. Edixit, & ſtrenas ineunte anno ſe recepturum, ſtetitque in veſtibulo ædium Cal. Januar. ad capiendas ſtipes, quas plenis ante eum manibus, ac ſinu omnis generis turba fundebat. V. *eund. in Auguſt. c.* 57. & *in Tiber. c.* 34. ¶ Dabantur autem ſtrenæ boni ominis gratia, ut ex *Feſto* diximus. Hinc *ſtrena bona*, bonum omen eſt. *Plaut. Stich.* 5. 2. 24. Domum redeundi principium placet: bona ſcæva, ſtrenaque obviam occeſſit mihi.

Strenĭa, æ, f. eadem ac Strenua. *Varro de L. L. l.* 4. Hinc oritur caput ſacræ viæ, ab Streniæ ſacello.

Strenŭa, æ, f. Dea, quæ ſtrenuum facere credebatur, quæ & *Strenia*. *Auguſt. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 16. Ex hujus Deæ luco viris ſtrenuis Kal. Jan. mittebantur verbenæ felicis arboris, quæ exinde ſtrenæ vocatæ videntur, ut in *ſtrena* diximus.

Strenŭe, adv. *fortemente*, *diligentemente*, Ger. *dapfferlich*, Gall. *vaillamment*, Hiſp. *esforçadamente*, ἀνδρείως, fortiter, diligenter. *Cic. pro Rab. perd. reo:* Ac ſi pro illorum laude mihi arma capienda eſſent, non minus ſtrenue caperem, &c. *Id. Att. l.* 16. *ep.* 6. Magis commode, quam ſtrenue navigavi. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 2. Domus utriuſque noſtrum ædificatur ſtrenue. ¶ Sumitur etiam pro celeriter, protinus. *Curt. l.* 8. *c.* 2. Revocatoque ſtrenue Oxarte, futurum ſe in Regia poteſtate reſpondit. ¶ Superlat. *ſtrenuiſſime* habet *Veget. l.* 1. *c.* 17.

Strenuĭtas, atis, f. *fortezza*, *valore*, *diligenza*, גבורה, Ger. *ſtrenghait*, Gal. *vaillance*, Hiſp. *valentia*, ἀνδραγαθία, fortitudo, celeritas, agilitas. *Ovid.* 9. *Met. v.* 320. Strenuitas antiqua manet.

Strenuo, as, n. 1. ſtrenue me gero. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 34. Dum tu ſtrenuas, res erit ſoluta. Sunt qui hanc lectionem ſollicitant.

Strenŭus, a, um, *forte*, *valoroſo*, *diligente*, גבור, Ger. *ſtreng*, Gal. *vaillant*, Hiſp. *valiente*, ὀτρηρός, fortis, celer, vigilans, & ad res gerendas promptus. *Cic.* 2. *Phil.* Ut cognoſcerent te, ſi minus fortem, attamen ſtrenuum. *Ovid.* 9. *Met.* Una miniſtrarum media de plebe Galanthis, flava comas aderat, faciendis ſtrenua juſſis. *Col. l.* 8. Magiſter pecoris acer, durus, ſtrenuus, laboris patientiſſimus, alacer, atque audax eſſe debet. *Plaut. Epid.* 3. 4. 10. Strenuiori deterior ſi prædicet ſuas pugnas. *Plin. l.* 18. *c.* 5. Fortiſſimi viri, & milites ſtrenuiſſimi ex agricolis gignuntur, minimeque male cogitantes. *Curt. l.* 9. *c.* 2. Tranſiliebantque in vaſcula ſtrenuo ſaltu. *Rurſus Plaut. Rud.* 2. 2. 8. Adoleſcentem ſtrenua facie, rubicundum, fortem. *con viera da gagliardo*, *e ardito*.

Strepĭto, as, n. 1. *ſtrepitare*, πατταγέω, ſtrepitum facio, freq. a ſtrepo. *Virg.* 1. *Georg. v.* 413. Inter ſe foliis ſtrepitant. *Tibul.* 2. *el.* 2. ſtrepitantibus advolet alis. *Id. ibid. eleg.* 5. ſtrepitantia arma.

Strepĭtus, us, m. 4. *ſtrepito*, *mormorio*, המון, Ger. *geraüſch*, Gal. *bruit*, Hiſp. *eſtruendo*, ψόφος, lenis ſonitus, murmur, ſuſurrus. *Cic.* 2. *Ver. c.* 19. Tum vero non ſtrepitu, ſed maximo clamore ſuam Populus R. ſignificavit voluntatem. *Cæſ. l.* 4. *B. G.* Atque ipſo terrore equorum, & ſtrepitu rotarum ordines plerunque perturbant. *Hor. l.* 4. *od.* 3. O teſtudinis aureæ Dulcem quæ ſtrepitum, Pieri, temperas. ¶ Accipitur etiam pro faſtu, & pompa divitum, a comitantium ſtrepitu dicta. *Quint.* 19. *Declam.* Hic cum me evocaſſet ſubito trepidum, totoque fortunæ ſuæ ſtrepitu circumſtetiſſet. ¶ Antiqui hoc nomen etiam per ſecundam inflectebant. *Ennius apud Non. c.* 8. *n.* 52. Quid in caſtris ſtrepiti eſt? ¶ *In ſtrepitu exaudire aliquid*, eſt quod *Plaut. Capt.* 5. 4. 27. dixit *quaſi per nebulam*, *h. e.* confuſe, indiſtincte. *Cic. l.* 13. *ep.* 46. (*al.* 48.) Heri neſcio quid in ſtrepitu videor audiſſe, cum diceres te in Tuſculanum venturum.

Strĕpo, is, pui, pitum, *n.* 3. *fare ſtrepito*, *e rumore*, המה, Ger. *rauſchen*, Gal. *faire bruit*, Hiſp. *hazer eſtruendo*, ψοφέω, pedibus, aut alio quocumque modo ſtrepitum facio, ſuſurro, murmuro. Eſt a ſono, ut *ſtrideo*, & ſimilia. *Cic.* 1. *de Div.* Inter ſe ſtrepere, aperteque artem obterere. *Virg.* 6. *Æn.* Strepit omnis murmure campus. *Liv. l.* 22. *c.* 14. Strepunt aures clamoribus plorantium ſociorum, ſæpius nos, quam Deorum invocantium opem. *Plin. l.* 11. *c.* 10. Cum adveſperaſcit, in alveo ſtrepunt. ¶ Strepere aliquid, eſt ſubmurmurare. *Liv. l.* 2. Hæc cum ſub ipſo vallo, portiſque ſtrepeſent.

Strepſicĕros, ōtis, m. στρεψίκερως, animal quoddam tranſmarinum, cornua habens arrecta, & in leve faſtigium exacuta, rugarumque ambitu contorta, quemadmodum *Plin. l.* 11. *cap.* 37. *parum a princip.* deſcribit. *Capitolin. in Pio*, *c.* 10. Edidit munera, in quibus elephantos, & ſtrepſicerotas, & crocodilos etiam exhibuit.

Streptos, i, στρεπτός, uvæ genus, ita dicta, quod cum ſole circumagitur, a στρέφω, verto. *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Stria, æ, f. eminentia illa, quæ in columnis eſt inter canaliculos, ſive ſulcos. Striæ hoc a ſtrigibus differunt, quod ſtriæ ſunt partes eminulæ, & extuberantes, ſtriges vero ſunt partes depreſſiores, interque ſtrias ſubſidentes. *Vitr. l.* 3. *cap. ult.* Columnarum ſtriges faciendæ ſunt viginti quatuor, ita excavatæ, ut norma in cavo ſtrigis cum fuerit conjecta, circumacta ita ancontbus ſtriarum dextra, ac ſiniſtra angulos tangat, &c. ¶ Dicitur etiam de herbis, pro parte eminula, & protuberante. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Quorundam ex his facile noſcuntur venena, diluto rubore, rancido aſpectu, livido intus colore, rimoſa ſtria, pallide per ambitum labro.

Striatūra, æ, f. *ſcanalatura*, ipſa forma ſtriata. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3. Perfectionem ſtriaturæ habere. *Sidon. l.* 4. *epiſt.* 8. Sinuis cavari ſtriaturis.

Striātus, a, um, *ſcanalato*, quod ſtriis diſtinctum eſt. *Plin. l.* 21. *cap.* 5. Candor ejus eximius, foliis foris ſtriatis, & anguſtis, in latitudinem paulatim ſe ſe laxantibus, effigie calathi. *Id. l.* 37. *cap.* 10. Eureos nucleo olivæ ſimilis eſt, ſtriata conchararum modo, non adeo candida. ¶ Striata frons eſt rugoſa, caperata, qualis eſt ſenum. *Apulej. l.* 10. *A. A.* Senili triſtitia ſtriatam gerens frontem.

Striblĭgo, inis, f. *ſoleciſmo*, σολοικισμός, barbaræ orationis vitium, alias ſolœciſmus, a στρεβλός, *curvus*, *pravus*. *Gel. l.* 5. *c.* 20. Solœciſmus a Sinnio Capitone, ejuſdemque ætatis aliis imparilitas appellatus, vetuſtioribus Latinis ſtribligo dicebatur, a verſura ſcilicet, & pravitate tortuoſæ orationis, quaſi ſtrebiligo quædam. *Arnob. l.* 1. Striblígines & vos iſtas libris illis in maximis, uſque admirabilibus non habetis?

Stricte, adv. *ſtrettamente*, *rigoroſamente*, Ger. *engſtiglich*, Gal. *étroitement*, Hiſp. *apretadamente*, στενῶς, arcte. *Cic. de Amic. c.* 16. Nec obſervare ſtricte, ne plus reddat, quam acceperit. *Pallad. l.* 2. *c.* 6. Poſt bonam vindemiam ſtrictius, poſt exiguam latius puta. *Gel. l.* 16. *c.* 3. Faſciis ventrem ſtrictiſſime circumligare.

Strictim, adv. *ſtrettamente*, λιτῶς, ſtricte. *Plaut. Capt.* 2. 2. 18. Utrum ſtrictim ne attonſurum dicam eſſe, an per pectinem, neſcio, *fin ſulla pelle*. ¶ Sæpe accipitur pro compreſſe, breviter, ſingula ſtringendo, quæ ſparſa, ut diffuſa ſunt, breviter, & quaſi ſummatim colligendo. *Cic. pro Cluent. c.* 12. Cum ea, quæ copioſiſſime dici poſſunt, breviter a me, ſtrictimque dicuntur.

Strictipellæ, vel ſtrictivellæ dicuntur per convicium meretrices, quæ pellem ſtringunt, & rugas vultus complanant, ut amatoribus fucum faciant. *Plaut. in frag. apud Gell. l.* 3. *c.* 3. ubi alii leg. *ſtrittivole*, quod & ipſum convicium eſt in meretricem, & *Var. l.* 6. *de L. L.* ubi alii reponunt *ſtrictabillæ*, vel *ſtritabillæ*, qua voce notari putant eas, quæ prava incedunt, neque planum pedem in veſtigio ponunt, ſed extremo tantum radunt, & ſolum veluti ſtringunt. *Strittare* enim *Varr. loc. cit.* exponit, ægre conſiſtere.

Strictīvus, a, um, δρεπτικός, quod ſtringitur, ut Strictivæ olivæ, quæ manu colliguntur, ad differentiam caducarum. *Cato c.* 146. Oleæ caducæ modii quinquaginta, ſtrictivæ modii decem.

Strictor, oris, m. qui oleas manu ſtringit. *Cato de R. R. c.* 144.

Strictūra, æ, f. ſcintilla erumpens e maſſa ferri candentis, cum ſtringitur, & malleo tunditur; ita cum *Nonio c.* 1. *n.* 77. & *c.* 12. *n.* 23. exponunt quidam Lexicographi. *Virg.* 8. *Æn. v.* 421. Striduntque cavernis ſtricturæ chalybum, & fornacibus ignis anhelat. *Servius* tamen optius interpretatur ipſas ferri maſſas, quæ candendo ſtringuntur, & malleo denſantur. Nam & *Varro*, quem *idem Serv.* citat, eodem pacto uſus eſt hac voce, cum ſcripſit, in Ilva Italiæ inſula naſci quidem ferrum, ſed in ſtricturas non poſſe cogi. *Plinius* quoque *l.* 34. *c.* 14. eo nomine maſſas terræ ſignificat, quæ excoctæ in ferrum tranſeunt. Sic *Prudent. l.* 2. *adverſ. Symmach.* Decoquat in maſſam fervens ſtrictura ſecures. Denique *Lucilius*, quem *Nonius cit. c.* 1. pro ſe affert, contra ipſum facit. Inquit enim: Crebræ ut ſcintillæ in ſtricturis &c. ¶ Eſt etiam ſtrictura idem quod ſtriatura, canaliculus, inciſura. *Petron. in Satyr.* Supercilia uſque ad malarum ſtricturam currentia. Alii leg. *ſcripturam*, & intelligunt lanuginem, quæ malas quodammodo inſcribit. Alii *juncturam*.

Strictus, a, um *ſtretto*, ἐσφιγμένος. *Cic.* 2. *Phil. c.* 9. Cum tu illum in foro,

Digitized by Google

foro, ſpectante Populo R. ſtricto gladio inſtructus eſt? *Caſ. l.* 3. *B. C.* 1. 38. Folia ex arboribus ſtricta. h. e. manu collecta. Sic *Horat. l.* 1. *ep.* 14. Strictis frondibus explere bovem disjunctum. *Ovid. de remed. Amor.* v. 233. ad artis ſtrictiſſima janua noſtræ, *anguſta*, *e difficile da entrarvi*. ¶ Translate ſumitur pro parco, avaro. *Petron. l.* 5. c. 2. Faciet ſtrictos, avaros, ſordidos, & qui in omni vita gratiam lætitiæ vitent. ¶ Item pro eo, qui brevi, & conciſa oratione utitur. *Auct. Dial. de Orat.* c. 25. ſtrictius Calvus, numeroſior Aſinius. ¶ Item pro ſevero. *Stat. l.* 3. *ſilv.* 5. v. 87. Nulla foro rabies, aut ſtrictæ jurgia legis. ¶ Aliquando eſt leviter vulneratus. *Stat.* 8. *Theb.* v. 534. ſetigeram Lucana cuſpide frontem Strictus aper.

Stricŭlus, i, m. pro hyſtriculus. h. e. pilis veſtitus, hirſutus. *Arnob. l.* 5. In ſpeciem duri, atque ſtriculi puſionis.

Stridens, entis, o. 3. τρίζων, partic. a ſtrideo. *Virg.* 3. *Georg.* Monteſque per altos Contenta cervice trahunt ſtridentia plauſtra. *Id.* 6. *Æn.* Ac bellua Lernæ Horrendum ſtridens, flammiſque armata Chimæra.

Stridĕo, es, di, n. *ſtridere*, *fare ſtridore*, *a ſtrepito*, חרק, Germ. *geigen*, Gal. *criſſer*, *bruire*, Hiſp. *rechinar*, τρίζω, κρίζω, Stridorem, aut ſtrepitum edo, a τρίζω, quod alium notat, & a ſono factum eſt. *Virg.* 1. *Æn.* Foribus cardo ſtridebat ahenis. *Id.* 4. *Georg.* Ut mare ſollicitum ſtridet refluentibus undis. V. *Strideus*.

Strido, is, di, ſine ſup. idem ac ſtrideo. *Plin. epiſt.* 26. *l.* 9. At cum ſtridunt funes, curvatur arbor, gubernacula gemunt. *Virg.* 4. *Georg.* Liquefacta boum per viſcera toto Stridere apes utero, & ruptis efferuere coſtis. *Hor. l.* 2. *ſat.* 8. v. 78. Stridere ſecreta diviſus aure ſuſurros.

Stridon, onis, f. *Sdrigan*, *Sdrin*, urbs alias Pannoniæ ſup. nunc Stiriæ, in conf. Illyrici, ad Muram fl. ¶ Patria fuit D. Hieronymi, qui proinde *Stridonenſis* appellatur.

Stridor, oris, m. *ſtridore*, *ſtrepito*, חריקה, Ger. *geigen*, Gal. *criſſement*, Hiſp. *ruydo*, τριγμὸς, βρυγμὸς, ſtrepitus, ingratus ſonus, qualis in funibus agitatis a ventis, in forium cardinibus, & anguium ſibilis, & in curruum rotis male junctis intelligitur. *Virg.* 1. *Æn.* v. 87. Inſequitur clamorque virum, ſtridorque rudentum. *Cic.* 5. *Tuſc.* c. 40. At vocem citharœdi non audiunt, ne ſtridorem quidem ſerræ tum, cum acuitur.

Stridŭlus, a, um, τετριγὼς, κρικτὸς, quod ſtridet. *Ovid. l.* 3. *Triſt. el.* 10. Nec, ut ante, per liquidum Stridula Sauromates plauſtra bubulcus agit. *Id.* 10. *Metam.* v. 6. Fax lacrymoſo ſtridula fumo. h. e. crepitans, & ſcintillans.

Striga, æ, f. ſulcus, qui uno ductu peragebatur in longitudinem, ut ſcamnum in latitudinem. A ruſticis cum ſtrigæ, tum ſcamni vocem acceperunt agrimenſores. Igitur ſtriga erat menſura, qua agri ita diſponebantur, ut in longitudinem longiores eſſent, ſive, quod idem eſt, ut a Septentrione in Meridiem in longitudinem reſpicerent: ſcamnum erat menſura, qua agri ita diſponebantur, ut longiores eſſent in latitudinem, hoc eſt ut reſpicerent in longitudinem ab Occidente in Orientem. Nam agrimenſores in Italia longitudinem accipiebant a Septentrione in Meridiem, latitudinem vero ab Occidente in Orientem. *Hygin. in Gromaticis*: Omnem menſuræ hujus quadraturam dimidio longiorem, ſive latiorem facere debebimus, & quod in latitudinem longior fuerit, ſcamnum appellare, quod in longitudinem, ſtrigam. ¶ Interdum ſtriga eſt vocabulum caſtrenſe, ut ſignificat ſpatium turmarum, in quo equi ſtringantur, & interquieſcunt ad urinam mittendam, & ut a continuo itinere reſpirent. *Caper*, *de verbis dubiis*: Striga in turma, ubi equi deſtringuntur. *Chariſ. l.* 1. Striga caſtrenſe eſt vocabulum, intervallum turmarum ſignificans, in quo equi ſtrigantur. ¶ Eſt & alia ſtrigæ acceptio, nempe pro ordine rerum inter ſe continuate collocatarum. *Feſt.* Strigæ appellabantur ordines rerum inter ſe continuata collocatarum, a ſtringendo dictæ. *Col. l.* 2. c. 19. Utrumque ſiccatum coarctabimus in ſtrigam, atque ita manipulos vinciemus. Altera lectio habet *ſtrues*. Atque hinc eſt, quod (ut auctor eſt *Hyginus libello de caſtrorum metatione*) ſtriga dicatur ordo, & ſeries equorum in caſtris tendentium. Neque enim hæc diverſa eſt ſignificatio ab ea, quam ponit *Feſtus*, ſed tantummodo generalis vocabuli ad rem ſpecialem accommodatio.

Strigātus, a, um, quod ſtrigæ formam habet, ut Ager ſtrigatus. *Aggenus Urbicus*, *l.* 1. *Comment. in Julium Frontinum*: Strigatus ager eſt, qui a Septentrione in longitudinem in Meridianum decurrit. Scamnatus autem, qui eo modo ab Occidente in Orientem creſcit. Et latitudinem hanc ſecundum idioma artis voluit Frontinus in Orientem intelligi.

Striges. V. Strix.

Strigil, lis, n. idem ac ſtrigilis. *Non.* c. 3. n. 195. ex *Varrone*.

Strigilecŭla, læ, f. diminut. parva ſtrigilis. Ita eam deſcribit *Apul. l.* 1. *Florid.* (*al.* 2.) Prædicabat, fabricatum ſibimet honeſtam ſtrigileculam, recta faſtigiatione clauſulæ, flexa tubulatione ligulæ, ut ex ipſa in manu capulo moraretur, & ſudus ex ea rivulo laberetur.

Strigĭlis, is, *ſtregghia*, Ger. *ſtrigel*, Gal. *étrille*, Hiſp. *almohaça*, ξυγγὶς, ξύστρα, inſtrumentum dentatum, ex ferro, auro, argento, vel aliis materia, quo hominum ſordes abradendo expoliuntur. Nam ſtrigilibus utebantur veteres in balneis ad radendas ſordes corporis, ſudoremque tergendum, præcipue in frictionibus ante cibum. Eſt a *ſtringo*, abjecto N, quomodo ab eodem *ſtriga* dicitur. Figuram ſtrigilis depictam vide, ſis, apud Hieron. Mercurialem l. 1. Artis Gymnaſticæ c. 8. *Cic.* 4. *Fin.* c. 12. Si ad illam vitam, quæ cum virtute degatur, ampulla, aut ſtrigilis accedat. *Juven. ſat.* 3. v. 262. Sonat unctis Striglibus. *Perſ. ſat.* 5. v. 126. I puer, & ſtrigiles Criſpini ad balnea defer. ¶ Interdum accipitur pro inſtrumento ad radendum lignum apto. *Pallad. l.* 5. *tit.* 4. Arbor ferrea ſtrigili ſubraſa. ¶ Item pro ſpecillo, ſive clyſtere auriculario, ubi quo medicamentum auribus inſtillatur. *Scribonius Largus compoſit.* 39. Prodeſt herbæ urceolaris, aut cucurbitæ ramentorum ſuccus tepens per ſtrigilem in foramen auris dolentis infuſus. *Plin. l.* 29. *c. ult.* Cum opus ſit, ſtrigili tepefacta infundere. ¶ Item pro parva maſſa auri. *Plin. l.* 33. c. 4. Hiſpania ſtrigiles vocat auri parvulas maſſas, quod ſuper omnia ſolum in maſſis, aut ramento capitur, cum cætera metallis reperta igni perficiantur. ¶ Denique ſtrigilis accipitur pro ſtriga, ideſt parte cava in columnis, &c. *Vitruv. l.* 4. c. 4. ut Sulaus, & alii leg. nam ab aliis *ſtriges* reponitur.

Strigillum, ii, ſeu ſtrigillium, ut aliqui ſcribunt, n. 2. ſpecillum, quo in aures medicamentum infunditur. *Celſ. l.* 6. c. 7. Commodiſſimeque per ſtrigillium inſtillatur. Alii leg. *ſtrigilem*.

Strigles, glium, f. idem quod ſtriges, h. e. cavitates in columnis. *Vitruv. l.* 4. c. 4. Striarum, & ſtriglium circuitus. Alii leg. *ſtrigium*.

Strigmentum, ti, n. ξύσμα, ῥύπος, γλοιὸς, ſordes, quæ deſtringuntur, & abſterguntur de corporibus, a *ſtringendo*. *Celſ. l.* 2. c. 8. Alvus quoque varia peſtifera eſt, quæ ſtrigmentum, ſanguinem, bilem viridem, aliquid modo diverſis temporibus, modo ſimul, & in mixtura quadam, diſcreta tamen repræſentet. *Plin. l.* 9. c. 23. Anguillæ atterunt ſe ſcopulis, ea ſtrigmenta viviſcunt. *Id. l.* 15. c. 4. Notum eſt, Magiſtratus honoris ejus octogenis ſeſtertiis ſtrigmenta olei vendidiſſe. ¶ Ponitur etiam pro quocunque ramento. *Plin. l.* 20. c. 3. *de cucurbita ſylveſtri*: Succus ex ſtrigmentis illitus cum roſaceo, & aceto febrium ardores refrigerat. *Val. Max. l.* 9. c. 14. n. 3. Ut candentium juglandium ſtrigmentis barbam ſibi, & capillum adurerent. Alii leg. *putaminibus*.

Strigo, as, a. 1. idem quod ſtringo, & dicitur de equis, & jumentis, cum interquieſcunt, & deſtringuntur ad urinam mittendam, aut vitas recuperandas. Apud *Phædr. l.* 3. *fab.* 7. ita loquitur mula ad muſcam ſe increpantem: Auſer frivolam inſolentiam; nam ubi ſtrigandum, & ubi currendum eſt, ſcio. *Plin. l.* 18. c. 19. In arando verſum peragi, nec ſtrigare in actu ſpiritus. h. e. non interquieſcere, uſque dum totus verſus agri conficiatur. Ita ex Codicib. & MSS. legit *Harduin*. Quidam alii *nec ſtrigare in actu ſæpius*. ¶ Translate *Senec. epiſt.* 31. Rurſus ad honeſta nitentes, quanto magis incubueris, minuſque tibi vinci, ac ſtrigare permiſeris, admirabor, & clamabo: tanto melior ſurge, & reſpira &c.

Strigo, onis, vel ſtrigor, oris, *ſtregone*, homo maleficus. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 46. Longum eſt ſtrigonem maleficum exornarier. Ita legit *Muretus l.* 12. *var. lect.* c. 19. Alii aliter. *Feſtus*, ſtrigones, aut ſtrigores dici ait homines denſarum virium.

Strigōſus, a, um, *macilento*, Ger. *auſſgezehrt*, Gal. *flanc?*, Hiſp. *enflaquecido*, ισχνώδης, macilentus, & dicitur proprie de jumentis, quorum corpora fames, aut nimius labor ſtringit, & arcta reddit. *Col. l.* 7. c. 6. Ut largi ſit uberis, & non ſtrigoſiſſimi corporis. *Liv. l.* 27. c. 47. Equi ſtrigoſiores. *Gel. l.* 4. c. 20. Equum ſtrigoſum, & male habitum, ſed equitem ejus uberrimum, & habitiſſimum viderunt. ¶ Translate ponitur pro jejuno, atque parco in dicendo, ut Strigoſus Orator. *Cic. in Brut.* c. 16. Verum eſt certe genere toto ſtrigoſior. h. e. gracilior, tenuior.

Stringo, is, xi, ctum, a. 3. *ſtringere*, עצר, Ger. *zwengen*, Gall. *étreindre*, Hiſp. *apretar*, σφίγγω, arcto, comprimo, a voce Græca allata, quæ idem ſignificat. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 66. Ita hodie te ſtringam ad carnarium. *Gell. l.* 17. c. 8. Mare gelu ſtringi, *agghiacciarſi*. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic.* 3. *Off.* Nullum vinculum ad ſtringendam fidem jurejurando majores arctius eſſe voluerunt. ¶ Metaleptice ſumitur pro educere, nudare. *Liv. l.* 7. c. 3. Procul inde omnibus abire juſſis, cultrum ſtringit. *Id. ibid.* Prius in me ſtrinxeritis ferrum. ¶ Item pro decerpere, colligere. *Virg.* 2. *Georg.* Sed tamen & quernas glandes tunc ſtringere tempus, & lauri baccas. *Id. Ecl.* 9. hic ubi denſas Agricolæ ſtringunt frondes. h. e. amputant, decutiunt. ¶ Item pro movere, tangere. *Virg.* 10. *Æn.* Atque animum patriæ ſtrinxit pietatis imago. ¶ Item pro leviter vulnerare. *Virg.* 8. *Æn.* Hunc primum levis haſta Themillæ Strinxerat. *Id.* 10. *Æn.* haſta ſtrinxit aliquid magno de corpore Turni. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 7. Unda ſtringitur tepido Noto. h. e. Noto leviter flanſe verberatur, & criſpatur. ¶ Item pro cædere, dolare. *Sil. l.* 6. Jam nautica pubes aut ſylvis ſtringunt remos. ¶ Item pro radere. *Virg. Æn. l.* 8. Pleno quem flumine cernis Stringentem ripas. *Ovid* 1. *Metam.* Veſtigia leporis canis ſtringit. *Id.* 3. *Amor. el.* 2. Stringere metas rota. ¶ Item pro maledicere, obtrectare. *Ovid l.* 3. *Triſt. el.* 7. Quem tua delicto ſtringantur pectora noſtro. ideſt maledictis lædaris noſtra culpa. ¶ Stringere rem parentis ingluvie, *divorare*, *conſumare il patrimonio*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. v. 8.

Stringor, oris, m. actus ſtringendi. *Lucret. l.* 3. v. 694. Morbus ut indicat, & gelidai ſtringor aquai. h. e. frigus aquæ, quo dentes perſtringuntur, de dentibus enim ibi eſt ſermo.

Stringotomium, ii, n. culter anatomicus. *Veget. de re veterin. l.* 2. c. 27. Stringotomio decarnare.

Strio, as, a. 1. *ſcanalare*, ſtrias facio. *Vitr. l.* 4. c. 3. Columnae autem ſtriari viginti ſtriis oportet. ¶ Striare etiam dicuntur boves, cum peracto, aut non peracto priore verſu, alius ſuper alium incumbunt. Hoc autem fieri, dum boves adhuc in priore verſu anhelant, non tenemus. *Plin. l.* 18. c. 19. In arando verſum peragi, nec ſtriare in actu ſæpius. V. *Strigo*.

Strix, igis, f. στρίγξ, canaliculus in columna ſtriata. Nomen ex eo eſſe videtur, quod ſtrigilis more ſit ſulcata. Niſi potius a Græco στρὶξ, ſive στρίγξ. Nam apud *Vitruvium* legimus *l.* 10. c. 13. Canaliculi, qui Græce στρὶξ dicuntur, longitudo foraminum XIX. Quomodo a ſtria differat, V. *Stria*. *Vitr. l.* 4. c. 4. Circa ſtrigium cava, & angulos ſtriarum. ¶ Strix item, στρὶξ, στρίγξ, avis eſt nocturna, aut veſpertilio, vel noctua, vel ſaltem avis noctuæ ſimilis, *ſtrige*. *Plin. l.* 11. c. 39. Eſſe in maledictis jam antiquis ſtrigem convenit, ſed quæ ſit avium, conſtare non arbitror. *Serenus Sammonicus* c. 59. putat, ſtriges ubera immulgere labris infantium. Inquit enim: Præterea ſi forte premit Strix atra puellos Viroſa immulgens exertis ubera labris. Quod fabuloſum eſt. *Plin. l.* 11. c. 39. Nam lac, niſi animal pariens, volucrum veſpertilioni tantum. Fabuloſum enim arbitror de ſtrigibus, ubera eas infantium labris immulgere. *Ovidius* autem infantes ſine nutricum cuſtodia relictos a ſtrigibus e cunis rapi tradit, ſanguinemque omnem ab illis exſorberi. Sic enim ſcribit 6. *Faſt.* Sunt avidæ volucres, non quæ Phineia menſis Guttura fraudabant, ſed genus inde trahunt. Grande caput, ſtantes oculi, roſtra apta rapinæ, Canities pennis, unguibus hamus ineſt. Nocte volant, pueroſque petunt nutricis egentes, Et vitiant cunis corpora rapta ſuis. Carpere dicuntur lactentia viſcera roſtro, Et plenum poto ſanguine guttur habent. Eſt illis Strigibus nomen, ſed nominis hujus Cauſa, quod horrenda ſtridere nocte ſolent. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 31. Cum condiunt, non condimentis condiunt, ſed ſtrigibus, vivis convivis inteſtina quæ exedint. ¶ Item ſtria a veteribus lamia, ſeu mulier malefica dicebatur, cujus proprium eſſe credebant infantes faſcinare ſuo contactu, & lacte, munerumque oblatione, *ſtrega*, Ger. *eule*, Gal. *chevêche*, Hiſp. *bruxa*, στρίγξ, νυκτοκόραξ, γυνὴ φαρμακίς. *Feſtus*. Striges, aves nocturnae, ut ait Verrius, Græci στρίγγας appellant: a quo maleficis mulieribus nomen inditum eſt, quas volaticas etiam vocant.

Strobĭlus, i, m. στρόβιλος, nux pinea, quæ etiam Græcis dicitur conus, conarium, oculus, a στρόβιλος, vertex, turbo, trochus. *Ulp. l. ligni*, 10 *fine*, *ff. de legat.* 3. De pinu etiam integri ſtrobili ligni appellatione continebuntur. ¶ Strobilus quoque eſt arbor ex pinaſtrorum genere. *Plin. l.* 18. c. 104. *de pinaſtro*. Eaſdem arbores alio nomine eſſe per oram Italiæ, quas ſtrobilos vocant, plerique arbitrantur, &c. Pleriſque Cod. habent *tibulos*.

Strobus, i, f. στρόβος, genus arboris odoriferæ. *Plin. l.* 12. c. 17. Petunt & in Carmanos arborem ſtrobum ad ſuffitus, perfuſam vino palmeo accendentes. ¶ Sumitur etiam pro ladano, quod eſt genus odoris, qui fit ex ſucco ladæ herbæ, & aliorum fruticum odoratorum, qui barbis caprarum inhæreſcit, dum paſcuntur, & pulvere glomeratur, ac Sole incoquitur. *Plin. l.* 12. c. 17. Recentiores ex Auctoribus ſtrobon hos vocant.

Strombus, i, m. στρόμβος, concha tortilis in mari, a στρόμβος, turbo, trochus, quod idem eſt, ac στρόβιλος. *Plin. l.* 32. c. 10. Strombi in aceto putrefacti lethargicus excitant odores. *Id. ibid.* c. 11. Scepini, ſtrombus, ſolen, ſive aulus.

Strongyle, f. 1. *Stromboli*, inſ. Siciliæ, una Æoliarum, in mari Tyrrheno, ſic dicta a rotunditate. ¶ Item inſ. Cretæ, ante Lyctum opp. Naxi inſ. ¶ Item inſ. parva Lyciæ. ¶ Item Strongyla, olim Macalla, *Strongoli*, urbs Magnæ Græciæ, in ora, inter Crotonem ad Auſtr. & Chriſmiſſam ad Bor. ¶ Strongyle quoque, *Pergola*, opp. Naxi, in ſaxo, ubi rudera templi Baccho olim dicati. *Plin. l.* 4. c. 12.

Strongylus, aut Strongylus, i, f. inſula Siciliæ, eadem quæ Strongyle. *Silius l.* 14. v. 260. perflataque Strongylos Auſtris.

Stropha, æ, f. στροφὴ, verſutia, acumen, tergiverſatio fraudulenta, cun-

ctatio

Digitized by Google

ſtatio ſubdola, a στρέφω, verto. *Plin. l. 2. ep. 18.* Ego aliquam ſtropham inveniam, agamque cauſam tuam. *Martial. l. 3. ep. 7.* Nihil ſtropharum eſt, jam ſalarium dandum eſt. ¶ Apud *Vitruv. l. 10. cap. 8.* ſtrophæ ſunt vincula, quibus remi ad ſcalmos alligantur.

Strophădes, f. 3. *Strivali*, duæ inſulæ parvæ maris Jonii, ante Cypariſſium prom. ita dictæ a στρέφω, verto, vel a στροφὴ, *converſio*, nempe a converſione Calais, & Zethæ, qui Harpyas a Regno Phinei arcuerunt, & ad has uſque inſulas perſecuti ſunt, ubi admoniti, ut Jovis canes ulterius perſequi deſiſterent, reverſi ſunt. *Virg. 3. Æn. v. 209.* Strophades Graio ſunt nomine dictæ Inſulæ Jonio in magno.

Strophiarius, ii, m. στροφιοποιὸς, qui ſtrophia facit. *Plaut. Aul. 3. 5. 42.* Strophiarii adſtant, adſtant ſemizonarii.

Strophiŏlum, i, n. dim. a ſtrophium. *Plin. l. 21. c. 2. de coronis*, Strophia appellantes, unde nata ſtrophiola.

Strophium, ii, n. στρόφιον, ſeu στρόφιον, faſcia pectoralis. *Catull. carm. 65.* Non terati ſtrophio lactantes vincta papillas. *Turpil.* apud *Non. c. 14. num. 8.* Inter vias epiſtola excidit mihi, infelix inter tuniculam & ſtrophium quam collocaram. ¶ Præterea ſtrophium eſt ſertum, ſeu corona, qua caput cingitur. *Plin. l. 21. c. 2.* Tenuioribus (coronis) utebantur antiqui, ſtrophia appellantes, unde nata ſtrophiola. *Feſtus*: Struppus (al. *Stroppus*) eſt, ut Atteius philologus exiſtimat, quod græce στρόφιον vocatur, & quod ſacerdotes pro inſigni habent in capite; quidam coronam eſſe dicunt, aut quod pro corona inſigne in caput imponatur, quale ſit ſtrophium. ¶ Item vitta ſeu faſcia, qua flores in ſerta nectuntur. *Prudent. Cathemer. 3. v. 28.* Sertaque myſtica dactylico liga ſtrophio. ¶ Item vinculum, quo anchora alligatur. *Apulej. l. 11. Metam.* Navis abſoluta ſtrophiis anchoralibus.

Strophōſus, a, um, adject. qui ſtrophi morbo laborat. *Veget. l. 5. cap. 27.* Animalia ſtrophoſa, quibus ventes frequenter dolet.

Strophus, i, maſc. *volvolo*, inteſtinorum dolor, cum circa umbilicum inteſtina torquentur, στρόφος. *Apul. de herb. c. 26.* Chamæpytis ſtrophi dolorem tollit.

Struppus. V. in Strophium.

Structe, adv. cum apparatu, ornate. *Tertul. de cultu fem. c. 11.* Quæ vobis cauſa ad ſtructius prodeundi.

Structĭlis, & le, o. κατασκευαστὸς, quod ſtructum eſt, ut Structiles canales, ſtructiles columnæ, quæ non ſunt ex uno lapide, ſed ex multis, quibus opponuntur ſolidæ, quæ ex uno, ſolidoque conſtant lapide. *Ulp. l. ſicuti, §. 1. ff. ſi ſervitus vindicetur*: Superque eum parietem columnas ſtructiles imponere. *Vitruv. l. 8. c. 7.* Canales ſtructiles. ¶ Lapis ſtructilis, lapis minutior, qui aliis imponitur ad domos ſtruendas. *Ulp. l. ſiſi forte, §. modus, ff. ſi ſervitus vindicetur*: Forte ut reficies lapide quadrato, vel lapide ſtructili. ¶ Cæmentum ſtructile, lapis cæſus ad fundamentum jaciendum, cui ædificium ſuperſtruatur. *Martial. l. 9. ep. 77.* Non ſilice duro, ſtructilive cæmento. ¶ Sepes ſtructiles, manufactæ, quibus opponuntur vivæ. *Col. l. 11. c. 3.* Vetuſtiſſimi auctores vivam ſepem ſtructili prætulerunt.

Structio, onis, f. actus ſtruendi, ſtructura. *Pallad. l. 12. tit. ult.* Patroſelinum ſerunt inter ſpatia ſtructionis. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 7. n. 16.* Scalarie ſtructio.

Structor, oris, m. 3. κατασκευαστὴς, τέκτων, qui aliquid ſtruit. Speciatim ponitur pro ædificatore, & fabro cæmentario, *muratore*. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. epiſt. 5.* A puero ut diſceſſi, in aream tuam veni: res agebatur multis ſtructoribus. ¶ Item pro eo, qui annonam parat. *Cic. Att. l. 14. ep. 3.* Ecce autem ſtructores noſtri ad frumentum profecti, cum inanes rediſſent, &c. ¶ Item pro eo, cujus cura eſt menſas exſtruere, & decoro manuum geſtu cibos diſcerpere, ac præminiſtrare, *ſcalco*. *Serv. in 1. Æn.* Struere eſt ordinare, componere: unde & ſtructores dicuntur ferculorum compoſitores. *Martial. l. 10. ep. 48.* Et quæ non egeant ferro ſtructoris Ofellæ. *Juvenal. ſat. 5. v. 120.* Structorem ſaltantem ſpectes, & chironomunta volanti cultello.

Structorius, a, um, adject. qui ſtruitur, ut opera ſtructoria alicui locam. *Tertul. in Apolog. c. 14.*

Structūra, æ, f. *ſtruttura*, *fabbrica*, κατασκευὴ, ratio ſtruendi, ædificatio. *Liv. l. 21. c. 11. de muris Sagunti.* Cæmenta non calce durata erant, ſed interlita luto, ſtructuræ antiquæ genere. *Vitruv. l. 2. c. 8.* Structurarum genera hæc ſunt: reticulatum (*opus*) quo nunc omnes utuntur, & antiquum, quod incertum dicitur. ¶ Tranſlata *Cic. de opt. gen. orat. c. 2.* Structura verborum. *Ovid. 4. de Ponto, eleg. 13. v. 4.* Structura carminis. ¶ Ponitur item pro ipſa mole ſtructa. *Vitruv. l. 5. c. 12. de portubus faciendis*: Erit ex una parte ſtatio, ex altera parte ſtructuris, ſive aggeribus expediantur progreſſus. Ex autem ſtructuræ, quæ in aqua ſunt futuræ, videntur ſic eſſe faciendæ, &c.

Structus, a, um, κατασκευασθεὶς, *diſpoſto*, *fabbricato*. *Cic. de Sen.* Fundit frugem ſpicæ ordine ſtructam. *Id. in Or. c. 70.* Si eos compoſiti Oratoris bene ſtructam collocationem diſſolvas permutatione verborum. *Virg. 3. Æn.* Templa Dei ſaxo venerabar ſtructa vetuſto. *Lucr. l. 4. v. 360.* Saxorum ſtructa, pro *ſtructa ſaxa*, ut dicimus ardua montium, ſtrata viarum, &c.

Strues, is, f. *cataſta*, *maſſa*, *congerie*, דור, Germ. *holtzbeige*, Gall. *tas*, *monce*, Hiſp. *on hazina*, *monton*, ſyan, σωρὸς, θημὼν, congeries, ſeu acervus rerum, a *ſtruo*. *Cic. Att. l. 5. ep. 12.* Strues ſalinarum apparator. *Liv. l. 21. c. 27.* Struem ingentem lignorum faciunt. *Plin. l. 14. c. 4.* Cucurritque non nemo ad ſpectandas uvarum in iis vineis ſtrues. ¶ Speciatim ſumitur pro genere libi, quod in ſacris antiqui prælibabant. *Feſt.* Strues genera liborum ſunt, digitorum conjunctorum non diſſimilia, qui ſuperjecta panicula in tranſverſum continentur. *Ovid. l. 1. Faſt. v. 276.* Hæc adolet flammis cum ſtrue farra ſuis.

Strufertarii, m. a. qui ad arbores fulguritas ſacrificabant. *Feſt.* Strufertarios appellabant antiqui, ut ait Verrius, homines conductos mercede, qui ad arbores fulguritas, aut piacularium commiſſorum cauſa ſacrificia quædam ſtrue, & fertu, ſolemnibus verbis faciunt, Precor te, Jupiter, uti mihi volens propitius ſies. Quod & nullo etiam fiebat adhibito ſtrufertario. Hæc *Feſtus*.

Struix, icis, f. 3. κατασκευὴ, extructio cujuſvis rei, a *ſtruo*. *Feſt.* Struices antiqui dicebant extructiones omnium rerum. *Plaut. Men. 1. 1. v. 26.* Cereales cœnas dat. Ita menſas extruit. Tantas ſtruices concinnat patinarias. Et Livius: Quo Caſtalia per ſtruices ſaxeas lapſu accidit. Apud *Nævium* etiam, *Servum* teſta, aſt *Struix malorum*. Imo apud *Solinum* quoque c. 8. & 41. ubi in vulgaribus eſt *ſtruem*, & *ſtruibus*, e veteri codice *ſtruicem*, & *ſtruicibus* repoſuit *Andreas Schottus*, *l. 3. Obſerv. Human. c. 25.*

Struma, æ, f. *ſcrofola*, Germ. *kropff*, Gall. *écrouelles*, *goitre*, Hiſp. *puercas*, *lamparon*, χοιρὰς, tumor cervicem præcipue infeſtans, cum ſcilicet circa guttur glandulæ quædam pure, & ſanguine plenæ oriuntur, quamvis & in aliis interdum corporis partibus gignantur, ut in alis, inguinibus, lateribus. Vide *Celſ. l. 5. c. 28.* Dicitur etiam *ſcrophula*, a ſcrophis, ſeu ſcrofis, quæ id morbi genus patiuntur, quemadmodum & Græcis eadem de cauſa χοιρὰς vocatur. *Celſ. l. 2. c. 9.* Frigida aqua ſtrumas excitat. *Cic. pro Sext. c. 65.* Is medentur Reipublicæ, qui exſecant peſtem aliquam tanquam ſtrumam civitatis. ¶ *Strumam diphylo tegere*, proverb. h. e. alicujus turpia facta dignitate aliqua, ſeu honeſto munere tegere & obliterare. *Cic. Att. l. 2. ep. 9.* Denique etiam Vatinii ſtrumam ſacerdotii διβάφῳ veſtiant.

Strumaticus, a, um, idem ac ſtrumoſus. *Firmic. l. 8. c. 19.* Viceſima tertia pars Arietis ſi in horoſcopo fuerit inventa, ſtrumaticum faciet.

Strumĕa, vel ſtrumia, æ, femin. genus herbæ, quarta ranunculi ſpecies, ita dicta a *ſtruma*. *Plin. l. 25. cap. ult.* Noſtri herbarii ſtrumeam vocant, quoniam medetur ſtrumis, & panis, parte in fumo ſuſpenſa. ¶ Hæc herba eſt, qua mendicantes bene valentes ſibi crura, & lacertos dilaniant, quo poſſint impudentiæ ſtipem extorquere, vel hac impoſtura pecuniolam aucupari. Hanc nonnullis herbariis ulceraria vulgo dicitur, a aliis ſcelerata. *Ruellius*.

Strumella, læ, f. parva ſtruma. *Marcell. Empir. c. 15.*

Strumentum, i, n. idem quod inſtrumentum, a *ſtruo*. *Tertul. l. 2. ad uxor. c. 7.* Continentia ad ſtrumentum æternitatis demonſtrata.

Strumōſus, a, um, χοιραδικὸς, qui ſtrumas patitur. *Juven. ſat. 10. v. 309.* Nec prætextatum rapuit Nero loripedem, vel ſtrumoſum, &c.

Strumus, i, herba eadem quæ ſtrychnos, & cucubalum, ſoporifera. *Apul. de herb. c. 74. & Plin. l. 27. c. 8.*

Struo, is, xi, ctum, a. 3. *ordinare*, *mettere in ordine*, בנה, תקן, Ger. *bauwen*, *zurüſten*, κατασκευάζω, ordino, ordinate apto, compono. *Serv. in 1. Æn.* Struere eſt ordinare, componere: unde & ſtructores dicuntur ferculorum compoſitores. *Cic. 3. de Orat.* Collocationis eſt componere, & ſtruere verba, &c. *Ovid. 1. Metam.* Altaque congeſtos ſtruxiſſe ad ſidera montes. ¶ Speciatim ſumitur pro ædificare, facere, efficere. *Horat. l. 2. od. 18.* Et ſepulcri immemor, ſtruis domos. *Hirt. l. 8. B. G. c. 41.* E regione ejus vineas agere adverſus montem, & aggeres ſtruere cœpit. ¶ Item pro moliri, machinari, parare. *Ter. Heaut. 3. 2. 3.* Num me fefellit, hoſce id ſtruere? *Cic. pro Cluent. cap. 64.* Ut velle, atque optare aliquid calamitatis filio potius, quam id ſtruere, & moliri videretur. *Liv. lib. 23.* Struere invicem inſidias. Sic dicimus ſtruere alicui crimina, mortem, &c. *Tacit. 11. Annal. c. 12. & l. 4. c. 10.* ¶ Item pro exſtruere, movere. *Cic. 2. de Or.* Atque iiſdem his ex locis & odium in alios ſtruere diſcemus, & a nobis, ac noſtris dimovere. ¶ Item pro inſtruere. *Tac. l. 4. Ann. c. 27.* Struebantur, qui innocentem perfugere, &c. ¶ Struere rem, eſt augere, *far roba*. *Perſ. Sat. 2. v. 44.* Rem ſtruere exoptas cæſo bove, Mercuriumque arceſſis fibra.

Struppus, i, m. Strophium, corona, ſeu vitta, apud *Feſt.* cujus verba V. in *Strophium*. *Paulus apud eund. Feſt.* ſcribit Struppos fuiſſe faſciculos de verbenis factos, qui Deorum capitibus in pulvinaribus imponebantur.

Struthēa mala, quæ & *ſtruthomela* eadem voce dicuntur, στρουθόμηλα, mala Cydonia, ſeu cotonea minora, teſte *Plin. l. 15. c. 11.* Fortaſſe nomen ſit ex paſſerina parvitate. Nam στρουθὸς, *paſſer*. *Plaut. Perſ. 1. 3. 7.* Commiſce mulſum, ſtruthea, coluteaque appara. *Col. l. 5. c. 10.* Cydonia, quorum genera tria ſunt, ſtruthia, chryſomelina, muſtea.

Struthēum, i, n. pars virilis, a στρουθὸς, *paſſer*, quæ avis eſt ſalaciſſima. *Feſtus*: Strutheum in mimis præcipue vocant obſcœnam partem virilem, a ſalacitate videlicet paſſeris, quæ Græce στρουθὸς dicitur.

Struthio. V. in dictione ſequenti.

Struthiocamelinus, a, um, adjectiv. *di ſtruzzo*, ut ſtruthiocamelinum ſevum, apud *Plin. l. 29. c. 5.*

Struthiocamēlus, i, m. *ſtruzzo*, στρουθοκάμηλος, paſſer marinus, hoc eſt trans mare advectus, maxima omnium avium. Antiquiores Græci στρουθὸν μεγάλην, aut στρουθὸν Λιβυκὴν appellarunt. Dictus videtur a στρουθὸς, non quæ paſſerem ſignificat, ſed quæ generatim pro omni ave accipitur, & a κάμηλος, *camelus*, quia colli, ac crurum longitudine camelo ſimilis eſt. Hanc avem ita deſcribit *Plin. l. 10. c. 1.* Sequitur natura avium, quarum grandiſſimi, & pene beſtiarum generis ſtruthiocameli Africi, vel Æthiopici, altitudinem equitis inſidentis equo excedunt, celeritatem vincunt: ad hoc demum datis pennis, ut currentem adjuvent, cætero non ſunt volucres, nec a terra tolluntur. Ungulæ iis cervinis ſimiles, quibus dimicant, biſulcæ, comprehendendis lapidibus utiles, quos in fuga contra ſequentes ingerunt pedibus. Concoquendi ſine delectu devorata mira natura, ſed non minus ſtoliditas, in tanta reliqui corporis altitudine, cum colla frutice occultaverint, latere ſe ſe exiſtimantium. Præmia ex iis ova, propter amplitudinem pro quibuſdam habita vaſis, conoſque bellicos, & galeas adornantes pennæ. Hæc *Plin.* Adde *Tertullian. de Virg. veland. cap. ult.* ¶ Vocatur etiam Struthio, onis, abjecta compoſitionis parte. *Vopiſcus in Firmo ad fin.* Sedentem ingentibus ſtruthionibus vectum eſſe. *Lamprid. in Heliog.* Sexcentorum ſtruthionum capita una cœna exhibuit.

Struthium, ii, n. στρούθιον, herba, quæ & radicula, & lanaria appellatur, quia ſuccum habet purgandis, & albicandis lanis aptum. *Plin. l. 19. c. 3.*

Struthopŏdes, qui pedes ſimiles ſtruthis habent. *Plin. l. 7. c. 2.* Indiæ fœminæ plantas adeo parvas, ut Struthopodes appellentur.

Strychnus, i, στρύχνον, herba eadem quæ ſtrumus. *Plin. l. 18. c. 8.*

Strygis, is, f. στλεγγὶς, genus frumenti vilioris, ingratique in cibis ſaporis, apud *Hippocratem*. Hinc *Plaut. Pſeud. 3. 2. 31.* Non condimentis condiunt, ſed ſtrygibus. Alii leg. *ſtrigibus*.

Strymon, onis, m. Conozue, *Stromona*, al. *Rendina*, al. *Radina*, al. *Marmara*, al. *Iſcher*, fl. Macedoniæ, qui ex Orbelo M. al. ex Scomio M. manat, & per Græcos, & Lacos in mare Ægæum fluit, & ſinum Strymonicum denominat, qui nunc *el Golfo di Conteſſa*. *Virg. 4. Georg.* deſerti ad Strymonis undam. ¶ Item urbs Thraciæ.

Strymonĭus, a, um, adjectiv. ad Strymonem pertinens, ut Strymoniæ grues. *Virg. 1. Georg. v. 120.* Strymoniæ Matres. *Ovid. in Ibin.*

Studĕo, es, dui, ſine ſup. *ſtudiare*, *procurare*, *attendere*, יגע, Germ. *ſtudiren*, Gal. *étudier*, Hiſp. *eſtudiar*, σπουδάζω, ſtudium adhibeo, alicui rei operam do. Uſurpatur vel abſolute. *Quintil. lib. 12. c. ult.* Nunc computamur annos, non quibus ſtuduimus, ſed quibus viximus. ¶ Vel cum dativo. *Cic. 1. de Orat.* Ut nemo ſuis ſtuduiſſe vi ſapientiæ vehementius videatur. *Id. 4. Fin.* Sed quum ſtudebat laudi, & dignitati, multum in virtute profecerat. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *in*. *Quintil. l. 10. c. 2.* Poetæ, & pictores in id ſolum ſtudent, ut deſcribere tabulas menſuris, ac lineis ſciant. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*. *Gell. l. 11. c. 2. ex Catone*: Siquis in ea re ſtudebat. ¶ Vel cum ſolo accuſativo, præſertim communi. *Cic. poſt redit. in Sen. c. 6.* Cum vero literas ſtudere incipit, & belua immanis cum Græcis philoſophari. Meliores tamen codices habent *literis*. *Id. 5. de Fin. c. 2.* Ut id ipſum quod ſtudet, facere poſſit optative. *Ter. Andr. 1. 1. 31.* Homini ille nihil egregie præter cætera ſtudebat. ¶ Interdum notat conari, eniti, & conſtruitur cum infinitivo, vel cum membro orationis. *Cic. 1. de Orat.* Qui ſtudeat omnium rerum vim, naturam, cauſaſque noſſe. *Idem de Amic.* Fieriſque ſtudebam ejus prudentia doctior. ¶ Interdum cauſas agere. *Martial. lib. 10. epigr. 19. de Plinio juniore*: Dum centum ſtudet auribus virorum. h. e. dum cauſas agit apud Centumviros judices. ¶ Accipitur etiam pro favere, alicujus partes ſequi. *Salluſt. in Catil. 10 or. Cæſaris*. Neque ſtudere, neque odiſſe, ſed minime iraſci decet. *Cic. pro Cœl. cap. 4.*

Stu-

Studuit Catilina, cum jam aliquot annos eſſet in foro, Cœlius. ¶ Item pro cuetm habere, cum genit. *Cic. 3. de nat. Deor. ex Poeta*: Parentem habere avarum, illepidum in liberos, Difficilem, qui te nec amet, nec ſtudeat tui. ¶ Item pro cupere, ſeu velle. *Nepos in Pelop. c.* 2. Cum tempore ipſo, quo ſtuduerant, perveniſſent. *Cic. Phil.* 6. Unum omnes ſtuditis, unum omnes ſtudetis. *Plaut. Mil. ſc. ult.* Minus has res ſtudeant, &c. In his & ſimilibus loquendi modis quidam volunt ellipſim eſſe, & ſubaudiendum aliquod infinitum, ut *habere*, *conſequi*, &c. Aliquando etiam infinitus exprimitur. *Cic. in Partit.* Studeo, mi pater, Latine ex te audire ea, quæ &c. *Ter. Eun.* 5. 5. Dum ſtudes dare verba nobis. ¶ Uſurpatur etiam paſſiva impersonaliter. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Hic & ſimilitudinem reddere inſtituit; ante eum quam pulcherrimas facere ſtudebatur.

Studiōſe, adv. *ſtudioſamente*, *diligentemente*, Germ. *fleiſſiglich*, Gal. *ſoigneuſement*, Hiſp. *eſtudioſamente*, σπουδαίως, cum ſtudio, diligenter. *Cic.* 2. *de Orat.* Qui cum ſtudioſe pila luderet. *Id. in Brut.* Hunc ſtudioſe dum adoleſcentes ingenioſiſſimi audire ſoliti ſunt. *Plin. l.* 4. *epiſt.* 26. Libellos ſtudioſiſſime comparare. *Nep. in Ageſil. c.* 3. Armari ſtudioſius.

Studiōſus, a, um, *ſtudioſo*, *diligente*, *ſollecito*, שוקד, Ger. *fleiſſig*, Gal. *ſtudieux*, Hiſp. *eſtudioſo*, σπουδαῖος, diligens, aſſiduus, perſeverans, qui alicui rei deditus, atque addictus eſt. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 5. Putavi mihi ſuſcipiendum laborem utilem ſtudioſis, mihi quidem ipſi non neceſſarium. *Id.* 4. *Acad.* Homo & acutus, ut Pœnus, & valde ſtudioſus, ac diligens. ¶ Vel cum genitivo. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 3. Te autem ab initio memoria teneo ſumme omnium doctrinarum ſtudioſum fuiſſe. *Id.* 1. *de Orat.* Tamen nemo ſuaſerit ſtudioſis dicendi adoleſcentibus. *Idem* 4. *Fin.* Studioſiſſimus Philoſophiæ. ¶ Item cum ablat. cum præpoſit. *in*. *Id. Fam.* 5. *ep.* 9. Studioſiorem in aliquo colendo eſſe. ¶ Reperitur & cum dativo. *Plaut.* 3. 1. 207. Qui niſi adulterio, ſtudioſus nulli aliæ rei eſt. ¶ Item pro amatore, fautore, benevolo. *Cic. in Brut. c.* 16. Habet enim certos ſui ſtudioſos, qui, &c. *Id.* 6. *Fam. ep.* 8. Viri ſunt optimi, & tui ſimilium ſtudioſi.

Studium, ii, n. *ſtudio*, *diligenza*, עמל, Ger. *fleiſſ*, *ernſt*, Gal. *etude*, *ſoin*, Hiſp. *eſtudio*, σπουδή, diligentia, cura, opera attenta, qua ad aliquid incumbimus. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 25. Studium autem eſt animi aſſidua, & vehemens ad aliquam rem applicata magna cum voluntate occupatio, ut Philoſophiæ, Poetices, Geometriæ, literarum. ¶ Plus eſt, quam diligentia. Nam ſtudium cum animo jungitur, diligentia interdum operæ tantum eſt. *Caſ. l.* 4. *B. G.* Non omnes eadem alacritate, ac ſtudio, quo in pedeſtribus uti præliis conſueverant. *Cic.* 2. *de Div.* Quorum ſtudia legendi meum ſcribendi ſtudium vehementius in dies incitatur. *Id. de clar. Orat.* Studium in aliqua re collocare. ¶ Sæpe ponitur pro ſimplici exercitatione. *Terent. Andr.* 1. 1. 29. Ut animum ad aliquod ſtudium adjungant. *Virg.* 1. *Æn.* Studiiſque aſperrima belli. *Col. in præf. l.* 1. Studium agere. ¶ Sumitur etiam pro voluntate, ſententia, ardore animi, &c. *Cic. ad Brut.* 14. Quare omni ſtudio a te, mi Brute, contendo, ut Ciceronem meum ne dimittas. *Id. de Amic.* Voluntatum, ſtudiorum, ſententiarum ſumma conſenſio. *Virg.* 2. *Æn. v.* 39. Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus. ¶ Item pro cupiditate, deſiderio. *Cic. de Sen.* Equidem efferor ſtudio patres veſtros, quos colui, & dilexi, videndi. *Id.* 2. *Acad.* Cum Zenone Arceſilas ſibi omne certamen inſtituit, non pertinacia, aut ſtudio vincendi. ¶ Item pro amore, favore, officio. *Cic. pro Planc.* Comitiis, præſertim Ædilitiis, ſtudium eſſe populi, non judicium. ¶ Item pro opere. *Marcian. l. ſi prægnans*, *ff. de fideicom. libert.* Si prægnans ancilla minime non ſtudio manumiſſoris, ſed fortuitu partiatur, ne manumittatur, &c. ¶ Item ſpeciatim pro ſtudio litterarum, & ſcientiarum. *Quintil. in proœm. lib.* 1. Studia alicujus ab infantia formare. *Sueton. de illuſtr. Grammat. c.* 9. Studia leviter attingere. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. Annos dare ſtudiis. *Vellej. l.* 2. *c.* 59. Apolloniam eum in ſtudia miſerat. ¶ Item pro loco, in quem ſtudendi cauſa convenitur. *Capitol. in M. Anton. Philoſ. c.* 16. Apud Ægyptios civem ſe egit, & philoſophum in omnibus ſtudiis, templis, locis. *Salmaſ.* legit *ſtadiis*. ¶ *Studio* in ſexto caſu ſignificat de induſtria, data opera, *a poſta*. *Cic. pro Sex. Roſc. c.* 32. Ut omnes intelligant, me non ſtudio accuſare, ſed officio defendere.

Stulte, adv. *ſtoltamente*, *pazzamente*, Ger. *narriſch*, Gal. *ſottement*, Hiſp. *locamente*, ἀνοήτως, inſipienter, imprudenter. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 7. Quid eſt enim ſtultius, quam neminem eſſe oportere tam ſtulte arrogantem? &c. *Id. de nat. Deor. c.* ... Hæc & dicuntur, & creduntur ſtultiſſime. *Sen. l.* 5. *Controv.* 34. Gorgias multo ſtultius, quam Prometheus Parraſius ſupplicium proxiſſet.

Stulteſco, is, n. *diventare ſtolto*. *Plaut. Moſt.* 4. 1. 49. Puero, præter ſpeciem ſtulteſcis. Alii rectius leg. *ſtultus es*.

Stultiloquentia, æ, f. idem ac ſtultiloquium. *Plaut. Trin.* 2. 2. *in fin.* Occluſioremque habeant ſtultiloquentiam.

Stultiloquium, ii, n. μωρολογία, imprudens ſermo. *Plaut. Mil.* 2. 3. 25. Ni comprimas tuum ſtultiloquium.

Stultilŏquus, a, um, adject. qui ſtulte loquitur. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 45. Tace ſtultiloque; neſcis quid ſoſſet boni.

Stultitia, æ, f. *pazzia*, סכלות, Ger. *narrheit*, Gall. *folie*, *ſotiſe*, Hiſp. *locura*, μωρία, ἄνοια, amentia, dementia, imprudentia. *Cic.* 2. *de Div. c.* 43. O delirationem incredibilem! Non enim omnis error ſtultitia dicenda eſt. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 30. Eſt enim proprium ſtultitiæ aliorum vitia cernere, oblivisci ſuorum. *Plin. l.* 11. *c.* 52. Auricularum magnitudo loquacitatis, & ſtultitiæ nota eſt. ¶ Interdum gravia quædam crimina ſtultitiæ nomine appellantur, elevandi, & extenuandi cauſa. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 12. Tibi ultro ſupplicatum venio ob ſtultitiam meam. h. e. ob ſtuprum filiæ tuæ illatum. Adde *Moſtel.* 5. 2. 34. & *Terent. Heaut.* 5. 2. 8.

Stultivĭdus, a, um, adject. qui ſtulte, & prave videt. *Plaut. Mil.* 2. 3. 64. Vin' jam faciam, ut ſtultividum te fatearis?

Stultŭlus, a, um, adject. dimin. a ſtultus. *Apul. l.* 9. *Metam.* Tu ſtultule aſine, intra terminos piſtrini contentus.

Stultus, a, um, *ſtolto*, *pazzo*, נבל, Ger. *narr*, Gal. *fou*, *ſot*, Hiſp. *bovo*, *loco*, μωρός, ἀνόητος, amens, imprudens, improvidus, incautus. *Cic. l.* 9. *Famil. ep.* 22. Stultorum plena ſunt omnia. *Idem pro Mil.* Homines ſtultiſſimi. *Idem Ver.* 7. *c.* 39. Stultum conſilium. *Idem* 3. *de Orat.* Stulta loquacitas. *Plaut. Curcul.* 4. 3. 19. Sulto ſtultius. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 9. ſtultam artem vocat libros ſuos de arte amandi, quia propter eos in exilium miſſus fuit. ¶ Differt a fatuo, quia levius eſt ſtultum eſſe, quam fatuum. Fatuus enim dicitur, qui omnino deſipit. *Afran. apud Iſid. l.* 10. Ego ſtultum me exiſtimo, fatuum eſſe non opinor. *Cic.* 3. *Phil. c.* 9. Ut hominem ſtultum magis etiam infatuet mercede publica. ¶ Differt etiam ab inſano, nam inſanus eſt, qui abjecta ratione, cum furore, & impetu omnia facit. *Teren. Eun.* 2. 2. 23. Hic homines prorſum ex ſtultis inſanos facit. ¶ Dies ſtulti, ſunt ætas adoleſcentiæ. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 4. Vidi jam juvenem, premeret cum ſenior ætas, Mœrentem, ſtultos præteriiſſe dies. ¶ Stultorum feriæ, ſeu feſtum, idem dies erat, qui Quirinalia, quo illi ſua Fornacalia celebrabant, nempe 18. (al. 17.) Februarii. *Feſt.* Quirinalia menſe Februario, dies, quo Quirino fiunt ſacra. Idem ſtultorum feriæ appellatur, quod quidam, qui ſuorum Fornacalium ſacra Romæ ignoraverant, ea potiſſimum tem diviſum faciunt.

Stupa, vel Stuppa, æ, f. *ſtoppa*, נעורת, Ger. *vuergk*, Gal. *étoupe*, Hiſp. *eſtopa*, στύπη, στύππη, στυππεῖον, pars vilior lini, vel cannabis, quæ corticis proxima eſt. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Quod proximum cortici fuit, ſtupa appellatur, deterioris lini, lucernarum fere luminibus aptior. *Feſt.* Stuppam linum impolitum appellant Græci Dorii. *Liv. l.* 1. Id ſicut in pilo, quadratum ſtuppa circumligabant, linebantque pice.

Stuparius, a, um, στυππινος, quod ad ſtupam pertinet, ut Stuparius malleus, quo lina tunduntur. *macinella*. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Mox areſactæ tunduntur in ſaxo ſtupario malleo.

Stupefacio, is, feci, factum, a. 3. *ſtupefare*, ἐκπλήττω, ſtupentem reddo. *Liv. l.* 5. *c.* 39. Privatos deinde luctus ſtupefecit publicus pavor.

Stupefactus, a, um, *ſtupefatto*. *Sen. Thyeſte*: Fratris aſpectu ſtupefactus hæſit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 14. Stupefactis dicentibus intuentur.

Stupendus, a, um, adject. *ſtupendo*, *ammirabile*. *Nazar. in paneg. Conſtant. c.* 6. Venire ad ingentium virtutum ſtupenda penetralia.

Stupens, entis, o. 3. θαμβῶν, partic. a ſtupeo. *Plin. l.* 14. *c.* 21. Quoniam vini natura non gelaſcit, aliat ad frigus ſtupens tantum, *perdendo la ſua forza*. *Curt. l.* 8. *c.* 4. Calor ſtupentia membra commovit. *le membra iſtupidite*. *Id. l.* 6. *c.* 9. Attonito ſtupentique ſimilis ſtetit.

Stupĕo, es, pui, ſine ſup. n. 2. *eſſere ſtupido*, *ſtupirſi*, *maravigliarſi*, תמה, Ger. *erſtumen*, Gal. *être étonné*, Hiſp. *eſtar paſmado*, ἐκπλήττομαι, eſt quodammodo ſenſum rerum non habere, torpore quodam captum languere immobilem, aut inopia conſilii, aut aliqua alia re tarditatem incidente. *Pierius* ſcribit, ſe in Mediceo illo codice, quem delicias ſuas vocabat *Pomponius Lætus*, tum item in aliis antiquis Maronis, Horatii, Terentii, aliorumque Scriptorum libris *ſtupet*, & *obſtipuit* inveniſſe per *i*. Atque hæc ſcribendi ratio eorum confirmat opinionem, quibus placet, *ſtupere*, ſive *ſtipere* a *ſtipes* mutata quantitate dici, quia ſtipitis, vel trunci inſtar ſit, qui ſtupet. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 7. *Ver.* Confirmant ipſi ſe, cum is etiam tam ſemiſomnus ſtuperet. *Sen. Hippol. v.* 607. Curæ leves loquuntur, ingentes ſtupent. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 6. Verba ſtupuerunt ignavo palato. ¶ Vel cum ablat. ſine præpoſ. *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 2. Ambiguis ars ſtupet ipſa malis. h. e. navigandi peritia propter ventos adverſos, & inter ſe pugnantes ſtupet, incerta quid agat. *Perſ. ſat.* 3. Sed ſtupet hic vitio. h. e. inſanus eſt factus vitiis. ¶ Sumitur etiam pro admirari cum quodam ſtupore, cum accuſ. vel abl. *Horat. lib.* 1. *ſat.* 4. *v.* 28 Hunc capit argenti ſplendor, ſtupet Albius ære. *Id. ib. ſat.* 6. *v.* 15. Qui ſtupet in titulis, & imaginibus. *Virg.* 2. *Æn.* Pars ſtupet innuptæ donum exitiale Minervæ.

Stupeſco, is, n. 3. *ſtupeſarſi*, ἐκπλήττομαι, ſtupeſio, ſtupidus fio. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 26. Irrideat, aſpiciat, admiretur, ſtupeſcat.

Stupĕus, vel Stuppeus, a, um, *di ſtoppa*, quod ex ſtupa factum eſt. *Virg.* 2. *Æn.* Et ſtupea vincula collo Intendunt. *Id.* 8. *Æn. v.* 694. Stupea flamma manu ſpargitur. h. e. fax e ſtupa.

Stupidĭtas, atis, f. *ſtupidità*, *ſtupidezza*, ἀναιςθησία, θάμβος, ſtupor. *Cic.* 2. *Phil. c.* 32. In quo primum incredibilem ſtupiditatem hominis cognoſcite.

Stupĭdo, as, a. 1. ſtupidum facio. *Martian. Capel. l.* 1. Pectore ſaxificam dicunt horrere Meduſam, Quod pavidum ſtupidet ſapiens ſolertia vulgus.

Stupĭdus, a, um, *ſtupido*, נבהל, Ger. *erſtaunt*, Gal. *étonné*, Hiſp. *paſmado*, ἀναίσθητος, ἐκπλαγείς, qui torpore quodam captus languet immobilis, aut inopia conſilii, aut aliqua alia re tarditatem incidente. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 52. Omnes ſtupidi timore obmutuerunt. *Cic. de Fat.* Zopyrus phyſiognomon ſtupidum eſſe Socratem dixit, & bardum. *Plaut. Epid.* 4. 2. 13. Quid ſtas ſtupida? quid taces? *Var. apud Non. c.* 4. *n.* 437. Andromeda vincta, & propoſita ceto non debuit pati ſuo homini ſtupidiſſimo in os expuere vitam? hoc eſt ſtulto, inepto, ut ipſe *Nonius* exponit.

Stupor, oris, m. *ſtupore*, תמהון, Germ. *erſtaunung*, Gal. *etonnement*, Hiſp. *eſpaſmo*, ἔκπληξις, alienatio quædam ſenſuum. *Cic. pro Dom.* Eamque animi duritiem, ſicut corporis, quod, cum uritur, non ſentit, ſtuporem potius, quam virtutem putarem. *Id. in Piſon. c.* 1. Stupor, debilitaſque linguæ. *Id.* 2. *Phil. c.* 24. Tantus igitus te ſtupor oppreſſit, ut non ſcias? &c.

Stuporātus, a, um, adject. ſtupore affectus. *Tertul. de cult. fem. c.* 3. Omnis gloria vana, & ſtuporata.

Stuprātio, onis, f. violatio. *Arnob. l.* 3. Ad oris ſacri comparatæ ſtuprationem.

Stuprātor, oris, m. *ſtupratore*, *violatore*, διαφθορεὺς, qui ſtuprat. *Sen. in Hippol. v.* 897. Hic dicet enſe, quem tumultu territus Liquit ſtuprator. *Quintil. l.* 7. *c.* 5. Stuprator ut decem millia dare debeat, quæ pœna huic crimini conſtituta eſt.

Stuprātus, a, um, *ſtuprato*. *Cic.* 2. *Fin.* Stuprata per vim Lucretia a Regis filio, teſtata cives ſe ipſa interemit.

Stupre, adv. *vergognoſamente*, αἰσχρῶς, turpiter. *Nævius apud Feſt.* Fœde, ſtupreque caſtigor cotidie.

Stupro, as, a. 1. *ſtuprare*, זנה, Ger. *hurerey treiben*, Gal. *violer*, *corrompre*, Hiſ. *violar*, *deſvirgar*, μοιχεύω, vitio, ſtuprum infero. *Cic.* 5. *Fin.* Qui interficeret filiam, ne ſtupraretur. *Vatin. Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 10. Qui tot ingenuas matreſfamilias ſtupravit. ¶ Sumitur etiam pro fœdare, maculare, polluere. *Cic. de Araſp. reſp.* Pulvinar, quod ſtupraras.

Stuprōſus, a, um, μοιχικός, qui ad ſtuprum propenſus eſt. *Val. Max. l.* 6. *cap. de pudicitia*, *n.* 8. Metellus quoque Celer ſtuproſis mentis acer punitor extitit.

Stuprum, i, n. *ſtupro*, נבלה, Ger. *hurerey*, Gal. *violation*, Hiſp. *violacion*, μοιχεία, φθορά, proprie ſignificat illicitum coitum cum virgine, vel vidua, ut ſcribit *Papinian. lib.* 6. *ff.* 34 *leg. Jul. de adult.* Sic *Cic.* 4. *Tuſc.* Stupra dico, & corruptelas, & adulteria, inceſta denique. *Id.* 3. *Offic. c.* 19. Inferre ſtuprum virgini. ¶ Ponitur tamen & pro adulterio. *Cic.* 5. *de Fin.* Lucretia per vim oblatum ſtuprum voluntaria morte luit. *Id.* 3. *Offic.* Gyges reginæ ſtuprum intulit. *Plaut. Amph.* 3. 2. 1. Ita me ſtupri a viro arguatam meo! ¶ Et pro inceſtu. *Cic. pro Mil.* Clodium cum ſorore germana nefarium ſtuprum fecit. ¶ Et tranſlate pro turpitudine, & dedecore. *Næv. apud Feſt.* Ii patria maluiſſent ibidem, quam redire cum ſtupro ad ſuos populares.

Stura, æ. f. fl. Galliæ Subalpinæ, qui ex Alpibus Cottiis per Marchiam Salucienſem fluit, ac apud Clarafcum opp. Tanaro congreditur. ¶ Item flu. ejuſdem Galliæ, qui per fines Taurinorum in Padum inter Auguſtam Taurinorum, & Clavaſium labitur. *Plin. l.* 3. *c.* 16.

Sturnus, i, m. *ſtornello*, ψὰρ, ψαρός, genus avis gregatim volans. *Plin. l.* 10. *c.* 24. Sturnorum generi proprium catervatim volare, & quodam pilæ orbe circumagi, omnibus in medium agmen tendentibus. *Id. cap.* 42. Habebant & Cæſares juvenes item ſturnum, luſcinias Græco, atque Latino ſermone dociles.

Stygiālis, le, adject. *di Stige*, idem ac Stygius. *Virg. in Cyri*, *v.* 374. Hinc magico cumerata Jovi Stygialia ſacra.

Stygĭus, a, um, *ſtigio*, *infernale*, ad Stygem paludem ſpectans, infernalis. *Virg.* 4. *Æn.* Sacra Jovi Stygio, quæ rite incepta paravi, &c. id eſt Diti, ſeu Plutoni. *Sen. Herc. Fur.* Hic ſævus umbras territat Sty-

gius canis. ideſt Cerberus. ¶ Aqua Stygia, eſt aqua Stygis fontis. De hac ſic *Vitr. l. 8. c. 3.* Eſt in Arcadia Nonacris nominata, quæ habet in montibus ſtillantes ex ſaxo frigidiſſimos humores. Hæc autem aqua Stygos hydor appellatur, quam neque argenteum, neque æneum, neque ferreum vas poteſt ſuſtinere, ſed *diſilit*, ac *diſſipatur*. Conſervare autem eam, & continere, niſi ungula mulina, nil poteſt. ¶ Interdum Stygius ſumitur pro mortifero, venenato. *Ovid. 3. Metam. de ſerpente:* Quique halitus exit Ore niger Stygio, vitiatas inficit herbas.

Stylobăta, æ, vel Stylobates, æ, m. *piedeſtallo*, στυλοβάτης, baſis, ſive pes columnæ, quia ex στύλου βάσει, columna. Differt a ſtereobata, quia ſtereobatæ ſunt parietes, qui ſubjiciuntur columnis, & onera excipiunt, ſtylobatæ ſunt ea, quæ ſtereobatis ſuperimponuntur, & ſuper quæ demum diſponuntur columnæ. *Vitruv. l. 3. c. 3.* Extructis fundamentis, ad libramentum ſtylobatæ ſunt collocandi: ſupra ſtylobatas columnæ diſponendæ. *Var. l. 3. R. R. c. 5.* Subter columnarum ſtylobatas.

Stylus, V. Stilus.

Stymma, atis, n. στύμμα, ſpiſſamentum, & domitura unguenti ex odoramentis conſtans, a στύφω, *ſtringo, condenſo*. Vulgo marcum vocant. *Plin. l. 13. c. 1.* Ratio unguenti faciendi duplex, ſuccus, & corpus. Illa olei generibus fere conſtat, hoc odorum: hæc ſtymmata vocant, illa hedyſmata.

Stymphalĭcus, a, um, adject. ad Stymphalum lacum pertinens. *Plaut. Perſ. 1. 1. 4.* Cum avibus Stymphalicis, cum Antæo deluctari mavelim.

Stymphalĭdes, f. 3. aves in lacu Stymphalo, tantæ magnitudinis, ut Solis radios obumbrare dicerentur, omnem Arcadiam devaſtantes, donec ab Hercule ænei crepitaculi ſonitu pellerentur. *Virg. ſeu quivis alius, qui auctor eſt carminis de 12. laboribus Herculis:* Stymphalides pepulit volucres diſcrimine quinto.

Stymphălis, idis, f. Στυμφαλίς, quæ ad montem, ſeu lacum, ſeu fluvium Stymphalum ſpectat, vel quæ eſt e Stymphalo orbe. *Ovid. 2. Faſt. v. 273.* Teſtis erit Pholoe, teſtes Stymphalides undæ. *Hieron. cont. Jovin.* Ariſtoclides Orchomeni tyrannus adamavit virginem Stymphalidem, quæ, &c.

Stymphalius, a, um, adject. Stymphalicus. *Catul. carm. 69. ad Mall. v. 112. de Hercule:* Tempore, quo certa Stymphalia monſtra ſagitta Perculit imperio deterioris heri.

Stymphălus, i, m. & Stymphalum, i, n. *Monte Pegliſi*, mons Peloponneſi, in Arcadia, altiſſimus; item lacus, & fluvius, qui ex eodem monte per agrum Argivorum fluens, mutato nomine, Eraſinus dicitur, teſte *Pauſania*. Item urbs ad radices ejuſdem montis poſita. *Lucret. l. 5. v. 31.* unciſque timendæ Unguibus Arcadiæ volucres Stymphala colentes. *Stat. l. 4. ſilv. 3. ad fin. de Hercule:* quantuſque nivalem Stymphalum, quantuſque jugis Erymanthon aquoſis Terrueris.

Stypa, V. Stipa.

Stypterĭa, æ, f. *ſcottegia, allume*, alumen, a στύφω, *aſtringo*, quia aſtringendi vim habet. *Ulp. l. 3. ff. de reb. eor. qui ſub cur.* Si lapidicinas, vel quæ alia metalla pupillus habuerit ſtypteriæ, vel alterius materiæ.

Stypticus, V. Stipticus.

Styrax, acis, f. *ſtorace*, στύραξ, arbor cotoneæ malo ſimilis, fructu majore, quam vellana, ſpecie candidi pruni. Manat ex ea liquor ejuſdem nominis, quem Officinæ ſtoracem appellant, coloris flavi, reſinoſi, albicantibus fragmentis, odoris perſeverantis. *Plin. l. 12. c. 17.* Ex Syria revehunt ſtyracem, acri odore ejus in focis abigentes ſuorum faſtidium. *Virg. in Cyri, v. 178.* Non ſtyrace Idæo fragrantes tincta capillos.

Styx, ygis, f. *Stige*, Στύξ, fons Arcadiæ, ex Pheneo lacu, & ex Nonacri monte manans ex ſaxo, & in fluvium evadens, tam frigidus, ut ejus aqua pota ſtatim enecet, ferrum, & æs erodat, ſolaque mulæ ungula poſſit in ſe contineri, cætera vaſa frigoris vehementia ſtatim dirumpantur. *Plin. l. 2. c. 103. & l. 31. c. 2.* ¶ Hoc veneno quidam Alexandrum ab Antipatro, non ſine Ariſtotelis conſilio, putant peremptum, *Theophraſtus* tradit, in Styge piſces parvos eſſe, qui & ipſi lethales ſunt, auctore *Plin. l. 31. c. 2.* ¶ Styx etiam palus eſt Theſſaliæ, teſte *Plinio*, ex qua Titareſſus flu. egreditur. ¶ Eſt & alia palus in Ægypto, juxta Memphim, quam veteres Stygem vocavere, ambiens Abaton inſ. ¶ *Homerus* etiam finxit. Stygem Inferni eſſe paludem, cujus fabulæ occaſionem cepit ex Styga fonte Nonacridis regionis, cujus aqua, ut diximus, tanti frigoris eſt, ut moriantur, qui inde biberint. *Serv. ad Æneid. 6. v. 295.* ſcribit, Stygem paludem ex Acherontis æſtuariis naſci. Hanc Superi tanta in veneratione habuerunt, ut per Stygem jurare ſoliti eſſent, & nefas ducerent quidquam eorum, quæ per Stygem juraſſent, non obſervare: ſiquis autem Deorum hoc jusjurandum violaſſet, cantum annis a nectare abſtineret, & numinis majeſtate eſſet privatus. Hæc de re *Servius* ſic ſcribit, enarrans illum locum *Virg. 6. Æn. v. 134.* Quod ſi tantus amor menti, ſi tanta cupido eſt, Bis Stygios innare lacus, bis nigra videre Tartara. Dicitur, *inquit*, Victoria Stygis filia bello Gigantum Jovi faviſſe: pro cujus remuneratione Jupiter tribuit, ut jurantes Dii per ejus matrem, non audeant fallere. Ratio autem hæc eſt. Styx mœrorem ſignificat: unde ἀπὸ τοῦ στυγεροῦ, ideſt a triſtitia, Styx dicta eſt. Dii autem læti ſunt ſemper: unde & immortales. Ergo quia mœrorem non ſentiunt, jurant per rem ſuæ naturæ contrariam, ideſt triſtitiam, quæ eſt æternitati contraria. Ideo jusjurandum per execrationem habent. Hæc *Serv.* Hinc *Virg. 6. Æneid.* Stygiamque paludem, Dii cujus jurare timent, & fallere numen. ¶ Ponitur etiam Styx pro ipſis Inferis. Hinc ad Styga mitti, eſt vita privari. *Martial. l. 4. ep. 60.* Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras, Inter laudatas ad Styga miſſus aquas.

S ANTE U.

Suāda, æ, f. 1. πειθώ, perſuaſionis Dea, a *ſuadeo*. At Græce eodem modo vocatur Pitho, πειθώ, ἀπὸ τοῦ πείθειν, *perſuadere*. *Cic. de Cl. Or.* Suadæque medulla. Πειθώ quam vocant Græci, cujus effector eſt Orator, hanc Suadam appellavit *Ennius*: Ejus autem Cethegum medullam fuiſſe vult, ut quam Deam in Periclis labris ſcripſit Eupolis ſeſſitaviſſe, hujus hic medullam noſtrum Oratorem fuiſſe dixerit.

Suadēla, æ, fœm. idem ac Suada, Πειθώ. Aliqui dicunt, ex *Plutarcho*, Suadelam nuptiis una cum Venere præfuiſſe. *Phurnutus* etiam ſcribit, aſſidere Veneri Gratias, Suadelam, Mercurium, quod Suadela oratione, & gratia amatores pelliciat. *Hor. l. 1. ep. 6.* Ac bene nummatum decorat Suadela, Venuſque. ¶ Eſt etiam idem ac ſuaſio. *Plaut. Ciſtel. 2. 3. 24.* Jam perducebam illam ad me ſuadela mea.

Suādens, tis, partic. *perſuaſivo*, ut ſuadentia verba, *Stat. Theb. 11. v. 433.*

Suadenter, adject. *con perſuaſiva*. *Arnob. l. 1.* Suadenter loqui in litibus.

Suādĕo, es, ſi, ſum, a. 2. *perſuadere*, פתה, Germ. *rathen*, Gall. *exhorter, ſuader*, Hiſp. *induzir, perſuadir*, πείθω, accommodatis, & ſuavibus verbis aliquem in opinionem meam inducere conor, hortor, moneo, & auctor ſum alicui alicujus rei. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. Att. lib. 8.* Qui in ſuadendo plus auctoritatis haberem. ¶ Vel cum acc. perſonæ, per Zeugma, ſi ſit conjunctum alteri verbo petenti accuſativum. *Cic. l. 13. Fam. ep. 4.* Hæc, quæ ſupra ſcripta ſunt, eo ſpectant, ut te hortor, & ſuadeam: reliqua ſunt, quæ pertinent ad rogandum. ¶ Vel cum acc. rei, ut Suadere legem, quod eſt populum ad accipiendam legem adhortari. *Cicer. de Sen.* Cum legem Voconiam magna voce, & bonis lateribus ſuaſiſſem. ¶ Vel cum dat. perſonæ. *Cic. l. 2. Fam.* Nemo eſt, qui tibi ſapientius ſuadere poſſit te ipſo. ¶ Vel cum acc. rei, & dat. perſonæ. *Cic. 2. Phil.* Quibus aliquid contra Cæſarem Pompejo ſuaſerim. *Id. Att. l. 8.* Memini, quid mihi tum ſuaſeris per Theophanem Culeonem. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. *de*. *Quintil. l. 3. c. 10.* Suaſoriæ de pace hæc duo præcipue nota eſſe voluit. ¶ Vel cum conjunctione, & partic. *ut*. *Cic. de Prov. Conſ.* Nam poſtea me, ut ſibi eſſem legatus, non ſolum ſuaſit, verum etiam rogavit. ¶ Vel cum infinitivo. *Curt. lib. 7. cap. ult.* Cophes admiſſus ſuadere cœpit Arimazo, Petram tradere. ¶ Transfertur & ad res inanimatas, quæ tum ſuadere dicuntur, cum rei alicujus faciendæ nobis præbent occaſionem. *Virg. 2. Æn.* Suadentque cadentia ſidera ſomnos. *Ovid. lib. 1. Am. eleg. 6.* Nox, & amor, vinumque nihil moderabile ſuadent. ¶ Suadere ſilentia digito, eſt digito ſilentium indicere. *Ovid. 9. Met.* ¶ Uſurpatur & paſſive. *Plaut. Trinum. 3. 2. 44.* Minus placet, magis quod ſuadetur, quod diſſuadetur, placet. ¶ Differunt *ſuadeo*, & *perſuadeo* in eo, quod *ſuadere* ſignificat hortari, *perſuadere* autem eſt vincere dicendo animum auditoris, & id obtinere, quod contenditur. *Cic. 2. Phil. c. 11.* An C. Trebonio perſuaſi? cui ne ſuadere quidem auſus eſſem. Hoc tamen diſcrimen perpetuum non eſt. nam *perſuadeo* uſurpatum invenitur pro ſimplici *ſuadeo*. Vide Perſuadeo.

Suadiludĭus, V. Suaviludius.

Suadus, a, um, adject. *perſuaſivo*, ſuadendi vim habens. *Apul. l. 11. Metam.* Suada majeſtas. *Symmach. l. 3. ep. 6.* Delenifica, & ſuada facundia.

Suarĭus, ii, m. *porcajo*, συβώτης, cuſtos ſuum, qui ſues paſcit. *Plin. l. 8. c. 51.* Compertum, agnitam vocem ſuarii furto abactas (ſuibus) merſoque navigio inclinatione lateris unius remeaſſe. ¶ Item qui carnem ſuillam vendit. *Inſcript. apud Gruter. pag. 361. n. 1.* Corpus ſuariorum, & confectuariorum.

Suarĭus, a, um, quod ad ſues pertinet. *Plin. l. 7. c. 12.* Is erat ſuarii negotiatoris vile mancipium. *Ulpian. l. 1. §. cura carnis, ff. de off. Præfecti Urb.* Ideo & forum ſuarium ſub ipſius cura eſt.

Suaſĭo, onis, f. *perſuaſione, eſortazione*, Germ. *rahtgebung*, Gall. *ſuaſion*, Hiſp. *perſuaſion*, ὑποθήκη, συμβουλία, actus ſuadendi, adhortatio. *Cic. in Brut.* In ſuaſione legis Serviliæ ſummis ornat Senatum laudibus. *Id. ibid.* Ex talium ſuaſionum, quales Iſocrates fecit Panegyricum. *Id. 2. de Orat.* Cur ſecernamus ea præcepta, quæ de ſuaſionibus tradenda ſunt, aut laudationibus.

Suaſor, oris, m. *eſortatore*, יועץ, Germ. *rahtgeber*, Gal. *exhortateur*, Hiſp. *induzidor*, σύμβουλος, qui ſuadet. *Cic. 3. Off. c. 30.* Atque hujus deditionis ipſe Poſthumius, qui dedebatur, ſuaſor, & auctor fuit.

Suaſorĭus, a, um, *eſortatorio*, προτρεπτικός, συμβουλευτικός, quod pertinet ad ſuadendum, ut *Suaſorium munus*, ideſt officium ſuadendi. *Suaſorium genus cauſæ*, ideſt genus deliberativum, quo ſuademus, vel diſſuademus. *Quintil. l. 8. in proœm.* Suaſoriis accedere tertiam partem ex conjectura, poſſet ne fieri, an eſſet futurum, quod deliberaretur. *Adde l. 3. c. 10.* ¶ Suaſoriæ orationes, quibus aliquid ſuadetur, quales ſunt declamationes M. Annæi Senecæ.

Suaſum, i, vel ſuaſus color, genus coloris pulli. *Feſt.* Suaſum, color appellatur, qui fit ex ſtillicidio fumoſo in veſtimento albo. *Plautus Truc. 2. 2. 16.* Quia tibi ſuaſo infeciſti propudioſam pallulam. Quidam autem legunt *Inſuaſo*. Nec deſunt, qui dicant, omnem colorem, qui fiat inficiendo, ſuaſum vocari, quod quaſi perſuadeatur in alium ex alio tranſire. *Idem:* Inſuaſum appellabant colorem ſimilem luteo, qui fiebat ex fumoſo ſtillicidio. Hæc *Feſt.* Suaſum, an inſuaſum colorem dicere oporteat, dubitari poteſt. Et jam olim fuiſſe dubitatum, patet ex verbis *Feſti*. Præterea in Gloſſ. vett. legas, *Inſuaſum*, εἶδος δοκοκαπνισμένου. Ubi *Joſeph Scaliger* legit, εἶδος δοκοῦ κεκαπνισμένου. Nempe quia eſt color iſte, quem videmus in trabibus diutino fumo infectis.

Suāſus, a, um, partic. *perſuaſo, eſortato*. *In argumento Aulul. Plauti v. 6.* Megadorus a ſorore ſuaſus ducere uxorem.

Suāſus, us, m. idem ac ſuaſio. *Sulpic. Apollinar. in argum. Andr. Terent.* Davi ſuaſu nam repugnat Pamphilus. *Ulpian. l. item ſi obſtetrix, §. 1. ff. ad leg. Aquil.* Siquis per vim, vel per ſuaſum medicamentum alicui infundit.

Suātim, adv. da *porco*, ὑηδόν, ad ſimilitudinem ſuis. *Nigid. apud Non. c. 2. n. 190.* Sunt etiam aſſimulanter dicta hæc, canatim, ſuatim, bovatim, quæ ab animalibus ſumuntur.

Suāve, V. Suavis.

Suaveŏlens, tis, *di odor ſoave*, ut ſuaveolens amaracus, apud *Catul. carm. 62. v. 7.* ¶ Legitur & *ſuave olens* diviſum.

Suaveolentĭa, æ, f. *odor ſoave*. *Sidon. l. 8. ep. 14.* Ad ſuaveolentiam pudicitiæ impellere. Adde *Auguſtin. l. 8. Confeſſion. c. 6.*

Suaviatĭo, onis, f. φίλησις, actus ſuaviandi, oſculatio. *Gel. l. 18. c. 2.* Suaviationes puerorum, & puellarum. *Plaut. Bacch. 1. 1. 8.* Suavis ſuaviatio.

Suavidĭcus, a, um, adject. ſuavis, vel ſuavia dicens, ut ſuavidici verſus, apud *Lucr. l. 4. v. 181.*

Suavĭdus, a, um, adject. ſuavis. *Theod. Priſcian. de diæta, c. 10.* Suavida ſit potio ad bibendum.

Suavillum, vel Savillum, i, n. genus placentæ ex farina, caſeo, ovo, & melle, apud *Cat. de R. R. c. 84.*

Suavilŏquens, entis, o. 3. ἡδυεπής, ἡδύλογος, qui ſuaviter loquitur. *Cic. in Brut. c. 15. ex Ennio:* Additur Orator Cornelius ſuaviloquenti ore Cethegus. *Lucr. l. 1. v. 944.* Suaviloquens carmen.

Suaviloquentĭa, æ, f. ἡδυέπεια, loquendi ſuavitas, facultas ſuaviter loquendi. *Cic. in Brut. c. 15.* Et Oratorem appellat, & ſuaviloquentiam tribuit.

Suavilŏquus, a, um, idem ac ſuaviloquens. *Lucr. l. 2. v. 918.* Nunc ſuaviloquis age paucis Verſibus oſtendam, &c.

Suaviludĭus, ii, m. qui ludis alios oblectat. *Tertul. de Spectac. c. 22. & de cor. mil. c. 6.* Al. leg. *ſuadiludius*, & exponunt de eo, qui ludum ſuadet.

Suavĭo, as, a. 1. idem ac ſuavior. *Pompon. apud Non. c. 7. n. 49.* Ego illam non amplectar, non ſuaviem?

Suaviŏlum, i, n. φιλημάτιον, dimin. a ſuavium. *Catul. ad Juventium, carm. 98.* Suaviolum dulci dulcius ambroſia.

Suavĭor, aris, ſeu ſavior. aris, d. 1. *baciare*, נשק, Germ. *kuſſen*, Gall. *baiſer*, Hiſp. *beſar*, φιλέω, ſuavium do, cum voluptate, aut præ gaudio oſculor. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Atticam noſtram cupio ſuaviari: ita mihi dulcis ſalus viſa eſt per te miſſa ab illa. *Gel. l. 3. c. 13.* Quum ibi eum tres adoleſcentem amplexi, caronem ſuis in caput patris poſitis, ſuaviarentur. Alii leg. *ſaviarentur*. *Catul. ad Veranium.* Lucidum os, oculoſque ſuaviabor.

Suāvis, & ve, o. 3. *ſoave, dolce*, מתוק, Ger. *ſuſs*, Gal. *doux, ſouef*, Hiſp. *ſuave*, ἡδύς, dulcis, jucundus. *Cic. pro Corn. Balbo*, Comes, benigni, faciles, ſuaves homines eſſe dicuntur. *Id. l. 13. Fam. ep. 21.* Quam ſuavis eſſet inter nos, & quanta conjunctio. *Id. l. 8. Fam.* Suaviſſimum mihi eſt tuæ memoriæ dare operam. *Hor. l. 1. Sat. 10.* At ſermo lingua concinnus utraque ſuavior. ¶ *Suave* neutrum eleganter adverbii modo ponitur pro ſuaviter. *Virg. Ecl. 3.* Suave rubens hyacinthus.

Sua-

Suavĭtas, atis, f. *ſoavità*, *dolcezza*, ἡδύτης, γλυκύτης, dulcedo, jucunditas. *Cic. c. Phil.* Ut quidam morbo aliquo, & ſenſus ſtupore ſuavitatem cibi non ſentiunt. *Idem Ap. l.* 15. *Fam. ep.* 1. Chariſſimum te mihi eſſe cum propter multas ſuavitates ingenii, officii, humanitatis tuæ, &c.

Suavĭter, adv. *ſoavemente*, ἡδέως, jucunde. *Cic. 4. Acad.* Quam ſuaviter voluptas ſenſibus noſtris blandiatur. *Id. l.* 15. *Fam. ep.* 21. Nunc ad epiſtolam venio, aut copioſe, & ſuaviter ſcripta, nihil eſt, quod multa reſpondeam. *Id.* 5. *Fam. ep.* 12. Gratia illa, de qua ſuaviſſime quodam in procemio ſcripſiſti. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 8. Et leporum avulſos, ut multo ſuavius armos, Quam ſi cum lumbis quis edat.

Suavĭtūdo, inis, fem. idem ac ſuavitas. *Plaut. Stich.* 5. 5. 14. Age mulſa mea, ſuavitudo, ſalta. *Auth. ad Her. l.* 3. c. 12. Quoniam igitur res eadem vocis firmitudini, & pronuntiationis ſuavitudini proſunt.

Suavium, ii, ſive Savium, ii, n. *bacio*, נשיקה, Ger. *kuſſ*, Gal. *baiſer*, Hiſp. *beſo*, φίλημα, oſculum. Falluntur, qui *Donatum* ſequuti, ſuavium tantum libidinum eſſe autumant. Nam *Cic. l.* 16. *Att. ep.* 11. Atticæ, inquit, quoniam hilarula eſt, meis verbis ſuavium des. ¶ Eſt a *ſuavis*, ut *Var. apud Non. c.* 4. n. 11. docet: neque aliter videtur ab oſculo differre, quam quod oſculum ab *ore* dicitur, ſuavium a *ſuavitate*, ut *Non. ibid.* notat. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 38. Savia ſuper ſavia. *Id. Caſ.* 5. 3. 3. Savium poſcere. *Id. Caſ.* 5. c. 38. Savium impingere alicui. *Id. Curc.* 1. 1. 56. Savium pangere. *Id. Aſin.* 4. 1. 53. Savium alicui facere. ¶ Eſt etiam vox blandientis. *Ter. Eun.* 3. 2. 3. Meum ſavium quid agitur? ¶ Videtur interdum uſurpari pro ipſo ore, vel pro ipſis labiis ad ſuaviandum compoſitis. *Vetus Poeta apud Gel. l.* 19. *c.* 11. Dum ſemihulco ſavio meum puellum ſavior. *Plaut. Mil.* 2. 1. 16. Itaque meretrices dum labiis ductant eum, majorem partem videas valgis ſaviis. Adde *Rud.* 2. 4. 10.

Sub, *ſotto*, תחת, Ger. *unter*, Gal. *ſous*, Hiſp. *debaxo*, ὑπό, ſubter, præp. ex iis, quæ interdum abl. interdum acc. ſerviunt, ut ὑπό, ut ab ex ὑπό. Aliquando denotat motum ad locum, & acc. petit. *Cic.* 2. *Phil. c.* 9. Niſi ille ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ conjeciſſet. *Id.* 3. *Pis. c.* 18. Illa ſub judicium ſapientis, & delectum cadunt. ¶ Aliquando refertur ad ſtatum in loco, & tunc abl. exigit. *Hor. l.* 1. *od.* 1. Manet ſub Jove frigido Venator teneræ conjugis immemor. *Virg.* 8. *Æn.* Arma ſub adverſa poſuit radiantia quercu. *Cic.* 5. *Phil.* Sub nomine pacis bellum lateret. ¶ Translate *Cic. pro Arch. c.* 10. Juſſit Poetæ præmium tribui ſub ea conditione, ne quid poſtea ſcriberet, *con condizione che*, & . *Liv. l.* 25. *c.* 40. ſub Annibale magiſtro omnes belli artes edoctus. *Sueton. in Calig. c.* 48. ſub pœna mortis aliquid denunciare. ¶ Aliquando refertur ad tempus, & cum ablat. ſignificat *in*. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Sub Alexandro, *ne' tempi d' Aleſſandro*. *Sueton. in Tito*, *c.* 8. Quædam ſub eo fortuita ac triſtia acciderunt, *ſotto 'l ſuo imperio*. *Flor. l.* 2. *c.* 17. Cum pari temeritate ſub nocte caſtra conſulis adjicit, *in tempo di notte*, *o ſotto già notte*. *Cæſ. l.* 1. *Bel. Civ. c.* 27. Ne ſub ipſa profectione milites oppidum irrumperent, *in tempo della partenza*. ¶ Significat etiam paulo ante. *Sueton. in Claud. c.* 43. ſub exitu vitæ ſigna quædam pœnitentis dedit, *poco avanti la morte*. ¶ Item ſtatim poſt cum accuſat. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 28. Pompejus ſub noctem naves ſolvit. h. e. incipiente nocte. *Id. l.* 2. *B. C. c.* 43. Sub veſperum Cæſar portas claudi, militeſque ex oppido exire juſſit. Sic *Liv. l.* 27. *c.* 15. Sub ortum lucis, *ſul far del giorno*. Eadem conſtructione ſignificat etiam paulo ante. *Sueton. in Aug. c.* 16. Sub horam pugnæ tam arcto repente ſomno devinctus eſt, ut ad dandum ſignum ab amicis excitaretur. ¶ Item *in*, vel *per*. *Liv. l.* 1. *c.* 32. Utrinque Legati fere ſub idem tempus ad res repetendas miſſi. *Virg. Æn.* 1. Sub noctem curæ recurſat. ¶ Aliquando ordinem importat, idemque valet, quod *poſt*, cum acc. vel etiam cum abl. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 16. Sub eas literas ſtatim recitatæ ſunt tuæ. *Virg.* 5. *Æn.* Quo deinde ſub ipſo Ecce volat, calcemque terit jam calce Diores. ¶ Ponitur etiam pro juxta, cum abl. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 50. Tertio modo metitur, ut ſub urbe Roma, & locis pleriſque. ¶ Item pro ante, cum acc. vel abl. *Virg.* 2. *Æn.* Poſteſque ſub ipſos nituntur gradibus. *Cæſ. de B. C. l.* 1. *c.* 57. Sub oculis domini ſuam probare operam. ¶ Sub armis eſſe, *eſſer' armato*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 116. Sub ictu habere aliquid, *eſſer' a tiro*, *aver' a colpo*, prope, ſive vicinum habere. *Senec. ep.* 73. ¶ Sub manus, *facilmente*. *Plaut. Mil.* 3. 2. *in fine*. Lepide hoc ſuccedit ſub manus negotium. ¶ Sub manum eſſe, *h. e.* in prompta, ad manum. *Planc. ad Cic. Fam.* 10. *ep.* 23. ¶ Jungitur interdum *ſub* cum præpoſit. *de*. *Flor. l.* 2. *c.* 3. Si de ſub Alpibus, id eſt de ſub ipſis faucibus Italiæ, &c. ¶ *Sub vos placo*, in precibus idem eſt ac ſupplico vobis. *Feſt.*

Subabſurde, adv. ὑπατόπως, aliquantum inconvenienter. *Cic.* 2. *de Or. c.* 68. Quæ a prudentibus, quaſi per diſſimulationem non intelligendi, ſubabſurde, ſalſeque dicuntur.

Subabſurdus, a, um, *un poco inconveniente*, ὑπάτοπος, aliquantulum abſurdus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 67. Sunt enim illa ſubabſurda, ſed eo ipſo nomine ſæpe ridicula, non ſolum minus perappoſita, ſed etiam quodammodo nolunt.

Subaccūſo, as, a. 1. ὑποκατηγορεῖν, nonnihil, & leviter accuſo. *Cic. pro Planc. c.* 35. Quod meum diſceſſum, quem ſæpe defleras, nunc quaſi reprehendere, & ſubaccuſare voluiſti.

Subacidŭlus, a, um, *acidetto*, aliquantum acidus. Quidam legunt hanc vocem in Catone *R. R. c.* 108. Sed lectio minime certa eſt.

Subacĭdus, a, um, *un poco forte*, *agretto*, ὑπόξινος, aliquantum acidus. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Eſſe enim debet lene, non ſubacidum.

Subactĭo, onis, f. *il domare*, actus ſubigendi. *Vitruv. l.* 2. *c.* 4. Arena fluviatica bacillorum (al. *liaculorum*) ſubactionibus in tectoriis recipit ſoliditatem. *Arnob. l.* 3. Subactionibus ciborum dentes trium generum habere. ¶ Translate *Cic.* 2. *de Or. c.* 30. Subacto mihi ingenio opus eſt: ſubactio autem eſt uſus, auditio, lectio, literæ.

Subactor, oris, m. qui ſubigit, & obſceno ſenſu qui alterius pudicitiam violat. *Lamprid. in Heliogab. c.* 5. Poſterioribus (corporis partibus) eminentibus in ſubactorem rejectis, & oppoſitis. Adde *eund. in Commoda*, *c.* 3.

Subactus, us, m. idem ac ſubactio. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Quod in ſubactu congium aquæ capiat.

Subactus, a, um, *ſoggiogato*, χειρωθείς, victus, domitus. *Cic. pro Font.* Galli a noſtris Imperatoribus ſubacti, & bello domiti. *Luc. l.* 1. Genteſque ſubactas vix impune feres. ¶ Interdum ponitur pro coactu. *Tac. l.* 6. *Ann. c.* 16. Multitudine periclitantium ſubactus. *Id. l.* 13. *Ann. c.* 13. Donec vi amoris ſubactus. ¶ Interdum pro mollitu. *Col. l.* 4. *c.* 29. Fiſſura diligenter ſubacto luto linitur. ¶ Item pro culto, arato. *Cic. de Sen.* Quæ cum gremio mollito, ac ſubacto ſemen ſparſum accepit. ¶ Translate ſumitur pro exercitato, exculto. *Cic.* 2. *de Or. c.* 30. Subacto mihi ingenio opus eſt, ut agro non ſemel arato, ſed novato, & iterato. *Liv. l.* 42. Ipſi a pueris eruditi artibus militiæ, tot ſubacti, atque durati bellis.

Subadjuva, æ, m. *ſotto ajutante*. *Cod. Theodoſ. leg.* 3. *de agent. in reb.* Ut periculum ſe & adjutor, & ſubadjuvæ ſubituros eſſe cognoſcant. Adde *leg. ult. Cod. Juſtin. tit. eod.*

Subadmovĕo, es, a. 2. aliquantum admoveo, *avvicinare*. *Col. l.* 8. *c.* 26. Hujuſcemodi mari ſenſim magiſtri ſubadmovere debent generis ejuſdem fœminas.

Subæratus, a, um, ὑπόχαλκος, quod ſubter ſe æs habet, ut *Aurum ſubæratum*, quod foris quidem aurum eſſe dit, intus autem æs occultat. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 106. Neque ſubærato mendoſum tinnius auro.

Subagitatĭo, onis, f. actus ſubagitandi, & rem obſcœnam perficiendi. *Plaut. Captiv. in fine*: Ad pudicos mores facta hæc fabula eſt, neque in hac ſubagitationes ſunt, neque ulla amatio. In quibuſdam Codicib. leg. *ſubigitationes*.

Subagitatrix, icis, f. quæ ſubagitat, & cum ſui ſexus æqualibus obſcœna patrat, quæ Græce τριβὰς dicitur. *Plaut. Perſ. c.* 2. 45. Ne me attrecta, ſubagitatrix.

Subagito, vel Subigito, as, a. 1. ὑποκινέω, laſcive contrecto. *Plaut. Mil.* 3. 1. 59. Neque ego aliquam alienam ſeriam ſubagitem in convivio. *Id. ib.* 5. 9. Subagitare alienam uxorem. In pleriſque *Plauti* Codicib. legitur *ſubigito* pro *ſubagito*.

Subagreſtis, & ſte, o. 3. *un poco ſelvatico*, *un poco bruſco*, ὑπαγροικότερος, aliquantulum agreſtis. *Cic. de clar. Or. c.* 74. Sonabatque contrarium Catulo, ſubagreſte quiddam, planeque ſubruſticum.

Subalāris, & re, o. 3. ὑπομασχάλιος, quod ſub alis eſt. Unde ſcribit *Lamprid. in Heliog. c.* 39. Nec cubuit in accubitis facile, niſi iis, qui pilum leporinum haberent, aut pluma perdicum ſubalares, ſæpe culcitas mutans. h. e. plumas ſub alis perdicum: Al. leg. *plumas perdicum*, *ſubalares culcitas ſæpe mutans*. h. e. pulvinos, quibus humeri, & brachia cubanda fulciantur. *Nep. in Alcib. c.* 10. Familiaris ſui ſubalare telum eripuit. h. e. quod ſub alis, ſeu brachiis geſtatur.

Subalbĭcans, tis, nom. ex partic. idem ac ſubalbidus. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. *de gallis*. Oculis ravis, ac nigris, palea rubra ſubalbicante.

Subalbĭdus, a, um, *biancheggiante*, ὑπόλευκος, aliquantulum albidus. *Plin. l.* 21. *c.* 25. Ramulos habet candidos, foliis ſubalbida, abrotono ſimilia. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 28.

Subalpīnus, a, um, ὑπάλπειος, quod eſt ab alpibus. *Plin. l.* 25. *c.* 7. Radice lente, ſubnigra, ſine odore, aquoſa, montibus Subalpinis plurima. ¶ Italiæ Subalpina, pars illa, quæ hodie Pedemontium, ſeu Pedemontana regio vocatur, *Piemonte*. *Plin. l.* 16. *cap.* 11. Niſi in paucis locis Subalpinæ Italiæ.

Subamārus, a, um, *amaretto*, ὑπόπικρος, aliquantulum amarus, in amaritudinem nonnihil declinans. *Cic. de Fato*, *c.* 4. Ut alios dulcia, alios ſubamara delectent. ¶ *Subamarum* adverbii more politum. *Ammian. l.* 8. Subamaratum arridens.

Subaperĭo, is, a. 4. *aprir alquanto*. *Arnob. l.* 2. Qui nivem in plumeas, ſubaperiet cruſtulas. *Apic. l.* 8. *c.* 7. Subaperito auricula ſub cutem.

Subaquanĕus, a, um, adject. *che ſta ſott' acqua*, ὑφυδρος. *Tertul. de anim. c.* 32. Subterraneum, & ſubaquaneum vivendi carent haultu aeris.

Subaquĭlus, a, um, adject. *alquanto bruno*, *o foſco*, colorem habens ad aquilum accedentem. *Trebel. Poll. in Zenob.* Fuit vultu ſubaquilo, fuſci coloris. *Plaut. Rud.* 1. 4. 9. Eia, corpus cujuſmodi! ſubvolturium! illud quidem, ſubaquilum volui dicere.

Subarātor, oris, m. qui ſubarat. *Plin. lib.* 17. *c.* 24. Vel etiam ſubarator imprudens luxavit radices.

Subarātus, a, um, partic. a ſubaro. *Plin. l.* 16. *c.* 28. Et ſubarata eorum ſaneſcunt.

Subareſcens, tis, nom. particip. aliquantum areſcens. *Vitruv. lib.* 7. *c.* 3. Trulliſſatione ſubareſcente.

Subargūtulus, a, um, aliquantulum argutus. *Gel. l.* 15. *c.* 30. Si forte iidem garruli natura, & ſubargutuli ſunt.

Subarmālis, le, adject. Subarmalis veſtis, & ſubarmale, is, abſolute, eſt genus veſtimenti, quod ſub armum rejicitur, & complectitur. *Vopiſc. in Aurel. c.* 13. Togam pictam ſubarmalem. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 14. Subarmale unum cum purpura Maura. *Spartian. in Sever. c.* 6. Prætorianos cum ſubarmalibus inermes ſibi juſſit occurrere. Alii *ſubarmale* exponunt veſtem, quæ ſub armis geſtatur.

Subăro, as, a. 1. ὑπαρόω, ſubtus arando terram moveo. *Plin. l.* 18. *c.* 27. Item quæ ſubarantur, aut quæ ablaqueantur, celeriora neglectis.

Subarroganter, adv. ὑπαλαζόνως, aliquantum arroganter. *Cic.* 4. *Acad. c.* 36. Vereor ne ſubarroganter facias, ſi tuum dixeris.

Subaſper, a, um, adject. aliquantum aſper. *aſpretto*. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *de vitiligine*.

Subatteniens, tis, nom. partic. *accedendo* & *alquanto*. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. a med. Sunt & illi breves geſtus, cum manus leviter pandata, paruis intervallis, & ſubatteniente ſe humeris movetur.

Subaſſo, as, a. 1. *cuocere leggermente*, lente, vel aliquantum aſſo. *Apic. l.* 4. *c.* 2. Piſces curatos ſubaſſabis.

Subatĭo, onis, f. appetitus in Venerem. *Plin. l.* 8. *c.* 51. *de ſuibus*. Remedium, ne primo ſubatione, neque ante flaccides aures coitus incipiat.

Subaudĭo, is, a. 4. *ſottointendere*. *Aſcon. in Orat. c. in Ver. c.* 2. Senatoris enim bis ſubauditur, & ſenatorio ordini, & nomini ſenatorio. Et ad c. 9. ad illa verba: *ſed etiam Q. Metellum*. Subaudi conſulem. *Ulpian. l.* 1. *in fi. ff. de hæred. inſtituend.* Non putavit nullam, quoniam deeſt aliquid: ſed & ipſa valebit, ſubaudito *ſubeo*.

Subauſculto, as, a. 1. *aſcoltare di naſcoſto*, ὑπακροάομαι, leviter, & quaſi prætereundo auſculto. *Plaut. Mil.* 4. *c.* 3. Tace, ſubauſcultemus, ecqua de me fiat mentio. *Cic.* 2. *de Orat.* Subauſcultando tamen excipere voces eorum, & procul, quid narrent, attendere. *Id. Att. l.* 10. *ep.* 18. Omnes enim ἀγαπητοί videntur ſubauſcultare, quæ loquor.

Subauſtērus, a, um, adject. aliquantum auſterus. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Vinum auſterum, vel certe ſubauſterum. Adde *l.* 6. *c.* 6.

Subbalbe, adv. aliquantum balbe. *Spartian. in Geta*, *c.* 5. Subbalbe canorus.

Subballĭo, onis, m. Ballionis (quod eſt ſervi nomen) vicarius. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 13.

Subbaſilicānus, a, um, qui ſub baſilicis verſatur, ut *ſubroſtranus*, qui plerumque obambulat ſub roſtris. *Plaut. Capt.* 4. 2. 35. Quorum odos ſubbaſilicanos omnes abigit in forum.

Subbĭbo, is, a. 3. ὑποπίνω, aliquantum bibo, aliquanto liberalius bibo, & ſubinebrior. *Plaut. Truc.* 4. 3. 58. Qui improbus eſt, ſive ſubbibit, ſive adeo caret temeto, Tamen ab ingenio eſt improbus. *Suet. in Ner. c.* 31. Si paulum ſubbibiſſet.

Subbīni, æ, a, adject. idem quod bini. *Manil. l.* 4. *v.* 846. Ipſa (docet titulus cauſæ) quæ Ecliptica ſigna Dixere antiqui, pariter ſubbina laborant, Nec vicina loco, ſed quæ contraria fulgent, *due per volta*.

Subblandĭor, iris, d. 4. ὑποθωπεύομαι, paululum, & leviter blandior. *Plaut. Caſ.* 3. 3. 22. Non matronarum eſt officium, ſed meretricum viris alienis, Mi vir, ſubblandirier. ¶ *Subblandibitur*, pro *ſubblandietur*, antique. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 19.

Subbrĕvis, ve, adject. aliquantum brevis. *Plin. l.* 21. *c.* 7. Saliunca folio quidem ſubbrevi, & quod necti non poſſit.

Subcœleſtis, te, adject. qui eſt ſub cœlo. *Tertul. adv. Valent. c.* 31.

Subcærulĕus, a, um, adject. aliquantum cæruleus. *Celſ. l.* 6. *c.* 5. *ad Plin.* Creta ſubcærulea.

Subcandidus, a, um, ὑπόλευκος, aliquantulum candidus, ad colorem candidum nonnihil accedens. Plin. lib. 27. c. 8. Folia bovis linguæ ſimilia, minora, ſubcandida.

Subcavus, a, um, adject. concavo, ſubter cavus. Lucret. l. 6. v. 556. Ventus per loca ſubcava terræ collectus.

Subcenturio, onis, m. ὑποκεντυρίων, qui centurioni ſubjicitur, ſus centurionis vices gerit. Liv. l. 8. c. 8. Ut ſubcenturionem ſibi, quem vellet, legeret.

Subcerno, vel Succerno, is, a. 3. paſſare per ſetaccio, διαττάω, idem quod per cribrum cernere. Plin. lib. 18. cap. 11. Farinam cribro ſubcernunt. ¶ Translate Plaut. Pœn. 3. 1. 10. Iſte quidem gradus ſubcretus (vel ſuccretus) eſt cribro pollinario. h. e. valde tardus eſt, & veluti ſubſultans, non ſecus ac ſi cribra agitaretur. Sever. in Ætna, v. 493. de mari: Progrediens late diffunditur, & ſubcernens. h. e. fluctus ſuccutiens, criſpans, & exagitans.

Subcilles. V. Subſilles.

Subcingulum. V. Succingulum.

Subcisivus. V. Subſecivus.

Subcoactum, i, n. tegumenti genus ex lana coacta. V. in Coactilia.

Subcœno, as, n. 1. cenar di ſotto, a di naſcoſto. Quintil. l. 6. c. 3. Et Galba de piſcibus, qui cum pridie ex parte adeſi, & verſati poſtero die appoſiti eſſent, Feſtinemus, inquit, alii ſubcœnant.

Subcontumelioſe, adver. ὑποβελτιστῶς, aliquantum contumelioſe. Cic. Att. l. 2. ep. 7. Hercule, verum ut loquamur, ſubcontumelioſe tractatur noſter Publius.

Subcoquo, is, a. 3. Eſt Marcelli Empir. c. 36. a med.

Subcraſſulus, a, um, adject. aliquantum craſſus. Capitolin. in Gordian. c. 6. Corporis qualitate ſubcraſſulus.

Subcretus, vel Succretus, a, um, nom. partic. crivellato, ut cælo cribro ſuccretu, Cato R. R. c. 18. Teſta tuſa, & ſubcreta. Vitruv. l. 2. c. 5.

Subcriſpus, a, um, alquanto criſpo, a ricci, qui crines habet aliquantulum criſpos. Cic. 4. Ver. c. 44. Videtis illum ſubcriſpo capillo nigrum?

Subcrudus, a, um, mezzo crudo, non cotto in tutto, &c., Germ. ertwabert, oder rauch, Gall. encore cru, Hiſp. un poco crudo, ὑπωμος, quod non omnino coctum eſt. Cat. cap. 156. Coquito pauliſper, uti ſubcruda ſiet. Celſ. l. 6 c. 13. Subcrudum incidendum, ne, ſi diutius ibi pus permanſerit, os lædat.

Subcruentus, a, um, ὕφαιμος, aliquantulum cruentus. Celſ. l. 4. c. 18. Deſcendunt autem pituitæ, mucisque ſimilia, interdum etiam leviter ſubcruenta; ideſt cruentum aliquid miſtum habentia.

Subcubonus, i, m. qui alteri ſubjicitur. Titin. apud Non. c. 3. n. 204. Ancillarum ſubcubonum eſſe.

Subcultro, as, a. 1. cultro ſubter incido, ſeco. Apic. l. 4. c. 2. Subcultrare pulpas. Adde l. 8. c. 8.

Subcuneatus, a, um, adject. cuneis ſubter firmatus, & fultus. Vitr. l. 6. c. 11. Subjecti, & ſubcuneati poſtes.

Subcurator, oris, m. ὑποκηδεμών, qui curatoris locum tenet. Julian. l. ex facto, ff. de neg. geſt. Eidemque alium ſubcuratorem conſtituerunt.

Subcurſor, oris, m. equus curſorius. Lucil. apud Gel. l. 3. c. 16. Campanus ſonipes ſubcurſor nullos ſequetur.

Subcurvus, a, um, adject. alquanto curvo. Ammian. l. 26. c. 27. (al. 9.) Corpore non indecoro, nec mediocris ſtaturæ, ſubcurvus.

Subcuſtos, odis, com. ὑποφύλαξ, ἀντιφύλαξ, qui pro alio cuſtode ſubſtitutus eſt. Plaut. Mil. 3. 2. 54. Hunc ſubcuſtodem tuum Foras ablegavit.

Subcutiliæ, arum, f. locus in Sabinis, ubi aquæ ſunt frigidiſſimæ, & ſtomacho utiliſſimæ. Celſ. l. 4. c. 5.

Subdealbo, as, a. 1. Var. apud Non. c. 2. n. 28. Leges ruina ne jacentem ſubdealbet aliqui danti frigore. Scaliger aliter omnino legit, quæ ſit autem horum verborum ſententia, non ita facile dixeris.

Subdebilis, le, adject. alquanto debole, ut ſubdebile femur. Sueton. in Vitel. c. 17.

Subdebilitatus, a, um, ὑπεκλελυμένος, aliquantulum debilitatus. Cic. Att. l. 11. ep. 14. Te ſubdebilitatum novas rationes tuendi mei quærere.

Subdeficiens, tis, nom. partic. mancando a poco a poco. Curt. l. 7. c. 7. Hæc quoſis adhuc voce ſubdeficiens, vix proximis exaudientibus dixerat.

Subdialis, & le, o. 3. ὑπαίθριος, quod eſt ſub dio, hoc eſt ſub ipſo aere, & ſine tecto. Plin. l. 34. c. 13. Quod illa ſuper terram ex ſubdialibus petris cæditur. ¶ Subdialia pavimenta, quibus conteguntur domus, pedali craſſitudine, ex contuſa teſta ſiſtucata. Plin. l. 36. c. 25. Subdialia Græci invenere, talibus domos contegentes, &c. ¶ Subdiales deambulationes, quæ ſine tecto, ſub aperto aere conſtructæ ſunt, quas Vitruvius vocat hypæthras. Plin. l. 14. c. 19.

Subdifficilis, & le, o. 3. ὑποδύσκολος, aliquantulum difficilis. Cic. de Amic. c. 19. Exiſtit autem hoc loco quæſtio quædam ſubdifficilis.

Subdiffido, dis, n. 3. diffidere alquanto. Cic. Att. l. 15. ep. 20. Ego, quæ dis audivi, ſubdiffidere cœpi.

Subdisjunctivus, a, um, adject. Proculus JCtus leg. 124. ff. de verb. ſignif. Hæc verba, ille, aut ille, non ſolum disjunctiva ſunt, ſed etiam ſubdisjunctiva: disjunctivum eſt, veluti cum dicimus, Aut dies, aut nox eſt, quorum poſito altero, neceſſe eſt tolli alterum. Subdisjunctivi autem genera ſunt duo; unum cum ex propoſitis finibus ita non poteſt utrunque eſſe, ut poſſit neutrum eſſe, ut, Aut ſedet, aut ambulat: alterius generis eſt, cum ex propoſitis finibus ita non poteſt neutrum eſſe, ut poſſit eſſe utrunque, veluti cum dicimus, Omne animal aut facit, aut patitur.

Subdiſtinctio, onis, eſt mora interruptionis in legendo, qua pronuntiationis terminus ita ſuſpenditur, ut ſtatim id, quod ſequitur, ſuccedere debeat. Diomed. Grammat. l. 2.

Subdiſtinguo, is, a. 3. fare una ſeconda diſtinzione. Aſcon. Pedian. in Ver. de juriſd. Sicil. ad fin. Multi ſubdiſtinguunt, & ſeparatim addunt, &c.

Subditilius, a, um, finto, ſuppoſto, ὑποβολιμαῖος, ὑποβλητος, ſuppoſititius. Cic. 7. Ver. c. 27. Si hunc ſubditilium archipiratam in eadem cuſtodiam dediſſet. Quintil. l. 1. c. 4. Et libros, qui falſo viderentur inſcripti, tanquam ſubdititios ſummovere familia.

Subditivus, a, um, ὑποβολιμαῖος, idem quod ſubdititius, & in alterius loco poſitus. Plaut. Amph. 2. 2. 198. Namque de illo ſubditivo Soſia mirum nimis eſt. Arnob. l. 5. adverſ. Gentes, de Allegoriis fabularum: Sed allegoricis ſenſibus, & ſubditivis intelliguntur omnia illa ſecretis.

Subdito, a. 1. frequent. a ſubdo. Lucret. l. 6. v. 603. vis ipſa pericli Subditat hunc ſtimulum quadam de parte timoris. h. e. uddit, ſubdit.

Subditus, a, um, meſſo ſotto, נכבש, Ger. untergelegt, Gal. ſoumis, ſujet, Hiſp. ſubdito, ſometido, ὑποτεταγμένος, ſubtus immiſſus, partic. a ſubdor. Cic. 2. de nat. Deor. c. 10. Quæ afferveſcunt ſubditis ignibus. Id. 3. Ver. Quos in eorum locum ſubditus domi ſuæ reſervavit. ¶ Judex ſubditus dicitur, qui in alterius locum ſuffectus eſt. Poſt. ¶ Subditus partus, eſt ſuppoſitus, hoc eſt ſublatus ab ea muliere, quæ peperit, & alteri uppoſitus. Terent. Heaut. 5. 3. 11. Subditum ſe ſuſpicatus. ¶ Subditus etiam dicitur, qui alteri ſubjectus eſt. Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 67. inferno Plutoni ſubdita regna. Perſ. ſat. 5. v. 124. unde datum ſumis, tot ſubdite rebus?

Subdiu, adverb. frail giorno, καθ' ἡμέραν, idem quod die, ſive interdiu. Plaut. Moſtel. 3. 2. 78. Nam ſubdiu Sol agit hic perpetuum diem.

Subdival, lis, n. pars domus ſuperior, quæ ſub dio eſt. Tertull. adv. Jud. c. 11. Subdival domus.

Subdivalis, le, adject. idem quod ſubdialis. Ammian. l. 19. c. 23. (al. 12.) Noſtri pruinis ſubdivales moras difficile tolerabant. Alii leg. ſubniviales.

Subdivido, is, a. 3. quod diviſum eſt ruſus divido. Tertul. adverſ. Jud. c. 11. Septem dimidia hebdomadarum ſunt ſubdiviſæ.

Subdiviſio, onis, f. ſottodiviſione, alia diviſio poſt primam diviſionem. Vox eſt cadentis latinitatis, legiturque Cod. l. 6. tit. 2. leg. 22. & l. 3. tit. 38. leg. 37.

Subdo, is, didi, ditum, a. 3. ſottoporre, mettere ſotto, כבש, Germ. underlegen, Gal. ſoumettre, Hiſp. ſometer, ὑποτίθημι, ſuppono, ſubjicio. Cato de R. R. c. 105. Ignem ſubdito: ubi bullabit vinum, ignem ſubducito. Plin. l. 8. c. 16. Subdere leones jugo. Tacit. 4. Ann. c. 62. Fundamenta per ſolidum ſubdere. Lucret. l. 5. v. 102. Nec tamen hanc poſſis oculorum ſubdere viſu. h. e. ante oculos ponere. viſu pro viſui poſitum eſt. Plaut. Curc. 2. 3. 18. Et datores, & factores omnes ſubdam ſub ſolum. h. e. humi ſternam. ¶ Subdere ignem, ac materiam ſeditioni, per translationem ponitur pro augere, & fovere ſeditionem, animoſque jam ſatis incitatos vehementius inflammare. Liv. l. 8. c. 32. Ita irritatis militum animis ſubdere ignem, ac materiam ſeditioni, non eſſe ætatis, non prudentiæ ejus. ¶ Subdere equo calcaria, eſt ventrem equi calcaribus pungendo ad curſum incitare, ſpronare, quod & per translationem accipitur pro quovis modo urgere, incitare. Ovid. l. 2. de Art. v. 732. Cum mora non tuta eſt, totis incumbere remis utile, & admiſſo ſubdere calcar equo. ¶ Aliquando ſubdere accipitur pro ſubſtituere, ſufficere. Cic. pro Dom. c. 32. Quis in meum locum judicem ſubdit? Sic ſubdere puerum, eſt partum ſupponere, & unum pro alio matri upponere. Paul. Leg. Qui falſam, Dig. ad leg. Corn. & in Argumento Mercatoris Plaut. Sic ſubdere teſtamentum, apud Tacit. 14. Ann. c. 40. eſt vero teſtamento occultato, fictum aliud, & ſuppoſititium oſtendere. Et, ſubdere reos, eſt falſo inſimulare. Id. Ann. 13. c. 44. Et ſubdere crimina, fingere accuſe falſo. Id. 3. Ann. c. 67. ¶ Item pro ſuggerere, ſuppeditare. Liv. l. 7. Ac ſicut gens, ſicut ſua virtus, ſicut etiam majeſtas, ſicut honores ſubdere ſpiritus potuerunt.

Subdoceo, es, a. 2. ὑποδιδάσκω, vicem præceptoris occupo, vel horis ſubſecivis doceo. Cic. Attic. l. 8. epiſt. 4. Ciceroneſque noſtros meo potius labore ſubdocere, quam me alium iis magiſtrum quærere.

Subdoctor, oris, m. qui poſt alium docet, ſotto maeſtro. Auſon. in Profeſſorib. 22. tit. Victorio ſubdoctori, ſive proſcholo.

Subdole, adv. con inganno, ὑπούλως, caute, & fraudulenter. Plaut. Trin. 2. 2. 12. Eos conſectatas, ſubdole blanditur, ab re conſulit. Cic. in Brut. c. 9. Nihil unius invenire potuit in eis cauſis, quas ſcripſit, nihil, ut ita dicam, ſubdole, nihil verſute, quod ille non viderit.

Subdolus, a, um, ingannatore, aſtuto, ὑπουλος, fraudulentus, aſtutus, doloſus, occulte decipiens. Plaut. Epid. 2. 3. 13. Qua pacto ſiet ſubdola adverſus ſenem. Ovid. 1. de art. v. 598. Fac, titubet blæſo ſubdola lingua ſono. Martial. l. 3. ep. 58. Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis.

Subdomo, as, ui, itum, a. 1. valde domo, ſubigo. Plaut. Aſin. 3. 3. 114. Sic iſti ſolent ſuperbi ſubdomari.

Subdubito, as, n. 1. dubitare alquanto, Ger. etwas zweifelen, Gal. ſe douter aucunement, Hiſp. dudar un poco, ὑποδιστάζω, nonnihil addubito, parumper dubito. Cic. l. 2. Fam. ep. 12. Te ſubdubitare, qua eſſem erga illum voluntate. Id. Att. l. 14. epiſt. 15. Jam enim dico meum: antea, crede mihi, ſubdubitabam.

Subduco, is, xi, ctum, a. 3. ſottrarre, [illegible], Germ. entwenden, Gal. ſouſtraire, Hiſp. ſoſtraer, ὑφέλκω, ſubtraho, aufero, eripio, demo, cui contrarium eſt ſubdo. Virg. 3. Ecl. Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis. Cic. 2. Tuſc. c. 17. Subduc unum diem cibum athletæ. Ovid. l. 2. de Ponto el. 6. Subducunt oneri colla peruſta boves. Juven. ſat. 1. Et nos ergo manum ferulæ ſubduximus. ¶ Interdum eſt furtim ſubtrahere, furari, ſurripere. Plaut. Curc. 2. 3. 81. Cum dormiſcit, ego ei ſubduco annolum. Martial. l. 14. ep. 29. Subduxit mappas quatuor Hermogenes. ¶ Subducere ſe de aliquo loco, vel ex aliqua ſocietate, eſt ſenſim, & clanculum diſcedere, ita ut nullus videat. Ter. Eun. 4. 7. Et cum eo clam ſubduxti te mihi. Id. ad Q. Fr. l. 3. De circulo ſe ſubduxit. Virg. 9. Ecl. Qua ſe ſubducere colles incipiunt. h. e. retrahere, recedere, & vallem latiorem facere. ¶ Subducere rationem, ſummam, calculum, eſt computare, quod & inire, & habere, & facere rationem dicimus. Nam minor numerus majori in calculatione ſubtrahitur. Plaut. Capt. 1. 2. 89. Ibo intro, atque intus ſubducam ratiunculam. Cic. l. 5. Fam. ep. 9. Rationibus ſubductis, ſummam feci cogitationum mearum. Id. 2. Fin. Voluptatum calculis ſubductis, prælium ineunt. Id. Att. lib. 5. epiſt. 21. Quid opus eſt, inquam? rationes conferatis. Adſidunt, ſubducunt, ad nummum convenit. Id. ibid. Recte, inquit Scaptius, ſed ſubducamus ſummam. ¶ Accipitur etiam pro ſurſum ducere, levare, extollere, ut Subducere naves, ideſt in terram trahere, quod terra altior mari ſit, ſicut e contrario deducere eſt a terra in mare ducere. Virg. 1. Æn. Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem. Cæſ. B. C. l. 3. c. 23. Naves reliquas, ſi vellet, ſubduci, & refici juberet. ¶ Succum ſubducere ſpiritu, eſt ſurſum trahere. Plin. l. 20. c. 14. Recentis ſuccus narium vitia ſpiritu ſubductus emendat. ¶ Subducere ſupercilia, eſt erigere, quod eſt ſeveri hominis, ſuperbi, & deſpicientis. Senec. l. 1. de benef. c. 2. Aut timide negavit, aut promiſit, ſed difficulter, ſed ſubductis ſuperciliis, ſed malignis, & vix enenatibus verbis. Sic Propert. l. 2. eleg. 8. (al. 11.) Nunc volo ſubducto gravior procedere vultu. ¶ Subducere animam, eſt anhelitum ſurſum attrahere. Cato R. R. c. 157. ¶ Subducere alvum, eſt ciere, ut excrementa facile egerat, lubricare. Gel. l. 4. c. 11. Ariſtoxenus dicit, nullo ſæpius leguminis Pythagoram uſum, quam fabis, quoniam is cibus & ſubduceret ſenſim alvum, & levigaret. Adde Celſ. l. 3. c. 4. ¶ Subduxe pro ſubduxiſſe dixit Varro l. 1. R. R. c. 1.

Subductarius, a, um, quo quid ſubducitur, ſeu levatur. Cato R. R. c. 12. Funes loreos quinque, ſubductarios quinque, medipontos quinque.

Subductio, onis, f. [illegible], ὑπεξαγωγή, [illegible], actus ſubducendi, ideſt ſubtrahendi. Cæſ. l. 5. B. G. c. 1. Ad celeritatem onerandi, ſubductioneſque paulo facit humiliores, quam quibus in noſtro mari uti conſuevimus. ¶ Item ratio, computus, ſottrazione. Cic. 2. de Orat. c. 30. Statim occurrit naturalis quædam prudentia, non his ſubductionibus, quas iſti docent.

Subductus, a, um, nom. ex particip. detratto, computato. Cic. 3. de nat. Deor. c. 29. Inita ſubductaque ratione ſcelera meditantes. ¶ Item rubato. Horat. l. 2. ep. 17. ſubducta viatica ploret. ¶ Item tratto fuori. Virg. 5. Æn. v. 135. Subductæ litore puppes. ¶ Item rimoto, ſicuro, diſeſo. Plin. l. 2. ep. 17. Cubiculum ſubductum omnibus ventis. Martian. Capel. l. 6. Concavis ſubductionis terræ latebris abdere. ¶ Subductus vultus, V. in Subduco.

Subdulcis, & ce, o. 3. un poco dolce, ὑπόγλυκυς, nonnihil habens dulcedinis. Plin. l. 26. c. 8. Radix ſubdulcis, in petris naſcens, aut ſub arboribus vetuſtis.

Sub-

Subdūrus, a, um, adject. aliquantum durus, ſubdifficilis. *Q. Cic. de petit. conſul. c.* 12. Hoc probabile eſt, illud alterum ſubdurum tibi homini Platonico ſuadere.

Subĕdo, is, edi, eſum, a. 3. *mangiar ſotto*, ὑποτρώγω, ſubtus edo. *Ovid.* 11. *Met. v.* 783. Dixit, & e ſcopulo, quem rauca ſubederat unda, Decidit in pontum.

Subĕo, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *andar ſotto, ſotto entrare*, בוא, Germ. *darunder gehen*, Gal. *entrer*, Hiſp. *ſubir*, ὑπέρχομαι, ſubtus eo, intro, ingredior, aſcendo. Varie conſtruitur. *Caeſ. l.* 1. *B. G.* Qui intra annos quatuordecim tectum non ſubiiſſent. *Liv. lib.* 26. Ut ſubeundi ſæpe ad mœnia urbis recurſus pateret. *Virg.* 4. *Æn.* Quem ſubiiſſe humeris confectum ætate parentem. h. e. paranti humeros ſuppoſuiſſe, parentem humeris geſtaviſſe. *Id. l.* 6. Pars ingenti ſubiere feretro. *Liv. lib.* 34. *c.* 16. Subire ad portam. Rurſus *Virg. Æneid l.* 10. *de Lauſo*: Jamque aſſurgentis dextræ, plagamque ferentis Æneæ ſubiit mucronem, ipſumque morando ſuſtinuit. hoc eſt ſe ſuppoſuit enſi Æneæ jam ſublato ad plagam inferendam, ictumque parma ſuſtinuit. *Hor. l.* 1. *ſat.* 9. Subire onus. ¶ Subire vultum alicujus, eſt in ejus conſpectum venire. *Cic. pro Quint.* Denique ipſius inimici vultum ſuperbiſſimum ſubiit. ¶ Cum accuſ. *Claudian. de conſul. Theod. v.* 43. aſſiduo cum Dorida vicerit uſu, Jam clavum totamque ſubit torquere carinam. ¶ Uſurpatur etiam pro ſcandere, aſcendere. *Liv. l.* 2. Quia loco iniquo ſubeundum erat ad hoſtes. *Plin. l.* 4. *c.* 11. Hæmi excelſitas ſex millia paſſuum ſubitur. *Id. l.* 31. *cap.* 3. Nec levitatis in pluvia aqua argumentum eſt ſubiiſſe eam in cœlum. ¶ Item pro ſuccedere. *Liv. l.* 27. Primæ legioni tertia, dextræ alæ ſiniſtra ſubiit. *Ovid.* 1. *Met. v.* 130. In quorum ſubiere locum fraudeſque, doliſque. *Sil. l.* 1. *v.* 566. Defeſſis ſubeant robur. ¶ Item pro ſuccreſcere. *Virg.* 2. *Georg.* Ne ſubeant herbæ, neu pulvere victa fatiſcat. ¶ Item pro aggredi. *Val. Flacc. l.* 6. *Argon.* Illum ubi congreſſo ſubiit Geſander iniquo. ¶ Translate ſumitur pro ſuſcipere. *Cic. Att. l.* 3. Iſtos labores, quos nunc in ſuffragiis ſuſcipis, non ſubiiſſes. *Id.* 7. *Verr. c.* 71. Inimicitiæ ſunt? ſubeantur. Labores? ſuſcipiantur. ¶ Item pro incurrere. *Cic. ad Brut. ep.* 18. Subire famam temeritatis. *Id. Divin. in Verr. c.* 14. Subire invidiam orationis, pro *invidiam*. *Id. Att. l.* 12. *ep.* 6. Minus ſermonis ſubiiſſem, minus accepiſſem doloris. h. e. non tantus de me ſermo finiſſet eſſet. ¶ Item pro pati. *Cic.* 3. *Off.* Qui retinendi officii cauſa cruciatum ſubierit voluntarium? ¶ Item pro advenire, *venire*, *Virg.* 3. *Georg.* Subeunt morbi, triſtiſque ſenectus, &c. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 15. Ne ſubeant animo tædia juſta tuo. *Curt. l.* 3. *c.* 2. Sera pœnitentia ſubiit Regem. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 33. Omnes ſententiæ, verba omnia ſub acumen ſtili ſubeant, & ſuccedant neceſſe eſt. ¶ Item pro in mentem venire, ſuccurrere. *Liv. l.* 36. *cap.* 20. Subit animum cogitatio. *Plin. l.* 7. *c.* 46. Subeunt in hac reputatione Delphica oracula. ¶ Subire judicem, eſt quodammodo obrepere, & latenter ad id quod volumus, eum inducere. *Quintil. l.* 4. *cap.* 5. Fallendus eſt judex, & variis artibus ſubeundus, ut aliud agi, quam quod nos petimus, putet. ¶ Subire loquentem, eſt loquenti reſpondere. *Claudian. de Conſul. Mall. Theod. v.* 173. ſubit ille loquentem talibus.

Subello, is, quidam exponunt ſubere defricor, in illo Lucilii apud *Non. c.* 2. *n.* 202. Rador, ſubellor, deſquamor, pumicor, ornor. Sed alii rectius *ſubvellor* legunt.

Suber, eris, n. *ſovero*, *ſughero*, Germ. *korck*, *pantoffelholtz*, Gall. *liege*, Hiſp. *ſuro*, *alcornoque*, φελλός, arbuſcula glandifera, corticem habens prælcraſſum, cui innixi ſolent, qui natare diſcunt. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Suberi minima arbor, glans peſſima, rara, cortex tantum in fructu, præcraſſus, ac renaſcens, atque etiam in denos pedes undique explanatus, &c. *Id. c.* 25. Serotino autem germine malus, tardiſſimo ſuber. Ubi perperam aliqui legebant *tardiſſimus*, ut probarent etiam maſculini generis eſſe poſſe. *Col. l.* 4. *c.* 26. Nam eſt præcipua cuneis fiſſa olea, quercus, & ſuber, & ſique ſunt ſimilia robora. *Perſ. ſat.* 1. Ut ramale vetus vegrandi ſubere coctum.

Suberectus, a, um, aliquantum erectus. *Marcell. Empir. c.* 20. Artus ſuberecti, recubanteſque, *ſollevati*, *e appoggiati*.

Subereus, a, um, adject. *di ſovero*. *Seren. Sammonic. carm.* 35. ſubereum cortex.

Suberies, ei, f. idem fere quod Suber. definitur enim a *Feſto*, genus arboris, ex quo cortex natatorius detrahitur, confirmaturque auctoritate *Lucilii*.

Suberigo, is, exi, ectum, a. 3. ſubtus erigo. *Silius l.* 13. *v.* 135. Iſthmon curvata ſublime ſuberigit unda. ¶ Hinc ſuberectus apud *Apul. l.* 2. *Met.*

Suberinus, a, um, adject. idem quod ſubereus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Piſcator retia ſuberinis corticibus extendit.

Suberro, as, n. 1. ὑποπλανάομαι, ſub aliqua re erro, ut Suberrare montibus, hoc eſt errare ſub montibus. *Claud. de conſul. Prob. & Olybr. v.* 255. Indigenas fluvios, Italis quicunque ſuberrant Montibus. h. e. ſub Italis montibus fluunt.

Subex. V. Subices.

Subexhibĕo, es, a. 2. idem quod exhibeo, vel ſubtus exhibeo. *Arnob. l.* 6. Præſentiam vobis quandam hic numinum ſubexhiberi ſimulacris.

Subexplĭco, as, a. 1. ſubtus explico, expando. *Arnob. l.* 7. Æſculapium repſit ut coluber, non pedibus ſe ferens, neque ſuas ſubexplicans itiones, ſed ventre nixus, ac pectore.

Subfermentātus, a, um, nom. particip. aliquantum fermentatus. *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 27.

Subfervefacio. V. Suffervefacio.

Subflāvus, vel Sufflavus, a, um, adject. *giallicio*, *biondetto*, aliquantum flavus. *Sueton. in Aug. c.* 79. Capillum leniter inflexum, & ſubflavum.

Subfrigĭde, adverb. *alquanto freddamente*, ὑποψυχρῶς, aliquantum frigide. *Gel. l.* 2. *c.* 9. Nimis minute, ac prope etiam ſubfrigide.

Subfrigĭdus, a, um, *un poco freddo*, ὑπόψυχρος, nonnihil frigidus. *Ammian. l.* 17. *c.* 11. Oblatrantes argumento ſubfrigido.

Subgrandis, & de, o. 3. ὑπομέγας, grandiuſculus, aliquantulum grandis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 1. Subgrande cubiculum autem, & hybernum altum valde probavi.

Subgrăvis, & ve, o. 3. ὑποβαρύς, aliquantulum gravis. *Plin. l.* 27. *cap.* 9. Radice tenui, nigra, ſubgravi odore. Al. leg. *gravi odore*.

Subgrunda. V. Suggrunda.

Subhærĕo, es, ſi, ſum, n. 2. ſub aliqua re hæreo. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. At cartilago ubi ſubhæſit, ipſa ſedes docet. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 3. *n.* 10. In ſuſpicione, & crimine ſubhæreat neceſſe eſt.

Subhaſtarius, a, um, adject. qui ſub haſta, ſeu auctione ponitur, ut ſubhaſtaria poſſeſſionem. *Cod. Theodoſ. l.* 3. *tit.* 6.

Subhaſtatio, onis, f. *vendita all' incanto*. *Leg.* 2. *Cod. de reſcind. vend.* Sub nomine ſubhaſtationis publicæ.

Subhaſto, as, a. 1. *vendere all' incanto*, Ger. *in auff ruff verkauffen*, Gall. *vendre à l' encant*, Hiſp. *vender en almoneda*, ἀποκηρύττω, eſt ſub haſtam mittere, hoc eſt per auctionem vendere. Solebat enim haſta figi in publicis auctionibus. *Cod. l.* 7. *tit.* 33. *l.* 3. Et allegaveris res ſuas, quæ pignori datæ ſunt, diu ſubhaſtatas. *Salvian. cap.* 10. *de Thracia*: Nuptura non parentum arbitrio tranſeunt ad maritos, ſed quæ præ aliis ſpecie valent, ſubhaſtari volunt.

Subhorreſco, ſcis, rui, n. 3. nonnihil horreſco. *Siſen. apud Non. c.* 3. *n.* 7. Subito mare ſubhorreſcere, ambique fluctus in ſe provolvere.

Subhorridus, a, um, ὑποτραχύς, aliquantulum horridus. *Cic. pro Sext. c.* 9. Quia eum triſtem ſemper, quia taciturnum, quia ſubhorridum, atque incultum videbant.

Subhumĭdus, a, um, adject. aliquantum humidus. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Subhumidi oculi.

Subjacĕo, es, cui, n. 2. *giacere*, *a eſſer poſto ſotto*, ὑπόκειμαι. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Tuſci Apennino ſaluberrimo montium ſubjacent. *Colum. lib.* 10. *v.* 195. Et mater facili molliſſima ſubjacet arvo.

Subjacto, as, a. 1. *tirare in ſu*, *lanciare*, ἀναρριπτῶ, ſæpe in altum jacto, ut cum in areis frumenta vanno a paleis ſecernuntur. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 52. Hic tritis oportet e terra ſubjactari vallis, aut ventilabris.

Subĭces pro alto aere, ſeu pro nubibus poſuit *Enn. apud Gell. l.* 4. *c.* 17. vel a ſubjiciendo, quia ſignificat in altum tollere, vel quod proxime Diis ſubjiciantur.

Subicŭlum, i, n. quod ſubjicitur. Hinc a *Plauto* ſubiculum flagri dicitur μαστιγίας, qui flagris ſubjicitur. *In Perſa.* 3. 3. 14. Vir ſumme, populi ſtabulum ſervitricium, Scortorum liberator, ſubiculum flagri, Compedum contritor, pulticulorum civitas.

Subĭdus, a, um, adject. *Æditues* vetus poeta apud *Gell. l.* 19. *c.* 9. Dicere cum conor curam tibi Pamphila cordis, Quid mi abs te quæram? verba labris abeunt: Per pectus miſerum manat mihi ſubido ſudor: Sic tacitus, ſubidus, duplo ideo pereo. *Subidus* videtur eſſe a *ſubando*, & ſignificare libidine æſtuantem, mollem, deliciis amorum deditum, minime durum, aut ruſticum. Alii interpretantur ſcientem, videntem, peritum rei amatoriæ: unde *inſubidus* ponitur pro rudi, ſtulto, ignaro.

Subjecte, adv. demiſſe, humiliter, more hominis ſubjecti. *Caeſ. l.* 1. *B. C. c.* 84. Hæc quam poteſt demiſſiſſime, atque ſubjectiſſime exponit.

Subjectio, onis, f. *il ſoggiungere*, Ger. *furſtellung*, Gall. *ſujection*, Hiſp. *ſujecion*, ὑποταγή, actus ſubjiciendi. *Auct. ad Her. l.* 4. Illud quoque probandum eſt genus ſententiæ, quod confirmatur ſubjectione rationis. ¶ Speciatim accipitur pro ſuppoſitione rei adulterinæ pro vera. *Liv. l.* 39. *c.* 19. Qui falſis teſtimoniis, ſignis adulterinis, ſubjectione teſtamentorum, fraudibus aliis contaminaſſent, eos capitali pœna afficiebant. ¶ Ponitur quoque pro eo, quod ſubjicitur, pro baſi. *Vitr. l.* 10. *c.* 15. in *catapulta deſcriptione*: Subjectio foraminum duodecim. ¶ Subjectio etiam, Græce Antipophora, eſt Figura ſententiarum, per quam Orator, vel Poeta poſt interrogationem ipſe reſponſum ſubjungit, ita dicta a *ſubjicio*, quod notat ſubjungere. *Auct. ad Her. l.* 4. Subjectio eſt, cum interrogamus adverſarios, aut quærimus ipſi, quid ab illis, aut quid contra nos dici poſſit, deinde ſubjicimus id, quod dici oportet, aut quod non oportet, aut nobis adjumento futurum ſit, aut obfuturum illis e contrario. ¶ Inſervit etiam ad explicandum aliud Figuræ genus, nempe Hypotyposin. *Cic.* 3. *de Or. c.* 53. Res ut quaſi gerantur, ſub aſpectum quaſi ſubjectio, quæ & in exponenda re plurimum valet, & ad illuſtrandum id, quod exponitur.

Subjectīvus, a, um, adject. qui ſubjicitur, ſeu poſtponitur. *Tertullian. de Virg. veland. c.* 4. Subjectivum prius eſt antecellivo. *Apul. de ſyllog. categorem.* Pars ſubjectiva nominatur, velati ſubdita.

Subjecto, as, a. 1. *lanciare*, ἀναρριπτῶ, in altum ejaculor. *Virg.* 3. *Æn. v.* 241. Nigramque alte ſubjectat arenam. ¶ Ponitur etiam pro ſubjicere, ſeu ſupponere. *Ovid.* 4. *Met. de Salmacide Nympha*: Subjectatque manus, invitaque pectora tangit. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 94. Et acres Subjectat laſſo ſtimulos.

Subjector, oris, m. ὑποβολεύς, qui ſubjicit, & fere in malam partem accipitur. *Cic.* 2. *Catil. c.* 4. Quis tota Italia veneficus, quis gladiator, quis latro, quis ſicarius, quis parricida, quis teſtamentorum ſubjector &c.? h. e. qui falſa teſtamenta pro veris ſubjicit.

Subjectus, us, m. 4. idem ac ſubjectio. *Plin. l.* 26. *cap.* 15. Vulvas quoque prudenter inhibet fota, vel ſuffitu, vel ſubjectu.

Subjectus, a, um, *ſoggetto*, *ſottopoſto*, כבוש, Germ. *underthon*, Gal. *ſujet*, Hiſpan. *ſugeto*, *ſuddito*, ὑποτεταγμένος, ſubditus, alterius imperio parens, obnoxius. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Nulli naturæ eſt obediens, aut ſubjectus Deus. *Id.* 4. *Tuſcul.* Tanquam in mare, quod eſt ventis ſubjectum. *Id* 5. *Tuſc.* Sin autem virtus ſubjecta ſub varios, incertoſque caſus famula fortunæ eſt. *Virg.* 6. *Æn.* Parcere ſubjectis, & debellare ſuperbos. *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. Per totum hoc tempus ſubjectior in diem, & horam invidiæ. ¶ Item quod ſubjicitur in aliquo rerum ordine. *Cic.* 4. *Tuſcul.* Sub metum ſubjecta ſunt pigritia, pudor, terror, timor &c. *Phædr. fab.* 19. Habent inſidias hominis blanditiæ mali, quas ut vitemus, verſus ſubjecti monent &c.

Subigĭto. V. Subagito.

Subĭgo, is, egi, actum, a. 3. *ſoggiogare*, *ſottomettere*, כבש, Ger. *underſich zwingen*, Gal. *conſtreindre*, ὑπάγω, δαμάω, ſubjicio, domo, in poteſtatem, vel ditionem redigo, ex *ſub*, & *ago*. *Cic. pro Corn. Balbo c.* 10. Quos Gaditanis adjutoribus armis ſubegimus, atque in ditionem noſtram redegimus. *Plaut. Moſtell.* 5. 2. 52. Ego illum verberibus, ut ſit quietus, ſubegero. ¶ Accipitur etiam pro impellere, ſurſum agere. *Virg.* 1. *Georg.* Non aliter, quam qui adverſo vix flumine lembum Remigiis ſubigit. ¶ Item pro cogere. *Tac. l.* 14. *Ann. c.* 14. Notos quoque equites Romanos operas arenæ promittere ſubegit. *Id.* 2. *Ann. c.* 40. Ut ederet ſocios, ſubigi non potuit. *Id.* 3. *hiſt. c.* 8. Subigere exercitum ad deditionem. ¶ Item pro attrectare, agitare, miſcere. *Cato c.* 74. Farinam in mortarium indito, aquam paulatim addito, ſubigitoque pulchre. ¶ Item pro terere, ut *Gallam ſubigere*, quod ſutores faciunt, cum atramentum ſutorium conficiunt: & translata pro rem habere cum muliere. *Macrob l.* 2. *Saturn. c.* 3. Plancus in judicio forte amici, cum moleſtum teſtem deſtruere vellet, interrogavit (quia ſutorem ſciebat) quo artificio ſe tueretur: Ille urbane reſpondit, *Gallam ſubigo*. Sutorium hoc habetur inſtrumentum: quod non infacete in adulterii exprobrationem ambiguitate convertit. Nam Plancus in Mævia Galla nupta male audiebat. Hæc *Macrob.* ¶ Item pro bene arare, bene colere, terram probe verſare. *Virg.* 1. *Georg.* Ante Jovem nulli ſubigebant arva coloni. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quibus cum terræ ſubigerentur fiſſione glebarum, &c. ¶ Item pro ſuffodere. *Virg.* 2. *Georg.* Aut ſcrobibus mandet mutata ſubactis. ¶ Item pro acuere. *Virg.* 7. *Æn.* Subiguntque in cote ſecures. ¶ Per translationem uſurpatur de ingenio, pro exercere, translatione ſumpta a cultura agrorum. *Cic.* 2. *de Orat.* Subacto mihi ingenio opus eſt, ut agro non ſemel arato, ſed novato, & iterato. Subigere aliquem maledictis, eſt inſectari. *Plaut. Trucul.* 2. 2. 103.

Subjicio, is, jeci, jectum, a. 3. *ſottoporre*, *ſottomettere*, Germ. *unterwerffen*, Gal. *ſoumettre*, *aſſujettir*, Hiſp. *ſometer*, ὑπάγω, ſuppono. *Cic.* 3. *Verr.* Ligna, & ſarmenta circumdare, ignem ſubjicere cœperunt. *Id.* 2. *Off. c.* 7. Subjiciunt ſe homines imperio alterius, & poteſtati. *Id. ibid.* Haſtam in foro ponere, & bona civium voci ſubjicere præconis. *Idem ibid.* Huic verbo omnes, qui ubique ſunt, qui Latine ſciunt, duas res

ſubji-

Digitized by Google

ſubjiciunt, lætitiam in animis, commotionem ſuavem jucunditatis in corpore. h. e. duo ſignificata dicunt eſſe ſub hoc verbo. *Liv. l.* 3. *c.* 61. Perdiora bis, quæ ſubjiciebantur oculis nuntiantes. *Id. l.* 49. in locum alterius ſubjicere. *Quinctil. l.* 8. *c. ult.* Nam Tranſlatio permovendis animis plerunque, & ſignandis rebus, ac ſub oculos ſubjiciendis reperta eſt. ¶ *Subjicere arietem*, eſt illum pro ſe immolare. *Feſt.* ut Scaliger corrigit: Subjici aries dicitur, quem quis agit, ut pro ſe cædatur, ut ait Antiſtius: Quod fit, ut ait Cincius libro de officio Juriſconſulti, exemplo Athenienſium, apud quos expiandi gratia aries inigitur ab eo, qui ſcelus admiſit pœnæ pendendæ loco. *In leg. Numæ*: Pro capite occiſi, & natis ejus in concione arietem ſubjicito. ¶ Item pro falſa, ſeu adulterina pro veris ſupponere. *Cic.* 14. *Phil. c.* 3. Teſtamenta credo, ſubjiciunt, aut ejiciunt vicinos. *Plin. l.* 10. *c.* 9. Cauſa ſubjiciendi pullus putatur, quod &c. ¶ Item pro colere, arare. *Cic.* 2. *de Leg.* Terræ cultum ſegniorem ſuſpicor fore, ſi ad eam tuendam, ferroque ſubjiciendam ſuperſtitionis aliquid acceſſeris. ¶ Item pro ſubmittere, ſubornare. *Quinctil. l.* 5. *c.* 7. *de teſtibus*: Nam frequenter ab adverſario ſubjici ſolent. *Caeſ. l.* 1. *B. Civ. c.* 33. Subjicitur L. Metellus, qui hanc rem diſtraheret. ¶ Item pro ſuggerere, ſubmonere, in memoriam redigere. *Ter. Phor. a.* 3. 40. Si meminiſti, quod olim dictum eſt, ſubjice. *Liv. l.* 43. *c.* 18. *in fi.* Subjicere conſilia certiora. *Cic. Verr.* 7. Cupio mihi ab illo ſubjici, ſi quid prætereo. ¶ Item pro ſubdere, addere, adjungere. *Cic.* 2. *de Div.* Et quidem, cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. *Id.* 7. *Verr.* At quæ cauſa tum ſubjiciebatur ab ipſo, Judices, hujus tam nefariæ crudelitatis? ¶ Item pro reſpondere. *Virg.* 3. *Æn.* Subjicio, & raris turbatus vocibus hiſco. ¶ Item pro ſurſum jacere. *Virg.* 12. *Æn. v.* 287. Et corpore ſaltu ſubjiciunt in equos. *Id. Ecl.* 10. Quantum vere novo viridis ſe ſubjicit alnus. h. e. ſe erigit, & altior fit. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 183. Tollere Tænarides orbem properabat; at illum Dura repercuſſum ſubjecit in aera tellus in vultus, Hyacinthe, tuos. ¶ Item pro exponere, objicere. *Liv. lib.* 28. Subjicere aliquid calumniæ. *Cic.* 1. *de Orat.* Subjicere fraudem nocentis odio civium. ¶ Item pro haſtæ ſubjicere, *vender' all' incanto*. *Sueton. in Calig. cap.* 38. Auctione propoſita, reliquias ſpectaculorum ſubjecit & venditavit.

Subjecto, as, a. 1. ὑποῤῥιπτέω, frequenter ſubjicio. *Plaut. Caſ.* 3. 4. 2. Nunc tu ſi voles ſubjectare me, proba eſt occaſio. Alii leg. *ſubigitare*.

Subimperito, as, a. 1. affertur a quibuſdam Lexicographis ex *Tacit. Ann.* 4. c. 53. ſed ibi legitur *ubi imperando*, non *ſubimperando*.

Subimpudens, entis, o. 3. *alquanto sfacciato*, ὑπαναιδής, nonnihil impudens. *Cic. lib.* 7. *Fam. ep.* 17. Interdum timidus in labore militari, ſæpe autem etiam ſubimpudens videbare.

Subinanis, & ne, o. 3. ὑπόκενος, nonnihil vacui habens, aut inanitatis. *Cic. ad Att. lib.* 2. *ep.* 17. Quin etiam, quod eſt ſubinane in nobis, & non ἀφιλόδοξον, &c.

Subinde, adv. *poi*, *poſcia*, אחר, Germ. *eins nach dem andern*, Gal. *incontinent après*, Hiſp. *luego*, εἶτα, deinde, poſt. *Hor. lib.* 1. *ep.* 8. Si dicet recte, primum gaudere, ſubinde Præceptum auriculis hoc inſtillare memento. *Vel. l.* 2. *c.* 7. Qui dicit, Capuam ab iiſdem exultatam, ac ſubinde Nolam. ¶ Ponitur etiam pro identidem, ſive crebro, & per intervalla, *di quando in quando*. *Suet. in Tib. c.* 37. Subinde in objurgando appellans eum lutum a ſanguine maceratum. *Plin. l.* 2. *ep.* 7. Erit aeque pergratum mihi hanc effigiem ejus ſubinde intueri, ſubinde reſpicere.

Subindo, is, a. 3. *ſoggiungere*, *aggiungere*. *Aurel. Vict. de orig. Rom. c.* 3. Secundum quod noſter cognomento ſic intulit *Hanc Janus Pater*, &c. ac ſubindit *Janiculum huic*, &c.

Subinflatus, a, um, adject. inflatus, ſuperbiens. *Arnob. l.* 2. In opinionem ſcientiæ ſubinflati pectoris tumore colli.

Subinfluo, is, n. 3. ſubtus fluo. *Senec. l.* 3. *Quaeſt. nat. c. ult.* Aliæ aquæ ſubjiciunt terram, aliæ circumfluunt.

Subinjectus, a, um, particip. a *ſub*, & injicio. *Senec. Controv.* 13. Subinjecta manu ſatelles, quid moraris? inquit, jam appoſita tormenta ſunt, *poſte le mani addoſſo*.

Subinſulſus, a, um, ἀνόητος, aliquantulum inſulſus. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 3. Eſt enim vitioſum in ſententia, ſi quid abſurdum, aut alienum, aut non acutum, aut ſubinſulſum eſt.

Subintroeo, is, *ſubentrare*. *Arnob. l.* 6. Qui Mars fuerat, ſubintroire ſpeciem Jovis poſſit Hammonis. h. e. Jovis perſonam induere.

Subinvideo, es, n. 2. ὑποφθονέω, aliquantulum invideo. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 10. Subinvideo tibi ultro te etiam acceſſitum ab eo.

Subinviſus, a, um, ὑπεχθής, aliquantulum inviſus. *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 14. Subinviſum apud malevolos Poſthumi nomen propter opinionem pecuniæ neſcio quam.

Subinvito, as, a. 1. ὑποκαλέω, aliquantulum invito, & provoco. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Quod me quadam epiſtola ſubinvitaras.

Subiraſcor, eris, d. 3. *adirarſi alquanto*, ὑποργίζομαι, nonnihil iraſcor. *Cic.* 2. *Fin. c.* 4. Etſi ſatis clemens ſum in diſputando, tamen interdum ſoleo ſubiraſci.

Subiratus, a, um, aliquantum iratus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 16. Sed ut ſolebat C. Lucilius ſæpe dicere homo tibi ſubiratus, mihi propter eam ipſam cauſam minus, quam volebat, familiaris.

Subis, bis, f. avis ex genere picorum, quæ aquilarum nidos infeſtat, & earum ova frangit. *Plin. l.* 10. *c.* 19. ¶ Ab Ariſtotele vocatur σίττη, vel ut alii leg. σίττα, ſitta.

Subitaneus, a, um, idem quod ſubitus. *Col. lib.* 1. *cap.* 6. Si ſubitaneus imber inceſſerit.

Subitarius, a, um, idem ac ſubitus. Subitarii milites, qui ſubito colliguntur. *Liv. l.* 3. *c.* 4. Ad eum expellendum Latini, Hernicique, & Colonia Antium dare Quinctio ſubitarios milites (ita tum repentina auxilia appellabant) juſſi. *Id. ib. c.* 30. Exercit m ſubitarium ſcribere.

Subito, adv. *all' improvviſo*, פתאם, Germ. *gählingen*, Gal. *ſoudain*, Hiſp. *ſubitamente*, ἐξαίφνης, repente, confeſtim, ex tempore. *Cic. pro Pomp. c.* 15. Cum tot bella aut nobis neceſſario ſuſcipiantur, aut ſubito, atque improviſo naſcantur. *Virg.* 4. *Georg.* Dixit, & ex oculis ſubito, ceu fumus in auras Commixtus tenues fugit. ¶ Item feſtinanter, præpropere, *alla preſta*, *in preſſa*. *Caeſ. l.* 2. *B. Gall. c.* 33. Scuti ex cortice factis, aut viminibus intextis, quæ ſubito, ut temporis exiguitas poſtulabat, pellibus induxerant.

Subitus, a, um, *ſubito*, *repentino*, *improvviſo*, פתאמי, Germ. *ſchnell*, Gal. *ſubit*, *ſoudain*, Hiſp. *ſubito*, αἰφνίδιος, repentinus. *Cic. l.* 10. *Fam.* Neve in rebus tam ſubitis, tamque anguſtis a Senatu conſilium petendum putes. *Id. l.* 13. *ep.* 2. Nam propter opere inſtituta multa multorum, ſubitum eſt ei remigrare. ¶ Subſtantivi more *Tacit. in Agric. c.* 37. Quatuor equitum alæ ad ſubita belli retentæ. *Id.* 15. *Ann. c.* 59. Subitis etiam fortes viros terreri.

Subjugalis, & le, o. 3. ὑποζύγιος, ſub jugo aſſuetus, domitus. *Prudent. in Rom. v.* 333. Jumenta, pecua, ſubjugales beluas.

Subjugator, oris, m. *ſoggiogatore*, ut, malorum ſubjugator, *Apulej. de morib. Philoſ.*

Subjugatus, a, um, nom. ex partic. *ſoggiogato*, ut ſubjugata provincia, *Aſcon. in Verrem. de præt. urb.* ſubjugatur exercitus. *Veget. l.* 3. *de re milit. c.* 10.

Subjugis, & ge, o. 3. ὑποζύγιος, ὑποζυγιώδης, quod ſub jugo eſt, quod jugo aſſuevit. *Plin. l.* 11. *c.* 49. Nero oſtentabat hermaphroditas ſubjugue carpento ſuo equas. Al. leg. *ſubjunctas*. ¶ Subjugia lora, quibus jugum collis boum, vel equorum aptatur. *Cato c.* 153. Subjugia in luſtrum lora pedum XIX.

Subjugium, ii, n. retinaculum, quo jumenta ſub jugo junguntur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. Eadem ratione jumenta, cum juga eorum ſubjugiorum loris per medium temperantur, æqualiter trahunt onera.

Subjugo, as, a. 1. *ſoggiogare*, כבש, Germ. *uberwinden*, Gal. *ſubjuguer*, Hiſp. *ſojuzgar*, ὑποτάσσω, debello, & imperio ſubjicio, quaſi ſub jugo pono. *Claud. de 6. Conſul. Honor. v.* 249. Nulla eſt victoria major, quam quæ confeſſos animo quoque ſubjugat hoſtes. *Lactant. l.* 4. *c.* 10. Ingratum populum legi ſubjugavit.

Subjugus, a, um, adject. qui ſub jugo eſt. ὑποζύγιος. *Apulej. l.* 7. *A. A.* Protinus uxor ejus avara molæ machinariæ ſubjugum me dedit.

Subjunctivus modus, qui etiam conjunctivus, & adjunctivus dicitur, ὑποτακτικός, eſt unus ex modis verborum, ita dictus, quia ſubjungitur alteri verbo, vel potius alterum verbum ei ſubjungitur. Nam eget aliquo re, ut ſententia locutionis plena ſit, ut, Cum clamem, quare me tacere dicis? *Diomed. l.* 1. *Priſcian. l.* 8. Adde *Apul. de ſyllog. categor.*

Subjunctus, a, um, nom. partic. adjunctus, conjunctus. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 17. Vides in Aruſpicum reſponſis hæc eſſe ſubjuncta. *Virg.* 10. *Æn. v.* 157. Puppis roſtro ſubjuncta leones, h. e. ſubjunctos ſuo appoſitus habens leones.

Subjungo, is, xi, ctum, a. 3. *ſoggiungere*, *aggiungere*, הבר, Ger. *dran hencken*, Gal. *ajouter*, Hiſp. *anadir*, *ayuntar de baxo*, ὑποζεύγνυμι, adjungo, addo, ſubjicio. *Cic.* 1. *de Orat.* Ac ſi jam placet omnes artes Oratori ſubjungere. *Id. in Orat.* Ariſtoteles Tranſlationi hæc ipſa ſubjungit. *Plin. l.* 7. *epiſt. ult.* Venimus ad Conſules: dicit Senecio, quæ res ferebat: aliqua ſubjungo. ¶ Ponitur etiam pro ſubjugare. *Cic.* 2. *Agr. c.* 36. Ut ſub veſtrum jus, juriſdictionem, poteſtatem terrarum orbem ſubjungeretis? *Adde Verr.* 3. *c.* 21. ¶ Item pro ad currum jungere. *Virg. Ecl.* 5. curru ſubjungere tigres.

Sublabium, ii, n. herba, quæ & cynogloſſon, & lingua canis appellatur. *Apul. de herb. c.* 96.

Sublabor, eris, lapſus ſum, d. 3. *ſcorrere*, *fuggire*, *cadere*, Ger. *allgemach da hin fallen*, Gal. *choir peu à peu*, *en ſous le faix*, Hiſp. *caer poco à poco*, *a de baxo*, ὑπολισθάνω, prætereo, latenter decurro, fugio. *Virg.* 1. *Georg.* Sic omnia fatis in pejus ruere, ac retro ſublapſa referri. *Plin. l.* 10. *ep.* 70. Quæ ſunt urbiſſata ſublapſa, reparentur.

Sublabro, as, a. 1. ἀναχειλίζω, cibum intra labra mitto, ut interpretatur *Nonius c.* 2. *n.* 774. *Nævius ibid.* Jam ego illis ſubiens ſublabro illud ſinciput.

Sublacrimans, ntis, aliquantum lacrimans, ut Sublacrimantes oculi, *apud Veget. l.* 1. *c.* 30. *mv veteren*.

Sublamina, næ, f. lamina, quæ alicui rei ſupponitur. *Cato de R. R. c.* 21. Sublaminas minutas ſupponito.

Sublapſus, a, um. V. Sublabor.

Sublaqueo, as, a. 1. ſubtus laqueo, necto, vincio. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 171. *n.* 14. Sublaqueavit trabes tecti ferro.

Sublaqueum, ſeu ſublacum, *Subiaco*, *Sollago*, opp. Æquorum, in Latio, in Campania Romana, in colle, ad flumen Anienem. *Tacit.* 14. *Ann. cap.* 22.

Sublate, adv. *altamente*, ἐπαιρομένως, ſublimiter, magnifice, ſplendide. *Cic. de Clar. Orat. c.* 55. Quoniam ergo bonorum Oratorum duo genera ſunt, unum attenuate, preſſeque, alterum ſublate, ampleque dicentium. *Id. pro Domo, c.* 36. Nihil enim unquam de me dixi ſublatius aſciſcendæ laudis cauſa potius, quam criminis depellendi.

Sublateo, es, n. 2. ſubtus lateo, ὑπολανθάνω. *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 48. Ea quaſi corona ſunt ſpicarum, quæ primitus cum oriuntur, neque plane apparent, qua ſublatent, herba ea vocatur vagina.

Sublatio, onis, f. *innalzamento*, ἔπαρσις, actus ſuſtollendi. Translate dicitur de animo, pro elatione, ſuperbia. *Cic.* 2. *Fin. c.* 4. *de voluptate*: Qui eam ſic definiunt, ſublationem animi ſine ratione opinantis ſe magno bono frui. ¶ Notat etiam ablationem, ſeu deſtructionem. *Quinctil. l.* 7. *c.* 2. An reſtitutio pro ſublatione judicii ſit.

Sublaturus. V. Suſtollo.

Sublatus, a, um, *ſollevato*, *innalzato*, ἀρθείς, μετεωρισθείς, elevatus, erectus. *Plin. l.* 31. *c.* 29. Gregatim ſublatæ vento in maria, ut ſtagna decidunt. *Cic. Verr.* 6. *c.* 3. Sublatis manibus ſacra quædam repoſita in capitibus ſuſtinebant. *Gel. l.* 16. *c.* 19. Sublatiſſima voce camare. *Ovid. in Halieut. v.* 54. fidens magis, & ſublatior ardet, Concuſſitque toros. ¶ Tranſlate ponitur pro inflato, ſuperbiente, ferociente. *Caeſ. lib.* 1. *de Bell. Gal. cap.* 15. Quo prælio ſublati Helvetii, quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant, audacius ſubſiſtere. *Ter. Hecyr.* 3. 5. 56. Sublati animi. ¶ Interdum reperitur pro ſuſcepto. *Sueton. in Ner. c.* 5. Deceſſit Pyrgis, ſublato filio Nerone ex Agrippina. *Adde Paul. Dig. l.* 59. *tit.* 2. *leg.* 91. ¶ Notat etiam ablatum. *Horat. l.* 3. *Od.* 24. Virtutem incolumem odimus, Sublatam ex oculis quærimus invidi.

Sublavo, as, a. 1. ſubtus lavo. *Apul. de herb. c.* 7. Herbæ ſolatæ ſucco ſublavet. *Celſ. l.* 6. *c.* 18. *prope fin.* Si humidum, vino auſtero ſublavandum eſt. Alii leg. *ſublinendum*.

Sublectio, onis, f. electio, ſelectio. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 31.

Sublecto, as, a. 1. oblectando clam decipio. *Plaut. Mil.* 4. 2. 74. Ut ludo! Mi. Quid ego? ut ſublecto os!

Sublectus, a, um, *eletto in luogo d' altri*. *Varro l.* 5. *de L. L.* Hinc Lectiſtratus & collegæ, qui una lecti, & qui in eorum locum ſuppoſiti, ſubſtituti, additi, adlecti, &c. ¶ Item ſurreptus. *Plaut. Rud.* 3. 4. 43. Liberos parentibus ſublectos habebis.

Sublego, is, egi, ectum, a. 3. *raccogliere*, ἀναγείρω, colligo. *Hor. l.* 2. *Sat.* 8. Et alter Sublegit, quodcunque jaceret inutile. *Colum. l.* 11. *c.* 50. Niſi bacca tempeſtatibus in terram decidit, & neceſſe eſt eam ſublegere. ¶ Translate ponitur pro excipere, audire. *Plaut. Mil.* 4. 2. 98. Clam noſtrum hunc illi ſublegerunt ſermonem. ¶ Item pro curſim legere, primis tantum oculis. *Gell. l.* 3. *c.* 11. Cum hos in ea Capitonis epiſtola ſublegiſſemus. ¶ Item pro furari, furto aliquid ſurripere. *Virg.* 9. *Ecl. v.* 21. Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. ¶ Sublegere etiam eſt eligendo aliquem in locum alicujus ſubſtituere. *Liv. l.* 23. *c.* 23. Et nam demortuorum locum ſublecturum, ut ordo ordini, non homo homini prælatus videretur. *Juſtin. l.* 3. *c.* 3. Populo ſublegendi ſenatum poteſtatem permiſit.

Sublestus, a, um, *debole*, *tenue*, קלקל, Germ. *ſchwach*, Gall. *infirme*, *foible*, Hiſp. *flaco*, *enfermo*, ἀσθενής, infirmus, tenuis, ut *Priſcus* interpretatur. Hinc ſubleſtum vinum, h. e. languidum, dilutum. *Plaut. apud eund. Feſt.* & vinum ſubleſtiſſimum, *Id.* in fragment. apud *Non. c.* 2. *num.* 830. ¶ Subleſta fides, h. e. tenuis, infirma. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 13. A-

23. Amici lingua faſtidioſi, inertes opera, ſubleſta fide. *Id. Perſ.* 3. 1. 10. Gravior ſit paupertas, fides ſubleſtior.

Sublĕvo, as, a. 1. *ſollevare*, הרים, Ger. *auffheben*, Gall. *ſoulager*, *ſoulever*, Hiſp. *alivıar*, ἀνέχω, ſurſum levo, erigo. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 4. Alter is, qui nos ſibi quondam ad pedes ſtratos ne ſublevat quidem. *Suet. in Veſp. c.* 24. Dumque ſurgit, ac nititur, inter manus ſublevantium extinctus eſt. ¶ Per translationem ſumitur pro levare, defendere, ducta translatione ab iis, qui cum abjecti ſunt, eriguntur, & tolluntur. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 37. Deriſus eſt a cæteris, ab ipſo autem Socrate eſt ſublevatus. *Id.* 5. *Verr.* Sed eadem iſta æſtimatione alter ſublevarat aratores, alter everterat. *Caſar l.* 3. *B. Civ. c.* 80. Sublevare inopiam alicujus. ¶ Item pro elevare, infirmare, minuere. *Cic. Fam.* 8. *ep.* 3. Sublevare odia. *Id. de Amic. c.* 24. Una illa ſublevanda offenſio eſt. h. e. lenienda, mitiganda.

Sublĭca, æ, f. *ſoſtegno d' un ponte*, [illegible], tignum, ſuper quod pons conſtruitur. Eſt vocabulum Volſcum. Nam Formiani ita vocabant tigna, quibus pons eorum innixus erat, teſte Feſto. *Caſ. l.* 4. *B. Gall. c.* 17. *in deſcriptione Rhenani pontis*. Non ſublicæ modo directe ad perpendiculum, ſed pronæ, ac faſtigiatæ, ut ſecundum naturam fluminis procumberent.

Sublĭces, cum, m. tigna pontium ſuſtinentia, ſublicæ. *Feſtus*.

Sublicium, ii, n. idem quod ſublica. *Liv. l.* 23. *c.* 37. Quia muro ſatis per ſe alto, ſubjectis validas ſublicüs, pro ſolo uſus erat. Alii leg. *Sublicis*.

Sublicĭus Pons, qui & Æmilius, unus ex Romæ pontibus, cujus adhuc durant veſtigia, ſub monte Aventino, ubi *l'Arſenale*, ad eam partem Tyberis, quæ Janiculum ab urbe dirimit, ſine clavis ferreis ea arte conſtructus, ut trabes ſine fulturis eximi poſſent, ac reponi. Id enim religioſum eſſe cœpit, ex quo defendente Coclite, ægre revulſus eſt. Dictus eſt autem *Sublicius*, quod ligneus eſſet, & ſublicis fulciretur. *Plin. l.* 36 *c.* 15. ¶ Hic pons extructus fuit ab Anco Rege, cui placuit Janiculum Urbi conjungere. *Liv. l.* 1. ¶ Ab hoc ponte ſæpius a Pontificibus refecto, ut cum, & ultra Tiberim ſacra ferrent, Pontifices dictos eſſe Varro exiſtimat *l.* 4. *de L. L. idem l.* 6. *ait*, ab hoc ponte Argeorum ſimulacra quotannis a Sacerdotibus jaci ſolere.

Subĭido, dis, ſi, ſum, a. 3. aliquantum oblido. *Prudent. apotheoſ. v.* 848. Murmur ſoblidit voce minuta.

Subligacŭlum, li, n. *braca*, *brago*, מכנסים, Ger. *niderkleid*, Gal. *brayes*, Hiſp. *bragas*, περίζωμα, ventrium, femorumque involucrum, amiculi genus, quo hiſtriones femora, & partes pudendas velabant. *Cic.* 1. *Off. c.* 35. Scenicorum mos tantam habet veteris diſciplinæ verecundiam, ut in ſcenam ſine ſubligaculo prodeat nemo.

Sublĭgar, aris, n. 3. idem ac ſubligaculum. *Martial. l.* 3. *ep.* 87. Si pudor eſt, transfer ſubligar in faciem. Adde *Juvenal. ſat.* 6. *verſ.* 70.

Subligatĭo, onis, f. actus ſubligandi. *Pallad. l.* 1. *tit.* 6. Subligatio acerbus avis facienda eſt.

Subligatūra, æ, f. ſubligatio. *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 18. Hernias ſubligatura procurare.

Sublĭgo, as, a. 1. *legare ſotto*, Ger. *untenbinden*, Gall. *lier par deſſous*, Hiſp. *atar por de baxo*, ὑποδέω, ſubtus ligo, vel ſimpliciter ligo. *Virg.* 8. *Æn. v.* 459. Tum lateri, atque humeris Tegæum ſubligat enſem. *Id. l.* 11. Clypeumque ex ære ſiniſtræ ſubligat. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Ubi uva varia cœperit fieri, vites ſubligato.

Sublimātus, a, um, nom. ex particip. *elevato*, *poſto in alto*. *Epitome Victoris in Claudio*. Pallas prætoriis ornamentis ſublimatus. *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. Sublimata granaria.

Sublīme, adv. *in alto*. *Cic.* 2. *de Divin.* Eaque ſcuta, quæ fuerant ſublime fixa, ſunt humi inventa. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 43. Theodori quidem nihil intereſt, humine, an ſublime putreſcat. *Id. ibid. c.* 17. Perſpicuum debet eſſe, animos, cum e corpore exceſſerint, ſive illi ſint animales, ideſt, ſpirabiles, ſive ignei, ſublime ferri. ¶ Translate *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Quis dubitat, alia lenius, alia concitatius, alia ſublimius eſſe dicenda?

Sublīmen, inis, n. limen inferius domus. *Propert. l.* 2. *el.* 19. *v.* 57. (*al. leg.* 17.) At nullo de me territus ſublimine amor, qui &c.

Sublīmis, & me, n. 3. *ſublime*, *alto*, רם, Ger. *hoch*, Gal. *eleve ou haut*, Hiſp. *enalzado*, μετέωρος, in altum elevatus. *Pauli. apud Feſt.* Sublime eſt in altitudinem elatum. Id autem dicitur a limine ſuperiore, quia ſupra nos eſt. *Virg.* 1. *Æn.* Ipſa Paphum ſublimis abit. *Cic.* 2. *Tuſc.* ex Poeta: Ex ſublimi vertice ſaxi. *Liv. l.* 1. *c.* 16. Hæc locutus, ſublimis abiit. *Juvenal. ſat.* 11. *v.* 24. qui ſcit, quanto ſublimior Atlas Omnibus in Libya ſit montibus. ¶ Sublimem rapere, eſt raptum ſublimem in aerem ferre. *Virg.* 5. *Æn.* Sublimem pedibus rapuit Jovis armiger uncis. *Plaut. Mil.* 5. 1. 1. Si non ſequitur, rapite ſublimem foras. h. e. ſuſpendite. ¶ In ſublime, eſt in altum. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Arrepta ſcuta jaciens in ſublime. ¶ Translate *Horat. de art. Poet.* Verſus ſublimes ructatur. *Ovid.* 4. *Triſt. el. ult.* Nomen ſublime. h. e. illuſtria fama. *Id.* 1. *Faſt. v.* 301. Venus, & vinum ſublimia pectora fregit, *animi generoſi*. ¶ Sublimiſſimi Judices, ſunt Præfecti Prætorio, Quæſtores, Magiſtri Officiorum, *l.* 37. §. *pen.* & *l. pen. C. de appellat.* Inde ſedes Prætoriana ſublimiſſima appellatur, *l.* 14. *C. de judic.*

Sublimĭtas, atis, f. *ſublimità*, *altezza*, μετεωρότης, ὑψηλότης, altitudo, exaltatio, elevatio a terra. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Natura ſublimitatis avida. *Col. l.* 8. *c.* 3. Eæque longitudinis, & altitudinis duodenos pedes habeant, nec plus latitudinis, quam media ſublimitas. ¶ Sublimitates, in plur. numero, *Tertul. adverſ. Valentinian. c.* 7. & *Apulei. de mundo*.

Sublimĭter, adv. *altamente*, μετεώρως, alte. *Col. l.* 8 *c.* 11. Quoniam nec ſublimiter poteſt, nec per longa ſpatia volitare. Adde *Cat. R. R. c.* 70.

Sublīmo, as, a. 1. *ſublimare*, *alzare*, רומם, Germ. *erheben*, Gal. *elever en haut*, Hiſp. *enſalzar*, μετεωρίζω, exalto, in altum ſublevo. *Feſt.* Sublimavit, dixit Cato, ideſt in altum extulit, Originum libro ſecundo, In maximum decus, atque in excelſiſſimam altitudinem ſublimavit. *Apul. in Flor.* Aquila cum ſe nubium tenus altiſſime ſublimavit. Adde *Solin. c.* 53. & *Sidon. l.* 9. *ep.* 2.

Sublīmus, a, um, idem ac ſublimis. *Lucret. l.* 1. *v.* 340. At nunc per maria, ac terras, ſublimaque cœli, &c. *Accius apud Non.* 2. 8. *n.* 45. Ant ſæpe ex humili ſede ſublima evolat.

Sublingĭo, onis, m. ſervus culinarius, lingendis magis patinis, quam coquendis obſoniis idoneus. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 103. Jam hic quoque ſceleſtus eſt coqui ſublingio. *Camerarius addit coquit ſub linguo*.

Sublinĭo, is, a. 4. idem quod ſublino. *Plaut. Mil.* 2. 1. 75. Sublinitum eſt os cuſtodi mulieris. V. dictionem ſeq.

Sublĭno, is, levi, litum, a. 3. *ungere leggiermente*, Ger. *ein wenig*, *unden ſtreichen*, Gal. *oindre un peu par deſſous*, Hiſp. *untar un poco por de baxo*, ὑποχρίω, leviter ungo, aliquantulum tingo, vel noto. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Hac minium ſublinunt, adulterantque. ¶ *Sublinere os alicui*, eſt illudere, & pro ridiculo habere, decipere, *ſchernire*, *beffare*, *ingannare*. Tractum a genere ludi, auctore *Nonio*, quo dormientibus ora pinguntur, &, ut Budæus legit, fuligine inficiuntur. *Plaut. Aul.* 4. 6. 2. Ah ſublevit mihi os pluriſſime. *Id. Captiv.* 5. 4. *ad fin.* Ita mihi ſtolido ſurſum verſum os ſublevere offuciis.

Sublĭtus, a, um, partic. a ſublinor. *Plin. l.* 33. *c.* 6. *de argento vivo*: Cum æra inaurantur, ſublitum bracteis pertinaciſſime retinet.

Sublīvĭdus, a, um, *alquanto livido*, Germ. *gelblicht*, Gal. *un peu tanné*, Hiſp. *un poco cardeno*, ὑπόπελιος, aliquantulum lividus. *Celſus l.* 5. *c.* 28. Puſtulæ eminent ſublividæ, aut pallidæ. Adde *c.* 26. *n.* 20.

Sublucānus, a, um, *dell' Aurora*, ὑπορθρινός, quod eſt circa lucem, ut *antelucanus*, quod lucem antecedit. *Plin. l.* 11. *c.* 12. Venit mel ex aere, nec omnino prius Vergiliarum exortu, ſublucanis temporibus.

Sublūceo, es, n. 2. *riſplendere alquanto*, Germ. *ein wenigſcheinen*, Gall. *entreluire*, *luire un peu*, Hiſp. *luzir un poco*, ὑπολάμπω, aliquantulum luceo. *Cic. in Arato*: Hunc retinens Aries ſublucet corpore totus. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 5. Qualia ſublucent fugiente crepuſcula Phœbo. *Id. ep.* 20. Candida nec mixto ſublucent ora rubore.

Sublūcĭdus, a, um, adject. *alquanto lucido*, ut ſublucidus lucus, *Apul. l.* 6. *A. A. poſt princip.*

Sublūco, as, a. 1. *tagliare*, ὑποκλαδεύω, ramos arborum ſupputo, & *Feſtus*: Sublucare arbores, eſt ramos earum ſupputare, & veluti ſubtus lucem mittere: collucare autem ſuccidit arboribus locum implere luce.

Sublūgeo, es, a. 2. idem, quod lugeo. *In Cenotaph. Piſano C. Cæſaris.* Matronæ, quæ in Colonia noſtra ſunt, ſublugere &c.

Sublŭo, is, lui, lutum, a. 3. *lavare di ſotto*, ὑποκλύζω, ſubtus lavo, expurgo. *Martial. l.* 6. *ep.* 81. Inguina ſic toto ſubluis in ſolio. *Col. l.* 6. *c.* 32. Intertrigo bis in die ſubluitur aqua calida. *Cæſ. l.* 7. *B. Gall. cap.* 69. Cujus collis radices duo duabus ex partibus flumina ſubluebant. h. e. ſubter fluendo alluebant.

Sublūrĭdus, a, um, ὑποπέλιδνος, aliquantulum luridus. *in ſuppoſitis Amphitr. Plauti, ſcena quæ incipit, Quis tam vaſto in fiet.* Ut primum coivit cicatrix ruſula, ſublurida.

Sublustris, & ſtre, n. 3. *alquanto chiaro*, ἀμυδρός, idem quod ſubilluſtris, hoc eſt obſcurus quidem, ſed tamen lumine aliquo illuſtratus, ut Subluſtris nox, & ſubluſtris umbra, quæ habet aliquid luminis. *Virg.* 9. *Æn.* Et galea Euryalum ſubluſtri noctis in umbra Prodidit immemorem. *Liv. l.* 5. *c.* 47. Nocte ſubluſtri cum primo inermem, qui tentaret viam, præmiſiſſent. ¶ Translata ponitur pro eo, quod habet aliquid ornamenti. *Gell. l.* 13. *c.* 24. *de Catonis oratione.* Quæ quoniam ſunt eloquentiæ Latinæ tunc primum exorientis lumina, verba quædam ſubluſtria libitum eſt commemorare.

Sublŭteus, a, um, adject. aliquantum luteus. *Arnob. l.* 5. Color purpurei luminis affectione ſubluteus. *Apulej. l.* 2. *Florid.* Non color lacteus illa, vel lividus, vel utrinque ſubluteus.

Sublŭtus, a, um, partic. a ſubluor. *Martial. l.* 2. *ep.* 42. Zoile, quid ſolium ſubluto podice perdis?

Sublŭvies, ei, f. 5. *bruttura*, *ſordidezza*, ῥύπος, ſordes, & immunditiæ, quas & illuviem, proluviem vocamus. *Apul. l.* 9. *Metam.* Via ſubluvie cœnoſa lubrica. ¶ Eſt etiam genus morbi in diſcrimine ungulæ ovium naſcens. *Col. l.* 7. *c.* 5. Clavi quoque dupliciter infeſtant ovem, ſive cum ſubluvies, atque intertrigo in ipſo diſcrimine ungulæ naſcitur, ſeu cum idem locus tuberculum habet.

Submānans, tis, nom. partic. ſubtus manans. *Vitruv. l.* 8. *c.* 1. Aquæ ex montibus ſub terra ſubmanantes.

Submānus. V. Summanus.

Submaſſa. V. Maſſa.

Submeio, is, n. 3. ſubtus meio. *Marcell. Empir. c.* 8.

Submeiŭlus, li, m. qui in lectulo mingit, *Marcell. Empir. c.* 26.

Submemoratio, onis, f. ὑπόμνημα, commentarius, ſcriptura, documentum, in quo aliquid memoriæ cauſa perſcribitur. *Modeſt. leg.* 13. *Dig. de excuſat. tutor.* &c. Oportet autem unum teſtari ante Tribunal, vel aliter in ſubmemorationibus.

Submergo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſommergere*, *annegare*, הטביע, Germ. *unter das waſſer trucken*, Gall. *enfoncer*, Hiſp. *abagar*, *anegar*, καταδύω, ſub aquas mergo. *Virg.* 1. *Æn.* Pallas ne exurere claſſem Argivum, atque ipſos potuit ſubmergere ponto?

Submerſio, onis, f. actus ſubmergendi, ut ſubmerſio ſeminum, apud *Arnob. l.* 5. h. e. ſeminum in terram depoſitio.

Submerſus, a, um, *ſommerſo*, βυθισθείς, ὑποβρύχιος, partic. a ſubmergor. *Cic.* 1. *de Div. c.* 33. Submerſus aquæ voraginibus non extitit. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Quot genera, quamque diſparia partim ſubmerſarum, partim fluitantium, & innatantium belluarum, partim ad ſaxa nativis teſtis inhærentium? *Col. l.* 12. *c.* 4. Ubi non innatent, ſed ſemper ſint jure ſubmerſa. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v.* 251. Virtus ſubmerſa tenebris.

Submerſus, us, m. *ſommerſione*. *Tertul. de anima*, *c.* 32.

Submĕrus, a, um, ἀκρατέστερος, fere merus. *Plaut. Stich.* 2. 1. *ad fin.* Næ iſte edepol vinum poculo pauxillulo ſæpe exantlavit ſubmerum ſcitiſſime.

Subminĭa, æ, f. veſtis genus, a minium, propter coloris rubedinem. *Plaut. Epid.* 2. 2. *ſc.* 2. *v.* 48. Crocotulam, Supparum, aut ſubminiam, ricam, baſilicam, aut exoticum.

Subminiſtratio, onis, f. actus ſubminiſtrandi. *Tertul. in Apolog. c.* 48. Subminiſtratio incorruptibilitatis.

Subminiſtrātor, oris, m. ſuppeditator, largitor. *Sen. ep.* 123. Subminiſtrator, teſtiſque libidinum, quarum ſibi uſum capiendo abſtulit.

Subminiſtrātus, us, m. actus miniſtrandi. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 12. Cibus exiguo ſubminiſtratu paulatim penuriam conſolatur.

Subminiſtro, as, a. 1. *ſomminiſtrare*, *porgere*, *dare*, נתן, Germ. *dargeben*, Gall. *fournir*, Hiſp. *baſtecer*, *proveer*, ὑπουργέω, ſubſervio, porrigo, ſuppedito. *Caſ. l.* 1. *Bel. Gal. c.* 40. Hæc ſibi eſſe curæ, frumentum Sequanos, Leucos, Lingones ſubminiſtrare. *Cic. l.* 1. *de Invent.* Qui huic arti plurima adjumenta, atque ornamenta ſubminiſtravit. *Id. pro Cæl. c.* 9. Palam in eum tela jaciuntur, clam ſubminiſtrantur.

Submiſſe, vel ſummiſſe, adv. *umilmente*, ταπεινῶς, ὑφειμένως, humiliter, demiſſe. *Cic. pro Planc.* Qui mihi non nimis ſubmiſſe ſupplicaret. *Id.* 1. *Offic. cap.* 36. Submiſſius ſe gerere. *Id.* 2. *de Orat. c.* 53. Submiſſe dicere. *parlar baſſo*.

Submiſſim, adv. *in baſſa voce*. *Suet. in Aug. c.* 74. Nam & ad communionem ſermonis tacentes, etiam ſubmiſſim fabulantes provocabat.

Submiſſio, onis, f. *ſommiſſione*, *abbaſſamento*, ταπείνωσις, χάλασμα, actus ſubmittendi, depreſſio. *Cic.* 1. *Off. c.* 41. Ex locutione, ex reticentia, ex contentione vocis, ex ſubmiſſione, ex cæteris ſimilibus facile judicabimus, quid eorum apte fiat. *Id. in Orat. c.* 25. Submiſſio orationis. *Id in Top. c.* 18. Parium comparatio nec elationem habet, nec ſubmiſſionem: eſt enim æqualis.

Submiſſus, us, m. immiſſio, inductio. *Tertul. l.* 5. *contra Marcion. c.* 16. Eo ſubmiſſu erroris ulciſcitur.

Submiſſus, a, um, *ſommeſſo*, *abbaſſato*, κεχαλασμένος, nom. ex partic. a ſubmittor. *Liv. lib.* 1. Eam ſubmiſſas infantibus adeo mitem præbuiſſe mammas. *Id. l.* 44. *c.* 9. *de teſtudine militari*: Stantibus primis, ſecundis ſubmiſſioribus, poſtremis etiam genu nixis. ¶ Translata ponitur pro humili, non elato, non claro. *Cic. pro Planc.* Submiſſa voce agam, tantum ut judices audiant. *Caſ. lib.* 3. *bell. Civ.* Submiſſa oratione loqui de pace, atque altercari cum Vatinio incipit. ¶ Transfertur etiam ad ani-

Digitized by Google

ed animum, pro vili, & abjecto. *Cic. 1. Off.* Privatum autem oportet æquo, & pari cum civibus jure vivere, neque ſubmiſſum, & abjectum, neque ſe efferentem. *Id. 4. Tuſc.* Nam videndum eſt in utriſque, nequid humile, ſubmiſſum, molle, effœminatum, fractum, abjectumque faciamus. ¶ Item pro placato. *Stat. 1. Theb. v. 663.* ardentem tenuit reverentia cædis Latoidem, triſtemque viro ſubmiſſus honorem Largitur vitæ.

Submitto, is, ſi, ſum, a. 3. *ſottomettere*, הִכְנִיעַ, Ger. *nieder laſſen*, Gall. *ſoumettre*, Hiſp. *ſometer*, ὑποτάττω, ſubdo, ſubjicio. *Hor. l. 1. epiſt. 1.* Et mihi res, non me rebus ſubmittere conor. ¶ Submittere faſces populo, vel januæ domus alicujus dicebantur Magiſtratus, cum tranſeuntes ante populum, vel ad populum concionem habentes, vel alicujus ædes ingredientes, inclinari eos, & deprimi jubebant, & non ſurrectos teneri. *Liv. l. 2. de P. Valerio Poplicola.* Vocato ad concionem populo, ſubmiſſis faſcibus in concionem aſcendit. *Plin. l. 7. c. 30.* Faſces lictorios januæ ſubmiſit is, cui ſe Oriens, Occidenſque ſubmiſerat. ¶ Hinc faſces ſubmittere per Metaphoram eſt cedere. *Cic. in Brut.* Et cum tibi ætas noſtra jam cederet, faſceſque ſubmitteret. ¶ Submittere fœtum matribus eſt ſupponere, ſeu alendum præbere. *Col. l. 7. c. 4.* Singuli agni binis matribus ſubmittendi. ¶ Tauros ſubmittere, eſt ſubjicere jugo ad arandum, domare, ſubjugare. *Virg. 1. Ecl.* Paſcite, ut ante, boves pueri, ſubmittite tauros. Quidam interpretantur, *educate, atque alite propagandæ ſobolis gratia.* ¶ Accipitur etiam pro demittere, deorſum mittere, *laſciar andare, laſciar andare, laſciar creſcere*, ut Submittere capillum, vel barbam, Submittere progeniem, vel pampinum vitis, id eſt non reſecare, ſed ſinere, ut creſcat, & uvas progeneret. *Col. l. 3. cap. 10.* Ideo in reliquum ſubmitti, ut progenerare poſſit. *Id. l. 11. c. 2.* Submittere prata in fœnum. *Plin. l. 7. epiſt. 27.* Reis moris eſt ſubmittere capillum. ¶ Submittere genua, eſt flectere, & incurvare. *Plin. l. 8. c. 1. de elephantis:* Nam, quod ad docilitatem attinet, Regem adorant, genua ſubmittunt, coronas porrigunt. *Id. l. 11. c. 48.* Has de cauſa inter initia paſci, niſi ſubmiſſis genibus, non poſſunt. ¶ Submittere ſe, per Tranſlationem, eſt ſe ſe humiliare. *Cic. de Am.* Quamobrem ut ii, qui ſuperiores ſunt, ſubmittere ſe debent in amicitia, ſic quodammodo inferiores extollere. *Id. pro Planc.* Appellavi Populum, Tribubus ſubmiſi me, & ſupplicavi. ¶ Submittere animum, eſt animum deſpondere, demittere. *Brutus ad Antonium l. 11. Fam. epiſt. 3.* Neque enim decet, aut convenit nobis periculo ulli ſubmittere animum noſtrum. *Liv. l. 23. c. 13.* Ne, qui Cannenſi ruinæ non ſuccubuiſſent, ad minores calamitates animus ſubmitterent. ¶ Vocem ſubmittere, eſt demittere, remittere. *Cic. 1. Ver.* Sæpe illum, qui eſt ſecundarum, aut tertiarum partium, cum poſſit aliquanto clarius dicere, quam ipſe primarum, multum ſubmittere, ut ille princeps quam maxime excellat. ¶ Uſurpatur quoque pro minuere, extenuare. *Plin. l. 29. c. 1.* Sed æmuli pretia ſubmittunt. ¶ Item pro clanculum, & furtim mittere, ſeu allegare. *Cic. 5. Verr.* Submittebat iſte Timarchidem, qui moneret eos, qui ſaperent, ut tranſigerent. *Cæſ. l. 4. bell. Gall.* Et quos laborantes conſpexerat, iis ſubſidia ſubmittebat. *Suet. in Cæſ.* Submiſſis annonæque ſicariis, atque militibus. ¶ Item pro ſubornare. *Suet. in Ner. c. 48.* Submiſſis Conſularibus viris, qui regio genere uſtam præcerent. ¶ Item pro ſubrogare, vel ſucceſſorem mittere alicui. *Cic. de Prov. Conſ.* Huic vos non ſubmittetis? hunc diutius manere patiemini? ¶ Item pro ſubſtituere. *Ulp. l. vetus fuit quæſtio, in fine, ff. de uſufructu:* Debebit ex natis gregem ſupplere, id eſt in locum capitum defunctorum, vel inutilium alia ſubmittere. ¶ Item pro admiſſarios facere, alere procreandæ cauſa ſobolis. *Virg. 3. Georg. v. 160.* Et quos aut pecori malint ſubmittere habendo. *Id. ibid. v. 73.* Tu modo quos in ſpem ſtatuis ſubmittere gentis.

Submœſtus, a, um, adject. *alquanto meſto*, ſubtriſtis. *Ammian. l. 30. c. 2.* Demiſſe ambulans, ſemperque ſubmœſtus.

Submoleſte, adv. ὑποδυσχερῶς, aliquantum moleſte. *Cic. Att. l. 5. epiſt. 21.* Te non eſſe Romæ meo tempore pernecessario, ſubmoleſte fero.

Submoleſtus, a, um, ὑποδυσχερής, nonnihil moleſtus. *Cic. ad Att. l. 16. ep. 4.* Illud eſt mihi ſubmoleſtum, quod parum properare Brutus videtur.

Submoneo, es, a. 2. ὑπομιμνήσκω, latenter, leviter, paucis moneo. *Ter. Eun. 5. 3. 22.* Submonuit me Parmeno, quod ego arripui. *Plin. l. 2. ep. 8.* Quoties paulum itinere decedere non intempeſtivis amœnitatibus ſubmonebamur.

Submoroſus, a, um, ὑποδύσκολος, nonnihil moroſus. *Cic. 2. de Or. c. 69.* Me quidem hercule valde illa movent ſtomachoſa, & quaſi ſubmoroſa ridicula.

Submotor, oris, m. qui ſubmovet. *Liv. l. 45. c. 29.* Submotor aditus, præco, accenſus, inſueta omnia oculis, auribuſque.

Submotus, a, um, *rimoſſo*. *Cic. pro Planc.* Quæ ſciſceret Plebs, aut quæ Populus juberet ſubmota concione, diſtributis partibus, &c. *Plin. l. 2. epiſt. 11.* Submotus a proconſulatu.

Submotus, vel Summotus, us, m. actus ſubmovendi. *Plin. l. 8. c. 46. de Api:* Cum ſe præcipuit in cœtus, incedit ſubmotu lictorum. Sunt, qui aliter leg.

Submoveo, es, vi, tum, a. 2. *rimuovere*, הֵסִיר, Ger. *davonſchaffen*, Gal. *arer, detourner*, Hiſp. *arredrar*, ἀποκινέω, clam moveo, arceo, depello, removeo, amoveo. *Liv. l. 3. c. 48.* I, inquit, lictor, ſubmove turbam, & da viam domino ad prehendendum mancipium. *Id. l. 8.* Lictor apparuit, ſubmovente eo, inceſſerunt. ¶ Faſces, & ſecures prælatæ ſunt, *facendo egli largo, o ſtrada fra la turba*. *Senec. de Provid.* Felix Sylla, quod ei deſcendenti in forum gladio ſubmovetur. *Velles. l. 2. c. 18.* Submovere a republica. *Rurſus Liv. l. 40.* Submovere aliquos in extremam aciem. ¶ Tranſlate ſumitur pro cohibere, abſterrere. *Cic. pro R. Am.* Ut quos natura ipſa retinere in officio non potuiſſet, ii magnitudine pœnæ maleficio ſubmoverentur. ¶ Item pro ſeparare. *Plin. l. 3. c. 20. de Alpibus:* Germaniam ab Italia ſubmovent. ¶ *Submoſſes* pro ſubmoviſſes, eſt *Horatii l. 1. Sat. 9.*

Submuſſo, vel Summuſſo, as, n. 1. ſubmiſſe muſſo. *Attius & Enn. apud Feſtum.*

Submuſſus, vel Summuſſus, i, m. idem ac murmurator. *Nævius apud Feſtum.*

Submuto, vel Summuto, as, a. 1. *mutare*, aliquid pro alio muto, ὑπαλλάττω. *Cic. in Orat. c. 27.* Hanc Hypallagen Rhetores, quia quaſi ſubmutantur verba pro verbis, Metonymiam Grammatici vocant. Reſpicit Cic. ad verbum Græcum ὑπαλλάττω.

Subnaſcor, eris, d. 3. ὑποφύομαι, olim, & poſt jam natum naſcor, ſuccreſco. *Plin. l. 13. c. 23.* Atque ita ſubnaſci ſui generis palmas. *Id. l. 12. c. 3.* Malus Aſſyria omnibus horis pomifera eſt, aliis cadentibus, aliis maturefcentibus, aliis vero ſubnaſcentibus. ¶ Hinc particip. ſubnatus. *Ovid. in Halieut. v. 90.* Non vada ſubnatis imo viridentur ab herbis.

Subnato, as, n. 1. *nuotar ſotto*. *Silius l. 14. v. 483.* pars ſubnatat unda Membrorum, pars exſtat aquis.

Subnecto, is, xui, xum, a. 3. *attaccare*, Germ. *underbinden*, Gall. *lier, nouër par deſſous*, Hiſp. *travar por debaxo*, ὑποπλέκω, ὑποδέω, ſub aliqua re necto, ſubligo, appendo. *Virg. 5. Æn.* Lato quam circum amplectitur auro Baltheus, & tereti ſubnectit fibula gemma. *Plin. l. 28. c. 4.* Duabus literis Græcis P, & A, chartam inſcriptam, circumligatam lino, ſubnectebat collo. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſubjungere, adjungere, adſcribere. *Plin. l. 24. c. 14.* His ſubnectemus ea, quæ Græci communicatione nominum in ambiguum fecere, ante arborum eſſent. Aliud exemplum habet, *ſubtexemus*. *Quintil. l. 3. cap. 3.* Ita, ut inventioni judicium ſubnecterent.

Subnego, as, a. 1. ὑπαρνοῦμαι, fere, vel quodammodo nego. *Cic. l. 7. Fam. ep. 20.* Veruntamen quod præſenti tibi prope ſubnegaram.

Subnervo, as, a. 1. *ſnervare*, nervo cædo, debilito, νευροκοπέω. *Tertull. adverſ. Judæos, c. 10.* Subnervare taurum. *Apulej. in Apolog.* Subnervare calumnias.

Subnexus, a, um, partic. a ſubnector. *Stat. 5. Sylv. 3. v. 115.* Specieque comam ſubnexus utraque.

Subniger, gra, grum, *negretto*, ὑπομέλας, nonnihil habens nigredinis. *Plaut. Merc. 3. 4. 55.* Bucculentum, breviculum, ſubnigris oculis, oblongis malis. *Varro l. 2. de re ruſt. c. 6.* Subnigris labris pecudes.

Subnivalis. V. Subdivalis.

Subnixus, a, um, particip. verbi Subnitor, cujus alia tempora non ſunt in uſu, *chi s' appoggia, e ſoſtiene*, ſe fulciens, nixus alicui rei. *Manil. l. 1. v. 376.* Hac ſubnixus mundus. *Virg. 1. Æn.* Solio ſubnixa reſedit. ¶ Accipitur interdum pro fidenti. *Liv. l. 4. c. 42.* Subnixus & fidens innocentiæ animus. *Gell. l. 17. c. 2.* Subnixo animo, h. e. erecto, fiduciæ pleno. ¶ Et in malam partem pro elato, arroganti. *Cic. 1. de Orat.* Hæc quum ſit facilis, illi viderint, qui ejus artis arrogantia, quaſi difficillime ſit, ita ſubnixi ambulant. *Liv. l. 23.* Qui Annibalem ſubnixum victoria Cannenſi ab Nola repuliſſet.

Subnoto, as, a. 1. *notare, oſſervare*, ὑποσημειόω, idem ac noto, obſervo, animadverto. *Martial. l. 1. ep. 28.* Et non ſobria verba ſubnotaſti. *Id. l. 6. ep. 82.* Quidam me modo, Rufe, diligenter inſpectum, velut emptor, aut laniſta, Cum vultu, digitoque ſubnotaſſet. ¶ Ponitur etiam pro ſubſcribere, *ſottoſcrivere*, ὑπογράφω. *Plin. l. 1. ep. 10.* Sedeo pro tribunali, ſubnoto libellos, conficio tabulas.

Subnuba, æ, f. quæ uxoris loco in domo eſt, pellex. *Ovid. Heroid. ep. 6. v. 153.* Quod gemit Hypſipyla, lecti quoque ſubnuba noſtri. Alii leg. *ſuccuba*.

Subnubilus, a, um, *oſcuretto*, ὑπονέφελος, aliquantum nubilus, ſubobſcurus. *Cæſ. lib. 3. bel. Civ. cap. 54.* Et quinque intermiſſis diebus, alteram noctem ſubnubilam nactus, tertia inita vigilia, ſilentio exercitum eduxit. *Ovid. 2. de Rem. Am. v. 599.* Limes erat tenuis longa ſubnubilus umbra.

Subo, as, n. 1. σκυζάω, Veneream libidinem habeo, libidine prurio. Dicitur proprie de ſuibus fœminis, ut *ſurio* de maribus. *Plin. l. 10. c. 63.* Verres ſubantis audita voce, niſi admittatur, cibum non capit. ¶ Tranſlate dicitur etiam de aliis animalibus. *Apul. in Apol.* Memento de ſolis piſcibus hæc volumina a me conſcripta: qui eorum coitu progignantur, qui ex limo coaleſcant, quoties, & quid anni cujuſque eorum generis fœminæ ſubent, mares ſuriant. *Lucret. l. 4. v. 1190.* Nec ratione alia volucres, armenta, feræque, Et pecudes, & equæ maribus ſubſidere poſſent, Si non ipſa quod illarum ſubat, ardet abundans Natura &c. ¶ Item de hominibus. *Hor. Epod. 12.* Jamque ſubando Tenta cubilia, tectaque rumpit.

Subobſcœnus, a, um, ὑπαισχρος, non omnino vacans obſcœnitate. *Cic. in Orat. c. 26.* Ut uſu nimis frequenti, ne ſcurrile ſit, nec ſubobſcœno, ne mimicum.

Subobſcure, adver. *alquanto oſcuramente*. *Gel. l. 3. c. 14.* Subtiliter quidem, ſed ſubobſcure explicat.

Subobſcurus, a, um, ὑποσκοτεινός, aliquantum obſcurus, intellectu difficilis. *Cic. de Cl. Or. c. 7.* Grandes erant verbis, crebri ſententiis, compreſſione rerum breves, & ob eam ipſam cauſam interdum ſubobſcuri.

Subodioſus, a, um, ἐπιμισητος, aliquantulum odioſus. *Cic. Att. l. 2. ep. 5.* Cum eas audire (quod erat ſubodioſum) lene putaſſem.

Subodoror, aris, depon. *ſubodorare, preſentire, penetrare qualche coſa occulta*. Eſt *Ammian. l. 26. c. 5.*

Suboffendo, is, a. 3. ὑποσκάζω, aliquantulum offendo. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Nam apud illam perditiſſimam, atque infimam fæcem populi Pompejus propter Milonem ſuboffendit.

Suboleo, es, lui, litum, n. 2. ὑπόζω, leviter oleo, id eſt odorem reddo, & tranſlate præſentior, indicium do. *Plaut. Caſ. 2. 3. 48.* Tu eccaſtor tibi homo malam rem quæris. St. ſubolet, ſentio. *Id. ibid. v. 59.* Subolet jam uxori, quod ego machinor. *Ter. Phorm. 3. 1. 10.* Nunquid patri ſubolet?

Suboleſco. V. Soboleſco.

Subolfacio, is, a. 3. idem quod olfacio. *Petron. in Satyr.*

Suboptio, onis, inter munera militaria recenſetur, & ſignificat eum, qui Tribuno, vel Centurioni, vel alteri cuicunque vicariam operam præſtat. Legitur in Inſcriptionibus apud *Gruter. pag. 529. n. 8.* & apud *Fabrett. p. 345.* V. *Optio*.

Suborior, iris, vel eris, ortus ſum, ὑπεγείρομαι, ſubnaſcor, exurgo. *Lucr. l. 1. v. 1035.* Ex infinito ſuboriri copia poſſet. *Plin. l. 2. c. 93.* Metallorum opulentia tam varia, tam fœcunda, tot ſæculis ſuboriens.

Subornator, oris, m. qui ſubornat, & inſtruit. *Ammian. l. 15. c. 8.* Subornatore, & conſcio præfecto prætorii. *Lamprid. in Commod. c. 29.* Servorum ſubornatores.

Subornatus, a, um, *ſubornato*. *Liv. l. 39.* Itaque ad invidiam ei faciendam legatos Ambracienſes ſubornatos criminibus in Senatum introduxit, id eſt clam inſtructos criminandi materia. *Cic. in Vatin. c. 1.* Accuſatores ſubornati, & inſtructi. ¶ Item ornatus, inſtructus, munitus. *Senec. epiſt. 24.* Vides hominem non eruditum, nec ullis præceptis contra mortem ſubornatum. *Id. 3. de Benef. c. 28.* In militum, & quidem non vulgarem cultum ſubornati, h. e. veſtiti. *Cic. 1. de leg. c. 22.* Intelliget, quemadmodum a natura ſubornatus in vitam venerit, quantaque inſtrumenta habeat ad obtinendam ſapientiam.

Suborno, as, a. 1. ἐπικοσμέω, aliquantulum orno, honoro, laudo. *Plancus Cic. l. 10. Fam. ep. 23.* Tu Cicero, quod adhuc feciſti, idem præſta, ut vigilanter, nervoſeque nos, qui ſtamus in acie, ſubornes. ¶ Subornare item accipitur pro clam ſubmittere, latenter ſeducere, *ſubornare*. *Cic. pro Dejot.* Medicum indicem ſubornabit, finget videlicet aliquod crimen veneni. *Id. pro Roſc. Com. c. 17.* Falſum ſubornavit teſtem Roſcius Cluvium. *Id. Phil. 13. c. 16.* Pecunia aliquem ſubornare.

Subortus, us, m. idem quod ortus, exortus. *Lucret. l. 5. v. 303.* Sic igitur ſolem, lunam, ſtellaſque putandum Ex alio, atque alio lucem jactare ſubortu. ¶ Eſt etiam idem quod occaſus; nam quemadmodum ortus dicitur cum ſidus aliquod ſupra terras apparet, ita ſubortus cum ſub terris oritur. *Manil. l. 3. v. 324.* Stant veri ſtellarum ortus, verique ſubortus.

Suboſtendo, is, a. 3. idem fere quod oſtendo. *Tertullian. l. 4. adverſ. Marcion. c. 38.*

Subpallidus, a, um, *pallidiccio, pallidetto*, ὕπωχρος, ad pallorem accedens, vel aliquantulum pallidus. *Celſ. l. 5. c. 28.* Alterum eſt minus ſuper corpus

Digitized by Google

pus eminens, durum, latum, ſubviride, ſubpallidum, magis exulceratum. *Adde l. 2. c. 4.*

Subpalpor. V. Suppalpor.

Subpatĕo, es, m, n. 2. ſobtua pateo. *Apulej. l. 8. Metam.* Delapſos in proximam foveam, quæ fructicibus imis ſubpatet. *Id. l. 7.* Immitto me campis ſubpatentibus.

Subperturbo, as, a. 1. aliquantum turbo. *Senec. in apocolocynth. ſub fin.* Puſillum ſubperturbatur. Sunt qui leg. *ſuperturbatur*.

Subpingo, is, a. 3. idem quod pingo. *Avien. in prognoſt. Arat. v. 132.* igneo ſubpinxerit ora ruboſa.

Subpinguis, & gue, *graſſetto*, ὑπόπιων, nonnihil pinguis. *Celſ. l. 6. c. 4.* Pejus eſt, quod denſam cutem, & ſubpinguem, & ex toto glabram fecit.

Subpræfectus, i, m. *ſottoprefetto*. Inſcriptio apud Gruter. *pag. 493. n. 6.* & 523. n. 4.

Subprocurător, oris, m. qui ſub procuratore rem adminiſtrat. *Inſcript. apud Gruter. pag. 591. n. 1.* Æliæ Agrippinæ Conjugi Kariſſimæ Hypaticus Augg. Lib. Subproc. XX. benemerenti fecit.

Subpŭdet. V. Suppudet.

Subradĭo, as, a. 1. irradio, illuſtro. *Tert. de reſurrect. carn. c. 59.*

Subrādo, is, ſubtus rado, vel modice rado, *Cato R. R. c. 50.* In vineæ ficos ſubradito alte.

Subrancĭdus, a, um, ὑπόσαπρος, aliquantulum rancidus. *Cic. in Piſ. c. 27.* Exſtructa menſa, non conchyliis, aut piſcibus, ſed multa carne ſubrancida.

Subrāſus, a, um, nom. ex particip. aliquantum, vel ſubtus raſus. *Pallad. l. 3. tit. 4.* Arbor ferrea ſtrigili ſubraſa hilarior fiet.

Subraucus, a, um, ὑποβραγχαλέος, aliquantulum raucus. *Cic. de Clar. Orat. c. 38.* Omniſque motus cum verbis, ſententiiſque conſentiens, vox permanens, verum ſubrauca natura.

Subrectĭo, onis, f. actus erigendi. *Arnob. l. 5.* Phallorum illa, faſcinorumque ſubrectio, quos ritibus annuis adorat, & concelebrat Græcia.

Subrectūrus, a, um, particip. a *ſubrigo*, h. e. ſuſtollo, erigo. *Plin. l. 37. c. 9. de quodam Obeliſco*. Ipſe Rex cum ſubrecturus eſſet, vereretorque, ne machinæ ponderi non ſufficerent, &c.

Subrectus, vel Surrectus, a, um, ἀνορθείς, erectus, elevatus, altus. *Sil. l. 10. v. 252.* Connixus in haſtam Ilia cornipedis ſubrecta cuſpide tranſit. *Colum. l. 7. c. 3.* Surrecta & patula cornua. *Senec. l. 6. quæſt. nat. c. 21.* Subrecti montes. *Liv. l. 7. c. 10.* Mucrone ſurrecto.

Subrefectus, a, um, nom. ex particip. *riſtorato alquanto*. *Vellej. l. 2. c. 123.* Subrefectus aſpectu, alloquioque cariſſimi.

Subregŭlus, i, m. *piccolo Re, o ad altri ſoggetto*. *Ammian. l. 17. c. 27. (al. 12.)* Agilimundus ſubregulus, aliique optimates.

Subremanĕo, es, n. 2. idem quod remaneo. *Tertullian. de anim. c. 18.* Aqua nec in fine ſubremanet.

Subremĭgo, as, n. 1. ὑπερέσσω, ſubtus remigo. *Plin. l. 9. c. 20.* Brachiis ſubremigans, media eaudā, ut gubernaculo, ſe regit. *Virg. 10. Æn.* Ac læva tacitis ſubremigat undis.

Subrēpo, is, pſi, ptum, n. 3. *rampicare di naſcoſto*, ὑφέρπω, latenter repo. *Col. l. 9. c. 1.* Siquidem propter exiguitatem corporis facile clathris ſubrepunt. ¶ Translate ſumitur pro ire, ſubire. *Cic. pro Sext. c. 59.* Emergebat ſubito, cum ſub tabulas ſubrepſerat. ¶ Item pro venire, advenire, accedere. *Tibull. l. 1. el. 1.* Jam ſubrepet iners ætas, nec amare decebit. *Plin. l. 2. c. 22.* Huic oblivionem ſibi ſubrepere ajunt. ¶ Item pro paulatim ingredi. *Quinctil. l. 4. c. 1.* Inſinuatio ſubrepat animis, maxime ubi frons cauſæ non ſatis honeſta eſt. ¶ *Subrepſti* pro *ſubrepſiſti*, per ſyncopen. *Catul. ad Rufum, carm. 78. (al. 76.)* ¶ Scribitur & *ſurrepo*.

Subreptĭo, onis, f. ὑφαρπαγή, actus ſubrependi, fallacia, fraus. *Apulej. l. 10. Metam.* Dejerans, nullam ſe prorſus fraudem, nullam ſubreptionem factitaſſe. ¶ Elicere, vel impetrare aliquid per ſubreptionem eſt obtinere aliquid a ſuperiore per falſam rei narrationem, vel ſimulatæ cauſæ ſubjectionem, *leg. 2. Cod. de legib. & conſtitut.* Nec habeat fructum reſcripti per ſubreptionem eliciti.

Subreptitĭus, vel Surreptitius, a, um, adject. *ſurrettizio, furtivo*, κλοπαῖος, κλανδεστινός, qui clam ſurreptus eſt, a *ſurripio*. *Plaut. Men. prol. v. 60.* Adoptat illum puerum ſurreptitium ſibi filium. ¶ Item qui clancularius, celatus, a ſubrepo. *Id. Curcul. 1. 3. 48.* Quouſque, quæſo, ad hunc modum inter nos utimur amore ſubreptitio?

Subreptĭto, as, n. 1. ὑφαρπάζω, freq. a ſubrepo. *Cato apud Gell. l. 10. c. 13.* In cubiculum ſubrepitavit e convivio.

Subreptīvus, a, um, adject. *ſurrettizio, finto, falſo*, ut, ſubreptiva defenſione muniri. *leg. un. Cod. Theodoſ. de mancipib.*

Subreſīdĕo, es, n. 2. ſubſiſto, pauſam facio, ceſſo. *Tertullian. l. 2. ad uxor. c. 2.*

Subridĕo, es, ſi, ſum, n. 2. *ſorridere, ghignare, ſogghignare*, Ger. *lechlen*, Gal. *ſourire*, Hiſp. *ſorreyr*, ὑπομειδιάω, latenter rideo, aliquantulum, leviter rideo. *Cic. pro R. Com. c. 8.* Qua de cauſa? ſubridet Saturius veterator, ut ſibi videtur. *Virg. 10. Æn. v. 742.* Subridens mixta ira.

Subridicŭle, adv. ὑπογελοίως, aliquantulum ridicule. *Cic. 2. de Orat. c. 61.* At in male olentem, Video me a te circumveniri, ſubridicule Philippus.

Subrĭgo, vel Surrĭgo, is, rexi, rectum, a. 3. *alzare*, הרים, Ger. *auffrichten*, Gall. *dreſſer, elever*, Hiſp. *enſalçar, enheſtar*, ἐγείρω, erigo, in altum elevo. *Virg. 3. Æn. v. 183.* Tot linguæ, totidem ora ſonant, tot ſubrigit aures. *Plin. l. 36. c. 9.* Subrigere obeliſcum. *Id. l. 10. c. 29.* Subrigere criſtam. ¶ *Surgite* pro *ſurrigite* per ſyncopen. *Plaut. in fine Epidici*. Plaudite, valete, lumbos ſurgite, atque extollite.

Subrigŭus, a, um, *alquanto bagnato*, ὑπόβρεχος, aliqua ex parte riguus, ſubaquoſus. *Plin. l. 17. c. 18.* In craſſo, aut humido, aut ſubriguo, a meſſe ad brumam.

Subringor, eris, depon. 3. aliquantulum ringor, ſtomachor, iraſcor. *Cic. 4. Attic. epiſt. 5.* Erimus uberiores, ſi & ille libenter accipiet, & hi ſubringentur, qui villam me moleſte ferunt habere.

Subripĭo. V. Surripio.

Subrogātus, vel Surrogatus, a, um, nom. particip. *ſoſtituito*, ſuffectus. *Valer. Max. l. 6. c. 3. n. 2.* Magiſtratibus non ſubrogatis.

Subrŏgo, vel Surrŏgo, as, a. 1. *ſoſtituire*, Ger. *an eines andern ſtellerwehlen*, Gal. *ſubroger, ſubſtituer*, ἀντικαθίστημι, ſubſtituo, alterum in demortui locum ſufficio. *Cic. ad Brut. epiſt. 5.* Statim enim collegam ſibi ſubrogaſſet. *Liv. l. 2. c. 7.* Quia nec collegam ſubrogaverat in locum Bruti. ¶ Lex ſubrogari dicitur, cum ei aliquid adjicitur. *Ulpian. in fragment. tit. 1.*

Subroſtrāni, m. 2. qui plurimum obambulant ſub Roſtris, quod faciebant homines otioſi, omniumque rumorum aucupes. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Te ad 9. Cal. Jun. ſubroſtrani (quod illorum capiti ſit) diſſiparant periiſſe. Alii leg. *Subroſtravit*.

Subrotātus, a, um, adject. Subrotatus aries dicitur a *Vitruv. l. 10. c. 19.* militaris machina, quæ rotis ſuppoſitis agitur.

Subrotundus, a, um, adject. *ritondetto*, aliquantulum rotundus, ut ſubrotunda radicula, apud *Celſ. l. 5. c. 28. n. 14.*

Subrubĕo, es, n. 2. ὑπερυθριάω, aliquantum rubeo, nonnihil rubeo. *Ovid. l. 2. de art. am. v. 316.* Plenaque purpureo ſubrubet uva mero.

Subrŭber, a, um, adject. *alquanto roſſo*. *Celſ. l. 5. c. 28.* Subrubra caro.

Subrubeus, pro ſubruber uſurpatur a *Nonio* Grammatico c. 19. n. 8. Oſtrina, inquit, ab oſtri colore, qui eſt ſubrubeus.

Subrubicundus, a, um, *roſſetto*, ὑπέρυθρος, rubicundulus, aliquantum rubicundus. *Plin. l. 25. c. 13.* Herba eſt trixaginis ſpecie, & mollitia, cauliculis ſubrubicundis. *Senec. 3. de Ira, c. 4.* Subrubicundus vultus.

Subrūfus, a, um, ὑπόπυῤῥος, aliquantulum rufus. *Plaut. Capt. 3. 4. 115.* Subrufus aliquantum, criſpus, cincinnatus. *Plin. l. 37. c. 10.* Indica gentium ſuarum habet nomen, ſubrufo colore, in attritu ſudorem purpureum emanat.

Subrūmo, as, a. 1. ſub mammam ſubmitto, a *ruma*. *Feſtus*: Subrumari dicuntur hœdi, cum ad mammam admoventur, quia ea rumen vocabatur, vel quia rumine trahunt lac ſugentes. *Col. l. 7. c. 4.* Ut & ſuis quotidie matribus, & alienis non amittentibus agni ſubrumentur.

Subrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *rompere*, idem ac rumpo. *Arnob. l. 2.* Aliorum ſubrumpant, & labefaciant iecta.

Subrūmus, a, um, ὑπομάζιος, quod adhuc ſub mamma eſt, a *ruma*, quæ mammam notat. *Varro l. 2. de R. R. c. 1.* Si parum habet lactis mater, ſubjiciat ſub alterius mammam, qui appellantur ſubrumi, ideſt ſub mamma. Antiquo enim vocabulo mamma rumis, ut opinor. *Feſt.* Mamma autem rumis dicitur. Unde ruſtici hœdos lactentes ſubrumos vocabant, qui adhuc ſub mammis habentur.

Subruncātor, oris, m. Hoc nomine Deum olim invocabat Flamen Cerealis, teſte Fabio Pictore *apud Serv. ad Virg. 1. Georg.*

Subruncīvi, vel Surruncivi limites, *ſtrade conſortive*, in agris dicuntur, ubi terra runcatur, & a vepribus, ſentibuſque purgatur, ut iter facientibus expedita tranſitio ſit. Differunt ab actuariis, quia hi omnium iter facientium commodo inſerviunt: ſubruncivi vero finitimorum, & menſuræ tantum determinandæ cauſa ſunt conſtituti. *Hygin. de limitib. pag. 152. edit. Goeſ.*

Subrŭo, is, rui, rutum, a. 3. *ſtovare, rovinare*, חתר, Ger. *untergraben*, Gall. *ruer deſſus deſſous*, Hiſp. *derrocar*, ὑπορύττω, ſuffodio, vel ſuffoſſo fundamento diruo. *Cæſ. l. 2. Bell. Gal. c. 6.* Teſtudine facta portis ſuccedunt, murumque ſubruunt. ¶ Translate ſumitur pro vincere, domare, ſubjugare. *Hor. l. 3. od. 16.* Et ſubruit æmulos Reges muneribus. ¶ Item pro confundere, perturbare, evertere. *Lucr. l. 4. v. 864.* Et omnis ſubruitur natura.

Subruſtĭce, adverb. aliquantum ruſtice. *Gell. in præfat. operis, ſeu l. ult. c. ult.* Incurioſa, ac prope ſubruſtice.

Subruſtĭcus, a, um, *ruſtichetto, villanella*, ὑπάγροικος, aliquantum ruſticus. *Cic. de clar. Orat. cap. 74.* Sonabatque contrarium Catulo, ſubagreſte quiddam, planeque ſubruſticum. *Id. 5. Famil. ep. 12.* Pudor quidam pene ſubruſticus.

Subrutĭlo, as, n. 1. clareo aliquantum ſum. *Claud. Mamert. l. 1. de ſtatu anim. cap. 25.* Si purgatæ mentis intendas aciem, ſubrutilare tibi jam debet, quid ſit anima.

Subrutĭlus, a, um, *roſſetta*, ὑπέρυθρος, in rutilum vergens colorem. *Plin. l. 10. c. 3.* Media magnitudine, colore ſubrutilo rarum conſpectu.

Subrŭtus, a, um, nom. partic. *rovinato, diroccato*. *Liv. l. 21. c. 12.* Subruti cuniculo muri. *Stat. 9. Theb.* Veſtigia ſubruta limo fallaci.

Subſalſus, a, um, ὑφαλμυρός, quod ſalis ſaporem nonnihil refert. *Plin. l. 21. c. 49.* Subſalſa guſtanti herba.

Subſanno, as, a. 1. *beffeggiare, ridere di alcuno*, לעג, Germ. *verſpotten*, Gal. *ſe mocquer*, Hiſpan. *eſcarnecer*, χλευάζω, irrideo, a *ſanna*, quæ eſt oratio cum mordacitate aliquem ridens. *Tertull. adverſ. Jud. c. 11.*

Subſcribendarĭus, ii, m. qui ſubſcribit. Eſt nomen officii, de quo aliquoties mentio fit in *Cod. Theodoſ.*

Subſcrībo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſottoſcrivere*, Ger. *unterſchreiben*, Gal. *ſouſcrire*, Hiſp. *firmar*, ὑπογράφω, eſt ſub aliqua re ſcribere. *Cic. pro Cluent.* Sicut in ſtatuis inauratis, quas poſuit ad Juturnæ, quibus ſubſcripſit, Reges a ſe in gratiam eſſe reductos. *Trebon. Cic. l. 12. Fam.* Ego tamen nactus in navigatione noſtra puſillum laxamenti, concinnavi tibi munuſculum ex inſtituto meo, & tibi infra ſubſcripſi. ¶ Eſt etiam ſimpliciter adnotare. *Cic. Ver. 5. c. 51.* Numerus aratorum quotannis apud magiſtratus ſubſcribitur. *ſi dà in nota*. *Quintil. l. 12. c. 8.* Nec ſit tanta memoriæ fiducia, ut ſubſcribere audita pigeat. ¶ Translate ponitur pro favere, adſtipulari, aſſentiri. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 2.* Neve, precor, magni ſubſcribite Cæſaris iræ. *Celſ. l. 3. c. 4.* Ulterioribus diebus cubantis luxuriæ ſubſcripſit, *ſoddisfece l'appetito dell' infermo*. ¶ Frequens eſt hujus verbi uſus in judiciis. Itaque *ſubſcribere judicium cum aliquo* eſt actionem ſeu judicium inſtituere, judicio cum aliquo experiri, *pronare una lite*. *Subſcribere alicui in aliquem* eſt accuſatorem ſe cum aliquo contra alterum profiteri. Qui enim reos deferre, ſeu accuſare parabant, non ante admittebantur, quam eorum, quibus intendebant litem, nomina perſcripſiſſent in libro, quem offerrent judicibus, & ſubſcripſiſſent ſuum: ſimiliter qui ſe contra aliquem accuſatores adjungebant, ſuum nomen cum aliis accuſationis ſociis ſubſcribebant. *Plin. l. 5. epiſt. 2.* Ille cum cæteris ſubſcripſit centumvirale judicium, mecum non ſubſcripſit. *Et paulo poſt.* Scis te non ſubſcripſiſſe mecum, & jam bienniunm tranſiiſſe, omniaque me uſucepiſſe. *Cic. pro Cluent. c. 47.* Nam in L. Popilium ſubſcripſit L. Gellius, quod is pecuniam accepiſſet. *Id. Q. Fr. l. 3. epiſt. 3.* Gabinium de ambitu reum fecit P. Sylla, ſubſcribente privigno Memmio. *Nepos in Attic. c. 6.* Neminem neque ſuo nomine, neque ſubſcribens accuſavit. ¶ Hinc *Subſcribere dicam alicui* eſt actionem intentare. *Plaut. Pœn. 3. 6. 5.* Cras ſubſcribam homini dicam. ¶ *Cenſum ſubſcribere*, eſt ſententiam ferre, & ſuo nomine ſubſignare, *ſottoſcrivere la ſentenza*. *Id pro Cluent. cap. 42.* Videtis, judices, animadvertiſſe cenſores in judices quoſdam illius conſilii Juniani, cum iſtam ipſam cauſam ſubſcriberent. *Id. ibid. cap. 45.* Nam hæc quidem, quæ de judicio corrupto ſubſcripſerint, quis eſt, qui ab illis ſatis cognita, & diligenter judicata arbitretur?

Subſcriptĭo, onis, fem. *ſottoſcrizione*, Germ. *underſchreibung*, Gal. *ſubſcription*, Hiſp. *firma*, ὑπογραφή, actus ſubſcribendi, ſubſignatio. *Cic. Att. lib. 6.* At mehercule ego cum in turma inauratarum equeſtrium, quas hic Metellus in Capitolio poſuit, animadvertiſſem in Scipionis ſubſcriptione Africani imaginem. *Ulp. l. 1. ff. de conſtit. Princip.* Quodcunque igitur Imperator per epiſtolam, & ſubſcriptionem ſtatuit, &c. Hotomannus hoc loco notat, ſubſcriptiones Principum eſſe conſtitutiones, quibus reſpondent præſentibus ſeſe per libellos conſulentibus; nam cum abſentibus reſponderent, epiſtolas vocari. ¶ Interdum ſubſcriptio epiſtolæ dicitur non ipſa nominis perſcriptio, ſed clauſula adjecta, qua felicitas optabatur iis, ad quos mittebatur epiſtola. Hac ratione (ut docet ex Dione *Caſaubonus*) intelligendus eſt locus ille *Suetonii in Tiber. c. 32.* Cum Rhodiorum magiſtratus, quod literas publicas ſine ſubſcriptione ad ſe dederant, evocaſſet, ne verbo quidem inſectatus, ac tantummodo juſſos ſubſcribere remiſit. ¶ Eſt etiam ſubſcriptio idem quod adnotatio, perſcriptio. *Cic. Ver. 5. c. 48.* In Leontino agro jugerum ſubſcriptio, & profeſſio non eſt plus xxx millium. ¶ In judiciis ſubſcriptio accipitur pro ſententiæ latione, ſeu pro ſcriptione, quæ fit ad ſententiam feren-

Digitized by Google

ſtrendam, *giudicio, ſentenza*. *Cicer. pro Cluent. c. 43.* Itaque illud oſtendam, populi R. ſuffragiis ſæpenumero cenſorias ſubſcriptiones eſſe deletas. *Et c. 44.* Ne ſubſcriptio cenſoria non minus calamitatis civibus, quam illa acerbiſſima proſcriptio poſſit afferre. ¶ Item pro accuſatione. *Quintil. declam. 15.* Numquid inique, judices, in tanti ſceleris ſubſcriptione depoſco, ne nominibus reos veliti æſtimare, ſed moribus? *Senec. l. 3. de Benef. c. 26.* Subſcriptionem componere. Alii leg. *proſcriptionem*. *Cic. Divin. in Ver. c. 15.* Ex illo grege moratorum, qui ſubſcriptionem ſibi poſtularunt. h. e. facultatem ſubſcribendi ſui nominis una cum principe Verris accuſatore, & ſimul cum eo accuſandi. *V. Subſcribo*.

Subſcriptor, oris, m. qui ſubſcribit. Speciatim ſumitur pro eo, qui accuſatori adjungitur, ſecundaſque obtinet accuſationis partes. *Cic. Divin. in Ver. c. 15.* Venit paratus cum ſubſcriptoribus exercitatis, & diſertis. Ubi *Aſconius:* Subſcriptores dicuntur, qui adjuvare accuſatorem ſolent, quos oportebat ſubmiſſius agere, quam eum, quem ſequebantur. *Adde l. 3. Q. Fr. ep. 4.* ¶ Ponitur etiam pro eo, qui ejuſdem eſt ſententiæ, pro approbatore. *Gell. l. 5. c. 21.* Quos ſubſcriptores, approbatoreſque hujus verbi habemus.

Subſcus, udis, f. *ſpranga*, tabella lignea, vel alius materiæ, utcinque in modum caudæ hirundinis ſuccisa, quæ immittitur, ut trabes, aliave committat. *Feſtus:* Subſcudes appellantur cuneatæ tabellæ, quibus tabulæ inter ſe configuntur, quia eæ immittuntur, ſuccidatur. *Pacuvius in Nypteris:* Nec ulla ſubſcus cohibet compagem alvei. *Plautus in Aſtraba:* Terebratus multum ſit, & ſubſcudes additæ. ¶ Differt ſubſcus a ſecuricula; quia hæc ex una tantum parte in modum parvæ ſecuris ſeu hirundinis caudæ formatur, & immittitur, ſubſcus vero ex utraque parte eam figuram habet, & utrinque compingitur; hujuſmodi eſt ferrum illud, quod in molendini ſuperiorem molam immiſſum, eam ſuſtinet, & verſat, quod proinde a *Vitruv. l. 10. c. 10.* ſubſcus ferrea appellatur. *Id. Vitruv. l. 4. cap. 7.* Eæ trabes ita ſint compactæ ſubſcudibus, & ſecuriculis, ut compactura duorum cubitorum habeat laxationem. ¶ In plur. numero *ſubſcudines* pro ſubſcudes dixit *Auguſtin. l. 15. de Civ. Dei*.

Subſecivus, vel ſubſicivus (a *ſub*, & *ſeco*) vel Subciſivus, vel Succiſivus (a *ſub*, & *cædo*) a, um, adject. quod ſeceditur, ſeu ſubſecatur. Hinc *ſubſecivum tempus* eſt, quod veluti ſubſecatur & detrahitur a gravioribus, & ordinariis negotiis, & occupationibus, & in alias res obiter, & quaſi furtim impenditur: & *ſubſeciva opera*, quæ tali tempora impenditur. *Gell. l. 18. c. 10.* Quantum temporis habui ſubſicivi, medicinæ quoque libros attigi. *Plin. in præfat. hiſt. natur.* Succiſivis temporibus iſta curamus, id eſt nocturnis, ne quid veſtris putetis ceſſatum horis. *Cic. 2. de Orat. c. 89.* Quæ ego ſero, quæ curſim arripui, quæ ſubſecivis operis, ut ajunt, iſte a puero, ſummo ſtudio, ſummis doctoribus. *Gruter* legit *ſubciſivis* ex MSS. *Senec. ep. 53.* Exercet philoſophia regnum ſuum; dat tempus, non accipit: non eſt res ſubſeciva, ordinaria eſt. *h. e.* non eſt obiter, & quaſi aliud agendo tractanda, ſed primis & ordinariis curis, & ſerio. Adde *Plin. jun. l. 3. epiſt. 15.* & *Cic. l. 1. de Legib. c. 3.* ¶ Subſeciva, inquit *vetus auctor de limitib. apud Rigalt. pag. 199.* ſunt proprie, quæ ſutor de materia præcidens quaſi ſupervacua abjicit: inde *ſubſecivi agri*, quos in pertica diviſio relinquant, quaſi ſteriles, aut paluſtres. Præterea, ut idem docet, ſubſeciva in agris dicuntur partes, quæ in diviſura agri non efficiunt centuriam, id eſt jugera ducenta. Quare generatim ſubſeciva dicuntur porticunculæ agrorum, quæ velut reliquiæ in dividendo ſuperfuerunt. *Var. l. 1. R. R. c. 10.* Ab hoc principio menſores nonnunquam dicunt, in ſubciſivum eſſe unciam agri, aut ſextantem, aut quid aliud, cum ad jugerum pervenerunt. *Sueton. in Domitian. c. 9.* Subſeciva, quæ diviſis per veteranos agris carptim ſuperfuerunt, veteribus poſſeſſoribus ut uſucapta conceſſit. ¶ Ponitur interdum ſubciſivus pro interrupto, & mutationi obnoxio. *Apul. de Deo Socrat.* Cum vivacitas illic æterna, & indefecta ſit, hic caduca, & ſubciſiva. ¶ Item pro eo quod reliquum eſt, quod ſupereſt, *reſtante*. *Apulej. lib. 11. Metam.* Quod ſubciſivum, quamvis iteratæ jam traditionis remanſiſſet. *Id. l. 3.* Sed una tantum ſubciſiva ſolicitudo nobis relicta eſt.

Subſeco, as, cui, ctum, a. 1. *tagliar*, [Hebrew], Ger. *abſchneiden*, Gal. *ſcier, couper*, ὑποτέμνω, ſubtus ſeco, reſeco, abſcindo. *Ovid. 6. Faſt. v. 230.* Non ungues ferro ſubſecuiſſe licet. *Var. l. 1. R. R. c. 50.* Manipulum, ut quemque ſubſecuerint, ponunt in terra. *Plin. l. 18. c. 17.* Evelluntur e terra, non ſubſecantur.

Subſectus, a, um, partic. *tagliato, reciſo*. *Colum. l. 2. c. 9.* Adultas ſegetes ſubſectis cadicibus necare.

Subſecundarius, a, um, ὑποδευτεραῖος, quod ſecundo tempore advenit, ſubſecivum, ſeu ſubſicivum. *Gell. l. 10. c. ult. ſeu in præfat. op.* Ea omnia ſubſiciva, & ſubſecundaria tempora ad colligendas hujuſcemodi memoriarum diſceptatiunculas conferam.

Subſellium, ii, n. *ſedia*, [Hebrew], Germ. *geſtuel, banck*, Gall. *banc, ſelege*, Hiſp. *ſilla*, ἕδρα, Θᾶκος, ſedes, ſcamnum, a ſella. *Varro l. 4. de L. L.* Ut ſubſipere, quod non plane ſapit, ſic quod non plane erat ſella, ſubſellium dictum, ubi in ejuſmodi duo, biſellium dictum. ¶ Differt a ſella, quia non habebat integræ ſellæ formam, ut ex *Varrone* apparet. Alii diſcrimen afferunt, quod ſubſellium erat inferior, & humilior ſella. Unde Aſconius ſcribit in Divin. ſubſellia eſſe Tribunorum, Triumvirorum, Quæſtorum, & hujuſmodi minora judicia exercentium, qui non in ſellis curulibus, nec in tribunalibus, ſed in ſubſelliis conſidebant. *Plaut. Stich. 3. 2. 33.* Scis tu me dudum eſſe imi ſubſellii virum, id eſt qui ſoleam ſedere in infimo loco. *Celſ. l. 7. c. 26.* Homo reſupinus ſuper ſubſellium, aut lectum eſt collocandus. ¶ Speciatim dicitur de ſedibus, ſeu pulpitis in theatro, in quibus qui hiſtriones recitantes audiebant, ſedere conſueverant. *Suet. in Aug. cap. 44.* Ut, quoties quid ſpectandi uſquam publice ederetur, primus ſubſelliorum ordo vacaret Senatoribus. ¶ Item de ſedibus in Curia, ubi Senatores ſedebant. *Cic. 1. Catil.* Quid, quod ab adventu tuo iſta ſubſellia vacua facta ſunt? quid, quod omnes Conſulares, qui tibi perſæpe ad cædem conſtituti fuerunt, ſimul atque aſſediſti, partem iſtam ſubſelliorum nudam, atque inanem reliquerunt? ¶ Item de ſedibus judicum, ac præſertim eorum judicum, qui publicis judiciis diſceptandis operam dabant. *Cic. in Vatin.* Quæro ex te, num quis reus poſt Urbem conditam in tribunal ſui quæſitoris aſcenderit, eumque vi deturbarit, ſubſellia diſſiparit, &c. Ubi *Bud.* Hoc in loco tribunal Cicero Prætori aſſignavit, qui judiciis publicis præerat, & quæſitor vocabatur, ſubſellia vero judicibus, qui reos ſententiis ſuis tabellaribus judicabant. *Id. pro Cluent.* Accuſabat Tribunus Plebis idem in concionibus, idem ad ſubſellia. ¶ Item de ſedibus, in quibus ſedebant rei, accuſatores, & teſtes. *Cic. pro R. Am.* Quorum alterum ſedere in accuſatorum ſubſelliis video. ¶ Metonymice ſubſellia ponuntur pro publicis judiciis. *Cic. 1. de Orat.* Age vero, ne ſemper forum, ſubſellia, roſtra, curiamque meditere. *Id. in Brut.* Grandiorem, & pleniorem vocem deſiderant ſubſellia. *Id. pro Cluent.* Rem ab ſubſelliis in roſtra detulit. h. e. a judicio judicum ſelectorum ad judicium populi. *Id. Fam. 3. ep. 9.* Longi ſubſellii judicatio, h. e. quæ longa inquiſitione judiciali tranſigitur. ¶ *Homo a ſubſelliis*, eſt peritus in cauſis, negotiiſque forenſibus. *Cic. Divin. in Ver. c. 15.* ¶ Denique ſubſellia interdum ponuntur pro ipſis hominibus, qui in ſubſelliis ſedent. *Martial. l. 2. ep. 27.* Sextiliane, bibis quantum ſubſellia quinque.

Subſentio, is, a. 4. *preſentire, aver qualche ſentore*. *Terent. Heaut. 3. 2. 61.* Etſi ſubſenſi id quoque, illos ibi eſſe, & id agere inter ſe clanculum.

Subſequens, tis, particip. *ſuſſeguente, che vien dietro, e dopo*. *Cic. 2. de Nat. Deor. c. 20.* Stella ſolem tum antecedens, tum ſubſequens. *Plin. l. 11. c. 29.* Subſequenti anno, exitu vario amittunt, &c.

Subſequenter, adv. *ſuſſeguentemente*. *Meſſala Corvinus, ſeu quicunque alius auctor eſt lib. de progen. Auguſt.* Nunc ad Reges Romanos, conſules, dictatores, tribunos militares, ac plebeios ſubſequenter calamum deducam.

Subſequor, eris, quutus, vel cutus ſum, d. 3. *ſeguire dietro, e dopo*, [Hebrew], Germ. *bald nach hin folgen*, Gall. *ſuivre de pres*, Hiſp. *ſeguir deſpues*, ἐφέπομαι, ſtatim ſequor. *Plaut. Bacch. 4. 4. 72.* Cedo manum, ac ſubſequere propius me ad fores. *Cæſ. l. 4. B. G.* Agmen ſubſequi juſſit. *Cic. 3. de Orat.* Omnes autem hos motus ſubſequi debet geſtus. ¶ Translate *Cic. 3. Fam. 3. ep. 1.* Mirifice ipſe ſuo ſermone ſubſecutus eſt humanitatem tuarum literarum. h. e. prædicavit. *Id. in Partit. cap. 7.* Quæ omnia plurimum valebunt, ſi cum orationis genere conſentient, ejuſque vim, ac varietatem ſubſequentur. *a s'accorderanno colla di lei forza et.*

Subſericus, a, um, adject. *mezzo di ſeta*. *Lamprid. in Heliog. cap. 26.* Primus Romanorum holoſerica veſte uſus fertur, cum jam ſubſerica in uſu eſſent.

Subſero, is, ſevi, ſitum, n. 3. *ſottoſeminare, ſottopiantare*, ὑποφυτεύω, ſubtus ſemino, vel planto. *Col. l. 4. c. 15.* Nec mox vineam tum ſubſeri, cum fructus capiendus eſt. Translate *Ammian. l. 16. cap. 10.* Res monuit, de Eleutherio pauca ſubſerere.

Subſertus, a, um, nom. poetic. ſubter inſertus. *Apulej. l. 7. A. A. ſub fin.* Subſertis manibus exſolvit ſibi faſciam.

Subſervio, is, n. 4. *ſervire beniſſimo*, Germ. *dienſtlich ſeyn*, Gall. *ſervir ſous un autre, ſervir diligemment*. Hiſp. *ſervir muy bien*, ὑπηρετέω, diligenter ſervio, vel obtempero. *Plaut. Men. 5. 2. 16.* Ita iſtæ ſolent, quæ viros ſubſervire ſibi poſtulant, fretæ dote feroces. ¶ Subſervire orationi alicujus, eſt ea dicere, quæ pertinent ad confirmandam alterius orationem. *Ter. And. 4. 4. 14.* Tu, ut ſubſervias Orationi, utcunque opus ſit, verbis, vide.

Subſeſſa, æ, fœm. *inſidie, aguati*, ἐνέδρα, inſidiæ, quibus in itinere exercitum imparatus, ac nihil tale ſuſpicatus opprimi ſolet, a *ſubſideo*, quod interdum ſignificat deliteſcere. *Veget. l. 3. R. R. milit. c. 6.* Adverſarii in iis locis, quæ ſibi opportuna intelligunt, ſubſeſſas occultius collocant. *Et c. 22.* Si ab his, qui in ſubſeſſa fuerint, obſerventur. *Serv. ad Æn. 11. v. 268.* Hoſtium dolos ſubſeſſas vocamus.

Subſeſſor, oris, m. *inſidiatore*, ἐνεδρευτής, qui deliteſcens inſidiatur. *Senec. in Hippolyt. v. 51.* Tu præcipiti clamore feras ſubſeſſor ages. *Servius ad 3. Æn. v. 408.* Subſeſſores vocantur, qui occiſuri aliquem deliteſcunt. ¶ Translate *Valer. Max. l. 7. c. 2. extern. n. 1.* Subſeſſores alieni matrimonii. *Arnob. l. 4.* Subſeſſoris, & adulteri perſona.

Subſicco, as, a. 1. aliquantum ſicco. *Colum. l. 6. c. 14.* Tumor cervicis aqua madefactus ſubſiccatur.

Subſidens, entis, o. 3. partic. a ſubſido. *Col. l. 6. c. 1.* Dorſo recto, planoque, vel etiam ſubſidente. h. e. aliquantum inflexo, ſeu curvo.

Subſidentia, æ, f. *depoſizione*, quidquid ex aquæ ſtagnante ſordium in fundo ſubſidit. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Diſſipant quæ ex aquarum ſubſidentia in corporibus offenderunt.

Subſideo, es, edi, eſſum, n. 2. *ſedere, fermarſi*, [Hebrew], Germ. *unten ſich ſetzen*, Gal. *ſurſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, ὑποκαθίζω, ὑφίζομαι, ſubtus ſedeo, ſubſiſto, conſiſto. *Cic. Att. l. 5.* Itaque ſubſedi in ipſa via, dum hæc, quæ longiorem deſiderant orationem, ſummatim tibi perſcriberem. *Cæſ. 6. B. G. c. 36.* Magna præterea multitudo calonum, magna vis jumentorum, quæ in caſtris ſubſederat, facta poteſtate ſubſequitur. ¶ In aquis quoque, auſteriſque liquoribus ſubſidere dicuntur, quæ imum petierunt fundum, ibique ſubſiſtunt. *Col. l. 12. cap. 1.* Villica debet etiam adhibere, ut ſi quæ fæces, aut amurcæ in fundis vaſorum ſubſederint ſemel, ſtatim emundentur. ¶ Eſt etiam ſubſidere, in aliquo loco latenter ſubſiſtere, inſidiandi cauſa. *Cic. pro Mil. cap. 19.* Cur neque ante occurrit, ne ille in villa reſideret, nec in loco ſubſedit, quo ille noctu venturus eſſet? *Virg. 11. Æn. v. 268.* devictam Aſiam ſubſedit adulter.

Subſidialis, le, adject. *auſiliario*, ſubſidiarius, ut ſubſidiales copiæ, *Ammian. l. 14. c. 17.* Subſidialis manus, *Id. l. 27. c. 24. (al. 10.)*

Subſidiarius, a, um, *chi ſoccorre, auſiliario*. Germ. *der zu hulffe kompt*, Gall. *ſubſidiario*, Hiſp. *el que ayuda, a ſocorre*, βοηθικός, quod in ſubſidium detur, aut venit. *Liv. l. 5.* Paulus erat ab dextera edita loci, quem ſubſidiariis repleri placuit. Subaudi, *militibus*. *Id. l. 9. c. 27.* Qui ſubſidiarias cohortes, quæ integræ ad longioris pugnæ caſus reſervabantur, in primam aciem extemplo amiſit. ¶ Subſidiarius palmes, idem qui præſidiarius, rufex, cuſtor, vinarius. *Col. l. 4. c. 24.* Subſidiarius, idemque cuſtos in pollicem reſecari non debet.

Subſidior, aris, d. 1. *venire in ſoccorſo*, ſubſidio ſum. *Hirt. l. 8. B. G. c. 13.* Sed etiam qui longius ſubſidiari conſueverant.

Subſidium, ii, n. *ſuſſidio, ajuto*, [Hebrew], Germ. *hulf*, Gall. *aide, ſecours*, Hiſp. *ayuda, ſocorro*, βοήθεια, ἐπικουρία, acies eorum, qui expectabant, ut aliis periclitantibus eſſent auxilio, a *ſubſidendo*, ut *præſidium* a *præſidendo*, *obſidium* ab *obſidendo*. *Feſtus:* Subſidium dicebatur, quando milites ſubſidebant in extrema acie, labentique aciei ſuccurrebant: quod genus militum conſtabat ex iis, qui emeruerant ſtipendia, locum tamen retinebant in exercitu, quæ erat tertia acies Triariorum, ut Plautus in Frivolaria: Age nunc, ſubſidite omnes, quaſi ſolent Triarii. Simili modo dicti præſidiarii, ante eos collocati qui erant, aut in alio loco præpoſiti. ¶ Quomodo a præſidio, & auxilio differant, oſtendit *Cornelius Fronto*, & ante eum *Varro l. 4. de L. L. his verbis:* Pilani, *inquit*, Triarii quoque dicti, quod in acie tertio ordine extremis ſubſidio deponebantur. Quod hi ſubſidebant, ab eo ſubſidium dictum. A quo Plautus: Agite nunc ſubſidete omnes, quaſi ſolent Triarii. Auxilium appellatur ab auctu, cum acceſſerant, qui adjumento eſſent, alienigenæ. Præſidium eſt dictum, quia extra caſtra præſidebant in loco aliquo, quo tutior regio eſſet. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Hic ego ſubſidiis ea ſum conſecutus, quæ nullis legionibus conſequi potuiſſem. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 6.* Subſidium mittere alicui. ¶ Translata accipitur pro quocunque adminiculo, auxilio, opitulatione. *Cic. pro L. Man. de vectigalibus:* Quibus amiſſis & pacis ornamenta, & ſubſidia belli requiretis. *Id. 1. de Orat. c. 45.* Subſidium ſibi aliquod comparare. *Id. pro Quint.* Diligentiam ſibi ſubſidio comparare. *Id. Attic. l. 8. ep. 17.* Ire ſubſidio alicui. *Et l. 6. ep. 5.* Subſidio alicui venire. *Cæſ. lib. 3. B. Civ. c. 70.* Hic difficultatibus duæ res erant ſubſidio. ¶ Accipitur etiam ſubſidium pro loco,

in quo

Digitized by Google

in quo navigia ſubſidere poſſunt, & ſtare, & ſuffugia habere. Ita ſubſidium ſimile quiddam eſt portui, & ſtationi, ut ſi minus. Hæc ſubſidia Græci videntur ἔφορμα appellare. *Tacit. l. 4. Ann. c. 77.* Quoniam importuoſum mare, & vix modicis navigiis pauca ſubſidia.

Subſīdo, is, ſedi, n. 3. *inchinarſi, diſcendere, calare*, ירד, Ger. *ſich nieder laſſen*, Gal. *s'abbaiſſer*, Hiſp. *baxarſe, abatirſe*, ὑποκαθίζω, ὑφίζανω, ſubtus ſedeo, deſcendo, peſſum eo. Fit enim cum motu. *Virg. 3. Æn.* Subſidant undæ, tumidumque ſub axe tonanti Sternitur æquor aquis. *Id. 12. Æn.* ſe collegit in arma, Poplite ſubſidens. *Ovid. 1. Met.* Juſſit & extendi campos, ſubſidere valles. ideſt depreſſas eſſe. *Liv. l. 28.* Subſidunt Hiſpani adverſus emiſſa tela ab hoſte, inde ad emittenda ipſi conſurgunt. *Senec. ep. 108.* In amphora, quod turbidum eſt, ſubſidit. *Lucan. l. 1.* Subſident urbes, terræque debiſcent. *ſi ſubbiſſeranno.* ¶ Ponitur etiam pro commorari, cui opponitur proficiſci. *Cic. ad Cæcin. l. 6. Fam. ep. 8.* Quid ſim tibi auctor, ut Siciliæ ne ſubſidas, an ut ad reliquias Aſiaticæ negotiationis proficiſcare? ¶ Item pro ſuccumbere, ſe ſubjicere. *Hor. Epod. od. 16.* Juvet ut tigres ſubſidere cervis. ideſt ſuccumbere ad coitum. ¶ Item pro deficere, ceſſare, minui. *Plin. l. 22. c. 8.* Mulierum menſes ſive ſubſidant, ſive abundent. *Quint. l. 3. c. 8.* Impetus dicendi ſubſidit. ¶ Præteritum hujus verbi eſt *ſubſidi*, quamquam frequentius in uſu ſit *ſubſedi* a *ſubſideo*, ductum. *Claud. de VI. Conſ. Honor. v. 345.* hic tabeſcente ſolutus Subſidit galea, liquefactaque fulgure cuſpis Canduit, & ſubitis fluere vaporibus enſes.

Subſidŭus, a, um, adject. in imo ſubſidens. *Gratius in Cyneget. v. 474.* Subſiduaſque fæces, diffuſaque Maſſica.

Subſignānus, a, um, adject. qui ſub ſignis, ſeu vexillis eſt; unde ſubſignanus miles nihil differre videtur a vexillario. Erat autem ſubſignanus neque legionarius, neque auxiliarius, ita dictus, quod non ſub aquila, quæ ad legiones pertinebat, ſed ſub proprio vexillo, ſeu ſigno militaret. Erat e Romanis copiis, & eadem diſciplina merebat, qua legiones: immo e legionibus ſumptus exiſtimatur, & veterani loco habitus, donec aſſignatis agris, & præmiis militia prorſus ſolveretur. *Tacit. hiſt. 1. c. 70.* Subſignanum militem, & grave legionum agmen hibernis adhuc Alpibus traducit. *Id. 4. hiſt. c. 33.* Id ſolum, ut in tumultu, monuit ſubſignano milite media firmare: auxilia paſſim circumfuſa ſunt.

Subſignatĭo, onis, f. *ſottoſcrizione*, actus ſubſignandi, ſubſcriptio. *Paull. l. 39. ff. de verb. ſign.* Nam veteres ſubſignationis verbo pro ſubſcriptione uti ſolebant. ¶ Apud *Tertull. de pœnit. c. 2.* componere aliquem per ſubſignationem pœnitentiæ. h. e. conformare, & comparare aliquem impreſſa illi, & ſubſignata pœnitentia.

Subſignātus, a, um, ſubſcriptus. *Paull. l. 39. ff. de verb. ſign.* Subſignatum dicitur, quod ab aliquo ſubſcriptum eſt. Nam veteres ſubſignationis verbo pro ſubſcriptione uti ſolebant.

Subſigno, as, a. 1. *ſottoſcrivere*, Ger. *underzeichen*, Gal. *ſouſigner*, Hiſp. *poner el ſello, firmar*, ὑπογράφειν, ſubſcribo, ſubnoto. *Feſtus:* Subſignare pro ſubſcribere utimur. ¶ *Subſignare apud ærarium*, eſt in publicas tabulas apud ærarium referre. *dar' in nota*. *Cic. pro Flacc. s. 32.* Illud quæro, ſint ne iſta prædia cenſui cenſendo: habeant jus civile, ſint, necne mancipi: ſubſignari apud ærarium, apud cenſorem poſſint? ¶ Significat etiam obligare, obnoxium reddere. *leg. ult. Cod. de adminiſtr. tut.* Res, quarum gubernationem gerunt, pro cautela litis ſubſignare. h. e. quaſi in pignus deponere. *leg. 3. Dig. de jure immunit.* Ne extenuentur facultates eorum, quæ ſubſignatæ ſunt fiſco. ¶ Translate *Plin. l. 3. ep. 1.* Igitur eundem mihi curſum, eundem terminum ſtatuo, idque jam nunc apud te ſubſigno. h. e. polliceor, *a te mi obbligo*.

Subſilĭo, & ſuſſilio, is, lui, vel livi, ſultum, n. 4. *ſaltare in ſu*, דלג, Germ. *auffſpringen*, Gal. *treſſaillir, ſauteler*, Hiſp. *ſaltar de abaxo arriba*, ὑφάλλομαι, ſurſum ſalto. *Plaut. Curc. 1. 2. 64.* Subſilite, obſecro, & mittite iſtanc foras. *Lucr. l. 2. v. 192.* Nunc cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum. Legitur & *ſuſſilio*.

Subſilles, f. 3. idem ac ipſullices, ideſt bracteæ in virilem, muliebremque ſpeciem expreſſæ, ſeu imaguncula, quibus Magi utebantur, ut eos, quorum imagines eſſent, pellicerent in amorem. *Feſtus, & Voſſ. in Etymol.* in voce *Ipſullices*. In quibuſdam codicib. Feſti leg. *ſubtilles*.

Subſimĭlis, le, adject. *alquanto ſimile*. *Celſ. l. 5. c. 26. n. 11.* Melli albo ſubſimilis. *Ulpian. l. 1. Dig. Si cui plus quam &c.* Hodie tamen ſubſimile aliquid ſit in fideicommiſſis.

Subsīmus, a, um, ὑπόσιμος, aliquantulum ſimus. *Varro l. 2. de R. R. c. 9.* Piloſis auribus, compreſſis malis, ſubſimiſve, gibberibus demiſſis, &c.

Subſipĕre, inquit *Var. l. 4. de L. L.* dicitur id, quod non plane ſapit.

Subſiſto, is, ſtiti, a. 3. *fermare, trattenere*, עצר, Ger. *beſtehen*, Gal. *ſubſiſter, s'arreter*, Hiſp. *ſuſiſtir*, ἵστημι, idem ac ſiſto, ideſt ſtare facio, retineo. *Liv. l. 1. c. 4.* Hinc robore corporibus, animiſque ſumpto, jam non feras tantum ſubſiſtere, ſed in latrones præda onuſtos impetum facere, paſtoribus rapta dividere. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro gradum, ſeu curſum ſiſtere, remanere, commorari, *fermarſi*, ὑφίστασθαι. *Cic. pro Mil. c. 19.* Sin Miloni, cum inſidiator eſſet, ſi illum ad Urbem noctu acceſſurum ſciebat, ſubſiſtendum, atque expectandum fuit. *Virg. 2. Æn. v. 242.* Quater ipſo in limine portæ Subſtitit. *Liv. l. 4.* Ne alter ad comitia habenda ſubſtiterit. *Plin. l. 12. s. 25.* Subſiſtit proceritas balſami intra bina cubita. h. e. altius non procedit. *Rurſus Ovid. heroid. ep. 15. v. 69.* dolor artibus obſtat, Ingeniumque meis ſubſtitit omne malis. h. e. defecit, repreſſum eſt. ¶ Item pro reſiſtere, ſtare contra aliquem. *Cæſ. l. 1. B. Gal. c. 15.* Quo prælio ſublati Helvetii, quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propularant, audacius ſubſiſtere, nonnunquam ex noviſſimo agmine prælio noſtros laceſſere cœperunt. *Brutus Cic. l. 11. Fam. ep. 10.* Non, ſi Varronis theſauros haberem, ſubſiſtere ſumptibus poſſem. ¶ Item pro dubitare. *Ulp. l. ſervum, §. 1. ff. de procur.* Et quantum ad filium familias, verum eſt, in ſervo vero ſubſiſtimus.

Subsĭtus, a, um, adject. *ſituato ſotto*, *Apul. l. 6. A. A. poſt princ.* Inter ſubſitam convallis lucum.

Subſolānus, a, um, adject. ſub ſole poſitus. *Plin. l. 7. c. 2.* Sunt & ſatyri ſubſolani Indorum montibus perniciſſimum animal. ¶ Subſolanus ventus, & ſubſolanus, i, abſolute, *vento di Levante*, eſt qui ab ortu æquinoctiali ſpirat, ita dictus, quia ſub ſole naſci videtur, qua ratione a Græcis quoque ἀπηλιώτης appellatus. *Plin. l. 2. c. 47.* Ab oriente æquinoctiali ſubſolanus, ab oriente brumali vulturnus: illum Apelioten, hunc Eurum Græci appellant. Eadem omnino ſcribit *Seneca l. 5. quæſt. natur. c. 16.* Quare falſus videtur Phavorinus philoſophus apud *Gell. l. 2. c. 22.* qui dicebat ſubſolanum, Græce Apelioten, eumdem eſſe ac Eurum.

Subsŏno, as, n. 1. ſubtus ſono. Translate *Siſenna apud Chariſ. l. 2.* Quanti dentur, tanti, inquit Olympias. ſimul hæc dicens ſuavium dedit, ut ſcilicet ſubſonaret quanti pretii: h. e. clam indicaret.

Subſortĭor, iris, d. 4. ὑπεκληροῦν, ὑποκαθίσταμαι, eſt ſorte aliquem in rejectorum judicum loco ſubſtituere. Electis enim ſorte judicibus, qui judicaturi erant, liberum erat accuſatori ac reo ex eo numero eos rejicere, qui iniqui ſibi futuri putabantur. qua rejectione facta, iterum ſortiebantur alios judices, ad legitimum numerum complendum: quod *ſubſortiri* dicebatur. *Cic. 3. Ver. c. 10.* Cum iis judicibus, quos in horum locum ſubſortitus eſt. *Id. pro Cluent. c. 33.* Sive quod ex lege ſubſortitus judicem non eſſet.

Subſortitĭo, onis, f. ὑποκλήρωσις, ſuffectio, quæ ſorte fieri ſolebat a Prætore ad ſupplendum numerum judicum. *Cic. 3. Ver. c. ult.* Nam de ſubſortitione illa Juniana judicum nihil dico. *Id. pro Cluent. c. 33.* Et quod C. Verres Prætor urbanus, homo ſanctus, & diligens, ſubſortitionum ejus in eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur. *Suet. in Cæſ. c. 41.* Quotannis in demortuorum locum ex his, qui recenſiti non eſſent, ſubſortitio a Prætore fieret. V. *Subſortior*.

Subſpargo, gis, a. 3. clam, ſeu ſubter ſpargo. *Tertul. de reſur. carn. c. ult.* Hæreticorum verſutiis ſemina ſubſpergere.

Subſtāmen, inis, n. filum quod ſub ſtamine texitur. *Scholiaſtes Juvenal. ad ſat. 2. v. 66.* Veſtes molli intextæ ſubſtamine.

Subſtantĭa, æ, f. *ſoſtanza*. Germ. *weſen*, Gall. *ſubſtance*, Hiſp. *ſubſtancia*, ὑπόστασις, οὐσία, eſſentia, aut natura cujuſque rei. *Apulei. in Triſmegiſt.* Deus in ſe complectitur omnium rerum ſubſtantiam. *Nazar. in Paneg. Conſtant. c. 14.* Craſſam & caligantem aciem ſimplex & inconcreta ſubſtantia naturæ tenuis eludit. ¶ Quandoque ſubſtantia ponitur pro materia, & argumento, circa quod verſatur cardo totius rei. *Quintil. in proœm. l. 1.* Prima apud Rhetorem elementa, & quæ de ipſa Rhetoricæ ſubſtantia quæruntur, tractabimus. ¶ Quandoque pro facultatibus. *Ulp. l. amor, ff. de ſuſpectis tutoribus*. Si pupilli ſubſtantiam expilavit. *Quintil. declam. 13.* Cujus cenſus in manibus, ex laboribus ſubſtantia. *ſoſtentamento*. ¶ Quandoque pro cibo, quo corpus alitur & ſubſiſtit. *Prudent. cathemer. 7. v. 40. de Moyſe*. Omni carentem cerneret ſubſtantia.

Subſtantĭālis, le, adject. *ſoſtanziale*, ut ſubſtantialis differentia, *Tertul. de reſur. carn. c. 45.* ¶ Apud *Ammian. l. 21. c. 6.* ſubſtantiales poteſtates dicuntur dæmones, ſive ſpiritus incorporei.

Subſtantĭālĭter, adverb. *ſoſtanzialmente*. *Tertul. adver. Valentinian. c. 7.*

Subſtantĭŏla, æ, f. *Hieronym. ep. 27. ad Euſtoch. s. 12.* Paternæ, & maternæ ſubſtantiola. h. e. parvæ facultates.

Subſtantīvālis, le, adject. *ſoſtanziale*. *Tert. adverſ. Valentinian. c. 27.* Subſtantivalis, non agnitionalis forma.

Subſtantīvus, a, um, *ſoſtantivo*, ὑπαρκτικός, ſubſtantialis, qui per ſe ſtare poteſt, ut ſubſtantiva res, apud *Tertull. adv. Prax. c. 26. & adv. Hermog. c. 36.* ¶ Subſtantivum nomen a Grammaticis dicitur, quod in oratione per ſe ſtare poteſt, ut *orator, ſermo, prudentia*, cui opponitur adjectivum.

Subſterno, is, ſtravi, atum, a. 3. *diſtendere ſotto*, הציע, Germ. *underſtrewen*, Gall. *étendre deſſous*, Hiſp. *derramar por debaxo*, ὑποστρώννυμι, ſubtus ſterno. *Ter. Andr. 4. 4. 6.* En ara hinc ſume verbenas tibi, atque eas ſubſterne. *Cic. 2. de nat. Deor s. 52.* Et cubilia ſibi, nidoſque conſtruunt, eoſque, quam poſſunt, molliſſime ſubſternunt. ¶ Ponitur etiam pro ſubjicere, ſupponere. *Cic. de Univ. c. 8.* Tum denique omne, quod erat concretum, atque corporeum, ſubſternebat animo, interiuſque faciebat. *Suet. in Aug. c. 68.* Subſternere pudicitiam ſuam alicui. Eo eodem ſenſu *Catul. de nupt. Pel. & Thetid. prope fin.* Ignaro mater ſubſternens ſe impia nato. ¶ Subſternere ſemina hordei apud *Colum. l. 3. cap. 9.* eſt ſpargere, ſeminare. ¶ Præteritum *ſubſtravi* habet *Ovid. 5. Metam.*

Subſtillum, i, n. tempus humidum, ſive ante pluviam, quia jam ſtillat, ſive poſt eam, quia ſtillare nondum deſinit. *Feſt.* Subſtillum antiqui appellabant tempus ante pluviam jam pene uvidum, & poſt pluviam non perſiccum, quod jam ſtillaret, aut nondum deſiiſſet. *Tertul. l. de Pallio, c. 2.* Aut imbres ruunt, & ſiqua miſtilia cum imbribus, dehinc ſubſtillum, & denuo ſudum. ¶ Ponitur etiam pro ægritudine, quando ſtillatim urina emittitur, quam Græci vocant στραγγουρίαν. *Cato de R. R. 156.* Nunc de his, quibus ægre lotium it, quibuſque ſubſtillum eſt.

Subſtĭtŭo, is, tui, tutum, a. 3. *ſoſtituire, ſottoporre, mettere ſotto*, Germ. *einen anderen ſtatt ſetzen*, Gall. *ſubſtituer*, Hiſp. *ſoſtituir*, ὑφίστημι, ὑποκαθίστημι, pono ſub aliqua re, ſubjicio. *Liv. l. 28.* Subſtituerat que animo ſpeciem quoque corporis amplam, ac magnificam. *Plin. l. 6. ep. 31.* Subſtituebatur crimini Sempronius Senecio, Eques Romanus. Ideſt accuſabatur, agebatur reus, tanquam id crimen feciſſet. ¶ Frequenter ſumitur pro ſufficere, in locum alterius ſurrogare. *Cic. 7. Ver. s. 28.* Tum iſte homo celarat in eorum locum, quos domum ſuam de piratis abduxerat, ſubſtituere, & ſupponere cœpit cives Romanos, &c. *Plin. l. 5. c. 6.* Et in vicem novellam ſobolem ſubſtituat. *Id. l. 10. c. 34.* Proxima eſt alia ſubſtituenda.

Subſtĭtūtĭo, onis, f. *ſoſtituzione*, ὑποκατάστασις, actus ſubſtituendi, ut ſubſtitutio hæredis, de qua integer titulus eſt *l. 28. Digeſt. tit. 6.*

Subſtĭtūtīvus, a, um, adject. qui ſubſtituitur. *Apulei. l. 3. de dogm. Plat.* ſeu *de ſyllogiſm. categor.* Concluſio ſubſtitutiva, vel conditionalis: Ajo qui regnat, ſi ſapit, beatus eſt: ſubſtituas enim conditionem, qua &c.

Subſtĭtūtus, a, um, *ſoſtituito*. *Cic. l. 2. de Divin. c. 2.* Philoſophiam nobis pro Reipublicæ procuratione ſubſtitutam putabamus.

Subſto, as, ſtiti, ſtatum, vel ſtitum, n. 1. *ſuſſiſtere, ſtar coſtante, ſoſtenere*, ὑφίσταμαι, ſubſiſto, conſtans ſum, ſuſtineo. *Ter. Andr. 3. 4. 11.* Perii, metuo, ut ſubſtet hoſpes. *Cic. in Top.* Quarum rerum nullum ſubſtet quaſi corpus. Priore loco alii leg. *ſubſiſtat*, poſteriore *ſubeſt*. At ſine controverſia *Celſ. l. 6. c. 10.* Si pure ſubſtante non rumpuntur hi tumores, incidendi ſunt.

Subſtŏmăchans, antis, aliquantum iratus. *Auguſtin. in ſi. l. 3. Confeſſion.* Subſtomachans tædio.

Subſtrāmen, inis, n. *ſtrame*, ὑπόστρωμα, quod animalibus, vel alii cuipiam rei ſubſternitur. *Var. l. 3. de R. R. c. 10.* Sed habeant molle ſubſtramen e palea, aliave aliqua re. *Silius l. 12. v. 444.* Lubrica roboreis aderant ſubſtramina plauſtris.

Subſtrāmentum, ti, n. idem quod ſubſtramen. *Cato de R. R. s. 161.* Aſparagum ſubſtramentis operito, ne peruratur.

Subſtrātus, us, m. ὑπόστρωσις, actus ſubſternendi, vel id, quod ſubſternitur. *Plin. l. 24. c. 9.* Suffitu quoque, aut ſubſtratu fugant venenata. Adde *l. 18. c. 30.*

Subſtrĕpo, is, n. 3. aliquantum ſtrepo. *Apul. l. 7. Metam.* Semiſomni voce ſubſtrepens.

Subſtrictus, a, um, ὑποσφιγκτός, partic. a ſubſtringor. *Colum. l. 2. cap. 3.* Boves cum ab opere disjunxerit, ſubſtrictos confricet. ¶ Eſt & nomen ex participio, pro arcto, contracto, parvo, gracili, cui opponitur prominens, & effuſus. *Plin. l. 30. c. 3. de teſtibus:* Quinimo parvos eſſe, ſubſtrictoſque, & adhærentes ſpinæ, nec adimi ſine vita animalis poſſe. *Colum. l. 6. cap. 10.* Ut ſit magna portio corporis, ventre paulo ſubſtrictiore, &c.

Subſtrīdens, tis, particip. aliquantum ſtridens. *Ammian. l. 16. cap. 4.* ira excandente ſubſtridens.

Subſtringo, is, inxi, ictum, a. 3. *ſtringere*, צרר, Germ. *zuſtrengen*, Gal. *rétraindre, reſſerrer*, Hiſp. *apretar, eſtrechar*, ὑποσφίγγω, idem ac ſtringo, vel ſubtus conſtringo, contraho, complico. *Quintil. lib. 11. cap.*

6. Omiſſa ſupplere, & effuſa ſubſtringere. *Martial. lib. 12. epigr. 39.* Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ. *Juvenal. ſat. 6. v. 432.* ſubſtringere bilem. h. e. iram compeſcere. ¶ Significat etiam ſubſtringere, ſeu accommodare, apud *Horat. l. 2. ſat. 5. prope fin.* Aurem ſubſtringe loquaci. *obbliga il tuo orecchio alle ſue ciancie.*

Subſtructio, onis, f. *fondamento d'una fabbrica*, ὑποδόμησις, id quod in imo ſtruitur, & quaſi baſis ædificium totum ſuſtinet. *Vitr. l. 1. c. 5.* Itaque non ſolum in muro, ſed etiam in ſubſtructionibus parietes hac ratione religati non cito vitiabuntur. ¶ Ponitur etiam pro quacunque mole, quæ ſub alia, vel circa illam in parte inferiori ſtruitur. *Cæſar l. 2. B. C. c. 23.* Subſtructionibus ejus operis maximis. Ital. *ſporti*, *o volte* ¶ Item pro tota fabrica, præſertim quæ excelſa & magnifica ſit. *Cic. pro Mil. c. 20.* Qui in fundo, propter inſanas illas ſubſtructiones, facile mille hominum verſabatur valentium.

Subſtructum, i, n. idem ac ſubſtructio, fundamentum. *Vitruv. l. 8. c. 7.* Subſtructum ad libram factum.

Subſtructus, a, um, nom. partic. *fabbricato*. *Liv. l. 6. c. 4.* Capitolium ſaxo quadrato ſubſtructum. ¶ *Ovid. l. 1. Triſt. eleg. 10.* Barbara pars læva eſt avidæ ſubſtructa rapinæ. h. eſt inſtructa.

Subſtruo, is, a. 3. *ſottofabbricare*, *far i fondamenti*, הִסְמִיךְ, Ger. *underbauwen*, Gal. *batir par deſſous*, Hiſp. *edificar de baxo*, ὑποδομέω, ſubtus ſtruo, ab imo extruo, ſubædifico, fundamentum jacio, a fundamentis erigo. *Plaut. Moſt. 1. 2. 49.* Primum dum parentes fabri liberum ſunt, & fundamentum liberorum ſubſtruunt, extollunt, &c.

Subſultim, adv. *ſaltellando*, ſubſiliendo, per ſaltus. *Suet. in Aug. c. 83.* Ita, ut in extremis ſpatiis ſubſultim decurreret.

Subſulto, as, a. 1. *ſaltellare*, ὑφάλλομαι, frequenter ſubſilio. *Plaut. Caſ. 2. 5. 10.* Ut ſubſultabat, poſtquam vicit villicus! *Id. Capt. 3. 4. 104.* Tu ſubſultas, ego miſer vix aſto præ formidine. *Quintilian. l. 9. c. 4.* Monoſyllaba ſi plura ſunt, male continuabuntur, quia neceſſe eſt compoſitio multis clauſulis concifa ſubſultet. ¶ In quibuſdam *Plauti* codicibus legitur *ſuſſulto*.

Subſum, ſubes, n. anom. *eſſer ſotto*, *eſſer naſcoſto*, ὕπειμι, ſubtus ſum, infum, ſub aliqua re ſum, lateo. *Planc. ad Cic. Fam. 10. ep. 18.* Subeſt ... tra cutem vulnus. *Cic. Phil. 9. c. 2.* In qua periculi ſuſpicio non ſubeſſet. *Id. 3. de Fin. c. 10.* Intelligatur aliquam ſubeſſe ejuſmodi cauſam, ut &c. *Id. Att. l. 3. ep. 23. (al. 23.)* Neque enim, ſi ulla ſpes ſalutis noſtræ ſubeſſet, tu diſceſſiſſes. ¶ Significat etiam adeſſe, inſtare. *Cic. pro Mil. c. 16.* Præſertim cum dies comitiorum ſubeſſet. *Plancus Cic. Fam. 10. ep. 21.* Putabam, poſſe me ſubeſſe propinquis locis, ut ſi durius aliquid eſſet, ſuccurrere celeriter poſſem. ¶ Præteritum *ſubfui* non eſt in uſu.

Subſurdus, a, um, aliquantum ſurdus. Tranſlata *Quintil. l. 11. c. 3.* Deinde vox non ſubſurda, rudis, immanis, &c.

Subſūtus, a, um, nom. ex partic. a ſubſuor. *Hor. l. 1. ſat. 2. v. 29.* Quarum ſubſuta talos tegat inſtita veſte. Ubi *ſubſutam veſtem* vocat, cujus fimbriæ, ſeu extremitati inſtita, ideſt limbus, ſeu faſcia aſſuebatur.

Subtabĭdus, a, um, aliquantum tabidus. *Ammian. l. 26. c. 6. (al. 27.)* Stetit itaque ſubtabidus: excitum putares ab inferis.

Subtacĭtus, a, um, adject. aliquantum tacitus. *Prudent. Hamartig. v. 374.* Hinc ſchola ſubtacitam meditatur gignere ſectam.

Subtectus, a, um, adject. *coperto*. *Vitruv. l. 9. c. 6. de ſiderib.* Sub avis cauda pedes equi ſunt ſubtecti.

Subtegmen. V. ſubtemen.

Subtĕgo, is, a. 3. ſubtus tego. *Ammian. l. 19. c. 6.* Ferrea munimenta collum omne ſubtexerunt.

Subtegulanĕa, orum, n. pl. *pavimenti al coperto*. ὑπόστεγα, ... ſτεγαστά, pavimenta ſub tecto, quæ alias barbarica dicuntur, ex teſſellis, rudere, & calce conſtantia. Differunt a ſubdialibus, quæ Græci vocant ὕπαιθρα, quia ſubtegulanea fiunt ſub tecto, ſubdialia ſub dio, ſive aere aperto. *Plin. l. 36. c. 25.* Pavimenta credo primum facta, quæ nunc vocamus barbarica, atque ſubtegulanea.

Subtel, elis, n. 3. cavum pedis. *Priſcian. l. 3. de vocib. incel.* Eſt enim ſubtel in pede, quod vola in manu. Unde *Priſcian.* exponit κοῖλον τὸ ποδός. Perottus ſcribit *ſubtal*, ut dici putat, quia ſit ſub talo.

Subtēmen, inis, n. *trama*, κρόκη, filum, quod ſub ſtamine texitur, a *ſub*, & *ſtamen*. *Varro l. 4. de L. L.* Stamen a ſtando, quod eo ſtat omne in tela velamentum, ſubtemen, quod ſubit ſtamini. *Ovid. 6. Met. v. 55.* Stamen ſecernit arundo, Inſeritur medium radiis ſubtemen acutis, Quod digiti expediunt, atque inter ſtamina ductum Percuſſo feriunt inſecti pectine dentes. *Ter. Heaut. 2. 3.* Anus ſubtemen nebat, præterea una ancilla erat. *Virg. 3. Æn.* Fert picturatas auri ſubtemine veſtes. ¶ Legitur & *ſubtegmen* eodem ſenſu: nam qui ita diſtinguunt, ut *ſubtemen* ſit quod explicuimus, *ſubtegmen* vero dicatur quaſi *ſubtegimen*, & ſignificet pannum illum, quo cultes ſuffulciuntur five commoditatis, ſive ornatus gratia, *fodera*: nullo id idoneo confirmant exemplo. *Auſon. epigr. 36.* Sive probas Tyrio textam ſubtegmine veſtem. *Plin. l. 13. c. 12. de chartarum confectura:* Igitur a ſinuando corio ſtatumina facta ſunt, a primo ſubtegmina. h. e. ſecundis philyris papyri chartæ ſtatumen, & veluti ſtamen factum eſt, ex primis ſubtegmen, ſeu textura: texebatur enim papyrus in morem telarum. *V. Harduin. in totam cit. cap. Plin.*

Subtendo, is, a. 3. ſurſum tendo, extollo. *Virg. in Ciri, v. 7.* Altius ad magni ſubtendis ſidera mundi. Alii leg. *ſuſpendis*.

Subtento, as, a. 1. ὑποτανύω, idem quod tento. *Plaut. Truc. 2. 2. 51.* Advenisti huc ſubtentatum exornatis oſſibus. Alii aliter leg.

Subtentus, a, um, ſubtus extenſus. *Cato de R. R. c. 10.* Lectum in cubiculo unum, lectos loris ſubtentos quatuor. h. e. de tabulato, ſeu ſolario loris propendentes, qui mos erat antiquorum.

Subtenŭis, & ue, o. 3. ὑπόλεπτος, aliquantulum tenuis. *Varro l. 2. de R. R. c. 7.* Non anguſta juba, crebra, ſuſca, ſubcriſpa, ſubtenuibus ſetis, implicata in dexteriorem partem cervicis.

Subter, *ſotto*, תַּחַת, Germ. *unter*, Gall. *deſſous*, Hiſp. *debaxo*, ὑπό, præpoſitio locum denotans inferiorem, ſicut *ſuper* ſuperiorem ſignat, a *ſub*, ut *inter* ab *in*, *præter* a *præ*. Ferme accuſandi caſum poſcit, five quietis, five motus verbis adjungatur. *Cic. 4. Tuſc. c. 10.* Plato iram in pectore, cupiditatem ſubter præcordia locavit. ¶ Interdum a Poetis cum ablativo uſurpatur. *Virg. 9. Æn. v. 513.* Cum tamen omnes Ferre juvat denſa ſubter teſtudine caſus. ¶ Ponitur & ſine caſu, adverbialiter. *Cic. de Somn. Scipionis c. 4.* Deinde ſubter mediam fere regionem Sol obtinet.

Subteractus, a, um, nom. partic. a *ſubter*, & *ago*. *Celſ. l. 5. c. 28.* Idque vitium ſubteractis quaſi quibuſdam radicibus ſerpit.

Subtercavātus, a, um, adject. *ſcavato di ſotto*. *Solin. c. 8. de avib. Diomedeis*. Cum fœtificum adeſt tempus, roſtro ſcrobes excavant, deinde ſurculis ſuperpoſitis texta cratium imitantur, & ſic conteguut ſubtercavata.

Subtercurro, is, n. 3. *correr ſotto*. *Vitruv. l. 9. c. 7. de ſiderib.* Perſeus dexterioribus ſubtercurrens baſim Vergiliarum.

Subtercutanĕus, a, um, adject. *che ſta ſotto la cute*, ut ſubtercutaneus morbus, *Idropiſia*, *Aurel. Vict. epitom. in Adriano*.

Subterdūco, is, xi, ctum, a. 3. *ſottrarre*, Germ. *ſic verſchleichen*, Gall. *ſe ſoutraire*, Hiſ. *huyr à eſcondidas*, ὑφαιρέω, ὑφέλκω, eſt ſe ſubtrahere, clam ſe ſubducere ex aliqua ſocietate, vel loco, ſubterfugere. *Plaut. Mil. 2. 3. 72.* Serva iſtas fores, Ne tibi clam ſe ſubterducat iſtinc. *Id. Aſin. 2. 2. 11.* Si huic occaſioni tempus ſeſe ſubterduxerit.

Subterflŭo, is, xi, xum, ὑπορρέω, ſubtus fluo. *Plin. l. 8. c. 50.* Torrente rapido minaciter ſubterfluente.

Subterfundo, as, a. 1. *ſtabilire*, *a fermar ſotto*. *Lactant. l. 2. c. 8.* Cum fabricaretur cœlum, terraque ſubterfunderetur.

Subterfugio, is, gi, gitum, n. 3. *fuggire*, *ſchivare*, ὑποφεύγω, clam aufugio. *Ulp. l. cum qui circa, ff. de privil. credit.* Nam & eum, qui recedit, hoc eſt qui ſubterfugit, ut ne ſecum aliqua actio moveatur habitare placet. *Plaut. Bacch. 4. 6. 2.* Subterfugiſſe ſic mihi hodie Chryſalum. ¶ Aliquando ponitur pro vitare, detrectare, cum acc. ut Subterfugere crimen, laborem, militiam, periculum, pœnam, &c. *Plaut. Merc. 2. 2. 83.* Nequicquam ego mare ſubterfugi ſævis tempeſtatibus. *Cic. 3. Off. c. 26. de Ulyſſe:* Sed inſimulant eum Tragœdiæ ſimulatione inſaniæ militiam ſubterfugere voluiſſe.

Subterjacĕo, es, n. 2. *eſſer poſto ſotto*. *Alcim. Avit. l. 1. v. 196.* Hic gens ardentem cœli ſubterjacet axem.

Subterjacio, is, a. 3. *gettar ſotto*. *Pallad. l. 3. tit. 18.* Hordei grana ſubterjacimus.

Subterior, oris, adject. comparativ. a ſubter, idem quod inferior. *Æmil. Macer 2. v. 13.* Nocuus ſanguis per ſubteriora dicitur expelli.

Subterlăbor, eris, lapſus ſum, d. 3. *ſcorrere ſotto*, Germ. *entrunnen*, Gall. *s'écouler*, Hiſp. *huyr a eſcondidas*, ὑπολισθαίνω, labor ſub aliqua re. *Virg. 10. Ecl.* Cum fluctus ſubterlabere Sicanos. ¶ Ponitur etiam pro clam elabi, & effugere. *Liv. l. 30. c. 25.* Sed neque roſtro ferire celeritate ſubterlabentem poterant.

Subterlĭno, is, lini, vel levi, litum, a. 3. ὑπαλείφω, ſubtus lino, imam rei alicujus partem perlino. *Plin. l. 28. c. 7.* Sotira obſtetrix, tertianas quartanaſque efficaciſſimum dixit, plantas ægris ſubterlini.

Subterlŭo, is, a. 3. ſubtus lavo, ſubluo. *Claudian. de VI. Conſ. Honor. v. 177.* Gurgite ſidereo ſubterluit Oriona.

Subterluvio, onis, f. ſubluvies, proluvies. *Claud. Mamert. l. 1. de ſtatu animæ, c. 2.* Loca humoris aſſidui ſubterluvione cedentia.

Subtermĕo, as, n. 1. *paſſare di ſotto*, ὑποπορεύομαι, ſubtus tranſeo. *Claudian. de balo. Aponi, v. 65.* Et junctos rapido pontes ſubtermeat æſtu.

Subternăto, as, n. 1. *nuotar ſotto*, ſubnato. *Solin. cap. 32. de Ægypto:* Delphines crocodilos eliciunt ad natandum, demerſique aſtu tenera ventrium ſubternatantes ſecant.

Subternus, a, um, adject. idem quod infernus, a *ſubter*. *Prudent. Hamartig. v. 902.* rapidos ſubterna nocte caminos. *Id. l. 2. adverſ. Symmach. v. 392.* Religionis opem ſubternis poſcere ab antris.

Subtĕro, is, trivi, tritum, a. 3. *peſtare*, *deminuire*, שָׁחַק, Ger. *zerreiben*, Gal. *broyer menu*, Hiſp. *deſmenuzar*, ὑποτρίβω, comminuo. *Col. l. 12. c. 5.* Salis ſextarium ſubterito, & ſubtritum cum quartario mellis aceto diluito. ¶ Ponitur etiam pro continuo attritu ſubtus conſumere. *Cato cap. 72.* Boves ne pedes ſubterant, prius, quam in viam quoquam agas, pice liquida cornua infima ungito.

Subterpendĕo, es, n. 2. ſubtus pendeo. *Pallad. in Martio, tit. 10.* Mala ſine terræ tactu ſubterpendentia.

Subterranĕus, a, um, *ſotterraneo*, *che è ſotto terra*, ὑπόγειος, quod eſt ſub terra. *Col. l. 1. c. 6.* Vinctis quam ſaluberrimum ſubterraneum ergaſtulum, anguſtis illuſtratum feneſtris. *Tacit. de German. c. 16.* Specus ſubterraneos aperire.

Subterrēnus, a, um, adject. &

Subterrĕus, a, um, adject. idem quod ſubterraneus. *Arnob. l. 7. pag. 226.* Opinionem neceſſe eſt fruſtari, quam ſuper atris pecudibus habetis, Diviſque ſubterreis. *Apul. l. 9. A. A.* Subterrenas orbis plagas illuminabat.

Subterſĕco, as, a. 1. ſubtus ſeco. *Cic. in Arat. v. 273.* medium ſubterſecat hic Capricornum.

Subtertenŭo, as, a. 1. *logorare di ſotto*. *Lucr. l. 1. v. 312.* Anulus in digito ſubtertenuatur habendo. Scribi tamen poteſt diviſim *ſubter tenuatur*.

Subtervăcans, antis, particip. a *ſubter*, & *vaco*, *vacuo di ſotto*. *Senec. l. 6. Quæſt. nat. c. 25.* Decidant in illum ſubtervacantem locum. Niſi malis diviſim ſcribere *ſubter vacantem*.

Subtervŏlo, as, n. 1. *volar ſotto*. *Stat. 9. Theb. v. 669.* fragor intonat ingens Hortantum, & vaſto ſubtervolat aſtra tumultu.

Subtervolvo, is, a. 3. ſubtus volvo. *Ammian. l. 22. c. 20.* Ita Pontus perſtringitur gelu, ut nec amnium curſus ſubtervolvi credantur.

Subtexo, is, xui, xtum, a. 3. *coprire*, tego, abſcondo, quaſi ſubtus texendo comperio. *Virg. 3. Æn.* Et cœlum ſubtexere fumo. *Stat. l. 3. ſil. 1.* Cœlum ſubtexitur umbra. ¶ Tranſlate ponitur pro ſubdere, ſubjungere, veluti texendo addere, *ſoggiungere*, προστίθημι. *Plin. l. 23. c. 11.* Singulis corporum morbis remedia ſubteximus. *Liv. l. 37. c. 48.* Subtexit deinde fabulæ huic, legatos interrogatos eſſe &c. *Vellej. l. 1. c. 14.* Huic rei haud intempeſtive ſubtexturi videmur, civitates propagatas, auctumque Romanum imperium &c.

Subtextus, a, um, adject. intextus, immixtus. *Manil. l. 3. v. 522.* Et ſubtexta malis ſunt bona.

Subtitŭbans, antis, nom. partic. *alquanto titubante*. *Pruden. in apotheoſ. v. 581.* Dubitabile pectus ſubtitubante fide.

Subtiloquentia, æ, f. ſubtilis oratio. *Tertul. l. 3. cont. Marc. c. 19.*

Subtilĭlŏquus, a, um, adject. ſubtiliter loquens. *Tertul. l. 5. adv. Marcion. cap. 19.*

Subtilis, & le, o. 3. *ſottile*, דַּק, Ger. *rein*, Gal. *ſubtil*, Hiſp. *delgado*, λεπτός, tenuis, gracilis, cui craſſus opponitur, ut *tela*. *Lucret. l. 4. v. 899.* Ventus ſubtili corpore tenuis. *& v. 86.* Subtile filum. *Plin. l. 11. c. 5.* Apes ſuccum ſubtiliſſimum contrahunt. ¶ Tranſlata *Horat. l. 2. ſat. 8. v. 38.* Fervida quod ſubtile exſurdant vina palatum. *delicato*. *Colum. l. 8. c. 16.* Subtilior gula, *guſto fino*. *Cic. 2. de Orat. c. 23.* Acutiſſimum, & ſubtiliſſimum dicendi genus. *Id. 2. de nat. Deor. c. 47.* Solers, ſubtiliſque deſcriptio partium, *diligente*, *minuto*. *Id. l. 13. Fam. ep. 6.* Judicium ſubtile. *acuto*, *perſpicace*. *Id. pro Planc. c. 3.* C. Servenus ſubtiliſſimus homo: fuit & animi ſatis magni, & conſilii. ¶ Subtile dicendi genus idem eſt aliquando, quod ſtilus ſimplex, tenuis, infimus. *Cic. Fam. 9. ep. 21.* Privatas cauſas, & eas tenues agimus ſubtilius; capitis, aut famæ ſcilicet ornatius. Adde *de clar. Orat. c. 9.* ¶ *Ad ſubtile* apud Cenſorin. *de die nat. c. 17.* idem eſt quod *ſubtiliter*.

Subtilĭtas, atis, f. *ſottigliezza*, דַּק, Germ. *ſubtilheit*, Gal. *ſubtilité*, Hiſp. *ſotileza*, λεπτότης, tenuitas, gracilitas. *Plin. l. 10. in fin.* Immenſæ ſubtilitatis animalia. ¶ Tranſlata eſt macies, ut jejunitas. *Cic. de clar. Orat. c. 16.* Lyſias eſt genere toto ſtrigoſior, ſed habet tamen ſuos laudatores, qui hac ipſa ſua ſubtilitate admodum gaudent. ¶ Item acumen. *Cic. 4. Fam. ep. 4.* Subtilitas, & elegantia ſcriptorum. *Quintil. l. 2. c. 4.* Intima quæſtionum naturalium ſubtilitas.

Subtilĭter, adv. *ſottilmente*, *acutamente*, λεπτῶς, acute, acriter, tenuiter.

Digitized by Google

ter. *Cic. 1. Acad.* Sed Zeno cum Arceſilam anteiret ætate, valdeque ſubtiliter diſſereret. *Id. l. 9. Fam. ep. 21.* Privatas cauſas, & eas tenues, agimus ſubtilius, capitis, aut famæ ſcilicet ornatius. *Id. pro Corn. Balb.* A quo hæc, quæ ego nunc percurro, ſubtiliſſime ſunt omnia perpolita. *Liv. l. 3.* Numerum ſubtiliter exſequi. *per minuto.*

Subtimĕo, es, *n.* 2. ὑποδεδοικα, aliquantulum timeo, ſubvereor, ſubformido. *Cic. 2. Phil. c. 14.* Nunquid ſubtimes, ne ad te hoc crimen pertinere videatur?

Subtinnĭo, is, aliquantum tinnio. *Tertull. de pall. c. 4.*

Subtitubans, antis, aliquantum titubans. *Prudent. in Apotheoſi, v. 650.* ſubtitubante fide.

Subtractus, a, um, *sottratto, tolto via. Ulp. l. ſed ſi mores, ff. de donat.* Ut nunc pleniſſimam habeat infirmitatem, quando ob hac luce fuerit ſubtractus. *Calliſtrat. l. 2. Dig. de jure Fiſci.* Ea ſubtracta eſſe creduntur, quæ nocitura cauſæ ejus fuerunt.

Subtrăho, is, xi, ctum, *a.* 3. *sottrarre, togliere di ſotto*, [illegible], Ger. *entziehen*, Gal. *ſouſtraire*, Hiſp. *ſacar*, ὑπεξάγω, aufero, de medio aufero, removeo, adimo. Uſurpatur vel cum ſolo accuſat. *Cic. 3. de Or.* Neque verba ſedem habere poſſunt, ſi rem ſubtraxeris. *Cæſ. l. 8. B. G.* Quæ ſi clandeſtina fuga ſubtrahere conarentur. ¶ Vel cum acc. & dat. *Cic. pro Mur.* Nolite mihi ſubtrahere vicarium meæ diligentiæ. *Virg. 6. Æn.* Siſte gradum, teque aſpectu ne ſubtrahe noſtro. Ubi *aſpectu noſtro* dativus eſt more antiquorum. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic. ad Q. Frat. l. 2.* Quo ego me libentius a curia, & ab omni Republicæ parte ſubtraho. ¶ Vel cum acc. & abl. & præp. *de*. *Cic. 3. Off.* Qui ſi occiderit, multum de communi utilitate ſubtraxerit. ¶ Subtrahere etiam eſt ſurripere, furari. *Plaut. Caſ. 2. 2. 28.* Ea haud commodi eſt, quin vim aut ſubtrahat, Aut ſtupro invaſerit. ¶ Subtrahere alvum, pro ſubducere, fluidum reddere, afferunt quidam Lexicographi ex *Celſo l. 3. c. 4.* ubi tamen aliter ſe res habet. inquit enim. Eam materiam, quæ lædere videbatur, ducendo ſæpius alvum, ſubtrahebant.

Subtriſtis, & ſte, *o.* 3. ὑπολύπηρος, aliquantulum triſtis. *Ter. Andr. 2. 6. 16.* Subtriſtis viſus eſt eſſe aliquantulum mihi.

Subtrītus, a, um, ὑποτετριμμένος, attritus, partic. a ſubteror. *Plaut. Aſin. 2. 2. 73.* Quibus ſubtritæ ad femina jam erant ungulæ. ideſt attritu nimio corroſæ.

Subturpicŭlus, a, um, dim. a *ſubturpis*, & idem ſignat. *Cic. Att. l. 4. ep. 5.* Etiam ſubturpicula mihi videbatur eſſe παλινῳδία.

Subturpis, & pe, *o.* 3. ὑπαισχρος, quod turpitudinis nonnihil habet conjunctum. *Cic. 2. de Or. c. 66.* Et quæ ſiat, quod ridiculi proprium eſt, ſubturpia.

Subtus, adv. *ſotto*, [illegible], Germ. *under*, Gall. *ſous*, Hiſp. *de baxo*, ὑποκάτω, idem quod *ſub*, a *ſub*, ut ab *in* intus. *Var. l. 2. R. R. c. 9.* Labris ſubnigris, aut rubicundis, neque reſimis ſuperioribus, neque pendulis ſubtus, mento ſuppreſſo.

Subtūſus, a, um, nom. particip. aliquantum tuſus, ſeu percuſſus. *Tibul. l. 1. eleg. 9.* (*al.* 11.) Flet teneras ſubtuſa genas. Al. leg. *ſuffuſa.*

Subvas, ădis, m. qui ſubſiſtit in locum prioris vadis, ſeu qui pro ipſo vade ſpondet. *Gel. l. 16. c. 10.* Vades, & ſubvades.

Subucŭla, æ, f. *camiſcia*, כתנת, Germ. *hemb*, Gal. *chemiſe*, Hiſp. *camiſa*, ὑποχίτων, intima veſtis, quæ fere ex lino fit, ita dicta, quod ea ſubtus induamur, ſeu quia tunicæ ſubſit, ut tunica pallio. *Var. l. 4. de L. L.* Capitium ab eo, quod capit pectus, ideſt, ut antiqui dicebant, indutui comprehendit: alterum, quod ſubtus, a quo ſubucula: alterum, quod ſupra, a quo ſupparus. *Horat. l. 1. ep. 1.* Subuculæ pexæ Trita ſubeſt tunicæ. *Suet. in Aug. c. 82.* Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubucula thorace laneo, & feminalibus, & tibialibus muniebatur. ¶ Sumitur etiam pro libi genere. *Feſt.* Subuculam Ælius Stilo, & Cloatius iiſdem fere verbis demonſtrant vocari, quod Diis detur ex halica, & oleo, & melle. Nam de tunicæ genere notum eſt omnibus. *Paul. ibid.* Subucula genus libi dicitur, ex halica, & oleo, & melle: & genus veſtimenti.

Subuculātus, a, um, ὑποχιτωνωτός, ſubucula indutus. *Quintil. l. 8. c. 3.* Nec a verbis modo, ſed e nominibus quoque derivata ſunt quædam, ut a Cicerone ſubuculatum, & ab Aſinio fimbriatum, & figulatum. Alii pro *ſubuculatum* leg. *ſyllaturit.*

Subvectĭo, onis, f. κομιδή, actus ſubvehendi. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 10.* Ne ab re frumentaria duris ſubvectionibus laboraret. Adde *Liv. l. 44.*

Subvecto, as, *a.* 1. freq. a ſubveho. *Plaut. Aſin. 2. 2. 74.* Ipſos, qui tibi ſubvectabant rure huc virgas ulmeas. *Virg. 6. Æn. v. 303.* Et ferruginea ſubvectat corpora cymba.

Subvector, oris, m. qui ſubvehit. *Avien. in deſcriptione Orbis, v. 193.* Boſphorus Inachiæ ſubvector virginis olim.

Subvectus, us, m. idem ac ſubvectio. *Tac. l. 15. c. 4.* Et proviſi ante commeatus, quorum ſubvectu, &c.

Subvectus, a, um, partic. a ſubvehor. *Ovid. 8. Met.* Ille dato ſubvecta per aera curru Devenit in Scythiam.

Subvĕho, is, xi, ctum, *a.* 3. *portare in alto, innalzare*, הביא, Ger. *hinfuhren*, Gal. *enlever*, Hiſp. *traer*, ὑποκομίζω, extollo. *Lucr. l. 5. v. 516.* Aſt alium ſubter, contra qui ſubvehat orbem. *Plin. l. 31. c. 1.* Sæpe etiam lapides ſubvehant, portantes aliena pondera. ¶ Sæpe uſurpatur pro advehere, vehiculis, vel navibus efferre. *Cæſ. l. 1. B. G.* Ea frumento, quod flumine Arare navibus ſubvexerat. *Liv. l. 9. c. 15.* Nam inſeſſis omnibus viis, per quas commeatus ex Samnio ſubvehebatur. *Id. l. 24. c. 40.* Subvehi adverſo flumine.

Subvello, is, *a.* 3. ſubtus vello. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 802.* Rador, ſubvellor, deſquamor, pumicor, ornor. h. e. pilus corporis mihi vello.

Subvenĭo, nis, *n.* 4. *ſovvenire, ajutare*, עזר, Ger. *zu huelff kommen*, Gal. *ſecourir*, Hiſp. *ſocorrer*, βοηθέω, ſubſidio venio, ſuppetias fero, auxilior, adjuvo. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Cumque eo animo veniſſem, ut utrique provinciæ, ſi ita tempus ferret, ſubvenirem. *Id. Att. l. 1. ep. 10.* Huic quoque rei ſubventum eſt maxime a nobis. *Id. ibid. 13. ep. 14.* Gravedini quæſo omni ratione ſubveni. h. e. remedium affer. Sic *Tacit. Ann. 15. c. 68.* Non aliter tot flagitiis ejus ſubveniri potuiſſe. ¶ Cum accuſativo communi, *Plaut. Stich. 2. 3. 74.* Si neque ille adeſt, neque hic qui venit, quicquam ſubvenit. ¶ Ponitur & pro intervenire, advenire. *Tacit. Ann. 2. c. 11.* Cæteros vis ſua, aut equites cum Stertinio ſubvenientes, periculo exemere. *Gell. l. 19. c. 7.* Ut quæque vox digna animadverſione ſubvenerat, memoriæ mandabamus. ¶ *Subvenibo*, pro *ſubveniam*, ἀρχαϊκῶς. *Plaut. Men. 5. 7. 20.* Defendam, & ſubvenibo ſedulo.

Subvento, as, *n.* 1. freq. a ſubvenio. *Plaut. Rud. 2. 4. 11.* Spes bona, obſecro, ſubventa mihi.

Subventor, oris, m. *che ajuta, ſovvenitore*. *Inſcript. apud Gruter. p. 459. n. 2.* Populi ſubventori. *Et p. 1095. n. 7.* Subventori civium neceſſitatis.

Subventūrus, a, um, partic. temporis futuri a ſubvenio. *Cic. Att. l. 8.* Quia is Domitio ſubventurus eſſet. *Ovid. l. 2. Am. el. 16.* Et ſubventurus auferet unda Deos.

Subverbuſtus, a, um, στιγματίας, ſervus, verbero, a *verber*, ut a *jus juſtus*, ab *arbor arbuſtum*, ab *onus onuſtus*. Secundum *Feſtum* dicitur quaſi *ſub veru uſtus*, *b* pro *v* poſito. Scribit enim: Suverbuſtam, verubus uſtam ſignificat Plautus, cum ait, Ulceroſam, compeditam, ſubverbuſtam, ſordidam. ¶ Opponitur liberali. *Tertull. de Pallio c. 4.* Libertinos in equeſtribus, ſubverbuſtos in liberalibus, deditios in ingenuis, rupices in urbanis, ſcurras in forenſibus, paganos in militaribus.

Subvĕrĕor, eris, itus ſum, *d.* 2. ὑποδεδοικα, aliquantulum vereor. *Cic. l. 4. Fam. ep. 10.* Venit enim mihi in mentem ſubvereri interdum, ne te delectet tarda deceſſio.

Subverſio, onis, f. *ſovverſione*, actus ſubvertendi. *Arnob. l. 1.* Subverſio humani generis. *Et lib. 5.* Animorum ſubverſiones.

Subverſo, as, *a.* 1. freq. a ſubverto. *Plaut. Curc. 4. 1. 23.* Vel qui ipſi vortant, vel qui alios ſubverſandos præbeant. Alii leg. *ut verſentur.*

Subverſor, oris, m. everſor. *Tacit. Ann. 3. c. 28.* Suarum legum auctor idem, ac ſubverſor.

Subverſus, a, um, adject. everſus. *Lucret. l. 5. v. 1135.* ſubverſa jacebat priſtina majeſtas. *Tacit. 4. hiſt. c. 42.* Subverſæ domus. *Id. Ann. 13. c. 39.* Subverſi portarum obices.

Subverto, is, ti, ſum, *a.* 3. *voltare*, הפך, Ger. *umbkehren*, Gal. *renverſer*, Hiſp. *traſtornar*, καταστρέφω, eſt, quod ſubtus eſt, ſupra vertere, ut fit in arando. *Col. l. 11. c. 2.* Item, qui lupinum ſtercorandi agri cauſa ſerit, nunc demum aratro ſubvertit. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque re pro deſtruere, tollere, delere, *ſovvertere*, καθαιρέω. *Sall. in Jug. c. 30.* Probarent ne tantum flagitium, an decretum Conſulis ſubverterent, parum conſtabat. ¶ Item pro perdere calumniis. *Tacit. l. 3. Ann. c. 25.* Cum omnis domus delatorum interpretationibus ſubverteretur.

Subveſpĕrus, ventus eſt occidentalis apud *Vitruv. l. 1. c. 6.*

Subvexus, a, um, ἀνάντης, devexus. *Liv. lib. 25. c. 36.* Omnia faſtigio leni ſubvexa.

Subvillĭcus, i, m. *ſottofattore*, villicus qui eſt ſub alio villico. Legitur in *Inſcriptionib. apud Gruter.* non ſemel.

Subviridis, & de, *verdeggiante, verdiccio*, ὑπόχλωρος, aliquantulum viridis. *Plin. l. 25. c. 9.* Theriomeca fruticoſa, foliis ſubviridibus, flore roſeo. *Id. l. 37. c. 10.* Balaniscæ genera duo habent, ſubvirides, & Corinthii æris ſimilitudine.

Subŭla, æ, f. *leſina*, Ger. *ahl*, Gal. *aleine*, Hiſp. *aleſna*, ὀπήτιον, inſtrumentum ſutorum, quo illi calceos ſuentes corium perforant, quaſi ſuibula, per Sync. a *ſuendo*. *Martial. l. 3. ep. 16.* Quod que tibi tribuit ſubula, ſica rapit. *Col. l. 6. c. 1.* Ænea ſubulæ pars auricula latiſſima circumſcribitur. ¶ Subula leonem excipere, proverbio dicuntur illi, qui magnis periculis levia adhibent remedia. *Sen. ep. 82. in fine.*

Subulcus, ci, m. *porcajo*, συβώτης, qui ſuum dux eſt, vel cui porcorum nutriendorum cura commiſſa eſt. *Var. l. 2. R. R.* Ut ſubulcus facile circumſpicere poſſit, ne quis porcellus e matre opprimatur. *Col. in præf. l. 1.* Porculatoris vero, & ſubulci diverſa profeſſio, diverſæ paſtiones.

Subŭlo, onis, m. αὐλητής, tibicen. *Feſt.* Subulo Tuſce tibicen dicitur. Itaque Ennius: Subulo quondam marinas propter adſtabat plagas. *Varr. l. 6. de L. L.* Apud Ennium, Subulo ſinitimas propter adſtabat aquas. Subulo dictus, quod ita dicunt tibicinem Tuſci. Quocirca radices ejus in Etruria, non Latio, quærendæ eſt. ¶ Subulones etiam dicuntur cervorum quoddam genus rectis cornibus, & in modum ſubulæ acuminatis, ſimplicibus, & non ramoſis. *Gloſſ. vet.* *Subulones*, [illegible]. *Plin. l. 11. cap. 37.* Alios ſimplicia tribuit (cornua) ut in eodem genere (cervorum) ſubulonibus ex argumento dictis. *Id. l. 28. c. 17.* Sunt & qui ſuum fimi cinerem profuſiſſe ſcripſerint in peſſo, & cervi pulmonem, maxime ſubulonis. ¶ Denique ſubulo dicitur pædico, qui pueros quaſi ſubula perforet. Ita exponit *Turneb* locum illum *Auſonii epig. 69.* Perverſæ veneris poſtico vulnere foſſor, Lucili vatis ſubulo pullipremo.

Subvŏlo, as, *n.* 1. *volare in ſu*, Ger *aufſliegen*, Gal. *voler au pre en haut*, Hiſ. *volar*, ἀναπέτομαι, ſurſum volo. *Cic. 1. Tuſc. c. 17.* Sic hæ ſurſum rectis lineis in cœleſtem locum ſubvolent. *Ovid. 4. Metam.* Numeruſque ex ordine major Subvolat, & remis plauſis circumvolat eſt.

Subvolturius. V. Subvulturius.

Subvolvo, vis, *a.* 3. ἀνακυλίω, ſurſum volvo. *Virg. 1. Æn. v. 424.* Molirique arcem, & manibus ſubvolvere ſaxa.

Subūra, æ, f. vel Suburra, *la Suburra*, vicus, & via Romæ, in 2. regione, quæ Cœlimontana vocatur, & vulgo *Rione de' Monti*, ubi olim meretrices habitabant. Nomen Suburæ ex eo fortaſſe eſt, quod locus is ſub urbe foret. Nam muro terreo finerat, ut docet Junius apud *Var. l. 4. L. L.* Verum idem *Varro ibid.* & *Feſtus* ſcripſere, Suburam a pago Succuſano dictam, hoc vero maxime probari eorum auctoritate, qui ajunt ita appellatam & regionem urbis, & tribum, a ſtativo præſidio, quod ſolitum ſit ſuccurrere Eſquiliis, infeſtantibus eam partem urbis Gabinis, indicioque eſſe, quod adhuc ea tribus per C literam, non B, ſcribatur. *Martial. lib. 6.* Famæ non nimium bonæ puellam, Quales in media ſedent Suburra. *Perſ. ſat. 5.* Totaque impune Suburra Permiſit ſparſiſſe oculos mihi candidus umbo.

Suburānus, vel Suburranus, a, um, quod ad Suburam ſpectat. *Feſtus:* Suburanam Tribum antea Succuſanam per C appellabant ex nomine regionis. Nam partem illam quoque tradunt fuiſſe Succuſanam dictam. Verrius autem ait, ſe miratum eſſe, cur non a nomine pagi Succuſani, in quo militer exercarentur. *Hor. Epod. 5.* Senem, quod omnes rideant, adulterum Latrent Suburranæ canes.

Suburbanĭtas, atis, f. τὸ προαστεῖον, locorum ſuburbanorum ſitus, urbis vicinitas. *Cic. 4. Ver. de Sicilia c. 3.* Sic populo Romano jucunda ſuburbanitas eſt hujuſce provinciæ.

Suburbānum, ni, ſubſt. n. προάστειον, τὸ ἐν τῷ προαστείῳ χωρίον, prædium urbi vicinum. *Suet. in Aug.* Nutrimentorum ejus oſtenditur adhuc locus in avito ſuburbano, juxta Velitras permodicus. *Cic. pro Rab. Poſt. c. 10.* In hortis, aut ſuburbanis ſuis.

Suburbānus, a, um, *vicino alla città*, προάστειος, ὁ ἐγγὺς τῆς πόλεως, quod urbi vicinum eſt. *Cic. 2. de Div.* Ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri ſuburbani, non ad arcem, urbemque retinendam. *Id. 1. de Or. c. 21.* Et longe Academiæ illi, ac Lyceo tuum hoc ſuburbanum gymnaſium anteponam.

Suburbicarĭus, a, um, idem ac ſuburbanus, ut Suburbicariæ regiones, Suburbicariæ partes, *Cod. Theodoſ. l. 9. de annonis, & tributis.*

Suburbĭum, ii, n. προάστειον, *ſobborgo*, frequentes extra urbem domus inſtar vici urbani ædificatæ. *Cic. 12. Phil. c. 10.* Qui Terminalibus nuper in ſuburbium, ut eodem die reverterer, ire non auſus ſim?

Suburgĕo, es, *a.* 2. aliquantum urgeo. *Virg. 5. Æn.* Dum proram ad ſaxa ſuburget.

Subūro, is, ſſi, ſtum, *a.* 3. leviter uro. *Suet. in Aug. c. 68.* Soliſuſque ſit crura ſuburere nuce ardenti.

Suburra. V. Subura.

Subuſtio, onis, f. *Leg. 32. Cod. Theodoſ. de operibus publ.* Subuſtio Thermarum vocatur, quæ ab *Ammiano l. 31. c. 1.* Succenſio lavacri dicitur,

hoc eſt calefactio, quia lavacra ea inferiore loco calefiebant.

Subvulſus, vel Subvolſus, a, um, nom. ex particip. pelato, netto da peli. Scipio apud Gel. l. 7. c. 12. Qui barba volſa, feminibuſque ſubvolſis ambulet.

Subvulturius, a, um, qui fuſco colore eſt inſtar vulturis. Plaut. Rud. 2. 4. 9. Ecquod corpus cujuſmodi ſubvulturium? illud quidem, ſubaquilum volui dicere.

Succaſus, us, m. il cadere all' ingiù. Varro apud Non. c. 6. n. 21. Ventus ſuccaſu vehementius ſufflare. Alii leg. ſuo caſu.

Succedaneus, a, um, ſucceſſore, Ger. nachfolger, Gal. ſucceſſeur, Hiſp. ſucceſſor, διάδοχος, ἀντάξιος, quod alteri ſuccedit, ſeu quod pro alio ſubjicitur. Plaut. Epid. 1. 2. 37. Ut meum tergum ſtultitiæ tuæ ſubdas ſuccedaneum? Ulp. l. 3. in fine, ff. de adminiſtr. tutor. Nec patiuntur, ut ſuccedanei ſint alieni periculi. Id. l. 4. ff. de Magiſt. conv. Serv. Hæres ipſius, dolo proximæ culpæ ſuccedaneus eſt. Eodem modo in Cod. legas, ſuccedaneum damni, ſolutionis, functionis, &c. ¶ Succedanea, ſeu ſuccidanea hoſtia dicebatur, quæ in locum alterius ſuccedebat, & mactabatur. Serv. in 2. Æn. v. 140. More antiquo hoſtia ſi effugiſſet, effugia dicebatur, quæ autem ſuppoſita fuerat, ſuccedanea appellabatur. Gel. l. 4. c. 6. Si primis hoſtiis litatum non erat, aliæ poſt eaſdem ductæ hoſtiæ cædebantur, quæ quaſi prioribus jam cæſis, luendi piaculi cauſa ſubdebantur, & ſuccidebantur; ob id ſuccidaneæ nominatæ. Apul. l. 8. Metam. Poſtquam non cervam pro virgine, ſed aſinum pro homine ſuccidaneum videre. ¶ Diſputant Grammatici, & Etymologi, ſit ne ſuccidanea hoſtia a ſuccedendo, an a ſuccidendo, quod ſcilicet poſteriore loco cæderetur: hoc acriter defenditur a Gellio loc. cit. illud a Mario Victorino, & aliis: ſed tota hujuſmodi lis nihil ad notionem, uſumque verbi facit.

Succēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. andar ſotto, entrare, Ger. underbingehen, Gal. ſucceder, Hiſp. ſucceder, ὑπεισέρχομαι, ſubeo, ingredior. Cic. pro Dom. Is tectum, quo imbris vitandi cauſa ſuccederet, nullum haberet. Cæſ. l. 2. B. G. Teſtudine facta portis ſuccedunt, murumque ſubruunt. Virg. 3. Æn. Parvæ ſuccedimus urbi. Liv. l. 5. Nec manere ergo, nec tranſire aperte auſus, ſenſim ad montes ſuccedit. Salluſt. apud Serv. in Eclog. 5. Cum murum hoſtium ſuceeſſiſſet, pœnas dederat. Rurſus Cic. 1. de Orat. c. 33. Sub acumen ſtili ſubeant, & ſuccedant, neceſſe eſt. ¶ Sumitur etiam pro in alterius locum venire, ſuccedere. Cæſ. l. 5. B. G. Integrique, & recentes defatigatis ſuccederent. Cic. l. 10. Fam. ep. 4. Dolabella valde vituperabatur ab hominibus non inſulſis, quod ſibi tam cito ſuccederet. Id. 3. Off. Ut verum hæredes moveat, in eorum locum ipſe ſuccedat? ¶ Uſurpatur etiam imperſ. Cic. in Piſon. Cum tu non ſolum, quod tibi ſuccederetur, ſed quod Gabinio non ſuccederetur, exanguis, & mortuus concidiſti. Id. l. 13. Fam. ep. 30. Qui, cum forte Quæſtor Macedoniam obtineret, neque ei ſucceſſum eſſet. ¶ Eſt etiam proſpere cedere, felicem exitum habere, aver buon ſucceſſo, andar bene. Varie conſtruitur. Ter. Andr. 4. 1. 46 Hac non ſucceſſit, alia aggrediemur via. Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 13. Si res ſemtentia ſucceſſerit, bene erit opera poſita. Plaut. Mil. 3. 2. in fine. Lepide hoc ſuccedit ſub manus negotium. Liv. l. 21. Non ſic proſpere, ubi ad effectum operis ventum eſt, cœptis ſuccedebat.

Succendo, is, endi, enſum, a. 3. accendere, הצית, Germ. anzunden, Gal. enflammer, Hiſp. encender, ὑποκαίω, ignem ſubjicio, accendo, incendo. Lucan. l. 6. v. 178. Alterius flamma crineſque, genaſque ſuccendit. ¶ Tranſlate eſt incitare. Id. ibid. v. 171. movit tantum vox illa furorem, Quantum non primo ſuccendunt claſſica cantu.

Succensēo, es, ſui, ſine ſup. adirarſi, קצף, Germ. zornig ſein, Gal. ſe marrir, Hiſp. enſanar, ἀγανακτέω, iraſci. Cic. pro Dejor. c. 13. Non enim jam metuo, ne illi ſuccenſeas: illud vereor, ne tibi illum ſuccenſere aliquid ſuſpicere. Ter. Andr. 2. 3. 8. Si id ſuccenſeat nunc, quia non det tibi uxorem Chremes. Gel. l. 16. c. 11. Pſyllos re equeria delectos, eam injuriam graviter Auſtro ſuccenſuiſſe. Plaut. Bacch. 3. 4. 27. Neu quid ei ſuccenſeas mea cauſa de auro.

Succensĭo, onis, f. calefactio, ut ſuccenſio lavacri, Ammian. l. 35. c. 5. V. Subuſtio. ¶ Item accenſio, illuſtratio. Tertull. de reſur. carn. c. 25. Redaccenduntur enim & ſtellarum radii, quos matutina ſuccenſio extinxerat. ¶ Item indignatio, ira, a ſuccenſeo. Symmach. l. 3. ep. 33. Literæ tuæ officii plenitudine memoriam ſuccenſionis obliterent.

Succenſus, a, um, nom. particip. acceſo. Liv. l. 28. In ſuccenſum rogum injicere corpora. Cic. in Piſon. c. 16. Succenſis ignibus torreri. ¶ Tranſlate Senec. in Herc. Fur. v. 779. Lapithæque multo in bella ſuccenſi mero. Ovid. heroid. ep. 15. v. 197. Succenſus amore. Silius l. 1. v. 169. Succenſus ira.

Succentīvus, a, um, adject. qui cum alio canit. Var. l. 1. R. R. c. 2. Dextera tibia alia, quam ſiniſtra, ita ut tamen ſit quodammodo conjuncta, quod eſt altera ejuſdem carminis modorum incentiva, altera ſuccentiva. accordata con l' altra.

Succentor, oris, m. qui ſuccinit, & cantum ſuum cum alio, ſed ſubmiſſius, accommodat: hanc enim eandem ſignificationem habet ſuccino, cujus eſt verbale. Tranſlate Ammian. l. 19. c. 38. Paulo ſuccentore fabularum crudelium. h. e. impulſore. ¶ Iſidorus l. 6. Orig. c. 19. aliter ſuccentorem definit: ait enim tres eſſe in canendo gradus, primum ſuccentoris, (h. e. ejus, qui cantum incipit) ſecundum incentoris, tertium accentoris.

Succenturiatus, a, um, ὑπονατάγραπτος, qui additus eſt in ſupplementum centuriæ, partic. a ſuccenturior. Ter. Phorm. 2. 1. ſc. 4. in fine. Nunc prior adito tu, ego in inſidiis hic ero ſuccenturiatus, ſiquid deficies. Ubi ſic Donatus: Tota Metaphora de re militari eſt. Succenturiati dicuntur, qui replendæ centuriæ gratia ſubjiciunt ſe ad ſupplementum ordinum.

Succenturio, as, a. 1. reclutare, ἐγκαταλέγω, eſt in locum occiſorum militum alios ſubſtituere, a centuria. Feſt. Succenturiare eſt explendæ centuriæ gratia ſupplere, ſubjicere. Plautus in Saturione: Succenturia centum, require, qui te delectet domi. Et Cæcilius in Triumpho. Nunc meæ malitiæ aſtutia opus eſt ſuccenturiata. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque re, cum in locum rei, quæ exſertur, alia ſimilis ſubſtituitur. Gel. l. 15. c. 8. Et aliis eſca melior, atque amplior ſuccenturietur.

Succerda. V. Sucerda.

Succerno. V. Subcerno.

Succeſsĭo, onis, f. ſucceſſione, Ger. nachtrettung, Gal. ſucceſſion, Hiſp. ſucceſſion, διαδοχή, actus ſuccedendi. Cic. 1. Fin. Sic in omni re doloris amotio ſucceſſionem efficit voluptatis. Cœl. Cic. l. 8. Fam. ep. 1. Quod adhuc nihil retulit de ſucceſſione provinciarum Galliarum. Brutus ad Atticum, in Epiſt. ad Brutum, 17. Si merces Antonii oppreſſi poſcitur in Antonii locum ſucceſſio. ¶ Item ſucceſſus. Cic. in fragmen. in Hortenſ. apud Auguſtin. de vita beata: Ejuſque omne inſtitutum voluntatemque omnem ſucceſſio proſpere conſecuta eſt.

Succeſſive, adv. ſucceſſivamente, ἐκ διαδοχῆς, per ſucceſſionem. Spartian. in Carac. c. 8. In advocatione ſibi ſucceſſive. Ita quidam Lexicographi, ſed alii ibi leg. ſucceſſiſſe.

Succeſsīvus, a, um, adject. che ſuccede, qui poſt alium ſuccedit. Lactant. de opif. Dei, c. 12. Duobus ſeminibus maris, ac fœminæ copulatis, ſucceſſiva proles paritur.

Succeſſor, oris, m. ſucceſſore, Ger. nachfahr, Gal. ſucceſſeur, Hiſp. ſucceſſor, διάδοχος, qui alteri ſuccedit. Cic. l. 2. Fam. ep. 17. Marium quidem ſucceſſorem tarde video eſſe venturum. Ovid. de remed. am. v. 462. Succeſſore novo tollitur omnis amor. ¶ Succeſſorem alicui dare, & imperium ei abrogare, ſummovere, exauctorare: utebantur enim ea dicendi modo ad invidiam molliendam. Spartian. in Adrian. c. 11. Septicio Claro Præfecto, & Suetonio Tranquillo epiſtolarum magiſtro ſucceſſores dedit. Id. in Pio, c. 5. Pectus imperator nulli eorum, quos Adrianus provexerat, ſucceſſores dedit.

Succeſſorius, a, um, adject. ad ſucceſſionem pertinens. Ammian. l. 14. c. 8. Seleucus cum poſt Alexandrum ſucceſſorio jure teneret regna Perſidis. Ulpian. l. 1. ff. l. 38. tit. 9. Succeſſorium edictum idcirco propoſitum eſt, ne bona hæreditaria vacua ſine domino diutius jacerent.

Succeſſus, us, m. buon ſucceſſo, Ger. uſgang, Gal. aventure, bonheur, Hiſp. ſuceſſo, νίκη, eventus proſper. Virg. 2. Æn. Atque his ſucceſſu exultans, animiſque Chorœbus. Liv. in præf. aperit, Ut orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent. Ovid. de remed. amor. v. 624. Succeſſumque artes non habuere meæ. Idem Heroid. ep. 1. v. 18. Succeſſu carere. ¶ Sumitur & pro curſu temporis continuato, & ſuccedente. Juſtin. l. 1. c. 8. Cyrus regnavit annos xxx. non initio tantum regni, ſed continuo totius temporis ſucceſſu admirabiliter inſignis. ¶ Proprie eſt actus ſuccedendi, & ſubeundi, h. e. acceſſus e loco ad locum. Cæſ. l. 2. B. G. c. 20. Quarum rerum magnam partem temporis brevitas, & ſucceſſus, & incurſus hoſtium impediebant.

Succeſſus, a, um, τυχεσχομένος, quod proſpere ceſſit, partic. paſſ. a ſuccedo. Cic. l. 16. Fam. ep. 21. Nam cum omnia mea cauſa velles mihi ſucceſſa, tum etiam tua. ¶ Succeſſum, more ſubſtantivi, buon ſucceſſo. Ovid. Met. 2. v. 788. de Invidia: Murmure parva dedit, ſucceſſorumque Minervæ indoluit. Alii leg. ſucceſſuruмque.

Succidanēus. V. Succedaneus.

Succidia, æ, f. carne porcina ſalata, Ger. ſpeck ſeito, Gal. flèche de lard, Hiſp. lardo ſalado, ταριχεία, tergum ſuis, ſive maſſa carnis porcinæ ſale durata, & in quotidianus uſus ſervata. Varro l. 4. L. L. Succidia ab ſuibus concidendis. Nam id pecus primum occidere cœperunt domini, &, ut ſervarent, ſalire. Id. l. 2. R. R. c. 4. Ignavum, & ſumptuoſum eſſe, qui ſuccidiam ſuſpenderit in carnario potius ab lanario, quam ex domeſtico fundo. ¶ Tranſlate de aliis rebus uſurpatur. Cic. de Sen. Jam hortum ipſi agricolæ ſuccidiam alteram appellant. Cato apud Gel. l. 13. c. 24. Succidias humanas facere. h. e. homines occidere.

Succīdo, is, ſuccidi, ſuccīſum, a. 3. tagliare, גדע, Germ. abhauen, Gal. couper, Hiſp. cortar, ὑποτέμνω, ὑποκόπτω, idem ac cædo, vel ſubtus cædo, ſubſeco, a ſub, & cædo. Virg. 1. Georg. At rubicunda Ceres medio ſuccidtur æſtu. Plin. l. 16. c. 26. Poſtea tota arbor ſuccīditur, & medulla ejus uritur.

Succĭdo, is, ſuccidi, ſuccaſum, n. 3. cadere ſotto, ὑπονεύω, ſubtus cado, ſub onere cado. Plaut. Curc. 2. 3. 30. Genua mihi ſuccidunt laſſitudine. Sen. de Prov. Etiamſi ſucciderit, de genu pugnat. Lucret. l. 5. v. 110. Succidere horriſono poſſe omnia victa fragore.

Succĭdus, a, um, o. t. 2. ſuccido, ſudicio, immondo, Ger. ſeucht, Gal. ſeveux humide, Hiſp. ſugm, ſucci plenus, pinguis, ſordidus, a ſuccus, ut Lana ſuccida. lana di freſco toſata, e non purgata. Var. l. 2. R. R. c. 11. Tonſuræ tempus inter æquinoctium vernum, & ſolſtitium, cum ſudare inceperunt oves: a quo ſudore recens lana tonſa ſuccida eſt appellata. Martial. l. 11. ep. 28. Succida palliolo vellera quinque petit. Juvenal. ſat. 5. v. 24. Vinum, quod ſuccida nollet Lana pati. ¶ Succida mulier, eſt bene habita, bene valens, ſucci plena, bene in carne. Plaut. Mil. 3. 1. 192. Siccam, ſuccidam, quam lepidiſſimam potes, quamque adoleſcentem maxume.

Succidŭus, a, um, cheno, ὀκλάζων, pronus ad cadendum, ſive ferme cadens. Ovid. 10. Met. v. 458. At illi Poplite ſucciduo genua intremuere. Id. ep. 13. Succiduo dicor procubuiſſe genu. Claud. l. 3. de rapt. Proſ. v. 153. Succidui titubant greſſus.

Succincte, &

Succinctim, adverb. ſuccintamente, breviter. Claud. Mamert. in præfat. Succinctim, atque uti digitu denotare. Ammian. l. 28. c. 5. Nec pigebit docere ſuccincte. Sidon. l. 1. ep. 9. Fabor ſuper his aliqua ſuccinctius.

Succinctorium, ii, n. περίζωμα, campeſtre ſubligar. Auguſt. ſerm. 20. de verb. Dom. ſub fin.

Succinctŭlus, a, um, adject. diminut. a ſuccinctus. Apul. lib. 2. Mileſ. Ipſa linea tunica mundule amicta, & ruſſea, faſciola altiuſcule ſub ipſas papillas ſuccinctula.

Succinctus, a, um, ſuccinto, ὑπεζωσμένος. Cic. 13. Phil. c. 16. Galbam eodem pugione ſuccinctum videtis. ¶ Tranſlate ponitur pro agili, & parato. Quintil. l. 2. cap. 5. At nunc proni, atque ſuccincti ad omnem clauſulam non exſurgunt modo, ſed etiam excurrunt. ¶ Item pro circumdato, circumſepto. Cic. 2. Agr. Delete Carthago eſt, quod cum hominum copiis, tum ipſa natura, ac loco, ſuccincta portubus, armata muris, excurrere ex Africa, imminere ita fructuoſiſſimis inſulis P. R. videbatur. Stat. l. 4. ſilv. 1. Succincta ſuris pectora. ¶ Plin. l. 16. c. 10. Arbores graciles, ſuccinctioreſque, & enodes. hoc eſt minus ramoſæ. meno ſparſe.

Succinĕus, a, um, ἠλεκτρικός, quod eſt ex ſuccino. Plin. l. 22. c. 23. Succineis novaculis, aut argenteo apparatu comitante.

Succingo, is, inxi, inctum, a. 3. cingere, ὑποζώννυμι, ſubtus cingo, veſtis lacinias cingulo coerceo, ut ſolemus, quo expeditiores ſimus ad aliquod opus faciendum. Hor. l. 2. ſat. 6. Veluti ſuccinctus curſitat hoſpes. ¶ Tranſlate ſumitur pro circumdare, circumſepire, munire. Cic. 7. Verr. Quod multo ſe pluribus, & majoribus canibus ſuccinxerat. ideſt pluribus copiis, majore potentia, ut ait Budæus. Ovid. 13. Met. de Scylla: Illa feris atram canibus ſuccingitur alvum. Plin. in Paneg. c. 49. Fruſtra ſe terrore ſuccinxerit, qui ſeptus charitate non fuerit: armis enim arma irritantur.

Succingŭlum, vel ſubcingulum, i, n. balteus, a ſuccingo. Priſcian: Succingulum appellabant antiqui balteum. Plautus (Men. 1. 3. 17.) Ab Hippolyta Succingulum Herculus æque magno neutiquam abſtulit periculo.

Succĭno, is, cinui, centum, a. 3. cantare dopo, ὑπᾴδω, canendo ſubſequor, poſteriore loco cano, cui opponitur præcino. Hor. l. 1. ep. 18. Clamat, Victum date; ſuccinit alter, Et mihi dividuo findetur munere quadra.

Succĭnum, ni, ambra, ἤλεκτρον, idem quod electrum. Succinum vocatur, quia ſit arborum ſuccus, ut Plinius ſcribit l. 37. c. 3. Siquidem in Septentrionalibus Oceani inſulis ſudat ex arboribus pinei generis, ac tempore, aut mari induratur, & Oceano intumeſcente defertur in litus. Merito itaque ab Ambroſio Hexameron l. 3. c. 13. dicitur eſſe lacryma virgulti. Plin. lib. 37. cap. 3. Succina etiam gemmis, quæ ſunt tranſlucidæ, adulterandis magnum habent locum, &c. Plura de ſuccino V. apud eund. l. 4. c. 16. & loc. cit.

Succĭnus, a, um, idem ac ſuccineus. Martial. lib. 6. e. 15. Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.

Suscipio, is, pro ſuſcipio quidam putant legi apud Lucret. lib. 5. v. 403. ſed non eſt a conſueta & optima ſcribendi ratione recedendum.

Suc-

Succiſio, onis, *f.* actus ſuccidendi. *Sidon. l.* 1, *ep.* 2. Pilis infra narium antra fruticantibus quotidiana ſucciſio.

Succiſivus. V. ſubſecivus.

Succiſus, a, um, *tagliato*. *Caſ. l.* 4. *B. G. c.* 19. Omnibus eorum agris vaſtatis, frumentis ſucciſis.

Succlamatio, onis, *lo ſgridare*, ἐπιβόημα, idem quod acclamatio. *Liv. l.* 40. *c.* 26. Si ex eo, quod aut inter ſe loquentur, aut ſucclamationibus apud concionantem Imperatorem ſignificent, quid ſentiant, &c.

Succlamo, as, a. 1. *gridare*, ἐπιβοάω, idem quod acclamo, ſive alterius orationem clamore excipio. *Liv. l.* 3. *c.* 50. Hæc Virginio vociferanti ſucclamabat multitudo, nec illius dolori, nec ſuæ libertati ſe defuturos. ¶ Uſurpatur & imperſ. *Brutus Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 13. Succlamatum eſt & frequenter a militibus. ¶ Paſſive *Quintil. declam.* 19. Omnium maledictis ſucclamatus. h. e. exagitatus, oneratus.

Succollatus, a, um, *portato ſulle ſpalle*. *Suet. in Othone*, *c.* 6. Succollatus, & a præſente comitatu Imperator conſalutatus.

Succollo, as, a. 1. *portar ſulle ſpalle*, ἀκτυβαδὸν αἴρομαι, in collum attollo, cervicibus ſubjectis porto, quod proprie eorum eſt, qui aliquem in lectica geſtant, a *ſub*, & *collum*. *Suet. in Claud. c.* 10. Ab his lecticæ impoſitus, & quia ſervi diffugerant, viciſſim ſuccollantibus in caſtra delatus eſt. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Succollantium ſpecie mulieres labentes, trepidæque feruntur. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. Apes Regem ſuum ſuccollant.

Succonditor, oris, m. qui in factionibus circa, ludiſque circenſibus ſub currum, & jugum ſe ſe condebat, ſi forte male juncti eſſent equi, aut loris ſe impedirent. *In epig. vet.* quod affert, & explicat *Turneb. lib.* 11. *Adverſ. cap.* 11. M. Vipſanio fulloni tinctori, M. Vipſanio Migoroni victori, M. Vipſanio Quartino ſucconditori, M. Vipſanio Eroti aurigatori.

Succoſus, a, um, *ſuccoſo*, *pieno di ſucco*, ἔνυγρος, plenus ſucco, ſucculentus. *Plin. l.* 12. *c.* 31. Exit & in Pamphylia, ſed acrior, minuſque ſuccoſus. *Colum. l.* 4. *c.* 29. Stirpes ſuccoſioris libri. ¶ Ponitur etiam pro eo, quod natura humectum, & irriguum eſt. *Colum. l.* 2. *c.* 17. Meliuſque habetur fœnum, quod natura ſuccoſo gignitur cœlo, quam quod irrigatum aquis elicitur.

Succreſco, is, avi, etum, n. 3. *creſcere*, גדל, Germ. *furbin wachſen*, Gal. *croitre peu a peu*, Hiſp. *crecer*, ὑποφύομαι, idem ac creſco, vel ſucceſſive creſco. *Plaut. Trin.* 1. 1. 8. Interim mores mali quaſi herba irrigua Succreverunt uberrime. *Ovid.* 9. *Met.* Succreſcit ab imo, Tortaque paullatim lentus premit inguina cortex. *Cic.* 3. *de Orat. in fine.* Non enim ille mediocris orator veſtræ quaſi ſuccreſcit ætati, ſed & ingenio peracri, & ſtudio flagranti.

Succretus, V. Subcretus.

Succrotilus, a, um, tenuis, exilis, *Feſt.* Succrotila tenuis dicebatur, & alta vox. *Titinius*: Fœmmina fabulare ſuccrotila vocula. *Afranius in epiſtola*: Loquebatur ſuccrotila voce ſerio. *Plautus in deſcribendis mulierum cruribus gracilibus*, Cum extortis talis, cum ſuccrotilis cruſculis halle, quæ non pedibus irent. Sed *Feſtus* ipſa verſum hunc aliter, atque alites citat. In *Crocotilum* legit, *cum crocotilis cruſculis*, ſive, ut in manuſcripto eſt, *crocotillis*. In *Todi* vero *cum todillis cruſculis*.

Succuba, æ, m. & f. qui, vel quæ ſub aliquo cubat: & ſpeciatim qui in re Venerea ſe alteri ſubjicit, ὕπανδρος. Igitur ſuccuba eſt mulier adultera, quæ in locum legitimæ uxoris ſe alteri viro ſubjicit. *Ovid. heroid. ep.* 6. *v.* 153. Lecti quoque ſuccuba noſtri Mœreat, & leges ſentiat ipſa ſuas. *Heinſius* legit *ſubnuba*. *Apul. l.* 5. *Metam.* Tunc indignata Venus exclamavit, vel maxime Pſychem illam meæ formæ ſuccubam, mei nominis æmulam. h. e. quæ debitum meæ pulchritudini cultum intercipit. Adde *l.* 10. ¶ In maſcul. gen. *florulentum ſuccubam* dixit *Prudent. in Rom. v.* 192. ſcortum maſculum intelligens.

Succubo, as, bui, bitum, n. 1. ὑποκεῖμαι, cubo ſub aliqua re. *Apul. l.* 1. *Metam. poſt princ.* Humi proſtratus lectulo ſuccubans jacet. Et *l.* 9. Illum, qui inſtar teſtudinis alveum ſuccubabat, depulſo tegmine cunctis palam facere.

Succubonius, V. Subcubonius.

Succudo, is, udi, uſum, a. 3. idem quod cudo, ſeu cudendo fabricor. *Var. l.* 4. *de L. L.* Lorica a loris, quod de corio crudo pectoralia faciebant: poſtea ſuccuderunt Galli e ferro, ſub id vocabulum, ex anulis ferream tunicam.

Succulentus, a, um, *ſuccoſo*, πολύχυμος, ſucco plenus. *Apul. l.* 10. *A. A.* Corium arvinæ ſucculenta moliverum. Et *l.* 2. Inenormis proceritas, ſucculenta gracilitas.

Succumbo, is, ubui, ubitum, n. 3. *cadere ſotto*, כרע, Germ. *under ligen*, Gal. *ſuccomber*, Hiſp. *caer*, *ſer vencido*, ὑποπίπτω, ſubtus cado, ſubjicior, oneri impar ſum. *Liv. l.* 6. Cui ſuccumbere oneri coacta plebes. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 2. Jam fere Cæſaribus Germania, totus ut orbis, Victa poteſt flexo ſuccubuiſſe genu. ¶ Uſurpatur etiam pro rem Veneream pati. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 10. Quibus mos eorum non denegavit, ante nuptias ut ſuccumberent, quibus vellent. ¶ Tranſlate dicitur de animo pro frangi, ac debilitari. *Cic.* 2. *de Fin.* Turpe eſſe viro debilitari, dolere, frangi, ſuccumbere. *Idem* 2. *Tuſc.* Non quod doleat, animove ſuccumbat. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 11. Aut fortunæ ſuccumbendum putem. ¶ Item pro ſubjacere, cedere, dedere ſe. *Virg.* 4. *Æn.* Huic uni forſan potui ſuccumbere culpæ. *Ovid. Heroid. epiſt.* 3. Succumbere precibus oſſicium, *laſciarſi vincere*.

Succurro, is, ſuccurri, urſum, n. 3. *ſoccorrere*, *ſovvenire*, *porgere aita*, *ſoccorſo*, עזר, Germ. *zu hulff kommen*, Gall. *ſecourir*, Hiſp. *ſocorer*, βοηθέω, ἐπαμύνω, auxilium præſto, ſuppetias fero, ſubvenio. *Virg.* 1. *Æn.* Non ignara mali, miſeris ſuccurrere diſco. *Cic.* 2. *Ver.* Sed ut infamiæ communi ſuccurrerem. *Id.* 3. *Ver.* Ut & vitæ patris, & pudicitiæ ſororis ſuccurreret. ¶ Uſurpatur etiam paſſ. imperſonaliter. *Liv. l.* 3. Cujus adverſæ fortunæ velit ſuccurſum. *Celſ. l.* 8. *c.* 4. Os fractum, niſi ſuccurſum eſt, gravibus inflammationibus afficit. ¶ Significat etiam ſubire, accurrere, *correr ſotto*, *ſottoporſi*. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 11. Licet hercules omnes in me terrores, periculaque impendeant omnia, ſuccurram, atque ſubibo. ¶ Item in mentem venire, *venir in mente*: & hac ratione imperſonaliter uſurpatur. *Virg.* 2. *Æn.* Pulchrumque mori ſuccurrit in armis. *Cic. in Piſ.* Neque enim mihi ſuccurrebant verba, quæ ante diſceſſum a Dolabella audieramus.

Succus, ci, m. 2. *ſucco*, *umore*, Germ. *ſafft*, Gal. *ſuc*, Hiſp. *zumo*, χυλός, χυμός, humor tam in animalium, quam in plantarum corporibus, quo illa aluntur, ita dictus a *ſugendo*, ut quidam volunt, quod ſingula membra, quantum cuique opus eſt, ex eo exugant, attrahantque. Si gemino ſcribatur c c, erit a ſupino *ſuctum*, c in c converſo. Verum ex *Pierii caſtig. ad Ecl.* 3. conſtat in antiquis codicibus, ac iis etiam, quæ geminatione conſonantium gaudent, vocem hanc unico ſcribi c. Ac ſimiliter in Philoxeni Gloſſis exaratum, *Sucus*, χυλός. Ideoque magis veriſimile fit eſſe a præſenti *ſugo*, ut ita dicatur quaſi *ſugus*, ut eſt apud *Donat. in Eun.* 4. 2. *ſc.* 3. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Principio eorum, quæ gignuntur a terra, ſtirpes & ſtabilitatem dant iis, quæ ſuſtinentur, & ex terra ſuccum trahunt, quo aluntur ea, quæ radicibus continentur. *Virg.* 3. *Ecl.* Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis. *Terent. Eun.* 2. 3. 26. Corpus ſolidum, & ſucci plenum. Ubi *Donatus*: Succus eſt humor in corpore, quo abundant bene valentes. ¶ Qui rem herbariam ex profeſſo tractandam ſuſceperunt, ſuccum diſtinguunt a lacryma, & liquore, ut *lacryma* ſit, quæ ſponte profluit, *liquor*, qui ſcarificato cortice emanat, *ſuccus*, qui ex planta contuſa exprimitur. Quæ differentia, ut cognitu digna eſt, ita a Scriptoribus nulla pacto obſervatur. Nam & *Plinius* ſuccum accipit pro reſina, ſive pice ex arboribus ſponte profluente. Ita enim habet *l.* 14. *c.* 20. Arborum ſucco manantium, picem, reſinamque aliæ ortæ in Oriente, aliæ in Europa ferunt. ¶ Interdum ponitur pro ſapore. *Virg.* 2. *Georg.* Pomaque degenerant ſuccos oblita priores. ¶ Tranſlate uſurpatur pro ratione, ſeu ſubſtantia cujuſcunque rei, pro plenitudine, copia, vigore, ducta metaphora a corporibus bene valentibus. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt.* 16. Amiſimus, mi Pomponi, non omnem modo ſuccum, & ſanguinem, ſed etiam colorem, & ſpeciem priſtinam civitatis. *Id. in Brut.* Ut apparet mea ſententia, ſuccus ille, & ſanguis incorruptus uſque ad hanc ætatem Oratorum fuit, in qua naturalis ineſſet, non fucatus nitor. *Quintil. in proœm. l.* 1. Ebibere omnem ingenii ſuccum, *indebolir l'ingegno*. ¶ Succuum in genit. plurali pro *ſuccorum* habet *Apul. l.* 10. *A. A.* Sapidiſſimis ſuccuum nutrimentis condita pulmenta.

Succuſani, m. 2. pop. Latii, Fregellanis finitimi, ad Lirim fl. qui & Lirinates dicti ſunt. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Succuſſator, oris, m. *cavallo*, *che trotta e ſbatte la vita*, ὑποσείστης, equus, qui duriore greſſu ſeſſorem concutit. *Lucil. apud Non. c.* 1. *n.* 33. Succuſſatoris tardi, rarique caballi.

Succuſſatura, æ, *sbattimento*, ſuccuſſus equi prave ingredientis. *Non. c.* 6. *n.* 60. Gradarius equus eſt, molli gradu, & ſine ſuccuſſatura oriens.

Succuſſio, onis, f. *sbattimento*. *Sen. l.* 6. *quæſt. nat. c.* 21. Succuſſio eſt, cum terra quatitur, & ſurſum, ac deorſum movetur.

Succuſſo, as, a. 1. *sbattere*, Germ. *auff boſtlen*, Gal. *ſecouer*, Hiſp. *ſacudir*, ἀνασείω, freq. a ſuccutio, proprieque dicitur de equis, qui duriore gradu incedentes, ſeſſorem ſuccutiunt, ut notat *Non. cap.* 1. *n.* 53. *Accius ibid.* Agite, ut vulnus ne ſuccuſſet greſſus, caute ingredimini.

Succuſſor, oris, m. idem ac ſuccuſſator. *Lucil. apud Non. c.* 1. *n.* 53. Campanus ſonipes ſuccuſſor nullu' ſequetur.

Succuſſus, us, m. *sbattimento di cavallo*, *che trotta*, רעש, Ger. *erſchutlung*, Gal. *ſecouſſe*, Hiſp. *ſacudimienta*, ὑποτιναγμός, ἀνατιναγμός, actus ſuccutiendi, ſeu ſuccuſſandi. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 21. ut *Poeta*: Pedetentim, inquit, ite, & ſedato niſu, ne ſuccuſſu arripiat major dolor.

Succuſſus, a, um, nom. ex partic. *sbattuto*. Tranſlate *Valer. Max. l.* 6. *c.* 9. *extern. n.* 5. Semel duntaxat vultum mutavit, perquam brevi triſtitiæ ſalebra ſuccuſſum.

Succutio, is, cuſſi, cuſſum, a. 3. ὑποσείω, ſubtus quatio, *sbattere*. *Ovid.* 2. *Met. v.* 167. Succutiturque alte, ſimiliſque eſt currus inani.

Sucerda, æ, f. *ſterco di porco*, ſuillum ſtercus. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 813. Hic in ſtercore humi, fabuliſque fimo, atque ſucerdis. ¶ *Tyro. apud Feſt.* ſcribit *ſucerda*.

Sucro, onis, m. 3. *Xucar*, f. Hiſp. Tarraconenſis. Oritur ex eodem monte, quo Tagus, in Caſtella nova, & in lim. Aragoniæ, deinde Concham urb. & Alarconium rigat, hinc auctus fl. *Gabriel*, *Algarra*, aliiſque minoribus, in mare Ibericum, in ſinum Sucronenſem ab eo dictum ſe exonerat, inter Dianium, & Setabim. *Plin. l.* 3. *c.* 3. ¶ Eſt etiam Sucro oppidum in eadem Hiſpania Tarraconenſi, hodie *Sueca*. *Plin. ibid.*

Suctus, a, um, adject. *ſuccata*, emunctus. *Pallad. in Febr. tit.* 26. Porca ſex nutrire debet, quia frequentiore numero ſucta deficiet.

Suctus, us, m. *ſucciamento*, μυζησμός, actus ſugendi, humoris attractio. *Plin. l.* 8. *c.* 30. Aliis diebus reſidunt, ut priorum pedum ſuctu vivunt. *Id. l.* 28. *c.* 3. Tactu ipſo levant percuſſos, ſuctuve modico.

Sucula, æ, f. *porcelletta*, ὑίδιον, χοιρίδιον, parva porca, dim. a *ſus*. quaſi *ſuicula*, ut *bucula* a bos. *Plaut. Rud.* 4. 4. 125. Poſt eſt ſecuricula argenteola, & duæ connexæ maniculæ, & ſucula. Gr. Quin tu i dierecta cum ſucula, & cum porculis. Ubi *Plaut.* alludit ad machinam tractoriam, de qua ſtatim dicemus. ¶ Suculæ etiam Latinis dicuntur ſtellæ in capite Tauri, quæ Græcis ὑάδες, Hyades appellantur; quod ſidus vehemens eſt, & terra, marique turbidum, tamque in ortu ſuo, quam occaſu pluvias, tempeſtates, largoſque imbres concitat. *Plin. l.* 2. *c.* 9. & *Serv. ad* 1. *Georg.* ¶ Nomen id ex veterum imperitia originem cepit. Putarunt enim, quia ὗς Græce ſuculam, ſive porcellam notat, ſidus hoc ita appellatum, quia ſuculæ ſimilitudinem referat. Sed errorem hunc refellit *Tullius l.* 2. *de nat. Deor.* Tauri, inquit, caput ſtellis conſperſum eſt frequentibus; Has Græci ſtellas ὑάδας vocitare ſuerunt, a pluendo, ὕειν enim eſt pluere. Noſtri imperite ſuculas, quaſi a ſuibus eſſent, non ab imbribus nominatas. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 26. & *Gell. l.* 13. *c.* 9. ¶ Eſt etiam ſuculæ appellatio tranſlata ad machinas; de qua notione *Turneb. in Adverſariis l.* 8. *c.* 25. Fuit autem machinæ tractoriæ, quam ita deſcribit *Budæus*; Sucula eſt machina tractorii generis: conſtat autem tereti ligno, duobus, aut pluribus vectibus trajecto utrinque, æqua extantibus longitudine. Hæc dum verſatur, funis, qui ductarius dicitur, circa eam obvolvitur. Sic vocata eſt a ſcrophæ ſimilitudine. Nempe quod etiam hæc machina ſuum porculum haberet. Nam in media circiter ſucula batillus, aut uncus, qui figebatur, ut teneret funem, qui dum verſabatur, ſucula circumplicabatur, porculus vocabatur. *Cat. de R. R. c.* 19. Porculum in media ſucula facito. *Vitr. l.* 10. *c.* 2. Cum autem funis habet caput ad ſuculam religatum, & vectes ducentes eam verſant, funis ſe involvendo circa ſuculam extenditur; & ita ſublevant onera ad altitudinem, & operum collocationes.

Suculentus, a, um, adject. *da porco*, *beſtiale*, *brutale*. *Prudent. in proœm. Hamartig. v.* 37. Cain in ſororem tela mentem dirigit, omni illecebra eventilatur ebrio, Ex quo furores ſuculentos colligit.

Suculus, i, m. *picciolo porcello*. *Juſtinian. Inſtitution. de rer. diviſ.* §. 37. Agni, hædi, vituli, equuli, & ſuculi.

Sudabundus, a, um, adject. *pieno di ſudore*, ſudans. *Auct. Panegyr. ad Piſon.* totaque ludos Turba repente ſuos jam ſudabunda relinquit.

Sudariolum, i, n. dimin. a ſudarium. *Apul. in Apol.* Si hodie illud ſudariolum ut intercepiſſes.

Sudarium, ii, n. *ſudario*, *fazzoletto*, סודר, Germ. *ſchnup tuch*, Gal. *mouchoir*, Hiſp. *panuelo*, καψιδρώτιον, ſουδάριον, linteum, quo ſudor faciei detergitur, & nares purgantur. *Martial. l.* 11. *epigr.* 40. Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba. *Sueton. in Nerone*, *c.* 48. Adoperto capite, & ante faciem obtenſo ſudario, equum aſcendit quatuor ſolis comitantibus. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Cum reus, agente in eum Calvo, candido frontem ſudario tergeret.

Sudarius, ii, m. qui ſudat. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 9. Faciet ex coitu ſudarios.

Sudatio, onis, f. actus ſudandi. *Sen. epiſt.* 87. (al. 86.) In quas corpora multa ſudatione exinanita demittamus. ¶ Ponitur & pro ipſo loco in palæſtra, vel balneis, in quo ſudor elicitur. *Vitruv. l.* 5. *cap.* 11. Concamerata ſudatio.

Digitized by Google

Sudātor, oris, m. Ἱδρωτής, qui ſudat. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Dyſentericis, ſudatoribus, in longa tuſſi, in epiphoris, meracum.

Sudatorium, ii, n. *ſtufa*, *luogo da ſudare*, ὑποκαυστήριον, caldarium, vaporarium, Laconicum, locus in balneis, teſtudinis inſtar conſtructus, aerem plene continens ab igne ſine fumo accenſo, ita dictum, quia ad eliciendum ſudorem factum eſt. *Sen. de vita beata*: Circa balnea, & ſudatoria, ac loca aedilem metuentia. *Id. ep.* 51. (al. 52.) Quid mihi cum iſtis calentibus ſtagnis? quid cum ſudatoriis? in quae ſiccus vapor corpora exhauſturus includitur.

Sudatōrius, a, um, ἱδρωτικός, quod pertinet ad ſudationem. *Plaut. Stich.* 2. 1. 73. Vel unctiones Graecas, ſudatorias, vel alias malas.

Sudatrix, icis, f. *Martial. l.* 12. *epigr.* 18. Dum per limina te potentiorum Sudatrix toga ventilat. h. e. quae ſudorem elicit.

Sudātus, a, um, ἱδρωμένος, ſudore madefactus. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Et vigilandae noctes, & fuligo lucubrationum bibenda, & in ſudata veſte durandum. ¶ Interdum ponitur pro eo, quod per ſudorem emittitur, vel in modum ſudoris fluit. *Ovid.* 10. *Metam.* Sudataque ligno Thura ferat. ¶ Interdum active pro eo, quod ſudorem facit, ſeu pro eo, quod cum ſudore fit. *Stat.* 5. *Theb. v.* 189. Labor gelido ſudatus in Aemo. *Claudian. l.* 2. *de raptu Proſerp. v.* 16. *de Venere*: illa ſudata marito Fibula purpureos gemmis ſuſpendit amictus. hoc eſt cum ſudore, & arte multa elaborata. *Prudent.* 2. *adverſ. Symmach. v.* 550. Romanum nomen, ſudataque bella.

Sudes, is, f. *pertica*, *baſtone*, יתד, Germ. *pfaal*, Gall. *pieu*, Hiſp. *palo*, ἀκών, pertica, contus, vallus. *Virg. Georg.* 2. *v.* 25. Quadrifidaſque ſudes, & acuto robore vallos. *Caeſ. l.* 1. *B. Civ.* Atque ibi ſudes, ſtipiteſque praeacutas defigit. *Liv. l.* 26. *c.* 51. Tertio die ſudibus inter ſe in modum juſtae pugnae concurrerunt.

Sudertāni, m. 2. pop. Hetruriae, quorum opp. Sudertum, *Sovretto*, inter Populonium, & Maſſam. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Sudicŭlum, n. parva ſudes, quae ſervorum terga ſubinde caedebantur. *Feſt.* Sudiculum genus flagelli, quod vapulantes ſudantes facit. Alii leg. *ſuduculum*, eodem ſenſu.

Sudificus, a, um, adject. *che fa ſereno*, ſerenum, ſeu ſudum inducens. Affertur haec vox in Theſauro L. L. confirmaturque duobus carminibus ex *Gel. l.* 2. *c.* 22. & *alis* quae quidem carmina in Gellio non inveniuntur niſi Graeca, quae aliquis forte in Latinum vertens, Graecum αἰθρηγενέτης, tranſtulit *ſudificus*.

Sudis, vel, ut *Vaſſio* placet, Sudes, is, f. *peſce argentino*, *ſfirena*, σφύραινα, piſcis inſignis magnitudine, & ſapore non ingrato. Ita vocatur a ſudis ſimilitudine. *Plin. lib.* 32. *cap.* 11. *in fin.* Sunt praeterea e nullo auctore nominati, ſudis Latine appellata, a Graecis ſphyraene, roſtro ſimilis nomine, magnitudine inter ampliſſimos, rarus, ſed tamen non degener.

Sudo, as, n. 1. *ſudare*, Germ. *ſchwitzen*, Gall. *ſuer*. Hiſp. *ſudar*, ἱδρόω, ſudorem emitto. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. l.* 2. *de Orat.* Cum ille diceret, ſe ſine cauſa ſudare. *Id.* 2. *de Divin. c.* 27. Nuntiatum eſt Senatui, Deorum ſudaſſe ſimulacra. *Horat. de Ar.* Sudavit, & alſit. ¶ Vel cum ablativo. *Virg.* 1. *Georg.* Unde ſerae tepido ſudant humore lacunae. *Liv. l.* 27. *c.* 4. Quatuor ſigna ſanguine multo diem, ac noctem ſudaſſe. ¶ Vel cum accuſ. pro exudare, ſive ſudando producere. *Virg.* 4. *Ecl.* Et durae quercus ſudabunt roſcida mella. ¶ Metaphorice ponitur pro vehementer laborare. Nam magnos labores ſolet & ſudor comitari. *Cic. pro Sext.* Sudandum eſt his pro communibus commodis. *Prudent. Periſteph.* 2. *v.* 76. Sudavit impar praelium.

Sudor, oris, m. *ſudore*, זעה, Germ. *ſchweiſs*, Gall. *ſueur*, Hiſp. *ſudor*, ἱδρώς, excrementum aqueum, per poros exundans. *Cic.* 2. *de Divin.* Nec enim ſanguis, nec ſudor, niſi e corpore fluit. *Celſ. l.* 2. *c.* 17. Sudorem elicere. *Virg.* 2. *Aen.* Salſuſque per artus ſudor iit. *Id. l.* 3. Tum gelidus toto manabat corpore ſudor. ¶ Reperitur etiam pro humore. *Lucret. l.* 2. *v.* 464. Sudor uti maris eſt. Metonymice ponitur pro labore. *Cic. pro Font. c.* 1. Multoque ejus ſudore, ac labore ſub Pop. Rom. imperium, ditionemque ceciderunt. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 60. Ac ſtylus ille tuus, quem tu vere dixiſti perfectorem dicendi eſſe, ac magiſtrum, multi ſudoris eſt. ¶ In plur. num. *Claudian. in II. Conſul. Stilic. v.* 243. Sudoribus ora Pulverulenta rubens.

Sudōrus, a, um, adject. ſudore madens. *Apul. l.* 3. *Florid.* Sudoro affatim corpore, diutino abrepto.

Sudum, i, n. *luogo ſereno tra le nuvole*, צחות, Germ. *ſchon himmel*, Gall. *ſerain*, Hiſp. *ſereno*, *y claro*, αἰθρία, pars ſerena inter nubes. *Virg.* 8. *Aen.* Arma inter nubes caeli in regione ſerena Per ſudum rutilare vident. ¶ Accipitur etiam pro ſiccitate, ſive ſerenitate, cum ſcilicet nulla eſt pluvia. *tempo ſereno ed aſciutto*. *Plaut. Mil.* 1. 1. 1. Curate, ut ſplendor meo clypeo ſit clarior, Quam Solis radii eſſe olim, cum ſudum eſt, ſolent. *Cic. l.* 16. *Fam. epiſt.* 18. Horologium mittam, & libros, ſi erit ſudum.

Sudus, a, um, adject. *ſereno*, *ed aſciutto*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 77. *de apibus*. Ergo ubi ver nactae ſudum, campoſque patentes; Erumpunt portis. *Apul. l.* 11. *Metam.* Nudo ſudoque luminis ſplendore.

Suecia, ae, f. inc. *Swedre*, Ital. *Suezia*, Gall. *Suede*, Regnum Europae, verſus Septentrionem. Majorem Scandinoviae partem complectitur. Terminatur a Septent. Lapponia Norvegiae, a Mer. mari Baltico, ab Or. Moſcovia, ab Occ. Dania, & Norvegia. Aliar Daniae, & Norvegiae unitum fuit; hodie proprio ſubeſt Regi. Totius Regni caput eſt Holmia, *Stockholm*, prope Melerum lacum.

Sueo, es, evi, etum, n. 2. *eſſere ſolito*, εἴθισμαι, ſoleo. *Lucret. l.* 1. *v.* 302. Uſurpare oculis, nec voces cernere ſuemus. Et *v.* 54. *per ſynaereſim*: Appellare ſuemus, & haec eadem uſurpare. ¶ Praeteritum *ſuevi* communius eſt cum *ſueſco*, ideo quae pro eo efferri ſolent, exempla huc congeſſimus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 43. ex poeta. Has Graeci ſtellas, hyadas appellare ſuerunt. Per ſyncop. pro *ſueverunt*. *Id. l.* 15. *epiſt.* 8. A te id, quod ſueſti, peto. Eſt autem *ſueſti* per ſyncop. pro *ſueviſti*. *Claudian. in Conſ. Prob. & Olybr. v.* 44. Sueverat innumeras hominum ditare catervas.

Suēra, ae, f. caro ſuilla. Affertur haec vox a *Turnebo l.* 22. *cap.* 6. *ex Var. l.* 4. *de L. L.* ubi ulii aliter leg.

Sueſco, is, n. 3. *aſſuefarſi*, conſuetudinem capio, ἐθίζομαι. *Tac.* 2. *Ann. c.* 44. Druſus in Illyricum miſſus eſt, ut ſueſceret militiae. ¶ Interdum active ſumitur pro aſſuefacere. *Id. ibid. c.* 52. Diviſuſque exercitus, ut Tacfarinas lectos viros, & Romanum in modum armatos caſtris attineret: diſciplina, & imperiis ſueſceret. Sunt tamen, qui hic quoque neutrum eſſe putent, ut *ſueſceret* non ad *viros*, ſed ad *Tacfarinatem* referatur. ¶ Praeteritum *ſuevi* V. in Sueo.

Sueſſa, ae, f. olim Aurunca, *Seſſa*, urbs, & col. Campaniae, agro mire fertili, in colle, inter Caietam, & Capuam. *Sil. l.* 8. *v.* 399. Sueſſa, atque a duro Priſino haud imbellis aratro. ¶ Fuit patria Lucilii. Hinc *Auſon. ep.* 15. *v.* 9. rudes Sueſſae camoenas, dixit.

Sueſſiōnes, m. 3. *Suiſſonois*, Sueſiones, Veſſones, pop. Galliae Belg. quorum tractus ager Sueſſionenſis, *le Soiſſonois*, & Laudunenſis, *le Laonnois*, urbs vero Sueſſones, ſeu Auguſta Sueſſionum, *Soiſſons*, ampla, & munita. *Plin. l.* 4. *c.* 17.

Suetonius Tranquillus, Grammaticus, & Rhetor Romanus, ſcriptor, Vopiſci judicio, emendatiſſimus, & candidiſſimus, Plinii junioris amicus, ſcripſit ſtilo eleganti, & erudito duodecim priorum Imperatorum Vitas, librum de illuſtribus Grammaticis, alterum de claris Rhetoribus; quae omnia extant. Vitae quorundam Poetarum, ut Horatii, Lucani, Juvenalis, libellus item de Viris illuſtribus, ejuſdemne Suetonii ſint, nec ne, diſputant Critici, aliis affirmantibus, aliis negantibus.

Suētus, a, um, *ſolito*, *avvezzo*, εἰθισμένος, ſolitus, partic. a ſueſco. *Virg.* 5. *Aen.* Quibus acer Eryx in praelia ſuetus Ferre manum. *Cic. Att. l.* 6. Ita multae civitates omni aere alieno liberatae, multae valde levatae ſunt, omnes ſuis legibus, & judiciis ſuetae, αὐτονομίαν adeptae revixerunt. *Liv. l.* 5. Nec ſecus, quam divino ſpiritu tactus, cum ſe in mediam concionem intuliſſet, abſtinere ſuetis ante talibus conſiliis.

Suēvi, m. 2. pop. Germaniae Sept. ſub Vindilis, valde extenſi, ſub quibus ſeptem nationes fuere, teſte Brietio, nempe Angli, Varini, Caviones, Deuringi, Eudoſes, Hurhoner, & Suardones, ubi hodie Duc. Megalopolitanus, & Pomerania. Gaſpar Peucerus credit, Suevos totam illam oram Sept. tenuiſſe, quam nunc incolunt Caſſubii; Poloni ea parte, & Pomerani univerſi, ad Auſtrinum litus maris Baltici, quod Suevicum mare ab eis denominatum, ea in parte, ubi & fl. Suevi nomine, *Die Schwuie*, in mare influit. Inde profecti circa Danubium conſedere, & hodie ſunt in parte Auſtrali Germaniae, verſus fontem Danubii, ubi prov. Suevia dicta. *Lucan. l.* 2. *v.* 51. Fundat ab extremo flavos aquilone Suevos. V. *Cluver. German. antiq. l.* 3 *c.* 24.

Suevia, f. 1. inc. *Schwaben*, Gall. *Soevabe*, Ital. *Svevia*, prov. ampla Germaniae, inter Franconiam ad Bor. Helvetios ad Mer. Rhenum ad Occ. quo ſeparatur ab Alſatia, & Bavariam ad Or. *Tacit. de Germ. cap.* 43 & 45.

Suevĭcus, a, um, adject. &

Suēvus, a, um, adject. ad Suevos pertinens. *Propert. l.* 3. *eleg.* 2. Suevo perfuſus ſanguine Rhenus. *Tacit. de Germ. c.* 45. Dextro Suevici maris litore. ¶ Ponitur & pro flavo, ſeu rutilo, quia Suevorum crines hujus coloris erant. *Silius l.* 5. *v.* 134. Triplex criſta jubas effundit crine Suevo.

Suevus, m. 2. *Spree*, fl. Germaniae, qui oritur ex montibus Bohemiae, per Luſatiam, & Marchiam fluit, mixtuſque Havellae in Albim influit. Ortelio eſt *Peno*, qui medius fluit inter Oderam ad Or. & Havellam ad Occ. ¶ Aliis eſt Odera, *l'Oder*.

Sufes, vel Suffes, etis, m. ſummus Magiſtratus Carthaginis. *Feſtus in ſchedis Pomponii Laeti*: Sufes dictus Poenorum Magiſtratus, ut Oſcorum Medixtuticus. *Liv. l.* 8. *c.* 38. Ad colloquium Suffetes eorum, qui ſummus Poenis eſt Magiſtratus, cum Quaeſtore elicuit. *Sen. de tranquil. c.* 3. Non vis enim, niſi Conſul, aut Prytanes, aut Ceryx, aut Sufes, adminiſtrare Rempublicam.

Suffarcinātus, a, um, *caricato*, *aggravato*, מעמס, Ger. *auffgefüllet*, Gal. *chargé de haillons*, Hiſp. *cargado*, ἐπισεσαγμένος, gravatus, oneratus, ſarcina quapiam oneratus. *Terent. Andr.* 4. 5. Verum vidi Cantharam Suffarcinatam. *Plaut. Curc.* 2. 3. 10. Qui incedunt ſuffarcinati cum libris.

Suffarcīno, as, a. 1. *caricare*, *empire*, onero, impleo, a *ſub*, & *farcio*. *Apul. l.* 9. *Metam.* Veteratricem feminam multis onerat precibus, multiſque ſuffarcinat muneribus.

Suffarraneus, a, um, qui far in caſtra convehit. *Plin. l.* 7. *c.* 34. Mulionem caſtrenſem ſuffarraneum fuiſſe, &c. Notat tamen Harduin. variare MSS.

Suffectio, onis, f. *ſuſtituzione*, ſubſtitutio. *Arnob. l.* 5. Putorem temperare ſuffectione unguentorum.

Suffectūra, ae, f. idem quod ſuffectio. *Tertul. l.* 1. *adv. Marcion. c.* 28.

Suffectus, a, um, *ſoſtituito*, ſubrogatus, ſubſtitutus, partic. a ſufficior. *Liv. l.* 2. Suffectus eſt in Lucretii locum M. Horatius Pulvillus. ¶ Accipitur etiam pro infecto, maculato. *Virg.* 2. *Aen.* Ardenteſque oculos ſuffecti ſanguine, & igni. *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 104. Et maculis ſuffecta genas. *Senec. l.* 1. *Quaeſt. nat. cap.* 3. Dicitur tibi, nubem Sole eſſe ſuffectam, h. e. Solis lumine coloratam, & veluti tinctam. Sunt qui leg. *ſuffertam*. h. e. lumine oppletam.

Sufferentia, ae, f. *ſofferenza*, *tolleranza*. *Tertull. de Orat. c.* 4. Et *l.* 4. *adv. Marcion. c.* 14.

Suffĕro, ers, a. anom. *ſoffrire*, *ſoſtenere*, סבל, Germ. *ertragen*, Gall. *ſouffrir*, Hiſp. *ſufrir*, *padecer*, ὑποφέρω, ἀνέχομαι, πάσχω, τλάω, ἀνέχω, ὑπομένω, perfero, ſuſtineo, patior. *Terent. Heaut.* 3. 1. 4. Satrapes ſi ſiet amator, nunquam ſufferre ejus ſumptus queat. *Virg.* 2. *Aen.* Nec claustra, nec ipſi Cuſtodes ſufferre valent. *Plaut. Merc.* 1. 1. 4. Vix ſuffero anhelitum, *non poſſo più*, *mi ſento crepare*, verba ſunt ſollicite currentis. *Id. Aſin.* 3. 2. 10 Quis me fortius ad ſufferendas plagas? ¶ Ponitur etiam pro pati. *Ter. Andr.* 5. 3. 17. pro hujus peccatis ego ſupplicium ut ſufferam? *Cic. Catil.* 2. *c. ult.* Ut ne improbus quidem quiſquam in hac urbe poenam ſui ſceleris ſufferat.

Suffertus, a, um, ὑπόπλεως, partic. a ſufferens, ſicut *refertus* a *refercior*. Significat plenum, denſum, ſpiſſum. *Sueton. in Ner. cap.* 20. Mediaque in orcheſtra frequenti populo epulatus, ſi paulum ſubbibiſſet, aliquid ſe ſufferti tinniturum, Graeco ſermone promiſit. h. e. cantaturum ſe aliquid, quod Graeci dicunt παμμέγα, idest magnum quiddam, & ſucci plenum, quod auditoris aures impleat: vel voce plena, & ſonora. *Egnatius* legit *ſufferium*. Aliud exemplum ex *Seneca in Quaeſt. nat.* V. in *Suffectus*.

Suffervefacio, is, a. 3. *ſcaldare alquanto*, Germ. *ein wenig ſiedig machen*, Gall. *ſaurer un peu*, *bouillir*, Hiſp. *hazer poco caliente*, ὑποθερμαίνω, ſubfervidum reddo. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Vulgo non ſuffervefaciunt. ¶ Hinc paſſivum *ſuffervefio*, ὑποθερμαίνομαι. *Id. l.* 27. *c.* 9. Affirmant lapillos, qui ſuffervefiant, rumpi.

Suffervefactus, a, um, ὑπόζεστος, paulum fervefactus, partic. a ſuffervefio. *Plin. l.* 22. *c.* 25. In veſicae vero dolore ſemuncia amyli cum ovo, & paſſi tribus (*unciis*) uvis ſuffervefacta e balneo. *Id. lib.* 24. *c.* 7. Ad mulierum mammas bruta ex vino ſuffervefacta cum polline farraceo.

Suffervefio, V. Suffervefacio.

Sufferveo, es, bui, n. 2. *bollire alquanto*, Germ. *ein wenig ſieden*, Gall. *bouillir un peu*, Hiſp. *hervir un poco*, ὑποζέω, aliquantum ferveo. *Apul. de her. c.* 115. Ruta cauliculos conterito, additis aquae cyathis tribus, & aceti heminos, & ſufferveat. ¶ Scribitur & *ſubferveo*.

Suffes, pro Sufes legitur in nonnullis *Livii* codicibus.

Suffibŭlum, i, n. *Feſt.* Suffibulum eſt veſtimentum album, praetextum quadrangulum, oblongum, quod in capite Virgines veſtales, cum ſacrificant, ſemper habere ſolent, idque fibula comprehenditur.

Sufficiens, entis, o. 3. *ſufficiente*, *baſtante*. *Liv. l.* 2. Non ſufficientibus jam viribus ad Conſularia munera obeunda, intra paucos dies moritur. *Curt. l.* 8. *c.* 4. Regem ſufficientem malis, quibus ipſi ceſſerant, deſerere erubeſcebant. h. e. adverſus mala conſtantem. *Leg. ff. de jur. codicil.* Sufficientium teſtium facultatem habere. *Tertul. l.* 5. *adv. Marcion. c.* 2. Sufficientiſſima definitio.

Suffi-

Sufficienter, adverb. *ſufficientemente*, ἀρκούντως, ſatis. *Ulpian. l. & ſi quid*, §. 1. *ff. de uſufr. & quemadmodum*: ſufficienter autem alere, & veſtire debet ſecundum uſum, & dignitatem mancipiorum. Adde *Pallad. l.* 1. *tit.* 5.

Sufficientia, æ, f. *ſufficienza*. *Tertul. l.* 1. *ad uxor. c.* 4.

Sufficio, is, eci, ectum, a. 3. *ſoſtituire*, ὑποτίθημι, ἀντικαθίστημι, ſubſtituo. *Virgil.* 2. *Georg.* Atque aliam ex alia generando ſuffice prolem. *Cic. pro Mur.* Nam ne ſufficiatur Conſul, non timent. *Vatin. Cic. lib.* 5. *Fam. epiſt.* 10. Si mehercule Appii os haberem, in cujus locum ſuffectus ſum. ¶ Accipitur etiam pro ſubminiſtrare, *ſomminiſtrare*, *dare*, *porgere*, ἐπαρκεῖν. *Virg.* 2. *Æn.* Ipſe Pater Danais animos, viresque ſecundas ſufficit. *Liv. l.* 3. *c.* 61. Milites excurſionibus ſufficere. h. e. ſubinde mittere. ¶ Item pro maculare. *Cic. in Hort.* apud *Non. c.* 4. *n.* 403. Ut ii, qui combibi purpuram volunt, ſufficiunt prius lanam medicamentis quibuſdam. ¶ Item neutro more pro ſatis eſſe, *eſſer ſufficiente*, *baſtare*, ἀρκεῖν. *Curt. l.* 9. *c.* 5. Adeo reſolutus, ut ne ad attollendum quidem telum ſufficeret dextera. *Virg.* 5. *Æn. v.* 21. Nec nos obniti contra, nec tendere tantum ſufficimus. *Liv. l.* 29. *c.* 31. Sufficiebat hic mons abunde alimentis hominum. *Cic.* 2. *Phil. c.* 7. Nec ſcribæ ſufficere, nec tabulæ nomina illorum capere potuerunt.

Suffigo, is, xi, xum, a. 3. *ficcare*, Germ. *aufheften*, Gal. *ficher deſſous*, Hiſp. *hincar*, ὑποπήγνυμι, προσηλόω, idem, quod affigo. *Horat. l.* 1. *ſerm. ſat.* 3. Si quis eum ſervum, patinam qui tollere juſſus, Semeſos piſces, tepidumque ligurierit jus, In cruce ſuffigat. *Hirt. de bel. Afric. c.* 60. Poſtero die Juba Numidas eos, qui loco emiſſo fuga ſe receperant in caſtra, in cruce omnes ſuffixit. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Aureis clavis ſuffigere crepidas. *Sen. in Theb. v.* 1. novus ſtimulus dolori ſuffigere. ¶ Legitur & *ſubfigo* apud *Jul. Firm. de err. proph. relig. c.* 8.

Suffimen, inis, n. *profumo*, קטר, Germ. *berauchung*, Gall. *parfumement*, Hiſp. *ſahumerio*, θυμίαμα, θυμίασις, ſuffitio, ſuffitus. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 731. I, pete virginea, populus, ſuffimen ab ara.

Suffimento, as, a. 1. *profumare*. *Veget. l.* 3. *de veterin. c.* 2. Suffimentare aliquid.

Suffimentum, i, neut. idem ac ſuffimen. *Feſt.* Suffimenta ſunt, quæ faciebant ex fabe, milioque molito, mulſo ſparſo: Ea Diis dabantur eo tempore, quo uvæ calcatæ prelo premebantur. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 14. Nam & iis ſine illius ſuffimentis expiatis ſomnus.

Suffio, is, ivi, vel ii, itum, a. 4. *profumare*, קטר, Ger. *berauchen*, Gall. *parfumer*, Hiſp. *ſahumar*, ὑποθυμιάω, ſignificat adolere, & ſuffumigare, ut docent *Serv. in* 4. *Georg.* & Gloſſæ veteres tum Cyrilli, ubi θυμιάω exponitur *ſuffio*, tum Philoxeni, in quibus eſt *Suffito*, ὑποθυμιάσω. *Lucret. lib.* 2. *verſ.* 1096. Ignibus ætheriis terras ſuffire feraces. *Virg. l.* 4. *Georg.* At ſuffire thymo, ceraſque recidere inanes Quis dubitet? *Colum. l.* 12. *cap.* 18. Cella quoque vinaria omni ſtercore liberanda, & bonis odoribus ſuffienda. *Plin. l.* 20. *cap.* 12. Suffire rotam vulvarum cauſa. *Id. l.* 28. *cap.* 8. Neruis (hyænæ) a dorſo, utriſque ſuffiendus nervorum dolores.

Suffiſcus, i, m. *ſaccus*, marſupium. *Feſt.* Suffiſcus dicebatur folliculus teſtium arietinorum, qui celebris uſus erat pro marſupio: forſitan dictus ſuffiſcus a fiſci ſimilitudine.

Suffitio, onis, fem. *profumo*, ὑποθυμίασις, actus ſuffiendi, ſuffitus, ſuffimentum. *Plin. l.* 25. *c.* 22. Orpheus, & Heſiodus ſuffitiones commendavere. *Col. l.* 1. *c.* 6. Ne verſus omnia ſuffitione medicata ſint.

Suffitor, oris, m. ὑποθυμιαστής, qui ſuffit, ſeu ſuffumigat. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Lycius & ipſe puerum ſuffitorem.

Suffitus, us, m. *profumo*. θυμίασις, ſuffumigatio, ſuffitio. *Plin. l.* 24. *c.* 11. A multis in ſuffitus pro thure aſſumitur.

Suffitus, a, um, *profumato*, τεθυμιαμένος, ſuffumigatus. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Aniſum dolores capitis levare ſuffitum naribus. *Col. l.* 9. *c.* 14. Suffitas deinde, & æſtuantes apes refrigerare oportet.

Suffixus, a, um, ὑποπεπηγμένος, *ſuſpeſo*, partic. a ſuffigo. *Cic. in Piſon.* An ego, ſi te, & Gabinium cruci ſuffixos viderem? &c. *Silius l.* 1. *v.* 153. Erecto ſuffixus robore.

Sufflabilis, le, adject. *ſpirabile*. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 842. Spiramus quotiens animæ ſufflabilis auras.

Sufflamen, inis, n. lignum illud, quo currus in declivibus locis nimio impetu ruentes cohibentur. *Juven ſat.* 8. *v.* 148. Ipſa rotam ſtringit multo ſufflamine Conſul. ¶ Accipitur etiam tranſlate pro quocunque retinaculo, impedimento, retardatione. *Juven. ſat.* 16. *v.* 50. Nec res atteritur longo ſufflamine litis.

Sufflamino, as, a. 1. ruentem currum ſufflamine ſiſtere, *Seneca in Apocolocyntheſi*. Aliquando Ixionis miſeri rotam ſufflaminandam. ¶ Per tranſlationem accipitur pro comprimere, retinere, remorari in univerſum. *Sen. in præfat. l.* 4. *excerpt. controverſ.* Tanta illi erat velocitas orationis, ut vitium fieret. Itaque D. Auguſtus optime dixit, Aterius noſter ſufflaminandus eſt. Adeo nedum currere, ſed decurrere videbatur, nec verborum tantum illi copia, ſed etiam rerum erat.

Sufflammo, as, a. 1. inflammo, accendo. *Sidon. l.* 4. *ep.* 6. Calumniam plectibili ſufflammat invidia.

Sufflatio, onis, f. ὑποφύσησις, ἐμφύσημα, *gonfiamento*. *Plin. l.* 9. *c.* 7. Præterea bullantium æquorum ſufflatio, Lunæque effectu concharum quoque corpora augeſcentia.

Sufflatus, a, um, vento inflatus, *enfiato*. *Plin. l.* 8. *c.* 38. Sufflatæ cutis diſtentu ictus hominum, & morſus canum lyum arcent. ¶ Hinc ſumitur pro tumido, ſuperbo. *Var.* apud *Non. c.* 1. *n.* 27. Neque aure, aut genere, aut multiplici ſcientia ſufflatus quærit Socratis veſtigia. ¶ Tranſlate *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 10. Nam gravi figuræ, quæ laudanda eſt, propinqua eſt ea, quæ fugienda eſt, quæ recte videbitur appellari, ſi ſufflata nominabitur.

Sufflavus. V. Subflavus.

Sufflo, as, a. 1. *ſoffiare*, נפח, Germ. *blaſen*, Gal. *ſouffler*, Hiſp. *ſoplar*, φυσάω, ἐμφυσάω, eſt flare in rem aliquam, vel ſubtus flare, vel flatu excitare. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Buthyreus Lycius Myronis diſcipulus fuit, qui fecit dignum præceptore puerum ſufflantem languidos ignes. ¶ Sumitur etiam pro inflare, ſive flatu extendere. *Plaut. Stich.* 5. 4. 42. Age tibicen, quando bibiſti, refer ad labia tibias, ſuffla celeriter tibi buccas. ¶ Tranſlate uſurpatur pro ira tumeſcere, iraſci. *Plaut. Caſ.* 3. 3. 19. Hic ſodalis tuus, amicus optimus, neſcio quid ſe ſufflavit uxori ſuæ. Alii omittunt ly *ſe*, & exponunt, neſcio quid dixit in aurem.

Suffocabilis, le, adject. *che ſoffoca*. *Cal. Aurel. l.* 2. *Acut. c.* 9. Parvus ſocus ſuffocabilis eſt aeris paupertate.

Suffocatio, onis, f. πνῖξ, ἀγχόνη, actus ſuffocandi. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Ejus ſemen contritum, & in vino potum tumentem alvum, & ſuffocationes mulierum, doloreſque lenit. Ubi *ſuffocationes* appellat, cum vulvæ converſione mulieres animo deficiunt, & pene exanimantur. Quæ hujuſmodi morbo laborant, *hyſtericæ* vocantur.

Suffocatus, a, um, *ſoffocato*. *Arator in Act. Apoſt. cap.* 15. ne ſuffocata, cruore Quæ maculantur, edant. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Vox elata vires urgenda non eſt. nam eſt ſuffocata ſæpe, & majore niſu nimis clara eſt. *Plin. l.* 20. *c.* 22. Sinapi vulvarum converſione ſuffocatas (mulieres) excitare odore, *donne iſteriche*. V. Suffocatim.

Suffoco, as, a. 1. *ſoffocare*, חנק, Ger. *erſticken*, Gall. *ſuffoquer*, *étouffer*, Hiſp. *ahogar*, πνίγω, ἄγχω, ſpiritum præcludo obſtrictis faucibus, a *ſub*, & *faux*. Au in o abit, quemodo ab *aulla* eſt *olla*, a *plaudo explodo*. *Lucret. l.* 3. *v.* 905. Aut in melle ſitum ſuffocari, atque rigere. *Cic. pro Mur. c.* 29. Qui gallum gallinaceum ſuffocaverit. ¶ Tranſlate ſumitur pro quovis modo enecare, opprimere, extinguere. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 7. Conſilium primum eſt ſuffocare Urbem, & Italiam fame.

Suffono, as, a. 1. a *ſub*, & *focus*, ſignificat, igni ſubjicere, igne purgare, & quaſi ſub focum mittere. *Propert. lib.* 4. *eleg.* 8. *verſ.* 84. Deinde quemcunque locum externæ tetigere puellæ, Suffiat, & pura limina tergit aqua. Ita cum *Scaligero* pleriique. *Beroaldus* leg. *ſuffit*: quod & *Broukhus* probat.

Suffodio, is, di, ſſum, a. 3. *cavare ſotto*, חתר, Germ. *graben*. Gall. *creuſer*, Hiſp. *cavar por de baxo*, ὑπορύττω, ſubtus fodio, ab inferiore parte fodio, excavo. *Col. l.* 2. *c.* 18. Neque ſuem velimus, quoniam roſtro ſuffodiat, & ceſpites eruatur. ¶ Suffodere equum, eſt eum confodere, & propriæ ſub ipſo ſeſſore incidere. *Cæſ.* 4. *B. G. cap.* 12. ſuffoſſiſque equis, compluribuſque noſtris dejectis, reliquos in fugam conjecerunt, *ammazzare ſotto i cavalli*.

Suffoſſio, onis, f. *ſcavamento*, ὑπορυχή, actus ſuffodiendi. *Sen. ep.* 30. *al.* 49. Et ipſum ſolum ſuffoſſionibus tremeret, & cuniculis.

Suffoſſus, a, um, ὑπορυγμένος, partic. a ſuffodio. *Virg.* 11. *Æn.* Quorum alter habenas Suffoſſo revolutus equo dum colligit. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 15. A Sex. Sarrano ſanctiſſima ſacella ſuffoſſa, incenſa, inædificata, oppreſſa. V. *Suffodio*.

Suffrenatio, vel Suffrænatio, onis, f. colligatio, & creta ſtructura, quæ lapidem veluti fræno retinet. *Vitru. l.* 7. *c.* 22. Sed ad ſtructuram, inſidelis, niſi multa ſeſſimnatione devinctus.

Suffragans, antis, o. 3. *ſuffragante*. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 5. Fortuna ſuffragante videris res maximas conſecutus. *Q. Cic. de pet. Conſ. c.* 7. Nemo ab ignotis hominibus nullis ſuffragantibus meritis honore afficitur.

Suffragatio, onis, f. *ballottazione in favore*, *raccomandazione*, *brogl̈io*, ψηφοφορία, actus ſuffragandi. *Cic. pro Mur. c.* 18. Tum vero in Conſule declarando multum etiam apud univerſum P. R. auctoritatis habet ſuffragatio militaris. *Id. ibid.* Suffragatio urbana.

Suffragator, oris, m. ψηφιστής, qui ſuffragatur, qui ſuffragium fert. *Cic. pro Mur. c.* 7. Tua vero nobilitas, Servi Sulpici, tametſi ſumma eſt, tamen hominibus literatis, & hiſtoricis eſt notior, populo vero, & ſuffragatoribus obſcurior. *Plin. ep.* 20. *l.* 3. Addebat quoſdam ex ſuffragatoribus, illi graviter, & paucis loquebantur.

Suffragatorius, a, um, ψηφιστικός, quod pertinet ad ſuffragatores, vel ad ſuffragia. *Q. Cic. de petit. Conſ. c.* 7. Fore ex eo non brevem, & ſuffragatoriam, ſed firmam, & perpetuam amicitiam. h. e. ſimilem favori, & benevolentiæ ſuffragatorum.

Suffraginoſus, a, um, cujus ſuffragines morbo vitiatæ ſunt. *Col. l.* 6. *c.* 38. *de mula*: Suffraginoſæ hordeacea farina imponitur.

Suffragium, ii, n. *ſuffragio*, *balla*, ψῆφος, χειροτονία, ſignificatio voluntatis, judiciique noſtri in creandis Magiſtratibus, legibus jubendis, reis judicandis, &c. quæ fit vel voce, vel tabella, vel calculis. *Cicer.* 3. *de Leg.* Si hæc ſuffragiis, aut ſcitis multitudinis probarentur. *Juven ſat.* 8. Libera ſi dentur populo ſuffragia, quis tam Perditus, ut Senecam dubitet præferre Neroni? *Velles. l.* 2. *cap.* 49. Suffragiis populi ſe committere. Rurſus *Cic. pro Dom. c.* 18. ferre ſuffragium de capite alicujus, *ballottare*. *Id.* 15. *Fam. ep.* 12. Fieri conſulem cunctis ſuffragiis, *a pieni voti*. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. captata populi ſuffragia. *Liv. l.* 3. *c.* 17. Inire ſuffragium, *far' una ballottazione*. Populus R. initio ſuffragia voce tulit, deinde variis latis hac de re legibus, per tabellas: quæ tabellæ ciſtis deferebantur, & a diribitoribus populo diſtribuebantur. V. *Manut. in l. de leg. Rom.* In has tabellis variæ inſcribebantur literæ: A, hoc eſt *antiquo*, & *abſolvo*: C. *condemno*: N. L. *non liquet*: U. R. *uti rogas* &c. ¶ Suffragium pro ruina, & caſa quadam accipiunt in illo *Ovidii de nuce v.* 119. Quid niſi ſuffragium nimbis vitantibus eſſem? ſed legendum eſt ex melioribus codicib. *ſuffugium nimbos vitantibus*. nam & ſecunda ſyllaba in *ſuffragium* longa eſt, & ea ratione omnis obſcura, & veluti extorta eſt ſententia.

Suffrago, inis, f. *piegatura*, *giontura*, *garetto*, Ger. *biegung verknie*, Gal. *les jarets des jambes derrieres des bêtes*, Hiſp. *quartilla*, ἰγνύς, flexura in poſterioribus quadrupedum cruribus retrorſum incurvata, quæ in prioribus contrario modo ſubjecta genu dicitur, ſic appellata, quod ibi cruris continuitas diviſa, ut quodammodo fracta appareat. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Victimarum probatio in vitulo, ut cauda articulum ſuffraginis contingat. *Id. l.* 11. *c.* 45. Aves, ut quadrupedes, alas in priora curvant. ſuffragines in poſteriora. ¶ Dicitur etiam per Catachreſin de quadam vitium ſobole. *Col. l.* 4. *c.* 24. Et, ſi ſoboles, quam ruſtici ſuffraginem vocant, radicibus adhæret, diligenter explantanda, terraque avellenda eſt.

Suffragor, aris, d. 1. *dar la balla in favore*, Ger. *ſtim geben*, Gall. *donner ſa voix*, Hiſp. *dar ſu voto*, *o favor*, ψηφίζομαι, ſuffragium ferendo alicui faveo. Ei contrarium *refragor*, quod eſt adverſor. *Cic. pro Mur.* Si nihil erit præter ipſorum ſuffragium, tenue eſt, ſi, ut ſuffragantur, nihil valent gratia. ¶ Sumitur etiam generatim, pro adjuvare, auxilio eſſe, favere. *Cic.* 7. *Verr.* Cui legi cum veſtra dignitas vehementer adverſaretur, iſtius ſpes falſa, & inſignis impudentia maxime ſuffragatur. *Idem ad Brut. ep.* 18. ſuffragari cupiditati alicujus. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Ornata eſt pronunciatio, cui ſuffragatur vox facilis, magna, beata, flexibilis. V. Suffragans.

Suffrenatio. V. Suffrænatio.

Suffrendens, tis, partic. infrendens. *Ammian. l.* 15. *c.* 29. Inflata cervice ſuffrendens.

Suffrico, as, cui, ctum, a. 1. *fregare*. ὑποτρίβω, leviter frico. *Col. l.* 12. *c.* 23. Et, ſi quid fæcis aut ſabris vaſorum, aut lateribus inhæſit, eradi, ac ſuffricari.

Suffringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, ὑπάγνυμι, idem quod frango. *Plaut. Truc.* 2. 8. 8. Ut ego hiſce Suffringam talos. *Cic. pro R. Amer. c.* 20. Opinor, ut crura ſuffringantur.

Suffrio, as, a. 1. ὑποτρίβω, idem quod frio, hoc eſt, friatum, ſive comminutum inſpergo. *Col. l.* 12. *c.* 38. Scopulis aridæ myrti ſcorta ſuffriatur. Quidam legunt, *ſenia ſuffricantur*.

Suffuram, præt. pluſquam perf. a ſubſum. *Feſt.* *Suffurat*, *ſub eodem tecto furrat*.

Suffugio, is, gi, gitum, o. 3. *rifuggire*, ὑποφεύγω, idem ac fugio, vel confugio, vel clam fugio. *Liv. l.* 24. *c.* 46. Imber a nocte media coortus cuſtodes, vigileſque dilapſos e ſtationibus ſuffugere in tecta coegit. *Lucret. l.* 4. *v.* 361. Suffugit ſenſum. h. e. effugit.

Suffugium, ii, n. *rifugio*, מנוס, Ger. *zuflucht*, Gal. *refuge*, Hiſp. *recogida*, καταφυγή, quo quis ſuffugit, hoc eſt ſecuritatis cauſa ſe ſe recipit. *Ovid. de nuce v.* 119. Quid, niſi ſuffugium nimbos vitantibus eſſem? *Tac. de Germ. c.* 16. Subterraneos ſpecus ſuffugium hiemi, & receptaculum frugibus.

Sufful-

Suffulcio, is, ſi, ltum, a. 4. *ſuſtentare*, [illegible], Ger. *underſtutzen*, Gal. *appuyer*, Hiſpan. *ſuſtentar*, ὑπερείδω, ſuſtento, ſubtus fulciendo ſuſtineo. *Plaut. Mil.* 2. 2. 54. Ecce autem ædificat, columnam mento ſuffulſit ſuo. *Lucret. l.* 4. *v.* 865. Propterea capitur cibus, ut ſuffulciat artus, Et recreet vires.

Suffultus, a, um, ὑπερειδόμενος, *ſoſtentato*. *Varro l.* 1. *de re ruſt.* Ut majoribus perticis ſuffultæ vites augeſ non pertimeſcant. *Lucr. l.* 4. *v.* 428. Porticus ſuffulta columnis.

Suffumigo, as, a. *fumigare*, [illegible], Ger. *underauff rauchen*, Gall. *parfumer*, Hiſp. *bozar*, *humo*, ὑποκαπνίζω, idem quod fumigo, vel ſubtus fumum excito. *Celſ. lib.* 7. *cap.* 20. Vulva dolens ſulphure ſuffumigari debet. *Id. lib.* 3. *cap.* 27. Quidam ſuper prunam eo (ſcorpione) impoſito, vulnus ſuffumigant.

Suffundatus, a, um, nom. ex partic. ſubtus fundatus, *poſto ſotto per fondamento*. *Varro apud Non. c.* 1. *n.* 236. In domibus lateritiis paululum modo lapidibus ſuffundatis habitabant.

Suffundo, is, fudi, fuſum, a. 3. *ſpargere*, [illegible], Germ. *angieſſen*, Gall. *eſpandre*, Hiſp. *derramar*, ὑποχέω, ἐγχέω, effundo, infundo, ſuperfundo. *Plaut. Curc.* 1. 3. 3. Mane, ſuffundam aquulam. *Col. l.* 6. Laſſæ, & æſtuanti mulæ ad ... lances demittitur, utrunque inſos ſuffunditur. ¶ Ponitur etiam pro ſpergere generatim, pro dilatare, extendere. Sic ſuffundi rubore faciem dicimus, cum ſanguis ſubter cutem ſe ſe diſpergens faciem inficit rubore. *Virg.* 1. *Georg. de Aurora*: At ſi virgineum ſuffuderis ore ruborem, Ventus erit. *Sen. l.* 2. *de Clem. c.* 6. Imbecillos oculos eſſe ſcias, qui ad alienam lippitudinem ſuffunduntur. *Id.* 2. *de Ira*: Suffundere oculorum aciem. h. e. turbare. *Stat.* 11. *Theb.* Suffundi maculis. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 8. Suffundere vires ſibo animalibus ad futuram, h. e. ſuppeditare, vires augere.

Suffuror, aris, d. 1. *rubare occultamente*, [illegible], Ger. *verſtehlen*, Gal. *derober*, Hiſp. *hurtar*, κλέπτω, clam furor. *Plaut. Truc.* 2. 7. 15. Hunc cum video ſieri, ſuffuror, ſuppilo, de præda prædam capio.

Suffuſculus, a, um, adject. aliquantum fuſcus. *Apulej. l.* 2. *A. A.* Proceros, & ſuffuſculus.

Suffuſcus, & Subfuſcus, a, um, adject. *alquanto foſco*, *oſcuro*. *Tac. de Agric. c.* 12. Gignit & Oceanus margarita, ſed ſuffuſca, & liventia.

Suffuſio, onis, f. *ſuffuſione*, ὑπόχυσις, actus ſuffundendi, aſperſio, inſperſio. *Plin. l.* 20. *c.* 13. In tuſſi, uvæ, fellis veteri ſuffuſione. ¶ Speciatim ſuffuſio dicitur morbus oculorum, qui fit ex concreto humore inter tunicas ante ipſam pupillam collecto, quo viſus uſque adeo impeditur, ut diſcretas rerum ſpecies, & colores apprehendere non poſſit, *cataratta*. *Plin. l.* 21. *c.* 20. Habet ſucus utilitates contra ſuffuſiones oculorum. *Celſ. l.* 6. *c.* 6. Suffuſio quoque, quam Græci ὑπόχυσιν nominant, interdum oculi potentiæ, qua cernit, ſe opponit.

Suffuſus, a, um, *aſperſo*, *ſparſo*, ὑποχυθείς, inſperſus, aſperſus. *Cic. l.* 5. *Fam epiſt.* 9. Novi animum cum mihi amiciſſimum, tum nulla in ceteros malevolentia ſuffuſum. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Nam tenuis, ac perlucens, & æquali calore ſuffuſus æther non ſatis aptus ad ſtellas continendas videtur. *Id.* 1. *Tuſc.* Empedocles animum eſſe cenſet cordi ſuffuſum ſanguinem. *Liv. l.* 30. *c.* 15. Maſiniſſæ hæc audienti non rubor ſolum ſuffuſus, ſed lacrymæ etiam obortæ. *Ovid.* 2. *Triſt.* Salibus ſuffuſi, *faceziæ pungenti*. ¶ Comparativum *ſuffuſior* legitur apud *Tertul. de anim. c.* 38. ubi uſurpat pro eo, qui majoris pudoris eſt.

Sugambri, orum, m. iidem qui Sicambri, populi Germaniæ, Rheni amnis accolæ, ubi nunc VVeſtphaliæ Ducatus. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 26. Sic Sugambros in deditionem acceptos. ¶ Adjectiva *Id. Ann.* 4. *c.* 47. Recepti ſubſidio Sugambræ cohortis.

Suggero, ris, geſſi, geſtum, a. 3. *dare*, *ſomminiſtrare*, [illegible], Ger. *underhalten*, *zugeben*, Gal. *bailler*, & *fournir*, Hiſp. *dar lo que era be meneſter*, ὑπεμβάλλω, ſubminiſtro, ſuppedito. *Cic.* 2. *de Or.* Singulis generibus argumentorum copiam ſuggerunt. *Liv. lib.* 3. Suggerere materiam criminibus. ¶ Ponitur etiam pro adjungere. *Cic.* 2. *de Or.* Ambiguum explicatur, cum ea verba, quæ deſunt, ſuggeſta ſunt. ¶ Item pro in locum ſubſtituere, ſufficere. *Liv. l.* 2. Bruto ſtatim Horatium ſuggerunt. ¶ Item pro in memoriam redigere. *Cic.* 2. *Fin. c.* 14. Ubi ſi memoria forte defecerit, tuum eſt, ut ſuggeras. ¶ Item pro ſuadere. *Ulp. l. ſed mihi*, §. *item*, *ff. ex quibus cauſis majores*, &c. Unde quoties æquitas reſtitutionem ſuggerit. ¶ Item pro exigere, poſtulare. *Ulp. l. ut facto circa fin. ff. de hær. inſtit.* Quæ res in propoſito quoque ſuggerit, ut Italicarum rerum eſſe credantur ea res, quas in Italia teſtatur eſſe voluis.

Suggeſtio, onis, *ſuggeſtione*, *ſuggerimento*, actus aliquid conſulendi, vel monendi, ſeu proponendi. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 14. Hoc igitur quod Nerva in Trajano adoptando, quod Trajanus in Adriano, & ceteri deinceps propoſita ſuggeſtione fecerunt &c. *Id. ibid. c.* 19. Referimus ad vos, P. C., Pontificum ſuggeſtionem. *Symmach. l.* 9. *ep.* 82. Sed plura tribues vel tuo proviſa ſtudio, vel illorum ſuggeſtione comperta. ¶ Additur a quibuſdam locus *Quintil. l.* 9. *c.* 2. ubi agens de figura Reſponſionis, inquit: Quod ſchema quidam per ſuggeſtionem vocant. Sed legendum omnino eſt *ſubjectionem* optimis quibuſque Codicib. ¶ Proprie ſuggeſtio ſignificat congeſtionem, additionem unius rei ad aliam: quo ſenſu *Cæl. Aurel. Tard.* 2. 13. Potus ſuggeſtione auctus. h. e. ſubinde addendo largiter datos.

Suggeſtus, us, m. & Suggeſtum, i, n. omne id, quod in altum eſt aggeſtum, a *ſuggero*, quod eſt ſurſum gerere. *Statius l.* 1. *Sylv.* 2. *v.* 113. Celſæ procul aſpice frontis honorem, Suggeſtumque comæ. Quo ſignificatur κόρυμβος τριχῶν, idest, tutulus crinium, ſeu globus capillorum. *Var. l.* 3. *R. R. cap.* 3. Ex ſuggeſto ſaleris prodeunt anates in ſtagnum. ¶ Speciatim ſumitur pro loco editiore, unde ad populum verba fiunt, *pulpito*, [illegible], Germ. *canzel*, *predigſtul*, Gall. *chaire*, Hiſp. *pulpito*, ἀναλογεῖον. *Liv. l.* 8. *c.* 14. Roſtriſque earum ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit. *Plin. l.* 34. *c.* 5. Eodemque in Conſulatu in ſuggeſtu roſtra devictis Antiatibus defixerat. *Cic.* 1. *Divin.* Aſcendere in ſuggeſtum. *Id.* 5. *Tuſc. c.* 20. In ſuggeſtis communibus conſiſtere. ¶ Ponitur etiam ſuggeſtus pro actu ſuggerendi, *ſuggeſtione*. *Ulpian. l.* 1. *Dig. de Magiſtr. conven.* Si ex ſuggeſtu eorum vel nominibus ab eis acceptis Præſes dederit.

Suggillatio, onis, f. *lividura*, *contuſione*, [illegible], actus ſuggillandi. *Plin. l.* 30 *c.* 7. Reliquæ carnes impoſitæ ſuggillationem rapiunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro contumelia, ignominia. *Plin. lib.* 7. *cap.* 43. Juxta hæc Varianæ clades, & majeſtatis ejus fœda ſuggillatio. *Adde Liv. l.* 43. *c.* 14. Scribitur & *Sugillatio*.

Suggillatiuncula, læ, f. parva ſuggillatio. *Claudius Mamert. l.* 2. *c.* 9.

Suggillatus, us, m. idem ac ſuggillatio. *Tert. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 34.

Suggillatus, & Sugillatus, a, um, *livido*, *contuſo*, percuſſus, lividis maculis deformatus. *Plin. lib.* 20. *cap.* 6. Cinis allii ex oleo, & garo illitus ſuggillata, aut liventia ad colorem reducit. *Id. lib.* 28. *cap.* 9. Caſeus recens cum melle ſuggillata emendat. ¶ Tranſlate eſt infamia notatus, contumelia affectus. *Liv. lib.* 4. *cap.* 35. Virum ſpectatum primis annis ſuggillatos, repulſos, riſui patribus fuiſſe; deſiiſſe poſtremo præbere ad contumeliam os.

Sugillo, vel Sugillo, as, a. 1. *percuotere*, *macchiare*, Germ. *kolſch machen*, Gal. *marquer de coups*, Hiſp. *magullar*, ὑπωπιάζω, eſt ita percutere, ut ſub ictu contingant vibices, ac maculæ luridæ. ¶ Tranſlate eſt alicujus exiſtimationem lædere, contumelia afficere, *infamare*, *pungere*. *Ulpian. l. Sed ſi hac lege. Dig. de jus voc.* Si famoſa actio non ſit, & pudorem non ſuggillet. ¶ Sudant Etymologi in aſſignanda hujus verbi origine: alii putant eſſe a *ſub* & *cilium*, et proprie ſignificet cilium, ſeu oculum lividum ictu facere: ſcribuntque duplici gg. alii derivant a *ſugo*, & unicum g appingunt. V. *Voſſ. in Etymol.*

Suggredior, eris, d. 3. *andare occultamente*, *accoſtarſi*, Ger. *heimlich gehen*, Gal. *aller en cachette*, Hiſp. *andar a eſcondidas*, ὑποβαίνω, latenter gradior, accedo. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 11. Cæſis qui barbarorum propius ſuggrediebantur. *Id.* 2. *Ann. c.* 12. ſuggreſſi propius ſpeculatores.

Suggrunda, & ſubgrunda, æ, f. *grondaje*, γεῖσον, γεῖσσον, pars tecti prominens, quæ ſtillicidium e pariete arcetur, a *grunda*, quo nomine in vet. *Gloſſ.* idem ſignificatur, nempe prominentia, & veluti ſupercilium parietis arcendæ pluviæ inventum. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 3. Apes enim ſubter ſuggrundas, ab initio villatiæ uſæ tecto. *Vitruv. l.* 10. *c.* 21. Teſtudo habet ſuperne ſubgrundas proclinatas.

Suggrundarium, ii, neut. ſepulcrum infantium, qui nondum exceſſiſſent diem quadrageſimum. Fulgentius Planciades *l. de ſermone priſco*. Suggrundaria antiqui dicebant ſepulcra infantium, qui necdum quadraginta dies impleſſent, quia nec buſta dici poterant, quia oſſa, quæ comburerentur, non erant, nec tanta cadaveris immanitas, quæ locum tumeſceret, unde neque tumuli appellari merebantur. Adducit deinde *Rutilii Gemini* locum in *Aſtyanacte*. Melius ſuggrundarium miſero quæreres, quam ſepulcrum.

Suggrundatio, vel Subgrundatio, onis, f. γεισώματα, γεισηποδισμός, ſuggrundiorum, h. e. prominentium tectorum ſtructura. *Vitr. l.* 4. *c.* 2. Sub tectis ſi majora ſpatia ſunt, columen in ſummo faſtigio culminis, unde & columnæ dicuntur, & tranſtra, & capreoli, ſi commoda, columen, & cantherii prominentes ad extremam ſuggrundationem.

Suggrundium, ii, n. idem ac ſuggrunda. *Plin. l.* 23. *c.* 13. Alii ſtergethron vocant, quod amatoriis conveniat, alii hypogeſon, quoniam in ſuggrundiis fere naſcitur.

Sugillo. V. Suggillo.

Sugo, is, xi, ctum, a. 3. *ſuggere*, Ger. *ſaugen*, Gal. *ſucer*, Hiſp. *chupar*, μύζω, μυζάω, ſuctum labiis extraho, ſeu elicio. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 1. Ut pene cum lacte nutricis errorem ſuxiſſe videamur. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 47. Alia ſugunt, alia carpunt, alia vorant, alia mandunt.

Sui, ſibi, ſe, *di ſe*, ἑαυτοῦ, pronomen reciprocum primitivum. Eſt generis omnis, & utriuſque numeri. *Cic.* 2. *Fin.* ut & ſui, & Metrodori memoria celaretur. *Id. Fam.* 13. *ep.* 20. A te peto, ut des operam, ut intelligat, meam commendationem uſui magno ſibi fuiſſe. *Id. ad Orat. c.* 28. Ne ipſe quidem ſuæ tantæ eloquentiæ mihi perſuaſiſſet, ut ſe dimitterem. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Cum ad illum ſcribas, nihil te recordari de ſe. ¶ Nonnunquam uſurpatur reciprocum, quemadmodum & *ſuus*. *Horat. lib.* 2. *ſer.* 1. Grande malum Turius, ſi quis ſe judice certet. pro eo. ¶ Interdum *ſe* repetitur. *Virg. Ecl.* 3. At mihi ſeſe offert ultro meus ignis Amyntas. ¶ Quando ablativo *ſe* adjungitur, præpoſitio cum ſemper poſtponitur. *Cic. de Seneƈt. c.* 14. Secum eſſe, ſecumque, ut dicitur, vivere, *vivere a ſe ſteſſo*, quod *Perſ. ſat.* 4. *v.* 52. dixit, ſecum habitare. ¶ Additur ſæpe huic pronomini ſyllabica particula *met*. *Sil. lib.* 13. *v.* 662. Ipſe quidem virtus ſibimet pulcherrima merces, *a ſe ſteſſa*. *Liv. l.* 2. *c.* 12. Ne, ignorando regem, ſemet ipſe aperiret, quis eſſet. *Sueton. de illuſtr. Grammat. cap.* 10. Philoſophus ab ſemet nominatus. ¶ Interdum ſui uſurpatur pro ſuus. *Cic. de Univerſ. c.* 13. Imitantem genitorem, & effectorem ſui. ¶ Dativus *ſibi* eleganter adjectivo *ſuus* adjungitur. *Terent. Adelph.* 5. 8. 36. Suo ſibi hunc jugulo gladio, *col ſuo proprio coltello*. *Cic. de Amic. c.* 3. Factus eſt conſul bis, primum ante tempus, iterum ſibi ſuo tempore. *Col. l.* 12. *c.* 54. Singula ſua ſibi jure eluito, *col ſuo proprio brodo*. ¶ Ire ad ſe, eſt ad domum ſuam. *Plaut. Men.* 3. 2. 12. Repente exportat me ut ad ſeſe irem. Sic *Cic. pro Mil. c.* 19. Devertit Clodius ad ſe ad Albanum.

Suile, is, n. 3. *porcile*, Ger. *ſewſtal*, Gall. *étable a pourceaux*, Hiſp. *cochera*, [illegible], ſtabulum ſuum, ſeptum, in quo nutriuntur porci. Differt ab hara, quod eo nomine ſignificetur ſcropharum cubile, cui ſingulæ ſcrophæ ſeparatim cum ſuis ſuculis includuntur. *Colum. l.* 7. *cap.* 9. Diligens autem porculator frequenter ſuile convertat, & ſæpius haras.

Suillus, a, um, *di porco*, *porcino*, ὕειος, dim. eſt a *ſuinus*, ejuſdem tamen cum illo ſignificationis. *Liv. l.* 22. *c.* 10. Ex ſuillo, ovillo, caprino grege. *Plin. l.* 8. *c.* 52. At in Arabia ſuillum genus non vivit in ullo genere.

Suinus, a, um, *di porco*, ὕειος, quod ex ſue eſt. *Var. l.* 2. *c.* 4. Hinc enim concilium ſuinæ carnis datur populo. Alii leg. *ſuilla*.

Suiones, m. 3. Svvedi pop. Germaniæ, in ora maris Baltici, in Pomerania, inter Lemovios, & Rugios, a quibus *Svvine* fretum inter Uſedomium, & Julinum inſ. videtur nominari. *Tacit. de Germ. c.* 44. & 45.

Sulcamen, inis, n. idem quod ſulcus. *Apul. l.* 6. *A. A.* Glebæ Siculæ ſulcamina.

Sulcator, oris, m. αὐλακοτόμος, qui ſulcat. Tranſlate navigator. *Sil. l.* 7. *v.* 363. Sulcator navita ponti. *Stat. l.* 11. *Theb. v.* 588. Nigri ſulcator Averni. ¶ Item qui rodit. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Proſerp. v.* 340. lateris ſulcator opaci vultor. ¶ Proprie adhibuit *Prudent. l.* 2. *adverſ. Symmach. v.* 939. Leontini ſulcator campi.

Sulcatus, a, um, [illegible], *ſolcato*. *Lucan. l.* 1. *v.* 168. Et quondam duro ſulcata Camilli Vomere.

Sulci, vel Sulchi, orum, m. *Sola*, urbs Sardiniæ in ora Auſtrali, *Claudian. de B. Gildon. ad fin.* Pars adit antiqua ductos Carthagine Sulcos. ¶ Ejus incolæ Sulchitani dicuntur a *Plin. l.* 3. *c.* 7.

Sulco, as, a. 1. *ſolcare*, *far ſolchi*, German. *furch machen*, Gal. *couper en ars par rayons*, Hiſp. *aſſulcar*, αὐλακίζω, ſulcos facio, proſcindo. *Col. l.* 11. *c.* 2. In ſubacta jam terra latiores porcæ ſulcantur. ¶ Ponitur etiam pro effodere, excavare. *Plin. lib.* 9. *cap.* 6. Satianſque ſe per complures dies, alveum in vado ſulcaverat. ¶ Tranſlate uſurpatur pro navigare. *Virg.* 10. *Æn.* Sulcat maria alta carina. *Ovid. l.* 1. *de Ponto el.* 4. Nos fragili ligno vaſtum ſulcavimus æquor. Eadem ratione *Propert. l.* 4. *eleg.* 8. pedibus teneris ſulcare pruinas. hoc eſt ambulando findere. ¶ Item pro corrugare, aſperum, & inæqualem facere. *Ovid.* 3. *Met.* Sulcavitque cutem rugis.

Sulculus, i, m. *ſolcherto*, αὐλάκιον, parvus ſulcus. *Col. l. de Arb. cap.* 30. Surculis diſponi per ſulculos pedales convenit.

Sulcus, ci, m. *ſolco*, [illegible], Ger. *furch*, Gall. *rayon*, Hiſp. *ſulco*, αὖλαξ, foſſa oblonga, quæ inter arandum fit vomere. Differt a ſcrobe, quod ſulcus eſt proſciſſio terræ in longum producta, ſcrobs in figuram quadratam, vel circularem, aut ſimilem. Vel quia ſulcus non tantæ profunditatis eſt, quanta ſcrobs efficitur. *Cic. l.* 2. *de Divin. cap.* 23. Cum terra araretur, & ſulcus altius eſſet impreſſus. *Virg.* 1. *Georg.* At ſi non fuerit

rit tellus fœcunda, ſub ipſum Arcturum ſat erit tenui ſuſpendere ſulco. *Id. Ecl.* 4. Telluri infindere ſulcos. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Arvum ſulcis ſubigere. ¶ Interdum accipitur pro ipſa aratione. Hinc fit, ut tertio, quarto, quinto ſulco ſerere dicamus, pro eo, quod eſt tertia, quarta, aut quinta aratione. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Quarto ſeri ſulco, Virgilius exiſtimatur voluiſſe, cum dixit, optimam eſſe ſegetem, quæ bis Solem, bis frigora ſenſiſſet. Adde *Plin. jun. l.* 5. *ep.* 6. ¶ In vitium quoque, cæterorumque arborum plantationibus ſulcum appellamus foſſam in longum ductam, in qua plantantur ſemine. *Virg.* 2. *Georg.* Aut unde tenui vitem committere ſulco. ¶ Translate dicitur de quacunque re, quæ in longitudinem excavata eſt, ut de rugis in veſte, & in fronte, de vulneribus, &c. *Claud. l.* 3. *v.* 425. *de raptu Proſerp.* Et ora fatiſcunt Vulneribus, grandeſque rubent in pectore ſulci.

Sulfur, V. Sulphur.

Sulla. V. Sylla.

Sulmo, onis, m. *Sulmona*, *Solmona*, urbs parva Pelignorum, in Aprutio, apud Sarum fl. inter Aquilam & Venafrum, patria Ovidii Poetæ. Hinc ille 4. *Triſt. eleg.* 10. Sulmo mihi patria eſt, gelidis uberrimus undis, Millia qui novies diſtat ab urbe decem. ¶ Condita eſt, & nominata e Solymo Phrygio, ut *Idem* docet 4. *Faſt. v.* 79.

Sulmonenſis, ſe, adject. *di Sulmona*, ad Sulmonem pertinens. *Juven. Sat.* 6. *v.* 186. De Sulmonenſi mera Cecropis.

Sulphur, uris, n. *ſolfo*, *zolfo*, גפרית, Ger. *ſchwebel*, Gall. *ſoufre*, Hiſp. *açufre*, θεῖον, terræ pinguedo, quæ e *Plin. l.* 35. *c.* 15. terræ generibus eximatur, ab aliis quibuſdam inter metallica corpora, ſeu mineralia enumeratur. *Virg.* 3. *Georg.* Et ſpumas miſcent argenti, ac ſulphura viva. *Id.* 2. *Æn.* Et lata circum loca ſulphure fumant. *Plin. l.* 35. *c.* 15. In terræ autem reliquis generibus, vel maxime miræ naturæ eſt ſulphuris, quo plurima domantur. Naſcitur in inſulis Æoliis inter Siciliam, & Italiam, quas ardere diximus. Sed nobiliſſimum in Melo inſula. In Italia quoque invenitur in Neapolitano, Campanoque agro, collibus, qui vocantur Leucogæi. Quod eſt cuniculis effoſſum, perficitur igni. Hæc *Plin.* ¶ Sulphur ſacrum, eſt fulmen, quia ubi cecidit ſulphureum odorem relinquit. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 25. ocius ilex Sulphure diſcutitur ſacro. ¶ *Voſſius in Etymol.* putat rectius ſcribi *ſulfur*, quia hæc vox apud Latinos tantum in uſu eſt. At *Manut. in Orthogr.* conſuetudinem probat ſcribendi cum *ph*, additque in quibuſdam vet. monumentis legi *ſulpur*, quia Veteres aſpirationem parce adhibebant.

Sulphurans, antis, nom. ex particip. idem ac ſulphureus, ut aquæ ſulphurantes. *Tertul. adverſ. Valentinian. c.* 15.

Sulphuraria, æ, f. *ſolfanaria*, ſulphuris fodina, vel locus ubi ſulphur præparatur. *Leg.* 8. *Dig. de Pœnis*, & *l.* 52. *Dig. de Furtis*.

Sulphuratio, onis, f. mixtura ſulphuris ſubterranea, ſulphuris locus ſub terra. *Sen. l.* 3. *Nat. Quæſt.* Aut ſulphuratio contraxit humorem.

Sulphuratus, a, um, *inſolforato*, θειώδης, quod ſulphur habet admiſtum. *Martial. l.* 10. *ep.* 3. Sulphurata empta ramenta. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Depreſſis puteis ſulphurata, vel aluminoſa occurrentia putearios necant. *Tertul. l.* 1. *cont. Marcian. c.* 28. Sulphuratiorem eis gehennam præparabit. ¶ Sulphurata, orum, abſolute, ſunt ligna exilia, vel fila ſulphure imbuta ad ignem accendendum, *ſolfanelli*. *Martial. l.* 1. *epigr.* 42. Pallentia ſulphurata fractis permutat vitreis. *Plin. lib.* 36. *cap.* 19. Scintillæ exceptæ ſulphuratis, aut fungis.

Sulphureus, a, um, *ſulfureo*, θειώδης, quod ex ſulphure eſt, ſive ſulphuris naturam, odorem, colorem refert. *Virg.* 7. *Æn.* Audiit amnis Sulphurea Nar albus aqua. *Plin. l.* 36. *c.* 19. Cum uritur, odorem ſulphureum reddit.

Sulphuroſus, a, um, adject. idem ac ſulphureus, ut Sulphuroſi fontes. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3.

Sulpicia, æ, f. poetria Romana nobilis, cujus ingenium, caſtitatem, fidemque erga maritum laudat *Martial. l.* 10. *epigr.* 35. & 38. Extat ejus carmen, ſeu ſatyra, quæ in Domitiani tempora invehitur. Duos præterea ſenarios jambicos ex ejus carminibus allegat vetus Juvenalis *Scholiaſtes ad Sat.* 6. *v.* 535.

Sulpicius, ii, (rectius quam *Sulpitius*, ut ex vet. monum. oſtendit *Manut. in Orthogr.*) nomen Romanum multorum illuſtrium virorum. C. Sulpicius Gallus, P. Sulpicius, & Serv. Sulpicius nobiles eloquentia fuere; quos laudat *Cic. in Brut. c.* 20. & 55. & *de Haruſp. reſp. c.* 19. ¶ Sulpicius Apollinaris Grammaticus, Pertinacis Imperatoris præceptor, laudatur a *Gel. l.* 4. *c.* 17. ut vir præſtanti literarum ſcientia. Hic Terentii fabularum periochas jambicis verſibus ſcripſit. ¶ Severus Sulpicius Natione Gallus, æqualis D. Hieronymi, ſcripſit eleganti, & terſo ſtilo, ut illis temporibus, vitam B. Martini, & duos præterea ſacræ hiſtoriæ libros. Hunc *Joſephus Scaliger in prolegom. de emendat. temp.* Eccleſiaſticorum ſcriptorum puriſſimum merito appellat.

Sultis, *ſe volete*, εἰ βούλεσθε, ſi vultis, apud veteres, qui eo utebantur ad imperium leniendum. *Plaut. Capt.* 2. 3. 96. Servate iſtum, ſultis, intus ſervi, ne quoquam pedem Efferat ſine cuſtode. *Id. Aſin. prol. v.* 2. Hoc agita, ſultis, ſpectatores, nunc jam.

Sum, es, fui, n. anom. *eſſere*, היה, Ger. *ſeyn*, Gal. *être*, Hiſp. *ſer*, εἰμί, ὑπάρχω, habeo eſſentiam, exiſto. Putatur eſſe ab εἰμί, ſive, ut Æoles dicebant, ἐμμί, vel, ut Dores, ἐμμί, vel e futuro ἔσομαι per Aphæreſim, & Apocopen. et eſt ab ἐστί, eſt ab ἐστί, abjecto ι. A Grammaticis appellatur verbum ſubſtantivum, quod, cum cætera omnia verba actionem importent, aut paſſionem, ſolum hoc ſit verbum, quod ſubſtantiam rei denotet. In hac acceptione eſt primi ordinis neutrorum, & conſtruitur cum nominativo præcedente. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* De Diis, neque ut ſint, neque ut non ſint, habeo dicere. ¶ Vel cum duobus nominativis, uno præcedente, altero ſubſequente. *Cicer. de Amic.* Nihil enim ſtabile eſt, quod infidum eſt. ¶ Aliquando verbum *ſum* omittitur. *Virg.* 1. *Æn.* Tu ne ille Æneas, quem Dardanio Anchiſæ, &c.? *Id. l.* 3. Nam Polydorus ego. ¶ Accipitur etiam pro vivere. *Cic. Att. l.* 12. Longumque illud tempus, cum non ero. ¶ Item pro manere, commorari. *Cicer. lib.* 4. *Fam. ep.* 7. Nonne mavis ſine periculo domi tuæ eſſe, quam cum periculo alienæ? *Id. l.* 2. *de Orat.* Ut hic ſitis hodie. ¶ Item pro expoſitum eſſe, vergere, *eſſere a dirimpetto*, cum accuſ. & præp. *ad*. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenæos montes, & eam partem, quæ eſt ad Heſperium. ¶ Item pro ſolere. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 20. Quod ſi, ut es, ceſſabis, laceſſam. ¶ Nonnunquam pretium importat, idem fere ſignificans, quod valeo, ſive æſtimor, in qua ſignificatione genitivum exigit pretii incerti, ſeu indeterminati, vel ablativum pretii certi, aut determinati. *Terent. Adelph.* 3. 9. 50. Argentum, quanti eſt, ſumito. h. e. quanto pretio valet. *Cic.* 1. *Offic.* Ita fit, ut animadvertere agere pluris ſit, quam cogitare prudenter. *Id.* 4. *Verr.* Cum in Sicilia ſeſtertiis binis tritici modius eſſet, ad ſummam ternis. ¶ Uſurpatur etiam cum dativo perſonæ æſtimantis. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 15. Magni erunt mihi tuæ literæ. ¶ Interdum refertur ad dominium, vel poſſeſſionem, & genitivum poſcit. *Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 13. Jam me Pompeji totum eſſe ſcis. ¶ Interdum ad proprietatem, cum genitivo, *Cic. de Sen.* Ut petulantia, ut libido magis eſt adoleſcentum, quam

ſenum. ¶ Interdum ad convenientiam, congruentiam. *Cic.* 1. *de Or. c.* 18. Nitidum quoddam genus eſt verborum, ſed palæſtræ magis, & olei, quam hujus civilis turbæ atque fori. ¶ Interdum ad opus, munus, officium cum gen. *Cic. pro L. Man.* Erit igitur humanitatis veſtræ magnum eorum civium numerum calamitate prohibere. ¶ Significat etiam habere. Tunc eſt tertii ordinis. *Cic.* 3. *Offic.* Nulla enim nobis cum Tyrannis ſocietas, ſed potius ſumma diſtractio eſt. *Terent. Hecyr. prol.* Hecyra eſt huic nomen fabulæ. *Plaut. Amph. prol. v.* 19. Nomen Mercurio eſt mihi. ¶ Item afferre, afficere. Uſurpatur cum duobus dativis. *Cic.* 1. *Offic.* Cui dedecori eſſe nefas, & vitium judicandum eſt. *Id. l. c.* Idque etiam Reipublicæ eſt ornamento, homines externos hoc liberalitatis genere in Urbe noſtra non egere. ¶ In hac acceptione reperitur etiam cum dat. & ablat. *Plaut. Mil.* 3. 1. 145. Nihil me pœnitet jam, quanto ſumptu fuerim tibi. Sed in re illa *quanto ſumptu* dativus eſt. Nam dativus quartæ declinationis priſcis ſeculis etiam in *u* exibat. Adde, quod uno loco alii leg. *ſumptui*. ¶ Signat quoque aptum eſſe, cum dativo. *Ulpian. l. qui pœnam legat*, *ff. de pen. leg.* Ariſto notat, etiam quæ eſui, potuique non ſunt, contineri legato. ¶ Denotat etiam laudem, vel vituperationem, partem, ſtatum, affectionem corporis, vel animi, vel quid ſimile. Et uſurpatur vel cum genit. vel cum ablat. ut neutrum ſecundi ordinis, vel quinti. Cum quibuſdam tamen nominibus uſurpatur neceſſario cum ablativo, ut *Eſſe animo bono*, *virili*, *præſenti*, *vacuo*, *Eſſe mira alacritate*, *eſſe capite*, vel *ſupercilio caſſo*: cum quibuſdam aliis uſurpatur potius in ſecundo ordine, quam in quinto, ut *Eſſe nullius conſilii*, *Eſſe tibi nominis*, & *fere vulgaris*. *Cic. pro Sext.* Nimium me timidum, nullius animi, nullius conſilii fuiſſe confiteor. *Id. l.* 6. *Fam. ep.* 16. Fac, animo forti, magnoque ſis. *Id.* 4. *Ver. c.* 35. Eſſe ſummo honore. *Id.* 14. *Fam. epiſt.* 3. Eſſe ſtudio mirifico erga aliquem. *Id. de Amic.* Quin etiam ſequitur ea aſperitate eſt, & immanitate naturæ. *Id.* 3. *de Leg.* Qua quiſque ſit lege, conditione, fœdere. *Id. l.* 16. *ep.* 13. Incredibili ſum ſollicitudine de tua valetudine. ¶ Significat etiam accidere, evenire. *Horat. lib.* 3. *od.* 1. Eſt, ut vir viro latius ordinet arbuſta ſulcis. *Cic. Attic. l.* 3. *ep.* 21. Si erit, ut volumus. ¶ Item licere, cum infinito. *Virg. Æn.* 6. *v.* 595. Nec non & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erat. *Gell. l.* 13. *c.* 24. Eſt tamen non uſquam invenire, ita ſcripſiſſe quoſdam. ¶ *Eſſe ab aliquo*, & pro aliquo eſt cum aliquo ſentire, ab aliquo ſtare, alicui favere. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 38. Critolaus erat ab Ariſtotele. *Id. pro Cluent.* Judicia partim nihil contra Habitum valent, partim pro eo ſunt. ¶ *Eſſe ab aliquo* ſignificat etiam ex alicujus familia, vel domo eſſe. *Terent. Andr.* 3. 1. 3. Ab Andria eſt ancilla hæc. *Plaut. Curcul.* 2. 3. *v.* 81. Credo, te eſſe ab illo. ¶ *Apud aliquem recte eſſe*, eſt eum, ejuſque omnia bene ſe habere. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 7. (al. 5.) Apud matrem recte eſt, eaque nobis curæ eſt, *tutto va bene*. Eodem ſenſu dicimus, bene, vel male eſſe alicui. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 22. Spero ex tuis literis, tibi melius eſſe. *Ter. Adelph.* 1. 1. 8. Cogitet, tibi bene eſſe ſoli, cum ſibi ſit male. ¶ Eſſe apud aliquem, vel cum aliquo, interdum ponitur pro cœnare apud aliquem. *Ter. Heaut.* 1. 1. 110. Dionyſia hic ſunt; hodie apud me ſis, volo. Et 1. 2. 21. Quam vellem Menedemum invitatum, ut nobiſcum hodie eſſet lautius. ¶ Adhibetur interdum eleganti circumlocutione. *Terent. Phorm.* 5. 8. Sin eſt, ut velis manere illam apud te. h. e. Sin vis illam manere, &c. *Horat. lib.* 1. *ep.* 12. non eſt ut copia major Ab Jove donari poſſit tibi. h. e. non poteſt tibi donari &c. ¶ Præterea infiniti prope ſunt hujus verbi uſus. Eſſe in intimis alicujus, *eſſer de' più intrinſeci*. *Cic. Att.* 4. *ep.* 16. Sic eſſe in amore, in deliciis, eſſe in gratia cum aliquo, apud *Eund. Verr.* 6. *c.* 1. & *Attic.* 5. *ep.* 9. ¶ Eſt mihi in animo, *ho intenzione*. *ho ſtabilito*. *Id. Attic.* 3. *ep.* 11. ¶ Eſſe in ſpe, *ſperare*. *Id. Fam.* 14. *ep.* 3. ¶ Eſſe in mora alicui, *impedirlo*, *trattenerlo*. *Terent. Andr.* 2. 5. 13. ¶ Eſſe in noxa, *eſſer reo*. *Ter. Phorm.* 2. 1. 36. ¶ Eſt mihi minus cum illo, *non ſono troppa ſuo confidente*. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 10. ¶ *Eſſe in aliqua re* aliquando ſignificat habere, poſſidere. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 30. Nullam arbitramur de ea hereditate controverſiam eum habiturum: & eſt hodie in bonis. Adde *Verr.* 6. *c.* 6. ¶ *Eſſe ad aliquid* eſt prodeſſe. *Cato R. R.* 2. 15. Eſt ad alvum crudam. ¶ Infinitum *eſſe* ponitur aliquando pro rei natura, *l'eſſenza*, τὸ εἶναι. *Lucret. l.* 4. *v.* 98. Neceſſe eſt Eſſe in imaginibus miſſis conſiſtere eorum. ¶ In conjunctivo olim uſurpabatur *ſiem*, *ſies*, *ſiet*, pro *ſim*, *ſis*, *ſit*. *Cic. in Orat. c.* 47. *Siet* plenum eſt, *ſit* imminutum; licet utaro utroque. *Ter. Phorm.* 5. 4. Sin poteſt, in proba ſiem. *Plaut. Amph.* 1. 1. 54. Sin aliter ſient animati. Et 3. 2. 43. Irata ne ſies. ¶ In imperativo ſecunda perſona eſt *es*, & *eſto*. *Terent. Eun.* 1. 2. 4. Bono animo es. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 56. Si dixeris, hæc ei multa eſto. ¶ Sæpe *eſto* eſt aſſentientis, & concedentis, *ſia così*, *diſſi*. *Ter. Heaut.* 3. 3. 10. At mihi fides apud hunc eſt, &c. Ch. eſto: at certe concedet, &c. *Virg.* 7. *Æn.* Non dabitur regnis, eſto, prohibere Latinis. ¶ Participia ens, & *futurus* V. ſuis locis.

Sumen, inis, neut. οὖθαρ, ὑπογάστριον, eſtimus venter ſuillus infra umbilicum cum ipſis uberibus, ſumminis olim Romæ in deliciis habitus, præcipue ſi ex primipara exciſus eſſet ſue uno die poſt fœtum editum. G. Cyr. ὑπογάστριον, *ſubmen*, *ſuburmeale*. Item ὑπογάστριον, *ſumen*. Dictum eſt e *ſue*. Nam ſuis eſt abdomen. Vel potius eſt e ſugendo, quaſi ſugimen: quæ Nonii ſententia eſt, qui & *Lucilium* pro mulieris uberibus uſum docet *c.* 6. *n.* 54. Lucilii autem verba ſunt: Quod ſi nulla poteſt mulier tam corpore duro Eſſe, tamen tenero moveat ſuccuſſa lacerto, Et mamma uberior lactanti in ſumine ſidat. ¶ Propria tamen eſt ſumen ea pars ſuilli ventris, quæ ubere continetur, ut dictum eſt. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Proxima ejectitiæ eſt occiſæ uno die poſt partum. Hujus & ſumen optimum, ſi modo fœtus non hauſerit: ejectitiæ deterrimum. *Martial. l.* 13. *diſt.* 44. Eſſe putes nondum ſumen: ſic ubere largo effluit, Et vivo lacte papilla tumet. Alii leg. eſſe putes nudum ſumen. ¶ Translate uſurpatur pro pinguedine, ubertate. *Varro l.* 1. *de R. R. cap.* 7. Campos Roſeæ Italiæ dixit eſſe ſumen, in quo relicta pertica poſtridie non appareret propter herbam.

Suminatus, a, um, adject. ut ſuminata caro, apud *Arnob. l.* 2. h. e. caro ſuminis. ¶ Suminata etiam dicitur ſcrofa, quæ lactat ſuculos. *Lamprid. in Alex. Severo*, *c.* 22. Juſſit, ne quis ſuminatam occideret, ne quis lactantem. h. e. neque ſcrofam, neque ſuculum, ſeu porcellum.

Summa, æ, fem. *ſomma*, סכום, Germ. *ein ſum*, *hauptbegriff*, Gal. *ſomme*, *abregé*, Hiſpan. *ſuma*, κεφάλαιον, collectio, ſeu quantitas rerum, quæ numerantur. Ita dicitur a *ſummus*, quia vere ſummus eſt is numerus, quo colligitur totum. *Cic. in Hort.* apud *Non. c.* 3. *n.* 18. Quid tu, inquam, ſoles, cum rationem a diſpenſatore accipis, ſi æra ſingula probaſti, ſummam, quæ ex conſecta ſit, non probare? *Id.* 1. *Off. cap.* 18. Addendo, deducendoque videre, quæ reliqui ſumma fiat. *Id. Attic.* 5. *ep.* 21. Summam ſubducere, *ſommare*. Sic ſummam conficere. *Id. in Somn. Scip. c.* 2. & ſummam facere. *Id. Verr.* 4. *cap.* 53. Apud *Sueton. in Domitian. cap.* 11. actor ſummarum non dicitur, qui rationibus diſpungendis præeſt. *Plin. lib.* 9. *c.* 35. Quæ ſummæ quadringentiens ſeſtertium colligebat, *aſcendeva*, *montava*, *faceva*, &c. ¶ Uſurpatur ſæpe

trans-

Digitized by Google

tranſlete. *Quinctil. l.* 1. *cap.* 1. Majora tamen aliqua diſcet puer eo ipſo anno, quo minora didiciſſet. Hos per ſingulos annos prorogatum in ſummam proficit. h. e. in cumulum excreſcit. ¶ Dicitur etiam de capite cujuſcunque rei. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 9. *v.* 37. Summa ducum Atrides. h. e. princeps, & caput cæterorum ducum. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 76. Summa eſt, in qua mihi gratiſſimum facere poſſis, ſi curaveris, &c. *queſta è la conclusione*. *Id. pro Roſc. Am. c.* 51. Summa Reipublicæ in hujus periculo tentatur. *Sen. extrema epiſt.* 40. Summa ergo ſummarum hæc eſt: tardiloquum te eſſe jubeo. *Quinctil. l.* 3. Altero, quo ſignificamus ſummam illam, in qua cauſa vertitur, *il punto principale*. ¶ Summam habere, eſt primum locum obtinere. *Plaut. Trucul.* 4. 2. 15. Salus ſummam habet hic apud nos. Summa rerum, *tutte le coſe*. *Liv. l.* 1. Qui ſummæ rerum præeſſent. *Id. l.* 3. Veniſſetque in periculum ſumma rerum. ¶ Ponitur etiam pro complemento. *Quinctil. l.* 3. *c.* 1. Huic ſtudium, & incrementum dederit utilitas, ſummam ratio, & exercitatio. ¶ Ad ſummam, in ſumma, ut ſummatim comprehendam, ne plura, breviter. *Cic.* 1. *Off. c.* 41. Ad ſummam, ne agam de ſingulis, &c. *Id.* 4. *Fin. c.* 21. Ad ſummum ea, quæ Zeno æſtimanda, & ſumenda, & apta naturæ eſſe dixit, eadem illi bona appellant. ¶ In ſumma, idem, ac ad ſummam. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep. ult.* Druſus erat de prævaricatione a tribunis ærariis abſolutus, in ſumma quatuor ſententiis, cum ſenatores, & equites damnaſſent. *Id. ib. l.* 3. *ep.* 5. Et in omni ſumma me ad otium converto, *in ſomma delle ſomme*. Adde *Plin. l.* 1. *ep.* 22.

Summalis, le, adject. qui ſummam continet, completus. *Tertullian. adverſ. Hermog. c.* 31.

Summanalia, ium, n. 3. liba farinacea in modum rotæ efficta, ut ait *Feſtus*, a *Summanus*, quia eorum in ſacris Summanis uſus erat.

Summano, as, a. 1. omnia rapio, ac devoro, Plutonis, ſive Orci inſtar, a *Summanus*. Quidam deducunt a *manus*, ut ſit idem, ac involare, ſive manus vola arripere. Verum obſtat, quod ſecunda ſit porrecta, ut verſus tertius, & quivis ex his, quos infra afferimus, oſtendunt. Sunt enim jambici ſenarii, qui trochæum reſpuunt. *Plaut. Curc. a.* 3. *v.* 43. LE. Quis tu homo es? CU. Libertus illius, quem omnes Summanum vocant. LE. Summane, ſalve. Qui Summanus? fac, ſciam. CU. Quia veſtimenta, ubi obdormivi ebrius, Summano. Ob eam rem me omnes Summanum vocant.

Summānus, i, m. ᾅδης, Plutonis cognomentum, a Manibus, quaſi ſummus Manium, ut ſcribit *Capella l.* 2. quanquam *Ovid.* 6. *Faſtor. v.* 731. tanquam incerti aliquius Dei meminit, & de quo non conſtet, cum inquit: Reddita, quiſquis is eſt, Summano templa feruntur. Huic Deo nocturna fulgura attribuebantur, ſicut Jovi diurna, ut *Plin. l.* 2. *c.* 52. docet. Templum habuit Romæ, eodem *Plin.* teſte *l.* 29. *c.* 4. non longe ab æde Juventutis. Mentionem ejus fecit & *Cic. l.* 1. *Div. c.* 10. & *Plaut. Bacch.* 4. 8. 54. ubi & *Submanus* legitur.

Summarium, ii, n. *ſommario*, Ger. *auſzug*, Gal. *ſommaire*, Hiſp. *ſumario*, ἐπιτομή, idem quod breviarium, a *ſumma*. *Sen. ep.* 39. Vide, ne plus profectura ſit ordinaria oratio, quam quæ nunc vulgo breviarium dicitur, olim cum Latine loqueremur, ſummarium dicebatur.

Summārius, ii, m. *primario*, princeps, primarius. *Cic. Attic. l.* 10. *ep.* 1. Niſi forte iſte ſummarius ei poteſt perſuadere, ut &c. ita legit *Lambinus*. Videtur autem Cicero perſtringere aliquem ex factione Cæſaris, qui cæteris antecellere vellet, vel etiam ipſi Cæſari, qui ſummæ rerum imperium affectabat. Verum Critici fere omnes eam lectionem ſuſpectam habent: itaque alii *Summanus*, alii *ſommarius*, alii *Numarius*, alii denique aliquid aliud nomen diſſimile ſubſtituunt.

Summas, atis, com. *primate*, *principe*, *primario*, [Hebrew], Germ. *derobeſt*, Gal. *primat*, Hiſp. *grande*, *principal*, ἄριστος, optimas, primas, princeps civitatis, a *ſummus*. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 90. Nunc tibi hæc ego loquor, deliciæ ſummatum virum. *Apul. l.* 11. Benevolis præceptis ſummatis Deæ recreatur. h. e. Iſidis Deæ præpotentis. *Sidon. l.* 9. *ep.* 6. Puella moribus, natalibuſque ſummas.

Summātim, adverb. *ſommariamente*, *brevemente*, German. *zu oberiſt*, Gall. *ſommairement*, *brief*, Hiſp. *brevemente*, κεφαλαιωδῶς, ἐπιτόμως, ἐν ἐπιτομῇ, in ſumma, breviter, & omnibus quaſi ſimul comprehenſis. *Cicer. Att. lib.* 5. *ep.* 16. Dum hæc, quæ longiorem deſiderant orationem, ſummatim tibi perſcriberem. *Id. l.* 10. *Famil. epiſt.* 28. Sed ille cognoſces ex aliis, a me pauca, & ea ſummatim. ¶ Aliquando etiam ſummatim a *ſummus* fit, & ſignificat in ſumma extremitate, per ſummum. *Col. de arb. l.* 3. *cap.* 6. Sin autem eo uſque exarunt (ſcilicet vineæ truncus) ut curvari non poſſit, primo anno ſummatim, ita ne radices eruas, aut lædas, ablaqueato.

Summātus, us, m. *ſignoria*, πρωτεῖον, ἀρχή, imperium, & rerum ſumma, principatus. *Lucret. l.* 5. *v.* 1141. Imperium ſibi cum, ac ſummatum quiſque petebat.

Summe, adverb. *ſommamente*, German. *zum hoechſten*, Gall. *extremement*, Hiſpan. *muy grandemente*, ὡς τὰ μάλιστα; maxime, excellenterque. Jungitur fere nominibus poſitivis; raro ſuperlativis. *Cicer. lib.* 13. *Famil. epiſt.* 19. Tale enim tuum judicium de homine eo, quem ego unice diligo, non poteſt mihi non ſumme eſſe jucundum. *Plin. epiſt.* 11. (al. 27.) *lib.* 10. Habui illum Quæſtorem in Conſulatu, mei ſumme obſervantiſſimum.

Summergo, V. Submergo.

Summĭtas, atis, f. *ſommità*, *altezza*, [Hebrew], Germ. *die hohe*, Gall. *ſommet*, Hiſp. *cima*, ἄκρον, vertex, ſive faſtigium, altitudo. *Pallad. l.* 1. *tit.* 6. Ut quatuor pedibus a terra ſummitas ejus (vitis) inſurget. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 6. Cum duæ ſummitates duabus interjectionibus cinciuntur. *Cenſorin. de die nat. c.* 13. Ad terræ ſummitatem.

Summitto. V. Submitto.

Summo, adverb. *in fine*. *Quintil. l.* 7. *c.* 1. Ut putet primo firmum eſſe ponendum, ſummo firmiſſimum, imbecilliora medio, quia & initio movendus ſit judex, & ſummo impellendus.

Summœniānus, a, um, adject. Summœnianæ dicebantur meretrices, quæ Romæ ſub ipſis urbis mœnibus in fornicibus habitabant. *Martial. l.* 3. *ep.* 82. Summœnianas cœnet inter uxores. Adde *l.* 11. *ep.* 62.

Summœnium, ii, neut. locus Romæ ſub mœnibus, ubi meretrices proſtabant. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 35. At meretrix abigit teſtem veloque, ſeraque: Nullaque Summœni fornice rima patet. Alii leg. *ſeminivi*.

Summŏpĕre, adv. *ſommamente*, [Hebrew], Ger. *zum hoechſten*, Gal. *extremement*, Hiſp. *muy grandemente*, μάλιστα, maxime, vehementiſſime. *Cic. de Invent. l.* 1. *c.* 8. Vitia vero hæc ſunt certiſſima exordiorum, quæ ſummopere vitare oportebit.

Summŏtĕnus, adverb. *fino alla ſommità*. *Apulei. l.* 3. *Metam.* Floribus celeriter ſeſſis, ac floreſcentibus ſummotenus.

Summŏveo. V. Submoveo.

Summŭla, æ, f. parva ſumma. *Sen. ep.* 76. Summulas minutas diſtribuit flentibus ſervis. *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 174. Summula ne pereat.

Summum, i, neut. ſumma, ſeu altiſſima pars, faſtigium, vertex. *Cic. de Div. c.* 17. Bacillum incurvum, & leviter a ſummo inflexum. *Idem* 3. *Fin. c.* 14. Qui demerſi ſunt in aqua, nihilo magis reſpirare poſſunt, ſi longe non abſunt a ſummo, quam etiam ſi eſſent in profundo.

Summum, adv. *al più*, τὸ μέγιστον, τὸ ἀνώτατον, ad ſummum. *Cic.* 5. *Verr.* Duo millia nummum, aut ſummum tria dediſſet. *Id. Att. l.* 12. *epiſt.* 43. Scies igitur fortaſſe cras, ſummum perendie.

Summus, a, um, *ſommo*, *ſupremo*, ὕψιστος, ὑπέρτατος, ἔσχατος, ſupremus, altiſſimus, a ſupremus per Syncopen. *Virg.* 4. *Æn.* Summoque ululavit vertice Nymphæ. *Nepos in Annib. c.* 9. Amphoras complet plumbo, ſummas operit auro. h. e. ſummam amphorarum partem. *Cicer.* 4. *Fin. c.* 23. Ad ſummum aquam appropinquare, *a fior d' acqua*. ¶ Ponitur etiam pro extremo, ſive ultimo. *Virg.* 2. *Æn.* Venit ſumma dies, & ineluctabile tempus Dardaniæ. *Cic. in Hort.* apud *Non. c.* 5. *n.* 440. Vixit ad ſummam ſenectutem valetudine optima. ¶ Item pro maximo, præſtantiſſimo, ampliſſimo. *Cic. pro L. Man.* In ſummo Imperatore quatuor has res ineſſe oportere, &c. *Id. ibid.* Omnia ſumma in eo ſunt. *Id.* 3. *de Leg. c.* 16. Utinam iſto animo, atque virtute nobiſcum verſari in ſumma republica, quam in municipali maluiſſes. h. e. in Romana. ¶ Aliquando pro laudabili, glorioſo. *Virg.* 9. *Æn.* Me ne igitur ſocium ſummis adjungere rebus, Niſe, fugis? ¶ Item pro nobili, illuſtri. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 18. Summo loco natus. *Plaut. Moſtell.* 5. 2. 20. Summis nati generibus. ¶ Summa hieme dicitur, cum maxime ſævit, *il cuor dell' inverno*. *Cic.* 13. *Fam. epiſt.* 60. Quod pro ſalute mea multa pericula adierit, ſæpe ſumma hieme navigarit. Sic *Verr.* 7. *cap.* 31. Summa æſtas. ¶ Summa res, eſt idem quod ſumma rerum. *Virg.* 2. *Æn. v.* 322. Quo res ſumma loco, Panthu? *Tacit. hiſt.* 4. *c.* 72. Summæ rei periculum facere. ¶ Summus amicus, *amico intrinſeco*. *Ter. Phorm.* 1. 1. Amicus ſummus meus, & popularis Geta. ¶ Aliquando ſummus ſine ſubſtantivo ponitur, ſed intelligitur *amicus*. *Ter. Eun.* 2. 2. Plurima ſalute Parmenonem Summum ſuum impertit Gnatho. ¶ Ad ſummum, *al più*, *al più*. *Cic. pro Mil.* Unus, aut ad ſummum duo inventi ſunt, qui Milonis cauſam non probarent. h. e. non plures, quam unus, aut duo ex omnibus. ¶ A ſummo bibere, eſt, quod Græci dicunt ἀπ' ἄκρου πίνειν, h. e. ab eo conviva, qui ſummus, h. e. primo loco accumbit, uſque ad imum. *Plaut. Perſ.* 5. 1. 19. A ſummo ſeptenis cyathis committe hos ludos. *Id. Aſin.* 5. 2. 41. Da, puere, ab ſummo; tu interibi ab imo da ſuavium. V. *Accumbo*.

Summuſſo, as, n. 1. tacite muſſo. *Ennius* apud *Feſtum*. Quintus in occulto ſummuſſabat. *Accius ibid.* Non decet jam ſummuſſare.

Summuſſus, i, m. *Feſtus*: Summuſſi dicebantur murmuratores. *Nævius*: odi, inquit, ſummuſſos.

Summuto. V. Submuto.

Sumo, is, ſumpſi, & ſumſi, ſumptum, & ſumtum, a. 3. *pigliare*, [Hebrew], Germ. *nehmen*, Gal. *prendre*, Hiſp. *tomar*, λαμβάνω, capio, accipio, a *ſub*, & *emo*, quod antiquis erat tollere, ut docet *Feſtus*. *Cicer. de Clar. Orat. c.* 19. A Nævio ſumpſiſti multa, ſi fateris, vel ſi negas, ſurripuiſti. *Id.* 2. *Agr.* Itaque hoc animo legem ſumpſi in manus. *Id.* 4. *Acad.* Hæc autem, quæ jam dicam, ſunt ſumpta de prima. ¶ Nonnunquam accipitur pro arrogare ſibi, ſive attribuere, vindicare. *Cic. pro Planc. c.* 1. Quanquam non tantum mihi ſumo, judices, neque arrogo, ut &c. *Id. Fam.* 13. *ep.* 50. Sumpſi hoc mihi, ut ſcriberem. *Id.* 2. *de Orat. c.* 72. Dum illa mihi pro meo jure ſumo. ¶ Item eligere, ſuſcipere. *Horat. l.* 1. *ep.* 3. Quis ſibi res geſtas Auguſti ſcribere ſumit? *Cic. Fam.* 16. *ep.* 11. Sumere regionem aliquam tuendam. *Id. in Vatin. c.* 11. Sumere inimicitias. *Id.* 1. *Acad. cap.* 1. Studium aliquod ſibi ſumere. *Tacit.* 4. *Ann. cap.* 3. Sumitur in conſcientiam Eudemus, *viene eletto per confidente*. ¶ Item pro emere. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 23. Tanti iſta quatuor, aut quinque ſumpſiſti. ¶ Item pro conſumere. *Ter. Adelph.* 5. 3. 68. I ergo intro, & cui rei opus eſt, hilarem hunc ſumamus diem. *Id. Heaut.* 4. 3. 15. Fruſtra operam, opinor, ſumo, *perdo il tempo*. ¶ Item impendere, ſumptus facere, *ſpendere*. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 9. Minus certe in biſce rebus ſumptum eſt ſex minis. ¶ Eſt etiam Dialecticorum verbum, & ſignificat ponere aliquid, quod tanquam certum habeas, *ſupporre*. *Lucret. lib.* 1. *v.* 973. Alterutrum fatearis enim, ſumaſque, neceſſe eſt. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 32. Beatos eſſe Deos, ſumpſiſti, concedimus. *Id.* 2. *Divin. cap.* 49. Ea ſumunt ad concludendum, quorum iis nihil conceditur. ¶ Sumere obſequium animo, eſt animo obſequi. *Plaut. Bacch.* 4. 10. 8. Ego dare me ludum meo gnato inſtitui, ut obſequium animo ſumere poſſit. ¶ Sumere ſupplicium, eſt punire. *Cic.* 7. *Verr. c.* 29. Dixit ſe, quod ſciret ſibi crimini datum iri, pecuniam accepiſſe, neque de vero archipirata ſumpſiſſe ſupplicium, ideo ſecuri non percuſſiſſe. *Virg. Æn.* 12. *in fine*. Pœnam inimico ex ſanguine ſumit. ¶ Sumere prælium, eſt inire, *far battaglia*. *Sueton. in Caſ. c.* 60. Prælia non tantum deſtinato, ſed ex occaſione ſumebat. ¶ Sumere ſpiritus, animum, ſuperbiam dignam meritis, *prender coraggio*, *inanimirſi*. Primum eſt *Cæſ. l.* 1. *B. G.* alterum *Tacit.* in *Agric. c.* 31. tertium *Horatii l.* 3. *od.* 30. ¶ Sumere mortem, *darſi la morte*. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 22. Tanquam uxor ſponte mortem ſumpſiſſet. ¶ Sumere mutuum, & ſumere pecunias mutuas, *tor' ad impreſtito*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 187. & *Cic.* 3. *Verr. cap.* 10.

Sumptĭfăcĭo, is, a. 3. *far ſpeſa*, *ſpendere*, *conſumare*, δαπανάω, facio ſumptum. *Plaut. Caſ.* 3. 7. 1. Si nunc me ſuſpendam, meam operam luſerim, & præter operam reſtim ſumptifecerim.

Sumptĭo, onis, f. 3. λῆψις, λῆμμα, actus ſumendi. *Cato de R. R. cap.* 152. Si ſumpſerit, in ſingulas ſumptiones, &c. ¶ Ponitur etiam pro aſſumptione. *Cic.* 2. *de Divin. cap.* 53. Sed demus tibi iſtas duas ſumptiones, ea, quæ λήμματα appellant Dialectici, ſed nos Latine loqui malumus.

Sumptĭto, as, a. 1. freq. a ſumo. *Plin. l.* 25. *c.* 5. Ut plerique ſtudiorum gratia ad pervidenda acrius, quæ commentabantur, ſæpius ſumptitaverint.

Sumptuārĭus, vel Sumtuarius, a, um, δαπανηματικός, quod ad ſumptum pertinet. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 7. Tu, enim, e Pollice cognoſcas rationes noſtras ſumptuarias. ¶ Lex ſumptuaria eſt, quæ de moderandis ſumptibus lata eſt, quam Cato cibariam appellat, quia præcipue de ſumptibus cœnarum erat. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 26. Lex ſumptuaria, quæ videtur λιτότητα, (*frugalitatem*) attuliſſe, ea mihi fraudi fuit. ¶ Leges omnes ſumptuarias diligenter enumerat *Gell. l.* 2. *c.* 24. itemque *Roſin. Antiquit. Roman. l.* 8. *c.* 13.

Sumptuōſe, adv. *ſontuoſamente*, δαπανηρῶς, cum magno ſumptu. *Catull. ep.* 144. (al. 48.) Vos convivia lauta ſumptuoſe De die facitis. *Cic. in Catil.* 2. *cap.* 10. Qui ſe inſperatis, repentiniſque pecuniis ſumptuoſius, inſolentiuſque jactarunt.

Sumptuōſĭtas, atis, fem. *ſpeſa grande*, magnus ſumptus. *Sidon. l.* 9. *ep.* 6. Quantum de bonuſculis avitis paterniſque ſumptuoſitas domeſticæ charybdis abligurriſſet.

Sumptuōſus, vel Sumtuoſus, a, um, *ſontuoſo*, *ſplendido*, Germ. *koſtlich*, Gall. *ſomptueux*, Hiſpan. *coſtoſo*, δαπανηρός, qui magnos ſumptus facit. *Cic. in Parad.* Venio enim jam ad ſumptuoſos, relinquo iſtum quæſtuoſum. ¶ Sumitur etiam paſſive, pro eo, in quod magnus ſumptus fit,

ſit, aut factus eſt, *di grande ſpeſa*. *Cic. in Piſon.* Nihil apud hunc lautum, nihil elegans, nihil exquiſitum, ne magnopere quidem præter libidines ſumptuoſum. *Id. Pæto, lib. 9. Fam. ep. 23.* Expecta igitur hoſpitem cum minime edacem, tum inimicum cœnis ſumptuoſis. *Id. Q. Fr. lib. 3. ep. 8.* Ludi ſumptuoſiores. *Senec. l. 4. Controv. 25.* Cœna ſumptuoſiſſima.

Sumptus, vel Sumtus, us, m. *ſpeſa*, Germ. *koſten*, Gall. *dépenſe*, Hiſp. *gaſto*, *barato*, impenſa, a *ſumo*, quod inter cætera ſignificat impendo, quia ſumptu pecunia inſumitur, ſive impenditur. *Cic. pro Cluent.* Jam ut Romæ vixerint, quibus conviviis, quibus flagitiis, quantis, & quam profuſis ſumptibus. *Verr. 6. cap. 10.* Facere ſumptum magnum in prandium. *Id. Attic. lib. 11. ep. 13.* Suppeditare ſumptum alicui. Et *l. 8. ep. 6.* Mutuari ab aliquo in ſumptum, *torre ad impreſtito per iſpender*. *Id. 2. de Invent. cap. 29.* Dare ſumptum alicui, *dar da ſpendere il ſuo mantenimento*. (*Terent. Adelph.* 3. 3. 17. dare minam in ſumptum dixit.) *Id. Cic. Q. Fr. lib. 3. ep. 1.* Ponere ſumptum in aliqua re. *Id. 2. Invent. cap. 38.* Inſumere ſumptum in aliquam rem. Sic impendere ſumptum ad incertum caſum. *Id. Verr. 5. c. ult.* Et ſumptus eſſe alicui. *Id. Attic. 5. ep. 14.* Et ſumptum minuere. *Id. 3. Fam. ep. 8.* *ſminuire la ſpeſa*. ¶ Olim in genitivo ſumpti dicebant, ut in cæteris nominibus quartæ declinationis. *Cato c. 22. R. R.* Eo ſumpti opus eſt. Adde *Plaut. Trinum.* 2. 1. 21.

Sumptus, Sumtus, a, um, *preſo*, *pigliato*, *εἰλημμένος*, acceptus, partic. a ſumo. *Cic. de Am. c. 1.* Ego autem a patre ita eram deductus ad Scævolam ſumpta virili toga. *Id. pro Rab. Poſth. c. 16.* Vide hos quaſi ſumptos dies ad labefactandam illius dignitatem.

Sunium, n. 2. *Capo delle Colonne*, prom. Atticæ, inter Piræum portum Athenarum ad Occ. & prom. Leonum EubϾ in Bor. cum opp. cogn. *Ter. Eun.* 3. 2. 35.

Suno. V. Simo.

Suo, is, ſui, ſutum, a. 3. *cucire*, תפר, German. *buetzen*, Gall. *coudre*, Hiſp. *coſer*, *ῥάπτω*, eſt ſarcire, partes duas vel panni, vel alterius rei invicem conjungere, & colligare. *Gell. l. 17. c. 3.* Pleraſque naves loris ſuebant. V. *Sutus*. ¶ Capiti alicujus ſuere aliquid, proverbialis dictio, quæ ſignificat, doli, vel mali aliquid alicui machinari. *Terent. Phorm.* 3. 2. 6.

Suovetaurilia. V. Solitaurilia.

Supat, jacit: unde diſſipat, disjicit. *Feſtus*.

Supellecticarius, a, um, quod ad ſupellectilem ſpectat, ut ſupellecticarius ſervus, cui ſupellectilis cura commiſſa eſt. *Ulpian. l. 12. Dig. de inſtr. vel inſtrum. leg.* & ſupellecticarius, abſolute apud *Petron. in Satyr.*

Supellex, ectilis, f. *ſuppellettile*, *maſſarizie*, *arneſi di caſa*, *mobile di caſa*, כלי, Ger. *hausſrath*, Gal. *meubles*, *menages*, Hiſp. *alhaja*, *σκεῦος*, *κατασκευή*, domeſticum familiæ inſtrumentum quod neque argento, aureove facto, vel veſti adnumeretur, ut definit *Pomponius l. 1. ff. de ſupell. leg.* Hoc nomine, ut inquit *Paulus l. 33. Dig. tit. 10. leg. 3.* continentur menſæ, trapezophora delphica, ſubſellia, ſcamna, lecti inargentati, culcitæ, toralia, mappæ villoſæ, vaſa aquaria, pelves, aquiminaria, candelabra, lucernæ, trullæ, vaſa ænea vulgaria, id eſt quæ non proprio ſunt loco attributa, præterea capſæ, armaria, uitra eſcaria, & potoria. ¶ Originem vocis affert *Labeo* apud *Celſ. ibid leg. 7.* ex eo, quod olim legatis proficiſcentibus locarentur, quæ *ſub pellibus* uſui forent. h. e. ſub tentoriis. *Virg. 1. Georg.* Viliſque ſupellex, Arbuteæ crates, & myſtica vannus Jacchi. *Cic. 4. Verr.* Supellex ex ære elegantior, & Deliaca, & Corinthia. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Cic. 1. de Or.* In Oratoris vero inſtrumento tam lautam ſupellectilem nunquam viderim. *Id. de Am. c. 25.* Amicos non parare, optimam, & pulcherrimam vitæ, ut ita dicam ſupellectilem? ¶ In ablativo æque recte dicitur *ſupellectile*, & *ſupellectili*. *Plin. l. 18. c. 6.* Denas argenti libras in ſupellectile crimini dabant. *Cic. Agrar. 2. c. 13.* Ornat tabernaculis, eroteriis, ſupellectili. ¶ Veteres dixere etiam *ſupellectilis* in recto caſu, teſte *Feſto*. ¶ In plurali numero quidam dicunt hoc nomen neutra poſitione uſurpari *ſupellectilia*, *ium*, ſed nullo id idoneo Latino exemplo adhuc probant.

Super, *ſopra*, על, Germ. *auff*, Gall. *ſur*, Hiſp. *ſobre*, *ὑπέρ*, præpoſitio eſt, quæ accuſativo, vel ablativo inſerviunt, ſecundum ſignificationis diverſitatem, a voce Græca ὑπέρ, aſpiratione in *ſ* commutata, & υ in u. Sæpe ſignificat *ſupra*, cui *ſubter* opponitur. Quidam hoc diſcrimen eſſe voluerunt inter ſuper, & ſupra, quod ſuper continuitatem, ſeu contiguitatem importet, ut *Sedeo ſuper lapidem*, ſupra dicatur de iis, quæ interjecto ſpatio imminent, ut *Nubes impendent ſuper nos*. Sed hæc differentia perpetua non eſt, ut ſatis conſtat *Livii* teſtimonio, *l. 44.* ubi ſic habet: Ubi citra muros, ſupra, ſubterque terram, per dies viginti quinque pugnatum eſt. Item illo *Hor. lib. 2. ſat. 8. v. 20.* Nomentanus erat ſuper ipſum, Porcius infra. Item illo *Suet. in Aug. c. 43.* Superque ſe ſubſellio ſecundo collocavit. hoc eſt in loco ſuperiore, & honoratiore. Item illo *Curtii l. 8. c. 5.* Polyperchon, qui cubabat ſuper Regem. V. *Accumbo*. ¶ In hac acceptione accuſativum exigit, ſive conjungatur cum verbis motus ad locum, ſive cum verbis ſtatus in loco. *Cic. l. 1. de Leg.* Demetrius ſuper tumulum noluit quidquam ſtatui. *Id. 2. Fin.* Super eam (aſpidem) aſſidere. ¶ A Poetis tamen interdum cum ablativo cum verbis ſtatus in loco uſurpatur. *Virg. 1. Ecl.* Hic tamen hac mecum poteris requieſcere nocte, Fronde ſuper viridi. ¶ Ponitur etiam pro ultra, cum acc. *Virg. 6. Æn.* Super Garamantas, & Indos Proferet Imperium. ¶ Item accipitur pro *præter*. *Virg. 3. Æn.* O mihi ſola mei ſuper Aſtyanactis imago. h. e. o imago, quæ mihi ſola remanet præter, vel poſt imaginem mei Aſtyanactis. Alii explicant, *ſupereſt*. *Suet. in Vitell. c. 13.* Famoſiſſima ſuper cæteras fuit cœna ei data adventitia a fratre. Et cum ablat. *Silius lib. 11. v. 142.* His ſuper exciſum primori Marte Saguntum, *Oltre a queſte coſe*. ¶ Item pro *pluſquam*, cum acc. *Suet. in Aug. cap. 35.* Erant enim ſuper mille, & quidam ad gratiſſimi. *Tac. l. 13. Ann. cap. ult.* Quæ ſuper octingentos, & quadraginta annos Remi, Romulique infantium texerat. ¶ In hac acceptione etiam cum ablativo juncta legitur. *Suet. in Aug. c. 38.* Super triginta ducibus juſtos triumphos, &c. ¶ Super ſomnum eſt ſervus a cubili. V. *Somnus*. ¶ Ponitur etiam pro *de*, cum abl. *Virg. 1. Æn.* Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa. *Cic. Att. l. 16. ep. 6.* Hac ſuper re ſcribam ad te Rhegio. Ubi adverte, aliquando *ſuper* ſuo caſui poſtponi. Sic & *Tac. 11. Ann. c. 23.* Multus ea ſuper re rumor. ¶ Aliquando notat *pro*. *Virg. 4. Æn. verſ. 233.* Nec ſuper ipſe ſua molitur laude laborem. ¶ Aliquando *in*. *Virg. 9. Æn.* Ac veluti pleno lupus inſidiatus ovili Nocte ſuper media. Quidam exponunt, ultra mediam noctem. Sic ſuper cœnam, eſt cœnæ tempore. *Plin. l. 4. ep. 22.* Et, ſuper vinum & epulas. *Curt. l. 8. c. 4.* ¶ Super omnia *ſopra tutto*, *più di tutto*, *ſpezialmente*. *Virg. 8. Æn. v. 303.* Super omnia Caci ſpeluncam adjiciunt. *Ovid. 6. Met. verſ. 917.* fruſtra clamato ſæpe parente, ſæpe ſorore ſua, magnis ſuper omnia Divis. ¶ Uſurpatur etiam adverbialiter, ſine caſu; & ponitur pro *deſuper*. *Virg. 9. Æn.* Et ſuper e vallo proſpectant Troes. ¶ Interdum pro *inſuper*, *amplius*. *Virg. 2. Æn.* Cui neque apud Danaos uſquam locus, & ſuper ipſi Dardanidæ infenſi pœnas cum ſanguine poſcunt. Al. leg. *inſuper*. *Cic. pro R. Com.* Satis, ſuperque habere dicit. ¶ Interdum pro *præter*. *Liv. l. 27. c. 20.* Marcellus etiam adverſo rumore eſſe, ſuper quam quod primo male pugnaverat, *oltrecchè*. *Horat. l. 1. ſat. 1. v. 65.* Pœnas dedit uſque ſuperque, quam ſatis eſt. *Aſſai più del neceſſario*.

Super, adject. *ſuperiore*, ſuperior, ſupernus. *Lucret. l. 1. v. 649.* Naturam, quam totus habet ſuper ignis, haberent. *Cato R. R. c. 149.* Ubi ſuper, inferque vicinus permittet.

Supĕra, idem ac ſupra, apud vet. ut notat *Priſc. l. 14. Cic. in Arat.* Torvu' draco ſerpit ſubter, ſuperaque retorquens Se ſe. *Lucr. l. 1. v. 429.* Id, quod jam ſupera tibi paulo oſtendimus ante.

Superābĭlis, & le, o. 2. *ſuperabile*, *εὐκαταγώνιστος*, quod facile ſuperari poteſt. *Liv. l. 23. c. 23.* Humilioremque aliquanto priſtina opinione ſua, & cæterorum omnium ſatus eſſe, & vel mediocribus ſcalis ſuperabilem. *Ovid. l. 3. Triſt. el. 8.* Scilicet ut per vim non eſt ſuperabilis ulli.

Superablŭo, is, a. 3. *Avien. in deſcript. Orbis Terræ*, v. 881. Caſpinam late terrum ſuperabluit unda.

Superabundo, as, n. 1. *ſoprabbondare*, עדף, Ger. *gar uberfluſſig ſeyn*, Gal. *abonder*, Hiſp. *ſobrar*, *reboſar*, *περισσεύω*, redundo, ſuperfluo. *Ulp. l. non ſolent, ff. de reg. jur.* Non ſolent, quæ ſuperabundant, vitiare ſcripturas. Adde *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 14.*

Superacervo, as, a. 1. coacervo, acervum ſuper acervum impono. *Tertul. l. 2. ad Nation. c. 13.*

Superaccommŏdo, as, a. 1. *aggiuſtare ſopra*. *Celſus l. 8. c. 10.* Ferulæ ſuperaccommodandæ ſunt, quæ oſſa contineant.

Superaddĭtus, a, um, *aggiunto ſopra*. *Virg. 3. Ecl.* Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis.

Superaddo, is, a. 3. *aggiunger ſopra*, *ἐπιπροστίθημι*. *Virg. Ecl. 5.* Et tumulum facite, & tumulo ſuperaddite carmen.

Superadduco, is, a. 3. *condurre di più*. *Plaut. Trucul.* 2. 6. 53. Quot ancillæ ſunt jam? Quin etiam ſuperadducas, quæ mihi comedint cibum?

Superadjĭcio, is, a. 3. *aggiungere*, ſuperaddo. *Apic. l. 7. c. 4.* Ubi offellæ coctæ fuerint, ſuperadjicitur his hæc conditura.

Superadĭmo, is, a. 3. inſuper adimo. *Ammian. l. 14. c. 7.* Poſt ſtatuas dejectas ſuperadimenda vita.

Superadornatus, a, um, adject. *ornato di ſopra*. *Senec. l. 4. quæſt. nat. c. 2.* Signorum coagmenta ſolvuntur, nullum interne ſuperadornatæ manet operimentum.

Superadſto, as, n. 1. *ſtar ſopra*. *Liv. l. 10. c. 5.* Male denſatus agger mole ſuperadſtantium in foſſam procubuit. *Manil. l. 1. v. 637.* Verticibus ſuperadſtantem, mediumque ſecantem Cœlum.

Superaggĕro, as, a. 1. aggere impleo. *Colum. l. 12. c. 44.* Scrobs ea humo, quæ fuerat egeſta, ſuperaggeratur.

Superăgo, is, ſupra aliquid ago, ſeu duco. *Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 137.* Sed durata riget denſum in glaciemque nivemque, Quippe ubi non unquam Titan ſuperegerit ortus. Poſſis & diviſim legere *ſuper egeris*.

Superallĭgo, as, a. 1. *legar ſopra*, *ἐπιδέω*, ſuperne alligo. *Plin. l. 30. c. 6.* Quidam cecatem ſuperalligant.

Superambŭlo, as, a. 1. *camminar ſopra*. *Sedul. l. 3. v. 226.* calcatas Dominus ſuperambulat undas.

Superamentum, i, n. quod ſuperat, & ſuperfluum eſt. *Ulp. lib. ligni*, §. *Officium*, *ff. de legat. & fideicom.* 3. Etiam virgulæ, & cremia, & ſarmenta, & ſuperamenta materiarum, & vitium ſtirpes, atque radices continebuntur.

Supĕrans, antis, o. 3. *νικῶν*, *che ſupera*. *Virg. 5. Æn. v. 473.* Hic victor ſuperans animis, tauroque ſuperbus. *Lucr. l. 3. v. 393.* Cum ſemel in terra fuerit ſuperantior ignis. *Solinus c. 2.* (*al. 8.*) *de Italia*. Mons Veſulus ſuperantiſſimus inter juga Alpium.

Superanteactus, a, um, ut ſuperanteacta ætas. h. e. acta, *età paſſata*, *anni traſcorſi*. *Lucret. l. 2. v. 673.* Cur ſuperanteactam ætatem meminiſſe nequimus?

Superargumentans, tis, particip. inſuper argumentans. *Tertul. adverſ. Hermog. c. 27.*

Superaſpergo, is, *ſpargere ſopra*, ſuper ſpergo. *Apic. l. 4. c. 2.* Piperis pulverem ſuperaſperges.

Superatio, onis, f. *il ſuperare*, actus ſuperandi. *Vitruv. l. 3. in præfat.* In ambitione certationis contrariorum ſuperatio.

Superator, oris, m. *vincitore*. *Ovid. 1. Faſt. v. 341.* Populi ſuperator Hetruſci.

Superatrix, icis, f. *ſuperatrice*. *Inſcript. apud Fabret. pag. 383.* Aureliæ omnium retro temporum caſtarum ſuperatrici.

Superattollo, lis, a. 3. *alzar ſopra*. *Plaut. Caſ. 4. 4. 1.* Senſim ſuperattolle limen pedes, nova nupta. h. e. tolle pedes ſuper limen.

Superattrăho, is, a. 3. extollo, ſurſum traho. *Avien. in Arat. v. 1251.* Argo quod puppim curvis ſuperattrahit oris.

Superātus, a, um, *ſuperato*, *vinto*, *ὑπερκρατούμενος*. *Ovid. 12. Met.* Bello ſuperatus Amyntor.

Superba, bæ, f. herba, quam & chamæmelon vocant. *Apulej. de herb. cap. 23.*

Superbe, adv. *ſuperbamente*, *altieramente*, Ger. *hoffertiglich*, Gal. *fierement*, Hiſp. *altivamente*, *ὑπερηφάνως*, elate, faſtuoſe. *Liv. lib. 4.* Superbe a Samnitibus, qui Capuam habebant, Cumaſque, Legati prohibiti commercio ſunt. *Cic. pro Leg. Man. c. 3.* Legati quod erant appellati ſuperbius. *Id. in Piſon. c. 27.* Cujus tu ſuperbiſſime decreta, & preces repudiaſti.

Superbĭa, æ, f. *ſuperbia*, גאוה, Germ. *hoffart*, Gall. *orgueil*, *fierté*, Hiſp. *ſoberuia*, *altivez*, *ὑπερηφανία*, ſupergrediens elatio, arrogantia, inſolentia. *Cic. 1. Off. c. 26.* Atque etiam in rebus proſperis, & ad voluntatem noſtram fluentibus ſuperbiam magnopere, faſtidium, arrogantiamque fugiamus. *Id. 2. de Orat.* Quod ego non ſuperbia, atque inhumanitate faciebam. *Horat. lib. 3. od. 10.* Ponere ſuperbiam. *Plaut. Merc. 5. 2. 20.* Abjicere ſuperbiam. ¶ Interdum uſurpatur in bonam partem. *Horat. lib. 3. od. ult.* Sume ſuperbiam Quæſitam meritis, & mihi Delphica Lauro cinge volens Melpomene comam, *ſpirito generoſo*. ¶ Tranſlate *Vitruv. l. 7. cap. 3.* Semper enim album opus, propter ſuperbiam candoris, non modo ex propriis, ſed etiam ex alienis ædificiis concipit fumum.

Superbĭbo, is, a. 3. *ἐπιπίνω*, eſt poſt cibum, potumque aſſumptum alium potum ſuperingerere. *Plin. lib. 22. c. 1.* Aquæ potum interponere utiliſſimum, itemque jugi ſuperbibere ebrietati.

Superbĭfĭcus, a, um, *ὑπερηφανοποιός*, quod ſuperbum facit. *Senec. Herc. Fur. v. 58.* Et ſuperbifica manu Atrum per urbes ducit Argolicas canem, hoc eſt quo ſuperbum eum facis ob tam multas victorias.

Superbĭlŏquentĭa, f. *parlar ſuperbo*, *μεγαλαυχία*, elatus, atque arrogans ſermo. *Cic. 4. Tuſc. c. 16.* Impendere apud inferos ſaxum Tantalo faciunt ob ſcelera, animique impotentiam, & ſuperbiloquentiam.

Superbĭo, is, n. 4. *inſuperbire*, גאה, Germ. *ſtoltz ſeyn*, Gall. *devenir fier*, *s'enorgueillir*, *ὑπερηφανεύομαι*, faſtu quodam extollor. *Ovid. 11. Metam.* Nec avi magis ille ſuperbit Nomine, quam ſoceri. *Plin. l. 10. c. 63. de equabus*: Comantes enim gloria ſuperbire. *Stat. l. 7. Theb. v. 388.* Spoliare

Digitized by Google

liſtre ſuperbit Oenides. h. e. non dignatur, contemnit. ¶ Accipitur aliquando pro nobilitari, illuſtrari, celebrari. *Claud. l. 3. de rapt. Proſ. v.* 337. Phlegræis ſylvæ ſuperbit Exuviis. *Plin. l. 37. c. 7.* Hac (gemma) certe apud Menandrum & Philemonem fabulæ ſuperbiunt.

Superbiter, adverb. idem ac ſuperbe apud veteres. *Afran. apud Non. c. 11. n. 48.* Ille ſuperbiter impetas. *Nævius ibid.* Superbiter contemptim conterit legiones.

Superbus, a, um, *ſuperbo, altiero*, [illegible], Ger. *ſtolz*, Gall. *fier, orgueilleux*, Hiſp. *ſoberuio, altivo*, [illegible], elatus, inflatus, arrogans, inſolens. *Cic. 6. Verr.* Superbum eſt enim, & non ferendum, dicere Prætorem in provincia homini honeſto, locupleti, ſplendido, Vende mihi vaſa cælata. *Id. 7. Fam. ep. 13.* Superbiorem te facit pecunia. *Id. pro Rab. perduell.* Tarquinius rex ſuperbiſſimus. ¶ Aliquando ponitur pro alto, elato. *Virg. 7. Æn.* Atina potens, Tyburque ſuperbum. hoc eſt alta ædificatum. Ita *Non. cap. 4. n. 420.* ¶ Aliquando pro nobili, excellenti, præſtanti. *Hor. lib. 1. od. 35.* Vel ſuperbos Vertere funeribus triumphos. *Virg. 1. Æn.* Hinc populum late regem, belloque ſuperbum Venturum excidio Libyæ. ¶ Aliquando pro ornato. *Virg. 2. Æn.* Barbarico poſtes auro, ſpoliiſque ſuperbi Procubuere. ¶ Aliquando pro iniquo. *Virg. 8. Æn.* Quos illi bello profugos egere ſuperbo. ¶ Quæ *Col. l. 5. c.* 10. *ad fin.* pira ſuperba vocat, ideo ſic appellantur, quia ſunt prima adventu, ocyſſima maturitate, decerpique properantia, ut eſt apud *Plin. in fine c. 14. & c. 13. l. 15.* ¶ Lexicographi quidam addunt, ex *Nonio*, antiquos etiam ſuperbum pro mortuo uſurpaviſſe, propter pompam funeris. *Plaut. Amph. 1. 1. 201.* Faciam ego hodie te ſuperbum, ni hinc abis. Ita Mercurius comminatur Soſiæ. Sed hic per *ſuperbum* non intelligit *mortuum*, quod *Nonius* putavit, *c. 5. n. 748.* ſed eum, qui non ambulet pedibus ſuis, prout divites delicati ſolent. Divites præ ſuperbia pedibus ſuis uti nolunt: Soſia ſi pedibus non iſſet, eo id futurum erat, quia male mulctatus ingredi pedibus non poſſet. Sequitur enim *Plautus:* Auferere, non abibis, ſi ego fuſtem ſumpſero. ¶ Denique ponitur pro eo, quod ſuperbe, ſevereque fit. *Cic. de provinc. Conſular. c. 3.* Exercitus ille noſter ſuperbiſſimo delectu, & duriſſima conquiſitione collectus omnis interiit, *broa regere iſſima*.

Supercælaſtis, e, adject. qui ſupra cœlum eſt. *Tertul. de anim. c. 23.* De ſupercæleſtibus ſedibus.

Supercalco, as, a. 1. *calcare ſopra*, [illegible], Germ. *vertretten*, Gall. *fouler aux pieds*, Hiſp. *acoceat, hollar*, [illegible]. *Col. l. 12. c. 32.* Ubi unum tabulatum feceris, vinum vetus conſpergito, poſtea alterum ſupercalcato, & item vinum conſpergito.

Supercerno, is, crevi, cretum, a. 3. [illegible], eſt terram cribro purgatam injicere. *Plin. lib. 17. c. 10.* Terraque cribris ſupercernitur pollicis craſſitudine.

Supercido, is, ſupercidi, caſum, n. 3. *cadere ſu*, Germ. *oben darauff fallen*, Gal. *cheoir deſſus*, Hiſp. *caer ſobre*, [illegible], ſuper rem aliquam cado. *Col. l. 4. c. 9.* Ne, ſi tranſverſa fuerit cicatrix, cæleſtem ſupercadentem aquam contineat. Alii leg. *ſuperincidentem*.

Superciliōſus, a, um, *auſtero, grave*, [illegible], [illegible], auſterus, & gravis. *Senec. ep. 123.* Triſtes, & ſuperciliosi alienæ vitæ cenſores. *Martian. Capell. l. 8.* Me ſuperciliosior increpabas.

Supercilium, lii, n. *ciglia*, [illegible], Germ. *augbrame*, Gall. *ſourcil*, Hiſp. *ceia ſobreceja*, [illegible], [illegible], pars extrema frontis, quæ ſuper oculos prominens brevibus veſtitur pilis, ad oculi protectionem adverſus ea, quæ ſuperna incidere poſſent, velut vallum quoddam a natura annexa. *Plin. lib. 11. cap. 37.* Supercilia homini & pariter, & alterne mobilia, in iis pars animi: negamus, annuimus, hæc maxime indicant faſtum: ſuperbia alibi conceptaculum, ſed hic ſedem habet, in corde naſcitur, huc ſubit, hic pendet. *Cic. pro R. Com.* Nonne ſupercilia illa penitus abraſa olere malitiam, & clamitare calliditatem videntur? ¶ Supercilia in Junonis tutela fuere. *Feſtus:* Supercilia in Junonis tutela eſſe putabant, quod iis protegantur oculi, per quos luce fruimur, quam tribuat Juno. Unde ipſa Dea Lucina quoque dicta videtur. ¶ *Supercilium ſalit*, prov. dicitur, quoties bona quædam ſpes titillat animum noſtrum. Sumptum eſt a vulgi ſuperſtitione, quod futurorum auguria capiat ex corporis affectibus, ut ſi quod membrum pruriat præter evidentem cauſam, ſi dexter oculus ſaliat, ſi auris dextra tinniat. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 103.* Unde dicam, neſcio, niſi quia futurum eſt: ita ſupercilium ſalit. V. *Eraſm. Adag.* ¶ Metonymice, quoniam ſuperciliis annuimus, & negamus, ſupercilium poni ſolet pro nutu. *Hor. lib. 3. od. 1.* Reges in ipſos imperium eſt Jovis Cuncta ſupercilio moventis. ¶ Item pro gravitate, ſeveritate, ſuperbia. *Cic. Agr. 2. cap. 34.* Hunc Capuæ Campano ſupercilio, ac regio ſtrepitu cum videremus. *Martial. lib. 1. ep. 4.* Terrarum dominum pone ſupercilium. id eſt Imperatoriam gravitatem. ¶ Tranſlata etiam dicitur de quacunque re, quæ ſupereminet, ac propendet, pro rei ſummitate, & loco eminentiore. *Virg. 1. Georg. v. 108.* Ecce ſupercilio clivoſi tramitis undam Elicit. *Liv. lib. 27.* Ipſe expeditos, qui prius ſtationes hoſtium pepulerant, ad levem armaturam infimo ſtantem ſupercilio ducit. Sic ſupercilia Rheni, ſupercilia Moſæ, legitur apud *Ammian. l. 14. c. 32. & l. 17. c. 18.* pro ripis Rheni, & Moſæ. ¶ Apud Scriptores rei agrariæ ſupercilium uſurpatur pro ſpatio agri devexo, quod paucorum pedum modo æſtimatur. *Siculus Flacc. de conditionibus agror. & Hygin.* apud *Goeſium*.

Superclaudo, is, a. 3. claudo ex parte ſuperiore. *Liv. l. 3. c. 29.* A continente arctæ ſemitæ aditum habet, a mari rupes exeſæ fluctibus ſuperclaudunt. Pleræque tamen optimæ editiones habent *claudunt*.

Supercompōno, is, a. 3. ſuper aliquid compono, colloco. *Apic. l. 4. c. 2.* Cepas concides in patinam, & piſces ſupercompones.

Superconcido, is, a. 3. *tagliar ſopra*. *Apic. l. 3. c. 5.* Coliculorum minutias ſuperconcidito.

Supercontĕgo, is, a. 3. ſuperiori parte contego. *Celſ. l. 4. c. 1.* Renes tunicis ſuperconteguntur.

Supercorrŭo, is, n. 3. *cadere ſopra*, [illegible], cado ſuper aliquid. *Val. l. 5. c. 6. n. 3.* Factaque ingenti ſtrage telis obrutus ſupercorruit.

Supercreſco, is, vi, tum, n. 3. *creſcere di ſopra*, Germ. *daruber wachſen*, Gall. *ſurcroiſtre*, Hiſp. *ſobrecrecer*, [illegible], ſuper aliquam rem creſco, ſeu innaſcor. *Celſ. lib. 3. cap. 28. de carcinomate:* Si id omnium ſupercrevit, tenenda ſquama æris eſt. Et *cap. 22.* Carnem ſupercreſcentem exedere.

Supercubo, as, avi, atum, n. *giacere, o ſtar ſopra*, Germ. *auff etwas ligen*, Gall. *coucher deſſus*, Hiſpan. *eſtar en cima*, [illegible], ſuperjaceo, ſuperdormio. *Colum. lib. 7. cap. 4.* Perforatis tabulis, quibus ovilia conſternuntur, ut grex ſupercubet. *Apul. l. 6. Metam.* Europam tauro ſupercubiſſe.

Supercurro, is, n. 3. *ſoprabbondare*. *Plin. lib. 7. ep. 18.* Ager propter id, quod vectigali large ſupercurrit, ſemper dominum, a quo exerceatur, inveniet.

Superdīco, is, a. 3. *aggiungere*, [illegible], ſubjungo dictis, dico aliquid præter id, quod dictum eſt. *Cic. 2. de Leg. c. 21. de liberatione heredis a rebus ſacris:* Quod ſi hoc, qui teſtamentum faciebat, cavere noluiſſet, admonet Juriſconſultus hic quidem ipſe Mutius Pontifex, idem ut minus capiat, quam omnibus heredibus relinquatur: ſuperdicebat, quicquid cepiſſet, adſtringi. Alii aliter legunt. *Leg. 13. Dig. de jurejur.* Si quis juraverit in re pecuniaria, & perjuraverit, Imperator reſcripſit, fuſtibus eum caſtigandum dimittere, & ita ei ſuperdici: [illegible], petulanter ne jurato. Quidam hic minus recte leg. *ſuperindici*.

Superdo, as, a. 1. [illegible], ſuperimpono. *Celſ. l. 7. c. 7.* Superdandum emplaſtrum, quo id glutinetur. *Id. ib. c. 5.* Glutinantia ſuperdanda.

Superduco, is, a. 3. [illegible], induco. Superducere novercam proprie tum dicitur, cum priore uxore mortua filiis prioris matrimonii novercam inducit. *Quinctil. in argumento Declam. 381.* Quidam filio ſuperduxit novercam, & ex ea aliam filiam ſuſcepit. *Capitolin. in Marco, c. ult.* Concubinam ſibi adſcivit, ne tot liberis ſuperduceret novercam.

Superductus, a, um, nom. ex particip. inductus. *Donat. in prol. Eun.* Noverca ſuperducta adoleſcenti. *Sidon. l. 3. ep. 17.* Pampinus ſuperducta texuerat.

Supereditus, a, um, adject. *alto*, plus quam editus. *Lucret. l. 5. v. 707. de Luna.* Atque oriens obitus ejus (Solis) ſuperedita vidit.

Superĕdo, is, edi, eſum, a. 3. *mangiare dopo*, Germ. *darauff eſſen*, Gall. *manger pres, d'avantage*, Hiſp. *ſobrecomer*, [illegible], poſt cibum aſſumptum alium ſuperingero, rurſus edo. *Plin. l. 19. c. 6.* Menander e Græcis auctor eſt allium edentibus, betæ radicem in pruna toſtum ſi ſuperedentur, odorem extingui.

Superefflŭo, is, n. 3. *ſoprabbondare, eſſer ſuperfluo*. *Paulin. de obitu Celſi, v. 511.* Quidquid, inique, tibi nullo ſupereffluit uſu. ¶ Item ſuperfluo. *Valer. Flacc. l. 4. Argon. v. 668.* Fluctuque coacto angitur, & clauſum ſcopulo ſupereffluit æquor.

Superemĭco, cas, n. 1. ex ſuperiori parte emico. *Sidon. carm. 15. v. 73.* Hinc fieri ut terram levior ſuperemicat unda.

Supereminĕo, es, a. 2. *ſopraſtare*, Ger. *für auſſ gegn*, Gall. *apparoitre par deſſus*, Hiſp. *ſobrepoſar*, [illegible], ſupra alios emineo. *Virg. 6. Æn. v. 857.* Victorque viros ſupereminet omnes. *Col. l. 12. c. 47.* Ut olivæ premantur, & jus ſupereminat. *Plin. l. 26. c. 8.* Supereminens extra aquam.

Superenaſcor, ceris, dep. 3. *naſcer ſopra*. *Plin. l. 19. c. 3.* Superenato caule. Alii leg. *ſupernato*.

Superenato, as, n. 1. ſupra nato. *Lucan. l. 4. v. 133.* Tumidum ſuperenatat amnem.

Supereo, is, n. anom. ſupra gradior. *Lucr. l. 3. v. 1045.* Ac pedibus ſalſas docuit ſuperire lacunas. Alii leg. *ſuperare*.

Supererectus, a, um, adject. ſupra erectus. *Ammian. l. 20.* Velut a perpendiculo ſupererectum gerit ſolem.

Supererŏgo, as, a. 1. aliquid ſupra id quod debeo, erogo, ſeu largior, aut condono. *Legitur in Cod. Juſtin. l. 2. tit. 19. l. 14.*

Superesſit, idem ac ſupereſt. *Feſt.* Supereſcit, ſignificat ſupererit. *Ennius:* Dum quidem unus homo Romæ toga ſupereſcit.

Superevŏlo, as, n. 1. ſupra volo. *Lucan. l. 3. v. 299.* Agmine nubiferam rapto ſuperevolat Alpem. hoc eſt celeriter, ac raptim tranſcendit.

Superexactio, onis, f. exactio ultra debitum. V. titulum *Codicis* de ſuperexactionibus.

Superexcurro, is, n. *ſtenderſi ſopra qualche coſa*. *Ulpian. l. 1. Dig. de arbor. cæd.* Si arbor ædibus alienis impendeat, utrum totam arborem jubeat prætor adimi, an id ſolum, quod ſuperexcurrit.

Superexĕo, is, n. *Auſon. Idyll. 18. in princ.* Ter binos deciesque novem ſuperexit in annos. h. e. procedit ad annos nonaginta ſex.

Superexĭgo, is, a. 3. exigo aliquid ſupra id, quod debetur. *l. 1. Cod. tit. 55. leg. 4.* Superexigere damna.

Superextollo, is, a. 3. *alzare ſopra gli altri*. *Tertul. de reſurr. carn. c. 24.*

Superexulto, as, n. 1. vehementer exulto. *Symmach. l. 5. ep. 9.* Ubi tamen alii Codices habent *exulto*.

Superfĕro, ers, tuli, latum, a. anom. *portare ſopra*, Germ. *uber tragen, oder ſchlagen*, Gall. *porter par deſſus*, Hiſp. *traher ponde ſobre*, [illegible], ſupra aliquid fero. *Plin. l. 35. c. 10.* Et periclitari poſtea, ſi ſuperferatur.

Superficialis, le, adject. *ſuperficiale*. *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c. 58.*

Superficiarius, a, um, [illegible], quod ad ſuperficiem refertur, ut Superficiariæ ædes, quæ in conducto ſolo poſitæ ſunt, quarum proprietas & civili, & naturali jure ejus eſt, cujus eſt ſolum: Superficiaria prædia, quæ in conducto ſolo certa penſione annua habentur. *Sen. ep. 89.* Mathematica, ut ita dicam, ſuperficiaria eſt, in alieno ædificat. *Ulp. l. 10. ff. famil. erciſc.* Item prædia, quæ noſtri patrimonii ſunt, ſed & vectigalia, vel ſuperficiaria. Sic, ſuperficiarius homo dicitur, qui conduxit ſolum, ut in eo ædificaret, & ob id annuam penſionem ſolvit. *Paul. l. 74. Dig. de rei vindic.*

Superficies, ciei, f. 5. *ſuperficie*, [illegible], Ger. *oberſte*, Gal. *ſuperficie, ſurface*, Hiſp. *ſobrehaz*, [illegible], ſuperior, ſive exterior pars cujuſque rei, & facies, quæ exterius oculis cernitur. *Plin. l. 31. c. 49.* Longitudo ſuperficiem corporum ampliat. *Id. l. 9. c. 10.* Teſtudinum tantæ magnitudinis Indicum mare emittit, ut ſingularum ſuperficie habitabiles caſas integant. ¶ A Juriſconſultis ſuperficies dicitur quidquid ſuper ſoli faciem impoſitum eſt, ut ædes, areæ, vites, arbores, ſegetes. Unde eſt titulus de ſuperficiebus *l. 43. Digeſt.* Sed plerumque domus ſuperficies appellatur, ut *leg. 23. Dig. de Uſucapionib.* ubi præterea *Javolenus* docet, domum duobus conſtare, ſolo, & ſuperficie, h. e. ſolo, in quo domus fundatur, & parietibus, qui domum conſtituunt, & a ſolo disjungi non poſſunt. *Paul. l. Damni infecti. Dig. de damn. inf.* Qui conducto ſolo ſuperficiem impoſuit. *Cic. Att. l. 4. ep. 2.* Nobis ſuperficiem ædium Conſules de conſilii ſententia æſtimarunt HS vicies.

Superficio, is, n. 3. ſuperſum, reſto, redundo, ſuperfluo, a *ſuper*, & *facio*. *Ulp. l. 1. ff. de aqua: & aqua pluviæ arcendæ.* Idem ajunt, aquam pluviam in ſuo retinere, vel ſuperficientem ex vicini in ſuum derivare. Aliqui legunt *ſuperfluentem*.

Superficium, ii, n. idem ac ſuperficies. *Leg. 1. Dig. de ſuperficieb. leg. 32. Dig. de jure Dot. & l. ſi ante. Dig. de legat. 1.* Ita legitur in Pandectis Florentinis, & aliis quibuſdam codicib. in aliis vero *ſuperficies*. Adde *inſcriptiones* apud *Gruter. pag. 183. in menſe Febr. & pag. 608. n. 8.* in quibus ſine controverſia *ſuperficium* legitur.

Superfio, is, n. paſſ. anom. ſupra fio, vel ſuperſum, redundo, ſuperfluo, reſto. *Col. l. 12. c. 1.* Tum ſeparata, quæ conſumenda ſunt, & quæ ſuperfieri poſſunt, exſtodire, ne ſumptus annuus menſtruus fiat. *Auſon. epigr. 81.* Incipe: Dimidium facti eſt cœpiſſe: ſuperſit Dimidium: rurſum hoc incipe, perficies. *Plaut. Stich. 4. 2. 52.* ta vocem libenter, ſi ſuperfiat locus.

Superfixus, a, um, adject. ſupra aliquid fixus. *Trebell. Poll. in Claud. c. 3.* Illi in Roſtris poſita eſt columna cum palmata ſtatua ſuperfixa. *Liv. l. 42. c. 60.* Superfixa (*haſtis*) capita hoſtium portantes.

Superflexus, a, um, a ſuperiori parte flexus, curvatus. *Sidon. l. 8. ep. 12.* Superflexa arcta.

Superfloreſco, i, neut. [illegible], poſt alium floreſco. *Plin. l. 19. cap. 5.* Particulatim cucumis flores, ſibi ipſe ſuperfloreſcens.

Super-

Digitized by Google

Superflŭe, adverb. *ſuperfluamente*. *Martian. Capell. l. 3.* & *Symmach. l. 10. ep. 72.*

Superfluĭtas, atis, fem. *ſuperfluità*, [illegible], Germ. *uberfluſſ*, Gal. *ſuperfluité*, Hiſp. *demaſia*, *ſuperfluidad*, περιουσία, abundantia. *Plin. l. 14. c. 1.* Alias improbo reptatu, pampinorumque ſuperfluitate atria media complentes.

Superfluo, is, xi, xum, neut. 3. *ſcorrere di ſopra*, ὑπερβλύω, ſupra ripas fluo. *Plin. lib. 31. cap. 4.* Apollonia in Ponto fons juxta mare æſtate tantum ſuperfluit, & maxime Canis ortu: parcius, ſi frigidior ſit æſtas. ¶ Translate ſumitur pro abundare, *ſoprabbondare*, [illegible], Ger. *uberflieſſen*, Gall. *abonder etre ſuperflu*, Hiſpan. *ſobrar*, *abundar*, ὑπερπερισσεύειν. *Plin. l. 36. cap. 15.* Reportatis, quæ ſuperfluebant, quotidiani uſus deliciis. *Cic. de Clar. Orat. c. 91.* Ut nimis redundantes nos, & ſuperfluentes juvenili quadam dicendi impunitate reprimeret. *Senec. 1. de benef. cap. 11.* Pecunia non ſuperfluens, ſed ad ſanum modum habendi parata.

Superflŭo, adverb. idem quod ſuperflue. *l. 7. Cod. tit. 34. l. 2. & l. 5. tit. 51. leg. 6. & Auguſtin. epiſt. 28. Catull. carm. 29. in Mamurr. v. 7.* Et ille nunc ſuperbus, & ſuperfluens Perambulabit omnium cubilia. *h. e.* pecunia, vel libidine affluens.

Superflŭum, i, n. ſuperfluitas. *Papin. l. deducta, §. ult. ff. ad S. C. Trebell.* Hæres ejus, qui bonorum ſuperfluum poſt mortem ſuam reſtituere fuerat rogatus.

Superflŭus, a, um, *ſuperfluo*, [illegible], Ger. *uberflüſſig*, Gal. *ſuperflu*, Hiſp. *demaſiado*, *ſuperfluo*, περιττός, redundans, abundans. *Plin. in Pan. c. 82.* Quibus moris eſt eadem illa nunc rigentia gelu flumina, aut campis ſuperfluа, nunc liquida, ac deferentia luſtrare navigiis. ¶ Translate dicitur de quacunque re abundanti. *Papin. l. deducta, §. ult. ff. ad S. C. Trebell.* Fructus ſuperfluos reſtituere non videtur rogatus.

Superfœto, as, n. 1. *concepire ſopra*, Ger. *noch empfangen*, Gall. *concevoir apres etre groſſe*, Hiſp. *empreñarſe ſobre preñez*, ἐπικυΐσκω, ſuperiori fœtationi alteram addo, quod accidere ſolet quibuſdam animalibus, quæ poſt unum fœtum ex coitu conceptum, rurſus alium concipiunt a priore, uno, aut altero die, vel etiam pluribus poſt primum emiſſum ſuo tempore enituntur. *Plin. lib. 8. c. 55.* Lepus omnium prædæ naſcens, ſolus præter daſypodem ſuperfœtat, aliud educans, aliud in utero pilis veſtitum, aliud implume, aliud inchoatum gerens pariter. *Id. l. 10. c. 63.* Daſypodes ſuperfœtant, ſicut lepores.

Superforaneus, a, um, adject. *Symmach. l. 3. ep. 48.* Superforanei laboris eſt, commendare ſuperfluos. h. e. nimii, ſuperflui.

Superforatus, a, um, adject. *forato dalla parte ſuperiore*. *Scrib. Larg. compoſit. 84.* Si ureris ſuperforatus caſu fuerit. ¶ Editio tamen celeberrima *Joan. Rhodii* in duas voces dividit.

Superfore. V. Superſum.

Superfrutico, as, n. 1. denuo pullulo. *Tertull. adverſ. Valentin. c. 39.* Talia ingenia ſuperfruticans apud illos ex materni ſeminis redundantia.

Superfugio, is, n. 3. ſuper aliquam rem fugio. *Valer. Flacc. l. 3. v. 554.* intactas levis ipſe ſuperfugit undas.

Superfulgĕo, es, n. 2. ἐπιλάμπω, deſuper affulgeo. *Stat. 1. Sylv. 1. v. 33.* Templa ſuperfulges, & proſpectare videris.

Superfundo, is, udi, uſum, a. 3. *ſpargere ſopra*, Ger. *drauff gieſſen*, Gall. *verſer deſſus*, Hiſp. *ſobre derramar*, ἐπιχέω, ſuperinjicio. *Col. l. 12. cap. 57.* Hanc mixturam cum in catillo compoſueris, oleum ſuperfundito. *Tacit. in Agric. c. 36.* Superfundere magnam vim telorum. *Id. 5. hiſtor. cap. 14.* Amnis objectu molis revolutus campis adjacentibus ſuperfunditur. ¶ Translate *Id. 3. hiſtor. c. 2.* Sexdecim alarum conjuncta ſigna pulſu ſonituque, & nube ipſa operient ac ſuperfundent oblitos præliorum equites, equoſque, *ſopraffaranno*. *Liv. l. 5. c. 7.* Superfundenti ſe lætitiæ vix temperatum eſt, *allegrezza traboccante*. *Senec. de tranquill. cap. 8.* Habiliora ſunt corpora puſilla, quæ in arma ſua contrahi poſſunt, quam quæ ſuperfunduntur. h. e. quæ vaſta ſunt, & veluti extra arma ſparguntur.

Superfuſio, onis, f. actus ſuperfundendi. *Pallad. l. 1. R. R. c. 27.* Solum teſtacei pavimenti ſuperfuſione lævigetur.

Superfūſus, a, um, *ſparſo ſopra*, *inondante*. *Liv. l. 7. c. 3.* Quia etiam cum medios forte ludos Circus Tiberi ſuperfuſo irrigatus impediſſet. hoc eſt inundante. ¶ Sæpe translate uſurpatur. *Plin. lib. 6. cap. 13.* Hæc gens ſuperfuſa montibus Caucaſeis ad Cyrum amnem Armeniæ confinium, atque Iberiæ deſcendit. hoc eſt ſparſa per montes Caucaſeos. ¶ Eſt etiam ſuperfuſa aqua inundatus, *allagato*, ut ſuperfuſa inſula, apud *Senec.*

Superfutūrus. V. Superſum.

Supergĕro, is, geſſi, geſtum, a. 3. *gettare ſopra*, Ger. *drauff tragen*, Gal. *porter, ou jetter deſſus*, Hiſp. *traer, a poner en cima*, ἐπιχώννυμι, ſuperjacio, & quaſi aggeratim ſuperimpono. *Col. l. 11. cap. 3.* Ut non nimium ſupergeſta terra ſemina ſpinarum, quæ inhærent toris funiculorum, enaſci poſſint.

Supergredior, eris, d. 3. *camminare di ſopra*, ὑπερβαδίζω, ὑπερβαίνω, ſuper aliquid greſſum facio, tranſeo, ſupero. *Plin. l. 28. c. 7.* Aut ſi omnino prægnans ſupergrediatur. ¶ Translate ſumitur pro excellere. *Quinctil. l. 6. in Proœm.* Supergredi omnem laudem. ¶ Activa forma uſurpavit *Apuleius*, cum inquit *l. 10. Metam. circa princip.* Filius, qui jam duodecimum ætatis annum ſupergreſſeras.

Supergreſſus, a, um, particip. a ſupergredior, *Tacit. 13. Ann. c. 45.* Ætatis ſuæ fœminas pulchritudine ſupergreſſa, *ſuperante in bellezza*, &c. *Sueton. in Claud. cap. 14.* Legitimam pœnam ſupergreſſus, *eccedendo nel gaſtigare la pena ſtabilita dalle leggi*. ¶ Paſſive *Pollud. l. 11. tit. 4.* Agendum prius, ut altitudine animalium ſupergreſſa, modus tranſcendatur injuriæ.

Supergreſſus, us, maſc. ſublevatio, ὑπερβολή. *Tertull. de reſurrect. carn. c. 40.* Quod ad præſens eſt temporale & leve preſſuræ noſtræ, per ſupergreſſum æternum gloriæ pondus perficiet in nobis.

Superhabĕo, es, a. 2. *aver ſopra*, *tener ſopra*. *Celſ. l. 7. c. 20.* Eodem vero tempore ſuperhabendum cataplaſma ex lini ſemine. ¶ Diviſum etiam legitur in aliquibus Editionibus.

Supĕri, orum, ſubſt. maſc. plur. *celeſti*, *ai ſuoi*, ἐπουράνιοι, cœlites, cœleſtes, qui cœlum incolunt, quibus opponuntur inferi, ideſt Dæmones, & manes, qui ſunt in terræ centro. *Virgil. 5. Æneid.* Superoſque precati Trinacrii, Teucrique viri. *Ovid. 1. Metam.* Talia quærentem (ſibi enim fore cætera curæ) Rex ſuperum trepidare vetat. ¶ Superi etiam dicuntur homines vivi, qui ſupra terram degunt, quippe qui manibus, ſeu mortuis ſuperiores ſunt. *Senec. Herc. Fur.* Effregit ecce limen inferni Jovis, & opima victi Regis ad ſuperos refert. *Velle. lib. 2. cap. 48. de Pompejo:* Quam apud ſuperos habuit magnitudinem, illibatam detuliſſet ad inferos.

Superjacĕo, es, n. 2. *giacer ſopra*. *Celſus l. 8. c. 9.* Cataplaſma interdiu ſuperjacebit.

Superjacĭo, is, jeci, jactum, a. 3. *gettare ſopra*, *ſoprapporre*, Ger. *drauff werffen*, Gall. *jetter deſſus*, Hiſp. *ſobreponer*, *arrojar ſobre*, ἐπιβάλλω, ſuperpono, vel ſuperextendo. *Col. l. 2. c. 1.* Quæque temporibus autumni frutetis, & arboribus delapſa folia ſuperjaciebamus. *Virg. 11. Æn.* Scopuloſque ſuperjacit undam Pontus. ¶ Translate ſumitur pro addere: *Liv. l. 10. c. 30.* Sed ſuperjecere quidam augendo fidem.

Superjacto, as, a. 1. *gettare ſopra qualche coſa*. *Valer. Max. l. 9. c. 2. n. 4.* Infantes alios in conſpectu parentum humo infligi, alios ſuperjactatos pilis excipi juſſit. *Plin. l. 9. cap. 15.* Mugiles tam præcipuæ velocitatis, ut tranſverſa navigia ſuperjactent. h. e. jactent ſe ſuper navigia, & tranſcendant.

Superjactus, a, um, nom. particip. a ſuperjacio, *gettato ſopra*. *Tacit. 5. hiſtor. c. 6. de lacu Aſphaltite:* Superjecta velut ſolido feruntur.

Superjectio, onis, f. actus ſuperjaciendi, addendi, & augendi, & ſumitur pro Hyperbole; quia augendo rerum veritatem tranſcendit. *Quinctil. l. 8. c. ult.* Eſt hæc eminens ſuperjectio. Al. leg. *eminentia*.

Superjectus, a, um, idem quod ſuperjactus, quin & frequentior. *Col. lib. 6. cap. 36.* Seminibus ſuperjectis. *Celſus l. 7. cap. 13.* Tunica ſuperjecta. *Horat. l. 1. od. 2.* Et ſuperjecto pavidæ natarunt æquore damæ. h. e. ſuperfuſo.

Superjectus, us, m. ἐπανάβαſις, ſaltus ſuper rem aliquam. *Col. l. 6. c. 36.* Cum mas etiam ſuperjectu blanditus eſt.

Superilligo, as, a. 1. *legare ſopra*, German. *darauff binden*, Gall. *lier par deſſus*, Hiſpan. *atar por de ſobre*, ἐπιδέω, idem quod ſuperligo. *Plin. l. 29. cap. 3.* Eadem cum oleo trita ignes ſacros leniunt, betæ foliis ſuperilligatis. *Id. l. 30. cap. 6.* Quidam recentem ſuperilligant. Alii leg. *ſuperalligant*.

Superillĭno, is, lini, vel levi, itum, a. 3. *ungere*, Ger. *darauff ſtreichen*, Gall. *oindre par deſſus*, Hiſp. *untar por de ſobre*, ἐπιχρίω, ſupra lino, ideſt ungo. *Celſus l. 3. c. 20.* Totum corpus ſuperillinendum eſt.

Superillitus, a, um, partic. a ſuperillino. *Plin. l. 30. c. 12.* Superillito butyro ovillo cum melle.

Superimminĕo, es, n. 2. *eſſer ſopra*, *e addoſſo*. *Virg. 12. Æn. v. 306.* Enſe ſequens nudo ſuperimminet. ¶ Legitur etiam diviſum in duas voces.

Superimmitto, is, a. 3. *gettar ſopra*. *Apic. l. 3. c. 5.*

Superimpendĕo, es, n. 2. *pendere ſopra*, ὑπερκρέμαμαι, impendeo ſupra rem aliquam. *Catull. Argon. v. 286.* Tempe, quæ ſylvæ cingunt ſuperimpendentes.

Superimpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. ὑπερεπιτίθημι, idem quod impono, *ſopraporre*. *Liv. l. 21. c. 1.* Et Sardiniam inter motum Africæ fraude Romanorum, ſtipendio etiam ſuperimpoſito, interceptam. *Col. l. 8. c. 3.* Vimineos qualos ſuperimponunt.

Superincendo, is, a. 3. valde incendo, inſtigo. *Valer. Flacc. l. 2. v. 136.* Hanc ſuperincendit Venus.

Superincĭdo, is, incidi, incaſum, n. 3. *cadere ſopra*, ὑπερεμπίπτω, deſuper in rem aliquam incido. *Liv. l. 2.* Multiſque ſuperincidentibus telis, incolumis ad ſuos tranavit. *Id. l. 23. cap. 15.* Ruina ſuperincidentium virorum.

Superincreſco, is, n. 3. ſuper aliquam rem creſco. *Celſ. l. 8. c. 10.* Superincrevit nimius callus.

Superincŭbans, antis, particip. a *ſuper*, & *incubo*, ſupra jacens, ſuperincumbens. *Liv. l. 22. c. 51.* Subſtratus Numida mortuo ſuperincubanti Romano vivus.

Superincumbens, tis, partic. ſupra incumbens. *Ovid. ep. 11. v. 57.*

Superincurvātus, a, um, adject. curvatus ſuper aliquid. *Apulej. l. 9. A. A.* Inclinatam ulmum ſuperincurvatam ſecure dedolabat.

Superindico. V. Superdico.

Superindictĭo, onis, f. &

Superindictum, i, n. Voces ſunt Juriſconſultorum, quibus ſignificatur extraordinarium munus impoſitum ultra ſolitam collationem, augmentum indictionis, ſeu vectigalis, quod ſolvendum indicitur pro aliqua neceſſitate, *gravezza ſtraordinaria*. *leg. 1. Cod. de indiction.* & *l. 1. Cod. de ſuperindict.*

Superindūco, is, xi, ctum, a. 3. *ſoprammettere*, ἐπεισάγω, ſuperinjicio. *Plin. l. 15. c. 17.* Dum pedum terra ſuperinducta. *Tertul. adverſ. Hermog. c. 26.* Diſpoſitionem ejus ſuperinduxit.

Superinductĭo, onis, f. *ſcrittura poſta ſopra*, *a fra altro ſcritta*. *Leg. 1. Dig. de his, quæ in teſtam. delentur.* Si noviſſime teſtamento ſuerit adſcriptum: lituras, inductiones, ſuperinductiones ipſe feci.

Superinductitius, a, um, adject. ſubdititius, fictitius. *Tertull. l. 5. adv. Marcion. c. 2.* Quos propterea falſos, & ſuperinductitios fratres appellat.

Superinductus, a, um, ſuperinjectus. *Quintil. l. 5. c. 8.* Nervis illis, quibus cauſa continetur, adjiciunt ſuperinducti corporis ſpeciem.

Superindumentum, i, n. *ſopravveſte*. *Tertull. de reſurr. carn. c. 42.*

Superindŭo, is, dui, dutum, a. 3. ἐπενδύω, ſuper cætera veſtimenta induo. *Suet. in Ner. c. 48.* Penulam obſoleti coloris ſuperinduit.

Superinfundo, is, a. 3. *ſpargere ſopra*. *Celſ. l. 8. c. 4.* Mel ſuperinfundendum. ¶ Scribitur & diviſum *ſuper infundo*.

Superingĕro, is, geſſi, geſtum, a. 3. ἐπισωρεύω, aggregatim ſuperimpono. *Plin. l. 18. c. 30. ſub fin.* Sunt, qui leguminum acervos ſuperingerant.

Superinjectus, a, um, particip. a ſuperinjicior. *Ovid. 5. Faſt.* Tum ſuperinjecta texere madentia terra.

Superinjĭcio, is, jeci, ectum, a. 3. *gettar ſopra*, ἐπεμβάλλω, deſuper injicio. *Virg. 4. Georg.* Raras ſuperinjice frondes. *Plin. l. 18. c. 9.* Farinam vice cribris ſuperinjici.

Superinſĕro, is, a. 3. *Virg. in Moreto.* dictas ſuperinſerit herbas. Al. leg. *ſuperingerit*.

Superinſĭdĕo, es, n. 2. idem quod inſideo, immoror. *Lucret. l. 3. v. 915.* Jam deſiderium rerum ſuperinſidet una.

Superinſpĭcĭo, is, a. 3. curam habeo, inſpicio. *Sidon. l. 9. ep. 3.* Eccleſiæ ſacra ſuperinſpicere.

Superinſterno, is, a. 3. ſuper ſterno. *Liv. l. 30. c. 10.* Tabulas ſuperinſtravit.

Superinſtrātus, a, um, ſuperiore parte ſtratus. *Silius l. 7. v. 288.* Superinſtrati terga pelle leonis.

Superinſtructus, a, um, nomen ex particip. a *ſuper*, & *inſtruo*. *Columell. l. 9. c. 7.* Ordines vaſorum ſuperinſtructos in altitudinem tres eſſe, abunde eſt, *diſpoſti uno ſopra l' altro*.

Superinſtrŭo, is, a. 3. *fabbricar ſopra*. *Impp. Sever. & Antonin. l. 8. Cod. tit. 10. leg. 1.* Superinſtruere concameratis.

Superinſulto, as, n. 1. *inſultare ſtando ſopra*. *Claudian. in Gigantomach. v. 83.* Dum ſuperinſultans avidus languentia curru Membra terit.

Superintĕgo, is, texi, tectum, a. 3. *coprire ſopra*, Ger. *oben dar auff decken*, Gal. *couvrir par deſſus*, Hiſp. *cubrir en cima*, ἐπισυγκαλύπτω, ſuperne intego. *Plin. l. 18. c. 6. in fin.* Ora utrinque lapidibus ſtatuminari, & alia ſuperintegi.

Superintŏno, as, n. 1. ἐπιβροντάω, deſuper tono. *Virg. 9. Æn. v. 709.* Dat tellus gemitum, & clypeum ſuperintonat ingens.

Superinvĕho, is, a. 3. *portar ſopra*. *Avien. in Arat. v. 1159.* Fluctigenæ ſpeciem monſtri ſuperinvehit Auſter.

Superinvergo, is, a. 3. *verſare ſopra*. *Ovid. 7. Metam. v. 264.* Superinvergens liquidi carcheſia vini. ¶ Legitur & diviſum.

Superinundo, as, n. 1. *inondare*. Translate *Tertull. de reſurr. carn. cap.* 63. Ejuſmodi eloquiis ſuperinundare.

Superinungo, is, a. 3. [illegible], ſupra inungo. *Celſ. l.* 7. *c.* 7. Ex his aliquo, qua lippientes oculi ſuperinunguntur.

Superior, & us, com. 3. *ſuperiore*, Germ. *ober*, Gall. *ſuperieur*, Hiſp. *ſuperior*, [illegible], altior, ſublimior, editius, qui magis ſupra eſt, comp. a *ſuperus*. *Cic. Att. lib.* 12. Tota domus ſuperior vacat, ut ſcis. ¶ Superior accumbere in cœna quid dicatur, diximus in *Accumbo*. ¶ Translate ſæpiſſime pro majore, potentiore, excellentiore. *Cic.* 1. *Offic. c.* 26. Ut, quanto ſuperiores ſumus, tanto nos ſummiſſius geramus. *Id. Valerio, l.* 13. *Fam. ep.* 5. Graviſſimum autem eſt, cum ſuperior factus ſit ordine, inferiorem eſſe fortuna. ¶ Item pro eo, qui alium vincit. *Caſ. lib.* 5. *bell. Gall.* Ita tamen, ut noſtri omnibus partibus ſuperiores fuerint. ¶ Refertur quoque ad tempus, & dicitur de iis, qui ante nos vixerunt, qui etiam majores appellantur, de tempore, quod præceſſit, de vita, quæ ante acta eſt, &c. *Varr. l.* 2. *R. R. cap.* 4. Itaque proavus, ac ſuperiores de Tremelliis nemo appellatus Scrofa. *Cic.* 4. *Acad.* Non modo opinionem vicit omnium, quæ de virtute ejus erat, ſed etiam gloriam ſuperiorum. *Id. Sexto, l.* 5. *Fam. ep.* 17. Superioribus temporibus nullas ad te literas miſi. *Id. de Senect.* Qualis cujuſque ſtudium in ſuperiore vita fuit. *Id.* 1. *Catil. c.* 1. Quid proxima, quid ſuperiore nocte egeris, *la notte paſſata*, *o la notte innanzi*. *Id.* 5. *Tuſcul.* Superior Africanus, h. e. ſenior. Sic, ſuperior Dionyſius, apud *Nepot. in. c.* 1.

Superjumentarius, ii, maſc. qui jumentariis præeſt. *Sueton. in Claud. c.* 2. Quem barbarum, & olim ſuperjumentarium ex induſtria ſibi appoſitum, &c.

Superius, adverb. *dalla parte ſuperiore*, *di ſopra*, ex ſuperiore parte. *Pallad. l.* 1. *tit.* 44. Si fons deſit, imprimendus eſt puteus, aut ſi nequeas hoc, piſcina ſuperius conſtruenda eſt. *Senec. l.* 3. *quæſt. nat. cap.* 8. Cum ſol proceſſit, alia ſuperius capiuntur, alia diſfunduntur tempore, hoc eſt in ſublime attrahuntur. ¶ Superius dixi, ſuperius poſui, *ho detto di ſopra*, modus loquendi eſt a quibuſdam Eruditis improbatus; habet tamen ſuos auctores. *Capitolin. in Maximin. jun. cap.* 1. De cujus genere ſuperius dictum eſt. *Phædr. l.* 4. *fab.* 24. Quantum valerent inter homines literæ, dixi ſuperius. Adde *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. cap.* 6. & *Scribonii Largi* loca plura, quæ in ejus Lexico congeſſit *Joan. Rhodius*.

Superlābor, eris, depon. 3. *ſcorrere ſopra*. *Senec. epiſt.* 90. In aperto jacentes ſidera ſuperlabebantur.

Superlacrymo, as, n. 1. *lagrimare ſopra*, [illegible], lacrymando irrigo. *Col. l.* 4. *c.* 24. Ne, ut jam ante diximus, ſuperlacrymet, & gemmantem cæcet oculum.

Superlatio, onis, f. *iperbole*, [illegible], [illegible], oratio ſuperans veritatem, alicujus augendi, minuendive cauſa, ut *Auctor ad Herenn. l.* 4. *c.* 33. definit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 53. Tum augendi, minuendive cauſa, veritatis ſuperlatio, atque trajectio. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Per comparationes, & ſuperlationes. ¶ A Grammaticis ponitur etiam pro gradu nominum ſuperlativo. *Chariſius l.* 1. *cap. de gradib.* Ipſa ſuperlatio per ſe prælationem omnium ſignificat. ¶ Interdum ponitur pro inſigni cognomine a re aliqua ſumpto, ut cum aliquis per excellentiam ſapiens vocatur. *Valer. Max l.* 8. *c.* 9. *n.* 12. Craſſo nonne pecuniæ magnitudo locupletis nomen dedit? ſed eidem poſtea inopiæ turpem decoctoris ſuperlationem injunxit.

Superlatīvus, a, um, *ſuperlativo*, [illegible], quod ſuperat, vel quod eminentiam denotat. Nomen ſuperlativum illud eſt, quod rem ad ſummum gradum attollit, vel deprimit ad infimum, ut *doctiſſimus*, *indoctiſſimus*, *fortiſſimus* *Chariſius l.* 1. *Priſcian. l.* 3.

Superlātus, a, um, [illegible], ſurſum elatus, elevatus, partic. a ſuperferor. *Val. Max. l.* 8. *c.* 6. Ad auxilium ſervorum pileo ſuperlato confugit. ¶ Superlata nomina, aut verba dicuntur, quæ augendi cauſa in oratione proferuntur. *Cic. in Partit. c.* 15. Illuſtris autem oratio eſt, ſi & verba gravitate delecta ponuntur, ac tranſlata, & ſuperlata, & ad nomen adjuncta, & duplicata. Intelligere videtur *Cic.* voces hyperbolicas. Nonnulli interpretantur nomina ſuperlativa.

Superlimināre, is, n. *ſoglia di ſopra*, Germ. *oberſchvelle*, Gall. *le linteau*, Hiſp. *umbral*, [illegible], limen oſtii ſuperius, hoc eſt lignum, ſive lapis, qui poſtibus ſuperincumbens, jugi formam efficit. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Privatimque ovilibus circumlatum tollet, & pedibus ſuſpenſum ſurſum in ſuperliminari.

Superlino, is, a. 3. *unger di ſopra*. *Pallad. in Jun. tit.* 5. Tunc luto ſuperlinis, & liberam gemmam relinquet. *Id. in Octobr. tit.* 14. Superlines deinde. *Scribon. Larg. Compoſit.* 253. Deinde hoc medicamentum ſuperlinitur.

Superlitus, a, um, *unto dalla parte ſuperiore*, nom. ex particip. a *ſuper*, & *lino*. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Viſco ſuperlitum, ut hæreat.

Supermando, is, a. 3. *rimaſticare*, [illegible], poſt rem aliquam manſam, aliam mandendo ſuperingero. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Raphanos ſupermandi ex mulſo aceto jubent.

Supermĕo, as, n. 1. [illegible], ſuperfluo, ſive ſuperlabor. *Plin. l.* 2. *c.* 103. Quædam vero (aquæ) etiam dulces inter ſe ſupermeant alias, ut in Fucino lacu.

Supermetior, iris, enſus ſum, dep. 4. *Tertull. de anim. c.* 38. Secunda poſt diluvium genitura ſupermenſus eſt. h. e. magis contulit, majore liberalitate menſus eſt alimenta hominibus.

Supermĭco, as, n. 1. ſupra mico. Translate *Senec.* 3. *de benef. c.* 38. Etiamſi quæ retuli exempla, nondum ſatis faciant, nec beneficia parentum ſupermicant. h. e. ſuperant, magis illuſtria, & inſignia ſunt. *Lipſius ex Vet. codicib.* legit *ſuperemicant*. Propie *Avien. in Phænom. Arat. v.* 846. Tepidumque ſupermicat aſtrum.

Supermitto, is, a. 3. *ſopraggiungere*, *ſoprapporre*. *Apic. l.* 2. *c.* 1. Et ſic ſupermittes jecur. Et *l.* 5. *c.* 3. Piſa ſupermittes.

Supermundiālis, le, adject. qui ſupra mundum eſt, cœleſtis, ut ſupermundiales ſubſtantiæ. *Tertull. de anim. c.* 18.

Supermunio, is, a. 4. a ſuperiori parte munio. *Colum. l.* 9. *c.* 7. Convenit, alvearia porticibus ſupermuniet.

Supernas, atis, n. 3. [illegible], quod eſt ſupra, ut Abies ſupernas, quæ ad mare ſuperum, hoc eſt Adriaticum, nata eſt, & contra infernas, quæ nata eſt ad mare inferum, ſive Tyrrhenum. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Ideo Romæ infernas abies ſupernati præfertur. *Id. lib.* 15. *c.* 12. Supernatia Perſica e Sabinis veniunt. ¶ Supernas ventus apud *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. eſt qui a dextra Aquilonis parte Orientem verſus flat. *Greco verſo Levante*.

Supernăto, as, n. 1. *ſopranuotare*, [illegible], in aquæ, alteriuſve liquoris ſuperficie fluito. *Col. l.* 12. *c.* 9. Deinde arido ſpiſſamento fœniculi ſic comprimi, ut jus ſupernatet. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Quod ſupernatat, butyrum eſt. *Id. l.* 7. *c.* 15. Supernatans bitumen.

Supernatus, a, um, [illegible], poſt, vel ſupra alios natus, præter alios natus. *Plin. lib.* 19. *cap.* 3. Supernato caule, quem magydarim vocarunt. Alii leg. *ſuper nato*. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 253. Sive ſupernatus fuerit ſibi &c. *Celſ. l.* 8. *c.* 2. Supernatis gravibus ulceribus, aut fiſtulis.

Superne, adv. *de ſopra*, Ger. *oben erab*, Gall. *d'en haut*, Hiſp. *de alto*, *ſoberanamente*, [illegible], deſuper, de parte ſuperiore. *Virg.* 6. *Æn. v.* 658. Unde ſuperne Plurimus Eridani per ſylvam volvitur amnis. *Liv. l.* 1. Malle ſuſtinenti arma gladium ſuperne jugulo defigit. ¶ Ponitur etiam pro ſupra. *Plin. l.* 33. *c.* 6. Argentum ſuperne innatat, ut oleum aquis. ¶ Item pro ſurſum. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Solum enim hoc genus ſuperne tendit, non ut cætera, in terram.

Supernitas, atis, f. *altezza*. *Tertul. adverſ. Valentin. c.* 7. ſupernitate ſuperſtitatum, dixit.

Superno, as, n. 1. idem quod ſupernato. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 12. Mellis pars, quæ in imo eſt, atque preſſam pondere, & idem ſupernante pretioſior. Alii leg. *ſupernatante*. *Gell. l.* 9. *c.* 9. Gaudia pigra, & levia, & cunctantia, & quaſi in ſummo pectore ſupernantia.

Supernomino, as, a. 1. *dar' il ſoprannome*. *Tertul. Apolog. c.* 18. Ptolemæorum eruditiſſimus, quem Philadelphum ſupernominant.

Supernumerarius, a, um, adject. *ſoprannumerario*. *Veget. l.* 2. *c.* 19. Accenſi, hoc eſt poſtea additi, quam fuiſſet legio completa, quos nunc ſupernumerarios vocant.

Supernus, a, um, *di ſopra*, [illegible], Ger. *das von oben iſt*, Gal. *qui eſt d'en haut*, *ſouverain*, Hiſp. *ſoberano*, [illegible], quod eſt ſupra. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Dentes ſimiles aſpidi, & ſerpentibus, ſed duo in ſuperna parte dextra, lævaque longiſſimi. *Stat.* 8. *Theb.* Crines a fronte ſuperni.

Supĕro, as, a. 1. *ſuperare*, *aſcendere*, [illegible], Germ. *uberſteigen*, Gall. *ſurmonter*, Hiſp. *ſobrepujar*, [illegible], tranſcendo, ſubeo, ſupergredior, a *ſuperus*. *Cic.* 1. *Tuſcul.* Quam regionem cum ſuperavit animus, &c. *Virg. l.* 3. *Georg.* Superant montes, & flumina tranant. ¶ Per translationem ponitur pro vincere, antecellere, præſtare. *Virg.* 5. *Ecl.* Quid, ſi idem certet Phœbum ſuperare canendo? *Cic.* 7. *Verr.* Si cum aliorum improbitate certet, longe omnes, multumque ſuperabit. *Id.* 1. *Tuſc.* Doctrina Græcia nos, & omni literarum genere ſuperabat. *Id.* 4. *Fin.* Superare injurias fortunæ. ¶ Item pro excedere. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 53. Ne in ea re ſumptus fructum ſuperet. ¶ Item pro ſupereſſe, reſtare, ſuppetere, more antiquorum. *Liv. l.* 29. Multo die ſuperante, exceſſit. *Virg. Ecl.* 9. Superet modo Mantua nobis. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Quoniam ad perſequendas feras vires non ſuperant. ¶ Item pro abundare, ſuperfluum eſſe, *ſoprabbondare*, *avanzare*. *Cic. in Parad.* 6. *c.* 3. Uter igitur eſt ditior? cui deeſt, an cui ſuperat? qui eget, an qui abundat? *Id.* 3. *Fin. c.* 15. Deque eo, quod ipſis ſuperat, aliis gratificari volunt. ¶ Ponitur etiam pro ſuperſtitem eſſe, ſupervivere. *Virg.* 3. *Æn. v.* 339. Quid puer Aſcanius? ſuperat ne, & veſcitur aura Ætherea? *Id.* 2. *Æn. v.* 643. Captæ ſuperavimus urbi. ¶ Interdum etiam pro extolli, *alzarſi*. *Plaut. Stich.* 2. 3. 41. Radioſus ecce ſol ſuperabat ex mari. *Alii leg.* ſic ſe ſol ſuperabat ex mari.

Superobrŭo, is, rui, rutum, a. 3. [illegible], re aliqua injecta operio. *Propert. l.* 4. *eleg.* 4. Dixit, & ingeſtis comitum ſuperobruit armis.

Superobrutus, a, um, nom. ex particip. obrutus, coopertus. *Auſon. epitaph.* 25. Hic Hecuba injectis perii ſuperobruta ſaxis.

Superoccĭdo, is, n. 3. ſuper aliquem occido, *tramontar ſopra*. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 18. Poſtquam ſol demerſus eſt, Luna Cœli marginem tenet, antecedenti ſuperoccidens.

Superpendĕo, es, n. 2. *ſoprappendere*, Ger. *bienilber hangen*, Gall. *pendre par deſſus*, Hiſp. *eſtar colgado encima*, [illegible], ſuprapendeo. *Liv. l.* 37. *c.* 27. Ita, ut quibuſdam locis ſuperpendentia ſaxa plus in altum, quam quæ in ſtatione ſunt naves, promineant.

Superpictus, a, um, nom. ex particip. *dipinto di ſopra*. *Solin. c.* 27. Pantheræ minutis orbiculis ſuperpictæ.

Superpingo, is, a. 3. *dipingere ſopra*, Ger. *noch darzu mahlen*, Gal. *peindre par deſſus*, Hiſp. *pintar por de ſobre*, [illegible], *Avien. in Phænom. Arat. v.* 907. Cuncta ſuperpingant rutilam ſua ſidera noctem. ¶ Quod quidam Lexicographi addunt ex *Plin. l.* 35. *c.* 11. mendoſum eſt.

Superplaudo, is, n. 3. *Solin. c.* 8. *de avibus in Diomedis inſula juxta Apuliam*: Pennulis ſuperplaudunt.

Superpondĭum, ii, n. *ſoprappeſo*, Ger. *auffſchlag*, Gall. *ſurpoids*, Hiſpan. *ſobrepeſo*, [illegible], pondus auctarium, quod legitimæ ſarcinæ adjicitur. *Apul. l.* 7. Exiguum ſcilicet & illud tantæ molis ſuperpondium.

Superpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *ſoprapporre*, German. *darauff legen*, Gall. *mettre deſſus*, Hiſpan. *poner en cima*, [illegible], ſuper aliquid colloco. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Tantumque pollent, ut medicamentis quoque ſuperponantur. *Col. l.* 1. *c.* 5. Et loci ſalubritas, editiorque ſitum ripæ permittet ſuperponere villam profluenti.

Superpoſitus, a, um, *ſoprappoſto*. *Ovid. Heroid. ep.* 20. *v.* 190. Ægra ſuperpoſita membra fovere manu.

Super quem. V. Super in fine.

Superquatio, is, a. 3. ſuper concutio. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 1207. Superquatit iræ, ſutorque.

Superrāſus, a, um, particip. a *ſuper*, & *rado*, *raſo di ſopra*. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Clavis pedum ſuperraſis.

Superrŭo, is, n. 3. *cader ſopra qualche coſa*. *Apulej. l.* 1. *A. A.* Atque ego de alto decidens, Socratem ſuperruo. *Id. l.* 2. Ecce uxor flens intraruit, & ſtatim corpori ſuperruens, &c.

Superſăpio, is, n. 3. valde ſapio. *Tertull. de anim. c.* 18. Plato illum ait ſuperſapere, qui mente maxime ſapiat.

Superſcando, is, a. 3. *andare ſopra*, [illegible], ſurſum aſcendo. *Col. l.* 11. *c.* 3. Quem ſuperſcandant ſemitæ utriuſque ſulci. *Liv. l.* 7. *c.* 36. Superſcandens vigilum ſtrata ſomno corpora miles.

Superſcrībo, is, a. 3. *ſcrivere ſopra*, [illegible], ſupra ſcribo. *Gell. l.* 20. *c.* 6. *Veſtrum* obleverunt, & *veſtri* ſuperſcripſerunt. *Modeſtin. l.* 4. *Dig. de operib. publ.* Nec præſidis quidem nomen licebit ſuperſcribere.

Superſcriptus, a, um, nom. ex particip. *ſcritto ſopra*. *Sueton. in Ner.* Ita multa & deleta, & inducta, & ſuperſcripta inerant.

Superſedĕo, es, edi, eſſum, neut. a. *ſeder ſopra*, [illegible], ſuper aliquid ſedeo. *Sueton. in Auguſt. cap.* 96. Aquila tentorio ejus ſuperſedens, duos corvos hinc & inde infeſtantes afflixit. ¶ Sæpiſſime ponitur pro a re aliqua ceſſare, rem inſtitutam omittere, *ſopraſſedere*, *ceſſare da far qualche coſa*, & conſtruitur fere cum ablativo. *Caſ. lib.* 2. *Bel. Gall.* Et propter multitudinem hoſtium, & propter eximiam opinionem virtutis, prælio ſuperſedere ſtatuit. *Cic. l.* 4. *Fam. epiſt.* 2. Superſedeas hoc labore itineris. *Id. l.* 1. *de Inv. cap.* 21. Quod cum acciderit, omnino narratione ſuperſedendum eſt. ¶ Vel cum dativo. *Hirt. de B. Afric. c.* 75. Poſtquam ſatis, diuque adverſarios a ſe ad dimicandum invitatos ſuperſedere pugnæ animadvertit. ¶ Vel cum acc. *Gell. lib.* 2. *cap.* 29. Cogniti, & effacer operam, quam dare rogati ſunt, ſuperſedent. Sed ſubintelligi poteſt, *dare ſuperſedent*. Vel figurate *Gellius* locutus eſt, figura Anaſtrophe, ut *Urbem quam ſtatuo, veſtra eſt*, pro *quam urbem ſtatuo*. Vel ſcripſit, *opera*. ¶ Vel cum infinitivo. *Liv. lib.* 21. *cap.* 40. Superſediſſem loqui apud vos. *Suet. in Aug. cap.* 93. In peragranda Ægypto paulo deflectere ad viſendum Apin ſuperſedit. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 17. Hæc cauſa judicia-

lis

e

lis fieri non poteſt, ſed quod poteſt vel ad Senatum, vel ad conſilium venire, non viſa eſt ſuperſedenda. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Cic. 1. de Invent. c. 40.* Sunt autem, qui putant nonnunquam poſſe complexione ſuperſederi. ¶ Superſedere etiam ponitur pro manere, perſeverare, quaſi in voluntate, & conſilio ſedere. Ita exponit *Nonius c. 1. n. 187.* illud *Turpilii:* Ut ille hac ſe abſtineret, ego ſuperſederem nuptiis.

Superſeminator, oris, m. qui ſuperſeminat. *Tertull. de anim. c. 16.*

Superſemino, as, a. 1. *ſopraſeminare. Tertull. adverſ. Praxeam, c. 1.*

Superſeſſus, a, um, particip. paſſiv. *ommeſſo, tralaſciato. Apulej. l. 4. Florid.* poſt princip. Sed omnibus iſtis ſuperſeſſis, nihil amplius ſpectari debet, quam &c.

Superſidĕo, es, n. 2. *ſeder ſopra. Ammia. l. 25. c. 25.* Superſidentes utribus.

Superſiliens, entis, particip. a *ſuper*, & *ſalio. Colum. l. 8. cap. 3.* Perticæ dolantur in quadrum, ne teret lævitas earum ſuperſilientem volucrem non recipiat.

Superſpargo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpargere ſopra*, ἐπιῤῥαίνω, inſpergo, aſpergo. *Cato cap. 54. R. R.* Quæ herboſiſſima erunt, in tecto condita, & ſale ſuperſpergito.

Superſperſus, a, um, nom. ex particip. *aſperſo. Solin. c. 27. (al. 40.)* Gemma viridi colore, ſtellis puniceis ſuperſperſa. *Et c. 30. (al. 43.) de cameloperdali:* Candidis maculis ſuperſperſa.

Superſtagno, as, n. 1. *allagare de ſopra*, ἀναπλημμυρίζω, reſtagno, redundo. *Tacit. l. 1. Annal. cap. 79.* Si amnis Nar in rivos deductus ſuperſtagnaviſſet.

Superſtans, antis, n. 3. *che ſta ſopra. Virg. 10. Æn.* Quem congreſſus agit campo, lapſumque ſuperſtans Immolat. *Liv. l. 10. c. 6.* Effodis cariſque ſuperſtans hoſtis armatus, ingenti ſonitu equorum, rotarumque advenit. *Suet. in Galba c. ult.* Statuam ei decreverat roſtratæ columnæ ſuperſtantem.

Superſtatumino, as, a. 1. ſtatumine ſupra firmo. *Pallad. l. 1. tit. 9.* Superſtatuminare rudus.

Superſterno, is, ſtravi, ſtratum, a. 3. *diſtendere ſopra*, ὑποστρώννυμι, ſuperextendo. *Col. l. 1. c. 6.* Simili modo pavimenta teſtacea ſuperſternuntur. *Liv. l. 10. c. 29.* Obrutum (corpus Conſulis) ſuperſtratis Gallorum cumulis erat.

Superſtes, ſtitis, o. 3. *vivo, ſuperſtite*, שָׂרִיד, Germ. *noch übrig*, Gal. *ſurvivant*, Hiſpan. *que ſobrevive*, περιγινόμενος, qui ſuit jam fato functis ſupervivit, & generatim qui poſt aliquod malum ſupereſt. *Ter. Heaut. 4. 4. 7.* Ita mihi, atque huic ſis ſuperſtes. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 3.* Utinam te non ſolum vitæ, ſed etiam dignitatis meæ ſuperſtitem reliquiſſem. *Ovid. l. 3. Triſt. el. 7.* Me tamen extincto fama ſuperſtes erit. *Id. l. 3. Amor. eleg. 14.* Poſt mea manſurum fata ſuperſtes opus. ¶ Sumitur etiam pro ſalvo, & incolumi, abſolute. *Ter. Andr. 3. 2. 7.* Deos quæſo, ut ſit ſuperſtes. ¶ Superſtites olim dicebantur teſtes præſentes. *Feſt.* Superſtites, teſtes præſentes ſignificat. Cujus rei teſtimonium eſt, quod ſuperſtitibus præſentibus ii, inter quos controverſia eſt, vindicias ſumere jubentur. Plautus in Artemone. Nunc mihi licet quidvis loqui, nemo hic adeſt ſuperſtes. *Cic. pro Mur. c. 12.* Et quoque carmen compoſitum eſt cum cæteris rebus abſurdum, tum vero nulli uſui: *utriſque ſuperſtitibus præſentibus iſtam viam dico: inite viam.*

Superſtillo, as, a. 1. *gettar ſopra a goccia, a goccia. Apic. l. 8. c. 7.* Superſtillabis oleum, piper aſperges.

Superſtitio, onis, f. *ſuperſtizione*, Ger. *aberglaub*, Gall. *ſuperſtition*, Hiſp. *ſuperſticion*, δεισιδαιμονία, ἐθελοθρησκεία, religio quæcumque delira, & aniles, in qua ineſt timor inanis Deorum, ut ait *Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 42.* Unde manarit nominis ratio, docet *Id. ibid. l. 2. c. 28.* his verbis. Non enim Philoſophi ſolum, verum etiam majores noſtri ſuperſtitionem a religione ſeparaverunt. Nam qui totos dies precabantur, & immolabant, ut ſui liberi ſibi ſuperſtites eſſent, ſuperſtitioſi ſunt appellati: quod nomen poſtea latius patuit. *Et c. 72.* Superſtitio hominum imbecillitatem occupavit. *Id. 1. de Leg. c. 11.* Superſtitione conflictari. *Id. 1. de Fin. c. 18.* Superſtitione imbutus. *Id. 1. Div. c. 4.* Anili ſuperſtitione obligari. *Liv. l. 26.* Superſtitione captus. *Quintil. l. 4. c. 4.* Superſtitiones novas inducere. ¶ Interdum in bonam partem ſumitur, pro religione. *Juſtin. l. 39. c. 3.* His tot neceſſitatibus ſanguinis adjicit ſuperſtitionem templi, quo abdita profugerit. *Et l. 41. c. 3.* In ſuperſtitionibus atque cura deorum, præcipua omnibus veneratio eſt.

Superſtitiōſe, adverb. *ſuperſtizioſamente*, cum ſuperſtitione. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 39.* Neque id dicitis ſuperſtitioſe, & aniliter, ſed phyſica conſtantique ratione. ¶ Item nimis ſollicite, & diligenter. *Quintil. l. 1. c. 1.* Non tamen hoc adeo ſuperſtitioſe velim fieri, ut diu tantum loquatur Græce, aut diſcat, ſicut pleriſque moris eſt.

Superſtitiōſus, a, um, *ſuperſtizioſo*, Germ. *abergläubig*, Gall. *ſuperſtitieux*, Hiſp. *ſuperſticioſo*, δεισιδαίμων, ſuperſtitione imbutus. *Cic. 2. de Divin. c. 39.* Imbecilli animi facile ſuperſtitioſa iſta concipiunt. *Nigidius apud Gell. l. 4. c. 9.* Superſtitioſa religione ſe alligare. *Tertul. in Scorp. c. 2.* Superſtitioſiſſimum ſæculum. ¶ Superſtitioſi proprie qui dicantur V. in *Superſtitio.* ¶ Interdum ſuperſtitioſus homo dicitur, qui aliquid divinat. *Plaut. Curcul. a. 3. v. 27.* Superſtitioſus hic quidem eſt, vera prædicat. *Id. Rud. 4. 4. 93.* Quid ſi iſta aut ſuperſtitioſa, aut ariola eſt, atque omnia, quidquid inſit, vere dicet? *Cic. 1. Divin. c. 31. ex poeta.* Miſſa ſum ſuperſtitioſis ariolationibus.

Superſtito, as, n. 1. *eſſere ſano, e ſalvo*, περιγίνομαι, ſuperſtes, & incolumis ſum, ſuperſum, freq. a ſuperſto. *Plaut. Perſa 3. 1. 3.* Ut mihi ſuperſit, ſuperet, ac ſuperſtitet. ¶ Antiqui hoc verbo uſi ſunt pro ſervare, ſive incolumem præſtare. *En. Menalip. apud Non. c. 1. n. 776.* Regnumque veſtrum ut ſoſpitent ſuperſtitentque.

Superſto, as, ſtiti, ſtatum, n. 1. *ſtar ſopra*, ἐφίσταμαι, ſupra aliquid ſto. *Liv. l. 40. c. 2.* Atrox cum vento tempeſtas ſigna in circo maximo cum columnis, quibus ſuperſtabant, evertit. V. *Superſtans.*

Superſtrictus, a, um, particip. a ſuperſtringo. *Apulej. l. 11. A. A.* Nam compreſſis in arctum feminibus, & ſuperſtrictis accurata manibus, velamento me naturali probe muniveram.

Superſtringo, is, a. 3. ſupra ſtringo, conſtringo. *Sidon. l. 4. ep. 20.* Balteis ſuperſtrinxerant clauſa latera.

Superſtrŭo, is, xi, ctum, a. 3. *ſopra fabbricare*, ἐποικοδομέω, ſuperædifico. *Tacit. 4. Ann. c. 62.* Neque fundamenta per ſolidum ſubdidit, neque firmis nexibus ligneam compagem ſuperſtruxit.

Superſum, es, fui, n. anom. *reſtare*, περίειμι, περιγίνομαι, reliquus ſum, reſto. *Cic. Catilin. 3. c. 11.* Cum hoſtes veſtri tantum civium ſuperfuturum putaſſent, quantum infinitæ cædi reſtitiſſet. *Id. 3. de Orat. c. 24.* Hæ duæ partes, quæ mihi ſuperſunt, illuſtrandæ orationis. *Id. Fam. 10. ep. 33.* Omnes qui ſuperſunt de Hirtii exercitu. *Id. 9. Attic. ep. ult.* Quod ſupereſt ſcribe, quæſo, quam accuratiſſime, quid placeat, quid cenſeas. *del rimanente, del reſto. Scævola leg. Creditor. Dig. mandat.* Nullam actionem ſuperfore ad recipiendum. ¶ Item ſuperſtitem eſſe, *ſopravvivere. Plaut. Aſin. 1. 1. 2.* Sicut tuum vis unicum gnatum tuæ ſupereſſe vitæ ſoſpitem, & ſuperſtitem. *Liv. l. 1. c. 34.* Lucumo ſuperfuit patri, bonorum omnium hæres. ¶ Item redundare, abundare, affluere. *Id. 2. de Orat. c. 25.* Vis ejus rei, quam definias, ſic exprimatur, ut neque abſit quicquam, neque ſuperſit. *Id. 13. Fam. ep. 63.* Ne mihi ſupereſſe verba putet, quæ dixeram defutura. ¶ Item excellere, ſuperiorem eſſe. *Cic. de republ. apud Gell. l. 1. c. 22.* Nec vero ſcientia juris majoribus ſuis Q. Tubero defuit, doctrina etiam ſuperfuit. *Virg. 3. Georg.* Supereſſe labori, *vincer la fatica.* Denique ponitur interdum pro intereſſe, adeſſe: cum ſermo eſt de præſentia in judiciis, & litibus a patrono vel procuratore exhibenda. *Auguſtus apud Sueton. in ejus vita c. 56.* Cunctari ſe, ne ſi ſupereſſet, eriperet legibus reum; ſin deeſſet, deſtituere, & prædamnare amicum videretur. *Gell. loc. cit.* Cum is qui verba faciebat, reclamaſſet, *ego ille ſuperſum*; reſpondiſſe peritiorem feſtiviter, *tu plane ſuperes, non ades. Ulpian. l. 1. Dig. de procuratorib.* Uſus procuratoris perquam neceſſarius eſt, ut qui rebus ſuis ipſi ſupereſſe vel nolunt, vel non poſſunt, ſaltem per alios poſſint vel agere, vel conveniri. Adde *eund. leg. 5. Dig. de poſtulando.* Hanc tamen loquendi rationem ipſe *Gellius ibid.* merito improbat, tanquam a propria hujus verbi notione maxime alienam. ¶ Aliquando hoc verbum per Tmeſim dividitur, interjecta alia dictione. *Plaut. Curc. 2. 1. 85.* ſi quid ſuper illi fuerit, id nobis ſat eſt.

Supertectus, a, um, nom. particip. idem quod tectus, *coperto. Juſtin. l. 43. c. 4.* Plures frondibus ſupertectos induci vehiculis jubet.

Supertĕgo, is, a. 3. *coprire*, idem quod tego, vel ex ſuperiori parte tego. *Apulej. l. 11. A. A.* Impigre ſuperiorem exutus tunicam ſupertexit me celeriter. *Colum. 9. c. 14.* Et quamvis porticu protecta vaſa, nihilo minus congeſtu culmorum, & frondium ſupertegemus. Adde *Pallad. in Mart. tit. 9.*

Superterrēnus, a, um, adject. qui ſupra terram eſt. *Tertull. de reſurrect. carn. cap. 49.*

Supervacanĕus, a, um, *ſuperfluo*, περισσός, ſuperfluus, non neceſſarius. *Cic. l. 3. Fam. ep. 3.* Et re vera, confirmata amicitia, & perſpecta fide, commemoratio officiorum ſupervacanea eſt. *Liv. l. 10. c. 24.* Quin alter Conſul pro ſupervacaneo, atque inutili habeatur? *Salluſt. in Catil. c. 51.* De timore ſupervacaneum eſt differere. ¶ Supervacaneum opus dicitur illud, quod horis ſubſecivis animi cauſa fit, cum ſcilicet a ſeriis operibus, & magis neceſſariis vacamus, ut aucupium, venatio. *Cic. de Senect. c. 16.* Conditiora facit hæc ſupervacanei operis aucupium, atque venatio. *ſupervacaneus* hac ratione in bonam partem accipitur, *divertimento.* Lambinus legit *ſupervacaneis operis.*

Supervăco, as, n. 1. ſupervacaneus, aut ſuperfluus ſum. *Gell. l. 1. c. 22.* *Supereſſe* ita dixerunt, ut eo verbo ſignificarent ſuperfluere, & ſupervacare, atque eſſe ſupra neceſſarium modum.

Supervacue, adverb. &

Supervacŭo, adverb. *ſuperfluamente*, *in vano*, *ſenza neceſſità. Ulpian. l. 14. Dig. de relig. & ſumpt. fun.* Quod ſi ſupervacuo fuerit factum. *Paulus l. 3. recept. ſententiar. tit. 3. ſentent. 20.* Libertas ſupervacue data videtur. *Quint. declam. 16.* Supervacuo hos vos in matris cauſa movet, quæ cæca eſt.

Supervacŭus, a, um, *ſupervacuo*, *ſuperfluo*, *vano.* περιττός, ἀργός, quod non eſt neceſſarium, neque alicujus uſus, ſuperfluum, præter rem. *Ovid. l. 2. de Ponto el. 7.* Sed me timor ipſe malorum Sæpe ſupervacuos cogit habere metus. *Colum. de arborib. c. 26.* Itaque ſupervacuum eſt hoc loco repetere jam traditam rationem terebrationis. *Et c. 11.* Quidquid ſupervacui enatum fuerit, tollito.

Supervādo, is, n. 3. *aſcendere*, *ſuperare*, Germ. *überhin gehen*, Gall. *aller outre, ou par deſſus*, Hiſp. *ſubir en cima*, ὑπερβαίνω, ſuper aliquid aſcendo, ſupero, ſupergredior. *Sall. in Jug. c. 75.* Omnes aſperitates ſupervadere, ac naturam loci etiam vincere aggreditur. *Liv. l. 32. c. 24.* Ruinas muri ſupervadebant.

Supervaganĕus, a, um, adject. *Feſtus:* Supervaganea avis vocatur ab auguribus, quæ ex ſummo cacumine vocem emiſit, quia quaſi in altiſſimis, ſuperque omnia vagatur, appellata.

Supervăgor, aris, *eſſer troppo vagante*, ὑπερπλεονάζω, eſt præter juſtum, & æquum vagari, ſuperfluere. *Colum. l. 4. c. 21.* Vineæ non eſt alia putatio, quam ut figuretur, quemadmodum ſupra inſtituimus, neve ſupervagetur. h. e. ſuperfluos ramos habeat. *Id. ib. cap. 22.* Supervagatam partem recidere.

Supervecto, as, a. 1. *portare ſopra. Tertul. de baptiſm. c. 3.* Dei ſpiritus ab initio ſupervectabatur.

Supervectus, a, um, *portato ſopra. Gell. l. 16. c. 11.* Eaſque univerſos, cumulis, montibuſque arenarum ſupervectis, operuiſſe.

Supervĕho, is, xi, ctum, a. 3. ὑπερέχω, ſuper aliquid veho. *Catull. epig. 62. al. 66. de coma Beren. v. 44.* Quem maximum in oris Progenies Phthiæ clare ſupervehitur.

Supervenĭo, is, ni, entum, n. 4. *venire ſopra*, *aſcendere*, ἐπέρχομαι, aſcendo, ſuperſcando, ſuccedo. *Ovid. 10. Met.* Nam crura loquentis Terra ſupervenit. *Col. l. 6. c. 24.* Taurus ubi juvencam ſupervenit. *Plin. l. 9. c. 31.* Plani piſcium, quibus cauda non eſt, aculeatique, ut teſtudines, in coitu ſuperveniunt. ¶ Ponitur etiam pro ex inopinato venire, *ſopravvenire*, *venire all' improvviſo*, Germ. *unverſehenlich dar zukommen*, Gall. *ſurvenir*, Hiſp. *ſobrevenir.* ἐπέρχεσθαι. *Hor. l. 1. ep. 4.* Grata ſuperveniet, quæ non ſperabitur, hora. *Liv. l. 24.* Murgentinis ſupervenit Marcellus. *Juſtin. l. 2. c. 11.* Dum nox occaſionem daret, ſecuris & latis ſuperveniendum. *Gratius in Cyneg. v. 183.* Sic canis illa ſuos taciturna ſupervenit hoſtes. ¶ Item pro celerius tempore debito advenire. *Stat. 1. Achill.* Neſcio quid magnum (nec me patria omina fallunt) Vis feſtina parat, teneroſque ſupervenit annos. ¶ Item pro innaſci, adjungi. *Celſ. l. 5. c. 28.* id & per ſe naſcitur, & interdum ulceri ex alia cauſa facto ſupervenit.

Superventores, m. 3. apud *Ammian. l. 18. c. penult.* quidam militum ordo eſt, qui *ſuperventores* appellantur, & cum *præventoribus* conjunguntur.

Superventus, us, m. *venuta ſopra*, *ſopravvenimento.* ἐπέλευσις, ſuperveniendi actus. *Pl. l. 7. c. 15.* Aceſcunt ſuperventu multa, ſterileſcunt tactæ fruges. *Veget. l. 1. c. 21.* Nocturno ſuperventu equitum exercitum affligere. *aſſalto improvviſo.*

Supervestĭo, is, a. 4. *veſtir ſopra*, *coprire*, περιβάλλω. *Plin. l. 26. c. 33.* Imagines rerum tenui folio, brevique, & virenti ſuperveſtiens. Harduin. legit *ſemper veſtiens.*

Supervinco, is, a. 3. vinco, ſupero. *Tert. adv. Gnoſt. c. 13. ex Paulo Apoſtolo.*

Supervīvo, is, xi, ctum, n. 3. *ſopravvivere*, περιζάω, ſuperſtes ſum. *Plin. l. 2. ep. 1.* Triginta annis gloriæ ſuæ ſupervixit. *Flor. l. 2. c. 2.* Expeditioni ſuperfuit, & ſupervixit. *Juſtin. l. 27. c. 3.* Olympias non diu filiis ſupervixit.

Superunctus, a, um, particip. a ſuperungo. *Scribon. Larg. Compoſit. 29.* Hoc etiam ſuperunctum ad puerorum epiphoras facit.

Superungo, is, xi, ctum, a. 3. *ungere di ſopra*, ἐπαλείφω, ſupra ungo, ſuperillino. *Celſ. lib. 7. cap. 7.* Deinde ſuperungi collirio debet ex his aliquo, quo lippientes oculi ſuperunguntur. Alii legunt *ſuperinungi*, & *ſuperinunguntur.*

Supervolĭto, as, n. 1. *ἐπιπέτομαι*, freq. a ſupervolo. *Virg.* 6. *Ecl.* Et quibus ante Infelix ſua tecta ſupervolitaverit alis.

Supervŏlo, as, n. 1. *volare ſopra*, *ὑπερπέτομαι*, ſupra aliquid celatu fertur. *Ovid.* 4. *Met.* v. 623. Deſpectat terras, totamque ſupervolat urbem. *Plin.* l. 7. c. 14. Supervolantes alte alites.

Supervolvo, is, volvi, volutum, a. 3. *voltare di ſopra*, *ἐπικυλινδέω*, ſupra volvo. *Avien. in Arat.* v. 971. Quinque ſupervolvis ſe partibus.

Supervolūtus, a, um, *voltato ſopra*. *Colum.* l. 11. c. 3. Incrementum ejus ſupervoluto cylindro coerceas.

Supervŏmo, is, a. 3. *vomitare ſopra*. *Silius* l. 10. v. 563. ſupervomit ille calentum Sanguinis effundens per hiantia viſcera rivum.

Superurgĕo, es, n. 2. ſupra urgeo. *Tacit.* 2. *Ann. cap.* 23. Sarcinæ præcipitantur, quo levarentur alvei manantes per latera, & fluctu ſuperurgente.

Supĕrus, a, um, *ſuperiore*, עליון, Germ. *ober*, Gal. *ſouverain*, Hiſp. *ſoberano*, *de arriba*, *ὁ ἄνω*, ſupernus, qui ſupra eſt, cui *infernus* opponitur, *a* ſuper. *Virg.* 6. *Æn.* Sed revocare gradum, ſuperaſque evadere ad auras, hoc opus, hic labor eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 56. Sed quaſi ſpectatores ſuperarum rerum, atque cœleſtium. ¶ Superum mare, idem atque Adriaticum, ſive Jonium, ita dictum, quod Italiam ſupra, hoc eſt ab Ortu alluat, quemadmodum mare Tyrrhenum ab Occaſu, quod ideo Inferum appellatur. *Cic.* 3. *de Orat.* c. 19. Ut Philoſophi tanquam in Superum mare Jonium defluerent, Græcum quiddam, & portuoſum, Oratores autem in inferum hoc Tuſcum, & barbarum, ſcopuloſum, atque infeſtum laberentur, in quo etiam ipſe Ulyſſes erraſſet. ¶ *Superi* abſolute ſunt cœleſtes. V. *Superi*. ¶ *Supera*, *orum*, idem ac cœlum. *Virg.* 6. *Æn.* v. 787. Omnes cælicolas, omnes ſupera alta tenentes.

Supinātus, a, um, *volto all' insù*. *ὑπτιασμένος*. *Virg.* 2. *Georg.* Ante ſupinatas Aquiloni oſtendere glebas. *Quintil.* l. 11. c. *ult.* Aut eadem manu ſupinata in ſuperiora jactetur.

Supine, adv. negligenter. *Sen.* 2. *de Benef.* c. 24. Alii beneficia ſupine accipiunt.

Supinĭtas, atis, f. *lo ſtar ſupino*. *Quintil.* l. 11. c. 3. *a med.* Pectus ac venter ne projiciantur, obſervandum: pandant enim poſteriora; & eſt omnis odioſa ſupinitas. *Solin.* c. 3. Planaſia de facie ſupinitatis ſic vocata.

Supino, as, a. 1. *voltare all' insù*, *ὑπτιάζω*, ſupinum colloco. *Hor.* l. 2. *Serm. ſat.* 7. Naſum nidore ſupinor. h. e. naſo erigor in ſublime, quod facere ſolent ii, qui aliquo odore vehementer delectantur. Eſt autem Græca conſtructio ſimilis illi apud *Virg.* 7. *Æn.* Loricam induitur. *Stat.* l. 6. *Theb.* v. 786. Præcipitatque retro juvenem, atque in terga ſupinat. ¶ Translate ſumitur pro planum facere, complanare, extendere, ut ſermimus in iis, qui ſupini jacent. *Stat.* l. 12. *Theb.* v. 244. Jamque Supinantur feſſa, lenteque fatiſcunt Penthei devexa jugi. ¶ Item pro erigere in arrogantiam. Solent enim arrogantes incedere ſupini. *Senec.* l. 2. *de benef.* c. 13. Oſtendis, te non agnoſcere iſta bona, quibus tantum inflaris: quidquid das, corrumpis. Libet itaque interrogare, quid tantopere te ſupinet.

Supīnum, i, n. pars verbi, duas habet terminationes in *u*, & *um*, ut *amatum*, *auditum*, *amatu*, *auditu*, quæ participialia appellantur a *Quintil.* l. 1. c. 4. a cæteris vero Grammaticis ſupina. *Chariſ.* l. 2. *Priſcian.* l. 4. ¶ Diomedes l. 2. hoc nomine etiam gerundia complectitur: Priſcianus *loc. cit.* etiam participia paſſiva, e quibus ipſa ſupina nomen accepiſſe dicit, quia a participiis paſſivis oriuntur.

Supīnus, a, um, *ſupino*, *col ventre in ſu*, Germ. *ruckling*, Gal. *couche le ventre en haut*, Hiſp. *traſtornado*, *panda*, *ὕπτιος*, *ἀνάσκελος*, qui jacet ventre in cœlum verſo, qui dorſo incumbit, ab antiquo *ſuppus*, ſive *ſupus*. *Cic.* 1. *de Divin.* c. 43. Nam ſi omne animal, ut vult, ita utitur motu ſui corporis, prono, obliquo, ſupino. *Juven. ſat.* 3. v. 280. Cubat in faciem, mox deinde ſupinus. ¶ Dicitur etiam de quacunque re, quæ cœlum ſpectat, ſeu cœlum verſus elevata eſt. *Virg.* 3. *Æn.* Tendoque ſupinas ad cœlum cum voce manus. *Liv.* l. 3. c. 10. Ea roſtratis Pœni vena pleraque, utpote ſupino jactu, tela in locum ſuperiorem mittebant. ¶ Accipitur quoque pro acclivi, ſive montoſo. *Hor.* l. 3. *od.* 4. Seu mihi frigidum Præneſte, ſeu Tybur ſupinum. Hæc enim urbs in aſcenſu montis fuit conſtituta, ſive in latere montis. ¶ Item pro eo, quod retro fit. *Ovid.* l. 4. *de Ponto*, *el.* 5. Fluminaque in fontes curſu reditura ſupino. Sic apud *Martial.* l. 2. *ep.* 86. Supinum carmen dicitur, quod in ſe ipſum recurrit, & ab utra parte incipias, recte conſtat. ¶ Metonymice, quoniam ſupinus ille recubitus indicium eſt hominis ſoluti, & otioſi, factum eſt, ut ſupinus pro molli, otioſo, & negligenti ponamus. *Juven. Sat.* 1. v. 66. Et multum referens de Mæcenate ſupino. *Martial.* l. 6. *epigr.* 42. Supina aure audire aliquid. *Id.* l. 2. *epigr.* 6. Deliciæ ſupiniores. h. e. quæ magis reddunt ignavos, & molles. ¶ Ignorantia ſupina dicitur, qua quis ea ignorat, quæ noſſe facili negotio poſſit, quæ volgo craſſa dicitur. *Ulpian.* l. *Nec ſupina*, *dig. de juris & facti ignor.* Nec ſupina ignorantia ferenda eſt factum ignorantis. ¶ Ponitur etiam pro ſuperbo, arroganti, nam hujuſmodi homines erecta facie, & verſis in altum oculis incedere ſolent. *Perſ. ſat.* 1. v. 129. Italo quod honore ſupinus, Fregerit heminas Areti ædilis.

Suppactus, vel Subpactus, a, um, *ſolum*, nom. ex partic. a ſuppingo. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 98. Qui ſoccis habeat auro ſuppactum ſolum. h. e. qui aurum in lamellas extenſum ſub ſoleis geſtat.

Suppætulus, a, um, aliquantum pætus. *Var.* apud *Non.* c. 6. n. 43. Oculi ſuppætuli nigellis pupulis.

Suppalpo, as, a. 1. leniter palpo, adulor. *Symmach.* l. 2. *ep.* 99. Non diſcam dolo, utpote ſuppalpandi neſcius.

Suppalpor, vel ſubpalpor, aris, dep. 1. adulor, blandior, gratificor. *Plaut. Mil.* 2. 1. 58. Occepit ejus matri ſuppalparier, vino, ornamentis, opipariſque obſoniis.

Suppar, aris, *quaſi eguale*, Germ. *etliber muſſen gleich*, Gall. *preſque pareil*, Hiſp. *caſi ygual*, *ὑπόισος*, propemodum æqualis, ex *ſub*, & *par*. *Cic. de Clar. Orat. cap.* 7. Huic ætati ſuppares Alcibiades, Critias, Theramenes.

Supparaſītor, aris, *compiacere*, *ſecondare*. *ὑποπαρασιτέομαι*, ſubſervio, obſequor, tanquam paraſitus. *Plaut. Amph.* 3. 4. 10. Accedam, atque hanc appellabo, & ſupparaſitabor patri.

Suppăro, as, a. 1. apparo, accommodo, adjungo. *Tertull. de cultu fœm.* c. 7. Ne cauvias alieni capitis ſancto, & Chriſtiano capiti ſupparetis. *Id. de Anim.* c. 23. Labem corporis, & animæ ſupparare. ¶ Eſt item ſimilem reddere, a *par*. *Tertull. adv. Valent.* c. 4. Lupæ fœminæ formam quotidie ſupparare, ſolemne eſt.

Suppărum, i, n. vel ſupparus, i, m. *παράπετασμα*, omne velum ex lino. *Feſtus*: Velum omne, quod ex lino eſt, dicitur ſupparum. ¶ Specialim id nomen variis rebus aptatum eſt. Primum veſtimentis. Nam, ut Feſtus inquit, Supparus dicebatur puellare veſtimentum lineum, quod & ſubucula appellabatur. Additque, ita uſum *Pomponium*, & *Afranium*. Verum non puellare ſolum, ſed & matronale ſupparum fuit. *Lucan.* l. 2. v. 363. *de Martia Catonis uxore*: humeriſque hærentia primis Suppara nudatos cingunt anguſta lacertos. ¶ Sed & aliis veſtibus aptatum, etiam virilibus. Nam ut idem Feſtus ait, Punicum veſtimentum ita vocat Nævius de bello Punico. Et in nautis vocat Neptuno veſtem conſecratam ſupparum. Ad veſtimenta maſcula refer & hæc Nonii verba, c. 14. n. 20. Supparum eſt linteum femorale, uſque ad talos pendens, dictum, quod ſubtus appareat. De maſcula etiam veſte uſus *Varro apud eund. ib.* Hic indutus ſupparum, Coronam ex auro, & gemmis fulgentem gerit. ¶ Nec de veſte ſolum uſi, ſed etiam de navium velis, non quibuſvis, ſed minoribus, ut docet *Feſt.* quæ ſummo malo, favente vento, pandi ſolent. *Lucan. lib.* 5. v. 429. Summaque pandens ſuppara velorum, perituras colligit auras. *Stat.* l. 3. *ſylv.* 2. v. 27. Vos ſummis annectite ſuppara velis. *Sen. epiſt.* 77. Solis enim licet ſupparum intendere, quod in alto omnes habent naves.

Suppedamentum, i, ſcabellum, quod pedibus ſupponitur. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 1076.

Suppedanĕum, i, n. idem quod ſuppedamentum. *Lactant. lib.* 4. *cap.* 12. verba *Pſalmi* 109. *ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου*, vertit, ſuppedaneum pedum tuorum.

Suppeditatĭo, onis, f. abundantia, affluentia. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 40. Quæ ergo vita? Suppeditatio, inquis, bonorum, nullo malorum interventu.

Suppeditātus, a, um, particip. *ſomminiſtrato*. *Cic.* 4. *Ver.* c. 2. Suppeditato frumento exercitus maximos alere. *Id. Ver.* 7. c. 51. Remigi rem frumentariam eſſe ſuppeditatam.

Suppedĭto, as, a. 1. *ſomminiſtrare*, *dare*, *porgere*, נתן, Germ. *darreichen*, Gall. *fournir*, Hiſp. *adminiſtrar*, *χορηγέω*, *ὑπαρκέω*, ſuggero, miniſtro, præbeo. *Cic.* 2. *de leg.* Quæ terræ fruges ferre, & ut mater cibos ſuppeditare poſſit. *Id.* 2. *Fin.* Suppeditat nobis Atticus de theſauris ſuis. *Id. Att.* l. 12. Unde nobis ſuppeditentur ſumptus neceſſarii. *Id. pro Rab. perduell.* c. 11. Fiſtulis aqua ſuppeditabatur templis. *Id.* 2. *Agrar.* c. 13. Sumptum haurit ex ærario, ſuppeditat a foſſis. h. e. a foſſis mutuatus ſubminiſtrat. *Terent. Heaut.* 5. 1. 57. Nam ſi illi pergo ſuppeditare ſumptibus. h. e. ſubminiſtrare quod inſumat. ¶ Addunt hic quidam Lexicographi, uſurpari etiam paſſive cum nominativo perſonæ, & ablat. rei. Afferuntque illud *Cicer. Catil.* 2. c. 11. Omiſſis his rebus omnibus, quibus nos ſuppeditamur, ille eget. Verum alii recte leg. *ſuppeditamus*. h. e. abundamus, de qua ſignificatione mox dicemus. Pro calcare, pedibus ſubjicere. Inſcriptio quædam apud *Reineſ. in Var. pag.* 503. Mors omnia celat, ſuppeditat, rapit. ¶ Sæpiſſime effertur neutrorum more, & ſignificat ſatis eſſe, ſufficere, parem eſſe. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 17. Labori non queo ſuppeditare. *Cic.* 1. *Offic.* c. 4. Parare ea, quæ ſuppeditent ad cultum, & ad victum. ¶ Ponitur item, eadem conſtructione, pro abundare, ſuppetere. *Tacit. Ann.* 15. c. 16. Cæterum obſeſſis adeo ſuppeditaviſſe rem frumentariam conſtitit, ut horreis ignem injicerent. *Cic. de clar. Orat.* c. 70. Cujus etiam pater, ſi vita ſuppeditaviſſet, conſul factus eſſet. *Id.* 3. *de Orat.* c. 31. In hoc campo facile ſuppeditat omnis apparatus, ornatuſque dicendi. ¶ Videtur etiam uſurpari deponentium more. *Cic. Attic.* l. 14. *ep.* 18. De Patulciano nomine quod mihi ſuppeditatus eſt, gratiſſimum eſt. Verum hæc lectio pleriſque ſuſpecta eſt.

Suppēdo, is, n. 3. idem quod pedo, flatum ventris emitto. *Cicer.* 9. *Fam. epiſt.* 22. Suppedit, flagitium eſt: jam erit nudus in balneo, non reprehendes. Alii aliter legunt.

Suppendĕo, es, n. 2. ſubter pendeo. *Col.* l. 4. c. 26. Ite colligere, ut ſolo vimine ſuppendeat. Quidam leg. *ſuſpendatur*. h. e. ſupra pendeat.

Suppernātus, a, um, adject. a *ſub*, & *perna*, in modum pernæ ſucciſus. *Catul. carm.* 17. v. 18. *ad Coloniam*. ſed velut alnus in foſſa Liguri jacet ſuppernata ſecuri. Alii aliter leg. *Feſtus*: Suppernati dicuntur quibus femina ſunt ſucciſa in modum pernæ ſuillæ.

Suppes, edis, qui ſub pedibus jacet. *Petron. in fragment. Tragur.*

Suppetīæ, arum, f. 1. *ajuto*, עזר, Germ. *hulff*, Gall. *aide*, *ſecours*, Hiſp. *ſocorro*, *ayuda*, *ἐπικουρία*, ſubſidium, quod fertur laboranti, quod mittitur ad rem ſuſtentandam, ne labatur, aut pereat. *Valla* auxilium interpretatur. *Plautus* tamen in *Epid.* 5. 2. 12. diverſa eſſe oſtendit, cum ait, *Auxilio mihi*, *& ſuppetiæ ſunt domi*. Si enim idem eſſent *ſuppetiæ*, *& auxilium*, alterum vacaret. Rectius itaque auxilii nomine intelligimus, quod augendarum virium cauſa alicui ſubmittitur, ſuppetias vero eas dicimus, quæ jam laboranti, & periclitanti feruntur, quod & ſubſidium dicimus. Habet autem hoc nomen ſolum nominativum, & accuſativum numeri pluralis. *Hirt. de B. Afric.* c. 5. Ei nuntiabantur auxilia magna equitatus oppidanis ſuppetias venire. *Id. ibid.* c. 25. Suis finibus oppidiſque ſuppetias profectus eſt. *Ib.* c. 39. Suis fugientibus ſuppetias ire contendit. *Plaut. Epid.* 5. 1. 52. Suppetias alicui ferre. *Id. Men.* 5. 7. 31. Suppetias advenire alicui.

Suppetiātus, us, m. auxilium, ſuppetiæ. Uſurpatur a *Nonio* c. 2. n. 47. in voce *Auxiliatum*.

Suppetĭor, aris, dep. 1. *ſoccorrere*, *dar aiuto*, *ἀμύνω*. *Apulej.* l. 8. *A. A.* Paſtorem illum ſuppetiatum eiet. *Ex eod.* Pecilo eſt ſuppetiari miſerrimo ſeni. *Ex l.* 7. Omnem viciniam ſuppetiatum convocans.

Suppĕtit, ebat, imp. 3. *eſſere in pronto*, *παραγίνομαι*, adſum, in promptu ſum, occurro, venio in mentem. *Cic.* 3. *Ver.* Vererer, ne mihi crimina non ſuppeterent, ne oratio deeſſet. *Id.* 2. *Off.* Sed tamen ſicut hæc ſuppetunt, adjuvant aliquantum tum ad cætera, tum ad amicitias comparandas. &c. *Liv.* l. 4. c. 48. Non ſuppetit conſilium. *non ſo che partito prendere*. ¶ Ponitur etiam pro ſufficere, ſatis eſſe. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ut amori, et ambitioni, ut quotidianis ſumptibus copiæ ſuppetant. *Liv.* l. 2. Rudis in militari homine lingua non ſuppetebat libertati, animoque. ¶ Item pro ſupereſſe, ſuperfluere, abundare. *Plaut. Trin.* 2. 2. 10. Deoſque oro, ut vitæ ſuperſtes ſuppetat. h. e. poſt te vivat. *Cic.* 1. *Fin.* c. 4. Et ſcriberentur fortaſſe plura, ſi vita ſuppeteret. Singularis eſt hujus verbi uſus apud *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 106. Utinam quæ dicis, dictis facta ſuppetant. h. e. reſpondeant, reſpondeant.

Suppetĭum, ii, n. idem quod ſuppetiæ. *Commodian. inſtruct.* 43. Suppetium nullum erit. *Ex inſtruct.* 70. Petit ſuppetium.

Suppĕto, is, ivi, itum, a. 3. *ὑφαιρέω*, eſt latenter, ſeu per fraudem petere. *Ulp. ſi quis uxori*, *ff. de furtis*. Furti actionem adverſus eum, qui ſuppetiit, filiifamilias competere, non mihi.

Suppilātor, oris, m. qui ſuppilat. *Laber. apud Non.* c. 8. n. 56. Quæ deliritas vos ſuppilatores fecit?

Suppīlo, as, a. 1. *rapire*, *rubare*, גנב, Germ. *ſtehlen*, Gall. *piller*, Hiſp. *ſaltear*, *hurtar*, *ὑποκλέπτω*, furor, ſuffuror, rapio, ſurripio, a *pila* prima producta, quod vel denſare notet, vel furari. *Plaut. Truc.* 2. 7. 15. Hæc cum video fieri, ſuffuror, ſuppilo, & de præda prædam facio. *Id. Aſin.* c. 2. 38. Ille ecaſtor ſuppilabat me, quod ancillas meas ſuſpicabar. h. e. furabatur a me, quod ego ſuſpicabar fieri ab ancillis. Sic *ibid.* 4. 2. 6. Suppiles clam domi uxorem tuam. h. e. ſurripias uxori tuæ.

Suppingo, is, a. 3. a *ſub*, & *pango*, ſubter compingo, *attaccar ſotto*. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 94. Fulmentas jubeam ſuppingi ſoccis. ¶ *Suppingo* a *pingo*. V. *Subpingo*.

Suppinguis. V. Subpinguis.

Sup-

Supplanto, as, a. 1. *fare il gambetto*, *soppiantare*, ὑποσκελίζω, pede ſuppoſito in terram dejicio, a *ſub*, & *planta*, quæ pedem notat. *Cic.* 3. *Off.* Qui ſtadium currit, ſupplantare eum, quicum certat, aut manu depellere nullo modo debet. ¶ *Supplantare verba*, eſt ſupprimere, & veluti ſtrangulata voce efferre, quo ſuaviora videantur. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 35. tenero ſupplantat verba palato. ¶ Eſt & ſupplantare, compoſitum a verbo *planto*, idem ſignificans, quod ſub ea quippiam plantare. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Supplantare in terram vites.

Supplantatus, a, um, *fatto cadere*. *Senec. epiſt.* 13. Qui ſupplantatum adverſarium toto tulit corpore.

Supplaudo, is, n. 3. idem quod plaudo, vel tacite plaudo. *Tertull. de Idolol. c.* 18. Male nobis ſupplaudimus. *Idem de Pudic. c.* 19. Neſcio quid diverſæ parti ſupplaudere videtur.

Supplauſio, onis, f. ſupploſio. *Auctor ad Herenn. l.* 3. *c.* 15. Pedis dextri rara ſupplauſione uti oportebit.

Supplementum, ti, n. *supplimento*, *aggiunta*, [illegible], Ger. *erfüllung*, Gal. *ſupplement*, Hiſp. *ſuplimento*, [illegible], quod ſuppletur, quod ad ſupplendum rei alicujus numerum ſubmittitur, ut *Militum*, & *remigum ſupplementa*, quæ ad juſtum numerum explendum ſuccenturiantur, *reclute*. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 3. Cenſebant omnes fere, ut in Italia ſupplementum meis, & Bibuli legionibus ſcriberetur. *Liv. l.* 1. *c.* 30. Legiones veteres ſupplemento explevit. *Id. lib.* 22. *c.* 36. Decem millia novorum militum ſcripta in ſupplementum. *Colum. l.* 9. *c.* 13. *de apum morbis*. Nimio fatigatæ opere plurimæ pereunt, nec ullis juventutis ſupplementis frequentatæ noviſſime reliquæ intereunt.

Suppleo, es, evi, etum, a. 2. *ſupplire*, *empire*, *aggiungere*, [illegible], Germ. *erfüllen*, Gall. *ſuppleer*, Hiſp. *ſuplir*, [illegible], in deficientis locum aliquid ſubſtituo. *Virg.* 3. *Æn.* Remigium ſupplet, ſocios ſimul inſtruit armis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *epiſt.* 4. De bibliotheca tua Græca ſupplenda, libris commutandis, Latinis comparandis, valde velim iſta confici. *Liv. l.* 29. *c.* 24. Supplevitque ita eas legiones, *reclutò*. ¶ Accipitur etiam pro ſubjungere, adjungere. *Cic. pro Planc.* Supplet enim ille neſcio quis, & privatim dicit ſe dediſſe. *Id.* 2. *de Or.* Ut referendis præteritis verbis id ſcriptum, quodcunque defendimus, suppleatur. ¶ Aliquando pro implere. *Cato de R. R. c.* 88. Ibi fiſcellam cum ſale populari ſuſpendito, & quaſſato, ſuppletoque identidem. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 140. Vulnera ſupplevit lacrymis.

Suppletus, a, um, particip. *ſupplito*, *reclutato*. *Cic. Phil.* 8. *c.* 9. Legionibus ſuppletis ex D. Bruti exercitu.

Supplex, icis, o. 3. *ſupplice*, *ſupplichevole*, [illegible], Germ. *bittend*, Gall. *ſuppliant*, Hiſp. *humilde*, [illegible], qui alteri abjecte, demiſſe, & humiliter ſupplicat ad ejus pedes ſe proſternens, & genua flectens. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 32. Cum ſe Alcibiades afflictaret, lacrymanſque Socrati ſupplex eſſet, ut ſibi, &c. *Id. Capitoni*, *in ep. ad Att. l.* 16. Nunquam putavi, fore, ut ad te ſupplex venirem. *Id. ante Exil. c.* 12. Quibus ſigillatim ſæpe ſupplex ad pedes jacui. *Id. pro Mur.* Veſter eſt ſupplex, Judices, veſtram fidem obteſtatur. *Virg.* 8. *Æn.* Immaque, manuſque Supplicibus ſupera votis. ¶ Libelli ſupplices, *memoriali*. *Martial. l.* 8. *ep.* 31. Sed jam ſupplicibus dominum laſſare libellis Define.

Supplicamentum, i, n. idem quod ſupplicatio. *Apul. l.* 1. *A. A.* Supplicamenta ſolemnia. *Et infra:* Quantoque ſumptu deberem procuram ſupplicamentis. *Arnob. l.* 7. Supplicamenta Diis præſtam.

Supplicanter, adverb. *ſupplichevolmente*. *Sedul. l.* 1. *Paſch. Op.*

Supplicatio, onis, f. *ſupplica*, *pubblica preghiera*, [illegible], Ger. *bitt demütige*, Gall. *requête*, *ſupplication*, ἱκεσία, ſupplicandi actus, precatio. Frequentiſſime ponitur pro Dei adoratione, & gratiarum actione pro re aliqua, quæ proſpere evenit. Sic apud Romanos *ſupplicationes* dicebantur, quando re feliciter geſta, ex Senatuſconſulto templa aperiebantur, Divorumque ſimulacra in lectulis collocabantur, populo certatim ad pulvinaria confluente, Diiſque ſuis pro eorum in Remp. meritis ſupplicante, gratiaſque agente. *Cic. in Catil.* 3. *cap.* 6. Atque etiam ſupplicatio Diis immortalibus pro ſingulari eorum merito meo nomine decreta eſt. *Id. de prov. Conſul. cap.* 11. Decem dierum ſupplicatio decreta Cn. Pompejo. *Id. Piſ.* 14. *cap. ult.* Prætor urbanus ſupplicationes per dies quinquaginta ad omnia pulvinaria conſtituat. *Caſ. l.* 7. *B. G. c. ult.* Supplicationem indicere. ¶ Hic honor ſupplicationis dabatur imperatoribus tanquam prærogativa quædam triumphi, ut ait *Cic.* 15. *Fam. epiſt.* 5. & *l.* 7. *ad Attic. epiſt.* 1. Nam ſupplicatione decernenda declarabatur, adeo inſignem fuiſſe victoriam, ut pro ea Diis gratulari, gratiaſque agere dignum eſſet. *Id. Cic. pro Syll. c.* 30. Cui uni togato ſupplicationem ſenatus decreverit. Loquitur *Cic.* de ſe ipſo, gloriaturque, eum honorem, qui ſolummodo propter militares victorias haberi civibus ſolebat, ſe ſine armis ob detectam Catilinæ conjurationem fuiſſe conſecutum.

Supplicator, oris, m. *ſupplice*. *Prudent. in paſſione martyr. Calagurrit. v.* 14. Lætus hinc terſis revertit ſupplicator fletibus.

Supplice, adv. ſuppliciter. *Varr. l.* 6. *L. L. pag.* 76. Divum axta cante, divum deo ſupplice canta.

Suppliciter, adv. *ſupplichevolmente*, ἱκετικῶς, cum ſupplicatione, humiliter, demiſſe, abjecte. *Cic. pro Flac. c.* 27. Cumque defenſor ſuppliciter, demiſſeque reſponderat. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 27. Suppliciterque locuti, flentes pacem petiiſſent.

Supplicitus, pro *ſuppliciter* quidam Lexicographi afferunt ex Juſtin. l. 14. ſed ibi *ſuppliciter* legitur.

Supplicium, ii, n. *ſupplicazione*, ἱκετεία, idem quod ſupplicatio. *Salluſt. in Catil. c.* 52. Non votis, neque ſuppliciis muliebribus Deorum auxilia parantur. *Id. in Jug. c.* 55. Itaque Senatus ob ea feliciter acta Diis immortalibus ſupplicia decernere, &c. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 64. Sed tum ſupplicia Diis, ludique magni a Senatu decernuntur. Hinc a *Plauto* ſupplicium uſurpatur pro munere, quod alicui datur placandi cauſa, & gratiæ conciliandæ, *Truc. a.* 5. *v.* 8. Ego, inquit, mea voluptas, ſi quid peccavi prius, ſupplicium ad te hanc minam fero auri. Plautum imitatus *Apulej. l.* 11. Tunc cuncti populi vannos onuſtas aromatis, & hujuſmodi ſuppliciis certatim congerunt. ¶ Dicitur etiam de ſceptris, ſeu inſignibus Caduceatorum, ſeu Fecialium, ſeu Legatorum. *Feſt.* Supplicia ſunt, quæ caduceatores portarent. Ea ſumebantur ex verbena felicis arboris. Nec enim ex alia ſupplicia fas erat, quam de verbenis ſumi. ¶ Item de ſacrificio illo, quod ſuetebant, cum vellent aliquem ſontem publice interficere, quo Diis ſupplicabant, & deprecabantur τὸ νεμεσητόν, ideſt peccabantur, ne ſibi culpæ verteretur, quod interficerent civem. *Feſtus*: Sinnius Capito ait, cum civis necaretur, inſtitutum fuiſſe, ut Semoniæ res ſacra fieret vervece bidente, ut eo ſacrificio pœna ſolutis civibus, caput ipſum damnati, patrimoniumque, cui delibatum eſſet, id fieret ſacrum Deo, (ſive, ut Scaliger emendat) cujus cauſa id fieret, ſacrum Divis Manibus eſſet. Indeque fuiſſe ſolitum, ut, quia tunc in forum ſupplicandi cauſa prodiret Rex Sacrorum, id vocaretur ſupplicium, hoc vero ſemper vlatum a multis. Quo exemplo docet, ſupplicia dici ſupplicamenta. Nunc fere ſupplicia pro pœnis dicuntur. ¶ Quia vero, cum civem publice interfecturi eſſent, ſacrificio Diis ſupplicabant, & expiationem precabantur, hinc ſupplicium dici cœptum eſt pro pœna capitali, *ſupplizio*, *pena*, [illegible], German. *leibſtraff*, Gall. *ſupplice*, Hiſp. *tormento*, *pena*, τιμωρία, κόλασις. *Cic.* 7. *Verr.* Includuntur in carcerem condemnati, ſupplicium conſtituitur in illos. *Id. lib.* 3. *de nat. Deor.* Summo cruciatu, ſuppliciaque Q. Varius homo importuniſſimus periit. *Id.* 2. *de Orat.* Rapi ad ſupplicium. *Id. Ver.* 4. Supplicio aliquem afficere. *Id.* 2. *Invent.* Sumere ſupplicium de aliquo. h. e. ſupplicio afficere. *Nepos in Pauſan. c. ult.* Dare aliquem ad ſupplicium. *Ter. Eun.* 1. 1. 24. Supplicium alicui dare. *Juſtin. l.* 2. *cap.* 5. Supplicia luere, *pagar il fio*. Sic, ſupplicium ferre, apud *Caſar. l.* 1. *B. C. c.* 84.

Supplico, as, avi, atum, n. 1. *ſupplicare*, *pregar riverentemente*, [illegible], Ger. *demütiglich bitten*, Gal. *ſupplier*, Hiſp. *ſuplicar*, ἱκετεύω, humiliter, & demiſſe precor, a *plico*. Nam qui humiliter precantur, manibus, pedibuſque complicatis orant. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 14. Neque Cæſari ſolum, ſed etiam amicis ejus omnibus, quos mihi amiciſſimos eſſe cognovi, pro te, ſicut adhuc feci, libentiſſime ſupplicabo. *Id. pro Font.* Præſertim cum tot res ſint, quæ veſtris animis pro hujus innocentis ſalute ſupplicent. ¶ Ponitur ſæpe pro adorare. *Plaut. Curc.* 4. 2. 41. Volo hic in fano ſupplicare. *Suet. in Aug. c.* 93. Quod Judæam prætervehens apud Hieroſolymam non ſupplicaſſet. ¶ Uſurpatur & impers. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Illis temporibus non ſupplicabatur thure. ¶ *Supplicaſſis*, pro *ſupplicaveris*. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 61. Verbo cave ſupplicaſſis.

Supplicue, adv. idem quod ſuppliciter. *Apulej. l.* 11. *Metam. ſub fin.* Pro meo modulo ſupplicue gratias perſolutis. *Et l.* 9. Hortulanus ſupplicue reſpondit.

Supplodo, is, ſi, ſum, a. 3. *battere con li piedi*, [illegible], Ger. *mit den füſſen klopffen*, Gal. *frapper du pied contre terre*, Hiſp. *patear*, [illegible], pedibus terræ illiſis ſonitum facio: plerumque fieri ſolebat in dolore, indignatione, contemptu. *Cic.* 1. *de Or. c.* 53. Pedem nemo in illo judicio ſupploſit, credo, ne Stoicis renuntiaretur.

Supploſio, onis, f. ὑποκρότημα, actus ſupplodendi. *Cic. in fragm.* apud *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *a med.* Supploſio pedis in contentionibus aut incipiendis, aut finiendis. Adde *l.* 3. *de Orat. c.* 15.

Suppœnitet, ebat, imp. a. ὑπομεταμέλει, eſt aliquantulum, vel propemodum pœnitet. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 13. Nam & illum furoris, & hunc noſtrum copiarum ſuppœnitet.

Suppoſitor, oris, m. qui alienam mulierem ſubagitat. *Laber. apud Non. c.* 8. *n.* 56. Quæ deliritas vos, ſuppoſitores, facit cum cano rugio puellitarier?

Suppono, is, ſui, ſitum, a. 3. *ſottoporre*, *metter ſotto*, German. *underlegen*, Gall. *ſuppoſer*, *ſoumettre*, Hiſpan. *poner de baxo*, ὑποτίθημι, ſubtus pono, ſubmitto. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quin etiam anatum ova gallinis ſæpe ſupponimus. *Ovid. l.* 3. *am. eleg.* 9. Prima jugis tauros ſupponere colla coegit. *Id.* 5. *Faſt.* Cervicem Cœlo ſuppoſiturus Atlas. ¶ *Supponere cultros*, eſt ſub collo, & jugulo victimæ ponere, hoc eſt jugulare. Sed *jugulare*, in ſacris ne dicerent, cavebant, quod ominis mali verbum eſſet, ne ſacra vitiarent inauſpicata voce. *Turneb. Virg. Æn.* 6. *v.* 178. Supponunt alii cultros, tepidumque cruorem Excipiunt pateris. ¶ Interdum eſt ſubſtituere. *Cic. pro R. Am.* In his operæ noſtræ vicaria fides amicorum ſupponitur. ¶ Interdum ſubjicere. *Cic. l.* 1. *de Invent.* Nam ei tres partes, quas ante diximus, ſupponemus, judicialem, deliberativam, demonſtrativam. ¶ Interdum adulterinum loco veri ſubjicere, ut *ſupponere teſtamenta*, id eſt falſa teſtamenta ſuppoſita perſona obſignare. *Ter. Eun.* 5. 3. Qui referam illi ſacrilego gratiam, qui hunc ſuppoſuit nobis? *Cic. pro Cluent. c.* 44. Qui ſuppoſita perſona falſum teſtamentum obſignandum curarit. *Id. lib.* 1. *de Leg.* Jus eſſet latrocinari, jus adulterare, jus teſtamenta falſa ſupponere. ¶ *Suppoſivi*, in præterito pro *ſuppoſui* habet *Plaut. Trucul.* 2. 5. p. & 4. 3. 30.

Supporto, as, a. 1. *portar*, *condurre*, ὑπάγω, ſubveho, importo. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Aut rem frumentariam, ut ſatis commode ſupportari poſſet, timere dicebant. *Caſſius l.* 12. *Fam. ep.* 13. Niſi quid navibus Laodicenorum ſupportarit.

Suppoſitio, onis, f. actus ſupponendi, ὑπόθεσις. *Plaut. Truc. a.* 4. 83. Suppoſitionem pueri mihi credidit, *lo ſcambiamento d'un fanciullo per un altro*. *Colum. l.* 8. *c.* 5. *de ovis ſupponendis*: Nam & ipſa ſuppoſitio per hos fere dies commodiſſima.

Suppoſititius, a, um, ὑποβλητος, ὑποβολιμαῖος, quod ſuppoſitum eſt, & alterius loco pro vero, & nativo poſitum. *Var. lib.* 2. *R. R. cap.* 8. Matri ſuppoſititiæ quoque inſerviunt. ¶ Gladiator ſuppoſititius eſt, qui altero interfecto, vel feſſo ſubjicitur, & certamini ſuccedit. *Mart. lib.* 5. *ep.* 25. *de Hermete præſtantiſſimo gladiatore*: Hermes ſuppoſititius ſibi ipſi, h. e. qui nunquam pugnando defatigatur, nec ſucceſſore indiget.

Suppoſitorius, a, um, adjectiv. Cella ſuppoſitoria in balneis eadem eſt, quæ tepidaria, ita dicta quia frigidariæ ſuppoſita erat. tres enim erant balneorum cellæ, frigidaria, tepidaria, & caldaria, aqua per frigidariam primum, deinde per tepidariam influebat in caldariam. *Vopiſc. in Chavin. c.* 17. Balneis ita frigidis uſus eſt, ut ſolent eſſe cellæ ſuppoſitoriæ. V. ibi *Caſaub.* & *Salmaſ.*

Suppoſitus, a, um, *ſottopoſto*, *ſuppoſto*, ὑποβεβλημένος, ſub aliqua re poſitus, partic. a ſupponor. *Liv. l.* 29. Tegentibus tumulis, qui peropportune circa viæ flexus ſuppoſiti erant. ¶ Interdum ponitur pro fraudulenter poſito. *Cic.* 7. *Verr. c.* 27. Ut illa ſuppoſitus facile, & libenter ſe illum, qui non erat, eſſe ſimularet.

Suppoſtor, oris, m. Suppoſtores enumerantur inter opifices monetæ conflandæ in quadam *Inſcript. apud Salmaſ. in Solin. pag.* 177.

Suppoſtrix, icis, f. quæ ſupponit, ſpeciatim quæ alienos pueros aliis tanquam ſuos nutriendos alendos præbet. *Plaut. Truc.* 4. 2. 50. Venefica Suppoſtrix puerum.

Suppoſtus, a, um, idem ac ſuppoſitus, per Sync. *Virg.* 6. *Æn. v.* 24. Hic crudelis amor tauri, ſuppoſtaque furto Paſiphae.

Supprætectus, i, qui eſt ſub præfecto, viceſque ejus gerit. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 523. *n.* 4. Atenæus Firmus cornicularius Suppræf. Vigil. B. M. fecit.

Suppreſſe. V. Repreſſe.

Suppreſſio, onis, f. *ſoppreſſione*, ἀνάκρουσις, actus ſupprimendi. *Cic. pro Cluent. cap.* 25. Statuit ad eaſdem ſibi prædas, ac ſuppreſſiones judiciales revertendum. h. e. injuſtas detentiones pecuniæ ſibi ad corrumpendos judices objectæ, & in uſus proprios converſæ. V. integrum Ciceronis locum. ¶ Suppreſſiones nocturnæ dicuntur, quoties per ſomnum ſpiritus ſupprimitur, aut etiam ipſa vox, ut incerta, indiſcretaque edatur, quemadmodum in eo morbo accidere ſolet, qui Græcis *Ephialtes*, Latinis *Incubus* dicitur. *Plin. l.* 27. *c.* 10. Grana nigra auxiliantur & ſuppreſſionibus nocturnis, in vino pota, quo dictum eſt numero.

Suppreſſor, oris, m. qui ſupprimit, hoc eſt occultat alienum ſervum. *Call. lib.* 6. *Dig. ad leg. Fav. de plag.* Apud quem unus aut alter fuerit fugitivus inventus, qui operas ſuas locaverit, ut paſceretur; & utique ſi idem antea apud alios fecerit, hunc non jure quis ſuppreſſorem dixerit.

Suppreſſus, a, um, *ſoppreſſo*, [illegible], partic. a ſupprimor. *Ovid. l.* 3. *Triſt. eleg.* 3. Si jam deficiam, ſuppreſſaque lingua palato. ¶ Fuga ſuppreſſa, eſt retenta, cohibita. *Ovid.* 11. *Met.* Cum vita ſuppreſſa fuga eſt. ¶ Navis ſuppreſſa, eſt depreſſa, ſive ſubmerſa. *Juſtin. l.* 2. *c.* p. Victi Perſæ in naves confugerunt, ex quibus multæ ſuppreſſæ, multæ captæ. ¶ Meatum ſuppreſſum, eſt contractum, non oblongum, ſed breve potius. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 9. *de canibus:* Mento ſuppreſſo, & ex eo enatis duobus dentibus, dextra, & ſiniſtra. ¶ Vox ſuppreſſa, eſt ſummiſſa. *Cic. pro Syll. c.* 10. Qui cum ſuppreſſa voce de ſcelere P. Lentuli, de audacia conjuratorum omnium dixiſſet. *Id. in Orat. c.* 25. Erit enim, ut voce, ſic etiam oratione ſuppreſſior.

Supprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *ſopprimere*, *reprimere*, [illegible], Ger. *vertrucken*, Gall. *ſupprimer*, Hiſpan. *ſuprimir*, [illegible], [illegible], reprimo, cohibeo, compeſco. *Cic.* 3. *Tuſc.* Hæc igitur officia ſunt conſolantium, tollere ægritudinem funditus, aut ſedare, aut detrahere quam plurimum, aut ſupprimere, nec pati manare longius, aut ad aliam traducere. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 43. Hoſtem inſolenter inſequentem ſuppreſſit. ¶ Ponitur etiam pro opprimere. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Animus cibis ſupprimitur. ¶ Sæpe eſt occulere, diſſimulare ſe habere, dolo malo retinere. *Cic. pro Cluent. c.* 25. Sexcentis millibus nummum ſe judicium corrupturum eſſe dixerat, quæ cum accepiſſet a pupillo, ſuppreſſit. *Liv. l.* 3. *cap.* 1. Supprimere famam alicujus rei. ¶ Supprimere iter, eſt retrahere ſe ab itinere. *Caſ. l.* 1. *B. C.* Iter ſupprimunt, copiaſque in caſtris continent.

Supprōmo, is, pſi, ptum, a. 3. [illegible], idem fere, quod promo. *Plaut. Mil.* 3. 2. 12. Eho tu ſceleſte, qui illi ſuppromis, eho tu. Alii leg. *qui illi ſuppromus es*.

Supprōmus, i, m. *ſottodiſpenſiere*, [illegible], ſecundus promus, ſive qui promo ſubſtituitur. *Plaut. Mil.* 3. 2. 24. Bono ſupprомо, & promo cellam creditam.

Suppudet, ebat, duit, imp. e. aliquantulum pudet. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 1. Sed quod eorum me ſuppudebat. *Id. l.* 15. *epiſt.* 16. Puto, te jam ſuppudere, cum hæc tertia jam epiſtola ante te oppreſſit, quam tu ſchedam, aut literam.

Suppuratio, onis, fem. *ſuppurazione*, [illegible], [illegible], generatio puris. *Col. l.* 6. *cap.* 12. Et cum maturuerit ſuppuratio, reciditur ferro. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Clavis pedum, & ſuppurationibus, quæ Græci vocant apoſtemata.

Suppuratorius, a, um, [illegible], quod ad ſuppurationem pertinet, vel quod ſuppurare facit. *Plin. l.* 28. *c.* 4. *ad fin.* Efficaciora ad eadem ſtrigmenta a balneis, & ideo miſcentur ſuppuratoriis medicamentis.

Suppurātum, i, n. [illegible], apoſtema. *Plin. l.* 20. *c.* 4. Strumiſque vel ſuppuratis alliget.

Suppurātus, a, um, partic. a ſuppuro. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Suppuratis triticea farina lenior. ¶ Tranſlate ſumitur pro impuro, permiſto aliqua ex malo. *Sen. ep.* 81. Horum, qui felices vocantur, aut ficta hilaritas eſt, aut gravis, aut ſuppurata triſtitia. *h. e.* remiſſa, & diuturna, quemadmodum pure emiſſo dolor vulneris remittitur.

Suppūro, as, n. 1. *apoſtemare*, *convertirſi in marcia*, Ger. *eytreſchvvaren*, Gal. *apoſtumer*, *bouer*, Hiſp. *apoſtemar*, [illegible], in pus convertor. *Col. l.* 6. *c.* 12. Hic idem ſanguis, niſi emiſſus fuerit, ſaniem creabit, qui, ſi ſuppuraverit, tarde procuratur. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Oſſa fracta e capite extrahit, aut ſi quid in corpore ſuppurat.

Suppus, a, um, vel ſupus (veteres enim non geminabant conſonas) *ſupino*, [illegible], idem ac ſupinus. Eſt a *ſupare*, quod eſt *jacere*, a Græco [illegible], ejecto τ. *Feſt.* Suppum antiqui dicebant, quem nunc ſupinum dicimus, ex Græco, videlicet pro aſpiratione ponentes literam, ut cum iidem [illegible] dicunt, & nos ſylvas, item ἕξ, ſex, & ἑπτὰ, ſeptem.

Supputarius, a, um, adject. *che ſerve a computare*. *Tertul. in Apolog. c.* 19. Supputarii digitorum geſticuli. Alii leg. *ſuppuratorii* eodem ſenſu.

Supputatio, onis, fem. *computo*. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. Cum ad ſupputationem creſcat.

Supputātor, oris, m. *computiſta*. *Firmic. l.* 5. *c.* 8. Boni erunt ſupputatores, arithmetici, geometræ.

Supputatorius. V. Supputarius.

Suppŭto, as, a. 1. *tagliare*, [illegible], Germ. *beſchneitlen*, Gal. *emonder*, Hiſp. *podar*, [illegible], ſubtus puto, leviter, & aliquantulum puto, ſubſeco, ſarmenta, vel ramos inutiles ſubſeco. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Præterea ſemina ipſa fruticantia ſupputare. ¶ Aliquando ponitur pro computare, vel calculum ſubducere. *Plaut. Aul.* 3. 5. Supputatur ratio cum argentario, ſed alii leg. *inde*, *putatur*, &c.

Supra, *ſopra*, [illegible], Ger. *ob*, Gal. *ſur*, *par deſſus*, Hiſp. *ſobre*, ὑπὲρ, præpoſitio accuſativo caſui ſerviens, a *ſupera*, per ſync. *Cic. in Somn.* Omnia ſupra Lunam ſunt æterna. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Hæc tamen ætiſſant unquam ſupra terram. ¶ Sæpe ponitur pro ultra, pluſquam. *Cic. de Leg.* Hæc commemoratio, vereor, ne ſupra hominis fortunam eſſe videatur. *Liv. l.* 30. *c.* 35. Cæſa eo die ſupra millia viginti. *Col. l.* 4. *c.* 27. Si ſupra modum ſe numerus eorum protuderit. ¶ Item pro præter. *Plin. l.* 22. *c.* 3. *ad fin.* De floribus, ſupra dictos, ſcripſere Theophraſtus, &c. ¶ *Supra caput*, modus eſt loquendi, ſignificans rem, quæ valde urgeat, & immineat. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Ecce ſupra caput homo levis, ac ſordidus, ſed tamen equeſtri cenſu Catienus. *Salluſt. in Catil.* Dux hoſtium cum exercitu ſupra caput eſt. ¶ Supra aliquem accumbere. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 26. Supra me Atticus, infra Verrius. V. *Accumbo*. ¶ Eſt etiam adverbium, & ſine caſu ponitur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 5. Omnia hæc, quæ ſupra, & ſubter ſunt, unum eſſe. ¶ Cum adverbium eſt, ſæpe valet *ſuperius*, locum connotando. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Paulo ſupra, quam ad linguam ſtomachus annectitur. ¶ Item ante, ſuperioribus verbis. *Cic. pro Cæc.* Ille, quem ſupra deformavi. ¶ Item magis, plus, amplius. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 19. Eos conſeci, & abſolvi, neſcio, quam bene, ſed ita accurate, ut nihil poſſet ſupra. *Salluſt. in Catil.* Corpus patiens inediæ, algoris, & vigiliæ, ſupra quam cuique credibile eſt.

Supradictus, a, um, *ſopraddetto*. *Pallad. Jan. tit.* 14. Præter raphanum ſemina ſupradicta deponunt. *Id. in Febmar. tit.* 33. Supradictis potionibus merſa ſerventur. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 9. Supradicto victu.

Supradūco, is, a. 3. *tirar ſopra*. *Valer. Probus Grammat.* (cujus vitam ſcribit *Sueton. de illuſtr. Grammat. c. ult.*) *de notis numerorum*: Quælibet figura, ſi ei jacens recta linea ſupraducatur, tot ſignificabit millenarios, quot per ſe ſignificat unitates.

Supranătans, tis, particip. *galleggiante*, ut, ſupranatans bitumen in lacu Aſphaltite. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3.

Suprapoſitus, a, um, *ſoprappoſto*. *Celſ. l.* 6. *c.* 18. Cataplaſma ſuprapoſitum.

Suprascando, is, a. 3. *ſalir ſopra*. *Liv. l.* 1. *c.* 32. Cum fines ſuprascandit.

Supraſcribo, is, *ſcriver ſopra*. *Cic. Fam.* 6. *epiſt.* 10. Tibi polliceor, quæ ſupraſcripſi. ¶ Legitur & diviſum.

Supraſcriptus, a, um, *ſopraſcritto*. *Vitruv. l.* 1. *cap.* 8. Fons ſupraſcriptus. *h. e.* de quo ſupra ſcriptum eſt. Adde *Cenotaph. Piſan. C. Cæſaris, ſub fin.*

Suprēme, adverb. ſupremum. *Priſcian. l.* 15. teſtatur a Veteribus uſurpatum fuiſſe.

Supremitas, atis, fem. ſupremum tempus, mors. *Ammian. l.* 31. *c.* 39. Nec Valenti ſepulturam, qui ſupremitatis honor eſt, contigiſſe. ¶ Item ſumma dignitas. *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 13. Supremitates, & præminentias adire.

Suprēmo, adv. *ultimamente*, [illegible], noviſſime. *Plin. l.* 21. *c.* 33. Eadem commeabat, ab eo recens aſſidue, exitura ſupremo, & ſola ex omnibus periitura.

Suprēmum, adv. idem ac ſupremo. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Ut neque ab homine ſupremum eos (oculos) ſpectari fas ſit.

Suprēmus, a, um, *ſupremo*, *ſommo*, [illegible], Germau. *oberiſt*, *letzt*, Gall. *le plus haut*, Hiſpan. *ſoberano*, [illegible], [illegible], altiſſimus, a *ſuper*. *Paul.* apud *Feſt.* Supremum modo ſignificat ſummum, modo extremum, modo maximum. *Virg.* 4. *Georg.* At chorus æqualis Dryadum clamore ſupremos Implerunt montes. ¶ Ponitur etiam pro maximo. *Plaut. Capt.* 5. 2. 22. Serva me ſupreme Jupiter. ¶ Item pro extremo, ultimo. *Cic. de Sen.* Quæ Socrates ſupremo vitæ die de immortalitate animorum diſſeruiſſet. *Hor. l.* 1. *ep.* 5. Supremo te Sole domi, Torquate, manebo. *h. e.* occidente. *Tac. l.* 5. Quod ſupremis in matrem officiis defuiſſet. Ubi *ſuprema officia* ſunt, quæ morienti exhibentur. ¶ Hoc ſenſu abſolute etiam uſurpatur in plurali numero. *Id.* 3. *Ann.* Celebre carmen, quo Germanici ſuprema defleverat. *Id. lib.* 1. *Ann.* Solvere ſuprema militibus, *far l'eſequie*. *Plin. lib.* 16. *cap.* 44. Circa ſuprema Neronis Principis. *h. e.* ultimis ejus vitæ annis. ¶ Supremum dicere alicui, *dar l'ultimo addio*, *h. e.* ſupremum vale. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 4. Mater ſupremum mihi tua dixit.

Supus. V. Suppus.

Sura, æ, fem. *la polpa della gamba*, Germ. *wvaden*, Gal. *le mollet*, Hiſp. *pantorilla*, [illegible], pulpa tibiæ carnoſa, & ventricoſa. *Plin. l.* 11. *cap.* 45. Suræ homini tantum, & crura carnoſa. ¶ Ponitur & pro toto crure. *Virg.* 1. *Æn.* Purpureoque alte ſuras vincire cothurno. ¶ Item pro oſſe poſteriori, & minori ipſius cruris. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. ¶ Fuit etiam ſura cognomen apud Romanos. Primus ſic vocatus eſt P. Cornelius Lentulus Catilinæ ſocius, nempe quia is, cum Sylla rationem ab eo poſceret pecuniæ publicæ, quam Quæſtor tractaverat, dixerat, ſe non poſſe rationem reddere, ſed præbiturum ſuram: ut pueri ſolent, qui, ſi in pilæ ludo deliquerint, pila ſuram præbent percutiendam. *Plutarch. in Cicerone*.

Surcellus, i, m. idem quod ſurculus. *Apul. l.* 4. *c.* 2.

Surclo, as, a. 1. per ſyncop. pro *ſurculo*, *as*, eſt ſurculo connectere, ligare. *Apic. l.* 4. *c.* 5. & *l.* 7. *c.* 4.

Surcŭla, læ, f. idem quod ſurculus. *Apic. l.* 4. *c.* 7. & *l.* 7. *c.* 8.

Surculaceus, a, um, [illegible], quod eſt ſimile ſurculo. *Plin. l.* 19. *c.* 7. Surculaceæ in folliculo ſunt raphano, ſinapi, rapo. Subaudi, *ſemina*.

Surculaſco, & is, n. 3. [illegible], quod ſurculos generat. *Colum. lib.* 3. *cap.* 11. Conſiderandum eſt, antequam paſtinemus, ſurcularis, nec ne ſit terra.

Surcularius, a, um, [illegible], quod ad ſurculos ſpectat, ut Surcularia cicada, quæ in ſurculis vivit, vel eo tempore apparet, quo arbores ſurculos emittunt. *Plin. l.* 11. *c.* 26. Quidam duo alia genera faciunt earum: ſurculariam, quæ ſit grandior, frumentariam, quam alii avenariam vocant. Apparet enim ſimul cum frumentis areſcentibus. ¶ *Surcularius ager*, qui ſurculis conſitus eſt. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. Colonus in agro ſurculario ne capra natum paſcat.

Surcŭlo, as, a. 1. *tagliare*, Ger. *brechen*, *hauwen*, Gall. *couper*, Hiſp. *cortar*, φρυγανίζω, eſt ſurculis ramis adimere, ut altius creſcant, & uberius a terra nutrimentum accipiant. *Col. l.* 3. *c.* 9. Ac primo ſurculari debent, ita, ut ſimplex ſtylus altitudinem maximi ſcrobis excedat.

Surculoſe, adv. [illegible], per ſingulos ſurculos, ſenſim, paulatim. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Areſcit ſurculoſe.

Surculōſus, a, um, [illegible], ſurculis abundans. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Reliqua legumina ſurculoſa ſunt.

Surcŭlus, i, maſc. *germoglio d'albero*, *marza*, [illegible], German. *ſchoff*, Gall. *jetton*, Hiſp. *renuevo*, [illegible], [illegible], quod in ramis ſimplex oritur, & frondes gerit, detrahiturque interdum, & reſecatur ex arbore ut alias rurſus producendas. Eſt diminutivum a *ſurus*, quem *Feſtus* interpretatur palum, Rantumgar eo uſum docet. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 40. Ex arbore, a qua quis vult habere ſurculum. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 69. Amabo te, inquit, da mihi ex iſta arbore, quos ſeram ſurculos. ¶ *Surculum defringere*, ex veterum Juris conſultorum inducta conſuetudine, dicebantur, qui poſſeſſionem aliquam arboribus conſitam ſibi vindicabant: eam enim ingreſſi ramulum ex aliqua arbore decerpebant, eumque in jus deferentes, in eo tanquam in tota poſſeſſione jus ſuum perſequebantur. Ita quoque ſi poſſeſſio arboribus careret, glebam ſumebant, ut in voce *Caſſerius* adnotatum eſt. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 28. Non ut recuperare amiſſam poſſeſſionem, ſed ut ex jure civili, ſurculo defringendo, uſurpare videantur.

Surdaōnes, m. 3. pop. Hiſp. cit. in Catalonia, in fin. Ceretanorum, quorum tractus *Campos de Cerdana*. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Surdaſter, a, um, *mezzo ſordo*, Ger. *halb dumme*, Gall. *ſourdaut*, Hiſp. *un poco ſordo*, [illegible], non plane ſurdus, ſurdulus, qui parum ſurdus eſt. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 40. Erat ſurdaſter M. Craſſus, ſed aliud moleſtius, quod male audiebat, etiamſi, ut mihi videbatur, injuria.

Surde, adverb. *ſordamente*. Surde audire dicitur is, qui alterum loquentem parum attendit, ſive vecordia animi, ſive quod cogitatione alia in re verſetur. *Afranius* apud *Chariſ.* Amentes, quibus animi non ſunt integri, ſurde audiunt.

Surdigo, ginis, f. *ſordità*. *Marcell. Empir. c.* 9. Surdiginis moleſtiam pati.

Surdĭtas, atis, f. *ſordità*, Germ. *damheit*, Gall. *ſourdité*, Hiſp. *ſordedad*, [illegible], privatio ſenſus audiendi. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 40. In ſurditate vero quidnam eſt mali?

Surdus, a, um, *ſordo*, [illegible], Ger. *taub*. Gall. *ſourd*, Hiſp. *ſordo*, [illegible], [illegible], ſenſu auditus ſpoliatus. *Ter. Andr.* 3. 1. Utinam aut hic ſurdus, aut hæc muta facta ſit. *Cic.* 3. *Tuſcul.* In illis linguis, quas non intelligimus, quæ ſunt innumerabiles, ſurdi profecto ſumus. ¶ Reperitur & cum genitivo. *Col. lib* 3. *cap.* 10. Idque nobis Poeta veluti ſurdis veritatis indulget. ¶ Comparativum *ſurdior*. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 6. *ad janitorem*: O foribus durior ipſe tuis. Superlat. *ſurdiſſimus*. *Auguſtin. epiſt.* 39. (*al.* 41.) Duriſſime, inhumaniſſime, ſurdiſſime. ¶ Surdo narrare fabulam, proverbialiter dicitur is, qui operam apud aliquem inſumit, quocum nihil eſt profecturus. *Terent. Heaut.* 2. 1. 10. Næ ille haud ſcit, quam mihi haud ſurdo narrat fabulam. ¶ Tranſlata ſurdus dicitur, qui nulla re, non precibus, non muneribus, non miſericordia flectitur. *Ovid. Heroid. epiſt.* 7. Ad munera ſurdus. *Id.* 9. *Metam. v.* 946. ſurdaque adhibent ſolatia menti. *Sil. l.* 11. *v.* 334. Surdæ timuiſti. ¶ Sumitur etiam paſſive, pro eo, quod non auditur. *Juven. ſat.* 7. *v.* 71. Surda nihil gemeret grave buccina. Sic etiam vota ſurda dicuntur, quæ non exaudiuntur. *Perſ. ſat.* 6. ¶ Item dicitur id ſpatium, in quo non facile auditur. *Vitr. lib.* 5. *cap.* 3. Diligenter eſt animadvertendum, ne ſit locus ſurdus. *Var. l.* 8. *de L. L.* Surdum theatrum. ¶ Tranſ-

Digitized by Google

¶ Transfertur quoque ad viſum, & ad ejus objectum, ut Surdus color. *Plin. l. 37. c. 5.* Ad hue quibuſdam intercurrit umbra, ſurduſque fit color, qui improbatur etiam dilutior, *colore ottuſo, ammaccato*. Item ad olfactum. Sic dicitur ſurdum, cujus odor non ſentitur. *Perſ. ſat. 6.* Nec ſpirent cinnama ſurdum. ¶ Item ad linguam. *Ovid. l. 2. de Pont. el. 6.* Non erit officii gratia ſurda tui. h. e. non tacebitur a me. ¶ Denique tranſlate ſumitur pro ignobili, vili, cujus nomen ſæpe non auditur. *Plin. l. 22. c. 2.* Quæ quanta debeatur etiam ſurdis, hoc eſt ignobilibus herbis, perhibebitur.

Surēna, æ, f. nomen piſcis eſt apud *Varron. l. 4. de L. L.* ¶ Surena item apud Parthos nomen erat ſummi magiſtratus poſt Regem, cui ex officio obtingebat novum regem diademate coronare. *Tacit. Annal. 6. c. 41.*

Surgite pro ſurrigite V. vocem ſequentem.

Surgo, is, rexi, rectum, a. 3. *alzare*, idem ac *ſurrigo*, per Syncopen. *Plaut. Epid. v. ult.* Plaudite, valete, lumbos ſurgite, atque extollite.

Surgo, is, rexi, rectum, n. 3. *levarſi ſu, ſorgere*, קום, German. *aufſtehen*, Gall. *ſe lever*, Hiſpan. *levantarſe*, ἀνίςημι, ὄρνυμι, e *ſurrigo*, eliſo *i*, & objecto altero *r*, quod dicitur pro *ſubrigo*, eſtque a *rego*. *Cic. 3. Off.* Surrexit e lectulo, remotiſque arbitris, ad ſe adoleſcentem juſſit venire. *Id. 2. de Inv.* Ille multo ante lucem ſurrexit. *Virg. 5. Æn.* Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus. *Horat. lib. 2. ſat. 2.* Surgere de cœna. ¶ Tranſlate dicitur de ventis, cum veluti ſe erigentes ſlare incipiunt. *Virg. 3. Æn.* Et ſando ſurgentes demoror Auſtros? ¶ Item de aſtris, cum in noſtrum hemiſphærium aſcendunt. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 29.* Hic mutat merces ſurgente a ſole ad eum, quo Veſpertina tepet regio. h. e. ab Oriente ad Occidentem. *Id. l. 2. od. 9.* Veſpero ſurgente. ¶ Item de ædificiis, cum paulatim a fundamento ad tecti faſtigium elevantur, vel cum ſenſim eminent, & in altum attolluntur. *Virg. 1. Æn.* Surgentemque novæ Carthaginis arcem. ¶ Item per tranſlationem ponitur pro oriri, naſci. *Virg. 1. Æn.* Quæ nunc animo ſententia ſurgit? *Id. 9. Æn.* pugna aſpera ſurgit. *Tacit. 2. hiſt. c. 42.* Rumor ſurrexit. ¶ Item pro creſcere, augeri. *Virg. 4. Æn.* Aſcanium ſurgentem, & ſpes hæredis Juli Reſpice. *Id. 4. Georg.* Surgentes atterat herbas. *Ovid. 15. Metam.* Mare ſurgit, *ſi gonfia*. ¶ Item pro priſtinum ſtatum, ſeu fortunam recuperare. *Cic. 10. Phil.* Semel cecidi ſciens, ut honeſtiſſime ſurgere poſſem. ¶ Uſurpatur etiam impers. *Juven. ſat. 4.* Surgitur, & miſſo proceres exire jubentur Concilio. ¶ Item active cum accuſ. *Arnob. l. 5. pag. 169.* Surrexiſſe ſe Deos, & nervis obriguiſſe divinis. ¶ Surrexe pro ſurrexiſſe. *Hor. l. 1. ſat. 9. v. 73.* hunccine ſolem tam nigrum ſurrexe mihi?

Suria, æ, pro Syria, ex priſcorum Latinorum conſuetudine græcum υ in u mutandi. *Plaut. Truc. 2. 6. 49.* Ancillas adduxi ex Suria duas. ¶ Hinc & Surus pro Syrus. *Id. ibid. v. 60.* Abduce has e conſpectu Suros.

Surio, is, n. 4. *libidine prurio*, ſubo, & dicitur proprie de ſuibus. *Feſtus in voce Sus*. Et tranſlate de piſcibus. *Apul. in Apolog.* ita diſtinguit, ut *ſubare* de fœminis dicatur, *ſurire* de maſculis. Quoties, inquit, & quid anni cujuſque eorum generis (piſcium) fœminæ ſubent, mares ſuriant.

Surptus, V. Surreptus.

Surpui per ſyncopen pro *ſurripui*. V. in *Surripio*.

Surrectĭto, as, n. 1. ſæpe ſurgo. *Cato apud Gell. l. 10. c. 13.* In cubiculum ſurrectitavit e convivio. Alii leg. *ſubrepſitavit*. h. e. ſæpe in cubiculum clam irrepſit.

Surrectūrus, a, um, partic. temporis futuri a ſurgo. *Col. l. 6. c. 23.* Et ſcobibus uſtis fruticem ſurrecturum in altitudinem comprimit.

Surrectus, V. Subrectus.

Surrĕgo, is, a. 3. idem ac ſurgo, apud Vet. *Feſt.* Surregit, & ſorctus antiqui ponebant pro ſurgit, & ejus participio quaſi ſurrectus, quibus Livius frequenter uſus eſt.

Surrĕmo, is, emi, vel empſi, emptum, a. 3. eſt ſurſum emere, ideſt ſuſcipere, ſumere, ab *emo*, quod antiquis etiam tollere ſignabat. *Feſt.* Surremit, ſumpſit: Inque manum ſurremit haſtam.

Surrentīnus, a, um, adject. ad Surrentum pertinens, ut Surrentini colles. *Colum. l. 3. c. 2.* Surrentina vina. *Horat. l. 2. ſat. 4.* quæ celebrantur a Scriptoribus inter generoſiora, propter vicinitatem Maſſici montis.

Surrentum, n. *Surrento*, *Sorrento*, *Sorrieum*, urbs Picentinorum, maritima, A. inter Neapolim, & prom. Minervæ.

Surrēpo. V. Subrepo.

Surreptitius. V. Subreptitius.

Surreptus, a, um, nom. ex particip. *rapito*, *rubato*, a ſurripio. *Cicer. Phil. 14. c. 4.* Qua in urbe tam immanis Hannibal capta, quam in Parma ſurrepta Antonius? *Plaut. Pœn. prol. v. 109.* Rogitat, unde ſit, capta ac, an ſurrepta ſit. ¶ *Surptus* dicitur per ſyncop. pro *ſurreptus*. *Plaut. Pœn. 4. 2. 80. & 5. 2. 98.* ubi tamen alii *ſurreptus* ſubſtituunt, alii *ſurruptus* eodem ſenſu, ex veterib. quibuſdam codicib.

Surrexe. V. Surgo.

Surrigo. V. Subrigo.

Surripio, is, ripui, reptum, a. 3. *togliere naſcoſtamente*, *rubare*, גנב, Ger. *verſtohlen*, Gal. *emporter*, Hiſp. *hurtar de ſecreto*, ὑφαιρέω, latenter capio, clam aufero, furor. Varie conſtruitur. *Cicer. de clar. Orat. cap. 19.* Tu qui a Nævio vel ſumpſiſti multa, ſi fateris, vel, ſi negas, ſurripuiſti. *Id. pro Dom. c. 25.* Qui ex ejus cuſtodia per inſidias regis amici filium ſurripuiſſet. *Id. Attic. l. 5. ep. 16.* Surripere aliquid ſpatii ad ſcribendum, *rubar un poco di tempo*. *Id. Parad. 6.* Quanti eſt æſtimanda virtus, quæ nec eripi, nec ſurripi poteſt unquam? *Ovid. ep. 11.* Gemina ſunt oculis ſurripienda patris. Id eſt cavendum eſt, ne pater hæc reſciſcat. ¶ Surripere ſe alicui, eſt ſubducere ſe ab ejus conſpectu. *Plaut. Men. 3. 2. 46.* Ut ſurripuiſti te mihi dudum de foro. ¶ Uſurpatur a Poetis cum Syncope. *Hor. l. 2. ſat. 3.* Unum me ſurpite morti. *Id. l. 4. od. 13.* Quæ ſpirabat amores, Quæ me ſurpuerat mihi.

Surrogo. V. Subrogo.

Surrunclvi. V. Subruncivi.

Surruptus. V. Surreptus.

Surſum, adv. *in ſu*, *in alto*, למעלה, Ger. *obſich*, Gal. *en haut*, Hiſp. *arriba*, ἄνω, ſuperam partem verſus, cui opponitur *deorſum*. Eſt compoſitum a *verſum*, quaſi *ſupraverſum*, vel *ſuperverſum*. *Ter. Adel. 4. 2.* Præterito hac recta platea ſurſum. *Id. Eun. 2. 2. 47.* Nec ſurſum deorſumve curſites. *Cic. 2. de nat. Deor.* Itemque aures, ea quod omnis odor ad ſuperiora fertur, recte ſurſum ſunt. ¶ *Surſum verſum*, aut *verſus* eſt verſus ſuperiorem locum, aut partem aeris, vel loci. *Cic. in Partit.* Et idem quaſi ſurſum verſus, retroque dicatur. *Id. in Orat. c. 39.* Cum gradatim ſurſum verſum reditur.

Surus, i, m. palus, a quo diminutive fit ſurculus. *Enn. apud Feſt.* ¶ Surus pro Syrus V. in *Suria*.

Sus, is, com. 3. *porco*, a *porca*, חזיר, Germ. *ſchwein*, Gall. *porc*, Hiſp. *puerco*, ὗς, σῦς, porcus, vel porca, & dicitur tam de feris, quam de domeſticis. *Var. l. 2. de R. R. c. 4.* Sus græce dicitur ὗς, olim θῦς ſuo ab illo verbo, quod dicunt θύειν, quod eſt immolare. Ab ſuillo enim genere pecoris immolandi initium primum ſumptum videtur: cujus veſtigia, quod initiis Cereris porci immolantur, & quod initiis pacis fœdus cum feritur, porcus occiditur: & quod nuptiarum initio antiqui Reges, ac ſublimes viri in Hetruria in conjunctione nuptiali, nova nupta, & novus maritus primum porcum immolant. *Ovid. lib. 4. Faſt.* A bove ſuccincti cultros removete miniſtri, Bos aret, ignavam ſacrificate ſuem. *Cic. 2. de nat. Deor.* Sus vero quid habet præter eſcam, cui quidem, ne putraſceret, animam ipſam pro ſale datam dicit eſſe Chryſippus. ¶ Sues Veneri inviſi fuerunt. *Feſt. in Suillum*: Suillum genus inviſum Veneri prodiderunt Poetæ, ob interfectum ab Apro Adonim, quem diligebat Dea: quidam autem, quod immundiſſimi ſint ſues ex omni manſueto pecore, & ardentiſſimæ libidinis, ita ut opprobrium mulieribus inde tractum ſit, cum ſubare, & ſurire dicuntur. ¶ *Sus Minervam docet*, eſt, indoctus docet ſapientem. *Feſt.* Sus Minervam, in proverbio eſt, ubi quis id docet alterum, cujus ipſe inſcius eſt. *Cic. 1. Acad.* Nam etſi non ſus Minervam, ut ajunt, tamen inepte quiſque Minervam docet. *Id. 2. de Orat. c. 57.* Docebo ſus (ut ajunt) oratorem eum, quem &c. ¶ *Sidon. in ep. 17. l. 7. ad Volusian.* Rura paludicolæ temnis populoſa Ravennæ, Et quæ lanigero de ſue nomen habet. h. e. Mediolani agrum. Cum enim Gallis conſilium eſſet eam urbem condendi, ſolum effodientibus ferunt inventam ſuem dimidio lanatam, a quo portento ductum Mediolani nomen. V. *Iſid. l. 15. Orig. c. 1.* ¶ In recto caſu reperitur etiam *ſuis*. *Pruden. l. 2. contra Symmach. v. 813.* Spurca ſuis noſtro omne natat.

Suſque, deque fero, ἄνω, κάτω, proprie eſt ſurſum, & deorſum, ſed tranſlata uſurparunt, *ſuſque, deque ferre*, vel *ſuſque, deque habere*, æquo animo ferre, nihil penſi habere, ſurſum, ac deorſum hoc eſt, non magni facere, non magni pendere, *non curarſi*, *laſciar correre*, ῥᾳδίως. *Cic. 14. ad Attic. ep. 6.* Nam de Octavio ſuſque deque. *Laber. apud Gel. l. 16. cap. 9.* Nunc tu lentus es: nunc tu ſuſque deque fers. *Plaut. Amph. 3. 2. 5.* Atque id me ſuſque deque eſſe habituram putat. ¶ *Suſque deque eſſe* ſignificat nihili eſſe, nihili fieri, ad nihil valere. *M. Var. apud Gel. loc. cit.* Quod ſi non horum omnium ſimilia eſſent principia, ac poſt principia, ſuſque deque eſſet. *Lucil. ibid.* Verum hæc ludus ibi, ſuſque omnia deque fuerunt: ſuſque & deque fuere, inquam, omnia ludu' jocuſque. Alii legunt *ſuſque hæc deque fuere inquam* &c. ut tollatur, *&*, quod videtur ſuperfluum.

Suſa, orum, n. pl. *Sus*, *Suſtra*, Σοῦσα, urbs ampla Aſiæ, in Regno Perſarum, Suſianæ regionis caput, & regia, ad Eulæum fl. verſus montes, inter Seleuciam magnam, & Perſepolim. Hæc urbs a Memnone condita fuit. Sed *Straboni* placet, originem habuiſſe a Tithono Memnonis patre. *Plin. l. 6. c. 27.* ſcribit, conditorem fuiſſe Darium Hyſtaſpis filium. Etymologus, & Stephanus nomen ajunt accepiſſe a σοῦσον, quod lingua Punica, ac Phrygia idem eſt, ac κρίνον, ſeu κρίνα, *lilium*, ob liliorum illis locis creſcentium copiam. In hac urbe fuit nobilis illa Cyri regia, candido, variaque marmore, columnis aureis, magnaque gemmarum copia exornata, cœli in lacunaribus habens ſimulacrum ſtellis micantibus inſignitum. *Propert. l. 2. eleg. 13.* Non tot Achæmeniis armantur Suſa ſagittis.

Suſceptio, onis, f. *intrapprendimento*, ἀνάληψις, ὑποδοχή, actus ſuſcipiendi. *Cic. 3. Fin. c. 9.* Sic ea, quæ proficiſcuntur a virtute, ſuſceptione prima, non perfectione recta ſunt judicanda. *Id. pro Mur. c. 1.* Atque etiam ipſa ſuſceptio cauſæ reprehenſa eſt.

Suſcepto, as, a. 1. frequentativum a *ſuſcipio*, ſed ejuſdem fere ſignificationis. *Apul. l. 2. Met. ſub fin.* Vicariam pro me lanienam ſuſceptavit.

Suſceptor, oris, m. ἀναδέκτης, ὑποδοχεύς, qui ſuſcipit. *Aſcon. in Ver. de Prœt. Urb.* Extraordinariarum pecuniarum ſuſceptor. Speciatim dicitur de eo, qui luſoribus domi ſuæ ludendi dat locum. *Ulpian. l. 1. ff. de aleator.* Prætor ſuſceptorem verberatum quidem, & damnum paſſum, ubicunque, & quandocunque non vindicat. ¶ Item pro eo, qui aliquid faciendum conducit, redemptor. *Juſtinus l. 8. c. 3.* Mittit, qui opinionem ferrent, regem Philippum magna pecunia locare & muros per civitates, & fana, & templa facienda, & ut per præcones ſuſceptores ſollicitarent. ¶ Suſceptores præterea dicuntur, qui annonis, & tributis æroris recipiendis præpoſiti ſunt. V. titulum *Codicis de ſuſceptoribus*.

Suſceptum, i, n. *impreſa*, ἀναδεδεγμένον, ἐγχείρημα, ἔργον, res ſuſcepta, inceptum facinus. *Ovid. 11. Met.* Suſceptaque magna labore Creſcere difficili.

Suſceptus, a, um, ἀναδεδεγμένος, partic. a ſuſcipio. *Cic. pro Quinct.* Tranſigere ſuſceptum negotium. *Idem poſt red. ad Quir.* Sempiternam pœnam ſuſtinerem mea voluntate ſuſceptam. *Juſtin. l. 11. c. 10.* A captiva ſuſceptum puerum Herculem vocavit. ¶ Suſcepti etiam dicebantur clientes. *Serv. ad illud Æn. 6. v. 609.* Et fraus innexa clienti: Vult, inquit, intelligi prævaricatores, qui patroni ſunt clientium, quos nunc ſuſceptos vocamus. Adde *Ammian. l. 17. c. 12.*

Suſcio, is, a. 4. *ſapere*, ἴσημι, idem quod ſcio, ſive cognoſco. *Plaut. Men. 2. 3. 78.* Quid negotii eſt ſuſciis? quid eo opus eſt? Alii aliter leg.

Suſcipio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare*, *intraprendere*, לקח, Germen. *annehmen*, Gal. *prendre*, *recevoir*, Hiſpan. *recebir*, *tomar*, ἀναδέχομαι, capio, ſumo. Eſt a *ſurſum*, & *rapio*, quod *Priſcianus* ſcribit *lib. 1.* vel a *ſub*, & *capio*, ut dicatur quaſi *ſuccipio*. Sane *Pierius in 1. Æn.* ſcribit, *ſuccepit* in veteribus aliquot libris inveniri. Tam ad animum, quam ad corpus refertur. *Cic. 1. de Fin.* Sed ut omittam pericula, labores, dolorem etiam, quem optimus quiſque pro patria, & pro ſuis ſuſcipit. *Id. pro Cluent.* Neque mihi quidquam oneris ſuſcepi. *Id. Fam. 12. ep. 24.* Suſcipere alicujus cauſam. *Id. 2. Offic.* Æs alienum amicorum ſuſcipere, *obbligarſi a pagar i debiti degli amici*. *Idem Attic. lib. 14.* Suſcipere cognitionem, quidnam ſit agendum, *proſare*. *Idem 2. de nat. Deor. c. 24.* Suſcepit autem vita hominum, conſuetudoque communis, ut &c. *invalſe*. *Id. pro Pont.* Ne qua inſignis huic imperio macula, atque ignominia ſuſcipiatur, *accaderà queſt' impero non riceva* ... *Id. pro Mur.* Suſcipere perſonam viri boni, *voler comparire per dabbene*. *Id. pro Cluent.* Suſcipere parricidium, *commettere*. *Vellej. l. 2. c. 48.* Suſcipere vota pro ſalute alicujus, *far de' voti*. ¶ Suſcipere liberos, eſt tollere. h. e. educare, nutrire. V. Tollo. *Cic. Att. lib. 11. ep. 9.* Hæc ad te die natali meo ſcripſi: quo utinam ſuſceptus non eſſem! ¶ Uſurpatur etiam ſimpliciter pro liberos gignere, vel habere. *Cic. Fam. 5. ep. 16.* Cum beatiſſimi illi ſint, qui liberos non ſuſceperunt. *Id. 3. Phil. c. 6.* Ipſe ex libertini filia ſuſcepit liberos. *Id. 3. Ver.* Suſceperas enim liberos non ſolum tibi, ſed etiam patriæ. ¶ Suſcipi in lucem, eſt naſci. *Cic. de Aruſp. reſp.* Eodem enim tempore & ſuſcipimur in lucem, & hoc cœleſti ſpiritu agimur. ¶ Accipitur item ſuſcipere pro eo, quod eſt ſermonem excipere, & in vicem reſpondendi ſuccedere. *Virg. 6. Æn.* ſuſcipit Anchiſes, atque ordine ſingula pandit. ¶ Item pro fulcire, & ab imo munire aliquid, ne ruat. *Plin. l. 10. ep. 48. de Theatro Nicææ ruinæ proximo*: Nam fulturæ, ac ſubſtructiones, quibus ſubinde ſuſcipitur, non tam firmæ mihi, quam ſumptuoſæ videntur. ¶ Eſt etiam verbum diſputantium, & ponitur pro aſſentiri, admittere. *Cic. 1. Tuſc. c. 32.* Iſtos vero, qui, quod in hac cauſa difficillimum eſt, ſuſcipiunt, poſſe animum manere corpore vacantem.

Suſcitabŭlum, n. 2. *ſuſcitamento*, *incitamento*, ἐγκέλευμα, ὁρμητήριον, ὁρμή.

Digitized by Google

ὀτρυντήριον, incitamentum. *Var. apud Non. c. 2. n. 816.* Phonaſcus adſum vocis ſuſcitabulum.

Suſcitatio, onis, f. ad vitam revocatio. *Tertul. de res. Chr. c. 33.*

Suſcitator, oris, m. *chi riſuſcita altrui. Tertul. adverſ. Praxeam, c. 28.*

Suſcito, as, a. 1. *accenare, deſtare*, הקים, Germ. *auffwecken*, Gal. *ſuſciter*, Hiſpan. *ſuſcitar*, ἐγείρω, excito, a *ſurſum*, & *cito*. *Plaut. Moſt. 3. 1. 96.* Quæ me ſomno ſuſcitat. *Cic. 4. Tuſc. c. 19.* Quærentibuſque reſpondebat, Miltiadis trophæis ſe e ſomno ſuſcitari. ¶ Tranſlate ſumitur pro adhortari, impellere, incitare. *Virg. 5. Æn.* Æneas acuit Martem, & ſe ſuſcitat ira. *Cic. pro Roſc. Com.* Suſcitare iſtam contra aliquem. ¶ Item pro rem extinctam renovare, rem, quæ jam elanguerat, vigori ſuo reſtituere. *Brut. Cic. l. 11. Fam. epiſt. 3.* Ut bellum civile ſuſcitare vellemus. *Virg. 5. Æn.* Acrior ad pugnam redit, & vim ſuſcitat ira.

Suſiane, es, f. *Suſiſtan, Cuſiſtan, Elaran*, regio Aſiæ, in Regno Perſarum, ita dicta a Suſis urbe metropolitana. Habet ab Occ. Aſſyriam, ab Or. Perſidem, a Sept. Mediam, a Mer. ſinum Perſicum. *Plin. lib. 6. c. 23.* Flumen Granias per Suſianem fluit.

Suſiani, orum, m. Suſianæ regionis populi. *Plin. l. 6. c. 27.*

Suſinus, a, um, σούσινος, quod ex liliis confectum eſt, ut Suſinum oleum, quod & lirinum dicitur, a σοῦσον, quod lingua Punica, ac Phrygia idem eſt, ac λείριον, id eſt lilium. Perſicum quoque eſſe, docet *Stephanus περὶ πόλεων*. *Plin. l. 13. c. 1. de unguentis:* Suſinum tenuiſſimum omnium eſt. Conſtat ex liliis, balano, calamo, melle, cinnamomo, croco, myrrha, aſpalatho.

Suſis, idis, adject. fœm. ad Suſianen pertinens. *Sidon. l. 7. epiſt. 17. in carmine:* Elapſus regi truculento Suſidis oræ.

Suſpectatio, onis, f. *ſoſpetto*. *Cic. 1. de Invent. c. 16.* Si aliquas minus honeſtas ſuſpectationes injectas diluemus. Ita legit *Grav.* ex quodam codice. Alii *ſuſpiciones*.

Suſpectio, onis, f. idem ac ſuſpicio. *Ter. Andr. 3. 2. 21.* Nam qui iſthæc tibi incidit ſuſpectio? Alii leg. *ſuſpicio*. *Paulin. ad Auſon. epiſt. 2. v. 15.* Duceret in ſanctum ſuſpectio falſa parentem. *Auſon. ad Paulin. epiſt. 24. v. 8.* Concinnat veriſimilis ſuſpectio culpam. Quidam hic quoque leg. *ſuſpicio*. V. Suſpicio in fine.

Suſpecto, as, a. 1. *guardar in ſu*, הביט, Ger. *auffſehen*, Gall. *regarder en haut*, Hiſp. *mirar arriba*, ἀναβλέπω, ἀποβλέπω, ſurſum ſpecto, freq. a ſuſpicio. *Plin. l. 8. c. 16.* Leo ſuſpectans. h. e. ſurſum ſpectans. *Id. l. 11. c. 29.* Sollicite ſuſpectantibus populis (locuſtas volantes) ne ſuam operiant terram. ¶ Eſt etiam ſuſpicari, ſuſpectum habere, *ſoſpettare, aver' in ſoſpetto*. *Tacit. 3. hiſt. c. 81.* Omnem prolatationem, ut inimicam victoriæ, ſuſpectabant. *Id. 4. Ann. c. 3.* Pellit domo Sejanus uxorem, ne pellici ſuſpectaretur, *per non renderſi ſoſpetto alla concubina*.

Suſpector, oris, m. *miratore*. *Sidon. l. 3. ep. 5.* Morum veſtrorum ſuſpector, veneratorque.

Suſpector, aris, dep. 1. idem quod ſuſpecto. *Ammian. l. 18.* Impetrarunt, ut hi, quos ſuſpectati ſunt, compingerentur in vincula.

Suſpectus, us, m. ἀνάβλεψις, actus ſuſpiciendi, id eſt ſurſum aſpiciendi. *Virg. 9. Æn.* Turris erat vaſto ſuſpectu, & pontibus altis. *Plin. l. 9. c. 38.* Laus ei ſummo colos ſanguinis concreti, nigricans aſpectu, idemque ſuſpectu refulgens. ¶ Ponitur etiam pro altitudine. *Virgil. 6. Æn.* Quantus ad æthereum cœli ſuſpectus Olympum. ¶ Item pro admiratione. *Ovid. 5. Faſt.* Proximus impavit mentes ſuſpectus honorum. *Sen. de Benef. l. 2. cap. 25.* Videndum eſt, quid maxime faciat ingratos, aut nimius ſui ſuſpectus, & inſitum mortalitati vitium ſe, ſuaque mirandi, aut aviditas, aut invidia.

Suſpectus, a, um, partic. a *ſuſpicior*, vel etiam a *ſuſpicer*, quemadmodum a *conſpicor* eſt *conſpectus*. *Peſt.* Suſpectus eſt diverſæ ſignificationis. A ſuſpicor enim, & ſuſpicio partim venit. Itaque non mirum, ſi non una ſignificatio dari poteſt. ¶ Fere tamen accipitur pro eo, de quo eſt ſuſpicio, in quo ſubeſt ſuſpicio alicujus rei, *ſoſpetto*, ὕποπτος, ὕποπτεύτος. Uſurpatur vel abſolute. *Cicer. de Amic.* Omnia ſemper ſuſpecta atque ſollicita ſunt. *Id. 2. Offic. cap. 9.* Quo quis verſutior, & callidior eſt, hoc inviſior, & ſuſpectior. *Virg. 3. Æn.* Gargenumque domos, ſuſpectaque linquimus arva. *Liv. lib. 24.* Quia & ipſum ut ambiguæ fidei virum ſuſpectum jam pridem habebat. ¶ Vel cum dativo perſonæ. *Cic. 1. Catil.* Si meis civibus tam graviter ſuſpectum, atque infenſum viderem. *Sueton. in Tib. cap. 6.* Suſpectiſſimum quemque ſibi haud cunctanter oppreſſit. ¶ Vel etiam cum ablat. rei, & præpoſ. *de*. *Cicer. 3. Offic.* Cum filiæ patri ſuſpectus eſſet de noverca. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Suet. de clar. Grammat. cap. 16.* Suſpectus in aliqua virgine. ¶ Vel cum ablat. & præp. *ſuper*. *Salluſt. in Jugur. c. 71.* Suſpectus ſuper aliquo ſcelere. ¶ Vel cum ablat. ſine præpoſ. *Curt. l. 8. c. 5.* In Calliſthenem olim contumacia ſuſpectum pervicacioris iræ fuit. *Tac. hiſtor. 1. c. 46.* Licinius intima familiaritate ſuſpectus conſilia ejus foviſſe. ¶ Vel cum genit. *Tac. 3. Ann. c. 29.* Suſpectus nimiæ ſpei Sejanus. ¶ Ponitur interdum, ſed raro, pro ſuſpicioſo, *ſoſpettoſo*. *Cat. in Diſtich.* Suſpectus cave ſis, ne ſis miſer omnibus horis. nam timidis, & ſuſpectis aptiſſima mors eſt.

Suſpendeo, V. Suppendeo.

Suſpendioſus, a, um, *appiccato*, ἀπαγχονισμένος, qui laqueo nexili ſtrangulatus eſt. *Plin. lib. 28 cap. 4.* Cardinibus oſtiorum aceto affuſis, lutum fronti illitum capitis dolorem ſedare, item laqueum ſuſpendioſi circumdatum temporibus.

Suſpendium, ii, n. *appiccamento*, ἀπαγχονισμός, ἀναρτάισμός, ſuſpenſio. *Cic. 5. Verr.* Ut homines injuriæ tuæ remedium morte, ac ſuſpendio quærerent. *Martial. l. 1. epigr. 116.* Jam ſuſpendia ſæva cogitabas. *Sueton. in Aug. c. 65.* Suſpendio vitam finivit.

Suſpendo, is, endi, enſum, a. 3. *ſoſpendere*, תלה, German. *auffhencken*, Gall. *pendre*, Hiſpan. *aborcar*, ἀπάγχω, ἀναρτάω, ſurſum pendo, appendo, aliquid ſurſum ligo, ut pendeat. *Virg. 4. Georg.* tignis nidum ſuſpendat hirundo. ¶ Sumitur etiam pro ſublevare, ſuſtollere, *alzare*. *Apul. l. 6. Metam.* Cum deberet manum porrigere, capiſtro ſuſpendere, cauda ſublevare, nullum mihi ferebas auxilium. ¶ Suſpendere ædificium, vel parietem, eſt in fornicem ſubſtruere, *fabbricar ſu volte*, *o archi*. *Cic. in Top. cap. 4.* Non ejus vitio, qui demolitus eſt, damnum factum eſt, ſed ejus operis vitio, quod ita ædificatum eſt, ut ſuſpendi non poſſet. ¶ Eſt etiam ſuſpendendo interimere, ſtrangulare, *appiccare*. Et conſtruitur vel cum ſimplici accuſ. *Cic. 5. Ver.* Centuripinum Dioclem, hominem locupletem, ſuſpendiſſe ſe conſtat. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro Rab. perd. reo:* Caput obnubito, infelici arbori ſuſpendito. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Cic. 5. Ver.* Hominem corripi, ac ſuſpendi juſſit in oleaſtro quodam. ¶ Vel cum ablat. & præp. *de*. *Cic. de Orat. l. 2. c. 69.* Quod diceret, uxorem ſuam ſuſpendiſſe ſe de fico. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *in*. *Ulpian. l. ſacrilegii, §. 1. ff. ad leg. Juliam peculatus:* Et ſcio, multos etiam ad beſtias damnaſſe ſacrilegos, nonnullos & vivos exuſſiſſe, alios vero in furcas ſuſpendiſſe. ¶ Item fulcire, *puntellare*. *Senec. l. 6. de benef. c. 15. ſub fin.* Agentem ex imo rimas inſulam incredibili arte ſuſpendit. ¶ Metonymice, ſeu metaleptice ponitur pro arare. Nempe quia terra, dum proſcinditur, ſurſum elevatur. *Virg. 1. Georg.* Tellurem tenui ſuſpendere ſulco. *Stat. l. 1. Theb. 4.* Litore vomere ſuſpendere. ¶ Tranſlate accipitur pro intercumpere, differre. *Liv. l. 39. c. 29.* Movit aliquantarum oratio Regis legatos. itaque medio reſponſo rem ſuſpenderunt. *Ovid. 4. Faſt.* Das tamen exequias, nec jam ſuſpendere fletum Suſtinet. *Quintil. l. 1. c. 8. de lectione pueri:* Sciat, ubi ſuſpendere ſpiritum debeat, quo loco verſum diſtinguere, *pigliar fiato, far pauſa*. ¶ Item pro cohibere, ſiſtere. *Plin. l. 28. c. 7.* Mixto præterea ovorum candido liquore, madidaque lana frontibus impoſitam fluxionem oculorum ſuſpendit. ¶ Item pro incertum reddere, ſuſpenſum habere, *tenere ſoſpeſo*. *Curt. l. 9. c. 7.* Ea ipſa res omnium animos expectatione ſuſpenderat. *Sueton. in Tiber. cap. 24.* Nunc precantem Senatum, & procumbentem ſibi ad genua ambiguis reſponſis, & callida cunctatione ſuſpendens. ¶ *Suſpendere de paxillo*, tranſlate eſt parare, novum aliquid inſtituere, ducta tranſlatione a ſupellectile, quam, ubi emimus, domi ſuſpendere ſolemus. *Var. apud Non. c. 2. n. 649.* Ubi diceret primus Zeno novam hæreſim novo paxillo ſuſpendiſſe. Ita exponit *Turneb. l. 15. Adverſar. c. 4.* ¶ Suſpendere naſo. V. Naſus.

Suſpenſio, onis, f. *fabbrica a volta*, opus fornicatum. *Vitruv. l. 5. c. 10. de fornace hypocauſti:* Ipſa per ſe ita flamma facilius pervagabitur ſub ſuſpenſione. ¶ Tranſlate ſumitur pro animi incertitudine. *Hirt. de bel. Afric. c. 48.* Exercitus ejus magis ſuſpenſione animi ante adventum Jubæ commovebatur. Plerique leg. *ſuſpenſione animi*.

Suſpenſura, æ, f. opus a terra elevatum, & ſuſpenſum. *Vitruv. l. 5. c. 10. de balneis:* Suſpenſuræ caldariorum ita ſunt faciendæ, &c. *Senec. ep. 90.* (al. 91.) Quædam noſtra prodiiſſe memoria ſcimus, ut ſuſpenſuras balneorum, & impreſſos parietibus tubos, per quos circumfunderetur calor. h. e. balnea a terra ſubſtructionibus & pilis elevata, ut ſicciora ſint, & facilius ſalutem concipiant. Horum ſtructuram deſcribit *Pallad. l. 1. tit. 40.* ubi quemdam invenies locum *Vitruvii* citatum illuſtrantem. *Plinius l. 26. c. 3.* hujuſmodi balneas *penſiles* vocat.

Suſpenſus, a, um, *ſoſpeſo, elevato*, ὑπερκρεμάμενος, μετέωρος, partic. a ſuſpendor. *Cic. 2. Agrar.* Romam in montibus poſitam, & convallibus, cœnaculis ſublatam, atque ſuſpenſam, &c. *Horat. l. 2. ſat. 8.* Interea ſuſpenſa graves aulæa ruinas in patinam fecere. *Terent. Phorm. 5. 6.* Suſpenſo gradu placide ire, *camminar' in punta de piedi*. *Liv. l. 6.* Suſpenſus reſtis manibus ſe demiſit. *Plin. l. 20. c. 20.* Radicem ejus filo ſuſpenſam in collo gerere. *Senec. l. de Benef. 4. c. 12.* Ex ſuſpenſis amici bonis libellum dejicio. Ubi *ſuſpenſa bona* dixit proſcripta, quæ venalia pendent in tabula. Alii leg. *ſuſpenſum amici bonis libellum*. *Colum. l. 12. cap. 52.* Suſpenſa mola olivam frangito. id eſt non vehementer, & toto pondere conterentur quod ſubditum eſt. *Id. l. 3. cap. 13.* Neque enim parum refert ſuſpenſiſſimum eſſe paſtinatum, & ſi fieri poſſit, veſtigii quoque inviolatum. h. e. terram probe paſtinatam, & non conculcatam, qualis eſt, quæ recens arata, & ſubacta eſt. ¶ Eſt etiam cohibitus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 7.* Suſpenſæ diu lacrymæ fluxere, *trattenute*. ¶ Tranſlate ſumitur pro incerto, ac dubio. *Virg. 6. Æn.* Dicam equidem, nec te ſuſpenſum nate tenebo. *Cic. ad Conſules, l. 15. Fam. epiſt. 1.* Etſi intelligebam, ſocios infirmo animatos eſſe, & novarum rerum expectatione ſuſpenſos. *Tac. 1. Ann. c. 11.* Suſpenſa verba, *ambigue parole*. *Plin. l. 6. ep. 12. ad Fabatum:* Tu vero non debes ſuſpenſa manu commendare mihi, quos tuendos putas. h. e. dubitanter, & timide. *Id. l. 10. epiſt. 40.* In ſuſpenſo relinquere. ¶ Item pro ſollicito, anxio. *Liv. l. 8. c. 13.* Inter ſpem, metumque ſuſpenſos animi habetis. *Hirt. de bel. Afric. c. 48.* Suſpenſiore animo commoveri. *Properc. l. 3. eleg. 5.* Suſpenſis auribus iſta bibam, *con orecchi attenti*. ¶ Suſpenſus ſomnus dicitur pro levi, inquieto, in quo mens curis eſt fatigata, cui contrarius eſt profundus ſomnus. *Cic. 1. Tuſc. ex poeta:* Mater, te appello, tu, quæ curam ſomno ſuſpenſo levas.

Suſpicabilis, le, adject. *pieno di ſoſpetto, o dubbio*. *Arnob. l. 2.* medicinam vocat artem ſuſpicabilem.

Suſpicatrix, icis, f. *ſoſpettoſa*. *Var. l. 6. de L. L.*

Suſpicax, acis, o. 3. idem quod ſuſpicioſus. *Liv. l. 40. c. 14.* Minime malus, ac ſuſpicax frater. *Tac. l. 1. Ann. cap. 14.* Etiam Q. Haterius, & Mamercus Scaurus ſuſpicacem animum perſtrinxere. *Id. l. 3. Ann. c. 51.* Iis haud alias intentior populus plus ſibi in Principem occultæ vocis, aut ſuſpicacis ſilentii permiſit.

Suſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare in ſu*, ἀναβλέπω, ſurſum aſpicio. *Cic. 3. Tuſc. c. 25.* Et aſtra ſuſpeximus, tum ea, quæ ſunt infixa certis locis, tum illa non re, ſed vocabulo errantia. *Idem in Somn.* Aliquantoque poſt ſuſpexit in cœlum. ¶ Tranſlate ſumitur pro admirari, venerari, quaſi ſupra nos aſpiciamus illum eſſe collocatum, quem admiramur. *Cic. 2. Offic.* Itaque eos viros ſuſpiciunt, maximiſque efferunt laudibus. *Id. in Orat. de eloquentia:* Quam ſuſpicerent omnes, quam admirarentur, quam ſe aſſequi poſſe diffiderent. ¶ Suſpicere etiam ſignificat ſuſpectum habere. *Salluſt. in Jugur.*, ut refert *Non. c. 4. n. 438.* Per idem tempus Bomilcar ſuſpectus Regi, & ipſe eum ſuſpiciens, novas res cupere, ad perniciem ejus dolum quærere.

Suſpicio, onis, *ſoſpezione*, *ſoſpetto*, Germ. *argwuun*, Gall. *ſupçon*, Hiſp. *ſoſpecha*, ὑποψία, actus ſuſpicandi. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 149.* Suſpicio mihi non eſt, vos ſuſpicarier, &c. *Cic. 1. Fin.* Plerumque improborum facta primo ſuſpicio inſequitur, deinde ſermo, atque fama, tum accuſator, tum judex. *Id. 7. Att. ep. 8.* Suſpicionem afferre. *Id. pro Cluent. c. 38.* Suſpicionem injicere alicujus rei. *Id. pro Cal. c. 4.* Dare locum ſuſpicioni. *Id. 2. Fam. epiſt. 16.* Movere ſuſpicionem alicui, *dar ſoſpetto*. *Id. Ver. 7. c. 4.* Vocare in ſuſpicionem. *Id. in Vatin. c. 1.* In ſuſpicionem venire. *Id. de Aruſp. reſp. c. 17.* Multi ſunt, in quos hujus maleficii ſuſpicio cadat. *Auct. ad Heren. l. 4. cap. 57.* Facere ſuſpicionem. Rurſus *Cic. pro Cluent. c. 45.* Ponere aliquem in ſuſpicione. *Id. pro Cal. c. 10.* A ſuſpicione abeſſe. *Id. pro Roſc. Am. cap. 10.* In ea re nulla ſubeſt ſuſpicio. ¶ *Habere ſuſpicionem*, eſt in ſuſpicione eſſe. *Cic. Att. l. 16. epiſt. 4.* Navigatio habet ſuſpicionem periculi. *Nep. in Epamin. 1. 6.* Habebat Meneclides ſuſpicionem adulterii. ¶ Significat etiam ſuſpicari, *ſoſpettare*. *Cic. ad Pompej. l. 8. Attic. poſt epiſt. 11.* Cum ad te litteras miſiſſem, ſuſpicionem nullam habebam, te reip. cauſa mare tranſiturum. ¶ Ponitur interdum ſuſpicio pro levi cognitione, opinione, conjectura. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 23.* Eſſe gentes ſic immanitate efferatas, ut apud eas nulla ſuſpicio deorum ſit. *Id. 3. de nat. Deor. c. 25.* Iſtam intelligentiam non modo comprehendere animo, ſed ne ſuſpicione quidem poſſum attingere. ¶ Habet hoc verbum antepenultimam longam. Ratio hujus moduli eſt, quod per Syncopen factum eſt ex *ſuſpicatio*. *Martial. l. 11. ep. 46.* Oblinitus, minimæ ſiqua eſt ſuſpicio rimæ. Reperitur tamen etiam penult. brevis in verſibus *Cornelio Nepoti* falſo tributis: Suſpicione, Paris, ne credito, ludimur, inquit.

Suſpicioſe, adverb. ὑπόπτως, ſuſpicionem injiciendo, *dando ſoſpetto, mettendo in ſoſpetto*. *Cicer. de clar. Orat. c. 34.* Suſpicioſius dicere, & criminoſius. *Quint. l. 4. c. 2.* Narrare aliquid ſuſpicioſe.

Suſpicioſus, a, um, *ſoſpettoſo*, Germ. *argwœnig*, Gal. *ſoupçonneux*, Hiſp. *ſoſpechoſo*, ὑποπτευτικός, qui pronus eſt ad ſuſpicionem, qui multis diſtrahi-

Digitized by Google

trahitur ſuſpicionibus. *Cic. 7. Ver.* An te, id, quod ſieri ſolet, conſcientiæ timidum, ſuſpicioſumque faciebat? *Id. pro Flac.* In tam ſuſpicioſa, ac maledica civitate locum ſermoni obtrectatorum non reliquit. ¶ Sumitur etiam paſſive pro eo, qui ſuſpectus eſt, ſeu de quo ſuſpicio habetur. *Cic. pro Roſc. Amer.* Verum id, quod adhuc eſt ſuſpicioſum, niſi perſpicuum res ipſa fecerit, hunc crimen culpæ judicatote. *Id. pro Flac. c. 3.* Suſpicioſiſſimum negotium. ¶ Suſpicioſa mula, quæ usque quid ſemper ſuſpicatur, & timet, *ombroſa*. *Col. l. 6. c. 38.* Suſpicioſæ mulæ ſanguis detrahitur. Alii legunt *ſuſpirioſæ*.

Suſpiciſtre, adv. *con ſoſpetto*. Uſurpatur a *Non. c. 4. n. 337.*

Suſpico, as, n. 1. idem quod ſuſpicor. *Plaut. Caſ. c. 6. 42.* Ne memores, aut ſuſpices. Alii leg. *ſuſpicere*. Adde *Men. 5. 9. 22.* ſed ibi quoque dubia eſt lectio.

Suſpicor, aris, d. 1. *ſoſpettare*, Ger. *argwoenen*, Gal. *ſoupçonner*, Hiſp. *ſoſpechar*, ὑπονοέω, ὑποπτεύω, ſuſpicionem habeo, puto, opinor. Eſt a *ſub*, & *ſpecio*. *Cic. 3. Ver.* Hoſpes janitor, qui nihil ſuſpicaretur. *Id. Att. l. 7.* Scribe, non modo ſi quid ſcies, aut audieris, ſed etiam ſiquid ſuſpicabere. *Id. in Brut.* Licet aliquid etiam de M. Popilii ingenio ſuſpicari. *Id. 1. de nat. Deor.* In quo neque figuram divinam, neque ſenſum quiſquam ſuſpicari poteſt. *Caſ. l. 8. B. G.* Tamen id conſilium cum fugæ cauſa initum ſuſpicaretur.

Suſpiratio, onis, f. actus ſuſpirandi. *Sen. l. 7. de ira.* Sentiet itaque ſuſpirationes quaſdam, & umbras affectuum. *Plin. in præf.* Inde illa nobilis M. Ciceronis ſuſpiratio: O te felicem, M. Porci. h. e. exclamatio.

Suſpirātus, us, idem quod ſuſpirium. h. e. actus ipſe ſuſpirandi. *Ovid. 14. Met. v. 129.* Reſpicit hunc vates, & ſuſpiratibus hauſtis, Nec Dea ſum, dixit.

Suſpirātus, a, um, adject. *inventato con ſoſpiri*. *Sil. l. 15. v. 82.* Quid ſuſpiratos magno in diſcrimine nautis Ledæos referam fratres?

Suſpirioſe, adv. *con aſma*. *Colum. l. 7. c. 5. de ovibus.* Suſpirioſe laborantibus auriculæ ferro reſcindendæ.

Suſpirioſus, a, um, *aſmatico*, ἀσθματικός, qui ſpirandi difficultatem patitur. *Plin. l. 23. c. 7.* Siccæ fici utiles anhelantibus, & ſuſpirioſis.

Suſpiritus, us, m. *ſoſpiro*. *Liv. l. 30. c. 15.* Cum crebro ſuſpiritu, et gemitu aliquantum temporis conſumpſiſſet. *Plaut. Merc. 1. 2. 4.* Enicato ſuſpiritus. h. e. iſtas crebras anheli pectoris reſpirationes pervince animi firmitudine. ¶ Addunt quidem alia inſuper loca tum ex ipſo *Plauto*, tum etiam ex *Cic. Att. l. 1. epiſt. 18.* ſed ubique lectio variat.

Suſpirium, ii, n. *ſoſpiro*, אנחה, Ger. *ſeufftzen*, Gal. *ſoupir*, Hiſp. *ſoſpiro*, στέναγμα, στεναγμὸς, ſuſpiratio, hoc eſt ab imo pectore ſpiratio, quæ plerunque doloris, & curarum ſignum eſt. *Cic. Tuſc. 4. c. 34.* Sine ſollicitudine, ſine deſiderio, ſine cura, ſine ſuſpirio. *Ovid. 10. Met.* Myrrha, patre audito, ſuſpiria duxit ab imo Pectore. *Col. l. 6. c. 14.* Interdum tumore palati cibus reſpuit, crebrum ſuſpirium facit. ¶ Eſt etiam morbi quoddam genus reſpirationem infeſtans, *aſma*, *difficoltà di reſpiro*. *Senec. ep. 54.* Uni morbo quaſi aſſignatus ſum, quem quare Græco nomine appellem, neſcio: ſatis enim apte dici ſuſpirium poteſt. V. *Hieron. Mercurial. l. 6. var. lect. c. 16.*

Suſpiro, as, n. 1. *ſoſpirare*, נאנח, Ger. *ſeufftzen*, Gal. *ſoupirer*, Hiſ. *ſoſpirar*, στένω, ſpiritum ab imo pectore traho, quod ſollicitudinis, aut doloris argumentum eſt. *Cic. Att. l. 1. epiſt. 18.* Reperire ex magna turba neminem poſſumus, quicum aut jocari libere, aut ſuſpirare familiariter poſſimus. *Ovid. epiſt. 20.* Ingemit, & tacito ſuſpirat pectore. ¶ Per tranſlationem accipitur pro deſiderare, & ſic fere accuſativo jungitur. *Juven. ſat. 11.* Suſpirant longo non viſam tempore matrem. *Tibul. l. 4. eleg. 5.* Quod ſi forte alios jam nunc ſuſpirat amores. ¶ Vel acc. cum præp. *in*. *Ovid. 1. Faſt.* Hanc cupit, hanc optat, ſolam ſuſpirat in illam. Suſpirare, etiam eſt ſurſum expirare, exhalare, emittere. *Lucan. l. 6.* Quique nec humentes nebulas, nec rore madentem Aera, nec tenues ventos ſuſpirat Anauros. Adde *Sil. l. 12. v. 136.*

Suſque, V. ſupra poſt Sus.

Suſſilio, V. Subſilio.

Suſſulto, V. Subſulto.

Suſtendo, dis, a. 3. Suſtendere inſidias. h. e. clam tendere, quidam legunt apud *Salluſt. in Jugur. c. 113.* ubi alii rectius *tendere*.

Suſtentacŭlum, i, n. *ſoſtentacolo*, ἔρεισμα, fulcimentum, quod aliquid fulciore. *Tacit. 2. hiſtor. c. 58.* Sin victoriæ ſenitas, ſuſtentaculum, columen in Italia verteretur, &c.

Suſtentatio, onis, f. *dilazione*, dilatio. *Cic. 2. de Invent. c. 49.* Utrum ſtatim fieri neceſſe ſit; utrum habeat aliquam moram, & ſuſtentationem. ¶ Eſt etiam Rhetoricum ſchema, Græce παράδοξον. *Quintil. l. 9. c. 2.* Sed nonnunquam communicantes aliquid inexpectatum ſubjungimus, quod & per ſe ſchema eſt, ut in Verrem Cicero: quid deinde? quid cenſetis? furtum fortaſſe, aut prædam aliquam? deinde cum diu ſuſpendiſſet judicum animos, ſubjecit quod multo eſſet improbius. hoc Celſus ſuſtentationem vocat. Eſt autem duplex, &c. V. ibi cætera.

Suſtentātus, us, m. actus ſuſtentandi. *Apulej. in Apolog.* Levia ſuſtentatui, gravia demerſui. *Auſon. in periocb. 5. Odyſſ. Homeri.* Cujus ille ſuſtentatu ad uſque Phæacum litus evadit.

Suſtentātus, a, um, *ſoſtentato*, partic. a ſuſtentor. *Cic. pro Mur.* Cui Reſpublica a me uno traditur ſuſtinenda, magnis meis laboribus ſuſtentata. *Lucret. l. 5. v. 96.* multoſque per annos Suſtentata ruet moles, & machina mundi.

Suſtento, as, a. 1. *ſoſtentare*, *ſoſtenere*, סמך, Ger. *auffenthalten*, Gal. *ſoutenir*, *ſoſtenter*, Hiſp. *ſoſtentar*, ἀνέχω, crebro, multumque ſuſtineo, fulcio, conſervo, a *ſurſum*, & *teneo*. *Virg. 10. Æn.* Huic frater ſubit Alcanor, fratremque ruentem ſuſtentat dextra. *Cic. 2. Off. c. 24.* Sed valetudo ſuſtentatur notitia ſui corporis, & obſervatione earum rerum, quæ res aut prodeſſe ſoleant, aut obeſſe. ¶ Suſtentare ſe, eſt fortem animum in rebus adverſis gerere, & fortunæ non ſuccumbere. *Cic. l. 14. Fam. ep. 4.* Quod reliquum eſt, ſuſtenta te, mea Terentia, ut potes. *Id. Att. l. 3.* Me vix, miſereque ſuſtento. ¶ Speciatim ponitur pro alere, ſeu reficere, & egeſtatem alicujus ſublevare. *Terent. Adelph. 3. 4. 36.* Solus omnem familiam ſuſtentat. *Cic. de provinc. conſul. c. 5.* Qui ſe etiam nunc ſubſidiis patrimonii, aut amicorum liberalitate ſuſtentant. ¶ Item pro conſolari, recreare, reficere. *Cic. Att. l. 3.* Terentiam unam omnium ærumnoſiſſimam ſuſtentes tuis officiis. *Id. Att. l. 10. ep. 4.* præclara conſcientia ſuſtentor, & recreor. ¶ Item pro tolerare, perferre, patienter ferre. *Cic. in Piſon.* Cum ſuſtentare vix poſſes mœrorem tuum, doloremque deceſſionis. *Caſ. l. 7. B. G. c. 17.* Et pecore e longinquioribus vicis adacto extremam famem ſuſtentarent. ¶ Item pro differre. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 7.* Ædificationem Arcani ad tuum adventum ſuſtentari placebat. Sic ſuſtentare aciem, eſt cohibere ne ad pugnam progrediatur, & certamen differre. *Hirt. de Bello Afric. c. 82.* Dubitante Cæſare, ſibique eruptione pugnari non placere, clamitante, & reiam atque etiam aciem ſuſtentante, ſubito dextro cornu, tubicen a militibus coactus canere cœpit. ¶ Significat etiam pugnantes in acie milites adhortari, confirmare. *Tacit. 1. Ann. c. 65.* Cæcina dum ſuſtentat aciem, ſuffoſſo equo delapſus circumveniebatur.

Suſtinĕo, es, nui, entum, a. 2. *ſoſtenere*, סמך, Germ. *auffhalten*, Gal. *ſoutenir*, *endurer*, Hiſp. *ſoſtener*, βαστάζω, ὑπερείδω, ἀνέχω, ſuſtento, fulcio, tueor, conſervo, a *ſurſum*, & *teneo*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ex quo concluditur, eam omnes mundi partes ſuſtineantur calore, &c. *Plin. l. 12. c. 55.* Vineæ ſine adminiculis ſe ipſæ ſuſtinent. *Ovid. 1. de ar. am. v. 486.* Suſtinet immundum ſima capella marem. *h. e.* inſcendentem ſe ad coitum patitur. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro tueri, defendere. *conſervare*. *Cic. 4. Acad.* Philo ea ſuſtinere vix poterat, quæ contra Academicorum pertinaciam dicebantur. *Id. 7. Verr.* Videbat illis monarchis teſtibus tantum hoc crimen ſuſtinere ſe nullo modo poſſe. *Id. pro Dom.* Qui non ſolum conſilio ſuo, ſed ſpecie ipſa dignitatem Reipublicæ ſuſtinent. *Id. pro Rab. Poſth.* Labentem excepit, corruere non ſivit, fulſit, & ſuſtinuit, re, fortuna, fide, hodieque ſuſtinet. ¶ Item pro alicui rei parem eſſe, rei ſe congruenter gerere. *Cic. poſt red. in Sen.* Quorum mentes anguſtæ, humiles, pravæ, oppletæ tenebris, ac ſordibus nomen ipſum Conſulatus, magnitudinem tanti imperii nec intueri, nec ſuſtinere, nec capere potuerunt. ¶ Item pro exercere, exhibere, repræſentare. *Cic. 2. de Or.* Tres perſonas unus ſolus ſuſtineo ſumma animi æquitate, meam, adverſarii, judicis. ¶ Per tranſlationem quoque uſurpatur pro non cedere alicui re quacunque re, reſiſtere. *Cic. 3. Off.* Cum Perſarum impetum nullo modo poſſent ſuſtinere. *Id. Caſſio, l. 15. Fam. ep. 16.* Abſens hominum ſermones facilius ſuſtinebis. *Ovid. 5. Faſt. v. 73.* Et Numitor dixiſſe poteſt: Da, Romule, veniam Hunc ſenibus, nec avum ſuſtinuiſſe nepos. *h. e.* reſtitiſſe, ejus voluntati, poſtulata negaviſſe. ¶ Item pro tolerare, ferre, perferre. *Cic. 5. Phil.* O Dii immortales, quis hujus potentiam poterit ſuſtinere? *Brutus Cic. l. 11. Fam. ep. 10.* Non, ſi Varronis theſauros haberem, ſuſtinere ſumptum poſſem. *Plin. l. 1. ep. 12.* Et cur, inquit, me putas hos tantos dolores tamdiu ſuſtinere? ¶ Item pro alere, reficere, egeſtatem ſublevare. *Virg. 2. Georg.* Hinc patriam, parvoſque nepotes Suſtinet. *Liv. l. 39. c. 9.* Meretriculæ munificentia ſuſtinebatur. ¶ Item pro reprimere, cohibere, compeſcere, retinere. *Caſ. l. 4. B. G.* Ut in declivi, ac præcipiti loco incitatos equos ſuſtinere, & brevi moderari, ac flectere didicerint. *Cic. 4. Acad.* Cum ſe a reſpondendo, ut aut approbet, aut reprobet quid, ſuſtineat, ut neque neget aliquid, neque ajat. *Id. ibid.* Suſtinenda eſt potius omnis aſſenſio, ne præcipitet, ſi temere proceſſerit. *Liv. l. 41.* Suſtinebant tela, ne in permixtos hoſtibus ſuos conjicerent. *Tacit. 3. Hiſt. c. 23.* Suſtinuit labentem aciem Antonius. *h. e.* retinuit, ne fugæ ſe daret. ¶ Item pro differre. *Liv. l. 5.* Compreſſique a Centurione, quem ſibimet ipſi præfecerant, rem in noctem ſuſtinuere. *Id. l. 3. c. 60.* Suſtinuit conſilio bellum. ¶ Item pro poſſe, audere. *Ovid. 4. Faſt.* Nec jam ſuſpendere fletum Suſtinet. *Suet. in Calig. c. 30.* Hanc ut crudeliſſimam cædem & deflevit edicto, & eos, qui ſpectare ſuſtinuiſſent, exſecratus eſt.

Suſtollo, is, ſuſtuli, ſublatum, a. 3. *ſollevare*, *alzare*, נשא, Ger. *auffheben*, Gal. *elever en haut*, Hiſp. *alçar*, ἀναίρω, αἰωρέω, ſurſum tollo, attollo, in altum erigo. Fere uſurpatur in præteritis, quæ communia ſunt cum verbo *tollo*, quod V. Non deſunt tamen etiam aliorum temporum exempla. *Plaut. Pan. 1. 1. 136.* Age, ſuſtolle hoc amiculum. *Id. ibid. 5. 3. 45.* Græcæ ſunt hæ columnæ, ſuſtolli ſolent. *Catull. in Argon. ſeu de nupt. Pel. & Thet. v. 235.* Candidaque intorti ſuſtollant vela rudentes. *Cic. pro Dejot. c. 10.* Dejotarum cum plaurre in equum ſuſtoliſſent, *Virg. 2. Æn. v. 153.* Suſtulit exutas vinclis ad ſidera palmas. ¶ Ponitur etiam pro ſuſcipere, tollere (V. *Tollo*) ut cum dicimus quempiam ex uxore liberos ſuſtuliſſe. Nam quemadmodum mater dicitur peperiſſe, ita pater ſuſtuliſſe. *Cic. Phil. 13. 2. 10.* Qui ex Fadia ſuſtulerit liberos. ¶ Nonnunquam pro educare. *Cic. 3. Tuſcul. c. 13.* Ego cum genui, tum morituros ſcivi, & ei rei ſuſtuli. *Virg. 9. Æn.* Mæonio Regi quem ſerva Lycimnia furtim Suſtulerat. ¶ Nonnunquam pro necare, auferre de medio, perdere, ſubvertere. *Cic. de Divin. l. 1. c. 3.* Xenophanes divinationem funditus ſuſtulit. *Id. 1. Off.* Majores noſtri Carthaginem funditus ſuſtulerunt. *Id. Att. l. 15. ep. 12.* Eam rem Servilia ſublaturam ex ſenatus conſulto ſe eſſe dicebat. *Sueton. in Neron. c. 39.* ex Poeta. Quis negat Æneæ magna de ſtirpe Neronem? Suſtulit hic matrem, ſuſtulit ille patrem. Priore loco ſumitur pro *necare*, poſteriore pro *portare*. ¶ Item pro efferre, attollere. *Liv. l. 28. c. 5.* Suſtulerant animos Ætoli poſt Attali adventum.

Suſum, idem ac ſurſum, apud vet. *Cato c. 157. R. R.* Ita ſobducito ſuſum animam, quam plurimum poteris. Legitur etiam apud *Plautum* non ſemel in quibuſdam MSS. teſte *Pareo in Lex. Crit.*

Suſurrāmen, inis, n. ſuſurratio. *Apulej. l. 1. Mileſ. ſub init.* Magico ſuſurramine amnes agiles reverti. *Martian. Capel. l. 7.* Hilaro ſuſurramine reſpondere.

Suſurrātim, adverb. *con voce baſſa*. *Martian. Capel. l. 6.* Alicui ſuſurratim decenter arridere.

Suſurratio, onis, f. *ſecreta mormorazione*, ψιθυρισμὸς, actus ſuſurrandi. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Quod ad Cæſarem attinet, crebri, & non belli de eo rumores: ſed ſuſurrationes duntaxat veniunt. h. e. ſecretæ inter paucos de Cæſare obtrectationes, & colloquia. Alii leg. *ſuſurratores*.

Suſurrātor, V. dictionem præcedentem.

Suſurro, onis, m. *ſuſurratore*, *mormoratore*, ψιθυρὸς, ψιθυριστὴς, qui occulte maledicendo odium in aliquem, aut diſſenſionem molitur, obtrectator, delator. Cauſam nomini præbuit, quod delatores, ne exaudiri poſſint, in aures ſoleant ſuſurrare. *Sidon. l. 5. ep. 7.* Aures mariti ſuſurronum fæce completas opportunitate falſi ſermonis crederat.

Suſurro, as, n. 1. *ſuſurrare*, *mormorare*, ψιθυρίζω, lenem, & ſubmiſſum ſtrepitum edo, qualis eſt aut apium murmur, aut aquæ molliter defluentis, aut venti leviter ſpirantis. *Virg. in Culice:* Ima ſuſurrantis repetebant ad vada lymphæ. *Id. 4. Georg. v. 260. de apibus:* tractimque ſuſurrant. ¶ Sumitur etiam pro ſubmiſſa voce loqui, pro clanculum dicere, *parlare ſotto voce*, לחש, Ger. *pfeiffen*, Gal. *murmurer entre ſes dentes*, Hiſp. *zumbar*, *murmurar*, ψιθυρίζειν. *Ter. Andr. 4. 3.* Jam ſuſurrari audio, civem Atticam eſſe hanc. *Ovid. epiſt. 18.* Aut ego cum chara de te nutrice ſuſurro.

Suſurrum, i, n. idem ac ſuſurrus. *Ovid. 7. Met. v. 825.* Procris adit, linguaque refert audita ſuſurra.

Suſurrus, ri, m. *ſoſurro*, *mormorazione*, *mormorio*, לחש, Ger. *geruſch*, Gal. *bruit*, *murmure*, Hiſ. *ruido*, ψιθυρισμὸς, parvum, & ſubmiſſum murmur. *Cic. 4. Tuſc.* Leviculus ſane noſter Demoſthenes, qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ, ut mos in Græcia eſt, inſuſurrantiſque alteri, &c. *Hor. l. 1. od. 9.* Leneſque ſub noctem ſuſurri. ¶ Sumitur interdum pro clandeſtina obtrectatione, ſeu delatione. *Plin. in Paneg. c. 62.* Ne reſpexeris clandeſtinas exiſtimationes, nulliſque magis, quam audientibus inſidioſos ſuſurros. ¶ In quarta declinatione effert *Apulej. l. 3. Florid.* Vox, inquit, hominis & fiſtula ſuſurru jucundior, & buccina ſignificatu longinquior.

Sutāres, m. 3. idem ac ſutores, quaſi contione ſuentes, vel ſtantes in ſutrina. *Plaut. Aul. 3. 5. 39.* Calceolarii, ſutares, diabathrarii. Sic eſt in quibuſdam MSS. Editi libri pleri que habent *ſutores*.

Sutēle, æ, f. ἀπόρρημα, doloſa aſtutia, techna callide conſuta, a *ſuo* per

Digitized by Google

per Metaphoram, ut cautela a caveo, ſuadela a ſuadeo, quemadmodum Græci dicunt λαττύειν, & συρράπτειν δόλους, imo & Plautum conſuere dolos. Feſt. Sutelæ, doloſæ aſtutiæ, a ſimilitudine ſucantium dictæ ſunt. Plaut. Capt. 3. 5. 35. Atque ob ſutelas tuas te marti miſero.

Suterna. V. Sutrina.

Sutilis, & le, o. 3. cucito, rappezzato, unito inſieme, ῥαπτὸς, quod conſutum eſt, a ſuo. Virg. 6. Æn. Gemuit ſub pondere cymba Sutilis. Id. l. 10. Teritur qua ſutilis alvo Balteus. Martial. l. 9. ep. 95. Sutilis aptetur decem roſa crinibus. h. e. in modum coronæ compacta.

Sutor, oris, m. calzolaio, ῥάπτης, qui calceos ſuit. Cic. pro Flacco c. 7. Se velle dixit; id ſutores, & zonarii conclamarunt. Plin. l. 35. c. 10. de Apelle: Feruntque a ſutore reprehenſum, quod in crepidis una intus pauciores feciſſet anſas; eudem poſtero die ſuperbe emendatione priſtinæ admonitionis cavillante circa crus, indignatum proſpexiſſe, denuntiantem, ne ſupra crepidam ſutor judicaret: quod & ipſum in proverbium venit.

Sutricita, a, um, adject. idem ac ſutorius, ut ſutoritium atramentum, Marcell. Empir. c. 8.

Sutorius, a, um, ῥαπτικὸς, quod ad ſutorem pertinet. Cic. Att. l. 6. ep. 1. Noſtri enim, credo, graves habent Turpionem ſutorium, & Vectium mancipem. ¶ Atramentum ſutorium, χάλκανθος, χάλκανθον, idem ac chalcanthum, quod vulgo vitriolum dicimus, a perſpicuitate vitrea. Plin. l. 34. c. 12. Græci cognationem æris nomine fecerunt & atramento ſutorio: Appellant enim chalcanthum. Celſus l. 5. c. 1. Atramentum ſutorium, quod Græci χάλκανθον appellant. V. Plin. l. c. Cic. l. 9. Fam. ep. 21. Jam petet ejus accuſetus a M. Antonio, ſutorio atramento abſolutus putatur. Paulus Manutius abſolvi atramento ſutorio putat idem eſſe, quod voluntaria morte a damnationis judicio liberari. Nam Galenus l. 13. Meth. c. 20. nominat chalcanthum inter ea, quæ habent δύναμιν φθαρτικὴν, idest vim corrumpendi. Eraſmus id proverbium viſum eſt, ac putabat idem eſſe, quod judicium corrumpere: quia, ut obſcuræ ſunt literæ atramento ſutorio ſcriptæ, ſic in judicio Carboniano obſcuræ de ea fuerint judicum ſententiæ. Turnebus l. 6. c. 5. ſententiam eſſe vult, ut ſutorium atramentum nigras ducit maculas, ſic eum maculoſo, & infami judicio a corruptis judicibus abſolutum eſſe.

Sutriballus, i, m. ſutor, qui excptta calceos reconcinnat. Vetus Juvenalis Scholiaſt. ad ſat. 3. Conſuto vulnere: a ſutriballo ſutus.

Sutrina, æ, f. 1. bottega da calzolaio, Ger. ſchuſter werckſtat, Gal. boutique de cordonnier, Hiſp. tienda de çapatero, ῥαπτεῖον, officina ſutoris, in qua calcei fiunt. Plin. l. 35. c. 10. Tonſtrinas, ſutrinaſque pinxit, & aſellos, & obſonia, ac ſimilia. ¶ Adjective Tacit. 15. Ann. c. 34. Tabernæ ſutrinæ alumnus. Sic Plin. l. 7. c. 56. Fulloniam artem Nicias, (invenit) ſutrinam Boethius. ¶ Videtur etiam pro ipſa ſutoris arte abſoluta poni. Varro apud Non. c. 2. n. 760. Qui ſutrinas facere inſcitus, nihil homo agis. Eſt qui legit ſuternas eodem ſenſu.

Sutrinum, i, n. a. ars ſutrina. Sen. ep. 91. (al. 90.) Quin ſutrinum quoque inventum a ſapientibus diceret.

Sutrinus, a, um, adject. V. in Sutrina.

Sutrium, n. a. Sutri, col. & urbs Hetruriæ, ad fl. Pozzolo, rupibus undique cincta. Cum Sutrini a Rumanis defeciſſent, ad eos compeſcendos Camillus miſſus eſt, qui ut celeritate eos opprimeret, juſſit, milites trium dierum commeatum ſecum ferre. Liv. l. 6. Unde prov. Quaſi Sutrium eam, apud Plaut. in Caſ. 3. 1. 10. & apud Feſt. cum quid celeriter fit, & inſtructe.

Sutrius, a, um, adject. ad Sutrium urbem pertinens. Silius l. 8. v. 491. Sabatia quique ſtagna tenent, Ciminique lacum, qui Sutria tecta.

Sutura, æ, f. cucitura, ῥαφὴ, ῥαφὶς, actus ſuendi. Liv. l. 38. c. 29. Sed triplex ſcutale crebris ſuturis duratum. Caſ. l. 5. Sutura oras jungit, quæ ea ipſæ quidem inter ſe contingere ex toto debent. ¶ Tranſlate etiam de aliis rebus dicimus, pro commiſſura, qua partes junguntur. Celſ. l. 8. c. 1. Raro calvaria ſolida ſine ſuturis eſt, & id caput firmiſſimum, atque a dolore tutiſſimum eſt: ex ceteris quo pauciores ſunt ſuturæ, eo capitis valetudo commodior eſt.

Sutus, a, um, cucito, partic. a ſuo. Cic. 2. de nat. Deor. c. 60. Cultus dein agrorum, extructioneſque tectorum, tegumenta corporum vel texta, vel ſuta, omnemque fabricam æris, & ferri. Virg. 4. Georg. v. 33. Seu corticibus ſuta, ſeu vimine texta alvearia.

Suus, a, um, ſuo, Ger. ſein, Gal. ſon, Hiſp. ſu, ſuyo, ὅς, ἑὸς, σφέτερος, pronomen reciprocum derivativum. Olim erat ſis, ſa, ſum, ut eſt apud Feſt. Cic. 5. Tuſc. de beſtiis: Nonne pro ſuo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant, nullos impetus, nullos ictus reformident? Id. pro Quint. c. 7. Alphenus utebatur populo ſane ſuo. h. e. ſibi favente. Id. Attic. l. 14. ep. 12. Octavius, quem ſui Cæſarem ſalutant, i ſuoi fautori. Horat. epod. 9. Ventis iturus non ſuis. h. e. non ſecundis. Rurſus Cic. 2. Agrar. Petere conſulatum anno ſuo. h. e. tempore legitimo. Id. 5. Verr. c. 60. Scandilius dicit, ſe ſuo tempore rediturum. a ſuo tempo. Modeſtin. l. 26. Dig. de negot. geſt. Ex duobus fratribus uno quidem ſuæ ætatis, alio vero minore annis. h. e. majore 25. annis, quæ ætas legitima dicitur. Rurſus Cic. de clar. Orat. c. 1. Hortenſius ceſſit e vita ſuo magis, quam ſuorum civium tempore, quanto a ſe, maturo; ma troppo preſto per i ſuoi cittadini. Id. 4. de Fin. c. 4. Qui ſciet, ubi quidque poſitum ſit, is etiam, ſi quid obrutum erit, poterit eruere, ſemperque eſſe in diſputando ſuus. h. e. ſibi conſtans. Plaut. Perſ. 4. 3. 3. Ancilla mea quæ fuit hodie, ſua nunc eſt. h. e. ſui juris, libera. Ulpian. l. 7. Dig. quibus ex cauſ. Furioſus hanc venditionem pati non poteſt, quia non ſe occultat, qui ſuus non eſt. h. e. compos mentis. che è fuor di ſe ſteſſo. ¶ Interdum ei additur ſibi, nulla neceſſitate, ſed tantum veluti cujuſdam feſtivitatis gratia. V. Sui. ¶ Eodem modo jungitur interdum cum proprius. Liv. l. 3. c. 70. Ni ſuo proprio eum prælio exceptum equites reſtituiſſent. ¶ Uſurpatur in neutro gen. more ſubſtantivi. Cic. Att. l. 6. Sed ii ſuum tam diligenter tenent, quam ego, aut tu. h. e. ſuam rem, ſuas opes. Id. pro Quinct. Ut ad ſuum quiſque quamprimum ſine cujuſquam dedecore, infamiaque perveniat. h. e. quod ad ſe pertinet. ¶ Reperitur quoque pro ejus. Cic. Att. l. 6. ep. 2. Non deſtiti rogare, & petere mea cauſa, ſuadere, & hortari ſua. Id. eod. l. 10 ep. 11. Indulſit illi quidem ſuus pater ſemper. Adde pro Quinct. c. 17. ¶ Item pro ſui. Plaut. Aſin. 2. 4. 40. Jam hic me abegerit ſuo odio. Alii tamen exponunt ſua iracundia. ¶ Aliquando ſumitur pro proprio. Perſ. ſat. 5. v. 52. Velle ſuum cuique eſt. Cic. pro Roſc. Am. Sua quemque fraus, & ſuus terror maxime vexat, ſuum quemque ſcelus agitat. ¶ Componitur ſæpe cum pte, & ſignificat ſuum ipſius, ſeu proprium. Plaut. Merc. 5. 4. 9. Suapte culpa. In argum. Rudentis. Suapte patris. Cic. 1. Tuſc. Ut terrena, & humida ſuapte nutu, & ſuo pondere in terram, & in mare ferantur. Liv. l. 1. Suapte ingenio. ¶ Item cum met, & idem notat. Tac. l. 14. Suomet ipſi metu conflictabantur. Sall. in Jug. Necaſſe eſt ſuomet ipſi more præcipites eant. ¶ Suum pro ſuorum, Terent. Adelph. 3. 3. 57. Eſt ſimilis majorum ſuum.

Syagros, Cap. Farsibad, ſeu Cap. Sarbalat, prom. Arabiæ Fel. in ora maris Rubri ad Or. inter fauces ſin. Arabici & ſin. Perſici. Plin. l. 6. c. 23.

Sybaris, is, m. Sobaro, Cochile, fl. Magnæ Græciæ. Oritur ex finibus Brutiorum, apud Muranum, al. ex Apennino monte, in Calabria citeriore, ac in ſinum Tarentinum non longe a Crathi ſe ſe exonerat. Ejus aqua oves, & boves nigros facit, ſicut contra Crathis albos, teſte Plinio l. 31. c. 2. Facit etiam bibentes ſternutare, ut Strabo narrat l. 6. ¶ Præterea Sybaris, Σύβαρις, urbs eſt Magnæ Græciæ, in ora ſinus Tarentini, ad oſtia Sybaris, al. inter oſtia Sybaris, & Crathis fl. juxta Thurium poſt illius excidium exædificatum. Condita fuit a Trœzeniis, teſte Solino. Alii ſcribunt ab Achivis confecto bello Trojano fuiſſe conditam. Quondam clariſſima fuit, & tam potens, ut quatuor gentibus vicinis imperarit, & viginti quinque urbibus. Ovid. 15. Met. Prætereit & Sybarim, Salentinumque Neæthum.

Sybaritæ, arum, m. Συβαρῖται, cives urbis Sybaris in Magna Græcia. Deliciis dediti fuere præ omnibus aliis populis, erantque ingenioſiſſimi omnium voluptatum architecti. Quintil. l. 3. c. 9. Frugalitas apud Sybaritas forutan odio foret. ¶ Traditur hiſce fuiſſe conſuetudo, ut convivas in proximum annum invitarent, ne ſpatium interim deeſſet, aut convivatori conquiſitis terra, marique deliciis epulas extruendi, aut convivis ipſis corpus auro, gemmiſque exornandi. Hinc Menſa Sybaritica in proverbium abiit, ſicut & Syracuſana, ut Suidas auctor eſt. Iidem inſtituerunt, Suida referente, ut equi ad tibiæ cantum ſaltare condiſcerent. Sartoribus, & deliciis operam dabant, ut nullas artes, quæ ſonum ederent, nulloſque gallos in urbe eſſe vellent. Fuere etiam ſumme faſtuoſi. Hinc adagium, Sybarica per plateas apud Eraſm. Hi poſtremo adverſus Crotoniatas bello ſuſcepto, cum trecenta hominum millia in aciem eduxiſſent, turpiſſime tamen victi, unaque cum urbe ſua ſunt deleti. Unde ortum eſt proverbium, Sybaritica calamitas, ut Stephanus ſcribit: qua de re & Athenæus l. 12. verba facit.

Sybaritanus, a, um, Συβαριτικὸς, quod ad Sybaritas ſpectat. Plin. l. 8. c. 42. Docilitas tanta eſt, ut univerſus Sybaritani exercitus equitatus ad ſymphoniæ cantum ſaltatione quadam moveri ſolitus inveniatur.

Sybariticus, a, um, adject. idem quod Sybaritanus. Sybaritici libelli dicuntur, qui laſcivis rebus pleni ſunt, & obſcœni argumenti. Martial. l. 12. ep. 97. Muſas pathicifſimos libellos, qui certant Sybariticis libellis. ¶ Sybaritica menſa. V. Sybaritæ.

Sybaritis, idis, f. Συβαρῖτις, opus Hemitheonis cujuſdam cynædi de generibus voluptatum, & obſcœnarum deliciarum, a Sybaritis populis. Ovid. de Triſtib. l. 2. v. 417. Nec qui compoſuit nuper Sybaritida, fugit.

Sybota, orum, n. pl. Sivota, port. & opp. Epiri. ¶ Item inſ. apud Leucimnam prom. Corcyræ inſ. in ora Oc. Cic. 5. Attic. ep. 9. ¶ Item inſ. ante Leucadiam, apud quam ingens pugna navalis inter Corinthios olim, & Corcyræos fuit.

Sybotes, æ, m. porcaio, συβώτης, ſubulcus. Manil. l. 5. v. 126. Et fidum Laertiadæ genuere Syboten. Ita leg. Scalig. alii: Et fidum in terris alium genuere Booten. Hygin. fab. 126. Ulyſſes pervenit ad quandam caſam ſuam, ubi erat nomine Eumæus ſybotes.

Sycaminon, n. urbs exc. Phœnices, in conf. Palæſtinæ, media inter Ptolemaidem & Cæſaream. Locus nunc Caimelo dicitur. Pop. Sycamini.

Sycaminus, i, f. συκάμινος, morus, arbor. Celſ. l. 3. c. 18. Græci morum ſycaminum appellant. ¶ Hoc arboris genere utuntur Ægyptii in aggeribus Nili, per quos incrementa ejus diſpenſantur, & coercentur. Ulp. l. 7. ff. de extraord. crim. Sed & metallo quidem ſecundum ſuam dignitatem, ſiquis arborem ſycaminon exciderit. Nam & hæc res vindicatur extra ordinem non levi pœna, idcirco quod hæ arbores colligunt aggeres Niloticos, per quos incrementa Nili diſpenſantur, & diminutiones æque coercentur.

Syce, es, fœm. 1. inſ. parva Joniæ, ante Epheſum. Plin. l. 5. c. 31.

Sycios agrion, herba, quæ & cucumis anguinus dicitur. Apulej. de herb. cap. 113.

Sycites, æ, m. συκίτης, gemma, a fici colore dicta. Plin. l. 37. c. 11. Meliter mali coloris, chalcites æris, ſycites fici. ¶ Eſt item ſycites genus vini factitii ex fico. Plin. l. 14. c. 16. Sic fit & ſycites e fico, quem alii palmipirimum, alii catorchiten vocant.

Sycolatronidæ, arum, m. vox ficta jocularitet a Plaut. Mil. 1. 1. 43. ad quandam Gentem deſignandam.

Sycomorus, i, f. ſicomoro, ficomoro, συκόμορος, arbor mediæ naturæ inter ficum, & morum. Dioſcor. l. 1. c. 182. συκόμορος δένδρον μέγα, ὅμοιον τῇ συκῇ, πολύφυλλον σφόδρα, τῆς φύλλοις ἔχουσα μορέα, Sycomorus, arbor magna, ſimilis fico, frondoſa valde, foliis morum referens. Atque hæc cauſa nominis. Nam σῦκον, ficus, μορέα, morus. Quanquam aliam affert Dioſcorides. Vult enim ſic dici ἀπὸ τὸ ἄνοον τῆς γεύσεως, propter guſtum inſulſum. Quaſi fatuam ficum dixeris. Quod opertius eſt, ſi συκομωρία ſcribatur per ω, quæ ratione producenda eſſet penultima. In Græcis Codicibus D. Lucæ c. 19. vario hæc vox exaratur. legitur enim συκομωρία, συκομορέα, συκομορία, & συκαμινέα. ¶ Celſus l. 3. c. 18. inverſis vocibus, e quibus id nomen conflatum eſt, moroſycon in Ægypto appellari ait, quaſi dicas moroficum. Nonnulli ficum Ægyptiam vocant, Theophraſtus Ægyptiam morum. Fructum fert ter, quaterque quotannis, non ramis, ut ficus, ſed caudice ipſo, caprificis ſimilem, ficorum groſſulis dulciorem, & qui in interiore tractu nulla, qualia in fico ſunt, frumenta habeat, nec, niſi ferro, unguibuſve ſcalpatur, maturaſcentem. Naſcitur præcipue in Rhodo, & Caria, aliiſque locis frumento non admodum feracibus, populiſque in annonæ penuria pro pane, frumentoque ſatisfacit. Ruellius.

Sycophanta, æ, m. calunniatore, דכך, Ger. beibipler, Gal. calomniateur, Hiſp. calumniador, συκοφάντης, delator, calumniator, a σῦκον, ficus, & φαίνω, pro ἐγκαλῶ, accuſo. Lege olim apud Athenienſes cautum erat, nequis ficus Athenis exportaret. Qui deferebant adverſus legem hanc peccantes, ex re dicti ſunt συκοφάνται. Et quia minuta eſt hæc accuſatio, ideoque parum honeſta, ea de cauſa calumniatoribus id nomen tributum fuit. Aliam etiam nominis cauſam affert Feſtus his verbis. Sycophantas quidam ex hoc dictos putant. Atticos quondam juvenes ſolitos ajunt in hortos quorundam irrumpere, ficoſque deligere, quam ob cauſam legem factam, qui id feciſſet, capital eſſet ei, quam pœnam qui perſequerentur ob parvula detrimenta, ſycophantas appellatos. Hæc Feſtus. Alii nominis hujus etymon ad hujuſmodi referunt fabulam, quam & Maximus Planudes in vita Æſopi refert. Cum Xanti Philoſophi ſervus ficus domino ex agro allatas abſumpſiſſet, ejus rei culpam in Æſopum conſervum ſuum conjecit. Qui, ut domino innocentiam ſuam probaret, aquam tepidam ebibit, eandemque puram, ut hauſerat, evomuit. Quod cum jubente hero alter quoque feciſſet, una cum aqua ficuum quoque fruſta ejecit. Ea ratione prodito calumniatore factum eſt, ut ſycophantam dicamus, qui inſontem falſo crimine calumniatur. Vide & Ariſtophanis Scholiaſten, ac Æetymologici Magni Auctorem. ¶ A Latinis Comicis hoc nomen fere uſurpatur pro quovis fallaci homine, tran-

Digitized by Google

fraudulento, mendaci, doloſo, improbo, *furbo*, *bugiardo*, *ingannatore*. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 72. At hercle te hominem & ſycophantem, & ſubdolum, qui veniſti nos captatum, &c. *Terent. Andr.* 4. 5. 20. Clamitent, me ſycophantam hæreditates perſequi. ¶ Interdum etiam pro adulatore, & callide blandiente. *Plaut. Amph.* 1. 3. 8. Nimis hic ſcitus eſt ſycophanta, qui quidem meus ſit pater. Obſecratote, quam blande mulieri palpabitur. *Id. Menach.* 2. 1. 34. Sycophantæ, & palpatores plurimi in urbe hac habitant.

Sycophantĭa, æ, f. *fallacia*, *inganno*, מרמה, Germ. *leſterung*, Gal. *calomnie*, Hiſp. *calumnia*, συκοφαντία, mendacium, fallacia. *Plaut. Aſin.* 1. 2. 56. Per fallaciam, quam amabat, obduxit a lenone mulierem, neque puduit id ætatis ſycophantias ſtruere. *Id. ibid.* 3. 2. 1. Perfidiæ laudes, gratiaſque habemus merito Diis magnas, Cum noſtris ſycophantiis, dolis, aſtutiiſque, ſcapularum confidentia, &c.

Sycophantiōſe, adv. *con inganni*, συκοφαντικῶς, doloſe, ſeu per calumniam. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 113. Ego nec ſyncophantioſe quicquam ago, nec maleſice.

Sycophantor, aris, d. 1. *ingannare*, *trattare furbeſcamente*, συκοφαντέω, ſycophantias ſtruo, falſo accuſo. *Plaut. Trin.* 3. 3. 57. Quanquam hue me ætatis ſycophantari pudet.

Sycophyllon, συκόφυλλον herba foliis fico ſimilibus, alio nomine hibiſcus. *Apuleſ. de herb.* c. 38.

Sycōſis, f. σύκωσις, ulcus naſcens in iis corporis partibus, quæ pilis conteguntur, ita dictum a fici ſimilitudine, qui σῦκον Græce appellatur. Eſt enim carnis quædam excreſcentia ulcus vel durum & rotundum proferens, vel humidum & inæquale; quæ hujus vitii duo genera ſunt. Ita *Celſus l.* 6. *c.* 3. qui tamen ipſam vocem Græcis literis ſcribit.

Sycūſa, fœm. 1. Sycuſſa, inſ. parva maris Ægæi, ante Epheſum urb. *Plin. l.* 31. *c.* 5.

Sydus cum derivatis V. *Sidus*.

Syēne, es, fœm. 1. *Aſue*, e *Iſue*, urbs Ægypti ſuperioris in conf. Æthiopiæ, in *Præfectura Girgii*. Hic nullas ſolſtitii æſtivi tempore umbras Sol facere dicitur circa meridiei tempus, quia urbs ſub ipſo Cancri tropico ſita eſt. Hinc *Lucan. l.* 2. *verſ.* 586. calida medius mihi cognitus axis Ægypto, atque umbras nunquam flectente Syene.

Syenītes, æ, com. 1. qui eſt ex Syene urbe. *Ovid. Metam.* 5. v. 74. Ecce Syenites genitus Methione Phorbas. Sic Syenites marmor, *Plin. l.* 36. *c.* 8.

Sygĭros, f. 2. *Chiſoſe*, inſ. ſinus Arabici, in qua nulli ſunt canes, illatique moriuntur. *Plin. l.* 6. *c.* 28.

Syla, m. 1. mons Lucaniæ, ſylvam habens ejuſdem nominis, crebris latrociniis infamem, unde & nomen accepiſſe videtur, nempe a συλάω, *ſpolio*, *prædor*. *Virg.* 12. *Æn.* Ac velut ingenti Syla, ſummove Taburno, Cum duo, &c.

Syllăba, æ, f. *ſillaba*, Ger. *ſylben*, Gal. *ſyllabe*, Hiſp. *ſyllaba*, συλλαβή, comprehenſio literarum, vel unius enuntiatio temporum capax. Dicta eſt a συλλαμβάνω, *comprehendo*, ut proprie hoc nomine vocetur id, quod ex pluribus literis conſtat, quod autem una vocali perficitur, abuſive ſyllaba vocatur. *Cic. Parad.* 3. Si verſus pronunciatus eſt ſyllaba una brevior, aut longior. *Senec. ep.* 48. Tu mihi verba diſtorques, & ſyllabas digeris. ¶ Per Synecdochen ponitur pro qualibet oratoria poetica ſcriptione. *Martial. l.* 1. *ep.* 29. *de Catullo*: Verona docti ſyllabas amat vatis, Marone felix Mantua eſt.

Syllabātim, adv. *ſillaba per ſillaba*, κατὰ συλλαβάς, per ſingulas ſyllabas. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 25. Ergo ego ne Tironi quidem dictavi, qui totas περιοχὰς perſequi ſolet, ſed Spintheri ſyllabatim. *Id.* 4. *Acad. c.* 38. Cum enim tuus iſte Stoicus ſapiens ſyllabatim tibi iſta dixerit.

Syllaceus color. V. Silaceus.

Sylla, m. 1. σύλλας, familia Patricia Romæ ex gente Corneliorum Ruffinorum, quaſi ὕλλας, ab ὕλλας, *ſurculo*, *porcellus*, quaſi ab ὗς, *ſus*. Ergo ſimile fere cognomen eſt, ut *Porcii*, & *Suilli*. Si credimus *Macrobio*, *l.* 1. *Saturn. c.* 17. Sylla contractum eſt ex Sibylla. Scribit enim, Cornelium Ruffinum Decemvirum bello Annibalico, inſpectis libris Sibyllinis, primo Sibyllam, ac poſt Syllam cognominatum, atque id cognomen in poſteritate ejus retentum. Verum diſſentit Plutarchus in vita Marii, ubi L. Cornelium Syllam nomen habere docet ab horrendo faciei rubore candori mixto. Unde Atticus quidam ſubſannator eum vocabat morum farina conſperſum. Ex hac familia fuit L. Cornelius Sylla, ille, qui bello civili Rempublicam perturbavit. Puer literis Græcis, ac Latinis eruditus fuit. In adoleſcentia omnibus flagitiis inquinatam vitam egit, uſque ad Quæſturam, quam ſub Mario adeptus eſt, in qua vitam omnem penitus commutavit. Erat aſtutus, facundus, acer, ſui ſecurus, gloriæ cupidus, pecuniæ maximus largitor, animo grandis, adeo ut de illo dubitari potuerit, inquit Salluſtius, fortior ne, an felicior eſſet. Miſſus a Mario ad Bocchum Regem Legatus, Jugurtham vinctum retulit. Mithridatem Aſiam crudeliſſime vaſtantem compeſcuit. Socialis belli luctus repreſſit. Cinnæ dominationem fregit. Certavit bello civili cum C. Mario, eoque oppreſſo, Urbem infeſto exercitu ingreſſus quatuor millia deditorum, qui Marianarum partium fuerant, in campo Martio interfici juſſit, ad portam vero Collinam ſeptuaginta amplius millia. Ea cæde peracta, celebrem illam proſcriptionis tabulam propoſuit, in qua ex ipſo Equeſtris, & Senatorii ordinis fere duo millia ad mortem deſignabantur, quorum admodum pauci ultimum ſupplicium effugerunt. Dictator effectus ita Rempublicam oppreſſit, ut teſte *Cicerone in Ver.* 5. c. 35. nemo illo invito nec bona, nec patriam, nec vitam retinere poſſet. Poſtremo Republica conſtituta Dictaturam depoſuit, & privatus Puteolos conceſſit, ubi pediculorum morbo periit. Quapropter C. Julius Cæſar dicere conſuevit, Syllam literas neſciviſſe, quia Dictaturam depoſuerat, ut ſcribit *Tranquillus* in ejus vita, *c.* 77. V. *Flor. l.* 3. *c.* 21. ¶ Scribitur & *Sulla*, ex conſuetudine ſcilicet Romanorum Græcum υ in u vertentium, atque ita exaratum legitur in lapidibus Capitolinis, quos affert *Manut. in Orthograph.* Cæterum ætate Ciceronis, cum Græcæ literæ in magno honore eſſe cœpiſſent, Græca υ recepta fuit, & frequentius uſurpata, ut *Manut. ibid.* notat. quare *Sylla* potius, quam *Sulla* ſcribendum videtur.

Syllānus, & Sullanus, a, um, συλλανός, quod ad Syllam pertinet. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 7. Non fuiſſet & illo nox tam acerba Africano ſapientiſſimo viro, non tam dirus dies ille Syllanus callidiſſimo viro C. Mario.

Syllaturĭo, is, n. 4. eſt Syllam, ejuſque mores, crudelitatem, & proſcriptionem imitari. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 10. Hoc turpe Cneus noſter biennio ante cogitavit: ita ſyllaturit animus ejus, & proſcripturit jam diu.

Syllepſis, f. 3. σύλληψις, Figura verborum, per quam ponitur aliquod verbum vel in principio, vel in medio, vel in fine, quod alia etiam membra ejuſdem periodi regere, & ſuſtentare debeat, ſed in iis aſſumitur cum aliqua mutatione vel generis, vel numeri, vel alius accidentis, ut in illo *Virg.* 9. *Æn.* Vos, o Calliope, precor, aſpirate canenti h. e. tu, o Calliope, voſque cæteræ Muſæ. Et in illo *Cic.* 1. *de Or.* Quamobrem hoc vos doceo, Sulpici. Ubi intelligitur etiam Cotta.

¶ Eſt Græca vox, ducta a συλλαμβάνω, comprehendo, *Chariſ. l.* 1. *Diomed. l.* 2.

Syllogiſmatĭcus, a, um, adject. ſyllogiſmis conſtans, ut ſyllogiſmaticum Ariſtotelis verbiloquium, *Fulgent. l.* 1. *Mythol.*

Syllogiſmus, i, m. *ſillogiſmo*, συλλογισμός, collectio, quæ ratiocinando fit, genus argumentationis ex tribus propoſitionibus conſtans, quæ ſunt propoſitio, aſſumptio, complexio, ſeu, ut Logici loquuntur, major, minor, concluſio, ut *Omne bonum eſt amandum: atqui virtus eſt bonum: igitur virtus eſt amanda*. Eſt a συλλογίζομαι, colligo, ratiocinor. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. In ſyllogiſmo tota ratiocinatio ab eo eſt, qui intendit. *Plin. l.* 2. *ep.* 3. Crebri ſyllogiſmi, circumſcripti, & effecti. h. e. breves, & elaborati.

Syllogiſtĭcus, a, um, adject. ad ſyllogiſmum pertinens. *Quintil. l.* 3. *c.* 10. Cicero ſtatum ſyllogiſticum ratiocinativum appellat.

Sylva cum derivatis V. *Silva*.

Symæthus. V. Simæthus.

Symbari, m. 2. populi feri, inter Arabiæ montes, Nilum incolentes, qui elephantorum venatu exercitabant. *Plin. l.* 6. *c.* 30.

Symbŏla, æ, f. collatio, pecunia, quæ ab iis, qui communi ſumptu cœnaturi ſunt, confertur, a συμβάλλω, *conſicio*, *confero*. Symbola, & ſymbolum in eo differunt, quod ſymbola erat collatio erariſta ad convivium, ideſt ejus, qui cœna collatitia cœnaturus erat: ſymbolum vero, ut Caſaubonus docet ad Athenæi *l.* 3. *c.* 31. erat anulus, vel aliud, quod arrhæ loco ei dabatur, qui convivium parabat. Crebro autem in ſymbolæ voce peccarunt librarii, qui ſymbolum pro ſymbola ſcripſerunt. *Ter. Andr.* 1. 1. Symbolam dedit, cœnavit. Ubi vulgo perperam *ſymbolum*. Nam *ſymbolam* in antiquis codicibus legi, teſtantur *Georgius Fabricius*, & *Gabriel Faernus*, ſuleque hanc lectionem probet *H. Stephanus*, libello de abuſu linguæ Græcæ. *Id. Eun.* 3. 4. 2. In hunc diem ut de ſymbolis eſſem. Etiam hic eſt a recto *ſymbola*, non a *ſymbolum*. *Plaut. Stich.* 3. 1. 33. Eadem ſymbolam dabo, & jubebo, ad Sagarinum cœnam coqui. *Id. Curc.* 4. 4. *ſc.* 1. v. 7. Symbolarum collatores, apud forum piſcarium.

Symbolĭce, adverb. *ſimbolicamente*, *ſotto allegoria*, συμβολικῶς. *Gell. l.* 4. *c.* 11. Teſticulos more Pythagoræ operte, atque ſymbolice κυάμους appellatos, quia ſunt αἴτιοι τοῦ κυεῖν ...

Symbŏlum, li, n. *contraſſegno*, *indizio*, σύμβολον, Græce ponitur pro quocunque ſigno, indicio, nota, a συμβάλλω, *conjicio*. Latini ſymbolum uſurparunt pro anulo, quia eo pro ſigno utebantur ad literas, & caſa obſignanda, &c. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Græci anulum a digitis appellavere, apud nos priſci ungulum vocabant, poſtea & Græci, & noſtri ſymbolum. V. *Symbola*. ¶ Item teſſeram, quæ loco ſyngraphæ utebantur in contractibus. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 53. Miles hic reliquit ſymbolum, expreſſam in cera ex anulo ſuo imaginem. Sæpiſſime hanc eandem vocem repetit *Plautus* in eadem Fabula, & fere in gen. maſculino uſurpat. V. vocem ſeq.

Symbŏlus, i, m. σύμβολος, idem quod ſymbolum, ideſt anulus, teſſera, chirographum, &c. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 29. Eo præſente homini extemplo oſtendit ſymbolum, Quem tute dederes ad eum, ut ferret filio. N. Quid? ubi ei oſtendit ſymbolum? C. Inſit dicere adulterinum, & non eum eſſe ſymbolum. *Id. Pſeud.* 2. 2. 57. Dato eum ſymbolum illi. *Juſtin. l.* 2. 1. 12. Solicitare inquietus in partes ſuas ſtatuit, &, cum colloquendi copiam non haberet, quo applicaturi erant, ſymbolos proponi, & ſaxis proſcribi curat, &c. Quo in loco *ſymbolos* videtur appellare notas, quas Themiſtocles propoſuerat, ut Iones his notis procul admoniti eo naves appellerent, & verba legerent, quæ in ſaxis proſcribi curarat.

Symmăchus, i, m. σύμμαχος, Orator Romanus, qui miſſus fuit a Senatu Conſtantinopolim ad Theodoſii liberos, rogatum, ut Veſtales a Chriſtianis deſtrui minime pateretur. Cujus rei gratia putabant ſe adverſa multa a Diis eſſe paſſos. Ejus orationem & Prudentius, & Ambroſius, qui hujus meminerunt, acerrime evelutarunt. Extant ejus epiſtolæ, viris tamen magis, qui ſana a corruptis poſſunt diſcernere, quam adoleſcentulis legendæ. ¶ Fuit & Symmachus ſacrorum librorum interpres, doctrinæ parum ſinceræ, cujus meminit Euſebius.

Symmetria, æ, f. *proporzione*, *ſimmetria*, Ger. *gleichformigkeit*, *proportion*, Gal. *ſymmetrie*, Hiſp. *ſimetria*, συμμετρία, commenſuratio, convenientia menſurarum, apta membrorum, & partium omnium proportio, quæ quibus adeſt, ſymmetræ, εὔρυθμοι dicuntur. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. Symmetria eſt ex ipſius operis membris conveniens conſenſus, ex partibuſque ſeparatis, ad univerſæ figuræ ſpeciem, ratæ partis reſponſus. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *de Myrone ſtatuario*: Numeroſior in arte, quam Polycletus, & ſymmetria diligentior. *Id. ibid.* dicit, ſymmetriam non habere Latinum nomen, quam tamen alii ſcriptores variis vocabulis exprimere conati ſunt: nam *Plin. jun. l.* 2. *ep.* 3. congruentiam, & æqualitatem appellat, *Sueton. in Auguſt. c.* 79. commoditatem, *Gell. l.* 1. *c.* 1. competentiam, *Vitruv.* etiam *l.* 3. *c.* 1. commenſum.

Symmetrus, a, um, adject. congruens, *proporzionato*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 2.

Symmoniacum, trifolium, vel (ut Ruellio placet) ſymmoniacum, herbæ genus. *Col. l.* 6. *c.* 17. Plus enim ejuſdem radix contuſa prodeſt, vel ſymmoniacum trifolium, quod invenitur confragoſis locis, efficaciſſimum traditur, odoris gravis, neque abſimilis bituminis, & idcirco Græci eam ἀσφάλτιον appellant, noſtri autem propter figuram vocant acutum trifolium. Nam longis, & hirſutis foliis viret, caulemque robuſtiorem facit, quam pratenſe.

Symmyſta, æ, m. ejuſdem Dei, vel collegii ſacerdos. *Apuleſ. in Apolog.* Unius Liberi patris ſymmyſtæ, qui adeſtis.

Sympaſma, ătis, n. σύμπασμα, hoc eſt aſpergo, ſeu id, quod aſpergitur, a σύν, cum, & πάσσω, aſpergo, conſpergo. *Sympaſmata* vocant Medici medicamenta, quæ corpori inſperguntur. *Cœl. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 38.

Sympathia, æ, f. *ſimpatia*, *inclinazione naturale*, Ger. *mitleidung*, Gall. *ſympathie*, Hiſ. *ſympathia*, συμπάθεια, compaſſio, naturalis conſenſus, & convenientia, qualis eſt maris cum Lunæ natura, & heliotropii cum motum Solis. Græca vox eſt, & Græcis perpetuo literis ſcribitur a Cicerone, quam quidam Lexicographi afferunt ad ejus uſum confirmandum. Uſus eſt tamen Latine *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. ubi ait: Similiter cum Aſtrologis, & Muſicis eſt diſputatio de ſympathia ſtellarum. Item *Var. apud Non. c.* 6. *n.* 37. Quam ſympathiam lumini ad oculos haberent.

Symphonĭa, æ, f. *ſinfonia*, *concerto muſicale*, Ger. *zuſamen ſtimmung*, Gal. *ſymphonie*, Hiſ. *ſymphonia*, συμφωνία, conſonantia, & muſicus concentus, ἀπὸ τοῦ συμφωνεῖν, quod eſt conſonare, ſive concinere. *Horat. de Ar. poet.* v. 374. Ut gratas inter menſas ſymphonia diſcors offendit. *Senec. ep.* 12. Ad ſymphoniam canere. *Cic. Ver.* 5. *c.* 44. Cum in eis conviviis ſymphonia caneret, maximiſque poculis miniſtraretur. *Id. pro Cæl. c.* 15. Bajas acta convivia, comiſſationes, cantus, ſymphonias &c. ¶ Sumitur etiam pro organo muſico. *Iſid. l.* 3. *c.* 21. Symphonia vulgo appellatur lignum cavum ex utraque parte, pelle extenſa, quam virgulis hinc, & inde Muſici feriunt, fitque in ea ex concordia gravis, & acuti ſuaviſſimus cantus. Id vero *Iſidorus* cum nullo exemplo confirmet, non facile uſurpandum videtur. ¶ Symphonia item genus herbæ eſt, quæ & gom-

phena

phena dicitur. *Apolloro* eadem eſt, ac Apollinaris, ſive hyoſciamus. *Plin. l.* 26. c. 7. Symphonia. vel gomphena alternis viridibus, ſoleiſque per caulam foliis, in poſca ſanguinem rejicientibus medetur.

Symphoniacus, a, um, adject. *ſinfoniaco*, ad ſymphoniam pertinens. Symphoniaci homines, ſervi, vel pueri, *ſonatori*, *muſici*, *συμφωνιακοί*, ſunt qui ad modulationes muſicas concentuſque conficiendos comparantur. *Cic. pro Mil. c.* 21. Milo tum caſu ſymphoniacos pueros uxoris ducebat. *Id. Divin. Ver. c.* 17. Ab hac præfectus Antonii quidam ſymphoniacos ſervos abducebat per injuriam, quibus ſe in claſſe uti velle dicebat. *Aſcon. Pedian.* ad hunc locum notat, adhibitos fuiſſe etiam in navibus ſymphoniacos, qui remigantibus celeuſma canerent, vel per aſſum vocem, hoc eſt ore prolatam, vel per citharam, ut in Argo navi. ¶ Symphoniaca herba, eadem ac ſymphonia. *Pallad. l.* 9. *tit.* 12. Si cerasus ævo caniculamoi fatigetur, herbam ſymphoniacum circa arboris truncum torquebimus in coronam, vel ex ea juxta imum radicem cubila faciemus.

Symphreatides, dum, m. 3. vel potius ſymphreatidæ, arum, m. 1. *συμφρεατίδαι*, qui iiſdem utuntur puteis, & per Metaphoram qui ſunt ejuſdem patriæ, ſeu civitatis. *Cic. l.* 2. *de Leg.* c. 2. Ut veſtri Attici, priuſquam Theſeus eos demigrare ex agris, & in aſty quod appellatur, omnes ſe conferre juſſit, & ſymphreatidas ex Atticis fieri. Alii aliter legunt.

Symphyton, n. *σύμφυτον*, genus herbæ. Duplex eſt. Unum dicitur ſymphyton petræum, eſtque herba in ſaxis naſcens, origani ſimilis, aut cunilæ bubulæ, ramis tenuibus, & parvis, tribus, aut quatuor a radice, capitulis thymi, ſurculoſa tota, odorata, guſtu dulcis, ſalivam cians, longa radice, ſubrula, digiti craſſitudine. Alterum dicitur ſymphyton majus, quod caule naſcitur duorum cubitorum, aut majore, anguloſo, inani, ut ſonchus, & craſſo, qui per brevia intervalla circumdatur foliis lanuginoſis, oblongis, &c. Officinæ nomen ſymphyti retinuerunt. Herbarii, & vulgo *conſolida major* vocatur, *conſolida maggiore*, *rigalgo*. *Plin. l.* 26. c. 8. Symphyti radix illita enterocelas cohibet.

Symplactos, pes eſt metricus conſtans duobus longis ſyllabis, & tribus brevibus. *Diomed. Grammatic. l.* 3.

Symplegades, dum, f. 3. *le Pavonare*, *συμπληγάδες*, inſulæ duæ ſunt, vel potius ſcopuli maris Euxini, apud os Boſphori Thracii, inde 13. M. P. ab invice, & quingentis paſſibus ab Europa diſtantes, quæ alias Cyaneæ, etiam Planetæ dicuntur, quod errare videantur. Dictæ ſunt a *συμπλήσσεσθαι*, quod eſt connecti, conjungi. Nam Poetæ fabulati ſunt, olim eas inter ſe concurriſſe. Fabulæ occaſionem præbuit, quia tam modico ſunt inter ſe diſcretæ intervallo, ut ex adverſo quidem intrantibus geminæ cernantur, paulum vero deflexa acie, coeuntium ſpeciem præbeant. *Plin. l.* 4. c. 13. & *l.* 4. *c.* 12. *Ovid.* 15. *Met.* Timuit concuſſibus Argo Undarum ſparſas Symplegadas eliſarum, Quæ nunc immotæ perſtant, ventiſque reſiſtunt. *Id l.* 1. *Triſt. el.* 9. Altera namque parat Symplegadas ire per altas. ¶ Poetæ etiam in numero ſingulari *Symplegas* dicunt, quaſi una tantum inſula ſit. *Claud. in Eutrop. l.* 1. *v.* 30. Vitant inſtabilem turſas Symplegada nautæ. *Lucan. l.* 2. Vanaque percuſſit pontum Symplegas inanem. ¶ Uſurpatur etiam hoc nomen tranſlata. *Martial. l.* 11. *ep.* 100. Si conſtringantur gemina Symplegade culi, Et Minyas intrant, Cyaneaſque nates. Ubi per *geminam ſymplegadem* natas intelligit, ſimulque alludit ad Symplegades inſulas, quas inter Minyæ navi Argo prætervecti ſunt.

Symplegas. V. vocem præcedentem.

Symplegma, atis, n. *σύμπλεγμα*, amplexus, complicatio. *Martial. l.* 12. *ep* 4. Quo ſymplegmate quinque copulentur. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Cephiſodori Praxitelis filii laudatum eſt Pergami ſymplegma, ſignum nobile, digitis corpori verſus, quam marmori impreſſis.

Sympoſiacus, a, um, adject. *da convito*, *συμποσιακός*, convivalis, ad ſympoſium, ſeu convivium pertinens. In titulo c. 13. *l.* 6. *A. Gellii ita legitur:* De quæſtiunculis apud Taurum philoſophum in convivio agitatis, quæ ſympoſiacæ vocantur. ¶ Notatur etiam hoc adjectivo liber Platonis, & Plutarchi, quod Sympoſiuot inſcribitur, quia ſcilicet hujuſmodi quæſtiones continet. *Gel. l.* 4. *c.* 11. Plutarchus in Sympoſiacis dicit. *Id. l.* 17. *c.* 11. Plutarchus in libro Sympoſiacorum.

Sympoſium, ii, n. *convito*, משתה, Ger. *zeche*, Gal. *feſtin*, *banquet*, Hiſ. *combite*, *συμπόσιον*, compotatio, convivium, a *σύν*, *ſimul*, & *πίνω*, *bibo*. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 24. Ut ſapientius noſtri, quam Græci: illi *συμπόσια*, aut *σύνδειπνα*, id eſt compotationes, aut concœnationes, nos convivia, quod tum maxime ſimul vivitur. ¶ Hoc nomine inſcriptus eſt Platonis liber *περὶ ἔρωτος*, h. e. de amore, in quo Alcibiadem cum aliis inducit in convivio diſputantem. *Gel. l.* 1. *c.* 9. A Sympoſio Platonis incipere ſolitis, propter Alcibiadis comiſſationem. *Nepos in Alcib. c.* 2. De quo mentionem facit Plato in Sympoſio.

Sympuuium. V. Simpuvium.

Synada. V. Synnada.

Synæreſis, f. 3. *συναίρεσις*, contractio, Figura, qua duæ ſyllabæ in unam contrahuntur, nullo ſublato elemento, quæ etiam *Epiſynalœphe*, & *Synecphoneſis* vocatur, cui contraria eſt *Diæreſis*, ſeu *Dialyſis*, qua una ſyllaba in duas dividitur. a *σύν*, *ſimul*, & *αἱρέω*, *capio*. *Virg. Æn. l.* 6. Ferreique Eumenidum thalami. ¶ Vox Græca eſt, & Græce ſcribenda.

Synagoga, æ, f. *ſinagoga*, *congregazione*, *συναγωγή*, congregatio, cœtus, a *συνάγω*, *congrego*. Hoc nomine præcipue Hebræorum Eccleſia, ſive ſocietas in rebus ſacris appellata eſt. *Tertul. adverſ. Jud. c.* 8. & 13. & *l.* 3. *adverſ. Marcion.* 5. 22.

Synalœpha, es, f. 1. *συναλοιφή*, Figura Poetica, qua ultima vocalis, aut diphthongus præcedentis dictionis a prima vocali, vel diphthongo ſequentis excipitur, & quodammodo abſorbetur, a *σύν*, *ſimul*, & *ἀλοιφή*, *preſſio*, vel *ἀπὸ τοῦ συναλείφειν*, hoc eſt a conglutinando, propterea quod per eam duæ ſyllabæ in unam coaleſcant. *Virg.* 2. *Æn.* Conticuere omnes, intentique ora tenebant. V. Grammaticos, *Chariſ. l.* 4. *Diomed. l.* 2. & alios. ¶ Vox ipſa Græca eſt, & græce ſcribenda.

Synanche, es, f. *ſchinanzia*, *συνάγχη*, morbus acutus, quo fauces tumeſcunt, & ſpiritus intercluditur: Græca vox ab *ἄγχω*, *ſtrangulo*, Latine *angina* dicitur. ¶ Cum Mileſii oratores Athenas veniſſent petitum auxilium, Demoſthenes acriter contendit apud populum, ut eis negaretur. Re in poſterum diem dilata, noctu Mileſii Demoſthenem adierunt, multaque data pecunia obtinuerunt, ut poſtero die contra ſe dicere abſtineret. Poſtridie Demoſthenes lana multa collum fauceſque circumvolutas habens in concionem prodiit, & quod contra Mileſios non diceret, ſynanches morbum excuſavit. Tum unus e populo, qui rem totam forte noverat, exclamavit, *non ſynanche Demoſthenem, ſed argyranche laborare*, hoc eſt argenti angina, quia pecunia corruptus fuerat. Rem narrat *Gel. l.* 11. c. 9.

Synanchicus, a, um, adject. *chi patiſce di ſcaranzia*. *Apulei. de herb. c.* 109. Synanchica paſſio. *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 17. Synanchicos efficere.

Synapothneſcontes, *συναποθνήσκοντες*, ſimul morientes, commorientes, titulus cujuſdam Græcæ Comœdiæ. *Plaut. in fragm. apud Priſcian.* Synapothneſcontes Diphili eſt Comœdia: Eam Commorientes Plautus fecit fabulam.

Synariſtoſæ, arum, *συναριστῶσαι*, mulieres ſimul prandentes, quas repræſentavit in tabula quadam Menander, quæ idem hoc nomine appellatur. *Plin. l.* 23. *c.* 9. *de ſemine myrti*. Apud Menandrum Synariſtoſæ hoc edunt.

Synathroiſmus, i, m. *συναθροισμός*, Figura, qua multa ſimul coacervantur, *ἀπὸ τοῦ συναθροίζειν*, quod eſt congerere, ſeu congregare. Poteſt autem & ſingulis verbis, & plurium verborum conjunctione fieri. Singulis verbis, ut apud *Terent. Heaut.* 5. *ſc.* 53. Mea eſt, potax, potens, magnifica, ſumptuoſa, nobilis. Plurium verborum conjunctione, ut apud *Salluſt. in Catil. c.* 5. Audax animus, cujuſlibet rei ſimulator, alieni appetens, ſui profuſus, ardens in cupiditatibus &c. ¶ Ipſa vox Græca eſt, & Græce ſcribenda.

Syncerastum, i, n. *συγκεραστόν*, Græce eſt rerum commixtio, quaſi contemperatum, a *συγκεράννυμι*, *commiſceo*, *contempero*. Per Synecdochen ponitur pro omni edulio. *Varro l.* 6. *de L. L.* Pacuvius in Phagone, Homo ſyncerasto perit. Syncerastum eſt omne edulium antiquo vocabulo Græco.

Syncerastus, i, m. nomen ſervi, apud *Plautum in Pœnulo*, a cibo ſic dictum. *Beroaldo* ita dici videtur quaſi medullis plenus, & pinguis.

Syncerus cum derivatis. V. ſincerus.

Synchyſis, f. 3. *σύγχυσις*, Græca eſt confuſio, fuſio, turbatio ordinis, a *συγχέω*, ſeu *συγχύνω*, *confundo*. A Grammaticis accipitur pro Hyperbato obſcuro, ſeu tranſgreſſione confuſa, & perturbata, id eſt per vitio Grammaticali, quo verba inter ſe longius permiſcentur, & confunduntur, quam æquum ſit, ut apud *Hor. l.* 1. *Serm. ſat.* 5. Namque pila lippis inimicum, & ludere crudis. Rectus ordo erat: Namque pila ludere inimicum eſt lippis, & crudis. V. *Chariſium l.* 4. & alios. ¶ Vox Græce ſcribenda.

Syncŏpa, æ, vel Syncope, es, f. 1. *συγκοπή*, conciſio, Figura Poetica, per quam litera, vel ſyllaba de medio dictionis ſubtrahitur, a *συγκόπτω*, *rado*, *abſcindo*, ut *periclis*, pro *periculis*, *vixet* pro *vixiſſet*, cui contraria eſt Epentheſis. *Virg.* 4. *Æn.* Cum genere extinxem, memet ſuper ipſa dediſſem. ¶ Uſitata etiam eſt Oratoribus, aliiſque Scriptoribus in quibuſdam vocabulis. *Cic. in Or.* Atque etiam a quibuſdam ſero jam emendatur antiquitas, qui hæc reprehendunt. Nam *Pro Deum atque hominum fidem*, *Deorum* ajunt. Ita credo, hoc illi neſciebant, an dabat hanc licentiam conſuetudo? Itaque idem Poeta, qui inuſitatius contraxerat; *Patris mei meum factum pudet*, pro *meorum factorum*, & *Texitur exitium examen rapit*, pro *exitiorum*, non dicit *liberum*, ut plerique loquimur, cum *Cupidos liberum*, aut *In liberum loco* dicimus, ſed, ut iſti volunt, *Neque tuum unquam in gremium extollas liberorum ex te genus*. &c. Hæc Cicero. V. *eund. ibid. c.* 45. & 46. ubi multa ad hanc rem. ¶ Vox ipſa Græca eſt, & Græce ſcribitur a pleriſque antiquis Grammaticis, *Chariſ. l.* 4. *Diomed. l.* 2. & aliis. ¶ A Medicis ponitur Syncopa pro animi ſubita defectione, *deliquio*. Sed neque hoc ſenſu Latinum uſum habet.

Syncŏpo, as, n. 1. Syncopare dicuntur jumenta, quæ ſubito virium defectione in itinere corruunt. *Veget. l.* 1. *de re Vet. c.* 56.

Syncriſis, f. 3. Figura, eadem quæ Antitheſis, qua res, atque perſonæ contrariæ inter ſe comparantur, ut apud *Cic. pro Mur. cap.* 9. Vigilas tu de nocte, ut conſultoribus tuis reſpondeas, ille, ut mature, quo intendit, cum exercitu perveniat, te gallorum cantus, illum buccinarum ſtrepitus excitat. ¶ Vox Græca eſt, a *συγκρίνω*, *ſimul judico*, *comparo*.

Syndicus, i, m. *Sindico*, *rappreſentante di qualche univerſità*, *collegio*, *o Città*, *σύνδικος*, qui ab aliquo collegio vel civitate ad cauſam ipſius agendam, ejuſque jura tuenda electus eſt. A *Cic. in Divin. Ver.* actor dicitur. *Hermogenian. l.* 1. *Dig. de munerib. & honorib.* Munerum civilium quædam ſunt patrimonii, alia perſonarum; perſonalia ſunt civilia munera, defenſio civitatis, id eſt ut Syndicus fias, ut &c. *Arcadius leg. ult. ejuſd. tit.* Defenſores quoque, quos Græci *συνδίκους* appellant, qui ad certam cauſam agendam vel defendendam eliguntur. *Cajus Dig. l.* 3. *tit.* 4. *leg.* 1. Quibus autem permiſſum eſt corpus habere, collegii, ſocietatis, ſive cujuſcumque alterius nomine, eorum proprium eſt, ad exemplum reip. habere res communes, arcam communem, & actorem, ſive ſyndicum, per quem tamquam quod communiter agi, fieri oporteat, agatur, fiat.

Synecdŏche, es, f. 1. *συνεκδοχή*, Comprehenſio, Intellectio, Tropus, per quem totum pro parte, vel vice verſa, vel antecedentia pro conſequentibus uſurpantur. Hæc definitio complectitur octo illos modos, quibus Synecdoche fit. V. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. ubi interdum Græcis, interdum Latinis literis hanc vocem ſcribit. ¶ Eſt etiam Figura verborum per detractionem, per quam aliquod vocabulum prætermittitur, quod facile ex cæteris intelligitur. Hæc Figura ab Auctore ad Her. non agnoſcitur, vel cum Apoſiopeſi confunditur. Hujuſmodi eſt illa apud *Cic. Att. l.* 16. Ego, ſi Tiro ad me, cogito in Tuſculanum. h. e. ſi Tiro ad me venerit, cogito proficiſci in Tuſculanum.

Synecphoneſis, f. *συνεκφώνησις*, figura metrica, eadem quæ Synæreſis, Græcæ originis, atque uſus. *Mar. Victorin. Grammat. l.* 1.

Synĕdrus, m. 2. *σύνεδρος*, conſeſſor, adſeſſor, conſiliarius. *Liv. l.* 45. *c.* 32. *de Macedonibus*: Senatores, quos Synedros vocant, legendos eſſe, quorum conſilio Reſpublica adminiſtraretur.

Synemmĕnon, i, *συνημμένον*, adjunctum, connexum, uti explicat *Gell. l.* 16. *c.* 8. ubi oſtendit quid ſit *συνημμένον ἀξίωμα* apud Græcos. ¶ *Nete ſynemmenon*, *trite ſynemmenon*, *paranete ſynemmenon* nomina ſunt chordarum muſicarum apud *Vitruv. l.* 5. c. 4. quarum prior *nete ſynemmenon*, h. e. ultima conjunctarum, reſpondere videtur ei, quæ a recentioribus Muſicis dicitur *D la ſol*. altera *paranete ſynemmenon*, h. e. penultima conjunctarum, *C ſol fa*. tertia *trite ſynemmenon*, h. e. tertia conjunctarum, *B fa b mi*.

Synephēbi, m. 2. *συνέφηβοι*, adoleſcentes, ſimul puheſcentes. Quod nomen inditum eſt comœdiæ Statii Cæcilii. *Cic.* 1. *de Fin.* Synephebos ego, inquit, potius Cæcilii, aut Andriam Terentii, quam utramque Menandri legam? *Id. de Sen. c.* 7. Ait Statius in Synephebis.

Synephites, æ, m. *συνεφίτης*, gemma lactei coloris, alio nomine galactites. *Plin. l. ult. cap.* 10. Galactites ex uno colore lactis eſt. Eandem dicunt leucogæam, & leucographiam, appellant & ſynephiten, tritam lactis ſucco, & ſapore notabilem.

Synesius, ii, m. *Συνέσιος*, Philoſophus Chriſtianus, a Pentapoli Africæ. Præſul Ptolemaidis factus, ſcripſit Græce libros in Grammatica, & Philoſophia, Panegyricos, Epiſtolas, & alia. *Suid.*

Syngrapha, æ, f. *ſcrittura*, *cauzione*, *obbligo in iſcritto*, Ger. *handſchrifft*, Gal. *cedule*, Hiſp. *cedula*, *συγγραφή*, ſcriptura, ſive ſchedula, quæ fit propria manu contrahentium ad pactorum fidem, & ab utroque ſubſcribitur, ac ab utraque parte ſervatur, a *συγγράφω*, *conſcribo*, *ſimul ſcribo*. Differt a chirographo, ut oſtendunt hæc *Aſconii verba in* 3. *Verr.* Inter ſyngraphas, & cæteras chirographa hoc intereſt, quod in cæteris tantum, quæ geſta ſunt, ſcribi ſolent, in ſyngraphis etiam contra fidem veritatis pactio venit, &, non numerata quoque pecunia, aut non integre numerata, pro temporaria voluntate hominum ſcribi ſolent more, inſtitutoque Græcorum. & cæteræ tabulæ ab una parte ſervari

Digitized by Google

veri ſolent, ſyngraphæ ſignatæ utrioſque manu, utrique parti ſervandæ traduntur. Hæc *Aſconius*. *Cicer. l. 7. Fam. ep. 17.* Tamquam enim ſyngrapham ad Imperatorem, non epiſtolam attuliſſes, ſic pecunia ablata, domum redire properabas. *Id. de Aruſp. reſp. c. 13.* Alterum putabo regem, ſi habuerit, unde tibi ſolvat, quod ei per ſyngrapham credidiſti. *Id. pro Dom. c. 50.* Facere ſyngraphas cum aliquo. *Id. pro Mur. c. 17.* Agere ex ſyngrapha, *far lite ſopra una cauzione, e ſcrittura*. *Id. Attic. l. 5. ep. 21.* Poſtulare aliquid ex ſyngrapha. *pretendere in vigor d' una ſcrittura d' obbligo*.

Syngrăphus, i, m. idem ac ſyngrapha. *Plaut. Aſin. 4. 1. 1.* Age, iſtum oſtende, quem conſcripſi, ſyngraphum inter me, & amicam, & lenam. ¶ Idem Plautus ſyngraphum poſuit etiam pro chirographo, quod belli tempore datur, ut liber tranſitus quoquo ſit, *paſſaporto*, *ſalvocondotto*. Sic enim ait *Capt. 2. 3. 90.* Eadem opera a Prætore ſumam ſyngraphum, quem hic ferat ſecum ad legionem, hinc ire huic ut liceat domum.

Synizēſis, is, f. συνίζησις, a σύν, *ſimul*, & ἵζω, *ſedeo*: figura eſt apud Grammaticos, cum duæ vocales, aut vocalis, & diphthongus in unam ſyllabam quaſi conſidunt, ut in illo *Virg. Æn. 1. v. 702.* Aurea compoſuit ſponda, mediamque locavit: & *Lucret. l. 5. v. 306.* Uveſcunt: eædem diſpanſæ in ſole ſereſcunt: & apud Græcos Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος. *Servius ibid.*

Synnăda, æ, f. & Synada, orum, n. 2. Synada, *Sinada*, urbs Phrygiæ Magnæ, hodie pene jacens, apud Juliopolim, & Eumeniam, marmore clara. *Cic. l. 3. Fam. ep. 8.* Iiſdem diebus meus conventus erat Apameæ, Synnadis, Philomeli; tuus Tarſi. *Plin. l. 5. c. 29.* Alter conventus a Synnada accepit nomen.

Synnadenſis, ſe, adject. ad Synnada urbem pertinens, ut Synnadenſe forum, *Cic. Att. l. 5. ep. 21.*

Synnadĭcus, a, um, adject. idem quod Synnadenſis, ut Synnadicus lapis, apud *Plin. l. 35. c. 1.* ¶ Legitur & *Sinnadicus*.

Synnas, vel Synas, vel Sinas, adis, (tot enim modis ſcriptum invenitur) f. urbs Phrygiæ, eadem quæ Synnada, marmoribus pulcre maculoſis celebris. *Stat. l. 1. ſilv. 4. v. 36.* Sola nitet flavis Nomadum deciſa metallis Purpura, ſola cavo Phrygiæ quam Synnados antro Ipſe cruentavit maculis lucentibus Atys. *Id. l. 2. ſilv. 2. v. 87.* Synnade quod mœſta Phrygiæ fodere ſecures.

Synochītis, idis, f. Συνοχῖτις, gemma, qua Magi umbras inferorum evocatas teneri afferunt. *Plin. l. ult. c. 11.* Anancitide in hydromantia dicunt evocari imagines Deorum, ſynochitide umbras inferorum evocatas teneri.

Synodĭa, æ, f. Συνοδία, *congreſſo*, *colloquio*, congreſſus, colloquium, a σύν, *ſimul*, & ὁδός, *via*. *Cic. Att. l. 10. ep. 7.* Injecta autem mihi ſpes quædam eſt, velle mecum Servium Sulpitium colloqui: Si vir eſſe volet, præclara ſynodia. Sin autem, erimus nos qui ſolemus. Pleræque editiones habent συνοδία Græcis literis exaratum.

Synodĭcus, a, um, adject. in itinere conjunctus. Synodica Luna dicitur a *Jul. Firmic. l. 3. c. 6.* cum eſt in conjunctione cum ſole, quo ſcilicet tempore lumine omnino caret.

Synodītæ, arum, m. Συνοδῖται, videntur eſſe monachorum comites in itinere, ſolent enim Monachi iter facientes aliquem ex collegii ſui inferiore ordine comitem eligere, hujuſmodi monachos nunc Itali vocant *Laici*, aut *Converſi*. *Arcad. & Honor. l. 7. Cod. de epiſcop. audient.* Addictos ſupplicio nulli clericorum, vel monachorum, eorum etiam, quos Synoditas vocant, liceat vindicare.

Synodontes, συνόδοντες, piſces, qui & ſynagrides dicuntur. *Plin. l. 37. c. 10.* *Ovid. in Halieut. v. 107.*

Synodontītes, æ, m. 1. συνοδοντίτης, gemma ex cerebro ſynodontis piſcis. *Plin. l. ult. c. 10.* Synodontites e cerebro piſcium eſt, qui ſynodontes vocantur.

Synŏdus, di, f. 2. *ſinodo*, *congreſſo*, σύνοδος, conventus, ſive cœtus Eccleſiaſticus religionis cauſa collectus. Scribitur & *Synhodus*. eſt enim ab ὁδός, *via*. *Leg. 23. Cod. de epiſc. & cler.* A ſua Diœceſeos ſynodis audiantur. *Ammian. l. 15. c. 7.* Synodus, ut appellant, removit (Athanaſium) a ſacramento quod obtinebat.

Synœcīōſis, f. 3. συνοικείωσις, Figura verborum per detractionem, per quam duæ res inter ſe diverſæ in oratione conjunguntur. Dicta eſt a σύν, *ſimul*, & οἶκος, *domus*. Nam res diverſas in unam ſedem orationis congregat. Habet magnam vim, ut ait *Rutilius Lupus*, vel ex laude vitium, vel ex vitio laudem exprimendi. Hujuſmodi eſt tritum illud: *Tam deeſt avaro, quod habet, quam quod non habet*. *Quintil. l. 9. c. 3.* ubi tamen Græcis literis ſcribit.

…nœcium, ii, n. contubernium, cohabitatio, a σύν, *ſimul*, & οἶκος, *domus*. *Petron. in Satyr. pag. 26.* Aliquis ex his, qui in eodem ſynœcio potant. Alii leg. *gynæcio*, ſeu *gynæceo*.

Synonētum, i, n. συνωνητόν, publica ſpecierum comparatio, quæ in commune fit, ut frumenti, veſtium, armorum, & ſimilium rerum ad publicum uſum conquiſitarum. *l. 1. Cod. Theodoſ. de publ. comparat.*

Synonymĭa, æ, f. συνωνυμία, Figura verborum per adjectionem, per quam plura verba ejuſdem ſignificationis in oratione ponuntur, quæ Latina dicitur Interpretatio, a *ſimul*, σύν, & ὄνομα, *nomen*, quaſi nominis cum alio in ſignificatione communio. *Cic. 1. Catil.* Hic tu qua lætitia perfruere? quibus gaudiis exultabis? quanta in voluptate bacchabere? *Id. 2. Catil.* Abiit, exceſſit, evaſit, erupit. V. *Quintil. l. 8. c. 3.* ubi hanc vocem Græce ſcriptam uſurpat.

Synŏpe. V. Sinope.

Synopſis, is, f. *compendio*, *riſtretto*, σύνοψις, a σύν, *ſimul*, & ὄπτομαι, *video*. Uſurpatur paſſim pro compendio multarum rerum ſub uno aſpectu poſitarum: ſed hoc ſenſu caret idoneo latini ſcriptoris exemplo. ¶ Eſt item Ital. *inventario*, perſcriptio compendiaria bonorum, ut ſimul uno conſpici poſſint. *Ulpian. l. 5. Dig. de reb. eor. qui ſub tut. &c.* Si nemo invenitur, aut ſuſpecti ſunt, qui inveniuntur, jubere adit retinere, itemque ſynopſim bonorum pupillarium, advocatumque pupillo dare. *Alii leg.* itemque, ſi opus ſit, pupillarium bonorum advocatum pupillo dare. ¶ Apud *Jul. Frontin.* Synopſis vocatur deſcriptio ædificii. *diſegno*, *modello*.

Synoris, idis, f. *un pajo*, par duarum rerum: a συνωρίς, *biga*. *Hieronym. epiſt. 7. ad Demetriad.* A ſancta Chriſti ſynoride virgini traditam. *Al. aliter leg.*

Syntagma, atis, n. *trattato*, tractatus, documentum, σύνταγμα. Habet hanc vocem *Cic. l. Fam. 8. epiſt. 3. l. 12. ad Attic. epiſt. 45. & l. 16. epiſt. 3.* Sed ubique Græce ſcribit: eſt autem a σύν, *cum*, & τάττω, *ordino*, *compono*.

Syntaxis, is, f. ordo, compoſitio. σύνταξις, a συντάττω, *ordino*, *compono*. Cicero habet hanc vocem ad *Att. l. 13. ep. 16. & l. 15. ep. 14.* ſed græcis literis ſcribit. ¶ Adhibetur etiam a Grammaticis pro ordinatione, ſeu conſtructione partium orationis. V. *Priſcian. l. 17. in princip.*

Syntectĭcos, a, um, συντηκτικός, qui ſyntexi frequenter corripitur, & animi deliquio laborat, vel cujus corpus longo morbo exhauſtum eſt, & colliquefactum. *Plin. l. 22. c. 23.* Præcordiorum vitiis, ſyntecticis, comitialibus in vino, in aqua mulſa linguæ paralyſi.

Syntexis, f. 3. σύντηξις, colliquatio, & tabes corporis ex diuturno morbo, extenuatio præ macie: item, defectio, & animi deliquium, quæ alias ſyncope dicitur, a συντήκομαι, quod eſt liqueſieri. *Plin. l. 22. c. 25.* Tali ſorbitionis genere emendantur ſyntexes.

Synthĕſis, is, f. *compoſizione*, σύνθεσις, compoſitio, rerum quarumvis congeſtio, ac conſtructio, a συντίθημι, *compono*, *conſtituo*. *Seren. Samonic. c. 60. de venenis prohibendis.* Antidotus vero multis Mithridatica fertur Conſociata modis: ſed Magnus ſcrinia regis (*Mithridatis*) cum raperet victor, vilem deprehendit in illis Syntheſin, & vulgata ſatis medicamine riſit. *ingredienti di poca valore, e virtù*. ¶ Speciatim ſic vocatur veſtium variarum copia in arca conſtructa, & aſſervata. *Scævola l. 38. Dig. de aur. arg. leg.* Quæro, an ex univerſa veſte, id eſt ex ſyntheſi tunicas ſingulas, & palliola Sempronia eligere poſſit. ¶ Eadem ratione vaſorum congeries ſyntheſis dicitur. *Stat. lib. 4. ſilv. 9. v. 44.* Aut unam dare ſyntheſim quid horres Alborum calicum, *un ſervizio di bicchieri*. *Martial. l. 4. ep. 46.* Et craſſo figuli polita cœno Septenaria ſyntheſis Sagunti. ¶ Sæpiſſime accipitur pro veſte quadam cœnatoria, cujus uſus erat domi in cœna, foris vero Saturnalium tempore. Erat autem veluti linteum pallium, quo cæteris veſtibus depoſitis involvebantur cœnaturi, itemque in Saturnalibus ad amicos prodibant, quia eo tempore crebrius convivia agitabant. Extra hæc tempora ſyntheſi indutum prodire, mollitiei dabatur, & probro: hinc reprehendit Neronem *Suetonius in ejus vita c. 51.* quod tali cultu inceſſerat. *Martial. l. 5. ep. 80.* Undecies una ſurrexti, Zoile, cœna, & mutata tibi eſt ſyntheſis undecies. *Id. l. 14. ep. 1. de Saturnalium celebratione:* Syntheſibus dum gaudet eques, dominuſque ſenatus: Dumque decent noſtrum pilea ſumpta Jovem. ¶ Denique ſyntheſis eſt figura ſyntaxeos, ubi conſtructio non ad verba, ſed ad verborum ſenſum refertur, eſtque duplex: alia, cum nomini collectivo ſingularis numeri verbum plurale ſubjicitur, ut in illo *Virg. Æn. 1. v. 216.* *Pars in fruſta ſecant*: Alia, cum altero ſubſtantivo nomine poſito, alterum ſubintelligitur, & cum illo adjectivum concordat, ut in illo *ejuſd. Æn. 12. v. 899.* Vix illud lecti bis ſex cervice ſubirent, Qualia nunc hominum producit corpora tellus. *corpora* enim poſuit, ſed τὸ ἰδεῖν ad *homines*, quod in mente habebat, retulit. Utrumque ſyntaxeos genus eſt in illo *Statii Theb. 7. v. 603.* Subeant Tegeæ juventus Auxilio tardi.

Syntheſīnus, a, um, adject. a ſyntheſi. *Sueton. in Ner. c. 51.* Plerumque ſyntheſinam indutus. ſubaudi *veſtem*. h. e. ſyntheſim.

Syntŏnus, a, um, adject. σύντονος. *Quintil. l. 9. c. 4. prope fin.* Quotidie magis laſcivimus, ſyntonorum modis ſaltitantes. Ubi *ſyntona* videntur eſſe muſica quædam ſcabella, quæ pedibus pulſata ſymphoniacum quemdam, ejuſdemque ſemper tenoris ſonum edebant moderandæ voci aptum. Alii tamen leg. *Sybaritarum*.

Syntrophĭum, ii, n. συντρόφιον, herba, quæ rubus, ſeu erucus dicitur. *Apulej. de herb. c. 87.*

Syphax, acis, m. Σύφαξ, Numidiæ Rex, qui cum Scipione per Lælium fuiſſet conciliatus, belli que ſocietatem cum eo iniiſſet, poſtea violata fide Annibali adhæſit. Tandem victus a Maſiniſſa, vivus in Scipionis manus perductus eſt, a quo in triumphum ductus, & deinde in carcerem incluſus veneno, vel mœrore vitam finiit, ut Polybius narrat. Nam *Liv. l. 30. c. ult.* dicit, eum mortuum fuiſſe Tybure ante triumphum. Regnum ejus Maſiniſſæ conceſſum eſt. Ejus regia fuit Siga urbs. *Plin. l. 5. cap. 2.* In obliquis penultimam longam habet. *Ovid. 6. Faſt. v. 769.* Poſtera lux melior vincit Maſiniſſa Syphacem. Reperitur tamen correpta. *Claud. de bello Gild. v. 91.* Hauriat venena Compulimus dirum Syphacem, fractumque Metello, &c.

Syracoſius. V. *Syracuſius*.

Syracūſæ, arum, f. 1. *Siracuſa*, *Saragoſa*, Συράκουσαι, urbs Siciliæ, quatuor urbibus conſtans, Neapoli, Achradina, Tyche, & Inſula, teſte *Cicerone 6. Verr. Diodoro*, & *Livio*, ambitu ſupra 22. M. P. Eſt in ora orientali Vallis Netinæ, ubi fons Arethuſa, inter Catinam & Pachynum prom. Prius Ortygia dicebatur. Condita fuit ab Archia Corinthio, teſte Stephano. Fuit pulcherrima, & potentiſſima. Genuit multos magnos viros, in his Archimedem ſummum illum Mathematicum, Theocritum, qui Bucolica ſcripſit, Epicharmum, & Demolchum ejus filium inſignem Comicum Olympiade 73. Philemonem novæ Comœdiæ ſcriptorem, ætate Alexandri Magni, qui anno 90. nimio riſu obiit, Phormum item Comicum ſub Gelone Tyranno. Vino etiam celebris eſt. *Solinus in Polyhiſtore* ſcribit, in Sicilia primum Comœdiam inventam fuiſſe. *Ovid. 4. Faſt.* Utque Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis Claudius, & bello te quoque cepit, Eryx.

Syracusāni, orum, m. pl. cives Syracuſarum, qui & Syracuſii, & Arethuſii. Ditiſſimi erant. Eo divitiarum pervenere, teſte *Strabone l. 6.* ut proverbio diceretur, *Ne decima quidem Syracuſanorum pars*, in eos, qui ſe divites venditarent. Ut autem olim erant opibus floreutiſſimi, ſic fuere & voluptatibus addictiſſimi, ut propterea *Menſa Syracuſana*, proverbio ſatis vulgato, apud Ariſtophanem, Athenæum, & alios, de menſa lautiſſima diceretur. Olim longum bellum cum Catinienſibus geſſere. *Juſtin. l. 4. c. 3. & 4.*

Syracusĭus, & Syracoſius, & Syracuſanus, a, um, adject. *Siracuſano*, ad Syracuſas pertinens. *Claud. in epigr. de ſphæra Archimedis:* Ecce Syracuſius tranſtulit arte ſenex. *Ovid. 6. Faſt.* Arte Syracuſia ſuſpenſus in aere clauſo ſtat globus. h. e. arte Archimedis. Alii leg. *Syracoſia*. *Id. in Ibin.* Utque Syracuſio perſtricta fauce Poetæ. h. e. Philemoni, qui Syracuſius fuit. *Virg. Ecl. 5.* Syracuſio verſu ludere. h. e. Bucolico, quale fuit carmen Theocriti Syracuſii. Hic quoque alii leg. *Syracoſio*. *Plaut. Men. 5. 9. 10.* Siculus ſum Syracuſanus.

Syræum, V. Siræum.

Syri, orum, m. pl. pop. Syriæ, qui etiam in Cappadocia ſunt, teſte Strabone, qui & Leucoſyri *Plinio*, & *Ptolemæo*. *Cic. 2. de Or.* Noſtros homines ſimiles eſſe Syrorum venalium, ut quiſque optime Græca ſciret, ita eſſe nequiſſimum. ¶ Fortunam coluere. Piſces etiam venerati ſunt, quibus veſci nefas putabant. Cauſam *Ovidius 2. Faſt.* affert, quia, cum olim Venus una cum Cupidine Typhonem fugeret, bello Gigantum, & in Euphratem amnem ejus ſtrepitu perterrita proſiluiſſet, duo piſces accurrere, qui eos trans flumen incolumes vexerunt, qui etiam eo merito in cœlum a Poetis tranſlati fuiſſe finguntur. ¶ Hortorum cultores fuiſſe feruntur, ut *Multa Syrorum olera*, apud *Plinium l. 20. c. 5.* vice proverbii habeatur in eos, qui in rebus plus voluptatis, quam utilitatis afferentibus occupantur. ¶ Callidi, & fraudulenti ſunt. Hinc *Syri adverſus Phœnices* apud *Suidam* proverbium eſt in verſipelles, & fraudulentos mutuo, qui hoc agunt, ut dolis ſe mutuo circumveniant, quales erant inter ſe Syri, & Phœnices. Niſi dicamus, hoc proverbium in maleficos proferri, quales Syros fuiſſe credunt. ¶ Plurimi Syrorum ſervi erant apud Romanos: unde *Syrus* ſervile nomen eſt apud Comicos. *Juvenal. ſat. 6.* Quam, quæ longorum vehitur cervice Syrorum.

Syria, æ, f. *Soria*, Turcis *Souriſtan*, Συρία, prov. Aſiæ. Ejus fines ſunt

Digitized by Google

a Sept. Amanus mons, quo a Cappadocia, & Armenis ſeparatur, e Mer. Arabia Petræa, & Ægyptus, ab Occ. ejuſdem Arabiæ Petrææ pars, & mare Syriacum, ſive Phœnicium, uſque ad Ægyptum, & Amanus mons, quo a Cilicia ſubmovetur, ab Or. Euphrates amnis, quo diſcernitur a Meſopotamia, uſque ad Thapſacum opp. atque inde Arabia deſerta. ¶ Differt ab Aſſyria. Nam Aſſyria eſt ultra Meſopotamiam, & trans Tigrim fl. Medium, & Suſianam verſus. Cæterum multi hæc nomina confundunt, ut *Herodotus*, qui Syros e Græcis dictos, Aſſyrios a Barbaris dici ſcribit, & illis Chaldæos annumerat. *Acron* quoque, & *Porphyrio* inſignes Grammatici, apud Horatium, eam, quæ nunc Syria dicatur, olim Aſſyriam dictam, addita ſyllaba, ſcribunt. Ammianus Marcellinus ſimiliter *l.* 23. ſcribit, quæ olim Aſſyria dicebatur, nunc omnem Syriam appellari.

Syriăcus, a, um, συριακός, quod ad Syriam pertinet, ut Boves Syriaci, ideſt qui ſunt in Syria. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Syriacis non ſunt palearia. ¶ Syriacus Prætor, qui Syriam regit. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Nam ſi te interioribus vicinis tuis, Ciliciensi, & Syriaco anteponis. ¶ Syriacum, ſeu Syrium mare, Phœnicium Plinio, Sidonium Euſtathio, Judaicum Tacito, *Mare di Soria*, mare apud Syriam, quod Phœniciam, Palæſtinamque alluit. ¶ Radix Syria, idem ac ſilphium, quod Latini laſerpitium vocant, quia, ut inquit Dioſcorides, ex Syria, & Media optima hujuſmodi radix afferebatur. Vulgo noſtram hanc herbam, ut inquit Ruellius, pariter & radicem ab auctoritate, & nobilitate Angelicam, & radicem S. Spiritus, & Imperatorium appellat. *Col. l.* 11. *c.* 13. Nec minus, ſi vernum, & æſtivum fructum voles habere, Syriacæ radicis, & rapi, napique ſemina obrues. ¶ Syriacus ros, δροσόμελι, cœli ſudor, ſive aeris ſe ſe expurgantis ſuccus, in foliis ſtirpium concreſcens, præcipue in Syria, juxta Libanum montem, unde & nomen accepit. Arabes manna appellant: quo nomine utuntur & Officinæ. Quidam accipiunt pro ſucco radicis ſilphii, qui Græcis ὀπὸς κυρηναϊκός etiam dicitur, hoc eſt ſuccus Cyrenaicus, quod in Cyrenaica provincia, quemadmodum & in Syria, optimus naſceretur in ſilphio. *Col. l.* 9. *c.* 13. Vel uvæ paſſæ cum rore Syriaco cum pari menſura piſtæ. ¶ Syriacus raphanus, ſpecies raphani cæteris raphani ſpeciebus ſuavior, & tenerior, & patientior hyemis. A Syria, unde primum advectus fuit, nomen retinuit. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Alterum rapi figura, quod vocant Syriacum, ſuaviſſimum fere, ac tenerrimum, hyemiſque patiens. Præcipuum tamen eſt, quod e Syria non pridem advectum apparet, quoniam apud Auctores non reperitur: id autem tota hyeme durat. ¶ Lapis Syriacus, idem ac tecolithus, qui calculos renum frangit, qui alias Judaicus vocatur, ut Aetius auctor eſt. Cauſa utriuſque nominis eſt, quia naſcatur in Judæa, ſive Syria Palæſtina. Meminit & *Solinus*, & alii.

Syriatĭcus, a, um, adject. idem quod Syriacus. *Florus l.* 2. *c.* 9. Syriatico bello ſucceſſit, ut debebat, Ætolicum. *Salmaſius* notat, in antiquis codicibus frequentius reperiri *Syriaticus*, quam *Syriacus*. Alii tamen in loco Flori allato leg. *Syriaco*.

Syrĭctæ, m. 1. συρίκται, pop. inter Nomadas Indiæ. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Magaſthenes gentem inter Nomadas Indos narium loco foramina tantum habentem, anguium modo loripedem, vocari Syrictas.

Syrĭcus, a, um, adject. idem quod Syriacus, ut Syrica mala. *Colum. l.* 5. *c.* 10. Syricum atramentum. *Plin. l.* 35. *c.* 6. ubi docet, ita vocari colorem quendam factitium ex ſinopide, & ſandyce mixtis, quo minium adulteratur.

Syringātus, a, um, adject. excavatus in modum fiſtulæ, intus inanis factus. Hædus ſyringatus dicitur ab *Apic. l.* 8. *c.* 6. cujus interaneа probe expurgata, omni confecta fæce, & vacua facta ſunt, ut condimentis farciri poſſint, quibus poſtea conſutis, integrum coquitur, & menſæ infertur.

Syringia, æ, f. genus calami, qui totus concavus eſt, utiliſſimus fiſtulis, quoniam nihil eſt ei cartilaginis atque carnis. *Plin. l.* 16. *c.* 36.

Syringītes, æ, m. 1. συριγγίτης, gemmæ genus, a σύριγξ, *fiſtula*. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Syringites ſtipulæ internodio ſimilis, perpetua fiſtula cavatus.

Syrinx, gis, f. Nympha Arcadiæ, quæ cum Panos vim effugere non poſſet, miſeratione Deorum mutata eſt in paluſtres calamos. *Ovid.* 1. *Met.* Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrinas Najas una fuit, Nymphæ Syringa vocabant. ¶ Ex iis calamis idem Pan concinnavit fiſtulam, quam ſæpe inflabat ad Nymphæ deſiderium levandum, eodemque nomine σύριγγα appellavit, quæ vox Græce calamum, ſeu fiſtulam paſtoritiam ſignificat: item canaliculum, ſeu cavitatem in catapulta. *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. Canaliculi, qui Græce σύριγξ dicitur, longitudo &c. Alii leg. ſpix. ¶ Sunt etiam ſyringes cavitates ſubterraneæ. *Ammian. l.* 22. *c.* 39. Sunt & ſyringes ſubterranei quidam, & flexuoſi receſſus. *Id. l.* 17. *c.* 25. Aut in cavernis minutis terrarum, quas ſyringas vocamus.

Syriſcus, i, adject. diminut. a *Syrus*, Συρίσκος. Apud *Terent. Adelph.* 5. 5. ita appellatur Syrus ſervus blandiendi cauſa.

Syriſſa, æ, f. συρίσσα, mulier e Syria, a *Syrus*, ut Libyſſa a Libys, Ciliſſa a Cilix, *Virg. in Copa*, v. 1. Copa Syriſca, caput Graja redimita mitella.

Syrīte, es, f. 1. inſ. Joniæ, apud Epheſum, quæ nunc mediterranea effecta eſt. *Plin. l.* 2. *c.* 89.

Syrītes, æ, m. 1. συρίτης, genus lapidis. *Plin. lib.* 11. *c.* 37. In veſica lupi lapillus, qui ſyrites appellatur.

Syrium, ii, n. σύριον, oleum, ſeu ſuccus lilii expreſſus. *Plin. l.* 21. *c.* 19. *& l.* 23. *c.* 4.

Syrius, a, um, σύριος, quod eſt ex Syria. *Virg.* 2. *Georg.* Cruſtumiis, Syriiſque pyris, gravibuſque volemis. *Col. l.* 5. *c.* 10. Ea ſunt Cruſtumion regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur. ¶ Syrium munus, unguentum e Syria. *Prop. l.* 2. *el.* 11. Cum dabitur Syrio munere plenus onyx. ¶ Syria Dea, eadem videtur eſſe quæ Cybele Deum mater, ut probat *Selden.* in libro de Diis Syris. Alii Venerem eſſe voluerunt, alii Junonem. *Flor. l.* 3. *c.* 19. Syrus quidam, fanatico furore ſimulato, dum Syriæ Deæ comas jactat, ad libertatem ſervos concitavit.

Syrma, atis, n. σύρμα, genus veſtis longæ, humum verrens, a σύρω, traho. *Donat. ſive alius prolegom. in Ter.* Syrmata dicta ſunt ab eo, quod trahuntur, quæ res ab ſcenica luxuria inſtituta eſt. Nempe ſyrma veſtis erat oblonga: unde *profundum* appellat *Sidonius l.* 8. *ep.* 11. Hoc veſtis genere in tragœdiis utebantur, teſte Polluce, quo perſonæ heroum, vel heroinarum viderentur proceriores. *Valer. in Phasmate*, *apud Priſcian. l.* 6. Quid hic cum tragicis verſibus, & ſyrma facis? Ubi *ſyrma* antique uſurpat pro *ſyrmate*. *Juven. ſat.* 8. *v.* 229. Longum tu pone Thyeſtæ ſyrma, vel Antigones. Quo ex loco patet, *ſyrma* ad utrunque ſexum pertinuiſſe. *Prudent. in Pſychomachia v.* 365. Ut tener inceſſus veſtigia ſyrmate verrat. ¶ Metonymice ponitur pro tragœdia, pro ſtylo tragico. *Martial. l.* 4. *epigr.* 49. Mula nec inſano ſyrmata noſtra tument. ideſt ſtylo tragico. *Id. l.* 12. *ep.* 96. Aptaſti longum tu quoque ſyrma tibi. h. e. tu quoque te ad tragœdiam contuliſti.

Syrmatĭcus, a, um, adject. in ſyrmaticum jumentum, apud *Veget. l.* 3. *Rei veter. c.* 52. h. e. claudicans, & dolore aliquo coxam trahens.

Syrna, æ, f. Σύρνα, opp. in Cherroneſo Cariæ adhærenta, a Podalyrio conditum, & a nomine Syrnes uxoris ejus ita appellatum. Ferunt enim, Podalyrium, cum in Cariam eſſet ejectus, a capraio quodam fuiſſe ſervatum, & ad Damæthum regem deductum, cujus filiam de tecto delapſam cum detracto ex utroque brachio ſanguine ſervaſſet, admiratus hominis ingenium Damæthus, filiam, ejus beneficio ſervatam, ei uxorem tradidit, Cherroneſo illi in dotem attributa: in qua Podalyrius duas urbes condidiſſe traditur, quarum alteri uxoris, alteri paſtoris nomen indidit. *Steph.*

Syrobātæ, m. 1. pop. Æthiopiæ, altitudinis octo cubitorum, ad Aſtapum fl. inter Nomades. *Plin. l.* 6. *c.* 30. *l.* 7. *c.* 2.

Syrophœnīcia, æ, f. regio Phœniciæ proxima Syriæ maritimæ.

Syrophœnix, icis, com. 3. qui eſt ex Syrophœnice, idem ac Phœnix. *Juven. ſat.* 8. Obvius aſſiduo Syrophœnix udus amomo.

Syros, i, f. *Sira*, inſula maris Ægæi, una ex Cycladibus, patria Pherecydis. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Syrpe. V. Sirpe.

Syrtĭcus, a, um, adject. ad Syrtim pertinens. *Senec. de vita beat. c.* 14. Deprehenſi in mari ſyrtico, modo in ſicco relinquuntur, modo torrente unda fluctuantur. *Id. epiſt.* 90. Gentes Syrticæ. ¶ Ponitur & generatim pro arenoſo, ſterili. *Lucan. l.* 10. *c.* 38. Syrticus Ammon. *Sidon. l.* 8. *ep.* 15. Syrticus ager, & vagum ſolum.

Syrtis, is, vel idis, f. *ſirte*, σύρτις, locus arenoſus in mari, a Σύρω, *traho*, quaſi σύρσις, *tractus*. Etymon id approbat Salluſtius in Jugurtha, ubi a tractu ſyrtes Africæ nominatas ait. Ac reſpexit eodem *Feſtus Avienus*, cum ait, Late trahit æquora ſyrtis. *Virg.* 10. *Æn.* In ſyrtes, in ſaxa volans vos Turnus adoro. Ubi *ſyrtis* accuſativus pluralis eſt per contractionem pro *ſyrtes*, vel *ſyrteis* more Græcorum. ¶ Speciatim, per excellentiam, dicitur de mari vadoſo, & ſcopuloſo Africæ, inter Byzacenum ad Occ. & Cyrenaicam ad Or. longe, lateque diffuſo, *le ſecche di Barbaria*, quod apud *Senecam* mare Syrticum. In magnam, & parvam dividitur. Magna, ſeu major ſinus eſt magnus maris Mediterranei in ora Africæ, inter Leptim magnum ad Occ. & Berenicen urb. Cyrenaicæ ad Or. vulgo *Golfo di Solocho*, & *Golfo di Palo*, al. *Golfo di Sidra*. Syrtis parva, ſeu minor eſt ſinus maris Mediterranei in ora Africæ, inter Taphruras ad Occ. & Zetham prom. ad Or. apud Leptim magnum, *Golfo di Capi* Ortelio, & *Golfo di Bonna* Fazello. Utraque Syrtis navigantibus eſt periculoſiſſima, quod mare ibi vadoſum ſit, arenæ vehens cumulos, qui loci faciem viciſſim immutant, dorſaque, & brevia in alia, atque alia loca transferunt. *Salluſt. in Jug. c.* 78. Duo ſunt ſinus prope in extrema Africa, impares magnitudine, pares tamen natura, quorum proxima terris perlata ſunt, cæterum, uti fors tulit, alta, alias tempeſtate vadoſa. Nam ubi mare magnum eſſe, & ventis ſævire cœpit, limum, arenamque, & ſaxa ingentia fluctus trahunt: ita facies locorum cum ventis ſimul mutatur. *Virg.* 4. *Æn.* Et Numidæ infræni cingunt, & inhoſpita Syrtis. ¶ Aliæ quoque celebres ſyrtes ſunt, ut in America Septentrionali, in mari Æthiopico, &c. de quibus V. Geographos. ¶ Tranſlate Syrtis patrimonii; h. e. vorago: quam tamen metaphoram minus probat *Cicero l.* 3. *de Orat. c.* 41. & *ſcopulum* aptius eſſe ſcribit.

Syrtītes, æ, gemma, ita dicta quod circa Syrtes Libyæ permixta arenis, fluctibus expulſa ferventa freto reperitur. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Syrus, i, ſcrobs ſubterranea. V. *Sirus*.

Syrus, a, um, adject. idem quod Syrius, & Syriacus, ut Syra lagena. *Martial. l.* 4. *epigr.* 46. Syra vina. *Horat. l.* 1. *od.* 31. ¶ Syri, populi Syriæ, V. ſupra Syri.

Syſtēma, matis, n. *ſiſtema*, σύστημα, compages, conſtructio. Soles adhiberi pro rerum diſpoſitione, quo ſenſu nondum vidimus idoneum latini ſcriptoris exemplum. ¶ Transfertur ad explicanda genera multorum tonorum muſicalium, qua de re V. *Mart. Capellam l.* 9. *tit. quid ſit ſyſtema*.

Syſtŏle, es, f. 1. συστολή, Figura Poetica, per quam ſyllaba natura longa corripitur. *Virg.* 6. *Æn.* Illæ autem, paribus quas fulgere cernis in armis. ¶ Locum etiam habet, cum ſyllaba longa poſitione, altera conſonante exempta, brevis fit. *Lucan. lib.* 8. Cur obicis Magno tumulum, Manesque vagantes? V. *Diomed. l.* 2. & *Chariſ. lib.* 4. qui tamen Græce ſemper hanc vocem uſurpant.

Syſtylos, i, σύστυλος, ſpecies ædium columnas habens rariores pycnoſtylo, crebriores autem diaſtylo, ita ut inter unam alteramque columnam duarum columnarum craſſitudo interjaceat. *Vitruv. l.* 3. *c.* 2.

Syzygia, vel Syzugia, συζυγία, conjugatio, conjunctio, a σύν, & ζεύγνυμι, *copulo*, *jungo*. Figura eſt Poetica, quæ fit variorum pedum veluti in unum pedem collecta concluſione, ut definit *Sergius Grammat. in Donat. pag.* 1832. *editionis Putſchii*. ut ſi v. g. dictio aliqua quatuor ſyllabarum numerum excedens, in duas partes, aut tres dividatur, hæ partes ſyzygiæ appellantur, ut *ædificatio* nullum per ſe pedem efficit, at ſi dividatur hoc modo *ædifi-catio*, duos dactylos facit, ſi hoc modo *ædifica-tio*, choriambum, & pyrrhichium.

DE LITERA T.

T Litera conſonans muta, cognationem quandam habet cum *d*, ut ait *Quintilian. l.* 1. *c.* 4. Veteres namque *Alexanter*, & *Caſſantra* olim ſcripſere, quod poſtea *Alexander*, & *Caſſandra*. ¶ In veteribus Senatuſconſultis litera T ſubſcripta ſignificabat, illud Senatuſconſultum a tribunis pl. quoque approbatum fuiſſe. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 2. ¶ In prænominibus T. ſignificat *Titus*, ut T. Livius, T. Manlius.

T ANTE A.

Taautes, Deus apud Phœnices, ut Saturnus apud Latinos. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Principes dei Cœlum, & Terra, hi idem, qui in Ægypto Serapis, & Iſis, qui ſunt Taautes, & Aſtarte apud Phœnicas.

Tabanus, i, m. a. *reſone*, Ger. *breme*, Gal. *taon*, Hiſp. *tavano*, μύωψ, vel οἶστρος, prout Gloſſæ Cyr. interpretantur, muſcæ genus, quod & *aſilum* Latini nominant, in ore aculeum habens, quo armenta maxime infeſtat. Unde Poetæ fingunt, Io puellam, tabano a Junone immiſſo, verſam fuiſſe in inſaniam. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 5. Itaque quod eas æſtate tabani concitare ſolent, & beſtiolæ quædam minutæ ſub cauda. *Plin. l.* 11. *c.* 28. Reliquorum quibuſdam aculeus in ore, ut aſilo, ſive tabanum dici placet, item culicibus, & quibuſdam muſcis.

Tabefactus, a, um, nom. particip. *liquefatto*. *Solin. c.* 8. Tabefactis nivibus, & liquentibus.

Tabella, æ, f. *tavoletta*, πινάκιον, parva tabula. *Plin. lib.* 36. *c.* 39. Ligneum tabellis pictorum immortale. *Cicer.* 7. *Fam. ep.* 32. Exhedria tabellis

bellis ornare, *di quadri*. *Martial. l.* 14. *ep.* 32. Piſtor multiplices ſtruit tabellas. h. e. placentas in modum tabellarum. ¶ Dicitur etiam de codicillo, in quo ſcribebant, *ſcrittura*, *lettera*. *Feſt.* Tabellis pro chartis utebantur antiqui, quibus ultro, citrove, ſive privatim, ſive publice opus erat, certiores abſentes faciebant. Unde adhuc tabellarii dicuntur, & tabellæ miſſæ ab Imperatoribus. Hæc *Feſt.* Fiebant tabellæ iſtæ e fago, abiete, buxo, tilia, ſive phylira, acere, citro, ebore. Iis vero cera inducebatur: unde *ceratas tabellas* legimus, & *ceram* ſimpliciter pro *tabellis*. Haſce tabellas poſtquam ſcripſerant, lino obligabant, & ceram anulo ſuo obſignabant. Hinc *Plaut. Pſeud. a.* 1. *ſc.* 1. *v.* 39. Phœnicium Callidoro amatori ſuo Per ceram, & linum, literaſque interpretes Salutem mittit. Et *Bacch. a.* 4. *ſc.* 4. *v.* 96. Cedo tu ceram, ac linum actutum, age, obliga, obſigna cito. Et *Cicero* 3. *Catil. c.* 5. Tabellas proferri juſſimus, quæ a quoque dicebantur datæ. Primum oſtendimus Cethego, ſignum cognovit. Nos linum incidimus, legimus: erat ſcriptum ipſius manu, &c. Rurſus *Plaut. Curc.* 2. 3. 86. Tabellas obſignare, *ſigillare*. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 199. Si tibi legitimis pactam, junctamque tabellis Non es amaturus. h. e. uxorem ductam rite, & ſecundum leges, conventione matrimoniali in tabellis perſcripta. Tabellis obſignatis cum aliquo agere, eſt ſuo illum ſcripto convincere. *Cic.* 3. *Tuſc. cap.* 21. Tu quidem tabellis obſignatis agis mecum, & teſtificaris, quid aliquando dixerim, aut ſcripſerim. ¶ Tabellæ item dicebantur, in quibus populus ſuffragium, aut judices ſententiam perſcribebant. *voti*. *Cic. in Piſ.* Me univerſa civitas non prius tabella, quam voce priorem Conſulem declaravit. *Id.* 1. *Ver.* Ceratam unicuique tabellam dari cera legitima, non illa infami, ac nefaria. ¶ In Comitiis de legibus dirimendis duo tabellarum genera populo diſtribuebant, unum, in quo duæ literæ U. R. ſcriptæ erant, ideſt *Uti rogas*, *Uti tu, qui legem fers, nos rogas, ita jubemus*, alterum, in quo litera A, quæ ſignificabat *Antiqua*, ideſt *legem reſpuimus*. Si igitur cives legem acciperent, punctum ſcribebant in tabellis, in quibus erant literæ U. R. illoque puncto ſignificabant, ſe velle, ſicuti interrogabantur: ſi improbabant, punctum ſcribebant in tabellis, in quibus erat litera A, & eo puncto ſignificabant, ſe antiqua velle, legemque illam repudiare. *Sigon. de Judiciis*, *lib.* 3. *cap.* 15. In Comitiis de reis tatum tabulæ dabantur, ſive judicium a Populo, ſive a Judicibus fieret, quarum in una ſcriptum erat A, ideſt *Abſolvo*, in altera C, ideſt *Condemno*: in tertia N L. ideſt *Non liquet*, h. e. *cauſam plane non intelligo*, *quare neque abſolvo*, *neque condemno*. Igitur cives, in qua vellent tabella, punctum ſcribebant, quemadmodum cuique videretur. *Sigon. de Judiciis*, *l.* 2. *c.* 22.

Tabellarius, ii, m. *corriero*, *portalettere*, רָץ, Germ. *brieffträger*, Gall. *courrier*, Hiſp. *correo*, γραμματοφόρος, qui tabellas, ideſt literas perfert. *Cic.* 2. *Phil. c.* 31. Janitor, quis tu? a Marco tabellarius. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 22. Nos quotidie tabellarios veſtros expectamus. ¶ Accipitur item pro eo, qui rationes conficit, & data, acceptaque in tabulas refert, *computiſta*. *Sidon. l.* 4. *ep.* 11. Sed & ille ſuſcipiebat hunc granditer, habens in eo conſiliarium in judiciis, vicarium in eccleſiis, procuratorem in negotiis, villicum in prædiis, tabellarium in tributis, in lectionibus comitem, in expoſitionibus interpretem, in itineribus contubernalem. Alii leg. *tabularium*.

Tabellarius, a, um, πινακικός, quod ad tabellas pertinet. Lex tabellaria fuit, ne ſuffragia poſthac a Populo voce, ſed tabella, ideſt ne palam, & aperte, ſed clam, & occulte ferrentur. Hac lege conſtitutum fuit genus illud libertatis Civium Romanorum, quo Civium ſuorum gratiæ non erant obnoxii; qui enim palam alicui repugnare non audebant, per tabellas quidvis poterant efficere ſine ullius offenſione. Hujus generis leges quatuor fuere. Prima Gabinia, lata a Gabinio, ut populus in creandis Magiſtratibus ſuffragium non, ut antea, voce, ſed per tabellas ferret: altera Caſſia, lata a L. Caſſio Longino, ut in judiciis quoque tabellæ adhiberentur, excepto perduellionis crimine. Tertia Papiria, lata a C. Papirio Carbone, oratore illo eloquentiſſimo, ut leges etiam per tabellas juberentur, aut vetarentur: quarta denique Cœlia, lata a quodam Cœlio trib. pl. quæ ſanxit, ut etiam in judiciis perduellionis uſus tabellarum eſſet: atque his quatuor legibus complexi ſunt ea omnia, quæ ſuffragiis ferendis tranſigi poterant. *Cicer.* 3. *de Legib. cap.* 15. Quis autem non ſentit, auctoritatem omnem optimatium tabellariam legem abſtuliſſe? quam populus liber nunquam deſideravit: idem oppreſſus dominatu, ac potentia principum flagitavit. V. *eund. ibid. & cap.* 16. ubi de hac re multa. *Plin. lib.* 3. *ep.* 20. & *lib.* 4. *ep.* 25. ¶ Tabellariæ naves ſunt, quæ præmitti ſolent, & nuntiare ſecuturæ claſſis adventum. *Senec. epiſt.* 77. (*al.* 78.) *initio*.

Tabellio, onis, m. *notajo*, γραμματεύς, notarius, qui tabulas, hoc eſt teſtamenta, & publicas ſcripturas conficit. *Firmic. l.* 4. *c.* 5. Tabelliones publicos facit, & qui ex literis quærant vitæ ſubſidia. *Capitolin. in Macrino*, *c.* 4. Venator primo, mox etiam tabellio. ¶ Utrum idem notarius dici poſſit, V. *Notarius*.

Tābeo, es, bui, ſine ſup. n. 2. *liquefarſi*, τήκομαι, langueo, deficio, conſumor. *Ovid.* 7. *Met. v.* 541. Lanæque cadunt, & corpora tabent. ¶ *Virg.* 1. *Æn. v.* 172. Sale tabentes artus in litore ponunt. h. e. feſſos, & languidos incommodis navigationis, & nauſea.

Taberna, æ, f. 1. *bottega*, Ger. *laden* Gal. *boutique*, *logie*, Hiſ. *tienda*, *venta*, ἐργαστήριον, dicta eſt quaſi *tabulerna* per ſyncop. a *tabulis*. nam proprie ſignificat ædificium, ſeu caſam ex tabulis conſtructam, ut ait *Ulpian. l.* 183. *Dig. de Verb. ſign.* quo ſenſu fortaſſe uſurpavit *Horat. l.* 1. *od.* 4. Pallida mors æquo pulſat pede pauperum tabernas, regumque turres. quamquam & de loco, ubi merces venduntur, commode accipi poteſt. Differt ab officina, quia in hac res ab opificibus efficiuntur, in taberna vero venduntur. *Cic.* 2. *Philipp. c.* 9. Taberna libraria. *Id. pro Cluent. c.* 63. Inſtructa, & ornata taberna medicinæ exercendæ cauſa, *una ſpezieria*. *Var. l.* 7. *de L. L.* Taberna vinaria. *Plaut. Men.* 3. 2. 81. Taberna diverſoria, *oſteria*. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 4. Divertere in tabernam, *andar' all' oſteria*. *Liv. l.* 26. *c.* 11. Taberna argentaria. *bottega da orefice*. ¶ Romæ in foro plures erant tabernæ, præcipue argentariæ, apud quas auctiones fieri ſolebant, ut ex *Cic. pro Cæc.* & *Quintil. l.* 6. colligitur. Aliæ veteres dicebantur, aliæ novæ, quarum mentio fit a *Plaut. in Curcul.* 4. 1. 19. & a *Liv. l.* 26. *c.* 27. ¶ Pro officina *Juvenal. ſat.* 13. *v.* 45. & jam ſiccato nectare tergens Brachia Vulcanus Liparæa nigra taberna.

Tabernaclarius, ii, m. qui tabernas conficit. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 642. *n.* 8. Collegium tabernaclariorum.

Tabernaculum, li, n. *tabernacolo*, *alloggiamento*, *padiglione*, אֹהֶל, Germ. *hutten*, Gall. *tabernacle*, Hiſp. *tienda deberuco*, *o cabaña*, σκήνωμα, ſobitarium quoddam tectum frondibus, aut ſtragulis opertum, adverſus Solis, tempeſtatiſque injuriam, cujuſmodi ſunt, quæ in caſtris excitantur, & modo huc, modo illuc transferuntur, a *taberna*, quod veluti taberna quædam ſit. *Caſ. l.* 6. *de bell. Gall.* Hic, diſſiſus ſuæ, ac omnium ſaluti, inermis ex tabernaculo prodit. *Cic. in Piſon. c.* 25. Domum mihi biduo ante conduxerat; quæ ſi vacua non fuiſſet, in campo Martio mihi tabernaculum collocaſſem. Et tranſlate. *Id.* 3. *de Orat. c.* 20. Qui in una philoſophia quaſi tabernaculum vitæ ſuæ collocarunt. ¶ Capere tabernaculum augures dicebantur, cum ad augurium captandum locum eligebant, tabernaculumque ſtatuebant, ex quo de cœlo ſervarent. *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 17. Cum tabernaculum vitio cepiſſet imprudens. *Id. ib. l.* 2. *c.* 35. Tabernaculo recte capto.

Tabernarius, ii, m. *bottegaio*, רֹכֵל, Germ. *kramer*, Gall. *tavernier*, Hiſp. *tendero*, *o meſonero*, ἐργαστηριάρχης, καπηλός, inſtitor, qui in taberna merces ſuas venales habet, qui rebus minutatim vendendis præeſt. *Cic. pro Flacco c.* 8. Opifices, & tabernarios, atque illam omnem fæcem civitatum, quid eſt negotii concitare? ¶ Sumitur etiam pro eo, qui præeſt curandis tabernis, ut aquarius pro aquarum, & aquæductuum curatore. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 6. Niſi ego cum tabernariis, & aquariis pugnarem, veternus civitatem occupaſſet. Tabernarios *Cælius* hic vocat non omnes omnium mercium inſtitores, verum eos omnes, quorum in tabernas homines cibi gratia conveniunt, h. e. caupones. V. Manut. ad hunc loc. ¶ Adjective tabernarias blanditias dixit *Apulej. in Apolog.* hoc eſt, ruſticas, plebejas, viliores, quales adhiberi ſolent ab hominibus cauponas frequentantibus, vel ab ipſis cauponibus ad hoſpites alliciendos.

Tabernŭla, æ, f. *picciola bottega*. *Apulej. lib.* 7. *Met.* Nocte tabernulam quandam, vitatis mutis Buſtibus, incubabat.

Tabes, is, f. *liquefazione*, *liquore*, τῆξις, colliquatio, liquefactio, liquor, a Dorico τάκω pro τήκω, ideſt liquo, liquefacio. *Ovid.* 9. *Met. de Hercule in Oeta monte*: Ambuſtique ſonant nervi, cæcaque medullis Tabe liquefactis, &c. *Id.* 3. *de Pont. eleg.* 1. Tinctaque mortifera tabe ſagitta madet. *Liv. l.* 21. *c.* 36. Fluentem tabem liqueſcentis nivis. *Plin. l.* 9. *c.* 35. *de Cleopatra*. Cujus (aceti) vis in tabem margaritas reſolvit. ¶ Item ſæpe pro corporis humani colliquatione ex morbi diuturnitate, vel nimia extenuatione ex cura, animique ægritudine procedente, pro morbo, quo corpus conſumitur, *tiſica*, *tiſichezza*, Germ. *ſchwindſucht*, Gal. *etiſie*, Hiſp. *tiſica*, τῆξις, φθίσις, ἀτροφία, μαρασμός, μαρασμός, quia, ut calor ignis metalla, ſic morbus is corporis ſoliditatem liquefacit, & ſolvit. Hujus tres ſunt ſpecies. Una, cum corpus non alitur, & ita ſumma oritur macies, quo, niſi occurretur, occidit, ἀτροφία dicitur a Græcis, & qui hoc malo laborant, ἄτροφοι. Altera, ubi malus corporis habitus eſt, ideoque omnia alimenta corrumpuntur. Hanc Græci καχεξίαν nominant. Tertia, quam Græci φθίσιν vocant, ἀπὸ τοῦ φθίνειν, quod eſt conſumi, & tabeſcere, cum in pulmonem deſcendit a capite pituita, & frequens tuſſis oritur, cum exulceratione. Ex hac febricula levis fit, ex qua frequens tuſſis eſt, unde pus excreatur. Hæc *Celſ. l.* 3. *c.* 22. *Cic.* 3. *Tuſc.* Habet ardorem libido, levitatem lætitia geſtiens, humilitatem metus, ſed ægritudo majora quædam, tabem, cruciatum, afflictionem, &c. *Virg.* 6. *Æn.* Hic quos durus amor crudeli tabe peredit. Ubi *Serv.* Tabe, corpore defluente pauletim. ¶ Eadem ratione tabes in arboribus dicitur, cum marceſcunt, & paulatim deficiunt. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Sicuti tabes cum invaſerit arborem, aut nædo. ¶ Tranſlate ponitur pro corruptela, pernicie. *Salluſt. in Catil. apud Feſt.* Uti tabes pleroſque civium animos invaſerat. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 6. Ut quomodo vis morborum pretia medentibus, ſic fori tabes pecuniam advocatis ferat. h. e. litium contagio.

Tabeſco, is, bui, n. 3. *liquefarſi*, τήκομαι, liqueſio, in humorem diſſolvor, a *tabeo*. *Celſ. l.* 6. *c.* 15. In acris aceti eminam frictum talem conjiciunt, donec tabeſcere deſinat. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Itaque & Aquilonibus, reliquiſque frigoribus adjectis, dureſcit humor, & idem viciſſim mollitur tepefactus, & tabeſcit calore. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſumi, deficere, languere. *Plaut. Capt.* 1. 2. 32. Ego, qui tuo mœrore maceror, maceſco, conſeneſco, & tabeſco miſer. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 14. Otio tabeſcere. *Id.* 2. *Catil. cap.* 4. Deſiderio alicujus tabeſcere. Rurſus *Plaut. Stich.* 5. 1. 8. Dies quaſi ſenex tabeſcit. h. e. occaſus proximus eſt. Eodem modo locutus eſt *Lucret. l.* 5. *v.* 679.

Tabidōſus, & Tabiōſus, a, um, adject. idem ac tabidus. *Tertul. in Apolog. c.* 13. Enecta, & tabidoſa, & ſcabioſa quæque mactatis. *Id. de Pudic. c.* 14. Cadaver tabioſum.

Tabidŭlus, a, um, adject. diminutivum a *tabidus*. *Virg. in Ciri*, *v.* 182. Tabidulamque videt labi per viſcera mortem.

Tabĭdus, a, um, *liquefatto*, συντηκτικός, quod colliqueſcit, ſeu ſolvitur. *Liv. l.* 21. *c.* 36. Itaque in levi tantum glacie, tabidaque nive volutabantur jumenta. ¶ Tranſlata accipitur pro eo, quod quovis modo corrumpitur. *Ovid. l.* 1. *de Pont. el.* 1. Si mens mea tabida facta, De nive manantis more liqueſcit aquæ. ¶ Sumitur etiam active, pro tabifico, quod corrumpit. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 8. Tabida conſumit ferrum, lapidemque vetuſtas. *Martial. l.* 1. *ep.* 79. Indignas premeret peſtis cum tabida fauces.

Tabificabĭlis, & le, o. 3. idem ac tabificus. *Accius apud Non. c.* 2. *num.* 851. Par neci orbificor liberorum letho tabificabilis.

Tabificus, a, um, *liquefattivo*, φθιτικός, quod liquefacit. *Lucret. l.* 6. *v.* 737. Albas decedere ningues Tabificis ſubigit radiis Sol omnia luſtrans. ¶ Tranſlate ſumitur pro omni eo, quod vim habet corrumpendi. *Cic.* 4. *Tuſc.* 2. 16. Atque ut hæ tabificæ mentis perturbationes ſunt, ægritudinem dico, & metum. *Lucan. l.* 5. Tabificus aer. *infetto*.

Tabiflŭus, a, um, adject. tabe fluens. *Prudentius in Apotheoſi*, *v.* 893. corpus vocat hoſpitium cratis tabifluæ.

Tabiōſus. V. Tabidoſus.

Tabis, m. 3. *Tabin*, prom. Scythiæ, in ora maris Eoi, ol. inter Seres, & Scythas. *Plin. l.* 6. *c.* 17.

Tabitūdo, inis, f. idem quod tabes. *Plin. l.* 22. *c.* 25. *de alica*: Peculiariter tamen ad tabitudinem longo morbo redactis ſubvenit.

Tablīnum, i, n. *archivio*, γραμματοφυλακεῖον, χαρτοφυλάκιον, tabularium, locus, in quo tabulæ, & inſtrumenta, monumentaque rerum geſtarum aſſervabantur. Factum eſt per Syncopen ex *tabulinum*, quod *a tabula*, quomodo & a *figulo* figlinum dicimus, pro figulinum. *Feſt. ex Scaligeri reſtitutione*: Tablinum proxime atrium locus dicitur, publicarum rationum cauſa factus, quod antiqui Magiſtratus in ſuo imperio tabulas rationum ibi habebant. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Tablina codicibus implebantur, & monumentis rerum in Magiſtratu geſtarum. ¶ Accipitur etiam pro loco, in quo tabulæ pictæ, & ſigna diſponuntur ornatus cauſa, *galleria*, πινακοθήκη. *Apulej. lib. ult. Florid.* Medici cum intraverint ad ægrum, uti viſant, nemo eorum quod perpulcra tablina in ædibus viſent, & lacunaria auro oblita, &c. *Varro* etiam fortaſſe hoc ſenſu uſurpavit apud *Non.* 2. 2. *n.* 112. Ad focum hyeme cœnitabant, æſtivo tempore in propatulo, rure in corte, in urbe in tablino, quod Mænianum poſſumus intelligere. ¶ Legitur & *tabulinum* præſertim in adductis *Varronis*, & *Apulei* locis.

Tabo. V. Tabum.

Tabraca, f. 1. *Tabarca*, col. & urbs Africæ, in ora maris Medit. in R. Algerii, & Conſtantinæ prov. cum porto capaci. *Juv. ſat.* 10. & *Sil. l.* 3.

Tabŭla, æ, f. *tavola*, לוּחַ, Ger. *tafel*, Gall. *table*, Hiſp. *tabla*, πίναξ, σανίς, aſſer, pars arboris, quæ in longitudinem ſecta eſt, varia craſſitudine.

dine. *Cic. 3. Offic. cap.* 23. Si tabulam de naufragio ſtultus arripuerit, ¶ Quoniam vero tabulis ad multas, & varias res antiqui uſi ſunt, hinc tabula ſpeciatim varie accipitur. Nam tabula dicebatur inſtrumentum, quo teſſeris, ſeu talis ludebant, quæ *luſoria tabula* vocabatur, & *latrunculoria*, item *alveus*, & *alveolus*, in quo pyrgus erat, ſeu turris, in quam tali conjiciebantur. *Senec. de tranquil. anim. c.* 14. Luſiſſe tu Canium in illa tabula putas? illuſit. ¶ Item ſumitur pro pictura, *quadro*: nam veteres in tabulis ligneis pinxere. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 1. Epicuri imaginem in tabulis habent. *Propert. l.* 1. *eleg.* 2. Qualis Apelleis eſt color in tabulis. ¶ Item uſurpabatur pro inſtrumento, in quo ſcribebant, & metonymice pro quacunque ſcriptura, Nam ſcribebant plerunque in tabulis ligneis cera obductis, interdum etiam in tabulis ex ære. Igitur tabula primum liber erat, quem ſibi quiſque privatim facere conſuevit, quaſi quoddam memoriæ promptuarium eorum, quæ agebat, ideſt ephemeris, ſeu diarium actionum ſuarum: *Len. l.* 4. Conſtitutum eſt, eam domum unicuique noſtrum debere exiſtimari, ubi quis ſedes, & tabulas haberet, ſuarumque rerum conſtitutionem feciſſet. Hinc *tabulæ accepti, & expenſi*, ideſt codices, in quibus deſcribebant pecuniam, quam accipiebant, & expendebant. *Cic. pro R. Com.* Si tabulas C. Fannius accepti, & expenſi profert ſuas in ſuam rem ſuo arbitratu ſcriptas. *Id.* 6. *Attic. epiſt.* 2. Tabulæ Dicæarchi. h. e. liber de Geographia. ¶ Item tabulæ erant codices, in quibus ſua teſtamenta ſcribebant, quo nomine & ipſa teſtamenta vocabantur. *Ulp. l.* 1. *ff. de bonor. poſſ. ſecund. tabul.* Tabulas teſtamenti accipere debemus omnem materiæ figuram. Sive igitur tabulæ ſint ligneæ, ſive cujuſcunque alterius materiæ, ſive chartæ, ſive membranæ ſint, vel ſi corium alicujus animalis, tabulæ recte dicuntur. *Cic. pro Cæl.* Cælius tabulas nullas fecit. *Martial. l.* 5. *epigr.* 33. Quadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine, ſupremis Non dedit uxori. Cui dedit ergo? ſibi. ¶ Literæ item, & ſyngraphæ omnes tabularum nomine appellabantur. *Cic. pro Flac.* Triduo lex ad Prætorem deferri, judicum ſignis obſignari jubet. Trigeſimo die vix deferuntur. Ne corrumpi tabulæ facile poſſint, idcirco lex obſignatas in publico poni voluit. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 18. Ne epiſtola quidem ulla ſit in ædibus, nec cerata adeo tabula. ¶ Erant etiam tabulæ auctionariæ, in quibus argentarii, quarum rerum auctio futura eſſet, perſcribebant. Hinc metonymice *tabula* pro auctione ponitur. *Cic. pro Cæc.* Adeſt ad tabulam, licetur Ebutius. *Id. l.* 14 *Fam. ep.* 2. Quemadmodum a Veſtæ ad tabulam Valeriam ducta eſſes. h. e. a templo Veſtæ ad tabulam, in qua ſcripta erat lex Valeria de venditione bonorum proſcriptorum, & profugorum, ut & tu ipſa bona noſtra vendere cogereris. Alii explicant, ad tabulam Valeriam, h. e. ad tabernam Valerii argentarii. nam ad hujuſmodi tabernas acta fori perſcribebantur, & præſertim auctiones. Hujuſmodi autem fuit *tabula Sextia*, de qua idem *Cic. pro Quint. c.* 6. Tabulæ quoque in comitiis, & in judiciis locum habuerunt. V. *Tabella*. *Cic. in Piſon.* Cui primam comitiis tuis dederas tabulam prærogativæ, quem in Senatu ſententiam rogabas tertium. ¶ Demum in tabulis ex ære leges ſcribebantur, deinde in foro pro Roſtris illæ tabulæ figebantur, ut ab omnibus legi poſſent. Unde per Metonymiam tabula etiam legem ſignat. *Cic.* 12. *Phil.* Num figentur rurſus hæ tabulæ, quas vos decretis veſtris refixiſtis? *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 1. Tabulæ figuntur, immunitates dantur. ¶ Tabulæ novæ erant lex de ære alieno plebis creditoribus inertis relaxando. *Sigon. de Ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 6. Alii ita definiunt: Tabulæ novæ appellantur, quando debitores creditas pecunias cum uſuris perſolvere non coguntur ipſis creditoribus, & abolitis prioribus debitis, novæ tabulæ conficiuntur. Hanc legem ut nemo unquam niſi perturbandæ Reipublicæ cupidus promulgavit, ſic optimus ſemper quiſque, & otii amantiſſimus repudiavit. *Cic.* 2. *Offic. c.* 23. Tabulæ vero novæ quid habent argumenti, niſi ut emas mea pecunia fundum, & eum tu habeas, ego non habeam pecuniam? *Salluſt. in Catil.* Tunc Catilina polliceri cœpit tabulas novas, proſcriptionem locupletum. ¶ Duodecim tabulæ, idem eſt, ac leges duodecim tabularum, quæ erant leges Romanorum, ab Athenienſibus, aliiſque Græcorum civitatibus, quæ ſapientiſſimæ tunc habebantur, acceptæ. Cum enim ob crebras plebis contentiones cum Patribus, ob nexorum injurias a fœneratoribus, ob legem agrariam ferendam, ob alterum Conſulem de plebe creandum, aliiſque de cauſis maxime turbaretur Reſpubl. placuit communes quaſdam leges ferri, quibus æque omnes tenerentur. Itaque miſſis in Græciam tribus Legatis, deſcriptæ ſunt inde variæ leges, ex quibus a Decemviris optimæ quæque ſelectæ, & in duodecim Tabulis perſcriptæ ſunt, circa annum Urbis 302. eæque populo promulgatæ centuriatis Comitiis perlatæ ſunt. His legibus quantum auctoritatis tributum ſit, docet *Cic.* apud quem Craſſus *l.* 1. *de Orat. c.* 44. Fremant, inquit, omnes licet, dicam quod ſentio: bibliothecas mehercule omnium philoſophorum unus mihi videtur XII. Tabularum libellus, ſi quis legum fontes & capita viderit, & auctoritatis pondere, & utilitatis ubertate ſuperare. Vide *Roſin. l.* 8 *antiq. Rom. c.* 6. ubi hæ leges collectæ habentur & explicatæ. ¶ Apud rei ruſticæ Scriptores tabula ſumitur pro agrorum menſura. *Pallad. l.* 3. *tit.* 9. Nonnulli ternos pedes inter ſingulas vites dimittunt: ſed hoc genere diviſionis in jugerali tabula pangentur tria millia. quod ſi duos ſemis pedes inter vites relinqui placuerit, in eadem tabula ponentur vites quatuor millia. *jugeralis tabula* eſt idem ac jugerum.

Tabulamentum, i, n. *tavolato*, tabularum, ſeu aſſerum colligatio. *Frontin. l.* 1. *ſtratag. c.* 1. Junxit dolia, conſtravitque tabulamentis.

Tabularia, æ, f. idem quod tabularium, ut Tabulariæ publicæ. *Claud. apud Non. c.* 3. *n.* 110.

Tabularis, & re, n. 3. [illegible], quod ad tabulas pertinet, ut *Temperatura æris tabularis*, quæ accommodatiſſima erat conficiendis æreis tabulis, quibus ea incidebantur, quorum memoriam poſteritati traditam volebant. *Plin. lib.* 34. *cap.* 9. Æs omne frigore magno melius fundi, ſequenſque temperatura ſtatuaria eſt, eademque tabularis, hoc modo maſſa conflatur, &c. ¶ Subſtantive *tabularia*, *rium*, dicuntur laminæ æreæ igne candentes, quæ reis torquendis admovebantur. *Senec.* 3. *de Ira*, *cap.* 19. Fidiculis, tabularibus, equuleo, igne torquere. Alii leg. *tribularibus*.

Tabularium, ii, n. *archivio*, *cancellaria*, [illegible], locus, in quo tabulæ, hoc eſt inſtrumenta, & literæ, & acta publica reponuntur. *Virg.* 2. *Georg v.* 502. Nec ferrea jura, inſanumque forum, aut populi tabularia vidit. *Cic. pro Arch. cap.* 4. Hic tu tabulas deſideras Heraclienſium publicas, quas Italico bello, incenſo tabulario, interiiſſe ſcimus omnes.

Tabularius, rii, m. ratiocinator, ſupputator. *Senec. epiſt.* 88. Non eſſe feliciorem, cujus patrimonium tabularios laſſat, imo quam ſupervacue poſſideat, qui infeliciſſimus futurus eſt, ſi quantum habeat, per ſe computare cogetur. *Ulp. l. ult. ff. ſi menſor falſum modum dixerit*. Ego & adverſus tabularium puto actiones dandas, qui in computatione fefellit. ¶ Dicitur etiam de tabellionibus, qui Magiſtratibus in publicis, aut privatis negotiis cautiones, acta, & rationes conſcribebant, *notai publici*: quo munere ante Arcadii conſtitutionem ſervi publici fungebantur. Differunt tamen tabularii a tabellionibus, quod his rationum tabulæ nullæ committuntur. *Arcad. l. ult. ff. de mun. & honor.* Logographi, qui tabularii. *Ulpian. l.* 3. *ff. de tab. exhib.* Si cuſtodiam tabularum æditimus, vel tabularius ſuſcepit.

Tabulatim, adverb. *a miſura di tavole*, diſpoſitione per tabulas jugerales facta. *Pallad. l.* 3. *tit.* 9. Maxime expediet genera (ſarmentorum) tabulatim diſponi.

Tabulatio, onis, f. 3. [illegible], tabularum compoſitio, & textura. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 9. Ne aut tela tormentis miſſa tabulationem perfringerent.

Tabulatum, i, n. *ſolaio*, *palco*, [illegible], Germ. *fußbodel*, Gall. *plancher*, Hiſp. *ſobrado*, [illegible], ſolarium, ideſt plana ſuperficies, tabulis conſtrata. *Cato c.* 3. *R. R.* Si in terra, vel tabulato olea nimium diu erit, putreſcet. *Cæſ.* 6. *B. G. c.* 28. In extremo ponte turrim tabulatorum quatuor conſtituit. ¶ Rurſus tabulata dicuntur rami extenti in arboribus in plana tendentes, non in altiora areſcentes. *Col. l.* 5. *c.* 6. Cum deinde adoleſcere incipiens ulmus, falce formandæ ſunt, & tabulata inſtituenda: Hoc enim nomine uſurpant agricolæ ramos, truncoſque prominentes: eos vel propius ferro compeſcunt, vel longius promittunt, ut vites laxius diffundantur. *Virg.* 2. *Georg. v.* 361. ſummaſque ſequi tabulata per ulmos.

Tabulatus, a, um, adject. tabulis conſtratus. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Adhæret dormitorium membrum tranſitu interjacente, qui ſuſpenſus, & tabulatus conceptum vaporem ſalubri temperamento huc illuc digerit, & miniſtrat.

Tabulinum. V. Tablinum.

Tabum, i, n. corruptus ſanguis, juxta Servium, vel [illegible], *ſanguis mortui*, ut Philoxeni Gloſſæ interpretantur, a *tabes*, vel a [illegible] Dorico, pro [illegible], *liquo*, *liquefacio*. Eſt nomen diptoton, ideſt duorum tantum caſuum, genitivi, & ablativi. *Virg.* 3. *Æn.* Et terram tabo maculant. *Ovid.* 2. *Met. v.* 760. Protinus Invidiæ nigro ſqualentia tabo Tecta petit. *Cic.* 1. *Tuſc. ex Poeta*: Saxa ſpargens tabo, ſanie, & ſanguine atro. *Lucan l.* 6. *v.* 547 Stillantis tabi ſaniem, virusque coactum. ¶ *Tabes* m. g. *Senec in Herc. Oet. v.* 520. Tabum fluentem vulneris dextra excipit, Traditque nobis ungulæ inſertum ſuæ. Al. leg. *tabem inſertam*.

Taburnus, m. 2. *Tabaro*, mons Campaniæ, in conf. Samnii, apud Caudium, inter Capuam, & Nolam, Caſertæ urbi finitimus, olivis inter alios abundans. *Virg.* 2. *Georg. v.* 38.

Tacape, f. 1. *Capes*, *Caps*, col. & urb. Africæ, ad Syrtim parvam, & oſtia Tritonis, inter Thenas & Zetham prom. Hic ager fertiliſſimus, & ſitas biferæ. *Plin. l.* 18. *c.* 22.

Tacapenſis, e, adjectiv. a Tacape, ut Tacapenſis ager, apud *Plin. lib.* 16. *cap.* 27.

Taceo, es, cui, citum, a. 2. *tacere*, *ſtar cheto*, [illegible], Ger. *ſchweigen*, Gal. *ſe taire*, Hiſp. *callar*, [illegible], nihil loquor, ſileo, obmuteſco. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 3. *Agr.* Si illa ſolum ſanciret, quæ a Sylla eſſent data, tacerem. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 1. *de Or. c.* 26. Enuntiabo apud homines familiariſſimos, quod adhuc ſemper tacui, & tacendum putavi. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 19. Nimis diu de rebus aliquis tacere. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Ter. Adel.* 3. 4. 28. Ignotum eſt, tacitum eſt, creditum eſt. *Cic.* 3. *Agr.* Ut doceam Rullum poſthac in his ſaltem tacere rebus, in quibus de ſe, & de ſuis factis taceri velit. ¶ Tranſlata etiam dicitur de iis, quæ ſine voce ſunt, pro quieſcere. Sic agrum, & mare tacere dicimus, in quo nullus auditur ſtrepitus. *Virg.* 3. *Ecl.* Cum tacet omnis ager. *Ovid. heroid. epiſt.* 21. Plectra dolore tacent. ¶ Quoniam vero, cum aliquid laude dignum eſt, laudamus, & e contrario malefacta non laudamus, factum eſt, ut tacenda pro laudanda, & non tacenda laudanda dicantur, per Metalepſin. *Ovid. l.* 2. *de art. v.* 603. Exigua eſt virtus præſtare ſilentia rebus, At contra gravis eſt culpa, tacenda loqui. *Martial. l.* 1. *ep.* 50. Vir Celtiberis non tacende gentibus.

Tacitabundus, a, um, adject. tacens. *Donat. in vita Virgilii*: Quare ille ſæpe tacitabundus diſcedebat.

Tacite, adv. *tacitamente*, [illegible], cum ſilentio, ſecreto, ſubmiſſe. *Plaut. Pœn. prol. v.* 32. Matronæ tacitæ ſpectent, tacite rideant. *Liv. l.* 40. *c.* 16. Et quanquam diſſimulare, & tacite habere id, patique conſtituerat. *Cic pro Leg. Man. c.* 5. Tacite rogare.

Tacito, adv. idem quod tacite. *Juſtin. l.* 18. *c.* 4. Mitigato interim vultu, fugam tacito molitur.

Taciturnus, a, um, adject. diminutivum a *tacitus*. *Varro apud Non. c.* 1. *n.* 234. Novus maritus tacitulus taxim uxoris ſolvebat cingulum.

Tacitum, i, n. *ſecreto*, res arcana. *Ovid.* 3. *amor. eleg.* 7. *v.* 51. Taciti vulgator. *Senec. epiſt.* 34. Ei, qui ſoleat ebrius fieri, non dari tacitum. ¶ *Per tacitum*, eſt per ſilentium. *Senec. in Thyeſt. v.* 396. Nullis nota Quiritibus ætas per tacitum fluat. Tacitum ferre, *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 3. & *Liv. l.* 3. *c.* 45.

Taciturio, is, a. 4. tacere cupio. *Sidon. l.* 8. *ep.* 16. Etſi tacere nondum cœpimus, certe taciturire jam deliberavimus.

Taciturnitas, atis, f. *taciturnità*, [illegible], actus tacendi, ſilentium. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 5. Sed noſti hominis tarditatem, & taciturnitatem. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 8. Suſpicionem nobis majorem tua taciturnitas attulerat.

Taciturnus, a, um, *taciturno*, Germ. *ſtill*, Gall. *taciturne*, Hiſp. *taciturno*, [illegible], qui natura facile tacet, qui paucorum eſt verborum, & minime garrulus. *Cic. pro Sext. cap.* 8. Quia triſtem ſemper, quia taciturnum, quia ſubhorridum, atque incultum videbant. *Horat. lib.* 2. *epiſt.* 2. *ver.* 83. Ingenium ſtatue taciturnius. ¶ Tranſlate ſumitur pro quieto, in quo nullus auditur ſtrepitus. *Hor. l.* 2. *ode* 19. Caretque ripa vagis taciturna ventis. ¶ Superlat. *Plaut. Curc.* 1. 1. 20. Valet ne oſtium? PH. Belliſſimum hercle vidi, & taciturniſſimum.

Tacitus, a, um, *tacito*, Germ. *ſtillſchweigend*, Gall. *tacite*, *quoy*, Hiſp. *tacito*, [illegible], qui tacet. *Cic.* 4. *Ver c.* 73. Cum id quoque conſtabit, vos jam me tacito intelligetis. ¶ Tacitum os alicui præbere, eſt nihil prorſus reſpondere. *Cic.* 1. *Ver.* Qui iſtæ priore actione interrogare noluerit, & iis tacitum os præbere maluerit, &c. ¶ Aliquando paſſive ſumitur, pro eo, quod tacetur. *Virg.* 6. *Æn.* Quis te, magne Cato, tacitum, aut te, Coſſe, relinquat? *Cic. l.* 3. *Fam. epiſt.* 8. Sed prima duo capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda ſunt. ¶ Tacitæ induciæ ſunt, quæ verbis non exprimuntur. *Liv. l.* 2. Interceſſere pauci dies, velut tacitis induciis utrimque quieta ſumpta. ¶ Tacitum ferre aliquid dicitur is, de quo reticetur aliquid, quod taceri maxime cupit. *Liv. l.* 3. *cap.* 45 Ferro hinc tibi ſummovendus ſum, Appi, ut tacitum feras, quod celari vis. *Cic. Attic. l.* 2. *epiſt.* 3. Cætera ſi reprehenderis, non tacitum feres. *non la porterai fuori ſenza che ti ſia riſentito*. ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod tacere facit, vel cum taciturnitate conjunctum eſt. *Cic. pro Cluent.* Vocat me alio jamdudum tacita veſtra expectatio. *Liv. l.* 1. Sed ſilentium triſte, ac tacita mœſtitia ita defixit omnium animos. ¶ Tranſlate ſumitur pro quieto, quod ſine ſtrepitu fit. *Ovid. l.* 6. *Faſt.* Tacitiſque ſeneſcimus annis. h. e. qui fluunt abſque eo quod ſentiamus. *Stat.* 2. *Sylv.* 2. Timide primum veſti-

veſtigiis jungit Acceſſu tacito. ¶ Item pro occulto. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* Senatus decrevit, ut tacitum judicium ante comitia fieret.

Tacitus, prænomine Cornelius, Oratorum clariſſimus, æqualis, ac familiaris Plinii junioris, ſub Veſpaſiano, Domitiano, Nerva, Trajano, Hadriano. A Veſpaſiano, & aliis ad honores evectus eſt. Galliæ Belgicæ rationes procuravit. Hiſtoriam Principum conſcripſit ab Auguſto uſque ad Hadrianum, quæ ad nos haud integra pervenit. Scripſit & de claris Oratoribus: præterea etiam Agricolæ ſoceri ſui. Scripſit quoque de moribus, ac ſitu Germanorum: atque hæc omnia ſtilo ſublimi, preſſo, arguto, & ſententioſo. *Flavium Vopiſcum* tradit hunc auctorem tanquam e ſuis progenitoribus, Tacitum Imp. quotannis decies deſcribi, ne liber periret, eumque in omnibus bibliothecis apponi juſſiſſe.

Tactilis, & le, c. 3. quod tangi poteſt. *Lucr. l. 5. v. 159.* Tactile nil nobis quod ſit, contingere debet.

Tactio, onis, f. *toccamento*, ἁφὴ, actus tangendi. *Cic. 4. Tuſc. c. 9.* Et qualis eſt hæc aurium, tales ſunt oculorum, & tactionum, & odorationum, & ſaporum. *Plaut. Aulul. 4. 10. 14.* Quid tibi ergo meam me invito tactio eſt? h. e. quid meam rem tangis?

Tactus, us, m. *tatto*, Ger. *berurung*, Gal. *touchement*, Hiſp. *tacto*, ἁφὴ, tangendi actus. *Virg. 2. Æn.* Tactuque innoxia molli Lambere flamma comas. ¶ Tactus item eſt unus ex quinque corporis ſenſibus a cerebro per nervos in totum corpus diffuſus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 56.* Tactus autem in toto corpore æquabiliter fuſus eſt, ut omnes ictus, omneſque nimios & frigoris, & caloris appulſus ſentire poſſimus. *Plin. l. 10. c. 69.* Ex ſenſibus ante cætera homini tactus, deinde guſtus: reliquis ſuperatur a multis.

Tactus, a, um, *toccato*, τεθιγμένος, partic. a tangor. *Cic. pro Cæc. c. 13.* Verum ita eſt, ut dicis, te dejectum debeo intelligere, etiamſi tactus non ſis. *Id. poſt red. c. 5.* Tribuni ſanctiſſimum corpus non ſolum tactum, ac violatum manu, ſed etiam vulneratum ferro, confectumque vidiſtis. *Idem 2. de Orat. c. 20.* Illud tertium, quod & a Craſſo tactum eſt, *toccato brevemente, accennato*. *Manil. l. 3. el. 22.* Tacta loqui, *coſe vere, e come toccate con mano*. ¶ Tactus de cœlo, idem eſt ac fulmine percuſſus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nattæ ſtatua de cœlo tacta. *Plin. l. 36. c. 4.* Simulacrum e cœlo tactum. ¶ Tranſlatu accipitur pro commoto, incitato. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 5.* Tactus cupidine laudis.

Tæda, æ, f. *face*, *facella*, לפיד, Ger. *kullen*, *falken*, Gal. *torche*, Hiſpan. *tea*, δᾳς, δαῒς, fax ex arbore, quæ picem fert. Eſt a δαῒς, five ex δαίω, quod faculam, vel lampadem ſignat. Ab accuſativo δαῗδα eſt tæda, ut ab ἑβδομὰς dicimus τὴν ἑβδομάδα, unde *hebdomada* dicunt Latini. *Caſ. l. 3. B. G.* Magno vento, & ſecundo completas onerarias naves tæda, & pice, & ſtupa, reliquiſque rebus, quæ ſunt ad incendia, in Pomponianam claſſem immiſit. *Cicer. pro Roſc. Amer. c. 24.* Agitari, ac perterreri furiarum tædis ardentibus. ¶ Per Synecdochen Latini tædam uſurpant etiam pro ipſa arbore. *Juvenal. ſat. 12. v. 57.* I nunc, & ventis animam committe, dolato Confiſus ligno, digitis a morte remotus Quatuor, aut ſeptem, ſi ſit latiſſima tæda. h. e. tabula ex pinu, vel pinna, ex qua navis componitur. Adde *Plin. l. 16. c. 10.* ¶ Per Metonymiam dicitur de morbo arborum, qui ex abundantia ſucci, & ubertate larga luxuriantis naturæ provenit. *Plin. l. 17. c. 24.* Aliquæ vero & obeſitate, ut omnia, quæ reſinam ferunt, nimia pinguedine in tædam mutantur. ¶ Item de nuptiis. Mos enim antiquorum erat, ut in nuptiis faces, & tædæ ſemper præirent, quod uxores non niſi per noctem nubentes ducebantur a ſponſis, ut *Varro* inquit. *Virg. 4. Æn. v. 18.* Si non pertæſum thalami, tædæque fuiſſet. *Sen. in Agamemn. v. 259.* Nec regna ſocium ferre, nec tædæ ſciunt. *Stat. l. 3. ſilv. 4.* Jungere tædas. ¶ Scribitur & *teda* ſine diphthongo.

Tædeſcit, ebat, imperſ. 3. idem quod tædet. *Minut. Fel. in Octav.* Quos prius tædeſcit impudicitiæ ſuæ, quam pudeſcit.

Tædet, ebat, tæſum eſt, imp. 2. *rincreſcere*, *infaſtidire*, קץ, Ger. *verdruſſ haben*, Gal. *s'ennuyer*, Hiſ. *enojarſe*, ἄχθομαι, βαρύνομαι, eſt tædium, ideſt ſatietatem, & faſtidium capere. Conſtruitur a parte anteriore cum genitivo, vel infinitivo, a poſteriore cum accuſativo, vel expreſſo, vel tacito. *Teren. Eun. 1. 1.* Et tædet, & amore ardeo. *Id. Phorm. 3. 2.* At enim tædet jam audire eadem millies. *Cic. Att. l. 5.* Quid quæris? tædet omnes nos vitæ. *Id. 2. Verr.* Quos libidinis, infamiæque ſuæ neque pudeat, neque tædeat. *Plaut. Moſtel. 1. 4. 5.* Convivii, ſermoniſque tæſum eſt. Alii leg. *pertæſum*, quod certe eſt uſitatius. ¶ Reperitur etiam præteritum *tæduit*. *Sidon. l. 8. epiſt. 15.* Cœperam ſcribere, ſed operis arrepti faſce perſpecto tæduit inchoaſſe.

Tædifer, a, um, δᾳδοφόρος, qui tædam fert. Tædifera Dea eſt Ceres, quæ dicitur tædas ad ignem Ætnæ inflammaſſe, cum inveſtigare vellet filiam Proſerpinam a Plutone raptam. cujus etiam ſacra noctu fiebant, in quibus Sacerdotes Deam imitati faces deferebant. *Ovid. 2. epiſt. v. 42.* Et per tædiferæ myſtica ſacra Deæ.

Tædio, as, n. 1. *tediarſi*, tædio afficior, faſtidio. *Lamprid. in Alexand. Severo, c. 29.* Si neceſſitas cogeret, ante lucem actis operam dabat, & in longam horam producebat, neque unquam tædiaret, aut moroſus, aut iratus ſederit. Adde *Veget. l. 3. rei veterin. c. 2.* ¶ *Iſaaci Caſauboni* judicio verbum hoc elegantiſſimum eſt; ut noſtro corruptam potius Latinitatem ſapit.

Tædiose, adv. Tribuitur *Apul. de Deo Socrat.* ſed varia ibi lectio.

Tædioſus, a, um, *tedioſo*, quod tædii plenum eſt. *Firmic. l. 1. c. 3.* Ille inviſus longam, ac tædioſam lucis ſuſtinet ſarcinam.

Tædium, ii, n. *tedio*, *faſtidio*, *noia*, יגון, Ger. *verdruſſ*, Gal. *ennuy*, Hiſp. *enojo*, ἀηδία, ἄχθος, κόρος, faſtidium, ſatietas. *Ovid. 9. Metam.* Nec tædia cœpti Ulla mei capiam. *Juven. ſat. 7.* Tædia tunc ſubeunt animos. *Quintil. l. 2. c. 12.* Lectionis tædium viciſſim levare. *Liv. l. 34. c. 34.* Tædium afferre. *Id. l. 8. c. 2.* Cepit eum tædium belli. *Plin. l. 30. c. 15.* Tædium adducere.

Tædŭlus, a, um. *Feſt.* Tædulum antiqui interdum pro faſtidioſo, interdum quod omnibus tædio eſſet, ponere ſoliti ſunt.

Tænarides, æ, m. qui eſt ex Laconia. *Ovid. 10. Metam. v. 183.* Tollere Tænarides orbem properabat. Loquitur Ovidius de Hyacintho ab Apolline adamato.

Tænăris, idis, adject. f. ad Tænarum, ſeu Laconiam pertinens. *Ovid. Heroid. epiſt. 17. v. 6.* Excepit portu Tænaris ora ſuo.

Tænarius, a, um, adject. ad Tænarum pertinens, item Lacedæmonius. *Virg. 4. Georg. v. 467.* Tænarias etiam fauces, alta oſtia Ditis. *Plin. l. 36. c. 22.* Tænarius lapis. h. e. qui circa Tænari promontorium effoditur. *Ovid. Heroid. epiſt. 13. v. 45.* Tænariæ faciem culpaſſe maritæ. h. e. Helenæ Menelai Lacedæmoniorum regis uxoris.

Tænărus, i, f. & Tænarum, i, n. Ταίναρος, & Ταίναρον, *Capo de Matapan*, aliis, *Capo Maina*, promontorium Peloponneſi in Laconia, dividens ſinum Meſſeniacum a Laconico, cum oppido cognomine, aliquantum tamen diſtante, quod hodie dicitur *Maina*, & *Capo delle Quaglie* a copia coturnicum, quæ illic eſt. Hoc loco ſpecus horrendum, & profundiſſimo hiatu cernitur: propter quod ibi deſcenſum eſſe ad inferos olim exiſtimatum eſt, fabulanturque Poetæ hac extractum Canem Cerberum ab Hercule fuiſſe, ut eſt apud *Senec. in Herc. Fur. v. 806. & ſeqq.* Quam Poetice interdum pro ipſis Inferis ponitur. Celebre etiam fuit viridi marmore, quod Tænarius lapis a *Plinio* dicitur. *Plin. l. 4. c. 5.* Oppida (Laconiæ) Tænarum, Amyclæ, Pheræ, Leuctra. *Lucan. l. 9. v. 36.* Dorida tunc Maleam, & apertam Tænaron umbris, Inde Cythera petit. *Horat. l. 1. od. 34.* Styx, & inviſi horrida Tænari ſedes.

Tænia, æ, f. ταινία, faſcia, & ſpeciatim vitta, infula, item vittæ extremitas. *Feſtus ita ſcribit:* Tænias Græcam vocem ſic interpretatur Varro, ut dicat ornamentum eſſe laneum capitis honorati, ut ſit apud *Cæcilium in Androgyno*, Sepulcrum plenum tæniarum. *Et alias*, Dum tæniam, qui vulnus vinciret, petit. *Ennius in Alexandro*, Volans de cœlo cum corona, & tæniis. *Attius in Neoptolemo*. Decorum eſt ſatius, quam urbem tæniis. Hæc *Feſt.* Sed in primo Cæcilii verſu non accipitur pro capitis ornamento, verum pro faſciis, quibus mortui involvi ſolent a Græcis, quas ipſi κειρίας appellant. Palliatam enim comœdiam, non togatam ſcripſit. Cæterum ſi Romano more interpreteris, coronæ ſepulcrales intelliguntur: & ita locum habebit ſententia *Varronis*. Ad ſepulchra enim iſtæ cum frondibus, atque floribus afferebantur. *Joſ. Scal. Caſtig. ad Feſt.* Græce eſt ταινία, quod a ταναός, *extenſus*, a τείνω, *extendo*. *Virg. 5. Æn.* Puniceis ibant evincti tempora tæniis. Ita *Voſſius* legit. Pes ultimus ſpondæus eſt per Synæreſin. Alii legunt *tænis*, & dicunt eſſe a *tæna*, non a *tænia*, nam & *tæna*, & *tænia* dici, teſtatur *Serv. Id. lib. 7.* Fit tortile collo Aurum, ingens coluber, fit longæ tænia vittæ. *Plin. l. 15. c. 12. de charta:* Deprehenditur & lentigo oculis, ſed inſerta mediis glutinamentis tænia, fungo, papyro bibula, vix niſi litera fundente ſe, tantum ineſt fraudis. ¶ Tænias præterea dicimus lapides ſub aquis candicantes, in longum porrectos, a faſciarum ſimilitudine. *Plin. in Præfat. lib. 3.* Frequentem quippe tæniæ candicantis cadi carinas terrarant. ¶ Eſt & tænia, piſciculi genus, a gracilitate, & longitudine dictum *tænia*. *Plin. l. 32. c. 7.* Idem tæniæ jecur ſiccatum cum oleo cedrino perunctis pilis novem menſibus. ¶ Item dicitur de lumbricis ventris, quod inſtar faſciarum ſint lati, ac longi. *Plin. lib. 11. c. 33.* Sicut intra hominem tæniæ tricenum pedum, aliquando & plurium longitudinis. ¶ In architectura tænia dicitur pars epiſtylii Dorici, in modum regulæ ducta, epiſtylio ſub triglyphis adpacta, & triglyphis ipſis perpetuam quodammodo baſim efficiens: hanc quidam Italice *liſta*, alii *tenente* appellant. Galli *platebande*. *Vitruv. l. 4. c. 3.*

Tæniŏla, æ, f. ταινίδιον, parva tænia. *Colum. lib. 11. c. 3.* Ita, ut radix ejus liquido fimo illita, & involuta tribus algæ tæniolis pangatur. h. e. quibuſdam quaſi faſciolis.

Tæpocon, inquit *Feſt.* appellarunt Græci genus ſcribendi deorſum verſus, ut nunc dextrorſum ſcribimus.

Tæter, V. Teter.

Tagaſte, f. r. Tagaſtha. Tagaſtenſe oppidum, *Tagaſte*, urbs Africæ, in Numidia, in medit. in R. Algerii, & prov. Conſtantina, patria D. Auguſtini, inter Hipponem Regium ad Bor. & Siccam Venetiam in Mer.

Tagax, acis, o. 3. furunculus, ab antiquo *tago*, quod idem eſt ac tango. Nempe ab ea tangendi ſignificatione, qua pro furari accipitur. *Feſt.* Tagax, furunculus, a tangendo dictus, cujus vocabuli Lucilius meminit: Et mutuo manum præſcribere poſſe tagacem. *Cic. Att. l. 6. epiſt. 3.* Quæſtor levis, libidinoſus, tagax. Sic eum locum corrigit *Cujacius:* Alii leg. *fugax*.

Tagenia, orum, n. piſces quidam, qui ταγηνισταί Græce appellantur. *Plaut. in fragm. Feſt. in Nassa.* Bonam naſſam, & camarum, & tagenia. Vide *Athenæum*.

Tages, is, m. 3. Τάγης, filius Terræ, vel, ut aliis placet, filius Genii, & nepos Jovis, qui Etruriæ populos haruſpicinam traditur docuiſſe. *Feſt.* Tages nomine, Genii filius, nepos Jovis, puer dicitur diſciplinam aruſpicii dediſſe duodecim populis Etruriæ. *Ovid. 15. Met. v. 558.* Indigenæ dixere Tagem, qui primus Etruſcam Edocuit gentem caſus aperire futuros. *V. Cic. l. 2. de Divin. c. 23.*

Tago, is, a. 3. idem ac tango, apud vet. ut *frago* dixere pro *frango*. *Pacuv. apud Feſt.* Ut ego, ſi quis me tagit, & tagam.

Tagrus, m. ſ. Tagus, *Monte di Sintra*, mons Luſitaniæ, apud oſtia Tagi fl. apud Caſcaium opp. & Siarram. Ibi equas vento concipere tradunt *Varro*, & *Columella*. Aliis eſt *Monte Junto*.

Tagus, m. ſ. inc. *Tajo*, Ital. *Tago*, Gal. *Tage*, fl. Hiſpaniæ. Oritur in Caſtella nova, & in ipſo limite Aragoniæ, prope fontes Sucronis, & Turiæ, deinde per Caſtellam novam fluens, auctus aliquot fluviis minoris notæ, juxta Toletum, & Talaveram labitur: hinc rigatis Norba, Cæſarea, & aliquot oppidis Extremaduræ prov. per Portugalliam fluit, ubi receptis aliquot fluviis, æſtuarium amplum efficit, & infra Ulyſſiponem Oceano miſcetur. Aureas arenas trahit. Circa hunc fluvium, ſi *Plinio* credimus, equæ flanti Favonio obverſæ animalem ſpiritum concipiunt, equoſque gignunt perniciſſimos, ſed qui tertium vitæ annum non excedunt. *Ovid. 1. Amor. eleg. 15.* auriferi ripa beata Tagi.

Talaionides, æ, m. Adraſtus Talai filius. *Stat. Theb. 5. v. 18.* Duo Talaionides.

Talăon, onis, m. 3. five Talaus, i, m. 2. Ταλαὸν, filius Jaſi, nepos Abantis, frater Amphionis, & Atalantæ, qui Argis regnavit. Filios habuit Eurydicem, Phlegeum, Adraſtum. *Ovid. in Ibin:* Quam Talai, Tyndareique gener. ideſt Orpheus, qui duxit Eurydicen filiam Talai, & Menelaos, qui Helenam filiam Tyndari.

Talaria, ium, n. pl. τὰ πέδιλα, calceamenta alata, qualia Mercurio tribuuntur, a *talis*, quia talis annectebantur. *Virg. 4. Æn.* Pedibus talaria nectit Aurea. ¶ *Talaria induere*, proverbialis Allegoria, pro eo, quod eſt fugam adornare, quaſique velle quopiam avolare. *Cic. Att. lib. 14. epiſt. 25.* Nemo eſt iſtorum, qui otium non timeat: quare talaria induamus. ¶ Talaria quoque dicuntur quæcunque ad talos ſpectant, ut tumores, quos in talis generat podagra. *Senec. epiſt. 54.* Dubio, & incipienti morbo quæritur nomen, qui ut cœperit talaria intendere, neceſſe eſt fateri podagram.

Talāris, & re, o. 3. ποδήρης, quod ad talos pertinet, ut *Veſtis talaris*, quæ ad talos uſque deſcendit. *Cic. 7. Verr. c. 15.* Stetit ſoleatus Prætor Populi Romani cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus, in litore. ¶ Talaris ludus, eſt ludus talorum. *Quintil. l. 11. c. 3.* Ipſam fori ſanctitatem ludorum talarium licentia ſolvere.

Talarius, a, um, ἀστραγαλικός, quod pertinet ad talos, ut *Talarius ludus*, ideſt ludus talorum. *Cic. 1. Offic. c. 42.* Addes his, ſi placet, unguentarios, ſaltatores, totumque ludum talarium. ¶ Lex talaria erat de talorum ludo recte, & ſine fraude exercendo in conviviis, cum talorum jactu convivii magiſtrum ſortiebantur. Hinc ambigue apud *Plaut. Mil. 2. 2. in princ.* cum Periplectomenes juſſiſſet, talos defringi omnibus, quicunque in ſuas tegulas aſcendiſſent: atque adeo, inquit, ut ne legi fraudem faciant talariæ, accuratote, ut ſine talis domi agitent convivium. Ubi &

ad talos pedis confractos, & ad luſorios lepide alludit.

Talaſſio, ſeu Talaſio, onis, m. vel Talaſſus, i, ſeu Talaſſius, ii, vox quædam, quæ apud Romanos ſponſæ ſponſi domum ingrediente magna voce clamabatur, quemadmodum in itinere tres illi prætextati pueri, a quibus deducebatur, reſpondentibus viciſſim pueris puellisque, clara voce concinebant, *Hymen, o Hymenæe*. *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c. 9.* Quidam Lexicographi dicunt, Talaſſionem apud Romanos carmen nuptiale fuiſſe, & Deum ipſum nuptiarum præſidem, quem Græci vocant Hymenæum. Ab aliis ſcriptum eſt, fuiſſe Deum virginitatis. De nominis cauſa ſic *Liv. l. 1.* quo loco *de raptu Sabinarum virginum tractat*: Unam longe ante alias ſpecie, ac pulchritudine inſignem a globo Talaſſii cujuſdam raptam ferunt, multisque ſciſcitantibus, cuinam eam ferrent, identidem, ne quis eam violaret, Talaſſio ferri clamitatum: inde nuptialem hanc vocem factam. At *Servius* rem de eo ſic ſcribit, *ad 1. Æn.* Hinc etiam apud Romanos Talaſſio invocatur. Cum enim in raptu Sabinarum Plebeius quidam raptam pulcherrimam duceret, ne ei auferretur ab aliis, Talaſſionis eam ducis nobilis eſſe ſimulavit: cujus nomine ſuit puellæ tuta virginitas. Non abſimilem hiſtoriam narrat *Plutarch. in Romulo*, & *Quæſt. Rom.* Sed in his alteram quoque addit nominis cauſam, ut nempe ſit a laniſicio, quia Græci τοὺς ταλάρους, hoc eſt calathos, ſive quaſillos, quibus lana continebatur, ταλάσιας quoque appellarent, in nuptiis autem eam vocem uſurpatam, ut novæ nuptæ ad opera, & labores, ac laniſicia imprimis excitarentur. Eadem *Varronis* ſententia fuit, & *Feſti*. Ab antiquis omnibus recedit in *Originibus ſuis Bormanus*. Cenſet enim, quia ſalſedo ſtimulet Venerem, unde & Venus e mari orta fingitur, hinc Talaſſionem, ſeu Talaſſionem, vel potius Thalaſſionem appellatum a θάλασσα, hoc eſt mare. *Martial. l. 1. epigr. 36.* Quid ſi me jubeas Talaſſionem Verbis dicere non Talaſſionis? *Id. l. 12. epigr. 42.* Nec tua defuerunt verba, Talaſſe, tibi. *Catul. carm. 72.* Lubet jam ſervire Talaſſio.

Talaus, V. Talaon.

Talĕa, æ, f. *taglia*, *piantone*, יחור, Ger. *zweig*, Gal. *ſcion*, *plançon*, Hiſp. *eſtaca para plantar*, ξυλάριον, θαλλός, θάλλια, id, quod ab arbore reciditur, ut in ſolo depangatur, ac plantetur, ſurculus præciſus ex utraque parte, ut in terra inſeratur, quemadmodum illud, quod inſeritur ramo, calamus, & ſeilera, ſeu ſcilpile vocatur. Præciſis enim lignis vel pedali, vel cubitali magnitudine complures arbores feruntur. *Non. c. 4. n. 473.* exponit ſectiones lignorum, vel prætegmina. *Var. l. 1. de R. R. c. 40.* Demum in oleaginis ſeminibus arboris videndum, et ſit de tenero ramo ex utraque parte æquabiliter præciſum, quas alii clavolas, alii taleas appellant. *Plin. l. 17. c. 17.* Myrtus & taleis ſeritur, morus talea tantum, quoniam ramo eam ſeri religio fulgurum prohibet. Quapropter de talearum ſatu nunc dicendum eſt. Servandum in eo ante omnia, ut taleæ ex ferecibus fiant arboribus, ne curvæ, ne ſcabræ, aut bifurcæ, neve tenuiores, quam ut manum impleant, ne minores pedalibus, ut illibato cortice, atque ut ſectura inferior ponatur ſemper, & quod erit ab radice, accumuleturque germinatio terra, donec robur planta capiat. Hæc *Plin.* ¶ Accipitur etiam pro ludo, ſeu palo oblongo. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 73.* Ante hæc taleæ pedem longæ ferreis hamis infixis totæ in terram defodiebantur. ¶ In Architectura taleæ ſunt graciliores trabes, quibus murorum compages totus connectitur. Ita vero dicuntur, quia talearum inſtar ſunt rectæ, & teretes. *Vitruv. lib. 1. c. 5.*

Talentarius, a, um, adject. a *talentum*. Talentariæ baliſtæ dicuntur, quæ pondera jaciunt pondere talenti, h. e. 60. librarum. *Siſen. apud Non. c. 18. n. 22.* Baliſtas quatuor talentarias.

Talentum, i, n. *talento*, ככר, Ger. *talent*, Gall. *talent*, Hiſp. *talento*. τάλαντον, nummus imaginarius apud veteres, qui continebat ſexaginta minas, ſeu libras, h. e. ſex millia drachmarum, ſive denariorum. Si ad pecuniæ Venetæ æſtimationem redigas, valebat fere mille ducatos argenteos. Nam drachma Attica ejuſdem valoris fuit, ac denarius Romanus: denarius autem idem fere erat, ac libella Veneta. Ex uncia enim argenti olim Romæ ſeptem percuſſere denarios, deinde octo ferire cœperunt. Secundum monetam Gallicam valebat ſexcentos coronatos, ſingulis coronatis ſolidis Turonenſibus triginta quinque æſtimatis, ut *Budæus*, & alii *Scriptores Galli* tradidere. *Luc. 5. Taſc.* Cum legati ab Alexandro quinquaginta ei talenta attuliſſent, quæ erat pecunia temporibus illis, Athenis præſertim, maxima. ¶ Porro plura talentorum genera fuere ſecundum gentium varietatem, *Atticum*, *Æginæticum*, *Euboicum*, *Hebraicum*, *Babylonicum*, *Ptolemaicum*, *Syrium*, *Tyrium*, *Antiochenum*, &c. Hæc talenta in hoc inter ſe conveniebant, quod omnia ex ſexaginta ſui generis minis conſtarent, ſed omnia fere inter ſe diverſa erant pondere, & pretio, quod minæ alibi in quibuſdam civitatibus majores erant, in aliis minores, quæ ſiquidem minarum diverſitas ex varietate drachmarum nata eſt, quæ apud alios populos majoris erant pretii, & ponderis, quam apud alios. Talentum Atticum continebat ſexaginta minas Atticas, ſeu ſex millia Atticarum drachmarum. *Rhemnius Fannius*: Cecropium ſuperat poſt hæc docuiſſe talentum, Sexaginta minas, ſeu vis, ſeu millia drachmas, Quod ſummum doctis perhibetur pondus Athenis. ¶ Fuit & alterum talenti Attici genus, quod talentum magnum vocant, quod ad minus talentum ſeſquitertiam habebat proportionem. Nam cum talentum minus ſexaginta tantum haberet minas, magnum talentum minas habebat octoginta. Utrumque autem talenti genus Atticum erat. Neque mirum videri debet, Athenienſes duplici talento fuiſſe uſos, cum etiam duplex apud eos fuerit mina, major, & minor, quæ eandem inter ſe proportionem habebant, quam talentum majus, & minus. Erat enim mina Attica major centum drachmarum, cum minor ſeptuaginta quinque tantum haberet drachmas. Antiqui etiam Græci uſi ſunt talento centum, & viginti minarum, teſte *Voſſio*. Denique Athenienſibus in uſu fuit etiam talentum minarum triginta, ut idem *Voſſius* tradit. *Talentum Æginæticum* erat centum minarum Atticarum, ſeu decem millia drachmarum Atticarum. Habebat enim ſe talentum Atticum ad Æginæticum ut 6. ad 10. *Talentum Hebraicum* quintuplex fuit. Unumquodque autem dividebatur in mille ſiclos, qui quidem ſicli in quintuplici fuere differentia. Siclus duas drachmas valebat. *Talentum publicum minus* tantundem valebat, ac Talentum Atticum. *Talentum ſacrum* Hebræis erat altera parte majus, quam Atticum, ideſt valebat 120. minas, ſeu duodecim millia drachmarum. Ac fuit hoc talentum omnium longe antiquiſſimum, quo & Abrahami, Iſaaci, & Jacobi tempore Hebræi utebantur, quanquam necdum ſacrarii talentum dici potuerit. Imo, ut diximus, & antiquis Græcis hujuſmodi talentum in uſu fuit, quod ex *Dionyſio Halicarnaſſenſi*, *Vitruvio*, & *Heſychio* probari poteſt. *Talentum regium*, hoc eſt quo Judæi ſub Regibus uſi ſunt, habuit ſe ad talentum ſacrarii, ut dodrans ad aſſem, hoc eſt ut novem ad duodecim, continebat enim nonaginta minas, ſeu novem millia drachmarum. *Talentum numiſmaticum*, prout *Suidas* in voce *obolus* vocat, ſe ad talentum Atticum habuit ut ſemiſſis, ad talentum vero ſacrarii ut quadrans, ſive tres unciæ. Valuit igitur triginta minas, ſeu tria millia drachmarum. *Voſſius* ſcripſit, hoc talentum fuiſſe ad talentum ſacrarii ut unciam. Athenienſibus quoque, ut ſupra diximus, in uſu fuit. *Talentum publicum majus* ad ſacrarii talentum ſe habuit ut decunx ad aſſem, h. e. ut decem ad duodecim, valuit centum minas Atticas, ſeu decem millia drachmarum. *Talentum Babylonicum* fuit ſeptuaginta Atticarum minarum, ſeu ſeptem millium drachmarum, eoque ſe ad Hebraicum talentum ſacrarii habuit ut ſeptunx ad aſſem. *Ælian. c. 1. c. 22. de var. hiſt.* ſcribit, talentum Babylonicum fuiſſe ſeptuaginta duarum minarum Atticarum, ideſt ſeptem millium ducentarum drachmarum: *Herodotus* vero ſcribit, fuiſſe ſeptuaginta minarum Euboicarum. *Euboicum* talentum fuit ſexaginta minarum Euboicarum, ſeu ſex millia drachmarum Euboicarum. Septuaginta minæ Euboicæ æſtimabantur ſeptuaginta duabus Atticis. Eadem proportio erat in drachmis, ſive denariis. Ex. gr. triginta quinque drachmæ Euboicæ triginta ſex drachmas Atticas valebant. Quare talentum Euboicum æſtimabatur drachmis Atticis centum, & ſeptuaginta ſupra ſex millia. *Syrium talentum* valebat drachmas Atticas mille & quingentas. *Beſt.* Talentorum non unum genus. Atticum eſt ſex millium denarium. Rhodium, & Ciſtophorum quatuor millium quingentorum denarium. Alexandrinum duodecim millium denarium. Neapolitanum ſex millium denarium. Syracuſanum trium millium denarium, &c. V. *Gronov. de pecun. vet. l. 3. c. 3.* ¶ Cæterum quoties apud Scriptores talenti mentio occurrit, niſi aliud addatur, de minore talento Attico fere intelligamus, quod fuit minarum ſexaginta, quæ quidem minæ ſingulæ drachmas Atticas centum continebant. *Virg. 5. Æn. v. 248.* Et argenti magnum dat ferre talentum.

Taleŏla, æ, f. ξυλάριον, parva talea. *Col. l. 3. c. 17.* Complures taleolas terræ mandaverunt.

Talia, æ, f. folliculus cæpæ. *Feſtus.*

Talio, onis, f. *taglione*, *pena equivalente*, ἀντιπάθεια, æqualis retributio, vindicta, hoſtimentum. Sumitur in malam partem, & dicitur a *talis*, quod nempe aliquis tale quid patitur, quale fecit: e. g. ſi quis manum alicui amputaverit, illi etiam manus amputatur, ſiquis alteri oculum eruit, ipſi quoque oculus eruitur. *Feſt.* Talionis mentionem fieri in duodecim ait Verrius, hoc modo. Si membrum rupſerit (alii corrigunt ruperit, vel rupit,) ni cum eo pacit, talio eſto. Neque id quid ſignificet, indicat. Puto, quia notum eſt. Permittit enim lex parem vindictam. *Plin. l. 7. c. 54.* Sicut in Cornelia familia nemo ante Syllam Dictatorem traditur crematus: idque voluiſſe, veritum talionem, eruto C. Marii cadavere. *Gel. l. 21. c. 1.* Taliones illæ tuæ reciprocæ argutiores profecto, quam veriores fuerunt.

Talipĕdo, as, n. t. *ſcappucciare*, *ſdrucciolare*, σκανδαλίζομαι, pedibus vacillo, & quaſi ſupra talos nutto. *Feſt.* Talipedare antiqui dicebant pro vacillare pedibus laſſitudine, quaſi trahat pedes, ut talis videatur inniti, ſtere, aut identidem tollere pedes. *Lucr. l. 3. v. 505.* Tum quaſi talipedans primum conſurgit. Alii leg. *vacillans*.

Talis, & le, o. 3. *tale*, כזה, Ger. *ſolch*, Gal. *tel*, Hiſp. *tal*, τοιοῦτος, ejuſmodi, ejus generis. *Virg. 1. Æn.* Haud equidem tali me dignor honore. *Cic. 2. Off. c. 13.* Quales ſumus, tales eſſe videamur. *Id. pro Quint. c. 13.* Tot, taleſque viri. *Id. Fam. 15. ep. 4.* Tale, ac tantum judicium. *Id. Attic. 16. ep. 8.* Tale aliquid putabam fore, *qualche coſa di ſimile*. *Id. 2. Leg. c. 5.* Talibus quibuſdam argumentis docent, *con tali*, a ſimili argomento. *Liv. l. 5. c. 1.* Tale quid dubito referre. ¶ Jungitur eleganter cum particulis, *ac*, *atque*, *ut*, *qui*. *Cicer. in Vatin. c. 4.* Honos paucis eſt delatus, ac mihi. *Id. 1. Off. c. 26.* Tales autem nos non putamus, ut jam laudemur. *Id. Fam. 10. ep. 6.* Talem te eſſe oportet, qui te ab impiorum ſocietate ſejungas. *Ter. Phorm. 5. 8. 39.* Tali, ac hic eſt, infortunio.

Taliſcunque, lecunque, idem ac talis. *Auctor Priapeor. carm. 5.* (*al. 28.*) Taliſcumque puer dominus florentis agelli Impoſuit menſæ, nudo Priape, tuæ. V. integrum epigramma.

Taliter, adv. *talmente*, כזאת, Ger. *ſolcher geſtalt*, Gal. *tellement*, Hiſp. *en tal manera*, τοιούτως, tali modo. *Cic. Att. l. 10.* Etenim audieram nemini taliter licere. Alii rectius leg. *aliter*. *Plin. l. 35. c. 11.* Nec cameras antea erat taliter adornari mos fuit. Adde *Martial. l. 5. epigr. 7.*

Tallitrum, i, n. *ſaffetto*, κονδυλισμός, ictus digiti alteri digito contorti, & vibrati. *Sueton. in Tiber. c. 68.* Articulis ita firmis, ut caput pueri, vel etiam adoleſcentis talitro vulneraret.

Talla, vel Thalla, æ, f. cortex ſeu folliculus cæpæ. *Lucil. apud Non. c. 3. n. 67.* Lacrymoſaque ordine tallæ.

Talpa, æ, f. & m. *talpa*, חפרפרה, Ger. *maulwurff*, Gal. *taupe*, Hiſp. *topo*, ἀσπάλαξ, animal muri ſimile, nigri coloris, captum oculis, quod arva, & hortos ſuffodit. *Virg. 1. Georg. v. 183.* Aut oculis capti fodere cubilia talpæ. Ubi *Servius*: mutavit genus, nam hæc talpa dicitur. *Cic. 4. Acad. c. 25.* Quid? talpam num deſiderare lumen putas?

Talpanus, a, um, adject. Talpana vitis, apud *Plin. l. 14. c. 3.* fortaſſe dicta eſt, quæ fuſcum colore talpæ fert.

Talpinus, a, um, *di talpa*, ad talpam pertinens. *Caſſiodor. l. 9. Variar. epiſt. 3.* Talpinum animal notantes itinera fodiunt, quæ nulla nota fuerunt.

Talthybius, m. a. Ταλθύβιος, præco Agamemnonis in Græcorum exercitu, qui una cum Eurybate ab Agamemnone miſſus eſt ad Achillis caſtra, ut Briſeidem ab eo abduceret. *Ovid. in epiſt. Briſeid. 3. v. 6.* Nam ſimul Eurybatem me, Talthybiuſque vocarunt, Eurybati data ſum, Talthybioque comes.

Talus, i, m. prænomen apud Sabinos. *Feſt.* Talus in Sabinorum nominibus prænominis loco videtur fuiſſe.

Talus, li, m. *tallone*, קרסל, Ger. *die werſen*, Gal. *talon*, Hiſp. *carcañal*, ἀστράγαλος, os in articulo pedis animalium biſulcorum, extuberans, concava vertebra ligatum, quadratum forma, altera parte convexum, altera ſere planum. Tali propter hominem non ſunt, neque animalibus digitos, aut ſolidas habentibus ungulas, ſed tantum (ut diximus) biſulcis. *Plin. l. 11. c. 46.* Talos aſinus Indicus unus ſolipedum habet. Hominem qui exiſtimarunt habere, facile convicti. Lynx tantum digitos habentium ſimile quiddam talo habet. Leo etiamnum torſuoſius. Talus autem rectus eſt in articulo pedis ventre eminens, concavo in vertebra ligatus. Hæc *Plin.* ¶ Per Catachreſin tamen talus quoque in homine dicimus pro una parte cruris. *Cic. pro Cluent. c. 40.* Purpura uſque ad talos demiſſa. *Horat. l. 2. epiſt. 2.* talos a vertice pulcher ad imos, *da capo a piedi*. Tranſlate *Id. l. 2. ep. 1. v. 176.* cadat, an recto ſtet fabula talo. h. e. placeat, an explodatur; ducta a talo pedis tranſlatione. *Perſ. ſat. 5. v. 105.* recto vivere talo. h. e. celſo, & erecto gradu in via virtutis incedere, honeſte vivere. ¶ Tali item dicebantur oſſicula quædam quadrilatera, quibus olim luſitabant, quæ ſimiliter Græcis *aſtragali* vocabantur. Differebant a cubis, ſive teſſeris, quæ teſſeræ lapſus ſex habebant, tali quatuor duntaxat. Etſi enim ſex eſſent tali latera, tamen quatuor tantum in uſu ludentium erant. Nam duo erant ita incurva, ut illis talus non poſſet conſiſtere. Præterea ſciendum, in talo binarium, & quinarium, qui duo numeri ſunt in teſſeris oppoſiti, deſiderari. Talis autem quatuor ludebant, eoſque

Digitized by Google

conjiciebant fere in orcam, ſeu pyrgum, ſeu turriculam, unde agitati in abacum, ſeu tabulam luſoriam cadebant, ad evitandas hominum fraudes, qui ſubdolis manu uti vellent. *Cic. de Sen.* Ex multis luſionibus nobis talos relinquant, & teſſeras. *Id. 3. de Or.* Ut ſi velim ego talis optime ludere, aut pilæ ſtudio tenear. *Id. 2. de Div.* Quid eſt tam incertum, quam talorum jactus? *Sen. in Apocolo.* Talos mittere. ¶ Ex tali partibus, præter incurvas, una *ſupina* dicebatur, & *ternio*, quæ ternarii vices obibat, altera *prona*, & *quaternio*, quæ quaternarii, tertia *Chius*, & κύων, id eſt canis, vel canicula, quæ ſignificabat unitatem, quarta κῷος, & ἑξίτης, Latine *Cous*, & *ſenio*, quæ ſex continebat. Omnes autem caſus talorum ex conſuetudine ludentium annumerati quinque, & triginta erant, ut ait *Euſtathius*, nempe quatuor ſimplices eadem omnes facie, duodeviginti geminati, duodecim triplices, unus quadriformis, ultimus omnium, quippe quo nullus numeroſius accrevit. Quidam ex his a Diis, alii ab Heroibus, alii a claris hominibus, aut a meretricibus nomen accipiebant, nonnulli ab eventibus, qui cum laude, aut probro acciderant. Inter eos enim caſus quidam *Venus* dicebatur, aut *caſus Venereus*. Non enim Venus unius tali facies fuit, ut canis, & ſenio, ſed Venus dicebatur, quoties tali quatuor ita excidebant, ut diverſa eſſet omnibus facies: qui jactus inter trigintaquinque ultimus numerabatur, quod *Martialis* ſignificat *l. 14.* his verbis: Cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem, Munera me dices magna dediſſe tibi. Item caſus quidam erat, qui dicebatur *Seſichorius*, octonarium ſignificans, quod ſepulcrum Steſichori, quod erat in Himera urbe Siciliæ, octo fuerit angulorum. Item alius, qui *Euripedius*, qui quadraginta ſignificabat. Nam Euripides unus fuiſſe traditur e quadraginta Præfectis poſt triginta Tyrannos Athenis expulſos. Qui canem, ſive unitatem jecerat, nummum unum deponebat. Hinc damnoſus vocabatur. *Perſ. ſat. 3. verſ. 49.* Damnoſa canicula quantum raderet. Senio dexter, ſive felix erat, quia qui eum jecerat, quatuor nummos auferebat. Aliqui dicunt, ſenionem ſignificaviſſe quaternarium, quod qui jecerat duos ſeniones, ille quatuor nummos lucrabatur. *Perſ. ſat. 3. verſ. 48.* Quid dexter ſenio ferret, Scire erat in voto. Erat tamen & ludi quædam ratio, in qua ſenio æque damnoſus erat, atque canis. *Auguſt. in epiſt. ad Tib. apud Suet.* Talis enim jactatis, ut quiſque canem, aut ſenionem miſerat, in ſingulos talos ſingulos denarios conferebat in medium, quos tollebat univerſos, qui Venerem jecerat. ¶ Veneris jactus feliciſſimus erat. Nam qui Venerem jecerat, ſex nummos lucrifaciebat, & quicquid caniculæ jactu amiſiſſet. *Cic. 1. de Divin. cap. 13.* Quatuor tali jacti caſu Venereum efficiunt. Num etiam centum Venereos, ſi cccc. talos jeceris, caſu futuros putas? *Id. lib. 2. cap. 59.* Tamen nemo eſt, quin ſæpe jactans, Venereum aliquando jaciat, nonnunquam etiam iterum, ac tertium. *Propert. lib. 4. eleg. 9.* Me quoque per talos Venerem quærente ſecundos, Semper damnoſi ſubſiluere canes. ¶ Talorum jactu Venereo, quod lætiſſimus foret, in compotatione principatum ſortiebantur veteres, ſeu, quod idem eſt, creabant Sympoſiarchum, ſeu Regem convivii, ſeu arbitrum bibendi. *Horat. lib. 1. od. 4.* Nec regna vini ſortiere talis. *Idem lib. 2. od. 7.* Quem Venus arbitrum dicet bibendi?

Tam, adverb. *tanto*, Germ. *alſo*, Gall. *tant*, *ſi*, Hiſpan. *tanto*, τοσοῦτον, tantum, adeo, ita. Feſe cum nominibus poſitivis uſurpatur, ſubſequente, vel præcedente adverb. *quam*. *Cicer. 1. de Orat.* Nemo Orator tam multa ne in Græco quidem otio ſcripſit, quam multa ſunt noſtra. ¶ Uſurpatur etiam cum diminutivis. *Terent. Adelph. 2. 4. 20.* Tam ob parvulam rem. ¶ Interdum adverb. *quam* ſubintelligitur. *Cicer. de Amic.* Nihil eſt enim tam naturæ aptum, tam conveniens ad res vel ſecundas, vel adverſas. ¶ Interdum pro adverb. *quam* adjungitur particula *atque*, vel *ut*, vel relativum *qui*, *quæ*, *quod*. *Plaut. Amph. 1. 1. 287.* Tam conſimilis eſt, atque ego. *Cicer. de Amic.* Quæ enim domus tam ſtabilis, quæ tam firma civitas eſt, quæ non odiis, atque diſſidiis funditus poſſit everti? *Idem 6. Famil. epiſt. 1.* Neque tam eramus amentes, ut explorata nobis eſſet victoria. ¶ Reperitur etiam cum comparativis. *Cicer. pro Dejot.* Per dexteram te iſtam oro, iſtam, inquam, dexteram non tam in bellis, & prœliis, quam in promiſſis, & fide firmiorem. *Virgil. 7. Æneid. verſ. 787.* Tam magis illa fremens, & triſtibus effera flammis, Quam magis effuſo crudeſcunt ſanguine pugnæ. ¶ Item cum ſuperlativis. *Terent. Heaut. 5. 2. 44.* Namque adoleſcens quam in minima in ſpe ſitus erit, Tam facillime patris pacem in leges conficiet ſuas. ¶ Cum ſuperlativis etiam ſeparatim ſine adv. *quam* reperitur. *Cicer. 12. Phil.* Nondum erat veſtris tam graviſſimis, tamque multis judiciis, ignominiiſque conciſus. ¶ Uſurpatur quoque cum nominibus ſubſtantivis. *Cicer. in Brut.* Utinam non tam fratri pietatem, quam patriæ præſtare voluiſſet. ¶ Item cum pronominibus. *Cic. lib. 5. Fam. epiſt. 2.* Tam enim ſum amicus Reipublicæ, quam qui maxime. *Id. 13. Famil. ep. 3.* Tam mihi gratum id erit, quam quod gratiſſimum. ¶ Item cum verbis. *Cic. 1. Offic.* Nihil eſt autem, quod tam deceat, quam in omni re gerenda, conſilioque capiendo ſervare conſtantiam. ¶ Item cum adverbiis. *Cic. 1. Verr.* Ecquis unquam tam palam de honore, tam vehementer de ſalute ſua contendit, quam ille, atque illius amici, ut ne hæc mihi delatio detur? ¶ Aliquando cum adverbiis ſuperlativis. *Salluſt. in Jugurt. cap. 31.* Quam quiſque peſſime fecit, tam maxime tutus eſt. ¶ Veteres etiam pro tamen uſi ſunt. *Nævius apud Feſtum:* Qui, ſi taceat, dum videat, tam etiam ſciat, quid ſcriptum ſit. *Titinnius ibid.* Quamquam eſtis nihili, tam ſimul vobis conſului.

Tama, æ, f. genus tumoris. *Feſt.* Tama dicitur, cum labore viæ ſanguis in crura deſcendit, & tumorem facit. Lucilius, Inguen ne exiſtat, papulæ, tama, ne boa noxit.

Tamarici, m. 2. pop. Gallæciæ, per quos Tamaris fl. excurrit, in quorum peninſula Aræ Seſtianæ Auguſto dicatæ. *Plin. l. 4. c. 21.*

Tamariſci fontes, tres fontes in Gallæcia, octonis pedibus diſtantes, & in unum alveum magnum amnem coeuntes, qui ſingulis diebus duodecies, & aliquando vicies ſiccantur. *Plin. l. 31. c. 2.*

Tamaris, m. 2. *Tamar*, *Tambre*, fl. Hiſpaniæ in Callaicis, ſive in Gallæcia, qui in Oceanum Atlanticum cadit prope opp. *Muror*.

Tamariſcus, i, f. idem quod Tamarix. *Pallad. in Novembr. tit. 8.* Apes ex tamariſci floribus mella conficiunt.

Tamathæ, maſc. 2. pop. Aſiæ Hircanis finitimi, qui Bacchum ex India victorem redeuntem ſummo honore excipientes, illi ſacro tempore vindemiæ conſtituerunt, choreas circum torcularia muſto deſpumantia agentes.

Tamarix, icis, femin. *tamarice*, μυρίκη, humilis frutex, Amerinæ ramis, folio anguſto, carnoſo, & fere pinnato, qui alter myrice dicitur. Duo ejus ſunt genera, unum ſylveſtre, omnino ſterile, unde & infelix lignum appellatur: alterum fructiferum, quod in Ægypto altiſſimas æquat arbores, tumit ex herbaceo, fulvoque variegatis, lignoſo fructu, galla majore, in quo ſemen guſtu aſperum, ejuſdem effectus cum galla. *Lucan. lib. 9. verſ. 97.* Et tamarix non læta comis. *Plin. l. 24. cap. 9.* Myricen, quam & tamaricem vocat Lenæus, ſimilem ſcopis Amerinis dicit. *Et paulo poſt:* Vulgus infelicem arborem appellat, ut diximus, quoniam nihil ferat, nec ſeratur unquam. Corinthus, & quæ circa eſt regio, bryneiam vocat; ejuſque duo genera facit, ſylveſtrem plane ſterilem, alteram mitiorem. Hæc fert in Ægypto, Syriaque etiam abundanter lignoſum fructum, majorem galla, aſperum guſtu, quo Medici utuntur vice gallæ, & in compoſitionibus, quas antheras vocant. Hæc *Plin.*

Tamde, idem quod *tam* antiquæ. *Lucil. apud Feſt.* Tamde mihi infeſtus, quam &c.

Tamen, *nondimeno*, *nulladimeno*, *nondimeno*, *tuttavia*, *pure*, תּוּ, Ger. *jedoch*, Gall. *neanmoins*, Hiſpan. *empero*, ὅμως, μέντοι, nihilominus, conjunctio adverſativa. Reſpondet particulæ, *quanquam*, *quamvis*, *licet*, *etſi*, *tametſi*, *etiamſi*. *Cic. 2. Offic.* Et quanquam omnis virtus nos ad ſe allicit, tamen juſtitia, & liberalitas id maxime efficit. *Id. l. 3.* Quod turpe eſt, id quamvis occultetur, tamen honeſtum fieri nullo modo poteſt. Adde eund. *Cic. ad Att. 9. ep. 9. pro Roſc. Amer. c. 20. & Fam. 4. epiſt. 12.* ¶ Uſurpatur interdum ſine illis particulis. *Cic. Attic. l. 6. ep. 2.* Pro Appio nos hic omnia fecimus, honeſte tamen. *Id. Attic. l. 3. epiſt. 2.* Ma quidem boni nuntii, non optimis tamen auctoribus, adhuc Theſſalonicæ tenebant. ¶ Interdum ponitur in principio orationis, ubi alteri reſpondetur, & ad aliam orationem referri poteſt. *Cic. 9. Fam. epiſt. 19.* Tamen a malitia non diſcedis. ¶ Tamen ne, & interdum ſolum tamen ponitur in interrogationibus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 29.* Tamen ne iſta tam abſurda defendes? *Id. Divin. Verr. c. 6.* Tamen his invitiſſimis te offeres? tamen in aliena cauſa loquere? tamen eos defendes? &c. ¶ *Si tamen*, & *niſi tamen* ſervit correctioni. *Ovid. 3. Triſt. eleg. ult.* Nunc incorrectum populi pervenit in ore, In populi quidquam ſi tamen ore venit. *Plin. in Paneg. c. 93.* Ullam ne tibi pro beneficiis referre gratiam parem poſſumus, niſi tamen illam, ut ſemper nos meminerimus conſules fuiſſe? *Id. l. 8. ep. 17.* Parvulum differt, patiaris adverſa, an expectes, niſi quod tamen &c.

Tamenetſi, *benchè*, idem quod etiamſi, quamvis. *Poll. Aſin. ad Cicer. l. 10. Fam. ep. 33.* Tamenetſi tantam calamitatem Reip. quam tardiſſime audire optandum eſt. *Cic. 3. de Orat. c. 42. ex poeta:* At Romanus homo, tamenetſi res bene geſta eſt, Corde ſuo trepidat. *Id. 5. Att. ep. 17.* Tamenetſi hoc te audire ex aliis malo.

Tamos, or. 3. prom. Indiæ, inter Indum, & Gangem, quod Taurus M. attollit. *Mela l. 3. c. 7.*

Tametſi, *benchè*, *ſebbene*, *quantunque*, German. *obwol*, Gall. *bien que*, Hiſpan. *aunque*, καίπερ, εἰ δὲ, etſi, etiamſi, quamquam, quamvis. Factum eſt per ſyncopen ex tamenetſi. In principio periodi indicativo gaudet. *Cic. 4. Verr.* Id tametſi priore actione ex Heracliis Syracuſani teſtimonio cognoviſtis, tamen vobis alio loco demonſtrabitur. ¶ Ceteris in locis non reſpuit conjunctivum. *Teren. Eun. 2. 1. 20.* Memini, tametſi nullus moneas. ¶ Uſurpatur eleganter cum interrogatione. *Cic. 6. Verr.* Tametſi quæ eſt iſta laudatio, cum laudator interrogatus lædat neceſſe eſt? ¶ Reperitur etiam pro tamen. *Terent. And. 5. 2. 23.* Ego jam te commotum reddam. D. Tametſi hoc verum eſt. Al. leg. *tamenetſi*.

Tamiacus, a, um, adject. unde prædia tamiaca, h. e. poſſeſſiones propriæ patrimonii Principis, ita dictæ, quod earum reditus cellario Principis, quod proprie ταμεῖον dicitur, deputati eſſent: neque ſolum prædia, ſed coloni, & inquilini, & ſervi, qui in eis erant, tamiaci dicebantur. *leg. 1. & 2. Cod. de prædiis tamiac. &c.*

Taminia, vel Taminia uva, genus uvæ, acinos habens rubentes. *Plin. l. 23. c. 1.* Aſtaphis agria, ſive ſtaphis, quam uvam taminiam aliqui vocant falſo (ſuum enim genus habet) cauliculis nigris, foliis labruſcæ, fert folliculos verius, quam acinos, virides, ſimiles ciceri, in his nucleum triangulum. Matureſcit cum vindemia, nigreſcitque, cum taminiæ rubentes noverimus acinos, ſciamuſque illam in apricis naſci, hanc non niſi in opacis.

Tamne? *tanto?* *a tal ſegno?* adeo ne? *Afran. apud Feſt.* Tamne arcula tua plena eſt aranearum?

Tanager, gri, m. *il Negro*, fl. Lucaniæ, qui oritur prope lacum Nigrum, in lim. Baſilicatæ prov. ad rad. Apennini, deinde in Bor. tendens, irrigatis Atina, Auleta, aliiſque oppidulis, in Silarum fl. ſe exonerat, receptis prius aliquot fluviis minoribus, & nominatim *la Botta*, qui prope Picernum oritur. *Virg. 3. Georg. v. 151.*

Tanagra, æ, f. *Anatoria*, oppidum Bœotiæ, ubi galli gallinacei naſcuntur ad prœlia admodum nobiles. *Plin. l. 10. c. 21.*

Tanagræus, a, um, adject. a Tanagra. *Stat. 5. Theb. v. 545.* Prima Tanagræum turbavit arundo Choræbum.

Tanagricus, a, um, adjectiv. ad Tanagram pertinens, ut Tanagrici galli, apud *Varr. lib. 3. R. R. cap. 9.* Tanagricum gallinaceum genus, apud *Col. lib. 8. cap. 2.*

Tanais, or. 3. inc. *Don*, Ital. *Tanai*, *la Tana*, fl. Sarmatiæ Europææ, in Moſcovia, antiquus limes inter Aſiam, & Europam. In Rezan Ofeca oritur, ex lacu *Juvanovo Laziero*, & primum recta per Tartarorum Precopenſium agros verſus Or. labitur, & haud longo a Volga fl. intervallo, & Samara opp. cubito ſe deflectens, atque aliquot amnibus auctus, in Mæotidem pal. prope Tanaim urb. ſe exonerat. *Horat. l. 3. od. 10.* Extremum Tanaim ſi biberes, Lyce.

Tanaitæ, or. 2. Tanais fl. accolæ, qui a Suitis, Anchetis, & Satarneis delati ſunt. *Plin. l. 6. c. 7. Ammian. l. 31. c. 8. (al. 3.)*

Tanaiticus, a, um, adject. ad Tanaitas pertinens. *Sidon. carm. 11. v. 479.* Scythicæ potor Tanaiticus undæ. *Id. carm. 11. v. 96.* Stringat hyperboreis Tanaitica cruſta pruinis.

Tanaquil, is, f. Tarquinii Priſci uxor, magni animi mulier, Hetruſcæ diſciplinæ peritiſſima, cujus opera, interfecto Priſco, Servius Tullius Regnum Romanorum occupavit. *Dionyſ. Halic. l. 3. & 4. Rom. Ant. Liv. l. 1. c. 34. & ſeq.* ¶ Ponitur & pro quavis uxore viro imperante. *Auſon. ep. 23. v. 31.* Tanaquil tua neſciat iſtud.

Tanarus, or. 2. *Tanaro*, fl. Liguriæ, navigabilis, qui ex Apennino M. oritur, & in Padum apud Auguſtam Batienorum influit, irrigatis Ceba, Alba Pompeja, Aſta, & Alexandria, quam interluit.

Tandem, adv. *finalmente*, *alla fine*, *ultimamente*, באחרונה, Ger. *endlich*, Gal. *enfin*, Hiſp. *ultimadamente*, *a la poſtre*, ποτέ, τελευταῖον, τοῦτ᾽, ὀψὲ ποτε, poſtremo, denique, ad extremum, poſt longam moram. *Feſt.* Tandem cum ſignificet aliquando, interdum tamen ex ſupervacuo ponitur, ut apud Terentium in Phormione, cum ait: Ita ne tandem uxorem duxit Antipho injuſſu meo? non enim hic tempus ullum ſignificat: At Cicero etiam duplicat temporalem ſignificationem, cum ait: Tandem aliquando. *Virgil. Æneid. lib. 6.* Jam tandem Italiæ fugientis prendimus oras. *Cic. 2. Catil.* Ibit tandem aliquando, quo te jam pridem tua iſta cupiditas effrenata, ac furioſa rapiebat. *Id. pro Quinct. cap. 30.* Aliquando tandem poſſe conſiſtere. ¶ Sæpe eſt particula expletiva, quæ tamen vim quandam addit orationi. *Cicer. 1. Catil.* Quouſque tandem abutere, Catilina, patientia noſtra? *ſino a quando mai?* *Id. 1. de nat. Deor.* Hoc per Deos ipſos, de quibus loquimur, quem tandem eſt? *Ter. Adelph. 4. 5.* In qua civitate tandem te arbitrare vivere? ¶ Tandem tandem, reticentia quædam eſt cum abrupto ſermone, nonnihil orna-

Digitized by Google

uantus habens. *Plaut. Cur.* 1. 1. 7. At tandem tandem. PH. Tandem es odioſus mihi. ¶ *Tandem denique* per pleonaſmum dixit *Apulej. l.* 4. *Metam.*

Tandiu, & Tamdiu, adv. *tanto tempo*, Germ. *ſo lang*, Gal. *ſi long temps*, Hiſp. *tanto tiempo*, ἐπὶ τοσοῦτον, ὅσον χρόνον, tanto tempore. *Cic.* 7. *Ver.* Nam tandiu fuit in carcere Apollonius. ¶ Sæpe ei reſpondet quandiu, vel una ex his particulis *quoad*, *quam*, *dum*, *donec*. *Cic.* 7. *Ver.* Ignominia autem illa gravis tandiu in illo homine fuit, quandiu iſte in provinciam manſit. *Id.* 1. *Offic.* Et diſces, quandiu voles, tandiu autem velle debebis, quoad te, quantum proficias, non pœnitebit. *Id. lib.* 2. Tibi enim Gracchus P. F. tandiu laudabitur, dum memoria rerum Romanarum manebit. *Id. in Brut.* Vixitque tandiu, quam licuit in civitate bene, beateque vivere. *Col. l.* 12. *c.* 52. Itaque ſubinde alium ſalem tandiu ingeret, donec in totum permaneat integer.

Tangibilis, le, adject. qui tangi poteſt. *Lactant. l.* 7. *c.* 15. Manu tangibilis. *Id. ib. c.* 12. Corpus tangibile, & viſibile.

Tango, is, tetigi, tactum, a. 3. *toccare*, נגע, Ger. *anruren*, Gal. *toucher*, Hiſp. *tocar*, ἅπτομαι, tactus ſenſu inveſtigo, ſeu deprehendo, manu apprehendo, a θιγῶ, vel θιγγάνω, quod idem notat. *Lucr. l.* 1. *v.* 305. Tangere enim & tangi, niſi corpus, nulla poteſt res. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 17. De præda mea teruncium nec attigit, nec tacturus eſt quiſquam. ¶ Tranſlate accipitur pro contiguum eſſe. *Cic. pro R. Am. c.* 7. Fundos decem, & tres reliquit, qui Tiberim fere omnes tangunt. ¶ Item pro pervenire. *Cic.* 5. *Ver.* Verres ſimul ac tetigit provinciam, ſtatim Meſſanam literas dedit. ¶ Item pro commovere, perturbare, quia tangendo quodam modo moveri videntur ea, quæ tanguntur. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 19. Cætera in magnis rebus, minæ Clodii, contentioneſque, quæ mihi proponuntur, modice me tangunt. *Virg.* 1. *Æn.* Sunt lacrymæ rerum, & mentem mortalia tangunt. ¶ Item pro deſcribere, mentionem facere, obiter attingere. *Cic. pro R. Am. c.* 30. Tametſi neque omnia dicam, & leviter unumquodque tangam. *Id.* 4. *Acad.* Sed ubi Socrates, ubi Ariſtoteles iſta tetigit? ¶ Item pro pungere acri dicto. *Ter. Eun.* 3. 1. 30. Quo pacto Rhodium tetigerim in convivio. ¶ Item pro clam aliquid attrectare, furari. *Plaut. Mil.* 3. 2. 10. Tetigit calicem clanculum. h. e. exhauſit. *Id. Epid.* 5. 2. 40. Illis adeo tu tetigi triginta minis. h. e. tibi per fraudem ſurripui. *Id. Pœn.* 5. 5. 7. Ære militari tetigero lenunculum. Quo loco notat *Muretus*, verbum *tango* hic uſurpari ad minuendam invidiam, qua figura μείωσις dicitur, h. e. imminutio. Huc pertinet & illud *Plauti Pſeud.* 1. 1. 118. Tuum tangam patrem. h. e. decipiam, circumveniam. ¶ Item pro percutere. *Horat. l.* 3. *od.* 26. Sublimi flagello tange Chloen. Hinc, *de cœlo tangere* eſt fulmine icere. V. *Tactus*. ¶ Tangere mulierem, eſt cum ea rem habere. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. matronam nullam ego tango. ¶ Tangere plantam fimo bubulo, eſt linere, tingere. *Pallad. l.* 2. *tit.* 16. ¶ Tangere rem acu, *toccar in punto*, *indovinare*. *Plaut. Rud.* 5. 2. 19. ¶ Tangere rem acu, *rittoccar la piaga*, *rinnovar il dolore*. *Ter. Phorm.* 4. 4. 9.

Tangomĕnæ. V. Tingomenæ.

Tanis, is, f. Τάνις, civitas Ægypti, cui proximum quoddam Nili oſtium Taniticum appellatur. *Plin. l.* 5. *c.* 10.

Tanos. m. 2. gemmæ genus. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Inſeritur ſmaragdis, & quæ vocatur tanos, e Perſis veniens gemma, ingrate viridis, atque intus ſordida.

Tanquam, & Tamquam, adverb. *come*, כ, כמו, Germ. *als*, *ob*, Gal. *comme*, *ainſi*, *que*, Hiſp. *como*, ὥσπερ, ὡσεί, veluti, ſicut, quemadmodum. Sub eodem verbo caſum antecedenti ſimilem expoſcit. *Cic. in Bruto c.* 74. Ætatis illius iſta fuit laus, tanquam innocentiæ. ¶ Interdum tamen vocabulorum proprietas aliud exigit, ut in ſtatu, & motu localí. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 76. Apud eum ſic fui, tanquam domi meæ. ¶ Admittit etiam partic. *ſic*, vel ante, vel poſt. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Nave ne obirui tanquam fluctu, ſic magnitudine negotii ſinat. *Id. poſt red. ad Quir. c.* 1. Sed tanquam bona valetudo jucundior eſt eis, qui a gravi morbo recreati ſunt, ſic ea omnia deſiderata, magis, quam aſſidue percepta, delectant. ¶ Jungitur etiam verbis. *Plin. l.* 2. *c.* 63. Tanquam ſciamus, hanc eſſe ſolam, quæ nunquam iraſcatur homini. ¶ Quando cum verbis conſtruitur, ſæpe flagitat partic. *ſi*. *Cic. lib.* 2. *Fam. ep.* 15. De Dolabella quod ſcripſi, ſuadeo, videas, tanquam ſi tua res agatur. *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 9. Tanquam enim ſi clauſa ſit Aſia, ſic nihil perfertur ad nos. ¶ Interdum ei additur ſyllabica particula *met*, quæ emphaſim quandam addit ſententiæ. *Plaut. Mil.* 5. 2. 29. Tanquammet genium meum.

Tantalĕus, a, um, Ταντάλειος, quod ad Tantalum ſpectat. *Prop. l.* 2. *el.* 1. *v.* 68. Tantaleo poterit tradere poma manu. ¶ Tantalĕus, i, pro *Tantalus*. *Propert. lib.* 4. *eleg.* 1. Siſyphe mole vaces, taceant Ixionis orbes; Fallax Tantaleo corripiare liquor. Ductum eſt a Græco ταντάλεος, pro τάνταλος.

Tantalĭcus, a, um, ταντάλικος, quod ſpectat ad Tantalum, ſeu Tantali proprium eſt. *Claud. de raptu Proſerp. l.* 2. *v.* 336. Non aqua Tantaliceis ſubducitur invida turis. Alii leg. *Tantaleis*.

Tantalĭdæ, arum, m. pl. Atreus, & Thyeſtes, filii Pelopis, nepotes Tantali. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 627. Tantalidæ fratres abſint, & Jaſonis uxor.

Tantalĭdes, æ, maſc. 1. Pelops filius Tantali. *Ovid. in Ibin.* Tantalides tu ſis, Thereiuſque puer. *Id. l.* 2. *Triſt. eleg.* 1. Quid? non Tantalidæ agitante cupidine currus Piſæam Phrygia vexit eburnus equis? ¶ Item Thyeſtes filius Pelopis, nepos Tantali. *Ovid. l.* 4. *de Ponto*, *el. ult.* Trinacriuſque ſuæ Perſeidos auctor, & aſtat Tantalidæ reducis, Tyndaridoſque Lupus. ¶ Item Agamemnon filius Atrei, vel potius Pliſthenis, pronepos Tantali. *Ovid.* 12. *Met. in fin.* A ſe Tantalides onus, invidiamque removit. *Id. l.* 3. *Faſt.* Reſpicit Tantaliden: eadem Dea tela tenebat, &c.

Tantălis, idis, f. ταντάλις, Niobe filia Tantali. *Ovid.* 6. *Met. v.* 210. Diro convicia facto Tantalis adjecit.

Tantălus, i, maſc. τάνταλος, filius Jovis ſecundi, antiquiſſimus Rex Corinthiorum. Poetæ fabulantur, hunc propter pietatem menſis Deorum dignatum fuiſſe. Fabulæ fortaſſe originem traxit a turris Corinthiæ altitudine, in quam ſiquis aſcendiſſet, videbatur in cœlum aſcendere, & cum Diis eſſe. *Boc. l.* 5. *Gen. Deor.* ¶ Tantalus alter, filius Jovis tertii ex Plote Nympha, pater Pelopis, & Niobes, avus Atrei, Thyeſtis, Pliſthenis, & Lyſidices, proavus Agamemnonis, & Menelai, Rex Phrygiæ. Sceleſtiſſimus fuit. Nam hic Jupiter ille fuiſſe dicitur, qui Ganymedem Trois Regis Dardaniæ filium rapuit, qua de cauſa etiam illi cum Troe bellum fuit, teſte *Euſebio*. Hic præterea, cum Deos convivio excepiſſet, ut eorum divinitatem experiretur, Pelopem filium, membratim diſſectum, coctumque iis appoſuit comedendum. Illi vero, cum abhorruiſſent a cibo, non ſolum abſtinuere, ſed collectis in unum membris puerum in formam priſtinam reduxere, & revocare per Mercurium anima, eam illi reſtituere. Sed cum adverterent, humerum deeſſe puero, quem devoraverat Ceres, loco conſumpti, eburneum refecere. Tantalum autem ad Inferos detruſerunt, ubi perpetua fame & ſiti torqueretur, in puteo immerſus, in quo poma capiti imminerent, quæ cum carpere vellet, elevarentur, aquæ vero ad mentum uſque aſcenderent, quæ, cum ſe ſe inclinans vellet bibere, dilaberentur. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 5. Mento ſummam aquam attingens ſiti enectus Tantalus. ¶ Sunt, qui dicant, hoc tormenti genus Tantalo inditum eſſe, quod Deorum ſecreta mortalibus revelaverit. *Ovid. l.* 2. *Am. el.* 2. Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit. Secundum *Platonem in Cratylo* dictus eſt Tantalus quaſi ταλάντατος, ideſt infeliciſſimus, quod viventi adhuc adverſa plurima, & gravia contigerunt, tandemque patria ejus omnis ſubverſa eſt, defuncto autem ſaxum in caput ſuſpenſum eſt, & ipſi impendet. *Cic. lib.* 4. *Tuſc. qu. c.* 16. Cui miſeriæ proximus eſt is, qui appropinquans aliquod malum metuit, exanimatoſque pendet animi: quam vim mali ſignificantes Poetæ, impendere apud Inferos ſaxum Tantalo faciunt, ob ſcelera, animique impotentiam, & ſuperbiloquentiam. ¶ Tantalus alter, filius Thyeſtæ ex Merope uxore Atrei ejus fratris, qui una cum Pliſthene, & Harpagige fratribus ab Atreo interfectus eſt, & appoſitus eſca patri. *Sen. in Thyeſt.*

Tanti, per *tanto*, περὶ τοσούτου, gen. pretii, & jungitur cum verbis æſtimandi. *Ter. Adelph.* 2. 1. 49. Ubi me dixero dare tanti. *Plaut. Merc.* 2. 4. 22. Tanti quanti poſcit, vin' tanti illam emi? *Cic. de Amic. c.* 16. Ut quanti quiſque ſe ipſe faciat, tanti fiat ab amicis, *tanto ſia ſtimato dagli amici*, *quanto ec.* ¶ Aliquid eſſe tanti, eſt tanti æſtimari, ſeu dignum eſſe, ob quod aliquid fiat. *Cæl. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 14. Tanti non fuit Arſacem capere, Seleuciam expugnare, ut earum rerum, quæ hic geſtæ ſunt, ſpectaculo careres, *non pagò la ſpeſa*. *Cic.* 2. *Catil. c.* 7. Eſt mihi tanti, Quirites, hujus invidiæ tempeſtatem ſubire, dummodo a vobis belli periculum depellatur.

Tantidem, *altrettanto*, tanti etiam, æque magno pretio. *Cic.* 5. *Ver.* Tantidem frumentum emerunt, quanti, &c. *Id. ib.* Coegit Segeſtenſes a Decimo tantidem publica accipere. *Enn. apud Var. l.* 6. *de L. L.* Tantidem quaſi feta canes ſine dentibus latrat.

Tantillus, a, um, *tanto piccolo*, *tanto poco*, dim. a tantulus, quod a tantus. *Ter. Adelph.* 4. 2. Quem ego modo puerum tantillum in manibus geſtavi meis. *Catull. ad Juventium*, 9. Nec poſſum fletibus ullis Tantillum veſtræ demere ſævitiæ. ¶ *Tantillum* accuſativum adverbii more poſitum. *Plaut. Rud.* 4. 4. 106. Si herele tantillum peccaſſis.

Tantiſper, adv. *tanto tempo*, Germ. *ſo lang*, Gall. *tandis que*, Hiſp. *entre tanto que*, μέχρι τ', μέχρις οὗ, tandiu, a *tantus*, & *per*, ubi per eſt paragoge, ut ab ὡς ὥσπερ. Poſtulat poſt ſe *dum*, & *quoad*. *Cic. l.* 2. *de Inv.* Deinde eſt in carcerem deductus, ut ibi eſſet tantiſper, dum culeus, in quem dejectus in profluentem deferretur, compararetur. *Ulp. l.* 3. §. *hoc autem*, *ff. de itin. actuque privat.* Qui vult ire, agere tantiſper, quoad de ſervitute conſtet. ¶ Uſurpatur etiam ſine prædictis particulis, pro aliquanto tempore. *Plaut. Aul.* 4. 5. 6. Tantiſper hic ego ad januam conceſſero. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 13. Totos dies ſcribo, non quo proficiam quid, ſed tantiſper impedior. ¶ Interdum notat interea. *Cic.* 5. *Tuſc.* Sed videro, quid efficiat: tantiſper hoc ipſum magni æſtimo, quod pollicetur. *Liv. l.* 1. *c.* 3. Tantiſper tutela muliebri res Latina, & regnum avitum, paternumque puero ſtetit.

Tanto, adv. *tanto*, τόσῳ, τοσούτῳ, idem ac tantum, niſi quod cum comparativis uſurpatur. *Cic.* 5. *Verr.* Reperietis, quinquies tanto, Judices, amplius iſtum, quam quantum ei in cellam ſumere licitum ſit, civitatibus imperaſſe. *Suet. in Tib.* Tanto magis, quod ab Urbe egrediens, &c. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Quippe major vis tanto, quanto recentior. ¶ Conjungitur etiam cum *ante*. *Cic.* 7. *Ver.* Quod ſi Cleomenes non tanto ante fugiſſet. ¶ Uſurpatur etiam pro *tanti*. *Plin. l.* 12. *c.* 18. Tanto nobis deliciæ, & feminæ conſtant. Hiſi malis, adjectivum eſſe, & ſubaudiri *pretio*. ¶ *Tanto melior* formula eſt laudantis, & approbantis. *Plaut. Perſ.* 2. 5. 25. Omnes ſycophantias comparavi, quo pacto ab lenone auferam hoc argentum. Sa. Tanto melior, *beniſſimo*, *tanto meglio*. *Id. Truc.* 2. 5. *v.* 60. Hem tibi talentum argenti, Philippicum eſt, tene tibi. Ph. Tanto melior: noſter eſto. *Ter. Heaut.* 3. 2. 36. Etenim quo pacto id fieri ſoleat, calleo. Ch. Tanto melior. Adde *Phædr. l.* 3. *fab.* 5. ¶ Conjungitur etiam cum ſuperlativo. *Catull. ep.* 50. Tanto peſſimus omnium poeta, quanto tu optimus omnium patronus.

Tantopĕre, adverb. *tanto*, *sì grandemente*, Germ. *ſo heftig*, Gall. *ſi fort*, Hiſp. *ſi grandemente*, τηλικοῦτον, τοσοῦτον, tantum, tam vehementer, uſque adeo, ex *tantus*, & abl. *opere*. Itaque dividit *Plautus Caſ.* 5. 2. 2. Hoc erat Ecaſtor, quod me tanto vir opere orabat meus. *Cic. pro Mur.* Iſtud neſcio quid, quod tantopere didiciſti. *Id.* 1. *de Orat.* Neque enim tantopere hanc a Craſſo diſputationum deſiderabam, quantopere ejus in cauſis oratione delector.

Tantŭlum, adv. *un tantino*, tam parum, dim. a *tantum*. *Cic.* 7. *Ver. c.* 68. De omnibus nobis ſiquis tantulum de recta regione deflexerit. *Id. ib. c.* 71. Si tantulum oculos dejecerimus, præſto eſſe inſidias.

Tantŭlus, a, um, *sì piccolo*, *sì poco*, tam parvus, dim. a *tantus*. *Cic. de Sen.* Quæ ex fici tantulo grano, aut ex acino vinaceo, aut ex cæterarum frugum, ac ſtirpium minutiſſimis ſeminibus tantos truncos, ramoſque procreat. *Id. Att. l.* 4. Dices, tantula ne in cauſa? *Id. pro R. Am.* Deinde ne tantulo venierint. Subintelligitur *pretio*. ¶ Uſurpatur etiam ſubſtantive, ut cætera adjectiva. *Cic.* 4. *Ver.* Et vendidiſſet, ſi tantulum moræ fuiſſet, quominus ei pecunia illa numeraretur. *Id. pro R. Am.* Si ex eo negotio tantulum in rem ſuam convertiſſet.

Tantum, adv. *tanto*, τοσοῦτον, tantopere, tam vehementer, uſque adeo: cui reſpondet *quantum*. *Plaut. Moſt.* 2. 2. 94. Tu, ut occepiſti, tantum, quantum quis, fuge. *Virg.* 4. *Georg. v.* 101. Nec tantum dulcia, quantum Et liquida. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 1. De fano illo tantum, quantum me amas, velim cogites. ¶ *Tantum abeſſe*, eſt tam longe diſtare. *Cic.* 1. *Off.* Id autem tantum abeſt ab officio, ut nihil magis officio poſſit eſſe contrarium, *tanto è lontano*, *che anzi* ec. *Id.* 4. *Acad.* Tantum abeſſe dicebat, ut id conſentaneum eſſet, ut maxime etiam repugnaret. ¶ Ponitur etiam pro ſolum. *Cic. pro Mur.* Nihil dicam arrogantius, tantum dicam, &c. ¶ *Tantum non*, eſt ſolum non, locutio uſitata de re non plane peracta, pro fere, fermo, propemodum, *quaſi*, *poco meno che*. *Liv. l.* 4. *c.* 2. Et cum hoſtes tantum non arceſſierint. *Suet. in Tib. cap.* 11. Tantum non adverſis tempeſtatibus Rhodum enavigavit. ¶ *Tantum quod*, eſt vix dum. *Suet. in Aug. c.* 96. Navis Alexandrina, quæ tantum quod appulerat, *allora allora*. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 23. Tantum quod ex Arpinati veneram, cum mihi a te literæ redditæ ſunt, *appena io era ritornato*, *che* ec. ¶ Significat etiam *ſolum quod*. *Cic.* 3. *Verr. c.* 43. Tantum quod hominem non nominat, cauſam quidem totam perſcribit. *Id. Verr.* 5. *c.* 53. Tantum quod aratoribus Metellus obſides non dedit. Alii hic leg. *tantum non*.

Tantummŏdo, adv. *ſolamente*, μόνον, μόνως, ſolum. *Cic.* 3. *de Orat.* Neque eum oratorem tantummodo, ſed hominem non putant. *Id. pro Syll.* Quæ omnia ſuppreſſa voce dixit, tantummodo ut vos, qui ea probabatis, poſſetis exaudire.

Tantundem. V. Tantuſdem.

Tantus, a, um, *tanto*, *così grande*, Germ. *ſo groſſ*, Gall. *ſi grand*, Hiſp. *tanto*,

tanto grande, τόσος, τηλικοῦτος, tam magnus, vel tam parvus, a *tam*, anovetſo m in n, euphoniæ cauſa. *Cic.* 2. *de Divin.* Sol major ne, quam terra ſit, an tantus, quantus videatur. ¶ Sæpe abſolute ponitur, ſine relativo *quantus*, quod tamen facile poteſt intelligi. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 16. Tantus natu Deorum neſcio nomine. *così vecchio*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Hi tanti ignes, tamque multi. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Urbs tanta, atque talis. ¶ Sæpe conjunctivum regit cum partic. *ut*. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 10. Sin autem aut non erit iſtic bellum, aut tantum erit, ut vos, aut ſucceſſores parvis additis copiis ſuſtinere poſſint. *h. e.* tam parvum. ¶ Poteſt aliquis, aſſumere poſt ſe etiam particulam *quod*, ex illo *Cic. pro Cæl.* 1. 1. Miretur profecto, quæ ſit tanta atrocitas hujuſce cauſæ, quod diebus feſtis, ludiſque publicis hoc judicium exerceatur. Sed illud *quod*, ſi recte attendas, ab adject. *tanto* minime pendet. ¶ Uſurpatur etiam ſubſtantive, ut cætera adjectiva. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Præſidii tantum eſt, ut ne murus quidem cingi poſſit. ¶ *In tantum*, eſt tantopere, vel uſque adeo, eatenus. *Virg.* 6. *Æn.* Nec puer Iliaca quiſquam de gente Latinos in tantum ſpe tollet avos. *Sen. lib.* 2. *de Benef.* Quomodo danti in tantum producenda notitia eſt muneris ſui, in quantum delectaturo eſt, cui datur. *Plin. l.* 10. *c.* 53. Quædam aves in tantum pariunt, ut effœtæ moriantur, *tanto ſpeſſo, che etc.* ¶ *Tantum eſt*, elegans formula, cum ſignificamus, nihil amplius reſtare. *Terent. Eun.* 5. 5. 26. Numquid eſt aliud mali reliquum? Pa. Tantum eſt, *tanto, e non più*. *Plaut. Merc.* 1. 2. 12. Numquid amplius? Ly. tantum eſt. ¶ *Tantus* pro *tam*. *Plaut. Amph.* 5. 1. 5. Tanta mira facta ſunt in ædibus. ¶ *Tanti* pro *tot*. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 57. Quaſi mihi non ſexcenta tanta ſoleant credier. *Cajus l.* 64. *Dig. de legat.* 1. Quod ſi minus, in tantos quanti inveniantur. *Valer. Flac. l.* 5. *v.* 635. quid tantæ coeunt in prælia gentes?

Tantuſdem, tantadem, tantundem, *altrettanto*, τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο, æque tantus, æque multus. *Ulp. l. ſi pro parte, ff. de in rem verſo:* Si decem in rem domini verterit, & poſtea tantundem ſummam a domino mutuatus ſit. ¶ Fere uſurpatur ſubſtantive. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 19. Quæ morte, teſtamentove ejus tantundem capiat, quantum omnes hæredes. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 43. Undique enim ad Inferos tantundem viæ eſt. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 36. Si tibi ſubiti nihil eſt, tantundem eſt mihi.

Taos, m. 2. gemmæ genus, a ταώς, *pavo*, quia pavoni ſimilis eſt. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Taos pavoni eſt ſimilis, item aſpidi, quam vocari chelidoniam invenio.

Tapanta, τὰ πάντα, omnia Græca, vox latinis literis ſcripta legitur apud *Petron. in Satyr.* Trimalchionis tapanta eſt. Loquitur *Petron.* de uxore cujuſdam divitis, quæ viri animum ita ſibi ſubegerat, ut in omnibus imperaret. V. integrum locum in voce *Quare*.

Tapes, etis, m. *tapeto*, Germ. *teppich*, Gall. *tapis*, Hiſp. *alhombra*, *tapete*, τάπης, τάπις, idem ac *aulæum*, h. e. veſtis ſtragula, variis coloribus intexta, qua aulæum parietes, pavimenta, menſæ, nonnunquam etiam lecti ſternuntur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 358. Crateraſque ſimul, pulchroſque tapetas. *Id. l.* 10. Qui forte tapetibus altis Exſtructus toto perflabat pectore ſomnum. ¶ Rectus caſus *tapes* non eſt in uſu.

Tapēte, is, n. idem ac tapes. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 14. Neque Alexandrina belluata conchyliata tapetia. Ubi *tapetia belluata* vocat, ut Græci ζωωτά, hoc eſt in quibus ζῶα, ſive belluæ ſunt acupictæ.

Tapētum, i, n. idem ac tapes. *Virg.* 7. *Æn. v.* 277. Inſtratos oſtro alipedes, pictiſque tapetis.

Tapinōma, atis, n. *umiltà*, *baſſezza di dire*, dictio humilis, ταπείνωμα. *Sidon. l.* 4. *ep.* 3. O eloquium non exilis, ſed ſubtilis ingenii, quod nec per ſcaturigines hyperbolicas intumeſcit, nec per tapinomata depreſſa tenuatur.

Tapinophroneſis, ταπεινοφρόνησις, vox Græca, quæ animi demiſſionem, ſeu abjectionem ſignificat, *viltà*, *abbaſſezza d' animo*, a ταπεινός, *humilis*, & φρονέω, *ſapio*, *ſentio*. Uſurpatur a *Tert. adverſ. Pſych. c.* 12.

Tapinōſis, eos, f. 3. ταπείνωσις, humiliatio, a ταπεινόω, *humilio*. Hoc nomine appellatur vitium Grammaticale, cum rei magnitudo, vel dignitas verbi humilitate deprimitur, ſeu minuitur, ut ſiquis parricidam vocet hominem nequam. *Virg.* 1. *Æn.* Apparent rari nantes in gurgite vaſto. *Ubi Servius:* In gurgite vaſto, Tapinoſis eſt, ideſt rei magnæ humilis expoſitio. Prudenter tamen Virgilius humilitatem ſermonis epitheto plenumque ſubleuat, ut hoc loco *Vaſto* addidit.

Taprobăna, ſeu Taprobane, f. 1. *Ceylan*, *Ceylon*, *Zeilan*, inc. *Tenaſirin*, ideſt terra deliciarum, inſ. ampla Aſiæ, & Indiæ intra Gangem, in mari Indico, in ora ſinus Gangetici, prope prom. Commarium, & partem Auſtralem peninſulæ Indiæ cis Gangem, a qua tantum dirimitur freto *Manaar*. Nobilis eſt felici aromatum proventu. Affluit margaritis, & etiam gemmis, ac auro, maxime apud Palæogonos pop. Lucet ibi Canopus, ſidus clarum, & ampliſſimum. Homines corporum magnitudine alios antecellunt, cærulei oculis, atroci viſu, terrifico ſono vocis. Vivunt ultra centum annos. *Avien. in periegeſ. v.* 777. Inſula Taprobane gignit tetros elephantas, Et ſuper aſtriferi torretur ſidere cancri. *Plin. l.* 7. *c.* 2. In Taprobana inſula longiſſimam vitam ſine ulla corporis languore traduci. *V. eund. l.* 6. *c.* 22.

Tappulla, lex quædam convivalis ficto nomine, & jocoſo carmine conſcripta a Valerio Valentino. *Lucil. apud Feſt.*

Tarandus, m. 2. τάρανδος, animal apud Scythas. *Plin. l.* 8. *c.* 34. Mutat colores Scytharum tarandus, nec aliud ex iis, quæ pilo veſtiuntur, niſi in Indis lycaon, cui jubata traditur cervix. *Et paucis interjectis:* Tarando magnitudo, quæ bovi, caput majus cervino, nec abſimile, cornua ramoſa, ungulæ biſidæ, villus magnitudine urſorum. Sed cum libuit ſui coloris eſſe, aſini ſimilis eſt. Tergori tanta duritia, ut thoraces ex eo faciant. Colorem omnium arborum, fruticum, florum, locorumque reddit metuens, in quibus latet, ideoque raro capitur. Mirum eſſet, habitum tam multiplicem dari, mirabilius & villo.

Taranis, m. 3. dicebatur Jupiter a Gallis, cui humano ſanguine litabant. *Lucan. l.* 1. *v.* 446. Et Taranis Scythiæ non mitior ara Dianæ.

Taras, antis, m. τάρας, filius Neptuni, qui primus Tarentum condidiſſe creditur, & a nomine ſuo appellaſſe. Græce enim Tarentum τάρας dicitur. *Bocc. l. in. Gen.*

Taras, antis, m. *Tara*, fl. Magnæ Græciæ, qui oritur apud Maſſafram opp. & in ſin. Tarentinum apud Tarentum urb. cui nomen dedit, influit. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 1. *v.* 103.

Taratalla. *Martial. l.* 1. *ep.* 51. Si tibi Miſtyllus cocus, Æmiliane, vocatur, Dicetur quare non Taratalla mihi? Horum verſuum hæc eſt ſententia: Æmilianus quidam coquum ſuum Miſtyllum vocabat, ducto fortaſſe nomine ab illo *Homeri* verſu *Iliad.* 1. μίστυλλον τ' ἄρα τ' ἄλλα. h. e. ſecabant autem & alias res. Cur non liceat, inquit *Martialis*, quemadmodum tibi a primo verbo illius carminis, ita mihi a ſequentibus nomen coquo imponere, & *Taratalla* appellare?

Taratantāra, f. 1. vox tubæ, ab Ennio ficta. *Serv. in* 9. *Æn.* in eum verſum: At tuba terribilem ſonitum procul ære ſonoro. Hemiſtichium, inquit, *Ennii*. Nam ſequentia iſte mutavit. Ille enim ad exprimendum tubæ ſonum ait *taratantara*. Et multa hujuſmodi *Virgilius*, cum aſpera invenerit, mutat.

Tarcho, & Tarchon, ontis, m. τάρχων, dux, & aruſpex Hetruriæ, qui Æneæ ſuppetias tulit adverſus Turnum, & Rutulos. *Virg.* 8. *Æn. v.* 603. Haud procul hinc Tarcho, & Tyrrheni tuta tenebant Caſtra locis. *Id.* 10. *Æn. v.* 299. Effatus Tarchon ſocii conſurgere tonſis, &c. *Id.* 11. *Æn. v.* 727. Tarchontem in prælia ſæva, &c.

Tardabĭlis, is, adject. tardus, torpeſcens, ut tardabilis rigor. *Tertull. de anim. c.* 43.

Tardatus, a, um, *tardato*, *ritardato*, βραδυνθείς, particip. a tardor. *Virg.* 5. *Æn.* At non tardatus caſu, neque territus heros Acrior ad pugnam redit. *Cic. ad Brut.* Si ea, quæ ex tempore ſuſcepta ſunt, ut agerentur, non tardata, & procraſtinata ſunt. *Plin. l.* 8. *c.* 8. Ac præacuta bipenni hoc crure tardato. h. e. debilitato.

Tarde, adv. *tardamente*, *tardi*, Germ. *langſamlich*, Gall. *tard*, *lentement*, Hiſp. *tardamente*, ὀψέ, βραδέως, lente, pigre, cunctanter. *Cic. lib.* 14. *Fam. ep.* 15. Cum ſane adverſis ventis uſi eſſemus, tardeque, & incommode navigaſſemus. ¶ Accipitur aliquando pro ſero, hoc eſt veſpertino, vel nocturno tempore. *Cicer. pro Mil.* Videte nunc illum primum egredientem e villa ſubito. Cur veſperi? quid neceſſe eſt tarde? ¶ Comp. tardius, ſup. tardiſſime. *Cic.* 4. *Acad.* Inimicorum calumnia triennio tardius, quam debuerat, triumphavit. *Id. l.* 2. *Fam.* Quo & propter longinquitatem, & propter latrocinia tardiſſime omnia perferuntur.

Tardeſco, is, n. 3. *divenire tardo*, βραδύνομαι, tardus fio. *Lucret. l.* 3. *v.* 480. Tardeſcit lingua, madet mens.

Tardigemŭlus, la, um, adject. tarde, & lente gemens. *Nævius apud Gell. l.* 19. *cap.* 7. Tardigemulo ſenio oppreſſus. Alii leg. *tardigenulo*, ut ſit a *tardus*, & *genu*, & idem ſignificet quod *tardigradus*.

Tardigrădus, a, um, *che va tardi*, βραδύπους, qui tarde graditur. *Cic.* 2. *de Div. cap.* 64. *ex Pacuv.* Quadrupes tardigrada, agreſtis, humilis, aſpera.

Tardilŏquus, a, um, βραδύγλωσσος, qui tarde loquitur. *Sen. ep.* 40. Summa ſummarum hæc erit, tardiloquum te eſſe jubeo.

Tardĭpes, edis, o. 3. βραδύπους, qui tarde incedit, aut claudicat, epithetum Vulcani, qui claudus eſſe dicitur. *Catull. in annales Voluſii* 34. 2. Electiſſima peſſimi Poetæ Scripta tardipedi Deo daturum. ideſt igni. *Col. l.* 10. *circa fin.* Quin & tardipedi ſacris jam rite ſolutis.

Tardĭtas, atis, f. *tardanza*, ד׳חא, Ger. *langſamkeit*, Gal. *tardiveté*, Hiſp. *tardanza*, βραδυτής, qualitas celeritati contraria, pigritia, cunctatio, mora. *Cic. pro Rab. perd. reo c.* 7. Non ad inſequendum ſibi tarditatem pedum, ſed ad fugiendum impedimento fore putabat. *Idem de Univ.* Quæ in octo curſibus celeritatas, tarditateſque declararet. *Id.* 10 *Orat. c.* 68. Tarditas ingenii, *ingegno non pronto*.

Tardities, ei, f. 5. idem ac tarditas, apud vet. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 866. Multa amittuntur tarditie, & ſocordia.

Tardĭtūdo, inis, f. idem ac tarditas, apud vet. *Plaut. Pœn.* 3. 1. 29. Podagroſi eſſe, ut vicerits cochleam tarditudine.

Tardiuſcŭlus, a, um, ὑποβράδυς, aliquantum tardus, dim. a tardus. *Ter. Heaut.* 3. 2. Eſt illa Clitiæ ſervus tardiuſculus.

Tardo, as, a. 1. *ritardare*, עכב, Ger. *aufhalten*, *ſaumen*, Gall. *retarder*, Hiſp. *detener*, *retardar*, βραδύνω, moror, remoror, moram alicui injicio, tarditatem affero. Uſurpatur cum acc. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Atque ut eorum auxilia tardaret. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Mea quidem tibi non ignota dubitatio aut impedire profectionem meam videbatur, aut certe tardare. *Id.* 11. *Phil.* Vereor, ne exercitus quoque noſtri tardentur animi. ¶ Vel cum infinitivo. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 42. Reliqui hos timore propius adire tardarentur. ¶ Tranſlate ponitur pro reprimere. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Quo facilius impetum Cæſaris tardaret. ¶ Eſt etiam neutrum abſolutum, & ſignificat moram trahere. *Cic. ad Brut. ep.* 18. An tardare, & commorari te melius eſſet tibi.

Tardus, a, um, *tardo*, עצל, German. *lanſam*, Gall. *tardif*, Hiſp. *tardo*, βραδύς, cunctator, cunctabundus, ſerus, remiſſus, piger, iners. *Cic.* 2. *de Inv.* Formoſus, an deformis, velox, an tardus ſit. *Id. de clar. Orat. c.* 59. Tardum eſſe in cogitando. *Id.* 1. *Off.* Ad injuriam tardiores. *Ovid.* 8. *Metam.* Tardus ætate. *Plin. l.* 9. *c.* 42. Tardiſſimi piſcium. ¶ Cum infinito. *Sil. lib.* 3. *v.* 235. docilis fallendi, & nectere tectos Nunquam tarda dolos. ¶ Tardæ noctes dicuntur hibernæ a *Virg.* 2. *Georg. v.* 482. & *Æn. v.* 750. quæ diu ſuper terras morantur, & tarde recedunt: Contra tardos menſes æſtivos appellat *Georg.* 1. *verſ.* 32. qui dies habent longiores. ¶ Per tranſlationem ad animi, vel ingenii tarditatem refertur, & accipitur pro hebeti, cui ingenium non eſt promptum. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 5. Sed quia omnis indociles quidam, tardique ſunt. *Id.* 3. *Agr.* Sed quem veſtrum tam tardo ingenio fore putavit, &c. ¶ Item pro difficili. *Plin. l.* 25. *c.* 1. Quippe cum ſi tardum dictu, pluribus proſit, aut noceat. ¶ Quandoque ponitur pro perſeveranti, & diuturno. *Virg.* 2. *Georg.* Media fert triſtes ſuccos, tardumque ſaporem Felicis mali. Sic *Nonnus*. *Servius* vero interpretatur ſaporem tardum, vix ſenſibilem. ¶ Quandoque pro denſo, ut creſſo. *Virg.* 5. *Æn.* Udo ſub robore vivit Stupa vomens tardum fumum.

Tarentinus, a, um, *Tarentino*, ταραντῖνος, quod ad Tarentum ſpectat, vel in Tarento eſt, vel in Tarentinis agris creſcit. ¶ *Tarentini equites*, qui longe jaculari conſueverunt. *Ælian. non longe a principio libri de inſtruendis aciebus:* Tarentinorum duo ſunt genera. Nam alii longius jaculantur, & ob eam rem equites jaculatores dicuntur, & *Tarentini* ſpeciali vocabulo: alii, cum ſemel, aut bis jaculum miſerint, quo leviori utuntur, manus de cætero cum adverſario conſerunt, & cominus pugnare incipiunt, non ſecus, quam quos haſtatos appellari retulimus. *Leves* hos nominari ſolitum eſt. Ergo Tarentinorum alii *Tarentini* nomine ſuo vocantur, qui de longe jaculari conſueverunt, alii *Leves*, qui pugnam cominus ſubeunt. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 19. Quæ de Tarentinis in militia laboravi, ea tibi grata eſſe gaudeo. *Liv. l.* 35. Dein Cretenſes auxiliares, & quos Tarentinos vocabant equites, binos ſecum trahentes equos. *Et infra*, Luce orta, Cretenſium levis armatura, & Tarentini equites ſuper torrentem prælium commiſerunt. ¶ Tarentinus ſinus, *Golfo di Taranto*, ſinus Magnæ Græciæ, pars maris Jonii, inter duo promontoria, Japygium ad Bor. & Lacinium ad Auſtr. & inter Calabriam citeriorem, Baſilicatam, & Terram Hydruntinam, prov. Regni Neapolitani. Sic dicitur a Tarento urbe in ejus intimo receſſu. ¶ *Bellum Tarentinum*, quod Romani cum Tarentinis geſſerunt, anno Urbis 472. cum illi claſſem Romanam diripuiſſent, & Legatos Romanorum, qui ea de re miſſi fuerant queſtum, contumeliis affeciſſent. ¶ *Tarentina nux*, quæ in agro Tarentino naſcitur. Eſt e juglandium genere, adeo fragili putamine, & ita mollis, ut vix attrectata rumpatur. Sed tamen Tarentinarum nucum duo genera ſunt, unum fragili putamine, alterum duro. *Plin. l.* 15. *c.* 22. ¶ Sunt etiam nuces pineæ Tarentinæ. *Plin. l.* 15. *c.* 10. Harum genus alterum Tarentinum, digitis fragili putamine, aviumque furto in arbore. ¶ Similiter Tarentinæ caſtaneæ, Tarentina pyra, Tarentinæ ficus, Tarentinæ vina, Tarentinæ myrti, Tarentinæ cypreſſi, &c. quæ in agro Tarentino proveniunt. *Plin. lib.* 15. *cap.* 23. *Id. lib.* 25. *c.* 17. *Colum. l.* 5. *c.* 10. ¶ *Venenum Tarentinum*, eſt purpura Tarentina, quæ rubedinis pluſculum

lum habet. *Horat. lib.* 2. *ep.* 1. Lana Tarentino violas imitata veneno.

Tarentum, i, n. *Taranto*, Τάρας, urbs ampla Magnæ Græciæ, in Meſſapia, ſeu Calabria prov. in Salentinorum confinio, olim clariſſima Reſpublica, quæ cum Romanis bellum gerere auſa fuit, cum arce permunita, & portu olim capaciſſimo. Condita fuit, & nominata a Taranto filio Neptuni. Deinde eſt amplificata, expulſis incolis, a Spartanis, ideſt a Partheniis, anno U. C. 45. ſeu 47. duce Phalanto, vel Palanto, quod idem proditum eſt a *Juſtino lib.* 3. & 20. & *Virgilius* ſignificat *lib.* 3. *Æn.* dum ait: *Hinc ſinus Herculei (ſi vera eſt fama) Tarenti cernitur*, hoc eſt, a Spartanis aucti, & habitati, ex quorum gente Hercules fuit. Quidam putant ſic appellari a Sabina voce *tarentum*, quæ illis molle ſignificat, propterea quod in agro Tarentino & nuces juglandes, & nuces pineæ, & lanæ molliſſimæ proveniunt. Hinc *Horat. lib.* 2. *ſat.* 4. Pectinibus patulis jactat ſe molle Tarentum. Ex hac urbe ortum traxerunt cives illuſtres, Ariſtoxenus Muſicus, Ariſtotelis familiaris, Rinthon Tragicus, & Comicus, Iccus Medicus, & Archyta ſummus Mathematicus. Tarenti obiit M. Pacuvius Tragœdiographus, patria Brunduſinus. ¶ Ceterum ejus incolæ ſeſe molles fuere, & deliciis dediti. Hinc imbelle Tarentum dictum eſt ab *Horat. l.* 1. *ep.* 7. ¶ Tarentus fem. genere, *Sidon. carm.* 5. *v.* 435. Ipſaque, quæ petiis, tropidaverat uncta Tarentus.

Taranates, m. 3. Taranates, pop. Sabinorum, quorum opp. Taranum, *Tarano*, ad Himelam fl. apud montem Severum, & Cures.

Tarmes, itis, m. vermis genus, a τέτρημαι, præterito verbi τείρω, tero, exedit tarmes, ut ait *Feſtus*, item lignum, ut ex his Plauti verbis colligitur *Moſtell.* 3. 2. 140. Poſtes ambo ab infimo tarmes ſecat.

Tarpeja, æ, f. 1. Tarpeia, virgo Romana, filia Sp. Tarpeji, regnante Romulo. Cum Sabini propter raptas virgines bellum Romanis intuliſſent, duce T. Tatio Rege, & caſtra inter Quirinalem, & Saturnium, ſeu Capitolinum collem poſuiſſent, ſequenti die præteriere radices Capitolii, ut explorarent, ſiqua forte collis pars vel clam, vel vi aperta capi poſſet. Hos Tarpeja, cujus patri loci illius cuſtodia mandata erat, de ſublimi aſpiciebat, quam, ut Fabius, & Cincius ſcribunt, cupido cepit armillarum, quas in ſiniſtris brachiis illi geſtabant, & anulorum, quos in digitis ferebant. Sed, ut L. Piſo tradit, virginem præclari facinoris cupido incedit, ut hoſtes armis denudatos ſuis civibus objiceret. Itaque per occultum colloquium cum Sabinis pacta, proditurum ſe arcem, ſi pro mercede quidquid in ſiniſtro brachio geſtabant, ſibi dediſſent, aperta clanculum portula, noctu eos cepet; cumque pro armillis & auro, eorum ſcuta ex pacto popoſciſſet, irati Sabini ſcutis in eam injectis obruere. *Liv. l.* 1. *c.* 11. paulo aliter rem narrat. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 678. arciſque via Tarpeja recluſa, Digna animam pœna congeſtis exuit armis.

Tarpeius mons, Rupes Tarpeja, Tarpejum ſaxum, [illegible], mons Romæ, idem, qui antea Saturnius, & poſtea Capitolinus, ita dictus a Tarpeja filia Sp. Tarpeji, quæ cum Sabinis arcem in eo ædificatam prodidiſſet, eorum ſcutis obruta, ibidem ſepulta eſt. *Virg.* 8. *Æn.* Hinc ad Tarpejam ſedem, & Capitolia ducit, aurea nunc, olim ſylveſtribus horrida dumis. *Propert. l.* 4. *eleg.* 1. Tarpejus pater. h. e. Jupiter. ¶ Tarpeiæ coronæ ſunt, quas obtinebant ii, qui victores in ludis Jovi Capitolino dicatis fuiſſent. *Martial. l.* 9. *ep.* 41. Sic Tarpejæ quercus. h. e. corona a quercu. *Id. l.* 4. *ep.* 54. ¶ De *Tarpeja lege*, cujus meminit *Feſt. in voce Peculatus*, diximus in *Aterna*.

Tarquinienſis, & ſe, o. 3. quod ad Tarquinios urbem ſpectat, ut Ager Tarquinienſis. *Plin. lib.* 7. *c.* 52. Qui in Tarquinienſi feras paſcere inſtituit. ¶ Tarquinienſis lacus, idem qui Sabatus, ſive Sabatius, ſive Sabatinus, ita dictus a Tarquiniis urbe vicina. *Plin. l.* 2. *cap.* 95. In Tarquinienſi lacu magno Italiæ duo nemora circumferuntur, nunc triquetram figuram edentia, nunc rotundam complexu, ventis impellentibus, quadratam nunquam.

Tarquinii, orum, m. pl. familia Romæ Regalis, ex qua fuere L. Tarquinius Priſcus Rex, L. Tarquinius Superbus Rex, L. Tarquinius Collatinus, &c. *Virg.* 6. *Æn.* Vis & Tarquinios Reges, animamque ſuperbam Ultoris Bruti.

Tarquinii, orum, m. pl. Tarquiniæ *Ptolemæo*, Tarquinia *Antonino*, olim Tarchona, ſeu Tarcona, *Tarquene*, ſeu *la Tarquinia*; vulgo *la Turchina*, [illegible], colonia, & urbs Hetruriæ, ultra lacum Sabatinum, qui & Tarquinienſis dictus eſt. Condita fuit hæc urbs a Tarchonte, qui Æneæ opem contra Turnum tulit, & Tarchona ab illo nominata. Progreſſu temporis dicta eſt Tarquinia, & Tarquinii. Aliqui ſcribunt Tarquiniam eſſe appellatam a Tarquinio Priſco Rege. Sed potius Rex ab urbe nomen accepit, ut *Collatinus* a *Collatia*.

Tarquitius, a, um, adject. a Tarquitiis familia Romana, ut Tarquitiæ ſcalæ, quas Tarquinius ſuperbus fecerat. *Feſtus*. Al. leg. *Tarquiniæ* eod. ſenſu.

Tarracina, æ, f. oppidum Volſcorum, idem quod Anxur. *Plin. l.* 3. *c.* 5. ¶ Apud *Liv. l.* 4. *c.* 59. eſt Tarracinæ, arum. ¶ Legitur & *Terracina*.

Tarraco, onis, f. *Tarragona*, Ταῤῥάκων, urbs, olim colonia Romanorum, Hiſpaniæ citerioris, in ora Catalauniæ, & maris Mediterranei, in tumulo, ad oſtia Tulcis fl. cum portu, media inter Barcinonem ad Bor. & Dertuſam ad Mer. Condita eſt a Scipionibus, dum in Hiſpania bellum gererent. Ab ea tertia Hiſpaniæ pars nomen Tarraconenſis accepit. Abundat vino optimo. *Mart. l.* 13. *ep.* 118. Tarraco Campano tantum ceſſura Lyæo, Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

Tarraconenſis, ſe, adject. a Tarracone, ut Tarraconenſis regio. *Plin. l.* 3. *c.* 1. & 3.

Tarſenſis, ſe, adject. a Tarſo oppido, ut Tarſenſe pelagus. *Col. l.* 8. *c.* 16. ¶ Tarſenſes, ejus urbis incolæ. *Cic. l.* 5. *ad Attic. ep.* 52.

Tarſus, i, Ταρσός, *Tarſo*, Ciliciæ metropolis, apud oſtia Cydni fluvii, a Perſeo ædificata, patria ſuis D. Pauli Apoſtoli. De ea meminere *Lucan. l.* 3. & *Plin. l.* 5. *c.* 27.

Tartarĕus, a, um, *infernale*, ταρτάρειος, quod ad tartarum ſpectat. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 9. ex *Poeta*: Hæc e tartarea tenebriſca abſtractum plaga Tricipitem eduxit hydra generatum canem. *Virg. Æn. l.* 7. Cornuque recurvo Tartaream intendit vocem. h. e. terribilem, aut fortem, inquit *Servius*. ¶ Tartareæ ſorores, h. e. Furiæ. *Stat.* 3. *Theb. v.* 66.

Tartarĭnus, a, um, ταρταρώδης, horrendus, terribilis. *Feſt.* Tartarino cum dixit Ennius, horrendo, & terribili Verrius vult accipi, a Tartaro, qui locat apud Inferos. *Enn. apud Varron. l.* 6. *de L. L.* Corpore tartarino prognata palude virago.

Tartărus, i, m. & in plurali tartara, orum, n. *inferno*, [illegible], Germ. *die hölle*, Gal. *les enfers*, Hiſp. *infierno*, ὁ τάρταρος, τὰ τάρταρα, locus profundiſſimus inferorum, ex quo Acheron fluvius erumpit. *Serv. ad Æn.* 6. *v.* 135. & 595. ¶ Poetæ fabulantur, eſſe filium Terræ ſios patrem. Fortaſſe eſt a ταράττω, *perturbo*, [illegible], quam originationem affert Etymologus. ideſt quia quæ in ipſo ſunt, omnia perturbata, & confuſa ſunt. Plutarchus lib. de primo frigido ita ſcribit, [illegible] *pere*, [illegible] Ideſt, Tartarus hic a frigore appellatus eſt. Atque id oſtendit quoque Heſiodus, dicens, tartarum aeroſum, ſive obſcurum, Et qui horrore concutiuntur, ac tremunt, dicuntur tartarizare. ¶ Eſt etiam Tartarus fluvius Italiæ in regione Veronenſi, *il Tartaro*, qui ex Atheſi in Padum decurrit, ex quo unam ex Padi oſtiis Tartarum a *Plin. l.* 3. *c.* 16. vocatur. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 9.

Tarteſſiacus, a, um, adject. a Tarteſſo urbe. *Sil. lib.* 16. *v.* 124. Ad Tarteſſiacos tendis per litora poſtus.

Tarteſſius, a, um, adject. Tarteſſiacus. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 416. Preſſerat occiduus Tarteſſia litora Phœbus.

Tarteſſus, f. 2. *Tariffa*, urbs Hiſp. Bæticæ in ora freti Herculei, contra Mauritaniam Ting. alio nomine *Carteja*. Ibi feles maximæ gignuntur, ut *Felis Tarteſſia* ſit in proverbium deducta, de copia rerum. ¶ Poetæ uſurpant in occaſus ſolis deſcriptione. *Silius l.* 3. *v.* 399. Tarteſſia ſtabulantis conſcia Phœbo. ¶ Etiam Gadium inſula Tarteſſus dicta eſt. *Plin. l.* 4. *c. penult.*

Tarviſāni montes, qui prope Tarviſium ſunt a parte Septentrionali, ex quibus *Plinius* ſcribit *l.* 3. *c.* 18. Silim fluvium oriri.

Tarviſium, ii, n. Tarviſus Venantio Fortunato, olim Tauriſium, *Treviſe*, *Trevigi*, [illegible], urbs Venetiæ, Marchiæ Tarviſinæ caput, ad Silim fl. Nomen accepit a tauro beſtia, quod indigenæ illi, qui ab Antenore ex ſuis ſedibus exturbati ſunt, ubi ille Patavium condere ſtatuit, taurum quendam ferum dimiſerunt, ut ubi ille conſiſteret, urbem ſibi novam conſtruerent, quod & fecerant. Pop. Tarviſini. *Fortunatus in vita S. Martini l.* 4. Qua nova Tarviſus reſidet, ſi molliter intrans.

Tarus, m. 2. *il Taro*, fl. rapidiſſimus Galliæ Togatæ, qui ex Apennino M. in Padum per Æmiliam, & agrum Parmenſem decurrit, Æmiliam ſecant. *Plin. l.* 3. *c.* 16.

Taſconium, ii, n. terra alba ſimilis argillæ, ex qua catini fiunt, in quibus coquitur aurum. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Catini fiunt ex taſconio. Hæc eſt terra alba ſimilis argillæ. Neque enim alia afflatum, ignemque, & ardentem materiam tolerat.

Tat. V. Tatæ.

Tata, æ, m. pater, vox puerorum, qua illi utuntur, cum patrem vocant, ut mammam appellant matrem. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 97. Cum cibum, ac potionem buas, ac papas vocent, & matrem mammam, patrem tatam. *Martial. l.* 1. *ep.* 101. Mammas, atque tatas habet Afra, ſed ipſa tatarum Dici, & mammarum maxima mamma poteſt. ¶ Ponitur & pro nutritore, educatore. *Inſcript. apud Fabret. p.* 145. Saturnino pater, & Phœbus tata fecerunt. *Alia apud Gruter. p.* 662. *n.* 6. Elpidius Pamphilus Platoni tatæ ſuo bene merenti fecit.

Tatæ, interjectio eſt admirantis. *Plaut. Trucul.* 3. 2. 18. Tatæ! ecquis eſt? Alii leg. Tat. quæ vox legitur & apud *Chariſ. l.* 2. *ex Nævio* quemadmodum & *tatat*: quæ omnes eundem ſenſum habere videntur, ſunt tamen perantiquæ, ut idem *Chariſ.* ibidem notat. ¶ Eſt etiam tatæ particula exultantis, & joculariter exclamantis. *Id. Stic.* 5. 7. 3. Fac tu hoc modo. St. at tu hoc modo, Sa. babæ! St. tatæ! Sa. papæ? St. pax! Deſcribit *Plautus* ſaltantium ſervorum jocos.

Tatienſes, ium, m. 3. una ex tribus Tribubus Populi Romani regnante Romulo, ideſt Sabini illi, qui T. Tatii Regis ductu bellum Romanis propter virginum raptum intulerunt, deinde fœdere percuſſo domicilium Romam tranſtulerunt. Dicti ſunt a T. Tatio. *Varro l.* 4. *de L. L. Pedian. in* 3. *Verr.* ¶ Aliqui dicunt fuiſſe ſecundam Equitum centuriam, quæ ex centum Sabinis equitibus conſtabat. *Liv. l.* 1. & *Aurel. Victor. de Vir. Illuſtr. Ovid.* 3. *Faſt.* Quin etiam partes totidem Tatienſibus illa, Quoſque vocant Ramnes, Luceribuſque dedit.

Tatius, m. 2. Sabinorum Rex, qui ob Sabinarum Virginum raptum, bellum Romanis intulit. Proditione Tarpejæ virginis Capitolio capto, ex ſuperiore loco adverſus Romanos in aciem deſcendit. Cum aliquandiu acerrime, ſed varia victoria pugnatum eſſet, tandem diremto interventu Sabinarum mulierum prælio, pax ita convenit, ut Sabini in urbem, Tatius in Regni partem acciperetur. Regnavit in montibus Capitolio, & Quirinali, ut Romulus in Palatino, & Cœlio. Sed breve imperium obtinuit. Nam cum ejus propinqui Legatos Laurentium pulſaſſent, eamque injuriam ille inultam reliquiſſet, illorum pœnam in ſe convertit. Cum Lavinium ad ſolemne ſacrificium veniſſet, concurſu oppidanorum facto, ibi interfectus. *Dionyſ. Hal. Ant. lib.* 2. & *Liv. lib.* 1. *Virg.* 8. *Æn.* Subitoque novum conſurgere bellum Romulidis, Tatioque ſeni, Curibuſque ſeveris.

Tattæus, a, um, ταττᾶιος, quod ad Tattam lacum Phrygiæ Magnæ ſpectat, ut Tattæus ſal, qui & Phrygios, oculis præcipue utilis. *Plin. l.* 31. *c.* 7.

Tau, V. *Al.*

Taura, æ, f. *vacca ſterile*, Ger. *unfruchtbare kuh*, Gal. *vache taurelière*, Hiſp. *machorra*, τάυρα, vacca ſterilis. *Varro l.* 2. *de re ruſt. c.* 5. Quæ ſterilis eſt vacca, taura appellatur. *Feſt.* Tauras vaccas ſteriles appellabant, ait Verrius, quæ non magis pariant, quam tauri. Sed vero ſimilius ſic, ex Græco dictas, quia Græci vaccas ταύρας appellant. *Col. l.* 6. *c.* 22. Et utique tauræ, quæ locum occupant fœcundarum, ablegandæ.

Taurĕa, æ, f. 1. *nervo de bue*, Ger. *peitſch*, Gall. *nerf de boeuf*, Hiſp. *nervio de buey*, ταυρέα, ταυρεία, ſcutica e corio bubulo confecta, a ταῦρος, taurus. *Juven. ſat.* 6. *v.* 491. taurea punit Continuo flexi crimen, facinuſque capilli. *Tertull. l. ad Martyres c. ult.* Alii inter venatorum taureas patientiſſimis ſcapulis inambulaverunt.

Taurĕus, a, um, *di toro*. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 342. Et feriunt molles taurea terga manus.

Tauri, m. 2. Tauro-Scythæ, pop. Scythiæ parvæ, in Sarmatia Europæa, qui Tauricam Cherſoneſum incolaere, ubi & Dromum Achillis peninſ. & tractum inter Carcinitem ſin. ad Or. & Boryſthen. oſt. ad Occ. Fuerunt omnino inhoſpitales, moribuſque immaniſſimis. Hoſpites omnes Dianæ ſolebant immolare, cujus ſacrificii primus auctor Thoas fuiſſe perhibetur, unde & Diana ipſa Thoantea dicitur. *Herodotus tamen l.* 4. auctor eſt, non Dianam eſſe, ſed Iphigeniam Agamemnonis filiam, cui Tauri humanas victimas ſolebant immolare, naufragos præſertim, & Græcos, quovis caſu illuc delatos, quorum poſt preces peractas caput clava feriebant, truncum de rupe detrudebant, caput cruci affigebant. Hoſtibus autem in bello captis, aut prælio occiſis capita præcidebant, & perticæ ſuffixa, quam maxime ſublimia ſupra fumarium ſtatuebant, exiſtimantes hoc ad totius domus tutelam, cuſtodiamque pertinere.

Taurica Cherſoneſus, olim Gazaria, *Straboni* Scythica Cherſoneſus, *Appiano* Cherſoneſus Pontica, *Plinio* Peninſula Taurorum. *Tartaria minore*, Gazaria, nunc *Crimske*, al. *Perekopska*, [illegible], peninſ. in fine Europæ, ita dicta a Tauris pop. qui eam incoluerunt, vel quia ſita eſt ſub Tauro ſidere. Stephanus vocatam ſcribit, quod ibi Oſiris tauros junxerit ad arandam terram.

Tauricornis, ne, adject. *chi ha le corna di toro*. *Prudent. in Rom. v.* 225. Salutat Tonantem tauricornem ludunt. h. e. Jovem in taurum verſum ad rapiendam Europen.

Tauricus, a, um, ταυρικός, quod ad Tauros ſpectat. *Ovid. lib.* 3. *de Pon-*

æ, *el.* 2. Cultaque Oreſteæ Taurica terra Deæ. *Id. 4. Triſt. el. 4.* Nec procul a nobis locus eſt, ubi Taurica diro Cæde pharetratæ paſcitur ara Deæ. V. *Tauri*.

Taurifer, a, um, ταυροφόρος, quod magnum taurorum habet proventum, ut Campi tauriferi, in quibus magna taurorum paſcitur copia. *Lucan. l. 1. v. 473.* Tauriferis ubi ſe Mevania campis Explicat.

Tauriformis, & me, o. 3. *che ha forma di toro*, ταυρόμορφος, formam tauri habens. *Hor. l. 4. od. 14.* Sic tauriformis volvitur Aufidus. *Tauriformem* appellat, vel quia flumina taurinis cornibus pinguntur, ut ait *Servius*, vel quia in modum ruentis tauri exundat, & ripas urget: vel quia murmur labentium aquarum mugitus taurorum imitatur: vel denique quia ripæ fluminum plerumque tortuoſæ ſunt inſtar cornuum taurinorum.

Taurigĕnus, a, um, quod ex tauro genitum eſt. *Accius* apud *Macrob. l. 6. Saturn. c. 5.* Taurigeno ſemine ortum fuiſſe, an humano.

Tauri, maſc. 2. Ταύρεια, *Βουφόνια*, ludi apud Romanos, in circo Flaminio, in honorem Deorum inferorum. *Feſt.* Taurii ludi inſtituti Diis inferis ex hac cauſa videntur. Tarquinio (ſuperbo) regnante cum magna incidiſſet peſtilentia in mulieres gravidas, carumque fœtus infecti ſunt ex carne divendita populo taurorum immolatorum. Ob hoc ludi Taurei appellati ſunt, & ſiunt in circo Flaminio, ne intra muros evocentur Dii inferi. Sed Taurios ludos Varro ait vocari, quod eis ludis diſcipulus pendens a doctore in crudo corio tauri ſolitus ſit impelli, atque aſque eo inibi cogi docere, quoad conſiſteret, & ſola virtute talorum conſtaret pedum firmitas. Hæc *Feſtus*.

Taurilia, um, n. 3. ludi Romani, iidem qui Taurii. *Liv. l. 39. c. 22.* Per eos dies ludi Taurilia per biduum facti religionis cauſa. ¶ Eſt etiam Taurilia vicus in montibus Euganeis non longe ab Apono. V. *Euganei colles*.

Taurini, m. 2. pop. Italiæ, in Gallia Subalpina, ad radices Alpium Cottiarum inter Seguſinos, Salaſſos, Libicos, Vagiennos, & Brigantios, a Suerris remotiores, in eo tractu, ubi nunc pars propria Pedemontii, verſus Taurinum, & pars Bor. Marchionatus Salutiarum.

Taurinum, n. 2. Auguſta Taurinorum, Tauraſia, Taurania, Colonia Taurina, *Torino*, urbs Galliæ ſubalpinæ, tantiſper a Pado fl. in planitie fertili admodum, & irrigua, ubi Duria in Padum cedit, permunita, quæ in dies evadit amplior, & ſplendidior, cum arce firmiſſima, ac pulcherrima, ſedes Principis Pedemontani, Ducis Sabaudiæ, ac regionis totius Pedemontanæ conventus juridici.

Taurinus, a, um, adject. ad Taurinos populos pertinens. *Silius lib. 3. v. 646.* Taurinis ductor ſtatuit tentoria campis.

Taurinus, a, um, *di toro*, Germ. *von ſtier*, *oder ochſen*, Gall. *de taureau*, Hiſp. *de toro*, ταύρειος, quod ex tauro eſt, ut Tergum taurinum, ideſt corium tauro detractum. *Virg. 1. Æn.* Taurino poſſent quantum circumdare tergo. *Plin. l. 22. c. 13.* Item vitiligines, verrucas, ſtrumas, & ſimilia cum bitumine, & adipe ſuillo, ac taurino ſevo.

Taurisci, maſc. 2. pop. Pannoniæ ſup. quorum regio *Steymarck*, pars Stiriæ Or. in conf. Hungariæ, ubi urbes Patovio, Variana Caſtra, Solentium. ¶ Item pop. Alpini, in fin. Helvetiorum, apud Alpes ſummas, & ortum Rhodani, quorum urbs *Uren*, ita dicta ab uris, qui ſunt genus taurorum, primus Helvetiorum conventus, qui ex Italia in Helvetiam proficiſcentibus occurrit, inter Adulam M. & Lucernam urb. ¶ Sunt & Taurisci, pop. Norici, Alpini, inter Vacorium, ſeu Villacum, & Saliſburgum, Alpes Noricas incolentes, in plures tractus diviſi, *krumler Tauern*, alibi *Felber Tauern*, & alibi *Rauriſ. Tauern*. ¶ Carni quoque Taurisci Plinio dicuntur, qui Carnicas alpes incolunt. *Plin. l. 3. c. 20. & 25.*

Taurobelita, æ, fem. Dianæ cognomen inde ductum, quod a Tauris Scythiæ populis humano ſanguine ei ſacrificaretur. *Inſcript. apud Grut. pag. 309. n. 2.*

Taurobolĭātus, a, um, particip. deponentis forma a *taurobolior*, *aris*, h. e. qui taurobolion fecit. *Lamprid. in Heliog. c. 7.* Matris Deum ſacra accepit, & tauroboliatus eſt, ut typum eriperet, & alia ſacra, quæ penitus habentur condita.

Taurobolĭum, ii, n. ταυροβόλιον, ſacrificium taurorum, qui in ſacris Matris Deum Cybeles immolabantur, quemadmodum Criobolium, ſacrificium arietum. Hinc taurobolium (vel *tauropolium*: nam & hoc modo legitur in *vet. inſcriptionib.*) *facere* apud *Gruter.* in *Inſcript. pag. 30. & 31.* & *Taurobolium accipere*, h. e. in ſacris Matris Deum initiari. Qui taurobolium accipiebat, & conſecrandus erat, in ſcrobem profundam demittebatur. Deinde ſcrobs ipſa tabulis ſternebatur, quæ multis foraminibus pertuſæ erant: ſuper has tabulas taurus auratis cornibus immolabatur, cujus ſanguis per foramina defluens, oculis, naribus, capite, toto denique corpore a ſubjecto homine excipiebatur, qui expiari hac ratione dicebatur, luſtrarique adeo, ut viginti totos annos purus mundusque eſſe diceretur. V. Salmaſ. *in Lamprid. in Heliogab. c. 7.*

Tauromĭnitānus, a, um, adjectiv. a Tauromenio, ut Taurominitana ſedes. *Sil. l. 4. v. 257.* ¶ Taurominitani, orum, ejus urbis incolæ. *Cic. 4. Verr. c. 66.*

Tauromĭnĭum, n. 2. Tauromenium, *Taormina*, urbs Siciliæ, cum portu in ora Or. in valle Demonæ, in planitie. Mare ibi adjacens euripum facit ſæpius die ac nocte reciprocans, quam aliis in locis. *Plin. l. 2. c. 97.* Hinc Taurominitanam charybdim nominat *Lucan. l. 4. v. 461.* ¶ Ager circa hanc urbem fertilis eſt vini inter generoſiora enumerati ab eodem *Plin. l. 14. c. 2. & 6.*

Tauropolĭum. V. Taurobolium.

Taurubulæ, arum, f. ita appellatur a *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 129.* via Herculea ſeptem ſtadiorum apud Lucrinum traducendorum boum cauſa deducta.

Taurŭlus, i, m. *piccol toro*. *Petron. in fragment. Tragur.*

Taurūnum, urbs Pannoniæ inf. in conf. Mœſiæ a confluentia Savi in Danubium 3. M. P. ex cujus ruinis crevit in viciniis urbs Albe Græca, Hungaris antiquis Alba Bulgarica, recentioribus *Nandor Alba*, German. *Griechs Weiſſenbur*, Ital. *Belgrado*, Gall. *Belgrade*, Slavis *Beograd*, in Servia regione, ad rad. collis, permunita, ampla, cum arce valida. Anno 1717. a Principe Eugenio expugnata eſt, & in Caroli VI. Imperatoris ditionem redacta.

Taurus, i, m. *toro*, *bue*, שׁוֹר, Germ. *ſtier*, Gall. *taureau*, Hiſpan. *toro*, ταῦρος, mas in genere bubulo, & vaccarum admiſſarius. *Virg. 3. Georg.* Atque ideo tauros procul, atque in ſola relegant Paſcua. ¶ Accipitur & pro quocunque forti bove. *Virgil. 1. Georg.* Ergo age, terræ Pingue ſolum primis extemplo a menſibus anni Fortes invertant tauri. ¶ Item pro ſtatua, ſive ſimulacro, aut imagine bovis, qualis fuit taurus ille, quem Perillus effecit, quemque Phalaridi Tyranno Agrigentinorum in Sicilia dono dedit, ut eo ad homines torquendos uteretur, quem cruciatum ipſe Perillus Tyranni juſſu primum expertus eſt. *Cic. 6. Verr.* Ille nobilis taurus, quem Phalaris habuiſſe dicitur. *Ovid. l. 5. Triſt. el. 12.* Utque dedit juſtas tauri fabricator aheni, Sic ego do pœnas artibus ipſe meis. ¶ Taurus etiam eſt ſignum Zodiaci, conſtans ex triginta tribus ſtellis. Hic eſt taurus ille, cujus imagine Jupiter Europam rapuit, & ex Phœnice in Cretam tranſvexit. *Virgil. 1. Georg.* Candidus auratis aperit cum cornibus annum Taurus. ¶ In cauda tauri ſunt ſtellæ illæ, quæ appellantur Vergiliæ, in fronte Hyades, vel Suculæ. *Plin. l. 2. c. 41.* ¶ Accipitur quoque pro radice arboris. *Quintil. l. 8. c. 2.* Sicut in his, quæ homonyma dicuntur, ut taurus animal ne ſit, an mons, an ſignum in cœlo, an nomen hominis, an radix arboris, niſi diſtinctum non intelligitur. ¶ Item pro avicula ex genere cardualium, ita dicta, quod taurorum mugitus imitetur, præſertim in agro Arelatenſi. *Plin. l. 10. c. 42.* Eſt quæ boum mugitus imitetur, in Arelatenſi agro, taurus appellata, alioquin parva. ¶ Item dicitur de ſcarabeis terreſtribus. *Plin. l. 30. cap. 5.* Tauri vocantur ſcarabei terreſtres ricinis ſimiles, nomen cornicula dedere. Alii pediculos terræ vocant. ¶ Item taurus, & Græce ταῦρος ſignificat ὄῤῥον, ideſt partem illam, quæ eſt inter podicem, & ſcrotum, quomodo exponit Euſtathius, vel τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός, ideſt membrum pudendum viri, prout interpretatur Suidas: unde apud Ariſtophanem ἄταυρος dicitur virgo intacta. *Diomed. l. 2. c. de amphibol.* Cum taurum, nec ſcias, utrum de armento, an obſcœnam corporis partem, an montem, qui eſt in Cilicia, an qui eſt in ſideribus, taurum dicamus. *Feſt.* in *Solitaurilia*. Atque harum hoſtiarum omnium (puta tauri, arietis, verris) immolati ſunt tauri, quæ pars ſcilicet cæditur in caſtratione. ¶ Item ficta farinacea. *Feſt. ſive Paull.* Tauri verbenæque in commentario ſacrorum ſignificant ficta farinacea.

Taurus, i, m. Ταῦρος, vir Berytius, Philoſophus Platonicus, A. Gellii familiaris. Floruit ſub Antonino Pio. Scripſit de differentia ſectarum Platonis, & Ariſtotelis, de corporeis, & incorporeis, & alia. Laudatur ſæpe ab *eod. Gell. in noctib. Atticis*.

Taurus, maſc. 2. *Tauro*, ὁ Ταῦρος, mons maximus Aſiæ, qui a Lycia ad Occ. uſque ad extremos Seres in Or. perducitur, pater multarum montium per Aſiam ad Boream, & ad Auſtrum exporrecturus, quos utrimque velut ramenta emittit. Varia pro locorum diverſitate nomina adſumit. Nam in Lycia Gragus dicitur, in Pamphylia Coraceſius, & Sarpedon, in Cilicia Taurus, vulgo *Corsman*, in Armenia min. Antitaurus, inde Mons arrum, in Syria Amanus, in Meſopotamia Chabaras, in M[illegible] tamiæ, & Armeniæ majoris confinio Niphates, in Armenia major. Pariedrus, & Gordiæus, ac Moſchicus, in Colchide Coraxicus, in Iberia, & Albania, Caucaſus, in Media Zagrus, in conf. Aſſyriæ ult. Oro[illegible], Jaſonius, Coronus, & Choatras, in Parthia Paraſhoatras ad Mer. in Carmania Strongylos, in Hyrcania Coronus, in Margiana Sariphus, in Bactriana Paropamiſus, in Scythia Imaus, inter Scythiam, & Indiam Emodus. In Cilicia adeo nivibus obruitur, ut ante menſem Junium, teſte *Cic. l. 5. ad Att. ep. ult.* tranſiri nequeat. ¶ Item mons Germaniæ, in fin. Carnorum. Item mons Sarmatiæ Europææ, juxta Mæotidem pal. ¶ Item mons Tauricæ Cherſoneſi, unde Tauri pop. & ipſa peninſ. Taurica. ¶ Item *el Tor*, mons Arabiæ Petrææ, ad ſin. Arabicum, cum opp. cogn.

Tautologia, æ, f. ταυτολογία, Græce eſt ejuſdem rei eloquium, ejuſdem ſententiæ per alia, atque alia verba expreſſio: Figura apud Poetas frequens, qua res eadem multis verbis idem ſignificantibus amplicatur. Hujuſmodi eſt illa apud *Virg. 1. Æn.* Quem ſi fata virum ſervant, ſi veſcitur aura Ætherea, neque adhuc crudelibus occubat umbris.

Taus, m. 2. Taeus, Tava, ias. *Tay*, al. *Surbeck*, al. *Sour Eski*, fl. amplus Scotiæ, illam bifariam ſecans, nempe in Septentrionalem, ſeu Trans-Taanum, & in Meridionalem, ſeu Cis-Taanam. Oritur in Albania prov. ex Grampio M. & Lacum Taeum efficit, deinde in Atholia prov. aliquot auctus fluviis, per Perthiam prov. fluit, tandem rigata Abernethea, in Oceanum Germ. ſe exonerat.

Tax, τὰξ, vox ficta, ſtrepitum verberum exprimens. *Plaut. Perſa, a. 2. ſc. 3. verſ. 12.* Tax, tax tergo meo erit. Muncer critici, in quibuſdam MSS. legi *tax tax*.

Taxa, æ, f. lauri quædam ſpecies. *Plin. l. 15. c. 30.*

Taxatio, onis, f. *taſſazione*, *ſtima*, τίμησις, actus taxandi. *Plin. l. 9. c. 35.* At illa corollarium id eſſe, conſumpturamque ſe ea in cœna taxationem confirmans, &c. *Id. l. 13. c. 15.* Interiit nuper incendio a Cethegis deſcendens. H.S. quatuordecim permutata, latifundii taxatione, ſi quis prædia tanti mercari mallet.

Taxator, oris, m. qui aliquem maledictis tangit. *Feſt.* in *Taxat*.

Taxatus, a, um, nom. particip. *taſſato*, *ſtimato*. *Sueton.* in *Calig. c. 38.* Cognoſcebat de talibus cauſis, taxato prius modo ſummæ. *Flor. l. 2. c. 6.* Modii duo anulorum Carthaginem miſſi, dignitas equeſtris taxata menſura.

Taxĕa, æ, f. *lardo*, laridum apud Gallos. *Afran.* apud *Iſid. l. 20. c. 2.*

Taxĕus, a, um, adject. qui eſt a taxo arbore, ut taxea ſilva. *Stat. l. 5. Silv. 5. v. 64.*

Taxĭcus, a, um, adject. ad taxum arborem pertinens, ut *taxica venena*, quæ quidam talem fuiſſe putarunt, quæ nunc *toxica*, teſte *Plin. l. 16. c. 10.*

Taxila, orum, n. pl. urbs magna Indiæ cit. inter Indum, & Hydaſpem, forte *Cambaia*, in Regno Cambaico, vel interius *Cnor*. In hac urbe, teſte Philoſtrato, Apollonius invenit elephantem, quem vittis, & myrteis coronis indigenæ ornabant. Eum autem regionis illius homines eſſe dicebant, qui pro Rege Poro contra Alexandrum pugnaverat: quem idcirco Alexander Soli dicavit, torques aureos circa cornua adaptans. Pop. Taxilæ. *Plin. l. 6. c. 20.*

Taxillus, i, m. idem ac talus, apud vet. unde nomen talus per Syncopen factum eſt. *Cic. in Or. c. 45.* Quare literam etiam e maxillis, & taxillis, & vexillo, & paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis evellit.

Taxim, is, it, c. 3. tetigero, vel tetigerim, futurum ſubjunctivi, apud veteres, ab antiquo *tago*, pro *tango*, ut *faxim*, pro *fecero*, vel *fecerim*. *Varro apud Non. c. 2. n. 816.* Ne meum taxis liberum.

Taxim, adverb. *pian piano*, ſenſim, & quaſi tangendo ſæpius, apud vet. *Pompon. apud Non. c. 2. n. 840.* Adoptatu clandeſtino taxim perſpectavi pertentum. Adde *Varr. ib. c. 2. n. 234.*

Taxo, as, a. 1. ψηλαφάω, preſſius, crebriuſque quicquam tango, a *tago* pro *tango*, ut *vexo* a *veho*. *Gell. l. 2. c. 6. Macrob. l. 6. c. 7. & Feſtus.* ¶ Tranſlate ſumitur pro notare, reprehendere, vituperare. *Suet. in Aug.* Sed etiam ut nummularii nepotem ſic taxat Auguſtum. *Plin. l. 15. c. 15.* Eadem cauſa in piris taxatur ſuperbiæ cognomine. ¶ Metaleptice accipitur pro æſtimare, *taſſare*, הֶעֱרִיךְ, Germ. *wurdigen*, Gall. *taxer*, Hiſp. *taſſar*, τιμάω. Id inde eſt, quia ad æſtimandum, ponderandumque crebro tactu, ac tractatu opus ſit. *Plin. l. 17. cap. 1.* Illius, qui frugiferum tanti taxaverant. *Id. l. 33. c. 11.* Talentum Atticum XVI. M. taxat Varro. *Senec. de conſol. ad Marc. c. 19.* Tanti quodque malum eſt, quanti illud taxavimus.

Taxus, xi, f. σμῖλαξ, arbor abieti ſimilis, baccaſque ferens, quibus lethale venenum ineſt, præcipue in Hiſpania, & Arcadia. *Virg. 9. Ecl.* Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos. *Plin. l. 16. c. 10.* (Similis abieti ſit, & piceæ) minimum aſpecta eſt, ne quid prætereatur, taxus, minime virens, graciliſque, & triſtis, ac dira, nullo ſucco, ex omnibus ſola baccifera. Mas noxii fructu. Lethale quippe baccis, in Hiſpania præcipue, venenum ineſt. Vaſa etiam viatoria ex ea vinis in Gallia facta, mortifera fuiſſe compertum eſt. Hanc Sextius ſmilacem a Græcis vocari dicit, & eſſe in Arcadia tam præſentis veneni, ut qui obdormiant

ſub

Digitized by Google

ſub ea, cibumve capiant, moriuntur. Sunt qui & taxica hinc appellata dicant venena, quæ nunc toxica dicimus, quibus ſagittæ tinguntur. Repertum innoxiam fieri, ſi in ipſam arborem clavus æreus adigatur. ¶ Ob noxiam vim inter ferales habetur, ideoque Inferis tribuitur. *Sil. l.* 13. *v.* 595. Vaſta comas, nemoroſaque brachia fundit Taxus, Cocyti nigra frondoſior umbra. *Lucan. lib.* 6. *v.* 645. *de Dite*. Phœbo non pervia taxus opacat.

Taygĕte, es, vel Taygeta, æ, f. 1. Ταϋγέτη, filia Agenoris, ex qua Jupiter Lacedæmonem genuit urbis ſibi cognominis conditorem, eſto ſint qui Taygetæ filium Atlantis, item qui Semeles filium faciant. *Bocc. l.* 6. *Gen. Deor.* ¶ Taygete altera, filia Atlantis, & Plejones, una Plejadum. *Ovid.* 4. *Faſt. Virgil.* 4. *Georg. v.* 232. Taygete ſimul os terris oſtendit honeſtum Plejas, &c.

Taygĕtus, maſc. & Taygeta, orum, mons Laconicæ, apud Eurotam fl. & Spartam urb. Amyclis imminens, unde Amyclæus dicitur, non ille quidem admodum magnus, ſed tamen excelſus, & erectus, ſacer Libero Patri, ut tradit *Serv. in* 2. *Geor.* item Caſtori, & Polluci, qui in ejus radicibus nati dicuntur, quod & Homerus aſſerit in Hymnis. *Virgil.* 2. *Georg.* O ubi campi, Sperchiuſque, & virginibus bacchata Lacænis Taygeta. *Claudian. de bello Getico*. Culmina Taygeti trepidæ vidiſtis Amyclæ. *Lucan. l.* 4. Gelidique inculta juventus Taygeti. ¶ Hujus montis bona pars cum terræ motu corruiſſet, Spartam oppreſſit. *Cicer.* 1. *de Divin.* & *Plin. l.* 2. *c.* 79.

T ANTE E.

Te, ſyllabica adjectio, quæ extra compoſitionem nihil ſignificat, in compoſitione autem aliquid addit ſignificationi dictionis, cum qua componitur, ut *Tute ad feciſti*, idest tu ipſe per te, & non per alium. *Cic. l.* 1. *Fam.* Ut tute mihi præcepiſti.

Teānum, & Theanum, i, n. cognomento Sidicinum, *Tiano*, col. & urbs Campaniæ, in colle, inter Cales & Sueſſam. ¶ Teanum alterum Apulum cognomine, *Tiano*, al. *Civitate*, urbs Apuliæ Dauniæ, apud Frentanorum fines, in monte Apennino, inter Luterium ad Or. & Larinum in Corum.

Tearus, m. 2. fl. Thraciæ, qui ex 38. fontibus manat, partim calidis, partim frigidis, & in Contadeſdum amnem influit, qui in Agrianem illabitur, & cum eo in Hebrum. Ad hunc fluvium cum perveniſſet Darius I. Hyſtaſpis filius, aquis ejus delectatus, triduum ibi commoratus eſt, columnamque erexit cum elogio ejus laudes continente. *Herod. l.* 4.

Teāte, neut. 3. *Chieti*, urbs Marrucinorum caput, in Aprutio cit. in lim. ulterioris, ad Aternum flu. in colle, media inter Anxanum ad Eur. & Atriam ad Bor. *Sil. l.* 17. *v.* 454. Marrucina domus, clarumque Theate ferebat.

Teatini, orum, n. populi Marrucinorum Teates incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Tebe, æ, f. *colle*, collis, Sabinorum linguæ. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 1.

Techna, æ, f. *arte*, *artifizio*, *furberia*, חכמה, Germ. *betrug*, Gall. *fineſſe*, Hiſp. *arte para enganar*, τέχνη, Græca vox eſt, quam Latine artem, ſeu artificium interpretari poſſumus. Utuntur hac voce & Latini, ſed fere in deteriorem partem, pro dolo, aſtutia, impoſture, fraude, ſive fallacia. *Ter. Heaut.* 3. 2. 62. Falli te ſinas technis per ſervulum. Adde *Plaut. Moſtell.* 3. 1. 29.

Technĭcus, a, um, τεχνικός, artificioſus. *Quinctil. l.* 2. *c.* 3. *ſub finem*: Et velut decretis technicorum tutos putent. h. e. eorum, qui omnino artem ſequuntur.

Technopægnĭon, ii, τεχνοπαίγνιον, ludus artificioſus, a τέχνη, *ars*, & παίγνιον, *ludus*. *Auſonius* hoc nomine inſcripſit carmen ſuum, quod eſt *Idyll.* 12. in cujus præfatione ad Pacatum Proconſ. Technopægnion, inquit, nomen dedi, ne aut ludum laboranti, aut artem crederes defuiſſe ludenti. Continet autem illud carmen verſus monoſyllaba finitos, & interdum etiam inceptos, omneſque multa arte compoſitos.

Technophyon, n. 2. τεχνοφυον, artium officina, παρὰ τὸ φύειν τὰς τέχνας, h. e. a producendis artibus. *Suet. in Aug. c.* 72. Erat illi locus in edito ſingularis, quem Syracuſas, & technophyum vocabat.

Tecolĭthus, i, gemma nucleo olivæ ſimilis. *Solin. c.* 50.

Tecte, adverb. *occultamente*, *oſcuramente*, *copertamente*, κρυφίως, latenter, occulte, cui contrarium eſt aperte. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. Et tamen ob illa aperte, tecte quicquid eſt datum, libenter accepi. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Quod tu in epiſtola appellas ſuo nomine, ille tectius ponens.

Tectonĭcus, a, um, adject. ad ædificia, vel ad ædificandum pertinens, a Græco τέκτων, *fabricans*. *Auſon. in Moſell. v.* 298. Quis potis innumeros cultus, habituſque locorum Pandere, tectonicas per ſingula prædia formas, *i diſſegni delle fabbriche*.

Tector, oris, m. *chi imbianca*, *o incroſta i muri*, Germ. *vergipſer*, Gall. *qui enduit les paroies*, Hiſp. *encalador*, *enyeſſador*, [illegible], qui opus tectorium parieti inducit. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 2. Quem nec pictor, nec tector vidit unquam. *Tertul. de Idolol c.* 8. Albarius tector, *imbiancatore*.

Tectorĭŏlum, li, n. parvum tectorium. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Bella tectoriola: dic ergo etiam pavimenta iſto modo: non potes.

Tectorĭum, ii, n. *intonicato*, *e intonacato*, *ſtucco*, *ſmalto*, operimentum parietum, vel ſoli, a tegendo, quia eo parietes, et ſolum loricarent, ut loquitur *Varro l.* 1. *de R. R.* Conſtabat tectorium opere albario, arenato, & marmorato. Albarium fiebat ex gypſo, aut pura calce: arenatum dicebatur arena cum calce, marmoratum arena cum marmore tuſo. Inductio tectorii *trulliſſatio* dicebatur, quia fieret trulla. Plura de his vide apud *Vitruvium*, & ad eum *Philandrum l.* 7. *c.* 3. & *Budeum in Pand. ad l. quod ſi ſervus*, §. 1. *ff. de in rem verſo*. *Cic.* 5. *Verr. c.* 55. Dico eſſe, ex qua tantum tectorium vetus deletum ſit, & novum inductum. *Id. Attic. l.* 1. *ep.* 6. Quos in tectorio atrioli poſſim includere. *Plin. l.* 36. *cap.* 23. Tectorium, niſi ter arenato, & bis marmorato inductum eſt, non ſatis ſplendoris habet. *Vitruv. loc. cit.* Tectorio udo colores inducere, *dipingere a muro freſco*. ¶ Sumitur etiam pro fuco, quo mulieres faciem illinunt. *Juven. ſat.* 6. *v.* 466. Tandem aperit vultum, & tectoria prima reponit. ¶ Tranſlate tectorium linguæ ponitur pro ſermone ſimulato. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 25. Pulſa dignoſcere cautus, Quid ſolidum crepet, & pictæ tectoria linguæ.

Tectorĭus, a, um, σκεπαστικός, κονιατικός, quod ad tegendum pertinet. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 26. Neque id opere tectorio exornari, nec Hermas hos, quos vocant, licebat imponi, *intonacare*. *Plaut. Mil.* 2. 7. 18. Tectorius peniculus. h. e. penicillus, quo parietem dealbantur.

Tectoſages, maſc. Tectoſagæ, pop. Germaniæ, juxta Hercyniam ſylvam, quorum adhuc extat veſtigium arx *Teck*, in Duc. VVirtembergenſi. ¶ Tectoſages item, & Tectoſagi pop. Galliæ Narb. verſus Garumnam flu. inter Volcas Arecomicos, Heleuteros, Conſoranos, & Auſcios, ubi hodie pars Orientalis, ſeu ſuperior Occitaniæ. quorum urbes fuerunt Narbo, Toloſa, Carcaſo, Biterræ, Agatha, Nemauſus. Hi olim Gallorum omnium fortiſſimi habiti ſunt, qui cum domi multitudine abundarent, relictis ſedibus, per Græciam tunc gentium victricem in Aſiam penetrarunt, & ſupra Phrygiam in uberrimis Cappadociæ campis conſederunt. ¶ Igitur Tectoſages, populi etiam Galatiæ in Aſia fuerunt, quorum urbes Ancyra, Olenus, Corbeuntus.

Tectŭlum, li, n. parvum tectum. *Hieronym. ep.* 47. *ad matr. & fil. a med.* Ne maledici homines ſub uno tectulo vos manentes, lectulum quoque criminentur habere communem.

Tectum, cti, n. *tetto*, *coperto*, *caſa*, גג, Germ. *dach*, Gal. *toit*, Hiſp. *tejado*, ὄροφος, ſumma pars domus, qua cæteræ teguntur, a *tectum* ſupino verbi *tego*. *Cic. in Brut.* Sed Athenienſium quoque plus interfuit firma tecta in domiciliis habere, quam Minervæ ſignum ex ebore pulcherrimum. ¶ Per Synecdochen ponitur pro domo. *Cic. ad Lepiam, l.* 6. *Fam.* Si modo tecti ſatis eſt ad comitatum noſtrum recipiendum. *Virg.* 1. *Æn.* Quare agite, o tectis juvenes ſuccedite noſtris.

Tectūra, æ, f. tectorium, cruſta calcis, marmoris contuſi, aut alterius materiæ, quæ parietibus ſuperinducitur. *Pallad. l.* 1. *tit.* 15. Parietum tectura ſic fiet fortis, & nitida. Adde *ibid. tit.* 17.

Tectus, a, um, *coperto*, מכסה, Germ. *bedeckt*, Gal. *couvert*, Hiſp. *cubierto*, σκεπαζόμενος, opertus, partic. a tegor. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quarum aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ. *Et infra*: Ut tecti, ut veſtiti, ut ſalvi eſſe poſſemus. ¶ *Tectæ oves*, eædem, quæ a patria Tarentinæ, ſive Græcæ dicebantur, quæ, quod molliſſimam ferrent lanam, pellibus tectæ paſcebantur, ne vellera aut conſpurcarentur, aut dumis adhæreſcerent. Qua de re vide *Col. l.* 7. *c.* 4. *Plin. l.* 8. *c.* 47. Ovium ſumma genera duo, & tectum, & colonicum: illud mollius; hoc in paſtuis delicatius. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro defenſo, protecto. *Cic. pro L. Man.* Propterea quod pericula facile, ut hominem præſtare oportet, innocentia tecti pellemus. ¶ Item pro ſecreto, occulto, obſcuro. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Itaque tectis verbis ea ad te ſcripſi, quæ apertiſſimis agunt Stoici. *Id. pro R. Am. c.* 36. Huc accedit, quod paulo tamen occultius, atque tectius veſtra iſta cupiditas eſſet. *Id.* 2. *de Orat. c.* 73. Unum te in dicendo videri tectiſſimum, ideſt prudentiſſimum, qui tua conſilia maxime tegeres; vel minime apertum vulneribus adverſarii; & qui minime detegeres id, quod in cauſa lateret mali. *Id. pro Dejot. c.* 6. Quis conſideratior illo? quis tectior? quis prudentior?

Tecum. V. Tu.

Teda. V. Tæda.

Tedanĭum, n. 2. Tedanius, *Zermagna*, al. *Odrio*, flu. Liburniæ, qui Liburniam ab Japidia ſeparat, & in mare Hadriaticum inter Seniam ad Occ. & Vegium ad Or. influit.

Tedigniloquĭdes, vox a *Plauto* ficta *Perſ.* 2. 1. 22. ſignificat, loquens digna de te.

Tegĕa, f. 1. & Tegeum, i, neut. ſecundum *Servium*, *Mucli*, *Muchli*, urbs Peloponneſi, in Arcadia, ubi oſſa Oreſtis gigantis Olympiade 58. inventa ſunt. Tegeæ floruit Ariſtarchus Poeta, Euripidis contemporaneus, qui tragœdias ſcripſit 70. vixitque annos 80. ¶ Tegea altera, Tege, opp. medit. Africæ, apud fin. Numidicum.

Tegeæus, & Tegēus, a, um, adject. a Tegea, ponitur pro Arcadico. *Virg.* 1. *Georg. v.* 18. *de Pane*. Adſis o Tegeæe favens. *Id.* 5. *Æn. v.* 299. Alter ab Arcadia, Tegeæ de ſanguine gentis.

Tegeātes, um, m. 3. Tegeæ oppidi incolæ. *Steph.*

Tegeatĭcus, a, um, adject. a Tegea oppido, idem eſt quod Arcadius. *Stat. l.* 1. *Silv.* 2. *v.* 18. Et de Mænalia volucer Tegeaticus umbra. h. e. Mercurius, qui in Arcadia natus eſt.

Tegeătis, idis, adject. fœmininum, quæ eſt ex Tegea Arcadiæ urbe, vel ex Arcadia. *Silius l.* 13. *v.* 329. cæſa Tegeatide capra.

Teges, etis, fem. φορμός, φορμίς, ſtraguli genus, quem & ſtoream appellant, ex ulva, ſive ſcirpo, aut ſparto, in lodicis ſimilitudinem, quo viliores utuntur, a *tego*. *Varro de R. R. l.* 1. *c.* 22. Sicque ſiunt de cannabi, lino, junco, palma, ſcirpo, ut funes, reſtes, tegetes. *Plin. l.* 21. *c.* 18. Similia præcipit & de junco, quem mariſcon appellant, ad texendas tegetes. *Col. l.* 5. *c.* 5. Sub ortum Caniculæ palmeis tegetibus vineas adumbrabat. *Id. l.* 12. *c.* 50. Canneæ tegetes, quibus olivæ excipitur. *Juv. ſat.* 6. *v.* 117. Auſa Palatino tegetem præferre cubili.

Tegetĭcŭla, æ, f. φορμίδιον, parva teges. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 8. Sed pro columbariis in pariete mutulos, aut paloſ in ordinem, ſupra quos tegeticulæ cannabinæ ſint impoſitæ. *Id. l.* 2. *cap.* 11. Diligentiores tegeticulis ſubjectis oves tondere ſolent, ne flocci intereant.

Tegĕus, a, um. V. Tegeæus.

Tegĭle, lis, n. tegmen, velamen. *Apulej. l.* 9. *Metam.* Exiguo tegili tantummodo pubem injecti. Alii leg. *tegilio*.

Tegillum, i, n. κουκούλλιον, parvum tegmen, & ſpeciatim cucullus, vel petaſus e ſcirpis factus, veſtis vilis, & plebeja, ut ex *Feſto*, ut *Nonio* conſtat, dim. a *tegulum*, quod a *tectum*, quæ veſtem ſignat, ut a *veſte*, quod itidem veſtis genus, *tegilla*. *Feſt.* Tegillum, cucullunculum ex ſcirpo factum. *Plaut. Rud.* 2. 1. *ſc.* 7. *v.* 18. Tegillum eccillud mihi unum arefacit. id, ſi vis, dabo. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 846. Ob aquam a nubibus tortam, indicat fore, ut tegillum paſtor ſibi ſumat.

Tegĭmen, inis, n. idem ac tegmen, a tego, ut *regimen a rego*. *Virgil.* 3. *Æn.* Conſertum tegimen ſpinis. Et *lib.* 7. Tegimen habet capiti. Ita in antiquis codicibus legitur, ut prima ſede ſit proceleuſmaticus, ut alibi in *parietibus*, & *ariete*. *Ovid.* 3. *Met. v.* 52. Tegimen cui fulvi leonis Pellis erat. *Sen. Herc. Fur.* Quonam abiit tegimen meum? Ita habent utrobique quædam vetuſtæ editiones, pro quo vulgati codices *tegmen* expreſſere.

Tegmen, inis, n. *coprimento*, *coperta*, *coperchio*, מכסה, Ger. *decke*, Gall. *couverture*, *couvercle*, Hiſp. *cobertura*, ἐπίβλημα, σκέπασμα, κάλυμμα, quod aliquem tegit, a *tegimen*, per Syncopen. *Virg.* 1. *Ecl.* Tityre tu patulæ recubans ſub tegmine fagi. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 30. Mihi amictus Scythicum tegmen, calceamentum ſolorum callum, cubile terra. *Liv. l.* 5. Magna ſtrages facta eſt, multoſque imperitos nandi, aut invalidos, graves loricis, aliiſque tegminibus hauſere gurgites. ¶ Pro tecto, æde, domo. *Stat. l.* 1. *Theb. v.* 406. ſubit uno tegmine, cujus Fuſus humo gelida partem prius hoſtis agebat.

Tegmentum, i, n. tegmen. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 44. *in fin.* Ex centonibus, aut coriis tunicas, aut tegmenta facere. *Plin. Valerian. l.* 2. *c.* 50. Tegmentum teſtudinis.

Tego, is, xi, ctum, a. 4. *coprire*, כסה, Ger. *decken*, Gall. *couvrir*, Hiſp. *cobrir*, καλύπτω, operio, a στέγω, abjecto σ. *Ovid. l.* 1. *de Art.* Æquore quot piſces, fronde teguntur aves. *Plin. l.* 13. *c.* 16. Radicem lotos hæc habet opertam nigro cortice, qualis & caſtaneas tegit. ¶ Per tranſlationem accipitur pro celare, occultare. *Cicer. pro Rab. Poſt.* Tum, cum etiam feræ latibulis ſe tegant. *Id. pro Rab. perd. reo c.* 7. Ignaviam ſuam tenebrarum, ac parietum cuſtodiis tegebat. *Id. in Piſon.* Triumphi nomine tegebat, ut velabat cupiditatem ſuam. ¶ Metalepſi capitur pro tueri, defendere, conſervare. *Cic. pro Cæc.* Arma eſſe ſere nominibus, alia ad tegendum, alia ad nocendum. *Id. pro Planc.* Quod is meam ſalutem, atque vitam ſua benevolentia, præſidio, cuſtodiaque texiſſet. ¶ Tegere latus alicui eſt eum honoris cauſa comitari, & exteriorem partem comitando tenere apud *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 18. quo ſenſu *tegere* abſolute uſurpat *Stat. lib.* 5. *Silv.* 2. *v.* 26. atque omnis pariter matertera vatem, omnis Apollineus tegeret, Bacchique ſacerdos.

Tegi-

Digitized by Google

Tegŭla, æ, f. *tegola*, *coppo*, Ger. *ziegel*, Gal. *tuille*, Hiſp. *teja*, κέραμος, καλυπτὴρ, tecti genus, quo domus teguntur, a *tego*, ut *regula* a *rego*. *Ter. Eun.* 3. 5. *v.* 40. Deum ſeſe in hominem convertiſſe, atque per alienas tegulas veniſſe clanculum per impluvium, fucum factum mulieri. *Plaut. Mil.* 2. 6. 23. Quod meas confregiſti imbrices, & tegulas. V. Imbrex. *Cic.* 2. *Phil. c.* 18. Cum tamen tu nocte ſocia, hortante libidine, cogente mercede, per tegulas demitterere. ¶ Abit a quantitate verbi ſui. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 316. Stataque erat trepido tegula quaſſa ſolo. ¶ Extrema tegula ſtare, prover. quod valet, lapſui vicinum eſſe. *Senec. epiſt.* 12.

Tegulitius, a, um, adject. tegulis contectus. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 54. *n.* 11. Deo Mercurio Altegiam tegulitiam ex voto poſuit.

Tegulum, li, n. idem quod tegumen. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Tegulo enim aquaticarum arundinum domos ſuas Septentrionales populi operiunt. Et *cap.* 37. Scirpi fragiles ad tegulum, tegeteſque.

Tegŭmen, inis, n. idem ac tegmen. *Liv. l.* 1. *c.* 20. Et ſuper tunicam æneum pectori tegumen, cœleſtiaque arma, quæ ancilia appellantur, ferre. *Id. l.* 36. *c.* 32. Teſtudo collecta in ſuum tegumen.

Tegumentum, i, n. idem ac tegmen. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 57. *ex poeta.* Palpebræque, quæ ſunt tegumenta oculorum. *Id.* 5. *Ver. c.* 57. Pennarumque contextu corpori tegumenta faciebat. *Sueton. in Calig. c.* 33. Tegumenta equorum, *bardelle*. *Plaut. Truc.* 2. 2. 32. Tegumentum ætati meæ. h. e. præſidium. ¶ In *Pandect. Florent.* legitur *tegimentum*.

Tegus, tegoris, pro tergus, oris, quidam legunt apud *Varron. l.* 4. *de L. L.* & apud *Plaut. Capt.* 4. 3. 2. ubi alii *tergus*. *Turneb. l.* 22. *c.* 6.

Tejum, n. Τήϊον, opp. Paphlagoniæ, in ora maris Euxini. Patria Anacreontis Poetæ fuiſſe creditur. Sed alii patria ejus eſt Tejos, vel Teos Urbs Joniæ. V. *Teos*.

Tejus, a, um, adject. e Tejo oppido, Τήϊος, ut Anacreon Teius apud *Horat. epod.* 14. Sic Teia Muſa ſunt, apud *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 364.

Tela, æ, f. *tela*, קור, Ger. *gewebe*, Gal. *toile*, Hiſp. *tela*, ἱστός, quod texendo conficitur, ab antiquo *texula*, quod a *texo*. *Virg.* 1. *Georg. v.* 294. Percurrere pectine telas. *Id. Æn.* 4. *v.* 264. Tenui telas diſcreverat auro. ¶ *Tela jugalis*, jugo impoſita, in qua texitur ad aliarum telarum diſcrimen, quæ pinguntur acu, texuntur radio, pectine aut alio genere, ſine jugo tamen. *Cato de R. R. cap.* 10. Pilam ligneam unam, telam jugalem unam, pilas duas. ¶ Videtur interdum tela ſumi pro inſtrumento ipſo, quo texitur. *Virg.* 1. *Georg. verſ.* 285. & licia telæ addere. *Tibul. lib.* 2. *eleg.* 1. *verſ.* 66. Atque aliqua aſſidue textrix operata Minervam, Cantat, & appulſo tela ſonat latere. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Cic.* 3. *de Orat. cap.* 60. Quanquam ut tela texitur, & ea incitatur in ſanitate ratio vivendi, ut poſteritati oſtenditur, et &c. ¶ Item proverbialiter, ut *Telam exordiri*, quod eſt rem aliquam incipere, & aggredi. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 116. Exorſa hæc tela non male eſt omnino mihi. ¶ Penelopes telam retexere, eſt rem inceptam interrumpere, & ad principium redire. *Cic.* 4. *Acad. cap.* 29. Quid quod eadem illa ars (dialectica) quaſi Penelopes telam retexens, tollit ad extremum ſuperiora? V. *Penelope*.

Talămon, ōnis, maſc. Τελαμών, filius Æaci, frater Pelei, pater Ajacis, qui ab eo Telamonius dictus. Regnavit in Salamine inſ. *Valer. Flacc. l.* 1. *v.* 353.

Telamon, f. 3. Talamon, *Telamone*, opp. parvum Hetruriæ, in maritima parte agri Seneníis, cum portu utcunque capaci, in ora maris Tyrrheni, prope oſtia Almianæ fl. Conditum dicitur, & nominatum a Telamone Trojano, vel a Telamone Argonauta. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Telamōnes, um, m. pl. *Atlanti*, ἄτλαντες, hominum ſimulacra, gibboſa fere figura, quæ in ædificiis mutulos, vel coronas ſuſtinent, Atlantis inſtar, quem ſuis humeris cœlum fulcire propter Aſtrologiæ ſcientiam Poetæ fabulati ſunt. Dicti ſunt παρὰ τὸ τλῆναι, quod eſt ſufferre, ſuſtentare, & a Græcis *atlantes* etiam dicuntur, eadem origine. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Item ſiqua virili figura ſigna mutulos, aut coronas ſuſtinent, noſtri telamones appellant, cujus rationes, quid ita, aut quare, ex hiſtoriis non inveniuntur: Græci vero eos ἄτλαντας vocitant. Adde *Ennium* apud *Serv. in* 1. *Æn.*

Telamoniădes, dæ, m. Ajax filius Telamonis. *Ovid. Metam.* 13. *v.* 231. Nec Telamoniades etiam nunc hiſcere quidquam auſus.

Telamonius, a, um, adject. a Telamone, ut Telamonius vir, h. e. Ajax Telamonis filius. *Ovid.* 13. *Met. v.* 194.

Telandrus, f. 2. Τήλανδρος, opp. Lyciæ. *Plin. l.* 5. *c.* 27. ¶ Item inſ. in mari Lycio. *Plin. l.* 5. *c.* 31.

Telchia, inis, ſeu Telchinis, is, fem. 3. Rhodos inſ. ita dicta a Telchinibus.

Telchines, um, m. pl. Τελχῖνες, filii Solis, & Minervæ, vel Saturni, & Aliopes, ut alii volunt, aſſeſſores Matris Idææ, ſeu Cybeles, in Creta, qui etiam Idæi, Curetes, Corybantes, Dactyli dicti ſunt. Hi profecti ſunt in Rhodum inſulam, ut Jaliſum urbem incoluerunt. Tandem cum omnia aſpectu ſuo in pejus commutarent, a Jove ſunt ſubmerſi. *Ovid.* 7. *Met.* Phœbeamque Rhodon, & Jalyſios Telchinas, Quorum oculos ipſo vitiantes omnia viſu Jupiter exoſus fraternis ſubdidit undis. ¶ Sunt, qui memorent, Telchines in Rhodo novem fuiſſe Rheæ comites in Cretam, qui quoniam Jovis alendi curam geſſerunt, Curetes nominati ſunt.

Telchius, ii, m. Τέλχιος, auriga Caſtoris, & Pollucis. *Plin. l.* 6. *c.* 5. *de Dioſcuriade urbe Colchorum:* Sunt, qui conditam eam ab Amphito, & Telchio, Caſtoris, ac Pollucis aurigis putent, a quibus ortam Heniochorum gentem feram conſtat.

Telebŏæ, arum, m. 1. ſeu Teleboes, um, m. 3. Τηλεβόαι, pop. Ætoliæ, ſeu Acarnaniæ, latrocinio famoſi. *Ariſt. in Polit.* & *Plaut. Amph. prol.* & 1. 1. *ſc.* 1. ¶ Item pop. inſulæ Caprearum, in mari Tyrrheno. *Virg.* 7. *Æn.* Teleboum Capreas cum Regna teneret Jam ſenior.

Telebŏas, antis, m. Τελεβόας, filius Iaſonis, & Nobis, unus ex Centauris. *Ovid. Metam.* 12. *v.* 441. Clithoniusque quoque, Teleboaſque Enſe jacent noſtro.

Teleboīdes inſulæ, eædem quæ Tephiæ, in Jonio mari. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Telegŏnus, i, m. Τηλέγονος, filius Ulyſſis ex Circe. Hic patrem, cum grandis jam natu eſſet, videre cupiens, eum incognitum in Ithaca interfecit, cum & ipſe incognitus a patre hoſpitio prohiberetur. Eum autem occidit roſtro piſcis illius, qui xiphia dicitur, quod eſt inſtar laminæ magni enſis, ut ſcribit Oppianus de piſcibus, quod genus enſis a matre accepit. Inde in Italiam rediens, Tibur condidit, al. Tuſculum. *Ovid.* 3. *Faſt.* Factaque Telegoni mœnia celſa manu. *Id. l.* 4. Et jam Telegoni, jam mœnia Tiburis udi Stabant.

Telemăchus, i, m. Τηλέμαχος, filius Ulyſſis ex Penelope, quem ad Trojam proficiſcens apud matrem reliquit. *Ovid. in ep. Penelopes:* Tres ſumus imbelles numero, ſine viribus uxor, Laerteſque ſenex, Telemachuſque puer.

Telĕmus, i, maſc. Τήλεμος, filius Eurymi, teſte Homero in Odyſſea, & Theocrito in Bucolicis. *Boccatius lib.* 10. *Gen. Deor.* ſcribit, filium fuiſſe Neptuni ex matre incerta, fortaſſe ex Euryne. Inter Cyclopas numeratus eſt. Fuit vates egregius, qui Polyphemo prædixit, quæcunque ab Ulyſſe paſſus eſt. *Ovid.* 13. *Met.* Telemus Eurymedes, quem nulla fefellerat ales, Terribilem Polyphemon adit, lumenque, quod unum Fronte geris media, rapiet tibi, dixit, Ulyſſes. *Id. in Ibin.* Paſſus ut Ætnæus, cui caſus ante futurus Telemus Eurymedes vaticinatus erat.

Telĕphi Fons, fons Lyciæ, in quo Telephus vulnera abluit, unde turbidus effectus eſt.

Telephĭum, ii, neut. herba portulacæ ſimilis caule, & foliis, quæ craſſa ſunt, & carnoſa: naſcitur in cultis, & maxime inter vites: alio nomine *ſempervivum ſylveſtre* dicitur. *Plin. l.* 27. *c.* 13.

Telĕphus, i, m. Τήλεφος, Herculis filius ex Auge Nympha, al. ex Augea filia Aleæi Arcadiæ Regis. Hic avi juſſu expoſitus in ſylvis a cerva nutritus eſt, deinde dono datus Regi Myſiæ pro filio educatus et ſucceſſit in Regno Myſiæ, ſeu Lyciæ. Cum Græcos ad expeditionem Trojanam proficiſcentes prohibere vellet, ne per Myſiam tranſirent, ab Achille vulneratus eſt. Huic plagæ remedium nullum inveniebatur. Tandem Apollinis oraculum conſuluit, qui reſpondit, eum ſanari non poſſe, niſi ab eadem haſta, qua percuſſus fuerat. Igitur ſupplex medicinam ab Achille petiit. Achille annuente Ulyſſes ex haſtæ illius rubigine malagma effecit, & vulneri impoſuit, quod ſanatum eſt. *Ovid.* 14. *Metam.* Opuſque meæ bis ſenſit Telephus haſtæ. *Id. l.* 5. *Triſt. el.* 2. Telephus æterna conſumptus tabe periſſet, Si non, quæ nocuit, dextra tuliſſet opem. ¶ Telephus alter Pergamenſis Grammaticus. Scripſit fere omnia, quæ ad Grammaticam pertinent, inter cætera collationes epithetorum eidem rei congruentium ad copiam parandam elocutionis. *Suid.*

Telĕta, æ, f. τελετή, ſacrificium, expiatio per ſacrificium. *Apulei. l.* 11. *Metam.* Quæ forent ad uſum teletæ neceſſaria. *Et infra.* Cogor tertiam teletam ſuſcipere.

Telethūſa, æ, fem. uxor Ligdi Cretenſis ex Phæſto urbe, cui gravidæ vir præcepit, ut, ſi puellam peperiſſet, illam necaret. Cum ei Iſis noctu apparuiſſet, & juſſiſſet educare, quicquid natum eſſet, ſe enim illi opem allaturam, Telethuſa puellam peperit, & puerum mentita, nutrici alendam dedit. A patre *Iphis* appellata eſt, quod avi nomen fuerat. Ad decimum tertium ætatis annum Iphis pervenerat, cum Ligdus pater ei deſpondit Janthem filiam Teleſtæ. Adventante igitur nuptiarum die, mater Iſidis opem in ejus templo imploravit, quæ puellam in puerum convertit. *Ovid.* 9. *Metam.*

Telicardĭos, m. 2. gemma colore cordis. *Plin. lib.* 37. *c.* 10. Telicardios colore cordis Perſas, apud quos gignitur, magnopere delectat, maculamque appellant.

Telĭger, a, um, adjectiv. qui tela fert, βελεφόρος. *Senec. Hercul. Oet. v.* 543. Timendæ matri teliger ſævæ puer. h. e. Cupido.

Telĭnum, τήλινον, genus unguenti pretioſiſſimi, ita dictum, quia præcipuum eorum, ex quibus componitur, eſt fœnum Græcum, quod Græcis τῆλις. Unde ſimiliter τήλινον ἄλειφαρ dicunt Græci larinam ex fœno Græco confectam. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Telinum fit ex oleo recenti, cypero, calamo, meliloto, fœno Græco, melle, maluno, maro, amaraco. *Tertull. l. de Pallio, c.* 4. Quod apud Omphalen balſamo, aut telino ſpero factum.

Telline tricæ dictæ ſunt ut videtur a quodam Tellene inepto poeta, & implicatas abſurdaſque res carminibus perſequente, de quo *Eraſm. in Adag.* *Arnob. l.* 5. *pag.* 176. Jamdudum me fateor hæſitare, circumſiſtere, tergiverſari, tricas, quemadmodum dicitur, conduplicare tellenas.

Tellŭmo, onis, m. Deus terræ, a tellus. *Voſſ. in Tellus.*

Tellus, uris, f. Dea terræ. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Jam ſi eſt Ceres a gerendo, ita enim dicebas, terra ipſa Dea eſt, & ita habetur. Quæ eſt enim alia Tellus, niſi terra? *Id. ad Q. Fr. l.* 3. In quo de æde Telluris, & de porticu Catuli me admones. ¶ Non raro tamen Tellurem pro ipſa accipimus terra, quemadmodum Cererem pro ipſis frugibus. *Cic. in Somn. Scip.* Nam ea, quæ eſt media, & nona tellus, neque movetur, & infima eſt. *Virg. l.* 1. *Æn.* Ac magno telluris amore Egreſſi optata potiuntur Troes arena. Ubi *Servius:* Tellurem pro terra poſuit, cum Tellurem Deam dicamus, terram elementum, ut plerunque Vulcanum ponimus pro igne. *Plin. l.* 2. *c.* 5. Cujus ai ſuſpenſam, cum quarto aquarum elemento, librari media ſpatio tellurem.

Telo, onis, maſc. 3. Telo Martius, *Tolon*, *Toulon*, urbs Galliæ Narb. in Provincia, in ora maris Medit. in planitie, munita, probe culta, cum armamentario inſtructiſſimo, & portu capaciſſimo.

Telonarius, ii, m. *gabelliere*, vectigalibus exigendis præpoſitus, a τελώνιον, *telonium*, quod ſignificat locum, ubi publicani ſedent, & vectigal exigunt. *Cod. Theodoſ. de indulgent. debit. leg.* 3. & *Novell.* 1. *n.* 65. ubi in quibuſdam codicib. legitur *telonearius:* quod magis ad analogiam *telonii* accedit.

Telonium, ii, n. *banco de' gabellieri*, publicanorum menſa, τελώνιον. *Tertull. de Idolol. c.* 12. & *de Baptiſm. c.* 11.

Telos, i, inſula una ex Sporadibus, unguento nobilis, a Callimacho Agathuſſa appellata. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Telum, i, n. *dardo*, *arma da lanciare*, רמח, Germ. *geſchoſs*, Gal. *flêche*, *dard*, Hiſp. *flecha*, *dard*, βέλος, τόξευμα, omne, quod manu jaci poteſt, quo nomine lignum, ferrum, plumbum, lapis, & alia continentur. *Feſt.* Tela proprie dici videntur ea, quæ miſſilia ſunt, ex Græco videlicet eorum nomine, quia illi τηλόθεν miſſa dicunt, quæ nos eminus. *Servius ad illud* 8. *Æn.* Deſuper Alcides telis premit: Omne, inquit, quod jaci poteſt, telum vocatur, dictum ἀπὸ τοῦ τηλόθεν. Unde addidit, Omniaque arma advocat. Et in illud *lib.* 9. Telorum effundere contra Omne genus Teucri: Oſtendit (inquit) telum vocari omne, quod jacitur. Græci τὰ βέλη ἀπὸ τοῦ βάλλειν, ſicut Latini tela ἀπὸ τοῦ τῆλε, ideſt longe. *Cajus* l. *ſi ſolvitur*, *ff. de verb. ſignif.* Telum vulgo quidem id appellatur, quod ab arcu mittitur, ſed nunc omne ſignificatur, quod mittitur manu: Ita ſequitur, ut & lapis, & lignum, & ferrum hoc nomine contineatur. Dictumque ab eo, quod in longinquum mittitur, Græca voce figuratum, ἀπὸ τοῦ τῆλε. *Cic.* 6. *Verr.* Qui non illa nocte eo nuntio excitatus ſurrexerit, telumque, quod cuique fors offerebat, arripuerit. ¶ Interdum teli vox ita late accipitur, ut pro quovis enſe ſumatur. Auctor ad *Her. lib.* 1. Ajax in Sylva, poſtquam reſcivit, quæ feciſſet per inſaniam, gladio incubuit. Ulyſſes intervenit. Occiſum conſpicatur, e corpore cruentum telum educit. *Cic. in Catil.* 1. Omnes ſciunt, te ſtetiſſe in Comitio cum telo. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. in Piſon.* In me de corpore Reipublicæ tuorum ſcelerum tela revellentem. *Id. de Am. cap.* 17. Nec mediocre telum ad res gerendas exiſtimare oportet benevolentiam civium. h. e. ſtimulum. ¶ Ponitur etiam pro quovis ictu. *Virg. Æneid.* 5. *v.* 438. *de Entello ceſtibus pugnante.* Corpore telo modo, atque oculis vigilantibus exit. ¶ Proterea dicitur de radiis Solis. *Lucr. lib.* 1. *v.* 147. Non radii Solis, non lucida tela diei. ¶ Metaphorice quoque telum vocatur morbi genus. *Iſid. l.* 4. *Orig. c.* 6. Telum lateris dolor eſt. Dictum eſt autem ita a Medicis, quod dolore corpus tranſverberet, quaſi gladius. *Serenus Samonic. c. de ictoris, & lateris vitiis medendis.* Eſt via morbi, quod telum commemoratur, Cum ſubitus furor inſanus ſurgit incitus ictu.

Temenītes, æ, maſc. epithetum Apollinis, cujus ſignum pulcherrimum &

maximum in Sicilia fuit prope Syracuſas, in loco, qui Temenos dicebatur. *Sueton. in Tiber. c.* 74.

Temerarie, adverb. *temerariamente*, temere. *Tert. de virgin. veland.* 3. & *Cod. Juſtin. l.* 9. *tit.* 1. *leg.* 18.

Temerarius, a, um, *temerario*, *inconſiderato*, ‏ח‎, Ger. *frevell*, Gall. *temeraire*, Hiſp. *deſatinado*, ἄκαιρος, inconſultus, nullius conſilii, qui facile aliquid ſuſcipit, conatur, credit. *Cic. pro Cæl. c.* 12. Ea ſunt & turbulenta, & temeraria, & periculoſa. *Ovid.* 8. *Met. v.* 407. Licet eminus eſſe Fortibus, Ancæo nocuit temeraria virtus. *Liv. l.* 25. Ad conſilium pium a ſpecie temerarium magis, quam audax, animum adjecit. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 14. Sed quid hoc, quod picus ulmum tundit? haud temerarium eſt. hoc eſt non caſu hoc, & ſine ratione fit, ſed aliquid portendit. ¶ Ponitur interdum pro incerto, non ſtabili. *Feſtus in Navalis ſcriba.* Columbariorum quæſtus temerarius, incertuſque. ¶ Tributum temerarium quid ſit, V. in *Tributum*.

Temerator, oris, m. *violatore*, *corruttore*, qui temerat, βεβηλωτής. *Stat. Theb.* 11. *v.* 12. Quantus Apollineæ temerator matris Averno tenditur. h. e. Tityon qui Latonam corrumpere tentavit. *Leg.* 2. *Cod. de apparitorib.* Temerator legis. ¶ Item falſarius, *falſificatore*. *Leg.* 29. *Dig. ad leg. Cornel. de falſ.* Si accuſatus fuerit, pœnam temeratoris luit: perinde enim punitur, atque ſi falſum ferret.

Temerātus, a, um, βεβηλωθείς, *violato*. *Ovid. ep.* 16. Auſus es hoſpitii temeratis advena ſacris Legitimam nuptæ ſollicitare fidem? *Liv. l.* 26. *c.* 13. Sepulcra majorum vulſa, temerata, ac violata. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 30. Caſtra infauſta, temerataque.

Temĕre, adv. *temerariamente*, *inconſideratamente*, *ſtoltamente*, *ſenza ragione*, Ger. *vermegenlich*, Gall. *à la volée*, Hiſp. *oſadamente*, εἰκῆ, ἀπερισκέπτως, ἀβούλως, inconſulto, ſtulte, imprudenter. *Virg.* 9. *Æn.* Temere inter tela jacentes. *Cic.* 1. *de Invent.* Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus inſtructior eſt rebus, & apparatior, quam ea, quæ temere, & nullo conſilio adminiſtratur. ¶ Notat etiam ſine cauſa. *Ter. Phorm.* 5. 9. Non pol temere eſt, quod tu tam times. hoc eſt non abs re eſt. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 8. Non temere fama naſci ſolet. ¶ Item ſine periculo. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 52. Rapidus fluvius eſt, non hac temere tranſiri poteſt. ¶ Item fere. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Qui hoc non in beneficii loco, ſed in laboris, ac muneris, non temere, niſi liberis ſuis deferebant. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Non temere incerta caſuum reputat, quem fortuna nunquam decepit. *Quinctil. l.* 1. *c.* 4. Illud ingeniorum velut præcox genus haud temere unquam pervenit ad frugem. ¶ Item vulgo, paſſim. *Hor. l.* 1. *od.* 12. Unde vocalem temere inſecutæ Orphea ſylvæ. *Liv. l.* 22. Argentum temere per vias, velut objectum ad prædam. ¶ Comp. *temerius*. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 841. Seu Euripidis, qui chorum temerius in fabulis, &c. Alii leg. *temerus*.

Temerĭtas, atis, f. *temerità*, ‏זדון‎, Germ. *frevelheit*, Gall. *temerité*, Hiſp. *temeridad*, προπέτεια, ἀβουλία, imprudentia, inconſiderantia. *Cic. pro M. Marcel.* Nunquam enim temeritas cum ſapientia commiſcetur, nec ad conſilium caſus admittitur. *Id.* 1. *Off. c.* 15. Multi enim faciunt multa temeritate quadam, ſine judicio, vel modo. *Id.* 1. *de Div. c.* 4. Omnibus in rebus temeritas in aſſentiendo, errorque turpis eſt.

Temerĭter, adv. idem ac temere. *Accius apud Non. cap.* 11. *num.* 54. Hoc in re eſt, quod tu tam temeriter meam benevolentiam interiiſſe es ratus.

Temeritūdo, inis, f. idem ac temeritas. *Pacuvius apud Non. c.* 2. *n.* 867. Equi tyranni novi temeritudinem?

Temĕro, as, a. 1. *macchiare*, *contaminare*, *violare*, ‏חלל‎, Ger. *ſchänden*, Gal. *gâter*, *ſoüiller*, Hiſp. *manchar*, *enſuziar*, βεβηλόω, corrumpo, contamino. *Feſtus*: Temerare, violare ſacra, & contaminare, dictum videlicet a temeritate. *Ovid.* 15. *Met.* Parcite mortales dapibus temerare nefandis Corpora. *Id.* 7. *Met.* Temerare fluvios venenis. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 53. Eandem Juliam in matrimonio M. Agrippæ temeraverat.

Temĕrus, a, um, adject. temerarius. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 841. V. *Temere* in fine.

Temēſa, f. 1. urbs fuit ampla Brutiorum ære celebris, in Calabria cit. in ora maris Tyrrheni, prope ſin. Hipponiatem, cujus rudera hodie dicuntur *Torre Loppa*. Alii credunt eſſe *S. Lucido*, caſtr. prope oram maris Tyrrheni. Aliis videtur eſſe *Malvietto*, opp. inter Montem altum, & Marcopolim. Alii indigitant *Longo buco*, apud Cirellos, in ora. *Stat.* 1. *Achil. v.* 413. Æra domant Temeſæ.

Temeſæus, a, um, quod ad Temeſam urb. ſpectat. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 441. Rurſus aquam tangit, Temeſæaque concrepat æra. ¶ *Temeſæus Genius*, prov. Græcum de pœna res ſacras violantibus imminente. Nam juxta Temeſam fuit ſacellum Politæ, uni ex Ulyſſis comitibus ſacrum, quod a barbaris violatum graves in eos exercuit pœnas. *Pauſanias* rem aliter narrat: Politam ab incolis propter ſupratam virginem interfectum, larvas illius, niſi quotannis oblata virgine placarentur, graſſari in illos, atque omni ſexui perniciem afferre ſolitas fuiſſe, ſicque Genium Temeſæum in proverbium tranſiiſſe. Gravia enim mala alicui minantes, dicere ſolebant: *Aderit Temeſæus Genius*.

Temētum, i, n. *vino*, vocabulum priſcum, quo vinum ſignificatur, ex articulo τὸ, & μέθυ, vinum, vel μέθη, *ebrietas*. *Donat. ad Ter. Andr.* 1. 4. 2. & *Non. c.* 1. *n.* 14. ſic dici putant, quod tentet mentem, h. e. labefactet. *Gell. l.* 10. *c.* 23. Qui de victu populi R. ſcripſerunt, mulieres ætatem abſtemias egiſſe dicunt, hoc eſt vino ſemper, quod temetum priſca lingua appellabatur, abſtinuiſſe dicunt. *Plin. l.* 14. *c.* 13. Cato ideo propinquos fœminis oſculum dare juſſit, ut ſcirent, an temetum olerent: hoc tum vino nomen erat: unde & temulentia appellata. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 163. Pullos ova, cadum temeti, nempe modo iſto. *Juvenal. ſat.* 15. *v.* 25. De Corcyræa temetum duxerat urna. ¶ Sunt qui ſcribunt temetum a vino ſic diſtingui, ut vinum nomen generale ſit, temetum vero ſignificat vinum purum, & nulla aqua admixtum: afferuntque hunc locum *Cic. ex lib.* 4. *de Republ. apud Non. loc. cit.* Carent temeto omnes mulieres, non vino. Verum in optimis quibuſdam Codicib. quos vidimus, ultima verba non *vino* deſunt.

Temnītes, m. 3. Τημνίτης, qui eſt ex Temno urbe. *Cic. pro Flacc.* Heraclides ille Temnites homo ineptus, & loquax.

Temno, is, pſi, ptum, a. 3. *ſprezzare*, καταφρονέω, ſperno. *Virgil.* 1. *Æn.* Si genus humanum, & mortalia temnitis arma. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. Jejunus raro ſtomachus vulgaria temnit.

Temnos, f. 2. urbs Æolidis, medit. ultra Hermum fl. cum monte cogn. patria Hermagoræ Rhetoris. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Temo, onis, m. *timone*, Germ. *deiſchſel*, Gal. *timon*, Hiſp. *timon*, ῥυμός, lignum longum, & extentum in aratro, vel curru, ad quod jugum ligatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. ex Poeta*: Quod quaſi temone adjunctam præ ſe quatit Arctum. *Ovid. l.* 2. *Met.* Aureus axis erat, temo aureus, aurea ſummæ Curvatura rotæ. ¶ Dicitur etiam de ſtipitibus, ſive lignis tranſverſariis, & longuriis. *Col. lib.* 6. *c.* 19. Omneſque tranſverſi ſea temonibus, quaſi vacerræ inter ſe ligantur. ¶ Temones in *Cod. leg.* 13. *de excuſat. mun.* referuntur inter præſtationes, & munera ſordida. horum nomine præſtabantur equi, tyrones ad militiam, & pecunia pro tyronibus, quæ aurum tyronicum dicebatur.

Temonarius, a, um, adject. ut temonaria onera, h. e. obligationes ſolvendi tributa, quæ temones appellantur. *leg.* 4. *Cod. de dignitatib.* ¶ Temonarii, orum, qui hujuſmodi tributa exigunt. *leg.* 7. *Cod. Theodoſ. de tyrocin.*

Tempe, n. indecl. n. pl. τέμπεα, & contracte τέμπη, regiuncula Theſſaliæ, in valle amœniſſima, per quam Peneus fl. decurrit, cincta Olympo, Oſſa, & Pelio montibus, inter Lariſſam, & oram maritimam, cum urbe, quæ nunc *Lacaſtomo* dicitur. *Virg.* 4. *Georg.* Paſtor Ariſtæus fugiens Peneia Tempe. ¶ Ibi aqua æs erodit. *Plin. l.* 31. *c.* 2. & *Ælian. l.* 3. *c.* 1. ¶ Sunt & Tempe in Bœotia, quæ Teumeſia dicuntur a Teumeſo M. ab *Ovidio* etiam Cygneia vocantur, 7. *Metam. v.* 371. ¶ Sunt & alia in Sicilia, dicta Heloria a nomine amnis. ¶ Denique quælibet loca amœna, nemoroſa præſertim, & aquas habentia, per Synecdochen Tempe appellantur. *Virg. Georg.* 2. *v.* 469. ſpeluncæ, vivique lacus, ac frigida Tempe.

Temperacŭlum, li, n. temperatura. *Apul. l.* 1. *Florid.* Et cinnami merces, & ferri temperacula, & argenti metalla.

Temperamentum, ti, n. *temperamento*, *meſcolanza*, temperatura, mixtio rerum cum proportione, proportio diverſarum qualitatum in corpore mixto, μῖξις, κρᾶσις. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Concharum ad purpuras & conchylia (eadem enim eſt materia, ſed diſtat temperamento) duo ſunt genera &c. *Id. lib.* 19. *c.* 8. Eruca præcipue frigorum contemptrix diverſæ eſt, quam lactuca, naturæ; idcirco jungitur illi fere in cibis, ut nimio frigori par fervor immixtus temperamentum æquet. *Scribon. Larg. compoſit.* 230. Teruntur ex cinere lixiva, qua culinarii utuntur, donec habeat mellis liquidi temperamentum. h. e. ſpiſſitudinem. Hac eadem ratione ſæpius uſurpatam legas apud eundem *Scribon.* ¶ Ponitur & pro modo, mediocritate, moderatione. *Plin. l.* 19. *c.* 24. Omnia modo conſtent, certoque temperamento. *Id. l.* 12. *c.* 25. Incidentis manus libratur artifici temperamento, ne quid ultra corticem violet. ¶ Tranſlate *Cic.* 3. *de Leg. c.* 10. Inventum eſt temperamentum, quo tenuiores cum principibus æquari ſe putarent. *Liv. l.* 28. *c.* 44. Et, ſi nulla alia re, modeſtia certe & temperamento linguæ adoleſcens ſenem vicero. Alii leg. *temperando linguæ*. Adde *Plin. in Paneg. c.* 3.

Tempĕrans, antis, o. 3. *temperante*, ‏מתון‎, Ger. *meſſig*, Gal. *bien tempere*, Hiſp. *templado*, σώφρων, moderatus, continens. *Cic. in Parad.* 3. An temperantem eum dixeris, qui in aliqua libidine ſe continuerit, in aliqua ſe effuderit? *Id. ibid. c.* 13. Homo ſanctiſſimus, ac temperantiſſimus. *Liv. l.* 26. *c.* 22. Temperantiores a cupidine imperii. ¶ Temperans rei, aut famæ eſt, qui rei ſuæ parcit, aut famæ conſulit. *Ter. Phorm.* 2. 1. 41. Si eſt, culpam ut Antipho in ſe admiſerit, Ex qua re minus rei foret, aut famæ temperans. ¶ Temperans poteſtatis eſt, qui imperio, & poteſtate moderate utitur. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 46.

Temperanter, adver. *temperatamente*, σωφρόνως, μετρίως, temperate, moderate. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 33. Et quibus modis temperanter haberetur. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 2. Nam quod ais, ſi hic temperantius egerit, confideratius te conſilium daturum, &c.

Temperantĭa, æ. f. *temperanza*, German. *meſſigkeit*, Gall. *temperance*, Hiſpan. *templança*, σωφροσύνη, continentia, modeſtia, moderatio, virtus moralis, quæ in temperandis voluptatibus corporis poſita eſt. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 54. Temperantia eſt rationis in libidinem, atque in alios non rectos impetus animi firma, & moderata dominatio. ejus partes ſunt continentia, clementia, modeſtia. *Id.* 1. *Fin. cap.* 14. Temperantia eſt enim, quæ in rebus aut expetendis, aut fugiendis, rationem ut ſequamur, monet. *Id. l.* 2. Transfer idem ad modeſtiam, vel temperantiam, quæ eſt moderatio cupiditatum, rationi obediens. *Plin. lib.* 28. *c.* 5. Temperantia in cibis.

Temperāte, adv. *temperatamente*, *mediocremente*, μετρίως, moderate, mediocriter, & quodam cum temperamento. *Cato c.* 69. *R. R.* Ubi temperate tepebit, tum cuminum indito, poſtea linito. *Cic. Att. lib.* 12. *ep.* 3. Ages, ut ſcribis, temperate. *Id. Att. l.* 3. *ep.* 1. Neque temperatius ſcribi potuerit. Alii leg. *temperantius*. habet tamen hoc comparativum *Senec. ep.* 18.

Temperatĭo, onis, f. *meſcolanza*, *temperazione*, κρᾶσις, μῖξις, miſtio, temperamentum, temperatura. *Cic.* 6. *Verr.* Tu illius æris temperationem, tu operum lineamenta ſolertiſſima perſpicis? *Id.* 4. *Tuſcul. cap.* 13. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter ſe, e quibus conſtamus. ¶ Aliquando idem valet, quod moderatio, ſive gubernatio. *Cic.* 2. *de Div.* Hoc temperatio Lunæ, cœlique moderatio efficit. *Idem de Somn. Scip.* Deinde ſubter mediam fere regionem Sol obtinet, dux, & princeps, & moderator luminum reliquorum, mens mundi, & temperatio. *Id.* 3. *de Leg. c.* 5. Temperatio Reipublicæ.

Temperatīvus, a, um, adject. qui temperat, ut temperativa medicamina. *Cœl. Aurelian. Acut.* 4. *c.* 1. *medicamenti mitiganti*.

Temperātor, oris, m. *temperatore*, ἁρμοστής, moderator, gubernator. *Cic. in Or.* Magni igitur judicii, ſummæ etiam facultatis eſſe debebit moderator ille, & quaſi temperator hujus tripartitæ varietatis. *Martial. l.* 4. *ep.* 55. Quam fluctu tenui, ſed inquieto Armorum Salo temperator ambit. Ubi Salonem fl. vocat armorum temperatorem, quia ejus aquis temperantur enſes. *Senec. de vita beat. c.* 14. Temperator voluptatis. hoc eſt qui voluptate temperate utitur.

Temperatūra, æ, f. *tempera*, *meſcolanza*, κρᾶσις, μῖξις, temperamentum, miſtio. *Plin. l.* 34. *c.* 9. Sequens temperatura ſtatuaria eſt, eademque tabularis. *Id. l.* 34. *c.* 15. *de temperatura ferri*: A rubigine vindicatur ceruſſa, & gypſo, & liquida pice: Hæc eſt temperatura a Græcis antipathia dicta. ¶ Sumitur etiam pro proportione partium ſimplicium, quæ conſtituunt corpus miſtum, ut cum quempiam calidæ, aut frigidæ, aut humidæ, aut ſiccæ temperaturæ eſſe dicimus. *Senec. ep.* 11. Conditio naſcendi, & corporis temperatura, *compleſſione*, *temperamento*. ¶ Item pro emperia. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 848. Quæro, utrum hoc adduxerit cœli temperatura, an terræ bonitas.

Temperātus, a, um, miſtus, partic. a tempero. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 24. Nam & artibus oblectatio magna parta eſt, inventa, & temperata varietate, & natura ſonorum. ¶ Item adminiſtratus. *Vellej. l.* 2. *c.* 60. Omnia pretio temperata, vendente Rempublicam conſule. ¶ Sæpe nomen eſt, & ponitur pro moderato, mediocri, modeſto, *temperato*, *modeſto*, μέτριος. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 27. Eſt autem ita temperatis moderatiſque moribus, ut ſumma ſeveritas ſumma cum humanitate jungatur. *Id. Att. l.* 4. *ep.* 6. Hominem in ſumma magnitudine animi multa humanitate temperatum perdidimus. *Hor. l.* 2. *ode* 3. Æquam memento rebus in arduis Servare mentem, non ſecus in bonis, ab inſolenti temperatam lætitia. *Cal. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 15. Temperatior in victoria. ¶ Temperata regio, temperatum tempus eſt, ubi frigus & calor ita temperata ſunt, ut neutrum noceat, & moleſtum ſit. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 5. Temperatiſſimum anni tempus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 4. Temperatiſſimæ cœli regiones. ¶ Temperata prela ſunt, quæ ad opus parata ſunt, & inſtructa, ut iis quandocunque uti liceat. *Cato R. R. c.* 12. Prela temperata quanquam, ſupervacanea tria.

Tem-

Digitized by Google

Tempŏri. V. Tempori.

Temperies, ei, fem. *temperamento, temperie*, κρᾶσις, temperamentum, diverſarum rerum commiſtio æqua, & ad perfectionem perducta. *Plin. l.* 34. *cap.* 2. Corinthii æris tria genera; candidum argento quam proxime accedens, in quo illa mixtura prævaluit; alterum, in quo auri fulva natura, tertium, in quo æqualis omnium temperies fuit. *Id. lib.* 16. *c.* 11. Rerum temperies. ¶ Speciatim ſumitur pro temperata, & moderata cœli conſtitutione. *Ovid. l.* 1. *de Pon. eleg.* 7. Temperie cœli corpuſque, animuſque juvatur. *Plin. ep.* 6. *l.* 5. Atque adeo, ut omnem pro me metum ponas; accipe temperiem cœli, regionis ſitum, villæ amœnitatem. ¶ Tranſlate *Stat. l.* 2. *ſilv.* 6. *v.* 48. tranquillaque morum temperies. ¶ Ponitur etiam interdum pro quacunque cœli, ſeu cœli conſtitutione, ſive bona, ſive mala ſit. *Plin. l.* 18. *c.* 25. loquens de ſignis brumæ adventantis, & ſementis ante eam faciendæ: Indocilis, inquit, cœli agricola hoc ſignum habeat inter ſuos vepres, humumque ſuam aſpiciens, cum folia viderit decidua: ſic indicatur anni temperies, alibi tardius, alibi maturius.

Tempĕro, as, a. 1. *temperare, meſcolare*, מזג, German. *maſſigen*, Gall. *bien temperer*, Hiſp. *templar*, κεράννυμι, miſceo, proportione ſervata. *Cicer. in Somn.* Qui acuta cum gravibus temperans, varios æquabiliter concentus efficit. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Æs conflare, & temperare Ariſtotelea Lydum Scythen monſtraſſe putat. *Horat. lib.* 3. *od.* 19. Temperare aquam ignibus. ¶ Sæpe ſumitur pro componere, conſtituere, efficere. *Cic.* 5. *Tuſc. cap.* 1. Rem vero publicam noſtri majores certe melioribus temperaverunt & inſtitutis, & legibus. ¶ Item pro mitigare, moderari, lenire. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 19. Solis tum acceſſus modicus, tum receſſus & frigoris, & caloris modum temperant. *Suet. in Tiber. cap.* 34. Temperare annonam. h. e. pretium annonæ minuere. ¶ Item pro administrare, regere. *Horat. lib.* 1. *od.* 12. Qui res hominum, ac Deorum, Qui mare, & terras, variiſque mundum Temperat horis. *Cic.* 4. *Acad.* In eodem tamen prudentia fuit in conſtituendis, temperandiſque civitatibus. Sic temperare ratem. *Ovid.* 13. *Met.* Temperare ora fræno. *Horat. l.* 1. *od.* 8. ¶ Item pro abſtinere, cum dativo, ut *Temperare alicui*, ideſt abſtinere ab injuria inferenda. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Templis tamen Deum temperatum eſt. *Cic.* 3. *Verr.* Te potes quiſquam focis temperaſſe, qui eidem Caſtoris teſtem furtorum tuorum eſſe volueris? *Id.* 4. *Ver.* Si cuiquam ulla in re unquam temperaverit. ¶ Vel cum ablat. & præp. *a*, vel *ab*. *Virg.* 2. *Æn.* Quis talia fando Temperet a lacrymis? *Caſ. l.* 1. *B. G. cap.* 7. Temperare ab injuria. ¶ Cum infinito etiam interdum jungitur hac notione. *Gel. l.* 4. *cap.* 9. Religioſi dies, in quibus & res divinas facere, & rem quampiam novam exordiri temperandum eſt. *Plaut. Pan. prol. v.* 22. dormitia temperent, & *v.* 33. tinnitu temperent. ¶ Item pro modum imponere, continere, cohibere. *Plaut. Rud.* 4. 7. 28. Temperare linguæ. *Cic. pro Planc.* Ut qui ante dictum teſtimonium ſibi temperarit. *Liv. l.* 32. Temperatum ægre eſt, quin miſſilibus pugnam inter ſe conſererent. *Virg.* 1. *Æn. v.* 57. Temperare iras. *Plaut. Epid.* 1. 2. 8. Temperare in amore. ¶ *Temperint* pro *temperent*, ut *edint* pro *edant*, habet *Plaut. Truc.* 1. 1. 41.

Tempeſtas, idem quod tempeſtiva. *Feſtus.*

Tempeſtas, atis, f. *tempo*, idem ac tempus, ab antiquo genitivo *temperis* pro *temporis*. *Plaut. Caſ. prol. v.* 18. Ea tempeſtate flos Poetarum fuit. *Liv. l.* 1. *c.* 5. Qui multis ante tempeſtatibus ea tenuerant loca. *Salluſt. in Jugur. c.* 96. Solertiſſimus omnium in paucis tempeſtatibus factus eſt, *in poche anni, o in poco tempo*. ¶ Reperitur quoque pro die. *Cic.* 1. *Divin. c.* 15. *ex Poeta*. Tertia te Phthiæ tempeſtas læta locabit. ¶ Accipitur etiam pro tempore tranquillo, & ſereno, *bonaccia*. *Caſ. l.* 4. *B. G.* Nactus idoneam ad navigandum tempeſtatem, tertia fere vigilia ſolvit. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 4. Si eſſet licitum per nautas, qui tempeſtatem prætermittere noluerunt. *Virg. l.* 9. *Æn. v.* 20. Unde hæc tam clara repente Tempeſtas? ¶ Frequentius in malam partem accipitur, ut idem ſit, quod procella, turbo, grando, & generaliter quivis cœli inquietior ſtatus, *tempeſta, burraſca, fortuna*, Ger. *das ungewitter*, Gall. *ſaiſon, diſpoſition du temps*. Hiſp. *tempo*, χειμών, χειμέριον. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Ante omnia autem duo genera cœleſtis injuriæ meminiſſe debemus: unum quod tempeſtates vocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque ſimilia intelliguntur, quæ cum acciderint, vis major appellatur. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 27. Tempeſtas venit, confringit tegulas, imbriceſque. *Cic. pro Mur.* Nam ut tempeſtates ſæpe certo aliquo cœli ſigno commoventur, ſæpe improviſo nulla ex certa ratione, obſcura aliqua ex cauſa concitantur. ¶ Romani tempeſtates in Deorum numero venerati ſunt. *Cic.* 3. *de nat. Deor. cap.* 20. Quod ſi nubes retuleris in Deos, referendæ certe erunt tempeſtates, quæ Populi Rom. ritibus conſecratæ ſunt. *Horat. Epod.* 10. Libidinoſus immolabitur caper, & agna tempeſtatibus. ¶ Tranſlate ſumitur pro periculo, calamitate, infortunio, perturbatione. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 4. Mitto, quod invidiam, quod pericula, quod omnes meas tempeſtates & ſubieris, & multo etiam magis, ſi per me licuiſſet, ſubire paratiſſimus fueris. *Id.* 1. *Catil. c.* 9. Quanta tempeſtas invidiæ nobis, ſi minus in præſens tempus recenti memoria ſcelerum tuorum, at in poſterum impendeat.

Tempeſtīve, adverb. *opportunamente, a ſuo tempo*, εὐκαίρως, ſuo tempore, opportune. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 62. Neque enim ferendi, neque colendi, neque tempeſtive demetendi, percipiendique fructus, neque condendi, ac reponendi ulla pecudum ſcientia eſt. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Cædi ſolebant tempeſtive uſque ad Antigenem tibicinem. *Horat. l.* 4. *od.* 1. Tempeſtivius comiſſari. (V. *Tempeſtivus.*) *Plaut. Truc.* 1. 1. 41. Qui noſtræ ætati tempeſtive temperint. Sunt qui leg. *tempeſtivo*.

Tempeſtīvĭtas, atis, f. *tempo proprio per far qualche coſa*, εὐκαιρία. *Cic. de Sen. c.* 10. Sua cuique parti ætatis tempeſtivitas eſt data. *Plin. l.* 10. *c.* 34. Columbæ præparantes tempeſtivitatem cibo.

Tempeſtīvo, adv. V. Tempeſtive.

Tempeſtīvus, a, um, *opportuno, fatto a ſuo tempo*, ὡραῖος, εὔκαιρος, ὥριμος, quod ſuo tempore fit, opportunum. *Cic.* 2. *Off. cap.* 4. Nec hoc tempore ſine hominum opera tempeſtivos fructus ex his capere poſſemus. *Id. pro L. Man. c.* 12. Inde Sardiniam cum claſſe venit, nondum tempeſtivo ad navigandum mari. *Col. l.* 1. *c.* 8. Deinde, ſi tempeſtivum erit, confeſtim, ſin minus, poſtero die fines oculis perluſtrare. h. e. ſi opportunum erit. *Gel. l.* 2. *c.* 29. Sementes tempeſtiviores. h. e. citius ſolito maturæ. *Horat. l.* 1. *od.* 23. Virgo tempeſtiva viro, *nubile*. *Plin. l.* 7. *c.* 53. *de his, qui repentina morte obiere:* Q. Fabius Maximus in conſulatu ſuo, pridie Cal. Januar. item C. Vulcatius Gurges ſenator: omnes adeo ſani, atque tempeſtivi, ut de progrediendo cogitarent. h. e. valetudine ad agendum opportuna. ¶ Tempeſtiva convivia ſunt, quæ ante legitimam cœnandi horam ineuntur, & longius ſolito protrahuntur. Legitima autem cœnæ hora apud priſcos Romanos fuit Solis occaſus; deinde hora diei decima cœnæ deſtinari cœpta eſt, tandem Auguſti tempora, hora nona, & hominibus negotioſis decima. Igitur hanc horam qui prævenirent, tempeſtivum convivium agere dicebantur, quod quidem vel ſolemnitatis cauſa fieri ſolebat, vel honeſtæ animorum remiſſionis, vel denique voluptatis. *Cicer. de Senect. cap.* 14. Ego vero propter ſermonis delectationem tempeſtivis quoque conviviis delector, nec cum æqualibus ſolum, ſed cum veſtra etiam ætate. *Id. Att. lib.* 9. *ep.* 1. Multa a me tempeſtivis conviviis diſputantur. *Id. Verr.* 3. *cap.* 25. Statuitur Lollius in illo tempeſtivo gladiatorum convivio. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Jamque iter parare in poſterum juſſus, ſolemne, & tempeſtivo adhibetur convivio. ¶ Hujuſmodi convivia *intempeſtiva* etiam dicebantur eodem prorſus ſenſu. nam qui ita tempeſtiva ab intempeſtivis diſtinguunt, ut illa eſſent quæ ſolito maturius inciperentur, hæc quæ tardius, & multa nocte finirentur, nullo id idoneo exemplo cognoſcere nobis videntur. Quanquam eſt aliquid diſcriminis. nam tempeſtiva convivia & in bonam, & in malam partem accipi poſſunt, ut ex allatis exemplis apparet. intempeſtiva vero in malam tantummodo partem uſurpantur. *Curt. l.* 6. *c.* 2. Intempeſtiva convivia, & perpotandi pervigilandique inſana dulcedo, ludique, & greges pellicum, omnia in externum lapſa ſunt morem. *Et infra*. Cum intempeſtivis conviviis dies pariter nocteſque conſumeret. Addi ſolet etiam locus *Cic. pro Mur. cap.* 6. ubi tamen optimæ quædam Editiones ex quampluribus MSſ. habent *tempeſtivum*, quod idem dicendum eſt de alio *Suetonii* loco in *Calig. c.* 45.

Tempeſtuōſus, a, um, adject. θυελλώδης, procelloſus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 6. Ad tempeſtuoſos hoſtium incurſus trepidare.

Tempeſtus, a, um, adject. idem quod tempeſtivus. *Feſtus.*

Tempĭſius, a, um, adject. τεμπικός, a Tempe, ut Tempicus ager, *Theodor. Priſcian. l.* 1.

Templātim, adv. per templa, ut vicatim, per vicos. *Tertull. in Apolog. c.* 42. Plus noſtra miſericordia inſumit vicatim, quam veſtra religio templatim.

Templum, i, n. *tempio*, היכל, Germ. *kirch*, Gall. *egliſe, temple*, Hiſp. *ygleſia, templo*, ναός, ἱερόν, locus qui ab omni parte aſpici, vel ex quo omnis pars videri poteſt. *Feſt.* Contemplari dictum eſt a templo, ideſt loco, qui ab omni parte aſpici, vel ex quo omnis pars videri poteſt, quem antiqui templum nominabant. *Varro* etiam *l.* 6. *de L. L.* a tuendo ſic dici ait, ideſt ab aſpiciendo, quia quo tuemur, templum eſt. Templum trifariam dicitur, a natura in cœlo, ab auſpicio in terris, a ſimilitudine ſub terra. Igitur primum templum de cœlo dicitur: cujus quatuor partes erant ſecundum Augures, qui ſpectabant converſi a Sept. in Auſt. ſiniſtra ab Oriente, dextera ab Occaſu, antica ad Meridiem, poſtica ad Septentrionem. *Ennius:* Contremuit templum magnum Jovis altitonantis. *Ter. Eun.* 3. 5. 42. Qui templa cœli ſummi ſonitu concutit. ¶ Præcipua vero templum accipi ſolet pro regione in terris, aut agro, qui certo carmine ab Augure lituo finitus, & notatus, conſecratuſque eſſet, unde in omnes cœli partes liber erat aſpectus. Sæpe Augures interdum ea, quorum altitudo impediret, quominus liber quoquoverſus aſpectus foret, demoliri jubebant: ut C. Marius Honoris ædem eo ſummiſſiorem fecit, ne, ſi forte publicis obeſſet auſpiciis, Augures eam demoliri juberent. Atque huc ſpectat caput illud *Ciceronis l.* 2. *de Leg.* Urbemque, agros, & templa, liberata, & effata habento. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Palatinum Romulus, Aventinum Remus ad inaugurandum templa capiunt. ¶ Nec vero ſolum hæc vox de regionibus apertis, & ſub dio uſurpata eſt, ſed etiam de locis ſeptis, & tectis, cujuſmodi erant loca, in quibus Senatus habebatur. Nam in loco per Augures conſecrato Senatum haberi neceſſe erat, alioquin Senatuſconſulta non erant juſta. Porro Senatus habebatur vel in templo ſimpliciter per Augures conſecrato, ut in Curia Hoſtilia, vel Pompeja, vel Julia, vel in æde alicui Deo ſacra, ut in æde Jovis, Apollinis, Martis, Bellonæ, Caſtoris, Concordiæ, Virtutis, Fidei, &c. *Cic. pro Dom.* Curia eſt ſedes, ac templum publici conſilii. ¶ Item templi vox de ædibus, quæ Diis conſecratæ fuerunt, uſurpatur. *Cic.* 6. *Verr.* Herculis templum eſt apud Agrigentinos non longe a foro, ſane ſanctum apud illos, & religioſum. ¶ Poni videtur etiam pro ſepulchro. *Virg.* 4. *Æn.* Præterea fuit in tectis de marmore templum Conjugis antiqui. ¶ Transfertur quoque ad multas res, ut *Templum mentis*, pro interiori animi ſecreto: *Templum linguæ*, ideſt pars, ſeu locus. *Lucr. l.* 4. *v.* 625. Linguæ ſudantia templa. *Id. l.* 5. *v.* 104. Mentis templa. ¶ In architectura templa vocantur tigna minora tranſverſim collocata ſuper cantherios, ſeu tigna majora, quæ tectum domus ſuſtinent, ſuper hujuſmodi templa aſſeres deinde compinguntur, qui tegulas ſuperpoſitas habent. *Vitr. l.* 4. *c.* 2. Supra cantherios templa, deinde inſuper ſub tegulas aſſeres. *Id. ib. cap.* 7. Supra id faſtigium columen, cantherii, templa ita ſunt collocanda &c. *Feſtus* etiam hujus notionis meminit, cum ſcripſit, templum dici etiam tignum, quod in ædificiis tranſverſum ponitur.

Temporālis, le, o. 3. *temporale*, χρονικός, καίριος, quod ad tempus durat. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Adjiciunt quidam perpetuum, quia & temporale eſſe: opponitur enim æterno. *Hermog. l. de injuria*, 45. *ff. de injur. & fam. libell.* Cæteri autem vel exilio temporali, vel interdictione rei certæ coercentur. *Tacit. in Agric. cap.* 46. Temporalibus laudibus decorare. ¶ Temporalia verba apud *Varr. l.* 7. & 8. *de L. L.* ſunt, quæ per tempora declinantur.

Temporālĭtas, atis, f. ratio temporis. *Tertul. de Pal. c.* 5. Et ſi quid præterea conditio, vel dignitas, vel temporalitas veſtit, *in modo*.

Temporālĭter, adv. ad tempus. *Tertul. adverſ. Jud. c.* 2. Lex temporaliter obſervata.

Temporārius, a, um, πρόσκαιρος, quod non eſt perpetuum, ſed ad tempus durans. *Plin. l.* 16. *c.* 33. Temporaria vis imbrium. *Curt. l.* 5. *c.* 5. Ut ſunt Græcorum temporaria ingenia. h. e. pro temporum varietate mutabilia. *Nepos in Attic. cap.* 11. Temporaria liberalitas. *Senec. epiſt.* 9. Temporariæ amicitiæ.

Temporātim, adverb. pro temporum ratione, per tempora. *Tert. de pall. c.* 1. Terra temporatim veſtiri amans. *Id. de anim. c.* 28. Per nativitates nominatim, temporatimque digerere.

Tempŏri, adv. *a tempo, a ſuo tempo, a buon' ora*, ἐν καιρῷ, εὐκαίρως, κατὰ καιρόν, tempeſtive, ad tempus, ſuo tempore. *Cato R. R. c.* 2. Roget, quid operis ſiet factum, ſatiſne tempori opera ſiant contecta. *Plaut. Rud.* 4. 2. 16. Vigilare oportet hominem, qui vult ſua tempori conficere officia. ¶ Dicitur & *tempore* eodem ſenſu. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 60. Male, Chaline, tibi tacendum cenſeo. Ch. Tempori: poſtquam oppugnatum eſt os. *Idem Perſ.* 3. 1. 16. Mihi iſtuc tempori ſero eſt. ¶ *Temporius*, & *temporius* comparativum eſt, *più preſto, più a tempo*. *Colum. l.* 8. *c.* 4. Ut propter eſcæ ſpem temporius ad officinam redeant. *Ovid.* 4. *Met. v.* 197. modo ſurgis Eoo Temporius cœlo, modo ſerius incidis undis. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 16. Mimini te mihi Phameæ cœnam narrare: temperius fiat: cætera eodem modo.

Tempŏro, as, a. 1. *Tertul. de reſurr. carn. c.* 61. Accepiſti dentes ad pabulas linguæ temporandos. Alii leg. *temperandos*, nam hos idem ſignificare videtur.

Tempſis, m. 3. cacumen Tmoli M. in Lydia, tam inſignis aeris temperie, ut incolæ ſupra 150. annos vivant, auctore Muciano, ut refert *Plinius l.* 7. *c.* 48.

Temptor, vel temtor, oris, m. *ſprezzatore*, qui temnit. *Senec. in Agamemn. v.* 595. Solus temptor levium deorum. Alii leg. *contemptor.*

Tempus, oris, neut. *tempo*, χρόνος, intervallum, quo aliquod corpus movetur, vel aliqua res fit. *Cic. lib. 1. de Invent. c. 26.* Tempus autem eſt id, quo nunc utimur (nam ipſum quidem generaliter definire difficile eſt) pars quædam æternitatis cum alicujus annui, menſtrui, diurni, nocturnive ſpatii certa ſignificatione. In hoc & quæ præterierunt, conſiderantur, &c. & item quæ inſtent in præſentia, & quæ maxime fiant, & quæ conſequantur. Et *de Univ. c. 9.* Itaque neſciunt, hos ſiderum errores id ipſum eſſe, quod rite dicitur tempus, multitudine infinita, varietate admirabili præditos. ¶ Ad conſtructionem quod attinet, fere in ablativo effertur ſine præpoſitione, interdum etiam cum præpoſit. *in*, interdum in accuſativo ſine præpoſit. ſæpe cum *per*; regit etiam infinitum, & gerundium, aliiſque particulis jungitur, ut in ſubjectis exemplis videre eſt. *Cic. 2. de Orat.* Ac fuit quidem tempus illud, cum mihi, &c. *Id. lib. 2.* Tempus eſſet jam de ordine argumentorum, & de collocatione aliquid dicere. *Id. 3. Fam. ep. 10.* De qua alienum tempus eſt mihi tecum expoſtulandi. *Id. l. 3. Fam. ep. 4.* Nam cum te ipſum, ex quo tempore tu me diligere cœpiſti, quotidie pluris feci. *Id. l. 5. ep. 17.* Superioribus temporibus ad te nullas literas miſi. *Id. 1. Offic. c. 2.* Cum ſtatuiſſem hoc tempore ad te ſcribere. *Id. ib. c. 37.* Neque enim omnes iiſdem rebus, nec in omni tempore, nec ſimiliter delectamur. *Id. pro Cluent. c. 5.* Quaſi ego potuerim illud, quod tam populare eſſet, in illo tempore præterire, *in quella occaſione*. *Id. 5. Fam. ep. 15.* Omne tempus una fuiſſemus. *Id. in Brut. cap. 83.* Duo fuerunt per idem tempus diſſimiles inter ſe. *Id. 1. Catil. cap. 4.* Quos ego ad me id temporis venturos eſſe prædixeram. ¶ Plurimi quoque ſunt in hac voce loquendi modi: Dicimus enim, tempus ponere, conſumere, inſumere in aliqua re; *conſumare, impiegare il tempo in qualche coſa*, *Cic. ſæpe*. Tempus terere, conterere, *perder' il tempo*. *Id. Phil. 5. & pro Roſc. Com.* Tempus traducere, *paſſar il tempo*. *Id. 4. Fam. ep. 8.* Tempus ſtudiis impendere. *Plin. l. 6. ep. 20.* Conſtituere tempus alicui rei, *aſſegnare, fiſſare, determinare il tempo per far qualche coſa*. *Cæſ. l. 3. B. C.* Tempus alicui dare, *dar tempo*. *Cic. pro Quint. &c.* ¶ Aliquando tempus accipitur pro parte anni, vel diei. *Cic. Fam. 7. ep. 1.* Matutina tempora lectiunculis conſumere, *l' ore della mattina*. *Ter. Heaut. 1. 1. 38.* Sed ut diei tempus eſt, videtis, ne quo hinc abeas longius. *Liv. l. 22. cap. 32.* Erat tunc autumni tempus. *Hirt. de B. Alex. cap. 43.* Hiberno tempore anni. ¶ Item pro cæli plaga. *Varro l. 2. R. R. cap. 2.* Quæ ſpectent magis ad orientem, quam ad meridianum tempus. ¶ Item pro opportunitate, *occaſione*. *Nepos in Alcib. c. 8.* Tempus rei gerendæ non dimiſit. *Velle. l. 2. c. 21.* Iutilleri temporibus. *Cic. Fam. 12. ep. 16.* Obſervare tempus faciendi aliquid. ¶ Item pro temporis conditione. *Cic. 1. Catil.* O tempora, o mores! *Ter. Heaut. 4. 2. 54.* Nunc ita tempus eſt mihi, ut cupiam filium. h. e. rerum mearum ſtatus. ¶ Item pro periculo, calamitate. *Cic. pro L. Man. c. 1.* Omne meum tempus amicorum temporibus tranſmittendum putavi. *Id. Phil. 3. cap. 14.* In illo tempore civitatis, quod poſt mortem Cæſaris conſecutum eſt. ¶ Item pro neceſſitate. *Cic. pro Planc.* Non ſolum quid cuique debeam, ſed etiam quid a me cujuſque tempus poſcat. *Id. Fam. 4. ep. 9.* Primum tempori cedere, ideſt neceſſitati parere, ſemper ſapientis eſt habitum; deinde &c. ¶ Item pro commodo temporario. *Cic. pro Cluent. c. 50.* Et illa oratio potius temporis mei, quam judicii, & auctoritatis fuit, ideſt ita dixi in oratione illa, quia intererat ejus rei, quam tum defendebam. *Id. ibid.* Omnes illæ orationes cauſarum, & temporum ſunt, non hominum ipſorum, ac patronorum. ¶ *Ad tempus*, ſumitur pro tempore conſtituto. *Cic. Att. lib. 13.* Ut Puteolis eſurirem poſſem, & ad tempus redire. ¶ Vel pro brevi temporis ſpatio. *Cic. 1. Offic.* Utrum perturbatione aliqua animi, quæ plerumque brevis eſt, & ad tempus. ¶ Vel pro commode, opportune. *Cic. pro Cæl.* Vos autem, dum illi placere vultis, ad tempus ei mendacium veſtrum accommodaviſtis. ¶ Vel pro re nata, ſive ut temporis ratio poſtulat. *Planc. Cic. l. 10. Famil.* Sin autem in itinere meo ſe oppoſuerit, ad tempus conſilium capiam. ¶ *Tempore*, idem ac, ac adv. *tempori*, ideſt ſuo tempore, tempeſtive. *Plaut. Aſin. 3. 3. 143.* Ut tempore, opportuneque attuliſtis. *Cic. 4. Ver.* Satis putabat ſe ad comitia tempore venturum, ſi pridie veniſſet. ¶ *Ex tempore*, eſt ſtatim, illico, ſine præmeditatione. *Cic. 3. de Orat.* Quod ſi Antipater ille Sidonius ſolitus eſt verſus hexametros, alioſque variis modis, atque numeris fundere ex tempore. ¶ Interdum *ex tempore* ſignificat pro re nata, ſive ut tempus exigit. *Cic. 2. Off.* Expedire rem, & conſilium ex tempore capere poſſe. ¶ *In tempore*, eſt opportune, commode. *Brut. Cic. l. 11. Fam.* Satis in tempore ad eos accedemus, ubi, quid valeant, ſciemus. *Ter. Andr. 3. 2. 52.* Atque adeo in ipſo tempore eccum ipſum obviam. ¶ *In tempus*, eſt apte ad tempus, ſeu ad rem præſentem. *Cic. Attic. l. 2. ep. 19.* Ejuſmodi ſunt ii verſus, ut in tempus ab inimico Pompeji ſcripti eſſe videantur, *fatti a poſta per il tempo, e toccare le coſe preſenti*. ¶ In omne tempus, *per ſempre*, *in perpetuo*. *Cic. Fam. 5. ep. 15.* Gratus, & optatus, dicerem, jucundus, niſi id verbum in omne tempus perdidiſſem. ¶ *Suo tempore*, eſt apto tempore, *a ſuo tempo*, *in tempo proprio*. *Cic. 2. de clar. Or. c. 1.* Hortenſius ceſſit e vita ſuo magis, quam ſuorum civium tempore. *Plaut. Rud. prol. v. 4.* Signum, quod ſemper tempore exoritur ſuo. ¶ *Pro tempore*, eſt prout tempus fert. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 8.* Conſilium pro tempore, & pro re capere. *Salluſt. in Jug. cap. 57.* Pro tempore, & loco paratis rebus. ¶ *Per tempus*, *a tempo*, *opportunamente*. *Plaut. Trucul. 1. 2. 84.* Per tempus ſubveniſti. ¶ Ut temporibus illis, *come portavano quei tempi*, prout tunc erant tempora. *Cic. in Brut. c. 28.* Erat cum literis Latinis, tum etiam Græcis, ut temporibus illis, ſatis eruditus. ¶ Apud Grammaticos tempus in verbis dicitur inflexio verbi tempus aliquod deſignans, ut *amo* præſens tempus ſignat, *fui* præteritum, *dabo* futurum, &c. *Varro l. 7. de L. L.* In verborum genere, quæ tempora adſignificant, quod ea erant tria, præteritum, præſens, futurum, declinatio facienda fuit triplex, ut ſaluto, ſalutabam, ſalutabo. ¶ In pedibus quoque oratoriis, vel poeticis tempus eſt quantitas ſyllabæ longæ, vel brevis, quæ pedem componit. *Cic. in Orat. c. 57.* Quod idem facit in trochæo, qui temporibus & intervallis eſt par iambo.

Tempus, oris, & in plurali num. Tempora, rum, neut. *tempia*, *tempie*, κρόταφος, pars faciei inter oculum, & aurem. *Virg. 5. Æn.* Temporibus geminis canebat ſparſa ſenectus. *Id. Æn. 9.* it haſta Tago per tempus utrumque. *Auct. ad Her. l. 4. circa fin.* Et dubitanti Graccho, quid eſſet, neque tamen locum, in quo conſtiterat, relinquenti percutit tempus. ¶ Scriptum eſt etiam *tempora* hac notione ab antiquis, quod ſe vidiſſe in quodam Urſini codice Virgiliano teſtatus *Herculus Ciofanus*.

Temulenter, adv. *da ubbriaco*, μεθυστικῶς, ebrie. *Col. l. 8. c. 8.* Jam nunc Gangeticas, & Ægyptias aves temulenter eructant.

Temulentia, æ, f. *ubbriachezza*, μέθη, ebrietas, a temetum. *Plin. l. 14. c. 13.* Cato, ideo propinquos feminis oſculum dare, ut ſcirent, an temetum olerent. Hoc tum nomen vino erat, unde & temulentia appellata. *Id. ibid. c. 2.* Siquidem temulentiam ſola non facit.

Temulentus, a, um, *ubbriaco*, μεθύων, vinolentus, ebrioſus. *Ter. Eun. 4. 3.* Temulenta eſt. *Cicer. pro Sext.* Qui non modo tempeſtatem tueri impendentem temulentus, ſed ne lucem quidem inſolitam poſſet. *Idem poſt red. in Sen. cap. 6.* Vini, ſomni, ſtupri plenus, gravibus oculis, fluentibus buccis, preſſa voce, & temulente. *Sidon. lib. 3. ep. 13.* Putidior, temulentior. *Apulej. lib. 5. Metam.* Cæſaries ambroſia temulenta, *molle e ſtillante*.

Ten', pro te ne? *Plaut. Aſin. 3. 3. 79.* Ten' oſculetur, verbero? *che egli ti baci briccone?* *Id. ib. v. 107.* Ten' complectatur, carnufex?

Tenacia, æ, f. 1. perſeverantia, aut duritia. *Ennius apud Non. c. 1. n. 5. de equis*: Cujus tenacia infrenari minis nequit.

Tenacitas, atis, f. *tenacità*, [illegible], Ger. *zaheigkeit*, Gal. *tenacité*, *chicheté*, Hiſp. *tenacidad*, γλισχρότης, firmitas, & perſeverantia aliquid retinendi. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 47.* Cibumque partim oris hiatu, & dentibus ipſis capeſſunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate roſtrorum. ¶ Sæpe ponitur pro parſimonia, avaritia, ſordibus. *Liv. l. 34. c. 7.* Sed in purpura, quæ teritur, abſumiturque, injuſtam quidem, ſed aliquam tamen cauſam tenacitatis video.

Tenaciter, adv. *tenacemente*, *oſtinatamente*, ἀπρὶξ, cum tenacitate. *Ovid. Heroid. ep. 3.* An miſeros triſtis fortuna tenaciter urget? *Apul. l. 5. Metam.* Tenaciſſime diſſimulare. ¶ Comparativum *tenacius* legitur apud *Macrob. l. 7. Saturn. c. 3. & Solin. c. 52.*

Tenaculum, i, n. retinaculum, vinculum, quo aliquid tenetur. *Terentian. Maurus in præfat. v. 19.*

Tenaſmus. V. Teneſmus.

Tenax, acis, o. 3. *tenace*, Ger. *zah*, Gal. *chiche*, *qui tient*, *fort*, Hiſpan. *tenaz*, *avariento*, γλίσχρος, qui quidquid attingit, facile retinet, a teneo. *Ovid. 11. Met.* Utve tenax gravida manat tellure bitumen. *Liv. l. 39.* Tenax equus, *cavallo duro di bocca*. ¶ Translate ponitur pro ſtabili, conſtanti, firmo. *Hor. l. 3. od. 3.* Juſtum, & tenacem propoſiti virum. *Virgil. 4. Æn.* Tam ficti, pravique tenax, quam nuntia veri. ¶ *Memoria tenax*, eſt conſtans, firma, quidvis optime tenens. *Quintil. l. 1. c. 1.* Tenaciſſima memoria. ¶ *Morbus tenax*, eſt contumax, moleſtus, quique difficulter propulſatur. *Sueton. in Claud. c. 2.* Infans autem relictus a patre, ac per omne fere pueritiæ, atque adoleſcentiæ tempus variis, ac tenacibus morbis conflictatus eſt. ¶ Metonymice ponitur pro avaro, parco, ſordido. Nam tenacitas effectus eſt avaritiæ. *Ter. Adel. 5. 4.* Ego ille agreſtis, ſævus, triſtis, parcus, truculentus, tenax. *Cic. pro Cæl.* Illum filium familias patre parco, ac tenaci habere tuis copiis devinctum non potes.

Tendicula, æ, f. *laccio*, παγίδιον, laqueus, quem avibus, ſive feris tendimus. Hinc translate Tendiculæ literarum ſunt captiones ex literis, & ſyllabis, cum non rei æquitati, ſed ſummo juri innitimur, ipſiſque voculis adverſarium irretire conamur. *Cic. pro Cæc. c. 23.* Tum aucupia verborum, & literarum tendiculas in invidiam vocant. ¶ Sunt etiam tendiculæ longæ perticæ, quibus fullones veſtimenta diſtendunt. *Sen. lib. 1. Quæſt. nat. c. 3.* Idem videbis accidere, ſi quando volueris obſervare fullonem, cum os aqua implevit, & veſtimenta tendiculis diducta leviter aſpergit. Alii tamen leg. *ridiculis a ridicula, æ.*

Tendo, is, tetendi, tenſum & tentum, a. 3. *diſtendere*, *aſtendere*, נטה, Germ. *ſtrecken*, Gall. *etendre*, *tendre*, Hiſp. *eſtender*, τείνω, dilato, explico, extendo, ab antiquo tando, quod eſt a τείνω, vel ab Æolico τένω, quod idem notat. Antiquos autem tennere uſurpaviſſe, videmus apud *Terent. Phorm. 2. 2.* Quia non rete accipitri tennitur, neque milvio. Ita enim legendum eſſe conſtat ex *Donato*. *Cic. de Univ. c. 6.* Animum autem, ut in ejus medio collocavit, ita per totum tetendit. *Id. pro Font. cap. 17.* Tendet ad vos virgo Veſtalis manus ſupplices eaſdem, quas pro vobis Diis immortalibus tendere conſuevit. *Virg. 3. Æn. v. 268.* Tendunt vela Noti. *Ovid. 1. de Art.* Scit bene venator, cervis ubi retia tendat. ¶ Speciatim ſumitur pro tentoria, ſeu tabernacula figere, & habitare. Extenduntur enim tentoria, dum ponuntur. *Virg. 2. Æn. v. 29.* Hic Dolopum manus, hic ſævus tendebat Achilles. *Curt. l. 7. c. 2. in fin.* Hanc ſeorſim cohortem tendere ignominiæ cauſa jubet. ¶ Metaleptice, ſeu metonymice capitur pro offerre, porrigere, quia protendendo manum id fieri ſolet. *Virg. 2. Æn.* Parvumque patri tendebat Julum. ¶ Item pro vergere, inclinatum eſſe. *Plin. l. 11. cap. 37.* Tendit gula ad ſtomachum, deinde in ventrem. ¶ Item pro iter inſtituere, proficiſci, pergere. Nam ambulando iter, vel greſſus, ſeu pedes extendimus. *Virgil. 1. Æn. v. 204.* Per varios caſus, per tot diſcrimina rerum Tendimus in Latium. *Et infra:* Greſſumque ad mœnia tendit. *Cic. Att. l. 16. epiſt. 5.* Itaque dubito, an Venuſiam tendam, & ibi exſpectem. ¶ Item pro conari. Nam qui conantur, brachia, pedes, & omnia membra extendunt. *Virg. 2. Æn.* Ille ſimul manibus tendit divellere nodos. ¶ Per tranſlationem *inſidias tendere*, eſt parare, ſtruere. Sumptum eſt a retibus, vel laqueis, quæ avibus, & feris extenduntur. *Cic. pro Roſc. Com.* Ex perfidia, & malitia, per quam inſidiæ tenduntur alicui. *Salluſt. in Catil. c. 27.* Interea Romæ multa ſimul moliri, Conſuli inſidias tendere. ¶ Item tendere tranſlate ſumitur pro objicere, proponere, exhibere, *porre innanzi*, *offerire*. *Cic. pro Font.* Se Pop. Rom. non metum belli, ſed ſpem triumphi tendere. *Id. 1. de Orat.* Et prope cunctis civibus lucem ingenii, & conſilii ſui porrigentem, atque tendentem. ¶ Item pro ſpectare, reſpicere, aliquid tanquam ſcopum ſibi præfigere. *Cic. ad Brut. ep. 17.* Atqui eo tendit, id agit, ad eum exitum properat vir optimus, ut ſit illi Octavius propitius. *Liv. lib. 4.* Ipſe, ut eſt animus humanus inſatiabilis, eo quo fortuna ſpondet, paulatim ad altiora, & non conceſſa tendere. ¶ Item pro operam dare, ſtudere, incumbere in aliquam rem. *Ovid. l. 4. Triſt. eleg. 9.* Frater ad eloquium viridi tendebat ab ævo. *Cic. 2. de Divin.* Ad reliqua veri tendebamus animo. ¶ Item pro reſiſtere. *Liv. l. 4. cap. 8.* Tribuni magis neceſſariam, quam ſpecioſi miniſterii procurationem intuentes, ne parvis quoque rebus incommode adverſarentur, haud ſane tetendere. Adde *l. 10. cap. 8. ad fin.* ¶ Item pro contendere. *Liv. ibid. c. 7.* Tribunorum militum comitia ut habeantur, tendunt. ¶ Participia *Tenſus*, & *Tentus* V. infra ſuis locis.

Tendor, oris, m. tenſio, extenſio. *Apul. lib. 4. A. A.* Famulum tendore defatigata.

Tenebellæ, arum, f. parvæ tenebræ. *Claud. Mamert. l. 2. de ſtat. anim. c. 9.* Eruentur ex abditis tenebellarum.

Tenebræ, arum, f. 1. *tenebre*, *oſcurità*, חשך, Ger. *finſternuſſ*, Gall. *tenebres*, Hiſpan. *tinieblas*, σκότος, privatio luminis, a teneo, ut a verto eſt *vertebra*, a *ſalio ſalebra*, quod homines in tenebris quaſi teneantur, nec libere ſe commovere audeant, metuentes, ne vel impingant uſpiam, vel e locis ſublimioribus decidant. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nos autem tenebras cogitemus tantas, quantæ quondam eruptione Ætnæorum ignium finitimas regiones obſcuraviſſe dicuntur. *Id. 4. Acad. c. 19.* Offundere tenebras alicui rei. Et *cap. 5.* Obducere tenebras rebus clariſſimis. *Liv. l. 31. c. 23.* Primis tenebris movit, *ſulle prime ore della notte*. *Cic. Phil. 2.* Prima luce, non tenebris dicitur rediiſſe, *non di notte*. ¶ Secundum fabulas ſunt filiæ Erebi, & Noctis. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quod ſi ita eſt, Cœli quoque parentes Dii habendi ſunt, Æther, & Dies, eorumque fratres, & ſorores, qui a genealogis antiquis ſic nominantur,

Digitized by Google

tur, Amor, Dolus, Metus, Labor, Invidentia, Fatum, Senectus, Mors, Tenebræ, Miſeria, Querela, Gratia, Fraus, Pertinacia, Parcæ, Heſperides, Somnia, quos omnes Erebo, & Nocte natos ferunt. ¶ Translate hoc nomen ſumitur pro cujuſcunque rei obſcuritate, pro miſeriis, ærumnis. *Cic. pro Archia poeta:* Quæ jacerent in tenebris omnia, niſi literarum lux accederet. *Id. poſt red. in Sen.* Ex ſuperioris anni caligine, & tenebris lucem in Republ. Cal. Jan. deſpicere cœpiſtis. *Virg. Æn. 2. v. 92.* Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam.

Tenebrarius, a, um, adjectiv. *oſcuro, ignoto*, ut tenebrarius homo. *Vopiſc. in Firmo, c. 2.*

Tenebratio, onis, f. *ottenebrazione, offuſcamento*, ut tenebratio viſus. *Cal. Aurel. Tard. 1. c. 2.*

Tenebrico, as, n. 1. *ottenebrarſi. Tertul. adverſ. Jud. c. 13.* Sol media die tenebricavit.

Tenebricoſitas, atis, f. caligo, tenebræ. *Cal. Aurel. Tard. 1. c. 4.* Tenebricoſitate vexari.

Tenebricoſus, a, um, *tenebroſo, oſcuro*, חשך, Ger. *finſterich*, Gal. *tenebreux*, Hiſp. *lleno de tinieblas*, σκοτώδης, obſitus tenebris, offuſus tenebris, obſcurus. *Cic. 4. Acad.* Eſſe ſenſus quidem nec obſcuros dicit, nec tenebricoſos. *Id. in Piſon. c. 8.* Tu ex tenebricoſa popina Conſul extractus, cum illa ſaltatrice tonſa. *Id. in Vatin. c. 5.* Illud tenebricoſiſſimum tempus ineuntis tuæ patiar latere.

Tenebricus, a, um, idem ac tenebricoſus, apud Poetas. *Cic. 2. Tuſc. cap. 9. ex Poeta:* Hæc a tartarea tenebrias abſtractum plaga Tricipitem eduxit Hydra generatum canem. *Tertul. de Pal. c. 4.* Tenebrica veſtis. h. e. atra.

Tenebriones, m. 3. qui tenebras ſectantur, ſeu in tenebris deliteſcunt, qui etiam lucifugæ dicuntur, vel qui mendaciis, & fraudibus ſuis tenebras ob oculos hominum objiciunt. *Var. apud Non. c. 1. n. 67.* Si accuſator, & reus erunt tenebriones, uterque utrunque vituperato.

Tenebro, as, a. 1. *ottenebrare*, tenebras induco. *Apul. l. 8. Metam.* Jam veſpera ſemitam tenebrante. *Lactant. lib. 4. cap. 19.* Tenebrabitur dies lucis.

Tenebroſus, a, um, *tenebroſo, oſcuro*, חשך, German. *voll finſter*, Gall. *tenebreux*, Hiſpan. *oſcuro*, σκοτεινός, quod tenebris plenum eſt. *Var. l. 3. de R. R. cap. 9. de gallinis:* Eas includunt in locum tepidum, & anguſtum, & tenebroſum. *Virg. 6. Æn. v. 107.* Quando hic inferni janua Regis Dicitur, & tenebroſa palus Acheronte refuſo. *Ovid. 5. Met.* Hanc metuens cladem, tenebroſa ſede Tyrannus Exierat. *Tertul. de anim. c. 2.* Tenebroſior carcer. *Cod. Juſtin. lib. 6. tit. 43. leg. 3.* Tenebroſiſſimus error.

Tenedius, a, um Τενέδιος, quod ad Tenedum inſ. ſpectat. *Tenedius vir*, prov. de judice ſevero, teſte *Euſtathio*. *Tenedia ſecuris*, prover. pro expedita, & ſevera juſtitia. Hæc proverbia inde nata ſunt, quod Tenedii cauſas citiſſime terminabant. Duas enim, auctore *Suida*, ſecures ſuſpenſas in judiciis tenebant, quarum altera juxta judicem parata erat: Nam Tenes Rex legem tulerat, ut a tergo judicis aſtaret aliquis ſecurim manu tenens, paratus percutere reum, vel qui falſum attuliſſet. *Cic. ad Q. Fr. lib. 2. ep. 9.* Tenediorum igitur libertas ſecuri Tenedia præciſa eſt, cum eos, præter me, & Bibulum, & Calidium, & Favonium, nemo defenderet. ¶ *Tenedius fidicen*, prov. pro calumniatore, & falſo teſte. Tractum ab eo, quod Philonome tibicinem ſuum dicatur ſubornaſſe, qui apud Cygnum teſtaretur, ipſam a Tenede de ſtupro fuiſſe interpellatam. V. *Eraſm. Chiliad.* ¶ Tenedii, Tenedi incolæ. *Cic. 3. Ver. c. 19.*

Tenedos, ſeu Tenedus, f. 2. olim Leucophrys, item Calydna, nonnullis etiam Phœnice, & Lyrneſſos, *Tenedo*, Τένεδος, inſ. parva, ſed amœna Aſiæ min. in mari Ægæo, ſive Helleſponto, contra Sigeum prom. Troadis. In hanc ex Troade navigavit cum novis colonis Tenes Cycni filius, conditaque urbe de nomine ſuo Tenedon eam vocavit, a qua & inſula denominata eſt. Sacra fuit Apollini, qui ibi præcipue colebatur. Ante bellum Trojanum florentiſſima fuit, in qua Græci ſupremas illas, quibus Troja periit, inſidias ſtruentes, ſe ſe occultarunt. Ei adjacent ad Auſtr. Calydnæ, inſulæ duæ. *Cic. 3. Ver. c. 19.* Tenedo Tenem ipſum, qui apud Tenedios ſanctiſſimus Deus habetur, qui illam urbem dicitur condidiſſe, cujus ex nomine Tenedus nominatur, hunc ipſum, inquam, Tenem pulcherrime factum, quem quondam in Comitio vidiſtis, abſtulit magno cum gemitu civitatis. Adde *Virg. 2. Æn. v. 21.*

Tenellulus, a, um, diminut. a tenellus. *Catul. ep. 17.* Ut puella tenellulo delicatior hœdo.

Tenellus, a, um, *tenerello*, ἁπαλός, ἁπαλώτερος, dimin. a tener. *Plaut. Caſ. 1. 1. v. 20.* Bellam, & tenellam Caſinam. *Var. lib. 3. de R. R. cap. 41.* Aqua recenti inſito inimica, tenellum enim cito facit putre.

Teneo, es, nui, ntum, 2. a *tenere*, ἔχω, καταλαμβάνω, apprehendo, poſſideo, occupo. *Virg. 1. Æn.* Aut portum tenet, aut pleno ſubit oſtia velo. h. e. portum occupat. *Cic. 1. Tuſc.* Et cum pene in manu jam mortiferum illud teneret poculum. h. e. haberet. *Id. 2. Off.* Propterea quod jam longo ſpatio multa hæreditatibus, multa emptionibus, multa dotibus tenebantur. h. e. poſſidebantur. *Id. pro Leg. Man.* Quam provinciam tenuiſtis a prædonibus liberam per hoſce annos? ¶ Sæpe notat habitare. *Virg. 4. Georg.* Quæ gurgitis hujus ima tenes. *Liv. lib. 1. cap. 5.* Qui ex eo genere Arcadum multis ante tempeſtatibus ea tenuerat loca. ¶ Item detinere. *Cic. Att. l. 11.* Nunc quidem, niſi quid te tenuit, ſuſpicor te eſſe in ſuburbano. *Id. l. 11. Fam.* Non teneo te pluribus, *non ti tratterrò più a lungo*. *Id lib. 16. ep. 1.* Septimum jam diem Corcyræ tenebamur. ¶ Item includere, continere. *Virg. 2. Georg.* Texendæ ſepes etiam, & pecus omne tenendum. ¶ Item ſervare, tueri, defendere. *Virg. 8. Æn.* Stabat pro templo, & Capitolia celſa tenebat. *Caſ. l. 4. B. G.* Sabinus interim omnibus rebus, loca ſe, & caſtris tenebat. h. e. ſalutem ſuam caſtrorum vallo tuebatur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cum tribus rebus animantium vita teneatur, cibo, potione, ſpiritu. *Id. 1. Phil.* Si conſuetudinem meam, quam ſemper in Repub. habui, tenuero. *Id. pro Cæc.* Ut per interdictum meum jus teneam, atque injuriam tuam perſequar. ¶ Item dirigere. *Virg. 1. Æn.* Sed vos qui tandem? quibus aut veniſtis ab oris? Quove tenetis iter? *Cic. 3. de nat. Deor.* Iſque eum ſecundiſſimo vento curſum teneret. ¶ Item tegere. *Virg. 1. Georg.* Et obducto late tenet omnia limo. ¶ Translate ſumitur pro intelligere. *Terent. Heaut. 4. 3.* Teneo, quid dicam? *Id. Andr. 5. 1.* Teneo, quid erret. *Cic. in Orat.* Quam etſi non cernimus, tamen animo tenere poſſumus. ¶ Item pro ſcire. *Cic. 1. de Divin. cap. 15.* Quæ a Romanis auguribus ignorantur, a Cilicibus tenentur. ¶ Item pro meminiſſe, reminiſci. *Virg. 9. Ecl.* Numeros memini, ſi verba tenerem. *Martial. lib. 4. epigr. 37.* Et teneo melius iſta quam meum nomen. ¶ Item pro coercere, cohibere, habere aliquem ſuis conſiliis obtemperantem. *Cic. 7. Ver.* Paulo ante, Judices, lacrymas in morte miſera navarchorum non tenebamus. *Id. de clar. Or.* Somnum iſto loco vix tenebamus. *Id. 4. Acad.* Nec ſe tenuit, quin contra ſuum doctorem librum etiam ederet. *Id. ad Q. Fr. lib. 3.* Ego tamen teneo ab accuſando vix me hercule. ¶ Item pro ligare, conſtringere, impedire. *Cic. 6. Ver.* Sequi cum ſumma religione, tum ſummo metu legum, & judiciorum teneri. *Ovid. in. Metam.* Sed quoniam letali lege tenemur, Semper eris mecum. ¶ Item pro obligare, obnoxium reddere. *Cic. 3. Off.* Quandiu jurejurando hoſtium teneretur. *Id. ad Q. Fr. lib. 1.* Ut qui non didiciſſent, ea pœna, quæ eſt de ea, tenerentur. *Sen. de Benef. lib. 5. cap. 8.* Alligavit, & clauſit, de vi non tenetur. *Ulpian. ff. de furt.* Si quis uxori res mariti ſubtrahenti opem, conſilium accommodaverit, furti tenebitur. ¶ Item pro convincere, coarguere. *Cic. 4. Acad.* Si recte concluſerit, teneo; ſi vitioſe, minam Diogenes reddet. *Id. 7. Ver.* Quæ ſi dices, tenebere; ſin alia dices, quæ a me dicta ſunt, non refutabis. *Id. ibid.* Neque ſolum argumentis, ſed etiam certis teſtibus iſtius audacia tenebatur. ¶ Item pro occupare. *Cic. de clar. Orat.* Et ſi me tacite omni tuo ſermone tenuiſti. *Id. lib. 7. Fam. ep. 34.* Caſſius tuus, & Dolabella noſter, vel potius uterque noſter, ſtudiis iiſdem tenentur. ¶ Item pro corripere, occupare, poſſidere. *Sall. in Jug.* Forte apud illum, quem inhoneſta, & perniciosa libido tenet. Item pro obtinere. *Caſ. l. 3. B. C.* Pompejus interclaus Dyrrachio, ubi propoſitum tenere non potuit. *Quintil. l. 1. c. 1.* Tenuit conſuetudo, quæ quotidie magis invaleſcit, ut &c. *Liv. l. 4. c. 10.* Plebs tenuit, ne conſules crearentur. ¶ Item pro gubernare, adminiſtrare. *Cic. 1. Offic.* Pompilius Imperator tenebat provinciam. ¶ Item pro delectare. *Cic. 5. Fin.* Ut pompa, ludis, atque ejuſmodi ſpectaculis teneantur? *Id. 1. de Leg.* Cujus ſtudio teneor. *Id. Att. lib. 1. ep. 7.* Summum me eorum ſtudium tenet, ſicut odium jam cæterarum rerum. ¶ Item pro durare. *Caſ. l. 4. B. G.* Romæ ludum incradium per duas noctes, ac diem unum tenuit. ¶ Item paſſive pro conſtare. *Cic. l. 13. Fam. ep. 30.* Non his modo cauſis, quæ ſpeciem habent magnam conjunctionis, ſed iis etiam, quæ familiaritate, & conſuetudine tenentur. ¶ Et pro ſtare, initi. *Cic. Att. l. 12.* Occidimus, occidimus, Attice, jam pridem nos quidem, ſed nunc fatemur, poſteaquam unum, quo tenebamur, amiſimus.

Tener, a, um, *tenero, molle*, רך, Germ. *zart*, Gall. *tendre*, Hiſp. *tierno*, ἁπαλός, mollis, delicatus, minime robuſtus, a Græco τέρην, quod idem notat, per Metatheſin. *Virg. 2. Georg.* Adeo a teneris conſueſcere multum eſt, *da fanciullo*. *Cic. l. 1. Fam. ep. 6.* Qui mihi a teneris, ut Græci dicunt, unguiculis es cognitus. h. e. ab infantia. *Col. l. 5. c. 6. de arboribus*, Eam partem cœli ſpectent, cui a tenero conſueverunt. ideſt cum adhuc teneræ eſſent. *Plin. l. 13. c. 4.* Ramorum teneritas. ¶ Uſurpatur etiam de rebus incorporeis. *Cic. de Amic.* Neque enim ſunt iſti audiendi, qui virtutem duram, & quaſi ferream eſſe volunt, quæ quidem eſt tum multis in rebus, tum in amicitia tenera, & tractabilis. *Id. in Or.* Nam cum eſt oratio mollis, & tenera, & ita flexibilis, ut ſequatur, quocunque torqueas. ¶ Aliquando notat mollem, effeminatum, languidum. *Cic. Fam. l. 5. ep. ult.* Verum enim ſcribam: teneriore animo es. *Juven. ſat. 1.* Spado tener.

Teneraſco, is, n. 3. idem ac teneresco. *Lucret. l. 5. v. 767.* Scilicet in tenero teneraſcere corpore mentem.

Tenere, adv. *teneramente, delicatamente*. *Pallad. l. 1. tit. 6. in fine:* Agri præſulem non ex delectis, & tenere educatis ſervulis pones. *Plin. lib. 4. ep. 27.* Audivi recitantem Sentium multa tenuiter, multa venuſte, multa tenere, &c. *Petron. in ſat.* Complexa illa tenerius manus. *Plin. l. 23. c. 5.* Cortex quam tenerrime dereſus.

Teneresco, is, n. 3. ſine præt. & ſup. *intenerirſi*, רך, Ger. *zart werden*, Gal. *s'attendrir*, Hiſp. *enternecerſe*, ἁπαλύνομαι, tener fio, miteſco. *Plin. l. 17. c. 22.* In tantum tenereſcere acinos, ut rumpantur. *Id. l. 28. c. 12.* Cutem in facie erugari, & tenereſcere, & candorem cuſtodiri lacte aſinino putant.

Teneritas, atis, f. *tenerezza*, ἁπαλότης, mollities. *Cic. 5. Fin. c. 21.* In primo ortu ineſt & teneritas, & mollities quædam, ut nec res videre optimas, nec agere poſſint.

Teneritudo, inis, f. idem ac teneritas. *Var. l. 1. de R. R. c. 56.* Sin ſiccitates ſunt, & terra teneritudinem habet.

Tenes, æ, m. 1. Τέννης, filius Cycni, & Scamandrodices, Tenedi urbis conditor, ut refert Lycophronis Scholiaſtes. *Cic. 3. Ver. c. 19.* Tenem apud Tenedios in Sicilia putant eſſe ſanctiſſimum Deum, ac etiam urbem condidiſſe.

Teneſmus, i, m. *pondi, teneſmo*, τεινεσμός, τηνεσμός, frequens, ſed irrita dejiciendæ alvi cupiditas cum tumore ſedis, pituita quadam tantummodo, & interdum cruenta egerenda, a τείνω, *tendo*, quia provenit ex humoribus quibuſdam falſis inteſtina extendentibus, & vellicantibus. *Plin. lib. 28. cap. 14.* Teneſmus, ideſt crebra, & inanis voluntas egerendi. *Nep. in Att. cap. 21.* Nactus eſt morbum, quem medici putarunt eſſe teneſmon. *Celſ. lib. 4. cap. 18.* hunc Græci ſcribunt quinis literis. ¶ Legitur & *tenaſmus*, præſertim in aliquibus *Plinii* codicibus.

Tenira, f. 1. Parca. *Feſt.* Tenitæ (ita eſt in manuſcriptis) fortium Deæ, quia fortium tenerent poteſtatem. Alii leg. *Tenitæ*.

Teniſtres, maſc. 3. *Monte di Pollina*, mons Macedoniæ, in ora Occid. inter Apolloniam, & Dyrrhachium, Apolloniæ propior, a quo hodie nominatur.

Tenor, oris, m. *tenore, tuono, accento*, טעם, Germ. *thon*, Gall. *teneur, accent*, Hiſpan. *tenor*, τόνος, accentus, a *teneo*, ratendo, quemadmodum etiam Græci ab eodem verbo τείνω dixere. *Quint. l. 1. c. 5.* Adhuc difficilior obſervatio eſt per tenores, quos quidem antiquos dictos tonores comperi, videlicet declinato a Græcis verbo, qui τόνος dicunt, vel accentus, quas Græci προσῳδίας vocant. *Et infra.* Item *Quantum*, *Quis* interrogantes gravi, comparantes acuto tenore concludunt. ¶ Translate ſumitur pro ſerie, continuatione æquabili, progreſſu, *tenore, continuazione*. *Cic. in Orat. c. 6.* Iſque uno tenore, ut ajunt, in dicendo fluit, nihil afferens præter facilitatem, & æquabilitatem. Loquitur Cicero de æqualitate dictionis, nulla varietate reficientis auditorum aures. *Virg. 2. Georg.* Non alios prima creſcentis origine mundi Illuxiſſe dies, aliumve habuiſſe tenorem Crediderim. *Liv. l. 8.* Fremitus æqualis, tenorque idem pugnæ in defatigationem ultimam, aut noctem ſpectabat. *Id. l. 5. c. 5.* Tenore uno rem peragere.

Tenos, f. 2. *Teno*, *Tine*, *Tine*, Τῆνος, inſ. parva maris Ægæi, una Cycladum, circuitu 15. M. P. cum arce permunita in monte, cum urbe. Alliis abundat, quibus Tenii frequenter veſcuntur. In ea fons eſt, cujus aquæ vino non miſcetur, teſte *Athenæo*. *Plin. l. 4. cap. 12.* ſcribit, Hydruſſam etiam appellatam eſſe ob aquarum copiam.

Tenſa, ſæ, f. (pro quo nonnulli *thenſa* ſcribunt) *carrozza da proceſſione*, erant ſacri currus, ſuper quos in ludis Circenſibus Deorum ſimulacra collocabantur. *Aſcon. in 3. Ver.* Thenſæ ſacræ ſunt vehicula pomparum ordinum, & haſtarum. Thenſas alii a divinitate dici putabant, alii, quod ante ipſas lora tendantur, quæ gaudent manu tenere, & tangere, qui eas deducunt. *Cic. de Aruſp. reſp. cap. 11.* Te appello, Lentule, cujus ſacerdotii ſunt tenſæ, curricula, præcentio, ludi, libationes. *Liv. lib. 5. cap. 41.* Quæ anguſtiſſima veſtis eſt tenſas ducentibus, triumphan-

phentibuſve, ea veſtiti mediæ ædium oberrent ſellis ſedere. *Sueton. in Aug. c. 83. ad fin.* Thenſas deducere.

Tenſio, onis, f. actus extendendi, *tenſione*. *Vitr. l. 1. c. 1.* Brachia, quæ in eas tenſiones includuntur. ¶ Tenſio nervorum, tenſio præcordiorum, morbi quoddam eſt genus apud *Scribon. Larg. compoſit. 255. & 258.*

Tenſūra, æ, f. idem quod tenſio. *Veget. l. 1. c. 25.*

Tenſus, a, um, *teſo*, *diſteſo*, τεταμένος. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 51.* Tenſoque modos imitabitur arcu. *Idem 9. Theb. v. 473.* Tenſo poplite. *Quint. l. 11. c. 3. ante med.* Vox quo remiſſior, hoc gravior; quo tenſior, hoc acuta magis eſt.

Tentabundus, a, um, πειράζων, nunc hoc, nunc illud tentans. *Liv. lib. 21. cap. 36.* Ut ægre expeditus miles tentabundus, manibuſque retinens virgulta, ac ſtirpes circa eminentes demittere ſe ſe poſſet, *brancolone*, *brancolando*.

Tentamen, inis, n. *ſperimento*, *prova*, idem ac tentatio. *Ovid. 3. Metam. v. 341.* Prima fide, vocisque ratæ tentamina ſumpſit Cœrula Lyriope, Ubi *fide* dixit pro *fidei*, more antiquo.

Tentamentum, ti, n. *eſperimento*. In veteribus codicibus apud *Virgil.* & alios, *tempto*, & *temptamentum* legitur cum *p*. Sed poſteriores hæc merito repudiarunt. *Virg. 8. Æn.* Nec prima per artem Tentamenta tui pepigi. h. e. cum nullo ante pactus ſum, ut in aut per artem aliquem, ent per legatus probarem, ſed intrepidum me tibi commiſi. *Ovid. l. 7. Met.* Meditataque pene reliqui Tentamenta fide. Poſuit *fide* pro *fidei*, ut diximus in voce præcedenti. *Gell. l. 9. c. 15.* Tentamenti gratia.

Tentatio, onis, f. *prova*, *eſperienza*, נסה, Germ. *verſuchung*, Gall. *tentation*, *eſſay*, Hiſp. *tentation*, πειρασμός, experimentum. *Liv. lib. 4. cap. 42.* Ægre Hortenſius peti, tentationem eam credens eſſe perſeverantiæ ſuæ. *Cic. Att. l. 10. ep. 17.* Valetudinem tuam jam confirmatam eſſe & a vetere morbo, & a novis tentationibus, gaudeo, *da i nuovi aſſalti del male*.

Tentator, oris, m. *tentatore*, πειραστής, qui tentat. *Hor. l. 3. od. 4.* Notus & integræ Tentator Orion Dianæ.

Tentātus, a, um, *tentata*, πειρώμενος, particip. a tentor. *Ovid. 1. de Ar.* Opprime tentatam, nec niſi victor abi. *Nep. in Epamin. c. 4.* Tentata eſt ejus abſtinentia. *Velle. l. 2. c. 71.* Tentata hoſtis miſericordia. ¶ Item affectus, ebdictus, ut tentatum frigore corpus. *Hor. l. 2. ſat. 2. v. 80.*

Tentīgo, inis, f. κνησμὸς, pruritus libidinis, a *tendo*, quia ea morbo inguina tum in viris, tum in fœminis extenduntur. *Auctor Priap.* Turpe quidem dictu, ſed, ſi tentigine rumpar, Falce mihi poſita fiet amica manus. *Juven. ſat. 6. v. 128. de Meſſalina*: Tamen ultima cellam Clauſit, adhuc ardens rigidæ tentigine vulvæ.

Tentipellium, ii, n. id quo pellis dilatatur. Pro *tentipellium* in quibuſdam manuſcriptis *Feſti* codicibus perperam *tenipallium* per *a* legitur. Nomen habet a tendenda pelle. Verum non convenit inter *Verrium*, & *Feſtum*, num pellis nomine intelligi debeat humana, an bubula. *Verrius* intellexit pellem humanam, ut qui dicat, eſſe medicamentum, quo rugæ extenduntur. Varii opinionem confirmat cum hic *Titinnii* locus, quem Verrius adducebat: Tentipellium inducis, rugæ in ore extenduntur tue: tum itidem, quod in veteribus Gloſſis legitur: *Tentipellium*, φάρμακον πρὸς ῥυτίδας. hoc eſt medicamentum ad rugas. *Feſtus* vero bubulam pellem intelligit, quippe qui velit eſſe calceamentum ferratum, quo pelles extenduntur. Ubi per *pelles* manifeſte calceos ſignat, quomodo & *Ovidius* dixit *l. Am.* Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.

Tento, as, a. 1. *tentare*, *tantare*, נסה, Germ. *verſuchen*, Gal. *tenter*, *eſſayer*, Hiſpan. *tentar*, πειράζω, exploro, inquiro, a *tentum* ſupino verbi *teneo*. Eſt enim diu, multumque tenere, ac manibus tractare, ut ſolent aliquid exploraturi. *Cic. 2. de Leg. cap. 3.* Flumen ita frigidum, ut vix pede tentare id poſſim. *Colum. lib. 8. cap. 11.* Sæpiuſque digitis loca fœminarum tentanda ſunt: Nam in promptu gerunt ova. ¶ Tranſlata ſumitur pro conſiderare, contemplari. *Cic. 3. de leg.* Homo cum ſe ipſe perſpexerit, totumque tentarit. ¶ Item pro experiri, periculum facere. *Cic. 7. Ver. cap. 30.* Belli fortunam tentare, ut periclitari ſolent. *Id. pro Cluent.* Cum eſſent animi ſervorum & ſpe, & metu tentati, ut aliquid in quæſtione dicerent. *Id. 1. Tuſc.* Tentavi, quid in eo genere poſſem. *Ulpian. l. ſi non mortis, ff. de inoffic. teſtam.* Si quis reſcindere teſtamentum tentet. h. e. conetur. ¶ Item pro conari labefactare, ſeu corrumpere, ut *Tentare judicium*, *juſtitiam*, *integritatem*, *pudicitiam* &c. *Cic. pro Cluen.* Judicium pecunia eſſe tentatum non a Cluentio, ſed contra Cluentium. *Juv. ſat. 10. v. 304.* nam prodiga corruptoris Improbitas ipſos audet tentare parentes. ¶ Item pro irritare. *Cic. l. 15. Fam.* Erat enim metus injectus iis nationibus, quas nunquam Pop. Rom. neque laceſſendas bello, neque tentandas putavit. ¶ Item pro invadere, infeſto animo petere, ut *Tentare ſenectutem*, vel *ſolitudinem alicujus*, ideſt aggredi, & quatere aliquem ſenectute, vel neceſſariorum inopia infirmum. *Cic. pro Rab. perd. reo*: Idcirco in omnibus iis evertendis unius hominis ſenectus, infirmitas, ſolitudoque tentata eſt. *Flor. l. 2. cap. 14.* Virum Thraciæ auxiliis validum temere tentavit. h. e. armis aggreſſus eſt. *Caſ. l. 3. B. C. c. 40.* Simul ex terra ſcalis, & claſſe mœnia oppidi tentans. ¶ Item pro commovere, perturbare, urgere. *Cic. 4. Tuſc. c. 14.* Illud animorum, corporumque diſſimile eſt, quod animi valentes morbo tentari non poſſunt, corpora poſſunt. *Sueton. in Aug. c. 81.* Præcordiorum inflatione tentari. *Id. in Veſpaſ. c. 24.* Motiunculis levibus tentari. ¶ Hinc vinum tentare pedes, & caput dicitur, quoniam vires adimit, & vacillare facit. *Virg. 2. Georg. & Plin. l. 23. c. 1.*

Tentoriolum, i, n. parvum tentorium. *Hirt. l. 5. B. Afric. c. 47.* Reliqui ex inſtrumentis tentoriolis factis, ex arundinibus ſcopis intextis, permanebant.

Tentorium, rii, n. *padiglione*, אהל, Ger. *zelt*, Gal. *tente*, *pavillon*, Hiſp. *real*, *tienda*, σκηνή, σκήνωμα, σκηνωμα, tabernaculum extenſis velis contra æſtum, cœlive injuriam excitatum, a *tentum* ſupino verbi *tendo*. *Ovid. 3. Faſt. v. 527.* Sub Jove pars durat, pauci tentoria ponunt. ¶ Inter tentorium, & papilionem hoc eſt diſcriminis, quod tentorium proprie dicitur, quod ad brevem moram figitur, papilio vero eſt ad diu morandum aptum tabernaculum. *Trebel. Poll. in XXX. Tyran. n. 15.* Cui erant ſigillata tentoria, & aurati papiliones. Quod tamen diſcrimen non ſemper ſervatur.

Tentorius, a, um, quod ad tentorium ſpectat. *Trebel. Pol. in Claud. c. 14.* Pellium tentoriarium decurias triginta.

Tentum, i, n. αἰδοῖον, veretrum, membrum virile, a ſup. *tentum* verbi *tendo*. *Catul. carm. 79. in Gell.* Grandia te medii tenta vorare viri. ¶ Significat etiam tentorium. *Flor. l. 2. c. 12.* In tentum recepit. Ita legit *Salmaſius*. alii aliter.

Tentus, a, um, *diſteſo*, *teſo*, idem ac tenſus. *Hor. Epod. 16.* Refertque tenta grex amicus ubera. *Id. l. 2. ſat. 5.* Seu pingui tentus omaſo Furim, h. e. diſtentus. ¶ Eſt etiam idem quod detentus, retentus, a *teneo*. *Ammian. l. 16. c. 12.* Pignore tentus in Galliis. Et *l. eo. c. 5.* Ut tentus cuſtodiretur.

Tentyra, orum, n. (*Juven. ſat. 15. v. 76.*) & Tentyris, idis (*Plin. l. 5. c. 9.*) f. urbs Ægypti in inſula cognominis, ubi crocodilorum copia.

Tentyrīte, m. a. Τεντυρῖται, pop. inſ. Tentyridis in Ægypto. Accipitrem pro Deo colebant, ſerpentes olfactu fugabant, tanto terrori erant crocodilis, ut vel vocem eorum expaveſcerent, eaque audita protinus diffugerent. *Plin. l. 8. c. 25.*

Tenuabilis, le, adject. *aſſottigliante*, *ſottigliante*. *Cal. Aurel. Acut. 3. 4.* Unctiones tenuabiles, & apertibiles.

Tenuatim, adverb. *ſottilmente*. *Apic. l. 2. c. 4.* Inteſtinum perquam tenuatim productum.

Tenuatus, a, um, *eſtenuato*, λεπτυνθείς, partic. a tenuor. *Hor. l. 2. ſat. 2.* Seu recreare volet tenuatum corpus, &c. *Ovid. 3. Met.* Tenuata ven.

Tenueſcens, tis, qui tenuatur. *Conſorin. in fragment. quod ei tribuitur, c. 3.* Creſcente luna pubeſcunt, tenueſcente tenuantur.

Tenuiarius, ii, m. qui veſtes tenues conficit. Legitur in duabus Inſcriptionibus apud *Gruter. pag. 650. n. 8. & 1067. n. 8.* & apud *Voſſ. l. 2. de vit. ſerm. c. 52.*

Tenuiculus, a, um, *aſſai tenue*, τριβώνιος, λεπτός, dim. a tenuis. *Cic. l. 9. Fam. epiſt. 19.* Tenuiculo apparatu ſignificas Balbum fuiſſe contentum.

Tenuis, & nue, e. 3. *ſottile*, *tenue*, דק, דל, German. *dunn*, Gall. *menu*, *delie*, Hiſpan. *delgado*, *ſutil*, λεπτός, ſubtilis, exilis, gracilis; cujus antitheton eſt *craſſus*. Eſt e τείνω, quod eſt tendere. Ut proprie ſit idem, quod τεταμένος, extentus, *exporrectus*. Nam quæ extenduntur, ea attenuantur, ut liquet in pannis, laminis, atque aliis. *Virg. 4. Æn.* Et tenui telas diſcreverat auro. *Cic. de Fat.* Athenis tenue cœlum, ex quo etiam acutiores putantur Attici; craſſum Thebis, itaque pingues Thebani, ac valentes, *aero ſottile*. *Id. 2. de nat. Deor.* Tenuiſſimæ membranæ. ¶ Sumitur etiam pro parvo, exiguo. *Cic. 4. Verr.* Bidis oppidum eſt, tenue ſane, non longe a Syracuſis. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. pro Cæc.* Qui metu, ac tenui ſæpe ſuſpicione periculi fugerunt. ¶ Aliquando uſurpatur pro parco. *Horat. in Art.* In verbis etiam tenuis, cautuſque ſerendis. *Cic. 5. Tuſc.* Negat, ullam in ſapiente vim eſſe fortunæ, tenuem victum antefert copioſo. ¶ Item pro humili, ut ſtylus tenuis. *Cic. in Orat.* Et contra tenues, acuti, omnia docentes, & dilucidiora, non ampliora facientes. ¶ Item pro paupere. *Cic. in Partit.* Si obſcuri teſtes erunt, aut tenues, dicendum erit, eos eſſe ex fortuna fidem ponderandam. *Id. 3. de Leg.* Quo tenuiores cum principibus æquari ſe putarint. ¶ Item pro imbecillo. *Caſ. l. 5. B. G. c. 40.* Ipſe Cicero cum tenuiſſima valetudine eſſet. ¶ Item pro acuto, ingenioſo. *Cic. 4. Acad. c. 14.* Tenuis, & acuta diſtinctio. ¶ Poetæ metri cauſa *u* ſyllabam in hac voce conſonantem faciunt, & *ui* producunt. *Virg. 2. Georg.* Tenuis ubi argilla, & dumoſis calculus arvis. *Id. ibid. l. 1.* Tenuia nec lanæ per cœlum vellera ferri.

Tenuitas, atis, *tenuità*, *ſottigliezza*, λεπτότης, gracilitas, ſubtilitas. *Cic. 1. Tuſc.* Caſurus ex in conſpectum videatur animus, ea tanta ſit ejus tenuitas, ut fugiat aciem. *Plin. l. 8. c. 33. de chamæleonte*: Cauda prælonga in tenuitatem deſinens. ¶ Tranſlate dicitur de oratione. *Cic. 3. Fin. c. 12.* Propter limatam quandam & rerum, & verborum tenuitatem. ¶ Item per tranſlationem ponitur pro paupertate, rei familiaris anguſtia. *Cic. 2. Off.* Propter ærarii tenuitatem. *Id. l. 16. Fam. ep. 21.* Ut poſſum, ex meis anguſtiis illius ſuſtento tenuitatem.

Tenuiter, adv. *ſottilmente*, λεπτῶς, graciliter, ſubtiliter. *Caſ. lib. 3. bel. Gall. c. 13.* Pelles pro velis, alutæque tenuiter confectæ. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. 4. Verr.* Jamdudum enim mihi nimium tenuiter Siculorum erga te voluntatis argumenta colligere videor. *Id. 2. de Inv. cap. 16.* Sed illæ tenuius, & acutius, & ſubtilius tractantur, hi autem gravius, & ornatius. *Id. 6. Verr. cap. 16.* Juſſit Timarchidem æſtimare argentum, quo modo? quo qui unquam tenuiſſime in donatione hiſtrionum æſtimavit.

Tenuo, as, a. 1. *ſottigliare*, *eſtenuare*, רזה, Ger. *dunn machen*, Gal. *amenuiſer*, Hiſp. *amenguar*, λεπτύνω, tenuem, ſubtilem, macrum, debilem facio. *Virg. 3. Georg.* Ipſa autem macie tenuant armenta volentes. *Ovid. 2. de Pont. ep. 7.* Vomer tenuatur ab uſu, h. e. minuitur, teritur. *Quint. l. 2. c. 10.* Ita ſibi quoque tenuandos adipes. ¶ Tranſlate *Horat. l. 3. od. 3.* Magna modis tenuare parvis. h. e. elevare, minora facere.

Tenus, oris, n. *laccio*, laqueus qui tenditur ad aves captandas. *Plaut. Bacch. 4. 6. 22.* apud *Non. cap. 1. n. 19.* Ab tranſenna hic turdus lumbricum petit; pendebit hodie pulcre; ita intendi tenus. ¶ *Servius in 6. Æn. v. 62.* Tenus dici ait extremam arcus partem, ubi nervus colligatur.

Tenus, *fino*, עד, German. *biſſen*, Gall. *juſques*, Hiſpan. *haſta*, μέχρι, uſque ad, præpoſitio ex iis, quæ ablativum, vel genitivum ſervant, & in oratione ſemper poſtponitur. Uſurpatur autem vel abſolute. *Hor. lib. 1. ep. 1.* Eſt quadam prodire tenus, ſi non datur ultra, *fino a qualche ſegno*. V. Quadantenus. ¶ Vel cum ablativo, ſi cum nomine numeri ſingularis jungatur. *Cic. pro Dejot. cap. 13.* Antiochus a Scipione devictus Tauro tenus regnare juſſus eſt. *Id. de Off.* Sunt quidam homines non re, ſed nomine tenus, *ſolo di nome*. *Id. 3. de Leg. cap. 6.* Nam veteres verbo tenus acute illi quidem, ſed non ad hunc uſum popularem atque civilem de republica diſſerebant. h. e. diſputandi tantum gratia, *in ſpeculativa*. ¶ Reperitur etiam cum accuſativo. *Flacc. lib. 6. v. 448.* Et Tanaim tenus immenſo deſcendit ab Euro. ¶ Vel cum genitivo cum nominibus numeri pluralis. *Virg. 3. Georg. 53.* Et crurum tenus a mento palearia pendent. *Cic. in Fam. 8. ep. 1.* Illi rumores de Comitiis Cumarum tenus caluerunt. ¶ Cum nominibus numeri pluralis etiam cum ablativo reperitur. *Celſ. l. 1. c. 3.* Demittere ſe inguinibus tenus in aquam calidam.

Teos, f. 2. Τέως, *Sefer*, urbs, & portus Joniæ, in ora lit. inter Erythras ad Bor. & Colophonem ad Auſtr. patria Anacreontis, & Ennnæ poetriæ. V. *Teius*. ¶ Item inſ. Joniæ. ¶ Item urbs Scythiæ, ad paludem piſcibus refertam, cui ſereno tempore oleum innatat tanta copia, ut in vaſe colligi poſſit, & neceſſariis uſibus adhiberi. *Steph.*

Tepefacio, is, eci, actum, a. 3. *far tepido*, *riſcaldare alquanto*, Ger. *lauw machen*, Gal. *tiedir*, *faire tiede*, Hiſp. *entibiar*, θερμαίνω, tepidum reddo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 15. de Sole*. Is ejus tactus eſt, non ut tepefaciat ſolum, ſed etiam ſæpe comburat. *Hor. l. 2. ſat. 3.* In matris jugulo ferrum tepefecit acutum.

Tepefactus, a, um, *fatto tepido*, partic. a tepefio. *Virg. 9. Æn.* Atro tepefacta cruore Terra. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Frigoribus adjectis durescit humor, & idem viciſſim mollitur tepefactus, & tabeſcit calore.

Tepefio, is, factus ſum, n. paſſ. anom. *farſi tepido*, χλιαίνομαι, tepidus fio. *Plin. l. 11. c. 6.* Mature tepefiunt.

Tepens, entis, o. 3. *tepido*, χλιαινόμενος, partic. a tepeo. *Virg. 3. Georg.* Zephyrique tepentibus auris Laxant arva ſinus.

Tepĕo, es, pui, ſine ſup. *eſſer tepido*, German. *lauw ſeyn*, Gall. *etre tiede*, Hiſpan. *ſer tibio*, *entibiarſe*, χλιαίνομαι, χλιαρός εἰμι, ἀλεαίνω, tepidus ſum. *Cato de re ruſt. c. 69.* Ubi temperata tepebit, tum cuminum indito. *Plin. lib. 29. cap. 4.* Carnibus gallinaceorum, ita ut tepeant avulſæ, appoſitis, venena ſerpentium domantur. ¶ Tranſlate tepere aliquo, eſt amoris ignem concipere erga aliquem, *innamorarſi*. *Horat. l. 1. od. 4.*

Nec

Nec teneram Lycidam mirabere, quo calet juventus, & mox virgines tepebunt. ¶ Interdum ſignificat, in amore remiſſum eſſe. *Ovid. 2. Amor. eleg. 2. ad fin.* Seu tepet, indicium ſecuras prodis ad aures, Sive amat, officio fit miſer ille tuo.

Tepeſco, is, n. 3. *fieri tepido*, Germ. *lauw werden*, Gall. *devenir tiede*, Hiſp. *entibiarſe*, χλιαίνομαι, tepidus fio. *Cic. 2. de nat. Deor. n. 10.* Atque etiam maria agitata ventis ita tepeſcunt, ut intelligi facile poſſit, in tantis illis humoribus eſſe incluſum calorem. *Virg. 9. Æn.* Et frigo ferrum in pulmone tepeſcit. ¶ Ponitur etiam pro calorem remittere, deſervere, *intepidirſi*. Tranſlate *Lucan. l. 4. v. 284.* Paulatim cadit ira ferox, mentesque tepeſcunt.

Tephrias, æ, f. marmoris genus coloris cineræi, a τέφρα, cinis. *Plin. l. 36. c. 7.* Contra ſerpentes autem a quibuſdam laudatur præcipue ex his, quem tephriam appellant, a colore cineris.

Tephritis, f. τεφρῖτις, gemma, quæ novæ Lunæ ſpeciem habet in cornua curvatæ, cineræi tamen coloris, unde & nomen habet, nempe a τέφρα, cinis. *Plin. l. 37. c. 10.* Tephritis novæ Lunæ ſpeciem habet curvata in cornua, quamvis cineræi coloris.

Tepidarium, ii, n. χλιαρὸν λουτρὸν, locus in balneo, in quo tepida aqua lavabantur, quemadmodum *caldarium*, in quo calida lavabantur, & *frigidarium*, in quo frigida. *Vitruv. l. 5. cap. 10.* Ipſa caldaria, tepidariaque lumen habeant ab occidente hyberno. ¶ Ponitur etiam pro vaſe, in quo aqua tepida continetur. *Id. ibid.* Supra hypocauſtum ahena tria ſunt componenda, unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium, & ita collocanda, uti ex tepidario in caldarium, quantum aquæ caldæ exierit, influat; de frigidario in tepidarium ad eundem modum.

Tepide, adverb. χλιαρῶς, *tepidamente*. *Plin. l. 5. ep. 6.* Si natare latius, aut tepidius velis, in area piſcina eſt. ¶ Tranſlate *Auguſtin. l. 8. Confeſſ. c. 12.* Jam tepidiſſime hoc dicebat.

Tepido, as, a. 1. *fac tepido*, Ger. *lauw*, Gal. *tiede*, Hiſp. *tibio*, χλιαίνω, tepidum facio. *Plin. l. 17. c. 26.* In eodem agro bruma, tanto magis ſi nives jaceant, geluve, ne frigus vites adurat, circumfundunt rigua, quod ibi tepidare vocant, memorabili natura in amne ſolo.

Tepidus, a, um, *tepido*, χλιαρὸς, quod eſt medium inter calidum, & frigidum, ſeu quod calido, & frigido temperatum eſt. *Plin. l. 20. c. 15.* Præterea ſinceri ducuntur in tepida aqua. *Ovid. l. 2. de Arte, v. 445.* Tepidamque recalface mentem. ¶ *Tepidum* adverbialiter poſitum. *Ovid. 4. de Pont. epiſt. 10. v. 43.* At Notus, adverſo tepidum qui ſpirat ab axe. Alii leg. *tepidus*.

Tepor, oris, m. *tepidezza*, Germ. *lauwigkeit*, Gall. *tiedeur*, Hiſp. *tibieza*, χλιαρότης, θάλψις, media qualitas inter calorem, & frigus. *Cic. 2. de nat. Deor. n. 10.* Nec enim ille externus, & adventitius habendus eſt tepor. *Id. de Sen. c. 15.* Veſtitaque pampinis nec modico tepore caret, & nimios Solis defendit ardores.

Teporatus, a, um, *fatto tepido*, χλιανθεὶς, tepidus factus. *Plin. l. 36. c. 26.* Fragmenta teporata agglutinantur tantum.

Teporus, a, um, adject. idem quod tepidus. *Sidon. l. 9. epiſt. 15.* Teporus flatus. *Auſon. Idyl. 24.* Teporum veris æquinoctium.

Tepulus, a, um, adject. teporus, tepidus, ut tepulæ aquæ. *Frontin. de aquæduct. artic. 8.*

Ter, adv. *tre volte*, שלש פעמים, Germ. *drey mahl*, Gall. *trois fois*, Hiſp. *tres vezes*, τρὶς, tribus vicibus, a τρία, per Metatheſin, vel a *tres*. *Cic. pro R. Am. v. 46.* Unde vix ter in anno audire nuntium poſſunt. *Horat. l. 1. od. 5c.* Ter, quater anno. ¶ Aliquando non tam numerum ſignificat, quam augmentum, ut Ter maximus, ter beatus. *Virg. 1. Æn. v. 94.* O terque, quaterque beati. *Horat. l. 2. od. 14.* Ter amplus Geryon. *Ovid. 8. Metam.* Ter felix.

Terapne, V. Therapne.

Tercenteni, æ, a, *trecento*, τριακόσιοι, treceni. *Martial. l. 2. epigr. 1.* Tercentena quidem poteras epigrammata ferre.

Tercenti, æ, a, *trecento*, τριακόσιοι, idem ac trecenti. *Martial. l. 4. ep. 37. Plaut. Perſ. 3. 3. 6. & Cut. 3. Phil. c. 4.* quibus tamen locis al. leg. *trecenti*.

Tercentum, *trecento*, idem ac trecenti, ſed indecl. *Virg. 2. Geor.* Tercentum nivei condent dumeta juvenci. *Id. 8. Æn.* Maxima tercentum totam delubra per urbem Lætitia, ludiſque viæ, plauſuque fremebant.

Terdecies, adverb. *tredici volte*, ter & decies. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Quem circulum luna terdecies in duodecim menſibus percurrit. *Cic. Ver. 3. c. 80.* Seſtertium terdecies. Al. leg. *tredecies*. *Auſonius epiſt. 7. v. 31.* Binas terdecies, ſemel quaternas, h. e. triginta. ¶ Scribitur & *ter decies* ſeparatis vocibus.

Terdeni, æ, a, *trenta*, τριάκοντα, triginta. *Virg. 8. Æn. v. 47.* Ex quo terdenis urbem redeuntibus annis Aſcanius clari condet cognominis Albam.

Terebinthinus, a, um, quod eſt ex terebintho, ut Reſina terebinthina, *trementina*. *Plin. l. 24. c. 6.* In arborum differentia placet terebinthina, odoratiſſima, atque leviſſima. *Adde Celſ. l. 5. c. 26.*

Terebinthizuſa, æ, nomen gemmæ ſic dictæ, quod terebinthinæ reſinæ colorem refert. *Plin. l. 37. c. 8.*

Terebinthus, i, f. τερέβινθος, *terebinto*, arbor materia lenta, & nigra, radice valida, in profundum acta, lauri pene folio, oleæ flore, ſed purpureo, baccis primum herbaceis, mox rubris, & cum maturuerint, nigricantibus, magnitudine fabæ, reſinoſis, & ſulphuroſis. Circa Idam, Macedoniamque eſt brevis, fruticoſa, & contorta, in Syria vero magna, & ſpecioſa. Duo terebinthi ſunt genera, ſexu diſtincta, ex quibus mas ſterilis eſt, teſte Theophraſto. *Virg. 10. Æn. v. 136.* Incluſum buxo, aut Oricia terebintho. *Plin. ibid. 13. c. 6.* Syria & terebinthum habet. Ex his maſcula eſt ſine fructu. Fœminarum duo genera, alteri fructus rubet lentis magnitudine, alteri pallidus, &c.

Terebra, æ, f. *trivella*, Germ. *borer*, Gall. *tariere*, Hiſp. *barrena*, τέρετρον, τρύπανον, inſtrumentum, quo ligna perforantur, a *terendo*. *Col. l. 4. c. 29.* Nam antiqua terebra, quam ſolam veteres agricolæ noverant, ſcobem faciebat, perurebatque eam partem, quam perforaverat.

Terebramen, inis, n. foramen terebra factum. *Fulgent. l. 2. Mythol.* Furfuræa tinearum terebramina.

Terebratio, onis, f. τρύπησις, actus terebrandi. *Col. l. 4. c. 29.* In illa autem, quæ fit per terebrationem, &c. ¶ Item foramen ipſum terebra factum. *Vitruv. l. 9. c. 9.* Tranſlata ex terebratione in terebrationem.

Terebratus, us, m. idem ac terebratio. *Scribon. Largus compoſit. 206.* De induſtria a Medicis cum terebrato exciditur, quod lædit eam os.

Terebratus, a, um, *forato*. *Ovid. 6. Faſt. v. 697.* Prima, terebrato per rara foramina buxo, Ut daret, effeci, tibia longa ſonos.

Terebro, as, a. 1. *trivellare*, *forare*, נקב, Ger. *boren*, Gal. *percer*, Hiſp. *barrenar*, τρυπάω, terebra perforo. *Virg. 2. Æn. v. 38.* Aut terebrare cavas uteri & tentare latebras. *Col. l. 5. c. 9.* Eas terebrare Gallica terebra convenit. ¶ Tranſlate, terebrare aliquem, apud *Plaut. Bacch. 5. 1. 82.* eſt blandis dictis alicujus animum pervincere, & exorare.

Teredo, inis, f. τερηδὼν, vermis, qui in ligno naſcitur, illudque rodit, a *tero*. Quidam etiam deducunt a *ſono*, quem edit in rodendo. Proprie de iis vermibus dicitur, qui in mari ligna terebrant. *Plin. l. 16. c. 41.* Teredines tantum in mari ſentiuntur: nec aliam putant teredinem propria dici. Terreſtres, tineas vocant: culicibus vero ſimiles thripes. ¶ Interdum tamen in generatim de terreſtribus quoque uſurpatur. *Vitruv. l. 5. c. 12.* Imo *Plautus* ipſe vaſorum vermes ſic appellat *l. 8. v. 48* ubi de pretioſis Servii Tullii inquit. Maneamque tunc, nec deduxiſſe vas, nec teredinum injurias ſenſiſſe annis quingentis ſexaginta.

Terenſis, is, f. Dea frugibus terendis præſidens. *Arnob. l. 4.*

Terentia, æ, f. M. T. Ciceronis uxor, quam a Cicerone poſt reditum ab exilio repudiatam Salluſtius uxorem duxit, ut amicus ſui arcana certius poſſet diſcere ex ea, quæ omnium ejus conſiliorum particeps fuerat, & ſocia. Centum, decem, & ſeptem annos vixiſſe dicitur. *Plin. l. 7. c. 48.*

Terentianus, a, um, τερεντιανός, quod ad Terentium ſpectat. *Quintil. l. 6. c. 3.* Nec minus niger, inquit, nec minus confidens, quam ille Terentianus eſt Phormio. h. e. ab Terentio inductus in ea Comœdia, quæ *Phormio* inſcribitur. *Cic. de Amic. v. 24.* Terentiano verbo libenter utimur.

Terentianus Maurus, Grammaticus, natione Afer, ſcripſit poema vario carminum genere, de litteris, ſyllabis, pedibus, metris, multiplici carminum genere. Hunc ſuaviſſimum grammaticorum appellat *Muretus*. Eſt Scriptor ætatis incertæ, ſed tamen paulo poſt Martialis tempora floruiſſe videtur.

Terentinus, a, um, quod ad Terentum ſpectat, ut Ludi Terentini, qui alio nomine ſeculares vocantur, qui centeſimo quoque anno tribus diebus continuis, tribuſque noctibus celebrabantur, tametſi poſtea ambitione Principum minore interjecto ſpatio aliquoties fuerint celebrati. *Auſon. in Ternario:* Trina Terentino celebrata trinoctia ludo. *V. Seculares*. ¶ Terentina Tribus, una ex Tribubus Populi R. Erat in Sabinis. Denominata eſt a Terento, loco in Campo Martio. Facta eſt anno U. C. 454. M. Fulvio Pæto, T. Manlio Torquato Coſſ. a P. Sempronio Sopho, & P. Sulpitio Saverrione Cenſoribus, quo anno etiam Anienſis addita eſt. *Liv. l. 10. c. 9. in fin. & Cic. pro Planc.*

Terentius, ii, m. a. Τερέντιος, Poeta Comicus, natione Afer, patria Carthaginienſis, Libertus fuit Romæ Terentii Lucani: a quo ob liberale ingenium optimis literis eruditus, in hominum nobiliſſimorum amicitiam pervenit, præcipue Scipionis, & Lælii: quorum etiam opera adjutus creditur in ſcribendo, ob ſermonis elegantiam, ut teſtatur *Cicero ad Att. l. 7. ep. 3.* Scripſit fabulas ſex, quæ omnium manibus teruntur. Poſthac viſendarum Athenarum cupiditate ductus, ex quo urbem conſcendit, nuſquam deinde conſpectus eſt. Quo fit, ut naufragio creditum perierit. Latius exequitur hujus etiam *Donatus in Prolegomenis Andriæ*. *Hor. l. 2. ep. 1.* Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.

Terentius Scaurus, Grammaticus, quem *Gellius l. 11. c. 15.* dicit floruiſſe Adriani temporibus, librum de Ceſellii Vindicis Grammatici erroribus ſcripſit.

Terentus, m. a. locus apud Romanos in extremo Campo Martio, haud procul a Capitolio, ubi templum Plutonis, & Conſi, araque ſub terra Diis inferis dicata, quæ ludis tantum ſecularibus effoſſa terra oſtendebatur, iiſque peractis ruſus claudebatur. In hoc loco, ut ait *Stephanus in Theſ. L. L.* omnium, qui naſcerentur, aut morerentur, nomina ſcribi ſolebant, quoties civitas luſtrabatur. *Feſtus ita ſervat de etymo:* Terentum in Campo Martio locum Verrius ait per *d* dicendum fuiſſe, quod terendus ſit per ludos ſeculares Ditis Patris, & ita levius teratur ab equis quadrigariis, ut eorum levis agilitas æquiparet motus rapidos velocis Lunæ: quod quam ſubiliter relatum ſit, cuivis manifeſtum eſt. *Paulus vero ſic:* Terentum, locus in Campo Martio dictus, quod eo loco ara Ditis Patris in terra occultaretur. *Martial. l. 4. ep. 1.* Hic colat ingenti redeuntia ſecula luſtro, Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet. *Id. l. 10. ep. 63.* Bis mea Romano ſpectata eſt vita Terento. h. e. binos ſpectavi ludos ſeculares.

Teres, ëtis, o. 3. *lungo*, e *rotondo*, עגול, Germ. *lang*, *und rund*, Gall. *ronde*, *et long*, Hiſp. *rolliço*, στρογγύλος, κυλινδροειδής, quod in oblongo eſt rotundum. *Feſt.* Teres in longitudine rotundatum, quales aſſeres natura miniſtrat. *Virg. 8. Ecl.* Incumbens tereti Damon ſic cœpit olivæ. *Liv. l. 21. c. 8.* Telum haſtili tereti. ¶ Cum de corpore uſurpatur, notat membrorum bonam habitudinem, decentemque pinguedinem, quæ tamen ad obeſitatem non accedat. *Horat. Epod. 11.* Teres puer, *Id. l. 2. od. 4.* Teretes ſuras. *Lucret. l. 1. v. 36.* Teres cervix. ¶ Tranſlate ſumitur pro bono, æquali, & conſtanti. *Hor. l. 2. ſat. 7. v. 86.* Fortis, & in ſe ipſo totus teres, atque rotundus. ¶ Teres oratio dicitur, quæ æquabilis, & veluti rotunda eſt. *Cic. 3. de Or. c. 52.* Sed ſi habitum etiam orationis, & quaſi colorem aliquem requiris, eſt plena quædam, & tamen teres. ¶ Hoc fere ſenſu *Gellius* uſurpat comparativum *teretius*, cum ait *l. 13. c. 20.* Ciceroni mollius teretiuſque viſum eſt *fretu* ſcribere, quam *freto*: In quibuſdam tamen MSS. legitur *rotundius*. ¶ Teretes aures dicuntur, quæ recte diſpoſitæ, & acri ſenſu præditæ ſunt. *Cic. de opt. gen. Orat. c. 4.* Si teretes aures habent, intelligenſque judicium.

Tereus, i, m. diſſyllabum, Τηρεύς, Rex Thracum, Martis ex Biſtonide Nympha filius, qui cum Prognen, Pandionis Athenarum Regis filiam in uxorem duxiſſet, & poſt aliquantum tempus ab ea rogaretur, ut ſibi Philomelam ſororem viſendam accerſeret, profectus Athenas, dum adducit puellam, eam vitiavit in itinere, & ei linguam, ne facinus indicaret, abſcidit, & ſervo in carcere cuſtodiendam tradidit, uxori referens, Philomelam in mari nauſea periiſſe. Philomela tamen ſcelus Terei acu in lintea tela depictum ad ſororem tranſmiſit. Eo ſcelere cognito, Progne ad carcerem profecta eſt in Orgiis Bacchi, thyrſis, & pellibus pro more inſtructa, ſororemque eodem indutam habitu ad regiam duxit. Hic communicato conſilio, velut furiis agitata, ut ſororem ulciſceretur, Ityn filium interfecit, & patri epulandum appoſuit. Prolato deinde capite, cum pater, ſe uxoris dolo filium in ſua viſcera condidiſſe agnoſceret, & ad ultionem properaret, Progne mutata eſt in hirundinem, Philomela in avem ſui nominis, Tereus in upupam, Itys in phaſianum. *Ovid. 6. Met. fab. 7.* ¶ Hoc nomen in vocativo *Tereu* facit diſſyllab. *Ovid. loc. cit. v. 407.* Ut volucres umbæ voluiſti tu quoque, Tereu. ¶ In reliquis caſibus eſt etiam triſſyllabum. *Id. ibid. v. 615.* Artificem & mediis immittam Terea flammis.

Tergeminus, a, um, *triplice*, *triplicato*, τρίδυμος, triplex. *Liv. l. 6.* Modo tergeminæ victoriæ triplicem triumphum ex his ipſis Volſcis, & Æquis, & ex Hetruria egiſſe. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 6.* Tergeminumque virum, tergeminumque canem. *Virg. 4. Æn. v. 511.* Tergeminam Hecaten. h. e. quæ tribus nominibus appellatur, Luna in Cœlo, Diana in terris, apud inferos Proſerpina; ex quo & Triformis dicitur. *Horat. l. 1. od. 1.* Tergeminis honores, h. e. tres præcipui, Ædilitas, Prætura, Conſulatus. Alii intelligunt ſextuplices, additis numerum Quæſtura, Tribunatu plebis, & Cenſura. Alii tergeminos vocarunt amplos, plurimos, maximos: quo ſane ſenſu *Martial. lib. 5. epigr. 26.* Tergeminum mugiet ille ſophos. h. e. plauſu maximo proſequetur. ¶ Tergemini fratres, *tre gratelli nati ad un parto*. *Plin. l. 7. c. 3.* Tergeminos

Digitized by Google

minos naſci ſertum eſt, Horatiorum, Curatiorumque exemplo.

Tergĕnus, eneris, n. quod eſt trium generum. *Auſon. in Gripho*, v. 49. Tergenus omnigenum, genitor, genitrix, germanum. h. e. omne quod gignitur, trium generum eſt.

Tergĕo, es, ſi, ſum, a. 2. idem ac tergo. *Cato c.* 3. Per ferias vero foſſas veteres tergeri, viam publicam muniri, vepres recidi. *Juv. ſat.* 14. v. 62. Vaſa aſperſa tergeat alter. *Liv. l.* 26. *c. ult.* Curam & tergere arma.

Tergeſte, is, n. *Trieſte*, urbs olim Carnorum, nunc Iſtriæ, in ora maris Hadriatici, & in imino receſſu ſinus Tergeſtini ab ea dicti, cum portu capaci, cui adjacet caſtrum *Zuchi* dictum. Apud Romanos fuit in Tribu Pupinia. *Plin. l.* 3. *c.* 18.

Tergeſtinus, a, um, adject. ad Tergeſte pertinens, ut Tergeſtinus ſinus, *Golfo di Trieſte*. *Plin. l.* 3. *c.* 18.

Tergilla, læ, f. cutis ſuis craſſa, cum ſua pulpa, ſeu adipe: diminutiv. a *tergus*, *oris*. *Apic. l.* 4. *c.* 3. Spatulam porcinam coctam teſſellatim concides cum ſua tergilla.

Tergīnum, i, n. *ſtaffile di cuojo*, lorum ex tergore, ſeu corio: revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *lorum*: eo cædebantur ſervi nocentes. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 21. Nunquam edepol veſtrum durius tergum erit, quam terginum meum.

Tergiverſans, antis, o. 3. partic. a tergiverſor. *Cic. pro R. Com.* Fannium invitum, & huc, atque illuc tergiverſantem teſtimonium contra ſe dicere cogo.

Tergiverſanter, adv. cum averſione, cum detrectatione. *Paterc. l.* 2. *c.* 9. Filium ejus Paulli, qui ad Cannas quam tergiverſanter perniicioſam Reipub. pugnam inierat, tam fortiter in ea mortem objecit.

Tergiverſatio, onis, f. ὑποτροπὴ, τὸ νῶτον ἐπιστρέφειν, ſubterfugium, detrectatio. *Cic. pro Mil. c.* 20. Quid ergo erat moræ, & tergiverſationis?

Tergiverſātor, oris, m. ὑποστροφεὺς, νωτοστρέφων, qui tergiverſatur, cunctator. *Gell. l.* 11. *c.* 7. Non enim Lucilium legiſtis, qui tergiverſatorem *bovinatorem* dicit. *Arnob. l.* 7. Tergiverſatorem in obſequio eſſe.

Tergiverſor, aris, d. 1. *poſtergare*, *voltare le ſpalle*, *ſchivare*, *fuggire*, Germ. *ausflucht ſuchen*, Gall. *reculer*, Hiſp. *bolver las eſpaldas*, νωτίζω, στρέφομαι, ἀναστέλλομαι, proprie eſt tergum obvertere, & ſubterfugere. Unde in Gloſſis apte exponitur νωτοστροφεῖν. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 28. Itaque eam tergiverſari non ſinent, ſecumque rapient ad tormenta. *Id. Attic. l.* 7. *ep.* 1. Non eſt locus ad tergiverſandum contra Cæſarem. ¶ Transfertur etiam ad judicia. *Marcian. l.* 1 *ff. ad S. C. Turpillian.* Tergiverſari, in univerſum ab accuſatione deſiſtere. *Cic. pro Planc. c.* 19. Quid taces? quid diſſimulas? quid tergiverſaris? *Id. pro Flacco*, *c.* 20. Hunc æſtuantem, & tergiverſantem judicio ille perſequatur. ¶ Item ad diſputationes, controverſias, & cætera hujuſmodi, quæ verborum contentionem habent, pro fallere, & dicta mutare, ut inquit *Nonius*. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 18. Quid tergiverſamur, Epicure, nec fatemur, eam nos dicere voluptatem, &c. ideſt diſſimulamus, & ſubterfugimus. *Id.* 3. *Off. c. ult.* In his tribus generibus non incallide tergiverſantur.

Tergo, is, ſi, ſum, a. 3. *nettare*, *forbire*, כִּפֶּר, Germ. *wwiſchen*, Gall. *nettoyer*, Hiſp. *alimpiar*, ἀπομάσσω, mundo, nitidum facio. *Cic. in Parad.* 5. *c.* 2. Ut in familia, qui tractant iſta, qui tergunt, qui ſpargunt, non honeſtiſſimum locum ſervitutis tenent. *Ovid.* 13. *Met.* Manuque ſimul velox lacrymantia terſit Lumina.

Tergŏro, as, a. 1. tergus facio, tego. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Indurantes attritu arborum coſtas, lutoque ſe tergorantes. h. e. quaſi tergus novum e luto ſibi inducentes.

Tergu, u, n. 4. idem ac tergum, apud vet. *Lucr. l.* 2. v. 87. Neque quicquam a tergibus obſtet. Alii leg. *tergis*, ut verſus ſpondaicus ſit.

Tergum, gi, n. *doſſo*, *ſchiena*, גַּב, Germ. *der rugk*, Gall. *dos*, Hiſp. *eſpinaço*, νῶτον, dorſum. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Tuus autem Deus non digito uno redundat, ſed capita, collo, cervicibus, lateribus, alvo, tergo, poplitibus. *Id.* 3. *Phil.* Antonius a tergo, a fronte, a lateribus tenetur. *Aſin. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 32. Cum quidem pranſus, nudis pedibus, tunica ſoluta, manibus ad tergum rejectis inambularet. ¶ Terga vertere, ſeu terga dare, eſt fugere. *Cæſ. l.* 3. *bell. Gall.* Ut ne unum quidem noſtrorum impetum ferrent, ac ſtatim terga verterent. *Quintil. l.* 2. *c.* 13. Nonnunquam terga etiam dediſſe, ſimulata fuga, proderit. Eodem ſenſu, præſtare terga, dixit *Tacit. in Agric. c.* 37. Hinc tergum abſolute pro fuga militum, quemadmodum *pectus* pro conſtantia in acie, & victoria ponitur. *Ovid.* 1. *Amor.* 2. 209. Tergaque Parthorum, Romanaque pectora dicam. ¶ Non ſolum tergum de animalibus, verum etiam de rebus inanimatis dicitur. Unde librum in tergo *inviſo* ſcriptum dicimus, ideſt a poſteriori parte chartæ, vel membranæ. *Juven. ſat.* 1. v. 6. Scriptus & in tergo, necdum finitus Oreſtes. Sic tergum collis, *la parte di dietro del colle*, apud *Liv. l.* 25. ¶ Tergum aquæ, ſeu maris eſt ſuperior ejus ſuperficies, qua naves vehit, tranſlatione ducta ab animalibus, quæ tergo geſtant onera: qua notione & *dorſum* uſurpatur. *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 5. Dura meant celeri terga per amnis equo. *Avien. in Perieg.* v. 988. Ægæi per terga ſali. ¶ *Tergus*, & *tergum* lato diſcrimine differunt. nam tergum notat dorſum animalis, *tergus* vero cutem, pellem, corium. Interdum tamen tergum, a Poetis præſertim, pro tergore ponitur. *Virg. Æn.* 1. v. 368. Taurino quantum poſſet circumdare tergo. Hinc & pro ſcuto; quia ſcuta olim animalium tergoribus tegebantur. *Id. Æn.* 10. v. 718. Ex tergo decutit haſtas.

Tergus, i, m. idem ac tergum, i. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 30. Habeo, opinor, familiarem tergum, ne quæram foris. Adde *Non. c.* 3. *n.* 242.

Tergus, oris, n. *pelle*, ἐκδερμα, δέρμα, δορὰ, corium, & proprie craſſior illa pars, quæ tergum, ideſt dorſum tegit. *Varro lib.* 4. *de L. L.* deducit a tegendo. Hinc eſt quod & *tegus* legitur pro *tergus*. V. *Tegus*. *Virg.* 1. *Æn. verſ.* 211. Tergora diripiunt coſtis, & viſcera nudant. *Plin. lib.* 8. *cap.* 10. Duriſſimum dorſo tergus, ventres molles, ſetarum nullum tegumentum.

Terias, æ, m. *Tyrino*, *Fiume di S. Leonardo*, fl. Siciliæ, qui via mille paſſ. a Leontinis labitur in valle Netina, & poſtea in mare Jonium ſe exonerat. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Terina, æ, f. *Nocera*, opp. Brutiorum, in Calabria cit. ad ſin. Hipponiatem, qui & Terinæus ab eo denominatur, nunc *Golfo di S. Eufemia*, apud oſt. Ocinari, ſive Sabbati fl. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Terinæus, a, um, adject. qui eſt ex Terina oppido. *Cic. Tuſcul.* 1. *c.* 48. ¶ Terinæus ſinus, *Plin. l.* 3. *c.* 5. V. *Terina*.

Termen, inis, n. pro terminus, i, dixit *Accius*, teſte *Varr. l.* 4. *de L. L.*

Termentarium, ii, n. linteum, a terendo, pro *tormentarium*. *Varro l.* 4. *de L. L.* Hinc linteum, quod teritur corpore, termentarium.

Termentum, i, n. *detrimento*, *danno*, idem quod detrimentum. *Plaut. Bacch.* 4. 9. *ſc.* 9. v. 5. Non Pelides termento fuit, præut ego herum expugnabo meum. In MSS. pleriſque habetur tormento, teſte *Pareo*.

Termes, itis, m. *ramo d'albero*, ramus cujuſcunque arboris cum foliis, ut docet *Feſtus*. *Horat. Epod.* 16. Germinat & nunquam fallentis termes olivæ. *Gratius in Cyneg.* v. 435. *de arbore thurifera*: Termes at Eois deſcendet virga Sabæis Mater odorati multum pulcherrima thuris. *Gell. lib.* 2. *cap.* 26. Spadica enim Dorici vocant avulſum e palma termitem cum fructu. ¶ *Vetus Scholiaſt. Horatii ad Epod. loc. cit.* notat, termitem proprie ſignificare ramum oleæ, deinde & ad alias arbores extendi.

Termilæ, m. 1. Τερμίλαι, pop. Lyciæ, e Creta oriundi; quos Sarpedon Minois, & Rhadamanthi frater colonos ex Creta duxit, ac Termilas nominavit, cum prius Minyæ, & Solymi vocarentur, ut *Herodotus* refert; Poſtea Lycius Pandionis filius eoſdem a ſe Lycios appellavit. Quæ profecto ratio Lycios, ac Solymos eoſdem eſſe oſtendit, quanquam *Homerus* eos videatur ſeparare.

Terminalia, orum, n. 2. & Terminalia, ium, n. 3. feſta in honorem Dei Termini. Fiebant die vigeſimo tertio Februarii, quo nempe ita annum quoque terminare viderentur. Nam Februarius ultimus anni menſis fuit, ac, cum intercalaretur, quinque dies de viginti octo Februarii diebus demebantur, ut remanerent viginti tres. *Varro l.* 5. *L. L.* Terminalia, quod is dies anni extremus conſtitutus. Duodecimus enim fuit menſis Februarius, & cum intercalatur, inferiores quinque dies dimuntur menſe. Hæc *Var.* Non ſemper tamen Terminalia hunc in diem incidebant. Quippe cum menſis Macedonius tantum eſſet dierum viginti duorum, tum Terminalia erant Kal. juſti Februarii. Vide hac de re *Joſ. Scaligerum l.* 2. *de Emend. Temp.* Hæc feſta celebrabantur die immediate præcedente Regifugium, ut cernere eſt in veteri Calendario. *Cic.* 12. *Phil. cap.* 10. Qui Terminalibus nuper in ſuburbium, ut eodem die reverterer, ire auſus non ſim? *Liv. lib.* 43. Tertio die poſt Terminalia calendæ intercalares fuere. *Macrob. l.* 1. *Saturn. cap.* 13. *ad fin. de intercalandi ratione*: Dummodo eum (diem) in medio Terminaliorum locarent.

Terminālis, & le, o. 3. ὅριος, quod ad terminum ſpectat, ut Terminalis lapis, ideſt terminus lapideus, apud *Ammian. l.* 18. *c.* 4. Sic terminales palus figere, apud *Tertul. de jejun. c.* 11. ¶ Terminalia feſta, celebrata in honorem Dei Termini. *Horat. epod.* 2. V. vocem præcedentem. ¶ Terminalis ſententia, h. e. quæ rem definit, *ſentenza definitiva*. *l. ult. Cod. de compenſationib.* Litem terminali ſententia componere.

Terminatio, onis, f. ὁρισμὸς, actus terminandi, definitio, diſtinctio, diſcretio. *Cic.* 5. *Fin. cap.* 10. Expoſita igitur, inquit, rerum expetendarum terminatione, cum iſta ſe ſic ita habeat, deinceps demonſtrandum eſt. *Id. in Orat. c.* 54. Ut igitur Poetica, & verſus inventus eſt terminatione aurium, obſervatione prudentium. *Id. ibid. c.* 59. Terminatione aliquid concludere.

Terminātus, a, um, *finito*, *determinato*, ὡρισμένος, partic. a terminor. *Cic.* 1. *Fin. c.* 13. Propterea, quod ipſa natura divitias, quibus contenta ſit, & parabiles, & terminatas habet.

Terminatus, ū, m. idem quod terminus. Uſurpatur a *Frontin. de aquæductib. pag.* 261. Legitur etiam in quodam fragmento Legis Mamiliæ, quod affertur a *Voſſ. l.* 3. *de vit. ſerm. c.* 50.

Termĭno, as, a. 1. *terminare*, *mettere in termini*, גָּבַל, Germ. *außſetzen*, Gall. *borner*, *limiter*, Hiſp. *acabar*, *deslindar*, ὁρίζω, terminos conſtituo, certis finibus circumſcribo, finio. *Cic.* 1. *Off.* Illorum fines, ſicuti ipſi dixerant, terminavit, in medio relictum quod erat, Populo Romano adjudicavit. *Id.* 3. *Catil.* Quorum alter fines veſtri imperii non terræ, ſed cœli regionibus terminaret. Tranſlate *Id.* 1. *de Fin.* Omni autem privatione doloris putat Epicurus terminari ſummam voluptatem. h. e. ſummam eſſe voluptatem privari doloribus. ¶ Sumitur etiam pro abſolvere, finem imponere. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 21. Sed et ſententiam aliquando terminemus. *Id. pro Marc. c.* 11. Sed, ut unde eſt orſa, in eodem terminetur oratio mea.

Termĭnus, ni, m. *termine*, *fine*, גְּבוּל, Germ. *ziel*, Gall. *terme*, *borne*, Hiſp. *termino*, ὅρος, limes, qui agrum ab agro dividit, a Græco τέρμων, τέρμονος. *Cic.* 4. *Acad. c.* 43. Eſt inter eos non de terminis, ſed de poſſeſſione contentio. ¶ Sæpe ſumitur pro quocunque fine. *Cic.* 4. *Catil.* Cujus res geſtæ, atque virtutes iiſdem, quibus Solis curſus, regionibus, ac terminis continentur. *Id. de Orat.* Craſſus mihi viſus eſt Oratoris facultatem non illius artis terminis, ſed ingenii ſui finibus immenſis deſcribere. *Id. pro Quintt.* Certos mihi fines, terminoſque conſtituam. *Id. pro Rab. c.* 10. Terminus contentionum. ¶ Certis rationibus & terminorum Deus erat, qui & ipſe dictus eſt Terminus, ac ſub figura termini, hoc eſt rudis, & informis lapidis, colebatur, ut eſt apud *Lactantium*, *l.* 1. *de falſa religione*, *c.* 20. cujus feſtum Terminalia. Termino autem, ut ait *Feſtus*, ſacrificabant, quod in ejus tutela fines agrorum eſſe putabant. Hinc qui agri terminum aliquem aut exaraſſet, aut effodiſſet, is, & ejus boves ſacri habebantur, teſte eodem *Feſto*; vel ſaltem ad metalla damnabatur, ſi ſervus, aut in inſulam deportabatur, ſi liber fuiſſet, amiſſa certa bonorum parte, ut ex *Paulo JCto lib.* 5. *ſententiar.* oſtendit *Siculus Flaccus*. De hujus ſacris *Ovidius ſcripſit l.* 2. *Faſt.* ¶ Narrant, cum templum Jovis Capitolini a L. Tarquinio Superbo ædificaretur in honorem Jovis, Junonis, & Minervæ, cæteros Deos ceſſiſſe, Terminum, & Juventutem reſtitiſſe, quod fuit augurium firmitatis, & proſperitatis Imperii Romani. Multæ enim in monte Tarpeio erant aræ Deorum, & Geniorum parvo ſpatio inter ſe diſtantes, a T. Tatio dedicatæ, quas alio transferre oportebat, & totam aream templo, quod tribus illis Diis ædificandum erat, liberam relinquere. *Liv. l.* 1.

Termitĕus, a, um, adject. a termes, itis. *Grat. in Cyneg.* v. 446. Emicat ipſe manu ramum pallente Sacerdos Termiteum quatiens. h. e. ramum oleagineum.

Termo, inis, m. idem ac terminus, apud vet. *Ennius apud Feſt.* Ingenti vadit curſu, qua redditus termo eſt. *Et idem*: Hortatore bono prius, quam jam finibus termo eſt.

Ternarius, a, um, τριαδικὸς, quod tria continet. *Colum. l.* 11. *c.* 2. *de ſtrobilis*: Eorum quaternarii, hoc eſt quoque verſum pedum quatuor, ſi eſt commodum terrenum, quatuordecim ab uno fiunt, ternarii autem duodeviginti.

Ternidēni, æ, a, adject. diſtributivum, *tredici*, terni & deni. *Plin. l.* 18. *c.* 26. Ternadena ova ſubjecito æſtate tota, hieme pauciora, non tamen infra novena, *tredici per volta*. Sunt qui putant ternadena ova eſſe triginta, non tredecim, quorum ſententia vel ex eo refellitur, quod ex ejuſdem *Plinii* præcepto *l.* 10. *c.* 54. ova impari ſemper numero ſupponenda ſunt.

Ternio, onis, m. *numero ternario*, numerus tria continens, τριάς. *Gell. l.* 1. *c.* 20. Numerus ternio, qui Græce dicitur τριάς.

Ternus, a, um. *tre*, τριττοί, nomen numerale diſtributivum. Fere pluraliter uſurpatur, ut cætera ejuſdem generis. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Cum loquimur terni, nihil flagitii dicimus, at cum bini, obſcœnum eſt. *Idem Ver.* 5. *cap.* 48. Terna medimna in ſingula jugera exigere. ¶ Interdum uſurpatur loco numeri cardinalis. *Horat. l.* 3. *od.* 19. Ternos ter cyathos attonitus petet. *Id. l.* 2. *ſat.* 4. v. 76. Immane eſt vitium dare millia terna macello.

Tero, is, trivi, tritum, a. 3. *tritare*, *rompere*, *conſumare*, *logorare*, דָּק, Germ. *reiben*, Gall. *broyer*, *piler*, Hiſp. *hollar*, *trillar*, τρίβω, comminuo, imminuo. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 18. Num me illius ducis, ubi lapis lapidem terit? *Virg.* 4. *Georg.* Ipſe labore manum duro terat. *Plin. l.* 36. *c.* 26.

36. c. 16. Jam vero & in Vulturno mari Italiæ arena alba naſcens, quæ molliſſima eſt, pila, molaque teritur, ideſt tunditur, comminuitur. *Id. l. 34. c. 18.* Dein refrigeratum teritur in farinam. ¶ Sæpe tranſlate accipitur pro conſumere. *Cic. 5. Phil. c. 11.* Teretur interea tempus, belli apparatus refrigeſcent. *Liv. l. 1. c. 57.* Regii quidem juvenes interdum otium conviviis, comeſſationibuſque inter ſe terebant. *Rurſus Cic. 3. de Orat. c. 31.* Terere ætatem in rebus diſcendis. ¶ Quoniam vero res novas, quibus ſæpius utimur, terimus, ſeu conſumimus, ut patet in veſtibus, & aliis, hinc metonymice terere accipitur pro uſitatum, ſeu vulgare facere. *Cic. 4. Acad. c. 6.* Jam enim hoc verbum ſatis heſterno ſermone trivimus. *Id. 3. Fin. c. 4.* Nam cum in Græco ſermone hæc ipſa quondam rerum nomina novarum nova videbantur, quæ nunc conſuetudo diuturna trivit. ¶ Similiter metonymice, iter terere, eſt iter facere, quia via, per quam ambulamus, teritur, ſeu conſumitur. *Virg. 4. Æn.* Sæpius e tectis penetralibus extulit ova Anguſtum formica terens iter. ¶ Reperitur etiam pro perdere, ſeu interimere, Græcorum imitatione, qui ἐκτρίβειν ſic uſurpant. *Nævius apud Priſcianum:* Ut illum Dii terant, qui primum olitor cæpam protulit. ¶ Præteritum *terui* pro *trivi*, afferri ſolet ex illo *Plauti Pſeud. 3. 2. 29.* Priuſquam teruerunt, oculos ut extilleut, facit. Similiter *atterui*, pro *attrivi*, ab *attero*, ex *Tibull. l. 1. eleg. 4. v. 42.* Aut operi inſuetas atteruiſſe manus. Et pro priore quidem loco additur auctoritas *Priſciani*, qui *l. 6. pag. 682. Putſch.* dicitur probare τὸ *teruerunt*. *Putſch.* tamen edidit *triverunt*, quod & in *Plauto* plures admittunt. Ad locum *Tibulli* quod attinet, ibi quoque incerta admodum lectio eſt: quamquam illud *atteruiſſe*, multis defenditur a *Brouckus*. Et quod quidam intruſerunt *attenuaſſe*, omnino improbatur.

Terpſichŏre, es, f. 1. τερψιχόρη, una novem Muſarum, quæ choris, & cœtibus præeſt. Dicta a τέρπω, *delector*, & χορὸς, *chorus*, *tripudium*, quod choreis, & tripudiis delectetur, vel, ut *Plutarchus* ait, quod maxima vitæ pars hiſce rebus delectetur, & gaudeat. Huic quidam citharæ inventionem tribuunt. ¶ Ponitur tranſlate pro omni poetico ſtudio. *Juven. ſat. 7. v. 35.* tunc ſeque, ſuamque Terpſichoren odit facunda & nuda ſenectus.

Terra, æ, f. *terra*, ארץ, Ger. *erd*, Gall. *terre*, Hiſp. *tierra*, γῆ, γαῖα, χθὼν, elementum frigidum, & ſiccum, quod, quoniam reliqua omnia gravitate exuperat, infimum ſibi inter ea locum vendicavit. *Varro l. 4. de L. L.* dictam ait, juxta Ælium Stilonem, quod pedibus teratur, ſuamque ſententiam eo confirmat, quod in Augurum libris *tera* ſcribatur unico R. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ac principio terra univerſa cernatur, locata in media mundi ſede, ſolida, & globoſa, & undique ipſa in ſeſe nutibus ſuis conglobata, veſtita floribus, herbis, arboribus, frugibus. *Id. 1. Tuſc.* Perſuadent enim Mathematici, terram in medio mundo ſitam ad univerſi cœli complexum quaſi puncti inſtar obtinere, quod κέντρον illi vocant. ¶ Hæc vox variis modis accipitur. *Varro l. 1. de R. R. c. 9.* Terra tribus modis dicitur, communi, proprio, & miſto. Communi, ut cum dicimus, orbem terræ, & terram Italiam, cum & lapis, & arena, & cætera ejus generis ſint in nominando comprehenſa. Altero modo dicitur terra proprio nomine, quæ nullo alio vocabulo, neque cognomine adjectivo appellatur. Tertio modo dicitur terra, quæ eſt miſta, in qua ſeri quid poteſt, & naſci, ut argilloſa, aut lapidoſa. Hæc *Varro*, quæ quidem omnia confirmari etiam poſſunt exemplis ex *Cicer.* petitis, *Lucret. Vitruv. Liv. & aliis.* ¶ Sunt, qui velint, hoc nomine in ſingulari numero totum elementum ſignificari, in plurali aliquot ejus regiones. *Virg. 1. Æn.* Multum ille & terris jactatus, & alto. *Cic. 1. Catil.* Dubitas, ſi hic morari æquo animo non potes, abire in aliquas terras? Sed hæc differentia aut falſa eſt, aut certe non perpetua. Nam & terram frequentiſſime pro una qualibet regione legimus, & terras pro toto orbe. *Cic. de Amic.* Eorum, qui in hac terra fuerunt, Magnamque Græciam, quæ tum florebat, &c. *Virg. 4. Æn.* Et nunc magna mei ſub terras ibit imago. Dicimus etiam, terra Italia, Terra Græcia, pro regione Italiæ, Græciæ, &c. *Calliſtrat. lib. 3. Dig. de Abigeis.* Ut extra terram Italiam decem annis relegentur. ¶ Terra iter facere, *andar per terra*, ſive pedibus, ſive equo vehi. *Cic. pro Planc. c. 40.* ¶ Sternere terræ, *gettare a terra*. *Stat. 7. Theb. v. 733.* Sic terræ procumbere, *gettarſi a terra*. *Ovid. 2. Metam. v. 346.* Sic ſæpe Poetæ *terra* in dativo uſurpant pro *terræ*, vel *in terram*. ¶ *Terra ortus*, *Terra filius* tam in bonam, quam in malam partem adhiberi poteſt, tum quia terra orti dicuntur, quorum antiquiſſimum genus eſt, & in ipſa vetuſtate ſepultum: tum quia etiam ita appellantur ignobiles homines, qui patrem & avum dicere non poſſunt. *Quintil. l. 5. c. 9.* Multum auctoritatis affert vetuſtas, ut iis, qui terra dicuntur orti. *Cic. l. 1. Attic. ep. 13.* Huic terræ filio neſcio cui committere epiſtolam tantis de rebus non audeo. ¶ Terram videre, vel in terra eſſe dicuntur, qui ad moleſti, prolixique laboris finem propemodum pervenerunt. Sumptum a navigantibus. *Plaut. Merc. 2. 2. 84.* Equidem jam me cenſebam eſſe in terra. *Cic. pro Mur. c. 2.* Quo tandem animo me eſſe oportet prope jam ex magna jactatione terram videntem? ¶ *Terra, marique*, vel *aut terra, aut mari*, eſt in omnibus locis, vel quacunque ratione. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 83.* Ego in hoc triduo aut terra, aut mari alicunde evolvam id argentum tibi. *Cic. 3. Fin. c. 4.* Ut nulla pars cœlo, mari, terra, ut poetice loquar, prætermiſſa ſit. *Vatin. Cic. l. 5. Fam. ep. 9.* Ego tamen, terra, marique, ut conquireretur, præmandavi. ¶ *Percontari a terra ad cœlum*, proverbialis locutio eſt, quæ ſignificat minute exquirere, & ab initio ad finem uſque rem totam ſciſcitari. *Plaut. Perſ. 4. 34. 5.* Volo hanc ego percontari. Sa. A terra ad cœlum, quidlubet. ¶ Genitivus pluralis *terrarum* eleganter jungitur cum quibuſdam adverbiis loci, & vim quandam addit orationi. *Cic. Verr. 7.* Ubicumque terrarum, & gentium. *Id. Attic. l. 5. ep. 10.* Neſciebam, ubi terrarum eſſes, *in qual paeſe mai foſſi*. ¶ A Veteribus terra Dea habita eſt, variis nominibus appellata, Tellus, Veſta, Ceres, Mater, Cybele, &c. *Cic. l. 1. & 3. de nat. Deor. Plin. l. 2. c. 63. & Ovid. 6. Faſt. v. 460.* Fabulantur autem eſſe eam filiam Demogorgonis, quæ ex incertis patribus Noctem pepererit, Tartarum, Famam, Tagem, Antæum, *Boccac. l. 1. Geneal. Deor.*

Terracīna. V. Tarracina.

Terræmōtus, us, m. *terremoto*, *tremuoto*, רעש, Ger. *erdbidem*, Gall. *tremblement de terre*, Hiſp. *terremoto*, *tembler de tierra*, γῆς σεισμὸς, terræ concuſſio, quæ a ſpiritibus terræ incluſis, & exitum ſibi molientibus fieri videtur. *Cic. 1. de Div.* Tantos terræmotus in Liguribus, Gallia, compluribuſque inſulis, totaque in Italia factos eſſe. *Id. ibid.* Apuliaque maximis terræmotibus conquaſſata eſſet. ¶ Dividitur hæc vox interdum, verbo aliquo interpoſito. *Plin. l. 2. c. 84.* Maximus terræ memoria mortalium extitit motus Tiberii principatu.

Terrēnum, ni, ſubſt. n. *terreno*, שדה, Germ. *erdfeld*, Gall. *terroir*, Hiſp. *terreno*, γῆ, terra cultui idonea. *Colum. l. 2. c. 2.* Calidiſſimi ruſticarum rerum genera terrenæ tria eſſe dixerunt, campeſtre, collinum, montanum.

Terrēnus, a, um, *terreno*, *di terra*, Germ. *irrdiſch*, Gall. *de terre*, Hiſp. *terrenal*, χερσαῖος, quod in terra ortum eſt, vel in terra vivit, vel aliquid cum terra commune habet, vel denique ad terram pertinet. *Cic. 1. de nat. Deor.* Beſtiarum autem terrenæ ſunt aliæ, partim aquatiles, aliæ quaſi ancipites, in utraque ſede viventes. *Col. l. 11. c. 2.* Per hos quoque dies abſtineat terrenis operibus. ¶ Sumitur etiam pro terreo, ideſt pro eo, quod ex terra eſt. *Cic. 1. Tuſc.* Corpora noſtra terreno principiorum genere confecta, ardore animi concaleſcunt. *Virg. 11. Æn. v. 850* terreno ex aggere buſtum. *Plin. l. 6. c. 17.* Terrenum iter. h. e. quod terra fit, non mari, aut amni, *viaggio per terra*. *Id. l. 35. c. 12.* Terrena vaſa. h. e. fictilia.

Terrĕo, es, rui, itum, n. 2. *ſpaventare*, החת, Germ. *einſchrecken*, Gall. *epouvanter*, Hiſp. *eſpantar*, φοβέω, timorem alicui incutio, metum injicio. *Cic. l. 2. Fam. ep. 13.* Nec me iſta terrent, quæ mihi ad timorem proponuntur. *Id. pro Cluent.* Non mediocri ab eo cæteri proſcriptionis, & mortis metu terrebantur. *Id. de Aruſp. reſp. c. 4.* Omnia cæde, incendiiſque terrere.

Terreſtris, (& aliquando Terreſter in maſcul.) *terreſtre*, *di terra*, χερσαῖος, ἐπίγειος, γήινος, quod ad terram ſpectat. *Cic. 6. Verr.* Illud Flaminius ita ex æde ſua ſuſtulit, ut in Capitolio, hoc eſt, in terreſtri domicilio Jovis poneret. *Liv. l. 1.* Audi Jupiter, & tu Juno, Quirineque, Diique omnes cœleſtes, voſque terreſtres, voſque inferi audite. *Id. l. 3.* Conſignata omnia ad Senatum itinere terreſtri miſit. *Flor. l. 2. c. 2.* Paſtorius ille populus, vereque terreſter. ¶ Terreſtris cœna dicitur, in qua nihil niſi terra natum apponitur, ut olera, poma. *Plaut. Capt. 1. 2. 86.* Terreſtris cœna eſt multis oleribus. ¶ Terreſtris avis dicitur a *Plin. l. 10. c. 23.* quæ non alte volat, ſed prope terram.

Terrĕus, a, um, *di terra*, γήινος, quod ex terra eſt. *Col. l. 1. c. 6.* Horreum, camera contectum, cujus ſolum terreum, priuſquam conſternatur, perfoſſum. Alii leg. *terrenum*. *Cæſ. l. 1. bell. Gall. c. 43.* Planities erat magna, & in ea tumulus terreus ſatis grandis. *Varr. l. 4. de L. L.* Terreus murus.

Terribĭlis, le, o. 3. *terribile*, *orrendo*, נורא, Germ. *erſchrecklich*, Gal. *terrible*, Hiſp. *terrible*, *eſpantoſo*, φοβερὸς, formidabilis, horrendus. *Cic. pro Sext. c. 8.* Alter, o Dii boni, quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aſpectu. *Id. in Parad. 2.* Mors terribilis eſt illis, quorum cum vita omnia extinguuntur. *Virg. 6. Æn. v. 277.* Terribiles viſu formæ, lethumque, laborque. *Liv. l. 4. c. 26.* Alia aliis terribiliora afferebantur.

Terribĭlĭter, adverb. *terribilmente*. *Arnob. l. 2.* Sonus cœli terribiliter concrepantis.

Terricŏla, æ, com. 1. γηγενής, qui terram habitat. *Apulej. de Deo Socrat.* Inter terricolas, cœlicolaſque.

Terricŭla, æ, f. idem ac terriculum. *Senec. de remed. fortuitor.* (ſunt hæc excerpta quædam ex *Senecæ* libris, quæ in hac ſuæ Editionis *Lipſius* collegit, neque tamen *Senecæ* eſſe putat; quod idem plerique alii Critici ſentiunt) *circa princip.* Sic ergo te forma, ut ſi quis tibi palam mortem minetur, omnes terriculas ejus deludas. *Lactan. de mort. perſecut.* Terriculas tyrannicæ poteſtatis profligare. Adde *Minuc. Fel. in Octav.*

Terricŭlamentum, i, n. *ſpauracchio*, *ſpaventacchio*, *larva*, *fantaſma*, μορμολύκειον, phantaſma, ſpectrum terrorem incutiens. *Apulej. in Apolog.* Noctium occurſacula, buſtorum formidamina, ſepulcrorum terriculamenta. *Sidon. l. 7. ep. 1.* Prodigiorum terriculamenta.

Terricŭlum, i, n. *ſpauracchio*, Ger. *ſchreckbild*, Gal. *epouvantail*, Hiſp. *eſpantajo*, φόβητρον, quod incutit terrorem. *Accius apud Non. c. 3. n. 144.* Proinde iſtæc hæc tua aufer terricula, atque animum iratum comprime. *Liv. l. 5. c. 9.* Gauderentque Patres, ſine Tribunitiæ poteſtatis terriculis inventam eſſe aliam vim majorem ad coercendos Magiſtratus.

Terrificatio, onis, f. terriculamentum. Vox eſt *Nonii c. 2. n. 515.*

Terrifĭco, as, a. 1. *ſpaventare*, idem ac terreo. *Lucr. l. 1. v. 133.* Et quæ res nobis vigilantibus obvia mentes Terrificet. *Virg. 4. Æn. v. 210.* Cæcique in nubibus ignes Terrificant animos.

Terrifĭcus, a, um, *terribile*, φοβερὸς, terrorem incutiens, terribilis; formidabilis. *Virg. 5. Æn. v. 524.* Seraque terrifici cecinerunt omina vates. *Id. l. 7.* Fulgores nunc terrificos, ſonitumque, metumque Miſcebant operi.

Terrigĕna, æ, com. 1. *nato dalla terra*, γηγενής, ex terra genitus. *Cic. 2. de Divin.* Terrigenam, tardigradam, domiportam, ſanguine caſſam potius, quam hominum more cochleam dicere. *Ovid. ep. 12.* Donec terrigenæ, facinus mirabile, fratres In ſe conſtrictos conſeruere manus.

Terrigĕnus, a, um, adject. a terra genitus. *Tertull. l. 2. cont. Marcion. c. 12.* Aquigena & terrigena animalia.

Terrilŏquus, a, um, φοβερολόγος, qui terrorem afferentia loquitur. *Lucr. l. 1. v. 103.* Terriloquis victus dictis deſciſcere quæres.

Terripavium. } V. Tripudium.
Terripudium. }

Terrisŏnus, a, um, φοβερόηχος, quod ſono terret. *Claud. l. 1. de laudib. Stilic. v. 109.* Nec te terriſonus ſtridor venientis Alani.

Territio, onis, f. *ſpavento*, *paura*, terrendi actio, terror. *Ulpian. Dig. l. 47. tit. 10. leg. 15.* Nuda ergo interrogatio, vel levis territio non pertinet ad hoc edictum.

Territo, as, a. 1. *ſpaventare*, δειματόω, frequenter terreo. *Virg. 4. Æn. v. 187.* Et magnas territat urbes. *Liv. l. 8. c. 28.* Dein, poſtquam aſpernebantur flagitium aures, minis territare, atque identidem admonere fortunæ.

Territoriālis, le, adject. ad territorium pertinens, ut territoriales termini, *Aggenus in Frontin. de limitib. p. 47.*

Territorium, ii, n. *territorio*, עיר, Germ. *landſchafft*, Gall. *terroir*, Hiſp. *territorio*, ἀγρὸς, χωρίον, intra quos fines juris dicendi jus eſſet, prout lib. de agrorum conditionibus definit *Siculus Flaccus*, juxta emendationem Barnabæ Briſſonii. Nam in vulgatis vox *juris* omittitur. Conſentit *Pomponius*, *D. l. 50. tit. 16. l. 239.* a quo definitur: Univerſitas agrorum intra fines cujuſque civitatis. *Varro* etiam *l. 4 de L. L.* Territorium, inquit, eſt locus communis, qui circa oppidum relinquitur. *Cic. 2. Phil. c. 40.* Ut florentis coloniæ territorium minueretur. *Plin. l. 29. c. 6.* Extra territorium id abire.

Territus, a, um, adject. *ſpaventato*. *Vellej. l. 2. c. 70.* Denunciatione territus. *Ovid. 4. Metam. v. 232.* Inopina territa viſa.

Terror, oris, m. *terrore*, *ſpavento*, *paura*, פחד, Germ. *ſchrecken*, Gall. *frayeur*, Hiſp. *eſpanto*, δέος, timor, qui hominem concutit. *Cic. 4. Tuſc.* Quæ autem ſubjecta ſunt ſub metu, ea ſic definiunt, pigritiam metum conſequentis laboris, terrorem metum concutientem: Ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur. *Id. 5. Fin. c. 11.* Qui ſibi injecto terrore inertia horreſcunt. *Id. Att. l. 2. ep. 23.* Sed noſter conſanguineus non mediocres terrores jacit, atque denuntiat. *Id. Att. l. 6. ep. 8.* Terrorem alicui afferre. *Liv. l. 3. c. 4.* Terrorem incutere. *Id. l. 34. c. 28.* Terrori eſſe. *Id. ibid.* In terrorem conjicere. *Nepos in Attic. c. 9.* Magnis terroribus vexari. *Tacit. 4. hiſtor. c. 33.* Terrorem facere. ¶ *Servius* inter terrorem, & metum ſic diſtinguit, quod *terror* proprie ſit, qui aliis infertur, unde & *terri*-

Digitized by Google

bilis dicitur, *metus*, quem habent timentes. Sed hæc differentia non obſervatur. *Virg.* 11. *Æn.* Quod ſi tantus habet mentes, & pectora terror.

Terroſus, a, um, adject. *terroſo*, *pieno di terra*, ut arena terroſa, *Vitruv. l.* 2. *c.* 4.

Tertŭla, læ, f. parva terra. *Leg. un. Cod. de theſaur.* In alienis terrulis opes abditas perſcrutari.

Terrulente, adverb. terreno modo. *Prudent. in Rom. v.* 378. Rem ſpiritalem terrulente quærere.

Terrulentus, a, um, adject. terrenus. *Prudent. Periſteph.* 2. *verſ.* 195. Quod terrulentum ac ſordidum, flammis neceſſe eſt decoqui.

Terſus, a, um, *terſo*, *netto*, mundatus, purus, nitidus. *Ovid.* 2. *Met. v.* 736. Ut terſi niteant talaria plantis. ¶ Tranſlate *Stat. in præfat. l.* 2. *Silvar.* Vir optime, nec minus in judicio literarum, quam in omni vitæ colore terſiſſime. *Plin. l.* 2. *ep.* 3. Terſæ præfationes. ¶ *Terſi dies*, h. e. ſicci, ſereni. *Feſtus.*

Terſus, ſus, m. *il forbire*, *o nettare*. *Apul. l.* 1. *A. A.* E promptuario oleum unctui, lintea terſui profer. *Id. in Apolog.* Petere aliquid terſui dentium.

Tertia, æ, f. V. Tertius.

Tertianus, a, um, *terzano*, τριταῖος, quod tertio quoque die recurrit, quod tertio ordine diſpoſitum eſt. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 12. Ne tertianas quidem febres, & quartanas divinas eſſe dicendum ſit. Et abſolute *Plin. l.* 12. *c.* 14. Xenocrates pulegii ramum lana involutum in tertianis ante acceſſionem olfactandum dat, &c. ¶ *Tertiani*, orum, ſunt tertiæ legionis milites. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 24. & 13. *Ann. c.* 38.

Tertiarium, tii, n. *quarta oncie*, τριτημόριον, idem quod triens, hoc eſt unciæ quatuor, & tam de pondere, quam de menſura dicitur. In ponderibus enim, teſte *Budæo*, libræ tertiam partem ſignificat: in menſuris autem tertiam partem congii. *Cato de re ruſt. c.* 95. Poſtea ſumito bituminis tertiarium, & ſulphuris quartarium. Apud *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. tertiarium quid ſit, V. in fine vocis *As.*

Tertiarius, a, um, quod tertiam rei alicujus partem recipit. *Plin. l.* 34. *c.* 17. *de ſtanno:* Idem & tertiarium vocant, in quo duæ nigri portiones ſunt, & tertia albi.

Tertiatio, onis, f. τρίτωσις, tertia operis repetitio. *Col. l.* 12. *c.* 50. *de ſecunda, & tertia olei preſſura.* Nam plurimum refert non mutare iterationem, multoque minus tertiationem.

Tertiato, adverb. *Cato apud Chariſium, l.* 2. Tertiato, & quartato verba dicere præ metu. h. e. ter, & quater repetendo. V. *Tertiatus.*

Tertiatus, a, um, tertio repetitus. V. *Tertio.* *Col. l.* 2. *c.* 4. Iteratos eſſe oportebit, ac deinde circa Septembris calendas tertiatos. ¶ Tertiata verba dicuntur, in quibus tertio quid repetitur, quod in perturbatione loquentes facere ſolemus: alii tertiata verba ea eſſe dicunt, quæ ita confuſe proferuntur, ut vix tertia eorum pars intelligatur, quod item in perturbatione uſuvenit. *Apulej. lib.* 3. *Met.* Tremens, & tertiata verba ſubſtrepens ſic ad illum ait.

Tertirepſos. V. Barrpſos.

Tertio, as, a. 1. τριτόω, tertio itero, opus aliquod tertio repeto, ut Tertiare agrum, eſt tertio proſcindere. *Col. l.* 2. *c.* 4. Nam commode proſcinditur duabus, una iteratur, tertiatur dodrante, in liram redigitur quadrante opera.

Tertio, & Tertium, *adv. la terza volta*, τὸ τρίτον, tertia vice. *Ter. Eun.* Non hercle veniam tertio. *Col. l.* 3. *c.* 13. Sarriuntur ſeſquiopera, iterum ſarriuntur una opera, & tertio una. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 59. Tamen nemo eſt, quin ſæpe jactans Venerem jaciat aliquando, nonnunquam etiam iterum, ac tertium. ¶ Tertium Conſul eſſe dicitur, qui duobus jam perfunctus Conſulatibus, tertium gerit. *Liv. l.* 3. *c.* 22. Conſules creati Q. Fabius Vibulanus tertium, & L. Cornelius. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 1. *n.* 1. M. Agrippa L. F. Coſ. tertium fecit. ¶ Inter *tertium* & *tertio* diſcrimen aliquod eſſe putant Grammatici, nimirum quod *tertio* ad locum, & ordinem referatur, *tertium* ad tempus, quod idem dicendum de *quarto*, & *quartum*, *quinto*, & *quintum*, & ſimilibus. Verum hæc differentia non videtur cognita fuiſſe optimis Scriptoribus. Narrat enim Tiro Ciceronis libertus apud *Gell. l.* 10. *c.* 1. cum Pompejus ædem Victoriæ dedicaturus eſſet, ſuumque nomen, & honores inſcribi vellet, dubitatum fuiſſe, ſcribendum ne eſſet *Conſul tertio*, an *tertium*, ea de re interrogatum ipſum Ciceronem perſuaſiſſe, quoniam ſibi non ſatis liqueret, utrum rectius eſſet *tertium*, an *tertio*, ut *Tert.* perſcriberetur, quo res quidem ſatis demonſtraretur, ſed dictio tamen ambigua verba lateret. V. *Gell. loc. cit.* ubi hac ſuper re plura.

Tertium, adverb. V. in voce præcedenti.

Tertius, a, um, *terzo*, שְׁלִישִׁי, *Ger. der drit*, *Gal. troiſieme*, *Hiſp. tercero*, τρίτος, ultimus, ſive unus ex tribus, a *ter*, vel ab Æolico τέρτος, pro τρίτος, *ad ogni terzo giorno*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 10. Tertio quoque die. *Id. pro Rab. Poſtb.* Modo vobis inſpectantibus in judicem Gabinii tertio quoque verbo excitabatur. *Plin. jun. l.* 2. *ep.* 27. Tertius dies eſt, quod audivi recitantem Sentium Augurinum cum ſumma mea voluptate. *Gell. l.* 9. *c.* 4. Cibum capere diebus tertiis, medio abſtinere. *ogni tre dì.* ¶ *Tertiæ notæ herba*, tertio loco adſcribenda, vel tertiam dignitatem poſt alias ſortita. *Col. l.* 9. *c.* 4. Tertiæ notæ, ſed adhuc generoſæ marinus ros, & noſtras cunila, quam dicimus ſatureiam. ¶ Ad tertias decoquere, eſt uſque eo decoquere, dum una ex tribus partibus abſumatur. *Plin. l.* 20. *c.* 4. ¶ Tertia, æ, nomen muliebre eſt. mos enim fuit Romanis plures quam duas filias habentibus, ut eam, quæ primo loco naſcebatur, primam, quæ ſecundo, ſecundam, quæ tertio, tertiam vocarent, & ſic de reliquis, adjecto proprio nomine, ut *Livia prima*, *ſecunda*, &c. ſi vero duæ tantum eſſent, altera *major*, altera *minor* dicebatur. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 2. Filia Servilii erat Junia Tertia. ¶ Hinc eſt *Tertulla* nomen deductum a *Tertia* per diminutionem, quod legitur apud *Cic. l.* 14. *Attic. ep.* 20.

Tertulla. V. in dictione præcedenti.

Tertullianus, i, Τερτυλλιανός, Scriptor Eccleſiaſticus, patria Carthaginienſis, multa ſcripſit, quæ extant, ſtylo aſpero, &, ut ita dicam, ſalebroſo, novatis inſolenti deductione verbis, & phraſi ſæpe impedita, & obſcura, non tamen ſine veteris, probæque eruditionis ornamentis. Floruit ſub Severo, & Caracalla.

Tertus, a, um, idem ac terſus, apud vet. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 852. Atrei terto oitet galea. *Id. ibid.* Alii ſunt circumtonſi, & terti, atque uncti, et mangonis eſſe videantur ſervuli.

Terveneficus, m. magnus veneficus. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 15. Ut pergræcetur tecum, terveneſica.

Teruncius, ii, m. τεταρτημόριον, τετράχαλκον, nummus perexiguus ejuſdem pretii, ac quadrans, quomodo vocatur quarta pars aſſis, niſi quod teruncius erat argenteus, ſed quadrans erat æreus. Ergo habet ſe teruncius ad ſemiſſem, ut quadrans ad ſembellam, hoc eſt dimidiam libellam: item ad aſſem, ut quadrans ad libellam. Nam materia, non pretio differunt. Dictus eſt a tribus unciis, quæ ſunt quarta pars aſſis, ſeu libellæ. *Varro l.* 4. *de L. L.* Teruncius a tribus unciis dictus. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 16. Ex præda mea teruncium non attigit quiſquam.

¶ Teruncii aliquem facere, eſt parvi æſtimare. *Plaut. Cap.* 3. 1. 27. Neque ridiculos jam teruncii faciunt.

Teſqua, & Teſca, orum, n. pl. loca augurio deſignata, juxta *Verrium*, vel loca conſecrata ad augurandum, ut *Opilius*, *Aurelius* tradidit apud *Feſtum*. Sæpius vero hoc nomine ſignificantur loca edita, aſpera, & inculta, ipſo ſitu atque ſilentio religionem quandam, & horrorem incutientia. *Hor. l.* 1. *ep.* 14. Nam quæ deſerta, & inhoſpita teſqua Credis, amœna vocat, mecum qui ſentit, & odit, Quæ tu pulchra vocas. *Lucan. l.* 6. *v.* 41. Magnoque recurſu Amplexus fines, ſaltus, nemoroſaque teſqua. ¶ Apud Feſtum ſere legitur *teſca*.

Teſſella, æ, f. *taſſella*, τετράγωνον, quævis res formam habens quadratam, cujuſmodi ſunt laterculi, ſive lapides quadrati, quibus pavimenta ſternuntur, dim. a *teſſera*. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Androdamas argenti nitorem habet, ut adamas figura quadrata, & ſemper teſſellis ſimilis. *Id. l.* 27. *c.* 11. Exempta cortice teſſella. *Senec. l.* 6. *quæſt. nat. c.* 31. Balneum teſſellis ſtratum.

Teſſellatim, adverb. teſſellarum modo, ut teſſellatim concidere, *Apic. l.* 4. *c.* 3. & *l.* 7. *c.* 9.

Teſſellatus, a, um, *ſcaccato*, quod teſſellis, ideſt parvis quadratis lapillis eſt compoſitum, ut *Pavimentum teſſellatum*, quod etiam *ſectile* dicitur, quoniam in particulas ſectum eſt. *Suet. de Cæſ. c.* 46. Munditiarum, lautitiarumque ſtudioſiſſimum multi prodiderunt, quamvis tenuem adhuc, & obæratum, in expeditionibus teſſellata, & ſectilia pavimenta circumtuliſſe.

Teſſera, æ, f. κύβος, figura Geometrica conſtans ſex lateribus, ſeu ſuperficiebus æqualibus, ex omni parte quadrata, quæ etiam *cubus* dicitur, ex τέσσαρα, hoc eſt quatuor. Nam Jonice τέσσερα dicitur pro τέσσαρα. Ita vocatur, non quia quatuor latera habeat (ſunt enim ſex) ſed quia eſt undique quadrata. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 5. Fit enim tribus dimenſionibus impletis corpus ſolidum, quod στερεόν vocatur, qualis eſt teſſera, quæ cubus vocatur. Item numerus Arithmeticus, qui ex omni parte quadratus eſt, cujus generis eſt viginti quatuor. *Marcian. in Arithmetica l.* 7. Si teſſera teſſimam metitur. ¶ Teſſeræ item dicuntur oſſicula, quibus in aleario ludimus, quæ punctis quibuſdam diſtincta ſunt, & quamcumque incubuerint partem, immotam ſtabilitatem habent. *dadi*. *Terent. Adelph.* 4. 7. Teſſeris ludere. ¶ In hac acceptione teſſera differt a talo. Nam talus quidem ſex latera habebat, ſed quatuor tantum in uſu ludentium erant, quia duo ita erant incurva, ut illis talus vix poſſet conſiſtere; teſſera autem cum ſex caſus, ſexque aſpectus haberet, hi omnes in uſu erant. *Cic.* 2. *de Div. c.* 41. Quid enim eſt ſors? idem propemodum, quod micare, quod talos jacere, quod teſſeras, quibus in rebus temeritas, & caſus, non ratio, nec conſilium valet. *Id. de Senect. c.* 16. Sibi habeant... talos relinquant & teſſeras. ¶ In militia etiam teſſera dicebatur ſymbolum, quo ſocii ab hoſtibus, & exploratoribus dignoſcebantur. *ſegno*, *contraſſegno*. Ea erat tabella, vel tabcola lata, interdum inſcripta literis, interdum omni nota vacua, quæ militibus diſtribuebatur confuſionis evitandæ cauſa, vel ad obeundas vigilias nocturnas, (qua de re V. ſupra in voce *Signum*) vel ad ſignificanda Imperatoris juſſa, expeditiones, prælia, & hujuſmodi militaria munera, & hæc vocabatur teſſera muta, quia ſine voce in ſymbolo Imperatoris voluntas innoteſcebat: alia autem erat teſſera vocalis, quæ una, duabus, aut pluribus vocibus conſtabat ab imperatore prolatis, & iis, ad quos ſpectabant juſſa exequi, enunciatis. *Virg. Æn.* 7. Claſſica jamque ſonant, it bello teſſera ſignum. *Silius l.* 15. *v.* 475. Tacitum dat teſſera ſignum. *Sueton. in Galb. c.* 6. Data teſſera, ut manus penulis continerent. *Liv. l.* 7. *c.* 35. Cæteris omnibus teſſeram dari jubet, ubi ſecundæ vigiliæ buccina datum ſignum eſſet, armati cum ſilentio ad ſe venirent. Item teſſera eſt belli, & pacis futuræ ſignum. *Pompon. de orig. juris l.* 2. Deinde Q. Fabius, qui ad Carthaginienſes miſſus legatus, cum eſſent duæ teſſeræ poſitæ, una pacis, altera belli, arbitrio ſibi dato, utram vellet, referret Romam, utramque ſuſtulit, & ait, Carthaginienſes petere debere, utram mallent accipere. ¶ Ponitur nonnunquam pro ſigno frumentario, quo exhibito, unuſquiſque frumentum pro portione accipiebat a præfecto annonæ, ſicut Patavii fieri ſolet ab his, qui pauperum curam habent. Nam erogantur ſigna quædam plumbea, quibus exhibitis, ſigillatim accipiunt certam menſuram farinæ, vel panis. *Suet. in Aug. c.* 40. Ac ne plebs frumentationum cauſa frequentius a negotiis avocaretur, ter in annum quaternorum menſium teſſeras dare deſtinavit. *Juv. ſat.* 7. *v.* 174. Summula ne pereat, qua vilis teſſera venit Frumenti. ¶ Sic etiam dicuntur *teſſeræ nummariæ*, quibus exhibitis ſumma nummorum præſcripta expenſari ſolet. *Suet. in Aug. c.* 41. Frumentum quoque in annonæ difficultatibus ſæpe leviſſimo, interdum nullo pretio admenſus eſt, teſſeraſque nummarias duplicavit. ¶ Item ſumitur pro ſigno hoſpitalitatis, quæ *teſſera hoſpitalis* dicebatur. Fuit antiqui moris teſſeram dari hoſpitibus dimidiatam, quam quiſcunque attuliſſet ad hoſpitem, continuo agnoſci poſſet, & hoſpitio accipi tanquam amicus, & vetus hoſpes. Hoc autem jus ex neceſſitudine ad poſteros tranſibat. Propterea teſſeram hoſpitalem diligenter aſſervabant. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 86. Ego ſum ipſus, quem tu quæris. P. Hem quid audio? A. Antidamæ me gnatum eſſe. P. Si ita eſt, teſſeram conferre ſi vis hoſpitalem, eccam attuli. A. Agedum hoc oſtende. eſt par probe: nam habeo domi. ¶ Teſſeram hoſpitalem confregiſſe dicebatur, qui jus hoſpitii violabat, hoc eſt, ut ait *Eraſmus*, qui ſibi reditum in domum aliquam præcluſerat. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 27. Hic apud nos jam Alceſimarche confregiſti teſſeram. ¶ Conteſſerare cum aliquo, pro hoſpitia jungere, amicitiam colere, dixit *Tertull. adverſ. Hæretic. c.* 36. ¶ In veſtibus item figuræ quædam quadratæ, teſſeræ dicebantur, unde & veſtes ipſæ dictæ ſunt teſſellatæ. *Plin. l.* 35. *c.* 9. *de Zeuxide pictore.* Opes quoque tantas acquiſierit, ut in oſtentatione earum Olympiæ aureis literis in palliorum teſſeris intextum nomen ſuum oſtentarit. ¶ Denique teſſera dicitur de lapillis, quibus pavimenta inſternuntur, & conficiuntur. *Plin. l.* 37. *c.* 25. Tum nucleo craſſo ſeu digitos induci, & ex teſſera grandi non minus alta duos digitos ſtrui. V. *Teſſella*.

Teſſerarius, ii, m. qui militibus tribuit teſſeras. Gloſſæ Γραμματεὺς, *ſcriba teſſerarius*. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 25. A quo Barbium Proculum teſſerarium ſpeculatorem, & Veturium optionem. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 550. *n.* 2. Teſſerarius in Leg. III.

Teſſerarius, a, um, κυβικός, quod ad teſſeras pertinet, ut teſſeraria ars, apud *Ammian. l.* 14. h. e. ars teſſeras in pavimentis diſponendi.

Teſſerula, æ, f. τετραγωνίδιον, parva teſſera. Speciatim dicitur de tabella ſuffragiorum. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 5. Quendam deprehenſum teſſerulas conjicientem in loculum, eum ad Conſulem tractum a fautoribus competitorum. ¶ Item de ſymbolo, ſeu ſigno frumentario, quod qui ad Præfectum annonæ referebant, certam frumenti accipiebant menſuram. *Perſ. ſat.* 5. Scabioſum teſſerula far Poſſidet. ¶ Teſſerulæ item dicebantur exigui quidam, & quadrati lapilli, ex quibus elegantiora pavimenta ſternebantur, quæ ab antiquis *teſſellata* dicebantur. *Cic. in Orat. c.* 44. *ex Lucilio:* Quam lepide lexeis compoſtæ, ut teſſerulæ

Digitized by Google

læ omnes Arte pavimento, atque emblemate vermiculato!

Teſta, æ, f. *teſto, vaſo di terra*, [illegible], Ger. *gebrandter krug*, Gal. *coquille, vaiſſeau de terre cuite*, Hiſp. *vaſo de barro, teja, o ladrillo*, [illegible], omnis res fictilis cocta, cujuſmodi ſunt vaſa eſcaria, & vinaria, lucernæ, tegulæ, lateres, teſſeræ, in quibus Athenienſes, & alii ſuffragia ſcribebant, quæ iis [illegible] dicebantur, & alia innumera. *Virg. 1. Georg.* Teſta cum ardente viderent Scintillare oleum, & putres concreſcere fungos. *Hor. l. 1. epiſt. 2.* Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odorem Teſta diu. *Auct. ad Her. l. 4. c. 6.* Prometheus, cum mortalibus ignem dividere vellet, ipſe ſi a vicinis cum teſta ambulans carbunculos corrogaret, non ridiculum videretur? ¶ Hoc quoque nomine appellatum fuit genus celerrimum naviculæ, nempe quia fictile erat, vel quia teſtæ formam habebat. *Cic. Att. l. 16. ep. 4.* Tamen velitevei eſſe commodius tarde navigare, quam omnino non navigare, &, ſi cum proceſſerimus, exploratiora videbuntur, & teſtis utemur. *Juven. ſat. 15. de Ægyptiis:* Hac ſævit rabie imbelle, & inutile vulgus, Parvula fictilibus ſolitum dare vela phaſelis, & brevibus pictæ remis incumbere teſtæ. ¶ Item genus quoddam crotalorum fictilium, vel e teſtis piſcium, quæ in quibuſdam ſaltationibus pulſabantur. *Juvenal. ſat. 11. v. 170.* Audiat ille teſtarum crepitus, &c. Huc pertinet illud *Ariſtophanis in Ranis*. [illegible]; Hinc ad hujuſmodi crotalorum ſimilitudinem Teſtæ dicti videntur quidam plauſores, quos Nero, ut ſibi cantanti faverent, clam ſubmittere in theatrum ſolitus fuit. *Sueton. in Ner. c. 20.* Adoleſcentulos equeſtris ordinis, & quinque amplius millia a plebe robuſtiſſimæ juventutis undique elegit, qui plauſuum genera condiſcerent (bombos, & imbrices, & teſtas vocabant) operamque navarent cantanti ſibi. ¶ Quin & ipſa fragmenta fictilium vaſorum teſtæ dicuntur. *Plin. l. 36. c. 25.* Neceſſarium binas per diverſum coaſſationes ſubſterni, capita earum præfigi, ne torqueantur, & rudera novo tertiam partem teſtæ tuſæ addi. ¶ Teſta item dicitur tegmen cujuſlibet rei durum, & fragile, quod Græci [illegible] vocant, ut in piſcibus omnibus, qui duriore veſtiuntur cortice, qui a Græcis [illegible] appellantur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Quot genera, quamque diſparia partim ſubmerſarum, partim fluitantium, & innatantium belluarum, partim ad ſaxa nativis teſtis inhærentium! ¶ Item cranium capitis, *cranio*. *Cœl. Aurelian. l. 2. Tard. c. 1. ad fin.* Ad cretam teſtæ faciendam. Adde *l. 1. c. 1. & Auſon. epigr. 72.* ¶ Item fragmentum oſſis. *Celſ. l. 7. c. 12.* Ergo ſpecillo conquirenda eſt teſta, quæ receſſit, & volſella protrahenda eſt. Si non ſequitur, incidi gingiva debet, donec labans oſſis teſta recipiatur. ¶ Metonymice uſurpatur de oſtreis, aliiſve id genus piſcibus duriore cortice contectis. *Hor. l. 2. ſat. 4.* Sed non omne mare eſt generoſæ fertile teſtæ. *Hygin. Poet. Aſtron. l. 2. c. 23.* Teſta Cancri.

Teſtabilis, le, adject. *chi può eſſer teſtimonio*, qui jus habet teſtimonii dicendi. *Gell. l. 6. c. 7.* Jus teſtimonii dicendi ei tribuitur, teſtabiliſque una omnium fœminarum ut ſit, datur.

Teſtaceus, a, um, [illegible], quod ex teſta eſt, ſive quod teſtæ duritiem imitatur. *Plin. l. 11. c. 37.* Inſectorum omnium, & quibus teſtacea operimenta, oculi moventur. *Plin. Jun. epiſt. 46. l. 10.* Quia ſint cæmento medii farti, nec teſtaceo opere præcincti. ¶ Item quod teſtæ colorem habet, ut Teſtacea pira, quæ etiam Signina dicebantur. *Plin. l. 15. c. 15.* Signina, quæ alii colore teſtacea appellant.

Teſtamen, inis, n. *teſtimonio*, idem quod teſtimonium. *Tertull. carm. adverſ. Marcion. c. 4.* Hoc teſtamen erat virtutis.

Teſtamentarius, rii, m. *chi fa teſtamenti falſi*, [illegible], qui teſtamenta falſa conficit. *Cic. l. 3. Off. c. 18.* Non de ſicariis, veneficis, teſtamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco diſſerendum eſt. ¶ Poſteriore ſeculo hoc nomen uſurpare cœperunt pro notario, confectore, & ſcriptore teſtamentorum. *Paul. ad l. Cornel. de Falſ. l. impuberem:* Si teſtamentarius ſervo fideicommiſſariam libertatem dederit, videamus, ne id extra pœnam ſit. Adde *l. 6. Dig. de hæred. inſtitut.*

Teſtamentarius, a, um, *teſtamentario*, quod ad teſtamentum ſpectat, ut *Adoptio teſtamentaria*, qua quis per teſtamentum ſibi filium adoptat. *Plin. l. 35. c. 2.* Cum Scipionis Africani tranſiſſet atrium, vidiſſetque, adoptione teſtamentaria Salutionis (hoc enim fuerat cognomen) Africanorum dedecore notam irrepentem Scipionum nomini.

Teſtamentum, i, n. *teſtamento*, [illegible], declaratio ultima noſtræ voluntatis. *Ulpian. l. 1. ff. qui teſtam. facere poſſ.* Teſtamentum eſt voluntatis noſtræ juſta ſententia de eo, quod poſt mortem noſtram fieri voluerimus. Eſt a *teſtamen*, quod a *teſtor*, ut a *moneo monimen*, unde *monumentum*, a *doceo documen*, unde *documentum*, & ſimilia, in quibus ſemper *mentum* eſt vocis productio. Quare merito *Gell. l. 6. c. 12.* Servium Sulpicium J. C. reprehendit, quod teſtamentum compoſitum dixerit a mentis conteſtatione. Quid, *inquit Gell.* calceamentum, quid paludamentum, quid pavimentum, quid veſtimentum, quid alia mille per hujuſcemodi formam producta? etiam ne iſta compoſita dicemus? *Cic. 1. Verr. c. 43.* Teſtamentum facere. *Id. de Aruſp. reſp. c. 20.* Teſtamentum conſcribere. *Id. pro Cluent. c. 11.* Teſtamentum mutare. *Id. 2. Phil. c. 42.* Teſtamentum irritum facere. *Id. 1. de Orat. c. 57.* Teſtamenta rumpere. *Id. Att. 15. ep. 15.* teſtamentum obſignare. *Id. Phil. 14. c. 3.* Subjicere teſtamenta, *falſificare*, & *Parad. 6. c. 1.* teſtamentum ſupponere, eodem ſenſu. *Horat. l. 1. epiſt. 7.* Teſtamenta reſignare, *aprire*. *Nep. in Att. c. 5.* Teſtamento aliquem adoptare. *Rurſus Cic. 3. Off. c. 24.* Teſtamento aliquid alicui relinquere. *Id. 2. de Fin. c. 31.* Teſtamento cavere aliquid, *ordinare, o prohibire qualche coſa*. *Plin. l. 14. c. 22.* Teſtamentum nuncupare. *V. Nuncupo.* ¶ Etiam teſtamentum ad Civis Romani jura pertinuit. Hoc inde intelligi poteſt, quod neque teſtamentum facere legibus Romanis, neque aliquid teſtamento a cive accipere, niſi Civis Romanus potuit. *Sigon. l. 1. de ant. jure C. R. c. 12.* Itaque *Cicero*, cum Archiam in jure Civium verſatum eſſe contenderet, ea maxime ratione uſus eſt, quod eum teſtamentum legibus Romanis, iis præſertim temporibus, quæ accuſator criminabatur, feciſſe affirmaret: & in *Or. pro Domo*, cum ſui etiam in exilio ut Civis habitam eſſe rationem, rogatione Clodia neglecta, oſtendere vellet, dixit: Quis in locum meum judicem ſubdidit? quis meorum amicorum teſtamentum diſceſſu meo fecit, qui mihi non idem tribuerit, quod & ſi adeſſem? ¶ Porro apud Romanos tria olim teſtamentorum genera fuere, ut *Gell.* docet *l. 15. c. 27.* unum, quod calatis comitiis in populi concione fiebat: alterum in procinctu: tertium per familiæ emancipationem, cui æs, & libra adhibebatur. Teſtamentum calatis comitiis erat illud, quod convocata ad comitia populo ſcribebatur ab eo qui teſtari volebat, ipſo teſte populo adhibito, eaque ratione teſtamentum publicum erat, & publica auctoritate munitum. Teſtamentum in procinctu erat illud, quod fiebat a militibus jam jam pugnaturis, nam acie jam inſtructa, & procincta, h. e. ad prælium parata, antequam ſcuta caperent, tribus aut quatuor adhibitis teſtibus, ſine ſcriptis teſtamenta faciebant, atque hæredes nominabant. *Vellej. l. 2. c. 5.* Facientibuſque omnibus in procinctu teſtamenta, velut ad certam mortem eundum foret. Denique teſtamentum per familiæ emancipationem dicebatur, cum paterfamilias, is, qui teſtari valebat, emancipatione, hoc eſt imaginaria quadam venditione res omnes ſuas, univerſumque familiæ jus vendebat illi, quem volebat ſucceſſorem relinquere. Itaque quinque vocabantur teſtes, & libripens, omnes cives R. & puberes, atque iis præſentibus is, qui familiæ emptor dicebatur, æneum nummum manu tenens, hujuſmodi ſolemnem formulam proferebat: *hujus ego familiam, qua mihi empta eſt hoc ære, æneaque libra, jure Quiritium meam eſſe aio*. nummo deinde libram percutiens, illum dabat ei, a quo hæreditatem expectabat, quaſi loco pretii. Porro venditor nihil emptori tradebat, ſed hæredem eum ita conſtituebat, ut poſt ſuam mortem jure poſſet hæreditatem adire. Facta hac familiæ emancipatione, tum venditor ordinabat, quid poſt mortem ſuam fieri vellet: dicebat enim emptori, ſeu ſucceſſori: huic volo dari fundum, illi domum, alii centum ſolidos &c. quod ab *Ulpiano* teſtamenti nuncupatio dicitur. Hujuſmodi hæredis declaratio dicebatur etiam *teſtamentum per nexum:* Nexum enim, inquit *Gallus Ælius apud Feſt.* dicitur id omne, quod per æs & libram fit, idque necti dicitur. Quo in genere ſunt hæc, teſtamenti factio, nexi datio, nexi liberatio. Tria hæc teſtamentorum genera paulatim in deſuetudinem abiere, & prius quidem illud, quod calatis comitiis, progreſſu deinde temporum etiam reliqua, obtinuitque tandem, ut qui teſtamenta conderent, ſuam voluntatem in tabulis perſcriberent, adhibitiſque legitimis teſtibus obſignarent, de quo quidem teſtamento, ejuſque variis diviſionibus conſule JCtos, quorum eſt talia enucleate deſcribere.

Teſtans, antis, o. g. *teſtatore*, teſtamenti conditor. *Ulp. l. cum res, ff. de leg.* Niſi alia mens fuerit teſtantis.

Teſtatim, adv. *minutamente*, [illegible], minutim, apud veteres, tractum a teſtarum natura, quæ in exigua fragmenta ſolent confringi. *Pomp. apud Non. c. 2. n. 835.* Jam iſtam colaphis comminuiſſem teſtatim tibi.

Teſtatio, onis, f. *teſtimonio*, [illegible], Ger. *bezeugung*, Gall. *temoignage*, Hiſp. *teſtimonio*, [illegible], idem, quod teſtimonium. *Liv. l. 8.* Sicut in fœderum ruptorum teſtationem ingenti fragore cœli procellam effuſam. *Quintil. l. 5. c. 13.* Si quid ab adverſario teſtationibus comprehenſum. ¶ Sumitur etiam pro tabula, ſeu ſcriptura conſignata, quæ teſtificandæ alicujus rei cauſa fit, *ſcrittura*. *Quint. l. 5. c. 7.* Sæpe inter ſe collidi ſolent inde teſtatio, hinc teſtes: hæc enim ſe pars jurejuranda, illa conſenſu ſignantium tuetur. *Paulus l. Lucius Titius. Dig. de his qui not. infam.* Atque in eam rem teſtationem apud præfectum Prætorio recitavit. *Ulpian. l. 9. Dig. de pæn.* Teſtationem conſignare.

Teſtato, adv. *con teſtimoni*, teſtibus adhibitis. *Scævol. l. 122. Dig. de verb. oblig.* Poſt paucos dies teſtato creditori dixit, paratum ſe eſſe Romæ eam (pecuniam) numerare. ¶ Item expreſſe, aperte. *Ulp. l. 1. Dig. de peric. & comm. rei vend.* Priuſquam teſtato denunciet emptori, ut &c. ¶ Item teſtamento facto, ut teſtato decedere, *morire fatto il ſuo teſtamento*. *Ulpian. l. 45. Dig. de jure fiſci.* Sive teſtato, *Dig. lib. 49. tit. 14. leg. 45.* ſive inteſtato deceſſerunt.

Teſtator, oris, m. *teſtatore*, [illegible], teſtamenti conditor. *Sueton. in Ner. c. 17.* Cautum, ut in teſtamentis primæ duæ ceræ, teſtatorum modo nomine inſcripto, vacuæ ſignaturis oſtenderentur.

Teſtatrix, icis, *teſtatrice*, quæ teſtamentum fecit. *Modeſtin. l. 35. in fine Dig. de legat. 2.* Nihil prohibet propter voluntatem teſtatricis fideicommiſſum peti.

Teſtatus, a, um, [illegible], qui teſtamentum condidit, partic. a teſtor, cujus contrarium eſt *inteſtatus*, [illegible], qui teſtamentum non condidit. *Ulpian. l. 1. Dig. de ſuis, & legitim. hæred.* Inteſtati appellantur, qui cum poſſint teſtamentum facere, teſtati non ſunt. ¶ Item qui teſtes vocavit. *Virg. 12. Æn.* Multa Jovem, & læſi teſtatus fœderis arat. ¶ Item qui teſtimonium dedit. *Horat. l. 1. od. 28.* clypeo Trojana refixo tempora teſtatus. ¶ In ſignificatione paſſiva teſtatus, [illegible], dicitur apertus, vulgatus, ab omnibus cognitus, quod id quaſi omnes teſtentur, *certo, provato, conoſciuto*. *Cic. 4. Verr.* Ut res quam maxime clara, atque teſtata eſſe poſſet, in jus ad Metellum Carpinatium voco, tabulaſque ſocietatis in forum defero. *Id. pro Cal. c. 36.* Ut & comprehendi Licinius facile poſſet, & res multorum oculis eſſet teſtatior. ¶ Superlativum *teſtatiſſimus* habet *Auguſt. l. 8. Confeſ. c. 6.* ¶ Teſtato abl. abſolutus, ut *comperto, cognito*, &c. *Plin. l. 8. c. 36. ad fin.* Cerebro veneficium ineſſe Hiſpaniæ credunt, occiſorumque in ſpectaculis capita cremant: teſtato, quoniam potum in criſinam rabiem agat.

Teſteus, a, um, adject. *di terra cotta*, fictilis. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 15.* Medicinæ ratio eſt cum teſteis, terreniſque corporibus.

Teſticulatus, a, um, adject. teſticulis præditus. *Veget. l. 1. veterin. c. 7.*

Teſticulor, aris, d. 1. *al coitum beſtias admitto*, a *teſticulus*. *Feſt. ſive Paul.* Teſticulari eſt jumentis maribus fœminas, vel mares fœminis admovere, licet alii dicant teſtulari. ¶ Pro teſtem eſſe, teſtimonium dicere, legitur apud *Plaut. Amph. a. 2. 194.* Mihi quoque adſunt teſtes. Al. Qui teſtes? quid teſticulatu? &c. qui tamen verſus una cum ſequenti a Criticis peſſime tanquam ſuppoſititius rejicitur.

Teſticulus, li, m. dim. *teſticolo*, [illegible], dim. a *teſtis*, cum pro coleo accipitur. *Auct. ad Her. l. 3. c. 20.* Medicus teſticulos arietinos tenens. *Juven. ſat. 11. v. 157.* Nec pugillares defert in balnea raucus Teſticulat.

Teſtificatio, onis, f. *teſtificazione*, [illegible], actus teſtificandi, probatio per teſtes. *Cic. 6. Ver. c. 42.* Si ejus rei teſtificatio tolleretur, cautumque eſſet, eos teſtimonium non eſſe dicturos. *Id. declar. Orat. c. 80.* Se ſeque chirographa, teſtificationes, indicia, quæſtiones, rem manifeſtam deferre diceret. ¶ Interdum idem eſt, quod declaratio, aſſertio, profeſſio, *teſtimonianza*. *Cic. l. 1. Fam. ep. 1.* Sic egit cauſam tuam, ut neque eloquentia majore quiſquam, nec gravitate, nec ſtudio, nec contentione agere potuerit, cum ſumma teſtificatione tuorum in ſe officiorum.

Teſtificatus, a, um, particip. *che ha chiamato in teſtimonio*, teſtatus. *Ovid. Heroid. ep. 21. v. 134.* Lingua præſentem teſtificata Deam. ¶ Sumitur etiam paſſive, quemadmodum & *teſtatus*, & ſignificat certum, manifeſtatum, probatum, [illegible]. *Idem 4. Faſtor. v. 325.* teſtificata loquor. *Cic. Attic. l. 2. ep. 12.* Mihi non ſuit, & abs te aliquando teſtificata tua voluntas omittenda provincia.

Teſtificor, aris, d. 1. *teſtificare, teſtimoniare*, [illegible], Germ. *bezeugen*, Gal. *témoigner*, Hiſp. *atestiguar*, [illegible], teſtor, teſtimonium dico, notum facio. *Cic. 3. de Or.* Quod eo ſæpius teſtificor, ut auctoribus laudandis ineptiarum crimen effugiam. *Id. Att. l. 8. ep. 9.* Teſtificor me expertem belli fuiſſe. ¶ Significat etiam teſtari, & in teſtimonium invocare. *Cal. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 16.* Nam Deos, homineſque, amicitiamque noſtram teſtificor, me tibi prædixiſſe, &c.

Teſtimonialis, le, adject. ad teſtimonium pertinens, et *teſtimoniale* comparatio. *Tertul. adverſ. Pſych. c. 16.* ¶ Teſtimoniales in *l. pen. Cod. Theodoſ. de veter. & tiron. de teſtim. exhib.* ſunt miſſionis honeſtæ epiſtolæ. *Veget. l. 2. de re milit.* Contubernalibus, completis ſtipendiis, per teſtimoniales ex more dimiſſis.

Teſtimonium, ii, n. *teſtimonio, teſtimonianza*, [illegible], Germ. *zeugnus*, Gal. *témoignage*, Hiſp. *teſtimonio, dicho*, [illegible], teſtium depoſitio, quæ & teſtatio dicitur. Proprie ablativum eſt, cum dicta teſtium, quæ alibi depoſuerunt, apud judicem in ſcriptis proferuntur, quod

genus

Digitized by Google

genus Græci μαρτυρίας vocant. *Calliſtr. l. teſtium fides, 3. ff. de teſtibus.* Idem D. Hadrianus Ruſſino Proconſuli Macedoniæ reſcripſit, teſtibus ſe, non teſtimoniis crediturum. *Et infra:* Caninio quoque Maximo in hæc verba idem Princeps reſcripſit; Alia eſt auctoritas præſentium teſtium, alia teſtimoniorum, quæ recitari ſolent. *Idem pro Mil. c. 17.* Legite teſtimonia teſtium veſtrorum. *Id. pro Flacc.* Teſtimoniorum religionem, & fidem nunquam iſta natio coluit. ¶ Teſtimonium duplex eſt, manifeſtum, & cæcum. Manifeſtum eſt, quod certos teſtes, & præſentes habet. Cæcum, in quo multitudinem, aut civitatem dicimus ſcire, ut *Cicero: Teſtis tota Sicilia.* Eſt etiam in cæco teſtimonio jusjurandum, tabulæ, abſentesque perſonæ. Hæc *Donatus in Terent. Andr. 5. 4. 28.* ¶ Dicimus etiam, teſtimonium in aliquem, & contra aliquem dicere, *Cic. pro Syll. c. 27. & 3. de nat. Deor. c. 34.* teſtimonium alicui dare, *Id. pro Roſc. Amer. c. 6.* & teſtimonium reddere, *Quintil. l. 1. c. 1.* eodem ſenſu. Dicere aliquid pro teſtimonio, *Cic. Att. l. c. ep. 13.* dare in teſtimonium. ¶ Accipitur etiam latius teſtimonii vocabulum, pro omni eo, quod ab aliqua re externa ſumitur ad faciendam fidem. *Cic. in Partit. c. 2.* Teſtimoniorum duo ſunt genera, divinum, & humanum. Divinum, ut oracula, auſpicia, vaticinationes, & reſponſa Sacerdotum, Aruſpicum conjectura. Humanum, quod ſpectatur ex auctoritate, & ex voluntate, & ex oratione, aut libera, aut expreſſa, in quo inſunt ſcripta, pacta, promiſſa, jurata, quæſita. *Id. Att. l. 8. ep. 19.* Cui rei teſtimonio ſunt literæ, quas Buſſenius ad me miſit. ¶ Sumitur quoque aliquando pro elogio, quo ſententiam noſtram de re quapiam declaramus. *Cic. 3. de Leg.* Quandoquidem tam præclarum mihi dediſti judicii tui teſtimonium.

Teſtis, is, com. *teſtimonio*, עד, Ger. *zeug*, Gal. *temoin*, Hiſp. *teſtigo*, μάρτυς, qui, quive teſtimonium dicit, vel teſtimonio eſt, ſive in judicio, ſive extra judicium. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 3. Off.* Cum vero jurato ſententia dicenda ſit, meminerit, Deum ſe habere teſtem. *Ovid. 3. ex Pont. ep. ult. v. 30.* Atque incorruptæ pondera teſtis habet. *Sueton. in Claud. c. 40.* Inducta teſte in Senatum, &c. ¶ Vel cum genitivo, & dativo. *Cic. l. 1. Fam. ep. 7.* Præterea quidem de Conſularibus nemini poſſum aut ſtudii erga te, aut officii, aut amici animi eſſe teſtis. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. de Prov. Conſ.* Cn. Pompejus idem mihi teſtis de voluntate Cæſaris, & ſponſor eſt illi de meа. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*. *Cic. 3. Ver.* Satis multos ex illa calamitate Ariminenſium teſtes nobis in hanc rem reliquos eſſe. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. l. 3. Fam.* Atque in eo me non perſeveraſſe, teſtes ſunt epiſtolæ civitatum. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. l. 3. Fam.* Meus in te animus quam ſingularis omnem fuerit, & Senatus, & populus R. teſtis eſt. ¶ *Teſtis locuples*, eſt teſtis fidei integræ, non mercenarius, aut qui pecunia, vel pretio accepto corrumpi poſſit. *Cic. pro Planc.* Ut qui locuples teſtis doloris, & ſanguinis ſui non fuerit. *Id. in Brut.* Ex qua, ſiquando opus eſſet, ab inferis locupletiſſimos teſtes excitaret. ¶ *Claſſicus teſtis*, eſt teſtis gravis auctoritatis, omni exceptione major, quales in teſtamentis ſignandis adhibebantur, ducta translatione a civibus Romanis primæ claſſis, qui per excellentiam claſſici dicebantur, cum reliqui infra claſſem vocarentur. *Feſt.* Claſſici teſtes dicebantur, qui ſignandis teſtamentis adhibebantur. ¶ *Teſtibus præſentibus aliquid facere*, eſt aperte, cui contrarium eſt clam, furtim, ſine arbitris. *Plaut. Curc. 1. 1. 31.* Quod amas, ama teſtibus præſentibus. ¶ Teſtes producere, adhibere, citare teſtes in rem aliquam, teſtes refutare, habere, teſtibus uti, &c. apud *Ciceronem* paſſim leguntur, præſertim in Orationibus.

Teſtis, is, m. *teſticolo*, ὄρχις, δίδυμος, unum ex membris virilibus. Nomen inde eſt, quod duo hæc membra teſtes ſint παρθενίας, ideſt virilitatis. *Auctor Priapei.* Magnis teſtibus iſta res agetur. *Plin. l. 12. c. 49.* Teſtes pecori armentoque ad crura decidunt.

Teſtitrahus, a, um, adject. qui teſtes, h. e. teſticulos trahit, epithetum eſt arietis apud *Tertul. de pall. c. 1. ex Laberio*, quia aries ob teſticulorum magnitudinem eos trahere videtur potius, quam portare.

Teſto, as, pro Teſtor, aris, ſcribit *Priſcian. l. 8.* uſurpatum fuiſſe a vetuſtiſſimis quibuſdam ſcriptoribus.

Teſtor, aris, d. 1. *teſtificare*, העיד, Ger. *bezeugen*, Gal. *teſmoigner*, Hiſp. *ateſtiguar*, μαρτύρομαι, teſtimonio ſum, fidem facio, oſtendo. *Cic. 2. de nat. Deor.* de venis, & arteriis: Utræque autem crebræ, multæque toto corpore inſertæ, vim quandam incredibilem artificioſi operis, divinique teſtantur. ¶ Accipitur quoque pro teſtem advoco, alterius implorato teſtimonio aliquid aſſerere, & confirmare. *Virg. 2. Æn.* Vos æterni ignes, & non violabile veſtrum Teſtor numen, ait. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 3.* Sed teſtor omnes Deos, me hac una voce a morte eſſe revocatum. *Id. pro Cluent.* Quibus illa Deos immortales de ſuo ſcelere teſtatur. *Plaut. Rud. 5. 2. 51.* Teſtem teſtor mihi. ¶ Interdum eſt ſimpliciter affirmare, profiteri, palam dicere. *Cic. pro Mur. c. 37.* Ego, quod facio, omnium veſtram cauſa me facere clamo, atque teſtor. *Suet. in Claud.* Teſtatus quondam per edictum, tanto impenſius petere ſe, &c. ¶ Accipitur item teſtari, pro teſtamentum condere. *Cic. 2. de Inv. cap. 21.* Potiſne quiſquam de filii pupilli re teſtari. *Liv. l. 1. c. 34.* Qui cum ignorans, nurum ventrem ferre, immemor in teſtando nepotis deceſſiſſet.

Teſtu, u, n. *coperchio*, *teſto*, operculum fictile, quod ad tegendas ollas, & alia culinaria vaſa adhibetur. *Chariſ. l. 1.* Sunt quædam tantum monoptota, ut genu, teſtu. *Cato de R. R. c. 84.* In catinum indito, catinum teſtu operito. *Id. ib. c. 75.* In foco calido ſub teſtu coquito leniter. *Ovid. 5. Faſt. v. 510.* Stant calices: minor inde fabas, olus alter habebat: & fument teſtu preſſus uterque ſuo. ¶ Quidam putant eſſe *teſtus*, us, m. quibus opponimus auctoritatem Chariſii allatam.

Teſtuatium, ii, n. ἀρτόπτικιον, libi, vel panis delicatioris genus, quod in teſta coquebatur. *Varro l. 4. de L. L.* Libum, quod liberetur, prius, quam eſſet coctum: teſtuatium, quod in teſta calida coquebatur, ut etiam nunc Matralibus id faciunt matronæ.

Teſtudineatus, & Teſtudinatus, a, um, adject. *fatto in forma di teſtudine*, o *a volta*, ἀψιδωτός, fornicatus, concameratus, & incurvus teſtudinis more. *Col. l. 12. c. 15.* Et inter ſe acclives teſtudineato tecto more tuguriorum inareſcentem ficum a rore, & interdum a pluvia defendant. *Vitruv. l. 6. c. 3. de cavis ædium.* Teſtudinata vero fiunt, ubi non ſunt impetus magni.

Teſtudineus, a, um, quod eſt teſtudinis. *Plaut. Amph. in ſuppoſitis, ſcena, quæ incipit: Dii veſtram fidem, v. 62.* Sive grallatorius, ſive teſtudineus (gradus) fuerit, certum eſt mihi nunc ſceleſtum perdere. *paſſo lento*, *paſſo di tartaruga*. ¶ Item quod ex teſtudine factum eſt. *Propert. l. 4. eleg. 6.* Teſtudinea lyra. *Martial. l. 9. epigr. 60.* Teſtudineum hexaclinon.

Teſtudo, inis, f. *teſtudine*, Ger. *ſchildkrote*, Gal. *tortue*, Hiſp. *galapago*, χελώνη, genus animalis ita dictum a teſta, quod teſta praedura eſt tectum hoc animal, ut ait *Var. l. 4. de L. L.* Earum genera ſunt marinæ, paluſtres, terreſtres, & lutariæ, quæ in dulci aqua diverſantur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Teſtudines autem, & crocodilos dicunt, cum in terra partum ediderint, obruere ova, deinde diſcedere: ita & naſcuntur, & educantur ipſa per ſe ſe. *Plin. l. 9. c. 10.* Teſtudines tantæ magnitudinis Indicum mare emittit, ut ſingularum ſuperficie habitabiles caſas integant, atque inter inſulas Rubri præcipue maris navigent cymbis. In terram egreſſæ, in herbis pariunt ova, avium ovis ſimilia, ad centena numero. Eaque defoſſa extra aquas, & cooperta terra, ac pavita pectore, & complanata, incubant noctibus. Educant fœtus annuo ſpatio. ¶ Ab ea notione fluxere aliæ tres, una in Architectura, altera in Muſica, tertia in re militari. In Architectura notat opus concameratum, *volta*, *cupola*. *Non. c. 1. n. 186.* Teſtudines ſunt loca in ædificiis camerata, ad ſimilitudinem aquatilium teſtudinum, quæ duris tergoribus ſunt, & incurvis. *Cic. ad Q. Fr. lib. 3. ep. 1.* Nunc hic vel honeſtatem teſtudinis, vel valde bonam æſtivum locum obtinebit. ¶ Altera translatio eſt, cum pro inſtrumento muſico accipitur, quod Græcis ſimiliter χέλυς. V. Chelys. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quocirca & in fidibus teſtudine reſonatur, aut cornu. *Virg. 4. Georg.* Ipſe cava ſolans ægrum teſtudine amorem. ¶ Denique, uti diximus, hæc vox ad militiam tranſlata eſt. In militia notat, quod Græci vocant συνασπισμόν, quaſi dicas *conſcutationem*, cum nempe corpora jungunt milites, clypeoſque capitibus ſuperimpoſitos ita condenſant, ut ſatis firmum munimentum ſint adverſus impetum lapidum, aliorumque telorum deſuper incidentium. *Cæſ. lib. 5. B. G.* At milites legionis ſeptimæ teſtudine facta, & aggere ad munitiones adjecto locum ceperunt. *Liv. l. 34. c. 39.* Sublatis ſuper capita ſcutis, continuatiſque ita inter ſe, teſtudine facta ſubibant. ¶ Similiter in militia teſtudo vocabatur machina contegendi cauſa fabricata, ſub qua a militibus foſſæ, aliaque fiebant ad urbium oppugnationem. Hæc tabulatis contexta erat, & crudo corio, aut cilicinis centonibus contecta, aliave materia, quæ difficulter poſſit exuri. Intus autem habebat trabem funibus ſuſpenſam, quæ ſi unco præmuniretur ferreo, falx dicebatur, eo quod incurvata eſſet eam in uſum, ut lapides e muro evelleret; ſi vero ferro biſulco caput haberet munitum, aries dicebatur, ſive quod arietis in morem retrorſum cederet, ut majori cum impetu feriret; ſive quod geminis cornibus capitis arietini ſimilitudinem referret. Teſtudo autem dicebatur, quod modo caput exereret, modo ſubduceret, vivæ teſtudinis ritu. *Cæſ. lib. 4. B. G.* Reliquiſque diebus turres ad altitudinem valli, falces teſtudineſque parare, ac facere cœperunt. ¶ *Teſtudo volat*, proverb. de re impoſſibili, apud *Claudian. l. 1. in Eutrop. v. 352.*

Teſtula, æ, f. ὀστράκιον, parva teſta, vel teſtæ fragmentum. *Col. l. 11. c. 3. de porris capitatis:* Tum teſtula, vel conchæ quaſi ſedes in ſingulis ſubjectæ ſeminibus adobruuntur, ut fiant capita latioris incrementi. ¶ Teſtulis in comitiis ferebantur ſuffragia. Hinc teſtula collabefieri, apud *Nepot. in Ariſtide, c. 1.* eſt damnari.

Teſtum, i, n. idem quod teſtu, ex fictili, aliave materia. *Plin. l. 30. c. 7.* Ranarum corda in olei veteris ſextarii ſub æneo teſto diſcoquere. ¶ Item teſtacea maris, qualis eſt laterum, & tegularum. *Sever. Sulpic. l. 2. hiſtor. ſacr. c. 2. de ſtatua Nabuchodonoſoris:* Sed ferrum, atque teſtum inter ſe confuſum coire non poterat.

Teſtus, us, V. Teſtu.

Tetanici, m. 2. e τετανικοί, qui tetano laborant. *Plin. lib. 23. c. 9.* Datur tetanicis, & ſpaſticis.

Tetanothrum, i, n. τετάνωθρον, medicamentum, quo rugæ tolluntur, & cutis faciei extenditur, quod etiam a τετανὸς, *extenſus*, quia efficit δέρμα τεταμένον, ideſt cutem extenſam, planamque. Differt a pſilothro. Nam pſilothris ad pilos vellendos, tetanothris ad extendendum in facie cutem utebantur. *Plin. l. 32. c. 7. de ichthyocolla:* Utilem eam in capitis doloribus affirmant, & tetanothris.

Tetanus, i, m. τέτανος, omnis convulſio, & rigiditas corporis, vel membrorum, cujuſmodi eſt rigor, & immobilitas cervicis, cum ſpinæ nervi, & muſculi utrinque ex æquo obriguerunt, ita ut cervicis vertebras neutram in partem flecti permittant, a τείνω, *extendo*. *Scribon. Larg. 101.* Facit & hoc medicamentum ad eos, quorum muſculi maxillares cum maximo dolore tenſi ſunt adeo, ut aperire os nullo modo poſſint. Tetanon hoc vitium Græci dicunt. *Celſ. lib. 2. c. 1.* Frigus modo nervorum diſtentionem, modo rigorem infert: illud σπασμὸς, hoc τέτανος Græce nominatur.

Tetartemorium, i, n. τεταρτημόριον, tetras, ſive numerus quaternarius. *Col. l. 3. c. 20.* Quodque eatenus velut lectarum quondam continenti ſimus tetartemo.

Tetartemorion, n. 2. τεταρτημόριον, quadrans, ac ſpeciatim quarta pars zodiaci, hoc eſt tria ſigna. *Plin. lib. 7. c. 49.* Durat & ea ratio, quam Petoſiris, ac Necepſos tradiderunt, & tetartemorion appellant, a trium ſignorum portione, qua poſſe in Italiæ tractu cxxvi. annos vitæ contingere apparet.

Teter, tra, trum, *moleſto*, *cattivo*, *tetro*, *orrido*, טמא, Ger. *greulich*, Gal. *cruel meſchant*, Hiſp. *feo*, *cruel*, ὀυσώδης, moleſtus, fœdus, malus. Quidam a *tædet* deducunt, unde & *tæter* ſcribendum conjectant, quaſi cujus tædeat. Ac favent huic ſententiæ aliquot vetera monumenta, quæ affert *Manut. in Orthogr.* *Perotto* dici placuit ab *ater*, quia tetrum eſt, quod nigrum, ac tenebricoſum. *Virg. 3. Æn.* Tum vox tetrum dira inter odorem. *Col. l. 7. cap. 5.* Et ſpumam quandam tenuem tetri odoris exſpuit. ¶ Tranſlate ſumitur pro malo, diro, crudeli. *Cic. 4. Tuſc.* Ipſam ægritudinem, quam nos ut tetram, & immanem belluam fugiendam eſſe diximus. *Hor. l. 1. ſat. 2.* Nam ſimul ac venas inflavit tetra libido. ideſt obſcœna. *Sulpic. Cic. l. 4. ep. 12.* Ita vir clariſſimus ab homine teterrimo acerbiſſima morte eſt affectus. *Id. l. 8. ep. 15.* teterrima hiems. *Cic. 2. Offic. c. 22.* Nullum etiam tetrius, quam avaritiæ. *Id. 1. Tuſcul. c. 40.* Teterrimus in aliquem. ¶ *Tetrum* adverbii more *Prudent. Cathem. 4. v. 22.* Tetrum flagrat unim vapore craſſo Horror conſcius æſtuantis culpæ.

Tethalaſſomenon vinum, h. e. marina aqua mixtum, a θάλασσα, mare. *Plin. l. 14. c. 8.*

Tethys, os, f. 3. Τηθύς, Cœli, & Veſtæ filia, ſoror Saturni, & Titani, uxor Neptuni, ſive Oceani, mater fluviorum, & Nympharum. *Heſiod. in Theog. Bocc. lib. 3. Gen. Deor. Ovid. 5. Faſt.* Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn, Qui terram liquidis, qua patet, ambit aquis. h. e. Titani ſororem. *Id. infra, de Hyadibus:* Pars Bacchum nutriſſe putat, pars credidit eſſe Tethyos has neptes, Oceanique ſenis. ¶ Hæc Tethys magna, ſeu major, & a Poetis cana cognominatur. Quidam cauſam afferunt, ut diſtinguatur a filia Nerei, & matre Achillis. Sed hujus nomen ſcribitur *Thetis*, cum aſpiratione in prima ſyllaba, & litera *i* in ſecunda. *Ovid. 2. Faſt.* Canamque petit Saturnia Tethyn. *Catull. de coma Beren.* Luce tamen canæ Tethyi reſtituor. ¶ Interdum ponitur pro mari, *Lucan. l. 1. v. 414.* Tethyos unda vagæ lunaribus æſtuat horis.

Tethea, æ, f. piſcis quidam marinus, qui in foliis marinis plerumque degit exſugens, qui tamen, ſecundum *Plin. l. 32. c. 9.* fungus potius, quam piſcis dicendus eſt.

Tetinerim, is, it, antiquum præteritum pro *tenuerim*, *is*, *it*, & *tetiniſſe* pro *tenuiſſe* olim uſurparunt *Accius*, & *Pacuv.* apud *Non. c. 2. n. 854.*

Teti-

Tetini præteritum antiquum verbi *teneo*, pro tenui. *Paul. apud Feſt.*

Tetrachordon, i, n. & Tetrachordos, i, m. & f. τετράχορδον, & τετράχορδος, quatuor chordas, ſeu quatuor ſonos habens. Ab antiquis Muſicis tetrachordon dicebatur quatuor in ordine poſitorum ſonorum congruens ſidaque concordia, ut *Martian. Capella* definit, h. e. quod dicunt recentiores Muſici una *quarta*. In toto veterum muſicorum vocum ſyſtemate quinque tetrachorda conſtituebantur, quibus univerſa modulationum varietas continebatur; ita tamen ut diſſimiles eſſent diſpoſitiones, & intervalla tonorum, & hemitoniorum in tetrachordis diatonici generis, chromatici, & harmonici, ut explicat, quamvis ſatis obſcure more ſuo, *Vitruv. l. 4. c. 4.* & fuſius, apertiuſque *Kircherus l. 3. Muſurgia univerſ. c. 8. & 13. & l. 7. cap. 8.* quem conſule. V. etiam *Philandrum in Vitruv. loc. cit.* ¶ Tetrachordus machina dicitur ab *eod. Vitruv. l. 10. c. 13.* organum hydraulicum, quod quatuor ſonorum differentias habet, *organo di quattro regiſtri*. ¶ Tranſlate anni tetrachordon dixit *Varro apud Non. c. 3. n. 20.* quatuor anni tempora ſignificans. *le quattro ſtagioni*.

Tetracōlon, i, n. periodus quatuor membris conſtans, τετράκωλον. *Senec. l. 4. controverſ. 25.* Myrrhedine dixit illud tetracolon: Serviebat forum cubiculo, pretor meretrici, carcer convivio, dies nocti. ¶ Tranſlate ponitur pro numero quaternario cujuſcunque rei. *Id. in præfat. l. 5. Controverſ. de Capitone declamatore:* Nulli non poſt primum tetracolum præferendus, primum tetracolum quorum faciam, quæritis? Latronis, Fuſci, Albutii, Gallionis.

Tetradōros, i, m. & f. τετράδωρος, quatuor palmorum magnitudinem habens. *Plin. l. 35. c. 14.*

Tetradrachmum, i, n. τετράδραχμον, nummus quaternas valens drachmas. *Caſſius Cic. l. 12. Fam. ep. 13.* Nam jam ternis tetradrachmis triticum apud Dolabellam eſt. *Liv. l. 37. c. 58.* Tetradrachma Attica triginta quatuor millia ſeptingenta. *Id. l. 34. c. 52* Signati argenti octoginta quatuor millia fuere Atticorum, tetradrachmum vocant &c. quidam hic leg. *tetradrachmum*, ut ſit fœminini generis.

Tetragnathius, ii, m. genus aranei, a τέτταρα, *quatuor*, & γνάθος, *maxilla*, propter multitudinem maxillarum. *Plin. l. 29. c. 4.* Tetragnathii duo genera habent, pejor medium caput diſtinguente linea alba, & tranſverſa altera.

Tetragōnum, i, n. τετράγωνον, *tetragono*, *aſpetto quadrato*, aſpectus quadrangularis alicujus aſtri, apud Aſtrologos. *Auſon. in Eclogar. de ratione puerperii maturi*, ſeu *Idyll. 16. v. 21.* Fulgor tetragono aſpectus citata coruſcat. *Et in fine*. Tetragono abſolvet dubiorum vincla morarum. Alii priore loco leg. *tetragono aſpectu*, ut ſit *tetragonus, a, um*, adject. Cæterum nimia hic licentia penultima corripitur ab *Auſonio*, cum natura producenda ſit.

Tetrametĕr, a, um, adject. τετράμετρον. Verſus tetrameter dicitur qui quatuor pedibus conſtat, cujuſmodi eſt illud carmen, quod in exemplum adducitur a *Diomed. l. 3.* Fulmina nubibus obvia torques. Sunt tamen alia multa tetrametrorum genera, quæ V. apud *Grammatic.* & præſertim *Diomed. l. 3. Terentianus Maurus de metris* uſurpat *tetrametrus* in recto caſu, quod magis accedit ad Græcam vocem.

Tetraos, tis, quarta alicujus rei pars, quadrans, τεταρτημόριον. *Vitruv. l. 4. c. 2. & 3.* qui *l. 4. c. 3.* dixit etiam *tetrantorum* pro *tetrantium*, velut ſi eſſet *tetrantus*, i, quod quidem *Vitruvio* condonandum.

Tetrāo, onis, τετράων, avis quædam ex genere anſerum, olim in deliciis habita, quæ a quibuſdam Gallus unus eſſe creditur. *Plin. l. 10. c. 22. & Sueton. in Aug. c. 22.*

Tetrapharmăcum, i, n. emplaſtrum quoddam quatuor rebus conſtans, nempe cera, pice, reſina, ſevo taurino, aut, ſi hoc deſit, vitulino: valet autem ad pus movendum. *Celſ. l. 5. c. 19. & 26.*

Tetraphōri. V. Hexaphori.

Tetrapŏlis, lis, f. τετράπολις, ſic dicta eſt Antiochiæ regio, in qua quatuor inſignia oppida fuerunt. *Strab. l. 16.* ¶ Item ob eandem rationem regio Atticæ.

Tetraptōta, τετράπτωτα, nomina dicuntur, quæ quatuor tantum caſus habent. *Priſcian. l. 5.*

Tetrāpus, τετράπους, quadrupes. hoc nomine inſcriptus eſt liber octavus Apicii, eo quod in eo agitur de quadrupedum animalium opſoniis & condituris.

Tetrarcha, æ, ſeu Tetrarches, æ, m. *Tetrarca*, *Signore della quarta parte d'un Regno*, τετράρχης, qui quartam Regni partem obtinet, a Græco nomine allato. Ita vocatur non ſolum qui cum aliis tribus regnum aliquod occupat, ſed etiam qui poſt tetrarchas imperium adeptus eſt, licet plures ſint, vel etiam pauciores: item qui ſolus eam regionem tenet, quæ aliquando a quatuor tetrarchis poſſeſſa fuit. *Hirt. de bello Alexandrino c. 67.* Dejotarus Tetrarches Gallogræciæ tunc quidem pene totius, quod ei neque legibus, neque moribus conceſſum eſſe cæteri Tetrarchæ contendebant, &c. *Cic. Att. l. 2. ep. 9.* Qui Regna, qui prædia Tetrarchis, qui immanes pecunias paucis dederunt. *Hor. l. 1. ſat. 3. v. 12.* Habebat ſæpe ducentos, Sæpe decem ſervos, modo Reges, atque Tetrarchas. *Lucan. l. 7. v. 226.* Sicci ſed plurima campi Tetrarchæ, Regeſque tenent, magnique Tyranni.

Tetrarchĭa, æ, f. τετραρχία, principatus quartæ partis alicujus regionis. *Cic. 2. de Div. c. 35.* Quod poſteaquam a Cæſare Tetrarchia, Regno, pecuniaque mulctatus eſt. *Id. pro Dejot. c. ult.* Negat, unquam ſe a te in Dejotari Tetrarchia pedem diſceſſiſſe.

Tetras, adis, f. numerus quaternarius. *Tertullian. adverſ. Valentin. c. 7. & 8.*

Tetraſtichon, n. τετράστιχον, carmen quatuor verſibus ſententiam concludens, ut *diſtichon*, quod duobus verſibus conſtat, a τέτταρα, *quatuor*, & στίχος, *verſus*. *Martial. l. 7. epigr. 84.* Quid non inſulſe ſcribis tetraſticha quædam. ¶ Adjective Tetraſticha porticus apud *Trebell. Poll. in Gallien. c. 18.* eſt, quæ quatuor columnarum ordines habet.

Tetraſtylos, τετράστυλος, quatuor columnarum ordines habens, ut tetraſtylas ædes, *Vitruv. l. 3. c. 2.* tetraſtyla cava ædium, *Id. l. 6. c. 3.*

Tetre, adv. δεινῶς, ἀηδῶς, moleſte, dire, fœde. *Cic. 1. de Divin. c. 29.* Multaque facere impure ac tetre, cum temeritate, & impudentia. *Id. pro Domo c. 39.* Quod ſevere de religione decerneret, impuriſſime, tetrrimeque violaſti? *Claudian. de laud. Stilic. l. 2. v. 35.* Blande quidem vultu, ſed quo non tetrius ulla Ultrices ſuccam genus.

Tetrica, æ, f. Tetrica rupes, Tetricus mons, *Monte S. Giovanni*, mons Sabinorum aſperrimus in Piceno. In tres montes dividitur, quorum unus hodie dicitur *Monte di S. Giovanni*, alter *Monte Severo*, reliquus *Monte Nero*. Fortaſſe nomen ab aſperitate loci, vel quod eum montem homines tetrici & ſeveri incolerent, quales Sabini fuere. *Virg. 7. Æn. v. 713.* Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque Severum, Caſperiamque colunt. *Sil. l. 8. v. 419.* Tetrica comitantur rupe cohortes. *Serv. in Æn. loc. cit.* Tetricus mons Sabinorum, unde triſtes homines tetricos dicimus.

Tetricĭtas, atis, f. σκυθρωπότης, gravitas, ſeveritas. *Ovid. vel Lucan. in paneg. ad Piſon. v. 91.* Qualem nec dicere mœſtum, nec fucatum, læta ſed tetricitate decorum.

Tetrĭcus, a, um, *ſevero*, עזוז, Ger. *rauche*, *unfreundlich*, Gall. *rudes*, *âpre*, Hiſp. *aſpero*, *rigoroſo*, σκυθρωπός, triſtis, ſeverus, aſper, a *teter*, ut *civicus* a *civis*, *modicus* a *modus*. *Ovid. l. 1. de Arte v. 721.* Hac adiu vidi tetricæ data verba puellæ. *Col. l. 8. c. 11.* Pavonum educatio magis urbani patris familiæ, quam tetrici ruſtici curam poſcit. *Liv. l. 1. cap. 18.* Tetrica & triſtis diſciplina Sabinorum. ¶ *Servius in Æn. 7. v. 713.* ſcribit tetricum hominem ſic dici a Tetrico monte in Sabinis, de quo V. Tetrica.

Tetrinnĭo, is, n. 4. verbum fictum ad exprimendam anatum vocem. *Auctor carm. de philom. v. 22.* In fluviiſque natans forte tetrinnit anas.

Tetritūdo, inis, f. idem ac tetricitas. *Accius apud Non. c. 2. n. 854.* Ne hæc aſpernabilem tetritudo mea in occulto faxit.

Tetro, as, a. 1. *macchiare*, μιαίνειν, fœdo, conſpurco, horridum, obſcurumve facio. *Pacuvius apud Non. c. 2. n. 837.* Beluarum, ac ferarum adventus ne tetret loca.

Tettigomētra, f. 1. τεττιγομήτρα, cicadarum matrix, ideſt involucrum, ex quo cicadæ oriuntur, a τέττιξ, *cicada*, & μήτρα, *matrix*, *uterus*. *Plin. l. 11. c. 26.* Fit primo vermiculus, dein ex eo quæ vocatur tettigometra, cujus cortice rupto circa ſolſtitia evolant, noctu ſemper.

Tettigonia, æ, f. *picciola cicala*, cicadæ minimis genus. *Plin. l. 11. c. 26.*

Tetuli, præterit. antiquum verbi *fero*, pro *tuli*. V. *Fero* in fine.

Teucer, cri, m. filius Scamandri nobilis Cretenſis, regnante Minoe. Filiam nomine Bateam in uxorem dedit Dardano filio Corythi Regis Hetruriæ, & Electræ, filiæ Atlantis Regis Arcadiæ. Navigavit in Phrygiam, & habitavit circa Helleſpontum. Ab hoc regio Teucria appellari cœpit, quæ poſtea Troas dicta eſt. Hinc Teucros campos, adjective dixit *Stat. l. 1. Achill. v. 86. pro campis Troja*. ¶ Teucer alter, fil. Telamonis Regis Salaminis, quæ eſt inſula ſinus Saronici inter Peloponneſum, & Atticam, cum urbe cognomine, ex Heſione filia Laomedontis Regis Trojanorum. Poſt bellum Trojanum in patriam reverſus, a patre in exilium ejectus eſt, quod Ajacis fratris ſui mortem ultus non eſſet, qui in concertatione cum Ulyſſe de armis Achillis, cum arma Ulyſſi adjudicata fuiſſent, in ſylva gladio incumbens ſibi ipſe mortem conſciverat. Igitur cum ſociis iterum navem conſcendens in Cyprum navigavit, ibique urbem in ora Or. condidit, quam ex patriæ nomine Salaminem appellavit, quæ poſtea Conſtantia dicta eſt. *Hor. l. 1. od. 7. & Juſtin. l. 44.*

Teuchītes, æ, m. τευχίτης, junci odorati ſpecies laudatiſſima, ita dicta a loco, in quo naſcitur. *Plin. l. 12. cap. 16.* Laudatiſſimus ex Nabathæis juncus cognomine Teuchites, proximus Babylonius, peſſimus ex Africa, ac ſine odore, &c.

Teucri, orum, m. iidem qui Trojani. *Virg. Æn. 1. & 3.*

Teucrĭa, æ, f. regio Troadis, vel ipſa Troja, ſic dicta a Teucro filio Scamandri. *Virg. Æn. 2. v. 26.* Ergo omnis longo ſolvit ſe Teucria luctu.

Teucrĭon, ii, n. herba quædam, alio nomine triſſago, & ſplenio, tenues juncos ſpargens, folia parva, aſperis locis naſcens, ſapore auſtero, ſine flore, ita dicta a Teucro Telamonis filio, qui eam inveniſſe traditur. *Plin. l. 25. c. 5.*

Teucris, idis, f. regio, & urbs Troadis. *Steph.* ¶ Item Batea Teucri filia, Dardani uxor. ¶ Item mulier aliqua Trojana. Hinc illud *Cic. l. 1. Attic. ep. 10. Teucris illa, lentum negotium:* quod ænigma eſſe videtur, putatque *Turneb. l. 9. adverſ. c. 3.* Teucris nomine ſignificari C. Antonium, qui, quemadmodum Caſſandra illa Teucris multa vaticinabatur, & promittebat, quæ tamen nunquam evenire videbantur, ſic it promiſſam Ciceroni pecuniam nunquam ſolvebat. Alii autem ſic exponunt: C. Antonius olim cum Catilina ita conjunctus, ut illi regnum conſul, non aliter quam Teucri filia Batea Dardano, comparare poſſe crederetur: ita porro libidinoſus, ut Teucris, non Teucer appellandus ſit. Verum hæc explicatio longius petita videtur.

Teumēſus, V. Theumeſus.

Teutas, æ, m. Deus Gallorum, qui ab iis colebatur humana hoſtia. *Lactant. l. 1. Divin. inſtit. c. 21.*

Teutātes, is, m. idem qui Teutas. *Lucan. l. 1. v. 444.* Et quibus immitis placatur ſanguine diro Teutates.

Teuthălis, idis, f. τευθαλίς, herba, quæ & polygonon, & ſanguinaria dicitur. *Plin. l. 27. c. 12.*

Teuthrania, æ, f. regio ſupra Æolida, quam olim Myſi tenuere. *Plin. l. 5. c. 1.*

Teuthrantēus, a, um, adject. ad Teuthrantiam pertinens. Ea eſt regio Myſiæ, in qua Caicus amnis oritur. A *Plin. l. 5. c. 30.* dicitur Teuthrania, Τευθρανία, nomenque habet a Teuthrante Pandionis filio, Myſiæ rege. *Ovid. 2. Met. v. 243.* Peneuſque ſenex, Teuthranteuſque Caicus.

Teuthrantĭus, a, um, adject. a Teuthrante Atticæ oppido. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 51.* Non tibi crimen erunt Teuthrantia turba ſorores. h. e. quinquaginta Theſpii Attici filiæ, ab Hercule compreſſæ: cujus rei hiſtoria picta Teuthranti viſebatur. Alii hoc quoque adjectivum a Teuthrante Myſiæ rege deducunt, quem Theſpii patrem faciunt.

Teuthrantum, i, Atticæ oppidum. V. vocem præcedentem.

Teuthras, antis, m. rex Myſiæ, a quo Teuthrania regio dicta eſt.

Teutŏni, orum, populi Germaniæ prope Cimbros, in inferiore Saxonia, a quibus poſtea Germani, ab Italis *Tedeſchi* appellati ſunt. *Cic. pro leg. Manil. c. 20. ad fin.* Idem cum Cimbris, idem cum Teutonis bellum adminiſtraret. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 33.* Ut ante Cimbri, Teutonique feciſſent. *Plin. l. 4. c. 14.* Cimbri, Teutoni, ac Chaucorum gentes. Adde *Tacit. 4. hiſtor. c. 73.* ¶ In ſingulari num. *Lucan. l. 6. v. 259.* Cantaber exiguus, aut longis Teutonus armis.

Teutonĭcus, a, um, quod ad Teutonos ſpectat. *Martial. l. 14. ep. 26.* Cauſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos. *Propert. l. 3. eleg. 3.* Teutonicas Roma refringat opes.

Teutrĭa, f. 1. *S. Domino*, vel *S. Domo*, inſ. Apuliæ Dauniæ adjacens, una Diomedearum. *Plin. l. 3. c. ult.*

Texo, is, xui, textum, a. 3. *teſſere*, ארג, Ger. *weben*, Gal. *tiſtre*, Hiſp. *texer*, ὑφαίνω, telam conficio. Eſt a *tego*, ea forma, qua *vexo* a *veho*. *Tibul. l. 2. el. 3.* Illa gerat veſtes tenues, quas fœmina Coa Texuit. *Cic. 3. de Or.* Quanquam ea tela texitur, & ea incitatur in civitate ratio vivendi, ac poſteritati oſtenditur. V. *Tela*. ¶ Per tranſlationem uſurpatur pro ſtruere, conſtruere, componere, ex quacunque materia. *Virg. 10. Ecl.* Dum ſedet, & gracili fiſcellam texit hibiſco. *Id. 11. Æn.* Bis denas Italo texamus robore naves. *Cic. Att. l. 4. ep. 1.* Paulus in medio foro baſilicam jam pene texuit iiſdem antiquis columnis. *Id. 4. Acad.* Quas plagas ipſi contra ſe Stoici texuerunt. *Propert. l. 3. eleg. 7. v. 5.* Texere cauſas lethi. ¶ Item pro ſcribere, colligere. *Cic. l. 9. Fam. ep. 21.* Epiſtolas vero quotidianis verbis texere ſolemus. *Id. ad Q. Fr. l. 3.* Sane texebatur opus luculente.

Textrīna, æ, f. taberna, vel officina textoris, *Apulej. l. 2. Florid.*

Textile, is, ſubſt. n. 3. opus texendo factum. *Liv. l. 45. c. 35.* Navi regia onerata Macedonicis ſpoliis, non inſignium tantum armorum, ſed etiam regiorum textilium. *Propert. l. 1. el. 14.* Variis ſerica textilibus.

O o Texti-

Digitized by Google

Textilis, le, o. 3. *teſſuto*, Ger. *das gewebeniſs*, Gall. *tiſſu*, Hiſp. *texido*, ὕφαντος, quod texendo factum eſt. *Virg.* 3. *Æn.* Textilibuſque onerat donis, ac talia fatur. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 21. Collocari juſſit hominem in aureo lecto ſtrato pulcherrime, textili ſtragulo magnificis operibus picto. ¶ Veſtem textilem Ægyptii invenerunt. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Ante inventionem veſtis textilis, nexilis in uſu fuit. *Lucr. l.* 5. *v.* 1349. Nexilis ante fuit veſtis, quam textile tegmen. ¶ Textilis pictura, quæ in tapetibus fieri, aut tela ſolet. *Cic.* 6. *Verr.* Nego ullam picturam neque in tabulis, neque textilem fuiſſe, quin quæſierit, inſpexerit, &c. ¶ Textilis umbra palmitis quæ multis palmitibus intertextis fit. *Martial. l.* 12. *ep.* 31. Hæc textilis umbra ſupini Palmitis. ¶ Textilem peſtem vocat *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 8. ex *poeta*, veſtem Neſſi Centauri infectam ſanguine, qua indutus Hercules periit.

Textor, oris, m. *teſſore*, *teſſitore*, אורג, Gal. *tiſſerand*, Hiſp. *texedor*, ὑφαντής, πλοκεύς, qui texit. *Cic. pro Planc. c.* 25. Si pro fabro, aut textore emimus. *Juv. ſat.* 9. *v.* 30. Et male percuſſas textoris pectine Galli.

Textorius, a, um, adject. textus, contextus. *Senec. epiſt.* 113. Textorium totum iſtud eſt, quod cum maxime agitur.

Textricula, æ, f. *teſſitricella*, ὑφαντρίδιον, dimin. a textrix. Hinc textriculas puellas dixit *Arnob. l.* 5.

Textrina, næ, f. & Textrinum, i, n. locus, ſeu officina textoris, ἱστουργεῖον. *Cic.* 6. *Verr. c.* 16. Nulla domus in Sicilia locuples fuit, ubi iſte textrinam non inſtituerit. Alii leg. *textrinum*. Item ipſe texendi ars. *Plin. l.* 11. *cap.* 24. Ipſa per ſe pertinax ratio textrinæ. Alii leg. *textrina*. ¶ Item navale, ubi naves texuntur, *arſenale*. *Ennius apud Serv. in illud Virg. Æn.* 11. *v.* 326. Itala texamus robore naves. Idem, *inquit*, campus habet textrinum navibus longis. Adde *Serv. Daniel. ad illud* 2. *Æn.* Sectaque intexunt abiete coſtas.

Textrinus, a, um, adject. textorius, quod ad texendum pertinet. *Cic.* 6. *Verr. c.* 46. Quod tamen oppidum iſti textrinum ad conficiendam muliebrem veſtem fuit. *Firmic. de err. proph. relig. c.* 17. Textrinæ ars.

Textrix, icis, f. *teſſitrice*, ὑφάντρια, mulier textoriæ artis perita. *Tibull. l.* 2. *el.* 1. *v.* 65. Atque aliqua aſſidue textrix operata Minervam Cantat.

Textum, ti, n. *teſſimento*, ὕφασμα, quicquid ex quovis materia contexitur, aut componitur. *Virg.* 8. *Æn. v.* 625. Haſtamque, & clypei non enarrabile textum. *Martial. l.* 3. *ep.* 58. Et dona matrum vimineo ferunt texto. *Catull. carm.* 54. texta corium. ¶ Textum orationis, eſt ſtilus, ſeu genus dicendi. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Neque illud in Lyſia dicendi textum tenue, atque raſum lætioribus numeris erat corrumpendum.

Textūra, æ, f. *teſſitura*, Germ. *wurkung*, Gal. *tiſſure*, Hiſp. *texedura*, ὕφανσις, ὕφασμα, συμπλοκή, actus texendi, vel etiam opus texendo factum. *Lucret. l.* 3. *v.* 211. Quam tenui conſtet textura, quamque loco ſe Contineat parvo. *Propert. l.* 4. *eleg.* 3. Cuæ textura Minervæ.

Textus, us, m. idem ac textura. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Alterno textu fulgentibus toto capite crinibus. *Id. l.* 18. *c.* 7. Grana in ſtipula crinito textu ſpicantur. ¶ Translate ponitur interdum pro contextu orationis, ſeu pro verbis alicujus auctoris. *teſto*. *Ammian. l.* 15. *c.* 7. Rem brevi textu percurram, h. e. paucis verbis. *Id. ib. c.* 8. Ut oſtendit textus ſuperior. *Id. l.* 27. *c. ult.* Quod contra fœderum textum juvarentur Armeniæ. *Manil. l.* 3. quarum ratio manifeſta per artem Collecta eſt, venietque ſuo per carmina texto. *ordito*.

Textus, a, um, *teſſuto*, ὑφασμένος, partic. a texor. *Virg.* 2. *Æn.* Hanc tamen immenſam Calchas attollere molem Roboribus textis, cœloque educere juſſit. *Id.* 5. *Æn.* Parietibus cæcis textum iter. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Tegumenta corporum vel texta, vel ſuta.

T ANTE H.

Thabor, m. 3. *Tabor*, mons Palæſtinæ, in Galilæa, apud campum Eſdrelon. ¶ Item mons Palæſtinæ, in Tribu Nephthali verſus Den.

Thais, idis, f. Θαΐς, nobilis meretrix Alexandrina, quæ Atticam juventutem in ſui amorem pellexit. Hanc ſuis carminibus celebravit Menander, Comicus Poeta Græcus, unde & Menandreæ epitheto a Poetis inſignitur. *Propert. l.* 2. *eleg.* 6. Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim Tanta, in qua populus luſit Erichthonius.

Thalamēgus, i, θαλαμηγός, navis deliciarum magis cauſa, quam belli ornata, thalamis, & cubiculis inſtructa, pretioſiſque obducta velis, aliiſque regiis ornamentis, videturque ita dicta παρὰ τὸ ἄγειν τοὺς θαλάμους, h. e. quia thalamos habet, & cubicula. *Sueton. in Cæſ. c.* 52. *de Cæſare, & Cleopatra;* Eadem nave thalamego pene Æthiopia tenus Ægyptum penetravit. *Seneca l.* 7. *de benef.* hujus generis naves *cubiculatas* vocat, *Plinius* vero *l.* 7. *c.* 30. vittatas.

Thalămus, mi, m. *camera degli ſpoſi*, חדר, Germ. *die ſchlaffkammer der eheleut*, Gal. *chambre a coucher*, Hiſp. *talamo*, θάλαμος, cubiculum nuptiale. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. In proſtadis, dextra ac ſiniſtra cubicula ſunt collocata, quorum unum thalamus, alterum amphithalamus dicitur. *Virg.* 6. *Æn.* Hic thalamum invaſit natæ, vetitoſque Hymenæos. ¶ Translate ponitur pro nuptiis, matrimonio, jure connubii. *Virg.* 4. *Æn.* Non licuit thalami expertem ſine crimine vitam Degere more feræ? *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 8. Hæc ſibi propoſuit thalamos violare pudicos. *Stat.* 5. *Thebaid.* Thalami coacti, *nozze forzate*. ¶ Item pro quovis habitaculo. *Virg.* 6. *Æn. v.* 280. Ferreique Eumenidum thalami. *Id.* 4. *Georg. de apibus*, ubi jam thalamis ſe compoſuere, ſiletur.

Thalaſſa, θάλασσα, mare: Græca vox, qua inſcribitur liber nonus Apicii auctoris culinaris, quia in eo libro de piſcibus marinis condiendis, & de ſalſamentis agitur.

Thalaſſicus, a, um, θαλασσικός, idem ac thalaſſinus. *Plaut. Mil.* 4. 4. 43. palliolum habens ferrugineum, nam is color thalaſſicu 'ſt. *Id. ib.* 4. 6. 67. Neſcio, quis tecum incedit, ornatu quidem thalaſſico. *con abito marinareſco*.

Thalaſſinus, a, um, θαλάσσινος, marinus, ut *Thalaſſinus color*, ideſt cœruleus, qui eſt ſimilis fluctibus maris, a θάλασσα, *mare*. *Lucret. l.* 4. *v.* 1120. teriturque thalaſſina veſtis Aſſidua.

Thalaſſio. V. Talaſſius.

Thalaſſītes vinum dicitur, quod cum vaſis ſuis in mare demergitur, ut ejus præcocior ſit vetuſtas, inquit *Plin. l.* 14. *c.* 8. Eſt autem vox a Græco θάλασσα, *mare*.

Thalaſſomĕli, n. θαλασσόμελι, decoctum ex aqua marina, pluvia, & melle. *Plin. l.* 31. *c.* 6.

Thales, etis, & Thales, is, m. Θαλῆς, Θάλης, unus ex ſeptem Græciæ ſapientibus, qui eodem tempore in Græcia floruerunt. Natus eſt, ut ex Apollodori ſententia tradit Laertius, anno primo 35. Olympiadis. Fuit primus Philoſophiæ inventor, id eſt Phyſicæ, Aſtronomiæ, Geometriæ, & hujus generis diſciplinarum. Solis & Lunæ eclipſim primus prædixit. *Sidon. carm.* 15. *v.* 79. Differuit de Urſa minore, ut ait Callimachus. Aquam dixit eſſe initium rerum, Deum autem eam mentem, quæ ex aqua cuncta fingeret. Interrogatus, quid in rerum natura difficillimum exiſtimaret, ſe ipſum, inquit, noſſe. Eum alii Sapientes omnium ſapientiſſimum eſſe decreverunt, quippe qui ad eum tripodem auream, de qua inter piſcatores ex Co inſ. & Mileſios lis fuerat, communi conſenſu miſerunt, cum Apollo conſultus reſpondiſſet, donum illud illius meriti ſapientiſſimo deberi. Diſcipulum habuit Anaximandrum, cujus auditor Anaximenes, & Hecatæus Hiſtoricus. A Thalete Jonica fluxit diſciplina, ſicut a Pythagora Italica. Vixit annos, ut Soſicrates tradit, nonaginta; ut alii, ſeptuaginta. Obiit Olympiade 58. cum certamen ſpectaret, æſtu, ac ſiti fatigatus. *Valer. Max. l.* 4. 1. *extern. n.* 7. Mileſii Thaleti menſam dederunt. *Plaut. Capt.* 2. 2. 24. Thalem talento non emam Mileſium. ¶ Thales alter, Poeta Lyricus Cretenſis, quem a Creta Solon Spartam miſit, cujus odis, ac poeſi Spartani deliniti animorum feritatem nimiam ex Lycurgi legibus imbutam mitigarent. *Plut. in Solone*.

Thaletĭcus, a, um, adject. a Thalete. *Sidon. carm.* 15. *v.* 89. Quartus Anaxagoras Thaletica dogmata ſervat.

Thalia, æ, f. Θάλεια, una Muſarum, dicta a θάλλειν, quia ſemper vireſcat Poetarum gloria. Græce eſt Θάλεια, unde Latinum Thalia, ει in ι longum converſo. *Servius ad Ecl.* 6. ait *Thalea* per e Latine dici debere, ut in *Cytherea*, & *Medea*. Et ſane in Romano codice ſic ſcribi monet *Pierius:* Non tamen Maronem ſic ſcripſiſſe veriſimile eſt, quando *Servius* ipſe agnoſcit, eum propter euphoniam *Thalia* per *i* maluiſſe. Et ſane utrumque rectum eſt, cum ει nunc abeat in *i*, nunc in *e* longum. *Virg.* 6. *Ecl.* Noſtra nec erubuit ſylva habitare Thalia. ¶ Eſt etiam una Gratiarum. Hæ enim tres ſunt, *Aglaia*, *Thalia*, *Euphroſyne*. V. Gratia. ¶ Item Nympha nomine in Sicilia, juxta Symæthum fl. *Virg.* 5. *Æn.*

Thaliĕtrum, i, n. θαλίκτρον, herba folio coriandri, ſed paulo pinguiore, caule papaveris, in campeſtribus præcipue naſcens, utilis contra ulcera. *Plin. l.* 27. *c.* 13.

Thallus, li, m. *gamba della cipolla*, θαλλός, caulis cepæ, qui ejus capitulum ſuſtinet, a θάλλω, *vireo*, *pullulo*. *Colum. l.* 11. *c.* 3. *ad fin.* Nec patiendum eſt, ut perareſcat (ſemen ceparum) aut totum decidat, verum integri thalli vellendi ſunt. *Pallad. in Febr. tit.* 24. Vellendi ſunt thalli adhuc ſemiſicci cum ſemine. ¶ Item ſurculus, ſeu ramus olivæ. *Virg. in Ciri*, *v.* 376. Pergit Amiclæo ſpargens altaria thallo.

Thamnus, vel Thamnus, i, f. θάμνος, fruticis quædam ſpecies. *Colum. l.* 12. *c.* 7. Aſparagi, raſci, thamni (al. *thanni*) digitelli, puleii, &c.

Thamyras, æ, m. Θαμύρας, Θάμυρις, Poeta ex Thracia, præſtantiſſimus in canendo. *Ovid. l.* 3. *de Arte am. v.* 399. Tu licet & Thamyram ſuperes, & Amoebea canto. ¶ Cum omnes pulchritudine præcelleret, initio mares dilexit, deinde mutata conſuetudine Muſas amavit, cum quibus de cantu certavit hiſce conditionibus, ut, ſi vinceret, earum complexu poteretur, ſin ſuccumberet, ab illis pateretur, quicquid eis videretur. Superatus & lyra, & oculis privatus eſt. Hinc manavit Græcum proverbium in eos, qui præter ingenium proprium aliquid agunt, Θαμύρας μαίνεται, *Thamyras inſanit*. *Suid.* & *Eraſm.*

Thapſia, æ, f. θαψία, frutex quidam foliis fœniculi, caule inani, nec excedente baculi longitudinem, ſemine ferulæ, radice candida: inciſa lacteo ſucco manat: vim autem habet venenatam, quippe quæ etiam effodientibus nocet: remedium autem eſt cera corpus prius obducere. Dicta eſt a Thapſo inſula, in qua primum inventa creditur. Habet aliquos uſus in medicina. V. *Plin. l.* 13. *c.* 22.

Thaſius, ſive Thaſius, a, um, quod ad Thaſum inſ. ſpectat. *Virg.* 2. *Georg.* Sunt Thaſiæ vites, ſunt & Mareotides uvæ. *Senec. ep.* 86. Thaſius lapis, hoc eſt marmor quod optimum in ea inſula effodiebatur. ¶ Thaſium vinum laudatiſſimum eſt apud *Apuleium in Apol.* & *alios*. Unde prodiit adagium, *Thaſium infudiſti*, apud *Ariſtophanem in Plut.* ubi quis vinum temperat, non aqua, ſed alio vino potentiore.

Thaſſus, Thaſus, Thaſos, i, *Taſſa*, inſ. Thraciæ, in mari Ægæo, propa oſtia Neſſi fl. & verſus Strymonicum ſin. Habet opp. cogn. a Pariis conditum. Miræ fertilitatis eſt, & auri etiam mineras habet, quod inde effoditur maxima copia. Hinc Calliſtratus Orator, ut *Zenodotus* ſcribit, Athenienſibus perſuadere conatus eſt, ut regionem illam occuparent, tanquam feraciſſimam, & quæ auri etiam venas haberet, & tandem orationem concludens, dixit, *Summa Thaſſus bonorum eſt;* Quod in proverbium receptum eſt de bonis ſplendidis, quæ quis pollicetur. ¶ Nobili etiam marmore illuſtris fuit. Hinc *Stat. l.* 1. *Silv.* 5. *v.* 34. Non hic admiſſæ Thaſos, aut undoſa Caryſtos. hoc eſt hic non viſuntur marmora Thaſi, & Caryſti.

Thaumantēus, a, um, adject. ut Thaumantea virgo, eadem quæ Thaumantias. *Ovid.* 14. *Met. prope fin.* Romuleos cum virgine Thaumantea Ingreditur colles.

Thaumantĭas, adis, f. Θαυμαντιάς, Iris, id eſt arcus cœleſtis, filia Thaumantis ex Electra filia Oceani, nuntia Deorum. Cæterum ex admiratione hoc nomen accepit, nempe a θαῦμα, *meraviglia*, quia arcum cœleſtem apparentem admirari ſolemus, præcipue propter colorum varietatem. *Virg.* 9. *Æn.* Ad quem ſic roſeo Thaumantias ore locuta eſt.

Thaumantis, idis, f. Θαυμαντίς, idem quod Thaumantias. *Stat.* 3. *Sylv.* 3. *v.* 80. ſummi Jovis aliger Arcas Nuntius, imbrifera potitur Thaumantide Juno.

Thauris, f. 3. inſ. Illyrici, Iſſæ proxima, ubi inter Vatinium, & Octavium navali prælio pugnatum eſt, & victoria penes Vatinium fuit. *Hirt. de bello Alex.*

Theætētus, i, Θεαίτητος, titulus eſt unius ex Dialogis Platonis, in quo diſputat adverſus falſo jactatam a Sophiſtis ſcientiæ comparandæ rationem. *Gell. l.* 13. *c.* 18.

Theagĕnes, is, m. Θεαγένης, vir Athenienſis, qui de Homero ſcripſit. *Suid.* ¶ Theagenes alter, itidem Athenienſis, qui καπνός, ideſt *fumus*, eſt cognominatus, quod multa promittens, nihil præſtaret. Pauper enim erat, ac dives videri volebat. *Suid.* ¶ Theagenes tertius, vir potens, ac dives Athenis, qui liberalitate, ac beneficentia publice, ac privatim multa digna laude geſſit. ¶ Theagenes quoque, athleta celebris, patria Thaſius, qui centum quadraginta coronas ex certaminibus retulit.

Theamēdes, is, lapis eſt in Æthiopiæ montibus naſcens, contrarius magneti, quippe qui ferrum ſibi appoſitum ſtatim abigit. *Plin. l.* 36. *c.* 16.

Theanum. V. Teanum.

Theatrālis, le, o. 3. *teatrale*, *di teatro*, Ger. *des ſchawhauſs*, Gal. *de theatre*, Hiſp. *de teatro*, θεατρικός, ad theatrum pertinens. *Cic. pro Sext.* Theatrales, gladiatoriique conſeſſus dicuntur nonnullorum temeritate nonnullorum eruptas plauſus exiles, & raros excitare. *Tac. l.* 1. *Ann. cap.* 16. Erat in caſtris Percennius quidam, dux olim theatralium operarum. *Id. Ann.* 11. *c.* 13. Theatralis laſcivia. *Sidon. lib.* 3. *ep.* 11. Theatrales ſermones, h. e. obſceni. *Plin. l.* 7. *c.* 30. Theatralis lex. h. e. de ordine ſedendi in Theatro. V. *Roſcia*.

Theatrĭcus, a, um, theatralis. *Auguſtin. l.* 2. *de doctr. Chriſt. c.* 18. Ad theatricas nugas converti.

Theatrĭdion, n. 2. θεατρίδιον, *picciol teatro*, parvum theatrum. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 5. Inter has, & exteriores gradatim ſubſtructum, ut theatridion avium. ¶ Plerunque tamen Græcis literis ſcribitur.

Theatrum, tri, n. *teatro*, Germ. *ſchawhauſs*, Gal. *theatre*, Hiſp. *teatro*, θέατρον, ædificium in hemicycli ſpeciem factum, ad videnda ſpectacula ido-

Digitized by Google

idoneum, a θεάομαι, ſpecto, video. *Cic. 3. Fin.* Sed quemadmodum, theatrum cum commune ſit, recte tamen dici poteſt, ejus eſſe eum locum, quem quiſque occuparit. *Ovid. l. 2. Am. el. 7.* Sive ego marmorei reſpexi ſumma theatri. ¶ Sero Roma theatrum vidit: ſerius probavit, nec, niſi cum a priſca ſeveritate multum degeneraſſet. Docet hoc cum *Livius l. 48. & Velleius l. 2.* tum *Valerius Maximus l. 2. c. 4.* cujus verba ſunt: Theatra inchoata quidem ſunt a Meſſalla, & Caſſio Cenſoribus (anno U. C. 599.) cæterum auctore P. Scipione Naſica omnem apparatum operis eorum ſubjectum haſtæ venire placuit. Atque etiam S. C. cautum eſt, nequis in Urbe, propiusve paſſus mille ſubſellia poſuiſſe, ſedensve ludos ſpectare vellet, ut ſcilicet remiſſioni animorum juncta ſtandi virilitas, propria Romanæ gentis nota eſſet. Hæc *Val. Max.* Poſtea L. Mummius ludis, quos in triumpho fecit, theatrum extruxit, ſed temporarium. Imprimis autem celebratur theatrum, quod in Ædilitate fecit M. Scaurus, de quo operæ pretium eſt legere *Plinium l. 36. c. 15.* At manſurum theatrum primus ex lapide quadrato extruxit Pompeius, idque ad ejus exemplum, quod Mitylenis viderat bello Mithridatico, eique Veneris ædem ſuperpoſuit, teſte *Tertull. de ſpect. c. 10.* Theatrum hoc igne fortuito hauſtum, ſcribit *Tacitus l. 3. Annal.* ¶ Forma theatri cujuſque erat hemicycli. Quo in re differt ab amphitheatro, quod ex re nomen habet, quod e duobus conſtaret theatris. Nam cum theatrum forma eſſet hemicycli, et ante ſe haberet ſcenam, quæ ab uno theatri cornu ad alterum porrigebatur, amphitheatrum ſcena hac (nomine eo proſcenium quoque, & poſtſcenium comprehendo) carebat, ſedibuſque continenter diſpoſitis procurrebat in orbem. Non tamen amphitheatrum plane circuli habuit figuram, ſed ovi, quemadmodum ſcribit *Caſſiodorus l. 5. ep. 42.* Reſpexit huc *Calpurn. in Ecl. de venatione Carini.* Ex geminis medium ſe molibus alligat ovum. Nam vult, duas moles, hoc eſt duo theatra, in ovi ſpeciem conjungi. Nec figura tantum, ſed & uſu theatrum, & amphitheatrum differebant. Nam in theatro ludi ſcenici, in amphitheatro gladiatorii fiebant, ac venationes. Itaque illud Veneri, hoc Marti ſacrum fuit. V. *Lipſium comm. de amphitheatro.* ¶ Partes theatri hæ ſunt. Primo erant *ſedilia*, cum porticibus, & ſcalis, quorum ordines *cunei* dicti ſunt. Deinde erat *orcheſtra*, quæ erat locus in medio theatro, hoc eſt interior pars, quæ concava: a qua theatrum ipſum *cavea* dicebatur, quæ vox poſtea tranſiit ad amphitheatrum. In orcheſtra apud Græcos chorus ſaltabat, apud Romanos Senatores ſedebant. In orcheſtra erat locus editior, qui *thymele* vocabatur, id eſt ara, & erat pulpitum, in quo muſicis inſtrumentis inſerviebatur ſcenæ. Orcheſtræ proximum erat *proſcenium*, id eſt locus a cornu uno theatri ad alterum porrectus, interque orcheſtram, & ſcenam conſtitutus, ſcena quidem depreſſior, orcheſtra autem altior, in medio ſui pulpitum habens, qui canentium, ac loquentium locus erat. Dictum eſt, quia ante ſcenam eſſet. Proxime erat *ſcena*, in qua latere ſoliti actores, prius quidem tecti exlæis, poſtea vero ſupparis, ſive ſiparis. Denique ultimum fuit *poſtſcenium*, id eſt locus poſt ſcenam, in quo multa occulte fiebant, quæ ab auditoribus audiebantur, non videbantur. In poſtſcenio ſtatuit Pollux βροντεῖον, in quo calculis quamplurimis in utres conjectis, perque æra curſantis tonitru ſimilitudo referebatur. Fuere & aliæ theatri partes: ſed præcipuas tantum commemorare animus fuit. Quare de cæteris, ſi voles, vide a veteribus quidem *Vitruvium l. 5. c. 5. & ſeq. Pollucem l. 4. cap. 19. Caſſiodorum lib. 4. Var. ep. ult. Iſidorum l. 18. Orig. c. 39.* a junioribus autem *Budæum annot. prior. in Pand. Cælium Rhodiginum l. 5. c. 8. Lilium Gyraldum dial. 6. Hiſt. Poetarum, Julium Scaligerum l. 1. de Re Poetica c. 21. Calliach. de mim. & pantom.* ¶ De ordine ſedendi in Theatris V. in voce *Roſcia.* ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro loco conſpicuo ante omnium oculos. *Cic. 2. Tuſc. cap. 26.* Omnia enim benefacta in luce collocari volunt, ſed tamen nullum theatrum virtuti conſcientia majus eſt. *Id. l. 12. Fam. ep. 28.* Etenim magno theatro ſpectata eſt tum, cum eſt ab A. Gabinio Conſule relegatus, quod libere, & fortiter ſalutem meam defendiſſet. ¶ Metonymice ponitur pro ſpectaculo. *Cic. l. 13. Fam. ep. 64.* Magnum theatrum habet iſta provincia, non ut hæc noſtra, adoleſcentis nobilis, ingenioſi, abſtinentis commendationem, atque gloriam. ¶ Item pro ſpectatoribus, ſeu pro multitudine ſpectante. *Cic. 3. de Or. c. 50.* Si in his paulum modo offenſum eſt, theatra tota reclamant. ¶ Apud Græcos Theatra Curiæ vicem præbebant: ibi enim conveniebant de republica conſulturi. *Auſon. de 7. Sapientib. in prol.* & Atticis quoque, Quibus theatrum curiæ præbet vicem. *Nepos in Timoleonte.* Veniebant autem in Theatrum, cum ibi conſilium populi haberetur. Adde *Tacit. 2. hiſt. c. 80.*

Theba, æ, f. Θήβη, idem ac Thebæ, arum. *Stat. l. 8. Theb.* Vive ſuperſtes, ait, diræque ad mœnia Thebæ Solus abi.

Thebæ, arum, f. pl. *Stives, Stibes, Tiva*, orbs Bœotiæ, ad Iſmenum fl. Condita fuit a Cadmo filio Agenoris Regis Phœnices, et eſt in fabulis, ope quinque virorum, qui ex dentibus draconis ab ipſo interfecti in terra ſatis exorti ſunt. Unde & urbs Draconigena, & incolæ cives Ophionii ſunt appellati. *Varro tamen l. 3. de re ruſt.* ſcribit, hanc urbem ab Ogyge ædificatam. Ejus mœnia deinde Amphion cithara canens conſtruxiſſe dicitur, cum ad citharæ ſonitum ſaxa congregarentur, & invicem copularentur. Quod de ejus eloquentia intelligendum eſt, qua effecit, ut cives concordes inter ſe viverent, eaque concordia ipſi ſuæ urbi pro mœnibus eſſent. Veriſimile tamen eſt, Amphionem & eloquentem fuiſſe, & re vera urbem mœnibus muniviſſe. Eadem dicta fuit Heptapylos, quia ſeptem portas habuit. Vocata etiam eſt Dircæa, a Dirce vicino fonte. Fuit patria Bacchi, & Herculis. Inclyta etiam fuit duobus ducibus, Epaminonda, & Pelopida, item Pindaro Poeta. Everſa fuit ab Alexandro Magno. Hodie vero in vicum redacta eſt. Iſtic hirundines non nidificant, ſicut Athenis cornices non videntur, teſte *Plinio l. 10. c. 24.* quoniam urbs illa ſæpius capta ſit, ut *ibid.* ſubdit. *Juvenal. Sat. 13. v. 26.* Rari quippe boni: numero vix ſunt totidem, quot Thebarum portæ, vel divitis oſtia Nili. ¶ Uſurpatur & in ſingulari numero. V. *Thebe, & Theba.* ¶ Thebæ alteræ, Hecatompylos, Dioſpolis, *Thebes, Minia*, urbs Ægypti ſup. condita a Buſiride Rege, quondam clariſſima, & potentiſſima, caput, & metropolis Thebaidis reg. Fuit inſignis hæc urbs centum portis, ut docet *Plin. lib. 5. cap. 9.* unde & *Hecatompylos* appellata eſt, aliiſque publicis, privatiſque ædificiis. Fuit tota penſilis, adeo ut Reges vel maximos exercitus ſolerent educere nullo oppidanorum id ſentiente, ut ait *Plin. l. 36. cap. 14. Juven. ſat. 15. v. 6.* Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis. ¶ Thebæ quoque, *Zeton*, urbs Phthiotidis, in Theſſalia, ad ſin. Maliacum. ¶ Item Thebæ, poſtea Thebeſſis, urbs Africæ, condita a Baccho, ſive Libero Patre. *Hieron. epiſt. ad Galatas.* ¶ Item urbs Ciliciæ, patria Andromaches uxoris Hectoris. *Ovid. in Ibin.* ¶ Item urbs ext. Corſicæ. ¶ Item Thebæ cognomine Lucaniæ, *li Luzzi*, opp. Brutiorum medit. conditum ab Aonis colonis, in Calabria cit. apud Crathim fl. *Plin. l. 3. c. 11.*

Thebæus, a, um, adject. idem quod Thebanus, ut Thebaicus lapis, *Plin. l. 36. c. 22.* ¶ De illo *Stat. lib. 4. ſilv. ult. v. 46.* Chartæ Thebaicæve, &c. V. in *Caricus.*

Thebaïs, idis, & idos, Θηβαΐς, adject. fœmin. quæ eſt ex Thebis. *Stat. l. 2. Silv. 2. v. 60.* Jam Methymnæi vatis manus, & chelys una Thebais, & Getici cedat tibi gloria plectri. *h. e.* cithara Amphionis Thebani. ¶ Thebais dicitur ab *Ovid. 3. de ar. am. v. 778.* Andromache uxor Hectoris, filia Eëtionis regis Thebarum Ciliciæ. ¶ Thebais etiam inſcriptum eſt inſigne poema Papinii Statii, in quo canit bellum Argivorum contra Thebas. ¶ Eſt præterea hoc nomine regio Ægypti, Æthiopiæ contermina, ita appellata a Thebis urbe ejus regionis capite. *Plin. l. 5. c. 9.* ¶ Item fluvius Lydiæ, qui Tralles alluit. *Id. l. 5. c. 29.* ¶ In quinto caſu, *Stat. ad fin. Thebaidos.* O mihi biſſenos multum vigilata per annos Thebai.

Thebānus, a, um, adject. ad Thebas pertinens, præſertimque ad eas, quæ in Bœotia, ut Thebani, orum, ejus urbis incolæ. *Cic. 1. de Fato, & 2. de Invent.* Thebana agmina, *Stat. l. 9. Theband.* Thebana arx, *Horat. de ar. poet.*

Thebe, es, f. Nympha, a qua Thebarum urbs cognominata eſt: adamata fuiſſe dicitur in fabulis ab Aſopo fluvio Bœotiæ, atque ex eo quinque filias ſuſcepiſſe. *Ovid. 3. Amor. eleg. 6.* Quid referam Aſopon? quem cepit Martia Thebe, Natarum Thebe quinque futura parens. *Martia* dicitur, vel quia ipſa urbs Thebæ bellicoſa admodum fuit, vel quia ex eadem nympha Mars etiam filiam ſuſcepiſſe dicitur. ¶ Ipſa quoque urbs Thebe dicitur in ſingulari num. *Stat. l. 10. Theb.* perituraque Thebe, ſi taceam. *Id. ib. l. 9.* premit agmina Thebes Hippomedon. ¶ Eſt præterea Thebe nomen virginis, e cujus gremio geminæ columbæ, ut eſt in fabulis, cum evolaſſent, altera ad Hammonis fontem ſeteniſſet, & ibidem reſponſa dedit, altera ad ſylvam Dodonæam, ubi futura mortalibus præcinuit.

Theca, æ, f. *borſa, guaina, fodero*, נרתק, Germ. *Trucken*, Gall. *etuy*, Hiſp. *eſtuche*, θήκη, repoſitorium, vagina, loculus, in quo aliquid recondimus. *Varro l. 1. de R. R. c. 48.* Proinde ut grani theca ſit gluma, & apex ariſta. *Cic. 6. Ver. c. 23.* Eſſeri ſine thecis vaſa, extorqueri alia de manibus mulierum. *Id. Att. l. 4. ep. 8.* Quare in hac thecam nummariam ne retexeris. *Martial. l. 14. epigr. 19.* Sortitus thecam calamis armare memento. *il pennaruolo*, qui a *Suetonio in Claud. c. 35.* dicitur *theca calamaria.*

Thecula, æ, f. parva theca. Quidam hanc vocem legi putant apud *Cic. Attic. l. 9. ep. 6.* ubi optimus quiſque codex habet *tegula.*

Thedo, onis, m. piſciculus quidam ſine ſpinis. *Auſon. in Moſella.* Et nullo ſpinæ nociturus acumine Thedo. In variis Codicibus legitur *Tedo, Redo, & Rhedo.*

Thecātus, a, um, adject. theca incluſus. *Sidon. l. 1. ep. 2.* Thecatum arcum geſtare.

Thelygŏnon, i, n. θηλυγόνον, herba ſimilis milii, quod cratægono (quæ item herba eſt) eſt admodum ſimile, guſtu tamen leniore. *Plin. l. 27. c. 8.*

Thelyphŏnon, i, n. θηλύφονον, herba, quæ & ſcorpion dicitur, quia ejus tactu ſcorpiones moriuntur. *Plin. l. 25. c. 10.*

Thelyptĕris, idis, f. θηλυπτερίς, filix fœmina, multos ex ſe ramos producens. *Plin. l. 27. c. 9.*

Thema, atis, n. θέμα, poſitio, id, quod poſitum eſt. Speciatim ſumitur pro poſitura cœli, ſidera natalitia, affectione cœli natalitia, horoſcopo. *Suet. in Aug. c. 94.* Tantam mox fiduciam fati habuit, ut thema ſuum vulgaverit. ¶ Item pro argumento controverſiæ declamandæ, pro quæſtione, quæ pro fundamento diſſertationis ponitur, *tema.* *Quintil. l. 7. c. 2.* Nam in ſchola certa ſunt, & pauca, & ante declamationem exponuntur, quæ themata Græci vocant, Cicero propoſita. *Senec. l. 3. controv. 20.* Thema controverſiæ.

Themis, idis, f. Θέμις, filia Cœli, & Terræ, ſoror Jovis ſecundi, quæ ejus nuptias fugiens, ab eo in Macedonia compreſſa fuit, ex quo conſubitu Minervam natam eſſe narrant. Hanc veteres coluere ut Deam præſidem juſti, & honeſti, & conſiliorum. *Feſt.* Themin Deam putabant eſſe, quæ præciperet hominibus id petere, quod fas eſſet, eamque id eſſe exiſtimabant, quod & fas eſt. Eſt autem *Themin* græcus accuſativus, Θέμιν. ¶ *Ammian. l. 21. c. 1.* ſcribit, Themin vaticiniorum Deam fuiſſe: unde & fatidica dicta eſt. Habuit templum in Bœotia juxta Cephiſſum amnem, ad cujus oraculum acceſſit Deucalion cum Pyrrha uxore poſt diluvium pro conſilio recuperandi humani generis. *Ovid. 1. Met. v. 320.* Corycidas Nymphas, & numina montis adorat, Fatidicamque Themin, quæ tunc oracla tenebat. *Claud. l. 1. in Ruf. in præf.* Ad Themidis coeunt antra ſevera Deæ.

Themiſcȳra, æ, f. *Themir, Themiſcra*, al. *Lirio*, al. *Fanaguie*, urbs Cappadociæ maritimæ, in conf. Ponti Galatici, & Polemoniaci, apud Thermodoontem fl. & oſtia Iridis. Regio circa eam ſita eodem nomine gaudet. *Plin. l. 6. c. 3.*

Themiſta, æ, f. mulier quædam Epicuri ætate, philoſophiæ apprime dedita, & ſapientiſſima habita illis temporibus. Hinc *Themiſta ſapientior*, proverbium eſt apud *Cic. in Piſon. c. 26.* ubi alii Themiſtam eandem eſſe putant ac Themin, alii denique aliter legunt.

Themiſtius, ii, m. Philoſophus temporibus Juliani Apoſtatæ, cujus etiam Præfectus Prætorio fuit Conſtantinopoli. Scripſit Paraphraſin in Ariſtotelis Phyſic. lib. octo, in Analytica poſteriora libris duobus. Præterea edidit ſuo, videlicet de intentione, & inſcriptione Prædicamentorum, diſputationes etiam quaſdam. Hic Valentem Imp. quotidie ſævientem in Orthodoxos eloquentia ſua, & epiſtolis reddidit mitiorem. *Suid.*

Themiſtŏcles, is, m. Θεμιστοκλῆς, filius Neoclis Atheniensis. Prodigus, ac laſcivus prima juventute, poſtea dux electus res inclytas geſſit. Piræum munivit bello maritimo. Perſas apud Salaminem vicit. Cum ob ingrata patria exul factus eſſet, ad Xerxem ſe contulit, a quo princeps exercitus adverſus Athenienſes magno cum honore creatus, cum videret, patriæ ſuæ ingentis cladis periculum imminere, hauſto tauri ſanguine ſe ipſe interemit, ne aut Regi de ſe merito fidelis non eſſet non pugnando viriliter, aut patriæ ſuæ hoſtis, atque oppugnator videretur. *Plutarch. & Nepos in vita Themiſt.*

Themiſtoclēus, a, um, adject. ad Themiſtoclem pertinens, ut Themiſtocleum exilium, *Cic. Att. l. 10. ep. 8.*

Thenſæ. V. Tenſæ.

Theocrīnes, is, m. Θεοκρίνης. nomen cujuſdam Athenienſis, qui primum tragœdiarum actor fuit, deinde calumniator, & ſycophanta. Unde & Demoſthenes, in or. pro Cteſiphonte, Æſchinem tragicum Theocrinem vocat. *Eraſm. in Chiliad.* Chriſtiani etiam olim per convitium hoc nomine appellabantur a Gentilibus, teſte *D. Hieronymo in epiſt. ad Furiam de viduitate.*

Theocrĭtus, m. 2. Θεόκριτος, Poeta Syracuſanus, Praxagoræ, qui cognominatus eſt Simichides, ſive, ut alii malunt, Symmachi, & Philinæ filius, qui ſub Ptolemæo Lagi filio floruit. Alii Coum fuiſſe volunt, ſed admodum juvenem Syracuſas commigraſſe. Appellatus fuit Moſchus. Scripſit Dorica lingua Idyllia, in genere bucolico, quæ etiam hodie

omnium manibus teruntur. *Suid.* ¶ Theocritus alter, Chius patria. unde & Theopompus fuit Hiſtoricus, ejus æqualis, & in adminiſtratione Reipublicæ æmulus. Scripſit Hiſtoriam Libycam, & epiſtolas quaſdam. *Suid.* Occiſus fuit ab Antigono Rege propter ſcomma de eo dictum, etiam poſt juramentum de illi parcendo. *Macrob. l. 7. Satur. c. 3.*

Theodamantēus, a, um, adject. ad Theodamantem pertinens, Θειοδαμάντειος. *Propert. l. 1. eleg. 20.* Theodamanteo proximus ardor Hylæ.

Theodămas, antis, m. Θειοδάμας, & Θεοδάμας, Rex Dryopidis in Epiro, pater Hylæ. Cum Herculi una cum uxore Dejanira, & filio Hylo in Dryopes (al. Dolopes, al. Dejopes) venienti poſt occiſum Oenei pincernam in Calydonia, eſurientique puero cibum petenti denegaſſet, ille arreptum unum ex bubus Theodamantis mactavit, atque coxit. Quapropter Theodamas convocatis popularibus arma adverſus Herculem movit. Ferunt, in eo certamine ita ab hoſtibus preſſum fuiſſe Herculem, ut etiam Dejaniram uxorem armaret, quæ & in mamilla vulnerata eſt. Hercules tamen victoriam obtinens, Theodamantem occidit, filiumque ejus Hylam ſecum abduxit, quem chariſſimum habuit. ¶ Theodamas alius, filius Melampodis, divinandi arte inſignis, quem Adraſtus, aliique duces, qui Thebas obſidebant, in locum Amphiarai, poſtquam hic terræ hiatu interiit, ſuffecerunt. *Bocc. l. 13. Gen. Deor.*

Theodectes, is, m. Θεοδέκτης, Orator, Cilix genere, diſcipulus Platonis, Iſocratis, & Ariſtotelis, qui ei ſuos de Rhetorica libros dedicavit: Converſus deinde in tragœdias, ſcripſit fabulas 50. Scripſit & verſibus artem Rhetoricam. Laudavit & virum Artemiſiæ Mauſolum, una cum claris eo tempore Oratoribus. Deceſſit Athenis anno ætatis quadrageſimo primo. *Suid. & Cic. in Or.* ¶ Theodectes alter, ſuperioris filius, ſimiliter Orator. Scripſit encomium Alexandri Regis Epirotarum, commentarios hiſtoricos, artem Rhetoricam libris 7. aliaque complura. *Suid.*

Theodorēus, a, um, Θεοδώρειος, ad Theodorum pertinens. *Quintil. l. 2. c. 11.* Percunctens, Theodoreus, an Apollodoreus eſſet, &c. *Id. lib. 4. cap. 2. ante med.* Theodorei quoque ſolam ſeloquuntur ultimam partem, &c. V. *Theodorus*.

Theodōrus, m. 2. Θεόδωρος, Byzantius Sophiſta, a Platone vocatus λογοδαίδαλος, ideſt Dædalus ſermonum. Fuit ſubtilior Lyſia in arte dicendi, ſed in orationibus jejunior. Scripſit contra Thraſybulum, & Andocidem, & alia multa. *Suid. & Cic. in Brut.* ¶ Theodorus alter, Philoſophus Cyrenaicus, Atheus fuit. *Cic. 1. de nat. Deor.* ¶ Theodorus alius, nobilis Orator ex Gadara Syriæ urbe, non longe ab Aſcalone. Verum ipſe dici maluit Rhodius, teſte Strabone, cujus tempora fuit. Ejus diſcipuli Theodorei ſunt dicti, inter quos fuit Hermagoras, qui de arte Rhetorica ſcripſit. Tiberius Imperator, cum ſeceſſiſſet Rhodum, eum ſtudioſe audivit, ut *Quintil. l. 3. c. 1.* tradit.

Theodoſia, f. 1. *Tuſia*, al. *Caffa*, urbs Tauricæ Cherſoneſi, & Regni Boſphorani, ad oſt. Iſtriani fl. caput Tartariæ min. hodie ſedes Satrapæ Turcarum, cum porta in ora Ponti Euxini. *Plin. l. 4. c. 12.*

Theodoſiānus, a, um, adject. a Theodoſio, ut *Theodoſianus Codex*, ita dictus a Theodoſio juniore, qui vixit ſæculo Chriſti V. complectiturque Chriſtianorum Principum conſtitutiones. Sic *Theodoſianæ leges*, apud *Sidonium l. 2. epiſt. 1.*

Theodoſiopŏlis, f. 3. *Erſdron*, al. *Erzerum*, urbs Armeniæ majoris, ad Euphratem fl. ¶ Item urbs Phrygiæ Pacatianæ. ¶ Item urbs Syriæ. ¶ Item urbs Meſopotamiæ. ¶ Theodoſiopolis etiam, ante Apros, urbs Thraciæ, ita dicta in honorem Theodoſii Imp.

Theodoſius, ii, nomen trium Imperatorum Magni, Junioris, & Adramyrtani.

Theognis, idis, m. Poeta Siculus, Megaris natus, qui lectu dignas Paræneſes conſcripſit, fœdis tamen amoribus paſſim aſperſis contaminatas.

Theogonia, æ, f. Θεογονία, Deorum origo. Hoc nomine extat opus Heſiodi, in quo Deorum genealogias explicat. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 14.* Cum vero Heſiodi theogoniam interpretatur, tollit omnino inſitas, perceptaſque cognitiones Deorum.

Theologia, æ, f. *Teologia*, Ger. *verſtand der ſchrifft Gottes*, Gall. *theologie*, Hiſp. *teologia*, Θεολογία, ſcientia, quæ agit de Deo, & de rebus, quæ ad Deum proxime referuntur, ut de Angelis, de mundi origine, & ſimilibus. *Danetius in Lex. ad uſum Delph.* coboret vocem hanc Varronis auctoritate.

Theologĭcus, a, um, adject. *teologico*, ad theologiam pertinens, θεολογικός, ut doctrina theologica, *Ammian. l. 16. c. 6.*

Theolŏgus, i, m. *Teologo*, Ger. *gelehrter der ſchrifft Gottes*, Gal. *theologien*, Hiſp. *teologo*, Θεολόγος, qui circa Dei, & rerum divinarum contemplationem verſatur. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 21.* Principio Joves tres numerant ii, qui Theologi nominantur.

Theon, onis, m. Θέων, pictor Samius. *Quintil. l. 12.* ¶ Theon alter, inſignis ſculptor, unus ex illis quinque, qui Mauſoleum cælavere. *Plin. l. 35. c. 11.* ¶ Theon alius, Philoſophus Stoicus Antiochenus. Scripſit Apologiam Socratis. ¶ Theon alius, Philoſophus Stoicus, Alexandrinus, qui ætate Auguſti poſt Arrium Philoſophum emicuit. Scripſit in Phyſicam, & in artem Rhetoricam, & alia. ¶ Theon alius, Mathematicus Alexandrinus, ſub Theodoſio ſeniore. Scripſit de Aſtrologia, commentarioſque in Ptolemæum, & Aſtrolabium parvum, & alia. ¶ Theon alius, Philoſophus Smyrnæus. ¶ Theon alius, Sophiſta Alexandrinus, qui Ælius cognominatus eſt. Scripſit in Arte Rhetorica. ¶ Theon alius, Sophiſta Sidonius, tempore Conſtantini II. Præcepit in patria. ¶ Theon quoque Grammaticus, interpres Apollonii Rhodii. ¶ Theon item, Poeta quidam rabioſæ loquacitatis, petulantiſſimæque maledicentiæ. Unde factum eſt, ut Theonino dente rodi eum dicamus, qui conviciis laceſſitus. *Acron in Hor. l. 1. ep. 18.*

Theonīnus, a, um, Θεώνειος, quod ad Theonem maledicum Poetam ſpectat, ut dente Theonino rodere, ideſt conviciis, & maledictis laceſſere. *Hor. l. 1. ep. 18. v. 82.* qui Dente Theonino cum circumroditur.

Theophănes, is, m. Θεοφάνης, Hiſtoricus Mitylenæus, ſcriptor rerum Pompeii Magni. *Cic pro Arch. c. 10.*

Theophraſtus, m. 2. Θεόφραστος, Philoſophus ex Ereſſo Lesbi oppido. Prius Tyrtamus appellatus eſt, deinde Euphraſtus, & poſtremo Theophraſtus, a θεός, *Deus*, & φράσις, *elocutio*, ob oris, & eloquentiæ ſuavitatem quaſi divinam, teſte *Cic. in Orat. c. 19.* Fuit diſcipulus Ariſtotelis, & in ſchola ſucceſſor. Lectitavit Platonem, audivit & Demoſthenem. Vixit Athenis, ibique ſcripſit de vegetabilibus, ideſt de plantis: Item de legibus omnium civitatum. Item librum de beata vita, in quo negat ſapientem in tormentis beatum eſſe: Item de Rhetorica: Extant hodie tantum libri de plantis, converſi a Theodoro Gaza, & pauca quædam opuſcula. Habuit diſcipulos ad duo millia, exceſſitque admodum ſenex. Ejus meminit ſæpiſſime *Cicero* in libris de Philoſophia, & in Oratoriis.

Theopŏlis, f. 3. urbs Syriæ, ad Orontem fl. eadem, quæ Antiochia Magna, ita appellata a Juſtiniano Imp. ideſt urbs Dei, cum poſt ingentem terræmotum ſervata eſſet. *Steph.*

Theopompīnus, vel Theopompius, a, um, adject. ad Theopompum pertinens. *Cic. Attic. l. 2. ep. 7.* Itaque ἀσύνδετα, quæ tibi uni legamus, Theopompino genere, aut etiam aſperiore multa pangentur. Alii leg. *Theopompeo*, a Græco Θεοπομπεῖον: alii *Theopompeo*. Adde *in Orat. c. 61.*

Theopompus, i, Θεόπομπος, orator, & hiſtoricus, patria Gnidius, poſt Thucydidem & Herodotum graviſſimus, idemque & maledicentiſſimus. Ejus meminere *Nepos in Alcib. c. 11.* & *Quintil. l. 10. c. 1.*

Theorēma, atis, n. θεώρημα, ſpeculatio, propoſitio ſpeculativa, perceptio. Vox Græca eſt, & Græce uſurpatur a *Cic. de Fato, c. 6.* at Latine a *Gell. l. 1. cap. 2.* ubi ait: Se in theorematibus tantum nugalibus oblectantes.

Theoremătium, ii, n. diminutivum, parvum, ſeu breve theorema. *Gell. l. 1. c. 13.* Inſtructius deliberatiuſque fore arbitramur theorematium hoc.

Theoretĭce, vel Theoretica ars, *la ſpeculativa*, θεωρητική, ars eſt, quæ poſita eſt in ſola rerum inſpectione, & contemplatione rerum, nullumque præterea actum exigit, qualis eſt Aſtrologia, Ita definit *Quintil. l. 2. c. 18.* (*al. c. 1.*) ſed ipſam vocem Græcis literis ſcribit.

Theotŏcos, f. Θεοτόκος, quæ Deum peperit: Græca vox a θεός, Deus, & τίκτω, pario: dicitur de una Maria Virgine. *Imp. Juſtinian. l. 1. Cod. tit. 1. leg. 6.* Semper Virgo Maria, theotocos, ſeu Deipara.

Thera, f. 1. *Gozi*, inſ. maris Ægæi, apud Cretam, quæ, ut primum enata eſt, Calliſte appellata fuit, teſte *Plinio l. c. c. 89.* juxta Diam, a qua Theraſia poſtea avulſa eſt, proxima Anaphe. ¶ Thera item *Auſtralia*, inſ. maris Ægæi, apud Eubœam, & apud Melon, Callimachi Poetæ patria.

Theramĕnes, is, m. Philoſophus Athenienſis, unus ex triginta Tyrannis. Cum a collegis multos inſontes ſupplicio affici videret, ea de re conquerens, cum cæterorum omnium, tum præcipue Critiæ cujuſdam, qui reliquos ut potentia, ita & immanitate antecedebat, odium in ſe conflavit, tandemque per calumniam circumventus, & innocens capitis damnatus eſt. Cum cicutam avide hauſiſſet, quod reliquum erat, e poculo ejiciens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. V. *Cic. 1. Tuſ. c. 40.*

Theramnæ, f. 1. opp. Sabinorum, ex quo Appius Clauſus, qui poſtea Claudius dictus eſt, originem habuit. ¶ Item oppidum Laconiæ, quod & Therapne dictum eſt. *Plin l. 4. c. 5.*

Theramnæus, a, um, adject. a Theramne. *Sil. l. 8. v. 413.* Theramnæ a ſanguine Clauſi Exultat rapidis Nero non imitabilis auſis. Loquitur *Silius* de Claudia familia, quæ originem habuit a Sabinis, qui cum Laconibus permixti erant.

Therapnæ, vel Terapnæ, arum, & Terapne, es, opp. Laconicæ, apud Eurotam fl. proximum Spartæ urbi, ubi Diana primum coli cœpit, teſte *Solino*, patria Helenæ, Clytemneſtræ, Caſtoris, & Pollucis. *Sil. l. 6. v. 303.* Miſit Agenoreis ductorem animoſa Terapne. *Stat. l. 3. Theb.* Apollineaſque Therapnas.

Therapnæus, vel Therapneus, a, um, adject. ad Therapnas pertinens. *Ovid. epiſt. 16. v. 196.* Rure Therapnæo nata puella. h. e. Helena. Penultima hujus vocis interdum a Poetis corripitur more Græcorum, apud quos etiam a liquida eſt. *Silius l. 13. v. 43.* Non unquam affirmat Therapnæis Ilion armis Ceſſurum.

Theraſia, f. 1. *Santerini*, inſ. Græciæ, in mari Ægæo, una Sporadum, circuitu 30. M. P. cum aliquot caſtris, & vicis, a paucis habitata. *Plin. l. 2. c. 87.*

Theriăca, æ, vel theriace, es, f. *otriaca*, *utriaca*, *triaca*, טריאק, Germ. *theriack*, Gal. *theriaque*, Hiſp. *atriaca*, θηριακή, θηριακά, genus medicamenti compoſiti ex multis ſimplicibus adverſus venena. Dicta eſt a θηρίον, quod etſi univerſe notet feram, tamen & ſpeciatim acceptus pro ſerpente, ſive quia a viperæ carne fiat, ſive quod remedium ſit adverſus ſerpentes, & generatim adverſus venena. *Plin. l. 20. c. ult.* Serpilli duum denariorum pondus, opopanacis, & mei ſi tantundem ſingulorum, trifolii pondus denarii, anethi, & fœniculi ſeminis, & anisi, & ammii, & apii denariorum ſenum ſingulis generibus, ervi farinæ duodecim. Hæc tuſa, cribrataque vino, quam potiſt, excellenti digeruntur in paſtillos, victoriati pondere. Ex his ſinguli dantur ex vini mixti cyathis ternis. Hac theriaca magnus Antiochus Rex adverſus omnia venena uſus traditur. Adde *l. 29. c. 1. & 4.* ¶ Theriaca item, genus vitis in Thaſſo, ſeu Thaſo inſula Thraciæ in mari Ægæo, cujus vinum venenis reſiſtit. *Plin. l. 14. c. 18.* Apud eoſdem vitis theriace vocatur, cujus & vinum, & uva contra ſerpentium ictus medetur.

Theriăcus, a, um, adject. e theriaca, ut theriaci paſtilli, apud *Plin. l. 29. c. 4.*

Theriōma, atis, n. θηρίωμα, genus quoddam ulceris, quod interdum per ſe naſcitur, interdum ulceri ex alia quapiam cauſa facto ſupervenit, colorem habet lividum, vel nigrum, odorem fœdum, humoreque manat muco ſimili. *Celſ. l. 5. c. 28. n. 3.*

Therionarca, θηριονάρκη, herba torporem afferens ſerpentibus. *Plin. l. 24. c. 17. & l. 25. c. 9.*

Theriotrophium, θηριοτροφεῖον, locus ubi feræ concluſæ aluntur. Vox Græca & Græce uſurpata a *Varrone l. 3. R. R. c. 13.*

Theriſtrum, i, n. θέριστρον, veſtis muliebris æſtiva, teſte *Polluce, l. 7. c. 13.* & *Iſidor. l. 19. c. 25.* a θερίζω, *æſtatem tranſigo*, quod a θέρος, *æſtas*, cui contrarium χειμέριστρον, *veſtis hyemalis*, a χειμών, *hyems*, *tempeſtas*, ut idem copia docet capite. *Tertull. de Pallio, c. 5.* Qualis ille Hercules in theriſtro Omphales.

Thermæ, arum, f. pl. *bagni*, *ſtufe*, Ger. *warme bader von natur*, Gal. *bains*, Hiſp. *banos*, θερμαί, loca, quæ aquis ſponte calentibus ad lavandum, aut ſudorem provocandum apta erant, ut in Bajis, & in Aponi fonte. Hinc Thermæ vocantur quædam oppida prope ejuſmodi calidæ aquæ ſita, ut Thermæ in Sicilia in ora Meridionali inter Agrigentum, & Lilybæum, hodie *Sacca*, vel *Xacca*: item Thermæ alteræ in eadem regione, in Ora occidentali, ad Himeram fluvium, hodie *Termine*. ¶ Sæpe uſurpatur de balneis ſtructilibus, in quibus calida aqua fornacibus. *Martial. l. 7. ep. 33.* Thermæ Neronianæ, h. e. extructæ a Nerone.

Thermæus ſinus, idem qui Thermaicus. *Tacit. 5. Ann. c. 10.*

Thermaĭcus ſinus, *Golfo di Salonichi*, ſinus maris Ægæi, in Macedoniam excurſus, in cujus intimo receſſu ad Bor. Theſſalonica urbs ſita eſt, ubi antea Therma. Extenditur a Mer. in Sept. & in eum ſe exonerant Axius, Peneus, Chabrius, Haliacmon, & aliquot alii fluvii. *Plin. l. 4. c. 10.*

Thermantĭcus, a, um, adject. calefaciendi vim habens, a θερμαίνω, *calefacio*. *Apul. de herb. c. 100.* Menta virtutem habet thermanticam.

Thermapăla ova, θερμοπαλῆ ᾠά, ova calida, & mollia. *Theodor. Priſcian. l. 2. c. 10.*

Thermefacio, is, feci, factum, a. 3. eſt in thermas calefacere, vel ſim-

pli-

plicitur calefacere. *Plaut. Stich.* v. 3. 97. (*al.* 5. 1. 97.) Jam ne exta cocta ſunt, quod thermefecerat? Ita eſt in quibuſdam Lexicis. At optimæ editiones ſic habent: *Jam ne exta coctæ ſunt? quæ agnis feceras?*

Thermium, a, um, adject. ut Thermium oleum, quod a lupinis factum eſt, qui Thermini a Dioſcoride appellantur. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Thermitanus, a, um, adject. ad Thermas Siciliæ oppidum pertinens. *Cic. Verr.* 4. *c.* 33. & 34.

Thermōdon, ontis, m. *Permon*, Θερμώδων, fl. Cappadociæ, qui in mare Euxinum inter Themiſcyram ad Occ. & Polemonium ad Or. prolabitur. Eum Amazones incoluere. *Virg.* 11. *Æn. v.* 659. Quales Threiciæ cum flumina Thermodontis Pulſant, & pictis bellantur Amazones armis. Quidam putant legendum *Thermodontis* a recto *Thermodoon*, quod tamen minus placet, cum in Græco fere ſemper legatur Θερμώδων, triſyllabum. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 10. Et ſu fœminea Thermodon cognita turmæ.

Thermodontēus, a, um, quod ad Thermodontem ſpectat. *Prop. l.* 3. *eleg.* 13. Thermodonteis turba lavatur aquis. ¶ Legitur & Thermodontæus per æ diphthongum.

Thermodontiăcus, a, um, adject. Thermodonteus. *Ovid.* 9. *Metam. v.* 189. Thermodontiaco cælatus baltheus auro.

Thermodontius, a, um, adject. Thermodonteus. *Senec. Herc. Fur. v.* 245. Thermodontia gens. *Id. in Herc. Oet. v.* 21. Hoſtis Thermodontia.

Thermopolium, ii, n. Θερμοπωλεῖον, caupona, ubi calida potoria venduntur, a θερμὸς, *calidus*, & πωλέω, *vendo*. Nam calida olim in deliciis erant. Qua de re vide, quæ fuſe notavit *Pulanus Urſinus*, *Append. de Triclinio*, & *Lipſius l.* 1. *Elect. cap.* 4. *Hieron. Mercurial. lib.* 1. *Var. Lect. cap.* 8. & alii. *Plaut. Curc. a.* 2. *ſc.* 3. *v.* 13. Tum iſti Græci palliati, capite operto qui ambulant, ſemper videas bibentes in thermopolio. Ubi tamen in *Hermopolio* legi poſſit. Nam id in codice veteri reperit *Camerarius*, qui & ſuſpicatur, Ἑρμῆν, ſive Mercurium, cum præſit mercibus, cauponarium quoque Deum fuiſſe, ac fortaſſe effigiem ejus cauponis præponi ſolere, indeque dicta *Hermopolia*. *Id. Trinum.* 4. 3. 6. Sanun' in thermopolio condalium es oblitus, poſtquam thermopotaſti gutturem? Adde *Rud. c.* 6. 45.

Thermopŏto, as, a. 1. calida bibo. *Plaut. Trin.* 4. 3. 6. Poſtquam thermopotaſti gutturem. h. e. calida potione gulam oblectaſti.

Thermopylæ, arum, f. pl. *Bocca di Lupo*, al. *Scelos*, al. *Terremoto*, anguſtiæ Oetæ M. in Theſſalia, ubi ex Phthiotida in Phocidem tranſitus eſt, 25. pedum tantum ſpatio, prope ſin. Oetæum, ſeu Maliacum. Dictæ ſunt a θερμὸς, *calidus*, & πύλη, *porta*, quia ibi ſunt calidæ Herculi conſecratæ. Juxta has erat conventus frequens totius Græciæ ſtatis diebus. Ibi Leonidas Spartanorum Rex cum quatuor millibus militum partim ex Spartanis, partim ex ſociis, adverſus quingenta millia, & amplius Perſarum duce Xerxe Rege triduum dimicavit, quarta die, dimiſſis ſociis, cum ſexcentis Spartanorum in hoſtium caſtra irrupit, per omnia caſtra victor vagatus eſt, cecidit, ſtravit omnia, tandem cum fuit inter ingentes ſtratorum hoſtium catervas interit. *Cic.* 1. *Tuſc.* & *Juſtin. l.* 2. *c.* 11.

Thermoſpodium, ii, n. Θερμοσπόδιον, vas cinere calido plenum, in quo deponuntur ea, quæ frigeſieri nolumus. *Apic. l.* 4. *cap.* 2. In Termoſpodio apponere.

Thermŭlæ, arum, f. parvæ thermæ. *Martial. l.* 6. *ep.* 42. Etruſci niſi thermulis laveris.

Therodămas, antis, Scythiæ rex fuit, qui ne per inſidias occideretur, leones humano ſaginatos ſanguine in ſui corporis cuſtodiam alebat, quo ſæviores eos haberet, ſi quando opus eſſet. Ejus meminit *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 2.

Therodamantēus, vel Theromedontēus, a, um, adject. a Therodamante, vel Theromedonte. *Ovid. in Ibin, v.* 383. Therodamanteos ut qui ſenſere leones.

Therſītes, æ, m. Θερσίτης, Græcorum omnium fœdiſſimus, quem Achilles ſibi procaciter conviciantem pugni ictu interfecit. Hujus inſignis deformitas ab *Homero l.* 2. *Iliad.* graphice expreſſa effecit, ut cum hominem vehementer fœdum ſignificare velimus, Θερσίτου πρόσωπον, ideſt Therſitæ faciem, eum habere dicamus. *Juven. ſat.* 8. Malo, pater tibi ſit Therſites, dummodo tu ſis Æacidæ ſimilis. ¶ Apud *Senec. l.* 3. *de ira c.* 23. Therſites pro homine conviciatore, & maledico ponitur.

Theſaurārius, a, um, Θησαυροφύλαξ, quod ad theſaurum ſpectat. *Plaut. Aul.* 2. 8. 25. Confige ſagittis fures theſaurarios.

Theſaurenſis, is, m. theſaurorum cuſtos, unus ex officialibus præſidis theſaurorum. *l.* 2. *Cod. de palat. ſacr. largit.*

Theſaurocryſonychochryſides, Θησαυροκρυψονυχοχρυσίδης, fictum a *Plaut. Capt.* 2. 2. 35. nomen ad notandum prædivitem, & avarum hominem: conflatum eſt autem a vocibus θησαυρὸς, *theſaurus*, κρύπτω, *abſcondo*, ὄνυξ, *unguis*, & χρυσὸς, *aurum*, quaſi eum ſignificet, qui totum aurum unci unguibus, & furando congerit, & abſcondit.

Theſaurus, i, m. *teſoro*, אוצר, Ger. *ſchatz*, Gal. *threſor*, Hiſp. *teſoro*, Θησαυρὸς, aurum, vel argentum alicubi loco reconditum. *Cic. de Divin. l.* 2. *c.* 65. Reſpondit conjector, theſaurum defoſſum eſſe ſub lecto. *Virg.* 1. *Æn.* Veteres tellure recludit Theſauros, ignotum argenti pondus, & auri. ¶ Sæpe accipitur pro repoſitorio, ſeu conditorio cujuſcunque rei. *Vitruv. l.* 5. *c.* 9. *ad fin.* In his operibus theſauri ſunt civitatibus in neceſſariis rebus a majoribus conſtituti. *magazzini*. *Cic.* 1. *de Or.* 2. 5. Quid dicam de theſauro rerum omnium memoria? *Id. in Partit.* Qui illos locos tanquam theſauros aliquos argumentorum notatos habebit. *Plin. l.* 10. *c.* 72. Condit in theſauris maxillarum cibum. ¶ Sumitur etiam in malam partem, pro copia, & abundantia. *Plaut. Merc.* 1. 2. 5. Tu quidem theſaurum huc apportaſti mali. *Id. in ſuppoſit. Amph. ſcena*, *quæ incipit:* Quis tam vaſto. *v.* 13. & *aſſerunt a Non.* 1. 6. *n.* 46. Hunc qui domi uxorem meam impudicitia impetivit, per quem teneo theſaurum ſtupri. h. e. per quem ſtupra multa ſunt in domo mea.

Theſēis, idis, Θησηΐς, poema Theſei geſta complectens. *Juven. ſat.* 1. Vexatus toties rauci Theſeide Codri.

Theſeus, i, diſſyllabum, Θησεὺς, filius Ægei Regis Athenarum, & Æthræ, nepos Pandionis. In fabulis eſt, filium fuiſſe Neptuni. Dum adhuc eſſet adoleſcens, opera Medeæ novercæ pene veneno periit. Sed poſt mortem patris ad Regnum evectus, tam multa digna memoratu peregit, ut inter plures Hercules unus connumeretur. Debellavit Amazones una cum Hercule, earumque Reginam Hippolytem cepit, quam in Græciam duxit, & accepit in uxorem, ex qua Hippolytum genuit. Creontem Regem Thebarum Argivos in bello cæſos ſepeliri prohibentem interfecit. Oppreſſit terribilem taurum in Attica, apud Marathonem, ideſt eum, quem Hercules in Creta domuerat, & in Græciam adductum Atticæ immiſerat. Minotaurum in labyrintho occidit, & incolumis ex eo evadens Ariadnæ Minois filiæ opera, quæ ei fili glomeram dederat, quo vias ſignaret, eam, ſororemque ejus Phædram ſecum abduxit, ſed relicta Ariadna in Chio inſ. ſibi conjugio Phædram copulavit. Debellavit Centauros. Scyronem, Procruſten, & Sciniin latrones Atticæ neci dedit. Thebas domuit. Pirithoum præcipue coluit amicitia, quocum deſcendit ad Inferos, ideſt in Moloſſiam reg. Epiri, ad rapiendam Proſerpinam, ſed occiſo Pirithoo, ipſe captus fuit, & aliquandiu in vinculis a Plutone detentus, donec ab Hercule, qui illum ſumma proſequebatur benevolentia, liberaretur. Primus inſtituit Athenis Panathenæa, hoc eſt communem celebritatem in honorem Minervæ, quæ Græce Ἀθηνᾶ nominatur. Idem in Iſthmo funebres ludos inſtituit. Tres illi optiones Neptunus dedit, illa autem diverſis temporibus optavit, ut Minotaurum conficeret, ut ſibi ad Inferos daretur aditus, ut Hippolytum filium, qui a Phædra noverca ejus amore capta, & rejecta falſo accuſatus fuerat, quod ſe de ſtupro interpellaſſet, ulciſceretur. Igitur optavit interitum illi ſibi de noverca ſuſpecto, & promiſſam a Neptuno exegit. Sed filii interitu imperato in maximos luctus incidit. Poſtremo jam ſenior, tot, tantiſque rebus geſtis, Regno, patriaque pulſus, in inſulam Scyrum navigavit, ubi periit, interemptus a Lycomeda (al. a Nicomede) vel ex loco edito poſt cœnam deambulando delapſus, ut quidem volunt. Apud Inferos eo pœnæ genere cruciari traditur, ut ſaxo affixus perpetuo ſedeat, nec relevare ſe poſſit. *Virg. Æn.* 6. Sedet, æternumque ſedebit Infelix Theſeus. ¶ In genitivo ſingulari *Theſeos* Græca poſitione dixit *Ovid.* 8. *Metam. v.* 268.

Theſēus, a, um, adject. ad Theſeum pertinens. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 66. O mihi Theſea pectora juncta fide! h. e. antiqua, firma, qualis fuit Theſei in Pirithoum: cæterum Theſeus *perfidus* etiam dicitur ob deſertam Ariadnam, quam ſe ducturam promiſerat. ¶ Theſei favi, uſurpantur a *Martiale* pro melle Attico celebris notæ, *l.* 4. *epigr.* 13.

Theſidæ, arum, m. pl. Athenienſes, ita dicti a Theſeo Rege. *Virg.* 2. *Georg. v.* 383. Præmiaque ingentes pagos, & compita circum Theſidæ poſuere.

Theſīdes, æ, m. Θησείδης, Hippolytus Theſei filius. *Ovid. ep.* 4. *v.* 65. Theſides, Theſeuſque duas rapuere ſorores.

Theſis, is, f. Θέσις, poſitio. Græca vox eſt, Græciſque litteris plerumque ſcribitur. Apud Rhetores ſumitur pro quæſtione, ſive argumento diſputationis, quod etiam thema dicitur, *queſtione*. Sed per excellentiam ſic nominatur quæſtio infinita, ideſt incerta, indeterminata, univerſalis, in qua aliquid generatim quæritur ſine deſignatione perſonarum, temporum, & aliarum circumſtantiarum, cujuſmodi ſunt, An animi hominum ſint immortales, An ſtudia Eloquentiæ permittenda ſint, An res urbanæ bellicis rebus dignitate antecellant, &c. Differt ab Hypotheſi, quæ Latine cauſa, vel controverſia vocatur, quia hypotheſis eſt quæſtio finita, ſive certa, determinata, particularis, quæ verſatur circa certas perſonas, tempora, loca, actiones, negotia, cujuſmodi ſunt, quæ in foro, & in ſenatu aguntur, e. g. an Milo Clodium juſte occiderit, Placeat ne a Carthaginienſibus captivos noſtros, redditis ſuis, recuperari, &c. *Cic. in Top.* Quæſtionum duo ſunt genera, alterum infinitum, alterum definitum. Definitum eſt, quod ὑπόθεσιν Græci, nos cauſam. Infinitum, quod θέσιν illi appellant, nos propoſitum poſſumus nominare. Cauſa certis perſonis, locis, temporibus, actionibus, negotiis cernitur, aut in omnibus, aut in pleriſque eorum. Propoſitum aut in aliquo eorum, aut in pluribus, nec tamen in maximis. Itaque propoſitum pars cauſæ eſt. *Senec. in proœm. lib.* 1. *contron.* Controverſiæ, quas theſes vocabant. ¶ Præterea theſis appellatur Figura, quæ diſtinguit ſenſus orationis per commata, ideſt ſubdiſtinctiones, quas nos virgula ſignamus, per cola, ideſt membra, quæ nos ſignamus duobus punctis, per periodos, ſive circuitus, qui finita ſententia puncto notantur. Dicta eſt theſis, ſeu poſitio, ſeu poſitura, ut ajunt, quia punctis poſitis convenienter denotat ſenſuum partes, vel quia ibi vox pro intervallo dictionis deponitur. *Donatus.*

Theſmophoria, orum, n. Θεσμοφόρια, ſacra Cereris, quæ Græce dicitur *Theſmophore*, quaſi legifera, ſeu legiſlatrix. Prima enim Ceres leges inveniſſe proditur, quia ante frumentum a Cerere inventum homines ſine lege vagabantur, ex agrorum autem diviſione primo nata ſunt jura, uti docent *Macrob. l.* 3. *Saturn. c. ult.* & *Serv. ad Æn.* 4. *v.* 58. qui & vocem ipſam uſurpant. ¶ Aliter dicuntur Græce *Myſteria Magna*, & Latine *Initia Magna*. Inſtituta ſunt ab Erechtheo Rege. Fiebant in Eleuſine, menſe Boedromione, ideſt Auguſto. *Arnob. l.* 5. *adv. Gentes*, & *Sigon. de Rep. Athen. l.* 1. *c.* 4. ¶ Fuere & *Theſmophoria*, ſive *Myſteria*, ſive *Initia parva*, quæ poſtea Theſeus inſtituit, ut iis Herculem, tum forte hoſpitem ſuum, initiaret. Hæc celebrantur menſe Antheſterione, ideſt Novembre, al. Aprili.

Theſpiăcus, & Theſpius, a, um, adject. ad Theſpias pertinens, ut Theſpia mœnia, *Valer. Flacc. l.* 1. *v.* 477. & mœnia Theſpiaca, *Id. ibid. v.* 93.

Theſpiădes, dum, f. Θεσπιάδες, Muſæ, ſeu Nymphæ, a Theſpiis opp. Bœotiæ, quod incolebant. *Varr. l.* 6. *L. L.* & *Valer. Flacc. l.* 2. *v.* 368.

Theſpiæ, arum, f. Theſpia, *Teſpe*, Θεσπιαί, urbs Bœotiæ, in lim. Phocidis, prope Heliconem M. ad Auſtr. Griſæum ſinum verſus, ſatis ampla, media fere inter Gapſidem lac. ad Bor. & Corinthiacum ſin. ad Mer. Ibi fons eſt, qui mulieribus conceptum repræſentat, teſte *Plin. l.* 31. *c.* 2. Fuit etiam ibi celebre Cupidinis ſignum a Praxitele factum, Theſpienſibuſque dono datum a Glycera eorum cive. *Cic.* 6. *Verr. cap.* 60. ¶ Theſpiæ item, opp. Magneſiæ prov. Theſſaliæ. *Plin. l.* 4. *c.* 9.

Theſpienſes, ium, Theſpiarum incolæ. *Cic.* 6. *Verr. c.* 60.

Theſpis, m. 3. primus Poeta tragicus apud Athenienſes. *Hor. in Arte*, *v.* 276. Ignotum tragicæ genus inveniſſe Camœnæ Dicitur, & plauſtris vexiſſe poemata Theſpis.

Theſpius. V. Theſpiacum.

Theſprōti, m. 2. pop. Theſprotiæ. *Lucan. l.* 3. *v.* 179. Theſproti, Dryopeſque ruunt, querciſque ſilentes.

Theſprotia, æ, f. Theſprotis, *Vajalitia*, regio Epiri, Chaoniæ proxima, apud mare lit. contra Corcyram inſ. cujus urbs Buthrotum. *Plin. in proœm. l.* 4.

Theſprotius, a, um, adject. ad Theſprotiam pertinens, ut Theſprotius ſinus, apud *Liv. l.* 8 *c.* 24. qui hodie dicitur *Golfo de Butrintò*.

Theſſăli, m. 2. pop. Theſſaliæ. *Cic. pro Cluent.* ¶ Maleficiis addicti fuiſſe, a Medea ſuperſtitiones, & veneficia edocti, traduntur. Hinc *Plautus Amph.* 4. 3. 9. veneficum appellat Theſſalum: & *Theſſala vox* pro incantamento accipitur ab *Horat. Epod.* 5.

Theſſalia, æ, f. *Theſſalia*, *Janna*, *Comenolitari*, *Tumeneſtia*, *Lamina*, pars ampla Regni Macedoniæ, quanquam diſtincta a Macedonia propria, ad ſin. Pelaſgicum, & Maliacum. Habet a Sept. Pierum M. quo ſejungitur a Macedonia, a Mer. Helladem, ſive Græciam proprie dictam, ideſt reg. Bœotiam, ab Occ. Epirum, ab Or. mare Ægæum. Ora Theſſaliæ inter Penei fl. oſtia ad Bor. & Thermopylas ad Auſtr. continetur. Montibus Olympo, Oſſa, Pelio, Pieros ad Bor. Othry, & Oeta ad Mer. Pindo ad Occ. cingitur. Dicta eſt a Theſſalo Æmonie, vel Jaſonis, & Medeæ filio. Plura etiam alia habuit nomina apud veteres, ſemper a Regibus cognominata. Dicta enim eſt Æmonia, Æthiotis, Pelaſgia, Argos Pelaſgicum, Hellas, Dryopis. Olim etiam Pyrrhæa dicta eſt, teſte *Strabone l.* 9. a Pyrrha Deucalionis uxore. ¶ In Theſſalia montes 24. ſunt, quorum nobiliſſimus Pierius, parens, domuſque Muſarum, Olympus, Pelion, Oſſa, Gigantum bello memorati, Pindus, & Othrys, Lapitharum ſedes. ¶ Flumina in ea, ut ſcribit *Herodotus*,

Digitized by Google

dorus, ſunt Apidanus, Enipeus, Onochonus, Pamiſus, Peneus, Phœnix. ¶ In ea diluvium ſub Deucalione contigit, ſtagnante Peneo fl. quod majorem partem populorum Theſſaliæ abſumpſit, paucis, qui ad montium culmina ſe ſe receperant, conſervatis, inter quos Deucalion cum uxore Pyrrha Parnaſſum petierat, tatibuſque ad ſe confugientes per ſumma Parnaſſi juga benigne fovebat, propter quod dictus eſt genus humanum reparaſſe. ¶ Herbas veneficas producit. ¶ Hic primum equi domari cœperunt. De his omnibus V. *Plin. l. 4. c. 7. & 8.*

Theſſalicus, & Theſſalius, a, um, adject. ad Theſſaliam pertinens, ut Theſſalica clades, *Lucan. l. 6. v. 61.* h. e. qua Pompejus in campis Theſſalicis a Cæſare eſt afflictus. Theſſalium decus, *Gratius in Cyneget. v. 558.*

Theſſalis, idis, f. eadem quæ Theſſalia. *Lucan. l. 6.* ¶ Item regio Helleſponti. *Plin. l. 5. c. ult.* ¶ Eſt etiam adjectivum fœmininum, idem ut Theſſala. *Ovid. 12. Met. v. 190.* Theſſalidum virgo pulcherrima. *Id. Heroid. epiſt. 13. v. 110.* Theſſala ara,

Theſſalius. V. Theſſalicus.

Theſſalonica, æ, f. *Salonichi*, urbs Macedoniæ, in intimo receſſu ſinus Thermaici, etiamnum ampla, populoſa, dives, emporium amplum, cum portu capaciſſimo, ad oſtia Echedori fl. Primum a Caſſandro condita dicitur, & *Halia* appellata, Theſſalonicæ autem nomen a Philippo Amyntæ filio accepit, cum ille in ejus agro Theſſalos ingenti clade profligaſſet. *Plin. l. 4. c. 10. Claudian. l. 2. in Rufin. v. 279.* Muroſque ſubibat, Theſſalonice, tuos.

Theſſalonicenſes, ium, Theſſalonicæ incolæ. *Cic. de provin. Conſul. c. 2.*

Theſtiadæ, um, m. Theſtii filii Thoxeus, & Plexippus. *Ovid. 8. Met. v. 434.* Theſtiadæ clamant.

Theſtiades, dum, f. Θεστιάδες, quinquaginta Theſtii filiæ ab Hercule una nocte compreſſæ: quarum natu maxima, & minima geminos pepererunt, cæteræ ſingulæ marem. *Suid. & Pauſan.*

Theſtias, adis, patronym. fœmin. Althæa Theſtii filia, & Meleagri mater. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 6.* cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum Theſtias.

Theſtius, ii, m. filius Parthaonis ex Calydonia Nympha, al. ex Althæa, pater Thoxei, & Plexippi. *Bocc. l. 9. Gen. c. 13.* ¶ Alius hoc nomine fuit Eriebii, vel ut alii volunt, Teutheracis filius, cujus quinquaginta filias Hercules una nocte gravidas fecit. *Diodor. l. 5.*

Theſtor, oris, m. Θέστωρ, vir Trojanus, pater Calchantis.

Theſtorides, æ, m. 1. Calchas filius Theſtoris. *Ovid. 12. Metam. v. 18.* At veri providus augur Theſtorides, Vincemus, ait.

Theta, n. 1. Θῆτα, nomen literæ Græcæ, quæ apud nos valet τὸ aſpiratum. Hæc in Græcorum judiciis nota erat condemnationis, quemadmodum apud Latinos C, quod ea ſit prima litera in dictione Θάνατος, mors. Huc alluſit *Perſius ſat. 4. v. 13.* Et potis es vitio nigrum præfigere theta.

Thetis, tis, & tidis, f. filia Nerei Dei marini, uxor Pelei regis Theſſaliæ, mater Achillis. *Horat. l. 4. od. 6.* Filius quamvis Thetidis marinæ. *Plaut. Epid. 1, 1. 33.* Tum ille prognatus Theti, ſine, perdat. *Stat. 1. Achil. v. 80.* Ne pete Dardaniam fruſtra, Theti, mergere claſſem. Metonymice ponitur pro mari. *Virg. Ecl. 4. v. 32.* Tentare Thetin ratibus. ¶ Alia eſt *Thetis* (quæ rectius *Tethys ſcribitur*) Cœli & Veſtæ filia, uxor Saturni, nempe hujus avia, mater Doridis, quæ Thetim genuit. De utraque eſt locus *Catulli*, ubi etiam differentiam ſyllabarum quantitatem videre eſt, *carm. 64. de nupt. Pel. & Thet. v. 28.* Te ne Thetis tenuit pulcherrima Neptunine? Te ne ſuam Tethys conceſſit ducere neptem?

Theumeſius, vel Teumeſius, a, um, adject. a Theumeſo monte, & ponitur pro Thebano, ut Theumeſius juvenis. h. e. Polynices Thebanus, *Stat. l. 1. Theb. v. 331.* ¶ Theumeſius amnis eſt Iſmenus, qui prope eum montem fluit. *Id. 9. Theb. v. 463.*

Theumeſus, ſeu Teumeſus, m. 2. mons Bœotiæ, in Hellade, ſeu Græcia proprie dicta, apud Thebas, ubi Hercules leonem interfecit, quemadmodum & alium in Argia regione Peloponneſi, in ſylva Nemæa. ¶ Item fl. Theſſaliæ, cum Theumeſia opp.

Theutoni. V. Teutoni.

Thia, æ, Θεία, inſula in mari Cretico, una Sporadum, quam ſuo tempore emerſiſſe ſcribit *Plin. l. 2. c. 88. & l. 4. c. 12.*

Thicis, m. 3. vel Tichis, *Ter*, *Tech*, *Thesa*, *Ter*, *Tera*, fl. Hiſpaniæ Tar. in Catalonia, qui ex Pyrenæis montibus ortus, in Mer. labitur verſus Auſam, deinde in Or. tendens, Gerundam rigat, & in mare Medit. ſe exonerat. ¶ Item *le Tech*, fl. Galliæ Narb. in Com. Ruſcinonenſi. Oritur ex Pyrenæis montibus, in lim. Ceretaniæ, Ceretumque rigat, & paulo infra Helenam mari Med. miſcetur.

Thiſbe, es, f. 1. Hyantis, Ogygia, *Janus*, opp. medit. Bœotiæ, ſub Helicone M. haud procul ab ora ſinus Criſſæi, & a Theſpiis, inter Creuſam, & Theſpias. Ibi columbarum copia. *Plin. l. 4. c. 7.*

Thiſbeus, a, um, adject. ut Thiſbeæ columbæ, *Ovid. 11. Met. v. 300.*

Thlaſiæ, arum, m. ſpadones, quibus non evulſi, ſed fracti ſunt teſticuli; Θλασίαι, a Θλάω, frango. *l. 128. Dig. de verb. ſignif.* ¶ In ſingulari numero eſt Thlaſias, æ, Græce Θλασίας. ¶ Dicitur & *Thladias*, nam & Græce Θλαδίας legitur.

Thlaſpe, vel Thlaſpi, n. indeclin. Θλάσπι, herba eſt duorum generum: unum anguſtis foliis digitali longitudine, cauliculo ſemipedali, peltarum ſpecie, ſemine incluſo lenticulæ effigie, niſi quod infringitur, unde & nomen (nempe a Θλάω *frango*) flore albicanti: alterum latis foliis, radice magna. *Plin. l. 27. c. 13.*

Thlibiæ, æ. m. Θλιβίαι, ſpado, cui attriti ſunt teſtes, a Θλίβω, tero, *l. 128 ff. de verb. ſignif.*

Thoantēus, a, um, adject. a Thoante, ut Diana Thoantea apud *Valer. Flac. l. 8. v. 208.* id eſt Taurica, cui hoſtiis humanis ſacrificabant.

Thoantias, adis, f. Hypſipyle filia Thoantis, *Ovid. Heroid. ep. 6. in fin.* Hæc ego conjugio fraudata Thoantias oro.

Thoas, antis, m. Θόας, Rex Tauricæ Cherſoneſi, ad quem delata eſt Iphigenia Agamemnonis filia, & ab eodem Dianæ Tauricæ ſacris præfecta. Hunc poſtea occidit Oreſtes, a furore adjutus, cum illum quoque Thoas Dianæ aræ deſtinaſſet. *Ovid. l. 3. de Pont. eleg. 2.* Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora, Nec fuit Euxinis notior alter aquis. ¶ Thoas alter, filius Liberi Patris ex Ariadne Minois filia, pater Hypſipyles, Rex Lemni inſ. Cum cæteræ omnes Lemni mulieres viros ſuos, & parentes trucidarent, ſolus a filia ſervatus eſt, & clam navi impoſitus, in Chium inſ. pervenit. *Ovid. 7. Met.* ¶ Thoas item, filius Jaſonis ex Hypſipyle filia Thoantis Regis Lemni, frater Eunei. Profectus eſt ad bellum Trojanum, cum Adraſto Rege, *Bocc. l. 13. Gen. c. 27.*

Thoes, m. 3. Θῶες, genus luporum. *Plin. lib. 8. cap. 34.* Nam thoes (luporum id genus eſt procerius longitudine, brevitate crurum diſſimile, velox ſaltu, venatu vivens, innocuum homini) habitum, non colorem mutant, per hyemes hirti, æſtate nudi. ¶ Sunt, qui inter lupos cervarios numerent. *Gloſſ. vet. Lupus cervarius*, Θώς. Sed *Plinius* de thoe, & lupo cervario diſtinctis agit locis. Alii pantheras accenſent. Sane *Scholiaſtes Homeri* in 10. & 13. *Iliad.* Θῶες exponit μικροπανθήρας, quaſi dicas, *minutas pantheras*. *Varinus* utrumque animal jungit: Nam et Θῶς ὁ λυκοπάνθηρος. Et facit *Oppianus*, qui thoem ex coitu lupi, & pardalis naſci ait. *Heſychius*, vero Θῶς, ait, generari ex hyena, & lupo. Ac ſimiliter *Suidas in* Θὼς: Nam per ω ſcribit. Apud Poetas tamen non aliter, quam per ω, reperias.

Tholus, m. 2. Θόλος, teſtudo ædificii, opus teſtudinatum, umbilicus teſtudinis in templis, ex quo donaria ſuſpendi ſolebant. *Servius* ad illud *Virg. 9. Æn. v. 408.* Si qua tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris Dona tulit, ſi qua ipſe meis venatibus auxi, Suſpendive tholo, aut ſacra ad faſtigia fixi: Tholus, *inquit*, proprie eſt veluti ſcutum breve, quod in medio tecto eſt, in quo trabes coeunt, ad quod dona ſuſpendi conſueverant. Alii tholum ædium ſacrarum dicunt genus fabricæ Veſtæ, & Panthei. Alii tectum ſine parietibus columnis ſubnixum. Ædes autem rotundas tribus Diis dicunt fieri debere, Veſtæ, Dianæ, Herculi, vel Mercurio. Hæc *Serv.* ¶ Pro genere ædis rotundo, & curvo tecto, quod Itali *cupola* dicunt, uſurpare videtur *Ovid. 6. Faſt. v. 282. de rotundo Veſtæ Templo:* Par facies templi; nullus procurrit in illo Angulus: a pluvio vindicat imbre tholus. *Et v. 296.* Mox didici, curvo nulla ſubeſſe tholo. Apud *Varron.* quoque *l. 3. R. R. c. 5.* tholus dicitur tectum hemicyclii figura curvatum, columniſque pro parietibus ſuſtentatum. Adde *Vitruv. l. 4. c. 7.* & ibid. *Bald. in Lex.*

Thomix, icis, f. Θῶμιξ, Græco nomine, inquit *Feſtus*, appellantur reſtes ex cannabe impolita, & ſparto leviter torto. *Lucil. ibid.* Indimus ei thomices cannabinas. ¶ Pulvilli quoque, quos in collo habent, qui hujuſmodi raſſes ferunt, ne lædantur, thomices dicuntur. *Opilius Aurelius ibid.*

Thoracatus, a, um, Θωρακοφόρος, qui thorace indutus eſt. *Plin. l. 35. c. 10.* Parrhaſius pinxit navarchum thoracatum. *Id. l. 37. c. 9.* Formatamque inde effigiem Neronis thoracatam.

Thorax, acis, m. *torace*, *petto*, [illegible], Germ. *bruſt*, Gall. *poitrine*, Hiſp. *bueco*, *pecho*, Θώραξ, pectus, totum illud corporis ſpatium, quod duodecim coſtis utrinque circumſcribitur, & pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os, & ſeptum tranſverſum, declinat vero poſteriore ad ſpinam duodecim vertebris circumſcriptam. *Plin. l. 27. c. 7.* Abſynthium thoracem purgat cum iride ſumptum. ¶ Accipitur item pro quovis munimento pectus tegente, ſive illud laneum ſit, ſive ferreum, ſive ex alia materia confectum, *corazza*, *pettorale*. *Virg. 10. Æn. v. 337.* Thoraca ſimul cum pectore rupit. *Suet. de Aug. c. 82.* Hieme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubucula thorace laneo, & femoralibus, & tibialibus muniebatur.

Thos, is. V. Thoes.

Thot, nomen Jovis quinti apud Ægyptios, a quo & primum ſuum menſem appellaverunt. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 22.*

Thous, i, Θόος, nomen canis apud *Ovid. 3. Met. v. 220.* a Θέω, *curro*, [illegible], *velox*.

Thraca, æ, f. idem ac Thracia, Θρᾴκη. *Virg. 12. Æn.* Gemit ultima pulſu Thraca pedum. ¶ Adjective pro Threicia. *Valer. Flac. l. 2. v. 204.* quæ primus Arone, & Pontus, & ingens Thraca palus.

Thrace, es, f. eadem quæ Thracia, Θρᾴκη. *Horat. l. 3. od. 25.* Hebrum proſpiciens, & nive candidam Thracen.

Thraces. V. Thrax.

Thracia, æ, f. *Tracia*, *Romania*, *Rumelia*, regio ampla Europæ. Terminatur a ſept. Hæmo M. quo a Mœſis ſejungitur, a Mer. mari Ægæo, ab Occ. Strymone fl. quo ſecernitur a Macedonia, ab Or. Ponto Euxino, & Boſporo Thracio, Propontide, & Helleſponto. Dicta eſt a Thrace Martis filio. Aliqui putant dictam eſſe ab aſperitate, nempe a τραχύς, *aſper*, *durus*, *agreſtis*. Eſt enim regio, ut *Pomponius* ſcribit, nec cœlo, nec ſolo tractabilis, &, niſi quæ mari propior eſt, infœcunda, frigidaque. Habet item feros homines, aſpero cultu. Olim dividebatur in duas partes, in Thraciam cis Rhodopen, & in Thraciam trans Rhodopen. Poſtea diviſa fuit in quatuor provincias, Thraciam proprie dictam ab Occ. Hæmimontum ad Bor. Rhodopen ad Mer. & Europam ad Or. verſus Conſtantinopolim. Olim etiam diviſa fuit in quinquaginta ſtrategias, ut auctor eſt *Plinius*. V. *Cluver. l. 4. c. 13.* ¶ Fluvii celebres ſunt, Neſtus, ſeu Neſſus, Hebrus, Athyras, Bathynias. *Cluver. ib. c. 14.* ¶ In montibus Hæmus, Rhodope, & Orbelus principatum tenent. *Id. ibid.* ¶ In ea Mars ubique colebatur, ſicut & apud Getas, unde *Odryſius* dictus eſt.

Thracius, a, um, quod eſt ex Thracia. *Virg. 5. Æn. v. 565.* Quem Thracius albis Portat equus bicolor maculis. *Plin. l. 4. c. 12.* Thracius Boſphorus.

Thraſcias, æ, m. Θρασκίας, & Θρακίας, *maeſtro Tramontana*, ventus flans inter ſeptentrionem, & occaſum ſolſtitialem. *Plin. l. 2. c. 47.* Caret autem latino nomine, ut notat *Senec. l. 5. quæſt. nat. c. 16.*

Thraſimenus. V. Traſimenus.

Thraſo, onis, Θράσων, nomen glorioſi militis apud *Terent. in Eun.* a Θράσος, *inſolentia*, *jactantia*, *audacia*.

Thraſonianus, a, um, ad Thraſonem pertinens. *Sidon. l. 1. epiſt. 9. ad fin.* Volo paginam glorioſam, ideſt quaſi Thraſoniano fine concludere.

Thrax, acis, m. *Trace*, qui eſt ex Thracia, Thraciæ incola. *Virg. 3. Æn.* Terra procul vaſtis colitur Mavortia campis, Thraces arant. *Claudian. de VI. Conſul. Honor. v. 583.* Thrax erat, hic Thracum domitor &c. ¶ Thraces, vel ut in pleriſque codicibus legitur, Threces, erant genus quoddam gladiatorum, qui parmæ armati (quæ Thracum propria fuit) & brevi gladio, ſeu ſica pugnabant, & plerumque cum Myrmillonibus committebantur. *Paul. apud Feſt.* Threces gladiatores a ſimilitudine parmularum Threciarum. *Auſon. in Monoſyll.* Quis Myrmilloni componitur æquimanus? Thrax. Alii leg. *Threx*. *Horat. l. 2. ſat. 6.* Thrax eſt Gallina Syro par. Hic quoque alii leg. *Threx*. eſt autem *Gallina* nomen gladiatoris proprium.

Threce, es, f. eadem quæ Thrace, ſeu Thracia. *Ov. 2. de ar. am. v. 588.* Mars Threcen occupat, illa Paphon.

Threcidĭcus, a, um, adject. idem quod Thracius, ut Threcidicus gladius, apud *Auſon. de Cammodo Caſ.* ¶ Threcidica etiam dicuntur arma, quibus utuntur gladiatores ii, qui Thraces, ſeu Threces vocantur. *Cic. Phil. 7. c. 6.* Cum ornaſſet Threcidicis comitem & familiarem ſuum.

Threcius, &

Threicius, a, um, adject. idem qui Thracius. *Horat. l. 1. od. 24.* Threicio Orpheo. *Ovid. 1. Amor. eleg. 14.* Threcia Baccho.

Threiſſa, & Threſſa, æ, adject. quæ eſt ex Thracia. *Virg. Æn. l. 1. v. 320.* qualis equos Threiſſa fatigat Harpalice. *Horat. l. 3. od. 9.* Me nunc Threſſa Chloe regit.

Threx, cis, m. idem quod Thrax. De Threcibus gladiatoribus V. in *Thrax*.

Thrips, ipis, m. Θρίψ, vermiculus, ſeu tinea culici admodum ſimilis, quæ arbores erodit. *Plin. l. 16. c. 41.*

Thronus, i, m. *trono*, Θρόνος, ſedes, ſolium, quaſi Θρᾶνος, h. e. ſedes. *In quodam exempl.* apud *Suetan. in Aug. c. 70.* Fugit & auratos Jupiter ipſe thronos. *In Pervigil. Ven. v. 7.* Cras Dione jura dicet, fulta ſublimis throno. *Prudent. in præfat. Hamartig. v. 10.* Vos ſummo perſultat throno.

Thucydĭdes, is, m. Θουκυδίδης, hiſtoricus Athenienſis, filius Olori, ſive Holori, ſummo loco natus, ſiquidem a Miltiade, & Cimone ducibus

ortum

Digitized by Google

ortum trahebat, qui genus ſuum ad Æacum Jovis filium referebant; nobilior ſuit ingenii laude. Scripſit enim hiſtoriam belli Athenienſium cum Peloponnenſibus tanta ſtyli excellentia, tantis ſententiarum luminibus, ut teſte *Cic. in Orat. c. 9.* poſt Herodotum omnes dicendi artificio et eo genere facile vicerit. Ejus tamen ſtylus ad eloquentiam aptus non eſt, ut idem *Cic.* docet *in Orat. c. 9.* & alibi. Nihilominus Demoſthenes, teſte *Dionyſio Halicarnaſſeo*, adeo probavit, ut ejus libros octies ſua manu deſcripſerit, totoſque fere edidicerit.

Thucydidius, a, um, qui Thucydidem imitatur. *Cic. in Orat. c. 9.* Ecce autem aliqui ſe Thucydidios profitentur, novum quoddam imperitorum & inauditum genus.

Thule, es, f. t. vel Thyle, Danis *Iſlande*, Gal. *Iſlande*, Hiſp. & Ital. *Iſlanda*, inſ. perampla maris Septentrionalis, omnium Borealiſſima, extenſa majore parte ab Or. in Occ. Hæc extrema fuit earum, quæ in Septentrionali Oceano Romanis fuerant cognitæ. Ortelius exiſtimat, Thulen eſſe *Telemarck*, tractum Norvegiæ, cui convenit latitudo Thules, teſte Ptolemæo, Cambdenus autem opinatur, Thulen eſſe Schetlandiam inſ. Oceani Deucaledonii, quæ etiamnum a nautis *Thylenſel* vocatur. Sed prior interpretatio de Iſlandia magis probatur. Thule tantam piſcium copiam habet, ut illis exſiccatis lignorum loco ad ignem nutriendum utantur, præſertim oſſibus. Adeo ſunt ingentes. *Virg. 1. Georg.* Numina ſola colant, tibi ſerviat ultima Thule.

Thunnus, V. Thynnus.

Thurarius, ii, qui thura tractat, ut vendit. *Firmic. l. 8. c. 25.* Viceſima ſeptima pars Libræ ſi in horoſcopo fuerit inventa, thurarios faciet, vel pigmentarios, ſeu pharmacopolas. Adde *Tert. de Idolol. c. 11.*

Thureus, a, um. λιβανωτός, quod eſt thuris. *Virg. 2. Georg.* Sola India nigrum Fert hebenum, ſolis eſt thurea virga Sabæis. *Id. 6. Æn. v. 225.* Congeſta cremantur Thurea dona. *Col. l. 3.* Jam thuream plantam mature ampliatam, floreoteſque hortos myrrha, & croco. ¶ Scribitur & *tureus* abjecta aſpiratione.

Thuria, æ, f. & Thurium, ii, n. oppidum Meſſeniæ, nunc *Calamata*, urbs Calabriæ, quæ & Sybaris dicta.

Thuribulum, i, n. *profumiera, turibile*, θυμιατήριον, vas, in quo thus adoletur. *Cic. 6. Ver. c. 21.* Nem etiam de L. Papyrio viro primario, locuplete, honeſtoque Equite Romano thuribulum eripuiſti? *Liv. l. 29. c. 14.* Ex per manus ſuccedentes, deinde aliæ aliis, omni effuſa civitate obviam, thuribulis ante januas poſitis, qua perferebatur, atque accenſo thure precantibus. ¶ Eſt etiam Thuribulum ſignum cæleſte. V. *Ara*.

Thuricremus, a, um, quod thus cremat, vel in quo thus crematur. *Virg. 4. Æn. v. 453.* Thuricremis cum dona imponeret aris. *Ovid. 2. epiſt. v. 18.* Sæpe Deos ſupplex, ut tu ſcelerate valeres, Sum prece thuricremis devenerata focis.

Thurifer, ra, rum, λιβανοφόρος, quod thus fert, ſeu producit. *Ovid. 3. Faſt.* Et domitas gentes thurifera Inda tuas. *Plin. l. 15. c. 14.* Ut illo modo, cum deviciſſet thuriferas gentes, ſupplicaret.

Thurificator, oris, m. qui thus adolet Diis. Legitur non ſemel apud *Auguſt. l. 2. cont. litter. Petil. c. 103.*

Thurilegus, a, um, qui thus colligit. *Ovid. 4. Faſt. v. 569.* Nam modo thurilegos Arabas, modo deſpicit Indos.

Thuringia, æ, f. inc. *Thuringen*, Ital. *Turingia*, Gall. *Thuringe*, prov. Germaniæ, in Saxonia ſuperiore, Landgraviatus titulo inſignita. Terminatur ab Or. Miſnia, ab Occ. Haſſia, a Sept. Principatu Anhaltino, & Ducatu Brunſvicenſi, a Mer. Franconia, & Principatu Henneberhenſi. Alias amplior fuit. Olim Reges habuit proprios, tempore primæ ſtirpis Regum Franciæ. Nunc ſubeſt partim Duci Electori Saxoniæ, & partim Ducibus VVeimarienſibus, & Comitibus Mensfeldiæ. Totius provinciæ caput eſt Erfurdia, *Erfurd*, quæ ſubeſt Electori Moguntino.

Thurinus, a, um, V. in Thurium.

Thurium, ii, n. & Thurii, orum, m. oppidum magnæ Græciæ, a Philoctete conditum, non longe a loco, ubi Sybaris antea fuerat. ¶ Ejus populi Thurii. ¶ Sinus Thurinus, qui Tarentini pars eſt. De quo *Ovid. 15. Met. v. 52.* Thurinoſque ſinus, &c.

Thus, uris, ſeu tus, ut alii ſcribunt. *incenſo*, λίβανος, lacryma exiguæ arboris in Arabia, cujus uſus eſt in ſacrificiis, a θύω, quod idem eſt ut θυμιάω, *ſuffitus*. Nec obſtat, quod in antiquis codicibus tus legatur abſque aſpiratione, ut *Pierius* quoque agnoſcit ad 2. *Georg.* Nam ſoliti fuere Latini voces a Græcis acceptas, aut deductas ita conformare, atque immutare, ut origine quoque Latinæ viderentur. Ita ſcripſere *ſilva*, non *ſylva*, licet ſit ab ὕλη, *lacrima*, non *lacryma*; etſi ſit a δάκρυον; *ſcena*, non *ſcæna*, etſi ſit a σκηνή, idemque in ſexcentis aliis factum. *Serv. ad 1. Geor.* dici ſcripſit a *tundendo*, ut ſic dicatur quaſi *tuſum*, nempe a glebis toſis, ſive tunſis. *Virg. 1. Georg. v. 57.* India mittit ebur, molles ſua thura Sabæi. *Perſ. ſat. 5.* Sed nullo thure litabis. ¶ Thus maſculum, genus thuris, ita dictum, ut putatur, quod teſtium ſpeciem habeat. *Plin. l. 12. c. 14.* Quod ex ea rotunditate guttæ pependit, maſculum vocamus, cum alias non fere mas vocetur, ubi non ſit femina. Religioni tributum, ne ſexus alter uſurparetur. Maſculum aliqui putant a ſpecie teſtium dictum. ¶ Thus terræ, genus herbæ. *Plin. l. 24. c. 6.* Chamæpitys, Latine abiga vocatur propter abortus, ab aliis thus terræ, cubitalibus ramis, flore pinus, & odore.

Thuſcania, æ, f. olim Salumbrona, poſtea Tyrrhenia, Thuſcia, ſeu Tuſcia, & Thuſcana, ſeu Tuſcana, *Toſcanella*, urbs Hetruriæ, prope Tarquinios, ad Martham fl. inter Caſtrum ad Occ. & Viterbium ad Or. ac inter Montem Phyſconem ad Bor. & Cornuetum ad Auſtr. Condita dicuntur ab Aſcanio Æneæ filio.

Tuſcanicus, a, um, adject. idem quod Tuſcanus, ut Thuſcanica opera. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Thuſcanicæ ſtatuæ, *Quinct. l. 12. c. 10.* Thuſcanicæ columnæ, *Plin. l. 36. c. 23.* V. Thuſcanus.

Thuſcanienſes, m. 3. populi Hetruriæ, quorum urbs Thuſcania. *Plin. l. 3. c. 5.*

Thuſcanus, a, um, & Tuſcanus ſine aſpiratione, adject. ad Thuſcos pertinens. Thuſcanæ diſpoſitiones dicuntur a *Vitruv. l. 4. c. 6. in fine*, ædificia, & quælibet opera architectonica, quæ ratione a Thuſcis inventa, & uſurpata efficiuntur; quæ quidem ratio erat omnium ſimpliciſſima, præſertim in columnis, quæ conſtabant ſolida baſi, ſcapo ſimplici, capitulo item, & coronide, ſine ullis ornamentis, ſine ſcamillis in ſtylobata, ſine volutis in epiſtylio, &c. quemadmodum *Philander* exhibitis figuris docet ad c. 2. l. 3. *ejuſd. Vitruv.* De Thuſcanicis vero ædibus loquitur ipſe *Vitruv. l. 4. c. 7.*

Thuſce, adverb. Thuſcorum more. *Var. apud Gel. l. 2. c. 25.* Cum dicamus ab Oſco, Thuſco, Græco, Oſce, Thuſce, Græce.

Thuſci, m. 2. Tuſci, Hetruſci, Etruſci, Tyrrheni, *Toſcani*, pop. antiquiſſimi Italiæ, quorum regio Thuſcia, ſive Tuſcia, ſive Hetruria, ſive Etruria, ſive Tyrrhenia. Ita dicti ſunt ob peritiam ſacrorum miniſteriorum, & divini cultus, qua in re cæteris ſunt excellentiores. Olim enim Romani rem ipſam nomine accuratius exprimentes *Thyoſcoos*, ut Græci, vocabant. *Dionyſ. Halicarn. Rom. Ant. l. 1.* Θυοσκόους autem notat aruſpicem, qui intelligit ea, quæ per ignita ſacrificia ſignificantur, a θύος, *ſacrificium*, & κοέω Jonice pro νοέω, *intelligo*, vel a θύον, & καίω, id eſt, *uro*, quod ſacra adolet. Alii Tuſcos dictos ajunt a Tuſco Rege Herculis filio. *Feſtus.*

Thuſculum, li, n. diminutivum, parvum, ſeu potius paucum thus. *Plaut. Aulul. 2. 8. 15.* Nunc thuſculum emi, & hasce coronas floreas. hæc imponentur in foco noſtro Lari.

Thuſcus, ſeu Tuſcus, a, um, *Toſco*, *Toſcano*, τυρρηνός, quod ad Thuſciam ſpectat. *Virg. 10. Æn.* Quæ manus interea Thuſcis comitetur ab oris. *Cic. 3. de Orat.* Mare Thuſcum. *Juvenal. ſat. 11. v. 109.* Catinum Thuſcum. *h. e.* fictile. Multa enim fictilia in Thuſcia fiebant. Hinc *Thuſcum fictile*, apud *Perſ. ſat. 2. v. 60.* ¶ *Thuſco more dotem quærere*, eſt victitare artibus meretriciis. nam Thuſci filias ſuas exponere ſolebant, ut corpore quæſtum facerent, teſte *Herodoto*. Legitur hoc proverbium apud *Plaut. Ciſt. 2. 3. 20.* ¶ Thuſcus vicus, unus ex vicis urbis Romæ, ita dictus a Thuſcis illis, qui duce Lucumone, ſive Lucretino ſuppetias Romulo adverſus T. Tatium, & Sabinos bellum gerenti tulerint, & Romæ domicilium figentes ibi habitaverint. Ex *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c. 3.* Sed *Varro l. 4. de L. L.* hunc ducem Cælem Vibennum appellat. Scribit enim, Cælium montem a Cæle Vibenno Thuſco dictum, qui Romulo auxilio fuit contra Sabinum Regem, eos, qui cum eo venerunt, Romæ remanſiſſe, & poſt ejus obitum, quod nimis munita loca tenere dicerentur, deductos eſſe in planum, & ab iis eſſe dictum vicum Thuſcum. Aliqui dicunt cognominatum fuiſſe a quibuſdam Thuſcis ex exercitu Porſenæ Regis Hetruriæ, qui Romæ Rege ab obſidione diſcedente remanſerint, ex quibus poſtea Cæles, & Vibenna Vejentes ejecti urbe ſint, quod novis rebus ſtudentes, Tarquinium reducere tentaverint. *Feſt.*

Thuſſagetæ. V. Thyſſagetæ.

Thya, æ, f. arbor odorata, radicem habens admodum criſpam, multis operibus utilem, in Cyrenaica interiora naſcens, & circa Ammonis delubrum. *Plin. l. 13. c. 16.*

Thyamis, is, f. fluvius Theſprotiæ in Epiro, hodie *Calama*. *Cic. Att. l. 7. ep. 2.*

Thyas, adis, f. Ita dictæ ſunt Bacchi ſacrificulæ, quæ & Bacchæ, & Mænades, & Baſſarides. Rationem hujus nominis quidam referunt ad Thyam quandam Cephiſi filiam, quæ prima omnium Dionyſio initiata, Orgia ejus celebravit, Bacchicoque furore correptis nomen reliquit, ut ab ea Thyades dicerentur. Alii hanc non Cephiſi, ſed Caſtalis cujuſdam indigenæ filiam fuiſſe volunt. *Virg. 4. Æn. v. 302.* qualis commotis excita ſacris Thyas, ubi audito ſtimulant trieterica Baccho. *Horat. l. 2. od. 19.* Peraſtraces Thyadas.

Thyaſus, i, m. *ballo*, θίασος, ſaltatio, ſive chorea, quæ Baccho exhibebatur, a θιάζω, *Orgia celebro*. *Virg. 5. Ecl.* Inſtituit Daphnis Thyaſos inducere Baccho.

Thyatira, f. 1. *Tyre*, *Tiro*, urbs Lydiæ, ad Hillum amnem, prope Hermum flu. ¶ Thyatira quoque, inſula parva maris Jonii, apud Echinades, imo una Echinadum, teſte *Plin. l. 4. cap. 12.* Pop. Thyatireni. *Id. l. 5. c. 30.*

Thyella, f. 1. Hyella, *Apello*, opp. Bruttiorum, ab Oenotriis habitatum, in Calabriæ cit. apud Amantiam urb. Sed Barrio eſt *Thyeto*, ſeu *Gineto*, opp. ejuſdem tractus.

Thyene, es, f. Θυώνη, una ex Hyadibus, quæ & Tyche dicitur. *Ovid. 6. Faſt. v. 710.* Tertia nox veniet, qua tu, Dodoni Thyene, Stabis Agenorei fronte videnda bovis.

Thyeſtes, is, vel Thyeſtes, æ, m. Θυέστης, filius Pelopis, & Hippodamiæ, nepos Tantali, frater Atrei, qui, cum fratri, cui peſſime cupiebat, aliter nocere non poſſet, uxorem ejus per adulterium polluit. Propter hujuſmodi flagitium Atreus eum in exilium ejecit, deinde revocavit ab exilio, ejuſque filios illi epulandos appoſuit. Tunc Sol retro fugiſſe fertur, ne ſcelera illa cernens pollueretur. *Boccac. l. 12. Gen. c. 5. & 7.* V. Atreus: Thyeſtes Apollinem conſuluit, quanam ratione fratrem ulciſci poſſet: qui reſpondit, ex illo, & cum filia Pelopia exorti paſſe eorum ſcelerum ultorem. Igitur ſe ſe cum filia commiſcuit, ex eaque Ægiſthum procreavit, qui Atreum primo interfecit, deinde cum Clitæmneſtra adulterium patravit, tandem Agamemnonem ſuſtulit. *Perſ. ſat. 5.* aut ſi quibus olla Thyeſtæ Fervebit. *Cic. 3. Tuſc. c. 12.* Tu te, Thyeſta, damnabis, &c. *Mart. l. 5. ep. 54.* quid ſcribis, amice, Thyeſten? h. e. tragœdiam de Thyeſta.

Thyeſtæus, a, um, Θυεστεῖος, quod ad Thyeſten ſpectat. *Ovid. 15. Met. v. 462.* Neve Thyeſteis cumulemus viſcera menſis. *Cic. in Piſon. c. 19.* Thyeſtea exſecratio.

Thyeſtiades, adis, m. Ægyſthus Thyeſtis filius. *Ovid. 2. de ar. aman. v. 407.* Inde Thyeſtiaden thalamoque, animoque recepit.

Thyle, V. Thule.

Thymbra, æ, f. herba eadem quæ cunila, & ſatureia, teſte *Plin. l. 19. c. 8. ad fin.* quamquam *Col. l. 10. v. 233.* ſatureiam ſapore tantum thymbræ ſimilem ſcribit. *Stat. l. 1. ſilv. 2. v. 21.* Olenti ſpargere thymbra. ¶ Hoc nomine appellatus eſt etiam campus Troadis, per quem Thymbrius fluvius in Scamandrum influit, nempe a copia hujus herbæ ibi feliciſſime provenientis.

Thymbræus, a, um, Θυμβραῖος, quod eſt ex Thymbra, vel ad Thymbram ſpectat, ut Apollo Thymbræus, ita dictus a Thymbra campo, ſylva, oppido Troadis, ubi colebatur, & ubi templum habuit, quod *Strabo* in ea parte fuiſſe tradit, qua Thymbrius fluv. in Scamandrum influit. Hoc in templo ferunt Achillem a Paride fuiſſe interemptum. Inde factus locus fabulæ, ut Achilles Apollinis ſagittis diceretur eſſe interfectus. *Virg. 3. Æn. v. 85.* Da propriam Thymbræe domum.

Thymbre, es, f. 1. Thymbrium, opp. Troadis conditum a Dardano apud Trojam, ſive Ilium urb. *Plin. l. 5. c. 30.*

Thymele, es, f. 1. θυμέλη, Græce ſignat aram, a θύειν, ſacrificare, ut *Suidas* ſcribit. Ita etiam vocatur locus editior in orcheſtra, id eſt pulpitum illud, in quo muſicis inſtrumentis inſerviebatur ſcenæ. V. Theatrum. Quidam putarunt hoc ſenſu uſurpari hanc vocem apud *Martial. l. 1. epigr. 5.* Quo thymelen ſpectas, deriſoremque Latinum, Illa fronte, precor, carmina noſtra legas. id eſt ludos ſcenicos. Sed aptius hic accipias pro nomine proprio mulieris ſaltatricis, quam ita appellat etiam *Juven. ſat. 1. v. 36. & ſat. 8. v. 197.* ¶ Pro ſaltatione videtur hanc vocem poſuiſſe *Sidon. in carm. 2. epiſt. 13. l. 9.* ubi ait: Bimari remittat urbe Thymelem, Pelenque doctas Cithariſtrias Corinthus. Quod ſi quis hic quoque *Thymelem*, *Pelenque* nomina propria eſſe dicat, non valde repugnaverim.

Thymelicus, a, um, adject. θυμελικός. Thymelici dicebantur citharœdi, & tibicines, qui in thymela canebant, *ſonatori di Teatro*. *Id. l. 13. c. 47.* Thymelici erant muſici ſcenici, qui in organis, & lyris, & citharis præcinebant. Et dicti thymelici, quod olim in orcheſtra ſtantes cantabant ſuper pulpitum quod thymela vocabatur. ¶ Diverſi erant a ſcenicis. *Scenici* enim dicebantur hiſtriones, qui in ſcena fabulam agebant, *thymelici* vero, qui perſonam ex fabula non habentes, ante

ſcenam

Digitized by Google

ſcenam in orcheſtra muſicis inſtrumentis ſcenæ ſubſerviebant. *Vitruv. l. 5. c. 8.* Itaque ex eo ſcenici, & thymelici Græca ſeparatim nominantur. *Ulpian. l. Athletas, ff. de his, qui not. infam.* Neque thymelici, qui certaminibus ſacris deſerviunt, ignominioſi habentur. ¶ Ponitur interdum Thymelicus generatim pro ſcenico. *Apul. in Apol.* Thymelicum choragium, *apparato da ſcena*.

Thymiāma, atis, n. θυμίαμα, genus ſuffimenti odorati ex variis aromatibus compoſitum, ut ex ſtacte, galbano, & ex majori parte thure, quod incenditur ad ſuffitus, a θυμιάω, odores incendo. *Celſ. lib. 5. cap. 18. n. 31.*

Thymiānæ oem, apud *Plaut. Bacch. 5. 2. 15.* videntur dictæ eſſe a thymo. hoc eſt thymum amantes. Sed alii aliter leg. ex variis MSS. & conjecturis.

Thymĭnus, a, um, θύμινος, quod ex thymo factum eſt. *Col. lib. 6. cap. 33.* Cum melle Attico, vel, ſi id non eſt, utique thymino celeriter lavatur.

Thymion, ii, n. θύμιον, ulcus quoddam ſcabrum, & aliquando ſanguinem manans, quod ſupra corpus quaſi verrucula eminet, modicum tamen, quia raro fabæ magnitudinem excedit: ita autem appellatur, quia ſummum colorem floris thymi repræſentat. Hinc *Celſ. l. 5. c. 28. n. 13.* Adde *Plin. l. 30. c. 10.*

Thymites, æ, m. θυμίτης, vinum ex thymo confectum. *Col. l. 12. c. 35.* Vinum abſynthiten, & hyſſopiten, & abrotoniten, & thymiten, & marathriten, &c.

Thymōſus, a, um, θυμώδης, quod thymo abundat, vel ex thymo eſt. *Plin. l. 11. c. 15.* Thymoſum mel non coit.

Thymum, i, n. frequentius, quam thymus, i, m. *timo*, German. *bienenkraut*, Gall. *thym*, Hiſpan. *tomillo*, θύμον, θύμος, frutex humilis odoratus, apibus gratiſſimus, a θύω, *ſuffio*, quia odorem exhalat. *Virg. 5. Ecl.* Dumque thymo paſcentur apes, dum rore cicadæ. *Horat. l. 4. od. 2.* apis Matinæ More modoque Grata carpentis thyma. *Æmil. Macer.* Si deſit thymus, pro thymo ponere thymbram Præcipiunt Medici. ¶ Duplex eſt, album, & nigrum. *Plin. l. 21. c. 21.* Thymum colligi oportet in flore, & in umbra ſiccari. Duo autem ſunt genera ejus, candidum, radice lignoſa, in collibus naſcens, quod & præfertur: alterum nigrius, floriſque nigri, &c. ¶ Thymus quoque dicitur parva verruca in corpore, quæ & *Thymion* dicitur, quod V. ſupra. *Plin. l. 23. c. 7.* Crudæ groſſi verrucas, & thymos tollunt.

Thymus, V. vocem præced.

Thyni, m. a. pop. Thraciæ, ex adverſo Bithyniæ. *Plin. l. 5. c. ult.*

Thyniăcus, a, um, adject. ad Thyniam Thraciæ promontorium pertinens, ut Thyniacus ſinus. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 9. v. 35.*

Thynias, æ, m. *Capo Tenia*, promontorium Thraciæ in ora maris Euxini. *Plin. l. 4. c. 11.*

Thynias, adis, f. *Sagora*, oppid. Thraciæ, in ora maris Euxini, ad Thyniam prom. apud Apolloniam. Gent. Thyniacus, a, um, ut Thyniacus ſinus, *Golfo di Sagora*.

Thynnarius, a, um, adject. ad thynnum pertinens, ut thynnaria piſcatio, *leg. 13. ff. commun. præd.*

Thynnus, ſive thunnus, i, m. *tonno*, תנין, Ger. *thunnus*, Gal. *thon*, Hiſp. *atun*, θύννος, θῦνος, θύννις, genus piſcis marini, forte ab Hebræo תנין, quod ingentem piſcem notat. Capitur copioſiſſime menſe Majo, in freto Gaditano. Nam id temporis ex Oceano Atlantico in mare Mediterraneum irrumpit, non parvo Gaditanorum quæſtu, qui infinitam eorum multitudinem retibus extrahunt, cæteriſque inferunt, ſaliuntque, membratimque diſſectos, & in cadis aſſervatos celebri mercimonio per omnem Europam diffundunt. *Ovid. in Halieut. fragmen.* Et pavidi magno fugientes æquore thunni. *Horat. l. 2. ſat. 5.* Plures adnabunt thynni. ¶ In fœminino gen. *Plin. l. 9. c. 13.* Thynnus fœta.

Thynus, i, Θῦνος, oppidum Ciliciæ. *Plin. l. 5. c. 27.* Hinc

Thynus, a, um, adject. idem quod Cilicius. *Horat. l. 3. od. 7.* Thyna merce beatus.

Thyōne, es, uxor Niſi, & mater Bacchi. Θυώνη. *Cic. lib. 3. de nat. Deor. cap. 23.*

Thyōneus, m. 3. per tres ſyllabas, Θυωνεύς, cognomen Bacchi, a Θυώνη, *Thyone*, quæ eadem ac Semele Bacchi mater. *Suidas*. Quidam a θύω, *ſacrifico*, deductum putant, quod illi adhuc inter homines verſanti ſacrificaretur. *Ovid. 4. Metam.* Additus his Nyſeus, indetonſuſque Thyoneus. *Horat. l. 1. od. 17.* Semeleius Thyoneus.

Thyoniānus, i, m. ad Thyoneum pertinens. *Catul. carm. 27.* hinc abite lymphæ Vini pernicies, & ad ſeveros Migrate: hic merus eſt Thyonianus. h. e. hoc vinum omnino merum eſt, & quod Baccham deceat.

Thyræi, m. a. pop. Salentinorum, inter Tarentum, & Brunduſium, quorum opp. *Turi*, in fin. Apuliæ Peucetiæ.

Thyre, es, & plur. τὰ Θυρέα, opp. Meſſeniorum. Cum de Thyreate agro bellum eſſet inter Argivos, & Lacedæmonios, et pugna 300. militum utrinque commiſſa eſt, quibus omnibus interfectis, Othryades Spartanus, qui ſolus evaſerat, ſe interemit, & aliis ſe committere dedit. *Stat. lib. 4. Theb. v. 48.* Et Lacedæmonium Thyre lectura cruorem.

Thyrea, f. 1. inſ. Peloponneſi, apud Hermionem. Gent. Thyreaticus, a, um, ut Sinus Thyreaticus, qui & Hermionicus. ¶ Thyrea item, Thyrea, Thyræum, *Burdugna*, opp. medit. Peloponneſi, in conf. Argivorum, & Spartanorum eadem quæ Thyre.

Thyreătis, idis, adject. fœmin. ad Thyre oppidum pertinens. *Ovid. 2. Faſt. v. 664. de Deo Termino.* Si tu ſignaſſes quondam Thyreatida terram, corpora non leto miſſa trecenta forent. V. Thyer.

Thyrōma, atis, n. *porta*, θύρωμα, oſtium, janua. *Vitruv. l. 4. c. 6.*

Thyrſagĕtæ. (Thyſſagetæ. *Plin. l. 4. c. 12. & l. 6. c. 7.*) pop. Sarmatiæ, apud Mæoticam pal. finitimi Gelonis, Turcis, Budinis, Baſternis, qui ſylvas incolunt, victumque ſibi venatu comparant. *Valer. Flac. 6. Argon.* Non ego ſanguineis geſtantem tympana bellis Thyrſageten, cinctumque vagis poſt terga ſilebo Pellibus.

Thyrſicŭlus, li, m. parvus thyrſus. *Apul. de herb. cap. 68.* Thyrſiculi purpurei.

Thyrſĭger, ra, rum, qui thyrſum gerit. Speciatim Bacchi cognomen eſt, quia thyrſum geſtare ſolitus fuit. *Sen. in Med. v. 110.* Candida Thyrſigeri proles generoſa Lyæi.

Thyrſus, i, m. *tirſo*, θύρσος, Græce ſignificat quicquid ſic conſurgit, ut in gracilitatem attenuetur, ut arbores coniferæ, pini piceæ, &c. *Heſych.* Κῶνοι, οἱ θύρσοι, καὶ οἱ στρόβιλοι, καὶ οἱ στρόμβοι. ¶ Speciatim thyrſus dicitur de caule, ideſt de eo in herbis, quod virgulæ in modum, vel tali rectitudinem conſurgit. *Serv. in 12. Æn.* Caulem autem medium fruticis, qui vulgo thyrſus dicitur. *Plin. l. 19. c. 8.* Invenitur omnium thyrſus, vel folia lactucarum prorogare urceis conditus, ac recentes in patinis coquere. ¶ Eſt præterea thyrſus haſta aculeata, hederis obtecta, quam Bacchus geſtare ſolitus fuit, & Bacchæ in Orgiis quatiebant. Sane *Macrobius* ait, Liberum Patrem tenere thyrſum, quod eſt latens telum, cujus mucro hedera lambente protegitur. Et *Diodorus* ſcribit, Dionyſium in exercitu habuiſſe mulieres thyrſis armatas. *Horat. l. 2. od. 19.* Liber gravi metuende thyrſo. ¶ Metonymice ſumitur pro furore, ardore, ſtimulo, inſtinctu. *Lucret. lib. 1. v. 921.* Percuſſit thyrſo laudis ſpes magna meum cor. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 1.* Sic ubi mota calent ſacro mea pectora thyrſo.

Thyrſus, m. a. Therſac, *Tirſo*, *Torſo*, fl. Sardiniæ, præcipuus totius inſulæ, qui oritur in parte Boreali, deinde per mediam inſ. fluens, in mare Sardoum ſe exonerat.

Thyſſagĕtæ, V. Thyrſagetæ.

T ANTE I.

Tiāra, æ, f. & tiaras, æ, m. *tiara*, *mitra*, מצנפת, Ger. *vvolberzierde oder biſchoffs hut*, Gal. *tiare*, Hiſp. *tiara*, ἡ τιάρα, ὁ τιάρας, capitis ornamentum apud Perſas. Verum Reges eorum recta ſoli tiara utebantur, cum acumine, cæteri ſine apice, teſte *Heſych.* & *Senec. l. 3. de benef. c. 31.* ¶ Etiam apud Phrygas tiaræ uſus erat, ſed non Sacerdotum tantum adhibebant, teſte *Serv. in 7. Æn.* Et regae, teſte *Juven. ſat. 10. v. 267.* ubi eam Priamo tribuit. De ejus forma ita ſcribit *Hieron. ad Fabiolam*: Quartum eſt genus veſtimenti rotundum pileolum, quaſi ſphæra media ſit diviſa, & pars altera ponatur in capite. Hoc Græci, & noſtri τιάραν, nonnulli galerum vocant: Non habet acumen in ſummo, nec totum uſque ad comas tegit, ſed tertiam partem a fronte inopertam relinquit, atque ita in occipitio vitta conſtrictum eſt, ut non facile labatur ex capite. *Virg. 7. Æn. v. 247.* Sceptrumque, ſacerque tiaras. *Juv. ſat. 6. v. 515.* Et Phrygia veſtitur bucca tiara.

Tiarantus, m. a. *Sereth*, fl. Scythiæ Europææ, qui per Daciæ fines, ſeu per Moldaviam, ubi opp. cogn. alluit, in Iſtrum influit.

Tiarātus, a, um, adject. tiara ornatus. *Sidon. l. 8. ep. 5.* Inter ſatrapas regum tiaratorum.

Tiāre, es, f. Τιάρη, oppidum Teuthraniæ, quæ eſt regio Aſiæ ſupra Æolidem, & partem Troadis. *Plin. l. 5. c. 30.*

Tibarēni, m. a. Τιβαρηνοί, pop. Cappadociæ, apud Chalybes, intra montes, inter Chalybes ad Or. & eos, qui Cotyorum incolunt, ad Occ. in Armeniæ majoris confinio. Felicitatem in luſu, & riſu collocabant. Tenaciſſimi erant juſtitiæ, ut qui, niſi ante denuntiata die, hoſtem non adorirentur. De his memoriæ prodidit *Nymphodorus*, mulierem parta ſoluta virum in lecto decumbere, & tanquam partus auctorem ab uxore puerpera curari. Hi etiam, teſte *Hieronymo*, quos dilexerant, ſenes ſuſpendebant in patibulis. De Tibarenis ſcripſere etiam *Mela l. 1. c. 21.* & *Plin. l. 6. c. 4.*

Tibe pro *tibi* dixere Veteres, legiturque in quibuſdam Edition. apud *Var. l. 3. R. R. c. 16.*

Tiberiăcum, n. *Bagnacavallo*, caſtr. Italiæ, in ditione Pontificia, & in Ducatu Ferrarienſi, ſed in Romandiola fere inſertum, ad Senum flu.

Tiberiadis lacus, mare Tiberiadis, ſtagnum Tiberiadis, mare Galilææ, Geneſara, *Lago di Geneſareth*, lacus Terræ Sanctæ, ſeu Paleſtinæ, in confinio Galilææ, per quem Jordanis labitur a Septent. in Mer. per 15. M. P. Extenditur inter Tribus Zabulon, & Iſachar ad Occ. & dimidiam Tribum Manaſſes ad Or. Dictus eſt lacus Tiberiadis ab urbe Tiberiade, quæ ab Herode Tetrarcha ampliata, in honorem Tiberii Cæſaris ſic appellata eſt, mare Galilææ a Galilæa regione vicina. V. *Plin. l. 5. c. 15.*

Tiberiānus, a, um, adject. ad Tiberium pertinens, ut Tiberianus principatus, & Tiberiana tempora, apud *Tertul. l. 4. cont. Marcion. c. 6.* & 7. ¶ Tiberiana etiam dicta ſunt quædam pyra, quæ maxime Tiberio principi placuere. *Plin. l. 15. c. 15.*

Tiberias, adis, f. ante Geneſara, ſeu Geneſareth, *Taberia*, urbs Paleſtinæ in Galilæa, in Tribu Zabulon, in ora occidentali maris Galilææ, ſeu Tiberiadis ab ea dicti. Amplificata fuit ab Herode Tetrarcha, & ſic vocata in honorem Tiberii Cæſaris. Inde ortum traxit Juſtus, qui Judaicarum rerum ſcripſit hiſtoriam. Ob ſerpentium multitudinem habitatoribus plana vacua eſt. *Plin. l. 5. c. 15.*

Tiberĭnis, idis, f. Τιβερῖνις, quæ Tiberim incolit, vel ad Tiberim habitat. *Ovid. 6. Faſt. v. 197.* Dixerat. Annuerant omnes Tiberinides undæ, h. e. Nymphæ Tiberis.

Tiberīnus, i, m. Τιβερῖνος, nonus Rex Albanorum. Patrem habuit Calpetum, ſeu Capetum, ſeu Carpentum. Regnavit octo annos. Hunc prælio juxta flumen Albulam commiſſo periiſſe ferunt, cumque abreptus fuiſſet aquæ currentis impetu, flumen deinceps ab eo Tiberim cœpiſſe appellari. *Dion. l. 1.* Sed *Liv.* & *Ovid. 14. Metam.* prælii non meminere, ſcribunt ſimpliciter, Tiberinum in fluminis tranſitu eſſe ſubmerſum. *Servius* dicit, Albulam Tiberis nomen accepiſſe a Thybri antiquiſſimo Hetruriæ Rege, qui Latium latrocinans infeſtabat, ac tandem juxta hoc flumen interfectus eſt. Filium reliquit nomine Agrippam. *Dionyſ.* & *Liv. lib. 1.* Sed *Ovid. l. 14. Met.* ſcripſit, Tiberino duos filios fuiſſe, Remulum, & Acrotam. *Idem lib. 4. Faſt.* narrat, Tiberinum ante mortem vidiſſe filium Agrippam, & nepotem Remulum. ¶ Tiberinus item a ſuperſtitioſa antiquitate creditus eſt Deus eſſe Tiberis fluvii præſes, cujus monitu Æneas Evandri ſibi auxilia aſciſcit. *Virg. 8. Æn.* Huic Deus ipſe loci fluvio Tiberinus amœno Populeas inter ſenior ſe attollere frondes Viſus, &c. ¶ Quin & ipſe fluvius in ſacris dictus eſt Tiberinus, teſte *Servio*.

Tiberīnus, a, um, Τιβέρινος, quod ad Tiberim ſpectat. *Virg. 1. Æn.* Italiam contra, Tiberinaque longe Oſtia. *Cic. pro Leg. Man.* Qui modo ante oſtium Tiberinum claſſem hoſtium videbatis. ¶ Tiberina inſula, alias Æſculapii inſula, & Lycaonia, *Iſola di S. Bartolommeo*, inſula in urbe Romæ, quam Tiberis fl. efficit, inter duos pontes. In ea fuit templum Æſculapii, ubi nunc cœnobium Monialium. Ibi etiam Jupiter colebatur, qui propterea Lycaonius cognominabatur. ¶ Dicitur & *Tiberinas* pro *Tiberinas* per ſyncopen. *Claudian. de laud. Serenæ, v. 17.* redieſque per undas Claudia Tibrinas.

Tiberiŏpolis, f. 3. urbs Phrygiæ Magnæ, apud ortum Cayſtri fl. Dumeniæ, & Silbio proxima. ¶ Item *Varna*, urbs Thraciæ, in conf. Myſiæ inf. inter Anchialum ad Mer. & Tomos ad Bor. Aliis eſt *Strumitza*, vel *Stromitza*. Sed Strummeza, aut Strumitza, teſte *Nicera Gregora l. 8.* oppidulum eſt Triballorum, a ſterna diverſum, in fin. Macedoniæ, inter Strymonem, & Axium fl. in monte prærupto, ac ſaxoſo.

Tibĕris, & Tibris, rectius quam Tyberis, & Tybris (ut ex vet. Inſcript. probat *Manut. in Orthogr.*) ante Albula, *Tevere*, Τίβερις, flu. Italiæ, qui Hetruriam ab Umbria, Sabinia, & Latio diſterminat, & Romam interluit. Oritur ex Apennino, & in monte *Falterona* juxta vicum *Mann Corano* dictum, in agro Florentino, & in limite Romandiolæ. Hinc in Meridiem tendens, Burgum S. Sepulcri rigat; Deinde per ditionem Pontificiam fluens, juxta Tifernum Tiberinum labitur, ubi prope Peruſiam. Poſtea recipit Tiniam, & Tudertum rigat. Hinc auctus fluviis Palia, Nare, & Aniene, Romam interluit, & 16. M. P. infra in mare Tyrrhenum ſe exonerat. Ex ejus duobus oſtiis hodie ſiniſtrum oſtium nonniſi ſubiri poteſt, ſed dextrum tantum, quod vulgo *Fiumicino* vocant; ideoque portum immenſo ſumpto, & opere ad hoc oſtium priſci Cæſares conſtruxerunt, & nunc in ejuſdem oſtii conſervatione multum laborant Summi Pontifices. Dictus eſt a Tiberino Rege Albanorum, qui in

in eo ſubmerſus interiit. *Liv. l. 1. Ovid. 14. Met & 2. Faſt.* Aliqui dictum tradunt a Tiberino Rege Thuſcorum, qui piraticam exercens juxta eum in bello periit. Quod etiam ſenſiſſe videtur *Virg. 8. Æn.* cum inquit, Aſperque immani corpore Tybris, A quo poſt Itali fluvium cognomine Tybrim Diximus, amiſit verum vetus Albula nomen. Sunt, qui hoc nomen trahant a Græco ὕβρις, *injuria*. Ajunt enim, hunc eundem Thuſcorum Regem circa hujus fluvii ripas latrocinari conſueviſſe, & tranſeuntes crebris afficere injuriis, inde Thybrim cognominatum fuiſſe, quaſi eſſet fluvius ὑβρίζων, idest injuriæ. Ex qua ratione, cum ὕβρις aſpiretur, Thybrim quoque cum aſpiratione ſcribi volunt. Aliis placet, advenas de Sicilia veniſſe, & Tybrim dixiſſe, ad ſimilitudinem foſſæ Syracuſanæ, quam fecerunt Afri, & Athenienſes juxta urbis murum: quod vero *Dionyſius*, *Livius*, & alii ſcripſere, ab Albano Rege Tiberim dictum, falſum eſſe, quia etiam ante Albam urbem conditam Tybris dictus invenitur. Igitur incertum eſt, quænam ſit vera ratio hujus nominis ſcribendi, quia etymon incertum eſt. Alii per *i*, alii per *y* ſcribunt. A *Stephano de Urbibus* & Θύμβρις, & Τίβερις appellatur. Præterea ſecundum *Servium* hic fluvius in ſacris dicitur *Tiberinus*, in communi ſermone *Tiberis*, & in Poemate *Tybris*, *is*, vel *idis*. Antea ab aquarum colore dictus eſt *Albula*. Tiberis, auctore *Plinio*, lupum inter piſces gignit, ut Ravenna rhombum, Rhodus elopem, Sicilia murænam. *Horat. l. 1. carm. od. 2.* Vidimus flavum Tiberim retortis Litore Hetruſco violenter undis Ire dejectum monumenta Regis, Templaque Veſtæ. *Cic. Att. l. 15. ep. 19.* Cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare. ¶ Tiberis etiam, ſeu Tibris, ſeu Tybris appellatus eſt Deus præſes flu. Tiberis. *Virg. 8. Æn.* Tuque, o Tybri, tuo genitor cum flumine ſancto.

Tiberius, m. 2. Τιβέριος, filius Tib. Claudii Neronis, & Liviæ Druſillæ, frater Druſi Neronis Germanici, illius, qui in Germania mortuus eſt, privignus Auguſti, ejuſdemque in Imperio ſucceſſor. Fuit Imperator calliditiſſimus, idemque omni genere avaritiæ, libidinis, crudelitatis contaminatiſſimus. V. *Sueton. in ejus vita.*

Tibia, æ, f. 1. *oſſo anteriore della gamba*, *ſtinco*, שוק, German. *ſchienbein*, Gall. *l'os de la jambe*, Hiſpan. *eſpinilla*, κνήμη, propria os cruris in animali, ſuræ oppoſitum. *Celſ. l. 8. c. 1.* ¶ Ab animali hoc nomen translatum eſt ad organum muſicum ex arundine, aut buxo, aut oliva, vel ex tibiis gruum, interdum cervorum, & aſinorum, nonnunquam ex auro, orichalco, ære, aut alia ductili materia factum, *flauta*. Eſt igitur tibia, αὐλός, [illegible], *piva*, inſtrumentum muſicum, oblongum, teres, & foraminoſum, quod inflatum, & digitis modo adductis, modo eductis temperatum, non injucundam reddit ſymphoniam. *Horat. de Art. v. 202.* Tibia, non ut nunc orichalco vincta, tubæque Æmula, ſed tenuis, ſimplexque foramine pauco. *Cic. 1. Tuſc.* Non intelligo, quid metuat, cum tam bonos ſeptenarios fundat ad tibiam. *Id. de clar. Orat.* Si tibiæ inflatæ non referant ſonum, abjiciendas eas eſſe tibicen putat. *Quintil. l. 1. cap. 10.* Tibiis canere. ¶ Præcipuus tibiarum uſus erat in ſcenis, ubi hiſtriones eas per tibicines adhibebant: (quamquam in conviviis quoque, in nuptiis, in funeribus, in triumphis, in bello, &c. tibiis canere mos fuit, ut ex *Plauti Caſ. 4. 3. Auct. ad Her. l. 4. c. 33. Cic. 2. de Leg. c. 23. & 24. Stat. 4. Theb.* & aliis conſtat. V. *Roſin. Antiq. Rom. l. 3. c. 31. & 33.* Hinc illa, *tibiis dextris*, & *ſiniſtris modos facere*; item *tibiis paribus*, & *imparibus*, & *tibiis Sarranis*, quæ leguntur in titulis Comœdiarum *Terentii*, &c. oſtendunt diverſitatem tibiarum in iis fabulis inflatarum. Tibia enim dextera dicebatur, quæ acutum ſonum reddebat; ſiniſtra quæ gravem, ita tamen quod eſſent ambæ quodammodo conjunctæ, quod dextera erat ejuſdem carminis incentiva, ſiniſtra ſuccentiva, ut ait *Var. l. 1. R. R. c. 2.* Scribit autem *Plin. l. 16. c. 36.* ſiniſtras tibias ex ea arundinis parte fieri ſolitas, quæ proxima terræ naſcitur, quia latiora foramen habet, & aptius ad gravem ſonum reddendum, dextras autem ex ſuperiori arundinis parte, ubi foramen anguſtius acutam vocem emittit. Cur autem una dextra diceretur, altera ſiniſtra, ea ratio eſt, quod cum ſimul inflarentur, una quidem dextra parte oris, manuque dextra tenebatur, altera vero ſiniſtra: niſi malis dicere, ita nuncupatas fuiſſe ab ipſo loco, ubi tibicines canentes conſiſtebant. V. *Manut. de quæſit. per epiſt. par. 3. epiſt. 4.* ¶ Tibiæ pares, & impares ita dictæ ſunt, ut putat *Feſtus* in voce *Impares*, a pari, vel impari foraminum numero. ¶ Fuerunt & *Sarranæ tibiæ*, de quibus V. Sarranus. Cæterum de univerſa tibiarum ratione librum condidit *Caſpar Bartolin.* quem conſule. ¶ Tibiæ apertæ vocantur, quæ apertis foraminibus ſonant clarius. Hinc *apertis tibiis dicere* apud *Quintil. l. 11. c. 3.* eſt clariſſima voce dicere. ¶ Differt tibia a fiſtula, quod hæc ex multis calamis componitur; ſingulis unum tantum foramen habentibus; tibia vero multa habet foramina, & uno tantum calamo conſtat. *Plin. l. 16. c. 36.* Calamus alius totus concavus, quam Syringiam vocant, utiliſſimus fiſtulis, quoniam nihil eſt ei cartilaginis, atque carnis: Orchomenius eſt continuo foramine pervius, quem auleticon vocant: hic tibiis utilior, ille fiſtulis. ¶ Tibiæ inventrix fuiſſe traditur Pallas, quam inflando cum nimium buccas deformare ſibi videretur, abjeciſſe, eamque poſtea a Satyro ſuſceptam, & uſurpatam. Ita refert *Ovid. 6. Faſt. v. 697.* ¶ Olim tibia uſurpabatur in gen. m. *Var. apud Non. c. 3. n. 256.* Quare meos libidines, ac tibias bilingos.

Tibiale, is, n. 3. *calza*, [illegible], Ger. *ſtrumpf*, Gal. *bas de jambes*, Hiſp. *medias*, περικνημίς, velamentum tibiæ, ſeu cruris. *Suet. in Aug. c. 82.* Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubucula thorace laneo, & feminalibus, & tibialibus muniebatur. ¶ Dicitur etiam de ocreis, ſive armis, quibus crura muniuntur, *gambiere*. *Paul. l. qui commeatus, ff. de re milit.* Si tibiale, vel humerale miles alienavit. V. Feminalia.

Tibialis, & le, o. 3. αὐλητικός, idoneus ad tibias faciendas. *Plin. l. 16. c. 36.* Tertia arundo eſt tibialis calami, quem auleticon dicebant. ¶ Aura tibialis eſt, quæ inflando per tibiam tranſit, & ſonum edit. *Sidon. in carm. l. 9. epiſt. 13.* Date ravulos choraulæ. Quibus antra per palati, Crepulis reflanda buccis Gemit aura tibialis.

Tibiatim, adverb. a tibia, qua crus notat. *Titin. apud Feſt.* Jam cum mulleis te oſtendiſti, quos tibiatim calceas. Ita reſtituit corruptum locum *Joſ. Scalig.*

Tibīcen, inis, m. αὐλητής, qui tibia canit, a *tibia*, & *cano*, ut fidicen, cornicen, lyricen. Præter aliorum morem penultimam producit, propter Craſin, ſive Synæreſin. Nam eſt contractum ex *tibiicen*. *Cic. 2. de Orat.* Tibicen ſine tibiis canere non poteſt. *Idem 2. de Leg. cap. 24.* Ad cantum, & tibicinem proſequi laudes doctorum virorum. *Horat. lib. 2. epiſt. 1.* Nunc tibicinibus, nunc eſt gaviſa tragœdis. ¶ Tibicines item, [illegible], pilæ denotur, ſive columellæ, quibus ruſtici tecta ſua fulcire ſolent, a ſimilitudine tibia canentium. Nam ut qui tibia canunt, cantantes ſuſtinent, ita hujuſmodi columnæ ligneæ ſuſtinent tecta, inquit *Feſt. Juven. ſat. 3. v. 193.* Nos urbem incolimus tenui tibicine fultam Magna parte ſui. Nam ſic labentibus obſtat Villicus. *Ovid. 4. Faſt. v. 695.* Hæc modo verrebat ſtantem tibicine villam. Translate *Arnob. l. 2.* Poſt Atlantem geſtatorem, bajulum, tibicinem illum, ac deſtinam cœli.

Tibicida, V. Cibicida.

Tibicina, f. αὐλητρίς, mulier tibia canens. *Martial. l. 14. epigr. 64.* Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis. *Gell. l. 4. c. 13.* Formoſas etiam tibicinas in exercitu habuit. *Hor. l. 1. ep. 14.* Meretrix tibicina.

Tibicinium, ii, n. ars tibicinis. *Apulej. l. 1. Florid. poſt init.* Marſyas cum in artificio patriſſaret tibicinii.

Tibicino, as, tibia cano. *Fulgent. l. 3. Mythol. c. 9.* Ordo tibicinantium. ¶ Item tibicine, ſeu columella fulcio, ſuſtento. *Tertul. de anim. c. 38.* Deſiderabis inquilinus proſutura domui, toto inquilinatus ſui tempore, non ut ipſe ſubſtruendus, nec ut ipſe tibicinandus, ſed tantummodo continendus.

Tibiſcus, m. 2. (Pathiſſus *Plinio l. 4. c. 12.*) *Tyſſa*, *Teiſſa*, fl. Hungariæ. Oritur ex Carpatho M. in ipſo lim. Ruſſiæ nigræ, & Tranſylvaniæ, deinde in Occ. tendens, auctus Zamo, Thura, & plurimis rivis, Tochaum rigat, recipitque Bodrocum, & Tarczacum fl. deinde in Mer. fluens, Zagivam recipit ad Zolnnebium, Chryſium ad Csongradium, Mariſum ad Segedinum, tandemque auctus fl. *Temes*, paulo infra Tibiſcum opp. in Danubium ſe exonerat, ſupra Taurunum 4. L. infra Petrovaradinum via 2.

Tibiſēnus, a, um, adject. ad Tibiſim pertinens, ut Tibiſena oſtia. *Val. Flacc. l. 6. v. 51.*

Tibiſis, is, fluvius Scythiæ ex Hæmo monte naſcens, & Septentrionem verſus in Iſtrum influens. *Herodot. l. 4.*

Tibricōla, æ, m. qui prope Tiberim habitat, Romanus. *Prudent. periſteph. 11. v. 174.* Paſcit item ſanctis Tibricolas dapibus.

Tibrinus. V. Tiberinus.

Tibris, & Tybris, is, & idis, m. idem qui Tiberis. *Claudian. de Conſul. Probi & Olybr. v. 216.* Eſt in Romuleo procumbens inſula Tibri. *Virg. 7. Æn. v. 303.* optato conduntur Tibridis alveo.

Tibŭla, f. *Caſtel Aragoneſe*, urbs munita Sardiniæ, in ejus parte Boreali, & in Occidentali, contra Herculis inſulam. Aliis eſt *Locoſardo*.

Tibullus, m. 2. prænomine Albius, Poeta elegiographus. Natus eſt Romæ, C. Vibio Panſa, A. Hirtio Coſſ. anno U. C. 710. eodem anno, quo Ovidius Naſo. Parentes habuit ex Equeſtri Ordine. Quod ingenio facili, & egregia forma foret, nobiliores civitatis ſibi conciliavit, in quorum numero fuit Meſſala Corvinus. Familiariter dilexit Horatium, Ovidium, & Macrum Poetas. In amores, & delicias paulo proclivior fuit, ut qui Marathum, & Cherinthum pueros maximo affectu dilexerit, ſicut Deliam, Sulpitiam, Neæram, ſeu Næræam, & Nemeſin. Libros quatuor Elegiarum, ſive Amorum compoſuit. Obiit vivens adhuc ætate, dum pergeret cum Meſſala in Phæaciam. Eum ut elegantem, & terſum commendat *Quintil. l. 10. c. 1.* cultum vocat *Ovid. l. 1. de art. am. v. 764.*

Tibŭlus, i, f. arbor eadem, quæ pinaſter. *Plin. l. 16. c. 10.*

Tibur, & Tybur, uris, n. *Tivoli*, Τίβουρ, Τίβυρ, Τίβυρα, urbs aliàs Latii, nunc Campaniæ Romanæ, in conf. Sabinorum, in colle, ubi cataractæ Anienis. Condita fuit a Catyllo Arcade claſſis Evandri præfecto, ante Romam, ut *Cato*, *Solinus*, & alii quidam prodiderunt. Sed *Sextus* Græcus hiſtoricus ſcripſit, Catyllum Amphiarai filium, poſt patris apud Thebas ante bellum Trojanum interitum, in Italiam veniſſe, & in Italia tres liberos procreaſſe, Tyburtum, Coracam, & Catyllum, qui expulſis ex oppido haud longe ab urbe Roma poſito veteribus Sicanis, a nomine *Tyburti*, qui ex tribus maximus natu erat, *Tybur* appellaviſſe. Hic maxima pomorum copia, & crebri fontes. *Hor. lib. 1. od. 18.* Circa mite ſolum Tiburis. *Virg. 7. Æn. v. 630.* Atina potens, Tiburque ſuperbum. h. e. vel quia nobile, vel quia in monte ſitum.

Tiburnus, i, m. idem quod Tibur. *Horat. l. 1. od. 7.* Et præceps Anio, & Tiburni lucus.

Tibur̆s, urtis, adject. Τιβουρτῖνος, quod eſt ex Tibure. *Hor. l. 2. ſat. 4.* Picenis cedunt pomis Tiburtia ſucco. *Cic. 2. de Or. cap. 65.* Villam in Tiburte habes. Subaudi *agro*. *Gell. l. 19. cap. 5.* In Tiburte rus conceſſeramus. *Et infra.* Promit a bibliotheca Tiburti. ¶ Tiburtes, tum, populi ſunt Tiburis incolæ. *Plin. l. 3. cap. 12. Virg. Æn. 11.* prædam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans. *Tacit. 14. Ann. c. 22.* Tiburtum fines. ¶ In recto caſu ſingulari eſt *Tiburs*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 446. n. 3.* Sex. Oppio Priſco patrono incomparabili S. P. Q. Tiburs ob merita ejus.

Tiburtīnus, a, um, adject. *di Tivoli*, ad Tibur pertinens. *Mart. l. 4. ep. 57.* Tiburtina frigora. *Propert. l. 4. el. 7.* Tiburtina terra. ¶ Tiburtinum, i, villa fuit Pompeji in Tiburtino agro. *Cic. 5. Phil. c. 7.*

Tichobătes, æ, m. qui ſuper erectos muros graditur, a τεῖχος, *murus*, & βαίνω, *gradior*, quemadmodum *ſchœnobates* eſt, qui per funem ambulat. *Vopiſc. in Carin. c. 18.* Exhibuit Tichobatem, qui per parietem urſo cucurrit.

Ticida, æ, m. Poeta quidam, qui de Periſla puella ab ſe adamata Elegias ſcripſit. *Ovid. 2. Triſt. v. 433.*

Ticinum, i, n. poſtea Flavia Papia, & Papia, *Pavia*, urbs Inſubriæ, ad Ticinum fl. olim regia Longobardorum, condita a Liguribus, Levis, & Mariciis ante Mediolanum. *Plin. l. 3. c. 17.*

Ticinus, m. 2. *Teſino*, fl. Inſubriæ navigabilis. Erumpit ex Adula M. in conf. Helvetiorum, & per lacum Verbanum excurrens, Ticinique urbis, nunc *Pavia*, mœnia radens, in Padum excipitur, aquas ſuas perſpicuas ad 10. M. P. immixtas aquis Padi ſordidis conſervans. Alicubi arenas aureas habet. Thymalum piſcem gignit. *Claudian. in 6. Conſul. Honor. v. 195.* Colla levant pulcher Ticinus, & Addua viſu. V. *Plin. l. 2. cap. 103. & l. 3. c. 19.* ¶ Ticinus alter, *Teſino*, fl. Piceni non procul a ripa Tranſona.

Tifata, m. Tiphata, *Monti di Capua*, *e di Caſerta*, mons Campaniæ, cum opp. olim cogn. inter Capuam, & Nolam extenſus, qui Campaniam a Samnio diſterminat. *Plin. l. 3. c. 5.*

Tifernātes, tum, oppidi Tiferni incolæ, duplicis ſunt generis, alii cognomine Tiberini, alii Metaurenſes appellati. *Plin. l. 3. c. 14.*

Tifernum, Tiberinum cogn. urbs Umbriæ, caput regiunculæ cogn. ad Tiberim fl. ¶ Tifernum Metaurum, ſeu Metaurenſe, *S. Angelo in Vado*, urbs Umbriæ, ubi Duc. Urbini, verſus fontes Metauri fl. a Tiferno Tiberino 16. M. P. in Bor.

Tifernus, m. *Tiferno*, fl. Frentanorum, qui oritur ex Apennino M. Frentanos ab Apulis Daunis dividit, & in mare Hadriaticum per Larinum ad Thermulas influit, medius inter Frentonem ad Or. & Trinium ad Occ. *Plin. l. 3. c. 11.*

Tigillum, i, n. *travicella*, German. *balcke*, Gall. *ſoliveau*, Hiſpan. *vigita*, δοκίδιον, pertica, ſive longurium. Eſt a *tignum*, ut *ſigillum* a *ſignum*. *Liv. l. 1. c. 26.* Tranſmiſſo per viam tigillo, capite adoperto, velut ſub jugum miſit juvenem. *Tibul. l. 2. eleg. 1.* Illis compoſitis primum docuere tigillis Exiguam viridi fronde operire domum. ¶ Generatim etiam pro quovis ligno accipitur. *Plaut. Aul. 2. 4. 22.* De ſuo tigillo fumus ſiqua exit foras. Ita habent veteres manuſcripti, & excuſi, non *tigilla*, quod *Lambinus*, *Boſius*, & alii quidam probant, ut tigillum

Digitized by Google

lum ſit a lignum ea forma, qua duo illa priora.

Tignarius, a, um, quod ad tignum ſpectat, ut Faber tignarius, quo nomine intelligitur non ſolum is, qui tigna dolat, ſed etiam qui ſolaria lignea facit, hoc eſt trabes, & cætera ad tabulata domus utilia, denique omnis, qui ædificat. *Cic. in Brut. c.* 73. Tamen ego me Phidiam eſſe mallem, quam vel optimum fabrum tignarium. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 194. n. 2. Colleg. Fabr. tignarium.

Tigolium, n. 2. *S. Maria in Giorgio*, opp. Piceni, in colle, medium fere inter Firmum, & Tolentinum.

Tignum, i, n. *trave*, עץ, German. *latten*, Gall. *ſolive*, Hiſpan. *viga*, δοκὶς, δοκὸς, ἱκρίον, lignum in ædificiis. *Cajus Dig. l.* 50. *tit.* 16. *leg.* 62. Tigni appellatione in lege 12. Tabularum omne genus materiæ, ex qua ædificia conſtant, ſignificatur. Dicitur autem a *tegendo*, ut eſt apud *Ulp. tit.* 9. *ff. l.* 47. *leg.* 1. Differt a trabe, quia trabs, teſte *Feſto*, tunc dat tigna ædificii gratia ſimul coeptata. *Lucret. l.* 6. *v.* 191. Nec cum ſubſiduos ignes ad tecta domorum, Et celeri flamma deguſtant tigna, trabeſque. *Cæſ. l.* 4. *B. G.* Tigna bina ſeſquipedalia ab imo præacuta, dimenſa ad altitudinem fluminis. *Hor. de Arte v.* 279. Et modicis inſtravit pulpita tignis. ¶ Tigna etiam dicuntur in vineis perticæ, & pedamenta poſita ad vites ſuſtinendas. *Ulpian. l.* 1. *ff. tit.* 3. *de tign. juncto.* ¶ Maſculino gen. *Liv. l.* 44. *c.* 5. Longi duo utrinque aſſeres defigebantur: in eos tranſverſi incumbentes tigni, ad tricenos longi pedes, ut pons eſſet, injungebantur.

Tigranes, is, m. Rex Armeniæ majoris, qui auxilium ferens Mithridati Regi, victus eſt primo a Lucullo, deinde a Pompejo Magno. Eum Pompejus in deditionem accepit, eique ad genua ſibi procumbenti, ademptis Syria, Phœnice, Cilicia, Regnum Armeniæ reſtituit. *Lucan. l.* 2. *v.* 637. Tigranemque meum, nec Pharnacis arma relinquas.

Tigranocerta, f. 1. *Betlis*, urbs Armeniæ majoris, ad Nycephæum fl. al. ad Nicephorium fl. verſus confinia Aſſyriæ, in Turcomania, media, inter Arthemitam ad Occ. & Amidam ad Aſſ. Nonnullis eſt *Sultania*, al. *Sava*. Sed hæ urbes in Media ſunt, apud noſ. Parthorum. Condita fuit a Tigrane, unde & nomen accepit, quaſi Tigranis civitas. Nam certa Parthorum lingua urbem ſonat. *Steph.*

Tigrifer, a, um, adject. tigres ferens. *Sidon. carm.* 2. *v.* 444. tigriferi pharetrata per arva Niphatis.

Tigrinus, a, um, τιγρῖνος, quod ad tigrem ſpectat, ut Menſæ tigrinæ, quæ longis macularum notis referunt virgatas, ut Poetæ vocant, tigres, quomodo etiam ab intorto macularum diſcurſu dictæ ſunt menſæ pantherinæ. *Plin. l.* 13. *c.* 15. Menſis præcipua dos in vena criſpis, vel (hoc recte Dalecampius emendat) in vortices parvos: aliud oblongo evenit diſcurſu, ideoque tigrinæ appellantur: hoc intorto, & ideo tales pantherinæ vocantur.

Tigris, is, & idis, f. *tigre*, Ger. *tigerthier*, Gall. *tygre*, Hiſp. *tigre*, τίγρις, fera ſæviſſima, & veloxiſſima, in Hyrcania maxime abundans. De vocis origine ita *Varro l.* 4. *de L. L.* Tigris, qui eſt ut leo varius, qui vivus capi adhuc non potuit; vocabulum e lingua Armenia. Nam ibi & ſagitta, & quod vehementiſſimum flumen, dicitur Tigris. *Plin. l.* 6. *c.* 27. *de Tigri flumine:* A celeritate Tigris incipit vocari. Ita appellant Medi ſagittam. *Virg.* 4. *Æn.* Hyrcanæque admorunt ubera tigres. *Ovid. Heroid. ep.* 10. *v.* 85. Quis ſcit, an hæc ſævas tigridas inſula habet? *Id. Metam.* 7. *v.* 32. tum me de tigride natam, Tum ferrum, & ſcopulos geſtare in corde fatebor. *Horat. de Ar. Poet. v.* 393. lenire tigres. *Stat.* 6. *Theb. v.* 722. Talao victori tigris inanem &c. ¶ Eſt etiam nomen canis venatorio impoſitum ob velocitatem. *Id.* 3. *Met. v.* 217.

Tigris, is, & idis, m. *Tigre*, *Tegil*, fl. Aſiæ, percelebris, ſic dictus a velocitate, quaſi ſagitta. Nam ſagitta ab Armenis tigris dicitur. *Varro l.* 4. *de L. L. Plin. l.* 6. *c.* 27. Oritur ex montibus Ararat, ſive Armeniæ, & inter Aſſyriam, Meſopotamiamque fluens, & Chaldæos, ſive Babyloniam interſecans, Euphrate recepto, labitur in ſin. Perſicum, Arabiam inter, & Perſidem, prope Teredonem. *Virg. Ecl.* 1. *v.* 63. Aut Ararim Parthus bibet, aut Germania Tigrim. *Lucan. l.* 3. *v.* 256. Quoque caput rapido tollit cum Tigride magnus Euphrates.

Tigullii, m. 2. τιγούλλιοι, pop. Liguriæ, quorum urbes Tigullia, & Segeſta. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Tigullia, f. 1. Tigulia, opp. Liguriæ, in ora lit. ad Or. medium inter Genuam ad Occ. & Erycis portum ad Or. Plerique *Seſtri* indigitant. Sed *Seſtri* dicitur Segeſta, quæ in mediterraneis eſt.

Tigurini, m. 2. τιγουρῖνοι, pop. inter Helvetios, Limagi fl. accolæ. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 12.

Tilia, æ, f. *tiglio*, φιλύρα, arbor folio hederaceo, molliore & in angulum acutiorem rotundiore, & prolixiore in orbem lente criſpo, atque ſerrato, flore ſuaviſſimo, dum calyculo continetur, herbaceo, dum emarſit, flavo, fructu magnitudine fabæ, ſimili acinis hederæ, in quo ſemen prætenue, quantum atriplicis, omnibus animalibus ingratum, cum foliorum pabulo maxime ducatur. *Virg.* 2. *Georg.* Nec tiliæ leves, nec torno raſile buxum. *Ovid.* 10. *Metam.* Nec tiliæ molles, nec fagus, & innuba laurus. ¶ Tiliæ item dicuntur vincula ex arboris hujus, vel etiam aliarum membranis tenuiſſimis, quæ inter corticem, & lignum ſitæ ſunt. *Plin. l.* 16. *cap.* 14. Inter corticem, & lignum tenues tunicas multiplici membrana, e quibus vincula tiliæ vocantur: Tenuiſſimæ earum philyræ coronarum lemniſcis celebres, antiquorumque honore.

Tiliaceus, a, um, φιλύρινος, quod ex tilia confectum eſt. *Jul. Capitol. de Antonino Pio:* Cum ſenex, & longus eſſet, incurvaretúrque, tiliaceis tabulis in pectore faſciabatur. *Cal. l.* 12. *cap.* 45. Arculæ fagineæ, vel etiam tiliaceæ, quales ſunt, in quibus veſtimenta forenſia conduntur, &c.

Tiliaris, re, adjectiv. idem quod Tiliaceus, ut Tiliaris tabula. *Cæl. Aurelian. Tard.* 4. *c.* 1.

Tilos. V. Tylos.

Timavus, m. 2. *il Timavo*, fl. maximus Carnorum, ſed breviſſimi decurſus. Oritur apud Fanum Diomedis, vulgo *S. Giovanni*, ex vicino monte, novem fontibus erumpens, quibus confluentibus vix ad 1. M. P. latiſſimus Hadriaticum mare petit, ultra Aquilejam 7. M. P. Tergeſte verſus. *Plin. lib.* 3. *cap.* 18. Carnorum hæc regio, junctaque Japidum: amnis Timavus. *Pomp. Mela lib.* 2. *cap.* 4. Proxima eſt a Tergeſte Concordia: interfluit Timavus novem capitibus exſurgens. *Virgilius* tamen 1. *Æn. v.* 248. ita de Timavo locutus eſt, ut eum non procul Patavio collocare videatur: cum enim Antenorem iter deſcriberet per medios Græcos, per ſinus Illyricos, per regna Liburnorum, per fontem Timavi, ea ſive licentia, ſive incuria, qua Poetæ de rebus Geographicis loquuntur, cum præſertim longinque deſcribunt, ſtatim ſubdit: Hic tamen ille urbem Patavi, ſedeſque locavit Teucrorum. Hinc *Lucanus lib.* 7. *v.* 192. Timavum appellavit *Antenoreum*, & *Martial. l.* 13. *ep.* 89. dixit *Euganeum*, quamvis idem *Martial. l.* 4. *ep.* 25. habeat: Et tu Ledæo felix Aquileja Timavo. Unde orta eſt aliquorum opinio, duos eſſe Timavos, alterum in finibus Patavinorum, alterum in finibus Carnorum. Nos putamus, & *Lucanum*, & *Martialem* citatis locis, & præterea *Statium l.* 4. *ſilv.* 7. & inſuper nonnullos poſterioris ætatis Scriptores, *Virgilii* carminibus deceptos, Patavino Meduaco Timavi nomen dediſſe.

Timefactus, a, um, adject. *intimidito*, *impaurito*. *Lucret. l.* 2. *v.* 43. His tibi tum rebus timefactæ religiones Effugiunt animo. *Cic.* 2. *Off. c.* 7. timefacta libertas. Alii leg. *tremefacta*.

Timendus, a, um, adject. *terribile*, *da temerſi*. *Ovid. Heroid. epiſt.* 4. *v.* 104. Dente timendus aper. *Id.* 14. *Metam. v.* 256. Urſa timenda. *Horat. epod.* 6. Voce timenda complare nemus.

Timens, tis, nom. ex particip. *timido*, *pauroſo*. *Ovid. Metam.* 14. *v.* 615. Mortem timens. *Lucret. l.* 3. *v.* 1237. vitæ nimirum cupidi, mortiſque timentes. *Virg. Æn.* 2. *v.* 729. Comiti timens.

Timeo, es, mui, ſine ſup. a. 2. *temere*, *aver paura*, ירא, Ger. *furchten*, Gal. *craindre*, Hiſp. *temer*, φοβοῦμαι, metuo, horreo, formido, vereor. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Magis etiam reprehendendi, qui ſe timere ſimularent. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 3. Quanquam omnia ſunt timenda, nihil magis, quam perfidiam timemus. *Martial. l.* 11. *ep.* 19. Colono Tanquam ſus Calydonius timetur. ¶ Vel etiam cum dativo, præſertim cum de amicis ſermo eſt, & tunc ſignificat vereri, ne quid mali alicui accidat. *Ter. Heaut.* 3. *ſc.* 20. Syre, tibi timui male. *Id. And.* 1. 3. Si illum relinquo, ejus vitæ timeo. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Religioſos judex libenter eum audit, quem juſtitiæ ſuæ minime timet. idest ne ſuæ juſtitiæ inſidietur. ¶ Vel etiam cum abl. & præp. a, vel *ab*. *Cic. pro Syll.* 1. 20. A quo quidem genere, Judices, ego nunquam timui. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 6. De republica valde timeo. ¶ Vel cum abl. & præp. *pro*. *Gell. l.* 19. *c.* 1. Ipſum natam pro Ariſtippi anima timere. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic.* 1. *Ver.* Jam nunc timeo, quidnam pro offenſione hominum, & expectatione omnium, & magnitudine rerum dignum eloqui poſſim. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 10. Hæc quo ſint eruptura, timeo. *Brut. Cic. l.* 11. *ep.* 10. Timeo, quemadmodum hæc explicari poſſint. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ne* in iis, quæ nolumus, vel *ut* in iis, quæ volumus, ſeu cupimus fieri. *Ter. Andr.* 1. 3. Tum autem hoc timet, ne deſeras ſe. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 6. Sed timeo, ne non impetrem, idest ut impetrem. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 2. Omnes labores te excipere video: timeo, ut ſuſtineas. ¶ Vel cum infinito. *Curt. l.* 9. *c.* 6. Eloqui timeo. *Id. l.* 4. *c.* 2. Si te committere nobis timas, dabimus fidem, impune venturum. ¶ Interdum ſignificat averſari. *Horat. l.* 1. *ep.* 5. Nec modica cœnare times olus omne patella.

Timeſco, is, n. 3. idem fere quod timeo. *Ammian. lib.* 31. *c.* 4. Athanaricus parumper timeſcens.

Timide, adverb. *timidamente*, δειλῶς, pavide, verecunde, minus audacter. *Cic.* 5. *Fin.* Tum ille timide, vel potius verecunde, Facio, inquit, equidem. *Id.* 2. *Tuſc.* 23. Nequid abjecte, nequid timide, nequid ignave, nequid ſerviliter, muliebriterve faciamus. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Timidiſſime dicendum eſt. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 19. Omnia trepidantius, timidiuſque agere.

Timiditas, atis, f. *timidità*, יראה, Germ. *furchſamkeit*, Gall. *timidité*, Hiſp. *temor*, δειλία, proclivitas ad timorem, anguſtus, & parvus animus. *Cic.* 4. *de Fin.* Ex rebus enim timiditas, non ex vocabulis naſcitur. *Idem* 5. *Philip.* 1. 29. Cur ei bello propter timiditatem defuiſti?

Timidule, adv. *con alquanto timore*. *Apul. l.* 4. *A. A.* Timidule per balneas reptare.

Timidus, a, um, o. 1. 2. *timido*, *pauroſo*, *di poco animo*, ירא, Germ. *forchtſam*, Gal. *craintif*, Hiſp. *medroſo*, δειλός, φοβερός, ἄτολμος, pavidus, meticuloſus, qui eſt anguſti animi. *Cic.* 1. *Offic.* Ne imbecilles, atque timidi videamur. *Id. l.* 3. Qui timido animo, humili, demiſſo, fractoque ſunt. *Id. pro Marc.* Si in alterutro peccandum ſit, malim videri nimis timidus, quam parum prudens. *Id.* 1. *Agrar.* Liberi a delictis, cauti in periculis, non timidi in concionibus. *Id. de Fin. l.* 2. *c.* 20. Ita non timidus ad mortem, ut in acie ſit ob Rempublicam interfectus. *Horat. l.* 3. *od.* 19. Codrus pro patria non timidus mori. *Sen. de vit. beat. c.* 21. Nocturna animalia abduntur in aliquas rimas, timida lucis. *Cæſ. l.* 8. *B. G.* Ut ex eo judicari poſſes, utrum ſecundis rebus inſolentiores, an adverſis timidiores eſſent. *Ovid. l.* 1. *de Ar. v.* 117. Ut fugiunt aquilas timidiſſima turba columbæ.

Timolus, T. Tmolus.

Timor, oris, m. *timore*, *paura*, פחד, Germ. *forcht*, Gall. *crainte*, Hiſp. *miedo*, φόβος, metus, opinio mali impendentis. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 8. Terrorem metum concutientem, ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur; timorem metum mali appropinquantis, pavorem metum mentem loco moventem, ex quo illud Ennii: Tum pavor ſapientiam mihi omnem ex animo expectorat. *Brut. Anton. l.* 11. *Fam. ep.* 2. Maximo timore de nobis afficiuntur amici noſtri. Rurſus *Cic. Att. l.* 3. *epiſt.* 20. Injicere timorem alicui. *Id. Fam. l. epiſt.* 10. Magno in timore eſſe. *Id. ibid. l.* 10. *epiſt.* 18. Timorem alicui facere. *Id. Attic. l.* 3. *epiſt.* 14. Magno timore eſſe. *h. e.* valde timere. *Lucan l.* 3. *v.* 82. Magno timori eſſe populis. *h. e.* eſſe valde terribilem. Dicimus etiam, timorem omittere, deponere, abjicere, &c. *Cic. ſæpe*, & *Ovid.* Sic timore perculſus, timore perterritus, *Cic. ad Brut. epiſt.* 3. & *Divin. cap.* 28. ¶ Cæcis gentibus timor fuit in numero Deorum filius Erebi, & Noctis. *Cic.* 3. *de nat. Deor.*

Tina, æ, f. 1. *tino*, πυτίνη, vas vinarium, ex eorum genere, quæ in menſam inferuntur. *Var. l.* 1. *de vit. P. R. apud Non. c.* 15. *n.* 7. Antiquiſſimi in convivium utres vini primo, poſtea tinas ponebant. Ex his *Varronis* verbis ſatis apparet hoc vaſis genus minus, & omnino diverſum ab eo, quod apud nos ſub hoc vocabulo habetur. His namque vaſis e ligno fabricatis noſtri excipiunt muſtum, & cum vinaceis ebullire ſinunt.

Tinca, æ, f. *tinca*, piſcis paluſtris, & fluviatilis ſine ſquamis. *Auſon. in Moſel. v.* 125. Quis non & virides vulgi ſolatia tincas norit?

Tinctilis, & le, o. 3. *tinto*, טבול, Ger. *tunckig*, Gal. *teint*, Hiſp. *teñido*, βαπτός, quod intinctum eſt. *Ovid. l.* 3. *Triſt. eleg.* 10. *v.* 64. Nam volucri ferro tinctile virus ineſt.

Tinctorium, & } V. Cinctorium.
Tinctorius, a, um, }

Tinctura, æ, f. *tintura*, Ger. *tunckung*, Gall. *teinture*, Hiſp. *teñidura*, βαφή, infectio, imbutio coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 9. Adulteratur maxime tinctura.

Tinctus, us, m. idem ac tinctura. *Plin. l.* 10. *c.* 48. Et alia eodem nomine tinctus.

Tinctus, a, um, *tinto*, βαφείς, βαπτός, immerſus, madefactus, infectus. *Celſ. l.* 8. *c.* 4. Spongia tincta in aceto. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Cum ei tunicam ſanguine Centauri tinctam dedit. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro ornato, imbuto. *Cic. in Brut. c.* 58. Ergo illam patris elegantia tinctam exiſtimat. *Id.* 2. *de Or. c.* 20. Sit enim mihi tinctus literis, audierit aliquid, legerit, &c. *Quint. l.* 4. *c.* 2. Verba tincta ſenſu. h. e. non vana, & ad ornatum luſa, ſed ſignificantia. *Martial. l.* 10. *epigr.* 33. viridi tinctos ærugine verſus. h. e. mordaces, maledicos.

Ti-

Tinĕa, æ, f. *tignuola*, עש, Ger. *ſchab*, Gal. *teigne*, Hiſ. *polilla*, σὴς, vermiculus, qui veſtes, aut libros abrodit. Ita vocatur ob ſimilitudinem qualemcunque a lumbrici genere, quod Græcis ταινία. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 20. *ad librum ſuum:* Aut tineas paſces taciturnus inertes. *Id. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 119. ſtragula veſtis Blattarum, & tinearum epulæ putreſcat in arca. ¶ Item tineæ ſunt vermes in alvearibus apibus noxii. *Colum. l.* 9. *c.* 14. Præterea ut tineæ, ſi apparuerint, everrantur, papilioneſque enecentur, qui plerunque inter alveos mimantes, apibus exitio ſunt. Nam & ceras erodunt, & ſtercore ſuo vermes progenerant, quos alveorum tineas appellamus.

Tineōſus, a, um, σκωληκώδης, plenus tineis, ut alvei tineoſi, apud *Colum. l.* 9. *c.* 14.

Tingens, entis, o. 3. *tintore*, βάπτων, *Plin. l.* 9. *c.* 38. Sed id tingentium officinæ ignorant.

Tingo, is, tinxi, tinctum, a. 3. *tingere*, *bagnare*, טבל, Ger. *tuncken*, Gal. *teindre*, Hiſp. *teñir*, βάπτω, χρώζω, madefacio, inficio, humore, vel colore imbuo. *Virg.* 3. *Georg.* Ac vix ſuppoſiti tinguntur ſanguine cultri. *Martial. l.* 1. *epigr.* 78. Tingit cutem Carinus, & tamen pallet. *Horat. l.* 4. *od.* 12. Tingere aliquem poculis, *dargli da bere*. ¶ Poetice, tingi Oceano dicuntur aſtra, cum occidunt. *Virg.* 1. *Æn.* Quid tantum Oceano properent ſe tingere ſoles hyberni. *Id.* 1. *Georg.* Arctos Oceani metuentes æquore tingi. ¶ In veteribus libris ſæpe legitur *tinguo* pro *tingo*, teſte *Manut. in Orthogr.*

Tingi, Tingis, *Tanger*, *Tangeri*, *Tangari*, urbs Africæ, caput Mauritaniæ Ting. in ore freti Herculei, cum portu capaci. Condita fuit ab Antæo, quem Hercules vicit.

Tingitāna, f. 1. τιγγιτανή, extrema Mauritaniæ pars, quam nunc duo Regna, *Fez*, & *Marocco*, occupant. Dicta eſt ab urbe Tingi. Ante vocata eſt Bogudiana, a Rege Bogud. Oppida in ea, Tingi, caput provinciæ, Julia Conſtantia, Zilis, Volubilis, Lixus, ubi regia Antæi, & certamen cum Hercule, & Heſperidum horti. *Cluver. l.* 6. *c.* 7.

Tingomĕnæ, arum, f. compotationes, helluonum immodica convivia, & crapulæ, in quibus merum ita large ſuppeditatur, ut & pavimenta tingantur, juxta illud *Horat. l.* 2. *od.* 14. Abſumet hæres Cæcuba dignior ſervata centum clavibus, & mero tinget pavimentum ſuperbo. In *fragment. Tragur. Petron.* legitur tingomenas facere, ubi alii quidam ediderunt *tangomenas*.

Tinnimentum, i, n. κωδώνισμα, idem quod tinnitus. *Plaut. Rud.* 3. 5. 26. Illud quidem edepol tinnimentum eſt auribus.

Tinnio, is, n. 4. *ſuonare*, *far ſuono*, *ſquillare*, צלל, Ger. *klingen*, Gall. *tinter*, Hiſpan. *retenir*, ἠχέω, κωδωνίζω, ſono. Proprie dicitur de metallis, cum pulſata ſonum edunt. Tinnit enim aurum, argentum, æs, ferrum, ſtannum, orichalcum, & hujuſmodi. *Var. l.* 3. *R. R. cap.* 16. *de apibus:* Jaciendo in eas pulverem, & circum tinniendo ære. ¶ Tinnire quoque dicitur auris, cum incluſi ſubtiles, & leves vapores, interdum per membranam illam, quæ in auribus eſt, emergunt, & ſonum illum fictitium edunt. *Catul. ad Lesb. epigr.* 48. (al. 51.) Sonitu ſuopte tinniunt aures. *Voſſ. Scalig.* leg. *tintinant*. ¶ Sumitur etiam translate pro garrire, acute clamare. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 32. Obe, jam ſatis uxor eſt: comprime te: nimium tinnis, relinque aliquantum orationis. *Suet. in Ner. c.* 20. Si paullum ſubbibiſſet, aliquid ſe ſufferti tinnitum promiſit. h. e. cantaturum. *Cic. Att. l.* 14. *epiſt.* 21. Exſpecto maxime, ecquid Dolabella tinniat. hoc eſt quid loquatur.

Tinnĭto, as, n. frequentativum a tinnio. *Auct. carm. de phil. v.* 9. Parus enim quamvis per noctem tinnitat omnem. Alii leg. *tinniat*. *Commodian. inſtruct.* 64. Nec enim dico, ut in trivio tinnites. h. e. captandæ plebeculæ cauſa cum tintinnabulo incedas.

Tinnitus, us, m. *tinnito*, *ſquillo*, Ger. *dasklingen*, Gal. *tintement*, Hiſp. *retintin*, κωδωνισμός, metalli ſonitus. *Virg.* 4. *Georg.* Tinnituſque cie, & Matris quate cymbala circum. *Plin. lib.* 28. *cap.* 2. Tinnitu aurium præſentire. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 207. reſona tinnitibus Ide.

Tinnŭlus, a, um, *riſonante*, ἠχῶν, λιγυρός, idem ac tinniens, ideſt quod ſonum edit. *Ov.* 4. *Met. v.* 393. Tinnulaque æra ſonant, & olent myrrhæque, crocique. *Catul. in epithal. Juliæ* 56. Nuptialia concinens Voce carmina tinnula. ¶ Translate *Quintil. l.* 2. *c.* 3. Nam & tumidos, & corruptos, & tinnulos, & quocunque alio cacozeliæ genere peccantes, certum habeo, non virium, ſed infirmitatis vitio laborare.

Tinnuncŭlus, i, maſc. *gheppio*, genus accipitris, quod in ædificiis nidificare ſolet, & libenter cum columbis verſatur, eaſque ab aliorum accipitrum injuriis defendit. *Plin. l.* 10. *c.* 37. & *Colum. l.* 8. *c.* 8.

Tintinnabulātus, a, um, qui tintinnabulum habet. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. armentalem camœnam, quam noſtrorum montium Tityri exercent inter greges tintinnabulatos. Al. leg. *tinnabulatos*, eodem ſenſu.

Tintinnabŭlum, i, n. *campanello*, *campana*, *ſquilla*, κρόταλον, κώδων, inſtrumentum, plerunque æneum, interdum etiam ex ſtanno, argento, plumbo, aut ex omnibus his una admiſtis conflatum, quod percuſſum tinnitum edit, ſeu ſonitum, a *tintinna*. Ejus uſus fuit apud antiquos in balneis, eo enim lavaturi convocabantur, & qui in balneo eſſent evocabantur, ut aliis locum darent. Hinc *Mart. l.* 14. *epigr.* 173. Redde pilam: ſonat æs thermarum: ludere pergis? &c. ¶ In domibus tintinnabuli ſonitu familia excitabatur, janitores præſertim, ut indicat *Suet. in Aug. c.* 91. ¶ In ſacrificiis quoque adhibebantur tintinnabula. *V. Plaut. Pſeud.* 1. 3. 93. & *ſeq.* ¶ Alios præterea uſus tintinnabulorum recenſuit *Hieron. Magius* in libello hac de re conſcripto, quem V.

Tintinnacŭli, orum, m. pl. ἀστραγαλίζοντες, flagratores, lorarii, carnifices, a *tintinno*, quia cædendo loris corpora tinnitum quendam excitabant. *Plaut. Truc.* 4. 3. 8. Niſi ad tintinnaculos vultis vos educi viros. *Turneb. l.* 21. *c.* 21. ſcribit, tintinnaculos dictos fuiſſe carnifices, qui tintinnabula habebant, quibus utebantur in ſumendis ſuppliciis, nam qui ad ſupplicium ducebantur, tintinnabula gerebant, teſte *Zonara*.

Tintinnio, is, & Titinnio, is, Tintinno, & Titinno, as, n. *riſuonare*, tinnitum edo, tinnio, κωδωνίζω. *Afran. apud Feſt.* Oſtiarii impedimenta titinnire audio. *Nev. ibid.* Tintinnabant compedes. *Nigid. apud Non. c.* 1. *n.* 188. Itaque ex ære in Saliaribus Altanus tintinnat.

Tintinno, as, n. idem quod tinnio. V. Tinnio.

Tiphys, m. 3. Τῖφυς, vir arte carpentaria celebris, qui primus gubernandi naves adminicula inſtituit, Argonautarumque Colchica expeditione gubernator fuit. *Virg. eclog.* 4. Alter erit tum Tiphys, & altera, quæ vehat Argo Delectos heroas. *Ovid. Heroid. epiſt.* 6. *v.* 48. Quid tibi cum patria, navita Tiphy, mea?

Tipŭla, & Tippŭla, æ, f. genus inſecti, quod in fontibus, ac rivis viſitur, ſumma celeritate ſuperficiem aquæ percurrens. *Feſt.* Tippula beſtiolæ genus ſex pedes habentis, ſed tantæ levitatis, ut ſuper aquam currens non deſidat. *Plautus Perſ.* 2. 2. 62. Neque tipulæ levius pondus eſt, quam fides lenonia.

Tireſias, æ, m. Τειρεσίας, vir Thebanus, filius Everi, al. Peneti, inſignis vates. Cum aliquando in Cithærone M. vidiſſet duos dracones coeuntes, obſervata fœmina ex iis, occidit illam, quo facto in fœminam & ipſe mutatus eſt. Deinde cum rurſus poſt ſeptem annos eodem pacto & marem draconem interfeciſſet, in priſtinam formam rediit. Contigit igitur aliquando, certantibus inter ſe Jove, & Junone, viri ne, an fœminæ majorem ex Venere voluptatem caperent, ut ille judex ſit adhibitus, ut qui utrumque ſuiſſet ſexum expertus. Tireſias autem pro Jove ſententiam tulit, aſſerens, multo plus voluptatis ex coitu fœminas percipere. Ob hujuſmodi judicium a Junone excæcatus eſt. Jupiter autem in ſolatium viſus amiſſi, divinationem illi dedit. Alii propterea excæcatum dicunt, quod Palladem nudam in fonte conſpexerit. *Strabo l.* 9. auctor eſt, Tireſiæ ſepulcrum fuiſſe ſub Tilphoſſo M. Bœotiæ, juxta fontem Tilphoſſam, ubi profugus diem ſuum obiit, cum jam ſenex gelidiſſimam illius aquam hauſiſſet. Ibi Thebani cives ſepulto divinos honores tribuere. Fuit Tireſiæ filia fatidica nomine Manto, quæ in Italiam venit, & ex Tiberi fl. filium peperit Ocnum, qui in Ciſalpina Gallia oppidum condidit, & a nomine matris Mantuam appellavit. *Stat. l.* 10. *Theb.* Sibi callidus iſta Tireſias, natæque canat. ¶ A Poetis uſurpatur pro homine cæco. *Juv. ſat.* 13. *v.* 248. Nec ſurdum, nec Tireſiam quenquam eſſe Deorum.

Tiro, onis, m. *tirone*, *ſoldato novello*, νεοστρατιώτης, miles novus, & fortis ad militiam exercendam. Scribitur non per *y*, ſed per *i*, ut eſt in *Pand. Flor.* imo & in antiqua inſcriptione: in quo perperam ſententiam mutavit *Manutius*, falſa inſcriptione deceptus. Nec enim veram eſſe, ſatis oſtendit *Antonius Auguſtinus*, *dial.* 11. teſte *Voſſ.* in *Etymol. Cic.* 2. *Tuſc.* Ætas tironum plerumque melior, ſed ferre laborem, contemnere vulnus, conſuetudo docet. *Liv. l.* 40. Veteribus militibus tirones miſceantur. Adjectivi more, *tiro exercitus* dicitur, qui ex tironibus conſtat. *Cic. l.* 7. *Fam. epiſt.* 3. Signa tirone, & collectitio exercitu cum legionibus robuſtiſſimis contulit. ¶ Per translationem tironem appellamus, qui prima in quacunque arte ponit rudimenta, *novizio*, ἀρχάριος. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 50. Fateor enim, callidum quendam hunc, & nulla in re tironem, ac rudem, nec peregrinum, atque hoſpitem in agendo eſſe debere.

Tiro, onis, m. libertus Ciceronis, cognomine Tullius, in omni literarum genere exercitatiſſimus, qui ipſi Ciceroni in literis, & ſtudiis adjutor fuit. Is libros complures de uſu, atque ratione linguæ Latinæ, item de variis, atque promiſcuis quæſtionibus compoſuit. Ad eum multæ Ciceronis epiſtolæ extant. *Gell. l.* 7. *c.* 3. & *l.* 13. *c.* 9.

Tirocinium, ii, n. *tirocinio*, *novizzato*, πρωτοστρατεία, ἀρχὴ ἐμπειρίας, primum rudimentum, ſeu experimentum militiæ. Hinc tirocinium ponere, aut deponere, eſt, primum experimentum militiæ dare, & ſtipendia mereri incipere. *Juſtin. l.* 12. *c.* 4. Conſtantiores futuri, ſi non ſolum tirocinia, verum & incunabula in ipſis caſtris poſuiſſent. *Id. l.* 9. *c.* 1. Ut ſub militia patris tirocinii rudimenta deponeret. ¶ Translate ponitur pro prima actione in quacunque arte, ſeu pro primis artis alicujus rudimentis. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Luceja in ſcenam producta fuerat tirocinio a M. Pomponio Ædili Plebis. *Venales. l. animi, ff. de ædil. edict.* Novitium autem non tirocinio animi, ſed conditione ſervitutis intelligi. ¶ *Tirocinium fori* dicebatur, cum in forum primum adoleſcentes deducebantur, ut publice verſari, & agere cum populo inciperent, & *tirocinium Oratorum* vocabatur, cum Oratores futuri in forum deducti quaſi Oratoriæ artis, & agendis cauſis initiabantur. Hoc tirocinii die poſita prætexta togam virilem ſumebant. *Sueton. in Tiber. c.* 54. Neronem, & Druſum Patribus commendavit, diemque utriuſque tirocinii congiario Plebi dato celebravit. *Id. in Calig. cap.* 10. Uno eodemque die togam ſumpſit, barbamque poſuit, ſine ullo honore, qualis contigerat tirocinio fratrum ejus. ¶ *Tirocinium navium*, cum primum mari committuntur naves, & veluti in Neptuni militiam conſcribuntur. *Plin. l.* 24. *c.* 7. Optima hæc a tirocinio navium. ¶ Tirocinio ætatis labi. h. e. ſimplicitate, inſcitia. *Declam. in Salluſt. c.* 5.

Tirŏlis, ſeu Tyrolis, f. 3. Ital. *Tirolo*, Gall. *le Tirol*, regio Germaniæ Meridionalis, partem Orientalem Rhætiæ propriæ antiquæ tantum complectens. Terminatur a Sept. Bavariæ Ducatu, a Mer. ditione Veneta, ab Or. Diœceſi Salisburgenſi, & Carinthia, ab Occ. Rhætis, & Helvetiis. Sic dicitur a Teriolo, hodie *Tirol*, tenui caſtro ad Atheſim, prope Meranum. Ab Alpibus Tridentinis fere bifariam ſcinditur. Rigatur Atheſi, & Oeno fl.

Tirōnatus, us, m. tirocinium. *l.* 7. *Cod. Theodoſ. tit.* 13. Tempore tironatus eorum procuratores præſententur.

Tironiānus, a, um, quod ad Tironem Ciceronis libertum ſpectat. *Gell. l.* 1. *c.* 7. In oratione Ciceronis 5. in Verrem, libro ſpectatæ fidei, Tironiana cura, atque diſciplina facta.

Tirencŭla, æ, fœm. quæ in arte aliqua adhuc rudis eſt, nova, adoleſcens. *Col. l.* 7. *c.* 15. *de cane:* Quoniam tirencula non recte nutrit, & educatio totius habitus aufert incrementum.

Tiruncŭlus, i, m. parvus tiro, juvenculus, qui prima in arte aliqua cœpit ponere rudimenta. *Plin. l.* 3. *ep.* 6. Quod me quanquam tirunculum ſollicitavit ad emendum. id eſt rudem in cognitione ſignorum. *Juven. ſat.* 11. *v.* 142. Nec latus Aphræ Novit avis noſter tirunculus.

Tirynthius. V. Tyrinthius.

Tis, σοῦ, genitivus ſingul. pronominis *tu*, apud vet. *Plaut. Mil.* 2. 4. 42. Tis egeat, qui te careat.

Tiſiphŏne, es, f. Τισιφόνη, una ex Furiis, a τίσις, *ultio*, & φόνος, *cædes*, quia cædibus plectendis præeſt. *Hor. l.* 1. *ſat.* 8. Hecaten vocat altera ſævam, altera Tiſiphonen.

Tiſiphonēus, a, um, Τισιφόνειος, ad Tiſiphonem pertinens. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 9. *v.* 6. cupiaſque evadere vitæ Tempora, ſi poſſis, Tiſiphonea tuæ. *h. e.* noxia, maligna, invida.

Titan, anis, vel Titanus, i, m. Τιτάν, filius cœli, & Veſtæ, frater Saturni. Sex filios ex Titea uxore ſuſcepit, qui ab eo *Titanes* ſunt appellati. Cum eſſet major natu, & patri ſuccedere vellet, tamen animadvertens, matrem, & ſorores Saturno magis favere, Regnum ipſi conceſſit, hac tamen lege, ne Saturnus prolem maſculam aleret, ut Regnum ad ſuos filios perveniret. Igitur Saturnus liberos ſuos devorare cœpit, ſtatim ac nati eſſent. Sed Ops, ſive Rhea Saturni uxor Jovem, Neptunum, Plutonem nutriendos clam ablegavit, marito autem lapides, quos ſe peperiſſe dicebat, devorandos obtulit. Id cum Titan cognoviſſet, cum filiis ſuis bellum geſſit adverſus Saturnum, & Opim, quod conventioni non ſtetiſſent, eoſque captos muro incluſit, qui poſtea a Jove filio victis Titanibus liberati ſunt. *Boet. l.* 4. *c.* 1. ¶ Ponitur etiam pro Sole. Nam Sol ſecundus filius fuit Hyperionis, teſte *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Hyperion vero Titanis. Aliqui dicunt, Hyperionem Solis, ac Lunæ, ſtellarumque motus primum obſervaſſe, atque demonſtraſſe, ideo Solis parentem, & aſtrorum fingi. *Cic. in Arato:* Quem cum perpetuo veſtivit lumine Titan.

Titanes, um, m. pl. vel etiam Titani, orum, filii Titanis, & Titeæ. Sed aliqui dicunt ex Terra ortos eſſe abſque patre. *Servius in* 6. *Æn.* Terra primum Titanas contra Saturnum genuit, Gigantes poſtea contra Jovem. Et ferunt fabulæ, Titanas ab irata contra Deos Terra ad ejus ultionem creatos. Unde & Titanes dicti ſunt ἀπὸ τῆς τίσεως, ideſt ab ultione. *Cic.* 3. *de Leg.* Noſter vero Plato Titanum e genere ſta-

Digitized by Google

ſtetuit eos, qui ut illi Cœleſtibus, ſic hi adverſentur Magiſtratibus. *Id. 2. de nat. Deor.* Sed etiam, ut cum Titanis, ut cum Gigantibus, propria bella geſſerunt.

Titania, æ, f. Diana, ſeu Luna, filia Hyperionis, neptis Titanis. *Ov. 3. Met.* Dumque ibi perluitur ſolita Titania lympha.

Titaniacus, a, um, idem ac Titanius. *Ovid. 7. Met. v. 399.* Hinc Titaniacis ablata draconibus intrat Palladias arces.

Titanis, idis, Τιτανὶς, adject. fœmin. quæ ad Titanem, vel Titanas pertinet. *Ovid. 6. Metam. v. 185.* Latonam Titanida. *Id. 5. Faſt. v. 81.* Titanida Thetin. *Juvenal. ſat. 8. v. 132.* Titanida pugnam.

Titanius, a, um, quod ad Titanes ſpectat. *Virg. 6. Æn.* Hic genus antiquum terræ, Titania pubes, Fulmine dejecti fundo volvuntur in imo. *Id. ibid.* Lucentemque globum Lunæ, Titaniaque aſtra. ¶ Subſtantive Titanium pro Sole poſuit *Avien. in Arat. v. 127.*

Titanus, i, m. fluvius, & oppidum Myſiæ, ſeu Æolidis. *Plin. l. 5. c. 30.*

Titareſſus, m. s. Titareſus, Titareſſus, *Titareſe*, fl. Theſſaliæ, qui oritur ex Titano M. fluit apud Pharſalum urb. & in Peneum labitur. *Lucan. l. 6. v. 376.*

Tithonæus, a, um, adject. ad Tithonum pertinens, ut Memnon Tithonæus, h. e. Tithoni filius. *Avien. in perieg. v. 368.*

Tithonius, a, um, adject. ad Tithonum pertinens, ut Tithonia conjux, h. e. Aurora, *Ovid. 3. Faſt. v. 403.* & *Tithonia* abſolute dicitur a *Val. Flacc. l. 1. v. 311.*

Tithonus, m. 2. Τιθωνὸς, filius Laomedontis, frater Priami. Cum juvenis eſſet, & decorus, ab Aurora, ut fabulæ ferunt, dilectus, & raptus fuit, ex quo Memnonem genuit. *Virg. Æn. 4. verſ. 585.* Tithoni croceum linquens Aurora cubile. ¶ Immortalitatem impetravit a Diis, non tamen caruit infelici ſenecta. *Hor. l. 2. od. 16.* Longa Tithonum minuit ſenecta. ¶ Audita Memnonis filii morte, in cicadam verſus eſt. *Hor. l. 1. ode 28.* Tithonuſque remotus in auras.

Tithorea, f. s. urbs Phocidis, in cacumine Parnaſſi M. a Tithorea Nympha. Ibi Zetus, & Amphion conditi ſunt. *Pauſan. l. 6.*

Tithymalus, m. & Tithymalon, n. *titimaglio*, τιθύμαλος, τιθύμαλον, (*Suidas* τιθύμαλλο. ſcripſit) herba folio lævi, albo, capita fabæ magnitudine, cujus ſeptem ſpecies Dioſcorides enumerat. *Plin. l. 20. c. 19.*

Titia lex dicta eſt a L. Titio, qui eam tulit, cavitque, ne quis ob orandam cauſam munera aut pecuniam a cliente acciperet. *Auſon. epigr. 88.* ¶ De alia Titia lege V. in *Atilia*.

Titiæ aves. V. Titus.

Titianus, a, um, ad Titium aliquem pertinens, ut Titianus fundus, *African. Dig. ſt. lib. 23. tit. 3. leg. 50.*

Titiens, ſis, idem qui Tatienſis. *Propert. lib. 4. eleg. 1.* Hinc Titiens, Rhamneſque viri, Luceresque coloni.

Titienſis tribus a prænomine Tatii Regis appellata videtur, ait *Feſtus*, fuitque una ex illis tribus, in quas primum Romulus populum Romanum divisit, quæ a *Varrone l. 4. de L. L.* Tatienſis appellatur.

Titii Sodales, Sacerdotes Apollinis, qui extra Urbem in tuguriis certa auguria obſervabant, a *titis* ſeu *titiis* avibus, quæ ſunt palumbes, ſeu columbæ agreſtes. *Varr. l. 4. de L. L.* Titii Sodales dicti ab titiis avibus, quas in auguriis certis obſervare ſolent. *Lucan. l. 1. v. 604.* Septemvirque epulis feſtis, Titiique Sodales.

Titillamentum, i, n. idem quod titillatio. *Fulgent. l. 2. Mythol.* Tantalus, cui fallax aqua guloſis labia titillamentis attingit.

Titillatio, onis, f. *ſolletico*, γαργαλισμὸς, actus titillandi. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 40.* At hæ leviores ducis voluptates, quibus quaſi titillatio (Epicuri enim hoc verbum) ſenſibus adhibetur. *Id. de Sen. c. 14.* At non eſt voluptatum tanta quaſi titillatio in ſenibus.

Titillatus, us, m. idem ac titillatio. *Plin. l. 11. c. 37.* Quod titillatu maxime intelligitur alarum, quas ſubit.

Titillatus, a, um, partic. a titillor. *Auſon. in Epigr. 108.* Titillata brevi cum jam ſub fine voluptas.

Titillo, as, a. 1. *titillare*, *falleticare*, *dileticare*, γαργαλίζω, eſt levi attrectatione alarum, aliarumve mollium corporis partium riſum copiam movere. Factum eſt a τίλλω, *vello*, ſeu *vellico*, geminatione primæ ſyllabæ. Nam ex levi vellicatione, ſive tractione provenit titillatio. Hoc ſenſu uſurpatur *titillatus* nomen a *Plinio*. V. *Titillatus*, us. ¶ Per translationem accipitur pro commovere, provocare, blandiri. *Hor. l. 2. ſat. 3.* Præterea ne vos titillet gloria. *Cic. 1. de Fin. c. 11.* Nam ſi ea ſola voluptas eſſet, quæ quaſi titillaret ſenſus, ut ita dicam, & ad eos cum ſuavitate afflueret.

Titillus, li, m. titillatio. *leg. 8. Cod. Theodoſ. tit. 5.* Flagrum, cujus in cuſpide brevis aculeus pigreſcentes artus innoxio titillo poterit admonere.

Titinnius, ii, m. vetus quidam Poeta, cujus multa loca refert *Nonius* in ſuo opere de propriet. ſerm.

Titio, onis, *tizzone*, אוד, Germ. *brand*, Gall. *tiſon*, Hiſp. *tizon*, δαλὸς, lignum aduſtum, quod ab igne extrahitur, torris. *Celſ. l. 3. c. 10.* Maximeque involutis teſtis, & extinctis titionibus.

Titivillitium, ii, n. *coſa da nulla*, ſignificat rem vilem, & nullius pretii. *Plaut. Caſ. 2. 5. 39.* Non ego iſthuc verbum emiſſem titivillitio. ¶ *Feſtus* ſcribit vocem hanc eſſe nullius ſignificationis, ut βλίτυρι, & σκινδαψὸς apud Græcos. *Fulgent. Plaut. de Priſco ſerm. v. 40.* ait, titivillitia dici fila putrida, quæ de tela cadunt, & *filaccia*.

Titius, ii, m. poeta quidam Lyricus, cujus meminit *Horat. l. 1. ep. 3.* ¶ Titius etiam nomen fuit cujuſdam incompoſitæ ſaltationis, & geſticulationis, de qua ita *Cic. de clar. Orat. c. 62.* Sextus Titius, inquit, homo loquax ſane, & ſatis acutus, ſed tam ſolutus, & mollis in geſtu, ut ſaltatio quædam naſceretur, cui ſaltationi Titius nomen eſſet. ¶ Eſt præterea Titius Romanum nomen, ut L. Titius, P. Titius.

Titubans, antis, o. 3. ὑποσφαλλόμενος, partic. a titubo. *Cic. pro Dom. n. 54.* Nedum valeat id, quod imperitus adoleſcens mente, ac lingua titubante feciſſe dicatur. *Ovid. 4. Met.* Quique ſenex ferula titubantes ebrius artus Suſtinet. idest Silenus.

Titubanter, adv. *inconſtantemente*, ταραχώδως, δειλῶς, inconſtanter. *Cic. pro Cæl. c. 7.* Poſuiſſis enim, atque id tamen titubanter, & ſtrictim, conjurationis hujus propter amicitiam Catilinæ participem fuiſſe. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 41.* Titubanter loqui.

Titubantia, æ, f. idem ac titubatio. *Suet. in Vitel. c. 6.* Ac de hac quoque liberos utriuſque ſexus tulit, ſed marem titubantia oris prope mutum, & elinguem. *Id. in Claud. cap. 30.* Titubantia linguæ.

Titubatio, onis, f. *titubazione*, *vacillamento*, ὄκνησις, συγκλόνησις, actus titubandi. *Auct. ad Her. l. 2. c. 8.* Ut ne parvula quidem titubatione aut offenſione impediremur. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 6.* Titubatio linguæ.

Titubatus, a, um, *vacillante*, συγκλονηθεὶς, partic. paſſ. a neutro titubo. *Virg. 5. Æn. v. 331.* Hic juvenis jam victor ovans veſtigia preſſo Haud tenuit titubata ſolo.

Titubo, as, n. 1. *titubare*, *vacillare*, מעד, Ger. *ſchwancken*, Gal. *chanceler*, Hiſp. *bambalearſe*, παραφέρομαι, συγκλονέομαι, vacillo, inſtabilis ſum, inſiſtere nequeo: & proprie de lingua, ac pedibus dicitur. *Ovid. 3. Met.* Illa mero, ſomnoque gravis titubare videtur. *Id. lib. 3. Triſt. el. 1.* Hæc ubi ſum furtim lingua titubante locutus. ¶ Transfertur ad animum, quoties ab animo verba diſſentiunt, quod inconſtantiæ, ac levitatis ſignum eſſe dicitur. *Cic. pro Flac.* Una ex domo prodeunt: ſi verbo titubarint, quo revertantur, non habebunt. *Hor. l. 1. ep. 13.* Cave ne titubes, mandataque frangas. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Plaut. Mil. 3. 3. 69.* Cogitate, nequid, ubi miles venerit, titubetur. *Cic. 3. de Orat. cap. 50.* Nam verſus æque prima, & media, & extrema pars attenditur, qui debilitatur, in quacunque ſit parte titubatum.

Titulo, as, a. 1. *intitolare*, *chiamare*, titulum ſeu nomen indere. *Tertul. adverſ. Jud. c. 9.* Magos quoque Samaritanorum appellatione titulavit. *Id. de anim. c. 13.* Animæ nomine totius hominis meatio titulata eſt.

Titulus, i, maſc. *titolo*, *dignità*, כבוד, Ger. *tittel*, Gall. *titre*, Hiſp. *titulo*, τιμὴ, dignitas, honor, nomen, a τιτὸς, *honoratus*, quod ἀπὸ τίω, *honorare*. Si *Varronem* audimus, & *Feſtum*, dicitur a *tuendo*, quaſi *tutulus*. Nam *Feſtus* & milites ait dici titulos, quia patriam tuerentur. Si a *tuendo*, ſeu a *tuendo* titulum dici placet: cauſa nominis fuerit, quia hominem magnis fulgentem honoribus, ſeu dignitatibus tueri ſolemus, ideſt intueri, aſpicere, admirari. *Cic. in Piſon. c. 10.* Suſtinere titulum Conſulatus. *Ovid. 2. Faſt. v. 15.* At tua proſequimur ſtudioſo pectore, Cæſar, Nomina, per titulos ingredimurque tuos. ¶ Præterea titulus notat inſcriptionem cujuſcunque operis, brevem ſcripturam, id, quod operi ſuperſcribitur, vel infraſcribitur, ut rem ſtatim, aut tempus, aut artificem noſcamus, cujuſmodi ſunt literæ in ſtatuis, & picturis; vel item inſcriptio illa, quæ cujuſque libri initio fit, qua materia ejus libri ſub aſpectum ſubjicitur una cum nomine Auctoris; item inſcriptio, quæ ſingulis libri capitibus præfigitur, quam *Juriſconſulti* rubricam vocant, eſtque ſumma rerum, ſeu brevis complexio ejus materiæ, quæ tractanda eſt. *Horat. l. 1. ſat. 6.* Qui ſtupet in titulis, & imaginibus. *Ovid. l. 1. de Rem. Am.* Legerat hujus Amor titulum, nomenque libelli. *Mart. l. 2. ep. ult.* Primus ubi eſt, inquis, cum ſit liber iſte ſecundus? Quid faciam, ſi plus ille pudoris habet? Tu tamen hunc fieri ſi mavis, Regule, primum, Unum de titulo tollere jota potes. *Suet. in Domit. cap. 5.* Plurima, & ampliſſima opera incendio conſumpta reſtituit, ſed omnia ſub titulo tantum ſuo, ac ſine ulla priſtini auctoris memoria. ¶ Sumitur quoque pro capite libri, videlicet pro omni eo, quod in textu, ſeu, ut *Juriſconſulti* loquuntur, in nigro explicatur. Sic in libris legalibus tituli nomine non rubrica, ſive inſcriptio, ſed totum capitulum, ſive textus vocitatur. Nam inſcriptio παράτιτλον dicitur. ¶ Item pro programmate, ſeu inſcriptione, qua ſignificatur, domum aliquam eſſe venalem, vel locandam. Hinc, ſub titulum ire domus dicitur, quæ venalis fit. *Tibul. l. 2. eleg. 4.* Ita ſub imperium, ſub titulumque lares. Sic, ſub titulum mittere, eſt venalem facere. *Ovid. de remed. amor. v. 302.* Sub titulum noſtros miſit avara lares. ¶ Inſuper titulus ponitur pro prætexto, & cauſa. *Liv. l. 37. c. 54.* Et meminiſſe, quem titulum prætenderitis prius adverſus Philippum, nunc adverſus Antiochum belli. *Sueton. in Aug. cap. 32.* Plurimæ factiones titulo collegii novi ad nullius non facinoris ſocietatem coibant, *ſotto preteſto*.

Titus, vel Titius, maſc. 2. genus avis, idem ac palumbes, ſeu columba agreſtis. *Iſidor. lib. 12. Orig. cap. 7.* ait, palumbes appellari titos a moribus caſtis, quia amiſſo corporali conſortio ſolitariæ incedant, nec carnalem copiam ulterius requirant. *Cornutus in Perſ. ſat. 1. v. 20.* contrarium ſcribit, has aves ardere libidine, & ab his titos appellari a membri virilis magnitudine, qui ad libidinem ſunt proni. *Varr. lib. 4. de L. L.* Titii ſodales dicti ab titiis avibus, quas in auguriis certis obſervare ſolent.

Titus, maſc. 2. Τίτος, prænomen Romanis familiare, quaſi τιτὸς, *honoratus*, quod a τίω, *honoro*. Sed *Feſtus* a tuendo derivat, his verbis. Tituli milites appellantur, quaſi tutuli, quod patriam tuerentur. Unde & Titi prænomen ortum eſt. At *Cornutus*, vel quiſquis interpres ille *Perſii*, qui nomen illud præfert, quo loco exponit iſtud Poetæ ſat. 1. verſ. 20. *Ingentes trepidare Titos*, ait, Titos a membri virilis magnitudine vocari eos, qui ad libidinem ſunt proni, ſicut aves, quibus comparantur, titi.

Titus, m. 2. cognomine Veſpaſianus, filius Flavii, frater Domitiani, Imperator Romanorum, circa ann. Chriſti 81. Optimus Princeps fuit, Populoque Romano adeo charus, ut vulgo orbis amor, & deliciæ humani generis diceretur. V. ejus vitam apud *Sueton.*

Tityos, maſc. 2. Τιτυὸς, filius Jovis ex Elara filia Orchomeni, quam prægnantem Jupiter, timens Junonis iram, occultavit in terram: ex quo factum eſt, ut naſcens puer, ex terra ortus videretur. Cum ad integram ætatem perveniſſet, tantæ magnitudinis gigas evaſit, ut jacens novem jugera occuparet. Aliquando captus amore Latonæ Apollinis matris, eam de ſtupro interpellavit. Quamobrem Apollo iratus, ſagittis ipſum confodit, & apud Inferos relegavit, ejuſque jecur vulturibus lancinandum appoſuit, hac lege, ut conſumptum renaſceretur illico, & ſic nunquam vultures a diſcerpendo ceſſarent, nec ipſe a patiendo. *Virg. 6. Æn. v. 590.* Nec non & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erat. *Ovid. lib. 1. de Pont. eleg. 2.* Sic inconſumptum Tityi, ſemperque renaſcens Non perit, ut poſſit ſæpe perire, jecur. *Tibul. lib. 1. eleg. 4.* Porrectuſque novem Tityus per jugera terræ Aſſiduas atro viſcere paſcit aves.

T ANTE M.

Tmeſis, f. 3. τμῆσις, ſpecies Hyperbati, qua aliqua vox, præſertim compoſita, dividitur, & inter utramque partem alia vox interponitur. *Virg. 1. Georg.* Septem ſubjecta trioni, pro Septentrioni. *Id. 5. Æn.* Et multo nebulæ circum Dea fudit amictu. pro circumfudit. Ubi *Servius*: Figura Tmeſis eſt, quæ fit, cum ſecto uno ſermone aliquid interponimus. Sed hoc tolerabile eſt in ſermone compoſito: cæterum in ſimplici nimis eſt aſperum, quod tamen faciebat antiquitas, ut Saxo cere comminuit brum. ¶ Oratores etiam hac figura utuntur. *Cic. pro Sext. c. 31.* quod judicium cumque ſubierat, damnabatur.

Tmolius, a, um, adject. ad Tmolum pertinens. *Ovid. 4. de Pont. epiſt. 15.* Africa quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos.

Tmolus, & Timolus, li, maſc. *Tomolites*, mons Phrygiæ Magnæ, in conf. Lydiæ, ad flu. cogn. in agro Trallenſi, & Sardenſi, vitibus conſitus. Inter alia crocum plurimum gignit. Ex eo Pactolus amnis profluit, aureas arenas ferens. *Ovid. 5. Met.* Riget arduus alto Tmolus in aſcenſu, clivoque extenſus utroque Sardibus hinc, parvis illinc finitur Hypæpis. *Id. l. 6. v. 15.* Deſeruere ſui Nymphæ vineta Timoli. *Plin. l. 4. c. 29.* Celebratur Lydia maxime Sardibus in latere Tmoli montis, qui ante Timolus dicebatur.

Tmolus, m. s. fl. Phrygiæ Magnæ, in confin. Lydiæ, qui ex ejuſdem nominis monte profluit, & in Mæandrum per Sardes, quas alluit, influit. In eo coticula invenitur auro explorando utilis, *Plin. l. 33. c. 8.*

To-

Digitized by Google

T ANTE O.

Tocullio, vel Tocullio, onis, m. τοκυλλίων, fœnerator, a τόκος, uſura. *Cic. l. 2. Att. epiſt.* 1. Neque enim iſta tua negotia provincialia eſſe putabam, neque te in toculionibus habebam, hoc eſt non putabam te eſſe in iis, qui uſuram exercent, pecuniam cum fœnore exigentes a provincialibus. Utitur autem *Cicero* Græco verbo, quia ad Atticum ſcribit Græcæ linguæ ſtudioſiſſimum. In quibuſdam libris legitur *decurionibus*, quod ſane mendoſum videtur.

Todi, &

Todilli, orum, m. parvæ quædam aves, quarum meminit *Plautus in Syro*, cum ait: Cum netritis talis, cum todillis cruſculis. Hæc *Feſtus*. Quo tamen loco multiplex eſt lectionis varietas.

Tofaceus, & Tophaceus, a, um, τοφώδης, quod ex tofo eſt. *Plin. l. 17. c. 7.* Eſt alba, rufa, columbina, argillacea, tofacea, arenacea.

Toficius, & Thophicius, a, um, adject. &

Tofinus, & Tophinus, a, um, adject. *di tofo*, qui eſt ex tofo, τόφινος. *Capitolin. in Maxim. c. 6.* Lapides toficios friare. *Suet. in Claud. c. 21.* Circo marmoreis carceribus, auratiſque metis, quæ utraque & tofina, ac lignea ante fuerant, exculto.

Tofōſus, & Tophoſus, a, um, adject. idem quod Tofaceus. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Verruca humore tofoſa.

Tofus, m. 2. *tufo*, πῶρος, lapis cavernoſus, & ſcaber, qui facile in arenam reſolvitur. Pro eo etiam *tophus* ſcribitur, quaſi plane Græcum ſit. *Virg. 2. Georg. v. 214.* Et tofus ſcaber, & nigris exeſa chelydris. *Plin. l. 17. c. 4.* Nam tofus ſcaber naturæ.

Toga, æ, f. *toga*, כרבה, Ger. *burgerrock*, Gall. *robbe longue*, Hiſp. *toga*, τήβεννος, τόγα, exterior veſtis communis omnium Romanorum, tum nobilium, tum ignobilium, tum locupletum, tum inopum. Unde *togatam gentem* pro Romanis poſuit *Virg. 1. Æn. v. 286.* ¶ Dicta eſt a *tegendo*, tum quia totum tegebat corpus: tum quia aliis interioribus veſtibus ſuperinjiciebatur: tum etiam quia olim ſtraguli vice lectos ac ſternebant, teſte *Varrone* apud *Non. c. 14. n. 25.* Hinc eſt, ut togam pro tecto etiam uſurpaverit *Titinnius* apud *eund. Non. cap. 1. n. 3.* quæ tamen notio jam obſolevit. Igitur toga veſtis fuit rotunda, & uſque ad pedes demiſſa, clauſa, & ſine manicis, quæ uno conjectu totum corpus, & utrumque brachium operiebat. Ea in ſuperiori parte, qua ad cervices ſedebat, ita laxe aperiebatur, ut dextrum brachium commode exeri, imo & totus humerus oſtendi poſſet: brachium vero ſiniſtrum non per eundem hiatum exerebatur, ſed ex inferiori parte ſub ipſa toga extenſum extremam oram in ſugeſt, plicaturaſque contractam colligebat, ſubducebatque ad ſiniſtrum latus, læva manu eatenus. Rugas eas, & plicaturas, quæ ſuperne a dextra cervicis parte ascendentes ſubtus brachio colligebantur ad pectus, atque oblique ad ſiniſtrum humerum inſtar balthei decurrebant, *ſinum togæ* appellabant. Neque tamen ſemper, neque omnibus idem mos fuit togæ geſtandæ. nam antiquiſſimis temporibus nulli ſinus fuere, tum quia brachium ſub toga tunc tenere ſolebant, quod præter ceteros diſerte notat *Quintil. l. 11. cap. 3.* tum quia ipſa toga anguſtior illis fuit, & magis corpori adſtricta: poſtea fuſior, laxiorque adhiberi cœpta eſt, maxima vero ab iis, qui molli veſtitu gauderent, ex qua majores ſinus fiebant, adeo ut interdum a dextera parte totum humerum uſque ad lumbos detegerent, ad oſtendendam pretioſam tunicam, vel latum clavum in ea intextum, a ſiniſtra vero laciniam in humerum uſque rejicerent. Præterea adoleſcentes cum primum virilem togam ſumebant, ſolebant priore illo anno brachium (dextrum intellige, nam ſiniſtrum ſemper collectam togæ laciniam ſuſtinendo quodammodo impeditum erat) non exerere, præſertim ſi forenſia ſtipendia auſpicarentur, ut loquitur *M. Sen. in excerpt. controverſ. lib. 5. contrav. 6.* qui tamen mos etiam temporibus Ciceronis inoleverat, ut ex ipſius oratione *pro Cæl. cap. 5.* colligitur. Candidati quoque in honorum petitionibus brachium continebant, & tunc ſolum exerebant, cum prenſandi cauſa manus porrigenda eſſet: quod videtur eſſe quibuſdam *trans pondera dextram porrigere* apud *Hor. l. 1. ep. 6. v. 49.* hoc eſt dexteram togæ pondere cohibitam exerere, & extendere. ¶ Cum Romanis mos eſſet operto ſemper capite, præſertim in Urbe, incedere (extra Urbem enim in itinere pileos, petaſos, aut aliud tegumenti genus contra aeris injurias adhibebant) facile tamen erat, ſi opus eſſet, caput toga operire, quod fiebat partem ſuperiorem togæ ſub dextrum humerum dejectæ revocando, & ſupra caput adducendo: atque ea poſitione toga ſuper utrumque humerum æqualiter ſedebat, & nihilominus ſatis adhuc patebat ante pectus ad brachium exerendum: hac ratione caput obvolvebant ſacra facturi: quod videre eſt in icone veteris lapidis apud *Ferrar. de re veſtiar. lib. 1. cap. 10.* Cæſar quoque a conjuratis impetitus eodem modo caput obnupſit, ut eſt apud *Sueton. in ejus vit. cap. 82.* Verum tamen eſt, aliquando non ſuperiorem oram, ſed inferiorem laciniam ad caput tegendum fuiſſe adhibitam, quod *Lipſius* apud eundem *Ferrar. loc. cit.* moliri oſtendit. ¶ An togæ cingeretur, quæſtio eſt apud Eruditos. Affirmat *Macrobius*, quem ſatis refellit *Ferrar. lib. 2. cap. 10.* At *Manut. de quæſit. per epiſt.* de tunica Macrobium, non de toga locutum fuiſſe putat. Sane in omnibus togatorum hominum imaginibus, quas affert idem *Ferrar.* nullos cinctos apparet, ſed toga partim ſiniſtro humero, partim ſiniſtro brachio fulta ſuſtinetur. ¶ Materia togæ fuit lana coacta, quæ ſi longiore pilo eſſet, *toga pexa* dicebatur, ſcilicet ob villorum denſitatem: huic *tritam* togam *pexæ* opponit *Martial. lib. 2. epigr. 44.* & *lib. 3. epigr. 35.* ¶ Toga *raſa* dicebatur, quæ ex lana minime villoſa confecta erat, eratque apta æſtivo tempori, ſicut *pexa* hiemali. *Id. l. 2. ep. 85.* ¶ A textura etiam & lanæ genere togæ dicebantur *velli*, *denſæ*, &c. ¶ Color togæ albus fuit. hoc eſt nativus albæ lanæ, qui nonnihil ad fuſcum accedit: propterea ut non alba ſolum, ſed etiam candide eſſet, amplius adhuc dealbabatur, creta adhibita ad id apta, quam ob rem *cretatam ambitionem* dixit *Perſ. ſat. 5. v. 177.* candidatos intelligens. ¶ Toga vero atrata, ſive pulla adhibebatur in privato luctu. V. *Pullus*. Nam in luctu publico, togis depoſitis, ſaga ſumebant. *Cic. Phil. 12. & 14.* ¶ Toga palmata dicebatur, quæ palmas intextas habebat. V. *Palmatus*. ¶ Toga picta, hoc eſt acu elaborata. V. *Pictus*. ¶ Alia præterea fuere togarum genera; *Prætexta*, de qua V. ſuo loco. *Pura*, quæ prætextæ opponitur, quia ſcilicet nullo purpuræ prætexto diſtincta, quam ſumebant adoleſcentes, cum prætextam deponebant. *Cic. 9. Att. ep. 6.* Ciceroni meo togam puram cum dare Arpini vellem. Eadem dicebatur *virilis*, quia virilitatis initium indicabat: *libera*, quia initium quoddam erat libertatis, ut ait *Ovid. 3. Faſt.* Qua autem die ſumebatur, is dies celebrabatur magna propinquorum, amicorumque frequentia, aſcendebantque in Capitolium, religionis, & boni ominis cauſa, teſte *Val. Max. lib. 5. cap. 4.* Atque hoc eſt, quod *Plin. l. 1. epiſt. 9.* vocat officium togæ virilis, & *Tertul. de Idolol. c. 16.* ſolemnitates togæ. ¶ Toga purpurea fuit inter regum inſignia, ut patet ex *Liv. l. 31. cap. 11.* ¶ Quod ad uſum togæ attinet, certum eſt ex teſtimonio *Varron. apud Non. c. 14. n. 25.* virorum æque, & mulierum communem fuiſſe; poſtea vero ſtolis uti matronæ cœpere, togas reliquere meretricibus, quod præter alia ſatis oſtendit illud *Horatii lib. 1. ſat. 2. v. 62.* quid intereſt, in matrona, ancilla, peccesne togata? Viri vero omnium ordinum promiſcue togis uſi ſunt, tenuiores etiam, modo ſumptus ad eam comendam ſuppeteret: præcipue vero clientes, qui patronorum, & potentiorum limina frequentabant, togati huc illuc curſitabant ſalutaturi, ſportulaſque accepturi. qua de re ſæpiſſime *Martialis*, qui propterea *lib. 10. epigr. 47.* inter ea, quæ vitam faciunt beatiorem, *togam raram* enumerat. hoc eſt raro officia ſalutationum. & *epigr. 18.* togas ipſas uſurpat pro clientibus ſalutationum officia obeuntibus. V. etiam *Togatus*. Plura de toga dicenda eſſent, an extra Urbem adhiberetur, ut in caſtris, in conviviis, &c. de quibus ex profeſſo, & luculenter *Ferrar. de re veſtiar.* neque enim nobis omnia complecti in animo fuit. ¶ Tranſlate toga pro pace accipitur. hinc tritum illud *Cicer.* carmen *in Piſ. cap. 30.* Cedant arma togæ. hoc eſt pacis artibus. *Id. 3. de Orat. cap. 42.* Vir omnibus belli, ac togæ laudibus eminentiſſimus. *Tertull. de Pall. c. 5.* Plus infere rempublicam togæ, quam loricæ.

Togatarius, ii, m. qui fabulas conſcribit, quæ *togatæ* appellantur. *Sueton. in Auguſt. c. 45.*

Togatŭlus, a, um, pauperculus, dim. a *togatus*, quo dicitur de tenuioribus, qui principes civitatis officii gratia in forum deducebant, ac deinde domum reducebant ad ſportulam captandam. *Martial. lib. 10. ep. 74.* Quandiu ſalutatus Anteambulones, & togatulos inter Centum merebor plumbeos die toto?

Togātus, a, um, *togato*, German. *mit langen ſtattlichen rocken bekleidet*, Gall. *vetu de robbe longue*, Hiſpan. *togado*, τηβεννοφόρος, toga indutus. Togati Romani appellati ſunt, quoniam uſus togæ proprius Romanorum fuit, ut Græci dicebantur palliati, quod pallia uterentur. *Virg. 1. Æn. v. 286.* Romanos rerum dominos, gentemque togatam. *Cic. 5. Phil. cap. 5.* Græculus judex modo palliatus, modo togatus. ¶ Interdum ſpeciatim togati dicti ſunt homines tenuiores, qui principes civitatis officii gratia in forum ducebant, ac deinde domum reducebant: Togis enim amicti erant, non tunicis tantum, ut turba forenſis. *Juven. ſat. 1.* Sportula primo Limine parva ſedet turbæ rapienda togatæ. *Id. ſat. 7.* An tibi ſervi Octo, decem comites poſt te, ut ſit ſella, togati Ante pedes. ¶ Interdum togatus accipitur pro urbano, cui ſagatus, ideſt militaris opponitur. Nam toga pacis, ſagum belli inſigne fuit. *Cic. pro Syl.* Cui uni togato Senatus ſupplicationem decrevit. ideſt civilem Magiſtratum gerenti. ¶ *Fabulæ togatæ* erant, in quibus Romani inducebantur, ut *palliatæ*, in quibus Græci. Ita dictæ ſunt ab habitu. Nam veſtis propria Romanorum fuit toga, Græcorum pallium. *Cic. pro Sext. cap. 55.* Togatam agere. *Velle. lib. 2. cap. 9.* Clara etiam fuere ingenia in Togatis Afranii, &c. Hujuſmodi fabulæ mediæ erant inter Comœdias, & Tragœdias. *Senec. ep. 8.* Non attingam Tragicos, aut Togatas noſtras; habent enim hæ quoque aliquid ſeveritatis, & ſunt inter Comœdias, & Tragœdias mediæ. ¶ *Opera togata*, dicebatur officium togatorum, ideſt hominum tenuiorum, qui deducebant, & reducebant Magiſtratus, & eos, qui dignitate, & opibus præcellerent. *Martial. l. 3. ep. 46.* Exigis a nobis operam ſine fine togatam. ¶ Togata etiam dicta eſt ea Galliæ pars, quæ togis Romano more utebatur. V. Gallia. *Mela l. 2. c. 4. Plin. l. 3. c. 4.*

Togŭla, æ, f. τηβέννιον, parva toga. *Cic. in Piſon.* Togulæ lictoribus ad portam præſto fuerunt. *Martial. lib. 4. ep. 26.* ignoſce, togulam, Poſthume, pluris emo.

Tolentinum, n. *Tolentino*, col. & urbs Piceni, apud Chientum fl. parva, ſed ſatis culta, inter Maceratam & Camerinum. Pop. Tolentinates. *Plin. l. 3. c. 13.*

Tolenus, m. a. Telonus, Thelonus, fl. Marſorum, in Lirim labens, ubi Rutilius cum octo millibus Romanorum a Marſis cæſus eſt.

Tolerabĭlis, & le, o. 3. *tollerabile*, ἀνεκτός, ὑπόφορος, ϕορητός, ἀνεκτικός, quod tolerari poteſt. *Cic. 1. de Orat.* Cum boni perquam ſint nulli, vix autem ſingulis ætatibus ſinguli tolerabiles Oratores invenirentur. *Id. de Sen. c. 3.* Moderati enim, & nec difficiles, nec inhumani ſenes tolerabilem agunt ſenectutem. *Id. 12. Att. ep. 18.* Nihil habeo tolerabilius, quam ſolitudinem. *Paulus JCtus l. 28. Dig. tit. 5. leg. 18.* Hanc eſſe tolerabiliſſimam ſententiam puto.

Tolerabĭlĭter, adv. *tollerabilmente*, ἀνεκτῶς, cum tolerantia, patienter, facile, ſine diſcrimine. *Col. l. 1. c. 2.* Quas Græci συζυγίας, ἀναλογίας, nos diſcordantium comparationes tolerabiliter diximus. *Cic. Fam. 15. ep. 20.* Quo tolerabilius igniculum deſiderii tui feramus.

Tolerandus, a, um, adject. *da tollerarſi*. *Stat. 1. Theb. v. 195.* Toleranda nullis aſpera ſors populis.

Tolĕrans, antis, o. 3. *paziente*, τλήμων, καρτερικός, patiens. *Col. l. 8. c. 16.* Piſcium genera dulcis aquæ tolerantia. *Id. l. 7. cap. 10.* Tum imprudentis cuſtodis negligentiam fortiſſime ſuſtinet, plagarum, & penuriæ toleranciſſimus.

Toleranter, adv. *pazientemente*, καρτερικῶς, tolerabiliter, patienter. *Cic. l. 4. ep. 6.* Et cum frangerem jam ipſe me, cogeremque illa ferre toleranter. *Plin. l. 8. c. 45.* At nunc ſtaticulæ ad fœcunditatem poſcuntur, tolerantiæ tamen hiems.

Tolerantia, æ, f. *tolleranza*, *pazienza*, καρτερία, ἀνοχή, ὑπομονή, τλῆσις, patientia. *Cic. in Parad. c. 1.* Sapientis animus magnitudine conſilii, tolerantia rerum humanarum, contemptione fortunæ, virtutibus denique omnibus ut mœnibus ſeptus, vincetur, & expugnabitur? *Quintil. l. 1. c. 2.* Tolerantia tamen doloris laude ſua non carebit.

Toleratio, onis, f. *ſoffrimento*, ὑπομονή, actus tolerandi. *Cic. 2. Fin. c. 29.* Quædam alia toleratio eſt verior, qua uti vos non poteſtis.

Tolerātus, a, um, adject. *Tacit. Ann. 12. cap. 11.* Clementiam ac juſtitiam, quanto ignara Barbaris, tanto toleratiora capeſſeret. Al. leg. *tolerantiora*.

Tolĕro, as, a. 1. *tollerare*, *patire*, *ſopportare*, *ſoffrire*, סבל, German. *erdulden*, Gall. *endurer*, Hiſpan. *ſufrir*, ἀνέχομαι, ὑπομένω, patienter fero, perfero, patior, ſuſtineo. *Cic. 2. Catil.* Niſi idcirco ſe facilius hyemem toleraturos putant. *Id. in Fam. 7. ep. 18.* Pacis animo iſtam tolera militiam. *Id. 2. Tuſc. c. 7.* Res ad patiendum tolerandumque difficilis. ¶ Accipitur etiam pro opitulari, adjuvare. *Plaut. Trin. 2. 2. 57.* Quia ſine omni malitia eſt, tolerare ejus egeſtatem volo. Et *v. 77.* Cujus egeſtatem tolerare vis? ¶ Item pro ſuſtinere, ſuſtentare, alere. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 58.* Erat ſumma inopia, adeo ut foliis ex arboribus ſtrictis, & teneris arborum radicibus contuſis equos alerent, & augerentur hic rationibus equitatum tolerare. *Ulp. l. 10 lege cenſoria*, 229. *ff. de verb. ſignif.* Ex quibus agris pater familias fructus caperet, quibus ſe toleraret. *Plin. l. 33. cap. 10.* Octonis millia equitum ſua pecunia toleraviſſe. *Tacit. Ann. 15. cap. 45.* Simplici victu vitam tolerare. ¶ Tolerare abſolute pro tolerare vitam. *Tacit. Ann. 4. cap. 40.* Poſſe Liviam ipſam ſtatuere, nubendum poſt Druſum, an in penatibus iiſdem tolerandum haberet. ¶ *Toleror*, pro tolero, deponentium forma affert ex antiquorum uſu *Priſcian. l. 8.*

Toles, ium, f. inflammatio faucium. *Feſt.* Toles, tumor in faucibus, quæ per diminutionem tonſillæ dicuntur.

Toletanus, a, um, ad Toletum pertinens. Toletani, orum, ejus urbis cives. *Liv. l.* 35. *c.* 22. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Toletum, *Toledo*, Τώλητον, col. & urbs Hiſp. Tarr. alias caput Carpetanorum, poſtea regia Gothorum, & Maurorum, hodie caput Caſtellæ Novæ, & antea Regum ſedes, ampla, & elegans, cum arce antiqua in colle, ad Tagum fl. circumfluentem, in umbilico Hiſpaniæ. Incolæ Toletani dicuntur. *Plin. l. c.* 3.

Tolleno, onis, m. genus machinæ, quo trahitur aqua, alteram partem prægravante pondere, dictus a tollendo. Ita deſcribit *Feſtus*, ex cujus verbis non obſcure colligitur, tollenonem eſſe cum trabi in terram defixæ ſuperne connectitur altera tranſverſa, quæ nunc ſuſtollitur, nunc deorſum agitur, cujus rei exemplum videmus in quibuſdam puteis. Hujuſmodi machinis Archimedes in obſidione Syracuſarum Romanas naves ferrea manu in proram injecta extollebat, & in puppim ſtatuebat, gravi ex altera parte plumbi libramento ad ſolum reſellente, ut legere eſt apud *Liv. l.* 24. *cap.* 34. qui tollenonis meminit etiam *lib.* 38. *cap.* 5.

Tollo, onis, m. idem ac tolleno. *Plaut. Rud.* 2. 5. 24. Heus ſic tollo in gratia? cape hanc urnam tibi. Plerique tamen Codices aliter omnino habent.

Tollo, is, ſuſtuli, ſublatum, a. 3. *levare, alzare*, נשא, Ger. *erheben*, Gal. *lever*, Hiſp. *alzar, quitar*, αἴρω, ἐπαίρω, elevo, ſurſum erigo. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Tollam altius tectum, non ut ego te deſpiciam, &c. *Id.* 3. *de nat. Deor.* An ut Sol, in currum cum Phaethontem filium ſuſtulit? *Id.* 3. *Off.* Optavit, ut in currum patris tolleretur: ſublatus eſt. ¶ Interdum notat capere. *Cic. pro Cæc. c.* 21. Qui ſaxa jacerent, quæ de terra ipſi tollerent. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. At tu quantumvis tolle. ¶ Interdum aſſumere. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. Mira lactum eſt verecundia, ut ne proficiſcens non tollerem. id eſt aſſumerem ſocium itineris. *Id. pro Reſt. Amer.* Fide, ſapientiaque veſtra fretus plus oneris ſuſtuli, quam ferre me poſſe intelligo. ¶ Interdum gignere. *Cic.* 13. *Phil.* Is autem humilitatem deſpicere audet cujuſquam, qui ex eadem ſuſtulerit liberos. *Suet. in Ner. c.* 5. Deceſſitque Pyrgis morbo aquæ intercutis, ſublato filio Nerone ex Agrippina. ¶ Interdum nutrire, quod e moribus, & inſtitutis veterum ſumptum eſt, qui, ſi infantes ali volebant, depoſitos humi tollebant, unde & Dea quædam *Levana* dicebatur, ut ſcribit *Auguſtinus*, ſi nolebant ali, jubebant exponi. *Ter. Andr.* 1. 3. 14. Quicquid peperiſſet, decreverunt tollere. *Id. Adelph.* 5. 3. 23. Tu illos duos olim pro re tollebas tua, quod ſatis putabas tua bona ambobus fore. ¶ Interdum auferre, removere, *togliere*. *Cic.* 1. *Ver.* Quod eorum ſimulacra ſanctiſſima C. Verres ex delubris religioſiſſimis ſuſtuliſſet. *Id. de Am. c.* 13. Solem enim de mundo tollere videntur, qui amicitiam a vita tollunt. *Id. pro Font.* Noluerunt ii, qui judicabant, hanc patere inimicitiis viam, quem quiſque odiſſet, ut eum teſtimonio poſſet tollere. id eſt de medio auferre, privare vita, vel urbe. *Id.* 1. *Fin.* Totum quidem, inquit, totum Epicurum pene e Philoſophorum choro ſuſtuliſti. Huc pertinet tollere metum, ſuſpicionem, dubitationem, &c. apud *Cic.* ſæpe, & alios. ¶ Interdum occidere. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 33. Sed quia Druſum ferro, Metellum veneno ſuſtulerat. *Id. pro R. Am. cap.* 7. Perfacile hunc hominem incautum, & ruſticum, & Romæ ignotum de medio tolli poſſe. ¶ Interdum deſtruere, delere, abolere. *Cic.* 1. *Off.* Majores noſtri Carthaginem, & Numantiam funditus ſuſtulerunt. *Id. in Phil.* Dictaturam funditus de Republica ſuſtulit. ¶ *Animos tollere*, eſt ſuperbire, audaciorem eſſe. *Ter. Heo.* 3. 5. Quia paulium vobis acceſſit pecuniæ, ſublati animi ſunt. *Prop. l.* 3. *el.* 18. I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos. ¶ *Cachinnum tollere*, eſt riſum augere, in elatum, & immoderatum riſum ſolvi. *Cic. de Fato cap.* 5. In quo Alcibiades cachinnum dicitur ſuſtuliſſe. ¶ *Clamorem tollere*, eſt ſummopere clamare. *Cic.* 6. *Ver. c.* 43. Clamor a vigilibus, fanique cuſtodibus tollitur. ¶ *In cælum*, vel *ad aſtra tollere*, eſt ſummis laudibus celebrare, &, quantum fieri poteſt, cælitibus æqualem facere. *Cic. pro Arch.* In cælum hujus proavus Cato tollitur. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 25. At hercule alter tuus familiaris Hortenſius, quam plena manu, quam ingenue, quam ornate noſtras laudes in aſtra ſuſtulit! ¶ *Gradum tollere*, eſt ambulare. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 6. Is eſt, adibo contra, & tollam gradum. ¶ *Legem tollere*, eſt abrogare, antiquare, corrumpere. *Cic.* 2. *de Leg.* Quid? leges non jure rogatas tollere, &c. ¶ *Manus tollere*, eſt manus ad cælum elevare, quod interdum ſignum eſt admirationis, interdum lætitiæ, & gratias agentis. *Cic.* 4. *Acad. c.* 19. Hortenſius autem vehementer admirans, quod quidem perpetuo Lucullo loquente fecerat, ut etiam manus ſæpe tolleret. *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Suſtulimus manus & ego, & Balbus. ¶ *Minas tollere*, eſt minari, timorem incutere. *Virg.* 3. *Georg.* Tollentemque minas, & ſibila colla tumentem. ¶ *Oculos tollere*, eſt recreari, lætari. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 10. Hac tamen epiſtola, quam Acaſtus attulit, oculos paulum ſuſtulerunt. ¶ *Tollere ſe a terra*, eſt creſcere, & de herbis, arboribuſque dicitur. *Cic.* 5. *Tuſc. cap.* 13. Neque ſe tollere a terra altius poſſunt. ¶ Tollo pro differo, *prolungare*, afferri ſolet ex *Plaut. Pœn. a.* 2. *v.* 52. ſed ibi legendum *extollo*.

Toloſa, æ, f. cognomine Palladia, apud *Martial. l.* 9. *epigr.* 101. quod ibi per ex tempore florebant literæ, *Toloſa*, Τόλωσα, col. & urbs Galliæ Narb. in ipſo limitu Aquitaniæ, ad Garumnam fl. perampla, caput Occitaniæ prov. ¶ Toloſa item, olim Ituriſſa, *Toloſa*, urbs Hiſpaniæ, in Guipuſcoa prov. prope Orium fl. ad rad. Pyrenæorum M. ſatis culta.

Toloſanus, a, um, adject. ad Toloſam pertinens, ut Toloſana cathedra, *Sidon. in carm. l.* 9 *ep.* 16. ¶ Toloſanum aurum proverbio dicitur de re calamitoſa, & poſſidenti noxia. Nam cum oppidum Toloſanum in terra Gallia Q. Cæpio conſul diripuiſſet, multumque auri in ejus oppidi templis fuiſſet, quiſquis ex ea direptione aurum attigit, miſero, cruciabilique exitu periit. *Gell. l.* 3. *c.* 9. & *Juſtin. l.* 32. *c.* 3. ¶ Toloſani, orum, incolæ ſunt Toloſæ. *Plin. l.* 3. *c.* 4. & *l.* 4. *c.* 19.

Toloſes, atis, m. qui eſt a Toloſa, ut Toloſas ſagus, apud *Mart. l.* 12. *ep.* 32. ¶ Toloſates, tium, populi circa Toloſam Galliæ incolentes. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 10. Qui non longe a Toloſatium finibus abſunt.

Toloſenſis, ſe, Toloſanus. *Juſtin. l.* 32. *c.* 3. Toloſenſis lacus.

Tolus, i, nomen viri, cujus caput in poſcendis Urbis Romæ fundamentis repertum Capitolio nomen dedit. *Arnob. l.* 6.

Tolutarius equus, *cavallo, che va di portante*, ἱπποδρόμος, ἀθύρματος. Dicitur a *tolutim*, quæ tollit alterno glomeratu pedes. Aliqui volunt, dictum eſſe a pedum volubilitate, quaſi *volutarium*. Hujus generis equi etiam *gradarii* dicuntur, quia gradu non vulgari incedant, ſed alternis crure molliter explicantes, commodam ſeſſori præbeant vectationem, citra ullam ſucuſſationis moleſtiam. *Senec. ep.* 87. Ita non omnibus obeſis mannis, & aſturconibus, & tolutariis præferres unicum illum equum a Catone defrictum?

Tolutilis, le, adject. ut tolutilis gradus. *Var. apud Non. c.* 5. *n.* 60. h. e. tolutim incedens.

Tolutiloquentia, æ, f. linguæ volubilitas, a *tolutim*, & *loquendo*. *Nævius apud Non. c.* 2. *n.* 1c. O peſtifera, tua tolutiloquentia.

Tolutim, adv. ἐνστραχήλιον, εὐτρόχως, *di portante*, pedes molliter tollendo, quod proprie ad equorum gradariorum inceſſum attinet, qui alternis crura molliter explicantes, commodiſſimam ſeſſori præbent vectationem, quod genus equorum a Polluce εὐήνιον appellatur. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 11. Ut equus, qui ad vehendum eſt natus, tamen traditur magiſtro, ut equiſo doceat tolutim incedere. *Plin. l.* 8. *cap.* 42. In eadem Hiſpania Callaica gens, & Aſturica equini generis, quos Thieldones vocamus, minori forma, appellatos aſturcones gignunt, quibus non vulgaris in curſu gradus, ſed mollis alterno crurum explicatu glomeratio, unde equis tolutim carpere incurſus traditur arte.

Tomacina, æ, f. idem ac tomaculum, nempe a τομή, quia eſt ſegmentum carnis, & imprimis porcinæ. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 4. Quotannis e Gallia apportantur Romam pernæ, tomacinæ, & tomacæ, & petaſones.

Tomaculum, i, neut. vel per ſyncopen tomaclum, *tomaſella, mortadella*, ὀλλάς, κίμμας, genus eduli, quod fere fit ex jecore, abdomine, teſticulis, & vulvis ſuum minutim conciſis & jam ſemicoctis, infuſis ovis crudis, & caſeo optimo, & liquamine, pipere, aniſo, gingibere, tegiturque omento ſuillo. *Juvenal. ſat.* 10. *v.* 355. Exta, & candiduli divina tomacula porci. *Martial. l.* 1. *ep.* 42. Fumantia tomacla.

Tome, f. ſectio, inciſio, τομή, a τέμνω, ſeco. *Auſon. ep.* 5. *v.* 88. Tum quod bucolica tome relinquit. h. e. cæſura quæ in bucolicis verſibus adhibetur, nempe cum verſus hexametri pes quartus eſt dactylus dictionem finiens, ut in illo *Virg. Ecl.* 2. Sæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus.

Tomentum, ti, n. γνάφαλλον, lana brevis, ac conciſa, quæ ex veſtibus a fullone poliendo detrahitur, & quicquid farciminis ex quacunque re, ſive ex fœno, aut palea, ſive ex pluma fuerit, quo culcitæ inferciuntur. *Var. l.* 4. *de L. L.* Poſtquam tranſierunt ad culcitas, quod in eas ſagus, aut tomentum, aliudve quid calcabant, ab inculcando culcita dicta. *Suet. in Tib. c.* 54. Adeo alimenta a Druſo ſubducta, ut tomentum ex culcita tentaverit mandere. ¶ Tomentorum plura genera fuerunt. Primo loco numerantur Leuconica, & Lingonica, quæ erant e lanæ raſæ floccis, & erant ditiorum hominum. Ut Lingonicum dixere tomentum a Lingonibus Celtarum populo, cujus Cæſar, & alii meminere, ſic iidem Leuconicum vocarunt a Leuconibus, ſive Leucones iidem, ac Lingones ſive potius iidem, ac Leuci, quos Lingonibus vicinos facit Ptolemæus. Hinc *Plin. l.* 8. *c.* 48. dicit, ſuo tempore tomenta Gallicis diſcerni nominibus. ¶ Fuit & tomentum circenſe, quod fiebat ex arundinibus conciſis, unde a Martiale conciſa palus dicitur. Circenſe dictum eſt, quia in circo veniret, & fuit proprium pauperum. *Martial. l.* 14. *ep.* 160. Tomentum conciſa palus circenſe vocatur. Hæc pro Leuconico ſtramina pauper emit. *Seneca, de vita beata, c.* 25. Nihilo miſerior ero, ſi laſſa cervix mea in manipulo fœni acquieſcet, ſi ſuper circenſe tomentum per ſuturas veteris lintei effluens incubabo. Fiebat quoque tomentum ex gnaphalio herba. Nempe gnaphalion dicta eſt, quia inde fieret gnaphalon, hoc eſt tomentum. *Plin. l.* 27. *c.* 10.

Tomex, ſive tomix, icis, f. θώμιγξ, reſtis ex cannabi impolito, & ſparto leviter torta, vel alia materia, ex qua funes fiunt. Scribitur a nonnullis *thomex* cum aſpiratione, ſecutis Græcam vocem. *Col. l.* 12. *c.* 32. Deinde faſciculos tomice palmea, aut juncea ligato. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Tomice ex ſparto Hiſpanico religentur. *Pallad. l.* 1. *c.* 13. Et binas inter eas perticas erigemus, tomicibus alligatis.

Tomitæ, arum, m. Tomi oppidi incolæ. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 2.

Tomitanus, a, um, adject. ad Tomum oppidum, ſeu Tomitas pertinens, ut Tomitana terra. *Ovid.* 1. *de Ponto*, *eleg.* 1.

Tomos, ſeu Tomus, fem. *Kiovia*, urb. Mœſiæ inf. in Bulgaria reg. in ora Ponti Euxini, Odeſſo proxima, celebris exilio P. Ovidii Naſonis. Dicta eſt a τομή, *ſectio*, vel a τόμος, h. e. fruſtum ſectione ablatum, quia ibi Medea, cum fugeret ex Colchide una cum Jaſone, Abſyrtum fratrem ſecum adductum in membra diſcerpſit, eaque variis in locis ſparſit, ut patrem perſequentem in filii membris colligendis occupatum retardaret. *Ovid. l.* 3. *Triſt. eleg.* 9. Inde Tomus dictus locus hic, quia fertur in illo Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui. ¶ Condita fuit a Mileſiis. *Ovid. l.* 1. *Triſt.* A quibus adveniat Miletida ſoſpes ad urbem, Offenſi quo me contulit ira Dei.

Tomus, i, m. Græce eſt ſectio, pars, τόμος. Speciatim ſic appellatur chartæ ſectio, ex qua convoluta volumen efficitur, *un pezzo di carta*. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 67. Erras, meorum fur avare librorum, Fieri poetam poſſe qui putas tanti, Scripturæ quanti conſtat, & tomus vilis.

Tomyris, f. 3. τόμυρις, Regina nobilis Maſſagetarum in Scythia, quæ Cyrum Perſarum Regem, qui Scythis bellum intulerat, ejuſque filium cum tertia copiarum parte per inſidias occiderat, & ipſa ad anguſtias perductum, compoſitiſque inſidiis in montibus, cum ducentis Perſarum millibus trucidavit. Neque hoc eventu victoriæ contenta fuit, aut emollitus animi rabies, Caput Cyri amputatum in utrem humano ſanguine repletum conjici juſſit, his verbis inſultans: Satia te ſanguine, quem ſitiſti, cujuſque inſatiabilis ſemper fuiſti. V. *Juſtin. c.* 8. *Tibull. l.* 4. *eleg.* 1. *v.* 143. Nec qua regna vago Tomyris finivit Araxe.

Tonans, antis, o. 3. *tonante*, βροντῶν, participium a tono, ſive a tonat. *Cic.* 2. *de Divin.* Jove tonante, fulgurante comitia haberi nefas. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Tiberium principem tonante cælo ea coronari ſolitum ferunt contra fulminum metus. ¶ Tonans, tis, abſolute dicitur Jupiter. *Sen. in Herc. Fur.* Soror Tonantis, hoc enim ſolum mihi nomen relictum eſt, &c.

Tonatio, onis, f. *tuono*, actus tonandi. *Sen. l.* 2. *Nat. Quæſt. c.* 12. Fulguratio oſtendit ignem, fulminatio emittit, illa, ut ita dicam, comminatio eſt, & tonatio ſine ictu, iſta jaculatio cum ictu.

Tondeo, es, totondi, tonſum, a. 2. *toſare*, גזז, Ger. *ſcheren*, Gal. *tondre*, Hiſp. *traſquilar*, κείρω, ξυρέω, τίλλω, eſt iname, capillos, & hujuſmodi incidere, a τομεύω, *ſecare*. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 20. Tondebant barbam, & capillum patris. *Virg.* 3. *Georg. v.* 312. Nec minus interea barbas, incanaque menta Cinyphii tondent hirci, ſetaſque comantes. Ubi quidem Interpretes *tondent* pro *tondentur* poſitum putant: ſed ut in hoc loco ſe res habeat, *tondere* certe dicitur non ſolum qui tondet, ſed etiam qui tondetur: qua ratione & *tonſo*, ſæpe uſurpatum legitur. *Sueton. in Auguſt. c.* 79. In capite comendo tam incurioſus, ut raptim compluribus tonſoribus operam daret, ac modo tonderet, modo raderet barbam. *Celſ. l.* 6. *c.* 6. *n.* 8. Tonderi ad cutem, *fin ſulla pelle*. ¶ Tonſus eſt pro totondit. *Scita. c.* 14. (*al.* 9.) Crines tonſus eſt, & mœrorem vultu publicavit. ¶ Translate ſumitur pro ſecare, demetere. *Virg.* 1. *Georg.* Arida prata tondentur. ¶ Item pro depaſcere. *Virg.* 1. *Georg.* Ter centum nivei tondens dumeta juvenci. ¶ Item pro ſpoliare, privare. *Plaut. Bacch.* 1. 3. 8. Tondebo auro uſque ad vivum cutem. *h. e.* totum aurum emungam.

Toneſco, is, n. 3. idem ac tono. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 858. Tunc repente cælitum altum tonitribus templum toneſcit.

Tonitralis, & le, o. 3. βροντῶδης, in quo fit tonitru. *Lucret. l. c. v.* 1096. Neve ruant cæli tonitralia templa ſuperne.

Digitized by Google

Tonitrualis, le, adject. qui tonitrua immittit, h. e. Jupiter. *Apulej. de Mundo*. Dicitur (Jupiter) & fulgurator, & tonitrualis, & fulminator.

Tonitruo, as, n. tonitrua edo. *Commodian. inſtruct. 6.* Inſipiens Jovem tonitruare tu credis.

Tonitrus, us, m. in ablat. ſingulari Tonitru, & in dat. plurali Tonitribus, item Tonitruum, i, n. & in plurali Tonitrua, *tuono*, רעם, Ger. *das tonnero*, Gal. *tonnerre*, Hiſp. *tronido*, βροντή, βρόμος, ſonus nubis ictæ, fragor ille, qui fit inter nubes, a *tono*. *Virg. 4. Æn.* Tonitru cœlum omne ciebo. *Cic. l. 2. de Div. c. 18.* Nonne perſpicuum eſt ex prima admiratione hominum, quod tonitrua, jactuſque fulminum extimuiſſent, credidiſſe ea efficere rerum omnium præpotentem Jovem? *Liv. l. 1. c. 16.* Subito coorta tempeſtas cum magno fragore, tonitribuſque tam denſo Regem operuit nimbo, &c. *Juven. ſat. 5.* Facient optatas tonitrua cœnas. h. e. optatas propter tubera, quæ erant in deliciis ciborum, & dicebantur creſcere præcipue tempore crebrorum tonitruum. *Feſtus in voce Claudiana tonitrua*. Uti veri tonitrus ſimilitudinem imitaretur. *Plin. l. 8. c. 37.* Tonitrus ſolitariis avibus abortus inferunt. *Senec. 2. quæſt. nat. c. 56.* Hæc antiqui *fulgetra* dicebant, *tonitrua* nos pluraliter dicimus: antiqui aut *tonitruum* dixerunt, aut *tonum*. *Trebel. Pol. in Gallien. c. 5.* Auditum præterea tonitruum, terra mugiente, non Jove tonante. ¶ Genitivus plur. ſumitur ſæpius a *tonitrus*, quam a *tonitruum*. *Cælius ad Cic. l. 8. Fam. ep. 2.* Clamor tonitruum, & rudentum ſibilus. ¶ Reperitur etiam *tonitruus*, i, m. *Hieronym. ep. 61. ad Pammach. c. 4.* Tonitruus Gentium, flumen eloquentiæ Chriſtianæ. ¶ Affertur a quibuſdam Lexicographis, & a *Chariſ. Grammat. l. 1. tonitru*, n. 4. ſed hujus poſitionis nullum adhuc exemplum vidimus.

Tono, as, ui, n. *tuonare*, רעם, Ger. *donnern*, Gal. *tonner*, Hiſp. *tronar*, βροντάω, ſtrepo, & propria dicitur de nubibus. *Virg. 9. Æn.* Cœlum tonat omne fragore. *Cic. 2. de Divin.* Si fulſerit, ſi tonuerit, ſi tactum aliquid erit de cœlo. *Id. ibid.* Cum tonuit lævum bene tempeſtata ſerena. ¶ Translate ſumitur pro reſonare. *Martial. l. 9. epigr. 72.* Murmure jam ſævo, verberibuſque tonas. ¶ Tonare laudes alienas, eſt magnopere efferre. *Plin. in præf. l. 3.* Quanto tu ore laudes patris tonas. ¶ Tonare etiam dicuntur magni Oratores. *Cic. in Orat. c. 9.* Pericles ab Ariſtophane poeta fulgurare, tonare, permiſcere Græciam dictus eſt. *Col. in præfat. l. 1.* Neque enim ipſe Cicero territus ceſſerat tonantibus Demoſthene, Platoneque. ¶ Legitur & *tono*, *is*. *Varr. apud Non. c. 1. n. 245.* Tympana non inani ſonitu tonimus. h. e. pulſamus, ſonamus.

Tonor, oris, m. ita dictus eſt ab antiquis tenor, hoc eſt accentus, teſte *Quintil. l. 1. c. 5.*

Tonoticus, a, um, adject. vim intendendi habens. *Theodor. Priſcian. de diæta, c. 9.* Maſtix intus cathartica, foris tonotica.

Tonſa, æ, & Tonſæ, arum, f. ἐρετμοί, imæ remorum partes, quibus aqua tunditur. *Feſtus* deducit a *tondendo*, his verbis. Tonſam Ennius ſignificat remum, quod quaſi tondeatur ferro, cum ait *libro ſeptimo*, Poſta recumbite, veſtraque pectora pellite tonſis. *Item*, Pone petunt, exin referunt ad pectora tonſas. *Et in Aſoto*, Alion in mari vult magno tenere tonſam. *Virg. 3. Æn. v. 58* Et in lento luctantur marmore tonſæ. *Stat. 5. Theb. v. 340.* Aſt ubi ſuſpenſis ſiluerunt æquora tonſis.

Tonſilis, & le, n. 3. *toſato*, ἀποκαρθείς, quod tonſum eſt, a *tondeo*, ut *Tonſile nemus*, cujus rami eminentiores reſecti ſunt; *Tonſilis corona*, ſeu *tonſile ſertum*, ubi folia parum tantummodo eminent; *Tonſiles tapetes*, ideſt ſine villis. *Martial. l. 6. ep. 80.* Tonſilibus ſertis omne rubebat iter. *Plin. l. 12. c. 2.* Primus C. Marius nemora tonſilia invenit. *Idem l. 8. c. 52.* Villo tonſili veſtiuntur.

Tonſilla, æ, f. palus, ad quem naves ligantur, dim. a *tonſa*. *Feſt.* Tonſillam ait eſſe *Verrius* palum dolatum in acumen, & cuſpide præferratum, ut exiſtimat, quem configi in litore navis religandæ cauſa. *Pacuvius in Medo:* Acceſſi ad eam, & tonſillam pegi lævo in litore.

Tonſillæ, arum, f. παρίσθμια, glandulæ faucium, item illarum glandularum morbus, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ, & pituitoſæ intumeſcunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium reſiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. *Feſt.* Toles, tumor in faucibus, quæ per diminutionem tonſillæ dicuntur. *Plin. l. 11. c. 37.* Tonſillæ in homine, in ſue glandulæ. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54.* Linguam autem ad radices ejus hærens excipit ſtomachus, quo primum illabuntur ea, quæ accepta ſunt ore: is utraque ex parte tonſillas attingens palato extremo, atque intimo terminatur.

Tonſio, onis, f. actus tondendi. *Cato R. R. c. 2. ad fin.* Pecus conſiderat tonſionem uti faciat. Ita Editio A. 1472. Alii *auctionem*.

Tonſito, as, a. 1. freq. a tonſo. *Plaut. Bacch. 5. 2. 9.* Rerin' ter in anno tu has tonſitari?

Tonſor, oris, m. *barbiere*, גלב, Ger. *ſcherer*, Gall. *barbier*, Hiſp. *barbero*, κουρεύς, qui barbam, & capillos tondet, vel aliud quippiam. *Varro l. 2. de R. R. c. 11.* Omnino tonſores in Italiam primum veniſſe ex Sicilia dicuntur poſt Romam conditam anno 454. ut ſcriptum in publico Ardeæ in literis extat, eoſque adduxiſſe P. Ticinium Menam. *Cic. 5. Tuſc. c. 20.* Dionyſius, ne tonſori collum committeret, tondere filias ſuas docuit. *Hor. l. 1. ſat. 7.* Omnibus & lippis notum, & tonſoribus eſſe. h. e. rem apud omnes jam eſſe pervulgatam. ¶ Tonſor inæqualis dicitur ab *eod. Horat. l. 1. ep. 1. ad fin.* qui inæqualiter tondet.

Tonſorius, a, um, κουρικός, quod ad tondendum pertinet, ut Culter tonſorius. *Cic. 2. Off. c. 7.* Qui cultros metuens tonſorios, candente carbone ſibi adurebat capillum.

Tonſtricula, æ, f. κουρητρίδιον, dim. a tonſtria. *Cic. 5. Tuſc. c. 20.* Regiæ virgines ut tonſtriculæ tondebant barbam, & capillum patris.

Tonſtrina, æ, f. *barberia*, Ger. *ſcherſtube*, Gal. *barberie*, Hiſp. *barberia*, κουρεῖον, officina tonſoris. *Ter. Phorm. 1. 2. 39.* Ex adverſum ei loco tonſtrina erat quædam. *Plin. l. 29. c. 6.* Hæc & vulneribus tonſtrinarum ſanguinem ſiſtit.

Tonſtrix, icis, f. *barbiera*, גלבת, Ger. *ſcheererin*, Gal. *barbiere*, Hiſp. *barbera*, κουρεύτρια, quæ tondet, mulier tonſoris officio fungens. *Plaut. Truc. 2. 4. 51.* Tonſtricem Syram noviſti noſtram.

Tonſura, æ, f. *tonſura*, *toſatura*, κουρά, tondendi actus. *Col. l. 11. c. 2.* Oves Tarentinæ radices lanaria lavari debent, ut tonſuræ præparentur. *Plin. l. 17. c. 27.* Vitis tantum tonſuram annuam quærit, alternam myrtus, punicæ, oleæ.

Tonſus, us, m. 4. idem ac tonſura. *Plaut. Amph. 1. 1. 288.* Sura, pes, ſtatura, tonſus, oculi, naſus, vel labra. *Accius apud Non. c. 2. n. 830.* Sed quænam hæc eſt mulier, funeſta veſte, tonſu lugubri?

Tonſus, a, um, *toſato*, Ger. *beſchoren*, Gall. *tondu*, Hiſp. *traſquilado*, κουρίς, ἀποκαρθείς, cui lana, vel barba, vel coma abſciſſa eſt. *Cic. in Piſ. c. 8.* Cum illa ſaltatrice tonſa. *Martial. l. 11. epigr. 40.* Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba. *Virg. 5. Æn.* Ipſe caput tonſæ foliis evinctus olivæ. Ubi ſic *Servius*, Tonſæ olivæ, minutis foliis compoſitæ: Habiturum ſe autem coronam tonſilem dicit. Quibus ex verbis clare liquet, tonſilem coronam, & tonſam idem notare, nempe minutis foliis compoſitam. ¶ Aliquando pro primito, ut *Tonſi montes*, & *tonſæ Valles*, quæ arboribus, & ſylvis velati comis ſuis viduatæ ſunt. *Virg. 4. Georg.* Tonſis in vallibus illum Paſtores, &c. ¶ *Tonſus reus* idem eſt, qui abſolutus: nam dum cauſa ageretur, rei nec barbam, nec capillum reſecabant, abſoluti vero tondebant, & in Capitolium aſcendebant gratias acturi. *Martial. l. 2. ep. 74.* Ad alta tonſum templa cum reum miſit.

Tonus, i, m. *tuono*, *tuono di voce*, Ger. *ton*, Gal. *ton*, *accent*, Hiſp. *tono*, τόνος, accentus, tenor, a τείνω, quod proprie intentio, & ſpeciatim ſoni intentio. *Vitruv. l. 5. c. 4.* Harmonia tetrachordorum & tonos, & dieſin habet binas: dieſis autem eſt toni pars quarta. *Martian. Capell. l. 9.* Dulciſoni toni. ¶ In picturis ſplendor intermedius inter lumen, & umbram, tonus dicitur. *Plin. l. 35. c. 5.* Deinde adjectus eſt ſplendor alius hic, quam lumen, quem, quia inter hoc & umbram eſſet, appellaverunt Græci tonon: commiſſuras vero, & tranſitus armogen.

Toparcha, æ, m. τοπάρχης, regionis præfectus. *Spartian. in Adrian. c. 15.* Toparchas, & reges ad amicitiam invitavit.

Toparchia, æ, f. τοπαρχία, regionis præfectura. *Plin. l. 5. c. 14.* Reliqua Judæa dividitur in toparchias decem.

Topazius, ii, f. *topazia*, Ger. *topaſ*, Gal. *topaſſe*, Hiſp. *topacio*, τοπάζιον, gemma coloris aurei, & vitrei. Dicta eſt a Topazo inſula Indiæ, quæ & *Pox* dicebatur, & *Opax*, & *Topax*. V. *Plin. l. 37. c. 8.*

Topazos, f. inſ. maris Rubri, quæ topazium lapidem gignit. *Plin. l. 6. c. 29. & l. 37. c. 8.*

Toper, adv. cito, ſtatim, apud veteres. *Nævius apud Feſt.* Capeſſe flammam Vulcani toper. ¶ Quemadmodum Græcis τάχα, ita & toper Latinis cito notat, & fortaſſe. *Accius apud eund. Feſt.* Toper, ut hic, patris tunc taceat iras. ¶ Legitur & *topper*. ¶ *Quintil. l. 1. c. 6.* (*al. 11.*) docet hanc vocem, ut nimis vetuſtam, inter obſoletas numerandam eſſe.

Tophus cum derivatis, V. *Tofus*.

Topia, orum, n. *paeſi dipinti*, picturæ, in quibus regiones, nemora, portus, litora, flumina, & alia id genus repræſentantur. *Vitruv. l. 7. c. 5.* agens de ratione pingendi in ædificiis, cum dixiſſet, antiquos primum tectorio opere, & coloribus cruſtarum marmorearum varietates imitatos fuiſſe, Poſtea, inquit, ingreſſi ſunt, ut etiam ædificiorum figuras, columnarumque & faſtigiorum eminentes projecturas imitarentur, patentibus autem locis, ut exhedris, propter amplitudinem parietum, ſcenarum frontes Tragico more, aut Comico, aut ſatyrico deſignarent: ambulationibus vero, propter ſpatia longitudinis, varietatibus topiorum ornarent, ab certis locorum proprietatibus imagines exprimentes; pinguntur enim portus, promontoria, litora, flumina, fontes, euripi, fana, luci, montes, pecora, paſtores: nonnullis locis item ſignorum megalographiam, habentem Deorum ſimulacra, ſeu fabularum expoſitas explicationes, non minus Trojanas pugnas, ſeu Ulyſſis errationes, per topia, cæteraque, quæ ſunt eorum ſimilibus rationibus ab rerum natura procreata. Hactenus *Vitruv.* cujus verba duabus de cauſis longiora huc tranſtulimus: primum, ut facile intelligi poſſet, de pictura hic ſermonem eſſe, non de topiario opere (de quo V. *Topiarium*) quod nonnulli putarunt; deinde ut quid *topiorum* nomine veniat, clare ex ipſis Vitruvii verbis explicaretur.

Topiæ, arum, f. genus quoddam ficuum, apud *Colum. l. 5. c. 10.*

Topiaria, æ, f. ars, quæ verſatur circa opera topiaria, ut *argentaria*, quæ circa argentum. Hinc topiariam facere, eſt artem exercere topiarii operis. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.* Ut denique illi palliati topiariam facere videantur.

Topiarium opus, *lavoro fatto di frondi*, *erbe inteſſute*, *a ſimili*, τοπιακὸν ἔργον, opus ex arbore, aut frutice, aut herba, ornatus, aut vitandi æſtus cauſa factum, ut ſunt teſtudines, cameræ, naves, vehiculæ, & hujuſmodi, quæ ex buxo, vel hedera, & aliis, quorum natura ſequax eſt, & flexibilis, fieri conſueverunt. Quidam topiarium dici ex eo volunt, quia funiculos Græci τόπια appellant, ut ex Heſychio diſcimus, cui τοπεῖον, ſive τόπιον, ſive τοπίον, exponitur ἁπλοῦν σχοινίον. Ratio appellationis eſt, quod in opere topiario frutices, & arboſculæ tonſiles, quæ varie torquentur, & flectuntur, uſque dum animalium, vel aliarum rerum ſimilitudinem repræſentant, topiis, ſive funiculis ſolent religari. Id magis placet, quam ut dicantur ita, quia arboſculæ illæ flexiles, & ſequaces ſint inſtar funiculorum, quod quibuſdam aliis videtur. Hæc *Voſſ. in Etymolog.* Alii tamen ita dici cenſent a τόπος, ideſt locus, eo quod varia in eo loca conſtituuntur, ſive per excellentiam, quod loca hujuſmodi ad voluptatem mire faciunt. *Cic. l. 3. ad Q. Fr. ep. 1. c. 2.* Topiarium laudavi: ita omnia convestit hedera, &c. *Plin. l. 15. c. 30.* Accedit in topiario opere lauri genus, quæ taxa dicitur, ramos ſpargit a radice topiarii, ac coronarii operis.

Topiarius, ii, m. τοπιάριος, qui topiaria opera facit, ſicut *coronarius*, qui facit coronas. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1.* Topiarium laudavi, ita omnia conveſtivit hedera, &c. *Junior Plin. l. 3. ep. 19.* Atrienſes, topiarii, fabri.

Topiarius, a, um, ad topiaria opera aptus, ut Acanthus topiarius, apud *Plin. l. 22. c. 22.*

Topica, orum, n. pl. τοπικά, libri in quibus de inventione argumentorum diſſeritur, a τόπος, *locus*, quod in iis doceatur, quemadmodum ex certis locis argumenta eruantur. Ita inſcripti ſunt libri Ariſtotelis, & Ciceronis. *Cic. l. 7. Fam. ep. 19.* Inſtitui topica Ariſtotelica conſcribere.

Topice, es, f. τοπική, ars inveniendorum argumentorum. *Cic. in Top. c. 2.* Inveniendi vero artem, quæ topice dicitur, quæ ad uſum potior erat, & ordine naturæ certe prior, totam reliquerunt.

Topium. V. Topia.

Topper. V. Toper.

Toral, ſeu torale, is, n. ἐπίβλημα, στρῶμα, quodvis lecti ſtragulum, a *torus*. *Hor. l. 1. ep. 5. v. 22.* Ne turpe toral, ne ſordida mappa Corruget nares. *Lamprid. in Eliog. c. 19.* Primus omnium privatorum toros aureis toralibus texit. *Torale* in recto caſu habet *Varro l. 4. de L. L.*

Torcular, aris, n. *torchio*, *torcolare*, יקב, Ger. *trotte*, Gal. *preſſoir*, *preſſoir*, Hiſp. *torno*, ληνός, machina premendis uvis, oleiſque accommodata, a *torquendo*, quia in ea uvæ, & olivæ torquentur, ac premuntur. Differt a prælo, quia hoc eſt pars torcularis: torcular enim dicitur tota machina, qua oleæ, & uvæ premuntur. *Col. l. 12. c. 50.* Olivam diligenter mundatam oportebit protinus in torcular deferri, & integram in fiſcinis novis includi, prælisque ſubjici. *Plin. l. 15. c. 1.* An maturitas illa in torcularibus fiat, an ramis. ¶ De quantitate penultimæ pugnant Grammatici. Plerique corripiendam cenſent: alii qui producendam putant, afferunt illud *Fortunati de partu Virg. 169.* Calcaturus erat qui torcularis ſolus. quod carmen mendoſum eſſe alii autumant.

Torcularium, ii, n. idem ac torcular. *Cato de re ruſt. c. 18.* Torcularium ſi ædificare velit.

Torcularius, ii, m. ληνιστής, qui torculari uvas, vel olivas premit. *Col. l. 12. c. 50.* Quia interdum multitudo baccæ torculariorum vincit laborem.

Torcularius, a, um, ἐπιλήνιος, quod ad torcular ſpectat. *Col. l. 12. c. 18.*

c. 18. Tum lacus vinarii, & torcularii, & fora, omniaque vaſa &c. Adda *Catonem c.* 21.

Torculo, as, a. 1. torculari exprimo. *Frount. Fortun.* V. Apotheco.

Torculum, i, n. idem ac torcular. *Plin. l.* 18. *c.* 31. Viginti jugeribus ſufficit unum torculum. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 55. Torcula olearia.

Torcularius, a, um, quod ad torcular ſpectat. *Cato c.* 135. Funem torcularium ſiquis faciet. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 2. Torcularia vaſa vindemiatoria.

Tores, is, m. idem ac torques, apud vet. *Chariſ. l.* 1. Servilius, ut etiam Flavius Pomponianus vocat, aureus tores pro torques.

Toreuma, atis, n. *opera di baſſo rilievo*, τόρευμα, vas (vel aliud quippiam) cælatum, plurimumque aureum, vel argenteum, a τορεύω, *ſcalpo*, *cælo*, quod a τόρος, quod eſt inſtrumentum, quo quid teritur, ſive cælatur. *Cic.* 4. *Verr.* Toreumata ſane nota, ac pretioſa auferuntur. *Id.* 6. *Verr.* De hoc Verri dicitur habere eum perbona toreumata, In his pocula duo quædam, quæ Heraclia nominantur, Mentoris manu ſummo artificio facta. *Martial. l.* 3. *ep.* 3. Artis Phidiacæ toreuma clarum.

Toreutice, es, f. 1. *arte di ſcolpire*, *o intagliare*, τορευτική, anaglyptice ſculptura, ars cælandi. Ejus partes plures fuere. Vel enim in corpore vaſis cælat figuras, vel ſigilla facit, quæ vaſi includuntur, & illigantur (emblemata dicere) vel cruſtas cælatas vaſis inducit, unde *cruſtarii* nomen. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *de Phidia*, Primuſque artem toreuticen aperuiſſe, atque demonſtraſſe merito judicatur. *Id. l.* 35. *c.* 10. Idem neque in hac, neque in toreutice ullius, qui ſervierit, opera celebrantur.

Tormen. V. Tormina.

Torini, m. 2. pop. Scythiæ, ſeu Sarmatiæ Europeæ, Jaxamatis proximi, ubi perfecti mellis copia. *Flacc. l.* 6. *Argon.* Mellis honos Torinis, ditant ſua mulctra Satarchen.

Tormentuoſus, a, um, adject. torminibus plenus. *Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 6. Ligationes tormentuoſi organi.

Tormentum, i, n. *artiglieria*, ὄργανα, id, quo aliquid torquetur, machina, quæ tela, ut ſaxa, pilas plumbeas, & alia jacit, cujuſmodi fuit catena ferrea, qua ſolebant magnæ moles a catapultis torqueri, a *torquendo*, quod jacere ſignificat. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Ut enim balliſtæ lapidum, & reliqua tormenta telorum eo graviores emiſſiones habent, quo ſunt contenta, atque adducta vehementius. *Tacit.* 4. *Hiſtor. c.* 23. Sed accuſſa balliſtis ſaxa ſtravere informe opus, & crates, vineaſque parantibus, adacta tormentis ardentes haſtæ. ¶ Videtur etiam ſumi pro eo quod tormento jacitur, ut ſagitta, haſta. *Plin. l.* 8. *c.* 13. Nec pedibus tantum pavendas ſerpentes, ſed & miſſili volare tormento. *Stat. Theb. l.* 9. *v.* 145. non illum impacta moverent tormenta. ¶ Tormentum quoque dicitur cruciatus, qui alicui adhibetur eruendæ veritatis gratia, ut eculeus, fidiculæ, ignis, pectines ferrei, & ſimilia, a *torquendo*, quod ſignificat cruciare, *tormento*, דאבה, Ger. *peinigung*, Gal. *tourment*, Hiſ. *tormento*, βάσανος. Sed tamen generatim de quocunque cruciatus inſtrumento uſurpari ſolet, quemcunque ad finem fiat, ſive ad eliciendam veritatem, ſive ad crimen puniendum, ſive ad exſaturandam crudelitatem. *Cic. pro Dejot.* Cum more majorum de ſervo in dominum ne tormentis quidem quæri liceat. *Id. pro Sylla c.* 28. Quæſtiones nobis ſervorum, ac tormenta accuſatus minitatur. *Id. in Parti. c.* 14. Perferre vim tormentorum. *Id.* 3. *Offic.* Adhibere tormenta. *Apul. l.* 10. *Metam.* Vi tormentorum veritatem eruere. ¶ Translate *Hor. l.* 1. *ep.* 2. Invidia Siculi non invenere Tyranni Majus tormentum. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Naſturtium nomen accepit a narium tormento. *Plin. l.* 8. *ep.* 23. In tantis tormentis eram, cum hæc ſcriberem. ¶ Sic etiam vocarunt morbi genus, quod Græci *ileon* vocant. Nominis cauſam his verbis affert *Cælius Aurelianus*, *l.* 3. *Acut. c.* 17. Tormentum dictum eſt, quod exiſtiment ægrotantes convolvi, atque torqueri ſuorum inteſtinorum vertigine; vel quod ſpiritus ob obtinentiam clauſus ſe ſe involvens vioſtiones, atque tormenta afficiat: vel quod vehementia dolorum ſupra eas partes, quæ patiuntur, ægrotantes arcuati, convolutique jaceant. ¶ Ducta metaphora a tormentis, quibus aliquis cruciatur, tormenta dicuntur purgationes, & politiones ſæpius repetitæ, quæ veſtibus adhibentur, ut niteant. *Senec. de Tranquill. c.* 1. Placet non ex arcula prolata veſtis, non ponderibus, aut mille tormentis ſplendere cogentibus expreſſa, ſed domeſtica, & vilia.

Tormina, um, (nam tormen in ſingulari num. non eſt in uſu) n. *diſenteria*, *dolore di ventre*, Ger. *bauchwehe*, Gal. *tranchées de ventre*, Hiſp. *torcones*, στρόφοι, δυσεντερία, morbus inteſtinorum, a *torquendo*. *Celſ. l.* 4. *c.* 16. Proxima his inter inteſtinorum mala tormina eſſe conſueverunt, δυσεντερία Græce vocatur. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 19. Quamvis idem forticulum ſe in torminibus, & in ſtranguria ſua præbeat. *Col. l.* 6. *c.* 7. Sequitur torminum vitium, quorum ſignum eſt cruenta, & mucoſa ventris proluvies.

Torminalis, & le, n. 3. στροφωδικός, quod tormina infert. *Plin. l.* 15. *c.* 21. *de ſorbis*: Quartum genus torminale appellant. *Celſ. l.* 2. *c.* 30. Sorba, magiſque ea, quæ torminalia vocantur.

Tormines, pro Tormina, protulit *Nonius c.* 1. *n.* 135.

Torminoſus, a, um, στροφώδης, dyſentericus, qui tormina patitur. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 5. Itaque dicimus gravedinoſos quoſdam, quoſdam torminoſos, non quia ſemper ſint, ſed quia ſæpe ſint.

Tornacum, i, n. 2. *Tournay*, urbs Galliæ Belg. alias caput Pleumoſiorum, in Morinis, in lim. Hannoniæ, ad Scaldim fl. permunita, cum arce valida recens exſtructa. Pop. Tornacenſes, olim Nervii, quia & ipſa urbs olim *Nervii* appellata eſt.

Tornator, oris, m. *tornajo*, *tornitore*, qui tornat. *Firmic. l.* 4. *c.* 7. Facit quoque tornatores, aut ſimulacrorum ſculptores.

Tornatus, a, um, torno factus, rotundus. *Lucr. l.* 4. *v.* 361. Fit, quaſi tornata ut ſaxorum ſtructa tuantur. Alii leg. *ad tornum*. ¶ Tranſlate ſumitur pro facto, elaborato. *Hor. de Arte*, *v.* 441. Et male tornatos incudi reddere verſus.

Torno, as, a. 1. *far al torno*, Ger. *treiben*, Gal. *tourner*, Hiſ. *tornear*, τορνεύω, τορνόω, torno conficio, vel polio. *Cic. de Univ. c.* 6. Idque ita tornavit, ut nihil effici poſſit rotundius. *Plin l.* 36. *c.* 22. Lapis eſt, qui cavatur, tornaturque in vaſa coquendis cibis utilia. ¶ Interdum notat circumagere, in gyrum movere. *Plin. l.* 36. *c.* 13. Quarum in officina turbines ita liberati pependerunt, ut puero circumagente tornarentur.

Tornus, i, m. *torno*, Ger. *drehey ſen*, Gal. *tour*, *tourneur*, Hiſp. *torno*, τόρνος, inſtrumentum fabrile, quo ligna, ebur, & reliqua hujuſmodi circumagendo polita redduntur, a nomine Græco allato. *Virg.* 3. *Ecl.* Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Normam autem, & libellam, & tornum, & clavem Theodorus Samius invenit. *Id. l.* 16. *c.* 40. Calices ex terebintho ſolitus facere torno.

Torone, *f.* 1. *Torone*, opp. Epiri, in Theſprotia, ad oſt. Thyamidis fl. inter ipſum, & Sybotam. Quibuſdam hodie eſt *Parga*, ſeu *Perga*, oppidulum cum arce munita, in ora prov. *Larto*. ¶ Torone item, opp. Macedoniæ, ad ſin. Toronaicum, inter Derrim, & Caſandream, cum portu, ita dictum a Torone filia Heptuol. *Plin. l.* 4. *c.* 10. ¶ Ad ejus portum tantus fit maris fragor, ut nihil exaudiatur inter loquendum. Hinc prov. Græcum in ſurdos, *Surdior Toronæo portu*.

Toronæus, ſeu Toronaicus ſinus, *Golfo di Rampo*, al. *Golfo di Agiomama*, ſin. prope Toronen opp. Macedoniæ.

Toroſus, a, um, qui pulpam carnis muſculoſam habet, in qua eſt robur, & fortitudo, a *torus*, qui notat partem in animali extantem carnoſam. *Col. l.* 6. *c.* 13. Boves parandi ſunt novelli, cervice longa, & toroſa. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 86. multumque toroſa juventus. ¶ Per Metaphoram dicitur etiam de herbis. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Brevior eſt, ſed toroſior, amariorque inula.

Torpedo, inis, f. pigritia, ſegnitium, ſtupor. *Salluſt. in fragment. lib.* 1. *Hiſt.* Hæc ſi placent, ſi tanta torpedo animos oppreſſit. *Cato apud Gel. l.* 11. *c.* 2. Torpedo plus detrimenti facit, quam exercitatio. ¶ Hoc nomine appellatur etiam piſcis genus, qui limo merſus occultat ſe, & piſces ſupra natantes torpentes facit, &, poſtquam obtorpuere, devorat, a *torpeo*, quia torpedinem facit. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Cornibus tauri, apri dentibus, morſu leones, aliæ fuga ſe, aliæ occultatione tutantur, atramenti effuſione ſepiæ, torpore torpedines. *Plin. lib.* 9. *c.* 42. Novit torpedo vim ſuam, ipſa non torpens, merſaque in limo ſe occultat, piſcium, qui ſecuri ſupernatantes obtorpuere, corripiens. Adde *eund. l.* 32. *c.* 1.

Torpefacio, is, a. 3. torporem induco, torpidum reddo. Uſus eſt *Nonius* in voce *Torporavit*, *c.* 2. *n.* 870.

Torpeo, es, pui, ſine ſup. *eſſer pigro*, *eſſer languido*, עצל, Ger. *faul*, *und laſſ ſeyn*, Gall. *etre engourdy*, *ou andormy*, Hiſp. *entorpecerſe*, ναρκάω, ναρκῶ, νωθρῶς ἔχω, ſegnis ſum, piger, remiſſus, languidus. *Virg.* 1. *Georg.* Nec torpere gravi paſſus ſua Regna veterno. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Deum ſic feriatum volumus ceſſatione torpere. *Liv. l.* 28. Torpere metu. *Id. l.* 6. Conſilia torpent. *Stat.* 4. *Theb.* amnis torpens, h. e. curſu impeditus.

Torpeſco, is, n. 3. *impigrirſi*, ναρκάω, torpidus fio, pigreſco. *Sall. in Jug. c.* 2. Cæterum ingenium, quo neque melius, neque amplius in natura mortalium eſt, incultu, atque ſocordia torpeſcere ſinunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſpeciem, ſeu pulchritudinem amittere, *Plin. l.* 9. *c.* 35. *de margaritis*: Flaveſcunt tamen & illæ ſenecta, rugiſque torpeſcunt.

Torpidus, a, um, *pigro*, *iſtupidito*, עצל, Ger. *faul*, Gal. *engourdy*, Hiſp. *entumecido*, ναρκώδης, torpens, piger, ſegnis, ſtupens. *Liv. l.* 25. *c.* 38. Tum inter torpidos ſomno, paventeſque ad nec opinatum tumultum, & inermes in cubilibus ſuis oppreſſos illa cædes edatur. *Id. l.* 22. *c.* 53. Stupens, & miraculo torpidi.

Torpor, oris, m. *pigrizia*, *ſtupidezza*, עצלות, Ger. *faul*, Gall. *engourdiſſement*, Hiſp. *entomecimiento*, νάρκη, νωθρεία, ναρκότης, pigritia, ſegnities, ſtupor. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Atramenti effuſione ſepiæ, torpore torpedines. *Virg.* 12. *Æn. v.* 867. Illi membra novus ſolvit formidine torpor.

Torporatus, a, um, adject. torpidus factus, ſtupefactus. *Lactant. l.* 2. *c.* 8. Humida nimis rigoribus torporata concreſcunt.

Torporo, a. 1. ναρκάω, torporem induco, torpeſacio. *Turpil. apud Non. c.* 2. *n.* 870. Stupidus aſtat, ita ejus aſpectus repens cor torporavit hominis amine.

Torquatus, a, um, στρεπτοφόρος, torque ornatus. *Ovid. ep.* 2. Affuit Alecto brevibus torquata colubris. ¶ *Milites torquati* erant, qui torque aureo ab Imperatore donati erant ob rem ſtrenue geſtam, qui duorum generum fuere, ſimplares, & duplares, ex quibus illi unam annonam præter laudem, hi duas conſequebantur. *Veget. l.* 2. *c.* 7. Torquati duplares, torquati ſimplares erant, quibus torquis aureus ſolidus virtutis præmium fuit: quem qui meruiſſet, præter laudem interdum duas conſequebatur annonas, duplares, duas, ſimplares, unam. *Plinius* tamen *lib.* 33. *c.* 2. auctor eſt, priſcis Romanorum temporibus auxiliares tantum, & externos aureis torquibus donari ſolitos, at cives non niſi argenteis. ¶ *Palumbus torquatus*, cujus collum circulo quodam pennarum alterius coloris, veluti torque cingitur. Ariſtoteles φάττα appellat. *Martial. l.* 13. *ep.* 62. Inguina torquati tardant, hebetantque palumbi.

Torquatus, i, m. cognomen T. Manlii, a torque impoſitum, quem occiſo ad Anienem Gallo detraxit. V. *Gel. l.* 9. *c.* 13.

Torqueo, es, ſi, ſum, & tum, a. 2. *torcere*, *volgere*, עקם, Ger. *winden*, Gal. *tordre*, Hiſp. *torcer*, στρέφω, κάμπτω, περιάγω, κυκλόω, flecto, inflecto, curvo, in orbem ago. *Cic. de Univ. c.* 7. Deinde in orbem torſit, ut & ipſæ ſecum, & inter ſe ex commiſſura, quæ ex regione eſſet, jungerentur. *Virg.* 2. *Georg. v.* 448. Ityreos taxi torquentur in arcus. *Id.* 1. *Æn.* Aſt illum ter fluctus ibidem torquet agens circum. idest in orbem agit, gyro celeri rotat. *Id.* 6. *Æn.* Torquetque ſonantia ſaxa. h. e. ſecum abripit. ¶ Torquere fuſum prægnantem ſtamine, *filare*, *Juven. ſat.* 2. *v.* 55. &, torquere ſtamina pollice, eod. ſenſu, *Ovid.* 6. *Met.* ¶ Torquere comam igne, h. e. in cincinnos flectere, criſpare, *Ovid.* 1. *de am. v.* 304. ¶ Torquere iter, *voltare ſtrada*, *Stat.* 11. *Theb.* Sic, torquere veſtigia ad ſonitum vocis, apud *Virg.* 3. *Æneid.* ¶ Torquere aurem ab obſcenis ſermonibus, h. e. avertere, *Horat. lib.* 2. *ep.* 1. ¶ Sæpe ſumitur pro torquendo jacere, jaculari, *lanciare*. *Virg.* 5. *Æn.* In medios telum torſit primus Achiens. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. ¶ Item pro gubernare. *Virg.* 4. *Æn.* Cœlum, & terras qui numine torquet. h. e. regit, in orbem agendo. ¶ Aliquando pro ſuſtinere. *Virg.* 6. *Æn.* Ubi maximus Atlas Axem humero torquet. Nam cœlum, quod Atlantis humeris innititur, perpetua converſione in orbem movetur. ¶ Præterea, torquere ſæpe ſumitur pro cruciatibus in aliquem ſævire. Nam multis in tormentis, ut in eculeo, in rota, & aliis, miſerorum membra flectuntur, & curvantur. *Cic.* 3. *Fin. cap.* 13. Non poſſe ſapientem beatum eſſe, cum eculeo torqueatur? ¶ Transfertur & ad animum, pro affligere, vexare, moleſtiam afferre. *Cic.* 3. *de Orat.* Aliquanto me major in verbis, quam in ſententiis eligendis labor, & cura torquet. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 14. Qua quidem expectatione torqueor. *Id. eidem*, *l.* 7. *ep.* 9. Equidem dies noctesque torqueor. ¶ Denique per tranſlationem dicitur de quacunque re pro evertere, pervertere. *Cic. pro Cæc. c.* 72. Juris retinere ſententiam, & æquitatem, plurimum valere oportere, verbo, ac litera jus omne torqueri.

Torques, & torquis, quis, m. *collana*, *collare*, ענק, Ger. *halsband*, Gal. *carquan*, *collier*, Hiſp. *collar*, στρεπτός, ὅλμος, aureus, vel argenteus circulus, ſæpe gemmis ornatus, qui pro colli, & ſummi pectoris ornamento geſtatur, a *torqueo*, quia intortus, flexuſque eſt. Unde & Græcis dicitur στρεπτός, a στρέφω, flecto. *Cic.* 3. *Off. c.* 31. Atque hic Manlius is eſt, qui ad Anienem Gallo, quem ob eo provocatus occiderat, torque detracto, Torquati cognomen invenit. *Id.* 5. *Ver. c.* 80. Torque aliquem donare. *Stat.* 10. *Theb. v.* 517. Verba ſolo, vultuſque cadunt, colloque decorus Torquis in hoſtiles cecidit per vulnus arenas. ¶ Reperitur & in fœmin. genere. *Claud. Quadrigar. apud Non. l.* 9. *c.* 13. Torquem detraxit, eamque ſanguinolentam ſibi in collum imponit. *Propert. l.* 4. *eleg.* 10. *v.* 44. (al. *eleg.* 11.) Torquis ab inciſo decidit unca gula.

Torrefacio, is, a. 3. *arroſtir*, יבש, German. *dorren*, Gallice *rotir*, *ſeicher*, Hiſpan. *toſtar*, *quemar*, ξηραίνω, torridum reddo, arefacio, ad ignem,

Digitized by Google

ignem, ſolemve ſicco. *Col. l. 6. c. 7.* Quidam vinaceorum duas libras torrefaciunt, & ita contarunt.

Torrefactus, a, um, *ſeccato, abbruciato, arroſtito*. *Col. l. 0. c. 01.* Et ſubinde opportunis ſolibus torrefacta proteritur. *Arnob. l. 7.* Torrefacta carbonibus.

Torrens, entis, m. *torrente*, ..., Germ. *waldwaſſer*, Gall. *torrent*, Hiſp. *chorro*, *corriente*, ..., fluvius temporarius, qui non de fonte, neque de viva aqua, ſed a pluviis concitatus de montibus deſcendit, & brevi temporis intervallo ſiccatur præſertim æſtatis ſiccitatibus, a *torreo*, quia æſtu torreſcit, ideſt exſiccatur, auctore *Feſto*. Vel torrens dicitur, quod unda rapido impetu æſtuet, qua ratione & *torrens fretum* dixit *Juſtinus l. 4. cap. 1.* hoc eſt *æſtuans*. Natura quippe ſua adjectivum eſt. *Virg. 2. Æn.* Aut rapidus montano flumine torrens Sternit agros, ſternit ſata læta, boumque labores. *Cic. c. Pon. cap. 1.* Cum enim fertur quaſi torrens oratio, quamvis multa cujuſque modi rapiat, &c. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Quinctil. l. 10. cap. 7.* Id potius, quem ſe ineni verborum torrenti dare quaſi tempeſtatibus, quo vellent, auferendum.

Torrens, entis, o. 3. urens, æſtuans, exurens, adject. *Virg. 4. Georg.* Jam rapidus torrens ſitientes Sirius Indos. *Hor. l. 3. ode 1.* Nunc torrentia agros Sidera, nunc hyemas iniquas. *Stat. lib. 3. Silv. 1. v. 5c.* cæli cum torrentiſſimus axis Incumbit terris. *Claudian. in Peſcenn. v. 80.* Torrentior Sirius. ¶ Interdum idem eſt, quod defluens cum impetu, exundans, concitatus, rapidus. *Virg. Ecl. 7.* Torrentia flumina. *Stat. lib. 1. Silv. 2. v. 97.* Torrenter ſanguine rumpi. *Id. 7. Theb. v. 316.* abruptis nam torrentiſſimus exit pontibus. *Plin. l. 3. c. 16. de Pado flumine:* Augetur ad Canis ortus liquatis nivibus, agris, quam navigiis torrentior. ¶ Tranſlate *Quint. l. 3. c. 8.* Torrens oratio. h. e. vehemens, concitata. *Juven. ſat. 3. v. 74.* ſermo promptus, & Iſæo torrentior. *Lucan. lib. 7.* Abſtulit ingentes ſato torrente minas. h. e. urgente.

Torrenter, adv. *precipitoſamente*, *a guiſa di torrente*. *Claudian. lib. 2. de rapto Prof. v. 198.* torrentior amne Hiberno, tortaque ſuunt parvulus haſta.

Torreo, es, rui, toſtum, a. 2. *ſeccare*, *abbruſtolire*, ..., ad ignem, Solemve ſicco, areſacio, ab obſoleto terrus, h. e. torridus, aridus. *Feſtus*. Torrere a terra deductum, proprie ſignificat ſiccare, atque areſacere: Sed uſurpatum eſt jam pro eo, quod ſit torro igne urere. *Plautus in Caſin.* Una eadem opera in furnum calidum condito, atque ibi torreto. *Cic. in Som. Scip. c. 6.* Torreri ardore ſolis. *Prop. l. 4. eleg. 10.* Sitis torret iter. ¶ Neque ſolum torrere de calore dicitur, verum etiam de frigore. *Varro apud Non. c. 6. n. 03.* Ante lucem ſuſcitat, frigore torret. ¶ Ponitur etiam pro aſſare, ideſt ſine aqua ad ignem coquere, *arroſtire*. *Virg. 3. Æn.* Subjiciunt verubus prunas, & viſcera torrent. *Cic. in Piſon. cap. 18.* Sapientem in Phalaridis tauro incluſum ſuccenſis ignibus torret. ¶ Tranſlate. *Hor. l. 3. od. 9.* Me torret face mutua Thurini Calais filius Ornithi. h. e. amoris flamma me adurit, & ego illum viciſſim.

Torreſco, is, n. 3. *abbruſtolirſi*, *arroſtirſi*. *Lucret. l. 1. v. 903.* Ignibus impoſitum calidis torreſcere flammis.

Torridatus, a, um, adject. *abbruſtolito*. *Martian. Capel. l. 6.* Anhelis ardoribus torridatus.

Torrido, as, a. 1. comburo, aduro. Uſurpatur a *Nonio* in voce *Torris*, c. 5. n. 31.

Torridus, a, um, *ſecco*, *arido*, ..., ..., aridus, exuſtus, igne vel Sole torrefactus, ut *Zona torrida*, quæ inter duos Tropicos ſita æſtivo æſtu torretur. *Virg. 1. Georg.* Quinque tenent cælum Zonæ, quarum una corusco Semper Sole rubens, & torrida ſemper ab igni. *Id. Ecl. 7.* Torrida æſtas. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ frigore, vel alia cauſa areſactæ ſunt. *Cic. Agr. 2. cap. 34.* Quem hominem ut grandi macie torridum Romæ, contemptum, abjectum videbamus. *Liv. l. 21. c. 30.* Pecora, jumentaque torrida frigore. *Id. l. 4. c. 30.* Torridi fontes.

Torris, is, m. ..., ..., ..., ſive, ut Æſchylus vocat, ..., ſtipes ſemiuſtus, & adhuc ardens, aut ſaltem ignitus, a *torreo*. Lexicographi quidam afferunt, torrem dici de ligno terſti, cum ardet, titionem de ligno extincto. Verum hoc diſcrimen nullum eſt, nam *Celſus* titionem exſtinguere *l. 3. c. 10. & l. 8. c. 17.* dixit. *Virg. 2. Æn.* Obvius ambuſtum torrem Chorinæus ab ara Corripit. *Ovid. 8. Met. v. 512.* Funereum torrem medios conjecit in ignes.

Torrus. V. in Torreo.

Torſio, onis, f. 3. *torcimento*, ..., actus torquendi, tormentum. *Plin. l. 20. c. 17.* Primum ejus uſus contra torſiones ſtomachi in tepida aqua, & cruditates. ideſt tormina ab humoribus acribus provenientia.

Torte, adv. ..., *tortuoſamente*, oblique, tranſverſe. *Lucr. l. 4. v. 306.* Quamvis torte, penituſque remota Omnia.

Tortilis, & le, o. 3. *torto*, ..., quod retortum, & replicatum eſt. *Ovid. in epiſt. 16. v. 232.* Tortilis a digitis excidit anſa meis. *Lucan. l. 6.* Hunc aut tortilibus vibrata phalarica nervis Obruat. *Plin. l. 9. c. 51.* Polypi pariunt vere ova tortili vibrata pampino.

Tortio, onis, f. idem ac torſio. *Senec. l. 5. Controv. 4.* Cum oculorum caliginem, animi defectionem, membrorum omnium tortionem deſcripſiſſet.

Tortivus, a, um, quod eſt noviſſime expreſſum, ut Muſtum tortivum. *Col. l. 12. c. 36.* Tortivum muſtum dicitur, quod poſt primam preſſuram vinaceorum circumciſo pede exprimitur. *Cato de re ruſt. c. 23.* Tortivum muſtum circumcidaneum ſuo cum dolio dividito.

Torto, as, a. 1. *torcere bene*, ..., iterum atque iterum torqueo, freq. a *torqueo*. *Pompon. apud Non. c. 2. n. 875.* Et ubi inſilui in cochlearum equuleum, ubi tolutim tortor. ¶ Item torquere, cruciare. *Lucret. l. 3. v. 662.* Recenti vulnere tortari. h. e. cruciari, torqueri. *Arnob. l. 3. pag. 106.* Dolorum acuminibus tortari.

Tortor, oris, m. qui cruciat, ſive ad eruendam veritatem, ſive ad puniendum crimen, ſive ob immanitatem, & crudelitatem, *tortore*, *tormentatore*, *carnefice*, Ger. *peiniger*, Gall. *bourreau*, Hiſp. *atormentador*, ... *Cic. pro Cluent. c. 63.* Cum jam tortor, atque eſſent tormenta ipſa defeſſa. *Hor. l. 3. od. 5.* Atqui ſciebat, quæ ſibi barbarus Tortor pararet. ¶ Apollo cognomine *Tortor* ſtatuam Romæ habuit, quæ fortaſſe quia poſita erat in vico ubi torquebantur ſontes, occaſionem dedit cocabulo. *Suet. in Aug. c. 70.* V. *Mascal. l. 2. ep. 17.*

Tortum, i, n. Funis exceoſor ad torquendum. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 847.* Nam te in tenebras ſæpe lacembo ſame clauſum, & fatigans artus torto diſtraham.

Tortuoſe, adverb. *tortuoſamente*. *Tertull. adverſ. Valentin. c. 3.* Per anfractus ſeriem ſuam evolvat, tortuoſe procedat.

Tortuoſitas, atis, f. *tortuoſità*, *raviluppo*. *Tertull. l. 4. cont. Marcion. c. ult. & de Carne Chriſti, c. 20.*

Tortuoſus, a, um, *tortuoſo*, *torto*, ..., obliquus, anfractuoſus, multis flexibus ſinuoſus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54. de alvo:* Eſt autem multiplex, & tortuoſa. *Id. ibid. c. 57. de ſonis:* Et ex tortuoſis, & incluſis locis referuntur ampliores. *Plin. l. 11. c. 46.* Lynx tantum digitos habentium, ſimile quiddam talo habet: leo etiamnum tortuoſius. *Auguſtin. l. 2. Confeſſion. c. ult.* Tortuoſiſſima nodoſitas. ¶ Tranſlate *Cic. 4. Acad. c. 31.* Tortuoſum genus diſputandi. h. e. quod longe petit principia, & quaſi per anfractus quoſdam procedit. *Id. de Amic. c. 18.* Ingenium multiplex, & tortuoſum, *ſimulatore*, *coperto*, *doppio*.

Tortus, a, um, *torto*, ..., flexuoſus, obliquus. *Martial. l. de Spectac. ep. 3.* Crines torti in nodum. *Virg. 4. Æn.* Torti funes. *Id. 8. Æn.* Tres imbris torti radios, tres nubis aquoſæ. hoc eſt grandinis. Tranſlate *Plaut. Men. 4. 2. 25.* Conditiones tetali tortas, *contragoſas*. h. e. obſcuras, perplexas. ¶ Sumitur etiam pro cruciato, ... *Cic. in Top. c. 20.* Nam & verberibus torti, & igne fatigati quæ dicunt, ea veritas videtur ipſa dicere. *Hor. l. 1. ep. 19.* Commiſſumque teges & vino tortus, & ira, *ſpinto dal vino*.

Tortus, us, maſc. *torcimento*, idem ac torſio. *Cic. 2. Tuſc. c. 9.* ex Poeta: Tortu multiplicabili Draco. *Virg. 5. Æn. v. 276.* Nequicquam longos fugiens dat corpore tortus.

Torvæ, acc. pl. adverbialiter poſitos, pro torve, ut etiam *torvum* in ſing. loco adverbii ponitur. *Virg. 6. Æn. v. 467.* Talibus Æneas ardentem, & torva tuentem Lenibat dictis.

Torve, adv. ..., ſevere, terribiliter. *Plaut. Amph. 4. 2. 8.* Quid me torve ſpectas? Alii leg. *ſtolide*.

Torvitas, atis, f. ..., ſeveritas. *Feſt.* Torvitas a ferocia taurorum dicta eſt. *Plin. l. 7. cap. 19.* Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam, torvitatemque naturæ. ¶ Sæpius ſignificat torvum aſpectum, *guardatura fiera*, *a bieca*. *Tacit. 2. hiſt. c. 9.* Corpus inſigne oculis, comaque, & torvitate vultus. *Plin. l. 8. c. 17.* Capitis torvitas. *Ammian. l. 31. c. 7.* Oculorum torvitas.

Torviter, adv. idem ac torve. *Enn. apud Non. c. 15. n. 37.* Quem nunc tu tam torviter increpuiſti.

Torulus, i, m. *cordoncino*, ..., funiculus, dim. a *torus*, quod proprie funem notat. *Plaut. Amph. prol. v. 144.* Tum meo patri autem torulus inerit aureus ſub petaſo. *Ammian. Marcell. lib. 29. cap. 7.* Toruloque capite circumflexo. Sunt, qui hic locis *torulum* interpretantur parvum conum in capite ex capillis contortis factum, quod ornamentum præcipue mulierum eſt, ut legitur apud *Varron. lib. 4. de L. L.* Torulos in muliebri capite ornatus. Et ad *Plautum* quidem quod attinet, putant reſpexiſſe eum ad morem Athenienſium, qui ut ſe ..., hoc eſt antiquiſſimæ originis, & terræ filios declararent, capillos torquebant in conum, aureaſque cicadas innectebant: nam cicadæ a terra procreari credebantur. Non deſunt tamen qui *Plauti & Varronis* loca aliter omnino legunt. V. *Taubman. ad Plaut. loc. cit.* ¶ Toruli in animalibus ſunt parvi tori, hoc eſt partes carnoſæ, ſeu pulpoſæ. *Apulej. l. 7. Metam.* Terga pulpoſis torulis obeſe. ¶ Hinc apud *Vitruv. l. 2. cap. 9.* torulus accipitur pro ea ligni parte, circa medullam quæ magis albaſcit, tenerior quoque eſt, & tarmitibus & putredini magis obnoxia, quæ ideirco ejici jubetur, cum ad aliquod inteſtinum opus lignum ſecatur. Verba *Vitruvii* ſunt: Ima autem (pars arboris) cum exciſa quadrifluviis diſparatur, ejecto torulo ex eadem arbore ad inteſtina opera comparatur.

Torus, i, m. *letto*, ..., lectus. Ita dicitur per Metonymiam, quia lecti tendebantur toris, ideſt funibus. Id enim Latinis olim *torus*, quo modo uſus *Cato* apud *Scalig. in Conjectan. ad Varron. de L. L. pag. 73.* ¶ Grammaticis *torus* a torta herba dici videtur. *Serv. ad 5. Æn.* Torus dictus eſt, quia veteres ſuper herbam tortam vel ſedebant, vel diſcumbebant, ut 5. *Æn. v. 388.* Viridante toro conſederat herbæ. *Plin. l. 8. c. 48.* Antiquis enim torus e ſtramento erat, qualiter etiam nunc in ceſſris gauſape. *Juvenal. ſat. 6.* Sylveſtrem montana torum cum ſterneret uxor Frondibus, & culmo, vicinarumque ferarum Pellibus. *Virg. 6. Æn.* Riparumque toros, & prata recentia rivis Incolimus. Hæc, & alia multa quæ adduci poſſent exempla, etymon illud *Servii* probant. ¶ Ceterum torus generatim pro quovis lecto accipitur. *Virg. 2. Æn.* toro pater Æneas ſic orſus ab alto. *Stat. l. 3. Silv. 1.* Signis torus aſper eburnis. ¶ Sæpe etiam tranſlate pro nuptiarum, ſeu matrimonii vinculo. *Ovid. 1. Met. v. 319.* Cum conſorte tori parva rate vectus adhæſit. *Id. lib. 10.* Appellatque tori ſociam. ¶ Tori quoque dicuntur in animali partes extantes carnoſæ, ſeu pulpæ carnis muſculoſæ, in quibus eſt robur, & fortitudo, ut ſunt partes membrorum nervoſæ, calloſæque, & in ſe propemodum collectæ, cujuſmodi in brachiis cernuntur: nempe vel ob rotunditatem, vel quia muſculoſæ illæ partes nervis quaſi toris, ſeu funibus ſint compactæ. *Virg. 3. Georg. v. 81. de equis:* Luxuriatque toris animoſum pectus. *Cic. 2. Tuſc.* O pectora, terga, o lacertorum tori. ¶ De venis quoque dicitur, cum varicum in morem quibuſdam in locis turgeſcunt. *Celſ. lib. 7. cap. 18.* Ac per ipſos venarum toros inæqualis eſt. ¶ Per Metaphoram etiam transfertur ad arbores, in quibus prominentes partium calli, & in ſe pulparum modo collecti, tori nuncupantur. *Col. de arb. c. 16.* Arbuſtivam vitem, quam putaveris, tam alligare diligenter oportet. Nam in eo fructus maxime vis conſiſtit, diutiuſque perennat, quæ firmis toris, & idoneis locis religata eſt. Itaque omnibus annis convenit ſubſequi putationem, ita ut tori renoventur, & vitis per idoneos ramos diſponatur. Hæc *Columella*. Aliqui ſuſpicantur *toros* hic accipi pro vinculis: quemadmodum & in illo *ejuſd. l. 3. c. 6.* Vitis novella tribus toris ad arborem alligetur. ¶ Præterea ſic appellatur funiculus, ex quo triplicato, & intorto fit funis. *Cato R. R. cap. 135.* Funem exordiri oportet longum pedes LXXII., toros III. habeat, lora in toros ſingulos IX, lata digitos duos. ¶ Tranſlate *Cic. in Or. c. 6.* de Oratore mediocri. Addit aliquos, ut in corona, toros, omnemque orationem ornamentis modicis verborum, ſententiarumque diſtinguit. Senſus eſt. In coronis ſunt eminentiæ quædam, quæ tori vocantur ad ſimilitudinem tororum in animalibus, aut vitibus: ita etiam in mediocri oratione nonnunquam, ſed leniter, decet aſſurgere, ita ut modica verborum, & ſententiarum ornamenta appareant.

Torvum, adv. idem ac torve. per Enallagen. *Virg. 7. Æn. verſ. 399.* Torvumque repente Clamat, Io matres audite ubi quæque Latinæ.

Torvus, a, um, *torvo*, *terribile*, *fiero*, *orribile*, ..., ..., vel ..., ſpecie ipſa ferociam præ ſe ferens, aſpectu formidabilis, terribilis. *Feſto* placet eſſe a *taurus*, quia animal hoc ferox, & torvum. Vel torvus a *torquendo*, quaſi torto vultu. *Virg. 3. Georg. v. 51.* Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 42. ex Poeta:* Torvu' draco ſerpit ſubter, ſupraque revolvens Se ſe. *Ovid. 3. Met. v. 92.* Torvis oculis tueri, *guardar bieco*. *Arnob. lib. 6.* Leonis torviſſima facies. ¶ Tranſlata ſumitur pro aſpero, immiti, indomito. *Plin. lib. 17. cap. 23.* Cultura quoque torva fiunt vina. *Catul. de coma Beren.* Prælia torva. *Apulej. in Apolog.* Tuba rudore torvior.

Toſtus, a, um, adject. ex particip. a torreo, *abbruſtolito*, *ſeccato*, *arroſtito*. *Cic. 3. Tuſcul. cap. 19. ex poeta:* Pana flamma deflagrata: toſti alii ſtant parietes. *Ovid. 2. Met. v. 283.* Toſtos en aſpice crines, Inque oculis fumum. *Id. 15. Met. v. 135.* Toſta caro. *Colum. lib. 10. cap. 5.* Toſtum hordeum.

Tot, nomen numerale, indeclinabile, *tanti*, ..., Ger. *ſo vil*, Gal. *tant*, Hiſpan. *tantos*, ..., tam multi. Ei reſpondet nomen *quot* vel expreſſe, vel tacite. *Cic. l. 2. de Orat. c. 31.* Quot homines, tot cauſæ. *Id. 3.*

Tuſc. In his tot, & tantis, atque etiam, quo plura poſſunt accidere. *Virg.* 1. *Æneid.* Quidve dolens Regina Deum tot volvere caſus Inſignem pietate virum, tot adire labores Impulerit. ¶ Tot pro *tam pauci*. *Albinovan. eleg.* 1. v. 339. Vix credere tantum rerum capiſſe tot annos.

Totaliter, adv. *totalmente*, omnino. *Lactant. l.* 6. Totaliter avere.

Totidem, nomen numerale indeclinabile, *altrettanti*, Germ. *eben ſo vil*, Gall. *tout autant*, Hiſpan. *otros tantos*, ἴσοι, ἰσάριθμοι, æque multi, nec plures, nec pauciores, a *tot*, & *dem*, ut *tantundem*, a *tantum*, & *dem*. *Virg.* 3. *Æn.* Tres adeo incertos cæca caligine ſoles Erramus pelago, totidem ſine ſidere noctes. *Cicer. Attic. lib.* 6. *epiſt.* 2. Illum ego locum totidem verbis a Dicæarcho tranſtuli. *a parola per parola*. *Id. de clar. Orat. c.* 96. Totidem, quot dixit, ut aiunt, ſcripta verbis oratio. *Idem* 1. *Divin. cap.* 43. Procles, & Euryſthenes gemini fratres fuerunt, nec totidem annos vixerunt: anno enim Procli vita brevior fuit. *tanti anni per uno*.

Toties, adv. *tante volte*, τοσαυτάκις, τοσάκις, tot vicibus, a *tot*, ut *quoties* a *quot*. Pro *toties*, & *quoties* in veteribus libris legitur *totiens*, & *quotiens*, cum *n*, approbantibus id *Velleuno*, & *Capro*, qui ita diſertim ſcribere jubent. *Virg.* 4. *Æn.* Quos ego jam toties ſum dedignata maritos. *Cic. Att. l.* 7. *epiſt.* 10. Interim velim, mihi ignoſcas, quod ad te ſcribo tam multa toties. *Id.* 1. *de Orat.* Quam toties, quoties præſcribitur, Peræam, cur Munionem ſtatuimus. *Id. pro Cluent.* c. 18. Quotieſcunque dico, toties mihi videor in judicium venire.

Totiugis, & Totiugus, a, um, adject. idem ac tantus, vel tam magnus. *Apulej. l.* 2. *Metam.* In quo (domo) totiugis jam diebus ne fumus quidem viſus eſt ullus. ¶ Item tam varius. *Id. lib.* 2. *Florid.* Totiugi ſcientia magnificus.

Tōtus, a, um, gen. totius, *tutto*, כל, Ger. *gantz*, Gall. *tout*, Hiſp. *todo*, ὅλος, integer, univerſus, ſolidus. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 36. Ædificantur ædes totæ denuo. idest integræ. *Terent. Eun.* 2. 2. 46. Sex ego te totos menſes quietum reddam. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 15. Totos dies ſcribo. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1. Plancius totus eſt noſter. *Id.* 1. *de Leg. c.* 18. Ubi illa ſancta amicitia, ſi non ipſe amicus per ſe amatur toto pectore, ut dicitur? ¶ *Toto corpore, atque omnibus ungulis*, proverbialis locutio, pro toto conatu. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 56. Toto corpore, atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis aſſerviunt. ¶ Totus in aliqua re eſſe dicitur, qui in unam rem aliquam incumbit, & nihil præterea curat. *Terent. Adelph.* 4. 2. 51. Totus in amore eſt. ¶ In totum, *del tutto*, *totalmente*. *Plin. l.* 2. 9. *de Luna*: Siquidem in totum mutuata ab eo (ſole) luce fulgere. ¶ *Ex toto*, eandem habet ſignificationem. *Celſ. l.* 5. 2. 4. Antequam ex toto integer fiat, *totalmente ſano*. *Id. l.* 7. 2. 4. n. 5. Id non ex toto ita ſe habet. ¶ *Totus*, & *omnis* in eo differunt, quod *totus* ad quantitatem refertur, *omnis* ad numerum: *totus* partium, *omnis* numeri denotat plenitudinem. Aliquando tamen *totus* pro *omnis* uſurpatur. *Stat.* 1. *Theb.* v. 81. Totos in pœnam ordire nepotes. *Apulej. l.* 6. *Metam.* Accumbebat cum ſua Junone Jupiter, ac deinde per ordinem toti Dii. ¶ *Totum*, ti, abſolute, *il tutto*, id quod integrum eſt. *Cic. l.* 1. *Acad.* Corporis bona alia ponebant eſſe in toto, alia in partibus. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. 2. 1. Totum in eo eſt, tectorium ut concinnum ſit, *tutto ſta che &c. qui ſta il tutto, che &c.* ¶ Totus, penultima correpta, idem eſt ac tantus, τοσοῦτος, cui reſpondet *quotus*. *Manil. l.* 5. v. 447. Detrahitur ſummæ tota pars, quota demit utrinque &c. ¶ Hoc nomen in dativo ſingulari habet *toti* in omnibus generibus. reperitur tamen etiam *toto*, & *totæ*. *Celſ. l.* 4. c. 12. Calida cataplaſmata toto ventri imponere. *Plaut.* apud *Varr. l.* 6. *de L. L.* Gannit odioſus omni totæ familiæ. ¶ *Tottus* etiam pro *totius* dixit *Afranius* apud *Priſcian. l.* 6.

Toxicum, ci, n. *toſſico*, *veleno*, סם, Ger. *gifft*, Gal. *poiſon*, Hiſ. *ponçona*, *yerva*, τοξικόν, venenum, a τόξον, quo nomine Græci tum arcum, tum ſagittam vocant, ut docent Homeri enarratores. *Plin. l.* 16. c. 10. Sunt qui & toxica hinc appellata dicant venena, quæ nunc toxica dicimus, quibus ſagittæ tinguntur. *Feſtus*: Toxicum dicitur cervarium venenum, quo quidam perungere ſagittas ſoliti ſunt. *Plaut. Merc.* 2. 4. 4. Certum eſt, ibo ad medicum, atque ibi me toxico morti dabo. *Ovid. l.* 4. *de Ponto*, *el.* 7. Aſpicis, & mitti ſub adunco toxica ferro, Et telum cauſas mortis habere duas. *Id.* 2. *Amor. el.* 2. Miſcere toxica.

T ANTE R.

Trabālis, & le, o. 3. *dalla groſſezza d' un trave*, קורתי, German. *tramig*, Gal. *de la groſſeur d' une poutre*, Hiſp. *de la groſſura d' una viga*, δοκώδης, magnus & pene ad trabis magnitudinem accedens, ingens inſtar trabis. *Virg.* 12. *Æn.* Teloque orantem multa trabali Deſuper altus equum graviter ferit. *Stat.* 4. *Theb.* v. 6. Dextraque trabalem Haſtam intorſit agens. *Horat. l.* 1. *ode* 35. Te ſemper anteit ſæva neceſſitas, Clavos trabales, & cuneos manu Geſtans, *chiodi da trave*. Hinc, *clavo trabali aliquid figere*, proverbialiter dicitur pro firmum & perpetuum facere. *Cic.* 7. *Ver.* 2. 21. Ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret.

Trabĕa, æ, fem. *trabea*, [illegible], τήβεννα, [illegible], veſtis Romanorum, ſegmentata trabibus purpura expreſſis. Ejus tria genera recenſet *Suetonius in lib. de veſtimentis*, apud *Servium ad Æn.* 7. v. 187. Trabearum, inquit, tria genera: unum quod Diis ſacratum, & eſt totum purpureum. alterum, quod eſt regum, quod eſt purpureum, ſed habet aliquid albi: tertium Augurum, purpura, & cocco mixtum. Hæc *Suetonius*. De trabea regia teſtis eſt etiam *Plin. l.* 8. *c.* 48. Trabeis, inquit, uſos accipio reges. *Idem l.* 9. *c.* 39. ſcribit, Romulum primo purpuram in trabea habuiſſe. *Virg.* 11. *Æn.* Et ſellam regni, trabeamque inſignia noſtra. Verba ſunt Latini regis. Cæterum regio hoc trabeæ genere, quod non totum ex purpura, ſed ex purpureis faſciis, veluti trabibus (unde & nomen) intextis fuit, uſi ſunt etiam Romani Conſules non quidem ſemper, ſed quibuſdam ſolemnioribus diebus. *Virgil. Æn.* 7. v. 187. Ipſe Quirinali trabea, cinctuque Gabino Inſignis reſerat ſtridentia limina Conſul. *Claudian. l.* 2. *in I. Conſul. Stilic.* v. 4. Quo tandem flexus trabeas auctora rogantes Induerit, faſtiſque ſuum conceſſerit annum. ¶ Item Equites Romani, quo die tranſvectionem faciebant, (*V. Tranſvectio*) & aliis etiam temporibus ex peculiari inſtituto. *Tacit. Ann.* 3. c. 2. *de funere Germanici*: Atrata plebs, trabeati equites, pro opibus loci, veſtem, odores, aliaque funerum ſolemnia cremabant. *Suet. in Domit. c.* 14. Oblatum a Senatu novum honorem recuſavit; quo decretum erat, ut quoties gereret conſulatum, Equites Rom. quibus ſors obtigiſſet, trabeati, & cum haſtis militaribus præcederent eum, inter lictores apparitoreſque. ¶ Forma trabeæ eadem fuit, quæ togæ, niſi quod Gabino ritu præcingebatur, ut ait in verbis Virgilii allatis: ex quo quidam putant, trabeam militarem veſtem fuiſſe, præſertim quia apud *Liv. l.* 39. 2. 6. legitur, Conſulem trabeatum in hoſtes exercitum duxiſſe. quamquam ibi pro *trabeatum* quædam optimæ Edition. habent *trepidum*. Sed de his, & aliis multis, quæ de trabea dici poſſunt, & de quibus pugnant inter ſe Eruditi, V. *Ferrar. de re veſt. p.* 1. *l.* 2. 2. 5. & 6. *Manut. de quæſ. per epiſt. p.* 1. *ep.* 3. *Lipſ. ad l.* 5. *Ann. Taciti*, & alios.

Trabĕa, æ, m. Τραβέας, nomen Poetæ, cui inter Comicos octavus locus aſſignatur. *Cic.* 4. *Tuſc.*

Trabealis, le, adject. ad trabeam pertinens. *Sidon. carm.* 2. v. 2. Effulgens trabealis mole metalli Annum pande novum Conſul vetus. *Trabeale metallum* vocat aurum, quod poſterioribus Imperatorum temporibus aſſui trabeis mos fuit.

Trabeatus, a, um, τηβεννοφόρος, qui trabea indutus eſt. *Ov.* 1. *Faſt.* v. 37. Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini. *Tacit. Ann.* 3. c. 2. Trabeati equites. ¶ Trabeatæ etiam dictæ ſunt quædam Fabulæ a C. Meliſſo Grammatico conſcriptæ, in quibus inducebantur perſonæ trabeis indutæ. *Sueton. de illuſtr. Grammat.* c. 21.

Trabecŭla, læ, f. *travicella*, parva trabs. *Vitruv. l.* 10. *c.* 21. Habuerat mediam contabulationem ſupra trabeculas.

Trabicus, a, um, adject. a trabe, ut Trabica navis. h. e. trabibus confixa. *Feſt.* ex *Pacuv.*

Trabs, & Trabes, bis, f. *trave*, קורה, Germ. *tram*, Gall. *poutre*, Hiſp. *viga*, δοκός, δοκίς, lignum duplex ex duobus compactum tignis, ædificii gratia. Nam cum ſimplex eſt, non trabs, ſed tignum dicitur, teſte *Feſto*, quamvis abuſive de uno ligno quandoque dicatur. *Cæſ. l.* 3. *bel. Gal.* Tranſtra ex pedalibus in altitudinem trabibus, confixa clavis ferreis, digiti pollicis craſſitudine. *Virg.* 2. *Æn.* Auratáſque trabes veterum decora alta parentum Devolvunt. ¶ Interdum trabs dicitur de ipſis arboribus. *Virg.* 9. *Æn.* Lucus in arce fuit ſumma, quo ſacra ferebant, Nigranti picea, trabibuſque obſcurus acernis. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 29. *ex Ennio*. Cæſa cecidiſſet abiegna ad terram trabes. ¶ Nec ſolum ex ligno, ſed etiam ex marmore trabes ſiunt. *Plin. l.* 36. *c.* 8. Circa Syenem vero Thebaidis Syenites, quem ante pyropœcilon vocabant: Trabes ex eo fecere Reges quodam certamine, obeliſcos vocantes. ¶ Per Synecdochen accipitur pro navi. *Hor. l.* 1. *ode* 1. Ut trabe Cypria Myrtoum pavidus nauta ſecet mare. *Ovid.* 1. *de Ponto*, *ep.* 3. Quo duce trabs Colcha ſacra cucurrit aqua. h. e. Argo navis. ¶ Item pro tecto, ſeu domo. *Horat. l.* 3. *ode* 2. Sub iiſdem ſit trabibus. ¶ Et pro arbore. *Ovid.* 14. *Met.* v. 360. denſum trabibus nemus. *Et l.* 8. v. 329. Silva frequens trabibus, quam nulla ceciderat ætas.

Trachali, m. e. partes ſuperiores muricum, & purpurarum. *Feſtus*: Trachali appellantur muricum, ac purpuræ ſuperiores partes. Unde Ariminenſes maritimi homines cognomen traxerunt Trachali.

Trachallus, m. 2. Orator Domitiani temporibus, magna vocis, pronuntiationiſque felicitate. *Quintil. l.* 10. 2. 1. *l.* 12. c. 5.

Trachēlus, i, τράχηλος, Græce collum ſignificat. Itaque hoc nomine *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. partem quandam catapultæ appellat, a colli ſimilitudine. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Tracheōtis, itis, f. Τραχειῶτις, ita dicitur a *Plin. l.* 5. c. 27. Seleucia urbs, quia in ipſa Ciliciæ parte aſpera, & montana, quæ Trachea dicitur, ſita eſt.

Trachia. V. Trachyn.

Trachinia, f. 1. regiuncula Phthiotidis, in ora ſinus Maliaci, ubi Heraclea urbs cogn. Trachin, & montes, ſeu petræ Trachiniæ.

Trachonītis, idis, *Bacar*, regio Palæſtinæ, in Cœleſyria, inter Aquas Meſon, & montem Hermon, ac inter terram Hus, & Regnum Baſan Borealius. *Plin. l.* 5. c. 18.

Trachyn, ynis, & Trachin, inis, f. urbs Theſſaliæ in Phthiotide, ad ſinum Maliacum ſub Oeta monte, ab Hercule condita, unde & Heraclea dicitur. *Senec. in Herc. Oet.* v. 194. Reſonetque malis aſpera Trachyn. *Ovid.* 11. *Metam.* v. 634. Herculeam Trachyna jube ſub imagine regis Halcyonem adeant. ¶ Nomen eſt etiam tragœdiæ Sophoclis. *Cic.* 2. *Tuſcul.* c. 8.

Trachynius, & Thrachynius, &

Trachȳnius, & Trachinus, a, um, adject. a Trachina urbe, ut Trachinia tellus, *Ovid.* 11. *Met.* v. 269. Trachynia ſaxa. *Senec. in Herc. Oet.* v. 135.

Tracta, æ, f. & Tracta, orum, n. *maſſa di lana filata*, *o pettinata*, manipulus lanæ, qui circa fuſum involvitur, poſtquam tractus, hoc eſt netus eſt: nam trahere lanam, eſt nere. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 7. v. 86. Firmaque conductis annectit licia telis, Tractaque de niveo vellere ducta putat. ¶ In paniſicio tracta dicuntur partes farinæ manibus bene agitatæ, ſubactæ, & in longum tractæ in modum membranarum, ut ex agitatione melius fermententur. nam trahere panem apud *Plin. l.* 18. c. 15. eſt ſubigere. *Id. ibid.* Eum (panem) novem diebus macerant, decimo ad ſpeciem tractæ ſubigunt uvæ paſſæ ſucco. *Cato c.* 76. *R. R.* Alicam in aquam infundito: ubi bene mollis erit, in mortarium purum indito, ſiccatoque bene: deinde manibus depſito: ubi bene ſubactum erit, farinæ libras quatuor paulatim addito, id utrumque tracta facito. *Et infra*: Placentam fingito: tracta ſingula in totum ſolum primo ponito, deinde de mortario tracta linito, tracta addito ſingulatim, &c. ¶ Apud *Apicium* tracta eſt genus quoddam placentæ in modum membranæ factæ, deinde conciſæ: unde pullus tractogalatus dicitur *ibid. l.* 6. c. 9. qui tracta, & lacte conditur. Sic *l.* 5. c. 1. Pultes tractogalatæ. Sic *l.* 8. 2. 7. Porcellus tractomelitus. h. e. ex melle & tracta conditus.

Tractabilis, & le, o. 3. *trattabile*, ἀπραγματευτός, quod tractari poteſt. *Cic. de Univ.* c. 4. Corporeum autem, & aſpectabile, itemque tractabile omne neceſſe eſt eſſe, quod natum eſt. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Materies earum (arborum) tractabilis ad intaſtinum opus. *facile da lavorare*. ¶ Tranſlate ſumitur pro manſueto, pacato, facili. *Cic. de Am.* c. 15. *de virtute*: Quæ quidem eſt tum multis in rebus, tum in amicitia tenera, atque tractabilis. *Virg.* 4. *Æn.* Quaſſataque rates, & non tractabile cœlum. idest procelloſum, inquietum, impuratum. *Rurſus Cic. Att. l.* 10. *ep.* 11. Nihil eſt enim eo tractabilius.

Tractabilitas, atis, f. qualitas, qua aliquid tractari poteſt. *Vitruv. l.* 2. c. 9. Populus, ſalix, tilia in ſculpturis commodam præſtant tractabilitatem. *ſono facile da lavorarſi*.

Tractabiliter, adverb. faciliter. *Gel. l.* 6. c. 2. Omnem illam vim, quæ de fato extrinſecus ingruit, inoffenſim, tractabiliterque tranſmittunt.

Tractatio, onis, f. *maneggio*, *impreſa*, μεταχείρισις, actus tractandi, exercitatio. *Cic.* 3. *de Or. c.* 52. Ut ii, qui in armorum tractatione verſantur. *Id.* 2. *de Divin. c.* 3. Neque vero qui tibiis, aut fidibus uti volunt, ab Aruſpicibus accipiunt earum tractationem, ſed a Muſicis. ¶ Tranſlata ſumitur pro compoſitione, concinnatione. *Cic. in Or.* c. 59. Fit enim in utraque & materia, & tractatio, materia in verbis, tractatio in collocatione eorumdem. ¶ Item pro ſtudio. *Cic.* 4. *Acad. c.* 2. *de Philoſophia*: Profecto ejus tractatio optimo, atque ampliſſimo quoque digniſſima eſt. ¶ Item pro ratione, qua quis alium ſecum verſantem tractat, recipit, *trattamento*. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Quæ zelotypum malæ tractationis accuſat. *Id. l.* 7. *c.* 3. Cauſæ abdicationis, dementiæ, malæ tractationis.

Tractator, oris, m. qui tractat. Speciatim tractatores dicebantur, qui manu membra tractabant, & leniter fricabant. *Sen. epiſt.* 66. Quidni ego feliciorem putem Mutium, qui ſic tentavit ignem, quam ſi mo-

nem

num illam tractatori præſtitiſſet? Tractator etiam dicitur, qui de aliqua re diſſerit, ſcribit, diſputat. *Sidon. l. 4. ep. 11. in carm.* Orator, dialecticus, poeta, Tractator, geometra, muſicuſque.

Tractatorium, ii, n. locus in quo cauſæ, & aliæ res aguntur. *Sidon. l. 1. ep. 7.* It in tractatorium frequens ſenatus.

Tractatrix, icis, f. quæ tractat, ideſt corpus alicujus manu tractat, & leniter fricat. *Martial. l. 3. ep. 81.* Percurrit agili corpus arte tractatrix.

Tractatus, us, m. *toccamento*, ψηλάφησις, actus tractandi, contrectatio. *Plin. l. 8. c. 54. de ſimiis.* Tractatuque gaudent, ſimiles gratulationem intelligentis. Alii legunt *tractari*. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſtudio. *Cic. 3. de Or. c. 23.* Qui ipſarum artium tractatu delectati, nihil in vita aliud agunt. ¶ Item pro deſcriptione, *trattato*. *Quinctil. l. 3. c. 9.* Ante hominem patria, ac parentes, majoreſque erunt, quorum duplex tractatus eſt. *Id. in proœm. l. 8.* Aſperiorum tractatu rerum atteruntur ingenia. ¶ Item pro libri parte, in qua aliquid deſcribitur. *Plin. l. 14. c. 4.* Tractatu toto ſeparatim ſententia ejus indicanda eſt.

Tractatus, a, um, *maneggiato*, ἀναγκασθεὶς, captatus, partic. a tractor, quod a tracto. *Ovid. Met. 13. v. 410.* Tractata comis antiſtita Phœbi. ¶ Item contrectatus, *toccato*, *maneggiato*. *Horat. l. 2. ep. 1.* Tractata notam, labemque remittunt atramenta. ¶ Tranſlate ſumitur pro exercito, agitato. *Cic. pro Arch. c. 2.* Perſona propter otium, ac ſtudium minime in judiciis, periculiſque tractata eſt. ¶ Item pro excepto, accepto, *trattato*, διαχειρισθεὶς. *Cic. pro Cæl. c. 2.* Pater parum pie tractatus a filio. ¶ Item actus, tranſactus. *Auctor ad Herenn. l. 4. c. 24.* An ad ſuam revertetur antiquam vitam alicubi honeſte tractatam?

Tractim, adv. *continuatamente*, ἑλκυστὸν, longo tractu, diutine, ſine intermiſſione. *Virg. 4. Georg. v. 260.* Tum ſonus auditur gravior, tractimque ſuſurrant. ¶ Tractim tangere, eſt leniter, & leviter tangere, manum trahendo, ut cum canes, feleſque demulcemus, tracta a capite ad caudam manu, & ut nutrices blandiuntur infantibus, ut ſomnum eis concilient, vultum eorum ſuaviter contingendo. Hinc per ironiam *Plaut. Amph. 1. 1. 157.* Quid ſi ego illum tractim tangam, ut dormiat? So. ſervaveris, nam continuas has tres noctes pervigilavi. Alii hunc locum ita exponunt: Quid ſi ego illum ſic tangam, ut trahendo ad terram illidam, & humi affligendo ita obtundam, ut dormire videatur? nam ſupra v. 148. dixerat: *quantus homines in ſoporem collocaſſis*.

Tractitius, a, um, adject. qui trahitur. *Aurel. Vict. in Epitom. c. 23.* ſcribit, Heliogabalum, quia poſt mortem tractus per vias, & in Tiberim projectus fuit, *tractitium*, & *Tiberinum* per contemptum fuiſſe appellatum.

Tracto, as, a. 1. *tirare a lungo*, ἑλκω, ſæpe traho, in longum traho, freq. a *traho*. *Lucr. l. 5. v. 930.* Volgivago vitam tractabant more ferarum. ¶ Sæpiſſime ſumitur pro frequenter tangere, manu verſare. *Cic. 5. Tuſc.* Ut ea, quæ guſtemus, olfaciamus, tractemus, audiamus, in ea ipſa, ubi ſentimus, parte verſentur. *Col. l. 6. c. 2.* Talis ætatis vitulos oportet, dum adhuc teneri ſunt, conſueſcere manu tractari. *Plaut. Mil. 2. 6. 30.* Tractaviſti hoſpitam ante ædes meas, h. e. attrectaſti. ¶ Item pro lacerare. *Lucr. l. 3. v. 903.* Morſuque ferarum tractari. ¶ Tranſlate ponitur pro exercere. *Ter. in prol. Phorm. v. 17.* Qui artem tractant Muſicam. ¶ Item pro adminiſtrare, curam habere, procurare, *maneggiare*. *Cic. 2. Verr.* Eras enim tu Quæſtor; pecuniam publicam tu tractabas. *Id. l. 13. Fam. ep. 78.* Dionyſius ſervus meus, qui meam bibliothecam multorum nummorum tractavit. ¶ Item pro gubernare, regere. *Cic. pro Sext.* Quis clavum tanti imperii tenere, & gubernacula Reipublicæ tractare in maximo curſu, ac fluctibus eum poſſe arbitratur? ¶ Item pro gerere. *Cic. l. 13. Fam. ep. 14.* Quo in munere ita ſe tractavit, ut accepiſſe ab eo beneficium viderer, non dediſſe. ideſt ita ſe geſſit. ¶ Item pro agere cum aliquo, accipere, ſuſcipere, *trattare*, נשׂא, Germ. *handeln*, Gal. *traiter*, Hiſp. *tratar*, ὑποδέχεσθαι, ἐπιλαμβάνειν. *Cic. l. 1. Fam. ep. 3.* Omnibuſque rebus eum ita tractes, ut intelligat meam commendationem non vulgarem fuiſſe. *Id. l. 13. Fam. ep. 27.* Nec liberalius, nec honorificentius potuiſſe tractari nec ſe præſentem, nec tam familiarem abſentis patroni ſui. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 3.* Me ſumma ſimulatione amoris, ſummaque aſſiduitate quotidiana ſceleratiſſime, inſidioſiſſimeque tractavit. ¶ Item pro diſſerere, deſcribere, operam dare. *Cic. 2. de Or.* Quis unquam res præter hunc tragicas pene comice, triſtes remiſſe, ſeveras hilare, forenſes ſcenica prope venuſtate tractavit? *Id. 2. Acad.* A quibus hæc jamdiu tractantur. *Plin. l. 2. c. 46.* Scrupuloſius tractabo ventos. h. e. de ventis diſſeram. ¶ Tractare cauſam eſt agere. *Cic. l. 3. Fam. ep. 12.* Nunquam enim mihi videor tractaſſe cauſam difficiliorem. ¶ Interdum ponitur pro conſultare, deliberare. *Tacit. Ann. 1. c. 13.* Auguſtus ſupremis ſermonibus cum tractaret, quinam adipiſci principem locum abnuerent, aut vellent. *Suetan. in Auguſt. c. 35.* De negotiis ad Senatum referendis tractare. ¶ *Tractare animos*, eſt afficere, verſare. *Cic. in Orat. c. 28.* Eloquentiæ eſt tractare animos, & permovere.

Tractogalatus, & }
Tractomelitus } V. in *Tracta*.

Tractorius, a, um, ἑλκυστικὸς, quod ſpectat ad trahendum, ut Tractoriæ machinæ, quibus graviora onera ſurſum trahuntur. *Vitruv. lib. 10. c. 1.* ¶ Tractoriæ literæ, de quibus titulus eſt *in Cod. l. 12.* ſunt quæ dantur a Principe iis, qui ab eo mittuntur aliquo, vel evocantur, ut eis neceſſaria itineri publice præbeantur, adſcriptis etiam ſtativis, ideſt diverſoriis, ſeu manſionibus, ubi excipi debeant, & vecturæ, & viatici copia eis ſuppeditetur.

Tractum, i, V. Tracta.

Tractuoſus, a, um, adject. *viſcoſo*, glutinoſus. *Cal. Aurel. Acut. 2. c. 32.* Sudor craſſus, & tractuoſus.

Tractus, us, m. *tratto*, ἑλκυσμὸς, ἕλκυσμα, actus trahendi. *Plin. l. 9. c. 46.* Dextra apprehenſo ſtilo is pugna eſt: modicus alias tractus. *con poca fatica ſi tira*. ¶ Tranſlate ponitur pro curſu, fluxu, continuatione. *Cic. 2. de Or. c. 50.* Qui timor! quæ dubitatio! quanta hæſitatio, tractuſque verborum! *Id. 2. de Or.* Neque verborum collocatione, & tractu orationis levi, & æquabili perpolivit illud opus. ¶ Item pro inflexione, declinatione, derivatione. *Quinctil. l. 8. c. 4.* In tractu, & declinatione talia ſunt, qualia apud Ciceronem beatitas, & beatitudo. ¶ Per Metonymiam, & Metaphoram ſimul ponitur pro longitudine, ſerie, ordine in longum ducto. *Virg. 1. Georg.* Noctiſque per umbras Flammarum longos a tergo albeſcere tractus. *Liv. lib. 3.* Contemplatus, qui tractus caſtrorum, quæque forma eſſet. ¶ Item pro via, itinere, ſpatio. *Ovid. 2. Metam.* Longoque per aera tractu Fertur. ¶ Item pro circulatis ſerpentium progreſſu, qui Græcis ἀνειλεῖς dicitur. *Virg. 2. Georg.* Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis. ¶ Item pro regione, plaga, climate, ſpatio alicujus magnitudinis, ut cœli, vel terræ, *tratto*, *ſpazio*, *regione*, מדה, Ger. *ſtrich*, *trait*, *contrée*, Hiſ. *trecho*, χώρα, κλίμα. *Cic. pro Planc.* Totus ille tractus celeberrimus Venafranus, Aliſanus, tota denique noſtra illa aſpera, & montoſa regio. *Virg. 2. Georg.* Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem. ¶ Item pro ſpatio temporis. *Velles. l. 2. c. 9.* Eodem tractu temporum nituerunt Oratores Scipio, & Lælius.

Tractus, a, um, ἑλκυσθεὶς. ductus, part. a traho. *Cicer. 2. de nat. Deor. c. 55.* Qui, ſicut venæ, & arteriæ a corde tractæ, & profectæ, in omne corpus ducuntur. *Id. Phil. 11. 2. 2.* Reliquum corpus tractum, & laceratum abjecit in mare. *ſtraſcinato*. ¶ Oratio tracta eadem eſt, quæ fuſa, ſeu continuata, & extenſa. *Cic. 2. de Or. c. 15.* Genus orationis fuſum, atque tractum, & cum lenitate quadam æquabili profluens, ſine hac judicali aſperitate, & ſine ſententiarum forenſium aculeis proſequendum eſt. *Id. in Orat. c. 20.* Tracta quædam & fluens expetitur, non hæc contorta, & acris oratio.

Traditio, onis, f. *conſegna*, actus tradendi. *Cic. in Top. cap. 5.* Abalienatio eſt ejus rei, quæ mancipi eſt, aut traditio alteri nexu, aut in jure ceſſio, inter quos ea jure civili fieri poſſunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro documentis, doctrina. *inſegnamento*. *Gell. lib. 13. cap. 22.* Sed eam quoque traditionem fuiſſe, ut Nerio a quibuſdam uxor eſſe Martis diceretur. *Quinctil. l. 3. cap. 1.* Jejuna, atque arida præceptorum traditio.

Traditor, oris, m. qui tradit. *Arnob. l. 3. pag. 113.* Neque enim traditor alicujus eſſe ſcientiæ potuit eſt, ut non ejus, quod tradit, rationem teneat. ¶ Item proditor, *traditore*. *Tacit. 4. hiſt. c. 24.* Quin potius interfecto traditore, virtutem ſuam malo omine exſolverent. *Urſinus & Acidalius* mallent *proditore*, quod certe eſt magis Latinum. *Sedul. l. 5. v. 61.* Traditor immitis, ſerie proditor, impie latro.

Traditus, a, um, nom. particip. *dato*, *inſegnato*. *Cic. 6. Fam. ep. 22.* A ſapientiſſimis viris traditus memoria, & ſcientia comprehendere. *Cæſ. l. 3. B. Civ. c. 57.* Traditus & commendatus. *Tacit. 1. hiſtor. c. 30.* Tradito more quemcumque principem adulandi. *eſſendo paſſato in coſtume*.

Trado, is, didi, ditum, a. 3. *dare*, נתן, Ger. *geben*, Gall. *bailler*, Hiſp. *dar*, *conſignare*, ἐγχειρίζω, idem ac do, ſeu porrigo, ex *tranſdo*, de quo infra ſuo loco. *Cæſ. l. 1. bell. Civ.* Saxa multis locis prærupta iter impediebant, ut arma per manus neceſſario traderentur. *Id. l. 2.* Pecuniam ex publico tradunt. ¶ Sæpe ponitur pro dedere, dare in manus, ſive in poteſtatem. *Cæſ. l. 8. bell. Civ.* Itaque neceſſitate coacti ſe tradiderunt, *s'arreſero*. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* In cuſtodiam tradere aliquem. *Id. de Prov. Conſ.* Tradere in ſervitutem aliquem alicui. *Id. pro Dom.* Tradere aliquem alicui ad ſupplicium. *Id. ibi.* Provinciam ad diripiendum tradere. ¶ Item, pro committere, commendare, *conſegnare*. *Cic. l. 7. Fam. ep. 3.* Totum denique hominem tibi trado de manu, ut aiunt, in manum tuam iſtam & victoria, & fide præſtantem. *Id. 2. Phil. c. 2.* At enim te in diſciplinam meam tradideras. *Id. l. 16. Fam. ep. 1.* Et te totum trade. ¶ Item pro tranſmittere, relinquere. *Antan. ad Cic. poſt ep. 19. l. 14. ad Att.* Non eſſe tradendas poſteris inimicitias. *Plin. in l. 1. ep. 12.* Nam plerunque morbi quoque per ſucceſſiones quaſdam, ut alia, traduntur. ¶ Item pro adjicere, applicare, operam dare. *Cic. 1. de Divin.* Qui ſalubri, & moderato cultu, atque victu quieti ſe tradiderit. *Id. 1. de Invent.* Quaſi ex aliqua turbida tempeſtate in portum, ſic ex ſeditioſa, & tumultuoſa vita ſe in ſtudium aliquod traderent quietum. ¶ Item pro præſtare, efficere. *Cic. 3. Verr.* Quæſivit, quis ædem Caſtoris ſartam tectam deberet tradere. ¶ Item pro docere. *Cæſ. l. 6. bell. Gall. c. 13.* De Deorum immortalium vi, ac poteſtate diſputant, & juventuti tradunt. *Cic. pro Flacc.* Et qui ſe artem dicendi traditurum etiam cæteris profitebatur. Item pro dicere, referre, narrare. *Cic. 1. Tuſc.* Nam Galbam, Africanum, Lælium doctos fuiſſe tradunt. *Id. 5. Tuſc.* Traditum eſt etiam, Homerum cæcum fuiſſe. *Plin. l. 13. c. 1.* Unguentum quis primus invenerit, non traditur. ¶ *Tradere memoriæ* eſt memoriæ mandare, *metter' a mente*. *Cic. in Somn. Scip.* Et quæ dicam, trade memoriæ. Item ſcriptum relinquere, *laſciare ſcritto alla memoria de' poſteri*. *Id. l. 2. de Invent. c. 1.* Quarum nomina multi poetæ memoriæ tradiderunt. ¶ Tradere ſcriptis, *laſciare ſcritto*. *Cic. 3. de Or.* Cujus ingenium, variaſque ſermones ſcriptis ſuis Plato tradidit. ¶ Tradere pro prodere, *tradire*, rarum eſt. *Sedul. in Acroſtich. v. 74.* Tunc ille Judas carnifex auſus magiſtrum tradere. ¶ Tradere conſuetudini Latinæ, h. e. in Latinum ſermonem vertere. *Columell. in proœm. l. 12.* Hæc in Oeconomico Xenophon, & deinde Cicero, qui eum conſuetudini Latinæ tradidit. ¶ Tradere ſe triſtitiæ, *darſi alla malinconia*. *Cic. Fam. 5. ep. 14.*

Traduco, is, xi, ctum, a. 3. *tradurre*, *traſportare*, הוליך, Ger. *hinüberführen*, Gal. *traduire*, Hiſp. *traſpaſſar*, μετάγω, per locum aliquem duco, vel de loco in locum duco, transfero, a *trans*, & *duco*. *Cæſ. l. 1. bell. Gall. c. 11.* Helvetii per anguſtias, & fines Sequanorum ſuas copias traduxerant. *Virg. Ecl. 8.* Atque ſatas alio vidi traducere meſſes. *Cic. pro Cluent. c. 48.* Traducere equum. *paſſar banda*, a *paſſar' avanti col cavallo*. ¶ Interdum eſt trajicere, hoc eſt in litus, vel ripam ulteriorem tranſvehere, *tragettare*. *Cæſ. l. 1. B. Gall. c. 12.* *Id. ibid.* Tres jam copiarum partes Helvetios id flumen traduxiſſe. *Id. ibi.* Ab eo poſtulat, ne quam multitudinem hominum amplius trans Rhenum in Galliam traduceret. *Id. ibi. l. 2. c. 5.* Flumen Axonam exercitum traducere maturavit. *Cic. l. 2. de Invent.* Fluvius ita magnus factus eſt, ut eo victimæ traduci non poſſent. ¶ Interdum tranſmittere, ſeu de loco, in quo quid natum eſt, alio mittere. *Juven. ſat. 7.* Altera quos nudo traducit Gallia talo. ¶ Tranſlate ſumitur pro transferre ex uno ordine in alium. *Cicer. Att. l. 1. ep. 18. (al. 16.)* Is ad Plebem P. Clodium traducit. ideſt ex Patricio Plebejum facit. ¶ Item pro abducere, avertere, & alio convertere, aut trahere. *Cic. 1. Fam. ep. 5.* Ut mihi viderer animum hominis ab omni alia cogitatione ad tuam dignitatem tuendam traducere. *Id. de Clar. Orat. c. 93.* Judicum animos a ſeveritate ad hilaritatem, riſumque traducere. ¶ Item impellere, trahere. *Id. pro Cluent. c. 52.* Traduxit me ad ſuam ſententiam. ¶ Item inflectere, convertere. *Id. 2. de Or. c. 48.* Tum omnem orationem traduxi, & converti in increpandam Cæpionis fugam. ¶ Item pro tranſigere, terere, conſumere, *menare*, *paſſare*, *conſumare*. *Cic. de Sen. c. 23.* Ut vitam otioſam, & quietam ſine ullo dolore, & contentione traducamus. *Id. l. 4. Fam. ep. 6.* Qua ratione nobis traducendum ſit hoc tempus. ¶ Item pro accuſare, ſiniſtram famam de aliquo ſpargere, infamia afficere, deridere, quaſi ſit ducere per vicos, & plateas ad deridendum. *Martial. l. 1. ep. 54.* Quæ tua traducit manifeſto carmina furto. hoc eſt arguit furti, infamat, convincit. *Liv. l. 2. c. 38.* Veſtras conjuges, veſtros liberos traductos per ora hominum? ¶ In imperativo eſt *traduc*. *Ter. Adel. 7. 7. 12.* Traduc familiam omnem ad nos. Legitur tamen & *traduce* in quibuſdam Editionib. apud *Valer. Max. l. 4. c. 1.* ¶ *Traduxti* pro *traduxiſti* per ſyncopen legitur apud *Plaut. Caſ. 3. 3. 16.*

Traductio, onis, f. actus traducendi, ſeu ex uno in alium locum transferendi. *Auſon. in gratiar. act. c. 4.* Traductio captivorum. *Cic. pro Sext. c. 7.* Traductio ad plebem furibundi hominis. h. e. tranſlatio Clodii ex Patricio ad Plebejum ordinem. *Id. 3. de Orat. c. 42.* Traductio, atque immutatio in verbo. h. e. tranſlatio ab uno ad alium ſenſum. ¶ Item curſus, fluxus. *Cic. 5. Divin. c. 56.* Traductio temporis, nihil novi efficientis, & primum quidque replicantis. ¶ Item irriſio, deriſio. *Senec. l. 1. de ira, c. 6.* Cum dedecore, & traductione vitam exigeret.

¶ Dein-

Digitized by Google

¶ Denique traductio eſt figura rhetorica, quæ facit, ut cum idem verbum crebrius ponatur, non modo non offendat animum, ſed etiam concinniorem orationem reddat, hoc pacto. Qui nihil habet in vita jucundius vita, is cum virtute vitam non poteſt colere. Item, Eum tu hominem appellas, qui ſi fuiſſet homo, nunquam tam crudeliter vitam hominis petiiſſet. Hæc ex *Auct. ad Heren. l. 4. c. 14.*

Traductor, oris, m. qui traducit, ſeu transfert. *Cic. Att. l. 2. ep. 9.* Sciat hic noſter Hieroſolymarius traductor ad plebem. h. e. Pompejus Hieroſolymorum excidor, qui Clodium e Patricio ordine ad Plebejum transfulerat.

Traductus, a, um, adject. ex particip. *tirato da un luogo all' altro, traſferito.* *Varr. l. 1. de R. R. c. 8.* Ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit. ¶ Item actus, tranſactus. *Cic. pro Planc. c. 12.* O adoleſcentiam traductam eleganter.

Traductus, us, m. *transito,* locus, per quem aliquid traduci poteſt. *Ammian. l. 9.* Praeſidium per eos traductus agentes.

Tradux, ucis, m. & f. ramuſculus vitis, vel alterius arboris, qui in aliam arborem traducitur, ſeu transfertur. *Varro l. 1. de re ruſt. c. 8.* Quarum pedamentum eſt nativum ejus generis, ubi ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit, quos traduces, quidam rumpos appellant. *Col. l. 5. c. 7.* Novi traduces omnibus annis inter ſe ab arboribus proximis connectantur: Si tradux traducem non contingit, media virga inter eas deligetur. *Id. l. 4. c. 29. de inſitione:* Ex qua velut traducem inhærentem matri, palmitem attrahas, & per foramen transmittas. *Tacit. 2. hiſt. c. 25.* Vineæ nexo traduce impeditæ. ¶ Translate *Sever. in Ætna, v. 567.* Sacra marmora reſque vetuſtas traduce maternâ. h. e. adeo firma, ut opera ab illa facta ad poſteros uſque traduxerit. ducta metaphora a vitibus, quæ traducum ope conſervantur. *Prudent. in Apotheoſ. v. 983.* Ne traduce carnis Transfuſum in ſobolem credatur fons animarum. h. e. mediante carne, quæ ab uno in alium quaſi tradux propagatus.

Tragacanthe, es, f. τραγάκανθα, frutex in Creta Inſula maxime proveniens, ſpinæ albæ radice, ex qua lacryma manat aliquot uſus in medicina habens. *Plin. l. 13. c. 21.* ¶ Dicitur & tragacantha, æ, ab eodem *Plin. l. 26. c. 24.*

Tragænus porcellus eſt hircoſus, hoc eſt hircum pilo, & habitu corporis quodammodo referens. *Apic. l. 8. c. 7.*

Tragelaphus, i, m. τραγέλαφος, *becco cervo*, animal juxta Phaſin amnem naſcens, barba, & armorum promiſſo villo hirco ſimile, cætera cervo: unde & nomen ſortitus eſt, nam τράγος *hircum*, ἔλαφος, *cervum* ſignificat. *Plin. l. 8. c. 33.*

Tragemata, um, n. *treggea,* τραγήματα, bellaria, h. e. omne genus cibi delicatioris, quod ſecundis menſis infertur. Græca tamen vox eſt, & Græce uſurpata tum a *Gell. l. 13. c. 11.* tum ab ejus exſcriptore *Macrob. l. 2. Saturn. c. 8.*

Tragia, f. 1. Tragias, Tragæa, inſ. parva maris Ægæi, apud Samum, patria Theogitonis Philoſophi Peripatetici. *Plin. l. 4. c. 12.* ¶ Item opp. Naxi inſ. ubi Apollo colebatur, unde Tragæus dictus eſt. *Strabo l. 14.*

Tragice, adv. *tragicamente,* τραγικῶς, more tragico, ritu tragicorum. Translate, ſeu metaleptice ſumitur pro graviter, ſublimiter, ſtilo gravi, verbis grandibus, quibus tragici utuntur. *Cic. in Bruto c. 11.* Hanc enim mortem rhetorice, & tragice ornare potuerunt.

Tragicomœdia, æ, f. genus fabulæ ex Tragœdia & Comœdia mixtæ, qualis eſt Amphitruo Plauti, eodem teſte *ibid.* in *Prol. v. 59. & 63.* ibi enim & Dii, qui Tragicæ perſonæ ſunt, & ſervi, qui Comicæ, inducuntur.

Tragicus, a, um, adject. *tragico,* τραγικός, quod ad tragœdiam ſpectat. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ut tragici poetæ, cum explicare argumenti exitum non poteſtis, confugitis ad Deum. *Id. in Bruto c. 55.* Fuit enim Sulpitius vel maxime omnium, quos quidem ego audiverim, grandis, &, ut ita dicam, tragicus Orator. ¶ Metaleptice ſumitur pro triſti, crudeli, ſcelerato. Nam talia fere ſolent eſſe tragœdiarum argumenta. *Liv. l. 1. c. 46.* Tulit enim & Romana Regia ſceleris tragici exemplum. ¶ Tragicum adeerbii more poſitum. *Horat. l. 2. ep. 1.* Nam tragicum ſpirat ſatis, & feliciter audet. h. e. tragico & ſublimi ſtilo ſcribit. ¶ Tragicus, i, abſoluta pro tragico Poeta. *Horat. de ar. poet.* Et Tragicus plerumque dolet ſermone pedeſtri.

Tragœdia, æ, f. *tragedia*, Ger. *tragœde*, Gall. *tragedie*, Hiſp. *tragedia*, τραγῳδία, poematis graviſſimi genus, quo Regum, Principumve, aut eorum, qui in aulis Regum verſantur calamitates depinguntur, triſtiſſimum fere habens exitum. Dicta eſt a τράγος, *hircus*, & ᾠδή, *cantus*, quia præmium ejus, qui tragœdia viciſſet, hircus erat, quem ille Baccho ſacrificabat. Unde *Horat. in Arte:* Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum. ¶ Differt a comœdia, quod in hac humiles, & privatæ perſonæ introducantur, in tragœdiis Reges, Principes, Duces, nonnunquam etiam Heroes, & Dii. Ad hæc comœdia a turbulentioribus fere rebus initium ſumens, tranquillum, lætumque ſortitur exitum, tragœdia autem totum quidem argumentum habet luctuoſum, exitum autem triſtiſſimum. *Cic. de Sen.* Sophocles ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit. ¶ Translate ſumitur pro magnificentia, magniloquentia, re ingenti. *Cic. 1. de Or.* Neque vero iſtis tragœdiis tuis, quibus uti Philoſophi maxime ſolent, Craſſe, perturbor. ¶ *Tragœdias agere, movere, excitare,* eſt gravi dicendi genere uti, amplificare, exaggerare, interdum etiam tumultum commovere, ſeditionem concitare. *Cic. l. 2. de Or.* Ne aut irriſione, aut odio digni putemur, ſi aut tragœdias agamus in nugis, &c. *Id. pro Mil. c. 7.* Quantas tragœdias excitat! *Quinctil. l. 6. c. de peroratione.* Nam in parvis litibus has tragœdias movere tale eſt, quaſi ſi perſonam Herculis, & cothurnos aptare infantibus velis.

Tragœdus, m. 2. *colui, che recita tragedie,* τραγῳδός, actor tragœdiæ. *Cic. 1. de Or.* Vox tragœdorum, geſtus pene ſummorum actorum eſt requirendus. *Hor. l. 2. ep. 2.* Qui ſe credebat miros audire tragœdos. ¶ Fuit hoc nomine Romæ vicus, in quo quia Jovis Statua ab Auguſto dedicata fuit, ut eſt apud *Suet. in Aug. c. 57.* is Jupiter Tragœdus appellatus eſt. Alii putant ſic dictum Jovem, quod apud Plautum in Amphitr. inducatur hiſtrionicam faciens: nam ea fabula mixta eſt ex Tragœdia, & Comœdia.

Tragopanas, adis, f. avis aquila major, cornua curva in temporibus habens, colore ferrugineo, capite phœniceo. *Plin. l. 10. c. 49.* qui tamen inter fabuloſas recenſet.

Tragopōgon, onis, f. *barba di becco*, herba hircinæ barbæ ſimilis, a τράγος, hircus, & πώγων, barba. *Plin. l. 21. c. 15.*

Tragula, æ, f. *asta, dardo, zagaglia*, genus teli ſimilitudine haſtæ. A *trajiciendo* dici vult *Varro l. 4. de L. L.* Aliter vero *Feſtus:* Tragula, inquit, genus teli, dicta, quod ex ſcuto infixa trahatur. Unde *Scaliger trahulam* dicendum putabat, quaſi diminutivum ſit a *traha*. Ab eadem etymologia id genus teli hamatum fuiſſe, ſuſpicantur *Lipſius l. 4. Poliorcet. c. 4. Liv. l. 24. c. 42.* Cn. Scipionis femur tragula confixum erat. ¶ Tragula item, *tratta, ſtraſcinatore*, verriculum, ſive rete piſcatorum, quod ſubere innatat, ita dictum a *trahendo*. Nempe quod per undas, & ex undis trahatur. *Plin. l. 16. c. 8.* Uſus ſuberis anchoralibus maxime navium, piſcantiumque tragulis, & cadorum obturamentis. ¶ Translate *Plaut. Epid. 5. 2. 24.* Tragulam in te injicere adornat. h. e. dolum, inſidias tibi machinatur. *Id. Caſ. 2. 4. 18.* Ego poſt iſtam jam aliquovorſum tragulam decidero, nam ſi nihil impetrare potero, ſaltem ſortiar. h. e. aliquo modo telum illud ſecuero, reſque hanc expedium, ducta translatione a tragula, quæ infixa corpori, non niſi lacerato vulnere evelli poteſt: vel deducta metaphora a tragula rete, quam, ut evadas, aliquo loco cædere oportet.

Tragum, i, n. genus pultis ex tritici ſemine, hoc eſt ex zea factum, quod inter cibos non nimium acres, cum ptiſana, & lenticula recenſetur a *Celſ. l. 4. c. 4.* Adde *Plin. l. 18. c. 7.*

Tragurium, n. Tragurum, *Trau*, urbs Dalmatiæ, in inſula parva cognomine juncta continenti, contra Bubuam, ſeu Boam inſ. cui etiam ponte jungitur. *Plin. l. 3. c. 21.*

Tragus, vel Græco more Tragos, i, τράγος, herba ſemipede alta, fruticoſa, ſine foliis, puſillis racemis rubentibus, grano tritici acuto mucrone, in maritimis naſcens, quæ alio nomine ſcorpios dicitur. *Plin. l. 27. c. 13.* ¶ Eſt item genus piſcis, qui & hircus latino vocabulo appellatur. *Plin. l. 9. c. 45.* Apud *Feſtum* legitur, Tragum eſſe genus conchæ mali ſaporis. ¶ Præterea ſic dictus fœtor alarum in hominibus. *Martial. l. 11. epigr. 23.* Inde tragus, celeraeque pili, mirandaque matri barba. ¶ Denique tragos genus eſt ſpongiarum ſciſſum, prædurum, & aſperum. *Plin. l. 9. c. 45.*

Traha, æ, f. *treggia*, Ger. *ſchlitten*, Gal. *traineau*, Hiſp. *raſtra*, ἕλκηθρον, genus vehiculi ſine rotis, quo coloni utuntur, a *traho*, ut monet *Servius*. Nam quia rotas non habet, non volvitur, ſed trahitur. *Col. l. 2. c. 21.* Si pauca juga ſunt, adjicere tribulam, & traham poſſis. ¶ Pro *traha* Poetæ per Epentheſin dicunt, *trahea*, ut navita pro nauta. *Virg. 1. Georg. v. 164.* Tribulaque, traheæque, & iniquo pondere raſtri.

Trahārius, ii, m. qui traham ducit, vel traha vehit. *Sidon. l. 6. ep. 1.* Traharios recenſet inter calones, & lixas, qui ſunt in impedimentis exercitus.

Trahax, acis, o. *rapace*, טרף, Ger. *geizig*, Gall. *attrapeur*, Hiſp. *que trae*, ἑλκυστής, qui omnia ad ſe trahit, rapax, avidus. *Plaut. Perſa.* procax, rapax, trahax: trecentis verſibus tuas impuritias loqui nemo poteſt.

Trahea. V. Traha.

Traho, his, traxi, tractum, a. 3. *trarre, tirare, ſtraſcinare, traſcinare*, משך, Ger. *ziehen*, Gal. *attirer*, Hiſp. *traer, llevar*, ἕλκω, ἕλκω, per vim duco. Trahimur enim inviti, ducimur volentes. *Senec. ep. 107.* Ducunt volentem fata, nolentem trahunt. *Auct. Declam. anteq. Cic. iret in exil. c. 7.* Trahi ad ſupplicium. ¶ Hinc *trahere* abſolute, pro ad ſupplicium trahere, quemadmodum & *ducere* eodem modo uſurpatur. *Sall. in Catil. c. 51.* Paulo poſt ipſi trahebantur. ¶ Non ſemper tamen eſt per vim ducere, ſed ſæpe amore ducere, ſympathia ducere. *Cic. l. 1. de Divin.* Magnes lapis eſt, qui ferrum ad ſe allicit, & trahit. *Virg. 2. Ecl.* Trahit ſua quemque voluptas. ¶ Ponitur etiam pro veptare, ideſt ita aliquid ducere, vel geſtare, ut tamen humo non attollatur, quod dicitur de iis, quæ non ambulant, aut vix poſſunt ambulare. *Plaut. Caſ. 3. 1. 117.* Amiculum hoc ſuſtolle ſaltem. S. Sine trahi, cum egomet traho. ¶ Item pro haurire, educere. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 9.* Atque etiam ex puteis jugibus aquam calidam trahi. *Plaut. Trucul. 2. 7. 41.* Traxit ex intimo ventre ſuſpirium. *Virg. 1. Æn.* Operumque laborem Partibus æquabat juſtis, aut ſorte trahebat. *Senec. 3. de Ira, c. 10.* Navigium aquam trahit. h. e. per rimam admittit, *fa acqua*. Huc etiam pertinet, trahere pocula, h. e. bibere, *Hor. Epod. 14.* Trahere odorem naribus, h. e. haurire, *Phædr. l. 3. fab. 2.* ¶ Item pro nere. *Hor. l. 2. Od. 18.* Nec Laconicas mihi Trahunt honeſtæ purpuras clientæ. ¶ Translata ſumitur pro impellere, incitare, cogere. *Cic. 1. Off. c. 6.* Omnes enim trahimur, & ducimur ad cognitionis, & ſcientiæ cupiditatem. *Id. pro Arch. c. 11.* Trahimur omnes laudis ſtudio, & optimus quiſque maxime gloria ducitur. *Id. pro leg. Manil. c. 7.* Trahere alterum in eandem calamitatem. *Liv. l. 38. c. 50.* Multa alia me in diverſum trahunt. h. e. dubium, incertumque faciunt, ut quam potiſſimum ſequar opinionem, neſciam. *Id. l. 23.* Trahere aliquem ad defectionem. ¶ Item pro derivare, arceſſere. *Plin. l. 6. c. 28.* A rege Cretæ Minoe, ut exiſtimant, originem trahentes. ¶ Item pro capere. *Sall. in Jug.* Tum Manlius ex copia rerum conſilia trahit. ¶ Item pro accipere, ſuſcipere, acquirere. *Cic. pro Corn. Balb.* Anne de nobis trahere ſpolia fœderatis licebit, de hoſtibus non licebit? *Id. 3. Phil. c. 6.* Qui propter hæſitantiam linguæ, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit. *Id. 6. Phil.* Aliquid ſalis ab uxore mima trahere poteras. *Plin. l. 7. c. 19.* Candorem trahunt quædam medicamina. ¶ Item pro prorogare, procraſtinare, in longum ducere. *Cic. Att. l. 10. ep. 8.* Neceſſe eſt enim, aut id, quod maxime velim, pelli iſtum ab Hiſpania, aut trahi id bellum. ¶ Item pro terere, conſumere. *Virg. 1. Æn.* Nec non & vario noctem ſermone trahebat Infelix Dido. ¶ Item pro remorari, detinere. *Val. Max. l. 4. c. 1.* Traxit eam ſermone, quouſque a ſchola redirent liberi. ¶ Item pro durare. *Flor. l. 4. c. 2.* Decem annos traxit iſta dominatio. *Celſus:* Si quis in eo morbo diutius traxit. ¶ Item pro cogitare, reputare, agitare. *Sall. in Jug.* Marius multis diebus, & laboribus conſumptis, anxius trahere cum animo ſuo, omitteret ne inceptum, an fortunam opperiretur. *Id. ibid.* Alia hujuſcemodi animis trahebant. *Id. ibid.* Et dubium belli, atque pacis rationes trahere. ¶ Item pro interpretari, explicare, narrare. *Cicer. 4. Acad.* Non quæro rationes eas, quæ ex conjectura pendent, quæ diſputationibus huc, & illuc trahuntur. *Liv. l. 25. c. 11.* In diverſum trahunt auctores. *id eſt* diverſa ſentiunt. ¶ Trahere animam, *reſpirare, vivere. Plin. l. 11. c. 3. & Tacit. 2. Annal.* ¶ Trahere vultum, *moſtrar viſo ſevero. Ovid. 2. Amor. eleg. 2. v. 33.* Cum bene vir traxit vultum, rugaſque coegit. ¶ Trahere ſtipendia. *tirar la paga. Juſtin. l. 12. c. 4.*

Trajanalis, le, adject. a Trajano, legitur in *Inſcript. apud Fabret. pag. 454.* Phœbus VI. vir Auguſtal. Trajanal. & Hadrianal. IIII. Vir.

Trajānus, a, um, adject. ad Trajanum Imp. R. pertinens, ut Trajanæ Thermæ, in *Inſcript. apud Fabret. pag. 677.* ¶ De Trajana aqua V. in *Aurelius, a, um.*

Trajectio, onis, f. *l' oltrepaſſare da un luogo all' altro*, διάβασις, actus trajiciendi, translatio. *Cic. 1. de Divin. c. 1.* Trajectiones, motuſque ſtellarum obſervaverunt. *Id. 3. de Or. c. 53.* Augendi, minuendive cauſa veritatis ſuperlatio, atque trajectio. ¶ Speciatim ſumitur pro tranſfretatione, transvectione, *tragetto, tragitto*, διαπόρθμευσις. *Cic. 1. Tuſc. c. 5.* Dic quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, trajectio Acherontis? Alii leg. *tranſvectio. Id. Att. l. 8. ep. 15.* Cautior certa eſt manſio, honeſtior exiſtimatur trajectio. ¶ Dicitur etiam de verborum tranſpoſitione, translatione de ſuo loco in alienum, quæ etiam in literis, & ſyllabis dicitur *Metatheſis*, in vocibus appellatur *Hyperbaton*. *Cic. Or. c. 69.* Et utitur ea trajectione verborum. ¶ Reperitur etiam pro contextu orationis, quæ uſque ad clauſulam tranſcundum eſt, antequam habeamus ſenſum integrum. *Quintil. l. 8. c. 2.* Quare nec ſermo tam ſit longus, ut eum proſequi non poſſit intentio, nec trajectione tam tardus, ut in Hyperbaton finis ejus differatur.

Trajectitius, a, um, adject. quod alio trajicitur. *Ulpian. l. 3. Dig. de pecul.* Trajectitia pecunia. h. e. quæ in alium locum periculo creditoris transfertur.

Trajecto, as, a. 1. *trapaſſare*, freq. a trajicio. *Celſ. l. 7. c. 14.* A quibuſdam ad imum acu trajectatur.

Trajector, oris, m. qui trajicit. *Prudent. in Hamartig. v. 875.* Ignis trajector nubium.

Trajectūra, æ, f. *ſporto*. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Supra trabes, & ſupra parietes trajecturæ mutulorum projiciantur.

Trajectus, us, m. *tragitto*, *tragitto*, διαπόρθμευσις, actus trajiciendi, transfretatio. *Caſ. l. 3. bel. Gal.* Quo ex portu commodiſſimum in Britanniam trajectum eſſe cognoverat. *Liv. l. 1. c. 3.* Qui in trajectu Albulæ amnis ſubmerſus celebre ad poſteros nomen flumini dedit. *Rurſus Caſ. l. 2. Bel. Civ. c. 20.* Ne itinere aut trajectu intercluderetur. Quædam Edition. hic habent *tranſjectu*, quæ ſcribendi ratio uſurpari etiam a nonnullis ſolet, ſed altera uſitatior eſt.

Trajectus, a, um, o. 1. a. *tragettato*, *tragittato*, διαπεραιωθείς, tranſvectus, partic. a trajicior. *Cic. poſt red. ad Quir. c. 8.* Cum parva navicula trajectus in Africam. ¶ Sumitur etiam pro tranſmiſſo, *Hor. l. 2. ſat. 3.* In cor trajecto lateris miſeri, capitiſque dolore. ¶ Item pro ducto, deducto. *Ulp. l. quemadmodum, §. 1. ff. ad l. Aquiliam.* Per cujus domum trajectus erat aquæductus. ¶ Item pro transfixo, *trapaſſato*. *Ovid. 3. Met.* Trajecti ſummovit vulnere cretis. *Plin. l. 11. c. 37.* Ob hoc in præliis, gladiatorumque ſpectaculis mortem cum riſu trajecta præcordia attulerunt.

Trajicio, is, jeci, jectum, a. 3. *traſportare da un luogo all' altro*, transfero, [illegible], διάγω. *Liv. l. 30.* Transfere de nave in navem malus, & antennas. *Lucr. l. 4. v. 425.* Et quocumque oculos trajecimus, omnia ferri. *dovunque volgiamo gli occhi*. ¶ Speciatim ſumitur pro tranſvehere, transferre trans mare, flumen, montes, &c. *traſportare*, *tragittare*, חָבַר, עָבַר, Ger. *uberfahren*, Gal. *paſſer*, *traverſer*, Hiſp. *paſſar*, περαιόω, διαπορθμεύω. In hac acceptione duos fere habet accuſativos, unum communem verbis omnibus activis, alterum vi præpoſitionis, vel hujus vice adverbium motus ad locum. *Plane. Cic. l. 10. Fam. ep. 9.* Exercitum ad Calendas Majas Rhodanum trajeci. *Et Ep. 31.* Exercitum huc trajiciendum quam primum cures. *Brutus Cic. l. 11. ep. 9.* Si ſe Alpes Antonius trajecerit. ¶ Sæpe alter accuſativus omittitur, qui tamen facile ſubintelligitur. *Cic. Att. l. 7. ep. 21.* Et, ſi tenere quidem, qui poſſum? mari, quo trajiciam? *Brutus Cic. l. 11. ep. 13.* Neque ex Italia tam celeriter exercitum trajici poſſe credebant. *Liv. l. 22.* Amnem vado trajecit. *Plin. l. 8. c. 32.* Trajicere Cyprum. *paſſar in Cipro*. ¶ Accipitur quoque pro fundere. *Varro l. 1. de re ruſt. c. 64.* Trajicere in alia vaſa. ¶ Item pro transfigere, transfodere, *trapaſſare*, διελαύνω. *Cic. 4. Fin.* Si Annibal ad portas veniſſet, murumque jaculo trajeciſſet. *Caſ. l. 3. B. Gal. c. 35.* Utrumque femur tragula trajicitur. ¶ Translate dicitur de vocibus pro tranſponere, de ſuo loco in alienum transferre. *Cic. in Or. c. 69.* Ne verba trajiciamus aperte, quo melius aut cadat, aut volvatur oratio. *Id. ibid.* Ut neque verbum ita trajiciat, ut id de induſtria factum intelligatur. ¶ Item de criminibus, pro transferre, convertere, imponere, *rivolgere*, *addoſſare*. *Cic. 2. Ver.* Et ex illius invidia deonerare aliquid, & in te trajicere cœperit. ¶ Item pro rejicere, *rimettere*. *Ovid. 13. Met.* Et arbitrium litis trajecit in omnes. *Liv. l. 2.* Trajicere rem ad novos Magiſtratus.

Tralatio. V. Tranſlatio.

Trallianus, a, um, ad Trallis pertinens. *Cic. in Orat. c. 70.* Quaſi vero Trallianus fuerit Demoſthenes.

Tralles, f. 3. nom. pl. vel Trallis, nom. ſing. *Corn*, urbs Aſiæ min. in Lydia, inter Magneſiam, & Meandrum fl. ad Mer. & Cayſtrum fl. ad Bor. *Plin. l. 5. c. 29.* Trallis, eadem Evanthia, & Seleucia, & Antiochia dicta. *Juvenal. Sat. 3. v. 7.* Hic Andro, ille Samo, hic Trallibus, aut Alabandis.

Tralŏquor, eris, dep. 3. rem omnem enarro, a principio ad finem uſque rem eloquor. *Plaut. Perſ. 3. 3. 7.* Trecentis verſibus tuas impuritias traloqui nemo poteſt. *dirle tutte*.

Tralucĕo. V. Tranſluceo.

Trama, æ, f. 1. *trama*, ערב, Ger. *eintrag*, Gal. *traime*, Hiſp. *trama*, κρόκη, filum, quod intra ſtamen currit, ſeu quod ſtamini ex tranverſo intertexitur. *Plin. l. 11. c. 24.* Quam non ad hoc videtur pertinere cribratæ pexitas telæ, & quadam polituræ arte, ipſa per ſe tenax ratio tramæ? ¶ Translata *tramæ putres* ponuntur pro re nullius pretii. *Plaut. Rud. 5. 2. 36.* Quid dare velis, qui iſthæc tibi indicet? La. nummos trecentos. Gr. tricas. La. quadringentos. Gr. tramas putridas. La. quingentos. Gr. caſſam glandem. ¶ Trama apud *Varron. l. 5. de L. L.* videtur eſſe genus veſtimenti tenui textura, & rara. Trama, inquit, quod trameat frigus id genus veſtimenti. Hinc translate *trama figuræ* ponitur pro extenuatiſſimo corporis habitu umbram potius hominis, quam hominum referente. *Perſ. Sat. 6. v. 73.* Mihi trama figuræ Sit reliqua: aſt illi tremat omento popa venter.

Tramĕo, V. Tranſmeo.

Trames, itis, m. *ſentiero tranſverſale*, שביל, Ger. *krumer fuſteig*, Gal. *ſentier*, Hiſp. *ſenda*, [illegible], τρίβος, ſemita tranſverſa, a *trameo*, ſeu *tranſmeo*, quia tranſverſus ſcindit viam rectam. Ita *Var. l. 6. de L. L.* Sed generatim accipitur pro anguſta ſemita, & a majori via remotiori, minuſque trita. *Cic. Phil. 13. c. 9.* Egreſſus eſt non viis, ſed tramitibus. ¶ Ponitur etiam pro quavis via. *Prop. l. 3. el. 16.* Quæ facit aſſiduo tramite vulgus iter. ¶ Trames quoque eſt αὐλών, ſive convallis, ac generatim locus ſaltuoſus, virgultiſque obſitus. *Serv.* Tramites ſunt convalles, quæ de lateribus utrinque perviæ limitant montes; quæ ſolent etiam ſaltus nuncupari. *Prop. l. 3. eleg. 13.* Si forte meo tramite quæris avem.

Tramitto. V. Tranſmitto.

Trano. V. Traſno.

Tranquillātus, a, um, particip. *tranquillato*, *acquietato*. *Nepos 25. c. 4.* Tranquillatis rebus Romanis remigravit Romam.

Tranquille, adverb. *tranquillamente*, γαληνῶς, leniter, placide, citra motum, & perturbationem. *Cic. 3. Tuſc. c. 11.* Si volumus hoc, quod datum eſt, vitæ tranquille, placideque traducere. *Id. in Or. c. 58.* Qui enim nihil poteſt tranquille, nihil leniter, nihil partite, definite, diſtincte, facete dicere. *Senec. ep. 71.* Animus tranquillius inter divina manſurus. *Sueton. in Aug. c. 2.* Tranquilliſſime ſenuit.

Tranquillitas, atis, f. *tranquillità*, שקט, Germ. *ſtille*, Gal. *tranquillité*, Hiſp. *ſoſſiego*, γαλήνη, γαληνότης, quies maris tempeſtatis expers, ut ſerenitas eſt ſtatus quietus cœli. *Cic. 4.* Proficiſci probo navigio, bono gubernatore, ac tranquillitate. *Id. Att. l. 6. ep. 8.* Nos longis navibus tranquillitates aucupaturi eramus. ¶ Per tranſlationem accipitur pro quavis quiete, ut *tranquillitas vitæ*, & *animi*, hoc eſt ſecuritas motuum omnium, & perturbationum expers. *Cic. 1. de Or. c. 1.* Nam qui locus quietis, & tranquillitatis pleniſſimus fore videbatur. *Id. 1. Off.* Ut tranquillitas animi, & ſecuritas adſit. *Id. pro Mur. c. 27.* Qui remoti a ſtudiis ambitionis, otium, ac tranquillitatem vitæ ſecuti ſunt.

Tranquillo, as, a. 1. *tranquillare*, *rendere tranquillo*, *abbonacciare*, *far bonaccia*, *calmare*, השקיט, Ger. *ruhig machen*, Gall. *appaiſer*, Hiſp. *ſoſſegar*, γαληνίζω, tranquillum facio, tempeſtates ſedo. *Plin. l. 2. c. 103.* Mare tranquillatur oleo. ¶ Translate ſumitur pro ſedare, lenire, liberare a perturbationibus, cui opponitur *perturbare*. *Cic. 5. Fin. c. 16.* Semper alit aliquid, quod tum vi ſua, atque natura tranquillet animos. *Plaut. Capt. 1. 2. 21.* Vultum alicujus tranquillare.

Tranquillo adverb. V. in Tranquillus.

Tranquillus, a, um, *tranquillo*, שקט, Germ. *ſtill*, Gall. *tranquille*, Hiſp. *ſoſſegado*, γαληνός, quietus, placidus, proprieque de mari dicitur, quando nulla exagitatur tempeſtate, ut *ſerenus* de cœlo. *Cic. pro Cluent. c. 49* Ut mare, quod ſua natura tranquillum ſit, ventorum vi agitari, atque turbari. *Plaut. Caſ. prol. 1. 26.* Tranquillum eſt, Alcedonia ſunt circum forum. ¶ Translate ſumitur pro pacato, lene, experte perturbationum. *Plaut. Ciſt. a. 3. v. 21.* Si poſſum tranquillum facere ex irato mihi. *Ter. Phorm. 3. 1. 13.* Tranquilla res eſt. *Cic. de Sen. c. 20.* Sine qua meditatione tranquillo eſſe animo nemo poteſt. *Id. in Bruto.* Ut in transferendis, faciendiſque verbis tranquillior, ſic in ipſis numeris ſedatior. *Id. Att. l. 7. ep. 7.* Tranquilliſſimus autem animus meus, qui totum iſtud æqui boni facit. ¶ *Tranquillo* (ſupple *mari*) eleganter more adverbii uſurpatur. *Plin. l. 9. c. 7.* Piſcium tranquillo oſcitatio. *Senec. ep. 85.* Tranquillo, ut ajunt, quilibet gubernator eſt.

Trans, *oltre*, *oltra*, *di là*, עבר, Germ. *jenſeit*, Gal. *outre*, Hiſp. *allende*, πέραν, πέρα, ultra, præp. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt, & jungitur tam motus verbis, quam quietis. *Cic. Att. l. 12. ep. 19.* Cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare. *Id. pro Quinct. c. 3.* Et trans Alpes uſque transfertur. *Horat. l. 1. ep. 11.* Cœlum, non animum mutant, qui trans mare currunt.

Tranſabĕo, is, ivi, itum, n. anom. *paſſare*, διαπορεύω, per aliquem locum, ſive rem abeo, ultra eo. *Val. Flacc. l. 4. Argon. v. 510.* Turbine ſic rabido populus, atque æquore longe Tranſabit. *Stat. l. 6. Theb. v. 509.* Tranſabiere fuga. *Id. l. 9. v. 126.* trabs medium Politen tranſabit.

Tranſactio, onis, f. *aggiuſtamento*, pactio non gratuita de re dubia, & controverſa, cujuſmodi eſt, ſiquis paciſcatur cum alio, ſe ei centum nummos aureos daturum, ut lite abſiſtat, & jus omne, quod in re litigioſa prætendit, ſibi cedat, *l. 3. 7. 8. &c. ff. de tranſactionibus*. V. *Tranſigo*. ¶ Alio ſenſu *Tertul. de anim. c. 33.* Cum tranſactione mundi reſerabuntur regna cœlorum. h. e. cum conſumptione, deſtructione, fine rerum.

Tranſactor, oris, m. διαπράκτωρ, qui tranſigit, cujus miniſterio ad rei alicujus tranſactionem nititur. *Cic. 4. Ver. c. 28.* Qui eſt rerum hujuſmodi omnium tranſactor, & adminiſter.

Tranſactus, *fatto*, *finito*, διαπεπραγμένος, peractus, perfectus, abſolutus, particip. a tranſigor. *Ter. Adelph. 2. 4.* Ego jam re tranſacta convortam me domum cum obſonio. *Cic. 2. de Orat.* Quod tranſactis jam meis partibus ad Antonium audiendum veniſti. ¶ *Facta, tranſacta omnia*, proverbium eſt, inquit *Donatus*, quo utimur cum volumus ſignificare, nihil diligentiæ prætermiſſum, nihilque reliquum eſſe ad agendum. *Ter. Andr. 1. 5.* Contemptus, ſpretus, facta, tranſacta omnia. ¶ Sæpe tranſactus accipitur pro præterito, antecedenti, præcedenti. *Cic. 4. Tuſc.* Quid, cum in rebus jam tranſactis, & præteritis orationes ſcribimus, num irati ſcribimus? *Auct. ad Her. l. 1.* In conſequenti tempore ſpectabitur, num quid re tranſacta relictum ſit.

Tranſadĭgo, is, egi, actum, a. 3. *trapaſſare*, διελαύνω, trajicio. *Virg. 9. Æn.* Sed viribus enſis adactus Tranſadigit coſtas, & candida pectora rumpit. *Apulej. l. 8 Metam.* Ferro ſub papilla tranſadacto.

Tranſăgo, is, a. 3. idem quod tranſadigo. *Lucan. l. 10. v. 523.* Terribilem juſſo tranſegit Achillea ferro.

Tranſalpīnus, a, um, *di là dalle Alpi*, *Oltramontano*, ὑπεράλπειος, quod trans Alpes ſitum eſt, vel fit, ut Gallia Tranſalpina. V. *Gallia*. *Cic. l. 9. Fam. ep. 15.* Nunc vero etiam braccatis, & Tranſalpinis nationibus. *Id. 2. Off.* Sine qua nunquam noſtri Imperatores ex Tranſalpinis bellis triumpharent.

Tranſapennīnus, a, um, *poſto di là dell' Apennino*, ut Tranſapennina Italia, apud *Caſſium Antiquitatib.* ut refert *Budæus*.

Tranſauſtrīnus, a, um, adject. *poſto di là dall' Auſtro*. *Martian. Capel. l. 6. de zonis*. Altera regio tranſauſtrini habitu deſertione contrahitur.

Tranſbĭbo, bis, a. 3 idem quod bibo, ut dare aliquid tranſbibendum, apud *Cal. Aurelian. l. 4. Tard. c. 7. & 8.*

Tranſcædo. V. Tranſcido.

Tranſcendo, is, endi, enſum, n. 3. *aſcendere di là*, עבר, Germ. *hinuber ſteig*, Gall. *paſſer*, *outre*, Hiſp. *ſubir allende*, ὑπερβαίνω, ſupero, aſcendendo tranſgredior, a *trans*, & *ſcando*. *Cic. 4. Catil. c. 3.* Latius opinione diſſeminatum eſt hoc malum, manavit non ſolum per Italiam, verum etiam tranſcendit Alpes. *Caſ. l. 3. B. G.* In naves inimicorum tranſcendere. *Liv. l. 28. c. 42.* Cum Aſdrubal in Italiam tranſcenderet. h. e. transfretaret, trajiceret.

Tranſcenſus, us, m. actus tranſcendendi. *Ammian. l. 19.* Occurrere multitudini tranſcenſu ſcalarum jam propugnacula ipſa prenſanti.

Tranſcindo, is, ſcidi, ſciſſum, a. 3. *lacerare*, κατασχίζω, omnino ſcindo, conſcindo, lacero. *Plaut. Perſ. 4. 8. 1.* Tranſcidi loris omnes advenientes domi. ¶ Hoc præteritum poteſt etiam duci a *trans*, & *cædo*, quod pleriſque Criticis magis placet.

Tranſcrībo, is, a. 3. *tranſcrivere*, *copiare*, *ricopiare*, העתיק, Germ. *hinuberſchreiben*, Gall. *tranſcrire*, Hiſp. *trasladar*, μεταγράφω, ἀντιγράφω, exſcribo, ſive ab exemplari deſcribo. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 30.* Qui tranſcripſerit tabulas publicas. *Auct. ad Her. l. 4. c. 4.* Si veſtra manu fabulas, & orationes totas tranſcripſiſſetis. *Plin. l. 14. c. 2.* Græcinus, qui alioqui Cornelium Celſum tranſcripſit. ¶ Interdum venale proſcribere. *Quinctil. Decl. 12.* Quomodo ſatis accuſabo venientem? Spiritus noſtros tranſcribis, ſalutem noſtram exponis. ¶ Interdum ſcribere in coloniam. *Virg. 5. Æn. v. 750.* Tranſcribunt urbi matres, ideſt ad orbem. Ubi *Servius*: Romani moris verbum eſt: Tranſcripti enim in colonias deducebantur. ¶ Interdum per ſcripturam, aut inſtrumentum rem noſtram in alterius dominium transferre. *Proculus l. 12. ff. de præſcriptis verbis*: Ut eos fundos, ſi ipſe vellet, eodem pretio mihi tranſcriberet viro. ideſt jure ceſſo traderet, ait *Budæus*. Sic in libris cenſualibus tranſcribere eſt rem cenſualem ab uno nomine in aliud transferre, & in rationibus tranſcriptio fieri dicitur, cum id, quod mihi expenſum latum eſt, in aliud nomen transfertur, & nomen meum ex rationibus eximitur. *Liv. l. 35. c. 7.* Cum multis fœnebribus legibus conſtricta avaritia eſſet, via fraudis inita erat, ut in ſocios, qui non tenerentur iis legibus, nomina tranſcriberent. *Cajus l. 13. ff. ad S. C. Vellejanum*: Si hereditatem emerit, & æs alienum hereditarium in ſe tranſcribat. ¶ Tranſlate ſumitur pro transferre, tradere, tribuere. *Virg. 7. Æn.* Turne tot incaſſum fuſos patiere labores, Et tua Dardanis tranſcribi ſceptra colonis? Ubi *Servius*: Tranſcribi, tradi. Sermo

Digitized by Google

mo autem hic tractus eſt de pecunia. nam ſcribi eſt dari. *Sen. Thyeſte v.* 13. In quod malum tranſcribor? *Sen. ep.* 4. Cum puerilem animum depoſueris, & te in virum Philoſophia tranſcripſerit.

Tranſcriptio, onis, f. *excuſatio, prætextus. Quinct. Decl.* 13. Jam privati veneni tranſcriptio eſt.

Tranſcriptus, a, um, *copiato. Cic. pro Cluent. c.* 14. Teſtamentum tranſcriptum in alias tabulas. ¶ Tranſcriptum prædium apud *Julian. l. ult. C. de pæd. navicul.* eſt prædium ab uno nomine ad aliud tranſlatum. *ceduto ad altri.*

Tranſcurro, is, tranſcurri, & tranſcucurri, tranſcurſum, n. 3. *traſcorrere, paſſare*, [illegible], Ger. *hinüber lauffen*, Gal. *courir, paſſer outre*, Hiſp. *correr alrededor*, [illegible], curſu me aliquo confero. *Ter. Eun.* 4. 6. 25. Tu abi, atque obſera oſtium intus, ego dum hinc tranſcurro ad forum. *Liv. l.* 23. *c.* 39. Captis prioribus caſtris, in altera tranſcurſum caſtra ab Romanis eſt. *Plin. l.* 2. *c.* 26. Præter ora populi tranſcucurrit. ¶ Aliquando eſt curſum conficere, vel potius ultra debiti curſus metam progredi. *Cic. in Brut. c.* 81. Dum Cyri, & Alexandri ſimilis eſſe voluit, qui curſum ſuum tranſcurrerant. ¶ Aliquando excurrere, evagari. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 34. Ne ſine delectu temere, & cupide videatur eo diſſimilem tranſcurriſſe. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Quod ſi hactenus tranſcurrat expoſitio, fraudatam ſe protinus luxuria credat. ¶ Tranſlate ponitur pro perſtringere, curſim, & breviter perſequi. *Quinctil. l.* 4. *c.* 2. In narratione tranſcurram ſubtiles nimium diviſiones quorundam.

Tranſcurſio, onis, f. *il traſcorrere. Cod. Juſtinian. l.* 6. *tit.* 23. *l.* 27. Decennii tranſcurſione evaneſcere.

Tranſcurſus, us, [illegible], actus tranſcurrendi. In tranſcurſu aliquid facere, eſt obiter facere, quaſi inter tranſcurrendum. *Plin. l.* 28. *c.* 13. In tranſcurſu eas attigere noſtri, paulo diligentius Græci. *Velle. l.* 2. *c.* 55. Admonet promiſſæ brevitatis fides, quanto omnia tranſcurſu dicenda ſint. *con quanta brevità*, &c.

Tranſcurſus, a, um, *oltrepaſſato, traſcorſo. Ammian. l.* 21. *c.* 14. Euphrate ponte navali tranſcurſo. *Terent. Hecyr.* 3. 4. 17. Tranſcurſo in arcem opus eſt. h. e. tranſcurrendum eſt in arcem: quemadmodum dicimus, *facto opus eſt* &c.

Tranſdanubiānus, a, um, adject. *poſto di là del Danubio*, ut Tranſdanubiana regio, *Liv. l.* 40. *c.* 58.

Tranſditus, a, um, particip. *conſegnato*, traditus. *Cæſar l.* 7. *B. Gall. c.* 12. Partes jam obſidem tranſdita.

Tranſdo, is, a. 3. idem ac trado. *Ter. prol. Phorm.* 2. Retrahere a ſtudio, & tranſdere hominem in otium. Ubi *Donatus*, *Tranſdere*, inquit, veteres ſonantius, quod nunc dicimus *tradere*. *Caſ. l.* 2. *B. Civ. c.* 18. Pecuniam ex publico tranſdunt. *Id. ib. c.* 20. Quod penes eum eſt pecuniæ, tranſdit. *Hirt. de B. Gall. l.* 8. *c.* 43. Neceſſitate coacti ſe tranſdiderunt. *s' arrendettero.*

Tranſduco, is, xi, ctum, a. 3. *traſportare, condurre di là*, traduco. *Cic.* 6. *Verr.* Ut conetere clientelam tam illuſtrem, tam ſplendidæ provinciæ tranſducere ad te. *Sen. l.* 2. *de Ira, c.* 13. Tranſduci mali in melius dicuntur, idest converti. *Col. l.* 3. *c.* 9. Tranſducere arbores. *idest tranſplantare.* ¶ Ubique tamen non deſunt editiones, quæ *traduco* repoſuerunt. Occurrit paſſim hoc verbum in Cæſaris commentariis, ut *l.* 1. *B. Civ. c.* 30. 42. 54. 61. 63. 64. &c. ut ſine ulla dubitatione aſtruendi poſſit. ¶ Cum accuſ. ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Hirt. de B. Alexandr. c.* 60. Legiones Bætim tranſducit.

Tranſenna, æ, f. *ferrata, caſſella, gelosia, argentiere*, opus cancellatum, ſive reticulatum, atque, ut Græci vocant, [illegible], cancelli ferrei, vel lignei, ſive viminei, qui feneſtris, aut etiam mercibus oppoſiti aſſiſi pervii ſunt. Appellatio ex eo videtur eſſe, vel quia aſpectus tranſeat, contra quam fit in corpore ſolido, vel quia pertuſa, unde tranſenna fit, ſe tranſeant mutuo, ut quæ lignis conſtent tranſverſis. *Nonius c.* 1. *n.* 859. interpretatur feneſtram. *Per tranſennam aſpicere* proverbialis locutio eſt, qua ſignificatur non propius, neque ſigillatim, ſed procul, obiter, & ſummatim inſpicere; tractaque videtur a mercatoribus, qui mercibus, quas contrectari nolunt, cancellos objiciunt, ut prætereuntibus procul modo contemplari liceat, nec explicant eas niſi licitatori idoneo. *Cic. de Orat. c.* 35. Similiter nunc petis a Craſſo, ut eam copiam ornamentorum ſuorum, quam conſtructam uno in loco, quaſi per tranſennam prætereuntes ſtrictim aſpeximus, in lucem proferat, & ſuo quidque loco collocet. Sunt qui putant, locum hunc Ciceronis corruptum eſſe, itaque legi debere, ut verba illa *per tranſennam* delenda ſint, tanquam a librariis per imperitiam intruſa; quorum ſententiæ, ſeu potius conjecturæ, quia celeberrimæ quæque Ciceronis editiones repugnant, acquieſcere non poſſumus. ¶ Cæterum hæc vox alias quoque habet notiones: nam ſignificat etiam rete ex funiculis cancellatis factum ad ſtruendas avibus inſidias. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 22. Nunc ab tranſenna hic turdus lumbricum petit: pendebit hodie pulchre; ita intendi tenus. h. e. per tranſennam hic turdus procedit ad capiendum lumbricum, ſed irretitus pendebit. ¶ Tranſlate vero ponitur pro inſidiis, dolo, fallacia. *Plaut. Rud.* 4. 7. 10. In ætate hominum plurimæ ſunt tranſennæ, ubi decipiuntur dolis: atque edepol in eas plerumque eſca imponitur &c. *Id. Perſ.* 4. 3. 11. Hunc ego hominem hodie in tranſennam doctis ducam dolis. ¶ Præterea ſignificat funem extenſum, ducta fortaſſe ſimilitudine a tranſenna, quæ rete ſignificat, quæ funibus extenſis tendebatur. *Salluſt. in fragment. l.* 2. *hiſtor.* Tranſenna demiſſum Victoriæ ſimulacrum cum machinato ſtrepitu coronam capiti imponebat. *Nonius loc. cit.* hunc locum affert, ut ſuam probet interpretationem, qua dicit, tranſennam ſignificare feneſtram, & fortaſſe non aberravit a veritate; verum de hac ſignificatione miræ ſunt lites apud Criticos.

Tranſeo, is, ivi, & ii, itum, n. anom. *paſſare, trapaſſare*, עבר, Germ. *druber gehen*, Gall. *paſſer*, Hiſp. *paſſar*, [illegible], ultra eo, tranſgredior, trajicio, tranſmitto. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Cum Gracchus pomerium tranſiret, auſpicari eſt oblitus. *Id. in Piſon.* Cum mare vaſtiſſimum hyeme tranſibas. *Nepos in Alcib. c.* 9. Ad Pharnabazum in Aſiam tranſit. ¶ Tranſire dicitur cibus, qui ſutile in ſtomacho conſequitur, & egeritur. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 11. Ex hoc lacte caſei qui ſiunt, maximi cibi, ſunt bubuli, & qui difficillime tranſeant ſumpti, ſecundo ovilli, minimi cibi, & qui facile deponuntur. ¶ Aliquando tranſire nihil aliud eſt, quam ire, aut ſe recipere. *Plaut. in Stich.* 4. 2. 43. Deos ſalutabo modo, poſtea ad te continuo tranſeo. ¶ Aliquando penetrare. *Cic.* 4. *Acad.* Quod quædam animalis intelligentia per omnia ea permeet, & tranſeat. ¶ Aliquando ſuperare, anteire. *Virg.* 12. *Æn. v.* 719. Tranſire curſu equum. ¶ Metaleptice ponitur pro deficere, idest ſe ad hoſtes conferre. *Cic.* 3. *Verr.* Repente relinquas, deſeras, ad adverſarios tranſeas? ¶ Tranſlate ſumitur pro præterire, elabi. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 7. Quid? ergo exercitum retinentis, cum legis dies tranſierit, rationem haberi placet? ¶ Item pro excedere. *Cic.* 1. *Off.* Hi ſine dubio finem, & modum tranſeunt. ¶ Item pro ſuperare, non curare. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 1. Videor ſperare debere, ſi te viderim, & ea, quæ premant, & ea, quæ impendeant, me facile tranſiturum. ¶ Item pro mutari, converti. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Vituli marini, & hyenæ in mille colores tranſeunt ſubinde. ¶ Item pro paucis dicere, percurrere, curſim attingere. *Cic. pro R. Am.* Sed in animo eſt leviter tranſire, ac tantummodo perſtringere unamquamque rem. ¶ Item pro omittere, prætermittere, tacere. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 19. Equidem malueram, quod erat ſuſceptum ab aliis, ſilentio tranſiri. *Cæl. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 11. Multa tranſi, in primis ludorum expoſitiones, & funerum &c. *Plin. jun. ep.* 3. *l.* 5. Tranſeo enim Neronem. ¶ Item pro gradum facere ad aliam rem. *far paſſaggio ad un' altra coſa. Cicer.* 1. *de Invent.* Deinceps ad partitionem tranſeamus. ¶ Item pro tranſcurrere. *Gell. l.* 9. *c.* 4. ¶ Tranſire curſim volumina. ¶ *Tranſire in alia omnia.* V. Omnis. ¶ Tranſire in ſententiam alicujus, *Liv. l.* 14. *ſeguire il parere.* ¶ Tranſire vitam, *paſſar la vita*, vivere. *Salluſt. in Catil. in princ.* Omnes homines, qui ſe ſtudent præſtare cæteris, ſumma ope niti decet, ne vitam ſilentio tranſeant. al. tamen leg. *tranſigant.* ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cicer.* 2. *Fin.* Cujus ſimilitudine perſpecta in formarum ſpecie a dignitate tranſitum eſt ad honeſtatem dictorum, atque factorum. ¶ Item paſſive. *Paul. l. ult. ff. de ſerv. ruſt. præd.* Si flumen aut vado tranſiri poteſt, aut pontem habet. *Martial. l.* 4. *v.* 398. Totus tranſibitur orbis. ¶ *Tranſiet* pro *tranſibit. Tibul. l.* 1. *eleg.* 4. *v.* 23. Ah, ſi tardus eris, errabis, tranſiet ætas.

Tranſĕro, is, a. 3. *trapiantare. Cato c.* 133. *R. R.* Calicem pertuſum ſumito, aut quaſillum, per eum ramulum tranſerito.

Tranſeunter, adverb. *di paſſaggio*, in tranſitu, obiter. *Ammian. l.* 28. *c.* 4. Tranſeunter judiciorum fide diſcuſſa, ſupplicio lethali damnavit.

Tranſertus, a, um, nom. partic. a *trans*, & *ſero*, *trapiantato*, [illegible]. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 101. Vidi ego tranſertos alieno in corpore ramos Altius ire ſuis.

Tranſfĕro, fers, tuli, latum, a. anom. *traſportare*, [illegible], Ger. *hinüber tragen*, Gal. *tranſporter*, Hiſ. *llevar allende*, [illegible], de uno loco in alium fero. *Cæſ. l.* 3. *bell. Civ.* Cæſar paulo ultra eum locum caſtra tranſtulit. *Cic.* 3. *Phil.* Ad ſe omnia ex his ornamenta tranſtulerit. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Hirt. de B. Alexan. c.* 60. *ad fin.* Caſtra Bætim tranſfert. *di là*, &c. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro mittere. *Cic. pro Quinct.* Tollitur ab atriis Liciniis, atque a præconum conſeſſu Nævius, & trans Alpes uſque tranſfertur. ¶ Item pro adjicere, convertere, dare operam. *Cic. pro Mur.* Cum te de curriculo petitionis deflexiſſes, animumque ad accuſandum tranſtuliſſes. *Id.* 4. *Acad.* Cur non ſe tranſtulit ad alium, & maxime ad Stoicos? ¶ Item pro conferre, attribuere, adſcribere. *Cic. pro Sext.* Gracchum illum ſuum tranſferendi in nos criminis cauſa occidere cogitarint. *Id.* 3. *Verr.* Te hujus circumſeſſionis tuæ cauſam, & culpam in alios tranſtuliſſe? ¶ Item pro differre, prorogare. *Cæl. Cic. l.* 8. *ep.* 6. Ut video, cauſa hæc integra in proximum annum transferetur. ¶ Item pro tranſcribere. *Cic.* 4. *Verr.* Literæ, lituræque omnes aſſimulatæ, expreſſæ de tabulis in libros tranſferuntur. *Id. pro R. Com.* Qui tabulas conficiunt, menſtruas pene rationes in tabulas transferunt. ¶ Item pro vertere, convertere. *Cic.* 1. *de Or. c.* 29. Si placet, ſermonem alio transferamus. ¶ Item pro vertere de una lingua in aliam, *tradurre. Cic. Att. l.* 6. *ep.* 2. Iſtum ego locum totidem verbis a Dicæarcho tranſtuli. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Ut, cum Regulis Africæ bibliothecas donaret, unius ejus duodetriginta volumina cenſeret in Latinam linguam transferenda. *Quinctil. l.* 10. *c.* 5. Græcos Auctores transferre. *Sueton. in Cæſ. c.* 30. Transferre ad verbum. ¶ Item pro aptare, accommodare. *Cic.* 1. *Off.* Quod ab Ennio poſitum in una re, transferri in multas poteſt. *Id.* 4. *Acad.* Nam illa definitio poſſet in aliam rem transferri quamlibet. ¶ Denique transferri vocabula dicuntur, cum a ſignificatione propria propter aliquam ſimilitudinem ad minus propriam tranſſumuntur. *Cic. in Or.* Intexunt fabulas, verba apertius transferunt. *Id. ibid.* Cum verbum aliquod altius transfertur, idque in oratione humili ponitur, quod idem in alta decerem. V. *Tranſlatio.*

Tranſfīgo, is, xi, xum, a. 3. *trafiggere, trapaſſare*, דקר, Ger. *durchſtechen*, Gal. *percer*, Hiſp. *lancear*, [illegible], per medium figo, transfodio, trajicio. *Liv. l.* 1. *c.* 26. Stricto itaque gladio, ſimul verbis increpans, transfigit puellam. *Id. l.* 2. *c.* 46. Ex his Q. Fabium principem in conſertos Vejentes euntem, gladio per pectus transfixit.

Transfigurabĭlis, le, adject. qui transfigurari poteſt. *Tertull. de carne Chriſt. c.* 6. Angeli in carnem humanam transfigurabiles.

Transfiguratio, onis, f. *traſfigurazione, traſformazione*, [illegible], actus transfigurandi, transformatio. *Plin. l.* 7. *c.* 55. Alias immortalitatem animæ, alias transfigurationem, alias ſenſum inferis dando.

Transfigurātor, oris, qui transfigurat. *Tertull. l.* 5. *adverſ. Marcion. c.* 12. Doloſi transfiguratores ſui.

Transfigurātus, a, um, adject. *traſfigurato. Ulp. l. quid tamen, ff. quibus modis uſusfructus amittatur.* Ornamentum diſſolutum, aut transfiguratum extinguit uſumfructum.

Transfigūro, as, a. 1. *traſfigurare, traſformare*, Ger. *verſtellen*, Gal. *transfigurer*, Hiſ. *transfigurar*, [illegible], in aliam figuram verto. *Suet. in Neron. c.* 28. Puerum Sporum exſectis teſtibus etiam in muliebrem naturam transfigurare conatus eſt. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Transfigurantur amygdalæ ex dulcibus in amaras. *Quinctil. l.* 6. *c.* 2. Animos judicum in eum, quem volumus, habitum formare, & velut transfigurare.

Transfixus, a, um, *trafitto*, [illegible]. *Cic.* 2. *Phil.* Evelli juſſit eam, qua erat transfixus, haſtam. *Virg.* 1. *Æn.* Illum exſpirantem transfixo pectore flammas Turbine corripuit.

Transflŭo, is, xi, xum, n. 3. [illegible], ultra fluo, effluo. *Plin. l.* 25. *c.* 38. Sanguinem multis non transfluere transfoſſis evenit. *Claudian. in epiſt. ad Probin. v.* 5. Transfluxere dies. h. e. præteriere.

Transfŏdio, is, di, ſſum, a. 3. *trapaſſare*, Ger. *durchgraben*, Gal. *percer tout outre*, Hiſp. *traſpaſſar*, [illegible], perforo, trajicio, transfigo. *Ovid.* 2. *Met.* Gemino transfodit vulnere pectus. *Liv. l.* 39. *c.* 42. Deinde fugienti, fidemque eorum, qui aderant, imploranti latus transfodiſſe.

Transformatio, onis, f. *traſformazione*, quæ vox Senecæ tribuitur in Lexico Danetii. *D. Auguſtini l.* 15. *de Trin. c.* 8. auctoritate confirmatur in Theſauro Baſ. Fabri.

Transformātus, a, um, *traſformato. Ovid. Met.* 14. *v.* 73. Sylla in ſcopulum transformata.

Transformis, & me, o. 3. [illegible], quod in formas diverſas transformatur. *Ovid.* 8. *Met. v.* 871. Aſt ubi habere ſuam transformia corpora ſenſit. *Id.* 1. *Faſt. v.* 373. Ille ſuæ faciem transformis adulterat arte.

Transformo, as, a. 1. *traſformare*, Ger. *verſtellen*, Gal. *transformer*, Hiſ. *traſformar*, [illegible], in aliam formam muto. *Virg.* 4. *Georg. v.* 441. Omnia transformat ſeſe in miracula rerum. *Ov.* 3. *Amor. el.* 11. Jupiter aut in aves, aut ſe traſformet in aurum.

Transfŏro, as, a. 1. transfigo, trajicio. *Sen. l.* 2. *de Benef. c.* 6. Gladius item & ſtringit, & transforat.

Transfoſſus, a, um, *paſſato da parte a parte. Val. Flacc. l.* 6. *Arg. v.* 222. Cadit impiger uno Inguine transfoſſo clari Taulantis alumnus. *Virg.* 9. *Æn. v.* 544. Duro transfoſſi ligno.

Digitized by Google

Transfretānus, a, um, adject. Oltramarino, transmarinus. Tertull. in Apolog. c. 32.

Transfretatio, onis, f. paſſaggio di uno ſtretto di mare. Gell. l. 10. c. 26. Negant, apud idoneum ſcriptorem reperiri poſſe pro transfretatione transgreſſum.

Transfrĕto, as, n. διαπορθμεύω, fretum trajicio, vel trans fretum, paſſare uno ſtretto di mare. Sueton. in Cæſ. c. 34. Brunduſium petendit, quo Conſules confugerant quam primum transfretaturus. ¶ Activa conſtructione Ammian. l. 22. c. 8. (al. 6.) Ne quis transfretare auderet Ægyptum.

Transfŭga, æ, com. 2. fuggitivo, diſertore, ἀναφεύγης, αὐτόμολος, qui transfugit, & ad hoſtes deficit. Paul. l. poſtliminium, ff. de captivis: Transfuga autem non is ſolus accipiendus eſt, qui aut ad hoſtes, aut in bello transfugit, ſed & qui per induciarum tempus ad eos, cum quibus nulla amicitia eſt, fide ſuſcepta transfugit. Cic. 1. de Divin. Non omnia illum transfugam auſum eſſe Senatui dicere. Tacit. de Germ. c. 12. Transfugas arboribus ſuſpendunt.

Transfŭgio, is, gi, gitum, n. 3. fuggire, ערק, Ger. hinuber fliehen, Gal. s'enfuir, Hiſp. huyr, αὐτομολέω, διαφεύγω, de loco ad locum, vel de homine ad hominem fugio. Cic. pro Quinct. c. 30. Fatetur, ſe non belle dicere, non ad voluntatem loqui poſſe, non ab afflicta amicitia transfugere, atque ad florentem aliam devolare. ¶ Speciatim ponitur pro ad hoſtes deficere, diſertare. Liv. l. 2. Magna alienorum comitatus manu transfugit. Plaut. Epid. 2. 2. 28. Transfugere ad hoſtes.

Transfŭgium, ii, n. ἀπόστασις, αὐτομολία, defectio ad hoſtes. Liv. l. 22. c. 43. Simul, ut, quo longius ab hoſte receſſiſſet, transfugia impeditiora levibus ingeniis eſſent. Tac. l. 2. hiſt. c. 34. Nihil eorum Vitellianos fallebat, crebris, ut in civili bello, transfugiis.

Transfūmo, as, n. 1. διατύφομαι, fumi modo tranſeo. Stat. 2. Theb. v. 399. Clauſtroque compreſſæ transfumant anhelitus iræ.

Transfunctorius, a, um, adject. id, quod leviter, remiſſe, & perfunctorie fit, ut transfunctoria præcepta. Tertull. l. 2. adverſ. Marcion. c. 27. Transfunctoria expugnatio, Id. adverſ. Valentin. c. 2.

Transfundo, is, fudi, fuſum, a. 3. μεταχέω, de vaſe in vas fundo. Col. l. 12. c. 12. Deinde cum ſæpius eam in alia vaſa transfuderant. ¶ Translate ſumitur pro transferre. Cic. l. 9. Fam. ep. 14. Libentius omnes meas (ſi modo ſunt aliquæ meæ laudes) ad te transfuderim. Id. Phil. 2. c. 32. Omnem ſe amorem abjeciſſe illinc, atque in hunc transfudiſſe.

Transfuſio, onis, f. ſpargimento, μετάγγισμα, actus transfundendi, tranſlatio. Plin. l. 34. c. 18. Lavatur in linteis raris, in aquæ cœleſti, ſeparatumque terrenum transfuſione, cribratumque teritur.

Transfūſus, a, um, nom. ex particip. trasfuſo, travaſato. Celſ. l. 1. in præfat. Transfuſus in arterias ſanguis.

Transgĕro, is, a. 3. traſportare, transfero. Plin. l. 10. c. 33. Ova transgerunt alio. Ita Harduin. Alii leg. transferunt.

Transglutio, is, a. 4. inghiottire, voro. Eſt Marcelli Empir. c. 16.

Transgredior, eris, greſſus ſum, d. 3. paſſare oltre, paſſare di là, עבר, Ger. uber gehen, Gal. paſſer outre, Hiſp. paſſar allende, διαβαίνω, μεταβαίνω, ὑπερέχω, gradior trans aliquem locum, tranſeo. Cic. 1. de Divin. Quod inauſpicato pomerium transgreſſus eſſet. Brutus Cic. l. 11. Fam. ep. 20. Prius ut Alpes transgrederer, quam, quid iſtic ageretur, ſcirem. Tacit. hiſt. c. 66. Transgredior ad vos, ſeu me ducem, ſeu militem vultis. Plin. l. 2. c. 83. In contrarias ſedes transgreſſus. ¶ Dicitur etiam de iis, qui navi trajiciunt. Tacit. in Agric. c. 18 Hunc Britanniæ ſtatum media æſtate transgreſſus Agricola invenit. Adde Salluſt. in fragm. l. 1. hiſt. apud Gell. l. 10. c. 26. ¶ Translate ſumitur pro ſuperare. Plin. l. 7. c. 25. Solus M. Marcellum transgreſſus, qui undequadragies dimicaverat.

Transgreſſio, onis, f. traſgreſſione, paſſaggio, διάβασις, μετάβασις, actus transgrediendi, tranſitio, tranſitus. Cic. in Piſon. c. 32. Cujus ego imperio non Alpium vallum contra aſcenſum, transgreſſionemque Gallorum, &c. ¶ Transgreſſio item eſt Tropus, alio nomine Hyperbatum. Auct. ad Her. l. 4. c. 32. Transgreſſio eſt, quæ verborum perturbat ordinem perverſione, aut tranſjectione. Perverſione ſic: Hoc vobis Deos immortales arbitror dediſſe virtute pro veſtra. Tranſjectione hoc modo: Inſtabilis in iſtum plurimum fortuna valuit, &c.

Transgreſſus, us, m. paſſaggio, idem quod transfretatio. Salluſt. in fragm. l. 1. hiſt. apud Gell. l. 10. c. 26. Nactus obſcuram noctem, aeſtu ſecundo, vitare prælium in transgreſſu conatus eſt. Tacit. Ann. 15. c. 7. transgreſſu Euphratis.

Tranſjăcio, is, jeci, jactum, a. 3. jacio trans aliquam rem. Solin. c. 65. (al. 52.) Indorum nemora in tam proceram ſublimantur excelſitatem, ut tranſjaci ne ſagittis quidem poſſint.

Tranſjectio, onis, f. 3. traſpoſizione, ὑπέρβατον, Hyperbatum, trajectio, tranſpoſitio. Auct. ad Heren. l. 4. c. 32. Hujuſmodi tranſjectio, quæ rem non reddit obſcuram, multum proderit ad continuationes.

Tranſjectus, us, tragitto, paſſaggio, trajectus. Cæſ. l. 4. B. Gall. cap. 21. Inde erat breviſſimus in Britanniam tranſjectus. Id. ibid. lib. 5. cap. 2. Quo ex portu commodiſſimum in Britanniam tranſjectum eſſe cognoverat. V. Trajectus.

Tranſjectus, a, um, διαπεπερονημένος, transfixus, perforatus, perterebratus, partic. a tranſjicior, ſeu tranſjacior. Cic. de Univ. c. 10. Jam vero terram altricem noſtram, quæ tranſjecto axi ſuſtinetur.

Tranſĭgo, is, egi, actum, a. 3. paſſare da parte a parte, transfigere, trajicere, penetrare. Sil. l. 4. Tranſegit pectora mucro. Tac. l. 14. Ann. c. 37. Gladio ſe ipſum tranſegit. ¶ Tranſigere item eſt peragere, perficere, abſolvere, ſpedire, finire, גמר, Ger. vollbringen, Gal. paſſer, achever, parfaire, Hiſp. paſſar, cumplir, acabar, διαπράττεσθαι, διαπεραίνειν. Ter. Andr. 5. 2. Intus tranſigetur, ſi quid eſt, quod reſtet. Cic. 6. Verr. c. 13. Quod verbo tranſigere poſſum. poſſo sbrigarmene in due parole. Id. Verr. 3. c. 60. Prima actio a nobis octo diebus tranſacta eſt. Id. pro Roſc. Amer. c. 38. Recede de medio: per alium tranſigam. Id. Verr. 6. c. 24. Ut ne celerius de iſto tranſigamus. ¶ Item degere, ducere. Sall. in proœm. Catil. Multi mortales dediti ventri, atque ſomno, indocti, incultique, vitam ſicuti peregrinantes tranſegere. Sueton. in Tiber. c. 5. Adoleſcentiam omnem per hæc fere tranſegit. ¶ Item controverſiam mutuo conſenſu dirimere, convenire, paciſci, accordarſi, aggiuſtarſi, venire a patti, ἐκκόπτειν τὴν ἔριν. Cic. 5. Verr. Qui moneret eos, ſi ſaperent, ut tranſigerent. Id. Verr. 3. 54. Quod erat vix H. S. quadringentorum millium, tranſigunt H. S. ducentis millibus. Id. ib. Roſcium pro ſua parte cum Flavio tranſegiſſe. Id. pro Quinct. Ut quam primum tota res tranſigeretur. ¶ Differunt autem tranſigere, & paciſci in eo, quod is qui tranſigit, quaſi de re dubia, & lite incerta, neque finita tranſigit, qui vero paciſcitur, donationis cauſa rem certam, & indubitatam liberalitate remittit. Ita habetur leg. 1. Dig. de tranſact. ¶ Translate Apulej. l. 8. Metam. Cum luce jam tranſegerat. h. e. cum vita decederat tanquam debitor cum creditore, ut luci ſolveret totum, quod debebat. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. Cic. Attic. l. 4. ep. 15. Cum privatis non poterat tranſigi minore pecunia.

Tranſjicio, icis, a. 3. idem quod trajicio. Cæſ. l. 3. B. Civ. c. ult. Ad Achillam ſe ex regia tranſjecit. Hirt. de B. Alex. c. 51. Cum in Mauritaniam tranſjeciſſet. Id. de B. Afric. c. 88. Ferrum in cubiculum tulit, atque ita ſe tranſjecit.

Tranſilio, is, livi, vel lui, ſitum, n. 4. ſaltar oltre, דלג, Ger. hinuber ſpringen, Gal. ſauter outre, Hiſ. ſaltar allende, ὑπεράλλομαι, ultra ſalio, a trans, & ſalio. Liv. l. 1. Vulgatior fama eſt, ludibrio fratris Remum novos tranſiluiſſe muros. Suet. in Cæſ. c. 68. Acilius tranſiluit in navem. ¶ Per tranſlationem ponitur pro navigare, prætervehi. Hor. l. 1. od. 3. Si tamen impiæ Non tangenda rates tranſiliunt vada. ¶ Item pro excedere. Hor. l. 1. od. 18. At ne quis modici tranſiliat munera Liberi. idest nimium bibat. ¶ Item pro negligere, omittere. Cic. 3. de Or. c. 60. Vel quod ingenii ſpecimen eſt quoddam tranſilire ante pedes poſita, & alia longe repetita ſumere. Id. 3. de Fin. Cum ad ſummum bonum volunt pervenire, tranſiliunt omnia. ¶ Item pro tacere, ſilentio præterire. Cic. 2. Phil. Sed ne forte ex multis rebus geſtis M. Antonii rem unam pulcherrimam tranſiliat oratio. Plin. in Pan. Non tranſilivi P. C. Principis noſtri Conſulatum, ſed eundem in locum, &c. ¶ Item pro tranſire, mutari. Plin. l. 37. c. 6. Onyx in gemmam tranſilit.

Tranſilis, & le, o. 2. ὑπερβαίνων, quod tranſit, tranſiliens, ut Palmes tranſilis, idest rabiectus, qui alios tranſilit. Plin. l. 17. c. 23. Oneratis enim vetuſtate melius donare tempus, ut tranſilem faciant.

Tranſitans, antis, particip. chi paſſa. Cic. Attic. l. 5. ep. 21. Tollius legatus, cæteroquin abſtinens, ſed Julia lege tranſitans. Alii leg. tranſita. V. ibi Menut.

Tranſitio, onis, f. paſſaggio, διάβασις, actus tranſeundi. Cic. in Brut. Falſi triumphi, plures Conſulatus, genera etiam falſa, & ad Plebem tranſitiones. Liv. l. 2. c. 25. Si qua nocturna tranſitio proditione fieri poſſit. ¶ Metaleptice ſumitur pro defectione. Liv. l. 25. c. 15. Qui ante in exigua ſpe vocati ſæpe ad tranſitionem ab hoſtibus per colloquia erant. Id. l. 34. Numidas, qui intra portas, ſeu præſidia Carthaginienſium eſſent, ad tranſitionem perlicerent. ¶ Tranſlata uſurpatur pro Figura Rhetorica. Auct. ad Her. l. 4. c. 26. Tranſitio vocatur, quæ cum oſtendit breviter, quod dictum ſit, proponit item brevi, quod conſequatur, ut, In patriam cujuſmodi fuerit, habetis: nunc in parentes qualis extiterit, conſiderate.

Tranſitor, oris, m. paſſeggiere, qui tranſit. Amm. l. 15. c. 2. Ut ſubterraneus ſerpens foramen ſubſidens occultum, aſſulta ſubito tranſitorum obſervans inceſſus.

Tranſitorius, a, um, per quod tranſitur. Suet. in Ner. c. 31. Domum a Palatio Eſquilias uſque fecit, quam primo tranſitoriam, mox incendio abſumptam, reſtitutamque, auream nominavit. Tranſitoriam vocat, quia per eam facilis erat a Palatio in Eſquilias tranſitus.

Tranſitus, us, m. 4. tranſito, paſſaggio, μετάβασις, μετάστασις, πάροδος, actus tranſeundi, iter, via. Cic. 5. Tuſc. Ejuſque foſſæ tranſitum ponticulo ligneo conjunxiſſet. Plin. l. 12. c. 15. Petunt myrrham e Troglodytis Sabæi tranſitu maris. Id. l. 11. c. 36. Tranſitus in alias figuras, cangiamento. Id. l. 2. c. 14. Anguſtus tranſitus, paſſo ſtretto. Liv. l. 21. cap. 20. dare tranſitum alicui per aliquem locum, conceder il paſſo. ¶ Tranſlate Varr. l. 9. L. L. pag. 154. Reliquas declinationes ab hujuſmodi tranſitibus habebit. ¶ In tranſitu ponitur pro obiter, breviter, curſim. Quinctil. l. 6. c. 3. Eorum non ſimplex natura, nec in tranſitu tractanda. ¶ In pictura tranſitus dicitur ubi unus color finitur, & alius incipit. Ovid. Metam. 6. v. 66. de Iride: diverſi niteant cum mille colores, Tranſitus ipſe tamen ſpectantia lumina fallit.

Tranſitus, a, um, paſſato, partic. paſſ. a tranſeo. Liv. l. 21. A tergo Alpes urgent vix integris vobis, ac vigentibus tranſitæ. Manil. l. 2. v. 367. Alterius ductus locus eſt per tranſita ſigna. V. Tranſitus.

Tranſjungo, is, xi, ctum, a. 3. μεταζεύγνυμι, eſt, teſte Rodeo, in quadriga locum veterinis mutare, ut mulam temonariam facere, quæ prædextra ſolita ſit, vel dextram, quæ ſiniſtra eſſe ſolebat. Ulp. l. Ædilet, ff. de Ædil. edict. Si mula talis ſit, ut tranſjungi non poſſit.

Tranſlapſus, a, um, particip. a trans, & labor. Claudian. l. 1. in Eutrop. v. 376. rapit cœli per inania curſum Divo potens, unoque Padum tranſlapſa volatu &c. h. e. prætervolans.

Tranſlātio, onis, f. 3. traslazione, traſporto, μεταφορά, μετακόμισις, actus transferendi. Don. ad Ter. Phor. in prol. v. 2. Tranſdere veteres dixerunt, tonantius, quod nos lenius tradere nunc dicimus, ut Tralatum, nos tranſlatum e contrario. Cic. 2. Off. Quare L. Syllæ, & C. Cæſaris pecuniarum tranſlatio a juſtis dominis ad alienos non debet liberalis videri. Plin. l. 21. c. 4. Tranſlatione quoque, ut vitis, optime, ocyſſimeque provenit. col trapiantarſi. Rurſus Cic. Ver. 6. c. 43. Tranſlatio criminis, l'addoſſar ad altri una colpa. ¶ Apud Rhetores Tranſlatio ſumitur pro mutatione verbi, vel ſermonis a propria ſignificatione in aliam, ſed ſpeciatim pro ea Tropi ſpecie, quæ Metaphora e Græcis dicitur, eſtque Tropus, per quem aliqua vox a ſua re, cujus eſt propria, ad aliam rem diverſi generis, vel ſpeciei cum ſimilitudine transfertur, ut Prata rident, herbæ luxuriantur. Cic. 3. de Or. c. 38. Ergo hæ tranſlationes quaſi mutationes ſunt, cum, quod non habeas, aliunde ſumas. Et infra c. 39. Nonnunquam etiam brevitas tranſlatione conficitur, ut illud: Si telum manu fugit,

Tranſlatitie. V. Tranſlative.

Tranſlatitius, a, um, traslatizio, μετακόμιστος, quod transfertur, vel tranſlatum eſt. Aſcon. in Verr. 3. c. 45. Tranſlatitia dicuntur, quæ nova non ſunt, nec nuper inventa, ſed aliunde tranſlata. Ex hac Aſconii explicatione ſatis apparet, tranſlatitium uſurpari pro communi, uſitato, noto, acquiſito. Cic. loc. cit. Sed in re tam uſitata ſatis eſt oſtendere, omnes antea jus ita dixiſſe, & hoc vetus edictum tranſlatitium eſſe. Id. Fam. 3. ep. 8. Hoc vero, ex quo ſuſpicio nata eſt, me exquiſiſſe aliquid, in quo te offenderem, tranſlatitium eſt: h. e. commune, non callida conquiſitum. Suet. in Aug. c. 10. Ac ne publicum quidem, & tranſlatitium jus alia in re ſibi ſine pactione graviſſima mercedis impertiente. Id. in Nerone c. 7. Celeberrimis patronis non tranſlatitias, & breves, ſed maximas, pluſimaſque poſtulationum certatim ingerentibus. Plin. l. 9. c. 5. Tranſlatitium in Ægypto eſt. h. e. uſitatum, & minime novum. Aliqui legunt tranſitorium. Plin. jun. l. 9. ep. 4. Nec tam naturæ eſt tranſlatitie hæc, & quaſi publica officia a familiaribus amicis contra ipſorum commodum exigere. Nonnulli his quoque legunt tralatitia. ¶ Scribitur & tralatitius.

Tranſlative, adv. μετακομιστικῶς, perfunctorie, negligenter, remiſſe, loquida. Ulp. l. 1. de jure patron. Patronorum querelas adverſus libertos Præſides audire, & non tranſlative exequi debent. Marcian. l. 1. Dig. ad S. C. Turpill. Prævaricatorem eſſe eum oſtendimus, qui colludit cum reo, & tranſlative munera accuſandi fungitur. Alii utrobique legunt tranſlatitie eodem ſenſu: quibus accedit & Haloander. Pandectæ quoque Florentinæ ſic habent.

Tranſlatīvus, vel tralativus, a, um, o. 1. a. μεταστατικός, quod transfertur, vel transferri poteſt, aut ſolet. Quæſtio, ſeu conſtitutio tranſlativa

Digitized by Google

tiva eſt illa, in qua quæritur de translatione, vel commutatione actionis, ſeu, quod idem eſt, conſtitutio translativa eſt ille, in quo cauſa pendet, quia actio non fit iis circumſtantiis, quibus facienda eſt, ac proinde indiget tranſlationis, & commutationis, e. g. Utrum Populus Romanus, an Centum viri de hac re judicare debeant, Utrum cum eo, qui vaſa argentea publica de loco privato ſuſtulerit, furti, an peculatus agi oporteat. *Cic. 1. de Invent. c. 10.* At cum cauſa ex eo pendet, quod non aut is agere videtur, quem oportet, aut non cum eo, quicum oportet, aut non apud quos, quo tempore, qua lege, quo crimine, qua pœna oportet, translativa dicitur conſtitutio, quæ actio tranſlationis, & commutationis indigere videtur. *Id. l. 2. c. 19.* Cum autem actio tranſlationis, aut commutationis indigere videtur, quod non aut is agit, quem oportet, aut cum eo, quicum oportet, aut apud quos, qua lege, qua pœna, quo crimine, quo tempore oportet, conſtitutio translativa appellatur. ¶ Translativus etiam ponitur pro vulgari, communi, ordinario. V. *Translaticius*.

Translator, oris, m. *μετακομιστής*, qui transfert. *Cicer. 7. Verr. cap. 38.* Verres ille vetus proditor Conſulis, translator Quæſturæ, averſor pecuniæ publicæ.

Translatus, a, um, *trasferito*, *traſportato*, *μετακομισθείς*. *Cic. 2. Ver.* Accuſandi voluntas ad viros fortes, ſpectatoſque homines translata. *Id. Att. l. 16. ep. 3.* Hunc tu translatum in macrocollum lege in Arcano convivis tuis. ¶ Translata verba, ſeu vocabula ſunt, quæ ab iis rebus, quarum propria ſunt, ad alias cum ſimilitudine transferuntur. *Cic. in Or. c. 27.* Tum illuſtrant eam, quaſi ſtellæ quædam, translata verba, atque immutata. Translata ea dico, ut ſæpe jam, quæ per ſimilitudinem ab alia re aut ſuavitatis, aut inopiæ cauſa transferuntur: mutata, in quibus pro verbo proprio ſubjicitur aliud, quod idem ſignificet, ſumptum ex re aliqua conſequenti. ¶ Translatum exordium eſt illud, quod aliud conficit, quam cauſæ genus poſtulat; ut ſi quis docilem faciat auditorem, cum benevolentiam cauſa deſideret, aut ſi principio utatur, cum inſinuationem res poſtulat. *Cic. l. 1. de Invent. c. 18.* ¶ Scribitur & *tralatus*.

Translātus, us, m. actus transferendi. Uſurpatur a *Chariſ. Grammatico l. 2. c. de adverb.*

Translĕgo, is, a. 3. *traſcorrere leggendo*, Germ. *durchleſen*, Gall. *lire tout*, *lire en courant*, Hiſpan. *traſcorrer leyendo*, *διαγινώσκω*, perlego, ſive legendo tranſcurro. *Plaut. Aſin. 4. 1. 5.* Age, quæſo, mi hercle translege.

Transluceo, & Traluceo, es, n. *tralucere*, *traſparire*, Ger. *durchſcheinen*, Gal. *luire à travers*, Hiſp. *traslucir*, *διαφαίνω*, pelluceo. *Ovid. l. 4. Met. v. 354.* In liquidis translucet aquis, ut eburnea ſi quis Signa tegat claro, vel candida lilia vitro. *Plin. l. 6. c. 17. de ſerico*: Tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, ut in publico matrona transluceat. *Id. l. 37. c. 10.* Gemmæ translucentes. *traſparenti*. ¶ *Lucret. l. 4. v. 308.* Uſque adeo e ſpeculo in ſpeculum tralucet imago. h. e. de ſpeculo in ſpeculum tranſit.

Translucĭdus, a, um, *traſparente*, *διαφανής*, quod adeo lucet, ut per illud aliquid aliud liceat aſpicere; quod viſui per medium ſui tranſitum præbet; quod pellucidum eſt. *Plin. l. 36. c. 8.* Probantur quam maxime candidi colore, in vertice maculoſi, atque non translucidi. ¶ Translucide ſumitur pro nimium ornato. *Quinctil. l. 8. in proœm.* Similiter illa translucida, & verſicolor quorumdam elocutio res ipſas effeminat.

Tranſmarīnus, a, um, *oltra mare*, *oltramarino*, Ger. *jenſeits dem meer her*, Gal. *d'outremer*, Hiſp. *de allende el mar*, *ὑπερθαλάσσιος*, quod trans mare eſt, vel petitur. *Plaut. Moſt. 2. 2. 66.* Ego tranſmarinos hoſpes ſum Diapontius. *Cic. 7. Verr. c. 18.* Privatim autem nec proficiſci quoquam potes, nec accerſere res tranſmarinas ex iis locis, in quibus tibi habere, mercari nihil licet. *Id. 3. de Or.* Quid omni M. Catoni præter hanc politiſſimam doctrinam tranſmarinam, atque adventitiam defuit? h. e. præter Juriſprudentiam. Nam Romani petivere leges trans mare per tres legatos a civitatibus Græciæ, ut patet ex hiſtoria legum 12. Tabularum.

Tranſmeābĭlis, le, adject. qui tranſmeari poteſt. *Auſon. in gratiar. act. ad fin.* Spatio non tranſmeabili.

Tranſmeatorius, a, um, adject. ad tranſmeandum aptus. *Tertull. adverſ. Valent. c. 27.* Tranſmeatorio potius, quam generatorio more.

Tranſmĕo, as, n. 1. *paſſare*, *περαιόω*, oltre meo, tranſeo. *Plin. l. 10. c. 19.* Ad quem ciconiæ non tranſmeant. *Id. l. 30. c. 11.* Sole tranſmeante. ¶ Legitur & trameo, as. *Lucret. l. 4. v. 604.* Qualia ſunt vitri (*foramina*) ſpecies quæ trameat omnis. Adde *Varr. l. 4. de L. L.*

Tranſmigratĭo, onis, f. *cangiamento di paeſe*. *Prudent. in Hamartig. v. 448.* Hæc illa eſt Babylon, hæc tranſmigratio noſtræ Gentis.

Tranſmĭgro, as, n. *mutar paeſe*, גלה, Ger. *auſſ einem lande ziehen*, Gall. *changer de demeure*, Hiſ. *mudar poſada*, *μετοικέω*, eſt in longinquioris loci domicilium habitationemve migrare, domicilium, ſeu habitationem commutare, tranſire. *Liv. l. 5.* Hanc eandem rem actam eſſe, ut Vejos tranſmigraremus. *Suet. in Tib. c. 15.* E Carinis, ac domo Pompeiana Eſquilias in hortos Mecœnatianos tranſmigravit.

Tranſmiſſĭo, onis, f. *tragitto per mare da un luogo all' altro*, navigatio, trajectus. *Cic. Att. l. 4. ep. 17.* O navigationem amandam, quam mehercule ego valde timebam, recordans ſuperioris tuæ tranſmiſſionis. *Id. 1. Phil. c. 2.* Quod ab urbe ea tranſmiſſio in Græciam laudabatur.

Tranſmiſſus, us, m. trajectus, ſive trajiciendi ſpatium. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 13.* Pari ſpatio tranſmiſſus, atque eſt a Gallia in Britanniam.

Tranſmiſſus, a, um, partic. a tranſmittor. *Virg. 3. Æn. v. 403.* Quin ubi tranſmiſſæ ſteterint trans æquora claſſes. idest navigatione percurſæ.

Tranſmitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *tramandare*, *traſmettere*, *traſportare*, עבר, Ger. *hindurch laſſen*, Gal. *tranſmettre*, Hiſp. *embiar allende*, *διαπέμπω*, ultra de loco ad locum mitto, per medium mitto. *Cic. Att. l. 9. ep. 3.* Nunc nihil poteſt, niſi ſupero (*mari*) tranſmitti quo iter incluſum eſt. *Liv. l. 21.* Reguli Gallorum capti donis cum bona pace exercitum per fines ſuos præter Ruſcinonem oppidum tranſmiſerunt. *Id. ibid. c. 20.* Tranſmittere bellum in Italiam. *Plin. l. 13. c. 12. de carta bibula*: Ad hoc tranſmittens literas litura metum afferebat adverſis. *Id. l. 9. c. 22.* Lacus Benacus Mincium amnem tranſmittens. h. e. ex ſe effundens. *Plaut. Mil. 2. 1. 30.* Perque os elephanto brachium tranſmitteres. *Plaut. Epid. 5. 4. 27.* Mihi illum ut tranſmittas. Sic habent plerique Editiones. ¶ Aliquando trajicere, perforare. *Sil. l. 7. v. 638.* Tranſmittit cuſpide pectus. ¶ Aliquando tranſcendere, tranſire, percurrere. *Virg. 4. Æn.* Alia de parte patentes Tranſmittunt curſu campos. *Plin. lib. 28. cap. 4.* Cum quis tectum, in quo ſit gravida, tranſmiſerit lapide, vel miſſili. idest lapidem, vel miſſile ultra tectum conjecerit. ¶ Frequenter etiam uſurpatur pro tranſnavigare, aut tranſire in aliquam regionem, ut Tranſmittere mare, quaſi mittere ſe trans mare. Uſurpatur autem vel abſolute, vel cum caſu præpoſitionis. *Cic. Att. lib. 8. epiſt. 11.* Lentulum ante puto tranſmiſſurum, quam potuerit conveniri. *Id. ibid. l. 16. epiſt. 6.* Duo ſinus fuerunt, quos tranſmitti oporteret, utrunque pedibus, & equis tranſmiſimus. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Eoſdem ajebant nuntiare, in prima navigatione tranſmiſſurum. *Liv. l. 28.* Ni cum reliquis quinque navibus Adherbal velis in Africam tranſmiſiſſet. ¶ Translate ſumitur pro tribuere, demandare, impertiri. *Cic. pro L. Man. c. 1.* Omne meum tempus amicorum temporibus tranſmittendum putavi. *Id. infra c. 14.* Et quiſquam dubitabit, quin huic tantum bellum hoc tranſmittendum ſit? idest dandæ provinciæ belli adminiſtrandi. ¶ Item pro ducere, tranſigere, conſumere. *Sen. ep. 19.* Tranſmittere vitam per obſcurum. idest vivere ſine fama. *Plin. junior l. 9. ep. 6.* Tranſmittere tempus inter pugillares, & libellos. *Stat. 3. Theb.* Operi tranſmittere noctes. idest totas noctes operari. ¶ Item pro præterire, tacere. *Sil. l. 7.* Haud fas, Bacche, tuos tacitum tranſmittere honores. *Tacit. 4. hiſt. c. 9.* Eam ſententiam moleſtiſſimus quiſque, deinde oblivio tranſmiſit. ¶ Dicitur & *tramitto*, quod præterquamquod veteribus in uſu fuiſſe teſtatur *Donatus*, legitur etiam in quibuſdam Editionib. *Ciceronis*, *Gellii*, & *Taciti*.

Tranſmontānus, a, um, *oltramontano*, Germ. *jenſeit*, *dem berge*, Gal. *par de là les monts*, Hiſp. *de allende los montes*, *ὑπερόριος*, qui ultra montes habitat. *Liv. l. 39. c. 2.* Subactis cis Apenninum omnibus, tum tranſmontanos adortus.

Tranſmōtus, a, um, *μετακινηθείς*, partic. a tranſmoveor. *Tac. l. 13. Ann. c. 35.* Quippe Syria tranſmotæ legiones, *rimoſſe dalla Soria*.

Tranſmovĕo, es, vi, tum, a. 2. *μετακινέω*, de loco in alium locum moveo, transfero. *Ter. Eun. 3. 1.* Labore alieno magnam partem gloriam Verbis ſæpe in ſe tranſmovet, &c. h. e. ſibi attribuit.

Tranſmutatĭo, onis, f. actus tranſmutandi. *Quintil. l. 1. c. 5.* Duos in uno nomine faciebat barbariſmos, Tinga Placentinus, *precula* pro *pergula* dicens, & immutatione, cum *c* pro *g* uteretur, & tranſmutatione, cum *r* præponeret *e* antecedenti.

Tranſmūto, as, a. 1. *traſmutare*, *μεταλλάττω*, idem ac ſimplex muto. *Hor. l. 3. ode 29. de Fortuna*: Tranſmutat incertos honores, Nunc mihi, nunc alii benigna. *Lucret. l. 2. v. 487.* tranſmutans dextera lævis. Quidam Codices habent *tramutans*, quemadmodum etiam *tramitto* pro *tranſmitto* legitur.

Tranſnăto, as, n. 1. *nuotare oltra*, *διανήχομαι*, ultra nato, natando tranſeo. *Liv. l. 21. c. 27.* Ipſi cetris ſuperpoſitis incubantes flumen tranſnatavere. Alii leg. *tranavere* a *trano*. *Plin. l. 6. c. 27.* Sicut nec e Tigri piſces in lacum tranſnatant. Adde *Cæſar. l. 1. B. G.* ¶ Paſſive *Hygin. fab. 157.* Flumen ita crevit, ut tranſnatari non poſſet.

Tranſnatus, vel Tranatus, a, um, nom. partic. *paſſato nuotando*. *Frontin. l. 1. Stratagem. c. 7.* Tranſnato ſtatim flumine. Et *l. 3. c. 13.* Tranſnato Tiberi.

Tranſnavĭgo, as, *paſſare navigando*. *Frontin. l. 1. ſtratag. c. 4.* Anguſtias maris tranſnavigare. *Pomp. Mela. l. 2. c. 3.* Athos a Xerſe tranſnavigatus.

Tranſno, & Trano, as, n. 1. *nuotare oltra*, Ger. *hinuber ſchwimmen*, Gal. *nager outre*, Hiſp. *paſſar nadando*, *διανήχομαι*, *διανέω*, eo ultra flumen, vel fretum, nando tranſeo. *Hor. l. 2. ſat. 1.* Ter uncti Tranſnanto Tiberim ſomno quibus eſt opus alto. *Virg. 3. Georg.* Superant montes, & flumina tranant. ¶ Sumitur etiam pro tranſire, transferri. *Virg. 10. Æn.* grues æthera tranant. *Lucret. l. 4. v. 602.* foramina tranant.

Tranſnōmĭno, as, a. 1. *mutar nome*, *μετονομάζω*, nomen commuto ſeu immuto, vel inverto. *Suet. de Clar. Grammat. c. 18.* L. Craſſitius, genere Tarentinus, ordinis libertini, cognomine Paſicles, mox Panſam ſe tranſnominavit.

Tranſnumĕro, as, a. 1. *ὑπεραριθμέω*, oltre numero. *Auct. ad Her. l. 4. c. 30.* Tu illa plures mittas, oportet, inquit, ſi hodie vis tranſnumerari.

Tranſpadānus, a, um, *ὑπερπάδανος*, trans Padum habitans. *Cic. ad Caſſ. l. 12. Fam. ep. 5.* Tuos alienos Tranſpadanos etiam mirifice conjunctos cum cauſa habebamus. *Plin. l. 3. c. 17.* Tranſpadana regio.

Tranſpectus, us, m. *veduta*, *διόρασις*, actus tranſpiciendi, viſus. *Lucr. l. 4. v. 271.* Janua cum per ſe tranſpectum præbet apertum.

Tranſpĭcĭo, is, exi, ectum, a. 3. *guardare oltra*, Ger. *hindurchſehen*, Gal. *voir à travers*, Hiſp. *mirar allende*, *διαβλέπω*, ultra aſpicio, proſpicio. *Lucr. l. 4. v. 271.* Quod genus illa foris, quæ fere tranſpiciuntur. *Lactant. de opif. Dei, c. 8.* Per eas igitur membranas ſenſus ille, qui dicitur mens, ea, quæ ſunt foris, tranſpicit.

Tranſpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *traſportare*, transfero, *μετατίθημι*. *Gell. l. 4. c. 5.* Illam ſtatuam ſuaſerunt in inferiorem locum tranſponi. ¶ Sæpius uſurpatur pro trans flumen, vel mare vehere, trajicere, *tragittare*. *Juſtin. l. 23. c. 3.* Victorem exercitum tranſponere in Italiam. *Tacit. 3. Ann. c. 8.* Claſſis Amiſiæ relicta, lævo amne tranſpoſuit militem dextras in terras iturum. *Plin. l. 10. ep. 69.* Tranſponere mænia in flumen.

Tranſportatĭo, onis, f. *traſportazione*, actus tranſportandi. *Sen. de conſol. ad matrem c. 6.* Iſtæ populorum tranſportationes quid aliud, quam publica exilia ſunt?

Tranſporto, as, a. 1. *traſportare*, הרכיב, Germ. *hinuber tragen*, Gal. *tranſporter*, Hiſp. *llevar allende*, *διακομίζω*, de loco in locum portare, traducere, tranſmittere, tranſvehere, navi trans mare, vel flumen vehere. *Virg. 6. Æn.* Nec ripas datur horrendas, nec rauca fluenta Tranſportare prius, quam ſedibus oſſa quierunt. *Cic. in Piſon. c. 20.* In quam tantum exercitum tranſportaſſes. *Id. Att. l. 7. ep. 16.* De pueris in Græciam tranſportandis tum cogitabam. *Id. ibidem l. 8. ep. 67.* Et inde navibus Dyrrachium tranſportarentur. *Cæſ. l. 4. B. G.* Exercitum modo Rhenum tranſportaret. *Liv. l. 29.* Eum exercitum Puteolis in naves impoſitum Nero in Hiſpaniam tranſportavit. ¶ Item pro deportare in exilium. *Suet. in Aug. c. 65.* Agrippam nihilo tractabiliorem, imo in dies amentiorem in inſulam tranſportavit.

Tranſpoſitus, a, um, *traſportato*. *Gell. l. 12. c. 1.* Arborem in locum alium tranſpoſitam.

Tranſquiētus, pro valde quietus quidam Lexicographi afferunt ex *Plauto in Mercat. 3. 1. 30.* ſed ibi optimæ Edition. habent *tranquillus*.

Tranſpoſitīvus, a, um, adject. qui tranſponit. *Quintil. l. 3. c. 6.* Μετάληψιν, quam nos varie translativum, tranſumptivum, tranſpoſitivum vocamus.

Tranſrhenānus, a, um, *di là dal Reno*, qui trans Rhenum incolit. *Cæſ. l. 5. B. G.* Germanoſque Tranſrhenanos ſollicitare dicebantur. Adde *l. 4. c. 16.*

Tranſtiberīnus, a, um, *oltre il Tevere*, *ὑπερτιβέριος*, trans Tiberim incolens. *Martial. l. 1. ep. 42.* Hoc, quod Tranſtiberinus ambulator.

Tranſtigritānus, a, um, adject. *di là dal Tigri*, trans Tigrim Armeniæ fluvium ſitus. *Sextus Rufus Itinerar. c. 25.* Tranſtigritanæ regiones. Adde *Ammian. l. 17. c. 12.*

Tranſtilla, orum, n. parva tranſtra, h. e. parvæ trabes tranſverſim poſitæ. *Vitruv. l. 5. c. 12.* Deinde inter eas ex tranſtillis inferior pars ſub aqua exhauriendæ & purgandæ. Aliæ editiones omittunt *ex tranſtillis*.

Tranſtĭnĕo, es, n. 2. *Plaut. Mil. 2. 5. 58.* Hinc beat, quod commeatus tranſtinet trans parietem. hoc eſt commeatus ſeu tranſitus trans parietem patet: paries nobis pervius eſt.

Tran-

Tranſtrum, n. 2. ζυγὸς, σέλμα, θρᾶνος, locus, vel tabula, ſuper quam ſedent remiges, ſedile remigum in navibus. ζυγον, σανιδες, καταζύγωμα πλοιου. *Feſt.* Tranſtra, & tabulæ navium dicuntur, & tigna, quæ ex pariete in parietem porriguntur. ¶ Eſt a *tranſeo*, unde tranſtrum per Syncopen, quaſi *tranſitrum*. Vel ita dicitur quaſi tranſverſim ſtratum. Uſurpatur autem fere in num. plurali. *Virg.* 5. *Æn.* Furit immiſſis Vulcanus habenis Tranſtra per, & remos, & pictas abiete puppes. *Ovid.* 14. *Met.* Et incurvæ fumabant tranſtra carinæ. In ſingulari num. *Perſ. ſat.* 5. v. 147. Tu mare tranſilias? tibi torta cannabe fulto Cœna ſit in tranſtro? Adde *Plin. epiſt. l.* 89. ¶ Tranſtra item in ædificio, ut vidimus ex *Feſto*, ſunt trabes tranſverſæ. *Vitr. l.* 4. *c.* 2. Trabes etiam ſupra columnas, & paraſtatas, & antes ponuntur in contignationibus, tigna, & axes ſub tectis, ſi majora ſpatia ſunt, & tranſtra, & capreoli, ſi commoda, columen, & canterii, &c.

Tranſvectio, onis, *tragitto*, διακόμισις, actus tranſvehendi, tranſportatio. *Cic.* 1. *Tuſc.* c. 5. Dic, quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, tranſvectio Acherontis, mento ſummam aquam attingens ſiti enectus Tantalus? ¶ Tranſvectio item dicebatur recenſio, ſeu recognitio, *moſtra*, cum equites ſolemniter recenſebantur, & ante oculos Cenſorum, vel Principis equis prætervehebantur. Fiebat autem hoc maxime modo. Idibus Quintil. ex inſtituto Q. Fabii, ut refert *Liv. l.* 9. *in fine*, equites trabeati equis inſidentes, corona ornati oleaginea, ab Honoris, ſive Martis templo in Capitolium tranſvehebantur. Si ſine culpa eſſent, abibant; ſin aliter, ſiſtebant, & equum vendere jubebantur. *Sueton. in Aug. c.* 38. Equitum turmas frequenter recognovit, poſt longam intercapedinem reducto more tranſvectionis. ¶ In MSS. quibuſdam Codicibus legitur *travectio*, *teſte Pareo*.

Tranſvectus. V. Tranſvehor.

Tranſvĕho, is, exi, ectum, a. 3. *traſportare*, transfero, tranſporto, tranſduco. *Sueton. in Cæſ. c.* 39. Neque exercitum in Britanniam tranſvexit, niſi ante portus, & navigationem exploraſſet. *Flor. lib.* 2. *cap.* 12. *de triumpho Æmilii Pauli*. Primus dies ſigna, tabulaſque, ſequens arma pecuniaſque tranſvexit. *Ulpian. Dig. lib.* 47. *tit.* 12. *leg.* 3. Qui corpus defuncti in itinera per vicos, aut oppidum tranſvexerunt. *Silius lib.* 4. *v.* 488. pons qui Dardanium tranſvexerat agmen. ¶ Uſurpatur etiam pro tranſire, trajicere, perforare, *paſſare*. *Celſ. lib.* 7. *c.* 7. *n.* 8. Acus ſub ipſis pilorum radicibus angulo immittenda eſt, ut ea tertiam partem palpebræ tranſvehat. *Al. leg.* tranſuat. *Varr. lib.* 2. *R. R. c.* 7. Si cum flumen tranſvehundum eſt, gregi in primis prægreditur. Al. leg. *travehundum*, quod idem eſt. Editio *Jenſon. A.* 1472. & *Aldina* habent trajiciendum.

Tranſvĕhor, eris, ectus, ſum, *paſſare*, *paſſar oltre*, ultra vehor, ſive paſſivum ſit, ſive deponens, ut quidam Grammatici docent. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 18. *ex poeta*: Nemo hæc unquam eſt tranſvectus æquora curſu. *Plin. l.* 8. *c.* 6. Tranſvecti ratibus. *Claudian. in* 1. *conſul. Stilich. v.* 273. Tranſvehitur Tuſcos. *Tacit. in Agric. c.* 37. Tranſvectæ a fronte pugnantium alæ averſam hoſtium aciem invaſerunt. *Salluſt. in Jug. c.* 18. Armenii navibus in Africam tranſvecti. ¶ Tranſvehi dicebantur Romani equites, cum ſolemniter recenſebantur. *Liv. l.* 9. *in fine*. Ab eodem inſtitutum dicitur, ut equites idibus Quintilibus tranſveherentur. *Sueton. in Aug. cap.* 38. Neque detrahi quemquam in tranſvehendo ab accuſatore paſſus eſt, quod fieri ſolebat; & ſenio, vel aliqua corporis labe inſignibus permiſit, præmiſſo in ordine equo, ad reſpondendum pedibus venire. V. *Tranſvectio*. ¶ Translate *Tacit.* [illegible] *hiſt. c.* 76. Abiit jam, & tranſvectum eſt tempus, quo poſſes videri [illegible] ipiſſe.

Tranſvĕna, æ, m. hoſpes, [illegible] ex longinqua regione tranſiens ad nos pervenit. *Tertull. de ſpectac. c.* 5. Traditur, Lydos ex Aſia tranſvenas in Etruria conſediſſe.

Tranſvenio, is, n. 4. ex aliquo loco tranſeundo advenio. *Tertull. de anim. c.* 23. Anima inde (h. e. a Deo) tranſvenit.

Tranſverberātus, a, um, nom. partic. *paſſato da parte a parte*. *Liv. l.* 38. *c.* 22. Tranſverberatis ſcutis quidam intra ſe conferti hærebant. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 42. Tranſverberatus in utrumque letus.

Tranſverbĕro, as, a. 1. *trapaſſare*, עבר, Ger. *hindurch*, *treiben*, Gall. *tranſpercer*, Hiſp. *traſpaſſar*, διελαύνω, transfigo, trajicio. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Aut præclara beſtia venabulo tranſverberatur? *Virg.* 11. *Æn.* Cujus apertum Adverſi longa tranſverberat abiete pectus.

Tranſverſa, acc. pl. loco adverbii tranſverſe, ſeu oblique. *Virg.* 3. *Ecl.* Novimus & qui te, tranſverſa tuentibus hircis. *Idem* 5. *Æn. v.* 19. Mutati tranſverſa fremunt venti.

Tranſverſarius, a, um, *tranſverſale*, quod in tranſverſum ponitur. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. cap.* 15. Tranſverſaria tigna injiciuntur, quæ firmamento eſſe poſſint.

Tranſverſe, adverb. *a traverſo*, *obbliquamente*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. In columella horæ tranſverſa deſcribantur.

Tranſverſim, adverb. idem quod tranſverſe. *Tertull. de baptiſm. c.* 8. Manibus tranſverſim obliquatis. *Plin. l.* 3. *c.* 1. Ad Gallicum Oceanum Iberico e mari tranſverſim ſe pandens terra. Alii leg. *tranſverſa*.

Tranſverſus, a, um, *traſverſale*, *poſto a traverſo*, *obbliquo*, [illegible], Ger. *uberzwerch*, Gal. *qui eſt a travers*, Hiſp. *atraveſſado*, πλάγιος, obliquus, lateralis, ut Linea tranſverſa, quæ rectam lineam decuſſat, ut, ſi linea recta, verbi gratia, ab Ortu ducatur in Occaſum, tranſverſa dicetur, quæ a Septentrione ducta in Meridiem eandem mediam diſſecat. *Hor. de Arte v.* 446. Incomptis illinet atrum Tranſverſo calamo ſignum. *Liv. l.* 7. *c.* 9. Tranſverſis itineribus in Tuſculanos colles tranſire. *Cic.* 3. *de Or. c.* 33. Manilius tranſverſo ambulans foro. ¶ Sæpe translate uſurpatur, pro adverſo, contrario. *Cic. in Bruto c. ult.* Cujus in adoleſcentiam per medias laudes quaſi quadrigis vehentem tranſverſa incurrit miſera fortuna Reipublicæ. ¶ *Tranſverſus agi* dicitur, qui vi, & impetu quodam ab inſtituto deflectitur. *Senec. ep.* 8. Tranſverſos agit felicitas. ¶ Ex, & de tranſverſo ire, venire, *venir per traverſo*, occurrere alicui, nec opinanti ſupervenire, ductum ab iis, qui tranſverſis itineribus incidunt in eos, qui recta via eunt. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 45. Ex tranſverſo cedit, quaſi cancer ſolet. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 4. Ecce autem de tranſverſo (quidam legunt *traverſo*, quemadmodum *tralatus* pro *tranſlatus* dicitur) L. Cæſar, ut veniam ad ſe rogat. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 10. Ecce ibi iſte de tranſverſo, Heus, inquit, puer &c. ¶ Tranſverſum digitum, vel unguem diſcedere, proverbialis Hyperbole eſt, pro minimo ſpatio. *Plaut. Aul.* 1. 1. 18. Si hercle tu ex iſtoc loco Digitum tranſverſum, aut unguem latum exceſſeris. *Cic.* 4. *Acad. c.* 18. Ab hac regula mihi non licet tranſverſum, ut ajunt, digitum diſcedere. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 20. In omni vita ſua quemque a recta conſcientia tranſverſum unguem non oportet diſcedere.

Tranſverto, is, ti, ſum, a. 3. in obliquum verto, huc & illuc verto, perverto. *Firmic. l.* 6. *c.* 15. Eorumque conſilia hac, atque illac verſa cogitationa tranſvertet. *Arnob. lib.* 7. Præſtare quæ bona ſunt, quæ inimicis tranſvertere.

Tranſulto, as, n. 1. μεταπηδάω, ὑπεράλλομαι, tranſilio, ex *trans*, & *ſalto*. *Liv. l.* 23. *c.* 29. Sed quibus, deſultorum in modum, binos trahentibus equos inter acerrimam ſæpe pugnam in recentem equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat.

Tranſumo, is, pſi, ptum, a. 3. *pigliare altronde*, Germ. *auff die ander ſeite nehmen*, Gal. *prendre d'un autre*, Hiſp. *tomar de otro*, μεταλαμβάνω, ex alio ſumo. *Stat.* 3. *Theb. v.* 498. Haſtam lævo tranſumit, & alto (haud mora) diſſiluit curru.

Tranſumptio, onis, f. figura Rhetorica, Græce μετάληψις, quæ ex alio in aliud veluti viam præſtat: tropus & rariſſimus, & maxime improprius, Græcis tamen frequentior, qui Centaurum Chirona, & [illegible] dicunt e [illegible] quis ferat, ſi Verrem ſuem, aut Lælium doctum nominemus? eſt enim hæc in Metalepſi natura, ut inter id, quod transfertur, ſit medius quidam gradus nihil ipſe ſignificans, ſed præbens tranſitum. Hæc *Quintil. l.* 8. *c.* 6.

Tranſumptivus, a, um, qui tranſumit. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. μετάληψις, quam nos varie tranſlativam, tranſumptivam, & tranſpoſitivam vocamus.

Tranſuo, is, ſui, ſutum, a. 3. *cucire*, *trapaſſare*, Germ. *durchſtechen*, Gal. *percer en couſant*, Hiſp. *paſſar coſiendo*, διαῤῥάπτω, ſuo, perforo. *Celſ. l.* 7. *c.* 7. Cum toties acus tranſuat. *Id. l.* 7. *c.* 24. Cutis acu ſitum ducente tranſuitur. *Cel. l.* 6. *c.* 5. Media pars deſcripti orbiculi eadem ſubula tranſuitur.

Tranſvolito, as, n. 1. idem quod tranſvolo. *Lucret. l.* 1. *v.* 355. Inter ſepta meant voces, & clauſtra domorum tranſvolitant.

Tranſvŏlo, as, n. 1. διαπέτομαι, volando prætereo. *Plin. l.* 10. *c.* 23. Perdices non tranſvolant Bœotiæ fines in Attica. *Id. l.* 9. *c.* 8. *de delphinis*: Tantaque vi exiliunt, ut plerumque vela navium tranſvolent. ¶ Translate ponitur pro tranſire. *Ap. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 31. Num etiam Alpes poteram tranſvolare? ¶ Item pro tranſcurrere, celeriter ire. *Liv. l.* 3. Tranſvolat inde in partem alteram ſuis victoriæ nuntius. ¶ Item pro transfugere. *Plaut. Epid.* 1. 1. 33. Tranſvolaverunt ad hoſtes. ¶ Legitur & *travolo*, præſertim in loco *Plauti* adducto, & apud *Varron. l.* 4. *de L. L.*

Tranſvolvo, is, a. 3. evolvo, revolvo. *Prudent. hymno in nat. Dom. v.* 49. Dones rotata annalium tranſvolverentur millia.

Tranſvŏro, as, a. 1. *divorare*, vehementer voro. *Arnob. l.* 1. Beluarum ritu comminutis cum oſſibus tranſvorare. *Apulej. in Apolog.* Suaſi enim mea, cujus jam univerſas opes tranſvoraram.

Trapētum, i, n. & Trapetus, i, & in plur. numero Trapetes, tum, ac. *infrantojo*, *macinatojo*, τραπητόν, mola olearia, qua teruntur, ſeu premuntur olivæ, ἐλαιοτριβεῖον. *Virg.* 2. *Georg. v.* 519. teritur Sicyonia bacca trapetis. *Cato R. R. c.* 22. Trapetus emptus nummis quadringentis. *Id. ib. c.* 18. Trapetibus locum dextra. *Leg.* 19. *ff. Locati*: Prælum, & trapetum inſtructa funibus.

Trapezīta, æ, m. *banchiere*, Ger. *wechsler*, Gal. *changeur*, *banquier*, Hiſp. *cambiador*, τραπεζίτης, menſarius, argentarius, nummularius, apud quem pecunia ponitur vel cuſtodiæ, vel fœnoris cauſa. *Plaut. Capt.* 1. 2. *in fine*. Quantillum argenti mihi apud trapezitam ſiet.

Trapezophŏrum, i, n. vel trapezophorus, i, m. *treſpolo*, τραπεζοφόρον, τραπεζίον, menſa, in qua pocula reponuntur, ut definit *Julius Pollux l.* 10. vel ſtatua, quæ poculorum menſam ſuſtinet, ut *Cælius l.* 1. *c.* 20. cenſet. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 23. Quod tibi deſtinaras trapezophorum, ſi te delectat, habebis. *Paul. l.* 3. *ff. de ſupell. leg.* Supellectile legata hæc continentur, menſæ, trapezophora, delphica, ſubſellia, &c.

Trapĕzus, untis, f. Sinopenſium Colonia, Τραπεζοῦς, Ital. *Trabiſonda*, & *Trebiſonda*, Turc. *Tarabozan*, urbs Aſiæ min. in Cappadocia, in ora Ponti Euxini, ampla cum portu capaci, aliquando etiam Imperatorum Græcorum ſedes. *Plin. l.* 6. *c.* 4.

Traſymenicus, a, um, adject. ut Traſymenica ſtrages, apud *Sidon. carm.* 9. *v.* 248. qua ſcilicet Romani ab Annibale afflicti ſunt.

Traſymēnus, i, m. Traſumenus, Thraſimenus, Thraſymenus, *Lago di Perugia*, *Lago de Paſſignano*, *Lago di Caſtiglione*, lacus Hetruriæ, inter Peruſiam & Cortonam. Dictus eſt a Traſimeno puero, quem Agylla Nympha rapuiſſe dicitur. Hic Romani cum Flaminio Conſule ab Hannibale ingenti ſtrage cæſi. *Liv. l.* 22. *c.* 4.

Travio, as, a. 1. *trapaſſare*, tranſeo, pro tranſvio, a *trans*, & *via*, ut ſit trans, ſive per alia corpora ſibi viam facere. *Lucr. l.* 4. *v.* 604. Qualia ſunt, vitri ſpecies quæ traviat omnis. *Id. l.* 6. *v.* 348. Integra tranſit Multa, foraminibus liquidis, quæ traviat ignis. Alii legunt utrobique *trameat*.

Travĕhor. V. Tranſvehor.

Traulizo, τραυλίζω, balbutit, magna difficultate loquitur, vox Græca, a τραυλὸς, balbus, blæſus. *Lucret. l.* 4. *v.* 1157. Balba loqui non quit, traulizi, muta, pudens ait.

Travŏlo. V. Tranſvolo.

Treba, f. 1. *Trevi*, opp. Latii, apud ortum Anienis fl. ubi montes Trebani. Inde aqua Romam perducta adhuc nomen habet *Fonte di Trevi*. ¶ Trebani dicuntur ejus incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & 12.

Trebaciter, adv. callide, aſtute. *Sidon. l.* 9. *ep.* 11. Malui factum confiteri ſimpliciter, quam trebaciter diſſiteri.

Trebax, cis, adject. in rebus gerendis exercitatus, rerum peritus, atque adeo callidus, aſtutus, *chi ſa il viver del mondo*, videturque factum e Græco τρίβαξ, quod idem ſignificat. *Sidon. lib.* 1 *ep. ult.* Colligit ſe trebaciſſimus ſenex. *Paulo ante dixerat*: homo litium, temporumque varietatibus exercitatus.

Trebellicum vinum, genus vini generoſum in Campania. *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Trebellius, lii, m. nomen Romanum, ut M. Trebellius, L. Trebellius, apud *Cic. pro Quint. c.* 5. & *Phil.* 6. *c.* 4. ¶ Trebellius Pollio ſcriptor hiſtoricus temporibus Conſtantii Imperatoris, vel certe Conſtantini ejus filii, ſcripſit vitas quorundam Imperatorum, quæ adhuc extant.

Trebia, m. 1. *la Trebia*, e *Sine*, fl. Galliæ Togatæ, qui oritur ex Apennino M. Æmylium ſinit, & a Liguria ſeparat, Bobium urb. alluit, & in Padum apud Placentiam influit. In plures alveos, cum ex nivibus, aut imbribus intumeſcit, dividitur, difficiliſque eſt ad trajiciendum. Juxta hunc Hannibal Romanos maxima clade affecit. *Lucan. l.* 2. Quid non in Punica nati Tempora Cannarum fluvios, Trebiæque juventus.

Trebia, æ, f. *Mutaſca*, *Trevi*, urbs Umbriæ, in colle, inter Fulginium 6. M. P. & Spoletium 9.

Trebiates, m. 3. pop. Umbriæ, in quarta Italiæ regione, quorum urbs Trebia. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Trebla, æ, f. inſtrumentum ruſticum, fortaſſe dictum pro *tribla* per ſyncop. e *Tribula*. *Cato R. R. c.* 135. Ploſtra, treblæ albæ &c.

Trebŭla, æ, f. 1. *Monte Leone*, olim urbs Aboriginum, nunc oppidulum in Sabinis, prope ipſum Podium S. Laurentii, ubi ad Eccl. ſanctæ Victoriæ inſignes extant Trebulanorum inſcriptiones, cum veſtigiis theatri, aliarumque antiquitatum. Ibi præſtantiſſimi fiebant caſei. *Martial. l.* 13 *ep.* 32. Trebula nos genuit, commendat gratia duplex. ¶ Trebula Suffena, opp. item in Sabinis, quod nunc Montorium credunt, paulo ſupra Neruliam. ¶ Trebula quoque, opp. Campaniæ, inter Capuam, & Sueſſulam, ubi erat Trebulanum.

Trebulānus, a, um, adject. ad Trebulam pertinens, ut Trebulanus ager. *Cic.* 2. *Agr.* c. 25. ¶ Trebulani, orum, Trebulæ incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Trecaſſes, maſc. 3. Tricaſes, Tricaſſi, Tricaſſini, pop. Galliæ Celticæ, in conſ. Galliæ Belgicæ, quorum urbs Trecaſſes, Trecæ, Urbs Trecaſſium, Auguſta Trecarum, Auguſtobona, Auguſtomana, *Troyes*, ampla, & culta, caput Campaniæ, ad Albulam in Occ.

Trecenarius, a, um, adject. *Inſcript. apud Fabret. pag.* 634. legitur: *Numiſianus Gallus Trecenarius*: qui ita dictus fuiſſe videtur, quod trecentorum militum ductus eſſet.

Trecēni, æ, a, *trecento*, τριακόσιοι, idem ac trecenteni, per Syncopen. *Liv. l.* 8. *c.* 8. Scribebantur autem quatuor fere legiones quinis millibus peditum, equitibus 10 ſingulas legiones trecenis. *Id. l.* 31. Attalus trecenos tantum milites in præſidium, Rhodii quadriremem unam ex claſſe, cum ad Tenedum ſtaret, miſerunt. Quidam legunt *tricenis*, & *tricenos*. Sed *tricenos* eſt triginta.

Trecentēni, æ, a, adject. *trecento*. *Colum. l.* 5. *c.* 2. Duo millia trecenteni, & quadraginta. Alii leg. *tricenteni*.

Trecenteſimus, a, um, adject. *trecenteſimo*, qui trecenta continet. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 13. *n.* 6. *extern.* Trecenteſimum annum cumulare. *Liv. l.* 4. *c.* 7. Anno trecenteſimo decimo, quam urbs Roma condita erat.

Trecenti, æ, a, adject. *trecento*, τριακόσιοι. *Virg.* 10. *Æn.* Sexcentos illi dederat Populonia mater Expertos belli juvenes, aſt Ilva trecentos.

Trecenties, adv. *trecento volte*, τριακοσιάκις, trecentis vicibus. *Catul. in Jul. Caſ. c.* 30. Ut iſta veſtræ diffututa mentula Ducenties comeſſet, aut trecenties. Aliqui legunt *tercenties*. Perperam. Nam congruum eſt, ut etiam ultimus iſte verſus ſit jambicus trimeter, ſeu ſenarius acatalecticus ſinceres, ut alii præcedentes.

Trechedipna, orum, ornt. τρεχέδειπνα, a τρέχω, *curro*, & δεῖπνον, *cœna*, ita dicitur a *Juvenale* toga curſoria, qua induti ad cœnam, ſeu ſportulam accipiendam cives Romani curſitabant. Notat autem hac voce civitatis mores ad Græca vitia ſimul cum lingua ipſa degenerantes. *Sat.* 3. *v.* 67. Ruſticus ille tuus ſumit trechedipna, Quirine. ¶ Qui legunt *Rechedipna*, nulla ratione probant.

Tredecies, adv. *tredici volte*, τρεισκαιδεκάκις. *Cic. Ver.* 5. *c.* 80. Seſtertium tredecies. Alii leg. *terdecies*: utrumque enim paſſim tecta legitur, & uſurpatur.

Tredĕcim, adv. *tredici*, τρεισκαίδεκα, ter & decem vices. *Liv. l.* 36. *c.* 45. Tredecim captis navibus. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 19. Centum tredecim Treverorum ſenatores. ¶ Dividitur etiam, & invertitur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 7. Fundos decem & tres reliquit.

Tredecĭmus, a, um, adject. *decimoterzo*. *Plin. l.* 1. *nat. hiſt. qui cæterorum index eſt*. Libro tredecimo continetur de unguentis &c.

Treis, idem ac tres, apud veteres, Græcorum more, qui τρεῖς per *ei* dicunt. *Virg.* 8. *Æn.* Treis imbris torti radios, treis nubis aquoſæ Addiderant.

Tremebundus, a, um, *tremante*, חרד, Ger. *zitterend*, Gal. *tremblant*, Hiſp. *temblante*, τρέμων, tremens. *Auct. ad Heren. l.* 3. Sin erit ſermo in jocatione leviter, & tremebunda voce, cum parva ſignificatione riſus. *Cic. pro Dom. cap.* 52. Aut ſi dixit aliquid verbis hæſitantibus, poſtemque tremebunda manu tetigit. *Col. l.* 10. *v.* 396. effœta tremebundior ubere porcæ.

Tremefacio, is, feci, factum, a. 3. *far tremare*, ἐκπλήττω, tremorem incutio. *Virg.* 6. *Æn. v.* 803. Et Lernam tremefecerit arcu. *Id. l.* 9. Annuit, & totum nutu tremefecit Olympum. *Cic.* 2. *de Div. ex Poeta*; Atque cum ſe gravido tremefecit corpore tellus.

Tremefactus, a, um, *impaurita*. *Virg.* 2. *Æn.* Tum vero tremefacta novus per pectora cunctis Inſinuat pavor. ¶ Tranſlate poſitus pro concuſſo, proſtrato, ſublato. *Cic.* 2. *Off.* Quamvis enim demerſæ ſint leges alicujus opibus, quamvis tremefacta libertas. Alii leg. *tremefacta*.

Tremendus, a, um, *terribile*, φοβερὸς, φρικτὸς, terribilis, metuendus, propter quem quis tremere debet. *Virg.* 4. *Æneid.* Maneſque adiit, Regemque tremendum. *Id. l.* 8. Matriſque egere tremenda Carmentis Nymphæ monita.

Tremens, entis, o. 3. *tremante*, τρέμων, partic. a tremo. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ut ipſum Hectorem, quemadmodum eſt apud Homerum, toto pectore trementem provocaſſe ad pugnam pœniteret. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 2. Et me trementi voce exulem appellavit.

Tremĭpes, edis, adject. qui pedibus tremit. *Varr. apud Non. c.* 6. *num.* 65. Nec quaſſagipennas anates, tremipedes. Alii leg. *tremipedas*, ut ſit a recto *tremipedus*: quod quidem minus placet. Alii *cornipedes* reponunt.

Tremiſco, is, ſine præt. & ſup. *tremare*, τρέμω, tremore concutior. *Virg.* 5. *Æn.* Tonitruque tremiſcunt Ardua terrarum, & campi. ¶ Sumitur etiam pro timere. *Virg.* 3. *Æn. v.* 648. Sonitumque pedum, vocemque tremiſco.

Tremiſſis, m., m. nummus valens tertiam ſolidi aurei partem. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 39. Tunc etiam, cum ad tertiam partem auri vectigal deſidiſſet, tremiſſes aureorum formati ſunt.

Tremo, is, mui, ſine ſup. o. 3. *tremare*, רגז, Ger. *zittern*, Gal. *trembler*, Hiſp. *temblar*, τρέμω, τρομέω, commoveor, agitor, tremore concutior, a Græco verbo allato. *Virg.* 1. *Georg.* Terra tremit, fugere feræ. *Id. l.* 3. Stare loco neſcit, micat auribus, & tremit artus. Ubi *artus* eſt accuſativus partis pro ablativo *artubus*. *Cic.* 2. *Acad.* Ut ſi qui tremerent, & exalbeſcerent. *Id.* 2. *de Orat.* Locus eſt familiaris, Sapiens, ſi algebis, tremes. ¶ Metonymice ponitur pro timere. Nam timorem ſæpe tremor conſequitur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 1. Quid? ſi tibi bellum aliquod magnum, & periculoſum adminiſtranti prorogatum imperium viderem, tremerem animo. *Liv. l.* 25. In ea civitate, in qua Magiſtrum equitum, virgas, ac ſecures Dictatoris tremere, atque horrere ſoliti ſunt.

Tremor, oris, m. *tremore*, רעד, German. *das zittern*, Gall. *tremblement*, Hiſp. *temblamento*, τρόμος, σεισμὸς, corporis ſolidi motus, quo in ſuo loco ſtans movetur, cujus generis eſt motus terræ, cum ventis, ſeu ignibus incluſis concutitur: item motus in hominibus frigentibus, timentibus, febricitantibus. *Virg.* 2. *Georg.* Unde tremor terris, qua vi maria alta tumeſcant Objicibus ruptis. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 8. Ex quo fit, ut pudorem rubor, ſic terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur. *Id. pro Planc. c.* 4. Tamen id, quod dicit, quanto cum pudore, quo tremore, & pallore dicit!

Tremŭle, adv. *tremolando*. *Apulej. l.* 5. *Metam.* Extimæ plumulæ tremulæ reſolicantes inquieta laſciviunt.

Tremŭlus, a, um, *tremante*, τρομαλέος, τρομερὸς, qui tremit. *Cicer.* 1. *de Div. ex Poeta*; Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus. *Virg.* 8. *Ecl.* Aſpice, corripuit tremulis altaria flammis Sponte ſua. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Idem paralyticis, & tremulis dari jubet. ¶ Metonymice ponitur pro tremefaciente, ſeu pro eo, quod tremere facit. *Cic. in Arato*; Dum fixum tremulo quatiatur frigore corpus.

Trepidans, antis, o. 3. *tremante*, *trepidante*, σπεύδων. *Virg.* 4. *Georg.* Et trepidantia bello Corda licet longe præſciſcere. *Liv. l.* 23. *c.* 7. *ad fin.* Trepidante tota civitate ad excipiendum Annibalem, viſendumque. idest feſtinante, tumultuante præ feſtinatione.

Trepidanter, ἐντρόμως, timide. *Suet. in Claud. c.* 49. Quod ut ſenſit, trepidanter elatus, &c. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 19. Trepidantius, timidiuſque omnia agere.

Trepidarii equi dicuntur, qui trepidantibus, hoc eſt crebriter ſalientibus pedibus incedunt, qui brevi, ſed feſtino gradu ambulant. *Veget. l.* 2. *rei veterin. c.* 56. Equi, quos vulgo trepidarios, militari verbo guttonarios vocant.

Trepidatio, onis, f. *timore*, *paura*, τρόμος, actus trepidandi. *Cic. pro Dejot.* Num quæ trepidatio? num qui tumultus? *Liv. lib.* 3. *c.* 3. Nec opinata etiam res plus trepidationis fecit.

Trepĭde, adverb. *con preſtezza*, *e timore*, ἐντρόμως. *Liv. l.* 22. *cap.* 31. Claſſis a litoribus hoſtium plenis trepide ſoluta in Siciliam curſum tenuit.

Trepĭdo, as, a. 1. *tremare*, τρέμω, φοβοῦμαι, φρίττω, tremo, paveo, timeo, a ſono corporum, qui ex motibus contrariis oritur. *Feſtus* putavit, eſſe a τρέπω, *verto*. Sic enim ſcribit: Trepit, vertit; Unde trepido, & trepidatio, quia turbatione mens vertitur. *Ter. Eun.* 5. *d.* 8. Quid eſt, quod trepidas? ſatis ne ſalvæ? dic mihi. *Caſ. l.* 5. *B. G.* Tum demum Titurius, uti qui nihil ante providiſſet, trepidare, & concurſare. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 42. *ex Poeta*, At Romanus homo, tametſi res bene geſta eſt, Corde ſuo trepidat. ¶ Cum accuſativo. *Juven. ſat.* 10. *v.* 20. Et motæ ad lunam trepidabis arundinis umbram. *Et ſat.* 8. *v.* 152. Et uxoriam nuſquam trepidabit amici. ¶ Cum *ne*, & conjunctivo, *Id. ſat.* 14. *v.* 64. Ergo miſer trepidas, ne ſtercore fœda canino Atria diſpliceant. Adde *ſat.* 1. *v.* 97. ¶ Et quoniam a timentibus omnia præpropere aguntur, factum eſt, ut trepidare accipiatur pro feſtinare. *Virg.* 4. *Æn. v.* 121. Dum trepidant alæ, ſaltuſque indagine cingunt. *Hor. l.* 2. *ode* 4. Cujus octavum trepidavit ætas Claudere luſtrum. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Ter. Hec.* 3. *c.* 35. Trepidari ſentio, curſari furſum prorſum.

Trepĭdŭlus, a, um, ὑπότρομος, dim. a trepidus. *Gel. l.* 3. *c.* 39. Atque ubi redire cæpita, pulli trepiduli circumſtrepere, orareque matrem, &c.

Trepĭdus, a, um, *timido*, *pauroſo*, ἔντρομος, περίφοβος, pavidus, metuens, timens. *Liv. l.* 2. *c.* 24. At vero curia mœſta, ac trepida ancipiti metu. ¶ Ponitur etiam pro incerto, dubio. *Virg.* 12. *Æn. v.* 589. Illæ intus trepidæ rerum, per cerea caſtra Diſcurrunt. *Liv. l.* 1. *c.* 27. Tullius in re trepida duodecim vovit Salios, fanaque Pallori, & Pavori. idest dubia, & ob hoc timorem inducente. *Id. l.* 3. *c.* 3. Meſſenii trepidi rerum fuerunt. ¶ Etiam pro feſtino, quod qui timent, feſtinant greſſus. *Virg.* 3. *Æn.* Hic me, dum trepidi crudelia limina linquunt, Immemores ſocii vaſto Cyclopis in antro Deſeruere.

Trepondo, n. ind. τρίλιτρον, trium librarum pondus. *Quint. l.* 1. *c.* 9. Nam dua, & tre, & pondo diverſorum generum ſunt barbariſmi. Ac duapondo, & trepondo uſque ad noſtram ætatem ab omnibus dictum eſt, & recte dici Meſſala confirmat.

Tres, & tria, o. 3. *tre*, τρεῖς, & τρία, nomen numerale cardinale, a vocibus Græcis allatis. *Virg.* 3. *Æn.* Tres equitum numero turmæ, ternique vagantur Ductores. *Id.* 8. *Ecl.* Necte tribus nodis ternos, Amarylli, colores. ¶ *Trium litterarum homo*. V. Litera. ¶ *Tribus verbis*, eſt breviter. *Plaut. Mil.* 4. 2. 59. Brevin', an longinque ſermone? M. Tribus verbis. *Id. Trin.* 4. 2. 121. Pax! te tribus verbis volo.

Treſſis, & ſe, o. 3. *vile*, τριώβολον, quod eſt trium aſſium, vile, minimi pretii. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 76. Non treſſis agaſo.

Treſviri, m. 2. iidem qui Triumviri. *Plaut. Amph.* 1. 1. 3. Quid faciam nunc, ſi Treſviri me in carcerem compegerint? *Cic.* 3. *de Or. c.* 19. Treſviri Epulones.

Treventināres, m. 3. pop. Samnii, in tract. Frentanorum, quorum urbs Treventinum. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Trevericus, a, um, adject. ad Treviros urbem pertinens, ut Trevericus ager. *Plin. l.* 18. *c.* 20.

Trevir, iri, qui eſt ex Trevirorum urbe. *Lucan. l.* 1. *v.* 441. Tu quoque lætatus converti prælia Trevir.

Treviri, Treveri, pop. Galliæ Belgicæ, verſus Moſellam fl. utrinſ. inter Rhenum fl. ad Or. quo ſeparabantur a Germania magna, Remos, Tungroſque ad Occ. Mediomatrices, & Virodunos ad Mer. & Ubios ad Bor. ubi nunc Trevirenſis ditio, & pars Auſtralis Duc. Luxemburgici, ubi erant Cæreſi ſub ipſis contermi. Eorum urbs eſt Treviri, ſeu Auguſta Trevirorum, Ger. *Trier*, Gall. *Treves*, Ital. *Treviri*, ampla, & præclara, ad Moſellam fl. ubi recipit Suravum. ¶ Sunt etiam *Treviri* iidem qui *Treſviri*, hoc eſt triumviri. *Cic. Fam.* 7. *Epiſt.* 13. ubi in ambiguo hujus vocis ludit.

Triambi, m. 2. qui terni in proſcenio loquebantur. *Feſt.* Jambi vocabantur, qui ſinguli ex proſcenio loquebantur, triambi, qui terni.

Triangulāris, & re, *triangolare*, τρίγωνος, quod trianguli formam refert. *Col. l.* 5. *c.* 2. Triangularis agri forma.

Triangŭlum, i, n. *triangolo*, τρίγωνον, figura tres angulos habens, ſeu ſuperficies plana tribus lineis rectis comprehenſa. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Grues, cum loca calidiora petentes maria tranſmittunt, trianguli formam efficere. *Id.* 2. *de Div. c.* 42. Ea triangula illi, & quadrata nominent.

Triangŭlus, a, um, *triangolare*, τρίγωνος, quod triangularem figuram habet. *Col. l.* 5. *c.* 2. Eſto ager triangulus pedum quoquoverſus trecentorum. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Latera triangula.

Triarii, orum, m. 2. milites veterani ſpectatæ virtutis, qui in tertio aciei loco collocabantur, pilis armati. Qui ſint, & unde dicantur, docet hic luſus *Varronis l.* 4. *de L. L.* Haſtati dicti, qui primi haſtis pugnabant, Pilani, qui pilis, Principes, qui a principio gladiis. Pilani, Triarii quoque dicti, quod in acie tertio ordine extremis ſubſidio ponebantur. Quod ii ſubſidebant, ab eo ſubſidium dictum. A quo Plautus: Agite nunc, ſubſidete omnes, quaſi ſolent Triarii. Hæc *Varro*. *Liv. l.* 25. Nova de integro pugna exorta eſt, non illa ordinata per Principes, Haſtatoſque, ac Triarios, &c. ¶ Tertio loco prælium inibant poſt profligatos Haſtatos, qui primo loco, & Principes, qui ſecundo loco pugnam capeſſebant. Hinc factus eſt luſus proverbio, ut, cum in re aliqua laboratur, eoque res adducta eſt, ut extremo conatu, ſummiſque viribus ſit enitendum, rem ad Triarios rediiſſe dicamus, ut docet *Liv. l.* 8. *c.* 8. ubi omnem pugnandi apud Romanos ordinem luculenter deſcribit.

Triatrus, tertius dies poſt Idus. *Paulus ex Feſto*: Quinquatrus feſtivus dies dictus, quod poſt diem quintum iduum celebraretur, ut triatrus, & ſexatrus, & ſeptimatrus, & decimatrus.

Tribacca margarita eſt inauris tribus baccis ſeu unionibus conſtans. *Petron. in Satyr.* Quo margarita cara tribacca Indica? Alii leg. *cara tibi*, *bacca Indica*.

Tribădes, dum, f. 3. mulieres frictrices, quæ in ſexum ſuum libidinem exercent, a τρίβω, *tero*, *frico*. Hoc nomine male audivit Sappho, quod innuit Ovidius in ep. ipſius ad Phaonem. *Phædrus l.* 4. *fab.* 14. Rogavit alter, tribades, & molles mares quæ ratio procreaſſet.

Triballi, m. 2. *Bulgari*, Τριβαλλοὶ, pop. Mœſiæ inf. quorum regio *Bulgaria*, urbs primaria Ternoba, ſeu Sophia. In Triballis populi fe-

run-

Digitized by Google

runtur fuiſſe, qui viſu faſcinabant, & interimebant, quos irati diutius, & fixis oculis aſpexiſſent, teſte *Plinio l.* 7. *c.* 2.

Tribon, onis, m. *τρίβων*, *veſte logora*, pallium tritum. *Auſon. epigr.* 53. Pere, polenta, tribon, baculus, ſcyphus, arcta ſupellex.

Tribonianus, i, celebris Juriſconſultus, quæſtor fuit Juſtiniani Imperatoris, eique operam ſuam præbuit in libro Novellarum componendo: Cæterum multis vitiis inſignis, aſſentatione, fraudulentia, avaritia, omnis religionis contemptor, præſertimque Chriſtianæ. *Suidas.*

Tribrachus, & tribrachys, m. *τρίβραχυς*, pes metricus ex tribus ſyllabis brevibus conſtans, a *τρεῖς*, *tres*, & *βραχύς*, *brevis*, ut *Dominus*, *loqueris*, *agimus*. *Diomed. Grammat. l.* 3. *Quintil. l.* 9. *c. ult.*

Tribrĕvis, ve, adject. A *Diomed. Grammat. l.* 3. *cap. de pedibus* ita appellatur pes tribrachys, qui e tribus ſyllabis brevibus conſtat.

Tribuarius, a, um, adject. ad Tribum pertinens. *Cic. pro Planc. c.* 19. Itaque hæſitantem te in hoc ſodalitiorum tribuario crimine ad communem ambitus cauſam contuliſti. h. e. in crimine corrumpendarum tribuum in petitione alicujus honoris.

Tribŭla, æ, f. *trebbia*, idem ac tribulum. *Col. l.* 2. *c.* 21. Et, ſi pauca juga ſunt, adjicere tribulam, & traham poſſit, quæ res utraque culmos faciliime comminuit.

Tribularia, ium, n. 3. inſtrumentum tribulis, hoc eſt ferreis acuminibus contextum, quo utebantur in torquendo & cruciando. *Senec.* 3. *de Ira*, *c.* 19. Torſerat per omnia, quæ in rerum natura triſtiſſima ſunt, fidiculis, tribularibus, equuleo, igne. Alii leg. *tabularibus*.

Tribularium, ii, n. locus ad trituram frumenti aptus, vel, ut alii explicant, locus in quo tribulæ, & ſimilia inſtrumenta reponuntur. Affertur a Lexicographis quibuſdam ex *Columella*, ſed cum neque locum, neque verba citent, adhuc fides eſt penes ipſos.

Tribulatio, onis, f. 3. *tribolazione*, *θλίψις*, afflictio, oppreſſio, anguſtia. Habent hanc vocem *Tertullianus adverſ. Judæos*, *cap.* 11. ubi *diem tribulationis* ponit pro die extremi divini judicii; & *Jul. Firmicus de prof. relig.* verbis ex *Pſalmo* deſumptis: Obliviſceris inopiam noſtram, & tribulationem.

Tribulātus, a, um, adjectiv. acuminatus, in modum tribuli. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 43. Faſciculas breviſſimas tribulatas, quibus filicem ſolemus abſcindere.

Tribulis, & le, o. 3. *φυλέτης*, *φράτηρ*, *φράτωρ*, qui ex eadem Tribu eſt. *Cic. l.* 13. *Fam. epiſt.* 24. L. Coſſinio amico, & tribuli tuo valde familiariter utor. *Liv. l.* 2. Vetus Claudia Tribus, additis poſtea novis tribulibus, qui ex eo venirent agro, appellata. ¶ Interdum accipitur pro non divite, ut *Tribus* pro pauperibus. *Hor. l.* 1. *ep.* 13. Ut cum pileolo ſoleas conviva tribulis. *Martial. l.* 9. *epigr.* 50. *de toga trita:* Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli.

Tribŭlo, as, a. 1. *trebbiare*, *batter fuori il grano*, *θλίβω*, eſt tribula, aut alio quocunque inſtrumento comminuere. Gl. Cyr. *Θλίβω*, *tribulo*, *preſſo*, *premo*, *θλίψις*, *ἔκθλιψις*, *preſſura*, *tribulatio*. *Cato R. R. c.* 23. Si indideris defretum, aut marmor, aut reſinam, dies viginti permiſceto crebro, tribulatoque quotidie.

Tribulōſus, a, um, adject. aſper, ſpinoſus, tribulis plenus. *Sidon. l.* 3. *ep.* 2. Viarum voragines tribuloſæ. ¶ Translate *Id. l.* 1. *ep.* 7. Tribuloſiſſima diſſimulatio.

Tribŭlum, i, o. *trebbia*, ירוג, Ger. *treſchwagen*, Gal. *traine*, Hiſp. *trillo*, *τρίβολον*, ruſticum inſtrumentum, quo frumenta in area teruntur. *Var. l.* 4. *de L. L.* Hinc in meſſa tritura, quod tum frumentum teritur, & tribulum, quo teritur. *Id. l.* 1. *de R. R. c.* 50. E ſpicis in aream excuti grana, quod fit apud alios jumentis junctis, ac tribulo. Id fit e tabula lapidibus, aut ferro exaſperata, quæ impoſito auriga, aut pondere grandi trahitur jumentis junctis, ut diſcutiat a ſpica grana. *Plin. l.* 18. *c.* 30. Meſſis alibi tribulis in area, alibi equorum greſſibus exteritur. *Virg.* 1. *Georg.* Tribulaque, traheæque, & iniquo pondere raſtri.

Tribŭlus, i, m. *tribolo*, דרדר, Ger. *wuſſerneus*, Gal. *chardon*, *chauſſe trape*, Hiſp. *abrojo*, *τρίβολος*, genus ſpinæ, herba foliis ad portulacæ effigiem accedentibus, tenuioribus viticulis, in terra ſtratis, ſpinis ſecundum folia rigidis, & præduris. *Virg.* 1. *Georg. v.* 153. Lappæque, tribulique, interque nitentia culta Infelix lolium, & ſteriles dominantur avenæ. *Plin. l.* 21. *c.* 15. Aliqua & ſecundum ſpinam habent folium, ut tribulus, & ononis. ¶ Eſt & alterum tribuli genus aquaticum, non niſi in amnibus naſcens, coma dumtaxat aquis extante, folio ulmi effigie. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Tribulus non niſi in paluſtribus naſcitur: dire res alibi, juxta Nilum, & Strymonem amnes excipitur in cibis, inclinatus in vadum, folio ad effigiem ulmi, pediculo longo, &c. ¶ Per Metaphoram Græcis *τρίβολοι*, Latinis tribuli dicuntur ſtimuli illi ferrei, qui aliter vocantur murices, quos ſpargere moris erat in bello contra camelos, aut quadrigas falcatas, aut oppidanorum eruptionem. Numpe ita dicti ſunt a triquetra figura, & ob eminentes cuſpides. Extat vox hujus ſignificationis apud *Vegetium l.* 3. *c.* 24.

Tribūnal, alis, o. *tribunale*, כסא, Ger. *richterſtul*, Gal. *tribunal*, Hiſp. *tribunal*, *δικαστήριον*, *βῆμα*, locus excelſus arcuata figura, in quo reſidebat, qui jus civibus, aut peregrinis reddebat, a *Tribunus*. Nam proprie eſt ſedes Tribuni, ut *Papias* exponit, hoc eſt locus ſublimior, ubi is jus dicit: ſed per Synecdochen ſumitur pro quovis loco, ubi jus redditur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Nullius inopiam, ac ſolitudinem non modo illo populari acceſſu, ac tribunali, ſed ne domo quidem, & cubiculo eſſe excluſam. ¶ Apud Romanos tribunal fuit ſuggeſtus editior, unde conſpici Magiſtratus ab omnibus poterat, multorum hominum capax, in quo ſella curulis, juriſdictionis inſigne, locata erat, ubi ſedens Prætor cognoſcebat, & pronuntiabat. Fuiſſe locum multorum hominum capacem, indicat *Cicero in Bruto c.* 48. dum inquit: Volo, hoc Oratori contingat, ut, cum auditum ſit, eum eſſe dicturum, locus in ſubſelliis occupetur, compleatur tribunal, &c. Et *l.* 1. *de Or. c.* 37. Nobis in tribunali Q. Pompeji Prætoris Urbani ſedentibus. Et *Tacitus l.* 1. *c.* 75. Tiberius aſſidebat in cornu tribunalis, ne Prætorem curuli depelleret. ¶ Sellæ curulis meminit *Cic. Verrin.* 4. *c.* 38. Palam, inquit, de ſella, ac tribunali pronuntiat: ſi quis &c. ¶ Forma tribunalis fuit arcuata. *Vitr. l.* 5. *c.* 1. de Baſilica Julia, quam ipſe architectatus fuerat. Item tribunal eſt in ea æde hemicycli ſchematis minore curvatura formatum. Ejus autem hemicycli in fronte eſt intervallum pedum quadraginta ſex, introrſus curvatura pedum quindecim, uti eos, qui apud Magiſtratus ſtarent, negotiantes in Baſilica ne impedirent. ¶ *Pro* vel *de tribunali* idem eſt ac in tribunali, quemadmodum dicimus *pro roſtris*. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 8. Idque pro tribunali cum aliquid ageretur, intelligi potuiſſe. *Id. in Piſon. c.* 5. Pro Aurelio tribunali delectum ſervorum habebatur. Sic Citare aliquem de tribunali, h. e. ſedendo in tribunali, *Cic. Ver.* 7. ¶ De tribunali porro ii tantum Magiſtratus jus dicere, qui ſellam curulem habebant, ut Conſules, Prætores, Ædiles, Præſides in provinciis, & Proconſules: nam Tribuni, Quæſtores, Triumviri, & alii pro ſubſelliis ſedebant, ut ſcribit *Aſconius*. ¶ In caſtris quoque erat tribunal, ex quo Imperator jus dicebat, aut milites alloquebatur, quod olim de ceſpite extruebatur. *Tacit. hiſtor.* 3. *c.* 10. Senſit ludibrium miles, diſjectiſque qui tribunal tuebantur, &c. *Id. ib. l.* 4. *c.* 25. Conſcendit tribunal Vocula, reprehenſumque militem duci juſſit. ¶ *Tribunal nummarium* dicitur, in quo qui ſedet, pecunia corrumpi ſe patitur. *Senec. l.* 1. *de benef. c.* 9.

Tribunātus, us, m. 4. *Tribunato*, *χιλιαρχία*, *δημαρχία*, Magiſtratus, ſeu dignitas Tribunorum. Aliud fuit Tribunatus, aliud Tribunitia poteſtas. Nam Sylla Tribunatum non ſuſtulit, ſed Tribunitiam poteſtatem. Rurſus Romani Imperatores Tribunatum non geſſere, ſed Tribunitiam poteſtatem ſumpſerunt, ut *Dio* auctor eſt. Nam cum Plebeiis fas eſſet ſolis Tribunatum gerere, religio Imperatoribus fuit Tribunatum ſibi vindicare, cum Patricii eſſent: cum vero Tribuni Pl. ſacroſancti eſſent, Imperatores ſibi poteſtatem Tribunitiam uſurpavere, ut & ipſi ſacroſancti eſſent, & inviolabiles. *Cic. de Am.* De C. Gracchi autem Tribunatu quid expectem, non libet augurari. *Id.* 1. *de Orat. c.* 7. Tribunatum petere. *Id.* 11. *Attic. ep.* 9. Inire tribunatum.

Tribunitius, a, um, *Tribunicio*, *δημαρχικός*, quod ad Tribunos pertinet. *Cic.* 2. *de Or.* Cum Tribunitia poteſtas eſſet conſtituta. (de Tribunitia poteſtate V. in voce præced.) *Id. l.* 2. *Q. Fr. ep.* 14. Tribunitii candidati. *Id. pro Cluent.* Spiritus Tribunitii. ¶ Tribunitius dicitur qui Tribunatum geſſit, quemadmodum Conſularis, qui Conſulatum, Ædilitius, qui Ædilitatem. *Cic.* 13. *Phil. c.* 14. Qui Ædilitii? qui Tribunitii? qui Quæſtorii?

Tribūnus, i, m. *Tribuno*, *δήμαρχος*, Magiſtratus apud Romanos, inde dictus, quod qui primum hoc nomine appellati ſunt, præerant Tribubus, qua ratione Curiones vocati, qui præerant Curiis, hoc eſt decimæ Tribus cujuſque parti, teſte *Aſconio in* 3. *Verr. Pomponius l.* 2. *de orig. juris*, §. 2. ita ſcribit: Dicti Tribuni, quod olim in tres partes populus diviſus erat, & ex ſingulis ſinguli creabantur, vel quia Tribuum ſuffragio creabantur. ¶ Nomen Tribunorum antiquiſſimum eſt, atque una pene cum Urbe natum. Nam Romulus primum univerſum populum in tres partes diviſit, quas appellavit Tribus, & ſingulis partibus ſuos duces dedit, eoſque Tribunos vocavit: deinde ſingulas Tribus in decem partes ſecuit, & effecit 30. partes minores, eaſque vocavit Curias, quibus aſſignavit ſuos Duces, nomine Curionum: tertio diſtribuit ſingulas Curias in decem partes, quas nuncupavit Decurias, ſingulis duces attribuit, iiſque nomen Decurionum indidit. ¶ Tribunorum varia fuerunt genera, *Tribuni Celerum*, *Tribuni militum Conſulari poteſtate*, *Tribuni ærarii*, *Tribuni Plebis*. De ſingulis habes infra.

Tribunus Celerum, *Capitano del corpo di guardia*, Magiſtratus quidam in Monarchia, qui præerat trecentis illis Celeribus Equitibus, qui Regis corpus cuſtodiebant, & rem militarem cum Regibus curabat. Fuit antiquiſſimus omnium Magiſtratuum. Nam ab ipſo Romulo inſtitutus eſt. *Pompon. de orig. juris*, *l.* 1. *Dig. tit.* 2. *l.* 2. Iiſdem temporibus & Tribunum Celerum fuiſſe conſtat. Is autem Equitibus præerat, & veluti ſecundum locum a Regibus obtinebat, quo in numero fuit Junius Brutus, qui auctor fuit Regis ejiciendi. ¶ Diverſus erat a cæteris Tribunis. Nam cæteri, qui tres erant, Tribubus præerant, unus Ramnenſibus, alter Tatienſibus, tertius Luceribus, ſed hic tribus Centuriis Equitum, qui Celeres vocabantur, imperabat. Dictus eſt a ſimilitudine aliorum Tribunorum. Ut enim duces Tribuum dicti Tribuni, quod præerant Tribubus, quæ tres erant, ita Tribunus Celerum ita appellatus, quod tribus Equitum Centuriis præerat. Hoc nomen retentum eſt uſque ad inſtitutionem Conſulum. Nam poſtea Magiſtratus iſte pro Tribuno dictus eſt Magiſter Equitum, & poſtremo Præfectus Prætorio. *Pompon. loc. cit.*

Tribuni Militares, duces legionum, qui peditibus legionum, non item equitibus præerant. Dicti ſunt Tribuni, auctore *Varrone*, quod ab initio terni eſſent, tum, cum legio ex tribus millibus conficiebatur, ex ternis, quæ tum erant, Tribubus, Ramnium, Tatienſium, & Lucerum ſumpti. ¶ Initio tres fuerunt, qui ſinguli mille peditibus præerant. Poſtea ut numerus peditum in legione auctus eſt, ſic etiam Tribunorum militarium, ita ut a tribus ad quatuor, atque ab his ad ſex pervenerint. Progreſſu temporis duodecim legi cœperunt, terni in ſingulas legiones, quæ quatuor erant. Deinde anno 442. quaterni in ſingulas legiones creati ſunt, ut eſſent ſexdecim. Interiectis inde temporibus, cum legio ex quinque millibus conſcribi jam eſſet cœpta, ut ſua factum ætate ſcribit *Polybius l.* 6. & poſtremo cum ex ſex millibus, Tribuni militum ad quatuor legiones viginti quatuor, in ſingulas ſeni, lecti ſunt. ¶ Ut Tribunorum militum numerus, ſic eorum electio varia fuit. Modo enim ab exercitus Imperatore, modo populi ſuffragio creati ſunt: quæ varietas uſque ad extrema Reip. tempora perduravit. Nam C. Cæſar, & M. Cato Tribunatum militum a populo obtinuerunt, teſte *Suetonio*, & *Plutarcho*. Per eadem vero fere tempora Proconſul *Cicero* Tribunatum militum alteri dedit, & pro altero petiit, ut ipſe ſcribit *ad Atticum:* Scaptius cum a me Tribunatum accepiſſet, quem ego ex Bruti literis ei detuliſſem, poſtea ſcripſit ad me, ſe uti nolle eo Tribunatu; & *ad Cæſarem*: Huic ego neque Tribunatum, neque Præfecturam peto, benevolentiam tuam peto. ¶ Quoniam autem legiones ſcribi quotannis quatuor erant ſolitæ, quæ Conſulibus ad bella prope quotidiana proficiſcentibus traderentur, factum eſt, ut, quemadmodum quatuor legiones primæ cæteris, quæ poſt ad eas adjunctæ ſunt, clariores fuerunt, ſic qui his legionibus præfuerunt, omnes aliarum duces honore antecesserint. Hi *Tribuni militum quatuor legionibus primis* ſunt appellati. Propterea igitur præ cæteris celebrantur, quia majore, quam cæteri, non quidem poteſtate, ſed dignitate fuerunt. Unde *Tr. Mil. L. IV. primis* in veteribus quibuſdam æneis legum tabulis legitur, teſte *Sigon.* ¶ Tribuni militum faſces non prætulere, quod oſtendit *Livius* in ſeditione militari Scipionis apud Sucronem: Pugatis ex caſtris Tribunis, ad milites gregarios duos delatum omnium conſenſu imperium: qui nequaquam Tribuniciis contenti ornamentis, inſignia etiam ſummi imperii faſces, ſecureſque attrectare auſi. *Appianus* Tribunos militares aureo annulo uſos ſcribit, cum cæteri ferreo uterentur. ¶ Officium Tribunorum militarium erat in caſtris milites continere, & ad exercitationem producere, vigilias circuire, rei frumentariæ præeſſe, querelas commilitonum audire, valetudinarios inſpicere, denique & dare, & obſervare caſtrenſia omnia. ¶ Dividebantur in *Rufulos*, ſive *Rutulos*, & *Comitiatos*. *Rufuli* erant, qui ab Imperatoribus in exercitu lecti fuerant, ita dicti a *Rutilio Rufo*, qui legem tulit de jure Tribunorum, qui a Conſulibus eſſent facti. *Comitiati* dicebantur, qui a populo in Comitiis creati eſſent. *Aſcon. Pædian. in Divin.* Tribunorum militarium duo ſunt genera; primum eorum, qui Rufuli dicuntur. Hi in exercitu creari ſolent. Alii ſunt Comitiati, qui Romæ Comitiis deſignantur. *Feſt. Pompejus*. Rufuli Tribuni militum appellabantur, quos Conſules faciebant, non populus: de quorum jure quod Rutilius Rufus legem tulerat, qua eis cavebatur multis modis (ſic enim eleveverant eorum jus, at tunc elevabant, qui populi ſuffragio creabantur) Rufuli e cognomine Rutilii, ac poſt Rutilii appellati ſunt.

Tribuni militum Conſulari poteſtate, Magiſtratus Romæ, qui Conſulare imperium obtinebant, & Conſulum loco Rempublicam adminiſtrabant.

Eorum hæc origo narratur. Crebris ſeditionibus Plebis, quibus Conſules de ſuo quoque corpore creari petebat, externis etiam bellis ingruentibus, Plebeque ipſa delectum pati negante, coacti tandem Patres ſunt, ut aut civibus, aut hoſtibus de victoria concederent. Ab eorum ſententiis, qui Tribunos Plebis cæde violandos putabant, primores Patrum abhorrebant. Per hæc conſilia eo res deducta eſt, ſententia C. Claudii, & T. Genutii fratris M. Genutii Conſulis, ut ſex Tribuni militum, tres ex Patribus, & tres ex Plebe, Conſulari poteſtate præditi crearentur, de Conſulibus nihil immutaretur. Igitur anno U. C. 310. tres Tribuni militares creati ſunt, qui Conſularem poteſtatem haberent, & quidem ex Patribus, conſentiente Plebe. Plebs enim eo duntaxat contenta fuit, quod ejus ratio habita eſſe videretur. Progreſſu temporis modo tres, modo quatuor, modo ſex, aliquando ex ſolis Patribus, aliquando ex Patribus, & Plebe fuerunt. Eandem habebant auctoritatem, quam Conſules, & uſque ad annum U. C. 396. perduarunt. *Liv. l. 4.*

Tribuni Plebis, Magiſtratus Romæ, ex genere Magiſtratuum minorum, & ordinariorum, non diſſimiles iis, qui apud Lacedæmonios *Ephori* dicebantur, cujus officium erat injuriam omnem interceſſione ſua prohibere, & commoda Plebis adverſus Patres tueri. ¶ Hic Magiſtratus hanc habuit originem. Plebs ob fœneratorum avaritiam ære alieno oppreſſa ſæpe poſtulavit a Patribus, ut contractuum obligationibus liberaretur, & ſæpenumero decepta, tandem A. U. 261. conſpiravit, ne amplius patricios in bello, neque ulla alia in re adjuvaret: itaque ſeceſſit in Montem ſacrum, neque reduci inde potuit, priuſquam ea obtineret, quæ jamdiu concupierat: inter quæ illud præcipuum fuit, ut Magiſtratus quotannis crearetur, qui Plebis jura defenderet, cæteris Magiſtratibus interccderet, & ne ipſi quidem ſupremo Conſulari imperio parere teneretur. Qui in eum Magiſtratum lecti ſunt, *Tribuni plebis* appellati. V. *Liv. l. 2.* ubi univerſam de ſeceſſione, & Tribunorum origine hiſtoriam pluribus narrat. ¶ Præcipua Tribunorum poteſtas fuit in interceſſionibus. Intercedere autem nihil aliud erat, niſi prohibere, ne vis a cæteris Magiſtratibus Plebi fieret, vel ne aliqua lex ferretur plebi invita. ¶ Tribunorum tanta fuit auctoritas, ut quicquid Senatus decreviſſet, ita demum ratum haberetur, ſi Tribuni approbaſſent. Stabant ergo, poſitis ſubſelliis, in veſtibulo Curiæ, ubi habebatur Senatus, quia templum ingredi non licebat, & quæcunque Senatores decreviſſent, Tribunis animadvertenda perferebantur, ut, ſi pro Republica fore viderentur, approbarent, cætera ad arbitrium rejicerent. Si Senatuſconſultum approbaſſent, *T* literam in tergo ſubſcribebant, qua nota ſignificabatur, ita Tribunos quoque cenſuiſſe. *Val. Max. l. 2. c. 2. n. 7.* ¶ Illud etiam obſervatum eſt inter Tribunos, ut, ſi cæteri omnes unam rem probaſſent, unus vero prohibuiſſet, plus cæteris omnibus polleret, eaſque impedire poſſet. ¶ Ne vero unquam eorum poteſtas minui, aut violari a quoquam poſſet, ſtatutum eſt, ut ſacroſancti haberentur, ita ut qui iis injuriam intuliſſet, ſacer eſſet, qua de re V. in *Sacroſanctus.* ¶ Nihilominus hanc poteſtatem L. Sylla Dictator debilitavit, iratus Plebi, quod contra ſe pro C. Mario bello civili ſtetiſſet. Tulit enim, ne Tribunis Pl. legum ferendarum jus eſſet, neve iis, qui Tribuni Pl. fuiſſent, alios poſtea Magiſtratus capere liceret, ut ſcriptum eſt in *Appiani* hiſtoria. Tribunorum tamen jura poſt reſtituta ſunt partim a Cotta, partim a Pompejo, & Craſſo Coſſ. ¶ Tempore Monarchiæ Cæſares Tribunitiam poteſtatem ſibi aſſumere conſueverunt. Nempe ut ſacroſancti a populo haberentur, ideoque impune violari non poſſent. *Suet. in Aug. Tac. l. 3. Annal.* ¶ Si plura de Tribunis Pl. ſcire voles, eos adi, qui ſcripſere de Magiſtratibus veteris populi Romani, tum imprimis Onuphrii Panvinii commentarios in 1. Faſt. & l. 2. commentariorum Reip. Rom.

Tribuni Ærarii, ordo quidam eorum, qui ſtipendium militare Quæſtori Imperatoris perſolvebant. Sic vocati ſunt, non quia publicas pecunias conquirerent (hoc enim, ut teſtatur *Varro l. 4. de L. L.* Quæſtorum munus fuit) ſed quod iis, ut ibidem *Varro* ait, a Quæſtore ex ærario pecunia tribueretur, quam in ſtipendium militum erogarent. ¶ Horum ordo fuit perantiquus. Ejus enim meminit etiam *Cato apud Gell. l. 7. c. 10. Cic. 4. Catil.* Pari ſtudio defendendæ Reipublicæ conveniſſe video Tribunos ærarios, ſcribas item univerſos.

Tribŭo, is, bui, butum, a. 3. *dare*, נתן, Germ. *geben*, Gal. *bailler*, Hiſp. *dar*, δίδωμι, do, largior, impertior, a *Tribus*. Tribui enim proprie dicitur, quod tributim exigitur, & in publicum confertur. Admittit quemcunque accuſativum. *Cic. 1. Off. c. 5.* Suum cuique tribuere. *Id. pro Mil. c. 34.* Tribuere miſericordiam fortiſſimo viro, *aver compaſſione*. *Id. pro Cæl. c. 12.* Tribuere ſilentium orationi alicujus, *preſtar ſilenzio*. *Id. 2. de Orat. c. 11.* Tribuere honorem alicui, *far onore*. *Id. 4. Fin. c. 6.* Tribuere gratiam inventoribus artium, *ſaperne grado, conoſcerſi obbligato*. ¶ Significat etiam deferre, æſtimare. *Cic. 4. Acad. c. 4.* Quibus ille ſecundum fratrem plurimum tribuebat. *Id. 4. Fam. ep. 1.* Tantum tibi tribuo, quantum mihi arrogo. ¶ Item concedere, permittere. *Id. 1. Tuſcul. c. ult.* Hoc valetudini ejus tribuendum eſt. ¶ Item dividere, partiri. *Cic. de Orat. c. 4.* Rem in partes tribuere. Adde *de clar. Or. c. 41. & 2. de Fin. c. 6.*

Tribus, us, f. *Tribù*, φυλή, una ex partibus majoribus Populi Romani. Dixi *ex partibus majoribus*, ut a Curia ſecernerem, quæ erat pars minor Populi. Nam Romulus primum diviſit populum in tres Tribus, quæ alio nomine Centuriæ Equitum appellantur a *Livio l. 1.* deinde ſingulas tribus in decem partes diſtribuit, quas vocavit Curias: has vero rurſus in decem partes, quas decurias appellavit. Itaque primo Tribus tres fuere, quarum una Ramnenſium, altera Tatienſium, tertia Lucerum fuit, ut legimus apud *Varron. l. 4. de L. L. & Aſcon. Pædian. in 3. Verrin.* Et fortaſſe ab hoc ternario numero ducenda eſt etymologia hujus vocis. quamquam *Plinius*, & *Livius* ſentiunt dictam eſſe Tribum a tributis, quæ a populo Romano in Tribus diviſo conferebantur. ¶ Progreſſu temporis creſcente civium numero, multiſque aliis populis in civitatem Romanam allectis, aliæ ſubinde Tribus additæ ſunt. Tarquinius enim Priſcus ſex fecit; Servius Tullius decem & novem, omneſque diviſit in *Urbanas*, & *Ruſticas*, illas ita appellando, quod in urbe eſſent, has quod in agro Romano. Poſtea vero Tribuum numerus uſque ad triginta quinque auctus eſt, quarum nomina fuerunt, Æmilia, Anienſis, Arnienſis, Claudia, Collina, Cornelia, Cruſtumina, Eſquilina, Fabia, Falerina, Galeria, Lemonia, Mæcia, Menenia, Ocriculana, Palatina, Papiria, Pollia, Pomptina, Poplilia, Pupinia, Quirina, Romilia, Sabatina, Scaptia, Sergia, Stellatina, Suburana, Terentina, Tromentina, Vejentina, Velina, Veturia, Ufentina, Voltinia. *Sigon. de ant. jur. Civ. R. l. 1.* At *Panvinius* pro Ocriculana Horatiam ſubſtituit, dicens, Ocriculanam fuiſſe extra numerum. *P. Manutius* omittit Ocriculanam, & Veturiam, adjungit Papiam, diſtinguit Pobliliam a Popillia, pro Menenia ponit Mentinam, pro Vejentina Vejentanam. Idem *Panvinius* recenſet alias Tribus extra numerum 35. & ſunt, Ælia, Camilla, Ceſtia, Cluentia, Cluvia, Flavia, Julia, Minucia, Ocriculana, Papia, Pinaria, Pomia, Sappinia, Tuoria, Ulpia, Voturia, vel Veturia. Et addit, has decem, Æliam, Camillam, Ceſtiam, Cluentiam, Cluviam, Minuciam, Papiam, Pomiam, Tautiam, Voturiam additas fuiſſe ſociali bello. Sed *Sigonius* dicit, multas tribus ex 35. duo habere nomina, & in lapidibus, ac veteribus libris appellari interdum nomine loci, interdum nomine gentis, vel familiæ. ¶ Hujuſmodi nomina partim ducta ſunt a locis ubi Tribus conſtitutæ erant, ut *Suburana* a Subura regione urbis, *Palatina* a Palatio, *Lemonia* a pago Lemonio &c. partim ab iis, a quibus ſunt inſtitutæ, ut *Ulpia* a Trajano, qui fuit ex gente Ulpia, *Julia* ab Auguſto, qui fuit ex gente Julia &c. partim denique ab illuſtrioribus quibuſdam familiis, ut *Claudia*, *Papiria*, *Fabia* &c. De his omnibus nominibus ſingillatim mentio fit etiam ſuis locis. ¶ Poſtquam Tribus Cenſoribus permiſſæ ſunt, ruſticæ honeſtiores urbanis eſſe cœperunt. Cauſa eſt, partim quia agreſtium vita, quæ laborioſa eſt, vitæ urbanorum, quæ eſt plena otii, ac deſidiæ, anteferebatur, partim quia Cenſores urbanas Tribus omni ſordidiſſimorum hominum genere, id eſt non ſolum artificibus, & turba forenſi, ſed etiam libertinis inquinaverant. Igitur a nobilibus, & ingenuis, non ſolum qui ruri vitam agebant, ſed etiam qui urbem incolebant, in ruſticas commigratum eſt. Eos enim pudebat numerari cum negotiatoribus, cum artificibus, cum turba forenſi, cum libertinis. Hinc Cenſores, & cum novos homines in Tribus referrent, & cum aliquem ex veteribus civibus vellent honore afficere, in Tribus ruſticas transferebant. Fuerunt autem Urbanæ tribus quatuor tantummodo, *Palatina*, *Eſquilina*, *Collina*, & *Suburana*; reliquæ omnes ruſticæ. *Plin. l. 18. cap. 3.* ¶ In Tribus referre jus Cenſorum fuit, poſtquam inſtituti ſunt. hi enim poterant novas Tribus addere, & Cives de una in aliam transferre. Atque huc pertinet *Tribu movere*, h. e. ex Tribu nobiliori in ignobiliorem tranſmittere ignominiæ cauſa. *Cic. 2. de Orat. c. 67.* Africanus Cenſor tribu movebat eum centurionem, qui in Pauli pugna non affuerat. ¶ Quotieſcunque ad nomen alicujus Civis R. Tribus etiam adſcribitur, ejus nomen ponitur in ablativo ſine præpoſitione, & ſemper cognomini præponitur. *Cic. in Ver. act. 1. c. 8.* Inventum tamen eſſe ex eadem familia Q. Verrem Romilia, qui id ſe perfecturum polliceretur. h. e. ex Tribu Romilia. *Id. Phil. 9. c. ult.* Ser. Sulpicius Q. F. Lemonia Rufus. V. ipſum *Cic. l. 8. Fam. ep. 8.* & ibi *Manut.* ubi multa habebis hujuſce conſtructionis exempla. ¶ *Tribus explere* eſt Tribuum tot ſuffragia obtinere, quot ſatis ſunt ad honorem aliquem obtinendum. *Liv. l. 3. c. 64.* Cum pro ſtudiis aperte petentium novem tribunorum alii candidati tribus non explerent, concilium dimiſit.

Tributarius, a, um, *tributario*, ὑπόφορος, ὑποτελής, ſolvendo tributo obnoxius. *Juſtin. l. 1. c. 7.* Sed civitates, quæ Medorum tributariæ fuerant. *Plin. l. 12. c. 1.* Et jam ad Morinos uſque pervecta, ad tributarium etiam pertinens ſolum. ¶ Tributaria neceſſitas, eſt neceſſitas tributi conferendi. *Juſtin. l. 32. c. 2.* Antiochus ſub ſpecie tributariæ neceſſitatis nocte templum Elymæi Jovis aggreditur.

Tribūtim, adv. κατὰ φυλάς, per ſingulas Tribus. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* Populo tributim domi ſuæ ſatisfecerat. *Horat. l. 2. ſat. 1.* Primores populi arripuit, populumque tributim.

Tributio, onis, f. diſtributio, diviſio, partitio. *Ulpian. l. Procurat. ff. de tribut. act.* Tributio autem fieri debet pro rata ejus, quod cuique debetur. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 19.* Hanc ἰσονομίαν appellat Epicurus, hoc eſt æquabilem tributionem.

Tribūtor, oris, m. *datore*, qui tribuit. *Apul. ad Aſclep.* Mundus præſtitor eſt, & tributor omnium, quæ mortalibus videntur bona.

Tributorius, a, um, adject. ad tribuendum pertinens. Hinc tributoria actio apud *JCtos*, de qua *leg. 5.* & paſſim toto *tit. l. 14. ff.*

Tribūtum, i, n. *tributo*, *impoſizione*, *gravezza*, εἰσφορά, τέλος, φόρος, pecunia, quæ a privatis Reipublicæ, aut Principi penditur. Quomodo differat a vectigali, V. in Vectigal. Apud Romanos triplex fuit tributum, ſecundum capita, ſecundum cenſum, & extra ordinem, ſeu temerarium, auctore *Feſto*. Tributum ſecundum capita dicebatur, quod a ſingulis patribus, vel matribus familias tam pauperibus, quam divitibus æqualiter conferebatur ſecundum numerum liberorum, quos in ſua poteſtate habebant. Tributum ex cenſu erat, quod imperabatur a ſingulis familiis, habita ratione fortunarum. Tributum extra ordinem, quod & *temerarium* dicebatur, erat, cum propter periculi magnitudinem, qui habebant, quæcunque haberent, in commune conferebant, cujus generis fuit, quod collatum eſt ſtatim poſt captam a Gallis urbem. Dictum eſt temerarium, quia temere, hoc eſt nec cum ordine Tribuum, & familiarum, nec cum proportione ad divitias conferebatur. ¶ *Ultro tributum*, quid ſit, V. poſt vocem ultro. ¶ Dicimus tributum conferre, *pagar tributo*. *Cic. 2. Off. c. 21.* Tributum indicere. *Liv. l. 4.* Tributum imponere, irrogare, ſuperare, &c. *Cæſ. l. 3. B. C. Cic. Ver. 7. Plin. in Paneg.* & al.

Tribūtus, i, m. idem ac tributum. *Plaut. Epid. 2. 2. 43.* Tributus major penditur.

Tribūtus, a, um, adject. a Tribu. Tributa Comitia erant genus Comitiorum, quibus Cives Romani ſuffragium ferebant ſecundum Tribus, in quas diſtributi erant. Hæc vero Concilia verius, quam Comitia dicebantur, quod ex plebe tantum conſtabant, excluſis Patribus. Hinc *Liv. l. 2.* Inſignem, inquit, unum maxime tributa comitia faciunt, res major victoria ſuſcepti certaminis, quam uſu: plus enim dignitatis comitiis ipſis detractum eſt, patribus ex concilio ſummovendis, quam virium aut plebi additum, aut demptum Patribus. ¶ Hiſce comitiis poſt annum U. C. 282. creabantur omnes magiſtratus minores, hoc eſt Tribuni plebis, Ædiles plebis, & Curules, Quæſtores, Triumviri, itemque aliqui ex Sacerdotibus. Vide *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 17.* & *Panvin. de Comit. Trib.* &c.

Tribūtus, a, um, partic. a tribuo, is, *dare*. *Cic. 2. de Orat. cap. 51.* Honor mulieri tributus. ¶ Item diviſus, diſtributus. *Id. 2. de Fin. c. 6.* Omnis vis loquendi in duas tributa partes.

Trica, f. 1. urbs Apuliæ Dauniæ, everſa a Diomede una cum Atina. Hæ urbes in proverbium abiere pro nugis, rebuſque futilibus, quod ignobiles fuerint, nulloque negotio everſæ ſint. *Plin. l. 3. c. 11.* V. voc. ſeq.

Tricæ, arum, f. *baje*, *treſche*, *ghiribizzi*, λῆροι, nugæ, res nugatoriæ, ac frivolæ, res nihili, a *Trica* oppido ignobili Apuliæ, vel ex eo, quod tricæ, ut *Nonius* credidit *cap. 1. n. 26.* ſunt pili pedibus pullorum gallinaceorum involuti. *Plaut. Rud. 5. 2. 36.* LA. Nummos trecentos. GR. Tricas. ¶ *Apinæ*, *tricæque*, proverbialiter uſurpatur pro rebus futilibus, & nugatoriis, a duobus ignobilibus Apulorum oppidis, quæ Diomedes nullo negotio evertit, ut *Plin. l. 3. c. 11.* narrat. *Martial. l. 14. epigr. 1.* Sunt apinæ, tricæque, & ſi quid vilius iſtis. ¶ Tranſlate tricæ dicuntur tum quævis res viles, tum impedimenta, ſive quia res nugatoriæ, ac frivolæ impediant negotia ſeria, ſive quia tranſlatio ſit a pilis pullorum gallinaceorum pedes involventibus. *Plaut. Perſ. 4. 1. ſc. 2.* Ut me in tricas conjeciſti? *Turpil. apud Non. loc. cit.* Judicia, lites, turbas, tricas, contentiones maximas. *Cic. Att. l. 10. ep. 8.* Quomodo illa fert publicam cladem, quomodo domeſticas tricas?

Trica-

Digitized by Google

Tricameratus, V. Bicameratus.

Tricaſſes, ium, m. populi Galliæ Celticæ. V. Trecaſſes.

Tricaſtini, m. populi Galliæ Narbonenſis, quorum tractus dicitur *le Tricaſtin*, in provincia Delphinatus, verſus Rhodanum fluvium. Eorum urbs eſt Auguſta Tricaſtinorum, *Saint Paul*. *Plin. l.* 3. *c.* 4. Hinc adjective *Silius l.* 3. *v.* 466. Jamque Tricaſtinis incedit finibus agmen.

Tricce, f. 1. Trica, Τρίκκη, urbs Theſſaliæ, alias in Æſtiotide, ad Peneum fl. Gonno, & Pindo M. vicina. Dicta eſt a Tricca Penei filia. Hic templum Æſculapii fuit. *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Triccæus, a, um, adject. ad Triccam urbem pertinens. *Avien. in Arat. v.* 206. Triccæi ſidus ſtat nominis.

Tricenarius, a, um, τριακοντούτης, quod triginta continet, vel producit. *Var. l.* 1. *R. R.* 2. *c.* Nonne item in agro Faventino, a quo ibi tricenariæ appellantur vites, quod jugerum tricenas amphoras reddat? *Arnob. l.* 2. Quot vultis annos agens? vultis vicenarius? vultis tricenarius?

Triceni, æ, a, *trenta*, שלושים, Ger. *je dreyſſig*, Gal. *trente*, Hiſp. *treinta*, τριάκοντα, triginta, nomen numerale diſtributivum. *Auct. ad Her. l.* 3. Intervalla locorum mediocria placet eſſe fere paulo plus aut minus pedum tricenum. *Horat. l.* 2. *od.* 14. Non ſi trecenis, quotquot eunt dies, Amice, places illacrymabilem Plutona tauris. Alii legunt *tricenis*. Sed *trecenis* idem eſt ac *trecentenis*. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Latent ſicut murices circa Canis exortum tricenis diebus.

Tricennalia, lium, n. ſolemnitas triceſimo quoque anno celebrata. *Oroſius l.* 7. *c.* 28. Conſtantinus tricennalibus ſuis Delmatium Cæſarem legit.

Tricennium, ii, n. *ſpazio de trent' anni*. *Cod. Juſtinian. l.* 7. *tit.* 31. *leg.* 1. Poſſeſſio connumeretur in decennium, vel viginti annorum ſpatium, vel tricennium.

Tricenteni. V. Trecenteni.

Tricenties, adv. idem ac trecenties. *Martial. l.* 3. *epigr.* 22. Dederas, Apici, bis tricenties ventri.

Triceps, ipitis, o. 3. τρικέφαλος, quod habet tria capita, a *tricapitis*, per Syncopen, ut *biceps* a *bicapitis*. *Cic. in Orat. c.* 48. Quid in verbis junctis, quam ſcite inſipientem, non inſapientem, iniquum, non inæquum, tricipitem, non tricapitem? *Id.* 1. *Tuſc. c.* 5. Dic, quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus? &c. *Ovid.* 8. *Met.* Tuque triceps Hecate.

Triceſimus, a, um, *trigeſimo*, τριακοστός, ultimus ex triginta. *Cicer. Att. l.* 6. *epiſt.* 1. Triceſimo quoque die. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. Hodie triceſima ſabbata. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Ante triceſimum ſextum menſem attingi falce vetantur.

Tricesſis, is, adject. valens tres decuſſes, hoc eſt aſſes triginta. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Trichalcum, i, n. τρίχαλκον, moneta valens quartam oboli partem. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Trichias, æ, m. τριχίας, genus piſcis, quod *Geſner.* putat eſſe idem ac ſardam, *ſardella*. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Intrantium Pontum ſoli non remeant trichiæ.

Trichila, æ, f. *pergola*. Ita dicuntur pergulæ compluviatæ vitium, cucurbitarum, cucumerum, quas vulgo umbellas, & umbracula appellant, a *trichinus*, hoc eſt denſus, ſive ſpiſſus. Has deſcribit *Sidon. l.* 5. *ep.* 17. cum ait: Sub umbra palmitis adulti, quam ſtipitibus allatis, cancellatimque pendentibus pampinus ſuperducta texuerat. *Virg. in Copa*: Et trichila umbriferis frigida arundinibus. *Colum. l.* 10. *v.* 394. At qui ſub trichila manantem repit ad undam.

Trichilum, li, n. τρίχειλον, vas tria habens labra, unde aqua effundi poteſt. Penultimam habet natura longam, quæ tamen corripi etiam poſſit, ſi altera ex diphthongo ει vocalis abjiciatur, quod Poetis, Græcis præſertim, eſt familiare. *Colum. l.* 12. *v.* 378. Tum modo dependens trichili, modo more cylindri Intortus cucumis.

Trichinus, a, um, τρίχινος, pilis denſus, & quaſi impeditus, a τρίχες, quomodo Græcis pili appellantur. Generatim notat denſum, ſive ſpiſſum, quod ex eo conjicere eſt, quia pergulis indidere nomen trichilarum, quia δασύφυλλοι, ideſt denſæ foliis. *Voſſ. in Trichila*. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 864. Quod nunc quæſtus trichinus erat, nunc eſt uber, ut quæſtus ſit magnus. *Nonius* interpretatur tardum, & quaſi impeditum, & ſiccum, vel ſine ſucco, ut ſunt capilli.

Trichitis, is, f. τριχῖτις, genus aluminis. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Concreti aluminis unum genus ſchiſton appellant Græci, in capillamenta quædam caneſcentia dehiſcens. Unde quidam trichitin potius appellavere. Hoc fit e lapide, ex quo & chalcitin vocant, ut ſit ſudor quidam ejus lapidis in ſpumam coagulatus, &c.

Trichomanes, n. τριχομανές, herba capillamentis abundans, adianto ſimilis, exilior modo, & nigrior, foliis lenticulæ amaris, & adverſis inter ſe. *Plin. l.* 27. *c.* 13.

Trichordis, de, adject. tres chordas habens. *Sidon. l.* 3. *ep.* 5. Novus Amphion in citharis trichordibus temperandis.

Trichorum, i, n. *caſa diſtinta in tre appartamenti*, τρίχωρον, domus tripartita. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 3. quid nunc ingenia mirer, Aut quid partitis diſtantia tecta trichoris? *Spartian. in Piſcenn. Nigr. c.* 12. Domus ejus hodie Romæ viſitur, quæ appellatur Peſcenniana, in qua ſimulacrum ejus in trichoro conſiſtit. h. e. in uno ex trichoris ejus domus, ut quidem explicat *Caſaubon.* At *Salmaſius* ſcribit, Trichora eſſe faſtigia domorum acuminata, triangulari forma: veterum enim tecta omnia plana fuiſſe: deorum vero templa, itemque Imperatorum ædes honoris cauſa faſtigiata fuiſſe, & ſimulacris inſuper impoſitis ornata: τρίχωρον autem idem eſſe, quod τρίγωνον, hoc eſt triangulari forma factum: quæ quidem interpretatio non omnibus Eruditis placet.

Trichrus, i, τρίχρους, lapis quidam in Africa. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Trichrus ex Africa nigra eſt, ſed tres ſuccos reddit, a radice nigrum, medio ſanguineum, ſummo candidum.

Tricies, adv. *trenta volte*, τριακοντάκις, triginta vices. *Cic.* 3. *Ver. c.* 38. His nominibus ſolis Cn. Dolabella H. S. ad tricies litem eſſe æſtimatam. *Liv. l.* 28. *c.* 9. Pecuniæ in ærarium tulerunt ſeſtertium tricies octoginta millia æris.

Tricinium, ii, n. *canto di tre voci*. *Symmach. l.* 1. *epiſt.* 47. Tricinium ſemivolucrum puellarum. h. e. trium Sirenum cantus.

Triclinarius, V. Tricliniarius.

Tricliniarches, & Tricliniarcha, æ, m. τρικλινιάρχης, ſervus convivio præpoſitus, & toties tricliniaris miniſterii curator. *Petron. in Satyr. c.* 22. Jam tricliniarches experrectus lucernis occidentibus oleum infuderat. Adde *Inſcript. apud Gruter. pag.* 474. *n.* 4.

Tricliniaris, & re, n. 3. τρικλινιακός, quod ad triclinium ſpectat. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Lectos tricliniares tres, vaſa ex auro, & gemmis abacorum novem. *Varr. apud Non. c.* 15. *n.* 14. Apothecæ tricliniares.

Tricliniarius, a, um, adject. idem quod Tricliniaris, ut Tricliniaria ſtragula, *coperte da letto*, quibus tricliniares lecti ſternebantur. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Metellus Scipio, tricliniaria Babylonica H. S. octingentis millibus veniſſe, poſuit in Capitonis criminibus. *Id. l.* 9. *c.* 39. Qua purpura (dibapha Tyria) quis non jam triclinaria facit? Hoc loco quidam non ſtragula, ſed veſtimenta cœnatoria intelligunt. Utrobique autem alii leg. *triclinaria*, quod idem eſt. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 576. *n.* 6. Tricliniarius ſervus. ¶ Tricliniaria, abſolute ſunt loca in ædibus ad cœnandum apta. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 13. Hi laborant, ut ſpectent ſua æſtiva triclinaria ad frigus orientis. Hic quoque alii *triclinaria*.

Triclinium, ii, n. *triclinio*, τρικλίνιον, lecti, & reliquus apparatus ad cœnam. Nomen triclinio fecit numerus τῶν κλινῶν, h. e. lectorum, quia Romani prandturi, vel cœnaturi τρεῖς κλίνας, hoc eſt tres lectos ſternerent, quibus incubantes cibos ſumerent. *Horat. l.* 1. *ſerm. ſat.* 3. Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos. *Juven. ſat.* 5. Tertia ne vacuo cenſaret culcita lecto. *Serv. in* 1. *Æn. v.* 698. Antiqui ſtibadia non habebant, ſed ſtratis tribus lectis epulabantur. Unde & triclinium ſterni dicitur. Sic *Cicero*: Sterni triclinia & in foro jubebat. Unde apparet errare eos, qui triclinium dicunt ipſum baſilicam, vel cœnationem. Hæc *Servius*, qui tamen fallitur, cum negat pro loco domus cœnatorio accipi, ut infra videbimus. *Var. de R. R. l.* 3. *c.* 13. Erat locus celſus, ubi triclinio poſito, cœnabamus. *Vitr. l.* 10. *c.* 6. In eis tricliniis quatuor ſtrata. ¶ Nonnunquam tamen duo tantum lecti erant. Unde biclinii nomen apud *Plautum*, ex Latino bis, & Græco κλίνη. V. ſuo loco. ¶ Porro hi lecti, ſi unum tantum hominem caperent, dicebantur ſcimpodia. V. *Scimpodium*. Interdum & duos capiebant, quales non pauci cernuntur Romæ in lapidibus antiquis, in quibus maritus, & conjux accumbentes cœnant. Erant & qui tres, quatuor, quinque caperent. Poſtquam autem menſæ citreæ, quæ rotundæ, in honore magno apud omnes eſſe cœperunt, pro tribus lectis uſi ſtibadio ſunt, quod & ſigma appellabatur. V. *Stibadium*, & *Sigma*. Metonymice triclinium accipitur etiam pro conclavi diſcubitorio, ſeu loco, in quo diſcumbebant, & cœnabant. *Cic. Att. l.* 13. *epiſt. ult.* Villa ita completa militibus eſt, ut vix triclinium, ubi cœnaturus ipſe Cæſar eſſet, vacaret. *Manil. l.* 5. Nunc jam luxuriæ pars, & triclinia templis Concertant. *Quintil. l.* 11. *c.* 2. Vix eo limen egreſſo, triclinium illud ſupra convivas corruit. ¶ Cætera de triclinio, & conviviorum apud veteres ritu vide apud *Philandr. in Vitruv.* *Hieronym. Mercurial. l.* 1. *de re Gymnaſt. c.* 11. & *Ciacconium*, ac *Fulvium in tract. de triclinio*, item *Juſt. Lipſium*, *lib.* 3. *antiq. lect.* & *Stuckium*, *in convivalibus*.

Trico, onis, m. *contenzioſo litigatore*, ἐριστής, contentioſus, litium, vel rixarum amans. *Non. c.* 1. *n.* 86. interpretatur moroſum, & durum ad reddendum. *Lucil. apud Non. ibid.* Luciu' Cotta ſenex, Craſſi pater hujus Panci, Magnus trico fuit nummarius, ſolvere nulli Lentus. *Jul. Capitol. in Vero*, *c.* 4. Et commiſceretur cum triconibus, & committeret ricas.

Tricoccum, i, m. τρίκοκκον, *girafole*, heliotropium majus, apud *Plin. l.* 22. *c.* 21. A *Dioſcoride* vocatur ſcorpiuron, quia ſemen fere ſcorpionis caudæ non diſſimile.

Tricolum, i, n. τρίκωλον, periodus tribus membris conſtans. *Sen. l.* 2. *controv.* 12. Hanc controverſiam cum declamaret Maximus, dixit quaſi tricolum tale, qualia ſunt, quæ baſilicam intellant. Adde *l.* 4. *controv.* 23.

Tricongius, ii, m. cognomen Novelli Torquati Mediolanenſis, tribus congiis vini epotis, ſpectante Tiberio principe. *Plin. l.* 14. *c.* 22.

Tricor, aris, d. 1. *ciancïare*, Ger. *gaukeln*, Gal. *cajoller*, Hiſp. *deſvariar*, *hacer*, φλυαρεῖν, nugos, nugas ago. Alii exponunt perplexa, & involute loqui. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 19. Publilius tecum tricatus eſt. *Id. eod. l.* 15. *ep.* 13. Tricatur ſcilicet ut homo talis.

Tricorniger, a, um, adject. tria cornua gerens. *Auſon. in Technopæg.* Furca tricornigera ſpecie pete ultima ſum Ψ.

Tricornis, & ne, n. 3. *di tre corni*, τρίκερως, quod tria habet cornua. *Plin. l.* 8. *c.* 21. Indicos boves unicornes, tricornesque.

Tricorpor, oris, n. 3. τρισώματος, quod tria habet corpora. *Virg.* 6. *Æn. v.* 289. Et forma tricorporis umbræ. ideſt Geryonis. *Sil. l.* 5. *v.* 400. Geryonis peteret cum longa tricorporis arva.

Tricoſus, a, um, adject. fallax, tergiverſator, qui tricatur. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 84. Hic tricoſu', bovinatorque, ore improbu' duro.

Tricuſpis, idis, adject. *tricuſpide*, ἐπιγλωχινος, quod tres habet cuſpides. *Ovid.* 1. *Met. v.* 330. Poſitoque tricuſpide telo Mulcet aquas rector pelagi.

Tridacna, orum, n. pl. genus oſtreorum, a τρὶς, ter, & δάκνω, mordeo. *Plin. l.* 32. *c.* 6. Necnon inter nos eopotis cujuſdam nomenclator tridacna appellavit, tantæ amplitudinis intelligi cupiens, ut ter mordenda eſſent.

Tridens, entis, m. *tridente*, *forcone*, קלשון שלוש, Germ. *des drey zincken hat*, Gal. *a trois dens*, Hiſp. *de tres dientes*, τρίοδους, ferramentum tres habens dentes, ſive cuſpides. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Thynni a gubernaculis non ſeparantur, ne tridente quidem in eos ſæpius jacto territi. ¶ Ab hac forma Poetæ peculiariter Neptuni ſceptrum tridentem appellarunt. *Virg.* 1. *Georg. v.* 13. Cui prima frementem Fudit equum magno tellus percuſſa tridenti. ¶ Adjective *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 687. Volat immiſſis cava pinus habenis, Infinditque ſalum, & ſpumas vomit ære tridenti.

Tridentifer, ra, rum, τριαινοφόρος, qui tridentem fert, quo nomine Neptunus cognominatur a Poetis. *Ovid.* 8. *Met. v.* 596. O proxima terræ Regna vagæ, dixi, ſortite Tridentifer undæ.

Tridentiger, ra, rum, idem ac tridentifer. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 203. Cumque Tridentigero tumidi Genitoris perfundi. ideſt Neptuno.

Tridentinus, a, um, adject. ad Tridentum pertinens, ut Tridentinæ Alpes, apud *Plin. l.* 3. *c.* 16. ¶ Tridentini, orum, Tridenti incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Tridentipotens, entis, qui tridente poteſt, eſtque epitheton Neptuni. *Sil. l.* 13. *v.* 159. Dive tridentipotens, cujus maria ire per alta Ordimur.

Tridentum, i, n. 2. Tridente, Ital. *Trento*, Ger. *Trient*, Gal. *Trente*, urbs Cenomanorum Venetiæ, in Rhætia propria, in Comitatu Tyrolenſi, ad Atheſim fl. in valle, inter altiſſimos montes. Ibi Concilium Oecumenicum indictum eſt anno ſalutis 1543. anno 4. Olympiadis 580. ſub Pio IV. Pop. Tridentini.

Triduanus, a, um, *di tre giorni*, τριήμερος, quod eſt trium dierum. *Apul. l.* 10. *A. A.* Munus gladiatorium triduani ſpectaculi pollicitus.

Triduum, i, n. *ſpazio di tre giorni*, τριημερία, ſpatium trium dierum. *Terent. Andr.* 2. 6. 9. Nihil hercle, aut ſi adeo, bidui, aut tridui eſt hæc ſollicitudo. *Cic.* 2. *de Leg.* Cotta cenſet habendas triduum ferias, & potea fœmina piaculum pati. *Id. pro Mil.* Clodius reſpondit, triduo illum, ad ſummum quatriduo periturum.

Triennium, ii, n. *triennio*, τριετία, ſpatium trium annorum. *Cic.* 4. *Verr.* Triennium provinciam obtinuiſti. *Id. ad Q. Fratr. l.* 1. *ep.* 1. Præclarum eſt enim ſummo cum imperio fuiſſe in Aſia triennium. ¶ Interdum dicitur de feſtis triennalibus, quæ Græcis trieterica. *Ovid.* 9. *Met.* Iſmariæ celebrant repetita triennia Bacchæ.

Triens, entis, m. τριτημόριον, genus nummi, tertiam partem aſſis valens, ideſt quatuor uncias. *Juven. ſat.* 3. Nec habet infelix, quem porrigat ore trientem. ¶ Sumitur etiam pro tertia parte cujuſcumque rei, ex. gr. hæreditatis, imperii, &c. Nam veteres univerſam hæreditatem ex duodecim partibus, aſſis inſtar, conſtare volebant, eamque aſſem appellabant. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 8. Dolabellam video Li-

vis teſtamento cum duobus cohæredibus eſſe in triente. ¶ Item pro tertia parte jugeri, ſeu unciis quatuor. Dividebatur enim jugerum, ut as, in uncias duodecim. V. *Col. l. 3. c. 1.* ¶ Item pro tertia pedis parte, ideſt quatuor unciæ, ſeu pollicibus. Nam in menſuris, teſte *Budæo*, unciæ accipiuntur pro pollicibus, duodecim autem pollices conſtituunt pedem. Unde trientalis materia dicitur, quæ eſt craſſitudine tertiæ partis pedis, ſeu quatuor unciarum, ſeu quatuor pollicum. V. Trientalis. ¶ Item pro calice quatuor continente cyathos. *Propert. l. 3. eleg.* 10. Cum fuerit multis exacta trientibus hora. *Martial. l. 10. epigr.* 49. Cum potes Amethyſtinos trientes.

Triental, alis, n. poculum tertiam partem ſextarii capiens, ita dictum, quod eſſet trientis capax, ideſt quatuor cyathorum. *Perſ. ſat.* 3. v. 100. Calidumque triental Excutit e manibus. Al. leg. *trientem*.

Trientālis, & le, o. 3. τετραουγκιαῖος, quod trientem continet, ut Herba trientalis, quæ altitudine æquat tertiam pedis partem, h. e. pollices quatuor. *Plin. l.* 27. *c.* 5. Aſplenum ſunt, qui hemionion vocant, foliis trientalibus multis, radice limoſa, &c. *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. De materia trientali ſcapos quatuor compegit.

Trientarius, a, um, adject. qui trientem continet, ut Trientariæ uſuræ, quibus quaterna annua pro centum penduntur, *per di quattro per cento*. *Capitolin. in Pio, c.* 2. Fœnus trientarium, hoc eſt minimæ uſuris exercuit, ut patrimonio ſuo plurimos adjuvaret. Adde *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 21.

Trientius ager dictus eſt, qui pro tertia parte pecuniæ venditus eſt. *Liv. l.* 31. *c.* 13.

Trierarchus, i, m. τριήραρχος, Præfectus triremis, a τριήρης, *triremis*, & ἀρχὴ, *principatus*. *Cic.* 3. *Ver. c.* 30. Se ſu, cum eſſet Trierarchus, &c. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 16. Triemrchum Liburnicarum navium interfici jubet.

Trieris, is, f. idem quod triremis, τριήρης. *Nepos in Alcibiad. c.* 4. In trierem, quæ ad eum deportandum erat miſſa, aſcendit. Plerique legunt *triremem*.

Trietericus, a, um, *di tre anni*, τριετηρικός, quod eſt triennale, vel quod tertio quoque anno fit, a τρεῖς, *tres*, & ἔτος, *annus*, ut Nox trieterica. *Stat.* 2. *Theb.* Nox eſt trieterica vobis, Non patrio de more venit. ¶ Trieterica ſacra, ſive Trieterica Orgia, fuere ſacra Bacchi, quæ tertio quoque anno ſumptuoſiore apparatu ejus Orgia agitabantur. Inſtituta ſunt, cum ex India victor Liber Pater rediiſſet, & appellata a triennio, quo peregrinatus eſt. *Virg.* 4. *Æn. v.* 302. Thyas, ubi audito ſtimulant trieterica Baccho Orgia, nocturnuſque vocat clamore Cithæron. *Ovid.* 6. *Met.* Tempus erat, quo ſacra ſolent trieterica Bacchi Sithoniæ celebrare nurus.

Trieteris, idis, f. *ſpazio di tre anni*, τριετηρίς, ſpatium trium annorum. *Martial. l.* 6. *epigr.* 38. Aſpicis, ut parvus, nec adhuc trieteride plena Regulus auditum laudet & ipſe patrem. ¶ Sumitur etiam pro feſto, quod tertio quoque anno celebratur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 23. *de Baccho*. Quintum Niſo natum, & Thione, a quo trieterides conſtitutæ putantur. *Stat. l.* 4. *Theb.* Ludunt, & atra ſacrum recolunt trieteris Opheltem.

Trifariam, adv. *in tre parti*, *a modi*, τριχῶς, tribus partibus, tribus modis. *Liv. l.* 3. *c.* 22. Ita trifariam adortus caſtra circumvenit. *Id. l.* 5. *c.* 26. Trifariam Romam muniebant. *Sueton. in Vitel. c.* 13. Sed vel præcipue luxuriæ, ſævitiæque deditus, epulas trifariam ſemper, interdum quadrifariam diſpertiebat.

Trifarie, ad. idem quod trifariam, uſurpatur a *Diomed. Grammat. l.* 1. *ſub fin. cap. de declin. maſcul.* & præterea legitur in quodam libello *de progenie Auguſti*, quem quidam putant *Meſſalæ Corvini* eſſe.

Trifarius, a, um, adject. *di tre ſorte*, *o maniere*. *Solin. c.* 27. (al. 40.) Quorum trifarium genus ſcinditur. Ita codices quidam, ſed alii *trifariam*. *Caſſiod. l.* 5. *var. epiſt.* 40. Inſtructus trifariis linguis, hoc eſt tribus.

Trifatidicus, a, um, adject. *Auſon. in Grypho, v.* 85. Trifatidicæ Sibyllæ. *Trifatidicas* appellat, quia Veteribus tres præcipuæ cognitæ fuerunt, Cumæa, Erythræa, & Cumana. Alii tamen leg. *tres fatidicæ*.

Trifaux, ucis, o. 3. τρίφαυξ, tres fauces habens. *Virg.* 6. *Æn. v.* 417. Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci Perſonat.

Trifax, acis, telum longitudinis trium cubitorum, quod catapultæ mittitur. *Enn. apud Feſt.* Paries percuſſus trifaci.

Trifer, a, um, τρίφορος, quod ter quotannis fructum producit. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Vites quidem & triferæ ſunt, quas ob id inſanas dicunt, quoniam in iis alia maturefcunt, alia turgeſcunt, alia florent. *Col. l.* 5. *c.* 10. Omnes etiam biferæ, & triferæ.

Trifidus, a, um, τρισχιδής, quod in tres partes dividi poteſt, ut *Haſta trifida*, *cuſpis trifida Neptuni*, ideſt tridens: *Flamma trifida*, ideſt fulmen triſulcum, ab antiquo *fido* pro *findo*. *Ovid.* 2. *Met. v.* 325. Naiades Heſperiæ trifida fumantia flamma Corpora dant tumulo. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Proſerp. v.* 181. Trifida cuſpide Neptuni.

Trifilis, le, adject. tria fila habens. *Martial. l.* 6. *epigr.* 74. Medio recumbit imus ille qui in lecto, Calvam trifilem ſegmentatus argento, h. e. calvam tria tantum fila, ſeu capillos, vel admodum paucos capillos habentem.

Trifinium, ii, n. τριόριον, ubi trium agrorum terminus eſt. *Siculus Flac. de condit. agr. pag.* 16.

Trifiſſilis, le, adject. qui tripliciter finditur, trifidus. *Auſon. epig.* 128. (al. 120.) ψ dicit eſſe: nam trifiſſilis forma eſt.

Trifolinus, ſeu Triphelinus, m. 2. *Monte di S. Martino*, mons Campaniæ, Neapoli imminens, ſic dictus a trifolii copia. Ibi optimum vinum provenit.

Trifolinus, a, um, quod ad Trifolinum M. ſpectat. *Juvenal. ſat.* 9. *v.* 56. Te Trifolinus ager fœcundis vitibus implet. *Martial. l.* 13. *epigr.* 114. Non ſum de primo, fateor, Trifolina Lyæo, Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

Trifolium, ii, n. *trifoglio*, τρίφυλλον, herbæ genus, ita dictum a tribus foliis, quibus conſtat. *Plin. l.* 21. *c.* 9. Folio coronant, & trifolium. Tria ejus genera, minyanthes vocant Græci, alii aſphaltium, majore folio, quo utuntur coronarii, alterum acuto, oxytriphyllon, tertium ex omnibus minutiſſimum, &c.

Triformis, & me, o. 3. *triforme*, τρίμορφος, quod tres habet formas, ut *Canis triformis*, ideſt Cerberus; *Dea triformis*, ideſt Hecate, ſeu Diana, ſive Luna, ſeu Lucina. *Horat. l.* 3. *od.* 22. Quæ laborantes utero puellas Ter vocata audis, adimiſque letho Diva triformis.

Trifur, uris, m. τρίφωρ, maximus fur, inſignis fur, plus quam fur. Nam τρὶ, hoc eſt *tres*, in compoſitione augendi vim habet, & accipitur pro *valde*. *Plaut. Aul.* 4. 4. 6. Non fur, ſed trifur.

Trifurcifer, a, um, maximus furcifer, inſignis furcifer, plus quam furcifer. *Plaut. Rud.* 3. 4. 29. Tun' trifurcifer mihi audes inclementer dicere?

Trifurcium, ii, n. quod in modum trigeminæ furcæ erigitur. *Apul. de herb. c.* 77. Gramen, quod in ſe trifurcium habet.

Trifurcus, a, um, *triforcato*, τρίχηλος, τρίλογχος, quod tria acumina habet. *Colum. lib.* 5. *cap.* 10. Trifurcam maxime ponito, ea extet minime tribus pedibus. *Id. ib. c.* 11. Surculi ſint bifurci, vel trifurci. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod in tres partes diviſum eſt. *Colum. de arbor. c.* 20. Semine trifurca maxime ponito, ea extent ſupra terram trinis pedibus.

Triga, æ, f. *carro da tre cavalli*, Ger. *wagen für der man drey roſſ ſpannet*, Gall. *chariot atelé de trois chevaux*, Hiſp. *carro de tres cavallos*, τρίῤῥυμον, vehiculi genus, quod a tribus equis trahitur, quaſi trijuga. *Iſid. l.* 18. *c.* 36. Quadrigæ, & binæ, trigæ, ſejugæ, ab equorum numero, & jugo dictæ. *Ulpian. l. Ædiles ajunt, ff. de ædil. edict.* Et, ſi triga venierit, redhibenda erit tota.

Trigamus, a, um, qui tres uxores duxit. *Hieronym. l.* 1. *adverſ. Jovinian. c.* 11.

Trigarium, ii, n. τριγωνεῖον, locus, ubi curule certamen trigis fit, qualis fuit juxta Campum Martium apud Romanos. *Plin. l. ult. c.* 13. Ne equos quidem in trigariis præferri ullus vernaculis animadverto. ¶ Tranſlate ſumitur pro quacunque ſocietate trium rerum. *Martian. Capel. l.* 9. Trigarium ſupplicantis ſemper germanitatis adveniat.

Trigarius, ii, m. τριγωνηλάτης, trigarum agitator. *Plin. l.* 28. *cap.* 17. Feruntque & Neronem principem hac potione recreari ſolitum, cum ſic quoque ſe trigario approbare vellet.

Trigemini, æ, a, τρίδυμοι, tres uno partu editi, qui etiam *tergemini* dicuntur, ut fuere tres illi fratres Horatii apud Romanos, & illi tres Curiatii apud Albanos, regnante Tullo Hoſtilio, quorum certamen controverſiam illam finivit, Albani ne, an Romani imperare deberent. *Liv. l.* 1. *c.* 24. Forte in duobus tum exercitibus erant trigemini fratres, nec ætate, nec viribus diſpares. Horatios Curiatioſque fuiſſe ſatis conſtat. *Col. l.* 7. *c.* 6. *de capella*: Parit autem, ſi eſt generoſa proles, frequenter duos, nonnunquam trigeminos.

Trigeminus, a, um, *triplice*, triplex. *Plin. l.* 15. *c.* 28. Quorundam naturæ trigemina eſt, corpus, deinde lignum, ſurſuſque ſemen in ligno, ut perſicis. ¶ Trigemina porta, *Porta di S. Paolo*, una ex portis urbis Romæ, eadem quæ Oſtienſis, ita dicta, quia per eam trigemini fratres Horatii ad decertandum cum Curiatiis de imperio exierunt. *Liv. l.* 33. *c.* 10.

Trigemmis, & me, o. 3. τρίκλαδος, τριόφθαλμος, quod tres habet gemmas. *Colum. l.* 3. *c.* 19. Vallis, & uliginoſi campi ſitu ſerimus etiam trigemmem (ſcilicet malleolum) qui eſt paulo minor dodrante, longior utique ſemipede, iſque non ab eo trigemmis dictus eſt, quod omnino trium oculorum eſt, cum ſeu circa plagam, qua matri abſciſſus eſt, plenus ſit gemmarum, ſed quod his exceptis, quibus eſt frequens in ipſo capite, tres deinceps articulos, totidemque gemmas habet. *Plin. lib.* 17. *cap.* 21. Iidem cum deciſi, nec intorti trigemmes.

Trigesies, adverb. *trenta volte*. *Vitruv.*

Trigesimus, a, um, *trigeſimo*, τριακοστός, ultimus ex triginta. *Cic. de Sen. c.* 6. Cujus a morte jam tertius, & trigeſimus eſt annus.

Triginta, *trenta*, שלשים, Ger. *dreyſſig*, Gal. *trente*, Hiſ. *treynta*, τριάκοντα, ter decem, nomen numerale cardinale indeclinabile. *Virg.* 3. *Æn.* Triginta capitum fetus enixa jacebit. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Triglyphus, i, m. τρίγλυφος, vox eſt Architectorum, qua ſignificatur pars quædam Zophori in ordine Dorico, tribus canaliculis, ſeu cavitatibus in longum ductis ornata, *lavoro fatto a canaletti nel fregio*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. & *l.* 4. *c.* 1.

Trigon, onis, m. τρίγων, genus pilæ minimæ, duræ, & firmo pilo plenæ, qua ludebatur in Thermis, ſeu balneis exercitationis gratia. Nomen inde ductum, quod a tribus ludentibus jactabatur, & ita diſpoſitis, ut trigoni, ſeu trianguli figuram efficerent, vel quod locus huic ludo deſtinatus triangularis formæ fuit. *Martial. l.* 4. *epigr.* 19. Seu lentum ceroma teris, tepidumque trigona, Sive harpaſta manu pulverulenta rapis. *Id. l.* 7. *epigr.* 71. Sic palmam tibi de trigone nudo Unctæ det favor arbiter coronæ. *Trigonem nudum* dixit, quia nudi, & uncti eo exercebantur.

Trigonālis, le, adject. Trigonalis pila (quod legitur in titulo *epigr.* 46. *l.* 14. apud *Martial.*) eadem eſt quæ Trigon.

Trigonicus, & Trigonius, a, um, adject. *triangolare*. *Jul. Firmic. l.* 2. *c.* 22. Trigonica radiatio. ¶ *Trigonius* legitur apud *Hygin.* ut teſtatur *Dausquius in Diction. ad uſum Delph.*

Trigōnum, i, n. vel Trigonus, i, m. *triangolo*, τρίγωνον, & τρίγωνος. *Vitruv. l.* 9. *c.* 2. Regulæ ſchema habentes trigoni. *Manil. l.* 2. Quin adverſa meant etiamque trigona trigonis. ¶ Hæc vox bis corripitur in penultima ab *Auſonio*, ſed nimis licenter, cum natura longa ſit. ¶ Eſt etiam genus marini piſcis, quod alio nomine paſtinaca marina nuncupatur. *Plaut. Capt.* 4. 2. 71. Scombrum, & trigonum, & cetum, & mollem caſeum.

Trigōnus, a, um, τρίγωνος, triangularis. *Manil. l.* 2. *c.* 6. Et quæcunque tamen dicuntur ſigna trigona.

Trihorium, ii, n. *tempo di tre ore*. *Auſon. in Moſel. v.* 87. poſt bina trihoria.

Trijugus, a, um, adject. *Apul. l.* 6. *Metam. de Cerbero*: Canis prægrandis trijugo, & ſatis amplo capite præditus. hoc eſt triplici capite.

Trilibris, & bre, o. 3. *di tre libbre*, τρίλιτρος, quod eſt trium librarum. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. Laudas inſane trilibrem mullum.

Trilinguis, & gue, o. 3. *di tre lingue*, Ger. *der drey zung hat*, Gal. *qui a trois langues*, Hiſp. *de tres lenguas*, τρίγλωσσος, qui tres linguas habet. *Horat. l.* 3. *od.* 11. *de Cerbero*. Quamvis furiale centum Muniant angues caput ejus, atque Spiritus teter, ſanieſque manet Ore trilingui. ¶ *Varr. apud Iſid. l.* 13. *c.* 1. Phocenſes *trilingues* vocat, quia Græce, Latine, & Gallice loquebantur.

Trilix, icis, o. 3. τρίμιτος, quod ex tribus conſtat liciis, a *licium*, nempe a numero liciorum, hoc eſt filorum. *Virg.* 3. *Æn. v.* 467. Loricam conſertam hamis, auroque trilicem. *Valer. Flac.* 3. *Argon.* Per clypei contentis opus, parteſque trilicem.

Trilōris, re, adject. Triloris veſtis dicitur, quæ tria aurata ſegmenta in modum lori intexta habet. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 46. Alius dedit veſtes monolores, alius dilores, trilores aliis. V. ibi *Salmaſ.*

Trimacrus, i, τρίμακρος, pes metricus tribus ſyllabis longis conſtans, ut *virtutes*. V. *Grammaticos*.

Trimātus, us, m. τριετία, trium annorum ætas. *Plin. l.* 8. *c.* 43. Partus a trigeſimo menſe ocyſſimus, ſed a trimatu legitimus. *Colum. lib.* 8. *cap.* 5. Summovebimus autem veteres, ideſt quæ trimatum exceſſerunt.

Trimembris, e, adject. *trimembre*, triplicia habens membra. *Hygin. fabula* 30. *de Hercule*. Geryonem Chryſaoris filium trimembrem uno telo interfecit.

Trimērus, f. a. Trimetus, Tremerus, Teutria, Diomedæa, *S. Maria di Tremiti*, inſ. maris Hadriatici, major Diomedæarum, ante Garganum M.

Trimeſtris, & tre, o. 3. *di tre meſi*, τρίμηνος, τριμηνιαῖος, quod eſt trium menſium. *Plin. l.* 7. *c.* 15. Et hoc tale, tantumque omnibus tricenis diebus malum in muliere exiſtit, & trimeſtri ſpatio largius. *Id. l.* 10. *c.* 25. Trimeſtres aves, & turdi.

Trimeter verſus, tribus metris conſtans, cujus plures ſunt ſpecies. V. *Diomed. l.* 3.

Trimetrius, a, um, adject. ſenariis conſtans. *Auſon. epiſt.* 16. *v.* 78. Æſopiam trimetriam, quam vertit exili ſtilo. *h. e.* Æſopi fabulas trimetris verſibus conſtantes. ¶ *Trimetria, æ*, carmen trimetrum. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 15. *in carm.*

Trime-

Trimetron, n. 2. τρίμετρον, carminis genus tribus conſtans menſuris majoribus, ideſt pedibus ſex. Unde ſenarii jambici trimetri appellati. *Horat. de ar. poet. v. 252.* Unde etiam trimetris accreſcere juſſit Nomen jambeis, cum ſenos redderet ictus.

Trimodia, æ, f. vas, quod tres modios continet, quæ menſura ſatoria vocatur, quoniam ex ea ſatores ſemina jaciunt in ſatione ſeminum. *Colum. l. 2. c. 9.* Nonnulli pelle hyænæ ſatorium trimodium veſtiunt, atque ita ex eo ſemina jaciunt. *Id. l. 12. c. 50.* Tum ſcalæ, corbulæ, decemmodiæ, trimodiæ ſatoriæ, quibus diſtricta bacca ſuſcipitur.

Trimodium, ii, n. τριμέδιμνος, τρίδυκτον, menſura trium modiorum. *Plaut. Men.* Nunc argumentum vobis demenſum dabo, Non modio, neque trimodio, verum ipſo horreo. *Plin. l. 33. c. 1.* Neque enim aliter potuiſſent trimodia illa anulorum Carthaginem ab Hannibale mitti.

Trimŭlus, a, um, τριετής, dim. a *trimus*. Uſurpamus hanc vocem, cum de pueris loquimur. *Sueton. in Ner. c. 6.* Trimulus patrem amiſit.

Trimus, a, um, *de tre anni*, Germ. *dreyjærig*, Gal. *de trois ans*, Hiſp. *de tres annos*, τρίενος, τριετής, quod eſt trium annorum. *Plaut. Rud. 3. 4. 39.* Trima quæ periit mihi, jam tanta eſſet, ſi vivit, ſcio. *Var. l. 2. de R. R. c. 7.* Videndum, ne ſint minores trimæ, majores decem annorum. *Plin. l. 17. c. 11.* Arborem nec minorem bima, nec majorem trima transferri quidam præcipiunt.

Trinacria, æ, f. *Sicilia*, τρινακρία, inſ. maris Tyrrheni, eadem quæ Sicilia, a τρεῖς, *tres*, & ἄκρα, *ſummitas*, *promontorium*, nempe a tribus promontoriis, Peloro, Pachyno, & Lilybæo. *Virg. 3. Æn.* Trinacria ſines Italos mittere relicta. ¶ Rhodus etiam hoc nomine quondam dicta eſt, teſte *Plin. l. 5. c. 31.*

Trinăcris, idis, f. τρινακρίς, quæ ad Trinacriam ſpectat, Sicelis. *Ovid. 4. Faſt. v. 419.* Terra tribus ſcopulis vaſtum procurrit in æquor Trinacris, a poſitu nomen adepta loci.

Trinacrĭus, a, um, *Siciliano*, τρινάκριος, Siculus. *Virg. 3. Æn.* Præſtat Trinacrii metas luſtrare Pachyni.

Trinĕpos, otis, m. τριτέγγονος, filius abnepotis, ita dictus, quod tertius a nepote. Ejus correlativum eſt *trinavus*. *Paul. ff. de grad.* Trinepos, trineptis, hi ſunt filii, filiæve abnepotis, abneptis.

Trineptis, is, f. V. diction. præced.

Trinĭtas, atis, f. *numero ternario*, numerus tria continens. *Tertul. adv. Valentin. c. 27.* Facta exinde trinitas generum eſt ex trinitate cauſarum. ¶ Antonomaſtice Trinitatis nomine ſignificantur tres Divinæ Perſonæ, de quibus *Tertull. adverſ. Prax. & alibi ſæpe*, multique præterea rei Chriſtianæ Scriptores.

Trinĭum, n. 2. *Trigno*, flu. Frentanorum, in Aprutio, cum oppido cognom. qui profluit ex Apennino M. ubi et Majella appellatur, ac inter Tiſernum ad Or. & Sarum ad Occ. ad Hiſtonium oppidum in mare Hadriaticum labitur, Trevento urbe, & Trinio oppido irrigatis. *Plin. l. 3. c. 12.*

Trinoctiālis, & le, o. 3. τρινύκτιος, quod eſt trium noctium. *Martial. l. 12. epigr. 78.* Trinoctiali Affecit domicænio clientem.

Trinoctium, ii, n. τρινύκτιον, ſpatium trium noctium. *Gel. l. 3. c. 2.* Non enim poſſe impleri trinoctium, quod abeſſe a viro uſurpandi cauſa ex XII. Tabulis deberet. *Fabius Pictor apud eund. l. 10. 15.* De eo lecto trinoctium continuum non decubat.

Trinōdis, & de, o. 3. τρικόμβος, quod tres nodos habet. *Ovid. epiſt. 4. v. 115.* Oſſa mei fratris clava perfracta trinodi.

Trinummus, vel Trinumus, i, nomen eſt Plautinæ Comœdiæ, inde dictum, quia Sycophanta quidam inducitur operam ſuam tribus nummis locans ad artes nugatorias, ut ibi legitur *a. 4. ſc. 2. verſ. 1.*

Trinundĭnum, i, n. tres nundinæ, ſpatium trium nundinarum, h. e. 27. dierum. *Cic. l. 16. Fam. epiſt. 12.* Se præſentem trinundinum petiturum. *Id. Phil. 5. c. 3.* Ubi promulgatio trinundinum? Subaudi *per*. ¶ Legitur & diviſim. V. Nundinæ. ¶ Adjective *Macrob. l. 1. Saturn. c. 16.* Scita, atque conſulta, trinundino die propoſita. *Ex mox.* Inde mos tractus, ut leges trinundino die promulgarentur.

Trinus, a, um, *trino*, *tre*, τρεῖς, nomen numerale diſtributivum, idem ac ternus. *Sueton. in Ner. c. 56.* Trinis in die ſacrificiis colere perſeveravit, *tre al giorno*. ¶ Uſurpatur ſæpe extra diſtributionem. *Cic. Att. l. 11. epiſt. 17.* Tullia mea litteras reddidit trinas. *Caſ. l. 7. B. G.* Eamque tranſgreſſi trinis caſtris potiuntur. *Plin. l. 2. c. 31.* Trinos Soles antiqui ſæpius videre.

Triobōlus, i, m. τριώβολον, nummus tres obolos valens, alio nomine hemidrachmium. Senos enim obolos drachma efficit, ut ajunt *Plinius*, *Pollux*, & alii. Trioboli nota ab altera parte effigiem Jovis, ab altera noctuam habebat. V. Obolus. *Plaut. Bacch. 2. 3. 26.* Negare, ſe ſe debere tibi triobolum. ¶ *Homo trioboli*, eſt homo nequam, & nullius pretii. *Plaut. Pan. 1. 2. 168.* Non ego homo trioboli ſum.

Triocăla, f. 1. Triocla, Tricala, Tricalum, urbs Siciliæ, apud oram Auſtr. in monte, verſus oram maris Africi, exciſa a Romanis poſt bellum ſervile. *Sil. l. 4. v. 271.* Et mox ſervili vaſtata Triocala bello.

Triōnes, um, m. 3. *bovi*, בקרים, Ger. *aſlugochſen*, Gal. *bœufs*, Hiſp. *bueyes*, βόες, boves. *Var. l. 6. de L. L.* Triones etiam nunc boves appellantur a bubulcis, maxime cum terram arant: e quibus valentiores dicti glebarii, quod facile glebas proſcindant. Sic omnes, qui terram arabant, a terra terriones. Unde triones ut dicerentur, detritum. *Adde Gel. l. 2. c. 21.* ¶ Triones item dicuntur duo Arcti, ſeu duæ Urſæ, major, & minor, quæ ſunt duo ſigna cœleſtia prope Aquilonem, & Circulum hyemalem ſita, quia utriuſque ſigni ſtellæ plauſtrum, & boves junctos referunt. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 41.* Altera dicitur eſſe Helice, cujus quidem clariſſimas ſtellas totis noctibus cernimus, Quas noſtri ſeptem ſoliti vocitare triones. *Virg. 1. Æn.* Arcturum, pluviaſque Hyadas, geminoſque triones.

Trionymus, a, um, *di tre nomi*, tria habens nomina. *Sulpic. Sev. l. 2. hiſt. ſacr. c. 42.* Trionymæ ſolitarii Dei unio. h. e. unus Deus tria habens nomina.

Triophthalmus, i, m. gemmæ genus in Sicyonia, quod trium oculorum effigiem præ ſe fert. *Plin. l. 37. c. 11.* Triophthalmus cum onyche naſcitur, tres homines oculos ſimul exprimens.

Triorches, is, m. τριόρχης, avis ex accipitrum genere, a τρεῖς, *tres*, & ὄρχις, *teſticulus*, quia tres teſticulos habet. *Plin. l. 10. c. 8.* Triorchem a numero teſtium, cui principatum in Auguriis Phæmonoe dedit: buteonem hunc appellant Romani. ¶ Triorches item dicitur tertium genus centaurii herbæ. *Plin. l. 25. c. 6.* Tertia eſt centauriæ, cognomine *triorches*. Qui eam ſecat, rarum eſt, ut non vulneret ſe. Hæc ſuccum ſanguineum mittit. Theophraſtus defendi eam, impugnarique colligentes tradidit a triorche accipitrum genere, a quo & nomen accepit.

Tripālis, & le, o. 3. quod tribus palis ſuſtinetur. *Varro apud Non. c. 3. n. 171.* Quid tu? non vides, in vineis, quod tria pala habeant, tripales dici?

Triparcus, a, um, adject. *troppo parco*, nimis parcus, ſordidus, tenax. *Plaut. Perſ. 2. 3. 14.* Triparcos homines, vetulos, avidos, aridos.

Tripartīto, adverb. *in tre parti*, τριμερῶς. *Cic. 5. Tuſc. c. 14.* Bona tripartito dividere. *Liv. l. 21. c. 7.* Urbem tripartito aggredi.

Tripartītus, a, um, adject. *diviſo in tre parti*, τριμερής. *Cic. 3. Off. c. 2.* Diviſio tripartita. *Id. 3. Ver. c. 3.* Cauſa tripartita. Legitur & *tripertitus*.

Tripatĭnum, ii, n. *convito di tre portate*, trium ferculorum epulæ. *Plin. lib. 35. cap. 2.* Tripatinum, inquit Feneſtella, appellabatur ſumma cœnarum lautitia: una erat murænarum, altera luporum, tertia myxonis piſcis.

Tripectŏrus, a, um, τρίστερνος, τρίστηθος, tria habens pectora. *Lucret. l. 5. v. 28.* Quidve tripectora tergemini vis Geryonai?

Tripedālis, & le, o. 3. τριπηδιαῖος, quod tres pedes longitudinis, ſeu latitudinis, ſeu profunditatis habet. *Plin. l. 24. c. 12.* Medion folia habet iridis ſativæ, caulem tripedalem. *Liv. l. 38. c. 21.* Parma tripedalis.

Tripedanĕus, a, um, idem ac tripedalis. *Cato c. 45.* Taleas oleaginas, quas in ſcrobe ſaturus eris, tripedaneas decidito. *Colum. l. 3. c. 2.* Tripedaneæ vites.

Tripertītus. V. Tripartitus.

Tripes, edis, o. 3. *di tre piedi*, Ger. *dreyfüſſig*, Gal. *qui a trois pieds*, Hiſp. *que tiene tres pies*, τρίπους, quod habet tres pedes. *Hor. l. 1. ſat. 3.* Modo ſit mihi menſa tripes. *Martial. l. 12. ep. 32.* Ibat tripes grabatus, & bipes menſa. *Liv. l. 40.* Quod tripedem mulum Reate natum, nuntiatum erat.

Tripetia, æ, f. *ſcagno di tre piedi*. Ita vocabatur a Gallis ruſticis cathedra tribus pedibus fulta, teſte *Serv. Sulpic. dial. 2. c. 1. de vita B. Martini*.

Triphallus, i, m. cognomen Priapi, & ſignificat eum, qui magnum phallum, h. e. penem habet. nam *tri* in compoſitione auget. *Auctor priap. carm. 83. v. 6.* ubi tamen alii aliter leg.

Triphylia, f. 1. Triphylis, Triphilia, regiuncula Elidis, in Peloponneſo, quam *Stephanus* eandem ac Elidem facit, ita dicta a Triphyle Clyti matre, vel a tribus portis, quaſi Tripyla. Per eam Alpheus fl. decurrit. In ea eſt Pylos urbs, ad Scholliin M. patria Neſtoris, quæ Triphyliaca cognominatur, ad alterius Pyli differentiam, quæ eſt in ora Meſſeniæ, apud Coryphaſium prom. Hinc Jupiter, qui a Triphyliis colebatur, Triphylius cognominatus eſt. *Palaeph. l. 1.*

Tripictus, a, um, adject. *Prudent. Apotheoſ. v. 381. de titulo crucis Chriſti*: Pilatus jubet ignorans: i, ſcribe, tripictis Digere verſiculis, quæ ſit ſuffixa poteſtas. h. e. tripliciter deſcriptis.

Triplāris, re, adject. Triplaris numerus eſt, cum de duobus numeris minor ter in majore numeratur, ut ſunt tria ad unum, quindecim ad quinque, viginti ſeptem ad novem. Hæc *Macrob. l. 2. in Somn. Scip. c. 1.* qui hac voce utitur etiam *l. 1. c. 6.* & 19.

Triplex, icis, o. 3. *triplice*, *triplicato*, שלוש, Ger. *dreyfach*, Gal. *triple*, Hiſp. *triple*, τριπλοῦς, τριπλάσιος, quod eſt trium plicatum. *Hor. l. 1. Carm. ode 3.* Illi robur, & æs triplex Circa pectus erat. ¶ Ponitur etiam pro terno, ſeu trino. *Cic. 1. Acad. c. 5.* Fuit ergo jam accepta a Platone philoſophandi ratio triplex. *Id. 1. Tuſc. c. 10.* Plato triplicem finxit animam. *Ovid. 9. Met.* Nec me paſtoris Iberi Forma triplex, nec forma triplex tua, Cerbere, movit. ¶ Interdum abſolute uſurpatur ſine ſubſtantivo, quod tamen facile intelligitur. *Scrib. Largus*: Olei autem veteris triplex adjicitur. ideſt triplex pondus.

Triplicabĭlis, le, adject. triplex. *Sedul. l. 1. ſub fin. de SS. Trinitate*: Quod ſimplex, triplicet, quodque eſt triplicabile, ſimplet.

Triplicatio, onis, f. actus triplicandi. *Jul. Firmic. l. 2. c. 26.* Nulla ex duplicatione, ex triplicatione. ¶ Apud JCtos triplicatio eſt ſecunda actoris defenſio contra rei duplicationem oppoſita: ſeu triplicatio eſt id quod tertio loco poſt actionem refertur, atque in judicium objicitur. *l. Cum lites Dig. de curat. furioſ. &c. & §. 1. Inſtit. de replicat.*

Triplicātus, a, um, nom. ex particip. *triplicato*, triplex effectus. *Plin. l. 7. c. 48.* Cornici novem noſtras tribuit ætates Heſiodus, quadruplum ejus cervis, id triplicatum corvis.

Triplĭces, ium, m. 3. libelli, ſeu tabellæ ceratæ trium foliorum, in quibus res leviores ſcribi ſolebant, ſicut graviores in quintuplicibus. *Martial. l. 14. ep. 6.* Tunc triplices noſtros non vilia dona putabis, Cum ſe venturam ſcribet amica tibi.

Triplĭco, as, a. 1. *triplicare*, τριπλασιάζω, tribus viribus multiplico. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 20.* Triplicabis ſeptem, facient viginti unum. *Manil. l. 3. v. 574.* triplicabis Aquarios annos. *Gell. l. 1. c. 20.* Idem ipſe numerus triplicatus.

Triplinthĭus, a, um, adject. ut murus lateritius triplinthius. *muro di tre pietre*, murus craſſitudinem habens trium plinthorum, h. e. laterum coctilium. *Vitruv. l. 2. c. 8.*

Triplus, a, um, idem ac triplex. *Cic. de Univ. c. 7.* Deinde tertiam, quæ eſſet ſecundæ ſeſquialtera, primæ tripla.

Tripŏdes. V. Tripos.

Tripŏlis, is, f. *Tripoli di Soria*, Turc. *Tarapola*, al. *Trabelos*, urbs maritima Phœniciæ. Sic vocata eſt, quod tribus urbibus ſtadio inter ſe diſtantibus olim conſtaret, ſeu quod trium urbium eſſet colonia, hoc eſt Aradi, Tyri, & Sidonis, teſte *Stephano*, *Plin. l. 5. c. 20.* ¶ Tripolis item, nomen eſt duarum urbium Africæ, in ora maris Mediterranei, quarum altera Tripolis vetus, altera Tripolis nova dicitur. Tripolis vetus, *Tripoli vecchia*, urbs Africæ, in ora maris Medit. in reg. Tripolitana, ubi alias Sabrata, media inter Leptim magnam ad Or. & Tacapam ad Occ. cum portu capaci. Tripolis nova, *Tripoli*, *Tripoli di Barbaria*, orbs ampla Africæ, ubi alias Oea urbs, caput Regni Tripolitani, cum porto capaci, & munito, ſed piratica infamis, apud Syrtim parvam. ¶ Erant aliæ hujus nominis orbes, una in Theſſalia, teſte *Livio*, alia in Caria, *Stephano*, alia in Lydia, *Plinio*.

Tripolitānus, a, um, adject. a Tripoli urbe, ut Tripolitana provincia, *Eutrop. l. 8. c. 10.* ¶ Tripolitani, orum, ejus oppidi incolæ, *Plin. l. 5. c. 29.*

Tripondĭum, ii, n. pondus trium aſſium, ſeu librarum. *Inſtitut. de hered. inſtituend. §. ſi plures.*

Tripertenta, orum, n. magna portenta. *Pacuv. apud Varr. l. 6. de L. L.*

Triptolĕmus, m. 2. Τριπτόλεμος, filius Celei, Regis Eleuſinis, & Menalinæ, qui primus in Græcia agriculturæ rationem creditur inveniſſe. Cum ejus pater Cererem filiam quærentem liberaliſſime hoſpitio ſuſcepiſſet, illa pro remuneratione oſtendit ei omne genus agriculturæ, filium etiam ejus Triptolemum recens natum per noctem igne fovit, per diem divino lacte enutrivit, & curru alato ſerpentibus ſuperpoſitum, per totum orbem miſit ad uſum frumentorum hominibus indicandum. *Auct. ad Her. l. 4.* Si Triptolemus, cum omnibus ſemen largiretur, ipſe ab aliis hominibus id mutuaretur.

Triptōtus, a, um, adject. τρίπτωτος. Apud Grammaticos nomen triptoton dicitur illud, quod per tres tantum caſus declinatur. *Palæmon Grammat. Iſid. l. 1. c. 6.* & *Martian. Capell. l. 3.*

Tripŭdio, as, n. 1. *ballare*, חולל, Germ. *dantzen*, Gall. *dancer*, Hiſp. *dançar*, χορεύω, ſalto, pedibus terram pavio. *Cic. pro Sext. c. 41.* Sed illum tot jam in funeribus Reipublicæ exultantem, ac tripudiantem legum, ſi poſſet, laqueis conſtringeret.

Tripudĭum, ii, n. *tripudio*, *ballo*, מחולה, Germ. *dantz*, Gall. *dance*, Hiſp.

Digitized by Google

Hiſp. *danza*, χορὸς, χορεία, ſaltatio, quaſi terripavium, h. e. terræ percuſſio quæ pede fit. *Cic. 1. Divin. c. 34. & Feſtus.* Hinc *Liv. l. 1. cap. 20.* Ac per Urbem ire canentes carmina cum tripudiis, ſolemnique ſaltatu juſſit. *Catul. de Berec. 58. (al. 64.)* Quo nos decet citatis celerare tripudiis. ¶ Eſt & Auguralis vox. Nam tripudium erat auſpicium ex pullorum paſtu, cum pullis veſcentibus aliqua offæ particula illis ex ore in terram excidebat. *Cic. l. 2. Divin. cap. 34.* Sed quia cum paſcuntur, neceſſe eſt aliquid ex ore cadere, & terram pavire, terripavium primo, poſt terripudium dictum eſt. Hoc quidem jam tripudium dicitur. Cum igitur offa jam cecidit ex ore pulli, tum auſpicanti tripudium ſoliſſimum nuntiant. Ergo hoc auſpicium divini quicquam habere poteſt, quod tam ſit coactum, & expreſſum? Quo antiquiſſimos Augures non eſſe uſos, argumento eſt, quod decretum collegii vetus habemus, Omnem avem tripudium facere poſſe. Hæc Cicero. Hoc genus auſpicii fuit proprium rerum gerendarum, ideſt Imperatoris in bello: eique Conſules, Prætores, Dictatoreſque paruerunt, qui foris rem geſſerunt. Hujus hæc fuit conſuetudo: ſingulis Magiſtratibus, qui imperium haberent, pullarii præſto erant, hi juſſu eorum, antequam prælium inciperetur, eſurientes pullos a cavea emittebant, iiſque offam objiciebant, & diligenter ſpectabant, an paſcerentur, & quomodo paſcerentur, atque rei eventum ex eorum paſtu conjiciebant. Nam ſi offa objecta aliquid e pullorum paſcentium ore in terram cecidiſſet, auſpicium proſperum habebatur, ſin minus, infauſtum. Feliciſſimum vero erat, ſi integræ offæ ex pullis caderent, quo ſignificabatur univerſum hoſtium exercitum proſtratum iri: infauſtum, ſi nihil caderet, infauſtiſſimum, ſi pulli non paſcerentur. *Liv. l. 10. c. 40.* Tertia vigilia noctis Papirius ſilentio ſurgit, & pullarium in auſpicium mittit. Cum pulli non paſcerentur, auſpicium mentiri juſſus, tripudium ſoliſſimum Conſuli nuntiavit. Conſul lætus auſpicium egregium eſſe, & Diis auctoribus rem geſturos pronuntiat, ſignumque pugnæ proponit. ¶ Denique hoc auſpicium fuit proprium eorum Imperatorum, qui in Conſulatu, Prætura, Dictatura provinciam lege Curiata obtinuiſſent, hi non niſi addicentibus pullis rem ullam aggrediebantur: at Proconſules, & Proprætores, qui ex privatis provincias, & bella plebiſcito, & Comitiis Tributis obtinuerant, tripudium non obſervabant. *Cic. 2. de Div. c. 36.* Quam multi anni ſunt, cum bella a Proprætoribus, & Proconſulibus adminiſtrentur, qui auſpicia non habent? itaque nec amnes tranſeunt auſpicato, nec tripudio auſpicantur.

Tripus, odis, maſc. *da tre piedi*, τρίπους, quod habet tres pedes, ut eſt menſa, ſella, & omne id, quod tribus pedibus ſuſtinetur, cujuſmodi fuit ſella illa in templo Apollinis Delphici, in qua Phœbas, ſeu mulier Sacerdos Apollinis ſedebat, & reſponſa dabat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Ex eo igitur, & Lyſito eſt is Hercules, quem concertaviſſe cum Apolline de tripode accepimus. *Plin. l. 34. c. 3.* Ex ære factitavere & cortinas tripodum nomine Delphicas, quoniam donis maxime Apollini Delphico dicabantur. *Sidon. lib. 4. ep. 11.* Tripodes ſellæ. ¶ Græci fortes viros tripodibus donabant, quia non facile ſuccumbant. *Virg. 5. Æn.* Munera principio ante oculos, circoque locantur In medio, ſacri tripodes, viridéſque coronæ. *Horat. l. 4. od. 8.* Donarem tripodas præmia fortium Graiorum.

Triquĕtra, æ, f. Sicilia, ita dicta, quia forma eſt triangulari, teſte *Plin. l. 3. c. 8. Quintil. l. 1. c. 6.* ait dictam eſſe Triquetram, quaſi Triquedram, a tribus ſedibus.

Triquĕtrum, i, n. τρίγωνον, triangulum, figura triangularis. *Plin. l. 2. c. 15.* Poſtea radiorum ejus contactu reguntur, & in triquetro a partibus centum viginti ſtationes matutinas faciunt.

Triquĕtrus, a, um, τρίγωνος, triangularis. *Cæſ. l. 5. Bell. Gall. cap. 13.* Inſula natura triquetra, cujus unum latus eſt contra Galliam. *Col. lib. 5. cap. 2.* Omnis ager aut quadratus, aut longus, aut cuneatus, aut triquetrus.

Triquĕtrus, a, um, Siculus, ad Siciliam ſpectans. *Hor. l. 2. ſat. 6.* Quid? militibus promiſſa Triquetra Prædia Cæſar, an eſt Itala tellure daturus? *Sil. l. 5.* Nunc Ætnæa cohors, Triquetris quam miſerat oris.

Trirēmis, is, f. *nave di tre ordini di remi*, German. *ſchiff mitt drey ruderen*, Gall. *trireme*, Hiſpan. *galera*, τριήρης, navis inſtructa tribus remorum ordinibus, uno ſuper alium diſpoſitis: imus enim ordo erat propior aquæ, ſuperior propior foris navis, medius inter imum, & ſupremum. Remiges imi θαλαμῖται vocabantur, medii ζυγῖται, ſummi θρανῖται. *Cic. 7. Ver. cap. 17.* Navem vero Cybæam, maximum triremis inſtar, pulcherrimam, atque ornatiſſimam. *Cæſ. l. 2. Bell. Civ.* Appulſaque ad proximum litus trireme. *Liv. l. 21.* Quinquaginta quinqueremes, quadriremes duæ, triremes quinque. Adjective *Nepos in Themiſt. cap. 2.* Totidem naves triremes. ¶ Triremem primus fecit Aminocles Corinthius. *Plin. l. 7. c. 56.*

Tris, τρεῖς, tres, vetere ſcribendi more. *Virg. 1. Æn.* Tris Notus abreptas in ſaxa latentia torquet. *Cic. 4. Acad. c. 45.* Teſtetur ſæpe Chryſippus, tris ſolas eſſe ſententias, quæ defendi poſſint de finibus. Non eſt tamen ubique conſtans lectio.

Triſchœnus, um, tres ſchœnos, hoc eſt 180. ſtadia continens, ut Triſchœna menſura, apud *Plin. l. 5. c. 14.*

Triſcurria, orum, n. *grandi buffonerie*, res admodum ſcurriles, & libero homine indignæ, quales fuiſſe ait *Juvenalis* Patriciorum Romanorum exercitationes in arena, & in ſcenis gladiatorum, & mimorum vices ſubeuntium. particula *tri* hoc loco auget, quemadmodum in *triſurcifer*. Verba *Juvenal.* ſunt *ſat. 8. v. 190.* populi frons durior hujus, Qui ſedet, ſpectat triſcurria patriciorum, Planipedes audit Fabios, ridere poteſt qui Mamercorum alapas. *Scaliger* legit *tranſcurria*, h. e. excurſiones in arena: Alii *triſcuria*, h. e. indignam patriciorum curam. Alii denique alia hujuſmodi multa comminiſcuntur.

Triſeclĭſĕnex, qui tria ſecla vixit. Epithetum eſt Neſtoris uſurpatum a *Lævio* apud *Gell. l. 19. c. 7.*

Triſmegiſtus, maſc. 2. *Triſmegiſto*, τρισμέγιστος, h. e. ter maximus. Hoc cognomine appellatus eſt Hermes, ſive Mercurius quartus filius Nili, Rex Ægyptiorum, etſi alii dicunt, Triſmegiſtum fuiſſe nepotem majoris Mercurii, quem Poetæ fabulantur fuiſſe filium Nili. Ita vero cognominatus eſt, quod ſummus Sacerdos eſſet, ſapientiſſimus Philoſophus, Rex potentiſſimus. Conſueverant enim Ægyptii ex omni Philoſophorum numero Sacerdotes, ac rurſus ex Sacerdotibus Regem eligere. Hic autem & Philoſophos ſapientia, & religione Sacerdotes, & in imperio adminiſtrando ſuperiores omnes Reges ſuperavit. Primus a Phyſicis ad divinorum ſpeculationem ſe erexit. Primus de majeſtate Dei, de dæmonum ordine, animarumque mutationibus diſputavit. Scripſit multa volumina, quibus arcana myſteria, & oracula panduntur. Non enim ut Philoſophus ſolum, ſed etiam ut Propheta futura ſæpe prædixit. *Diod. Sicul.* ¶ Hunc etiam aſſerunt occidiſſe Argum, urbem condidiſſe, & a ſe Hermopolin nominaviſſe, Ægyptiis leges, literaſque tradidiſſe, ſed literarum characteres animalium, arborumque figuras habuiſſe. *Cic. l. 3. de nat. Deor.* hæc tribuit Mercurio quinto, quem Ægyptii Thoyth, ſive Theuth appellant.

Triſpaſtos, i, genus machinationis tractoriæ, quod per tres orbiculos circumvolvitur, a τρεῖς tres, & σπάω, traho. *Vitruv. lib. 10. cap. 5.*

Triſpithămi, orum, m. τρισπίθαμοι, populi ultra Indiæ fines ſiti, qui tres ſpithamas longitudine non excedere dicuntur. *Plin. l. 7. c. 2.* Supra hos in extrema parte montium Triſpithami, Pygmæique narrantur, ternas ſpithamas longitudine, hoc eſt ternos dodrantes non excedentes. Ita legit *Harduinus*. Alii *Spithamei Pygmæi*.

Triſſāgo, & Trixago, ginis, f. herba, quæ & chamædrys dicitur, foliis magnitudine mentæ, colore, & diviſura quercus ſimilibus, flore pene purpureo. *Plin. l. 24. c. 15. Celſ. l. 8. c. 3.*

Triſſo, as, n. 1. verbum fictum a voce hirundinis. *Auctor carm. de Philom. v. 26.* Triſſat hirundo vaga.

Triſte, neutrum ſubſtantivi more poſitum. *Virg. Ecl. 3.* Triſte lupus ſtabulis. h. e. res triſtis, & noxia.

Triſtĕga, orum, neut. τὰ τρίστεγα, tres contignationes, vel ædes, quæ habent tres contignationes. *Hieronym. in c. 41. Ezech. & Altim. Avit. l. 4. v. 245.*

Triſtĭcŭlus, a, um, *alquanto malinconico*, ὑπολύπηρος, ſubtriſtis, aliquantum triſtis. *Cic. 1. de Div. c. 46.* Filiolam ſuam Tertiam, quæ tum erat admodum parva, animadvertit triſticulam.

Triſtĭfĭcus, a, um, ἀλγεινὸς, quod triſtitiam affert. *Cic. 2. de Div. c. 7. ex Poeta.* Triſtificas certant Neptuno reddere voces.

Triſtĭmōnĭum, ii, neut. triſtitia. *Petron. in fragment. Tragur.* Cum nos in triſtimonio eſſemus.

Triſtis, & ſte, c. 3. *triſto, meſto, di mala voglia, gramo e meſchino*, עצב, German. *traurig*, Gall. *triſte*, Hiſpan. *triſte*, λυπηρὸς, σκυθρωπὸς, mœſtus. *Cic. 1. de Divin.* Quærerem ex te, quid triſtis eſſes. *Liv. l. 24.* Lacus Traſimenus, & Cannæ, triſtia ad recordationem exempla. *Id. l. 5. cap. 51.* Triſtiſſimi exitus ſolatium. ¶ Quoniam vero triſtitia in fronte hominis gravitatis, difficultatis, ſtudii, iræ, minarum, crudelitatis indicium eſt, fit, ut triſtis accipiatur aliquando pro gravi. *Cic. l. 6. de Rep. apud Non. cap. 4. num. 455.* Qui numero optimatum & principum obtulit his vocibus, & gravitatis ſuæ liquit illum triſtem, & plenum dignitatis ſonum. *Idem 5. Ver.* Judex triſtis, & integer. ¶ Aliquando pro difficili. *Ovid. l. 1. de Rem. Am.* Janua noſtræ artis eſt triſtiſſima, hoc eſt maxima difficultas eſt in prima ſtatim curatione. ¶ Aliquando pro irato. *Plaut. Caſ. 2. 3. 14.* Eja mea Juno, non decet te eſſe tam triſtem tuo Jovi. *Afran. apud Non. loc. cit.* Mihi erit triſtior. ¶ Aliquando pro minaci. *Virg. 2. Æneid.* Iſque adytis hæc triſtia dicta reportet. ¶ Aliquando pro crudeli, ſævo. *Virg. 2. Æn.* Illi mea triſtia facta, Degeneremque Neoptolemum narrare memento. *Id. ibid.* Quo triſtis Erinnys, quo fremitus vocant. ¶ Aliquando pro horrido, aſpero. *Cic. in Orat.* Quod ipſum alii aſpera, triſti, horrida oratione, neque perfecta, neque concluſa. ¶ Aliquando pro amaro. *Virg. 1. Georg.* Triſtiſque lupini Suſtuleris fragiles calamos. *Id. 2. Georg.* Media fert triſtes ſuccos, tardumque ſaporem Felicis mali. ¶ Aliquando pro infauſto, infelici, pro eo, quod triſtes facit. *Perſ. ſat. 2. v. 27.* Triſte jaces lucis, evitandumque bidental. *Cic. Att. l. 2. ep. 23.* Triſtes litteræ. h. e. quæ triſtia nuntiant. Sic clades triſtis, apud *Hor. l. 3. od. 3.* Hinc titulus librorum Ovidii *de Triſtibus*, quia ibi de ſuo exilio, & ærumnis queritur.

Triſtĭtas, atis, f. *triſtezza*. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 869.* Voltum alligat quæ triſtitas? Alii aliter leg.

Triſtĭtĭa, æ, fem. *triſtezza*, עצב, Germ. *traurigkeit*, Gall. *triſteſſe*, Hiſp. *triſteza*, λύπη, ἀνία, ἄση, mœſtitia, ægritudo. *Cic. 2. de Orat.* Judex tum ad triſtitiam, tum ad lætitiam eſt contorquendus. *Id. 2. de nat. Deor.* Quarum intervallo tum quaſi triſtitia quædam contrahit terram, &c. *Lucceius apud Cic. l. 5. Fam. ep. 14.* Triſtitiæ ſe tradere. ¶ Sæpe ſumitur pro gravitate, ſeveritate. *Cic. in Brut.* Homo non liberalitate, ut alii, ſed ipſa triſtitia, & ſeveritate popularis. ¶ Cum arrogantia triſtitiam conjungit *Tac. in Agric. cap. 9.* & cum malignitate *Sueton. in Ner. c. 11.* Quibus locis triſtitia pro nimia ſeveritate, aut crudelitate ponitur. ¶ Accipitur etiam pro acerbitate, aut calamitate. *Cic. 3. Offic.* Levitate verbi triſtitiam rei mitigante. *Id. Attic. l. 12. ep. 39.* Hilaritatem illam, qua hanc triſtitiam temporum condiebamus, ſempi calamitoſi.

Triſtĭties, ei, f. idem quod triſtitia, apud *Apulej. l. 6. & 9. Metam.*

Triſtĭtūdo, inis, f. *triſtezza, malinconia*. *Sidon. l. 8. ep. 11.* Animus triſtitudine gravis. *Apulej. l. 3. Metam.* Triſtitudinem pectore mittere.

Triſtius, adv. comp. ἀθυμότερον, majore triſtitia. *Cic. de Sen. c. 19.* Facilius in morbos incidunt adoleſcentes, gravius ægrotant, triſtius curantur. ideſt difficilius. *Id. Figulo, l. 4. Fam. ep. 13.* Quo facilius, quibus ut iratior, reſpondere triſtius poſſit. h. e. aſperius.

Triſtor, aris, depon. 1. *attriſtarſi*, mœrore afficior, triſtis ſum, λυπέω. *Senec. l. 2. de Ira c. 7.* Concitari, triſtarique ob ſcelera. *Id. de Provid. c. 4.* Nunquam flere, nunquam triſtari. *Cornel. Gall. ad Auguſt. de morte Virg.* Temporibus lætis triſtamur.

Triſulcus, a, um, τρισχιδής, *che ha tre punte*, quod tres acies habet, & a tribus partibus ſcinditur, triſidus. *Virg. 3. Georg. v. 439.* Linguis micat ore triſulcis. *Ovid. 2. Met.* Cui dextra triſulcis ignibus armata eſt.

Triſyllăbus, a, um, adject. *di tre ſillabe*, tribus conſtans ſyllabis. *Var. l. 8. de L. L.* A ſocer fit triſyllabum ſoceri.

Trĭtăvus, m. *quintavolo*, τρίπαππος, pater atavi, h. e. quintus ante patrem meum. *Paullus leg. ult. Digeſt. de Gradibus, & Affinitatib.* Parentes uſque ad tritavum apud Romanos proprio vocabulo nominantur: ulteriores, qui non habent ſpeciale nomen, majores appellantur: item liberi uſque ad trinepotem, ultra hos poſteriores vocantur. *Plaut. Perſa, 1. 2. 5.* Pater, avus, proavus, abavus, atavus, tritavus, quaſi mures ſemper edere alienum cibum.

Trite, τρίτη, h. e. tertia. Apud *Vitruv. l. 5. c. 4.* uſurpatur ad ſignificandam tertiam chordam, ſeu tonum in ſcala Muſica.

Trithăles, lis, f. herba, ſic dicta, quod ter in anno floret, a θάλος, germen. *Plin. l. 25. c. 13.*

Trĭtĭcĕus, a, um, σιτινός, quod ad triticum ſpectat. *Virg. 1. Georg.* At ſi triticeam in meſſem, robuſtaque farra Exercebis humum. *Ovid. 1. Faſt.* Triticeos fœtus, paſſuraque farra bis ignem.

Trĭtĭcārĭus, a, um, adject. a tritico ductum. Apud JCtos condictio triticaria dicitur actio perſonalis, per quam res omnis, excepta pecunia numerata, condicitur, hoc eſt denunciatur, & repetitur, ſive mobilis ſit, ſive immobilis, ſive numero conſtet, ſive menſura, ut habetur *l. 1. Dig. de condict. tritic.* Unde autem hujuſmodi denominatio ducta ſit, nondum repertum eſt, ait *Accurſius*.

Trĭtĭcīnus, a, um, qui eſt ex tritico, ut Triticinum amylum, apud *Plin. Valerian. l. 5. c. 31.*

Trĭtĭcum, i, n. *formento*, חטה, Ger. *waitzen*, Gall. *froment, blé*, Hiſp. *trigo*, πυρός, σῖτος, optimum frumenti genus radicibus multis, ac prætenuibus, folio uno, internodiis, ſeu geniculis quaternis, aut etiam quinis, culmina altiore, quam hordei. Ita dictum putat *Varr. l. 4. de L. L.* a *terendo*, quod a ſpicis teratur. *Plin. l. 18. cap. 7.* Tritici genera plura, quæ fecere gentes. Italico nullum equidem comparaverim candore,

Digitized by Google

dore, ac pondere, montanis modo compararetur Italiæ agris, &c. *Cic.* 1. *de Divin.* Midæ illi Phrygio, cum puer eſſet, dormienti formicæ in os triticeæ grana congeſſerunt.

Triton, onis, m. Deus marinus, filius Neptuni, & Salaciæ Nymphæ marinæ, quem Poetæ fingunt Neptuni tubicinem eſſe. *Ovid.* 2. *Met.* Cæruleos habet unda Deos, Tritona canorum, Proteaque ambiguum.

Triton, onis, m. *Rio de Capis*, fl. Africæ, qui ex Tritonide palude, quæ & Pallantia, teſte *Plinio l.* 5. *c.* 4. a Pallade dicitur, in mare Africum apud Tacapen urb. ex qua hodie nominatur, influit, proximus hortis Heſperidum. ¶ Item fl. Bœotiæ parvus, apud quem Minervam natam, educatamque ferunt. Verum hoc alii ad Tritonem fl. Africæ, alii ad Tritonem fl. Cretæ referunt.

Tritonia, æ, f. Τριτωνία, cognomen Minervæ ita dictæ, quod temporibus Ogygis Regis ad fl. Tritonem in Bœotia, vel, ut aliis placet, ad lacum Tritonidem in Africa, ex quo Triton fl. erumpit, vel, ut aliis, ad Tritonem fl. Cretæ, virginali primum habitu apparuerit. *Herodotus* ait, ad lacum Tritonidem virgines annis ſingulis inter ſe pugnare ſolitas lapidibus, & fuſtibus in venerationem Palladis.

Tritoniacus, a, um, adject. ad Tritoniam pertinens. *Ovid.* 6. *Met. v.* 384. exitium ſatyri reminiſcitur alter, Quem Tritoniaca Latous arundine victum Affecit pœna. h. e. tibia a Pallade inventa. *Id.* 15. *Met. v.* 357. Cum Tritoniacam novies ſubiere paludem.

Tritonice, es, f. a. opp. lit. Myſiæ inf. inter Calatim, & Triſtim. *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 2.

Tritonis, idis, patronym. fœmin. *Virg.* 2. *Æn. v.* 226. ſævæ Tritonidis arces. h. e. Palladis. *Silius l.* 3. *v.* 322. Hinc qui ſtagna colunt Tritonidos alta paludis. V. Triton.

Tritonius, a, um, adject. a Tritone palude. *Virg.* *Æn.* 2. ſummas arces Tritonia Pallas inſedit. *Id. Æn.* 11. Armipotens belli præſes Tritonia virgo.

Tritor, oris, m. τριπτής, qui terendo aliquid macerat. *Plaut. Perſa* 3. 2. 17. Quid ais tu crux, ſtimulorum tritor? *Plin. l.* 35. *c.* 11. Hanque Erigonus tritor colorum Nealcæ pictoris in tantum ipſe profecit, &c.

Tritura, æ, f. *trebbiatura*, ἀλοησις, actus triturandi, vel tempus triturandi, a ſupino *tritum* verbi *tero*. *Varro l.* 4. *de L. L.* Hinc in meſſe tritura, quod tum frumentum teritur. *Virg.* 3. *Georg.* Magnaque cum magno veniet tritura calore.

Trituro, as, a. 1. *triturare*, *trebbiare*, ἀλοάω, frumentum ſpicis excutio. Translate *Sidon. l.* 7. *ep.* 6. Trituratus variis paſſionum flagellis.

Tritus, us, m. τρίψις, actus terendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 9. Nam & lapidum conflictu, atque tritu elici ignem videmus, & recenti foſſione.

Tritus, a, um, *trito*, *peſto*, *logorato*, κατατετριμμένος, λειωθείς, conſumptus, vel tunſus. *Martial. l.* 1. *ep.* 93. Cerea ſi pendet lumbis, & trita lacerna. *Ovid. lib.* 4. *Triſt. el.* 6. Ut patria careo, bis frugibus area trita eſt. ¶ Metonymice ponitur pro calcato, celebrato, frequentato. *Cic.* 1. *Phil. c.* 3. Cum Brunduſium, iterque illud, quod tritum in Græciam eſt, non ſine cauſa vitaviſſem. *Sen. de vita beat. cap.* 1. Tritiſſima quæque via, ac celeberrima. ¶ Translate *Cic.* 1. *Off. c.* 10. Ex quo illud, Summum jus ſumma injuria, factum eſt jam tritum ſermone proverbium. *Id.* 1. *Acad. c.* 7. Faciamus enim tractando uſitatius hoc verbum, & tritius.

Trivenefica, æ, f. τρισφαρμακίδισσα, inſignis venefica. *Plaut. Aul.* 1. 2. 8. Mirum, quin tua nunc me cauſa faciat Jupiter Philippum Regem, aut Darium, trivenefica.

Trivia, æ, f. τριοδῖτις, Diana, quod in triviis ejus ſimulacrum poneretur, vel quod eadem ſit, ac Luna, quæ tres vias percurrit, cœleſtem, terreſtrem, infernalem. *Var. l.* 6. *L. L. Virg.* 6. *Æn.* Atque aurea Phœbi, Triviæque Sacerdos. *Ovid. l.* 3. *de Ponto el.* 2. Protinus immitem Triviæ ducuntur ad aram.

Triviæ lacus, Dianæ lacus, Stagnum Dianæ, Lacus Hippolyti, Lacus Nemorenſis. Speculum Dianæ, *Lago di Nemi*, *Lago di Janſano*, vel *Lenſano*, lacus parvus Latii, circuitu 6. M. P. circiter, ſic hodie dictus a caſtro Nemo ei adjacente. *Virg.* 7. *Æn.* Audiit & Triviæ longe lacus, audiit amnis, &c.

Trivialis, & le, o. 3. *triviale*, *volgare*, ἐγκύκλιος, quod in trivio fit, vel quo in triviis utebantur. Unde Grammatica dicitur a *Quintil. l.* 1. *c.* 4. trivialis ſcientia, quia in triviis docebatur. ¶ Metaleptice accipitur pro vulgari, & minime exquiſito, ut Verba trivialia, inulta, parum elegantia. *Suet. de Cl. Rhet. cap.* 6. Tantummodo verbis trivialibus agit. *Juven. ſat.* 7. *v.* 55. nec qui Communi feriat carmen triviale moneta. Adde *Nemeſian. Ecl.* 4. *v.* 10. & *Arnob. l.* 1. *pag.* 36.

Trivialiter, adv. *trivialmente*, paſſim, per trivia. *Arnob. lib.* 7. Infantes parvuli trivialiter & populariter inſtituti. Adde *Solin c.* 11.

Triviatim, adv. per trivia, ut Triviatim diſſultare. *Martian. Capel. l.* 1.

Trivium, ii, n. *luogo di tre ſtrade*, פרק, German. *ein ortt an welchem drey weeg zuſammen ſtoſſen*, Gall. *carrefour*, Hiſpan. *encrucijada*, τρίοδος, locus, in quem tres viæ conveniunt, ut *bivium*, in quem duæ, *quadrivium*, in quem quatuor. *Cic.* 1. *de Divin. cap.* 54. Ut ventum eſt in trivium, eadem qua cæteri, fugere noluit. ¶ Sumitur tamen ſæpe pro quocunque loco frequenti, quo homines convenire ſolent. *Cic.* 1. *Agr. cap.* 3. Ut in atriis auctionariis potius, quam in triviis, aut in compitis auctionentur. ¶ Trivia, ut etiam quadrivia, erat ruſticorum ſacris attributa. Nam ibi ovem cædebant, & ſerta appendebant. *Tibul. el.* 1. *l.* 1. Nam veneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris, Seu vetus in trivio florida ſerta lapis. ¶ Arripere maledictum ex trivio. h. e. verba contumelioſe ex fæce plebis in triviis commorantis. *Cic. pro Mur. c.* 6.

Triumphalis, & le, o. 3. *trionfale*, German. *was zum triumph gehoret*, Gall. *triomphal*, Hiſpan. *triunfal*, θριαμβευτικός, quod ad triumphum pertinet. *Plin. l.* 22. *c.* 3. Triumphales coronæ, h. e. quibus triumphantes utebantur. *Quintil. l.* 12. *c.* 12. Habitus triumphalis. ¶ *Vir triumphalis*, qui triumphavit, ſicut *Conſularis*, qui conſul fuit. *Suet. de Aug. c.* 35. Solos triumphales, quanquam & ſocios expeditionum, & participes victoriarum ſuarum nunquam donis impertiendos putavit. *Vellej. l.* 2. *c.* 6. Conſularis, ac triumphalis vir. ¶ *Triumphalis provincia*, quæ devicta Imperatori triumphum exportavit. *Cic. in Piſon. c.* 19. Ex ea provincia, quæ fuerit ex omnibus una maxime triumphalis. ¶ *Currus triumphalis*, quo vehebantur triumphantes. *Plin. l.* 7. *c.* 45. Curru triumphali reverſus eſt. ¶ *Corona triumphalis*, qua Imperator in triumpho coronabatur. Hæ coronæ primum ex lauro fieri ſolebant, poſtea ex puriſſimo auro confectæ ſunt, quod inde aurum coronarium appellabatur. *Zon. l.* 2. *Sigon. de Prov. c.* 10. *Plin. l.* 22. *c.* 3. ¶ *Porta triumphalis*, porta urbis Romæ, per quam triumphi agebantur, hoc eſt Imperatores triumphantes in Urbem deducebantur. Hæc alio nomine *Capena* porta dicebatur, & *Appia*, quod ad viam Appiam ſita erat. Hodie *D. Sebaſtiani porta* vocatur. *Cic. in Piſon. c.* 23. ¶ *Veſtes triumphales* fuere, quibus Imperatores induti triumphabant, ideſt tunica purpurea, palmata, & toga non ſolum purpura, ſed cocco etiam, auroque diſtincta. *Sigon. de Prov. l.* 2. *c.* 20. & *de Judic. l.* 3. *c.* 18. *Plin. l.* 8. *cap.* 48. ¶ *Triumphales cauſæ* ſunt, in quibus agitur de triumpho alicui decernendo. *Sueton. in Calig. cap.* 3. Oravit & triumphales cauſas. ¶ *Aurum triumphale*, eſt, quod veſtibus triumphalibus inſeritur. *Plin. l.* 9. *cap.* 36. *de purpura ſucco, ſeu colore purpureo*: Diis advocatur placandis, omnemque veſtem illuminat, in triumphali miſcetur auro. ¶ *Cœna triumphalis*, convivium, quod Imperator triumphans facto ſacrificio in Capitolio celebrabat. *Plin. l.* 9. *c.* 55. Cœnis triumphalibus Cæſaris Dictatoris ſex millia numero murænarum mutuo appendit. ¶ *Statua triumphalis*, quæ habitu triumphantis facta eſt. *Plin. l.* 2. *ep.* 7. Heri a Senatu Veſtricio Spurinnæ, Principe auctore, triumphalis ſtatua decreta eſt. ¶ *Triumphalia ornamenta*, erant inſignia, quibus triumphantes olim uti ſolebant; quæ poſtea favore Principum concedebantur interdum iis quoque, qui non triumphaſſent. *Sueton. in Aug. cap.* 38. Super triginta ducibus juſtos triumphos, & aliquanto pluribus triumphalia ornamenta decernenda curavit. ¶ Hujuſmodi ornamenta erant corona aurea, patera aurea, equus albus, toga picta, tunica palmata, ſella curulis, & ſcipio eburneus: quæ omnia interdum *triumphalia* abſolute appellantur. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 4. Muciano triumphalia de bello civili data. *Vellej. l.* 2. *c.* 116. Triumphalia adipiſci. V. *Suet. in Claud. c.* 24. & *in Ner. c.* 15.

Triumphandus, a, um, partic. vel gerund. a triumpho. *Aurel. Vict. de Vir. Illuſt. de Metello Numidico*: Achæos bis prælio fudit, triumphandos Mummio tradidit.

Triumphator, oris, m. θριαμβευτής, qui triumphat. *Apulej. in Apolog.* Ille vir de Sabinis, deque Samnitibus triumphator.

Triumphatorius, a, um, adject. idem quod triumphalis. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 10. Verbum triumphatorium, & inſultatorium.

Triumphatus, us, m. *trionfo*, θριαμβευσις, triumphatio. *Plin.* Ne triumphatu ſuo nimis ſuperbiat Antonius. Ita eſferunt pleriſque Lexicographi: ſed loci hujus fides adhuc eſt penes ipſos.

Triumphatus, a, um, *vinto*, θριαμβευθείς, de quo triumphatum eſt. *Virg.* 4. *Georg.* Biſque triumphatas utroque ab littore gentes. *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 15. Roma triumphati dum caput orbis erit. *Plin. l.* 5. *c.* 5. Omnia armis ſuperata, & triumphata.

Triumpho, as, n. 1. *trionfare*, קרץ, Ger. *ſieghafftig ein reiten*, *triumphieren*, Gall. *triompher*, Hiſp. *triunfar*, θριαμβεύω, triumphum ago. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 2. *Fin.* Bella magna geſſerat is, bis Conſul fuerat, triumpharat. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*, vel *ex*. *Cic. de Sen.* M. Curius cum de Samnitibus triumphaſſet. *Id. in Piſon. c.* 23. Triumphare ex Macedonia. ¶ Vel cum accuſativo. V. *triumphandus*. *Lactant. l.* 6. *c.* 25. Hic terram triumphabit, hic erit conſimilis Deo. ¶ Translate ſumitur pro exultare, ſibi placere. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 18. Atque ego cum ex ipſa re magnam capio voluptatem, tum meum factum probari abs te triumpho, & gaudeo. *Id. pro Cluent. c.* 5. Tum vero illa egregia, ac præclara mater palam exultare lætitia, ac triumphare gaudio cœpit. *Id.* 2. *Catil.* Quin in hoc ipſo, in quo exultat, & triumphat oratio mea, me vehementer accuſet. ¶ Uſurpatur & paſſive. *Luc. l.* 3. Tum primum ſine auctoritate Senatus, Populi juſſu triumphatum eſt. *Tacit. Annal.* 12. *c.* 19. Pro Mithridate non regnum precari, ſed ne triumpharetur. h. e. ne in triumphum duceretur.

Triumphus, i, m. *trionfo*, θρίαμβος, genus honoris, qui haberi ſolitus eſt iis, qui imperium a Populo acceptum ſumma cum virtute, ac felicitate adminiſtraſſent, nimirum ut domum redeuntes magna cum celebritate, & pompa in Urbem ingrederentur: dictus a voce Græca allata, ut *Varro l.* 5. *de L. L.* docet. *Cic.* in *Verr.* 7. Triumphum agere de aliquo. *Id. pro Balb.* Triumphum habere. h. e. triumphare. *Id. Verr.* 7. Per triumphum aliquem ducere, *menare in trionfo*. *Plin. l.* 7. *c.* 41 Ducere aliquem in triumpho. ¶ Translate *Cic. Fam.* 3. *ep.* 10. Agere triumphum juſtiſſimum ex inimicis. ¶ Triumphus honorum omnium ampliſſimus fuit, qui ſuffragiis, aut ſtudio civium deferrentur. Ut autem imperium mandatum eſt Conſulibus, Prætoribus, Dictatoribus, & privatis hominibus, itque item omnibus promulgatum eſt, ſic Conſules, Dictatores, Prætores primum, deinde etiam reliqui triumpharunt. Igitur ſi qui de triumpho poſtulando cogitarent, aliquandiu ad Urbem manebant, lictores, faſceſque laureatos habebant, Senatu in ædem Bellonæ evocato, res a ſe geſtas exponebant: denique triumphum petebant. Decreto inde a Senatu triumpho, quoniam ſine imperio triumphare nemo poterat, qui ſine Magiſtratu Urbem triumphi cauſa inituri erant, eis legem de imperio ferre neceſſe erat, id eſt ut eo die, quo Urbem inirent, cum imperio eſſent. ¶ Conditiones de triumpho antiquæ fuerunt. Prima fuit, *Ne quis triumpharet, niſi quinque millia hoſtium una acie cecidiſſet*. Unde lex extitit, quam L. Marius, & M. Cato Tribuni Pl. tulerunt, quæ pœnam Imperatoribus minata ſunt, qui aut hoſtium occiſorum in prælio, aut amiſſorum civium falſum numerum ad Senatum ſcripſiſſent, & juſſerunt, eos, cum primum ad Urbem acceſſiſſent, apud Quæſtores urbanos jurare, de utroque numero vere ſe ad Senatum ſcripſiſſe. Altera fuit, *Ne quis pro altero rem geſſiſſet, ſed is, cujus auſpiciis res geſta eſſet, triumpharet*. Quod exemplo Q. Valerii Prætoria, & Q. Lutatii Conſularis, bello Punico primo, confirmatur. Tertia, quæ more potius retenta, quam lege obſervata videtur, *Ne pro recuperatis, ſed pro auctis imperio triumpharetur*. Hinc Q. Fulvio Conſuli de Capua recepta, & L. Opimio Prætori de Fregellis in ditionem redactis triumphus negatus eſt. Quarta, *Ut de externis hoſtibus, non de civibus triumphus ageretur*. Quo factum eſt, ut neque *L.* Sylla de inimicis ſuis, neque Q. Catulus Conſul de M. Lepido, neque C. Antonius de *L.* Catilina, quanquam illi adverſus Rempublicam ſteterant, atque arma tulerant, triumpharint. ¶ Pompa triumphi, quanquam alia aliis temporibus pro rerum, ac victoriarum conditione fuit, tamen in hoc vere fuit ſemper eadem, ut ſenatus, qui ad portam obviam prodierat, ante iret: tum ſpolia de hoſtibus capta, & præda omnis auri, atque argenti, & oppidorum captorum ſimulacra, & captivorum hoſtium duces victi ſubſequebantur: tum Imperator auratis quadrigis, laurea coronatus, dextra lauri ramum tenens, os minio illitus, bulla ornatus, veſtibus triumphalibus indutus, ideſt tunica palmata, & toga picta, veheretur; currum vero Legati, & Tribuni militum in equis, & peditibus exercitus omnis victor laureatus cum cantu, & clamore aſſectaretur. Hanc vero pompam Imperator per Urbem in Capitolium ducebat, ibique taurum immolabat, ac ſplendidum convivium apparabat. Ad veſperam poſitis imperii inſignibus domum omnium privatus ſe referebat, tibiis, & fiſtulis præcinentibus. *Cic. in Piſon.* Diſſetis de triumpho. Quid tandem habet iſte currus? quid vincti ante currum duces? quid ſimulacra oppidorum? quid aurum? quid argentum? quid Legati, & Tribuni in equis? quid clamor militum? quid tota illa pompa? quid vehi per Urbem? *Liv. l.* 35. de *Flaminii triumpho Macedonico*: Triduum triumphavit. Die primo arma, tela, ſignaque ærea, & marmorea tranſtulit: ſecundo aurum, argentumque factum, infectumque, & ſignatum: tertio die coronæ aureæ, dona civitatum, tranſlatæ 114. & boſtiæ ductæ, & ante currum multi nobiles captivi, obſideſque, inter quos Demetrius Regis Philippi filius fuit. Ipſe deinde Quinctius in Urbem eſt invectus, milites ſecuti currum frequentes, ut ex omni provincia exercitu deportato. His ducenl quin-

Digitized by Google

quinquageni æris in pedites diviſi, duplex centurioni, triplex equiti. ¶ Fuit & aliud triumphi genus, quod ſpeciali nomine *Ovatio* appellabatur, de quo V. ſuo loco. De utroque autem pluta V. apud *Sigon. lib.* 1. *de jure ant. Civ. R. cap.* 22. & *de ant. jure Provinc. l.* 2. *cap.* 10. & *Manut. de legib. Rom.*

Triumvir, iri, m. 2. *Triumviro*, εἷς τῶν τριῶν ἀρχόντων, unus ex Triumviratu. Romæ Triumviri multiplices fuere, Triumviri Epulones, Triumviri capitales, Triumviri menſarii, ſeu monetales, Triumviri nocturni, Triumviri agrarii, ſeu Coloniæ deducendæ, Triumviri Reipublicæ conſtituendæ.

Triumviri Epulones, qui poſtea Quinqueviri, ac ultimo Septemviri, fuere Sacerdotes, qui Jovi, cæteriſque Diis epulas inſtruebant. V. *Epulones. Liv. l.* 33. *c.* 42. Romæ eo primum anno (ideſt 557.) Triumviri Epulones facti, C. Licinius Lucullus, T. Romulejus, qui legem de creandis his tulerat, & L. Porcius Lecca: His Triumviris item, ut Pontifici, lege datum togæ prætextæ habendæ jus.

Triumviri capitales, erant tres viri Magiſtratu ornati, qui carceris cuſtodiam habebant, ut cum animadverti oporteret, interventu eorum fieret. Creati ſunt poſt Prætorem Peregrinum, eo tempore, quo Centumviri litibus judicandis, Quatuorviri curandarum viarum, Triumviri monetales. *Pompon. l.* 2. *Digeſt. tit.* 2. *lib.* 1. Meminit etiam *Sigonius lib.* 2. *de ant. jure C. R. c.* 20. Sunt, qui hunc Magiſtratum eundem eſſe cenſeant, atque Magiſtratum Duumvirorum capitalium, qui a Tullo Hoſtilio originem habuere. Sed differebant. Nam Duumviri ſemper binario numero creati ſunt, deinde exercebant judicium de perduellione, denique rariſſime creati ſunt, ideſt in cauſa P. Horatii, in judicio M. Manlii, in judicio C. Rabirii, ac poſtremo vetuſtate evanuerunt, ut docet *Sigonius l.* 2. *de ant. jure C. R. c.* 18. At vero Triumviri capitales tres ſemper fuere, nullum judicium exercuere, ſed tantum carceri præerant, denique perpetui erant in Republica. *Cic. in Or. c.* 46. Planeque *Duorum virorum judicium*, aut *Trium virorum capitalium*, aut *Decemvirorum litibus judicandis* dico nunquam. Sententia eſt, in genitivo plurali uſitatius dici *Duumvirum*, *Triumvirum*, *Decemvirum*, per Syncopem. *Val. l.* 5. *cap.* 4. *n.* 7. Sanguinis ingenui mulierem Prætor apud tribunal ſuum, capitali crimine damnatam, Triumviro in carcere necandam tradidit. *Et infra.* Quæ tam admirabilis ſpectaculi novitas ab ipſo ad Triumvirum, a Triumviro ad Prætorem, a Prætore ad concilium judicum perlata remiſſionem pœnæ mulieri impetravit.

Triumviri menſarii, ſeu monetales, fuere tres viri Magiſtatu præditi, æris, argenti, auri flatores, quorum erat diligentia numiſmata ære, argento, auro fabricari. Inſtituti ſunt eodem tempore, quo Triumviri capitales. *Pompon. l.* 2. *Dig. tit.* 2. *l.* 2. Meminit & *Sigonius l.* 2. *de ant. jure C. R c.* 20. Diverſi erant a Magiſtratu Quinquevirorum menſariorum. Nam Quinqueviri menſarii quinque viri erant, hi tres, deinde Triumviri monetales pecuniæ conflandæ, & percutiendæ præerant. Quinqueviri menſarii creati ſunt ad æs alienum Plebis Romanæ diſſolvendum, quo illa pæne obruta erat improbitate fœneratorum: dictique ſunt, eo quod ad menſas ſederent, & pecuniam diſpenſarent. Sed alii ſcribunt, Triumviros menſarios & nummularios, & monetæ omnis generis, ac formæ cuſoribus præfuiſſe. Inſcribebantur his notis, A. A. A. F. F. hoc eſt, auro, argento, ære flando, feriundo. *Liv. l.* 23. Et Romæ quoque propter penuriam argenti Triumviri menſarii rogatione Minucii Tribuni Plebis facti, L. Æmilius Papus, qui Conſul, Cenſorque fuerat, & M. Atilius Regulus, qui bis Conſul fuerat, & L. Scribonius Libo, qui tum Tribunus Plebis erat.

Triumviri nocturni, fuere qui Urbis curam nocte gerebant. Non multo tempore poſt rogationem Duumvirorum claſſis reſtituendæ, quæ facta eſt eo anno, quo App. Claudius Cæcus Cenſuram geſſit, M. Valerio, & P. Decio Coſſ. creati ſunt, ut ab iis, difficili bellorum, & civilium ſeditionum tempore, muri, cuſtodiæque portarum per milites ſtationarios munirentur. Id etiam eorum curæ injunctum eſt, ut & nocturnas ſeditiones a civibus arcerent, & quies Urbi ſervaretur. Hujus Magiſtratus partes in officium Præfecti Vigilum demum traductæ ſunt. *Pompon. l.* 2. *Dig. tit.* 13. *leg* 2. & *Liv. l.* 9. *c. ult.*

Triumviri agrarii, ſeu Coloniæ deducendæ, dicti ſunt, qui Plebem Romanam in agros hoſtibus ereptos, cum eo Colonias mitti placeret, deducebant. Sed modo Triumviri, modo Quinqueviri, modo Septemviri, modo Decemviri, modo Vigintiviri agris dandis, vel Coloniæ deducendæ creati ſunt. V. *Sigon. l.* 2. *de ant. jure Italiæ, cap.* 2. ¶ Creabantur Comitiis Tributis, omnibus Tribubus advocatis. Quam Rullo ritio vertit *Cicero* 2. *Agr.* quod Decemviros ſuos per decem, & ſeptem Tribus ſorte eductas crearet. Atque his quidem Comitiis Magiſtratum tantum, id eſt poteſtatem, ac juriſdictionem accipiebant, imperium vero, id eſt belli gerendi facultatem, Curiatis. Imperio autem opus fuit, quod ſub vexillo colonos, tanquam exercitum, deducerent. ¶ Pertinebat ad hujus Magiſtratus officium, ut & agros novis Colonis dividerent, & urbes deſignarent, & ædificare volentibus areas partirentur, & commodis regionibus urbem diſtinguerent, & legibus, Magiſtratibuſque civitatem ſiſterent, & ad ſpeciem optimi gubernaculi Rempublicam effingerent. *Liv. l.* 3. Triumviros agro dando creant T. Quintium, A. Virginium, P. Furium.

Triumviri Coloniarum, qui fere Duumviri, interdum Quatuorviri, erant Magiſtratus prope Conſulatui, aut Præturæ compar, qui Colonias regebant. Hi etiam Triumviri, aut Duumviri, aut Quatuorviri jure dicundo appellabantur. Horum Triumvirorum mentio fit in quibuſdam veteribus lapidibus, quos affert *Sigon. l.* 2. *de ant. jure Ital. c.* 4.

Triumviri Reipublicæ conſtituendæ fuere C. Octavius, M. Antonius, & M. Lepidus, hoc enim nomine dominationis ſuæ conſilia tegebant. *Nepos in Att. c.* 12. M. Antonius triumvir Reipublicæ conſtituendæ.

Triumvirālis, & le, o. 3. quod ad Triumviros ſpectat. *Hor. Ep.* 4. Sectus flagellis hic Triumviralibus Præconis ad faſtidium. hoc eſt Triumvirorum capitalium. *Senec.* 2. *de Benef. c.* 18. Triumviralis proſcriptio.

Triumvirātus, us, m. ἀρχὴ τῶν τριῶν, Magiſtratus, quem tres collegæ adminiſtrant. *Cic. in Brut.* Qui quidem in Triumviratu judicaverit contra P. Africani avunculi ſui teſtimonium. *Liv. l.* 9. *c. ult.* Tribunatu ante geſto, Triumviratibuſque, nocturno altero, altero coloniæ deducendæ.

Triuncis, is, m. τριούγκιον, τετραστατήριον, nummus æreus, qui poſtea quadrans dictus eſt. Nam tres unciæ ſunt quarta pars aſſis. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Quadrans antea triuncis vocabatur a tribus unciis.

Triaago. V. Triſſago.

Troas, adis, fem. Τρωάς, regio Aſiæ minoris, in Phrygia, quæ poſtea a Phrygibus occupata, Phrygia minor dicta fuit. Alii Myſiæ tribuunt. Adjacet Helleſponto, Homerus ab Æſapo uſque ad Ceyci fl. oſtia ejus fines produxit. Sed *Plinius*, cæterique recentiores Lecto prom. eam ab Æolida dividunt. *Homerus* videtur ſumpſiſſe pro Regno Trojanorum. In ea amnium nobiliſſimus Scamandrus. Metropolis Ilium, ſeu Troja, quæ a Græcis poſt decennalem obſidionem capta, & incenſa eſt. Inde novum Ilium triginta ſtadiis a veteri diſtans: item Alexandri Troas, quæ & Alexandria. V. *Plin. l.* 5. *c.* 30. ¶ Adjective Nepos in *Pauſan. c.* 3. Colonas, qui locus in agro Troade eſt, ſe contulerat.

Troas Alexandri, Alexandria, Turcis *Eski Stamboul*, urbs Aſiæ minoris, in Phrygia, ab Alexandro Magno extructa in ora litorali maris Ægæi, paucis tantum milliaribus in Auſtrum a Trojæ ruderibus, apud Lectum prom. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Troas, adis, f. mulier ex Troade, patronymicum, ſeu gentile. *Virgil.* 5. *Æn. v.* 613. At procul in ſola ſecretæ Troades acta Amiſſum Anchiſen flebant. ideſt Trojanæ mulieres. *Ovid. Heroid. ep.* 13. *v.* 137. Troaſin invideo. ubi *Troaſin* dativus pluralis eſt Græco more deductus pro *Troadibus*.

Trochæus, i, maſc. τροχαῖος, pedis nomen in arte metrica, idem ac choreus, a τρέχω, *curro*, quia chori, ubi uſitatus eſt, agilius moventur in morem currentium. Hoc nomine veteres appellarunt & tribrachyn, ideſt pedem ex tribus brevibus conſtantem, & pedem illum, qui jambo contrarius eſt, ideſt conſtat ex prima longa, ſecunda brevi. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Jambo contrarium e longa, & brevi, hunc choreum nos, ut alii trochæum, nominemus. *Et paullo poſt*: Tres breves, trochæum, quem tribrachyn dici volunt, qui choreo trochæi nomen imponunt. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 47. Nam cum ſint numeri plures, jambum, & trochæum frequentem ſegregat ab Oratore Ariſtoteles.

Trochaĭcus, a, um, adject. trochæis conſtans, ut Trochaicum metrum. *Diomed. Grammat. l.* 3.

Trochiliſcus, i, maſc. parvus trochilus. Hac voce uſum putat *Caſaubonus* Poetam eum, cujus jambicos dimetros in Apologia adducit *Apulejus*. Sed alii aliter legunt.

Trochĭlus, i, m. *reattino*, *ſcriciolo*, *ital.*, *foraſiepe*, τρόχιλος, avicula quædam, quæ etiam rex avium, & regulus tum a Græcis, tum a Latinis appellatur, eoque nomine cum Aquila pugnare dicitur. *Plin. l.* 8. *cap.* 25. *de crocodilo*: Hunc ſaturum cibo piſcium, & ſemper eſculento ore, in litore ſomno datum, parva avis, quæ trochilos ibi vocatur, rex avium in Italia, invitat ad hiandum pabuli ſui gratia, &c. *Id. l.* 10. *c.* 74. *de avibus inter ſe diſſidentibus*: Aquilæ & trochilus, ſi credimus, quoniam rex appellatur avium. ¶ Dicitur etiam trochilus eſſe parvus quidam torulus in apophyſibus columnarum: atque hoc nomine putatur *Columella l.* 10. appellaſſe cucumerem longum & teretem: ſed alii ibi aliter leg.

Trochiſcus, i, maſc. *trociſco*, τροχίσκος, parvus trochus, ſeu parva rota. Trochiſci dicuntur compoſitiones quædam Medicorum in formam rotulæ, ſeu globuli, quas Latini paſtillos vocant. *Celſ. l.* 5. *c.* 17. ¶ Eſt etiam hoc nomine piſcis quidam, ſeu vetus belon marina. *Plin. lib.* 9. *cap.* 52.

Trochlea, æ, f. *taglia*, *carrucola*, τροχιὰ, τροχίλεια, machina tractoria ad ſublevanda & demittenda onera, continens rotulam æneam, lineamen (cui proprie nomen *trochleæ* competit) axiculum per eam rotulam trajectum, & funem, qui circa rotulam currit. Exemplum ejus in puteis habemus. Ab aliquibus *rechamum* dicitur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 2. Alligatur in ſummo trochlea, quam etiam nonnulli rechamum dicunt. *Cælius Rhodiginus l.* 26. *c.* 29. Rechamum dici putat ἀπὸ τοῦ ῥηχμοῦ, ideſt ſciſſura, quia nempe truncus, in quem orbiculi inſeruntur, excavatur, & quodammodo ſcinditur. *Lucret. lib.* 4. *verſ.* 903. Multaque per trochleas, & tympana pondere magno Commovet, atque levi ſuſtollit machina niſu. ¶ *Trochleis pituitam adducere*, translate dicitur pro difficulter expuere. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *de pronunciatione*: Jam tuſſire, & expuere crebro, & ab imo pulmone pituitam trochleis adducere, etſi non utique vocis ſunt vitia, quia tamen propter vocem accidunt, potiſſimum huic loco ſubjiciantur.

Trochleātim, adv. per trochleam. *Sidon. l.* 5. *ep.* 17. Trochleatim erecto fune.

Trochŭlus, i, maſc. τροχίδιον, parvus trochus. *Plaut. Amph. prol. verſ.* 144. Tum meo patri autem trochulus inerit aureus ſub petaſo. Alii leg. *torulus*.

Trochus, i, maſc. *paleò*, *fattore*, τροχός, circulus ſeu rota ferrea, quam ludi cauſa a pueris ferreo manubrio, quod clavis dicebatur, impulſa mittebatur: habebat autem circum infixos parvos anulos, qui, dum jacerentur, tinnitum & ſonum reddebant. Differt a turbine, quia turbo erat ligneus, vel etiam fortaſſe ex alia materia, ſed non cimularis, at in modum metæ factus. Trochus Græcorum inventum fuit. hinc *Horat. l.* 3. *od.* 24. græcum appellat, videtur autem dictus eſſe a τρέχω, *curro*. *Propert. lib.* 3. *eleg.* 12. Increpat & verſi clavis adunca trochi. *Martial. l.* 14. *epigr.* 188. Inducenda rota eſt: des nobis utile munus: Iſte trochus pueris, at mihi cantus erit. Et *Epigr. ſeq.* Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur? Cedat ut argutis obvia turba trochis. Adde *l.* 11. *epigr.* 22. ¶ Trochi figuram exhibet *Hieronym. Mercurial. l.* 3. *de arte gymn. c.* 8.

Troes, m. 3. Trojani. *Virg.* 2. *Æn.* Fuimus Troes, fuit Ilium, & ingens Gloria Teucrorum.

Trœzen, enis, f. Trœzene, Trœzena, Poſidonia, Anthia, Hyperia, Saronia, Apollonia, Aphrodiſias, *Trezena*, al. *Damala*, al. *Pleda*, Τροιζὴν, urbs Peloponneſi, in ora Argiæ, ad ſin. Argolicum, inter Corinthum, & Scyllæum prom. Sic dicta a Trœzene filio Pelopis. *Ovid.* 2. *Faſt.* Altaque Trœzene, Parthaſiæque nives. ¶ In hac regnavit Pittheus Æthræ pater, & avus maternus Theſei. Unde Pitthea cognominata eſt. *Ovid.* 15. *Met.* Eſt prope Pittheam tumulus Trœzena ſine ullis Arduus arboribus. ¶ Item *Trezeno*, opp. medit. Meſſeniæ, ab Ithoma in Or. ſupra 15. M. P. Apud Trœzenem portus eſt, qui Barba nominatur, teſte Euſtathio. Unde Græcum prov. *Trœzenem navigat*, in eos, qui cum imberbes ſint, pilis tamen appoſititiis barbam ſibi effingunt. ¶ Trœzeniæ aquæ pedibus noxiæ ſunt, omnia fere vitia illis inferuntur, præſertim podagram, quam aquæ Cydni in Cilicia tollunt, auctore *Plin. l.* 31. *c.* 2. ¶ Item urbs parva Aſiæ min. circa Cariam regionem, in conventu Alabandarum. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Trœzenĭus, a, um, adject. a Trœzene, ut Trœzenius heros, apud *Ovid. Metam.* 8. *v.* 566. hoc eſt Lelex, qui Trœzeniis habitavit.

Trogilium, n. 2. Trogylium, Mycale, *Capo Trogno*, al. *Gatonisſi*, Τρωγύλιον, prom. Joniæ, in ora, inter Epheſum, & oſtia Mæandri fl. contra Samum inſ.

Troglodytæ, maſc. 1. Τρωγλοδύται, pop. Africæ, in Æthiopia ſub Ægypto, ita dicti a τρώγλη, *foramen*, *caverna*, & δύνω, vel δύω, *ſubeo*, hoc eſt a ſpecubus, in quibus habitabant. Serpentibus vivunt, vocationibus dediti, velociſſimi, ab uxore, & colloquio alieni. Abundant margaritis, & myrrha. Eorum regio Troglodytice dicta fuit, in ora Occ. ſinus Arabici, nempe a Ptolemaide Ferarum ad Aromata prom. Nunc autem dicitur Ora Abexia, ſeu Abyſſina, *la Coſta de gli Abiſſini*, quod ſit pars Orientalis Imperii Abyſſinorum. Aliis dicitur *Sirſia*. *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Troglodytĭce, es, f. 1. Τρωγλοδυτική, regio Æthiopiæ ſub Ægypto, in qua Septentriones, ſi *Plinio l.* 2. *cap.* 70. credimus, conſpici non poſſunt. V. *Troglodytæ*.

Troglodytĭcus ſinus, *Golfo di Melinde*, idem ac ſinus Barbaricus, ad mare Barbaricum, & Aſperum, quod Æthiopiam ſub Ægypto alluit.

Trogus Pompejus, natione Gallus, Philoſophus ac Hiſtoricus diſertiſſimus; floruit ſub Auguſto, ſcripſitque quatuor & quadraginta voluminibus uni-

Digitized by Google

univerſi Orbis, ſed præcipue Græcorum hiſtoriam, quam Juſtinus in epitomas redegit. Trogi vero libri non extant.

Troja, æ, f. Ilium, *Troia*, Turc. *Carofia*, τροια, urbs Aſiæ minoris, in Phrygia, apud Idam M. ab ora litorali 3. M. P. ita dicta a Troe Rege. Dicta etiam fuit Dardania a Dardano, Teucria a Teucro, Ilium ab Ilo. Ejus mœnia ſecundum fabulas ab Apolline, & Neptuno Laomedontis Regis rogatu conſtructa fuere. Bis everſa fuit, primum ab Hercule ob Laomedontis perfidiam, deinde ab Agamemnone, & aliis Græciæ Principibus propter Helenæ raptum. ¶ Decem annorum obſidionem paſſa eſt. Cum Græci in Aulidem congregati, de bello deliberaturi, legatos Delphos ad Apollinem Patroclum, & Palamedem miſiſſent, reſponſum retulere, Græcos Trojæ potituros poſt decem annos, ſed minime potituros ſine Achille, Ulyſſe, ſagittis Herculis, & niſi Rheſi equos abduxiſſent antequam herbam Troadis guſtaſſent, & de Xanti fl. aquæ bibiſſent. Similiter Priamus legatos ad Apollinem Delphicum miſit, qui de belli eventu Oraculum illud conſulerent. Eis reſponſum eſt, Trojæ fatum hiſce in rebus conſiſtere, in Palladio, & cineribus Laomedontis, in vita Hectoris, Troili, Paridis. Ad bellum Trojanum ſeptem, & quadraginta Principes mille, & ducentis navibus profecti ſunt. Capta fuit a Græcis proditione Æneæ, propter odium in Paridem, quod ejus cauſa ab omnibus Sacerdotii honoribus excluderetur, ut Menecrates Xanthius monumentis prodidit. *Dionyſ. Halic.* Rom. *Antiq. l.* 1. Nonnulli ſcripſere, proditam fuiſſe a Thymœte, quem alii filium Priami ex Ariſba dixerunt, alii nobilem Trojanum virum Ariſbæ. *Virgilius*, & alii fabulati ſunt, captam fuiſſe ope cujuſdam equi lignei, milite pleni, in urbem introducti, quem Græci, reditu in patriam ſimulato, quaſi munus placandæ Palladi conſtruxerint. V. 2. *lib. Æneid.* ¶ Troja quoque urbs alia ejuſdem regionis, in ora lit. maris Ægæi, paucis milliaribus a veteris Trojæ ruderibus. V. *Troas Alexandri:* Hæc etiam hodie in ruinis jacet. ¶ Troja item, cogn. parva, urbs medit. Epiri, in Chaonia, & Ceſtria reg. ¶ Item Troja, olim Æce, & Urbs Æcana, *Troja*, urbs Apuliæ Dauniæ, ad Chilarum fl. & rad. Apennini. ¶ Troja etiam, opp. exc. Latii, in agro Laurenti extructum ab Ænea, initio ſui adventus in Italiam, antequam Lavinium conderet. *Dionyſ. l.* 5. & *Liv. l.* 1. ¶ Item opp. exc. ad initium maris Hadriatici ſitum, ab Antenore Trojano, & Henetis conditum. *Liv. l.* 1.

Troja, æ, f. ſive Trojanus ludus, erat equeſtris puerorum ludus apud Romanos, in circo agi ſolitus. Nomen ex eo ſortitus eſt, quod a Trojanis eum accepiſſent Romani, ut quem Æneas primus inſtituerit in Sicilia ad filii Aſcanii, puerorumque cæterorum exercitationem. V. *Servium* in 5. *Æn.* qui ait, originem ejus ludi a Suetonio Tranquillo expreſſam eſſe in libro, quem ſcripſerat de puerorum luſibus. *Virg.* 5. *Æn. v.* 96. Hunc morem, hos curſus, atque hæc certamina primus Aſcanius, Longam muris cum cingeret Albam, Rettulit, & priſcos docuit celebrare Latinos, Quo puer ipſe modo, ſecum quo Troja pubes, Albani docuere ſuos: hinc maxima porro Accepit Roma, & patrium ſervavit honorem; Trojaque nunc pueri Trojanum dicitur agmen. *Sueton. in Aug. c.* 47. Sed & Trojæ ludum edidit frequentiſſime majorum, minorumque puerorum delectu.

Trojāni, orum, m. *Trojani*, pop. Aſiæ min. in Phrygia, apud Helleſpontum, quorum Reges ex Teucro nobili Cretenſi, & ex Dardano filio Corythi Regis Hetruriæ, & Electræ filiæ Atlantis Regis Arcadiæ originem trahebant.

Trojānus, a, um, *Trojano*, τρωϊανός, quod ad Trojam ſpectat. *Virg.* 2. *Æn.* Trojanas ut opes, & lamentabile Regnum Eruerint Danai. *Hor. de Art.* Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo. ¶ *Equus Trojanus* proverbiali Metaphora pro clandeſtinis inſidiis accipitur, & latenti periculo, tractum a fabula equi lignei, cujus fraude Græci Trojæ potiti eſſe dicuntur. *Cic. pro Mur. c.* 37. Intus, intus, inquam, eſt equus Trojanus, a quo nunquam me Conſule dormientes opprimemini. ¶ *Porcus Trojanus*, dicebatur aper, qui integer torrebatur, minutioribus animalculis veluti gravidus, quemadmodum & equus ille armatis hominibus gravidus fuit. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 13.

Troĭcus, a, um, τρωϊκός, Trojanus. *Cic. de Cl. Or. c.* 10. Neque enim jam Troicis temporibus tantum laudis in dicendo Ulyſſi tribuiſſet Homerus. *Virg.* 11. *Æn.* Troica caſtra. ¶ Troicum ignem appellat *Statius l.* 1. *ſilv.* 1. *v.* 35. ignem perpetuum, qui Romæ ſervabatur in templo Veſtæ, quia ejus Deæ ſacra ex Troja Æneas in Italiam advexerat.

Troĭlus, τρωΐλος, filius Priami, & Hecubæ, cujus vita inter Trojanorum fata numerabatur. Nam eo vivo Troja capi non poterat. Puer poſt Hectoris interitum ad prælium cum Græcis egreſſus eſt. Ad propriam virtutem etiam Hectoris fortitudinem videbatur adjunxiſſe. Nemo erat, qui Troilo reſiſtere poſſet. Nunquam certavit, quin victoriam referret. Quo tempore Achilles Polyxenæ amore captus armis abſtinebat, Græciæ Principes eum precati ſunt, ut, ſi ipſe congredi nollet, ſaltem ſuos Myrmidones bellum gerere ſineret. Sed Troilus Myrmidones quoque ingenti ſtrage fudit. Tandem Achilles arma ſumpſit, primoque prælio a Troilo vulneratus, incredibile eſt, quanta ira exarſerit. Igitur paucis poſt diebus e caſtris exivit, eo animo, ut vel morte occumberet, vel hoſtem ulciſceretur. Troilus poſt longum certamen arma amiſit, equorum tamen pernicitate incolumis evaſit. Ad extremum tertio prælio Troilus ex equo decertavit. Ei equus confoſſus eſt, a non incertum. Igitur Achilles nactus Troilum peditem, aggreſſus eſt, & interfecit. *Virg.* 1. *Æn. v.* 478. Parte alia fugiens amiſſis Troilus armis, Infelix puer, atque impar congreſſus Achilli, Fertur equis, curruque hæret reſupinus inani, Lora tenens tamen: huic cervixque, comæque trahuntur per terram, & verſa pulvis inſcribitur haſta.

Trojugĕna, æ, com. gen. *Trojano*, τρωϊος, Trojanus, quaſi in Troja ſeu Troade genitus, ea forma, qua Græcos vocamus Grajugenas, quaſi genitos in Græcia. *Virg.* 8. *Æn.* Trojugenas, & tela vides inimica Latinis.

Troĭus, a, um, per tres ſyllabas, τρώϊος, Trojanus. *Virg.* 1. *Æn.* Et Troia gaza per undas.

Tromentīna Tribus Romana, una ex Ruſticis, appellata eſt ab agro Tromento in Hetruria, ubi conſtituta eſt A. U. 369. una cum Stellatina, Sabatina, & Arnenſi. *Feſtus.*

Tropæātus, a, um, adject. tropæo ornatus. *Ammian. l.* 23. *c.* 5. (al. 14.) Trajanus, & Verus hinc ſunt digreſſi victores, & tropæati.

Tropæi, m. 2. τροπαῖοι, venti Altani, qui in terra geniti, cum mare perflarint, redeunt ad continentem, ita dicti ἀπὸ τῆς τροπῆς, h. e. a converſione. Iidem, cum in mare tendunt, *Apogæi* vocantur, quod a terre proficiſcantur. *Plin. l.* 2. *c.* 34. Namque & e fluminibus, & e nivibus, & e mari videmus, etiam tranquillo, & alios, quos vocant Altanos, e terra conſurgere, qui cum e mari redeunt, Tropæi vocantur, ſi pergant, Apogæi. ¶ Tropæi item dicuntur in certo luſus genere, qui alios vellicant, infeſtantque, &, ne deprehendantur, convertunt ſe. *Suet. in Claudio Cæſare*, *cap.* 8. Et quoties poſt cibum obdormiſceret, quod ei fere accidebat, olearum, ac palmarum oſſibus incefſebatur, interdum ferula, flagrove velut per ludum excitabatur a tropæis. Alii leg. *copreis.*

Tropæophŏrus, i, τροπαιοφόρος, tropæum referens. *Apulej. de Mundo*, *ſub finem.* Triumphator, propagator, & tropæophorus.

Tropæum, i, ſeu trophæum, n. *trofeo*, נִצָּחוֹן, Germ. *ſiegezeichens*, Gal. *trophed*, Hiſp. *trofeo*, τρόπαιον, monumentum a victore erectum eo in loco, ubi hoſtes in fugam convertit. Hæc vox in antiquis codicibus, ac monumentis caſte ſcribitur ſine aſpiratione, quemadmodum *Pierius* monuit ad 3. *Georg.* & 10. *Æn.* quidquid dicat *Marcellus Donatus*, qui in notis ad *Sueton. in Cæſ. c.* 11. multis conatur oſtendere, aſpirationem appingendam eſſe: nam *trophæum* eſt a prava conſuetudine, qua nimius inducebatur aſpirationis uſus, adeo ut dicerent quoque *chorona*, *chenturio*, & ſimilia. Etymon quoque repugnat. Nam Græce eſt τρόπαιον, a τροπή, quo ſignificatur fuga hoſtium. Prima tropæa ex arboribus confecta ſunt, quas amputatis ramis hoſtium ſpoliis decorabant. Deinde etiam cœpta ſunt fieri ex lapide, & in montibus, & locis eminentioribus collocari. Hinc *Salluſtius* de Pompejo ait, eum devictis Hiſpanis tropæa in jugis Pyrenæi montis poſuiſſe. Et Romæ in arcubus figebantur ex marmore ædificatis. De tropæis vide *Cæſarem Bullingerum c.* 3. *libri de ſpoliis bellicis.* *Virg.* 11. *Æn.* Mezenti ducis exuvias tibi magne tropæum Bellipotens aptat, rorantes ſanguine criſtas, Telaque trunca viri, & bis ſex thoraca petitum, Perfoſſumque locis, clypeumque ex ære ſiniſtræ Subligat, atque enſem collo ſuſpendit eburnum. *Auct. ad Her. l.* 4. Ponere tropæa in aliquo loco. *Plin. l.* 6. *c.* 28. Statuere tropæa Jovi. ¶ Accipitur & pro victoria, ſeu pro ſpoliis, quæ victoria parantur. *Hor. l.* 2. *ode* 9. nova Cantemus Auguſti tropæa. ¶ Sumitur & translate. *Cic.* 4. *Verr.* Signum cupiditatis, tropæum neceſſitudinis, indicium amoris.

Trophonĭānus, a, um, adject. a Trophonio, ut Trophoniana Chæronis narratio, apud *Cic. l.* 7. *Attic. ep.* 2. h. e. de Trophonii antro.

Trophonius, m. 2. τροφώνιος, inſignis architectus, qui ſubterraneum ſpecum in Lebadia Bœotiæ regione conſtruxit, quod ab ipſo Trophonii antrum cognominatum eſt. Ibi cum aliquandiu oracula reddidiſſet, atque tandem tamen interiiſſet, ferunt Genium quendam antrum hoc ſubiiſſe, atque ex eo oracula reddidiſſe. Qui hinc oracula ſciſcitabantur, nudi in adito ſpecus ſedere ſoliti ſunt, atque inde flatu quodam ſub terram abripiebantur. Geſtabant autem ſecum placentas, quas Lemuribus, ſerpentibuſque occurrentibus objicerent. Deinde accepto oraculo, ſurſus per alium hiatum in terram reſtituebantur. Creditum eſt, quotquot in hoc antrum deſcendiſſent, nunquam poſtea riſiſſe. Hinc factus eſt locus Græco proverbio, ut homines triſtes, & tetrici in Trophonii antro vaticinari dicantur. V. *Adagia Eraſmi.* Meminit hujus Trophonii *Cic. l.* 1. *de Divin. c.* 34. itemque *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Tropĭces, a, um, adject. quaſi dicas converſivus, a τρέπω, verto. Signa tropica ſunt quatuor, Libra, Capricornus, Aries, & Cancer, ita dicta, quod Sol cum ad ea in Zodiaco pervenerit, converſionem curſus ſui, & anni mutationem facit: nam cum eſt in ſigno Cancri, quo tempore dies longiſſimi ſunt, ſolſtitium æſtivum facit, paulatimque reverſus, deſcendirque uſque ad Capricornum, ubi ſolſtitium hyemale efficit, dieſque breviſſimos, ſimiliter cum eſt in ſigno Arietis, noctes diebus æquales reddit, & Ver inducit; cum vero Libram ingreſſus eſt, tunc quoque dies æquat noctibus, & affert Autumnum. *Manil. l.* 3. *v.* 614. Sed tamen in primis memori ſunt mente notanda, Partibus adverſis quæ ſurgunt condita ſigna, Diviſumque tenent æquo diſcrimina Cœlum; quæ Tropica appellant, quod in illis quatuor anni Tempora vertuntur ſignis, nodoſque reſolvunt, Totumque amittunt converſo cardine mundum, Inducuntque novas operum, rerumque figuras. Sequitur inde *Manilius* quatuor horum ſignorum effectus explicare. V. ibi reliqua. ¶ Apud Aſtronomos Tropici ſunt duo circuli in ſphæra, quorum alter Zodiacum in ſigno Cancri ſecat, alter in ſigno Capricorni, quia nimirum Sol cum ea ſigna tetigit, revertitur, ut dictum eſt. *Hygin. l.* 1. *Aſtron. c.* 6. Hos *Plinius l.* 2. *c.* 70. Solſtitialem, & brumalem vocat. ¶ *Tropica*, abſolute, h. e. mutationes, converſiones. *Petron. in Satyr. pag.* 21. Cœpi cauſam deſidiæ præſentis excutere, cur pulcerrimæ artes periiſſent: tum ille: Pecuniæ, inquit, cupiditas hæc tropica inſtituit. *queſte mutazioni, o ſtravaganze.* ¶ Tropica locutio. *parlar figurato.* *Auguſtin.*

Tropis, is, f. τρόπις, Græce ſentinam navis ſignificat: translate ſumitur pro fundo lagenæ, atque hinc pro vino vapido, quod in fundo lagenæ eſt. Hujuſmodi vino utebantur veteres in balneis vel ad lavanda corpore, vel ad vomitum provocandum. *Martial. l.* 12. *ep.* 84. Fumoſæ feret ipſe tropin de fæce lagenæ.

Tropologĭce, adverb. tropologico more. *Hieron. in Sophon. c.* 3. Tropologice exponere aliquid.

Tropologĭcus, a, um, adject. *figurato*, τροπολογικός, per tropos expreſſus. *Sidon. l.* 9. *ep.* 3. Tropologicum genus, & figuratum. *Hieronym. ep.* 61. *ad Pammach. c.* 3. Tropologica interpoſitione aliquid ſubvertere.

Tropus, i, m. *Tropo*, τρόπος, mutatio vocis, vel ſermonis a ſignificatione propria in aliam, cum ſimilitudine. Dixi *vocis*, *vel ſermonis*, quia aliqui Tropi in uno vocabulo poſiti ſunt, ut *Metaphora*, alii in oratione, ſeu pluribus vocibus, ut *Allegoria*. Hoc nomen factum eſt a τρέπω, verto. Quare Latine Inverſio, ſeu Immutatio dici poteſt. *Cic. in Brut. c.* 17. Ornari orationem Græci putant, ſi verborum immutationibus utantur, quos appellant τρόπους, & ſententiarum, orationiſque formis, quæ vocant σχήματα. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Tropus eſt verbi, vel ſermonis a propria ſignificatione in aliam cum virtute mutatio. ¶ Differunt tropi a figuris in eo, quod tropi in verbis a proprio ſenſu tranſlati ſiunt; figuræ vero in rebus ipſis, ideoque & propriis verbis & ordine collocatis figura fieri poteſt, ut notat *Quintil. l.* 9. *c.* 1.

Tros, ois, m. τρώς, filius Erichthonii, nepos Dardani, Rex Trojanorum. Filios procreavit, Ilum, Aſſaracum, Ganymedem. *Ovid.* 4. *Faſt.* *Virg.* 3. *Georg.* Demiſſæque ab Jove gentis Nomina, Troſque parens, & Trojæ Cynthius auctor.

Tros, ois, m. τρώς, Trojanus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 573. Tros, Tyriuſque mihi nullo diſcrimine agetur. ¶ *Troes* in plurali V. ſuo loco.

Troſsŭli, m. Equites apud Romanos, qui ſub Romulo *Celeres*, & poſtea *Flexumines* appellati fuerant, ita dicti, quod Troſſulum opp. Hetruriæ ſine peditibus expugnaſſent. *Feſt.* Troſſuli equites dicti, quod oppidum Tuſcorum Troſſulum ſine opera peditum ceperint. Idem narrat *Plin. l.* 33. *c.* 2. *Nonius c.* 1. *n.* 140. ſcripſit, Troſſulos quaſi toroſulos dictos, hoc eſt bene habitos, & muſculorum toris prævalidos. Eam induxit, ut ita ſcriberet, altera hujus vocis ſignificatio, qua dici cœpit de iis, qui cultu, & vitæ delicatioris genere aliis antecellunt. *Varro apud Non. loc. cit.* Nunc emunt Troſſuli nardo nitidi vulgo Attico taluſto equum. *Perſ. ſat.* 1. Unde iſtud dedecus, in quo Troſſulus exultat tibi per ſubſellia lævis. ¶ Quia autem Troſſuli vox in malam partem accipi cœperat, hinc factum videtur, ut Equites nominis hujus puderet, eos præſertim, qui veram nominis cauſam ignorarent, ut ſcribit *Plin. loc. cit.*

Troſsŭlum, i. opp. medit. Thuſciæ, exc. inter Volſinios 9. M. P. Ferentinos 8. ac inter Balneoregium, & Hortanum, apud Meonium opp. Locus adhuc dicitur *Troſſolo*, vel *Troſſo*, & vicina foſſa, *il vado di Troſſo*.

Ex eo

Ea ex Equites Romani Troſſuli dicti. *Plin. lib.* 33. *cap.* 2.

Trua, f. *mestola*, cochlear, quo cibus in aliis rebus coquendum agitatur. *Titinnius apud Non. c.* 1. *n.* 68. Cocus magnum ahenum, quando fervit, paulla confutat trua. ¶ A Varrone ita definitur, ut videatur eſſe genus vaſis, vel potius canalis ad aquam transferendam. Scribit enim *l.* 4. *L. L.* Truæ, quæ e culina in lavatrinam aquam fundant. Additque *ibid.* vocis originem. Trua, inquit, quod travolat ea aqua.

Trucidatio, onis, f. *crudelmente*, φόνος, σφαγή, ſædes crudelis. *Cic.* 4. *Phil. c.* 5. Nullus ei ludus videtur eſſe jucundior, quam cruor, quam cædes, quam ante oculos trucidatio civium.

Trucido, as, a. 1. *trucidare, tagliare a pezzi*, שחט, Ger. *grauſamlich todten*, Gal. *maſſacrer*, Hiſp. *matar cruelmente*, κατακόπτω, crudeliter neco. Eſt e *trux*. Ac forte non eſt derivatum ſimplex, ſed compoſitum e *truciter*, & *cædo*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 494. Rapiunt aditus, primoſque trucidant. *Cic.* 1. *Catil. c.* 4. Et quos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate. *Cic. pro Cal. c.* 18. Ne effundat patrimonium, ne fœnore trucidetur.

Truculenter, adv. *crudelmente*, ἀγρίως, crudeliter. *Cic.* 2. *Agr. c.* 5. Truculentius ſe gerebat, quam cæteri. *Quinctil. lib.* 6. *c.* 1. Aſpicere aliquem truculentiſſime.

Truculentia, æ, f. crudelitas. *Plaut. Trucul.* 3. 2. 7. Tuam exſpecto truculentiam.

Truculentus, a, um, *crudele*, אכזר, Ger. *ſchoenzlich*, Gal. *fier*, *cruel*, Hiſp. *cruel*, ἄγριος, qui vultu crudelitatem præ ſe fert, ejuſque terret. *Cic. pro Sex. c.* 8. Alter, o Dii boni, quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aſpectu! *Ovid.* 14. *Metam. v.* 804. Fœta truculentior urſa. *Auct. ad Heren. l.* 4. Truculentiſſimum facinus. ¶ Invenitur dativo junctum. *Plin. l.* 8. *c.* 4. Sic & Tigris etiam feris cæteris truculenta. ¶ Uſurpatur etiam pro ruſtico, agreſti, & a communibus voluptatibus abhorrente. *Senec. Hippolyt. v.* 469. Truculentus, & ſilveſter, & vitæ inſcius triſtem juventam, Venere deſerta, colis. ¶ *Truculentus* titulus eſt Plautinæ comœdiæ, in qua inducitur quidam ſævi ingenii, & inimicus voluptatum.

Trudis, f. 3. *ſtocco*, contus præacuta cuſpide, quo naves, aliaque repelluntur, a *trudo*. *Iſid. l.* 18. *c.* 7. *Virg.* 5. *Æn. v.* 208. Ferrataſque trudes. Ita eſt in antiquis quibuſdam codicibus manuſcriptis, & ita *Iſidorus* legit, ubi vulgo *ſudes*. Nec obſtat, quod prior in *trudo* producatur, cum & a *duco*, quod priorem habet longam, *duces* dicamus non ſervata quantitate primigenii. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 46. Quidam trudibus, aut furcis inertem molem proſternere.

Trudo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpingere*, *ſoſpingere*, *cacciare*, דחה, Ger. *ſtoſſen*, Gall. *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, ὠθέω, ὠθίζομαι, impello, propello. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 29. Ut non ad mortem trudi, verum in cœlum videretur aſcendere. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 30. Trudere aliquem foras. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 63. Trudere cohortes in paludem. *Hor. l.* 2. *od.* 18. Truditur dies die. *un di ſegue, e caccia l'altro*. *Terent. Andr.* 4. 4. 40. Fallacia alia aliam trudit. proverbium eſt, cui reſpondet vulgatum illud, *un diavolo ſcaccia l'altro*.

Truentinus, a, um, adject. a Truento. *Silius l.* 8. *v.* 434. Quique Truentinas ſervant cum flumine turres.

Truentum, i, n. 2. ſeu melius Truentus, Ptolemæo Truentinum, *Tronto*, fl. Piceni. Ortus ex Apennino M. in ipſo limite Umbriæ, deinde per Picenum fluens, recepto ad Aſculum Caſtellana amne aliquot milliaribus infra, prope vicum, *Porto Aſcoli*, in Hadriaticum ſe exonerat, dividitque Marrubiam Anconitanam ab Aprutio ulteriore. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Trulla, æ, f. τρυβλίον, diminutivum a *trua*, ut docet *Varr. l.* 4. *de L. L.* vas potorium ſcypho minus profundum, manubriatum, ex auro, aut ære, aliave quapiam materia, *cazza*, e *boccale*. *Cic.* 6. *Ver. c.* 27. Erat vas vinarium ex una gemma prægrandi trulla excavata cum manubrio aureo. *Id. ibid.* Mittit etiam trullam gemmeam rogatum, velle eam ſe diligentius conſiderare. *Hor. l.* 2. *ſat.* 4. *v.* 144. Qui Vejentanum feſtis potare diebus Campana ſolitus trulla. ideſt vaſa fictili, qualia in Campania fingebantur. Alii exponunt pro vaſe æneo, *ſecchio*. ¶ *Acron* interpres Horatii ſcribit, trullam eſſe calicem deformem, & ruſticanum. Sane Cato *de R. R. cap.* 10. inter vaſa etiam ruſtica enumerat, dum inquit: Villicum habere oportet ornam quinquegenariam unam, trullas tres. Et c. 13. In cellam oleariam hæc opus ſunt, trullæ aneæ tres &c. Et infra: Urceos fictiles duos, trullas ligneas duas. *Turnebus lib.* 7. *cap.* 25. his locis ait trullam eſſe vas aquarium, quo aqua hauritur de ſitulis, ahenis, aut labris, & in alia vaſa transfunditur; *cazza* dicitur a vulgo Italorum. ¶ Videtur etiam ſumi pro vaſe, in quod ventris onus deponitur. *Plin. lib.* 34. *cap.* 2. Sunt ergo vaſa tantum Corinthia, quæ iſti elegantiores modo in eſculenta transferunt, modo in lucernas, modo in trullas, nullo munditiarum delectu. *Harduinus* legit *trulleos*. h. e. vaſa ad lavandas manus. V. *Trulleum*. Addi ſolet in hanc ſententiam locus *Martial. lib.* 9. *epigr.* 98. Clinicus Herodes trullam ſubduxerat ægro. Deprenſus dixit, ſtulte quid ergo bibis? Item locus *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 108. Si trulla inverſo crepitum dedit aurea fundo. Verum his locis commodius fortaſſe pro potorio vaſe trulla accipitur. ¶ Denique trulla putatur eſſe inſtrumentum, quo fabri murarii tectoriis inducendis, & poliendis utuntur, *cazzuola*. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 15. prima trullæ frequentetur inductio. Adde tit. 13. & *Iſidor. lib.* 19. *cap.* 18. Cujus auctoritas in Latina lingua pene nullius eſt momenti. Hinc factum eſt verbum *trulliſſare*, quod a *Vitruv.* uſurpatur.

Trulleum, i, n. *bacino*, vaſis genus, quo manus perluuntur, χέρνιβον. *Varro l.* 4. *de L. L.* Ab eodem eſt appellatum trulleum. Similis enim figuræ, niſi quod latius concipit aquam, & quod manubrium cavum non eſt. *Varro l.* 1. *de vita P. R. apud Non. c.* 15. *n.* 30. Itaque ea ſibi modo ponere, ac ſuſpendere, quæ utilitas poſtularet, trulleum, matellionem, pelvim, naſiternam. ¶ *Trulleus*, *i*, m. idem quod *trulleum*, legitur ab *Harduino* apud *Plin. l.* 34. *c.* 2.

Trulliſſatio, onis, f. actus trulliſſandi, inductio tectorii. *Vitr. l.* 7. *c.* 3. Poſtea autem ſupra trulliſſatione ſubareſcente deformentur directiones arenati.

Trulliſſo, as, a. 1. *incroſtare*, *intonicare un muro*, *oppure liſciarlo con la cazzuola*, κονιάω, ὑδραγχεῖν, trulla tectorium induco. *Vitr. l.* 7. *c.* 3. Coronis explicatis parietes quam aſperrime trulliſſentur. *Id. ibid.* Inferior pars teſta cum calce trulliſſetur.

Truncatus, a, um, *troncato*. *Claudian. de bello Get. verſ.* 89. Manibus truncatus, & armis. *Plin. l.* 9. *ep. pen.* Quia antiquum illud e ligno quibuſdam ſui partibus truncatum eſt.

Trunco, as, a. 1. *troncare*, *tagliare*, μολίζω, ἀποκόπτω, τέμνω, aliquid truncum reddo, mutilo, amputo, in partes ſcindo. *Val. l.* 6. *Argon. v.* 368. Nec in medio truncantem marmore cervos. ¶ Hoc verbum rari eſt uſus, frequentiuſque uſurpantur ejus compoſita *detrunco*, *obtrunco*, &c.

Trunculus, i, m. ἀκρωτήριον, τελευταῖον, parvus truncus. *Celſ. l.* 2. *c.* 29. Præcipua tamen in ungulis, trunculiſque ſuum in petiolis capitulisque hœdorum. *h. e.* fruſtis carnis.

Truncus, i, m. *tronco*, גזע, Ger. *ſtock*, Gall. *tronc*, Hiſp. *tronco*, πρέμνον, στέλεχος, pars arboris ſtrictior, e qua rami amputati ſunt. *Cic.* 3. *de Or. c.* 46. Quid in arboribus, in quibus non truncus, non rami, non folia ſunt denique, niſi ad ſuam retinendam, conſervandamque naturam? *Virg.* 3. *Georg.* Arboris obnixus trunco. ¶ Truncus item dicitur cadaver capite præciſo. *Virg.* 2. *Æn. v.* 557. Jacet ingens litore truncus, Avulſumque humeris caput, & ſine nomine corpus. ¶ Dicitur etiam de ſtatura corporis. *Cic. pro R. Com. c.* 10. Nemo enim illum ex trunco corporis ſpectabat, ſed ex artificio comico æſtimabat. ¶ Truncus columnæ eſt ipſa columnæ ſcapus ſine baſi, & epiſtylio. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. ¶ Tranſlate truncus uſurpatur de homine ſtupido. *Cic. in Piſon. c.* 9. Sed qui tanquam truncus, atque ſtipes, ſi ſtetiſſet modo, potuiſſet tamen ſuſtinere titulum Conſulatus. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 30. Qui poteſt eſſe in ejuſmodi trunco ſapientia? ¶ Item de parte præcipua cujuſcunque rei, principio, radice, ſtirpe. *Cic.* 3. *Tuſc.* Stirpes ſunt ægritudinis quam multæ, quam amaræ, quæ ipſo trunco everſo omnes elidendæ ſunt. *Id. in Or.* Non ad numerum articulus cadens, trunco magis toto ſe ipſe moderans. h. e. tota periodo, ſeu textu, & ſtructura orationis.

Truncus, a, um, *troncato*, *tagliato*, קצוץ, Germ. *geſtumlet*, Gall. *coupe*, Hiſp. *cortado*, *deſcabeçado*, κολοβός, truncatus, mutilus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 659. Trunca manum pinus regit, & veſtigia firmat. *Id. l.* 6. *v.* 497. Et truncas inhoneſto vulnere nares. *Id.* 4. *Georg.* Animalia trunca pedum. h. e. pedibus carentia. ¶ *Trunci* dicuntur homines, qui aliquo membro debiles aut manci ſunt. *Plin. l.* 7. *c.* 11. *in fi.* Jam illa vulgata, varie ex integris truncos gigni, ex truncis integros, eademque parte truncos. ¶ Tranſlate *Stat.* 11. *Theb.* Sermo truncus. h. e. inarticulatus, *parole tronche*.

Truo, onis, m. ὀνοκρόταλος, avis cygno ſimilis, quæ ſupra roſtrum nares habet valde prominentes, & in faucibus ipſis capaciſſimum ventriculum, quo omnia converrit, donec perfecta rapina, ſenſim inde in os reddita in veram alvum ruminantis modo refert. *Feſtus*. ¶ Truo item dicitur, qui enormem habet naſum. *Cæcil. apud eund. Feſt.* Proh Dii immortales! unde prorepſit truo?

Truo, as, a. 1. κυκάω, trua moveo, miſceo. *Feſtus in voce Antruare*.

Truſatilis, & le, a. 3. ὠστός, quod truditur, a ſup. *truſum* verbi *trudo*, ut *Mola truſatilis*, quæ manibus protruditur, unde & manualis vocatur. *Cato R. R. c.* 12. Molas aſinarias unas, truſatiles unas. *Gel. l.* 3. *c.* 3. *de Plauto*: Ob quærendum victum ad circumagendas molas, quæ truſatiles appellantur, operam piſtori locaſſet.

Truſito, as, a. 1. frequentat. a truſo. *Phædr. fab.* 38. *v.* 7. Subito latrones ex inſidiis advolant, interque cædem ferro mulum truſitant. h. e. verberando, & vulnerando impellunt.

Truſo, as, a. 1. frequentat. a trudo. *Catul. carm.* 56. Deprendi modo pupulum puellæ truſantem. h. e. obſcene rem urgentem.

Truſus, a, um, *cacciato*, *ſpinto*, particip. a trudo, is. *Tacit. l.* 5. *hiſtor. c.* 15. Proceres in arma truſos.

Trutina, æ, f. *ſtatera*, *bilancia*, פלס, Ger. *goldwage*, Gal. *balance*, Hiſ. *balança*, τρυτάνη, πλάστιγξ, ζυγός, σταθμίς, ſtatera. Vetus Perſii interpres, ideſt Cornutus, ad illud *ſat.* 1. *v.* 10. Examenve improbum in illa Caſtiget trutina, monet trutinam eſſe foramen, intra quod eſt lingula, de qua examinatio eſt, quod alii æquamentum, alii libramentum, alii æquilibrium vocant. Sed pro ſtatera manifeſte accipit *Vitruvius l.* 10. *c.* 8. Similiterque uſi Cicero, Juvenalis, & alii. *Vitr. loc. cit.* Id autem ex trutinis, quæ ſtateræ dicuntur, licet conſiderare. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro judicio, examine, æſtimatione. *Cic.* 2. *de Or.* Ad ea probanda, quæ non aurificis ſtatera, ſed populari quadam trutina examinantur. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. In trutina ponetur eadem.

Trutinatus, a, um, *peſato*, *eſaminato*, particip. ſignif. paſſivæ. *Sidon. l.* 7. *ep.* 9. *in concione*: Satis ſatis ſuperque trutinato.

Trutinor, aris, dep. 1. *peſare*, *eſaminare*, pondero, examino, σταθμίζομαι. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 82. Eporrecto trutinantur verba labello.

Trux, ucis, o. 3. *torvo*, *feroce*, *ſevero*, אכזר, Germ. *grauſam*, Gal. *cruel*, Hiſp. *cruel*, ἀγριωπός, ὠμός, torvus, ferox, ſeverus, ab *atrox*, per Aphæreſin. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 64. *ex Poeta*: Capite brevi, cervice anguina, aſpectu truci. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 42. *ex Poeta*: E truibuſque oculis duo fervida lumina flagrant. *Id.* 2. *Agr.* Horridus, & trux tribunus plebis. *Tac. l.* 4. *Annal. c.* 34. Et Cæſar truci vultu defenſionem accipiens, &c. *Plin. l.* 22. *c.* 8. *ſub fin.* Herbæ tactu truces. *pungenti*. ¶ Cum infinito. *Sil. l.* 3. *v.* 120. Trux audere. ¶ Uſurpatur etiam pro verendo. *Claud. de laud. Stilic. l.* 1. *v.* 230. Lucoſque vetuſta religione truces.

Tryblium, ii, n. τρύβλιον, catinus, paropſis, patina. *Plaut. Stich.* 5. 4. 8. Pro opibus noſtris ſatis commode nucibus, fabulis, ficubus, olea in tryblio, &c.

Tryga antiqui vinum appellabant, teſte *Feſto*; nempe a τρύγη, quod Autumnalem fructuum omnium vindemiam ſignificat. Hinc eſt *trygetus* apud *eund. ibid.* hoc eſt vindemiator, τρυγητής.

Tryginon, i, n. genus atramenti a vinaceis facti, a τρύξ, τρυγός, *vini fæces*. *Plin. l.* 35. *c.* 6.

Trygon, onis, m. τρυγών, piſcis quidam venenatus. *Auſon. ep.* 4. *v.* 58. Lethalis trygon.

Trylla, æ, f. idem quod trulla. *Digeſt. lib.* 34. *tit.* 2. *leg.* 19. *in Edit. Taurellini*.

Tryxalis, is, τρυξαλίς, animal ſimile locuſtæ, ſine pennis, quod aliqui arbitrantur eſſe illud, quod gryllus vocatur. Ita *Plin. l.* 30. *c.* 6.

T ANTE U.

Tu, tui, *tu*, אתה, Ger. *du*, Gal. *tu*, *toy*, Hiſp. *tu*, σύ, pronomen primitivum, a Dorico τύ. Dores enim mutant σ in τ. Itaque & pro σοὶ, dicunt τοί, unde Latinum *tuus*. *Cic. pro Rab.* Tu mihi etiam legis Porciæ, tu C. Gracchi, tu horum libertatis, tu cujuſquam denique hominis popularis mentionem facis. *Plaut. Mercat.* 1. 1. 71. Tibi aras, tibi occas, tibi ſeris, tibi eidem metis. *Terent. Eun.* 4. 7. Miſeret me tui. ¶ Quando jungitur particula *cum*, ea ſere poſtponitur. *Cic.* 4. *de Fin.* Quid ſi tecum ita loquamur? ¶ Interdum *te* pro *tu* ponitur pro tu in accuſativo: quod genus pleonaſmi Comicorum eſt. *Terent. Hecyr.* 4. 4. 64. Orcivi teſum, uxorem ut duceres. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 90. Mneſiloche, hoc tecum oro, ut illius animum regas. ¶ Item pro *tibi*. Idem *Captiv.* 5. 1. 12. Tecum ſervavi fidem. ¶ *Te* etiam pro *tibi* poſitum aliquando videtur, ſicut *me* pro *mihi*: de quo V. in *Ego*. Itaque quod dixit *Terent. Heaut.* 5. 2. 35. *Te indulgebam*, fortaſſe hac ratione accipiendum eſt: quamquam non deſunt exempla, in quibus *indulgeo* cum accuſativo junctum legitur. V. ¶ Interdum *tu* jungitur cum ſyllabica adjectione *te*, & *met*, & ſignificat *tu ipſe*. *Plaut. Epid.* 1. 1. 76. Niſi quid tibi in tete auxilii eſt. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 8. Ut tute mihi præcepiſti. *Virgil. Ecl.* 3. Tute ipſe fatebere. *Senec. Hippolyt. v.* 1217. Nunc tibimet ipſe ſupplicia irroga. *Lucret. l.* 4. *v.* 913. Tutemet in culpa cum ſis, nec cernere poſſis. ¶ *Tu* interdum vox eſt blandientis. *Ter. Eun.* 4. 3. 21. Tam infandum facinus, mea tu, ne audivi quidem.

Tuatim,

Tuatim, adv. tuo more, prout ſoles, a *tuus*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 4. Ecce tem jam tuatim facis.

Tuba, æ, f. *tromba*, חצצרה, Ger. *trommet*, Gal. *trompette*, Hiſp. *trompeta*, *anafil*, *σάλπιγξ*, inſtrumentum incurvum ex ære, argento, vel alia materia uſitatum præcipue in bello, cujus ſonitu milites, equique ad prælium inflammantur, ita dictum quia tubum refert, ideſt canalem teretem, ac concavum, quo aqua ducitur. *Cic. 2. Catil. c. 6.* Cum tubas, cum ſigna militaria, cum aquilam illam argenteam ſcirem eſſe præmiſſam. *Auct. ad Her. l. 4.* In concione de virtute loqueris, in prælio per ignaviam tubæ ſonitum perferre non potes. ¶ Tuba inventa fuit a Piſeo Tyrrheno. *Plin. l. 7. c. 56.* ¶ Translate *Cic. Fam. 6. ep. 13.* Tuba belli civilis. h. e. auctor, concitator. ¶ Poetica tuba ponitur pro poeſi, & carminibus, præſertim heroicis. *Prudent. hymn. ante cib. n. 8.* Quæ veterum tuba, quæve lyra. *Martial. l. 8. epigr. 3.* Dum tua multorum vincat avena tubas. ¶ Item pro oratorum grandiloquentia. *Sidon. l. 4. ep. 3.* Tuam tubam totus orbis jure venerabitur. ¶ De diſcrimine inter tubam, & buccinam V. *Buccina*.

Tubantes, m. 3. pop. Germaniæ, ubi hodie Ducatus Vveſtphaliæ ex parte, tempore Cæſaris, & poſtea Marſis juncti, aut parum diſcretis ſedibus, quorum opp. Benthemum, *Bentheim*. Secundum *Pyramium*, & *Pervarrom* eorum regio fuit Tovend, in Tranſiſalana, apud Friſiæ, & Vveſtphaliæ confinia, in qua Almeloa, & Ghurſa opp. una cum Salus veteribus, & Marſis.

Tubarius, ii, m. qui tubas facit, *σαλπιγγοποιός*. *l. 6. Dig. de jure immunit.* Tubarii, cornuarii, arcuarii.

Tuber, eris, n. *tumore*, *gonfiamento*, *ὄγκος*, tumor, ſive callus in quocunque corpore eminens, a *tumeo*, ut *faber* a *facio*. *Ter. Adelph.* 2. 2. Præterea colaphis tuber eſt totum caput. Quidam putant, hic adjectivum eſſe. Sed falluntur. Sententia enim ait: caput eſt totum tumor. *Plin. l. 8. c. 18.* Tubera bina in dorſo habeat cameli. ¶ Translate *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 73.* Qui ne tuberibus propriis offendat amicum, Poſtulat, ignoſcat verrucis illius, h. e. majoribus vitiis. ¶ Nec ſolum tuber dicitur de tumore in corpore animalium, ſed etiam de calſo pendente in arboribus eminente, de duritia illa in arboribus extante ad nodi ſimilitudinem. *Plin. l. 16. c. 16.* Reperitur & in alno tuber tanto deterius, quanto ab acere alnus ipſa diſtat. ¶ Tuber quoque dicitur callus quidam terræ, ſeu fructus, qui ſub terra naſcitur, ſiccis in locis, ſine ullo caule proveniens, nulliſque radicis nixus capillamentis, vulgo *tartuffo*, ſeu *tartuffola*, פטריה, Ger. *bobe*, Gal. *truffes*, *boſſe*, Hiſp. *turmadas*, *ὕδνον*. *Plin. l. 19. c. 2.* Tubera hæc vocantur, undique terra circundata, nulliſque fibris nixa, aut ſaltem capillamentis, nec utique extuberante loco, in quo gignuntur, aut rimas agente, neque ipſa terræ cohærent. Siccis hæc fere, & ſabuloſis locis, fructetoſiſque naſcuntur. Excedunt ſæpe magnitudinem mali cotonei, etiam librali pondere, &c. *Id. c.* 3. De tuberibus hæc traduntur peculiariter, cum fuerint imbres autumnales, ac tonitrua crebra, tunc naſci, & maxime a tonitribus, nec ultra annum durare, tenerrima autem verno eſſe, &c. ¶ Hoc cibi genus in deliciis cœnarum fuit apud veteres, præſertim quod ex Africa advehebatur. *Juven. ſat. 5. v. 116.* poſt hunc radentur tubera, ſi ver Tunc erit, & facient optata tonitrua cœnas Majores: tibi habe frumentum, Alledius inquit, O Libya, disjunge boves, dum tubera mittas.

Tūber, ĕris, f. arbor ex malorum genere. *Col. l. 11. c. 2.* Poſſunt etiam his diebus ceraſi, & tuberes, & armeniaca, atque amygdala, cæteræque arbores, quæ primæ florent, inſeri commode. *Plin. l. 15. c. 14.* Peregrina ſunt zizipha, & tuberes, quæ & ipſa non pridem venere in Italiam. Hæc ex Africa, illa ex Syria.

Tūber, eris, m. fructus tuberis arboris. *Suet. in Dom. c. 21.* Oblatos tuberes ſervare juſſit in craſtinum. *Plin. l. 15. c. 14.* Tuberum duo genera: candidum, & a colore ſericum dictum: Pene peregrina ſunt in uno Italiæ agro Veronenſi naſcentia, quæ lanata appellantur, &c.

Tuber terræ, *ἀνκάλυμμα*, herba folia habens minora, quam hedera, nigrioraque, & tenuiora, ſine angulis, in quibus albicant maculæ, caule exiguo, inani, floribus purpureis, radice lata, ut rapum videri poſſit, cortice nigro. Naſcitur in umbroſis. *Plin. l. 25. c. 9.*

Tubĕrans, antis, partic. *protuberante*, tuber faciens. *Apulej. l. 2. Metam.* Roſa ſoluta in ſinu tuberante.

Tubercŭlum, i, n. *picciola protuberanza*, *ὀγκίδιον*, exiguum tuber. *Plin. l. 11. c. 11.* Apes regias extruunt tuberculo eminentes. *Col. l. 7. c. 5.* Seu cum idem locus tuberculum habet.

Tuberōſus, a, um, adject. *protuberante*, *pieno di tumori*. *Varr. l. 1. R. R. c. 49.* Tuberoſus campus. *Petron. in Satyr.* Calvus tuberoſiſſimæ frontis.

Tubicen, inis, m. *trombettiere*, *trombetta*, *σαλπιγκτής*, qui tuba canit. Tubicinum uſus fuit præcipue in militia. Hi enim ad prælium vocabant milites, & rurſum receptui canentes, revocabant. *Veget. l. 2. c. 7.* Tubicines, cornicines, & buccinatores, qui tuba, vel æreo cornu, vel buccina committere prælium ſolent. *Sen. ep.* 79. Nec tubicen prædicationi nominis noſtri ſilentium faciens. ¶ In funeribus quoque adhibiti ſunt tubicines, qui canerent. Hinc de eo, qui deſperatæ ſalutis ſit, proverbio dicimus, *licet ad tubicines mittas*. h. e. funus tuum parare tibi potes, jam jam moriturus. *Petron. in Satyr. c.* 85. Si idem frigus genua, manuſque tentaverit tuas, licet ad tubicines mittas. ¶ De diſcrimine inter tubicinem, & cornicinem V. in *Æneator*. ¶ Tubicines etiam fuere Sacerdotes, qui tubis luſtrandis ſacrificabant. *Feſtus*: Tubicines etiam ii appellantur, qui Sacerdotes viri ſpecioſi publice ſacra faciunt tubarum luſtrandarum gratia.

Tubilūſtrium, ii, n. feſtum, quo tubarum luſtratio fiebat. *Varro l. 5. de L. L.* Tubiluſtrium, quod eo die in atrio ſutorio ſacrorum tubæ luſtrabantur. Adde *Feſtum*. Fiebat autem ea luſtratio agna, ut ex Feſto colligitur, idque ix. Cal. Aprilis, ideſt die 23. Martii, & ix. Junii, id eſt die 23. Maii. Id cernere eſt in Calendario. Item a Faſtis cognoſcitur. *Ovid. 5. Faſt.* Summa dies e quinque tubas luſtrare canoras Admonet, & forti ſacrificare Deæ. *Id. l. 5. v.* 725. Proxima Vulcani lux eſt, tubiluſtria dicunt, Luſtrantur puræ, quas facit ille, tubæ.

Tubulārius, ii, m. qui tubulos facit. *Ammian. l. 28. c. 1.* Obſcuriſſime natus eſt patre tubulario. Alii leg. *tabulario*.

Tubulātio, onis, f. diſpoſitio alicujus rei in modum tubuli, excavatio. *Apulej. l. 2. Florid. poſt init.* Flexa tubulationis ligula.

Tubulātus, a, um, cavatus ad effigiem tubuli. *Plin. l. 9. c. 36.* Alterum purpura vocatur cuniculatim procurrente roſtro, & cuniculi latere introrſus tubulato, qua profertur lingua.

Tubŭlus, i, m. *cannoletto*, Ger. *roehrlein*, Gal. *petit tuyau*, Hiſp. *arcaducillo*, *σωλήνιον*, *αὐλίσκιον*, canaliculus, ſeu fiſtula minor, dim. a *tubus*. *Varro l. 1. de re ruſt. c.* 8. Inde enim oliquæ alligatas libris demittunt in tubulos fictiles cum fundo pertuſo, quos cuſpides appellant, quo humor adventitius tranſire poſſit. ¶ Tubuli olim in parietibus fiebant, quibus calor ignis ex fornace aſcendens primum parietem, deinde & locum vicinum calefaciebat. *Procul. l. 13. Dig. de ſervit. urb.* Non licet

tubulos habere admotos ad parietem communem, quod per eos flamma torretur paries.

Tuburcinabundus, a, um, adject. avide comedens, vorax. Vox eſt *Catonis*, & tanquam nimis vetuſta rejicitur a *Quintil. l. 1. c. 6.*

Tuburcinatus, a, um, eſus, devoratus, partic. a tuburcinor. *Apul. d. Mor.* Prandio raptim tuburcinato.

Tuburcĭnor, aris, d. 1. *ἀρπάζω*, raptim comedo, ut *Non. c. 2. n.* 851. *interpretatur*. *Titin. ibid.* Tuburcinari ſine me vultis reliquias. *Plaut. Perſa.* 1. 3. 48. Tuburcinari de ſuo, ſiquid eſt domi.

Tubus, i, m. *canna*, *cannone*, *doccione*, צנור, Ger. *roehre*, Gal. *tuyau*, Hiſp. *caño*, *cañon*, *σωλήν*, canalis teres, & concavus, ſeu fiſtula major, qua aqua ducitur. *Plin. l. 16. c. 42.* Piceæ, alni ad aquarum ductus in tubos cavantur. ¶ Translate *Martial. l. 11. ep.* 62. Modo qui per omnes viſcerum tubos ibat.

Tucca, m. 1. vir eruditus, Auguſti temporibus, Virgilio amiciſſimus, & ex parte teſtamenti hæres, cui Auguſtus una cum Vario, & Plotio Æneidem, quam cremari Poeta teſtamento juſſerat, ea lege dedit emendandam, ut nihil adderet. *Servius*.

Tucĕtum, i, n. genus tarcimini ex ſuillis extis, vel carnibus minutatim conciſis, & omento, vel reticulo veſtitis, factum coctumque in ſartagine ex oleo, vel butyro. *Vetus Perſii Scholiaſtes*, tuceta, ait, eſſe carnes bubulas craſſis condimentis conditas, quas toto anno ſervant Galli Ciſalpini. *Vetus Gloſſa*. Tucetum, *ζωμὸς παχύς*, *Fulgentius de Priſc. ſerm.* eſcas regias dici ait. Ex qua ſcriptorum varietate colligere poſſumus, varii generis tuceta eſſe, pauperiorum quidem vulgaria, & ex vili conditura, ditiorum vero, & guloſiorum magis exquiſita. *Perſ. Sat. 2. v.* 43. Grandes patinæ, tucetaque craſſa. *Apulej. l. 2. A. A.* Tucetum perquam ſapidiſſimum.

Tuder, tis, n. *Todi*, col. & urbs Umbriæ, in colle, apud Tiberim fl. media inter Peruſiam, & Narniam 20. M. P. patria S. Martini Papæ. *Sil. l. 6. verſ.* 644. Excelſo ſummum qua vertice montis Devexum lateri pendet Tuder, atque ubi latis &c. Adde *Plin. l. 3. c. 14.*

Tuders, tis, adject. qui eſt ex Tuderti oppido. *Silius l. 4. n.* 222. Et Gradivicolam celſo de colle Tudertem. *Id. lib. 8. v.* 463. haud parci Martem coluiſſe Tudertes.

Tudes, itis, m. *σφῦρα*, malleus, ab antiquo *tudo* pro *tundo*, quomodo & *frago*, pro *frango*, & *pago* pro *pango* dicebant veteres. *Feſtus*: Tudites malleos appellabant antiqui a tundendo. Inde Atejus Capito exiſtimat Tuditano cognomen inditum, quod caput mallei ſimile habuerit.

Tudicŭla, æ, f. machina lignea, qua tunduntur oleæ, a *tudo* pro *tundo*. *Col. l. 12. c.* 50. Eſt & organum erectæ tribulæ ſimile, quod tudicula vocatur, idque non incommoda opus efficit, niſi quod frequenter vitiatur, & ſi bacca pluſculum injeceris, impeditur.

Tudicŭlo, as, a. 1. commoveo, miſceo, agito, ductum a tudicula, quæ in veterib. *Gloſſ.* exponitur cochlear, quo cibi in cacabis miſcentur. *Varr. apud Non. c. 2. n.* 844. Haccine nobis tibive tudiculaſſe. *Apic. l. 5. c.* 2. Cum bene ferbuerit, tudiculabis, & in mortario teres.

Tuditānus, i, m. cognomen M. Sempronii, qui fuit Conſul cum C. Claudio Centhone anno U. C. 513. Dictus fuit a *tudes*, quod caput malleoli ſimile habuerit, ut ſcribit *Feſtus*. Ab illo deinceps Sempronii dicti ſunt Tuditani.

Tudĭto, as, a. 1. proprie eſt malleolo impellere, ac protrudere, ſed generatim notat propellere, protrudere, aut extundere, a *tudes*. *Feſtus*: Tuditantes, tundentes negotium ſignificare ait Cincius, ideſt agitantes. Ennius libro ſecundo: Hæc inter ſe tota vi tuditantes. *Lucret. l. 3. v.* 395. Et quantis intervallis tuditantia poſſint Concurſare, coire, & diſſultare viciſſim. Adde *eund. l. 2. v.* 1141.

Tuendus, a, um, *φυλακτέος*, particip. vel gerund. paſſivæ ſignificationis a *tueor*. *Cic. l. 1. Fam. ep.* 9. Totus eſt nunc ab iis, a quibus tuendus fuerat, derelictus. *Id. 3. Verr.* Ædem Caſtoris P. Junius habuit tuendam.

Tuens, entis, m. 3. partic. a tueor. *Cic. 2. de Leg.* Sed æqualis illius cæli, atque terras tuentis, & regentis Dei. *Virg. Ecl.* 3. tranſverſa tuentibus hircis.

Tuĕo, es, e. 2. idem quod tueor, defendo. *Inſcript. apud Fabrett. pag.* 498. per ſuperos, qui aſtis, oſſa mea tueatis.

Tuĕor, eris, tuitus ſum, d. 2. *guardare*, *vedere*, ראה, Ger. *ſchirmen*, Gal. *garder*, Hiſp. *guardar*, *ὁρῶ*, *θεωρῶ*, proprie, ac primo notat videre. *Virg. 1. Æn. n.* 717. ardeſcitque tuendo. *Id. 4. Æn. v.* 362. Talia dicentem jandudum averſa tuetur. ¶ Quoniam vero quæ aſpicimus, ea ſæpe aſſervamus, & quæ aſſervare volumus, ea jugiter aſpicimus, hinc metonymice, ſeu metaleptice ponitur pro ſervare, conſervare, defendere. *Cic. pro Dejot. c.* 8. Sed quibus fines ſuos ab excurſionibus hoſtium, & latrociniis tueretur. *Liv. l. 5. c.* 4. Tueri familiam, *mantenere*. *Quintil. Declam.* 1. Tuitus ſum adoleſcentis miſerrimi cauſam. *Nepos in Att. c.* 21. Valetudinem tueri. *Id. in Phoc. c.* 1. Tueri paternam gloriam. ¶ Interdum eſt alere. *Scævola l. ult. ff. de in rem verſo*. Sine quibus aut ſe tueri, aut ſervos paternos exhibere non poſſet. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Cajus l. conſilio. ff. de curatoribus furioſo dandis*. Conſilia, & opera curatoris tueri debet non ſolum patrimonium, ſed & corpus, & ſalus furioſi. *Varr. l. 3. R. R. c.* 1. In pace a ruſticis Romani alebantur, & in bello ab iis tuebantur.

Tufa, æ, f. genus vexilli militaris. *Veget. l. 3. c.* 5. Aquilæ, dracones, vexilla, flammulæ, tufæ. Al. leg. *rufa*, alii *tuba*, ut notat *Lipſ. l. 4. de milit. Rom. Dial.* 5.

Tuguriŏlum, i, n. *καλύβιον*, parvum tugurium. *Apul. l. 4. Mileſ.* Perfecta tuguriolo.

Tugurium, ii, n. *tugurio*, *capanna*, סכה, Ger. *bawrenn*, Gal. *hutte*, Hiſp. *choça*, *καλύβη*, caſa ruſtica, ex leviore materia excitata, arundine, aut ulva paluſtri, aut palea tecta. *Pompon. de verb. ſign. l.* 180. Tugurii appellatione omne ædificium, quod ruſticæ magis cuſtodiæ convenit, quam urbanis ædibus, ſignificatur. *Virg. Ecl.* 1. Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen. *Col. l. 12. c.* 15. Erigantur inter ſe acclives teſtudineato tecto, more tuguriorum.

Tuguriuncŭlum, i, n. tuguriolum. *Hieronym. in vita Hilarion.* Tuguriunculum, quod junco, & carice texerat.

Tuĭtio, onis, f. *difeſa*, *conſervazione*. *Cic. in Top. c.* 23. Natura partes habet duas, tuitionem ſui, & ulciſcendi jus.

Tuĭtus, partic. a tueor. V. *Tueor*.

Tulingi, m. 2. pop. Germaniæ ſup. verſus fontes Danubii, & Nicri fl. ſeu inter Brigantinum lac. & Abnobam M. ubi hodie Comitatus Nellenburgenſis, & Furſtenbergenſis, in Suevia Meridionali, Rauracis, & Latobrigis finitimi, quorum opp. *Stulingen*, ad Danubium. *Cluverius* eos ponit inter geminos Rhenorum confluentes, ſupra Curiam, & lac. Brigantinum, ubi hodie pars Rhætorum.

Tullia, æ, f. nomen muliebre Romanum. Tullia filia Ser. Tullii, uxor fuit Tarquinii ſuperbi, quæ ſuper interfecti patris corpus carpento vehi non dubitavit. *Liv. l. 1. c.* 46. ¶ Tullia, filia M. Tullii Ciceronis, de qua ſæpe in *Epiſt. Fam.* Hanc blandiendi cauſa ſæpe etiam Tulliolam appellat.

Digitized by Google

Tullia lex, lata a M. Tullio Cicerone duplex fuit, altera de legationibus liberis, h. e. ut earum tempus non indefinitum, ut antea, ſed annuum eſſet: altera de ambitu, ne ſcilicet quis munus gladiatorium biennio, quo magiſtratum petebat, ederet, niſi ex teſtamento præſtituta die; ut ſenatoribus de ambitu damnatis aqua & igni interdiceretur; ut reis morbum excuſantibus pœna certa eſſet &c. V. Cic. pro Mur. pro Sext. & in Vatin. Dio. l. 37.

Tulliane, adv. Tulliano more. Agnoſcitur a Diomed. l. 1. pag. 397. Putſch.

Tullianum, i, ſubſt. n. locus Romæ in carcere, noxiorum ſupplicio deſtinatus, ita dictus a Servio Tullio, qui hanc carceris partem adjecit. Feſt. Tullianum quod dicitur, pars quædam carceris, Ser. Tullium Regem ædificaſſe ajunt. Salluſt. in Catil. c. 55. Eſt locus in carcere, quod Tullianum appellatur.

Tullianus, a, um, adject. a Tullio, ut Tullianum caput. Cic. Att. l. 13. ep. 67.

Tulliola. V. Tullia, æ.

Tullius, ii, m. tubus, fiſtula aquæductus, vel fontis, ſaliens, ſilanus, rivus, a tulo, ſeu tullo pro tolo, vel tollo, unde tetuli, & tuli. Nempe quia in altum aquam attollat, unde & ſaliens vocatur. Eon. apud Feſtum.

Tullius, ii, m. τύλλιος, nomen gentilitium apud Romanos. Hinc Serv. Tullius Rex ſextus, & M. Tullius Cicero eloquentiæ Latinæ princeps.

Tullus Hoſtilius, tertius Rex Romanorum, qui Numæ ſucceſſit. Liv. l. 1. c. 26.

Tulo, is, n. 3. portare, uſurpatum eſt a veteribus, teſte Priſcian. l. 8. & 10. & Diomed. l. 1. a quo remanſit tuli in præterito verbi Fero.

Tum, conj. ma, ed, δὲ, ἔπειτα δὲ, conjunctio, quæ in oratione plerumque ſubſequitur conjunctionem cum, ejuſdem fere ſignificationis, niſi quod tum majus quiddam in ſe contineat, aut ſpecialius. Nam ſi membra utrobique ejuſdem ſint ponderis, magis utimur tum geminato. Uſurpatur cum verbis. Cic. 1. de nat. Deor. c. 1. Cum multæ res in Philoſophia nequaquam ſatis adhuc explicatæ ſint, tum perdifficilis, Brute, quod tu minime ignoras, & perobſcura quæſtio eſt de natura Deorum. ¶ Vel cum nominibus. Cic. 4. Tuſc. c. 1. Cum multis locis noſtrorum hominum ingenia, virtuteſque, Brute, ſoleo mirari, tum maxime in ſtudiis, quæ ſero admodum expetita in hanc civitatem e Græcia tranſtulerunt. V. Cum. ¶ In rebus paribus, ut dixi, tum geminatur. Cic. 4. Verr. Tum ſemper, tum in his ipſis rebus. Id. Attic. 9. ep. 3. Diſſero in utramque partem tum Græce, tum Latine, ora in Greco, ora in Latino. ¶ Sæpe conjungitur cum autem, pro tum etiam. Cic. 2. de nat. c. 39. Iſque tum fuſus, & extenuatus ſublime fertur, tum autem concretus in nubes cogitur. ¶ Item cum vero, etiam ſine particula cum præcedente, pro tum etiam. Cic. 1. de Or. Ex his enim & dignitatem maxime expetendam videmus, tum vero juſtum, atque honeſtus labor honoribus, præmiis, atque ſplendoribus decoratur. ¶ Accipitur etiam pro &, præſertim ſi ſæpius repetatur. Cic. 2. de nat. Deor. Quia tum occultantur, tum rurſus aperiuntur, tum abeunt, tum recedunt, tum antecedunt, tum autem ſubſequuntur, tum celerius moventur, tum tardius. ¶ Eſt etiam adverbium, & accipitur pro deinde, vel præterea, in oltre, da poi, di più. Virg. 6. Æn. Æneas matri Eumenidum, magnæque ſorori Enſe ferit, ſterilemque tibi Proſerpina vaccam, Tum Stygio Regi nocturnas inchoat aras. Terent. Andr. 1. 5. Laborat e dolore, atque ex hoc miſera ſolicita eſt, tum autem hoc timet, Ne deſeras ſe. Id. Eun. 3. 78. Quid tum poſtea? che ſarà poi? Cic. 2. Phil. c. 8. Cedant arma togæ: quid tum? nonne ceſſerunt? che ſeguì poi? Sic, tum præterea, in oltre, di più. Cic. act. 1. in Verr. 1. ult. ¶ Item pro tunc. Cic. Att. l. 7. ep. 6. Niſi ſcite hæc illi tum arma dedimus, ut nunc cum bene parato pugnaremus. ¶ In hac acceptione ſimiliter conjungitur eleganter cum vero, vel autem. Virg. 1. Æn. Tum vero ingentem gemitum dat pectore ab imo. ¶ Item cum denique, vel demum. Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. Tum denique fore beatas Reſpublicas putavit, ſi aut docti, aut ſapientes homines eas regere cœpiſſent. Liv. l. 2. c. 20. Tum demum impulſi Latini, perculſaque inclinavit acies, allora finalmente: allora ſu che ec.

Tumba, æ, f. tomba, τύμβος, ſepulcrum: a τύφω, uro, ut proprie ſit buſtum. Prudent. περὶ στεφ. 4. de S. Hippol. v. 9. Sunt & muta tamen tacitas claudentia tumbas Marmora.

Tumefacio, is, feci, factum, a. 3. enfiare, הִצְבָּה, Ger. aufſchwellen, Gal. enfler, Hiſp. hinchar, ἐξογκόω, tumidum facio. Ovid. 15. Met. v. 303. Extentam tumefecit humum.

Tumefactus, a, um, partic. a tumefio. Martial. l. 4. epigr. 11. Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes.

Tumens, entis, u. 3. οἰδαίνων, gonfio. Virg. 2. Æn. Pedes tumentes. ¶ Tranſlate Cic. 3. Tuſc. c. 9. Sic igitur inflatus, ac tumens animus in vitio eſt, ideſt ſuperbiens. Tacit. 1. hiſt. c. 16. Nero longa Cæſarum ſerie tumens.

Tumeo, es, mui, ſine ſup. eſſere gonfio, צָבָה, Germ. blaſtig ſeyn, Gal. s' enfler. Hiſp. hinchar, οἰδέω, οἰδαίνω, ὀγκόω, tumidus ſum, inflatus ſum. Virg. 2. Georg. v. 324. Vere tument terræ, & genitalia ſemina poſcunt. Ovid. 3. Met. Igne micant oculi, corpus tumet omne veneno. Tibull. l. 1. eleg. 8. Et tua jam fletu lumina feſſa tument. ¶ Tranſlate ponitur pro ſuperbire, quoniam inflati quodam modo ſuperbientium animi videntur. Cic. 3. Tuſc. Sapientis autem animus ſemper vacat vitio, nunquam turgeſcit, nunquam tumet. Hor. l. 1. ep. 1. Laudis amore tumes. ¶ Tumere alicui, eſt alicui iratum eſſe, nam qui iraſcuntur, illis jecur bile tumet, ut Hor. l. 1. od. 13. loquitur. Stat. l. 2. Silv. 2. v. 58. Accenſum quis bile feret? famuliſque tumentem Leniet? ¶ Hinc tumere etiam dicuntur, qui irritati ſunt, & ſeditiones, bellumve meditantur. Tacit. 2. hiſt. c. 32. Quoniam Galliæ tumeant. Plin. in Paneg. c. 80. Tumentes populos non imperio magis, quam ratione compeſcere. ¶ Huc pertinet & illud Cic. Attic. l. 14. ep. 4. At ego te iſtic quotidie aliquid novi ſuſpicor: tument negotia. h. e. in eo ſtatu ſunt, ut in tumultum, aut bellum erumpant.

Tumeſco, is, n. 3. enfiarſi, ὀγκόομαι, ὀγκώδης γίνομαι, tumidus fio, inflor. Virg. 1. Georg. Continuo ventis ſurgentibus aut freta ponti Incipiunt agitata tumeſcere. Id. 2. Georg. Maria alta tumeſcunt. ¶ Tranſlate eſt irritari, ſuperbire, gliſcere. Virg. 1. Georg. v. 465. operta tumeſcere bella. Claudian. 1. in Eutrop. v. 176. alteque tumeſcunt ſerviles animi.

Tumide, adver. ſuperbamente, Plaut. Aſin. 3. 3. 113. Ut tumide it! Ita Meurſius. Alii ut in incedit! Senec. Suaſor. 2. in fine: Ut ſententiam adjectione ſupervacanea, atque tumide perderet. Al. leg. tumida. Id. l. 4. Controverſ. 25. Tumidiſſime dixit Murrbedius.

Tumiditas, atis, f. idem ac tumor. Firmic. l. 8. c. 29. Qui ventris tumiditate correpti hac ex cauſa moriantur.

Tumidoſus, a, um, adject. tumidus, tumens, ut Tumidoſi colles, Ammian. l. 21. c. 10. Al. leg. tumuloſi.

Tumidulus, a, um, adject. diminut. tumidetto, ut tumidulæ gingivæ, Apulej. in Apolog.

Tumidus, a, um, u. 1. a. gonfio, enfiato, tumido, צָבָה, Ger. geſchwollen, Gall. enflé, Hiſp. hinchado, ἐγκόλας, inflatus. Cic. 3. Tuſc. Num aliquod quodpiam membrum tumidum, ac turgidum non vitioſe ſe habet? Virg. 3. Æn. v. 157. Nos tumidum ſub te permenſi claſſibus æquor. Celſ. l. 6. c. 6. Tumidiores oculi. ¶ Tumidæ terræ dicuntur, quæ in colles ſurgunt. Tacit. 2. Annal. c. 23. ¶ Per tranſlationem accipitur pro ſuperbo. Ovid. 8. Met. v. 495. Vivuſque, & victor, & ipſo Succeſſu tumidus Regnum Calydonis habebit? ¶ Item pro magno, ingenti. Hor. l. 2. ſat. 3. Urge, & Creſcentem tumidis infla ſermonibus utrem. h. e. magnis laudibus.

Tumor, oris, m. gonfiatura, enfiagione, enfiamento, צֶבֶר, Ger. geſchwulſt, Gal. enflure, Hiſp. hinchazon, οἴδημα, οἴδησις, ὄγκος, inflatio. Cic. 4. Tuſc. Citioſque repentinus oculorum tumor ſanatur, quam diuturna lippido depellitur. Celſ. l. 4. c. 28. Donec aliquid ex tumore minuiſſe, coloremque ulceri magis naturalem reddidiſſe videatur. ¶ Tumores terræ dicuntur colles, & tumuli, Frontin. de colon pag. 126. ¶ Tranſlate ponitur pro perturbatione animi, præcipue pro ſuperbia, & ira. Cic. 3. Tuſc. Et quidem inveterato malo, cum tumor animi reſediſſet. ¶ Item pro rerum commotione, & eruptione. Cic. Att. l. 14. ep. 5. Ne deſerere viderer hunc rerum tumorem.

Tumulamen, inis, n. ſepolcro, tumulus. Vetus quoddam epitaphium apud Fabret. pag. 634. Ipſe meis quod conſtituit tumulamine membris.

Tumulatus, a, um, ſepolto. Martial. l. 11. ep. 92. Æolidos Canace jacet hoc tumulata ſepulcro.

Tumulo, as, a. 1. ſeppellire, ſotterrare, קָבַר, Ger. begraben, Gall. enterrer, Hiſp. ſepultar, θάπτω, ſepelio, in tumulo condo. Catull. Argon. 39. al. 63. Nec injecta tumulabor mortua terra. Ovid. 8. Met. v. 710. Nec ſim tumulandus ab illa.

Tumuloſus, a, um, adject. pieno di colline, o tumuli. Salluſt. in Jug. c. 91. Pervenit in locum tumuloſum.

Tumultuarie, adv. in fretta, ἐκ τοῦ παρατυχόντος, cum tumultu, feſtinanter. Ammian. lib. 24. cap. 8. His raptim, ac tumultuarie actis. Spartian. in Caracal. cap. 6. Tumultuarie cum Parthorum Satrapis manum contulit.

Tumultuarius, a, um, θορυβωδής, quod in tumultu factum eſt, ut tumultuarii milites, qui in tumultu evocabantur, ideſt in bello Italico, & Gallico. Hi milites fiebant per conjurationem. Nam quia ſingulos interrogare non vacabat propter præſens periculum, qui fuerat ducturus exercitum, ibat ad Capitolium, & exinde proferens duo vexilla, unum roſeum, quo pedites evocabat, alterum cæruleum, quo equites, dicebat, Qui vult ſalvam Rempublicam, me ſequatur, & qui convenirent, ſimul jurabant. Unde dicebatur iſta militia conjuratio. Serv. in 8. Æn. Sigon. l. 1. de ant. jure C. R. c. 13. Liv. l. 3. c. 37. Quippe quibus velut tumultuario exercitu raptim ducto ægre ad undecimum lapidem occurſum eſt. Id. l. 38. Mens ea Senatus fuit, ut in Hiſpania tumultuarii milites legerentur. ¶ Tranſlate ſumitur pro omni eo, quod ſine præmeditatione, & ſubito factum eſt, fatto in fretta, αὐτοσχέδιος, ut Tumultuarium opus, tumultuaria oratio, &c. Nam in tumultu omnia præpropere adminiſtrari publice, privatimque ſolita fuere, cum bellum urgens, & quaſi muris imminens ſolemnes actus non admitteret. Quinctil. l. 10. c. 7. Sed nec tumultuarii, nec fortuiti ſermonis contextum mirabor unquam.

Tumultuatim, adverb. properanter, temere. Sidon. l. 4. ep. 11. Non tumultuatim doctrinæ ſuæ opes erogaturus.

Tumultuatio, onis, f. θορύβησις, actus tumultuandi. Liv. lib. 38. cap. 2. Hæc tumultuatio Regem copiarum, ſi ſe ſequerentur, inopem evadere anguſtias, revocare primos, & eadem, qua venerat, via referre coegit ſigna.

Tumultuo, as, n. 1. fare tumulto, θορυβέω, θορυβέομαι, in tumultu ſum, in perturbatione ſum. Plaut. Rud. 3. 2. 29. Ut mihi iſtud dicas negotii quid ſit, quod tumultuas. Cæſ. l. 7. B. G. c. 61. Uno fere tempore ſub lucem hoſtibus nuntiatur, in caſtris Romanorum præter conſuetudinem tumultuari.

Tumultuor, aris, d. 1. idem ac tumultuo. Cic. 2. Agr. c. 37. Ego is Conſul, qui concionem metuam? qui Tribunos Plebis perhorreſcam? qui ſæpe, & ſine cauſa tumultuer? Id. pro Cœl. c. 15. Quid tumultuaris ſoror? quid inſanis? Auct. ad Her. l. 4. c. 13. In otio tumultuaris, in tumultu ſolus es otioſus.

Tumultuoſe, adv. θορυβωδῶς, cum tumultu. Liv. l. 2. Adeo tumultuoſe excepta eſt clamoribus undique, & indignatione Patrum. Cæſ. l. 7. bell. Gal. c. 43. Iis imperat, ut paulo tumultuoſius omnibus in locis pervagarentur. Liv. l. 1. c. 40. In veſtibulo regiæ, quam potuere tumultuoſiſſime ſpecie rixæ in ſe omnes apparitores regios convertunt.

Tumultuoſus, a, um, tumultuario, ſedizioſo, qui turbas excitare ſolitus eſt. Liv. l. 4. c. 28. In otio tumultuoſi, in bello ſegnes. ¶ Sumitur etiam paſſive, pro eo, quod eſt plenus tumultus, confuſo, θορυβώδης. Plaut. Trin. 3. 2. 92. Quis homo Tam tumultuoſo ſonitu me exciverit ſubito foras? Cic. de Invent. c. 3. Si ex ſeditioſa, ac tumultuoſa vita ſe in ſtudium aliquod traderent quietum. Hor. l. 3. ode 1. Neque tumultuoſum ſollicitat mare, tempeſtoſo. Liv. l. c. c. 10. Tumultuoſiſſimum genus pugnæ. Vellej. l. 2. c. 74. Italiæ tumultuoſior.

Tumultus, us, m. tumulto, מְהוּמָה, Germ. aufruhr, Gall. trouble, mutinerie, Hiſp. alboroto, θόρυβος, ita dicebatur a Rom. bellum aliquod ſubitum, quod ob periculi magnitudinem, hoſtiumque vicinitatem magnam Urbi trepidationem incutiebat. Proprie autem tumultum dicebant bellum Gallicum, aut Italicum. Cic. 8. Phil. Belli nomen ponendum in ſententia quidam non putabant, tumultum appellare malebant, ignari non modo rerum, ſed etiam verborum. Poteſt eſſe bellum ſine tumultu, tumultus eſſe ſine bello non poteſt. Quid eſt aliud tumultus, niſi perturbatio tanta, ut major timor (al. tumor) oriatur, unde etiam nomen ductum eſt tumultus? Itaque majores noſtri tumultum Italicum, quod erat domeſticus, tumultum Gallicum, quod erat Italiæ finitimus, præterea nullum tumultum nominabant. Gravius autem eſſe tumultum, quam bellum, hinc intelligi licet, quod bello vacationes valent, tumultu non valent. Hæc Cic. qui Phil. 5. c. 12. Rem, inquit, adminiſtrandam arbitror ſine ulla mora, & confeſtim gerendam cenſeo, tumultum decerni, juſtitium indici, ſaga ſumi dico oportere, delectum haberi ſublatis vacationibus in Urbe, & in Italia. Hiſce verbis Cicero omnia tumultus ſigna expreſſit, quibus apparet, omnia in tumultu præpropere adminiſtrari publice, privatimque ſolita, cum bellum urgens, & quaſi muris imminens ſolemnes actus non admitteret. Liv. lib. 7. Dictator cum tumultus Gallici cauſa juſtitium edixiſſet, omnes juniores ſacramento adegit. ¶ Tranſlate ponitur generatim pro omni perturbatione, trepidatione, metu. Virg. 2. Æn. Hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu Protrahit in medios. Cæſ. l. 1. B. Civ. Hanc enim initio tumultus evocaverat, reliqui nondum convenerant. Cic. 2. Catil. Mihi, ut Urbi ſine veſtro metu, ac ſine ullo tumultu ſatis eſſet præſidii, &c. Salluſt. in Jugurt. c. 53. Tumultum facere. Tacit. 4. hiſt. c. 26. Tumultum comprimere. Liv. l. 23. Præbere tumultum civitati. ¶ Reperitur etiam genitivus tumulti, ut ſit 2. declinat. Plaut. Caſ. 3. 3. 22. Quid tantum tumulti fuit? Ter. Andr. 2. 2. 28. Nihil ornati, nihil tumulti.

Tumŭlus, i, m. *monticello*, תל, Ger. *hugel*, Gal. *tertre*, *monceau*, Hiſp. *cerro*, λόφος, colliculus e terra nonnihil eminens, a tumeo. *Caeſ. l. 1. B. G. c. 43.* Planities erat magna, & in ea tumulus terreus ſatis grandis. *Virg. 2. Æn. v. 713.* Eſt urbe egreſſis tumulus. ¶ Aliquando ponitur pro ſepulcro, quia ibi coacervari terram conſuevit. *Virg. 3. Æn. v. 321.* O felix una ante alias Priameia virgo Hoſtilem ad tumulum Trojæ ſub mœnibus altis Juſſa mori. *Cic. pro Arch.* Cum Alexander in Sigæo ad Achillis tumulum adſtitiſſet. ¶ *Tumulus honorarius*, eſt cenotaphium, hoc eſt vacuum ſepulcrum, quod in mari ſubmerſo, eique, cujus corpus haberi non poterat, erigi ſolebat. *Suet. in Claud. c. 1.* Cæterum exercitus ei honorarium tumulum excitavit, circa quem, &c.

Tun'? pro Tune. *Ter. Eun. 2. 2. 6.* Hem, tun' eras? eri forſe tu?

Tunc, *allora*, τότε, eo tempore. Dicitur de futuro, & præterito tempore. *Virg. 4. Æn.* Tunc decuit, cum ſceptra dabas. *Cic. 7. Phil.* Sed erat tunc excuſatio oppreſſis, miſera illa quidem, ſed tamen juſta: nunc nulla eſt. *Horat. de ar. Poet. v. 103.* tunc tua me infortunia lædent. ¶ Interdum ei additur genitivus *temporis*. *Juſtin. l. 1. c. 4.* Sed de gente obſcura tunc temporis Perſarum Cambyſi mediocri viro in matrimonio tradidit. ¶ Cum verbo præſentis temporis, *Stat. 5. Theb. v. 81.* nam me tunc libera curis Virginitas, annique tegunt.

Tundo, is, tutudi, tuſum, & tunſum, a. 3. *percuotere*, *battere*, *peſtare*, כתש, Ger. *ſtampffen*, Gal. *frapper*, *broyer*, Hiſ. *tundir*, κόπτω, ..., percutio, pulſo, ab antiquo *tudo*, unde *tudes*, & *tudiculo*. *Diomedes* docet, hoc verbum habere duplex præteritum, & duplex ſupinum, ſcil. *tutudi*, *tuſum*, *tunſi*, *tunſum*. *Tutudi* affertur etiam a *Varr. l. 9. de L. L.* cujus quidem penultima plerumque brevis eſt, ut ex compoſitis patet, produxit tamen *Ennius* apud *Priſcian. l. 10. in Contundo*. *Plaut. Aſin. 2. 1. 14.* Sed quid hus, quod pium ulmum tundit? *Cic. 7. Verr. c. 34.* Cum illi nihilominus jacenti latera tunderentur, ut aliquando ſpondere ſe diceret. *Ovid. 1. de ar. v. 535.* Tundens pectus. ¶ Tranſlate dicitur de verbis, pro iterare, ſæpius idem repetere. Et eſt tranſlatio ſumpta e malleo fabrorum ſæpe percutiente. *Ter. Hec. 1. 2.* Tundendo, atque odio denique effecit ſenex. ¶ *Tundere aſſidue eandem incudem*, proverbialiter dicitur, pro indefatigabili aſſiduitate in operis alicujus ſtudio perſeverare, Metaphora ducta a fabris, crebris ictibus incudem ferientibus, atque ita tandem aliquando ferri rigorem perpetuo labore vincentibus. *Cic. 2. de Or. c. 39.* Ego autem ſiquem nunc plane rudem inſtitui ad dicendum velim, his potius tradam aſſiduis, uno opere eandem incudem diem, noctemque tundentibus. ¶ *Tundere aures*, eſt obtundere, ſæpe idem repetendo. *Plaut. Pœn. 1. 3. 65.* Pergin' aures tundere? Participia *tunſus*, & *tuſus* V. ſuis locis.

Tunĭca, æ, f. *tunica*, *tonaca*, כתונת, Ger. *underrock*, Gal. *tunique*, *ſaye*, Hiſp. *ſayo*, *habitol*, χιτών, veſtis interior apud Romanos, cui toga ſuperinduebatur, qua tum viri, tum mulieres utebantur, reſpondetque ei quæ ab Italis dicitur *ſott' abito*, *camiciuola*, *ſottana*. *Varro l. 4. de L. L.* cenſet eſſe vel a tuendo, vel ab inducendo. Inquit enim: Tunica ab tuendo corpore: tunica ut induca. *Cic. 2. de Orat.* Diloricatu tunicam, & judicibus cicatrices adverſas oſtendere. ¶ Tunica anguſtior, & brevior, quam toga, fuit, ut primum ſine manicis, deinde manicata, ac cinctu conſtricta eſt: de ejus longitudine ita *Quinctil. l. 11. c. 3.* Cui laticlavi jus non erit, ita cingatur, ut tunicæ prioribus oris infra genua paululum, poſterioribus ad medios poplites uſque perveniant. Nam infra mulierum eſt, ſupra centurionum. ¶ Tunicæ manicatæ, & talares, ideſt uſque ad talos demiſſæ, fuere mulierum propriæ: in viris ſemper probro objectæ ſunt. *Gell. l. 7. c. 12.* Tunicis uti virum prolixis ultra brachia, & uſque in primores manus, ac prope in digitos Romæ, atque omni in Latio indecorum fuit. Eas tunicas Græco vocabulo noſtri χειριδωτὰς appellaverunt: Fœminiſque ſolis vaſtem longe lateque diffuſam decere exiſtimaverunt ad ulnas, cruraque adverſus oculos protegenda. Viri autem Romani primo quidem ſine tunicis toga ſola amicti fuerunt, poſtea ſubſtrictas, & breves tunicas citra humerum deſinentes habebant. Quod genus Græci dicunt ἐξωμίδας. Hac antiquitate inductus P. Africanus Pauli filius P. Sulpitio Gallo homini delicato inter pleraque alia, quæ objectabat, id quoque probro dedit, quod tunicis uteretur manus totas operientibus. Hactenus *Gell. Cic. in Catil. c. 20.* Quos pexo capillo nitidos, aut imberbes, aut barbatos videtis, manicatis, & talaribus tunicis, velis amictus, non togis. *Virg. 9. Æn.* Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. ¶ Romani diu tunica caruerunt, ſola toga amicti, ut apparet ex *Gellii* verbis. Poſtquam vero tunica introducta eſt, eam fere ſemper, & ubique geſtabant, una cum toga. Sed in exercitationibus togam ponebant, tunicam retinebant. *Plutarchus* ſcribit, Catonem majorem per hyemem tunica exomide ſumpta, per æſtatem nudum opus in agro perfeciſſe. Dixi *fere ſemper*. Nam tunicam oculti & privati, & in Magiſtratu omiſerunt. Teſtis eſt Acro, qui rationem reddens, cur *Horatius* Cathegos cinctutos dixerit, ſic inquit: Cinctuti Cathegi tunicas non gerebant, ſed pro tunica cinctum, vel campeſtre ab umbilico ad pedes, reliquo corpore aperto, & nudo, niſi toga tegeretur. Etiam Candidati ſine tunica cum toga candida prenſabant, ut *Plutarchus* ſcripſit in *Coriolano*. *Pedianus* Catonem jus dixiſſe, cum eſſet Prætor, ſine tunica, campeſtri ſub toga cinctum notavit, eumque morem repetiiſſe ex ſtatuis Romuli, & Camilli ætate factis. Contra plebecula, præſertim turba forenſis (item ruſtici in agris) tunica uſa eſt ſine toga, aut pallio. Hinc *Horatius l. 1. ep. 7.* populum tunicatum vocat: Vilia vendentem tunicato ſcruta popello. ¶ Tunica duplex fuit, *recta*, & *clavata*. Recta tunica dicebatur, quæ erat ſine clavis. Inventa eſt a Tanaquile uxore Tarquinii Priſci, teſte *Plin. l. 8. c. 48.* Tunica clavata fuit, quæ clavos purpureos intextos habuit. Hæc rurſus duplex erat: alia clavos purpureos latos intextos habebat, alia anguſtos, illa dicebatur *latus clavus*, & *tunica lati clavi*, hæc *anguſtus clavus*, & *tunica anguſti clavi*. Tunica lati clavi habuit originem a Tullo Hoſtilio, ut eſt apud *Plin. l. 9. c. 39.* Hujuſmodi tunicarum varietas Ordines C. R. diſtinxit. Nam Senatores, & Equites tunicam clavatam induerunt, Plebs rectam, & ſine clavis: deinde latus clavus fuit Senatorum, atque ampliſſimi Ordinis inſigne, anguſtus clavus fuit proprius Equitum Romanorum. Itaque *Ovidius* oſtendens ſibi defuiſſe Senatoriam dignitatem, inquit *4. Triſt. el. 10. v. 35.* Curia reſtabat, clavi menſura coacta eſt. *Lamprid. in Alexandro:* Tum ſatis eſſe conſtituit, ut Equites Romani a Senatoribus clavi qualitate diſcernerentur. Hinc Senatores *laticlavii*, Equites Romani *anguſticlavii* dicti. V. *Clavus*. ¶ Etiam Sacerdotes tunica lati clavi utebantur. Imo & præcones hanc tunicam ultimis temporibus induerunt, ut ſcribit *Plin. l. 33. c. 1.* ¶ Poſtquam Romani plures tunicas adhibere cœperunt, ea proprie tunica dicta eſt, quæ ſub toga induebatur, nam quæ carni adhærebat, induſium, & ſubucula vocabatur; & induſium quidem muliebre, ſubucula vero virilis, ut notant *Manut.* & *Fernor.* locis infra citandis ex *Varr. Non.* & aliis, quamquam interdum omnes veſtes, quæ ſub toga ſunt, *tunicæ* nomine veniunt, ut ex *Ovid. l. 2. & 3. de art. am.* conſtat. ¶ Tunica porro carni adhærens (tunica enim vocatur ab eodem *Ov. 2. Faſt. v. 247.*) ex lino fuit, eſtque eadem cum ea, quæ *camiſcia* Italice dicitur. Legitur autem linea tunica apud *Lampr. in Alex.* & *Vopiſc. in Aurel.* Plura de tunica V. apud *Manut. de quæſit. per epiſt. par. 1. ep. 2.* & *Ferrar. toto l. 3. par. 2. de re veſtiar.* ¶ Tunica palmata dicta eſt, quæ palmas habebat intextas, fuitque propria victorum, & triumphantium. *Liv. l. 30. c. 15.* Maſſiniſſam toga picta, & palmata tunica donat. V. *Manut. loc. cit.* Eadem dicitur *Tunica Jovis* a *Juvenal. ſat. 10. v. 38.* tum quia tali habitu Jupiter Capitolinus indutus erat, tum quia triumphaturi eam ex Capitolio ſumebant. V. *Pictus*. ¶ De tunica moleſta V. *Moleſtus*. ¶ *Tunica pallio propior*, proverbium eſt, quo ſignificatur, ex amicis alios eſſe nobis magis devinctos, quorum major habenda ratio ſit, quemadmodum tunica propior eſt corpori, quam pallium, quod tunicæ ſuperinjicitur. *Plaut. Trinum. 5. 2. 30.* Hunc priorem æquum eſt me habere: tunica pallio propior. ¶ Tranſlate tunica ponitur pro membrana. *Plin. l. 11. c. 37. de oculis:* Tenuibus membranis eos natura compoſuit, calleſis contra frigore caloreſque in extimo tunicis, quas ſubinde purificat lacrymationum ſalivum. Sic teſticulorum tunicæ, apud *Celſ. lib. 7. c. 24.* ¶ In arboribus tunica dicitur liber interior poſt corticem. *Virg. 2. Georg. v. 75. de gemmis arborum:* Et tenues rumpunt tunicas. Eodem modo *tunica lupini*, eſt folliculus lupinum involvens apud *Juvenal. ſat. 14. v. 153.* ¶ Denique tunica uſurpatur pro velamento abſceſſus, ſeu tumoris in aliqua corporis parte. *Celſ. l. 7. cap. 2.*

Tunĭcātus, a, um, χιτωνοφόρος, qui ſola indutus eſt tunica, hoc eſt qui nullam tunicæ ſuperinduit togam, cui opponitur *togatus*, quales fuere pauperiores apud Romanos, præſertim turba forenſis, denique etiam divites, cum ſe exercebant. *Cic. pro Cœl. c. 5.* Ut exercitatione, luſuque campeſtri tunicati uterentur. *Hor. l. 1. ep. 7.* Vilia vendentem tunicato ſcruta popello. ¶ Metaleptice ſumitur pro indocto, imperito. Sic *Tacitus in Dial. de Or. c. 7.* vulgus imperitum appellat populum tunicatum. ¶ Tranſlate *tunicatum ſæpe* dixit *Perſ. Sat. 4. v. 5.* h. e. multis involucris, velut tunicas habens. ¶ Tunicata quies eſt, quæ habetur ruri, ubi togis depoſitis, tunicati homines liberius vivunt. *Martial. l. 10. epigr. 51.* O ſoles! o tunicata quies!

Tunĭco, as, a. 1. *veſtire*, χιτωνίζω, tunica aliquem induo. *Varro apud Non. c. 2. n. 873.* Hæc lanigeras detundere docuit, tunicareque hominum.

Tunĭcŭla, æ, f. parva tunica. *Plaut. Rud. 2. 6. 65.* Redactus ſum ad hanc unam tunicalam. ¶ Tranſlate *Plin. l. 26. c. 11.* Morbum regium in oculis præcipue mirari eſt, tenuitatem illam tunicularum felle ſubeunte, h. e. membranarum.

Tunſus, a, um, nom. particip. a tundo, *battuto*, *percoſſo*, *peſtato*. *Virg. 1. Æn. v. 481.* Et tunſæ pectora palmis. *Id. 4. Georg. v. 268.* Proderit & tunſum gallæ admiſcere ſaporem.

Tuntubrīga, f. 1. urbs Callaicorum Bracariorum in Hiſpania Tarr. in Portugallia, in prov. Tranſmontana, in ruinis jacens, cujus manet tantum vicus *Bargue de Regoa*, ad Tualam fl.

Tuor, eris, tuitus ſum, d. 3. *vedere*, ראה, Germ. *ſehen*, Gall. *voir*, Hiſp. *mirar*, ὁράω, idem ac tueor, apud veteres, quod proprie notat aſpicere, contemplari, & metonymice ſervare, defendere. *Feſtus:* Tuor autem, tueor defendo, in uſu olim fuit: Sed jam promiſcue utuntur, & ponitur tueor pro video, & contueor pro defendo.

Tuor, oris, m. *viſta*. *Apulej. de Deo Socrat.* Filo tenuia uſque adeo, ut radios noſtri tuoris raritate tranſmittant.

Turba, æ, f. *turba*, *turbamento*, ..., Ger. *unordnung*, Gal. *trouble*, *bruit*, Hiſp. *turba*, ..., perturbatio cœtus, ſive multitudinis, ut rixa duorum. *Ul. l. Prætor ait ff. vi bonorum raptorum, & de turba:* Turba autem ex quo numero admittimus? Si duo rixam commiſerint, utique non accipiemus in turba id factum, quia duo turba non proprie dicuntur. Enimvero ſi plures fuerint, decem puta, aut quindecim homines, turba dicetur. Quid ergo, ſi tres, aut quatuor? turba utique non erit. Et rectiſſime Labeo inter turbam, & rixam multum intereſſe ait. Namque turbam multitudinis hominum eſſe turbationem, & cœtum, et rixam duorum. Hactenus *Ulpianus*, cujus doctrina non ſemper vera eſt; nam turba ponitur etiam pro quacumque turbatione, ſive paucorum ſit, ſive multorum. *Ter. Heaut. 1. 1. 16.* Propter eam hæc turba, atque abitio evenit. *Cic. l. 6. Fam. ep. 6.* Ex quanta in turba, quantaque in confuſione rerum omnium viveremus. *Quinctil. l. 1. c. 16.* Excitare turbas. *Ter. in Eun.* Turbas dare. h. e. turbationes afferre. ¶ Metonymice, quia multitudo fere non vacat perturbatione, turba accipitur pro multitudine. *Cic. 2. Verr.* Videt ad ipſum Fornicem Fabianum in turba Verrem, appellat hominem, & ei voce maxima victoriam gratulatur. *Ovid. l. 1. Am. el. 7.* Quaque tuos currus comitantum turba ſequetur. *Nepos in Datam. c. 6.* In turbam exire. *divulgari*. ¶ *Turbam* de duobus tantum uſurpat *Ovid. 2. Faſt.* ubi loquens de Tito, & Arunte Tarquinii ſuperbi filiis matrem oſculantibus, inquit *v. 715.* Oſcula quiſque ſuæ matri properata tulere, Non intellecto credula turba Deo. ¶ Tranſlate uſurpatur de quacunque multitudine. *Cic. 1. de nat. Deor.* Magnam turbam congregat ignotorum Deorum. *Id. in Bruto c. 32.* Pinulare, inquit Brutus, teneo, qui iſtam turbam voluminum effecerit. *Lucan. l. 4. v. 251.* Turba ſcelerum. *Plin. l. 9. ep. 25.* Turba negotiorum. ¶ *Nonius c. 12. n. 26.* diſcrimen affert inter *turbam*, & *turbas*, ut turba dicatur de multitudine hominum, *turbæ* de perturbationibus: ſed hæc differentia nulla eſt. nam *turbam facere* apud *Terent. Eun. 4. 1. 2.* eſt idem ac *turbas excitare*.

Turbāmentum, i, n. *turbazione*, מבוכה, Ger. *unruhe*, Gall. *troublement*, Hiſp. *turbamiento*, τάραχος, idem ac turbatio. *Salluſt. in oratione Lepidi ad Populum R.* Maxime turbamenta Reipublicæ, atque exitia probate. *Tac. l. 1. hiſt. c. 23.* Quæque alia turbamenta vulgi.

Turbaſſo, is, it, futurum conjunctivi pro turbavero, apud veteres. *Cic. 3. de Leg. c. 4. ex leg. XII. Tab.* Aſt qui turbaſſit in agendo, fraus auctoris eſto. Alii leg. *turbaſſitur*.

Turbāte, adv. *turbatamente*, Ger. *unordentlich*, Gal. *avec trouble*, Hiſp. *turbamiento*, τεταραγμένως, confuſe, turbulente. *Caeſ. l. 1. B. C. c. 5.* His de cauſis aguntur omnia raptim, atque turbate.

Turbātio, onis, f. *turbazione*. *Florus l. 4. c. 6.* Dictatiarum ſpes ex turbatione Reipublicæ. *Gell. l. 19. c. 1.* Coloris, & vultus turbatio.

Turbātor, oris, m. *turbatore*, עוכר, Ger. *betrüber*, Gal. *brouillon*, *troubleur*, Hiſp. *perturbador*, ταρακτής, qui turbat. *Liv. l. 2. c. 16.* Cum pacis ipſe auctor a turbatoribus belli premeretur. Adde *Tacit. Ann. 1. cap. 30.*

Turbātrix, icis, f. *turbatrice*, quæ turbat. *Prudent. Pſychom. v. 669.* placidæ turbatrix invida pacis. *Stat. 4. Theb. v. 369.* Accumulat crebros turbatrix fama pavores.

Turbātus, a, um, *turbato*, τεταραγμένος, confuſus, commotus. *Caeſ. l. 2. B. Civ.* Turbatus ex inopinato malo. *Cic. pro Planc. c. 14.* Ferre modice populi voluntates, allicere alienas, retinere partas, placare turbatas. *Virg. 8. Æn. v. 435.* turbatæ Palladis arma. h. e. vel concitatæ & iratæ, vel turbantis, inquit *Servius*. *Senec. l. 2. de Ira, c. 35.* Facies turbatior. *Sueton. in Tiber. c. 69.* Turbatiore cœlo.

Turbella, æ, f. ταραχίλιον, parva turba, parva perturbatio. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. turbellas dare. ¶ Legitur & *turbela* unicô *l*.

Turben, V. Turbo, inis.

Turbidâtus, a, um, adject. *turbidato, torbido*. *Martian. Capell. l.* 2. Aer ex caloris ſupero, madoreque ſolaro turbidatus.

Turbide, adv. *torbidamente*. θολερῶς, confuſe, turbulente. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 10. Intelligatur igitur, perturbationem jactantibus ſe opinionibus inconſtanter, & turbide in motu eſſe ſemper. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 12. Turbide, & ſeditioſe.

Turbido, as, a. 1. *intorbidare, turbare*. *Sidon. l.* 4. *ep.* 2. Animæ ſerenitatem ſæcularium verſutiarum flatibus turbidare. Adde *Martian. Capell. l. c.*

Turbidûlus, a, um, adject. *torbidetto, alquanto turbato*. *Prudent. Apotheoſ.* v. 8. Turbiduli ſenſus, & litigioſa argumenta.

Turbidus, a, um, *torbido, turbato*, עָכוּר, Germ. *betrubet*, Gal. *trouble, troublé*, Hiſp. *turbio*, θολερὸς, ὀχλώδης, confuſus, commotus, conturbatus, *a turba*. Dicitur de omnibus rebus corporeis. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 34. Darius in fuga, cum aquam turbidam, & cadaveribus inquinatam bibiſſet, negavit unquam ſe bibiſſe jucundius. *Id.* 1. *de Invent.* Quaſi ex turbida tempeſtate in portum, &c. ¶ Tranſlate ponitur pro confuſo, pleno perturbationum. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 33. Quæ omni turbido motu ſemper vacat. *Id.* 6. *Fam. ep.* 14. Si turbidiſſima ſapienter ferebas, tranquilliora læta feras. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 10. Pectora ſunt ipſo turbidiora mari. *Tac. l.* 4. *hiſt. c.* 48. Mox C. Cæſar turbidus animi, &c. *Id.* 1. *hiſt. c.* 21. Omne in turbido conſilium. *ogni partito avea le ſue confuſioni*. ¶ Item pro elato, arrogantia tumente. *Virg.* 10. *Æn.* Atque animo ſpem turbidus hauſit inanem. ¶ Item pro terribili. *Virg.* 11. *Æn.* Et Venulo adverſum ſe turbidus infert. ¶ Item pro eo qui turbas molitur, & tumultum. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 38. Reduxit in hyberna turbidos, & nihil auſos. ¶ *Turbidum* adverbialiter pro *torbido*. *Horat. l.* 2. *od.* 19. recenti mens trepidat metu, Plenoque Bacchi pectore turbidum lætatur. ¶ Cum genitivo, turbidus auſi, *Sil. l.* 13. v. 214.

Turbinatio, onis, f. ἀπόληξις, actus turbinandi. *Plin. l.* 15. *c.* 31. Aliis rotundit as mali, aliis turbinatio pyri, aliis ovata ſpecies.

Turbinâtus, a, um, κωνοειδὴς, quod in figuram turbinis definit. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Cor homini infra lævam papillam turbinato mucrone in priora eminens. *Id. l.* 37. *c.* 4. Et laterum ſexangulo lævore turbinatus in mucronem. *Id. l.* 15. *c.* 15. Turbinatior pyris figura, quam malis.

Turbinĕus, a, um, quod eſt in modum turbinis. *Ovid.* 8. *Met.* v. 556. Corpore turbineo juvenilia vertice merſit, h. e. aquis in modum turbinis præcipiti curſu rotundantibus. de torrente enim loquitur.

Turbo, inis, m. *turbine, nembo*, עַיִּר, Ger. *windsbraut*, Gal. *tourbillon*, Hiſp. *torvellino*, λαῖλαψ, τυφῶν, ventus vorticoſus, & validiſſimus, qui obvia quæque deturbat, & proſternit. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Ergo imbres, nimbi, procellæ, turbines ſunt Dii putandi. *Id. lib.* 12. *Fam. ep.* 25. Ut Minerva noſtra, cuſtos Urbis, quam turbo dejecerat, reſtitueretur. *Plaut. Curc.* 5. 2. 47. Exoritur ventus turbo. ¶ Sæpe tranſlata uſurpatur pro turbatore. *Cic. pro Domo c.* 53. Tu procella patriæ, turbo, & tempeſtas pacis, & otii. ¶ Item pro calamitate, ærumna. *Cic. in Piſon.* Ut qui maximis turbinibus, ac fluctibus Reipublicæ navem gubernaſſem. ¶ Quoniam vero ventus iſte in gyrum flat, metonymice turbo ponitur pro gyro, orbe, circulo, converſione in orbem. *Virg.* 12. *Æn.* Præcipitem ſcopulo, atque ingentis turbine ſaxi Excutit. *Sil. l.* 3. Alter lethifero ſtridebat turbine ſerpens. *ideſt* gyro, ſpira. ¶ Item pro vortice aquarum. *Stat.* 4. *Theb.* Hoc turbo rapax, hos lubrica fallunt Saxa. ¶ Eſt & turbo genus inſtrumenti luſorii, quod a pueris flexa in gyrum circumagitur, *paleo, ſattore*, ἀκρωβόλιον, βέμβιξ. V. *Trochus*. *Virg.* 7. *Æn.* Ceu quondam torto volitans ſub verbere turbo, Quem pueri magno in gyro vacua atria circum Intenti ludo exercent, Ille actus habena Curvatis fertur ſpatiis: Stupet inſcia turba, Impubeſque manus, mirata volubile buxum. Dant animos plagæ. *Tibull. l.* 1. *el.* 5. Namque agor, ut per plana citus ſola verbera turbo, Quem celer aſſueta verſat ab arte puer. *Chariſius Grammatic. l.* 1. & *Serv.* in *loc. Virg.* ait legi hic, turben, neutro genere. ¶ Ad hujus inſtrumenti ſimilitudinem turbo dicitur, Græce κῶνος, quicquid formam habet in imo acutam, in ſummo latiorem, ſeu a lato paulatim deſinit in acutum. *Cic. de Fato c.* 18. Sed revertitur ad cylindrum, & turbinem ſuum, quæ moveri incipere, niſi pulſa, non poſſunt. *Ovid.* 1. *Met.* v. 335. Cava buccina ſumitur illi, Tortilis in latum, quæ turbine creſcit ab imo. ¶ Turbo etiam eadem ratione dicitur quoddam inſtrumentum ad nendum aptum. V. *Rhombus*. Hoc utebantur veneficæ in incantationibus. *Horat. epod.* 17. v. 6. Canidia parce vocibus tandem ſacris, Citumque retro ſolve, ſolve turbinem.

Turbo, onis, m. *turbone*, nomen proprium gladiatoris. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. v. 310. Corpore majorem rides Turbonis in armis.

Turbo, as, a. 1. *turbare*, בָּלַע, Ger. *betruben*, Gal. *troubler*, Hiſp. *turbar*, ταράσσω, ταρακτω, ἐνοχλέω, turbas facio, commoveo, contundo; & dicitur de quacunque re, ſive corporea, ſive incorporea. *Cic. pro Cluent.* Mare, quod ſua natura tranquillum eſt, ventorum vi agitatur, atque turbatur. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Simul, ut quid ille turbet, vide. *Id. ib. ep.* 9. Ad te ne hæc quidem ſcribo, quæ turbantur in Republica. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 14. Ariſtoteles quoque in tertio de Philoſophia libro multa turbat, a magiſtro Platone diſſentiens. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 47. Si una, alterave civitas turbet. h. e. tumultum aut ſeditionem moveat. ¶ Dicitur etiam de animo pro commovere, perturbationem aliquam in eo excitare. *Virg.* 1. *Æn.* Sed res animos incognita turbat. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic. pro Sylla*: Utrum quo facilius Romæ ea, quæ conabatur, efficeret, ſi in Hiſpania turbatum eſſet. *Virg. Ecl.* 1. totis uſque adeo turbatur agris.

Turbor, oris, m. *turbo*, perturbatio. *Cal. Aurel. Tard.* 3. 4. Turbor ſpiritus. *Et ibid.* Turborem magnum facere, atque ſtomachum vexare.

Turbula, læ, f. *piccola turba*. *Apulej. l.* 11. *Metam.* Dimotis turbulis. *Et infra*. Turbulæ complent totas plateas.

Turbûlens, tis, adject. turbulentus. *Calliſtrat. l.* 48. *Dig. tit.* 19. *leg.* 28. In quibuſdam civitatibus turbulentibus.

Turbolente, adv. *confuſamente*, ταραχωδῶς, confuſe. *Cic. pro Domo c.* 26. Omnia contra leges, moreſque majorum temere, turbulente, per vim, per furorem eſſe geſta. *Id. in Partit. c.* 30. Turbulentius agere. *Sidon. l.* 2. *ep.* 13. Turbulentiſſime regere.

Turbulenter, adv. idem ut turbolente. *Cic. l.* 2. *ep.* 16. Extremum illud erit, nos nihil turbulenter, nihil temere faciemus.

Turbulentia, æ, f. confuſio, turba, perturbatio. *Tertullian. adverſ. Hermog.* c. 41.

Turbulento, as, a. 1. ἀναθορυβέω, perturbo. *Apul. l.* 9. *A. A.* Me ſtrepitu turbulentant. *Id. ib. l.* 2. Hoſpes totam civitatem turbulentat.

Turbulentus, a, um, *turbolento, confuſo*, θορυβώδης, ταραχώδης, plenus confuſionis, ac perturbationis, turbidus. *Cic.* 7. *Verr. cap.* 10. Ut nullus unquam dies tam magna, turbulentaque tempeſtate fuerit, quin aliquo tempore Solem ejus diei homines viderent. *Phædr. fab.* 1. v. 12. Turbulenta aqua, *torbida*. ¶ Sumitur etiam pro amante turbarum, ſeu ſeditionum. *Cic.* 2. *de Or.* Ut mihi neceſſe fuit in Sex. Titium ſeditioſum civem, & turbulentum. ¶ Item pro eo, quod cum ſeditione conjunctum eſt, ſeu quod turbulente fit. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 3. Conciones turbulentæ Metelli, temerariæ Appii, furioſiſſimæ Publii. ¶ Tranſlata dicitur de animo pro commoto, perturbato. *Cic.* 1. *Fin.* Et quemadmodum temeritas, & libido, & ignavia ſemper animum excruciant, & ſemper ſollicitant, turbulentæque ſunt, ſic ſi cujus in mente injuſtitia conſedit, hoc ipſo quod adeſt, turbulenta non poteſt non fieri. ¶ Item de re ad animum pertinente, pro eo, quod confuſionis plenum eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quæ res genuit falſas opiniones, erroreſque turbulentos. ¶ Denique de quibuſcumque rebus, pro perturbato, calamitoſo, ærumnoſo. *Cic. pro Cæc.* Ea ſunt & turbulenta, & temeraria, & periculoſa. *Id. in Piſon. c.* 15. Meum turbulentiſſimum tempus tuo tranquilliſſimo præſtat. *Liv. l.* 2. *c.* 61. Turbulentus inde annus excepit L. Valerio, T. Æmilio Coſſ.

Turcæ, arum, m. pl. Ital. *Turchi*, *Muſulmani*, Hiſp. *los Turcos*, Gal. *les Turcs*, pop. Scythiæ, ſeu Sarmatiæ Aſianæ, qui Caucaſios montes inter Pontum Euxinum, & Caſpium mare incolebant, & ſuis ſedibus egreſſi imperium ſuum longe lateque per Aſiam, Europam, & Africam armis propagarunt, ac demum ſedem Regni Byzantii, ſeu Conſtantinopoli conſtituerunt. Hi ſe ipſos Muſulmanos, id eſt fideles, nominant. Eorum Monarchia initium cœpit anno Chriſti 1300. in Europam trajecerunt anno 1361. & Hadrianopoli conſederunt, Amurathe Rege. Conſtantinopoli potiti ſunt anno 1453. Mahumete II. Rege, Pio II. Pont. Max. ¶ De iis meminere *Pompon. Mela l.* 1. *in fine*, & *Plin. l.* 6. *c.* 7. & cum Thyſſagetis conjungunt. Verba Plinii ſunt. Dandari, Thyſſagetæ, Turcæ. *Pomponii vero*: Juxta Thyſſagetæ, Turcæque vaſtas ſilvas occupant, aluntur que venando. Ex quibus locis diſcimus, falli eos, qui Latina afferunt *Turci, orum*, imitati Græcos Scriptores rerum Conſtantinopolitanarum, qui τοῦρκοι, & τούρκοι uſurpant.

Turda, æ, V. Turdus.

Turdarius, vel Turdarium. *Varr. ſub init. l.* 3. *de L. L.* Qui omnes verba ex verbis ita declinari ſcribunt, ut verba litteras alia aſſumant, alia amittant, alia commutent, ut fit in turdo, in turdario, in turdelice.

Turdĕlix, icis, f. turdus exiguus. *Varro l.* 5. *L. L.* Verba ex verbis ita declinari, ut literas alia aſſumant, alia amittant, alia commutent, ut fit in turdo, turdario, turdelice.

Turdetani, m. *los Algarves*, pop. Hiſpaniæ, partim in Luſitania Auſtrali, ubi hodie Algarbiæ Regnum, cum portu Portugalliæ, partim in Bætica, ubi Hiſpalenſe territorium, & Ducatus Medinæ Sidoniæ in Vandaluſia prov. teſte Brietio. Facete *Plaut. Capt.* 1. 2. 60. cum dixiſſet, multis militibus opus eſſe, inter eos numerat *panicos*, *placentinos*, *turdetanos*, ludens nimirum in ambiguo. nam Turdetani & populi ſunt, & ſignificare poſſunt eos qui turdos ſaginant, & vendunt: qui jocus in aliis quoque nominibus, qui ibidem leguntur, latet.

Turdillus, i, m. parvus turdus. Legitur a quibuſdam apud *Senec. ep.* 96. *in fine*, ubi alii aliter.

Turdŭli, lorum, m. populi Hiſpaniæ Bæticæ, ubi nunc pars regni Granatenſis, & Andaluſiæ. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 10. ſcribit, neque Baſculos, neque Turdulos eſſe ad pecuariam rem idoneos: fortaſſe quia ea natio nimis mollis fuit.

Turdus, i, m. *tordo*, κίχλη, κίχλα, genus avis. A ſono accepit nomen, quomodo juxta *Varr. l.* 4. *de L. L.* a ſuis vocibus nomen impoſitum upupæ, cuculo, corvo, pavoni, anſeri, buboni, aliiſque. Aliter *Iſid. l.* 12. *c.* 7. Turdi, inquit, a tarditate dicti: hyemis enim confinio ſe referunt, hoc eſt in fine autumni. *Hor. l.* 1. *ep.* 15. Nil melius turdo, nil vulva pulchrius ampla. *Martial. l.* 13. *epigr.* 92. Inter aves turdus, ſiquis me judice certet, Inter quadrupedes gloria prima lepus. ¶ Quæritur, an dicatur & *turda*. Negat *Varro l.* 8. *de L. L.* ubi clare ait, Dici corvum, turdum, non dici corvam, turdam. Adde *l.* 3 *R. R. c.* 5. Sed omnes Perſii codices, ac membranæ, Caſaubono atteſtante, *ſat.* 6. v. 24. habent: Sollers turdarum noſſe ſalivam. ¶ Eſt & turdus piſcis, quem & ipſum κίχλην vocant Græci. A colore turdi avis nomen habet, ut indicat *Varro l.* 4. *de L. L.* *Quintilianus* quoque *l.* 8. *c.* 2. inter ea, quæ a ſimilitudine nomen habent, & ſolaam, & turdum piſcem ponit. *Plin. l.* 32. *c.* 11. Turdus inter ſaxatiles nobilis.

Turĕus. V. Thureus.

Turgens, entis, o. g. οἰδαίνων, *gonfio*. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Imponunt & mammis turgentibus decoctam rutam, & pituitæ.

Turgĕo, es, *gonfiarſi*, *enfiarſi*, צָבָה, Germ. *bortzen*, Gal. *s'enfler*, Hiſp. *hincharſe*, ὀγκόομαι, οἰδέω, tuſſor, tumeo. *Virg.* 7. *Ecl.* Jam læto turgent in palmite gemmæ. ¶ Tranſlate ſumitur pro commoveri, iraſci. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 17. Nunc in fermento tota eſt, ita turget mihi. *Id. Moſt.* 3. 2. 10. Tota mihi turget uxor nunc domi. ¶ Item per tranſlationem dicitur de oratione. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 10. In gravi oratio ſæpe imperitis videtur ea, quæ turget, & inflata eſt.

Turgeſcens, entis, o. 3. partic. a turgeſco. *Plin. l.* 8. *c.* 50. Novembri menſe, ut Martio pariant capræ turgeſcentibus arguſtis.

Turgeſco, is, n. 3. *gonfiarſi*, *enfiarſi*, נָפַח, Germ. *ſich auffblahen*, Gal. *s'enfler*, Hiſp. *hincharſe*, ὀγκόομαι, turgidus fio, intumeſco. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 9. ut *Poeta*: Corque meum penitus turgeſcit triſtibus iris. *Var.* 3. *de R. R. c.* 9. Et, ne tum denique in eorum corpore turgeſcat aqua, prohibendum.

Turgidŭlus, a, um, dim. a turgidus. *Catull. carm.* 3. Flendo turgiduli rubent ocelli.

Turgidus, a, um, *gonfio*, צָבֶה, Ger. *bortzend*, Gal. *enflé*, Hiſp. *hinchado*, ὀγκώδης, inflatus, tumidus, tumens. *Plaut. Mil.* 4. 3. 15. Cubare in navi lippam, atque oculis turgidis. *Cic.* 3. *Tuſc.* Num aliquod quippiam membrum tumidum, ac turgidum non vitioſe ſe habet? *Hor. l.* 3. *ode* 13. Cras donaberis hædo, cui frons turgida cornibus.

Turgor, oris, m. *gonfiamento*. *Martian. Capella l.* 1. *pag.* 35. Diſtentus magno ſinus turgore.

Turia, æ, f. 1. *Albarazin*, urbs Hiſp. Tarr. alias Celtiberorum, nunc Aragoniæ, in colle, a fontibus Turiæ fl. extructa ab Auſonibus pop. Italiæ anno U. C. 640. Aliis videtur potius *Teruel*, urbs finitima in R. Aragonia.

Turias, æ, m. Thurius, Durias, Turium, Turulis, *Guadalaviar*, fl. Hiſpaniæ Tarraconenſis. Oritur una leuca a fontibus Tagi, ſupra Lobetum, hinc per Aragoniam fluens, ad Terulum recipit Alhambram fl. deinde per R. Valentiæ labitur, & paulo infra Valentiam urb. in mare Mediterraneum, & ſinum Sucronenſem ſe exonerat.

Turifer. V. Thurifer.

Turii, m. 2. Thurii, Thurium, opp. & urbs ext. Magnæ Græciæ, apud oram ſinus Tarentini, & oſtia Chrathis, & Sybaris fl. ¶ Turii item, vel Thuræi, *Turi*, opp. Apuliæ Peucetiæ, inter Cuperſanum, & Aquam vivam ad 6. M. P.

Turio, onis, m. *vermena*, tenuis omnis ramuſculus, qualis maxime in ſummis arboribus. *Col. l.* 12. *c.* 48. Lauri turiones in hoc uſu mittito, ut olivas deprimant.

Turma,

Digitized by Google

Turma, æ, f. *turma*, *torma*, *compagnia di ſoldati a cavallo*, טור, Germ. *geſchwader reuter*, Gal. *bande de gens d'armes*, Hiſp. *vanda*, *eſquadra*, ἴλη, agmen triginta equitum, ſive cum tribus Decurionibus triginta trium. Nam *Varro l. 4. de L. L.* diſertim ſcribit, ſuo etiam tempore tres fuiſſe in turma Decuriones. Feſtus autem ita de Decurionibus: Decuriones appellantur, qui decem equitibus præſunt. Poſtea res mutata eſt. Nam turma facta eſt triginta duorum equitum, & unus toti turmæ eſt præpoſitus, qui quanquam triginta duobus equitibus præeſſet, tamen priſtino retento nomine, & ipſe Decurio vocabatur. Clare id oſtendit *Vegetius l. 2. c. 14.* Quemadmodum, inquit, inter pedites centuria, vel manipulus appellatur, ita inter equites turma dicitur. Et habet una turma equites XXXII. Huic qui præeſt, Decurio nominatur. Ut enim centum, & decem pedites ab uno Centurione ſub uno vexillo gubernantur, ſimiliter XXXII. equites ab uno Decurione ſub uno vexillo reguntur. ¶ De origine vocis ita *Varro l. 4. de L. L.* Turma terma eſt, quod terdeni equites ex tribus Tribubus, Titienſium, Ramnium, & Lucerum fiebant. Itaque primi ſingularum decuriarum Decuriones dicti, qui ab eo in ſingulis turmis ſunt etiam nunc terni. Hæc Varro. *Cic. pro Marc.* Nihil ſibi ex iſta laude Centurio, nihil Præfectus, nihil cohors, nihil turma decerpit. ¶ Translate uſurpatur pro quacunque multitudine. *Hor. lib. 3. ode 4.* Divoſque, mortaleſque turmas Imperio regit unus æquo.

Turmalis, & le, o. 3. ἰλάρχης, quod ejuſdem turmæ eſt, quod eſt in eadem turma. *Liv. l. 5.* Manlius Conſulis filius ſupra caſtra hoſtium cum ſuis turmalibus evaſit. ¶ Item quod ad turmam ſpectat. *Claudian. de bell. Gild. v. 447.* Excitet inceſtos turmalis buccina ſomnos. *Stat. 4. Theb. v. 10.* Bellona Turmale fremens. h. e. turmale claſſicum canens, vel generatim, ad arma excitans. *Id. l. 5. Sil. 2. v. 14.* non ſanguine cretus turmali, trabeaque Remi. h. e. non natus ex equeſtri ordine, ſed ex ſenatorio, ut ſequentia carmina declarant. ¶ Translate ſumitur pro gregali, pro eo, quod eſt ſimul cum multis aliis. *Cic. de Or. cap. 65.* Ex translatione autem, ut cum Scipio illa major Corinthiis ſtatuam pollicentibus eo loco, ubi aliorum eſſent Imperatorum, turmales dixit diſplicere.

Turmarius, a, um, adject. idem ac turmalis. *Cod. Theodoſ. lib. 6. tit. 35.* Turmariorum, quos capitularios vocant, onera ſubire.

Turmatim, adv. *a ſchiera*, Ger. *mit ſchaaren*, Gal. *par bandes*, Hiſp. *de vanda*, *en vanda*, ἰλαδόν, per turmas. *Hirt. l. 8. B. G. c. 18.* Turmatim in eum locum devenerunt. *Liv. l. 5.* Mox ululatus, cantuſque diſſoni, vagantibus circa mœnia turmatim barbaris, audiebant.

Turnus, m. 2. nobilis juvenis inter Rutulos, Latino regnante, conſobrinus Amatæ Reginæ. His cum Latino bellum geſſit ob Laviniam ejus filiam, quam cum ipſe cuperet, Latinus maluit Æneæ Trojano in matrimonium collocare. V. *Dionyſium Halic. Rom. Ant. l. 1. Livium l. 1. c. 2. & Virgilium l. 12. Æn.*

Turones, m. 3. pop. Galliæ Lugdunenſis, quorum tractus hodie Turonia dicitur, *la Touraine*, urbs vero Turones, Turo, Turonica urbs, Cæſarodunum, ad Ligerim fl. ubi ponte lapideo oblongo, & pulcherrimo jungitur, ex altera parte alluitur Cari fl. ampla, elegans, culta, emporium celebre in regione perferaci, & irrigua inter Aurelianos, & Andegavos. *Lucan. lib. 1. v. 437.* Inſtabiles Turones circumſita caſtra coercent.

Turonicus, a, um, adject. ad Turones pertinens, ut Turonica Eccleſia, *Sulpit. Sever. de vita B. Mart. c. 9.*

Turpatus, a, um, adject. *imbrattato*. *Stat. 4. Theb. v. 106.* Herculea turpatus gymnade vultus Amnis.

Turpiculus, a, um, ὑπαισχρός, ſubturpis, dim. a turpis. *Cic. 2. de Or. c. 61.* Tantum intereſt, quod gravitas honeſtis in rebus ſeveris, jocus in turpiculis, & quaſi deformibus ponitur. *Catull. Carm. 43.* turpiculo puella naſo.

Turpido, inis, idem quod turpitudo. *Tertull. de cor. Mil. c. 14.* Turpido, & dedecoratio.

Turpificatus, a, um, nom. partic. turpis factus, *reſo deforme*, *laido*, *turpe*. *Cic. 3. Off. c. 29.* Quanta fœditas turpificati animi debet videri.

Turpilius, ii, m. vetus poeta comicus, cujus multa carmina afferunt *Nonius*, & *Priſcianus*.

Turpilucricupidus, i, *chi brama guadagno turpe*, *a diſonèſto*, αἰσχροκερδής. *Plaut. Trin. 1. 2. 63.* Turpilucricupidum te vocant cives tui.

Turpio Ambivius, actor comœdiarum, ætate Terentii.

Turpis, & pe, o. 3. *brutto*, *deforme*, רע, Ger. *ungeſtalt*, Gal. *laide*, Hiſp. *feo*, αἰσχρός, δυσειδής, deformis, cui *pulcher* opponitur. *Ter. Phorm. 1. 2.* Lacrumæ, veſtis turpis. *Virg. 3. Georg.* Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput. h. e. valde magnum, ideoque deforme. Eadem ratione *Id. ib. l. 4.* turpes Phocas dixit. ¶ Transfertur etiam ad animum pro inhoneſto, infami, indecenti. *Ter. Heaut. 5. 4.* Pudet Dicere hac præſente verbum turpe. *Cic. 1. Off.* Luxuria vero cum omni ætati turpis, tum ſenectuti fœdiſſima eſt. *Id. 8. Fam. ep. 12.* Iſte omnium turpiſſimus, & ſordidiſſimus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 13.* Fabula non cœlo turpior ulla foret. ¶ Turpe neutrum interdum Poetice pro turpiter ponitur. *Catull. Carm. 43. v. 8.* Turpe incedere. *Stat. l. 3. Theb. v. 335.* Turpe gemens. Adde *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 446.*

Turpiter, adverb. *bruttamente*, *indecentemente*, *vergognoſamente*, Germ. *ſchandtlich*, Gal. *villenement*, Hiſp. *deshonſtamente*, αἰσχρῶς, fœde, indecore. *Cæſ. l. 3. B. Civ.* Reliquos turpiter fugere coegerunt. *Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 12.* Empedocles turpiſſime labitur. *Ovid. l. 5. Triſt. eleg. 6.* Turpiter ejicitur, quam non admittitur hoſpes.

Turpitudo, inis, f. *turpitudine*, *bruttezza*, גנות, Germ. *ſchand*, Gall. *laideur*, Hiſp. *fealdad*, αἰσχρότης, αἰσχύνη, deformitas. *Cic. pro Domo:* A Sex. Serrano ſanctiſſima ſacella ſuffoſſa, incenſa, inædificata, oppreſſa, ſumma denique turpitudine eſſe fœdata neſcimus? ¶ Translate ſumitur pro vitio, labe, ſeu macula animi, vel alterius rei incorporeæ. *Cic. 2. de Or. c. 59.* Verborum turpitudinem, & rerum obſcœnitatem vitemus. *Auct. ad Heren. l. 1. c. 6.* Si cauſa turpitudinem habebit, exordiri poterimus his rationibus, &c.

Turpo, as, a. 1. *bruttare*, αἰσχύνω, turpitudine afficio, fœdo. *Cic. 1. Tuſc.* ex Poeta, Jovis aram ſanguine turpari. *Hor. l. 1. ſat. 5.* At illi fœda cicatrix Setoſam lævi frontem turpaverat oris.

Turricula, æ, f. *torricella*, parva turris. *Vitruv. l. 10. c. 19.* ſupra medium tecti faſtigium turricula. ¶ Accipitur etiam pro vaſe illo in modum turris facto, per quod tali in alveolum mitti ſolent, & alio nomine *pyrgus* dicitur. *Martial. lib. 14. ep. 17.* cujus titulus eſt, *Turricula*. Quærit compoſitos manus improba mittere talos: Si per me miſit, nil niſi vota facit.

Turrifer, ra, rum, πυργοφόρος, quod turres fert. *Ovid. 4. Faſt. v. 219.* At cur turrifera caput eſt onerata corona? Alii leg. *turrigera*.

Turriger, ra, rum, πυργοφόρος, quod turres gerit. *Virg. 10. Æn. v. 253.* Turrigeræ urbes. *Plin. lib. 11. cap. 2.* Sed turrigeros elephantorum mirantur humeros. ¶ Dea, ſive Mater turrigera, Tellus, Ops, Cybele, Berecynthia, Mater Idæa. *Ovid. 4. Faſt.* Phryx puer in ſylvis facie ſpectabilis altis Turrigeram caſto junxit amore Deam.

Turris, is, f. *torre*, מגדל, Germ. *turn*, Gall. *tour*, Hiſp. *torre*, πύργος, ædificium in magnam altitudinem protenſum. Juxta *Varronem lib. 4. de L. L.* dicta eſt a *torvus*, quod hæ proſpiciunt ante alios. Secundum *Iſidorum l. 15. c. 12.* turres dictæ ſunt, quod *teretes* ſint, & longæ. Quippe vel rotundæ ſunt, vel ſaltem procul videntibus rotundæ exiſtimantur. *Cic. 5. Tuſc.* Dionyſius concionari ex turri alta ſolebat. *Virg. 10. Æn.* Miſeri ſtant turribus altis Nequidquam. ¶ Turris item fuit machina bellica ambulatoria, nempe ligneum ædificium in magnam altitudinem erectum, ſubjectiſque rotis huc illuc mobile, in imo habens arietem ad muros ſubruendos, in medio pontem ſuper eoſdem muros immittendum, in ſuperioribus autem partibus milites contis, & ſagittis armatos, qui hoſtes a murorum defenſione deturbarent. *Cic. 15. Fam. epiſt. 4.* Aggere, vineis, turribus urbem oppugnavi. V. *Veget. l. 4. cap. 17.*

Turritus, a, um, *fortificato con torri*, πυργωτός, ἐμπύργιος, turribus inſtructus, turribus plenus. *Ovid. l. 3. Amor. el. 7.* Quid tibi turritis incingere mœnibus orbes? ¶ Accipitur quoque pro eo, cui turris ſuperponitur, vel quod turres geſtat. *Plin. l. 8. c. 7.* de elephantis. Iterum totidem turriti cum ſexagenis propugnatoribus. ¶ Item pro eo, quod turrim in capite tanquam coronam gerit, ut pro Cybele, ſeu Berecynthia, ſeu Matre Deorum, quæ turrita fingitur, quia terra eſt, quæ urbes ſuſtinet. *Virg. 6. Æn.* Qualis Berecyntia Mater Læta Deum partu Phrygias turrita per urbes Invehitur curru. ¶ Item pro alto, ſublimi, excelſo, turris inſtar edito, facto ad turris ſimilitudinem. *Virg. 3. Æn.* Gemino demittunt brachia muro Turriti ſcopuli.

Turrus, m. 2. *Torre*, *Turre*, fl. Carnorum, qui apud Forum Julium decurrit, & in mare Hadriaticum apud Aquilejam influit. *Plin. l. 3. c. 18.*

Turſio, onis, m. θυρσίων, piſcis delphino ſimilis, ſuaviſſimus, & laudatiſſimus. *Plin. l. 9. c. 9.*

Turtur, uris, m. τρυγών, avis ex genere columbarum, a ſono, quem edit. *Plaut. Moſt. 1. 1. 44.* Tu tibi iſtos habeas turtures, piſces, aves. *Cic. 2. Fin.* Turtures & curſu, & peregrinatione lætantur. *Virg. 1. Ecl.* Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.

Turturilla, æ, f. parvus turtur, quia turtures molles ſunt, & laſcivi, præſertim fœminæ, quæ ſi mare deſtituantur, dicuntur ſe mutuo conſcendere: ideo *Senec. ep. 96.* Hi, inquit, qui expeditiones periculoſiſſimas obeunt, fortes viri ſunt, primoreſque caſtrorum: iſti, quos publica quies, aliis laborantibus, molliter habet, turturillæ ſunt, tuti contumeliæ cauſa. h. e. imbecilles homines, delicati, effœminati. *Iſidorus*, eumque ſecutus *Lipſius* turturillam ajunt dici locum, in quo corruptelæ fiebant, ducta itidem a turturibus denominatione. Alii in Senecæ loco aliter leg.

Turunda, æ, f. *tronda*, ψωμίς, ψωμός, offa, vel quid ſimile, hujuſmodi ſunt, quibus farciuntur altilia ad ſaginam, a *terendo*, ut *merenda* a *merendo*, *prebenda* a *prebendo*. *Cato cap. 89.* Pollinæ, vel farina hordeacea conſperſa turundas faciat. *Varro lib. 3. de R. R. cap. 9.* Farciunt turundis hordeaceis, partim admiſtis ex farina loliacea, aut ſemine lini ex aqua dulci. ¶ Ponitur etiam pro linamento illo ex filis, quod in ulcus immitti a Medico ſolet, *taſta*. *Cato cap. 157.* Et, ſi fiſtula erit, turundam intro trudito: ſi turundam non recipiet, diloris, ſuccum exprimito.

Tus. V. **Thus**.

Tuſcania. V. **Thuſcania**.

Tuſci. V. **Thuſci**.

Tuſculanenſis, e, adject. a Tuſculano, ut Tuſculanenſes dies, h. e. in Tuſculano rure tranſacti. *Cic. 9. Fam. ep. 6.*

Tuſculanum, i, n. *Grotta Ferrata*, *S. Maria di Grotta Ferrata*, villa Ciceronis in agro Tuſculano. Nunc ibi cœnobium inſigne Monachorum. *Cic. Att. l. 1. ep. 9.* Nos Tuſculano ita delectamur, ut nobiſmet ipſis tum denique, cum illo venimus, placeamus.

Tuſculanus, a, um, τυσκλάνιος, quod ad Tuſculum ſpectat, ut *Ager Tuſculanus*, in quo erat villa Ciceronis celebratiſſima. *Quæſtiones*, ſeu *diſputationes Tuſculanæ*, quæ in agro Tuſculano in villa Ciceronis habitæ ſunt. *Cic. 2. de Div.* Totidem ſubſecuti libri Tuſculanarum diſputationum res ad bene vivendum maxime neceſſarias aperuerunt.

Tuſculum, n. *Fraſcati*, col. & urbs Latii, in Campania Romana, ad rad. collis, inter urbem Romam, & Labicum, ubi plurimæ villæ, & palatia Principum Romanorum. Conditum exiſtimatur a Telegono Ulyſſis, & Circes filio, qui, cum patrem imprudens occidiſſet, in ea ſe ſe loca recepit. Sed *Baudrandus* dicit, vetus Tuſculum omnino fuiſſe, ubi nunc eſt, in *Fraſcati* planitie, non in ſummo montis jugo, in quo rudera, & veſtigia maximorum ædificiorum conſpiciuntur, in eo enim jugo villam privatam, non oppidum fuiſſe. *Cic. pro Planc.* & *Horat. Epod. 1.*

Tuſculus, la, um, adject. ad Tuſculum pertinens, ut Tuſcula tellus, *Tibul. l. 1. eleg. 8. v. 57.*

Tuſcus. V. **Thuſcus**.

Tuſſedo, inis, f. idem ac tuſſis. *Apul. l. 9. Metam.* Aſſiduo pulſu tuſſedinis hiulci.

Tuſſicula, æ, f. *toſſetta*, βηχίον, parva tuſſis. *Plin. l. 5. ep. 19.* Veteris infirmitatis tuſſicula admonitus, rurſus ſanguinem reddidit.

Tuſſicularis, re, adject. utilis ad tuſſim, ut tuſſicularia medicamenta, *Cæl. Aurelian. Acut. 2. 13.*

Tuſſiculoſus, a, um, adject. tuſſi laborans. *Cæl. Aurelian. Acut. 2. c. 13.* Tuſſiculoſa, & frigida ſenilis eſt ætas.

Tuſſicus, a, um, qui multum tuſſit. *Firmic. l. 3. c. 16.* Luna alios tuſſicos, alios ſplenicos efficiet. Adde *Marcell. Empir. c. 20.*

Tuſſiens, entis, n. g. partic. a tuſſio. *Plin. l. 20. 2. 2.* Semen eorum cum cumino tritum, potumque in vino tuſſientibus auxiliatur.

Tuſſilago, inis, f. *ongbia cavallina*, herba ad tuſſim apprime faciens, unde & nomen habet, eſtque duplicis generis. Officinæ ungulam caballi appellant. *Plin. l. 26. c. 6.*

Tuſſio, is, n. 4. *toſſire*, Ger. *huſten*, Gal. *touſſir*, Hiſp. *toſſer*, βήττω, tuſſim patior. *Plaut. Aſin. 4. 1. 50.* Forte ſi tuſſire occeperit, ne ſic tuſſiet, Ut cuiquam linguam in tuſſiendo proferat. *Hor. l. 2. ſat. 5. v. 107.* Si quis Forte coheredum ſenior male tuſſiet.

Tuſſis, is, f. *toſſe*, Ger. *huſten*, Gal. *toux*, Hiſp. *toſſa*, βήξ, eſt vehementiſſima quædam afflatio, qua plurimus ſimul, celerrimeque foras actus ſpiritus, ſibi ea attrahit, propellitque una ſecum ſuo impetu ea, quæ vias ſuas obſtruunt. *Ter. Heaut. 2. 3. 132.* Gemitus, ſcreatus, tuſſis, riſus abſtine. *Virg. 3. Georg.* Et quatit ægros Tuſſis anhela ſues. *Catull. ep. 41.* Malamque pectore expuli tuſſim.

Tuſus, a, um, nom. partic. a tundo, *peſtato*, ut tuſa taſta. *Vitruv. l. 2. c. 5.* Tuſa herba, *Apulej. de herb. c. 28.*

Tutaculum, i, n. idem quod tutamentum, munimentum. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 587.* fida ut tutacula nodis, Invalidiſque paret.

Tutamen, inis, n. *difeſa*, מגן, Ger. *ſchirm*, Gal. *defenſe*, Hiſp. *defenſion*, ὀχύρωμα, ἄλεξημα, munimentum, defenſio, defenſaculum.

Virg. 5. *Æn.* v. 262. Donat habere viro decus, & tutamen in armis.

Tutamentum, i, n. idem ac tutamen, unde factum eſt. *Liv. l.* 21. *c.* 61. Ut ea ſola tegumenta aliquoties conjectis ab hoſte etiam tutamentum fuerit.

Tutānus, i. m. Deus apud Romanos, idem, ut putant, atque Hercules, cui ara fuit extra portam Capenam, a *tutela*, quod adverſus Annibalem tutatus eſſet Populum Romanum. Alius igitur fuit a Tutuno, vel Tutuno, qui idem ac Priapus. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 142. Hercules tuam fidem, Noctu Annibalis cum fugavi exercitum, Tutanus hoc, Tutanu' Romæ nuncupor, Huc propter omnes qui laborant, invocant.

Tutatio, onis, f. *Jul. Firmic. l.* 4. *c.* 7. Qui regias opes, theſauroſque fidei tutatione cuſtodiant.

Tutātor, oris, m. idem quod tutor. *Apulej. de Deo Socrat.* Dubiis præmonitor, periculoſis tutator, egenis opitulator.

Tutatus, a, um, partic. a tutor, depon. *che ha diſeſo*. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 6. v. 15. Nil niſi me ſolum primo tutatus es. ¶ Paſſive ſignificatione *Symmach. l.* 9. *epiſt.* 15. Ut auxilio tuo tutata poſſeſſio a moleſtiis vindicetur.

Tute, pronomen. V. Tu.

Tute, adver. *ſicuramente*, ἀσφαλῶς, ἀκινδύνως, ſecure, ſine periculo. *Auct. ad Her. l.* 3. *c.* 5. Eum tute vivere, qui honeſte vivat. *Cn. Pomp. Cic. in ep. ad Att. l.* 8. *poſt epiſt.* 11. Nam te hic tutiſſime fore puto. *Pallad. l.* 1. *tit.* 6. Semina tutius in agris, quam in horreis ſervantur.

Tutēla, æ, f. *tutela*, *diſeſa*, ἐπιτροπή, ἀσφάλεια, defenſio, a tueor. *Cic.* 5. *Fin. de Jove*: Hoc intelligi volumus, ſalutem hominum in ejus eſſe tutela. *Senec. de Conſol. ad Helv. c.* 9. Terra vix ad tutelam incolentium fertilis. *al mantenimento di chi la coltiva*. ¶ Tutela navis eſt ſignum ſeu ſimulacrum alicujus Numinis, quod in puppe conſtituitur, & ejus navis tutelam habet. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 9. Eſt mihi, ſitque precor flavæ tutela Minervæ Navis, & a picta caſſide nomen habet. *Valer. Flac. l.* 1. v. 301. Viſa coronatæ fulgens tutela carinæ Vocibus his inſtare duci. ¶ Hinc & Genius alicujus loci tutela dicitur. *Petron. in fragm. Tragur.* Ita tutelam hujus loci habeam propitiam. Sic *Horat. l.* 4. *od.* 14. *ad Auguſtum*: O tutela præſens Italiæ, dominæque Romæ. ¶ Speciatim apud Juriſconſultos tutela, ut *Servius* definit, teſte *Paulo l.* 1. *ff. de tutelis*, eſt vis, ac poteſtas in capite libero conſtituta ad tuendum eum qui per ætatem ſua ſponte ſe defendere nequit, jure civili data, ac permiſſa. *Cic.* 1. *de Or. c.* 53. Commendare filios ſuos tutelæ alicujus. *Id.* 2. *de Or. c.* 46. Tradere aliquem alicui in tutelam. *Id.* 4. *Fin. c.* 14. Subjicere aliquem alicujus tutelæ. Alii leg. *tutelis* in plur. numero. *Id. pro Roſc. Com. c.* 6. Pervenire in tutelam alicujus. ¶ Venire in tutelam ſuam, eſt e tutoris poteſtate exire, & juris ſui fieri, *uſcir di tutela*. *Cic. in Top.* v. 31. Si filius mortuus eſſet prius, quam in ſuam tutelam veniſſet. Eodem ſenſu dicimus, *tutelam recipere*, quod legitur apud *Sueton. in Claud. c.* 2. ¶ *Tutelæ ſuæ eſſe* eſt eſſe ſui juris. *Senec. ep.* 33. Adjice, quod iſti nunquam tutelæ ſuæ fiunt.

Tutēla, æ, f. *Tudela*, urbs Hiſp. Tarr. in finibus Vaſconum, in R. Navarræ, ad Iberum fl. ubi recipit amnem *Queiles*. ¶ Tutela altera, *Tudela de Duero*, opp. Caſtellæ veteris, ad Durium fl. ¶ Tutela etiam, ſeu Tutella, *Tulle*, urbs Galliæ, in Aquitania prima, & Lemovicenſi prov. ad Correſiam fl. & Solanam torrentem, caput prov. Lemovicenſis.

Tutelaris, & re, o. 3. *tutelare*, *che difende*, ἐπιτροπικός, quod tuetur, quod quippiam in ſua habet tutela. ut *Dii tutelares*, in quorum tutela urbes putabantur, qui in oppugnatione urbium certo carminis genere ſolebant evocari, ne cum ipſis etiam Diis bellum ſuſceptum videretur, & ut urbes Deorum ope deſtitutæ facilius caperentur. *Arnob. l.* 3. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 9. ¶ Sumitur item pro eo, quod quacunque ratione ad tutelam pertinet. *Ulp. l. videamus, ff. de in litem jurando*: Videamus, in tutelari cauſa quis juraſſe, & adverſus quem pedit. *Paul. l. heredes, ff. de fidejuſſoribus, & nominatoribus, & heredibus tutorum*: Non excuſetur heres, ſi dicat, ſe inſtrumenta tutelaria non inveniſſe. ¶ Tutelaris Prætor eſt, ad quem pertinet pupillis tutores dare, quem primus inſtituit M. Antoninus Philoſophus, cum antea ea res ad Conſules pertineret, teſte *Jul. Capitolin. in ejus vita c.* 10.

Tutelarius, ii, m. ἐφορευτής, ἐπιμελητής, cuſtos, qui ædes publicas, & facies ſuo periculo tuetur. *Plin. l.* 34. *c.* 7. Capite Tutelarios cavere pro eo, inſtituti publici fuit.

Totelina, & Tutilina, æ, f. Dea, a *tuendo* ſic appellata, quod fruges præcipue in ejus tutela eſſent. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 243. Tuam fidem, Tutelina, invoco. ¶ Ejus ſimulacrum erat in Circo poſitum, in columna collocatum, quæ & ipſa *Tutelina* dicta eſt. *Tertul. de ſpectac. c.* 8. ¶ Apud *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 16. legitur *Tutilinam* pro Tutilina.

Tuto, as, a. 1. idem ac tutor. *Plaut. Merc.* 5. 2. 25. Jocoſo vos Lares Diales, ut me tutetis. Alia exempla ex *Nævio*, *Pompon.* & *Pacuv.* affert *Non. c.* 7. *n.* 70.

Tuto, adv. *ſicuramente*, Germ. *ſicher*, Gall. *ſeurement*, Hiſp. *ſeguramente*, ἀσφαλῶς, ſine periculo, impune. *Plaut. Amph.* 1. 2. 3. Patri ut liceret tuto illam amplexarier. *Cic.* 4. *Ver.* Qua vix tuto tranſire poſſe videamur. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 3. Ut tuto ſim, quod laboras, id mihi nunc facillimum eſt, h. e. in tuto ſim. *Id.* 8. *Attic. ep.* 1. Non me quærere, ubi tutiſſimo eſſem. Ita cum *Charis. l.* 1. legunt *Victorius*, *Gruter.* & *Grav.* alii *tutiſſime*. V. Tute.

Tutor, aris, d. 1. *difendere*, ✝ ✝ ✝, Germ. *ſchirmen*, Gal. *defendre*, Hiſp. *defender*, ἀσφαλίζω, defendo, diligenter defendo, protego. *Ter. prol. Hec.* v. 42. Ego interea meum non potui tutari locum. *Cic. pro Sylla*, Hunc patronum, defenſorem, cuſtodem illius coloniæ per vos tutari, conſervareque cupiunt. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Res Italas armis tuteris, moribus ornes. *Plin. in proœm. l.* 7. Truncos etiam, arboreſque cortice interdum geminο a frigoribus, & calore tutata eſt. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Plaut. Amph.* 2. 2. 20. Patria, & prognati tutantur, ſervantur.

Tutor, oris, m. *tutore*, *defenſore*, ἐπίτροπος, qui tuetur, defenſor. *Hor. Epod.* 2. Et te pater Sylvane tutor finium. ¶ Speciatim ſumitur pro pupilli defenſore, pro eo, qui jus, & poteſtatem habet in capite libero, ad tuendum eum, qui ſe per ætatem nondum tutari poteſt. Hæc autem ætas eſt uſque ad pubertatem, ideſt uſque ad decimum quartum annum. Nam inde uſque ad vigeſimum quintum dantur curatores, qui etiam furioſis, & mente captis toto vitæ curſo dari ſolent. *Paul. l.* 1. *ff. de tutelis*: Tutores autem ſunt, qui eam vim, ac poteſtatem habent, exque re ipſa nomen ceperunt. Itaque appellantur tutores, quaſi tuitores, atque defenſores, ſicut æditui dicuntur, qui ædes tuentur. *Liv. l.* 1. Poſtremo tutor etiam liberis Regis teſtamento inſtitueretur. *Perſ. ſat.* 3. v. 96. Tutorem eſſe alicui. *Modeſtin. l. Cæſar, ff. de excuſationib.* Dare alicui tutorem. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Cic. in Brut. c.* 96. Nos autem, Brute, quoniam poſt Hortenſii clariſſimi Oratoris mortem orbæ Eloquentiæ quaſi tutores relicti ſumus.

Tutorius, a, um, adject. *di tutore*. *Juſtin. l.* 30. *c.* 3. Mittitur, qui tutorio nomine regnum pupilli adminiſtret.

Tutrix, icis, f. *tutrice*. *Cod. Juſtin. l.* 5. *tit.* 35. *leg.* 3. Filiorum ſuorum tutricem eam exiſtere ſancimus.

Tutulātus, a, um, qui tutulum geſtat. *Varro l.* 6. *de L. L.* Tutulati dicti hi, qui in ſacris capitibus (*Scaliger leg. apicibus*, id eſt flamineis) habere ſolent ut metam. Id tutulus appellatus ab eo, quod matresfamilias crines convolutos ad verticem capitis, quos habent uti celatos (*Scal. elatos*) dicunt tutulos, ſive ab eo, quod tuendi cauſa capilli fiebant, ſive ab eo, quod altiſſimum in urbe quod eſt, ea res tutiſſima tutulus vocatur.

Tūtŭlus, i, m. 3. ἀναμαλλίς, κορυμβός, capillorum in conum congeſtus, in fœminis, quam *Lucanus* nominat turritam frontis coronam, *Statius* celſos frontis honores, ſuggeſtumque comæ. V. *Tutulatus*. *Tertull. l. de Pallio c.* 4. Tunc certiſſima ſupra omnes exuvias auguſta veſtis, ſuperque omnes apices, ac tutulos ſacer ſuggeſtus deducit oculos. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 579. *n.* 5. Aponiæ Succeſſæ a tutul: Ornatr. C. Baſonius Epigonus Atrienſis, *conſervæ ſuæ*. ¶ Ponitur etiam pro apice flaminum, hoc eſt ſummo faſtigio pilei, quo Flamen utebatur. *Feſt.* Tutulum vocari ajunt Flaminicarum capitis ornamentum, quod fiat vitta purpurea innexa crinibus, & exſtructum in altitudinem: Quidam pileum lanatum forma metali figuratum, quo Flamines, ac Pontifices utuntur, eodem nomine vocari.

Tūtŭlus, i, prima producta, ſecunda correpta, m. ἀκρόπολις, altiſſima pars in urbe. *Varro l.* 6. *de L. L.* V. Tutulatus.

Tutūnus, i, m. Deus idem, qui Priapus hortorum tutor. *Arnob. l.* 4.

Tutus, a, um, *ſicuro*, Ger. *ſicher*, Gall. *ſeur*, Hiſp. *ſeguro*, ἀσφαλής, ἀκίνδυνος, qui eſt extra periculum, tectus, munitus, incolumis, ſalvus, a *tueor*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 1. *de Fin.* Tutior vita, & voluptas plenior. *Id. pro L. Man.* Quis locus tam firmum habuit præſidium, ut tutus eſſet? ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *a*, vel *ab*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut ſint a frigoribus, & a caloribus tutiores. *Aſin. Cic. l.* 10. *Fam. epiſt.* 31. In quibus plane tutum me ab inſidiis inimici ſciebam non futurum. ¶ Vel cum acc. & præp. *contra*, & *adverſus*. *Cic.* 7. *Verr.* Nulla res tuta, nullius domus clauſa, nullius vita ſepta, nullius pudicitia munita contra tuam cupiditatem, & audaciam poſſet eſſe. *Celſ. l.* 5. *c.* 23. Mithridates adverſus venenorum pericula tutum corpus dicitur reddidiſſe. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Liv. l.* 36. *c.* 32. Cæterum ſicut teſtudinum, ubi collecta in ſuum tegimen eſt, tutam ad omnes ictus videri eſſe. ¶ Vel cum ablat. cauſæ, ſeu inſtrumenti. *Dolabella Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 9. Animadvertis, Cn. Pompejum nec nominis ſui, nec rerum geſtarum gloria, nec etiam Regum, ac nationum eſſe tutum. *Virg.* 1. *Æn.* Auxilio tutos dimittam, opibuſque juvabo. ¶ Sumitur etiam pro ſano, cauto, provido, nam qui ſepit & cavet, tutus eſt. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. ex quo eſt habitus malæ tutæ mentis Oreſtes. *Id. de ar. poet.* Serpit humi tutus nimium, timiduſque procellæ. ¶ *In tuto eſſe*, vel *collocare*, eſt in ſtatu, vel loco tuto. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Cum Dii immortales monent de optimatum diſcordiis, in tuto collocant Clodium. *Terent. Heaut.* 4. 3. 30. Nam qui ille poterit eſſe in tuto?

Tuus, a, um, *tuo*, Ger. *dein*, Gal. *tien*, Hiſp. *tuyo*, σός, σεαυτοῦ, quod ad te pertinet, pronomen poſſeſſivum. Eſt a Dorica τεός, pro σός. Niſi ſimplicius ſit dicere, ut a *me* eſt *meus*, ſic a *tu* eſſe *tuus*. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 37. Tua merx eſt, tua indicatio eſt. *Cic. Fam.* 13. *epiſt.* 17. Qui & in bello tecum fuiſſet, & propter memoriam Craſſi de tuis unus eſſet. h. e. unus tuorum amicorum. *Ter. And. ſc. ult.* v. 11. Me in tuis ſecundis reſpice: tuus eſt nunc Chremes. h. e. tuus amicus, tibi obſequens. *Plaut. Trinum.* 2. 2. 46. Bene volo illi facere, ſi tu non nis. *Ph.* nempe de tuo, *del tuo*. ¶ Interdum ponitur pro eo, quod eſt alicui accommodatum, opportunum, utile. *Martial. l.* 10. *epigr.* 19. Sed ne tempore non tuo diſertam pulſes ebria januam memento. *Et poſt*: Hæc hora eſt tua, dum furit Lyæus. ¶ *Tuum eſt*, idem eſt, atque tui officii, vel negotii eſt, ad te ſpectat, tua intereſt. *Ter. Andr.* 4. 1. 54. Tuum eſt, ſi quid præter ſpem evenit, mihi ignoſcere. *Plaut. Stich.* 5. 4. 36. Haud tuum iſtuc eſt te vereri. *non è tuo coſtume*. ¶ In ablativo ſingulari admittit ſyllabicas particulas *pte*, & *met*, & ſignificat tuo, vel tua ipſius. *Plaut. Mil.* 3. 1. 11. Tibi tuopte conſilio occludunt linguam. *Id. Trin.* 3. 2. 40. Tuapte ſponte.

T ANTE Y.

Tyăna, f. 1. *Tiana*, urbs A. Cappadociæ, ad rad. Tauri M. inter Saſima & Fauſtinopolim, media fere inter Cæſaream ad Bor. & Tarſum urb. Ciliciæ ad Mer. patria Apollonii. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Tyaneius, a, um, quod ad Tyanam urb. ſpectat. *Ovid.* 8. *Met.* v. 719. Oſtendit adhuc Tyaneius illic Incola de gemino vicinos corpore truncos.

Tybĕris. V. Tiberis.

Tybur. V. Tibur.

Tyche, es, f. 1. una ex quatuor partibus urbis Syracuſanæ, a τύχη, *fortuna*, propter nobile in ea Fortunæ Deæ templum. *Cic.* 6. *Verr. c.* 53. Tertia eſt urbs, quæ, quod in ea parte Fortunæ fanum antiquum fuit, Tyche nominata eſt: in qua & gymnaſium ampliſſimum eſt, & complures ædes ſacræ. coliturque ea pars, & habitatur frequentiſſime.

Tychĭus, ii, m. Τυχίος, faber celeberrimus apud *Homer. Iliad.* 7. qui Ajacis clypeum fabricavit. *Ovid.* 3. *Faſt.* v. 823. ſit Tychio doctior ille licet.

Tyde, es, f. 1. Tude, *Tuy*, urbs Hiſpaniæ Tarr. in Callaicis, ſeu in Gallæcia, ad Minium fl. ſupra ejus oſtia 6. l. in Cæc. Condita fuit a Diomede, & de patris nomine dicta. *Sil. l.* 3. Oeneæ miſeræ domus, Ætolaque Tyde.

Tȳdeus, i, per duas ſyllabas, m. Τυδεύς, filius Oenei Regis Calydoniæ ex Euryboea, vel, ut aliis placet, ex Althæa. Cum fratrem ſuum Menalippum inſcius occidiſſet, ad Adraſtum Regem Argivorum ſe contulit, cujus filiam Deiphilen in conjugem ſumpſit. Poſtea a Polynice, qui & ipſe ibi exulabat, & alteram Adraſti filiam Argiam nomine in uxorem habebat, legatus ad Eteoclem Regem Thebarum, fratrem ejuſdem Polynicis, miſſus eſt, ut pacti memor fratri Regnum redderet. Ad quem cum veniſſet, & legatione functus eſſet, Eteocles negavit, ſe Regno ceſſurum eſſe. Quo reſponſo Tydeus vehementer commotus eſt, ita ut non ſit veritus & hoſtis, & ſolus Thebanos omnes, quotquot tum forte cum Eteocle eſſent in convivio, ad quodlibet certaminis genus provocare. Atque ut animoſe provocavit, ita omnes (ſic illi Pallas propitia erat) ſtrenue vicit. Quam ob rem Thebani dolore, ac indignatione accenſi reverſuro inſidias tetenderunt, collocatis ad opportunum locum, quo Tydeus tranſiturus erat, quinquaginta juvenibus cum duobus ducibus, Mæone filio Æmonis, & Lycophonte filio Autophoni. Sed eos omnes Tydeus ad ipſum locum occurrentes ſtravit, occidiſque, fretus Deorum, qui ſibi miniſtrabant, auguriis, uni tantum Mæoni parcens, quem acceptæ cladis nuntium ad Eteoclem remiſit. Reverſus ad Adraſtum cenſuit, bellum Eteocli inferendum eſſe. Collectis igitur undique copiis, cum Adraſto, & Polynice, reliquiſque Græciæ Principibus, ad bellum Thebanum profectus eſt, in quo poſt multas res præclariſſime geſtas a Menalippo quodam Thebano lethaliter vulneratus occubuit. Filium reliquit Diomedem. *Virg.* 6. *Æn.*

6. *Æn.* Hic illi occurrit Tydeus, hic inclytus armis Parthenopæus.

Tydides, æ, τυδείδης, Diomedes filius Tydei. *Virg.* 1. *Æn.* O Danaum fortiſſime gentis Tydide. *Hor. l.* 1. *ode* 6. Tydidem ſuperis parem.

Tyloc, ſeu Tylos, Tiles, f. 2. nomen duarum inſularum in mari Rubro, in ſinu Perſico. Abundant onionibus, & margaritis, item oleis, ficubus, palmis, vitibus, variiſque pomorum generibus. *Priſcian. de ſitu orbis*: Hic Tylos eſt ſuperans aſtus miracula terræ. Vide *Plin. l.* 6. *c.* 28.

Tympania, orum, n. margaritæ genus ſuperne rotundæ, ab inferiore parte planæ. *Plin. l.* 9. *c.* 35.

Tympanicus, a, um, τυμπανικός, qui tympanite laborat. *Plin. l.* 23. *c.* 5. Hydropicis, incipientibuſque tympanicis, ſtomachicis, &c.

Tympanidium, ii, n. parvum tympanum. *Arnob. l.* 6. *ſub fin.* Tympaniola, tibiæ, pſalteria.

Tympaniſta, æ, m. *tamburino*, τυμπανιστής, qui tympana pulſat. *Apul. de Deo Socrat.*

Tympaniſtria, æ, f. τυμπανίστρια, quæ tympanum pulſat. *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. Tympaniſtria, pſaltria canit.

Tympanites, æ, m. τυμπανίτης, ſpecies hydropis ſicca, in qua flatus totum abdomen, interdum & thoracis regionem tumentem faciunt. Nomen ex eo eſt, quia venter ita diſtentus ſonum reddit tympani, ſi pulſetur. *Plin. Valer. l.* 3. *c.* 12. & *Cæl. Aurel. Chronic. l.* 3. *c.* 8. Nam *Celſ. l.* 3. *c.* 21. Græce uſurpat.

Tympaniticus, a, um, adject. tympanite laborans. *Veget. l.* 3. *c.* 27.

Tympanizo, as, a. 1. τυμπανίζω, tympanum pulſo. *Suet. in Aug. c.* 68. Et aſſenſu maximo comprobavit verſum in ſcena pronuntiatum de Gallo Matris Deum tympanizante: Videſne, ut cinædus orbem digito temperet?

Tympanotriba, æ, m. *tamburino*, תופף, Ger. *trummenſchlager*, Gal. *joueur de tambourin*, Hiſp. *adufero, tañedor de atabal*, τυμπανοτρίβης, qui tympanum terit, ideſt pulſat. *Plaut. Truc.* a. 4. 9. Tympanotribam amas, hominem non nauci. h. e. mollem, & effeminatum, quales erant Cybeles ſacerdotes tympana pulſantes. *Turnebus* credit, a Plauto vocari eum, qui ſæpe in tympano per tormenta cruciatus ſit. Nam in tympano apud Græcos homines torquebantur.

Tympanum, i, n. *timpano, tamburo*, תוף, Ger. *trummen*, Gall. *tambourinet*, Hiſp. *atabal, pandero*, τύμπανον, instrumentum ex una parte plenum, intus vacuum, membrana extenſa clauſum, quod baculo, vel etiam manibus pulſatur, quo gentes uti ſolebant in ſacrificiis Cybeles, ſeu Matris Deorum. *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 64. Jampridem Syrus in Tiberim defluxit Orontes, Et linguam, & mores, & cum tibicine chordas Obliquas, nec non gentilia tympana ſecum Vexit, & ad circum juſſas proſtare puellas. *Virg.* 9. *Æn.* Tympana vos, buxuſque vocat Berecyntia Matris Idææ. ¶ Eſt & tympanum vehiculi lignum ſectum, ut inquit *Servius*, quia ad modum pellis in tympano, ſupra vehiculum aſſeres lati, & ſubtiles extenduntur: alii dicunt eſſe ſoliditatem radiorum in rotis, hoc eſt lignum illud rotundum, quod canthus, ſeu circulum rotæ efficit: alii denique, atque, ut opinor, rectius, tympanum eſſe ajunt rotam ex ſolido ligno factam. *Virg.* 2. *Georg. v.* 444. Hinc radios triviere rotis, hinc tympana plauſtris. ¶ Etiam tympanum ad rem architectonicam transfertur. Eſt autem machina rotunda ad rotæ ſimilitudinem, qua a calcantibus hominibus verſata ſubvehuntur pondera, vel demittuntur. Hujuſmodi etiam tympana in portubus videmus ad exonerandas naves accommodata. *Lucr. l.* 4. *v.* 903. Multaque per trochleas, & tympana pondere magno Commovet, atque levi ſuſtollit machina niſu. ¶ Præterea tympanum eſt pars faſtigii anterior in ſummis coronis columnarum, triangulari plerumque figura, quæ intra ipſius faſtigii coronices clauditur, *lo ſpaccato del frontiſpizio*. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. ¶ Item rota ad hauriendam aquam accommodata, quæ dum ab hominibus calcantibus verſatur, aquam modiolis exceptam extollit, & verſat in caſtellum, ſeu aliud ad id paratum. *Id. l.* 10. *c.* 9. ¶ Item rotæ molendini interiores ad perpendiculum collocatæ, dentibuſque inſtructæ alias alium verſantes, tympana dicuntur. *Id. ibid. c.* 10. V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Denique tympana olim appellari conſueviſſe planas, & rotundas lances, quæ in menſis imponerentur, ſcribit *Plin. l.* 33. *c.* 11.

Tymphe, es, f. 1. mons Epiri, in Theſprotia reg. gypſo abundans.

Tymphæi, or. m. 2. pop. Ætoliæ, al. Theſſaliæ, al. Macedoniæ, inter Epirum ad Occ. & Theſſaliam ad Or. quorum oppida Tymphea, & Æginium. *Plin. l.* 4. *c.* 2.

Tyndareus, m. 2. Τυνδαρέυς, idem ac Tyndarus. *Ovid. in epi* 8. Me tibi Tyndareus vita gravis auctor, & annis credidit.

Tyndareus, a, um, τυνδάρεος, quod ad Tyndarum ſpectat, ut Puer Tyndareus. *Valer. Flacc. l.* 1. *v.* 467. Tyndareuſque puer. hoc eſt Caſtor, aut Pollux.

Tyndaridæ, arum, m. 1. Pollux, & Caſtor filii Tyndari. Secundum *Servium in* 2. *Æn.* etiam Pollux Tyndarides dictus eſt, etſi ex Jove, & Leda fuerit procreatus, quemadmodum Poetæ Herculem Jovis filium appellant Amphitryoniadem. *Ovid.* 5. *Faſt.* Abſtulerant raptas Phœben, Phœbeſque ſororem Tyndaridæ fratres.

Tyndaris, idis, f. τυνδαρὶς, Helena, vel Clitæmneſtra filia Tyndari, & Ledæ, cum qua Jupiter adulterium patravit. *Virg.* 2. *Æn.* Non tibi Tyndaridis facies inviſa Lacænæ.

Tyndaris, idis, f. Tyndarium, *la Tindaro*, *S. Maria di Tindaro*, col. & urbs Siciliæ, in ora littorali, condita, & nominata a Tyndaro Lacedæmonio patre Helenæ, nunc excisa, ſeu potius mari abſorpta. *Plin. lib.* 2. *cap.* 91.

Tyndaritani, orum, m. Tyndaridis oppidi incolæ. *Cic. Verr.* 5. *c.* 47.

Tyndarus, i, m. ſive Tyndareus, τυνδάρεος, filius Oebali, Rex Oebaliæ, ſeu Laconiæ, ideſt regionis Laconæ. Habuit uxorem formoſiſſimam Ledam, cum qua Jupiter adulterium patravit. Suſcepit duos filios, Pollucem, & Caſtorem, & duas filias, Helenam, & Clitæmneſtram. *Bocc. l.* 3. *Gen. c.* 40.

Typhœus, m. 2. per tres ſyllabas, τυφωεύς, unus e Gigantibus, filius Titani, & Terræ, quem illa Jovi irata ad perniciem cœleſtium fertur ediſſe. Hic, cum in ingentem corporis molem adoleviſſet, eo vecordiæ provectus eſt, ut Jovem ad certamen de Regno provocaret, eumque de Cœli poſſeſſione dejicere conaretur. Quapropter a Jove fulmine ictus eſt. Aliqui, ut Pindarus, & eum ſecuti *Ovidius* 5. *Met.* & *Strabo l.* 13. fabulantur, in Sicilia ſub monte Ætnæ ſepultum fuiſſe, alii, ut Homerus in Catalogo, quem *Virgilius l.* 9. *Æn.* & *Lucanus l.* 5. ſequuntur, detruſum eſſe ſub Inarimen inſ. Campaniæ. *Virg.* 9. *Æneid.* Inarime Jovis imperiis impoſita Typhœo. *Lucan. l.* 5. Conditur Inarimes æterna mole Typhœus.

Typhœus, a, um, per quatuor ſyllabas, τυφώιος, quod ad Typhœum ſpectat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 665. Nate, Patris ſummi qui tela Typhoea temnis. id eſt quibus Typhœum gigantem percuſſit.

Typhæus, a, um, adjectiv. idem quod Typhœus. *Claudian. l.* 3. *de rapt. Proſ. v.* 183. rupitne Typhæia cervix Inarimen?

Typhon, onis, m. τύφων, idem qui Typhœus. *Ovid.* 2. *Faſt.* Terribilem quondam fugiens Typhona Dione. ¶ Typhon item, frater Oſiridis, Regis Ægypti, qui ipſum olim necavit, & in viginti quinque partes corpus ejus diſcerpſit. Tandem ab Iſide Regina ſorore & uxore Oſiridis in bello eſt interemptus, cum iis, qui cædis fuerant conſcii, auxilio filii, cui Orus nomen erat. *Diod. Sicul. l.* 1. *c.* 2.

Typhon, onis, m. τυφών, vortex fumigans, ſed ſine igne, flatus, ſeu ventus vorticoſus mira velocitate, ſed ſine igne, a nube erumpens, a τύφω, *fumigo*. *Lucan. l.* 7. Et trabibus miſtis avidus typhonas aquarum Detulit. *Plin. l.* 2. *c.* 48. Sin vero depreſſo ſinu arctius rotati effregerint, ſine igne, hoc eſt ſine fulmine, verticem faciunt, qui typhon vocatur, id eſt vibratus ecnephias: defert hic ſecum aliquid abruptum e nube gelida, convolvens, verſanſque, & ruinam ſuo illo pondere aggravans, & locum ex loco mutans rapida vertigine: præcipua navigantium peſtis, non antennas modo, verum ipſa navigia contorta frangens.

Typhus, i, m. τῦφος, Græce eſt fumus, a τύφω, *fumigo*. Per Metaphoram ſumitur pro faſtu, arrogantia, ſuperbia, elatione, jactantia. *Arnob. l.* 2. Typhum, ſuperciliumque deponere. *Et infra*: Typhum arrogantiamque frangere.

Typicus, a, um, adject. *figurativo*, *che adombra*, *e ſignifica*. Uſurpant *Sedulius l.* 5. *v.* 208. & *Arator in Acta Apoſtol. c.* 13.

Typus, i, m. *forma*, *figura*, *tipo*, ציור, Ger. *vorbild*, Gall. *type*, Hiſp. *molde*, τύπος, forma alicujus rei, figura, imago, exemplar, umbra quædam, & adumbratio rudis. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Umbram ex facie ejus ad lucernam in pariete lineis circumſcripſit, quibus pater ejus impreſſa argilla typum fecit. ¶ Non ſolum vero typi dicuntur formæ illæ, ex quibus res efformantur, ſed etiam inſculptæ variarum rerum effigies, & formæ, quarum diſtincta varietate in tectoriis delectabantur, ita ut variæ quadræ, & cruſtæ variis cælatæ ſpeciebus viderentur. *Cicer. Att. l.* 1. *ep.* 9. Præterea typos tibi mando, quos in tectoriolo atrioli poſſim includere. V. ibi *Manut.*

Tyra. V. Tyras.

Tyrangitæ, m. 1. Tyragetæ, Tyrigetæ, Tyritæ, pop. Sarmatiæ Europeæ, in illo tractu, ubi hodie Podolia inferior, Prov. Mar. R. Poloniæ, verſus Tyram fl. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Tyranna, æ, fœm. *tiranna*, mulier quæ tyrannidem occupat. *Trebell. Poll. in XXX. Tyran. c.* 31. Nemo dicturus eſt, me fœminas inter tyrannos cum riſu & joco, tyrannas videlicet, & tyrannides, ut ipſi de me ſolent jactare, poſuiſſe.

Tyrannice, adv. *tirannicamente*, Ger. *tyranniſcher weiſe*, Gall. *tyranniquement*, Hiſp. *cruelmente*, τυραννικῶς, tyrannorum more, crudeliter, violenter. *Cic.* 5. *Verr. c.* 48. Nunc ut hoc tempora ea, quæ regie, ſeu potius tyrannice ſtatuit in aratores Apronius, prætermittam.

Tyrannicida, æ, com. *ucciſore del tiranno*, τυραννοκτόνος, qui tyrannum occidit. *Plin. l.* 7. *c.* 23. Quæ tertia non indicavit Harmodium, & Ariſtogitonem tyrannicidas. *Suet. in Tiber. c.* 4. Præmia tyrannicidarum. Adde *Quintil. l.* 3. *c.* 10. ¶ *Cicero* pro hac voce utitur circumlocutione, inquit enim *pro Mil. c.* 29. Græci deorum honores tribuunt iis viris, qui tyrannos necaverunt.

Tyrannicidium, ii, n. τυραννοκτονία, actus tyranni occidendi. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Tyrannicidium eſt occidere tyrannum.

Tyrannicus, a, um, *tirannico*, Ger. *tyranniſch*, Gal. *tyrannique*, Hiſp. *tiranica*, τυραννικός, quod eſt tyranni, hoc eſt crudele, & ſuperbum. *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 30. Tetrum, crudele, tyrannicum facinus. *Cic.* 1. *de Leg. cap.* 15. Aut ſi omnes Athenienſes delectarentur tyrannicis legibus, num idcirco hæ leges juſtæ haberentur?

Tyrannis, idis, f. *tirannide*, *tirannia*, Ger. *tyranney*, Gal. *tyrannie* Hiſp. *tyrannia*, τυραννίς, tyranni dominatio, imperium ſævum, ac violentum. *Cic.* 3. *Off. c.* 23. Quid, ſi tyrannidem occupare, ſi patriam prodere conabitur pater? *Id. Att. l.* 14. *epiſt.* 9. O Dii boni, vivit tyrannis, tyrannus occidit. *Id. ibid. epiſt.* 14. Sublato tyranno, tyrannida manere video. *Juvenal. ſat.* 8. Quid Nero tam ſæva, crudaque tyrannide fecit?

Tyrannoctŏnus, i, m. τυραννοκτόνος, idem ac tyrannicida, a τύραννος, *tyrannus*, & κτείνω, *interficio*. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 15. Eam modo non inimicum tyrannoctonis, verum etiam amicam fore.

Tyrannopolita, æ, m. civis ejus urbis, in qua tyrannus imperat. *Sidon. l.* 3. *ep.* 8. Vitia noſtrorum tyrannopolitarum.

Tyrannus, i, m. *tiranno*, *ſignore*, עריץ, Ger. *tyran*, Gal. *tyran*, Hiſp. *tyrano*, τύραννος, rex, ſeu monarcha, qui plenam habet in ſubjectos poteſtatem. Nam pridem tyrannus in bonam partem pro rege, ſeu principe accipi conſuevit. *Virg.* 7. *Æn.* Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni. hoc eſt Æneæ. Adde *Nepotem in Miltiade ſub fin.* ubi docet ab incolis Cherſoneſi tyrannos dici, qui perpetua dominatione utuntur. ¶ Progreſſu temporis, creſcente malitia, cum ſuperbi reges regnare cœpiſſent, ad illos tantum hoc nomen reſtrictum eſt, qui per inſolentiam viribus imperii abutebantur, non jure, & æquis legibus, ſed vi, & quadam animi libidine dominabantur. *Cic. de Am. c.* 15. Hæc eſt enim tyrannorum vita, nimirum in qua nulla fides, nulla charitas, nulla ſtabilis benevolentiæ poteſt eſſe fiducia, omnia ſemper ſuſpecta, atque ſollicita ſunt, nullus locus eſt amicitiæ. *Id.* 2. *Off.* Nec vero hujus tyranni ſolum, quem armis oppreſſa pertulit civitas, &c. ¶ Tranſlate ſumitur pro quocunque moderatore. *Hor. l.* 2. *od.* 17. Seu tyrannus Heſperiæ Capricornus undæ. ¶ Vetus quidam Interpres, cujus verba adducit *Caſaubon. ad Trebell. Pollion. in XXX. Tyrannis c.* 31. itemque *Servius ad Virg.* 7. *Æn.* ſcribunt, *Tyrannos* eſſe communis generis, ita ut etiam in fœminino genere uſurpari poſſit, ſed ad hoc confirmandum deeſt adhuc idonei Scriptoris exemplum.

Tyras, æ, m. & Tyra, Naparis, *Tyra*, *Turla*, *Nieſter*, flu. Germano-Sarmatiæ, nunc Poloniæ. Oritur ex lacu parvo in Ruſſia nigra prope a Premiſlia 9. l. Pol. in Or. a Leopoli 4. in Mer. hinc in Ortam tendens, rigataque Pocutia tracto, Podoliam ſuperiorem, & inferiorem a Moldavia ſeparat, & in Beſſarabia tractu in Pontum Euxinum ſe exonerat infra Bialogradam, ab oſtio Iſtri 60. M. P. in Bor. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Tyras, f. 1. *Moncaſtro*, *Bialogrod*, *Akerman*, urbs Sarmatiæ Europeæ, ad oſtia Tyræ fl. nix 5. M. P. ſupra oſtia fl. caput Beſſarabiæ. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Tyrianthinus, a, um, *color miſto di porporino*, *e violetto*, τυριάνθινος, quod eſt colore facto ex janthino, hoc eſt violaceo, rurſus Tyria purpura inebriato, ut Veſtem Tyrianthinam, quæ colore hujuſmodi ſunt infectæ. *Martial. l.* 1. *epigr.* 54. Sic interpoſitus vili contaminat uncto Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus. Adde *Plin. l.* 9. *c.* 41.

Tyridates, is, m. Τηριδάτης, frater Vologeſis Parthorum Regis, qui Neronis principatu Romam venit, & Regni Armeniæ diadema ab eo accepit. *Tac. l.* 6. & 9. *Ann.*

Tyrins, & Tiryns, this, f. Τίρυνς, υνθος, urbs Peloponneſi, Argis vicina, in qua Hercules educatus traditur. *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Tyrinthius, ii, m. Hercules, a Tyrintha urbe, in qua educatus eſt. *Virg.* 7. *Æn.* Poſtquam Laurentia victor Geryone extincto Tyrinthius attigit arva. *Sil. l.* 8. *v.* 218. Tyrinthius heros. ¶ Scribitur & *Tiryuthius*.

Tyriſſæi, m. 2. pop. Macedoniæ, in Emathia, inter Cyrrhaſtas, & Pellam urb. quorum urbs Tyriſſa. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Tyriſtaſia, f. 3. Tiriſtaſis, *Perrſtaſi*, urbs Cherſoneſi Thraciæ, in ora ad Propontidem. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Titi-

Digitized by Google

Tyritace, es, f. urbs Colchorum, in ripa Phaſidis ſ. a Phaſide urbe introrſum diſtans in mediterraneo. *Plin. l. 6. c. 4.*

Tyrium, ii, n. purpura Tyria. *Tertul. de panit. c. 11.* Nam in coccino, & Tyrio pro delictis ſupplicare non condecet?

Tyrius, a, um, τύριος, quod ſpectat ad Tyrum urb. *Flr. 1. Æneid.* Nec tam averſus equos Tyria Sol jungit ab urbe. ¶ Tyria puella, Europa filia Agenoris Regis Tyri, & totius Phœniciæ. *Ovid. 5. Faſt.* Præbuit os murus Tyriæ ſua terga puellæ Jupiter. ¶ Metonymice, quoniam in urbe Tyro laudatiſſima tingebatur purpura, factum eſt, ut Tyrium dicamus pro purpureo. *Ovid. l. 2. de Ar. v. 297.* Sive eris in Tyriis, Tyrios laudabis amictus. *Stat. l. 1. ſilv. 2. v. 151.* Tyrium ahenum. V. *Ahenum.* ¶ *Tyria maria*, prov. dicebatur de re admodum tumultuoſa, periculiſque plena: & *Tyria maria conciere*, pro ingentes tumultus commovere. Inde natum eſt, quod Pœni Tyro oriundi adeo potentes in mari fuerunt, ut omnia maria infeſtantes navigationem redderent periculoſam. *Afranius apud Feſt.* ¶ Tyrii, orum, Tyri incolæ. *Virg. 1. Æn.* ¶ Dicitur etiam de Thebanis, quia Thebas Cadmus Tyri in Phœnicia natus condidit. *Stat. 3. Theb. v. 406.* Tyrius exul. *h. e.* Polynice filius Oedipodis Thebarum regis. *Id. l. 3. ſilv. 1. v. 16.* Tyrium plectrum. *h. e.* Amphionis, qui Thebarum muros cantu exſtruxit, *Id. 11. Theb. v. 693.* Tyrii montes. *h. e.* qui ſunt circa Thebas. ¶ *Tyrii*, *orum*, ipſi Thebani. *Id. ibid. l. 9. v. 489.*

Tyro cum derivatis, V. Tiro.

Tyropatina, æ, f. *h. e.* placenta in modum caſei confecta ex lacte, ovis, & melle. *Apic. l. 7. c. 2.*

Tyros, V. Tyrus.

Tyrotarichos, i, m. τυροτάριχος, genus obſonii ex caſeo, & ſalſamentis confecti, a τυρὸς, *caſeus*, & τάριχος, *ſalſamentum*. Quidam volunt eſſe jus ex caſeo ſalito expreſſum, quo in condimentis uſi ſunt Veteres. *Cic. Att. l. 4. epiſt. 8.* hac voce utitur, & *l. 9. Famil. ep. 16.* ¶ Patella tyrotaricha apud *Apic. l. 4. c. 2.* eſt placenta ex tyrotaricho confecta, & condita, aliis præterea adhibitis condimentis, quæ is ibidem enumerat.

Tyrrheni, Hetruſci, Thuſci, *Toſcani*, τυῤῥηνοί, pop. Italiæ, quorum regio Tyrrhenia, ſive Hetruria, ſive Thuſcia. Hos quidam indigenas Italiæ, alii advenas fuiſſe dicunt. Qui indigenas cenſent, hoc nomen ipſis inditum ajunt ab ædificiis munitis, quæ in urbium mœnibus erigi ſolent, quæ Græce τύρσεις, Latine turres appellantur, quod primi omnium in Italia turres extruxerint, in iiſque habitarint, quemadmodum Moſynœci pop. Aſiæ appellati ſunt a μόσυν, *turris*, quod habitarent in ædificiis ligneis munitis, & turrium inſtar excelſis. Sunt qui dicunt, eos alienigenas eſſe: alii ajunt, Lydos, ſive ſponte, ſive ob agri ſterilitatem, patria relicta, in Italiam navigaſſe, Tyrrhenum coloniæ ducem fuiſſe, gentique nomen a ſe impoſuiſſe. Hunc vero Tyrrhenum alii dicunt filium fuiſſe Atyos ex Callithea, alii, Herculis ex Omphala. Sed *Xanthus Lydius* nullam de hac re mentionem facit. Alii dicunt, Tyrrhenos a Myſis ortum trahere, & ita appellatus eſſe a Tyrrheno Telephi filio, qui poſt Trojæ incendium in Italiam venerit. *Hellanicus Lesbius* dicit, Tyrrhenos eoſdem fuiſſe, atque Pelaſgos, hos, poſtquam in Italia cœperunt habitare, Tyrrhenorum nomen aſſumpſiſſe, condidiſſe Tyrrheniam urbem. Sed ab hoc *Myrſilus* diſſentiens ait, Tyrrhenos poſt patriam relictam in ipſis ſuæ profectionis erroribus mutato nomine Pelargos appellatos ob quandam ſimilitudinem avium, quæ pelargi, id eſt ciconiæ, vocantur, quod gregatim & per Græciam, & per multas alias regiones diu evagati fuerint. In hac ſententiarum varietate cenſemus, Tyrrhenos potius indigenas fuiſſe, quam Lydos, aut Pelaſgos: non Pelaſgos, quia lingua diverſa fuere, non Lydos, quia nec eandem linguam habebant, neque eoſdem Deos colebant, nec legibus, nec vitæ ſtudiis ſimilibus utebantur, ſed in hiſce rebus etiam plus a Lydis, quam a Pelaſgis differebant. *Dionyſ. Halicarn. ſive. Antiq. l. 1.* *Virg. 11. Æn.* Tyrrheni, quæ tanta animis ignavia veſtris? ¶ Tyrrheni quoque, pop. inſulares maris Ægæi, Lemnum, Imbrum, & alias inſulas usæ Thraciæ incolentes, a quibus Tyrrhenicus ſinus dictus eſt.

Tyrrhenia, æ, f. Hetruria, Thuſcia, *la Toſcana*, regio Italiæ. Vide Hetruria. *Ovid. 14. Met.* Concurrit Latio Tyrrhenia tota, diuque, &c.

Tyrrhenum mare, Thuſcum, Inferum, Notium, *il mare di Toſcana*, τυῤῥηνὴ θάλασσα, pars ampla maris Mediterranei. Extenditur a Macra flu. uſque ad Siculum fretum, inter Thuſciam, Ditionem Pontificiam, Regnum Neapolitanum, Siciliam, Sardiniam, & Corſicam, in ora Italiæ, ejuſque partes ſunt Sinus Formianus, Neapolitanus, Salernitanus, Talaus, Terinaus. De etymo ſic *Servius in 1. Æn.* Tyrrhenum mare dictum eſt, vel quod Thuſciam alluit, id eſt Tyrrheniam, vel a Tyrrhenis nautis, qui ſe in hoc mare præcipitaverunt. Namque hoc habet fabula, dormientem in litore Liberum Patrem puerum nautas abſtuliſſe Tyrrhenos, qui cum eſſet experrectus in navi, quo duceretur, interrogavit. Reſponderunt illi, quo vellet. Liber ait, ad Naxum inſulam ſibi ſacratam. Sed cum alio vela deflecterent, iratum Numen tigres ſibi ſacratas viſibus eorum objecit: quo terrore ſe illi in fluctus dedere præcipites. Hæc *Servius*. *Ovidius* quoque hanc eandem narrat fabulam, *Metam. 3. fab. 10.* additque, Tyrrhenos hoſce nautas in Delphinos fuiſſe converſos. *Virg. 1. Æn. v. 67.* Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor.

Tyrrhenus, m. 2. vir Lydus, filius Atyos ex Callithea, quintus a Jove. Nam ex Jove, & Terra genitus eſt Maſnes, qui primus in Mæonia, quæ poſtea Lydia dicta eſt, regnavit, ex hoc, & Callirhoe Oceani filia procreatus Cotys, Cotyi vero, qui uxorem duxit filiam Tulli Terrigenæ Halien, duo fuere filii, Aſies, & Atys, ex Aty, & Callithea Choræi filia Lydus, & Tyrrhenus nati ſunt. Ex his duobus Lydus paternum regnum accepit, & a ſe regionem illam Lydiam appellavit, Tyrrhenus vero cum colonia in Italiam venit, magnamque partem in ſuam poteſtatem redegit, & ſociis ſuis Tyrrhenorum nomen impoſuit. Sed *Herodotus* ait, Tyrrhenum quidem fuiſſe filium Atyis, ſed Atyo Maſnæ, & Mæonas non ſponte, ſed ob agri ſterilitatem e ſuis ſedibus migraſſe, Atyo univerſum populum in duas partes diviſiſſe, ſortique rem commiſiſſe, ut altera pars, & alter filius remaneret, altera pars, & alter filius diſcederet, itaque Lydum ibi remanſiſſe, Tyrrhenum diſceſſiſſe. Quidam dixerunt, Tyrrhenum Herculis fuiſſe filium ex Omphale Lyda progenitum, hunc in Italiam profectum, Pelaſgos ejeciſſe a ſuis urbibus, non omnibus, ſed iis tantum, quæ trans Tiberim erant, & quæ ad Septentriones ſpectabant. Alii Tyrrhenum Telephi filium fuiſſe tradunt, & poſt Trojam captam in Italiam veniſſe. *Dionyſ. Halicarn. Roman. Antiq. l. 1.*

Tyrrhenus, a, um, adject. ad Tyrrhenos pertinens. *Ovid. 15. Met. v. 557.* Gens Tyrrhena. *Virg. 1. Æn. v. 67.* Tyrrhenum æquor. *Stat. 1. Achil. v. 56.* Tyrrheni greges. *h. e.* delphini, cujus rei rationem V. in Tyrrhenum mare. ¶ *Tyrrhenum murmur*, apud *Stat. 6. Theb. v. 404.* eſt ſonus tubæ, quam Tyrrhenus Herculis filius primus inveniſſe dicitur a *Plin. l. 7. c. 56* & *Hygino fab. 274.* Hinc *Virg. 8. Æn. v. 526.* Tyrrhenuſque tubæ mugire per æthera clangor.

Tyrrhidæ, arum, m. 1. filii Tyrrhi paſtoris. *Virg. 7. Æn. v. 483.* Tyrrhidæ pueri, quem matris ab ubere raptum Nutribant.

Tyrrhus, m. 2. τύῤῥος, paſtor in agro Laurenti, amicus Latini Regis, ad quem in ſylvas Lavinia poſt mortem Æneæ, timens ſibi aliquam calamitatem ab Aſcanio, fugit, ubi etiam Sylvium peperit. *Dionyſ. Rom. Ant. l. 1.* & *Serv. in 7. Æn.*

Tyrus, f. 2. Tyros, Sarra, *Sur*, τύρος, urbs Syriæ, in Phœnicia, in ora maris Mediterranei, apud Palætyrum, inde 30. ſtad. ampla olim, & munita, in ſaxo undique prærupto, cum portu capaci, una ex iis, quæ Tripolim efficiebant, inter Sidonem ad Bor. 24. M. P. & Ptolemaidem ad Auſtr. 32. Ab Agenore Phœniciæ Rege ortum habuiſſe traditur, ſicuti Sidon a Sidone. Olim inſula fuit, ſeptingentis paſſibus ab alto mari diviſa, ſed Alexandri Magni eam oppugnantis operibus continenti juncta eſt. *Plin. l. 5. c. 19. Curt. l. 4.* ¶ A Tyro variæ coloniæ ortum habuere, ut Leptis, Utica, & illa Romani Imperii æmula Carthago. *Lucan. lib. 3.* Et Tyros inſtabilis, pretioſaque murice Sidon. ¶ Circa Tyrium mare optima conchylia, & purpuræ capiuntur, tingendis veſtibus apprime nobiles, ut eſt apud *Plin. l. 4. c. 19.* & *l. 35. c. 6.* hinc *Tyriæ veſtes*, *Tyrius murex*, &c. pro excellenti purpura ponuntur, quin & ipſa Tyrus pro purpureo colore uſurpatur. *Martial. l. 2. epigr. 29.* Quæque Tyron toties epotavere lacernæ. *Idem lib. 6. epigr. 2.* Te Cadmæa Tyros, me pinguis Gallia veſtit.

Tzani, m. 2. iidem qui Sanni, qui ſunt populi Themiſcyræ ultra Trapezuntem, ut eſt apud *Plin. lib. 6. cap. 4.* Ita vocabantur ætate Euſtathii.

DE LITERA V.

V Litera vocalium ultima, quæ tamen etiam conſonantis vice fungitur, quoties alteri vocali imminet, eamque comprimit, ut *vates*, *vox*, *vultus*. Poetæ interdum eam diſſolvunt metri cauſa, ut *Horat. Epod. 13.* Niveſque deducunt Jovem: nunc mare, nunc ſiluæ, &c. ubi *ſilua* triſyllabum eſt. ¶ Aliquando in o converſa legitur. Olim enim dicebant *Hecoba*, *notrix*, *prohiverunt*, *dederont*, pro *Hecuba*, *nutrix*; &c. teſte *Quintil. l. 1. c. 4.* At contra ſcribebant *Pulyxena*, & *Chulcidos*, pro *Chalcidos*, & *Polyxena*. *Id. ibid.* Ponebatur etiam pro *i*, ut *lubens*, &, *carnufex*, pro *libens*, & *carnifex*. ¶ Latini ſæpe Græcam υ in u vertebant, quod in voce *Sylla* adnotavimus. ¶ In numeris V. valet quinque.

V ANTE A.

Vacans, antis, n. *ozioſo*, *privo d' affari*, σχολάζων, qui otiatur. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 3.* Hoc mihi certum, & jucundiſſimum vacanti negotium erat tecum id otii tempus conſumere. *Ovid. 9. Met. v. 611.* Nec petiit horamque, animumque vacantem. *Virg. 3. Georg. v. 477.* Saltus longe lateque vacantes. *h. e.* armentis, pecoribuſque deſertos. ¶ Milites vacantes erant ſupernumerarii, ad commoda ſolum participanda in numeros relati, quos *Sueton. in Claud. c. 25.* *ſupra numerum* appellat. *Lamprid. in Alexand. Sev. c. 15.* ¶ *Vacans mulier*, hoc eſt vidua, *Marcian. leg. 5. ff. de vi public.* ¶ *Bona vacantia* dicuntur, quorum nullus eſt hæres. *Leg. 1. Cod. de bon. vacant.*

Vacanter, adv. *in vano*, κενῶς, ſupervacue, inaniter, fruſtra. *Gell. l. 17. c. 10.* Vacanter hoc etiam accumulavit, & inaniter.

Vacat, avit, imp. 1. *aver tempo*, σχολή ἐστι, otium, vel tempus vacuum eſt. Eſt tertii ordinis. Sed tamen non ſemper dativus exprimitur. *Virg. 1. Æn.* Et vacat annales noſtrorum audire laborum. *Ovid. 2. Triſt. v. 216.* Non vacat exiguis rebus adeſſe Jovi. *Juv. ſat. 1.* Si vacat, & placidi rationem admittitis, edam. ¶ Quandoque ponitur pro curæ eſſe, placere. *Quintil. l. 11. c. 1.* Cui eſſe diſerto vacat.

Vacatio, onis, f. *vacanza*, *eſenzione*, σχολή, ceſſatio ab opera, immunitas. *Cic. Fam. 9. epiſt. 6.* Quæ ſtudia vacationem habent publici muneris. *Id. 1. de Leg. c. 4.* Nullam tibi a cauſis vacationem dari video. *Id. de clar. Orat. c. 31.* Vacationem augures, quo minus judiciis operam darent, non habere. *Id. 7. Ver. c. 22.* Uti vacatione, *ſervirſi del privilegio di eſenzione*. ¶ Vacatio militiæ dicitur, cum milites vel propter expletum ſtipendiorum tempus, vel propter ætatem, vel alia quapiam de cauſa militare non coguntur. *Caeſ. l. 6. B. G. c. 14.* Druides militiæ vacationem, omniumque rerum habent immunitatem. *Nep. in Attic. c. 9.* Inſidit bellum civile, cum haberet annos LX, uſus eſt ætatis vacatione. *Cic. 5. Phil. c. 12.* Tumultum decerni, delectum haberi, ſublatis vacationibus. *Id. ibid. c. ult.* Militibus veteranis, liberiſque eorum vacationem eſſe, Senatui placere. ¶ Hujuſmodi militares vacationes interdum pretio emebantur: hinc vacatio ponitur etiam pro ipſo pretio. *Tac. 1. hiſt. c. 46.* Otho promiſit, ex fiſco ſuo vacationes annuas exſoluturum. *h. e.* pecuniam, qua ſoluta, liceret annum a militia abeſſe.

Vacca, æ, f. *vacca*, Ger. *Kuh*, Gal. *vache*, Hiſp. *vaca*, βοῦς, bos femina. *Var. l. 2. de R. R. c. 5.* Diſcernuntur in prima vitulus, & vitula, in ſecunda juvencus, & juvenca, in tertia, & quarta taurus, & vacca. *Cic. 1. de nat. Deor.* Cur non geſtiret taurus equæ contrectatione, equus vaccæ?

Vacca, m. 1. Vacua, Vacus, Baccia, *Vouga*, fl. Hiſpaniæ Luſitanicæ, cum oppido, ſeu pago cognom. qui inter Durium ad Bor. & Mundam ad Auſtr. fluit, & in Oceanum Occid. fere medius decurrit inter Lacobrigam, & Portum. *Plin. l. 4. c. 21.*

Vacca, æ, f. urbs Africæ, proxima Uzitæ, quæ ſe Cæſari dedidit. *Hirt. de B. Afr.* Pop. Vaccenſis.

Vaccæi, m. 2. pop. Hiſp. Tarrac. per quos Durius labitur, Arevacis ad Or. Vettonibus ad Auſt. & ad Occ. Aſturibus ad Arctos finitimi, quorum Regio *Regno di Leon* dici poteſt, tametſi hoc Regnum magis patet. *Plin. l. 3. c. 3.*

Vaccinium, n. 2. flos purpurei coloris, apud Romanos, idem qui hyacinthus, cujus herba cæpa agreſtis dicitur, a quadam cæpæ ſimilitudine. Habet enim, *Dioſcoride* teſte, folia bulbi, & radicem bulbaceam, caulem vero dodrantalem, minimo digito tenuiorem, comam procumbentem, incurvamque, purpureorum florum plenam. Itaque Vaccinium hyacinthum eſſe, *Dioſcor. Ruell. Matthiol. Dodonæus*, aliique cenſent. Favent his Gloſſæ Philox. in quibus eſt *Vaccinium*, ἄγχουσα, ὑάκινθος. Similiterque Gloſſæ Cyr. Ὑάκινθος ἄνθος, *vaccinium*. Plerique volunt, hunc florem eundem eſſe, atque violam, ut viola dicta ſit quaſi vitula, propterea quod Poetæ fabulentur, florem hunc in pabulum Ius puellæ jam in vitulam converſæ e terra fuiſſe effuſum, quomodo & Græcis ſimiliter a puellæ nomine ἴον appellatur, ita hac ipſa occaſione eundem florem vaccinium appellari, ut a vacca ſit vaccinium, quomodo a mucco eſt muccinium. Sane vaccinia violas eſſe ſcripſit *Serv.* ad illud 2. *Virg. Eclog.* Alba liguſtra cadunt, vaccinia nigra leguntur. At ſimiliter Gloſſæ Phil. ubi legas, ἴον λευκόν, *liguſtrum*; ἴον μέλαν, *vaccinium*; ἴον ἄνθος, *viola*, *vaccinium*. Verum falli hoſce, indicat iſtud *Ecl. 10. ejuſd. Virg.* Quid tum, ſi fuſcus Amyntas? Et nigræ violæ ſunt, & vaccinia nigra. Ubi manifeſte diſtinguit. Idem facit *Vitruv. l. 7. c. 17.* Tinctores cum volunt ſil Atticum imitari, violam aridam conjicientes in vas

cum

Digitized by Google

cum aqua conferveſcere faciunt ad ignem, &c. Et mox: Eadem ratione vacciniis temperantes, & lac miſcentes, purpuram faciunt elegantem. Quanquam non deſunt, qui ut hanc tueantur ſententiam, dicant, violarum eſſe plura genera, & inter ea eſſe vaccinium. Quidquid tamen ſit, illud certum eſt, vaccinium eſſe florem colore cæruleo ad nigrum accedente, *d' azzurro carico*, *o violetto carico*. Hinc *Virg.* nigra vaccinia dixit *Ecl.* 10. eodem modo, quo violas nigras. Et tamen violæ nigræ non ſunt, ſed valde nigricantes. ¶ *Plin. l.* 16. *c.* 18. ſcribit, vaccinia in Gallia eſſe purpurea, & ad ſervitiorum veſtes tingendas apta (quod & *Vitruv.* inquit in verbis citatis) in Italia vero aucupiis ſeri, hoc eſt, ut exponit *Turneb. l.* 4. *c.* 16. ſeri a mangonibus, & adhiberi ad fricanda, & illinenda corpora mancipiorum venalium, quoniam iis pubertas tardetur; quod hujuſmodi mercatoribus valde eſt utile. Addit hic *Harduinus*, duplex ex *Plinii* verbis colligi eſſe vaccinium, alterum Gallicum purpureum, alterum Italicum, quod idem ſit ac hyacinthus, ut dictum eſt. ¶ Scribitur & *Vacinium* unico c.

Vaccīnus, a, um, *di vacca*, βόειος, quod eſt ex vacca. *Plin. l.* 24. *c.* 3. Cortex illinitur decoctus lacte vaccino ſerpentis plagæ.

Vaccŭla, æ, f. βοΐδιον, parva vacca. *Virg.* in *Diris*, *v.* 132. Vaccula nonnumquam ſecreta cubilia captans. Uſi ſunt præterea hac voce *Apul. l.* 7. & *Arnob. l.* 7.

Vacēſco, is, n. anom. *votarſi*, vacuus fio. *Lucret. l.* 6. *v.* 1003. multuſque vaceſſit in medio locus. Adde *v.* 1015.

Vacerra, æ, f. *palo*, יתד, Ger. *pfal*, Gall. *cloiſon*, Hiſp. *eſtaca*, σκόλοψ, proprie eſt ſtipes, ad quem equi alligantur, etſi generatim ita dicatur quicunque ſtipes, ſeu palos humi defixos, ad caſtra munienda, hortos claudendos, & hujuſmodi, per Metaphoram vero homo ſtupidus, quia ratione, & idem *ſtipes* vocatur. Ita de hujus vocis ſignificationibus ſcribit *Feſt.* & Ælii, Ateji, atque Livii auctoritatibus confirmat. *Col. l.* 6. *c.* 19. Omneſque tranſverſis ſex temonibus quaſi vacerræ inter ſe ligantur. *Id. l.* 9. *c.* 1. *de vivariis claudendis*: Ubi vero neutrum patri familiæ conducit, ratio poſtulat vacerris includi. Sic enim appellatur genus clathrorum, idque fabricatur ex arbore, quercu, vel ſubere.

Vacerrōſus, a, um, inſania correptus, cerritus. Hoc nomen nove efformatum fuit ab Auguſto, teſte *Suet. in ejus vit. c.* 87.

Vacillans, antis, o. *vacillante*. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 13. Accepi tuam epiſtolam vacillantibus literulis. hoc eſt non recte præ valetudine ſcriptis. *Id.* 3. *Phil.* In Galliam mutilatum ducit exercitum cum una legione, & ea vacillante.

Vacillatio, onis, f. *vacillamento*, σάλευσις, actus vacillandi. *Quint. l.* 11. *c. ult.* Eſt & illa indecora in dextram, ac lævum latus vacillatio, alternis pedibus inſiſtentium.

Vacillo, as, n. 1. *vacillare*, *non eſſere coſtante*, מעד, Germ. *ſchwanken*, Gall. *vaciller*, Hiſp. *bambanear*, σαλεύομαι, eſt proprie inconſtantem eſſe, & quaſi alternatim modo huc, modo illuc inclinari, nutare, fluctuare. *Nonium* ſi audimus *c.* 3. *v.* 148. a baculo venit, quo ſe laſſi, & infirmi ſuſtentant. *Cic. in Brut. c.* 60. Cum ex eo in utranque partem toto corpore vacillante quæſierit, quis loqueretur e lintre. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Vacillare ex vino. ¶ Item tremere, nutare. *Lucret. l.* 5. *v.* 1235. ſub pedibus tellus cum tota vacillat. *Id. ibid. v.* 1095. arbor ventis pulſa vacillans. ¶ Translate accipitur pro inconſtantem, ſeu inſtabilem eſſe quacunque in re. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 1. Sed quod ſcribis igniculum matutinum, γεροντικώτερον eſt memoriola vacillare. *Id.* 3. *Offic.* Juſtitia vacillat, vel jacet potius. ¶ Sic etiam vacillare teſtis dicitur, qui in dicendo teſtimonio ſibi non conſtat, & modo affirmat, modo negat. *Modeſtin. l.* 2. *ff. de teſtib.* Teſtes, qui adverſus fidem teſtationis vacillant, audiendi non ſunt. ¶ Prima in hoc verbo ſyllaba corripitur a *Lucret.* præter adducta loca etiam *l.* 4. *v.* 1121. & *l.* 5. *v.* 195. producitur tamen ab *eod. l.* 3. *v.* 505. Tum quaſi vacillans primum conſurgit, & omnia, &c. Eo non quidam duplici *cc* ſcribendum putarunt, quemadmodum & in quibuſdam Feſti MSS. exaratum cernitur.

Vacīve, adv. per otium, cum vacat. *Phædr.* in *præf. l.* 3. Quartum libellum dum vacive perleges, *nell' ore oziose*.

Vacīvĭtas, atis, f. *vacuità*, vacuitas. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 40. Ita cibi vacivitate venio lanis lactibus. *Brut. ad Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 10. Quantam cupiditatem hominibus injiciat vacivitas. Alii plerique leg. *vacuitas*.

Vacīvus, a, um, adject. *vacuo*, *disoccupato*, vacuus. *Plaut. Trinum. prol. v.* 11. Date vacivas aures, dum eloquor. *Id. Caſ.* 3. 4. 6. Vacivas ædes feciſti mihi. *Id. Bacch.* 1. 2. 46. Valde afflictat me vacivum virium. h. e. ſine viribus, invalidum.

Văco, as, n. 1. *eſſere voto*, שבת, Ger. *abbigen*, Gall. *vaquer*, Hiſp. *der obra*, κενὸς εἰμι, vacuus ſum. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 21. Tota domus ſuperior vacat, ut ſcis. *Plin. l.* 10. *ep.* 14. Rogo, dignitati, ad quam me provexit indulgentia tua, vel auguratum, vel ſeptemviratum, quia vacant, adjicere digneris, *ſono vacanti*. ¶ Vel cum ablat. ſine præp. *Virg.* 3. *Æn.* Hoſte vacare domos, ſedeſque aſtare relictas. ¶ Vel cum præp. *a*, vel *ab*. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 25. Hæc a cuſtodiis claſſium loca maxime vacabant. ¶ *Vacare pecunia* dicitur, quæ non eſt occupata, *danaro morto*. *Paul. Dig. l.* 26. *tit.* 7. *l.* 11. ¶ Translate dicitur de quacunque re, pro carere, expertem eſſe, liberum eſſe. Uſurpatur cum ablat. ſine præpoſ. *Cic. l.* 7. *ep.* 3. Vacare culpa magnum eſt ſolatium. *Id.* 1. *Off. cap.* 19. Nullum eſt tempus, quod juſtitia vacare debeat. *idest* in quo juſtitiam adminiſtrare non oporteat. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 2. Ac ab omni curatione, & adminiſtratione rerum vacent. *Liv. l.* 7. *c.* 1. Ne quando a metu, ac periculis vacarent. ¶ Vel cum abl. partis, ut Vacare animo, quod eſt curis ſolutum eſſe. *Cic.* 1. *Div. c.* 6. Si vacas animo, neque habes aliquid, quod huic ſermoni prævertendum putes. ¶ Quoniam vero qui negotiis carent, vitam otioſam agunt, metaleptice notat otioſum eſſe, ceſſare, nihil agere, σχολάζειν. Tunc ſimiliter uſurpatur vel abſolute. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 29. Aut, ſi ne tu quidem vacas, noli impudens eſſe, nec mihi moleſtiam exhibere. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 8. Itaque una ex parte a Suevis circiter millia paſſuum ſexcenta agri vacare dicuntur. *idest*, non excoli, non arari. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic. in Brut. c.* 78. Nullum tempus illi unquam vacabat aut a forenſi dictione, aut a commentatione domeſtica, aut a ſcribendo, aut a cogitando. ¶ Per Metalepſin quoque, quoniam qui nullis negotiis impediuntur, attentius ſolent applicare animum ad aliquid, capitur pro dare operam, animum adjicere, ſtudere. In hac acceptione conſtruitur cum dativo. *Plin. ep.* 9. *l.* 1. Quod evenit mihi, poſtquam in Laurentino meo aut lego aliquid, aut ſcribo, aut etiam corpori vaco. ideſt corpus curo. *Curt. l.* 6. *c.* 7. Ille non vacaſſe ſermoni ſuo Regem cauſatus eſt, *che il Re non avea avuto agio d' aſcoltarlo*. ¶ Interdum reperitur cum accuſ. & præpoſ. *in*, vel *ad*. *Ovid. l.* 3. *de Pont. eleg.* 3. In nullum mea mens grande vacavit opus. ¶ *Vacare* imperſonaliter V. ſupra in *Vacat*. ¶ Cum infinito, *Stat.* 8. *Theb. v.* 186. Tu Tyrias acies, adverſaque ſigna vacaſti ſternere.

Văcuātus, a, um, *votato*, *vano*. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Vacuata dolia. *Aurel. Vict.* in *Epitom. c.* 43. Sanguine vacuatus.

Vacue, adv. inaniter, futiliter. *Arnob. l.* 3. Inaniter, vacue, & ſine ulla ſubſtantia conſtituta ſunt omnia.

Văcŭĕfăcio, is, feci, factum, a. 3. idem ac vacuo, *votare*. *Nepos in Cimon. c.* 2. Scyrum, quam eo tempore Dolopes incolebant, vacuefecit. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 12. Venas inedia vacuefacere. ¶ Apud *Lactant. l.* 4. *c.* 17. Vacuefacere circumciſiones, eſt tollere, abrogare.

Vacuefactus, a, um, partic. *votato*. *Cic. Catil.* 1. *c.* 7. Quid quod adventu tuo iſta ſubſellia vacuefacta ſunt? Al. leg. *vacua facta*. *Nepos in Timol. c.* 3. Novis civibus bello vacuefactas poſſeſſiones diviſit. h. e. deſertas, bello vaſtatas.

Văcuĭtas, atis, f. *privazione*, κενότης, ἔνδεια, inanitas, privatio, abſentia. *Cic.* 1. *Fin. c.* 10. Ipſa liberatione, & vacuitate omnis moleſtiæ gaudemus. *Id.* 1. *Offic. c.* 21. Adhibenda eſt vacuitas ab angoribus. ¶ *Vitruv. l.* 2. *c.* 7. Intervenientium vacuitates ignis occupans. h. e. loca vacua.

Văcūna, æ, f. Dea vacantium, ſive otioſorum, a vaco. Vetus *Interpres Horatii in l.* 1. *ep.* 10. Vacuna apud Sabinos plurimum colitur: quidam Dianam, nonnulli & Cererem eſſe dixerunt, alii Venerem, alii Victoriam, Deam vacationis, quod faciat vacare curis. Sed Varro primo rerum divinarum Minervam dicit, quod ea maxime hi gaudent, qui ſapientiæ vacant. *Hæc ille*. Huic agricolæ, cum a laboribus ruris vacarent, ut poſt perceptos fructus requieſcerent, per hyemem vota ſolvebant, & ſacrificabant. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 307. Nam quoque cum fiunt antiquæ ſacra Vacunæ, Ante Vacunales ſtantque, ſedentque focos.

Vacunæ Fanum, *Vacone*, pagus Sabinorum, ubi Vacuna Dea colebatur. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 10. *in fine*. hoc fanum putre vocat, quia vetuſtate collapſum erat.

Văcūnālis, le, adjectiv. ad Vacunam pertinens. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 308. Ante Vacunales ſtantque, ſedentque focos.

Văcuo, as, a. 1. *votare*, פנה, Germ. *leeren*, Gall. *vuider*, Hiſp. *vaziar*, κενόω, vacuum reddo, vacuefacio. *Martial. l.* 11. *epigr.* 6. Elyſium liceat ſi vacuare nemus. *Colum. l.* 3. *c.* 13. Qui ripam erigi jubeat, ſolumque vacuari.

Văcuus, a, um, *vacuo*, *voto*, κενός, inanis, non occupatus, nihil continens, a vaco. Uſurpatur vel abſolute. *Virg.* 3. *Georg.* Jamque elati ſublime videntur Aera per vacuum ferri. *Liv. l.* 27. Vacuus paulo poſt equus, errans per urbem cognitus, &c. *idest* ſine ſeſſore. *Id. l.* 39. *c.* 14. Partem ædium vacuam facere. ¶ Vel cum abl. ſine præp. *Cic. de Univ.* Nihil inde vacuum relinqui poteſt. ¶ Vel cum ablat. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Maximeque, quod is locus ab omni turba id temporis vacuus eſſet. ¶ Metaleptice ſumitur pro ſpatioſo, vaſto, ingenti. *Virg.* 3. *Georg. v.* 143. Saltibus in vacuis paſcant, & plena ſecundum Flumina. ¶ Translate accipitur pro experte cujuſcunque rei, ſeu libero a quacunque re, & conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro R. Am.* Cum illa confirmaret, ſe ſe prædia vacua filio traditurum. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 23. Cum vacui temporis nihil haberem. *Id. in Brut. c.* 5. Nunc vero, inquit, ſi es animo vacuo, expone nobis quod quærimus. ¶ Vel cum ablat. ſine præp. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 18. Conſilium noſtrum ſpero vacuum periculo fore. *Id.* 2. *Fin.* Cum vacui curis, etiam quid in cœlo fiat, ſcire avemus. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic.* ad *Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Si eris ab illo periculo vacuus. *Id.* 3. *Verr.* Hora nulla vacua a furto, a ſcelere, a crudelitate, a flagitio reperietur. ¶ Reperitur etiam cum gen. *Ter. Heaut.* 1. 1. 38. Vacuum tempus ne quod dem mihi laboris. Al. leg. *vacuum*. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. *ad fin.* Vacuus operum, *sbrigato dalle faccende*. ¶ Translate ponitur pro otioſo, quia qui nullis curis occupatus, nullis negotiis irretitus eſt, is otioſus eſt. *Cic. in Brut. c.* 5. Itaque hunc elegimus diem, cum te ſciremus eſſe vacuum. *Ovid.* 3. *de Pont. eleg.* 1. *v.* 141. Nec rurſus jubeo, dum ſit vacuiſſima, quæras. ¶ *Vacuum mihi eſt*, tempus mihi ſuppetit, vacat, *ho tempo*. *Salluſt. apud Gell. l.* 9. *c.* 12. Poſtquam remoto metu Punico, ſimultates exercere vacuum fuit. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 38. Ubi ſubacto orbe, & æmulis urbibus, ſecuras opes concupiſcere vacuum fuit. ¶ *Vacua pecunia* dicitur, quæ nullum fœnus parit. *Leg.* 28. *Dig. Depoſiti*. ¶ *Vacua mulier*, ſine marito. *Tacit.* 13. *Ann. c.* 44. ¶ *Vacua poſſeſſio* eſt, quæ nullum habet dominum, vel quam dominus libere alteri cedit. *Leg. penult. Dig. de acq. poſſeſſ.* & *leg.* 55. *Dig. de Verb. oblig.* Hinc *venire in vacuam* eſt hæreditatem vacantem adire. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 48. ut ſcribare ſecundus Hæres, & ſi quis caſus puerum egerit Orco, In vacuum venias. ¶ *In vacuum pendere* dicitur de iis, qui cum æri alieno ſolvendo non ſint, eorum bona venalia exponuntur in tabula ſuſpenſa in publicis locis, tanquam ſi vacua ſint, h. e. a nullo poſſeſſa. *Suet. in Claud. c.* 9. Ad eas rei familiaris anguſtias decidit, ut cum obligatam ærario fidem liberare non poſſet, in vacuum lege prædiatoria venalis pependerit ſub edicto præfectorum. ¶ Vertex vacuus, *capo vano*, *ſcemo*, *voto di cervello*. *Horat. l.* 1. *od.* 18. Attollens vacuum plus nimio gloria verticem.

Vadātus, a, um, partic. a vador, aris. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. *v.* 36. & caſu tunc reſpondere vadato debebat. h. e. ei, qui in jus vocaverat. ¶ Sumitur etiam paſſive, & translate accipitur pro obſtricto, devincto. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 3. Ita me vadatum amore, vinctumque attines. *Apul. l.* 11. *A. A.* Plane memineris, mihi reliqua vitæ tuæ curricula adusque terminos ultimi ſpiritus vadata.

Vadicaſſes, m. 3. Vadicaſſii, pop. Galliæ Lugdunenſis, ubi hodie Nivernenſis prov. *le Nivernois*, ad Ligerim fl. non in Normannia, ut aliqui ſcripſerunt, ſed longe ab ea in Mer. quorum caput Noviomagus Vadicaſſium, *Nevers*. Alii eis attribuunt tractum *le Vez de Conſlantin*. in Normannia, & opp. *Quarentan*. *Plin. l.* 4. *c.* 18.

Vadimōnis lacus, *Lago di Vadimone*, *Lago di Baſſanello*, lacus admodum parvus Hetruriæ, in Prov. Patrimonii prope Baſſanellum caſtr. a Tiberi fl. vix 3. M. P. Opacam habet ſylvam ſibi innatantem, quæ nunquam die, ac noctu eodem viſitur loco. *Plin. l.* 2. *c.* 95. ¶ *Plin. jun.* in *epiſt.* 20. *lib.* 8.

Vădĭmōnium, ii, n. *promeſſa di comparire in giudizio*, ערבון, Germ. *gelobung*, Gal. *promeſſe de comparoir en juſtice*, Hiſp. *fianca*, ἐγγύη, ἐγγύησις, ὁμολογία, ſponſio ſiſtendi ſe in judicio ad diem præſtitutam, per ſe, vel per advocatos, quod deſerere non licet, a vas, vadis, ut patrimonium a pater, matrimonium a mater. Itaque *Vadimonium alicui imponere*, eſt neceſſitatem injicere comparendi in judicio. *Nep. in Timol. c. ult.* ¶ *Vadimonium obire*, eſt ad diem conſtitutam ſe in judicio ſiſtere. *Cic. pro Quint. c.* 16. quo ſenſu *Id. ibid. c.* 15. dixit *ad vadimonium venire*. ¶ *Vadimonium ſiſtere*, eſt idem ac *obire*, ſeu *ad vadimonium venire*. *Nep. in Att. c.* 9. Fulviæ, cum litibus diſtineretur, tanta diligentia officium ſuum præſtitit, ut nullum illa ſtiterit vadimonium ſine Attico. hic ſponſor omnium rerum fuerit. Adde *Cic. pro Quint. c.* 8. ¶ Similiter *vadimonium facere* eodem ſenſu dicitur. *Plaut. Epid.* 5. 2. 29. Vadimonium ultro hic mihi facit. h. e. ultro ſe mihi offert. ¶ *Concipere vadimonium*, eſt exprimere certam formulam ſponſionis ſiſtendi ſe, ſeu comparendi. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 14. Negat enim, in tanta multitudine eorum, qui una eſſent, quenquam fuiſſe, qui vadimonium concipere poſſet. ¶ *Vadimonium promittere*, eſt promittere com-

comparere in judicio ad diem præſtitutam per ſe, vel per advocatum. *Cicer. 3. Verr.* Statuit iſte, ut arator decumano, quo vellet decumanus, vadimonium promitteret. ¶ *Vadimonium conſtituere*, eſt diem ſtatuere, quo quis in judicio comparere debeat. *Cic. de Sen.* Omnia, quæ curant, meminerunt, vadimonia conſtituta, qui ſibi, cui ipſi debeant. ¶ *Differre vadimonium*, eſt diſſeam diem contentionis, quo reus in judicio comparere promiſerat. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 7.* In hominem ire cupiebam, non mehercule ut differrem cum eo vadimonium. *Plin. l. 7. c. 31.* Bebius judex, dum vadimonium differri jubet. ¶ *Vadimonium deſerere*, eſt non comparere in judicio ad diem præſtitutam, *cader' in contumacia*. *Cic. pro Quinct.* Non dubitavit, inquit, cum vadimonium deſertum eſſet, bona proſcribere. *Plin. in Præf.* Inſcriptiones, propter quas vadimonium deſeri poſſit. h. e. inſcriptiones librorum promittentes malte adeo feſtive, & magna, ut propter eorum librorum lectionem vadimonium deſeri poſſet. ¶ *Vadimonium miſſum facere*, eſt vadimonii obligationem remittere, condonareque. *Cic. pro Quinct. c. 14.* Qui poſtea quoque vadimonium miſſum facerent.

Vado, das, a. 1. *guadare*, *paſſare a guado*, vadu trajicio. Affertur e Lexicographis quibuſdam locus Papiniani JCti *l. ult. Dig. de ſervit. præd. ruſt.* ubi tamen alii aliter legunt. Item locus ex *Solino*, quem nos nondum invenire potuimus.

Vado, dis, ſi, ſum, n. 3. *andare*, *camminare*, הלך, Germ. *gehen*, Gall. *aller*, Hiſp. *yr*, βαδίζω, εἶμι, iter facio. *Virg. 2. Æn.* Per tela, per hoſtes Vadimus haud dubiam in mortem. *Cic. Att. l. 4. ep. 10.* Ad eum poſtridie mane vadebam, cum hæc ſcripſi. *Id. eid. l. 14. ep. 11.* Lentulus Spinther hodie apud me: cras mane vadet, *ſi parte*. ¶ Transfertur ad flumina, pro fluere. *Plin. l. 5. c. 26.* Et parte læva in Meſopotamiam vadit per ipſam Seleuciam. ¶ Præteritum *vaſi* legitur apud *Tertull. de Pall. c. 3.* Et præterea locum habes in compoſitis *evado*, *pervado*.

Vador, aris, atus ſum, dep. 1. *citare in giudizio con ſicurtà*, eſt alicui denunciare, ut in jus veniat, ejuſque rei vades, ſeu ſponſores ab eo poſtulare, ne fallat, ἐγγυᾶν. *Plaut. Perſ. act. 2. ſc. 4. v. 18.* Vadatus hic eris. P.Æ. Utinam vades deſint, in carcere ut ſis. *Cic. pro Quinct. c. 19.* Debere tibi dicis Quinctium, procurator negat: vadari vis, promittit: in jus vocas, ſequitur: judicium poſtulas, non recuſat. *Id. ib. c. 6.* Se jam neque vadari amplius, neque vadimonium promittere: ſiquid agere ſecum velit Quinctius, non recuſare. Hic, cum rem Gallicanam cuperes inviſere, hominem in præſentia non vadatur. Ita ſine vadimonio diſceditur. *Liv. l. 3. c. 13.* Tot vadibus accuſator vadatus eſt reum. *Ovid. de remed. amor. v. 675.* Jamque vadaturus lectica prodeat, inquit, &c. ¶ Sumitur & paſſive, ut docet *Priſcian. l. 8.* eſt enim, ut ipſe ait, verbum commune. V. *Vadatus*.

Vadoſus, a, um, *guadoſo*, *pieno di guadi*, διαβατός, πορεύσιμος, qui frequentia habet vada, quæ tranſiri pedibus poſſunt. *Cæſ. lib. 1. B. C. cap. 63.* Quod his locis vadoſum mare erat. *Liv. l. 37. cap. 14.* Quod in fluminis modum longum, & anguſtum, & vadoſum oſtium portus ſit. *Solin. c. 62. (al. 63.)* Ganges, ubi vadoſiſſimus eſt. *Pomp. Mela, l. 2. c. 5.* Atax ex Pyrenæo monte digreſſus, vadoſuſque eſt. Quidam hic leg. *vadus* eodem ſenſu.

Vadum, i, n. vel vadus, i, m. *guado*, *guazzo*, *acqua baſſa*, מעבר, Ger. *furt*, Gal. *gué*, Hiſp. *bajo*, *vado*, πόρος, τὰ βράχεα, locus in flumine, mari, vel lacu tam parvæ profunditatis, ut pedibus tranſiri poſſit. *Liv. l. 38. c. 18.* Pontem, quia vadis nuſquam tranſitus erat, facere inſtituit. ¶ Sumitur etiam pro mari. *Virg. 5. Æn.* Secant vada ſalſa carinæ. *Catull. Argon. carm. 63.* Auſi ſunt vada ſalſa cita decurrere puppi. ¶ Item pro fundo. *Plin. l. 31. c. 3. de puteis:* Ut illa vado exiliat vena, non e lateribus. ¶ Tranſlate, & proverbialiter *Res eſt in vado*, ſignificat in tuto eſſe, quia, ut in profundo periculum, ita in vado ſecuritas. *Ter. Andr. 5. 2.* Omnis res in vado eſt. *Plaut. Aul. 4. 10. 73.* Hæc propemodum jam eſſe in vado ſalutis res videtur. ¶ *Emergere a vado*, eſt maximum mi alicujus difficultatem ſuperare, *uſcire de travaglio*, tractum a navigantibus, qui non ſine maximo diſcrimine inter brevia, & loca vadoſa navigant. *Cic. pro Cluent. c. 51.* Sed quoniam emerſiſſe jam e vadis, & ſcopulos prætervecta videtur oratio mea. ¶ Tentare vadum, eſt aggredi arguentum aliquid. *Ovid. l. 3. de Arte, v. 469.* Verba vadum tentent abiegnis ſcripta tabellis. ¶ *Vadus* in maſcul. genere uſurpatus e *Salluſt. l. 1. hiſtor. apud Non. c. 3. n. 263.* & a *Varr. l. 1. de ora maritima*, apud *Serv. in 1. Æn.*

Væ, *guai*, οὐαί, interjectio male mittentis, vel abominantis, a Græca voce allata. *Ter. Andr. 2. 1. 2.* Væ miſero mihi. *Virg. 9. Ecl.* Mantua væ miſeræ nimium vicina Cremonæ. *Martial. l. 5. epigr. 34.* Si ſciero, væ tibi, cauſidice. ¶ Cum accuſativo. *Senec. in apocolocynt. med.* Væ me: puto, concacavi me. ¶ Singularis eſt hujus particulæ uſus apud *Liv. l. 5. c. 48.* Audita, inquit, intoleranda Romanis vox, væ victis eſſe, *che i vinti non ſi debbono aſpettare ſe non diſgrazie*. ¶ Invenitur etiam ſcriptum *vah* addita aſpiratione.

Vadus, a, um. V. Vadoſus.

Venæo. V. Veneo.

Vatellus, a, um, a, adjectiv. *aſtutello*, *furbetto*. *Feſtus in voce Altellus*. Sicut fit diminutive a macro macellus, a vetro vaſellus, ita ab alterno altellus.

Vafer, fra, frum, *ſottile*, *aſtuto*, ערום, Germ. *geſcheid*, Gall. *fin*, *ruſé*, Hiſpan. *recatado*, *aſtuto*, δόλιος, πανοῦργος, ſubtilis, callidus, aſtutus. Contractum videtur ex *varifer*, quaſi qui varia ſemper efferre norit, quibus ſe, vel alios poſſit extricare. *Cic. 3. de Rep. apud Non. c. 1. n. 70.* Non ſunt in diſputatione vafri, non veteratores, non malitioſi. *Horat. l. 2. ſat. 2.* Illum aut nequities, aut vafri inſcitia juris Poſtremum expellet. ideſt ſubtilis, vel in quo multi ſubtiliter verſantur. Rurſus *Cicer. 1. de nat. Deor. c. 15.* Jam vero Chryſippus, qui Stoicorum ſomniorum vaferrimus habetur interpres, &c. ¶ Comparativum vafrior eſt apud *Hieronym. ep. 23. ad Marcel.*

Vaframentum, i, n. *aſtuzia*, calliditas. *Val. Max. l. 7. c. 3.* Quantum imperium quam parvo interceptum eſt vaframento!

Vafre, adv. *ſottilmente*, *aſtutamente*, πανούργως, ſubtiliter, aſtute, callide. *Cic. 4. Verr. 2. 53.* Nihil ſane vafre, nec malitioſe facere conatus eſt.

Vafricia, aut Vafritia, æ, f. *ſottigliezza*, *acutezza*, calliditas, acumen. *Senec. epiſt. 49.* Non vacat mihi verba dubie cadentia conſectari, & vafritiam in illis meam experiri.

Vagabundus, a, um, *vagabondo*, ἀλήτης, πλάνης, qui ſedem ſtabilem nullam habet, ſed modo huc, modo illuc aberrat, vagus, erro, errabundus. *Senec. de vita beata cap. 12.* Ille effuſus in voluptates, et vagabundus ſemper, & ebrius. Alii legunt *repſabundus*, alii *ruſſabundus*, *Gronovius* etiam *lapſabundus*. habet tamen *Auguſtin. lib. 3. Confeſſ. cap. 6.* & *lib. 13. cap. 5.*

Vagans, antis, o. περιπλανώμενος, *vagante*. *Cic. 2. de Div. cap. 38.* Quæ eſt igitur natura, quæ volucres huc, & illuc paſſim vagantes efficiat, ut ſignificent aliquid? *Hor. l. 4. od. 15.* Et vaganti fræna licentiæ injecit.

Vagatio, onis, fem. *il vagare qua, e là*, πλάνη, πλανησμός, ἄλη, actus vagandi. *Liv. l. 3. cap. 8.* Neglectum Anxuri præſidium vagationibus mili-

tum, & Volſcos mercatores vulgo receptando, proditis repente portarum cuſtodibus oppreſſum eſt.

Vage, adv. *qua*, *e là*, πλάνως, ſparſim. *Auct. ad Her. l. 4. c. 2.* Quas idcirco non vage diſperſimus, ſed a ſuperioribus ſeparavimus. *Liv. l. 26. c. 39.* Qui vage effuſi per agros, palanteſque adorti, &c.

Vagedrūſa, m. 1. fons Siciliæ, idem qui Arethuſa, apud Syracuſas. *Sil. l. 14. v. 230.* Qui fontes, Vagedruſa, tuos, & pauperis alvei Hypaten.

Vagienni, maſc. 2. Vagenni, Bagienni, Batienni, Barienni, pop. Liguriæ montanæ, ſeu Galliæ Subalpinæ, prope fontes Padi fl. ubi hodie Marchionatus Salutiarum, ad rad. Alpium. Horum primaria urbs erat Auguſta Vagiennorum, quæ a multis creditur eadem, ac Salinæ, *Salozzo*, circa ortum Padi. *Plin. l. 3. c. 5. & 20. Sil. l. 8. v. 606.* Tum pernix Ligus, & ſparſi per ſaxa Vagenni.

Vagina, æ, f. 1. *fodero*, *guaina*, נדן, Ger. *ſcheidenfuter*, Gal. *fourreau*, Hiſp. *vayna*, κολεός, ξιφοθήκη, theca gladii. *Cic. in Catil. 1. c. 2.* Verumtamen incluſum in tabulis, tanquam gladium in vagina reconditum. *Id. 2. Invent. c. 4.* Gladium e vagina educere. *Virg. 4. Æn.* Dixit, vaginaque eripit enſem Fulmineum. ¶ Tranſlata dicitur de folliculo frumenti, quo ſpica etiamnum pubeſcens, necdum plane apparens circumvolvitur. *Cic. de Senect. c. 15.* Culmoque erecta geniculato vaginis jam quaſi pubeſcens includitur. ¶ Item de theca cujuſcunque rei. *Plin. l. 8. c. 15.* Mirum, pardos, pantheras, leones, & ſimilia condito in corporis vaginas unguium mucrone, ne refringantur, hebetenturque, ingredi. *Id. l. 11. c. 37.* Omnia quidem principalia viſcera membranis propriis, ac velut vaginis incluſit providens natura.

Vagīnŭla, æ, f. κολεΐδιον, parva vagina. *Plin. l. 18. c. 7.* Et far in vaginulis ſtrant ad ſatus.

Vagio, is, ivi, itum, neut. 4. *vagire*, βαΰζω, μυκηθμίζω, κνυζᾶσθαι, ploro, proprium infantium, cum fletum emittunt. Eſt vox a ſono facta. *Varro apud Gell. l. 16. c. 17.* Idcircoque vagire dicitur exprimente verbo ſonum vocis recentis. *Cic. de Sen. c. 23.* Quod ſi quis Deus mihi largiatur, ut ex hac ætate repueraſcam, & in cunis vagiam. ¶ Tranſlate vagire tribuitur hœdis a *Varrone l. 6. de L. L.* & leporibus ab auctore *carm. de Philom. v. 60.* ubi etiam primam ſyllabam corripit præter communem uſum.

Vagitanus. V. Vaticanus.

Vagito, as, n. 1. βαΰζομαι, frequenter vagio. *Stat. 4. Sylv. 8. verſ. 35.* Cumque tibi vagitet tertius infans. Alii legunt *vagiret*.

Vagitus, us, m. *vagito*, βαϋγμός, κλαυθμυρισμός, fletus infantium. *Virg. 6. Æn.* Continuo auditæ voces, vagitus & ingens, &c. *Quintil. l. 1. c. 1.* Edere vagitus. ¶ Dicitur etiam de quocunque ejulatu. *Celſ. l. 7. in proæm.* Chirurgus perinde faciet omnia, ac ſi nullus ex vagitibus alterius affectus oriretur.

Vago, as, neut. 1. idem ac vagor, *vagare*. *Plaut. Mil. 2. 3. 14.* Te alloquor vitii, probrique plena, Quæ circum vicinos vagas. Ita legit *Nonius*. Alii *vaga es*. *Varr. apud Non. c. 7. n. 2.* Puellæ cum choro pariter vagarunt. *Prudent. hymn. ante ſomn. v. 29.* Liber vagat per auras Rapido vigore ſenſus.

Vagor, aris, d. 1. *vagare*, *andar vagando*, ἀλάομαι, πλανάομαι, περιφέρομαι, huc, illuc oberro, huc, atque illuc feror, ex ve, ideſt valde, & ago*r*, h. e. feror. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. Att. l. 8. epiſt. 2.* Vagamur egentes cum conjugibus, & liberis. ¶ Vel cum acc. & præp. per, vel *circum*. *Ovid. 1. Faſt.* vagantur Incuſtoditæ læta per arva boves. *Suet. in Ner. cap. 26.* Circum vicos vagabatur ludibundus. ¶ Vel cum abl. & præp. in. *Cicer. 1. de Invent. c. 2.* Nam fuit quoddam tempus, cum in agris homines paſſim beſtiarum more vagabantur. ¶ Vel cum ablat. ſine præp. loco acc. *Cicer. pro Font.* Hi contra vagantur læti, atque erecti paſſim toto foro. ¶ Vel cum adv. *huc*, *illuc*, *quocumque*, *quacunque*. *Cic. 2. Agr.* Quacunque exiiſſent, ſummo cum imperio, vagari ut liceat, conceditur. *Id. de Divin. l. 2. cap. 38.* Aves huc & illuc paſſim vagantur. ¶ Sæpe tranſlata uſurpatur. Sic animus vagari dicitur, cum aberrat ab eo re, quam agere cœperat: item cum inconſtans eſt, inſtabilis. *Cic. 2. Offic. c. 2.* Non enim ſumus ii, quorum vagetur animus errore, nec habeat unquam, quod ſequatur. ¶ Transfertur etiam ad alia, pro effluere, excurrere. *Cicer. pro Marc.* Vagabitur modo nomen tuum longe, atque late. *Id. 1. de Orat.* Ne vagari, & errare cogatur oratio.

Vagoritum, o. e. Seſſui, Sagium, *Seez*, orbs Seſſuorum caput, in Gallia Lugdunenſi, in Normannia prov. ad fontes Olinæ fl. Aliis eſt *Vegiron*, olim opp. Galliæ Celticæ, nunc pag. in Britannia min. apud urbem Bon.

Vagulatio, onis, f. actus vociferandi. *Feſt.* Vagulatio in lege 12. Tabularum ſignificat quæſtionem cum convicio.

Vagus, a, um, *vago*, *vagante*, *vagabondo*, נד, German. *umbſchweiffig*, Gall. *vagabond*, Hiſpan. *errado*, πλάνης, πλάνητος, πλανήτης, qui huc illuc vagatur, ſive oberrat. *Cic. Att. l. 7. ep. 11.* Itaque vagus eſſe cogitabam. *Id. pro Cluent. c. 62.* Cum vagus, & exul erraret. *Hor. l. 4. od. 4.* Vagæ aves. ¶ Sumitur etiam pro fluente. *Hor. l. 1. od. 34.* Quo bruta tellus, & vaga flumina, &c. ¶ Metonymice uſurpatur etiam extra perſonam. *Cic. pro Mil. c. 26.* Vide, quam ſit varia vitæ, commutabiliſque ratio, quam vaga, volubiliſque fortuna. *Id. 3. Fin. de beſtiis* Motuſque ſolutos, & vagos a natura ſibi tributos requirunt. *Martial. l. 1. epigr. 38.* Diſcurſus varios, vagumque mane. h. e. matutinæ huc & illuc vagatio ſalutandi gratia. ¶ Tranſlate ſumitur pro amplo, copioſo. *Cic. 2. de Orat.* Sed ſi illam quoque partem quæſtionum Oratori volumus adjungere vagam, & liberam, & late patentem. ¶ Item pro communi multis rebus. *Plin. l. 27. cap. 4.* Ambroſia vagi nominis eſt, & circa alias herbas fluctuati. h. e. ambroſiæ nomen multis herbis eſt commune. ¶ Item pro libero a numeris. *Cicer. in Orat.* Solutum quiddam ſit, nec vagum tamen, ut ingredi libere, non ut licenter videatur errare. ¶ Item pro inſtabili, inconſtanti, incerto. *Cic. 1. de nat. Deor.* Eſt enim & philoſophi, & pontificis, & Cottæ de Diis immortalibus habere, non errantem, & vagam, ut Academici, ſed, ut noſtri, ſtabilem, certamque ſententiam.

Veh, *vah*, φεῦ, interjectio inſultantis. *Hieron. ad Damaſum*. Sicuti nos in lingua Latina habemus interjectiones quaſdam, ut in inſultando dicimus *vah*, & in admirando *papæ*, & in dolendo *hei*, ita & Hebræi inter reliquas proprietates linguæ ſuæ habent interjectionem, &c. *Priſcian. l. 1. c. de numero literarum*, & *l. 2. c. de ſyllaba*, ſcribit, factum eſſe per Apocopen ex *vaha*. *Plaut. Moſt. 1. 3. 99.* Vah, quid illa poteſt pejus quidquam muliere memorarier? ¶ Interdum eſt interjectio admirantis. *Plaut. Curc. a. 3. v. 79.* Subegit ſolus intra viginti dies. LU. Vah. C. Quid miraris? ¶ Aliquando exultantis. *Plaut. Bacch. 4. 8. 39.* Vah, ſalus mea ſervaſti me.

Vahe, interjectio exultantis, vel ridentis. *Plaut. Caſ. 4. 4. 15.* Vaha. S. Quid negotii eſt?

Velachia, fem. 1. *la Valachia*, pars antiqui Regni Hungariæ, ubi alias pars Daciæ. Terminatur a Sept. Tranſylvania, a Mer. Iſtro fl. & per ſum Bulgaria, ab Occ. Hungaria, ab Or. Moldavia. Ejus caput eſt Tergoviſtum, *Torvis*.

Val.

Valdanus, m. 2. *Valpo*, fl. Pannoniæ inf. qui Valpum opp. Hungeriæ alluit, ac in Danubium ad Valcum infra Dravum fl. influit. *Plin. l. 3. c. 25.*

Valde, adv. *molto*, *grandement*, *fommamente*, λίαν, μάλα, σφόδρα, multum, vehementer, majorem in modum, ex *valide*, per Syncopen, ut *Priſcianus* monet *l. 15.* Jungitur nominibus poſitivis. *Cic. l. 15. Fam.* De Hiſpania novi nihil, ſed expectatio valde magna. ¶ Interdum verbis. *Cic. ad Tiron. l. 16. epiſt. 19. Fam.* Literas tuas valde expecto. *Id. l. 14. epiſt. 1. ad Att.* Quidquid vult, valde vult. ¶ Item adverbiis. *Cic. Att. l. 1. epiſt. 17.* Qui primum illud valde graviter tulerunt. *Id. 1. Fam. ep. 8.* Valde bene rem gerere. *Id. l. 14. Att. ep. 1.* Valde vehementer dicere. ¶ Etiam adv. *tam*, & *quam*. *Cic. 2. de Divin. c. 39.* Nihil eſt tam valde vulgare, quam nihil ſapere. ¶ Dicimus & *valde quam*, ſicut *ſane quam*, & *per quam*. *D. Brut. ad Cic. l. 11. epiſt. 13.* Nam ſuos valde quam paucos habet. ¶ Comparativum eſt *valdius*, *più*, *maggiormente*: ſuperlat. valdiſſime, *aſſaiſſimo*. *Horat. de ar. poet. v. 321.* Valdius oblectat populum. *Id. l. 1. ep. 9.* novit me valdius. *Senec. de brevit. vitæ, cap. 8.* Dicere ſolent eis, quos valdiſſime diligunt. Ita legi in veteribus libris ſuis, teſtatur *Muretus*; alii *validiſſime*. ¶ Interdum *valde* eſt adverbium affirmantis, & ponitur pro *ita*, *ſane*. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 110.* Meam amicam tu vendidiſti? Ba. valde, viginti minis.

Valdius. V. Valde.

Vale, *ſta ſana*, *ſta bene*, *addio*, ἔῤῥωσο, ὑγίαινε, χαῖρε, ſanus, ſive incolumis eſto, ſecunda perſona numeri ſingul. temporis præſentis modi imperativi verbi *valeo*. Hac voce utimur in diſceſſu, vel cum remanentes reſpondemus abeunti. *Ter. Eun. 1. 2.* In hoc biduum, Thais, vale. *Virg. 3. Ecl.* Et longum formoſe vale, vale, inquit, Iola. ¶ Item in calce, ſeu fine epiſtolarum. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. epiſt. 6.* Mi frater vale. *Id. Att. l. 5. epiſt. 20.* Etiam, atque etiam vale. *Id. l. 14. Fam. ep. 2.* Valete, mea deſideria, valete. ¶ Differt a *ſalve*, quod *ſalve* majus quiddam ſignificare videtur, vel quod *vale* ad corpus referatur, *ſalve* ad pericula, & mala externa. *Cic. l. 16. Fam. epiſt. 6.* Vale, mi Tiro, vale, & ſalve. Quidam hoc diſcrimen afferunt, quod *ſalve* dicerent in ſalutatione matutina, *vale*, cum diſcederent. Alii ita diſtinguunt, ut *ſalve* uſurparetur in acceſſu, vel in literarum principio. Patentur tamen hæc diſcrimina non eſſe perpetua. V. *Salveo*. ¶ *Vale facere*, eſt valere jubere, vale dicere. *Apulej. l. 4. A. A.* Vale facto diſceſſimus. ¶ *Vale*, & *ſalve* item fuere verba poſtrema, quibus olim mortuos affabantur. *Varro* apud *Servium*: Vale, & ſalve, cum ad mortuos referuntur, non id dictum eſt, quod aut valere, aut ſalvi eſſe poſſint, ſed quod ab his recedimus, eos nunquam viſuri. *Virg. 11. Æn.* Salve æternum mihi, maxime Palla, Æternumque vale.

Valedico, is, n. 3. *ſalutare*, *dare addio*. Hoc verbum duabus vocibus *vale*, & *dico* conſtet, & fere diviſa uſurpantur a Scriptoribus: conjunxit tamen *Ovidius*. eam ſecundam in *vale* corripuit, quæ alioquin longa eſt, ſed ei compoſitionis corripi poteſt, ut docent Grammatici: *l. 2. Triſt. eleg. 7. v. 21.* Idque quod ignoti faciunt, valedicere ſaltem.

Valens, entis, o. g. *valente*, *ſano*, *gagliardo*, ἄῤῥωστος, ἐῤῥωμένος, ὑγιής, ſanus, incolumis, firmus. *Cic. l. 16. Fam. ep. 9.* Sed tamen Aſclapo medicus plane confirmat, propediem te valentem fore. ¶ Metaleptice ponitur pro potenti, forti, robuſto, ἐπικρατής, ἰσχυρός, cui opponitur *imbecillus*. *Cic. Att. l. 7. ep. 3.* Qui, mallem, tantas ei vires non dediſſet, quam nunc tam valenti reſiſteret. *Id. in Or.* Valentiorum hæc laterum ſunt, nec ab eo, quem informamus, aut expectanda, aut poſtulanda. *Id. 7. Verr. c. 54.* Hæc cum maxime loqueretur, ſex lictores circumſiſtunt valentiſſimi. ¶ Item pro efficaci, utili, *giovevole*, *efficace*. *Plin. l. 20. c. 18.* Silveſtri papaveri longum ac puſillum caput, & ad omnes effectus valentius. *Celſ. l. 4. c. 15.* Valens eſt etiam adverſus ulcera inteſtinorum minii gleba cum ſalis hemina contrita.

Valenter, adv. *valoroſamente*, *potentemente*, ἐῤῥωμένως, potenter, fortiter, robuſte. *Col. l. 1. c. 3.* Quippe quæ ab imo præſtructa valenter reſiſtent contra ea, quæ poſtmodum ſuperpoſita incumbent. *Ovid. 11. Met. v. 481.* Et præceps ſpirare valentius Eurus.

Valentia, æ, f. *valore*, *potenza*, *gagliardezza*, ῥώμη, εὐρωστία, potentia, firmitas, fortitudo, robur, cui *invalentia* opponitur. *Titian. apud Non. c. 1. n. 68.* Sapientia gubernator navem torquet, non valentia.

Valentia, æ, f. opp. Latii, in monte Palatino, quod poſtea *Roma* appellatum eſt ab Evandro. *Solin. c. 2.* Sunt, qui videri velint Romæ vocabulum ab Evandro primum datum, cum oppidum ibi offendiſſet, quod extructum antea Valentiam dixerat juventus Latina, ſervataque ſignificatione impoſiti prius nominis Græce *Ῥώμην*, Valentiam Latine nominatam. ¶ Valentia item, Ital. *Valenza*, Hiſp. *Valencia*, urbs Hiſp. Tarr. alias Conteſtanorum, ad Turiam fl. qui paulo infra in ſinum Sucronenſem, nunc Valentinum dictum, ſe exonerat, ampla, nobilis, elegans, caput Regni Valentini, & ejus Regni Conventus juridicus. *Plin. l. 3. c. 3.* ¶ Valentia quoque, *Valenza de Minho*, ſeu *Valencia al Mene*, opp. Hiſp. Tarrac. in conf. Bracarum, & Callaicorum, in R. Portugalliæ, in ipſo limite Gallæciæ, ad Minium fl. parvum. ¶ Sunt præterea aliæ urbes hoc nomine nuncupatæ, de quibus V. Geographus. ¶ Hinc fit adject. *Valentinus*, nam Valentinos populos memorat *Plin. l. 3.* non ſemel.

Valentulus, a, um, aliquantum valens. *Plaut. Caſ. 4. 4. 26.* Obſecro, ut valentula eſt, Pene expoſuit cubito.

Valeo, es, lui, litum, n. *eſſere ſano*, *gagliardo*, *robuſto*, ὑγιαίνω, ἐῤῥῶσθαι, ſanus ſum. *Plaut. Amph. 2. 1. 34.* Equidem valeo, & ſanus ſum recte, Amphitruo. *Id. Perſa 2. 3. 8.* Quid agitur? ut valetur? *Cic. de Fin.* Ut inter optime valere, & graviſſime ægrotare nihil prorſus dicerent intereſſe. *Juvenal. ſat. 6.* Valere ſtomacho. *Rurſus Plaut. Mil. 4. 8. 8.* Matri oculi ſi valerent, mecum veniſſet. ¶ *Valere a morbo*, *ab oculis*, & ejuſmodi, eſt morbo liberatum eſſe. *Plaut. Epid. 2. 2. 26.* A morbo valui, ab animo æger fui. *Gell. l. 13. c. ult.* Cum valebo ab oculis, reviſe ad me. ¶ *Ne valeam*, eſt juramentum imprecatorium. *Martial. l. 2. ep. 5.* Ne valeam, ſi non totis, Deciane, diebus, Et tecum totis noctibus eſſe velim. *poſſ'io morire*. ¶ Uſurpamus etiam hoc verbum, cum diſcedimus, & in fine epiſtolarum, quo alicui bonam valetudinem precamur. V. *Vale*. Et quoniam abeuntes per hæc verba ſalutare ſolemus, *Vale*, & *ſalve*, invaluit conſuetudo, ut hæc ſumantur pro diſcedere, quod vel illi a nobis, vel quod nos ab illis, quibus ſic loquimur, *vale* dicendo recedamus. *Cic. Att. l. 5. ep. 2.* Poſtea jam juſſi valere, cum me ſpectans a ſua villa, num quid vellem rogaſſet. *Suet. in Aug. c. 53.* Et diſcedens eo modo ſedentibus valere dicebat. ¶ Alii leg. *vale dicebat*. ¶ Atque etiam hoc verbo utimur, cum ſtomacho, & indignatione commoti aliquem abire jubemus, & res ſuas ſibi habere, *andarſene*, *attendere a ſe ſteſſo*. *Ter. Adelph. 4. 4. 13.* Valeat, habeat illam, quæ placet. *Id. Andr. 4. 2. 14.* Valeant, qui inter nos diſſidium volunt. *Cic. 1. de nat. Deor.* Si maxime talis eſt Deus, ut nulla gratia, nulla hominum charitate teneatur, valeat. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Plaut. Aul. 2. 2. 9.* Ain' tu, valere re? E. Pol ego haud a pecunia perbene, *non iſtò troppo bene di denari*. ¶ Metaleptice uſurpatur pro poſſe, pollere, vim ſive auctoritatem habere, valere, potere, avere virtù, ἰσχύειν, δύνασθαι. In hac acceptione uſurpatur vel abſolute. *Ter. Eun. 5. 2. 42.* Neque tam imperita, ut, quid amor valeat, neſciam. *Cic. in Brut.* Ubi plurimum perficere, & valere poſſent. *Id. poſt redit. in Sen.* Lex valet. hoc eſt ſervatur, vim ſuam obtinet. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti, ut Valere corpore, viribus, opibus, potentia, auctoritate, voluntate, amicis, &c. *Cic. pro Dom.* Quaſi ego in iſto genere omnino quicquam aut curatione, aut poteſtate valerem. *Id. l. 1. Fam. ep. 7.* Qui plus opibus, armis, potentia valent. ¶ *Valere gratia* dicimur apud eos, quibus ipſi præſtamus, aut quibus grati ſumus. *Liv. l. 32.* Apud magnam partem Senatus & magnitudine rerum geſtarum, & gratia valebat. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*, *Martial. l. 2. ep. 64.* Siquid habes animi, ſiquid in arte vales. ¶ Vel cum abl. & præp. *pro*. *Plin. l. 20. cap. 13.* Quæcumque autem ruta & per ſe pro antidoto valet, folius tritis, & ex vino ſumpta. ¶ Vel cum dativo. *Gell. l. 5. cap. 12.* Nam & augendis rei, & minuendæ parum valet. ¶ Vel cum dat. commodi. *Cic. l. 6. Fam. ep. 7.* Quicquid valebo vel auctoritate, vel gratia, valebo tibi. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. l. 3. de Or.* Hoc valet ad agendum. *Id. 5. de Div.* Affectio, aſtrorum valet ad quaſdam res. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*. *Cic. 2. Tuſc. cap. 26.* Ut in vulgus inſipientium opinio valeat honeſtatis. *Quinctil. l. 4. cap. 3.* Quædam tamen, etſi ipſa ſunt, in id tamen valent, quod ſcio. ¶ Vel cum acc. & præp. *apud*. Sit valere apud aliquem, eſt gratioſum eſſe, & poſſe ab eo aliquid facile obtinere. *Caſ. l. 1. B. G. cap. 17.* Quorum auctoritas apud Plebem plurimum valeat. *Cic. l. 3. de Or.* Nam neque auctoritate quiſquam apud me plus valere poteſt, neque voluntate. ¶ Vel cum acc. & præp. *contra*. *Cic. Fam. 11. ep. 27.* Non vereor, ne mea vita modeſtia parum valitura ſit contra falſos rumores. *Id. 4. Acad. c. 27.* Hoc valet contra te. *ſa contro di te*. ¶ Vel cum infinito. *Plin. l. 34. cap. ult.* Sandaracha valet purgare, ſiſtere, excalfacere, perrodere, *ha virtù di purgare &c.* ¶ Sumitur etiam pro ſignificare, quaſi ſit vim, & potentiam habere. *Cic. 2. Off.* Hoc verbum quid valeat, non vident. *Suet. in Vitel. cap. ult.* Cui Toloſæ nato cognomen in pueritia Becco fuerat: id valet gallinacei roſtrum. *Nepos in Themiſtocle*. Hoc eo valebat, ut ingrati ad depugnandum omnes cogerentur. ¶ Refertur quoque ad pretium, & æſtimationem, pro æquale eſſe, continere, æſtimari, *valere*, ἰσχύειν. Hæc ſignificatio ducta eſt ex illa tranſlatitia, ſeu metaleptica, quæ notat poſſe vim habere. In hac notione uſurpatur vel cum genitivo pretii incerti, ut *tanti*, *quanti*, *pluris*, *minoris*. *Paul. l. ſi ſervum meum, ff. ad leg. Aquiliam*: Si ſervum meum occidiſti, non affectionem æſtimandam eſſe puto, ſed quanti omnibus valeat. hoc eſt omnium opinione, & æſtimatione. ¶ Vel cum abl. pretii itidem incerti, *magno*, *parvo*, *plurimo*, *maximo*, *minimo*. *Ulpian. l. 15. ff. de actionibus empti*. Quibus ſubtractis, quaſi minimo valeret hæreditas. id eſt nullius ſere, aut exigui pretii eſſet. ¶ Si vero pretium certum exprimatur, exigit accuſativum. *Varro l. 4. de L. L. ad fin.* Denarii, quod denos æris valebant, quinarii, quod quinos. ¶ Vel ablativum. *Plin. l. 33. c. 3.* Aureus nummus poſt annum 62. percuſſus eſt, quam argenteus, ita ut ſcrupulum valeret ſeſtertiis vicenis.

Valeria, æ, f. prov. Pannoniæ inf. inter Danubium, & Dravum fl. magis verſus Danubium extenſa, al. regio Pannoniæ ſup. inter Dravum, & Savum, ultra Dravum extenſa, circa Solvam, & Statuas Coloſſas, ubi hodie pars Hungariæ inf. inter Stiria in Or. Alias dicitur Pannonia Interamnia, & Riparenſis. *Ammian. l. 19. c. 11.* ſcribit ita nominatam eſſe a Valeria Diocletiani filia. ¶ Valeria quoque regio Latii, juxta lacum Fucinum, cujus urbes Valeria, ſive Marſi, Carſeoli, Amiternum, Furconium, Reate. ¶ Item Valeria, Colonia Julia Valeria, Caſtrum Altum, *Valera*, olim col. & urbs Celtiberorum, nunc pag. Hiſp. Tarr. in Caſtella nova, in medit. apud Sucronem fl. Ejus incolæ *Valerienſes* dicuntur. *Plin. l. 3. c. 1.*

Valeria via, una ex viis urbis Romæ, quæ ex porta Aſinaria per Tybur urb. in Marſos ducebat, ita dicta, quod per eam in Valeriam regionem Marſorum iter erat. *Onuphr. Panvin.* & *Roſin. l. 1. antiq. Rom. c. 13.*

Valeria aquila, f. genus aquilæ omnium minimæ, ſed viribus præcipuæ, quæ Græce *μελαναίετος* dicitur, colore nigricante, ſine clangore, & ſine murmuratione, ut ſcribit *Plin. l. 10. c. 3.*

Valerianus, a, um, ad Valerium pertinens, ut Valeriani milites. *Liv. l. 6. c. 13. h. e.* P. Valerii trib. militum conſulari poteſtate.

Valerienſes, ium, populi Hiſpaniæ Tarraconenſis, quorum urbs Valeria. *Plin. l. 3. c. 3.*

Valerii, m. 2. gens Patricia apud Romanos; olim *Valeſii* dicti, ut teſtatur *Quintil. l. 1. c. 4.* Ejus autem nominis originem multis narrat *Roſin. l. 5. Ant. Rom. cap. 21.* ex Zoſimo, itemque *Angelus Politian. miſcellan. cap. 58.* ¶ In Valeriorum familia multi celebres viri fuere, quorum primus P. Valerius, cognomento Publicola, qui quater conſul fuit. V. *Publicola*.

Valerius Maximus, C. R. hiſtoricus, tempore Tiberii Imp. Militavit ſub Sexto Pompejo, ut ipſe de ſe teſtatur, ubi de inſtitutis antiquis loquitur. Scripſit facta, & dicta memorabilia, ad eundem Tiberium. Eum legiſſe ſe oſtendit *Gell. l. 12. c. 7.*

Valerius Antias hiſtoricus Romanus ſcripſit annalium grande opus. nam *Priſcian. l. 9.* citat ejus libros LXXIV. *Gellius* autem *l. 7. c. 9.* LXXV. qui tamen omnes perierunt. Ejus meminere etiam *Cenſorinus*, *Aſcon.* & *Macrob.*

C. Valerius Flaccus, Setia Campaniæ urbe ortus, Poeta non ignobilis, ſcripſit heroico carmine libros octo Argonauticon (quanquam ultimus integer ad nos pervenit) Fl. Veſpaſiano nuncupatos, cujus tempore vixit. Paupere ſorte uſus eſt, & admodum juvenis deceſſit Patavii ſub Domitiano. Eum quidem Patavinum fuiſſe putant, quia multo tempore in hac urbe domicilium habuit. Hinc a *Martial. l. 1. epigr. 62.* vocatur ſpes & Alumnus Antenorei laris. Ejus mortem deflet *Quintil. l. 10. c. 1.* multumque laudat.

Valerius, a, um, adject. ad Valerium pertinens, ut Valeria gens. *Cic. pro Flacc. c. 1. & 11.* ¶ Valeria tabula, h. e. Valerii cujuſdam argentarii, qui officinam in foro habebat, ad quam acta quædam forenſia fieri ſolebant. V. *Cic. in Vatin. c. 9. & Fam. 14. ep. 2.*

Valeſco, is, n. 3. *divenire gagliardo*, ῥώννυμαι, validus fio, a valeo. *Lucr. l. 1. v. 940.* Sed potius tali facto recreata valeſcat. *Tac. l. 1. hiſtor. c. 32.* Bona conſilia mora valeſcunt.

Valetudinarium, ii, n. *infermeria*, νοσοκομεῖον, locus, in quo valetudinarii, & infirmi curantur, ut valetudinem malam bona permutent. *Sen. ad Lucill. ep. 27.* Tanquam in eodem valetudinario jaceam. *Col. l. 1. c. 11.* Sive aliter languidior eſt, in valetudinarium confeſtim deducat.

Valetudinarius, a, um, *mal ſano*, *malaticcio*, νοσώδης, νοσερός, qui frequenter ægrotat. *Celſ. praef. lib. 1. verſus fin.* Qui valetudinarios nutriunt, &c. Adde *Senec. de benef. l. 1. c. 11. & de ira l. 3. c. 33.* ¶ Sumitur etiam active. Hinc *valetudinarius* medicus eſt, qui valetudine affectos curat, vel potius qui miniſterio fungitur in valetudinario. *Leg. ult. Dig. de jure immun.* Quibuſdam aliquam vacationem mune-

munerum graviorum conditio tribuit, ut ſunt menſores, valetudinarii medici, capſarii, &c.

Valetūdo, inis, f. diſpoſizione, ſtato, διάθεσις, habitudo corporis in animalibus, ab antiquo ſupino *valetum* verbi *valeo*. Cum enim non *valetudo* modo, ſed & *valetudo* dicatur per a longum, plane veriſimile eſt, quemadmodum veteres dixere *olitum*, & *oletum*, ſic eoſdem dixiſſe *valitum*, & *valetum*, & ab illo quidem eſſe *valitudo*, ab hoc *valetudo*. Vocabulum eſt medium, quo modo ſanitas ſignificatur, modo morbus. Igitur primum pro ſanitate accipitur, ſanità, gagliardezza, franchezza, ὑγίεια, εὐεξία, ῥώμη. *Cic. 2. Off. circa fin.* Valetudo ſuſtentatur notitia ſui corporis, & obſervatione earum rerum, quæ res aut prodeſſe ſoleant, aut obeſſe, & continentia in victu omni, atque cultu, corporis tuendi cauſa, & prætermittendis voluptatibus, poſtremo arte eorum, quorum ad ſcientiam hæc pertinent. *Hor. l. 1. epiſt. 4.* Et cui Gratia, fama, valetudo contingat abunde? ¶ Accipitur item in deteriorem partem, pro morbo, malattia, ἀῤῥωστία, νόσος. *Cic. 2. de Divin.* Æſculapius poteſt præſcribere per ſomnium curationem valetudinis. *Id. l. 4. Fam. ep. 1.* Moleſteque te ferre, quod me propter valetudinem tuam, cum ad urbem acceſſiſſem, non vidiſſes. ¶ Sæpe confuſionis tollendæ cauſa addimus epithetum, quo ſignificationem ejus reſtringimus, dicimuſque de ſanitate *valetudinem bonam, firmam, commodam, integram*, &c. de morbo *valetudinem acerbam, adverſam, ægram, difficilem, duram, extremam, imbecillam, incommodam, infenſam, infirmam, ingraveſcentem, longam, malam, perditam, pertinacem, tenuem*, &c. *Cic. 1. Fin.* Ut enim medicorum ſcientiam non ipſius artis, ſed valetudinis cauſa probamus. *Id. 4. Tuſc.* Is ſunt ejuſmodi conſtituti, quaſi mala valetudine animi, ſanabiles tamen. *Id. in Brut.* Is ſemper infirma, atque etiam ægra valetudine fuit. *Id. Att. l. 5. ep. 8.* Me incommoda valetudo tenebat jam duodecimum diem Brunduſii. *Suet. in Tiber. c. 68.* Valetudine proſperrima uti. *Plin. l. 21. c. 27.* Valetudo calculorum, mal de calcoli. *Cic. 14. Fam. ep. 4.* Valetudo oculorum, mal d'occhi. ¶ Uſurpatur etiam in plurali numero. *Tacit. 4. Ann. c. 50.* Valetudines principis regere ſolitus. *Suet. in Aug. c. 80.* Graves, & periculoſas valetudines expertus eſt. ¶ Translate *Cic. Tuſc. c. 37.* Mala valetudo animi. *Suet. in Calig. c. 50.* Valetudo mentis, freneſia, pazzia.

Valgiōlum. V. Valgium.

Valgiter, adverb. valgo modo. *Petron. in Satyr.* commovebat valgiter labra, & me tanquam fuſtivis ſubinde oſſulis verberabat. *Id. ibid.* Obtorto valgiter labello.

Valgium, ii, n. inſtrumentum quoddam ruſticum ad areas complanandas, a *valgus*. In Campania ſane habetur genus id tali ſpecie, quaſi ſuræ duæ in diverſum collocatæ, quo ut cylindro ſupplanantur areæ. *Plin. l. 17. c. 10.* Seritur menſe Aprili, area æquata cylindris, aut valgio, alias denſum. *Harduinus* tamen ex melioribus lib. & M. S. legit *aut valgiolis denſum*. Alii *valgiolo*. *Valgiolum* autem idem ſignificat. ¶ *Valgia* a *Fulgent. de priſc. ſerm. n. 47.* exponuntur labellorum obtortiones in ſopinatione aut ſubactione peracta.

Valgus, a, um, βλαισός, qui ſuras habet extrorſum intortas, & in diverſum actas, qui, ut *Petronius* loquitur, crura in orbem pandit; quales pedes cancri habeant, & lacerti, quorum videlicet pars intra conditur, pars extra procedit, ſeu priora genua poſt curvantur, poſteriora in priorem partem, ut *Plinius* loquitur *l. 11. cap. 45.* cui *varus* opponitur, ῥαιβός, qui introrſum pedes, vel crura obtorte gerit, hoc eſt pedes habet incurvos, & in ſe contractos, cujuſmodi ſpadones, & caſtratos videmus. *Feſt.* Valgos Opilius Aurelius, aliique complures ajunt dici, qui diverſas ſuras habeant, & qui talos vitioſos habeant. *Plaut. Mil. 3. 1. 189.* Ne uxor mihi inſignitos pueros pariat poſtea, aut varum, aut valgum, aut compernem, aut pætum, aut broncham filiam. *Celſ. l. 8. cap. 20.* Crus longius altero, & valgum eſt. ¶ Translata dicitur de aliis etiam rebus, ut *Suavia valga*, id eſt oſcula obtorta, ſeu quæ aliqui damus obtorto ore, ſeu labiis, ut cum meretrices oſculantur aliquem labia obtorquendo ob deriſionem. *Plaut. Mil. 2. 1. 16.* Majorem partem videas valgis ſuaviis.

Valde, adv. aſſai, fortemente, ἰσχυρῶς, πάνυ, potenter, vehementer, majorem in modum. *Plaut. Merc. prol. v. 42.* Amare valde cœpi hic meretricem. *Cœl. Cic. l. 8. Fam. ep. 2.* Quin ego, cum pro amicitia validiſſime faverem ei, &c. *Quintil. l. 10. c. 2.* Nec promptum eſt dicere, utros peccare validius putem. *Plin. l. 9. ep. 35.* Validiſſime cupere.

Validĭtas, atis, f. validità, robuſtezza, forza. *Apul. in Aſclep.* Membra & validitate, & tenuitate diverſa.

Validus, a, um, ſano, gagliardo, ἐῤῥωμένος, valens, ſanus, firmus, a *valeo*. *Ter. Hec. 3. 5. 7.* Atque adeo, quod maximum eſt, ſanum, atque validum. *Liv. l. 3.* Needum ex morbo ſatis validus. ¶ Translate ſumitur pro forti, robuſto, potenti. *Plaut. Amph. 1. 1. 8.* Ita quaſi incudem, me miſerum homines octo validi cædant. *Liv. l. 1. c. 15.* Urbs valida muris. *Id. l. 8. c. 39.* Ducibus validior, quam exercitu, res Romana. *Tacit. 15. Ann. c. 53.* Validus animi, uomo di grande ſpirito. *Plin. in paneg. c. 9.* Validiſſimum præſidium. *Id. l. 3. ep. 9.* Validus facundia.

Valitūrus particip. V. in Valeo.

Vallāris, & re, o. 3. quod ad vallum ſpectat, ut *Vallaris corona*, qua donari ſolebat is, qui primus vallum hoſtium ſuiſſet ingreſſus. *Liv. l. 10. c. 46.* Multæ civicæ coronæ, vallareſque, ac murales conſpectæ. *Id. l. 30. c. 28.* Qui Imperatores, qui Conſules Romanos ſua manu occidiſſent muralibus, vallaribuſque inſignes coronis.

Vallātus, a, um, fortificato di palizzate. *Plin. l. 19. c. 18.* Non caſtra Punica ad tertium lapidem vallata. ¶ Sæpe translate ſumitur pro munito, ſtipato, circundato quacunque ratione. *Cic. pro Mur. c. 24.* Catilinam interea alacrem, atque lætum, ſtipatum choro juventutis, vallatum indicibus, atque ſicariis.

Vallefactus, a, um, crivellato. *Feſt. juxta emendationem Salmaſii*. Valvoli folliculi fabæ, quaſi vallivoli, quia vallefacti excutiantur. Ubi perperam vulgo, *valle facti* pro *vallefacti*.

Vallefĭeri, eſt perire, interprete *Feſto*, quia quæ vallo, hoc eſt cribro ejiciuntur, neglecta pereunt. Idem tamen Feſtus ducit a vallo militari, quod qui extra vallum expelluntur, facile pereunt. Alii pro *vallefieri* legunt *vallsſcere* eodem ſenſu.

Vallenſes, m. 3. Valenſeni, Ital. *Valleſiani*, Germ. *Walliſſerlandt*, pop. Galliæ, cis Rhodanum, ubi Seduni, & Veragri, Helvetiis fœderati, inter Allobroges ad Occ. & Lepontios ad Or. quorum regio Vallis, ſeu Valleſia, opp. Sedunum.

Vallefcĕre. V. Vallefieri.

Valleſia, f. 1. Valeſia, regio Galliæ Belgicæ, Allobrogibus, & Helvetiæ finitima, ubi pop. Valleſii, ſeu Valeſii, olim Seduni, tametſi Valeſiis magis Sedunis patent, ſic dicta a vallibus longis, vel multis, per quam Rhodanus fl. inter ortum ſuum, & Lemanum lac. decurrit, ubi Sedunum urbs primaria. ¶ Eſt & Valleſia, ſeu Valeſie, *Valois*, regio Galliæ Belg. inter Picardiam, & Campaniam, in qua Sylvanectum urbs.

Vallĭcula, æ, f. picciola valle. *Feſtus* in voce *Convallis*.

Vallis, is, ſeu valles, is, fem. valle, αὐλών, φάραγξ, ἄγκος, planities a duobus lateribus incluſa. *Feſt.* Convallis eſt planities ex omni parte comprehenſa montibus, collibuſve: Vallis duobus lateribus incluſa planities. *Virgil. 2. Georg.* Complentur valleſque cavæ, ſaltuſque profundi. *Ovid. 8. Metam.* Concava vallis erat, quo ſe demittere rivi &c. ¶ Translate *vallis alarum* eſt concava pars brachii, quæ humero innectitur. *Catull. carm. 68. in Rufum*: Tibi fertur Valle ſub alarum trux habitare caper. ¶ *Totis vallibus fluere* eſt longe lateque extendi, & exſpatiari dicendo. *Quintil. l. 5. cap. ult. de eloquentia*: Feratur non ſemitis, ſed campis, non uti fontes anguſtis fiſtulis colliguntur, ſed ut latiſſimi amnes, totis vallibus fluat. ¶ *Valles* in recto caſu ſingularis numeri legitur apud *Virg. Æn. 11. v. 522.* Eſt curvo anfractu valles accommoda fraudi. Ubi metri, inquit *Servius*, neceſſitate compellimur, ut *valles* dicamus. Sunt tamen, qui hoc loco legunt *vallis*; atque ita ultimam ſyllabam produci putant ratione cæſuræ, cujus apud Virgilium plurima ſunt exempla, quæ V. apud *Emmanuel. Alv. l. 3. cap. 6. præcepto 3.*

Vallo, as, a. 1. fortificare, circondare, fornire, περιβάλλομαι, περιταφρεύω, περιτειχίζω, vallo ambio, & firmo. *Luc. l. 4. verſ. 224.* Nulli vallarant oppida muri. *Hirt. de B. Alex. c. 30.* Vallare caſtra. ¶ Sæpe translata ſumitur pro munire, quacunque ratione circundare, ſtipare. *Val. Flacc. l. 1. Argon.* Ac inopem nullis vallaverit armis. ¶ *Vallare aliquid ratione diſſerendi*, eſt Dialecticis argumentis confirmare. *Cic. 1. de Leg. cap. 24.* Atque hæc omnia quaſi ſepimento aliquo vallabit diſſerendi ratione.

Vallum, i, neut. baſtione, baluarda, fortificazione, χάραξ, τρίφραγμα, ἔρυμα, murus e terra ad foſſæ oram aggeſtus, crebris ſudibus, ſive palis munitus; munitio caſtrorum, quæ ex terra, & vallis fit. Itaque duæ ejus partes ſunt, agger, & pali. *Veget. l. 3. c. 8.* Primum in unius noctis tranſitum, & itineris occupatione leviore cum ſublati ceſpites ordinantur, & aggerem faciunt, ſupra quem valli, hoc eſt ſudes, vel tribuli lignei per ordinem digeruntur. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Vallo, & foſſa circumdedi, ſex caſtellis, caſtriſque maximis ſepſi. *Id. 5. Att. ep. 20.* Vallo & foſſa urbem cingere. ¶ Vallum cæcum quid ſit, V. *Cæcus*. ¶ Sæpe translate uſurpatur. *Cic. in Piſon.* Cujus ego imperio non Alpium vallum objicio. *Idem de Sen.* Contra avium minorum morſus munitur vallo ariſtarum.

Vallus, i, m. palo, χάραξ, ſudes, ſeu palus, cujuſmodi eſt, cui vitis alligatur, & quo caſtra muniuntur. *Servius in illud 2. Georg.* Quadrifidaſque ſudes, & acuto robore vallos: Bis, inquit, idem dixit. Nam & valli, & ſudes idem ſunt. *Virg. 1. Georg. v. 264.* Exacuunt alii vallos furcaſque bicornes. ¶ Accipitur interdum pro ipſo caſtrorum aggere, quod uſitatius vallum neutro genere dicitur. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 63.* Erat eo loco foſſa pedum quindecim, & vallus contra hoſtem in altitudinem pedum decem. *Tibul. lib. 1. el. 2.* Non arces, non vallus erat. *Hirt. de B. Alex. c. 2.* Triplicem vallum obducere. ¶ Habet & aliam ſignificationem, qua ſumitur pro exiguo vanno, crivello. *Varro l. 1. de R. R. c. 52.* Ex tritis, oportet e terra ſubjactari vallis, aut ventilabris, cum ventus ſpirat lenis: Ita fit, ut, quod leviſſimum eſt in eo, atque appellatur acus, evannetur foras extra aream, ac frumentum, quod eſt ponderoſum, purum veniat ad corbem.

Valor, oris, m. prezzo, valore, ערך, Ger. wuobrt, Gal. prix, Hiſp. valor, τιμή, pretium, a *valeo*. *Plin.* Victoriati valore redimi poteſt. Ita referunt Lexicographi plerique, ſed ea Plinii verba merito ſuſpecta eſſe debent, cum adhuc inveniri non potuerint.

Valvæ, arum, f. impoſte, porte, θύραι, δικλίδες, januæ, quæ geminas habent partes in ſe coeuntes, ita dictæ quaſi volvæ, quia introrſum revolvantur. *Cic. 1. de Div.* In templo Herculis valvæ clauſæ repagulis ſubito ſe ipſa aperuerunt. *Id. 6. Verr. c. 56.* Valvas magnificentiores ex auro, atque ebore perfectiores nullas unquam ullo tempore fuiſſe. *Ovid. 2. Met.* Argenti bifores radiabant lumine valvæ. ¶ Valvæ dicuntur etiam ipſæ januæ, quæ valvas habent. *Plin. l. 2. epiſt. 17.* Triclinium undique valvas aut feneſtras non minores valvis habet, atque ita a lateribus, a fronte quaſi tria maria proſpectat.

Valvātus, a, um, adject. valvas habens, ut Lumina feneſtrarum valvata, apud *Vitruv. l. 6. c. 6.*

Valvŏlus, & Valvulus, i, m. ſcorza, guſcio, Germ. *ſchelffen*, Gal. *coſſe, gouſſe*, Hiſp. *bolloyo*, λοβός, folliculus leguminum, & præſertim fabæ. *Feſtus*: Valvoli folliculi fabæ appellati ſunt, quaſi vallivoli, quia vallo facti (*lege* fracti) excutiantur. *Col. l. 6. c. 10.* Lentes quoque valvulis exemptæ, & minute molitæ miſcentur aquæ calidæ *Id. l. 7. c. 4. de ovibus ſectis*: Singula capita per hyemem recte paſcuntur ad præſepia tribus hordei, vel freſæ cum ſuis valvulis fabæ.

Vama, maſc. 1. fluv. Indiæ navigabilis, quem Ganges excipit. *Plin. lib. 6. cap. 18.*

Vandāli, maſc. 2. Venedi, Fenni, Sclavi, pop. Septentrionales, qui olim tenuere Germaniam ad oram maris Baltici, ubi Ducatus Megalopolitanus, Vandalia olim dictus, deinde per Pomeraniam, Poloniam, Sileſiam, Bohemiam, Ruſſiam, Dalmatiam effuſi ſunt, poſtea progreſſi ſunt in Galliam, inde in Hiſpaniam, ibique ſedes in Bætica locarunt, quæ propterea Vandalia, ſeu Vandalitia magna ex parte nominata eſt, nunc *Andaluzia*, inde in Africam trajicientes, illam occuparunt, diuque tenuerunt, ſicuti & Sardiniam, ſub Genſerico Rege. Alii Vandalos a Vanda Regina dictos tradunt, & primo in Polonia circa Viſtulam fluv. habitaſſe. Alii ex Beroſo dictos malunt a Vandalo filio Tuiſconis, nepote Manni Vandalorum. ¶ *Tacit. de Germ. cap. 2.* Gent. *Vandalicus, a, um*, ut Vandalica arma, *Proſper Aquitan. l. de provid. in præfat.*

Vane, adverb. vanamente, futiliter, fruſtra. *Tertul. in Apolog. c. 49.* Vulgus vane de noſtra vexatione gaudet. *Id. de Pudic. c. 1.* Peccavando vaniſſime quibus parcunt, & paſcendo ineptiſſime quibus præcavent. *Apul. in Apolog.* Multo vanius, & nequius excogitatum.

Vaneſco, is, ſvanire, ἐκλύομαι, ἀφανίζομαι, vanus fio, in nihilum redigor. *Cicer. 2. de Leg. c. 9.* Animi labes nec diuturnitate vaneſcere, nec amnibus ullis elui poteſt. *Ovid. l. 3. am. el. 6.* Carmine læſa Ceres ſterilis vaneſcit in herbas. *Tac. 5. hiſt. c. 7.* In cinerem vaneſcere.

Vanga, æ, f. vanga, inſtrumentum ruſticum, quo vepreta perſequimur, ut docet *Pallad. l. 1. tit. ult.*

Vangiŏnes, maſc. 3. populi Germaniæ ſup. ad Rhenum, in Gallia Belgica, nunc *la Dioceſi di Magonza, e di Vormes*. *Plin. l. 4. c. 17. Luc. l. 1. v. 430.* Et qui te laxis imitantur, Sarmata, braccis Vangiones.

Vanidĭcus, a, um, vano, bugiardo, בוז, Germ. *groſſſprecher*, Gall. *vain parleur*, Hiſp. *el que habla vanidades*, ματαιολόγος, qui vana dicit, vaniloquus, mendax. *Plaut. Trinum. 2. 2. in fine*: Cum probis potius, quam cum improbis vivere vanidicis.

Vaniloquentia, æ, fem. parlar vano, שוא, Germ. *eitel geſchwatz*, Gall. *vain parler*, Hiſpan. *habla vana*, ματαιολογία, vane, & inanis blateratio. *Liv. l. 34. c. 24.* Hac vaniloquentia primum Ariſthenum Prætorem Achæorum excitavit. *Tac. lib. 3. Annal. cap. 49.* Id Clutorius in domo

P. Pe-

Digitized by Google

P. Petronii, ſocru ejus Vitellia coram, multiſque illuſtribus feminis per vaniloquentiam lugerat.

Vaniloquidōrus, maſc. vox hibrida ficta a *Plaut. Perſ.* 4. 6. 20. & conflata ex latinis vocibus *vanus*, & *loquor*, & ex græca δῶρον donum, ſignificat eum qui vana verba donet, ſeu dat, qui vana vendítat.

Vanilŏquus, a, um, *bugiardo*, ματαιολόγος, qui vana loquitur, mendax. *Plaut. Amph.* 1. 1. 223. Ergo iſtoc magis, quia vaniloquus, vapulabis. *Liv. l.* 33. *c.* 48. Is, ut plerique, quos opes regiæ alunt, vaniloquus, maria, terraſque inani ſonitu verborum complevit.

Vanĭtas, atis, f. *vanità*, הבל, Ger. *eitelkeit*, Gal. *vanité*, Hiſp. *vanidad*, ματαιότης, levitas, inconſtantia. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nulla in cœlo nec fortuna, nec temeritas, nec erratio, nec vanitas ineſt. ¶ Sæpe ponitur pro mendacio, fallacia. *Cic.* 3. *Off.* Quod ſi vituperandi, qui reticuerunt, quid de iis exiſtimandum eſt, qui orationis vanitatem adhibuerunt? *Id.* 5. *Tuſc. c.* 1. Ut vanitati veritas, & opinioni confirmatæ natura ipſa cedat. ¶ Item pro elatione, & jactantia. *Tac. in Agric. c.* 18. Nec proſperitate rerum in vanitatem uſus eſt.

Vanitĭes, ei, f. idem quod vanitas. *Ammian. l.* 29. *c.* 3. Ad extollendam ejus vanitiem. *Apulej. l.* 2. *Metam.* Vanities plebeja.

Vanitūdo, inis, f. idem ac vanitas. *Plaut. Capt.* 3. 4. 38. Pol ego, ut rem video, tu inventus vero es, vanitudine qui convincas. h. e. vanis dictis, & mendaciis. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 886. Turpare vanitudine ætatem ſuam.

Vanno, is, a. 3. *vagliare*, *crivellare*, λικμάω, eſt vanno fruges aut legumina movere, ut ventilare, acus, vel paleas a frumentis, vel legumine vannis expurgare, a *vannus*. *Lucil. apud Non. c.* 1. *n.* 69. Criſſatura, ut ſi frumentum clunibu' vannat. *Id. ib. obſcœno ſenſu*: Hunc molere, illam autem ut fermentum vannere cunnia.

Vannus, i, f. *vaglio*, *crivello*, λίκνον, cribrum cereale, inſtrumentum latum ex vimine, aliave materia, quo acus, paleæque poſt trituram a frumento, aut legumine ventilando, & in ſublime ejaculando ſecernuntur. *Virg.* 1. *Georg. v.* 166. Et myſtica vannus Iacchi. Ubi *Servius*: Myſtica, quod Liberi Patris ſacra ad purgationem animæ pertinebant; & ſic homines ejus myſteriis purgabantur, ſicut vannis frumenta purgantur. *Joh. Pierius* teſtatur, in optimo illo Romano codice legi, *Et myſtica vallus Iacchi*. *Col. l.* 2. *c.* 21. Ipſæ autem ſpicæ melius fuſtibus tunduntur, vannis expurgantur.

Vano, as, a. 1. ἀπατάω, fallo, apud veter. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 885. Sic illum vanans in angiportum deduxit.

Vanus, a, um, *vano*, ריק, Ger. *lar*, Gal. *vain*, Hiſp. *vano*, κενός, inſtabilis, caducus, facile elabens, & intereuns. *Cic. pro Planc.* Cum tibi vigilanti, aſſidenti, mœrenti, vana quædam miſer, atque inania falſa ſpe inductus pollicebar. ¶ Sumitur etiam pro vacuo, inani. *Virg.* 1. *Georg. v.* 226. Sed illos Exſpectata ſeges vanis eluſit avenis. ¶ Item pro raro, non denſo, aut ſpiſſo, *raro*. *Liv. l.* 2. *c.* 47. Vanior jam erat hoſtium acies, dum abundante multitudine freti, ſubtracta ſubſidia mittunt ad caſtra oppugnanda. ¶ Item pro ſtulto, quaſi mente vacuo, & qui in rebus inanibus ſtudium collocat. *Juven. ſat.* 3. Sic libitum vano, qui non diſtinxit, Othoni. *Salluſt. apud Gell. l.* 18. *c.* 4. Perincertum ſtolidior, an vanior. ¶ Item pro mentiente, levia, inaniaque pro gravibus, & veris aſtutiſſime componente, *fallace*, *falſo*. *Virg.* 1. *Æn.* Ni fruſtra augurium vani docuere parentes. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Magorum artes vaniſſimi generis. *Cic. pro Quint. c.* 6. Si veritate amicitia ſolitur, qui amicum ſpoliare conatus eſt, vanum ſe eſſe fateatur. ¶ Poetæ uſurpant *vana*, neutrum plurale loco adverbii, pro inaniter, fruſtra. *Virg.* 11. *Æn.* Ut vidit fulgentem armis, ac vana tumentem. Præterea vanus dicitur, qui aliqua re fruſtratus eſt, & genitivo jungitur a Poetis. *Silius l.* 12. *verſ.* 261. Nec forſan voti vanus foret, *nè ſarebbe andato fallito ſi ſuo deſiderio*, ſe &c. *Virg. Æn.* 10. *v.* 631. Aut ego veri vana feror. *o ho va lontano dal vero*.

Vapĭde, adverb. *Vapide ſe habere* pro *male ſe habere* dicebat Auguſtus, ut in ejus vita teſtatur *Sueton. c.* 87.

Vapĭdus, a, um, adject. *vaporoſo*, *inſipido*, *guaſto*, ἀτμώδης, qui vaporem emittit, & proprie dicitur de vino, quod inſipidum, nulliuſque virtutis factum eſt. *Col. l.* 12. *c.* 5. In vini vapidi, ut acre fiat, ſextarios duodequinquaginta. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 148. Vejentanumque rubellum Exhalet vapida læſum pice ſeſſilis obba. h. e. pice quæ vinariis vaſis illita vinum inſipidum facit. ¶ Translate *Id. ib. v.* 117. Aſtutam vapido ſervas ſub pectore vulpem. h. e. vitiis corrupto.

Vapor, ſeu vapos, oris, m. *vapore*, אד, Ger. *dampff*, Gal. *vapeur*, Hiſp. *vapor*, ἀτμός, ἀτμίς, tenuis exhalatio alicujus humoris. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Aquarum enim quaſi vapor quidam aer habendus eſt. ¶ Ponitur aliquando pro calore. *Virg.* 3. *Æn. v.* 683. Lentuſque carinas Eſt vapor, & toto deſcendit corpore peſtis. *Plin. l.* 9. *c.* 10. Ut Solis vapore ſerato cortice non queant mergi. *Lucret. l.* 6. *v.* 952. Pervolitans permanat odos, friguſque vapoſque. Adde *Hor. Epod.* 3.

Vaporarĭum, ii, n. *ſtufa*, Ger. *dampffloch*, Gal. *cheminee*, Hiſp. *chimenea*, ἀτμιστήριον, locus in balneis, teſtudinis inſtar conſtructus, aerem plane continens ab igne ſine fumo accenſo, qui aliter *hypocauſtum*, *caldarium*, & *tepidarium* vocatur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. In balneariis aſſa in alterum apodyterii anguli promovi, propterea quod ita erant poſita, ut eorum vaporarium, ex quo ignis erumpit, eſſet ſubjectum cubiculis.

Vaporāte, adverb. cum vapore, aut calore. *Ammian. l.* 24. *c.* 4. Effervescente vaporatius ſole.

Vaporatio, onis, f. *ſvaporamento*, θυμίαμα, ἀναθυμίασις, vaporandi actus, vaporis excitatio. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Perfundere caput aqua calida ante balinearum vaporationem, & poſtea frigida ſaluberrimum intelligitur. *Gel. l.* 19. *c.* 5. Cum aqua frigore aeris duratur, & coit, neceſſum eſt fieri vaporationem, & quandam quaſi auram tenuiſſimam exprimi ex ea, & emanare. *Senec. l.* 6. *Quæſt. nat. c.* 11. Vaporatio inundantium aquarum.

Vaporātus, a, um, calidus, vel calido vapore plenus. *Col. l.* 1. *c.* 5. Cum plerique amnes æſtate vaporati, hyeme frigidis nebulis caligent. *Id. l.* 2. *c.* 16. Glebæ ſolibus æſtivis vaporatæ. h. e. excalfactæ, & areſactæ. ¶ Item in modum vaporis emiſſus. *Apul. de Mundo*, Nebula eſt exhalatio vaporata. ¶ Translate *Perſ. ſat.* 1. *v.* 126. Inde vaporata lector mihi ferveat aure. h. e. purgata, & ad audiendum præparata: vel aure calefacta, & accenſa ex lectione ſanorum librorum.

Vaporĕus, a, um, adject. *caldo*, *o pieno di caldo vapore*. *Arnob. l.* 6. Illud in rigoribus algidum, hoc vaporeum. Alii leg. *vaporum*.

Vaporifĕrus, vel vaporĭfer (neque enim de recto caſu adhuc conſtat) a, um, *che ſvapora*, ἀτμοφόρος, ἀτμώδης, quod vaporem emittit. *Stat.* 3. *Silv.* 5. *v.* 96. Sive vaporiferas blandiſſima litora Bajas. *Id. l.* 1. *Silv.* 3. *v.* 45. Vaporiferæ fornaces.

Vapōro, as, n. 1. *ſvaporare*, *mandar vapore*, ἀτμίζω, vaporem emitto. *Plin. l.* 31. *c.* 2. *de differentiis aquarum*: Vaporant & in mari ipſo, quæ Licinii Craſſi fuere. ¶ Eſt etiam verbum activum, & pro ſuffire ponitur. *Virg.* 5. *Æn. v.* 481. Succedunt matres, & templum thure vaporant. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Et dum coquantur, oculus vaporari præcipiunt. ¶ Item pro calore temperare. *Hor. l.* 1. *ep.* 16. Sol diſcedens curru fugiente vapores. ¶ Item pro areſacere. V. *Vaporatus*.

Vaporōſus, a, um, adject. *pieno di vapori*. *Apulej. l.* 6. *A. A.* Balnearum vaporoſi fontes. *Id. ib. l.* 9. Vaporoſa caligo.

Vapōrus, a, um, idem quod vaporeus, ut vaporus ardor, apud *Prudent. Periſteph.* 6. *v.* 113.

Vappa, æ, f. *vino ſvanito*, ὀξίνης, ἐκτροπίας, ἐξεστηκὼς οἶνος, vinum inſipidum, & nullius virtutis, poſtquam omnis odor, ſaporque optimus evaporavit. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Vitiumque muſto, quibuſdam in locis, iterum ſponte fervere, qua calamitate, cum deferbuit, deperit ſapor, vappæque accipit nomen, probroſum etiam hominum, cum degeneravit animus. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 144. Qui Vejentanum feſtis potare diebus Campana ſolitus trulla, vappamque profeſtis. ¶ Per Metaphoram Latinis vappæ vocantur ἄχρηστοι, ideſt inutiles, ac nihili homines, ignavi, viles, nugatores, in quibus nihil eſt ſolertiæ, nihil prudentiæ, ut jam patet ex loco *Plinii*. *Hor. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 123. Non ego avarum Cum veto te fieri, vappam jubeo, aut nebulonem. Obſcœnus quoque Deus de ſe in *Ithyphallico carmine* 13. *Priap.* ait: Nos vappæ ſumus, & puſilla culti Ruris numina.

Vapulāris, & re, n. 3. μαστιγίας, qui vapulat, verbero. Jocoſe *Plaut. Perſ.* 1. 1. 22. Fui præferratus apud molas tribunus vapularis.

Vapŭlo, as, n. paſſ. 1. *eſſer battuto*, הוכה, Ger. *ſchlagen werden*, Gall. *etre battu*, Hiſ. *ſer azotado*, τύπτομαι, μαστιγοῦμαι, verberor, cædor. *Terent. Adelph.* 1. 2. 5. Ego vapulando, ille verberando uſque ambo defeſſi ſumus. *Cal. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 1. Suſurratores veniunt, alius equitam perdidiſſe, alius ſeptimam legionem vapulaſſe. h. e. cæſam eſſe. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 9. Coctum, non vapulatum conductus fui. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Teſtis in reum rogatus, an ab eo fuſtibus vapulaſſet. *Scioppius in Minerv. Sanct. l.* 3. *c.* 3. ex quodam vetuſto Rhetore ita legendum ait: *rogatus ab reo, num fuſtibus vapulaſſet*. *Senec. in Apocolocynth. in fine*. Producit teſtes, qui illum viderent ab illo flagris, ferulis, colaphis vapulantem. ¶ A Comicis uſurpatur ſæpe in contemptu. nam cum quis ſignificare vult, aliquem ſe nihili facere, & ſpernere, jubet eum vapulare. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 16. Quid faciet mihi? verberibus cædi juſſerit, compedes impones? vapulet, ne ſibi me credat ſupplicem fore. *Id. Cur.* 4. 4. 10. Vapulare ego te vehementer jubeo, ne me territes. *Id. Aſin.* 2. 4. 72. Tun' libero homini male ſervus loquere? Le. vapula. Huc pertinet illud proverbium, *Vapula Papiria*, ortum a quadam ancilla, quæ libertate donata a Papiria hera ſua, patronam mox contempſit, & cum eam ſalutare deberet, ſe ipſam ſalutabat, heræ autem augurabatur, ut inſtar ſervæ vapularet. *Feſtus ex Sinnio Capitone* docet, tunc hoc proverbium dici ſolitum, cum vellent minantibus ſignificare, ſe eos negligere, & non curare, fretos jure libertatis. Addit etiam locum *Plauti* his verbis: Ideo dico, liberta ſalve, vapula Papiria, ubi *Ælius* ait: *vapula* poſitum eſſe pro *dole*; *Vapulo* autem pro *peri*, teſte eodem *Feſto*: quod quidem pro eorum ſententia facit, qui *vapulo* ab ἀπολλύω, *pereo* deducunt: ex quibus eſt *Scioppius*, qui loco citato contendit hoc præſertim fundamento nixus, hoc verbum non uſurpari cum ablat. perſonæ agentis, & præpoſit. *a*, *ab*, & ſi quando uſurpetur, ea ratione uſurpari, qua dicimus *perire ab aliquo*. ¶ Translate *Cic. Att.* 2. *ep.* 14. Cum ſe omnium ſermone ſentiret vapulare. h. e. ſibi obtrectari. *Plaut. Stic.* 5. 5. 10. Vapulat peculium. h. e. diſſipatur.

Vara, æ, f. *un traverſo*, lignum tranſverſarium in aliqua lignea machina aliis lignis arrectariis impoſitum, & compactum, ut aliquid ſuſtineat. *Vitruv. l.* 10. *c.* 18. De materia primum baſim ſubjectis rotis fecit, ſupraque compegit arrectariis & jugis varas. Ita *Philander* hoc loco, & *Baldus* explicant; quorum ſententia tamen in eo diſſentit, quod ille varas rectas eſſe dicit, hic autem curvas. V. *Bald. in Lex.* ubi iconem etiam exhibet. ¶ *Sequitur vara vibiam*, proverbium eſt uſurpatum ab *Auſon. in proœm. Technopægn.* h. e. cadente vibia (quæ eſt lignum erectum & varam ſuſtinet) varam etiam cadere neceſſe eſt, quippe vibia ipſa ſtante ſuſtinetur. uſurpatur autem de iis, qui cum uni vitio indulſerint, abjecto omni pudore ad alia præcipites feruntur: vel de iis, qui aliquem errorem committunt, ex quo alii neceſſario errores ſequuntur. ¶ In quibuſdam Gloſſis, quas refert *Scalig. l.* 1. *lect. Auſon. c.* 18. contraria ratione hoc proverbium refertur; legitur enim *Varam vibia*: ex quo fit, ut contraria quoque his duobus vocibus notio tribuenda videatur, ut nimirum vel *vara* ſit lignum erectum, *vibia* tranſverſum, ut idem *Scalig.* exponit; vel quod ambæ erectæ ſint: additur enim in iiſdem *Gloſſis*: Perticæ duæ ſunt inter ſe colligatæ, quæ aſſerem ſuſtinent, unde proverbium, Vibia varam ſequitur. Sane apud *Lucan. l.* 4. *v.* 439. varæ ſunt furcillæ bicornes erectæ, quibus retia ad aucupium tenduntur. Verba *Lucani* ſunt: Aut dum diſpoſitis attollat retia varis Venator. Hæc duo loca hac ratione ſatis apte videntur explicari; quæ tamen ſi cum verbis *Vitruvii* allatis componantur, vereor, ut conciliari poſſint. neminem enim ambigere puto, quin *vara* apud *Vitruv.* lignum tranſverſum ſit. ¶ Illud denique admoneo, tum apud *Vitruv.* tum apud *Auſon.* non deeſſe codices, in quibus aliter legitur. nam apud *Vitruv.* quidem pro *& jugis varas*, quidam habent *& jugis variis*: apud *Auſon.* vero ſubſtituunt nonnulli *Sequitur ver hiemem*.

Varamus, m. *il Varamo*, fl. Venetiæ, qui in Anaſſum, ſive Plavem apud Belunum urb. influit. Leander *Calore* dici ſcribit. *Plin. l.* 3. *c.* 18.

Vardŭli, m. pop. Hiſpaniæ Tarr. ſub Cantabris, ab Oceano ad Iberum fl. extenſi, inter Vaſcones ad Or. & Autrigones ad Occ. ubi hodie Ipuſcoa prov. cum Majore parte Alavæ tractus. Eorum caput fuit Toloſa urbs. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Varĭa, æ, f. πάρδαλις, panthera, ita dicta a macularum varietate, quibus eſt ſpectabilis. Nam pantheræ diverſicolorem, maculoſamque pellem habent. *Plin. l.* 8. *c.* 17. Panthera, & tigris macularum varietate propæ ſolæ beſtiarum ſpectantur, cæteris unus, ac ſuus cujuſque generis color eſt. *Et mox*: Nunc varias, & pardos, qui mares ſunt, appellant in eo omni genere. *Et paulo poſt*. Primus autem Scaurus Ædilitate ſua varias CL univerſas miſit. Alluſit huc *Plautus Epid. a.* 1. *ſc.* 2. *v.* 15. ubi, cum Epidicus dixiſſet, varia ſe valuiſſe, reſpondet *Theſprio*: Qui variæ valent, Capriginum hominum non placet mihi, neque pantherinum genus.

Variabĭlis, le, adject. *variabile*, qui variatur, ſeu mutatur. *Apul. de Mundo*: Aer inferior naturæ variabilis.

Varĭans, antis, o. g. ποικίλλων, *che varia*. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Vix ulla magis tam denſo uvarum partu impetiens variantis cœli. h. e. inconſtantis, modo hoc, modo illo modo ſe habentis. *Col. l.* 4. *c.* 20. Variantibus adhuc, & acerbis uvis. ideſt nondum nigris, ſed colore adhuc vario.

Variantĭa, æ, f. idem ac varietas. *Lucret. l.* 1. *v.* 653. nedum variantia rerum Tanta queat denſis, rariſque ex ignibus eſſe. Adde *l.* 3. *v.* 319.

Variānus, a, um, adjectivum a Quintilio Varo deductum, ut Variana clades, *Sueton. in Aug. c.* 23.

Variātim, adv. *variamente*, Germ. *anderſt*, *und anderſt*, Gal. *en diverſes*, *ſortes*, Hiſpan. *en diverſas maneras*, ποικιλοτρόπως, diverſimode.

Digitized by Google

Gell. l. 5. c. 12. *Ve* enim particula, quæ in aliis, atque aliis vocabulis variatur per has duas literas, cum *a* litera media immiſſa dicitur. Sunt qui legunt *varia*, tum.

Variatio, onis, f. *variazione*, ποικιλία, παραλλαγή, actus variandi, varietas, diverſitas. *Liv. l.* 24. *c.* 9. Ceteræ centuriæ ſine variatione ulla Conſules eoſdem dixerunt.

Variatum, a, um, *variato*, *varie*, πεποικιλμένος. *Cic. pro Mil. c.* 3. Eum, qui patris ulciſcendi cauſa matrem necaviſſet, variatis hominum ſententiis non ſolum humana, ſed etiam Deæ ſapientiſſimæ ſententia liberatum. *Catul. carm.* 65. *v.* 50. Veſtis hominum variata figuris. *Apul. l.* 3. *Florid.* Lyra concentu variatur.

Varicator, oris, m. qui variatur. *Ulpian. l.* 4. *Dig. de his, qui not. inf.* Prævaricator eſt quaſi varicator, qui diverſam partem adjuvat, prodita cauſa ſua.

Varices, V. Varix.

Varicitus. V. Varicus.

Varico, as, avi, atum, a. 1. διαβαίνω, vel διΐστημι τὰ σκέλη, ſto pedibus introrſum retortis, a *varus*, id eſt qui crura habet introrſum retorta. *Quinctil. l.* 11. *c.* 3. *de geſtu pedum*: Varicare ſupra modum in ſtando deforme eſt, & accedente motu prope obſcœnum.

Varicoſe, adverb. *Feſtus in voce Muli Mariani*: Militar in furca varicoſius onera ſua portare conſueverant, *i. e.* majores varices contrahendo ex onerum bajulatione.

Varicoſus, a, um, qui varices habet. *Juven. ſat.* 6. *v.* 396. Varicoſus fiet aruſpex. Ubi ſic vetus Interpres: varicoſus fiet multum ſtando, dum Deum, aut exta conſulit. Sic *Sidonius l.* 5. *ep.* 5. vocat Ciceronem *varicoſum Arpinatem*, quæ de re V. in *Varix*.

Varicula, æ, f. κιρσίδιον, exigua varix. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. *de curatione ulceris*: Si varicula intus eſt excidenda.

Varicus, a, um, quod eſt varicatis, ac diſpeſſis cruribus, more eorum, qui grandibus ambulant paſſibus, a *varus*. *Ovid. l.* 3. *de Arte*, *v.* 303. Illa velut conjux Umbri rubicunda mariti Ambulat, ingentes varica fertque gradus.

Varie, adv. *variamente*, *in varij modi*, ποικίλως, πολυτρόπως, variis modis, diverſimode. *Cic.* 2. *de Divin.* Eamque vim varie moveri ab iis ſideribus, quæ vocantur errantia. *Id. Acad.* 1, *c.* 4. Qui ab iis, qui illum audierunt, perſcripti varie, copioſeque ſunt. *Id. l.* 16. *Fam. ep.* 6. Varie ſum affectus tuis litteris. *Plaut. Epid.* 1. 1. 24. Varie valui. *ora bene, ora male*.

Variegatus, a, um, adject. *vaiato*, *variato*, *ſerpeggiato*, *diviſato*, varie ornatus, ποικίλος. *Apul. l.* 11. *Metam.* Navis picturis miris variegata. *Id. l.* 2. *Florid.* Veſtis picturis variegata.

Variego, as, a. 1. ποικίλλω, ornatus varietate diſtinguo. *Auſon. in epiſt. præmiſſa Idyllio* 13. Figuras alius alio ſcientius variegat. ¶ *Apul. l.* 1. *Florid.* neutrorum more uſurpat, cum inquit: Lyra auro fulgurat, ebore candicat, gemmis variegat.

Varietas, atis, f. *varietà*, Ger. *unterſcheid*, Gal. *varieté*, Hiſp. *variedad*, ποικιλία, ποικιλμός, variatio, & diſſimilitudo colorum. V. *Varius*. *Plin. l.* 8. *c.* 30. Oculis mille varietates eſſe, colorumque mutationes. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque diſſimilitudine ſeu diverſitate. *Cic.* 1. *Off.* Ut in corporibus magnæ diſſimilitudines ſunt, ſic in animis exiſtunt majores etiam varietates. *Id. pro Flacc. c.* 2. Varietas gentium. *Quinctil. l.* 1. *c.* 12. Reficit animos, ac reparat varietas. ¶ Ponitur etiam pro inconſtantia. *Planc. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 18. Extimeſcens varietatem, atque infidelitatem exercitus ejus.

Varini, & Varrini, pop. Germaniæ, in Saxonia inf. ubi nunc pars Ducatus Megalopolitani. Ibi etiamnum fl. *Uvarne*, & opp. olim Varinum, nunc *Uvaren*. *Uvillichius* eos collocat in Saxonia ſuperiore, in nova Marchia Brandeburgenſi, in conf. Poloniæ. *Lazius* cenſet, fuiſſe in Suevia, ubi opp. *Veringen*. *Plin. l.* 4. *c.* 14.

Vario, as, a. 1. *variare*, *fare vario*, *e diverſo*, שנה, Ger. *abwechſeln*, Gal. *varier*, Hiſp. *diverſificar*, ποικίλλω, παραλλάττω, ἀλλάσσω, varium, ſive diverſum facio, diſtinguo, muto. Dicitur proprie de coloribus. *Virg.* 1. *Georg. de Sole v.* 441. Ille ubi naſcentem maculis variaverit ortum. *Plaut. Pœn. prol. v.* 26. Variae virgis, & loris. *h. e.* ita cædi, ut cutis liveduris, & vibicibus varia ſit. ¶ Item de uvis matureſcentibus. *Colum. l.* 12. *c.* 50. *& de arborib. c.* 12. ¶ Tranſlata ſumitur pro diverſum facere quocunque ratione. *Cic.* 2. *de Or.* Oratoris eſt formare orationem, eamque variare, & diſtinguere quaſi quibuſdam verborum, ſententiarumque inſignibus. *Id. in Orat. c.* 18. Variare vocem. *Virg.* 9. *Æn. v.* 164. Diſcurrunt, variantque vices, fuſique per herbam Indulgent vino. *Plin. l.* 8. *ep.* 8. Laborem otio, otium labore variare. *Liv. l.* 2. *c.* 57. Sententiam variaſſe timore. *fare mutar parere*. ¶ Ponitur aliquando pro varia tradere. *Liv. l.* 27. *c.* 27. Si, quæ de morte Marcelli variant Auctores, omnia exequi velim. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro ſibi diſſimilem eſſe, & modo hac, modo illa ratione ſe habere. *Celſ. l.* 5. Non in iis ſolum, in quibus ſemper ita ſe habet, ſed in iis quoque, in quibus variat. ¶ Item pro ambiguum eſſe. *Liv. l. c.* Ibi ſi variaret, quod raro incidebat, ut ſecundæ claſſis vocarentur. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Liv. l.* 32. *c.* 60. Ibi cum ſententiis variaretur. *Velle. l.* 2. *c.* 51. Variatum eſt præliis. *s' ebbe diverſa ſorte*.

Varitus, adverb. βαιβῶς, cruribus divaricatis, diduſſque, quod fieri ſolet a fœmina jam mictura. Eſt a *varus*, ut a *primo primitus*. *Apul.* 1. *Met.* His adiiis ab imo remoto grabatulo varicus ſuper faciem meam reſidentes, veſicam exonerant. Ubi vulgo editum *varicus*, repugnante analogia. Aliqui etiam *varicitus* legunt, quod a varicibus eſſet.

Varius, a, um, *vario*, מגוון, Ger. *mancherley*, Gal. *bigaré*, *diver*, Hiſp. *de diverſos colores*, ποικίλος, πολύχρους, quod eſt diverſi coloris. *Cic. l.* 2. *de Fin. c.* 3. Varietas enim Latinum verbum eſt, idque propria quidem in diſparibus coloribus dicitur: ſed transfertur in multa diſparia: Varium poema, varia oratio, varii mores, varia fortuna; voluptas varia etiam dici ſolet, cum percipitur ex multis diſſimilibus rebus, diſſimiliter efficientibus voluptates. Hæc *Cicero*. *Cato c.* 73. Ubi uvæ variæ cœperint fieri, bubus medicamentum dato quotannis, uti valeant. *quando l' uva comincia a vareggiare*. ¶ Tranſlate ſumitur generatim pro diſſimili, multiplici, multiformi. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quam vero, & (?) quam varia genera beſtiarum vel cicurum, vel ferarum? *Id.* 1. *Acad.* Platonis autem auctoritate, qui varius, multiplex, & copioſus fuit. *Virg.* 8. *Æn.* Gentes variæ linguis. *di diverſi linguaggi*. ¶ Cum dativo *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 56. Alterum & huic varium, & nihilo ſapientius. ¶ Item pro inconſtanti, inſtabili, commutabili. *Virg.* 4. *Æn. v.* 569. Varium, & mutabile ſemper Fœmina. *Liv. l.* 2. Ibi varia victoria, & velut æquo Marte pugnatum eſt. *Salluſt. de Catil. c.* 5. Animus audax, ſubdolus, varius. Huc pertinet jocus Ciceronis in Iſauricum *apud Quinctil. l.* 6. *c.* 3. Miror, inquit, quid ſit, quod pater tuus homo conſtantiſſimus te nobis varium reliquit. Ut ſimul alludit ad ejus faciem variis, ſive maculis diſtinctam.

L. Varius, Poeta Latinus in numero Epicorum, & Tragicorum, temporibus Auguſti, cui fuit chariſſimus. De eo ſcribit *Horat. l.* 1. *od.* 6. & *Tacit. in dial. de Orat. c.* 12.

Varix, icis, m. *varice*, *vena gonfia*, ..., vena fæculento ſanguine tumeſcens, quales in temporibus, ventre, & cruribus imprimis oboriri ſolent. *Cic.* 2. *Tuſc. cap.* 15. Cum varices ſecabantur C. Mario, dolebat. *Celſ. l.* 2. *c.* 8. Varix ortus inſaniam tollit. *Sen. ep.* 78. Dum varices ex nimio labore, bajulis uſuvenit, atque diuturna ſtatione. Unde *Juven. ſat.* 6. *ver.* 395. Varicoſus fiet aruſpex. Ubi ſic vetus Interpres: Varicoſus fiet multum ſtando, dum Deos, aut exta conſulit. Idem ex nimio vis labore contingit. *Varro apud Non. cap.* 1, *n.* 204. Nam ſi tuam rhedam non habuiſſem, haberem varices. ¶ Atque hinc ſcomma captavit Vatinius in Tullium, uti *Macrobius* narrat *l.* 2. *Saturn. c.* 3. Cum enim Cicero gloriaretur, ſe humeris Reipublicæ ab exilio reportatum, Unde ergo, inquit, tibi varices? Varices enim habebat Tullius. Unde *Sidonius* eundem *l.* 5. *ep.* 5. vocat *varicoſum Arpinatem*.

Varrini. V. Varini.

Varro, ſeu Varo, onis, m. homo durus, & aſper. Hæc vox & uno R, & duobus ſcripta invenitur, quomodo & *vari*, & *varri* legitur. *Lucill.* apud *Feſt.* in *Squarroſus*, Varronum ac rupicum ſquarroſa incondita roſtra. *Perſ. Sat.* 5. *v.* 138. Varo regustatum digito terebrare ſalinum Contentus perages. Alii leg. *Baro*, quod idem fere ſonat.

Varrones, familia plebeja apud Romanos. Ita dicti ſunt a *varo*, ſeu *varro*, quod notat hominem durum, aſperumque. Sed de hoc aliter ipſe *Terentius Varro* apud *Servium in* 11. *Æn.* his verbis: Eſt & alia hujus rei hiſtoria. Varro enim, cum de ſuo cognomine diſputaret, ait, eum, qui primus varro ſit appellatus, in Illyrico hoſtem, Varronem nomine, quod rapuerat, & ad nos portaverat, ex inſigni facto meruiſſe. Ubi deeſſe videtur *Varronis cognomen*. Niſi cum *Salmaſio* legas, inſigne ex facto meruiſſe. Nam inſigne, & ſignum dicebant pro cognomine, ut ad hiſtoriam Auguſtam idem *Salm.* annotavit.

M. Terentius Varro. Μάρκος Βάῤῥων, Civis Romanus, Ciceronis ætate, Romanorum omnium eruditiſſimus, ut *Quinctilianus* aſſerit. Plurimos, doctiſſimoſque ſcripſit libros de Lingua Latina, de vita Populi Romani, de re ruſtica, de liberis educandis, quem librum *Catonem* appellavit, &c. Scripſit etiam ſatyras. *Quinctil. l.* 10. *c.* 1. ¶ De Varrone altero Atacino, V. *Atacinus*.

Varronianus, a, um, ad Varronem pertinens. *Varroniani milites* apud *Liv. l.* 23. *c.* 38. *h. e.* qui ſub Varrone conſule militaverant.

Varus, i, eſt macula, ſive tuberculum exiguum, & durum in facie, quod a Græcis ἴονθος appellatur. *Plin. l.* 31. *c.* 4. Oleum amygdalinum purgat, mollit corpora, cutem erugat, nitorem commendat, varos cum melle tollit e facie. *Id. l.* 28. *c.* 8. Lentigines tollit, ac varos, omneſque maculas. Adde *Celſ. l.* 6. *c.* 5.

Varus, i, m. *il Varo*, Gall. *le Var*, fl. Galliæ Narb. Oritur ex Acema M. in Alpibus maritimis, Glannatevamque rigat. Hinc auctus aliquot amnibus, per Provinciam labitur, deindeque ipſam ſeparat a Comitatu Nicæenſi, & prope Nicæam in mare Mediterraneum ſe exonerat. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Varus, m. e. Quinctilius prænomine C. R. qui ab Auguſto præfectus Germanico exercitui, circa ſaltum Teutoburgenſem, hodie *Teuteberg*, e Germaxit, Arminio duce, dolo circumventus, cum tribus legionibus interfectus eſt. Hujus mortem deflet *Horatius l.* 1. *Carm.* Ejus etiam meminit *Maro* 6. & 9. *Ecl.* ¶ Hoc nomen varus ductum eſt a cruribus varis, ut docet *Plin. l.* 11. *c.* 45.

Varus, a, um, *ſtrambo*, *ſbilenco*, *vano*, βαιβός, qui introrſum pedes, ſeu crura obtorta gerit, cui opponitur *valgus*, βλαισός, qui habet crura incurvata extrorſum, cui in exteriorem partem crura, pedeſve flectuntur. Ita *Acron* Horatii interpres *ad ſat.* 3. *l.* 1. eumque ſecutus *Voſſius* in *Etymol.* in voce Varus. *Nonius cap.* 1. *n.* 704. generatim exponit *diſtortis cruribus*: & *Feſtus*, *incurva crura habens*. *Horat. lib.* 1. *ſat.* 3. *v.* 47. Hunc varum diſtortis cruribus, illum Balbutit ſcaurum pravis fultum male talis. ¶ Sumitur etiam generatim pro obtorto, incurvo. *Ovid.* 9. *Metam. fab.* 1. Brachiaque oppoſui, tenuique a pectore varas In ſtatione manus, *i. e.* incurvas, inflexas ad corripiendum antagoniſtam.

Vas, adis, comm. g. *ſicurtà*, *mallevadore*, ἐγγυητής, qui promittit, ſuo ſe periculo aliquem judicio ſiſturum. Propterque vas erat in re capitali, ut *Feſtus* docet, & hi *Auſonii* verſus indicant, quibus inter vadem, & prædem differentiam ponit: Quis ſubit in pœnam capitalis judicii? Vas. Quid, ſi lis fuerit nummaria? quis debitor? Præs. *Cic.* 3. *Off. c.* 10. *de Damone*, *& Pythia*: Vas factus ſit alter ejus ſiſtendi, ut ſi ille non revertiſſet ad diem, moriendum eſſet ipſi. *Id.* 2. *Fin. c.* 24. Vadem te ad mortem Tyranno dabis pro amico, ut Pythagoreus ille fecit Siculo Tyranno? *Id. ad Brut. epiſt.* 18. Vades accipere. *Liv. l.* 39. *c.* 41. *in fin.* Vades deſerere.

Vas, vaſis, n. *vaſo*, כלי, Ger. *geſchirr*, Gal. *vaiſſeau*, Hiſ. *vaſo*, ἄγγος, ἀγγεῖον, σκεῦος, inſtrumentum idoneum ad aliquid capiendum. In numero plurali eſt ſecundæ declinationis, & inflectitur *vaſa*, *vaſorum*, *vaſis*. Nam veteres etiam *vaſum* dixere, quod V. infra ſuo loco. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nam corpus quidem quaſi vas eſt, aut aliquod animi receptaculum. *Id. pro Mur.* At ille expoſuit vaſa Samia. *Lucr. l.* 6. *v.* 230. vaſis integris vina repente diffugiant. ¶ Hoc nomen interdum generalem notionem habet, & ſignificat non ſolum ea inſtrumenta, quæ aliquid in ſe recipiunt edendi bibendique cauſa paratum, ſed ea etiam quæ aliquid ſuſtinent, ut ſcutelas, vel promulſidaria, ut docet *Ulp. l. cum aurum, Dig. de aur. arg. &c.* ¶ Quin & omnis generis ſupellex nonnunquam vaſorum nomine venit. *Senec.* 1. *de benef. c.* 1. Diligenter in patrimonium & vaſa debitoris inquirimus. Sic *Ulpian. l.* 7. *Dig. de inſtr. vel inſtrum. leg.* vaſa utilia culturæ appellat ea inſtrumenta, quæ ad colendum agrum apta ſunt. Hinc in re militari vaſa ſunt omnis generis impedimenta, *il bagaglio*, ex quo illæ locutiones, *conclamare vaſa*, & *vaſa colligere*, cum ſcilicet movenda ſunt caſtra, & alio transferenda. *Cic.* 6. *Verr. c.* 19. Ille ex Sicilia jam caſtra moverat, & vaſa collegerat. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 66. Signum dari jubet, & vaſa militari more conclamari. *intimar la marchia*. ¶ Jocoſe *Plautus* vaſa ponit pro virilibus; nam ea ſunt præcipua ſupellex, quæ viri noſcuntur. *Pœn.* 4. *c.* 41. Facio quod manifeſto mœchi haud ferme ſolent; refero vaſa ſalva. Adde *Auct. Priap. carm.* 69.

Vaſarium, ii, n. *utenſile*, σκεῦος, ſupellex omnis, ac inſtrumenta cuncta, quibus Magiſtratus, cum in provinciam iret, inſtruebatur, ut vaſa, equi, muli, viaticum, a *vas*, *vaſis*. *Cic. in Piſon. cap.* 35. Nonne H. S. centies, & octogies, quod quaſi vaſarii nomine in venditione mei capitis adſcripſeras, ex ærario tibi attributum Romæ in quæſtu reliquiſti? *Vitruv. lib.* 5. *c.* 10. vaſaria appellat vaſa balnearum, caldarium, tepidarium, & frigidarium. ¶ Tranſlate *Plin. l.* 7. *c.* 49. Nec ſunt omnia vaſaria excutienda: mediæ tantum partis inter Apenninum, Padumque ponemus exempla.

Vaſates, um, m. pop. Galliæ in Aquitania, inter Nitiobriges ad Or. & Bituriges Vibiſcos in Occ. prope Garumnam fl. Horum tractus hodie *le Bazadois* dicitur.

Vaſa-

Digitized by Google

Vaſaticus, a, um, adject. ad Vaſates pertinens, ut Vaſatica rheda, *Auſon. ep.* 7. *v.* 18.

Vaſcellus, li, m. *piccolo vaſo*. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 1108. Filius in vaſcello, & maſſa repoſitus. Ubi *vaſcellus* videtur eſſe urnula, in qua cineres conduntur.

Vaſcones, m. 3. pop. Hiſp. Tarr. ad Pyrenæorum M. rad. in conf. Aquitaniæ, inter Iberum fl. & Pyrenæos montes, uti inter Cantabros, Celtiberos, & Ilergetes, ubi hodie Regnum Navarræ. Eorum caput fuit Pompelo. Hi a Metello Romanorum duce obſeſſi, in tantam famem compulſi ſunt, ut humana carne veſcerentur. *Juven. ſat.* 15. *v.* 93. Vaſcones, ut fama eſt, alimentis talibus olim. ¶ Vaſcones quoque, *Guaſconi*, pop. Galliæ Aquitanicæ, oriundi a Vaſconibus Hiſpaniæ, qui aliquando montes Pyrenæos tranſgreſſi in Aquitania conſedere, quorum regio Vaſconia, Ital. *la Guaſcogna*, inter dictos montes, Garumnum fl. & Oceanum Aquitanicum. ¶ Adjective *Paulin. Nolan. ad Auſon. carm.* 10. *v.* 212. Vaſcone ſaltu. h. e. Pyrenæo.

Vaſconia, æ, f. Vaſconum regio. *Paulin. Nolan. ad Auſon. carm.* 10. *v.* 203. Vaſconiæ ſaltus, & ninguida Pyrenæi Objicis hoſpitia.

Vaſconicus, a, um, adject. ad Vaſcones pertinens. *Paulin. Nolan. ad Auſon. carm.* 10. *v.* 218. Ac ſi Vaſconicis mihi vita fuiſſet in oris.

Vaſcularius, ii, m. *chi fa vaſi*, Ger. *goldſchmid*, Gal. *faiſeur de vaiſſelle*, Hiſp. *platero*, ..., qui ſcyphos, aliaque ex auro, vel argento vaſcula facit. *Cic.* 6. *Verr. c.* 24. In regiam maximam palam artifices omnes, cælatores, ac vaſcularios convocari jubet. *Ulp. l.* 20. *Dig. de præſcriptis verbis*: Si cum emere argentum velles, vaſcularius ad te detulerit.

Vaſculum, i, n. *vaſella*, *vaſetto*, ἀγγεῖον, vas exiguum. *Cato c.* 110. Vaſculum facito de materia hederacea. *Quinctil. l.* 1. *c.* 2. Nam ut vaſcula oris anguſti ſuperfuſam humoris copiam reſpuunt.

Vaſcus, a, um, adject. vacuus, inanis, læve, quemadmodum in *Gloſſis* exponitur. *Vitr. l.* 5. *c.* 4. *in fin.* Venuſtatem perſequitur viſus, cujus ſi non blandimur voluptati proportione, & modulorum adjectionibus, uti ſit, in quo fallitur, temperatione augeatur, vaſcus, & invenuſtus conſpicientibus remittetur aſpectus. *viſta troppo ſpazioſa*, *e ſproporzionata*. ¶ Vaſca tibia, ſi *Salmaſium* audimus in notis ad *Fl. Vopiſc.* eſt ea quæ πλαγίαυλος in Gloſſis dicitur. h. e. tibiæ quoddam genus curvum, & obliquum, ſoni levioris, & acutioris, qua præcipue tibicines inflandi artem ediſcere, & meditari conſueverant. *Solin. c.* 5. Inſula arundinum ferax, quæ accommodatiſſimæ ſunt in omnem ſonum tibiarum, ſeu præcentorias facias, quarum locus eſt ad pulvinaria præcinendi; ſeu vaſcas, quæ foraminum numero præcentorias antecedunt. ¶ Sunt qui tum apud *Vitruv.* tum apud *Solin.* legunt *vaſtus*, invitis pleriſque Criticis.

Vaſio, onis, f. Vaſion, Vaſionenſis Urbs, Forum Vocontiorum, *Vaiſon*, urbs Galliæ Narb. in Provincia, in Com. Vindaſcino, ad fl. *Louvèſe*, in colle.

Vaſtabundus, a, um, adject. vaſtans. *Ammian. l.* 31. *c.* 8. Vaſtabundi omnes per latitudines Thraciæ pandebantur impune.

Vaſtatio, onis, f. *devaſtazione*, *rovina*, πόρθησις, depopulatio. *Liv. l.* 7. Vaſtatio Romani agri. *Cic.* 10. *Fam. ep.* 15. Italiam a vaſtatione defendere.

Vaſtator, oris, m. *ſaccheggiatore*, λυμαντής. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 400. *de lupo*: vaſtatoremque cruento ore ferum. *Stat.* 1. *Achill. v.* 318. Trojæ vaſtator Achilles.

Vaſtatorius, a, um, adject. qui vaſtat. *Ammian. l.* 18. *c.* 13. Hoſtium vaſtatoria manus. *Id. l.* 19. *c.* 19. Vaſtatorius globus.

Vaſtatrix, icis, f. quæ vaſtat. *Senec. ep.* 95. Luxuria terrarum mariſque vaſtatrix.

Vaſtatus, a, um, adject. *ſaccheggiato*, *devaſtato*. *Hor. l.* 4. *od.* 4. Vaſtata impio tumultu fana. *Cic. pro Sext. c.* 24. Vaſtatum, ac relictum forum. *reſo deſerto*.

Vaſte, adv. *vaſtamente*, ..., cum vaſtitate. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 12. Non aſpere, ut ille, quem dixi; non vaſte, non ruſtice, non hiulcæ, ſed preſſe, & æquabiliter, & leniter. h. e. nimis aperiendo os. *Idem ib. c.* 43. Ut neve aſpere concurrant, neque vaſtius diducantur.

Vaſteſco, is, n. 3. *diſtruggerſi*, ..., vaſtus fio, inhorreſco, deſeror. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 890. Ne ſceleri tuo Thebani vaſteſcant agri.

Vaſtificus, a, um, ..., quod vaſtitatem affert. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 9. *ex Poeta*: Erymanthiam hæc vaſtificam abjecit beluam.

Vaſtitas, atis, f. *ampiezza*, ..., nimia magnitudo. *Col. l.* 5. *c.* 1. Non aſſeveraveram, quæ vaſtitas ejus ſcientiæ contineret, cuncta me dicturum. *Id. l.* 3. *c.* 8. Pars vaſtitate beluas progenerari, quis neget? *di eguale ampiezza di corpo*. *Col. l.* 1. *c.* 9. *ſub init.* Vaſtitas vocis. ¶ Frequenter ſumitur pro ſolitudine, eremo, ſtatu illo alicujus provinciæ, qui eſt ſine incolis, vel ſine incolarum frequentia. *Cic.* 1. *Catil. c.* 5. Tecta Urbis, vitam civium, Italiam denique totam ad exitium, & vaſtitatem vocas. *Id. in Piſon. c.* 35. Efficere vaſtitatem. ¶ Item pro vaſtatione, depopulatione. *Accius apud Non. c.* 4. *n.* 480. Propterea nos, tantaſque habemus vaſtitates funerum. ¶ Tranſlate ſumitur pro quacunque inanitate, ſeu privatione. *Cic. in Bruto c.* 6. Teque Brute dolentem arcem, quaſi defleviſſe judiciorum vaſtitatem, & fori.

Vaſtities, ei, f. idem ac vaſtitas, hoc eſt deſtructio, ſeparatio. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 68. Harum mihi voluptatum omnium, atque identidem tibi Diſtractio, diſcidium, vaſtities venit.

Vaſtitudo, inis, f. idem ac vaſtitas. *Cato c.* 141. *R. R.* Uti tu morbos viſos, inviſoſque viduitatem, vaſtitudinemque, calamitates, intemperiaſque prohibeſſis.

Vaſto, as, a. 1. *guaſtare*, *ſaccheggiare*, *diſtruggere*, *rovinare*, שדד, Germ. *verwüſten*, Gal. *gaſter*, Hiſp. *yermar*, πορθέω, populor, depopulor, deſtruo, perdo. *Virg.* 8. *Æn.* Vaſtant cultoribus agros. h. e. abducendo cultores, agros vaſtos, & deſertos efficiunt, inquit *Servius*. *Tiball. l.* 4. *eleg.* 1. Atque duæ (zonæ cœli) gelido vaſtantur frigore ſemper: *ſono diſabitate pe'l troppo freddo*. ¶ Significat etiam incultum, ac deſertum reddere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Homines cultores terræ conſtituti non patiuntur eam nec immanitate beluarum efferari, nec ſtirpium aſperitate vaſtari.

Vaſtulus, la, lum, adject. *alquanto grande*. *Apul. l.* 2. *Metam. in fine*. Vaſtulis corporibus fores noſtras irruentes.

Vaſtus, a, um, *vaſto*, *ampio*, *immenſo*, רב, Ger. *wüſt*, Gal. *extremement grand*, *ou large*, Hiſp. *grande*, *y eſpacioſo*, ..., valde magnus, juſtæ magnitudinis, & amplitudinis modum excedens, immenſus. *Virg.* 1. *Æn.* Hic vaſto Rex Æolus antro. *Id.* 5. *Æn.* Vaſti ictus. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 24. Tum viſam beluam vaſtam, & immanem, circumplicatam ſerpentibus, &c. *Id. in Piſon. c.* 24. Cum mare vaſtiſſimum hieme tranſiſſes. *Liv. l.* 31. *c.* 1. In vaſtiorem altitudinem invehi. ¶ *Vaſta litera* dicitur, quæ magnum habet ſonum. *Cic. in Orat. c.* 45. Quomodo enim veſter Axilla, *Ala* factus eſt, niſi fuga literæ vaſtioris? ¶ *Vaſta oratio* eſt, quæ propter crebrum vocalium concurſum hiulca, nimiſque aperta eſt. *Auct. ad Herenn. lib.* 4. *cap.* 12. Crebræ vocalium concurſiones, quæ vaſtam & hiantem orationem reddunt.

¶ *Vaſtus animus* tranſlate dicitur, qui immoderata aliquid cupit. *Sall. de Catil. c.* 5. Vaſtus animus immoderata, incredibilia ſemper cupiebat. Vaſti præterea dicuntur homines agreſtes, inſulſi, invenuſti. *Gell. lib.* 19. *c.* 9. Sed ne nos tanquam profecto vaſtos quoſdam, & inſubidos ... (*invenuſtos*) condemnetis. *Salmaſ. in exercit. Plin.* legit *vaſcos*. *Cic.* 1. *de Or. c.* 25. Sunt quidam ita lingua hæſitantes, aut ita voce abſoni, aut ita vultu motuque corporis vaſti atque agreſtes, ut &c. ¶ Sumitur etiam vaſtus pro deſerto, vacuo, inani. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 130. Fit vaſta Troja: ſcindunt proceres Pergamum. *Cic.* 2. *Agrar. c.* 26. Alterum genus agrorum propter ſterilitatem incultum, propter peſtilentiam vaſtum, atque deſertum emetur ab iis, qui ſe vident ſibi eſſe relinquendos.

Vaſum, i, n. idem, ac vas. *Plaut. Truc.* 1. 1. 33. Aut aliquod vaſum argenteum. *Cato apud Gell. l.* 13. *c.* 22. Neque mihi ædificatio, neque vaſum, neque veſtimentum ullum eſt in manu pretioſum.

Vates, is, com. *profeta*, *indovino*, נביא, Ger. *weiſſager*, Gal. *devin*, Hiſp. *adevino*, μάντις, propheta, homo divinus, ſeu fatidicus, qui res futuras præſentit, ac prædicit. *Plaut. Mil.* 3. 3. 37. Bonus vates poteras eſſe, eum quæ ſunt futura, videas. *Virg.* 6. *Æn.* Tuque o ſanctiſſima vates, Præſcia futuri. *Cic.* 2. *de Leg.* Alterum, quod interpretatur fatidicorum, & vatum effata incognita. ¶ Uſurpatur etiam pro Poeta, quia Poetæ divino inſtinctu afflari dicuntur. *Cic.* 1. *de Divin. ex Poeta*: Verſibus, quos olim Fauni, vateſque canebant. *Col. in Præf. lib.* 10. Ex vaticinatis maxime memorandi. ideſt *Virgilii*. ¶ Præterea vates dicitur, qui in aliqua arte excellentiſſimus eſt, velut qui tamquam a Deo edoctus ſecreta ejus artis interpretari optime noſſet. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 12. *n.* 1. Q. Scævola legum clariſſimus, & certiſſimus vates. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *ſub fin.* Arteriarum pulſus deſcriptus eſt ab Herophilo medicinæ vate miranda arte.

Vatia, æ, comm. g. idem ac vatius. *Varro l.* 8. *de L. L.* Cum idem ſoleant, ut ſiquis puerorum per delicias pedes male ponere atque imitari vatiæ cœperit, hoc corrigi oportere cenſeant; contra ſiquis in conſuetudine ambulandi jam factus ſit vatia, aut compernis, ſi eum corrigi non concedant. ¶ Nomen etiam & inter cognomina Romanorum, quod qui primus in Vatia familia id cognominis ſortitus eſt, pedibus fuerit vatiis. *Plin. lib.* 11. *c.* 45. Namque & hinc cognomina inventa Plauti, Plauti, Scauri, Panſæ: ſicut a cruribus Vari, Vatiæ, Vatinii.

Vatica, æ, f. ſpecies herbæ, quæ aliter *bellonaria* vocatur, ita dicta a vate, quia qui eam ederant, Deo pleni videbantur, & vaticinabantur, ut eſt apud *Apul. in Herbario c.* 74.

Vaticanus, i, m. Deus, qui præeſſe credebatur primæ voci infantium, quaſi *Vagitanus*, a vagiendo. *Gell. l.* 16. *c.* 17. Et agrum Vaticanum, & ejuſdem agri Deum præſidem appellatum acceperamus a vaticiniis, quæ vi, atque inſtinctu ejus Dei in eo agro fieri ſolita eſſent. Sed præter hanc cauſam M. Varro, in libris Rerum Divinarum, aliam eſſe tradit iſtius nominis rationem. Nam ſicut Aius, inquit, Deus appellatus, araque ei ſtatuta eſt, quæ eſt in infima nova via, quod in eo loco divinitus vox edita erat: ita Vaticanus Deus nominatus, penes quem eſſent vocis humanæ initia, quoniam pueri, ſimul atque parti ſunt, eam primam vocem edunt, quæ prima in Vaticano ſyllaba eſt: idcirco vagire dicitur, exprimente verbo ſonum vocis recentis. Hæc *Gellius*. In quibuſdam *Auguſtini* codicibus *l.* 4. *de Civ. Dei cap.* 11. legitur *Vagitanus* propter rationem a Varrone allatam.

Vaticanus Mons, *il Vaticano*, ..., unus ex decem montibus urbis Romæ, conterminus Janiculo, non procul a Tiberi, non longe a theatro Pompeji, ſupra molem Hadriani, ubi S. Petri Baſilica, & palatium Pontificum ampliſſimum. Ita dictus eſt a Vaticano Deo, penes quem erant vocis humanæ initia, qui ibi colebatur. V. Vocem præcedentem. ¶ Prima, & tertia ſyllaba hujus nominis ſemper producuntur, ſecunda variatur. *Hor. l.* 1. *ode* 20. Simul & jocoſa Redderet laudes tibi Vaticani Montis imago. *Juven. ſat.* 6. *v.* 343. Et Vaticano fragiles de monte patellas.

Vaticanus, a, um. adject. ad Vaticanum montem pertinens, ut Vaticana vallis. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 14. Vaticanus ager. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 35.

Vaticinans, antis, o. g. *chi prediæ*, ..., partic. a vaticinor. *Cic.* 1. *de Divin.* Quod & ſomniantibus ſæpe contingit, & nonnumquam vaticinantibus per furorem. *Liv. l.* 2. Virginium Conſulem in concionibus velut vaticinantem audiebat.

Vaticinatio, onis, f. *vaticinazione*, *predizione*, μαντεία, actus vaticinandi, divinatio, futurorum prædictio. *Cic. Att. lib.* 8. *ep.* 11. Quarum vaticinationum falſam eſſe cupio. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 3. Multa ex Sibyllinis vaticinationibus, multa ex Aruſpicum reſponſis commemorare poſſum, &c.

Vaticinator, oris, m. *indovino*, χρησμολόγος, qui vaticinatur, vates. *Ovid. l.* 1. *de Ponto*, *el.* 1. *v.* 42. Unde tamen vivat, vaticinator habet.

Vaticinium, ii, n. *vaticinio*, *predizione*, μαντεία, oraculum, divinatio, prædictio futuri. *Plin. l.* 7. *c.* 52. Plena eſt vita his vaticiniis, ſed non conferenda, cum ſæpe falſa ſint.

Vaticinor, aris, d. 1. *profetizzare*, *indovinare*, נבא, Germ. *weiſſagen*, Gal. *deviner*, Hiſp. *adevinar*, ..., divino, futura præſcitio, ac prænuntio, a *vates*. *Cic.* 1. *de Div.* Illud, quod volumus, expreſſum eſt, ut vaticinari furor vera ſoleat. ¶ Aliquando accipitur pro delirare, ſive ariolari, quæ ſignificatio inde tracta eſt, quod Sacerdotes oracula editurí furore quodam ſolent corripi. *Cic. pro Sext. c.* 10. Eos autem, qui dicerent, dignitati eſſe ſerviendum, &c. vaticinari, atque inſanire dicebat. ¶ Interdum etiam pro canere, dicere, aſſerere. *Cic. de Am.* Agrigentinum quidem doctum quemdam virum carminibus Græcis vaticinatum ferunt, quæ in rerum natura, totoque mundo conſtarent, quæque moverentur, ea contrahere amicitiam, diſſipare diſcordiam. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 128. Vetus vaticinamini. *voi dite coſe vecchie*.

Vaticinus, a, um, μαντικός, quod ad vaticinium pertinet. *Liv. l.* 25. *c.* 1. Et edixit, ut quicunque libros vaticinos, precationeſve, aut artem ſacrificandi conſcriptam haberet, &c. *Ovid.* 2. *Met. v.* 644. Hæc ubi vaticinos concepit mente furores.

Vatienus, a, um, idem, ac vatius, ſeu vatia. Ita docet Nebriſſenſis. Nempe ſecutus eſt antiquos *Plinii* codices, apud quem *l.* 11. *c.* 45. pro *Vatinii*, *Vatieni* legitur in antiqua Parmenſi editione anni 1476. V. *Vatia*.

Vatillum, li, n. parvum vas. Legit hanc vocem *Salmaſ.* in *Trebell. Poll. in Claud. c.* 14. ubi ait, Cochlearium vatilla quatuor. Alii *batilla*.

Vatinianus, a, um, adject. ad Vatinium pertinens. *Catull. carm.* 14. Odiſſem te odio Vatiniano. V. *Vatinius*. *Id. carm.* 54. Vatiniana crimina.

P. Vatinius, Civis Rom. contaminatiſſimæ vitæ. Pudoris adeo profligati fuit, ut non invenuſte dixerit Seneca, Vatinium aſſiduo convicio depudere didiciſſe. In hunc, cum adverſus reum, quem Cicero in judicio defendebat, productus eſſet teſtis, tam acerbe Cicero invectus eſt, ut patefactis ejus flagitiis in ſummum Romani Populi odium pervenerit. Hinc factus locus proverbio, ut *Vatinianum odium* pro capitali, & implacabili odio accipiatur. ¶ Vatinius alter Beneventa-

mus, ſutor fuit diſtorti corporis, idemque faber calicum vitreorum, qui quatuor roſtra inſtar naſorum protenſa habebant. *Martial. l. 14. ep. 96.* Vilia ſutoris calicem Monumenta Vatini accipe. V. *Tacit. 15. Ann. c. 34.* ¶ Hinc ipſi calices Vatinii dicti ſunt. *Martial. l. 10. ep. 3.* Vatiniorum proxeneta fractorum.

Vatius, a, um, βλαισός, idem ac valgus, id eſt qui crura extrorſum obtorta habet. *Varr. l. 2. de R. R. c. 9. de canibus:* Sint cruribus rectis, ac potius varis, quam vatiis. *Ulp. l. 10. Dig. de Ædil. ed.* Quæſitum eſt, an balbus, & blæſus, & atypus, iſque, qui tardius loquitur, & varus, & vatius, ſanus ſit.

Vatax, & Vatricoſos dicitur, qui vitioſis eſt pedibus. Ita *Nonius c. 1. n. 99.* ubi alii leg. *Vatias*, & *Varicoſos*.

Vatrenus, a. Vaternus, *Santerno*, fl. Æmiliæ, qui oritur ex Apennino M. ſupra Florentiolam opp. penes Forum Cornelii decurrit, & in Padum infra Lucum opp. inter Ravennam, & Argentam 13. M. P. influit. *Plin. l. 3. c. 16.*

U ANTE B.

Ubba, æ, fem, genus populi, quod & obba dicitur. Ita *Non. cap. 2. num. 597.*

Uber, eris, n. *mammella*, שד, Germ. *dutte*, Gall. *mammelle*, Hiſp. *teto*, οὖθαρ, mamma. Nonnullorum ſententia proprie ubera videntur dici inferiora mammarum, mammæ vero uberum eminentiæ. *Verg. 3. Ecl.* Binos alit ubere fœtus. *Cic. 1. de Divin. ex Poeta:* Martia, quæ parvos Mavortis ſemine natos Uberibus gravidis vitali rore rigabat. ¶ Sumitur etiam pro ubertate, fœcunditate ſoli, *fertilità*. *Tacit. 3. hiſt. c. 34.* Cremona numero colonorum, ubere agri adolevit, floruitque. *Virg. 2. Georg.* Quique frequens herbis, & fertilis ubere campus. *Pallad. l. 1. c. 33.* Pratis vero recentis ſtercora ſufficiunt ad uber herbarum. ¶ Reperitur etiam pro globo, ut *Uber apum*, id eſt globus novi examinis ex ramo pendens, mammæ ſimilis. *Pallad. in Junio cap. 7.* Si uteus uberis eductione pendebunt.

Uber, eris, o. 3. *fertile*, *fecondo*, εὔφορος, fertilis, copioſus, pinguis. Eſt ab *uber* ſubſt. quod notat mammam. Nam quia ruſtici in ſoli commendatione illud ſubinde uber ſoli vocabant, hinc factum ſuſpicamur, ut uberes agri dici cœperint, quia fœcundi eſſent, ac pingues, poſtea etiam ad alia tranſlata hæc vox ſit. *Cato apud Priſcian. l. 5. pag. 687. Putſch.* Ita res uber fuit. *Cic. 5. Fin.* Ne ſeges quidem ſpicis uberibus, & crebris eſſe poteſt, ſi avenam uſpiam videris. *Id. 2. de nat. Deor.* Uberrimi vitium fructus. ¶ Non ſolum de terra, & agris, vel iis, quæ ad agros pertinent, ſed etiam de aliis rebus corporeis dicitur. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 3.* Ego locum æſtate umbroſiorem vidi nunquam, permultis locis aquam profluentem, & eam uberem. *Gell. l. 4. c. ult.* Equus uberrimus, & habitiſſimus, *graſſiſſimo*. ¶ Tranſlate etiam dicitur. *Cic. 1. de Or.* Ut animi, atque ingenii motus quidam eſſe debent, qui ad excogitandum acuti, & ad explicandum, ornandumque ſint uberes. *Id. in Brut.* Nemo plenior, & uberior ad dicendum fuit. *Id. in Piſon. c. 24.* Uberrima triumphis provincia. ¶ In ablativo caſu facit, *ubere*, & *uberi*. *Plaut. Rud. 4. 5. 6.* Piſcato me uberi compotivit.

Uberatus, a, um, *abbondante*, uber, abundans. *Pallad. in Febr. tit. 17.* Surculi, qui inſerendi ſunt, ſint gemmis pluribus uberati.

Uberius, *più abbondantemente*, fœcundius, copioſius, adv. comp. ſine poſitivo. *Cic. l. 3. Fam. ep. 11.* Non ſolum quia planius loquebatur, & uberius, quam vulgi ſermo. *Id. l. 2. de nat. Deor. cap. 7.* Hæc cum uberius diſputantur, & fuſius.

Ubĕro, as, a. 1. *far fertile*, *e fecondo*, הפרה, Ger. *fruchtbar machen*, Gall. *rendre fertil*, Hiſp. *hazer fertil*, πιαίνω, uberem facio, fœcundo, fertifico. *Plin. in Paneg. n. 32.* Et cœlo quidem nunquam benignitas tanta, ut ſimul omnes terras uberet, foveatque. *Pallad. l. 11. c. 8.* Hoc velut aniles ſteriles arbores uberantur. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, & notat uberem, ſeu fœcundum eſſe. *Col. l. 5. c. 9.* Neque enim olea continuo biennio uberat.

Uberrime, *abbondantiſſimamente*, fœcundiſſime, copioſiſſime, adv. ſup. ſine poſitivo. *Cic. 2. de Div. c. 1.* Magnus locus, Philoſophiæque proprius a Platone, Ariſtotele, Theophraſto, totaque Peripateticorum familia tractatus uberrime.

Ubertas, atis, f. *fertilità*, *abbondanza*, שבע, German. *fruchtbarkeit*, Gall. *fertilité*, Hiſp. *fertilidad*, εὐφορία, fertilitas, fœcunditas, copia, abundantia. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nuper nati mammas appetunt, earumque ubertate ſaturantur. *Id. 5. Ver.* Si ubertas in percipiendis fructibus fuit, conſequitur utilitas in vendendis. ¶ Tranſlate uſurpatur pro quacunque copia, ſive affluentia. *Cic. 1. de Or.* Aut qui diſcernes eorum, quos nominavi, ubertatem in dicendo, & copiam, &c.? *Id. pro Dom. c. 65.* Ne quis oriatur aliquando in tanta ubertate improborum, qui &c.

Ubertim, adv. *copioſamente*, Ger. *uberflüſſiglich*, Gal. *abondamment*, Hiſp. *fertil*, *y copioſamente*, ἀφθόνως, copioſe, affluenter. *Catull. de coma Berenices cap. 65.* Ubertim thalami quas intra lumina fundunt. *Claudian. de laud. Stilich. v. 119.* Quantaque calebant Ubertim lacrymæ!

Ubertus, a, um, *fertile*, *copioſo*, *abbondante*, פורה, Ger. *fruchtbar*, Gall. *fertil*, Hiſp. *fertil*, εὔφορος, fertilis, copioſus, affluens. *Gell. l. 7. c. 14.* Sed ea ipſa genera dicendi jam antiquitus tradita ab Homero ſunt tria in tribus, magnificum in Ulyſſe, & ubertum, ſubtile in Menelao, & cohibitum, mitium, moderatumque in Neſtore. *Solin. c. 34.* Solum planum, & ubertum.

Ubi, *dove*, *in che luogo*, איה, German. *wo*, Gall. *où*, Hiſp. *adonde*, ποῦ, ὅπου, ἵνα, ἔνθα, in quo loco, adv. ſtatus in loco, ut ἵνα, vel ὅπου. Interdum interrogativum eſt. *Cic. 2. de Or.* Ubi ſunt, qui Antonium Græce negant ſcire? ¶ Interdum relativum. *Cic. Fam. l. 1. ep. ult.* Ut ibi malis eſſe, quam iſtic, ubi ſolus ſapere videam. *Plin. l. 12. c. 14.* Alexandriæ, ubi thura interpolantur. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, pro *in quo*, vel *in qua*. *Ter. Eun. 1. 2. 50.* Sive adeo digna res eſt, ubi tu nervos intendas tuos. *Cic. 5. Tuſc. c. 8.* Eſt, ubi id iſto modo valeat. *Id. pro Quin. c. 9.* Neque nobis adhuc præter te quiſquam fuit, ubi noſtrum jus contra illos obtineremus. hoc eſt apud quem. ¶ Ponitur etiam pro *poſtquam*. *Virg. Æn. 6. v. 790.* Hæc ubi dicta dedit. *Cic. pro Rab. Poſt. c. 13.* Ubi ſemel quis pejeraverit, ei credi poſtea, etiamſi per plures Deos juret, non oportet. ¶ Item pro quando. *Ter. Andr. 3. 2. 7.* Ubi voles, arceſſe. *Cic. in Piſon. c. 27.* Ubi galli cantum audivit, avum ſuum revixiſſe putat, menſam tolli jubet. *Liv. l. 7. c. 40.* Ubi primum in conſpectum ventum eſt, arma agnovere, *ſubito che*. ¶ Conjungitur quoque cum genitivis *gentium*, *terrarum*, *loci*, *locorum*. Sed genitiva illi ſignificationi nihil addunt, ornatus tantum gratia ponuntur. *Plaut. Capt. 5. 2. 5.* Propemodum ubi loci rerum fortunæ ſim, facile intelligo. id eſt in quo ſtatu. *Cic. Att. l. 5. ep. 10.* Quia, quid ageres, ubi terrarum eſſes, ne ſuſpicabar quidem. *Plin. l. 7. c. 24. ad fin.* Ut inanis mens quæreat, ubi ſit loci.

Ubicunque, adverb. *in qualunque luogo*, *dovunque*. ὅπου ποτέ, πανταχοῦ, quocunque in loco, ab *ubi*, ut ſumma, quæ a *quo* eſt *quocunque*. *Cic. Att. l. 3. ep. 15.* Ut te ante Calendas Januarias, ubicunque erimus, ſiſtas. *Id. 7. Verr. c. 67.* Omnes hoc loco cives Romani, & qui adſunt, & ubicunque ſunt, veſtram ſeveritatem deſiderant. ¶ Conjungitur etiam cum gen. *gentium*, & *terrarum*. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 44.* Ubicunque erit gentium, a nobis diligetur. *Id. 2. Phil. cap. 44.* Qui ubicunque terrarum ſunt, ibi eſt omne Reipublicæ præſidium. ¶ Secunda hujus vocis ſyllaba anceps eſt. *Ovid. 7. Metam. v. 736.* uni Servor, ubicunque eſt, uni mea gaudia ſervo. *Id. 3. Amor. eleg. 10. v. 5.* Te, Dea, munificam gentes ubicunque loquuntur.

Ubilibet, *dovunque tu vuoi*, ubicunque. *Senec. de Tranquill. animi, c. 1. ante med.* Cibus parabilis facilisque, ubilibet non defuturus.

Ubinam, adv. *in quale luogo*, τῷ ποτε, ποῦ γῆς, in quonam loco. Interrogativum, vel infinitum eſt. Conjungitur eleganter cum gen. gentium. *Cic. 1. Catil. c. 4.* O Dii immortales, ubinam gentium ſumus? *Id. 1. de nat. Deor. c. 10.* In quo non video, ubinam mens conſtans poſſit inſiſtere. ¶ *Servius ad Æn. v. 116.* docet penultimam hujus vocis corripi quidem poſſe, ſed eo uſu produci.

Ubiquaque, adverb. idem quod ubique. *Apul. de Mundo*. Omnia ubiquaque gererentur, oraculorum delatione diſcebat. Alii rectius leg. *omnia quacunque ibi*.

Ubique, adv. *in ogni luogo*, Ger. *allenthalben*, Gall. *par tout*, Hiſp. *en todo lugar*, πανταχοῦ, in omni loco. *Virgil. 2. Æn.* Crudelis ubique Luctus, ubique pavor. *Cic. pro Leg. Manil. c. 12.* Omnes qui ubique prædones ſunt, capti ſunt. ¶ *Ubique itineris* eſt omnibus itineribus. *Apul. l. 9. A. A.* Nihil iſtarum rerum, quæ itineris ubique nos comitantur, indigemus. ¶ Interdum ponitur pro ubicunque. *Javolen. leg. 77. Dig. de contr. empt.* In lege fundi vendundi lapidicinæ in eo fundo ubique eſſent, exceptæ fuerunt. ¶ Item pro quando. *Horat. l. 2. ſat. 2. v. 85.* ubique Accedent anni, & tractari mollius ætas Imbecilla volet. Sed alii aliter legunt, & interpretantur.

Ubiſci. V. Vibiſci.

Ubiubi, adv. *ovunque*, ὅπου ἄν, ἔνθα ἄν, ubicunque. *Cic. 2. Tuſc. cap. 29.* Nunc ubiubi ſit animus, certe quidem in te eſt. *Liv. l. 42. c. 37.* Sperantes facile ubiubi eſſent, ſe converſuros aciem. ¶ Scribitur & diviſum ubi ubi.

Ubivis, adverb. *in qual ſi voglia luogo*, ὁπουοῦν, πανταχοῦ, quolibet in loco, quaſi *ubi tu vis*. *Cic. l. 6. Fam. epiſt. 1.* Nemo eſt, quin ubiviſ quam ibi ubi eſt, eſſe malit. *Id. Att. l. 14. ep. ult.* Qui mihi videntur ubivis tutius, quam in ſenectu fore. *Terent. Hecyr. 3. 1. 4.* Quanto fuerat præſtabilius, ubivis gentium agere ætatem! ¶ Penultima ſyllaba ancipitis quantitatis eſt. Communi quidem conſuetudine producitur; at *Horat.* corripit *l. 1. ſat. 4. v. 74.* Nec ubivis, coramve quibuslibet, in medio qui &c.

U ANTE C.

Ucalĕgon, ontis, m. Οὐκαλέγων, nobilis Trojanus, qui tempore Trojani belli ob ſenium abſtinebat armis. *Hom. 3. Iliad. Virg. 2. Æn.* Jam proximus ardet Ucalegon, *h. e.* domus Ucalegontis, per Metonymiam.

U ANTE D.

Udo, onis, m. calciamenti genus ex hircinis pilis confectum, ob ὁδὸν id eſt pavimentum, ſolum, quod eo calcetur. *Ulp. l. argumento, ff. de auro, argento mundo legato:* Alia cauſa eſt udonum (Alii leg. *odonum*) quia uſum calciamentorum præſtant. Ubi male *Baifius* legit *hudonum*. Extat & apud *Martial. lib. 14. ep. 140.* ubi lemma eſt Udones Cilicii; diſtichon vero tale. Non hos lana dedit, ſed olentis lana mariti. Cinyphio poterit planta latere ſinu.

Udo, as, a. 1. udum, ſeu humidum facio, humecto. *Macrob. l. 7. Saturn. cap. 12.* Quæ udanda ſunt corporis, vino foventur, quæ ſiccanda ſunt, molle detergentur.

Udor, oris, m. *umidità*, *umore*, madot, humor. ὑγρασία. *Var. lib. 4. de L. L.* Udor quivis deorſum in terram imber. Alii leg. *ſudor*.

Udus, a, um, *umido*, רטוב, German. *feucht*, Gal. *humide*, Hiſp. *humedo*, *mojado*, ὑγρός, humidus, ab Æolico ὕδος pro ὕδωρ, aqua. Quidam ab ὕδω deducunt, eoque *hudus* ſcribunt, quos merito improbat Camerarius in Orthographia. *Virgil. 3. Georg. v. 388.* Nigra ſubeſt udo tantum cui lingua palato. *Martial. l. 5. ep. ult.* Ædilem rogat udus aleator. *i. e.* vino madens. ¶ Latet obſcœnus ſenſus in illo *ejuſd. lib. 11. epigr. 17.* Uda puella leges, ſis Patavina licet. ¶ *Udo colore illinere* apud *Plin. l. 35. c. 7.* id quod Itali dicimus, *dipinger a freſco*.

V ANTE E.

Ve, *ovvero*, או, Germ. *oder*, Gall. *ou*, Hiſp. *o*, ἤ, vel, aut, conjunctio disjunctiva, & enclitica, quæ dictionibus ſemper poſtponitur, ut *Puerve*, id eſt vel puer. *Cic. Phil. 3. c. ult.* Uti C. Panſa, A. Hirtius conſules, alter ambove cognoſcerent. *Id. l. 1. ep. 9.* Peto a te, ut id e noveve in hoc reo, neve in aliis requiras. ¶ Ponitur interdum pro *an*. *Cic. 2. Phil. c. 16.* Qui, albus, aterve fueris, ignorans, fratris filium præterit. *Horat. l. 1. ſat. 2.* Quid inter-Eſt, in matrone, ancilla peccesve togata. *Nepos in Iphicr. cap. 3.* Interrogatus, utrum pluris patrem, matremve faceret. Alii leg. *matremne*. ¶ Eſt etiam particula, quæ tantum compoſita verbis & præpoſitæ uſurpatur, habetque vim modo augendi, ut in *vehemens*; modo minuendi, aut privandi, ut in *vecors*. Hoc ſenſu etiam *væ* ſcriptum invenitur.

Veca, æ, *Villa viciosa*, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis cum portu in ore Auſtorum. *Plin. l. 4. c. 20.*

Vecordia, æ, f. *pazzia*, ἄνοια, παραφροσύνη, inſania, deſipientia. *Terent. Andr. 4. 1. 1.* Hoccine credibile eſt, aut memorabile, tanta vecordia innata cuiquam ut ſiet, &c.? *Ovid. 12. Met.* Qua te vecordia, Theſeu, Euryte, pulſat, ait?

Vecors, ordis, o. *pazzo*, *ſtolto*, נבל, Germ. *wahnſinnig*, *inſenſé*, Hiſpan. *bovo*, ἄνους, ἄφρων, παράφρων, excors, inſanus, inſipiens, a *ve*, quæ particula hic minuit, & *cor*. Vecordem enim dicimus, quaſi expertem cordis, hoc eſt ſanæ mentis parum habentem. *Cicer. 1. Tuſcul.* Aliis cor ipſum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordeſque dicuntur. *Paul. apud Feſt.* Vecors eſt turbati, ac mali cordis. *Liv. lib. 2. cap. 29.* Audita vox ejus in concione ſtolida, & prope vecors. Rurſus *Cicer. pro Dom. cap. 35.* Iſtius vecordiſſimi mentem cura metuque terrebant.

Vectabilis, le, adject. *mobile*, qui vehi poteſt. *Sever. l. 3. quaſt. nat. c. 25.* Ipſius inſulæ materia vectabilis. Quidam leg. *veſtibilis* eodem ſenſu.

Vectabulum, i, n. *carro*, ὄχημα. *Gel. l. 20. c. 1.* Jumentum quoque non id ſolum ſignificat, quod nunc dicitur, ſed vectabulum etiam, quod adjunctis pecoribus trahebatur.

Vectaculum, i, o. id, quo aliquid vehitur. *Tertul. de baptiſ. c. 3. & de anim. c. 33.*

Vecta-

Digitized by Google

Vectarius, a, um, ὀχηματικὸς, quod vehit, vel aptum eſt ad vehendum. *Var. l. 2. R. R. c. 7. de equis:* Neque idem, qui vectarius facere vult, neque eodem modo paratur ad ephippium, ut ad prædam.

Vectatio, onis, f. verbale a *vecto*, ſed uſurpatur paſſiva ſignificatione. *Senec. de tranquil. c. ult.* Vectatio, & iter reficiunt animum, *l' andare a cavallo, o in cocchio*. *Sueton. in Calig. c. 3.* Gracilitas crurum paulatim repleta aſſidua equi vectatione poſt cibum.

Vectatus, a, um, particip. deponenti forma, & ſignificatione activa. *Plaut. Merc. prol. v. 74.* Agrum ſe vendidiſſe, atque ea pecunia navim paraſſe, atque cæpiſſe merces vectatum undique. h. e. vectaviſſe.

Vectiarius, ii, m. qui premendo vectim machinam commovet. *Vitruv. l. 6. c. 9.* Ipſum autem torcular, ſi non cochlea torquetur, ſed vectibus, & prelo premitur, ne minus longum pedes quadraginta conſtituatur: Ita enim erit vectiario ſpatium expeditum.

Vectibilis. V. Vectabilis.

Vecticularius, a, um, τοιχωρύχος, quod ad vecticulas, ſive ad vectes pertinet. *Feſt.* Vecticularia vita dicitur eorum, qui vectibus parietes alienos perfodiunt furandi gratia. *Cato:* Vecticulariam vitam vivere, repente largiter habere, repente nihil.

Vectigal, alis, neut. *gabella*, *dazio*, מדה, Germ. *zoll*, Gal. *peage*, *gabelle*, Hiſp. *alcavala*, φόρος, pecunia, quæ ſolvitur Reipublicæ fiſco, ſive ærario earum rerum cauſa, quæ vehuntur. Dictum eſt a *vehendo*, quia proprie pro vectura penditur. Differt a tributo, quod hoc ſecundum capita, & opes mobiles ſolvitur, vectigal autem ſecundum agros, & res immobiles: præterea ex tributo ſtipendia militibus pendebantur, ex vectigali ſuſtinebantur cæteræ Reipub. neceſſitates, ea enim de cauſa primum inſtitutum fuit. Atque hæc intelligenda ſunt de vectigali ſecundum propriam ejus nominis vim, & ſententiam: nam præterquamquod promiſcue interdum a Scriptoribus vectigal, & tributum uſurpantur, ut videre eſt apud *Sueton. in Calig. c. 40.* ubi quod *vectigal* initio appellat, paulo poſt *tributum* dicit; ad alios quoque publicos reditus ſignificandos vectigal ſæpiſſime transfertur. Itaque triplex potiſſimum vectigal apud Romanos fuit, ex portu (quod proprie eo nomine venit) ex decumis, & ex ſcriptura. *Cic. pro leg. Manil. c. 6.* Nam cum hoſtium copiæ non longe abſunt, etiamſi irruptio nulla facta ſit, tamen pecora relinquuntur, agri cultura deſeritur, mercatorum navigatio conquieſcit, ita neque ex portu, neque ex decumis, neque ex ſcriptura vectigal conſervari poteſt. ¶ Vectigal ex portu (quod & *portorium* dicitur) erat quod capiebatur ex rerum venalium importatione & exportatione. *Decuma* erat decima pars frumenti, & quinta aliarum frugum, quæ ſolvebatur ab iis, qui agros publicos poſſidebant. *Scriptura* erat ea pecunia, quæ pendebatur ab iis, qui pecora armentave in publicis ſilvis, & paſcuis habebant: cauſa autem appellationis eſt, quia hi numerum pecudum profitebantur apud Publicanos, qui eum numerum in commentariis perſcribebant. V. *Sigon. lib. 1. de antiqu. jur. Civ. Rom. c. 16.* & *Lipſ. lib. 2. de magnit. Rom. cap. 2.* ¶ Erant præterea alii publici reditus, qui vectigalia vocabantur, & a variis Principibus pro varia temporum neceſſitate, vel etiam pro inſanis eorum ſumptibus, aut avaritia inſtituti ſunt, ut centeſimæ rerum venalium, bona damnatorum, vigeſimæ legatorum, & hæreditatum, &c. nam quod ſuper urina commentus eſt Veſpaſianus, & alia innumera. *Sueton. in Aug. cap. 49.* Ærarium militare cum vectigalibus novis inſtituit. *Id. ibid. cap. ult.* Quantum pecuniæ eſſet in ærario, & fiſcis, & vectigaliorum reſiduis. ubi notandus genitivus *vectigaliorum* pro *vectigalium*. quod & *in Calig. c. 16.* idem Auctor uſurpat. *Cic. pro Leg. Manil. cap. 2.* Exercere vectigalia, *levare i dazj*, *far' il gabelliere*. *Id. Q. Fr. l. 1. ep. 1. cap. 11.* Vectigalia exigere. *Id. ibid.* Vectigal pendere. *Id. de clar. Orat. c. 36.* Levare agrum vectigali. *Id. Agrar. 2. cap. 21.* Vectigal agro imponere. ¶ Interdum vectigalia dicuntur ipſi agri vectigalibus obnoxii. *Salluſt. in orat. Philippi contra Lepidum.* Mithridates in latere vectigalium noſtrorum, quibus adhuc ſuſtentamur, diem bello circumſpicit. ¶ Neque vero publici tantum reditus, ſed & privati, quos quiſque ex ſuis prædiis percipit, vectigalis nomine ſignificantur. *Cic. Parad. 6. cap. 3.* Ex meo tenui vectigali, detractis ſumptibus cupiditatis, aliquid etiam redundabit. *Id. ibid.* Non intelligunt homines, quam magnum vectigal ſit parſimonia. *Id. 2. Off. c. 25.* Vectigalia urbana ruſticis anteponantur.

Vectigaliarius, ii, m. *gabelliere*, qui vectigalia exigit. *Jul. Firmic. l. 3. c. 13.* Publicani, aut vectigaliarii.

Vectigalis, & le, o. 3. *tributario*, *ſoggetto a pubbliche gravezze*, ὑποτελὴς, τελεσφόρος, quod vectigal pendit, cui *immunis* opponitur. Sic provinciæ, civitates, agri, & homines, qui vectigalia perſolvunt, vectigales dicuntur. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 3.* Hos tamen vectigales ſibi fecerunt. *Cic. 5. Ver. c. 34.* Vectigalis civitas. *Id. ib. c. 43.* Agri vectigales. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ex vectigalibus colligitur. Sic *Pecunia vectigalis* erat, quæ ex re frumentaria, ex portoriis, ex cæteris vectigalibus, quæ Publicani exercebant, exigebatur. *Cic. 3. Ver. c. 33.* Decem enim naves juſſu L. Murenæ Populus Mileſius ex pecunia vectigali populi Romani fecerat. ¶ Item pro eo, quod domino ſuo pecuniam meret, ſeu acquirit. *Cic. 2. Phil. c. 23.* Tum exiſtimavit ſe ſuo jure cum Hippia vivere, & equos vectigales Sergio mimo tradere. h. e. ex quibus quæſtum faceret, ait *Manut.* nam alii aliter explicant. *Colum. in præf. l. 1.* Eu mercenariis aliquem jam recuſantem quotidianum illud tributum, qui vectigalis eſſe non poſſit.

Vectio, onis, f. ὄχησις, actus vehendi. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Efficimus etiam domitu noſtro quadrupedum vectiones.

Vectis, is, m. *leva*, *lieva*, בד, μοχλὸς, palus e ferro, vel ligno, grandior, ruſticis, fabris cæmentariis, & aliis neceſſarius ad onera promovenda, & alia multa facienda, cujuſmodi ſunt fuſtes illi, qui navibus ſubjiciuntur, cum attrahuntur ad pelagus, vel cum ad litora ſubducuntur. *Cæſ. l. 2. B. C. cap. 11.* Saxa, quam maxime poſſunt, vectibus promovent, præcipitataque in muſculum devolvunt. ¶ Dicitur quoque in torculari de baculis validis per mediam machinam trajectis, quibus manu ductis machina dum verſatur, funem ductarium advolvit. Hinc vectiarii. *Vitruv. lib. 6. cap. 9.* Ipſum autem torcular, ſi non cochlea torquetur, ſed vectibus, & prelo premitur. ¶ Rurſus vectes ſunt inſtrumenta accommodata ad aliquid ſubvertendum, evertendum, effringendum. *Horat. l. 3. ode 26.* Hic hic ponite lucida Funalia, & vectes, & arcus Oppoſitis foribus minaces. *Cic. Verr. 6. c. 43.* Demoliri ſignum, ac vectibus labefactare conantur. ¶ Præterea vectis eſt inſtrumentum ex ferro, aliave materia, quo oſtium clauſum adverſus vim munitur, *catenaccio*, *chiavistello*. *Virgil. 7. Æneid.* Centum ærei claudunt vectes, æternaque ferri Robora. Hujuſmodi vectem invenit Cyclops Agriopæ filius, teſte *Plin. lib. 7. cap. 56.* ¶ Denique vectis eſt etiam lignum, ſeu fuſtis teres, quo bajuli onera ferunt, *ſtanga*. *Claud. de quarto Conſul. Honor. verſ. 571.* ſic Numina Memphis In vulgus proferre ſolet: penetralibus exit Effigies, brevis illa quidem, ſed plurimus infra Liniger impoſito ſuſpirat vecte ſacerdos, Teſtatus ſudore Deum. Loquitur *Claudian.* de more Ægyptiorum, qui Deorum ſuorum effigies ſolemni pompa circumferebant.

Vectis, is, fem. *Wight*, inſula eſt Angliæ in Britannico mari. *Sueton. in Veſpaſ. c. 4.*

Vectito, as, frequentativum a vecto. *Arnob. lib. 5.* Curru quadrijugo vectitatus.

Vecto, as, a. 1. *portare*, ὀχέω, freq. a veho. *Virg. 6. Æn. v. 391.* Corpora viva nefas Stygia vectare carina. *Hor. Epod. od. ult.* Vectabor humeris tunc ego inimicis eques. *Gel. l. 16. cap. 19.* Dorſo ſuper fluctus edito vectaviſſe. ¶ Particip. *vectatus* V. ſupra ſuo loco.

Vectones, ſeu Vettones, maſc. 3. pop. Luſitaniæ, inter Durium ad Bor. & Tagum ad Mer. ubi hodie pars Meridionalis Regni Legionis, & pars Bor. Extremaduræ Caſtellanæ. *Lucan. l. 4. v. 9.* Vectoneſque leves, profugique a gente vetuſta Gallorum.

Vector, oris, maſc. *chi porta*, qui vehit. *Ovid. 1. Faſt.* Ecce rudens rauco Sileni vector aſellus intempeſtivos edidit ore ſonos. ¶ Frequenter paſſive accipitur pro eo, qui in aliena navi, vel equo, vel plauſtro vehitur pretio, *navigante*, נוסע, Germ. *der gefuhret werde*, Gal. *paſſager*, Hiſp. *paſſagero*, ἐπιβάτης. *Cic. 7. Phil. c. ult.* Et ſummi gubernatores in magnis tempeſtatibus a vectoribus admoneri ſolent. *Virg. 4. Ecl.* Cedet & ipſe mari vector. ¶ Translate etiam dicitur. *Cic. Att. l. 2. ep. 10.* Male vehi malo alio gubernante, quam tam ingratis vectoribus bene gubernare.

Vectorius, a, um, adject. *da traſporto*, *da carico*, ut vectoria navis, apud *Cæſ. l. 5. B. G. c. 8.* & *Sueton. in Cæſ. c. 63.*

Vectura, æ, f. *vettura*, ἀγωγὴ, φορὰ, vectio. *Varr. l. 2. R. R. c. 7. de equis.* Quod alii ſunt idonei ad rem militarem, alii ad vecturam, alii ad admiſſuram, &c. *Cic. Att. l. 1. epiſt. 2.* Miſimus, qui pro vectura ſolveret. *Cæſ. l. 3. B. C.* Remiges, arma, tormenta, vecturæ imperabantur. ¶ *Facere vecturam*, eſt vehendo parare ſibi lucrum. *Quintil. declam. 12.* Claſſis noſtra vecturam facit, & vicinarum civitatum copias introducit. ¶ Sumitur etiam pro mercede, quæ pro vectura ſolvitur. *Plaut. Moſtel. 3. 2. 138.* Tres minas pro iſtis præter vecturam dedi.

Vecturarius, ii, m. qui vecturis præeſt. *Cod. Theodoſ. l. 14. tit. 6.* Vecturarii percipimus trecentos boves dare.

Vectus, a, um, *portato*, ὀχούμενος, partic. a vehor. *Virg. 1. Æn.* Diverſa per æquora vecti. *Nepos in Chabr. c. ult.* Navem relinquere, in qua fuerat vectus. *Vellej. l. 2. c. 39.* Nunquam alio vectus vehiculo.

Vediantii, m. 2. Veſdiantii, pop. Galliæ Narb. inter Alpes maritimas ad Or. & Varum fl. ad Occ. ubi hodie Comitatus Nicæenſis. Eorum caput fuit Cemeneleum, ex cujus ruderibus creuit Nicæa in vicinis, in ora maris Medit. longe a Santio in Or. licet aliqui eorum urb. Sanitium, *Senez*, fuiſſe ſcripſerint. *Plin. l. 3. c. 5.*

Vedius, m. 2. idem ac Vejovis, vel Dis Pater, ſeu Pluto, apud *Capellam l. 2.* Nam ut dicimus *ſub Jove*, & *ſub Dio*, itidem dixere *Vejovis*, & *Vedius*. Significat ergo malum Dium, h. e. malum Jovem. nam Pluto cacodæmonum maximus eſt.

Vegeo, es, gui, ſine ſup. neut. 2. *eſſere ſano*, *e vegeto*, ἀκμάζω, ἀνθέω, vegetus, & incolumis ſum, valeo, quaſi vi ago. *Varr. apud Non. c. 2. num. 876.* Nec natus eſt, nec moritur, viget, veget utpote plurimum. ¶ Sæpius ſumitur active pro vegetum facere, excitare, commovere, impellere. *Pompon. apud Non. loc. cit.* Animos Venus veget voluptatibus. *Lucret. l. 5. verſ. 1297.* Et moderarier hunc (equum) frænis, dextraque vegere.

Veges, etis, o. 3. idem ac vegetus. *Liv. lib. 21. c. 43.* A tergo Alpes urgent, vix integris vobis, ac vegetibus tranſitæ. Ita quidam Lexicographi: ſed pleriſque Critici, qui locum corruptum putant, ſubſtituunt *vegentibus*.

Vegetabilis, le, adject. *vegetabile*, qui vegetari poteſt, ut radix vegetabilis. *Ammian. l. 22. c. 8.*

Vegetamen, inis, n. vegetandi vis, vegetatio. *Prudent. Hamartig. v. 75.* Sunt tria nempe ſimul, lux, & calor, & vegetamen. *Et v. 298.* noſtræ vegetamina vitæ.

Vegetatio, onis, f. actus vegetandi. *Apul. de Aſino l. 1.* Ut etiam fatigationem ſedentariam inceſſus vegetatione diſcuterem.

Vegetator, oris, m. qui vegetat. *In orat. ad Deum, quæ habetur in Ephemerid. Auſonii, & a quibuſdam Paulino Nolano tribuitur.* Irrequies, cuncta ipſe movens, vegetator inertum.

Vegetatus, a, um, adject. vegetus factus. *Prudent. Cathem. 10. v. 7.* Elementa tibi dum vegetata cohærent.

Vegetius, maſc. 2. cognomen Flavii Renati Comitis Conſtantinopolitani, Valentiniani Principis tempore. Scripſit ad Valentinianum libros quatuor, epitomen videlicet inſtitutionum rei militaris, de commentariis Catonis, Auguſti, Trajani, & Hadriani Principum, ac Frontini. ¶ Extant etiam libri quatuor rei Veterinariæ, ſeu Mulomedicinæ cum ejuſdem Vegetii nomine; ſed dubitant Eruditi ejuſdem ne ſint, an alterius qui idem forte nomen habuerit.

Vegeto, as, a. 1. *far creſcere*, *rinforzare*, *ricreare*, פוק, German. *erfriſchen*, Gal. *renforcer*, Hiſp. *recrear*, ζωπυρέω, ἀναζωπυρέω, vegetum facio, recreo, coboro. *Gell. l. 17. c. 2.* Memoriæ vegetandæ gratia. *Apul. de Mundo.* Spiritus ille, qui animalia omnia vegetat. *Prudent. Hamartig. v. 846.* anima ſtructum vegetaverat Adam.

Vegetus, a, um, *vegeto*, *vigoroſo*, *ſano*, *gagliardo*, חזק, German. *friſch*, Gal. *vigoureux*, Hiſp. *rezio*, *y fuerte*, ἀκμαῖος, εὔρωστος, ὑγιεινός, incolumis, viridus, agilis, & ad obeundas actiones idoneus, a *vegeo*. Proprie dicitur de corpore. *Cic. Att. l. 10. ep. 16.* Tu, quoniam quartana cares, & non modo morbum removiſti, ſed etiam gravedinem, te vegetum nobis in Græcia ſiſte, & literarum aliquid interea. *Suet. in Cæſ. c. 45.* Nigris, vegetiſque oculis, valetudine proſpera, *occhi vivi*. *Col. l. 6. c. 20.* Torva facies, vegetior aſpectus. *Plin. l. 18. cap. 26.* Hoc intervallum temporis vegetiſſimum agricolis, maximeque operoſum eſt. hoc eſt, quod veluti vegetos, & actuoſos facit multitudine rerum agendarum. ¶ Translate etiam de animo uſurpatur, pro vivo, acri, integro. *Cic. 1. Tuſc. c. 18.* Nec tam vegeta mens aut in corde, cerebrove, aut in Empedocleo ſanguine demerſa jacet. *Id. 1. de Div. c. 29.* Ut illa tertia pars rationis, & mentis luceat, & ſe vegetam ad ſomniandum, acremque præbeat. *Liv. l. 6.* Sed vegetum ingenium in vivido pectore vigebat, virebatque integris ſenſibus.

Vegrandis, de, adject. *malamente grande*, δυσμίκρος, male grandis, parvus, minutus, gracilis, a præpoſit. ve, quæ tum minuendi, tum augendi vim habet. *Varr. l. 2. R. R. c. 2. de ovibus:* Quæ poſtea concipiunt, fiunt vegrandes, & imbecillæ. *Ovid. 3. Faſt. v. 443.* vegrandia farra coloni, Quæ male creverunt, veſcaque parva vocant. *Plaut. in Ciſtel. apud Feſtum:* Quod niſi ſic iterer, nimium ie vegrandi gradu. ¶ Sumitur etiam pro valde grandi. *Lucil. apud Non. 2. 2. n. 884.* Non iccirco extollitur, & vim vegrandi datur. *Perſ. ſat. 1. v. 97.* Ut ramale vetus vegrandi ſubere coctum. Alii leg. *prægrandi*.

Veha, æ, f. idem ac via, a vehendo. *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* Ruſtici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas, & vellam, non villam, quo vehunt, & unde vehunt.

Vehatio, onis, f. actus vehendi, vectura. *Cod. Theod. l. 3. de ſalcis collatib.*

Digitized by Google

Vehela, læ, f. plauſtrum, vehiculum. *Capitol. in Maxim. c.* 13. Alios Scythicis vehelis exhiberet, alios in cuſtodia detineret. Al. leg. *vehiculis*.

Vehĕmens, entis, o. g. *vemente*, *grande*, חזק, Ger. *heffrig*, Gal. *vehement*, Hiſp. *vehemente*, σφοδρός, δεινός, βίαιος, magnus, gravis, acer, ductum a vē, h. e. impetu mentis, ut ait *Fronto*: vel a ve intenſive, & *mens*, inſerta aſpiratione, ut ſonus ſit firmior, vegetiorque. V. *Gel. l.* 16. *c.* 5. *Ter. Andr.* 1. 1. 155. Ne hæc quidem ſatis vehemens cauſa ad objurgandum. *Cic. in Brut.* Ex quo ſignificabat, illum non in agendo ſolum, ſed etiam in meditando vehementem, atque incenſum fuiſſe. *Auct. ad Heren. l.* 4. Hoc genus & acrimoniam habet in ſe, & eſt vehementiſſimum. *Liv. l.* 3. *c.* 19. In plebe coercenda vehementior. ¶ Sumitur etiam in malam partem, pro aſpero, duro, difficili. *Cic. in Vatin.* Nimium es vehemens, feroxque natura. *Id. pro Syll.* Itaque idem ego ille, qui vehemens in alios, qui inexorabilis in cæteros eſſe viſus ſum. ¶ Transfertur etiam ad plantas, & notat luxuriantem, exuberantem. *Col. l.* 3. *c.* 1. Terra denſa debit vehementem vitem, multaque materia frondentem. ¶ Per tranſlationem etiam dicitur de oratione, vel ſtylo orationis. *Cic.* 2. *de Or. c.* 49. Tunc admiſcere huic generi orationis vehementi, atque atroci genus illud alterum, de quo ante diſputavi, lenitatis, & manſuetudinis cœpi. *Cic.* 6. *Ver.* Litteræ mittuntur iſti a patre vehementes, ab amicis item, videret quid ageret. h. e. veres. ¶ Poetice etiam *vemens* dicitur. *Lucret. l.* 3. *v.* 153. Verum ubi vementi magis eſt commota metu mens.

Vehementer, *adv.* *veementemente*, *con veemenza*, σφόδρα, δεινῶς, ἄγαν, acriter, valde, impenſe. *Cic.* 8. *Phil. c.* 5. Vehementer me agere fateor, iracunde nego. *Id. l.* 11. *Fam. ep.* 15. Litteras tuas vehementer exſpecto. *Id.* 1. *de Or. c.* 33. Vehementiſſime ſe exercere in aliqua re. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 4. Vehementius exterreri. ¶ Sæpe ſumitur in malam partem, pro ſevere, aſpere, acerbe. *Cic.* 4. *Ver.* Niſi reſtituiſſent ſtatuas, vehementer iis minatur. *Id. Att. l.* 12. *ep.* 7. Quintum puerum accepi vehementer.

Vehementeſco, is, n. 3. *farſi veemente*. *Cœl. Aurel. Tard.* 1. *c.* 3. Vehementeſcit hæc paſſio hieme. *Et l.* 4. *c.* 6. Cum viderint, fluorem vehementeſcere.

Vehementia, æ, f. *veemenza*, σφοδρότης, δεινότης, gravitas, acritudo. *Plin. l.* 11. *c. fi.* Flore candido cum vehementia odoris.

Vehens, tis, *che porta*, qui vehit, βαστάζων, ὀχῶν. *Gell. l.* 16. *in fin.* Delphinus vehens, & homo inſidens. *Id. l.* 5. *c.* 1. Jumentum terga vehens. ¶ Sæpe ſumitur paſſive pro eo, qui vehitur equo, curru, vel navi. *Id. l.* 2. *c.* 2. *ex Claud. Quadrigar.* Ei conſuli pater proconſul in equo vehens venit. *Id. l.* 5. *c.* 6. Eum qui ovaret, introire ſolitum equo vehentem. *Cic. in Brut. cap. ult.* In te intuens, Brute, doleo, cujus in adoleſcentiam per medias laudes quaſi quadrigis vehentem, tranſverſa incurrit miſera fortuna Reipublicæ.

Vehes, is, f. *veggia*, *carro*, ὄχημα, plauſtrum, vel tantum fœni, ſtercoris, aliariſve materiæ, quantum in plauſtro, vel alio inſtrumento vehi una vectura poteſt. *Plin. l.* 36. *c.* 15. Amplitudinem caveis eam feciſſe proditur, ut vehem fœni large onuſtam tranſmitteret. *Col. l.* 11. 2. 5. *verſat fin.* Satis erat in ſingula jugera vehes ſtercoris comportare numero decem, & octo: vehes autem ſtercoris habet modios octaginta, *diciotto carrette*. ¶ Dicitur & *vehis* in recto caſu. *Col. loc. cit. circa princ.* Materies ſi roborea erit, ab uno fabro dolari ad unguem per quadrata debet pedum viginti: hæc erit vehis una: pinea autem quinque, & viginti pedum æque ab uno expeditur, quæ & ipſa vehis dicitur. Hoc loco *Columella* vehem nominat operam fabri lignarii, quæ uno die confici poteſt: ut quemadmodum vehes ſignificat menſuram ſtercoris, quæ una vectura vehi poteſt, ita per quandam ſimilitudinem vehis dicatur etiam opera, quod uno die fit. Sequitur enim idem auctor: Nec minus ulmus & fraxinus pedum triginta, cupreſſus autem pedum quadraginta, tum etiam ſexagenum pedum abies, atque populus ſingulis operis ad unguem quadrantur, atque omnes hæ menſuræ ſimiliter vehes appellantur, &c.

Vehia, æ, f. plauſtrum, a vehendo. *Paull. apud Feſt.* Vehia apud Oſcos dicebatur plauſtrum. Unde vehiarii ſtipites in plauſtro, & vectura, vehitura. In vulgaris eſt *Vetta*, *vettura*, *vitiura*, ſine aſpiratione.

Vehiculāris, re, idem quod vehicularius, ut Vehicularis curſus, *Arcad. Dig. lib.* 50. *tit.* 4. *leg.* 18.

Vehiculārius, a, um, adject. ad vehiculum pertinens. *Capitolin. in Max. & Balb. c.* 3. Vehicularius fabricator. h. e. qui vehicula facit. ¶ *Vehicularis curſus* inſtitutus eſt ab Auguſto, ut in ejus vita c. 49. teſtatur *Suetonius*. Is enim, quo celerius ſcire poſſet, quid in quaque provincia gereretur, juvenes primo modicis intervallis per vias militares, (*corrieri*, *poſtiglioni*) dehinc vehicula, (*ſedie da poſta*) diſpoſuit, quibus nuntii vecti, & ſubinde eo mutantes breviſſimo tempore magna itinerum ſpatia conficiebant. Atque horum vehiculorum expenſæ ſolvebantur fere a provincialibus pro rata parte. Aliquando tamen ex quorundam Principum liberalitate ii ſumptus ſuppeditabantur ex fiſco. *Capitolin. in Anton. Pio, c.* 12. Vehicularium curſum ſumma diligentia ſublevavit. *Ammian. l.* 14. *c.* 11. Vehicularia res. V. *Salmaſ. in Spartiani Adrian. c.* 7. ubi hac de re multa.

Vehiculatio, onis, f. cura, & munus vehicularii curſus, h. e. onus, quod habebant Provinciæ alendi jumenta, & publici per vehicula curſus conſervandi. *Vet. nummus apud Spanhem. p.* 800. Vehiculatione Italiæ remiſſa. V. vocem præced.

Vehicŭlum, i, n. *carro*, *carriaggio*, מרכבה, Ger. *wagen*, Gal. *chariot*, Hiſp. *carro*, ἅμαξα, ὄχημα, currus, vel plauſtrum ad vehendum aptus. Eſt autem nomen generale, ſub quo continentur omnia inſtrumenta, quibus aliquid vehitur. *Cic. Verr.* 7. *c. ult.* Omnes Dii, qui vehiculis thenſarum ſolemnes cœtus ludorum initis. *Id. ib. c.* 63. Illi tibi furtorum vehiculum comparaverunt. ubi *Cic.* navem intelligit, ad avehenda Romam ex Sicilia furta Verris a Mamertinis paratam. ¶ Præcipue tamen ſic appellatur currus ad iter faciendum aptus, *ſedia*, *caleſſa*. *Suet. in Calig. c.* 39. Comprehenſis ad deportandum meritoriis quoque vehiculis. *ſedie da nolo*. *Cic. in Piſon. c.* 25. Triumphalia vehicula. h. e. quibus triumphantes per Urbem vehebantur. *Id. Att. l.* 10. *ep.* 12. Ego vero vehiculo, ſi navis non erit, eripiam me ex iſtorum parricidio. ¶ Servus *ab vehiculis*, & *a commentariis vehiculorum* fuit inter officia domus Auguſtæ. *Inſcrip. apud Gruter. pag.* 592. *n.* 4. ¶ Vehicula quatuor rotarum Phryges dicuntur inveniſſe, ut ait *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Vehis. V. Vehes.

Veho, is, xi, ctum, a. 3. *portare*, *condurre*, *menare*, הביא, Germ. *fuhren*, Gal. *porter*, Hiſp. *llevar*, ἄγω, κομίζω, βαστάζω, eſt ope alicujus inſtrumenti portare, ut navis, plauſtri, jumenti, & conſtruitur cum abl. cum, vel ſine præpoſit. *in*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Cum enim illam ad ſolemne, & ſtatutum ſacrificium curru vehi jus eſſet. *Id.* 1. *de Div. c.* 68. Equus, in quo vehebar, mecum una demerſus rurſus apparuit. *Id. in Piſon. c.* 25. Vehi per orbem. *Id.* 2. *Phil. c.* 24. Vehi in eſſedo. *Id.* 3. *de nat. Deor. cap.* 37. Vehi in aliqua navi. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 777. Vehi equo. ¶ Hoc ſenſu etiam paſſiva ſignificatione uſurpatur. *Lamprid. in Heliogab. c.* 4. Quæ eorum carpento, quæ equo veheret. Alii leg. *veheretur*. V. *Vehens*. ¶ Accipitur etiam pro ferre, geſtare quocunque modo. *Ovid.* 9. *Met.* Ventrem gravem vehere. *h. e.* gravidam eſſe. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 96. Homines habeo clitellarios, magni ſunt oneris, quidquid imponas vehunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro ferri, progredi, procedere. *Cic. de Univ.* Ita totum animal movebatur illud quidem, ſed immoderate, & fortuito, ut ſex motibus veheretur. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 30. Tanquam ratis in mari immenſo noſtra vehitur oratio.

Vejentanus, a, um, adject. ad Vejentes pertinens, ut Vejentanum vinum, *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 143. Vejentana gemma, h. e. in agro Vejenti reperta, *Plin. l.* 37. *c.* 10. ¶ Vejentana ſeu Vejentina Tribus dicta eſt a Vejenti agro, ubi conſtituta fuit. *Cic. pro Planc. c.* 16.

Vejens, tis, adject. ad Vejos pertinens, ut Vejens bellum, *Cic.* 1. *Divin. c.* 44. Vejens ager, *Id. pro Roſc. Amer. c.* 16. Vejentes, tum ſunt Vejorum incolæ, *Cic.* 1. *Divin. c.* 44.

Veii, orum, m. pl. Vejens, Larthenianum, urbs ampla Hetruriæ, in colle undique prærupto prope Inſulam vicum Farneſiorum, apud Tiberim, ubi nunc diverſorium *la Storta*, vel paulo ſupra, media fere inter urb. Romam, & Feſcenniam, condita a Camero, & a Camillo longa 10. annorum obſidione capta, & exciſa anno 358. poſteaque refecta, & rurſus everſa. Aliqui dicunt, fuiſſe, ubi nunc *Vejana*, alii ubi *Martignano*, alii ubi caſle. *Scrofano*. *Suet in Ner. c.* 39. Roma domus fiet: Vejos migrate Quirites, Si non & Vejos occupat iſta domus.

Vejŏvis, is, m. Jupiter parvus, ideſt infans, cui Romani ædem dedicavere Nonis Martii inter duos lucos, inter arcem, & Capitolium, effictoque etiam juxta Dei ſimulacrum capræ illius ſimulacro, a qua in Creta educatus eſt. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 429. Una nota eſt Marti, Nonis ſacrata quod illis Templa putant lucos Vejovis ante duos. Lege ibi reliqua. Similiter *Feſtus*, teſte *Voſſio*, Vejovem parvum Jovem interpretatur. Sed multi ſunt, qui dicunt, Vejovem apud Romanos inter noxia Numina habitum eſſe, quem non auxilii ſpe venerabantur, ſed ne quid ipſis noxæ inferret, hujus ſimulacrum effingi ſolitum fuiſſe ſagittas, vel ſpiculum manu tenens, manumque minaciter intendens, unde eundem atque Apollinem eſſe cenſeri, qui ſpiculis, hoc eſt radiis ſuis multa morborum genera immittit. Qua de re vid. *Gell. l.* 5. *c.* 12. Utcunque ſit, hæc vox componitur ex nomine *Jovis*, & ex particula ve, quæ nunc augendi vim habet, nunc minuendi, ut docent *Gellius l. c.* & *Macrob. l.* 6. *c. fi.* & *Feſt.* Quare ſecundum *Ovid.* dictus eſt quaſi Jupiter non magnus. Secundum *Gellium*, & alios ita dictus eſt quaſi non juvans, ſed nocens. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quam periculoſa conſuetudo! in multis enim nominibus hærebitis. Quid Vejovi facies? quid Volcano?

Veius, a, um, adject. idem quod Vejens. *Propert. l.* 4. *eleg.* 11. Forte ſuper portæ dux Veius adſtitit arcem.

Vel, n, *ovvero*, או, Ger. *oder*, Gal. *ou*, Hiſ. o, ἤ, ἤτοι, εἴτε, aut, ſive, conjunctio disjunctiva, ex ve, per Paragogen. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 58. Cui noſtrum non licet fundos noſtros obire, aut res ruſticas vel fructus cauſa, vel delectationis inviſere? *Id. Fam.* 2. *ep.* 7. Cur non adſum vel ſpectator laudum tuarum, vel particeps, vel ſocius, vel miniſter conſiliorum? ¶ Differt a *ſive*, & *ſeu* ea ratione, quod *vel* abſolute disjunctive eſt, & ſine ulla conditione, ut in allatis exemplis apparet: at *ſive*, & *ſeu* ita disjunctivæ ſunt, ut conditionem, & dubitationem aliquam involvant. Interdum tamen promiſcue ponuntur. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 47. Noſtra vel æquali ſuſpendit tempora libra Parca tenax veri, ſeu nata fidelibus hora Dividit in Geminos concordia fata duorum. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Contraque erigas, ac reſiſtas, ſive etiam ultro occurras negotiis. ¶ Interdum *vel* copulativum eſt, atque pro *&*, ſeu *cum* ponitur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 769. Silvius Æneas pariter pietate vel armis. *Liv. l.* 1. *c.* 42. Hunc ordinem ex cenſu deſcripſit, vel paci decorum, vel bello. ¶ Sæpe ſumitur pro *etiam*. *Virg.* 11. *Æn.* vel Priamo miseranda manus. *Cic.* 3. *de leg. c.* 10. Iſto modo vel conſulatus vituperabilis eſt. ¶ Item pro *ſaltem*. *Ter. Phorm.* 2. 1. 72. Poſtremo ſi nullo alio pacto, vel fœnore. Potius tamen hic quoque per *etiam* explicare: *ſe non in altra maniera*, *anche con prender danari ad uſura*. ¶ Item pro *velut*. *Ter. Hec.* 1. 1. Per pol quam paucos reperias meretricibus fideles amatores: vel hic Pamphilus jurabat quotidie Bacchidi &c. ita *Donatus*, potius tamen & ita exponeret: etiam hic Pamphilus &c. ¶ Item pro *an*. *Quintilian. l.* 3. Juſtum ut ſit, ſacrilegium appellari, quod objicitur, vel furtum, vel amentiam. ¶ *Vel* cum ſuperlativis junctum vim inſuper quandam addit: eſt enim pro *valde*, *præcipue*, *cum primis*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 3. Statuere, quid ſit ſapiens, vel maxime videtur eſſe ſapientis, *certiſſimamente però*, *che* &c. *Id.* 1. *de Fin. c.* 2. Sophocles vel optime ſcripſit, *ottimiſſimamente*. *Id. in Orat. c.* 26. Hoc in genere nervorum eſt vel minimum, ſuavitatis autem vel plurimum. ¶ Eleganter ponitur pro *velut*. *Terent. Heaut.* 4. 6. 1. Nulla eſt tam facilis res, quin difficilis ſiet, quum invitus facias: vel me hæc deambulatio quam non laborioſa ad languorem dedit. *Cic. Fam* 2. *ep.* 13. Raras tuas quidem, ſed ſuaves, accipio litteras: vel quas proxime acceperam, quam prudentes! ¶ Hoc ſenſu ſæpe indignationem continet. *Cic. pro Flacc. c.* 13. Ita ſcitote, judices, eſſe cetera: vel quod ait Lacerus, L. Flaccum ſibi dare cupiſſe, ut a fide ſe abduceret, ſeſtertium viciens. *Virg. Æn.* 12. *v.* 406. Vel cum ſe pavidum contra mea jurgia fingit Artificis ſcelus. Adde *Horat. epod.* 11. *v.* 13.

Velabrenſis, & ſe, n. 3. *Velabrenſis*, quod ad Velabrum ſpectat. Velabrenſis caſeus dicebantur, qui Romæ in vico Velabri fuco, & fumo indurabatur, maximoque in pretio erat. *Martial. l.* 11. *epigr.* 53. Et Velabrenſi maſſæ recocta foco. *Id. l.* 13. *epigr.* 32. Non quemcunque focum, nec fumum caſeus omnem, ſed Velabrenſem qui bibit, ille ſapit.

Velabrum, i, *S. Giorgio in Velabro*, Βήλαβρον, vicus Romæ olim celebris, juxta Aventinum M. locus in foro olitorio, inter ædem S. Georgii, & ædem S. Anaſtaſiæ. Alius erat in foro boario, ubi olim templum Herculis, & Veſtæ, ſeu Matutæ, nunc ædes S. Stephani rotundi. Dictum eſt a *vehendo*, quod ratibus tranſvehi ſoleret. Hoc etymon attulit *Var. l.* 4. *de L. L.* ubi Velabrum a vehendo dictum ait. Item *Plutarc. in Romulo*, in hanc ſententiam: Vocatur autem ſuus locus iſte velabrum, eo quod crebro fluvio exundante, eo loco trajectus eſſet in forum: trajectum autem appellant Romani velaturam. Confirmatur loco illo *Tibul. eleg.* 3. At qua velabri regio patet, ire ſolebat Exiguus pulſa per vada linter aqua. Alii ita dictum volunt a *velis*, quod qui munus aliquod populo exhibebant, inde velis viam, quæ a Foro ad Circum maximum ferebat, adumbrarent: quod ibidem ſcribit *Plutarc.* Sed prior ſane origo certior eſt. In hoc vico erant tabernæ oleariorum, qui ſolebant, quo carius venderent, de pretio olei inter ſe conſpirare, ne alter altero vilius diſtraheret. Hinc *Plaut. Capt.* 3. 1. 30. Omnes compacto rem agunt, quaſi in Velabro olearii.

Velamen, inis, n. *velame*, *vela*, *coprimento*, *veſte*, מכסה, Ger. *decke*, Gal. *couverture*, Hiſp. *cobertura*, κάλυμμα, περίβλημα, tegmen, operimentum veſtis, res, qua aliquid velatur, ideſt tegitur. *Virg.* 1. *Æn.* Et circumtextum croceo velamen acantho. *Ovid.* 6. *Met.* Velamina Progne Deripit ex humeris auro fulgentia lato. *Tacit. de Germ. c.* 17.

Eli-

Digitized by Google

Æſtigunt feras, & detracta velamina ſpargunt maculis. h. e. pelles.

Velamentum, i, n. velamen, involucrum. Sic *Celſ. l. 7. c. 18.* tunicas, quæ teſticulos ambiunt, velamenta teſticulorum vocat. ¶ Translate *Sen. de vit. beat. c. 12.* Quærentes libidinibus ſuis patrocinium aliquod, ſeu velamentum. ¶ Velamenta item a Romanis dicebantur, quæ a Græcis *ἱκετηρίαι*, ideſt res illæ, quas ſupplices miſericordiæ movendæ cauſa prætendebant, cujuſmodi erant rami olearum vittis obvoluti. *Ovid. 11. Metam.* Velamenta manu prætendens ſupplice, &c. *Liv. l. 24. c. 30.* Ramos oleæ, ac velamenta alia ſupplicum porrigentes orant, ut reciperent ſeſe. *Tac. 1. hiſt. c. 66.* Velamenta, & infulas præferentes.

Velaris, re, adject. ad vela pertinens. *Plin. l. 13. c. 9.* Lignum firmæ duritiæ, ex quo velares detornant anulos, h. e. quibus vela navium extenduntur.

Velarium, ii, n. *παραπέτασμα*, velum, quod in theatro ſuperne extendebatur ad arcendam pluviam, & Solis æſtum. *Juven. ſat. 4. v. 122.* Sic pugnas Cilicis laudabat, & ictus, & pegma, & pueros inde ad velaria raptos. crede.

Velarius, ii, m. Legitur in veterib. Inſcript. apud *Gruter. pag. 599. n. 7. 8. & 9.* eſtque nomen officii domus Auguſtæ. V. *Cancellarius*.

Velato, adv. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 29.* Velato Deum diſcere. h. e. obſcure, & quaſi prætento velo.

Velatura, V. Vellatura.

Velatus, a, um, *velato, coperto*, *κεκαλυμμένος*, tectus, opertus, part. a velor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ut quidam Imperatores etiam ſe ipſos Diis immortalibus, capite velato, verbis certis pro Republica devoverent. ¶ Ponitur etiam pro inſtructo, ornato. *Plaut. Amph. 1. 1. 105.* Velatis manibus orant, ignoſcamus peccatum ſuum. h. e. velamenta ſupplicum præferentibus. V. Velamentum. *Virg. 11. Æn. v. 100.* Jamque Oratores aderant ex urbe Latina Velati ramis oleæ. Ubi *Serv.* Velati, inſtructi, & ornati, ideſt in manibus olivæ ramos tenentes. *Ovid. l. 4. de Pont. eleg. 14.* Tempora ſacrata mea ſunt velata corona. ¶ Item ſimpliciter pro veſtito. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 71.* Velatus ſtola. ¶ Hinc Velati etiam appellati ſunt milites ſuis veſtibus veſtiti, non armis muniti, qui poſtea Velites dicti ſunt. *Feſt. hic, & in voce Adſcriptivi*. Velati appellabantur veſtiti, & inermes, qui exercitum ſequebantur, quique in mortuorum militum loco ſubſtituebantur, &c.

Velauni, m. 2. Vellauni, Vellei, pop. Galliæ, in Aquitania, verſus fontes Ligeris fl. Segulianis, Arvernis, Gabalis, & Helviis finitimi, quorum tractus nunc *le Velay* dicitur in Occitania. Eorum caput erat Ruesſio, ſeu Ruessium, ex cujus ruinis crevit urbs adjacens Anicium, nunc Podium, *le Puy* cognominato *en Velay*, in colle, probe culta, a Ligeri flu. M. P. *Plin. l. 3. c. 20.*

Veleda, æ, f. virgo quædam apud Germanos tantæ auctoritatis, ut ab eorum pleriſque loco Numinis haberetur, ut ait *Tac. de German. c. 8.* Hinc *Stat. l. 1. ſilv. 4. v. 90.* Captivæque preces Veledæ. *hoc eſt* Germaniæ totius una cum ſuis ominibus devictæ. ¶ Apud *Tacit.* in multis Codicibus legitur *Velleda* duplici *ll*.

Veles, V. Velites.

Velia, æ, f. *Ἐλέα*, *Ἔλη*, urbs Lucaniæ, in ora litorali, ad ſin. Pæſtanum, condita a Phocenſibus ſub Cyri tempora, ſeu poſt Æneæ in Italiam adventum anno 600. una cum Maſſilia, teſte *A. Gel. l. 10. c. 16.* Dicta eſt ab *ἕλος*, *palus*, quia paludibus cingitur. *Serv. in 6. Æn.* Velia dicta eſt a paludibus, quibus cingitur, quas Græci *ἕλη* vocant. Fuit ergo *Helia*, ſed accepit digammon, & facta *Velia*, ut Enetus, Venetus. Nunc in ruinis jacet, ubi *Caſtel a mar della Brucca*. *Hor. l. 1. ep. 15.* Quæ ſit hyems Veliæ, quod cælum, Valla, Salerni. ¶ Velia quoque, collis Romæ editior, ita dictus, quaſi vellia, quod ibi paſtores lanam vellere ſoliti fuerint. Nam veteres conſonantes non geminabant. *Varr. lib. 4. de L. L.*

Velienſis, ſe, adject. ad Veliam pertinens, ut Velienſes Sacerdotes, *Cic. pro Balb. c. 24.* ¶ Velienſes, ium, Veliæ populi in Hiſpania Tarraconenſi. *Plin. l. 3. c. 3.* ¶ Velienſis etiam fuit una ex Curiis veteribus urbis Romæ, ita dicta a Velia loco editiore. *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c. 3. Feſtus in voce Novæ Curiæ*.

Velifer, ra, rum, *ἱστοφόρος*, quod velum fert. *Ovid. 15. Metam. v. 10.* Huc ubi veliferam nautæ advertere carinam. *Valer. Flacc. l. 1. Argon. v. 125.* Pallada velifero quærentem brachia malo.

Velificatio, onis, f. *veleggiamento*, *ἱστίων ἔκτασις*, actus velificandi. *Cic. l. 1. epiſt. 19.* Cum vero id poſſis mutata velificatione aſſequi.

Velificatus, a, um, partic. a velificor. *Propert. l. 3. eleg. 19.* Una ratis fati noſtros portabit amores Cærula ad infernos velificata lacus. ¶ Sumitur etiam paſſive pro tranſnavigato, ſeu per quod naves ſuis velis navigavere, *διαπλευσθείς*. *Juven. ſat. 10. v. 174.* Velificatus Athos, & quicquid Græcia mendax audet in hiſtoria.

Velificium, ii, n. conficiendorum velorum ratio, ſeu ars. *Hygin. fab. ult.* Velificia primum invenit Iſis.

Velifico, as, n. 1. *far vela*, *diſtendere le vele*, *veleggiare*, Ger. *ſegeln*, Gal. *voguer*, Hiſ. *navegar*, *hazer vela*, *ἱστιοδρομέω*, vela facio, vela do, navigo. *Plin. l. 9. c. 33.* Per ſumma æquora velificant. *Propert. l. 4. eleg. 10.* Nauta per urbanas velificabat aquas.

Velificor, aris, com. 1. idem ac velifico. Translate ſumitur pro omni diligentia, & conatu rei alicui operam dare, quod etiam dicitur velis, remiſque agere. *Cic. 1. Agr. c. 9.* Quod ſi quis veſtrum ſpe ducitur, ſe poſſe turbulenta ratione honori velificari ſuo. h. e. aſcendere ad honores, non virtute, & majorum gloria, ſed violenta quadam ratione, ut ſolet fieri ab iis, qui quaſcunque fortunas experiuntur, velis in altum elatis. ¶ Item pro favere, ſtudere, obſequi. *Cal. Cic. lib. 8. Fam. epiſt. 10.* Ne aut velificatus alicui dicaris, aut aliquid, quod referret ſcire, reticuiſſe. *Plin. lib. 1. c. 9.* Brutus favori civium etiam domus ſuæ clade velificatus eſt.

Velificus, a, um, *ἱστιοδρομικός*, quod velis fit. *Plin. l. 13. cap. 11.* Noctis dierumque velifico navigii curſu.

Velinus, a, um, quod ad Veliam ſpectat, ut Velinus portus, apud Veliam urb. Lucaniæ everſam. *Virg. 6. Æn. v. 366.* Aut tu mihi terram Injice, namque potes, portuſque require Velinos. ¶ Velina regio, una ex regionibus urbis Romæ, monti Palatino juncta, ita dicta a Velia loco ejuſdem urbis. ¶ Velina Tribus, una ex 35. Tribubus Pop. Rom. in Sabinis, ita dicta a lacu Velino. Adjecta eſt una cum Quirina ultima omnium anno 512. a Cenſoribus C. Aurelio Cotta, & M. Fabio Buteone. *Cic. 4. Att. epiſt. 15.* ¶ Velinus lacus, *Lago di piè di Luco*, lacus Umbriæ, in confinio Sabinæ tractus, inter Reate urb. Sabinam, & Interamnam urb. Umbriæ, per quem Velinus fl. labitur. ¶ Velinus fluvius, *Velino*, fl. Umbriæ. Oritur in Aprutio ult. ubi Civitatem Regalem, Interdocum, & Civitatem Ducalem rigat, deinde per Umbriam fluens, ubi rigato Reate, per lacus Reatinum, & Velinum labitur, & deinde ſupra Interamnam in Narem flu. ſe exonerat.

Velitia, æ, f. ſeu Velieia, una ex Curiis urbis Romæ, a Velitiis, hoc eſt Veliternis urbe Latii in Volſcis. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 3. Feſt.* in voce *Nova Curia*.

Velitaris, & re, o. 3. *γροσφομάχος*, quod ad Velites pertinet, ut Haſta velitaris, quam Polybius vocat *γρόσφον*, qua ii utebantur. *Liv. l. 26. c. 4.* Et ſeptena jacula quaternos longa pedes data, præfixa ferro, quale haſtis velitaribus ineſt. *Salluſt. in Jugur. c. 105.* Præterea ibi ſagittarii, & ſoſhoes Peligni cum velitaribus armis, itineris properandi cauſa, neque id ſecus, atque aliis armis adverſum tela hoſtium, quod ea levia ſunt, muniti erant.

Velitatim, V. Vellicatim.

Velitatio, onis, f. *ſcaramuccia*, *ἀκροβολισμός*, *ἀκροβολία*, actus velitandi, levis pugna. *Plaut. Rud. 2. 6. 41.* Equidem meam velitationem exerceo. Nam omnia coruſca præ tremore fabulor. ¶ Translate ſumitur pro mutua probrorum objectione, *λογομαχία*. *Feſtus*. Velitatio dicta eſt ultro citroque probrorum objectio, ab exemplo velitaris pugnæ. *Plaut. Aſin. 2. 2. 41.* Verbis velitationem fieri compendio volo.

Veliternus, a, um, adject. ad Velitras pertinens, ut Veliternus ager, *Plin. l. 16. c. 45.* Veliternus populus, *Liv. l. 8. c. 12.* ¶ Veliterni, orum, Velitrarum incolæ, *Liv. l. 8. c. 14.*

Velites, m. 3. *ſoldati armati alla leggera*, *ψιλοὶ*, *ἀκροβολισταί*, milites levis armaturæ, nullis, aut exiguis militaribus veſtibus tecti, ut expeditiores eſſent, qui funda tantum, & miſſilibus pugnabant, prœliumque auſpicabantur, qui etiam *rorarii*, & *expediti* dicebantur, item *ferentarii*, & *acconſi*. Erant in genere peditum. Quare male ab aliquibus Veles exponitur *caval leggiero*. Dicti velites videntur, quaſi *Volites*, quia huc illuc volare illis liceret, quod cataphracti non poſſunt ob armorum pondus. *Feſt.* Advelitatio, jactatio quædam verborum, figurata ab haſtis velitaribus. Velites dicuntur expediti milites, quaſi volites, ideſt volantes. *Ovid. in Ibin. v. 46.* Utque petit primo plenum flaventis arenæ Nondum calcati Velitis haſta ſolum. *Liv. l. 26.* Et ubi ad conjectum teli ventum eſt, ſigno dato Velites deſiliunt. ¶ Cum autem quatuor fuerint peditum genera in militia Romana, Velites, Haſtati, Principes, Triarii, viliſſimi eorum Velites erant. Nam inter Velites nulli militabant, niſi & armis tirones, & opum ratione pauperes, atque minorum claſſium. Nam ſi pauperes, ſed uſu veteres eſſent, in Triarios transferri ſolebant: ſi divites, ſed tirones, inter Haſtatos militabant. ¶ Erant Velitum arma gladius, haſta, parma. Haſtæ autem eorum erant jaculatoriæ, non ſtabiles, quales Haſtatorum. ¶ Per Translationem Velites dicuntur homines leves, inconſtantes, & qui plus ſatis jocis utuntur. *Cic. l. 9. Fam. ep. 20.* Me autem a te, ut ſcurram Velitem malis oneratum eſſe, non moleſte tuli. ¶ Rectus caſus ſingularis *Veles* aſſeritur a quibuſdam Lexicographis, & Grammaticis, ſed ſine exemplo.

Velitim, as, pro Velitor uſurpatum ab antiquis teſtatur *Priſcian. l. 8.*

Velitor, aris, d. 1. eſt jurgari, altercari, rixari, verbis contendere, *λογομαχεῖν*, ductum a Velitibus pugnam levi, & decurſorio prælio incipientibus. Nam a verbis pleruṁque ad manus ſolet deveniri, ſicut a Velitibus ad milites graves armaturæ. *Plaut. Men. 5. 2. 28.* Neſcio quid velitati eſtis inter vos duos. *Gel. l. 6. c. 11.* Cum inquinatiſſimis hominibus non eſt convicio decertandum, neque in maledictis adverſum impudentes, & improbos velitandum.

Velitræ, f. 1. Velitrum, Belitra, *Veletri*, *Belitri*, col. & urbs Volſcorum, in Latio, in Campania Romana, in via Appia, in clivo, lepida, & culta. *Sil. l. 8. v. 378.* Setia, & inſelebri miſerunt valle Velitræ.

Velivolans, antis, o. quod velis volat. *Cic. 1. de Div. c. 31. ex Poeta:* Advenit, & fera velivolantibus Navibu' complevit manus litora.

Velivolus, a, um, quod velis volat. Eſt navis epitheton, quia ut aves alis, ita naves velis volitare videntur. *Ovid. l. 4. de Pon. eleg. 5.* Et freta velivolas non habitura rates. ¶ Sumitur etiam paſſive pro eo, per quod velis volatur, ideſt navigatur. *Virg. 1. Æn. v. 224.* Deſpiciens mare velivolum, terraſque jacentes.

Vella, æ, f. 1. idem ac villa, a veha, ideſt via. *Var. l. 1. de R. R. c. 2.* A qua ruſtici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas, & vellam, non villam, quo vehunt, & unde vehunt.

Vellates, m. 3. populi Aquitaniæ, inter Seſtaminos, Tornetes, & Conſoranos. *Plin. l. 4. c. 19.* Eorum oppidum *Bugals* a nonnullis putatur.

Vellatura, æ, f. *ἁμαξηγία*, *πορθμεῖον*, exercitium, vel quæſtus vecturæ, a *vella*, ideſt villa. Vella autem eſt a *veha*, ideſt via. Veha a *vehendo*. *Var. l. 4. de L. L.* Velabrum dicitur a vehendo. Vellaturam facere etiam nunc dicuntur, qui id mercede faciunt. *Id. 1. de R. R. c. 2.* Ruſtici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas, & vellam, non villam, quo vehunt, & unde vehunt. Item dicuntur, qui vecturis vivunt, vellaturam facere. ¶ Quidam ſcribunt ſimplici *l*. Unde in Onomaſtico, *Velatura*, *πορθμεῖον*.

Velleda. V. Veleda.

Velleius Paterculus eques Romanus, prænomine Marcus, vel, ut alii volunt, Publius, variis muneribus functus, denique a Tiberio Prætor factus, ſcripſit duobus libris hiſtoriam compendiariam de rebus Romanis uſque ad exceſſum Liviæ conjugis Auguſti, ſtylo plane Latino, & eleganti. Cum in Sejani amicitiam receptus eſſet, ab eodem Tiberio quinquagenarius occiſus eſt.

Velleus, a, um, adject. velleris conſtans, laneus. *Aſcon. in Divin. Ver.* Cramenta & velleres, & ſcortea.

Vellicatim, adv. *μερικῶς*, *σποράδην*, hinc illinc aliquid decerpendo, carptim, ſparſim, non continue. *Siſen. l. 1. Hiſt. apud Non. c. 2. n. 871.* Nos una æſtate in Aſia, & Græcia geſta idcirco continentia literis mandavimus, ne vellicatim, aut ſaltuatim ſcribendo lectorum animos impediremus. Aliqui apud *Gel. l. 12. c. ult.* ubi hæc eadem verba referuntur, legunt *velitatim*, quod deducunt a Velites, & interpretantur per ſaltus, & intervalla, quod Velites pugnando ſaltibus utantur.

Vellicatio, onis, f. *τίλσις*, actus vellicandi. *Sen. de vit. beat. c. 5.* Cum non tantum lacerationes, ſed etiam vellicationes effugerit. ¶ Translate accipitur pro obtrectatione. *Sen. l. 3. de Ira c. 43.* Detrimenta, injurias, convicia, vellicationes contemnamus.

Vellicatus, us, m. actus vellicandi. *Plin. l. 28. c. 6.* Extremitates corporis, vel aurium vellicatibus perſtringi. Vetuſtum exemplar omittit *vellicatibus*.

Vellico, as, a. 1. *pelare*, *pizzicare*, *mordere*, *τίλλω*, Germ. *zwicken*, Gal. *pincer*, *arracher*, Hiſ. *pellizcar*, *σπαράττω*, frequenter vello, quod proprie fit, cum extremas corporis partes digitis vellimus, & prenſando infeſtamus. *Plaut. Moſt. 3. 2. 142.* Cornix aſtat: ea vulturios duo viciſſim vellicat. *Quintil. l. 6. c. 1 de puero flente:* Ex pædagogo ſe vellicari reſpondit. ¶ Per translationem ponitur pro criminari, quod criminari ſit quodammodo mordere, ac lacerare. *Horat. l. 1. ſerm. ſat. 10. v. 79.* an crucier, quod vellicet abſentem Demetrius. *Cic. pro Corn. Balb.* More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellicant.

Vellimen, inis, n. idem quod vellus. *Var. l. 2. R. R. c. 11.* Lanam demptam, ac conglobatam alii vellera, alii vellimina appellant. Alii leg. *velumina*, alii *vellumina* eodem ſenſu.

Vello, is, velli, & vulſi, vulſum, a. 3. *ſvellere*, *ſtirpare*, *pelare*, *τίλλω*, Germ.

Digitized by Google

Ger. *rupffen*, Gal. *arracher*, Hiſp. *arrancar*, τιλλω, μαδίζω, extirpo, videturque eſſe e τίλλω, quod idem ſignificat. *Cic. 6. Ver. c.* 24. Tum ille (emblemata) ex patellis, & thuribulis quæ collerat, ita ſcite in aureis poculis illigabat, &c. *Suet. de Cæſ. c.* 45. Circa corporis curam moroſior, ut non ſolum tonderetur diligenter, ac raderetur, ſed velleretur etiam. hoc ſi pilum ſibi ad radicem velli juberet. *Col. l.* 11. *c.* 3. Vellere radicitus. ¶ Sumitur etiam translate pro eruere, evertere. *Liv. l.* 26. Aræ, foci, Deum delubra, ſepulcra majorum vulſa, temerata, ac violata. ¶ Item pro extrahere. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. Tu piſces hyberno ex æquore vellis. ¶ Item pro lacerare, torquere. *Stat.* 5. *Syl.* 5. Velluntur ſecreto pectora morſu. h. e. tacite torquentur mœſtitia. *Barbam vellere*, proverbium eſt, quo ſummum contemptum, ac ludibrium ſignificamus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. Barbam tibi vellunt laſcivi pueri. ¶ *Aurem vellere*, eſt admonere. *Virg. Ecl.* 6. *v.* 3. Cinthius aurem vellit, & admonuit. *Calpurn. Ecl.* 4. *v.* 153. Vellit nam ſæpius aurem Invida paupertas, & dicit: ailia cure. ¶ Præteritum *vulſi* affertur a *Diomed. l.* 1. probaturque ex compoſitis *revulſi*, & *prævulſi*, quorum illud apud *Ovid.* legi quidam putant. (*V. Revello*) hoc a *Laberio* uſurpatum fuit; præterea teſtatur *Voſſ. de Grammat. l.* 5. *c.* 45. non ſemel *vulſi* uſurpatum fuiſſe a *Lucano*, nec tamen ullum locum aſſignat; ceterum *velli* uſitatius eſt.

Vellus, eris, n. *lana*, 13, Germ. *wole*, Gall. *toiſon*, Hiſp. *vello*, μαλλὸς, πόκος, ἄωτον, lana ex ove dempta, & conglobata, a *vellendo*, quod ante inventam tondendi rationem lana ſoleret evelli, teſte *Var. l.* 4. *de L. L.* & *l.* 2. *R. R. c. ult.* itemque *Plin. l.* 8 *c.* 48. ¶ Ponitur frequenter pro lana nondum detonſa, ſed adhuc in ipſis hærente pecudibus. *Virg.* 3. *Ecl.* Ipſe aries etiam nunc vellera ſiccat. *Id.* 3. *Georg.* Rejice, ne maculis infuſcet vellera pullis Naſcentum. ¶ Nonnunquam etiam pro ipſis pellibus una cum lana ovibus detractis. *Virg.* 7. *Æn.* Centum lanigeras mactabat rite bidentes, Atque harum effultus tergo, ſtratiſque jacebat velleribus. *Col. l.* 7. *c.* 4. Pelles earum propter pulchritudinem lanæ, majore pretio, quam alia vellera, mercatoribus traduntur. ¶ Vellus etiam propter ſimilitudinem ponitur pro lana, quæ apud Seres Scythiæ populos ex arborum frondibus depectitur, ut veteres crediderunt. *Virg.* 2. *Georg.* Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres. ¶ Quin etiam ipſas arborum frondes vellera interdum invenimus appellata, quod iis veſtiamur arbores, quemadmodum velleribus oves. *Ovid. de Nuc. v.* 131. At ſimul induimus noſtris ſua vellera ramis. Alii leg. munera. ¶ Item tenues nubes, & in modum vellerum cœlo ſparſas. *Virg.* 1. *Georg. v.* 397. Tenuia nec lanæ per cœlum vellera ferri. *Lucan. l.* 4. *v.* 123. jam clarior aer, & par Phœbus aquis denſas in vellere nubes Sparſerat. ¶ Item nives cadentes. *Martial. l.* 4. *epigr.* 3. Aſpice, quam denſum tacitarum vellus aquarum Defluat in vultus Cæſaris, inque ſinus.

Velo, as, a. 1. *velare*, *coprire*, כסה, Ger. *bedecken*, Gal. *voiler*, Hiſp. *cubrir con velo*, σκεπάζω, tego, operio, a *velum*. *Virg.* 3. *Æn.* Et capita ante aras Phrygio velamur amictu. ¶ Nonnunquam ponitur pro veſtire, induere. *Ovid.* 3. *Met.* Et velat maculoſo vellere corpus. ¶ Interdum pro ornare. *Virg.* 2. *Æn.* Nos delubra Deum, miſeri, quibus ultimus eſſet Ille dies, feſta velamus fronde per urbem. ¶ Interdum pro ligare. *Pompon. apud Non. c.* 4. *n.* 479. Reſtis eſt vilis, velat gulam. ¶ Translate accipitur pro abſcondere, celare, diſſimulare. *Plin. in Paneg. c.* 56. Agentibus tibi gratias nihil velandum eſt, nihil omittendum. *Senec. in Hippol. v.* 871. Scelus ſcelere velare.

Velocitas, atis, f. *velocità*, ταχύτης, celeritas, a *velox*, & proprie dicitur de celeritate corporis. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 13. Velocitas autem corporis celeritas appellatur, quæ eadem ingenii etiam laus habetur propter animi multarum rerum brevi tempore percurſionem. *Id.* 1. *Off. c.* 30. Videmus alios velocitate ad curſum, alios viribus ad luctandum valere. *Liv. l.* 25. Quum in expeditione velocitate corporum, ac levitate armorum aptiſſimos eſſe ratus eſt. ¶ Translate dicitur de celeritate animi. *Plin. l.* 7. *c.* 12. Quoniam velocitas cogitationum, animique celeritas, & ingenii varietas multiformes notas imprimit.

Velociter, adv. *velocemente*, ταχέως, celeriter. *Cic. in Somn. Scip. c.* 9. Quibus agitatus, & exercitatus animus velocius in hanc ſedem, & domum ſuam pervolabit. *Id. de Univ.* Quæ velociſſime movebantur, ea celeritate vinci a tardioribus, & cum ſuperabant, ſuperari videbantur. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 445. Hanc videt, & viſam patruus velociter aufert.

Velox, ocis, o. g. *veloce*, *preſto*, קל, Ger. *ſchnell*, Gal. *leger*, Hiſp. *ligero*, ταχύς, celer. *Virg.* 5. *Æn.* Velocem jaculo cervos, curſuque fatigat. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 19. Nihil eſt animo velocius. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 48. Velociſſimi pedites. *Plin. l.* 8. *c.* 34. Velox ſaltu. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Ingenium celer, ac mobile. ¶ Cum infinito. *Stat.* 6. *Theb. v.* 797. ove jam hic abſiſtere velox.

Velum, i, n. *vela*, מפרש, Ger. *ſchiffſegel*, Gal. *voile*, Hiſp. *vela*, ἱστίον, linteum navis, quod circa malum expanſum ventum excipit, & ipſam navem impellit. Factum eſt, teſte *Cic. in Or. c.* 43. per Syncopen a *vexillum*, ea ratione, qua ab *axilla* eſt *ala*, a *maxilla* *mala*, fuga literæ vaſtioris. *Virg.* 1. *Æn.* Talia jactanti ſtridens Aquilone procella Velum adverſa ferit. *Id.* 3. *Æn.* Interea claſſem velis aptare jubebat Anchiſes. ¶ Sæpe translate uſurpatur. *Cic. pro Dom.* Quid tandem? ſi tu, qui in illis Reipublicæ tenebris, cæciſque nubibus, & procellis, cum Senatum a gubernaculis dejeciſſes, populum e navi exturbaſſes, ipſe archipirata cum grege prædonum impuriſſimo pleniſſimis velis navigaſſes, &c. ¶ Metaleptice, quoniam velum circum malum involvitur, eumque tegit, uſurpatur extra rem nauticam pro involucro, ſeu integumento, quo quid velatur, *velo*. *Cic.* 2. *Catil.* Quos pexo capillo nitidos, aut imberbes, aut bene barbatos videtis, manicatis, & talaribus tunicis, velis amictos, non togis. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Multis enim ſimulationum involucris tegitur, & quaſi velis quibuſdam obtenditur uniuſcujuſque natura. ¶ *Vela facere*, eſt expedire, explicare, ſur *vela*. *Cic.* 7. *Ver. c.* 34. Princeps Cleomenes in quadriremi Centuripina malum erigi, vela fieri, præcidi anchoras imperavit. ¶ Per translationem *vela facere*, accipitur pro toto conatu rem aliquam aggredi. *Cic.* 4. *Tuſcul.* Utrum igitur mavis? ſtatim ne nos vela facere, an quaſi e portu egredientes paululum remigare? ¶ *Dare vela*, eſt ventis ſe committere, & navigare, *far vela*. *Virg.* 1. *Æn.* Vela dabant læti, & ſpumas ſalis ære ruebant. *Id. l.* 4. Et ventis dare vela jubebo. ¶ Metaphorice ſumitur pro augere, celebrem facere. *Martial. l.* 8. *epigr.* 70. Pieriam tenui frontem redimire corona Contentus, famæ nec dare vela ſuæ. ¶ *Dare vela retrorſum*, metaphorice eſt in diverſum mutare ſententiam, vitæque inſtitutum, ſumpta Metaphora a navigantibus, qui curſus errorem verſis velis corrigunt. *Hor. l.* 1. *od.* 34. Nunc retrorſum Vela dare, atque iterare curſus Cogor relictos. ¶ *Velis, equiſque*, eſt, omnibus nervis, omni conatu, omni ingenio, omni diligentia, & celeritate. *Cic.* 2. *Offic. c.* 33. Cum his velis, equiſque, ut dicitur, ſi honeſtatem tueri, ut retinere ſententia eſt, decertandum eſt. ¶ *Remis, veliſque*, idem ſignificat, quod *velis, equiſque*, inde translatum, quod, cum navis ſimul & remigio, & velo impellitur, ſummus eſt nautarum conatus. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 5. Remigio, veloque, quantum poteris, feſtina, & fuge. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 11. Totum enim me eſt, miſera, deteſtabilis, omni contentione, velis, ut ita dicam, remiſque fugienda. ¶ Eſt etiam velum pannus, qui cubiculorum januis obtenditur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 35. At meretrix abigit teſte veloque, ſeraque. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 4. Salutaretur vero, patente velo, admiſſionalibus remotis. *a portiera alzata*.

Velut, adv. *ſiccome*, כמו, Ger. *gleich wie*, Gal. *comme*, *ainſi comme*, Hiſp. *aſſi*, *como*, ὡς, ὥσπερ, ſicut, quemadmodum, ex *vel*, & *ut*, quomodo *ſicut* ex *ſic*, & *ut*. *Cic.* 2. *de Fin.* Non elogia monumentorum id ſignificant, velut hoc ad portam. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 4. Ejus conatum refutabo velut heſterno die. *Col. l.* 3. *c.* 95. Nos quoque pari ratione velut Olympicarum equarum, ita fortiſſimarum Aminearum vitium ſeminibus electis largæ vindemiæ ſpem capiamus.

Veluti, adv. idem, ac velut, ex *vel*, & *uti*, quomodo *ſicuti*, ex *ſic*, & *uti*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Beſtiæ, quæ gignuntur in terra, veluti crocodili. *Virg.* 1. *Æn.* Ac veluti magno in populo cum ſæpe coorta eſt Seditio.

Vena, æ, f. *vena*, Ger. *blutader*, Gal. *veine*, Hiſp. *vena*, φλέψ, ϐὲ, vas ſanguinem ad cor refluum continens. Venæ, & arteriæ differunt. Nam venæ ſunt vaſa ſanguinis, arteriæ ſpiritus. Deinde arteriæ ſunt infra venas, ſuper arterias locantur venæ, præterquam in dorſo, in quo magna arteria, quæ trachea dicitur, eſt poſita ſuper venam. Præterea venæ ſuapte vi immobiles ſunt, & ſanguinis tantum dimittendi gratia explorantur, arteriæ motu, atque pulſu ſua habitum, & modum febrium demonſtrant. *Gel. l.* 18. *c.* 10. Vena eſt conceptaculum ſanguinis, quod φλέβα Medici vocant, mixti, confuſique cum ſpiritu naturali, in quo plus ſanguinis eſt, minus ſpiritus. Arteria eſt conceptaculum ſpiritus naturalis mixti, confuſique cum ſanguine, in quo plus ſpiritus eſt, minus ſanguinis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 8. Jam vero venæ, & arteriæ micare non deſinunt quaſi quodam igneo motu. *Id. ibid. c.* 55. Eoque modo ex his partibus & ſanguis per venas in omne corpus diffunditur, & ſpiritus per arterias. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *cir. fin.* Ubi ſunt nervi, interiores conducunt membra, ſuperiores revocant: Inter hos latent arteriæ, ideſt ſpiritus ſemitæ: His innatant venæ, ideſt ſanguinis rivi, &c. ¶ Vena tamen pro arteria quandoque ponitur. *Cic. de Fat.* Si cui venæ ſic moventur, is habet febrem, &c. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Venis enim credimus fallaciſſimæ rei, quia ſæpe iſtæ leviores, celerioreſque ſunt & ætate, & ſexu, & corporum natura. ¶ Venæ primariæ tres numerantur: *vena pulmonalis*, per pulmonis parenchyma diffuſa: *vena cava*, quæ per totum corpus ramos ſuos diſpergit: & *vena porta*, quæ ſaltem per organa tertii, vel infimi ventris, ſive abdominis diffuſa eſt. V. Anatomicos. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Cui ſimilis alter adjunctus eſt, in quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit. ¶ Venæ concidere dicuntur, quando deficiunt vires, & arteriarum pulſus languidus fit. *Celſ. l.* 3. *c.* 5. Si protinus venæ conciderunt. ¶ Venam incidere, eſt ſcalpello venam aperire. *ſalaſſare*. *Cic. in Piſon.* Medico quem tecum eduxeras, imperaſti, ut venas hominis incideret. *Id. de Aruſp. reſp.* Et Medicum intromiſit ſuum, qui legato, ſocio, omnia libero fœdiſſime, & crudeliſſime venas incideret. ¶ Translata venæ etiam de arboribus dicuntur. *Plin. l.* 16. *c.* 38. In quarundam arborum corticibus pulpæ, venæque ſunt. ¶ Item de marmore, de ſilice, & aliis lapidibus. *Stat.* 1. *ſylv.* 3. Picturata lucentis marmoris vena. *Virg.* 1. *Georg.* Venæ ſilicis. ¶ Item ſic vocantur ſubterranei meatus, per quos unda manat, aut alius liquor. *Hirt. l.* 4. *B. Alex.* Omnia enim litora naturaliter aquæ dulcis habere venas. ¶ Item loca illa ſubterranea in metallifodinis, ubi ipſa minera metallica habetur continuata. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Nos æris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus. *Juven. ſat.* 9. *v.* 31. Accipimus tenue argentum, venæque ſecundæ, *di baſſa lega*. ¶ Per translationem quoque vena uſurpatur pro natura. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 52. Teneat, oportet, venas cujuſque generis, ætatis, ordinis. ¶ Item pro ingenio hominis ad aliquid agendum apto, pro indole, & vi genuina ingenii, translatione ducta a fontibus, quorum alii anguſtiore vena manant, alii tanta, ut flumen ingens effundunt: vel a metallis, quorum etiam venæ non genere tantum, ſed & copia differunt. *Horat. l.* 2. *od.* 18. At fides, & ingeni Benigna vena eſt, pauperemque dives me petit. *Id. de Arte, v.* 409. Ego nec ſtudium ſine divite vena, Nec rude quid proſit, video, ingenium. *Juven. ſat.* 7. *v.* 53. Sed vatem egregium, cui non ſit publica vena. h. e. ingenium vulgare, & rude, communem cum aliis. ¶ Denique per Metalepſin pro virili inguina reperitur. *Martial. l.* 11. *epigr.* 17. O quoties rigida pulſabis pallia vena.

Venabulum, li, n. *ſpiedo da caccia*, Germ. *ſchweinſpieſſ*, Gal. *epieu*, Hiſp. *venablo*, κυνήγιον, ὕστις, telum, quo venantes utuntur aciei longiſſimæ. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Aut præclara beſtia venabulo transverberatur? *Martial. l.* 14. *epigr.* 31. Longo venabula roſtro. *Virg.* 4. *Æn.* lato venabula ferro.

Venafranus, a, um, quod ad Venafrum ſpectat. *Hor. l.* 3. *od.* 5. Tendens Venafranos in agros. *Juven. ſat.* 5. *v.* 86. Venafrano piſcem perfundit, at hic, qui Pallidus affertur miſero tibi caulis, olebit Laternam. h. e. optimo oleo. V. Venafrum.

Venafrum, n. 2. *Venefro*, urbs alias Campaniæ, in confin. Samnii, nunc in R. Neapolitano, in prov. Terræ Laboris, in colle, a Vulturno fl. nonnihil diſtans, a Liri fl. 20. M. P. in Or. Olei ferax. *Hor. l.* 2. *carm. od.* 6. Viridique certat baccæ Venafro. *Martial. l.* 13. *epigr.* 98. Hoc tibi Campani ſudabit bacca Venafri.

Venalis, & le, o. 3. *venale*, *da vendere*, πράσιμος, ὤνιος, ὠνητός, quod vendendum eſt, vel venditioni expoſitum eſt. *Cic.* 3. *Off. c.* 14. Venales quidem hortos ſe non habere dixit. ¶ Aliquando ponitur pro avaro, ſordido, qui pecuniæ, aut obſonii gratia ſe ipſum venderet, nihilque facere recuſaret. *Salluſt. in Jugur. c.* 35. *de urbe Roma:* O orbem venalem, & cito perituram, ſi emptorem invenerit. *Martial. epigr.* 60. *l.* 3. Cum vocor ad cœnam non jam venalis, ut ante. *Cic. pro Dom. c.* 19. Denique ille novitius Ligur, venalis aſcriptor, & ſubſcriptor tuus. *Id. Ver.* 5. Habere fidem, jusjurandum, veritatem, officium, religionem venalem. ¶ Interdum venalis ſine ſubſtantivo ponitur, quod tamen facile ſubauditur. Igitur venales, ſi nihil addas, ſervi intelliguntur, qui ad vendendum ſunt expoſiti, & proprie novitii. Servorum enim alii novitii ſunt, alii veteratores. *Quintil. l.* 8. *c.* 2. Item quod commune eſt & aliis nomen, intellectu alicui rei peculiariter tribuitur, ut urbem, Romam accipimus, & venales, novitios, & Corinthia, æra, cum ſint urbes aliæ quoque, & venalia multa, & tam aurum, & argentum quam æs Corinthium.

Venalitas, atis, *venalità*, conditio alicujus rei, qua vendibilis eſt. *Sidon. l.* 5. *ep.* 13. & *Cod. Juſtin. l.* 4. *tit.* 59. *leg.* 1.

Venaliter, adv. *venalmente*, ὠνητῶς, more vendentium, & ementium. *Sen. de Benef. l.* 2. *c.* 11. Ut moleſte extenuemus, idque non venaliter. Alii leg. *vernilliter*.

Venalitiarius, ii, m. ἀνδραποδοκάπηλος, mango, ſervorum negotiator. *Leg.*

297. ff. de V. S. Mercis appellatione homines non contineri, Mela ait, & ob eam rem mangones non mercatores, ſed venalitiarios appellari ait, & recte. *Ulpian. l. 7. ff. de legat.* 3. Venalitiariam artem exercebat.

Venalitium, ii, n. [illegible], locus, ubi mancipia venalia proſtant. *Venul. de ædil. edict. l. ult.* Nam quicunque ex venalitio noviciorum emptus alicui miniſterio præpoſitus ſit.

Venalitius, ii, m. [illegible], idem ac venalitiarius, qui ſcilicet greges mancipiorum venales habet. *Cic. in Orat. c.* 70. Neque me divitiæ movent, quibus omnes Africanos, & Lælios multi venalitii, mercatoreſque ſuperarunt.

Venalitius, a, um, *da vendere*, [illegible], idem ac venalis, & de ſervis dicitur. *Plin. l.* 35. *c.* 18. Hinc eſt inſigne venalitiis gregibus, opprobriumque inſolentis fortunæ. *Pompon. l. 4. ff.* Quod ſi familiam domeſticam vendidit, aut venalitiam paravit. *Sueton. in Aug. c.* 42. Venalitias, & laniſtarum familias urbe expellere.

Venami, m. 2. pop. Aquitaniæ, ad ſaltum Pyrenæum, inter Cocoſſates, & Oſobriſates. *Plin. l. 4. c.* 19.

Venantius Fortunatus poeta Chriſtianus, Epiſcopus Pictavienſis, ſcripſit libros quatuor carminum de Vita S. Martini, & alia quædam, obiitque ante ſæculum Chriſti V.

Venaticus, a, um, *venatico, che appartiene alla caccia*, [illegible], quod ad venationem ſpectat, ut *Canes venatici*, quibus feras perſequimur. *Varr. l. 2. R. R. c.* 9. Canum duo genera, unum venaticum, & pertinet ad feras beſtias, ac ſylveſtres, alterum, quod cuſtodiæ cauſa paratur. *Cic. 6. Ver.* Mirandum in modum canes venaticos diceres, ita odorabantur omnia, & perveſtigabant. ¶ Canum venaticorum elegantiſſime excogitata nomina habes apud *Ovid. 3. Metam.* ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Plaut. Capt.* 1. 1. 17. Prolatis rebus paraſiti venatici ſumus.

Venatio, onis, f. *caccia*, [illegible], ferarum perſecutio. *Cic. 2. Fin. c.* 8. Piſcatu, aucupio, venatione, his omnibus exquiſitis vitantes cruditatem. ¶ Sumitur etiam pro ſpectaculo venatorio. Nam ad populi voluptatem ſervi & rei ſe pugnabant, qui dicebantur gladiatores, & cum beſtiis, unde beſtiarii appellati ſunt. *Cic. l. 7. Fam. epiſt.* 1. Reliquæ ſunt venationes, binæ per dies quinque, magnificæ, nemo negat. Sed quæ poteſt eſſe homini polito delectatio, cum aut homo imbecillus a valentiſſima beſtia laniatur, aut præclara beſtia venabulo tranſverberatur? *Sueton. in Claud. c.* 21. Circenſes frequenter etiam in Vaticano commiſit, nonnunquam interjecta per quinos miſſus venatione. h. e. quinquies ferarum immiſſione edita. ¶ Item pro ipſa præda venatione parta, & quidem pro carne ferina, quia feras tantummodo beſtias venari ſolemus, *ſalvaggina*. *Liv. l.* 35. *c.* 49. Cum miraremur, unde illi eo tempore anni tam multa, & varia venatio, homo renidens, condimentis, ait, varietatem illam & ſpeciem ferinæ carnis ex manſueto ſue factam. *Celſ. lib. 5. cap.* 26. Et avis, & venatio, & ſuilla elixa dari poteſt.

Venatitius, a, um, adject. *di caccia*, ut venatitia præda. *Ammian. l.* 19. *c.* 18. & *l.* 30. *c.* 3.

Venator, oris, m. *cacciatore*, [illegible], qui venatur, qui feras perſequitur. *Cic. 2 Tuſc. c.* 17. Pernoctant venatores in nive, in montibus uri ſe patiuntur. *Hor. l. 1. ode* 1. Manet ſub Jove frigido Venator teneræ conjugis immemor. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Plaut. Mil.* 3. 1. 14. Venator adeſt noſtris conſiliis cum auritis plagis. *Cic. de nat. Deor. c.* 30. Speculator, venatorque naturæ.

Venatorius, a, um, *da caccia*, [illegible], quod ad venatorem ſpectat. *Plin. ep.* 19. *l.* 3. Inſt hunc computationi ſumptus ſupellectilis, ſumptus atrienſium, topiariorum, fabrorum, atque etiam venatorii inſtrumenti. *Nepos in Datam. c.* 3. Gerens in capite galeam venatoriam.

Venatrix, icis, f. *cacciatrice*, [illegible], quæ venatur. *Virg. 1. Æn. v.* 319. Namque humeris de more habilem ſuſpenderat arcum Venatrix. ¶ Dicitur etiam de regione, in qua venatio fit. *Virg. 9. Æn.* Comitem Æneæ quem miſerat Ida Venatrix, jaculo celerem, leviſbuſque ſagittis.

Venatura, æ, f. *uccellagione*, idem ac venatio. Tranſlate *Plaut. Mil.* 4. 1. 43. Vides tu illum oculis venaturam facere, atque aucupium auribus? h. e. ſermones noſtros, & facta clam indagare.

Venatus, us, m. idem ac venatio. *Cic. 6. Tuſc.* Labor in venatu, ſudor, curſus ab Eurota, fames, ſitis. *Ovid. ep.* 3. Quæ tibi monſtrabat ſaltus venatibus aptos? ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Plaut. Rud.* 4. 3. 31. Hunc qui cepi in venatu meo. h. e. piſcatu.

Vendax, acis, o. g. [illegible], qui facile, ſeu libenter vendit. *Cato R. R. c.* 2. Patrem familias vendacem, & non emacem eſſe oportet.

Vendibilis, & le, o. 3. *vendibile*, Ger. *verkauflich*, Gal. *vendable*, Hiſp. *vendible*, [illegible], quod facile vendi poteſt. *Cicer. 2. Agr.* Adjungunt etiam illo vendibilem Herculaneum, multarum deliciarum, & magnæ pecuniæ. *Hor. l. 1. ep.* 17. Et fundus nec vendibilis, nec paſcere firmus. *Varr. l. 1. R. R. c.* 4. Arbuſta, atque oliveta vendibiliorem agrum faciunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro populari, pro eo, quod vulgo gratum eſt. *Cic. de Am. c.* 25. Tamen illius vendibilem orationem religio Deorum immortalium nobis defendentibus facile vincebat. h. e. favorem populi captantem. ¶ Item pro vulgari. *Cic. in Brut. c.* 47. Horum ætati prope conjunctus L. Gellius non tam vendibilis Orator, quam ut neſcires, quid ei deeſſet.

Vendico. V. Vindico.

Venditarius, a, um, *venale*, [illegible], quod venale eſt, ſeu quod vendere cupimus. *Plaut. Stich.* 2. 1. 3. Præter unam linguam quoque etiam venditariam.

Venditatio, onis, f. *oſtentazione*, [illegible], actus venditandi, oſtentatio. *Cic. 2. Tuſc.* 2. 26. Quin etiam mihi quidem laudabiliora videntur omnia, quæ ſine venditatione, & ſine populo teſte fiunt. *Id. de Amic. c.* 25. A multis virtus contemnitur, & venditatio quædam, atque oſtentatio eſſe dicitur.

Venditator, oris, m. *oſtentatore*, qui aliquid oſtentat, & jactat. *Tacit. 1. hiſt. c.* 49. Famæ nec incurioſus, nec venditator.

Venditio, onis, f. *vendizione*, *vendita*, [illegible], actus vendendi. *Cic. pro R. Am. c.* 38. Oſtendit, ſi ſublata ſit venditio bonorum, illum pecuniam grandem amiſſurum. *Id. ibid. c.* 44. Quam ad diem proſcriptiones, venditioneſque fiant.

Vendito, as, a. *deſiderare di vendere*, [illegible], vendere cupio, venale propono. Non enim frequentativum eſt, ſed deſiderativum. *Cic. Att. l. 1. ep.* 14. Tuſculanum venditat, ut, ſi poſſit, emat Pacilianam domum. *Plin. l. 2. ep.* 24. Tranquillus vult emere agellum, quem venditare amicus tuus dicitur. ¶ Sed tamen interdum reperitur pro ſæpe, frequenter, continue vendere. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Hæc eſt, quam Ariſtophanes Euripidi Poetæ objicit jocularitet, matrem ejus ne olus quidem legitimum venditaſſe, ſed ſcandicem. *Colum. l. 8. c.* 18. Cato tutor Luculli grandi ære piſcinas venditabat. ¶ Item pro paſſim vendere. *Cic 4. Verr.* Iſtius nummis decreta, imperia, literas peritiſſime, & calidiſſime venditabat. ¶ Tranſlate ſumitur pro oſtentare, tracto ab inſtitoribus Metaphora, qui merces ſuas oſtentare præcupide ſolent. *Auct. ad Her. l.* 2.

c. 30. Venditare ingenium, & oſtentare memoriam turpe eſt. *Liv. l.* 3. In foro volitare, per illos ſe plebi venditare.

Venditor, oris, m. *venditore*, [illegible], qui vendit. *Cic. 3. Off. c.* 12. Ut ne quid omnino, quod venditor norit, emptor ignoret. *Poſt red. in Sen. c.* 4. Mercatores provinciarum ii ſunt, ac venditores noſtræ dignitatis.

Venditrix, icis, f. *venditrice*, quæ vendit. *Scævola l. 8. Dig. de lege commiſſor.* Teſtatus eſt, deſiiſſe venditricem.

Venditus, a, um, nom. ex partic. *venduto*. *Colum. l. 8. c.* 1. Venditorum animalium pretium. *Martial. l. 10. epigr. ult.* Merx vendita ſæpe. *Senec. 6. de benef. c.* 38. Conſtat negotiatio ex empto, & vendito.

Vendo, is, didi, ditum, a. 3. *vendere*, מכר, Germ. *verkauffen*, Gal. *vendre*, Hiſp. *vender*, [illegible], eſt aliquid alicui accepto pretio tradere, alienare, abalienare, venditionem facere. Contractum eſt ex integro *venundo*, quod dicitur quaſi *venum do*. Conſtruitur cum accuſat. & dativo, itemque cum genitivis *tanti*, *quanti*, &c. & cum ablativis, *magno*, *parvo*, &c. *Cic. 1. Agrar.* Silvam vero tu Scantiam vendas, nobis Conſulibus? *Id. 3. Offic. c.* 12. Vendo meum non pluris, quam cæteri, fortaſſe etiam minoris. *Id. 3. Verr. c.* 53. Quanti cujuſque decumas vendiderit. *Id. ibid.* Cur non ita magno vendidiſti? ¶ Item cum obleſſen pretii determinati. *Id. pro Sext.* Id illi grandi pecunia vendidit. *Plaut. Merc.* 2. 3. 93. Viginti minis opinor poſſe me illam vendere. ¶ Tranſlate ſumitur pro laudare, commendare; ductum a mercatoribus: nam laudat venales, qui vult extrudere, merces, ut *Horat. l. 2. ep.* 2. loquitur. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 12. Ligarianam præclare vendidiſti: poſthac quidquid ſcripſero, tibi præconium deferam.

Venedi, m. 2. Venedæ, pop. Germano-Sarmatiæ, valde extenſi inter Sarmatiam Europæam ad Or. Germaniam ad Occ. Æſtiæos ad Bor. & Baſtarnas, Peucinoſque ad Mer. ubi nunc magnus Ducatus Lithuaniæ, in R. Poloniæ, longe a Finnonia in Auſtr. ſub quibus erant Venedi proprii, Carpini, Phinni, Galindæ, Sudeni, Careobagi, Igilliones, & aliquot alii minoris nominis. *Plin. l. 4. c.* 13.

Venefica, æ, *venefica*, *ſtrega*, [illegible], quæ venenum conficit. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 15. *de Locuſta venenorum celebri artifice*. Nero lenti ſceleris impatiens jubere ſupplicium veneficæ. ¶ Ponitur etiam pro ea, quæ magicam artem exercet, & incantationibus nocet. *Ovid. ep. 6. v.* 18. Barbara narratur veniſſe venefica tecum. *Id. 3. Amor. el. 7. v.* 79. Venefica Circe. ¶ Uſurpatur & in maledictis. *Plaut. Epid.* 2. 2. 37. Viden' veneficam? *Ter. Eun.* 5. 1. 9. Quid ais, venefica?

Veneficium, ii, n. *veneficio*, [illegible], crimen illud, quo quis alterum veneno necat. *Cic. pro Cluent.* Altera tantummodo conſuetudinis cauſa timide, & diffidenter attingere rationem veneficii criminum. *Tac. l.* 12. *Ann.* 66. Deligitur artifex talium, vocabulo Locuſta, nuper veneficii damnata. ¶ Per Synecdochen ſumitur pro arte malefica, incantatione magica. *Cic. in Brut. c.* 60. Idque veneficiis, & cantionibus Titiniæ factum eſſe dicebat. ¶ Apud Romanos fuit crimen publicum. Hoc autem nomine appellabatur tum illud ſcelus, quo homines veneno, tum illud, quo magicis incantationibus interficiebantur, idque lege Cornelia, eratque capitale, ut patet ex damnatione Oppianici. *Cic. pro Cluent.* & *Juſtinian. l. 4. Inſtit.* ¶ Leges adverſus veneficium multæ fuerunt. Prima lata eſt anno U. C. 423. C. Valerio Flacco, M. Claudio Marcello Coſſ. qua in matronas, quæ viros ſuos veneno de medio tollebant, quæſitum fuit, & centum, ac ſeptuaginta damnatæ ſunt. *Liv. l.* 8. Poſtea aliæ quædam leges conſeruta ſunt, ut Cornelia L. Syllæ Dictatoris; & Julia C. Julii Cæſaris. Lex Cornelia omnes homines cujuſcunque conditionis, viros, mulieres, liberos, ſervos complectebatur, extendebaturque non modo ad eos, qui veneno aliquem ſuſtuliſſent, ſed etiam magicis incantationibus, item ad eos, qui mala medicamenta publice vendidiſſent. Permittebat autem reo, ut ſententiæ a Judicibus ex ejus voluntate, vel clam, vel palam ferrentur. *Cic. pro Cluent.* ¶ De hoc crimine judicium exercebatur ab uno ex Prætoribus quæſtionum perpetuarum. Sed tamen interdum etiam a Judice quæſtionis habebatur. *Manut. de legib. Roman.*

Veneficus, i, m. *venefico*, *incantatore*, Germ. *giftig*, Gal. *qui empoiſonne*, Hiſp. *ponçonoſo*, [illegible], qui venenum in cibo, aut potu dat, & peculiariter qui animas ſepulcro evocat, atque incantationibus nocet. *Ammian. l.* 20. Siquis per monumentum tranſiſſe veſpere argueretur ut veneficus, ſepulcrorumque horrores, & errantium ibidem animarum ludibria colligens, reus capitis interibat. *Cic. 3. Off.* Neque enim de ſicariis, veneficis, teſtamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco diſſerendum eſt. *Id. 2. Catil.* quis tota Italia veneficus? quis gladiator? &c. ¶ Uſurpatur interdum in maledictis. *Plaut. Perſ.* 2. 4. 7. Etiamne dicis, ubi ſit, venefice? *Terent. Eun.* 4. 3. 6. Ut ego unguibus illi in oculos involem venefico.

Veneficus, a, um, *venefico*, [illegible], quod veneno inficit. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Hominum monſtrificas naturas, & veneficos aſpectus plenius diximus. *Solin. c.* 3. Veneficus vermis.

Venenarius, rii, m. *venditor di veleni*, [illegible], qui parat, vel conficit, aut vendit venena. *Suet. in Ner. c.* 33. Quod acceptum a quadam Locuſta venenariorum indice, cum opinione tardius cederet, &c. ¶ Adjective, venenarius calix, h. e. veneno temperatus, legitur apud *Tertull. de reſurr. carn. c.* 16.

Venenatus, a, um, *avvelenato*, *atoſſicato*, [illegible], veneno infectus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Auditum eſt, pantheras, quæ in Barbaria venenata carne caperentur, remedium quoddam habere. *Id. 2. de Divin.* Telum venenatum. ¶ Sæpe ſumitur pro venenoſo, pro eo, quod naturaliter in ſe venenum habet. *Plin. l. 8. c.* 58. In Italia muribus aranei venenatus eſt morſus. *Id. l.* 32. *c.* 2. Nihil venenatius, quam in mari paſtinaca. *Tertul. de Baptiſm. c.* 1. Vipera venenatiſſima. ¶ Accipitur etiam pro magica arte incantato. *Ovid.* 14. *Met.* Ille paventum Ora venenata tetigit mirantia virga. ¶ Significat etiam tinctum, colore imbutum. Hinc venenatum dictum eſt pallium Flaminicæ, quod flammeo colore tinctum erat. *Serv. in illud Virg. 4. Æn.* Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo. Veteri, inquit, cæremoniarum jure præceptum eſt, ut *Flaminica* venenato operta ſit. Operta autem cum dicitur, pallium ſignificatur. Venenatum autem, infectum, quod ipſe ait in Bucolicis: *Alba nec Aſſyrio fucatur lana veneno*. Et mox: Flaminicam habere præcipitur ricinium, ricam, venenatum, fibulam. *Idem ad illud Æn.* 7. Purpureos moritura manu diſcindit amictus: Rem, inquit, quæ Flaminicæ competit, transfulit ad Reginam. Flaminica enim venenato operiri debet. Nam cum amictam dixit, opertam dicit, quæ res ad pallium refertur. Hæc *Servius*.

Veneni, m. 2. pop. Ligurum, citra Alpes. *Plin. l. 3. c.* 5.

Venenifer, ra, um, *veleno ſo*, [illegible], veneficus, venenoſus, venenum afferens. *Ovid. 3. Met. v.* 85. Jamque veneniferum ſanguis manare palato Cœperat.

Veneno, as, a. 1. *avvelenare*, [illegible], veneno inficio, corrumpo. *Lucr. l. 6. v.* 820. *de Avern.* Ut ſpatium cœli quadam de parte venenet. ¶ Uſurpatur etiam pro colore tingere. *Cn. Matius apud Gellium l.* 10. *cap.* 9.

Digitized by Google

c. 9. Jam conſiles tapetes ebrii fuco, Quos conchæ purpura imbuens venenavit.

Venenōſus, a, um, adject. velenoſo. Varr. l. 1. R. R. c. 2. Venenoſæ iſtæ capræ, eæ enim novella ſata carpendo corrumpunt. Alii leg. veneno, eſte capræ, &c. Theodor. Priſcian. c. 10. Venenoſis potionem. Auguſtin. de Geneſ. ad lit. l. 8. c. 13. Venenoſa herba.

Venēnum, i, n. veleno, toſſico, [Hebrew], Ger. gifft, Gal. poiſon, Hiſp. ponçona, φάρμακον, pharmaci genus, quo animalia necantur. Vox media eſt, & tam in bonam, quam in malam partem ſumi poteſt: eſt enim venenum proprie quilibet ſuccus, aut liquor medicatus, qui vel nocendi, vel medendi vim habet. Cajus l. 236. Dig. de V. S. Qui venenum dicit, adjicere debet, utrum malum an bonum &c. Cic. pro Cluent. c. 54. Qui venenum malum fecit, fecerit. Prudent. in Hamartig. v. 530. Quid loquar herbarum fibras medicante veneno Tinctas, lethiferi ſudiſſe pericula ſucci. Ubi venenum medicans pro ſano medicamine poſuit, ut ex ſequentibus apparet. ¶ Sæpiſſime tamen accipitur pro pharmaco noxio. Cic. pro Cluent. Omnia præterea, quæ ſolent eſſe indicia, & veſtigia veneni, in illius mortui corpore fuerunt. Id. 2. Catil. Hi pueri tam lepidi, ac delicati ſicas vibrare, & ſpargere venena didicerunt. Id. Phil. 11. c. 6. Venenum alicui infundere. Id. pro Cluent. c. 60. Veneno aliquem tollere. ¶ Uſurpatur quoque pro fuco, ſeu colore quo aliquid tingitur. Virg. 2. Georg. Alba nec Aſſyrio fucatur lana veneno. h. e. purpura. Ovid. de remed. Amor. v. 352. Tum quoque, cum poſitis ſua collinet ora venenis, Ad dominæ vultus, nec pudor obſtet, eas; Pyxidas invenies, & rerum mille colores, &c. ¶ Item pro medicamento, ſive unguento, quale eſt oleum cedrinum, myrrha, aloe, & hujuſmodi aromata, quibus cadavera perfunduntur, ne putreſcant. Lucan. l. 8. de capite Pompeii exceſſo: Et infuſo facies ſolidata veneno eſt. ¶ Item pro arte magica, vel alia malefica. Cic. in Or. c. 37. Cum ſibi veneno ereptam memoriam diceret. Horat. epod. 5. Venena magnum fas nefaſque, non queunt convertere humanam vicem. ¶ Tranſlata ponitur pro peſte, pernicie. Catull. carm. 78. in Rufum: heu noſtræ crudele venenum vitæ! Afran. apud Non. c. 1. n. 1. Ætas, & corpus tenerum, & morigeratio, hæc ſunt venena formoſarum mulierum. h. e. hæ ſunt artes, & delinimenta, quibus viros in pataitiem trahunt.

Venēo, is, ivi, vel ii, ſine ſup. n. paſſ. anom. eſſere venduto, [Hebrew], Ger. verkauft werden, Gal. etre vendu, Hiſp. ſer vendido, πωλεῖσθαι, vendue. Dicitur quaſi venum ire, ut bene cenſet Perottus. Scribitur ſine diphthongo, quod & Manut. probat in Orthograph. Etſi aliqui per æ diphthongum ſcribendum putent, ut differat a venio. Plaut. Men. Quibus hic pretiis porci veneunt? Cic. pro Roſc. Amer. c. 43. Primum hoc videamus, ejus hominis bona qua ratione venierunt, aut quo modo venire potuerunt. Id. de Aruſp. Reſp. Atque ei ſe ſe, cui totus venierat, etiam vobis inſpectantibus venditaret. Id. Mario l. 7. Fam. ep. 21. Sed homo eruditus ei mandaſti potiſſimum, cui expediret illud venire quam plurimo. Quintil. l. 12. c. 1. Ab haſte venire. Nepos in fragm. c. 8. Purpuræ libra denariis centum veniebat.

Venĕor, eris, paſſ. anom. idem ac veneo, apud veteres. Plaut. apud Diomed. l. 1. c. de ſpeciеb. præteriti perfecti: Ego ne illi veneor?

Venerabĭlis, & le, o. 3. venerabile, [Hebrew], Ger. ehrwurdig, Gal. venerable, Hiſp. venerable, σεβάσμιος, σεμνός, qui cultu, & veneratione dignus eſt. Virg. 6. Æn. Illa admirans venerabile donum Fatalis virgæ longo poſt tempore viſum. Liv. l. 1. c. 7. Venerabilis vir miraculo literarum, rei novæ inter rudes artium homines; venerabilior divinitate credita Carmentæ matris. Hor. l. 2. ſat. 5. Ante larem guſtet venerabilior lare dives. ¶ Sumitur interdum active pro eo, qui alterum veneratur. Val. Max. l. 1. c. 1. n. 15. Senatus noſtræ civitatis venerabilior in Deum. Adde l. 2. c. 4. n. 4.

Venerabilĭter. adv. venerabilmente, cum veneratione. Macrob. l. 7. Saturn. c. 11. Servius his dictis venerabiliter aſſentiens, obticuit. Valer. Max. l. 5. c. 1. n. 5. Victorem venerabiliter exceperunt.

Venerabundus, a, um, riverente, con riverenza, σεβόμενος, cum veneratione aliquid faciens. Liv. l. 5. c. 41. Haud ſecus quam venerabundi intuebantur in ædium veſtibulis ſedentes viros. & c. 22. Venerabundi templum inire.

Venerandus, a, um, venerando, venerabile, reverendo, σεπτός, venerabilis. partic. vel gerund. a veneror. Cic. 2. Agr. Non nos in Deorum immortalium numero venerandos a nobis, & colendos putatis? Virg. 9. Æn. Te vero, mea quem ſpatiis propioribus ætas Inſequitur, venerande puer, jam pectore toto Accipio. ¶ Cum genitivo interdum Græca conſtructione jungitur. Silius l. 16. v. 249. O ſceptri venerande Syphax.

Veneranter, adv. riverentemente, venerabilmente, σὺν αἰδοῖ, cum veneratione. Tertull. carm. de Judicio Dom. Submiſſique omnes genibus veneranter adorant.

Venerarii, orum, m. qui parant pocula amatoria, vel magicis artibus amorem conciliant. Tertull. de pudic. cap. 5. ubi plerique alii leg. venenarii.

Veneratio, onis, f. venerazione, riverenza, σέβασμα, σέβας, actus venerandi, cultus, honor. Cic. 1. de nat. Deor. c. 17. Habet enim venerationem juſtam, quicquid excellit. Plin. l. 8. c. 1. Solis, ac Lunæ veneratio. ¶ Secundum fabulas Veneratio Dea quædam eſt, filia Plutonis, uxor Honoris, ex quo Majeſtatem peperit. Bocc. l. 8. Gen. Deor. c. 7.

Venerātor, oris, m. σεβαστής, qui veneratur, cultor. Ovid. l. 2. de Ponto el. 2. Ille domus veſtræ primis venerator ab annis.

Venerātus, a, um, σεβασθείς, partic. a veneror. Tibul. l. 1. el. 5. Et tantum venerata virum hunc ſedula curet. ¶ Sumitur etiam paſſive pro rogato, adorato, onorato, adorato, pregato. Hor. l. 2. ſat. 2. Ac venerata Ceres, ut culmo ſurgeret alto.

Venerĕus. & Venerius, a, um, adjectiv. venereo, ἀφροδισιακός, quod ad Venerem pertinet. Cic. de Sen. c. 14. Bene Sophocles, cum ex eo quidam jam confecta ætate quæreret, uteretur ne rebus Venereis: Dii meliora, inquit. Id. 4. Tuſc. c. 32. Et, ut turpes ſunt, qui efferunt ſe lætitia tum, cum fruuntur Venereis voluptatibus. ¶ Sumitur etiam pro eo, qui Veneris cultui addictus eſt. Plaut. Rud. 2. 3. 20. Sacerdos Veneria. Cic. pro Cluent. c. 15. Ut in Sicilia permulti Venerii ſunt. Id. Verr. 7. c. 34. Iſte autem homo Venerius, & affluens omni lepore, & venuſtate, de bonis illius in æde Veneris argenteum Cupidinem poſuit. ¶ Item pro Venereis voluptatibus dedito, pro ſalaci, libidinoſo. Gell. l. 7. c. 8. Delphinos venereos eſſe, & amaſios, non modo hiſtoriæ veteres, ſed recentes quoque memoriæ declarant. ¶ Jactus venereus, jactus Veneris in ludo talorum, qui erat feliciſſimus. Cic. 1. de Divin. c. 13. Quatuor tali jactu caſu Venereum efficiunt. Num etiam centum Venereos, ſi quadringentos talos jeceris, caſu futuros putas? V. Venus. ¶ Pira Venerea, genus pirorum. Plin. lib. 15. cap. 15. Incerta nominum cauſa eſt barbaricis, Venereiſque, quæ colorata dicunt. Adde Col. lib. 5. cap. 10. & l. 12. c. 10.

Venerivăgus, a, um, adject. qui modo cum hoc, modo cum illo ſcorto venerem exercet. Varr. apud Non. c. 1. n. 253. Evitavit omnes Venerivaga puerus.

Venĕris Portus, Veneris Pyrenæi Portus, Port Vendres, portus peramplus Galliæ Narb. in Com. Ruſcinonenſi, ad rad. Pyrenæorum M. in ora maris Med. in ipſo limite Hiſpaniæ, & Cataloniæ, prope Caucoliberim. Pomp. Mela l. 2. ¶ Item Porto Venere, oppidulum oræ Liguſticæ, cum arce, contra Portum Ericis opp. ab oſtiis Macræ 5. M. P. in Occ. quanta eſt latitudo Portus Lunenſis, Genuam verſus 55.

Venĕro, as, a. 1. Venerem exerceo, coeo. Hygin. fab. 75. Paſtor dicitur dracones venerantes baculo percuſſiſſe. ¶ Venero pro veneror V. in dictione ſequenti.

Venĕror, aris, d. 1. venerare, riverire, onorare, adorare, [Hebrew], Ger. verehren, Gal. reverer, Hiſp. acatar, σέβομαι, προσκυνέω, σέβομαι, colo, honoro, colo, & obſervantia proſequor. Videtur eſſe a vereor, judice Feſto. Non abſurde etiam deduxeris a venia, ut venerari ſit veniam a Diis expoſcere. Cic. 6. Verr. c. 43. Quod in precibus, & gratulationibus non ſolum id venerari, verum etiam oſculari ſolent. Id. 1. Tuſc. c. 41. Ejuſque ſavemori, & principi gratias exultantes agunt, eumque venerantur ut Deum. Tacit. Ann. 16. c. 4. Flexus genu cœtum illum manu veneratus. Sueton. in Claud. c. 12. Voce, manuque venerari. Eſt autem manu venerari, manum ori admovere, & oſculari, deinde demittere honoris cauſa. Venerari voce eſt verba dicere venerationem teſtantia. ¶ Interdum venerari eſt enixe precari, optare, vehementer cupere. Plaut. Aulul. prol. v. 7. Venerans me, ut id ſervarem ſibi. Horat. l. 2. ſat. 6. v. 8. Si veneror ſtultus nihil horum. ¶ Venero, activa forma quidam leg. apud Plaut. Bacch. 2. 1. 4. ubi tamen alii veneror reponunt. Eadem lectionis varietas eſt Trucul. 2. 5. 23.

Venĕti, m. 2. Veneti, Ἐνετοί, pop. Italiæ, in Gallia Tranſpadana, ſupra Cenomanos, & infra Carnos, quorum regio Venetia, ita dicti ab Henetis pop. Paphlagoniæ, aſpiratione H in V conſonantem mutata. Nam Troja everſa Heneti, & magna pars Trojanorum, duce Antenore, in intimum maris Hadriatici ſinum pervenerunt, pulſiſque Euganeis, qui inter Alpes, & mare incolebant, eas occuperunt terras, & ubi primum egreſſi e navibus ſunt, oppidum condiderunt, quod de nomine relictæ patriæ appellarunt Trojam. Sigon. de ant. jure Italiæ l. 1. c. 25. Sed alii tenia eodem Sigonio cenſent, Venetos ex Tranſalpina Gallia, ab ultimis Oceani partibus, in Italiam veniſſe. Quicquid agri ab Occ. Atheſi, ab Or. ſinu Hadriatico, a Sept. Natiſone fl. a Mer. Pado eſt comprehenſum, id totum fuit Venetorum. Erant igitur, ubi hodie Marchia Tarviſina, pars Occidentalis Fori Julii, agri Vicentinus, & Patavinus, Ducatum Venetum, & maxima pars Ferrarienſis. ¶ Quo tempore Veneti a Romanis victi, aut quo bello petiti ſint, incertum eſt. Cum nullo ſe aut Cenomanorum, aut Carnorum finitimorum bello implicuerint, veriſimile eſt, ſponte in fidem, ac poteſtatem Romanorum permiſiſſe. Sane Romani, & Veneti juxta communem opinionem ejuſdem gentis erant. Societatem vero cum Romanis iniere ante Hannibalis in Italiam adventum, ut Polybius tradit: quam amicitiam nulla occaſione, vel nullo potius rerum Italiæ motu violarunt, ſed in perpetuum coluerunt. Paruerunt tamen & ipſi Prætori, qui Galliam Tranſalpinam cum imperio obtinebat, idest in provinciæ formam redacti fuerunt. Civitatem Romanam adepti ſunt anno U. C. 664. lege Pompeja. Sigon. de antiq. jure Italiæ lib. 1. cap. 2. ¶ Veneti item, pop. Galliæ Lugdunenſis, ſive Celticæ, in Britannia minore, ubi nunc Diœceſis Veneteoûs, le Diocèſe de Vannes, inferiore in parte Britanniæ min. verſus Oceanum Aquitanicum, quorum caput Venetiæ, ſeu Dariorigum Venetorum. Plin. l. 4. c. 18.

Venetĭa, æ, f. 1. Marca Trevigiana, regio ampla Italiæ. Plin. l. 3. c. 18. Terminatur ab Occ. Addua fl. quo ab Inſubria ſeparatur, ab Or. Timavo fl. quo ab Iſtris dividitur, a Sept. Alpibus Rhæticis, & Juliis, quibus ſeceruntur a Rhætia, & Norico, a Mer. Pado fl. quo a Gallia Togata ſejungitur. Olim quidem Atheſis fl. Thuſcos per Galliæ Ciſalpinæ partem iſtam ſparſos ſeparabat a Venetis, ſed Thuſcis per Gallos ejectis factus eſt limes Venetiæ, & Galliæ Ciſpadanæ alveus ultimus Padi, vulgo il Po d'Argenta. Quare a Propertio Eridanus Venetus nominatur. Olim etiam ab Iſtris Veneti ſeparati ſunt fluvio Tintavo, poſtea a Carnis Tilavempto fl. Sed procedente tempore factum eſt, ut Carni Venetis, quorum nomen late patebat, attributi eorum etiam ſibi nomen aſciverint, & Venetiam regionem uſque ad Iſtriam ſibi finitimam propagarint. ¶ Quod video ſine dubio intellexiſſe Catonem in Epitomis Italicarum Originum, cum Venetiam ſcripſit ab Iſtria uſque ad Padi oſtia pertinere. Sigon. de antiq. jure Italiæ l. 1. c. 25. Hodie in tres partes dividitur. Pars Occidua inter Adduam, & Atheſim fl. Lombardia nominatur, ſeu ſub Longobardia continetur. Longobardia enim latius patet, Inſubres, & alios populos continens. Inter Atheſim, & Liquentiam fl. quorum hic Venetos proprios dividit a Carnis, dicitur Marca Trevigiana. Reliquum, in quo Carni, & Forojulienſes ſunt, uſque ad Timavum, Friuli, & la Patria nominatur.

Venetiæ, arum, f. 1. Ital. Venezia, Vinegia, Gal. Veniſe, Angl. Venice, Ger. Venedig, Ἐνετίαι, urbs Italiæ, inter ſtagna Hadriatica, condita eo tempore, quo Attila Rex Hunnorum Aquilejam evertit, caput Reipublicæ Venetæ, emporium maximum ab omnibus nationibus frequentatum, cum armamentario, & portu percelebri. ¶ Venetiæ etiam, Venetia, Dariorigum Venetorum, Vannes, urbs Galliæ Lugdu. prope æſtuarium le Morbihan, cum caſtro antiquo, l'Hermine dicto, ab Oceano via 2. l. in Bor.

Venetiāni, m. 2. homines factionis Venetæ, in Circo; vel qui ei factioni favent. Inſcript. apud Gruter. pag. 1075. n. 9. Victoria Venetianorum. Capitolin. in Vero, c. 6. Multas a Venetianis eſt paſſus injurias, quod turpiſſime contra eos faveret.

Venetĭcæ inſulæ, dicuntur inſulæ quamplurimæ in mari in ora Auſtrali Britanniæ minoris, quarum caput Belle iſle. καλλίνησος. Plin. l. 4. c. 19. ¶ Ita autem appellantur, quia ſunt proximæ Venetis populis Galliæ.

Venĕtus, a, um, n. 1. a. Veneto, Ἐνετός, quod ad Venetos ſpectat. Propert. l. 1. el. 12. Quantum Hiſpanis Veneto diſſidet Eridano. ¶ Venetus color, verde marino, verdiccio, idem ac callaicus, ſeu cæruleus, color ſimilis maris fluctibus, quem vulgo dicimus viridem marinum. Probatur Vegetii auctoritate, qui l. 4. c. 37. ait, nautas colore Veneto debere indui, & vela exploratoriarum navium debere ejuſdem eſſe coloris, quo ſimilitudine coloris marini facilius lateant, hoſtileſque oculos fallant. Item Lampridii in Heliog. c. 24. ubi ait, Heliogabalum voluiſſe piſces coqui conditura Veneta, quæ non alio colore menſis inferrentur, quam quo in aquis eſſent vivi. Quidam eundem cenſent eſſe, atque thalaſſinum, ſeu thalaſſicum, & cumatilem. Sane thalaſſinus dicitur a Græco θάλασσα, idest mare. Et cumatilis eſt ἀπὸ τῶν κυμάτων, hoc eſt a fluctibus. Sed non ideirco hoſce omnes colores eundem eſſe putandum eſt. Namque alius color maris in litore, alius in profundo, item alius placidi, alius turbidi maris. Igitur color Venetus eſt color maris placidi in litore, thalaſſinus maris placidi in profundo, cumatilis maris turbidi. Nam color thalaſſicus idem eſt, ac ferrugineus, ut conſtat ex illo Plauti Mil. 2. 3. ſc. 4. Palliolum habeas ferrugineum, nam is color thalaſſicus eſt. Ferrugineus autem color conſtat ex

Digitized by Google

ex mixture nigri, & rubri, & eſt vicinus purpuræ ſubnigræ. Sunt, qui cenſent, colorem Venetum eundem eſſe, ac vitreum. Unde & apud Lampridium vulgarem lectionem immutatum erat, quia is in Heliogabalo Venetum, & vitreum, ut diverſos conjungat. Sed affines ſunt colores, idem non ſunt, quia vitreus eſt Veneto remiſſior, clariorque. *Lamprid. loc. cit. n. 19.* Æſtiva convivia coloribus exhibuit, ut hodie praſinum, vitreum, alia die venetum, & ſic deinceps exhiberet. ¶ Hinc Veneta dicta eſt una ex quatuor factionibus aurigantium (V. *Factio*) quia Veneto colore utebatur. *Suet. in Vitell. c. 14.* Quoſdam, quod Venetæ factioni maledixerant, interemit.

Venia, æ, f. *facoltà*, *licenza*, ἐξουσία, facultas, permiſſio, indulgentia, beneficium. *Auct. ad Her. l. 4. c. 14.* Veniam ad vos, ſi mihi Senatus det veniam. *Cic. 1. de Or.* Date nobis hanc veniam, ut ea, quæ ſentitis de omni genere dicendi, ſubtiliter perſequamini. h. e. date hoc beneficium, concedite. *Plin. l. 3. ep. 8.* Ideoque interim veniam (ne a forenſibus curis ſecedam) advocandi peto. h. e. ut liceat ab advocatione ceſſare. ¶ *Bona venia*, vel *bona cum venia*, eſt liberali permiſſione, æquo animo, aliquo permittente. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ut moleſte ferrem tantum ingenium (bona venia me audies) in tam leves, ne dicam in tam ineptas ſententias incidiſſe. *Id. 3. de Leg.* Quare, frater, bona tua venia dixerim, iſta ſententia maxime & fallit imperitos, & obeſt ſæpiſſime Reipublicæ. *Id. pro R. Am.* Vos oro, ut attente, bonaque cum venia mea verba audiatis. *Plin. l. 3. ep. 6. in fine.* Venia dicto ſit. *mi ſi permetta il dirlo.* ¶ Sæpe ſumitur pro remiſſione culpæ, condonatione erroris, *perdono*, *perdonanza*, *remiſſione*, סליחה, Germ. *verzeihung*, Gal. *pardon*, Hiſp. *perdon*, συγγνώμη. *Cic. pro Lig.* Cum a te non ſolum liberationem culpæ, ſed errati veniam impetraviſſent. *Id. in Piſon.* Cui non apud Senatum, non apud ullum Ordinem, &c. non in Italis maximorum ſcelerum venia ulla ad ignoſcendum dari poſſit. ¶ *Cum venia legere*, eſt excuſare, ſiquid minus probabile occurrat, non nimium rigide examinare, ſed inter legendum ad quædam conivere. *Quinctil. l. 10. c. 1.* Habent alii quoque Comici, ſi cum venia legantur, quædam quæ poſſis decerpere.

Veniabilis, le, adject. idem quod venialis. *Sidon. l. 9. ep. 1.* Neſcio, qualiter fieri veniabile queat. *Prudent. Hamartig. v. 935.* Spem capio, fore quidquid ago, veniabile apud te.

Venialis, le, o. 3. *veniale*, συγγνώμης ἄξιος, quod venia dignum eſt. *Macrob. l. 7. Saturn. c. ult.* Si venialis erit iſta tranſlatio. *Ammian. l. 28. c. 27.* Venialem pacem poſcere. *Sidon. l. 8. ep. 13.* Venialibus erratis implicari.

Venicula, læ, f. ſpecies uvæ, inter optime deflorescentes enumerata a *Plin. l. 14. c. 2.*

Veniens, entis, o. g. ἐρχόμενος, partic. a venio. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 4.* Non enim ſumus omnino ſine cura venientis anni. ideſt conſequentis. *Virg. 5. Æn.* Gratior & pulchro veniens in corpore virtus. ideſt creſcens, ut ait *Servius*. *Ovid. 6. Faſt. v. 639.* Veniens ætas. h. e. poſteritas.

Venilia, æ, f. maris acceſſus, & incrementum, ſicut *Salacia* eſt receſſus & decrementum. V. *Salacia*. ¶ Eſt etiam hoc nomine Nympha, vel Dea marina, Fauni uxor, ſoror Amatæ Latini regis conjugis, & Turni mater. *Virg. 10. Æn. v. 76.* Indignum eſt, patria Turnum conſiſtere terra, Cui Pilumnus avus, cui diva Venilia mater.

Venio, is, ni, ventum, n. 4. *venire*, בוא, Ger. *kommen*, Gal. *venir*, Hiſp. *venir*, ἔρχομαι, ἥκω, eſt ire locum illum verſus, ubi aliquis exiſtit, a βαίνω, eo, *incedo*. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. l. 2. Fam. ep. 11.* Ne hoſpes plane veniam. *Id. lib. 4. ep. 10.* Cura igitur, ut quam primum venias. ¶ Vel cum acc. aut cum adver. motus ad locum. *Cic. l. 3. Fam. ep. 5.* Tralles veni ad 6. Cal. Sextilis. *Id. Fam. ep. 5.* Qui valetudinis cauſa in hæc loca veniant. *Id. l. 16. ep. 3.* Me quam primum ad urbem venire. *Id. ad Capiton. poſt epiſt. l. 16. ad Att.* Nunquam putavi fore, ut ſupplex ad te venirem. ¶ Poetæ interdum in his præpoſitionem omittunt. *Virg. Ecl. 1. v. 66.* rapidum Cretæ veniemus Oaxem. *Id. 2. Æn. v. 742.* Tumulum antiquæ Cereris, ſedemque ſacratam venimus. ¶ Vel cum abl. motus de loco. *Plaut. Amph. prol. v. 90.* Nunc hodie Amphitruo veniet huc ab exercitu. *Cic. Att. l. 5. ep. 12.* Sexto die Delum Athenis venimus. ¶ Vel cum dativo, qui reſolvi poteſt in accuſativum mediante præpoſitione *in*, vel *ad*. *Virg. 1. Æn.* Hinc populum late regem, belloque ſuperbum Venturum excidio Lybiæ. ideſt ad excidium, vel in excidium. Sic *Liv. l. 9. c. 43.* Auxilio venire alicui. ¶ Vel cum accuſ. viam. *Cic. 3. Phil.* Quis, qui neſcierit, veniſſe eum tot dierum tibi viam gratulatum? ¶ Vel cum infinito. *Plaut. Bacch. 4. 3. 17.* Paraſitus modo venerat aurum petere. ¶ Interdum ponitur pro *ire*, quemadmodum *eo* pro *venire*. *Ter. Andr. 2. 3. 3.* Propterea nunc hunc venientem ſequor. *Cic. l. 1. Fam. epiſt. ult.* Nam, illo ſi veneris, tanquam Ulyſſes cognoſces tuorum neminem. ¶ Tranſlate ſumitur pro afferri, deferri. *Cic. ad Brutum l. 11. epiſt. 24.* Quod ſcribis, in Italia te moraturum, dum tibi litteræ meæ veniant. *Plin. l. 35. c. 6.* Ejus, quæ ex Africa venit, octoni aſſes. ¶ Item pro creſcere, provenire. *Virg. 1. Georg.* de arboribus, Namque aliæ, nullis hominum cogentibus, ipſæ Sponte ſua veniunt. *Idem ibid.* Hic ſegetes, illic veniunt felicius uvæ. ¶ Item pro accidere, evenire, contingere. *Cic. l. 16. Fam. ep. 31.* Emiſſe te prædium, vehementer gaudeo, feliciterque rem tibi iſtam venire cupio. Alii plerique leg. *evenire*. *Celſ. l. 7. c. 27.* Solet vero ſub ejuſmodi victu venire, ut alvus non reddatur. ¶ Item pro ingredi, ad compoſitionem aptum eſſe. *Quinctil. l. 9. c. 4.* Horum pedum nullus non in orationem venit. ¶ Item pro devolvi, referri, pervenire. *Cic. 3. de nat. Deor.* Ad quem dolor veniat, ad eundem neceſſe eſt interitum venire. *Id. 3. Verr. c. 10.* Hæreditas mihi venit a patre. *Id. 1. Invent. 1. 43.* Res mihi venit hæreditate. ¶ Item pro incidere, adduci. *Cic. Verr. 1.* Venire in diſcrimen exiſtimationis. *Id. pro Quint.* Non in eam turpitudinem veniſſem, ut &c. *Id. 2. de Finib. c. 24.* Ne in odium veniam, ſi amicum deſtitero tueri. ¶ Item pro cadere. *Id. 2. de Orat. c. 87.* Venire ſub aſpectum. ¶ Item pro eſſe, adeſſe. *Tibull. l. 1. eleg. 2.* cum ſecta nox vigilanda venit. h. e. vigilanda eſt. *Senec. Med. v. 686.* Qua[illegible]ens, quibus mortifere veniat. ¶ Denique infinitas prope admittit tranſlationes, & ſignificat ſecundum caſum, qui ei adjungitur. Igitur *ad arma venire*, eſt rem eo uſque progredi, ut pugna, vel bellum ex ea emergat. *Cic. 6. Verr.* Propter æs alienum venire ad arma. ¶ *In buccam venire*, proverbialiter eſt occurrere, in mentem venire. *Cic. Attic. l. 1. epiſt. 10.* Si rem nullam habebis, quod in buccam venerit, ſcribito. ¶ *In cognitionem venire*, eſt cognoſci. *Quinctil. l. 7. c. 3.* Poteſt hoc genus in cognitionem venire Senatus. ¶ *In confeſſum venire*, eſt notum, & manifeſtum eſſe. *Plin. epiſt. 83. l. 10.* Ut neceſſe ſit in ea re, quæ & in confeſſum venit, & exemplis defenditur, deliberare. ¶ *In conſilium alicujus venire*, eſt una cum eo deliberare. *Cic. Attic. l. 10. epiſt. 1.* Veniendum ne ſit in conſilium tyranni, ſi is aliqua de re bona deliberaturus ſit. ¶ *In crimen venire*, eſt accuſari. *Ter. Hec. 3. 1. 55.* Hera in crimen veniet, ego vero in magnum malum. ¶ *Venire in fidem alicujus*, eſt ſeſe dedere. *Liv. l. 26.* Prodita brevi ſunt viginti oppida, ſex vi capta, voluntaria deditione in fidem venerunt ad quadraginta. ¶ *Ad manus venire*, eſt ventum ad arma. *Cic. 7. Verr.* Nonnunquam etiam res ad manus, atque ad pugnam veniebat. ¶ *Venire in manus* eſt pervenire, tractari, divulgari. *Quintil. in epiſt. ad Tryph.* Libri veniunt in hominum manus. ¶ *In mentem venire*, eſt occurrere, ſuccurrere, & non ad recordationem tantum eſt, ſed etiam ad conſiderationem, & intelligentiam. *Terent. Eun. 2. 2.* Hoc adeo ex hac re venit in mentem mihi. *Lucret. lib. 5.* Et venit in mentem Solis, Lunæque viarum. hoc eſt ratio, modus. *Cic. 1. Verr.* In mentem tibi non venit, quid negotii ſit cauſam publicam ſuſtinere? *Id. 5. Fin.* Venit enim mihi Platonis in mentem. ¶ *In opinionem venire*, eſt opinionem eſſe de aliquo. *Cic. l. 8. Fam. ep. 10.* In eam opinionem Caſſius venerat, quæ diripuiſſet ipſa, ut viderentur ab hoſte vaſtata, ſi nullum bellum, *ebbe opinione, che Caſſio* &c. Significat etiam opinari, opinionem habere. *Nepos in Attico, c. 9.* Neminis in opinionem veniebat, Antonium rerum potiturum. ¶ *In religionem rem aliquam venire*, eſt conſcientiæ ſcrupulum de ea exoriri, ut vulgus loquitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Remque etiam in religionem populo veniſſe ſentiret. ¶ *In ſuſpicionem venire*, eſt ſuſpectum fieri alius. *Cic. 2. de Invent. c. 10.* Siquam in ſimilem ante ſuſpicionem venerit. ¶ Eſt etiam ſuſpicionem habere, ſuſpicari. *Nepos in Pauſan. c. 4.* Cum ei in ſuſpicionem veniſſet, aliquid in (epiſtola) de ſe eſſe ſcriptum. ¶ *Venire in conſuetudinem proverbii*, eſt in proverbium tranſire. *Cic. 2. Offic. c. 13.* Jam in proverbii conſuetudinem venit, largitionem fundum non habere. Dicitur etiam, *venire in proverbium*. *Liv. l. 40.* ¶ *Venire in vitam* eſt in lucem prodire, naſci. *Cic. 1. de leg. c. 22.* Intelliget, quemadmodum a natura ſubornatus in vitam venerit. ¶ *Venire in contemptionem*, aut *in contemptum* eſt contemni, deſpici. *Caeſ. l. 3. & 5. B. Gall.* ¶ *Venire in dubium* res aliqua dicitur, de qua dubitatur. *Cic. Attic. l. 11. ep. 13.* Alii capti, alii interclusi non venirent in dubium de voluntate, *non ſi dubitava della loro volontà*. *Id. pro Quint. c. 2.* Non eo dico, quo mihi veniat in dubium tua fides. ¶ *Venire in ſpem* eſt ſperare. *Cic. 4. de Or.* Nonnullam in ſpem veneram, poſſe me &c. ¶ *Uſus venit*, idem eſt ac contigit, accidit. *Ter. Heaut. 3. 2. 42.* Non uſus veniet, ſpero. *& v. 46.* De iſtoc, ſi uſus venerit, videbimus, quid opus ſit. *Uſu venire*, eſt contingere, *avvenire*, accidere. *Cic. Attic. l. 7. epiſt. 26.* Nunc venit idem uſu mihi, quod tu tibi ſcribis. ¶ *In uſum venire*, eſt uſitatum fieri. *Plin. l. 24. c. 11.* Nec thus Latinum nomen habet, cum in uſum plurimis modis veniat. ¶ Jungitur hoc verbum libenter cum ſupinis verborum, ut venire oratum. *Caeſ. l. 2. B. Gall.* Venire emptum. *Cic. 4. Verr.* Venire ereptum. *Ter. Eun. 4. 6.* &c. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. pro Quinct.* Ad me ventum eſt. *Plin. ep. 13. l. 9.* Venitur ad me, conſurgo. ¶ Olim habuit futurum indicativi etiam *venibo* pro *veniam*. *Pompon. apud Non. cap. 10. n. 32.* Sero eſt, ſexta, ſi tibi placet, venibo. ¶ Participia *venturus*, & *ventus* V. ſuis locis.

Vennenſes, m. 3. pop. Hiſp. Tarr. in Vaccæis, quorum opp. *Duegna*, vel *Duenas*, ad Piſoracam fl. inter Palentiam 2. l. & Valliſoletum in Mer. 6. *Plin. l. 3. c. 3.*

Vennones, m. 3. Venones, Vinnones, pop. Rhætiæ, non Helvetiæ, ut ſcribit *Ortelius*, quorum regio Latine recenti Vallis Venuſta, vulgo *Vinſtgarow*, al. *Engadin*, al. *Vennonz*, per quam Oenus fl. principio decurrit. *Plin. l. 3. c. 20.*

Vennonetes, m. 3. pop. Rhætiæ, Alpini, in conf. Italiæ, quorum regio Vallis Tellina, Ger. *Voltlin*, Ital. *Valtelina*, per quam Addua fl. decurrens, in Larium ad Arcem Fontanam ingreditur. Ejus oppida præcipua Morbonium, Sondra, Tiranum, & Bormium. *Plin. l. 3. c. 20.*

Venonius, m. 2. Hiſtoricus Romanus, qui inter rudes, & exiles Scriptores recenſetur. *Cic. l. 1. de Leg. & ad Attic. l. 12. ep. 3.*

Venor, aris, d. 1. *cacciare*, *andar' a caccia*, θηρεύω, feras indago, ſeriæ inſidior, & quaſi eas circumvenio. *Cic. l. 2. Fam. ep. 10.* De pantheris, per eos, qui venari ſolent, agitur mandato meo diligenter. *Virg. 3. Georg.* Et canibus leporem, canibus venabere damas. *Id. 4. Æn.* Venatum ire parant. ¶ Dicitur etiam de piſcibus. *Plin. l. 16. c. 1.* Fugiente cum mari piſces circa tuguria venantur. ¶ Tranſlate ſumitur pro captare, hoc eſt artificio quodam, & ſolertia quærere, quod etiam *aucupari* dicimus. *Hor. l. 1. ep. 1.* Sunt, qui Cruſtis, & pomis viduas venentur avaras. h. e. captent, decipiant, ac veluti irretiant, & inneſcent cibis delicatis, & munuſculis. *Id. ibid. ep. 19.* Non ego ventoſæ plebis ſuffragia venor. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 3.* Venari laudem modeſtiæ in re aliqua. *Phædr. l. 4. fab. 4.* Filia formoſa oculis venans viros. ¶ Reperitur & paſſive apud veteres pro circumveniri. *Enn. apud Non. c. 2. n. 877.* Teneor conſepta, atque undique venor.

Venoſus, a, um, *venoſo*, φλεβώδης, dicitur de quacunque re, quæ eſt venis turgentibus plena. *Plin. l. 12. cap. 13.* Amomi uva in uſu eſt, frutice venoſo. *Id. l. 20. c. 8.* Sativum ſerin, quod eſt minus, & venoſius. ¶ Transfertur etiam ad alia. Hinc liber L. Accii, qui Pacuvii tempore vixit, a *Perſio ſat. 1. v. 76. venoſus* dicitur, hoc eſt vietus, deformis inſtar ſenum macriorum, in quibus ſunt venæ extantes, carne ſenio abſumpta. ¶ *Turneb. l. 28. c. 26.* legit *nervoſus*, ſed contra codicum fidem, & Eruditorum ſententiam.

Venox, ocis, maſc. 3. cognomentum Plautii Cenſoris, a *vena*, quia aquæ Claudiæ venas indagarat, ut ex *Livio*, & *Frontino* conſtat.

Venter, tris, m. *ventre*, בטן, Ger. *der bauch*, Gall. *ventre*, Hiſp. *vientre*, γαστήρ, tota illa pars corporis concava a mucronata cartilagine, & nothis coſtis uſque ad pubem extenſa, ab Æolico γέντερον, pro ἔντερον, hoc eſt inteſtinum: nempe quia eſt inteſtinorum locus. *Cic. pro Mur.* Sciebam, Catilinam non latus, aut ventrem, ſed caput, & collum ſolere petere. *Plin. l. 9. cap. 50.* Piſces attritu ventrium coeunt, tanta celeritate, ut viſum fallant. ¶ Sumitur etiam pro ventriculo, in quem cibus receptus commutatur in chylum. *Plaut. Capt. 4. 2. 73.* Proin tu tui quotidiani victi ventrem ad me afferas. *Perſ. in Prol. Satyr.* Magiſter artis, ingeniique largitor Venter, negatas artifex ſequi voces. hoc eſt fames, egeſtas. *Horat. l. 1. ep. 15. v. 32.* Quidquid quæſierat, ventri donabat avaro. hoc eſt devorabat, abſumebat in gulam. ¶ Item pro alvo, ideſt ventre inferiore, per quem fæcum, & excrementorum craſſiorum naturalis fit excretio. *Celſ. l. 3. cap. 18.* Ubi ab inferiore parte purgandus aliquis eſt, ventrem ejus ante ſolvendum eſſe, ubi a ſuperiore, comprimendum. *Sueton. in Claud. cap. 32.* Crepitus ventris. *Plin. l. 23. c. 5.* Ventris fluxiones ſiſtere. ¶ Metonymice ponitur pro fœtu, qui in ventre continetur. Unde *Dig. l. 25. titulus quintus eſt*: Si ventris nomine muliere in poſſeſſionem miſſa, eadem poſſeſſio dolo ad alium tranſlata eſſe dicatur. *Et titulus ſextus*: Si mulier ventris nomine in poſſeſſionem calumniæ cauſa eſſe dicatur. Adde *Ovid. 11. Metam. v. 311.* ¶ *Ventrem ferre*, eſt gravidum eſſe. *Liv. l. 1. c. 34.* Ignorans, nurum ventrem ferre. *Col. l. 7. c. 24. de vaccis*: Nam decem menſibus ventrem perferunt. ¶ *Ventrem facere*, per Metaphoram, dicitur paries, qui vetuſtate collabens, curvatura quadam veluti ventre extra fundamenti limites, eminet. *Alphen. l. 17. ff. ſi ſervitus vend.* Si quando inter ædes binas paries eſſet, qui ita ventrem faceret, ut in vicini domum ſemipedem, aut amplius procumberet. ¶ *Lucilius* apud *Non. c. 1. n. 34.* Ventres dixit, pro helluonibus, et ventri, gulæque deditis.

Vivi-

Digitized by Google

Vivite, *inquit*, furcones, comedones, vivite venire.

Ventigĕnus, a, um, adject. ventum gignens. *Ventigenos crateres* apud *Lucret. l. 6. v. 701.* ſunt ora, & fauces in cacumine Ætnæ montis, qui fumum, & nebulas, & concitatas auras copioſe evomunt.

Ventilābrum, bri, n. *πτύον, λικμητήριον*, inſtrumentum, quo aliquid ventilatur, cujuſmodi eſt illud, quo ruſtici frumentum, leguminave poſt trituram ſurſum ejaculantur, ut ventorum flatu a paleis expurgentur. *Col. lib. 2. cap. 10.* Nam cum acervus paleis graniſque miſtus in unum fuerit congeſtus, paulatim ex eo ventilabris per longius ſpatium jactetur.

Ventilatĭo, onis, fem. *ventilazione, λίκμησις, ῥιπισμός*, actus ventilandi. *Plin. l. 23. c. 1.* Qua ventilatione etiam utiles ſunt ſtomacho, ægriſque.

Ventilātor, oris, m. *ſventolatore*, ..., Germ. *erluffteger*, Gall. *vanneur*, Hiſp. *aventador*, *λικμητής*, qui ventilat, ac præſertim qui poſt trituram frumenta, aut legumina ventilabro in ſublime jaculatur, ut ventorum flatu grana ſecernantur a palea. *Col. l. 2. c. 10.* Faba, quæ longius emittetur, pura eo perveniet, quo ventilator eam ejaculabitur. ¶ Translate ſumitur pro præſtigiatore. Nam ut ventilatores grana, quæ purgant, in ventum projiciunt, ita præſtigiatores rem, quam retinent manibus, ejicere videntur. *Quintil. l. 10. c. 7.* Quo uſu conſtant mira illa in ſcenis pilariorum ac ventilatorum, ut ea, quæ emiſerint, ultro venire in manus credas, &, quo jubentur, decurrere.

Ventilātus, a, um, *ventilato*, agitatus, impulſus, partic. a ventilor. *Cic. pro Flacco, c. 23.* Cujus lingua, quaſi flabello ſeditionis, illa tum eſt egentium concio ventilata.

Ventĭlo, as, a. 1. *ventilare*, ..., German. *wadlen*, Gall. *vanner*, Hiſpan. *aventar*, *λικμάω, ῥιπίζω*, ventum excito in aliquam rem. *Prop. lib. 4. eleg. 3.* Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipſa facem. *Juv. ſat.* 1. v. 28. Ventilat æſtivum digitis ſudantibus aurum. h. e. anulos leviores inter eundem agitat, & jactat refrigerii, & ſimul oſtentationis gratia. *Sueton. in Aug. c. 82.* Æſtate apertis foribus, etque etiam utique ventilante cubabat. ¶ Ventilare frumentum, eſt in area ventilabro purgare. *Plin. l. 18. c. 30.* Multi ventilare quoque grumone vetant. ¶ Ventilare vinum eſt, vento, ſeu aeri exponere. *Col. lib. 12. c. 30.* Quo major æſtus erit, eo ſæpius convenit vinum nutriri, refrigerarique, & ventilari. ¶ Ventilare nummos, eſt manibus verſare. *Apul. lib. 2. Metam.* Ad hæc ego inſperato lucro diffuſus in gaudium, & in aureos refulgentes, quos identidem manu mea ventilabam. ¶ Translate ſumitur pro exponere ventis calumniarum. *Apul. in Apol.* Qui nomen tuum pro tribunalibus ventilavit. ¶ Ventilare etiam dicuntur gladiatores, aut milites, cum, proludentes brachia, & arma jactant, aeremque vane cædunt, & ea agitatione ventum faciunt. *Senec. epiſt. 117.* (al. 118.) Quare ſtultum eſt, cum ſignum pugnæ acceperit, ventilare? remove iſta luſoria arma: decretoriis opus eſt. ¶ Denique ventilare ſumitur aliquando pro inquirere. *Leg. 6. Cod. de Mathem. & maleficis:* Multi magicis artibus uſi elementa turbare, vitam inſontium labefactare non dubitant, & Manibus accitis, audent ventilare, ut quiſque ſuos conficiat malis artibus inimicos.

Ventĭo, onis, f. *venuta*, *ἔλευσις*, actus veniendi. *Plaut. Truc. 2. 7. 60.* Quid tibi huc ventio eſt?

Ventipontum, n. 3. opp. Hiſp. Bæt. in conventu Hiſpalenſi, proximum Carrucæ, a Cæſare expugnatum. *Hirt. de B. Hiſp.*

Ventĭto, as, n. 1. *venire ſpeſſo*, *φοιτάω*, frequenter venio. *Catul. epig. 8.* Cum ventitabas, quo puella ducebat. *Cic. 11. Fam. ep. 27.* Ut domum ventitarem, horaſque multas ſermone conſumeres. *Id. 1. de Leg.* Cum ipſe ad Scævolam ventitarem.

Vento, as, n. 1. freq. a venio, apud veteres. *Feſt.* Ventabant antiqui dicebant ſine præpoſitione pro adventabant.

Ventōſe, adverb. tumide, inflate. *Apul. l. 10. A. A.* Pulvillis ventoſe delicata plenta tum tumentem.

Ventoſĭtas, atis, f. *ventoſità*. *Apulej. de herb. c. 106.* Petroſelinum medetur ventoſitati ſtomachi. ¶ Translate pro jactantia poſuit *Fulgent. l. 2. Mythol. c. 17.*

Ventōſus, a, um, *ventoſo*, *pieno di vento*, *ἀνεμώδης*, vento plenus, vento expoſitus. *Virg. 6. Æn.* Alii ventoſis follibus auras Accipiunt, redduntque. *Hor. lib. 3. ode 4.* Qui terram inertem, qui mare temperat Ventoſum. *Liv. l. 36. c. 43.* Ventoſiſſima regio. ¶ Per Metaphoram ſumitur pro tumido, ac vano. *Virg. 11. Æn.* An tibi Mavors Ventoſa in lingua, pedibuſque fugacibus iſtis Semper erit? *Plin. in Paneg. c. 31.* Superbiebat ventoſa, & inſolens natio. ¶ Item pro levi, non gravi, inani. *Cic. 11. Phil.* Nam extraordinarium ſemper imperium populare atque ventoſum eſt, minime veſtræ gravitatis, minime hujus Ordinis. *Petron. in Satyr.* Ventoſa loquacitas. h. e. in qua nihil eſt præter inanem verborum ſonum. ¶ Item pro mobili, inconſtante, levi. *Liv. l. 42. c. 30.* Quoſdam ventoſum ingenium præcipites ad omnia novanda agebat. *Ovid. l. 2. Am. el. 9. v. 49. ad Cupidinem:* Tu levis es, multoque tuis ventoſior alis. *Brut. ad Cic. Fam. ep. 9.* Homo ventoſiſſimus. ¶ Ventoſi equi ſunt, qui celeritate ventis pares eſſe videntur. *Ovid. 4. Faſt. v. 392.* Primaque ventoſis palma petetur equis.

Ventrāle, lis, n. *grembiale*, *taſca*, ſemicinctium, ſeu crumena, quæ ad ventrem præcincta eſt, in qua ſudariola, aut nummos in quotidianum uſum geſtamus. *Ulp. l. 6. Dig. de bonis damnat.* Aut nummulos in ventrali, quos victus ſui cauſa in præceptu habuerint. ¶ Item faſcia, qua venter cingitur, & protegitur. *Plin. lib. 8. cap. 48.* Patris mei memoria cœpere amphimallæ noſtra, ſicut villoſa etiam ventralia. ¶ Item ſacculus ſub ventrem ſuſpenſus ad inguinum tumorem ſuſtinendum, *brachiere*. *Id. l. 27. c. 7. de abſynthio.* Arcet inguinum tumorem in ventrali habitum.

Ventrālis, & le, n. 3. quod ad ventrem ſpectat. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 8.* Solvitur vis earum ventralis humoris alluvione.

Ventricŏla, æ, m. ventrem colens, heluo, guloſus. *Auguſtin. ep. 86. ad Caſulan.* Qui ventricolas, tanquam magnus jejunator, accuſet.

Ventriculātĭo, onis, f. morbus, & tormina ventris, apud *Cal. Aurel. l. 3. Acut. c. 17.*

Ventriculōſus, a, um, adject. ad ventrem pertinens. *Cal. Aurel. Tard. l. 4. c. 3.* Ventriculoſa paſſio.

Ventricŭlus, i, m. *ventricolo*, *ventricello*, *γαστρίδιον*, cibi, & potus receptaculum, primæ concoctionis inſtrumentum, quod & ſtomachum appellant, dim. a venter, quaſi minor venter. Hujus duo ſunt orificia, ut inquit *Macrobius l. 7. Saturn. c. 4.* ſuperius, & inferius. Superiore devorata recipiuntur, inferiore, quæ excreturi ſumus, emittuntur. *Celſ. l. 4. c. 1.* Ventriculus autem, qui receptaculum cibi eſt, conſtat ex duobus tergoribus, iſque inter lienem, & jecur poſitus eſt, utroque ex his paulum ſuper eum ingrediente. ¶ Accipitur etiam pro toto ventre. *Juven. ſat. 3.* vacua, & plana omnia dicas Infra ventriculum. ¶ Ventriculi præterea ſunt duæ cavitates cordis. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 54.* Ex eaque pars redditur reſpirando, pars concipitur cordis parte quadam, quam ventriculum cordis appellant: cui ſimilis alter adjunctus eſt, in quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit.

Ventriflŭus, a, um, adject. qui ventrem ſolvit, ut ventriflua medicamenta. *Cal. Aurel. Tard. l. 1. c. 4.*

Ventrilŏquus, a, um, *ἐγγαστρίμυθος*. Ventriloquos *Iſidorus* in *Gloſſis* exponit præcantatores: ſunt autem iidem, qui divini, ſeu harioli, qui dæmonem in ventre ſe habere dicunt, & ex ejus afflatu futura prædicere. *Tert. l. 4. adv. Marcion. c. 25. ex Iſaia c. 44.* Qui alius disjiciet ſigna ventriloquorum, & divinationes ex corde?

Ventriōſus, a, um, *ventroſo*, *panciuto*, *trippone*, Ger. *bauchling*, Gal. *ventru*, Hiſpan. *ventrudo*, *γαστρώδης*, qui magnum habet ventrem. *Plaut. Merc. 3. 5. 54.* Canum, varum, ventrioſum. *Id. Aſin. 2. 3. 20.* Macilentis malis, rufulus, aliquantum ventrioſus.

Ventrōſus, a, um, idem ac ventrioſus. *Plin. l. 14. c. 21.* Ventroſa, ac patula minus utilia.

Ventŭlus, i, m. *venticello*, *ἀνεμίδιον*, lenis ventus. *Terent. Eun. 3. 5. 47.* Cape hoc flabellum, & ventulum huic ſic facito, dum lavamus.

Ventūrus, a, um, particip. futuri verbi venio, *venturo*, *future*. *Ovid. 3. de art. am. verſ. 59.* Venturæ memores ſenectæ. *Virg. Æneid. 8. verſ. 627.* Venturi inſcius ævi. ¶ *Ventura*, abſolute, *le coſe future*. *Virg. Æn. 2. v. 125.* Ventura videre. Sic præſcia venturi vates. *Id. Æn. 6. v. 66.*

Ventus, a, um, *venuto*, particip. præteriti verbi *venio*. *Plaut. Ciſtell. 1. 1. 16.* Ventum gaudeo ecaſtor ad te. Adde *Curcul. 2. 3. 35. & 38.*

Ventus, ti, maſc. *vento*, *ἄνεμος*, *πνεῦμα*, aeris concitati motus, fluxus aeris impetuoſior. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 33. de aere:* Tum effluens huc, & illuc ventos efficit. *Vitruv. l. 1. c. 6.* Ventus eſt aeris fluens unda, cum incerta motus redundantia: Naſcitur, cum fervor offendit humorem, & impetus fervoris exprimit vim ſpiritus flantis. Rurſus *Cic. pro Cluent. c. 49.* Ut mare, quod ſua natura tranquillum ſit, ventorum vi agitari, atque turbari. *Id. 7. Fam. ep. 21.* Ventus increbreſcit. *Sen. Med. v. 607.* Venti ſilent. *Senec. de vita beata, cap. 20.* Secundus, & ferens ventus. *Nepos c. 3. cap. 8.* Dare vela ventis. ¶ Secundum veterum deſcriptionem venti duodecim ſunt. *Boreas*, *Aquilo*, *Corus*, *Subſolanus*, *Vulturnus*, *Eurus*, *Auſter*, *Notus*, *Africus*, *Favonius*, *Zephyrus*, *Circius*. Ex his principes ſunt, qui etiam cardinales vocantur, quod flant a quatuor mundi cardinibus, Septentrione, Oriente, Meridie, Occidente. Deinde ſinguli duos alios ventos habent, unum ad dextram, alterum ad ſiniſtram. A Septentrione eſt *Boreas*, qui & ipſe Septentrio dicitur. Huic ad Orientem *Aquilo* ſurgit, ad Occidentem *Corus*. Ab Oriente æquinoctiali eſt *Subſolanus*, qui ad Septentrionem habet *Vulturnum*, ad Meridiem *Eurum*. A Meridie eſt *Auſter*. Huic ad Orientem *Notus* eſt, *Africus* ad Occidentem. Ab Occidente Æquinoctiali eſt *Favonius*, cui *Zephyrus* eſt ad Meridiem, *Circius* ad Septentrionem. Vide ſuis locis. Sed recentiores mathematici diligentius, & minutius triginta duos ventos diſtinxerunt, quos, quia Veteribus ignoti fuerunt, non eſt hic locus enumerare. De quatuor præcipuis ita *Ovid. lib. 1. Triſt. verſ. 27.* Nam modo purpureo vires capit *Eurus* ab ortu; nunc *Zephyrus* ſero veſpere miſſus adeſt: Nunc gelidus Scythica *Boreas* bacchatur ab Arcto; Nunc *Notus* adverſa prælia fronte gerit. *Virgil. 4. Georg.* Parietibuſque premunt arctis, & quatuor addunt Quatuor a ventis obliqua luce feneſtras. ¶ In fabulis eſt, Ventos filios fuiſſe Aſtræi, qui patrem Titanem habuit, & Auroræ, & fratres Aſtrææ, eos aliquando adverſus Jovem præliatos eſſe; a Jove debellatos in terræ ſpeluncis in Æolide incluſos fuiſſe, iiſque Æolum Regem datum eſſe, qui eos coerceret. De belli origine alii alia fabulantur. *Lactantius* dicit, a Junone irata adverſus Jovem propter ſtuprum Jus, & Epaphi ortum concitatos, Jovi bellum intuliſſe. *Propandes in Protocoſmo*, ut *Theodontius* refert, ſcriptum reliquit, Litem iratam, quod a Jove ex Cœlo ejecta fuiſſet, Inferos adiiſſe, Furiaſque eſſe precatam, ut ventos adverſus Jovem concitarent, quod & ab illis factum eſt. *Virg. 1. Æn.* ¶ Translate ventus accipitur pro calamitate, adverſa fortuna, perturbatione. *Cicer. in Piſon. cap. 9.* Alios ego vidi ventos, alias proſpexi animo procellas. ¶ Item pro ſecunda, ſeu proſpera fortuna. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Quid ſi etiam Cæſarem, cujus nunc venti valde ſunt ſecundi, reddo meliorem? ¶ Item pro favore, plauſu. *Cic. pro Cluent. c. 47.* Verum omnes intelligimus, in iſtis ſubſcriptionibus ventum quendam popularem eſſe quæſitum. ¶ Item pro fama, rumore. *Cic. pro Cluent.* Qui omnes rumorum, & concionum ventos colligere conſueſſet. ¶ *Ventis tradere* eſt oblivioni tradere. *Hor. l. 1. od. 26.* Triſtitiam, & metum tradam protervis in mare Creticum portare ventis. Huc pertinet & illud *Virg. Æn. 10. v. 652.* Nec ferre videt ſua gaudia ventos. h. e. irrita eſſe, in nihilum abire. ¶ *In vento & in aqua ſcribere* eſt operam perdere. *Catull. carm. 71.* Sic profundere verba ventis, h. e. fruſtra loqui. *Lucret. l. 4. v. 929.* Et dare verba in ventos. *Ovid. 1. Amor. eleg. 6.* Idem quoque eſt *ventis* loqui apud *Ammian. l. 15. c. 3.* ¶ *Vento vivere*, *trascorſi meſchinamente*, *viver d'aria*. Habetur hic loquendi modus *leg. 2. Cod. de aliment. pupillo præſtand.* ¶ *Ventus textilis*, eſt veſtis tenuiſſima, quæ ſubtilitate videtur ventos æquare. *Petron. Arbiter.* Æquum eſt induere nuptam ventum textilem.

Venuſcŭlus. V. Venuncŭlus.

Venum. V. dictionem ſequentem.

Venum, *da vendere*, *venale*, quod venale eſt. Quidam Grammatici putant, hanc vocem eſſe ſupinum verbi *veneo*, ſed potius *veno* eſt a *venum*, quaſi *venem eo*. Alii cenſent eſſe adverbium; ſed & huic ſententiæ obſtat, quod aliquando per caſus inflexa legitur: itaque potius nomen eſſe, dicendum eſt, cujus in uſu frequentiſſimo eſt *venum*, dicimus autem *venum*, quod idem eſt ac vendi, *eſſer' eſpoſto alla vendita*; *venum dare*, aut *exdare*, quod idem ac vendere ſignificat, *dare ad eſſer venduto*. *Gell. l. 7. cap. 4.* Pileatos ſervos venum ire ſolitos, Sabinum ſcriptum reliquit. *Liv. lib. 3. cap. 55.* Ut ejus familia ad ædem Cereris venum iret. *Lucan. lib. 4. verſ. 207.* ſeque, & ſua tradita venum caſtra videt. ¶ Reperiuntur etiam quidam hujus nominis caſus, ut dictum eſt, ut *veno* dativus, tanquam a *venus*, a, quod eſt inuſitatum, & *veno* in dat. & ablat. a *venum*. *L. Apulej. 8. Met.* Eum rogavit unus e noſtris, haberetne venum lacte, *ſe avea latte da vendere*. *Et infra:* Cantherium venui ſubjicere, *eſporre alla vendita*. *Tacitus Ann. 13. cap. 51.* Militibus immunitas ſervaretur, niſi in iis, quæ veno exercerent, *in quelle coſe*, *delle quali faceſſero mercanzia*. *Id. Ann. 14. cap. 15.* Poſita veno irritamenta luxus, *eſpoſti alla vendita*. ¶ Sunt qui ſcribunt *venum* cum diphthongo *æ*, ſed obſtant antiqua monumenta, teſte *Manut. in Orthograph.*

Venuncŭlus, ſeu Venuculus, a, um, adjectiv. ad Venuſium oppidum Apuliæ pertinens, ut Venucula uva, quæ ſcilicet in ejus oppidi agro provenit, & in ollis condi & ſervari ſolet, ob id etiam *ollaris* dicta. *Horat. l. 2. ſat. 4. verſ. 71.* Venucula convenit ollis. Rectius Albanam fumo duraveris uvam. quidam ſcribunt *Vennuncula*, duplici nn, ut commode prima ſyllaba producatur, quæ in *Venuſio* brevis eſt. *Col. l. 12. cap. 43.* Uva Venuculæ, quas antiqui in vaſis condebant. *Plin. lib. 14. cap. 2.* Venucula optime inter defloreſcentes, & ollis aptiſſima. *Harduin.* legit *Venicula* eodem ſenſu: alii *venuncula*. ¶ Quidam *venunculam* non a Venuſio oppido, ſed a *venum* derivant, ut ſit idem, quod

vena-

Digitized by Google

venalis: nam ideo in ollis fereatur, ut vendi poſſit extra vindemiæ tempora. ¶ *Colum. l. 2. c. 6.* far etiam venuculum nominat, & inter farris eujus genera refert.

Venŭla, læ, f. *venuzza*, [illegible]. *Celſ. l. 2. c. 6.* Oculi illacrymant, atque in iiſdem venulæ pallent. Adde *Quintil. l. 12. c. 10.*

Venundătus, a, um, nom. particip. *venduto*. *Tac. in Agric. c. 28.* Per commercia venundati. *Propert. l. 3. eleg. 19.* (al. 17.) Tuque o Minoa venundata Scylla figura.

Venundo, as, dedi, datum, a. 3. *vendere*, a *dare a vendere*, [illegible], idem, quod vendo, quaſi venum do. Itaque per Tmeſin dixit *Claudian. l. 2. de raptu Proſerp. verſu 178.* Venum cuncta dari. *Cic. 3. Off.* Cum in venundando rem eam ſciſſet. *Tacit. 14. Ann. c. 33.* Capere, aut venundare.

Venus, eris, f. *Venere*, [illegible], filia Cœli, & Diei, Dea amorum, pulchritudinis, gratiarum, deliciarum, voluptatum omnium. Poetæ fabulantur, natam eſſe ex ſpuma maris, & Cœli teſtibus a Saturno exciſis, & in mare projectis. Sed nos de Venere ſecunda *Cicero* ſcribit *l. 3. de nat. Deor. c. 23.* ¶ Dicta eſt a veniendo *Id. ib. c. 24.* Minerva, quia minuit, aut quia minatur: Venus, quæ venit ad omnia. ¶ Græcis Venus eſt Ἀφροδίτη. Ita dicitur ob ἀφρὸς, *ſpumæ*, e qua nata fingitur: quod præter multos gentium Scriptores etiam *Arnobius* tradit *l. 4.* *Hor. l. 1. Carm. ode 18.* Quis non te potius Bacche Pater, teque decens Venus? ¶ Nata dicitur in Cypro. *Hor. l. 1. ode 3.* Sic te Diva potens Cypri, Sic fratres Helenæ lucida ſidera, &c. ¶ Colebatur in Cypro, in Papho, in Gnido, in Cytheris, & plurimis aliis in locis. *Hor. l. 1. ode 30.* O Venus regina Gnidi, Paphique. ¶ Ab ea Romulus menſem anni ſecundum Aprilem nominaſſe dicitur. *Ovid. 4. Faſt.* Sed Veneris menſem Grajo ſermone notatum Auguror: a ſpumis eſt Dea dicta maris. ¶ Fabulantur nupſiſſe Vulcano, & adulterio ſe ſe cum Marte miſcuiſſe, unde Anteros natus ſit. *Ovid. 4. Met. 4. Faſt.* & *alibi*: Sed hæc de tertia Venere narrantur, quæ filia fuit Jovis, & Dionis. *Cic. 3. de nat. Deor.* ¶ Dicitur etiam adulterium admiſiſſe cum Mercurio, ex quo Cupidinem, ſive Amorem peperit. Hos de Venere ſecunda, & de Mercurio ſecundo *Cicero* ſcribit *l. 3. de nat. Deor.* Nam Cupido primus Mercurio, & Diana prima natus dicitur. Sed Simonides, Servius, & alii volunt, Cupidinem ex ſola Venere natum eſſe. *Bocc. l. 3. Gen. Deor. c. 24.* ¶ Veneres plures fuere, ut jam ſignificavimus. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 23.* Venus prima Cœlo, & Die nata, cujus Elide delubrum vidimus: altera ſpuma procreata, ex qua, & Mercurio Cupidinem ſecundum natum accepimus: tertia Jove nata, & Dione, quæ nupſit Vulcano, ſed ex ea, & Marte natus Anteros dicitur: quarta Syria, Tyroque concepta, quæ Aſtarte vocatur, quam Adonidi nupſiſſe traditum eſt. Vide *Bocc. de Gen. Deor. l. 3. c. 22 & 23 l. 11. c. 4.* ¶ Poetæ tamen has omnes Veneres confundunt, & uni tribuunt ea, quæ trium propria ſunt. ¶ Veneris ſtatuæ inter cæteras duæ celebrantur, a Praxitele effectæ, Venus Gnidia nudo corpore, ita dicta, quod eam Gnidii emerint, quæ in toto terrarum orbe nobiliſſima fuit, cujus ſimulacri quidam amore captus eſt, & cum delituiſſet in fano, noctu ei cohæſit, ut ſcribunt *Valerius Max. l. 8. c. 11. in ext. n. 4.* & *Plin. l. 36. c. 5.* & Venus Coa, velata ſpecie, quam populi Coi inſulæ emerent. Meminit Veneris Gnidiæ *Cicero l. 1. de Div.* Coæ *l. 1. de nat. Deor. l. de Divin. & in Oratore.* ¶ Non ſolum Venus pro Dea amoris ponitur, ſed etiam pro libidine, ſeu appetitu commiſtionis cum altero corpore, & pro re ipſa Venerea, quam Græci [illegible] dicunt. *Ter. Eun. 4. 5. 6.* Sine Cerere, & Baccho friget Venus. *Virg. 3. Georg.* Frigidus in Venerem ſenior. h. e. in coitum. *Plin. l. 26. c. 10.* Illito quoque radix genitalibus, inhibebit non ſolum Venerem, ſed effluentiam genituræ. ¶ Interdum ponitur pro gratia, qua apud alios pollemus. *Senec. l. 2. de benef. c. 28.* Ille non eſt par mihi virtutibus, nec officiis, ſed habuit ſuam Venerem. ¶ Interdum etiam pro venuſtate, ornatu, elegantia. *Plaut. Sticho 2. 2. 5.* Profecto amœnitates omnium Venerum, & venuſtatum affero. *Quintil. l. 6. c. 4.* Quod cum gratia quadam, & Venere dicitur. *Id. l. 10. c. 1.* Iſocrates omnes dicendi Veneres ſecutus eſt. ¶ Per blanditiam amatores amicas ſuas Veneres vocant. *Virg. Ecl. 3.* Parta meæ Veneri ſunt munera. ¶ Neque amorum ſolum, ſed & hortorum præſes Venus habita eſt, & *Hortenſis* appellata, quia horti ad amœnitates, & delicias pertinent, quæ amorum comites ſunt. Hinc *Nævius apud Feſtum* in voce *Coquus*. Coquus edit Neptunum, Venerem, Cererem. Ubi *Neptunus* pro piſcibus ponitur, *Venus* pro oleribus, *Ceres* pro pane. ¶ Eſt item Venus una errantium ſtellarum, inter Solis, & Mercurii ſphæram ſita, quæ mane, cum antegreditur Solem, Græce φωσφόρος, Latine *Lucifer* dicitur, veſpere, cum Solem ſubſequitur, appellatur a Græcis ἕσπερος, Latine *Veſper*, & *Veſperugo*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.* Infima eſt quinque errantium, terræque proxima ſtella Veneris, quæ φωσφόρος Græce, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur Solem, cum ſubſequitur autem, Heſperos. *Id. in Somn. Scip. de Sole.* Hunc ut comites conſequuntur alter Veneris, alter Mercurii curſus. ¶ Venus etiam dicebatur talorum jactus; nempe is qui talos omnes figura exhibebat diverſa, hoc eſt, *Stantes cum vultu nullus eodem talus*, ut loquitur *Martialis l. 14. epigr. 14.* Cauſa nominis eſt, quod is jactus propitia Venere fieri putaretur, unde & *Venereus* dicebatur: erat enim omnium jactuum feliciſſimus. Nam qui Venerem jecerat, ſex nummos lucrifaciebat, & quicquid Caniculæ jactu amiſiſſet. *Prop. lib. 4. el. 9.* Me quoque per talos Venerem quærente ſecundos ſemper damnoſi ſubſiliere Canes. *Suet. in Aug. cap. 71.* Quos tollebat univerſos qui Venerem jecerat.

Venusĭa, f. 1. Venuſium, *Venoſa*, col. & urbs Apuliæ Peucetiæ, in conf. Lucaniæ, ad radices Apennini, Horatii Flacci patria. *Plin. lib. 3. cap. 11.*

Venusīnus, a, um, adject. ad Venuſium pertinens. *Horat. l. 2. ſat. 1. v. 33.* Nam Venuſinus arat finem ſub utrumque colonus. *Juvenal. ſat. 1. v. 51.* Hæc ego non credam Venuſina digna lucerna? h. e. lucerna, qua Horatius (cujus patria Venuſia fuit) lucubrando utebatur. ¶ Venuſini, orum, Venuſii incolæ. *Liv. l. 22. c. 54.*

Venuſtas, atis, f. 3. *venuſtà*, *bellezza*, *grazia*, [illegible] Germ. *ſchöne*, Gal. *beauté*, Hiſp. *hermoſura con gracia*, [illegible], pulchritudo, formæ elegantia, gratus aſpectus, a *Venus*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Quæ autem Dea ad res omnes veniret, Venerem noſtri nominaverunt: atque ex ea potius venuſtas, quam Venus ex venuſtate. ¶ Proprie eſt mulierum, ut dignitas virorum. *Cic. 1. Offic. c. 36.* Cum autem pulchritudinis duo genera ſint, quorum in altero venuſtas ſit, in altero dignitas, venuſtatem muliebrem ducere debemus, dignitatem virilem. *Id. 1. Off. c. 27.* Venuſtas, & pulchritudo corporis ſecerni non poteſt a valetudine. *Id. in Orat. c. 18.* Vultus multum affert tum dignitatem, tum venuſtatem. ¶ Dicitur etiam de inanimatis rebus. *Cic. 6. Ver.* Erant ænea præterea duo ſigna, non maxima, verum eximia venuſtate, virginali habitu, atque veſtitu. *Id. 3. de Orat. c. 46.* Capitolii faſtigium illud non venuſtas, ſed neceſſitas ipſa fabricata eſt. ¶ Tranſlate accipitur pro quacunque gratia, ut pro amabili ſuavitate orationis, pro lepore, ſive gratia dicendi, & Venere, [illegible]. *Cic. 1. de Or. c. 37.* Dicendi vis egregia, ſumma feſtivitate, & venuſtate conjuncta, profuit. *Id. Verr. 1. 54.* Affluens omni lepore, & venuſtate. ¶ Interdum etiam pro felicitate. *Ter. Eun. 5. 4. 8.* Quis me fortunatior, venuſtatiſque adeo plenior?

Venuſte, adv. *grazioſamente*, *con garbo*, Ger. *lieblich*, Gal. *joliment*, Hiſp. *lindamente*, χαριέντως, cum venuſtate, lepide. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 4.* Qua in re mihi videtur illud perquam venuſte ceciſſe. *Quintil. l. 6. c. 3.* Omnia venuſtiſſime finxit. *Senec. l. 1. Controv. 1.* Hiſpanus hunc colorem venuſtius, ſuppit adhibuit.

Venuſto, as, a. 1. *ornare*, Ger. *zieren*, Gal. *rendre joli*, Hiſp. *hazer hermoſo*, [illegible], orno. *Nævius apud Fulgent. Planciad. n. 43.* Myropola affatim mihi unguentum largitus eſt, qui me venuſtarem.

Venuſtŭlus, a, um, *grazioſetto*, [illegible], aliquantulum venuſtus. *Plaut. Aſin 3. 70.* Compellando blanditer, Oſculando, oratione vinnula, venuſtula.

Venuſtus, a, um, *grazioſo*, *galante*, [illegible], Ger. *ſchön*, Gal. *joly*, Hiſ. *lindo*, [illegible], χαρίεις, venuſtatem habens, pulcher, formoſus, a *Venus*. *Ter. Andr. 1. 1. 93.* Eſt vultu, Soſia, adeo modeſto, adeo venuſto, ut nihil ſupra. *Suet. in Ner. c. 51.* Sufflavo capillo, vultu pulchro magis, quam venuſto. *Id. in Aug. c. 79.* Forma per omnes ætates venuſtiſſima fuit. *Cic. l. 15. Att. ep. 16.* Venuſta loca. ¶ Tranſlate uſurpatur pro gratioſo in quacunque re ad oculos ſpectante. *Cic. in Bruto c. 33.* Geſtus, & motus corporis ita venuſtus, ut tamen ad forum, non ad ſcenam inſtitutus videretur. ¶ Item pro decente, elegante, ornato in oratione. In eo venuſtus, & lepidus differunt. *Quintil. l. 6. c. 4.* Lepidus, & venuſtus ita inter ſe differunt, quod venuſtum vocamus, quod cum gratia quadam, & Venere dicitur, lepidum, quod rotunditate quadam, & brevitate, atque acumine verborum delectat. *Cic. in Bruto.* Unum ſententioſum, & argutum, ſententiis non tam gravibus, & ſeveris, quam concinnis, & venuſtis. *Catull. carm. 3.* Lugete, o Veneres, Cupidineſque, Et quantum eſt hominum venuſtiorum. *Plin. l. 3. ep. 9.* Plerumque dolor etiam venuſtos facit. h. e. facetos. ¶ Venuſtus quoque fortunatum ſignificat, ut invenuſtus non ſolum deformem, ſed & infortunatum. Græcis ſimiliter [illegible] pro fortunato accipitur.

Vepallĭdus, a, um, valde pallidus. *Horat. l. 1. ſat. 2.* Vepallida lecto Deſilit mulier. Alii leg. *vel pallida*.

Vepĕnis, is, m. parvum penem habens, h. e. puſio, puer. V. *Piſinnus*.

Vepretŭla, æ, f. [illegible], dim. a *vepres*. *Cic. pro Sext. c. 33.* Ut illa ex vepreculis extracta nitedula Rempublicam conaretur arrodere. ¶ Eſt & vetus adagium, apud Pomponium, Poetam antiquum, *Vipera eſt in vepreculis*, de iis, qui ſubito poſſunt afferre malum. *Voſſ. in Etymol.* in voce *Vepres*.

Vepres, is, m. *ſpina*, [illegible] Germ. *dorn*, Gall. *épine*, Hiſpan. *eſpinas*, ἄκανθα, ſpina, rubus. *Probus* vult eſſe generis maſculini, *Priſcianus* fœminini. *Cic. 5. Tuſc. c. 23.* Septum undique, & veſtitum vepribus, & dumetis indagavi ſepulcrum. *Virg. 8. Æn.* Sparſi rorabant ſanguine vepres. *Stat. l. 3. ſilv. 2. v. 44.* Tot veprum nemorumque morae. ¶ Per Synecdochen accipitur pro ſpinarum ſepto, ſepe, vepreto. *Ovid. 5. Metam. v. 628.* Aut leporis, qui vepre latens hoſtilia cernit Ora canum.

Veprĕta, æ, f. idem ac vepretum. Uſus eſt *Varro l. 1. de R. R. c. 29.* ut Scaliger putat. Similiter myrteta pro myrtetum dixit *Plautus in Vidularia*, ut *Priſcianus* docet *l. 4.*

Veprētum, i, n. *prunajo*, [illegible], locus vepribus plenus. *Colum. l. 4. c. 32.* Fluminum ripis, & limitibus, ac vepretis commodius, quam mediis agris, deponitur.

Ver, eris, n. *primavera*, Ger. *der fruling*, Gal. *printemps*, Hiſp. *verano*, ἔαρ, anni pars, quæ hyemem ſequitur, ab Æolico [illegible] pro ἔρ, quod ex ἔαρ. *Varro l. 4. de L. L.* Tempus ſecundum ver, quod tum vivere incipiunt virgulta, ac vertere ſe tempus anni, niſi quod Jones dicunt ἦρ. *Cic. 6. Ver. c. 10.* Cum autem ver eſſe cœperat, cujus initium iſte non a Favonio, neque ab aliquo aſtro notabat, ſed cum roſam viderat, tum incipere ver arbitrabatur. ¶ Dividitur autem ver, ut cæteræ anni partes, in tres portiones, in ver novum, ſive primum, adultum, & præceps. Nam cum vernum tempus ſit trimeſtre, primus menſis primo, ſive novo veri aſſignatur, ſecundus adulto tribuitur, tertius præcipiti, ſive cadenti. Ita docet *Servius* ad illud *Virg. 1. Georg.* Vere novo, gelidus canis cum montibus humor Liquitur. *Plin. l. 10. c. 80.* Laſerniæ pariunt vere primo, cum plurimum dena ova. *Tacit. Ann. 13. c. 36.* Donec ver adoleſceret. ¶ Secundum Latinos agricolas veteres, veris initium erat VII. id. Febr. ut *Var. l. 1. R. R. c. 28.* docet, finis VII. id. Maji, quo die æſtatis initium ponebant, ut in *Æſtas* dictum eſt. ¶ *Ver ſacrum*, dicebantur res, quæ vere natæ, & Diis conſecratæ eſſent, & *Ver ſacrum facere*, erat vovere Diis, ſive iis conſecrare, quæcunque vere proximo naſcerentur. *Paul. apud Feſt.* Ver ſacrum vovendi mos fuit Italis. Magnis enim periculis adducti vovebant, quæcunque proximo vere nata eſſent apud ſe animalia, immolaturos. Sed cum crudele videretur pueros, ac puellas innocentes interficere, perductos in adultam ætatem velabant, atque ita extra fines ſuos exigebant. Hactenus *Paulus*. Hanc vero conſuetudinem a Sabinis ortam tradunt. Nam Sabini cum adverſus Umbros aliquoties infeliciter pugnaſſent, Marti votum fecerunt, ſi victoria potiri contingeret, ſe illi conſecraturos, quicquid proximo vere apud ipſos naſceretur. Quare cum re bene geſta in patriam eſſent reverſi, omnem pecoris proventum Marti immolarunt, liberos vero eo vere natos, quoniam crudele videbatur occidere, Martis miniſterio conſecrarunt, poſteaque adultos, velato capite, ad quærendas ſibi novas terras extra fines ſuos exegerunt. *Siſenna apud Non. c. 12. n. 18.* Quondam Sabini feruntur voviſſe, ſi res communes melioribus locis conſtitiſſet, ſe ver ſacrum facturos. *Liv. l. 34. c. 44.* Ver ſacrum factum erat priore anno. *Et mox*: Ver ſacrum videri pecus, quod natum eſſet inter Cal. Martias, & pridie Cal. Majas. *Id. lib. 22. cap. 10.* docet veris ſacri nomine contineri, quod ver attuleriſ ex ſuillo, ovillo, caprino, bovillo grege. *Juſtin. lib. 24. cap. 4.* Galli abundanti multitudine, cum eos non caperent terræ, quæ genuerant, trecenta millia hominum ad ſedes novas quærendas velut ver ſacrum miſerunt. ¶ Tranſlate *ver ætatis*, eſt adoleſcentia. *Cic. de ſenect. c. 19.* & *Ovid. 2. Met.*

Veracĭter, adv. *veracemente*, vere, cum veritate. *Priſcian. l. 15.* teſtatur, uſurpatum a *Plauto*, ſed neque locum, neque verba indicat. Uſurpatur etiam a *Hieronymo*, & *Auguſtino*.

Veracŭlus, i, m. præſtigiator, divinus, circulator, qui vanis prædictionibus plebem allicit, dum vera ſe dicere de futuris rebus jactat. *Sueton. in Vitel. c. 14.* Nullis tamen offenſior, quam veraculis, & mathematicis. Alii leg. *vernaculis*.

Veragrāni, m. 2. Veregrani, pop. Piceni, quorum opp. *Mons Fanus*, inter Auximum orb. ad Bor. 5. M. P. & Trajanam opp. ad Auſtr. 7. Vel eorum oppidum fuit *Mons Granaris*, caſtr. proximum. *Plin. l. 3. c. 13.*

Veragri, m. 2. pop. Galliæ Lugdunenſis, juxta Rhodanum fl. ubi nunc

Valeſia inf. ſed tantiſper a Caballico tractu in Or. diſtit. Ab aliis locantur in Gallia Narb. apud Rhodanum, inter Allobroges ad Occ. & Sedunos ad Or. uſque tractus attribuitur pars Valeſiæ, *Pays de Gavot*, ſed ab aliis *Chablais*, opp. vero Octodorus, *Martenach*.

Verātrix, icis, f. ſaga, a verbo *vero*, *as*, quod a verus. Ut a *victum* eſt victrix, ab *altum* altrix, ſic a *veratum* veratrix. Extat apud *Apul.* 9. *Miloſ.* Scaliger tamen, in Cirin, mavult apud *Apuleium* legere *Veneratricem*.

Verātrum, tri, n. *elleboro*, Ger. *nieſewurtz*, Gal. *veratre*, Hiſp. *vedegambre*, ἑλλέβορος, genus herbæ, alio nomine helleborum, vehementem habens vim purgandi, educendique humores noxios principis animæ inculratum ſedem infeſtantes. Unde melancholicis, & furioſis dari ſolet, & comitiali morbo laborantibus. Duplex eſt, album, & nigrum, utrunque radice fibrata cæparum modo. Habet, ut dixi, vim purgandi. Notum de Carneade, qui ſolitus veratro purgari, quoties illi negotium erat futurum cum Zenone Stoico. *Perſ. ſat.* 5. Non bis aſt illas Acci, Ebria veratro. Iliadem Acci dicit veratro plenam, quaſi eam non ſcripſerit naturæ munera, quod felicis Poetæ ſunt, ſed ad ſcriptionem ejus indiguerit multa veratri potione. De veratro *Plinius* ſcribit *l.* 25. *c.* 5. & 11.

Vērax, cis, o. g. *verace*, ἀληθινός, qui vera loqui ſolet. *Cic.* 1. *de Div. c.* 19. Multis ſeculis verax fuit id oraculum. *Id. ib. c.* 29. Tum et viſa quietis occurrent tranquilla, atque veracia. *Id. ib. l.* 6. *c.* 36. Herodotum cur veraciorem dicam Ennio?

Verbēlis, le, adject. in verbis conſiſtens. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.* Mulierum verbalibus undæ & cauſidici ardant. ¶ A Grammaticis verbalia dicuntur voces, ſeu nomina, quæ a verbis deſcendunt. *Soſip. Chariſ. l.* 1. *cap. de nomine*: Sunt etiam, quæ ab his ῥηματικὰ dicuntur, nos non abſurde verbalia dicimus, ut a verbo lego lectio, & dico dictio &c.

Verbānus Lacus, *Lago maggiore*, lacus Inſubriæ, in longitudinem ad 40. M. P. extenſus, 5. aut 6. latus, a Lario 24. eo minor, licet *major* appelletur per comparationem cum lacubus circumſtantibus. In eo inſula eſt malis medicis conſita, apud Palantiam. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Verbaſcum, n. *e. taſſobarbaſſo*, φλόμος, genus herbæ. *Plin. l.* 25. *c.* 10. Verbaſcum Græci phlomon vocant: Genera habet prima duo, album, in quo mas intelligitur, alterum nigrum, in quo fæmina. Tertium genus non naſcitur in ſylvis inventum, &c.

Verbēna, æ, f. *verbena*, Ger. *eiſenkraut*, Gal. *verveine*, Hiſp. *verbena*, ἱερὰ βοτάνη, omnis herba ex puro loco decerpta, item ramus, virga, frons omnis arborum ſacrarum, ut lauri, olivæ, myrti. *Serv. ad illud* 12. *Æn.* Verbena tempora vincti: Verbena, inquit, propria eſt herba ſacra, ros marinus, ut multi volunt, idest λιβανωτίς, ſumpta de loco ſacro Capitolii, qua coronabantur Feciales, & Pater Patratus fœdera facturi, vel bella indicturi. Abuſive tamen verbenas jam vocamus omnes frondes ſacratas, ut eſt laurus, oliva, vel myrtus. *Terentius Andr.* 4. 4. 5. Ex ara ſume hinc verbenas. Nam myrtum fuiſſe Menander teſtatur, de quo Terentius tranſtulit. *Id. ad illud Ecl.* 8. *Verbenaſque adole pingues*: Verbenæ, inquit, dicuntur virgultæ, quæ ſemper virent, jucundi odoris. Alii verbenas virgulta religioni apta: Alii proprie olivarum ramos. Nam ideo & pingues ait, quamvis hoc & de palma, & de lauro dici poſſit. Alii rorem marinum dicunt. Omnia tamen hæc a viriditate verbenæ appellantur. Hactenus *Servius*. Ex poſteriore hoc loco diſcimus, veteres ipſos Grammaticos maxime digladiatos eſſe ſuper verbenæ voce. Id non alia de cauſa factum eſt, quam quod viderent, vocem eam ab antiquis tribus rebus diverſis. Sed revera nullus inter eos eſt diſſenſus, quia late adeo vox hæc patet, ut ramos, virgas, frondeſque omnes ſacrarum arborum, ut lauri, olivæ, myrti, atque adeo herbas omnes ex puro loco decerptas complectatur. Quare etſi de myrti frondibus accepit *Terentius*, non dubitat tamen Plinius dicere, id eſſe ſacri graminis genus. ita enim ille *l.* 22. *c.* 2. Non aliunde ſagmina in remediis publicis fuere, & in ſacris, legationibuſque verbenæ. Certe utroque nomine idem ſignificatur, hoc eſt gramen ex arce cum ſua terra avulſum: ac ſemper & legati, cum ad hoſtes, clarigatumque mittebantur, idest res raptas clare repetitum, unus utique verbenatius vocabatur. ¶ Ad etymon quod attinet, verbena dicta eſt, quaſi herbena. *Don. ad Andr. a.* 4. *ſc.* 3. Verbenæ, quaſi herbenæ, redimicula ſunt ararum. *Acro ad Hor. l.* 4. *od.* 11. Verbenæ ſunt omnes herbæ frondeſque feſtæ ad aras coronandas, dictæ quaſi herbenæ. Nempe ſpiritus aſper mutatur in v conſonum, quomodo pro *Henetis Venetos*, & ἀπὸ τοῦ ἑσπέρου veſperum dicimus. *Servius* verbenæ a *viriditate* ſic dici ait, ut ſupra vidimus. ¶ Uſus primarius verbenarum fuit in fœderibus percutiendis, & in legationibus, ut conſtat ex *Liv. l.* 1. & *Plin. c.* 2. & *l.* 25. *c.* 9. ¶ Præterea verbenis aras coronabant, ut liquet ex *Donato loc. cit.* ¶ Inſuper Deorum menſas verrebant, & domus purgabant, quod *Plin. l.* 25. *c.* 9 tradit. *Plaut. Truc.* Fer huc verbenam mihi, thus, & bellaria. *Cic.* 6. *Verr. c.* 50. Dies ille, quo ego Ennam cum veniſſem, præſto mihi Sacerdotes Cereris cum infulis, ac verbenis fuerunt. *Liv. l.* 1. *c.* 24. Fecialis erat M. Valerius: Is Patrem Patratum Sp. Fuſium fecit, verbena caput, capilloſque tangens.

Verbenāca, æ, f. idem ac verbena. *Turnebus* tamen putat rectum eſſe *verbenata*. *Plin. l.* 25. *c.* 9. Nulla tamen Romanæ nobilitatis plus habet, quam hierabotane. Aliqui periſtereon, noſtri verbenacam vocant. Hæc eſt, quam legatos ferre ad hoſtes indicavimus. Hac Jovis menſa verritur, domus purgantur, luſtranturque. Genera ejus duo ſunt, folioſa, quam fœminam putant, mas rarioribus foliis. Ramuli acriuſque plures, tenues, cubitales, anguloſi. Folia minora, quam quercus, anguſtioraque, diviſuris majoribus, flos glaucus, radix longa, tenuis. Naſcitur ubique in planis aquoſis, &c. Hæc *Plin.*

Verbenārius, ii, m. qui verbenam fert. *Plin. l.* 22. *c.* 2. Legati cum ad hoſtes, clarigatumque mitterentur, idest res raptas clare repetitum, unus utique verbenarius vocabatur.

Verbenātus, a, um, verbena coronatus. *Suet. in Calig. c.* 27. Alterum, qui ſe periturum ea de cauſa voverat, cunctantem pueris tradidit verbenatum, infulatumque.

Verber, eris, n. *baſtone*, *verga*, *bacchetta*, שבט, Ger. *ſtock*, Gal. *fouet*, Hiſp. *vara*, μάστιξ, σκῆπτρον, inſtrumentum verberandi, qualis eſt virga, fuſtis, flagellum, ferula, & ſi quid eſt ſimile: item ipſa verberum ictus. *Ovid. Metam.* 14. *v.* 820. ictu verberis increpuit. *Ter. Andr.* 1. 2. 27. Verberibus cæſum te in piſtrinum, Dave, dedam uſque ad necem. *Virg.* 3. *Georg. v.* 106. illi inſtant verbere torto. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 5. Coercere aliquem verberibus. ¶ *Verbera fundæ* ſunt funiculi, quibus funda torquetur. *Virg.* 1. *Georg. v.* 309. Stuppea torquentem Balearis verbera fundæ. *Sil. l.* 1. *v.* 314. His crebram fundit Baleari verbera glandem. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Lucr. l.* 1. *v.* 955. Verbera ventorum. h. e. impetus. *Horat. l.* 3. *ode* 12. Aut exanimari metuentes patruæ verbera linguæ. idest objurgationes. ¶ Reperitur etiam pro verbo. *Priſcianus in Periegeſi*: Pſittacus hic viridis, decoratus torque rubenti Naſcitur, humanæ ſimulat qui verbera linguæ.

Verberābilis, & le, o. g. *degno di ſferzate*, μαστιγίας, verberibus dignus. *Plaut. Aul.* 4. 4. 6. Verberabiliſſime, etiam rogitas, non fur, ſed trifur?

Verberātio, onis, f. *ſferzata*, μαστίγωσις, φραγέλλωσις, actus verberandi. Tranſlate *Q. Cic. Tironi*, *l.* 16. *Fam. ep. ult.* Mirificam mihi verberationem ceſſationis epiſtola dediſti: h. e. reprehenſionem.

Verberātor, oris, m. qui verberat. *Prudent.* in *paſſ. Caſſiani*, *v.* 38. Donetur ipſis verberator parvulis.

Verberātus, us, m. idem ac verberatio. *Plin. l.* 31. *c.* 3. ſi etiam expreſſa in altum, aut e ſublimi dejecta, verberatu corripiat aera.

Verberātus, a, um, adject. *battuto*, ictus. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Vineæ verberatæ grandine. *Tacit. in Agr. c.* 41. Verberatæ aures ſermonibus.

Verberĕus, a, um, *degno di baſtonate*, μαστιγίας, verberibus dignus. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 7. Sed eccum video verbeream ſtatuam. *Id. Perſ.* 2. 2. 2. Ain' vero verbereum caput? Adde *Captiv.* 5. 1. 31.

Verberĭto, as, a. 1. μαστιγόω, ſæpe verbero. *Plaut. apud Feſt.* Verberitare idem Cato frequentative ab eo, quod eſt verbero, dixit.

Verbĕro, onis, m. *uomo da baſtone*, μαστιγίας, verbere dignus. *Plaut. Amph.* 1. 1. 188. Ain' vero verbero? *Id. Pſeud.* 4. 7. 63. Ædepol hominem verberonem!

Verbĕro, as, a. 1. *battere*, *ſferzare*, הכה, Germ. *ſchlagen*, Gall. *battre*, Hiſp. *azotar*, μαστιγόω, τύπτω, verbere cædo, pulſo, percutio, ferio. Videtur eſſe diſcrimen aliquod (quamquam non perpetuum) inter verbero, & pulſo. nam ut ait *Ulpian. l.* 3. *Dig. de injur. verberare* eſt cum dolore cædere, *pulſare* ſine dolore. Alii ita diſtinguunt, ut *verberare* proprium ſit virgarum, & flagrorum, *pulſare* autem generalius ſit, & ad quodvis ictus genus ſignificandum pertineat. *Cic.* 7. *Verr. c.* 54. Sex lictores valentiſſimi, & ad pulſandos verberandoſque homines exercitatiſſimi. *Id. Verr.* 5. *c.* 26. Videre pendere alios ex arbore, pulſari autem alios, & verberari. *Id.* 7. *Verr. c.* 45. Quæ cum apud te diceret, virgis oculi verberabantur. ¶ Accipitur etiam pro percutere quacunque ratione. *Cic.* 8. *Phil.* Ante Conſules, oculoſque Legatorum tormentis Mutinam verberavit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 423. fluctus ſidera verberat unda. *Id.* 11. *Æn. verſ.* 756. Aquila æthera verberat alis. *Plaut. Truc.* 4. 3. 5. Mihi vox aures verberat. *Plin. l.* 14. *c.* 21. Verberari Sole, Luna, imbre, ventis. ¶ Tranſlate etiam de verbis dicitur pro objurgare, conviciari, laceſſere. *Plaut. Truc.* 1. 2. 17. Me illis quidem hæc verberat verbis. *Cicer. in Piſon. c.* 26. Os tuum ferreum Senatus convicio verberari noluiſti. ¶ *Verberare lapidem* proverbium. *Plaut. Cur.* 1. 3. 41. Noli, amabo, verberare lapidem, ne perdas manum.

Verbificatio, onis, femin. *diſcorſo*, *parlare*, ſermo de re aliqua. *Cæcilius apud Donat. in Terent. Eun.* Quid tibi de meo amore verbificatio eſt patri?

Verbigĕna, æ, m. *Prudentius Cathem.* 3. *v.* 2. hoc nomine vocat Chriſtum, quia ex Virgine Maria ſine virili ſemine, ſolaque divini Verbi potentia Verbum caro factum eſt.

Verbigĕro, as, n. 1. *cianciare*, *cicalare*, ῥηματίζω, verba facio. *Apul. in Apol.* Quandiu, & quoties inter nos verbigeratum ſit.

Verbilĕvis, e, adject. *leggero nel parlare*, qui levis, & inconſtans in loquendo eſt. *Propert. lib.* 2. *eleg.* 4. *v.* 28. Cinthia formipotans, Cinthia verbilevis. Alii aliter leg.

Verbōſe, adv. *con molte parole*, πολυλόγως, multis verbis. *Cic. pro Mur. c.* 12. Satis verboſe; Sed quid poſtea? *Id. l.* 7. *Fam.* 3. Hæc ad te ſcripſi verboſius.

Verboſĭtas, atis, fem. verborum affluentia. *Firmic. lib.* 6. *cap.* 15. Therſiter fuit debilis, ridiculus, & garrula verboſitate ſemper impatiens. *Prudent. in Rom. verſ.* 551. Verboſitatis ipſa rumpetur locus. Adde *Symmach. lib.* 8. *ep.* 48.

Verbōſus, a, um, *pieno di parole*, πολυλόγος, πολύμυθος, qui verbis abundat, multiloquus, garrulus, loquutuleius. *Cic. pro Mur. c.* 14. Prælitis promulgatis tollitur a medio non ſolum iſta veſtra verboſa ſimulatio prudentiæ, ſed etiam ipſa illa domina rerum ſapientia. *Id. lib.* 7. *Fam. ep.* 3. Habes epiſtolam verboſiorem fortaſſe, quam velles. *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Ut quidam ſententiarum gratia verboſiſſimos locos arceſſunt.

Verbum, bi, n. *parola*, דבר, Ger. *wort*, Gal. *mot*, *parole*, Hiſp. *palabra*, λέξις, dictio, vox, vocabulum. Quanquam enim anguſte fere accipitur, ut nomini opponatur, tamen natura ſua latius patet, ut & nomen, & pronomen, & cæteras orationis partes complectatur. Imo de ipſa oratione uſurpatur. *Ter. Eun.* 1. 2. 8. De exaleſcione verbum nullum. *Cic.* 2. *de Or. c.* 50. Neque enim quoties verbum aliquod eſt ſcribendum nobis, toties ejus verbi literæ ſunt cogitatione conquirendæ. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *verſ.* 34. Sunt verba & voces, quibus hunc lenire dolorem poſſis. Vide *Vox*. ¶ *Publica verba* dicuntur, quæ in communi ſunt conſuetudine, & uſu. *Cic.* 1. *Acad.* Dialecticorum vero verba nulla ſunt publica, ſuis utuntur. *Ovid.* 3. *de Arte.* Munda, ſed e medio, conſuetaque verba puellæ Scribite, ſermonis publica verba placent. ¶ Verba Prætoria, quibus ejus juriſdictio continebatur, tria erant, *Do*, *Dico*, *Addico*. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 47. ille nefaſtus erit, per quem tria verba ſilentur. *Et infra*: *v.* 52. Verbaque honoratus libera Prætor habet. ¶ Aliquando ſpeciatim ponitur pro una ex octo partibus orationis, in qua omnis vis orationis eſt, *verbo*, ῥῆμα. in hac acceptione verbum eſt pars orationis declinabilis, quæ modos, & tempora habet, ut *Amo*, *amabam*, *amarem*, &c. *Cic.* 3. *de Or. cap.* 49. Conſuetudo modo illa ſit ſcribendi, atque dicendi, ut ſententiæ verbis finiantur, eorumque verborum junctio naſcatur a proceris numeris, ac liberis. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Verbo ſenſum claudere, ſi compoſitio patiatur, optimum eſt. ¶ Nec ſingulas tantum dictiones verbi nomine Latini appellant, verum etiam contextam, & ſolidam orationem, ut dicimus. *Ter. Hec.* Verbis dici non poteſt Tantum, quam re ipſa navigare incommodum eſt. *Id. Andr.* 1. 3. 6. Miſeram me! quod verbum audio? ¶ Hinc uſurpatum reperitur pro ſententia, ſive enunciatione. *Ter. Eun.* 1. 2. 95. Utinam iſtuc verbum ex animo, ac vere diceres. ¶ Item pro ſententia aliqua inſigni, quæ Græcis ἀξίωμα dicitur. *Ter. Adelph.* 5. 8. 29. Poſtremo illud non meum verbum facio, quod Mitio bene, & ſapienter dixit. ¶ Item pro proverbio, ſive aliquo vulgari dicto. *Ter. Adelph.* 5. 3. 17. Nam vetus verbum hoc quidem eſt, communia eſſe amicorum inter ſe omnia. Adde *Plaut. Truc.* 4. 4. 30. & *a.* 5. *v.* 30. ¶ Interdum verbum accipitur, ut rei opponitur, idest pro vocabulo inani. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 12. Quid eſt enim tam furioſum, quam verborum vel optimorum, atque ornatiſſimorum ſonitus inanis nulla ſubjecta ſententia, nec ſcientia? *Id. in Piſon. c.* 27. Dolor enim eſt malum, ut diſputas; exiſtimatio, dedecus, infamia verba ſunt, atque ineptiæ. ¶ Interdum ut facto opponitur, ſive pro inani promiſſione. Hinc *verba dare* eſt decipere, circumvenire. *Ter. Andr.* 1. 3. Cui verba dare difficile eſt. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 16. Vel verba mihi dari facile patior in hoc, neque libenter præbeo credulum. *Id.* 3. *Phil.* Scilicet verba dedimus, decepimus. ¶ Interdum ut ſcripto opponitur, pro viva voce. *Cic. l.* 7. *Fam.* Plura illi mandata verbo, quam ſcripto, dedi, *più in voce, che in iſcritto*. ¶ Interdum quoque ut rei, & veritati opponitur. *Nepos in Phocion. c.* 3. Cauſam apud Philippum regem verbo, re ipſa apud Polyperconten dicere juſſus eſt, *in apparenza avanti a Filippo*, *in realtà &c. Cicer. Fat.* 3. *cap.* 38. Cum hoc verbo & ſimu-

ſimulatione Apronio, revera ſibi objectum eſſet. ¶ *Verbi cauſa*, & *verbi gratia* idem eſt ac exempli cauſa, *per cagion d'eſempio*, *verbigrazia*. *Cic. de Fato c. 6.* Si quis, verbi cauſa, oriente Canicula natus eſt, is in mari non morietur. *Id. 5. Fin. c. 11.* Verbi gratia, propter voluptatem nos amemus. ¶ *Uno verbo* eſt paucis verbis, *in una parola*, *per dir breve*. *Cato R. R. c. 157.* ¶ *Bona verba quæſo*, formula eſt, qua aliquem iratum placare ſtudemus. *Terent. Andr. 1. 2. 33.* Ubivis facilius paſſus ſim, quam in hac re me deludier. Da. bona verba quæſo, *di grazia non n'adirate*, *piano di grazia*, *tolle buone*. ¶ *Verbum*, & *Verba facere*, eſt loqui, diſſerere, orationem habere. *Cic. in Brut. c. 78.* Qui nunquam verbum in publico fecerunt. *Id. Verr. 6. c. 66.* in ſenatu verba facere. *Id. Att. l. 16. ep. 16.* Verba facere pro aliquo. ¶ *Verba facere mortuo*, eſt ei velle aliquid perſuadere, qui aut non audiat, aut nolit audire, ſive operam ludere. *Ter. Phorm. 5. 8. 26.* Verba fiunt mortuo. ¶ *Verba habere*, idem ac verba facere. *Cic. in Somn. Scip.* Multis verbis ultro citroque habitis, ille nobis conſumptus eſt dies. ¶ *Verbum de verbo exprimere*, eſt ad verbum transferre. *Ter. in prol. Adelph.* Verbum de verbo expreſſum extulit. ¶ *Verbum verbo reddere*, ſeu *pro verbo reddere*, idem eſt, ac verbum de verbo exprimere. *Hor. in Arte*: Nec verbum verbo curabis reddere fidus Interpres. *Cic. de opt. gen. Or. c. 5.* In quibus non verbum pro verbo habui neceſſe reddere, ſed genus omnium verborum, vimque ſervavi. ¶ *Totidem verbis transferre*, idem *Cic. Att. l. 6. ep. 2.* Itaque iſtum ego locum totidem verbis a Dicæarcho tranſtuli. Eodem ſenſu dicimus *ad verbum ediſcere*, *exprimere*, &c. *Id. 1. Fin. c. 2.* & *1. de Or. c. 34.* ¶ *Meis verbis*, eſt meo nomine, *da mia parte*. *Plaut. Bacch. 4. 4. 79.* Scribe ſalutem tuo patri verbis meis. *Cic. Att. l. 16. ep. 15.* Atticæ, quoniam hilarula eſt, meis verbis ſuavium des.

Vercellæ, f. 1. *Vercelli*, urbs Libycorum, in Pedemontio, ad Seſitem fl. in confinio Inſubrum, & Salaſſiorum, cum arce valida. *Plin. lib. 3. cap. 17.*

Vercellenſis, ſe, adject. ad Vercellas pertinens, ut Vercellenſis ager, *Plin. l. 33. 1. 7.*

Verculum, i, n. diminutiv. quaſi parvum ver, adhibetur in blanditiis. *Plaut. Caſin. 4. 4. 15.* Meum corculum, melliculum verculum.

Vere, adv. *veramente*, *con verità*, ἀληθῶς, ſincere, non falſe. *Ter. Heaut. 1. 1. 101.* Hoc ibi fit, ubi non vere vivitur. *Cic. Off. 3. c. 3.* Honeſtum, quod proprie, vereque dicitur, id ſapientibus eſt ſolis. *Id. Att. l. 5. ep. 21.* Non ὑπερβολικῶς, ſed veriſſime loquor. *Id. pro Mil. c. 29.* Ne libentius hæc in illum evomere videar, quam verius. ¶ Eſt etiam, bene, recte, juſte. *Nepos in Themiſt. c. 1.* De inſtantibus veriſſime judicabat, & de futuris calidiſſime conjiciebat. *Liv. l. 35. c. 8.* Cum verius eſſet imperium habenti tradi exercitum, quam legato.

Verecundans, antis, o. g. partic. a verecundor. *Cic. 3. de Or. c. 9.* Alterum cunctantem, & quaſi verecundantem incitabat.

Verecunde, adver. *vergognoſamente*, *con verecondia*, Ger. *ſchambaſſtigklich*, Gal. *avec honte*, Hiſp. *con verguença*, αἰδημόνως, cum verecundia. *Cic. 5. Fin.* Tum ille timide, vel potius verecunde, Facio, inquit, equidem. *Id 2. Fin.* Cyrenaici quidem non recuſant, veſtri hæc verecundius, illi fortaſſe conſtantius.

Verecundia, æ, f. *verecondia*, *vergogna*, בושה, Ger. *ſcham*, Gal. *honte*, Hiſp. *verguença*, αἰδώς, αἰσχύνη, modeſtia contraria arrogantiæ, metus juſtæ reprehenſionis. Differunt verecundia, & timor. Nam veretur liber, metuit ſervus, ut ſcribit *Donatus Andr. a. 3. ſc. 2.* Seu, quod idem eſt, verecundia ingenuitatis cujuſdam eſt, & modeſtiæ, unde & in laude ponitur, timor vero eſt animi ſibi male conſcii ob ſcelus aliquod perpetratum. *Cic. in Partit. c. 23.* Cuſtos vero virtutum omnium, dedecus fugiens, laudemque maxime conſequens, verecundia eſt. *Liv. l. 1.* In eam verecundiam adducti ſunt, ut civitatem totam in cultum verſam Deorum violari, ducerent nefas. ¶ Interdum ſumitur pro modeſtia, ſeu moderatione. *Plin. l. 2. ep. 7.* Cauſas ſumma fide, pari conſtantia, nec verecundia minore defendit. ¶ Item pro naturali rubore ſanguinis in vultu ſuffuſi. *Sueton. in Domit. c. 18.* Commendari ſe verecundia oris adeo ſentiebat, ut &c.

Verecunditer, adv. idem quod verecunde. *Pompon. apud Non. c. 11. n. 59.*

Verecundor, aris, d. 1. *vergognarſi*, בוש, Germ. *ſich ſchamen*, Gal. *avoir honte*, Hiſp. *tener verguença*, αἰσχύνομαι, verecundia teneor. *Plaut. Trin. 2. 4. 77.* Verecundari neminem apud menſam decet. *Cic. in Hort. apud Non. cap. 7. n. 501.* Hi noſtri amici verecundantur capiti ſplendore virtutis.

Verecundus, a, um, *vergognoſo*, *riſpettoſo*, *modeſto*, בוש, Germ. *ſchamhaffeig*, Gal. *honteux*, Hiſ. *vergonçoſo*, αἰδήμων, qui verecundia tenetur, qui pudens eſt, *a vereor*. *Plaut. Aſin. 5. 1. 6.* Decet verecundum eſſe adoleſcentem. *Cic. 1. de Leg.* Innocentes ergo, & verecundi ſunt, ut bene cudiant. ¶ Translate ſumitur pro parco, moderato. *Cic. in Orat.* Nec in faciendis verbis erit audax, & in transferendis verecundus, & parcus. *Id. lib. 16. Fam. ep. 17.* Verecunda translatio. *Id. Phil. 12. c. 5.* Verecundiorem eſſe in poſtulando. *Vellej. lib. 2. cap. 33 de Pompejo*: In gerendis honoribus verecundiſſimus. *Quintil. lib. 10 cap. 1.* Verba verecunda. ¶ Verecundus color eſt rubor, quo facies ſuffunditur, cum verecundamur. *Horat. epod. 17.* Fugit juventus, & verecundus color.

Veredarius, ii, m. *corriero*, *poſtiglione*, nuntius publicus, qui equis certo loco poſitis maxima quaque celerrime itinera conficit, quem Itali, Celtæ, ſicut & Hiſpani *poſtam* appellant, a veredus. Gl. vet. Veredarii dicuntur a vehendo, quia feſtinanter in equis curruut, nec deſcendunt de equis, antequam ſua reſponſa liberent. Habent pennas in capite, unde intelligitur feſtinatio itineris, daturque eis ſemper equus paratus. Non manducant, niſi ſuper equis, quando proficiſcuntur. Ubi notandus ritus antiquus, quo nuntios ait pennas geſtaviſſe, in quo illi imitati Mercurium Deorum nuntium. Hujuſmodi nuncius [illegible] quoque appellat Plutarchus in vita Othonis. *Sidon. Apollin. lib. 5. ep. 7.* Hi ſunt, qui invident tunicatis otia, ſtipendia paludatis, erratica veredariis, mercatoribus nundinas. *Jul. Firmic. Matheſ. lib. 3.* Regum nuntios, veredarioſque reddent. Hinc jocus *Paulini* initio *ep. 9. (al. 18.) ad Sever.* Vector epiſtolarum noſtrarum veredarius pedes, aut bipes veredus.

Veredus, i, m. *cavallo de poſta*, ἵππος ταχυδρόμος, equus curſus publici. Equus iſte olim vehicularis fuit: unde & veredo nomen. Nam conflatum eſt ex Latino vehe, & Gallico *rede*, ſive rheda: quomodo & *uerhedus* cum ſpiritu ſcribitur in *Pand. Flor. lib. ult. ff. de mun.* Etymon hoc verede affert *Feſtus* Veredos, *inquit*, antiqui dixerunt, quod veherent rhedas, ideſt ducerent. Quæ quidem *Feſti* ſententia eo-rum ex eo vera oſtenditur, quod antiquis ſcriptoribus curſus publicus erat vehicularis, ut conſtat ex *Sueton. in Auguſto, cap. 49. V. Vehiculatius*. Hinc patet eorum error, qui putarunt, veredum fuiſſe equum ſine vehiculo, eoque veredum non quaſi veheredum, ſed quaſi vehedum dictum videri. Nempe in errorem hunc eos duxit, quod poſteriore ævo etiam equis ſingulis ad publicum curſum uti ſolerent. quæ res fecit, ut his etiam veredorum nomen ſit tributum, *Auſon. ep. 15.* Ut celerem mannum, vel ruptum terga veredum Conſcendas, propere dummodo jam venias. *Id. ep. 17.* Sed ciſium, aut pigrum cautus conſcende veredum: Non tibi ſit rhedæ, non amor acris equi. ¶ Per Catachreſin uſurpatur de quocunque equo curſus velociſſimi, quibus antiqui utebantur in venatione. *Martial. lib. 12. ep. 14. ad Priſcum venatorem*: Parcius utaris, moneo, rapiente veredo, Priſce, nec in lepores tam violentus eas. Sæpe ſatisfecit prædæ venator, & acri Decidit excuſſus, nec rediturus equo. *Id. lib. 14. ep. 86.* Stragula ſuccincti venator ſume veredi.

Verenda, orum, n. pl. *parti vergognoſe*, τὰ αἰδοῖα, corporis partes pudendæ, quæ ſine verecundia nominari, aut oſtendi non poſſunt. *Plin. lib. 3. ep. 14.* Et ventrem, atque etiam, fœdum dictu, verenda contundit.

Verendus, a, um, *venerando*, αἰδέσιμος, ἀξιοσέβαστος, partic. a vereor. *Ovid. 4. Met.* Majeſtatemque verendam imponit. *Id. l. 3. de Ponto el. 1.* Curia cum Patribus fuerit ſtipata verendis.

Verens, entis, o. g. timens, partic. a vereor. *Cic. de Sen.* Vos tamen Deos verentes, qui hanc omnem pulchritudinem tuentur, & regunt, memoriam noſtri pie, inviolateque ſervabitis. *Id. l. 9. Fam. ep. 16.* Qui te ad ſcribendum incitavit, verentem, ne Silius ſuo nuntio aliquid tibi ſollicitudinis attuliſſet. *Col. l. 6. 1. 2.* Sed nam inertis hujus pecudis mores, qui ſunt verentes plagarum, & acclamationum.

Verenter, adv. *con riverenza*, *e riſpetto*. *Sedul. In proœmio operis*. ſanctoque verenter ſtare choro.

Vereor, eris, itus ſum, d. 2. *avere riverenza*, *riſpettare*, *temere*, ירא, Ger. *forchten*, Gal. *craindre*, Hiſp. *temer*, αἰσχύνομαι, αἰδέομαι, eſt cum obſervantia quadam, & ingenuo pudore metuere. Differunt *vereri*, & *timere*. Eſt enim *vereri* proprie liberorum, qui honeſtatis gratia moventur, *timere* autem ſervorum, qui formidine pœnæ aliquid aut faciunt, aut omittunt, ut docet Donatus ad *Teren. Andr. 3. 2. 16.* Hinc *Cic. de Senect. c. 11.* Metuebant eum ſervi, verebantur liberi. *Id. in Phil. 12. 1. ult.* Quid? veteranos non veremur, nam timere ſe ne ipſi quidem volunt. Conjungit hæc duo *Plaut. in prol. Amph. v. 22.* Quippe qui intellexerat Vereri vos ſe, & metuere, ita, ut æquum eſt, Jovem. Nempe vereri ut patrem, metuere, ut maximum & potentiſſimum. Item *Livius l. 39.* Veremur quidem vos, Romani, & ſi ita vultis, etiam timemus. Sed plus veremur, & timemus Deos immortales. Tamen hæc differentia non ubique obſervatur, ſed vereor frequentiſſime idem plane eſt, quod timeo, nec ſolum de hominibus, ſed etiam de rebus uſurpatur. Conſtituitur autem cum accuſativo. *Cic. ad Q. Fr. lib. 1. ep. 3.* Quem meus Cicero & amabat ut fratrem, & jam ut majorem fratrem verebatur. *Id. 10 Or. c. 1.* Veretur reprehenſionem doctorum, atque prudentium. *Id. Att. l. 14. ep. 4.* Vereor Gallica bella. ¶ Vel cum dativo perſonæ, cui timemus. *Cic. 4. Acad. c. 45.* Vel autem mihi veremini, ne labar ad opinionem. ¶ Vel cum abl. perſonæ, a qua timemus, cum præp. *e*, vel *ab*. *Ter. Andr. 3. 4.* Ego dudum non nihil veritus ſum, Dave, abs te, ne faceres idem, &c. *Auct. ad Her. l. 2. 1. 19.* Ergo & metus periculi hortabatur eum interimere, a quo ſupplicium verebatur. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. de Sen. de Carthagine*: De qua non ante vereri deſinam, quam illam exciſam eſſe cognovero. ¶ Reperitur & cum genitivo. *Afran. apud Non. c. 9. n. 3.* Optaodum uxorem quæ non vereatur viri. *Ter. Phorm. 5. 7. 78.* Neque hujus ſit veritus fœminæ primariæ. ¶ Item cum infinitivo. *Cic. l. 6. Fam. ep. 6.* Veritus ſum deeſſe Pompeji ſaluti, cum ille aliquando non defuiſſet meæ. *Terent. Andr. 2. 1. 23.* Vereor dicere. ¶ Et impersonaliter. *Cic. l. 2. de Fin. c. 13.* Quos non eſt veritum in voluptate ſummum bonum ponere. ¶ Et abſolute pro verecundiam habere. *Plaut. Bacch. 1. 2. 50.* Hic vereri perdidit, *ha perduto il riſpetto*. ¶ Paſſive *Afran. apud Gell. l. 15. c. 13.* Ubi malunt metui, quam vereri ſe ab ſuis. ¶ Præterea conſtruitur cum ſubjunctivo, & conjunctione *ut*, in iis, quæ fieri volumus, vel *ne*, in iis, quæ nolumus. *Cic. Fam. l. 12. ep. 19.* Non enim dubitabam, quin eas libenter lecturus eſſes, verebar, ut redderentur. *Id. 1. de Or. c. 55.* Veritus es, niſi iſtam artem oratione exaggeraſſes, ne operam perdidiſſes. ¶ Interdum tamen *ne* reperitur in iis, quæ optabilia ſunt, pro *ut*. *Cic. l. 6. Fam. ep. 5.* Cujus tanti mali, quamvis docti viri multa dicant, tamen vereor, ne conſolatio ulla poſſit vera reperiri præter illam, &c. *Id. pro Marc. c. 4.* Vereor, ne hoc, quod dicam, perinde intelligi auditu poſſit, atque ego ipſe cogitans ſentio. Ita eſt in Aldina: Sed aliæ pleræque editiones habent *ut*. ¶ Vel cum duabus negativis particulis *ne non*, quæ idem valent, quod *ut*. *Cic. Fam. l. 14. ep. 5.* Quibus literis intellexi te venire, ne ſuperiores mihi redditæ non eſſent. ¶ Vel cum tribus negationibus pro certum eſſe, omni metu liberum eſſe. *Cic. 6. Verr. c. 38.* Non vereor, ne hoc officium meum P. Servilio non probem. ¶ Accipitur etiam pro dubitare. *Ter. Andr. 1. 4.* Sed quidnam Pamphilum Exanimatum video? vereor, quid ſiet. *Cic. Att. lib. 7. ep. 7.* Et quod ſcribis in orbem inraſſe, vereor, quid ſit. ¶ In hac acceptione uſurpatur cum adverb. *num*, *quorſum*, *quomodo*, & ſimilibus. *Ter. Andr. 1. 2.* Verebar, quorſum evaderet. *Cic. in Fam. 8 ep 10.* Vereor, quomodo hæc homines accipiant. *Cajus l. potior, ff. qui potior in pign. hab.* Sed vereor, cum hic aliud ſit dicendum.

Veretilla, æ, f. parvum veretrum. Item genus piſcis. *Apul. Apolog.* Duo hæc marina, veretillam, & virginal, &c. Sermo eſt de piſcibus idem nomen habentibus, quod in homine partes, quibus ſexus diſcernitur. Alii leg. *veretillum*, ut ſit neutrius generis.

Veretillapotæ, f. 1. pocula veretri figura, quæ etiam appellantur drillopotæ, phallopotæ, phallovitrobolæ, ſeu phalloveretrobolæ. Vetus Scholiaſtes in *Juven. ſat. 2.* ad illa verba: Vitreo bibit ille Priapo: In vitreum, *inquit*, penem, quos appellant veretillopotæ. Ita legendum Caſaubonus cenſet, ubi vulgo *drillapotæ*: quanquam nec *phallapotæ* improbat. Sed *Voſſius* vulgatam lectionem retinendam putat. Nam [illegible] eſt Priapus, ſive veretrum.

Veretraſinus, m. *a.* cujus inguen eſt ut veretrum aſinorum, *a* veretrum, & *aſinus*. Extat hæc vox apud *Capitolinum in Vero*, ſi recta eſt correctio Iſaaci Caſauboni, ubi vulgo *verraſinus*. Inde [illegible], & *aſelli* impuri iſtiuſmodi homines apud Juvenalem, & alios vocantur.

Veretricillum, i, n. parvum veretrum. *Petron. in Satyr.*

Veretrum, i, n. *membro virile*, מבושים, Ger. *das meanlich glid*, Gal. *le membre*, Hiſp. *miembro viril*, πόσθη, αἰδοῖον, membrum virile, penis, mentula, *a vereor*, h. e. a ſupino *veritum*. Nempe penem ea ratione veretrum dixere, qua & verenda nominamus. *Suet. in Tib. c. 62.* Excogitaverat autem inter genera cruciatus etiam, ut larga meri potatione per fallaciam oneratis repente veretris deligatis, fidicularum ſimul, urinæque tormento diſtenderet. ¶ In Gloſſis veretrum generaliter exponitur τὸ αἰδοῖον, pudendum. Hinc *Cæl. Aurelian. Tard. 5. c. 8.* veretrum muliebre dixit pro cunno.

Veretum, n. 2. opp. ext. Salentinorum, apud Japygium prom. cujus locus adhuc *S. Maria de Verete* nominatur, ab Uxento, & Leuc. 4. M. P. Diverſum eſt ab Ureto, quod alii eſt *Uſano*, alius *Oria*.

Vergæ, f. poſtea Vergianum. *Regiano*, opp. medit. Bruttiorum, in Cala-

Digitized by Google

bria cit. apud Ifaorum ſi. inter Balbiam, & Beſidianum, a Balbia 10. M. P. a Malvito, & Torano 4.

Vargellus, m. a Grillus, *Fiume di Canne*, ſi. Apuliæ, qui fluit apud Cannas, & in Aufidum labitur. Hunc Hannibal ponte ex Romanorum interfectorum cadaveribus trajecit.

Vergens, entis, o. 4. *che piega verſo qualche coſa*, *νεύτειναι*, inclinatus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ut omnibus ejus partibus in medium vergentibus (id autem medium, infimum in ſphæra eſt) nihil interrumpat. *Suet. in Othone*, c. 7. Vergente jam die ingreſſus Senatum, *verſo la ſera*. *Lucan. l. 2.* Illyris Ionias vergens Epidaurus in undas. *Id. l. 1. v. 130.* Anni vergentes in ſenium. *Tacit. Ann. 13. c. 19.* Vergens annis fœmina, *d'età avanzata*. *Id. Ann. 4 c. 21.* Vergente jam ſenecta. *età decrepita*.

Vergiliæ. V. Virgiliæ.

Vergiolum mare, Vergivium, mare Hibernicum, Britannis antiquis *Mer Vuerdd*, Hibernis *Farſi*, Anglis *The Iriſh ſea*, Gallis *la mer d'Irlande*, Italis *Mare Ibernico*; mare inter Albionem, & Hiberniam interjectum, quod Hiberniam, Walliam, Scotiam, & partem Angliæ Occidentalis interluit. A quibuſdam extenditur ad Bolerium prom.

Vergo, is, ſine præt. & ſup. n. 3. *volgere*, *piegare*, נטה, Ger. *ſich neigen*, Gal. *tourner*, *pancher*, Hiſp. *inclinar*, *ῥέπω*, *ſυννεύω*, *νεύτειν*, propendeo, inclino, declino, ſpecto. Caret præterito, & ſupino, ut diximus. Nonnulli tamen ei attribuunt *verſi*, *verſum*, *Diomedes vergi*, *versum*, ſed exempla nemo affert. Uſurpatur cum accuſ. & præp. in, vel *ad*, vel cum adv. motus ad locum. *Cæſ. l. 1. B. G.* Vergit ad Septentriones. *Id. l. 1. B. C. c. 43.* Ab oppido declivi faſtigio vergebat in longitudinem paſſuum circiter quadringentorum. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1.* Id nunc honeſta vergit in tectum inferioris porticus. *Id. 11. Phil.* Niſi Bruti auxilium ad Italiam vergere, quam ad Aſiam, maluiſſemus. *Liv. l. 37.* Duos in utramque partem verſos portus tutiſſimus habet, qui in Meridiem vergunt. ¶ Ex his & aliis ſimilibus exemplis videtur hoc verbum inter neutra collocandum; ſed revera activum eſt, & cum dicimus *regio vergit ad Septentrionem*, facile ſubauditur accuſativus *ſe*: proinde paſſive etiam uſurpatur. *Lucan. l. 1.* Ex polus adverſi calidus qua vergitur Auſtri. *Lucret. l. 2. v. 212.* In terras igitur Solis quoque vergitur ardor. ¶ In ſacris etiam eſt aliquis hujus verbi uſus: ponitur enim pro fundere, infundere, ſpargere. *Servius* ad illud *Virg. 6. Æn.* *frontique invergit vina ſacerdos*, Fundere, inquit, eſt ſupina manu libare, quod fit in ſacris ſupernis: vergere autem eſt converſa in ſiniſtram partem manu ita fundere, ut patera convertatur, quod in infernis ſacris fit. Hæc *Serv.* Hinc *Stat. 6. Theb. v. 211.* Spumanteſque mero pateræ verguntur. ¶ Extra ſacra etiam *Lucretius* pro fundere, ſeu miſcere poſuit, *l. 5. v. 1008.* Illi imprudentes ipſi ſibi ſæpe venena vergebant. ¶ Translata *Tacit. Ann. 2 cap. 43.* Nam ſuam ætatem vergere, Germanici nondum ſatis adoleviſſe. *avanzarſi*, *accoſtarſi alla vecchiezza*. *Curt. lib. 4. cap. 7.* Nox vergit ad lucem, *s'avvicina al dì*. V. etiam *Vergens*. ¶ Præteritum *verſi* quidam probatum putant illo *Ovidii* carmine, *lib. de Pont. epiſt. 9. v. 32.* in gelidos verſit amoma ſinus. Sed alii *fudit*, alii *verſat* reponunt.

Vericola, læ, qui, vel quæ verum colit. *Tertul. in carm. ad ſenat. converſ. v. 1.* cum vericolæ penetraverit oſtia legis.

Veridice, adv. *veridicamente*. *Ammian. lib. 31. cap. 1.* Veridice prædicere.

Veridicus, a, um, *veridico*, *vero*, *ἀληθόλογος*, qui vera dicit, verus. *Lucr. l. 6. v. 6.* Omnia veridico qui quondam ex ore profudit. *Cic. pro Planc. c. 34.* Veridicas adjungis cauſas inimicitiarum. *Martial. l. 5. epigr. 1.* Seu tua veridicæ diſcunt reſponſa ſorores.

Veriloquium, ii, n. ſumitur pro etymologia, ſeu origine vocis. *Cic. in Top. c. 8.* Multa enim ex notatione ſumuntur. Ea eſt autem, cum ex vi nominis argumentum elicitur, quam *ἐτυμολογίαν* vocant, id eſt verbum ex verbo, veriloquium, nos autem novitatem verbi non ſatis apti fugientes, genus hoc notationem appellamus, quia ſunt verba rerum notæ. Ex his *Ciceronis* verbis ſatis apparet, vocem hanc non eſſe Latinis ſcriptoribus facile uſurpandam.

Veriloquus, a, um, qui vera loquitur. *Hieronym. lib. 2. adverſ. Rufin. prope fin.* Quia veritatem non poterant audire, & linguam veriloquam.

Verimonia, æ, f. idem ac veritas, apud veteres. *Plaut. Truc. 1. 2. 65.* Iſtunc ad amicam verum verimonia referre. Ita quidem referunt nonnulli Lexicographi, ſed ſanior, probatiorque ejus loci lectio ſic ſe habet. *iſtuc ad amicam meras querimonias referre*.

Veriſimilis, le, o. 3. *veriſimile*, *πιθανός*, *εἰκώς*, id, quod licet non ſit verum, veri tamen ſimilitudinem habet, probabile. *Cic. 2 de Or. cap. 19.* Narrationem jubent veriſimilem eſſe, & apertam, & brevem. *Id. 1. Invent.* Veriſimillimum mihi videtur, quodam tempore, &c. *Plin. lib. 5. cap. 22.* Quod eſt veriſimilius, quam quod &c. ¶ Frequenter uſurpatur ſubſtantive, & in genere neutro, ut multa adjectiva. *Cic. pro Roſc. Am. cap. 20.* Etiam tum, cum veriſimile erit aliquem commiſiſſe, in ſuſpicione latratote. *Id. ibid. cap. 41.* Non eſt ita profecto, Judices, non eſt veriſimile, ut Chryſogonus horum literas adamarit, aut humanitatem. *Id. in Brut. cap. 17.* Non veriſimile eſt, quam ſit in utroque genere & creber, & diſtinctus Cato. *non ſi può credere*, *quanto* &c. *Ter. Andr. 1. 3. 20.* Mihi quidem non ſit veriſimile. *non poſſo credere*. ¶ Uſurpatur etiam diviſim, per Tmeſin. *Cic. 1. de nat. Deor.* Hæc ego nunc Phyſicorum oracula fundo, vera, an falſa, neſcio; ſed veri tamen ſimiliora, quam veſtra. *Id. Fam. 12. ep. 3.* Simile vero videbatur.

Veriſimiliter, adv. *veriſimilmente*, *πιθανῶς*, cum aliqua ſimilitudine veritatis. *Apulej. in Apolog.* Veriſimiliter fingere. *Id. in Apolog.* Veriſimilius confingere.

Veriſimilitudo, inis, f. *veriſimilitudine*, *probabilità*. *Cic. 4. Acad. c. 33.* Sine offenſione ipſam veriſimilitudinem non impeditam ſequi. *Sen. 4. de benef. c. 33.* Ea ire, qua ducit veriſimilitudo. Adde *Plin. l. 34. c. 7.* ¶ In quibuſdam optimis Exemplaribus horum trium Scriptorum, quos retulimus, legitur diviſa vox in duas *veri ſimilitudo*. quin *Cicero* ipſe *in Partitionib. c. 11.* & *de Univerſ. c. 3.* tranſpoſitis verbis *ſimilitudinem veri* dixit: ex quo patet, rectius diviſim hanc vocem uſurpari, neque enim Latina lingua præſertim aureæ ætatis ejuſmodi duarum vocum *συμφωνίας* magnopere amat.

Veritas, atis, f. *verità*, אמת, Ger. *warheit*, Gal. *verité*, Hiſp. *verdad*, *ἀλήθεια*, vera ratio, res vera, verum. *Cic. l. 2. de Inv. c. 54.* Veritas eſt, per quam immutata ea, quæ ſunt, aut ante fuerunt, aut futura ſunt, dicuntur. *Id. 1. de Or. c. 34.* Proferre aliquid in lucem veritatis. *Quintil. l. 6. c. 1.* Non admittit hoc idem veritas fori. ¶ Interdum ponitur pro juſtitia, ſeu æquitate. *Cic. pro Dejot.* Quæ mihi ad ſpem obtinendæ veritatis graviſſima ſunt. *Id. pro Quinct.* Tot, tantiſque difficultatibus affectus, atque afflictus in tuam, C. Aquili, fidem, veritatem, miſericordiam P. Quinctius confugit. ¶ Item pro veritate. *Plin. in Paneg. c. 84.* Ut in illa tua ſimplicitas, tua veritas, tuus candor agnoſcitur.

Veritus, a, um. V. Vereor.

Veriverbium, ii, n. *vero parlare*, *ἀληθολογία*, verus ſermo. *Plaut. Capt. 3. 4. 34.* Tu repertus, Philocratem qui ſuperes veriverbio.

Vermiculate, adverb. teſſellatim, vermiculato opere. *Quintil. l. 9. c. 4.* Teſſerulas ſtruere, & vermiculate inter ſe leves committere.

Vermiculatio, onis, f. *σκωληκοφαγία*, vitium arborum, aliarumque plantarum, item fructuum, & ſegetum, cum vermiculis, & beſtiolis infeſtantur. *Plin. l. 17. c. 26.* Neque vermiculationi obnoxium.

Vermiculatus, a, um, *σκωληκοειδής*, *σκωληκωτός*, quod quandam vermiculorum effigiem imitatur. Hinc vermiculata dicuntur opera teſſellata, quia minutis teſſellis, quaſi vermiculis, fiunt variegata, diſtinctaque. *Lucil. apud Cic. 3. de Or. c. 43.* Quam lepide lexeis compoſtæ, ut teſſerulæ omnes Arte pavimento, atque emblemate vermiculato! *Plin. l. 35. c. 1.* Vermiculatis ad effigies rerum, & animalium cruſtis.

Vermiculor, aris, d. 1. *far vermi*, רמה, Germ. *vol wurm*, *wurden*, Gall. *ſe remplir de vers*, Hiſp. *criar guſanos*, *σκωληκίζομαι*, *σκωληκιάω*, vermiculos gigno, vermiculis infeſtor, quod vitium non modo lignis, & arboribus, etiam & aliis plantis, & fructibus ſolet accidere, ex quibus vermiculi naſcuntur. *Plin. lib. 17. cap. 24.* Vermiculantur magis minutæ quædam arbores, omnes tamen ſere; idque aves cavi corticis ſono experiuntur.

Vermiculoſus, a, um, adject. vermibus plenus. *Pallad. l. 12. tit. 7. de pruno*; Ne poma caduca, & vermiculoſa naſcantur.

Vermiculus, i, m. *vermicello*, *σκωλήκιον*, exiguus vermis. *Lucr. l. 2. v. 898.* Et tamen hæc cum ſunt quaſi putrefacta, per imbres Vermiculos pariunt. *Plin. l. 10. c. 63.* Jam obiturus muribus vermiculum in capite gigni tradunt.

Vermina, um, n. pl. *dolor di ventre*, *στρόφοι*, idem ac tormina. *Feſt.* Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quaſi a vermibus ſcindatur: Hic dolor Græce *στρόφος* dicitur. Vermina igitur ſignat *Cornelius Celſus*, cum *l. 2. c. 7.* de ſignis aquæ intercutis loquens, ait: Ejuſdem morbi nota eſt, ubi circa umbilicum inteſtina torquentur (*στρόφον* Græci vocant) coxæque dolores manent. Ex quibus *Celſi* verbis patet, cur eundem morbum *Plinius*, & alii appellent *vermina*. *Lucret. l. 5. v. 995.* Vermina ſæva.

Verminans, tis, particip. vermina, ſeu dolores ventris afferens. *Arnob. l. 1.* Verbo Chriſtus compeſcuit verminantium morborum cruces.

Verminatio, onis, f. *σκωληκίασις*, vitium in jumentis, cum a verme infeſtantur. *Plin. l. 28. c. 11.* Iiſdem ſanari demiſſis in fauces jumentorum verminationes notum eſt. ¶ Sumitur etiam generatim pro cruciatu, tormento, vexatione. *Sen. ep. 78.* Sic podagra, & chiragra, & omnis vertebrarum dolor, nervorumque interquieſcit, cum illa, quæ torquebat, hebetavit: omnium iſtorum prima verminatio vexat, impetus mora extinguitur, & finis dolendi eſt obtorpuiſſe. *Id. ep. 95.* Cerebri æſtuantis verminationes.

Vermino, as, n. 1. *avere vermi*, *fare vermi*, *σκωληκιάω*, vermibus infeſtor. *Sen. l. 2. Nat. Quæſt. c. 31.* In venenatis corporibus vermis non naſcitur. Fulmine icta intra paucos dies verminant. ¶ Interdum accipitur generatim pro torqueri, ac cruciari. *Martial. l. 14. ep. 23.* Si tibi moroſa prurigine verminat auris.

Verminor, aris, d. 1. *στρέφομαι*, ventris torminibus vexor, & generatim torqueor. *Pompon. apud Non. c. 1. n. 189.* Decumo demum turgens verminatur, parturit.

Verminoſus, a, um, *σκωληκώδης*, quod vermes habet. *Plin. l. 20. cap. 14.* Succus auribus verminoſis inſtillatur.

Vermis, is, m. *verme*, רמה, Ger. *wurm*, Gall. *ver*, Hiſp. *guſano*, *σκώληξ*, genus inſecti, quod in animalium corpore, & in ſtercore gignitur. *Lucr. l. 2. v. 870.* Quippe videre licet vivos exiſtere vermes ſtercore de tetro. *Plin. l. 18. c. 17.* Vulgo vero, ſi dulcedo nocuit, & vermes radicibus inhæreant, remedium eſt amurca pura.

Verna, æ, com. g. *ſervo nato di caſa*, ילוד ביה, Ger. *leibeygner*, Gall. *né d'une ſerve domeſtique*, Hiſ. *ſervo nacido en caſa*, *οἰκογενής*, *οἰκότριψ*, ſervus domi noſtræ, vel etiam in terra noſtra natus. *Plaut. Mil. 3. 1. 203.* Quid, nutrici non miſſurus quicquam, quæ vernas alit? *Cæl. Cic. l. 9. ep. 15.* Bellienus verna Demetrii, qui ibi cum præſidio erat, &c. ¶ Deterior autem vernæ conditio eſt, quam ſervi, quia verna naſcitur ſervus. *Plaut. Amph. 1. 1. 24.* Satius eſt me queri illo modo ſervitutem, hodie Qui fuerim liber, eum nunc potivit pater Servitutis: hic, qui verna natus eſt, queritur. *Valer. Max. l. 3. c. 4.* Vernam huic urbi natum Regem dando. ¶ Vernarum nomen apud antiquos pro convicio habebatur. Cauſa eſt, ut quidam dicunt (inter quos eſt *Non. cap. 1. n. 206.*) quod eo nomine primum dicti fuerint ii, qui ſacro vere nati eſſent. *Plaut. Amph. 4. 2. 13.* Cum cruciatu tuo, iſthæc hodie, verna, verba funditas. ¶ Servæ vernas ad contumelioſas argutias erudiebant. *Seneca de Provid. cap. 1.* Cogita filiorum nos modeſtia delectari, vernulorum licentia, illos triſtiori diſciplina contineri, horum ali audaciam. *Martial. l. 1. ep. 42.* Urbanus tibi Cæcili videris? Non es, crede mihi. quid ergo? verna es. *h. e.* ſcurra impudens, & procax. V. *Vernilitas*. ¶ Adjective ponitur pro vernaculo. *Martial. l. 1. ep. 50.* vernas apros, Leporemque forti callidum rumpes equo. *Id. l. 13. ep. 43.* Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis, Et vernæ tuberes: quid tibi cum Libycis? ¶ Jungitur etiam cum nominibus neutrius generis, ut *verna mancipium*, teſte *Veler. Probo inſtit. l. 1.* V. dicta in *Advena*.

Vernaculus, i, m. verna procax, & maledicus. *Martial. l. 10. ep. 3.* Vernaculorum dicta, ſordidum dentem. V. *Vernilitas*.

Vernaculus, a, um, *domeſtico*, *natìvo*, *οἰκογενής*, *ἐγχώριος*, quod noſtra in regione natum eſt, vel quod illi proprium eſt, & peculiare. *Varro l. 4. de L. L.* Aquatilium vocabula animalium partim ſunt vernacula, partim peregrina. *Cic. l. 9. Fam. ep. 15.* In quo poſſim imaginem antiquæ, & vernaculæ feſtivitatis agnoſcere. *Plin. l. 14. cap. 2.* Potiſſima nobilitas datur uvis peculiaribus, atque vernaculis Italiæ. *Id. l. 17. c. 22.* Vernacula putatio dejectis per ramos vitium etiamibus circumveſtit arborem, crinelque ipſos uvis. id eſt propria regionis. *Plaut. Pan. 4. 2. 103.* Conſilium vernaculum. h. e. a nobis excogitatum. ¶ Ponitur etiam pro domeſtico, pro eo, quod a nobis domeſtica conſuetudine uſurpatur. *Cic. in Brut.* Neſcio, quo ſapore vernaculo. *Id. 6. Ver.* Non ut ſolemus interdum in defenſionibus dicere crimen domeſticum, ac vernaculum. ¶ Vernacula multitudo a *Tacit. Ann. 1. c. 31.* dicitur, quæ vernis, libertinis, ſimilique fæce plebis conſtat.

Vernalis, le, adject. ad vernam pertinens. V. *Vernilis*. ¶ Item ad ver pertinens, vernus. *Manil. l. 3. v. 258.* Tunc anguſta dies vernales fertur in horas.

Vernalitas, atis, f. ſcurrilitas, vernarum procacitas. V. *Vernilitas*.

Vernaliter, adv. *da ſervo*, vernæ more. *Horat. l. 2. ſat. 6. v. 108.* necnon vernaliter ipſis fungitur officiis. ¶ Item urbane, ſed urbanitate non ingenua, ſed affectata, & ſervo digna. *Senec. l. 2. de benef. c. 11.* Ex hæc ipſa non vernaliter, nec ea figura, qua &c. V. integrum *Senecæ* locum, ubi alii leg. *verniliter*, quod idem eſt.

Vernans, tis, adject. veris tempore germinans, pullulans. *Plin. l. 12. c. 22.* Vernantes arbores. *Senec. Herc. Oet. v. 380.* vernantes ſilvæ. Rurſus

Digitized by Google

ſus *Plin. l. 7. c. 2.* Salubri cœlo, ſemperque vernante. h. e. tam grata temperie aeris, & loci amœnitate, ac ſi ſemper ver eſſet.

Vernatio, onis, f. actus ſerpentis coriem Vere novo (interdum & Autumno, ut *Ariſtoteles* teſtatur) exuentis. *Plin. l. 29. c. 5.* Membrana, ſive ſenectus anguium vernatione exuta, cum cancro maſculo trita. *Id. l. 30. c. 5.* Anguinæ vernationis membrana cum oleo, tedæque reſina calefacta. ¶ Sumitur etiam pro ipſo corio ſerpentis, quod alias ſenectus, Græcis *γῆρας*, & *σῦφαρ* dicitur, *ſpoglia del ſerpente*. *Plin. l. 29. c. 6.* Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibum ſumptis anguillarum modo, aut vernatione, quam exuunt, pota.

Vernicŏmus, a, um, vernans. *Martial. initio lib. 6.* Hinc jam vernicomæ frondent tibi munera olivæ.

Vernīlis, le, n. 3. *ſervile*, *οἰκογενής*, ſervilis, a verna. *Tac. l. 2. hiſt. c. 59.* Quamvis odium Vitellius vernilibus blanditiis velaret. *h. e.* ſervilibus & adulatoriis liberoque homine indignis. Eſt qui legit *vernili*, ſed *vernilis* uſitatius eſt. *Quintil. declam. 19. c. 21.* Adhibere quæſtionem vernilibus corporibus. ¶ Metaleptice ſumitur pro ſcurrili, quia ſervos vernas ad contumelioſas argutias erudiebant. *Tacit. l. 3. hiſt. c. 32.* Vernile dictum omnem invidiam in eum vertit, tanquam ſignum incendendæ Cremonæ dediſſet, quæ jam flagrabat. V. Vernilitas.

Vernīlĭtas, atis, f. urbanitas quædam affectata, & non ingenua, nec libero homine digna. *Sen. epiſt. 95. (al. 96.)* Interdum obnixe petimus id, quod recuſaremus, ſi quis offerret, huc ſive levitas, ſive vernilitas, puniende eſt promittendi facilitate. ¶ Hoc nomine ſignificatur etiam faceta procacitas, & dictorum impudentes ſales, qui in vernis maxime placebant. nam hujuſmodi præditi dicacitate quærebantur, qui ſi carerent, dabatur a dominis opera, ut docerentur, quo gratiores evaderent, dictiſque etiam contumelioſis dominum oblectarent. *Sen. de conſtant. Sap. c. 11.* Eadem cauſa eſt, cur nos mancipiorum noſtrorum urbanitas in dominos contumelioſa delectet, quorum audacia ita demum ſibi in convivas jus facit, ſi cœpit a domino. Pueros quidam in hoc mercantur procaces, & eorum impudentiam acuunt, & ſub magiſtro habent, qui probra meditate effundant: nec has contumelias vocamus, ſed argutias. *Quintil. l. 1. cap. 11.* Nec vitia ebrietatis effingat, nec ſervili vernilitate imbutus. *Plin. l. 34. c. 8.* Puerum ſubdolæ, ac fucatæ vernilitatis.

Vernīlĭter, adv. *οἰκοτριβικῶς*, ſerviliter, ſcurriliter, adulatorie, a *vernilis*. *Cæcil. ad Non. c. 1. n. 203.* Credo, minus tandem hoc fit verniliter. Alii leg. *vernaliter*.

Verno, as, neut. 1. *pullulare*, *germogliare*, *ἐαρίζω*, *ἀναθάλλω*, vernotempore flores, frondeſve emitto, pullulo, germino. *Ovid. 7. Met. v. 284.* Vernat humus, floreſque, & mollia pabula ſurgunt. *Mart. lib. 9. epigr. 55.* argutis paſſere vernet ager. V. *Vernans*. ¶ *Vernat*, ver eſt. *Plin. l. 2. c. 50.* Æſtate nimboſa, ſemper quodammodo vernat, vel autumnat. ¶ *Vernare* etiam dicuntur angues, cum vere exuvias ponunt, & cutem renovant. *Plin. l. 8. cap. 27.* Anguis hiberno ſitu membrana corpori obducta, fœniculi ſucco impedimentum illud exuit, nitiduſque vernat. Hinc *Vernatio*, quod V. ¶ Aves quoque, quæ primo vere canere incipiunt, itemque apes parientes novos fœtus, & mellis opus tunc inſtituentes vernare dicimus. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 12.* Indocilique loquax gutture vernat avis. *Colum. lib. 9. cap. 9.* Apes curam poſtulant diligentiorem cum vernant, & examinant novis fœtibus. ¶ Translate *Martial. l. 2. epigr. 61.* Cum tibi vernarent dubia lanugine malæ. hoc eſt pilos emittere inciperent, & tenera lanugine ætatis ver præſeferrent.

Vernŭla, æ, com. g. dim. a *verna*. *Juven. ſat. 10.* Quem ſequitur cuſtos anguſtæ vernula capſæ. *Plin. l. 35. c. 17.* Vernula charus Periceli Athenienſium principi.

Vernum, i, idem ac ver. Suapte tamen natura adjectivum eſt, cum tempus intelligatur. *Plin. l. 19. c. 5.* In hoc mirum, imas ejus radices creſcere hyeme, verno, aut cum apparuerit viola, minui, ac contrahi.

Vernus, a, um, *di primavera*, *ἐαρινός*, quod eſt veris, a *ver*. *Cic. 5. Tuſc. cap. 13.* Alia verno tempore tepefacta frondeſcunt. *Ovid. l. 5. Triſt.* At mihi ſentitur vix verno Sole ſoluta. *Plin. l. 10. c. 31.* Oſcines non temere fœtus faciunt ante æquinoctium vernum. *Tibul. l. 2. eleg. 1.* Verni flores. *Proper. l. 3. eleg. 5.* Roſa verna.

Vero, as, n. 1. *dire il vero*, *ἀληθεύω*, verum dico. *Enn. apud Gell. l. 18. c. 2.* Satin' vates verant ætate in agunda?

Vero, onis, m. idem ac veru, h. e. telum. Apud *Aurel. Vict. de Cæſar. c. 17.* verones plumbei dicuntur, quibus utebantur gladiatores cum Commodo Imperatore pugna ludicra batuentes, ne cum ictu vulnerarent, qui contra ſcuto ferro congrediebatur, multoſque etiam per ſummam feritatem conficiebat.

Vero, adv. *veramente*, *in verità*, idem ac vere, adverbium eſt aſſeverandi, ſeu affirmandi, & ponitur pro certo, ſane, plane, *certamente*, *certo ſì*, *μέντοι*, *δή*, *μάλα*, *γέ τοι*. *Cic. 2. Tuſc. c. 11.* Fuiſti ſæpe, credo, in ſcholis philoſophorum. A. vero, & libenter quidem. *Id. in Brut. c. 87.* Sed tu, inquit, orationes nobis veteres explicabis? Vero, inquam, Brute. *Id. 1. Divin. cap. 46.* Puellam defatigatam petiiſſe a materiam, ut ſibi concederet pauliſper, ut in ejus ſella ſederet, illam autem dixiſſe, vero tibi concedo. *Idem pro Marcel. cap. 1.* Eſt vero fortunatus ille, &c. *Id. ad Q. Frat. lib. 1. ep. 1.* Tibi & fuit hoc ſemper facillimum, & vero eſſe debuit. ¶ Junctum cum adverbio *minime*, negationi vim addit. *Cic. 3. Off. cap. 4.* Nonne igitur ſapiens? minime vero, *ne certamente*. ¶ In hac affirmandi notione jungitur ſæpe cum particulis *enim* (V. *enimvero* ſuo loco) *aut*, *nec*, *neque*, &c. *Cic. 1. de Or. c. 17.* Si quis eſſet, aut ſi etiam unquam fuiſſet, aut vero eſſe poſſet. *Id. pro Sex. cap. 16.* Neque huic veſtro tanto ſtudio audiendi, neque vero huic tantæ multitudini deero. *Id. pro Cal. c. 30.* Cælio neque proprium quæſtionis crimen objicitur, nec vero aliquid ejuſmodi, quod ſit a lege ſejunctum. ¶ *Non vero* pro *nec vero* admodum rarum eſt. *Cic. de Senect. c. 9.* Non vero tam iſti, quam tu ipſe nugator. ¶ Eleganter *vero* uſurpatur in ironiis. *Cic. Phil. 13.* Turpem vero actionem, qua defenditur ampliſſimi auctoritas ordinis contra crudeliſſimi gladiatoris amentiam. *Virg. 4. Æn. v. 93.* Egregiam vero laudem, & ſpolia ampla refertis Tuque, puerque tuus. Adde *Ter. in Phorm. 2. 1. 57.* ¶ Eſt etiam conjunctio adverſativa, idem valens, quod *ſed*, *autem*. *Cic. pro Arch. cap. 8.* Homerum Colophonii civem eſſe dicunt ſuum, Chii ſuum vendicant, Salaminii repetunt, Smyrnæi vero ſuum eſſe confirmant. ¶ Sæpe conjungitur cum particulis *age*, *at*, *jam*, *neque*, *nec*, &c. *Cic. pro Leg. Man. c. 14.* Age vero, ceteris in rebus quali Pompejus ſit temperantia, conſiderate, *ora mo*, *ma poi*. *Cic. pro Marcel. c. 4.* At vero hæc tua juſtitia floreſcet quotidie magis. *Id. 2. Phil. cap. 8.* Nec vero tibi de verſibus reſpondebo. *Id. 1. de Orat. c. 55.* Neque vero hoc ſolum dixit, ſed & fecit. ¶ *Jamvero* V. ſuo loco.

Verodūnum, n. 2. Virodunum, Veredunum, Verduna, *Verdum*, urbs Galliæ Belgicæ, intra fines Lotharingiæ inſerta, ſed tamen Gallici juris cum toto tractu adjacente, in conf. Campaniæ ad Moſam fl. ampla, & probe munita cum arce recenti.

Veromandui, m. 2. Viromandui, populi Galliæ Belgicæ in Picardia prov. quorum tractus etiamnum *le Vermandois* dicitur. Eorum primaria urbs erat Auguſta Veromanduorum, *Vermand*, juxta amnem *Oumignon*. *Plin. l. 4. c. 17.*

Verōna, æ, f. 1. *Verona*, Gal. *Verone*, Ger. *Dietrichs Bern*, *Bernà*, urbs, & col. Venetiæ, in Cenomanis, in Longobardia, ad Atheſim fl. interluentem, perampla, pulcherrima, permunita, cum tribus arcibus. In ea ingens Amphitheatrum conſpicitur. Condita eſt a Gallis, duce Brenno, a quo dicta fuit primum *Brennona*, deinde mutatis literis *Verona*. Eam Romanorum coloniam fuiſſe, certum eſt, & in Tribu Pobilia. V. *Sigon. de ant. jur. Ital. l. 3. c. 2.* ¶ Veronæ natus eſt *Q. Catullus* poeta inſignis: item *Æmilius Macer*, *Plinius Secundus*, *Vitruvius*. *Martial. l. 14. epigr. 195.* Tantum magna ſuo debet Verona Catullo, Quantum parva ſuo Mantua Virgilio.

Veronenſis, ſe, adject. ad Veronam pertinens, ut Veronenſes campi. *Aurel. Victor. in Epit. c. 35.* ¶ Veronenſes, ium, Veronæ incolæ. *Plin. l. 6. epiſt. 34.*

Verpa, æ, f. *ψωλή*, membrum virile. *Mart. l. 11. ep. 47.* Incipit in medios meiere verpa pedes. *Catul. ad Memm. carm. 28. (al. 26.)* Nam nihilo Minore verpa Farti eſtis.

Verpus, i, m. Verpi dicuntur Judæi, quibus verpæ ſumma pars, h. e. præputium amputatum, & circumciſum eſt. *Juven. ſat. 14. v. 104.* Quæſitum ad fontem ſolos deducere verpos. *Martial. l. 7. epigr. 81.* Delapſa eſt miſero fibula; verpus erat. Adde *l. 11. epigr. 95.* ¶ Addunt Lexicographi alias hujus vocis ſignificationes, ut nempe idem ſit quod *verpa*, ſeu virile membrum, & ab hujus ſimilitudine digitum etiam medium ſignificet. Latina tamen harum rerum exempla adhuc deſunt.

Verres, is, m. *porco non caſtrato*, *verro*, *χοῖρος*, porcus non caſtratus. Nam poſtquam caſtratus eſt, majalis dicitur. *Var. l. 2. R. R. c. 4.* Caſtrantur verres commodiſſime anniculi, utique ne minores, quam ſemeſtres: quo facto nomen mutant, atque e verribus dicuntur majales. *Hor. l. 3. od. 22.* Quem per exactos ego lætus annos Verris obliquum meditantis ictum Sanguine donem. ¶ Translate etiam de homine maſculo dicitur *Plaut. Mil. 4. 2. 67.* Niſi huic verri affertur merces.

C. Verres, filius C. Verris, Civis Rom. Perfunctus Quæſtura, & Prætura Urbana, cum filium prætextatum haberet, filiamque in matrimonium collocaſſet, profectus eſt in Siciliam cum Magiſtratu Præturæ, in qua avare, crudeliter, libidinoſe verſatus eſt. Itaque decedens repetundarum a Siculis poſtulatus eſt, actore M. Tullio Cicerone. Cum videret, ſe damnatum iri, ſponte ante diem judicii in exilium abiit. Extant etiam hodie actiones Ciceronis in Verrem, quæ in libros diſtribuuntur, quod editæ ſint, non recitatæ.

Verrēus, a, um, adject. ad Verrem Siciliæ Prætorem pertinens, ut Verrea lex. *Cic. 5. Ver. c. 49.* ¶ Verrea, orum, n. feſta ab eodem Verre in Sicilia inſtituta. *Id. Ver. 4. c. 21. & 46.*

Verrĭcŭlātus, a, um, factus ad verriculi formam. *Colum. l. 2. c. 21.* Multi falcibus verriculatis, atque iis vel roſtratis, vel denticulatis medium culmum ſecant. Al. leg. *verſiculatis*, vel *vermiculatis*, vel *ſerriculatis*, vel *vericulatis*, ſeu *veruculatis*.

Verrĭcŭlum, n. 2. *rete da peſcare*, *σαγήνη*, *γαγγάμη*, genus retis piſcatorii. *Serv. ad illud 1. Æn.* Verrantque per auras: Verrere, inquit, eſt trahere, a rete, quod verriculum dicitur. *Valer. Max. l. 4. c. 1. extern. n. 7.* A piſcatoribus in Mileſia regione verriculum trahentibus quidam jactum emerat. ¶ Item haſta minor pilo, inſtructa ferro triangulo, qua utuntur milites gravis armaturæ. *Veget. l. 2. de re milit. c. 15.*

Verrīnus, a, um, *χοίρειος*, quod eſt verris. *Plin. l. 27. c. 10.* Simili modo verrinum jecur exemptis duntaxat fibris, quatuor obolorum pondere. ¶ Verrinæ etiam dicuntur actiones Ciceronis in Verrem.

Verro, is, ri, rſum, a. 3. *ſcopare*, *ſpazzare*, *nettare con la ſcopa*, *σαρόω*, Ger. *wüſchen*, Gal. *balier*, Hiſp. *barrer*, *κορέω*, *σαρόω*, eſt ſcopis purgare, ſeu mundare. *Cic. in Parad. 5.* Qui tergent, qui ungunt, qui verrunt, qui ſpargunt, &c. *Juven. ſat. 14. v. 60.* Verre pavimentum, nitidas oſtende columnas. *Horat. l. 1. od. 1.* Quidquid de Libycis verritur areis. h. e. colligitur. ¶ Sumitur etiam pro trahere, abripere. *Virg. 1. Æn.* Ni faciat, maria, ac terras, cœlumque profundum Quippe ferant rapidi ſecum verrantque per auras. ¶ Apud Poetas *verrere æquora* eſt navigare, nam remigando quodammodo mare verritur. *Virg. Æn. 5. v. 208.* Nautæ cærula verrunt. *Catul. in Argon.* Cærula verrentes abiegnis æquora palmis. *Ovid. 3. Amor. eleg. 7.* remis vada livida verrunt. ¶ Participium *verſus* Vide ſuo loco.

Verrūca, æ, f. *porro*, *ἀκροχορδών*, tuberculum cutis, in manibus præcipue naſcens, & fere ſine dolore. *Plin. l. 20. c. 12.* Ocimum verrucas miſto atramento ſutorio tollit. ¶ Translate dicitur de tuberculis, quæ in lapillis conſpiciuntur. *Plin. l. 37. c. 12.* Illud modo meminiſſe convenit, increſcentibus variis maculis, ac verrucis, linearumque interveniente multiplici ductu, & colore, mutata ſæpius nomina in eadem plerumque materia. ¶ Item de loco edito, & aſpero in monte. *Gel. l. 3. c. 7.* *Cat. in Orig. apud Gel. l. 3. c. 7.* Maturum cenſeo, ſi rem ſervare vis, faciundum, ut quadringentos aliquos milites ad verrucam illam ire jubeas, eam uti occupent, imperes, horteriſque. ¶ Translate etiam uſurpatur de vitiis animi. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 73.* Qui ne tuberibus propriis offendat amicum, Poſtulat, ignoſcat verrucis illius, æquum eſt.

Verrūcāria, æ, f. *ἡλιοτρόπιον*, genus herbæ, ita dictum, quod ſucco ejus verrucæ tollantur. *Plin. l. 22. c. 21.* Verrucas cum ſale tollit ſuccus e folio; unde noſtri verrucariam herbam appellavere, aliis cognominari effectibus digniorem.

Verrūcōſus, a, um, *ἀκροχορδώδης*, *μυρμηκιώδης*, *θυμώδης*, qui cutem habet verrucis multis aſperam. Hinc *Verrucoſus* dictus eſt Fabius Max. Cunctator, quia mammillus ingenti verruca deformes habebat. Ejus meminere *Severi. Sammon.* *Cic. de clar. Orat. c. 14.* ¶ Translate dicitur de quacunque re dura, horrida, aſpera, inculta, impolita. *Perſ. ſat. 1.* Sunt, quos Pacuviuſque, & verrucoſa moretur Antiopa. h. e. rudis, imperfecta, non ſatis polita.

Verrūcŭla, æ, f. exigua verruca. *Colum. l. 7. c. 6.* Caper, cui ſub maxillis binæ verruculæ collo dependent, optimus habetur.

Verrunco, as, n. 1. *volgere*, *rivolgere*, *τρέπω*, *στρέφω*, verto, ut *Feſtus*, & *Nonius* exponunt. *Attius apud Non. c. 2. n. 895.* Te ſancte, venerans precibus, invicte, invoco, Portenta ut populo patriæ verruncent bene. *Pacuv. ibid.* Precor, veniam petens, ut quæ egi, ago, axim, verruncent bene. *Cic. 1. de Divin. c. 22. ex antiquo Poeta:* Perpropinque hæc bene verruncent populo. *Liv. l. 29. c. 27.* Uti ea mihi, populoque Rom. Dii bene verruncent.

Verſābĭlis, le, adject. *mutabile*, *incoſtante*, qui verſari, & mutari facile poteſt. *Sen. de tranquil. c. 11.* Scito, omnem conditionem verſabilem eſſe. *Ammian. l. 6. c. 8.* Verſabilem fœminam in fraudem illexit.

Verſābundus, a, um, quod in gyrum vertitur, a verſor. *Lucret. lib. 6. verſ. 437.* Verſabundus enim turbo deſcendit. *Vitruv. lib. 9. cap. 7.* Circa meridianum cardinem, qui eſt propter inclinationem mundi ſubjectus terræ, ſidera verſabunda, latentiaque non habent egreſſus orientes ſupra terram.

Digitized by Google

Verſatilis, & le, o. 3. *verſatile*, *σϐεςτος*, *δινωτὸς*, *πολύςροφος*, quod huc, & illuc verſari poteſt, quod idoneum eſt, ut verſetur. *Curt. l. 4. c. 14.* Adeoque aciem verſatilem poſuit, ut qui ultimi ſtabant, & circumirentur, verti tum, & ad frontem circumagi poſſent. *Plin. l. 36. c. 18.* Item molas verſatiles Volſinios invenit, aliquas & ſponte motas inter mira prodigia. ¶ Transfertur & ad animum. Hinc verſatile ingenium, quod ad res quaslibet obeundas idoneum eſt. *Liv. l. 39. c. 40. de Catone:* Huic verſatile ingenium ſic pariter ad omnia fuit, ut natum ad id unum diceres, quod ageret.

Verſatio, onis, f. *il girare*, *e voltare*, *περιςροφή*, *δίνωσις*, actus verſandi. *Plin. lib. 8. cap. 33.* Nec pupillæ motu, ſed totius oculi verſatione circumaſpicit. Al. leg. *verſione*. *Vitruv. l. 10. cap. 1.* Verſatio mundi. *Senec. de tranquil. cap. 11.* In tanta rerum ſurſum, ac deorſum euntium verſatione.

Verſatus, a, um, *voltato*, *girato*, *δινωθεὶς*, partic. a verſo. *Ovid. 4. Metam. v. 32.* Lævia verſuto ducentes ſtamina fuſo. *Plin. l. 14. c. 8.* Uvæ ter die verſatæ per triduum, quarto exprimuntur. ¶ Eſt etiam partic. deponens a *verſor*, & ſignificat eum, qui in aliqua re peritus, doctuſque eſt, *verſato*, *pratico*. *Nep. 1. cap. 8.* Multum in imperiis, magiſtratibus verſatus. *Id. 11. c. 1.* Multum in bello verſatus.

Verſicolor, oris, adject. a JCtis accipitur pro eo, quod tinctum, pictumve eſt, & nativum colorem mutavit. *Ulpian. Dig. l. 32. leg. 70.* Purpuram, & coccum, quoniam nativi coloris, appellatione verſicolorum contineri. ¶ Cæterum accipitur etiam pro eo, quod variis coloribus præditum eſt, *di varii colori*, *ποικίλος*, *ποικιλόχροος*. *Liv. l. 34. c. 1.* Neque mulier veſtimento verſicolori uteretur. *Virg. 10. Æn.* Aſtur equo fidens, & verſicoloribus armis. ¶ Item pro eo, quod dum vertitur varium oculis colorem oſtendit, *di color cangiante*. atque hæc videtur eſſe prima, & propria hujus vocis ſignificatio. *Cic. 3. de Fin. c. 5.* Ut cauda pavoni, plumæ verſicolores columbis. *Tertull. de pal. c. 3. de pavone:* Omni ſyrmate ſolutior, qua caudæ jacent, multicolor, & diſcolor, & verſicolor, totus mutanda, quoties movenda. ¶ Translate *Quinctil. l. 8. in proœm.* Ille tranſlucida, & verſicolor quarundam elocutio res ipſas effœminat, quæ illo verborum habitu veſtiuntur.

Verſicolorius, a, um, adject. *di color cangiante*. *Paul. l. 32. ff. de aur. arg. &c.* Putavit legata ſibi ornamenta, & veſtem tam coloriam, quam verſicoloriam. V. Colorius.

Verſicolorus, a, um, adject. idem ac verſicolor. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 56.* Idque etiam paries ſibi verſicolorus adumbret.

Verſiculus, i, m. *verſetto*, *ςιχίδιον*, verſus brevis, vel humilis. *Hor. Epod. od. 11.* Petti, nihil me, ſicut antea, juvat Scribere verſiculos, amore perculſum gravi. ¶ Frequenter accipitur pro brevi ſcripturæ linea, *riga*. *Cic. ad Brut. ep. 14.* Breves tuæ literæ. Breves dico? imo nullæ. Tribuſne verſiculis his temporibus Brutus ad me? *Id. Att. l. 5.* Nunc venio ad tranſverſum illum extremæ epiſtolæ tuæ verſiculum. ideſt ad verba illa, quæ in ora, ſeu margine ſcripſiſti.

Verſificatio, onis, f. *ἐποποιΐα*, actio verſificandi. *Quintil. l. 9. c. 2.* Abuſive in verſificationis, ac ſermonum imitatione ſervatur. Adde *Colum. in princip. l. 11.*

Verſificator, oris, maſc. *verſificatore*, *ἐποποιὸς*, qui verſus facit. Differt a Poeta: quia verſificator eſt is, qui ſcit quocunque modo verba metro ligare, at poeta eſt, qui poeticum inſuper addit ſpiritum, & fingit. *Quintil. l. 10. cap. 1.* Cornelius Severus verſificator, quam poeta, melior.

Verſificatus, a, um, nom. ex partic. *fatto in verſi*, in carmina redactus. *Lucil. apud Non. c. 13. n. 2.* Multa homines portenta in Homero verſificata, monſtra putant.

Verſifico, as, n. 1. *far verſi*, *ἐποποιέω*, verſus facio. *Quint. l. 9. c. 4.* Nam & verſificandi genus eſt omnibus ſermonibus unam legem dare.

Verſificus, a, um, quod ad verſus ſpectat. *Solin. c. 16. (al. 11.)* Cum Idæi Dactyli modulos crepitu, ac tinnitu æris deprehenſos in verſificum ordinem tranſtuliſſent.

Verſiformis, & me, o. 3. quod formam ſuam verſat, ſeu mutat. *Tert. de pall. c. 1.* Noſtræ certe mutatio (quod clauſis vel in totum Homericis oculis liquet) totum verſiforma ait, dies, & nox invicem vertunt, ſolſtitionibus annus, Luna modulationibus menſtruis variat, &c.

Verſilis, le, adject. facilis ad vertendum, ut Verſilis profunditas, apud *Martian. Capell. l. 4.*

Verſio. V. Verſatio.

Verſipellis, is, o. 3. *che muta pelle*, *e faccia*, *ἀλλοπρόσαλλος*, qui facile vertit pellem, faciem, vultum, apparentiam. *Plaut. Amph. prol. v. 121.* Ecce Jupiter, in Amphitruonis vertit ſe ſe imaginem. Omneſque eum eſſe cenſent ſervi, qui vident, ita verſipellem ſe facit, quando lubet. *Id. Perſ. 2. 2. 48.* Capillus verſipellis. h. e. qui colorem mutat, & caneſcit. ¶ Tranſlate ſumitur pro verſuto, aſtuto ſimulandi, & diſſimulandi artifice, qui modo unum, modo aliud oſtendit. *Plaut. Bacch. 4. 4. 12.* Verſipellem frugi convenit eſſe hominem, pectus cui ſapit: bonus ſit bonis, malus ſit malis, utcunque res ſit, ita animum habeat. *Portius Latro Declam. in Catil.* Nihil iſto fuit monſtro verſipellius.

Verſo, as, 1. *volgere*, *voltare*, *rivoltare*, Germ. *offt kehren*, Gall. *tourner ſouvent*, Hiſp. *bolver*, *traſtornar*, *ςρέφω*, ſæpe verto, a ſup. *verſum* verbi *verto*. *Virg. 1. Georg.* Nec tamen hæc cum ſint hominumque, boumque labores Verſando terram experti. ideſt arando. *Hor. in Arte poet. v. 268.* Vos exemplaria Græca Nocturna verſate manu, verſate diurna. ideſt legite. *Cicer. 4. Ver.* Verſabat ſe in utramque partem non ſolum mente, verum etiam corpore. Rurſus *Virgil. Ecl. 10.* Verſare oves. h. e. hac, & illac paſtum ducere. ¶ Ponitur etiam pro volvere, quod eſt circumagere, agere in gyrum. *Cicer. in Piſon.* In quo ne tum quidem, cum illum ſuum ſaltatorium verſaret orbem, fortunæ rotam pertimeſcebat. *Horat. lib. 2. ſat. 1. verſ. 71.* verſare turdos in igne. ¶ Tranſlata ſumitur pro vertere, ſeu adjicere, *applicare*. *Cic. pro Cluent.* Ad omnem malitiam, & fraudem verſam mentem ſuam hæc ſecum cogitans cœpit. ¶ Item pro tractare. *Cic. in Orat.* Non ut in judiciis verſaret cauſas, ſed ut in hiſtoriis bella narraret. *Quintil. l. 7. c. 4.* Finitio plerumque legibus iiſdem, quibus conjectura, verſatur. *Sueton. in Galb. cap. 9.* Verſare pecuniae non ex fide, *maneggiar danari con poca fedeltà*. ¶ Item pro examinare, exercere, formare. *Quint. l. 5. cap. 7. de teſtibus:* Multum domi ante verſandi, ac variis percontationibus, quales haberi ab adverſario poſſunt, explorandi ſunt. ¶ Item pro ſollicitare. *Liv. lib. 1. cap. 58.* Tum Tarquinius fateri amorem, orare, miſcere precibus minas, verſare in omnes partes muliebrem animum. ideſt omnibus modis ſollicitare, precibus, & minis flectere conari. ¶ Item pro deludere. *Plaut. Perſ. 5. 2. 17.* Quomodo hodie me verſaviſti? ut me in tricas conjeciſti? ¶ Item pro agitare, angere, a recto honeſtoque abducere. *Liv. lib. 1. cap. 17.* Patrum interim animos certamen Regni, ac cupido verſabat. ¶ Item pro cogitare, conſiderare, quod etiam dicitur *animo volvere*. *Virg. 4. Æneid.* Illa dolos, dirumque nefas in pectore verſat, Certa mori. *Horat. in Art. v. 39.* Verſate diu, quid ferre recuſent, Quid valeant humeri. *Liv. l. 3. c. 34.* In animo ſecum verſare. ¶ Item pro mutare. *Cic. 4. Fin.* Homo igitur acutus cauſam non obtinens repugnante natura verba verſare cœpit. *Id. pro Cæl. c. 6.* Verſare ſuam naturam, & regere ad tempus, & huc, & illuc torquere. ¶ Item pro moliri, machinari, tractare. *Virg. 2. Æn. v. 62.* Seu verſare dolos, ſeu certæ occumbere morti.

Verſor, aris, paſſiv. 1. *rivolgerſi*, *girarſi*, vertor, convertor, *ἀναςρέφομαι*. *Cicer. in Somn. Scip.* Orbes, qui verſantur retro contrario motu, atque cœlum. *Id. 1. de nat. Deor.* Verſari circum axem cœli admirabili celeritate.

Verſor, aris, atus ſum, d. 1. *verſare*, *converſare*, *praticare*, *vivere*, *trattenerſi*, חיה, Germ. *wohnen*, Gall. *hanter*, *pratiquer*, Hiſp. *vivir*, *converſar*, *ςρέφομαι*, *διάγω*, *διατρίβω*, frequens ſum, dego, morem traho, a ſup. *verſum* verbi *verto*. Eſt enim proprie verbum metaphoricum, inde tractum, quod qui in aliquo loco, aut re immoratur, quodammodo in ea huc, & illuc ſe ſe verſat, ſeu in illa volutatur. *Cic. 7. Ver.* Verſabatur in Sicilia longo intervallo alter Phalaris. *Id. pro Mil. cap. 20.* Quo in fundo propter inſanas illas ſubſtructiones facile mille hominum verſabatur valentium. ¶ Sæpe ponitur pro vivere cum aliquo, conſueſcere. *Cic. 1. Catil. cap. 5.* Nobiſcum verſari jam diutius non potes. *Id. Att. l. 10. ep. 8.* Nec verſari inter eos ſine dedecore potero. *Nepos 9. cap. 2.* Apud præfectos regis verſabatur. ¶ Item pro eſſe. *Ter. Andr.* Neſcis, quantis in malis verſer miſer. *Cic. 1. Offic. c. 23.* Temere in acie verſari, & manu cum hoſte confligere. *Id. 2. Off. c. 13.* In clariſſima luce verſari. ¶ Item pro exercere, agere. *Cic. 1. Off.* Opificeſque omnes in ſordida arte verſantur. ¶ Item pro ſtudere, operam dare. *Cic. l. 4. Fam. ep. 3.* Servius quidem tuus in omnibus ingenuis artibus, in primiſque in hac, in qua ego me ſcripſi acquieſcere, ita verſatur, ut excellat. ¶ Item pro ſe gerere. *Quintil. in proœm. l. 1.* Præclariſſime in conſiliis, ac adminiſtratione Reipublicæ verſari. ¶ Item pro occurrere, apparere. *Cic. 7. Ver.* Nunquam tibi Populi Romani abſentis dignitas, nunquam ſpecies ipſa hujuſmodi multitudinis in oculis, animoque verſata eſt? *Id. l. 14. Fam. ep. 2.* Nam mihi ante oculos dies noctesque verſaris. *Idem pro Sext.* Mihi ob oculos verſabantur. ¶ Item pro conſiderare, contemplari, occupatum eſſe. *Cic. 1. Off.* Quæ omnes artes in veri inveſtigatione verſantur. *Quintil. l. 2. c. 16.* Verſatur circa res omnes Rhetorice. ¶ Item pro inhærere, adhærere. *Cic. pro Cæc.* In verborum errore verſari.

Verſoria, vel Vorſoria, æ, fem. pes veli, hoc eſt funiculus, qui extremus veli angulo religatur. *Verſoriam* dixere, quia prout hæc manu tenetur, ita velum profertur, vertiturque. Alii *verſoriam* dicunt ſimpliciter eſſe converſionem, *τροπήν*. Sed utcunque ſit de vera vocis origine, quæ non ſatis nota eſt, certum eſt tranſlata dici *verſoriam capere*, pro reverti, ſententiam mutare, ab aliqua re deſiſtere. *Plaut. Merc. 5. 2. 34.* Huc ventus ſecundus eſt; cape modo verſoriam. *Id. Trinum. 4. 3. 19.* Quin tu quod periit, periiſſe ducis? cape vorſoriam, recipe te ad herum.

Verſum, præp. vel adv. idem ac verſus. *Plaut. Epid. 2. 2. 63.* Cœpi ruſum verſum illas pauxillatim accedere. ¶ Et addita alia præpoſitione. *Salluſt. in Jug.* Fugam ad ſe verſum fieri.

Verſura, æ, f. *converſione*, *ςροφή*, converſio, a vertendo. *Varr. l. 1. R. R. c. 46.* Quod ex quibuſdam foliis propter eorum verſuram, quod fit anni tempus, dici poſſit, ut olea, & populus, & ſalix: horum enim folia cum convertunt ſe, ſolſtitium dicitur fuiſſe. ¶ Item verſura dicitur locus, ad quem cum quis pervenerit, revertitur. Sic in agricultura verſura vocatur, ubi ſulcus unus deſinit, alterque incipit, a boum converſione, quod boves in arando poſt peractum legitimum ſulcum circumaguntur, vertunturque. Græci eodem modo *ςροφὴν* vocant. *Col. lib. 2. cap. 2.* Cum ventum erit ad verſuram, in priorem partem jugum propellat, & boves inhibeat. ¶ In architectura quoque verſuræ vox uſurpatur, & ſic dicitur exterior angulorum in parietibus flexus. Græci *ἀγκῶνα* vocant. Uſus *Vitr. l. 3. c. 1. Id. l. 5. c. 6.* verſuras in theatris nominat porticus a ſcena ductas ad theatri cornua. ¶ Item uſurpatur in mercatura, eſtque mutatio creditoris, *veſtura*, *μεταλλαγὴ τοῦ δανειςοῦ*. Unde *verſuram facere*, *τόκον ἐκτίνειν*, dicuntur, qui pecuniam fœnori accipiunt, ut aliud æs alienum diſſolvant. Ita dicta eſt a vertendo creditore, quod debitor creditorem commutet, ut pluribus docet *Donatus ad Ter. Phorm. 5. 2. in fine*. *Cic. pro Flacc. c. 20.* Negavit ſe ſe omnino verſuram ullam feciſſe Romæ. *Id. pro Pom.* A quibus verſuras tantarum pecuniarum factas eſſe dicunt? *Id. 4. Verr.* Quæ ſignificabant, multis nominibus eos homines verſuram a Carpinatio feciſſe, qui pecuniam Verri dediſſent. hoc eſt multis de cauſis pecuniam fœneratitiam ſumpſiſſe. ¶ Tranſlate *Senec. epiſt. 19.* Ab Epicuro verſura facienda eſt. hoc eſt ſumendum eſt præceptum aliquod ab Epicuro, quod tibi communicem. Vide integrum locum. ¶ Per tranſlationem item *verſuram ſolvere*, ſeu *verſura ſolvere* dicimus eos, qui ita ſe præſentibus expediunt incommodis, ut aliis gravioribus impediantur. *Ter. Phorm. 2. 3. ſc 2.* In eodem luto hæſitas: Verſuram ſolves, Geta; præſens, quod fuerat malum, in diem abiit: plagæ creſcunt, Niſi proſpicis. hoc eſt debitas tandem pœnas dabis etiam cum fœnore: ſimili conditione, atque ii ſolent, qui ut ſyngrapham unam abſolvant, & una cautione ſe liberent, pecuniam mutuam majore fœnore iterum accipiunt. Io dies enim deteriorem conditionem ſuam faciunt. *Cicer. 5. Attic. epiſt. 15.* Vereor, ne illud quod tecum permutavi, verſura mihi ſolvendum ſit. ¶ Sunt, qui etiam in *Terentii* verbis *verſura ſolves* legunt: quod ſane valde placet.

Verſus, us, m. *verſo*, *riga*, Germ. *verſſ*, Gall. *vers*, Hiſp. *verſo*, *ςίχος*, *ἔπος*, *μέτρον*, linea illa, quam in ſcribendo ducimus, & ſpeciatim carmen poeticum. Nam verſus nomen natura ſua non minus ſolutæ, quam ligatæ orationi convenit. Eſt a *vertendo*. Cujus ratio ex agricultura optime intelligitur. Quemadmodum enim agricolæ vomere vertunt terram, ac ſulcum faciunt: ita in ceris quoque ſtilo ſulcabant ſcribentes. Igitur ſinguli ſcripturæ ſulci ex eo verſuum nomen accepere, quod, ut agricola vomere ſolum, ſic ſcriptor ſtilo ceram vertit, ac, ut ille in terra ſulco uno abſoluto, vertit aratrum, aliumque ſulcum efficit, ſic qui ſcribit, ſtilo ſiniſtrorſum verſo, prolatoque, novum in eam ſulcum ducit. Sed quia Poetæ verſus ſuos certo abſolvunt pedum numero, hinc factum, ut hi ſibi verſus nomen prope fecerint peculiare. Primum itaque verſus generatim accipitur pro illo ductu vocum, qui fit a ſiniſtra in dextram, vel a dextra in ſiniſtram, vel a ſummo ad imum, ſecundum diverſam diverſarum gentium ſcribendi rationem. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 16.* Nam ita deplorat primis verſibus manſionem ſuam, ut quemvis movere poſſit. *Plin. l. 4. ep. 11.* Non paginas tantum epiſtolæ, ſed etiam verſus ſyllabaſque numerabo. Tangit hic *Plin.* antiquum morem, quo ſolebant veteres verſuum inire numerum, ut de libri magnitudine conſtaret. *Nepos in Epamin. c. 4.* Uno hoc volumine vitas excellentium virorum concludere ſtatuimus, quorum ſeparatim multis millibus verſuum complures ſcriptores ante nos explicarunt. Adde *Quintil. l. 10. c. 1.* ¶ Speciatim accipitur pro carmine. *Cic. pro Arch. c. 10.* Nam ſiquis minorem fructum gloriæ putat ex Græcis verſibus percipi, quam ex Latinis,

Digitized by Google

nis, vehementer errat. *Id. 3. de Or. c. 50.* In verſum ſe mente, ac voluntate conjicere, *porſi di propoſito a far verſi*. *Hor. l. 1. ep. 2. v. 51.* Verſus facere. *Virg. Ecl. 5.* Dicere verſus. ¶ Interdum pro cantu. *Plin. l. 10. c. 29. de luſciniis.* Meditantur aliæ juniores, verſuſque, quos imitentur, accipiunt. ¶ Notat etiam ductum in arando, ſive ſulcum, quæ notio principalis eſt, & magis propria, ut dictum eſt. *Col. l. 2. c. 2.* Bubulcum autem per proſciſſum ingredi oportet, alterniſque verſibus obliquum tenere aratrum. *Plin. l. 18. c. 19.* In arando verſum peragi, non ſtrigare in actu ſpirius. ¶ Item menſuram agri. *Varr. l. 1. R. R. c. 10.* In Hiſpania ulteriore metiuntur jugis, in Campania verſibus, apud nos in agro Romano, ac Latino jugeris. Jugum vocant, quod juncti boves uno die exarare poſſunt. Verſum dicunt centum pedes quoquoverſum quadratum, Jugerum, quod quadratum duos actus habet. ¶ Item ſignificat ordinem, ſeu tractum. *Virg. 4. Georg. v. 144.* Ille etiam ſeras in verſum diſtulit ulmos. *Id. 5. Æn. v. 119.* Triplici pubes quam Dardana verſu Impellunt. *ideſt* triplici ordine remorum. *Id. l. 15. c. 29. de myrto:* Tarentinam folio minuto, noſtratem patulo, exoticam denſiſſimo, ſenis foliorum verſibus. ¶ Item ſpeciem quandam motus, ſive ſaltus. *Plaut. Stich. 5. 7. 2.* Si iſthuc verſu me viceris, alio me provocato. Ubi *verſu* eſt pro *verſu*, antiquo ſcribendi more.

Verſus, a, um, *volto*, *voltato*, [illegible], Ger. *gekehrt*, Gal. *tourné*, Hiſp. *buelto*, [illegible], converſus, mutatus in contrariam partem, part. a vertor. *Virg. 2. Æn.* Et verſa pulvis inſcribitur haſta. *Id. l. 3. v. 241.* Spumant freta verſa lacertis. *ideſt* undæ, quas brachia remis inverterunt. Hoc loco quidam putant, eſſe participium a *verror*. ¶ Sumitur etiam pro converſo, ideſt ſpectante in aliquam partem. *Virg. 3. Georg.* Verſaque in obnixos urgentur cornua vaſto Cum gemitu. ¶ Translate dicitur de quacunque re, pro mutato, quacunque ratione mutatio facta ſit. *Cic. pro R. Am.* Videte nunc, quam verſa, & mutata in pejorem partem ſint omnia. *Tac. l. 1. An. c. 4.* Igitur verſo civitatis ſtatu. *Plaut. Caſ. 2. 5. 33.* Neceſſum eſt verſis gladiis depugnarier. *h. e.* aliis armis, aliis artibus. ¶ Item pro propenſo. *Liv. l. 40. c. 5.* Totus in Perſea verſus pater, cum in cogitationem ejus rei dies, ac noctes agitabat, hoc eſt omni benevolentia in Perſeum translata. ¶ Interdum migrat in nomen, ut multa alia participia, & reperitur cum genitivo *animi*, quemadmodum etiam dicimus, *mutatus animi*, *ſuſpenſus animi*, *erectus animi*. *Tac. 4. hiſt. c. 84.* Qui verſus animi modo numen paveſcere, modo minis adverſantis populi terreri. Alii tamen rectius legunt *diverſus*. ¶ *Verſa* (ſeu *vorſa* antiquo more) *oratio* eadem eſt, quæ metro ligata, quia in carmine naturalis verborum ordo maxime invertitur, quemadmodum *proſa*, quæ eſt ſoluta. *Apulej. l. 4. Florid.* Jam & proſa, & vorſa facundia illum veneratus ſum. ¶ *In rem verſum* aliquid dicitur a JCtis, quod aliqua ex parte res, ſeu facultates domini amplificavit. V. *titulum* De in rem verſo, *Dig. l. 15. tit. 3.*

Verſus, a, um, *ſcopato*, *purgato*, [illegible], ſcopis mundatus, partic. a verrer. *Plaut. Pſeud. 1. 2. ſc. 2. v. 31.* Verſe, ſparſa, terſa, ſtrata, lauta, coctaque omnia ut ſient. Ita Diomede præeunte, corrigit *Valens Acidalius*. Similiter *Seneca dial. de ſuperſtit.* dixit, *verſa templa*, ut *Diomedes* teſtis eſt.

Verſus, *verſo*, [illegible], prep. ex iis, quæ accuſativo inſerviunt, & ſuo caſui fere poſtponitur. *Cic. Fam. l. 11. ep. 27.* Cum Brunduſium verſus ires ad Cæſarem. ¶ Quandoque loco accuſativi habet adverbium, ut *Surſum verſus*, *deorſum verſus*, *quoquo verſus*, &c. *Cato c. 136.* Poſtea ubi deorſum verſus ibit. *Cic. in Or. c. 39.* Cum gradatim ſurſum verſus reditur. *Id. in Partit.* Et idem quaſi ſurſum verſus, retroque dicatur. *Cæſ. l. 7. B. Gall.* Dimitti quoquo verſus legationes. *Gell. l. 3. c. 22.* Ut quædam vocabula, quibus particula iſta præponitur, ambigua ſint, & utroque verſus dicantur. *h. e.* in utramque partem. *Id. l. 11. c. 13.* Cum vero omnes terras omnifariam, & undique verſus circumfluat, nihil citra eum eſt. ¶ Habet etiam quandoque adjunctam aliam præpoſitionem. *Sulpic. ad Cic. l. 4. Fam. ep. 12.* Ille in Italiam verſus navigaturus erat. V. *Verſum*. Alia multa hujuſmodi exempla congerit *Pareus in Lex. Crit.*

Verſute, adv. *aſtutamente*, [illegible], aſtute, callide. *Cic. in Bruto, c. 9.* Nihil, ut ita dicam, ſubdole, nihil verſute, quod illa non viderit.

Verſutiloquus, a, um, [illegible], qui verſute loquitur. *Cic. 3. de Or. c. 38.* Vel conjungendis verbis, ut hæc (ex *Ennio*) Tum pavor ſapientum mihi omnem ex animo expectorat, Num non vis hujus me verſutiloquas malitias? Videtis enim & verſutiloquas, & expectorat ex conjunctione facta eſſe verba, non nata. *Id. in Or. c. 49.* Imo vero iſta ſequamur, aſperitatemque fugiamus: *Habeo iſtam ego perterricrepam*. Idemque: *Verſutiloquas malitias*.

Verſutus, a, um, *ingegnoſo*, [illegible], [illegible], [illegible], ingenioſus, promptus, qui facile mentem in quamlibet partem verſat. *Tullius l. 3. de nat. Deor. c. 10.* Verſutos eos appello, quorum celeriter mens verſatur. *Id. 3. de nat. Deor.* Et Chryſippus tibi acute dicere videbatur, homo ſine dubio verſutus, & callidus. *Id. 3. de Fin.* Verſuti in differendo. ¶ Frequenter in malam partem accipitur pro aſtuto, callido, qui mentem crebro ad malitiam vertit, qui modo hoc, modo illud, ut viſum fuerit, ſimulat, & ſe ſe in omnes vertit ſpecies, *Peſſus*. Verſuti dicuntur, quorum mentes crebro ad malitiam vertuntur. *Cic. 2. de Fin.* Sed nemini callide referentem ad utilitatem, acutum, verſutum, veteratorem, &c. *Id. poſt red. in Sen.* Cum eum præter ſimulatam, verſutamque triſtitiam nulla res commendaret. *Plaut. Epid. 3. 2. 35.* Verſutior es, quam rota figularis. *Vellej. l. 2. c. 118.* Illi in ſumma feritate verſutiſſimi. ¶ Reperitur & cum gen. *Plin. l. 7. c. 12.* Reſpondit verſutus ingenii mango ob id ipſum ſe tanti vendidiſſe.

Vertagus, i, m. *bracco*, genus canis venatici, ita dictus, ut quidem multis videtur, a *verto*, & *ago*, quia agendo feras, ſæpe vertitur & huc illuc diſcurrit. *Martial. l. 14. ep. 200.* Non ſibi, ſed domino venatur vertagus acer Illæſum leporem qui tibi dente feret. *Jul. Firmic. l. 5. Aſtron. c. 8.* Equorum nutritores, accipitrum, falconum, cæterarumque avium quæ ad aucupia pertinent, ſimiliter & canum, Moloſſorum, vertagorum, & qui ſunt ad venationes accommodati.

Vertebræ, arum, f. c. *vertebre*, *nocature*, [illegible], [illegible], ſpinæ oſſa in craſſiores quoſdam nodos conglobata, & in medio ſui concava, ut ſpinali medullæ tranſitum præbeant, firmiſſimis autem vinculis colligata, quorum beneficio interiores nodi cohæreſcunt. Harum munus eſt, ut corpori flectendi ſe, incurvandique præbeant facultatem, quod ſine illis prorſus rigidum eſſet, & inflexibile. Igitur dictæ ſunt a *vertendo*, quia earum beneficio homo ſe vertere, flectereque poteſt. *Celſ. l. 8. c. 1.* Spina conſtat ex vertebris quatuor & viginti. ¶ Translate per quandam ſimilitudinem in inſectis vertebræ appellantur eæ partes, quæ circa ipſam ſitæ inciſuram, corpori flexum præbent. *Plin. l. 11. c. 1.* Imbricatis flexilibus vertebris. ¶ Uſurpatur hæc vox etiam in ſingulari numero, ut legere eſt apud *Celſ. loc. cit.*

Vertebratus, a, um, [illegible], in modum vertebræ factus. *Plin. l. 11. c. 37.* Sed quibus certis a multis, vertebratiſque orbiculatim oſſibus, flexilis ad circumſpectum, articulorum nodis jungitur.

Vertens, entis, o. g. [illegible], partic. a verto. *Virg. 8. Æn.* Gorgona deſecto vertentem lumina collo. ¶ *Annus vertens*, *Menſis vertens* eſt totius anni, vel menſis vertentis, ſeu procedentis, & delabentis curſus, *il corſo, o lo ſpazio d'un anno, o d'un meſe*. *Cic. pro Quint. c. 12.* Si debuiſſet, Sexte, petiſſes ſtatim; ſi non ſtatim, paulo quidem poſt; ſi non paulo poſt, at aliquando; ſex quidem illis menſibus profecto, anno vertente ſine controverſia, *dentro lo ſpazio d'un anno*. *Nepos in Ageſil. c. 4.* Tanta uſus eſt celeritate, ut quod Xerſes anno vertente confecerat, hic tranſierit triginta diebus. *Plaut. Perſ. 4. 4. 76.* Nunquam hercle hunc menſem vertentem ſervibit tibi. ¶ Alia ratione *vertens annus* dicitur a *Cic. in Somn. Scip. c. 7.* Ibi enim annum illum intelligit, qui a *Macrob. l. 2. in Somn. Scip. c. 11.* vocatur *annus mundanus*, & a *Platone* dictus eſt *magnus*, *h. e.* ſpatium multorum annorum, quorum curſu expleto ſidera, ſtellæque omnes ad eam cæli poſitionem redeant, in qua initio Mundi fuerunt; quæ quidem poſitio poſt 15. millia annorum contingere putabatur, ut *loco cit. Macrob.* docet: Et jure *annus vertens* dictus eſt, quia, ut *Macrobii* verbis utar, converſione plena univerſitatis efficitur. Homines, inquit *Cic. loc. cit.* populariter annum tantummodo ſolis, ideſt unius aſtri reditu metiuntur; cum autem ad idem, unde ſemel profecta ſunt, aſtra redierint, eandemque totius cæli deſcriptionem longis intervallis retulerint, tum ille vere annus vertens appellari poteſt. V. plura apud *Macrob. loc. cit.*

Vertex, icis, m. *vertice*, [illegible], Id quod vertitur, vel circa quod converſio fit. Speciatim ſumitur pro altiſſimis cæli partibus, quas Græci polos vocamus, ideſt pro partibus extremis axis, circa quem cælum vertitur. *il polo*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 41. ex Poeta:* Extremuſque adeo duplici de cardine vertex Dicitur eſſe polus. *Virg. 1. Georg. v. 242.* Hic vertex nobis ſemper ſublimis, at illum Sub pedibus Styx atra videt, Maneſque profundi. ¶ Item *vertex*, ſeu *vortex* accipitur pro vento contorto, ac rotato, qui aliter typhon vocatur, ideſt pro flatus repentini genere, qui a ſicca nube erumpit ſine igne, ejuſque partem abruptam ſecum rapit, eamque convolvit, & in nigrum turbinem verſat, ac pondere illo curſum ſuam aggravat, & locum ex loco mutans rapida vertigine non antennas modo, ſed & navigia contorta frangit, ut *Plin. l. 2. c. 48.* docet. Hinc ponitur pro quocunque vento, qui in gyrum movetur. *Lucan. l. 3. v. 631.* Vicinum involvens contorto vertice pontum. *Sen. l. 5. Q. nat. c. 13.* Ventus aliquo promontorio repercuſſus, atque in ſe volutatus facit verticem, qui circumactus, & eundem ambiens locum, ac ſe ipſa vertigine concitans, vertigo vocatur. ¶ Item accipitur pro aquis in ſe contortis, quod ſemper vertantur in gyrum. *Quintil. l. 8. c. 2.* Secundo modo dicitur proprium inter plura, quæ ſunt ejuſdem nominis, id, unde cætera ducta ſunt: ut vertex eſt contorta in ſe aqua, vel quicquid aliud ſimiliter vertitur: inde propter flexum capillorum, pars eſt ſumma capitis, & ex hoc, quod eſt in montibus eminentiſſimum. Recte, inquam, dixeris hæc omnia vertices, proprie tamen, unde initium ſumptum eſt. *Horat. l. 2. od. 9.* Flumen minores volvit vertices. *Virg. 1. Æn. v. 117.* Rapidus vertex. ¶ Item hoc vocabulum accommodatur capillis, propter eorum flexum. Sed Metonymica accipitur pro parte ſumma capitis, propter flexum capillorum, ut vidimus in verbis *Quinctiliani*, *la cima del capo*. *Cic. pro R. Com. c. 7.* Non ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum ex fraude, fallaciis, mendaciis conſtare totus videtur? *da capo a piedi*. *Plin. l. 11. c. 37.* Vertices bini homini tantum, aliquibus capitis oſſa plana. Intelligit verticem a parte anteriore, & alterum a parte poſteriore. ¶ In eodem homine uſurpatur etiam de vertigine, & rotatione, quæ in doloribus circumagit, lancinatque præcordia. *Cic. 2. Tuſc. ex Poeta.* Nunc nunc dolorum anxiferi torquent vertices. ¶ Ab hominis capite hæc vox translata eſt ad montium cacumina. Igitur a ſimilitudine capitis humani, quod in montibus eminentiſſimum eſt, vertex appellatur, *cima*, [illegible]. *Cic. 6. Verr. c. 48.* Dicitur inflammaſſe tædas ex iis ignibus, qui ex Ætnæ vertice erumpunt. ¶ Denique dicitur de parte altiſſima cujuſcunque rei, ut turris, arboris, &c. *Plin. l. 12. c. 1.* Arbor nemoroſo vertice & ſe vaſtis protegens ramis. *Lucret. l. 6. v. 730.* Arcis in ipſo vertice. ¶ Translate *Modeſtin. Dig. l. 27. tit. 1. leg. 13.* Scævola, Paulus, & Ulpianus vertices legum prudentum. *capi de' Giureconſulti*.

Vertibulum, i, n. idem ac vertebra. *Lactant. de opif. c. 5.* Summas oſſium partes craſſioribus nodis conglobavit, ut verti tutius poſſent, unde ſunt vertibula nominata.

Verticillatus, a, um, [illegible], rotundus, vertebratus. *Celſ. l. 8. c. 1.* Superius autem humeri caput rotundius, quam cætera oſſa, verticillatis ſcapularum oſſibus inſeritur. Alii leg. *verticulatis*, alii *vertebulatis*, eodem ſenſu.

Verticillus, i, m. *fuſajuolo*, [illegible], inſtrumentum, quod fuſo adhibetur, ut facilius vertatur. *Plin. l. 37. c. 2.* In Syria quoque fœminas verticillos inde facere.

Verticordia, æ, f. 1. Veneris cognomen, de quo ita *Ovid. l. 4. Faſt.* Roma pudicitia proavorum tempore lapſa eſt: Cumæam veteres conſuluiſtis anum. Templa jubet fieri Veneri: quibus ordine factis, Inde Venus verſo nomina corde tenet. *Val. Max. l. 8. c. 15.* Ut Veneris Verticordiæ ſimulacrum conſecraretur, quo facilius virginum, mulierumque mentes a libidine ad pudicitiam converterentur.

Verticoſus, ſeu rectius Vorticoſus, a, um, [illegible], contortus, complicatus. *Liv. l. 21. c. 5.* Quidam verticoſo amni delati in hoſtes, ab elephantis obtriti ſunt.

Verticulæ, arum, *giunture*, articuli, a *verto*. *Feſt.* Verticulas cum dixit Lucilius, articulos intelligi voluit. ¶ Non tamen ſoli ita articuli dicuntur, ſed etiam ſpondyli ſpinæ, h. e. vertebræ. *Lucil. apud Non. c. 3. n. 103.* Hæret verticulis adfixum in poſteriore Parte, atque articulis, ut nobis talus, genuſque. ¶ Translate verticulæ in machinis dicuntur vincula quædam lignea, vel ferrea, vel ex quavis alia materia, quibus pars una machinæ alteri adjungitur, ita tamen ut flecti, & verti poſſit. *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Vertigino, as, n. *girarſi*, circumferor, a *vertigo*. *Tertull. c. 3. de Pallio.* Ocelli, immo luminis puncta vertiginant.

Vertiginoſus, a, um, adject. *chi patiſce vertigini*. *Plin. l. 23. c. 2.* Acetum vertiginoſis perquam utile.

Vertigo, inis, f. *giro*, *vertigine*, [illegible], [illegible], converſio, rotatio, a verto. *Plin. l. 2. c. 3.* Tantæ molis rotatam vertigine aſſidua. *Perſ. ſat. 5. v. 76.* Quibus una Quiritem Vertigo facit. Alludit ad morem Romanorum in manumittendo, qui ſervum alapa percutiebant, deinde dextera ejus apprehenſa ipſum circumagebant, atque ita de manu mittebant. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 2. c. 6.* ¶ Ita etiam vocatur morbus capitis, qui ex frigidis, & lentis humoribus ſurſum ex ventriculo commeantibus oritur, quo affecti occaſione parva ſuccidunt, a *vertendo*, quia omnia circumagi videntur, ſeu quoniam ob oculos eorum, qui tali morbo laborant, verticoſa quædam, & rotatim circumagi videantur. Græci vocant [illegible]. *Plin. l. 7. c. 6.* A conceptu decimo die dolores capitis, oculorum vertigines, tenebræque. *Juven. ſat. 6. v. 303.* Cum bibitur

Digitized by Google

bitur concha, cum jam vertigine tectum Ambulat, & geminis exſurgit menſa lucernis.

Verto, is, verti, verſum, 2. 3. *volgere, voltare, mutare*, τρέπω, στρέφω, torqueo, converto. *Cic. Attic. l.* 16. *ep.* 10. Verti me a Minturnis Arpinum verſus. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Terra in aquam ſe vertit. *Liv. l.* 24. *c.* 47. Vertere arma adverſus aliquem. *Id. l.* 7. Vertere in ſe omnium oculos. h. e. omnium admirationem de ſe movere. *Virg.* 10. *Æn.* Vertere ſententiam, *mutar parere*. *Id.* 1. *Æn.* Quæ te ſententia vertit? *Cæſar l.* 1. *B. Civ. c.* 8. Vertere aliquid in contumeliam ſuam, *far ridondare in ſua vergogna, e ſmacco*. *Propert. l.* 2. *eleg.* 19. Et Deus, & durus vertitur ipſe dies. h. e. & Dei voluntas, & calamitatum ſeries aliquando mutatur. ¶ Atque hæc eſt præcipua & latior hujus verbi ſignificatio, ad quam etiam illa pertinent, Vertere terga, *dar le ſpalle, porſi in fuga*. *Liv. l.* 1. *c.* 15. Vertere hoſtes in fugam, *cacciar' in fuga*. *Id. l.* 30. *c.* 33. ¶ *Vertere ſolum* eſt patriam mutare, *andar' in bando*, de quo V. *Solum*. Sic *vertere ſtilum*. V. *Stilus*. ¶ Præterea in hac, quam diximus, ſignificatione ſæpe hoc verbum ita uſurpatur, ut neutrorum naturam videatur induere. *Liv. l.* 3. Aliquandiu æquatus inter omnes terras fuit, paulatim totus vertere in plebem cœpit. *Id. l.* 5. Jam verterat fortuna, *avea mutato faccia*: ſed in his & ſimilibus aliis facile ſubintelligi poteſt aliquis accuſativus, ita ut opus non ſit in neutrorum ordinem hoc verbum conjicere. ¶ Sed permulti ſunt præterea, & valda diverſi hujus verbi uſus. ſumitur enim interdum pro in gyrum agere. *Virgil.* 2. *Ænoid.* Vertitur interea cœlum, & ruit Oceano nox. ¶ Item pro transferre de una in aliam linguam, *tradurre*. *Cic.* 1. *Fin.* Quanquam ſi plane ſic verterem Platonem, aut Ariſtotelem, ut verterunt noſtri Poetæ fabulas. *Id.* 2. *Tuſc.* Verti enim multa de Græcis. ¶ Item pro evertere, deſtruere. *Cic.* 1. *Offic. c.* 24. Ut Callicratidas, qui cum Lacedæmoniorum dux fuiſſet Peloponneſiaco bello, multaque feciſſet egregie, vertit ad extremum omnia. *Manil. l.* 4. *v.* 80. Furit alter amore, Et Pontum tranare poteſt, & vertere Trojam. Loquitur de Paride, qui ob raptam Helenam in cauſa fuit excidii Trojanorum. ¶ Item pro convertere, redigere, *rivolgere*, *applicare*. *Plin. l.* 15. *c.* 4. Uſum olei ad luxuriam vertere Græci. *Cic.* 1. *Verrin.* Ex illa pecunia magnam partem ad ſe vertit. *tenne per ſe*. ¶ Item pro confugere, amplecti, ſuſcipere. *Ter. Eun.* 5. 1. Retundam, redigam, ut, quo ſe vertat, neſciat, *che non ſaprà a che appigliarſi*. *Cic.* 5. *Verr.* Quo anim ſe verteret non habebat. *Id.* 2. *de Divin.* Superſtitio, quocunque te verteris, perſequitur. ¶ Item pro conſiderare, volvere, agitare. *Liv. l.* 39. Vertebatur, utrum manerent in Concilio Lacedæmonii. h. e. diſceptabatur. *Plaut. Moſtell.* 5. 2. 20. Ubi ego video, rem verti in meo foro. h. e. agitari, diſputari. ¶ Item pro tribuere, dare, *aſcrivere*, cum duobus dativis. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 6. Ne illi ſibi vitio verterent, quod abeſſet a patria. Vel cum accuſ. & præpoſit. *in*. *Liv. l.* 48. *c.* 11. Cauſas ſecundarum & adverſarum vertere in Deos. ¶ Item pro verſari, eſſe. *Liv. l.* 6. *c.* 36. Res in diſcrimine vertitur. *Plaut. Moſtell.* 3. 1. 109. Jam homo in mercatura vertitur, *s' impiega*. ¶ *Verti in aliqua re* eſt in ea conſiſtere, ſummam rei in re eſſe. *Liv. l.* 37. *c.* 7. Totum id vertitur in voluntate Philippi. *tutto ſta nel volere di Filippo*. *Cic.* 2. *Verr. c.* 7. in cujus poteſtate ac moderatione vertuntur omnia. ¶ Item evenire, ſuccedere, cum adverbiis *bene*, aut *male*. *Plaut. Perſ.* 4. 1. 5. Si malus eſt, male res vertunt, quas agit, ſi autem frugi, evenient frugaliter. *Id. Aulul.* 4. 10. 57. Quæ res tibi bene, feliciterque vertat. *Liv. l.* 1. *c.* 28. Tullus Mettium benigne alloquitur: quod bene vertat, caſtra Albanos Romanis caſtris jungere jubet.

Vertumnalia, ſeu Vortumnalia, orum, n. 2. vel ium, n. 3. Vertumni feſta, quæ fiebant menſe Octobri. *Varr. l.* 5. *de L. L.*

Vertumnus, ſeu Vertumnus, i, m. Deus quidam apud Romanos, qui in omnigenas ſe ſe formas vertebat, ut Proteus apud Græcos. *Ovid.* 14. *Met. Prop. l.* 4. *el.* 2. Sed alii de eo ſcribunt. Quidam tradunt, a Romanis habitum eſſe Deum, in cujus tutela hortorum fructus eſſent, cæteraque, quæ autumni tempore mateſcunt, ita dictum, quod anni vertentis poma perciperet. Alii docent, Vertumnum fuiſſe Deum, qui præeſſet rebus contrahendis, ac permutandis, dictum autem a verto, quæ mercatorum verbum eſt. *Aſcon. in* 3. *Verr. c.* 39. Vertumnus, Deus invertendarum rerum, id eſt mercaturæ. Alii ajunt, fuiſſe Deum humanarum cogitationum præſidem, ideoque multiformem fingi, & inconſtantem, quemadmodum & illæ variæ ſunt, & mutabiles, hinc iniquo Vertumno natos eſſe dici, qui cogitationum ſuas regere non poſſint. *Acron in illud Horat. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 14. *Vertumnis, quotquot ſunt, natus iniquis*. Nec deſunt, qui inde Vertumnum dictum putent, quod Tiberim ſi. e foro Romano longe verterit. *Propert. l. c.* Alii ſcribunt, quod Curtium lacum in Tiberim averterit. Nam hic lacus fuit, ubi poſtea forum Romanum. Quam opinionem tangit & *Ovidius l.* 6. *Faſt. v.* 410. ¶ Hic Deus Pomonam Nympham fertur adamaſſe, &, ut ſibi ejus ſaltem conſpectu frui liceret, in nullas non formas ſe transmutaſſe. *Ovid.* 14. *Met.* ¶ Simulacrum habuit in foro, in ultimo vico thurario, ſub baſilicæ angulo flectentibus ſe ad poſtremam dexteram partem, teſte *Aſcon.* in illud *Cic. in Verr.* 2. *c.* 50. Qui a ſigno Vertumni in circum maximum venit.

Veru, u, n. 4. *ſpiedo*, Ger. *bratſpieſſ*, Gal. *broche*, Hiſp. *aſſador*, ὀβελός, inſtrumentum ferreum, oblongum, cum cuſpide, quo carnes ad ignem torrentur. *Varro l.* 4. *de L. L.* a verſando ſic dici ſcribit. Nam ad ignem jugiter verſatur. In ſingulari numero indeclinabile eſt, in plurali inflectitur *verua*, *veruum*, *verubus*. *Vir.* 1. *Æn. v.* 212. Pars in fruſta ſecant, verubuſque trementia figunt. ¶ Etiam ob ſimilitudinem ſic dixere jaculi genus. *Virg.* 7. *Æn. v.* 665. Et tereti pugnant mucrone, veruque Sabello. *Sidon. Carm.* 5. *v.* 418. Equo ruit aclide foſſus Ille, veruque alius. ¶ *Verum* pro veru in nominativo, & accuſativo ſingulari dixit *Plaut. Rud.* 5. 2. 15. & 17.

Vervactor, oris, m. Deus vervacti præſes. In Flaminis Cerealis indigitamento, cum ſacra faceret Cereri, ac Telluri; Vervactor, Redarator, Imporcitor. Hæc ex *Serv. in l.* 1. *Georg.*

Vervactum, i, n. νέατος, νεῖρα, ager vere proſciſſus, deindeque quieſcens uſque ad ſequentem autumnum, quo ſementis fit, qui alio nomine *novalis* dicitur, cui opponitur ager *reſtibilis*, qui nempe reſtat, novali quieſcente. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Quidam utique ab æquinoctio verno proſcindi volunt. Quod vero ſemel aratum eſt, a temporis argumento vervactum vocatur. Hoc in novali, atque requieto neceſſarium eſt. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 44. Illud quoque multum intereſt in rudi terra, an in eo ſeras, quæ quotannis obſita ſit, quæ vocatur reſtibilis, an in vervacto, quæ interdum requierit. Adde *Col. l.* 2. *c.* 10.

Verucini, m. 2. *le villane d' Arenes*, pop. Galliæ Narb. in Provincia, ſupra Suelteros. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Veruculum, i, n. ὀβελίσκος, exiguum veru. Speciatim ſic dicitur inſtrumentum ferreum, quo metallorum expurgatores ſpumam eximunt a reliqua materia. *Plin. lib.* 33. *cap.* 6. E ſuperiori catino defluens in inferiorem, & ex eo ſublata veruculis ferreis, atque in ipſa flamme convoluta veruculo, ut ſit modici ponderis.

Vervecĕus, a, um, *de caſtrone*, κριόμορφος, factus ad ſimilitudinem vervecis, ut vervecem Jupiter, apud *Arnob. l.* 5. h. e. Jovis ſignum vervecis forma cultum ſub Ammonis nomine. ¶ Quod addi ſolet ex *Plaut. Capt.* 3. 1. 31. Vervecea ſtatua, rectius in opt. Codicib. habetur *verberea*.

Vervecīnus, a, um, *de caſtrone*, quod ex vervece eſt. *Lamprid. in Commodo*, *c.* 1. Vervecina pellis.

Vervex, ecis, m. *caſtrone*, *caſtrato*, κριός, ἐκτετμημένος, mas inter oves, cui inverſi, ſive adempti ſunt teſticuli. Nam qui ad generandam ſobolem integer tenetur, *aries* dicitur. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 21. Quod genus ſacrificii lare vervecibus fiat. *Plaut. Capt.* 4. 2. 40. Qui petroni nomen indunt verveci ſectari. V. *Petro*. ¶ Tranſlate dicitur de homine ſtupido, ſtolido, ignavo. *Juvenal. ſat.* 10. *v.* 50. Vervecum in patria, craſſoque ſub aere naſci. *Plaut. Merc.* 3. 3. 6. Itane vero, vervex, intro eas?

Verutna, æ, f. 1. idem, ac verutum, a veru. Unde patet, vocem eam quatuor, non tribus ſyllabis enuntiari debere. *Fulg. Planciades*, *n.* 33. Veruina jaculi genus longum, quod aliqui verutum nominant. *Galbius Baſſus Satira:* Veruina confodiende, non te nauci facio. *Plautus Bacch.* 4. 8. 46. Si tibi eſt machæra, & nobis veruina eſt domi, Qua quidem te faciam, ſi tu me irritaveris, Confoſſiorem ſoricina nænia.

Verulāni, m. 2. pop. Latii, quorum urbs Verulum. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Verŭlam, n. 2. Verulæ, *Veroli*, col. & urbs Latii in Hernicis, apud Caſam ſi. Fraſinoni finitima, media fere inter Anagniam ad Occ. & Soram ad Or. 9. aut 10. M. P. *Livius*.

Verum, i, n. 2. *vero*, *verità*, ἀληθές, id, quod verum eſt, res vera, veritas. *Cic.* 4. *Acad.* Quæ iſta regula eſt veri, & falſi, ſi notionem veri, & falſi, propterea quod ea inter ſe poſſunt internoſci, nullam habemus? *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 5. Id autem eo facilius credebatur, quia ſimile vero videbatur. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 107. Sed quid opus teneras mordaci radere vero Auriculas? Ubi *verum mordax* eſt veritas libera, male ſibi conſciorum aures offendens. ¶ Aliquando verum accipitur pro æquitate, pro eo, quod eſt æquum, juſtum, par, conveniens, bonum, utile, δίκαιον, ἐπιεικές. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 98. Metiri ſe quemque ſuo modulo, ac pede verum eſt. *Cic. pro Domo*, *c.* 8. Sed quid ad te, qui negas eſſe verum, quenquam ulli Reipublicæ extra ordinem præfici? *Cæſar l.* 4. *B. Gall. c.* 8. Neque verum eſſe, qui ſuos fines tueri non potuerunt, alienos invadere.

Verum, adverb. *sì*, *veramente*, *certo che sì*, μάλιστα, ἀληθῶς, vere, vero, & uſurpatur in reſponſionibus cum aliquid affirmare volumus. *Terent. Heaut.* 5. 5. 12. Facies? Ch. Verum. *Id. Adelph.* 4. 2. 4. Men' quæris? Sy. Verum. ¶ Sæpius eſt conjunctio adverſativa, & ſignificat ſed, *ma*, *avvi*, ἀλλά, ἀτὰρ, &. *Cic. pro Mur.* Ea ſunt omnia non a natura, verum a magiſtro. *Id.* 5. *Phil.* Expectabantur, Calendis Jan. fortaſſe non recte. Verum præterita omittamus. *Id. pro Cal. c.* 19. Non modo agendo, verum etiam cogitando. ¶ *Verum enimvero* majorem habet adverſandi vim, quam ſolum *verum*, *ma nondimeno*. *Liv. l.* 4. *c.* 4. Nemo invitum pactionem nuptialem quenquam facere coegiſſet. verum enim vero lege id prohiberi, id demum contumelioſum eſt. Adde *Cic. Verr.* 5. *c.* 84. ¶ *Verum enim* idem fere ſignificat, quod *verum*. *Terent. Adelph.* 2. 1. 47. Verum enim, quando bene promeruit, fiat. *ma pure, tuttavia*. ¶ *Verum vero* idem eſt quod *verum enim*. *Cato apud Gell. l.* 13. *c.* 17. Verum vero inter offam, atque herbam ibi vero longum intervallum eſt. Veteres quædam Editiones habent *verum inter offam* &c. omiſſo *vero*.

Verum pro Veru, V. ſupra in *Veru*.

Veruntămen, *ma*, *nondimeno*, ὅμως δέ, ὅμως ἀτάρ, ſed tamen. *Cic.* 7. *Verr. c.* 39. Conſilium capit primo ſtultum, veruntamen clemens. *Id.* 12. *Fam. ep. ult.* Non dubitabam equidem, veruntamen multo mihi notiorem amorem tuum effecit Cheripppus.

Verus, a, um, *vero*, ἀληθής, ſincerus, ſolidus, non falſus. *Cic.* 6. *Verr.* Inter hunc, & illum Numidicum verum, & germanum metallum intereſſe. *Id.* 4. *Acad. c.* 4. Cauſa mihi videtur eſſe veriſſima. *Auctor declamat. anteq. iret in exil. c.* 2. Neque majus eſt, neque verius. *Virg.* 12. *Æn.* Diſce, puer, virtutem ex me, verumque laborem, Fortunam ex aliis. *Lactant. l.* 1. *c.* 11. Illud in vero eſt, quod, &c. *h. e.* illud verius eſt. ¶ Aliquando ſumitur pro veridico, *verace*, ἀψευδής, ſicut contra *falſus* pro fallaci. *Ter. And.* 2. 5. 12. Sum verus. ¶ Interdum pro nativo, non adulterato, *naturale*, *proprio*. *Ter. Eun.* 2. 3. 26. Color verus, corpus ſolidum. ¶ Nonnunquam pro æquo, juſto, bono. V. *verum*.

Verūtum, i, n. σαύνιον, ὀβελός, genus jaculi, id eſt haſtile, quod veru præfixum habet, & etiam veru dicitur. *Feſt.* Veruta, pila dicuntur, quod veluti verua habeant præfixa. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Transfigitur ſcutum Pulſioni, & verutum in balteo defigitur. *Virgilius* 2. *Georg. v.* 168. Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcoſque verutos. Alii leg. *verutos*. h. e. vere armatos, ut ſit adjectivum.

Verūtus, a, um, adject. V. Verutum.

Veſania, æ, f. *pazzia*, ἀφροσύνη, μανία, vecordia, amentia, ſtultitia. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. Ne vos ageret veſania diſcors. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Ulyſſes ſimulata veſania bovem cum equo jungens.

Veſaniens, tis, particip. *infuriato*, *impazzito*, inſaniens, furens. *Catull. carm.* 25. *in Thallum:* velut minuta magno Deprenſa navis in mari, veſaniente vento.

Veſānus, a, um, *pazzo*, *furioſo*, παράφρων, μεμηνώς, inſanus, demens, furioſus, a *ve*, quæ particula hic minuit, & *ſanus*. *Cic. pro Domo*, *c.* 21. Hæc furioſa vis veſani Tribuni Plebis. *Id. ibid.* Ac primum illud a te homine veſano, & furioſo requiro. ¶ Metonymice dicitur etiam de eo, quod veſaniam efficit. *Virg.* 9. *Æn.* Suadet enim veſana fames. *Catull. carm.* 95. Cum veſana meas torreret flamma medullas.

Veſcendus, a, um, particip. paſſivæ ſignificationis, *da mangiare*. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Dyſentericis veſcendos dedere.

Veſcens, tis, particip. qui veſcitur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 656. Conſpicit ecce alios dextra lævaque per herbam veſcentes. *Plin. l.* 9. *c.* 13. Delphinus veſcens ex humanum manibus.

Veſco, is, activa forma pro veſcor. *Tertull. de jejun. c.* 5. Quis nos veſcet carne? h. e. paſcet. Hinc quidam paſſive accipiunt illud *Plin. l.* 8. *c.* 50. Caprinum jecur ſi veſcatur, reſtituit veſpertinam aciem his, quos Nyctalopas vocant. Alii leg. *veſcantur*.

Veſcor, eris, ſine præt. d. 3. *mangiare*, ἐσθίω, ἔδομαι, τρέφομαι, σιτοῦμαι, edo, cibo utor, paſcor. Conſtruitur cum nom. & abl. ſine præp. *Cic. in Or.* Quæ eſt autem in hominibus tanta perverſitas, ut inventis frugibus glande veſcantur? *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 23. Dii nec eſcis, nec potionibus veſcuntur. ¶ Invenitur etiam conſtructum cum accuſativo. *Plin. l.* 8. *c.* 50. Sic caprinum jecur veſcantur. *Tacit. in Agric. c.* 28. Eo inopiæ venere, ut infirmiſſimos ſuorum ſorte ductos veſcerentur. Adde *Acc.* apud *Non. c.* 4. *n.* 478. ¶ *Veſcendo eſſe*, eſt eſui aptum eſſe, *eſſere buono da mangiare*. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Radix ejus veſcendo eſt decocta. Sic *ad veſcendum aptum eſſe*, eodem ſenſu apud *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 64. ¶ *Veſci ex manu hominis*, eſt ex manu hominis eſcam capere.

capere. *Plin. l. 9. c. 8.* Simili modo ex hominum manibus veſcens, ferenſque ſe tractandum. ¶ Translate, vel per Catachreſin ſumitur pro uti, frui. *Virg. 1. Æn.* Quod ſi fata virum ſervant, ſi veſcitur aura Ætherea. *Cic. 5. de Fin. c. 20.* Veſci voluptatibus paratiſſimis. ¶ Item pro videre. *Accius* apud *Non. c. 4. n. 477.* Priuſquam iſtam eſſes, facinus tui oculi veſcuntur.

Veſcŭlus, a, um, *ſottile, debole, macilente*, λεπτός, ἰσχνός, μονόγραμμος, aliquantum gracilis, macilentus, male curatus, dim. a *veſcus*. *Feſt.* Veſculi, male curati, & graciles hominum. *Ve* enim ſyllabam rei parvæ præponebant, unde *Vejovem* parvum Jovem, & *vegrandem* fabam minutam dicebant.

Veſcus, a, um, *buono da mangiare*, ἐδώδιμος, edulis, ſive eſui aptus. *Virg. 3. Georg. v. 175.* Nec veſcas ſalicum frondes, ulvamque paluſtrem. *Id. l. 4.* Verbenaſque premens, veſcumque papaver. ¶ Accipitur etiam pro parvo, minuto, gracili. *Ovid. 3. Faſt. v. 445.* Vegrandia farra coloni, Quæ male creverunt, parvaque veſca vocant. *Plin. l. 7. c. 20.* Corpore veſco, ſed eximiis viribus Tritanum. ¶ *Servius in 3. Georg.* ſcribit, veſcum proprie ſignificare tenerum, levem; atque illud quod ibidem v. 175. legitur *veſcas ſalicum frondes*, interpretatur teneras, & ſiccas.

Veſēvus, i, m. idem ac Veſuvius, apud Poetas. *Virg. 2. Georg. v. 224.* Talem dives arat Capua, & vicina Veſevo Ora jugo. *Servius* Veſevum diverſum eſſe putat a Veſuvio, atque illum quidem in Liguria, hunc in Campania ſitum eſſe. Sed fallitur. Conſtat enim celeberrimorum Scriptorum teſtimoniis, Liguſticum montem *Veſulum*, non *Veſuvium* eſſe appellatum.

Veſica, æ, f. *veſcica*, κύστις, φῦσα, urinæ receptaculum in corpore animalis, folliculus, in quo urina colligitur infra alvum a priore parte. *Cic. 2. Fin. c. 30.* Tanti autem morbi aderant veſicæ, & torminum. *Hor. l. 1. ſat. 8.* Diſploſa ſonat quantum veſica, pepedi. *Apulej. l. 1. Metam.* Veſicam exonerare. ¶ Ponitur & pro muliebri inguine. *Juvenal. ſat. 1. v. 38.* Qui teſtamenta merentur noctibus, In cælum quos evehit optima ſummi Nunc via proceſſus, vetulæ veſica beatæ.

Veſicaria, æ, f. ἁλικάκαβον, herba, quæ veſicæ medetur. *Plin. l. 21. c. 31. de ſtrychno:* quorum alterum, cui acini cortinei, granoſi folliculi, halicacabum vocant, & alii callion, noſtri autem veſicariam, quoniam veſicæ, & calculis proſit, &c.

Veſicarius, a, um, adject. ad veſicam pertinens, ut veſicaria aqua, *Marcell. Empir. c. 26.*

Veſicŭla, æ, *veſcichetta*, κυστίδιον, parva veſica. In herbis quibuſdam veſiculæ dicuntur folliculi, quibus ſemen includitur. *Cic. 2. de Divin. c. 14.* Et pulejum aridum floreſcere brumali ipſo die, & inflatas rumpi veſiculas, & ſemina malorum, quæ in his mediis incluſa ſint, in contrarias partes ſe ſe vertere.

Veſiculōſus, a, um, adject. veſicis, ſeu tuberculis plenus. *Cæl. Aurelian. Acut. 3. c. 17.*

Veſpa, æ, f. *veſpa*, σφήξ, ἀνθρήνη, inſectum volucre aculeatum, api ſimile. *Cic. l. 5. de Fin. c. 15.* Cornibus uti videmus boves, veſpas aculeis, &c. De veſpis *Plinius* ſcribit *l. 11. c. 21.* ¶ *Veſpæ* quoque vocantur, qui aliter dicuntur veſpillones, ideſt qui cadavera efferebant, & incendebant. *Feſt.* Veſpæ, & Veſpillones dicuntur qui funerandis corporibus officium gerunt, non a minutis illis volucribus, ſed quia veſpertino tempore eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt.

Fl. Veſpaſiānus, decimus Romanorum Imperator. Suſcepit imperium anno Chriſti 70. vel 71. Multis virtutibus inſignis fuit, ſed eas omnes uno avaritiæ crimine fœdavit. ¶ Titus Veſpaſianus, Flavii filius, & in Imperio ſucceſſor, anno Chriſti 81. Fuit omnibus hominibus adeo carus, ut amor mundi, & deliciæ humani generis cognominaretur. V. *Suetonium*.

Veſper, is, & Veſperus, i, m. ἕσπερος, una ſtellarum errantium, eadem, quæ Venus, quæ etiam Græco nomine Heſperus dicitur, medium inter Solis, & Mercurii ſphæras ſitum obtinens, a Græco nomine allato, converſo ſpiritu aſpero in v conſonum. *Plin. l. 2. c. 8.* Infra Solem ambit ingens ſidus, appellatum Veneris, alterno meatu vagum, ipſiſque cognominibus æmulum Solis, ac Lunæ. Præveniens quippe, & ante matutinum exoriens, Luciferi nomen accipit, ut Sol alter, diem maturans: contra ab occaſu refulgens, nuncupatur Veſper, ut prorogans lucem, viceque Lunæ reddens. *Virg. 1. Georg.* Illic ſera rubens accendit lumina Veſper. *Horat. l. 2. od. 9.* Veſpero ſurgente. ¶ Sumitur aliquando pro ipſo veſpertino tempore. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 4.* Magiſtro imperat navium, ut primo veſpere omnes ſcaphas ad litus appulſas habeant. *Cic. 3. Phil.* Atque ibi ſe exultans perpotavit uſque ad veſperum. *Virg. 3. Georg.* Solis ad occaſum cum frigidus aera veſper Temperat, & ſaltus reficit jam roſcida Luna. *Ovid. l. 1. Triſt. el. 2.* Nunc zephyrus ſero veſpere miſſus adeſt. ¶ *Neſcis quid ſerus veſper vehat*, titulus eſt, quo a Varrone inſcripta fuit una ex ſatyris Menippeis, ut auctor eſt *Gellius l. 13. c. 11.* & ex eo *Macrob. l. 1. c. 7.* Proverbialis eſt ſicut ſunt & alii plerique, quo ſalubriter admonemur, ne præſentium ſucceſſuum proſperitate ſublati futuri curam abjiciamus, neque ulla de re ſecuri ſimus, prius, quam exitum viderimus. Nec dubium, quin eodem reſpexerit *Maro*, cum *1. Georg.* de Solis prognoſticis tractans ait: Denique quid veſper ſerus vehat. Et *Livius l. 45. c. 8.* qui ſcripſit: In ſecundis rebus nihil in quemquam ſuperbe, ac violenter conſulere decet, nec præſenti credere fortunæ, cum quid veſper ferat, incertum ſit.

Veſper, ra, rum, ἑσπερινός, veſpertinus. *Plin. l. 10. c. 12.* His horæ rigandi matutina, atque veſpera. ¶ *De veſpi ſua vivere*, proverb. apud *Plaut. Mil. 4. 2. 5. h. e.* furtis ſuis, *vivere delſue ladro faciche*.

Veſpĕra, æ, f. *ſera*, ἑσπέρα, extrema diei parte Græca voce allata. *Cic. 2. Catil. c. 4.* Si accelerare volent, ad veſperam conſequentur. *Id. 3. Fin.* Heri, inquam, ludis commiſſis ex Urbe profectus veni ad veſperam. *Tac. l. 3. hiſt. c. 19.* Inumbrante veſpera univerſum Viviani exercitus robur advenit. ¶ *Veſpera* ablat. abſolute. h. e. veſpertino tempore. *Apulej. l. 1. & 9. Metam.*

Veſperālis, & le, o. 3. veſpertinus, occidentalis. *Solin. c. 14. (al. 9.)* Igitur Macedoniam præcingit Thraciæ limes, meridiana Theſſaliæ Epirotæ tenent, a veſperali plaga Dardani ſunt, & Illyrii, &c.

Veſperaſcens, entis, o. g. part. a *veſperaſcit*. *Nepos in Pelopid. c. 2.* Ut veſperaſcente cœlo Thebas poſſent pervenire. *Tac. 16. Ann. cap. 34.* Veſperaſcente jam die.

Veſperaſcit, abat, imp. 3. *farſi ſera*, ‏נעשה ערב‏, Germ. *es wirdt abend*, *oder ſpat*, Gall. *il vient ſur le tard*, Hiſp. *anochecer*, ἑσπέρα γίγνεται, ἑσπερίζει, ſerum diei fit. *Ter. Heaut. 2. 3. 8.* Et veſperaſcit, & non noverunt viam.

Veſpĕrat, abat, imp. 1. *farſi ſera*, ἑσπερίζει, veſpera fit. *Gell. l. 17. c. 8.* Taurus Philoſophus accipiebat nos Athenis pleruraque ad id diei, ubi jam veſperaverat.

Veſperātus, a, um, adject. ad veſperam perductus. *Solin. c. 16.* Die jam veſperato.

Veſpĕre, *la ſera*, *di ſera*, ἑσπέρας, πρὸς ἑσπέραν, abl. ſing. qui adverbialiter ponitur. *Cic. Att. l. 12. ep. 12.* Cephalio mihi a te literas reddidit ad octavum Idus Martii veſpere.

Veſpĕri, adv. *di ſera*, ἑσπέρας, πρὸς ἑσπέραν, veſpertino tempore, principio advenientis noctis. *Cic. l. 11. Fam. ep. 27.* Nam cum in Tuſculanum veſperi veniſſem. *Id. 2. de Or.* Cum ad me in Tuſculanum, inquit, heri veſperi veniſſet Cæſar de Tuſculano ſuo. *Id. 1. Acad. c. 1.* Nuntiatum eſt nobis a M. Varrone, veniſſe eum Roma pridie veſperi.

Veſperies, f. 3. opp. Vardulorum in Hiſp. Tarr. inter Menoſcam, & portum Amanum. *Plin. l. 4. c. 20.*

Veſperna. V. Cœna.

Veſpertilio, onis, m. *pipiſtrello*, *nottola*, ‏עטלף‏, Ger. *fledermauſſ*, Gall. *chauueſouris*, Hiſp. *morciegalo*, νυκτερίς, animal volatile, incertæ naturæ. Eſt enim mediæ cujuſdam inter avem, & murem ſpeciei, ut mus alatus dici poſſit. Volat enim pinnenis alis, ſed inter volucres non eſt habendus, quod quatuor pedibus graditur, pulloſque parit, non ova, quos & lacte nutrit. *Varro apud Non. c. 1. n. 228.* Factus ſum veſpertilio, neque in muribus plane, neque in volucribus ſum. ¶ Nomen habet a veſpere, quod veſpere ſe ad volatum proferat. *Ovid. l. 4. Met. fab. 12.* Lucemque peroſæ nocte volant, ſeroque tenent a veſpere nomen. ¶ Translate veſpertiliones Juriſconſultis vocantur, qui *Senecæ*, & *Apulejo* lucifugæ, hoc eſt qui nocte demum veſpertilionum more prodeunt in publicum, ne forte in dominos, notoſve incidant. Hujuſmodi ſunt etiam, qui ære alieno obruti interdiu domi delitescunt, metu creditorum. *Ulpian. l. 31. Dig. de evictſion.* ubi tamen alii aliter legunt.

Veſpertinus, a, um, *di ſera*, ἑσπερινός, quod ad veſperam ſpectat, ſerum, tardum. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.* Tum veſpertinis temporibus delitescendo, tum matutinis rurſum ſe aperiendo. *Hor. l. 1. ep. 6.* Gnavus mane forum, & veſpertinus pete tectum. ¶ Veſpertinæ literæ dicuntur, quæ veſperi ſcriptæ, aut redditæ ſunt. *Cic. Att. l. 13. ep. 23.* Antemeridianis tuis literis heri ſtatim reſcripſi, nunc reſpondebo veſpertinis. ¶ Ponitur etiam pro occidentali, ad veſperam ſito, *occidentale*. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 29.* ſurgente ſole ad eum, quo veſpertina tepet regio.

Veſperūgo, inis, f. ἕσπερος, ſtella, eadem quæ Veſper, Heſperus, Lucifer, Venus. *Vitr. l. 9. c. 4.* Veneris ſtella, poſt occaſum ſolis apparens in cœlo, Veſperugo vocitatur, aliis autem temporibus eum antecurrens, & oriens ante lucem Lucifer appellatur. *Plautus Amphit. 1. 1. 119.* Nec Jugula, neque Veſperugo, neque Vergiliæ occidunt. Gl. ¶ Uſurpatur etiam pro veſpertilione. *Tertul. l. de Anima, c. 32.* Item contraria lumini, quæ cæca in totum, vel ſolis tenebris habent oculos, talpas, veſperugines, noctuas.

Veſpĕrus. V. Veſper.

Veſpīces dicuntur frutecta denſa a ſimilitudine veſtis. *Paul. apud Feſt.*

Veſpillo, onis, m. *beccamorto*, *becchino*, Ger. *todtengraber*, Gal. *foſſoyeur*, Hiſp. *abogador*, νεκροφόρος, funerator, funerarius, ſandapilarius. *Feſt.* Veſpæ, & veſpillones dicuntur, qui funerandis corporibus officium gerunt, non a minutis illis volucribus, ſed quia veſpertino tempore eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt. Ubi in manuſcripto pro *veſpillones* etiam *veſpiſones* legas. *Martial. l. 1. ep. 48.* Qui fuerat medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus. *Sueton. in Domit. c. 17.* Corpus ejus populari ſandapila per veſpillones exportatum.

Veſta, æ, f. ἑστία, filia Demogorgonis, uxor Cœli, mater Saturni, quæ aliis nominibus Ops, Terra, Tellus, Cybele, Berecynthia, Rhea, Mater Magna, Mater Deorum, Mater Idæa, Mater Phrygia appellatur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Nam Veſtæ nomen a Græcis. Ea eſt enim, quæ ab illis ἑστία dicitur. Nempe terra & ipſa immobilis eſt, & cæteris cauſa eſt ςάσεως, καὶ μονῆς, id eſt ſtatus, manſioniſque. *Ovid. l. 6. Faſt. v. 299.* Stat vi terra ſua, vi ſtando Veſta vocatur. ¶ Veſta altera, neptis Veſtæ ſuperioris, filia Saturni ex Ope. Nam Opes duæ nominantur, quarum prima mater fuit Saturni, eadem quæ Terra, ſecunda uxor dicitur fuiſſe. Secundum hanc Veſtam ajunt eſſe ignem. Sed *Cicero*, & *Ovidius* duas has Veſtas confundunt. *Cic. loc. cit.* Nam Veſtæ nomen a Græcis. Ea eſt enim, quæ ab illis ἑστία dicitur. Vis autem ejus ad aras, & focos pertinet. Itaque in ea Dea, quæ eſt rerum cuſtos intimarum, omnis & precatio, & ſacrificatio extrema eſt. Alii legunt *externa*. *Ovid. 6. Faſt. v. 267.* Veſta eadem eſt, quæ terra: ſubeſt vigil ignis utrique. Significant ſedem terra, focuſque ſuam. V. ibi plura. *Dionyſius Halic. Rom. ant. l. 2.* ait, Veſtam terram eſſe, ei autem ignem dicatum eſſe, quia terra ex ſe ignem æthereum gignit. ¶ Veſta fingitur virgo permanſiſſe, quia Veſta ignis eſt, ignis autem nihil gignit. Et quoniam erat virgo, ei etiam ſerviebant virgines, quæ Veſtales vocabantur, quarum munus erat ſempiternum ignis publici focum in urbe cuſtodire, ut ex *Ovidio loc. cit.* perſpicuum eſt, quod etiam apud *Dionyſium* legas *l. 2.* ¶ Hanc Deam prius Trojani coluere, ut eſt apud *Virg. 2. Æn. de Hectore:* Sic ait, & manibus vittas, Veſtamque potentem, Æternumque adytis effert penetralibus ignem. In Italiam Veſtalem ignem Æneas a Troja cum Penatibus tuliſſe dicitur, conditoque Lavinio Veſtæ ædem ſacraviſſe. Poſtea Aſcanius ædificata Alba Longa templum Veſtæ conſtruxit in montis Albani parte, cui ſuberat lucus, in quo Ilia mater Romuli, & Remi a Marte compreſſa fuit. Tandem Numa Pompilius Romæ Veſtæ templum ſacravit anno 40. ab Urbe condita, & virgines, quæ ejus ſacra facerent, lectas dicavit. Vide *Ovid. in fine l. 4. Faſt.* & loc. cit. ¶ Hoc templum fuit in eo ſpatio, quod eſt medium inter Palatium, & Capitolium, in foro. *Dionyſ. l. 2.* *Cic. 1. de Div.* Nam non multo ante urbem captam exaudita vox eſt a luco Veſtæ, qui a Palatii radice in novam viam devexus eſt, &c. ¶ In eo templo ſervabatur perpetuus ignis, quia Veſta nihil aliud eſt, quam purus ignis. Sunt etiam qui dicant, præter illum ignem alia quædam ſacra in Deæ fano fuiſſe, ſolis Pontificibus, & Virginibus nota, vulgo incognita. ¶ Veſtalia ſacra die 9. Junii celebrabantur. Eo die Virgines Veſtales Veſtæ ſacrificabant, aſini floribus coronati per urbem circumducebantur, molæ etiam ſertis, & floribus ornabantur. *Ovid. 3. Faſt.* ¶ Calendis Martii nova lauro Veſta ornabatur. *Ovid. 3. Faſt.* ¶ Die 15. Junii ſtercus ex æde Veſtæ in Tiberim deferebatur. *Ovid. 6. Faſt.*

Veſtāles, ium, f. 3. ἑστιάδες, virgines apud Trojanos, Albanos, & Romanos, quæ Veſtæ dicatæ erant, & ignem ſacrum publicum totius urbis, & populi cuſtodiebant. *Cic. 2. de Leg.* Virgineſque Veſtales in urbe cuſtodiunto ignem foci publici ſempiternum. ¶ Romæ inſtitutæ ſunt a Numa Pompilio, ſimileſque fuere Canephoris, ſeu Caniſtriferis apud Græcos. *Dionyſ. l. 2.* *Ovid. 6. Faſt.* ¶ Initio quatuor fuerunt, poſtea ad ſenarium numerum auctæ, in quo numero uſque ad extrema Reipublicæ tempora permanſerunt. *Dionyſ. l. c.* Duæ illæ, quæ additæ ſunt, additæ dicuntur a Ser. Tullio. Prima, quæ lecta fuit, Amata nomine fuiſſe traditur. Ideo cum virgo aligeretur in Veſtalem Sacerdotem, hoc nomen ei imponebatur. Sed ab aliis hæc quatuor primarum virginum nomina recenſentur, Gegania, Berenia, Camilla, Tarpeja. ¶ Conditiones neceſſariæ, ut aliqua Virgo Veſtæ miniſtrum dica-

Digitized by Google

dicaretur, hæ erant. Prima nobiliſſimæ quæque virgines eligebantur: quod etiam apud Albanos uſitatum fuit, & perhonorificum habebatur. Eligi non poterat, cujus parentes, ambo, vel alter, ſervitutem ſerviſſent, aut in negotiis ſordidis verſarentur. Deinde eligi non poterat cujus filia, qui domicilium in Italia non haberet. Tertio oportebat, puellam patrimam, & matrimam eſſe. Quarto videndum erat, ne lingua debili, & aurium ſenſu diminuta eſſet, aliove corporis labe inquinata. Quinta eligi non poterat neque minor ſex annis, neque major decem. ¶ Excuſationem merebatur ea, cujus ſoror ad id ſacerdotium lecta fuiſſet: item filia ejus, qui liberos tres haberet: item cujus pater Flamen, vel Augur, vel Decemvir ſacris faciundis, vel Septemvir Epulonum, vel Salius eſſet: item filia Regis ſacrorum: item ſponſa Pontificis. ¶ Veſtalium optandarum jus penes ipſos Reges erat, ex Numæ inſtituto. Exactis Regibus eligebantur a Pontifice Maximo. Moris fuit virginem a Pontifice Max. capi, ideſt manu prehenſam ab iis parentibus, in quorum poteſtate erat, quaſi bello captam abduci, velut ab hoſtibus. Verba, quibus tunc Pontifex utebatur, hæc ſunt. Sacerdotem Veſtalem ſacra facere, quæ juſſi, pro Populo Romano Quiritibuſque, uti optima lege fiat, ita te, Amata, capio. Amatæ autem nomine, ut diximus, appellari omnes conſueverunt, quod ea, quæ prima capta eſt a Numa Rege, fuiſſe hoc nomine perhibetur. V. *Gell. l. 1. c. 12.* ¶ Oportebat, has virgines puras a nuptiis manere per integros triginta annos, ſacra facientes, & reliquas cæremonias de more peragentes. Quo tempore decem primis annis myſteria diſcebant, decem ſequentibus ſacra faciebant, reliquis annis alias docebant. Expleto autem triginta annorum tempore, nihil illis impedimento erat, quo minus infulis, & reliquis Sacerdotii inſignibus depoſitis, eæ, quæ vellent, nuberent. Hoc autem perpaucæ fecerunt, quibus vitæ finis non optandus, neque admodum felix contigit. Itaque reliquæ earum caſum pro ominoſo accipientes, virgines uſque ad mortem apud Deam manebant. ¶ Honores autem illis a civitate delati ſunt multi, & inſignes, quorum cauſa neque liberorum, neque nuptiarum deſiderium eas ſubibat. Igitur ſimul atque virgo capta, atque in ædem Veſtæ deducta erat, ſtatim ſine emancipatione, aut capitis diminutione exibat patriam poteſtatem, & jus teſtamenti faciendi adipiſcebatur. Præterea Veſtales juramento immunes erant. ¶ Graves pœnæ ſtatutæ erant in Veſtalium delicta, quorum quæſitores, & vindices ex legibus erant ipſi Pontifices. Si Veſtalis aliquæ negligentia forte ſanctus ignis reſtinctus fuiſſet, flagris a Pontifice Maximo cædi jubebatur. Hoc enim malum extincti ignis Romani maxime omnium formidabant, ratis, id excidium civitati portendere, quomodocunque id accidiſſet, magniſque detrimentis, & curationibus placantes ipſum, referebant in templum. Præterea virgo cædebatur, quia cum ex multis aliis indiciis cognoſci poterat, an Sacerdos ſancte, ac pie res ſacras operam navaſſet, tum vero præcipue, ſi ignis extinctus eſſet. Ignem vero extinctum nequaquam alio ex igne reparare fas erat, ſed accenſa per fomites ex Sole flamma purus, & cœleſtis eliciebatur. ¶ Eam vero, quæ corpus ſtuprо polluiſſet, lex antiqua jubebat virgis cæſam necari, & ipſius prolem in fluvii profluentem projici. Poſtea introductum eſt, ut quæ ſtuprum paſſæ fuerant, fœdiſſimo, & miſerrimo mortis genere occiderentur. Vivæ enim in lecto non aliter, quam mortuæ, funebri pompa efferebantur, eas deflentibus, & proſequentibus amicis, & cognatis. Delatæ autem uſque ad portam Collinam, intra mœnia, in cella ſubterranea ad id parata cum ornamentis funereis ornamentis ſepeliebantur, ſine ullis monumentis, ſine parentatione, denique ſine iis omnibus rebus, quæ defunctorum Manibus dari ſolebant. *Dionyſ. l. 2.* Aliorum deſcriptione, ſi virgo Veſtalis inceſta fuiſſet, vincta efferebatur in ſandapila per medium forum uſque ad portam Collinam, ubi tumulus impudicarum Veſtalium intra muros eminebat, in quo erat parva caverna ſubterranea, ad quam per foramen ſcalis deſcendebatur, in qua erat ſtratus lectulus, & lucerna ardens, & panis, lac, oleum, ne fame interiret, hoc loco deponebatur Veſtalis, ſolvebatur vinculis, capite velato in ſupplicium ducebatur, Pontifex, cum arcana quædam pronuntiaviſſet, cum Sacerdotibus terga vertebat, & ſtatim impudica Veſtalis in cavernam demittebatur, inde foſſa tellure replebatur uſque ad operculum. Ea die ſilentium, & mœſtitia in tota urbe erat. V. *Dionyſ. Halic. l. 2. antiq. Rom.*

Veſtalis, le, adject. ad Veſtam pertinens, ut Veſtalis ara. *Lucan. l. 1. v. 549.* Veſtales foci. *Id. ibid. v. 199.* ¶ Veſtalis virgo, h. e. Veſtæ cultui dicata. V. dictionem præced. quæ & *Veſtalis* abſolute ſæpe dicitur. *Liv. l. 1. c. 4.* Vi compreſſa Veſtalis cum geminum partum edidiſſet, &c. ¶ *Veſtalia, ium,* abſolute ſunt feſta Veſtæ dicata. *Varr. l. 5. de L. L.*

Veſter, ſtra, ſtrum, *voſtro*, Ger. *ewer*, Gal. *votre*, Hiſp. *vueſtro*, ὑμέτερος, quod ad vos pertinet. Prius fuit *voſter*, ut ex Comicis imprimis liquet. Eſt enim a vos, ut *noſter* a *nos*. *Virg. 3. Ecl.* Pierides vitulam lectori paſcite veſtro. *Cic. pro L. Man.* Majores veſtri ſæpe, mercatoribus, ac naviculatoribus injurioſius tractatis, bella geſſerunt.

Veſtiarium, ii, n. [illegible], locus, in quo veſtes ſervantur, vel venduntur. *Plin. l. 15. c. 8.* Veſtiarium etiam contra teredines, ac noxia animalia amurca aſpergi. ¶ Aliquando veſtiarii nomine veſtitus intelligitur. *Col. l. 1. c. 8.* Tantoque curioſior inquiſitio patriſfamilias debet eſſe pro tali genere ſervorum, ne aut in veſtiariis, aut in cæteris præbitis injurioſe tractentur. *Scævola l. annua, ff. de ann. leg.* Et per hoc neque veſtiaris, neque cibaria hæc debeantur.

Veſtiarius, a, um, [illegible], quod ad veſtes pertinet, ut Veſtiaria arca, in qua veſtes ſeponuntur, & conſerventur. *Cato c. 11.*

Veſtiarius, ii, m. [illegible], qui veſtiario præeſt, aut veſtes vendit. *Ulp. l. quæcunque, §. 2. ff. de naut. act.* Quibus veſtiarii, vel lintearii dant veſtem circumferendam, & diſtrahendam.

Veſtibulum, i, *veſtibolo*, *ingreſſo*, πρόδομος, πρόθυρον, [illegible], locus ante ædium januam, inter ædes ipſas, & viam relictus, eum in uſum, ut qui ædium dominum ſalutatum veniſſent, neque in via ſtarent, neque in ipſius eſſent ædibus. *Gell. l. 16. c. 5.* Animadverti, quoſdam haudquaquam indoctos viros opinari, veſtibulum eſſe partem domus priorem, quam vulgus atrium vocat. Cæcilius (*Aquilius*) Gallus in lib. de ſignificatione verborum, quæ ad jus civile pertinent ſecundo, veſtibulum eſſe dicit, non in ipſis ædibus, neque partem ædium, ſed locum ante januam domus vacuum, per quem a via aditus acceſſuſque ad ædes eſt, cum dextra, ſiniſtraque inter januam, tectaque, quæ ſunt viæ juncta, ſpatium relinquitur, atque ipſa janua procul a via eſt, area vacanti interſita. ¶ Diverſum fuit ab atrio, ut clare ſatis patet ex loco Gellii adducto, & manifeſte diſtinguit *Vitruv. l. 5. c. 7.* His, qui communi ſunt fortuna, non neceſſaria magnifica veſtibula, nec ſablina, neque atria, quod hi aliis officia præſtant ambiundo, quæ ab aliis ambiuntur. ¶ Dictum eſt a *Veſta*. Nempe quod ignis, qui eſt in Veſtæ poteſtate, in veſtibulo antiquitus accenderetur. *Ovid. l. 6. Faſt. v. 301.* At focus a flammis, & quod fovet omnia dictus, Qui tamen in primis ædibus ante fuit. Hinc quoque veſtibulum dici reor: inde precando Dicimus, o Veſta, quæ loca prima tenes. V. *Gell. loc. cit.* ubi aliud quoque etymon affert. *Plaut. Moſtell. 3. 2. 132.* Viden' veſtibulum ante ædes hoc, & ambulacrum ejuſmodi? *Cic. 2. Verr. c. 66.* Veſtibulum curiæ. ¶ Translate ponitur pro ingreſſu, aditu. *Cic. 7. Verr. c. 66.* In conſpectu Italiæ, veſtibulo Siciliæ, &c. *Id. in Orat. c. 15.* Veſtibula nimirum honeſta, aditusque ad cauſam faciet illuſtres.

Veſticeps, ipis, o. g. [illegible], qui jam pubeſcit, qui ad pubertatem pervenit, hoc eſt qui major eſt 14. annis, quod pube veſtiri incipiat: Cui opponitur *inveſtis*. *Gell. l. 5. c. 19.* Sed arrogari non poteſt, niſi jam veſticeps. ¶ Metonymice ſignificat corruptum, ſeu qui rerum Venerearum corruptionem habet. *Apul. in Apol.* Inveſtem a nobis accepiſti, veſticipem illico reddidiſti.

Veſticontubernium, ii, n. concubitus eorum, qui ſub eodem veſte cubant. *Petron. in Satyr. c. 11.* Quid veſticontubernium facis? *Lucian. in Βίων πρᾶσις.* [illegible], &c.

Veſticula, læ, f. *veſticciuola*, parva veſtis. *Paul. Dig. l. 33. leg. 18. tit. 7.* Cum in diem mortis ibi fuerit, & vitreamina, & veſticulam habuerit.

Veſtifex, icis, m. *ſarto*, qui veſtes facit. *Inſcript. apud Gruter. p. 578.*

Veſtifica, æ, f. quæ veſtes conficit. *Inſcript. apud Reineſ. claſſ. 9. n. 90.*

Veſtificina, æ, f. veſtium confectio, vel conficiendarum veſtium ars. *Tertull. de Pall. c. 3.*

Veſtificus, i, m. qui veſtes conficit. *Inſcript. apud Gruter. pag. 578. n. 7.* Veſtificus Cæſaris a veſte ſcenica.

Veſtifluus, a, um, adject. qui fluentibus, laxiſque veſtibus utitur. *Petron. in Satyr. c. 93.* Quum Lydus adorat veſtifluus. *Auſon. in Technopægn. c. de hiſt. v. 25.* Vellera depectit nemoralia veſtifluus Ser.

Veſtigatio, onis, f. inveſtigatio, inquiſitio. *Cic. Offic. 1. c. 6.* Quæ omnes artes in veri veſtigatione verſantur. Alii leg. *inveſtigatione*, & quidem rectius. *Apulej. l. 6. Metam.* Pſyche dies noctesque mariti veſtigationibus inquieta.

Veſtigator, oris, m. *cacciatore*, *inveſtigatore*, qui veſtigat, & venatur. *Varr. l. 4. L. L.* Veſtigator a veſtigiis ferarum, quas indagatur. *Col. l. 9. c. 8. de apibus repeſcendis:* Nam ſtatim ſono territum (examen) vel in frutice, vel in editiore ſilvæ fronde conſidet, & a veſtigatore præparato vaſe reconditur. *Senec. 3. de benef. c. 27.* Quod factum ſimul & Maro ex notis illius temporis veſtigatoribus notavit.

Veſtigium, ii, n. *veſtigio*, *pedata*, [illegible], Ger. *fuſſſtapff*, Gal. *trace*, *marque du pied*, Hiſp. *piſada*, ἴχνος, [illegible], pedis impreſſio, ideſt ſignum, quod a pede relinquitur. Videtur eſſe a *veſtis*. Nam olim non feminæ modo, ſed viri etiam longis utebantur veſtibus, eoque non modo pedum, ſed veſtis etiam indicium relinquebatur ab incedentibus. Hac cauſa, cur, etſi imprimis pedum relinqueretur ſignum, res tamen a veſtibus nomen duxerit. *Plaut. Ciſt. 4. 2. 29.* Sed is hac, aut hac, ſocii video veſtigium in pulvere. *Cic. 3. Phil. c. 12.* Ille autem ex myrmillone dux, ex gladiatore imperator, quas fecit ſtrages, ubicunque poſuit veſtigia! *Auct. ad Herenn. c. 13. l. 3.* Stare in veſtigio, *non muovere ſuo col piede*. *Cic. pro Cæc. c. 14.* Facere veſtigium in poſſeſſionem, h. e. ingredi. *Idem 1. de Orat. 23.* Perſequi alicujus veſtigia, *ſeguire le ſue pedate*, & translate *imitare*. *Idem de clar. Orat. c. 90.* Ipſius veſtigiis perſequi aliquem, eodem ſenſu. Sic, alicujus veſtigiis ingredi, h. e. eo modo procedere, quo ipſe, & translate imitari, apud *Cic. in Somn. Scip.* ¶ Metonymice ponitur pro ima parte pedis. *Virg. 5. Æn. v. 566.* Veſtigia primi Alba pedis, frontemque oſtentans arduus albam. *Cic. 4. Acad. c. 39.* Qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia, quos Antipodas vocatis. *Cic. 1. Verr. c. 14.* Leniter preſſo veſtigio aliquem perſequi, *camminando in punta di piede*. ¶ Item pro ſolea ferrea equi. *Plin. l. 28. c. 20.* Veſtigium equi excuſſum ungula, ut ſolet plerunque, ſiquis collectum reponat, ſingultus remedium eſſe recordantibus, quonam loco id repoſuerunt. ¶ Per Synecdochen uſurpatur pro quacunque impreſſione corporis, vel partis corporis. *Cic. 5. Verr.* Præſertim cum in lectulo decumanæ mulieris veſtigia viderent recentia. *Id. 3. de Or. c. 2.* Poſt ejus interitum veniebamus in curiam, ut veſtigium illud ipſum, in quo ille poſtremum inſtitiſſet, contueremur. ¶ Per Metaphoram ponitur pro quocunque rei geſtæ monumento, indicio, ſigno. *Cic. pro Font. c. 2.* Unæ tabulæ proferantur, in quibus veſtigium ſit aliquod, quod ſignificet pecuniam Fonteio datam. *Id. pro Mur. c. 9.* Relinquere veſtigium avaritiæ. *Id. pro R. Amer. c. 22.* Extant veſtigia ſceleris. ¶ Item pro momento, ſeu puncto temporis, translatione ſumpta a veſtigium facientis celeritate, quod ſcilicet nihil pene citius fiat, quam veſtigium. *Caſ. l. 1. B. C. c. 26.* Eodemque tempore vis magna pulveris cernebatur, & veſtigio temporis primum agmen erat in conſpectu. *Cic. in Piſon.* Atque eodem in templo, eodem & loci veſtigio, & temporis, arbitria non mei ſolum, ſed patriæ funeris ebſtuliſ. ¶ Hinc *e veſtigio*, eſt confeſtim, extemplo, maxima celeritate. *Cic. 1. Verr.* Repente e veſtigio ex homine tanquam aliquo Circæo poculo factus eſt verres. *Servius Cic. l. 4. Fam.* E veſtigio eo ſum profectus prima luce.

Veſtigo, as, a. *inveſtigare*, *cercare*, [illegible], Ger. *nachſuchen*, Gal. *trouver*, Hiſp. *buſcar*, ἰχνεύω, eſt quaſi per veſtigia inquirere. *Virg. 6. Æn.* Ergo alte veſtiga oculis, & rite repertum Carpe manu. *Cic. poſt red. in Sen. c. 6.* Hi voluptates omnium veſtigant, atque odorantur. *Id. 2. de Or. c. 39.* Nos & conjuncta quærimus, & cautes rerum veſtigabimus. ¶ Item invenire, *trovare*. *Liv. 31. c. 19.* Fugitivos, quos inquirendo veſtigare potuerint, reddidiſſe.

Veſtimentum, i, n. *veſtimento*, ἐνδύμα, idem ac veſtis. *Cic. pro Mil. c. 10.* Milo autem, cum in Senatu fuiſſet eo die, quoad Senatus dimiſſus eſt, domum venit, calceos, & veſtimenta mutavit. *Hor. l. 1. ep. 18.* Veſtimenta dabat pretioſa &c.

Veſtini, m. a. [illegible], op. Italiæ ſub Samnitibus, a Sept. Matrino fl. diviſi a Piceno, a Meſ. Aterno fl. a Pelignis, & Marrucinis, ab Occ. eodem Aterno a Marſis. ab Or. Supero mari irrigati, ubi hodie pars Aprutii ult. inter fl. Aternum, & fl. *Piomba*. Eorum caput fuit Aquila, cæteræ urbes numerant Amiternum, Aternum, & Pinne. Apud hos laudatiſſimi fiebant caſ. *Plin. l. 3. c. 5.*

Veſtinus, a, um, quod ad Veſtinos ſpectat. *Martial. l. 13. ep. 28. de caſeo.* Hæc tibi Veſtino de grege maſſa venit.

Veſtio, is, ivi, itum a. 4. *veſtire*, [illegible], Ger. *kleyden*, Gal. *habiller*, Hiſp. *veſtir*, [illegible], veſte induo. Uſurpatur vel cum nom. & acc. *Ter. Heaut. 1. 1.* Ancillæ tot me veſtiant? *Cic. pro R. Am. c. 50.* Quaſi vero neſcias, hunc a, & veſtiri a Cœlio. ¶ Vel etiam cum abl. ſine præp. *Cic. 2. de N. Deor.* Quarum aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ, &c. ¶ Sæpe translate ſumitur pro velare, ornare, munire quacunque re. *Cic. 6. Verr. c. 55.* His autem tabulis interiores templi parietes veſtiebantur. *Id. in Brut.* Reconditas, exquiſitaſque ſententias mollis, & pellucens veſtiebat oratio. *Liv. l. 3e.* Ipſi montes Epiri veſtiti frequentibus ſylvis ſt. *Col. l. 8. c. 5.* Per vicenos undique pedes gramine ripæ veſtiantur.

Veſtiplica, æ, f. ancil, quæ veſtem plicat & ſervat. *Quintil. declam. 363.* Veſtiplicam dominus ſibi miſit. *Et rurſus.* Adulter cum uxore locutus per veſtiplicam.

Veſti-

Veſtiplicus, ci, m. famulus, qui veſtes plicat, & cuſtodit. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. l. 9. n. 64. & claſſ. 11. n. 90.*

Veſtis, is, f. *veſte*, ἐσθής, ἔσθημα, ἱμάτιον, ὑφάσμα, id, quo corpus tegimus. Et eſt generale nomen, quodvis ſignificans indumentum, tam virile, quam muliebre, quo continentur omnia lanea, linea, ſerica, byſſina, quæ induendi, præcingendi, tegendi, amiciendi, inſternendi, accubandique cauſa apparata ſunt, & quæ acceſſionis jure cedunt, quæ ſunt inſititæ, picturæ, clavique, quæ veſtibus inſuuntur. *Cic. 7. Verr. c. 56.* Illi ad deprecandum periculum proferebant alii purpuram Tyriam, thus alii, atque odores, veſtemque lineam, gemmas alii, & margaritas. *Id. 2. Phil. c. 27.* Maximus vini numerus fuit, permagnum optimi pondus argenti, pretioſa veſtis, multa, & laute ſupellex, & magnifica multis in locis. *Virg. 9. Æn.* Dives equum, dives pictai veſtis, & auri. Servus a *veſte*, & *ad veſtem*, inter officia domus Auguſtæ, eſt qui veſtem principis curat. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 578. n. 1. 4. & 7.* ¶ Sumitur etiam pro barba, & pro lanugine, quæ malas, & inguina veſtit. *Virg. 8. Æn. v. 659. de Gallis:* Aurea cæſaries ollis, atque aurea veſtis. Ubi veſtem de barba dici, cum *Nonius* tradit, tum *Servius* clare docet. *Lucret. l. 5. v. 672.* Nec minus in certo dentes cadere imperat ætas Tempore, & impubem molli pubeſcere veſte. *h. e.* pube, lanugine. ¶ *Id. l. 3. v. 386.* veſtis araneæ, *tela di ragno.*

Veſtiſpica, æ, f. ἱματιοφύλαξ, ancilla, quæ cuſtodit veſtes. *Afran.* apud *Non. c. 1. n. 41.* Novi non inſcitum ancillulam veſpere, & veſtiſpicam. Adde *Paul. Dig. l. 33. tit. 7. leg. 18. in fin.*

Veſtiſpicus, ci, m. ἱματιοφύλαξ, ſervus cuſtodiens veſtes, a *veſtis*, & *ſpecio*, quod frequenti diligentia veſtes inſpiciat. *Plaut. Trin. 2. 1. 22.* Ducitur familia tota, Veſtiſpici, auctor, auri cuſtos. Alii leg. *veſtiſpica*, a fœminino *veſtiſpica*.

Veſtitor, oris, m. qui facit veſtes, ſartor. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 41.* Dignitates acciperent fullones, & veſtitores.

Veſtitus, us, m. *veſtimento*, *veſte*, ἱματισμός, ἐσθησμός, ἐσθής, veſtimentum, veſtis. *Cic. Att. l. 1. ep. 10.* Vir indutus muliebri veſtitu. *Ter. Adel. 1. 1. 38.* Veſtitu nimio indulgere, *ſpender troppo in veſtirſi*, ubi *veſtitu* eſt pro *veſtitui*. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur pro integumento. *Cic. 2. de nat. Deor.* Adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos amnium, riparum veſtitus viridiſſimos. ¶ Item pro ornamento. *Cic. de Cl. Or.* Concinnitas illa, crebritaſque ſententiarum priſtina manebat, ſed ea veſtitu illo orationis, quo conſueverat, ornata non erat.

Veſtitus, a, um, nom. particip. *veſtito*, indutus. *Nepos in Cim. c. 4.* Cum aliquem videret minus bene veſtitum. ¶ Tranſlate eſt tectus, ornatus. *Liv. l. 32. c. 13.* Montes veſtiti ſilvis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Terra veſtita floribus, arboribus, frugibus. *Colum. l. 7. c. 3.* Id pecus quamvis ex omnibus animalibus veſtitiſſimum eſt, frigoris tamen impatientiſſimum eſt.

Veſtras, atis, o. g. quod ſpectat ad veſtram gentem, patriam, ſectam, &c. ab antiquo *veſtratis*, quod a *vos*, ut *cujas*, Arpinas, Sarſinas, ex *cujatis*, *Arpinatis*, *Sarſinatis*. *Priſcian. l. 17.*

Veſulus, i, m. *Monviſo*, Βέσουλος, mons Liguriæ, pars Alpium Cottiarum, inter Galliam, & Italiam, ſitus inter Marchionatum Salutiarum ad Or. & Delphinatum ad Occ. In ejus jugo planities eſt, unde Padus, & Druentia fl. manant. *Virg. 10. Æn. v. 708.* Ac velut ille canum morſu de montibus altis Actus aper, multos Veſulus quem pinifer annos Defendit.

Veſvius, a, um, idem ac Veſuvinus. Poetice. *Colum. l. 10. v. 133.* Fontibus & Stabiæ celebres, & Veſvia rura.

Veſuvinus, a, um, quod ad Veſuvium ſpectat. *Stat. l. 2. ſilv. 6. v. 62.* Ructaſſent dites Veſuvina incendia Locros.

Veſuvius, ii, m. Poetis etiam Veſevus, & Veſvius, *Monte di Somma*, Οὐεσούιος, Βέσβιος, mons Campaniæ, in prov. Terræ Laboris, ignivomus, agros habens miræ fertilitatis, præterquam in ſolo cacumine, ubi planitiem habet magnum fructum omnino nullum ferentem, alias vitibus magna ex parte conſitus, & peramœnus, nunc omni ex parte incultus, propter crebra incendia. Conſtat, hunc montem olim ſæpius arſiſſe, nunquam tamen vehementius, quam imperante Tito, quo tempore erumpens ex eo ignis vicinas regiones lateſſime populatus eſt. Anno etiam 1631. ſic æſtuavit, ut calamitatem ultimam Neapolis expectaret: quod etiam poſtea pluries accidit, ſed minore impetu. De ejus variis incendiis ſcripſit Recupitus. Dicitur Plinium Naturalis Hiſtoriæ ſcriptorem, qui cognoſcendi cupiditate ſe contulerat, fumo, flammiſque enecaviſſe; qua de re vide epiſtolam Plinii junioris ad Cornelium Tacitum, quæ Naturali Hiſtoriæ eſt præfixa. *Martial. l. 4. ep. 44.* Hic eſt pampineis viridis Veſuvius umbris. *Valer. Flac. l. 3. v. 209.* Veſvius attonitas acer cum ſuſcitat orbes.

Veter, eris, m. *vecchio*, *antico*, γηραιός, παλαιός, ἀρχαῖος, ſenex, vetuſtus. *Ennius apud Priſcian. l. 3.* Cum veter occubuit Priamus ſub Marte Pelaſgo. ¶ Comp. *veterior*, ſup. *veterrimus*. *Plaut. Bacch. 5. 2. 51.* Senem illum ego tibi dedo veteriorem, lepide ut lenitum reddas. *Virg. 2. Æn. v. 513.* Ingens ara fuit, juxtaque veterrima laurus. *Cic. de Am.* Veterrima quæque, ut ea vina, quæ vetuſtatem ferunt, eſſe debent ſuaviſſima. *Tac. l. 6. Ann. c. 31.* Arſacem liberorum ſuorum veterrimum impoſuit, id eſt maximum natu. ¶ V. *Vetus*.

Veteramentarius, a, um, ut veteramentarius ſutor, *ciabattino*, *ciabattiere*, *ſcarpinello*, παλαιωματικὸς ῥάπτης, calcearius, qui veteres calceos reficit, a *vetus* ea forma, qua ab armento *armentarius*, a ferramento *ferramentarius*. *Suet. in Vitell. c. 2.* Caſſius Severus, nec minus alii, eundem & ſutorem veteramentarium prodiderunt.

Veterānum, i, n. apotheca, horreum, ſive locus, ubi quid in vetuſtatem reponitur, ac ſervatur. *Senec. epiſt. 114.* Aſpice veterana noſtra, & plena multorum ſæculorum vindemiis horrea. *Lipſius* hoc loco notat, etiam veterem Horatii ſcholiaſten eo verbo uſum eſſe. Pleriqne tamen in verbis Senecæ legunt *veteraria*.

Veterānus, a, um, *veterano*, *vecchio*, πρεσβύτης, vetus, vetuſtus, antiquus, a *vetus*. Veterani milites, παλαιστρατιῶται, ſunt qui legitima ſtipendia vel omnia, vel certe plurima confecerant. *Sigon. de ant. jure C. R. lib. 1. cap. 15.* *Budæus in l. de aſſe*, ex auctoritate *Taciti* oſtendit, eos proprie dictos eſſe veteranos, qui ſtipendia quidem legitima confecerant, adhuc tamen ſub vexillo continebantur, quoad militiæ præmia, coloniaſque acciperent, ab omni interim onere immunes, præterquam propulſandi hoſtis. V. *Stipendium*. Iis opponuntur tirones. Nam tirones ſunt qui nuper militare cœperunt, veterani, qui multis annis ſtipendia fecerunt, & diuturno uſu in re militari ſunt exercitati. *Cæſ. l. 1. bell. Gall.* Ipſe interim in colle medio triplicem aciem inſtruxit legionum quatuor veteranorum. *Cic. 3. Phil. cap. 2.* Comparare firmiſſimum exercitum invicto genere veteranorum militum. *Lucan. l. 1. v. 345.* Quæ ſedes erit emeritis? quæ rura dabuntur, Quæ noſter veteranus aret? ¶ Tribuitur *veteranus* etiam aliis rebus, ut veterana vitis. *Columell. l. 3. c. 15.* Veteranum pecus. *Id. l. 6. c. 2.* Veteranus hoſtis. *Liv. l. 21. c. 16.* Sic veterana mancipia dicuntur a *Marciano l. ult. Dig. de Publ. & vectig.* quæ anno continuo in urbe ſervierunt, ſicut novitia quæ annum ſervitutis nondum compleverunt.

Veterārium, ii, n. locus in quo quid reponitur ſervandi cauſa. V. *Veteranum*.

Veteraſco, is, veteravi, n. 3. *invecchiarſi*, *invecchiare*, παλαιοῦμαι, vetus fio, vetuſtatem contraho. *Colum. l. 2. c. 15.* Aptior eſt tamen ſurculis hominis urina, quam ſex menſibus paſſus fueris veteraſcere, ſi vitibus, aut pomorum arboribus adhibeat. *Celſ. l. 3. c. 13. de febribus:* In acceſſionum, & deceſſionum vicibus, ubi veteraverunt. *Cic. in fragment. epiſt. apud Non. c. 5. n. 63.* Veteraſcens ad gloriam.

Veterator, oris, m. *aſtuto*, *pratico*, παλαιομάχος, πανοῦργος, τρίβων, διάτριπτος, qui in aliqua re callidus eſt, a *vetus*, quaſi vetus in aſtutia, ut ſcribunt *Feſtus*, & *Donatus*, nempe a multarum rerum gerendarum vetuſtate; & uſurpatur tam in bonam, quam in malam partem. *Terent. Andr. 2. 6. 26.* Quid hic vult veterator ſibi? *Cic. 2. Fin.* Acutum, verſutum, veteratorem, facile ut excogitet, quomodo occulte ſine teſte, ſine ullo conſcio fallat. *Gell. l. 3. c. 1.* Videbatur eſſe in literis veterator. *Id. l. 1. cap. 7.* Rurſus *Cic. de clar. Orat. c. 48.* Ejus æqualis P. Cethegus in cauſis publicis nihil, in privatis ſatis veterator habebatur. ¶ Speciatim veterator dicitur de ſervo, qui diuturna ſervitute, ac ſæpius fortaſſis commutata, aſtutus, ac vafer evaſit. Itaque veteratores, & novitii opponuntur, ut oſtendunt verba Venuleji *l. ult. Dig. de Ædil. edict.* Servum tam veteratorem, quam novitium dici poſſe: novitium autem non tirocinio animi, ſed conditione ſervitutis intelligi, ut veteratorem item non ſpatio annorum, ſed genere, & cauſa æſtimandum. Hoc genus ſervorum olim minore erat in pretio, quam novitiorum. Unde ab Ædilibus præceptum erat, ne veteratus pro novitio veniret. *Ulp. l. præcipiunt, ff. de Ædil. ed.* Præcipiunt Ædiles, ne veterator pro novitio veneat.

Veteratorie, adv. *aſtutamente*, πανούργως, aſtute, callide. *Cic. in Or. c. 28.* Ille enim ſummiſſus, quod acute, & veteratorie dicat, &c.

Veteratorius, a, um, *aſtuto*, πανοῦργος, ſubdolus, aſtutus, vafer. *Cic. 3. Verr. c. 54.* Nihil ab iſto tectum, nihil veteratorium expectaveritis: omnia aperta, omnia perſpicua reperientur.

Veteratrix, icis, f. *aſtuta*, πανοῦργος, fœmina in aſtutiis & fraudibus exercitatiſſima. *Apulej. lib. 9. Metam.* Veteratrix quædam fœmina, quæ devotionibus & maleficiis quidvis efficere poſſe credebatur.

Veteratus, a, um, *invecchiato*, *vecchio*, ut veteratus caſeus, apud *Scribon. Larg. compoſit. 140.*

Veteres. V. Vetus.

Veterinarius, ii, m. *vetturino*, κτηνίατρος, qui veterinorum curam gerit, & veterina ducit, qui conſuevit etiam illa locanda domi nutricare ad quæſtum, unde equos, mulos, aſinos meritorios vocamus. *Col. l. 11. c. 1.* Nam & arator reperitur aliquis bonus, & optimus foſſor, aut fœni ſector, nec minus arborator, & vinitor, tum etiam veterinarius, & probus paſtor. ¶ Veterinarii item medici ſunt veterinorum, *maniſcalchi*, ἱππιατροί. *Col. l. 6. c. 8.* Solent etiam faſtidia cibo afferre vitioſa incrementa linguæ, quas ranas veterinarii vocant.

Veterinarius, a, um, κτηνιατρικός, quod ad veterinarium, vel ad veterina ſpectat, ut Veterinaria medicina, quæ & mulomedicina, a Græcis ἱππιατρική vocatur. *Col. l. 7. c. 3.* Quare veterinariæ medicinæ prudens eſſe debet pecoris magiſter.

Veterinus, a, um, adject. *da vettura*, *da portare*, a veho, quaſi *vehiterinus*, ut veterinum animal, ἀχθοφόρον, quod ad vecturam idoneum eſt, ut equi, muli, aſini. *Plin. l. 11. c. 46.* Ungulæ veterino tantum generi renaſcuntur. *Lucret. l. 5. v. 888.* Veterinum ſemen equorum.

Veternoſitas, atis, f. veterni vitium, ſeu morbus. *Fulgent. l. 3. Mythol. c. 4.* torpidum veternoſitatis ſenio algere.

Veternoſus, a, um, *letargico*, ληθαργικός, qui veterno, ſeu lethargo laborat. *Plin. l. 20. c. 4.* Livori vero recenti corticem cum melle, veternoſis autem quam acerrimum mandere. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro ſummo lento, ac ſegni. *Ter. Eun. 4. 4. 21.* Hic eſt vetus, vietus, veternoſus ſenex. Quo in loco *Terentius* vocat *veternoſum*, quod tardus eſſet, & ſegnis, ac ſi veternum pateretur. *Senec. epiſt. 82.* Ego non redigo iſta ad legem dialecticam, & ad illos artificii veternoſiſſimi nodos. h. e. admodum languidi, & nihil conficientis. ¶ Item pro hydropico. *Feſtus:* Cato veternoſum hydropicum intelligi voluit, cum ait: Veternoſus quam plurimum bibit, tam maxime ſitit.

Veternus, i, maſc. *letargo*, λήθαργος, καταφορά, morbus ex iis, qui cerebrum infeſtant, qui memoriam ſimul, & rationem tollit, invitabilemque dormiendi neceſſitatem inducit. Eſt a *vetus*, juxta *Priſcianum in ſuo lib. 2. & Donat. in Terent. Eun. 4. 4. 21.* quia labes eſt inveterata. *Plaut. Men. 5. 4. 3.* Nam cum veternus, aut aqua intercus tenet? ¶ Quandoque pro nimia dormitione accipitur. *Plin. l. 8. c. 36.* Primis diebus bis ſeptenis tam gravi ſomno urſi premuntur, ut ne vulneribus quidem excitari queant. Tunc mirum in modum veterno pingueſcunt. ¶ Et quia hic morbus pigros homines facit, & ad negotia inutiles, quemadmodum ſenectus, ideo veternus quandoque pro pigritia, ſocordia, ignavia ponitur. *Virg. 1. Georg.* Nec torpere gravi paſſus ſua regna veterno. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 6.* Niſi ego cum tabernariis, & aquariis pugnarem, veternus civitatem occupaſſet. *Cic. 2. Fam. ep. 13.* Erat in illa epiſtola veternus civitatis.

Veteſco, V. Veteraſco.

Vetitum, i, n. *coſa proibita*, ἀπόρρητον, id quod prohibetur. *Virg. 10. Æn.* Quæ contra vetitum diſcordia? *Ovid. l. 3. Amor. el. 4.* Nitimur in vetitum ſemper, cupimuſque negata.

Vetitus, a, um, *vietato*, *proibito*, κεκωλυμένος, partic. a veto. *Virg. 6. Æn.* Hic thalamum invaſit natæ, vetitoſque hymenæos. *Hor. l. 1. ode 3.* Audax omnia perpeti Gens humana ruit per vetitum nefas.

Veto, as, tui, titum, a. 1. *vietare*, *proibire*, אסר, Germ. *verbieten*, Gall. *defendre*, Hiſp. *vedar*, κωλύω, ἀπαγορεύω, prohibeo, impero, ne quid fiat. Antiqui pro eo *voto* dixere. Unde *votita* pro *vetita*, apud *Plautum Aſin. 4. 1. 44.* *Cornutus apud Caſſiod. de Orthogr.* Voſtra olim ita per o, hodie per e, ut advorſum, adverſum, pervorſum, perverſum, votare, vetare. Differunt inter ſe, ut aliqui dicunt, *arcere*, *prohibere*, *inhibere*, *abigere*, & *vetare*. Nam *arcere* eſt procul pulſare, vel obſiſtere, ne adverſarius nocere propius queat. *Prohibere* eſt de loco, vel de re aliqua detrudere, vel amovere dicto ſive facto, ne quis obtineat, quod vult. *Inhibere* eſt aliquid conceſſum, vel permiſſum revocare, vel inceptum vetare, ne progrediatur. *Abigere* eſt de loco fugare, vel pecora, & hujuſmodi abducere. *Vetare* eſt præcipere, vel minari, vel facto prohibere, ne quid ſecus dicatur, aut fiat. Conſtruitur cum accuſativo perſonæ, & cum infinitivo. *Ter. Phor. 4. 4. 28.* Aruſpex vetuit ante brumam aliquid novi negotii incipere. *Cic. 3. Ver.* Vetat te Vulcatius mentionem mancipii facere. *Id. de Amic. c. 22.* Acta agimus, quod vetamur veteri proverbio. *Virg. 1. Æn. v. 39.* Quippe vetor fatis. *Horat. l. 1. ſat. 1. v. 24.* Ridentem dicere verum Quid vetat? ¶ Reperitur etiam præteritum *vetavi*. *Perſ. ſat. 5. v. 90.* Excepto ſi quid Maſuri rubrica vetavit. quod quia quidam Grammatici decoquere non poſſunt, *notavit* per nimiam licentiam reponunt.

Vetto-

Digitized by Google

Vettionenſes, m. 3. Vettonenſes, pop. Umbriæ, quorum opp. *Bettona*. *Plin. l. 3. c. 14.*

Vettones. V. Vectones.

Vettonica, V. Betonica.

Vetula, æ, f. *vecchietta*, γραῦς, γραῖα, γραΐδιον, anicula, dim. a vetus. *Plaut. Moſt. 1. 3. 118.* Vetulæ edentulæ, quæ vitia corporis fuco occulunt. *Juven. ſat. 6.* Utile porro Filiolam turpi vetulæ producere turpem.

Vetulonia, æ, f. *Vetulia*, [illegible], opp. olim Hetruriæ, apud Populonium, caput cæterarum urbium, cum Mæonii Hetruriam obtinuerant, ubi ſylva Vetulonia, nunc *Selva Vetletta*. *Sil. l. 8. v. 484.* Mæoniæque decus quondam Vetuloniæ gentis Bis ſenos hæc prima dedit præcedere faſces.

Vetulonenſes, m. 3. cives Vetuloniæ urbis. *Plin. l. 3. c. 5.*

Vetulonii, orum, m. iidem qui Vetulonenſes. *Plin. l. 2. c. 103.*

Vetŭlus, i, m. *vecchiotto*, γερόντιον, dimin. a vetus pro ſene. *Plaut. Epid. 2. 2. 4.* Quales volo vetulos duos. *Cic. l. 7. Fam. ep. 16.* Te tamen, mi vetule, non ſero, primum quæ illas rabioſulas ſat fatuas dediſti, &c.

Vetŭlus, a, um, *alquanto vecchio*, ſubvetuſtus, ſubantiquus. *Cic. Attic. l. 13. ep. 29.* Se ſcire ajebat, ab eo nuper petitam Corneliam Quinti filiam, vetulam ſane, & multarum nuptiarum. *Id. de Am. c. 19.* Num quando amici digni amicitiæ veteribus ſunt anteponendi, ut equis vetulis teneros anteponere ſolemus. *Catul. carm. 24. (al. 27.)* Miniſter vetuli puer Falerni.

Vetus, eris, o. g. *vecchio*, *antico*, [illegible], Ger. *alt*, Gal. *vieil*, Hiſp. *viejo*, γηραιός, παλαιός, ἀρχαῖος, antiquus, priſcus, multi temporis. *Ter. Adel. 3. 3. 17.* Nam vetus verbum hoc quidem eſt, Communia eſſe amicorum inter ſe omnia. *Cic. de Univ. c. 11.* Credendum nimirum eſt veteribus, & priſcis, ut ajunt, viris, qui ſe progeniem Deorum eſſe dicebant. *Plaut. Truc. 2. 2. 30.* Vetus eſt maceria. *Id. Pſeud. 1. 3. 129.* Vetera vaticinari, h. e. frivola, trita, *coſe ſcipite*. ¶ Jungitur aliquando cum genitivo. *Silius l. 4. v. 532.* gnaros belli, veteresque laborum. *vecchi, ed aſſuefatti nelle fatiche*. *Tacit. 6. Ann. c. 44.* Sciunt vetus regnandi, falſos in amore odia non fingere. ¶ *Id. 4. hiſt. c. 20.* Illi veteres militiæ, congregantur in cuneum. ¶ Et cum infinito. *Sil. l. 3. v. 363.* Hinc Fadum petit, & veterem bellare Labicum. ¶ *Veteres abſolute* ſunt majores, & omnes qui longe ante nos tempore vixerunt. *Plin. l. 36. c. 7.* Onychem in Arabiæ montibus, nec uſquam alibi naſci putavere veteres noſtri. ¶ Inter veteres, ſenes, & antiquos hoc ſtatuit diſcrimen *Valla l. 4. c. 3.* quod *ſenes* vocantur, quantum ad privatam ipſorum ætatem, quam uſque ad ſenectutem perduxerunt, *veteres*, quantum ad publicum tempus, quod alia ætate attigerunt, licet ſtatiſſe ad ſenium non pervenerint: *antiqui* utrique dicuntur, ſed magis veteres, quam ſenes. ¶ Veteres tamen dicuntur etiam, qui grandes natu ſunt, & ſenes. *Salluſt. in fragment. l. 2. hiſt. apud Non.* Quibus rebus aliquantam partem gloriæ dumpſerat, præcipue apud veteres, & ſenectos atrox, &c. *Liv. l. 42. c. 47.* Veteres, & moris antiqui memores. *Varro l. 2. R. R. c. ult. de aquis.* Lac melius eſt a valentibus, & ab iis, quæ nondum veteres ſunt. ¶ Interdum vetera appellantur etiam ea, quæ paulo ante fuerunt. *Sueton. in Veſpaſ. c. 8.* Conſulatus octo veteri addidit. *Nepos in Attic. c. 9.* Veteri inſtituto vitæ effugit nova pericula. ¶ Gradus *veterior*, *veterrimus*. V. ſupra in *Veter*. ¶ *Sub Veteribus*, ſubaudi *tabernis*, pars erat tabernarum in Romano foro: nam verum aliæ veteres erant, aliæ novæ, ita dictæ a tempore, quo conſtructæ fuerunt. *Plaut. Curc. 4. 1. 19.* Sub Veteribus ibi ſunt qui dant, quique accipiunt fœnore. Adde *Sueton. in Aug. c. 100.* ¶ Sic contra *Varr. l. 3. de L. L.* Sub Novis, pars dicta in foro ædificiorum.

Vetuſcŭlus, a, um, adject. *anticbetto*, et vetuſcula dictio, apud *Sidon. l. 8. ep. 13.*

Vetuſtas, atis, f. *antichità*, [illegible], Ger. *alter*, Gal. *vieilleſſe*, *ancienneté*, Hiſp. *vejez*, ἀρχαιότης, antiquitas. *Cic. de Am. c. 19.* Magna eſt vis vetuſtatis, & conſuetudinis. *Virg. 3. Æn.* Tantum ævi longinqua poteſt mutare vetuſtas. *Liv. l. 10.* Nec quid quoque anno actum ſit, in tanta vetuſtate non rerum modo, ſed etiam auctorum, digerere poſſis. ¶ Ponitur etiam pro ſenectute, *vecchiezza*. *Ovid. Metam. 12. v. 186.* Tum ſenior: quamvis obſtet mihi tarda vetuſtas &c. ¶ Item pro vetere amicorum inter ſe conſuetudine, & longa notitia. *Cic. Fam. 11. ep. 16.* L. Lamiæ præturam petit: hoc ego utor uno omnium plurimum: magna vetuſtas, magna conſuetudo intercedit. *è gran tempo che ci conoſciamo*. *Id. 10. Fam. ep. 10.* Inter nos amore ſumus, officiis, vetuſtate conjuncti. ¶ Item pro diuturnitate futuri temporis. *Cic. 14. Attic. ep. 9.* Hæc mihi videntur habitura vetuſtatem, *che ſiano per durare lungo tempo*. *Colum. l. 12. c. 44.* Poma in vetuſtatem reponere. *Plin. l. 23. c. 1.* Vetuſtatem uvæ induunt. *ſi conſervano lungo tempo*. *Col. l. 3. c. 2.* Vinum vetuſtatem patitur. h. e. vetuſtate non corrumpitur, ſed diu durat.

Vetuſte, adverb. *anticamente*, *all' antica*, more veterum. *Aſcon. Pedian.* ¶ Item ex longo tempore. *Plin. l. 27. c. 7.* Vetuſtiſſime in uſu eſt. *è gran tempo, che ſ' adopera*.

Vetuſteſco, is, n. 3. *invecchiarſi*, [illegible], Ger. *alt werden*, Gal. *s' envieillir*, Hiſp. *envejecerſe*, [illegible], inveteraſco, vetuſtatem acquiro. *Col. l. 1. c. 6.* Quoniam vina celerius vetuſteſcunt, quæ fumi quodam genere præcocem maturitatem trahunt.

Vetuſtiſco, is, n. 3. idem quod vetuſteſco. *Nigid. apud Non. c. 5. n. 43.* Dicemus, quæ vetuſtate deteriora fiunt, vetuſtiſcere, veteraſcere quæ meliora.

Vetuſtus, a, um, *vecchio*, *antico*, [illegible], Germ. *alt*, Gal. *vieil*, Hiſp. *viejo*, *anciano*, ἀρχαῖος, παλαιός, vetus, antiquus. *Cic. l. 13. Fam. ep. 36.* Cum Demetrio Mega mihi vetuſtum hoſpitium eſt. *Vergil. 2. Æn. v. 713.* Eſt urbe egreſſis tumulus, templumque vetuſtum Deſertæ Cereris. Rurſus *Cic. in Bruto de Lælio*: Sed multo tamen vetuſtior, & horridior ille, quam Scipio. *Tac. l. 2. Ann. c. 2.* Qui Vononem vetuſtiſſimum liberorum ejus acciverent, h. e. maximum natu.

Vexabĭlis, le, adject. qui moleſtiam affert. *Cal. Aurelian. l. 2. Acut. c. 13. & 14.*

Vexabilĭter, adverb. moleſtiam afferendo. *Cal. Aurelian. 2. Acut. c. 9.*

Vexāmen, inis, n. vexatio, moleſtia, concuſſio. *Lucr. l. 5. v. 341.* Aut cecidiſſe urbes magno vexamine mundi.

Vexatĭo, onis, f. *veſſazione*, *afflizione*, *moleſtia*, [illegible], Ger. *plagung*, Gal. *vexation*, Hiſ. *enojo*, [illegible], αἰκισμός, actus vexandi, afflictio, infeſtatio. *Liv. l. 38. c. 59.* Per vexationem, & contumelias ſomnum petere. *Cic. 1. Catil. c. 7.* Vexatio, direptioque ſociorum.

Vexatīvus, a, um, adject. qui vexat, & affligit. *Cal. Aurel. Acut. c. 29. & Tard. 3. 4.*

Vexātor, oris, m. *chi moleſta*, [illegible], Ger. *plager*, Gal. *vexeur*, Hiſp. *el que da enojo*, [illegible], qui vexat, infeſtator. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 22.* Tam crudelis mei, tam ſceleratus Reipublicæ vexator eſſe potuiſſet? *Id. pro Sext. c. 8.* Veteres vexatores ætatulæ ſuæ deſpiciens, h. e. qui ſe puerum impudice ſectati fuerant.

Vexātrix, icis, f. quæ vexat, & moleſtiam affert. *Prudent. Pſychomach. v. 58. & Lactant. l. 3. c. 29.*

Vexātus, a, um, *afflitto*, *moleſtato*, κακωθείς, partic. a vexo. *Cic. pro Quinct. c. ult.* Multis vexatus contumeliis, plurimis jactatus injuriis, non turpis ad te, ſed miſer confugit. *Vellej. l. 2. c. 79.* Claſſis tempeſtate vexata. *Nepos 20. c. 5.* Sicilia bello vexata. *Propert. l. 2. eleg. 28.* Vexata vita multa per pericula.

Vexillārĭus, ii, m. *alfiero*, σημαιοφόρος, ſignifer, qui vexillum fert. *Liv. l. 8. c. 8.* Ordo ſexagenos milites, duos centuriones, vexillarium unum habet. Adde *Tacit. 1. hiſt. c. 41.* ¶ Præterea vexillarii dicti ſunt milites, qui ſumpti, & lecti ex legionibus, & ab iis diviſi militabant. Ratio autem appellationis eſt, quia ſeparatim a legionum aquilis, & cohortium ſignis, ſub proprio vexillo erant, atque ob eam cauſam vexilla a cohortibus, quæ in legionibus erant, *Tacit. 1. Hiſt. c. 70.* aperte diſtinguit. *Id. 2. Hiſt. c. 83.* Legio ſexta, & tredecim vexillariorum millia ingenti agmine ſequebantur. *Id. ib. c. 18.* Tres prætorias cohortes, & mille vexillarios veterano exercitui objicere.

Vexillatĭo, onis, f. *gonfalonata*, *ſquadra*, ala equitum. *Veget. l. 2. c. 1.* Equitum alæ dicuntur ab eo, quod ad ſimilitudinem alarum ab utraque parte protegant acies, quæ nunc vexillationes vocantur, a velo, quia velis, hoc eſt flammulis utuntur. *Suet. in Galba c. 20.* Illud mirum admodum fuerit, neque præſentium quemquam opem Imperatori ferre conatum, & omnes, qui arceſſerentur, ſpreviſſe nuntium, excepta Germanicorum vexillatione.

Vexillĭfer, a, um, adject. vexillum ferens. *Prudent. in Pſychom. v. 19.* Hunc vexilliferæ quoniam fors obtulit ictum. de ſobrietate loquitur.

Vexillum, i, n. *bandiera*, [illegible], Ger. *feldzeichen*, Gall. *banniere*, Hiſp. *vandera*, σημεῖον, ſignum militare. *Tacit. 1. Ann. c. 20.* Manipuli poſtquam turbatum in caſtris accepere, vexilla convellunt. *Flor. l. 3. c. 20.* Servis ad vexillum vocatis. h. e. ut nomina militiæ darent. ¶ Submittere vexilla, *abbaſſar l' inſegne*. Translate *Stat. l. 4. ſilv. 2. v. 41.* Submittere vexilla tantarum ſua. h. e. humiliter ſe gerere, de majeſtate ſua aliquid demere civilitatis cauſa. Ducta eſt translatio a militia, in qua victi vexilla ſua ante victores demittere ſolent. ¶ Per antonomaſiam vexillum dicitur velum illud, quod imperator proponi jubet, cum certaminis tempus imminet. *Caſ. l. 2. B. G. c. 20.* Cæſari omnia uno tempore erant agenda: vexillum proponendum, quod erat inſigne, cum ad arma concurri oporteret, ſignum tuba dandum; ab opere revocandi milites, &c. *Hirt. de Bello Hiſp. c. 28.* Renuntiatum eſt ab ſpeculatoribus Pompejum in acie ſtetiſſe; hoc nuncio allato, vexillum propoſuit. *Id. de B. Alex. c. 45.* Vexillo ſublato, quo pugnandi dabat ſignum. ¶ Præterea vexillum ponitur interdum pro manu militum ſub uno vexillo. *ſquadra*. *Stat. l. 12. Theb. v. 782.* Accedunt utrimque pio vexilla tumultu, Permiſcentque manus. ¶ Et ſpeciatim pro manu vexillariorum. *Tacit. 1. Hiſt. c. 70.* Præmiſſis Gallorum, Luſitanorum, Britannorumque cohortibus, & Germanorum vexillis. V. *Vexillarius*.

Vexo, as, a. 1. *moleſtare*, *infeſtare*, *affliggere*, [illegible], Ger. *plagen*, Gall. *vexer*, Hiſp. *enojar*, ἐνοχλεῖν, κακόω, moleſto, perturbo, infeſto. *Servius ad illud Maronis Ecl. 6. Dulichias vexaſſe rates*: Probus, inquit, vult hoc turpius defendere, dicens vexaſſe venire ab eo, quod eſt veho, vecto, vexo, ut vexaſſe ſit portaſſe, & ſine dubio pro arbitrio ſuo evertiſſe. Non enim ſui potens eſt, qui vehitur. Bene ergo, inclinatum verbum eſt. Nam qui fertur, & raptatur, & huc, atque illuc diſtrahitur, vexari propria dicitur. Hæc *Servius*, cui aſſentiuntur *Gell. l. 2. c. 6. & Macrob. l. 6. Saturn. c. 7.* *Cic. 2. Verr. de Sicilia*: Quam iſte per triennium ita vexavit, ac perdidit, ut ea reſtitui in antiquum ſtatum nullo modo poſſit. *Id. pro Flac. c. 20.* Splendidiſſimum, atque ornatiſſimum civitatis ſuæ probris omnibus, maledictiſque vexat. ¶ Dicitur etiam de animo, pro jactare, diſtorquere. *Cic. pro Dom.* Quæ te tenet pœna tuorum ſcelerum, flagitiorumque vexet. *Salluſt. in Catil.* At me honoris cupido eadem, quæ cæteros, fama atque invidia vexabant.

U ANTE F.

Ufens, ſive Ouſens, entis, m. *l' Auſente*, *il Portatore*, *Baldino*, *Baudino*, fl. Latii, qui naſcitur ad diverſorium vulgo *Caſe Nove* a. M. P. ab Setia, in Campania Romana, & juxta Privernum fluit, marique Tyrrheno excipitur apud Terracinam urb. *Virg. Æn. 7. v. 802.*

Ufentinus, ſive Ouſentinus, a, um, quod ad Ufentum fl. ſpectat, ut Tribus Ufentina. *Feſtus*: Ouſentina Tribus initio cauſa fuit nomen fluminis Ouſens, quod eſt in agro Privernate inter mare, & Terracinam. Poſtea deinde a Cenſoribus alii quoque diverſarum civitatum eidem Tribui ſunt adſcripti. ¶ Tribus Ufentina addita eſt una cum Falerina, anno U. C. 433. M. Follio Flaccinatore, L. Plautio Venno Coſſ. *Liv. l. 9. c. 20.*

V ANTE I.

Via, æ, f. *via*, *ſtrada*, [illegible], Ger. *weg*, *ſtraſſ*, Gal. *voye*, Hiſp. *camino*, *calle*, ὁδός, locus, qua vehiculum ire poteſt: ita dicta a vehendo, quaſi *vehia*. *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* Villicus agri colendi cauſa conſtitutus, atque appellatus a villa, villa ab eo, quod in eam convehuntur fructus, & evehuntur, cum veneunt. A quo ruſtici etiam nunc quoque viam, veham appellant, propter vecturas. *Id. l. 4. de L. L.* Ut qua agebant, actus, ſic qua vehebant, viæ dictæ. ¶ Differunt *iter*, *actus*, *via*, quod *iter* hominis eſt, *actus* hominis, & jumenti, *via* hominis, jumenti, & vehiculi. Unde conſequitur, iter eſſe anguſtius actu, actum via. Nam anguſtiori ſpatio it homo, quam armentum, ac armentum anguſtius ſpatium requirit, quam vehiculum. Iter duorum pedum latitudine definitur, quantum requiritur, ut tranſire poſſint occurrentes: actus eſt iter quatuor pedes latum, ut *Feſtus* ſcribit in voce *Actus*: at viæ latitudo lege XII. Tab. in porrectum pedes habet octo, in anfractum, ideſt ubi flexum eſt, pedes duodecim. Hæc trium harumce vocum proprietas eſt, quando de ſervitute agrorum loquimur. Nam alias via accipitur pro quovis loco, per quem iter omnibus licet. Nativam autem vim ſpectavit quoque *Pomponius*, cum in *l. ſi ſem, 13. ff. de ſervit.* ait: Si tam anguſti loci demonſtratione facta, via conceſſa fuerit, ut neque vehiculum, neque jumentum ea inire poſſit, iter magis, quam via, aut actus acquiſitus videbitur. Sed ſi jumentum ea duci poterit, non etiam vehiculum, actus videbitur acquiſitus. Ad quem locum provocamus, ſi quis nobis opponere velit verba *Ulpiani*, qui *lib. 1. de ſervit. ruſt.* ait, Actus eſt jus agendi vel jumentum, vel vehiculum. Ubi, ſi proprietatem vocis ſpectaſſet, ſcribere debuiſſet: Actus eſt jus agendi jumentum, non etiam vehiculum. Sed popularem loquendi conſuetudinem, non nativam vocabuli vim, ſpectavit *Ulpianus*: ut & *Paulus*, cum *l. 7. tit. eod.* ait: Qui actum habet, & plauſtrum ducere, & jumenta agere poteſt: item *Modeſtinus*, *l. 12.*

Actus

Digitized by Google

Actus eſt, ubi & armenta trajicere, & vehiculum ducere liceat. Qua ratione nihil inter viam, actumque intereſſet, quia etiamque tum agendi pecoris, tum vehiculi ducendi jus contineret. ¶ Ceterum frequentiſſime via latiore ſignificatione uſurpatur pro quovis loco, per quem ire licet, ut dictum eſt. *Ter. Eun.* 3. 2. Haud convenit una ire amicam cum Imperatore in via. *Cic.* 12. *Phil.* Tres ergo viæ, a ſupero mari Flaminia, ab infero Aurelia, media Caſſia. *Hor. l.* 1. *ſat.* 9. Ibam forte via ſacra, ſicut meus eſt mos. (V. *Sacer*) *Tac. l.* 3. *hiſt. c.* 82. Per anguſta, & lubrica viarum flexerant. ¶ *Via inepta*, aut *deterrima* eſt difficilis, ſalebroſa, *ſtrada cattiva*. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 11. Cuſſare huc illuc via deterrima. *Id. ib. l.* 16. *ep.* 15. Longulum ſane iter, & via inepta. ¶ Dare ſe in viam, *metterſi in viaggio*, *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 12. Sic committere ſe viæ, eodem ſenſu, *Id. ib. l.* 16. *ep.* 4. ¶ Date viam alicui per fundum ſuum, *Id. pro Cæc. c.* 10. *laſciarlo paſſare*, *dargli ſtrada*. ¶ *Decedere de via* eſt aberrare, *fallar la ſtrada*. *Sueton. in Cæſ. c.* 31. Et cum luminibus extinctis deceſſiſſet via, diu errabundus &c. Translate *Cic. pro Cœl. c.* 16. Se nulla cupiditate inductum de via deceſſiſſe, h. e. ab honeſtatis, & virtutis tramite declinaſſe. ¶ Præterea *decedere de via* eſt alicui obviam venienti honoris cauſa locum dare, *dar la ſtrada*. *Sueton. in Tiber. c.* 32. Cum palam eſſet, ipſum quoque eis aſſurgere, & decedere via. Hoc ſenſu *Seneca ep.* 64. dixit *ſemita cedere*. ¶ *Tota errare via* eſt vehementer errare, *errare di gran lunga*. *Ter. Eun.* 2. 2. 14. ¶ Viarum aliæ privatæ ſunt, aliæ publicæ, aliæ vicinales. Et privatæ quidem ſunt, quæ per privatos agros ducuntur; publicæ vero, per quas omnibus, & in quemcumque publicum locum ire licet; quæ ſunt in ſolo publico, publice muniuntur, & curatores habent. *Vicinales* ſunt, quæ per vicos, aut in vicos ferunt, quæ & ipſæ publicæ ſunt, ſi non ex collatione privatorum ſunt conſtitutæ, nam ſi ex privatorum collatione reficiantur, utique ſunt privatæ, ut docet *Ulpian. l.* 2. *ff. ne quis in loc. vel itin. publ.* ¶ Publicæ viæ nunc *Militares*, nunc *Conſulares*, nunc *Prætoriæ* vocantur, Græcis *βασιλικαὶ*, *ſtrade regie*, *ſtrade maeſtre*; & a publica auctoritate, & uſu nomen ſortiuntur. *Ulpian. loc. cit.* Publicas vias dicimus, quas Græce *βασιλικάς*, noſtri Prætorias, alii Conſulares vias appellant. *Id. leg.* 3. *ff. de loc. & itin. publ.* Viæ militares exitum ad mare, aut in urbes, aut ad flumina publica, aut ad aliam viam militarem habent: vicinalium autem viarum diſſimilis eſt conditio; nam pars earum in militares vias exitum habet, pars ſine ullo exitu intermoritur. Hæc *Ulpian.* Ceterum quod ad alias appellationes pertinet, viæ hæ publicæ dictæ ſunt etiam *Conſulares*, & *Prætoriæ* ad ſignificandum publicum earum uſum: nam Prætor erat ſummus Urbis magiſtratus, Conſul Reipublicæ: legimus etiam multas publicas vias a Conſulibus, nonnullas a Prætoribus aut deductas, aut ſtratas fuiſſe. ¶ Viæ publicæ a Romanis admirabili magnificentia non in Urbe ſolum, ſed etiam tota Italia factæ, & ſtratæ fuerunt: nulla enim gens fuit, quæ publicæ civium commoditatis, & ornamenti tum urbis, tum agri ſtudioſior extiterit. Eis faciendis, vel reficiendis primarii cives præpoſiti erant, & primo quidem Cenſores, deinde his aliis in rebus occupatis, creati ſunt proprii Magiſtratus, qui *viarum Curandarum*, & *Curatores viarum* vocabantur. In viis conſtitutæ fuere columnæ lapideæ, quæ ſingulis intervallis poſitæ ſignum milliariorum præ ſe ferebant. V. *Lapis*. Nomina viarum a variis caſibus impoſita ſunt: aliæ enim ab auctoribus appellatæ ſunt, ut *Flaminia* a C. Flaminio Conſ. ſtrata, aliæ ab urbibus, ad quas ferebant: ut *Collatina*; aliæ a Provinciis, ut *Campana*; aliæ a diverſis eventibus, ut *Triumphalis*, *Fornicata*, &c. ¶ Metonymice via ſumitur pro ipſo actu eundi, *viaggio*. *Cic.* 1. *Phil.* De via languere, *eſſere ſtanco dal viaggio*. *Id.* 1. *Div.* Multorum dierum viam progredi, *far un viaggio di molte giornate*. *Id. pro Planc.* Pergere aliquot dierum viam. *Id. Fam.* 14. *ep.* 12. Dare ſe in viam, *metterſi in viaggio*. ¶ *Inter vias* idem eſt ac in via, eundo, *per iſtrada*. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 43. Ne inter vias prætereamus, metuo. *Ter. Eun.* 4. 1. 1. Cœpi mecum inter vias aliam rem ex alia cogitare. ¶ *Viam perpetuam* veteres optabant inimicis ſuis, quos maxime habebant odio, cum aliquo illi profecturi eſſent, quibus verbis a Diis petebant, ut nunquam in ea loca redirent, ſed quanto magis iter facere pergerent, tanto magis e conſpectu ſe eriperent. *Cic. in Piſon.* An quod tibi proficiſcenti evenit, ut omnes exſecrarentur, male precarentur, unam tibi illam viam, & perpetuam eſſe vellent? ¶ Translate ſumitur pro tranſitu, canali, vehiculo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Succus is, quo alimur, permanat ad jecur per quaſdam a medio inteſtino uſque ad portas jecoris ductas, & directas vias. ¶ Item pro ratione, & modo aliquid faciendi. *Virg.* 6. *Æn.* Aut te, ſi qua via eſt, ſiquam tibi Diva creatrix Oſtendit. *Cic.* 2. *Ver.* Habeo autem certam viam, atque rationem, qua omnes illorum conatus inveſtigem, & conſequi poſſim. *Id.* 1. *de Leg.* Et qui aliter jus civile tradunt, non tam juſtitiæ, quam litigandi, tradunt vias. ¶ Item pro methodo, ſive ordine ſcribendi, vel dicendi. *Cic. in Brut.* Nam antea neminem ſolitum via, nec arte, ſed accurate tamen, & de ſcripto pleroſque dicere. ¶ *Ingredi viam* dicuntur, qui vera, non falſa, & aliena narrant. *Plaut. Amph.* 2. 1. 273. Ingreſſus eſt viam. *Sic Id. Aſin.* 1. 1. 39. Rectam inſtas viam: ita res eſt. *ita dici bene*.

Viālis, le, adject. ad viam pertinens. Lares viales, qui & præſtites dicti, erant ii quorum imagines in viis, & compitis ſtatuebantur, ut iis præeſſent, & tutas euntibus præſtarent. *Plaut. Merc.* 5. 2. 24. Invoco vos, Lares viales, ut me bene juvetis.

Vians, antis, om. particip. *viandante*, iter faciens, viator. *Solin. c.* 41. Submovere acceſſus viantium. *Prudent. Hamartig. v.* 208. Incautum ſpoliant viantem. *Apulej. initio Florid.* Religioſi viantium. *h. e.* religioſi viatores: Græca phraſis, nec imitanda.

Viārius, a, um, *ὁδιαῖος*, quod ad viam ſpectat. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 9. Leviſſime enim, quia de intercalando non obtinuerat, transfugit ad populum, & pro Cæſare loqui cœpit, legemque viariam non diſſimilem agrariæ Rulli, & alimentariam, quæ jubet Ædiles metiri, jactavit. h. e. de viis muniendis, vel faciendis.

Viaticātus, a, um, *provveſto per il viaggio*, *ἐφοδιασμένος*, *ἐπισιτισμένος*, viatico inſtructus. *Plaut. Men.* 2. 1. 19. Cum inſpicio marſupium, viaticati hercle admodum æſtive ſumus. h. e. levi admodum viatico ſumus inſtructi. Nam æſtate qui iter faciunt, paucioribus diebus, quo volunt, perveniunt. *Turneb. l.* 18. *c.* 15.

Viaticŭlum, i, n. exiguum viaticum. *Ulpian. l. ſi longius, in fine, ff. de judiciis:* Et egeſtate Romæ laboret, viaticulo ſuo non recepto, quod ad ſumptum pater ei deſtinavit. *Apul. l.* 7. *de Aſino:* Viaticulum mihi corraſi.

Viatĭcum, i, n. *viatico*, *vettovaglia*, *ἐφόδιον*, quicquid iter agendi cauſa neceſſarium eſt, ſive cibus ſit, ſive pecuniæ ad victum expendendæ. *Plaut. Capt.* 2. 3. 89. Sequere me, viaticum ut dem a trapezita tibi. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 32. Velim, videas, & quid viatici, & quid inſtrumenti ſatis ſit. ¶ Translate ad aliarum quoque rerum apparatus traducitur. *Q. Claud. in Annal. apud Gel. l.* 17. *c.* 2. ſimul forma, factis, eloquentia, dignitate, acrimonia, confidentia pariter præcellebant, ut facile intelligeretur magnum viaticum ex ſe, atque in ſe ad rempubl. evertendam habere.

Viatĭcus, a, um, quod viæ inſervit, ut Viatica cœna, *ὁδοιπόριον*, quæ datur abituro, vel peregre advenienti, quæ & *adventicia* dicta eſt. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 61. Ego ſorori meæ cœnam hodie dare volo viaticam.

Viātim, adverb. per vias. *Diomed. Grammatic. l.* 1.

Viator, oris, m. *viatore*, *viandante*, *ὁδίτης*, *ὁδοιπόρος*, qui iter facit. *Cic. pro Mil. c.* 21. Quia non ſemper viator a latrone, nonnunquam etiam latro a viatore occiditur. *Id. de Fato c.* 15. Hoc modo viator quoque bene veſtitus cauſa graſſatori fuiſſe diceretur, cur ab eo ſpoliaretur. ¶ Speciatim uſurpatur pro apparitore, ſeu miniſtro publico. Viatores igitur, *fanti*, erant miniſtri publici Magiſtratuum, qui ſe ſe itineri committebant, quotieſcunque aliquis Romam a Magiſtratibus vocaretur vel ex pagis agri Romani, vel ex aliis regionibus extra Urbem. Itaque dicti ſunt a *via*. *Cic. de Sen. c.* 16. A villa in Senatum arceſſebantur Curius, & ceteri ſenes, ex quo qui eos arceſſebant, viatores nominati ſunt. ¶ Viatores alii a lictoribus fuerunt. Argumento eſt antiqua utrorumque origo. Lictor enim a *ligando*, viator a *via* eſt appellatus. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 2. *c.* 15. Valgius tamen eoſdem fere viatores, & lictores exiſtimavit, ut eſt apud *Gellium l.* 12. *c.* 3. Lictorem enim dicit a ligando appellatum eſſe, quod, cum Magiſtratus Populi Romani virgis quempiam verberari juſſiſſent, crura ejus, & manus ligari, vincirique a viatore ſolita ſint, iſque, qui ex collegio viatorum officium ligandi haberet, lictor ſit appellatus. Sed viatoribus Romani uſi ſunt vocandi, & nuntiandi cauſa, non ligandi. *Liv. l.* 23. Conſul viatorem miſit, qui patri nuntiaret, ut ſine lictoribus ad Conſulem veniret. ¶ Viatoribus ii Magiſtratus utebantur, quorum poteſtas potius, quam imperium extitit, quales fuerunt Cenſores, & Tribuni Plebis: i. e. ſoli viatores, abſque lictoribus, erant proprii eorum Magiſtratuum, qui potius poteſtatem, quam imperium haberent. Nam Magiſtratus, qui imperio præditi erant, non ſolis viatoribus, ſed etiam lictoribus utebantur. Ex *Valgii* ſententia dici poteſt, apparitores Magiſtratuum, qui poteſtatem præ ſe ferrent, fuiſſe duntaxat viatores, idest habuiſſe ſolum munus vocandi abſentes, non autem ligandi: apparitores autem eorum Magiſtratuum, qui haberent imperium, ſimul & lictores, & viatores fuiſſe, i. e. exercuiſſe tum munus vocandi, tum officium ligandi, quemadmodum ipſis imperatum eſſet. ¶ Tribuni Pl. utebantur viatoribus, non ad vocandum, ut Conſules, ſed ad prehendendum. Non enim vocationem habebant. Minime vero utebantur viatoribus ad ligandum. Nam aliud eſt prehendere, aliud ligare. Prehendimus aliquem manibus, vel veſte, ligamus funibus, vel aliis vinculis. *Varr. l.* 2. *Rer. hum. apud Gell. lib.* 13. *c.* 12. In Magiſtratu habent alii vocationem, alii prehenſionem, alii neutrum: vocationem, ut Conſules, & ceteri, qui habent imperium: prehenſionem, ut Tribuni Pl. & alii, qui habent viatorem: neque vocationem, neque prehenſionem, ut Quæſtores, & ceteri, qui neque lictorem habent, neque viatorem. Qui vocationem habent, iidem prehendere, tenere, abducere poſſunt, & hæc omnia, ſive adſunt, quos vocant, ſive acciri juſſerunt. Tribuni Pl. vocationem habent nullam, &c. *Liv. lib.* 3. Ardens itaque ira Tribunus viatorem mittit ad Conſulem, Conſul lictorem ad Tribunum.

Viatōrius, a, um, *da viaggio*, *ὁδοιπορικός*, quod ad viam pertinet, ut Viatorium vas, quo iter agentes ferendi potus gratia utuntur. *Plin. l.* 16. *c.* 10. *de ſuor:* Vaſa viatoria ex ea vitis in Gallia facta, moſtifera fuiſſe compertum eſt. *Leg.* 40. *ff. de aur. arg.* Aurum viatorium.

Viātrix, icis, f. quæ iter facit. *Martian. Capell. l.* 6. Viatrix infatigata. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 745. *n.* 5. Aquilia viatrix. Sed hic videtur eſſe nomen proprium.

Vibali, m. a. Bibali, pop. Hiſp. Tarr. Callaicis, & Bracharis finitimi, quorum opp. Forum Bibalorum. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Vibex, icis, f. *piaga*, *lividezza*, *lividura*, הבורה, Get. *ſtriemmen*, Gal. *marque*, *frangées*, Hiſp. *roncha*, *ſenal*, *μώλωψ*, *ὑπώπιον*, ſignum verberis in corpore remanens. *Plin. l.* 30. *c.* 13. Verberum vulnera, atque vibices, pellibus ovium recentibus impoſitis, obliterantur. *Perſ. ſat.* 4. *v.* 48. Si puteal multa cautus vibice flagellas.

Vibla, æ, f. lignum, ſeu pertica erecta. *V. Vara*.

Vibilia, æ, f. Dea præſes viarum. *Arnob. l.* 4. Ab erroribus viarum Dea Vibilia liberat. Ita emendat *Gelenius*, pro quo in aliis libris *Upibilia*.

Vibiſci, m. a. Bituriges Vibiſci, Ubiſci, pop. Galliæ Aquitanicæ, circa Burdegalam. *Plin. l.* 4. *c.* 19.

Vibo, onis, f. 3. Vibo Valentia, Hippo, Hipponium, *Bivona*, *Bibona*, *Ἱππώνιον*, olim urbs Locrorum in Bruttiis, in ore ſin. Hipponiatis, qui & Vibonenſis a *Plin. l.* 3. *cap.* 5. dicitur. *Strabo* Hipponem a Locrenſibus conditum, atque Bruttiis a Romanis ademptum Vibonem Valentiam nominatum prodit. ¶ Eo Romani coloniam miſerunt anno U. C. 562. M. Acilio, P. Cornelio Coſſ. *Sigon. de antiq. jur. Italiæ l.* 2. *c.* 5.

Vibōnes, m. 3. flores herbæ Britannicæ, qui devorati ante tonitrua a fulminibus ſecuros reddere exiſtimantur, teſte *Plin. l.* 25. *c.* 3.

Vibrabĭlis, le, adject. qui vibrari poteſt. *Auſon. epiſt.* 24. *v.* 108. Si tendi facilis cuiquam fuit arcus Ulyſſi, Aut præter dominum vibrabilis ornus Achilli.

Vibrabundus, a, um, adject. vibrans. *Martian. Capel. l.* 7.

Vibrāmen, inis, n. vibratio, criſpatio. *Apul. l.* 6. *Met.* Triſulca vibramina draconum.

Vibrans, antis, o. g. *πάλλων*, partic. a vibro, quod neutram ſignificationem habet, & ponitur pro celerrime agitato, vibrato. *Virg.* 2. *Æn. v.* 211. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. *Ovid.* 12. *Met.* Concutienſque ſuos vibrantia tela lacertis. *Val. l.* 8. *Argon.* Cum ſubito ingentem media inter nubila flammam Conſpicit, & ſæva vibrantes luce tenebras. ¶ Translate *Cic. in Brut. c.* 95. Et erat oratio cum incitata, & vibrans, tum etiam accurata, & polita, *diſcorſo veemente, e de grand' impreſſione*. *Quintil. lib.* 10. *c.* 1. Breves, vibranteſque ſententiæ, *acute, e penetranti*. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Sonus luſciniæ vibrans, h. e. tremulus, *cantare con gorgia*.

Vibrātio, onis, f. *vibrazione*, actus vibrandi. *Feſtus in voce Gradivus*. Gradivus Mars appellatus eſt a vibratione haſtæ, quod Græci dicunt *κραδαίνειν*. *Vopiſc. in Caro, c.* 8. Tonitruum continuata vibratio.

Vibrātus, a, um, *vibrato*, *gettato*, *κραδανθείς*, partic. a vibror. *Virg.* 8. *Æn.* Namque improviſo vibratus ab æthere fulgor Cum ſonitu venit. *Ovid.* 8. *Met.* Vibrata per auras ſpicula. ¶ Sumitur etiam pro criſpo, ſeu criſpato. *Vir.* 12. *Æn.* Et fœdare in pulvere crines Vibratos calido ferro, myrrhaque madentes. *Plin. l.* 2. *c.* 78. Barba, & capillo vibrato.

Vibriſſæ, arum, f. 1. *peli delle narici*, *τρίχες ῥινός*, ut exponunt Gloſſæ veteres, pili in naribus hominum. *Feſtus:* Vibriſſæ pili in naribus hominum dicti, quod his evulſis caput vibratur.

Vibriſſo, as, a. 1. ſæpe vibro. Speciatim de voce dicitur, quando flectitur, & criſpatur in canendo. *Feſt.* Vibriſſare eſt vocem in cantando criſpare. *Titinius:* Si erit tibi cantandum, facito, uſque exvibriſſes.

Vibro, as, a. 1. *vibrare*, *muovere*, *crollare*, ירה, *Germ. ſchutten*, Gall. *jetter*, *darder*, Hiſpan. *lancar*, *arrojar*, *ῥίπτω*, *πάλλω*, *ἀκοντίζω*.

Digitized by Google

moveo ante tremore, quatio, concutio. *Ovid. ep.* 11. *v.* 77. Sic mea vibrari pallentia membra videres. h. e. tremere. ¶ Sæpe ponitur pro movere ſimpliciter, agitare, non, ut aliqui cenſent, pro jacere, projicere, jaculari. *Cic.* 1. *de Or. c.* 80. Atque ejuſmodi illa proluſio debet eſſe, non ut Samnitum, qui vibrant haſtas ante pugnam, quibus in pugnando nihil utuntur. *Virg.* 11. *Æn.* Haſtaſque reductis Protendunt longe dextris, & ſpicula vibrant. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro tremere, micare. *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. *de mari.* Quodque nunc, quia a Sole collucet, albeſcit, & vibrat, diſſimileque eſt proximo et continenti. *Plin. l.* 2. *c.* 8. *de terræ motu:* Nec ſimplici modo quatitur unquam, ſed tremit vibratque. ¶ Translate *Cic. in Or. c.* 70. Demoſthenes, cujus non tam vibrarent fulmina illa, niſi numeris contorta ferrentur. h. e. non tam eſſet ejus incitata oratio, & vehemens, niſi &c. *Catul. carm.* 37. (*al.* 36.) Deſiſtens truces vibrare jambos.

Viburnum, i, n. *viburno*, genus frutitis, lentum imprimis, & flexibile. Dictum eſt a *vieo*, quia ad viendum, hoc eſt ligandum, idoneum eſt. Vel ab *ἰβύω*, *cado*, *verbero*, quod virgultum hoc aptum ſit ad cædendum. *Virg.* 1. *Ecl.* Verum hæc tantum alias inter caput extulit urbes, Quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi.

Vica, f. idem quod victoria apud Veteres, ut teſtatur *Iſidor. l.* 10. & probari quodammodo poteſt ex ſequenti vocabulo.

Vica Pota, Dea vincendi potens. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 11. Quod ſi Sogenda nomine Vicæ Potæ, id eſt potis vincendi, atque potiendi, ſiſtendique cognomine Statoris, & invicti Jovis. *Seneca Apocolocynth.* Proximus rogatur ſententiam Dieſpiter, Vicæ Potæ filius.

Vicani, κωμῆται, qui vicos ruſticos habitant. *Cic.* 1. *Divin. c.* 58. *ex Poeta:* Non habeo denique nauci Marſum Augurem, Non vicanos Aruſpices, non de circo Aſtrologos. h. e. qui quæſtus cauſa per vicos vagantur. *Liv. l.* 38. *c.* 30. Vicani, quique ibi exules habitarant.

Vicarianus, a, um, adject. *de Vicario*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 3. Civium deſidiam Vicariani apice tranſcendit. h. e. honore, & dignitate Vicarii.

Vicarius, a, um, *che fa le altrui veci*, *ἀμοιβαῖος*, quod vicem alicujus gerit. *Cic. pro R. Am. c.* 38. Propterea, quod quibus in rebus ipſi intereſſe non poſſumus, in his operæ noſtræ vicaria fides amicorum ſupponitur. *Quintil. Declam.* 9. Vicarias manus polliceri. *Id. ib.* Vitam alterius vicaria morte redimere.

Vicarius, ii, m. *vicario*, Ger. *ſtatthalter*, Gal. *vicaire*, Hiſp. *vicario*, *ἀμοιβαῖος*, qui vicem alterius obtinet, cujuſmodi ſunt Præfectorum ſubſtituti, & locum tenentes, ut vulgo vocant. *Cic. c.* 5. *Ver.* Hic Diognetus, qui ex publicis vectigalibus tanta lucra facit, vicarium nullum habet. *Id. c. Ver.* Succedam ego vicarius tuo muneri. *Id. pro Mur.* Nolite mihi ſubtrahere vicarium diligentiæ meæ. *Id. pro Sylla.* An hoc Regnum appellabitur, cujus vicarius qui velit eſſe, inveniri nemo poteſt? *Id. l.* 11. *Fam. ep.* 22. Itaque ita de vicarium: tu eum obſervabis. ¶ Specietim vocabatur vicarius, qui in familia atrienſi ſervo, ideſt majori ſerviret, *ὁ τῷ ὑπὲρ τοῦ οἰκέτου*, ut interpretatur Theophilus. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. Sive vicarius eſt, qui ſervo paret, uti mos Veſter, ait, ſeu conſervus. *Martial. l.* 2. *ep.* 18. Eſſe ſat eſt ſervum, jam nolo vicarius eſſe. *Paul. l. ſi in re,* 19. *ff. de noxal. act.* Si ſervus tuus navem exercuerit, ejuſque vicarius & idem nauta in eadem nave damnum dederit. ¶ Opponuntur autem vicarius, & ſervus ordinarius, ac ille in hujus quaſi domini peculio eſt. *Ulp. l.* 17. *ff. de perul.* Si ſervus meus ordinarius vicarios habeat, id, quod vicarii mihi debent, an deducam ex peculio ſervi ordinarii?

Vicatim, adv. κατὰ κώμας, ſparſim per vicos urbis. *Cic. pro Dom. c.* 50. Servorum omnium vicatim celebratur tota urbe deſcriptio. ¶ Significat etiam per pagos. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Meſopotamia tota Aſſyriorum fuit vicatim diſperſa, præter Babylona, & Ninum.

Vicellenſes, m. 3. pop. Latii, qui cum Veientibus, Sicanis, & aliis multis interiere. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Vicem. V. Vicis.

Vicenarius, a, um, *di venti*, *εἰκοσαδικός*, quod in ſe continet viginti. Quidam ſcribunt *vicennaria* duplici *nn*, ut ſit ab *annus*, potius quam a *viginti*. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 69. Tum lex me perdit quina vicenaria, omnes metuunt credere. ideſt lex lata in minores viginti quinque annis. Macedoniano enim Senatuſconſulto cautum fuit, ne quid minori 25. annis crederetur, ſi contra fieret, ejus rei nulla eſſet actio, niſi ſumta in rem minoris eſſet converſa.

Viceni, æ, a, *venti*, עֶשְׂרִים, Ger. *zwanzig*, Gal. *vingt*, Hiſp. *veynte*, *εἴκοσι*, nomen numerale diſtributivum, quod tamen ſæpe pro cardinali *viginti* reperitur. *Liv. l.* 22. Vicenæ quina millia æris. *Plin. l.* 6. *c.* 23. Circa has hydri marini vicenum cubitorum adnatantes terruere claſſem. *Col. l.* 3. *c.* 3. Vicenas amphoras percipient.

Vicennalia, n. plur. ludi viceſimo quoque anno celebrari ſoliti. *Lactant. de mort. perſecut. c.* 17. Diocletianus perrexit Romam, ut illic vicennalium diem celebraret. ¶ In nummo Conſtantini apud *Carol. du Freſne Famil. Byzant. pag.* 27. legitur *vicennaliorum* in genit. plurali.

Vicennium, ii, n. *ſpazio di venti anni*, viginti annorum tempus. *Modeſtin. l.* 8. *ff. de adminiſtr. rer. ad civit. pertinent.* Calcularii erroris retractatio etiam poſt vicennii tempora admittatur.

Vicentia, f. 1. *Vicenza*, urbs Italiæ, alias in Venetia, hodie in Longobardia, ad Reronis, & Medoaci minoris confluentiam, ſcorpio figuræ perſimilis, caput agri Vicentini. ¶ Condita fuit a Gallis. *Juſtin. l.* 20. Obtinuit civitatem Romanam una cum aliis Venetis, anno U. C. 664. Cn. Pompejo Strabone patre Pompeji Magni, & L. Porcio Catone Coſſ. lege ipſius Cn. Pompeji Strabonis, mortuo collega, fuitque in Tribu Menenia. *Sigon. de ant. jur. Ital. l.* 3. *c.* 2. In caſtigatioribus Codicib. *Tac.* 3. *hiſt. c.* 8. & *Plin. l.* 3. *c.* 19. legitur *Vicetia*, quemadmodum & in aliis antiquis libris, & lapidibus, quos affert *Manut. in Orthogr.*

Vicentinus, & rectius Vicetinus, a, um, adject. *Vicentino*. *Inſcript. apud Manut. in Orthogr.* Inter Atheſtinos, & Vicetinum terminum ſtatuit.

Viceguæſtura, æ, f. *carica del luogotenente, o vicario del Queſtore*. *Aſcon. Pedian.*

Vices. V. Vicis.

Viceſima, æ, f. *venteſima*, *εἰκοστή*, genus vectigalis, quo in centenas libras quinæ exigebantur ex ſervis, & libertis: unde cum ſervus veniret, vectigal illud pro eo emptor; cum manumitteretur, herus ſolvebat. *Liv. l.* 7. Cn. Manlius Conſul legem novo exemplo ad Sutrium, in caſtris tributim de viceſima eorum, qui manumitterentur, tulit. Patres, quia ea lege haud parvum vectigal inopi ærario additum eſſet, auctores fuerunt. ¶ Sublatis cæteris vectigalibus retenta eſt. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 2. Et eo magis, quod portoriis Italiæ ſublatis, agro Campano diviſo, quod vectigal ſupereſt domeſticum, præter viceſimam? ¶ Alia fuit viceſima hæreditatum, & legatorum ab Auguſto impoſita iis, qui in teſtamento aliquid acquiſiviſſent. *Dio l.* 55. & *Plin. in Paneg. c.* 37. ¶ Legitur & *vigeſima*.

Viceſimani, orum, m. milites legionis viceſimæ. *Tac.* 1. *Annal. c.* 51. & 64.

Viceſimarius, a, um, *εἰκοστωνικός*, quod ad viceſimam ſpectat. *Liv. l.* 27. *c.* 10. Cætera expedientibus, quæ ad bellum opus erant, Conſulibus, aurum viceſimarium, quod in ſanctiore ærario ad ultimos caſus ſervabatur, promi placuit. hoc eſt aurum, quod ex viceſima collectum fuerat.

Viceſimatio, onis, f. ſupplicium militare, quo viceſimus quiſque puniebatur. *Capitolin. in Macrin. c.* 12. Quando eos centeſimaret, qui digni eſſent decimatione, atque viceſimatione.

Viceſimus (uſitatius quam Vigeſimus) a, um, adject. *vigeſimo*, *venteſimo*, *εἰκοστός*, ultimus ex viginti. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 3. Annum jam tertium & viceſimum regnet. *Idem Fam.* 10. *ep.* 25. Altero & viceſimo die. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 9. Ut vigeſimus dies, & primus ſit par.

Viceſſis, viginti aſſes. V. *Biceſſis*.

Vicia, æ, f. *veccia*, Germ. *wicken*, Gal. *veſce*, Hiſp. *arveja*, *ſemin*, *ὄροβος*, *κύαμος*, leguminis genus, jumentorum pabulo nobiliſſimum, cubitali altitudine, foliis fere petroſelini, amplioribus tamen, minutis, nigrantibuſque in ſiliqua granis. *Plin. l.* 18. *cap.* 15. Et viciis pingueſcunt arva, nec ipſa agricolis operoſa: uno ſulco ſata, non ſaritur, non ſtercoratur, nec aliud, quam deoccatur.

Vicia, æ, f. continentia. *Feſt.* viciam dicebant continentiam. Al. leg. *vitiam*.

Viciarium, ii, n. locus viciis condendis aptus. *Col. lib.* 11. *c.* 2. ubi alii leg. *vitiaria*, nempe a vitibus.

Viciarius, a, um, *di veccia*, *βικιακός*, quod ad vicias pertinet, ut Cribrum viciarium, quo vicia expurgatur a frumento. *Col. lib.* 8. *c.* 5. Cribro viciario, vel etiam loliario, qui jam fuerit in uſu, pulli ſuperponantur, deinde pulegii ſurculis fumigentur.

Vicies, adv. *venti volte*, Germ. *zwanzig mahl*, Gall. *vingt fois*, Hiſp. *veyte vezes*, *εἰκοσάκις*, viginti vices, ſeu vicibus. *Plin. l.* 7. *c.* 28. Centies vicies præliatus, octies ex provocatione victor, &c. *Col. l.* 5. *c.* 2. Ita, ut paulo ante dixi, latitudinis pedes cum longitudinis pedibus ſi multiplicabis, centies vicies ducem quadrageni ſiunt viginti octo millia & octingenti.

Vicinalis, & le, o. 3. *confortivo*, Ger. *nachbaurſchaffs*, Gall. de voiſinage, Hiſp. *de vezindad*, *γειτονικός*, quod ad viciniam ſpectat. *Paul. l. vie. ff de loc. & itin. publ.* Viæ vicinales, quæ ex agris privatorum collatis factæ ſunt, quarum memoria non extat, publicarum viarum numero ſunt. V. Via. *Liv. l.* 21. *cap.* 26. Itaque ingens coacta vis navium lintriumque temere ad vicinalem uſum paratarum. h. e. ad uſum viciniæ, ſeu vicinorum.

Vicine, adverb. *vicino*, prope. *Auguſtin. l.* 2. *de doctr. Chriſt. c.* 33. *ad fin.* habet ſuperlat. *viciniſſime*.

Vicinia, æ, f. idem ac vicinitas. Quidam Grammatici diſtinguunt viciniam a vicinitate, quod *vicinia* dicatur de locis propinquis, *vicinitas* de conjunctione hominum inter ſe. *Corn. Fronto*: Vicinia vicorum conjunctio, vicinitas hominum converſatio eſt. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 16. Inde in vicinia noſtra Averni lacus. *Col. l.* 7. *c.* 3. Summitti in vicinia urbis quandoque oportebit. ¶ Metonymice ſumitur pro ipſis vicinis. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. Puaus egregie factum laudet vicinia. *Id. l.* 1 *ep.* 16. Sed videt hanc omnis domus, & vicinia tota. ¶ Translate ponitur pro conjunctione cujuſcunque rei, ſimilitudine. *Quintil. l.* 8. *cap.* 3. Eſt tamen diverſarum rerum quædam vicinia. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Aqua ad viciniam ſylvis accedens.

Vicinitas, atis, f. *vicinato*, *vicinanza*, קִרְבָה, Ger. *nachbaurſchaffe*, Gal. *voiſinage*, Hiſ. *vezindad*, *γειτονεία*, vicorum conjunctio, vicinorum inter ſe propinquitas. *Terent. Heaut.* 1. 1. 4. Tamen vel virtus tua me, vel vicinitas facit, ut te audacter moneam, & familiariter. *Cic. pro Cluent.* Pater hujuſce, Judices, homo non ſolum municipii Larinatis, ex quo erat, ſed etiam regionis illius, & vicinitatis virtute, æſtimatione, nobilitate facile princeps. ¶ Uſurpatur etiam generatim pro quacunque locorum propinquitate. *Plin. l.* 4. *c.* 16. Triginta prope jam annis notitiam ejus Romanorum armis non ultra vicinitatem ſylvæ Calydoniæ propagantibus. ¶ Metonymice ponitur pro vicinorum multitudine. *Cic.* 6. *Ver.* Signum, quod notum erat vicinitati, buccina datur. ¶ Translate uſurpatur de quacunque propinquitate, ſeu conjunctione. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Itemque oculi, eo quod omnis odor ad ſuperiora fertur, recte ſurſum ſunt, & quod cibi, & potionis judicium magnum earum eſt, non ſine cauſa vicinitatem oris ſecutæ ſunt. *Idem in Brut.* Quod & æqualitas veſtra, & pares honorum gradus, & artium, ſtudiorumque quaſi finitima vicinitas tantum abeſt ab obtrectatione, & invidia. *Id. poſt red. ad Quir. cap.* 1. Amicitiæ, conſuetudines, vicinitates. *Plin. lib.* 21. *cap.* 28. Multi vero non diſcernunt a Cypro vicinitate nominis. *Quintil. lib.* 3. *cap.* 7. Virtutibus, ac vitiis vicinitas quædam eſt.

Vicinitus, adv. *da vicino*. *Cod. Theodoſ. l.* 13. *tit.* 1. Omnes intra centum pedes vicinitus, quantum ad horrea pertinet, arceantur.

Vicinium, ii, n. *vicinanza*, vicinitas. *Sen. de brev. vit. c.* 15. In vicinio verſatur invidia, ſimplicius longe poſita miramur. *Plin. lib.* 2. *cap.* 16. Quamdiu in vicinio ſunt terræ. Utroque tamen loco optimi plerique Codices habent *vicino*.

Vicinor, aris, *eſſer vicino*, vicinus ſum. *Sidon. l.* 2. *ep.* 11. Si nobis pro ſitu, ſpatiiſque regionum vicinaremur. *Id. l.* 8. *ep.* 9. Vicinabatur feſtinata correctio.

Vicinus, i, m. 2. *vicino*, שָׁכֵן, Ger. *nahe*, Gall. *voiſin*, Hiſp. *cercano*, *γείτων*, qui in eodem vico, aut certe non procul ab ædibus noſtris habitat. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 14. C. Arrius proximus eſt vicinus, imo ille quidem jam contubernalis. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. Cætera qui vitæ ſervaret munia recto More, bonus ſane vicinus, amabilis hoſpes, Comis in uxorem, &c.

Vicinus, a, um, *vicino*, *ἐγγύς*, *πλησίον*, propinquus, proximus, conjunctus. *Cic.* 3. *Ver. c.* 18. Latona ad pariendum vicina. *Virg.* 1. *Georg. ad fin.* Vicinæ ruptis inter ſe legibus urbes Arma ferunt. *Ovid.* 6. *Faſt.* 275. Ni convexa foret, parti vicinior eſſet. ¶ Regit interdum dativum, interdum genitivum. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 4. Terra vicina mihi. *Cic.* 3. *Offic. cap.* 29. Fides, quam in Capitolio vicinam Jovis Optimi Maximi majores noſtri eſſe voluerunt. ¶ *In vicino*, eſt prope, *da vicino*. *Velle. lib.* 2. *cap.* 70. Cum in vicino eſſet agmen. V. Vicinium. ¶ Translate ponitur pro ſimili. *Cic. in Orat. c.* 32. Eſſe igitur perfecte eloquentem puto non eum ſolum facultatem habere, quæ ſit ejus propria, fuſe lateque dicendi, ſed etiam vicinam ejus, atque finitimam Dialecticorum ſcientiam aſſumere.

Vicis, f. 3. *vicenda*, *mutazione*, סֵדֶר, Ger. *ſtreit*, Gal. *fois*, *tour*, Hiſp. *vez*, *ἀμοιβή*, *ἐναλλαγή*, alternatio, viciſſitudo. Habet omnes caſus præter nominat. ſingul. & genit. plur. *Horat. l.* 1. *od.* 4. Solvitur acris hyems grata vice Veris, & Favoni. *Plin. l.* 34. *cap.* 8. Per vices, *a vicenda*, *l'un dopo l'altro*. *Col. l.* 3. *c.* 2. Alterna vice annorum vites multi plus minus afferunt, *un anno più, un anno meno*. *Quintil. lib.* 6. *c.* 3. Judices, vel præſidentes Magiſtratus appellandi ſunt frequenter, ut loquendi vices ſerventur. ¶ Quoniam vero plurima alternatim fiunt, hinc plures, & varias notiones ſpeciatim habet. Sæpe accipitur pro loco. *Cic. l.* 2. *de Leg.* Nulla eſt enim perſona, quæ ad vicem ejus, qui e vita emigravit, propius accedat, quam hæres. *Plin. lib.* 8. *c.* 46. Bos in

in Ægypto etiam nuncinis vice colitur. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 193. n. 10. Vice ſacra judicare. h. e. loco Cæſaris. *Plin. in Paneg. c.* 80. Vice Dei fungi erga omne hominum genus. *Celſ. l.* 4. Sumere ptiſanam in vicem vini, *in vece di vino*. ¶ Item pro munere, officio. Unde vice alterius fungi, *far le altrui veci*, ἀνθ' ἑτέρου εἶναι, dicimus eum, qui alterius locum ſupplet, abſentiſque munere fungitur. *Liv. l.* 1. *c.* 20. Ne ſacra Regiæ vicis deſererentur, Flaminem Jovi aſſiduum Sacerdotem creavit. *Id. ib. c.* 41. Itaque per aliquos dies, cum jam expiraſſet Tarquinius, celata morte, per ſpeciem alienæ fungendæ vicis ſuas opes firmavit. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Hypocauſtum, ſi dies nubilus eſt, immiſſo vapore vicem Solis ſupplet. *Plin. alter l.* 2. *c.* 8. *de ſtella Veneris:* Prorogans lucem, vicemque lunæ reddens. ¶ In hac, & ſuperiore acceptione, pro ablativo accuſativus a veteribus uſurpatus eſt, per Enallagen, & Helleniſmum. *Plaut. Rud.* 3. 5. 34. Si appellabit quampiam, vos reſpondetote iſtinc iſtarum vicem. idest pro illis. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 9. Quamquam ille perennis inimicus amicorum ſuorum noſtram vicem ultus eſt ipſe per ſe ſe. *idest* ſe ſe pœna afficiendo occupavit officium noſtrum. *Liv. l.* 34. *c.* 32. Remittimus hoc tibi, ne vicem noſtram iraſcaris. ¶ Sumitur quoque pro tempore, vel actione, quæ fit in tempore. *Horat. l.* 4. *od.* 14. Et arces Alpibus impoſitas tremendis Dejecit acer plus vice ſimplici. idest plus ſimplici clade, clade duplo majore illa, qua cæteri dejeciſſent. Alii exponunt, plus quam ſemel, *più d' una volta*. Et ſane hoc ſenſu *Pallad. l.* 1. *tit.* 30. Tribus, inquit, per diem vicibus poto adjuvant, *tre volte al giorno*. Et *l.* 10. *tit.* 7. Prima vice agros proſcindemus, *per la prima volta*. *Capitol. in M. Anton. Philoſ. c.* 7. Diverſis vicibus, *in diverſi tempi*. ¶ Item pro modo, ratione. *Liv. l.* 1. Ita duo deinceps Reges alius alia via, ille bello, hic pace civitatem auxerunt: Sed vetus exemplar legit *alia via*. Nonnulli vero exponunt *alio tempore*. ¶ Item pro ſimilitudine, inſtar. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 8. Niſi forte me Sardanapali vice in ſuo lectulo mori malle cenſueris, quam exilio Themiſtocleo. Adde *Plin. l.* 9. *c.* 45. ¶ Item pro recompenſatione, retributione, *ricompenſa*, *pariglia*. *Plin. l.* 1. *ep.* 6. Reddam vicem, ſi repoſces. *Tac.* 4. *hiſt. c.* 3. Tanto proclivius eſt injuriæ, quam beneficio vicem exſolvere, quia gratia oneri, ultio in quæſtu habetur. ¶ Reperitur quoque pro pugna, periculo. Nam per viciſſitudinem pugnatur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 432. Nec tela, nec ullas Vitaviſſe vices Danaum. ¶ Item pro pœna, incommodo, damno. *Cic. pro Dom. c.* 4. Mihi uni neceſſe & meam, & aliorum vicem pertimeſcere. *Ter. Heaut.* 4. 5. Ita me Di amabunt, ut nunc Menedemi vicem Miſeret me. ¶ *Vice verſa*, ſeu potius *verſa vice* ſignificat contraria ratione, *per lo contrario*. *Apulej. l.* 4. *Florid.* Prima (vini) cratera ad ſitim pertinet, ſecunda ad hilaritatem, tertia ad voluptatem, quarta ad inſaniam: verum enimvero Muſarum cratera verſa vice quanto crebrior, tanto propior ad animi ſanitatem. *Gel. l.* 16. *c.* 13. Primos municipes ſine ſuffragii jure Cærites eſſe factos accepimus: hinc tabulæ Cærites appellatæ verſa vice, in quas Cenſores referri jubebant, quos notæ cauſa ſuffragiis privabant. ¶ *Vicium* in genitivo plurali *Donat.* affert ex *Quintil.*

Viciſsātim, adv. idem ac viciſſim. *Plaut. Pæn. prol. v.* 46. Ad argumentum nunc viciſſatim volo remigrare. *Id. Rud.* 4. 1. 27. Noſmet oneremus viciſſatim voluptatibus.

Viciſſim, adv. *a vicenda*, *vicendevolmente*, *ſcambievolmente*, חליפות, Ger. *hergegen*, Gal. *a ſon tour*, Hiſp. *a vezes*, ἀμοιβαδόν, per vices, alternatim. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 1. Quod ſi haberem aliquid, quod liqueret, tamen te audire viciſſim vellem, cum ipſe tam multa dixiſſem: *Id. ib. c.* 7. Terra uno tempore florere, deinde viciſſim horrere poteſt. ¶ Quandoque ſignificat ſecundo loco, ſive ſimiliter, ſive ex altera parte. *Ter. Heaut.* 4. 3. 10. Sed nunc, Clinia, da te mihi viciſſim. nam amici quoque res eſt videnda. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 6. Hoc ego meo facto delector; nihil enim potuit fieri amantius: conſidera nunc viciſſim tuum. *Virg.* 5. *Ecl.* Nos tamen hæc quocunque modo tibi noſtra viciſſim Dicemus.

Viciſſĭtas, atis, f. idem ac viciſſitudo, apud veteres. *Acc. apud Non. c.* 2. *n.* 893. Viciſſitatemque imperandi tradit.

Viciſſitūdo, inis, f. *viciſſitudine*, *mutazione*, *vicenda*, חלף, Ger. *verwandlung*, Gal. *tour*, *changement*, Hiſp. *mudança*, ἀμοιβή, μεταβολή, alternatio, mutatio ex alio in aliud. *Terent. Eun.* 2. 2. 45. Omnium rerum viciſſitudo eſt. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 24. Quæ vita, quis interitus, quæque ex alio in aliud viciſſitudo, atque mutatio. *Id. l.* 5. *Fam. ep.* 12. Nihil eſt enim aptius ad delectationem lectoris, quam temporum varietates, fortunæque viciſſitudines. *Id.* 2. *de Leg. c.* 7. Viciſſitudines dierum, ac noctium. ¶ Idem eſt aliquando ac remuneratio, *corriſpondenza*. *Cic. de Amic. c.* 14. Nihil eſt enim remuneratione benevolentiæ, nihil viciſſitudine ſtudiorum, officiorumque jucundius.

Vicomagiſter, tri, *capo di contrada*, præfectus alicui vico. V. Vicus. Legitur hæc vox ſæpe in tabulis *Pomponii Læti de region. urb. Romæ*, & *P. Victoris*.

Victa, æ, f. Dea victus. *Arnob. l.* 3. Victa, & Potua ſanctiſſimæ, victui, potuique procurant.

Victima, æ, f. *vittima*, זבח, Ger. *ſchlachtopffer*, Gal. *ſacrifice*, Hiſp. *ſacrificio*, ἱερεῖον, θῦμα, animal ſacrificio deſtinatum. Dicta eſt a victis hoſtibus. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 335. Victima, quæ cecidit dextra victrice vocatur, Hoſtibus a domitis hoſtia nomen habet. *Feſt.* triplicem etymologiam adducit. Victimam, inquit, Ælius Stilo ait eſſe vitulum, ob ejus vigorem: alii autem, quæ vincta ducatur ad altare: aut quæ ob hoſtes victos immolaretur. ¶ Differunt *victima*, & *hoſtia* trifariam. Primo *hoſtia* a quovis Sacerdote immolabatur, *victima* ejus tantum manu, qui hoſtem ipſe viciſſet, ut patet ex loco allato *Ovidii*. Atque hinc alterum quoque diſcrimen conſequitur. Nam ſi *victima* victoris unius dextra mactabatur, non poterat victima cædi, niſi hoſtibus victis: at *hoſtia* quoque eſſe poterat, quæ, cum iretur in hoſtes, cædebatur. *Serv. in* 1. *Æn.* Hoſtiæ dicuntur ſacrificia, quæ ab his fiunt, qui in hoſtem pergunt: victimæ vero ſacrificia, quæ poſt victoriam fiunt. Sed hæc licenter confundit auctoritas. Tertium diſcrimen eſt, quod *victima* eſt major, ut vitulus, *hoſtia* minor, ut agnus. Itaque *Cornel. Fronto* his verbis differentiarum libellum claudit: Victima major eſt, hoſtia minor. Hinc *Plaut. Pſeud.* 1. 3. *fr.* 3. Nolo victimas, agninis me extis Placari volo. *Horat. l.* 3. *od.* 23. Victima Pontificum ſecures Cervice tinget. ¶ Sæpe victima ponitur pro hoſtia, ut hoſtia pro victima, neglectis illis diſcriminibus, quæ attulimus. *Cic. Att. l.* 1. Ego enim te arbitror, cæſis apud Amaltheam tuam victimis, ſtatim eſſe ad Sicyonem oppugnandum profectum. ¶ Sumitur quoque translate. *Cic. pro L. Flac. c.* 38. Quam poteſtis P. Lentulo mactare victimam gratiorem, quam ſi L. Flacci ſanguine illius nefarium in vos odium ſaturaveritis?

Victimārius, rii, m. ἱεροφόρος, ſacrorum miniſter, qui victimam ligabat, & cultrum, aquam, & molam parabat, & reliqua, quæ ſacris erant neceſſaria. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 1. Libros Petilius Prætor urbanus ex auctoritate Senatus, per victimarios facto igne, in conſpectu populi cremavit. *Liv. l.* 40. *c.* 29. Libri in comitio, igne a victimariis facto, in conſpectu populi cremati ſunt.

Victĭmo, as, a. 1. ſacrifico. *Apul. l.* 7. *A. A.* Hircum Marti victimant.

Victĭto, as, n. *alimentarſi*, *mantenerſi*, *vivere*, σιτοῦμαι, victu utor, alor, veſcor. *Ter. Eun.* 5. 8. 44. Et libenter vivit, etenim bene libenter victitat. *Plaut. Truc.* 2. 3. 26. Victitare parce.

Victo, as, n. 1. freq. a vivo. *Plaut. Capt.* 1. 1. 15. In occulto miſeri victant ſucco ſuo. Al. leg. *victitant*.

Victor, oris, m. *vincitore*, מנצח, Germ. *überwinder*, Gall. *vainqueur*, Hiſp. *vencedor*, νικητής, qui in certamine ſuperior evaſit. *Cic. l.* 9. *Famil. ep.* 9. Multa enim victori eorum arbitrio, per quos vicit, etiam invito facienda ſunt. *Idem in Piſon.* Neque reſiſtente Cn. Pompejo omnium gentium victore, &c. *Plin. l.* 7. *c.* 28. L. Sicinius Dentatus centies vicies prœliatus, octies ex provocatione victor. *Stat. l.* 9. *Theb. v.* 324. Victor belli, h. e. in bello. ¶ Adjective *Nepos in Ageſil.* 2. 4. Victor exercitus. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 2. *v.* 47. Victor currus. h. e. triumphalis, in quo victor ſedet. ¶ Præterea victor ſignificat etiam eum, qui opus aliquod ad optatum finem perduxit, & qui voti compos factus eſt. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 329. Victorque Sinon incendia miſcet. *Horat. l.* 1. *ep.* 13. Victor propoſiti ſimul ac perveneris illuc.

Victoria, æ, f. *vittoria*, נצח, Ger. *ſieg*, Gal. *victoire*, Hiſp. *victoria*, νίκη, hoſtium ſuperatio, a *vincendo*. *Cic. pro M. Marc. c.* 3. Victoria, quæ natura inſolens, atque ſuperba eſt. *Hor. l.* 1. *ſerm. ſat.* 1. Quid enim? concurritur, horæ momento cita mors venit, aut victoria læta. *Saluſt. in Catil. c.* 58. Victoria cruenta. h. e. in qua magna cædes etiam victorum fit. *Id. in Jugur.* Eripere alicui victoriam. *Liv. l.* 4. *c.* 50. Victoria penes patres fuit. *Id. l.* 30. *c.* 30. Habere victoriam in manibus. *Cic. pro Cal.* Conſequi victoriam. *Id. pro L. Man.* Reportare victoriam. ¶ Apud Romanos Victoria Deæ nomen erat, cujus ſimulacrum effingebatur lauro coronatum, altera manu palmæ, altera oleæ ramum præferens. Pinnata etiam, & aligera pingebatur, ut e cœlo devolans ad eos, quos ſuis ornare favoribus vellet, pexo crine, nudo pede ſuſpenſa, ſtrophio revincta, ſinu vaſtis fluitante. *Var. l.* 4. *de L. L. Turneb. l.* 13. *c.* 15. & *l.* 27. *c.* 2. & 5. ¶ Poetæ fabulantur, fuiſſe filiam Acherontis ex Styge, aſtitiſſe Jovi in bello adverſus Gigantes, Jovem illi pro munere dediſſe, ut Dii per Stygem ejus matrem jurarent, ſiquis eorum juramento non ſtetiſſet, quoddam temporis ſpatium nectare abſtineret. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid Opis? quid Salutis? quid Concordiæ? Libertatis? Victoriæ? quarum omnium rerum quia vis erat tanta, ut ſine Deo regi non poſſet, ipſa res Deorum nomen obtinuit.

Victoriālis, le, adject. ad victoriam pertinens, ut victorialis dies, quo victoria aliqua celebratur. *Trebel. Poll. in Gallien. cap.* 2. populumque quaſi victorialibus diebus ad feſtivitatem, ac pluſiam vocavit.

Victoriatus, (ſubaudi *nummus*) νικητήριος, nummus argenteus Lege Clodia percuſſus, qui alteram denarii partem pondere, & pretio exæquabat, ut docet *Var. l.* 9. *L. L.* & *Voluſ. Mæcian. de ponderibus*. Cauſa nominis eſt, quia ſignatus erat Victoria, ut docet *Plin. l.* 33. *c.* 3. Valebat autem quinque aſſibus; hinc & quinarius dictus eſt, ut *Var. l.* 4. *de L. L.* indicat. *Cic. pro Font.* Itaque Titurium Toloſæ quaternos denarios in ſingulas vini amphoras portorii nomine exegiſſe, Cordam Porcium, & Murnium ternos victoriatos, Vulchalone ſervæ umbinos, & victoriatos mille. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Dicenti quidam, victoriato ſe uno in Sicilia quinque pedes longam murænam emiſſe. *Liv. l.* 41. *c.* 13. Tulit in eo triumpho victoriatum LXXXV. millia.

Victoriŏla, æ, f. parvum Victoriæ Deæ ſimulacrum. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 34. Idem Victoriolas aureas, & pateras, coronaſque, quæ ſimulacrorum porrectis manibus ſuſtinebantur, ſine dubitatione tollebat.

Victorioſus, a, um, νικητικός, vincere aſſuetus, ſeu qui plures, & varias victorias reportavit. Vox eſt *Catonis*, ut *Gel. l.* 4. *cap.* 9. teſtatur. *In nummo Probi, apud Spanhem.* Victorioſo ſemper. *Sidon. lib.* 5. *ep.* 6. Victorioſiſſimo viro.

Victrix, icis, *vincitrice*, מנצחת, Ger. *überwinderin*, Gal. *vainqueureſſe*, Hiſp. *vencedora*, νικήτειρα, quæ vicit, quæ certamine ſuperior evaſit. *Cic. ad Brut. ep.* 10. Erat victrix Reſpublica, cæſis Antonii copiis, ipſo expulſo. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 48. Oraculum erat datum, ſi Rex interfectus eſſet, victrices Athenas fore. *Id. pro Cluent. cap.* 5. Victrix ſibi, non libidinis. ¶ *Victrices literæ*, dicuntur victoriam nunciantes. *Cic. Att. lib.* 5. *ep.* 21. Quo autem die Caſſii literæ victrices in Senatu recitatæ ſunt. ¶ Interdum *victrix* ſumitur pro voti compote. *Virg.* 7. *Æn.* Junonem victrix affatur voce ſuperba. ¶ Eſt etiam adject. quod cum neutris etiam conjungitur. *Claudian. de VI. Conſul. Honor. v.* 24. & cuncta omnia ſurgunt Victrices concepta ſolo. *Virg. Æn.* 3. *v.* 54. Res Agamemnonias, victriciaque arma ſecutus. *Juſtin. l. ult. in fin.* Victricia ad eos arma tranſtulit. ¶ *Serv. in loc. Virgil. citat.* docet, nomina fœminina in *ix* in plurali tantum numero neutra fieri, ſed Claudiani verba etiam in ſingulari id fieri poſſe oſtendunt.

Victuālis, le, adject. *appartenente al vitto*, ut victuale miniſterium, *Apul. de dogm. Platon.*

Victūs, V. Victus, us.

Victūrus, a, um, νικήσων, partic. futuri temporis a vinco. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Pyrrhus ne Rex, an M. Curius prœlio victurus eſſet. ¶ Eſt etiam partic. verbi vivo, βιωσόμενος. *Cic. de Sen.* Nemo eſt tam ſenex, qui ſe annum non putet victurum.

Victus, us, m. *vitto*, מזון, Ger. *nahrung*, Gal. *le vivre*, Hiſp. *mantenimiento*, τροφή, δίαιτα, omne illud, quo vivimus. *Ulpian. l.* 43. & 44. *de verb. ſignif.* Victus verbo continentur, quæ eſui, potui, cultuique corporis, quæque ad vivendum homini ſunt neceſſaria. *Cic. de Amic. c.* 13. Multæ divitiæ deſpiciunt, quas parvo contentos tenuis victus, cultuſque delectat. *Ovid.* 6. *Faſt.* Nunc inopes victus, ignavaque fata timemus, &c. *Colum. in præfat. l.* 10. Tolerare victum lacte. *Celſ. l.* 1. *c.* 10. Mutare aliquid ex conſuetudine victus. ¶ In plurali numero *Plaut. Mil.* 3. 1. 144. Meæ domi accipiam benigne, lepide, & lepidis victibus. ¶ Tranſlate ponitur pro vivendi ratione. *Nep. in Dion. c.* 4. Namque oppoſiti erant cuſtodes, qui eum a priſtino victu deducerent. ¶ Veteres in genit. ſing. dicebant etiam *victuis*. *Var. apud Non. c.* 8. *n.* 88. Primam de re familiari, ſecundo de victuis conſuetudine diſſeram. ¶ Item dicebant *victi*. *Plaut. Capt.* 4. 2. 75. Proin tu tui quotidiani victi ventrem ad me afferas. ¶ Reperitur etiam *victu* pro *victui* in dativo. *Gell. l.* 4. *c.* 16. *ex Lucil.* Quod ſumptum, atque epulas victu præponis honeſto.

Victus, a, um, *vinto*, *ſuperato*, ἡττηθείς, certamine ſuperatus, partic. a vincor. *Cic. pro Font.* Ut velint iſti aut quieſcere, id quod victi, ac ſubacti ſolent. *Horat. Epod. od.* 9. Terra, marique victus hoſtis, Punico Lugubre mutavit ſagum. ¶ Dicitur & de aliis rebus extra bellum. *Horat. Epod.* Victus prece. *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 17. Ira victa per preces. *Id.* 1. *Faſt. v.* 455. Corpora victa ſopore. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 8. Victo gemitu, *compreſſo il gemito*. *Id.* 1. *Ann. c.* 57. Neque victa in lacrimas. h. e. non eouſque depreſſa, ut mitteret lacrimas. *Id.* 16. *Ann. c.* 2. Victo ſilentio, *rotto il ſilenzio*. ¶ Ponitur aliquando pro voti impote, ἀκρατής, quemadmodum contra *victor* pro voti compote, ἐγκρατής. *Virg.* 9. *Ecl.* Nunc victi triſtes, quoniam fors omnia verſat. ¶ Item

Digitized by Google

tem pro eo qui a propoſito priſtino recedit; *Virg.* 2. *Æn.* Hic vero victus genitor ſe tollit ad auras.

Viculus, i, m. κωμίδιον, parvus vicus. *Liv. l.* 21. *c.* 33. Caſtellum, viculoſque circumjectos capit.

Vicus, i, m. *contrada, borgo,* Ger. *gaſſe,* Gal. *contrée,* Hiſp. *barrio,* ἀγυιὰ, ῥύμη, multæ domus junctæ. Eſt ab Æolico ϝοῖκος, vel ϝοίκος, pro οἶκος. Differt a pago. Nam pagus de rure tantum dicitur, vicus de rure, & de urbe. Deinde vicus eſt pars pagi. *Tacit. de morib. Germ. c.* 12. Eliguntur in iiſdem conciliis & principes, qui jura per pagos, vicoſque reddant. ¶ Vicorum, ut innuimus, alii ſunt urbani, alii pagani. Vicus urbanus eſt pars minor urbis, quæ ex multiplicatis domibus conſtat, ut Romæ *vicus Cyprius, vicus Africus, vicus ſceleratus,* &c. Vicus paganus, ſeu rusticus ſunt plures villæ, ſeu domus rusticanæ conjunctæ in aliquo pago, aliquo ſpatio remotæ ab urbe, nullisque mœnibus cinctæ. Nam ædificia ubi contigua, ſuburbia dicuntur, quæ mœnibus clauduntur, appellantur caſtella. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 1. *de vico reſt.* Quod ad me, mea Terentia, ſcribis, te vicum vendituram, quid obſecro te, me miſerum, quid futurum eſt? *Horat. l.* 2. *epiſt.* 1. *de vico urban.* Deferar in vicum vendentem thus, & odores. *Ovid.* 6. *Faſt.* Certa fides facti, dictus ſceleratus ab illa Vicus, & æterna res ea preſſa nota. ¶ Singulis Romæ vicis quatuor præficiebantur viri, qui *Magiſtri vicorum,* & etiam *Vicomagiſtri* dicebantur, quorum munus erat vicos tueri, rixas, ſeditioneſque ſedare, incendia extinguenda curare, & ſimilia. Inſtituti ſunt ab Auguſto, ut *in ejus vit. c.* 30. ſcribit *Sueton.* Addit *Aſcon. in Piſoniana Orationis c.* 4. Ludos Compitalitios ab iſtorum vicorum magiſtris prætexta in eo munere indutis, celebratos fuiſſe.

Vicus Æquenſis, Æquana, Æqua, *Vico di Sorento,* urbs olim Picentinorum, nunc prov. Terræ Laboris, in R. Neapolitano, in ora ſin. Neapol. ad rad. collis, parva admodum.

Vicus Vetronis, *Vicovaro, Vicovarro,* opp. Sabinorum, ad Anienem fl. prope Nomentum urb. exc. in colle.

Videlicet, adv. *certamente, veramente,* Ger. *nemlich, freylich,* Gal. *certes, c'eſt a ſavoir,* Hiſ. *ciertamente, conviene a ſaber,* δηλαδὴ, δηλονότι, certe, quidem, vere, omnino. Eſt adverbium confirmandi, teſte *Donato in Adelph.* 4. 3. *ſc.* 4. Conflatum eſt ex *videre,* & *licet,* quomodo *ſcilicet* ex *ſcire,* & *licet.* *Terent. Adelph.* 3. 4. 4. Videlicet de pſaltria hac audivit. *Id. Heaut.* 2. 3. 22. Hic de noſtris verbis hic erres videlicet, quæ hic ſumus locuti. ¶ Interdum ſuæ originis caſum retinet. *Plaut. Sticho* 4. 1. 4. Videlicet, parcum illum fuiſſe ſenem. *ſi può ben vedere,* che &c. *Idem ib. v.* 51. Videlicet, illum fuiſſe nequam adoleſcentem. ¶ Eleganter uſurpatur in Ironia, ſive irriſione. *Cic.* 2. *Phil. c.* 6. Tuus videlicet ſalutaris conſulatus, perniciosus meus. *Idem* 2. *Catil. c.* 6. Homo enim videlicet timidus, & permodeſtus vocem conſulis ferre non potuit. ¶ Eſt etiam adverbium explanandi, pro *ſcilicet, nempe, cioè.* *Cic. pro Sext.* Veniſſe tempus iis, qui in timore fuiſſent, conjuratos videlicet dicebat, ulciſcendi. *Idem pro Cluent. c.* 46. Ut metus videlicet ad omnes, pœna ad paucos perveniret. *Id.* 2. *de Leg. c.* 10. Caſte lex jubet adire ad Deos, animo videlicet. ¶ Elegantem locum habet in reſponſionibus. *Id. pro Cæcin. c.* 13. Quid metuebant? vim videlicet. *Id. Ver.* 4. *c.* 33. Quid horum ſe negat feciſſe? illud videlicet unum, quod neceſſe eſt, pecuniam accepiſſe.

Viden'? pro *vides ne?* *Ter. Eun.* 2. 2. 10. Video' me eodem ortum loco?

Videndus, a, um, particip. paſſiv. verbi video. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 14. Si fuerint oculis profuſa videnda meis. *Id.* 3. *Triſt. eleg.* 4. ſine animo cuncta videnda meo.

Videns, tis, particip. *chi vede, veggente.* *Virg. Ecl.* 1. mea regna videns mirabor. ¶ Eleganter jungitur cum vivus, & ſignificat vigilantem, & optime cernentem ea quæ fiunt. *Terent. Eun.* 5. 2. 68. Prudens, & ſciens, vivus, videnſque pereo. *Cic. pro Quint. c.* 15. Huic acerbiſſimum vivo videntique funus ducitur. *Idem pro Sext. c.* 27. Vivus, ut aiunt, eſt & videns cum victu & veſtitu ſuo publicatus.

Video, es, di, ſum, a. 2. *vedere,* ראה, Ger. *ſehen,* Gal. *voir,* Hiſp. *veer,* βλέπω, ὁράω, oculorum ſenſu aliquid percipio, cerno, ſpecto, perſpicio. Eſt ab εἴδω, ut docet *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 15. εἴδω autem eandem fere habet ſignificationem. An differant *cerno,* & *video* V. in *Cerno.* Conſtruitur cum acc. *Cic.* 7. *Ver.* Jam hoc ipſo iſtum veſtitu Siculi, Civeſque Romani ſæpe viderunt. ¶ Vel etiam cum abl. inſtrumenti. *Ter. Adel.* 3. 2. Certe hiſce oculis egomet vidi. *Cic.* 3. *Catil.* Ut eos pene oculis videre poſſetis. ¶ Per Metalepſim accipitur pro vigilare. *Virg.* 6. *Ecloga.* Jamque videnti Sanguineis frontem moris, & tempora pingit. V. *Videns.* ¶ Item pro convenire, una eſſe. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 2. Ego, ut ſpero, propediem te videbo. ¶ Item pro alloqui, congredi. *Cic. Att. l.* 3. Graviter ſe acturum cum Aquilio confirmavit. Videbis ergo hominem. *Plin. L.* 1. *ep.* 5. Rogo, mane videas Plinium domi. h. e. viſas. ¶ Translate ſumitur pro agere, capere, habere. *Cic. Curio, l.* 7. *Fam. epiſt.* 30. Fuit enim mirifice vigilantia, qui ſuo toto Conſulatu ſomnum non viderit. Loquitur de Caninio, qui paucas horas Conſul vixit. ¶ Item pro conſequi, adipiſci. *Cic. lib.* 14. *Famil. ep.* 1. Quem ego diem ſi videro, &, ſi in veſtrum complexum venero. ¶ Transfertur etiam ad animum, pro cernere, intueri, ut fit in ſomniis. *Cic.* 4. *Acad.* Et, ſi nunc, aut ſi etiam dormientes aliquid animo videre videamur. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 14. Nox eadem lætam Germanico quietem tulit, viditque ſe operatum. ¶ Translate frequenter ſumitur pro intelligere, cognoſcere. *Cic.* 2. *Agr.* Sed videte vim legis Agrariæ. ¶ Item pro prævidere, prænoſcere. *Liv. l.* 6. *c.* 12. Vates in futurum vident. *Cic. l.* 4. *Fam.* An tu non videbas mecum ſimul, quam illa crudelis eſſet futura victoria? *Id. l.* 6. *ep.* 3. Summa tamen eadem eſt, & idem exitus, quem ego tam video animo, quam ea, quæ oculis cernimus. ¶ Item pro animadvertere, cogitare, conſiderare, ut *Vide quid agas,* quæ eſt trita quædam clauſula, qua eos monemus, qui magna aggrediuntur: quæ tamen non terrentis eſt, ſed excitantis, ut inquit *Donatus.* *Ter. Phorm.* 2. 2. 32. Vide, quid agas, prima coitio eſt acerrima. *Id.* 7. *Verr.* Videas etiam atque etiam, & conſideres, quid agas, quo progrediare, &c. Hoc ſenſu uſurpatur etiam impersonaliter, & paſſiva terminatione. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 95. Da iſti viginti minas: vides me amantem egere, Li. Videbitur. *ſi vedrà, ſi penſerà.* ¶ Item pro curare, efficere. *Ter. Adelph.* Ego iſtue videro. *Id. Andr.* 2. 6. 25. Ego, hæc ut recte fiant, videro. *Cic. Att. l.* 2. Tu iſta omnia vide, & guberna. *Id. Att. l.* 3. *ep.* 1. Anteceſſerat Statius, ut prandium nobis videret. h. e. pararet, curaret. Item pro cavere. *Cic.* 4. *Acad.* Vide, quæſo, etiam atque etiam, ne illarum quoque rerum pulcherrimarum a te ipſo minuatur auctoritas. *Pompejus ad Domit. inter epiſt. Cic. ad Att. l.* 8. *poſt ep.* 12. Diligentius nobis eſt videndum, ne diſtracti pares eſſe adverſario non poſſimus. ¶ Item pro conſulere, providere. *Terent. Phorm.* 1. 4. 12. Recte mihi vidiſſem, & ſenis eſſem ultus iracundiam. ¶ Item pro fidere, credere. Hinc *Me vide,* phraſis eſt comica, pro eo, *in me recipio.* *Ter. Andr.* 2. 2. 13. Atqui iſtuc ipſum nihil pericli eſt: me vide. *Plaut. Trinum.* 3. 3. 78. Nihil eſt de ſigno quod vereare: me vide. *ſta ſulla mia fede.* ¶ *Vide* interdum uſurpatur, cum indignamur, aut ſtomachamur. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 7. Vide, ut incedit! *Terent. Phorm.* 1. 3. Avaritia vide quid faciat. ¶ *Videro, is, it,* &c. eleganter uſurpamus, cum alicujus rei curam aliis relinquimus. *Cic.* 6. *Verr.* Compone hoc, quod poſtulo, de argento: de reliquo videro. *Id. pro Quint. c.* 17. Quid mihi, inquit, cum iſta ſumme ſanctimonia? viderint iſta officia viri boni. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 4. Quam ſimile ſit iſtud, tu videris. *Id. de Amic. c.* 3. Quam id recte faciam, viderint ſapientes. ¶ Interdum per catachreſim hoc verbum uſurpatur de aliis ſenſibus præter oculos. *Virg. Æneid.* 4. mugire videbis ſub pedibus terram. *Plaut. Mil.* 4. 6. 44. Naſo hæc quidem videt plus, quam oculis. ¶ Videre diem, eſt vivere. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 3. *v.* 44. Sive diem videat, ſive tegatur humo. ¶ *Viſo opus eſt* pro videndum eſt. *Plaut. Capt.* 2. 1. 59. Viſo opus eſt, cauto opus eſt, ut accurate hoc agatur.

Videor, eris, viſus ſum, paſſ. 2. *eſſere veduto,* βλέπομαι, ὁρῶμαι, cernor, conſpicior. *Virg.* 4. *Ecl.* Diviſque videbit Permiſtos Heroas, & ipſe videbitur illis. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2.

Videor, eris, viſus ſum, d. 2. *parere, ſembrare,* ἔοικα, φαίνομαι, opinionem, ſeu imbecillam aſſenſionem in alicujus animo inſero, præ me fero. Uſurpatur ſemper perſonaliter ut deponens abſolutum, & quidem, ſi ſolum eſt, uſurpatur cum duobus nominativis, uno ante, altero poſt, ſi autem conjungitur cum infinitis verborum perſonalium, interdum cum duobus nominativis, interdum cum uno uſurpatur. Frequentiſſima tamen uſurpatur etiam in tertio ordine, ideſt cum dativo perſonæ. *Cic.* 1. *Off.* Nunquam omnino periculi fuga committendum eſt, ut imbelles, timidique videamur. *Id. Att. l.* 2. *epiſt.* 1. Illa tua horridula mihi, atque incompta viſa ſunt. *Id.* 2. *Fin. c.* 13. Quæ Ariſtoni, & Pyrrhoni omnino viſa ſunt pro nihilo. hoc eſt nihili ab eis æſtimata ſunt. *Id.* 4. *Catil.* Videor enim mihi hanc urbem videre lucem orbis terrarum, atque arcem omnium gentium ſubito uno incendio concidentem. *Cic. l.* 18. *Fam. ep.* 21. Videor videre cruentem te ruſticas res. ¶ Reperitur uſurpatum & impersonaliter. Sed hujuſce conſtructionis unicum exemplum apud veteres Scriptores extat. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 5. Non mihi videtur ad beate vivendum ſatis poſſe virtutem. ¶ Significat etiam firmum animi placitum, & uſurpatur pro placere, cenſere, ſtatuere. In hac acceptione ſemper impersonaliter conſtruitur, & cum infinitivo vel expreſſe, vel occulte. *Cic. de Sen.* Nunc autem mihi viſum eſt de ſenectute aliquid ad te ſcribere. *Id. l.* 14. *Fam. epiſt.* 7. Si tibi videbitur villis iis utere, quæ longiſſime aberunt a militibus. ¶ Atque hac ratione ſæpe in decretis, & Senatus conſultis adhibebatur. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 2. Uti ante certum diem Cæſar exercitum dimitteret: ſi non faciat, eum adverſus rempublicam facturum videri. ¶ Hujus verbi uſus apud Ciceronem adeo frequens eſt, ut nonnunquam ab eo per pleonaſmum tantummodo uſurpetur, ita tamen, ut non ſine quadam vi, & elegantia. *Pro leg. Manil. c.* 10. Satis multa verba feciſſe videor, quare hoc bellum eſſet genere ipſo neceſſarium, magnitudine periculoſum, reſtat, ut de Imperatore ad id bellum deligendo, ac tantis rebus præficiendo dicendum eſſe videatur.

Vide ſis. V. *Sis.*

Vidua, fem. 1. *vedova,* אלמנה, Germ. *wittwe,* Gal. *veufve,* Hiſp. *viuda,* χήρα, εὔνις, mulier viro orbata: dicta eſt, quaſi a viro idua, hoc eſt diviſa. iduare enim erat olim idem ac dividere. Ita ſcribit *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 15. ¶ Revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur mulier. *Plaut. Stich.* 1. 1. 2. Quæ tandiu vidua viro ſuo caret. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 78. Sunt, qui Fruſtis, & pomis viduas venentur avaras. ¶ *Labeo l.* 242. *Dig. de Verb. ſignif.* docet, viduam dici non ſolum eam, quæ maritum habuit, ſed etiam eam, quæ nulli nupſit, qua ratione videtur *Propert. l.* 2. *eleg.* 22. dixiſſe: Quidve tibi prodeſt viduas dormire puellas? Et *Liv. l.* 1. *c.* 46. *ad fin.* Et, ſe rectius viduam, & illum cœlibem futurum fuiſſe, contendere.

Viduatus, a, um, nom. particip. *privato, ſpogliato.* *Virgil.* 4. *Georg. verſ.* 518. Arva nunquam viduata pruinis. *Col. in Præfat. l.* 10. Materia viduata corpore. *Sil. lib.* 3. *v.* 601. *de Tartaro:* Viduato lumine regna. ¶ Cum genitivo *Lucret. l.* 5. *v.* 838. Viduata manuum. ¶ Abſolute viduata pro viro orbata. *Sueton. in Galb. c.* 5. Agrippina viduata morte Domitii, *reſtata vedova.*

Viduator, is, m. *ſtato vedovile.* *Tertul. de Virg. veland. c.* 9.

Viducaſſes, m. 3. Vidugaſſes, Baducaſſes, pop. Galliæ Celt. inter Lexovios ad Or. & Unelos ad Occ. in Normannia inferiore, ubi nunc tractus le *Beſſin,* quorum caput Juliobona, ſeu Bajocum. Alii eos collocant in reg. *le Beauſſe.*

Viduertas, atis, f. *calamità,* συμφορὰ, calamitas, apud veteres. *Paul. apud Feſt.* Viduertas calamitas dicta, quod viduet bonis. *Cato de R. R. c.* 141. Uti tu morbos viſos, inviſoſque, viduertatem, vaſtitudinemque, calamitates, intemperieſque prohibeſſis.

Viduitas, atis, fem. *vita vedovile,* χηρεία, χηροσύνη, vita cœlebs poſt nuptias. *Cic. pro Cæc. c.* 5. Ebutius iſte, qui jam diu Ceſenniæ viduitate ac ſolitudine alebatur. *Liv. l.* 40. *c.* 4. In viduitate relictæ filiæ ſingulos parvos filios habentes. ¶ Sumitur etiam pro privatione, inopia. *Plaut. Rud.* 3. 3. Nunc demum eſt, cum omnium copiarum, atque opum, auxilii, præſidii viduitas nos tenet.

Vidularia, æ, f. nomen unius ex amiſſis Plauti Comœdiis, cujus fragmenta aliquot afferunt *Nonius* & *Priſcianus.* Dicta eſt a vidulo, ſed cujus præcipue argumenti fuerit, ignoratur.

Vidulus, i, m. *bolgia, valigia,* מזודה, German. *bulgen,* Gal. *bougette, valiſe,* Hiſp. *bolſa,* φασκώλιον, πήρα, ſacculus, quo pecunia, vel aliud quidpiam itineris cauſa reponitur. *Plaut. Rud.* 4. 4. 88. Eſt ne hic vidulus, ubi ciſtellam tuam ineſſe ajebas? *Id. Mer.* 5. 7. 47. Recte obſignatum in vidulo eſt marſupium.

Viduo, as, a. 1. *privare,* שכל, Ger. *berauben,* Gal. *priver,* Hiſp. *privar,* χηρόω, ὀρφανίζω, orbo, privo. *Virg.* 8. *Æneid.* Tot ferro ſævis dediſſet Funera, tam multis viduaſſet civibus urbem. *Hor. l.* 4. *ode* 19. Et ſoliis viduantur orni.

Viduvium, ii, n. *ſtato vedovile.* *Sidonius l.* 9. *ep.* 2.

Viduus, a, um, *vedovo, privato, privo,* χῆρος, expers, privatus, orbatus, deſertus. Proprie dicitur de ea re, vel loco, vel tempore, in quo alter conjugum mortuus eſt. *Ovid.* 1. *Faſt.* Per totidem menſes a funere conjugis uxor Suſtinet in vidua triſtia ſigna domo. *Id. ep.* 18. Cur ego tot viduas exegi frigida noctes? ¶ Translate de quacunque re uſurpatur, pro experte, vacuo, privato. *Horat. l.* 1. *od.* 10. Voce dum terret, viduus pharetra Riſit Apollo. *Id. lib.* 4. *od.* 5. Et vitem viduas ducit ad arbores. ¶ Cum genitivo *Avien. in Perieg. v.* 939. Ceſpes herbæ viduus. *Silius l.* 2. *v.* 247. Viduus teli. ¶ Et cum ablat. & præpoſit. *a,* vel *ab.* *Virg. in Culice prope fin.* Ditis opacos cogor adire lacus viduos a lumine Phœbi.

Vienna, æ, f. Viena, Ala Fluviana, Vindobona, inc. *Wien.* Ital. *Vienna,* Gal. *Vienne,* urbs Pannoniæ ſup. apud fines Hungariæ, ad Danubium flu. ubi recipit *Wien* amnem, unde nomen urbi, cum ponte, ampla, culta, munita, caput Auſtriæ, ſedes Imperatoris a multis annis. ¶ Vienna altera, Gall. *Vienne,* Ital. *Vienna,* col. & urbs Galliæ Narb.

Narb. in Delphinatu, ad Rhodanum fl. cum ponte, ubi recipit Geram, ad rad. collis, olim celeberrima, & ex Galliæ præcipuis, valde ampla, nunc anguſtior. Conditam ferunt Heliæ Prophetæ temporibus, Lycurgo gubernante apud Spartanos, Romulo Sylvio Rege Romanorum. In ea Pilatus exulavit. In ea celebratum fuit Concilium Viennenſe univerſale XV. anno 1311. a Clemente V. Pont. Max. ¶ Ab ea tractus adjacens dicitur Viennenſis, *le Viennois*.

Vieo, es, evi, etum, a. 2. *legare*, λυγίζω, eſt inflectere, vincire, ligare. *Varro l. 4. de L. L.* Viere eſt vincire: unde apud *Ennium*: Ibat viere Veneri corollam. *Id. l. 1. R. R. c. 23.* Ut habeas vimina, unde viendo quid facias.

Vietor. V. Vitor.

Vietus, a, um, *molle*, *languido*, *di poche forze*, μεμυκώς, ὑγρός, χαλαρός, mollis, languidus, flaccidus, a *vieo*, quod eſt inflectere, vincire, ligare. *Don. ad illud Ean. a. 4. ſc. 4. v. 21.* Hic eſt vetus, vietus, veternoſus ſenex: Vietus, *inquit*, mollis flaccidusque, & flexibilis corpore, unde & vimina, & vimenta, & vitee, & vietores dicuntur: & viere, religare dicitur: quia vietis virgis magis religare poſſumus quodlibet. *Lucr. l. 3. v. 386. de tela aranei:* Nec ſupra caput ejuſdem cecidiſſe vietam Veſtem ſentimus, id eſt putrem. *Cic. 2. de Divin. c. 16.* Vel ſuſpiceri contractum aliquo morbo bovis exta, & exiguum, & vietum cor, & diſſimile cordis fuiſſe. *Col. l. 12. c. 15.* Ficum porro neque nimium vietam, neque immaturam legi debet. ¶ Invenitur & penultima correpta, ut quidam cenſent. *Hor. epod. 12.* Qui ſudor vietis, & quam malus undique membris Creſcat odor. Dici tamen poteſt, duas hic ſyllabas per Synæreſim in unam contrahi.

Vigens, entis, o. g. *forte*, *vigoroſo*, ἀκμάζων, ἀκμαῖος, fortis, vegetus. *Cic. 2. Fin. c. 14.* Homines enim etſi multis aliis, tamen hoc uno a beſtiis plurimum differunt, quod rationem habeant a natura, mentemque datam & acrem, & vigentem. *Lucr. l. 2. v. 361.* Herbæ rore vigentes. *Sueton. in Ner. c. 20.* Terpnum citharœdum vigentem tunc præter alios accerſiit. h. e. florentem, præter alios in ſua arte peritum. ¶ *Non. c. 5. n. 44.* hoc intereſſe ait inter *vegetum*, & *vigentem*, quod *vegetus* ſit incolumis, *vigens* fortis: *vegetum* corporis, *vigentem* animi etiam dici poſſe: quæ quidem differentia non uſquequaque vera eſt.

Vigeo, es, gui, ſine ſup. n. 2. *eſſere in vigore*, *vivere*, *valere*, θάλλω, ἀκμάζω, floreo, potens ſum, polleo. Eſt a *vi*. Imo fortaſſe non ſimplex eſt derivatum, ſed compoſitum, quaſi *vi ago*, ut *Feſtus* cenſet. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 33.* Quod ſi ea, quæ a terra ſtirpibus continentur, arte naturæ vivunt, & vigent. *Id. Att. l. 4. ep. 3.* Nos animo duntaxat vigemus etiam magis, quam cum florebamus. *Id. pro Cal. c. 5.* Vigeat ſtudia rei militaris. *Id. 2. de Or. c. 87.* Vigere memoria. *Virg. Æn. l. 4.* Fama malum, quo non aliud velocius ullum Mobilitate viget, viresque acquirit eundo. *Nepos in fragment. c. 8.* Vigebat violacea purpura. h. e. erat in pretio. *Id. in Alcib. c. 5.* Qui paulo ante victores viguerant. h. e. floruerant.

Vigeſco, is, o. 3. ἐνακμάζω, vigere incipio. *Catul. ad ſeipſum*, 43. (al. 47.) Jam læti ſtudio pedes vigeſcunt.

Vigeſies, *venti volte*. *Apulej. de dogm. Plat.*

Vigeni, æ, a, adject. *venti*, idem ac viceni. *Col. l. 4. c. 30.* Viminalium ſingula jugera ſufficere poſſunt quinis & vigenis jugeribus ligandæ vineæ.

Vigeſimus. V. Viceſimus.

Vigeſſis, viginti aſſibus, ut *octuſſis*, octo aſſibus. *Martial. l. 12. epigr. 77.* Amphora vigeſſis, modius datur ære quaterno. h. e. viginti aſſibus venditur.

Vigies, adverb. idem quod vicies. *Martian. Capel. l. 6.* Umbra vigies quater complicata.

Vigil, is, com. g. *vigilante*, γρήγορος, ἐγρηγορώς, ἄγρυπνος, vigilans, hoc eſt qui non eſt torpens, quales ſunt dormientes, ſed in vigore, & actu ſuo eſt, a *vigeo*. *Virg. 4. Æn. v. 182.* Monſtrum horrendum, ingens, cui quot ſunt corpore plumæ, Tot vigiles oculi. *Horat. l. 3. od. 16.* Canum vigilum excubiæ. ¶ Vigil etiam dicitur, qui vigilare facit. *Ovid. 3. Met. v. 396.* Curæ vigiles. h. e. quæ noctu quoque tempora mordent, & ſomnum impediunt. *Horat. l. 3. od. 8.* Vigiles lucernas perfer in lucem. h. e. ad quas vigilatur. *Stat. l. 1. Sil. 2. v. 196.* Vigiles queſtus. h. e. qui per noctem vigilando emittuntur. ¶ *Tacit. 4. Ann. c. 48.* Noctium vigilum capaces. h. e. vigilias agendo. ¶ Ignis vigil dicitur, qui nunquam extinguitur. *Virg. 4. Æn.* vigilemque ſacraverat ignem, Excubias divum æternas. ¶ Auris vigil, eſt attenta. *Stat. l. 2. Achil.* ¶ *Vigiles*, *ium*, abſolute, ſunt excubitores, nocturnique cuſtodes, *guardie*, *ſentinelle notturne*, φρουροί. *Plaut. Amph. 1. 1. 195.* Rex Creon vigiles nocturnos ſingulos ſemper locat. *Cic. 4. Ver. c. 43.* Clamor a vigilibus, fanique cuſtodibus tollitur. ¶ Translate *Lucret. l. 5. v. 1435.* Solem & Lunam *mundi vigiles* dixit.

Vigilabilis, le, adject. vigilatus. *Var. in fragment. Satyra Menipp.* Dormitat vigilabilis, quæ me puellum impuberem cepiſti.

Vigilandus, a, um, γρηγορητέος, part. vel ger. a vigilo, ſine ſomno tranſigendus. *Tibull. l. 1. el. 2.* Cum flexu nox vigilanda venit. *Quintil. l. 11. c. 3.* Et vigilandæ noctes, & fuligo lucubrationum bibenda. ¶ Aliquando ſumitur pro eo, quod eſt vigilanter providendum, vel magno ſtudio, diligentiaque conficiendum. *Virg. 1. Georg.* Atque ubi jam breviorque dies, & mollior æſtas, Quæ vigilanda viris.

Vigilans, antis, o. g. *vigilante*, ἀγρυπνῶν, particip. a vigilo. *Ter. Andr. 5. 6. 8.* Num ille ſomniat Ea, quæ vigilans voluit? *Hic vigilans ſomnias*, proverbium eſt apud *Plaut. Captiv. 4. 2. 68.* quod dicitur de iis, qui multa ſibi bona, & gaudia fingunt, & in votis ſuis ſibi valde blandiuntur. *Vigilans dormire* proverbialiter dicitur ab eodem *Plaut. Pſeud. 1. 3. 105.* qui in re aliqua ſegnis, remiſſus, & ſocors eſt. ¶ Sæpe nomen eſt, & ſignificat diligentem, providum, intentum. *Cic. pro R. Am.* Unum hoc dico, noſtri iſti nobiles, niſi vigilantes, & boni, & fortes, & miſericordes erunt. *Id. 2. Ver. c. 71.* Perficiam, ut nemo unquam poſt hominum memoriam paratior, vigilantior, compoſitior ad judicium veniſſe videatur. *Trebell. Poll. in Gallien. c. 14.* Vigilantiſſimus Cæſar.

Vigilanter, adv. *vigilantemente*, *attentamente*, *con diligenza*, ἐγρηγορότως, ἀγρύπνως, cum vigilantia, & ſolicitudine. *Cic. 6. Ver.* Quod vigilanter provinciam adminiſtraſſet, hujus omnes vigilias in ſtupris conſtat, adulteriiſque eſſe conſumptas. *Id. pro Mur. c. 15.* Quem L. Murena pater hujuſce vehementiſſime, vigilantiſſimeque vexatum, repreſſum magna ex parte, non oppreſſum reliquit. *Idem in Somn. Scip. c. 8.* Exitat multos vigilantius.

Vigilantia, æ, f. *vigilanza*, ſomni parcitas, ἀγρυπνία. *Plin. l. 3. ep. 5. de avunculo ſuo:* Erat incredibile ſtudium, ſumma vigilantia: lucubrare a Vulcanalibus incipiebat, &c. ¶ Translate ponitur pro diligentia. *Terent. Adelph. 3. 3. 44.* Vigilantiam tuam tu mihi narras? *Cic. Attic. l. 8. ep. 9.* Horribili vigilantia, celeritate, diligentia eſt.

Vigilarium, ii, n. *luogo della ſentinella*, locus in quo nocturnæ excubiæ aguntur. *Senec. ep. 57.* Quid intereſt, utrum ſuper aliquem vigilarium ruat, an mons, aut turris? Alii leg. *vigilarium* in maſculino genere, & intelligunt militem nocturnas excubias agentem: integrum autem locum hoc ſenſu ſic reſtituunt. Quid intereſt, utrum ſuper aliquem vigilarium ruat, aut mons, aut turris.

Vigilarius, ii, m. V. vocem præced.

Vigilate, adverb. idem ac vigilanter. *Gell. l. 3. c. 14.* Vigilate, & attente verbum non probum mutavit.

Vigilatio, onis, f. vigilia, inſomnia. *Cæl. Aurel. Tard. 1. 2. 4.*

Vigilatus, a, um, vigilando tranſactus, ἀγρυπνηθείς, partic. a vigilor. *Ovid. 4. Faſt.* Semuſtamque facem vigilata nocte viator Ponet. ¶ Sumitur etiam pro lucubrato, ſeu noctu per vigiliam compoſito. *Ovid. 4. Faſt.* Primus amans carmen vigilatum nocte negata Dicitur ad clauſas concinuiſſe fores.

Vigilax, acis, o. g. *vigilante*, ἀγρυπνητικός, ſagaciter, multumque vigilans. *Col. l. 7. c. 12. de canibus:* Maxime autem debent in cuſtodia vigilaces conſpici, nec erronei, ſed aſſidui, & circumſpecti magis, quam temerarii. *Ovid. 2. Metam. v. 779.* vigilacibus excita curis.

Vigilia, æ, f. *vigilia*, אשמורה, Ger. *wacht*, Gal. *veille*, Hiſp. *vela*, ἀγρυπνία, actus vigilandi, inſomnium, excubiæ nocturnæ. *Celſ. l. 2. c. 4.* Ut neque vigilia præceſſerit, neque ventris reſolutio, neque inedia. *Cic. 4. Tuſc. c. 19.* Cui non ſunt auditæ Demoſthenis vigiliæ? *Id. in proœm. parad.* Illud majorem vigiliarum munus in tuo nomine apparuit. hoc eſt longiorum lucubrationum. ¶ Speciatim dicitur de vigiliis militaribus. *Vigiliæ* autem, & *excubiæ* differunt, quod *vigiliæ* ſunt tantum nocturnæ, *excubiæ* & nocturnæ, & diurnæ. *Cic. 4. Ver. c. 43.* Præcipitur, & negotium datur Quæſtoribus, & Ædilibus, ut noctu vigilias agerent ad ædes ſacras. ¶ Vigiliæ militares quatuor erant, prima, ſecunda, tertia, quarta. Singulæ tribus horis conſtabant. Noctes enim in duodecim horas dividebantur, quæ æſtivo tempore breviores erant, hyemali autem longiores. *Cæſ. l. 1. B. G.* De tertia vigilia cum legionibus tribus ex caſtris profectus ad eam partem pervenit, quæ nondum flumen tranſierat. ¶ Hæc militaris diviſio noctis etiam in rebus urbanis obſervabatur. *Cic. l. 3. Fam. ep. 7.* Cum puer tuus ad me ſecunda fere vigilia veniſſet. ¶ Metonymice vigiliæ dicuntur ipſi cuſtodes, qui vigilant, *guardie*, *ſentinelle*, φρουροί. *Cic. pro Mil.* Si Capitolinæ cohortes, ſi excubiæ, ſi vigiliæ, ſi delecta juventus, quæ tuum corpus, domumque cuſtodit, contra Milonis impetum armata eſt. *Salluſt. in Catil. c. 30.* Et ab incendio intelligebat Urbem vigiliis munitam. ¶ Vigiliæ quoque dicebantur nocturna ſacra, quibus in æde Cereris mulieres pervigilabant, quæ & *myſteria*, & *initia* dicebantur. Ea nocte concumbere piaculum erat. *Plaut. Aul. 4. 10. 65.* Is adoleſcentis illius eſt avunculus, qui illam ſtupravit noctu Cereris vigiliis. ¶ Per Metaphoram vigilia ſumitur pro diligentia, cura, officio. *Cic. l. 11. Fam. ep. 24.* Cupio jam vigiliam meam, Brute, tibi tradere, ſed ita, ut ne deſim conſtantiæ meæ. h. e. mei muneris partes. alludit autem ad vigilias militares. Nam qui in caſtris exploratorum, & excubiarum partes noctu obeunt, ubi ſua vigilia perfuncti ſunt, alii aliis vigilium quaſi per manus tradunt. *Id. 7. Phil. c. 7.* Idcirco in hac cuſtodia tanquam in ſpecula collocati ſumus, ut vacuum Populum R. metu noſtra vigilia, & providentia redderemus.

Vigilarius, ii, m. Vigilarium.

Vigilium, ii, n. idem ac vigilia. *Varro apud Non. c. 3. n. 268.*

Vigilo, as, n. 1. *vigilare*, *vegghiare*, שקד, Ger. *wachen*, Gal. *veiller*, Hiſp. *velar*, γρηγορέω, ἀγρυπνέω, abſtineo a dormiendo, vigiliam ago, excubo. *Cic. in Somn. c. 1.* Me & feſſum de via, & qui ad multam noctem vigilaſſem, arctior, quam ſolebat, ſomnus complexus eſt. *Id. Catil. l. 3. c. 3.* Tardiſſime autem Lentulus, credo, quod literis dandis præter conſuetudinem proxima nocte vigilarat. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 14.* Properando otium cepit, quam ſi de multa nocte vigilaſſent. *Hor. l. 1. ſat. 3.* Noctes vigilabat ad ipſum Mane, diem totum ſtertebat. ¶ Per Metaphoram ponitur pro providere, ſtudium, & diligentiam adhibere. *Cic. pro Planc. c. 24.* Vigilandum eſt ſemper, multæ inſidiæ ſunt bonis. *Id. 6. Phil. c. 7.* Quamobrem, Quirites, conſilio, quantum potero, labore plus pene, quam potero, excubabo, vigilaboque pro vobis. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Martial. l. 12. epigr. 69.* Si vigilatur & hic. ¶ Item paſſive. *Ovid. ep. 12.* Non mihi grata dies, noctes vigilantur amaræ. ¶ Vigilare etiam dicuntur ignes, qui inextincti ſervantur, ut Romæ in templo Veſtæ, de quo igne *Stat. l. 1. Silv. 1. v. 35.* An tacita vigilet face Troicus ignis. *Et Flor. l. 1. c. 2.* Ut ad ſimilitudinem cœleſtium ſiderum cuſtos imperii flamma vigilaret.

Viginti, *venti*, εἴκοσι, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cic. pro Planc.* Quæ, ſi viginti quieſſem dies, in aliorum jugulum Conſulum recidiſſent. *Id. 3. de Or.* Annoſque natus unum, & viginti.

Vigintiangulus, a, um, adject. *di venti angoli*, ut Pyramis octangula, & vigintiangula, apud *Apulej. dogmat. Platon.*

Vigintiviratus, us, m. Magiſtratus viginti virorum, munus quoddam in Republica gubernanda, cui viginti viri præerant. *Cic. Att. l. 9.* Repudiari ſe totum, magis etiam, quam olim in Vigintiviratu, putabit. *Cic. 9. ad Att. ep. 2. & Quintil. l. 12. c. 1.*

Vigintiviri, m. 2. εἴκοσι, Magiſtratus apud Romanos. Hunc Magiſtratum conſtituebant Triumviri capitales, Triumviri monetales, Quatuorviri curatores viarum, & Decemviri, qui haſtam Centumviralem cogebant. *Turneb. ex Dione l. 53. Cic. Att. l. 2. ep. 7.* Ubi nemo ſit præter me, qui quenquam ex Vigintiviris unum eſſe ſalvum velit.

Vigor, oris, m. *vigore*, *gagliardia*, *virtù*, *valore*, זרוע, Ger. *kraffe*, Gal. *vigueur*, Hiſp. *vigor*, ἀκμή, vis illa, qua aliquid vivit, vel agit, firmitas, robur. *Virg. 9. Æn.* Nec tarda ſenectus debilitat vires animi, mutatque vigorem. *Liv. l. 21.* Eundem vigorem in vultu, vimque in oculis, habitum oris, lineamentaque intueri. *Ovid. 8. Metam. v. 254.* Vigor ingenii. ¶ In plurali *Vitruv. l. 6. c. 1.* Vigores animorum.

Vigoratus, a, um, adject. *vigoroſo*, *forte*, ut vigoratus juvenis, *Apulej. l. 9. Metam.*

Vigoro, as, a. 1. *invigorire*, vigorem do. *Tertul. de Pudic. c. 2.* Effeminantia magis, quam vigorantia diſciplinam.

Vileo, es, vel Vileſco, is, n. *diventar vile*, φαυλίζομαι, εὐτελίζομαι. *Avien. in Arat. v. 318.* At poſtquam argenti deformis viluit ætas.

Vilificare, V. Annihilare.

Vilipendo, is, a. 3. *vilipendere*, *ſprezzare*, contemno, parvi facio. *Plaut. Trucul. 2. 6. 58.* Etiamnum me vilipendit.

Vilis, & le, o. 3. *vile*, *di poco prezzo*, *a ſtima*, זלל, Ger. *ſchlecht*, Gal. *lache*, *vil*, Hiſp. *barato*, *de poco precio*, φαῦλος, εὐτελής, ἄτιμος, abjectus, contemptus. *Plaut. Trin. 2. 2. 10.* Nequicquam hic vile nunc eſt, niſi mores mali. *Cic. 5. Tuſc. c. 35.* Quotidie nos ipſa natura admonet, quam paucis, quam parvis rebus egeat, quam vilibus. *Id. Verr. 3. c. 84.* Frumentum quoniam vilius erat, ne emiſſes. *Id. 2. Fin. c. 28.* Voluptas percipitur tam ex viliſſimis rebus, quam ex pretioſiſſimis. *Salluſt. in Catil. c. 16.* Fidem, fortunas, pericula vilia habere. h. e. non magni facere. ¶ Per Metalepſim ponitur pro abundanti, teſte *Servio*, quia omne quod plurimum abundat, vile eſt. ideſt parvo pretio emitur. *Virg. 1. Georg.* Si vero viciamque ſeres, vilemque phaſelum. ¶ Per Metaphoram oratio vilis dicitur pro neglecta, inculta, cui opponitur exculta. *Quintil.*

l. 8. c. 3. ¶ In ablativo ſingulari uſurpatur interdum *vili* abſolute cum verbis pretii, ſed tamen ſubſt. *pretio* ſubintelligitur. *Martial. l. 12. epigr. 67.* Inſtructam vili vendis, Amene, domum. *Ulpian. l. c. Dig. de eo quod certo loco &c.* Res viliſſimo diſtracta. ¶ *Rebus vilibus*, tempore annonæ laxæ. *Terent. Phorm. 5. 3. 6.* Ex his prædiis talenta argenti bina capiebas: at rebus vilioribus multo: tamen talenta bina. *e ciò in tempo che i viveri erano a molto minor prezzo.*

Vilĭtas, atis, f. *buon mercato, poco prezzo*, εὐωνία, εὐθηνία, ἐξουσία, exiguitas pretii, cui caritas opponitur. *Cic. pro L. Man. c. 15.* Tanta repente vilitas annonæ e ſumma inopia, & caritate rei frumentariæ conſecuta eſt, unius ſpe & nomine, quantam vix ex ſumma ubertate agrorum diuturna pax efficere potuiſſet. ¶ Interdum ſumitur pro contemptu, ut *Vilitas ſui*, idest cum quis ſe viliſſimum putat. *Curt. l. 5. c. 9.* Sæpe tædio laboris ad vilitatem ſui compelluntur ignavi.

Vilĭter, adv. *a buon prezzo*, *vilmente*, εὐώνως, cum vilitate, vili pretio. *Plin. l. 18. c. 6.* Quidquid per aſellum fieri poteſt, viliſſime conſtat. *Plaut. Curcul. 2. 1. 28.* Venire poterit inteſtinis vilius. *Apulej. l. 1. Florid.* Viliter ſe ipſum colere, ſui contemptus eſt.

Vilĭto, as, a. 1. *far vile*, *avvilire*, φαυλίζω, vile reddo. *Turpil. apud Non. v. 2. n. 896.* Quin moneam, quin clamem, & querar tua vitia, quæ te vilitant.

Villa, æ, f. *casa di villa*, ἔπαυλις, ἀγροικία, domus extra urbem, in agro, agri colendi, & fructuum colligendorum, aut etiam habitationis cauſa conſtituta, a *vehendo*, quaſi *vehilla*, quod in eam fructus ex agris convehuntur. Ita docet *Varr. l. 4. de L. L. & l. 1. R. R. c. 11. Cic. pro Q. Roſ. Com. c. 12.* Qui ager neque villam habuit, neque ex ulla parte fuit cultus. *Et mox:* Tum erat ager incultus, ſine tecto, nunc eſt cultiſſimus cum optima villa. *Plin. l. 18. c. 6.* Modus hic probatur, ne neque fundus villam, neque villa fundum quærat. ¶ Tripartito a Columella diſtribuitur, in urbanam, ruſticam, & fructuariam. *Villa ruſtica*, eſt ea pars villæ, quam villicus, colonus, vinitor, arborator habitandam ſibi obtinet, & familiæ villaticæ, atque inſtrumento omni ruſtico condendo, aut continendo eſt accommodata. *Villa urbana*, ea pars eſt, quam dominus ſibi, cum ruri eſt, habitandam recipit. Dicitur urbana, quia elegantius, amœniuſque ædificari ſolet, & inſtrui, quaſi urbani nitoris, & elegantiæ plus habens, quam ruſtica. *Fructuaria* villa dicitur, ubi fructus reconduntur. V. ipſum *Colum. l. 1. c. 6.* ¶ Villa publica erat ædes in Campo Martio publicis officiis aſſignata, quemadmodum deſcribitur a *Varrone l. 3. R. R. cap. 2.* Villa, inquit, publica ad Rempubl. adminiſtrandam eſt utilis, ubi cohortes ad delectum Conſuli adductæ conſidant, ubi arma oſtendant; ubi Cenſores cenſu admittant populum. Hæc *Varro*. Dicta eſt autem villa, quia poſita erat extra Urbem. nam Martius campus ſitus erat inter urbem & Tiberim, ut *Liv. l. 2. c. 5.* docet. *Florus l. 3. c. 21.* ſcribit, L. Syllam quatuor millia deditorum inermium in villa hac publica interfeciſſe. Meminit & *Liv. l. 4. c. 22.* hujus loci. ¶ Neque vero ſolam ruſticæ ædes, ſed etiam ſingulæ earum partes villæ nomine ſignificantur. Hinc *Plin. l. 9. c. 54.* oſtrearum vivaria, quæ ſunt villæ ruſticæ partes, *villas* vocat. Similiter apud *Varron. loc. cit.* villæ ſumuntur pro cohortibus avium altilium. In illo etiam *Plinii* loco *l. 3. ep. 19.* Rogo ergo, ſcribas tuis, ut illi villa, ut domus pateat: videtur *villa* poni pro parte villæ ruſtica, *domus* extu pro parte urbana.

Villāris, & re, a. 3. *di villa*, ἀγροικικός, idem, quod villaticus, ut villares gallinæ, quæ in villa aluntur. *Plin. l. 10. c. 41.*

Villatĭcus, a, um, *villeſco*, *di villa*, ἀγροικικός, quod ad villam pertinet, ut *Villaticus canis*, qui villæ aſſervandæ gratia alitur. *Villatica alites*, quæ in ædibus, ſeu caſis ruſticis nutriuntur, ut ſunt gallinæ, anates, columbi, & *Villatica paſtiones*, h. e. alimenta, quibus hujuſmodi altiles alites nutriuntur. *Col. l. 1. c. 10.* De villatico cane agatur, & paſtorali dicendum eſt. nam venaticus nihil pertinet ad noſtram profeſſionem. *Plin. l. 13. c. 1.* Aiunt, ſi quis villam ea tinxerit, fugere accipitres, tutaſque fieri villaticas aves. *Varr. l. 3. R. R. c. 2.* Duo ſunt paſtionum genera; unum agreſte, in quo pecuariæ ſunt, alterum villaticum, in quo ſunt gallinæ, ac columbæ, & apes, & cætera, quæ in villa ſolent paſci.

Villĭca, æ, f. *contadina*, οἰκονόμου γυνή, uxor villici. *Martial. l. 5. epigr. 56.* Pinguis inæquales onerat cui villica menſas. *Juven. ſat. 11. v. 69.* Aſparagi, poſito quos legit villica fuſo. ¶ De officiis villicæ V. *Colum. l. 12. c. 1. & Var. l. 1. R. R. c. 18.*

Villicatio, onis, f. *fattoria di villa*, ἀγρονομία, villæ diſpenſatio, ſeu adminiſtratio, negotiatio ruſtica. *Col. l. 1. c. 8.* Qui ſuſceperit officium villicationis, in primis convictum domeſticum, multo etiam magis externum vitet. *Petron. in Satyr.* Servum in villicationum relegavit.

Villĭco, onis, m. idem ac villicus, ideſt præfectus villicationis. *Apulejus in Apol.* Negat eam rationibus villiconum, & opilionum, & equiſonum ſolertiſſime ſubſcripſiſſe. Alii leg. *villicorum*.

Villĭcor, aris, d. 1. *ſtare alla villa*, villæ præeſſe, *governare la villa*, ἀγρονομεῖν. *Pompon. apud Non. c. c. n. 897.* Non villicari, ſed dominari mea eſt ſententia. *Plin. l. 18. c. 6.* Quorum prædia colenda ſuſcipiebat Reſpublicæ, exercituſque ducebant ſenatu illis villicante. ¶ Significat etiam ruſticari, in villam animi cauſa ſecedere, *villeggiare*. *Afran. apud Non. loc. cit.* In Arpinas jam, quantum pote, explodam hominem, ut villicetur.

Villĭcus, i, m. *fattore*, *caſtaldo*, Ger. *meyr*, Gal. *mayer*, Hiſp. *capataz*, ἀγρονόμος, οἰκέτης, præfectus villæ, gubernator villæ, cui tota rei ruſticæ cura a domino committitur. *Var. de re ruſt. l. 1. c. 2.* Villicus agri colendi cauſa conſtitutus, atque appellatus a villa. *Cic. 4. Tuſc.* Qui cum villico factus eſſet iratior, Quo te modo, inquit, accepiſſem, niſi iratus eſſem? *Id. 5. Verr.* Putat, ſe bonum in arationibus, fructibuſque ſuis habuiſſe cuſtodem, ac villicum. ¶ Ponitur aliquando pro ruſtico cultore agri. *Hor. l. 1. Epiſt. 14.* Villice ſylvarum, & mihi me reddentis agelli. ¶ Item generatim pro quocunque diſpenſatore. hinc *villicus ab alimentis* in quadam inſcriptione apud *Salmaſ. in Lamprid.* & *villicus ærarii* in quodam veteri epigrammate, quod nonnulli *Tibullo* tribuunt. Sic *villicus urbis*, h. e. præfectus. *Juvenal. ſat. 4. v. 77.* Pegaſus attonitæ poſitus modo villicus urbi. Quamquam hoc loco rectius attendas ad ſatyricum ſcomma, quo *Juvenal.* Pegaſum perſtringit, qui non tanquam præfectus liberam urbem, ſed tanquam villicus oppreſſam, & abjectam villæ more gubernaret. ¶ *Vilicus* unico *l* legitur in aliquot antiquis inſcriptionib. apud *Fabret. p. a. & Manut. in orthogr.* ¶ De villici officiis V. *Varr. l. 1. R. R. c. 18. & Col. l. 8. c. 1. & l. 9. c. 4.*

Villōſus, a, um, *peloſo*, τριχώδης, τριχωτός, villis plenus, hirſutus, hirtus. *Virg. 8. Æn. de Caco:* villoſaque ſetis pectora ſemiferi. *Plin. l. 16. c. 10.* Arbor folio villoſior. *Id. l. 11. c. 39.* Villoſiſſimum animal. *Id. l. 26. c. 19.* Radix villoſa. h. e. capillamentis inſtructa.

Villŭla, æ, f. *villetta*, ἀγροικίδιον, parva villa. *Cic. Att. l. 8. ep. 9.* Ego Arpini volo eſſe pridie Calendas, deinde circum villulas noſtras errare. *Hor. l. 1. ſat. 5.* Proxima Campano ponti quæ villula tectum Præbuit.

Villum, li, n. 2. *vinetto*, *vinello*, diminutivum a *vinum*. *Ter. Adelph. 5. 2. 11.* Interea in angulum aliquo abeam, atque edormiſcam hoc villi. *queſto poco di vino c' ho bevuto*.

Villus, i, m. *fiocco*, *peli meſſi inſieme*, שער, Germ. *harlock*, Gall. *poil*, Hiſp. *vello*, θρίξ, λάχνη, τρίχωμα, non proprie pilus eſt, ſed potius multorum pilorum collectio, & quidam quaſi floccus, quales in jubis leonum, & luporum, & nonnullorum etiam canum ſeparatos videmus propendere, quales item ſunt in veſtibus flocci illi prominentes, qui hodie etiam ornatus cauſa arte fullonia pannis inducuntur. Eſt a *vinnus*, ideſt cincinnus, molliter flexus, ut *Iſidorus* exponit *l. 3. c. 19.* Vel eſt a *vellendo*, qua ratione ab eodem *vellus* venit. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 47.* Animantium vero quanta varietas eſt, quarum aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ, aliæ ſpinis hirſutæ, &c. *Virg. 3. Georg.* Udiſque aries in gurgite villis Merſatur. *Mart. l. 14. ep. 136.* Calfaciunt villi pallia noſtra mei.

Vimen, inis, n. 3. *vimine*, *vinco*, *vonco*, *ſtroppa*, Germ. *korbwiff*, Gall. *verge*, Hiſp. *vello*, οἴσυα, λύγος, omne virgultum lentum, ſed molle, flexile, & aptum ad viendum, ideſt ligandum. *Varro l. 2. de R. R.* Ut habeas vimina, unde viendo quid facias. *Feſt.* Viere, alligare, unde vimina, & vaſa viminea. ¶ Fiunt autem vimina ex virgis populi, ulmi, ſanguinei fruticis, betulæ, coryli, vitis, & ſalicis, quæ principatum obtinet. *Caſ. l. 1. B. Civ.* Reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur. *Col. l. 4. c. 40.* Nec refert, cujus generis vimen feras, dum ſit lentiſſimum.

Vimentum, i, n. idem quod vimen. *Tacit. 12. Ann. c. 16.* Mœnia non ſaxo, ſed cratibus, & vimentis, ac media humo, adverſus irrumpentes invalida erant.

Viminālis, & le, a. 3. οἰσυηρός, quod ad vimina pertinet. Viminalis arbor eſt, ex qua vimina fiunt. *Plin. l. 17. c. 20.* Salicis viminalis ſingula jugera ſufficiunt viginti quinque vineæ jugeribus. *Col. l. 4. c. 30.* Quare ſalices viminales, atque arundineta, vulgareſque ſylvæ, vel conſulto conſitæ a caſtaneis prius faciendæ ſunt. ¶ *Viminalis* abſolute ſunt arbores, quæ vimina ferunt. *Plin. loc. cit.* Hæc eſt viminalium cultura. ¶ Viminalis collis, unus ex ſeptem urbis Romæ collibus, in tertia urbis regione, ita dictus a viminum ſylva in eo enata circa aram Jovis, unde & Jupiter ipſe Vimineus cognominabatur. *Varro l. 4. de L. L.* ¶ Viminalis porta, *Porta di S. Agneſe*, una ex portis urbis Romæ, inter Salariam, & Exquilinam, ita dicta, quod in Viminalem collem duceret. Eadem vocata eſt *Inter aggeres*, *Nomentana*, *Piculenſis*.

Viminētum, ti, n. *vincheto*, locus viminibus conſitus. *Var. l. 4. de L. L.*

Viminĕus, a, um, *di vimini*, οἰσύϊνος, λύγινος, quod eſt ex vimine. *Plaut. Epid. 2. 2. 36.* Viminei faſces virgarum. *Caſ. l. 3. bell. Civ. c. 63.* Multum eorum ab ictu lapidum viminea tegumenta galeis impoſita defendebant. *Virg. 1. Georg. v. 95.* Vimineaſque trahit crates.

Vin' eſt *vis ne?* *Plaut. Pan. 5. 2. 155.* Vin' nem videre?

Vinacĕa, æ, f. *vinaccia*, γίγαρτον, acini, ſeu grana uvæ jam preſſæ. *Col. l. de Arb. c. 4.* Præterea poſt hæc vinaceæ heminam uvæ albæ in nigra, uvæ nigræ in alba ponito. *Plin. l. 17. c. 20.* Circum ſepta addito ſtercora, paleas, vinaceas, aut aliquid horumce.

Vinacĕum, & vinaceus, i, n. & m. *vinacciuolo*, Germ. *treber*, Gal. *marc*, *pepin*, Hiſp. *granillo de uva*, γίγαρτον, granulum illud ligneſum, quod in uvæ acino naſcitur. Fere uſurpatur in numero plurali. *Col. l. 3. c. 2.* Humido loco ſciet non recte mandari fructus teneri, & amplioris acini, ſed calloſi, & anguſti, frequentiſque vinacei. *Id. l. 11. c. 2.* Naturalis autem maturitas eſt, ſi, cum expreſſeris vinacea, quæ acinis celantur, jam infuſcata, & nonnulla propemodum nigra fuerint. ¶ Nonnunquam tamen vinacea, *vinaccæ*, dici invenimus pro totis uvæ expreſſæ reliquiis, hoc eſt non ſolum pro hiſce granulis, verum etiam pro ipſis folliculis, qui Græce στέμφυλα. *Col. l. 12. c. 36.* Tortivum muſtum dicimus quod poſt primam preſſuram vinaceorum circumciſo pede exprimitur. *Id. l. 6. c. 3.* Licet etiam, ſi ſit leguminum inopia, & eluta, & ſiccata vinacea, quæ de lora eximuntur, cum paleis miſcere. *Cato c. 25.* Vinaceos quotidie recentes ſuccernito. *Varro l. 3. de R. R. c. 21.* Pabulum his datur triticum hordeum, vinacei uvæ.

Vinacĕus, a, um, quod ad vineam, ſive uvam, ſive vinum ſpectat. *Cic. de Sen. c. 15.* Omitto enim vim ipſam omnium, quæ generantur e terra, quæ ex fici tantulo grano, aut ex acino vinaceo, aut ex cæterarum frugum, aut ſtirpium minutiſſimis ſeminibus tantos truncos, tantaſque procreat. Alii rectius legunt *ex acinis vinaceo*.

Vinalia, orum, vel ium, quemadmodum dicimus *Saturnalium*, & *liorum*, n. οἰνοφόρια, dies, quibus vinum novum Jovi libabant. *Feſtus:* Vinalia diem feſtum habebant, quo die vinum novum deguſtabant, & Jovi libabant. Duplicia erant: prima celebrabantur 9. Cal. Maji, ſeu die 23. Aprilis, altera 13. Cal. Septembris, ſeu die 20. Auguſti. *Plin. l. 18. c. 29.* Vinalia priora, quæ ante hos dies ſunt 9. Cal. Maji deguſtandis vinis inſtituta, nihil ad fructus attinent. *Et infra:* Extra has cauſas ſunt Vinalia altera, quæ aguntur ad 13. Cal. Septembris. Adde *Ovid. 4. Faſt. v. 898.*

Vinālis, la, adject. ad vinum pertinens. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 7.* Si qua vinalis fortitudo in homine reſedit. *ſpirito, e forza del vino bevuto.*

Vinaria, orum, n. vaſa ad vinum continendum apta, ut ſunt dolia, cadi, cupæ, teſtæ, &c. *Horat. l. 2. ſat. 8. v. 39.* Invertunt Alliphanis Vinaria tota Vibidius, Balatroque.

Vinarius, rii, m. *venditor di vino*, *vinattiere*, οἰνοπώλης, vini venditor. *Plaut. Aſin. 2. 4. 30.* Sed vina, quæ heri vendidi vinario. *Suet. de Claudio, c. 40.* Cum de laniis, aut vinariis ageretur, exclamavit in curia. ¶ Ponitur aliquando pro vinoſo, ac ebrioſo. *Ulp. in l. 4. ff. de Ædil. ed.* Item aleatores & vinarios non contineri edicto, quoſdam reſpondiſſe, Pomponius ait. Adde *eund. ibid. leg. 25.*

Vinarius, a, um, οἰνηρός, quod ad vinum pertinet, ut *Cella vinaria*, apotheca, in qua vinum aſſervatur; *Lacus vinarius*, in quem muſtum defluit; *Taberna vinaria*, in qua venditur vinum; *Vas vinarium*, in quo vinum apponitur. *Cic. 6. Ver. c. 27.* Erat etiam vas vinarium ex una gemma prægrandi. *Plin. l. 12. c. 13.* In quibus erant claves vinariæ cellæ. *Col. l. 12. c. 18.* Tum lacus vinarii, & torcularii, & fora, omniaque vaſa eluenda ſunt. ¶ Crimen vinarium, quod verſatur circa vinum. *Cic. pro Font. c. 5.* Cognoſcite nunc de crimine vinario, quod illi invidioſiſſimum, & maximum eſſe voluerunt. Loquitur de portorio, ideſt vectigali vini exportandi gratia ſolvendo, quod a Fonteio conſtitutum in Gallia fuiſſe, accuſatores ejus dicebant.

Vinca, æ, f. ſeu Vinca pervinca. *pervinca*, κληματίς, δαφνοειδής, χαμαιδάφνη, herba topiaria, perpetuo virens, lauri foliis geniculatim veſtita, humi ſerpens, & in modum funiculi ſe ſe porrigens, tenuibus ſarmentis obvia quæque viniens, veteribus inopiam florum ſupplere ſolita, quæ etiam centunculus, clematis, & chamædaphne appellatur, ita dicta, quia ſemper vireat, omniſque injurias vincat, & pervincat. Dicitur chamædaphne, quaſi humilis laurus, propter foliorum ſimilitudinem. *Plin. l. 21. c. 11.* Nam vinca pervinca ſemper viret, in modum lineæ foliis geniculatim circumdatæ; Topiaria herba: inopiam tamen

florum

ſtorum aliquando ſupplet. Hæc a Græcis *chamædaphne* vocatur. *Id. ibid. c.* 27. Et vinca pervinca, ſive chamædaphne, arida tuſa hydropicis datur in aqua, &c.

Vincentia, æ. V. Vicentia.

Vincĕus, a, um, adject. ad vinciendum aptus. Jocoſe *Plaut. Stich.* 4. 2. 56. Nam mihi intus potione vincea ornabo gulam. h. e. laqueo me vinciendo gulam frangam.

Vincibĭlis, le, n. 3. *vincibile*, νικητός, qui vinci poteſt, ſuperabilis. *Col. l.* 3. *c.* 12. Gravem terram, vix ulla cultura vincibilem. *Ter. Phorm.* 1. 4. 48. Juſtam illam cauſam, facilem, vincibilem, optumam. h. e. quæ obtineri poteſt.

Vincio, is, vinxi, vinctum, a. 4. *legare*, אסר, Germ. *binden*, Gall. *lier*, Hiſp. *atar*, δέω, ligo, conſtringo. *Virg.* 1. *Æn.* Purpureoque alte ſuras vincire cothurno. *Hor. l.* 4. *od.* 1. Vincire novis tempora floribus. ¶ Tranſlate *Cic. pro Marcell. c.* 8. Omnia quæ dilapſa jam fluxerunt, ſeveris legibus vincienda ſunt. *Id.* 3. *de Orat. c.* 49. Membra orationis vincire numeris. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 17. Loca occupare, vincire præſidiis. h. e. munire. *Propert. l.* 3. *eleg.* 4. Vincire mentem multo Lyæo. h. e. impedire, opprimere. *Id. ibid. eleg.* 19. Vincire lectum certo fœdere.

Vinco, is, vici, victum, a. 3. *vincere*, *superare*, *farſi ſuperiore*, נצח, Ger. *uberwinden*, Gall. *vaincre*, Hiſp. *vencer*, νικάω, vinco, ſupero, ex certamine ſuperior evado, victoriam reporto, proprie dicitur de hoſtibus, & in bello. *Cic. pro L. Manil.* Nos, quorum majores Antiochum Regem claſſe, Perſemque ſuperarunt, omnibus navalibus pugnis Carthaginienſes, homines in maritimis rebus exercitatiſſimos periſſimoſque vicerunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſuperare quodcunque genus hominum, & quamcunque rem, quacunque ratione. *Cic.* 3. *Catil.* Mihi vivendum eſt cum illis, quos vici, ac ſubegi. *Id.* 1. *Off.* Non eſt conſentaneum, qui invictum ſe a labore præſtiterit, vinci a voluptate. *Idem* 1. *de Orat.* Eloquentia cæteros vinceret. ¶ Speciatim vero per tranſlationem ponitur pro obtinere, probare. *Cic. pro Cluent. c.* 44. Vinca deinde, virum bonum fuiſſe Oppianicum. *Plaut. Moſtell.* 1. 2. 12. Profecto ita eſſe, ut prædico, vero vincam. Rurſus *Cic. pro Roſc. Com. c.* 18. Vincere judicio aliquid, *ottenere per via giudiziaria*. *Id. pro Dejot. c.* 8. Vincere cauſam. ¶ Item pro exprimere, quaſi difficultatem rei dicendo ſuperare. *Virg.* 3. *Georg.* Nec ſum animi dubius, verbis ea vincere magnum Quam ſit. ¶ Item pro animi compotem fieri. *Propert. l.* 1. *eleg.* 8. Rumpantur iniqui: Vicimus: aſſiduas non tulit ille preces. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 9. Vicimus, inquit: Hic mihi morte ſua cauſa ſalutis erit. V. *Victor*. ¶ Item pro concoquere, digerere. *Plin. l.* 11. *c.* 33. *in fine*: Pervigilio quidem præcipue vincuntur cibi. ¶ *Expectationem vincere*, eſt facere præter expectationem, & ſpem aliorum, & plus, quam quiſquam ſperaverat. *Cic.* 7. *Ver. cap.* 53. Expectate facinus, quam vultis improbum, vincam tamen expectationem omnium. ¶ *Vincere ſua fata*, eſt diutius, quam naturalis ordo fert, vivere. *Virg.* 11. *Æn.* Contra ego vivendo vici mea fata, ſuperſtes Reſtarem ut genitor. ¶ Vincere ſponſionem, & vincere ſponſione, *vincere*, *o guadagnare la ſcommeſſa*. *Cic. pro Quint. c.* 27. Num quid eſt cauſæ, quin, ſi iſte ex edicto non poſſederit, ego ſponſione vicerim? *Id. pro Cæcin. c.* 31. Oſtendo eum, qui fateatur ſe dejeciſſe, vincere ſponſionem. Alii hic quoque reponunt *ſponſione*.

Vinctĭo, onis, f. actus vinciendi. *Arnob. l.* 2. *adv. gentes*. Neque eſſe omnino diſſolutionis expertes, ſed voluntate Dei regis, ac principis vinctione in perpetuo contineri. *Id. l.* 6. Vinctionis vi colligari. *Cic.* 1. *Tuſc. cap.* 19. Quæ ante interitum vinctione aliqua tenebantur. Alii multo rectius *junctione*.

Vinctor, oris, m. *chi lega*. *Arnob. l.* 6. Phidias ſciebat, aurum fuiſſe, lapides atque oſſa informia, ſeque horum omnium congregatorem, atque vinctorem.

Vinctūra, æ, f. *legamento*, δέσις, actus vinciendi. *Plin. l.* 16. *cap.* 37. Pariuntque baltheo corticis vincula, & aliæ virgas ſequacis ad vincturas lentitiæ. *Celſ. l.* 8. *c.* 11. Ne vinctura talum lædat.

Vinctus, us, maſc. *legame*, δεσμός, ligamen. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 8. Et vindemia facta, denique diſcat pendere in palmam aut funiculo, aut vinctu, quod antiqui vocabant caſum.

Vinctus, a, um, *legato*, אסור, Ger. *gebunden*, Gal. *lie*, Hiſp. *atado*, δεδεμένος, partic. a vincior. *Ter. Eun.* 2. 3. 22. Quas matres ſtudent Demiſſis humeris eſſe, vincto pectore, ut graciles ſiant. *Cic.* 6. *Ver.* Ut cujus ad ſtatuam Siculi te Prætore alligabantur, ejus religioni te eundem vinctum, aſtrictumque dedamus. ¶ Metaleptice accipitur pro captivo, ſeu ſervo. Compedibus enim vincti ſervi in ergaſtulis opera faciebant, vel ruri agricultarum exercebant. *Plin. l.* 3. *ep.* 19. Nec ipſa uſquam vinctos habeo. ¶ Item pro coacto. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. Ac velut uſque Vinctus eas, ita te felicem dicis.

Vinculātus, a, um, adject. vinculis conſtrictus, vinctus. *Martian. Capell. l.* 1. Roſæ decuſſatim vinculatæ. *Cæl. Aurelian. Tard.* 4. *c.* 8. Mutuo amplexu vinculati.

Vincŭlum, i, (& per ſyncop. *Vinclum* apud Poetas) neut. *legame*, קשר, Germ. *band*, Gal. *lien*, Hiſp. *laço*, *atadura*, δεσμός, ligamen, a vinciendo. *Cic.* 1. *de Orat.* Si corpora capta ſint armis, aut conſtricta vinculis. *Virg.* 2. *Æn.* Nam teneras arcebant vincula palmas. ¶ Metaleptice ſumitur pro carcere, quia homines olim lere non carcere ſolum, ſed etiam in carcere vinculis coercebantur. *Venulejus l.* 224. *ff. de verb. ſignif.* Vinculorum appellatione vel privata, vel publica vincula ſignificantur. *Cic. Ver.* 5. *c.* 8. Conjicere in vincula. *Liv. l.* 29. *c.* 19. Ex vinculis cauſam dicere, *far la ſua diſeſa in prigione*. *Plin. l.* 7. *c.* 34. Eſſe in vinculis. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. In vinculis aliquem habere. ¶ Frequentiſſime tranſlate uſurpatur, pro omni eo, quod vim habet conjungendi, ac obſtringendi. *Cic.* 3. *Offic. cap.* 31. Nullum enim vinculum ad ſtringendam fidem jurejurando majores arctius eſſe voluerunt. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 2. Vinculum amoris. *Virg.* 5. *Æn.* Ne cui me vinclo vellem ſociare jugali. ideſt conjugio. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Vincula legum. ¶ Item pro negotio. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 67. Ille Philippo Excuſare laborem, & mercenaria vincla.

Vindĕlĭci, orum, m. pl. Οὐινδελικοί, pop. Vindeliciæ, qui hodie Germanis annumerantur. *Hor. l.* 4. *Carm. ode* 4. Videre Rhæti bella ſub Alpibus Druſum gerentem, & Vindelici.

Vindelicĭa, æ, f. inc. *Bayren*, Ital. *Baviera*, Οὐινδελικία, regio Europæ, alias pars Illyrici, nunc Germaniæ, ubi hodie Ducatus Bavariæ, & pars Auſtralis Sueviæ prov. Terminos habebat a Sept. Danubium, a Mer. Rhætiam, Lico fl. diſterminante, ab Occ. Brigantinum lac. ab Or. Oenum fl. & Noricum. Nomen accepit a Vinda, & Lico fl. Hodie *Bavaria* dicitur. Sed Bavaria multo latius patet, partem Norici ultra Oenum complectens, ubi Salisburgenſis tractus. Vindeliciæ caput fuit Auguſta Vindelicorum, *Augsburg*, vel *Augſpurg*.

Vindelĭcus, a, um, adject. ad Vindelicos pertinens. *Martial. l.* 9. *ep.* 86. Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris.

Vindemĭa, æ, f. *vendemmia*, בציר, Ger. *der herbſt*, Gal. *vendange*, Hiſp. *vendimia*, τρυγητός, collectio uvarum, a vino demendo. *Varro lib.* 4. *de L. L.* Vindemia, quod eſt vini demia, vel vitis demia. *Cato l.* 1. *de re ruſt. c.* 54. In vinetis uva cum erit matura, vindemiam ita fieri oportet. *Plin. l.* 9. *ep.* 20. Ipſe cum maxime vindemias graciles quidem, uberiores tamen quam reſpectaveram, colligo. ¶ Nonnunquam accipitur pro ipſis uvis. *Virg.* 2. *Georg.* Non eadem arboribus pendet vindemia noſtris. *Id. l.* 3. Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis. ¶ Transfertur & ad aliarum rerum collectionem, *raccolta*. *Plin. l.* 13. *cap.* 1. Olearum vindemia. *Id. l.* 11. *c.* 14. & *Colum. l.* 9. *c.* 15. Vindemia mellis.

Vindemiālis, le, adject. ad vindemiam pertinens, ut Vindemiales fructus. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 7. Vindemiales feriæ. *Minut. Fel. in Octav.*

Vindemiātor, oris, maſc. *vendemmiatore*, בוצר, Ger. *leſer im herbſt*, Gall. *vendangeur*, Hiſp. *vendimiador*, τρυγητής, qui vindemiam peragit. *Varro l.* 4. *de L. L.* Vindemiator, vel quod vinum legere dicatur, vel quod de vite id demit. *Horat. l.* 1. *ſat.* 7. Durus vindemiator, & invictus, cui ſæpe viator Ceſſiſſet, &c. Ubi *io* per Synæreſin in unam ſyllabam contrahuntur. ¶ Vindemiator quoque eſt ſignum cœleſte. Hic fuit Ampelus puer filius Satyri, & Nymphæ, natus in Iſmaro monte Thraciæ, apud Hebrum fl. & Maroneam urbem, Baccho chariſſimus, cui Bacchus vitem tradidit. Cum uvas colligeret, ex ulmo decidit; Extinctum Bacchus in Cœlum tranſtulit. Dictus eſt a Græca voce ἄμπελος, vitis. De ejus ſideris ortu alii alia dicunt. Secundum *Ovidium* 3. *Faſt. v.* 407. oritur 3. Non. Martii, ideſt die quinta, ſecundum *Colum. l.* 11. *c.* 2. 7. Cal. Septembris, ſecundum *Plin. l.* 18. *c.* 31. 11. Cal. Sept. ſed Aſſyriæ 3. Cal. Ægypto Nonis.

Vindemiatōrĭus, a, um, τρυγητικός, quod ad vindemiam pertinet. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 2. Nihilo magis torcula, vaſa vindemiatoria, aut ſerias olearias, aut trapeta.

Vindemĭo, as, a. 1. *vendemmiare*, בצר, Germ. *herbſten*, Gall. *vendanger*, Hiſp. *vendimiar*, τρυγάω, uvas colligo. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Vindemiare uvas. *Colum. l.* 12. *c.* 33. Vindemiare vinum.

Vindemiŏla, æ, fem. τρυγητίδιον, parva vindemia; & tranſlate dicitur de fructu ſtudiorum. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 10. Ego omnes meas vindemiolas eo reſervo, ut illud ſubſidium ſenectuti parem.

Vindemĭtor, oris, m. idem ac vindemiator. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 407. Mergetur, viſne effugietque tuos. At non effugiet Vindemitor.

Vindex, icis, com. g. *vendicatore*, נוקם, Ger. *recher*, Gal. *vengeur*, Hiſp. *vengador*, ἀμύντωρ, ἔκδικος, ultor, vel ultrix injuriæ, a vindico. *Cicer. l.* 5. *Fam. ep.* 6. Sed partim odio inducti me excludunt, & aperte vindicem conjurationis oderunt. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 18. Furiæ Deæ ſunt, ſpeculatrices, credo, & vindices facinorum, & ſceleris. ¶ Accipitur item pro aſſertore, ſeu defenſore. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Niſi quod me illum ipſum vindicem æris alieni, ære non Corinthio, ſed hoc circumforaneo obruerunt. ideſt defenſorem, & ſervatorem creditorum adverſus Catilinam, & alios conjuratos, qui æs alienum ſolvi nolebant. *Idem* 3. *de Leg. cap.* 18. Habeat ſane populus tabellam quaſi vindicem libertatis. ¶ Vindex ſpeciatim appellatus eſt, qui, cum cuipiam eſſet injecta manus, ut ad Prætorem, Judicemve duceretur, eum liberabat. *Feſt.* Vindex ab eo, quod vindicat, quominus is, qui prenſus eſt, ab aliquo teneatur. Atque ita uſurpatur *in leg.* 12. *Tab.* Aſſiduo vindex aſſiduus eſto: proletario cui volet, vindex eſto. Sententia eſt, homini aſſiduo, ſive locupleti ſolum locupletem fieri poſſe vindicem, ſeu ſponſorem, at proletario, ac nullius claſſis homini, quiſquis velit, hoc eſt non locupletem tantum, utpote meliorem, ſed etiam proletarium tanquam parem. Hæc interpretatio colligitur ex *Feſto* in voce *Adſiduus*, & *Gell. l.* 16. *c.* 10. ¶ *Vindex honorum* dicitur a *Plaut.* Is, qui aliorum honores contaminat, violat ac tollit. hæc autem locutio ducta eſt ab iis qui aliquid vindicant, & ſuum afferunt, proindeque alteri auferunt. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 16. Ita ne tandem majores famam tradiderunt tibi tui, ut virtute eorum anteparta per flagitium perderes; atque honori poſterorum tuorum vindex ut fieres? ¶ Interdum hæc vox adjectivi more uſurpatur. *Ovid. Heroid. ep.* 9. *v.* 13. Vindicibus pacatus viribus Orbis. *Catull. carm.* 63. *v.* 191. Facta multantes vindice pœna.

Vindex, icis, nom. propr. cujuſdam ſervi Romani (qui & *Vindicius*) qui cum detexiſſet conjurationem quorundam nobilium adoleſcentum de recipiendis in Urbem Tarquiniis jam a Bruto expulſis, libertatem in præmium, civitatemque Romanam conſequutus eſt. V. *Liv. l.* 2. *c.* 4. & 5. Ex eo ortum quidam putant, ut ſervi qui in libertatem a Prætore aſſerebantur, virga eorum capitibus a lictore impoſita & circumacta, *vindicta liberati* dicerentur. Vide *Vindicta*. Huc certe alluſit *Claudian. in IV. Conſul. Honor. v.* 612. Te faſtos ineunte quater ſolemnia ludit Omina libertas. deductum Vindice morem Lex celebrat; famuluſque jugo laxatus herili Ducitur, & grato remeat ſecurior ictu: Triſtis conditio, pulſata fronte, recedit.

Vindicātĭo, onis, f. *vendetta*, ἐκδίκησις, actus vindicandi. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 22. Vindicatio eſt, per quam vis, & injuria, & omnino omne, quod obfuturum eſt, defendendo, aut ulciſcendo propulſatur. ¶ Eſt etiam apud JCtos aſſertio alicujus rei, & probatio, qua oſtenditur, rem illum eſſe ejus, a quo aſſeritur, *pretenſa ſu qualche coſa*. *Ulpian. l.* 43. *Dig. de actionib. & obligationib.* Actionum duo ſunt genera, in rem, quæ dicitur vindicatio, & in perſonam, quæ condictio appellatur.

Vindicātus, a, um, nom. particip. *vendicato*, *punito*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 84. Improbum facinus in nullo vindicatum. ¶ Item aſſertus, defenſus. *Vellej. l.* 2. *c.* 73. Vindicatum armis mare. *Curt. l.* 3. *c.* 12. Vindicatum jus.

Vindiciæ, arum, ἀπελευθέρωσις, ſunt ſententiæ, ſive aſſertiones, ſeu adjudicationes, quæ a Prætore ſiunt de re aliqua, de qua controverſia eſt. nam lis vindiciarum ea dicitur, qua controverſiæ rei poſſeſſionem petimus, non quidem juſtam, & abſolutam, ſed fiduciariam, & veluti depoſitariam rei, & fructibus reddendis obnoxiam, dum lis de re ipſa, aut de poſſeſſione ejus diſceptatur. Nam cum de re aliqua inter duos, aut plures apud Prætorem controverſia eſt, & incertum eſt, uter litigatorum, pendente lite, rei controverſæ poſſeſſor eſſe debeat, uterque a Prætore vindicias poſtulat, hoc eſt ejus rei poſſeſſionem. Dat autem judex, cui æquum eſſe videtur. Ille, cui dederit, ſatiſdat adverſario ſuo ſe nihil in re, de qua lis eſt, deterius facturum: adverſarius vero pollicetur certam pecuniam, aut æſtimationem, quam amittat, niſi ea res, de qua contendit, ſua ſit. *Cic.* 3. *Ver. c.* 45. Aut prædes litis vindiciarum cum ſatis accepiſſet, ſponſionem faceret. V. hic *Aſconium*. Alii legunt *pro præde*. *Id. pro Mil. c.* 27. Qui non calumnia litium, non injuſtis vindiciis, ac ſacramentis alienos fundos, ſed caſtris, exercitu, ſignis inferendis petebat. ¶ *Vindiciæ ſecundum libertatem* dicuntur, quæ ſunt a ſervitute in libertatem: *vindiciæ ſecundum ſervitutem* vocantur, quæ ſunt a libertate in ſervitutem. Unde Prætor dicitur decernere vindicias ſecundum libertatem, quando aliquem in libertatem aſſerit: idem dicitur dare vindicias ſecundum ſervitutem, quando pronuntiat, eum ſervi loco habendum, donec, dicta cauſa, de ſtatu conſtiterit. Igitur utræque vindiciæ proprie dantur, pendente lite. *Liv. l.* 3. *c.* 44. Neque cederes ſecundum libertatem poſtulantibus vindicias. *Et infra*: Lege ab ipſo lata vindicias det ſecundum libertatem. *Et infra c.* 47. Decreſſe vindicias ſecundum ſervitutem. *Id. ibid. c.* 51. Proinde

de ut ille iterum ac ſæpius provocet, ſic ſe iterum ac ſæpius judicem illi ferre, ni (*Appius*) vindicias ab libertate in ſervitutem dederit. *h. e.* ni oſtendat, Appium in ſervitutem caput liberum duci juſſiſſe. Erat enim hæc ſponſio quædam, qua Virginius Appio provocanti judicem ferebat, ni probaret, eum contra leges dediſſe vindicias in ſervitutem. V. *Sponſio*, & *Judex*. ¶ *Vindicias dicere*, eſt vindicias pronuntiare de re aliqua controverſa. *Livius l. cit. c. 56. de eodem Appio:* Vox una vindex libertatis ex eo miſſa ore, quo vindicias nuper ab libertate dictæ erant. ¶ *Vindicias ferre*, eſt ſententia, decretoque obtinere rem. Dicebat enim vindicias judex, ferebat vindicias, qui rem obtinebat. *Lex XII. Tabul. apud Feſtum.* Si vindiciam falſam tulit rei, ſive litis. Ubi notandus ſingularis numeri uſus, qui invenitur etiam apud *Gell. l. ult. cap. 10.* ¶ Olim ipſæ quoque res, quarum poſſeſſio per vindicias petitur, vindiciæ dicebantur, ut habet *Ser. Sulpit. apud Feſtum.* Hinc vindiciæ etiam appellabantur glebæ, quæ ex fundo ſumptæ in jus afferebantur, ut in iis velut in ipſo fundo, vindicias Prætor daret. *Concinc apud eund. Feſt.*

Vindico, as, a. 1. *vendicare*, *punire*, נקם, Germ. *rechen*, Gall. *venger*, Hiſpan. *vengar*, ἐκδικεῖν, τιμωρεῖν, eſt ulciſci, punire, item defendere, ſibi aſſumere, &c. Geminam hanc notionem *Diomedes* affert *lib.* 1. Hoc verbum non pro defendo veteres dicebant, ſed pro animadverto, & punio, ut *Salluſtius in Jug. cap.* 36. Niſi vindicatum fuerit in noxios. *Et in Catilina c.* 9. Vindicatum in eos, qui contra imperium pugnaverant. Multi duo verba diſtinguunt, *vindico*, & *vendico*, & origine differre volunt. Nam, ut judicio *Varroni l. 4. de L. L.* eſt a *jus*, & *dico*, ita vindico eſſe a *vim*, & *dico*, ſed vendico eſſe a *venum*, unde & *veneo*, ac *venundo*, eoque vendicare proprie dici de dominio, quod emptione nobis acquirimus. Nos ſemper *vindico* dicendum cenſemus, quomodo & ea vox ſcribitur in Pandectis Florentinis, & lapidibus antiquis, quos offert *Manut. in Orthograph.* Sumitur igitur primo pro ulciſci, ſeu punire. *Cic. 5. Ver.* Omnia quæ vindicaris in altero, tibi ipſi vehementer fugienda ſunt. *Id. pro Dejot.* Præſertim cum is unus eſſet, qui poſſet de abſente ſe vindicare. *Id. de Am. c.* 12. Talis improborum conſenſio non modo excuſatione amicitiæ tegenda non eſt, ſed potius omni ſupplicio vindicanda eſt. *Sen. de Benef. lib. 6. c.* 5. Utrum & beneficium illi reddere debeam, & me ab illo nihilominus vindicare. ¶ Accipitur quoque pro ſibi aſſumere, rei alicujus ſibi dominium, ſeu jus aſſerere, *aſſumere*, *uſurparſi*, *far ſuo*, ἰδιοποιεῖσθαι, προσποιεῖσθαι, ἀντιλαμβάνειν. *Cic. 1. Off. c.* 2. Si id mihi aſſumo, videor id meo jure quodammodo vindicare. *Id. infra.* Non nobis ſolum nati ſumus, ortuſque noſtri partem patria vindicat, partem amici. *Id. pro Arch. c.* 8. Homerum Colophonii civem eſſe dicunt ſuum, Chii ſuum vindicant. ¶ Item pro defendere ab injuria, liberare, eripere, *difendere*, ἀπαλλάττειν. *Cic. 1. de Fin.* Sapientiamque eſſe ſolam, quæ nos a libidinum impetu, & formidinum terrore vindicet. *Liv. lib. 3. cap.* 56. A cujus crudelitate voſmetipſos armis vindicaſtis. ¶ *Vindicare in libertatem*, eſt aſſerere in libertatem, eripere e ſervitute, *mettere in libertà*, *liberare*. *Cæſ. lib. 1. B. C.* Ut ſe, & Populum Romanum paucorum factione oppreſſum in libertatem vindicaret. ¶ *Vindicare libertatem*, eſt tueri. *Cæſ. l. 7. B. G.* ¶ Vindicare ſe ad ſuos. h. e. incolumem ſe recipere. *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 9. ¶ Vindicare ſe exiſtimationi hominum. h. e. ſuam apud homines bonam exiſtimationem tueri. *Cic. Verr. 5. cap.* 58. ubi tamen alii leg. *vendicare*. ¶ Vindicare aliquis dicitur, qui vindicias fert alicujus rei, h. e. ejus poſſeſſionem obtinet. *Liv. lib. 3. cap.* 46. Se a M. Claudio petiturum, ut decederet jure ſuo, vindicarique puellam in poſterum diem pateretur. h. e. uſque ad poſterum diem in poſſeſſione ſuæ libertatis permanere. *Et mox:* ita vindicatur Virginia, ſpondentibus propinquis.

Vindĭco, is, a. 3. idem ac vindico, as. *Lucr. lib. 3. v.* 885. Ipſe ſui miſeret. neque enim ſe vindicit hilum.

Vindicŭla, æ, m. & fem. Naiades Vindiculæ a *Var.* apud *Non. cap. 4. n.* 30. dictæ videntur, quod locum aliquem incolerent, qui Vindus, vel Vindius appellaretur.

Vindicta, æ, f. *vendetta*, נקמה, Ger. *rach*, Gall. *vengeance*, Hiſpan. *vengança*, ἐκδίκησις, τιμωρία, ultio, vel animadverſio pro delicto. *Juvenal. ſat. 13. v.* 180. At vindicta bonum vita jucundius ipſa. ¶ Vindicta etiam erat virgula quædam, quam lictor manumittendi ſervi capiti imponens, eundem ſervum in libertatem vindicabat, dicens quædam verba ſolemnia. Nam libertatem donandi tres ſunt ſpecies. Una, cum quis ſervus conſentiente populo, vel jubente domino, nomen detuliſſet in cenſum; tunc enim civis Romanus fiebat, & ſervitutis vinculo ſolvebatur. Altera per virgam, quæ vindicta vocabatur, cum Prætoris Urbani juſſu lictor manumittendi ſervi capiti virgam imponens, eundem in libertatem vindicabat, dicens quædam verba ſolemnia. Tertia, ſi quis ſuprema voluntate in teſtamenti ſerie ſervum liberum ſcripſiſſet. Vindictæ rationem invenifſe fertur P. Valerius Poplicola, cum ad populum tuliſſet de præmiis Vindicii ſervi, qui patefecit nobilium adoleſcentum de reducendo Tarquinio conjurationem: qua lege Vindex & libertate, & civitate donatus eſt. *Liv. lib. 2. cap.* 5. Secundum pœnam nocentium, ut in utramque partem arcendis ſceleribus exemplum nobile eſſet, præmium indici pecunia ex ærario, libertas, & civitas data. Ille primum dicitur vindicta liberatus. Quidam vindictæ quoque nomen tractum ab illo putant, Vindicio ipſi nomen fuiſſe. Poſt illum obſervatum, ut qui ita liberati eſſent, in civitatem accepti viderentur. Hæc *Liv.* Quo loco pro *Vindicio* legendum *Vindici*, ut ex *Plutarcho*, & *Dionyſio* conſtat. Verba ſolemnia, ut ex Conſtantino Harmenopulo conſtat, hæc erant: *Profitemur hunc præſentem hominem eſſe liberum, & civem Romanum:* Græca Harmenopuli verba ſunt, φαμὲν τὸν παρόντα ἄνθρωπον εἶναι ἐλεύθερον καὶ πολίτην Ρωμαῖον. Hæc poteſtas primo Conſulum fuit, poſt ab iis ad Prætorem Urbanum eſt tranſlata. *Cic. in Top. c.* 2. Si neque cenſu, neque vindicta, nec teſtamento liber factus eſt, non eſt liber. *Hor. l. 2. ſat.* 6. Quem ter vindicta, quaterque impoſita haud unquam miſera formidine privet. *Perſ. ſat. 5. v.* 88. Vindicta poſtquam meus e Prætore receſſi. ¶ Hinc ſæpe ſumitur pro aſſertione, defenſione. *Vellej. l. 2. c.* 64. Utrique vindicta libertatis morte ſtetit. *Ovid. 4. de Pont. eleg.* 6. Cum tibi ſuſcepta eſt legis vindicta ſeveræ.

Vinĕa, æ, f. *vigna*, *vignale*, כרם, *weingarten*, Gall. *vigne*, Hiſpan. *vino*, ἀμπελών, οἰνόπεδον, locus vitibus conſitus, vel multitudo vitium ſimul conſitarum. *Cic. de Sen.* Nec vero ſegetibus ſolum, & pratis, & vineis, & arbuſtis res ruſticæ lætæ ſunt. *Virg. 2. Georg.* Hinc omnis longo pubeſcit vinea fœtu. ¶ Vinearum quinque ſunt genera, unum ſparſis palmitibus humi repens, alterum pedatum ſimplici adminiculo ſuſtentatum, tertium jugatum, quartum compluviatum, quintum arbuſtivum. V. *Plinium lib. 17. cap.* 22. ¶ Eſt etiam vinea inſtrumentum bellicum, ex lignis compactum, latum pedibus octo, altum ſeptem, longum ſexdecim, tectum duplici ligno, cratibuſque contextum, cujus latera quoque viminibus ſepiuntur, ne ſaxorum, ac telorum impetu perfringantur, extrinſecus, ne cremetur, crudis, ac recentibus coriis integuntur, ſub quo oppugnantes tutius ad muros ſubruendos pugnant, *galleria*. Cum plures fuerint, junguntur ordine. *Plaut. Mil. 2. 2.* 121. Ad eum vineas, pluteoſque agam. *Cic. l. 15. Fam. ep.* 4. Aggere, vineis, turribus oppugnavi.

Vineālis, & le, o. 3. *di vigna*, Germ. *der rebgarten*, Gal. *de vigne*, Hiſp. *de vina*, ἀμπελικός, quod eſt aptum ad vineam. *Col. lib. 3. cap.* 12. Ad quam poſita eſt limitatio terræ vinealis.

Vineārĭus, a, um, *di vigna*, Ger. *du rebacker*, Gal. *de vigne*, Hiſ. *de vina*, ἀμπελικός, quod eſt vineæ, vel quod ad vineam pertinet. *Col. l. 5. c.* 5. Validam vitem in ramos diducere cenſeo, & tradicibus diſpergere, atque diradiare, cæteraſque vinearios coles præcipitare.

Vineātĭcus, a, um, *di vigna*, ἀμπελικός, quod ad vineam pertinet. *Var. l. 1. R. R. c.* 22. Sic alia quoque nonnulla genera ſpecies habent plures, ut falces: nam dicuntur ab eodem Scriptore vineaticæ opus eſſe ſex. *Col. l. 4. c.* 1. Quippe ſemiorbus vineaticis nimium me profundos cenſuiſſe fieri ſcrobes.

Vineŏla, læ, f. *picciola vigna*. *Vet. Inſcript. apud Fabret. pag.* 123. Huic monumento cedit cum vineola ſola &c.

Vinētum, ti, n. 2. *vigna*, *vignale*, Ger. *rebacker*, Gal. *vignoble*, Hiſpan. *vinedo*, ἀμπελόφυτον, locus, ubi multitudo vitium conſita eſt, locus vineis abundans. *Cic. 2. de nat. Deor. cap.* 66. Nec vero ita refellendum eſt, ut, ſi ſegetibus, aut vinetis cujuſpiam tempeſtas nocuerit, &c. *Virg. 2. Georg.* Optima vinetis ſatio eſt cum vere rubenti. *Col. l. 3. c.* 4. Cui vineta facere cordi eſt, faciat vitiarium, ex quo poſſit agrum vineis veſtire.

Vineus, a, um, adject. *di vino*, ut vineus latex. *Solin. c.* 5.

Vinĭfer, a, um, adject. *abbondante di vino*, vini ferax, ut vinifera vitis. *Apul. de herb. c.* 66.

Vinipŏtor, oris, m. *bevitor di vino*, οἰνοπότης, potor vini. *Plin. l. 14. c.* 54. Scitum de quodam vinipotore reperitur, Syracuſis tandiu potare ſolitum, donec ab eo comperta in terra ova fœtum ederent.

Vinĭtor, oris, maſc. *vignajuolo*, כורם, German. *rebman*, Gall. *vigneron*, Hiſpan. *vinadero*, ἀμπελουργός, ruſticus vinearum cultor. *Cic. 5. de Fin.* An ea, quæ per vinitorem antea conſequebatur, etiam per ſeipſam curabit? *Virg. 10. Ecl.* veſtrique fuiſſem Aut cuſtos gregis, aut maturæ vinitor uvæ.

Vinitorĭus, a, um, ἀμπελουργικός, quod eſt vinitoris. *Col. lib. 4. c.* 25. Eſt autem ſic depoſita vinitoriæ falcis figura.

Vinivŏrax, acis, vini avidus potor. *Commodian. Inſtruct.* 18.

Vinnŭlus, a, um, ſignificat ſtrenuoſum inſtar vinni, hoc eſt cincinni, metaphorice autem dicitur de oratione ſuaviter inflexa, & molli, qualis eſt in minuritionibus cantus, ſive in chromatica Muſica, prout Boetius appellat. *Plaut. Aſin. 1. 3.* 70. Compellando blanditer. Oſculando oratione vinnula, venuſtula. Ita legit *Jan. Douza*, & ita interpretatur. Sed alii aliter. *Paullus apud Feſtum* interpretatur mollem, his verbis; Vinnulus dicitur molliter ſe gerens, & minime quid viriliter faciens. Plautus: Oratione vinnula, ac venuſtula. Sunt qui legunt *vinulus* unico n, & vocem derivant a vinum, accipiuntque pro blando, venuſto, illecebroſo, & ad ſenſus permanante, ut vinum in venas. ¶ Additur etiam a quibuſdam locus *Cic. Att. l. 4. epiſt.* 16. Profecto rem ovem vinnulam. Sed alii *tinnulam*, alii plerique *nullam* reponunt.

Vinolentĭa, æ, fem. *ubbriachezza*, μέθη, οἰνοφλυγία, ebrietas, vitium ebrietatis. *Cic. in Top. c.* 20. Cujus etiam generis illa ſunt, ex quibus verum nonnunquam invenitur, pueritia, ſomnus, imprudentia, vinolentia, inſania. *Id. 2. Phil. c.* 39. Quid furioſam vinolentiam tuam proferam?

Vinolentus, a, um, *ubbriacone*, ἔξοινος, πάροινος, οἰνόφλυξ, ebrioſus, vino ſe ingurgitans. *Cicer. 2. Agr. c.* 1. Hæc per Deos immortales utrum eſſe vobis conſilia ſiccorum, an vinolentorum ſomnia, & utrum cogitata ſapientum, an optata furioſorum videntur? *Id. l. 12. Fam. ep.* 25. Omnemque ſuum vinolentum furorem in me unum effunderet. ¶ Medicamenta vinolenta ſunt, in quibus potior pars vinum eſt. *Cic. in Piſon. c.* 6. Meminiſti ne, cum iſto ore fœtido teterrimam nobis popinam inhalaſſes, excuſatione te uti valetudinis, quod diceres, vinolentis te quibuſdam medicamentis ſolere curari?

Vinoſĭtas, atis, f. ſuccus vinoſus. *Tertul. de jejun. c.* 1. Siccantes cibum ab omni jurulentia, ne quid vinoſitatis vel edamus, vel potemus.

Vinōſus, a, um, *vago del vino*, שכר, Ger. *weinſuchtig*, Gall. *yvrogne*, Hiſp. *embriago*, φίλοινος, qui vini cupidus eſt. *Horat. l. 1. epiſt.* 19. Laudibus arguitur vini vinoſus Homerus. *Ovid. 3. Faſt. v.* 765. Cur anus hoc faciat quæris? vinoſior ætas Hæc erat. *Plaut. Curcul. 1. 2.* 79. Vinoſiſſima eſt. ¶ Item qui eſt bene potus, ebrius. *Liv. l. 41. c.* 4. Iſtrorum pauci, qui modice vinoſi erant, memores fugæ fuerunt. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod vini ſaporem refert. *Plin. l. 23. c. 6. de malis Punicis:* Quæ vero ab his ſapore proxima vinoſa dicimus, parvum nucleum habentia, miniora paullo intelliguntur.

Vinŭlus. V. Vinnulus.

Vinum, i, n. *vino*, יין, Ger. *wein*, Gal. *vin*, Hiſp. *vino*, οἶνος, liquor ex uvis expreſſus, videturque eſſe a voce Græca allata, præmiſſo v, & addita Latina terminatione. *Cic. de Sen. cap.* 18. Ut enim non omne vinum, ſic non omnis ætas vetuſtate coaceſcit. *Ovid. 6. Faſt. v.* 673. Nox erat, & vinis oculique, animique natabant. *Celſ. l. 3. c.* 19. Vinum nullarum virium. *Id. ibid.* Vinum multarum virium. ¶ Qualitates vini ſunt aſperum, auſterum, dilutum, lene, molle, novum, vetus, merum, purum, tenue, vapidum, &c. quæ omnia vini epitheta leguntur apud *Celſ. Cic. Plin. Columell. Virg.* & alios. ¶ Vinum fugiens dicitur, quod brevi tempore corrumpitur. *Cic. 3. Offic. c.* 23. ¶ *Vino madere* eſt ebrium eſſe. *Plaut. Truculent. 4. 4.* 2. ¶ Simili ratione *deponere vino aliquem* apud *eund. Aulul. 3. 6.* 38. eſt ebrium reddere. Et *vino percuti* apud *eund. Caſ. 3. 5.* 16. Et *vino ſauciari* apud *Juſtin. l.* 1. ¶ Metonymice vinum ponitur pro poculo. *Virg. 1. Æn.* Crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant. ¶ Item pro uvis. *Plaut. Trinum. 2. 4.* 135. Tum vinum, priuſquam coctum eſt, pendet putridum. ¶ *In vino*, eſt inter bibendum, in convivio. *Ter. Heaut. 3. 3.* 7. Vel heri in vino quam immodeſtus fuiſti! Alii leg. *in convivio*. *Cic. 5. Ver.* Niſi forte exiſtimatis, eum in vino ac luce non riſiſſe, qui nunc in periculo, ac exitio.

Vio, as, a. 1. *camminare*, iter facio, eo, a via. *Plaut. Truc. 1. 1.* 8. Quot illic iracundiæ ſunt! quot pericula vianda! hoc eſt adeunda. Alii aliter leg. V. *Taubman.* Uſurpant etiam *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v.* 771. & *Ammian. l. 20. cap.* 23. ¶ *Quintil. l. 8. c.* 6. reponit hoc verbum inter infelicius ficta: ex quo apparet, argentea quoque ætate in uſu fuiſſe, ſed non omnibus probatum.

Viocūrus, i, m. *che ha cura delle ſtrade*, viarum curator. *Var. l. 4. de L. L.* Quis non videt, unde ærifodium, & viocurus? Alii aliter leg.

Viŏla, æ, f. *viola*, Ger. *violen*, Gal. *violette*, Hiſp. *violeta*, ἴον, floſculus purpurei coloris, cujus planta folium hederæ non diſſimile habet, nigrius tamen, & tenuius, cauliculum autem e media radice proficientem, videturque eſſe a voce Græca allata. *Cic. lib. 5. Tuſc.* An tu me in viola putabas, aut in roſa dicere? *Horat. lib. 3. od.* 10. Tinctus viola pallor amantium. ¶ Violarum tria ſunt genera, purpurea, lutea, alba. *Plin. l. 21. c.* 6. Violarum plura genera, purpureæ, luteæ, albæ. Ex iis vero, quæ ſponte apricis, & macris locis proveniunt, pur-

purpureæ, latiore folio, ſtatim ab radice carnoſa exeunt, ſolæque Græco nomine a cæteris diſcernuntur appellata Ia, ut ab his Ianthina veſtis. *Id. ibid. c.* 11. Florum prima ver nuntiantium viola alba. Tepidioribus vero locis etiam hyeme erumpunt. Poſtea quæ appellatur purpurea. Proxime flammea, quæ & phlox vocatur, ſylveſtris duntaxat.

Violabilis, & le, o. g. *violabile*, *διαιτητέος*, qui aptus eſt, ut violetur. *Virg.* 2. *Æn.* Vos æterni ignes, & non violabile veſtrum Teſtor numen, ait. *Stat.* 5. *Theb. v.* 658. nullis violabilis armis. h. e. invulnerabilis.

Violaceus, a, um, *violato*, *di color di viola*, Ger. *viol farb*, Gal. *violet*, Hiſp. *de color de violetas*, *violado*, *ἰωειδής*, *ἰανθινός*, violæ colorem referens. *Plin. l.* 9. *c.* 39. Nepos Cornelius, qui Divi Auguſti principatu obiit: Me, inquit, juvene violacea purpura vigebat. *Id. l.* 35. *c.* 16. Et quod, ſi mora producantur, violaceum reddit colorem.

Violacium, ii, n. ſuccus violarum, vel vinum violarum ſucco conditum. *Apic. l.* 1. *c.* 1. & 4.

Violarium, ii, n. *violajo*, Ger. *ort da viel violen wachſen*, Gal. *violier*, Hiſp. *violar*, *ἰωνιά*, locus, ubi naſcuntur violæ. *Virg.* 4. *Georg. v.* 32. Irriguumque bibant violaria fontem. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 435. Ille legit calthas, huic ſunt violaria curæ.

Violarius, rii, m. *tintore di pavonazzo*, *ἰοβάπτης*, violacei coloris infector. *Plaut. Aul.* 3. 5. 36. Flammearii, violarii, carinarii.

Violatio, onis, f. *violazione*, חִלּוּל, Ger. *verletzung*, Gal. *violement*, Hiſp. *corrupcion*, *ἀσέβημα*, *ὕβρις*, actus violandi, violentiæ illatio, profanatio, corruptio. *Liv. l.* 29. *c.* 8. Tum quoque alio genere eludi eadem illa pecunia omnibus contactis ex violatione templi furorem injecit. *Senec. epiſt.* 104. Violatio religionum. *Velle. l.* 2. *c.* 7. Violatio fidei.

Violator, oris, m. *violatore*, *ὑβριστής*, qui violat, violentiæ illator, ruptor, corruptor. *Ovid. l.* 2. *de Pont. el.* 2. Confugit interdum templi violator ad aram. *Liv. l.* 4. *c.* 19. Hiccine eſt, inquit, ruptor fœderis humani, violatorque gentium juris? *Tacit.* 1. *Ann. c.* 58. Violator fœderis.

Violatus, a, um, *violato*, *offeſo*, *ἐξυβρισμένος*, *ὑβρισθείς*. *Cic. poſt red. in Sen.* Fortiſſimi, atque optimi viri Tribuni Pl. ſanctiſſimum corpus non ſolum tactum, ac violatum manu, ſed vulneratum ferro, confectumque vidiſtis. *Id.* 2. *de Leg. c.* 9. Violatum jus. *Ovid. l.* 3. *de Pont. el.* 3. Ipſe quidem Getico peream violatus ab arcu.

Violens, entis, o. g. *violento*, *βίαιος*, idem ac violentus, a *vis*. *Hor. l.* 3. *od. ult.* Dicar, qua violens obſtrepit Aufidus.

Violente, adverb. idem ac violenter. *Sen. in Med. v.* 605. Rumpe nec ſancti violente mundi Fœdera ſacri. *Ovid.* 9. *Met. v.* 141. quo te fiducia, clamat, Vena pedum violente rapit? Poteſt tamen utroque loco eſſe vocativus caſus a *violentus*.

Violenter, adv. *violentemente*, *βιαίως*, per vim, cum violentia, injurioſe. *Liv. l.* 5. Qui ſolemnia ludorum, quos intermitti nefas eſt, violenter diremiſſet. *Colum. l.* 9. *c.* 3. Rivalem violentiſſime perſequi. Iracundum ſutmitor pro æquo, & invito. *Ter. Phorm.* 5. 1. 4. Ita patrem adoleſcentis facta hæc tolerare audio violenter. ¶ Interdum pro crudeliter. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Proconſulatum violenter gerere, *Sueton. in Tito*, *c.* 6. Violentius agere,

Violentia, æ, f. *violenza*, חָמָס, Ger. *gewalt*, Gal. *violence*, Hiſp. *violencia*, *βία*, vis major, impetus. *Cic.* 12. *Phil.* Novi hominis furorem, novi effrænatam violentiam. *Plin. l.* 2. *c.* 38. Quoniam & tonitruum, & fulminum jactus horum (*ventorum*) violentiæ plerique aſſignant. *Lucret. l.* 3. *v.* 483. Vehemens vini violentia conturbare animam conſuevit.

Violentus, a, um, *violento*, עָרִיץ, Ger. *gewaltſam*, Gal. *violent*, Hiſp. *violento*, *βίαιος*, qui vim facit, a *vis*. *Cic.* 1. *Phil.* Non opes violentas, & Populi R. minime ferendam potentiam, ſed charitatem civium, & gloriam concupiſti. *Virg.* 1. *Georg.* Aut ubi navigiis violentior incidit Eurus. ¶ Violenti homines dicuntur, qui proni ſunt ad iracundiam, ſævi, intractabiles, & nihil indulgentes. *Liv. l.* 34. *c.* 32. Violentiſſimus tyrannus. *Cic.* 5. *Phil.* homo vehemens, & violentus.

Violo, as, a. 1. *violare*, עָנָה, Ger. *nothzwingen*, Gal. *violer*, Hiſp. *corromper por fuerza*, *βιάζομαι*, vim infero, lædo, corrumpo, a *vi*. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quæ patrem dicitur interemiſſe, virginitatem ſuam violare conantem. *Id. pro C. Rab. perd. c.* 2. Niſi forte de locis religioſis, ac delubris, quos ab hoc violatos eſſe dixiſti, pluribus verbis tibi reſpondendum putas. ¶ Dicimus etiam Violare parentes, hoſpites, Rempublicam, Deos, ſacra, leges, jura, amicitiam, dignitatem, exiſtimationem, fidem, fœdus, famam, &c. *Cic.* 3. *Fin.* Ut peccatum eſt patriam prodere, parentes violare, fana depeculari, &c. *Id.* 3. *Verr. c.* 32. Cum apud exteras nationes imperii, nominiſque noſtri famam tuis probris, flagitiiſque violaris. *Id. l.* 13. *Fam. ep.* 73. Niſi quid exiſtimas in ea re violari exiſtimationem tuam. *Virgil.* 4. *Æn.* Violare pudorem. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 22. Violare hoſpites. *Plin. l.* 10. *c.* 34. Violare fidem connubii. *Liv. l.* 28. *c.* 44. Violare fœdus. ¶ Violare aliquem voce, aut verbo, eſt, dictis lædere. *Tibull. l.* 1. *eleg.* 2. & *Cic. pro Dom.* & *pro Leg. Manil.* ¶ Violare ſilvam ſecuri, h. e. ejus arbores antea integras, & intactas cædere. *Ovid.* 3. *Met.* ¶ *Virg. Æn.* 12. *v.* 67. Indum ſanguineo veluti violaverit oſtro Si quis ebur. h. e. maculaverit, infecerit. *Servius* hic affert illud *Homeri*, Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ. Sic *Claudian. de Aleſto*, *lib.* 1. *in Rufin. v.* 63. Et flatu violare diem.

Vipera, æ, f. c. *vipera*, אֶפְעֶה, Germ. *natter*, Gal. *viper*, Hiſp. *bibora*, *ἔχις*, *ἔχιδνα*, ſerpentis genus. Dicta eſt, quia latere ſolet in vepre. Nam *vipre* pro *vepre* crebro invenias in codicibus manuſcriptis. Vel dicitur quaſi *vivipara*, quia ſola e ſerpentium genere dicitur parere vivum animal. *Virg.* 3. *Georg.* Sæpe ſub immotis præſepibus aut mala tactu Vipera delituit. *Ovid.* 2. *de Rem. Am. v.* 421. Parva necat morſu ſpatioſum vipera taurum. ¶ Translate *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 24. Etiamne in ſinu, atque in deliciis quidam optimi viri viperam illam venenatam, atque peſtiferam habere potuerunt? Hinc ut ſcribit *Donatus ad Ter. Eun.* 5. 2. 6. uſurpatur in conviciis præcipue ancillarum moleſte loquacium, & iracundarum.

Viperalis herba dicitur ab *Apul. de herb. c.* 89. ruta hortenſis, quod adverſus viperarum morſus valet.

Vipereus, a, um, idem ac viperinus. *Virg.* 7. *Æn.* Vipeream inſpirans animam. *Ovid.* 2. *Met.* Videt intus edentem Vipereas carnes vitiorum alimenta ſuorum Invidiam.

Viperinus, a, um, *di vipera*, *ἐχίδνειος*, *ἐχιδναῖος*, quod ad viperam ſpectat. *Cic.* 2. *Fin. ex Poeta.* Cui viperino morſu venæ viſcerum Veneno imbutæ tetros cruciatus cient. *Horat. Epod.* 3. Quid hoc veneni ſævit in præcordiis? Num viperinus his cruor Incoctus herbis me fefellit? ¶ Viperina, æ, f. eſt herba eadem, quæ ſerpentaria. *Apul. de herb. c.* 5.

Vipio, onis, m. *grua minore*, *γερανίς*, minor grus. *Plin. l.* 10. *c.* 49. Ibi (in Balearibus inſulis) & buteo accipitrum generis in honore menſarum eſt, item vipiones. Sic enim vocant minorem gruem.

Vir, viri, m. *uomo*, אִישׁ, Ger. *mann*, Gal. *homme*, Hiſp. *varon*, *hombre*, *ἀνήρ*, maſculus in genere hominum, a *vi*, quod major in eo vis eſt, quam in fœmina. Unde & a viro *virtus* nomen accepit. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Viros avidiores Veneris hyeme, fœminas æſtate Heſiodus prodidit. ¶ Sæpe non tam ſexum notat, quam fortitudinem, & virtutem. *Cic. ad Q. Frat. l.* 2. *epiſt.* 11. Sed cum veneris, virum te putabo. Si Salluſtii Empedoclea legeris, hominem non putabo. *Id.* 2. *Tuſcul.* Ita & tulit dolorem ut vir, & ut homo majorem ferre ſine cauſa neceſſaria noluit. *Id. pro Cæl.* Cum iſe jam ſe corroboraviſſet, ac vir inter viros eſſet. *Ovid. Faſt.* 6. *v.* 594. Si vir es, i, dictas exige dotis opes. ¶ Interdum refertur ad ætatem. *Ovid. Metam.* 13. *v.* 397. Litera communis mediis pueroque, viroque Inſcripta eſt foliis. ¶ Nonnunquam ad conjugium, & ponitur pro marito, atque ita uſurpatum ſæpiſſime fuiſſe a veteribus, *Feſtus* auctor eſt. *Terent. Andr.* 1. 3. Tibi generum firmum, & filiæ invenies virum. *Virg. Ecl.* 8. O digno conjuncta viro. ¶ Neque ſolum de hominibus, ſed etiam de brutis dicitur. *Virg. Ecl.* 7. Vir gregis ipſe caper deerraverat. ¶ Viros etiam eos dicimus, qui muliebria pati maxime refugiunt. Ita Veſpaſianus, ut Mucianum impudicum hominem argueret, morderetque, dicere ſolebat: Ego tamen vir ſum, ut refert *Suet. in ejus vit. c.* 13. Huc pertinet & illud *Ovid.* 1. *de art. am. v.* 526. Et ſi quis male vir quærit habere virum. ¶ Reperitur etiam pro virilitate, id eſt pro virtute generandi, aut pro partibus genitalibus. *Catul. Arg.* 58. (*al.* 64.) *de Aty*: Itaque ut relicta ſenſit ſibi membra ſine viro. *Plaut. Aſin. a.* 1. *ſc.* 3. Quin ſi tu voles, domi ſervi qui ſunt, caſtrabo viros. ¶ Interdum viri nomen in oratione ponitur elegantiæ cauſa loco pronominis *ille*, aut *is*. *Virg.* 4. *Æn. v.* 3. Multa viri virtus animo, multuſque recurſat Gentis honos. *Cic.* 9. *Att. ep. penult. de Pompejo*: Vidiſti igitur virum, ut ſcripſeras? ¶ *Viris*, *equiſque decertare*, proverbialis locutio eſt, qua ſignificatur maximus in aliqua re conatus. *Cic.* 3. *Offic. c. ult.* Cum his viris equiſque, ut dicitur, ſi honeſtatem tueri, ac retinere ſententia eſt, decertandum eſt. *con tutto lo sforzo*. ¶ Viri boni dicuntur, qui boni, honeſtiſque ſunt moribus: ſed ſpeciatim ſic vocari ſolebant fœneratores. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 12. Prætores jus dicunt, Ædiles ludos parant, viri boni uſuras perſcribunt. *Id.* 2. *Offic. c. ult.* Sed de toto hoc genere, de quærenda, de collocanda pecunia commodius optimis viris ad medium Janum ſedentibus, quam ab ullis philoſophis diſputatur. *Id.* 8. *Att. epiſt.* 1. Eundem, ut quemcunque ſors tulerit caſum, ſubeam potius cum iis, qui dicuntur eſſe boni, quam videar a bonis diſſentire: etſi prope diem video bonorum, id eſt lautorum, & locupletum, urbem refertam fore. ¶ Candidati etiam, publico, & civili vocabulo, viri boni dicebantur. *Sen. ep.* 3. Sic illum amicum vocaſti, quomodo omnes Candidatos bonos viros dicimus. ¶ In militia vir *virum legere* dicebatur, cum in acie inſtruenda duces poteſtatem faciebant militibus, ut ſibi quiſque ſocium nomen ſibi, & ſpectatæ virtutis adjungeret, a quo latus ſibi tegeretur, viciſſimque is ejus tegeret, accenderenturque ambo proprio exemplo ad acrius pugnandum: quod fieri maxime ſolebat, cum periculum aliquod majus inſtabat, & cum fortiſſimo hoſte erat congrediendum. *Liv. l.* 9. *c.* 39. Etruſci, coacto exercitu, cum vir virum legiſſet, quantis nunquam antea ſimul copiis, ſimul animis dimicarunt. Huc alluſit *Cic. pro Arch. c.* 21. ubi de comitatu Clodii loquens, Illa, inquit, qui ſemper ſecum ſcorta, ſemper exoletos, ſemper lupas ducebat, tum neminem, niſi ut virum a viro lectum eſſe diceres. Apud *Virgil.* quoque hic mos innuitur *l.* 11. *Æn. v.* 631. ubi tamen videtur ſignificari, non tam ſocium ſibi a milite, comitemque in pugna lectum fuiſſe, quam delectum, deſtinatumque oculis, & ictibus hoſtem, in quem irrueret. Verba *Virgilii* ſunt: Tertia ſed poſtquam congreſſi in prælia, totas Implicuere inter ſe acies, legitque virum vir. In Senatu etiam legendo hic mos vix aliquando uſurpatus, ut Senator Senatorem eligeret. *Suet. in Aug. c.* 35. Senatorum affluentem numerum ad modum priſtinum redegit duabus lectionibus, prima ipſorum arbitratu, qua vir virum legit.

Vira, æ, fœmina, apud veteres, a vir. *Feſtus*: Querquetulanæ viræ putantur ſignificari nymphæ præſidentes querqueto vireſcenti: quod genus ſylvæ indicant fuiſſe intra portam, quæ ab eo dicta ſit Querquetulana. Sed fœminas antiqui quas nunc dicimus, viras appellabant. Unde adhuc permanent virgines, & viragines. Hæc *Feſtus*.

Virago, inis, f. *donna d' anima virile*, *a maſchio*, *ἀνδρόγυνος*, *ἀνδρεία*, fœmina, quæ animo, & robore virum refert, mulier fortis, quæ viro ſimilis ſit, & virilia opera faciat. *Plaut. Merc.* 2. 3. 79. Recte ego emero matri tuæ Ancillam viraginem aliquam, non malam forma mala. *Ovid.* 2. *Met. v.* 765. Huc ubi pervenit bello metuenda virago. h. e. Pallas, quæ ſæpe a Poetis hoc nomine indigitatur, ut ab eodem *Ovid. Met.* 6. *v.* 130. a *Stat. l.* 4. *ſilv.* 5. *v.* 23. & 11. *Theb. v.* 414. &c.

Viratus, a, um, adject. *virile*, *maſchile*, virili animo præditus. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 907. Si non maliſ vir viratam uxorem Atalantam. Al. leg. *viraſiam* eodem ſenſu.

Viratus, us, m. virtus, conſtantia virilis, officium, quod a bono viro præſtari ſolet. *Sidon. in conc.* quæ eſt poſt *epiſt.* 9. *l.* 7. Bono viratu æmulis ſuis magis prodeſſe cupiens, quam placere.

Virbius, ii, m. idem qui Hippolytus, filius Theſei, & Hippolytæ Amazonis, qui, cum a Phædra noverca per calumniam apud patrem delatus eſſet, quod ipſi ſtuprum inferre voluiſſet, patris iram veritus, conſcenſo curru fugam arripuit, cumque juxta maris litus perveniſſet, incuſſo a Neptuno pavore, ab equis conſternatis, implicatus habenis, dilaceratus eſt: cujus vicem miſeratæ Dianæ, cum opera Æſculapii filii Apollinis ad vitam revocavit, & in Aricino nemore, in Italia collocatum, pro Hippolyto Virbium appellavit. V. *Ovid.* 15. *Met. v.* 544.

Virectum, V. Viretum.

Virens, entis, o. *verdeggiante*, *χλοάζων*, partic. a vireo. *Virgil.* 4. *Georg. v.* 18. At liquidi fontes, & ſtagna virentia muſco. *Horat. in Art. v.* 117. Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli. ¶ Tranſlate ponitur pro florente, ac vegeto. *Sil. l.* 1. Ævi flore virens. *Juſtin. l.* 43. *c.* 5. Virium gloria virentis florere. *Horat. Epod.* 17. Virens in Ætna flamma. h. e. nunquam intermoriens, ſed perpetuis vigens ignibus. Al. leg. *urens*, al. *vibrans*, al. *furens*.

Vireo, es, ui, ſine ſupino, *eſſere verde*, *verdeggiare*, רָעֲנָן, Ger. *grunſen*, Gal. *verdoyer*, Hiſp. *reverdecer*, *θάλλω*, *χλοάζω*, viridis ſum, a *vi*, ſeu *vigore*. Nam virent plantæ, quæ necdum aruerunt, ſed in ſuo ſunt vigore. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 13. Itaque & arbores, & vites, & ea, quæ ſunt humiliora, neque ſe tollere a terra altius poſſunt, alia ſemper virent, alia hyeme nudata, verno tempore tepefacta frondeſcunt. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 777. Pectora felle virent, lingua eſt ſuffuſa veneno. ¶ Tranſlate eſt vigere, pollere, in vigore eſſe. *Horat. Epod.* 13. Dum virent genua. *Flor. l.* 1. *c.* 22. Hæc eſt ſecunda ætas populi Romani, & quaſi adoleſcentia, qua maxime viruit, & quodam flore virtutis exarſit. ¶ *Virere oculi* dicuntur illis, qui bile tument. *Plaut. Men.* 5. 2. 76. Viden' tu illi oculos virere? Al. aliter leg. V. *Taubmann.*

Vireo, onis, m. avis, quæ & viridis dicitur, & Græce *χλωρίς*. *Plin. lib.* 18. *c.* 29.

Vires, ium, f. *forze*, *ἀλκή*, *ἰσχύς*, *δύναμις*, robur, fortitudo, potentia, facultas, a *vis*. Quidam exiſtimant, *vis*, & *vires* idem nomen eſſe, illud numeri ſingul. hoc plur. Sed ſi idem nomen eſſet, *vis* in obliquis numeri ſingularis pro *vis*, *vi*, *vim*, *vi*, haberet, *viris*, *viri*, *virem*, *vire*.

Digitized by Google

vire. *Cic. de Sen. c. 6.* Non enim viribus, aut velocitatibus, aut celeritate corporum res magnæ geruntur, ſed conſilio, auctoritate, ſententia. *Id. ibid.* Munus eſt laterum, & virium. *Id. 1. de Orat. c. 45.* Cum me deficere vires cœpiſſent. *Quintil. in proœm. l. 4.* Deficit viribus. Rurſus *Cic. de Sen. c. 9.* Agere pro viribus, *quanto comportano le forze, ſer quello che ſi può.* *Id. 1. de Orat. c. 33.* Exercere vires in aliqua re. *Id. 3. Tuſc. c. 3.* Omnibus opibus, viribuſque elaborare, ut &c. ¶ Translate *Tacit. in Agric. c. 38.* Præfecto claſſis circumvehi Britanniam præcepit: datæ ad id vires. h. e. militum copiæ, quæ vires ſunt Reipublicæ. *Juven. ſat. 11. v. 41.* egregius fons occultis viribus, *di occulta, e rara virtù.* *Cic. in Orat. c. 23.* Oratio carens maximis viribus.

Vireſco, is, u. *verdeggiare*, [illegible], Germ. *gru werden*, Gall. *ſe reverdir*, Hiſp. *enverdecerſe*, θαλλέω, θάλλω, viridis fio. *Virgil. 1. Georg. v. 55.* Arbores fœtus alibi, atque injuſſa vireſcunt Gramina. *Col. l. 11. cap. 2.* Quidam cum vidiſſent, partem aliquam uvarum vireſcere.

Vireſco, is, n. 3. vires acquiro. *Pac. in Poem. apud Non. c. 2. n. 912.* Hinc erectant animi, vireſcit vulnere virtus. Adde *Gell. l. 18. c. 11.* ubi hæc eadem verba refert, nec omnino impenbat.

Viretum, ti, n. *luogo di verdura*, [illegible], Ger. *gruner platz*, Gall. *verger*, Hiſp. *vergero*, [illegible], locus herbarum, arborumve viriditate amœnus. *Virg. 6. Æn. v. 638.* Devenere locos lætos, & amœna vireta Fortunatorum nemorum. ¶ Legitur & *virectum*.

Virga, æ f. *verga*, *bacchetta*, [illegible], German. *rut*, Gal. *verge*, Hiſp. *vara*, ῥάβδος, vimen, bacillum tenue, vel aliud quidvis, quo ad ligandum, verberandumque utimur. *Virg. 1. Georg.* Nunc facilis rubea texatur fiſcina virga. *Cic. pro Rab. perd. rei, c. 4.* Porcia lex virgas ab omnium civium Romanorum corpore amovit, hic miſericors flagella retulit. *Id. 5. Verr. c. 59.* Cædere virgis uſque ad necem, h. e. bacillis colligatis in faſcibus Conſulum. V. Faſcis. ¶ Virgam tribuebant veteres Mercurio, qua animas ad inferos deduceret, & inde reduceret; ſomnum induceret, & excitaret, &c. *Virg. 4. Æn.* Tum virgam capit, hac animas ille evocat Orco Pallentes, alias ſub triſtia Tartara mittit, Dat ſomnos, adimitque, & lumina morte reſignat. ¶ *Virgæ ſanguineæ*, quarum uſus erat in cædendis parricidis. *Turnebus* cenſet vel fuiſſe ex fruticibus ſanguineis, vel ad horrorem fuiſſe cruentatas, quomodo Bellona fingitur cum ſanguineo flagello, & Feciales haſtis ſanguine tinctis bellum indicebant. V. Sanguineus. ¶ *Virga Cenſoria* fuit obeliſcus, ut *Quintiliani Interpretes* ajunt, ideſt parvus obelus, ſeu brevis linea, qua alicujus nomen ex libro Senatorum, Equitum, Plebeji Ordinis, ſtyli ducta, delebant. Proverbialiter uſurpatur pro ſevero judicio de quocunque re. Cenſores enim Civium Rom. moribus præerant, in eoſque ſeveriſſime animadvertebant, in Senatores, eis Senatoriam dignitatem adimendo, in Equites, præcipiendo, ut equum publicum venderent; in Plebejos, eos transferendo in tabulas Cæritum, quod erat ſuffragii jure ſpoliare. *Quintil. l. 1. cap. 5.* Quo quidem ita ſunt ſevere uſi veteres Grammatici, ut non verſus modo Cenſoria quadam virga notare, &c. ¶ In Cœlo virga dicitur tractus varii coloris inſtar Iridis, ſed recta extenſus, juxta ſolem apparens. *Senec. l. 1. quæſt. natur. c. 9. & 10.*

Virgator, oris, m. ῥαβδίζων, qui virgis cædit. *Plaut. Aſin. 3. 3. 19.* Ubi ſæpe cauſam dixeris pendens adverſus octo audaces viros, valentes virgatores.

Virgatus, a, um, *vergato*, *divisato*, *vario*, virgarum in modum diſtinctus, & quibuſdam variegatus lineis, quas Græci ῥάβδους vocant, ut ex *Polluce* diſcimus; Ger. *geſtreiffs*, Gal. *vergé*, Hiſp. *vergado*, ῥαβδωτός. *Virg. 8. Æn. v. 660.* Aurea cæſaries ollis, atque aurea veſtis, Virgatis lucent ſagulis. *Sil. l. 5. v. 148.* Corpore virgata tigris. *Id. l. 4. v. 155.* Auro virgatæ veſtes. *Valer. Flac. l. 6. v. 160.* Virgata nurus. h. e. Barbarica veſte, variiſque diſtincta lineis induta.

Virgetum, ti, n. ῥαβδών, locus virgis conſitus ad alligandas vites. *Cic. 2. de Leg. c. 8.* Sacerdotes vineta, virgetaque, & ſalutem populi auguranto.

Virgeus, a, um, *di verga*, ῥάβδινος, quod ex virgis factum eſt. *Virg. 2. Georg. v. 165.* Virgea præterea Celei, viliſque ſupellex. ideſt vaſa ex vimine facta. *Id. 7. Æn. v. 463.* Magno veluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni. h. e. ex virgis accenſis facta, ut ſit validior, inquit *Serv. Col. l. 5. c. 6.* Superpoſitis virgeis cratibus tegunt.

Virgidemia, V. Virgindemia.

Virgiliæ, ſeu Vergiliæ, f. 1. πλειάδες, ſeptem ſtellæ ante genua Tauri, eædem quæ Pleiades. Ex diverſis, quæ affertur, etymologia orta eſt varietas ſcriptionis. nam quibuſdam inde dictæ videntur, quod virgulæ more porrigantur. Sane Græcis itidem a figura βότρυς quoque appellantur. *Feſto* tamen, & *Iſid. lib. 3. cap. 70.* magis placuit, ita dici a vere, quod extremo vere oriantur, ita ut earum ortu ver definat, æſtas incipiat. Alii dicunt, eas circa æquinoctium vernum matutino tempore oriri. V. Pleiades. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 44.* Vergilias tenui cum luce videbis.

Virgilianus, a, um, οὐεργιλιανός, quod ad Virgilium ſpectat. *Plin. in præfat.* Non illa Virgiliana virtute ut certarent. *Quintil. lib. 1. cap. 3.* Habendumque in animo ſemper illud Virgilianum: Supple *carmen*, vel *dictum*.

Virgilius, ii, m. *Virgilio*, οὐεργίλιος, βεργίλιος, Poeta Mantuanus, filius Maronis, & Majæ. De nominis hujus ſcriptura diverſi diverſa ſentiunt, aliis primam ejus ſyllabam ſecunda vocali, aliis tertia ſcribentibus. Quorum utrique ſuis quibuſdam nituntur rationibus. *Donatus* putat ſcribendum per *i*, cum in ejus vita tradit, e *virga* nomen accepiſſe, quam mater ejus ea nocte, quæ partum anteceſſit, in ſomnio ſibi viſa eſt parere, tanta altitudine aſſurgentem, ut cœlum contingeret. In eadem ſententia fuit & *Priſcianus*. Hiſce ſuffragatur & *Calvi* illud: Id Vates, cui Virga dedit memorabile nomen Laurea. In Græcis quoque codicibus (ſi id quippiam ad rem facit) βεργίλιος ſcriptum legimus. Alii, & imprimis *Politianus*, a *Vergiliarum* ſidere nomen hoc deducunt, idemque per *e* ſcribere malunt, quam ſententiam vetuſtatem aliquot marmorum teſtimoniis confirmant. Quibus illud accedit, quod apud *Euſebium* quoque in navium Catalogo, & apud *Suidam* οὐεργίλιος legatur. Sed ad Vergilias ſtellas quod attinet, dubium eſt, quomodo hoc ipſum nomen ſcribendum ſit. Nam *Iſidorus*, & *Feſtus*, qui a Vere deducunt, *Vergilias* ſcribunt, ſed *Voſſius* mavult *Virgilias*, quod virgulæ more porriguntur. Vide hac de re prolixiorem diſputationem in annotationibus *Poetæ in Virgilium in fin. Georg.* ¶ Primum apud Latinos inter Poetas obtinet locum. *Horat. l. 1. ſat. 6.* Optimus olim Virgilius, poſt hunc Varius dixere, quis eſſem. ¶ Scripſit Bucolica, Georgica, Æneidem, & alia quædam opuſcula. Scripſit etiam tragœdias, ut eſt in commentariis *Servio* tributis in 3. *Ecl.*

Virginal, lis, n. 3. pudendum muliebre. *Apul. in Apol. Solin. c. 4. & Prudent. in paſſione Agnet. v. 8.*

Virginalis, & le, o. 3. *verginale*, *di vergine*, German. *jungfrauwlich*, Gal. *virginal*, Hiſpan. *virginal*, παρθένιος, quod eſt dignum virgine, aut quod ad virginem pertinet. *Cic. 1. de Div. cap. 31.* Ubi illa paulo ante ſapiens virginalis modeſtia? *Id. 6. Ver. cap. 3.* Erant ænea præterea duo ſigna, non maxima, verum eximia venuſtate, virginali habitu, atque veſtitu. *Id. pro Quint. cap. 11.* Virginali verecundia homo.

Virginarius, a, um, adject. ad virginem pertinens. *Plaut. Perſ. 4. 9. 14.* Sequere hac ſceleſta feles virginaria. V. Feles.

Virgindemia, vel Virgidemia, æ, fem. ῥαβδολογία, demptio, deceptio, collectio, aut apparatus virgarum verberandi, vinciendique gratia, quaſi vindemia virgarum. *Plaut. Rud. 3. v. 22.* Tergumque obteſtor tuum, ut tibi uberem ulmeam eſſe ſperes virgindemiam. *Varro apud Non. c. 2. num. 906.* Quid triſtiorem video te eſſe? an ideo, quia ſcapulæ metuunt virgindemiam?

Virginenſis, vel Virginienſis, is, f. Dea, quæ in Gentilium connubiis præerat zonæ prima nocte novæ nuptæ a marito ſolvendæ. *Auguſtin. l. 6. de Civ. Dei, c. 9.*

Virgineus, a, um, *verginale*, Ger. *jungfrauwlich*, Gall. *virginal*, Hiſpan. *de virgen*, παρθένιος, quod eſt virginis, aut quod virginem decet. *Virg. 1. Georg. v. 430.* At ſi virgineum ſuffuderit ore ruborem. *Plin. l. 28. c. 7.* Si purgatio illa poſt virginitatem prima ſit, aut in virginea ætate ſpontanea. ¶ *Aqua virginea*, & *liquor virgineus*, fons ille, cujus aqua Virgines Veſtales utebantur ad ſacrificia. *Ovid. 1. Faſt.* Hic ubi virginea campos obiter aqua. *Id. l. 1. de Pont. eleg. 9.* Stagnaque, & euripi, virgineuſque liquor. ¶ Virgineæ volucres dicuntur Harpyæ. *Ovid 7. Met. v. 4.* quia virgineos vultus habere dicuntur, teſte *Virg. 3. Æn. verſ. 216.* ¶ Aurum virgineum vocat *Martial. l. 9. epigr. 24.* ex quo fiebat corona in ludis celebratis in honorem Minervæ.

Virginiſvendonides, vox ficta a *Plaut. Perſ. 4. 6. 20.* qua ſignificatur aliquis virgines vendens.

Virginitas, atis, fem. *verginità*, בתולים, Ger. *junfrauwſchaft*, Gal. *virginité*, Hiſp. *virgindad*, παρθενία, ἁγνεία, caſtitas virginis, cui nullum fuit cum viro commercium. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 23.* Quæ patrem dicitur interemiſſe virginitatem ſuam violare conantem. *Virg. 12. Æneid.* Hunc illi Rex ætheris altus honorem Jupiter erepta pro virginitate ſacravit. *Plin. l. 24. cap. 3.* Anaxilaus auctor eſt, mammas a virginitate illitas ſemper ſtantes.

Virginor, aris, virginem me eſſe profiteor, virginem me præbeo. *Tertul. de virgin. velan. c. 12.* Virginari enim ſunt ſola capitis nuditate, uno habitu negantes, quod toto ſuggeſtu profitentur.

Virgo, inis, com. g. *vergine*, בתולה, Ger. *jungfrau*, Gal. *vierge*, Hiſp. *virgen*, παρθένος, ἁγνή, mulier, quæ incorrupta eſt, & virum non experta, cui opponitur mulier, quæ cum viro habuit commercium. Eſt a *vira* ex *Feſti* ſententia. Inquit enim in *Querquetulanæ viræ:* Sed feminas antiqui quas nunc dicimus, viras appellabant. Unde adhuc permanent virgines, & viragines. *Serv. ad Ecl. 6.* a viridi ætate dicta videtur. Atque hanc is cauſam eſſe autumat, cur *Maro Ecl. 6.* virginem appellat Paſiphaen, quæ jam mater erat Phædræ, Ariadnes, & Androgei. Sed proprie dicitur hæc vox de iis, quæ non cognovere virum. *Maro* autem uſus eſt per Catachreſin, ut *Voſſius in Orationis* dicit. *Cic. 3. Catil.* Qui eſſet decimus annus poſt virginum abſolutionem. ideſt Virginum Veſtalium. *Quintil. l. 6. cap. 4.* Cicero objurgantibus quod ſexagenarius Popiliam virginem duxiſſet, Cras mulier, inquit, erit. *Gell. l. 12. c. 7.* Virginem habens jam maturam viro. ¶ Eccleſiaſtici Scriptores etiam viris hoc nomen tribuunt Venerem non expertis. *Tertul. l. de velan. Virg. c. 5. de Eva:* Ex viro ſuo ſumpta eſt, & ipſo adhuc virgine. ¶ Bruta etiam animalia, quæ marem nondum admiſerunt, virgines dicuntur. *Plin. l. 28. c. 9.* Quin & ſangeia equorum ſeptacam vim habet, item equarum, præterquam virginum erodit, emarginat, ulcerat. ¶ Per translationem virginis vocabulum etiam aliis rebus communicatur, quas incorruptas ſignificare volumus. *Cic. in Orat. c. 19. de Oratione Philoſophorum:* Caſta, verecunda, virgo incorrupta quodammodo. *Tertul. de jejun. c. 6.* Saliva virgo. h. e. oris jejuni. *Inſcript. apud Fabret. pag. 32.* Locus virgo, h. e. in quo nullus adhuc ſepultus fuit. ¶ Virgo item eſt ſignum Zodiaci conſtans ex viginti ſex ſtellis. Hæc eſt Erigone filia Icari, ſeu Icarii filii Oebali Laconum Regis, quæ ſecundum fabulas ob inſignem pietatem in cœlum tranſlata fuit. Ferunt enim Icarum a Baccho utrem vini accepiſſe, ut ejus uſum mortalibus communicaret. Quare cum ruſticos quoſdam ad bibendum invitaſſet, illi potus ſuavitate capti æquo largius hauſerunt. Qui ex ea cum crapulæ incommodum ſentirent, malum ſibi medicamentum datum rati, Icarum interfecerunt. Erat Icaro canis, cujus ductu Erigone ad patrem pervenit, quem cum mortuum inveniſſet, doloris magnitudine contabuit. Aliqui narrant, eam ſe ſe ſuſpendiſſe. Igitur Jovis miſeratione inter aſtra eſt tranſlata. Vide *Virgil. 1. Georg. & Ovid. 10. Met.* Hujus ſimulacrum virginis habitu fingebant, ſpicas aliquot manu tenentis: unde quidam eandem putaverunt cum Cerere. *Cic. de nat. Deor. lib. 2. cap. 42.* Spicum illuſtre gerens inſigni corpore virgo. ¶ Aſtræa quoque juſtitiæ præſes, virgo dicitur. *Virg. Ecl. 4.* Jam redit & Virgo, redeunt Saturnia regna. ¶ Denique fons quidam, qui per Aquæductum Romam Præneſtina via deducebatur, & Campum Martium alluebat, virgo dictus eſt: cauſa autem appellationis eſt, quia cum prope eum fontem rivus quidam ſit, qui Herculis [illegible], veluti refugiens cum eo miſceri, avertiſſe curſum longo diverticulo [illegible] eſt. Ita *Plin. l. 31. c. 3.* Alii dictum putant a Virginibus Veſtalibus, quia non longe a templo Veſtæ decurrebat. *Martial. l. 6. epigr. 42.* Cruda virgine, Martiaque mergi.

Virgoſus, a, um, adject. virgis abundans. *Pallad. lib. 1. tit. 24.* Frutex virgoſus.

Virgula, æ, f. *verghetta*, ῥαβδίον, parva virga. *Cic. 8. Phil. cap. 8.* Cum tempus ille differret, virgula ſtantem circumſcripſit. *Colum. l. 3. c. 13.* In cujus latere virgula prominens ad eam altitudinem. ¶ *Virgula divina*, proverbii ſpeciem habet, quo utimur, quoties aliquid non humana ope, ſed omnino alicujus favore contigiſſe volumus ſignificare. Antiquitas enim exiſtimavit, quemadmodum in anulis, ita & in virgis ferendis aliquam fatalem, ſeu magicam ineſſe virtutem: Adagium autem natum videri poteſt potiſſimum ab illa virga, quam Homerus Palladi tribuit, adeo celebri, ut de ea Antiſthenes Cynicæ ſectæ conditor librum conſcripſerit, eum cum ſuo baculo conferens. *Cic. 1. Offic. c. 44.* Quod ſi omnia nobis, quæ ad victum, cultumque pertinent, quaſi virgula divina, ut ajunt, ſuppeditarentur. ¶ Citatur aliquoties & apud Nonium Marcellum *Varro in virgula divina*, ut apparet, hunc fuiſſe titulum alicujus ex *Menippeis*.

Virgulatus, a, um, adjectiv. virgulis diſtinctus, virgatus. *Plin. lib. 9. cap. 33. de concharum generibus;* Jam diſtinctione virgulata, crinita, criſpa, &c.

Virgultum, i, n. *virgulto*, [illegible], Ger. *ſtaugeſtaub*, Gall. *arbriſſeau*, Hiſp. *mata*, [illegible], φρύγανον, multitudo virgarum pullulantium, a *virgula*, quaſi virguletum, ſimili Syncope, ut a *carice* dicitur carectum, a *ſalice* ſalictum. *Cæſ. l. 3. B. G.* Sarmentis, virgultiſque collectis, quibus foſſas Romanorum compleant, ad caſtra pergunt. *Virgil. 2. Georg.* Quæcunque premes virgulta per agros, Sparge fimo pingui. ¶ Sumitur & tranſlate. *Cic. pro Cæl. c. 18.* Ergo hæc deſerta via, & inculta, atque interclusa jam frondibus, & virgultis relinquatur.

Virguncula, æ, f. *verginella*, [illegible], parva virgo. *Juvenal. ſat. 13.*

Digitized by Google

13. v. 40. Tunc cum virgunculа Juno. *Sen. l. 1. Quæſt. nat. c. 17.* Libertinorum virgunculæ. Adde *Petron. in Satyr.*

Viria, æ, f. *braccialetto*, ψέλιον, περιχείριον, ornamentum brachii, armilla ex ebore, auro, & gemmis, vel alia quapiam pretioſa materia, proprium virorum geſtamen, quamquam & fœminis tributum legitur. *Tertull. de Pall. c. 4.* Sicuti veſtigia calceorum viria occupavit, ita & endromidis ſolutam aliqua multitia ſyntheſi extruxit. Al. leg. *Viriola*. *Plin. l. 33. c. 3.* Viriolæ Celticæ dicuntur, viriæ Celtibericæ.

Viriatinus, a, um, adject. a Viriato, ut Viriatinum bellum. *Sueton. in Galb. c. 3.*

Viriatus, i, m. Οὐρίατθος, vir Luſitanus, calliditatis acerrimæ. Ex venatore latro, ex latrone ſubito dux, atque Imperator factus, univerſam Luſitaniam occupavit. V. *Flor. l. 2. c. 17.* & *Val. Max. l. 6. c. 4. n. 2.*

Viriatus, a, um, *potente, di gran forze*, ἰσχυρός, ἀλκήεις, validus, bonæ magnarum virium. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 903.* Contra flagitium, naſcere bello vinci a barbaro viriato Annibale.

Virica, æ, f. genus teli. *Maſſurius Sabinus apud Gell. l. 10. c. 15.* Virice ſurculum de arbore felici habet. Loquitur de Flaminica Diali, atque eam in telo, quod geſtat, habere ſurculum, ſeu ramulum de arbore felici. Ita interpretari videntur, qui ita legunt. nam alii aliter.

Viriculæ, f. t. *forzette, piccole forze*, vires infirmæ, & extenuatæ, dim. a vires. *Apul. l. 11. Met.* Nam & viriculas patrimonii peregrinationis attriverant. h. e. tenues facultates.

Viriculum, i, neut. *bulino*, videtur eſſe genus ſcalpelli, aut alterius ferramenti ad inſcalpendum, aut excavandum apti. *Plin. l. 35. c. 11.* Encauſto pingendi duo fuiſſe antiquitus genera conſtat, cera, & in ebore ceſtro, ideſt viriculo, donec claſſes pingi cœpere.

Viridans, antis, o. g. *verdeggiante*, χλοάζων, idem ac virens, ſeu viridis. *Virg. 5. Æn. v. 539.* Sic fatus cingit viridanti tempora lauro. *Id. ib. v. 388.* Proximus ut viridante toro conſederat herbæ. *Plin. l. 37. c. 8.* Viridantium & alia plura ſunt genera.

Viridarii, maſc. *ortolani*, ſervi, qui viridariorum curæ præpoſiti ſunt. *Ulpian. JCtus.*

Viridarium, ii, n. *orto, giardino*, פרדס, Ger. *garten*, Gal. *verger*, Hiſp. *jardin*, ἄλσος, pratum, locus virentibus arboribus, herbiſque amœnus. *Suet. in Tib. c. 60.* Militem Prætorianum, ob ſurreptum e viridario pavonem, capite punivit. *Plin. l. 18. c. 2.* Quæ ſervus paulo ante Principis Neronis, contemptis hujus ſpatii viridariis, piſcinas juſſit habere majores. ¶ Legitur & *viridiarium*.

Viride, adv. *di color verde*. *Plin. lib. 37. c. 8.* Callais viride pallens. *Id. l. 17. c. 5.* Nihil omnino viridius comparatum illis viret.

Viridia, ium, n. 3. idem ac viridaria, ideſt prata, & arboreta. In genitivo plurali melius dicimus *viridiorum*, quam *viridium*. Sane *Macrobius l. 1. Saturn. c. 4.* docet, *viridia*, cum epitheton eſt, veluti cum dicimus *viridia prata*, habere in genitivo *viridium*: at quando non pro epitheto ſumitur, ut cum ipſam loca viridantem ſignificare volumus, habere *viridiorum*, uti cum dicimus *formoſa facies viridiorum*. *Sen. ep. 86.* Ciſternam ædificiis, ac viridibus ſubditam, quæ ſufficere in uſum vel exercitus poſſet. *Vitr. l. 6. c. 6.* Uti viridia per ſpatia feneſtrarum proſpiciantur. *Plin. l. 5. ep. 6.* Ambulatio preſſis, varieque tonſis viridibus incluſa. ¶ Pro herbis viridibus *Colum. l. 12. c. ult.* Cum viridia, quæ ſupra dicta ſunt, contriveris. Supra autem enumeraverat *Columel.* ſatureiam, mentam, rutam, lactucam, thymum, &c.

Viridianus, i, m. Deus Narnienſium. *Tertul. in Apol. c. 24.*

Viridiarium. V. Viridarium.

Viridicans, tis, adject. idem quod viridans. *Tertul. de Pudic. c. 20.* Viridicantem, & rubeſcentem.

Viridicatus, a, um, idem quod viridis. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. n. 1.* Equidem hoc, quod melius intelligo, affirmo mirifica ſuavitate villam habituram, piſcina, & ſalientibus additis, palæſtra, & ſylva viridicata.

Viridis, & de, o. 3. *verde*, ירוק, Germ. *grun*, Gall. *verd*, Hiſp. *verde*, χλωρός, quod eſt herbacei coloris. *Cic. 1. de Leg.* in viridi, opacaque ripa inambulantes. *Virg. 2. Georg.* Quæque ſuo viridi ſemper ſe gramine veſtit. *Cic. 3. Verr. c. 18.* Viridiſſimi colles. ¶ *Viride cælum* dicitur a *Plin. l. 17. c. 10.* cum ſudum ſerenumque eſt, quia tunc maxime ad viridem colorem accedit. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ ſuccum habent ſuum, vigoremque, licet viridia quandoque non ſint. *Cic. Ver. 3. c. 17.* Ignem ex lignis viridibus, & humidis fieri juſſit. *Colum. l. 7. cap. 8.* Caſeus ſi tenui liquore conficitur, quam celerrime vendendus eſt, dum adhuc viridis ſuccum retinet. ¶ Per tranſlationem accipitur pro eo, quod habet vigorem, robur, firmitatem, ac integritatem. *Virg. 5. Æn. v. 295.* Euryalus forma inſignis, viridique juventa. *Id. l. 6.* Jam ſenior, ſed cruda Deo, viridiſque ſenectus. *Sil. l. 3. v. 569.* Ille quidem cruda mente, & viridiſſimus iræ Ibat, ſed vani frigentem in Marte ſenectam Prodebant ictus. ¶ Hinc *viridis* abſolute ponitur pro juvene. *Senec. l. 4. excerpt. controverſ. in præfat.* Audivi illum & viridem, & poſtea jam ſenem. ¶ *Gell. l. 2. c. 3.* H literam inſerebant veteres pleriſque vocibus, ut ſonus earum eſſet viridior, vegetiorque. h. e. ſonantior, & quaſi ſucci, vigoriſque plenior. ¶ *Viridis ſapor olivæ* apud *Colum. l. 12. c. 47. ad fin.* Eſt ſapor olivæ viridis. ¶ *Virides Amyclas* dixit *Stat. lib. 9. Theb. v. 769.* propter colorem viridem, quo optimo lanæ Amyclis Laconiæ urbe tingebantur. Quamquam alii non viridem, ſed purpureum eum colorem fuiſſe putant: ſed & color purpureus aliquando a Latinis ita conſipitur, ut ad viridem quam proxime accedat. Sic *Cic. 4. Acad. c. 33.* mare purpureum dixit; & *Propert. l. 2. eleg. 20. v. 5.* purpureis agitatam fluctibus Hellen. Contra *Ovid. 2. de ar. Am. v. 90.* virides aquas maris appellavit.

Viriditas, atis, f. *verdura, color verde*, ירקות, Ger. *grune*, Gal. *verdure*, Hiſp. *verdura*, χλωρότης, color viridis. *Cic. de Sen. c. 15.* Terra ſemen tepefactum vapore, & complexu ſuo diffundit, & elicit herbeſcentem ex eo viriditatem. *Id. ibid. c. 16.* Pratorum viriditas. *Plin. l. 37. c. 5.* Viriditas maris. ¶ Per tranſlationem accipitur pro fortitudine, & flore illo ætatis, quam ἀκμήν vocant Græci. *Cic. 3. Tuſc. c. 31.* Sed quandiu in illo opinato malo vis quædam inſit, & vigeat, & habeat quandam viriditatem, tandiu appellatur recens. *Id. de Am. c. 3.* Senectus aufert eam viriditatem, in qua etiam tunc erat Scipio.

Virido, as, a. 1. viridem facio. *Ovid. in Halieut. v. 90.* Num vada ſubnatis imo viridentur ab herbis.

Virilia, ium, n. 3. *parti vergognoſe*, מבושים, Ger. *die mannliche ſcham*, Gal. *les parties honteuſes*, Hiſp. *las verguenças*, τὰ αἰδοῖα, verenda, ſeu pudenda viri, quomodo mulieris natura *muliebria* appelletur. *Plin. l. 21. c. 27.* Et in totum ad virilia cauliculis ejus vino, & aceto tritis, nihil utilius putant. *Petron. in Satyr.* Ad virilia ſua admovit novaculam infeſtam.

Virilis, & le, o. 3. *virile*, Ger. *mannlich*, Gal. *viril*, Hiſp. *varonil*, ἀνδρικός, ἀνδρεῖος, quod eſt viri. *Virg. 7. Æn.* Filius huic fato Divum, prolesque virilis Nulla fuit. *Liv. l. 1.* Brevi ſtirps quoque virilis ex novo matrimonio fuit. *Vitruv. l. 6. c. 10.* Convivia virilia. h. e. ad quæ ſoli viri admittuntur. *Lamprid. in Heliogab. c. 8.* Diligenter curatum eſt, ut ex tota urbe monobelos quærerent: ſic eos appellabant, qui viriliores videbantur. h. e qui majora virilia habebant. ¶ *Virilis toga* dicebatur, quam ſumebant adoleſcentes poſt annum 16. vel, ut alii volunt, poſt 15. depoſita prætexta. dictaque eſt virilis, quia dabatur pueris virilem, & firmam ætatem ingredientibus, & incipientibus inter viros verſari, cum ante illud tempus domi contineri ſolerent, aut ſub pædagogorum cura eſſe. *Cic. Philip. 2. c. 18.* Sumpſiſti virilem togam, quam ſtatim muliebrem ſtolam reddidiſti. ¶ Per tranſlationem accipitur pro forti, & magnanimo, & minime effœminato. *Cic. Att. l. 14. ep. 21.* Acta enim illa res eſt animo virili, conſilio puerili. *Id. 2. Fin. c. 14.* Vereturque quicquam aut facere, aut loqui, quod parum virile videatur. *Salluſt. in orat. Macri Trib. pl. ad pleb.* Vocare aliquem ad virilia. h. e. ad ea viro digna. ¶ *Pars virilis* eſt idem, ac viri officium. *Cic. Ver. 5. c. 3.* Qui plus etiam, quam pars virilis poſtulat, oneris ac muneris ſuſcipere debeam. *più di quello, che a me s' aſpetta, e le mie forze comportano.* *Id. 6. Ver. c. 37.* Eſt aliqua mea pars virilis, quod ejus civitatis ſum, quam ille amplam, clariamque reddidit, *ho qualche debito anco' io, tocca anche a me in qualche modo.* *Horat. de ar. poet. v. 175.* ne forte ſeniles Mandentur juveni partes, pueroque viriles. ¶ Hinc pro virili parte, *per quanto ſi può, ſecondo le forze*, pro viribus. *Cic. pro Sext. c. 66.* Hæc qui pro virili parte defendunt, optimates ſunt. *Id. Phil. 13. c. 4.* Me ejus beneficio plus quam pro virili parte obligatum puto. ¶ *Pro virili portione* eodem ſenſu dicitur. *Tacit. in Agric. c. 45.* Tanquam pro virili portione innocentiam principi donares.

Virilitas, atis, f. *virilità, parti virili*, τὰ αἰδοῖα, ἀνδρότης, idem quod virilia, ſeu viri pudenda. *Martial. l. 9. ep. 7.* Non puer avari ſectus arte mangonis virilitatis damno mœret ereptæ. *Quintil. l. 5. c. 12.* Mancipiorum negotiatores formæ puerorum, virilitate exciſa, lenocinantur.

Viriliter, adv. *virilmente, fortemente*, ἀνδρικῶς, fortiter, & magno animo. *Cic. 2. Tuſc. c. ult.* Itaque barbari quidam, & immanes ferro decertare acerrime poſſunt, ægrotare viriliter non queunt. *Id. 1. Off. c. 28.* Quod enim viriliter, animoque magno fit, id dignum viro, & decorum videtur. *Senec. de brevit. vitæ, c. 6.* Omne illi (avari, iracundi, &c.) virilius peccant; in ventrem, ac libidinem projectorum inhoneſta labes eſt.

Viriola, æ, f. exigua viria, ideſt parva armilla. *Pompon. l. 14. ff. de contr. empt.* Ut puta cohæredes viriolam, quæ aurea dicebatur, pretio exquiſito uni hæredi vendidiſſent, eaque inventa eſſet magna ex parte ænea. *Scævola Dig. l. 34. tit. 2. leg. ult.* Funerari me arbitrio viri mei volo, & inferri mihi, quæcunque ſepulturæ meæ cauſa feram ex ornamentis, lineas duas ex margaritis, & viriolas ex ſmaragdis.

Viriose, adv. a viribus deductum, ſignificat fortiter, valide. *Tertull. de anim. c. 19.* Ultro ambibit, & quidem virioſius de ſuo ingenio.

Viriosus, a, um, adject. *forte, robuſto*, viribus validus, δυναμικός. *Tertul. adv. Valent. c. 16.* Vitia uſu virioſa. ¶ Item venenatus, exitialis, a *virus*. *Apul. l. 7.* Spinæ punctu venenato virioſæ. Alii leg. *viroſa*.

Viriosus, a, um, adject. libidinoſus, virum appetens. *Apulej. l. 9.* A. A. Sæva, ebrioſa, virioſa, pervicax.

Viriplaca, æ, f. Dea apud Romanos, quæ præerat jurgiis, & litibus ſedandis inter virum, & uxorem. *Valer. Max. l. 2. c. 1. n. 6.* Quoties inter virum & uxorem aliquid jurgii interceſſerat, in ſacellum Deæ Viriplacæ, quod eſt in Palatio, veniebant, & ibi invicem locuti, quæ voluerant, contentione animorum depoſita concordes revertebantur. Dea nomen hoc a placandis viris fertur adepta.

Viripotens, entis, o. g. *da marito*, ὡραία γάμου, nubilis, viro matura. *Labeo l. 65. ff. de donat. inter virum & uxorem*: Quod vir ei, quæ nondum viripotens nupſerit, donaverit, ratum futurum exiſtimo. *Papinian. l. 101. ff. de condic. & demonſtr.* Cum ea, priuſquam viripotens fieret, vita deceſſerit.

Viripotens, entis, o. g. qui viribus potens eſt. *Plaut. Perſ. 2. 3. 2.* Jovi opulento, inclyto, Ope gnato, ſupremo, valido, viripotenti.

Viritanus, a, um, adject. viritim diſtributus, ut viritanus ager, apud *Feſt*.

Viritim, adverb. κατ᾽ ἄνδρας, per ſingulos viros, per ſingula capita. *Cic. in Brut. c. 14.* Dicitur etiam C. Flaminius is, qui Tribunus Pl. legem de agro Gallico, & Piceno viritim dividendo tulerit, &c. *Id. 3. Tuſc. c. 20.* Nolim, inquit, mea bona, Gracche, tibi viritim dividere liceat, ſed, ſi facias, partem petam. *Sueton. in Tiber. c. 76.* Dedit & legata pleriſque, plebi Romanæ viritim, & ſeparatim vicorum magiſtris. ¶ Interdum accipitur pro ſeparatim, ſeorſum. *Hor. l. 2. ep. 1.* Aut quid haberet, Quod legaret, tereretque viritim publicus uſus. *Sen. Nat. Quæſt. l. 5. c. 7.* De ventis in univerſum diximus, nunc viritim incipiemus illos diſcutere. *Curt. l. 7. c. 4.* Si quis viritim dimicare vellet, provocavit ad bellum.

Viror, oris, m. *verdura, color verde*, viriditas, color viridis, χλωρότης. *Pallad. in Jun. tit. 12.* Hordeum ſemimaturum, cui adhuc ſupereſt aliquid de virore, per manipulos ligabis. *Vopiſc. in Prob. c. 19.* Circus ad ſilvæ conſitus ſpeciem gratia novi viroris effronduit. *Apul. l. 2. Florid.* Pratorum virorem.

Virosus, a, um, φίλανδρος, viri appetens, ſicut mulieroſus, mulieris appetens. *Lucil. apud Non. c. 1. n. 80.* Vetulam, atque viroſam Uxorem cædam potius, quam caſtrem egomet me. *Afran. ibid.* Viroſa non ſum, & ſi ſim, non deſint mihi, Qui ultro dent, ætas integra eſt, forma ſatis.

Virosus, a, um, *fetido, puzzolente*, δυσώδης, fœtidus, graveolens, qui eſt mali odoris, vel mali ſaporis, a *virus*, quod modo venenum, modo ingratum odorem ſignificat. *Catu. 157.* Et, ſi mulier eo lotio locos fovebit, nunquam viroſa fiet. *Scribon. Larg. compoſit. 103.* Viroſiſſimum adverſus ſtomachum medicamentum. *Id. compoſit. 163.* Viroſi odoris ſordes. *Celſ. l. 2. c. 21.* Viroſi piſces. *Virg. 1. Georg. v. 58.* At Chalybes nudi ferrum, viroſaque Pontus Caſtorea. Conſtat enim caſtoreum fœdi, & execrandi odoris eſſe, adeo ut prægnantes ejus olfactu ejiciant fœtum. *Servius* tamen ibi interpretatur venenata. Alii exponunt medicamentoſa, *medicinali*, qua ratione etiam *Nemeſian.* videtur uſurpaſſe in *Cyneget. v. 223.* Disce igitur potus medicos, curamque ſalubrem. Tunc viroſa tibi ſumes, multumque domabis Caſtorea, attritu ſilicis lenteſcere cogens. quamquam nihil vetat, hoc quoque loco pro fœtido accipere. ¶ Tranſlate *Sidon. l. 5. ep. 7.* Aures viroſa ſuſurronum fæce completæ.

Virtuose, adv. *virtuoſamente*, cum virtute. *Inſcript. apud Gruter. pag. 807. n. 3.* Quæ multis cum ſodoribus univira ætate vixit virtuoſe. Hanc tamen Inſcript. Eruditi ſpuriam exiſtimant.

Virtus, utis, f. *virtù*, גבורה, Ger. *tugend*, Gal. *vertu*, Hiſp. *virtud*, ἀρετή, cujuſque rei vigor, bonave diſpoſitio, quæ rem, cui ineſt, in ſuo genere bonam, perfectamve, ejuſque operationem excellentem reddit. *Cicero* ſic definit *l. 2. de Invent. c. 53.* Virtus eſt animi habitus naturæ modo rationi conſentaneus. *Id. l. 1. de Leg.* Eſt autem virtus nihil aliud, quam in ſe perfecta, & ad ſummum perducta natura. *Et lib. 1. Acad.* Quod autem abſolutum, id eſt virtus, quaſi perfectio naturæ. ¶ De ejus origine ita *Cic. 2. Tuſc. 18.* Atqui vide, ne, cum omnes rectæ animi affectiones virtutes appellentur, non ſit hoc proprium nomen omnium, ſed ab ea una, quæ cæteris excellat, omnes nominatæ ſint. Appellata eſt enim a viro virtus: viri autem propria maxime eſt fortitudo,

Digitized by Google

titudo, cujus munera duo maxima ſunt, mortis, dolorisque contemptio. ¶ Differt autem plurimum a probitate. Unde *Ovidius* probitatem in uxore agnoſcit, et requirit virtutem, quia non auderet pro marito apud Auguſtum, aut Liviam interceſſere. Ita enim ſcribit *lib. 3. de Ponto el. 1.* Nota tua eſt probitas, teſtataque tempus in omne, Sit virtus etiam non probitate minor. ¶ Sæpe etiam accipitur pro fortitudine militari, & latius pro animi conſtantia in periculis, & rebus adverſis. *Caſ. l. 1. bell. Gall.* Perfacile eſſe, cum virtute omnibus præſtarent, totius Galliæ imperio potiri. *Cic. l. 10. Fam. ep. 3.* Omnia ſumma conſecutus es virtute duce, comite fortuna. ¶ Per Synecdochen uſurpatur de quacunque hominis perfectione, tam corporis, quam animi, ſed præcipue animi. *Cic. 5. Fin.* Ita fiet, ut animi virtus corporis virtuti anteponatur. *Id. 4. Phil.* Omnia alia falſa, incerta ſunt, caduca, mobilia, virtus eſt una altiſſimis defixa radicibus, quæ nunquam ulla vi labefactari poteſt, nunquam dimoveri loco. ¶ In hac acceptione virtutes animi ſive mentis varie dividuntur, ſed de his V. *Philoſophus.* ¶ Per Catachreſin dicitur etiam de beſtiis, de plantis, de lapidibus, & aliis rebus, pro ea vi, qua res, cujus eſt virtus, perfecta redditur, pro vi, facultate, proprietate rei unicuique inſita. *Cic. 1. de Leg. cap. 16.* Nam nec arboris, nec equi virtus (in quo abutimur nomine) in opinione ſita eſt. *Quinctil. lib. 4. cap. 2.* Sunt quidem hæ, quas ſupra retuli, virtutes aliarum quoque partium. *Plaut. Mil. 3. 1. 133.* Sicuti merci pretium ſtatui, pro virtute ut veniat. ¶ Aliquando etiam accipitur pro ope, auxilio. *Plaut. Mil. 3. 1. 82.* Deum virtute eundem hoſpitio accipiam. ¶ Nonnunquam pro merito, ſeu præſtantia. *Plaut. Moſt. 1. 3. 17.* Virtute formæ id evenit, te ut deceat, quicquid habeas. ¶ Ab antiquis virtus Dea putata eſt, cui templum dedicavere. Virtutis autem templum cum æde Honoris conjunctum fuit, ita, ut in hanc non niſi per illud pateret aditus. Quo commento hoc ſignificare voluerunt, veram, unicamque parandi honoris viam eſſe virtutem. *Cic. 2. de nat. Deor.* Vides Virtutis templum, vides a M. Marcello renovatum, quod multis ante annis erat bello Liguſtico a Q. Maximo dedicatum. *Et infra:* Ob eamque cauſam majorum inſtitutis Mens, Fides, Virtus, Concordia conſecratæ, & publice dedicatæ ſunt.

Virulentia, æ, fem. idem ac virus, hoc eſt nativus cujuſque rei, vitaliſque ſuccus, aut humor. *Tertull. in Apolog. cap. 8.* Panis quo ſanguinis virulentiam colligas. Alii leg. *ſuculentiam.* ¶ Item fetor, graveolentia. *Sidon. l. 6. ep. 14.* Hircorum vos obtuliſſe virulentiam Chriſtus ſibi computat.

Virulentus, a, um, *velenoſo*, ἰώδης, qui eſt plenus veneno. *Gell. l. 16. c. 11.* Ut ſerpentium virulentorum domitores ſint.

Virus, i, n. *ſugo, umore, liquore*, ſuccus nativus & vitalis cujuſque rei, eſtque vox mediæ ſignificationis, ut notat *Servius* ad *Virg. Æn. 1.* hinc eſt tam in bonam, quam in malam partem uſurpari poteſt, quemadmodum venenum, quod eandem fere habet ſignificationem. *Servius* loc. cit. ait, eſſe indeclinabile nomen; ſed habet tamen genitivum *viri*, & ablativum *viro*. *Plin. lib. 9. cap. 50. de piſcibus:* Nec ſatis eſt generationi coitus, niſi editis ovis, inter ſe verſando vitale aſperſerint virus. *Id. lib. 8. cap. 51.* Virus verrinum a ſcropha a coitu exceptum. h. e. humor a genitalibus fluens. *Stat. lib. 1. ſil. 4. v. 104.* Jungam ipſe manus, atque omne benignum Virus, odoriferis Arabum quod doctus in arvis, Aut Amphryſiaco paſtor de gramine carpſi. h. e. ſuccum herbarum, aliarumque rerum ſalubrem. *Lucret. lib. 2. v. 853. de olei ſucco:* Quam minime ut poſſit mixtos in corpore odores, Concoctoſque ſuo contactos perdere viro. ¶ In malam partem ponitur pro veneno interdum abſolute, ſæpius tamen cum addito, ut malum virus, noxium virus, *veleno*, ἰός, ῥάτος. *Virg. 3. Georg.* Aut tecto aſſuetus coluber ſuccedere, & umbræ, Peſtis acerba boum, pecorique aſpergere virus. *Id. 1. Georg. v. 129.* Ille malum virus ſerpentibus addidit atris. *Plin. lib. 8. cap. 42.* Amatorium virus. hoc eſt medicamentum amorem inducens. Translate *Cic. de Amic. c. 23.* Ut non inquirat aliquem, apud quem evomat virus acerbitatis ſuæ. ¶ Item pro fœtore, graveolentia, *puzza, mal'odore*, δυσωδία. *Columel. l. 1. c. 5.* Nec paludem vicinam eſſe oportet ædificiis, quia caloribus noxium virus eructat. *Plin. l. 35. c. 15.* Prodeſt & ad virus alarum. *Id. l. 12. c. 12. de nardo:* Alterum ejus genus damnatur in tatura, virus redolens. ¶ Item pro malo, aſperoque ſapore, ut de maris ſalſedine. *Lucret. l. 2. v. 475.* Linqui anim ſupera tetri primordia viri aſpera. Et de viribus ne ſpirtet vini. *Plin. l. 14. c. 20.* Ubi pigra lentos corpsat, virus addit.

Vis, vis, vius, vi, ſ. *virtù, forza, poſſanza*, ἰσχύς, δύναμις, robur, virtus, fortitudo, potentia, facultas, & tum propria, tum per tranſlationem uſurpatur. *Cic. pro Domo c. 55.* Magna vis eſt in Deorum immortalium numina. *Id. 2. Off. cap. 6.* Magnam vim eſſe in fortuna in utramque partem, vel ſecundas ad res, vel adverſas, quis ignorat? *Ter. Adelph. 3. 4. 47.* Summa vi hanc defendam, atque illum mortuum. *Plin. lib. 4. ep. 7.* Hanc ille vim (ſive quo alio nomine vocanda eſt intentio quidquid velis obtinendi) ſi ad potiora vertiſſet, quantum boni efficere potuiſſet? *Quinctil. l. 1. cap. 10.* Ambitus habet apertam vim. hoc eſt aperte geritur, manifeſtus eſt. *Rurſus Cic. de Amic. cap. 4.* Vis amicitiæ eſt in animorum conſenſione, *l' amicizia conſiſte &c.* *Id. ibid. c. 38.* Vis ingenii. *Id. in Orat. cap. 32.* Vis & ubertas verborum. *Id. Fam. 5. ep. 8.* Hæ literæ habent vim fœderis, *vaglione, come ſe foſſero una confederazione.* *Id. 1. Divin. cap. 33.* Quod oſtentum habuit hanc vim, ut Dionyſius paucis poſt diebus regnare cœperit, *l' effetto, che produſſe quel prodigio, fu, che &c.* *Idem in Top. cap. 8.* Ex vi nominis argumentum elicere. *Id. pro Rab. Poſth. c. 15.* Vis frigorum, *la violenza del freddo.* ¶ Vires in plurali numero, quod Grammaticorum alii a vis eſſe ajunt, alii negant. V. ſupra ſuo loco. ¶ Sæpe notat multitudinem, copiam. *Cic. pro L. Man. c. 9.* Sic Mithridates fugiens maximam vim auri, atque argenti, pulcherrimarumque rerum omnium reliquit. *Id. Q. Fr. l. 9. ep. 7.* Magna vis aquæ. *Liv. l. 29. cap. 36.* Vis frumenti ingens. ¶ Notat quoque injuriam, violentiam, quæ duplex eſt, alia a cœlo venit, alia ab hominibus: deinde injuria cœleſtis duplex item eſt, alia in tempeſtatibus poſita eſt, quæ dicitur *vis major*, alia, quæ fit ſilente cœlo, quæ vis minor. *Plin. l. 18. cap. 28.* Ante omnia autem duo genera eſſe cœleſtis injuriæ meminiſſe debemus. Unum, quod tempeſtates vocamus, in quibus grandines, procellæ, ceteraque ſimilia intelliguntur, quæ cum acciderint, vis major appellatur. Hæc ab horridis ſideribus exeunt, ut ſæpius diximus, velut Arcturo, Orione, Hœdis. Alia ſunt illa, quæ ſilente cœlo, ſerenisque noctibus fiunt, nullo ſentiente, niſi cum facta ſunt. Publica hæc, & magnæ differentiæ a prioribus, aliis rubiginem, aliis uredinem, aliis carbunculum appellantibus, omnibus vero ſterilitatem. Hæc *Plin.* ex cujus verbis apparet, vim majorem eſſe, quam *Ulpianus* tempeſtatem calamitoſam appellat, *l. ex conducto, ff. loc. & cond.* *Col. lib. 1. cap. 7.* Nam ubi ſedulo colitur ager, plerunque compendium nunquam, niſi ſi cœli major vis, aut prædonis inceſſit, detrimentum affert. ¶ Frequentius accipitur pro violentia, ſeu injuria cum impetu facta ab hominibus. *Virg. 2. Æn.* Fit via vi, rumpunt aditus. *Cic. pro Sex. cap. 17.* Quos homines ſi vi, armiſque ſuperaſſem, non verebar, ne quis aut vim vi repulſam reprehenderet, aut &c. *Id. pro Mil. cap. 4.* Vim vi defendere. *Id. Att. l. 4. ep. 2.* Vim alicui facere. *Id. Catil. 1. c. 6.* Vim alicui adhibere. *Id. Att. l. 9. ep. 14.* Vim & manus alicui inferre. *Idem 2. Fam. ep. 9.* Vim afferre alicui. *Velle. l. 2. c. 45. ad fin.* Inferre vim vitæ ſuæ, *darſi la morte.* *Cic. 2. de Fin. cap. 20.* Stuprare aliquam per vim, *per forza.* ¶ Hæc quoque vis, quæ ab hominibus provenit, duplex eſt, alia privata, alia publica: privata vis ea cenſetur, quæ a privato aliquo, & ſine armis infertur: publica vero, quæ cum armis: ideo autem hæc, quæ cum armis fit, publica dicitur, quia armorum uſus lege Julia tum in Urbe, tum in agro privatis hominibus interdictus erat, excepta venationis, vel itineris cauſa: proinde qui in vi facienda arma adhibuiſſet, non pro privato, ſed pro publico hominis ſe geſſiſſe cenſebatur. *Juſtinian. Inſtitut. de interdict. §. 6.* V. *Manut. de legib. Rom.* ubi varias enumerat leges, quæ *de vi* diverſis temporibus latæ ſunt. *Cic. Att. lib. 2. ep. 24.* Reus erat apud Craſſum Vettius de vi. ¶ *Vis* in genitivo, & dativo ſingulari, itemque in accuſativo plurali parum eſt in uſu; non caret tamen exemplis. *Auctor dialogi de cauſis corrupt. eloquent. cap. 26.* Cum in magna parte librorum ſuorum plus vis habeat, quam ſanguinis. *Lucret. l. 2. v. 586.* multas vis poſſidet in ſe. *Salluſt. 3. hiſtor. apud Priſcian. l. 6.* Male aſſuetum ad omnes vis controverſiarum. *Hirt. de B. Afric. cap. 69.* Equitibus ſuis hoſtium vi oppoſitis. ¶ In Fabulis Vis ſeu Violentia eſt dea Stygis filia, apud *Heſiod. in Theogon.* Item Juno ſoror Jovis, & conjux. *Auſon. in Technopægn. de diis.* Et ſoror, & conjux fratris, regina deum Vis. *Virg. 7. Æn. v. 431.* pictaſque exure carinas. Cœleſtum vis magna jubet. Ubi *Servius:* Juno eſt vis deorum.

Viſcatus, a, um, *inviſchiato*, viſco oblitus. *Varro l. 3. de R. R. c. 7.* Quos columbarii interficere ſolent, duabus virgis viſcatis defixis in terram, inter ſe curvatis. *Ovid. l. 1. de arte am. v. 391.* Non avis utiliter viſcatis effugit alis. ¶ Sumitur etiam tranſlate, ut viſcata, & hamata munera, quibus majora attrahuntur, quam quæ dantur. *Plin. ep. 30. l. 9.* Hus ego viſcatis, hamatiſque muneribus non ſua promere puto, ſed aliena corripere.

Viscera. Viſcus, eris.

Viſcellatus, a, um, adject. ex viſceribus avium piſciumque conditus, aut confectus. *Plin. Valer. lib. 1. cap. 24.* Piſces viſcellati. *Et lib. 2. cap. 17.* Viſcellatus pullus. ¶ Alii utroque loco corruptam lectionem putant.

Viſceratim, adv. κατὰ σπλάγχνα, per ſingula viſcera. *Enn. apud Non. c. 2. n. 880.* Andromeda, diſſipat viſceratim membra.

Viſceratio, onis, f. κρεανομία, epulum, quod fiebat ex viſceribus, ſive carnibus immolatis, quæ diſtribuebantur inter eos, qui ſolemni alicui ſacrificio adeſſent, præcipue in Latinis feriis, vel in funere alicujus excellentis viri. Nam olim qui rite victimam mactabant, vel convivium celebrare moris erat, vel a victima partem ad amicos mittere. Dicta eſt a viſceribus, quo nomine non ſolum inteſtina, ſed etiam totam carnem veteres intelligebant. *Servius in 1. Æn.* Viſcera non tantum inteſtina dicimus, ſed quicquid ſub corio: ut in Latinis viſceratio dabatur, idest caro. Hujuſmodi epulum deſcribit *Maro lib. 8. Æn.* Tunc lecti juvenes certatim, aræque Sacerdos Viſcera toſta ferunt taurorum &c. *Cic. 2. Off. c. 16.* Prodigi, qui epulis, & viſcerationibus, & gladiatorum muneribus, ludorum, venationumque apparatu pecunias profundunt. *Sen. ep. 19.* Sine amico viſceratio, leonis, ac lupi vita eſt. *Liv. l. 8. c. 22.* Et populo viſceratio data a M. Fluvio in funere matris.

Viſcereus, a, um, adject. viſcera habens. *Prudent. in Apotheoſ. v. 1095.* Cum vas componeret arvo nondum viſcereo. Loquitur de prima hominis a limo compoſitione, & *viſcereum arvum* intelligere videtur terram nondum vitalibus præditam viſceribus, nec animatam.

Viſcidus, a, um, idem ac viſcoſus. *Theodor. Priſcian. l. 2. cap. 2.* Viſcidum uretum. *Id. de diæta, c. 18.* Viſcidiores cibi.

Viſcoſus, a, um, *viſcoſo, tenace*, γλοιώδης, ἰξώδης, quod eſt tenax, & glutinoſum. *Pallad. l. 1. tit. 14.* Si quod aciæ adhæret, fuerit molle, atque viſcoſum, conſtat albarius operibus convenire.

Viſcum, i, n. *viſchio*, Germ. *vogelleim*, Gal. *glu*, Hiſp. *liga, muerdago*, ἰξός, γλοιός, gluten aucupum, glutinum, quo aves capiuntur, ab Æolico βισκος, ſeu ϝιξος, pro ἰξός, quod idem ſignificat. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Proviſum etiam, ut, ſi qua minima beſtiola conaretur irrumpere, in ſordibus aurium, tanquam in viſco, inhæreſceret. *Plin. l. 16. cap. 44.* Hinc eſt viſcum pennis avium tactu ligandis, juglandis oleo ſubactum, cum libeat inſidias moliri. ¶ Eſt & viſcum frutex, qui ex turdorum potiſſimum fimo ſuper arborum quorundam ramos delapſo, & a Sole cum humiditate quadam fervefacto naſcitur, & viret per hyemem. *Virgil. 6. Æneid. verſ. 205.* Quale ſolet ſylvis brumali frigore viſcum Fronde virere nova, quod non ſua ſeminat arbos. *Plin. l. 16. cap. 44.* Quædam enim in terra gigni non poſſunt, & in arboribus naſcuntur. Namque cum ſuam ſedem non habeant, in aliena vivunt, ſicut viſcum. ¶ Druidæ viſcum venerati ſunt. *Plin. l. 16. cap. 44.* Non eſt omittenda in ea re & Galliarum admiratio. Nihil habent Druidæ (ita ſuos appellant Magos) viſco, & arbore, in qua gignatur, ſi modo ſit robur, ſacratius, &c. ¶ Tranſlate viſcum etiam antiqui rete vocabant, teſte *Nonio c. 6. n. 20.* nempe a tenacitate. *Varro ibid.* Lepuſculi timentes hoc quadrangulum, dedant ſe in retia, ſic fugere viſcum nequiverunt, lineamque compedem. Huc trahi poſſe videtur & illud *Virgil. 1. Georg.* Tum laqueis captare feras, & fallere viſco Inventum, & magnos canibus circundare ſaltus.

Viſcus, i, m. idem ac viſcum. *Plaut. Bacch. 1. 1. 16.* Viſcus merus veſtra blanditia eſt.

Viſcus, eris, n. *viſcera, carne*, בשר, Germ. *ein gewaid*, Gal. *entrailles*, Hiſpan. *entrañas*, σπλάγχνον, inteſtinum, ut cor, jecur, pulmo, lien. Sed generatim accipitur pro carne, quæ eſt inter oſſa, & cutem. *Servius in 1. Æn.* Viſcera non tantum inteſtina dicimus, ſed quicquid ſub corio, ut in Latinis viſceratio dabatur, id eſt caro. Eſt autem nominativus hoc viſcus, hujus viſceris: ut *Lucret. l. 1. v. 837.* Viſcus gigni, ſanguenque creari. *Id. in 9. Æn.* Viſcus, quicquid ſub cute. *Cicer. 2. Tuſcul.* Spartæ vero pueri ad aram ſic verberibus accipiuntur, ut multis e viſceribus ſanguis exeat, nonnunquam etiam, ut, cum ibi eſſem, audiebam, ad necem: quorum non modo nemo exclamavit unquam, ſed ne ingemuit quidem. *Ovid. 15. Metam.* De putri viſcere paſſim Florilegæ naſcuntur apes. *Sueton. in Vitellio, c. 13.* Quin inter altaria ibidem ſtatim viſcera, & farra pene rapta a foco manderet. ¶ Per Synecdochen ponitur pro toto animali, ac præſertim pro filio. *Ovid. ep. 11.* Diripiunt avidæ viſcera noſtra feræ. *Id. l. 2. Am. el. 14.* Veſtra quid effoditis ſubjectis viſcera telis? In illas quæ abortivos faciunt. ¶ Tranſlate dicitur de terra, pro partibus penitioribus, ſeu interioribus. *Ovid. Met. 1. v. 138.* Nec tantum ſegetes, alimentaque debita dives Poſcebatur humus, ſed itum eſt in viſcera terræ. *Virg. 3. Æn.* Interdum ſcopulos, avulſaque viſcera montis Erigit eructans. ¶ Denique de quacunque parte intrinſeca. *Cic. 1. Catil. c. 13.* Periculum autem reſidebit, & erit incluſum penitus in venis, atque in viſceribus Reipublicæ. *Id.*

o. de

Digitized by Google

2. *de Orat.* c. 78. Hæc in dicendo non extrinſecus alicunde quærenda, ſed ex ipſis viſceribus cauſæ ſumenda ſunt. *Id. pro Dom.* c. 47. Villam extruxit viſceribus ærarii. *h. e.* ex recondita ærarii pecunia. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 1. *ante med.* Ἐγκαλύμματα illa tua mihi in viſceribus hærent.

Viſendus, a, um, *degno d'eſſer veduto*, ἐνιστορητέος, partic. vel gerund. a viſo. *Cic. in Ver.* c. 13. Epulum omni apparatu, ornatuque viſendo. *Plin. l.* 16. c. 44. Vicinæ luco eſt ilex, & ipſa nobilis, 35. pedum ambitu caudicis, decem arbores mittens ſingulas, magnitudinis viſendæ. h. e. dignæ videri, ſpectabilis, admirandæ.

Viſibilis, & le, o. 3. *viſibile*, נראה, Ger. *ſichtbar*, Gal. *viſible*, Hiſp. *viſible*, ὁρατός, θεατός, quod ſub aſpectum cadit, quod ſub aſpectum venit, quod videri poteſt, aſpectabile. ¶ Ponitur etiam pro vidente, aut, quod Philoſophi vocant, viſivo. *Plin. l.* 11. c. 37. Oculi, ceu vaſa quædam, viſibilem animi partem accipiunt, atque tranſmittunt.

Viſibilitas, atis, ratio, qua aliquid videri poteſt, *viſibilità*. *Tertul. de carne Chriſti*, c. 12.

Viſio, onis, f. *il vedere*, *viſta*, ὄψις, actus videndi. *Cic.* 4. *Acad.* c. 11. Nec poteſt is, cui eſt viſio veri, falſique communis, ullum habere judicium, aut ullam omnino veritatis notam. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Neque viſionem, neque auditum, neque ſonum ſine aere fieri poſſe. ¶ Metonymice dicitur de rebus ipſis, quæ videntur, ac præſertim de earum imaginibus, ſeu ſpectris, quæ a Græcis φαντασίαι, & φαντάσματα appellantur. *viſione*. *Quinct. l.* 6. c. 2. Tentabo etiam de hoc dicere, quas φαντασίας Græci vocant, nos ſane viſiones appellemus, per quas imagines rerum abſentium ita repræſentantur animo, ut eas cernere oculis, ac præſentes habere videamur. *Cic.* 2. *de Div.* c. 58. Utrum igitur cenſemus, dormientium animos per ſe ipſos in ſomniando moveri, an externa & adventitia viſione pulſari? *Macrob. in Somn. Scip. l.* 1. c. 3. Omnium, quæ videre ſibi dormientes videntur, quinque ſunt principales & diverſitates, & nomina. Aut enim eſt ὄνειρος ſecundum Græcos, quod Latini ſomnium vocant, aut ὅραμα, quod viſio recte appellatur, aut χρηματισμός, quod oraculum nuncupatur, aut eſt ἐνύπνιον, quod inſomnium dicitur, aut eſt φάντασμα, quod Cicero, quoties opus hoc nomine fuit, viſum vocavit.

Viſio, is, ii. 4. flatum ventris emitto, ſed ſine crepitu. Confirmant quidam hoc verbum auctoritate *Lucil. apud Non.* c. 11. n. 46. ubi valde dubia lectio eſt.

Viſitatio, onis, f. *apparizione*, *il farſi vedere*, apparitio, actus quo quis ſe viſibilem facit. *Vitruv. l.* 9. c. 4. *ad fin.* Luna quoniam cum ſole eſt, nova vocatur, poſtero autem die, quo numeratur ſecunda, prætereuns a ſole, viſitationem facit tenuem extremæ rotundationis. ¶ Item actus viſitandi aliquem, *viſita*. *Tertul. adverſ. Jud.* c. 13. *ad fin.* Nec intellexiſſent Chriſtum in tempore ſuæ viſitationis inveniendum.

Viſitatus, a, um, nom. partic. veduto, conſpectus. *Vitruv. l.* 9. c. 4. Omnia viſitata, & inviſitata temporum neceſſitudine ſunt conſtituta. *Apul. l.* 4. *Metam.* Immani forma tanta beſtia, noctu præſertim, viſitata. *Id. de Deo Socrat.* Formam Dæmonis Socrati viſitatum.

Viſito, as, a. 1. *viſitare*, פקד, Ger. *offt beſehen*, Gal. *viſiter*, Hiſ. *viſitar*, ἐπισκέπτομαι, freq. a viſo. *Cic.* 3. *de Fin.* c. 31. Is cum arderet podagræ doloribus, viſitaſſetque hominem Carneades Epicuri perfamiliaris. ¶ Aliquando viſitare poſitum legimus pro ſæpe videre. *Plaut. Curc.* 2. 3. 64. Ibi me interrogat, Ecquem in Epidauro Lyconem trapezitam noverim? dico me noviſſe: quid lenonem Cappadocem? annuo viſitaſſe. *Id. Epid.* 4. 1. 12. Dii boni, viſitavi antehac, certe ea eſt.

Viſitor, oris, m. *viſitatore*, qui ſæpe inviſit. *Apul. in Apolog.* Ipſe domi tuæ rector, familiæ dominus, magiſter in convivio, in ludo quoque gladiatorio frequens viſitor. Alii rectius leg. *viſitor*.

Viſo, is, ſi, ſum, a. 3. *andar*, *o venir a vedere*, פקד, Ger. *ſehen*, Gal. *aller voir*, Hiſp. *yr a veer*, ἐπισκέπτομαι, eo ad videndum, venio ad videndum. *Ter. Andr.* 3. 3. 3. Id viſo, tu ne, an illi inſaniant. *Id. Eun.* 3. 4. 7. Viſam, ſi domi eſt. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 23. Tamen conſtitui ad te venire, ut & viderem te, & viſerem, & cœnarem etiam. *Donat. ad Terent. Hecyr.* 1. 2. 114. notat *videre* eſſe quærentis aliquem, *viſere* officii. *Rurſus Cic.* 6. *Ver.* c. 2. Cupidinem fecit illum, qui eſt Theſpiis, propter quem Theſpiæ viſuntur. *Id.* 1. *Off.* c. 39. Domus Cn. Octavii vulgo viſebatur. ¶ Interdum regit accuſativum cum præpoſit. *ad*. *Gel. l.* 16. Cum Phavorinus ad Frontonem pedibus ægrum viſeret. *Lucret. l.* 6. v. 1236. Nam quicunque ſuos fugitabant viſere ad ægros. *Terent. Hecyr.* 3. 2. 4. Nunc ad eam viſum. ¶ Non raro tamen accipitur pro primitivo video, præſertim ſi conjungatur cum verbis *eo*, & *venio*. *Plaut. Rud.* 1. 2. 6. Nunc huc ad Veneris fanum venio viſere, rem divinam facturum ſe dixerat. *Ter. Hec.* 1. 2. 114. Poſtquam accerſivit ſæpius, ægram ſimulant mulierem, noſtra illico it viſere ad eam: admiſit nemo. ¶ Idem uſu venit, quando jungitur his ablativis *gratia*, *cauſa*, *ſtudio*, & hujuſmodi. *Virg.* 2. *Æn.* v. 63. Undique viſendi ſtudio Trojana juventus Circumfuſa ruit. *Cic.* 5. *Tuſc.* Qui nec plauſum, nec lucrum quærerent, ſed viſendi cauſa venirent. *Salluſt. in Catil.* Multi qui e caſtris viſendi, aut ſpoliandi gratia proceſſerant. ¶ Particip. *viſendus* V. ſupra ſuo loco.

Viſor, oris, m. 3. ὀπτήρ, inſpector, explorator. *Tac. l.* 16. *Ann.* c. 2. Nec miſſis viſoribus, per quos noſceret, an vera afferrentur.

Viſpellio, V. Veſpillo.

Viſualitas, atis, f. *viſta*, *Tertul. de anim.* c. 49. Contrarietates viſualitatis, & cæcitatis.

Viſula, æ, f. genus vitis. Forma vocis videtur diminutiva, & Scriptores exiguas tribuunt vires. Quare fortaſſe contractum eſt ex *viticula*, T in S abeunte, ut ſæpe. *Col. l.* 3. c. 2. Viſula deinde ab his, & minor Argitis terræ mediocritate lætantur. Nam in pingui nimiis viribus luxuriant, in macra tenues, & vacuæ fructu veniunt. *Et paucis interjectis*: Viſula brevem materiam, & latum folium exigit, cujus amplitudine fructus ſuos optime adverſus grandinem tuetur; qui tamen niſi primo quoque tempore mature legantur, ad terram decidunt, humoribus etiam priuſquam defluant, putreſcunt. ¶ Eſt etiam idem flumen quod Viſtula. *Pomp. Mela l.* 3. c. 4.

Viſum, i, n. *viſione*, *fantaſma*, מראה, Ger. *geſicht*, Gall. *ce qui eſt veu*, Hiſp. *coſa viſta*, ὅραμα, φάσμα, ſpecies illa alicujus rei, quæ oculis noſtris diurno tempore dum vigilamus, vel phantaſiæ in ſomniis objicitur. *Cic.* 1. *Acad.* c. 11. In qua primum de ſenſibus ipſis quædam dixit nova, quos junctos eſſe cenſuit e quadam quaſi impulſione oblata extrinſecus, quam illi φαντασίαν, nos viſum appellemus. *Id. Acad. l.* 4. c. 6. Cum enim ita negaret, quicquam eſſe, quod comprehendi poſſet (id enim volumus eſſe ἀκατάληπτον) ſi illud eſſet, ſicut Zeno definiret, tale viſum (jam enim hoc pro φαντασίᾳ verbum ſatis heſterno ſermone trivimus) viſum igitur impreſſum, effictumque ex eo, quod eſſet, a Zenone definitum rectiſſime dicimus. *Et infra* c. 24. Quale igitur viſum? tum illum ita definiviſſe, ex eo, quod eſſet, ſicut eſſet, impreſſum, & ſignatum, & effictum. *Id.* 1. *Tuſc.* c. 41. Qui nonnunquam etiam ſine viſis ſomniorum placatiſſimam quietem affert. *Virg.* 4. *Æn.* v. 456. Hoc viſum nulli, non ipſi effata ſorori eſt. ¶ *Ex viſo*, & *ex viſo*, *per viſum avuto*, ſæpe occurrit in veterib. lapidib. teſte *Phil. a*

Turre in Diſſert. de Diis Aquilejen. pag. 302. Hinc *ex viſo dedicare aliquid* legitur in quadam *Inſcrip.* apud *Fuſvenin. de antiq. Horta lib.* 1. *cap.* 6. ¶ Accipitur etiam pro ſpectaculo, hoc eſt pro re quavis, quæ ſpectanda proponitur. *Prop. lib.* 2. *eleg.* 6. v. 29. Quæ manus obſcœnas depinxit prima tabellas, & poſuit caſta turpia viſa domo.

Viſurgis, m. 3. Viſurgis, Biſurgis, Iturgis, *Vueſer*, fl. ingens Germaniæ. Primum Verra dicitur, *Vuere*, oriturque in confinio Franconiæ, non procul a Cheruſcis ex Meliboco M. deinde per Haſſiam fluens, prope Smalcaldum, & Iſenacum labitur. Sed recepta ad Mindam opp. Fulda fl. tunc Viſurgis dicitur, & in Arctos tendens juxta Ducatum Brunſvicenſem, ibi Hamelam rigat, uti Corbiam, Mindam, Neobergum, & Hoyegam urbes Weſtphaliæ, hinc recepto Allera fl. paulo infra Verdam, labitur juxta Bremam, & tandem Oceano Germanico immiſcetur, inter Ducatum Bremenſem, & Comitatum Oldenburgenſem. V. annotat. Vadiani in lib. 3. Pomp. Melæ. ¶ Viſurgis alter, *Vueſer*, *Vueſe*, fl. parvus Belgii. Oritur in Ducatu Limburgenſi, & in conf. Juliacenſis, deinde Limburgum rigans, poſtea in Urtum cadit, & cum ipſo paulo poſt in Moſam fl. ſupra Leodium.

Viſurus, a, um, ὀψόμενος, partic. temporis futuri a video. *Virg.* 2. *Georg.* Abies caſus viſura marinos.

Viſus, a, um, *veduto*, ὁραθείς, partic. paſſiv. a video. *Virg.* 2. *Æn.* Infelix ſimulacrum, atque ipſius umbra Creuſæ Viſa mihi ante oculos, & nota major imago. *Idem lib.* 6. Viſæque canes ululare per umbram. *Hor. l.* 1. *od.* 23. Viſum lupum fugere.

Viſus, us, m. 4. *viſta*, ראייה, Ger. *geſicht*, Gal. *veue*, Hiſp. *viſta*, ὄψις, ὅρασις, potentia viſiva, ſenſus, & actus videndi. *Quinctil. l.* 10. c. 1. Qualis eſt ferri fulgor, quo mens ſimul, viſuſque perſtringuntur. *Plin. l.* 9. c. 50. Piſces attritu ventrium coeunt, tanta celeritate, ut viſum fallant. *Id. l.* 8. c. 22. Luporum viſus nocius eſſe creditur. *Lucret. l.* 3. v. 105. Nec tamen hanc poſſis malorum ſubdere viſu. Ubi *viſu* pro *viſui* poſitum eſt, quemadmodum *Terent. Adelph.* 1. 1. 38. dixit *victitu indulgens*. *Stat.* 6. *Theb.* v. 277. Spectat in occiduis ſtellatum viſibus Argum. h. e. oculis ſemper apertis. ¶ Interdum pro eo, quod videtur, ſive per diem, ſive in ſomniis. *viſione*. *Virg.* 2. *Æn.* Rita ſecundarent viſus, omenque levarent. *Hor. l.* 1. *ſat.* 3. immundo ſomnia viſu Nocturnam veſtem maculant. *Tacit. Ann.* 12. c. 13. Quas ſilvas pererraverit, nocturno viſu demonſtrat. ¶ Interdum pro ſpecie. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* c. 3. Ex quo exiſtit & illud, multa eſſe probabilia, quæ quanquam non perciperentur, tamen quia viſum quendam haberent inſignem, & illuſtrem, his ſapientis vita regeretur.

Vita, æ, f. *vita*, חיים, Ger. *dasleben*, Gal. *vie*, Hiſ. *vida*, βίος, ζωή, actus vivendi, animæ & corporis conjunctio, quemadmodum contra eorundem diſſolutio mors eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 53. Tribus rebus animantium vita tenetur, cibo, potu, ſpiritu. *Id.* 2. *Phil.* c. 3. Quod eſt aliud beneficium latronum, quam ut commemorare poſſint, his ſe vitam dediſſe, quibus non ademerint? *Id. Attic. l.* 5. *ep.* 20. Ego in vita mea nulla unquam voluptate tanta ſum affectus, *in tutto la mia vita*. *Id. pro Rab. perduel.* c. 10. Vitæ curriculum. *Id. Phil.* 9. c. 7. Agere vitam honeſtiſſime. *Id. pro Syll.* c. 27. Degere vitam miſerrime. *Id. Phil.* 14. c. 12. Vitam pro aliquo profundere. *Id.* 2. *Fam. ep.* 2. Diſcedere a vita. *Id. l.* 5. *Fam. ep.* 15. Manere in vita. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Dimitus in vita eſſe. *Id. pro Roſc. Amer.* c. 12. Per ſummum dedecus vitam amittere. *Id.* 4. *Catil.* c. 4. Vita frui. *Id. de Senect.* c. 18. Perducere vitam ad annum centeſimum. *Id.* 1. *de Fin.* c. 4. Si vita ſuppetet. *Id. Fam.* 10. *ep.* 24. Si mihi vita contigerit. *Id. pro Mur.* c. 16. Vita aliquem expellere, *ammazzare*. *Id. de Senect.* c. 19. Vitam alicui auferre. *Id.* 3. *de Orat.* c. 3. Vita ſe privare. ¶ *Vivere vitam*, ſeu *vita*, eſt idem ac vivere. *Cic.* 4. *Verr.* c. 47. Vivere vitam tutam. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 19. Faciam ut mei memineris, dum vita vivas. *Id. Mil.* 3. 1. 34. Tam ne tibi diu videor vita vivere? Utroque tamen loco, itemque aliis, qui afferuntur a *Pareo in Lex. Crit.* alii reponunt *vitam*. ¶ Ponitur etiam pro ipſa vi, qua res vivunt, i. e. pro anima. *Virg.* 6. *Æn.* Tenues ſine corpore vitas. ¶ Item pro ipſis hominibus viventibus. *Plin. l.* 8. c. 16. Verum falſum ne ſit, vita non decrevit. ¶ Item pro alimento, ſeu victu. *Plaut. Stich.* 3. 2. 9. Reperire ſibi vitam. Adde *Trin.* 2. 4. 76. ¶ Item pro inſtituto, & ratione vivendi. *Cic. de Am.* Serpit enim, neſcio quo modo, per omnium vitas amicitia. *Id. pro R. Am.* c. 17. Vita ruſtica honeſtiſſima, atque ſuaviſſima. *Plin. l.* 18. c. 7. Panem ex hordeo antiquis uſitatum vita damnavit, quadrupedumque tradidit refectibus. ¶ Item pro moribus. *Ter. Adelph.* 3. 3. 61. Denique inſpicere, tanquam in ſpeculum, vitas omnium jubeo. *Auct. ad Her. l.* 2. Deinde vita hominis ex ante actis ſpectabitur. ¶ Mea vita, *vita mia*, ζωή μου, blandientis vox eſt. *Cic. lib.* 14. *Fam. ep.* 2. Obſecro te, mea vita. *Plaut. Trucul.* 2. 4. 37. Quapropter o mea vita?

Vitabilis, le, adject. *da ſchiſarſi*, vitandus. *Cornel. Gall. eleg.* 6. quodque eſt vitabile nulli. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 14. v. 31. Eſſet perpetuo ſua quam vitabilis Aſtra. *Arnob. l.* 5. Vitabilis, & fugiendus.

Vitabundus, a, um, ἀλεείνων, idem quod vitans. *Salluſt. in Jugurth.* c. 101. Marius vitabundus claſſem hoſtium, ad oppidum pervenit. *Liv. l.* 25. c. 13. Hanno ex Bruttiis profectus cum exercitu, vitabundus caſtra hoſtium, Conſuleſque qui in Samnio erant, cum Benevento jam appropinquaret, tria paſſuum millia ab ipſa urbe loco edito caſtra poſuit. *Tacit.* 3. *hiſt.* c. 37. Suſpenſus, & vitabundus.

Vitalia, ium, n. 3. *parti vitali*, partes vitales, ut cor, jecur, pulmo, & cerebrum, in quibus quatuor vitæ ſumma conſiſtit. *Lucan. l.* 1. Pulmonis anheli Fibra latet, parvuſque ſecat vitalia limes. *Plin. l.* 8. c. 7. Pilam ſub oculo adactum, in vitalia capitis venerat.

Vitalis, & le, o. 3. *vitale*, *che può vivere*, *o che fa vivere*, חיוני, Ger. *leblich*, Gall. *vital*, Hiſp. *que puede vivir*, ζωτικός, quod vita præditum eſt, quod vivere poteſt, vel cui diuturnior vita ſperari poteſt. *Cic. de Am.* c. 6. Principio cui poteſt eſſe vita vitalis, ut ait Ennius, qui non in amici mutua benevolentia conquieſcat? *Hor. l.* 2. *ſat.* 1. v. 60. O puer, ut ſis Vitalis, metuo. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 75. O pater, ducentos philippeos, quæſo, Chryſalo da, ſi eſſe ſalvum me vis, aut vitalem tibi. ¶ Interdum ſignificat, quod vita dignum eſt. *Lactant. l.* 6. Unum eſt enim ſapientis, & juſti, & vitalis viri opus divitias ſuas in ſola juſtitia collocare. ¶ Accipitur etiam active pro eo, quo vivimus, quodque vitam aut affert, aut conſervat. *Virg.* 1. *Æn.* v. 391. Quiſquis es, haud credo, inviſus cœleſtibus auras Vitales carpis. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 9. Caloris natura vim habet in ſe vitalem. *Ovid.* 2. *Met.* v. 828. Vitale lumen.

Vitalitas, atis, f. *vita*, τὸ βιωτικόν, ζωτικόν, vis, & potentia vitalis. *Plin. l.* 11. c. 37. Cæteris corruptis vitalitas in corde durat. *Id. ibid.* c. 48. *de genibus*: Hæc ut aras adorant, fortaſſe quia ineſt iis vitalitas.

Vitaliter, adv. ζωτικῶς, cum vita. *Lucr. l.* 5. v. 146. Quandoquidem nequeunt vitaliter eſſe animata.

Vitatio, onis, f. *ſchiſamento*, ἔκκλισις, ἀποφυγή; actus vitandi, declinatio. *Cic.* 3. *Fin.* c. 7. Ne vitationem quidem doloris ipſam per ſe quiſquam in rebus expetendis putavit, ne ſi etiam evitare poſſet.

Id. Poſt. 3. *cap.* 10. Quæ vitatio oculorum, lucis, urbis, fori?

Vitātu, ſupinum paſſ. verbi vitor. *Hor. l.* 1. *ſat.* 4. *v.* 115. Sapiens vitatu, quidque petitu Sit melius, cauſas reddet tibi.

Viteliānum, n. 2. *Viadana*, opp. amplum Cenomanorum in Gallia Tranſpadana, ad Padum, e regione Bricell. in Duc. Mantuano, inde m. M. P. Parmam verſus 10. Dictum creditur a Vitellio Imp.

Vitelliānus, a, um, adject. a *Vitellio*, ut Vitellianæ partes, *Tac.* 1. *hiſt. c.* 84. Vitelliani milites. *Id. ib. c.* 85. ¶ Vitelliani, orum, abſolute dicti ſunt pugillares latei, vitello illiti, in quibus res laſcivæ & amatoriæ ſcribebantur. Quidam ita dictos putant, quod a Vitellio Imp. inventi ſint. *Martial. l.* 2. *ep.* 6. Hæc ſunt quæ relegente me ſolebas Rapta ſcribere, ſed Vitellianis. *Id. l.* 14. *ep.* 8. Nondum legerit hos licet puella, Novit, quid cupiant Vitelliani.

Vitellīnus, a, um, adject. a *vitellus*, quæ parvum vitulum ſignificat, ut Vitellina caro, apud *Plaut.* in *fragment.* ubi tamen alii aliter leg. *Apic.* tamen ſine ulla dubitatione *bubulam* & *vitellinam carnem* dixit *l.* 8. *c.* 5. ſed *eodem c.* etiam *vitulinam*.

Vitellius, ii, m. 2. Βιτέλλιος, nomen Romanorum Imperator, ventri, gulæque addictiſſimus, qui ſuperato ad Bebriacum Othone, Imperium arripuit, quod non multo poſt, deficientibus ad Veſpaſianum militibus, una cum vita exuit. *V. Sueton.* ¶ Adjective Vitellia via (de qua *Sueton.* in *Vitell. c.* 1.) ita dicta eſt quæ a Vitelliorum gente vel deducta, vel ſtrata fuit, tendebatque ab Janiculo uſque ad mare.

Vitellum, i, n. idem quod vitellus, h. e. ovi pars lutea. *Apic. l.* 4. *c.* 1. Mel, acetum, liquamen, ovorum vitella.

Vitellus, i, m. 2. dimin a *vitulus*, ut agnellus ab *agnus*. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 77. Agnellum, hœdillum me tuum dic eſſe, vel vitellum.

Vitellus, li, m. *roſſo de ovo, tuorlo*, חלמות, Germ. *eyerdotter*, Gall. *moyeu*, Hiſp. *yema*, λέκιθος, τὸ ὠχρὸν τοῦ ὠοῦ, ovi pars lutea. *Cic.* 2. *de Div. c.* 65. Tum illa: Nihil ne, inquit, de vitello? Id enim ex ovo videbatur aurum declaraſſe, reliquum argentum. *Hor. l.* 2. *ſat.* 4. Longa quibus facies ovis erit, illa memento, Ut ſucci melioris, & ut magis alba, rotundis Ponere. Namque marem cohibent calloſa vitellum.

Viteus, a, um, ἀμπέλινος, quod eſt ex vite. *Virg.* 3. *Georg. v.* 380. Et pocula læti Fermento, atque acidis imitantur vitea ſorbis. Ubi *pocula vitea* per Periphraſin pro vino poſuit. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 71. Coliculus viteus intortus.

Vitex, icis, f. *vetrice*, ἄγνος, frutex in arboreus aſſurgens, ramis prælongis, lentiſque, foliis olivæ, ſed mollioribus, in ſummum ripis, ac torrentium alveis naſcens, a *viendo*, quia nempe ramuli viticis ſunt lenti, & flexibiles, eoque ad viendum apti. Græci ἄγνον vocant, quod nobis caſtum ſonat, propterea quod matronæ in Teſmophoriis Athenienſium caſtitatem ſervantes, ex foliis in cubitum ſibi ſternebant. Vulgus herbariorum agnum caſtum appellat. *V. Plin. l.* 24. *c.* 9.

Vitiabĭlis, le, adject. qui vitiari poteſt. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 1051. (*al.* 1114.) Ne jam vitiabilis eſſet.

Vitiarium, ii, n. ἀμπελών, ἀμπελόφυτον, ſeminarium vitium, ſeu locus vitium plantis conſitus. *Var. l.* 1. *de R. R.* Ideo in vitiario, primitus cum exit vitis, tota reſecari ſolet, ut firmiore ſarmento e terra exeat. *Col. l.* 3. *c.* 5. Cui vineta ſerere cordi eſt, præcipue caveat, ne alienæ potius curæ, quam ſuæ, credere velit, neve mercetur viviradicem, ſed genus ſurculi probatiſſimum domi conſerat, faciatque vitiarium, ex quo poſſit agrum vineis veſtire.

Vitiatio, onis, f. *corruzione*, φθορά, διαφθορά, actus vitiandi. *Sen. Controv.* 23. *l.* 3. Amica legem vitiationis evertere conatus eſt, nunc transferre vult.

Vitiator, oris, m. *corruttore*, φθορεύς, qui vitiat. *Sen. l.* 3. *Contr.* 23. Vitiatorem dimiſiſti, virum occides?

Vitiātus, a, um, *corrotto*, *guaſtato*, partic. a vitior. *Cic. pro Sext. c.* 54. Comitiorum, & concionum ſignificationes interdum veræ ſunt, nonnunquam vitiatæ, & corruptæ. *Ovid.* 3. *Met. v.* 76. Quique halitus exit Ore niger Stygio, vitiatas inficit auras. *Celſ. l.* 8. *c.* 2. Vitiata oſſa. *Terent. Eun.* 4. 4. 37. Vitiata virgo.

Viticarpifĕra, forcipes ſunt, quæ ad vites carpendas, ſeu putandas aptæ ſunt. *Var. apud Priſc. l.* 4. Detondetunt forcipibus viticarpiferis.

Viticella, æ, f. genus herbæ. *Iſid. l.* 17. *c.* 9. Viticella herba appellata, quod, ſicut vitis, quicquid proximum fuerit, apprehendat corymbis, quos annulos appellamus.

Viticŏla, læ, m. & f. qui vitem colit. *Sil. l.* 6. *v.* 196. Viticolæ nomen pervulgatura falerni.

Viticōmus, a, um, adject. qui comas pampinis intextas habet, eſtque epitheton Bacchi. *Avien.* in *Arat. v.* 70. Et cum viticomo crinem tondere Lyæo. ¶ Dicitur etiam de ulmo, quæ vitem ſuſtinet. *Sidon. carm.* 2. *v.* 328. Viticomam retinens baculi vice flectit ad ulmum.

Vitĭcŭla, æ, f. *vitticella*, ἀμπέλιον, exigua vitis. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 35. At enim minora Dii negligunt, neque agellos ſingulorum, nec viticulas perſequuntur. ¶ Per Metaphoram viticulæ, κλημάτια, in herbis dicuntur flagella quædam, quæ vitium palmites imitantia longe lateque proſerpunt, & obvia quæque prehendunt, & amplectuntur, iiſque quaſi pedaminibus abutuntur, cujuſmodi videre eſt in cucurbitis, cucumeribus, aliiſque nonnullis id genus. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Frutex eſt foliis hederæ, molliore tamen, & minus longis viticulis. *Pallad.* in *Martio c.* 9. Aliqui florem cucumeris cum viticulæ ſuæ capita cannæ inſerunt.

Vitĭfer, ra, rum, *vitifero*, ἀμπελοφόρος, quod fert vites, ſeu in quo vites proveniunt. *Martial. l.* 13. *epigr.* 107. Hæc de vitifera veniſſe picata Vienna, Ne dubites, miſit Romulus ipſe mihi. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Colles vitiferi.

Vitigĭnĕus, a, um, *di vite*, ἀμπέλινος, quod eſt ex vite. *Col. l.* 12. *c.* 16. Alii foliis vitigineis, nonnulli platanini ſemivietas uvas contegunt. *Plin. l.* 30. *c.* 6. Pulmo vulturinus vitigineis lignis combuſtus.

Vitigĕnus, a, um, idem ac vitigineus, ut Vitigenus liquor, h. e. vinum, apud *Lucret. l.* 5. *v.* 15. Vitigeni latices. *Id. l.* 6. *v.* 1070.

Vitilēna, æ, f. vitioſa, & peſſima lena. *Plaut. Moſtel. c.* 3. 56. Illa hanc corrumpit mulierem maleſuada vitilena.

Vitĭlia, ium, n. 3. *vinchi*, *ſtroppe*, λύγοι, vimina, quibus vites religantur, a *viere*. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Non multum a ſalice vitilium uſu diſtat vitex.

Vitilīgo, inis, *morfea*. ἀλφὸς, μέλας, λεύκη, diverſi coloris maculæ per omnia membra diſperſæ, fœdus cutis color ex malo corporis habitu proveniens, qui nutrimentum recte peragere non poteſt. *Feſtus* ſic definit, & etymologiam deducit: Vitiligo in corpore hominis, macula alba, quam Græci ἀλφὸν vocant, a quo nos album; ſive a vitio dicta, etiamſi non lædit, ſive a vitulo, propter ejus membranæ candorem, qua naſcitur involutus. *Lucilius*. Hæc odioſa mihi vitiligo eſt, non dolet, inquit. *Plin. l.* 20. *c.* 15. Ferunt, eos, qui quotidie edunt capparim, paralyſi non periclitari, nec lienis doloribus. Radix ejus vitiligines albas tollit. ¶ Triplex eſt. *Celſ. l.* 5. *in fin.* Vitiligo, quamvis per ſe nullum periculum affert, tamen fœda eſt, & ex malo corporis habitu fit. Ejus tres ſpecies ſunt. Alphos vocatur, ubi color albus eſt fere ſubaſper, & non continuus, ut quædam quaſi guttæ diſperſæ eſſe videantur. Melas colore ab hoc differt, quia niger eſt, & umbræ ſimilis: cætera eadem ſunt. Leuce habet quiddam ſimile alpho, ſed magis albida eſt, & altius deſcendit, in eaque albi pili ſunt, & lanugini ſimiles. Omnia hæc ſerpunt, ſed in aliis tardius, Hæc *Celſ.*

Vitĭlis, & le, o. 3. lentus, flexibilis, ad viendum, h. e. ligandum aptus. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Cucurbita omnino faſtigiatur, vaginis maxime vitilibus. ¶ Vitile etiam dicitur id, quod ex vimine, aut aliqua alia re vitili contextum eſt, πλεκτόν. *Plin. l.* 4. *c.* 16. Vitilia navigia corio circumſuta. *Cato R. R. c.* 11. Vitilia cola.

Vitilitigātor, oris, m. *calunniatore*, *beccalite*, [illegible], Germ. *zanckgiriger*, Gall. *calomniateur*, Hiſp. *pica pleytos*, συκοφάντης, qui ſola pravitate contentionem quærit, cui ſtudium eſt lites e litibus ſerere, eoque aliena omnia anxie obſervat, ideoque calumniandi anſam captat, vitioſus litigator, calumniator, obtrectator, a *vitilitigo*, quod a *vitium*, & a *litigo*. *Plin.* in *præf. hiſtor. natur.* Ergo ſecuri etiam contra vitilitigatores, quos Cato eleganter ex vitiis, & litigatoribus compoſuit (quid enim illi aliud, quam litigant, aut litem quærunt?) exſequemur reliqua propoſiti.

Vitilitĭgo, as, a. 1. *litigare*, *accuſare*, *riprendere*, [illegible], Germ. *leichtfertig hadern*, Gall. *blamer*, *legerement*, *endorer fauſſement*, Hiſp. *pleytear*, *con mal pleyto*, συκοφαντεῖν, eſt vitio litigare, & per Metaphoram calumniari, carpere, criminari, damnare, reprehendere, a *vitium*, & a *litigo*. *Plin.* in *præf. hiſtor. natur.* Scio ego, quæ ſcripta ſunt, hæc ſi palam proferantur, multos fore, qui vitilitigent.

Vitimagiſtrātus, magiſtratus vitio creatus. *Salluſt.* in *fragment. l.* 3. *hiſtor.* ubi alii aliter leg.

Vitineus, a, um, adject. *di vite*, quod ex vite eſt. *Flor. l.* 3. *c.* 20. Vitineis vinculis delapſi. Alii pleique rectius leg. *vitigineis*.

Vitio, as, a. 1. *guaſtare*, *corrompere*, שחת, Ger. *verderben*, Gal. *corrompre*, Hiſ. *corromper*, καταμιαίνειν, depravo, deterius reddo, fœdo, corrumpo, deſtruo. *Plaut.* in *Prol. Aul. v.* 5. Ejus filiam Lyconides vitiarat. *Ovid.* 7. *Met. v.* 545. Vitiantur odoribus auræ. *Celſ. l.* 8. *c.* 2. Os, ubi injuriam acceſſit, vitiatur. *Cic. Attic. ep.* 13. Vitiare alterius uxorem.

Vitioſe, adv. *viziuſamente*, κακῶς, cum vitio, male. *Cic.* 4. *Acad.* Si recte concluſit, teneo, ſin vitioſe, minam Diogenes reddet. *Cic. de Senect. c.* 8. Illud vero idem Cæcilius vitioſius, ſupple *dixit*. *Colum. l.* 2. *c.* 24. Quod etiam uſurpari vitioſiſſime animadverto. ¶ Vitioſe ſe habere aliquod membrum dicitur, quod vitio aliquo affectum eſt. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 9. Aut non aliquod quippiam membrum tumidum, ac turgidum non vitioſe ſe habet?

Vitioſĭtas, atis, f. *vizioſità*, *vizio*, κακία, vitium, pravitas. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 13. Vitioſitas autem eſt habitus, aut affectio in tota vita inconſtans, & a ſe ipſa diſſentiens. *Id. infra c.* 15. Hujus igitur virtutis contraria eſt vitioſitas. Sic enim malo, quam malitiam appellare eam, quam Græci κακίαν appellant. Nam malitia certi cujuſdam vitii nomen eſt, vitioſitas omnium. ¶ Sumitur etiam generatim pro quacunque corruptione. *Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 10. ille humor, qui aut de ætatis frigore naſcitur, aut cujuſlibet vitioſitatis occaſione contrahitur, ut ſuperfluus, ita & noxius eſt.

Vitiōſus, a, um, *vizioſo*, *cattivo*, רע, Germ. *laſterhaffe*, Gall. *vicieux*, Hiſp. *vicioſo*, κακός, φαῦλος, vitiis plenus, corruptus, depravatus. Dicitur non ſolum de animo, & moribus, ſed etiam de quibuſcunque rebus, quæ incolumes, integræ, ſinceræ non ſunt. *Plaut. Mil.* 2. 3. 45. Non ego emam nunc vitam tuam vitioſa nuce. *Cic.* 3. *de Leg. cap.* 15. Vitioſum ſuffragium. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 29. Vitioſum exemplum. *Col. l.* 7. *c.* 3. Vitioſa ovis, h. e. morbo infecta. *Horat. l.* 3. *od.* 6. Progeniem vitioſiorem. *Rurſus Cic.* 3. *de Orat. c.* 26. Vitioſiſſimus orator. ¶ Vitioſi Magiſtratus dicebantur, qui vitio creati erant, cum ex legitimis auſpiciis, cæteriſve ſolemnitatibus aliquid eſſet omiſſum, aut cum in campo aliquid vitii interveniſſet, quo ex Augurum diſciplina ſolebant diſtimi comitia, ut ſi quis interim comitiali morbo fuiſſet correptus, aut ſi fulmen eſſet viſum, aut tonitrus auditum, vel aliud quippiam eſſet obnuntiatum, quod infauſta futura illa comitia portenderet. Tunc enim *vitioſa comitia* dicebantur, & *Magiſtratus vitioſi*, vel vitio creati, cogebanturque, qui deſignati eſſent, ſe Magiſtratu abdicare. *Cic. Phil.* 5. *cap.* 4. Cum eo collega tulit, quem ipſe fecit ſine nuntiatione vitioſum.

Vitis, is, f. *vite*, כרם, Ger. *weinreb*, Gal. *vigne*, Hiſp. *vid*. ἄμπελος. genus arboris, quod uvam producit. Eſt ejuſdem originis, ac vimen, ut ait *Donatus in Eun.* 4. 4. nempe a *viere*, quod *Feſtus* alligare, *Nonius* interpretatur vincire, & inflectere. Sane vitis lenta eſt, facileque flectitur. *Varro l.* 4. *de L. L.* gemino loco ſcribit dictam eſſe a *vinum*. *Id. l.* 1. *de R. R. c.* 31. deducit ab *enviendo*, his verbis: Et vitis eo, quod invitat ad uvas percipiendas, dicta prima videtur. *Cic. de Sen. c.* 15. Cujus quidem non utilitas me ſolum, ſed etiam cultura, & ipſa natura delectat, religatio, propagatio vitium, &c. ¶ Vitis erat Centurionum inſigne, qua milites cædebant, ut virgæ lictorum. *Plin. l.* 4. *c.* 1. *in fine*. Quid, quod inſertæ calliis ſummam rerum, imperiumque continent? Centurionum in manu vitis, & optimo præmio tardos ordines ad lentas perducit aquilas, atque etiam in delictis pœnam ipſam honorat. *Juven. ſat.* 8. *v.* 247. Nodoſam poſt hæc frangebat vertice vitem, Si lentus pigra muniret caſtra dolabra. ¶ Vitis etiam fuit machina bellica, eadem quæ vinea. Hinc ſub vite præliati milites dicebantur, cum ſub vinea militari pugnabant. *Lucil. apud Feſt.* in *voce Sub*. Neque prodire in altum, præliari procul ſub vite. ¶ Sub vitem haſtas jacere dicitur velles, cum eas ſub manu ſurſum mittit. *Lucil. apud Feſt.* Ut veles bonu', ſub vitem qui ſubjicit haſtas. ¶ Vitis alba herba eſt, quæ Græce ἀμπελολεύκη dicitur, Italice *vite bianca*, & *feſcera*, ſarmenta habens longa, & exilibus internodiis geniculata, folia pampinoſa ad magnitudinem hederæ, & quæ, ut folia vitium, dividuntur: radicem albam, grandem, & initio raphano ſimilem, ex qua caules exeunt, aſparagi ſimilitudine. *Plin. l.* 23. *c.* 1. ¶ Vitis nigra differt ab alba colore, & præterea quibuſdam in medicina uſibus. *Id. ibid.* ¶ Vitis cana item herba eſt, eadem quæ ſaxifraga. *Apulej. de herb. c.* 97.

Vitis, m. 3. Uris, Utens, *Montone*, al. *Ronco*, & apud Ravennam *Acquedotto*, fl. parvus Æmiliæ. Oritur ex Apennino M. deinde prope Forum Livii labens, prope, & infra Ravennam in mare Hadriaticum ſe exonerans.

Vitiſător, oris, m. ἀμπελοφυτής, qui vites ſerit. Quo nomine dictus eſt Saturnus, qui primus ſerendarum vitium uſum in Italiam attulit. *Virg.* 7. *Æn. v.* 179. Vitiſator curvam ſervans ſub imagine falcem.

Vitium, ii, n. *vizio*, רע, Germ. *laſter*, Gall. *vice*, Hiſp. *tacha*, κακότης, κακία, pravitas, ſeu corruptio cujuſcunque rei, quod in quaque re malum eſt. De etymo ita *Cic.* 3. *de Fin. c.* 12. Quod vituperabile eſt per ſeipſum, id eo ipſo vitium nominatum puto: vel etiam a vitio dictum vituperari. *Virg.* 1. *Georg.* Sane illic omne per ignem Excoquitur vitium, atque

Digitized by Google

atque exudat inutilis humor. *Cic. l. 9. Fam. ep.* 15. Si enim nihil eſt in parietibus, aut in tecto vitii, cætera mihi probabuntur. ¶ Vitium facere dicuntur ædificia, dum aliqua ſui parte labefactantur, dum rimas agunt, & ruinam minantur. *Cic. in Top. c.* 3. Si ædes eæ corruerunt, vitiumque fecerunt. ¶ Speciatim dicitur de corpore, pro perpetuo impedimento. In eo enim *morbus*, & *vitium* differunt. Nam *morbus* eſt totius corporis, ut febris, *vitium* eſt partis, ut cæcitas, claudicatio, &c. deinde *morbus* eſt temporalis, ut ait *Gellius l. 4. c.* 2. eſt cum acceſſu, diſceſſuque, *vitium* vero eſt perpetuum corporis impedimentum. Poteſt tamen qui morbus eſt, etiam vitioſus dici, ſed non e contrario. Equus mordax & calcitroſus, vitioſus, non morboſus eſt: claudus vero & morboſus, & vitioſus dici poteſt. *Cic. 4. Tuſc. c.* 13. Quomodo autem eſt in corpore morbus, ægrotatio, & vitium, ſic in animo. Morbum appellant totius corporis corruptionem, ægrotationem morbum cum imbecillitate, vitium, cum partes corporis inter ſe diſſident, ex quo pravitas membrorum, diſtortio, deformitas. Itaque illa duo morbus, & ægrotatio ex totius valetudinis corporis conquaſſatione, & perturbatione gignuntur, vitium autem, integra valetudine, ipſum ex ſe cernitur. Sed in animo tantummodo cogitatione poſſumus morbum ab ægrotatione ſejungere. Vitioſitas autem eſt habitus, aut affectio in tota vita inconſtans, & a ſe ipſa diſſentiens. Ita fit, ut in altera, corruptione opinionum morbus efficiatur, & ægrotatio, in altera, inconſtantia, & repugnantia. Non enim omne vitium partes habet diſſentientes. Ut eorum, qui non longe a ſapientia abſunt, affectio eſt illa quidem diſcrepans a ſe ipſa, dum eſt inſipiens, ſed non diſtorta, nec prava. Morbi autem, & ægrotationes partes ſunt vitioſitatis. Sed Maſſurius Sabinus (V. *Gell. loc. cit.*) poſuit morbum & in toto corpore, & in parte, diſtinxit autem morbum a vitio, quod morbus pravitas major ſit, & cum corruptione, vitium imperfectio quædam levior ſit ſine læſione organi, ſeu inſtrumenti. *Ulpian. l. 1. ff. de Ædil. edic.* Si intelligatur vitium, morbuſque mancipii, ut plerumque ſignis quibuſdam demonſtrari ſolent vitia, poteſt dici edictum ceſſare. Hoc enim tantum intuendum eſt, ne emptor decipiatur. Sed ſciendum eſt, morbum apud Sabinum ſic definitum eſſe, habitum cujuſque corporis contra naturam, qui uſum ejus ad id faciat deteriorem, cujus cauſa natura nobis ejus corporis ſanitatem dedit, id autem alias in toto corpore, alias in parte accidere. Namque totius corporis morbum eſſe, puta φθίσιν, febrem: partis, veluti cæcitatem, licet homo ita quoque natus ſit. Vitiumque a morbo multum differre, ut puta, ſi quis balbus ſit, nam hunc vitioſum eſſe magis, quam morboſum. *Id. l. 38. ff. de Ædil. edic.* Ædiles ajunt, qui jumenta vendunt, palam recte dicunto, quid in quoquo eorum morbi, vitiique ſit. ¶ Per excellentiam dicitur de pravitate animi, cui virtus opponitur. *Cic. pro Cluent.* Nullam quidem ob turpitudinem, nullum ob totius vitæ non dicam vitium, ſed erratum. *Id. pro Cæl. c.* 19. Vitium ventris & gutturis non modo non minuit ætas hominibus, ſed etiam auget. *Id. 1. de Orat. c.* 58. Legibus & præmia propoſita ſunt virtutibus, & ſupplicia vitiis. *Hor. l. 1. ep.* 1. Virtus eſt vitium fugere. ¶ Uſurpatur præterea de injuria, quæ virgini infertur, ei virginitatem adimendo. Hinc offerre, vel afferre vitium virgini, eſt eam ſtuprare. *Ter. Adelph.* 3. 1. 9. Cui miſeræ indigne per vim vitium obtulerat. *Plaut. Epid.* 1. 2. 7. Pudicitiæ ejus nunquam nec vim, nec vitium attuli. *Id. Amph.* v. 2. 179. *vitium alicui addere*, dixit eodem ſenſu. ¶ Univerſim dicitur de quovis depravatione animi, ut de loquacitate ſenum, de deformitate geſtus in Oratore, de erroribus in dicendo, de culpa in diſputando, &c. *Cic. de Sen.* Et ſenectus eſt natura loquacior, ne ab omnibus eam vitiis videar vindicare. *Id. 1. de Or.* Adeſt enim fere nemo, quin acutius, atque acrius vitia in dicente, quam recta videat. *Id.* 2. *Phil. c.* 18. Quamvis quæ fortunæ vitio, non ſuo decoxiſſet, *per cagione della cattiva fortuna, non per ſua colpa*. *Id. 1. Off. c.* 7. In vitio eſſe. *Id. c. 16. l. 4. Acad.* Huc ſi perveneris, meum vitium fuerit, *avrò fallato*. ¶ Vitio alicui dare, vertere. *aſcrivere a colpa, imputare*. *Cic. Fam. 7. ep.* 6. Ne ſibi vitio verterent, quod abeſſet a patria. *Id. Fam. 11. ep.* 28. Vitio mihi dant, quod mortem hominis neceſſarii graviter fero. ¶ Denique uſurpabatur etiam in auguriis, & auſpiciis, pro impedimento, malo auſpicio. *Cic. 2. Phil.* Id igitur obvenit vitium, quod tu jam Cal. Jan. futurum eſſe prævideras, & tanto ante prædixeras. *Id. 2. de Div. c.* 16. Ut P. Clodius Ap. Cæci filius, ejuſque collega L. Junius claſſes maximas perdiderunt, cum vitio navigaſſent. h. e. neglecta auſpiciorum religione. *Id. 2. de nat. Deor. c.* 4. Recordatum eſſe, vitio ſibi tabernaculum captum fuiſſe. h. e. *quod auſpicari eſſet oblitus*, et ibidem addit. *Id. ib.* Vitio creatos conſules eſſe.

Vito, as, a. 1. *ſchiſare, guardarſi, fuggire*, נִשְׁמַר, Ger. *fliehen*, Gal. *éviter*, Hiſp. *eſquivar*, ἐκκλίνειν, φεύγω, ἐκφεύγω, fugio, effugio, declino. *Cic. 3. Ver.* Nam eum, qui palam eſt adverſarius, facile cavendo vitare poſſis. *Virg. 2. Æn.* Teſtor, in occaſu veſtro, nec tela, nec ullas Vitaviſſe vices Danaum. ¶ *Seipſum vitare*, eſt non ſibi conſiſtere, vel ſibi diſplicere propter ſcelerum conſcientiam. *Hor. l. 2. ſat.* 7. Teque ipſum vitans, fugitivus ut erro. ¶ Non ſemel *Plautus* hoc verbum dativo jungit, ut *Caſ.* 2. 2. 35. Semper tu huic verbo vitato abs tuo viro. h. e. cave, ne aliquando a viro tuo tibi dicatur hoc verbum. *Id. Curcul.* 2. 3. 19. Proinde domi ſe contineant, vitent infortunio. ¶ Sic uſurpatur & verbum caveo. *Id. Rud.* 5. 3. 48. Cave ſis infortunio. V. *Caveo*.

Vitor, & rectius Victor, oris, m. *cerchiaio*, ἀγγειοδέτης, qui vaſa vinaria religat, βιματικός, a *viendo*, hoc eſt vinciendo, ligando, ut *fiscus* a fuendo. *Ulpian. Dig. l. 9. tit.* 2. *leg.* 27. *in fi.* Item ſi victori locaveris lacum vino plenum curandum. Sic *Arnobius l.* 2. *pag.* 70. dixit *ſcirpiorum vitores*, ut eſt in manuſcripto Regiæ bibliothecæ in Galliis.

Vitrarius. V. Vitriarius.

Vitrea, orum, n. *vaſi di vetro*, vaſa vitrea, ſupellex, ſeu inſtrumentum vitreum. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Contra revehunt vitrea, & ahena, veſtes, fibulaſque. *Martial. l. 1. ep.* 42. Qui pallentia ſulphurata fractis permutat vitreis. ¶ Translate *vitrea fracta* ponuntur pro re inutili, frivola, & nugatoria. *Petron. in Satyr.* An videlicet audirem ſententias, hoc eſt vitrea fracta, & ſomniorum interpretamenta.

Vitreamina, um, n. *vaſi di vetro*. *Paul. lib.* 33. *Dig. tit.* 7. *leg.* 18. *in fi.* Cum in diem mortis ibi libros, & vitreamina, & veſtimenta habuerit.

Vitreatus, a, um, adject. pellucidus in morem vitri. *Lucret. l. 5. v.* 410. cernendi vitreata poteſtas. Sed alii plerique leg. *vivata*.

Vitreus, a, um, *di vetro*, ὑάλινος, quod ex vitro eſt. *Ovid. 2. de Arte:* Sive latrocinii ſub imagine calculus ibit, Fac, pereat vitreo miles ab hoſte tuus. *Col. l. 12. c.* 4. Vaſa autem fictilia, vel vitrea plura potius, quam ampla. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod vitri colorem refert. ὑαλοειδής, ut *Pons vitreus*, hoc eſt clarus, & pellucidus. *Virg. 7. Æn.* Te nemus Anguitiæ, vitrea te Fucinus unda, Te liquidi flevere lacus. *Plin. l. 9. c.* 35. Nec omnibus idem vitreus color. *Petron. Sat.* 5. v. 8. turgeſcit vitrea bilis. h. e. ſplendida. V. *Splendidus*. ¶ Metaleptice ſumitur pro pertenui, & perlucido. *Varro apud Non. cap.* 6. num 4. Quam iſtorum vitreæ togæ oſtentant tunicæ clavos. ¶ Item pro fragili, inconſtante, inſtabili. *Hor. l. 2. ſat. 3. v.* 222. Et furioſus erit, quem cepit vitrea fama. ideſt fragilis, ut *Acron* exponit. *Porphyrio* ſplendidam interpretatur. *Publ. Syrus*. Fortuna vitrea eſt, dum ſplendet, frangitur.

Vitriaria, æ, f. herba eadem quæ parietaria. *Apulej. de herb. cap.* 81.

Vitriarius, ii, m. *vetraio, maeſtro di lavorar vetri*, ὑαλουργός, vitri conficiendi artifex. *Sen. ep.* 91. (*al.* 90.) Cuperem Poſſidonio vitriarium oſtendere, qui ſpiritu vitrum in plurimos habitus format. Alii legunt *vitrarium*, alii *vitrearium*.

Vitricus, i, m. *patrigno*, Ger. *ſtieffvatter*, Gal. *beau pere*, Hiſp. *padraſtro*, πατρωός, matris meæ maritus, cui reſpondet relativum privignus, ita dictus, quaſi *patritus*, ſeu πατρικός, quia in patris locum ſuccedit, ut privignum, ut pater filium, amare debet. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 12. Vitricus quidem nihil cenſebat, quem Aſturæ vidimus. *Ovid. 1. Amor eleg.* 2. *v.* 24. *ad Cupidinem:* Necte comam myrto, maternas junge columbas, Qui deceant currus, vitricus ipſe dabit. Vulcanum intelligit alterum maritum Veneris, poſtquam ex Jove Cupidinem pepererat.

Vitrix, icis, f. quæ ligat, quaſi *victrix*, a viendo. *Plin. l. 35. c.* 11. Amavit Glyceram vitricem coronarum. Ita quidem legit *Salmaſ. in exercitat. Plin.* ſed improbat merito *Harduin.* & reponit *inventricem*.

Vitrum, tri, n. *vetro*, זְכוּכִית, Ger. *glaſſ*, Gal. *verre*, Hiſp. *vidrio*, ὕαλος, materia tranſlucida, quæ ex arena ſplendenti, vel ex calculis pellucidis admixto nitro percoctis, & in liquorem fuſis conficitur. Lege *Plin. l. 36. c.* 26. ubi pluribus vitri originem, & ejus conficiendi rationem deſcribit. *Cic. pro Rab. Poſth.* Ductæ naves Poſthumi Puteolis ſuos auditæ, viſæque, merces fallaces quidem, & fucoſæ, chartis, & linteis, & vitro delatæ. *Hor. l. 3. ode* 13. O fons Blanduſiæ ſplendidior vitro. ¶ Vitrum Obſidianum eſt vitrum nigri coloris, ita dictum ab Obſidio Cive Romano. *Plin. l. 36. cap.* 26. In genere vitri & Obſidiana numerantur, ad ſimilitudinem lapidis, quem in Æthiopia invenit Obſidius, nigerrimi coloris, aliquando & tranſlucidi, craſſiore viſu, atque in ſpeculis parietum pro imagine umbras reddente. ¶ Vitrum etiam genus herbæ eſt, ſic dictæ, quia tingit colore vitri, hoc eſt hyalino, ſeu viridi. Græci hanc herbam vocant Ἰσάτιν, teſte *Vitruvio l. 7. c.* 14. Sed vitri vox hac ſignificatione crebro eſt corrupta, dum nunc *uitia* pro ea, nunc aliud ſubſtituunt, ut docet *Turneb. l. 6. c.* 17. *Cæſ. l. 4. B. Civ.* Omnes vero ſe Britanni vitro inficiunt. Alii leg. *glaſto*. *Vitruv. loc. cit.* Item propter inopiam coloris Indici cretam Selinuſiam, aut anulariam vitro, quod Græci ἰσάτιν appellant, inficientes, imitationem faciunt coloris Indici. Alii aliter legunt.

M. Vitruvius Pollio peritiſſimus architectonicæ artis, de ea ſcripſit libros decem ad Auguſtum Imp. cum ætate jam provectus eſſet, floruiſſetque ſub Jul. Cæſare. Ejus ſtilus plebejus ſubinde eſt, & alia Latinæ linguæ ætate fere indignus, nec tamen propter antiquitatem contemnendus: habet præterea loca quamplurima intellectu maxime difficilia, circa quæ plurimi celebres Viri cum magnopere deſudarint, non modo aſſequi veram eorum ſententiam hactenus non potuerunt, ſed ne ſpem quidem ullam reliquiſſe videntur fore aliquando, ut intelligi a quoquam poſſint; quod tamen non tam ſcriptoris vitio vertendum eſt, quam dolendum, neminem ex antiquis, qui de architectura ſcripſere, præter unum *Vitruvium*, ad nos perveniſſe, cujus adjumento illuſtrari ille multo facilius potuiſſet.

Vitta, æ, f. *benda*, שְׂבָכָה, Ger. *hauben*, Gall. *bande*, Hiſp. *venda*, ταινία, ligamentum capitis, hoc eſt faſcia, qua antiqui vel crines, vel ſerta, aut flores, aut quidvis aliud religabant. *Virg. 2. Æn.* Et ſalſæ fruges, & circum tempora vittæ. Ubi *Servius:* Vittæ, quibus victimæ coronabantur. *Ovid. 2. Met.* Vitta coercuerat neglectos alba capillos. *Lucan. l.* 5. Tum torta priores Stringit vitta comas. ¶ Vittæ aliæ fuerunt virginales, aliæ matronales, quod alio virgines cultu capitis, & ornatu, quam nuptæ matronæ uterentur. *Valer. Flac. l. 8. v. 6. de Medea:* Ultima virgineis tum flens dedit oſcula vittis. Erat enim mox nuptura. *Prop. l. 4. eleg.* 11. *v.* 34. Cinxit & acceptas altera vitta comas. ideſt poſtquam nupſi.

Vittatus, a, um, ταινιωθείς, vitta redimitus. *Ovid. lib. 2. Am. el.* 7. Sic, niſi vittatis quod erat Caſſandra capillis, Procubuit templo, caſta Minerva, tuo. *Lucan. l. 1. v.* 595. Veſtalemque chorum ducit vittata Sacerdos. *Plin. l. 7. c.* 30. Vittatam navem Dionyſius Tyrannus Platoni miſit obviam. V. *Thalamegus*.

Vitula, æ, f. Dea hilaritatis præſes. *Macrob. lib. 3. Saturn. cap.* 2. V. *vitulor*.

Vitula, æ, f. 2. *vitella*, עֶגְלָה, Ger. *kalb*, Gal. *geniſſe*, Hiſp. *bezerra*, μόσχος, δάμαλις, vacca, quæ annum primum ætatis nondum explevit: nam poſt primum annum juvenca dici incipit. V. *vitulus*. ¶ Aliquando tamen pro juvenca, vel vacca novella, ſeu viridioris ætatis accipitur. *Virg. 3. Ecl.* Ego hanc vitulam (ne forte recuſes; Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus) Depono.

Vitularia via. De ea meminit *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep.* 1. *c.* 2.

Vitulatio, onis, f. V. Vitulus.

Vitulinus, a, um, *di vitello*, μοσχείων, μόσχειος, quod ex vitulo eſt. *Cic. 2. de Divin. c.* 24. An tu, inquis, caruncula vitulinæ mavis, quam Imperatori veteri, credere? *Celſ. lib. 5. c.* 19. Sevum vitulinum. *Plaut. Aulul.* 2. 8. 5. Caro bubula, vitulina.

Vitulor, aris, d. 1. *allegrarſi, vivere in allegrezza*, παιανίζω, lætor. De hoc verbo ita *Macrob. l. 3. Saturn. c.* 2. Primo Pontificii juris libro apud *Pictorem* verbum hoc poſitum eſt *vitulari*. De cujus verbi ſignificatu *Titius* ita retulit: *Vitulari eſt voce lætari*. *Varro* etiam *in libro quintodecimo rerum divinarum* ita refert, quod Pontifex in ſacris quibuſdam vitulari ſoleat, quod Græci παιανίζειν vocant. Has tot interpretationis ambages quam paucis verbis docta eloquentia *Maronis* expreſſit: *Lætumque choro pæana canentes*. Nam ſi *vitulari* eſt *voce lætari*, quod eſt παιανίζειν, nonne in cantu læti παιᾶνος enarratio verbi perfecta ſervata eſt? Et ut huic vocabulo diutius immoremur. *Hyllus* lib. quem de Diis compoſuit, ait, *Vitulam* vocari Deam, quæ lætitiæ præeſt. *Piſo* ait, *Vitulam* victoriam nominari. Cujus rei hoc argumentum profert, quod poſtridie Nonas Julias re bene geſta, cum pridie Populus a Thuſcis in fugam verſus ſit, unde *Populifugia* vocantur, poſt victoriam certis ſacrificiis fiat vitulatio: quidam nomen ejus animadverſum putant, quod potens ſit vitæ tolerandæ. Hactenus *Macrobius*. ¶ De verbi etymo alii aliter. *Feſtus* enim, & *Varr. l. 6. de L. L.* deducunt a *vitulus*. At *Nonius c. 1. n.* 47. a *vita*. Cæterum vitulari generatim ſumitur pro lætum, lubentemque eſſe, gaudio efferri, lubentiis diffluere, *eſſer pieno di contentezza*. *Nonius loc. cit.* Vitulantes Veteres gaudentes dixerunt a bono vitæ commodo; ſicuti qui nunc eſt in ſumma lætitia, vivere eum dicimus. Affert deinde auctoritatem *Nævii*. *Feſtus*. Vitulans, lætans gaudio, ut in prato vitulus. *Enn. apud Feſt.* Habet is coronam vitulans victoria. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 1. Jovi opulento, inclyto, opes, ſpes, bonas copias commodanti lubens meri-

Digitized by Google

to qua vitulor. h. e. ſumma cum voluptate, & gaudio gratias ago.

Vitŭlus, i, m. *vitello*, עגל, Germ. *kalb*, Gall. *veau*, Hiſp. *bezerro*, *μόσχος*, fœtus maſculinus in bubulo genere, qui primum ætatis annum nondum explevit. Nam deinde juvencus vocari incipit. Eſt igitur nomen ætatis. *Var. de R. R. l. 2. cap.* 5. Primum in bubulo genere ætatis gradus dicuntur quatuor, prima vitulorum, ſecunda juvencorum, tertia boum novellorum, quarta vetulorum. Diſcernuntur in prima vitulus, & vitula, in ſecunda juvencus, & juvenca, in tertia, & quarta taurus, & vacca. *Ovid.* 10. *Met. v.* 227. Lactentes vituli. ¶ Non ſemper tamen diſcrimen id obſervatur, ut argumento eſt, quod etiam poſt partum juvenca appellatur vitula. *Virg. Ecl.* 3. Ego hanc vitulam (ne forte recuſes, Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus) Depono. *Id.* 4. *Georg.* Tum vitulus bina curvans jam cornua fronte. ¶ Transfertur vituli vox etiam ad fœtus equorum, elephantorum, aliorumque quadrupedum, imo etiam balænarum. *Virg.* 3. *Georg. de equis*, Jam vitulos hortare, viamque inſiſte domandi. *Plin. l.* 8. *c.* 1. *de elephantis.* Atque ita ſalutatis ſidere in ſylvas revertuntur, vitulorum fatigatus pro ſe ferentes. *Id. l.* 9. *c.* 6. *de balænis:* Irrumpunt orcæ in ſecreta, & vitulos earum, aut fœtus, vel etiam gravidas lancinant morſu. ¶ Speciatim vero in mari hoc nomine vocatur bellua quædam corio, & pilis tecta, ex genere amphibiorum, ideſt tam in terra, quam in mari vitam agentium, quæ & phoca dicitur, *vitellomarino*. *Plin. l.* 19. *c.* 13. Quæ pilo veſtiuntur, animal pariunt, ut priſtis, balæna, vitulus. Hic parit in terra pecudum more: ſecundas partu reddit. Infra unum modo adhæret. Et parit nonnumquam geminos plures. Educat mammis fœtum. Non ante duodecimum diem deducit in mare, ex eo ſubinde aſſuefaciens. Interficiuntur difficulter, niſi capite eliſo. Ipſius in ſomno mugitus, unde nomen vituli. Accipiunt tamen diſciplinam, voceque pariter, & viſu populum ſalutant, incondito fremitu: nomine vocati reſpondent. Nullum animal graviore ſomno premitur, &c. Hæc *Plin.*

Vitumnus, & Vitunus, m. Deus apud veteres, qui credebatur vitam largiri, ut Sentinus ſenſum. *Col. Rhod. l.* 25. *c.* 30. & *Auguſtin. l.* 6. *de Civ. Dei.*

Vituperabĭlis, & le, n. 3. *vituperabile*, *ἐπίψογος*, vituperatione dignus. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 12. Quod vituperabile eſt per ſeipſum, id eo ipſo vitium nominatum puto.

Vituperatĭo, onis, f. *biaſimo*, חרפה, Germ. *ſcheltung*, Gall. *blame*, Hiſp. *vituperio*, *μέμψις*, *ψόγος*, vituperandi actus, reprehenſio, cui opponitur laus, ſive laudatio. *Cic. ult. Ver. c.* 18. Nunc non modo te hoc crimine non arguo, ſed ne illa quidem communi vituperatione reprehendo. *Quintil. in proœm. l.* 8. His adjiciebamus, demonſtrativum laude, & vituperatione conſtare. ¶ Sumitur etiam paſſive, præſertim ſi jungatur cum verbis *venio*, *cado*, *ſubeo*, *vito*, *effugio*, *adduco*, & ſimilibus. Igitur *venire in vituperationem* eſt vituperationi, & reprehenſioni obnoxium fieri. *Cic.* 6. *Ver.* Ut propter eum in ſermonem hominum, atque in tantam vituperationem veniret. ¶ *Eſſe alicui vituperationi*, eſt ad dedecus, & infamiam ejus pertinere. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 74. Sed mihi ita perſuadeo, eam rem laudi tibi potius, quam vituperationi fore.

Vituperātor, oris, m. *riprenſore*, מגדף, Ger. *ſchelter*, Gal. *mepriſeur*, Hiſ. *vituperador*, *ψέκτης*, qui vituperet, qui proclivis ſit ad vituperandum, reprehenſor. *Cic.* 1. *de Fin. c.* 1. Quanquam Philoſophiæ quidem vituperatoribus ſatis reſponſum eſt eo libro, quo a nobis Philoſophia defenſa, & collaudata eſt, cum eſſet accuſata, & vituperata ab Hortenſio.

Vituperĭum, ii, n. *vituperio*, *ψόγος*, vituperatio, dedecus, infamia. *Cic.* 3. *Fin. c.* 11. Quod enim vituperabile eſt per ſe ipſum, id eo ipſo vitium nominatum puto, vel etiam a vitio dictum vituperium. Sed emendatiores codices habent *vituperari*.

Vitupĕro, as, a. 1. *vituperare*, *biaſimare*, גדף, Ger. *ubel ſchelten*, Gal. *vituperer*, Hiſp. *menoſpreciar*, *ψέγω*, vitio do, reprehendo, improbo, de dignitate alicujus, vel auctoritate detraho. *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 27. Vitioſum eſt artem, aut ſcientiam, aut ſtudium quodpiam vituperare propter eorum vitia, qui in eo ſtudio ſunt, veluti qui Rhetoricam vituperant propter alicujus Oratoris vituperandam vitam. *Cic. pro Mur. c.* 28. Ego tuum conſilium, Cato, propter ſingulare animi mei de tua virtute judicium, vituperare non audeo. ¶ Jungitur aliquando cum dativo. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 38. Cur omine mihi vituperat malo? Alii aliter leg. ¶ *Vituperare cœlum* proverbialiter illi dicuntur, qui ut ſoli ſapere videantur, ea etiam damnant, quæ ab omnibus probantur. *Phædr. l.* 4. *fab.* 6. (*al. fab.* 64.) Hoc illis dictum eſt, ſi qui ſtulti noſcant, Et ut putentur ſapere, cœlum vituperant.

Vitupĕro, onis, m. *biaſimatore*, *ψέκτης*, vituperator, momus, in reprehenſionem proclivis, a *vituperando*, ut *epulo* ab epulando, *manduco* a manducando. *Gell. l.* 19. *c.* 7. Lævius vituperones ſuos, ſubducti ſupercilii carptores appellavit. Adde *Sidon. l.* 4. *ep.* 22. & *l.* 8. *ep.* 1.

Vivacĭtas, atis, f. *vivacità*, *μακροβιότης*, *εὐζωΐα*, naturalis vigor, ac robur, vitæ diuturnitas. *Col. l.* 11. *c.* 3. Multis etiam locis vivacitatem ſuam uſque in annos decem prorogat. *Quintil. in proœm. l.* 6. Hanc imparem vivacitatem novis inſuper curis fatigare. ¶ Translate *Arnob. l.* 3. *pag.* 179. Iſtæ omnes biſulcæ myſteria in ſe continent ſancta, rationeſque miras atque altas, nec quas facile quivis poſſit ingenii vivacitate pernoſcere.

Vivacĭter, adverb. *con vigore*, *franchezza*, *a ſpirito*. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.* Res myſticas vivaciter pertractare. *Prudent. l.* 2. *adver. Symmach. v.* 332. vivacius abdita ſolers Quærere, & æternæ tandem invigilare ſaluti.

Vivarĭum, rii, n. *vivajo*, *parco*, Germ. *thiergarten*, Gall. *parc à vivier*, Hiſp. *vivar*, *ζωγρεῖον*, *ζωοτροφεῖον*, locus, in quo feræ paſcuntur, id eſt quadrupedes, aves, piſces, ſive ad quæſtum, ſive ad venationum, aut voluptatem, a *vivendo*, quod ibi feræ vivæ detinentur. Quemadmodum autem a vivis feris vivaria dicta, ita & a *Varrone* leporaria vocata a leporibus, & a Scipione roboraria, quia ſepta e robore eſſent. Sed *Gellius l.* 2. *c.* 20. dicit, vivarium in hac acceptione vocabulum novum eſſe, veteres appellaviſſe vivaria, quæ Græci *παραδείσους*, ideſt viridaria, hortos; ſepta autem loca, in quibus feræ vivæ paſcuntur, *M. Varronem l.* 3. *de re ruſtica* ſcribere, appellata fuiſſe leporaria, quæ tamen vox non invenitur apud ullum veterum Scriptorum. Apud Scipionem, qui omnium ætatis ſuæ puriſſime locutus eſt, legi roboraria, hanc vocem id ſignificare, quod nos vivaria dicimus, ita appellata eſſe a tabulis roboreis, quibus ſepta eſſet. Ceterum ſaratum vivaria habent etiam ſua nomina propria. Sua loca, in quibus piſces continentur, dicuntur *piſcinæ*; in quibus aves, *ornithones*; in quibus apes, *apiaria*, meliſſonas, mellaria, &c. *Plin. l.* 8. *c.* 52. Vivaria aprorum, cæterorumque ſylveſtrium, primus togati generis invenit Fulvius Hirpinus, qui in Tarquinienſi feras paſcere inſtituit. *Id. l.* 9. *c.* 54. Oſtreorum vivaria primus Sergius Orata in Bajano invenit. *Juv. ſat.* 4. Non dubitaturi fugitivum dicere piſcem, depaſtumque diu vivariis Cæſaris. ¶ De vivario, quod Romæ pone Caſtrum Prætorium extra Urbis mœnia, inter portam Numentanam, & Tiburtinam erat, ſcripſit *Onuphrius Panvinius l.* 2. *de Ludis Circenſibus c.* 6. & 7.

Vivarius, a, um, adject. ut vivaria navis, quæ vivos piſces ſervat. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 12. Incredibilem ſcarorum multitudinem vivariis navibus huc advectam. In vetuſt. editionib. legebatur *in vanis navibus*.

Vivātus, a, um, adject. *vivace*, *vegeto*, vigens, vegetus, vividus. *Lucret. l.* 3. *v.* 339. Denique corporis, atque animi viveta poteſtas. V. etiam *Vivvatus*.

Vivax, acis, o. g. *vivace*, *vigoroſo*, *μακρόβιος*, diu vivens, longævus, vitæ diuturnioris. *Virg.* 1. *Georg.* Palladia gaudent ſylva vivacis olivæ. *Hor. l.* 1. *od.* 36. Neu vivax apium, neu breve lilium. *Id. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 131. Poſtremum expellet certe vivacior hæres. ¶ Translate *Horat. de ar. poet. v.* 69. honos, & gratia vivax. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 8. vivax virtus, experſque ſepulcri. ¶ Ponitur etiam pro valido, vigenti, *vigoroſo*. *Gell. l.* 5. *c.* 2. Bucephalus e mediis hoſtibus Regem vivaciſſimo curſu retulit. *Id. l.* 9. *c.* 4. Homines vivaciſſimæ perosſitatis.

Vive, adverb. vivide, valide. *Plaut. Epid.* 2. 2. 98. Vive ſapis! & placet.

Vivens, entis, o. g. *βιοτεύων*, partic. a vivo. *Hor. l.* 1. *ep.* 14. *v.* 10. Rure ego viventem, tu dicis in urbe beatum. *Petron. in Satyr.* Quam male eſt extra legem viventibus. ¶ Translate *Stat. l.* 9. *Theb. v.* 573. Flumen vivens. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 333. Vivens focus.

Viventāni, m. 2. pop. Umbriæ, proximi Veſtionenſibus, qui cum Vindinatibus interiere. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Viverra, æ, f. *γαλῆ*, *ἴκτις*, animalculum exiguum ex genere muſtelarum, quo venatores utuntur ad cuniculos ex antris expellendos, muſtela ruſtica, quæ candidior eſt. Nam eam, quæ ſub ventre ruſeſcit, martem appellant. *Plin. l.* 8. *c.* 55. *de cuniculis:* Magna propter venatum eorum viverris gratia eſt: injiciunt eas in ſpecus, qui ſunt multifores in terra, unde & nomen animali, atque ita ejectos ſuperne capiunt.

Viveſco. V. Viviſco.

Vivicomburĭum, a. 2. ſupplicium, quo homines vivi comburuntur, a vivus, & comburo. *Tertull. lib. de anima c.* 1. Sed de patibulo, & vivicomburio per omne ingenium crudelitatis exhaurias.

Vivĭde, adv. vigoroſe, valide, *vigoroſamente*, *con iſpirito*. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Omnia diſtinctius, numeroſiuſque, ac comptius fortaſſe dici potuerunt; fortius, atque vividius potuiſſe dici non videntur.

Vividŭlus, a, um, adject. diminut. a vividus. *Catul. de coma Beren. carm.* 65. *v.* 63. Vividulo a fletu, Al. leg. *uvidulo*, h. e. aliquantum humido.

Vividus, a, um, *vivo*, *vigoroſo*, חי, Ger. *leblich*, Gal. *fort vif*, Hiſp. *vivo*, *y vigoroſo*, *ζωηρός*, vivus, vivens, vigens. *Propert. l.* 2. *eleg.* 21. *v.* 8. Quatuor artificis vivida ſigna boves. Ubi *ſigna vivida* dixit, quaſi viventia, idque hyperbolice, quemadmodum Virgilius *Spirantia æra*, h. e. tanta arte confecta, ut vivere, & ſpirare videantur. ¶ Sæpe uſurpatur pro robuſto, ac pleno vigoris. *ἀκμαῖος*. *Virg.* 5. *Æn. v.* 754. Exigui numero, ſed bello vivida virtus. *Plin. in Paneg. cap.* 44. Amat conſtantiam civium, rectoſque, ac vividos animos. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 1. *extern. n.* 1. Spiritu vividiore. ¶ Merum vividum, idem ac meracum, quod Græce *ζωρόν*, hoc eſt, *ἄκρατον*, non miſtum, *vino ſpiritoſo*. *Martial. l.* 7. Hic ſcyphus eſt, in quo miſceri juſſit amicis Largius Æacides, vividiuſque merum.

Vivĭfĭcatĭo, onis, f. actus vivificandi. *Tertul. de reſur. carn. cap.* 48. & *l.* 5. *adverſ. Marcion. c.* 9.

Vivĭfĭcātor, oris, m. qui vivificat. *Tertul. de reſur. carn. c.* 37. & *l.* 2. *adv. Marcion. c.* 9.

Vivĭfĭco, as, a. 1. *vivificare*, *dare ſpirito*, vivum facio, vitam, vigoremque do, *ζωοποιέω*. *Apul. in Aſclep.* Spiritus permixtus cunctis cuncta vivificat. *Avien. in Arat. v.* 300. *de Aganippe fonte:* Aſcreas donec vaga gurgite valles Vivificet. *Cornel. Gall. eleg.* 5. *v.* 84. Meque caput flammis vivificare ſuis.

Vivĭfĭcus, a, um, *vivifico*, vivum faciens. *Ammian. l.* 21. *c.* 1. Vivificus vigor. *Apul. in Aſclep.* Quod ſurſum verſus fertur vivificum.

Vivipărus, a, um, adject. qui vivos fœtus parit, cui opponitur is, qui ovum educit. *Apul. in Apol.* Diſcrevit natura viviparos, & oviparos.

Vivirādix, icis, f. *μόσχευμα*, planta, quæ cum radice ſeritur, quaſi vivam radicem habens, ad diſcrimen malleoli, & talearum. *Plin. l.* 17. *c.* 22. In arido ſolo viviradix quoque fruſtra ſeritur. *Col. l.* 3. *c.* 14. Sationis autem duo ſunt genera, malleoli, vel viviradicis, quod utrumque ab agricolis uſurpatur, & in provinciis magis malleoli. Neque enim ſeminariis ſtudent, nec uſum habent faciendæ viviradicis. Adde *Cic. de Sen. c.* 15.

Viviſco, & viveſco, is, n. *farſi vivo*, *ἀναβιώσκω*, *γίγνομαι*, vivus fio. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Anguillæ atterunt ſe ſcopulis, ea ſtrigmenta viviſcunt, nec alia eſt earum procreatio. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 901. Rudem fecit viviſcere limum. ¶ Per tranſlationem accipitur pro invaleſcere, vigorem acquirere, *ingagliardirſi*. *Lucret. l.* 4. *v.* 1131. Quod cupido affixum cordi viviſcit, ut ignis. Et paulo poſt, *v.* 1061. Ulcus enim viviſcit, & inveteraſcit alendo. ¶ In omnibus fere his locis aliæ Editiones habent *viveſco*, aliæ *viviſco*.

Vivo, is, xi, ctum, o. 3. *vivere*, חיה, Ger. *leben*, Gal. *vivre*, Hiſ. *vivir*, *βιόω*, in vita ſum, vita, & communi ſpiritu fruor. Eſt a *βιῶ*, β in v converſo. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Planc.* Si autem Plancius ita vixit, ut offenderet ſciens neminem. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 449. ſic nam fore bello Egregiam, & facilem victu per ſæcula gentem. h. e. quæ facile per ſæcula victura foret. ¶ Vel cum accuſativo ſeu ſignificationis. *Teren. Adelph.* 5. 4. Nam ego vitam duram quam vixi uſque adhuc, prope jam excurſo ſpatio mitto. V. Vita. Vel cum acc. aut abl. temporis. *Cic. de Sen. c.* 7. Nemo eſt tam ſenex, qui ſe annum non putet poſſe vivere. *Plin. l.* 7. *c.* 48. In Tmoli montis cacumine, quod vocant Tempſin, 150. annis vivere, Mutianus auctor eſt. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti. *Cic. l.* 13. *Fam. epiſt.* 19. Tum ſtudia illa noſtra, quibus antea delectabamur, nunc etiam vivimus. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Vivit ſiliquis, & pane ſecundo. ¶ Vel cum ablat. modi. *Cic. pro Flac.* Septingentos jam annos amplius unis moribus, & nunquam mutatis legibus vivunt. ¶ Vel cum dat. commodi. *Cic. ad Octav.* Quibus ille ſeptus omnia miſceret, nulli parceret, ſibi viveret. ¶ Vel cum caſibus præpoſitionum. *Cic.* 3. *Fin.* Ut e natura vivat. h. e. ſecundum naturam. *Id.* 3. *Off.* Ita qui in maxima celebritate, in oculis civium quondam viximus. ideſt publicam vitam duximus, non privatam. *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. Dum licet, in rebus jucundis vive beatus, Vive memor, quam ſis ævi brevis. ¶ Vel impersonaliter. *Plaut. Perſ.* 2. 1. 17. Quid agitur? T. vivitur. *Ter. Hauer.* Hoc ibi fit, ubi non vere vivitur. *Ovid.* 12. *Met. v.* 188. Nunc tertia vivitur ætas. *Hor. l.* 2. *od.* 16. Vivitur parvo bene. ¶ *Vivere in diem* dicuntur, quos Græci vocant *ἐφημερίους*, qui quotidie parant nova cibaria, nullum habentes penum reconditum, omnemque curam ita abjicientes, ac ſi eo ſolum die victuri eſſent; notanturque hoc loquendi genere flagitioſi homines, & perditi, qui nullo conſilio vitam degunt, divina, humanaque omnia nihil penſi habent, nullaque de re ſolliciti ſunt. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 11. Nos in diem vivimus. *Id.* 2. *Phil. c.* 34. Cum perditiſſimis latronibus non ſolum de die, ſed etiam in diem vivere. Quod autem *Cic.* dicit *de die*, ſignificat voluptuoſe: luxurioſe itaque *de die vivere*, eſt genio indul-

Digitized by Google

indulgere, ductum e conviviis, quæ de die, h. e. ante ſolitam cœnæ horam incipiebantur. hoc enim luxurioſorum hominum erat, & gulæ nimis deditorum. *Manut. de die* exponit in media luce, palam, omnibus videntibus. ¶ *Vivere in horam*, idem eſt ac in diem vivere. *Cic. 5. Phil. c. 9.* ¶ *Ita vivam* affirmantis particula eſt. *Cic. l. 16. Fam. ep. 18.* Sollicitat, ita vivam, me tua, mi Tiro, valetudo. ¶ *Ne vivam*, eſt particula imprecantis, pro moriar, ne ſim ſalvus, diſpeream, *poſſ' io morire*. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* Quid pareris, inquies, pro iis dicere? ne vivam, ſi ſcio. ¶ Interdum vivere eſt lætam vitam agere, & voluptatibus indulgere, ἡδυπαθεῖν. *Catul. carm. 5.* Vivamus, mea Lesbia, atque amemus. *Petron. in Sat.* Ergo vivamus, dum licet, eſſe bene. *Cic. Q. Fratr. l. 3. ep. 1.* Quod me cohortaris ad laborem, faciam equidem, ſed quando vivemus? *quando avremo noi un'ora di bene?* Vivat, vivite, utimur cum iis, quibus renonciamus. *Virg. Ecl. 8.* Omnia vel medium fiant mare: vivite ſilvæ, *addio ſelve, io vi laſcio*. *Catul. carm. 11.* Cum ſuis vivat, valeatque mœchis, *ſen vada*. ¶ *Vivere cum aliquo*, honeſta locutione dicitur mulier, quæ cum aliquo turpem habet conſuetudinem. *Nep. in Alcib. c. 10.* Mulier, quæ cum eo vivere conſueverat. ¶ Eſt etiam interdum cum aliquo eſſe parvo aliquo tempore. *Cic. l. 14. ad Attic. ep. 20. ad fin.* Cum Panſa vixi in Pompejano. Is plane mihi probabat, ſe bene ſentire, & cupere pacem. ¶ *Vixit*, dicebant veteres de eo, qui mortuus eſſet, eoque verbo libenter utebantur, ut ominoſa *mortis*, & *moriendi* verba evitarent. Itaque *Plutar. in Cic.* narrat, Ciceronem, cum renunciaſſet Senatui, necatos eſſe principes conjurationis, ea voce uſum fuiſſe, *vixerunt*: quo ſpectat & illud *Plaut. Bacch. 1. c. 43.* Vixiſſe nimio plus ſatius eſt jam, quam vivere. h. e. ſatius eſt mortuum eſſe. *Et Moſtel. 4. 3. 9.* Unum vidi mortuum efferri foras: modo eum vixiſſe ajebant. Translate vivere dicuntur ea omnia, quæ quomodocunque extant, durant, aut ſunt. *Stat. l. 10. Theb.* odia improba vivunt. *Virg. 3. Georg.* Vitium alitur, vivitque tegendo. *Cic. pro Sext.* Vivit exemplum defendendæ Reipublicæ. ¶ *Vixet* pro *vixiſſet* eſt *Virgilii Æn. 11. v. 118.*

Vivus, a, um, *vivo*, חי, Ger. *lebendig*, Gal. *vif*, Hiſp. *vivo*, ζωός, vita præditus, animatus, ſpirans. *Cic. pro Quinct. c. 13.* Is non modo ex numero vivorum exturbatur, ſed, ſi fieri poteſt, infra etiam mortuos amandatur. *Id. Att. l. 4. ep. 15.* Cato tamen affirmat, ſe vivo, illum non triumphare. *Id. pro Quinct. c. 13.* Vivus, vidénſque. V. Videns. ¶ Viva ſepes dicitur, quæ non palis contexitur, ſed conſtat rubis in eo loco natis, vel inſitis, virentibus, non præciſis. *Col. l. 11. c. 3.* Vetuſtiſſimi Auctores vivam ſepem ſtructili prætulerunt, quia non ſolum minorem impenſam deſideraret, verum etiam diuturnior immenſis temporibus permaneret. ¶ *Ad vivum reſecare*, eſt uſque ad cutam. *Col. l. 6. c. 15.* Si ſanguis in inferiore parte ungulæ eſt, extrema pars ipſius unguis ad vivum reſecatur, & ita emittitur. ¶ Sumitur etiam translate pro rem exactum, & accuratius accurare, ſeu examinare, ſumpta Metaphora a tonſoribus capillos, aut ungues reſecantibus, qui ſæpe moleſti ſunt, dum nimium diligentes eſſe ſtudent. *Cic. de Amic. c. 5.* Nec id ad vivum reſeco, ut ii, qui hæc ſubtilius diſſerunt. ¶ *De vivo aliquid detrahere*, vel *reſecare*, eſt de ipſo rei corpore. h. e. de ſumma, non de lucro, *dal capitale*. *Cic. pro Flac. c. 37.* Dat de lucro, nihil detrahit de vivo; minus igitur lucri facit. *Id. 5. Ver. c. 50.* De vivo igitur erat aliquid reſecandum, ut eſſet, unde Apronio ad illos fructus arationum hoc corollarium nummorum adderetur. ¶ Quandoque ſumitur pro naturali, & non artificioſo. *Var. l. 1. de R. R. c. 21.* Si ceterum aqua non eſt viva, ciſternæ faciendæ ſub tectis, & lacus ſub dio, ex altero loco ut homines, ex altero ut pecus uti poſſit. h. e. naturalis, & ex eo loco orta. *Virg. 2. Georg.* Speluncæ, vivique lacus, & frigida Tempe. *Id. 1. Æn.* Intus aquæ dulces, vivoque ſedilia ſaxo. ¶ Quandoque pro valido, vehementi, quod vim aliquam habet. *Virg. 1. Æn.* Paullatim abolere Sichæum Incipit, & tentat vivo prævertere amore. ¶ Lapis vivus, πυρίτης, eſt lapis ex omni pyritarum genere ponderoſiſſimus, ex quo ignis excutitur. *Plin. l. 36. c. 19.* Pyritarum etiamnum aliqui genus unum faciunt plurimum habens ignis, quos vivos appellamus, & ponderoſiſſimi ſunt. ¶ Vivæ lucernæ. h. e. ardentes. *Horat. l. 3. od. 21.*

Vix, adverb. *appena*, *difficilmente*, Ger. *kaum*, Gal. *a peine*, Hiſp. *a penas*, μόγις, μόλις, σχολῇ, difficile, difficulter, ægre. *Cic. 2. de nat. Deor.* Aut vix, aut nullo modo corrumpitur. *Id. l. 9. Fam. ep. 8.* Mihi vero cum his ipſis vix, his autem detractis, ne vix quidem. *Liv. l. 34. c. 20.* Vix clamorem eorum, nedum impetum Sueſſani tulere. *African. l. tempor. ff. ad S. C. Velle.* Quando vix fit, ut aliquis apud eundem pro eo ipſo intercesſiſſe intelligi poſſit. ¶ Aliquando refertur ad tempus, pro vix dum. *Virg. 1. Æn.* Vix e conſpectu Siculæ telluris in altum Vela dabant læti. ¶ *Vix dum*, eſt vix adhuc. *Cic. l. 12. Fam. ep. 4.* Quod tibi tam alto ſuccederet, quum tu vix dum triginta dies in Syria fuiſſes. ¶ *Vix tandem*, eſt poſt multum tempus. *Cic. l. 3. Fam. ep. 9.* Vix tandem legi literas dignas Appio Claudio, plenas humanitatis, officii, diligentiæ. ¶ *Vix ſolum* idem fere eſt quod *vix*, aliquam modo vim addens. *Quintil. l. 6. c. 5.* Illud vix ſaltem præcipiendum videtur. Simile eſt huic illud *Plaut. Pæn. 1. c. 67.* Vix ægra amatorculos invenimus. Alii leg. *via*, *ægreque*; ſed utroque modo pleonaſmus eſt, quamquam non inelegans.

Vixet, per Syncopem pro *vixiſſet* dixit *Virg. 1. Æn.*

U ANTE L.

Ulcerarìa, herba eadem quæ marrubium. *Apul. de herb. c. 45.*

Ulceratìo, onis, f. *l'impiagare*, ἕλκωσις, ἑλκώσεις, actus ulcerandi. *Celſ. l. 5. c. 28.* Myrmecia latiſſimis radicibus inhærent, ideoque ne excidi quidem ſine ulceratione magna poſſunt. ¶ Item ipſum ulcus, *piaga*. *Senec. de conſtant. Sapien. c. 6.* Dolores, damna, ulcerationes. *Plin. l. 34. c. 11.* Oris ulceratio.

Ulcerátus, a, um, *impiagato*. *Cic. de Fat. c. 16.* Nondum enim ulcerato ſerpentis morſu Philoctete, quæ cauſa in rerum natura continebatur, fore, ut is in inſula Lemno linqueretur?

Ulcĕro, as, a. 1. *impiagare*, צדד, Ger. *riſſen machen*, Gal. *ulcerer*, Hiſp. *ulcerar*, ἑλκόω, ulceroſum facio. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 106.* Mantica cui lumbos onere ulceret, atque eques armos. *Plin. l. 18. c. 9.* Item equarum (ſanguis) præterquam virginum erodit, emarginat, ulcerat.

Ulceróſus, a, um, adject. *ulceroſo*, ἑλκώδης, ulceribus plenus. *Tac. Ann. 4. cap. 57.* Ulceroſa facies, ac plerumque medicaminibus interſincta. ¶ Translate dicitur etiam de arboribus. *Plin. l. 17. cap. 14.* Ante omnia gemmantes mitre conveniet, nihil uſquam ulceroſum eſſe, aut retorridum. ¶ Per tranſlationem quoque accipitur pro pleno perturbationibus. *Horat. l. 1. od. 25.* Cum tibi flagrans amor, & libido, Quæ ſolet matres furiare equorum, Sæviet circa jecur ulceroſum non ſine queſtu.

Ulciſco, V. in ſequenti dictione.

Ulciſcor, aris, ultus ſum, d. 3. *vendicare*, *vendicarſi*, *far vendetta*, נקם, Ger. *rachen*, Gal. *venger*, Hiſp. *vengar*, ἐκδικέω, τιμωρέω, vindico, punio, animadverto in aliquem. Uſurpatur cum accuſ. perſonæ. *Cic. Att. l. 9. ep. 14.* Odi hominem, & odero. Utinam ulciſci poſſem. Sed illum ulciſcentur mores ſui. *Id. ad Brut. epiſt. 3.* Quos quidem ego omnibus ſententiis ulciſcor, & perſequor omnibus bonis approbantibus. *Id. pro Sex. Roſc. c. 24.* Patris ulciſcendi cauſa ſupplicium de matre ſumere. ¶ Vel cum acc. rei. *Cic pro Rab. c. 5.* Tu ulciſcereris patrui mortem, atque ille perſequerētus fratris tui? *Id. 3. Ver.* Putavis, non oportere eſſe ne in ulciſcenda quidem injuria cuiquam occidendi hominis poteſtatem. ¶ Vel etiam cum abl. & præp. a, vel *ab*. *Plin. l. 34. c. 14.* A ferro ſanguis humanus ſe ulciſcitur. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *pro*. *Terent. Eun. 5. 4.* Ego pol te pro iſtis dictis, & factis, ſcelus Ulciſcar. ¶ Vel cum abl. modi. *Cic. 2. de Invent. c. 37.* Deinde hoc ſi conſtitutum ſit, ut peccata homines peccatis, & injurias injuriis ulciſcantur, quantum incommodorum conſequatur. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti. *Ovid. 7. Metam.* Androgeique necem juſtis ulciſcitur armis. ¶ *Ultum ire* ſupinum pro *ulciſci*. *Salluſt. in Jugur. c. 58.* Cum maxima cura ultum ire injurias feſtinat. *Tac. 4. Ann. c. 73.* Neque dux Romanus ultum iit. ¶ Reperitur & *ulciſco*, *is*, activa poſitione. *Enn. apud Non. c. 4. n. 153.* Niſi patrem materno ſanguine exantlando ulciſcerem. ¶ Hinc paſſive *Salluſt. in Jug. c. 34.* Quidquid ſine ſanguine civium ulciſci nequitur.

Ulcus, eris, n. *ulcera*, *ulcere*, *piaga*, שחין, Ger. *eiß*, Gal. *ulcere*, Hiſp. *llaga*, ἕλκος, ſanies intra cutem latitans, & tumeſcens. Differt a vulnere, quia vulnus eſt hians, patenſque apertura aliquo ictu facta. *Virg. 3. Georg. v. 454.* Non tamen ulla magis præſens fortuna laborum eſt. Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum Ulceris os. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Cic. pro Dom.* Quid, ſi utrunque fuit, & ut fames ſtimularet homines, & tu in hoc ulcere tanquam unguis exiſteres? *Martial. l. 11. epigr. 60.* Pulchrior eſt Chione, ſed Phlogis ulcus habet. h. e. Veneris ſenſum, orticam, pruriginem. ¶ *Ulcus tangere*, proverbiali Metaphora dicitur pro eo, quod eſt movere dolorem, & rei alicujus, quæ nos magnopere urat, mentionem facere. *Ter. Phorm. 4. 4. 9.* Quid minus utile fuit, quam hoc ulcus tangere, Aut nominare uxorem? *Cic. 2. de nat. Deor. 1. 37.* Quicquid horum attigeris, ulcus eſt: ita male inſtitute ratio exitum reperire non poteſt. h. e. quidquid horum diveris, abſurdum eſt.

Ulcuſcŭlum, i, n. *piaguccia*, ἑλκύδριον, exiguum ulcus. *Plin. l. 28. c. 19.* Lien vituli in vino decoctus, tritusque, & illitus ulcuſcula oris. Subaudi, *ſanat*. Adde *Celſ. l. 5. c. 28.* & *Senec. epiſt. 72.*

Ulex, icis, m. frutex roſmarino ſimilis, ſed aſperius, qui retinendi auri gratia ſterni ſolet in foſſis, canalibuſque ad id fieri ſolitis. *Plin. l. 33. c. 4.* Ulex ſiccatus uritur, & cinis ejus lavatur ſubſtrato ceſpite herboſo, ut ſidat aurum. Vicena millia pondo ad hunc modum annis ſingulis Aſturiam, atque Gallæciam, & Luſitaniam præſtare quidam tradiderunt, ita ut plurimum Aſturia gignat. Neque in alia parte terrarum tot ſæculis hæc fertilitas.

Uliginóſus, a, um, n. t. e. *uliginoſo*, *umido*, λιμνώδης, uligine plenus, humidus. *Vetus quidam Grammat. apud Regali. pag. 299.* ſcribis agrum uliginoſum dici eum, qui ſemper humidus ſit, humidum autem, qui ſiccari aliquando poſſit. *Var. l. 4. de L. L.* Ager uliginoſus, humidiſſimus. *Plin. l. 17. c. 5.* Uliginoſa terra. *Colum. l. 2. c. 4.* Uliginoſos campos proſcindere.

Ulīgo, inis, f. *uligine*, *umore*, לחה, Ger. *naturliche feuchtigkeit derenden*, Gal. *moiſteur*, Hiſp. *humedad de la tierra*, ἰκμάς, terræ humor naturalis, ex ea nunquam recedens, ut ait *Servius in 2. Georg. Varro l. 1. R. R. c. 6.* Solum oportet eſſe eruderatum, & proclivum, ut everri facile poſſit, ne fiat putum. Non enim ſolum ea uligo lanam corrumpit ovium, ſed etiam ungulas ſcabras fieri cogit. *Virg. 2. Georg. v. 184.* At quæ pinguis humus, dulcique uligine læta. *Sil. l. 8. v. 380.* Et quos paſtifera Pontini uligine campi.

Ulixes, ei, m. 3. idem ac Ulyſſes, ut eſt in quibuſdam veteribus libris, quomodo ab Αἴγυπτος dixere etiam *Ægyptus*, a ϛύφω, *ſtipo*, a φρύγω *frigo*. *Voſſ. in Ætymol.* in voce *Stipes*.

Ullo, ultus fuero, perdidero, futurum ſubjunctivi ab obſoleto *ulluo*, vel *ulluo*, per Syncopen. *Accius apud Non. c. 1. n. 894.* Qui niſi genitorem ullo, nullum meæ dat finem miſeriæ. Alii leg. *ulm*, quod majorem ſavo habet analogiam ad particip. *ultus fuero*.

Ullus, a, um, *alcuno*, Ger. *einiger*, Gal. *aucun*, Hiſp. *alguno*, τις, idem quod *aliquis*, ſed in modo uſurpandi ab eo differens: non enim eo utimur affirmative, neque dicimus, *Sunt ulli*, *qui ſtudia amplectantur*, ſicut *Sunt aliqui*; ſed vel negative, ut *Non eſt ullus*, *qui publica commoda privatis rationibus præferat*, vel interrogative, ut *Eſt ne ullus*, *qui linguam ſuam ſolutam ab injuria temperet?* vel infinite, ut *Neſcio*, *an ullus ſit*, *qui non majorem opibus*, *quam virtuti honorem deferat*, vel ſubjunctive, ſeu conditionate, ut *Si ullus me vocabit*, *ſtatim veniam*. *Cic. 2. Phil.* Omnino ullius rei nemo fuit emptor, cui defuerit hic venditor. *Id. 6. Verr.* Nullum, inquam, horum reliquit, neque aliud ullum tamen, præter unum pocillum ligneum. *Id. Verr. 4. c. 24.* Debebat ullum nummum nemini. *Id. Verr. 7. c. 3.* Sine ulla facultate nevium. *Ter. Hecyr. 4. 4. 102.* Si ullo modo eſt, ut poſſit. ¶ Aliquando tamen uſurpatur affirmative, eodem modo, quo aliquis. *Virg. 3. Georg. v. 428. de angue Calabro*: Qui, dum amnes ulli rumpuntur fontibus, & dum Vere madent udo terræ, ac pluvialibus Auſtris, Stagna colit, ripiſque habitat &c. *Quintil. declam. 5.* Objicit mihi, quod ullum de liberis meis potuerim facere diſcrimen. ¶ Ponitur interdum pro alteruter. *Cic. Verr. 7. cap. 3.* Durum hoc fortaſſe videatur, neque ego ullam in partem diſputo. ¶ *Ullius* in genitivo penultimam apud Poetas habet communem. *Virgil. 10. Æn. v. 334.* nec te ullius violentia vincat. *Horat. l. 1. epiſt. 18. v. 37.* Arcanum neque tu ſcrutaberis ullius unquam. ¶ *Ulli* pro *ullius*. *Plaut. Truncul. 2. c. 38.* Quaſi vero corpori reliqueris tuo poteſtatem coloris ulli capiendi.

Ulmarĭum, ii, n. πτελεών, ulmorum ſeminarium, locus ulmis conſitus. *Plin. l. 18. c. 11.* Differendæ ex arborum ſeminis poſt annum in ulmaria, intervallo pedali in unamquamque partem.

Ulmĕus, a, um, *di olmo*, πτελέϊνος, quod ex ulmo eſt. *Col. l. 6. c. 3.* Probaturque maxime ulmea frons. *Plaut. Epid. 5. 1. 20.* Quem Apelles Zeuxiſque duo pingent pigmentis ulmeis. h. e. virgis ex ulmo cædent. *Id. Aſinar. 2. 2. 95.* Interminatus eſt nos futuros ulmeos, niſi &c. V. *Ulmus*.

Ulmitriba, æ, com. g. πτελεοτρίβης, μαστιγίας, qui aſſidue ulmeis virgis cæditur, quaſi ulmi attritor. *Plaut. in Perſ. 2. 4. 7.* Neſcio, inquam, ulmitriba tu.

Ulmus, mi, f. *olmo*, Germ. *urmenbaum*, Gal. *orme*, Hiſp. *olmo*, πτελέα, arbor propter raritatem foliorum maritandis vitibus maxime idonea. *Virg. 1. Georg.* Quo ſidere terram Vertere, Mæcenas, ulmiſque adjungere vites Conveniat. *Juvenal. ſat. 8. v. 78.* Stratus humi palmes viduas deſiderat ulmos. h. e. vite carentes, quas fulciat. ¶ Ex ulmo fere erant virgæ, quibus ſervi cædebantur. *Plaut. Amph. 4. 2. 9.* Verbero, etiam quis ego ſim, me rogitas? ulmorum Acheruns! h. e. in cujus tergo ulmeæ virgæ quaſi moriuntur; vel, cujus tergum ulmeas virgas vorat, ut Acheron animas. Huc adde & illa ejuſdem Plauti paſſim, *ulmorum* *Acheruns*, *ulmei ſtili*, *ulmea pigmenta*, *vergidemia ulmea*, quæ omnia oſtendunt, ulmeis bacillis ſervos cædi morem fuiſſe.

Ulna, æ, f. *braccio*, *gomito*, זרוע, Ger. *deramm*, Gal. *aune*, Hiſp. *vara*,

vera, ὠλένη, cubitus, brachium, item quantum ſpatii utraque manus extenſa complectitur. Ulna enim bifariam ſumitur. Interdum ſumitur pro cubito, unde exponitur πῆχυς. Interdum pro extenſione utriuſque manus, unde Gloſſæ, ὀργυιά, ulna. Nam ὀργυιά ἡ τῶν ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις, ut Heſychius ait, ideſt amborum manuum extenſio. *Serv. ad illud Ecl. 3.* Dic, quibus in terris (& eris mihi magnus Apollo) Tres pateat cœli ſpatium non amplius ulnas: Ulna, inquit, proprie eſt ſpatium, in quantum utraque extenditur manus, Dicta ulna ἀπὸ τῶν ὠλενῶν, hoc eſt a brachiis. Unde & λευκώλενος Ἥρα dicitur, licet Suetonius ulnam cubitum velit eſſe tantummodo. *Id. ad illud 3. Georg.* Septemque aſſurgit in ulnas: Ulna, inquit, ſecundum alios utriuſque manus extenſio eſt, ſecundum alios cubitus: quod magis verum eſt, quia Græce ὠλένη dicitur cubitus. Pro cubito, ſeu brachio *Plin. l. 11. c. 43.* Terreſtrium uni homini juguli, humeri, cæteris armi, uni ulnæ. *Catull. epigr. 17.* Nec ſapit pueri inſtar Bimuli, tremula patris dormientis in ulna. *Ovid. 7. Met. v. 847.* Ulnis mollibus attollere aliquem. ¶ Pro menſura *Hor. Epod. 4.* Videſne, ſacram metiente te viam Cum bis ter ulnarum toga, &c.? *Plin. l. 16. c. 40.* Arboris ejus craſſitudo quatuor hominum ulnas complectentium implebat.

Ulophŏnum, n. 2. ὀλόφονον, genus herbæ, chamæleontis ſpecies, ita dictum, quaſi ὅλον φονικόν, hoc eſt totum exitiale. Fertur enim a juvencis guſtatum, veluti angina quadam eos interficere. Pleriqueetiam vocant, ab ἰξὸς, viſcum, quod quibuſdam in locis viſcum gignat ſub alis foliorum, maxime ſub Canis exortum, quo mulieres in Creta pro maſtiche utuntur. *Plin. l. 22. c. 18.*

Ulpiānus, m. Juriſconſultus, patria Tyrius. Floruit Hadriani temporibus, cujus ſcriniis præfuit. Cum Gallias adminiſtraret, ſeditione oborta interfectus eſt. Scripſit multa ad jus pertinentia, quæ paſſim in libris Pandectarum inſerta ſunt.

Ulpĭcum, i, *apiglio*, ἀφροσκόροδον, genus allii grandius, præcipue in Africa inter pulmentaria rure, unde & Punicum allium a quibuſdam appellatur. *Plaut. Pœn. 5. 5. 33.* Aman' tu tamen plenius allii ulpici, quam ſunt Romani remiges? *Col. l. 11. c. 3.* Ulpicum, quod quidam allium Punicum vocant, Græci autem ἀφροσκόροδον appellant, longe majoris eſt incrementi, quam allium, &c.

Uls, *oltre*, πέραν, idem ac ultra, apud veteres. Prius fuit *ultis*, unde ultra, ut *cis* a citis, unde citra. *Feſt.* Uls Cato pro ultra poſuit. *Pompon. l. 2. ff. tit. 2. l. 2.* Quinqueviri conſtituti ſunt cis Tyberim, & uls Tyberim, qui poſſent pro Magiſtratibus fungi. Alii leg. *ultis Tyberim.*

Ulter, a, um, adject. qui eſt ultra aliquem locum. *Salmaſ. in exercit. Plin. pag. 731.* conatur hanc vocem intrudere in *Plin. & Apulej.* ſed utroque loco alii aliter. ¶ In uſo tamen eſt ejus comparativum

Ulterĭor, us, o. 3. *ulteriore*, *che è di là*, περαιτέρω, ὁ πέραν, compar. ab antiquo *ulter*, vel *ulterus*, quod ab ultra. *Ter. Phorm. 4. 2. 20.* Sed eccum ipſum, quis eſt ulterior? *Cic. de Prov. Conſ. c. 15.* Quorum alter ulteriorem Galliam decernit cum Syria, alter citeriorem. h. e. Tranſalpinam. V. Gallia. *Vellej. l. 2. c. 107.* Ulterior ripa. *Tacit. 4. hiſt. c. 77.* Moſellæ pons, qui ulteriore coloniæ annectit, *la parte di là*. *Id. de Germ. c. 17.* Proximi ripæ negligenter, ulteriores exquiſitius, *quei, che abitano più in là*. *Id. 4. hiſt. c. 8.* Ulteriora mirari, præſentia ſequi, *le coſe paſſate*.

Ulterĭus, *più oltre*, ἐπέκεινα, περαιτέρω, adv. compar. ab ultra. *Ovid. 2. Met. v. 875.* Inde abit ulterius, mediique per æquora ponti Fert prædam. *Id. 6. Met.* Quotieſque rogabat Ulterius juſto, Prognem ita velle ferebat, h. e. præter honeſtatem, ſupra quam honeſtum foret. *Sen. ep. 103.* Et ulterius ſi licuiſſet, juvabit de immortalitate animorum quærere, imo credere.

Ultĭme, adverb. *eſtremamente*. *Apulej. l. 1. Met.* Tandem evado, & utpote ultimæ affectus, ad quandam cauponam devorto. *ridotto all' eſtrema miſeria*. *Id. l. 10.* Nudum flagris ultime verberat. h. e. ad extremum pœnæ ſupplicium, ἐσχάτως μαστιγοῖ.

Ultĭmo, adv. *ultimamente*, ἐσχάτως, poſtremo, ad extremum, denique. *Suet. in Ner. c. 32.* Ultimo templis compluribus dona detraxit, ſimulacraque ex auro, vel argento fabricata conflavit.

Ultĭmo, as, a. 1. in ultima parte ſum, ad extremum perveni. *Tertull. de Pall. c. 2.* Cum ultimarent tempora Patriæ.

Ultĭmum, adverb. *l'ultima volta*, τὸ ἔσχατον, poſtremum. *Liv. l. 1. c. 29.* Nunc errabundi domos ſuas ultimum illas viſuri pervagantur. *Curt. l. 5. c. 12.* Darius Artabazum ultimum illum viſurus amplectitur.

Ultĭmus, a, um, *ultimo*, אחרון, Ger. *derletzt*, Gal. *dernier*, Hiſ. *poſtrero*, ὕστατος, ἔσχατος, poſtremus, extremus, ſummus, ab inuſitato *ulter*, vel *ulterius*, quod ab *ultra*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Luna, quæ omnium ultima eſt. *Id. 2. de Div.* Cœlum ipſum, quod extremum, atque ultimum mundi eſt. *Ter. Phorm. 1. 4. 38.* Senex, quem video in ultima platea. h. e. in ultima plateæ parte. *Id. l. 30. c. 30.* Non in ultimis laudum hoc ſibi fuerit. h. e. in infima laude. *Vellej. l. 1. c. 11. de Pſeudophilippo*. Qui ſe regem ſtirpis ferebat, cum eſſet ultimæ. h. e. viliſſimæ. *Curt. l. 5. c. 12.* Ultimum ſcelus. h. e. maxime deteſtabile. *Apulej. l. 9. Met.* Ultima illa piſtoris uxor. h. e. deterrima. *Juſtin. l. 24. c. 2.* Inſultis, ultimiſque exſecrationibus aliquem adjurare. *co' più obbliganti ſcongiuri*. ¶ Dicitur vero non ſolum reſpectu finis, ſed etiam reſpectu principii. Igitur accipitur etiam pro primo. *Virg. Æn. 7. v. 49. de Saturno primo Latini Regis progenitore:* Tu ſanguinis ultimus auctor. *Cic. 1. de Fin.* Quod quam magnum ſit, fictæ veterum fabulæ declarant, in quibus tam multis, tamque variis ab ultima antiquitate repetitis tria vix amicorum paria inveniuntur. *Id. pro Arch. c. 1.* Ab ultima pueritia. *Liv. l. 40. c. 6.* Ultima origo. *Auct. ad Her. l. 1.* Si non ab ultimo initio repetere volumus. *Sever. in Ætna, v. 17.* Ultima quis tacuit juvenum certamina Colchos? ¶ Uſurpatur etiam ſubſtantive, ut cætera adjectiva. *Celſ. l. 7. c. 7.* Igitur ibi ultima experiri ſtatutum eſt. ideſt ultima remedia. *Curt. l. 3. c. 1.* Ultima Orientis ſubigere. h. e. extremas regiones. *Aurel. Vict. de Cæſ. c. 40.* Ultima vitæ agere. h. e. morti proximum eſſe.

Ultĭo, onis, f. *vendetta*, ἐκδίκησις, τιμωρία, actus ulciſcendi. *Plin. l. 11. c. 28.* Illis etiam ultionis cauſa datum eſt. *Tac. l. 2. Ann. c. 13.* Simul perfidos, & ruptores pacis ultioni, & gloriæ mactandos. *Id. 13. Ann. c. 21.* Ultionem in aliquem obtinere.

Ultis. V. Uls.

Ultio. V. Ulto.

Ultor, oris, m. *vendicatore*, τιμωρός, ἔκδικος, qui injuriam illatam ulciſcitur. *Cic. pro Syll. c. 30.* Ego ille conjurationis inveſtigator, atque ultor certe non defenderem Syllam, ſi conjuraſſe arbitrarer. *Virg. 4. Æn.* Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus ultor. *Silius l. 1. v. 495.* Statque dies auſis olim tam triſtibus ultor.

Ultorius, a, um, adject. ad ulciſcendum pertinens. *Tertullian. lib. 2. adv. Marc. c. 24.* Deus immittit mala non peccatoria, ſed ultoria.

Ultra, *oltre*, *oltra*, *di là*, עבר, Ger. *darüber*, Gal. *outre*, Hiſp. *allende*, πέραν, πόρρω, πορρω, ἐπέκεινα, præter, trans, præp. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt, videturque eſſe ab *uls*, ut *citra* a *cis*. *Cic. Att. l. 12. ep. 27.* Ultra Silianam villam eſt, quam puto tibi notam eſſe. *Id. 4. Tuſc. c. 17.* Sed adhibent modum quendam, quem ultra progredi non oportet. *Flor. l. 2. c. 7.* Ultra jus victoriæ ſævire, *più di quello, che la vittoria permette*. *Id. ibid.* Vulnera ingentibus pilis, nec minoribus adacta gladiis ultra mortem patebant, *più ancora di quello, che baſtava per dar morte*. *Vellej. l. 2. c. 118.* Ultra barbarum promptus ingenio. h. e. ſupra barbari indolem. *Id. ibid. c. 88.* Otio ac mollitiis pene ultra fœminam fluens. h. e. plus quam fœmina. Alii leg. *ultra famam*. h. e. plus quam fama prædicaret, aut homines crederent. ¶ Eſt etiam adverbium, cum ſine caſu ponitur, idem ſignificans, quod præterea, vel amplius, *oltre a ciò, di più, d'avvantaggio*. *Cic. de Univ. c. 3.* Ut, ſi probabilia dicentur, nil ultra requiratis. *Idem l. 1. de Invent. c. 49.* Remotum eſt, quod ultra, quam ſatis eſt, petitur. *Liv. l. 2. c. 19.* Non ultra dilatum bellum eſt. *Rurſus Cic. Attic. l. 15. ep. 1.* Oratio ſcripta elegantiſſime, ut nihil poſſit ultra. *Sueton. in Auguſt. c. 67.* Coſmum ſervum graviſſime de ſe opinantem non ultra quam compedibus coercuit. *non gli fece altro, che metterlo in ceppi*.

Ultramundānus, a, um, adject. qui ultra mundum eſt. *Apulej. l. 1. de dogm. Plat.* Deus ille ſummus, ultramundanus.

Ultrātus, a, um, adject. ultra poſitus, ulterior, ut ultrata regio, *Hygin. de limitib. pag. 156.*

Ultrix, icis, f. *vendicatrice*, ἀλάστωρ, τιμωρός, quæ ulciſcitur. *Cic. pro Domo, c. 45.* Hæc ultrix afflictæ civitatis Reipublicæ ſpoliis ornabitur? ¶ Uſurpatur etiam adjective, & in plurali num. habet *ultricia* in neutro genere, quemadmodum *victrix* habet *victricia*. *Virg. 4. Æn. v. 473.* Ultricesque ſedent in limine Diræ. *Sil. l. 2. v. 423.* Ultricia bella.

Ultro, adv. *ſpontaneamente*, ἑκών, ἐκ προαιρέσεως, ſponte, nemine rogante, aut cogente. *Virg. 5. Æn.* Entellus vires in ventum effudit, & ultro Ipſe gravis, graviterque ad terram pondere vaſto Concidit. ideſt nullo impellente, ut *Donatus* interpretatur. *Cic. l. 4. Fam. ep. 13.* Nec mihi quicquam tali tempore in mentem venit optare, quod non ultro mihi Cæſar detulerit. ¶ Interdum ſignificat prius, *Ter. Adelph. 4. 3. 3.* Niſi ſi me in illo credidiſti eſſe hominum numero, qui ita putant, Sibi fieri injuriam, ſi quam fecere ipſi, ultro expoſtulant, Et ultro accuſant. h. e. ipſi priores accuſant, non expectata querela eorum, qui injuria ſunt affecti. Aliqui explicant, perverſa, vice verſa. *Id. Phorm. 2. 3. 15.* O audaciam! etiam me ultro accuſatum advenit. ¶ Interdum imo, vel e contrario. *Cic. pro Quint. c. 13.* Sextus Nævius, qui cum ipſe ultro deberet, cupidiſſime contenderet &c. *Plaut. Aulul. 5. 3. 35.* Ubi diſputata eſt ratio cum argentario, etiam plus ipſus ultro debet argentario. ¶ Interdum procul. *Plaut. Amph. 2. 1. 164.* Ultro iſtunc, qui exoſſat homines. *Id. Captiv. 3. 4. 19.* Ultro iſtum a me. ¶ Interdum inſuper, ultra, præterea. *Virg. 2. Æn. v. 143.* His lacrymis vitam damus, & miſereſcimus ultro. Ita *Serv.* exponit. *Ter. Eun. 5. 2. 41.* Etiam ultro deriſum advenit. *Cic. pro Planc. c. 19.* Cum pro frumento pecuniam accepiſſes, celavit cives ſuos, ultroque iis ſumptum intulit. ¶ Ultro, citroque, *di là, e di quà*. V. Citro.

Ultro tributum, & duabus conjunctis vocibus Ultrotributum, n. ſumptus eſt operum publicorum, ἐργολαβία: ita autem appellatur, quia qui opera ex publico facienda, vel reficienda redimebant, de proutiis ſua impenſas omnes faciebant, in re confecta, id ipſis ex ærario ſolveretur, in quod locationis convenerant. Differt a vectigali, quia qui vectigal conducebat, pecuniam prius colligebat, deinde vero ærario inferebat; qui vero ultrotributa, prius pecuniam ultro erogabat, deinde ex ærario, quod ſibi debebatur, accipiebat. *Liv. l. 39. c. 44.* Cenſores vectigalia ſummis pretiis, ultro tributa infimis locaverunt. *Id. l. 43. c. 16.* Quæ vectigalia, ultro tributa C. Claudius, & T. Sempronius locaſſent. ¶ Tranſlate *Senec. l. 4. de benef. c. 1.* Virtus ſæpius in ultrotributis eſt. h. e. cum duo ſint actus virtutis, v. gr. liberalitatis, impendere, & accipere, ſæpius eſt in impendendo, quam in accipiendo; ideoque ſimilior eſt ultrotributis, quam vectigalibus.

Ultroneus, a, um, *ſpontaneo*, ἐθελοντής, ἑκών, ſpontaneus, voluntarius. *Sen. l. 2. Nat. Quæſt. c. 59.* Quid intereſt ad mortem, juſſi eamus, an ultronei?

Ultus, a, um, particip. ab ulciſcor, *che s'è vendicato*. *Salluſt. in Catil. c. 33.* Ulti ſanguinem noſtrum. V. *Ulciſcor*.

Ulva, æ, f. *alga*, *aliga*, herba paluſtris, quæ in fluvio, ac palude naſcitur, ut alga, quæ in mari. *Virg. 2. Æn. v. 135.* Limoſoque lacu per noctem obſcurus in ulva Delitui. *Id. l. 6. v. 417.* Tandem trans fluvium incolumes vatemque, virumque Informi limo, glaucaque exponit in ulva.

Ulubræ, arum, f. opp. nunc. ſeu pagus deſertus Latii, apud Velitras urb. ubi Octavianus Auguſtus Imp. educatus fuit, teſte *Plin. l. 3. c. 5. Hor. l. 1. ep. 11.* Eſt Ulubris, animus ſi te non deficit æquus. *Juvenal. ſat. 10. v. 102.* Vaſa minora Frangere pannoſus vacuis Ædilis Ulubris.

Ulubrānus, a, um, adject. ad Ulubras pertinens, ut Ulubranus populus. *Cic. Fam. 7. ep. 12.*

Ulubrenſis, ſe, adject. ab Ulubris. Apud *Plin. l. 3. c. 4.* Ulubrenſes ſunt Ulubrarum incolæ.

Ulŭcus. V. Alucus.

Ulŭla, æ, f. *alocco*, Germ. *eul*, Gal. *chouette*, Hiſp. *autillo*, ὀλολυγών, αἰγωλιός, avis nocturna ex genere noctuarum, ab *ululando*, uti Græce ei nomen ab ὀλολύζειν. *Virg. 8. Ecl.* Certent & cygnis ululæ, ſit Tityrus Orpheus. *Plin. l. 10. c. 12.* Uncos ungues & nocturnæ aves habent, ut noctuæ, bubo, ululæ.

Ululabĭlis, le, adject. ululans, ululatu plenus: ut ululabilis plangor, apud *Apul. l. 4. Metam.* Ululabilis clamor, apud *Ammian. l. 24. c. 2.*

Ululāmen, inis, n. idem quod ululatus. *Prudent. in hymn. exſequiar. v. 114.* Turba clangens ululamine miſces.

Ulŭlans, antis, o. g. ὀλολύζων, part. ab ululo. *Cic. in Or. c. 8.* Cum vero inclinata, ululantique voce, more Aſiatico, canere cœpiſſet, quis eum ferret? *Virg. 2. Georg. v. 486.* Ululantes lupi. *Sil. l. 6. v. 563.* Ululante dolore.

Ululātus, us, m. *ululato*, *urlo*, ὀλολυγμός, ὀλολυγή, actus ululandi, clamor clarus, ſed inconditus. *Cæſ. l. 5. bell. Gall. c. 37.* Tum vero ſuo more victoriam conclamant, atque ululatum tollunt. *Virg. 4. Æn. v. 667.* Lamentis, gemituque, & fœmineo ululatu Tecta fremunt. *Ovid. Metam. 3. v. 528.* Liber adeſt, feſtiſque fremunt ululatibus agri.

Ululātus, a, um, particip. ululatibus conclamatus. *Stat. l. 9. Theb. v. 726.* Tu dulces lituos, ululataque prælia gaudes. *Virg. 4. Æn. v. 609.* Nocturniſque Hecate triviis ululata per urbes, h. e. ululatibus invocata. *Rurſus Stat. l. 1. ſilv. 3. v. 85.* Juga Circes Dulichiis ululata lupis. h. e. ululatibus completa. Sic *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v. 139.* Ululata verendis aula puerperiis.

Ulŭlo, as, n. 1. *urlare*, ὀλολύζω, ſibilum, & mœſtum ſonum edo, proprium luporum, & canum, teſte *Servio*, a verbo Græco allato, vel ab ὑλακτεῖν, latro. *Virg. 6. Æn. v. 257.* Viſæque canes ululare per umbram. ¶ Transfertur & ad alia. *Virg. 4. Æn. v. 168.* Penituſque cavæ plangoribus ædes Fœmineis ululant. *Id. l. 4.* Summoque ulularunt vertice Nymphæ.

Ulyſſes,

Digitized by Google

Ulyſſes, is, & Ulyſſeus, Ulyſſei, vel Ulyſſi, m. *Uliſſe*, *Ὀδυσσεύς*, filius Laertæ, a quo & Laertius cognominatus eſt, ex Anticlea, nepos Arceſii, pronepos Jovis tertii, idest Jovis Cretenſis filii Saturni, Rex Ithacæ, & Dulichii inſularum maris Jonii, a quibus modo Ithacus, modo Dulichius appellatur. *Ovid.* 13. *Met.* Sed Servius tradit, Ulyſſem filium fuiſſe Siſyphi ſceleſtiſſimi latronis, filii Æoli; Anticleam enim Ulyſſis matrem, antequam naberet, cum Siſypho concubuiſſe; ex quo Ulyſſem peperit. Idem Theodontius affirmat, qui ait, Anticleam prius Siſypho nupſiſſe, deinde ab eo diſceſſiſſe, & jam prægnantem nupſiſſe Laertæ, ex primis autem nuptiis Ulyſſem peperiſſe. Idem aſſerit Leontius, qui narrat, Anticleam quidem primum Laertæ nupſiſſe, ſed, cum ad Apollinis oraculum pergeret conſultura, a Siſypho latrone captam, & conſtupratam fuiſſe, ex eo ſtupro Ulyſſem eſſe genitum. Atque hanc originem Ajax Telamonis filius Ulyſſi objicit in certamine de armis Achillis, apud *Ovid.* 13. *Metam. v.* 31. Fingitur ab Homero vir multa præditus facundia, vafer conſilio, magna vehementia, egregius bello, laborum patientiſſimus. Uxorem habuit Penelopen Icarii filiam, ex qua Telemachum filium ſuſcepit: eamque tantopere adamavit, ut reliquis Græcorum principibus ad bellum Trojanum proficiſcentibus, ipſe inſaniam ſimulaverit, futurum ſperans, ut tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Junctis itaque duobus diverſi generis animalibus litus proſcindebat, & frugum loco ſalem ſerebat. Sed Palamedem virum prudentiſſimum, cui demandatum fuerat, ut juventutis delectum haberet, cum in Ithacam veniſſet, fallere non potuit, qui ut technam Ulyſſis detegeret, aranti illi Telemachum filium in ſulco objecit: quem Ulyſſes conſpicatus, ne læderet, aratrum in aliam partem deflexit. Eo argumento Palamedes facile deprehendit, non veram illam, ſed ſimulatam eſſe inſaniam. Itaque eum ad bellum Trojanum pertraxit. In eo bello ſtrenuam, utiliſſimamque Græcis operam navavit. Invenit Herculis ſagittas, quæ erant apud Philoctetem, eaſque in Troadem pertulit. Achillem in Lycomedis Regis Scyri aula inter mulieres virginali habitu latitantem detexit, & ad bellum perduxit. Sæpe mendici habitu Ilium explorandi gratia ingreſſus eſt, neglectis Iliacorum contumeliis, ubi etiam ab Helena cognitus fuiſſe dicitur. Sæpe etiam legatione ad Priamum functus eſt. Græcis diſſuaſit, ne propter Agamemnonis ſomnium e Troade diſcederent. Una cum Diomede, cujus amiciſſimus erat, cineres Laomedontis, qui ſuper Scæam portam Ilii ſervabantur, clam ſuſtulit. Palladium quoque una cum eodem Diomede ex arce cæſis cuſtodibus rapuit. Helenum etiam vatem Priami filium dicitur rapuiſſe. Miſſus quoque explorator cum Diomede, quando Rheſus Thraciæ Rex veniret, eum occidit, & equos ejus abduxit, priuſquam Troadis herbam deguſtaſſent, & de Xanti aqua bibiſſent. Erant autem hæc omnia in Trojanorum fatis, ſine quibus Troja expugnari non poterat. Cum Palamede graviſſimas inimicitias exercuit, quæ potiſſimum occaſione frumentationis exarſerunt, eumque tandem per calumniam circumventum lapidibus obruendum curavit. Occiſo Achille, contendit de illius armis cum Ajace Telamonio, in quo judicio fortiſſimo illi viro prælatus eſt. Effecit, ut Ilium proditione caperetur, familiaritate cum Ænea, Antenore, Thymœta, vel, ut eſt in fabulis, opera Sinonis, & per equum ligneum. Capta Urbe, Orſilochum Idomenei Cretenſis Regis filium obſtantem, ne legitima pars prædæ ſibi decerneretur, exorta rixa interemit. Polyxenam ad Achillis tumulum jugulavit. Aſtyanactem Hectoris filium e turri præcipitavit. Cum autem conſcendiſſet in patriam rediturus, pœnam ſuis dolis, & ſceleribus dignam perſolvit. Decem enim annos, & amplius per diverſa maria erravit, novis ſemper jactatus tempeſtatibus. Hinc *Ulyſſis errores* in proverbium abierunt. Ab Homero ſeparatim a bello Trojano deſcripti ſuere ingenti volumine, quod *Odyſſea* inſcribitur. Tandem in patriam pervenit, & Penelopes uxoris ſuæ procos occidit. De ejus morte ita narratur. Poſt varia, & horribilia ſomnia oraculum Apollinis conſuluit, ex quo didicit, ſe a filio interemptum iri. Quare in locis abditis vivere decrevit. Sed Telegonus filius ex Circe ſuſceptus, patrem ſuum videre cupiens, in Ithacam profectus eſt: ubi cum incognitus a domo patris prohiberetur, orta contentione patrem incognitum ſpina venenoſa trigonis piſcis transfixit. *Virg.* 3. *Æn.* Et terram altricem ſævi exſecratur Ulyſſi. Alii leg. *Ulyſſis*. *Id. l.* 2. Pallas & vulnere tardus Ulyſſi. *Horat. epod.* 17. Laborioſi remiges Ulyſſei. *Martial. l.* 14. *epigr.* 184. Priami regnis inimicus Ulyſſes. *Ovid. Heroid epiſt.* 1. Hanc tua Penelope lento tibi mittit, Ulyſſe. *Id. ibid.* Penelope conjux ſemper Ulyſſis ero. ¶ Legitur & *Uliſſes* in multis antiquis codicib. quod & ſupra ſuo loco adnotavimus.

Ulyſſipo, & Olyſſipo, vel Ulyſippo, onis, f. *Lisbona*, oppidum Luſitaniæ, quod regum Portugalliæ hodie ſedes eſt, ita dictum quod ab Ulyſſe conditum creditur. *Plin. l.* 8. *c.* 42.

Ulyſſiponenſis, ſe, adject. ad Ulyſſiponem pertinens, ut Ulyſſiponenſe promontorium. *Plin. l.* 4. *c.* 21.

U ANTE M.

Umbella, æ, f. 1. *ombrello*, *paraſole*, inſtrumentum, quo Solem a facie arcemus. *Juven. ſat.* 9. *v.* 50. Et cui tu viridem umbellam, cui ſuccina mittas Grandia.

Umber, bra, brum, *Ὄμβρος*, qui eſt ex Umbria. *Catull. in Egnatium* 37. Aut parvus Umber, aut obeſus Hetruſcus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. *v.* 40. Umber aper. ¶ Dicitur etiam de cane ex Umbria. *Virg.* 12. *Æn. v.* 753. at vividus umber Hæret hians.

Umbilicaris, re, adject. ad umbilicum pertinens, ut umbilicaris nervus, apud *Tertul. de carn. Chriſti*, c. 20.

Umbilicatus, a, um, *ὀμφαλώδης*, quod ad umbilici ſimilitudinem factum eſt. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Et in alto medio plerique umbilicatum.

Umbilicus, i, m. *ombellico*, *bellico*, *ὀμφαλός*, media regio abdominis, cavitate quadam prædita, ligamentum inteſtinorum, quod mediam fere ventris planitiem obtinet, ad hoc factum, ut per illud fœtus, dum eſt in utero matris, nutriatur. *Liv. l.* 26. Adeo nudaverat vada, ut alibi umbilico tenus aqua eſſet. *Celſ. l.* 6. *c.* 17. Ad umbilicum prominentem manu, ferroque utendum ſit, ante tentandum eſt. ¶ Per Metaphoram ponitur pro media cujuſque rei parte. *Plaut. Men.* 1. 2. 45. Dies ad umbilicum jam eſt. *Cic.* 6. *Verr. c.* 48. Qui locus, quod in media eſt inſula ſitus, umbilicus Siciliæ nominatur. *Liv. l.* 35. *c.* 18. Ætoli umbilicus Græciæ. ¶ In libris quoque ſic dixere oſſea, vel eburnea, vel lignea ornamenta in medio integumenti veſtimenta, quæ voluminibus abſolutis addi ſolebant. Sic autem dicta ſunt, quod umbilici humani formam imitarentur. Alii umbilicos fuiſſe ajunt bacillos cedrinos, vel buxeos, circa quos membranæ involvebantur, quibus quidem membranis in volumen complicatis in medio utrinque ii bacilli apparebant, & ideo dicebantur ſimilitudine quadam umbilici. Quæ ſane ſententia ideo verior eſſe videtur, quia apud Veteres non colligabantur libri ex multis plagulis unam poſt aliam aſſutis, ſed ex membranis convolutis fiebant, unde volumen. Alii denique umbilicos intelligunt extremitates bacillorum, quæ & cornua dicebantur, quia iis affigebantur clavienli quidam ex ebore, aut ligno aliquo pretioſo in modum umbilici. Quænam ex his ſententiis verior ſit, judicent eruditi. *Mart. l.* 3. *ep.* 2. *ad librum ſuum*: Cedro (h. e. *oleo expreſſo ex cedro*) nunc licet ambules perunctus, Et frontis gemino decens honore Pictis luxurieris umbilicis. *Id. l.* 5. *epigr.* 6. Quæ cedro decorata purpuraque Nigris pagina crevit umbilicis. *Id. l.* 2. *ep.* 6. Quid prodeſt mihi tam macer libellus, Nullo craſſior ut ſit umbilico? ¶ Quia vero hujuſmodi bacilli, ſeu bacillorum ornamenta non affigebantur membranis, niſi poſt finitum volumen, ſeu librum, hinc *pervenire ad umbilicum*, eſt ad finem libri accedere, & *ad umbilicum perducere* eſt librum abſolvere. *Martial. l.* 4. *ep. ult.* Ohe jam ſatis eſt, ohe libelle; Jam pervenimus uſque ad umbilicos. *Horat. Epod.* 14. Deus me vetat Inceptos olim promiſſum carmen Jambos Ad umbilicum ducere. ¶ Dicitur præterea umbilicus in anulo, vel monili ea pars, quam alio nomine palam vocamus, cui ſcilicet gemma, vel margarita alligatur. *Plin. l.* 36. *c.* 5. *de margaritis*: Et alios convenit non oportere perforari, quorum ſit abſoluta bonitas, umbilicis tantum ex auro capita comprehendentibus. ¶ Item parvus circulus in terra deſcriptus ad cognoſcendos ventos ab humani umbilici ſimilitudine umbilicus dicitur. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Per hujus medium longitudinem duci ſarculo ſulcum, vel cinere lineam, v. gr. pedum 20. conveniet, mediamque menſuram, hoc eſt in decimo pede circumſcribi circulo parvo, qui vocatur umbilicus. ¶ Item gnomon, hoc eſt ſtylus, ex quo Solis umbræ dignoſcuntur, & ex iis horæ. *Plin. l.* 6. *c.* 34. In hoc cœli circumflexu æquinoctii die media, umbilicum, quem gnomonem vocant, ſeptem pedes longum, umbram non amplius quatuor pedes longam reddit. *Et mox*. Umbilicum æquinoctio triginta quinque pedum, umbram viginti quatuor pedum longam facit. ¶ Etiam ita dicebatur cochlea marina, quæ Ariſtoteli fere *κόχλος*. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 6. *de Scipione Æmiliano*, & *C. Lælio*: Non audeo dicere de talibus viris, ſed tamen ita ſolet narrare Scævola, conchas eos, & umbilicos ad Cajetam, & Laurentum legere conſueſſe. *Valerius Maximus l.* 8. *c.* 8. *n.* 1. Conſtat namque eos Cajetæ, & Laurenti vagos litoribus conchulas, & umbilicos lectitaſſe. Errare igitur videntur ii, qui umbilicos his locis parvos, rotundoſque lapillos, ſeu calculos interpretantur. Nam etiam *Aurel. Vict. de Cæſarib. c.* 3. cum narraſſet, juſſas a Caligula legiones conchas, & umbilicos in ora maris legere; ſubdit deinde: *hujuſmodi piſcem Græce Nympharum lumina appellantur*, ex quo intelligimus, piſces eſſe, aut certe marinas conchulas, aut cochleas, quæ a maris fluctibus ſubinde ejectantur.

Umbilicus Veneris, *κοτυληδών*, herba eſt in officinis nomen retinens, folio in acetabuli formam tornato, brevi in medio cauliculo, in quo ſemen inest, radice olivæ modo rotunda. Eſt & alterum ejuſdem generis, cymbalion aliqui vocant, pinguibus foliis, latioribus, ligularum modo denſis, circa radicem medium oculi ambitum deſcribentibus, ut in majore ſempervivo, aſtringentis guſtus, cauliculo tenui, in quo flores, & ſemina hyperici, radice majuſcula. *Apul. de herb. c.* 43.

Umbo, onis, m. *ἄμβων*, *ὀμφαλόν*, quicquid in plano eminet, ac protuberat figura rotunda, vel conica. Speciatim ſic dicitur media pars clypei eminentior. Et per Synecdochen pro clypeo ſumitur. *Virg.* 9. *Æn. v.* 810. Nec ſufficit umbo ictibus. *Liv. l.* 9. Gallum umbone ictum deturbat. ¶ Dicitur etiam de parte magis exſtante in gemmis. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Arabicæ excellunt candore circuli perlucido, atque non gracili, neque in receſſu gemmæ, aut in dejectu renitente, ſed in ipſis umbonibus nitente, præterea ſubſtrato nigerrimi coloris. ¶ Item de altiore montis, aut ſcopuli parte. *Stat.* 1. *Achil. v.* 408. Undiſonæ quos circuit umbo Maleæ. *Id. l.* 3. *Silv.* 1. *v.* 110. Contra riget umbo maligni montis. ¶ In toga etiam umbones dicuntur ſinus, & rugæ in modum umbonis ſeu clypei complicatæ, & ſiniſtro brachio collectæ, præſertim in divitibus, & lautioribus, qui laxas admodum togas adhibebant. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 33. Tocaque impune Suburra Permiſit ſparſiſſe oculos jam candidus umbo. ¶ Apud *Martial. l.* 3. *epigr.* 48. Umbo poni videtur pro brachio, quo tanquam umbone confertam turbam incedentes repellimus. Verba ſunt: In turbam incideris, cunctos umbone repellet. Invalidum eſt nobis, ingenuumque latus.

Umbra, æ, f. *ombra*, *ſkia*, Ger. *ſchatten*, Gal. *ombre*, Hiſp. *ſombra*, *σκιά*, *σκίασμα*, aer carens Sole, quod ſit alicujus corporis objectu, ut nubium, arborum, parietum. *Cic.* 1. *de Or. c.* 8. Nam me hæc tua platanus admonuit, quæ non minus ad opacandum hunc locum patulis eſt diffuſa ramis, quam illa, cujus umbram ſecutus eſt Socrates. *Id.* 1. *Tuſcul. c.* 45. Gloria virtutem tanquam umbra ſequitur. ¶ Metonymice umbræ quoque Latinis dicebantur tabernacula, ſive tentoria in urbis viis, aut locis ſuburbanis compacta ad excipiendos peregrinos, qui undique vel ad ſpectandos ludos, vel ad venalia mercanda conveniebant. *Feſt.* Umbræ vocabantur Neptunalibus caſæ frondeæ pro tabernaculis. ¶ Item ædificia omnia, ut ſunt ſcholæ, in quibus Grammatica, Rhetorica, & aliæ artes traduntur. *Juven. ſat.* 7. *v.* 173. Ad pugnam qui Rhetorica deſcendit ab umbra. id eſt a declamationibus, quæ fiunt in ſcholis, ad verum certamen. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 53. Studia in umbra educata. ¶ Per Metaphoram appellantur umbræ, quas faciunt pictores, ut imagines, quæ plana ſunt, ſolidæ videantur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 7. Quam multa vident pictores in umbris, & eminentia, quæ nos non videmus! ¶ Iis quoque per Translationem vocantur mortuorum animæ. Cauſa appellationis eſt, quia putantur, cum nobis apparent, corpus aereum aſſumere, tenue, & nigri coloris, inſtar umbræ, quod momento evaneſcit. *Virg.* 6. *Æn.* Umbrarum hic locus eſt, & ſomni, noctiſque ſoporæ, &c. *Suet. in Calig. c.* 59. Satis conſtat, cuſtodes hortorum umbris inquietatos. V. *Serv. ad illud Æn.* 4. Et nunc magna mei ſub terras ibit imago. ¶ Umbra item tranſlate dicitur, qui venit ad convivium non vocatus, ſed illum, qui vocatus eſt, comes. Nam ſic vocatum ſequitur, veluti umbra corpus. *Hor. l.* 1. *ep.* 5. Brutum tibi, Septimiumque, Et niſi cœna prior, potiorque puella Sabinum detinet, aſſumam. Locus eſt & pluribus umbris. *Id. l.* 2. *ſat.* 8. Cum Servilio Balatrone Vibidius, quas Mæcenas adduxerat umbras. ¶ Præterea metaphorice umbra accipitur pro ſpecie, ſigno, veſtigio alicujus rei. *Cic.* 3. *Off. c.* 17. Sed nos veri juris, germanæque juſtitiæ ſolidam, & expreſſam effigiem nullam tenemus, umbra, & imaginibus utimur. *Id. pro Mur. c.* 6. In quo ipſam luxuriam reperire non potes, in eo tu umbram luxuriæ reperturum putas? *Id. Att. l.* 7. *ep.* 11. O hominem amentem, & miſerum, qui ne umbram quidem unquam τοῦ καλοῦ viderit. *Id. in Piſon. c.* 24. Umbras falſæ gloriæ conſectari. ¶ *Timere umbras* proverbiali locutione dicitur is, qui ad ſpeciem etiam, & vanas timoris cauſas maxime eſt meticuloſus. *Cic. Attic. l.* 15. *epiſt.* 20. Videtur iſte, qui umbras timet, ad cædem ſpectare. ¶ Accipitur etiam umbra pro colore, protextu, cauſa. *Liv. l.* 8. Nam ſi etiam nunc ſub umbra fœderis æqui ſervitutem pati poſſumus, quid abeſt, quin proditis Sidicinis non Romanorum ſolum, ſed Samnitium quoque dicto pareamus? ¶ Item pro tutela, & præſidio. *Liv. l.* 32. *c.* 21. Sub umbra auxilii veſtri latere volunt. *Id. l.* 34. *c.* 9. Erant autem eo tutiores, quod

ſub

Digitized by Google

ſub umbra Romanæ amicitiæ latebant. ¶ Denique umbra eſt piſcis genus, ſic a colore nigreſcente appellatum, ut auctor eſt *Varro l. 4. de L. L.* his verbis: Vocabula piſcium pleraque tranſlata a terreſtribus ex aliqua parte ſimilibus rebus, ut anguilla, lingulaca, ſudis: alia a coloribus, ut hæc, aſellus, umbra, turdus: alia a vi quadam, ut hæc, lupus, canicula, torpedo. Hæc *Varro*. Umbra quoque hic piſcis appellatus videri poteſt ob lineas quaſdam obliquas a dorſo deſcendentes, aureas, & obſcuras, quæ aliarum videntur umbræ. Una enim manifeſta eſt, ſequens obſcura, & ſic deinceps a capite ad caudam uſque, quemadmodum tradit *Rondeletius l. 5. de piſcibus, c. 9.* ubi plura hoc de piſce legere potes. Græcis ſimiliter piſcis hic σκίαινα appellatur a σκιά. *Ovid. in Alieutic.* Et auri Chryſophrys imitata decus, tum corporis umbræ Liventis, rapidique lupi. Adde *Colum. l. 8. c. 16.*

Umbraculum, li, n. *ombracolo*, [illegible], locus, in quo eſt umbra, locus compoſitus, & tectus frondibus, aut alia re quacunque ad umbram præbendam, tabernaculum, velumve umbræ cauſa extructum. *Varro l. 1. de R. R. cap. 51.* Ubi ea re tecta, & loca calida prope aream faciunt, ac umbracula, quo ſuccedant homines in æſtu, tempore meridiano. *Virg. 9. Ecl.* Et lentæ texunt umbracula vites. ¶ Ponitur & umbraculum pro umbella, quæ tegimus facies ad Solis calores arcendos, *umbrella*. *Ovid. 2. Faſt.* Aurea pellebant tepidos umbracula Soles. ¶ Sumitur quoque pro ſchola, ducta appellatione a Philoſophorum veterum ambulationibus, quæ arborum umbraculis erant opacæ, ut Academia, & Lyceum. *Cic. in Brut. c. 9.* Proceſſerat enim in ſolem, & pulverem, non ut e militari tabernaculo, ſed ut e Theophraſti doctiſſimi hominis umbraculis. *Id. 3. de Leg. c. 6.* Poſt a Theophraſto Phalereus ille Demetrius, de quo feci ſupra mentionem, mirabiliter doctrinam ex umbraculis eruditorum, otioque non modo in ſolem, atque pulverem, ſed in ipſum diſcrimen, aciemque produxit.

Umbræ, m. 1. pop. Indiæ, extra, qui Patalam inſ. attingunt. *Plin. l. 6. c. 20.*

Umbrans, tis, nom. particip. *ombroſo*, *che fa ombra*. *Pallad. in Auguſto, tit. 8.* Umbrantibus tegi arbuſtis. *Prudent. Hamartig. v. 873.* Cælo umbrante tegi.

Umbraticola, læ, m. & f. qui umbra delectatur, homo delicatus, & mollis, ignavus, qui ſolem, pulveremque ferre non poteſt. *Plaut. Trucul. 2. 7. 49.* Mœchum malacum, cincinnatum, umbraticolam, tympanotribam. Eodem ſenſu etiam *umbraticus* dicitur. *Id. Curcul. 4. 3. 24.* Si hic me hodie umbraticus deriſerit. *Senec. l. 4. de benef. c. 2.* Epicureorum delicata, & umbratica turba.

Umbraticus, a, um, *da ombra*, σκιατροφής, proprie ſignificat id, quod in umbra eſt, & dicitur de iis rebus, quæ domi & in privatis locis ſunt, procul a publica luce. *Plin. l. 9. ep. 2.* Niſi forte volumus ſcholaſticas tibi, atque (ut ita dicam) umbraticas litteras mittere. *Plaut. Curcul. 4. 3. 22.* Quid refert me feciſſe regibus, ut mihi obedirent, ſi hic me hodie umbraticus deriſerit? *queſta ombroſo provanello*. Verba ſunt hæc militis glorianti, & de ſua virtute prædicantis. *Senec. de Benef. l. 4. c. 2.* In hac parte nobis pugna eſt cum Epicureorum delicata & umbratica turba, in convivio ſuo philoſophantium. *Petron. in ſatyr. c. 2.* Doctor umbraticus. h. e. qui domi clauſus tradit præcepta ſcholaſtica. V. Umbra. *Gell. l. 3. c. 1.* Negotiis ſe umbraticis, & ſellulariis quæſtibus intentos habent. h. e. domeſticis & contentione carentibus. ¶ Urbem *Lactant. l. 6. c. 12.* Teſtificatus eſt, non ad veram juſtitiam præcepta ſe dare, ſed ad umbram imaginemque juſtitiæ. Ignoſcendum eſt igitur umbratico & imaginario præceptori, h. e. umbram & imaginem rerum ſequenti, non veritatem. ¶ Sunt quibus *umbraticus* ſignificare videtur ignavum & mollem, & hoc trahunt exempla Plauti, & Senecæ ſupra allata: verum ea notio non tam ex vi ipſius vocis, quam ex conſequentibus pendet, quia ſcilicet homines domi degentes, & a publica conſuetudine remoti, in lucem cum prodeunt, ignavi eſſe ſolent ac timidi: quemadmodum qui in umbroſo & obſcuro loco diu verſati, ſi inde exeant, facile claræ lucis fulgore obcæcantur, ut loquitur M. Seneca in *proœm. l. 4. controverſ.* V. Umbratilis.

Umbratilis, & le, o. 3. *da ombra*, Ger. *ſchattenförmig*, Gal. *fait a l'ombre*, Hiſp. *hecho a la ſombra*, σκιατροφος, quod ad umbram pertinet, ut *Vita umbratilis*, quæ umbra, atque otio marceſcit. *Cic. 2. Tuſc. cap. 11.* Sic ad malam domeſticam diſciplinam, vitamque umbratilem, & delicatam cum acceſſerunt etiam poetæ, nervos omnes virtutis elidunt. Huc pertinet & illud *Columellæ l. 2. c. 2.* Nec ſit mora ſegnis, & umbratilis. ¶ *Exercitatio umbratilis*, eſt quæ in loco operto, atque adeo in otio fit. *Cic. 1. de Or. c. 34.* Educenda deinde dictio eſt ex hac domeſtica exercitatione, & umbratili medium in agmen, in pulverem, in clamorem, in caſtra, atque aciem forenſem. ¶ *Oratio umbratilis*, eſt oratio Philoſophorum, ita dicta ad differentiam orationis Oratorum, quia Philoſophi in umbraculis verſabantur, Oratores in foro, ſub Sole. *Cic. in Or. c. 19.* Mollis eſt oratio Philoſophorum, & umbratilis, nec ſententiis, nec verbis inſtructa popularibus.

Umbratiliter, adverb. leviter, rudi deſcriptione, & quaſi per umbras. *Sidon. l. 2. ep. 10.* Quæ imaginarie tantum, & quodammodo umbratiliter effinginius.

Umbratus, a, um, adject. umbra tectus. *Virg. 6. Æn. v. 772.* Atque umbrata gerunt civili tempora quercu. h. e. circundata quercu quodammodo umbram faciente. *Stat. 6. Thebaid. v. 553.* Idas Olympiacis umbratus tempora ramis. *Id. l. 5. ſilv. 4. 79.* Umbratus genas. h. e. barbatus.

Umbria, æ, f. olim Ombria, *l'Ombria*, *l'Umbria*, Ὀμβρική, regio Italiæ, ampla, Apennino M. diviſa, inter Hetruriam ad Occ. Tiberi diſcreta, & Sabinum, & Picenum ad Or. mare Hadriaticum ad Bor. Nerum fl. ad Mer. Dicta eſt ab ὄμβρος, *imber*, quod Umbri omnium Italiæ populorum antiquiſſimi inundationi terrarum, imbribuſque ſuperfuiſſe credantur, ut refert *Plin. l. 3. cap. 14.* Vel ab Umbrona fl. teſte eodem *Plinio*. Vel ab umbra, quod propter vicinitatem Apennini, & altitudinem montium umbroſa ſit. V. Geographos.

Umbri, orum, m. Umbriæ populi. *Plin. l. 2. c. 77.*

Umbrica, æ, f. genus cretæ ad veſtes poliendas aptum. *Plin. l. 35. c. 5.*

Umbrifer, a, um, *ombroſo*, [illegible], Germ. *das ſchatten macht*, Gall. *qui porte ombre*, Hiſpan. *que trai ſombra*, σκιοφόρος, ferens umbram, umbroſus. *Varro l. 2. de R. R. c. 2.* Circiter meridianos æſtus, dum deferveſcunt, ſub umbriferas rupes, & arbores patulas ſubjiciunt. *Virg. 6. Æn. v. 473.* In nemus umbriferum. *Cic. 1. Div. c. 13. ex poeta:* Academia umbrifera.

Umbrius, a, um, adject. ut Umbria terra, h. e. Umbriæ regio. *Gel. l. 3. c. 2.*

Umbro, as, a. 1. *adombrare*, [illegible], Ger. *ſchatten machen*, Gal. *faire ombre*, Hiſp. *hazer ſombra*, σκιάζω, tegendo umbram facio. *Virgil. 3. Æneid. v. 508.* Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci. *Plin. l. 19. c. 1.* Marcellus velis forum umbravit. *Colum. l. 3. cap. 7.* Omnis pene virgæ, ne umbrent, abraduntur. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v. 149.* Umbratura Deam retro ſinuatur in arcum bellua.

Umbro, onis, m. 3. *l'Ombrone*, fl. Hetruriæ. Oritur in agro Senenſi, deinde in Mer. tendens, auctus Arbia, infra Bonum Conventum, Merſa, & Orcia flu. verſus Roſetum labitur, & 5. M. P. infra in mare Tyrrhenum cadit.

Umbroſus, a, um, *ombroſo*, [illegible], Ger. *ſchattichte*, Gal. *ombrageux*, Hiſp. *ſombroſo*, σκιερός, σκιώδης, opacus, umbram faciens. *Virg. 8. Æn.* Et crines umbroſa tegebat arundo. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.* Ego locum æſtate umbroſiorem vidi nunquam. *Plin. l. 16. c. 26.* Fico folium maximum, umbroſiſſimumque.

U ANTE N.

Una, adv. *inſieme*, *in compagnia*, [illegible], Ger. *zugleiche*, Gal. *enſemble*, Hiſ. *a una*, ἅμα, ὁμοῦ, ὁμοῦ, ſimul, pariter. *Cic. Att. l. 7. ep. 10.* Si in Italia Pompejus conſiſtit, erimus una. *Id. de Am. c. 10.* Quod ſummi puerorum amores ſæpe una cum prætexta, ſumpta toga virili, deponerentur. *Terent. Adelph. 4. 3. 7.* Quæſo, ut una mecum ad matrem virginis eas. *Plaut. Mil. 2. 1. 61.* Qui amantes una inter ſe facerem convenas.

Unaetvicesimanus miles dicitur, qui eſt ex legione viceſima prima. *Tacitus l. 2. hiſt. c. 43.* Stratis Unaetvicesimanorum principiis, aquilam abſtulere. *Id. 1. Ann. c. 51.* Siniſtrum latus Unaetvicesimani, dextrum Quintani abſtulere. ¶ Legitur etiam *unetvicesimanus*.

Unaetvicesimus, a, um, adject. viceſimus primus, ut Unaetviceſima legio, apud *Tacit. 1. Ann. c. 45.* ¶ Legitur & *unetvicesimus*.

Unanimans, antis, idem quod unanimis. *Plaut. Trucul. 2. 4. 80.* Non amantis mulieris, ſed ſocii unanimantis, fidentis fuis.

Unanimis, & me, o. 3. *concorde*, *dell' iſteſſo animo*, Ger. *einhellig*, Gal. *d'un meme coeur, & volonté*, Hiſp. *concorde*, ὁμόψυχος, qui unius animi eſt, & unius ſententiæ cum altero. *Virg. 4. Æn. v. 8.* Cum ſic unanimem alloquitur male ſana ſororem.

Unanimitas, atis, f. *concordia*, ὁμοψυχία, ὁμόνοια, concordia, conſenſus. *Liv. l. 40. c. 8.* Mihi, Antiocho, & cuilibet Regum hujus ætatis nulla re magis, quam fraterna unanimitate regnum æquaſſe.

Unanimiter, adv. *unanimemente*, ὁμοψύχως, concordibus animis. *Vopiſc. in Tac. c. 4.* Me unanimiter delegiſtis.

Unanimus, a, um, adject. idem quod *unanimis*, & eo etiam uſitatius. *Liv. l. 7. c. 21.* Quæ diſtinere unanimos videbatur. *Valer. Flacc. l. 4. v. 161.* nomenque ſequens Otreus unanimi. *Catull. carm. 30. ad Alphen.* Alphene immemor, atque unanimis falſe ſodalibus. *Stat. 8. Theb. v. 669.* Unanimi fratres. Alii leg. *unanimes*. *Plaut. Stich. 5. 4. 49.* Ego tu ſum, tu es ego: unanimi ſumus. Plures tamen vet. cod. habent *uniſoni*.

Uncatio, onis, f. curvatura. *Cal. Aurel. Acut. l. 2. c. 30.* Unguium uncatio, quam γρύπωσιν vocant.

Uncatus, a, um, adject. curvatus, inflexus, uncus. *Cal. Aurelian. Tard. 5. c. 3.* Adeo ut quidam uncati permaneant. *Sidon. l. 4. ep. 20.* Uncatas lanceas. *Id. l. 9. ep. 9.* Uncatis ſyllogiſmis aliquem inhamare.

Uncia, æ, f. *oncia*, Ger. *untz*, Gal. *once*, Hiſ. *onca*, οὐγκία, una ex duodecim partibus aſſis. *Plaut. Men. 3. 3. 3.* Atque huic ut addas auri pondo unciam. ¶ Unciæ partes hæ ſunt, *ſemuncia*, *drachma*, *ſextula*, *duella*, *ſiclus*, ſeu *didrachmum*. *Drachma* octies ſumpta explet unciam. *Semuncia* continet drachmas quatuor. *Sextula* eſt ſexta pars unciæ. *Duella* pendit duas ſextulas, hoc eſt tertiam partem unciæ. *Siclus*, ſeu *didrachmum*, pondo eſt duarum drachmarum, hoc eſt quarta pars unciæ. Quod ſi ad minora ponduſcula libeat deſcendere, unciamque in minimas particulas diſſecare, continent ſingulæ unciæ ſcrupula 24. obolos 48. ſemiobolos 96. ſiliquas, ſive ceratia 144. ¶ Frequenter ſumitur pro duodecima parte hereditatis. *Senec. l. 4. controverſ. 25.* Ex uncia hæres erat patris ſui Gallia. ¶ Quoties autem de menſuris ſermo eſt, uncia eſt duodecima pars pedis. Nos pollicem dicimus. *Frontin. de aquæductibus.* Eſt autem digitus, ut convenit, ſextadecima pars pedis, uncia duodecima. ¶ In menſuris agrorum uncia eſt duodecima pars jugeri, ut ſcribit *Varr. l. 1. R. R. c. 10.* ¶ *Uncia uſura*, eſt duodecima pars centeſimæ. *Scævola l. Titium, ff. de admin. & peric. tut.* Præfectus legionis ita teſtamento cavit, Volo, ut ſit in arbitrio tutorum filii mei, ſi voluerint hujus ſummæ uncias inferre uſurarum nomine, ita, ne nummi diſpergantur. Quæro, ſi apparuerit pecuniam fœneratam a tutoribus, judicio tutelæ uncias uſuras, an vero eas, quas ſtipulati ſunt, præſtare debeant. V. *Unciarius*.

Uncialis, & le, o. 3. *de un'oncia*, οὐγκιαῖος, quod ad unciam pertinet, quod eſt unius unciæ, & Uncialis as, qui unciam tantum valebat. *Plin. l. 33. c. 3.* Q. Fabio Dictatore aſſes unciales facti. ¶ Uncialis herba, quæ eſt pollicaris altitudinis. Duodecim enim pollices conficiunt pedem. *Plin. l. 18. c. 16. de Medica herba:* Ideo prorſum altitudinis unciali herbis omnibus liberanda eſt manu potius, quam ſarculo. ¶ Unciales literæ, *lettere majuſcule*, vocantur a Hieronymo *in præfat. lib. Job*, quæ pollicis craſſitudine ſunt exaratæ.

Unciarius, a, um, οὐγκιαῖος, quod ad unciam ſpectat, ut Unciaria ſtips, id eſt moneta Romæ omnium minima, duodecimam tantum aſſis partem valens. *Plin. l. 34. c. 5.* Item P. Minutio Præfecto annonæ extra portam Trigeminam unciaria ſtipe collata. ¶ Fœnus unciarium, ſive uſura unciaria, οὐγκιαῖος τόκος, erat leviſſimum quoddam uſuræ genus, cum ex ſorte centum aureorum quotannis unus aureus reddebatur, *uno per cento*. Dictum unciarium fœnus, quod duodecima tantum pars eſſet uſuræ centeſimæ, ſive quod ſingulis menſibus unciam, hoc eſt duodecimam partem aurei unius, pareret. Nam ſicut ex uſura centeſima quotannis ex centum aureorum ſorte aurei duodecim redibant, h. e. in ſingulos menſes aureus unus, & ex ſemiſſibus uſuris in ſingulos annos aurei ſex, & ex trientalibus aurei quatuor: ita etiam ſervata proportione convenit, ut unciaria uſura ex centum aureorum ſorte quotannis aureum unum pareret, vel (quod in idem recidit) unciam, hoc eſt duodecimam partem aurei in ſingulos menſes. Rurſus ſemunciarium fœnus, [illegible], ἡμιουγκιαῖος τόκος, dimidio levius erat unciario, quod ex centum aſſibus quotannis ſemiſſem pariebat, vel in menſes ſingulos ſemunciam, ſeu viceſimam quartam partem. *Liv. l. 7. c. 16.* De unciario fœnore a tribunis plebis rogatio eſt perlata. *Id. ibid. c. 27.* Semunciarium ex unciario fœnus factum. V. *Sigon. de ant. jure Civ. Rom. c. 11.* ¶ Lex unciaria, quæ de fœnore unciario lata eſt. *Feſt.* Unciaria lex dici cœpta eſt, quam L. Sylla, & Q. Pompejus Rufus tulerunt, qua ſanctum eſt, ut debitores duodecimam partem ſolverent. ¶ Unciariæ vites dicebantur, quæ ita diſpoſitæ eſſent, ut inter quamlibet vitem uncia unius jugeri relicta, intervalla omnia paria fierent. *Col. l. 3. c. 2.* Nec ſolum quæ jucunditate ſaporis, verum etiam quæ ſpecie commendari poſſint, cenſeri debeant, ut ſtephanitæ, ut tripedaneæ, ut unciariæ, ut Cydonitæ.

Unciatim, adv. *a oncia a oncia*, κατ' οὐγκίαν, per ſingulas uncias. *Ter. Phorm. 1. 1. 9.* Quod ille unciatim vix de demenſo ſuo, ſuum defraudans genium comparſit miſer. *Plin. l. 28. c. 9.* Datur & phthiſicis unciatim cum vini veteris hemina decocta, donec tres unciæ a toto reſidant.

Uncinatus, a, um, *campanato*, ἀγκιστρωτός, ἀγκιστρώδης, uncinis hamatus. *Cic. 4. Acad. c. 38.* Nec ut ille, qui aſperis, & lævibus, & hamatis, uncinatiſque corpuſculis concreta hæc eſſe dicat interjecto inani.

Uncinus, ni, m. *uncino*, a *oncino*, [illegible], Ger. *hack*, Gal. *crochet*, Hiſp. *garfio*, ὄγκινος, uncus, hamus, a Græca voce allata. Græci enim dicunt

ount, & ἄγκος, & ἄγκιστρον, in ea acceptione, qua Latini uncum, vel hamum. *Apul. l. 3. A. A.* Peſſulis injectis, & uncion firmitus immiſſo. *Pallad. in Mart. tit. 10. de ficu.* Uncinis æreis tollere vermes.

Unciola, æ, f. *oncietta*, ἀγκύλιον, parva uncia. *Juven. ſat. 1. v. 40.* Unciolam Proculejus habet, ſed Gillo deuncem.

Uncipes, edis, adject. uncos pedes habens. *Tertull. de Pal. c. 5.* Quam enim non expediat in algore, & ardore rigere nudipedem, quam in calceo uncipedem!

Unctio, onis, f. *unzione*, ἄλειψις, ἄλειμμα, χρίσις, ungendi actus. *Plaut. Sticho, 2. 1. 73.* Vel unctiones Græcas ſudatorias. *Cic. 2. de Or. c. 5.* Philoſophum omnes unctionis cauſa reliquerunt. ideſt cauſa palæſtricæ exercitationis.

Unctito, as, a. t. ἀλείφω, ſæpe ungo. *Plaut. Moſt. 1. 3. 117.* Nam iſthæc veteres, quæ ſe unguentis unctitant, &c.

Unctiuſculus, a, um, ὑπαλειπτότερος, aliquantum unctus. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 85.* At non ipſe ego pulmenta utar magis unctiuſculo.

Unctor, oris, maſc. *chi unge*, ἀλείπτης, χριστής, qui ungit, & ſpeciatim qui in balneis lavantium membra ungit, quem Juvenalis Græco vocabulo *aliptem* vocat. *Martial. l. 12. epigr. 71.* Atque olei ſtillam daret Opelicus unctor. Adde *l. 7. ep. 31.* ¶ Plautus *Trinum. 1. 1. 88.* unctorem connumerat inter ſervitia domus.

Unctrix, icis, f. quæ ungit. *Inſcript.* apud *Murator. pag. 891. n. 3.* ubi intelligitur ancilla, quæ dominam in balneo ungit.

Unctuarium. V. Unctorius.

Unctorius, a, um, ἀλειπτικός, quod ad unctionem ſpectat, ſeu unctioni deſtinatum eſt, ut *Hypocauſtum unctorium*, locus in quo poſt ſudationem unguentis perungebantur. *Plin. l. 2. ep. 17.* ubi alii leg. *unctuarium* eodem ſenſu.

Unctulus, a, um, adject. aliquantum unctus. *Varr. apud Non. c. 2. n. 847.* Circumtonſi, & terſi atque unctuli. ¶ Subſtantive *Apulej. l. 3. Met.* Impertire nobis unctulum indidem. h. e. parum unguenti.

Unctura, æ, f. idem, quod unctio, ea præſertim, quæ mortuorum cadaveribus adhibetur. *Cic. 2. de Leg. c. 24.* Servilis unctura tollitur, omniſque circumpotatio.

Unctus, ûs, m. idem quod unctura. *Apulej. lib. 1. A. A. ſub fin.* Oleum unctui profer.

Unctus, a, um, *unto*, *pieno d' unguento*, κεχρισμένος, χριστός, unguento delibutus, oblitus. *Horat. lib. 2. ſat. 4.* Puer unctis tractavit calicem manibus. *Id. ibid. ſat. 6. l. 2. od. 1.* Arma uncta cruore. h. e. tincta. *Id. l. 2. ſat. 6.* Uncta ſatis pingui ponentur oluſcula lardo. h. e. condita. *Perſ. ſat. 6. v. 16.* Cœnare ſine uncto. h. e. ſine cibis delicatis, & ullo condimento paratis. *Cic. Phil. 3. 2. 5.* Nudus, unctus, ebrius concionatus eſt. h. e. unguentis delibutus. ¶ Tranſlate ponitur pro opiparo, lauto, quia ditiores cibis exquiſite unctis, hoc eſt conditis utuntur. *Martial. l. 5. ep. 43.* Captus es unctiore cœna. *Hor. l. 1. ep. 15. ſub fin.* ubi quid melius contingit, & unctius &c. *Sidon. l. 2. ep. 9.* Unctiſſimæ cœnæ. Rurſus *Horat. l. 1. ep. 17. v. 12.* Si prodeſſe tuis, pauloque benignius ipſum Te tractare voles, accedes ſiccus ad unctum. h. e. tu pauper accedes ad divitem, & lautum hominem, quia divites negueritis delibuti incedent. *Catul. carm. 10.* Reſpondi id quod erat, mihi neque ipſis, Nec prætoribus eſſe, nec cohorti, Cur quiſquam caput unctius referret. h. e. inde ditior rediret. *Id. carm. 29.* Uncta patrimonia. ¶ Alia tranſlatione ſumitur etiam pro nitido, culto, ornato: nam quæ uncta ſunt, nitent. *Cic. de clar. Orat. c. 20.* Jam enim erat unctior quædam, ſplendidiorque conſuetudo loquendi.

Uncus, ci, m. *uncino*, *rampino*, אנקל, Gat. *hegk*, Gal. *croc*, Hiſp. *garfio*, ἄγκιστρον, baculus, vel ferramentum incurvum, ac in ſeſe retortum. *Liv. l. 30. cap. 10.* Poſtremo aſſeres ferreo unco præfixi (harpagones vocant milites) ex Punicis navibus injici in Romanas cœpti. *Colum. lib. 3. c. 18.* Et velut uncus infimus ſolo, antequam attrahatur, præſumptum. ¶ Unco Romani uſi ſunt adverſus reos, qui damnati eſſent, iis enim uncum infigebant, ſicque trahebant vel ad ſcalas Gemonias, vel in Tiberim, vel in ignem. *Cic. pro Rab. perd. reo, c. 5.* Nos a verberibus, ab unco, a crucis denique terrore neque res geſtæ, neque acta ætas, neque noſtri honores vindicabunt? *Id. 1. Phil. c. 2.* Uncus impactus eſt fugitivo illi, qui in C. Marii nomen invaſerat. *Juven. ſat. 10. v. 66.* Sejanus ducitur unco. Proverbialiter *Propert. l. 4. eleg. 1. v. 141.* & bene cum fixum mento diſcuſſeris uncum, Nil erit hoc, roſtro te premet anſa ſuo. h. e. cum uno te laqueo extricaveris, alio detinebere. ¶ Invenitur etiam pro anchora. *Val. Flacc. l. 1. Argon. v. 432.* Has inter lacrymas legitur piger uncus arenis.

Uncus, a, um, *adunco*, *curvo*, *torto*, עקום, Germ. *hackechtig*, Gall. *crochu*, Hiſp. *corvo*, ἀγκύλος, curvus, incurvus. *Virg. 1. Georg.* Adſis, o Tegeæe favens, oleæque Minerva Inventrix, uncique puer monſtrator aratri. *Cel. l. 7. 2. 22.* Atque uncis digitis alterum quoque teſticulum educito.

Unda, æ, f. *onda*, גל, Germ. *wvaſſerwellen*, Gal. *flot*, Hiſp. *ola*, *onda*, κῦμα, fluctus, ſive globus aquæ in unum collectus, quales in mari ventis exagitato maxime ſolent excitari. *Virgil. 1. Æn.* Franguntur remi, tum prora avertit, & undis Dat latus. ¶ Per ſynecdochen ſæpiſſime ponitur pro aqua. *Ovid. 1. Met.* Et terris abſcidit undas. h. e. mare a terra ſeparavit. ¶ Tranſlate ponitur pro parte cujuſcunque liquoris. *Plin. l. 15. c. 1.* Quin & ex ea prima unda preli laudatiſſima, ut deinde per diminutiones. ideſt prima olei prelo expreſſi fluxio. ¶ Item pro multitudine hominum. *Virgil. 2. Georg. v. 462.* Si non ingentem foribus domus alta ſuperbis Mane ſalutantum totis vomit ædibus undam. ¶ Item pro quacunque multitudine, ut *Unda comitiorum*, ideſt variarum ſententiarum multitudo, quibus veluti undis mare, ita etiam comitia fervere videntur. *Cic. pro Planc. cap. 6.* Si campus, atque illæ undæ comitiorum, ut mare profundum, & immenſum, ſic effervefcunt, &c. *Catul. carm. 65. v. 62.* Undæ curarum.

Undabundus, a, um, *ondoſo*, κυματώδης, idem quod undoſus, ut *Mare undabundum*, id eſt abunde undas faciens. *Gell. l. 2. c. 30.* Sed mare eſt etiam, atque etiam undabundum.

Undamen, inis, n. undarum motus, fluctuatio. *Auſon. in Moſell. v. 32.* bevia reſluus undamine Pontus. Alii leg. *momine*.

Undans, antis, o. g. *ondoſa*, *ondeggiante*. *Cic. 2. de Nat. Deor. cap. 35.* ex poeta: Undanti in freto. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur pro fluente inſtar undarum. *Stat. 2. Theb.* Undanti perfundit vulnere ſomnum. h. e. ſanguine vulneris dormientem perfundit. *Virg. 1. Georg. v. 472.* Undantem Ætnam, hoc eſt undarum more flammas evomens. ¶ Item pro madente, irrigato. *Stat. 2. Theb.* Non vincla coercent Undantem fletu galeam. ¶ Item pro large fuſo, copioſo. *Virg. 3. Æn.* Nec ſi immiſſis aurigæ undantia lora Concuſſere jugis. ¶ Item agitato. *Valer. 5. Argon. v. 303.* Præcipue Æſoniden varios incerta per æſtus Mens rapit undantem curis. ¶ Item pro viciſſim laxato, & criſpato. *Plaut. Epid. 3. 3. 30.* Sed hic quis eſt, quem huc advenientem conſpicor, Suam qui undantem chlamydem quaſſando facit? Ubi *undantem chlamydem facere* dicit, pro incedendo chlamydem laxare, rugoſamque ſic undo in dextram, modo in lævam jactare, ut ejus pars potiſſimum inferior undas modo accedentes, modo recedentes imitari videatur.

Undanter, adv. idem quod undatim. *Apulej. l. 2. Met.* Capillus undanter fluens. *Martian. Capell. l. 2.* Undantius ſcomeru.

Undatim, adv. κυματηδόν, fluctuatim, ad undarum ſimilitudinem. *Plin. l. 13. c. 13.* Sunt & undatim criſpæ menſæ. *Id. l. 36. c. 7.* Capillus undatim criſpus.

Undatus, a, um, adject. *fatto a onde*, undulatus, undarum in morem factus. *Plin. l. 9. c. 33.* Concharum genera imbricatim undata, cancellatim reticulata.

Unde, *onde*, *d' onde*, ὅθεν, ἐνθένδε, ex quo loco, vel a quo loco, adverbium motus de loco. *Cic. pro Cæc. c. 30.* Unde tu? Hoc verbum unde utrunque declarat, & ex quo loco, & a quo loco. Unde dejectus eſt Cinna? ex urbe. Unde dejeciſti? ab urbe. Unde depulſi Galli? a Capitolio. Unde qui cum Graccho fuerunt? ex Capitolio. ¶ Accipitur vel relative. *Virg. 2. Æn.* Evado ad ſummi faſtigia culminis, unde Tela manu miſeri jactabant irrita Teucri. ¶ Vel infinite. *Cic. 4. Verr.* Ego inſtare, ut mihi reſponderet, quis eſſet, ubi eſſet, unde eſſet. ¶ Vel interrogative. *Ter. Andr. 4. 3.* Ego Myſis, puer hic unde eſt? quiſve huc attulit? *Plaut. Ciſt. 4. 5. v. 3.* Here unde is? D. En ſuaves. *Virg. 8. Æneid.* Qui genus? unde domo? pacem ne huc fertis, an arma? id eſt de qua civitate? ¶ Conjungitur interdum cum genitivo *gentium*, & idem ſignificat. *Plaut. Aſin. 1. 1. 77.* Fiat, id us paratum jam ſit. L. Unde gentium? *Id. Epid. 3. 4. 47.* Unde hæc igitur gentium eſt? ¶ Tranſlate dicitur de perſona. *Cic. l. 14. Fam. ep. 2.* Hem mea lux, meum deſiderium, unde omnes opem petere ſolebant. ¶ Item de origine pro a quo, vel ex quo. *Virg. 1. Æn.* Genus unde Latinum, &c. id eſt a quo. *Cic. 2. de Or.* De iis multo dicat ornatius, quam ille ipſe, unde cognovit. *Id. de Aruſp. Reſp.* Alterum putabo Regem, ſi habuerit unde tibi ſolvat. *Teren. Andr. 3. 2. 31.* Unde id ſcis? *come*, *a da chi lo ſai?* *Auct. ad Herenn. l. 1. c. 9.* Si inde incipiemus, unde neceſſe erit. ¶ Unde pro quare, quocirca, rarum eſt. *Colum. l. 6. in præfat.* Nec tamen ulla eſt regio, in qua modo frumenta gignantur, quæ non, ut hominum, ita armentorum adjumento juvatur: unde etiam jumenta nomen a re traxere, quod noſtrum laborem juverent. ¶ Interdum eleganter geminatum ponitur, & vim quandam addit orationi. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 102.* Spero, aliqunde hodie ma tibi inventurum eſſe auxilium argentarium, Atque id futurum unde unde dicam, neſcio, *d' unde poi cio abbia da venire nol ſo*. ¶ Interdum ſignificat undecumque, ex quocumque loco. *Catull. c. 68. ad Januam, v. 27.* Et quærendum unde unde foret nervoſius illud, Quod poſſet zonam ſolvere virgineam. Alii leg. *aliunde*. Hoc ſenſu conjunctis etiam vocibus uſurpatur. *Tertull. adv. Hermog. c. 10.* A quocumque, & undeunde paſſus eſt fieri. ¶ Contra idem *Tertull. ibid. c. 22. & de Anim. c. 51.* uſurpat *unde* pro undeunde, ſeu undecumque. quamquam Scioppius in notis inedites ad eund. *Tertull.* utroque loco *undeunde* reſtituit.

Undeni, æ, a, *undici*, ἕνδεκα, undecim, numerus diſtributivus, qui tamen ſæpe pro cardinali *undecim* ponitur. *Plin. l. 36. c. 9. de Ægypti obeliſcis:* Idemque digreſſus inde ubi fuit Mnevidis regia, poſuit alium, longitudine undecenis pedibus, per latera cubitis quatuor.

Undecentesimus, a, um, adjectiv. idem quod nonageſimus nonus. *Valer. Max. l. 8. c. 7. extern. n. 11.* Ad undecenteſimum annum.

Undecentum, *novantanove*, ἐννενηκονταεννέα, nonaginta novem, centum minus uno. *Plin. l. 7. c. 60.* Paruerunt tamen ad annum undecentum.

Undecies, adv. *undici volte*, ἑνδεκάκις, undecim vicibus. *Cic. 4. Verr. c. 7.* Seſtertium undecies numeratum eſſe. *Col. l. 5. c. 2.* Hanc ſummam undecies multiplicato, fiunt pedes quinquaginta tria millia nongenti.

Undecim, *undici*, *undeci*, ἕνδεκα, unus ſupra decem, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Martial. l. 1. ep. 44.* Phœbo quatuor, undecim Phileto.

Undecimus, a, um, *undecimo*, ἑνδέκατος, ultimus ex undecim. *Virgil. 8. Ecl.* Alter ab undecimo tum me jam ceperat annus.

Undeciremis, is, f. ἑνδεκήρης, navis, quæ habet undecim remorum ordines. *Plin. l. 16. cap. 40.* Maxima ne in Cypro traditur ad undeciremem Demetrii ſucciſa, centum triginta pedum longitudinis, craſſitudinis vero ad trium hominum complexum.

Undecunque, *da qualunque luogo*, ὁπόθεν ἄν, ex quocunque loco, ex quolibet loco. *Plin. l. 27. c. 4.* Vulnerum quoque ſanguinem & undecunque fluentem ſiſtit per ſe, vel ex oxymelite. *Plin. jun. in Pan. c. 80.* Et undecunque invocatum, ſtatim, velut Numen adeſſe, & adſiſtere. *Senec. de vita beat. cap. 27.* Rupes, quam fluctus non deſinunt, undecunque moti ſunt, verberare. ¶ Interdum additur genitivus *gentium*. *Vopiſc. in Bonoſo c. 14.* Si quando legati Barbarorum undecunque gentium veniſſent.

Undelibet, adv. *d' onde piace*, *da qualunque luogo*, ὅθεν βούλει, ex quocunque libet loco. *Auct. ad Her. l. 4. c. 50.* At iſtud quidem facile fuit undelibet invenire. Adde *Celſ. l. 8. c. 10.*

Undeni, æ, a. *undici*, ἕνδεκα, nomen numerale diſtributivum, quod etiam ſæpe pro *undecim* uſurpatur. *Ovid. l. 1. Am. el. 1.* Muſa per undenos emodulanda pedes, h. e. hexametro, & pentametro verſu. *Plin. l. 11. c. 23.* Pariuntur autem undeni. ¶ In ſingulari numero *Martial. l. 4. v. 451.* Biſque undena (*pars*) nocens, & bis duodena nocens eſt. h. e. undecima.

Undenonaginta, *ottantanove*. *Liv. l. 37. c. 30.* Claſſis undenonaginta navium.

Undeoctoginta, *ſettantanove*, ὀγδοηκοντα ἑνὸς δέοντα, ſeptuaginta novem, octoginta minus uno. *Hor. l. 2. v. 117.* Age, ſi ſtramentis incubet undeoctoginta annis natus, cui ſtragula veſtis Blattarum ac tinearum epulæ putreſcat in arca.

Undequadrageſimus, a, um, adject. *trigeſimo nono*, quadrageſimus uno minus. *Valer. Max. l. 8. c. 6. extern. n. 10.* Undequadrageſimum volumen.

Undequadragies, *trentanove volte*, ἐννεάκις καὶ τριακοντάκις, novies, & tricies. *Plin. l. 7. c. 25.* Solus M. Marcellum tranſgreſſus, qui undequadragies dimicaverat.

Undequadraginta, *trentanove*, ἐννέα καὶ τριάκοντα, triginta novem. *Liv. l. 25.* Ad mille quadringentos Carthaginienſium cæſi, undequadraginta vivi capti.

Undequinquageſimus, a, um, τεσσαρακοστὸς ἔνατος, quadrageſimus nonus. *Cic. pro L. Man. c. 12.* Ipſe autem, ut a Brunduſio profectus eſt, undequinquageſimo die totam ad Imperium Pop. Rom. Ciliciam adjunxit.

Undequinquaginta, *quarantanove*, ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα, quadraginta novem, quinquaginta minus uno. *Liv. lib. 37. c. 58.* In eo triumpho undequinquaginta coronæ aureæ tranſlatæ ſunt. Adde *Plin. l. 13. c. 4.*

Undeſexageſimus, a, um, adject. *cinquanteſimo nono*. *Cenſorin. de die nat. c. 19.* Undeſexageſima pars.

Undeſexaginta, *cinquanta nove*, ἐννέα καὶ πεντήκοντα, quinquaginta novem. *Liv. l. 23. cap. 49.* Cepere amplius tria millia hominum, paullo minus mille equorum, undeſexaginta militaria ſigna.

Undetriceni, a, um, adject. *ventesimo nono*. *Macrob. l. 1. ſaturn. c. 13.* Undetricenis cenſebantur diebus.

Undetriceſimus, a, um, adject. idem quod undetrigeſimus. *Gell. l. 10. c. 5.* Nigidius in commentariorum undetriceſimo.

Un-

Digitized by Google

Undetrigeſimus, a, um, *ventesimo nono*, εἰκοστὸς ἔνατος, viceſimus nonus. *Liv. l.* 25. *c.* 36. Anno octavo, poſtquam in Hiſpaniam venerat Cn. Scipio, undetrigeſima die poſt fratris mortem interfectus eſt.

Undetriginta, *ventinove*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Menſibus undetriginta, & amplius.

Undevicēni, æ, a, adject. *diciannove*, numerus diſtributivus, qui tamen & pro cardinali decem & novem ponitur. *Quinct. l.* 1. *c.* 10. *ſub fin.* Porrecti utrinque undeviceni pedes.

Undevicesimanus miles, qui eſt ex legione undevicesima. *Hirt. de B. Alex.* Cum quinque cohortibus undevicesimanorum egreditur.

Undevicesĭmus, a, um, *decimo nono*, ἔνατος καὶ δέκατος, decimus nonus. *Cic. de Sen. c.* 5. Anno enim undevicesimo poſt ejus mortem Conſules T. Flaminius, & M. Attilius facti ſunt.

Undevigesĭmus, a, um, idem, quod undevicesimus. *Colum. l.* 8. *c.* 5. Die undevigeſimo animadvertat, an pulli roſtellis ova percuderint.

Undeviginti, *diecinove*, *diciannove*, ἐννεακαίδεκα, εἴκοσι ἑνὸς δέοντος, novendecim, viginti minus uno. *Cic. de Cl. Or. c.* 64. Undeviginti annos natus erat eo tempore.

Undeunde. V. Unde.

Undicŏla, æ, qui, vel quæ undas colit. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 809. Undicola piſtris. *Varr. apud Non.* Najades undicolæ.

Undĭque, adv. *da ogni parte*, *da ogni banda*, πανταχόθεν, πάντοθεν, ex omni loco, ex omni parte loci, ab *unde* & *que*. *Cic. pro L. Man.* Teſtis eſt Sicilia, quam multis undique cinctam periculis non terrore belli, ſed celeritate conſilii explicavit. *Virg.* 8. *Æn. v.* 7. undique cogunt Auxilia, & latos vaſtant cultoribus agros. *Rurſus Cic.* 2. *de Fin.* Habes undique expletam, & perfectam, Torquate, formam honeſtatis. *Id.* 6. *Tuſc.* Sic vita, non ſolum ſi undique referta bonis eſt, ſed ſi &c. ¶ Interdum additur genitivus *gentium*. *Vopiſc. in Probo, c.* 5. Pacato undique gentium toto, qua petes, urbe terrarum. ¶ Pro *undecunque*, *Tert. adverſ. Valent. c.* 5. Nec undique dicemur ipſi nobis eſſinxiſſe materias.

Undique ſecus, *da ogni parte*. *Solin. c.* 40. Locus viret undique ſecus agris arentibus.

Undique verſum, & Undique vorſum, *da ogni verſo*, *da ogni banda*. *Gell. l.* 12. *c.* 13. Oceanus terras omnifariam, & undique verſum circumfluit. *Id. l.* 7. *c.* 16. Has undique vorſum indagines cupediarum.

Undisŏnus, a, um, *fluttuoſo*, *ſtrepitoſo*, πολύφλοισβος, quod undis ſtrepit. *Prop. l.* 3. *el.* 21. Ergo ego nunc rudis Hadriaci vehar æquoris hoſpes, Cogar & undiſonos nunc prece adire Deos. *Virg. Æn.* 4. *v.* 313. Æquos undiſonum.

Undo, as, n. 1. *ondeggiare*, κυμαίνω, fluctuo, undis agitor, undas facio. V. *Undans*. ¶ Legitur & active pro inundare, irrigare, implere. *Stat.* 1. *Achill. v.* 86. Cum tuus Æacides tepido madu ſanguine Teucros Undabit campos. ¶ Tranſlata per quandam ſimilitudinem ſumitur pro fervere, *bollire*, quod aqua fervens quibuſdam quaſi undis agitari videatur. *Virg.* 6. *Æn.* Pars calidos latices, & ahena undantia flammis Expediunt. *Id. l.* 7. Magno veluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni. ¶ Item pro abundare, copioſum eſſe. *Virg.* 2. *Georg.* Et juvat undantem buxo ſpectare Cytorum. Quamquam ibi non tam propter copiam buxi, qua omnino mons ille abundat, verbo hoc utitur, quam ut lenibus auris impulſi arbuſti motum undabundi maris æmulum exprimeret. *Claud. de raptu Proſerp. l.* 3. *v.* 25. Undaret neu ſylva favis, neu vina tumerent. *Val. Flacc. l.* 1. *Argon. v.* 539. Jampridem regio undat equis, floretque viris.

Undōſe, adverb. undas commovendo. *Ammian. l.* 27. *c.* 6. (al. 4.) Freto undoſius ab Euxino Ponto labenti.

Undōſus, a, um, *ondoſo*, *fluttuoſo*, κυματώδης, fluctuoſus, undis exagitatus. *Virg.* 4. *Æn.* Troja per undoſum peteretur claſſibus æquor. *Solin cap.* 22. Fluctus undoſior. *Auguſt. de Civ. Dei, lib.* 22. *cap.* 21. Torrentes undoſiſſimi.

Undulatus, a, um, κυματώδης, ποικιλόχροος, quod undas repræſentat, ut *Veſtis undulata*, κυματώδης ἐσθής, per quam imago undarum diſcurrit, quæ ratione *veſtis ſcutulata* appellatur a ſcutulis, quales in aranearum telis cernimus. In genere undulatarum veſtium ſunt, quæ ex hircorum, & caprarum pilis (vatii quidem, ſed nativi coloris,) veriùs, quam lanis conficiuntur. Nam hæ undis quibuſdam depictæ ſunt. Hæ etiam *ſymballota* paſſim appellantur, quaſi συμβλητά, quod coacto potius implexu, quam textu confectæ ſint, ceu origine ab illo veſtium genere accepta, de quo *Plinius* ita ſcribit *l.* 8. *c.* 48. Lanæ & per ſe coactæ veſtem faciunt. *Varro apud Non. l.* 2. *n.* 926. A quibuſdam dicitur eſſe Fortunæ virginis ſimulacrum, ab eo, quod duabus undulatis togis eſt opertum, proinde ut Reges noſtri undulatas, & prætextas togas ſoliti ſunt habere. Ubi *Nonius undulatum* nove poſitum pro *puro* ſcribit, fortaſſe quia hujuſmodi veſtes nulla tinctura infectæ, purum nativumque colorem habeant.

Unĕdo, onis, m. *corbezzolo*, ἀρβουτον, fructus arbuti, terreſtribus fragis non diſſimilis, ab *unus*, & *edo*; quod plures edi non poſſint. Nempe cibus iſte, ſi unico plus ſumas, noxius eſt. Unde & cognoſcimus, corripere penultimam. *Plin. l.* 15. *c.* 24. Aliud corpus eſt terreſtribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni, quod ſolum pomum ſimile fructui terræ gignitur. Arbor ipſa fruticoſa. Fructus anno matureſcit: pariterque floret ſubnaſcens, & prior coquitur. Mas ſit, an fœmina ſterilis, inter auctores non conſtat. Pomum inhonorum, ut cui nomen ex argumento ſit unum tantum edendi. ¶ Ipſa etiam arbutus eodem nomine ſignificatur, *corbezzolo*, ἀρβουτος. *Plin. l.* 23. *c.* 8. Arbutus, ſive unedo fructum fert difficilem concoctioni, & ſtomacho inutilem.

Unetĕra dicitur ab *Apul. de herb. c.* 34. centaurie major, quia herba eſt ſemel tantum ferens, ſeu producens ſolum caulemque ſuum, ut quidam ſcribunt.

Unetvicesĭmus. V. Unetvicaſimus.

Ungella, æ, f. parvus unguis. Vox eſt *Apicii* ſcriptoris culinarii *l.* 2. *c.* 9. & *l.* 4. *c.* 5.

Ungĭto, as, frequentativum ab ungo. *Cato apud Chariſ. l.* 1. Mulieres noſtræ capillum ungitabant, ut rutilus eſſet crinis.

Ungo, is, xi, ctum, *ungere*, משח, Ger. *ſalben*, Gal. *oindre*, Hiſ. *untar*, ἀλείφω, χρίω, oleo, aliove pingui ablino. *Cato c.* 27. Pice liquida cortana infima ungito. *Cic.* 6. *Verr.* Segeſtanas matronas, & virgines conveniſſe, cum Dianæ exportaretur ex oppido, unxiſſe unguentis, compleſſe coronis, & floribus. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. Ungi ex ceruſſa. ¶ Pro ſimplici tingo, aſpergo, madefacio, *Plin. l.* 19. *c.* 6. *ad fin.* Cæpas aqua ſalſa tepida ungere. ¶ Legitur etiam ungo, unguis, ungui, teſte *Priſciano*. Auguſtus in quadam ad Tiberium epiſtola, apud *Sueton.* in ejus vita, *c.* 76. Duas buccæas manducavi, prius quam ungui inciperem. *Cato de R. R. c.* 79. Oves unguito totus. Et *c. ſeq.* Amurca decocta axem unguito. Eodem modo *inunguo* uſurpatur ab eodem *ibid. prope fin.* ubi de braſſicæ remediis agit.

Unguĕdo, inis, f. idem quod unguen, ſeu unguentum. *Apul. l.* 3. *Met.* Pyxides pluſculas depromit, atque indidem egeſta unguedine, &c.

Unguen, inis, n. *unguento*, *graſſo*, שמן, Ger. *ſalbe*, Gal. *onguent*, Hiſp. *unguento*, μύρον, idem ac unguentum, vel ſuccus liquidus, & craſſus, unguento ſimilis. *Virg.* 3. *Georg.* Et pingues unguine ceras. *Perſ. ſat.* 6. Fœniſecæ craſſa vitiarunt unguine pultes. *Pall. l.* 1. *tit.* 17. ſumas tantundem unguinis, quod vocamus axungiam, vel ſevum.

Unguentarĭa, æ, f. μυρεψική, ars conficiendorum unguentorum. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 90. Ut balneator faciat unguentariam. ¶ Item μυροπώλις, h. eſt mulier, quæ unguenta conficit, ac vendit. *Plin. l.* 8. *c.* 5. Et unguentariam quandam dilectam Juba tradit.

Unguentarĭus, ii, m. vel ungentarius, ut *Servius* ſcribendum affirmat, & legitur etiam in quadam Inſcriptione apud *Fabrett. pag.* 219. μυρεψός, μυροπώλης, qui unguenta conficit, ac vendit. *Cic.* 1. *de Off. c.* 42. Adde huc, ſi placet, unguentarios, ſaltatores, totumque ludum talarium. *Hor.* 2. *ſat.* 3. Pomarius anceps, Unguentarius, ac Tuſci turba impia vici.

Unguentarĭus, a, um, μυρεψικός, unguentis idoneus, ad unguenta pertinens. *Plin. l.* 36. *c.* 8. Hunc aliqui lapidem alabaſtriten vocant, quem cavant ad vaſa unguentaria, quoniam optime ſervare incorrupta dicitur. *Sueton. in Aug. c.* 4. Unguentaria taberna.

Unguentātus, a, um, μεμυρισμένος, unguento oblitus. *Catul. in Epithal. Juliæ, ep.* 56. Diceris male a tuis Unguentate glabris marite Abſtinere. *Plaut. Caſ. c.* 3. 23. Senecta ætate unguentatus per vias incedis.

Unguentum, i, n. *unguento*, שמן, Ger. *ſalb*, Gal. *onguent*, Hiſ. *unguento*, μύρον, μύρισμα, χρῖσμα, omnis ſuccus pinguis, quo ungimur deliciarum, & luxus cauſa. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 41. Non poſſunt omnes olere unguenta exotica. *Cic. Verr.* 5. *c.* 25. Cum interea Apronius caput, atque os ſuum unguento perfricaret. *Id. Catil.* 2. *c.* 5. Nitere unguentis, fulgere purpura.

Unguĭculus, i, m. *unghietta*, ὀνύχιον, parvus unguis. *Plaut. Epid.* 5. 1. 19. Contempla, Epidice, uſque ab unguiculo ad capillum ſummum. *Cic.* 5. *Fin. c.* 27. Valetudinem, vires, ſtaturam, formam, integritatem unguiculorum omnium. ¶ *A teneris unguiculis*, proverbialiter dici ſolet pro eo, quod eſt, ab infantia, ab incunabulis, *da fanciullo*, *dalla fanciullezza*, ἐκ τῶν ἁπαλῶν ὀνύχων. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 6. Sed præſta te eum, qui mihi a teneris, ut Græci dicunt, unguiculis es cognitus.

Unguilla, æ, f. 1. vas, ex quo inungebant. *Solin. c.* 40. *de ſimiis*. Nam dum avide venantium geſtus affectant, relicta conſulto viſci unguilla, quod mendacio factum vident, oculos ſuos oblinunt. ¶ Alii unguillam interpretantur unguen, unguedinem.

Unguinōſus, a, um, ἀλοιφώδης, pinguis, unguine, ſeu unguento abundans. *Plin. l.* 13. *c.* 1. *de unguentis*: Suſinum unguinoſum, Mendeſium nigrum, rhodinum candidum, myrrha pallidum. *Id. l.* 23. *c.* 8. Sunt autem recentes nuces juglandes jucundiores, ſiccæ unguinoſiores, & ſtomacho inutiles.

Unguis, is, m. *unghia*, צפרן, Ger. *nagel*, Gal. *ongle*, Hiſ. *uña*, ὄνυξ, corneum illud, quod in extremis digitis enaſcitur, non ſolum in manibus, verum etiam in pedibus, neque in iis ſolum hominis, ſed cæterorum etiam animalium, quæ pedum digitos habent ſeparatos, ut ſunt ſimiæ, & aves. *Cic. pro R. Com. c.* 7. Nonne ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum, ſiquam conjecturam affert hominibus tacita corporis figura, ex fraude, & fallaciis conſtare totus videtur? *Plin. lib.* 15. *cap.* 45. Ungues ſimiæ imbricati ſunt, hominibus lati, rapacibus unci, cæteris recti, at canibus, præter eum, qui a crure pleriſque dependet. ¶ *Unguis*, & *ungula* differunt in eo, quod *unguis* eſt in iis animalibus, quæ digitos habent, *ungula* vero in illis, quæ ſolidos, vel biſulcos habent pedes. Illud Græci ὄνυχα, hoc ὁπλήν appellant. *Ovid.* 1. *Met.* de transformatione Ius a bovis effigie in primam formam redeuntis: Ungulaque in quinos delapſa abſumitur ungues. *Plin. l.* 11. *c.* 45. Ungues clauſulæ nervorum ſummæ exiſtimantur. Omnibus hi, quibus & digiti. *Et mox*, *de elephanto*: Huic informes numero quidem quinque, ſed indiviſi, ac leviter diſcreti, ungulisque, haud unguibus ſimiles. ¶ Interdum tamen unguis in animalibus biſulcis dici invenimus pro ungulis. *Col. l.* 6. *c.* 12. *de medicina bovis claudicantis*: Si ſanguis in inferiore parte ungulæ eſt, extrema pars ipſius unguis ad vivum reſecatur. ¶ *Unguis tranſverſus*, & *unguis latus*, proverbialiter uſurpantur pro quam minimo ſpatio. *Plaut. Aul.* 1. 1. 18. Si hercle tu ex iſtoc loco digitum tranſverſum, aut unguem latum exceſſeris. *Cic. Att. lib.* 16. *epiſt.* 20. A recta conſcientia tranſverſum unguem non oportet diſcedere. *Id. Fam.* 7. *ep.* 25. Urge igitur, nec tranſverſum unguem, quod ajunt, a ſtilo. ſubaudi *recede*. ¶ *Medium unguem oſtendere*, proverbialiter eſt ſumme contemnere, inde ſumptum, quod medius digitus pro impudico habebatur. *Juven. ſat.* 10. Cum fortunæ ipſe minaci Mandaret laqueum, mediumque oſtenderet unguem. ¶ *Ungues arrodere*, & *caput ſcabere*, proverbiali Metaphora dicuntur, qui cogitabundi ſunt, qui rem aliquam ſecum agitant, & in ea hærent, aut deliberant, utrum eam amplecti, an mutare debeant. *Hor. l.* 1. *ſat.* 10. *v.* 70. in verſu faciendo Sæpe caput ſcaberet, vivos & roderet ungues. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 106. Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungues. ¶ *De tenero ungui*, idem ac *a teneris unguiculis*, ideſt a pueritia. *Hor. lib.* 3. *ode* 6. Motus doceri gaudet Jonicos Matura virgo: & fingitur artubus Jam nunc, & inceſtos amores De tenero meditatur ungui. ¶ *In unguem*, vel *ad unguem*, eſt ad perfectionem, perfecte, abſolute, tranſlatione a lapicidis, qui ungue marmoris levitatem experiuntur. *Celſ. lib.* 8. *c.* 1. Suturæ calvariæ committuntur in unguem. *Virg.* 2. *Georg. v.* 277. Nec ſecius omnis in unguem Arboribus poſitis ſecto via limite quadret. *Hor. l.* 1. *Serm. ſat.* 5. Capitoque ſimul Fonteius, ad unguem Factus homo. ideſt omni ex parte urbanus, politus, &c. *Id. de ar. poet. v.* 294. caſtigavit carmen ad unguem perfectum. Huc pertinet & illud *Perſ. ſat.* 1. *v.* 64. carmina molli Nunc demum numero fluere, ut per læve ſeveros Effundat junctura ungues. h. e. carminum compoſitionem ita æquabilem, & expolitam, nihil ut ſit, quod aures offendat, quemadmodum duorum marmorum junctum apte commiſſa ungues nulla aſperitate remoratur. ¶ Tranſlate dicitur etiam de plantis. *Plin. l.* 12. *c.* 9. *de bdellio*. Bactrianu nitor ſiccus, multique candidi ungues. *Id. l.* 21. *c.* 10. *de roſa*: Capita foliorum, parteſque candidæ, ungues vocantur. ¶ *Ungues ferrei*, inſtrumenta quædam ferrea, quibus vindemiatores unguium vice utebantur ad colligendas uvas. *Col. l.* 12. *c.* 18. Et ungues ferrei quam plurimi parandi, & exacuendi ſunt, ne vindemiator diſtringat uvas, & non minima fructus portio, diſperſis acinis, in terram dilabatur. ¶ Unguis etiam eſt vitium oculi, ideſt nervoſa quædam adnatæ membranæ excreſcentia, a majori oculi angulo ut plurimum adnaſcens, ad oculi coronam ita procedens, ut quandoque pupillam operiat, *unghia*, & *ungula*. *Celſ. l.* 7. *c.* 7. Unguis vero, quod πτερύγιον Græci vocant, eſt membranula nervoſa oriens ab angulo, quæ nonnunquam ad pupillam quoque pervenit, eique officit. ¶ Hoc nomen in ablativo facit *ungue*, & *ungui*, ut *Priſcian. l.* 7. monet. *Horat. l.* 2. *od.* 8. Dente ſi nigro fieres, vel uno Turpior ungui. *Ovid. Heroid. ep.* 4. *v.* 30. Et tenui primam deligere ungue roſam.

Ungŭla,

Ungula, æ, f. *unghia*, ὁπλή, calceus corneus, pedes muniens eorum animalium, quæ digitos non habent, ſive etiam ea pars pedis, quæ cornu tegitur. V. *Unguis*. *Virg.* 8. *Æn.* v. 596. Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Ergo illud in ſilice, quod hodie apparet apud Regillum, tamquam veſtigium ungulæ Caſtoris equi credis eſſe? *Plin. l.* 11. *c.* 46. Ungulæ veterino tantum generi renaſcuntur. *Omnibus ungulis*, proverbii ſpeciem habet pro eo, quod eſt omnibus viribus, & conatu totius corporis niti, ut etiam ungues, qui ſunt in extremitate collocati, intendantur, quia *Plinius* exiſtimat eſſe ſummas nervorum clauſulas. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Toto corpore, atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis aſſerviunt. ¶ *Injicere ungulas*, eſt rapere, vel furari. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 48. Nunc ſcio, ſcitum tibi eſſe, quin non liceat huc injicere ungulas. ¶ Ungulas quoque dixere ſupplicii genus ungulas ferarum referens, quo latera reorum effodiebant, ac ſulcabant ad veritatem extorquendam. *Prudent. Periſteph.* 3. v. 44. Ille virgas, & ſecures, & biſulcas ungulas Ultro fortis expetebat.

Ungulatus, a, um, adject. *unghiuto*, ungula munitus. *Tertul. in Apolog. c.* 26. Altero pede ungulatus. ¶ *Cato apud Feſt.* ungulatos appellavit, qui magnos, & aſperos ungues habent.

Ungulus, li, m. *anello*, a priſcis Latinis ita vocitatus eſt annulus, ut ſcribit *Plin. l.* 33. c. 1. extatque hujus vocis exemplum ex *Pacuvio* apud *Feſtum*, qui ductum ab Oſcis fuiſſe teſtatur.

Unguo V. in Ungo.

Unguſtus, fuſtis uncus. *Paul. apud Feſt.*

Unianimes. V. Unanimus.

Unicalamus, a, um, quod unicum habet calamum. *Plin. l.* 18. *c.* 8. *de frumento:* Unicalamum præterea, nec uſquam ſapax, ſeriturque nonniſi tenui terra.

Unicaulis, & le, o. 3. *d' un caule*, μονοκαυλής, quod unum caulem habet, nec in ramos ſpargitur. *Plin. l.* 19. *c.* 10. Eſt autem unicaule, radice bulbo ſimili.

Unice, adv. *unicamente*, μόνως, ſingulariter. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 29. Imo unice unum plurimi pendit. *Cic. in Or. c.* 1. Nam & negare ei, quem unice diligerem, &c. *Horat. l.* 1. *od.* 26. Quid Tyridatem terreat, unice ſecurus. h. e. ego ſingulariter, & a multis unus ſum, qui nihil curo, quid Tyridatem terreat.

Unicolor, o. 3. *di un colore*, Ger. *einer farb*, Gal. *d' un couleur*, Hiſp. *de un color*, μονοχρώματο, quod eſt unius coloris. *Ovid.* 11. *Metam.* v. 617. At medio torus eſt hebeno ſublimis in antro Plumeus, unicolor, pullo velamine tectus. Alii leg. *atricolor*. *Plin. lib.* 32. *c.* 9. Dulciores fœminæ ſunt, & unicolores.

Unicolorus, a, um, adject. idem quod unicolor. *Prudent. Hamartig.* v. 819. Sic animas cæli de fontibus unicoloras Infundit natura ſolo.

Unicornis, ne, adject. *unicornuto* animal unum tantum cornu in capite gerens, μονόκερως. *Plin. l.* 8. *c.* 21. In India boves ſolidis ungulis unicornes. *Id. l.* 11. *c.* 46. Unicorne (*animal*) aſinus tantum Indicus.

Unicorporeus, a, um quod unum corpus habet. *Firmic. l.* 2. *c.* 12. Taurus eſt ſignum in cœlo fœmininum, ſeptentrionale, unicorporeum.

Unicultor, oris, m. qui unum Deum colit. *Prud. in paſſione Cypriani* v. 90. Unicultor, inquit, ſervo ſalutiferi myſteria confecerat Chriſti.

Unicus, a, um, *unico*, *ſolo*, *ſingolare*, יחיד, Ger. *einig*, Gal. *unique*, Hiſ. *unico*, μόνος, ſingularis, ſolus, unus. *Cic pro Roſc. Amer. c.* 15. Et quæ tamen, quæ tanta vitia fuerant in unico filio. *Horat. l.* 3. *od.* 14. Unico marito gaudens mulier. ¶ Quia vero unici filii ſemper cariores ſunt, interdum hæc vox idem ſignificat, quod ἀγαπητός, idest dilectus. *Plaut. Capt.* 1. 2. 49. Tibi ille unicu' ſit, mihi etiam unico magis unicus. ¶ Accipitur quoque pro ſummo, ſive præclaro, ac ſingulari. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 3. Nam tu Poeta es proſus ad eam rem unicus. *Cic. de Sen.* In quem illud elogium unicum plurimæ conſentiunt gentes, &c. *Lucan. lib.* 4. v. 509. Unica mors. *Catul. carm.* 72. (al. 68.) Qui me unum, atque unicum amicum habuit. ¶ Hinc *unicos imperatores* honoris cauſa appellabant. *Catull. carm.* 29. *ad Pomp.* v. 12. & *Sueton. in Oth. in fi.*

Uniformis, & me, o. 3. *uniforme*, μονοειδής, unam habens formam, ſimilis, ſimplex. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 5. Ut horrore uniformis alimoniæ edendi deſiderium langueſceret. *Apul. l.* 11. *Met.* Deorum, Dearumque facies uniformis. *Auct. dial. de Orator. c.* 33. Simplex quiddam, & uniforme doceri.

Uniformitas, atis, f. *uniformità*, unitas in forma, ſimilitudo, ſimplicitas. *Macrob. lib.* 7. *Saturn. cap.* 5. Cur illis providere varietatem laboras, iſti ſqualorem uniformitatis adjicis? Adde *Arnob. l.* 7.

Uniformiter, adv. *uniformemente*, ſimiliter, ſimpliciter. *Apul. in Triſmegiſt.* Omnis humana immortalis eſt anima, ſed non uniformiter cunctæ. Adde *Arnob. l.* 2.

Unigena, æ, com. g. *unico*, *unigenito*, μονογενής, unus, unicus, unigenitus. *Cic. de Univ. c.* 4. Idcirco ſingularem Deus hunc mundum, atque unigenam procreavit. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod unico parente genitum eſt, ut *Pallas unigena*, quia ex Jovis cerebro nata eſt abſque matre. *Catul. in Argon.* v. 300.

Unigenitus, i, m. *unigenito*, unicus ex ſuis parentibus natus. *Tertull. adverſ. Gnoſt. c.* 7.

Unijugus, a, um, μονόζυγος, quod unum jugum habet, ut *Unijugæ vites*, quæ ſimplici nituntur jugo, cum haſtilibus in terra defixit ſingulæ tranſverſæ perticæ in unam tantum partem ordinis ſuperincumbunt. *Plin. lib.* 17. *cap.* 22. Si unijuga erit vinea. ¶ Unijugus etiam dicitur, qui ſemel tantum matrimonium iniit. *Tertul. de Monogam. c.* 6. Joſeph unijugus.

Unimammia, vel Unomammia, æ, vox ficta a *Plaut. Curcul. a.* 3. v. 75. ad ſignificandum fortaſſe regionem Amazonum, quæ alteram ſecabant mammam, quo expeditiores eſſent ad tela jacienda. Verba *Plauti* ſunt: Centauromachiam, & Claſſiam Unimammiam. Al. leg. *Claſſem Unimammiam*. h. e. ab Amazonibus conflatam.

Unimanus, a, um, *di una mano*, μονόχειρος, unam tantum manum habens. *Liv. l.* 35. *c.* 21. Capram ſex hœdos uno fœtu edidiſſe, ex Piceno nunciatum eſt, & Aretii puerum natum unimanum. Adde *l.* 41. *c.* 21.

Unimodus, a, um, adject. unius modi, ſeu formæ. *Prudent. in Pſychom.* v. 770. Unimodis compagibus unes.

Unio, onis, f. *unione*, *concordia*, ἕνωσις, concordia, conjunctio, copulatio, cohærentia, vinculum. *Tertul. de Monogam. c.* 4. Denique perſeveravit unio conjugii. Sed hoc loco unio ſignificat non conjunctionem, ſed unitatem, h. e. monogamiam, unioſque uxoris in matrimonii uſum. Ceterum pro conjunctione uſurparunt *Hieron.* & *Auguſtinus*. pro unitate etiam *Hieron. in Amos c.* 5. & *Tertul. de reſurr. carn. c.* 2.

Unio, onis, m. *perla*, μαργαρίτης, margarita, id, quod in concha naſcitur. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Dos omnis in candore, magnitudine, orbe, lævore, pondere, haud promptis rebus, in tantum, ut nulli duo reperiantur indiſcreti: unde nomen unionum Romanæ ſcilicet impoſuere deliciæ. Nam id apud Græcos non eſt, ne apud barbaros quidem inventores ejus, aliud, quam margaritæ. ¶ Falſi itaque ſunt *Iſid.* & *Solin.* qui ſcripſere, uniones dictos, quod unici ſemper, nunquam duo, aut plures in concha inveniantur. ¶ Feminino genere, *Trebell. Poll. in XXX. Tyrann. c.* 32. *ad fin.* Hæc uniones Cleopatranas habuiſſe perhibetur.

Unio, onis, m. cæpa unius capitis, vel nuclei, μονοκέφαλος, μονοπύρηνος. *Colum. l.* 12 *c.* 10. Pompejanam, vel Aſcaloniam cæpam, vel etiam Marſicam ſimplicem, quam vocant unionem ruſtici, eligito. Ea eſt autem, quæ non fruticavit, nec habuit ſuboles adhærentes.

Unio, is, a. 4. *congiungere*, *aggiugnere*, *adunare*, Ger. *vereinigen*, Gal. *unir*, Hiſp. *ajuntar*, ἑνόω, in unum redigo, conjungo, copulo. *Tertul. de anim. c.* 27. Cœlum mari unitur.

Uniocellus. V. Unoculus.

Uniola, æ, f. herba, quæ & gramen dicitur. *Apul. de herb. c.* 77.

Unipetius, a, um, adject. uno tantum pede, ſeu caule præditus. *Marcel. Empir. c.* 15. Manipulus urticæ unipetiæ.

Uniſtirpis, & pe, o. 3. *d' una ſtirpe*, μονοστέλεχος, quod a radice caudicem unicum habet aſſurgentem. *Plin. lib.* 16. *cap.* 30. In longitudinem excreſcunt abies, larix, palma, cypreſſus, ulmus, & ſiqua uniſtirpia.

Unitas, atis, f. *congiunzione*, *identità*, *una coſa ſola*, conjunctio, indiſcreta alicujus rei cum ſuis partibus ſimilitudo. *Plin. l.* 5. *c.* 9. Menſura ab unitate alvei, unde ſe primum findit in latera, ad Canopicum oſtium CLXV. *Id. l.* 16. *c.* 22. Maxime foliorum unitas in ſuo cuique genere permanet. *Id. lib.* 7. *cap* 12. Toranius M. Antonio jam Triumviro eximios forma pueros alterum in Aſia genitum, alterum trans Alpes, ut geminos vendidit, tanta unitas erat. ¶ Item convenientia, concordia. *Sener. de vita beata, c.* 8 Virtutes enim ibi eſſe debebunt, ubi conſenſus, atque unitas erit, diſſident vitia. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ ita commiſcentur, ut ex pluribus unum quid fiat. *Celſ. l.* 4. *c.* 19. Donec omnia, quæ indita ſunt, liquata in unitatem quandam coeant. *Senec. l.* 2. *quæſt. nat. c.* 2. Hoc primum præſumendum, inter ea corpora, a quibus unitas eſt, aera eſſe. *Juſtin. l.* 2. *c.* 1. Mundi quæ nunc partes ſunt, aliquando unitas fuit.

Uniter, adv. *unitamente*, *di concordia*, conjuncte, concorditer. *Lucr. l.* 5. v. 850. Cum corporis, atque animai Diſſidium fuerit, quibus haſimus uniter apti. Adde *l.* 5. v. 538. & v. 556.

Unitus, a, um, nom. partic. *unito*, conjunctus. *Senec. l.* 2. *quæſt. nat. c.* 2. Expedire me poteram, ſi philoſophorum lingua uti voluiſſem, ut dicerem unita corpora. *Arnob. l.* 3. Conſeſſiones unitæ animoſitas. *Apul. l.* 11. *A. A.* Unita ratio.

Universalis, & le, o. 3. *univerſale*, כלל, Ger. *allgemein*, Gal. *univerſel*, Hiſp. *univerſal*, καθολικός, ad univerſos pertinens. *Auctor ad Heren. l.* 2. *c.* 24. Nam in hujuſmodi rationibus non univerſali, atque abſoluta, ſed extenuata ratione expoſitio confirmatur. Aliqui legunt *univerſe*. *Quinctil. l.* 2. *c.* 13. Καθολικόν, idest, ut dicamus quomodo poſſumus, univerſalia.

Universaliter, adv. *univerſalmente*, idem ac univerſe. *Cajus l. quod ſæpe, §. in iis, ff. de contrah. empt.* Si grex univerſaliter veniret, id eſt totus una venditione.

Universatim, adverb. *univerſalmente*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 2. Univerſatim ferventibus votis aliquem conſecrare.

Universe, adv. *univerſalmente*, *generalmente*, καθόλου, ὅλως, generaliter, generatim, cui *ſingillatim* opponitur. *Cic.* 7. *Ver. c.* 55. Quid ego de exteris Civium Romanorum ſuppliciis ſingillatim potius, quam generatim, atque univerſe loquar? *Id. Attic. l.* 8. *ep.* 11. Nec tam eruptio pertimeſcenda eſt, quam univerſi interitus.

Universim, adv. idem ac univerſe. *Gel. l.* 1. *c.* 3. Sed generibus rerum ſummatim, univerſimque utitur.

Universitas, atis, f. *univerſità*, τὸ πᾶν, rerum tota multitudo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 65. Licet enim contrahere univerſitatem generis humani, eamque gradatim ad pauciores, poſtremo deducere ad ſingulos. *Col. in præf. lib.* 1. De ruſticationis univerſitate nihil attinet nunc plura dicere, *dell' agricoltura in generale*. *Plin. l.* 3. *ep.* 16. Non tamen nunc de univerſitate (*libri*) pronuntiem, de partibus experiar legendo. ¶ Sæpe ponitur pro mundo. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 43. Tum enim cenſet imagines divinitate præditas ineſſe in univerſitate rerum. *Id. de Univ.* Quod ſi univerſitatis corpus planum, & æquabile explicaretur. *Id. ibid.* Singulos adjunxit ad ſingula, atque ita quaſi in currum univerſitatis impoſuit.

Universus, a, um, *univerſo*, *tutto*, כל, Ger. *gantz*, Gal. *tout*, Hiſp. *todo*, σύμπας, omnis, totus, integer. *Cic. pro Cæc. c.* 20 Univerſa familia. *Id.* 1. *Offic. c.* 31. Univerſa natura. *Id. pro Roſc. Com. c.* 15. Vita univerſa. ¶ In plurali num. ſignificat omnes conjunctim, & opponitur *ſingulis*. *Cic. de Orat. c.* 5. Ex iis rebus univerſis eloquentia conſtat, quibus in ſingulis elaborare permagnum eſt. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 66. Diiſ ſeparatim ab univerſis ſingulos diligunt. *Nepos in Themiſt. c.* 4. Univerſos eſſe pares ajebat, diſperſos teſtabatur perituros. ¶ *Univerſi omnes* per pleonaſmum dixere *Plaut. Trin.* 4. 3. 40. & *Apul. l.* 7. *Met.* Sic, *univerſum totum*, *Id. Plaut. ibid.* 1. 2. 134. ¶ *In univerſum* eſt generaliter, univerſe. *Tacit. de German. c.* 5. Terra, etſi aliquando ſpecie differt, in univerſum tamen aut ſilvis horrida, aut paludibus fœda. *Id. ibid c.* 6. In univerſum æſtimanti, plus penes peditem roboris. ¶ *Univerſum* pro *univerſum* metri cauſa *Lucret. l.* 4. v. 262. Sed magis univerſum, fierique perinde videmus. Alii tamen leg. *univerſum*, ut ſit pes creticus pro dactylo, quæ ſane inſolens licentia eſt, præſertim in heroico carmine.

Univira, æ, f. mulier, quæ unum tantum virum habuit. *Tertull. in exhort. ad caſtit. c. ult.* Ut & virginibus legitime nubentibus univira pronuba adhibeatur. ¶ Adjective *Id. adverſ. Pſych. c.* 8. Univira viduitas. ¶ Legitur etiam *univiria*. *Trebell. Pol. in* 30. *Tyran. c.* 32. Quam majores noſtri univiriam ſacerdotem inter ſacratiſſimas fœminas adorarunt.

Univiratus, us, m. ſtatus monogamiæ, h. e. ejus, quæ ſemel tantum nupſit. *Tertul. l.* 1. *ad uxor. c. ult.* & *l.* 2. *c.* 1.

Univitia, V. Unicitia.

Univocus, a, um, adject. Vox univoca dicitur, quæ multis diverſis rebus tribuitur. *Martian. Capel. l.* 4. Univocis æquivoca connectere.

Uniusmodi, *ſimile*, ὁμοειδής, uniformis, non varius. In vera ſunt duæ voces inter ſe diſtinctæ, ſed vulgo conjunctim pronuntiantur inſtar adverbii. *Ter. Heaut.* 1. 2. 31. Nam parentum injuriæ uniuſmodi ſunt ferme. *Cic. Attic. l.* 9 *epiſt.* 6. Noli enim putare, tolerabiles horum inſanias, nec uniuſmodi fore. *Id. de Univ. c.* 7. Materia uniuſmodi, & ſui ſimilis.

Uno, as, a. 1. unio, unum facio. *Tertul. adverſ. Prax. c.* 27. Incipiunt illos dividere potius, quam unare.

Unoculus, a, um, μονόφθαλμος, unicum habens oculum, quales Poetæ fingunt fuiſſe Cyclopes. *Plaut. Curc. a.* 3. v. 22. Unocule ſalve. Quidam legunt *unocule*. *Gel. l.* 3. *c.* 11. *de Cyclope:* Iſtidem, inquit, vel maximum, quod unoculus fuit, rem tam inſignem non præteriiſſet. *Solin. c.* 15. Arimaſpi unoculæ gens.

Unomammia, V. Unimammia.

Unoſe, adv. *una*, ſimul. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 881. Occidiſti, ut multa paucis verba unoſe obnuntiem.

Unquam, adv. *alcuna volta*, *giammai*, *ποτὲ*, aliquo tempore, ullo tempore. *Plaut. Aul.* 3. 5. 2. Neque id in tantis periculis unquam committam, ut fiet. *Cic. de Aruſp. reſp.* Quod quidem ſacrificium nemo ante P. Clodium omni memoria violavit, nemo unquam adiit. *Virg. Ecl.* 1. Non unquam gravis ære domum mihi dextra redibat. h. e. ſemper. ¶ Nemo unquam, interdum ponitur pro nemo unquam magis. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 12. Ita ſum afflictus, ut nemo unquam. ¶ Interdum additur genitivus gentium. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 30. ut *poeta*: Quis homo te exſuperavit unquam gentium impudentia? Quidam volunt legi *uſquam*.

Unus, a, um, *uno*, *no ſolo*, *εἷς*, *μία*, *ἕν*, nomen numerale cardinale. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Quinct.* Alphenus ſervulum unum adducat. *Idem* 2. *Offic. c.* 12. Confugere ad unum aliquem. *Id.* 1. *Offic. c.* 32. Cum duas cerneret vias, unam voluptatis, alteram virtutis. *Idem de Sen. c.* 5. Uno, & octogeſimo anno mortuus eſt. ¶ Vel cum ablat. & prepoſ. *a*, vel *ex*, vel *de*, aut cum genitivo. *Cic.* 2. *Fin.* Tenuis L. Virginius, unuſque de multis. *Id.* 4. *Acad.* Sed ſit ingenio divino: quem unum a Phyſicis potiſſimum probabis. *Tacit.* 12. *Ann. c.* 5. Ille, unum ſe civium, & conſenſui imparem reſpondit. ¶ In genitivo ſingulari habet *unius*, penultima apud Oratores porrecta, apud Poetas communi. *Virg.* 1. *Æn.* Navibus, infandum, amiſſis unius ob iram Prodimur. *Id. ib.* Unius ob noxam, & furias Ajacis Oilei. ¶ Legitur etiam *uni* in genit. pro *unius*. *Catul. ep.* 17. Ludere hanc ſinit, nec pili facit uni. Adde *Titin. apud Priſc. l.* 6. ¶ Aliquando in oratione *unus* ſubticetur. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Nec deſunt, qui Tropis Figuræ nomen imponant, quorum eſt C. Artorius Proculus. ideſt *quorum unus eſt*. ¶ Accipitur etiam pro ſolo. *Teren. Adelph.* 3. 3. 82. Illum curo unum, ille ad me attinet. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 13. P. Nigidio uni omnium doctiſſimo, & ſanctiſſimo, ne benigne quidem polliceri poſſum. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Acipenſer unus omnium ſquamis ad os verſis contra aquam natando meat. *Id. l.* 11. *c.* 37. Calvitium uni tantum animalium homini. ¶ Minus tamen ſignificat, quam *ſolus*, & cum eo interdum conjungitur. *Cic. in Piſon. c.* 40. Te unum ſolum, ſuum depeculatorem, vexatorem veniſſe ſenſerunt. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 7. Uno illo ſolo antiſtite diſſentiente. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. Nil admirari, prope res eſt una Numici, Solaque quæ poſſit facere, & ſervare beatum. ¶ Ponitur etiam pro pronomine, idem. *Plaut. Capt. prol. v.* 20. Hic, poſtquam hunc emit, dedit eum huic gnato ſuo peculiarem, quia quaſi una ætas erat. *Id. Mil.* 3. 1. 132. Uno exemplo omnes vivunt. *Caſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 15. Atque uno etiam tempore accidit. ¶ Item pro aliquis, quidam, & fere in contemptum. *Plaut. Truc.* 2. 2. 32. Quis ia eſt homo, Aſtephium? unus ne amator? *Cic. Phil.* 2. *c.* 3. Tanquam mihi cum M. Craſſo contentio eſſet, non cum uno gladiatore nequiſſimo. *Id.* 1. *de Orat. c.* 29. Sicut unus paterfamilias his de rebus loquor. *Catul. carm.* 22. Unus caprimulgus, aut foſſor rurſus videtur. ¶ Cum iis nominibus, quæ neceſſario in plurali numero uſurpantur, etiam *unus* in plurali ponitur. *Salluſt. in Catil. c.* 6. In unæ mœnia convenere. *Cic. pro Sext. c.* 56. Unis moribus vivere. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 52. Unæ quinque remorantur minæ. Sic unæ ædes, unæ nuptiæ, apud *Terent. Eun.* 2. 3. 75. & *Andr.* 4. 1. 51. ¶ *Unus & alter*, *due*, *εἷς*, *καὶ δύο*, ponitur pro duobus, ut alter & tertius pro tribus. *Cic.* 4. *Ver.* Repente iſte teſtes citari jubet, dicit unus & alter breviter, nihil interrogatur. *Id.* 6. *Ver. c.* 29. Dies unus, alter, plures: non referri. *Id.* 7. *Ver.* Unum, alterum menſem, prope annum. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 8. Quid enim eſt tantum in uno, aut altero die? *Id.* 1. *Acad. c.* 5. Ratio triplex, una, altera, tertia. ¶ *Alter* aliquando ſubauditur. *Virg.* 9. *Æn.* Vix unus Helenus, Et Lycus elapſi, quorum primævus Helenor, &c. ¶ *Ad unum* ſignificat, nemine, ne uno quidem excepto. *Virg.* 5. *Æn. v.* 687. Si non exoſus ad unum Trojanos. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 14. Onerariæ omnes ad unam a nobis ſunt exceptæ. *Curt. l.* 4. *c.* 1. Ad unum omnes occiſi ſunt. ¶ *In unum*, ſubaudi *locum*, *nel medeſimo luogo*, *inſieme*. *Virg. Ecl.* 7. Compulerantque greges Corydon, & Thyrſis in unum. *Salluſt. in Jugur. c.* 51. Milites in unum condecit. ¶ Conjungitur aliquando cum *nemo*. V. Nemo. ¶ *Unus e multis* dicitur, qui inter multos nihil excellit, qui nulla in re ſingularis, aut admirabilis eſt. *Cic. de clar. orat. c.* 79. M. Calidius non fuit orator unus e multis: potius inter multos ſingularis fuit. *Ovid. de remed. amor. v.* 681. Nulla ſit ut placeas electa ſera puella: Jam facito, e multis una ſit illa tibi.

Unuſquilibet, unaquælibet, unumquodlibet, *ciaſcuno*, *ogn' uno*, *ὁ τυχών*, idem ac quilibet. *Sen. controv.* 26. Ut unuſquiſque ſatis ſit. ¶ Dividitur etiam eleganter. *Liv. l.* 6. *c.* 40. Si non ſim ex patritio ſanguine ortus, ſed unus Quiritium quilibet.

Unuſquiſque, unaquæque, unumquodque, & unumquidque, *ciaſcheduno*, *πᾶς ἕκαστος*, *καθ' εἷς*, *πάντες ὅσοι*, ſinguli. *Cic. pro Pont. c.* 6. Mihi unus ſemper unaquaque de re teſtis non ſolum ſemel, verum etiam breviter interrogatus. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 30. Leviter unumquodque tangam. *Id. Ver.* 6. *c.* 59. Qui hoſpites ad ea, quæ viſenda ſunt, ducere ſolent, & unumquidque oſtendere. *Id. Parad.* 1. Ponite ante oculos unumquemque regum. ¶ *Unumquidquid*, pro unumquidque. *Lucr. l.* 5. *v.* 1387. Sic unumquidquid paulatim protrahit ætas. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 39. Si unumquidquid ſingillatim, & placide percontabere.

Unxia, æ, f. Dea, quæ unctionibus præerat. *Arnob. l.* 3. Unctionum ſuperest Unxia, cingulorum Cinctia replicationi. *Id. l.* 7. Bos ſterilis Unxiæ mactatur. ¶ Quidam putant hoc nomine dictam fuiſſe Junonem, quæ nuptiis præerat, quia ſponſa mariti domum ingrediens poſtes ungebat.

V ANTE O.

Vocabilis, le, adject. idem quod vocalis. *Gel. l.* 13. *c.* 20. Sonus vocabilior eſt viſus, & amœnior. Alii leg. *vocalior*.

Vocabulum, i, n. *vocabolo*, *voce*, *dizione*, מִלָּה, *Ger. nam wort*, *Gal. vocable*, *Hiſp. palabra*, *λέξις*, dictio, qua res ſingulæ vocantur, aut voce efferuntur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 40. Nam ſi res ſuum nomen, & proprium vocabulum non habet. *Plin. l.* 1. *ep.* 14. Neque enim alio vocabulo poteſt exprimi. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 280. Vocabula rebus imponere. ¶ Differunt nomina, & vocabula, ut docet *Var. l.* 7. *de L. L.* quia nomina finita ſunt, & ſignificant res proprias, ut *Romulus*, *Helena*. vocabula autem infinita, & res communes deſignant, ut *mulier*, *ſcutum*. Aliquando tamen vocabulum pro nomine ponitur. *Tac.* 12. *Ann. c.* 66. Deligitur artifex talium, vocabulo Locuſta. *Id. Ann.* 13. *c.* 12. Libertina, cui vocabulum Acte fuit. Adde *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 521.

Vocalis, & le, o. 3. *vocale*, *ſonoro*, *φωνήεις*, *εὔφωνος*, quod eſt magnæ vocis, ſonorum. *Ovid.* 11. *Metam.* Carmine vocali clarus, citharaque Philammon. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 5. Vocales impellere pollice chordas. *Sen. l.* 2. *quæſt. nat. c.* 29. Vocaliora ſunt vacua, quam plena. *Plin. l.* 4. *epiſt.* 7. Eligere vocaliſſimum aliquem, qui legeret. ¶ Ponitur etiam ſimpliciter pro eo, qui vocem habet, qui eſt in numero loquentium. *Cic. in Brut. c.* 63. Addamus huc etiam, ne quem vocalem præteriiſſe videamur, C. Coſconium. *Val. Max. lib.* 1. *cap.* 8. *de miraculis*, in *externis*, *n.* 4. Ægles Samius athleta mutus, cum ei victoriæ, quem adeptus erat, titulus, & præmium eriperetur, indignatione accenſus, vocalis evaſit. ¶ Literæ vocales, apud Grammaticos, *γράμματα φωνήεντα*, ſunt illæ, quæ per ſe vocem faciunt, id eſt quæ per ſe, ſine conſonantibus, pronuntiari poſſunt, ut *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, & in Græcis dictionibus etiam *y*. *Cic. in Orat. cap.* 23. Habet enim ille tanquam hiatus concurſu vocalium molle quiddam.

Vocalitas, atis, f. *conſonanza*, *εὐφωνία*, conſonantia. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. Sola eſt, quæ notari poſſit, velut vocalitas, quæ *εὐφωνία* dicitur.

Vocaliter, adv. per vocem, ſive vocabulum. *Tertul. adverſ. Prax. c.* 3. *Monarchiam*, inquiunt, tenemus; & ita ſonum ipſum vocaliter exprimunt etiam Latini. ¶ Item magna voce. *Apul. l.* 1. *Metam.* Januam firmiter oppeſſulatam pulſare vocaliter incipio. h. e. pulſare ſimul clamando, & vocando.

Vocamen, inis, n. *nome*, *vocabolo*, *ὄνομα*, nomen, appellatio. *Lucr. l.* 2. *v.* 656. Et Bacchi nomine abuti Mavult, quam laticis proprium proferre vocamen.

Vocates, m. 3. Boates, *le Captalat de Buch*, pop. Galliæ, in Aquitania, in ora Oceani Aquitanici, quorum opp. *Vique*.

Vocatio, onis, f. *invito*, *κλῆσις*, invitatio ad cœnam. *Catul. ad Porcium carm.* 48. Vos convivia lauta ſumptuoſe De die facitis: mei ſodales Quærunt in trivio vocationes. ideſt eo miſeriæ ſunt redacti, ut quærant, a quibus vocentur ad cœnam. Sunt qui leg. *vorationes*. *Juſtin. l.* 37. *c.* 4. Non in convivio, ſed in campo; non in vocationibus, ſed in exercitationibus. Alii *vacationibus*.

Vocative, adverb. *in vocativo*, per vocativum caſum. *Gel. lib.* 13. *cap.* 21. Vocative, inquit, dicit. ¶ Significat etiam vocando, ut ait *Feſtus*.

Vocativus, a, um, *κλητικός*, quod ad vocandum ſpectat, ut *Vocativus caſus*, *κλητικὴ πτῶσις*, per quem aliquem vocamus. *Gel. l.* 14. *c.* 5. In caſu vocativo *vir egregi* dicendum contenderet.

Vocator, oris, *κλήτωρ*, *καλέτης*, qui vocat. *Prudent. in paſſ. Laurent. v.* 461. Paulus vocator gentium. ¶ Speciatim vocatores dicti ſunt, quibus datum erat invitandi negotium, ſive qui ipſi vocabant ad cœnas. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Invitatus ad Regis cœnam venit. Indignantique Ptolemæo, & vocatores ſuos oſtendenti, ut diceret, a quo eorum invitatus eſſet, arrepto carbone extincto e foculo, imaginem in pariete delineavit. Adde *Sueton. in Calig. c.* 39.

Vocatorius, a, um, adject. ad vocandum pertinens. *Tertul. de anim. c.* 47. Si quæ honeſta, ſancta, revelatoria, ædificatoria, vocatoria.

Vocatus, us, m. *κλῆσις*, vocatio, appellatio. *Virg.* 12. *Æn. v.* 95. Nunc o nunquam fruſtrata vocatus Haſta meos. h. e. invocationes, & preces. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 1. Mane Idibus Septembris & ille, & Senatus frequens vocatu Druſi in Curiam venit.

Vocatus, a, um, *chiamato*, *κεκλημένος*, partic. a vocor. *Ovid.* 1. *Metam.* Conciliumque vocat, tenuit mora nulla vocatos. *Hor. l.* 2. *od.* 18. Vocatus, atque non vocatus audit.

Vociferatio, onis, f. *grido*, *κραυγή*, *βοή*, actus vociferandi, clamor. *Cic.* 7. *Verr. c.* 60. An te L. Plavii, cæterorumque de L. Herennio vociferatio commovebit? *Id. pro Cluent. c.* 10. Num in ipſo ſermone hoc, & vociferatione mortua eſt. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 12. Habet enim quiddam illiberale, & ad muliebrem potius vociferationem, quam ad virilem dignitatem in dicendo accommodatum.

Vociferator, oris, m. qui vociferatur. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 18. Joannes vociferator in ſolitudine.

Vociferatus, us, m. idem quod vociferatio, clamor. *Plin. l.* 10. *c.* 60. Cum vociferatu ſanguinem profundere.

Vocifero, as, n. 1. idem ac vociferor. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 9. *de gallis gallinaceis*: Item qui elati ſunt, ut vociferant ſæpe, in certamine pugnaces. *Cic.* 4. *Verr. cap.* 21. Nam me dies, vox, latera deficient, ſi hoc nunc vociferare velim, quam miſerum, indignumque ſit. Alii leg. *vociferari*.

Vociferor, aris, d. *gridare forte*, צָעַק, *Ger. laut ſchreyen*, *Gal. crier*, *Hiſ. gritar*, *κράζω*, *βοάω*, *ἀλαλάζω*, vehementer exclamo, majorem vocem emitto, quod fit in dolore, & indignatione, vel etiam extra omnem affectum, ſeu animi perturbationem. *Cic.* 6. *Verr. c.* 18. Minitari abſenti Diodoro, vociferari palam, lacrymas interdum vix tenere. *Id. pro Rab. Poſt. cap.* 8. Quod vociferabare, decem millia talentum Gabinio eſſe promiſſa? *Lucret. lib.* 2. *v.* 1049. Res ipſaque per ſe vociferatur. h. e. loquitur, teſtatur, oſtendit. Sic *l.* 1. *v.* 732. Carmina vociferantur, & exponunt præclara reperta. *Id. l.* 2. *v.* 450. Ære vociferantur. h. e. ſonitum edunt.

Vocifico, as, n. 1. idem quod vociferor, clamo, vocem edo. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. *de apibus*: A ſe ejiciunt fucos, quos vocificantes perſequuntur. *In Edit. Scalig.* habetur in margine *vociſerantes*. *Gel. l.* 9. *c.* 3. Demoſthenis orationes, concionesque vocificant. Alii *notificant*.

Vocitatus, a, um, *chiamato*, *nominato*. *Liv. l.* 4. *in fin.* Servius Romanus vocitatus. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Lipara antea Melogonis vocitata.

Vocito, as, a. 1. *chiamare*, *nominare*, appello, frequenter voco. *Cic. pro Rab. Poſt. cap.* 9. Phalarius vocitatus eſt. *Id.* 2. *de nat. Deor. cap.* 43. Has Græci ſtellas Hyadas vocitare ſuerunt. *Cornel. Gall. eleg.* 1. *ſub fin.* Ipſi me pueri, atque ipſæ ſine lite puellæ Turpe putant dominum jam vocitare ſuum.

Voco, as, a. 1. *chiamare*, *φωνεῖν*, advoco, accerſo. *Plaut. Capt.* 3. 2. *in fin.* Quæ ad patrem vis nuntiari? vin', vocem huc ad te? Ty. voca. *Cic.* 4. *Acad. c.* 46. Vocare in concionem. *Id. pro Rab. perd. c.* 7. Vocare ad arma. *Tac.* 1. *Ann. c.* 29. Vocare concionem. *Idem* 4. *hiſt. c.* 14. Vocare juventutem ad delectum. *Virg.* 10. *Æn.* Vocare aliquem magna voce. ¶ Aliquando ſignificat nomen imponere. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 62. Quo nos vocabis nomine? Ar. libertas. Hinc *vocari* eſt nomen habere. *Terent. Adel.* 5. 4. 3. O Qui vocare? G. Geta. *Plin. lib.* 10. *epiſt.* 5. Vocetur ipſe Harpocrates. ¶ Nonnunquam appellare, pronuntiare, dicere. *Virg.* 11. *Æn.* Variiſque inſtigat vocibus alas, Nomine quemque vocans. *Juven. ſat.* 6. *v.* 136. Bis quingenta dedit, tanti vocat ille pudicam. hoc eſt tantum accepit, ut illam dicat eſſe pudicam. ¶ Interdum pro invitare. *Cic. Fam.* 10. *epiſt.* 7. Vocare ad laudem. *Idem* 6. *Ver.* Deinde ipſum Regem ad cœnam vocavit. Hoc ſenſu etiam abſolute uſurpatur, eſt enim proprium in hoc re verbum, unde *vocatio*, & *vocator*, quæ V. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 23. Vocet convivam neminem illa, tu voces. *Sueton. in Tib. cap.* 53. Quondam inter cœnam porrecta a ſe poma guſtare non auſam, vocare deſiit. ¶ Interdum provocare. *Tacit.* 4. *hiſt. cap.* 80. Neque ipſe deerat arrogantia vocare offenſas, nimius commemorandis quæ meruiſſet. ¶ Interdum pro invocare. *Virg.* 5. *Æn.* Vocare Deos auxilio. ¶ Tranſlate ſumitur pro trahere, pertrahere, allicere. *Cic.* 1. *Catil. c.* 5. Templa Deorum immortalium, tecta urbis, vitam omnium civium, Italiam denique totam ad exitium, & vaſtitatem vocas. *Id. pro Dejot. c.* 11. Familiam obſcuram e tenebris in lucem vocare. ¶ *Ad calculos aliquem vocare*, eſt adigere ad

Digitized by Google

inundam accepti, & expenſi rationem, in ſupputationem deducere, *chiamar' a conto*. *Cic. de Amic.* Hoc quidem eſt nimis exigue, & exiliter ad calculos vocare amicitiam, ut par ſit ratio acceptorum, & datorum. Sic *Ad computationem vocare*. *Plin. in Paneg.* Nemo recentem, & attonitam orbitatem ad computationem vocet, cogatque patrem, quid reliquerit filius, ſcire. ¶ *Vocare aliquem in crimen*, eſt crimen aliquo accuſare. *Cic. pro Rab. perd. reo*: Hus tu igitur in crimine vocas, quod cum ne fuerit, &c. ¶ *Vocare aliquem in diſcrimen*, eſt periculo committere, ſeu exponere. *Cic.* 1. *Off.* Itemque alii de gloria, & benevolentia civium in diſcrimen vocantur. ¶ *Vocare aliquem in invidiam*, eſt in odium adducere. *Cic.* 7. *Ver. c.* 30. Idcirco o me ut crimen, & invidiam vocari. ¶ Vocare aliquem a mœſtitia, eſt jubere, læto animo eſſe, *confortare*. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 36. Quod a mœſtitia vocas, multum proficis. ¶ *Vocare aliquem in partem*, eſt eum vocare, ut alicujus rei partem accipiat. *Virg. Æn.* 3. Ipſumque vocamus in prædam, partemque Jovem. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 11. Vocare aliquem in partem curarum. ¶ *Vocare aliquem ad teſtimonium*, eſt teſtem citare. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 4. ¶ *Vocare aliquem ad vitam*, eſt bono animo eſſe jubere, & eum, qui jam necem ſibi inferre conſtitueret, ſpe meliore injecta, ab inſtituto revocare. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 7. Quod me ad vitam vocas, unum efficis, ut a me manus abſtineam. ¶ *Vocare Deos in vota*, eſt votis factis Deorum auxilium implorare. *Virg.* 5. *Æn.* Ni palmas ponto tendens utraſque Cloanthus Fudiſſetque preces, Divoſque in vota vocaſſet. ¶ *Vocare in ſpem*, eſt jubere aliquem bene ſperare. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 15. ¶ *Vocare in jus & in judicium*, *citare*, *chiamar' in giudizio*. Cic. pro Quinct. *c.* 19. & pro Mil. ¶ *Vocare in ſuſpicionem*, *metter' in ſoſpetto*. Cic. Ver. 7. *c.* 4. ¶ *Vocare in dubium*, *metter' in dubbio*, Id. 2. de Invent. *c.* 28. ¶ *Vocare ad aliquem*, interdum eſt ad aliquem referre. *Tac.* 1. *Ann. c.* 6. Ne Tiberius vim principatus reſolveret, cuncta ad ſenatum vocando, *riportando tutte le coſe al ſenato*. *Cic.* 4. *Acad.* Primum quidem me ad Democritum vocas, cui non aſſentior, *tu vuoi, ch' io mi rapporti a Democrito*. ¶ Apud Grammaticos *caſus vocandi* eſt vocativus. *Gel. l.* 13. *c.* 25.

Voconius, m. 2. gens Romana. Venere Romam ex Aricino municipio, ut auctor eſt *Tullius Phil.* 3. In hac gente memoratur Q. Voconius judex. *Cic. pro Cluent.* Item C. Voconius Saxa Tribunus Plebis. *Cic.* 3. *Ver.* Item Voconius Victor poeta. *Mart. l.* 7. *epigr.* 28.

Voconius, a, um, adject. ad Voconium pertinens. Voconia lex de coercendis mulierum hæreditatibus, lata fuit a Q. Voconio Saxa Trib. pl. ſancitumque in ea, ne qui cenſus eſſet, virginem, neve mulierem ſupra quadrantem ſuorum bonorum hæredem inſtitueret, pluſve cuiquam legaret, quam ad heredes perveniret: item ne feminæ cuiquam ab inteſtato ſuccederent. Meminit ejus legis *Cic.* 3. *Phil. c.* 6. *de Senect.* & alibi. ¶ Voconia pyra fortaſſe dicta ſunt a quodam Voconio, qui ea primum ſeverit: quanquam *Plin. l.* 15. *c.* 15. inter ea refert, quorum nominis ratio ignoratur.

Vocontii, m. 2. pop. Galliæ Narb. ubi hodie Diœceſis Dienſis in Delphinatu, & Diœceſis Vaſionenſis in Com. Vindaaino, quorum urbes Dia, & Vaſio, quæ & Forum Voconii, vel Vocontiorum. Alii alie attribuunt regionem *Val de Voſa*.

Vocula, æ, f. *voce picciola*, *vocina*, φωνίδιον, parva vox. *Cic.* 3. *de Or.* Quanto meliores ſunt, & delicatiores in cantu flexiones, ac falſæ voculæ, quam certæ, ſeu ſeveræ? *Propert. l.* 1. *eleg.* 10. O utinam trajecta cava mea vocula ſima Percuſſae dominæ vertat in auriculas. ¶ Ponitur & pro parva, ſeu brevi dictione. *parolетта*. *Gel. l.* 12. *c.* 14. *de verbo ſaltem*: Significatio hujus voculæ. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 15. Malevolorum voculæ. h. e. detractiones.

Voculatio, onis, f. *accentazione*, vocis quantitas, accentus, pronunciatio dictionis alicujus juxta accentum. *Nigid. apud Gel. l.* 13. *c.* 25. Voculatio qui poterit ſervari, ſi non ſcienius in nominibus, ut Valeri, utrum interrogandi, an vocandi (*caſus*) ſit? nam interrogandi ſecunda ſyllaba ſuperiore tono eſt, quam prima, &c. *Gel. ib.* Quem accentum nos dicimus, voculationem appellat. *Ib. l.* 13. *c.* 6. Quas Græci προσῳδίας dicunt, eas veteres docti tum notas vocum, tum accentiunculas, tum voculationes appellabant.

Vogeſus, m. 2. *le mont de Vauge*, mons Galliæ Belgicæ. Extenditur inter Lotharingiam, & Com. Burgundiæ, uti etiam inter Lotharingiam, & Alſatiam, ubi ineſt ſylva Vogeſa. Ex eo profluunt fluvii, Moſella in Bor. & Arar etiam in Bor. non etiam Moſa, ut aliqui ſcribunt. *Lucan. l.* 1. *v.* 397. Caſtraque, quæ Vogeſi curvam ſuper ardua rupem Pugnaces pictis cohibebant Lingones armis.

Vola, æ, f. 1. *palma della mano*, *e concavo di ſotto del piede*, כף, Ger. *gauff*, Gal. *paume*, Hiſp. *palma*, θέναρ, cava pars manus, ſive pedis. *Feſt.* Vola, veſtigium medii pedis concavum: Sed & palma manus vola dicitur. *Serv. in* 2. *Æn.* Vola, medietas palmæ, & pedis. *Plin. l.* 11. *c.* 45. Vola homini tantum, exceptis quibuſdam.

Volabile videtur poſitum adverbii more pro volando, hoc eſt velociter, celerrime, volantis modo, in illis *Varronis* verbis, quæ refert *Non. c.* 18. *n.* 8. & 21. Aut ille cervum qui volabile currens, ſparo ſecutus tragulaque trajicit. Alii tamen leg. *volabilem*: ut intelligat *volantem cervum*, alii *volatilem*.

Volans, antis, o. g. πετόμενος, partic. a volo, as. *Virg.* 3. *Georg.* Cervos agitant volantes. *Id.* 1. *Æn.* Cœloque invectus aperto, Flectit equos, curruque volans dat lora ſecundo. ¶ *Volantes* abſolute ponuntur pro avibus. *Virg.* 6. *Æn. de Averni palude*: Quam ſuper haud ullæ poterant impune volantes Tendere iter pennis.

Volaterræ, f. 1. *Volterra*, col. & urbs Hetruriæ, in monte, condita a Jano, ſive a Thyrrheno Lydio, anno ante Urbem conditam 500. una ex primis 12. Tuſcorum coloniis. Eo coloniam deduxit L. Sylla dictator, deinde C. Julius Cæſar Dictator, poſtea Triumviri Reipublicæ conſtituendæ. *Sigon. de ant. jure Italiæ l.* 3. *c.* 4. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Volaterranus, a, um, adject. ad Volaterram pertinens, ut Volaterrana vada apud *Cic. pro Quint. c.* 6. V. *Vada*. ¶ Volaterrani, orum, Volaterræ incolæ, *Id. pro Dom. c.* 30.

Volatica, æ, f. lamia, veneſica, ſtrix, a *volando*, quia veteres putarunt, veneficas ſe in ſtriges aves convertere. *Feſt. in Strigas*: Striges, aves nocturnas, ut ait Verrius, Græci στρίγγας appellant: a quo maleficis mulieribus nomen inditum eſt, quas volaticas etiam vocant. ¶ Exſtat præterea hæc vox apud *Tertul. de Pal. c.* 6. Ex grammaticus, ecquis, & rhetor, & ſophiſta, & medicus, & poeta, & qui muſicam pulſat, & qui ſtellarem conjectat, & qui volaticam ſpectat. Alii eum *qui volaticam ſpectat* intelligunt aruſpicem, qui ex volatu avium conjectat, alii geometram ſic appellatum volunt a *vola* manus, qua res dimetitur, vel a *vola*, quæ ſignificat *terram* in Etruſca diſciplina, ducta origine a lingua Phœnicia.

Volaticus, a, um, *volatico*, *volante*, *volubile*, πτερόεις, quod volat, & cito tranſit, velox, & tranſlate inconſtans, levis, inſtabilis. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 25. O Academiam volaticam, & ſui ſimilem, modo huc, modo illuc, &c. *Id. de Aruſp. Reſp. c.* 22. Illum furenter, ac volaticos impetus in ſe ipſos poſſe converti. Alii hic leg. *violentos*. *Senec. epiſt.* 42. Volaticum eſſe, ac levem.

Volatilis, & le, o. 3. *volatile*, *volante*, πτηνός, πετεινός, quod volat. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Præterea veſcimur beſtiis & terrenis, & aquatilibus, & volatilibus, partim capiendo, partim alendo. *Ovid. l.* 2. *Am. el.* 7. Pueri volatilis arcus. h. e. Cupidinis. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro celeri, veloci, ut *Ferrum volatile*, eſt ſagitta ferrea cuſpide præmunita, quæ ex arcu emiſſa celeriter fugit, velocitatem adjuvantibus pennis. *Virg.* 4. *Æn. de cerva*. Quam procul incautam nemora inter Creſſia fixit Paſtor agens telis, liquitque volatile ferrum Neſcius. ¶ Item volatilis accipitur tranſlate pro fluxo, caduco, quod facile præterit, tranſit, elabitur. *Ovid.* 10. *Met. v.* 519. Labitur occulte, fallitque volatilis ætas, Et nihil eſt annis velocius.

Volatūra, æ, f. idem, quod volatus. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 5. Ibi in prima volatura cum veniunt, morantur dies paucos, requieſcendi cauſa. *Col. l.* 8. *c.* 9. A volatura, ita ut capiتur, farturæ deſtinatur.

Volatus, us, m. *volo*, *volamento*, πτῆσις, πτῆμα, volatio, actus volandi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 39. Idemque & volatus alitum ſuſtinet, & ſpiritu ductus alit, & ſuſtentat animantes. *Martial. l.* 11. *epigr.* 92. Si tam præcipiti fuerant ventura volatu.

Volcatius, m. 2. Civis Rom. qui Conſul Catilinam repetundarum reum, quod intra legitimum tempus profiteri nequiviſſet, Conſulatum petere prohibuit: quam rem tam ægre tulit Catilina, ut de evertenda patria cum Antonio, & Piſone omnia conſilia injecit. *Aſcon. Pedian.* ¶ Volcatius Gallicanus, C. R. qui quinquies Conſul fuit. Scripſit vitas Imperatorum, ad Diocletianum, ex quibus nunc tantum extat Avidii Caſſii vita. ¶ Volcatius Terentianus, Hiſtoricus. Scripſit hiſtoriam ſui temporis, id eſt Gordianorum, in qua memoriæ prodidit, referente *Capitolino*, Gordianum ſeniorem cultum Cæſaris Auguſti valde retuliſſe. ¶ Volcatius Elpidius, Grammaticus. Scripſit res geſtas Pompeii Magni, & ejus patris, primus libertinorum, qui hiſtoriam ſcripſerunt, cum ab optimo quoque ſcribi ſolita eſſet, ut auctor eſt *Cornelius Nepos*. Ludum aperuit, docuitque inter cæteros M. Antonium, & Auguſtum. ¶ Volcatius Sedigitus, Poeta non ignobilis, ita cognominatus, quod ſenos in manu haberet digitos. Hujus etiam hodie aliquot circumferuntur jambi, quibus ſuum de Latinis Comicis judicium protulit. *Plin. l.* 11. *c.* 43. ¶ Volcatius Juriſconſultus, Caſcelii præceptor, qui Aſturcone ſub veſperum a rure ſuburbano rediens, cum in graſſatorem inciidiſſet, a cane defenſus fuit. *Plin. l.* 8. *c.* 11.

Volēma, orum, n. pl. pira prægrandia. Secundum *Servium in* 3. *Æn.* dicta ſunt a *vola*, eo quod volam impleant. *Id. in* 2. *Georg.* pira volema interpretatur magna, atque idem etymon adducit. Sed addit, *volema pira* lingua Gallica bona, & grandia dici. Quod ſi eſt, non e Latio vox eſt arceſſenda, ſed a Gallica lingua, quæ eadem olim, ac Germanica. *Virg.* 2. *Georg. v.* 88. nec ſurculo idem Cruſtumiis, Syriiſque piris, gravibuſque volemis.

Volens, tis, particip. a volo, vis, *chi vuole*, *o fa qualche coſa ſpontaneamente*, *e volentieri*, ſponte, & non invitus aliquid faciens, libenter faciens. *Vellej. l.* 2. *c.* 62. Pecunias etiam a volentibus acceperunt. *Senec. ep.* 107. Ducunt volentem fata, nolentem trahunt. *Liv. l.* 7. *c.* 26. Si divus, ſi diva eſſet, qui ſibi præpetem miſiſſet, volens propitius adeſſet. h. e. benevolus, favens. ¶ *Volentia alicui* dicuntur, quæ grata, accepta, jucundaque ſunt. *Tac.* 3. *hiſt. c.* 52. Muciano volentia reſcripſere. *Salluſt. in Jugurth. c.* 73. Literis, quæ de Metello, ac Mario miſſæ erant, volentia de ambobus acceperant. *Alii leg.* Literis, quæ de Metello ac Mario miſſæ erant, cognitis, volenti animo de ambobus acceperant. *Id.* 4. *hiſt. apud Non. cap.* 2. *n.* 900. Volentia plebi facere.

Volenter, adv. voluntarie, ſponte. *Apulej. l.* 4. *A. A.* Perrexit Pſyche, volenter.

Volentia, æ, f. *volontà*, *intenzione*, βούλησις, idem, quod voluntas. *Apul. l.* 11. *Metam.* Mea volentia fretus. *Solin. c.* 36. Volentia reſiſtendi prompta.

Volgiŏlus, i, m. ruſticum inſtrumentum. V. Valgiolum.

Volito, as, n. 1. *volare*, Ger. *herumfliegen*, Gall. *voleter*, Hiſp. *volar a menudo*, πεταίτομαι, frequenter volo. *Cic.* 2. *de Or. c.* 6. *de avibus*: Eaſdem autem, cum aliquid effecerint, levandi laboris ſui cauſa paſſim, ac libere ſolutas opere volitare. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. In hac igitur immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum. ¶ Metaphorice ponitur pro diſcurrere, huc atque illuc currere, vagari. *Cic. pro Dom.* Per medium forum volitare. *Id.* 1. *de Or.* Volitare in foro. *Id.* 2. *Agrar. c.* 22. Volitet enim ante oculos iſtorum Jubæ Regis filius adoleſcens non minus bene nummatus, quam bene capillatus. ¶ Item pro libere agere, relaxari. *Cic.* 2. *de Or. c.* 6. Sic noſtri animi forenſibus negotiis, atque urbano opere defeſſi geſtiunt, ac volitare cupiunt vacui cura atque labore. ¶ Item pro animos altos gerere, efferri, magna aggredi. *Cic. in Piſon.* Valebis apud hominem volitantem gloriæ cupiditate vir moderatus, & conſtans. *Martial. l.* 1. Ætherias, laſcive, cupis volitare per auras: I, fuge, ſed poteras tutior eſſe domi. ¶ Item pro celebrari, laudari, nominari. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletu Faxit: Cur? volito vivu' per ora virum. ¶ Item pro moleſtum eſſe, jactare ſe ſe, efferri. *Cic. pro Planc. cap.* 16. Nunc vero non inſultabo vehementius, nec volitabo in hiis inſolentius.

Volo, as, n. 1. *volare*, עוף, Ger. *fliegen*, Gal. *voler*, Hiſp. *volar*, πέτομαι, eſt per aerem ferri, proprium alas habentium. *Cic.* 10. *Phil. c.* 5. Quem niſi in via caducæ hæreditates retardaſſent, volaſſe eum, non iter feciſſe diceres. *Virg.* 1. *Æn. v.* 301. Volat ille per aera magnum Remigio alarum. ¶ Transfertur etiam ad alia, quæ celeriter feruntur, ut *Navis volat*, *Fama volat*, & hujuſmodi, pro celeriter ire, vel ferri. *Ter. Hec.* 3. 4. 24. Ne me fruſtra illic exſpectet, volo. *Cic. Attic. l.* 2. *epiſt.* 19. Literæ Capuam ad Pompejum volare dicebantur. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 31. Volat ætas. h. e. celeriter præterit. *Virg. Æn.* 3. *v.* 121. Fama volat, pulſum regnis ceſſiſſe paternis Idomenea ducem. *Ovid.* 10. *Met.* Paſſu volat alite virgo. ¶ Cum infinito *Val. Flacc. l.* 4. *v.* 407. Aſt Erebi virgo ditem volat æthere Memphim præcipere, & Pharia venientem pellere terra.

Volo, vis, volui, ſine ſup. n. anom. *volere*, רצה, Ger. *wollen*, Gal. *vouloir*, Hiſ. *querer*, βούλομαι, θέλω, voluntate aliquid alicui, ſeu approbo. Conſtruitur cum accuſ. *Cic. pro Cluent.* Pollicitus iis ſum, me omnia, quæ vellent, eſſe facturum. ¶ Vel cum acc. & dat. *Cic. pro Cluent.* Nihil eſt enim mali, nihil ſceleris, quod illa non ab initio filio voluerit, optaverit, cogitaverit, effecerit. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. pro Lig.* A te ignoſci nemini vellent. *Id. Attic. l.* 9. *ep.* 1. Deinde Arpinum volebamus. Subaudi, *proficiſci*. *Id. l.* 13. *ep.* 10. Remque, & utilitatem ſociorum per te quam maxime defenſam, & auctam velis. hoc eſt, eſſe. ¶ Vel cum ſubjunctivo, & conjunctione, ut, vel etiam ſine conjunctione. *Cic. in Brut.* Volo, hoc Oratori contingat, ut, cum auditum ſit, &c. *Id. in Vatin. cap.* 7. Volo, uti mihi reſpondeas. *Virg.*

3. *Ecl.* Vis ergo, inter nos, quid poſſit uterque, viciſſim Experiamur? ¶ Velle aliquem, interdum eſt eum velle alloqui. *Plaut. Capt.* 5. 2. 24. Philocrates, per tuum Genium, obſecro, exi: te volo. *Terent. Andr.* 5. 3. Quis me volt? ¶ Velle aliquem paucis verbis, eſt velle eum eo loqui. *Plaut. Epid.* 5. 4. Volo te verbis pauculis, ſi tibi moleſtum non eſt. ¶ *Si quid me vis*, eſt ſi aliquid me vis facere, vel ſi aliquid a me vis. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 32. Redeo ad te, Megadore, ſi quid me vis. *Id. Aſin.* 1. 1. 75. Verba in pauca conferam, quid te velim. ¶ *Velis, nolis, velle, nolle*, &c. idem, ac ſive velis, ſive nolis, *vogli, o non vogli*. *Plin. in Paneg. c.* 20. Praeterea futuri Principes, velint, nolint, ſciant. ¶ Interdum eſt, velis ne, an non velis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. Craſſum Junianum hominem mihi deditum per me deterruit: velit, nolit, ſcire difficile eſt. *ſe egli voglia, o no.* ¶ *Velim*, idem ac vellem, per Enallagen. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 3. Te, velim, ut conſueviſti, nos abſentes diligas, & defendas. *Plaut. Trucul.* 2. 5. *in fine*. Ut miles veniret, velim. ¶ Frequenter volo accipitur pro optare. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 19. Eandem rem tibi volo bene, & feliciter evenire. *Id. Sulpitio, l.* 13. *ep.* 23. Accedit eo, quod Varro Murena magnopere ejus cauſa vult omnia. h. e. bene ei in omnibus rebus cupit. *Id. l.* 16. *ep.* 17. Cuſpio quod operam dediſti, mihi gratum eſt. valde enim ejus cauſa volo. ¶ *Velim, quae velles*, aut *ut velles*, formula eſt, qua otebantur ſignificaturi, ſibi aegre eſſe, quod alteri haud bene eſſet, ſeque adeo velle, & optare, ita ei eſſe, ut ipſe velim. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 33. Velim ut velles, Tranio; ſed quid negotii eſt? *Senec. ep.* 67. Aſpice M. Catonem ſacro illi pectori puriſſimas manus admoventem, & vulnera parum demiſſa laxantem: utrum tandem illi dicturus es, *vellem quae velles, & moleſte fero*, an *feliciter quod agis*? ¶ *Velle alicui factum*, eſt optantis, ut fiant quae alter cupit. *Apul. in Apolog.* Sicinium Pontianum, cui factum volo, *a cui bramo ogni le felicità*. *Ter. Adel.* 5. 7. 20. Te valeo noſtrae familiae tam ex animo factum velle. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Cum & omnes illi eſſent, & vellent regi eſſe factum. ¶ Ponitur etiam hoc verbum pro opinari, cenſere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quatuor enim naturas, ex quibus omnia conſtare cenſet, divinas eſſe vult. ¶ Item pro ſignificare. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 14. Ita mulierculae attendi, nec ſatis intellexi, quid ſibi lex, aut quid verba iſta vellent. *Id. in Ver.* 4. 2. 61. Quid ſibi equeſtres ſtatuae volunt propter aedem Vulcani? ¶ In futuro indicativi habet *volam, voles, volet*. *Plaut. Aſin.* 1. 2. 26. Meo modo loquar, quae volam, quoniam intus non licitum eſt mihi. *Id. ib.* 1. 2. 85. Ut voles, ut tibi lubebit. ¶ *Volt*, & *voltis*, pro *vult*, & *vultis*, antiquo more ſaepiſſime legitur apud Comicos, Plautum praeſertim.

Vologeſſocerta, f. 1. Vologeſia, *Nemrus*, urbs Babylonia, a Vologeſo Parthorum Rege condita. *Plin. l.* 6. *c.* 26.

Volōnes, m. 3. ſervi Romanorum, qui poſt Cannenſem cladem voluntarie militiam ſuſceperunt, a *volendo*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 2. Bello Punico, cum deeſſent, qui ſcriberentur, ſervi pro dominis pugnaturos ſe pollicitii, in civitatem recepti ſunt, & Volones, quia ſponte hoc voluerunt, appellati. *Feſt.* Volones dicti ſunt milites, qui poſt Cannenſem cladem, uſque ad octo millia, cum eſſent ſervi, voluntarie ſe ad militiam obtulerunt. *Liv. l.* 23. *c.* 35. Ut tirones (ea maxima pars Volonum erat) diſcerent ſigna ſequi.

Volpe. V. Vulpes.

Volſce, adv. Volſcorum more. *Titin. apud Feſt. in voce Obſcum*: Oſce, & Volſce fabulantur: nam Latine neſciunt.

Volſci, m. 2. pop. Latii, ubi hodie pars Orientalis Campaniae Romanae, verſus Velitras, Paliaanum, Antiam, Privernum, Terracinam. Ab Occ. habebant Rutulos, & Latinos, ab Or. Samnites, & Campanos, a Sept. Aequos, Hernicos, & Marſos, a Mer. mare Tyrrhenum. Eorum caput fuit Anxur, ſive Terracina. *Virg.* 2. *Georg.* Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcoſque verutos. ¶ Adject. *Id. Aen.* 7. *v.* 803. Volſca de gente Camilla.

Volſella, ae, f. ſive vulſella, *moletta*, Ger. *zangeln*, Gal. *pincettes*, Hiſp. *pinzas*, *μυδιονίσκος*, *τριχολαβίς*, inſtrumentum pilis e corpore evellendis idoneum, a ſupino *volſum*, ſeu *vulſum* verbi vello. *Martial. l.* 9. *ep.* 28. Pungentque ſaeva cana labra volſella. ¶ Eſt etiam inſtrumenti chirurgici genus, quo caro ex ulceribus praecidenda apprehenditur. *Celſ. l.* 6. *c.* 18. Deinde ora volſella prehendendae, tum quicquid corruptum eſt, excidendum.

Volſgrae aves, quae ſe vellunt mutuo, quae res mali ominis credebatur, a ſup. *volſum*, ſeu *vulſum* verbi *vello*. *Feſt.* Volſcram avem, quae ſe vellit, Augures hanc eandem ſociliſtam appellent. Ita vulgo. Sed recte *Volſgram* praeferunt viri docti. Pro *ſociliſtam* etiam reponunt *ſucilantem*.

Volſinienſis, ſe, adject. ad Volſinium pertinens, ut Volſinienſis lacus, Vulſinienſis, Bolſinus, *Lago di Bolſena*, lacus Hetruriae, juxta agrum Urbevetanum, fere rotundus, circuitu 22. al. 30. M. P. In eo ſunt duae inſulae, una major ad Or. *Martana* dicta, in qua caeſa fuit Amalaſuenta Gothorum Regina, altera ad Occ. *Biſentina* vocitata. Eum circumſtant opp. Volſinium, Martha, Caput montis, Biſentia, & Mons Faliſcorum urbs in colle. Vulgo hodie aliis etiam nominibus ab oppidis circumſtantibus nominatur, ut *Lago di Marta*, ab opp. Martha, ubi fl. Martham amittit, & *Lago di Capo di Monte*. *Col. l.* 8. *c.* 16.

Volſinienſes, ium, Volſinii incolae. *Liv. l.* 5. *c.* 31.

Volſinium, ſive Volſinium, & Volſinii, orum, *Bolſeno*, *Bolſeno*, olim urbs Hetruriae ex 12. primis Thuſcorum coloniis, nunc caſtrum ad lacum Volſinienſem, ad radices collis, in via, quae Romam per Hetruriam ducit. Ibi primum molae verſatiles ſunt inventae. *Plin. l.* 38. *c.* 18. & *Liv. l.* 7. *c.* 3.

Volſus. V. Vulſus.

Voltinia, ſeu Volſinia, tribus Romana una ex ruſticis: quo loco conſtituta fuerit, & a quo dicta, ignoratur ab eruditis. Qui *Volſinia* legunt, putant appellatam a Volſinio oppido. Ejus meminit *Cic. pro Planc. c.* 16. & 17.

Voltinienſes, cives Tribus Voltiniae. *Cic. pro Planc.* 2. 17.

Voltumnae Fanum, Volturnae Fanum, locus Hetruriae, apud Ciminum M. ubi nunc Viterbium. Sunt, qui Maſſam eſſe velint urbem in Senenſi ditione, inter Senas 40. M. P. & Populonium 20. Volumna autem Dea quaedam fuit a bene volendo ſic dicta. *Liv. l.* 4. *c.* 23.

Volturnus. V. Vulturnus.

Volva, ae, f. *μήτρα*, idem ac vulva, locus in ventre foeminae, in quo foetus concipitur, & involvitur. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. Agni chordi qui poſt tempus naſcuntur, ut remanſerunt in volvis intimis. ¶ Accipitur item pro albo boletorum involucro in ovi ſpeciem erumpentium. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Volvam enim terra ob hoc prius gignit, ipſum poſtea in volva, ceu in ovo eſt luteum.

Volubilis, & le, o. 3. *volubile*, Ger. *waltzbar*, Gal. *aisé a tourner*, Hiſp. *que ſe buelve*, *εὐστροφος*, *εὐκίνητος*, quod facile volvitur. *Cic. de Univ. c.* 6. Deinde animum circumdedit corpore, & veſtivit extrinſecus, caeloque ſolivago, & volubili, & in orbem incitato complexus eſt. *Virg.* 7. *Aen.* Impubeſque manus mirata volubile buxum. ¶ Translate ponitur pro inconſtante, inſtabili. *Cic. pro Mil. c.* 26. Vide quam ſit varia vitae, commutabiliſque ratio, quam vaga, volubiliſque fortuna. ¶ Item pro eo qui in dicendo expeditus, varius, idemque facilis eſt. *Cic. pro Planc. c.* 20. Homo volubilis, & praecipiti quadam celeritate dicendi. *Id. de clar. Orat. c.* 27. Canorus orator, & volubilis. ¶ Hinc & oratio volubilis dicitur, quae copioſa eſt, & ſimul facile fluens. *Cic. de clar. Or. c.* 28. Appii volubilis, & paulo fervidior erat oratio. *Auct. ad Herenn. l.* 3. Celeriter cum clamore verba conficere, ut vim volubilem orationis vociferatio conſequi poſſit.

Volubilĭtas, atis, *volubilità*, *εὐδοχία*, *τὸ εὐστροφον*, aptitudo ad movendum, facilitas, qua aliquid movetur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 19. Mundi volubilitas, quae niſi in globoſa forma eſſe non poſſet, &c. *Id. de Fato c.* 19. Ut igitur, inquit, qui protrudit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit. ¶ Translate ſumitur pro inconſtantia. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 6. Quomodo ergo id, quod temere fit, caeco caſu, & volubilitate fortunae praeſentiri, & praedici poteſt! ¶ Item pro promptitudine dicendi cum verborum copia conjuncta. *Cic. pro Planc.* 2. 23. Virtus, probitas, integritas in candidato, non linguae volubilitas, non ars, non ſcientia requiri ſolet. *Id.* 1. *de Orat. c.* 5. Verborum volubilitas, h. e. copia, apta connexio, & facilitas. *Plin. l.* 5. *ep.* 20. Mos eſt pleriſque Graecorum, ut illis ſit pro copia (verum) volubilitas; tam longas, tamque frigidas periodos uno ſpiritu, tanquam torrente, contorquent.

Volubilĭter, adv. *volubilmente*, *εὐστρόφως*, cum volubilitate, varie, copioſe, & facile. *Cic. in Or. c.* 62. Saepe etiam in amplificanda re conceſſu omnium funditur numeroſe, & volubiliter oratio.

Volŭcer, haec volucris, hoc volucre, *veloce*, *volante*, עף, Ger. *fliegend*, Gal. *volant*, *qui vole*, Hiſp. *que bula*, *πτηνός*, *πτερόεις*, volans, velox. *Virg.* 1. *Aen. v.* 317. Volucremque fuga praevertitur Hebrum. *Senec. in Herc. Fur. v.* 1063. Somne, requies animi, Pars humanae melior vitae, Volucer, matris Aſtraeae genus. ¶ Translate *Cic. pro Planc. c.* 23. Nihil eſt autem tam volucre, quam maledictum, nihil facilius emittitur, nihil citius accipitur, latius diſſipatur. *Id. in Bruto c.* 95. Aliud autem genus eſt non tam ſententiis frequentatum, quam verbis volucre, atque incitatum. *Id. pro Sylla cap.* 32. O falſam ſpem, o volucrem fortunam! h. e. celeriter elabentem, inconſtantem. V. *Volucris*. ¶ *Volucer* femineo gen. *Petron. in ſat. c.* 123. Interea volucer, motis conterrita pennis, Fama volat.

Volŭcra, ae, f. genus animalis, quod aliis nominibus *volvox*, *convolvulus*, *involvulus* vocatur, a volvendo. *Col. de arb. c.* 15. Genus eſt animalis, volucra appellatur: id fere praerodit teneros adhuc pampinos, & uvas, quod ne fiat, falces, quibus vineam putaveris, peracta putatione ſanguine urſino linito.

Volucripes, edis, qui, vel quae volucri pede eſt, velox, celer. *Auſon. ep.* 21. Per hanc ſalutem praepes, & volucripes Paulum ad uſque mittam. Adde *Sidon. l.* 9. *ep.* 15.

Volŭcris, is, f. *uccello*, *volatile*, עוף, Ger. *vogel*, Gal. *oiſeau*, Hiſ. *ave*. *ὄρνις*, *τὸ πτηνόν*, *τὸ πτηνός*, avis, & generatim omne id, quod volat, ut apes, veſpae, tabani, & reliqua hujuſmodi. *Cic.* 2. *de Or. c.* 6. Quemadmodum volucres videmus procreationis, atque utilitatis ſuae cauſa fingere, & conſtruere ſibi nidos. *Virg.* 3. *Georg.* Et genus aequoreum, pecudes, pictaeque volucres. *Ovid.* 2. *Met.* Flumineae volucres medio caluere Caystro. ¶ Reperitur & in genere maſculino. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. *ex Poeta*. Hinc, ubi tam teneros volucres, matremque peremit. Loquitur de pullis avium in ſuo nido ab angue peremptis. ¶ In genitivo plurali fere habet *volucrum*, tum ſi ſubſtantivum ſit, tum ſi adjectivum. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Volucrum nulli dentes, praeter veſpertilionem. *Lucret. l.* 1. *v.* 1093. Volucrum ritu flammarum. Uſurpari tamen poteſt etiam *volucrium*, ut auctoritate Ciceronis de Finibus oſtendit *Chariſ. Grammat. l.* 1.

Volucrĭter, adv. *velocemente*. *Ammian. l.* 17. *c.* 3. Volucriter congregati.

Volvendus, a, um, *ἑλισσόμενος*, partic. vel gerund. a volvor. *Virg.* 1. *Aen.* Triginta magnos volvendis menſibus orbes Imperio explebit. h. e. volubilibus, & qui perpetuo verſu ſe volvent, & unus poſt alium ſuccedent. *Id.* 9. *Aen. v.* 6. quod optanti Divum promittere nemo Auderet, volvenda dies en attulit ultro.

Volvens, entis, o. g. *δινῶν*, partic. a volvo. *Virg.* 1. *Aen. v.* 238. Certe hinc Romanos olim volventibus annis, &c. h. e. vertentibus, ſe volventibus, & perpetuo curſu, ſerieque ſuccedentibus. *Id.* 2. *Georg. de ſaeculo*: multoſque per annos Multa virum volvens durando ſaecula vincit. h. e. temporis curſu ſe velut circumagens, & veluti eum ſe ſe volvens. *Id.* 1. *Georg.* Tardaque Eleuſinae matris volventia plauſtra. h. e. ſe volventia.

Volūmen, inis, n. *giro*, *volume*, מגלה, Ger. *buch*, Gal. *volume*, Hiſp. *volumen*, *σύνταγμα*, *βιβλίον*, generatim dicitur omne id, quod volvitur, ſive in gyrum complicatur. *Virg.* 2. *Aen. v.* 208. *de ſerpentibus*: Pars caetera pontum Pone legit, ſinuatque immenſa volumine terga. *Id.* 5. *Aen. v.* 408. Huc, illuc vinclorum immenſa volumina verſat. *Id.* 3. *Georg. v.* 191. *de equis*: Sinuare volumina crurum. h. e. pedum volubilitatem, & flexiones. *Ovid. Met.* 13. *v.* 475. Volumina fumi. h. e. globi in gyrum acti. ¶ Sumitur quoque pro circumvolutione ſphaerarum caeleſtium. *Ovid.* 2. *Met. v.* 71. Adde, quod aſſiduo rapitur vertigine caelum, Sideraque alta trahit, celerique volumina verſat. ¶ Item pro volubilitate, varietate, inconſtantia. *Plin. l.* 7. *c.* 43. Si diligenter aeſtimentur vocata, magna ſortis humanae reperientur volumina. ¶ Libris quoque hoc nomen impoſitum eſt, quia antiqui libros, id eſt cortices arborum, chartas pergamenas, & hujuſmodi, in quorum una tantum parte fere ſcribebant, quo commodius ferrent, convolverent ad cylindri ſimilitudinem. Hinc dicimus, *evolvere libros*, id eſt aperire lectitandi gratia, quaſi rem complicatam explicare. Differunt inter ſe *volumen*, *liber*, & *codex*, quia volumen minimum eſt, & pars libri, *liber* eſt major, & pars codicis, denique *codex* eſt maximus, qui conſtat ex libris, & ex voluminibus. Sed vulgo haec nomina confundimus. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 1. Nam cum ad hunc locum veniſſem, evolvi volumen epiſtolarum tuarum, quod ego ſub ſigno habeo, ſervoque diligentiſſime. *Volumen* vocat, non quia ſingulae epiſtolae involutae clauderentur (hae enim plicabantur) ſed quia multae cum eſſent, librum efficerent, *un pacchetto di lettere*. *Id. l.* 9. *ep.* 16. Volumina jam confeceras *ἀπομνημονευμάτων*. *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 117. Sunt ubi mutatae ter quinque volumina formae. *Plin. jun. l.* 3. *ep.* 5. Libri tres in ſex volumina propter amplitudinem diviſi. ¶ Voluminibus abſolutis umbilici addi conſueverunt. V. *Umbilicus*. ¶ Exterior, interiorque voluminum pars frontes dictae ſunt. *Ovid. l.* 1. *Triſt. el.* 1. Nec fragili geminae poliantur pumice frontes. ¶ Extrema vero partes cornua nominatae ſunt, quod extra volumen eminentes cornuum ſimilitudinem haberent. V. *Cornu*.

Voluminōſus, a, um, adject. *pieno di piegature*, *o giri*. *Sidon. carm.* 9. *v.* 96. Angues corporibus voluminoſis.

Voluntariē, adv. *volontariamente*, *ἑκόντι*, *ἑκουσίως*, ſponte, animo libenti, prompto, bono, non coacto. *Caeſ. lib.* 3 *B. C. cap.* 91. Atque eum milites electi circiter centum viginti voluntarie ejuſdem centuriae ſunt profecuti. Alii leg. *voluntarii*. *Arnob. lib.* 2. Ut nihil inerſit,

vo-

Digitized by Google

voluntarie venerint, ut illius obtemperaverint juſſioni.

Voluntario, adv. idem ac voluntarie, *Liv. lib.* 1. *cap.* 30. Inde ob reſidues bellorum iras, maxime ſollicitetis ad defectionem animis, voluntario trahere. Sed legendum eſt *voluntarios* ex optimis pleriſque codicibus.

Voluntarius, a, um, *volontario*, ἑκὼν, ἑκούσιος, αὐθαίρετος, qui ſponte agit, ut *Miles voluntarius*, qui ſponte nomen dans, *Auxilia voluntaria*, quæ ſponte dantur, *Mors voluntaria*, quæ ſponte eligitur. *Caſ. lib.* 5. *B. G.* Neque ſic voluntariorum animi dolore, ſi ex finibus ſuis progredi compulſit. *Cic. lib.* 7. *Fam. ep.* 3. Aut capiendus tanquam exilii locus, aut conſciſcenda mors voluntaria. *Id. lib.* 15. *Fam. ep.* 4. Ex populorum liberorum, Regumque ſociorum auxilia voluntaria comparaviſſem. *Liv. lib.* 2. *cap.* 59. Ferociſſimus quiſque juvenum cum armis voluntarius adeſt. ¶ Per Catachreſin ponitur pro naturali, ut *Herba voluntaria*, quæ ſua ſponte naſcitur, cui opponitur ſativa. *Plin. l.* 20. *c.* 22. *de ſerpyllo*. Sativum non ſerpit, ſed ad palmi altitudinem increſcit. Pinguius voluntario, & candidioribus foliis.

Voluntas, atis, f. *volontà*, רָצוֹן, Ger. *will*, Gal. *volonté*, Hiſp. *voluntad*, βουλή, θέλημα, facultas, ſeu potentia partis ſuperioris animi, quæ animæ hominis bonum eligit, atque amplectitur. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 6. Natura enim omnes ea, quæ bona videntur, ſequuntur, fugiuntque contraria. Quamobrem ſimul objecta ſpecies cujuſpiam eſt, quod bonum videatur, ad id adipiſcendum impellit ipſa natura: id cum conſtanter, prudenterque fit, ejuſmodi appetitionem Stoici βούλησιν appellant, nos appellamus voluntatem: eam illi putant in ſolo eſſe ſapiente, quam ſic definiunt: Voluntas eſt, quæ quid cum ratione deſiderat. Quæ autem adverſus rationem incitata eſt vehementius, ea libido eſt, vel cupiditas effrænata, quæ in omnibus ſtultis invenitur. Hactenus *Cicero*. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 8. Veruntamen ipſe me conformo ad ejus voluntatem, a quo honeſte diſſentire non poſſum. ¶ Metonymice ſumitur pro aliquo actu voluntatis. Igitur aliquando ponitur pro intentione, propoſito, ſententia. *Cic. Catil.* 3. *c.* 9. Diis ego immortalibus ducibus hanc mentem, Quirites, voluntatemque ſuſcepi. *Id. pro Lig. c.* 6. Profecto voluntatem habuit non turpem. ¶ Item pro amore, benevolentia, propenſione in aliquem. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Quod de ſua erga Cæſarem voluntate humaniſſime, diligentiſſimeque locutus eſſes. *Id. Metel. l.* 5. *Fam. ep.* 2. Timuiſſent, ne quæ mihi pars abs te voluntatis mutuæ tribueretur. *Id. pro Lig. c.* 8. Nullum habes ſignum alienæ a te voluntatis. *Nepos* 14. 8. 5. Qua voluntate eſſet in regem, celans. ¶ Item pro favore, ſtudio. *Ter. in prol. Phor.* Voluntas veſtra ſi ad poetam acceſſerit. *Cic. pro C. Rab. perd. reo*: Cum tanto ſtudio C. Rabirius totius Apuliæ, ſingulari voluntate Campanæ vicinitatis ornetur. ¶ *Voluntate*, ablativus pulchre ponitur pro eo quod eſt, bona cum gratia, ſponte, voluntarie. *Cic.* 1. *Ver.* Ego jam tibi ipſe iſtud, quod cupetis, mea voluntate concedam. *Id. l.* 15. *Fam. ep.* 5. Reditus tamen in patriam voluntate omnium concedi videretur. ¶ *Ex*, & *de voluntate*, eſt ſecundum voluntatem. *Cicer. in Piſon.* Illud accidit præter optatum meum, ſed valde ex voluntate. *Id. l.* 15. *Fam. ep.* 30. Siquid fecerim hoc ipſo in bello minus ex Cæſaris voluntate. *Id.* 4. *Att. ep.* 2. Vix tamen ei de mea voluntate conceſſum eſt. ¶ *Ad voluntatem loqui*, eſt aſſentari. *Cic. pro Quint. c.* 30. Se non bella dicere, non ad voluntatem loqui poſſe. Sic *Q. Cic. de petit. conſul. cap.* 11. Vultum, & ſermonem ad aliorum ſenſum, & voluntatem commutare. ¶ *Voluntas nominis* eſt ſignificatio, intellectus, *il ſignificato*. *Quintil. l.* 7. *c.* 10. Nam & in finitione, quæ ſit voluntas nominis, quæritur. *Id. l.* 6. *c.* 2. Cautiores voluntatem complecti, quam nomina interpretari maluerunt.

Volvo, is, volvi, volutum, a. 3. *volgere*, *voltar in giro*, גָּלַל, Ger. *waltzen*, Gal. *rouler*, Hiſ. *bolver*, κυλίω, ἑλίσσω, verto, verſo, in orbem torqueo. *Cic. in Somn. Scip.* Illi qui volvuntur ſtellarum curſus ſempiterni. *Ter. Eun.* 5. 9. 55. Saxum diu volvere. V. *Saxum*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 115. Volvi in caput. *cadere col capo ingiù*. *Sil. l.* 7. *v.* 102. Amnis per devia præceps volvitur. h. e. volvendo ſe decurrit. Sic, lacrymæ volvuntur inanes, apud eundem *Virg.* 4. *Æn. v.* 449. h. e. cadunt, decurrunt ab oculis. Contra, *Id.* 2. *Æn. v.* 758. Ignis ſummo ad faſtigia vento volvitur. h. e. globos agendo aſcendit. *Id.* 4. *Georg. de equis*: volvunt ſub naribus ignem. h. e. emittunt igneum veluti flatum. ¶ Volvere ſe ante pedes alicujus eſt proſterni, provolvi, *proſtrarſi*. *Propert. l.* 3. *eleg.* 2. ¶ *Volvere libros* eſt evolvere, perlegere. *Cic. de clar. Orat. c.* 87. Volvendi ſunt libri cum aliorum, tum in primis Catonis. ¶ Tranſlata volvere ſignificat animo verſare, cogitare, *penſare*, *rivolgere nell' animo*. *Liv. l.* 26. *c.* 7. Multa ſecum, quo jam inde ire pergeres volventi ſubiit animum, &c. *Id. l.* 35. *c.* 18. Ingentes jamdiu iras cum in pectore volvere, *covare*. *Salluſt. in Jug. c.* 108. Multa cum animo ſuo volvere. *Catul. carm.* 65. *v.* 252. Multiplices animo volvere curas. ¶ *Volvere verba*, eſt proferre, profundere, non intermiſſo curſu, æquabiliter, & copiose. *Cic. de clar. Orat. c.* 70. M. Pontidius celeriter ſane verba volvens, nec hebes in cauſis. *Id.* 3. *de orat. c.* 47. Longiſſima eſt complexio verborum, quæ volvi uno ſpiritu poteſt. ¶ *Volvere caſus* pro ſubire, experiri. *Virg.* 1. *Æn. v.* 13. Quidve dolens regina Deum tot volvere caſus Inſignem pietate virum, tot adire labores Impulerit. *Id. ib. v.* 26. Sic volvere Parcas. h. e. ita eſſe in fatis. Parcæ autem dicuntur vitas hominum nere, fuſoque volvere.

Volvox, ocis, m. ἴψ, ἴπες, vermis teneros vitium pampinos, & pubeſcentes uvas erodens, qui alias dicitur volveta, convolvulus, involvulus. *Plin. l.* 17. *c.* 28. Alii volvocem appellant animal prærodens pubeſcentes uvas: quod ne accidat, falces cum ſint exacutæ, fibrinа pelle detergunt, atque ita putant.

Volup, *dilettevole*, delectabile, gratum, jucundum, pro *volupe*, per Apocopen. *Plaut. Aſin.* 5. 3. Hic ſenex, ſiquid clam uxorem ſuo animo fecit volup. Ita legit *Non.* 2. a. n. 905. Alii *voluptatis*. Rurſus *Plaut. Men.* 4. 3. 3. Ut tibi ex me ſis volup. Alii leg. voluptas. *Enn. apud Gell. l.* 12. *cap.* 4. Quocum multa volup, ac gaudia clamque palamque. *Lipſius ex Veter. cod.* legit *multa voluptas gaudia*. Alia quoque loca ex *Plauto* proferrum affert *Pareus in Lex. Crit.* ſed in quibus omnibus dubia adhuc eſt lectio.

Volupe, adject. neutrum ab obſoleto maſculino *volupis* ſignificat delectabile, jucundum, gratum, *coſa grata*, *piacere*. *Plaut. Amph.* 3. 3. 3. Quia vos tranquillos video, gaudeo, & volupe eſt mihi. *Terent. Phorm.* 4. 3. 5. Venire ſalvum volup' eſt. *Donatus* legendum putas ſine ulla apoſtrophes nota, & dici *volup*, quemadmodum *facul*.

Volupia, æ, f. voluptatis Dea, quæ ſacellum habebat Romæ circa navalia, non procul a porta Romanula. *Varro l.* 4. *de L. L.*

Voluptabilis, & le, o. 3. ἡδύς, voluptuoſus, gratus. *Plaut. Epid.* 1. 1. 19. Voluptabilem mihi tuo adventu attuliſti nuntium.

Voluptarie, adverb. cum voluptate. *Apulei. l.* 5. *A. A.* Tranſactis voluptarie paucis noctibus.

Voluptarius, a, um, *dilettevole*, τερπνός, quod voluptatem affert. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 10. Omneſque hæ ſunt genere quatuor, partibus plures, ægritudo, formido, libido, quamque Stoici communi nomine corporis, & animi ἡδονὴν appellant, ego malo lætitiam appellare, quaſi geſtientis animi elationem voluptariam. *Id. Att.* 11. *ep.* 25. Voluptariæ poſſeſſiones, *luoghi di delizia*. ¶ Sumitur etiam paſſive, pro eo, qui incipit, ſeu percipit voluptatem. *Cic.* 3. *de Or. c.* 25. Quin etiam guſtatus, qui eſt ſenſus ex omnibus maxime voluptarius, quique dulcedine præter ceteros ſenſus commovetur. ¶ Item pro eo, qui voluptatibus deditus eſt. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 7. Ego a te non poſtulo, ut dolorem æſdum verbis afficias, quibus Epicurus voluptatem, homo, ut ſcis, voluptarius. ¶ Item pro molli, delicato, effeminato. *Cic. de Fin. l.* 1. *c.* 11. Voluptaria, delicata, mollis diſciplina.

Voluptas, atis, f. *volontà*, *piacere*, חֵפֶץ, Ger. *wolluſt*, Gal. *volupté*, Hiſ. *deleyte*, ἡδονή, lætitia præter modum elata ex opinione præſentis alicujus boni; omne id, quo gaudemus. Dicitur tam de animo, quam de corpore, tam de bona voluptate, tum de mala. *Cic.* 2. *Fin. c.* 37. Omne autem id, quo gaudemus, voluptas eſt, ut omne, quo offendimur, dolor. *Id. ib. lib.* 2. *cap.* 4. Voluptatis verbo omnes qui Latine ſciunt, duas res ſubjiciunt, lætitiam in animo, commotionem ſuavem jucunditatis in corpore. *Id.* 1. *de Sen. c.* 13. Divinus Plato eſcam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo piſces. *Id. ib. c.* 12. Nulla capitalior peſtis, quam voluptas corporis. *Id. de clar. Orat. c.* 50. Voluptate perfundi. *Id. Fam.* 2. *ep.* 9. Voluptatem habere. *Id.* 1. *de Fin. c.* 9. Eſſe in voluptate. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 30. Voluptatibus frui. *Id.* 1. *Fam. ep.* 7. Voluptati eſſe alicui. *Id.* 5. *de Fin.* Fabulas cum voluptate legere. *Id.* 2. *Offic. c.* 1. Dedere ſe voluptatibus. *Id.* 5. *Fam. ep.* 7. Capere voluptatem ex aliqua re. *Plin. in proœm. l.* 16. Afferre voluptatem. *Quintil. l.* 2. *c.* 12. Permulcere aures alicujus pravis voluptatibus. *Ter. Hecyr.* 5. 2. 10. Voluptatem magnam nuntias. h. e. rem, ex qua magnam capio voluptatem. *Plaut. Amph. prol. v.* 114. Voluptatem cum aliqua capere. h. e. concumbere. ¶ Interdum voluptatis nomine intelliguntur ſpectacula, & ludi ſcenici. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 9. Quæ voluptates paratæ ſunt? & qualis erit cras ſcena? *Vopiſc. in Aurelian. c.* 34. Sequentibus diebus datæ ſunt populo voluptates ludorum ſcenicorum. Hinc aliquando qui ludis præerant, *Tribuni voluptatum* dicti ſunt, ut eſt apud *Caſſiod. l.* 6. *ep.* 19. & *l.* 7. *ep.* 10. ¶ Secundum fabulas Voluptas in Deorum numero habita eſt. narrant autem Junie filiam Cupidinis primi ex Pſyche filia Apollinis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 23. Cupidinis, & Voluptatis, & Lubentinæ Veneris numina conſecrata ſunt. ¶ *Mea voluptas*, blanda, & amatoria compellatio eſt. *Virg.* 8. *Æn. v.* 581. Mea ſera, & ſola voluptas. *Plaut. Truc.* 2. 4. 2. Quo introire metuas, mea voluptas?

Voluptificus, a, um, adject. voluptatem afferens. *Apul. l.* 2. *Florid.* Jovia ſtella benefica, Veneria voluptifica.

Voluptor, aris, d. 1. voluptatibus indulgeo. a *voluptas*. *Quintil.* 3. *Decl.* Tribunus inter ſcorta voluptabatur. Alii leg. *volutabatur*. Addunt & *Apulej. l.* 7. ſed ibi quoque varia eſt lectio.

Voluptuarius, a, um, adject. idem quod voluptarius. *Capitolin. in Vero, c.* 2. Fuit voluptuarius, & nimis lætus. *Martian. Capell. l.* 2. Voluptuarius Veneris filius.

Voluptuoſe, adv. *con piacere*, voluptarie, μεθ' ἡδονῆς. *Sidon. l.* 5. *epiſt.* 20. Ad patrem ſolum voluptuoſe venire. *Id. l.* 1. *epiſt.* 9. Voluptuoſius religendis verſibus immorabere.

Voluptuoſus, a, um, adject. *pieno di piacere*, *dilettevole*, *grato*, voluptate plenus. *Plin. l.* 3. *ep.* 19. Voluptuoſum eſt poſſe utraque eadem opera inviſere. *Quintil. declam.* 260. Voluptuoſum eſt olere, & paſcere. *Sidon. l.* 4. *ep.* 9. Voluptuoſiſſimum tempus egeri.

Voluſius, m. e. Οὐολούσιος, poeta quidam ineptus, patria Patavinus, qui Ennium ſecutus, rerum geſtarum Populi Romani annales carmine ſcripſit. *Catul. carm.* 36. Annales Voluſii, cacata charta.

Voluta, æ, f. ἕλιξ, capreolus in columnarum capitulis, ex herbæ foliis enaſcens, &, ubi abacum jam propemodum contingit, in orbem circumvolutus, unde tam apud Græcos, quam apud Latinos nomen invenit. Quidam apud Italos vocant *cartoccio*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. Quæ ex cauliculorum foliis natæ, procurrunt ad extremos angulos volutæ, minoreſque helices intra ſuum medium, qui ſunt in abaco floribus ſubjecti, ſcalpentur. *Id. l.* 3. *c.* 3. De volutarum autem deſcriptionibus, uti ad circinum ſint recte involutæ, quemadmodum diſtribuantur, in extremo libro forma, & ratio earum eſt deſcripta. *Id. l.* 7. *c.* 5. Pro columnis enim ſtatuuntur calami, pro faſtigiis arpaginetuli ſtriati, cum criſpis foliis, & volutis. V. *Baldum in Lex. Vitruv.*

Volutabrum, i, n. κυλίστρα, κύλισμα, locus, in quo ſues volvuntur. *Virg.* 3. *Georg. v.* 411. Sæpe volutabris pulſos ſylveſtribus apros Latratu turbabis agens.

Volutabundus, a, um, adject. qui ſe volutat. *Cic. l.* 2. *de Republ. apud Non. c.* 8. *n.* 64. Libidinoſus, & volutabundus in voluptatibus.

Volutatim, adv. ἀνακυλιστί, ἀνακυλιόμενος, διὰ κυλίσματος, iterum, atque iterum volvendo. *Plaut. Mil.* 4. 5. 40. Volutatim domum te rapiam. Alii ſic leg. Niſi voluntate ibis, rapiam te domum.

Volutatio, onis, f. *volgimento*, Ger. *wellung*, Gal. *roulement*, Hiſp. *bolvimiento*, κύλισμα, actus volutandi. *Cic. in Piſon. c.* 34. An vero tu parum putas inveſtigatas eſſe a nobis labes imperii tui, ſtrageſque provinciæ, quas quidem nos non veſtigiis odorantes ingreſſus tuos, ſed totis volutationibus corporis, & cubilibus perſecuti ſumus? *Plin. l.* 8. *c.* 51. Volutatio in luto. *Senec. de Provid. c.* 1. Certa aliqua volutatione modo contrahi undas, modo erumpere.

Volutatus, us, m. idem quod volutatio. *Plin. lib.* 10. *cap.* 4. Multum pulverem volutatu collectum inſidens corvibus earotis in oculos. *Apul. lib.* 4. *Met.* Laſſitudinem, vice lavacri, pulveris voluptatibus digerebam.

Volutatus, a, um, *rivolto*, ἐγκυλισθείς, ſæpe, multumque volutus. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 27. Quis unquam nepos tam libere eſt cum ſcortis, quam hic cum ſororibus, volutatus? *Id. ad Q. Frat. l.* 2. *ep.* 13. Itaque ad Calliſthenem, & Philiſtum redeo, in quibus te video volutatum. hoc eſt cum labore verſatum. *Plin. l.* 8. *cap.* 37. Volutati ſupte jacentia poma. *Sidon. lib.* 9. *ep.* 7. Ne lingua per cameram palati volutata balbutiet.

Volutim, adv. volubiliter. *Non. c.* 2. *n.* 12.

Volutina, Dea ruſticorum, quæ præeſſe credebatur involucris, & folliculis ſpicarum. *Auguſtin. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 8.

Voluto, as, a. 1. *voltare*, גָּלַל, Ger. *offt waltzen*, Gal. *vautrer*, Hiſp. *rebolcarſe*, κυλινδέω, ſæpe, multumque volvo. *Varr. l.* 3. *R. R. cap.* 9. In pulvere volutari. *Cic. in Somn. Scip.* Circum terram ipſam volutantur. *Virg. Æn.* 3. *v.* 607. genibuſque volutans hærebat. h. e. volutans ſe. *Id. Æn.* 1. *ſub fin.* Fit ſtrepitus tectis, vocemque per ampla volutant atria. h. e. emittunt, & atria reſonare faciunt. ¶ Tranſlate *Cic. in Salluſt.* Itaque nihil aliud ſtudet, niſi ut lutulentus ſus cum quovis volutari. *Id. Fam. l.* 9. *ep.* 3. Ne, cum omnes in omni genere & ſcelerum, & flagitiorum volutentur. ¶ Transfertur quoque ad animum, pro mente volvere, perpendere, conſiderare. *Virg.* 6. *Æn.* Atque ipſe ſuo triſti cum corde volutat. *Liv. lib.* 34. Has conditiones, quanquam

ipſe in ſecreto volutavaret cum amicis, vulgo tamen omnes fama ferebant. *Id. l.* 28. *c.* 18. Volutare aliquid in animo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 54. Talia ſecum corde volutans.

Volutus, a, um, *avvoltolato*, partic. a volvor. *Virg.* 3. *Georg.* Non qui per ſaxa volutus Purior electro campum petit amnis. *Id.* 10. *Æneid. v.* 790. Lacrymæ per ora volutæ.

Volūtus, us, m. actus ſe volvendi. *Apul. l.* 2. *Florid.* Dedit volutus evibus, volutus ſerpentibus.

Vomanum, n. *Vomano*, fl. Piceni, in confinio Prætutinorum, in Aprutio, qui ex Apennino M. oritur, apud Interamnam, & Hadriam fluit, & in mare Hadriaticum decurrit medius inter Truentum, & Aternum fluv. *Plin. l.* 3. *cap.* 13. Flumen Vomanum, ager Prætutianus, Palmenſiſque. *Sil. l.* 8. *v.* 438. Statque humectata Vomano Hadria.

Vomax, acis, adject. qui libenter vomit. *Sidon. l.* 8. *ep.* 3. Anus, qua nihil litigioſius, bibacius, vomacius.

Vomer, eris, m. *vomere*, [Hebrew], Ger. *pflugeiſen*, Gall. *ſoc*, Hiſp. *reja*, ὕνις, ferramentum aratri, quo ſulci fiunt, ita dictum, quod terram erutam utrinque vomat, ut ſcribit *Varro l.* 4. *de L. L. Virg.* 1. *Georg. v.* 46. Depreſſo incipiat jam tum mihi taurus aratro Ingemere, & ſulco attritus ſplendeſcere vomer. *Cic. Phil.* 2. *cap.* 40. Ut aratrum circumduceres, cujus quidem vomere portam Capuæ pene perſtrinxiſti. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 927. Sarcula nunc, duruſque bidens, & vomer aduncus Ruris opes niteant. De variis vomerum generibus V. *Plin. l.* 18. *c.* 18.

Vomica, æ, f. *poſtema*, ἀπόστημα, abſceſſus internus, vopiuſam evomere faciens. *Seren. Sammon.* Sunt alii, quos dira vomit natura tumores: Vomica qualis erit, vel eidem proxima quædam. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 28. Nec prodeſſe Pheræo Jaſoni is, qui gladio vomicam ejus aperuit, quam Medici ſanare non potuerunt. *Plin. l.* 20. *c.* 11. Petroſelinon præcipuum ad vomicas. ¶ Tranſlate uſurpatum reperitur pro argenti vivi vena jugiter manante. *Plin. l.* 33. *c.* 6. Eſt lapis in his venis, cujus vomica liquoris æterni argentum vivum appellatur, venenum rerum omnium. ¶ Item pro quovis loco concavo longa vetuſtate exeſo. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 902. ¶ Item pro quacunque calamitate. *Quintil. l.* 8. *cap.* 6. Perſecare reipublicæ vomicas. *Auguſtus apud Sueton. in ejus vita*, *c.* 65. Juliam filiam, & neptem omnibus probris contaminatas, vomicas, & carcinomata ſua appellare ſolebat.

Vomicōſus, a, um, adject. vomicis laborans. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. 27. Empyici, id eſt vomicoſi.

Vomicus, a, um, adject. nocens, peſtilens, gravis, a vomica. *Sen. controv.* 2. 11. Maximus primus ſeris Romano hunc vomicum morbum, quo nunc laborat, intulit.

Vomificus, a, um, adject. *vomitorio*, vomitum provocans, ἐμετικός, ut vomificum medicamentum. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. 4. ſuccus vomificus. *Apul. de herb. c.* 108.

Vomiflŭus, a, um, adject. ut vomiflua paſſio, apud *Cæl. Aurel. Tard.* 2. 12. h. e. morbus, quo quis ſæpe vomit.

Vomis, eris, m. idem ac vomer. *Virg.* 1. *Georg. v.* 162. Vomis, & inflexi primum grave robur aratri.

Vomitaria, orum, vel ium, neut. oſtia, per quæ populus in ſpectaculis ab univerſis partibus veniebat in ſedes ſuas. *Macrob. l.* 6. *Sat. cap.* 4. Mane ſalutantum totis vomit ædibus undam. *Pulchre* vomit undam, & *antique*. Nam *Ennius* ait: Et Tiberis flumen vomit in mare ſalſum. Unde & nunc vomitoria in ſpectaculis dicimus, unde homines glomeratim ingredientes in ſedilia ſe fundunt. Al. legunt *vomitoria*.

Vomitio, onis, f. *vomito*, ἐξεμέσις, ἔμεσις, actus evomendi. *Cicer.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Quid ea, quæ nuper, id eſt paucis ante ſeculis, medicorum ingenio reperta ſunt, vomitione, & dejectione purgare, ea vo, quod vomitione canes, alvo ſe ibes Ægyptiæ curant. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Vomitiones hominis ad hæc in remedium excogitatæ, frigidiora corpora faciunt, inimicæ oculis, maxime autem dentibus. *Id. l.* 32. *c.* 5. Vomitione cibos reddere.

Vomitium, ii, n. idem ac vomitio. *Martian. Capel. l.* 2. Nauſea, & vomitio laborare.

Vomito, as, a. 1. *vomitare*, ἐξεμεῖν, πολλάκις ἐμεῖν, ſæpe vomo. *Plin. l.* 7. *c.* 10. Quam cum pecudes biberint, nauſea correptæ vomitant, atque expurgantur. *Senec. ep.* 18. Ebrio, & vomitante populo.

Vomitor, oris, m. *vomitatore*, ἐμετής, qui vomit. *Senec. ep.* 88. Quid enim, oro, liberale habent jejuni vomitores, quorum corpora in ſagina, animi in macie, ac veterno ſunt?

Vomitorius, a, um, *vomitorio*, *vomitevole*, ἐμετικός, quod habet vim vomitum faciendi. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Bulbus, quem vomitorium vocant ab effectu, folia habet nigra, cæteris longiora. *Id. l.* 21. *c.* 19. Hunc ſtomacho inutilem, & ideo vomitorium. ¶ *Vomitoria* abſolute. Vide *Vomitaria*.

Vomitus, us, m. idem ac vomitio, ἔμετος. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Mentaſtrum cum ſucco granati ſingultus, & vomitus ſiſtit, ut Democritus monſtrat. *Id. l.* 13. *c.* 23. Vomitum facere. *Id. l.* 9. *c.* 48. Vomitus creare. *Id. l.* 22. *c.* 25. Vomitum concitare. *Id. l.* 12. *c.* 24. Invitare vomitum. *Curt. l.* 7. *c.* 5. Aquam vomitu egerere. ¶ Vomitus voluntarii conſuetudo fuit quondam apud Veteres: ut enim longo eſui, potuique ſufficere poſſent, qui gulæ maxime dediti erant, ſolebant inter cœnandum (in ſecretum aliquem locum recedentes) vomitum, inſerto in gulam digito, aut pinnula immiſſa, provocare: qua de re V. *Sueton. in Claud. c.* 33. *in Vitel. c.* 13. & *Senec. de conſolat. ad Helv. cap.* 9. ¶ *Vomitus* eſt etiam inter convitia. *Plaut. Moſtel.* 3. 1. 129. Abſolve hunc quæſo vomitum, ne hic nos enecet. h. e. hunc hominem impurum, & moleſtum.

Vomo, is, mui, mitum, a. 3. *vomitare*, [Hebrew], German. *kotzen*, Gall. *vomir*, Hiſpan. *vomitar*, ἐμεῖν, ἐξεμέω, eſt egerere, & proprie de cibo, & potu dicitur, qui per os e ſtomacho egeritur. *Cic. pro Dejot. c.* 7. Cum, inquit, poſt cœnam vomere ſe velle dixiſſet, in balneum traduci cœperunt. ¶ Transfertur etiam ad alia, pro emittere, exhalare, effundere. *Virg.* 9. *Æn.* Purpuream vomit ille animam, & cum ſanguine mixta Vina refert moriens. *Ovid. ep.* 12. Sylla fluctus Vomit, & reſorbet. *Virg.* 5. *Æn. v.* 682. Stupa vomens tardum fumum. Et 2. *Georg. v.* 462. Mane ſalutantum totis vomit ædibus undam. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic.* 2. *Phil. c.* 41. Ab hora tertia bibebatur, ludebatur, vomebatur.

Vopiſcus, a, um, qui ex duobus conceptis, uno per abortum excluſo, ad partum legitimum ducitur. *Plin. lib.* 7. *cap.* 10. Vopiſcos appellabant e geminis, qui retenti utero naſcerentur, altero interempto abortu. *Solin. cap.* 4. E geminis ſi remanente altero alter abortivo fluxu exciderit, alter, qui legitime ortus eſt, vopiſcus nominatur. ¶ Fuit hoc nomine Flavius Vopiſcus hiſtoricus, de quo V. in *Capitolinus*.

Voracitas, atis, f. *voracità*, πολυφαγία, edacitas, inexplebilis edendi aviditas. *Plin. l.* 2. *c.* 107. *de igne*: Quæ eſt illa natura, quæ voracitatem in toto mundo avidiſſimam ſine damno ſui paſcit?

Voraciter, adv. *voracemente*. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 5. Inſanus ſit ille, cui merus ſal cibus, ſi hunc ipſum voraciter invaſerit.

Voraginōſus, a, um, *voraginoſo*, βαραθρώδης, plenus voraginibus. *Hirt. l.* 6. *B. Hiſp. c.* 29. Nam paluſtri, & voraginoſo ſolo currebat ad dexteram partem. *Apul. l.* 9. *A. A.* Voraginoſa via.

Vorago, inis, f. *voragine*, *baratro*, [Hebrew], Germ. *tieffer*, *ſchlund*, Gal. *gouffre*, Hiſp. *tragadero*, διαχώρημα, βάραθρον, χάσμα, locus immenſæ profunditatis, a *vorando*. Ratio nominis eſt, quia in eum cadentia non emergunt, ſed quaſi abſorbentur. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 33. Qui cum per agrum Leontinum iter faceret equum dimiſiſſet in ſomno, ſubmerſus equus voraginibus non extitit. ¶ Sumitur etiam pro quacunque terræ humilitate. *Curt. l.* 8. Imber violentior, quam alias, fuſus campos lubricos, & inequitabiles fecerat, graveſque, & propemodum immobiles currus illuvie, & voragine hærebant. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Cic. in Piſon. c.* 18. Vos geminæ voragines, ſcopulique Reipublicæ. ¶ Speciatim transfertur ad hominem inſigniter prodigum, cujus gula vel ampliſſimis patrimoniis in ventrem, tanquam in barathrum quoddam, conjectis, repleri non poteſt. *Cic. pro Sext. c.* 52. Tu meo periculo, gurges, & vorago patrimonii, helluabere?

Voratio, onis, f. κατάποσις, actus vorandi. V. Voratio.

Vorātor, oris, m. *divoratore*, qui vorat. *Tertul. de monogam. c.* 8. & *de jejun. c.* 2.

Voratrina, æ, f. vorandi officina, popina. *Tertul. in Apol. c.* 39. *de Eccleſiæ cœna*: Inde non epulis, non potaculis, nec ingratis voratrinis diſpenſatur, ſed egenis alendis, humandiſque. ¶ Item idem ac vorago. *Ammian. l.* 17. *c.* 16. (*al.* 17.) *de terræ motibus*: Patefactis ſubito voratrinis, terrarum partes abſorbent.

Voratus, a, um, nom. partic. *mangiato*, *divorato*. *Martial. l.* 5. *ep.* 18. Vorata muſca. *Arnob. l.* 6. Menſa, & vorata viſcera.

Vorax, acis, o. g. *vorace*, [Hebrew], Ger. *fräſſig*, Gal. *gourmand*, Hiſp. *comilon*, πολυφάγος, qui vorat, multa abſumens, inexplebilis edacitatis, gurges, helluo. *Cic.* 2. *Phil. c.* 27. Quæ Charybdis tam vorax tot res tam cito abſorbere potuiſſet? *Ovid. Met.* 8. *v.* 844. quo copia major Eſt data, plura cupit, turbaque vorarior ipſa eſt. *Lucan. l.* 1. *v.* 181. Hinc uſura vorax, avidumque in tempore fœnus.

Voro, as, a. 1. *divorare*, *trangugiare*, [Hebrew], Germ. *freſſen*, Gall. *devorer*, Hiſp. *tragar*, βιβρώσκω, cibum non confectum deglutio. Eſt a βορά, hoc eſt pabulum, cibus, ut propriæ beſtiarum, ut vorare prima, propriaque ſignificatione notet ferino more comedere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 47. Aliæ ſugunt, aliæ carpunt, aliæ vorant, aliæ mandunt. ¶ Per tranſlationem capitur pro avide ſumere. *Plaut. Truc.* 1. 1. 21. Interim illa hamum vorat, ſi ſemel amoris poculum accepit mere. h. e. actum de eo eſt, ut moriuntur piſces, qui hamum vorant. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 11. Nos hic voramus literas cum homine mirifico Dionyſio. h. e. avide perdiſcimus. *Catull. carm.* 36. Si ſapiet, viam vorabit. h. e. celeriter viam conficiet.

Vortex, icis, m. idem ac vertex: Ita veteres loquebantur. Eſtque a vorto, quod priſci illi Latini pro verto dixere. Quare vertex, & vortex nec ſignificatione, nec origine differre poſſunt: quidquid dicat *Chariſius*, qui *l.* 1. *Verticem a vertendo* dici, *vorticem a vorando*, exiſtimat: additque, *Plinii* opinionem eſſe, verticem immanem vim impetus habere, ut *Ingens a vertice pontus*: vorticem vero circumactionem undæ eſſe, ut *Et rapidus vorat æquore vortex*. Sed ea promiſcue uſurpari, omnium argumentorum illud fortiſſimum, quod *Quintil. l.* 1. *c.* 7. ſcribit, Scipionem Africanum primum in *vortices*, & *vorſus* O literam vertiſſe in E. Illud tamen hac in re animadvertendum eſt, quod non quidem ratio, ſed uſus obtinuit, ut Latini Scriptores ſæpius ſcribant *vertex*, per e, cum volunt notare ſummitatem alicujus rei; *vortex* vero per o, cum aeris, aut aquæ in gyrum vertentis impetum, turbinemque ſignificant.

Vos, veſtrum, vel veſtri, voi, [Hebrew], Ger. *ihr*, Gal. *vous*, Hiſp. *vos otros*, ὑμεῖς, pronomen primitivum numeri pluralis, cujus ſingularis numerus eſt tu, a σφῶϊ, literarum tranſlatione, ut *nos a νῶ*, adjectione literæ *s*. *Cic. pro Leg. Man.* Vos eum Regem inultum eſſe patiemini, qui, &c. *Id. Phil.* 4. *c.* 1. Frequentia veſtrum incredibilis. *Id. Catil.* 4. *c.* 9. Habetis ducem memorem veſtri. *Id. pro Mur. c.* 1. Ut ea res vobis, populoque Rom. pacem, concordiamque afferat. ¶ Interdum additur particula *met* ad majorem ſignificationem. *Plaut. Capt.* 3. 5. 18. Ita voſmet aiebatis. *Liv. l.* 34. *c.* 17. Conſilium, quod voſmetipſi ettuleritis. ¶ *Veſtrorum*, ſeu priſco proferendi more *veſtrorum* pro *veſtri*, vel *veſtrum*, *Plaut.* dixit *Moſtel.* 1. 3. 123. Maxima pars voſtrorum intelligit. ¶ Ablativus *vobis* ſi quando præpoſitioni *cum* adjungitur, ei ſemper præponitur. *Plaut. Stich.* 5. 5. 2. Jamdudum exiſſem vobiſcum foras. ¶ Utrum rectius dicatur *habeo curam veſtri*, an *veſtrum*, diſputat *Gell. l.* 20. *c.* 6. & ex Sulpitii Apollinaris ſententia ſtatuit, utriuſque loquendi modi exempla inveniri.

Voſter, ſtra, ſtrum, idem ac veſter, apud veteres. *Plaut. Amph. prol. v.* 1. In voſtris mercimoniis.

Votifer, a, um, adject. votum ferens, vel votivus. *Stat. l.* 4. *Silv.* 4. *v.* 92. Votiferaque meas ſuſpendit ab arbore vittas. Alii leg. *pomifera*.

Votitus, a, um, idem ac vetitus, apud veteres. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 44. Nolo habere illam cauſam, & votitam dicere. Non eſt audiendus *Nonius c.* 1. *n.* 213. cui *votita* eſt a votis, quaſi religione aliqua obſtricta. Nam metrum reclamat, quin ſic penultima produceretur, quam *Plautus* corripit.

Votivus, a, um, *votivo*, *di voto*, [Hebrew], Ger. *verlobt*, Gal. *qui eſt voué*, Hiſp. *votado*, εὐκτός, quod ad votum ſpectat, ut *Votivæ preces*, quibus aliquid cum voto poſcimus. *Votiva verba*, quibus in faciendis votis utimur. *Votiva tabella*, quæ ex voto Deorum aris, vel ſimulacris ſuſpenditur in teſtimonium accepti beneficii. *Thura votiva*, quæ voti cauſa incenduntur. *Animal* votivum, quod ex voto dari promittitur. *Ludi votivi*, qui ex voto celebrabantur. *Horat. l.* 1. *od.* 5. Me tabula ſacer Votiva paries indicat humida Suſpendiſſe potenti Veſtimenta maris Deo. *Id. l.* 1. *epiſt.* 3. Paſcitur in veſtrum reditum votiva juvenca. *Ovid. l.* 3. *Am. eleg.* 12. Accipit ara preces, votivaque thura piorum. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Valeria Copiola Emboliaria reducta eſt in ſcenam Cn. Pompeio, Q. Sulpitio Coſſ. ludis pro ſalute D. Auguſti votivis, annum centeſimum quartum agens. ¶ Legatio votiva eſt, quæ voti prætextu ſuſcipitur. Cum enim Senatoribus non liceret ab Urbe diutius abeſſe, niſi Reipublicæ cauſa, ſi quando ob privatum negotium abeſſe vellent, legationem liberam a Senatu impetrabant. Quæ legatio ideo *libera* dicebatur, quia licebat ingredi urbem, & exire toto legationis tempore, quod lege Julia annuum erat: cum cæteri Magiſtratus Urbem ingreſſi omne imperium deponerent. Votiva autem legatio etiam ipſa libera erat, ſed ab illa in eo differebat, quod habebat prætextum religionis, & voti, ut v. g. viſitandi templa Deorum. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 8. Etiam libera legatio voti cauſa datur. *Id. l.* 15. *ep.* 11. Votiva ut tibi quidem placebat, etenim erat abſurdum, quæ, ſi ſtetiſſet Reſpublica, voviſſem, ea me, everſa illa, vota diſſolvere, & habent, opinor, liberæ legationes definitum tempus lege Julia. V. *Manut.* ad hæc loca, & *l.* 1. *ad Q. Frat. epiſt.* 8. ¶ Votivus interdum ſumitur pro

eo,

reo, quod ex voto ſucceſſit, quod gratum, & jucundum eſt. *Trebel. Pol. in Gallien.* c. 3. Conſtabat, votivum illi fuiſſe, quod immunientem aervicibus ſuis gravitatem patriam non haberet. *Apul. l. 7. A. A.* Tota civitas ad votivum conſpectum effunditur. ¶ *Aures votivæ*, quæ aliquid cupiunt audire. *Plaut. Caſ. prol. v. 29.* Aures votivæ ſi ſunt, animum advortite. Alii tamen leg. *vacivæ*, & ſane rectius.

Votum, i, *voto*, נדר, Ger. *gelubde*, Gal. *voeu*, Hiſp. *voto*, εὐχὴ, εὐχωλὴ, ἀρὰ, promiſſio Deo facta de re aliqua. *Cic. 3. de nat. Deor.* Nonne animadvertis ex tot tabellis pictis, quam multi votis vim tempeſtatis effugerint? *Id. pro Cluent.* Quin etiam nocturna ſacrificia, ſceleratasque ejus preces, & nefaria vota cognovimus. *Virg. Æn. l. 8.* Vota metu duplicant matres, propiusque periclo it timor. *Plin. l. 10. ep. 101.* Vota, Domine, priorum annorum nuncupata læti perſolvimus, novaque rurſus ſuſcepimus. *Trajan. ad Plin. ep. 102.* Solviſſe vota diis immortalibus &c. *Ovid. 7. Met.* Concipere vota. Rurſus *Cic. Ver. 6.* Debere vota Veneri, ac Cupidini. ¶ *Voti compos* dicitur, qui deſiderium ſuum aſſecutus eſt. *Liv. l. 7. c. 40.* Aliquem voti compotem facere. ¶ *Reus voti* eſt, qui ſuſcepto voto ſe Deo obligavit. *Virg. 5. Æn.* Vobis lætus ego hoc candentem in litore taurum Conſtituam ante aras voti reus. ¶ *Damnare aliquem voti*, vel *voto* dicebantur Dii, cum alicui tribuebant id, cujus gratia votum ſuſceperat. V. *Damnatus*, & *damno*. ¶ *Facere votum*, idem eſt ac vovere. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Tamen noſtri Imperatores maximis, & periculoſiſſimis bellis huic Deæ vota facerent, eaque in ipſo Peſſinunte, ad illam ipſam principem aram, & in illo loco, fanoque perſolverent. ¶ Interdum vota facere, eſt optare. *Cic. pro Mil.* Vota enim feceratis, ut in eos ſe potius mitteret, quam in veſtras poſſeſſiones. ¶ *Voto nuncupare* pro Republica, pro Imperio, &c. eſt nominatim aliquid vovere, quod Republica periculo liberata ſis perſoluturus. *Cicer. 7. Verr.* Alterum, quod cum paludatus exiſſet, votaque pro imperio ſuo, communique Populi Romani nuncupaſſet. ¶ *Vota ſolvere*, eſt ea, quæ vovimus præſtare. *Liv. lib. 3.* Quod niſi factum eſſet, votum rite ſolvi non poſſe. ¶ *Votum reddere*, idem ac ſolvere. *Cic. 2. de Leg.* Sancte vota reddunto. ¶ *Voto teneri*, eſt voti cauſa obligatum eſſe. *Cic. Att. l. 12. ep. 19.* Sed jam quaſi voto quodam, & promiſſo me teneri puto. ¶ *Liberare ſe voto*, eſt ſolutione eorum, quæ vovimus, eximere ſe ab obligatione ſponſionis Deo factæ. *Liv. l. 5.* Verecundiam non tulit Senatus, quin ſinemora voti liberaretur. ¶ Interdum votum ſumitur pro re ipſa, quæ voto promiſſa eſt, & Deo dicata. *Petron. in Satyr.* Repam graves ecquid recellus Danai, & in voto latent. *Virg. Æn. 3. v. 279.* votisque incendimus aras. h. e. thure, & victimis. ¶ Item pro ea vota petita, & impetrata. *Claudian. de B. Gildon. v. 7.* manifeſtaque gaudia differt, Dum ſtupet, & tanto cunctatur credere voto. ¶ Hinc de voto, qua promiſſionem ſignificat, vel etiam rem promiſſam: quoniam vero quæ magnopere deſideramus, adhibitis votis a Deo petere ſolemus, factum eſt, ut votum accipiatur etiam pro voluntate, deſiderio, optato. *Cic. 14. Fam. ep. 4.* Ego vero quamprimum tea vota cupio videre. *Plin. l. 6. ep. 26.* Habebis generum, quo melior fingi ne voto quidem potuit. *Perſ. ſat. 3. v. 48.* quid dexter ſenio ferret, Scire erat in voto. *Horat. l. 2. ſat. 6. v. 1.* Hoc erat in votis: modus agri non ita magnus &c. *Id. l. 1. ep. 11.* An venit in votum Attalicis ex urbibus una? *Sueton. in Auguſto c. 51.* Nec votum, nec animus deeſt confodiendi. ¶ Vota rare pro nuptiis ponuntur. *Juſtinian. novel. 2 cap. 2.* ſecunda vota pro ſecundis nuptiis ponit. Ratio autem appellationis fortaſſe eſt, quia conjuges ex voto, h. e. deſiderio invicem matrimonii jungi cupiunt; vel quia utriusque in votis eſt liberos ſuſcipere. Ad hanc vero ſignificationem quidam trahunt & illud apud *Tacit. de Germ. c. 19.* Melius adhuc eæ civitates, in quibus tantum virgines nubunt, & cum ſpe, votoque uxoris ſemel tranſigitur.

Voturi, m. 2. pop. Galli in Aſia, qui Galatiam cum Toliſtobogis, & Ambitutis occuparunt. *Plin. l. 5. c. ult.*

Votus, a, um, *promeſſo in voto*, ἀνάκειται, partic. a voveor. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 17.* At earum templa ſunt publice vota, & dedicata. *Liv. l. 4.* Ludi ab Decemviris per ſeceſſionem Plebis a Patribus ex S. C. voti in anno facti ſunt.

Voveo, es, vovi, votum, n. a. *far voto*, נדר, Ger. *geloben*, Gall. *vouer*, Hiſp. *votar*; εὔχομαι, ἀνεύχομαι, Deo aliquid ſancte promitto. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 36.* Neque Herculi quiſquam decumam vovit unquam, ſi ſapiens factus eſſet. *Id. 3. de Divin. c. 17.* Cum propter paupertatem ſues puer paſceret, una ex his amiſſa, voviſſe dicitur, ſi recuperaſſet, uvam ſe Deo daturum, quæ maxima eſſet in vinea. *Ovid. 9. Met. v. 793.* Vota puer ſolvit, quæ fœmina voverat Iphis. *Liv. l. 1. c. 27.* Vovere fana Diis. ¶ Vovere caput pro ſalute patriæ, eſt ſe pro ejus ſalute periculis objicere. *Cicer. 5. Fin.* Noſtri Imperatores pro ſalute patriæ ſua capita voverunt. ¶ Sumitur etiam pro optare, deſiderare, capere. *Hor. l. 1. ep. 4.* Quid voveat dulci nutricula majus alumno? *Ovid. Met. 12. v. 200.* Sint tua vota licet, dixit, ſecura repulſæ, Elige, quid voveas.

Vox, ocis, f. *voce*, קול, Ger. *ſtimm*, Gall. *voix*, Hiſp. *voz*, φωνὴ, ſonus, qui ab animalis ore profertur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 58.* Vocis genera permulta, canorum, fuſcum, lene, aſperum, grave, acutum, flexibile, durum, quæ hominum ſolum auribus judicantur. *Id. 3. de Or. cap. 57.* Nam voces, ut chordæ, ſunt intentæ, quæ ad quemque tactum reſpondeant, acuta, gravis, cita, tarda, magna, parva: quam tamen inter omnes eſt ſuo quoque in genere mediocris. Atque etiam illa ſunt ab his delapſa plura genera, lene, aſperum, contractum, diffuſum, continenti ſpiritu, intermiſſo, fractum, ſciſſum, flexo ſono, attenuatum, inflatum. *Id. de Sen. c. 5.* Cum legem Voconiam magna voce, & bonis lateribus ſuaſiſſem. *Id. ib.* Erecta, & concitata voce dicere. *Id. ib.* Strangulare vocem. *Id. l. c. a. 8.* Vocem attollere. *Id. ib.* Vocem ſubmittere. *Plin. l. 28. c. 6.* Cum vox e candida declinat in fuſcam. h. e. clara in ſubraucam. ¶ *Vox voce inſtructa organi*, proverbii ſpeciem habet, ſignificatque vocem firmam, facilem, & tractabilem, quæque per omnes intentionis, & remiſſionis gradus ſequax, & flexibilis traducitur. tranſlato ſermone a muſicis organis, & hydraulis, quæ totius canonis muſici varietates, & flexus vocis, & ſoni complectuntur. *Quintil. l. 11. c. 3.* Utique habens omnes in ſe, qui deſiderantur, ſonos, intentionesque, & toto, ut ajunt, organo inſtructa. ¶ Nonnunquam vox dicitur de rerum inanimatarum ſonis. *Virg. 6. Æn.* Threicius longa cum veſte ſacerdos Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum. ¶ Metonymice accipitur pro opinione, fama. *Cic. 9. Fam. ep. 14.* Atque hæc una vox omnium eſt. *Id. 1. de Orat. c. 11.* Una voce repelli voce oratorem a gubernaculis civitatum. ¶ Item pro dicto, verbo, ſermone. *Id. Ver. 7.* Conſtitue, nihil opis eſſe in hac voce: Civis Romanus ſum. ¶ Item pro ſententia, vel oratione. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 34.* Sunt verba, & voces, quibus hunc lenire dolorem poſſis. *Id. l. 1. ſat. 3. v. 103.* Donec verba, quibus voces ſenſusque notarent, Nominaque invenere. *Id. l. 1. od. 10.* Mercuri, qui feros cultus hominum recentum Voce formaſti. Adde *Plin. l. 18. c. 6.* ¶ Item pro defenſione. *Tacit. 2. Annal. c. 29.* Vocem adverſus pericula poſcere.

U ANTE P.

Upilio. V. Opilio.

Upupa, æ, f. *bubbola*, ἔποψ, avis, criſtis a capite exeuntibus galeata, in fimo ſemper commorans. Vulgo nomen ex eo accepiſſe putatur, quod Thereus Thracum Rex, in avem eam commutatus, etiam nunc requirens filium Ityn, quem Progne marito comedendum appoſuerat, inclamet ποῦ, ποῦ, ubi, ubi. Sed ſatius poſſumus cum Varrone nomen hoc deducere a voce ejus *pu*, *pu*, utcunque non ad fabulas recurramus. *Plin. l. 10. cap. 29.* Mutat & upupa, ut tradit Æſchylus poeta, obſcœna alias paſtu avis, criſta viſenda plicatili, contrahens eam, ſubrigensque per longitudinem capitis. ¶ Upupa etiam ob ſimilitudinem dicebatur inſtrumentum ferreum, quo in lapicidinis utebantur ad eruendos & excavandos lapides: quod Græci ἀπὸ τοῦ ἐρύττειν, id eſt, fodere, ἔρυγα dixere. *Plaut. Capt. 5. 4. 7.* Iisdem hic mihi advenienti upupa, quæ me delectet, data eſt. Ubi Tyndarus ſervus captivus ait, ſibi, ſimul atque in lapidicinas detruſus eſſet, datam eſſe upupam in manum, ut ſcilicet hac eſſet illi moeſto, quod patriciis pueris monedula, aut coturnix. Hæc avium nomina recenſet, quia & upupa avis nomen eſt, unde ferreo huic lapicidarum inſtrumento upupæ nomen erat. V. integrum *Plauti* locum.

U ANTE R.

Ura, ſcorpius, herbæ nomen Græcum, οὐρὰ σκορπία, h. e. cauda ſcorpionis, quæ & heliotropium dicitur. *Apul. de herb. c. 49.*

Uræa cybia, οὐραῖα κύβια, pulpamenta ex carne tritonis magni, qui piſcis eſt ex genere palamidum: dicuntur autem uræa, οὐραῖα, h. e. caudata, quia ad ea conficienda eligitur maxime caro, quæ eſt prope caudam. *Plin. l. 32. c. ult.*

Urania, æ vel Urania, es, f. 1. οὐρανία, οὐρανίη, Jovis, & Mnemoſynes filia, una Muſarum, cui Aſtrologiæ inventio tribuitur, ab οὐρανός, cælum. Præeſt ea in rebus cæleſtibus, & divinis. Aliqui dictam putant quaſi τὰ ἄνω ὁρῶσαν, hoc eſt quæ ſurſum ſunt ſpeculantem. *Ovid. 5. Faſt. v. 55.* Excipit Uranie, fecere ſilentia cunctæ.

Uranopolis, f. 3. οὐρανόπολις, opp. Macedoniæ, ſub Atho M. ab Alexandro Caſſandri Regis fratre conditum. *Plin. l. 4. c. 10.* ¶ Item urbs Pamphiliæ. *Plin. l. 5. c. 7.*

Uranoſcopus, i, οὐρανοσκόπος, piſcis idem qui callionymus, fel habens pergrande, quo cicatrices, & excreſcentes in oculo carunculæ perſanantur, ita dictus ab oculo, quem in capite habet ita ſitum, ut in Cælum intueri videatur. *Plin. l. 32. c. 7. & 11.*

Uranus, i, maſc. οὐρανός, pater Saturni, qui Latinis Cælum, vel potius cælus, ſive Cælius appellatur, cui Saturnus filius amputavit virilia, & in mare abjecit, ex quibus, & ex maris ſpuma orta eſt Venus, quæ Græco nomine vocata eſt Aphrodite. Vide *Lactant. l. 1. c. 11. & ua. & Bocc. l. 3. Gen. Deor. c. 23.*

Urbanatim, adverb. idem ac urbane, non eleganter, hoc eſt, urbanorum more, ſicut ruſticatim, pro ruſtice, ſive ruſticorum more. *Pompon. apud Non. cap. 2. num. 747.* At ego ruſticatim tangam, urbanatim neſcio.

Urbane, adverb. *civilmente*, ἀστείως, more eorum, qui urbes inhabitant, eleganter, lepide, venuſte. *Cic. 1. Fin. 21.* Ut a patre audiebam facete, & urbane Stoicos irridente. *Quintil. l. 2. c. 12.* Nec ſane potuit urbanius ex confeſſione inſectari ſum elabi. *Gell. lib. 15. cap. 5.* Urbaniſſime reſpondere.

Urbanicianus, a, um, &

Urbanicus, a, um, adject. Urbaniciani, & Urbanici milites dicuntur, qui in præſidio urbis Romæ collocati ſunt. *Paulus l. 35. Dig. ex quib. cauſ. major.* Sed & in urbanicis militibus idem conſtituit. *Spartian. in Caracall. c. 4.* Nudis pedibus ab urbanicianis raptus eſt.

Urbanitas, atis, fem. *urbanità*, *civiltà*, *vita civile*, ??, Germ. *ſtattlig-keit*, Gal. *civilité*, Hiſp. *crianca*, ἀστειότης, ἀστειότης, res urbana, vita urbana. *Cic. l. 7. Famil. epiſt. 6.* Tu modo ineptias iſtas, & deſideria urbis, & urbanitatis depone. ¶ Tranſlate ponitur pro ſermonis lepore, oratione eleganti, & ſalibus condita. Nam eorum, qui in urbibus agunt, vita, & oratio multo amœnior eſt, quam eorum, qui in agris vivunt. *Quinctil. l. 6. c. 3.* Nam meo quidem judicio illa eſt urbanitas, in qua nihil abſonum, nihil agreſte, nihil inconditum, nihil peregrinum neque ſenſu, neque verbis, neque ore, geſtuve poſſit deprehendi, ut non tam ſit in ſingulis dictis, quam in toto colore dicendi, qualis apud Græcos ἀττικισμὸς ille redolens Athenarum proprium ſaporem. *Cic. pro Cæl.* Maledictio autem nihil habet propoſiti præter contumeliam, quæ, ſi petulantius jactatur, convicium, ſi facetius, urbanitas nominatur. *Id. ad Q. Fr. l. 1.* Aliquando ſubtilitatem veteris urbanitatis, & humaniſſimi ſermonis attingerem.

Urbanus, a, um, *urbano*, *civile*, German. *ſtattlich*, Gall. *civil*, Hiſp. *civil*, ἀστεῖος, qui in urbe habitat, vel ad urbem aliquo modo ſpectat, cui opponitur *ruſticus*. *Ter. Adelph. 1. 1. 17.* Ego hanc clementem vitam urbanam, atque otium ſecutus ſum. *Cic. 2. Fin.* Quam omnes urbani, ruſtici, omnes, inquam, qui Latine loquuntur, voluptatem vocant. *Tacit. Ann. 1. c. 17.* Urbanæ excubiæ. *Plin. l. 2. ep. 17.* Juſtis ne de cauſis tibi videor inhabitare, diligere ſeceſſum? quem tu nimis urbanus es, niſi concupiſcis, *troppo amante della Città*. ¶ Urbana prædia a Juriſconſultis ædificia omnia appellantur, ſive in urbibus ſint, ſive in pagis. *Ulp. l. 198. ff. de verb. ſignif.* Urbana prædia, omnia ædificia accipimus, non ſolum ea, quæ ſunt in oppidis, ſed & ſi forte ſtabula ſunt, vel alia meritoria in villis, & vicis, vel ſi prætoria, voluptati tantum deſervientia, quia urbanum prædium non locus facit, ſed materia. Proinde hortos quoque, ſiqui ſunt in ædificiis conſtituti, dicendum eſt in urbanorum appellatione contineri. Plane ſi plurimum horti in reditu ſunt, vinearii forte, vel etiam olitorii, magis hæc non ſunt urbana. *Juſtinian. l. 2. Inſtit. tit. 3. §. 1.* Prædiorum urbanorum ſervitutes ſunt hæ, quæ ædificiis inhærent, ideo urbanorum prædiorum dictæ, quoniam ædificia omnia urbana prædia appellamus, etſi in villa ædificata ſint, &c. ¶ Tranſlate urbanus accipitur pro culto, qui in verbis, & ſono, & uſu proprium quendam præ ſe fert urbis guſtum; item pro faceto, cavi, lepido, quem Græci εὐτράπελον, five χαρίεντα vocant. Ratio eſt, quia in urbe agentes cæteros eutrapelia vincere ſolent. *Cic. pro Domo c. 34.* Et homo facetus inducit etiam ſermonem urbanum, ac venuſtum. *Id. in Bruto:* In vocibus noſtrorum oratorum recinit quiddam, & reſonat urbanius. *Id. pro Cæl. cap. 15.* Qui eſt in iſto genere urbaniſſimus. *Colum. lib. 8. cap. 16.* Urbaniſſimum dictum. ¶ Ciceronis tempora nova erat hæc ratio loquendi. *Id. Famil. 3. epiſt. 8.* Hominem non ſolum ſapientem, verum etiam, ut nunc loquimur, urbanum. ¶ Tribuitur & aliis rebus. *Plin. lib. 16. cap. 19.* Sunt enim arborum quædam omnino ſilveſtres, quædam urbaniores; quas his placet nominibus diſtinguere. ergo mitiores, quæ fructu, aut aliqua dote, umbrarumve officio humanius juvant, non improbe dicantur urbanæ.

Digitized by Google

Urbicapus, i, m. qui urbes capit, πολιοῤῥαϛὴς. *Plaut. Mil.* 4. 2. 64. Urbicape, occiſor regum.

Urbicremus, a, um, adject. urbes cremans. *Prudent. Hamartig.* v. 727. de Sodomæ incendio. Nubibus urbicremis ſe ſubducere.

Urbicus, a, um, *cittadineſco, di città*, ἀϛικὸς, quod ad urbem pertinet, ſicut *ruſticus*, quod ad rus. *Suet. in Caſ.* c. 49. Negotiatores urbici. *Gel. l.* 15. c. 1. Siquod autem poſſet remedium eſſe, ut ne tam aſſidue domus Romæ arderent, venum hercle dediſſem res ruſticas, & urbicas emiſſem. ¶ Urbici etiam dicebantur poetæ, & actores fabularum Atellanarum, quæ dictæ ſunt ab urbe Atella, & erant urbaniſſimæ, & urbis jocos, elegantiamque imitabantur. Ut enim ſatyræ Græcis tragœdiis interponebantur, ita tragœdiis Latinis ad exhilarandum ſpectatorem exodia Atellanarum interſerebantur, nec hiſtrionibus earum actiones committebantur, ſed honeſtis juvenibus. *Martial. l.* 1. *ep.* 42. Quod non optimus urbicus poeta. *Juven. ſat.* 6. v. 71. Urbicus exodio riſum movet Atellanæ.

Urbina, æ, f. jaculi genus. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 46. Si tibi machæra eſt, & nobis urbina eſt domi. Alii leg. *veruina*, h. e. parvum veru.

Urbinates, populi Urbini incolæ. *Plin. l.* 3. c. 14.

Urbinianus, a, um, ad Urbinium, vel Urbiniam pertinens, quod eſt nomen proprium civis R. ut Urbinianalis, *Quintil. lib.* 7. *cap.* 2. *circa med.*

Urbinum, i, *Urbino*, urbs Umbriæ, ad fontes Mauri fl. patria Raphaelis Sanctes pictoris omnium ſine controverſia excellentiſſimi.

Urbo. V. Urvo.

Urbs, bis, f. *città*, עיר, Germ. *ſtatt*, Gall. *ville*, Hiſp. *ciudad*, ἄϛυ, πόλις, oppidum muro cinctum. *Cic.* 1. *de Rep. apud Non. c.* 5. n. 27. Quam cum locis, manuque ſepſiſſent, ejuſmodi conjunctionem tectorum oppidum, vel urbem appellarunt, delubris diſtinctam, ſpatiiſque communibus. *Id. pro Sext. c.* 42. Tum domicilia conjuncta, quas urbes dicimus, invento & divino jure, & humano mœnibus ſepſerunt. ¶ *Urbe* ablativ. pro in urbe. *In argum. Truculenti Plautini, cujus auctorem alii Priſcianum putant, alii Sidonium*: Tres unam pereunt adoleſcentes mulierem, Rure unus, alter urbe, peregre tertius. ¶ Quomodo a civitate differat, V. *Civitas*. ¶ Ratio condendæ urbis varia fuit apud varias gentes. In Hetruria hæc erat ſolemnis. Primum aratrum ex ære parabant. Æs adhibebatur propter augurium æternitatis, quia in ære perpetuitas ſignificatur, vel quia magis, quam ferrum, ſacrum eſt, magiſque Diis tutelaribus gratum. Deinde taurum, & vaccam albi coloris jungebant. Nam taurus, & vacca ſunt ſymbolum fœcunditatis. Taurus vero albus Apollini, ſeu Soli ſacer erat, ut vacca alba Dianæ, ſeu Lunæ. Igitur optimum augurium videbatur urbem condere, Numine Solis, & Lunæ auſpice ad imperium. Tertio Rex, ſeu Dux Coloniæ cinctu Gabino urbem ædificandam aratro in orbem deſcribebat, & efficiebat ſulcum, ſeu foſſam, in qua mœnia extruerentur, milites autem ſequentes diligenter glebas intravertebant, nec ullam extra ferri patiebantur. Nam orbis ſignificat imperium, & imperii æternitatem. Quarto foſſam primo glebis, deinde primitiis frugum replebant. Unuſquiſque enim conferebat particulam terræ, unde eſſet profectus, ut videlicet animi diverſarum gentium in unius patriæ populum coaleſcerent. Lutum vero commixtum ex pluribus partibus terrarum partim abdebant Diis inferis, partim projiciebant intra urbem deſcriptam, ut creſceret. Quinto conſtituebant aram, & in ea ignem adhibebant, tum ſaliebant per flammam tribus vicibus, & ſaliendo ſumebant cineres e faba, & vitula factos, deinde ſe aqua lavabant. Id faciebant piaculi cauſa, ut ſuis ſceleribus purgatis ad opus condendæ urbis paratas manus admoverent. Sexto deſignatis mœnibus bovem illum, & vaccam cum aliis immolabant, tum fruges, aram, & numina quædam ſacra in foſſa occultabant. Sacrificium illud erat epulum ſolemne Jovi, & ignoto urbis Numini, ſeu Genio loci. Convocabant etiam ad epulum cætera numina, ac præcipue Palem Deam paſtorum. Denique, poſtquam urbem condiderant, ei nomen arcanis quibuſdam cæremoniis imponebant, & ſimul atque impoſuerant, ſupprimebant. Nomen enim urbis aliud erat proprium, & ſubſtantiale, quod ſcilicet eſſentiam urbis exprimebat, prout conſtituebatur in ſe, & diſtinguebatur ab aliis: aliud erat translatitium, quod deſumebatur a conditore, vel a ſitu, vel a qualitate, vel ab aliis accidentibus urbis. Nomen proprium ſupprimebatur, ne forte Diis tutelaribus in obſidione evocatis, urbs in manus hoſtium veniret. Etenim antequam hoſtes inciperent urbem aliquam oppugnare, utebantur intelligere a vatibus, quibus Diis urbs illa eſſet commendata, quod quidem vates per arithmeticam divinationem ex proprio urbis nomine cognoſcebant: deinde quibuſdam ſacrificiis Deos tutelares evocabant, iiſque, ſi ab illius favore deſiſterent, ampliorem locum, & cultum pollicebantur. *Cato in Orig.* Qui urbem novam condit, tauro, & vacca aret: ubi araverit, murum faciat: ubi portam vult eſſe, aratrum ſuſtollat, & portet, & portam vocet. *Servius ad* 5. *Æn.* Conditores civitatis taurum in dextra, vaccam intrinſecus jungebant, & cincti ritu Gabino, id eſt togæ parte caput velati, parte ſuccincti, tenebant ſtivam incurvam, ut glebæ omnes intrinſecus caderent, & ita ſulco ducto, loca murorum deſignabant, aratrum ſuſpendentes circa loca portarum. *Adde Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Quia autem, quo ritu quid factum, eodem, vel contrario reddi ſolet infectum, ideo, ut condendis, ſic etiam evertendis urbibus aratrum adhibebant, quemadmodum Servius monet ad illud 1. *Æn.* Cui litus arandum: idemque probat illo *Horatii ode* 16. *l.* 1. Imprimeretque muris Hoſtile aratrum exercitus inſolens. ¶ Per Antonomaſiam Urbs uſurpatur pro Roma. *Iſidorus l.* 8. c. 4. *Orig. & Quintilianus l.* 9. c. 2. aſſerunt, ſolam Romam eſſe urbem, cætera oppida. *Ovid.* 3. *Faſt.* Tempora digereret cum conditor Urbis, id eſt Romulus. Dicitur etiam *urbs Roma*, *Tacit.* 1. *Ann.* c. 1. Urbem Romam ab initio reges habuere. *Horat. l.* 3. *od.* 5. Incolumi Jove, & Urbe Roma. ¶ Ad Urbem eſſe, dicebantur, qui poſt adminiſtrationem provinciæ, & res proſpere geſtas reverſi, prope urbem Romam cum lictoribus & faſcibus laureatis ſtabant, triumphum petentes, vel ſenatum expectantes, ad quem de rebus a ſe geſtis referrent; item qui poſt acceptum imperium nondum in provincias profecti eſſent: neque enim licebat unquam in urbe eſſe cum imperio, & inſignibus, præter Conſules, & eos, quorum magiſtratus in Urbe exercebatur, ut Prætores, Ædiles, &c. niſi id populus juſſiſſet. *Cic. Attic. l.* 7. *ep.* 16. Scripſit ad me, ut eſſem ad Urbem. *Salluſt. in Catil.* Hi utrique ad urbem Imperatores erant impediti, ne triumpharent calumnia paucorum, quibus omnia honeſta, atque inhoneſta vendere mos erat.

Urceatim, adverb. plenis urceis. *Petron. in fragment. Tragur.* Urceatim pluebat.

Urcei veteres, & Urcei novi, *Orzi vecchi*, & *Orzi nuovi*, duo oppida Cenomanorum in agro Brixiano, ab Ollio fl. 5. M. P. quorum Urcei novi eſt oppidum egregie munitum.

Urceolaris herba, *parietaria*, eadem, quæ Parthenium, ſic appellata, quod urceis vitreis lavandis idonea eſt, ἑλξίνη. *Plin. l.* 21. c. 17.

Urceolus, i, m. *orciolo*, *orciuolo*, κεράμιον, parvus urceus. *Col. l.* 12. c. 16. Eodem tempore ſorba manu lecta carioſe in urceolos picatos adjicito. *Juven. ſat.* 3. Lectus erat Codro procula minor, urceoli ſex, Ornamentum abaci, necnon & parvulus infra Cantharus, &c. Extat & apud Martialem in Apophoretis lemma diſtichi 105. *Urceoli miniſtratorii*.

Urceum, i, n. idem ac urceus. *Cato cap.* 13. Urceum unum aheneum, quod capiat quadrantalia quinque.

Urceus, ei, m. *boccale*, *orciolo*, כד, Germ. *waſſer geſchirr*, Gal. *cruche*, Hiſpan. *jarro*, ὑδρεῖον, κεράμιον, vas, quo aquam in urnam funditur, vel ahenum, auctore *Paullo J. C. lib. cum de lanionis*, §. *aſinam*, *ff. de fund. inſtr.* Eſt ab ὑρχὴ, quod Æolicum eſt, ac vaſis fictilis genus notat ſimile ei, quod Græci ϛάμνον vocant. *Hor. in Arte* v. 22. Amphora cœpit Inſtitui, currente rota cur urceus exit? *Martial. l.* 14. *diſt.* 106. Hic tibi donatur panda ruber urceus anſa, Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Urci, n. indecl. Urna, *Orce*, olim urbs, nunc opp. Hiſpaniæ Bæticæ, medit. in Baſtetanis, nunc in Regno Granatenſi, finitimum Almeriæ, & Virgi. *Vera*, urbe alias Baſtetanorum, nunc R. Granatenſis, in lim. Murciæ, in ora maris Medit. ſinuſque Virgitani. *Plin. l.* 3. c. 3.

Uredo, inis, f. ἐρυσίβη, καῦσμα, morbus herbarum, fruticum, arborumque, qui in vitibus etiam carbunculus dicitur, & in cæteris rubigo, ſata, plantas, arboreſque adurens. *Cic.* 3. *de nat. Deor. cap.* 33. Nec, ſi uredo, aut grando quippiam nocuit, id Jovi animadvertendum fuit. *Plin. lib.* 18. *cap.* 28. Pleriquе dixere rorem inuſtum Sole acri, frugibus rubiginis cauſam eſſe, & carbunculi vitibus: Quod ex parte falſum arbitror, omnemque uredinem frigore tantum innoxio conſtare Sole. ¶ Eſt & uredo, *ardore*, *taccione*, exuſtio cum prurito, qualis ab urtica tum herba, tum piſce excitatur. *Plin. l.* 9. c. 45. *de urtica piſce*: Dum admoveri ſibi manum ſenſit, colorem mutat, & contrahitur, tacta uredinem mittit.

Ureteres, um. 3. οὐρητῆρες, venæ, ſive meatus oblongi, per quos urina a renibus in veſicam defertur. *Celſ. l.* 4. c. 1. Græcis literis ſcribit. Græca enim vox eſt.

Urgens, tis, nom. ex partic. *urgente*, *preſſante*, *imminente*, qui urget, inſtat, impendet, premit. *Cic. Tuſcul.* 3. c. 25. Præſens atque urgens malum. *Id. de Senect.* c. 2. Aut jam urgens, aut certe adventans ſenectus. *Virg.* 1. *Georg.* v. 146. Urgens egeſtas. *Tertull. de reſurr. carn.* c. 2. Urgentior cauſa. *Cod. Juſtin. tit.* 11. *leg.* 1 *l.* 3. Urgentiſſima ratio.

Urgeo, es, urſi, ſine ſup. a. 2. *urtare*, *ſpingere*, *premere*, דחק, Germ. *dringen*, Gal. *preſſer*, Hiſp. *apremiar*, ἐπείγω, impello, excito. Videtur eſſe ab ἔργον, ut quod nihil ſit aliud, quam ad opus excito, aut ſtimulo. *Aſin. Poll. ad Cic. Fam.* 10. *ep.* 32. Lepidus urſit me, ut legionem mitterem. *Virg.* 3. *Georg.* oculos ſtupor urget inertes. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 3. Sollicitudine provinciæ tamen vel maxime urgebamur. *Id. in Somn. Scip.* c. 6. Auſtralis vertex, in quo qui inſiſtunt, adverſa nobis urgent veſtigia. ¶ Eſt etiam accelerare. *Ovid.* 6. *Faſt.* Urgere iter. ¶ Item inſiſtere, *perſiſtere*. *Cic.* 4. *Fin.* c. 18. Urgent tamen, & nihil remittunt, quoniam, inquiunt, omne peccatum & imbecillitatis, & inconſtantiæ eſt. *Id. l.* 5. c. 27. Non pugnem cum homine, cur tantum habeat natura boni; illud urgeam, non intelligere eum, quid ſibi dicendum, cum dolorem ſummum malum eſſe dixeris. *Horat. l.* 2. *od.* 18. Mariſque Baiis obſtrepentis urges ſummovere litora. ¶ Item infeſtare, & opprimere. *Cic. pro Rab. Poſth.* c. 1. Satis eſt hominus imprudentia lapſos non erigere: urgere vero jacentes, aut præcipitantes impellere certe eſt inhumanum. *Id. de Pace* c. 15. Hi enim urgentur anguſtius, illorum ratio ſoluta, ac libera eſt. *Id. ib.* Morbo urgeri. ¶ *Urgere occaſionem* eſt inſtare, & ſatagere, ne occaſio rei gerendæ elabatur. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 8. Quin tu urges occaſionem iſtam, & facultatem, qua melius nunquam reperietur? ¶ *Urgere propoſitum* eſt in propoſito perſiſtere, & ſecundum illud conſtanter agere. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. v. 6. Pars hominum vitiis gaudet conſtanter, & urget propoſitum. ¶ Urgere aliquem ad ſolutionem, *preſſarlo al pagamento*. *Ulpian. leg. ſi extraneus. D. de jure dot.*

Uri, m. a. Οὖροι, pop. Indiæ, accolæ Indi fl. Silanis proximi. *Plin. l.* 6. *cap.* 20.

Urica, æ, f. vitium ſatorum ab uſtione proveniens. *Plin. l.* 18. c. 17. Commune autem omnium ſatorum vitium urica, etiam ciceris, cum ſalſilaginem ejus abluendo imber dulcius id facit.

Urigo, inis, f. καυσμός, κνῆσις, ardor, pruritus, ardor. *Plin. l.* 20. c. 22. At in magna duritia ſine fico impoſitum, vel, ſi vehementior urigo timeatur, per duplices pannos.

Urina, æ, f. *orina*, *piſcio*, רגלים, מימי, Ger. *harn*, Gal. *urine*, Hiſp. *urina*, οὖρον, ſerum ſanguinis, quod in renibus colatum, per ureteras tranſmittitur ad veſicam. *Cic. de Fat.* Ut in ſimul ægrotantibus fratribus, ut in urina, & in anguibus. *Celſ. l.* 2. c. 19. Citare, & tardare urinam. *Plin. l.* 26. c. 8. Urinam ſolvere. *Id. l.* 24. c. 6. Urinam pellere. *Id. l.* 24. c. 13. Urinam trahere. *Et c.* 11. Urinam movere. *Id. l.* 20. c. 4. Inhibere urinam. ¶ Urinam facere, & urinam reddere, idem quod mejere. *Plin. l.* 8. c. 16. Urinam mares crure ſublato reddere, ut canes. *Col. l.* 6. c. 30. Cum ſuo tempore urinam non fecerint. ¶ Per Metaphoram urina dicitur de genitali ſemine. *Plin. l.* 8. c. 43. Incontinens aſinæ uterus genitalem urinam reddit, ni cogatur in curſum verberibus a coitu.

Urinalis, le, adject. ad urinam pertinens, ut urinalia medicamenta. *Cœl. Aurel. Tard.* 5. 2. Urinalis fiſtula. *Veget. l.* 3. *de re veterin.* c. 15.

Urinator, oris, m. *palombaro*, κολυμβητὴς, ὑποβρύχιος, ..., ..., qui in aquam mergitur, & ſub ea natat. Hujuſmodi hominum uſus eſt in mercibus e mari extrahendis, quæ navigii gratia jactatæ fuerint. *Liv. l.* 44. c. 10. Sed in eam emendabilem viſus lapſus eſſe, quod per urinatores omne ferme extractum eſt: tantuſque pudor fuit Regi ejus pavoris, ut urinatores clam interfici juſſerit. *Calliſtr. l. navis onuſtæ, ff. ad l. Rhodiam*: Et aliquorum mercatorum merces per urinatores extractæ ſunt, data mercede.

Urino, as, & frequentius

Urinor, aris, d. 1. *nuotare ſotto acqua*, צלל, German. *under das waſſer ſchwimmen*, Gall. *nager entre deux eaux*, Hiſpan. *nadar a ſomorgujo*, καταδύνω, κολυμβάω, eſt in aquam mergi, & natando emergere. *Varro l.* 4. *de L. L.* ut *Joſ. Scaliger* reſtituit: Urnæ dictæ, quod urinant in aqua hauriendа, ut urinator. Urinare eſt mergi in aquam in urbum, ſinctum ab urbo, quod ita flexum, ut redeat ſurſum verſus, ut in aratro, quod eſt urbum. *Plin. l.* 11. c. 37. Eadem eſt cauſa, qua ſub aqua diu ranæ, & phocæ urinantur. *Id. l.* 9. c. 3. Polypi in naufragos, urinanteſve impetum capiunt.

Urinus, a, um, οὔριος, ventoſus, ab οὖρος, ventus ſecundus. Ovum urinum, ᾠὸν οὔριον, ᾠὸν ὑπηνέμιον, ᾠὸν ζεφύριον, ovum irritum, & inefficax, quod citra coitum editur, Veneris tamen imagine, ut cum fœminæ ſeſe mutuo ſaliunt. *Plin. l.* 10. *cap.* 58. Palumbus, & turtures plurimum terna, nec plus, quam bis fere pariunt, atque ita, ſi prior fœtus corruptus eſt: Et quamvis tria pepererint, nunquam plus duobus educant: Tertium, quod irritum eſt, urinum vocant.

Urion, vel urium, ii, n. 2. genus terræ, ab Jonico οὖρος pro ὄρος, mons. *Plin.*

Plin. l. 33. *c.* 4. Id genus terræ urion vocant. Ergo per ſilices, calculoſye duuntur, & urinam excitant.

Urius, ii, οὔριος. Urius Jupiter dictus eſt, qui proſperum navigantibus ventum immitteret, οὖρος, *ventus ſecundus*. Alii ita dictum putant, quia finium præſes eſſet, ab οὖρος, pro ὅρος, *terminus*. Hoc nomine templum habuit ad Boſphorum Thracium, itemque ſignum nobile in Sicilia a Verre aſportatum, de quo *Cic. Verr.* 6. *c.* 57. Quid? ex æde Jovis religioſiſſimum ſimulacrum Jovis imperatoris (al. *imbricitoris*) quem Græci Urion nominant, nomine abſtuliſti?

Urſito, as, a. 1. αἰθαλόω, ſæpe uro. *Plaut. Moſt.* 3. 1. 83. Calidum hoc eſt: etſi procul abeſt, urit male. Alii leg. *urit*.

Urſum, ii, n. 2. Uria, *Ossa*, opp. Hiſp. Bæticæ, in Vandalicia, ſupra oſtia fl. cogn. 12. M. P. in conventu Gaditano. *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Urna, æ, f. *urna*, *ſecchia*, כד, Germ. *eymer*, Gall. *cruche*, Hiſp. *cantaro*, ἀμφορεύς, κάλπις, vas, quo aqua e puteis, fluminibuſve hauritur, ita dictum, quod ſubter aquam demerſum, atque inde rurſus emergens urinantis ſpeciem præbere videatur. V. Varronis verba in *Urinor*. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 24. Tu, qui urnam habes, aquam ingere. *Hor. lib.* 1. *ſat.* 5. Non Canuſi lapidoſus, aquæ non ditior urna. ¶ Eſt item urna menſuræ genus quatuor capiens congios. h. e. amphoræ dimidium. *Cato c.* 10. Urnam quinquagenariam unam, trullas tres, ideſt quæ quinquaginta ſextarios capit, interprete *Turnebo*. ¶ Dicebatur etiam urna apud veteres vas, quo judicum ſuffragia colligebantur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 5. Senatorum tum urna copioſe abſolvit, Equitum adæquavit, Tribuni ærarii condemnarunt. *Juven. ſat.* 13. Improba quamvis Gratia fallacis Prætoris vicerit urnam. h. e. evaſerit judicium, damnationemque Prætoris, qui per fraudem, & non recte duxit ſortem ex urna. ¶ In urnis præterea mortuorum cineres ſervabantur. *Lucan. l.* 7. *v.* 818. Cœlo tegitur, qui non habet urnam.

Urnalis, & le, o. 3. στάμνιος, quod urnam capit. *Cato c.* 13. Urceos fictiles urnales duos, trullas ligneas duas. *Plin. l.* 9. *cap.* 30. Barbas longas pedum triginta, acetabulis, ſive caliculis urnalibus, pelvium modo.

Urnarium, ii, n. *ſcaffetta*, σταμνίσκιον, menſa quadrata, ſuper quam urnæ, ideſt vaſa aquaria, in culina reponebantur, quam apud nos plurimi marmoream faciunt, foramine, per quod aqua effluat, relicto. *Varr. apud Non. cap.* 15. *n.* 10. Sed quæ neceſſitas te juvet aquam effundere dum tuæ, ſi vaſe habes pertuſo, plumbum non habens? ad quam rem nobis eſt confluvium, ad quam rem urnarium? ¶ Ante balnea item urnaria erant, teſte *Varr. loc. citato*, in quibus urnæ cum aqua collocabantur.

Urniger, a, um, urnam ferens. *In epigrammate de Signis cœleſt. quod vulgo Virgilio tribuitur*, *v.* 12. Et qui portas aquam puer urniger. h. e. Aquarius.

Urnula, æ, f. σταμνίον, parva urna. *Cic. in Parad.* 1. *c.* 3. Minuſne gratos Diis immortalibus capeduncu, ac fictiles urnulas fuiſſe, quam delicatas aliorum pateras arbitramur?

Uro, is, uſſi, uſtum, a. 3. *bruciare*, *abbruciare*, שרף, Germ. *brennen*, Gal. *bruler*, Hiſp. *quemar*, φλέγω, cremo, calore conſumo, incendo. *Cic.* 2. *de Leg.* Hominem mortuum in urbe ne ſepelito, neve urito. *Id.* 1. *Tuſc. cap.* 28. Cæteras partes incultas, quod aut frigore rigeant, aut urantur calore. ¶ Dicitur etiam de frigore, quod ita exſiccat, & indurat, ut urere videatur. *Lucan. lib.* 4. *v.* 52. Urebant montana nives. *Cic.* 2. *Tuſc. cap.* 17. Pernoctant venatores in nive, in montibus uri ſe patiuntur. ¶ Præterea etiam capellæ urere dicuntur, quia earum morſus herbis & arbuſculis exitialis eſt. *Virg.* 2. *Georg.* 195. urentes culta capellæ. ¶ Per tranſlationem ponitur pro cruciare, angere, quemadmodum & Græci in hac acceptione πυρπολεῖν dicunt. *Hor. l.* 1. *ep.* 10. *v.* 46. Ut calceus olim, Si pede major erit, ſubvertet, ſi minor, uret. *Flor. l.* 2. *cap.* 6. Urebat nobilem populum dare tributa. *Id. l.* 2. *ep.* 1. Urit enim fulgore ſuo, qui prægravat artes infra ſe poſitas. ¶ Item pro amore conſumere. *Virg.* 1. *Æn.* Uritur infelix Dido, flammaſque fatetur. *Ovid.* 7. *Met.* Quid in hoſpite regia virgo Ureris, & thalamos alieni concipis orbis? ¶ Item pro cædere, flagellare. Nam ex virgarum percuſſione corpus ulceſcit, ac inflammatur. *Hor. l.* 1. *ſat.* 7. *v.* 58. Quid refert uri virgis, ferroque necari?

Uropygium, vel orropygium, vel orthopygium, ii, n. *groppone*, ὀρροπύγιον, pars ultima ſpinæ, ubi vertebræ deſinunt, ac totius ſpinæ extremum, oſſi ſacro ſubtus adhærens, podiciqua ſuperne imminens. *Ariſtoteles l. ult. de Animalibus*, ut caudam quadrupedum vult eſſe, ita volucrum uropygium, & earum duntaxat, quæ ſciſſas alas habent, idque datum volucribus ad dirigendos volatus, quemadmodum navigiis temones. Eſſe a πυγή, quo nates ſignantur, ſatis liquet. Prior vero pars eſt ὄρος, vel ὄῤῥος, vel ὄῤῥον, vel ὀρθός. Ac tria quidem priora idem ſignant, nempe τὸ τοῦ ἱεροῦ ὀστέου πέρας, ideſt ſacri oſſis extremum. *Martial. l.* 3. *ep.* 93. Et anatis habeas uropygium macræ. Ubi Gruterus in quodam MS. reperit *orropygium*, in alio *hortopygium*, in alio vero prima *orthopygium* ſcriptum fuiſſe, poſteaque mutatum in ὀρθοπύγιον. Scribendum autem vel *uropygium*, vel *orropygium*, vel *orthopygium*. Nam *uropygium*, quia prima eſt correpta, locum in hoc verſu non habet.

Urpex, ſeu irpex, icis, m. inſtrumentum ruſticum. *Cato de R. R. cap.* 10. Urpicem unum, crates ſtercorarias quatuor. V. Irpex.

Urruncum, i, n. infima pars ſpicæ. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 48. Illud autem in ſumma ſpica jam matura, quod eſt minus, quam granum, vocatur frit, quod in infima ſpica ad culmum ſtramenti ſummum, item minus, quam granum eſt, appellatur urruncum.

Urſa, æ, f. *orſa*, דב, Germ. *ber*, Gall. *ourſe*, Hiſp. *oſſa*, ἄρκτος, fœmina in genere urſorum. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Informia etiam magis, quam ſupradicta, urſæ pariunt, rarumque eſt videre parientes. ¶ Hoc nomine etiam appellantur duo ſigna cœleſtia prope polum Arcticum, quæ inter ſe magnitudine diſtinguuntur. Unum ex his ſignis conſtat ex viginti ſeptem ſtellis, dicitur Urſa major, item Helice, & plauſtrum majus, & a Græcis in navigando obſervatur: alterum ſeptem ſtellas habet, appellatur Urſa minor, plauſtrum minus, Cynoſura, & a Phœnicibus ſpectatur. Hæc ſigna vocantur etiam Septentriones. V. *Arctos*. *Ovid.* 6. *Faſt.* Tertia poſt Nonas removere Lycaona Phœbe Fertur, & a tergo non habet Urſa metum.

Urſinus, a, um, ἄρκτειος, quod eſt ex urſo. *Plin. l.* 8. *cap.* 36. Quoniam potum in urſinam rabiem agat. *Col. de arborib. cap.* 15. Urſinus ſanguis. ¶ Allium urſinum, allium ſylveſtre. *Plin. l.* 19. *cap.* 6. Eſt & ſylveſtre, quod urſinum vocant, odore molli, capita prætenui, foliis grandibus.

Urſus, i, m. *orſo*, דב, Ger. *ber*, Gall. *ours*, Hiſp. *oſſo*, ἄρκτος, genus animalis feri multo villo, ſævis, fortiſſimiſque unguibus, viribus, rabieque horrenda. *Virg.* 3. *Georg.* Nec funera vulgo Tam multa informes urſi, ſtragemque dedere. *Juven. ſat.* 15. *v.* 164. Indica tigris agit rabida cum tigride pacem Perpetuam, ſævis inter ſe convenit urſis. ¶ Fumantem naſum vivi urſi tentare, proverbium eſt apud *Martial. l.* 6. *epigr.* 64. hoc eſt provocare eum, qui nocere poteſt.

Urtica, æ, f. *ortica*, חרול, Ger. *neſſel*, Gal. *ortie*, Hiſp. *hortiga*, ἀκαλήφη, genus herbæ. Sic dicta eſt ab urendo, quod igneæ ſit naturæ, unde admota carni pruritum, ac puſtulas excitat. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Conſtat, ſi equæ marem non admittant, & urtica infricetur natura, libenter coitum pati. ¶ Tranſlata pro pruritu libidinis invenitur. *Juven. ſat.* 2. *v.* 128. Unde hæc tetigit, Gradive, tuos urtica nepotes? ¶ De urtica zoophyſta V. *Cnide*.

Urvo, ſive urbo, as, a. 1. eſt in urbe condenda aratro circundare, ſeu definire. *Feſt.* Urvat, Significat circundat, ab eo ſulco, qui fit in urbe condenda urvo aratri, quæ fit forma ſimillima uncini, curvatione buris, & dentis, cui præfigitur vomer.

Urus, i, m. οὖρος, bos agreſtis, in Pyrenæis montibus naſcens, animantibus cæteris, elephanto excepto, major. *Caſ. l.* 6. *bell. Gall. c.* 27. *loquens de feris, quæ in Hercynia ſylva naſcuntur*: Tertium eſt, *inquit*, genus eorum, qui uri appellantur, ii ſunt magnitudine paulo infra elephantos, ſpecie, & colore, & figura tauri. Magna eſt vis eorum, & magna velocitas, neque homini, neque feræ, quam conſpexere, parcunt. Hos ſtudioſe foveis captos interficiunt. Hoc ſe labore durant adoleſcentes, atque hoc genere venationis exercent, & qui plurimos ex his interfecerunt, relatis in publicum cornibus, quæ ſint teſtimonio, magnam ferunt laudem. Sed aſſueſcere ad homines, & manſueſieri ne parvuli quidem excepti poſſunt. Amplitudo cornuum, & figura, & ſpecies multum a noſtrorum boum cornibus differt. Hæc ſtudioſe conquiſita, ab labris argento circuncludunt, atque in ampliſſimis epulis pro poculis utuntur. *Plin. l.* 8. *c.* 15. Pauciſſima Scythia gignit, inopia fructuum, pauca contermina illi Germania, inſignia tamen boum ferorum genera, jubatos biſontes, excellentique & vi, & velocitate uros, quibus imperitum vulgus bubalorum nomen imponit, cum id gignat Africa, vituli potius, cervique quadam ſimilitudine. *Macrob. l.* 6. *Saturn. c.* 4. Punicis, Oſciſque verbis uſi ſunt veteres: quorum imitatione Virgilius peregrina verba non reſpuit, ut in illo: Sylveſtres uri aſſidue. Uri enim Gallica vox eſt, qua feri boves ſignificantur, *Servius* in 2. *Georg.* ait, uros dici ἀπὸ τῶν ὀρῶν, ideſt a montibus, ac naſci eos in montibus Pyrenæis, qui inter Gallias, Hiſpaniaſque. *Virg.* 4. *Georg.* Quæſitas ad ſacra boves Junonis, & uris Imparibus ductos alta ad donaria currus.

Urvum, ſive urbum, i, n. buris, hoc eſt aratri curvatura. Quod Romani aratri curvaturam urvum vocarunt, ideo factum, quia urvum generatim dicerent τὸ ἀνάκαμπον, hoc eſt quod ita eſt flexum, ut redeat ſurſum verſus. *Varr. l.* 4. *de L. L.*

U ANTE S.

Uſar, m. 3. fl. Mauritaniæ Caſ. qui Nabadum reg. irrigat. *Plin. l.* 6. *c.* 2.

Uſio, onis, f. idem quod uſus, apud veteres. *Cato c.* 149. Oleis, aſparagis, lignis, aqua, itinere, actu domini uſioni recipitor. *Ulp. l. Quin. Mutius, ff. de aur. & arg. leg.* Si factum aurum legatum eſt, omne ad eum pertinet, cui legatum eſt, ex quo auro aliquid eſt effectum, ſive id ſuæ, ſive alterius uſionis cauſa paratum eſſet. *Gell. l.* 4. *c.* 1. Longæ uſionis gratia contrahuntur, & recondentur. *Varr. apud Non. c.* 3. *n.* 262. Uſioni quod ſatis eſſet. *Arnob. l.* 7. In ſuas uſiones vinum exprimere.

Uſipetes, m. 3. Viſpi, Uſipii, pop. Germaniæ. Vixere prope Rhenum fl. in agris Sicambrorum, ſed expulſi a Chattis una cum Tencteris, hæſerunt, ubi hodie tractus Renlinchuſius, cum parte Com. Marchiæ, prope Lupiam fl. in Weſtphalia, teſte Brietio. Alii tamen credunt, eos fuiſſe, ubi hodie Com. Zutphaniæ, in Belgio, in Duc. Geldrico, inter Noviomagum, & Daventriam. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 51.

Uſitate, *ſecondo l' uſanza*, συνήθως, ſecundum conſuetudinem. *Cic.* 4. *de Fin.* 26. Cur igitur, cum de re conveniat, non malumus uſitate loqui? *Gell. l.* 13. *c.* 9. Dicere uſitatius manente numero poſſim.

Uſitatus, a, um, *uſitato*, *ſolito*, Ger. *breuchig*, Gal. *uſité*, Hiſp. *acoſtumbrado*, συνήθης, conſuetus, ſolitus, in uſum receptus, ab uſitor. *Cic.* 4. *Verr. c.* 3. Hunc denique ipſum pertuliſſent, ſi humano modo, ſi uſitato more, ſi denique ullo aliquo in genere peccaſſet. *Id.* 7. *Verr. c.* 43. Alius, ne condemnaretur, pecuniam dedit: uſitatum eſt. *Id.* 3. *de Fin. c.* 2. Ne opificem quidem tueri ſua artificia poſſent, niſi vocabulis uterentur nobis incognitis, uſitatis ſibi. *Id. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 19. Illud nomen veterum literis uſitatius. *Id. in Orat. c.* 25. Uſitatiſſima verba.

Uſitor, aris, d. 1. *uſare ſpeſſo*, Ger. *offt brauchen*, Gal. *uſer ſouvent*, Hiſp. *uſar mucho*, χρῶμαι, frequenter utor. *Gell. l.* 17. *c.* 2. Tameſi, aliquoties verba ipſa alio quoque modo uſitati ſunt.

Uſpiam, adv. *in qualche luogo*, πῇ, ὁπουοῦν, idem ac uſquam, ideſt in aliquo loco. Eſt ab ὡς, quod valet *ius*, ideſt uſque. *Piam* eſt vocis productio, haud ſecus, ac in quiſpiam. *Ter. Adelph.* 1. 1. 12. Ne aut ille alſerit, aut uſpiam ceciderit. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. Quin ex ille aut Dyrrhachii, aut in iſtis locis uſpiam viſurus eſſet. ¶ Tranſlate ponitur pro in aliqua re, vel aliquo negotio. *Plaut. Caſ.* 4. 3. 14. Num me es expertus uſpiam?

Uſquam, adv. *in alcun luogo*, πῇ, alicubi, in aliquo loco. *Cic.* 6. *Verr. c.* 10. Quam crucem non auſus eſt uſquam defigere, niſi apud eos, quibuſcum omnia ſcelera ſua, ac latrocinia communicaſſet. *Virg.* 1. *Æn.* Si quid uſquam juſtitiæ eſt. ¶ Uſurpatur etiam pro aliquo, quod eſt adverbium motus ad locum. *Cic.* 1. *Phil. c.* 1. Nec vero uſquam diſcedebam. ¶ Tranſlate accipitur pro in re aliqua, in aliquo negotio. *Ter. Andr.* 2. 5. 9. Neque iſtic, neque alibi tibi uſquam erit in me mora. *Cic.* 2. *Off. c.* 1. Nec eſt uſquam conſilio, aut auctoritati locus. ¶ Item pro in aliqua parte corporis. *Ter. Andr.* 5. 3. 7. Vide, num ejus color pudoris ſignum uſquam indicat. ¶ Conjungitur quoque cum genitivo *gentium*, aut *terrarum*. *Plaut. Mil.* 3. 1. 91. Nam bona uxor, ſi ea quidem deducta eſt uſquam gentium, Ubi ea poſſit inveniri? *Ter. Hec.* 3. 1. 13. An quiſquam uſquam gentium eſt æque miſer? ¶ *Uſquam eſſe* interdum eſt aliquo in pretio eſſe, in aliqua æſtimatione. *Terent. Adelph.* 2. 2. 13. Novi animum tuum, quaſi jam uſquam tibi ſint viginti minæ, dum huic obſequare, *quaſi che tu tenghi conto*, &c.

Uſque, *ſino*, *inſino*, עד, Ger. *biſſ*, Gall. *juſque*, Hiſp. *haſta*, ἄχρι, μέχρι, ἕως, ἕως εἰς, præpoſitio ex iis, quæ vel accuſativo, vel ablativo inſerviunt, juxta ſignificationis varietatem. Significat continuationem, & finem loci, temporis, actus, & hujuſmodi. Refertur ſæpe ad motum ad locum, & fere poſtulat poſt ſe aliam præpoſitionem. Pro arbitrio autem vel anteponitur, vel poſtponitur. *Cic. pro L. Man. c.* 12. Cum ad eum uſque in Pamphiliam legatos miſiſſent. *Id. pro Quinct. c.* 3. In Galliam Nævius, & trans Alpes uſque transfertur. ¶ Quando adjungitur nominibus propriis urbium, caſtellorum, & pagorum, item appellativis *domus*, & *rus*, alteram præpoſitionem reſpuit. *Ter. Adelph.* 4. 5. 21. Miletum uſque, obſecro. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Theatrum ita reſonans, ut uſque Romam ſignificationes, voceſque referantur. ¶ Interdum tamen etiam cum nominibus propriis urbium, &c. reperitur cum præp. *ad*. *Cic. pro Dejot.* Uſque ad Numantiam miſit. ¶ Refertur quoque ad motum de loco, vel ad originem, & recipit abl. cum præp. *a*, vel *ab*, vel *e*, aut *ex*, etiam cum nominibus propriis urbium, &c. *Cic. pro Cluent.* Atque illam uſque a mari ſupero Romam proficiſci. *Id.* 3. *Verr.* Uſque a Dianio, quod in Hiſpania eſt, ad Sinopen,

Digitized by Google

pea, quæ in Ponto eſt, navigaverunt. *Id. 7. Verr. c. 60.* Ut qui uſque ex ultima Syria, atque Ægypto navigarent. *Virg. 7. Æn.* Sicelo proſpe- xit ab uſque Pachyno. *Tacit. Ann. 15. c. 37.* Volucres & feras diverſis e terris, & animalia maris Oceano ab uſque petiverat. ¶ In otroque motu vixe caſuum admittit etiam adverbia *ox, illo, illinc, iſtinc,* & hujuſmodi. *Cic. Att. l. 1.* Quod eos uſque iſtinc exauditos putem. *Plin. l. 6. ſ. 23.* Athemenidas uſque illo tenuiſſe. ¶ Sæpe etiam tempus notat, vel perſonam ſpectat ratione temporis. Si dicatur de tempore futuro, vel conſequenti, exigit acc. cum præp. *ad. Plaut. Men. 1. 2. 60.* Inde uſque ad diurnam ſtellam craſtinam potabimus. hoc eſt quoad Lucifer, vel Sol a nobis videbitur. *Cic. de Amic.* Amicitiam uſque ad extremum vitæ diem permanere. *Virg. 1. Georg. v. 211.* Serite hordea campis Uſque ſub extremum brumæ intractabilis imbrem. ¶ In hac exceptione frequenter *uſque* omittitur. *Cic. de Sen.* Quanquam quis eſt tam ſtultus, quamvis ſit adoleſcens, cui ſit exploratum, ſe ad veſperam eſſe victurum? ¶ Si vero dicatur de tempore præterito, regit abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic. 1. de Divin.* Vetus opinio eſt, jam uſque ab Heroicis ducta temporibus. *Id. 1. de nat. Deor.* Uſque a Thalete enumeraſti ſententias Philoſophorum. ¶ Jungitur & cum *inde*. *Cic. pro Arch. c. 1.* Inde uſque repetens. ¶ Significat etiam finem, vel terminum cujuſcunque rei, ut donaonis, actionis, &c. *Ter. Andr. 1. 2. 28.* Verberibus cæſum te in piſtrinum, Dave, dedam uſque ad necem. *Cic. 2. Verr.* Uſque ad eum finem, dum judices rejecti ſunt. *Gell. l. 3. c. 5.* Vini libidine ad uſque ludibria ebrioſus. ¶ Item connotat exceptionem. *Plin. ep. 11. l. 2.* Aſſenſerunt Conſules deſignati, omnes etiam Conſulares uſque ad Pompejum. *adeſt* excepto Pompejo. ¶ *Abuſque*, & *Aduſque* V. ſuis locis. ¶ Migrat etiam in adverbium, & ſignificat diu, multum, valde. *Ter. Adelph. 2. 2. 5.* Ego vapulando, ille verberando uſque ambo defeſſi ſumus. ¶ Vel aſſidue, jugiter, perſeveranter. *Virg. 9. Ecl.* Cantantes, licet, uſque (minus via lædet) eamus. *Martial. l. 5. epigr. 61.* Allatres licet uſque nos, & uſque, Et gannitibus improbis laceſſas. ¶ Vel pene, prope. *Ter. Adelph. 4. 2.* Rogitas? Cteſipho me pugnis miſerum, & iſtam pſaltriam Uſque occidit.

Uſque adeo, *in tanto, talmente, di tal maniera,* ἕως, οὕτω, ὥστε, in tantum. *Virg. 1. Ecl.* Undique totis Uſque adeo turbatur agris. *Cic. ad Octavium.* Quis huic tibi uſque adeo eſt inimicus, ut iſta diſſimulare poſſit? ¶ Ponitur aliquando pro tandiu, & accipit poſt ſe *donec*. *Plaut. Ciſt. 1. 3. 40.* Non deſtiti inſtare uſque adeo, donec adjuret ſe anus eam mihi monſtrare. *Cato c. 67.* Amurcam commutet uſque adeo, donec in lacum pervenerit. ¶ Vel accipit particulam *dum*. *Ter. Eun. 4. 6.* Uſque adeo ego illius ferre poſſum ineptias, & magnifica verba, Verba dum ſint. ¶ Vel *quoad*. *Cic. pro Sext. c. 38.* Uſque adeo hominem in periculo fuiſſe, quoad ſcitum ſit Sextium vivere. ¶ Vel *ut*. *Id. pro Flacc. c. 23.* Uſque adeo orba fuit ab optimatibus illa concio, ut princeps eſſet Mæandrius.

Uſque adhuc, *ſin qui*, μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου, haſtenus, huc uſque. *Plaut. Aul. 2. 3. 10.* Quod celatum eſt, atque occultatum uſque adhuc, nunc non poteſt. *Suet. in Domit. c. 10.* Uſque adhuc certe animum meum probaſtis, & vultum.

Uſque admodum, tandiu, apud veteres. *Cato c. 156.* Poſtea ubi iterum cœperit fervere, paulisper demittito uſque admodum, dum quinquies quinque numeres.

Uſque affatim, uſque ad ſatietatem. *Plaut. Pœn. 3. 2. 31.* Edas de alieno, quantum velis, uſque affatim.

Uſque antehac, *ſino avanti che*, μέχρι πρὸ τούτου, uſque ad id tempus, antequam. Donatus ſimpliciter exponit *antequam*. *Ter. Andr. 2. 1.* Ut animus in ſpe, atque in timore uſque antehac attentus fuit. ideſt uſque ad id tempus antequam tua verba audirem.

Uſque donec, *ſino che*, uſque dum. *Plaut. Mil. 2. 2. 113.* Ibo odorans uſque donec perſecutus vulpem ero veſtigiis.

Uſque dum, *ſino che*, ἄχρις οὗ, idem ac uſquequo, vel quoad, vel quandiu. *Plaut. Men. 5. 2. 28.* Uſque dum regnum obtinebit Jupiter. *Cic. 5. Verr. c. 9.* Duces prædonum vivos domi ſuæ, uſque dum per me tibi licuerit, tenuiſſe. ¶ Interdum diviſim uſurpatur aliis dictionibus interjectis. *Ter. Heaut. 5. 2.* Imo & ibi nunc ſum, & uſque dudum id egi, dum loquitur pater. *Cic. l. 12. Fam. ep. 19.* Mihi quidem uſque curæ erit, quid agas, dum quicquid egeris, ſciero.

Uſque eo, *in tanto, a tal ſegno*, πρὸς τοσοῦτον, οὕτως, in tantum, adeo. Ponitur vel abſolute. *Cic. l. 1. de Orat. c. 58.* Plato cum hæc exprimenda verbis arbitraretur, novam quandam finxit in libris civitatem: uſque eo illa, quæ dicenda de juſtitia putabat, a vitæ conſuetudine, & a civium moribus abhorrebant. *Id. Verr. 6. c. 40.* Virgis iſte cæderet ſine cauſa ſocium populi Romani? non uſque eo impie— ¶ Sæpe poſt ſe exigit particulam *ut*. *Cic. pro R. Am.* Quod Amerinis uſque eo viſum eſt indignum, ut fletus, gemituſque tota urbe fieret. ¶ Vel *ut*. *Cic. pro Quinct.* Inferiorem eſſe patitur duntaxat uſque eo, ut cum bonis, fama, fortuniſque omnibus Sex. Nævii cupiditati, crudelitatique dedatur. ¶ Vel *dum*. *Cic. in Acad. 4. c. 7.* Multa facimus uſque eo, dum aſpectus ipſe fidem faciat ſui judicii. ¶ Vel *quoad*. *Cic. 5. Verr. c. 33.* Lictis ſoor uſque eo, quoad ſe efficere poſſe arbitrabantur. ¶ Vel *donec*, & ſignificat tandiu. *Cic. 3. Verr. c. 6.* Uſque eo timui, ne quis de mea fide dubitaret, donec ad rejiciendos judices venimus. ¶ Etiam *uſque eo quoad* accipitur interdum pro tandiu. *Cic. pro Dejot. c. 4.* Tamen uſque eo ſe tenuit, quoad a Cn. Pompejo ad eum legati venerunt. ¶ *Uſque eo antequam* idem eſt ac *uſque antehac*. quod V. ſupra. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 22.* Uſque eo animadverti, Judices, eum jocari, antequam Chryſogonum nominavi, quem ſimul atque attigi, ſtatim homo ſe erexit. h. e. uſque ad id tempus, quo Chryſogonum nominavi.

Uſquequaque, adv. *in ogni luogo, d'ogn' intorno*, πάντη, πάντοσε, in unoquoque loco, ubique, paſſim. *Plaut. Pœn. prol. v. 105.* Mari, terraque illas uſquequaque quæritat. *Cic. 2. Phil. c. 43.* Aut undique religionem tolle, aut uſquequaque conſerva. ¶ Ponitur etiam pro quocunque tempore, ſemper, aſſidue. *Cic. l. 7. Fam. ep. 16.* Uſquequaque ſapere oportet, id erit telum acerrimum. ¶ Item in omni re. *Cic. 7. Verr. c. 5.* Nolite uſquequaque eadem quærere: in metu belli, furandi qui locus poteſt eſſe? ¶ Item pro omnino, univerſim, generatim. *Cic. 5. Fin. c. 30.* An hoc uſquequaque aliter in vita, & non ex maxima parte de tota judicabis?

Uſquequo, adv. *ſino dove, ſin dove*, עַד מָתַי, Ger. *bis wann*, Gal. *juſque a ce*, Hiſ. *haſta quando*, ἕως ἄν, εἰσόκεν, quouſque, uſque ad quem locum. *Plin. l. 6. c. 4.* Nunc habet Surium tantum, & ipſum ab amne influente ibi cognominatum, uſquequo magnarum navium capacem eſſe diximus. ¶ Dicitur etiam de tempore, pro donec, quoad. *Varro l. 1. de R. R. c. 2.* Quod jubet, ranam luridam conjicere in aquam, uſquequo ad tertiam partem decoxeris. ¶ Ponitur etiam pro quatenus. *Ulp. l. ſi ſuſpecta, §. 2. ff. de inoff. teſtam.* Et ideo datæ in ea libertates, atque legata, uſquequo Falcidia permittit, ſuam habent poteſtatem. ¶ Dividitur a Poetis per Tmeſin, interpoſitis aliis dictionibus. *Martial. l. 1. ep. 64.* Eja, age, rumpe moras, quo te ſpectabimus uſque?

Uſta, æ, f. genus coloris rubei, ſed ad flavum accedentis, & colori auri ſimilis. *Vitr. l. 8. c. 11.* Uſta vero, quæ ſatis habet utilitatis in operibus tectoriis, ſic temperatur: Gleba ſilis boni coquitur, ut ſit in igne candens; ea autem aceto extinguitur, & efficitur purpureo colore. *Plin. l. 35. c. 6.* Uſta caſu reperta incendio Pyræi, ceruſſa in orcis cremata: optima Aſiatica, quæ purpurea appellatur; fit & cremato ſile marmoroſo, & reſtincto aceto, ſine ea umbræ non fiunt.

Uſtica, æ, m. mons in Sabinis. *Hor. l. 1. Carm. ode 17.* Utcumque dulci Tyndari fiſtula Valles, & Uſticæ cubantis Lævia perſonuere ſaxa.

Uſtica, æ, f. Evonymus, *l' Uſtica, l' Uſtega*, inſ. Siciliæ, una Æoliarum, a litore Siciliæ 60. M. P. quæ ab aliis Æolus in Auſtr. & Liboo. *Plin. l. 3. c. 8.*

Uſtilago, inis, f. herba eadem, quæ carduus ſylvaticus. *Apul. de herb. c. 109.*

Uſtio, onis, f. *abbruciamento*, מִכְוָה, Germ. *brennung*, Gall. *brulement*, Hiſ. *quemadura*, καῦσις, actus urendi. *Cato c. 38.* Virgas, & ſarmenta, quæ tibi uſtioni ſupererunt, in ſegetem comburito. ¶ Sumitur etiam pro ferri candentis admotione ad membrum aliquod ægrum, quam vulgo cauterizationem vocant. *Plin. l. 34. c. 13.* Quædam uſtione ſanantur, privatim vero uenis ſabidi morbus. Adde *Celſ. l. 8. c. 2.*

Uſtivus, a, um, adject. urendi vim habens. *Æmil. Macer, 2. 8.*

Uſtor, oris, m. καυτήρ, ὁ νεκροκαύστης, qui urit, cremator. Speciatim ita dicebatur, qui corpora in buſtuariis cremabat, νεκροκαύστης. *Martial. l. 3. ep. 93.* Uſtorque tædas præferat novæ captæ. *Catull. ep. 60. (al. 33.)* in *Rufen.:* Cum devolutum ex igne proſequens panem A ſemiraſo tunderetur uſtore.

Uſtricula, læ, f. mulier, quæ capillum candenti ferro criſpet deliciarum cauſa. Legitur hæc vox ſecundum nonnullos apud *Tertull. de pall. c. 4.* ubi alii omnino aliter.

Uſtrina, æ, f. locus, in quo cadaver cremabatur, ab *uſtum* ſup. verbi *uro*, νεκρῶν καυστήριον. Differt a ſepulcro, quia locus ille, in quo cadaver cremabatur, ſi cadaver in eo etiam ſepeliebatur, dicebatur ſepulcrum, ſi cadaver alio transferebatur, uſtrina appellabatur. *Feſtus in voce Buſtum:* Buſtum proprie dicitur locus, in quo mortuus eſt combuſtus, & ſepultus, diciturque buſtum, quaſi bene uſtum. Ubi vero combuſtus quis tantummodo, alibi vero eſt ſepultus, is locus ab urendo uſtrina vocatur. Sed modo buſtum, eo, quod ſepelitur, ſepulcra vocamus. ¶ Uſtrina quoque, καυστήριον, locus dicitur, in quo metalla candeſcunt, ut elaborentur. *Plin. l. 36. c. 21.* In uſtrina tes ſiccantur, ita ut torreantur carbone puro, ac toties vino reſtinguantur albo. ¶ Sumitur etiam pro quovis ardore, aut uſtione. *Apul. l. 7. Met.* Uſtrina talis moram non ſuſtinens.

Uſtrinum, ni, n. idem quod uſtrina, hoc eſt locus, in quo cadaver crematur. *Serv. in 2. Æn.* Alii dicunt, ubi homo combuſtus eſt, niſi ibidem crematus fuerit, non eſſe buſtum, ſed uſtrinum. *Vetus Inſcript. apud Kirchman. de funerib. l. 3. c. 1.* Huic monumento uſtrinum applicari non licet.

Uſtulandus, a, um, κατακαυσθησόμενος, partic. vel gerund. ab uſtulo. *Catull. de Annal. Voluſ. carm. 34.* Scripta tardipedi Deo daturam infelicibus uſtulanda lignis.

Uſtulatus, a, um, partic. ab uſtulo. *Vitr. l. 5. c. 12.* Pali uſtulati. *Id. l. 7. c. 5.* Taleæ uſtulatæ.

Uſtulo, as, a. 1. *abbruſtolire, bruciare*, αὔω, καταπυρίζω, uro, cremo, ab *uſtum* ſup. verbi *uro*. *Pacuvius:* Candenti ferro crines uſtulare. *Auctor Priap. carm. 45.* Fervente caput uſtulare ferro.

Uſtus, a, um, *abbruciato*, κεκαυμένος. *Ovid. 1. Met. v. 119.* Tum primum ſiccis aer fervoribus uſtus Canduit. *Plin. l. 10. ſ. 7.* Conveniunt ex alto etiam piſces ad quoſdam odores, ut ſepiam uſtam.

Uſualis, & le, o. 3. *uſuale*, χρηστός, quod uſui noſtro ſervit. *Martian. l. interdum, ff. de publicanis:* Quoties quis mancipia invecta profeſſus non fuerit, ſive venalia, ſive uſualia, in pœnam commiſſa eſt. ¶ Sermo uſualis, h. e. rudis, inornatus, qualis in uſu quotidiano, & familiari eſt. *Sidon. l. 4. ep. 10.*

Uſuarius, a, um, idem ac uſualis. *Gell. l. 4. c. 1.* Ex iis autem, quæ promercalia, & uſuaria in locis iiſdem eſſent, ea ſola eſſe penoris putat, quæ ſint uſui annuo. ¶ Uſuarius ſervus, apud *Ulp. l. 14. ff. de uſu, & habitat.* Per ſervum uſuarium ſi ſtipuler, &c.

Uſucapio, onis, f. acquiſitio per uſum legitimi temporis jure civili conſtituta. *Ulp. in Fragm. tit. 19.* Uſucapio eſt adeptio dominii per continuationem poſſeſſionis anni, vel biennii, rerum mobilium anni, immobilium biennii. *Modeſtin. l. 3. ff. de uſucapionibus, & uſurpationibus:* Uſucapio eſt adjectio dominii per continuationem poſſeſſionis temporis lege definiti. *Cic. 2. de Leg. c. 21.* In quo quoniam uſucapionem duodecim Tabulæ intra quinque pedes eſſe noluerunt, depaſci veterem poſſeſſionem Academiæ ab hoc acuto homine non ſinemus. ¶ A Juriſconſultis appellatur etiam capio. *Javolen. l. ei, a quo, ff. de uſucap.* An durare nihilominus capionem ejus fundi putes? *Id. l. exceptor, ff. pro emptore.* Cæterarum partium non impeditur longa poſſeſſione capio. ¶ Uſurpatur & diviſim interjecta aliqua dictione. *Ulp. l. 1. ff. pro dote:* Si ſponſa ſponſo ea mente tradiderit res, ut non ante ejus fieri vellet, quam nuptiæ ſecutæ ſint, uſu quoque capio ceſſabit.

Uſucapio, is, cepi, captum, a. 3. *acquiſtare, fare ſua*, χρήσει ἰδιοποιοῦμαι, rem aliquam continuatione uſus, vel poſſeſſionis mihi uteribus, vindico, in meum uſum converto, pro quo Juriſconſulti etiam dicunt capere uſu, capere utilitatis cauſa, uſu ſuum facere, longo tempore capere, diutius poſſidendo capere, longa poſſeſſione capere. *Cic. de Haruſp. reſp. c. 14.* Nihil mortales a Diis immortalibus uſucapere poſſunt. *Id. Att. l. 1. ep. 5.* De Tadiano te meum Tadius locutus eſt, te ita ſcripſiſſe, nihil eſſe jam, quod laboraret, quoniam hæreditas uſucapta eſſet. *Plin. l. 3. ep. 6.* Jam biennium tranſiſſe, omniaque me uſurepiſſe. ¶ Uſurpatur etiam diviſim, ſive citra compoſitionem. *Pompon. l. cum ſolus, ff. de uſucapionibus:* Propius eſt, ut uſu eas capere non poſſis.

Uſufacio, is, a. 3. Uſufacere aliquid ſuum, eſt ſibi diu utendo vindicare, uſu capere. *Plaut. Amph. 1. 1. 219.* Cujus nunc es? So. tuus. nam pugnis uſufeciſti tuum.

Uſufructuarius, a, um, *uſufruttuario*, cujus eſt uſusfructus in aliqua re, non etiam proprietas. *Ulpian. l. 7. Dig. de uſufr. & quemadm.* Uſufructu legato, quicunque reditus eſt, ad uſufructuarium pertinet.

Uſūra, æ, *l' uſo*, χρῆσις, idem quod uſus, ſeu facultas utendi aliqua re. *Plaut. Amph. Prol. v. 108.* Ejus uſuram corporis capit ſibi. h. e. Alcumenæ corporis uſum cepit, cum ea coivit. *Cic. pro Rab. Poſth.* Vos obſecro Judices, ut huic optimo viro uſuram hujus lucis, & veſtrum conſpectum ne eripiatis. *Id. l. 3. ep. 1.* Perficiam profecto, ut longi temporis uſuram, qua caruimus, intermiſſa noſtra conſuetudine, & gratia, & crebritate, & magnitudine officiorum meorum ſarciam. ¶ Metonymice ponitur pro commodo, ſive fructu ex rei uſu proveniente. *Cic. de Sen. c. 15.* Terra nunquam recuſat imperium, nec unquam ſine uſura

ra

Digitized by Google

ta reddit, quod accepit, ſed alias minore, plerunque majore cum fœnore. ¶ Et ſpeciatim pro uſu & commodo pecuniæ, quæ alicui utenda conceditur. *Cic. Verr. c. 72.* Binas centeſimas ab ſe ablatas ferendum non putant, & recte non putant, quis enim hoc fecit unquam? quis denique conatus eſt facere, aut poſſe fieri cogitavit, ut cum ſenatus publicanos uſura ſæpe juviſſet, magiſtratus a publicanis pecuniam pro uſuris auderet auferre? ¶ Item pro talis uſuræ mercede ſeu pretio, hoc eſt pro pecunia quæ in fœnore ſorti accedit, *uſura, cenſo.* Græca dicitur τόκος. Τόκος partum ſignificat, a τίκτω, *pario.* Eſt enim partus pecuniæ, vel alterius rei commodatæ, ſed partus infelix, ac ſpurius, cum tales res ſuapte natura ſteriles ſint, & parere non debeant. *Lucan. l. 1.* Hinc uſura vorax, avidumque in tempore fœnus. *Plin. l. 6. ep. 8.* Ut ſalva ſit non ſors modo, ſed etiam uſura plurium annorum, *non ſolo il capitale, ma ancora è pro ſcorſi de molt' anni.* *Cic. Att. l. 12. ep. 21.* Uſuram pendere. *Id. Attic. l. 9. c. 14.* Uſuram perſcribere. V. *Perſcribo.* *Sueton. in Aug. c. 39.* Mutuare pecuniam levioribus uſuris. *Plin. l. 14. c. 4.* Multiplicare uſuram. ¶ Uſuris cum fructibus agrorum certare, apud *Cic. 2. Catil. n. 8.* eſt ex agrorum fructibus uſuras diſſolvere. *mangiar' il ſuo in erba per pagar' i cenſi.* V. ibi Interpretes. ¶ Uſura centeſima. *dodeci per cento.* V. *Centeſimus.* ¶ Uſura uncia. *uno per cento.* V. *Uncia*, & *Unciarius.* ¶ Uſura beſſis, *otto per cento*, cum octo in ſingulos centenos quotannis ſolvuntur. *leg. penult. Cod. de Uſur.* ¶ Uſura quadrans, *tre per cento*, cum pars centeſimæ quarta, hoc eſt a centenis terni ſolvuntur. *Scævola l. 41. Dig. de ann. leg.* ¶ Uſuræ quincunces, *cinque per cento*, *leg. 17. Dig. de Uſur.* ¶ Uſura ſemis, vel ſemiſſalis, *ſei per cento*, *leg. 5. Dig. de operib. publ. & leg. 1a. Dig. de pollicitat.* Uſura triens, *quattro per cento, l. 3. ad leg. Falcid.* Hæ autem appellationes ductæ ſunt ab aſſis partibus, quæ ſunt bes, triens, quadrans, nam centeſima eſt veluti as uſurarum, hoc eſt uſurarum maxima, a qua deinceps deſcendendo uſuræ reliquæ denominantur. ¶ Mos fuit apud Romanos, ut ſingulis menſibus Idibus cujuſque menſis uſuræ ſolverentur. *Cic. 1. Catil.* Prætermitto ruinas fortunarum tuarum, quas omnes impendere tibi proximis Idibus ſenties. Quod dicit *Cic.* quia Idibus ſolvere fœneratoribus uſuras Catilina cogebatur.

Uſurarius, a, um, ea quo capitur uſus, cujus ſolum uſum habemus. *Plaut. Amph. 1. 2. 36.* Alcmenam uxorem cepit uſurariam. *Id. Curc. a. 3. v. 1a.* Uſurarius puer Δανειστικός, h. e. meritorius, qui ſui corporis uſum alteri præbet. ¶ Accipitur etiam pro fœnebri, ut uſurarum debitum, apud *Julian. leg. 6. Dig. de negot. geſt.* eſt, cujus uſuræ debentur. Uſuraria pecunia, apud *Ulpian. l. 11. Dig. de compenſat.* eſt, quæ ſub uſuris debetur. Uſurarius debitor eſt, qui uſuras pendit, *Papinian. l. 7. Dig. de Uſur.*

Uſurpatio, onis, f. *uſurpazione, l' uſare, uſo*, Περίγνωσις, frequens uſus. *Cic. in Bruto c. 71.* Qui hoc tempore ipſo cum liceat, in hoc communi noſtro, & quaſi fatali malo, conſuletur ſe cum conſcientia optimæ mentis, tum etiam uſurpatione, & renovatione doctrinæ. ¶ Dicitur ſæpe de malo uſu rei alicujus, qui contra jus ſæpe fit. Apud *Liv. l. 27. c. 19.* Scipio Hiſpanos regem ſe appellantes coercens, juſſit eos *Regis uſurpatione abſtinere*, quæ apud Romanos intolerabilis vox erat. *Plin. l. 33. c. 8.* Superba uſurpatio numinum. ¶ Sumitur etiam pro poſſeſſionis interruptione. *Paull. l. 2. ff. de Uſucap.* Uſurpatio eſt uſucapionis interruptio. Oratores autem uſurpationem frequentem uſum vocant.

Uſurpator, oris, *uſurpatore*, qui malo jure aliqua re utitur. *Ammian. l. 24. c. 7.* Uſurpator indebitæ poteſtatis.

Uſurpatorius, a, um, adject. *uſurpatorio.* *Impp. Conſtant. & Julian. in Cod. Juſtin. l. 10. tit. 47. leg. 8.* Si quis uſurpatoria auctoritate amplius aliquid fuerit conatus exigere.

Uſurpatus, a, um, *uſurpato, uſato*, partic. ab uſurpo. *Cic. 7. Verr.* Id nunc nullo novo officio ſuo, ſed tunc paſt jure imperii noſtri quantamvis uſurpatum, ac ſemper retentum ſumma in difficultate naſium a C. Verre pretio aſſecuti ſunt. *Id. ibid.* Quid vero illa Segeſtanorum non ſolum literis tradita, neque commemorata verbis, ſed multis officiis illorum uſurpata, & comprobata cognatio? *Id. 5. Fam. ep. 16.* Conſolationes a ſapientiſſimis viris uſurpatæ. ¶ Uſurpata uxor dicebatur, quæ cum annum integrum cum viro, licet ſine legibus, fuiſſet matrimonii cauſa, in manum mariti veniſſe, & e tutorum poteſtate exiiſſe, tanquam uſucapta cenſebatur; atque hoc *matrimonium uſu initum* dictum eſt, ut docet *Serv. ad l. 1. Georg.* ubi tria connubiorum genera recenſet, uſu, confarreatione, & coemptione. *Gell. l. 3. c. 2.* Non eſſe uſurpatam mulierem, quæ calendis Januar. apud virum cauſa matrimonii eſſe cœpiſſet, & ante diem quartum cal. Januar. ſequentis uſurpatum iſſet. V. *Sigon. l. c. de ant. jure Civ. R. c. 6.* alioſque *Gellii* interpretes. ¶ *Uſurpatum eſt, è uſo, è in coſtume.* *Ulpian. l. 1. Dig. de extraord. cognit.* Uſurpatum eſt, ut his quoque jus dicatur.

Uſurpo, as, a. t. *uſare ſpeſſo, uſurpare*, Ger. *gebrauchen*, Gal. *uſurper*, Hiſp. *uſurpar*, χρῆσθαι, eſt in frequenti uſu habere, & hoc ſive verbis, ſive factis fiat, ut ait *Valla l. 5. Elegant.* Igitur eſt frequenter dicere, vel frequenter facere. *Cic. in Or.* Quod ſemper uſurpamus in omnibus dictis, ac factis, minimis, ac maximis, cum hoc decere dicimus, illud non decere. *Id. ad Brut. ep. 15.* Ut Solonis dictum uſurpem. ¶ *Uſurpare oculis*, eſt cernere, videre. *Lucr. l. 1. v. 300.* Nec frigora quimus uſurpare oculis. *Plaut. Trin. 4. 2. 3.* Advenio ex Seleucia, Macedonia, atque Arabia, quas ego neque oculis, neque pedibus unquam uſurpavi. ideſt, quas neque vidi, neque adii. ¶ *Uſurpare barathrum*, eſt eo uti ad ſe demergendum. *Id. Bacch. 1. 2. 41.* O barathrum, ubi nunc es? ut ego te uſurpem libens! Apud eund. *Caſ. 3. 5. 9.* dicuntur aures *ſonitum uſurpare*, hoc eſt exaudire. ¶ *Uſurpare otium*, eſt otio frui. *Tacit. Ann. 14. c. 55.* Auguſtus Agrippæ uſurpare otium poſt labores conceſſit. ¶ *Uſurpare civitatem*, eſt dicere ſe civem, & pro cive ſe gerere. *Cic. 7. Verr.* Sed cum imploraret ſæpius, uſurparetque nomen civitatis. ¶ *Uſurpare memoriam* alicujus, eſt mentionem de eo facere. *Cicer. in Lælio:* Quis eſt, qui C. Fabricii, M. Curii non cum charitate, & benevolentia memoriam uſurpet, quos nunquam viderit? ¶ *Jus uſurpare*, eſt, quod vulgo dicunt, capere poſſeſſionem. *Liv. l. 27.* Nec avorum memoria Dialem quemquam id jus uſurpaviſſe. ¶ *Uſurpare aliquem*, ſæpe eſt nominare, appellare. *Cicer. 2. Offic. c. 21.* Lælius, is, qui ſapiens uſurpatur. *Id. de Univerſ. c. 11.* Jupiter, atque Juno, & reliqui, quos fratres inter ſe agnatoſque uſurpare, atque appellare videmus. *Id. pro Mil. c. 7.* Appia via, quæ antea ſilebatur, eadem nunc crebro uſurpatur. ¶ Interdum hoc verbum ſignificat contra jus ſæpius aliqua re uti, occupare, invadere. *Suet. in Claud. c. 25.* Civitatem Romanam uſurpantes ſecuri percuſſit. *Tacit. Annal. c. 23.* Munera Cenſoria uſurpans. ¶ Item ſimpliciter occupare, ſuum facere, vindicare. *Gell. l. 3. c. 2.* Uſurpare mulierem. V. *Uſurpatus.* *Cic. 3. de Orat. c. 28.* Poſſeſſionem, ſurculo defringendo, uſurpare. V. *Surculus.*

Uſus, a, um, particip. V. Utor.

Uſus, us, m. *uſo*, Ger. *brauch*, Gal. *uſage*, Hiſp. *uſo*, χρῆσις, utendi actus, exercitatio, tractatio. *Cic. 1. de Or. c. 4.* Ut ad eam doctrinam, quam ſuo quiſque ſtudio conſecutus eſſet, adjungeretur uſus frequens, qui omnium magiſtrorum præcepta ſuperaret. *Id. pro Corn. Balbo, c. 20.* Aſſiduus uſus uni rei deditus, & ingenium, & artem ſæpe vincit. *Plin. l. 1. ep. 20.* Uſus magiſter egregius. ¶ Sumitur etiam pro conſuetudine, more. *Ter. Heaut.* Mihi ſic eſt uſus, tibi ut opus eſt facto, face. h. e. ſic meus eſt mos, ita conſuevi. ¶ Item pro converſatione, familiaritate. *Cic. l. 7. Fam. epiſt. 33.* Num a Volumnia Senatore eſſet, quocum mihi eſt magnus uſus. *Id. l. 13. epiſt. 24.* Inter noſmetipſos vetus uſus intercedit. ¶ Item pro fructu, & utilitate, quod ſolemus aliqua re ideo uti, ut ex ea fructum percipiamus. *Cic. Attic. l. 1. epiſt. 1.* Fuit & mihi, & Quinto fratri magno uſui in noſtris petitionibus. *Id. 4. Tuſc.* Quod ſit ex uſu. h. e. quod ſit ſecundum utilitatem, ſeu quod aptum ſit ad uſum noſtrum. ¶ Item pro experientia, quæ ex longo rerum uſu acquiritur. *Ovid. 6. Metam. v. 29.* Seris venit uſus ab annis. *Caſ. l. 3. B. Civ. c. 45.* Pompejus dixit, non recuſare ſe, quin nullius uſus imperator diceretur, ſi &c. ¶ Interdum uſus indeclinabilis nominis more adhibetur, quemadmodum *opus*, cum quo communem habet ſignificationem, *biſogno, neceſſità.* Uſurpatus vel abſolute. *Ter. Heaut. 3. 1. 42.* Non uſus veniet, ſpero, h. e. non opus erit, non erit neceſſe. *Cic. 4. Tuſc. c. 2.* De ceteris ſtudiis alio loco dicemus, ſi uſus fuerit. ¶ Vel cum ablat. rei, & dativo perſonæ. *Plaut. Aſin. 1. 1. 76.* Viginti jam uſus eſt filio argenti minis. *Ter. Hec. 3. 1. 07.* Non uſus facto eſt mihi. ¶ Vel cum ſolo abl. rei. *Virg. 8. Æn. v. 441.* Arma acri facienda viro: nunc viribus uſus, nunc manibus rapidis. ¶ Vel etiam cum acc. loco ablativi. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 151.* Ad eam rem uſus eſt hominem aſtutum, doctum, &c. ¶ Uſuvenire. V. infra in *Uſuvenit.*

Uſusfructus, us, m. *uſufrutto*, ἐπικαρπία, *ἐπικαρπεία*, rei uſus fructuoſus, cum ſcilicet res aliqua non noſtra eſt, ſed perinde ex ea fructum, atque utilitatem capimus, ac ſi noſtra eſſet. *Ulp. l. 1. ff. de uſufructu:* Uſusfructus jus alienis rebus utendi, fruendi ſalva rerum ſubſtantia. *Cic. pro Cæc. cap. 4.* Uſumfructum omnium bonorum ſuorum Cæſenniæ legavit, ut frueretur una cum filio. *Id. in Top. c. 3.* Si paterfamilias uxori ancillarum uſumfructum legavit a filio, neque a ſecundo hærede legavit, mortuo filio mulier uſumfructum non amittet. ¶ Separate etiam uſurpatur. *Cic. pro Cæcin. c. 7.* Uſus enim ejus, & fructus fundi, teſtamento viri, fuerat Cæſenniæ.

Uſuvĕnit, ebat, enit, imp. 4. *avvenire, intervenire, accadere*, ἐπιδέχεται, evenit, accidit, contingit. *Cic. pro Quint. c. 13.* Nam quid homini poteſt turpius, quid vero miſerius, aut acerbius uſuvenire? *Id. de Sen. c. 3.* Nam ſi id culpa ſenectutis accideret, eadem mihi uſuvenirent omnia, & reliquis majoribus natu. *Auct. ad Herenn. l. 2. c. 3.* Dicet, cum præmeditatum fuiſſe, quid ſibi eſſet uſuventurum. ¶ Revera duæ voces ſunt *uſu venit*. itaque præter quam quod in allatis & aliis ſimilibus exemplis ſeparatæ inveniuntur in optimis Codicibus, interſeritur etiam interdum alia vox. *Cic. Att. 19. epiſt. 12.* Nunc venit idem uſu mihi, quod tu tibi ſcribis. *Id. 2. de Orat. c. 40.* Quid quod uſu memoriæ patrum venit, ut &c.

U ANTE T.

Ut, adv. *ſiccome, come*, כְּמוֹ, Ger. *wie*, Gal. *comme*, Hiſp. *como*, ὡς, ὥσπερ, καθάπερ, ſicut, velut, adverbium ſimilitudinis. *Plaut. Rud. 4. 4. 55.* Ut tute es, item cenſes omnes eſſe? *Cic. 2. Phil.* Ut quidam morbo aliquo, & ſenſus ſtupore ſuavitatem cibi non ſentiunt, ſic libidinoſi, avari, facinoroſi veræ laudis guſtum non habent. ¶ Cum ſumitur pro veluti, ſub eodem verbo caſus ſimiles antecedentibus poſcit. *Cic. 2. Acad.* Ea ſole percipere dicunt, quæ tactu intimo ſentiant, ut dolorem, ut voluptatem. ¶ Uſurpatur quoque extra ſimilitudinem, pro quemadmodum, qua ratione. *Cic. Attic. l. 2. ep. 19.* Ut me circumſteterint, ut aperte jugula ſua pro meo capite P. Clodio oſtenderint. *Virg. 2. Æn.* Infandum, Regina, jubes renovare dolorem, Trojanas ut opes, & lamentabile Regnum Eruerint Danai. ¶ Item pro quomodo, cum quadam admiratione, & indicativum poſcit. *Plaut. Capt. 1. 2. 62.* Ut ſæpe ſumma ingenia in occulto latent. *Cic. pro Mil.* Ut contempſit, ut pro nihilo putavit! ¶ Item pro quomodo cum interrogatione. *Plaut. Perſa 1. 1. 17.* Ut vales? R. Ut queo. ¶ Item pro prout, & hoc fere per parentheſin. *Ter. Phorm.* Ut nunc ſunt mores. h. e. ſecundum mores, quibus hodie utimur. *Cic. de Sen.* Multæ etiam (ut in homine Romano) literæ. *Id. in Bruto.* Poſteaquam Cliſthenem multum, ut temporibus illis, valuiſſe dicendo. h. e. ſecundum illorum temporum eloquentiam. ¶ Item pro quippe. *Plaut. Curc. 2. 1. 2.* Quando Æſculapii ita ſentio ſententiam, ut qui me nihili faciat, nec ſalvum velit. ¶ Eſt etiam adverbium quantitatis, & ponitur pro *quam*, admirative. *Cic. Att. l. 2. ep. 21.* Ut ille tum humilis, ut demiſſus erat! ut ipſe etiam ſibi, non iis ſolum, qui aderant, diſplicebat! ¶ Item pro quam ſine admiratione, cum ſuperlativis. *Cic. pro Cluent.* Tum appellat hilari vultu hominem Bulbus, ut blandiſſime poteſt. *Id. 2. de Or.* Ut quiſque optime Græce ſciret, ita eſſe nequiſſimum. ¶ Item pro quantum. *Plaut. Aſin. 3. 3. 59.* Ut veſtræ fortunæ meis præcedunt, Libane, longe. *Plin. in præf. hiſt. nat.* Niſi ut prodeſſe tantundem poſſim, ac velim. *Sueton. in Tito, c. 7.* Abſtinuit alieno, ut ſi quis unquam. *quanto altri mai.* ¶ Item adverbium eſt temporis, pro poſtquam, ex quo, & indicativum petit. *Cic. 3. Ver.* Ut hæc audivit, ſic exarſit, &c. *Id. in Somn. Scip. c. 3.* Atque ego ut primum fletu repreſſo loqui poſſe cœpi. ¶ Item pro cum, quando. *Ter. Adelph. 3. 3.* Num ut numerabatur forte argentum, intervenit homo de improviſo. ¶ Item eſt adverbium optandi, pro utinam. *Ter. Heaut. 4. 6. 6.* Ut te omnes Dii Deæque perduint. ¶ Invenitur etiam poſitum pro *quod*, vel pro uſu verbi infiniti. *Nepos in Annib. c. 1.* Si verum eſt, ut populus R. omnes gentes virtute ſuperarit. Al. *ſuperaverit.* *Cic. pro Roſc. Amer. c. 41.* Non eſt veriſimile, ut Chryſogonus horum literas adamarit, aut humanitatem. ¶ *Ut* eſt etiam conjunctio, *acciocchè, affinchè, che*, & conjunctivum poſtulat. *Cic. de Aruſp. reſp.* Negotium magiſtratibus eſt datum, ut curarent, ne ſine ut mihi ædificare liceat. *Id. ibid. l. 16. ep. 2.* Cura ut valeas. *Id. Ver. 7. 1. 69.* Ut vere dicam, *per dir vero.* *Nepos 1. c. 4.* Curſores miſerunt, ut nuntiarent. *Plaut. Pæn. 1. 2. 35.* Olent, ſalſa ſunt, tangere ut non velis. *Plin. l. 18. c. 29.* Ut carbunculi non noceant. ¶ Uſum frequentiſſimum habet poſt has voces, *talis, tantus, tot, tam, adeo, ſic, ita, hujuſmodi*, & ſimiles, loco particulæ quod. Sed hæ voces interdum ſubaudiuntur. *Cic. 1. Tuſc.* Non ſum ita hebes, ut iſta dicam. *Id. in Bruto.* Gellius non tam vendibilis Orator, quam ut neſcires, quid ei deeſſet. h. e. talis, ut neſcires. *Id. 2. de Leg.* Nos enim ullum hoc frigidius flumen attigi, cum ad multa acceſſerim, ut vix pede tentare id poſſim. h. e. adeo ut. ¶ Item cum verbis timendi, pro ne non, & dubitationem ſignat. *Ter. Andr. 4. 2.* Dies mihi ut ſit ſatis, vereor, ad agendum. ¶ Eſt etiam conjunctio conditionalis, pro dummodo. *Cic. 5. Ver.* In jugere Leontini agri medimnum fere tritici ſeritur, perpetua, atque æquabili ſatione, ager efficit cum octavo, bene

ut

Digitized by Google

ut agatur; verum, ut omnes Dii adjuvent, cum decimo. ¶ Item adverſativa, pro quamvis, licet. *Ovid. l. 3. de Pont. eleg. 4.* Ut deſint vires, tamen eſt laudanda voluntas. ¶ Item pro eſto. *Cicero ad Brutum, 9.* Nos tu, ſaltemque exercitum expectamus, ſine quo, ut reliqua ex ſententia ſuccedant, vix ſatis liberi videmur fore. *Ovid. de Ponto, l. 4. el. 5. v. 7.* Luce minus decima dominam venietis in urbem, Ut feſtinatum non faciatis iter. ¶ Interdum uſurpatur cum indignatione. *Ter. Phorm. 4. 3. 64.* Nil do: impuratus me ille ut etiam irrideat? ¶ Interdum elegantiæ cauſa. *Cic. de Sen.* Invitus feci, ut L. Flaminium de Senatu ejicerem. Nihil enim ſignificat, niſi *invitus ejeci*. ¶ Conjungitur ſæpe cum adv. *non*, pro quin. *Cic. 1. de Fin.* Fieri nullo pacto poteſt, ut non dicas, quid non probes ejus, a quo diſſentias. *Quintil. l. 7. c. 3.* Vereor, ut non jam ferat quiſquam. ¶ Item cum *ne*, pro ut non. *Cic. ad Q. Fr. l. 3.* Opera detur, ut judicia ne fiant. ¶ Item cum *ſi*, & ſignificat perinde ut ſi. *Cic. l. 4. Fam.* Ejus negotium ſic velim ſuſcipias, ut ſi eſſet res mea. *Nepos in Datam. c. 3.* Vinctum ante ſe Thyum agebat, ut ſi feram beſtiam captam duceret. ¶ Item cum *plurimum*, & valet quam plurimum, ſeu valde frequenter, plerumque. *per lo più*. *Cic. 2. de Leg.* In quo & ſuſcipiendo, & gerendo, & deponendo jus ut plurimum valet, & fides. ¶ Item cum *puta*, pro exempli gratia. *Ulp. l. Julianus. ff. de act. empt. & vend.* Ædibus diſtractis, vel legatis, ea eſſe ædium ſolemus dicere, quæ quaſi pars ædium, vel propter ædes habentur, ut puta putei. ¶ Item cum *quid*, cum interrogatione, pro quamobrem. *Cicer. Attic. l. 7. ep. 7.* Depugna, inquis, potius, quam ſervias. Ut quid? ſi victus eris, proſcribare, ſi viceris, tamen ſervias. ¶ Item cum alio *ut*, pro quoquomodo, utcunque. *Ter. Phorm. 3. 1. 4.* Nam utut erant alia, illi certe, quæ nunc domitum eſt, conſuleres.

Utcunque, adv. *comunque, in qualunque modo, ſia come ſi voglia*, ὅπως δὴ, ὡς ἔτυχεν, quocunque modo, quomodocunque, ab *ut*, & *cunque*. *Plaut. Epid. 1. 2. 47.* Utcunque in alto eſt ventus, Epidice, ex imo ruinam vortitur. *Cic. in Or. c. 17.* Utcunque ſe affectum videri, & animum ardentius moveri volet, ita certum vocis admovebit ſonum. *Liv. in præf. operis:* Utcunque erit, juvabit tamen, &c.

Utendus, a, um, particip. ſignificationis paſſivæ, *da ſervirſene*, χρηστέος. *Ter. Heaut. 1. 1. 81.* Ætas ad hæc utenda magis idonea. *Cic. 4. Verr. c. 18.* Omnia utenda, ut poſſidenda tradiderat. *Id. 3. Tuſcul. c. 18.* Quod utendum acceperis, reddere. *Plaut. Men. 2. 2. 94.* Ego illam non condonavi, ſed ſic utendam dedi. His, & aliis ſimilibus locis *utendum dare* idem eſt ac commodare, aut mutuum dare.

Utens, tis, nom. partic. ab utor, *che ſi ſerve*. *Ovid. 12. Metam.* Haud tulit utentum pugnæ ſucceſſibus ultra. *Cic. in Top. c. 18.* Ratione utens. *Id. 2. Off. c. 2.* Magnitudo divitiarum illum fortaſſe adjuvat, qui habet: ne id quidem ſemper, ſed fac juvare: utentior ſane ſit, honeſtior quomodo? h. e. utilior. Alii leg. *opulentior*, alii *potentior*.

Utenſilia, ium, n. 3. *utenſili*, τὰ χρειώδη, quæcunque uſui noſtro ſunt neceſſaria, ab *utenſilis*, quod veteres pro *utilis* dixere. *Liv. l. 3. c. 49.* Exutuſque omnibus utenſilibus miles Tuſculum ſe, fide miſericordiaque victurus hoſpitum, contulerat. *Id. l. 26. c. 33.* Quæque non ſecum dediderunt, agrum urbemque, divina, humanaque utenſilia, ſive quid aliud dediderunt, de iis rebus quid fieri velitis, vos rogo, Quirites. *Col. l. 12. in præfat.* Utenſilia, quibus aut alitur hominum genus, aut etiam extollitur.

Utenſilis, le, adject. *utile, fruttuoſo*, χρειώδης, utilis. *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* Quid in Italia utenſile non modo non naſcitur, ſed etiam non egregium fit?

Utenſilitas, atis, idem ac utilitas, uſus. *Tertull. de habit. mul. c. 5.* Ferri, & æris utenſilitas.

Uter, uteri, m. idem ac uterus. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 913.* Nunc uter creſcit, non poteſt celari.

Uter, utris, m. *otre*, ἀσκός, ὄρυκος, pellis, qua vinum, aut oleum, aut alia quæpiam ſimilis res deferri ſolet. *Virg. 2. Georg.* Mollibus in pratis unctos ſaliere per utres. *Ovid. 3. Amor. el. 12.* Æolios Ithacis incluſimus utribus Euros. *Plin. l. 12. c. 7.* Lycion aptiſſimum medicinæ, quod eſt ſpumoſum: Indi in utribus camelorum, aut rhinocerotum id mittunt.

Uter, utra, utrum, *quale di due*, πότερος, ὁπότερος, quis ex duobus. *Cic. 1. Verr.* Utrum reprehendis? quod patronum juvabat eum, qui tum in miſeriis erat? an quod alterius patroni mortui voluntatem conſervabat, a quo ſummum beneficium acceperat? utrum horum reprehendis? ¶ Eſt etiam nomen indefinitum, ſeu infinitum, idem ſignificans, quod *quis* infinite poſitum, niſi quod *quis* de pluribus, *uter* de duobus dicatur. *Cic. de Fato:* Quoniam utriuſque ſtudii noſtra profeſſio eſt, hodie utro frui malis, veſtræ optio eſt. *Id. 2. ad Q. Fr. ep. 12.* Utros ejus habueris libros (duo enim ſunt corpora) an utroſque, neſcio. *Id. pro Mil. c. 9.* Uter utri inſidias fecerit. ¶ Ponitur interdum pro alteruter, *l'uno, o l'altro*. *Cic. 3. Verr.* Omnium controverſiarum, quæ eſſent inter aratorem & decumanum, ſi uter velit, edicit, ſe recuperatores daturum. *Id. in Divin. c. 14.* Utrum dixeris, id contra te futurum. ¶ Jungitur etiam cum verbis numeri pluralis, eſt enim nomen collectivum. *Plaut. Men. 5. 2. 19.* Loquere, uter meruiſtis culpam, paucis. *Id. ib. 5. 9. 60.* Uter eratis? tun' an ille major? ¶ Dicitur etiam de pluribus, quam duobus. *Vitruv. in præfat. l. 9.* Alii eum ſcripſerunt eſſe in crucem fixum: nonnulli, in eum lapides eſſe conjectos: alii, Smyrnæ vivum in pyram conjectum, quorum utrum ei acciderit, merenti digna conſtitit pœna.

Uterculus, i, m. *ventricello*, ἐγκοίλιον, parvus uterus, ſeu venter. *Plin. l. 11. c. 12.* Præterea e fronde, ac pabulis potus in uterculos congeſtus apum; uva enim eum vomunt, &c. ¶ Eſt etiam diminutivum ab uter, utris, *piccolo otre*. *Apulej. l. 1. Mileſ.* Sanguinis eruptionem utreculo admoto excipit diligenter.

Utercunque, utracunque, utrumcunque, *qual di due tu vuoi*, ὁποτεροσοῦν, idem, quod utervis, ſive uter libet. *Cic. l. 6. Fam. ep. 4.* Magnæ utriuſque copiæ ita paratæ ad pugnandum eſſe dicuntur, ut utercunque vicerit, non ſit mirum futurum. *Gell. l. 5. c. 10.* Ne ſententia ſua, utramcunque in partem dicta eſſet, ipſa ſe ſe reſcinderet.

Uterinus, a, um, *uterino, fratello da parte di madre*, ὁμογάστριος, qui ex eodem utero prodiit, hoc eſt qui matrem eandem, non tamen eundem habuit patrem. Uterinis fratribus opponuntur conſanguinei, qui de uno patre nati, ut *Cajus l. c. Inſtit. tit. 8. & Theophilus, in Inſtit. de legit. agnat. ſucceſſ.* definiunt. *Juſtinian. l. 3. Inſtit. tit. 10. de bon. poſſeſſ. §. 3.* Frater, ſororve, conſanguinei, vel uterini.

Uterlibet, utralibet, utrumlibet, *uno di due*, ὁπότερος ἄν, alter ex duobus, quem tibi capere libet. *Cic. pro Quint. c. 26.* Utrumlibet elige, alterum incredibile eſt, alterum nefarium, & ante hoc tempus utrumque inauditum. *Plin. l. 24. c. 4.* Suberis cortex tritus, ex aqua calida potus ſanguinem fluentem ex utralibet parte ſiſtit.

Uternam, utranam, utrumnam, *qual di due mai*, ὁπότερος ἄν, idem, quod uter. *Hor. lib. 2. ſat. 6. v. 107.* uternam Ad caſus dubios fidet ſibi certius, hic, qui pluribus aſſuerit, &c.

Uterque, utraque, utrumque, *l'uno, e l'altro*, ἀμφότερος, ἑκάτερος, alter, & alter, vel unus & alter. *Ter. Phorm. 5. 8. 17.* Uterque utrique eſt cordi. *Cic. Attic. 9. ep. 10.* Non eſt tum fidei, ut contra alterutrum, cum utrique ſis maxime neceſſarius, arma feras. *Id. Fam. 8. ep. 26.* Pabus amentiſſimus utriuſque noſtrum. *Nepos 25. c. 14.* Pari faſtigio ſtetit in utraque fortuna. h. e. in proſpera, & in adverſa. ¶ Jungitur cum nominibus, & verbis numeri pluralis, cum ſit nomen collectivum. *Tacit. 2. hiſtor. c. 97.* Legati cunctabantur; Flaccus anxius proprio bello, Bolanus nunquam ſatis quieta Britannia: uterque ambigui. *Plaut. Curc. 1. 3. 31.* Uterque inſeniunt. ¶ Uſurpatur & in plurali, cum de duobus rerum generibus ſermo eſt. *Cic. de Orat. l. 3. c. 36.* A quibus utrique ſummittitur aliquid. *Id. 2. Offic. c. 1.* Quoniam utrique, & Platonici, & Socratici eſſe volumus. h. e. volumus utramque harum ſectarum ſequi. *Tacit. de Germ. c. 34.* Utræque nationes. ¶ Etiam cum de duabus tantum rebus, vel perſonis loquimur, plur. numero utimur; licet rarius hoc ſit, & potius poeticum. *Tacit. Ann. 16. c. 11.* Ille utroſque intuens. h. e. patrem, & aviam. *Nepos 20. c. 1.* Utrorumque Dionyſiorum opibus Corinthii ſæpe adjuti fuerant. *Virg. 8. Æn. v. 685.* palmas utraſque tetendit.

Utervis, utravis, utrumvis, *quale di due tu vuoi*, ὁπότερος ἄν, uter, quem vis, uterlibet. Hoc differunt *utervis*, & *uterlibet* a *quivis*, & *quilibet*, quod illa unum ex duobus ſignificant, hæc unum ex pluribus. *Cic. de Sen. c. 10.* At minus habeo virium, quam veſtrum utervis. *Id. pro Roſc. Amer. c. 1.* Utramvis ſalvo officio ſe facere poſſe arbitrarentur.

Uterum, i, n. 2. idem quod uterus. *Turpil. apud Non. c. 3. n. 238.* Diſperii miſera, uterum cruciatus mihi. *Afran. ibid.* Sedis uterum, at non omnino tamen.

Uterus, i, m. *utero, matrice, ventre*, δελφύς, μήτρα, γαστήρ, ὑστέρα, loci muliebres, in quibus fœtus concipitur. Eſt enim proprius mulieris. Nam in cæteris animalibus vulvam potius appellamus. *Plin. l. 11. c. 37.* Fœminis eadem omnia, præterquam veſicæ junctus utriculus, unde dictus uterus: quod alio nomine locos appellant, hoc in reliquis animalibus vulvam. ¶ Proprie aliud *venter*, aliud *uterus*, aliud *alvus*. Quibus de vocibus ſic *Servius ad illud 2. Æn.* Uterumque armato milite complent: Uterus, inquit, eſt mulierum. Nam prægnantis proprie eſt, quem modo ideo dixit, quia dicturus eſt, fœta armis. Alvus eſt, quæ defluat ſordes, ut *Salluſtius*: Simulans, ſibi alvum purgari. Venter, qui videtur. *Juvenal.* Montani quoque venter adeſt abdomine tardus. *Plaut. Aul. 4. 7. 10.* Perii mea nutrix, obſecro te, uterus dolet. Alii legunt *uterum*, ut ſit accuſativus Græco more poſitus. ¶ *Uterum ferre*, vel *gerere*, eſt gravidam eſſe. *Celſ. l. 2. c. 10.* Sanguinem mitti junioribus, & fœminis uterum non gerentibus tutum eſt. ¶ Dicitur etiam de beſtiis. *Plin. l. 8. c. 43. de aſina.* Sed incontinens uterus urinam genitalem reddat, niſi cogatur in curſum verberibus a coitu. ¶ Sumitur etiam pro ipſo partu. *Tacit. 1. Ann. c. 59.* Arminium rapta uxor, ſubjectus ſervitio uxoris uterus, vecordem agebant. ¶ Per ſimilitudinem dicitur de parte latiore navis, aut dolii. *Tacit. Ann. 2. c. 6.* Naves lato utero. *Colum. l. 12. c. 4.* In utero dolii.

Uti, *come*, ὡς, ὥσπερ, idem, ut, ut, quod hinc factum videtur per Apocopen, idem quomodo, quemadmodum. *Plaut. Amph. 2. 1. 9.* Tu me quin loquar, hæc uti facta ſunt, nunquam ullo modo me potes deterrere. ¶ Ponitur aliquando pro *tanquam* cum pronomine *is*, *ea*, *id*, quod vel exprimitur, vel ſubintelligitur. *Cicer. 9. Phil. in fine.* Quod ſepulcrum ipſius, liberorum, poſterorumque ejus ſit, uti quod optimo jure ſepulcrum publice datum eſt. *Id. Phil. 11. c. 12.* Senatui placere, C. Caſſium provinciam Syriam obtinere, uti qui optimo jure provinciam obtinuerit. id eſt tanquam is, qui optimo jure, &c. ¶ Denotat aliquando cauſam finalem, quemadmodum & ut, *accioche*. *Cic. l. 13. Fam. ep. 1.* Is ad me dedit literas, uti ſe tibi placarem.

Utibilis, & le, o. 3. *utile*, χρήσιμος, idem, quod utilis, ſeu res, qua uti poſſumus. *Plaut. Merc. a. 5. ſc. ult.* Eamus intro: non utibilis hic locus factis tuis. *Id. Mil. a. 3. ſc. 1. v. 19.* Magis ad rem non poteſt eſſe utibile. *Terent. Phorm. a. 4. ſc. 4. v. 9.* Quid minus utibile fuit, quam hoc ulcus tangere, aut nominare uxorem?

Utica, æ, f. Ἰτύκη, Arabibus *Benſert*, Ital. *Biſerta*, ἰτύκη, ὀτύκη, urbs littoralis Africæ proprie dictæ, in Regno Tunetano, ſatis ampla, & munita, cum portu capaci, ſeu verius ſinu parvo maris Africi, ad Bagradam fl. ubi Cato mortem ſibi conſcivit, qui propterea *Uticenſis* cognominatus eſt. Aliæ eſt *Porto Farina*, incolis *Gard Melha*, al. *Mazzabara*.

Uticenſis, e, adject. ad Uticam pertinens, ut Uticenſis ager, *Liv. l. 29. c. 5.* ¶ Uticenſes, Uticæ incolæ. *Cic. pro Balb. c. 22.*

Utilis, & le, o. 3. *utile*, χρήσιμος, χρειώδης, quod nobis uſui eſt, vel confert. Eſt ab *utor*. Nam per ſyncopen factum eſt ex *utibilis*. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 1. de nat. Deor.* Res utiles, & ſalutares Deorum eſſe vocabulis nuncupatas. *Hor. in Arte:* Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci. *Plin. l. 7. c. 28.* Ob id nemo manu, neutro pede ſatis utilis, hoc eſt, cujus utraque manus, & uterque pes vitiata commode officia ſua fungi non poſſunt. ¶ Vel cum dativo perſonæ. *Dolabel. ad Cic. 9. Fam. ep. 9.* Sic enim faciliime quod tibi utiliſſimum erit, auxilii capies. *Pallad. in Novemb. tit. 1.* Ager frumentis utilior. ¶ Vel cum acc. rei, & præp. *ad*. *Cic. 3. Off.* Nonne igitur ſapiens, ſi fame ipſe conficiatur, abſtulerit cibum alteri homini ad nullam rem utili? ¶ Videtur etiam genitivo jungi. *Ovid. Heroid. ep. 5. prope fin.* Quæcunque herba potens ad opem, radixque medendi Utilis in toto naſcitur orbe, mea eſt. ¶ *Utiles*, um, aut utiles. *Senec. epiſt. 87.* M. Cato canterio vehebatur, & hippoperis quidem poſitis, ut ſecum utilia portaret.

Utilitas, atis, f. *utilità*, ὠφέλεια, ὄφελος, commodum, fructus. *Cic. 1. de Fin. c. 20.* Ut etiamſi nulla ſit utilitas ex amicitia, tamen ipſi propter ſe ipſos amentur. *Id. 3. Offic. c. 11.* Nec tamen noſtræ nobis utilitates omittendæ ſunt. *Rurſus Cic. 2. Offic. c. 23.* Afferre utilitatem alicui. *Id. de amic. c. 9.* Utilitatem capere ex aliquo re. *Id. 3. de Orat. c. 2.* Quærere utilitatem in re aliqua. *Id. 2. de Orat. c. 31.* Referre omnia ad utilitatem ſuam. *Id. 1. de Orat.* Eſſe utilitati alicui. *Quintil. l. 3. c. 8.* Utilitate duci. ¶ *Utilitas alicujus*, h. e. utilitas, quam ex aliquo capitur. *Ter. Eun. 2. 3. 27.* In ea re utilitatem ego faciam ut cognoſcas meam. *Cic. Fam. 16. ep. 3.* Utilitatibus tuis poſſum carere. *poſſo ſtar ſenza il tuo ſervigio*. ¶ *Utilitas belli* ſignificat res illas, quæ ad bellum utiles ſunt, in illo *Cicer. pro leg. Manil. c. 6.* Itaque hæc vobis provincia, Quirites, ſi & belli utilitatem, & pacis dignitatem retinere vultis, non modo a calamitate, ſed etiam a metu calamitatis defendenda eſt. *Supra c. 2.* dixerat: Et pacis ornamenta, & ſubſidia belli requiretis. Alii leg. *ad belli utilitatem*, quod eandem ſententiam habet. ¶ Utilitatem oculis obtinere, apud *Plaut. Epid. 5. c. 28.* eſt oculorum uſum habere, recte cernere.

Utiliter, adv. *utilmente*, χρηστῶς, συμφερόντως, ex uſu, commode. *Cic. 4. Acad.* Atque illi quidem etiam a natura utiliter dicebant permotiones

iſtas

iſtus animis noſtris datas. *Ovid. ep.* 2. v. 67. Utilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Cuneo adactum utiliſſime adſtringitur.

Utinam, *Dio voglia*, εἴθε, εἴγε, adv. optandi, ab ut, cum optandi eſt, & particula nam. *Cic. pro L. Man.* Utinam, Quirites, virorum fortium atque innocentium copiam tantam haberetis. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 4. Quod utinam minus vitæ cupidus fuiſſem. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 46. Quod utinam, iterum utinam, tuo tamen commodo. ¶ Quandoque etiam dicimus o utinam. *Ovid.* 1. *Epiſt. v.* 5. O utinam tunc, cum Lacedæmona claſſe petebat, Obrutus inſanis eſſet adulter aquis. ¶ *Utinam ne* pro *utinam non*. *Ter. Phorm.* 1. 3. 5. Quod utinam ne Phormioni id ſuadere in mentem incidiſſet.

Utinum, n. o. Utina, Atine, *Udine*, Germ. *Weyden*, urbs olim Carnorum, nunc prov. Fori Julii primaria, ſedes Patriarchæ Aquilejenſis.

Utique, adv. *certamente*, אך, Gm. *sa freilich*, Gal. *certe*, Hiſp. *ciertamente*, δήπου, certe, adv. affirmandi. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 9. Id unis diligenter literis, quæ ad me utique perferantur, conſequerer. *Id. ib. l.* 13. *ep.* 47. Velim Varronis, & Lollii mittas laudationem, Lollii utique. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Quod non eſt arbor, utique platanus non eſt. ¶ Interdum ſignificat dumtaxat, tantummodo. *Ulpian. leg.* 3. *Dig. de ſuſpect. tutor.* Sed ſciendum non omnes hac ſeveritate debere tractari, ſed utique humiliores. *Id. leg.* 31. *Dig. de Ædil. Edict.* Culpam autem omnem accipiemus, non utique latam.

Uto, is, activa forma pro *utor* uſurpatum fuiſſe a veteribus, docet *Priſcian. l.* 8. ¶ Hinc paſſive *Nævius* apud *Gell. l.* 15. *c.* 13. Supellex multa, quæ non utitur, emitur tamen.

Utor, eris, uſus ſum, d. 3. *uſare*, *ſervirſi*, χράομαι, uſum habeo, adhibeo. Dicitur de omnibus rebus, & humanis, & divinis, & animatis, & inanimatis, quæ nobis bonæ, utiles, neceſſariæ ſint; & conſtruitur cum ablativo ſine præpoſit. *Cic. Verr.* 1. Sunt alia in te accuſatoris ſigna permulta, quibus ego nunc non utor. *Id. pro Dejot.* Bene armis, optime equis uti. *Plaut. Trinum.* 2. 1. 26. Non places, nihil te utor, *nulla voglio da te*. *Id. Mil.* 4. 7. 15. Illue ego oculo utor minime, *vi veggo poco*. *Uti valetudine firma*, ideſt bene valere, bene habere. *Plin. l.* 1. *ep.* 23. ¶ *Uti valetudine minus commoda*, ideſt aliquantum ægrum eſſe. *Caſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 49. ¶ Uti invidia minore, id eſt minus odio haberi, ſeu nobis minus invideri. *Plaut. Aul.* 3. 5. 8. ¶ Patre facili uti, h. e. habere patrem mitem, & placabilem. *Ter. Heaut.* 1. 2. 42. ¶ Uti voce, eſt loqui. *Cic.* 1. *Verr.* Si univerſa provincia loqui poſſet, hac voce uteretur. ¶ Homo honore uſus dicitur, qui magiſtratum aliquem in Republica geſſit. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 34. Homines claros, nobiles, & honore uſos. ¶ *Uti oratione*. h. e. orationem habere. *Id. Phil.* 10. *c.* 1. ¶ *Uti ventis adverſis*, eſt adverſos ventos navigando experiri. *Id. Fam.* 10 *ep.* 5. ¶ *Uti ſe* apud Comicos eſt genio ſuo indulgere. *Plaut. Mil.* 3. 1. 82. Animo obſequere mecum, atque onera te hilaritudine; liberæ ſunt ædes, liber ſum autem ego, libere me uti volo. *Id. Captiv.* 4. 4. 12. Dicam, ut penum ſibi aliud ornet, ſi quidem ſe ſe uti volet. ¶ *Uti ingenio alicujus*, eſt obſequi, morem gerere. *Trebell. Poll. in XXX. Tyrann. c.* 16. Denique ingenio ejus uſus Odenatus quidquid concubinarum quidquid divitiarum cepit, eidem tradidit. Eadem ratione *uti regibus* apud *Hor. l.* 1. *ep.* 17. eſt iis obſequi. Sic *uti foro* apud *Terent.* V *Forum*. ¶ Habet præterea alios caſus beneficio præpoſitionum. *Cicer.* 5. *Verr.* Quo iſte interprete non ad linguam Græcam, ſed ad furta, & flagitia uti ſolebat. *Id.* 4. *Acad. c.* 38. Uti opera Deorum ad fabricandum mundum. ¶ Cum accuſativo etiam reperitur, præſertim communi. *Cic. Att.* 12. *ep.* 02. Ne Silius quidem quidquam utitur. *Cato* apud *Gell. l.* 13. *c.* 22. Si quid eſt, quod utar, utor. *Varr* apud *Priſcian. l.* 8. Utile utamur potius, quam &c. ¶ Cum de amicis, aut familiaribus ſermo eſt, utor ſignificat verſari, conſuetudinem habere, familiarem eſſe. *Cic. pro Cluent. c.* 16. Fabricius ſemper uſus eſt familiariſſime. Sic, uti familiariter alicujus amicitia, apud *Quintil. l.* 5. *c.* 9. ¶ Participia *utens*, & *utendus* V. ſupra ſuis locis. ¶ Utier paragoge pro *uti*, legitur apud *Plaut. Caſ.* 2. 3. 4.

Utpōte, adv. *come*, *perchè*, ὡς, ἅτε, οἷα δή, quippe, utpote, quoniam, quandoquidem, adv. confirmandi. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 24. Ea nos, utpote qui nihil contemnere ſolemus, non pertimeſcebamus. *Id. ibid. l.* 5. *ep.* 8. Me & incommoda valetudo, qua jam emerſeram, utpote cum ſine febri laboraſſem.

Ut puta }
Ut quid } V. Ut.

Utrarius, ii, *chi porta acqua*, *vino*, *oglio in otri*, ἀσκοφόρος, qui utribus affert aquam, vinum, oleum. *Liv. l.* 44. *c.* 33. Poſtremo ſequi ſe utrarios ad mare juſſit.

Utriclarii, orum, m. genus nautarum, ita dictum a forma quadam navium utriculos referente. *Inſcript. apud Spon. Miſcell. Erud. Antiq. pag.* 6. Collegio Utriclar. & *pag.* 172. Inter Utriclar. Lug.

Utriculārius, ii, m. *ſuonatore di cornamuſa*, ἀσκαύλης, qui canit tibiis inflatis utriculo, quæ tibiæ utriculares a quibuſdam vocantur, ab *utriculus*, quod ab *uter*. Græce maſculariun dicitur ἀσκαύλης, qui ἀσκῷ αὐλεῖ: ut qui e cado, ſive dolio idem facit, πιθαύλης. Plura de utriculario, & pithaulæ diſcrimine docebit Scaliger in Ætnam, *Suet. in Ner. c.* 54. Voverat, ſe proditurum hydraulam, & choraulam, & utricularium.

Utricŭlus, i, m. ἀσκίδιον, parvus uterus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Fœminis eadem omnia, præterque veſicæ junctus utriculus, unde dictus uterus. ¶ Utriculi etiam dicuntur prima illa florum germina, quæ veluti quidam utriculi tument, priuſquam flos arborum aperiatur. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Pariunt vero, cum florent, floſque ille ruptis conſtat utriculis. ¶ Item ſic appellantur, quæ Græcis ἔλυτρα, id eſt ſeminum ac frugibus involucra, & operimenta, quæ trita, & cribro excuſſa glumæ, ſive acus dicuntur. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Pinſunt cum arena, & ſic quoque difficulter deterunt utriculos.

Utrinde, utrinque, ex utroque loco. *Cato apud Chariſ. l.* 2. *pag.* 198. *Putſch.* De frumento utrobi bona, utrobi mala gratia capiatur, utrinde iram, utrinde factiones ſibi pares.

Utrinque, adv. *da ogni parte*, ἑκατέρωθεν, ab utroque loco, ab utroque latere, ab utraque parte. *Caſ. l.* 7. *bell. Gall.* Multis utrinque interfectis. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 4. Tum hoc tempore ita magnæ utrinque copiæ.

Utrinquesĕcus, adv. idem quod utrinque. *Lucret. l.* 4. *verſ.* 937. Utrinquesecus cum corpus vapulet. *Solin. c.* 53. (al. 52.) *de cryſtallo*: Utrinquesecus lenium turbinatis.

Utrinsĕcus, idem quod utrinque. *Sever. in Ætna*, v. 503. Incolumi fervore cadunt utrinſecus ignes. Alii aliter legunt.

Utro, adv. *verſo quale delle due parti*, ἑκατέρωσε, verſus quam duarum partium. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Id demum recte ſubactum erit, ubi non intelligitur, utro vomer ierit. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 166. Neſcit utro potius ruat.

Utrŏbi, vel Utrubi, adverb. utro in loco, *in qual de' due luoghi*. *Ulpian. leg.* 1. *Dig. Utrubi*. Utrubi hic homo, de quo agitur, majore parte hujus anni fuerit, quo minus is eum ducat, vim fieri veto. Huc alluſit *Auſon. Idyll.* 4. (al. 11.) ſeu in *Gripho*, v. 64. Interdictorum trinom genus: unde repulſus Vi fuero, aut Utrobi fuerit, quorumque bonorum.

Utrobĭdem, *dall' una, e l' altra parte*. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 30. Utroſque percognovi utrobidem. h. e. penitus cognovi.

Utrobique, adv. *nell' uno, e nell' altro luogo*, ἑκατέρωθι, ἀμφοτέρωθι, in utroque loco. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eadem veritas utrobique eſt. *Liv. l.* 6. Ab ducibus utrobique prodita temeritate, atque inſcitia res.

Utrolĭbet, adv. *in qual de' due luoghi tu vuoi*. *Quint. l.* 1. *c.* 11. Utrolibet inclinata cervix.

Utrōque, adv. *all' uno, ed all' altro luogo*, ἑκατέρωσε, ad utrunque locum. *Liv. l.* 6. Utroque exercitus miſſi.

Utroqueverſum, verſus utrunque locum, in utranque partem. *Gell. l.* 5. *c.* 10. Ambigua ſint, & utroque verſum dicantur. *Plaut. Capt.* 2. 3. 8. Utroqueverſum rectum eſt ingenium meum.

Utrum, adv. *ſe*, *ſe forſe*. ἆρα γε, εἰ γε, πότερον, num, an. Uſurpatur in dubitatione, & fere ſemper habet particulam *an* ſequentem, aut *ne*, aut *nec*. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 7. Multum intereſt, utrum laus imminuatur, an ſalus deſeratur. *Id. Att. l.* 12. *ep.* 30. Id utrum illi ſentiant, an vero ſimulent, tu intelliges. *Id. Ver.* 6. *c.* 33. Utrum eſſet Siculis utilius, ſuis ne ſervire, an populo R. obtemperare. *Id. in Orat. c.* 61. Quærendum, utrum una ſpecies ſit earum, anne plures. *Caſ. l.* 1. *B. Gall. c.* 50. Utrum prælium committi ex uſu eſſet, nec ne. ¶ Item in interrogatione. *Cic.* 4. *Acad.* 2. 09. Utrum ne veſtra, an noſtra culpa eſt? *Nepos in Iphicr. c.* 3. Cum interrogaretur, utrum pluris patrem, matrem ne faceret? matrem, inquit. ¶ Interdum nulla particula ſubſequitur, ſed ſubintelligitur. *Cic.* 4. *Ver.* 2. 69. An hoc dicere audebis, utrum de te aratores, utrum denique Siculi univerſi bene exiſtiment, ad rem id non pertinere?

Utrumnam, adv. *ſe forſe*, idem quod utrum interrogative, vel dubitative ſumptum. *Liv. l.* 37. 2. 17. Utrumnam univerſa claſſis in portu ſtare poſſit.

Utrumne, adv. idem quod utrumnam. *Colum. l.* 11. *c.* 1. Utrumne mercari villicum annſueverit, an, &c. *Cic. pro Quint. c.* 30. Utrumne poſſit ſe defendere, an &c.

Utut, adv. *come ſi voglia*, ὅπως ἄρ, utcunque, quocunque modo. V. *ut* in fine.

U ANTE V.

Uva, æ, f. *uva*, ענב, Ger. *weintraube*, Gal. *raiſin*, Hiſ. *uva*, σταφυλή, fructus vitis. Sic dicitur ab uvore, ut ſcribit *Varro l.* 4. *de L. L.* & *Servius ad Ecl.* 10. nempe ob humorem intrinſecum. *Cic. de Sen.* Gemma, a qua oriens uva ſe oſtendit, quæ & ſucco terræ, & calore Solis augeſcens primo eſt peracerba guſtatu, deinde maturata dulceſcit. *Virg.* 1. *Georg.* Hic ſegetes, illic veniunt felicius uvæ. ¶ Uvarum plures ſunt differentiæ, *lagea*, ſive *leporaria*, quæ plurimum lepores delectantes, *apogarros*, quæ ſine interioribus vinaceis arte naſcitur, *bumaſtos*, quæ craſſa eſt, & oblonga in mammæ bubalæ ſimilitudinem, *dactylos*, cujus acini longi ſunt in modum digiti, *duracina*, quæ acinos ſert folliculi durioris, quam aliæ, *lanata*, quæ lanugine obducitur, *apiana*, al. *muſcatella*, quæ apes plurimum delectantur, *miſcellanea*, vel *miſcella*, quæ miſtum ſaporem habet inter dulcem, & auſterum, *acerba*, quæ nondum matura eſt, *præcoqua*, quæ ante alias matureſcit, *precia*, idem ac *præcoqua*, vel quæ in agro Precio naſcitur, *corda*, vel *ſerotina*, quæ ſero matureſcit, *helvola*, vel *variana*, quæ eſt inter purpuream, ſeu nigram & albam, *cammna*, quæ eſt colore mini, *ſemivora*, quæ ſemicaduca eſt, & præ nimia maturitate periclitatur cito corrumpi, aut evaneſcere, *aſtaphis*, ſive *paſſa*, ſive *arida*, quæ Solem paſſa eſt & ſiccata, *penſilis*, quæ de ſolario ſuſpenſa eſt, *condititia*, ſeu *conditanea*, quæ in ollis, vel aliter ſervatur, *venucula*, ſeu *vennuncula*, ſeu *vernacula*, quæ in ollis aſſervatur ad venditionem, *breiſſa*, quæ pedibus calcatur ad exprimendum vinum, *œnanthe*, quam labruſcam, ſeu vites ſylveſtres ferunt, de quibus omnibus ſcripſere *Plin. l.* 14. *c.* 2. & *l.* 23. *c.* 1. & *Columel. l.* 3. *c.* 2. & 2. ¶ Tranſlate dicitur & de aliis fructibus, qui in morem racemi conſtant ex pluribus acinis conglobatis. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Amomi uva etiam in uſu eſt. ¶ Item tranſlate ſic appellatur caruncula illa, quæ eſt in fine palati, dependens circa fauces, & in homine hiante conſpicitur, aut certe ejus inflammatio. Nam e duplici forma nomen duplex ſortitur. Feta teretem habet figuram columnæ ſimilitudine, & Græcis κίων, Latinis columella dicitur. Interdum intumeſcit cum vehementi inflammatione, & dolore, & Græce σταφυλή, Latine uva appellatur, quia tunc in acini effigiem conglobatur, & ſunt colore ſubrubeſcit *Plin. l.* 20. *c.* 27. Tonſillis quoque & uvis medetur, & capitis doloribus. Adde *Martial. l.* 10. *epigr.* 56. ¶ Denique uva dicitur de apibus, cum collectæ ſunt, & in modum botri dependent. *Virg.* 4. *Georg.* Et lentis uvam demittere ramis. *Plin. l.* 11. 2. 17. Tunc oſtenta faciunt privata, ac publica, uva dependente in domibus, templiſque.

Uvens, tis, *umido*, humidus, uvidus. *Sil. l.* 7. *v.* 636. Uventi ferrum admovit tepefacta palato. *Petron. in Sat.* Uventes oculi.

Uveo, es, n. 2. *ammollarſi*, βρέχομαι, humidus ſum, humorem contraho. *Lucret. l.* 1. *v.* 306. Denique fluctifrago ſuſpenſæ in litore veſtes Uveſcunt, eædem candenti in Sole ſereſcunt.

Uvidus, a, um, n. 1. *umido*, רטוב, Germ. *feucht*, Gal. *moite*, Hiſp. *mojado*, ὑγρός, quod humorem intrinſecum habet, ut humidum vocatur, quod exterius madet. Ita hæc duo vocabula diſtinguunt *Acron ad Od.* 5. *l.* 1. *Hor.* & *Serv. ad* 10. *Ecl.* Sed tamen hæc differentia non obſervatur. *Plaut. Rud.* 2. 4. 31. Siccine hic cum uvida veſte graſſabimur? *Virg.* 10. *Ecl.* Uvidus hyberna venit de glande Menalcas. ideſt *pinguis*, Servio interprete. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Niſi prœpingues, & uvida terra.

Uvifer, ra, rum, σταφυλοφόρος, quod uvas producit. *Stat. l.* 4. *Silv.* 3. *v.* 64. Atque Echo ſimul hinc, & inde fractam Gauri Maſſicus uvifer remittit. Adde *Sil. l.* 7. *v.* 263.

Vulcanalia, orum, vel ium, ἡφαίστια, feſta Vulcano dedicata. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Cæterum Auguſto, circa Vulcanalia, ſerotina ſatio eſt.

Vulcanālis, le, adject. ad Vulcanum pertinens, ut Vulcanalis flamen. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Vulcāni inſula, Hiera, Theraſia, *Vulcano*, inſ. Siciliæ, una Æoliarum, ignem emittens, a Lipara ad 4. M. P. ſic dicta, quod ibi templum eſſet Vulcani.

Vulcaniæ, f. 1. Æoliæ, Liparæ, Hephæſtiades, *Iſole di Lipari*, ἡφαιστιάδες, inſulæ ſeptem Siciliæ adjacentes, nempe Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Ericuſa, Phœnicuſa, Evonymos. Dictæ ſunt a Vulcano, ideſt ab igne, quod earum omnium natura ſulphurea ſit, ignem per intervalla tanquam e fornacibus quibuſdam evomens, ut tradunt *Plin. l.* 3. *c.* 9. & *Strab. l.* 6. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 22. a Vulcano Rege Menalii filio nomen accepiſſe tradit, qui eas inſulas poſt Æolum creditur imperaſſe.

Vulcanius, a, um, ἡφαίστειος, quod ad Vulcanum ſpectat. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 14. Pungit dolor, vel fodiat ſane: ſi nudus es, da jugulum. ſin tectus Vulcaniis armis, ideſt fortitudine, reſiſte. *Virg.* 10. *Æn.* Correptis ſubito me-

to mediis, extenditur una Horrida per latos acies Vulcania campos.

Vulcanus, i, m. *Vulcano*, ἥφαιστος, filius Jovis, & Junonis, qui e parentibus ob deformitatem (licet alii alias cauſas afferant) cœlo præcipitatus eſt, dejectuſque in Lemnum inſulam, ubi ab Eurynome Oceani, & Tethyos filia nutritus eſt, vel, ut alii volunt, a ſimiis. Ex autem ruina, qua decidit de cœlo, claudus factus eſt. Antiquis Deus ignis, & fabrorum præſes putatus eſt. Fingitur etiam faber Deorum, qui & Jovi fulmina, & diis arma adverſus Gigantes fabricaviſſe credatur. Ab eo factum etiam volunt, quicquid artificioſe fabricatum eſt, ut monile Hermiones, coronam Ariadnæ, currum Solis, arma Achillis, & Æneæ, & hujuſmodi. Officinam autem habere fertur in Lemno, una cum Cyclopibus miniſtris. Etſi de Diis optime meritus eſt bello illo cum Gigantibus, non tamen ad eorum menſam admiſſus eſt. Qui etiam, cum Minervæ nuptias expetiiſſet, repulſam paſſus eſt. Quare aliam ſibi uxorem quærens, Venerem duxit: quam cum poſtea una cum Marte in adulterio deprehendiſſet, ambos reti, & inviſibilibus catenis ita colligavit, ut neuter abire poſſet, donec ab omnibus Diis, & Diabus viſi, & deriſi eſſent. Hanc fabulam Chimici de conjunctione ferri, & æris, ſeu cupri interpretantur. ¶ Multi autem hoc nomine fuerunt. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 22. Vulcani item complures: primus cœlo natus, ex quo Minerva Apollinem eum, cujus in tutela Athenas antiqui Hiſtorici eſſe voluerunt, ſecundus Nilo natus, Opas, ut Ægyptii appellant, quem cuſtodem eſſe Ægypti volunt: tertius ex tertio Jove, & Junone, qui Lemni fabricæ traditur præfuiſſe: quartus Mænalio natus, qui tenuit inſulas propter Siciliam, quæ Vulcaniæ nominabantur. ¶ Metonymice Vulcanus ponitur pro igne, ut Pallas pro ſapientia, Ceres pro frugibus. *Plaut. Amph.* 1. 1. 185. Quo ambulas tu, qui Vulcanum in cornu concluſum geris? ideſt ignem geris in laterna cornea. *Virg.* 6. *Æn. v.* 77. totis ſpargere Vulcanum tectis.

Vulcatius Gallicanus. V. Capitolinus.

Vulga, æ, f. *bolgia*, bulga, ſaccus. *Non. cap.* 2. *n.* 908 exponit capacitatem, vel ſinum cum levitate. *Varr. apud Non. ibid.* Ut viaticum ex arcula adderem in vulgam. *Lucil. ibidem.* In vulgam penetrare piloſam.

Vulgare, adv. V. Vulgariter.

Vulgaris, & re, o. 4. *volgare*, *vile*, Ger. *gemein*, Gall. *vulgaire*, Hiſpan. *vulgar*, λαϊκός, δημοτικός, ad vulgus pertinens, pervulgatus, communis, protritus, vilis. *Cic.* 1. *Acad. c.* 2. Qui nulla arte adhibita, de rebus ante oculos poſitis vulgari ſermone diſputant. *Id. pro Roſc. Amer.* Denique nihil tam vile, neque tam vulgare eſt, cujus partem ullam reliquerint. *Id. l.* 13. *Fam. ep.* 16. Genere novo ſum literarum ad te uſus, ut intelligeres, non vulgarem eſſe commendationem. h. e. non levem, non modicam. *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. *v.* 16. Jejunus ſtomachus raro vulgaria temnit. h. e. cibos viles. *Liv. l.* 25. *c.* 17. Ea vulgatior fama eſt. Alii leg. vulgaris rectius. ¶ *Puella vulgaris*, quæ proſtat, vulgata, vulgi libidini expoſita. *Ovid* 4. *Pont.* Nomina vulgares Veneris celebrata puellæ: Multa profeſſarum quæſtibus apta Venus. ¶ Vulgaris formæ, quotidianæ, qualis vulgo videri ſolet. *Plin. l.* 10. *c.* 50. Nec vulgaris pſittacis forma, quamvis non ſpectanda. ¶ Vulgares artes, quæ mechanicæ dicuntur. *Cicer. pro Roſc. Amer. c.* 46. Mitto hæc artes vulgares, coquos, piſtores, lecticarios. ¶ Vulgaris via, tranſlate, ratio trita, & conſueta. *Quintil. in proœm. l.* 1. Simul ne vulgarem viam ingreſſus, alienis demum veſtigiis inſiſterem.

Vulgaritas, atis, f. idem ac vulgus. *Arnob. l.* 3. *adv. Gent.* Palem, ſed non fœminam illam, quam vulgaritas accipit, ſed maſculini naſcio quem generis miniſtrum Jovis.

Vulgariter, adv. *volgarmente*, κοινῶς, τετριμμένως, vulgo, e vulgo. *Cic. l.* 13. *epiſt.* 70. Ut intelligeres, me non vulgariter, nec ambitioſe, ſed ut pro homine intimo, ac mihi pernecesſario ſcribere. Alii leg. *vulgarie*, alii *vulgare*, quæ item ſunt adverbia pro *vulgariter*. *Plin. l.* 8. *c.* 5. Ne quis vulgariter dilectam putet, *ſcelta dal volgo*. *Id. l.* 28. *c.* 14. Vituli quoque jus vulgariter datum inter auxilia cœliacorum tradunt, *comunemente*.

Vulgarius, a, um, idem ac vulgaris. *Turpil. apud Non. c.* 8. *n.* 41. Non eſt mediocris res, neque vulgaria fallacia hæc. *Gel. l.* 3. *c.* 16. Verbum vulgariæ ſignificationis. *Id. l.* 12. *c.* 10. In libris vulgariis ſcriptum eſt.

Vulgate, adv. per vulgus, vulgando. *Ammian. l.* 15. *c.* 3. Hæc augente vulgatius fama.

Vulgator, oris, m. *divolgatore*, ἐξαγορευτής, qui vulgat, ideſt aliquid in vulgus diſſeminat, enunciator. *Ovid. l.* 3. *Am. el.* 7. Sic caret mediis taciti vulgator in undis, Pomaque, quæ nullo tempore tangat, habet. h. e. Tantalus, qui Deorum menſæ adhibitus, illorum arcana enunciavit.

Vulgatus, a, um, *divolgato*, *fatto pubblico*, δημοσιευθείς. *Cicer. de Aruſp. reſp.* Quæ navis unquam in flumine publico tam vulgata omnibus, quam iſtius ætas fuit? *Liv. l.* 1. *c.* 7. Vulgatior fama eſt, ludibrio fratris Remum novos tranſiluiſſe muros. *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Nam quid hi poſſint in cauſis proprium invenire, qui etiam in his, quæ ſunt communia, & in plurimis cauſis tractantur, vulgatiſſimos ſenſus verbis, niſi certa ante præparatis, perſequi nequeant?

Vulgatus, us, m. vulgandi actus. *Sidon. l.* 8. *ep.* 1. Sufficere ſuſpicabamur, ſi quid ſuperiore vulgatu protuliſſemus.

Vulgivagus, & antique Volgivagus, a, um, πανδημικός, plebejus. *Lucret. l.* 4. *v.* 1064. Vulgivagaque vagus Venere. ideſt ſecutus plebejæ, populariſque Veneris, non certæ mulieris amore captus. *Id. l.* 5. *v.* 930. Vulgivago vitam tractabant more ferarum.

Vulgo, as, a. 1. *divolgare*, פרסם, Ger. *auſſieſſen*, Gall. *divulguer*, Hiſp. *divulgar*, δημοσιεύω, eſt aliquam rem vulgo communem facere, in vulgus ſpargere, ut *Vulgare morbos*, ideſt morborum contagia in vulgus propagare. *Liv. l.* 3. Miniſterioque invicem, ut contagio ipſo vulgabant morbos. *Curt. l.* 9. Contagium morbi etiam in alios vulgatum eſt. ¶ Interdum eſt proſtituere, permiſcere. *Liv. l.* 4. *c.* 2. Quam enim aliam vim connubia promiſcua habent, niſi ut ferarum prope ritu vulgentur concubitus Plebis, Patrumque? *Id. l.* 3. Vulgari cum privatis, *frammeſcolarſi*, a *mettere*. ¶ Interdum in vulgus enunciare, rem occultam in lucem proferre, patefacere, *divolgare*, *pubblicare*, *manifeſtare*, *palesare*, ἐκφέρειν. *Virg.* 10. *Æn.* Quid me alta ſilentia cogis Rumpere, & obductum verbis vulgare dolorem? *Liv. l.* 3. Vulgatur deinde rumor, duas deeſſe tabulas. *Id. l.* 8. Non quod ego vulgari facinus per omnes velim. *Quintil. in proœm. l.* 1. Vulgare librum. ¶ Significat etiam communem omnibus facere. *Liv. l.* 2. *c.* 29. P. Virginius rem non vulgabat, de iis tantum, qui Volſco bello militaſſent, agendum cenſebat. Hinc *vulgari corpus* dicuntur meretrices, quæ ſe proſtituunt, & paratæ ſunt omnibus dare. *Id. l.* 1. *cap.* 4. Sunt qui Laurentiam vulgato corpore lupam inter paſtores vocatam putant.

Vulgo, adv. *volgarmente*, *ordinariamente*, *per tutto*, German. *gemeiniglich*, Gall. *vulgairement*, Hiſpan. *vulgarmente*, κοινῇ, πανδήμως, πανταχοῦ, communiter, publice, paſſim. *Teren. Andr.* 2. 5. Verum illud verbum eſt, vulgo quod dici ſolet, Omnes ſibi melius malle eſſe, quam alteri. *Cic.* 1. *de Invent.* Deinde natura ejus evenire vulgo ſoleat, an inſolenter, & raro. *Id. pro Roſc. Amer.* Ejuſmodi tempus erat, inquit, ut homines vulgo impune occiderentur. *Virg.* 3. *Georg.* Hinc lætis vituli vulgo moriuntur in herbis. *Id.* 3. *Æn.* Centum alii curva hæc habitant ad litora vulgo Infandi Cyclopes. ¶ *Vulgo quæſitus* eſt ſpurius. *Modeſtin. l.* 23. *ff. de ſtat. hom.* Vulgo quæſiti dicuntur, qui patrem demonſtrare non poſſunt, vel qui poſſunt quidem, ſed eum habent, quem habere non licet, qui & ſpurii appellantur, παρὰ τὴν σποράν.

Vulgus, i, n. & m. *volgo*, *plebe*, המון, Germ. *volck*, Gall. *le vulgaire*, Hiſp. *vulgo*, οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος, plebs, pars populi ignobilior. Olim dicebant *volgus*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 62. huic vulgum Errori ſimilem cunctum inſanire docebo. *Cic. pro Planc. c.* 4. Non eſt enim conſilium in vulgo, non ratio, non diſcrimen, non diligentia, &c. *Virg.* 2. *Æn.* Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus. *Id. ib.* & ſpargere voces In vulgum ambiguas. ¶ *In vulgus*, ſæpe eſt apud vulgus. *Cic.* 5. *Tuſc.* Vide, ne plus commendatio in vulgus modeſtiæ habeat, quam voluptas. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 69. Bonis artibus gratus in vulgus. ¶ Tranſlate uſurpatur de ovibus, & aliis beſtiis. *Virg.* 3. *Georg. v.* 469. Continuo ferro culpam compeſce, priuſquam Dira per incautum ſerpant contagia vulgus.

Vulnerabilis, le, adject. qui vulnerare poteſt. *Cal. Aurel. Acut.* 2. 17. Materia acerrima, & vulnerabilis.

Vulnerarius, a, um, *da ferite*, τραυματικός, quod ad vulnera pertinet, ut *Vulnerarium medicamentum*, quod vulnerum ſanandorum vim habet, *Vulnerarium emplaſtrum*, quod vulneribus imponitur, *Plin. l.* 23. *cap.* 4. Vulnerariis emplaſtris utile. *Id. l.* 35. *c.* 11. Crudo autem æruga vulnerariis emplaſtris miſcetur. ¶ *Id. l.* 29. *c.* 1. ſcribit, *vulnerarium* vocatum fuiſſe Romæ Archagathum Lyſaniæ filium medicum, quia ſecare, & urere ſæpe conſueverat; mox a ſævitia ad ſæpius factitandi carnificem dictum.

Vulneratio, onis, f. *ferita*, τρῶσις, τρῶμα, actus vulnerandi. *Cic. pro Cæc. c.* 16. Sin autem vim ſine cæde, ſine vulneratione, ſine ſanguine nullam intelligeris. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro læſione. *Cic. in Piſon. c.* 20. Major hæc eſt vitæ, famæ, ſalutis ſuæ vulneratio.

Vulneratus, a, um, adject. *ferito*, *impiagato*, ſauciatus. *Cic. poſt redit. in Sen. c.* 3. Sanctiſſimum corpus vulneratum vidiſtis. *Plin. l.* 7. *c.* 28. Vulneratus humerum. ¶ Tranſlate *Liv. l.* 37. *c.* 24. Vulneratæ naves.

Vulnero, as, a. 1. *ferire*, פצע, Ger. *verwunden*, Gal. *bleſſer*, Hiſp. *herir*, τιτρώσκω, οὐτάζω, ſaucio, vulnus infligo. *Cæſ.* 1. *B. G.* Et nonnulli inter carros, rotaſque tragulas ſubjiciebant, noſtroſque vulnerabant. *Cic.* 3. *Ver. c.* 26. Servi nonnulli vulnerantur, ipſe Rubrius in turba ſauciatur. ¶ Tranſlate ſumitur pro lædere quacunque ratione. *Cic.* 1. *Catil.* Et quos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero. ¶ Vulnerari ictu fortunæ, eſt ex fortunæ adverſitate mœſtitiæ affici, λυπεῖσθαι. *Ovid.* 2. *de Pon. el.* 7. Sic ego continuo fortunæ vulneror ictu. ¶ Vulnerare aures nuntio, eſt triſti nuntio aures offendere. *Virg.* 8. *Æn.* gravior ne nuntius aures Vulneret.

Vulnifer, a, um, adject. qui vulnus infert. *Prudent. in Pſychom. v.* 273. Vulniferos gradiens ſataſta per umbras. *Cornel. Gall. eleg.* 5. *v.* 98. criſtatum, vulniferumque caput.

Vulnificus, a, um, *che può ferire*, τραυματοποιός, quod vulnus infligere poteſt. *Virg.* 8. *Æn. v.* 446. Vulnificuſque chalybs vaſta fornace liqueſcit.

Vulnus, eris, n. *ferita*, פצע, German. *wund*, Gal. *bleſſure*, Hiſp. *herida*, τραῦμα, hians, pateuſque apertura corporis, ictu aliquo inflicta. Differt ab ulcere, nam ut ait *Nonius c.* 5. *n.* 49. Ulcus clauſa, & ſecta eſt malignitas: vulnus hians, & patens. *Cic.* 2. *Fin.* Cum viciſſet Lacedæmonios apud Mantineam, ſimulque ipſe gravi vulnere exanimari videret ſe. *Liv. l.* 24. Tandem vulneribus confectæ virgines, cum omnia repleſſent ſanguine, exanimes corruerunt. *Id. ib. c.* 7. Vulneribus aliquem confodere. *Id. ib.* Vulnus accipere. *Id. l.* 27. *c.* 33. Ex vulnere mori. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Vulnus facere. *Colum. l.* 4. *c.* 11. Vulnere afficere. *Cic.* 2. *Phil. c.* 39. Vulnus alicui infligere. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 17. Vulnus obligare, *faſciar la piaga*. ¶ Sumitur etiam pro ictibus, quibus icitur arbor, & ſucciditur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 650. Vulneribus donec paulatim evicta ſupremum Congemuit, traxitque jugis avulſa ruinam. ¶ Et pro fiſſione terræ, quæ aratro fit. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 666. Omne reformidat frigida vulnus humus. ¶ Interdum & pro ipſo telo, quo vulnus infligitur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 529. Illum ardens infeſto vulnere Pyrrhus inſequitur. ¶ Tranſlate ſumitur pro calamitate, damno, pernicie. *Cic.* 1. *Acad.* Fortunæ graviſſimo percuſſus vulnere. *Id.* 4. *Fam.* Nunc autem tam gravi vulnere etiam illa, quæ conſanuiſſe videbantur, recrudeſcunt. ¶ Item pro dolore animi, angore, mœſtitia. *Virg.* 12. *Æn.* Sic exhortata reliquit Incertam, & triſti turbatam vulnere mentis. *Quintil. in proœm. l.* 6. Illum enim, de quo ſummum conceperam, & in quo ſpem unicam ſenectutis reponebam, repetito vulnere orbitatis amiſi. ¶ Item pro amore. *Virg.* 4. *Æn.* At Regina gravi jamdudum ſaucia cura, Vulnus alit venis.

Vulnuſculum, i, n. exiguum vulnus. *Ulp. l.* 1. *ff. de Ædil. ed.* Proinde levis febricula, aut vetus quartana, vel vulnuſculum modicum nullum habent in ſe delictum.

Vulpecula, æ, f. *volpetta*, *volpicella*, ἀλωπέκιον, parva vulpes. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 31. In qua lepuſculos, vulpeculaſque ſæpe vidiſſet. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. Forte per anguſtam tenuis vulpecula rimam Repſerat in cameram frumenti.

Vulpes, is, f. *volpe*, שועל, Ger. *fuchß*, Gal. *renard*, Hiſp. *raposa*, *zorra*, ἀλώπηξ, animal ferum, ſingulari aſtutia. Videtur eſſe ab ἀλώπηξ, pro quo Æoles βαλώπηξ, unde velopes, & poſtea vulpes. *Varr. l.* 4. *L. L.* a celeritate nomen adeptam putat, ut ita per Syncopen dicatur quaſi volipes. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. Olim quod vulpes ægroto cauta leoni Reſpondit, referam. ¶ Tranſlate *Perſ. ſat.* 5. Aſtutam vapido ſervas ſub pectore vulpem. *Horat. de Ar. poet.* Nunquam te fallant animi ſub vulpe latentes. ¶ *Jungere vulpes*, proverb. eſt apud *Virg. Ecl.* 3. *v.* 91. & dicitur de re valde abſurda. neque enim vulpes aptæ unquam jugo eſſe poſſunt. ¶ *Vulpes pilum mutat*, *non mores*, aliud proverb. apud *Sueton. in Veſp. cap.* 16. diciturque de iis, qui vitia alte infixa animo habent, quæ non facile tollunt, temporum, ætatiſve mutatione. ¶ *Quam facile pirum vulpes comeſt*, aliud proverbium de iis rebus, quæ faciliime fieri poſſunt. nam vulpes dentatiſſimæ cum ſint, nullo negotio pirum conficiunt. *Plaut. Moſt.* 3. 1. 31. Tam facile vinces, quam pirum vulpes comeſt. Al. putant dici de re difficili, quod vulpes non piris, ſed altilibus tam commodo delectetur, ideoque hæc avidius, & facilius comeſt, quam illa. ¶ *Vulpes* marina piſcis eſt, vulpis ſimilitudine, ejuſdemque cum terreſtri veteratoris. *Plin. l.* 9. *c.* 43. ¶ In pleriſque *Plauti* codicibus legitur *volpes* antiquo efferendi more.

Vulpinaris, re, adject. ad vulpem pertinens, & tranſlate fraudulentus, fallax, ut Vulpinaris amaſio, apud *Apul. l.* 3. *Metam.*

Vulpinor, aris, d. 1. *volpinare*, *operare in modo di volpe*, ἀλωπεκίζω, mendacüs, ac fraudibus vere perverto, ſive effugio, tractum ab intorto vulpium curſu, ut placet *Nonio*. *Varro apud eund. c.* 1. *n.* 226. Vulpinare modo, & cunctare, qualibet ætas.

Vulpinus, a, um, *volpino*, *di volpe*, ἀλωπέκειος, quod pertinet ad vulpem. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Vulpinam linguam habentes ineruditi lippituros negant.

Vulpio, onis, maſc. callidus, aſtutus, fallax, mendax. *Apul. in Apol.*

Jam

Jam tum vulpionem & impium fuiſſe.

Vulſella. V. Volſella.

Vulſinium. V. Vulſinium.

Vulſūra, æ, f. τιλμός, τίλμα, vellendi actus, a *vulſum* ſup. verbi vello. *Var. l. 2. R. R. c.* 11. Lanam tonſam, & conglobatam alii vellus, alii vellumine appellant, ex quorum vocabulo animadverti licet, prius lanæ vulſuram, quam tonſuram, inventam.

Vulſus, & Volſus, a, um, *ſvelto*, *ſtirpato*, *pelato*, τετιλμένος, partic. a vellor. *Lucan. l. 6. v.* 532. Vulſa pectora tala. ¶ Corpora vulſa, quibus pili ſunt evulſi. *Quintil. in proœm. l.* 8. Corpora ſiquis vulſa, atque fucata muliebriter comat. *Propert. l. 4. el.* 8. Vulſus nepos. h. e. luxui deditus, mollis. pilos autem vellere antiquis in probro fuit.

Vulticulus, i, m. *viſetto*, parvus vultus. *Cic. Att. l. 14. ep.* 20. Non te Bruti noſtri vulticulus ab iſta oratione deterret? id eſt cultus macie attenuatus.

Vultum, vel Voltum, i, n. idem quod vultus. *Lucret. l. 4. v.* 1206. juxtim miſcentes vulta parentum. *Enn. apud Non. c. 3. n.* 260. Averſabantur Superi nos noſtraque vulta.

Vultuōſus, a, um, προσωπώδης, quicquid eſt nimium, & præter decorum in vultu, vultu ipſo nimis affectatum, ut ſiquis in triſtitia plus, quam deceat, vultum contrahat, quod quidam efficere ſolent, ut triſtiores videantur, aut in lætitia frontem nimis exporrigat. *Cic. in Or. c.* 18. In quo cum effeceris, ne quid ineptum, aut vultuoſum ſit, tum oculorum eſt quædam magna moderatio. Nomine *triſte* explicat. *Apul. l. 11. Met.* Longe diſſimilis advenit, non læta facie, ſed vultuoſa fronte rugis inſurgentibus aſſeverabat. id eſt tetrica, & ad ſeveritatem nimis compoſita. *Quintil. l. 11. c. ult.* Quare non immerito reprehenditur pronuntiatio vultuoſa, & geſticulationibus moleſta, & vocis mutationibus reſultans. Ubi *vultuoſam* pronuntiationem appellat, quæ fit mimica quadam geſticulatione ad orationem compoſite.

Vultur, uris, m. *avoltojo*, γύψ, avis rapax, & carnivora, quæ etiam vulturius, a *volando*, quaſi *volter*, quomodo a *volando* eſt *volucer*, ſeu *volturis*. Sic autem dicitur ob crebrum volatum, quomodo & apud Hebræos דאה vocatur, a דאה, id eſt volare. Miram in modum corporibus jam putrefactis delectatur. Unde non inveniuſte ex Græcis nonnulli τάφους ἐμψύχους appellarunt, h. e. ſepulcra animata. Eximia autem eſt huic vis odorandi facultas, adeo, ut cadaverum putorem ultra maria percipiat, quod *Iſidorus* ſcribit *l. 12. c.* 7. Hæc res occaſionem præbuit fabulæ, quæ quatuor ei narium ſpiracula tribuere, adeo ut & Philes idcirco τετράρρινον appellet. Æque fabuloſum, quod biduo, triduove, aut etiam ſeptenis diebus circumvolare dicuntur loca, ubi cadavera ſunt futura. Quod *Plinius* ſcribit *l. 10. c.* 6. ex Umbricii Aruſpicis ſententia. *Virg. 6. Æn. v.* 597. Roſtroque immanis vultur obunco Immortale jecur tundens. *Liv. l.* 27. Vulturiumque frequenti foro in tabernaculum devolaſſe. ¶ A rapaci hujus avis natura vultures quoque, ac vulturii dicti ſunt homines rapaces. *Cic. pro Sext.* Exierunt malis ominibus, atque exſecrationibus duo vultures paludati. Intelligit Gabinium, & Piſonem Conſules inimicos ſuos, provinciarum (ut ſæpe eos nominat) voragines. ¶ *Vultur prodferat cornua*, proverb. de re, quæ fieri non poteſt. *Claudian. l. 1. in Eutrop. v.* 352. Jam teſtudo volat, profert jam cornua vultur, Prona petunt retro fluvii juga.

Vultur, ris, m. mons Apuliæ, *Horat. l. 3. ode* 4. Vulture in Appulo.

Vulturinus, a, um, *di avoltojo*, γυπινός, quod eſt vulturis. *Plin. l. 10. c.* 3. Quarti generis eſt percnopterus, eadem oripelargus, vulturina ſpecie, alis minimis, &c. *Id. l. 29. c.* 6. Eadem vis & in vulturino felle eſt cum porri ſucco, & melle exiguo. *Id. l. 30. c.* 4. Vulturinus ſanguis cum chamæleontis albæ radice, & cedria tritus, contectuſque braſſica lepras ſanat.

Vulturis, is, m. idem ac vultur, apud veteres. *Ennius:* Vulturis in ſylvis miſerum mandebat homonem. Ita refert *Priſcian. l.* 6. ſed apud *Chariſ. l.* 1. & *Serv. in 6. Æn.* eſt *Vulturus*.

Vulturius, & Volturius, ii, m. 2. idem ac vultur. *Lucr. l. 4. v.* 681. Mellis apes quamvis longe ducuntur odore, Vulturiique cadaveribus. *Plaut. Truc. 2. 3.* 16. Ii quaſi vulturii triduo prius prædivinant, quo die eſuriturì ſient. ¶ Dicitur etiam de homine inſatiabilis rapacitatis. *Cic. in Piſon. c.* 16. appellatus eſt hic vulturius, illius provinciæ (ſi Diis placet) Imperator. ¶ Sed & in talis vulturius dictus jactus is, qui alio nomine vocabatur canis. Cauſa appellationis eſt, quod ille jactus vulturis inſtar hominem ſpoliaret. erat enim damnoſus. *Plaut. Curc. 2. 3.* 77. Provocat me in aleam, ut ego ludam. Pono pallium, Ille ſuum anulum appoſuit, invocat Planeſium. Jacit vulturios quatuor. Talos arripio, invoco almam meam nutricem Herem, jacto baſilicum.

Vulturnalis, & Volturnalis, le, adject. ad Vulturnum Deum pertinens, ut Vulturnalis Flamen, qui ejus cultui eſt addictus. apud *Varron. l. 6. de L. L.* & *Feſtum*.

Vulturnus, m. 2. *Volturno*, & *Fiume di Capua*, fl. Campaniæ, qui oritur in Samnio, apud fines Atinæ, perque Venafrum, Teleſiam, & Capuam in mare Tyrrhenum ad Vulturnum urb. decurrit, Calore, & Sabbato acceptis. *Liv. l. 8. c.* 11.

Vulturnus, & Volturnus, i, m. nomen Dei Tiberini. *Varr. l. 6. de L. L.*

Vulturnus, i, m. *Scirocco Levante*, ἀπηλιώτης, ventus ſpirans ab Ortu hiemali, medius inter Eurum, & Notum. Quemadmodum λίψ, h. e. Africus dicitur, quia ex Libya, ſive Africa ſpiret, ita & Vulturnus appellatus eſt, quia ſpirat a Vulturno mari. Ita a *Plinio l. 35. c.* 26. vocatur id mare, quod erat ad oſtium Vulturni fl. Campaniæ, quem juxta Cumas in mare labi ſcribit *Servius*, ad illud 7. *Æn. Amniſque Vadoſi Accola Vulturni*. A Græcis quibuſdam Εὐρόνοτος, Euronotus, vocatur, quia inter Eurum, Notumque ſit intermedius, ut docet *Favorinus apud Gellium*, *l. 2. c.* 22. & *Vitruv. l. 1. c.* 6. ¶ Neque tamen inter veteres Scriptores de hac re omnino convenit. Nam *Plin. l. 2. c.* 47. ſcribit Vulturnum eundem eſſe, qui Eurus, *Scirocco*; idem docent *Senec. l. 5. nat. quæſt. c.* 15. & *Col. l. 5. c.* 5. qui tamen omnes cum eundem illi locum, unde flat, eſſignent, nempe ortum brumalem, qui Euronoto tribuitur, dicere poſſumus, re quidem illos convenire, nomine tantum diſcrepare, præſertim cum Veteres non tam ſcrupuloſi fuerint, quam nos, in ventorum regionibus, & appellationibus diſtinguendis. ¶ Adjective *Sil. l.* 12. *v.* 521. Vulturna citata Tranſmittunt alnæ vada.

Vultus, m. *volto*, *faccia*, פנים, Ger. *angeſicht*, Gal. *viſage*, Hiſp. *cara*, *haz*, πρόσωπον, habitus, ſive ſtatus faciei, qui pro animi affectibus alius, atque alius oſtenditur, indicatio illa in homine, quæ pro motu animi in facie oſtenditur, ac colligitur. Differt a facie, quæ eſt oris ſpecies, nam eadem ſemper manet: at vultus, ut dicimus, pro motu animi mutatur. *Cic. 1. de Leg. c.* 9. Nam & oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti ſimus, loquuntur, & is, qui appellatur vultus, qui nullo in animante eſſe præter hominem poteſt, indicat mores: cujus vim Græci norunt, nomen omnino non habent. *Id. in Piſon. c.* 1. Non enim nos color iſte ſervilis, non piloſæ genæ, non dentes putridi deceperunt, oculi, ſupercilia, frons, vultus denique totus, qui ſermo quidam tacitus mentis eſt, hic in fraudem homines impulit, hic eos, quibus erat ignotus, decepit, &c. *Id. 3. de Orat. c.* 59. Imago animi vultus eſt, indices oculi. *Plin. l. 7. c.* 19. Vultus hilaris, aut turbatus. *Sueton. in Ner. c.* 37. Triſtior & pædagogi vultus. *Id. in Aug. c.* 79. Vultus tranquillus, & ſerenus. *Id. in Tiber. c.* 68. Vultus adductus. h. e. in rugas contractus. *Tacit. 2. Hiſt. cap.* 46. Flectere, aut inducere vultum. ¶ *Vultum alicujus regi*, eſt ad nutum ejus ſe componere. *Senec. l. 6. de benef. c.* 7. Tuus vultus, cui regendum me tradidi, colligit rugas, & contrahit frontem, quaſi longius exeam. ¶ *Vultu ſæpe læditur pietas*, dictum celebre, quo ſignificatur, pietatem in parentes adeo facile violari poſſe, ut non factis modo, aut verbis, ſed & contumaci vultus habitu lædatur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 13. ¶ Interdum vultus accipitur pro facie. *Cal. Cic. l. 8. Fam.* Malui collegæ ejus, homini alieniſſimo mihi, & propter amicitiam tuam non æquiſſimo, me obligare, quam illius ſimiæ vultum ſubire. *Martial. l. 1. epigr.* 32. Dum audis tueri ſordentia ſanguine vultus. ¶ Hinc & pro imagine, aut ſigno vultum alicujus referente ponitur. *Vopiſc. in Probo, c.* 23. Dignitatem Probi Imperatores noſtri prudenter & conſecrandam vultibus, & ornandam templis, & celebrandam ludis Circenſibus judicarunt. ¶ Translate ſumitur pro externa cujuſque rei ſpecie. *Ovid. 1. Met. v.* 6. Unus erat toto naturæ vultus in orbe. *Virg. Æn. 5. v.* 848. Me ne ſalis placidi vultum, fluctuſque quietos Ignorare putas?

Vulva, æ, f. *matrice*, רחם, Germ. *bermuter*, Gall. *matrice*, Hiſp. *madre*, μήτρα, δελφύς, ὑστέρα, utriculus ille in fœminis, in quo fœtus fit conceptio. Proprie autem vulva eſt brutorum animantium, uterus autem mulierum, ut docet *Plin.* Inquit enim *l. 11. c.* 37. Fœminis eadem omnia, præterque veſicæ junctos utriculos, unde uterus appellatur, quod alio nomine locos appellant, hoc in reliquis animalibus vulvam. *Id. l. 26. c. ult. de ariſtolochia*, Vulvas quoque procidentes inhibet fotu, vel ſuffitu, vel ſubjectu, maxime vivaris. ¶ Vulvam ſuillam Romani in deliciis habuere, præſertim ejectitiam. Nam quæ efficitur a partu eximebatur, quam porcariam vocabant, tanquam lividam, & macram rejiciebant. *Plin. l. 11. c.* 37. Vulva ejecto partu melior, quam edito. Ejectitia vocatur illa, hæc porcaria, primiparæ ſuis optima. Contra effœtis a partu, præterquam eodem die ſuis occiſæ, livida, ac macra. Nec novellarum ſuum, præterquam primipararum, probatur, potiuſque vetarum, dum ne effœtarum, nec biduo ante partum, aut poſt partum, aut quo ejecerint die. Proxima ejectitiæ eſt occiſæ uno die poſt partum. Hactenus *Plin.* Hinc *Martial. l. 13. epigr.* 56. Te fortaſſe magis capiet de virgine porca, Me materna gravi de ſue vulva capit. ¶ Quandoque accipitur vulva pro ipſo pudendo muliebri. *Juven. ſat. 6. v.* 128. Adhuc ardens rigidæ tentigine vulvæ.

Vulvŭla, læ, f. parva vulva. *Apic. l. 2. c.* 3. Vulvulæ ſiciatæ ſic fiunt.

Uvor, oris, m. 3. humor. *Varro l. 4. de L. L.* Uvæ ab uvore.

U ANTE X.

Uxama, æ, f. *Oſma*. Ptolemæo, lib. 2. c. 6. Οὔξαμα, urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, in tractu Arevacorum, in Regno Caſtellæ veteris, apud Durium fl. *Plin. l. 3. c.* 3. ¶ A Pompejo Magno everſa fuit, quod imperata facere recuſaſſet. Poſtea refecta, rurſus a Mauris pene eſt in ſolitudinem redacta.

Uxentum, i, n. *Ugento*, *Ugenti*, *Ogenti*, urbs alias Salentinorum, nunc Terræ Hydruntinæ, proxima Vereto, ab ora littorali ſinus Tarentini 4. M. P. Parva eſt admodum, & ægre habitata.

Uxii, orum, m. pl. montes Armeniæ majoris, ex quibus Tigris fl. oritur, ubi Uxii populi, & Uxia regio, apud Strabonem.

Uxor, oris, f. *moglie*, γυνή, mulier quæ viro tradita eſt. Veterum opinio eſt, *uxor* dici quaſi *unxor*, h. e. unctrix. Cauſam etymo præbuit, quod ſponſa mariti domum ingreſſura poſtes ungeret. Eademque ab re Juno dicta Unxia. *Don. ad Hec. 4. 1. ſc.* 2. Uxor dicitur vel ab ungendis poſtibus, & figenda lana, h. e. quod, cum puellæ nuberent, maritorum poſtes ungebant, ibique lanam figebant, vel quod totos maritos ipſæ ungebant, cujus rei teſtis eſt Ennius: Exin Tarquinium bona fœmina lavit, & unxit. *Servius ad illud 4. Æn.* Velleribus niveis, & feſta fronde revinctum: Moris, inquit, fuerat, ut nubentes puellæ ſimul cum veniſſent ad limen mariti, poſtes, antequam ingrederentur, propter auſpicium caſtitatis ornarent laneis vittis, unde ait velleribus niveis, & oleo ungerent, unde uxores dictæ ſunt, quaſi unxores. *Cic. pro Sext. c.* 3. Duxit uxorem patre vivo viri optimi, & calamitoſiſſimi filiam, C. Sciponis. *Id. 3. de F. v. c.* 20. Uxorem ſibi adjungere. ¶ Uxorum duo genera fuere, unum earum, quæ proprie uxores, vel matronæ dicebantur, alterum earum, quæ matres familias appellabantur. *Cic. in Top.* Si ita Fabiæ pecunia legata eſt a viro, ſi ea uxor materfamilias eſſet, ſi ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. Genus eſt enim uxor, ejus duæ formæ, una matrum familias, hæ ſunt, quæ in manum convenerunt, altera earum, quæ tantummodo uxores habebantur. *Matrona* dicta eſt proprie, quæ in matrimonium cum viro conveniſſet, quoad in eo matrimonio maneret, etiamſi ſibi liberi nondum nati forent. Ita enim dicta eſt a *matris* nomine, non adepto jam, ſed cum ſpe, & omine mox adipiſcendi: unde ipſum quoque matrimonium dicitur. *Mater familias* appellata eſt ea ſola, quæ in mariti manu, mancipioque, aut in ejus, in cujus maritus manu, mancipioque eſſet, quoniam non in matrimonium tantum, ſed in familiam quoque mariti, & in ſui hæredis locum veniſſet. *Gell. l. 18. c.* 6. Sed *Feſtus* ita ſcribit: Mater familias non ante dicebatur, quam vir ejus pater familiæ dictus eſſet, nec poſſunt hoc nomine plures in una familia præter unam appellari, ſed nec vidua hoc nomine, nec quæ ſine filiis eſt, appellari poteſt. Longe aliter *Ulpianus* ſcripſit, *l. pronuntiatio*, 46. *ff. de verb. ſignif.* Matrem familias accipere debemus eam, quæ non inhoneſte vixit. Matrem enim familias a ceteris fœminis mores diſcernunt, atque ſeparant. Proinde nihil intererit, nupta ſit, an vidua, ingenua ſit, an libertina. Nam neque nuptiæ, neque natales faciunt matres familiarum, ſed boni mores. Hæc *Ulp.* Ceterum *uxorem venire in manum mariti*, erat eam diſcedere ex poteſtate patris, vel tutorum, & tranſire in dominium mariti, vel eorum, quibus maritus ſubjectus erat. Item cum uxorem *in manu mariti eſſe* dicimus, eam in mariti poteſtate eſſe intelligimus, atque ita ut ſine eo auctore nec teſtari, nec contrahere poſſit. *Sigon.* ¶ Tribus autem modis uxor in manum, ſeu poteſtatem mariti veniebat, uſu, farre, coemptione. Ex his illa ſolum materfamilias vocabatur, quæ per coemptionem in manum mariti venerat. *Uſu* fieri matrimonium dicebatur, cum auctoribus aut ſine his mulier in matrimonium conveniebat, & cum viro ita conſueſcebat, ut cum juſto marito, adeo ut, ſi uſus ille intra annum non interrumperetur, pro uſucapta jam haberetur. Qua de re nonnihil ſcriptum fuiſſe in XII. Tabulis, ſatis *Gell.* indicat *l. 3. c.* 2. Q. Mucium Juriſconſultum dicere ſolitum legi, non eſſe uſurpatam mulierem, quæ cum Cal. Januariis apud virum cauſa matrimonii eſſe cœpiſſet, ante diem 4. Cal. Januarias ſequentes uſurpatum iſſet. Non poſſe impleri trinoctium, quod abeſſe a viro uſurpandi cauſa ex duodecim Tabulis deberet, quoniam tertiæ noctis poſteriores ſex horæ alterius anni eſſent, qui inciperet ex

Calendis. Ex his Gellii verbis apparet, ut aliarum rerum, ſic etiam uxorum uſucapionem fuiſſe, &, ſi uxor per annum integrum, nullo interrupto uſu apud virum fuiſſet, in manum mariti veniſſe, & ex tutorum poteſtate exiſſe, uſum vero, ſi per tres noctes ab eo abfuiſſet, interruptum fuiſſe. *Confarreatio* fuit contractus matrimonii proprius Pontificum, qui ſolemni ſacrificio celebrabatur, ita dictus, quod Romani omne ſacrificium a farre exordirentur, ut Græci ab hordeo, conjuges vero eodem farre veſcerentur, quo etiam victimas reſpergerent. *Ulpian. tit. 9. Inſtit.* Farre conveniunt in manum certis verbis, & teſtibus decem præſentibus, & ſolemni ſacrificio facto, in quo panis quoque farreus adhibetur. *Plin. l. 18. c. 3.* In ſacris nihil religioſius confarreationis vinculo erat, novæque nuptæ farreum præferebant. Hinc *diffarreatio* apud *Feſtum* diſſolutio matrimonii dicitur confarreatione contracti. Cæterum *Tacit. l. 3. Annal.* ait, confarreandi conſuetudinem aut omiſſam fuiſſe, aut inter paucos retentam. *Coemptionis* hæc ratio erat. Veteri Romanorum lege, ut *Varro* tradit, nubentes mulieres tres ad virum aſſes ferre ſolebant, atque unum quidem, quem in manu tenebant, tanquam emendi cauſa marito dare, alium, quem in pede habebant, in foro Larium familiarium ponere, tertium in ſacciperio cum condidiſſent, compito vicinali ſolebant reſignare. Hujus rei meminit etiam *Cic. pro Mur.* & *l. 1. de Or.*

Uxorcŭla, æ, f. γαμετίδιον, parva uxor. *Apul. l. 9. Metam.* Erat ei uxorcula, etiam ſatis quidem tenuis. ¶ Uſurpatur hæc vox in blanditiis. *Plaut. Caſ. 4. 4. 19.* Mea uxorcula. *Id. ib. 3. 2. 32.* Amabo mea uxorcula, cur virum tuum ſic me ſpernis?

Uxorcŭlo, as, a. 1. diligo. *Plaut.* apud *Var. l. 6. de L. L.* Mulieres uxorculavit; ego novi, ſcio acutoſas. Alii exponunt, uxoras fecit.

Uxorĭus, a, um, *della moglie*, γυναικεῖος, quod eſt uxoris, vel quod ad uxorem pertinet. *Cic. 3. Offic.* In arbitrio rei uxoriæ melius, æquius. *Quid. 2. de Ar. v. 155.* Hoc decet uxores, dos eſt uxoria lites. ¶ *Uxoria forma*, pulchritudo mediocris. *Gel. l. 5. c. 11.* Inter pulcherrimam fœminam, & deformiſſimam media quædam forma eſt, quæ a nimiæ pulchritudinis periculo, & a ſumma deformitatis odio vacat, qualis a Q. Ennio in Menalippa perquam eleganti vocabulo *ſtata* dicitur, quia neque ἀεὶ futura ſit, neque ... : quam formam modicam, & modeſtam Phavorinus non mehercule inſcite appellabat uxoriam. ¶ Aliquando uxorius, γυναικομανής, qui γυναικί ..., dicitur, qui uxori nimis inſervit. *Virg. 4. Æn. v. 266.* Tu nunc Carthaginis altæ Fundamenta locas, pulchramque uxorius urbem Extruis? *Horat. l. 1. od. 2.* Vagus, & ſiniſtra Labitur ripa, Jove non probante, uxorius amnis. ¶ *Uxoria bibere* apud *Quintil. Declam. 15.* eſt bibere medicamenta, quæ uxoris amorem conciliant. ¶ *Uxorium pendere* dicitur, qui, quod uxorem non habuerit, æs populo dedit. *Feſt.*

DE LITERA X.

X Litera, ξ, ſemivocalis eſt, ex earum numero, quæ duplices appellantur. Vim enim duarum conſonantium habet, ideſt *cs*, vel *gs*. Sane veteres pro x modo *cs*, modo *gs*, utebantur, ut *apecs*, *gregs*, pro quibus nunc *apex*, & *grex* dicimus. *Quintil. l. 1. c. 4.* Et noſtrarum ultima X, qua tamen carere potuimus, ſi non quæſiſſemus. ¶ Latini hoc elementum, quod aſperioris ſoni videretur, quibuſdam dictionibus exemerunt, unde pro vexillo *velum*, pro axilla *alam*, pro paxillo *palam* dicere maluerunt. Quod & ipſe teſtatur *Cic. in Orat. n. 45.* Quomodo enim, inquit, noſter Axilla, Ala factus eſt, niſi fuga vaſtioris literæ, quam literam etiam e maxillis, & taxillis, & vexillo, & paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis evellit? ¶ In compoſitione, quotieſcunque præcedit dictionem incipientem a vocali, vel a, *p*, *t*, utraque compoſitionis pars remanet integra, ut *exaro*, *exeo*, *exigo*, *exoleo*, *exuro*, *exutum*, *expers*, *explodo*, *extraho*, *extundo*. Sed ſi præcedat *s* literam, *s* vel abjicitur, vel retinetur, ſcribitur enim *exſurgo*, & *exurgo*, *exſequor*, & *exequor*, &c. ¶ X litera apud veteres, quemadmodum etiam hodie apud nos, nota fuit numeri denarii, ſicuti & V, quæ dimidiata pars eſt literæ X, nota eſt numeri quinarii. Hinc factum eſt, ut in vetuſtis codicibus hæc nota aliquando inveniatur pro denario Romano, qui quatuor valebat nummis ſeſtertiis. *Plin. l. 21. c. 15.* Quod minore folio eſt, meſoſphærum appellatur, emitur X l. a. Laudatiſſimum microſphærum e minimis folium, pretium ejus X. Lxxv.

X ANTE A.

Xanthe, es, f. Ξάνθη, Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia, a ξανθὸς, ή, όν, *flavus*, a, *um*, nempe a colore flavo, ſive ruſo. *Heſiod. in Theog.*

Xanthēnes, is, m. gemmæ genus, a ξανθὸς, *flavus*, quæ eſt electri colore. *Plin. l. 37. c. 10.* Xanthenem in Media naſci Democritus tradit electri colore, & ſi quis terat in vino, palmeo, & croceo, ceræ modo lateſcere, odore magnæ ſuavitatis. Aliqui codices habent *xanthenem*.

Xantho, us, f. contr. Ξανθώ, una ex Nymphis, Oceani, & Tethyos filia. *Virg. l. 4. Georg.* Drymoque, Xanthoque, Lygeaque, Phyllodoceque. *Heſiod. in Theogonia* Xanthen appellat.

Xanthos, m. a ξανθὸς, gemmæ genus. *Plin. l. 37. c. 10.* Eſt & alia ejuſdem generis, quæ vocatur bema ab Indis, xanthos appellata a Græcis, e fulvo candicans.

Xanthus, i, m. *Santo*, Ξάνθος, fl. Phrygiæ, ſeu Troadis, qui ex Ida monte oritur, atque in portum Achæorum & in Helleſpontum apud Dardanum urbem influit. Diverſus eſt a Scamandro, & a Simoente. *Plin. l. 5. c. 30.* Sed *Dion. Pruſ.* & *Maxim. Tyrius* eundem eſſe ac Scamandrum, tradunt. Verum quia hi tres amnes confluunt apud unum, propterea iidem ab aliquibus cenſentur. Dictus creditur a ξανθὸς, *flavus*, quod ovium vellera rufo inficiat colore. *Plin. lib. 2. c. 103.* ¶ Secundum fabulas fuit filius Jovis. De hoc oraculum Apollinis fuit, Græcos Ilii non eſſe potituros, niſi equos Rheſi abduxiſſent, antequam herbam Troadis guſtaſſent, & de Xanthi aqua bibiſſent, quod a Diomede, & Ulyſſe factum eſt occiſo Rheſo noctu, & per inſidias. *Virg. 1. Æn.* Ardentesque avertit equos in caſtra, prius, quam Pabula guſtaſſent Trojæ, Xanthumque bibiſſent. ¶ Xanthus alter, qui *Straboni* Sirbis, & *Plinio* Glaucus dicitur, *Santo*, *Sirbe*, fl. Lyciæ, qui ex Cadmo monte oritur duobus fontibus, Xanthum urbem interluit, & non procul ab eo in Lycium mare ſe exonerat. *Virg. 4. Æn.* Qualis ubi hybernam Lyciam, Xanthique fluenta Deſerit, ac Delum maternam inviſit Apollo. ¶ Xanthos item, fluviolus Epiri, qui areſcit. *Virg. 3. Æn.* Pergama, & arentem Xanthi cognomine rivum Agnoſco.

Xanthus, i, f. Xanthopolis, *Santo*, *Sirbi*, urbs Lyciæ, non parva, proxima Pataræ, ab oſtio Xanthi fl. quo alluitur, 70. ſtad. Si *Stephano* credimus, a Xantho Cretenſi nominata eſt. *Plin. l. 5. c. 27.* ¶ Xanthus item opp. Lesbi inſ. *Steph.*

X ANTE E.

Xeniŏlum, i, parvum xenium. *Apul. l. 2. A. A.* Commodum meridies acceſſerat, & mittit mihi xeniola, porcum optimum, & quinque gallinulas, & vini cadum in ætate pretioſi. *Leg. 7. ff. de offic. proconſ.* Ad xeniola non pertinet. Al. leg. ad xenia jam non pertinet.

Xenĭum, ii, n. *regalo che ſi fa agli oſpiti*, ξένιον, munus hoſpitibus dari ſolitum, a ξένος, *hoſpes*. Unde ab *Apul.* vocatur munus hoſpitale. Latini, *Feſto* teſte, vocant *Lautia*: quam vocem exponens *Plutarchus*, non ſimpliciter ξένια dicit, ſed τὰ παρεχόμενα τοῖς πρεσβευταῖς ξένια. Martial. l. 13. *Xenia* inſcripſit, quod in eo ejuſmodi res diſtichis deſcribit, cujuſmodi hoſpitibus mitti ſolent, & quod verſus ipſi pro xeniis mitti poſſint. In ejus *epigr. 3.* hæc ſunt. Omnis in hoc gracili Xeniorum turba libello Conſtabit nummis quattuor empta tibi. *Et infra.* Hæc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittes, Si tibi tam rarus, quam mihi, nummus erit. ¶ Dona etiam, quæ dabantur convivis poſt cœnam, xenia dicta ſunt. *Plin. l. 6. epiſt. 31.* Adhibebamur quotidie cœnæ, erat modica, ſi principem cogites: interdum ἀκροάματα audiebamus, interdum jucundiſſimis ſermonibus nox ducebatur. Summo die abeuntibus nobis, (quam diligens in Cæſare humanitas!) xenia ſunt miſſa. Adde *Vitr. l. 6. c. 10.* ¶ Item quæcunque munera amicis domi ſuæ degentibus mittebantur, *regali*, *preſenti*, de quibus præcipue intelligenda ſunt *Martialis* xenia toto *l. 13.* ¶ Item munera, quæ a provincialibus dabantur proconſulibus, & aliis provinciarum rectoribus, quorum mentio eſt *leg. 6. ff. de offic. proconſ.* ¶ Item quæ ultro largiri ſolebant rei cauſidicis, & advocatis pro cauſarum actionibus. *Plin. l. 5. epiſt. 14.* Quam me juvat, quod in cauſis agendis non modo pactione, dono, munere, verum etiam xeniis ſemper abſtinui.

Xenodochium, vel Xenodochēum, i, n. *ſpedale*, Ger. *ſpital*, Gal. *hoſpital*, Hiſp. *hoſpital*, ξενοδοχεῖον, hoſpitale, locus publicus, quo hoſpites, id eſt peregrini, excipiuntur, a ξένος, *hoſpes*, & δέχομαι, *ſuſcipio*. Hoc genus hoſpitii Hieroſolymis primum ab Hircano extructum fuiſſe, auctores ſunt Joſephus, & Egeſippus *leg. 35. & 33. Cod. de Epiſc. & Cler.*

Xenodŏchus, i, m. ξενοδόχος, qui advenas inopes hoſpitio excipit. *leg. 33. & 49. Cod. de Epiſc. & cler.*

Xenoparochi, m. s. ξενοπάροχοι, iidem qui Parochi, qui legatis publice miſſis, cæteriſque alicujus dignitatis hoſpitibus ſalem, & ligna præbebant, unde & nomen acceperunt, παρὰ τὸ τοῖς ξένοις τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν, quod hoſpitibus neceſſaria ſuppeditarent. *Arcad. Dig. l. 50. tit. 4. leg. 18.* Tabularii, vel Xenoparochi, ut in quibuſdam civitatibus, &c.

Xenŏphon, ontis, maſc. Ξενοφῶν, Philoſophus, & Dux inſignis Athenienſium, diſcipulus Socratis, condiſcipulus Platonis, cum quo & ſimultates geſſit, ut fuſe probat *Gellius l. 14. c. 3.* Fuit moratus, lenis, & dulcis. Hinc Xenophontis voce Muſas locutas ferunt. Perfunctus eſt militia cum Cyro minore, eoque in acie cæſo, exercitus reliquias ex ultimis Babyloniæ finibus per aſpera, & difficillima itinera incolumes in patriam reduxit. Scripſit Socratis ſermones, & librum de Oeconomia, qui a Cicerone ipſo latinitate donatus eſt. Item libros ſeptem de rebus Græcorum, ideſt hiſtoriam Peloponneſiaci belli, ea eorum, quæ Athenienſes poſt Thucydidem geſſerunt, quæ Paralipomena appellavit. Scripſit item Cyri majoris Pædiam, non tam hiſtoricæ ſervans veritati (ut inquit *Cicero l. 1. de Or.*) quam ut abſolutum inſtitueret ducem: præterea Cyri minoris expeditionem adverſus Artaxerxem fratrem. Scripſit item Sympoſium. Ad hæc ſcripſit de re equeſtri, de venatione, Socratis Apologiam, aliaque nonnulla, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. ¶ Xenophon alter, vir Antiochenus, qui Amatoria quædam ſcripſit, quæ Babylonica appellavit. ¶ Fuit & hoc nomine vir Epheſius, qui & ipſe Amatoriarum narrationum libros decem ſcripſit, quæ Epheſiaca nominavit. ¶ Item vir Cyprius, qui & ipſe Amatoria quædam edidit de Cinyra, Myrrha, & Adonide, quæ Cypriaca inſcripſit. ¶ *Laertius* ſeptem commemorat Xenophontes, quorum nomina, & ſcripta vide apud ipſum.

Xenophontēus, a, um, &

Xenophontīus, a, um, adject. ad Xenophontem pertinens. *Cic. de clar. Orat. c. 35.* Xenophonteum ſermonis genus. *Id. 5. Fam. ep. 12.* Hercules Xenophontius. h. e. a Xenophonte in ſuis ſcriptis inductus.

Xerampelīnus, a, um, ξηραμπέλινος, quod vitem ſiccam imitatur, ut Xerampelinus color, *colore di roſa ſecca*, ξηραμπέλινον χρῶμα, quem videre eſt in arefactis vitium foliis, ut *Julius Scaliger exerc. 325. ſect. 10.* innuit, & etymon docet. Eſt enim ξηραμπέλινον ex ξηρὸς, hoc eſt aridus, & ἀμπέλινος, hoc eſt viteus, quod ab ἄμπελος, *vitis*. Quamquam quæri poſſit, num xerampelino colori a vitis foliis id nomen impoſitum ſit, quæ adulto jam autumno velut cruentata rubent, an a vitibus ipſis, quarum color pullus eſt. Sane quidam cenſent, xerampelinum colorem potius eſſe pullum, ſive atrum, idque adducti verbis Suidæ, qui χλαμύδας ξηραμπελίνας, etiam ἀμπελινὰς dictas ait: at hoc idem a colore atro dictas arbitratur, quemadmodum apud eum in Ἀτραμπελινὰς videre potes. Utra verior ſit ſententia, docemur verbis hiſce Juvenalis Scholiaſtæ veteris, ad vocem *xerampelinas* ſic commentantis: Veſtes ſcilicet, quæ ad uſum matronarum fuerunt ſimplicis coloris, qui inter coccinum, & muricem medius eſt. Xeron vero ſiccum ſignificat. Hæc ille, quæ plane priorem opinionem firmant. Hinc xerampelinæ veſtes, quæ colore xerampelino tinctæ ſunt. *Juven. ſat. 6. v. 517.* Et xerampelinas veteres donaverat ipſi.

Xeranticus, a, um, adject. *diſſeccativo*, *eſſiccativo*, exſiccandi vim habens, ut xerantica decoctio, apud *Æmil. Mac. 1. 88.* Adde *Theod. Priſcian. l. 2. c. 3.*

Xerocollyrium, ſeu xeracolyrium, n. s. ξηροκολλύριον, oculorum medicamentum, cujus materia ſunt res aridæ, ut ſemina, fructus, aromata, aliaque hujuſmodi. *Marcell. Empir. c. 8.*

Xerolibya, æ, f. Ξηρολιβύη, Libya ſicca, pars interior Libyæ arida, & deſerta, propter aquarum inopiam, inter Tripolim, & Pentapolim. *Servius in Æn. 4. v. 43.*

Xerolŏphus, m. s. ξηρόλοφος, tumulus aridus, & ſiccus, ex congeſtis nempe lapidibus, a ξηρὸς, *aridus*, & λόφος, *tumulus*. Hujuſmodi locus fuit Byzantii, ubi cochleæ ſexdecim, & Dianæ columna ſtructilis, & tripodes, quibus multa epigrammata erant inſcripta, quorum adhuc non obſcura veſtigia ſupereſſe dicuntur. *Priſcian. l. 1. c. De accidentibus literæ:* Et epigrammata, quæ ego met legi in tripode vetuſtiſſimo Apollinis, qui ſtat in Xerolopho Byzantii, ſic ſcripta &c. *Id. l. 6.* Et quod hoc verum eſt, oſtendunt epigrammata vetuſtiſſima, quæ literis antiquiſſimis ſcripta in multis tripodibus legi, & maxime in tripode Apollinis, qui eſt Conſtantinopoli, in loco, quem ξηρόλοφον vocant. Hac voce utitur & *Juſtinianus*, *C. de publ. judic.* etiamſi *Alciatus* vocem adulterinam eſſe putaverit.

Xerophagia, æ, f. ξηροφαγία, uſus ciborum aridorum, poſt quos non opus eſſet

eſſet lavare manus, a ξηρὸς, ſiccus, & φάγω, comedo; quo veſcendi genere utebantur tum athletæ apud Gentiles ad robur corporis, tum Chriſtiani ad vivendi parſimoniam, & ſobrietatem. Athletæ enim primis temporibus ficus tantum aridas eſitaviſſe dicuntur, deinde carnium uſu invecto, eas non pinguentas, pingues, & laute conditas, ſed ſiccatas, præſto, eas non pinulentas adhibebant. Apud Chriſtianos vero Xerophagia ſpecies erat abſtinentiæ: ſi enim nullo uterentur cibo, jejunium, ſi ſero, ſtatio; ſi aſtinentia: ſi enim nullo uterentur cibo, jejunium, ſi ſero, ſtatio; ſi nudo, xerophagia. *Tertull. adverſ. Pſych. c.* 1. Arguunt nos, quod jejunia propria cuſtodiamus, quod ſtationes plerumque in veſperam producamus, quod etiam Xerophagias obſervemus, ſiccantes cibum ab omni carne, & omni juruſculo, & uvidioribus quibuſque pomis, nequid vinoſitatis vel edamus, vel potemus.

Xerophthalmia, æ, f. ξηροφθαλμία, lippitudo arida, qua neque tument, neque fluunt oculi, ſed rubent tantum, & cum dolore quodam graveſcunt, & noctu prægravi pituita inarefcunt. Eſt a ξηρὸς, ſiccus, & ὀφθαλμία, lippitudo. *Celſus l. 6. c. 6. n. 29.* Græcis literis ſcribit.

Xerxēna, æ, f. Ξερξήνη, regio Mediæ Borealis, inter Iberiam, & Albaniam, apud Alazonem fl. ſic dicta a Xerſe Perſarum Rege ibi nata, ſicut Europæ, ut Cambyſena a Cambyſe. Sed apud *Strabonem l.* 11. nil ſic Europæ, ut Cambyſena a Cambyſe. Sed apud *Strabonem l.* 11. nil regio Mediæ, Armeniæ majori contermina.

Xerxes, is, m. Ξέρξης, filius Darii, & Atoſſæ, nepos Cyri ex matre, Rex Perſarum. Cum Græciæ indicturus eſſet bellum, adhibitis Aſiæ principibus, per ſummam ſuperbiam ita eos allocutus eſt: *Ne viderer meo tantummodo uſus conſilio, vos contraxi. Cæterum mementote, parendum magis vobis eſſe, quam ſuadendum*, ut refert *Val. Max. l. 9. c. 5. in Externis*, n. 2. Centum ſeptuaginta hominum myriadibus, hos aſt decies ſepties centenis millibus per totum quinquennium contractis, Græciæ bellum intulit. Secundum *Juſtinum l.* 2. ſeptingenta millia de Regno armavit, & trecenta millia de auxiliis. Hinc non immerito proditum eſt, flumina ab ejus exercitu ſiccata, Græciamque omnem vix capere exercitum ejus potuiſſe. Tantum autem habuit navium apparatum, ut totum Helleſpontum operiret, & Aſiam Europæ ponte conjungeret. Naves decies centum millia numero habuiſſe dicitur. Athon præterea montem a continente abſcidit. Vide *Plin. l. 4. c.* 10. & *Juſt. l.* 2. Sed nihilominus victus eſt apud Thermopylas a quatuor hominum millibus, duce Leonide. V. *Leonidas*. Deinde duobus vulneribus terreſtri prælio acceptis, experiri maris fortunam ſtatuit. Ante navalis prælii congreſſionem miſit quatuor millia armatorum Delphos, ad templum Apollinis diripiendum: quæ manus tota imbribus, & fulminibus deleta eſt. Poſt hæc Theſpias, & Platæas, & Athenas vacuas hominibus incendit. Nam poſt pugnam Marathoniam, in qua pater Xerxis Darius, amiſſis ducentis millibus Perſarum a Miltiade victus fuerat, nihilominus ſuaſu Themiſtoclis Athenienſes, & alii in navibus relictis urbibus degebant. Priuſquam Athenas deleret, Lacedæmonis invadendæ conſilium agitanti admirabile inter cœnam prodigium accidit. Infuſum namque pateræ ejus vinum in ſanguinem non ſemel, ſed iterum, & tertio converſum eſt. Qua de re conſulti Magi monuerunt, ut ab incepto abſtineret. Navali quoque certamine a Themiſtocle apud Salaminem ſuperatus eſt, in quo multæ naves captæ, multæ mersæ. Tunc qui antea tota maria claſſe ſternebat, vix parvula cymba effugit, relicto Mardonio præfecto, qui & ipſe, re in Bœotia infeliciter geſta, cum pauciſſimis in Sardiam ſe recepit. Demum ſe ſe otio, ſocordiæque relicta militiæ tradidit, adeo ut præmium propoſuerit ei, qui inveniſſet novam voluptatem. Quamobrem a ſuis ſpretus, paucis poſt annis ab Artabano Præfecto ſuo in Regia interfectus eſt, cum regnaſſet annis octo. Nam deficiente quotidie Regis majeſtate, in ſpem Regni adductus, cum ſeptem robuſtiſſimis filiis Regiam veſperi ingreſſus eſt, quæ amicitiæ jure ſemper illi patebat, Regemque trucidavit. *V. Juſt. l.* 2. & 3. ¶ Xerxem alter, Pictor Heracleota, Venerem adeo pulchram pinxit, ut ex ea quæſtum magnum faceret, pretio accepto ab iis, qui eam videre cupiebant. Itaque Græci lepido cavillo Venerem amicam Xerxis vocitabant, quod ex ejus picturæ lenocinio quæſtum faceret. *Ælian. de varia Hiſtoria.*

X ANTE I.

Xiphias, æ, m. ξιφίας, piſcis genus, roſtrum habens mucrone armatum, unde & Latini Græcos imitati, gladium appellant. Dictus a ξίφος, enſis, quia figura enſem refert. *Plin. lib. 32. cap.* 2. Xiphiam, id eſt gladium, roſtro mucronato eſſe, ab hoc naves perfoſſas mergi in Oceano ad locum Mauritaniæ, qui Cotta vocetur, non procul Lixo flumine. ¶ Xiphiæ item ſtellæ ſunt ex genere cometarum, figura gladii. *Plin. l.* 2. *c.* 25. Eaſdem breviores, & in mucronem faſtigiatas xiphias vocavere, quæ ſunt omnium pallidiſſimæ, & quodam gladii nitore, ac ſine ullis radiis.

Xiphīon, ii, n. ξίφιον, herba folio mucronato, iridi non diſſimilis, quam Romani gladiolum, vulgus herbariorum *ſpatulam fœtidam* appellat. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Xiphion, & phaſganion in humidis, cum primum exit, gladii præbet ſpeciem, caule duum cubitorum, radicis ad nucis avellanæ figuram fimbriatæ, quam effodi ante meſſes oportet, ſiccari in umbra.

X ANTE Y.

Xyleos, i, f. herba, quæ & ſymphoniaca dicitur, & hyoſcyamus. *Apul. de herb. c.* 4.

Xyline, es, f. s. *Scenina*, Ξυλίνη, opp. Cappadociæ, maritimum, ultra Trapezuntem, inter Cordulam ad Occ. & Aſporrum ad Or.

Xylīnum, i, (ſubaudi *linum*: eſt enim adjectivum a *Xylon*) *bombagia*, *bambace*, *cotone*, ξύλινον, genus lini candidiſſimi, & molliſſimi, quod etiam goſſipinum vocatur, naſcens in frutice, cui nomen xylon, item goſſipion, pomis quibuſdam incluſum, barbatæ nuci non diſſimilibus, quæ maturitate hiſcentia globum lini oſtendunt. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Superior pars Ægypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui goſſipion vocant, plures xylon, & ideo lina inde facta xylina. Parvus eſt, ſimilemque barbatæ nucis defert fructum, cujus ex interiore bombyce lanugo netur. Nec ulla ſunt eis in candore, mollitiave præferenda. Veſtes inde Sacerdotibus Ægypti gratiſſimæ. Hæc *Plinius*. Ubi per *bombycem* minime intelligere oportet illa bombycum, ſed lanuginem fructus xyli continentem, quam ſic vocat, quia & mollitie ſimilis eſt bombycum operi, & ſimiliter ex ea telas nent, veſteſque texunt. De hac lanugine ſic *Ulpianus in l. ſi cui lana legetur, ff. de legatis*, 3. Lana legata, etiam leporinam lanam, & anſerinam, & caprinam credo contineri, & de lino, quam Græci ἐριόξυλον, hoc eſt ligneam lanam, appellant.

Xylobalsămum, i, n. *xilobalſamo*, ξυλοβάλσαμον, balſami arbuſculæ lignum, cujus ſuccus *opobalſamum* appellatur. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Amputatio ipſa, ſurculuſque venit intra quintum demum annum. Xylobalſamum vocatur, & coquitur in unguentis.

Xylocinnamōmum, i, n. ξυλοκιννάμωμον, cinnami lignum. *Plin. l.* 12. *c.* 19. Ipſum vero lignum in faſtidio eſt propter origani acrimoniam; xylocinnamomum vocant.

Xylon, n. 2. ξύλον, *legno*, *che produce la bambagia*. Græca lignum ſignificat, ſed proprie hoc nomine dictus eſt frutex ille, quem alias goſſipion vocant, qui pomum fert ſimilitudine barbatæ nucis, quod matureſcens copia lanuginis, quam incluſam habet, dirumpitur, linique globum inaluſum multo majorem, quam pro pomi magnitudine, detegit: quod lini genus inde xylinum, ſeu goſſipinum appellatur. Creſcit non in Tylo modo Arabici maris inſula, quod a *Theophraſto* ſcriptum eſt *l. 4. Hiſt. Plant. c.* 9. ſed etiam in pleriſque Mediterranei maris inſulis, ut Melita, Creta, locisque aliis ad Auſtrum vergentibus. *Plin. l. 19. c.* 1. Superior pars Ægypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui goſſipion vocant, plures xylon, &c. V. *Ruell. l. 2. c.* 130.

Xylophyton, n. herba, quæ & conſolida dicitur. *Apul. de herb. c.* 59.

Xylopolis, is, f. Ξυλόπολις, opp. Mygdoniæ, in Macedonia, Aſſoro finitimum. Pop. Xylopolitæ. *Plin. l. 4. c.* 10.

Xylopolitæ, V. Xylopolis.

Xylothon, n. herba quinque folium. *Apul. de herb. c.* 2.

Xyris, is, ξυρίς, herba folia habens iridis, ſed latiora, & in turbinis mucronata, quorum e medio caulis erumpit craſſus, cubitalis, ex quo ſiliquæ triangulares dependent, in quibus purpureus flos, in medio puniceus, ſemen in folliculis ſimile fabis, rotundum, rubrum, acre, radice longa, geniculata, ruſa. Officinæ *iridem ſylveſtrem* appellant. *Plin. lib.* 21. *c.* 20. Iris rufa melior, quam candida. *Et infra*: Sunt, qui ſylveſtrem xyrin vocent.

Xyſtarchus, i, & Xyſtarches, æ, m. qui xyſto, & athletarum exercitiis & certaminibus præerat. Hanc vocem reperies apud *Tertullian. ad Martyres c.* 3. & apud *Ammian. l* 21. *c.* 1.

Xyſtici, orum, m. 2. ξυστικοί, athletæ, a *xyſtus*, quod in xyſto ſe exercerent. *Suet. in Aug. c.* 45. Nec tamen eo minus xyſticorum concertationes, aut gladiatorum pugnas ſeveriſſime ſemper exegit. Uſus eſt & *in Galba c.* 15.

Xyſticus, a, um, adject. ξυστικός, ad xyſtum pertinens, vel ad ludos & certamina, quæ in xyſto fiunt. *Tert. de pud. c.* 7. Spectaculum quadrigarii furoris, & gladiatorii cruoris, & ſcenicæ fœditatis, & xyſticæ vanitatis. *Id. de Pall. c.* 4. xyſticas munditias vocat, quibus ſtudebant athletæ ad augendas, ſervandaſque corporis vires. *Suet. in Galb. c.* 15. ſi quid ſcenici, aut xyſtici donatum olim vendidiſſent.

Xyſtios, m. 2. ξύστιος, gemma, ex genere jaſpidum, in India. *Plin. l.* 37. *c.* 9. Eadem & xyſtion parit plebeiam ibi gemmam.

Xyſtum, i, n. idem ac xyſtus. *Vitr. l. 5. c.* 11. Hypæthræ ambulationes, quas Græci παραδρομίδας, noſtri xyſta appellant. V. vocem ſequentem.

Xyſtus, i, m. *portico*, *loggia*, אכסדרה, Ger. *ſchopff*, Gal. *galerie*, Hiſp. *portal*, ξυστός, porticus ampla, & lata, in qua athletæ per hyemem exercebantur: dicta videtur a ξυστός, *raſus*, *politus*, *ornatus*, quia ſternebatur terra, ſeu arena fuſa, æquataque, in qua facile conſiſtere athletæ poſſent. Erant autem xyſti ea latitudine, ut præter locum vacuum in medio pro athletis, præberent etiam commodum a lateribus ſpatium pro ſpectatoribus. *Tertul. in Apolog. c.* 38. Nihil nobis eſt cum inſania circi, cum impudicitia theatri, cum atrocitate arenæ, cum xyſti vanitate. Plura de Xyſtis, & Xyſticis V. apud *Onuphr. Panvin. l. de lud. Circenſ. c.* 2. & *Roſin. Antiq. Rom. l. 5. c.* 4. ¶ Hujuſmodi porticus aptæ etiam erant ambulationibus, & collocutionibus hominum; ſolebantque circa villas extrui etiam ornatus gratia, conſitis ordine arboribus ad umbram, floribus ad odorem, & ſedilibus ad quietem, *viali*, *ſtrade da paſſeggio*. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Ante cryptoporticum xyſtus violis odoratus. *Cic.* 4. *Acad. c.* 3. Cum igitur pauca in xyſto locuti eſſemus, tum eodem in ſpatio conſedimus. *Id. in Brut. c.* 3. Cum ambularem in xyſto, & eſſem otioſus domi. ¶ Apud Vitruvium quoque mentio fit xyſtorum. videtur autem ita diſtinguere inter *Xyſtos*, m. & *Xyſtum*, n. ut illa porticum tectam ad exercitationes athletarum, hoc autem ſubdialem ambulationem ſignificet: verum hoc diſcrimen alii in verbis *Vitruvii* (quæ ſunt *l. 5. c.* 11.) non agnoſcunt. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

DE LITERA Y.

Y Græcorum vocalis eſt, qua in illorum dictionibus ſcribendis tantum utimur. Hujus loco antiqui, qui peregrinam literam nullam recipiebant, quintam Latinorum vocalem ſubſtituebant. *Cic. in Orat.* Purrum ſemper Ennius, nunquam Pyrrhum: Vi patefecerunt Fruges, non Phryges, ipſius antiqui declarant libri. Nec enim Græcam literam adhibebant. Nunc autem etiam duas. Et cum Phrygum, & Phrygibus dicendum eſſet, abſurdum erat aut tantum barbaris caſibus Græcam literam adhibere, aut recto caſu ſolum Græce loqui, tamen & Phryges, & Pyrrhum, aurium cauſa dicimus. ¶ Peculiare autem eſt huic elemento, ut in capita dictionum perpetuo aſpiretur. Quare quæ ab eo initium ſumunt, requirenda ſunt inter aſpirata in litera H.

DE LITERA Z.

Z Litera Græca eſt, qua in Latinis dictionibus non utimur. Eſt ſemivocalis, ex genere literarum duplicium. Valet enim *ſd*. Ejus loco nos ſubſtituimus interdum geminum ſſ, ut *patriſſo* pro πατρίζω, *pitiſſo* pro πιτίζω, interdum *ſd*, ut *Eſdras* pro Ἔζρας. Antiqui loco ejus unicam aliquando *ſ* ſcribebant, ut *Saguntus* pro Ζάκυνθος, *Setbus* pro ζῆθος. Nonnunquam etiam d literam loco ejus uſurpabant, ut *Medentius* pro Μεζέντιος. Sed hoc tantum apud antiquiſſimos, qui peregrinas nullas literas recipiebant.

Z ANTE A.

Zabulus, i, m. idem quod *Diabolus*, ea ratione, qua *zeta* pro *diæta* dicitur. *Lactant. de mortib. perſecut. c.* 16.

Zacynthius, a, um, adject. ad Zacynthum inſulam pertinens. *Nepos in Dion. cap.* 9. Zacynthios adoleſcentes. *Plaut. Merc.* 5. 2. Calchas iſte Zacynthius eſt.

Zacynthos, f. 2. *il Zante*, Ζάκυνθος, inſ. maris Jonii, olim Hyrie, teſte *Plin. l. 4. c.* 12. verſus oram Occ. Peloponneſi. Excurrit in longit. ad 55. M. P. in latit. an. Ambitus ejus ſecundum *Plin.* & *Ferrar.* eſt 36. M. P. ſecundum *Baudrand.* 60. Jacet contra Chelonitem promont. inter Cephaleniam ad Arctos, & Strophades ad Auſtr. *Plinius* illam a Cephalenia 25. M. P. diſtare ſcribit, *Strabo* 60. tantum ſtad. Urbem habet cognominem, amplam, & permunitam, cum arce in colle. Condita fuit a Zacyntho Dardani filio, unde nomen, teſte *Stephano*. *Virg.* 3. *Æn.* Jam medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthos.

Zaleucus, i, maſc. Ζάλευκος, Legiſlator Locrenſium. Sed dubitatur, utrum extiterit. *Timæus* negat Zaleucum illum ullum fuiſſe, *Theo-*

pho-

Digitized by Google

phraſtus affirmat. *Hic*, cum in adulteros pœnam ſtatuiſſet, ut is adulterio deprehenſi utroque orbarentur oculo, oblatus eſt ei filius, multiſque teſtibus adulterii convictus eſt. Filium damnavit. Cum tota civitas in honorem patris pœnæ neceſſitatem adoleſcentulo remitteret, aliquandiu repugnavit. Ad ultimum precibus populi evictus, altero ſibi, altero filio oculo eruto, uſum videndi utrique reliquit. *Valer. Max. l. 6. c. 5. de juſtit. in extern. n. 3.*

Zaliſcus, ſeu Zalicus, m. 2. fl. Cappadociæ, in Aſia minore, in confinio Galatiæ, ſeu potius fl. ipſius Galatiæ, qui per Paphlagoniam in mare Euxinum fluit, inter Sinopen ad Occ. & Amiſum ad Or. Sed *Baudrando* deſcriptione longe abeſt a Cappadocia, oritur in confinio Galatiæ, deindeque per Paphlagoniam fluens, ibi in Pontum Euxinum cadit; 30. M. P. a Sinope in Or.

Zamia, æ, f. *danno*, *perdita*, detrimentum, jactura, a Græco ζημία, & Dorice ζαμία. *Plaut. Aulul.* c. 2. 19. Nemini credo, qui large blanditur dives pauperi. ubi manum injicit benigne, ibi onerat aliquam zamiam. Ubi hypallage eſt, h. e. *aliqua zamia pauperem onerat*. ¶ Apud *Plin. l. 16. c. 26.* zamiæ dicuntur nuces pini arboris, quæ matureſcentes ſe dividunt; & appellationis ratio eſt, quia niſi decerpantur, cæteras lædunt.

Zancle, es, f. ζάγκλη, Sicilia, a ζάγκλη, ideſt a Saturni falce, quam Poetæ fabulantur in Siciliam decidiſſe. Quam fabulam inde ortam putat *Macrobius*, quod Sicilia imprimis frugum fertilis ſit, Saturnus autem primus putatur in Italia frugum uſum inveniſſe. *Ovid. 15. Met. v. 290.* Zancle quoque juncta fuiſſe Italiæ legitur, donec confinia pontus Abſtulit, & media tellurem reppulit unda.

Zancle, es, 3. 1. ζάγκλη, urbs Siciliæ, in penitiſſimo Pelori ſinu, e ζάγκλης, quod apud Siculos eſt falx, eſtque a ζα pro διά, & ἀγκάλη, nempe a ſinus obliquitate, quod falcis in modum curvata eſſet, vel a nomine generali inſulæ, quæ & ipſe Zancle vocabatur. Poſtea a Meſſeniis inſtauratoribus [illegible], hoc eſt Meſſana, dicta eſt. ¶ Zancle item, opp. Meſſeniæ, in Peloponneſo. *Plin. l. 4. c. 5.*

Zanclæus, a, um, Siculus. *Ovid. 13. Met. v. 603.* Sub noctem potitur Zanclææ claſſis arenæ.

Zancleius, a, um, Siculus. *Ovid. 14. Met. v. 47.* Oppoſitumque patens contra Zanclæa ſaxa.

Z ANTE E.

Zea, æ, f. *ſpelta*, ζειά, genus frumenti ſimile farri. Græce eſt ζέα, pro quo & ζειά dicitur, quod Homero, & Hippocrati, & univerſe Ionice ſcribentibus familiarius eſt. Pro ſic vocari, ſcribit *Hieronymus in Iſaiæ c. 28. & Ezech. c. 4.* Manifeſte diſtinguit *Plinius l. 18. c. 8.* ut videbimus infra. Duo ejus genera tradit *Dioſcorides l. 2. c. 80.* alterum ſimplex, & unius tantum grani, alterum, quod dicoccum, hoc eſt gemini, & duplicis grani appellant, duobus utriculis conjunctum ſemen habens, ex quo fit ſorbitio, vel puls, quæ vocatur *alica*: de qua V. ſuo loco. *Plin. l. 18. c. 8.* Ægypto, ac Syriæ, Ciliciæque, & Aſiæ, ac Græciæ peculiares zea, olyra, tiphe. Qui zea utuntur, non habent far. Eſt & hæc Italiæ, in Campania maxime, ſemenque appellatur. ¶ Eſt etiam zea roriſmarini ſpecies. *Apul. de herb. c. 79.*

Zelivira mulier dicitur, quæ cum alieno viro cubans juſtæ uxoris amorem ſen præferri timet. *Tertull. in exhortat. ad caſt. c. 9.* Omnis mulier zelivira eſt, quamdiu aliena.

Zelo, as, a. 1. *aver zelo*, ζηλόω, æmulor, cupide aliquid imitor, tam vehementer amo, ut neminem in partem amoris admitti patiar, &c. *Tert. carm. contr. Marc. l. 4. v. 58.* Qui zelat populum ſummo pietatis amore.

Zelotes, æ, m. *geloſo*, *zelante*, ζηλωτής, accipitur pro amatore, qui nullum in amore fert rivalem. In hac ſignificatione frequenter occurrit in ſacris Literis, præcipueque apud Prophetas, qui Deum zelotem eſſe prædicant, hoc eſt zelotypum, & ferre non poſſe, ut amor ille, cultuſque ſibi uni debitus, ad idola, dæmoneſve transferatur. Adde *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 28. & l. 4. c. 25.*

Zelotypa, æ, f. *geloſa*, mulier zelotypiam habens. *Petron. in Satyr.* Noli zelotypa eſſe. *Juvenal. ſat. 6. v. 277.* Si tibi zelotypæ retegantur ſcrinia mœchæ.

Zelotypia, æ, f. *geloſia*, ζηλοτυπία, ægritudo animi, cum, ne quis poſſideat, timemus, quod poſſidere ſoli cupimus. *Cic. 4. Tuſc. c. 8.* Obtrectatio autem eſt ea, quam intelligi zelotypiam volo, ægritudo ex eo, quod alter quoque potiatur eo, quod ille ipſe concupiverit. *Antonius Cic. inter ep. ad Att. l. 10. poſt ep. 8.* Judicabam duriores partes mihi impoſitas eſſe ab offenſione noſtra, quæ magis a zelotypia mea, quam ab injuria tua, nata eſt. *Plin. l. 25. c. 7.* Nympha zelotypia erga Herculem mortua.

Zelotypus, i, m. *geloſo*, ζηλότυπος, idem ac zelotes, ideſt æmulator, ſuſpicioſus in amore. Dictus eſt ani a ζῆλος, & τύπος, quia in zelotypis non amor verus ſit, ſed ejus ſolum typus, ac imago quædam, vel quaſi ζήλῳ τυπείς, *zelo percuſſus*, quiſe qui ſic affectus eſt, rivalem in amore metuit, nec pati poteſt. *Juven. ſat. 5. v. 43.* zelotypo juvenis prælatus Iarbæ. Adde *Quintil. l. 4. c. 2.*

Zelus, i, m. *zelo*, *emulazione*, ζῆλος, fervor ille animi, qui in æmulatione cernitur, qui interdum vitioſus eſt, interdum cum virtute, quatenus ſcilicet vel ad honeſta ſtudioſius capeſſenda incitat, vel invidiam de alterius bonis, odiumque interdum parit. *Prudent. Hamartig. v. 188.* ſcintilla odii de fomite zeli. *Vitruv. in præfat. l. 7.* Ptolemæus infinito zelo, cupiditatiſque incitatus ſtudio ad eundem modum contenderat bibliothecam Alexandriæ comparare.

Zeno, & Zenon, onis, m. Ζήνων, Philoſophus Pythagoricus Eleates, id eſt ex Elea urbe Æoliidis, quem Dialecticæ inventorem fuiſſe ſcribit Ariſtoteles. Fuit in ſecta eorum Philoſophorum, qui id bonum ſolum eſſe dicebant, quod eſſet unum, & ſimile, & idem, & ſemper, ſeu quorum omne bonum in mente poſitum fuit, & in mentis acie, qua verum cerneretur: cujus diſciplinæ princeps fuit Xenophanes Colophonius, deinde eum ſecuti Parmenides, & Zeno, ambo Eleates, a quibus Philoſophi *Eleatici* nominabantur; poſt Euclides Socratis diſcipulus Megareus, a quo iidem illi *Megarici* dicti, tandem Menedemus Eretriacus, ideſt ex Eretria urbe Eubœæ, a quo *Eretriaci* appellati. Hujus celebratiſſima fuit in perferendis cruciatibus patientia. Nam cum adoleſcentes nobiliſſimos cupiditate liberandæ patriæ inflammaſſet contra Nearchum Tyrannum, facto indicio comprehenſus, traditusque eſt tortoribus torquendus. Cumque laceraretur, ut conſcios conjurationis nominaret, neminem illorum indicavit, ſed amicos, intimoſque Tyranni participes conjurationis eſſe dixit. Deinde cum quippiam ſe in aurem Tyranni loqui velle ſignificaſſet, eam morſicus correptam non ante dimiſit, quam rapta aure populatum caput reliquiſſet. Verum, cum jam vereretur, ne toties repetitis tormentis reſiſtere non poſſet, converſus ad cives, qui quæſtioni intererant, *Admiror*, inquit, *veſtram ignaviam, o cives, qui earum metu, quæ ego nunc patior, Tyranni jugum ſuſtinetis*, idque cum dixiſſet, conciſam dentibus linguam in ea Tyranni expuit. Quo facto tantum civium animos libertatis deſiderio incendit, ut concurſu undique facto Nearchum lapidaverint. *Cic. 2. Tuſc. & 3. de nat. Deor.* ¶ Zeno alter, Philoſophus Citticus, i. e. ex Citio, ſeu Citio, ſeu Cytio, ſeu Cythio urbe Cypri, docuit Philoſophiam Athenis, in porticu Pœcile. Hinc dicitur auctor, & princeps Stoicorum, a στοά, *porticus*. Poſuit unum tantum genus boni, quod virtute continetur, dixitque, nihil eſſe bonum, niſi quod honeſtum eſt, nihil item malum eſſe, niſi turpe, ſeu vitium, & peccatum, cætera nec bona nec mala eſſe, felicitatem in ſola virtute conſtituit. *Cic. 1. & 2. Acad. 1. 2. 3. 4. 5. de Fin. 2. 4. 5. Tuſc. 1. de Leg. & 1. Parad.* Tanto in honore apud Athenienſes habitus eſt, ut apud eum claves urbis deponerent, ornarentque ipſum aurea corona, & ſtatua ærea. Deceſſit nonageſimo ætatis ſuæ anno ſine morbo. Nam, ut ferunt, cum abiret ex ſchola, lapidem offendens digitum perfregit, manu vero terram feriens, illud uſurpavit ex Niobe, *Venio, quid me vocas?* & continuo ſe ſtrangulans interiit. ¶ Zeno alius, Philoſophus Epicureus, ætate Ciceronis. *Cic. 1. de Fin. & 3. Tuſc.* ¶ Hoc nomen duplicem habet nominativum caſum, ut poſuimus, ſed *Zeno* frequentius eſt quam *Zenon*. Cicero enim paſſim *Zeno* uſurpat. At *Varr. apud Non. c. 2. n. 649.* Zenon, inquit, novam hæreſim novo paxillo ſuſpendiſſe dicatur.

Zephyritis, idis, patronym. fœmininum. Hoc nomine appellatur Flora Dea, Zephyri filia. *Catull. de coma Beren. v. 57.* Ipſa ſuam Zephyritis eo famulam legarat.

Zephyrius, a, um, ζεφύριος, quod ad Zephyrum ſpectat. *Ova Zephyria*, ὠὰ ζεφύρια, eadem, ac hypenemia, ὑπηνέμια, ideſt ventoſa, ſterilia, ita dicta a *Zephyrus*, quod vento putentur generari, ſeu potius quod inania ſint inſtar venti. Utriuſque appellationis meminit *Ariſtoteles l. 3. de gen. animal. cap. 1. & l. 6. Hiſt. animal. c. 2. Plin. l. 10. cap. 60.* Irrita ova, quæ hypenemia diximus, quidam & vento putant generari, qua de cauſa etiam Zephyria appellantur.

Zephyrus, i, m. *Zefiro*, *Ponente*, ζέφυρος, unus ex quatuor ventis cardinalibus, qui flat ab Occaſu ſolſtitiali, al. æquinoctiali, adverſus Subſolanum, ut Auctor libri de Mundo ſcribit, idque adſtipulante *Gell. l. 2. c. 22. & Plin. l. 18. c. 34.* ſic dictus videtur quaſi ζωηφόρος, ſive τὸ ζῆν φέρων, ideſt ferens vitam, ſeu vivere, quia nempe [illegible], *calore ipſius flantis fructus augentur*, unde & genitalis mundi ſpiritus *Plinio* appellatur. Idem exiſtimatur, qui Favonius. Sed Vegetius Zephyrum, & Favonium diverſos ventos eſſe vult. Hic ventus cum flat, ver inchoat, ut *Plin. loc. cit.* teſtatur. Hinc *Horat. l. 1. ep. 7. v. 13.* Te, dulcis amice, reviſet Cum Zephyris, ſi concedas, & hirundine prima. Et *Virg. 1. Georg.* Vere novo, gelidus canis cum montibus humor Liquitur, & Zephyro putris ſe gleba reſolvit. ¶ Secundum fabulas fuit filius Aſtræi, & Auroræ, feturque Chlorin Nympham adamaſſe, vique compreſſiſſe, ut floribus præeſſet, quæ deinceps Flora dicta eſt. Homerus etiam in Iliade narrat, a Zephyro Thyellam Harpyam amatam eſſe, indeque procreatos Xanthum, & Balium equos Achillis. *Boccat. l. 4. Gen. Deor.* ¶ Narrat etiam *Servius in Ecl. 5.* unam ex Horis Zephyro tributam uxorem fuiſſe, ex qua ſuſceperit filium Carpon nomine, longe pulcherrimi corporis, qui poſt ab Jove in ferum omnium fructus converſus ſit. Hac autem fabula deſignantur effectus hujus venti, omnes fructus genitali aura fœcundantis, & ad maturitatem perducentis, ut dictum eſt. ¶ Hujus officium eſt portare nuntios Deorum, quos celeriter aliquo pervenire opus ſit. *Virg. 4. Æn. v. 222.* Tum ſic Mercurium alloquitur, & talia mandat: Vade, age, nate, voca Zephyros, & labere pennis.

Zerbis, is, m. ζέρβις, fl. Meſopotamiæ, al. Armeniæ in Meſopotamiæ confinio, qui per Alonos populos junctos Gordyæis in Tigrim influit. *Plin. l. 7. c. 26.*

Zeros, m. 2. genus gemmæ, ſimilis iridi. *Plin. l. 37. c. 9. in fine:* Similis eſt aſpectu, ſed non ejuſdem effectus, quæ vocatur zeros, alba, nigraque macula in tranſverſum diſtinguente cryſtallum.

Zerynthius, a, um, quod ad Zerynthum opp. Samothraciæ ſpectat. *Ovid. l. 1. Triſt. el. 9.* Inde levi vento Zerynthia litora naſta Threiciam tetigit feſſa carina Samon.

Zeta, æ, f. *appartamento*, pars domus, cubiculum, vel plurium cubiculorum, quorum ab altero in alterum tranſitus ſit, connexio. Uno verbo, idem omnino eſt ac *diæta*, quam vocem Vide ſupra ſuo loco. *Lamprid. in Heliog. c. 31.* Odores Indicos ſine carbonibus ad vaporandas zetas jubebat incendi. *profumare le ſtanze*. Adde etiam ea exempla, quæ in *Diæta* attulimus, in quibus fere omnibus, ut ab Eruditis obſervatum eſt, quædam editiones habent *zeta*, quædam *diæta*: nam zeta ea ratione a *diæta* facta eſt, qua a *diabolus zabulus*, & ζαβάλλειν a διαβάλλειν &c. ut docet *Voſſ. in Etymologico*. ¶ Eſt etiam nomen litteræ. *Auſon. in Technopægn. de monoſyll.* Zeta jacens, ſi ſurgat, erit nota, quæ legitur, N.

Zetarius, ii, m. *cameriere*, idem qui *diætarius*, quod V. Sic *Paul. l. 3. ſentent. tit. 6.* zetarios vocat, quos *Ulpian. l. 35. Dig. tit. 7. leg. 12. §. 42.* diætarios.

Zetecula. V. Zothecula.

Zetes, ſeu Zethes, æ, m. ζήτης, ζήθης, filius Boreæ Regis Thraciæ, & Orythyiæ, frater Calais. *Ovid. 7. Met.* Implumes Calaiſque puer, Zeteſque fuerunt. V. *Calais*.

Zethus, i, m. Ζῆθος, Jovis ex Antiopa filius, & frater Amphionis, cui coadjutor fuit in condendis Thebis. Genuit ex Aedone uxore Itylum, & Thiam. *Cic. 2. de Or. 1. 37.* Miror, cur Philoſophiæ, ſicut Zethus ille Pacuvianus, prope bellum indixerit. *Hor. l. 1. epiſt. 18. v. 41.* Gratia ſic fratrum geminorum Amphionis, atque Zethi diſſiluit. ¶ Fuit etiam Zethus mathematicus quidam inſignis, de quo *Sidon. l. 4. ep. 3.* Inveſtigare cum Atlante ſidera, cum Zetho pondera, cum Chryſippo numeros. ¶ Scribitur & *Zetus* ſine aſpiratione.

Zetia, æ, f. *Zerbi*, oppidum Africæ maritimum apud Zetham promontorium inter Syrtem parvam & magnam. *Hort. de B. Alexandr.*

Zeugitæ, æ, m. ζευγῖται, genus calami, ſeu arundinis, ſeu tibiæ, in Orchomenio lacu, a ζεῦγος, *jugum*, nempe a paritate, quod ex eo duplices fiebant tibiæ. *Plin. l. 16. c. 36.* Cum igitur anno permanſerit inundatio, proficiunt in aucupatoriam quoque amplitudinem; vocabantur zeugitæ.

Zeugma, atis, n. ζεῦγμα, Græca vox, idem eſt quod Adjunctio, h. e. figura verborum per detractionem, qua plures ſententiæ uno connectuntur verbo, ſeu per quam ponitur aliquod verbum vel in principio, vel in medio, vel in fine periodi, quod alia etiam membra ejuſdem periodi regere, & ſuſtentare debeat, ſine ulla mutatione generis, vel numeri, vel alterius accidentis. *Cic. Verr. 2. c. 18.* Hujus judicii, & laudis fructum, & offenſionis periculum veſtrum. *Ubi Aſcon.* Figura zeugma, ad ſingula enim ſubaudiendum eſt, puta eſſe oportere. ¶ Triplex eſt. *Protozeugma*, *Meſozeugma*, *Hypozeugma*, ſecundum tres illos modos, quibus fit. *Protozeugma*, vel primus modus eſt, cum illud vocabulum, unde membra orationis pendent, ponitur in principio. *Cic. pro Cluent.* Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amen-

ementis. *Meſozeugma* eſt ſecundus modus Zeugmatis, cum vocabulum in medio ponitur. *Auct. ad Her. l. 4.* Formæ dignitas aut morbo deflorescit, aut vetuſtate. *Hypozeugma*, vel tertius modus eſt, cum principes illa vox in fine ponitur. *Cic. 1. Catil.* Nec enim is es, Catilina, ut te aut pudor unquam a turpitudine, aut metus a periculo, aut ratio a furore revocaverit.

Zeugma, atis, n. urbs exc. Syriæ, in Comagene, ad Euphratem flu. ubi pons erat ſupra Euphratem, cujus adhuc veſtigia durant. Contra Zeugma in altera Euphratis ripa Apamia urbs erat, munitiſſima, & ample, 63. ſtad. ambitu patens, ſedes Sattaparum, ubi tributa ſolvebantur. *Plin. l. 5. c. 12.*

Zeus, i, maſc. piſcis præſtantiſſimi genus in Oceano Atlantico, & circa Gades, inter omnes, qui in eo mari capiuntur, bonitatis palmam obtinens. Gaditani alio nomine fabrum appellant, a colore, opinor, fuliginoſo, quo fabri plerunque nigricant. *Plin. l. 9. c. 18.* Eſt & hæc natura, ut alii alibi piſces principatum obtineant: coracinus in Ægypto, zeus, idem faber appellatus, Gadibus, circa Ebuſum ſalpe, &c. *Col. l. 8. cap. 16.* Ut Atlantico faber, qui & in noſtro Gadium municipio generoſiſſimis piſcibus adnumeratur, eumque priſca conſuetudine zeum appellamus.

Zeuxis, idis, m. 3. Ζεῦξις, pictor Heracleotes, qui floruit Olympiadis nonageſimæ quintæ anno quarto, excelluitque in arte pingendi, cujus celebriores tabulas recenſet *Plin. l. 35. c. 9.* & 10. Hic in certamen picturæ cum Parrhaſio deſcendit, uvaſque tanto ſucceſſu pictas in ſcenam detulit, ut ad eas aves advolarent. Parrhaſius autem linteum attulit pictum, ita veritate repræſentata, ut Zeuxis alitum judicio tumens flagitaret, tandem remoto linteo oſtendi picturam, intellectoque errore, concederet palmam ingenuo pudore, quoniam ipſe aves feſelliſſet, Parrhaſius autem ſe artificem. Fertur & poſtea pinxiſſe puerum uvas ferentem, ad quas cum advolaſſent aves, iratus eſt mira ingenuitate operi ſuo, & dixit: Uvas melius pinxi, quam puerum. Nam ſi hunc conſummaſſem, aves timere debuerant. Fecit & figlina opera, quæ ſola in Ambracia relicta ſunt, cum inde muſas Fulvius Nobilior Romam transferret. Zeuxidis manu Romæ Helena fuit in Philippi porticibus, & in Concordiæ delubro Marſyas religatus. Opes tantas acquiſivit, ut in oſtentatione earum Olympiæ aureis literis in palliorum teſſeris intextum nomen ſuum oſtentaret. Poſtea donare opera ſua inſtituit, quod ea nullo ſatis digno pretio permutari poſſe diceret, & quidem Alcmenam Agrigentinis, Panem Archelao donavit. *Plin. l. 35. cap. 10.* Zeuxidis manu Romæ Helena eſt. *Id. ib. c. 9.* Artem ipſis oblatam Zeuxin ferre ferunt. ¶ Zeuxis alter, ſtatuarius, diſcipulus Silanionis. *Plin. l. 34. c. 8.*

Z A N T E I.

Zingĭbĕri, n. indecl. *gengero*, ζιγγίβερι, genus aromatis, parvas habens radices, albeſcentes, odoratas, ſapore piperis. *Plin. l. 12. c. 7. de pipere:* Non eſt hujus arboris radix, ut aliqui exiſtimavere, quod vocant zimpiberi, alii vero zingiberi, quanquam ſapore ſimile. Id enim in Arabia, atque Troglodytice in villis naſcitur, parvæ herbæ radice candida. ¶ Legitur & *zingiberi*: nam Galenus ζιγγίβερι ſcribit.

Zinzĭlŭlo, as, n. 1. verbum eſt exprimens cantum quarundam avium ſubmiſſiore voce, & crebris flexionibus canentium. *Auctor carm. de Philom. v. 43.* Regulus, atque Merops, & rubro pectore Progne Conſimili modulo zinzilulare ſciunt.

Zirbus, i, m. idem quod omentum. *Apic. l. 8. c. 6.* Hœdum in zirbo componere.

Zizanium, ii, neut. *zizzania*, *loglio*, ζιζάνιον, vel αἶρα, ut *Dioſcorides* vocat *lib. 2. cap. 49.* vitium tritici, hordeique nimia loci uligine corrupti, jugibuſve pluviis diluti, quod Latino vocabulo lolium appellatur, Galli, quod caput tentet, vertigines generet, & vini modo inebriet, *yvraye* appellant. Effigiem habet hordeo haud diſſimilem, ſed folium anguſtius, pinguius, & hiſpidius, ſemen exilius in cortice aculeato, florem autem ſubpurpureum. Legitur hæc vox tantummodo in vulgata S. Scripturæ verſione, apud Ambroſ. Auguſtin. & alios Eccleſiaſticos Scriptores.

Zizyphum, i, n. 2. *giuggiola*, ζίζυφον, fructus zizyphi arboris. *Plin. l. 15. cap. 14.* Æque peregrina ſunt zizypha, & tuberes, quæ & ipſa non pridem venere in Italiam. ¶ Scribitur & *Zizyphum*.

Zizyphus, i, f. *giuggiolo*, ζίζυφος, genus arboris noviſſimis Auguſti temporibus ex Africa in Italiam translatum, fructum ferens, quem neutro genere zizyphum appellamus, parvum, oblongum, colore rubeo, & baccis ſimiliorem, quam malis, Officinæ *jujubam* vocant. *Col. l. 9. c. 4.* Alba zizyphus. ¶ Ejus ſerendæ rationem docet *Pallad. l. 5. tit. 4.* ¶ Scribitur & *Zizyphus*.

Zmilaces, m. 1. ζμιλάκες, gemmæ genus. *Plin. l. 37. c. 10. in fine:* Zmilaces in Euphrate naſcitur, Proconneſio marmori ſimilis, medio colore glauco.

Z A N T E O.

Zodiactēus, a, um, adject. ad Zodiacum pertinens. *Martian. Capell. l. 1. pag. 3.* Annua peragratio Zodiactea.

Zodĭăcus, i, m. *Zodiaco*, ζωδιακός, ζωΐδιος, ζωοφόρος, circulus in cœlo ex numero maximorum, vel potius zona, aut armilla quædam, quæ duodecim illa ſigna continet, quæ Sol, Luna, & alii Planetæ motu proprio percurrunt. Dixi, vel potius zona, aut armilla: nam cum omnes circuli ſine latitudine, & profunditate eſſe intelligantur, hic habet latitudinem duodecim graduum, & ſecundum nonnullos quatuordecim, ſecundum alios ſexdecim, & ex una parte Tropicum Cancri, ex altera Capricorni attingit. Dictus eſt ab illis ſignis, quæ complectitur, quæ ζώδια, ſeu ζωΐδια dicuntur, ideſt animalcula. Idem a duodecim ſignis a *Cicerone in Arati tranſlatione*, v. 318. & ab aliis *ſignifer orbis* appellatur, a Manilio dicitur *balteus ſtellarum*, ab aliis aliter. Signa autem hujus circuli ſunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Piſces. *Cic. 2. de Divin. c. 42.* Vim quandam eſſe ajunt ſignifero in orbe, qui Græce ζωδιακὸς dicitur, talem, ut ejus orbis unaquæque pars alia alio modo moveat, immutetque cœlum. *Gell. l. 13. c. 9.* Stellæ iſtæ ita circulo, qui Zodiacus dicitur, ſitæ, locatæque ſunt, ut &c. ¶ Adjective *Sidon. l. 8. ep. 11.* Zodiacum diaſtema.

Zoĭlus, maſc. Ζωΐλος, Sophiſta Amphipolites, Ptolemæi temporibus hoc uno facinore nobilitatus, quod Homerum poetarum omnium principem libris adverſus eum ſcriptis auſus ſit reprehendere, unde & ὁμηρομάστιξ cognomen accepit. Quæ ſcripta Ptolemæo obtulit, ingens videlicet præmium ab eo ſperans. Verum cum nihil daretur, penuria coactus ſubmiſit, qui peterent. Tum Ptolemæus mirari ſe dixit, cum Homerus tot annos defunctus, tot hominum millia paſceret, Zoilum egere, Homero multo doctiorem. Vide *Vitruv. in præfat. l. 7.* ¶ Ab hujus moribus ſumptum eſt, ut homines lividi, & ex alieni ingenii obtrectatione laudem aucupantes Zoili dicerentur. *Ovid. l. 1. de Remed. Amor.* Ingenium magni livor detrectat Homeri, quiſquis es, ex illo Zoile nomen habes. ¶ De mortis ejus genere diverſi diverſa ſentiunt, ut etiam ſcribit *Vitruvius loc. cit.* Alii partiunt convicium, juſſu Regis cruci affixum volunt, nonnulli a populo lapidibus obrutum eſſe, alii Smyrnæ vivum in pyram eſſe conjectum, alii, cum in Græciam rediiſſet, de Scironis ſaxis fuiſſe præcipitatum, quæ ſunt in Attica, inter Megara, & Corinthum.

Zomoteganite, f. adject. ζωμοτηγανίτης, a ζωμός, *jus*, & τήγανον, *ſartago*. Patina piſcium Zomoteganite apud *Apic. l. 4. cap. 2.* eſt patina piſcium in ſuo jure coctorum. Ita quidem reſtituit *Humelbergius*. nam alii aliter legunt.

Zona, æ, f. *cinta*, *cintura*, חגור, Ger. *gurtel*, Gal. *ceinture*, Hiſp. *cinta*, ζώνη, vinculum, quo cingimur, cinctus, balteus, a ζώννυμι, *cingo*. *Ovid. 2. Faſt.* Dat teretem zonam, qua modo cincta fuit. *Hor. 3. ode 30.* Et ſolutis Gratiæ zonis, properentque Nymphæ. ¶ Veteres in zonis pecuniam deferebant. C. Gracchus apud *Gel. l. 15. c. 12.* Zonas, quas plenas argenti extuli, eas ex provincia inanes retuli. ¶ Hinc *Zonam perdere*, proverbialiter dicitur in eum, qui omni pecunia deſtitutus eſt. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 40.* Ibit eo, quo vis, qui zonam perdidit. ¶ *Zonam ſolvere* dicuntur novæ nuptæ, quæ viris traduntur, & primum cum eo concumbunt. Virgines enim non niſi cinctæ procedebant, ſed novæ nuptæ in cubiculum mariti deductæ a pronuba cingulum, quod ex ovilla lana contextum, & nodo etiam (quem Herculaneum vocabant) nexum gerebant, ſolvebatur, & Dianæ dicabatur. *Catull. carm. 2.* Tam gratum mihi, quam ferunt puellæ Pernici aureolum fuiſſe malum, Quod zonam ſolvit diu ligatam. De Atalanta loquitur, quæ ob aureum malum ab Hippolyto projectum in curſu ſuperata, eidem nupſit. V. *Scalig. Poet. l. 3. cap. 101.* ¶ Per Tranſlationem zonæ dicuntur circuli quidam lati, cœlum, terramque veluti cingula quædam ambientes. Sunt autem numero quinque, ex quibus media, quæ inter Tropicos eſt, nimio calore, parum apta habitationi olim credita fuit; quæ vero extremæ ſub Arctico, & Antarctico circulis ſitæ, nimio frigore horrent, unde & ipſæ inhabitabiles habitæ ſunt; reliquæ autem, ut quæ medium inter torridam, & gelidam ſitum obtinent, temperatæ ſunt, humanæ vitæ accommodatiſſimæ. *Virg. 1. Georg. verſ. 233.* Quinque tenent cœlum zonæ, quarum una coruſco Semper Sole rubens, & torrida ſemper ab igni, Quam circum extremæ dextra, lævaque trahuntur Cærulea glacie concretæ, atque imbribus atris. Has inter mediamque duæ mortalibus ægris Munere conceſſæ Divum, & via ſecta per ambas, Obliquus qua ſe ſignorum verteret ordo. *Ovid. 1. Met. v. 45.* Utque duæ dextra cœlum, totidemque ſiniſtra Parte ſecant zonæ, quinta eſt ardentior illis: Sic onus incluſum numero diſtinxit eodem Cura Dei, totidemque plagæ tellure premuntur; Quarum quæ media eſt, non eſt habitabilis æſtu, Nix tegit alta duas; totidem inter utramque locavit; Temperiemque dedit miſta cum frigore flamma. *Cicer. in Somn. Scip. cap. 6.* Cernis autem terram eandem, quaſi quibuſdam redimitam, & circumdatam cingulis, e quibus duos maxime inter ſe diverſos, & cœli verticibus ipſis ex utraque parte ſubnixos obriguiſſe pruina vides, medium autem illum, & maximum Solis ardore torreri. Duo ſunt habitabiles, quorum Auſtralis ille (in quo qui inſiſtunt, adverſa nobis urgent veſtigia) nihil ad veſtrum genus, hic autem alter ſubjectus Aquiloni, quem incolitis, cerne, quam vos tenui parte contingat. ¶ Item tranſlate zona appellatur herpetis genus, quod etiam *zoſter*, & *cingulus* dicitur. Ita dicitur, quia medium cingit hominem. *Scribon. Largus c. 63.* Facit hoc medicamentum ad carbunculos, & ad ignem ſacrum, & ad zonam, quam Græci ζωστῆρα dicunt.

Zonālis, le, adject. ad zonam cœli pertinens. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip. c. 5.* Eadem eſt in ejuſdem zonalis ambitus continuatione temperies.

Zonārius, ii, m. ζωνοπλόκος, qui zonas facit. *Cic. pro Flacco c. 7.* Quod Mithridates, qui multitudinem illam non auctoritate, ſed ſagina tenebat, ſe velle dixit, id ſutores, & zonarii conclamarunt.

Zonārius, a, um, quod ad zonam pertinet, ut Sector zonarius, *tagliaborſe*, βαλλαντιοτόμος, qui zonam, ſeu loculos incidit. *Plaut. in Trin. 4. 2. 20.* Mira ſunt, Ni illic homo eſt aut dormitator, aut ſector zonarius.

Zonātim, adverb. per gyrum. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. ult.* zonatim circum impluvium cinerarius cludebat.

Zonula, æ, f. *cinturetta*, ζωνάριον, parva zona. *Catull. in Epithal. Juliæ, & Mall. carm. 60. (al. 56.)* Tibi virgines zonula ſolvunt ſinus. V. *Zona*.

Zonus, m. 2. fl. Hyrcaniæ, qui in mare Caſpium influit. *Plin. l. 6. c. 13.*

Zoophorus, & contracte Zophorus, maſc. ζωοφόρος, & ζωφόρος, Græce eſt idem ac zodiacus, a ζῶον, animal, & φέρω, *fero*. ¶ Sic etiam dicitur in architectura pars columnæ inter epiſtylium, & coronidem, idque, quia animalium, aliarumque rerum ſignis ſæpe ornatur. Utitur *Vitruvius l. 3. c. 3.* Vulgo *fregio* appellant, nempe a Phrygionibus, ut *Philander* oſtendit.

Zoophthalmos, maſc. 2. ζωοφθαλμος, herbæ genus, in tectis, & ſuggrundiis naſcentis, quæ folium habet carnoſum, & ſubrotundum oculi animalis ſimilitudinem referens, unde & nomen accepit, ideſt, a ζῶον, *animal*, & ὀφθαλμός, *oculus*. Notiore nomine aizoum, ſeu ſempervivum majus vocatur. *Plin. l. 25. c. ult.* Aizoi duo genera. Majus in fictilibus vaſculis ſeritur, quod aliqui buphthalmon vocant, alii zoophthalmon, alii ſtergethron, quod amatoriis conveniat, alii hypogeſon, quoniam in ſuggrundiis fere naſcitur. Sunt, qui ambroſiam potius vocent, & qui amerimnon: Itali ſedum magnum, aut oculum, aut digitellum.

Zopiſſa, f. 1. ζώπισσα, pix navibus abraſa, quæ admiſta ceræ, & marino ſale macerata multo eſt ad omnia efficacior, quam aliæ pices. *Dioſc. l. 1. c. 9.* *Plin. l. 16. c. 11.* Non omittendum, apud eoſdem zopiſſam vocari deraſam navibus maritimis picem cum cera, nihil non experiente vita, multo efficaciorem ad omnia, quibus pices, reſinæque proſunt, videlicet adjecto ſalis callo. *Id. l. 24. c. 7.* Zopiſſam radi navibus diximus, cera marino ſale macerata.

Zopyrus, m. 2. ζώπυρος, phyſiognomon quidam fuit, h. e. ex eorum genere, qui ſe hominum mores, naturaſque ex faciei lineamentis perſpicere profitentur. Huic cum aliquando oblatus eſſet Socrates, iſque eum hominem ſtupidum, bardumque eſſe reſpondiſſet, item mulieroſum, ceteris eam vocem riſu excipientibus: Non falleris, inquit Socrates, o Zopyre: talis enim eram, niſi vitioſam naturam Philoſophiæ præceptis ſuperaſſem. *Cic. de Fato.* ¶ Zopyrus alter, filius Megabyzi, unus ex iis, qui occiſo Oropaſta, Perſarum Regnum e Magorum manibus vindicarunt. Hic, cum Aſſyrii deſciviſſent, & Babylonem occupaſſent, eamque Darius Rex Perſarum vigeſimum jam menſem fruſtra obſideret, domi ſe verberari, & lacerari toto corpore juſſit, nalum, aures, & labia ſibi præcidi, atque ita Regi inopinanti ſe obtulit. Attonitum & quærentem Darium cauſas, auctoremque tam fœdæ lacerationis, tacitus, quo propoſito feciſſet, edocuit, formatoque in futura conſilio, transfugæ titulo Babylonem profectus eſt. Ibi oſtendit populo laniatum corpus, queſtus eſt crudelitatem Regis, a quo in Regni petitione non virtute, ſed auſpicio, non judicio hominum, ſed hinnitu equi ſuperatus eſſet; juſſit, illos ex amici exemplum capere, quod hoſtibus

cavendum eſſet, hortesas eſt, non mœnibus magis, quam armis confideſrent, pateremturque, ſe commune bellum recentiore ira gerere. Nota nobilitas viri, pariter & virtus omnibus erat, nec de fide timebant, cujus veluti pignora vulnera corporis, & injuriæ notas habebant. Conſtitutus ergo dux fuit omnium ſuffragiis. Accepta parva manu, ſemel, atque iterum cedentibus conſulto Perſis, ſecunda prælia fecit. At poſtremo univerſum ſibi creditum exercitum Dario prodidit, urbemque ipſam in poteſtatem ejus redegit. *Juſtin. l. 1. & Herod. l. 3.* ¶ Zopyrus quoque, inſignis ſculptor. Sculpſit Areopagitas, & judicium Oreſtis in duobus ſcyphis, ſeſtertiis duodecim æſtimatis. *Plin. l. 33. c. 12.*

Zoroanda, f. 1. locus in monte Tauro, in conf. Armeniæ, & Meſopotamiæ, ubi Tigris ſub terram conditur, paulo poſt emergit. *Plin. l. 6. c. 27.*

Zoroaſtres, m. 3. Ζωροάστρης, Bactrianorum Rex. *Eudoxus* Zoroaſtrem ſex millibus annorum ante Platonis mortem fuiſſe prodidit. Hic omnium mortalium unus, eodem, quo natus eſt die, riſiſſe fertur, cerebrumque in adeo dicitur palpitaſſe, ut impoſita repelleret, futuræ præſagio ſcientiæ. *Plin. l. 7. c. 16.* ¶ Primus artes magicas traditur inveniſſe. Sed *Hermippus* tradidit, præceptorem Zoroaſtris fuiſſe Azonacem, hunc autem quinque millibus annorum ante Trojanum bellum fuiſſe. De hac arte Zoroaſtres vicies centum millia verſuum condidit, qui ab Hermippo explanati fuere. Vixit viginti annos in deſertis caſeo ita temperato, ut vetuſtatem non ſentiret. Interiit bello, quod illi a Nino Aſſyriorum Rege illatum eſt. Poſt multa prælia vario eventu commiſſa tandem debellatus fuit, & interfectus. *Juſt. l. 1.*

Zoroaſtreus, a, um, ad Zoroaſtrem pertinens. *Prudent. in Apotheoſi*, *verſ.* 565. Qui Zoroaſtreos turbaſſet fronte ſuſurros.

Zoronyſius, ii, n. ζωρονύσιος, genus gemmæ. *Plin. l. 37. c. 10. in fine:* Zoronyſios in Indo flumine naſcitur. Magorum gemma eſſe narratur, neque aliud amplius de ea.

Zoſter, eris, m. ζωστήρ, zona, circinus, genus ignis ſacri, medium hominem ambientis, & enecantis, ſi cinxerit. *Plin. l. 26. c. 11.* Ignis ſacri plura ſunt genera, inter quæ medium hominem ambiens, qui zoſter appellatur, & enecat, ſi cinxerit.

Zoſter, m. 3. prom. Atticæ, cum opp. cogn. inter Piræeum portum, & Cream inſ. licet *Strabo* illud apud iſthmum deſcribat, ubi & *Stephanus*, qui ſic dictum ait, quod ibi Latona zonam ſolverit, ubi incolæ illi, & Dianæ piſces immolabant. Meminit *Cic. l. 5. ad Attic. ep. 12.*

Zotheca, æ, f. *camerino, arcova, gabinetto*, locus in cubiculo ſecretior, parvum conclave, cubiculo adjunctum, in quo ſtudii, vel quietis cauſa degere ſolemus, a ζῶν, vivo, & θήκη, *repoſitorium*. *Plin. l. 2. epiſt. 17.* Contra parietem medium zotheca perquam eleganter recedit, quæ ſpecularibus & velis obductis reductiſve modo adjicitur cubiculo, modo aufertur. Sunt qui legunt *dieta*: verum ea lectio jamdiu ab Eruditis rejecta eſt, neque cum hac *Plinii* deſcriptione convenire poteſt.

Zothecula, læ, f. *piccola arcova*. *Plin. l. 5. ep. 6* Mox a zothecula refugit quaſi in cubiculum idem. Quidam leg. *ætecula*, ſed minus recte. *Sidon. l. 8. ep. 15.* Per armariola, & zotheculas noſtras non remanſerunt digna prolatu, ne' *noſtri camerini da ſtudio*.

Z ANTE U.

Zura, æ, f. ſemen palluri, lingua Afrorum. *Plin. l. 24. cap. 13.* Paliurus quoque ſpinæ genus eſt: Semen ejus Afri zuram vocant, contra ſcorpiones efficaciſſimum, item calculoſis, & tuſſi.

Z ANTE Y.

Zygia, æ, f. ζυγία, genus aceris, a ζυγὸς, *jugum*, quod ex ea fiunt juga jumentis. *Plin. l. 16. c. 15.* Tertium genus zygiam, rubentem, fiſſili ligno, cortice livido, & ſcabro. Hoc alii generis proprii eſſe malunt, & Latine carpinum appellant. ¶ Zygia tibia, eſt tibia nuptialis, a ζυγὸς *jugum*, & tranſlate *nuptiæ*. *Apulej. l. 4. A. A.* Sonus tibiæ zygiæ mutatur in querulum Lydium modum, cantuſque lætus Hymenæi lugubri finitur ululatu. ¶ Zygia etiam dicta eſt Juno, quia nuptiis præerat. *Id. 6. Metam. 6.* Quam cunctus Oriens Zygiam veneratur, & omnis Occidens Lucinam appellat.

Zygis, f. 3. ζυγὶς, ſerpillum ſylveſtre, non ſerpens humi, quemadmodum hortenſe, ſed in altitudinem increſcens, ramulos edens tenues, ſurculoſos, foliis refertos longioribus, quam rutæ, & durioribus, & anguſtioribus, flores jucunde olentes, & guſtu acres. *Dioſc. l. 3. c. 37. & Apul. de herb. c. 99.*

Zygoſtaſium, ii, n. munus zygoſtatæ. *Leg. 1. Cod. Theodoſ. de frum. Alexandr.* Quidquid de zygoſtaſii munere eminentia tua diſpoſuit, roboramus.

Zygoſtates, æ, m. qui præeſt examini ponderum, neque fraus in ponderibus committatur, ζυγοστάτης, a ζυγὸς, quod etiam libram ſignificat. *Leg. 2. Cod. Theod. de ponder. & auri illation.* Per ſingulas civitates conſtitui zygoſtaten.

Zyma, æ, f. olla, in qua aliquid coquitur. *Apic. l. 8. c. 7.* Mittitur in zymam, & elixatur in aqua marina. Al. leg. *zemam*, a ζέω, *ferveo*. Græce ζύμη, fermentum ſignificat. ζέμα autem Græca ſignificat decoctum, ſeu potionem decoctam: quare non abſurde quidam putant hac voce ſignificari ab Apicio liquamen, ſeu condimentum aliquod.

Zyras, æ, m. *Varne*, fl. Thraciæ, al. Myſiæ, ſeu Mœſiæ inferioris, qui apud Dionyſiopolim urbem, quam alluit, al. infra Varnam urb. in Pontum Euxinum cadit. *Plin. l. 4. c. 11.*

Zythum, i, neut. ζῦθος, potus ex hordeo aqua reſoluto confectus, acris guſtu, & vini in morem inebrians. *Suidas* interpretatur οἶνος ἀπὸ κριθῆς γινόμενος, ideſt vinum ex hordeo factum. *Plin. l. 22. c. ult. in fine:* Ex frugum quidem hæc ſunt in uſu medico. Ex iiſdem fiunt & potus, zythum in Ægypto, cælia, & ceria in Hiſpania, cereviſia, & plura genera in Gallia, aliiſque provinciis, quorum omnium ſpuma cutem fœminarum in facie nutrit, *Columella l. 10. verſ. 116.* Et Peluſiaci proritet pocula zythi. ¶ Quomodo zythum a cerviſia differat, & alia quædam ad hoc genus pertinentia, videre potes apud *Hadr. Junium in Batav. hiſtoria c. 15.*

F I N I S.

VERBA BARBARA

Ex Calepini, Paſſeratii, Stephani, & Fabri Lexicis expulſa.

Cum quatuor hæc potiſſimum Lexica Scholas teneant, curavi diligenter, non ſolum ne latina eorum verba in noſtro deſiderarentur, ſed ne illa quidem, quæ inter latina perperam irrepſerunt. Proinde quæcunque in illis offendi aut falſo teſtimonio, aut nullo munita, primum quidem munire conatus ſum; deinde ſi nulla induſtria potui, ex latinorum numero extruſi, & hunc in locum tanquam barbara, & profana compegi. Neque vero barbara appello, quod omnium prorſus latinorum ſcriptorum familiaritate careant, ſed quod mihi ad hanc diem carere videantur. Ceterum multa jam Latio reſtituta ſunt, quæ viri doctiſſimi ante ablegaverant: nec nobis profecto moleſtus erit, qui horum quoque cauſſam ſuſcipiat, & in Romanam civitatem per teſtes ac tabulas rite inducat. Ipſe enim quoque Iſidori, Fulgentii, Caſſiodori, Sariſberienſis, & aliorum auctoritate, quæcunque potui, firmare conatus ſum, ut talium Scriptorum ſtudioſis morem gererem, eorumque ſupellectilem ſuo quodam titulo ornarem, & ab aliis diſtinguerem. Tempus, & labor, & multorum opera majore, ut ſpero, lumine hæc ipſa illuſtrabit, & vel bonis, vel ſaltem ferendis adnumerabit.

A

Aboces. ἄβακις, carens voce, mutolo. ¶ Item valorum conditorium. *credenza*.
Abacion. ἀβάκιον, abaculus, *tavolino*. ¶ Item tabula calculatoria, *tavoliera dell' Abaco*.
Abambaceuſtos lenocinio nullo fucatus, *puro ſenza belletto*.
Abanec, abenat, ſeu ebnet, *cinto Sacerdotale*.
Abaphus. ἄβαφος, non tinctus, *puro*.
Abaptiſtus. ἀβάπτιστος, qui mergi non poteſt. *che ſta a galla*.
Abar. ἄβαρ, placentæ genus.
Abaris. continentis habitator, *abitator di terra ferma*.
Abartenum. inhoneſtum, *diſoneſto*. *Iſid. Gloſ.*
Abartia. ἀβαρτία, inſatiabilitas. *ingordigia di cibo*.
Abarticulatio. dearticulatio, *slogamento*.
Abas. ἄβας, bardus, *ſtupido*. ¶ Item ſacer morbus.
Abaſaniſtus. ἀβασάνιστος, *inſperto, novizio*.
Abaſcanos. ἀβάσκανος, invidia vacuus.
Abaſcantum. ἀβάσκαντον, faſcini amoletum. Unde abaſcantos, ſine invidia, ſine faſcino.
Abaſileutus. ἀβασίλευτος, ſine rege, *libero, ſenza ſopraſcapa*.
Abaſon. infima domus, quaſi ſine baſe. *Iſid. Gloſſ.*
Abathmata. ἀβάθματα, bellariorum genera, *conſetture, poſpaſti*.
Abatos. ἄβατος, *inacceſſibile*.
Abbatis. ἀββάτειον, *badia*.
Abbatialis. ad Abbatem pertinens.
Abbatiola. *picciola badia*.
Abbatiſſa. ἀρχιμανδρίτισσα, *badeſſa*.
Abblandior, iris. *accarezzare*.
Abebelum. *conſegrato, che non ſi può toccare*.
Abena pro habena, *briglia*.
Aberta. ornamentum laterale equi pectori ſubſtrictum. *Cinghia*.
Abeſtiarius. veſtiarii præfectus.
Abhortor. ἀποτρέπω, *diſſuadere, ſconfortare*.
Abjecto. ſæpe abjicio, ἀπορρίπτω, *gettar via ſpeſſo*.
Abjuges hoſtiæ, h. e. jugum non expertæ.
Abjuratio. ἀπομωσία, rei creditæ denegatio. Quidam Plauto tribuunt.
Ablacto. a lacte removeo, *slattare*. *Iſid.*
Ablaros. cochleare. *cucchiajo*. *Iſid.*
Ablectnatio. lucis alienatio, *abbagliamento*.
Ablutes, ablotum, *luoghi fangoſi*. *Iſid.*
Abluvio. mundatio ſordium.
Aborris. *ſcandaloſo*. *Iſid. Gloſſ.*
Abra. ἄβρα, ancille junior. *ſerva giovine*.
Abraſio. abradendi actus.
Abrepto. abripio. *rubare*.
Abrigeum. *ſplendore dell' oro*. *Iſid. Gloſſ.*
Abrogaos. *umile*. *Iſid. gloſſ.*
Abrotum. ἄβρωτον, *coſa, che non è buona da mangiare*.
Abrotus. ἄβρωτος. *digiuno*.
Abſerno. *vigettare*. *Gloſ.*
Abſcin. *partirſi dall' ubbidienza*.
Abſecta. disjuncta. *coſe ſeparate*.
Abſectos. ſpecies gemmæ. *Iſid.*
Abſentaneus. abſens, *lontano*.
Abſentia. diſſentio, διχονοία, *aver parere diverſo*.
Abſideo, ſeorſim ſedeo. *ſedere ſeparatamente*. *Gloſſ.*
Abſoleo. ab uſu recedo. ἀπαρχαίζομαι.
Abſpes. ſine ſpe. ἀπελπίζων. *diſperato*.
Abſterno. abjicio. *vigettare*. *Iſid. Gloſſ.*
Abſtino, as, contrarium τῷ deſtino.
Abſtlata. navis piratica, *naviglio da corſari*.
Abſtorqueo. extorqueo, *togliere per forza*.
Abſtractum. apud dialect. ſignificat formam aliquam cum exclusione ſubjecti, τὸ ἐξ ἀφαιρέσεως.
Abſtringo. ſolvo. ἀποσφίγγω, ἀποσχάζω, *ſciugliere*.
Abvecuatio. *evacuazione*.
Abulæ aqua. *bagni, ſtuffe*.
Abyrtace. ἀβυρτάκη, genus edulii apud Medos, ex porro, ſardamo, allio, &c.
Acacus. ἄκακος, *non cattivo, ſemplice*.
Acamaſis. negligentia, *dappocaggine*.
Acaptare. captare, *accattare*,
Acarpia. ἀκαρπία, *ſterilità*.
Acarpos. ἄκαρπος, *ſterile, infruttuoſo*.
Acatalis. ἀκαταλίς, bacca juniperi, vel juniperus parva.
Acatapalæſtus. ἀκαταπάλαιστος, in lucta inſuperabilis. *invincibile nella lotta*.
Acataphractarii. milites haſtati.
Accenſibilis. *che può accenderſi*.
Accenſio. actus accendendi, vel accenſendi. *Gloſſ.*
Accenſiuncula. parva accenſio. *Gloſſ.*
Accevero. accino.
Accepia. navis genus. *Iſid. gloſſ.*
Acceptabulum. ὀξύβαφον, acetabulum. *vaſo*.
Acceſſis, *æ*, *accoſtamento del mare*.
Accedia. acedia. *accidia*.
Accidiari. accidia corripi. *eſſer accidioſo*.
Acclibanum. *obliquo, torto*. *Iſid. gloſſ.*
Acclinus, e, um, pro acclinis. *che ſta in pendio*. *Gloſſ.*
Accludo. claudo. *chiudere*.
Accognito. promulgo. *pubblicare*.
Accubitatio, accubitus. *il giacere*.
Accubitrix. quæ accubat.
Accucula & Accuculus. acutus, ſolers. *Iſid. Gloſſ.*
Acedio, & acedior, accidia corripior. *eſſer accidioſo*.
Acetabularius. qui acetabulis ludit. græce ψηφοπαίκτης.
Achariſtus. ἀχάριστος, *ingrato, ſconoſcente*.
Achineſia, media quies inter ſyſtolem, & diaſtolem pulſus.
Achirous, ratio miſcendi cum paleis lutum, quæ ab hirundinibus adhibetur in nidis conficiendis.
Achriogelos. ad riſum proclivis, ἀχρειόγελως, *che ride ſciocamente*.
Aciala. vel aciare, *acciajo*.
Aciarium. theca, qua ſervatur acus.
Aciſcularius. lapicida, *ſcarpellino*.
Aclerus. ἄκληρος, *diſeredato*.
Acleti. ἄκλητοι, *non chiamati*.
Acmon, onis. ἄκμων, *incudine*.
Acmotheton. ἀκμόθετον, truncus, qui incudem ſuſtinet.
Acolaſtos. ἀκόλαστος, *immoderato, intemperante*.
Acoline. mut. *ſapo*.
Acoluthia. ἀκολουθία, *conſeguenza*.
Acoluthos. ἀκόλουθος, *conſeguente*.
Acratiſius. vel Acratiſmus. ἀκράτισμα, jentaculum, *colazione*.
Acrementum. compachium. *agreſto*.
Acrodrya. ἀκρόδρυα, fructus arborum, qui lignoſos cortices habent.
Acrophyſium. ἀκροφύσιον, follis ſpiramentum, ſeu roſtrum, quod fornacis ori inſeritur.
Acropolis. ἀκρόπολις, *luogo alto della città, fortezza*.
Acroſtolia. ἀκροστόλια, ornamenta proræ in navibus.
Actionarii, qui res noſtras agunt. *procuratori*.
Activitas. *attività*.
Actius. amplius, melius, *meglio*.
Acupictile. phrygium opus, *ricamo*.
Acupictor, qui acu pingit. *ricamatore*.
Adagoniſta. certator. *combattitore*.
Adaligoi. ingenui, *nobili*.
Adamatrix, quæ valde amat.
Adapto. apta adjungo. προσαρμόζω.
Adeptus, us. adeptio. *acquiſto*. *Paul. Nolan.*
Adferial. aqua, quæ ad ſepulcra fertur.
Adnlatio, adoptatio. *adozione*. *Iſid.*
Adhærentia. adhæſio. *accoſtamento*.
Adjacantie. adhæſio.
Adincreſco. multum creſco, *creſcer molto*.
Adinventor. *ritrovatore*.
Adinvicem. invicem, *vicendevolmente*.
Adjocor, aris. jocor, *ſcherzare*.
Adipoſos. pinguis, *graſſo*.
Adjuramentum. *giuramento, ſcongiuro*.
Adminiſtratorius. qui aliquid gubernat.
Admodio. accommodo, *adattare*.
Admoneſacio. *avviſare*.
Admonitorius. ciſtorius.
Admigrati, proſtrati. *avviliti*.
Adnumiaſtæ. qui faciebant adnumium.
Adnumium. catalogus militum, *ruolo*.
Adrumecatio. edictum, quo provinciis renunciabatur, quid in ſynodis actum, & decretum eſſet.
Adoleſactus. *creſciuto*. *Vet. Inſcript.*
Adoptarius puer. ex adoptato natus. *Iſid. Gloſſ.*
Adoctulantia. procacitas. *petulanza*. *Iſid. gloſſ.*
Adplano. adæquo. παρισάζω. *Iſid. gloſſ.*

Adpun-

Digitized by Google

Adpunctare. conſtituere, *appuntare*.
Adſalio. adorior. *aſſalire*.
Adſalitum, ſeu adſaltura. actus adſalliendi, & irruendi. *aſſalto*.
Adſcitus, us. actus adſciſcendi. *chiamato*.
Adſeſſoria. libri de iis, quæ agi viderunt Juriſconſultis, cum eſſent aſſeſſores.
Adſuetulus. agaſo. *aſinaio*, *mulattiere*. *Gloſſ.*
Adtaminare. inquinare. *imbrattare*. *Iſid. gloſſ.*
Adteger, diminutus. *diminuito*.
Adtegrare, eſt vinum in ſacrificiis augere. ¶ Item in ſtatum redigere.
Adteſtata fulgura, quæ iterato fiebant, & ſignificationem priorum atteſtabantur.
Adventito. frequenter advenio.
Adulatorculus. parvus adulator. *Gloſſ.*
Adulatus, us. [illegible], *adulazione*. *Gloſſ.*
Adunco. incurvo. [illegible].
Ægaries. jaculi ſpecies.
Ægidius. hædus. *capretto*.
Ægula. ſpecies ſulphuris.
Æiæ. dicuntur, quibus duæ ſorores nupſerunt. [illegible], vel [illegible].
Ænigmaticus. [illegible]. *oſcuro*.
Ænigmatizo. ænigmata profero.
Ænithmologium, carminis genus.
Æquiculo. menſuræ genus.
Æquidies, &
Æquidium. æquinoctium. *giorni eguali alla notte*.
Æquilabia. commenſurata.
Æquilotium. æquatio. *Iſid.*
Æquipollentia & Æquipolleo } Dialecticorum voces, quæ æqualem poteſtatem ſignificant.
Æquivocor. eodem nomine vocor.
Æquivocus. *equivoco*. ¶ Item idem nomen habens.
Aeradi. ſpiritus corporei in aere degentes.
Æramiloe. utenſilia ærea.
Æreolus. parva moneta. *quattrino*.
Aerium. genus vectigalis.
Aeromantie. divinatio ex aere.
Æſchinus. verecundus, *vergognoſo*, *riſpettoſo*.
Æthaliones. [illegible], *cicale*. [illegible].
Æviintegri. Dii, ab integro ævo, quia eorum ætas perfecta eſt.
Ævolus, a, um. *vecchio*.
Affabulatio. dicitur breve documentum, quod fabulæ ſubtextum earum explicat utilitatem [illegible].
Affectate. *affettatamente*, *con affettazione*.
Affidati. quaſi in alicujus fidem, & clientelam recepti, *vaſſalli*.
Affigulo. coopingo, conglutino. *Scriban. de paſſ. Dom.*
Affirmative. *affermativamente*.
Affodrata. reditus. *ritorno*. *Iſid. Gloſſ.*
Affratum. ſpoletum, *ſpinoſo*. *Iſid.*
Aforus, piſciculus, qui hamo capi non poteſt. *Iſid.*
Afrutabulum. vaſculum, *vaſetto*.
Agabo. qui negotia procedit. *Iſid.*
Agagulo. vanus fornicator. *Iſid.*
Agalmation. [illegible], imaguncula, *piccola immagine*, *ſtatuetta*.
Agapeta. ancilla Dei.
Agapetus. dilectione dignus, [illegible], *diletto*.
Agaron. agaſo, *mulattiere*, *aſinajo*. *Iſid. gloſſ.*
Agaſyrtus. [illegible], *ſordido*, *ſqualido*.
Agathis. gemmæ genus.
Age, orum, victimæ, quæ pro rebus agendis offerebantur. ¶ Item via in navi, qua hortator ad remiges accedit. ¶ Item dolabra. ¶ Item linea religioſa.
Agelada. juvenca, *giovenca*.
Agelæus panis. [illegible]; *pane a tutta farina*.
Agellarius. ruſticus, dux gregis.
Agerda. veſpertina, & matutina lectio.
Ageratus. lapis, quo antiqui uſi ſunt ad coria expolienda.
Ageres. partes gutturis.
Aggeſtim. acervatim, *a mucchio*.
Aggmantes. explicantes. *Iſid. gloſſ.*
Aggurium, aggurus. placentæ genus.
Agiades. milites Aſiatici.
Agia. glandulæ. *Iſid. gloſſ.*
Agigarton. uva ſine granis.
Agilus, bos, qui inter gregem agit.
Aginor, vilia negotior. *negoziar coſe vili*.
Agiopoliticon. topiarium quoddam.
Agioteria. Sacra Carmia, quorum ſacerdos dicitur Agites.
Agita. auxilium. *aita*.
Agitatorius, a, um, ad agendum, ſeu ducendum aptus.
Aglidia. ſegmenta in capitibus allii. [illegible]. *ſpicchi d'agli*.
Aglotta. [illegible], lingua non valens loqui. *lingua, che non può parlare*.
Agnaiſentia. *il naſcer vicino*.
Agneon. locus, ubi pudicitia Virginibus eripiebatur. [illegible].
Agninum, i, agnina caro. [illegible].
Agnoitæ. ignari, indocti, *indotti*.
Agnotem. agnitus. *conoſciuto*.
Agnomenes. equi, qui dentes ætatis indices amiſerunt. *che anno battuto lo ſcaglione*.
Agnylhes. lapides, quos ſtamini inter texendum appendunt textores.
Agonie, trepidatio, exanimatio, pugna. *agonia*,
Agoniſme. [illegible], certamen, *battaglia*.
Agonizatio. contentio, conatus. *ſforzo*.
Agonizo, as, & agonizor, deponens. certo, contendo. *contendere*.
Agorada. emptio. *compera*. *Gloſſ.*
Agræ, glandulæ. *Iſid.*
Agyrtæ, præſtigiatores, & circolatores circumforanei. [illegible]. *ciarmatori*, *ciarlatani*.
Alabrum. inſtrumentum, quo fila vertuntur. *naſpo*.
Alaria. machinamenta, vel currus, qui utrinque vertuntur. [illegible].
Alagabal. ſol, *Sole*.
Alala, acclamatio militaris ante pugnam. ¶ Item vociferatio ruſticorum. ¶ Eſt etiam infantia, cum quis fari non poteſt. *balbettamento*.
Alalagma, clamor lætus militum. Item victorialis hymnus.
Alalus. [illegible], fari neſcius. *chi non può parlare*.
Alapor, aris, depon. alapas inſligo. *ſchiaffeggiare*. *Gloſſ.*
Albanæ. nuces piſtaciæ. *Iſid.*
Albavetæ. gemmæ candidiſſimæ, quæ clauſæ erant bullis, ſeu ornamentis orbiculatis.
Albiceres. olivæ genus.
Alcanna. liguſtrum.
Alchymiſta. qui alchymiæ artem profitetur. *chimico*.
Alembirum. foramen, per quod aquæ a balneo effluunt, vel etiam fiſtulæ, per quam aqua influit in balneum.
Alethina. germana, vera. Alethina veſtis, vera purpurea.
Aleuron. farina proprie tritici. [illegible], *farina di ſormento*. Hinc Aleurites panis.
Alexiacon. [illegible], amuletum.
Alexicacus. malorum depulſor. [illegible], Herculis, & Apollinis epithet. ¶ Alexicaci dæmones, qui nocumenta, & diras amoliri putabantur.
Alexiterion. alexipharmacum. [illegible].
Algebra, ars ſupputandi.
Algoriſta. ſupputator peritus. *bravo computiſta*.
Algorithmus. ſupputandi peritia. *perizia di far conti*.
Aliasalon. bonum nuncium, *buon' avviſo*.
Alibantes, dicuntur mortui; [illegible], hoc eſt humido naturali carere.
Alibre. alimentum. *alimento*. *Iſid. gloſſ.*
Alices facere. ideſt extenſiones omnium membrorum, ut qui a ſomno expergeſcunt.
Aliecula, alimenta cruda. *alimenti crudi*.
Alime, [illegible], medicamenta ſunt, quæ famem aut ſedant, aut prohibent.
Alipæna, emplaſtra ex medicamentis non pinguibus, ab α privat. & [illegible], impinguo.
Alipaſma, pulviſculus, qui oleo commixtus inungitur ad cohibendos ſudores.
Alipterium. [illegible], locus erat in balneis, in quo loti ungebantur. *luogo da ungere ne' bagni*.
Aliquorſum. verſus aliquem locum. [illegible].
Allogion. curſus publicus.
Allantopœi. [illegible], qui farcimina faciunt.
Allasimarium. veſtiarium Imperatoris.
Allelengum, ſeu Allelengyum, genus tributi.
Alligamentum } *Gloſſ. gr. lat.* [illegible]
Alligamen. }
Alliger. ad Ligerim habitans.
Alligurio, idem quod ſimplex ligurio, *conſumare il ſuo in mangiare*.
Allo. lapis rotundus, quo fabri inſtrumenta ſua acuunt. *ruota da ruotare*.
Allores. pedum digiti. [illegible].
Alloeotheta. [illegible], *Priſciano* variatio, figura ad ſyntaxim pertinens, cum ſe contra vulgatas conſtructionis canones aliquid variamus.
Allubeſcentia. [illegible], *prontezza*, *e ubbidienza*.
Allucitæ. quas [illegible] græce dicimus, culices.
Allutes, allutium, allutum, loco cœnoſa, ubi flumen alluendo cœnum dimittit. *Iſid.*
Alluvium. ruina riparum ex aqua. *inondazione*. *Iſid.*
Alma, Hebræis eſt virgo abſcondita, & ſecreta.
Almitas. idem, quod ſanctitas. *ſantità*.
Alogiſta. [illegible], rationibus reddendis liber, & ſolutus.
Alogiſtia. [illegible], alogia, liberatio.
Alogium. actio in eum, qui non reddit rationem.
Alogoſtablum. equile. *ſtalla di cavalli*.
Alogum, equus, ſic dictus, quod ratione careat.
Alopecus. qui alopecia laborat. *chi ha la pelatella*.
Alopus. qui propter mercedem alapas patitur. *Iſid. Gloſſ.* ¶ Vetus *Lex. monaſt.* habet Alapus.
Altariolum. parvum altare. *altarino*.
Alteratus. alter.
Alteria. pharmaca compoſita.
Alterite. viciſſitudo. *viciſſitudine*, *mutazione*.
Altimeter apud Geometras inſtrumentum eſt, quo metiuntur alta.
Altipeta, & Altipetax, qui alta petit. Prius eſt *Paulini ep.* 4. poſterius *Serab. Galil.*
Aluſia. [illegible], abſtinentia a balneo.
Alutamen, vel Alutamentum. opus ex concinnatis pellibus factum. *opera di pelle gentile*.
Amauroſis. [illegible], *la cataratta degli occhi*.
Amaxa. currus. *cocchio*.
Amaxeus. auriga, [illegible]. *cocchiere*.
Ambaſciator, vel Ambaſiator. nuncius, legatus, ab *ambacht*, quod Belgica lingua juriſdictionem ſignificat. *ambaſciatore*.
Ambidexter. qui ita læva manu utitur, ut dextera. [illegible]. *dritto mancino*.
Ambiformis. duplex. *doppio*.
Ambigenes. loca flexuoſa. *luoghi torti*.
Ambigenus. qui eſt duorum generum. *Eugen. Toletanus, carm.* 20.
Ambimanus. æquimanus. [illegible], *Gloſſ. vet.*
Ambracides, genus calceamentorum muliebrium.
Amfariam, per amborum partes. *Iſid. gloſſ.*
Ami. vigiliæ, cuſtodia. *ſentinelle*.
Amicella. celebritas amicorum conviventium. *bombetti fra gli amici*.
Amma. mater ſpiritualis, apud Pelagium, & alios. *Badeſſa*.
Ammodes. [illegible], arenoſus. *arenoſo*.
Amnium. interior membrana, qua fœtus obtegitur.
Amperbunum. veſtis viris ac fœminis communis.
Ampelinus color, medius eſt inter coccum, & muricem.
Amphemarinos. febris quartana exquiſita, a medicis dicta [illegible].
Amphi. [illegible], *intorno*. circa, circum. Græca vox.
Amphidromus, quintus dies a partu, ubi curſim circum focum geſtabatur puer, & propinqui, amici, & familiares dona dabant.
Amphimaſchala. [illegible], eadem quæ amphimalla. erant hæc ingenuorum, ſicut heteromaſchala ſervorum.
Amphippi. [illegible], milites, qui duobus equis in bello utebantur.
Amphorites, certamen in Ægina fieri ſolitum, in quo Bacchi laudes canebantur.
Amphinarmplon. fœnus nauticum eſt, cum fœnerator & commeatus, & remeatus periculum ſuſcipit. *aſſicurazione*.
Amplant. amplificant.
Ampron. funis, qui per juga jumentorum tenditur, aut quo a jumentis onera trahi, vel ferri ſolent.
Amptruo. motus edo, circumvolvor.
Ampulloſus, a, um, turgens, tumidus, *gonfio*.
Amula. vaſis genus ad aquam geſtandam, quod religionis, & expiandorum malorum gratia geſtabatur, [illegible] dictum: quaſi *amula* ab amoliendis periculis. Diminut. *Amulula*.
Amuſologia. [illegible], ineruditа fabula.
Amuſoterus. inelegans, indoctus, amuſus. *indotto*.
Amyclaides, & Amyclæ, [illegible], calcei quidam laxi, & muniti ad itinera fragoſa.
Ana. apud Medicos ſignificat æqualem diſtributionem, ut Mixte cinnami, cardamomi, & nardi, ana unc. j. h. e. uniuſcujuſque unciam.
Anabolagium, vel Anaboladium. [illegible], ſindonis genus, quo humeri operiuntur. ſolebant enim mulieres in negligentiori cultu hoc ornamento pectus, & humeros protegere. *coveglioline da colle delle donne*.
Anacarabea, [illegible], *Autor.* arbuſcula, quæ & lotus dicitur.
Anacara, tympana ſunt, rotunda inferiore parte.
Anacardium, [illegible], arbor Indica, cordiſ figura.
Anagoge. [illegible], ſubductio. ¶ Item Scripturarum interpretatio, qua nos ad ſublimiora, & cœleſtia transferimur; ut ſi dicas, Hieruſalem ſignificare vitam æternam, ſeu cœleſtem. Hinc
Anagogicus. ut anagogicus ſenſus verborum Sacræ Scripturæ. V. Anagoge.
Analeſia. [illegible], morbus capitis, qui ſenſu privat.
Analogiſmus, [illegible], firmum argumenti genus, quod a cauſa propinqua ducitur.
Analogiſtæ. tutores, qui non ſapienter rationem reddere tutelæ.
Analyſis. [illegible], *riſoluzione*.
Analyticus. [illegible], reſolutorius.
Anamneſis. [illegible]. *commemorazione*.
Anance. [illegible]. *neceſſità*.
Anaphalis. [illegible], herba, ab aliis centunculus dicta.
Anaphoricus. [illegible]. *relativo*.
Anapologetus. [illegible]. *inſcuſabile*.
Anapſclopheſis, ſupplicatio Principi oblata a ſententia Præfecti Prætorii. *Lex. JC.*
Anarchus. [illegible], ſine principio, vel principio.
Anaſarca. [illegible], hydrops toto corpore diffuſus.
Anaſtaſion. [illegible], canticum diei Dominicæ proprium.
Anatome. [illegible], diſſectio, inciſio.
Anaxant, ad aſſerem, ſive tabulam referunt, ubi publice ſolent intimari. *Gloſſ.*
Anaxyrides, veſtes ſunt, & bracæ vario pictæ, Gallis familiares. *brache di vari colori*.
Anazyris. [illegible], herba, quæ Latinis rumex dicitur. *romice*.
Anchiromachus. navigium aptum ferendis anchoris, & cæteris nauticis inſtrumentis.
Anchites, lapis, qui metum depellit.

Aoso.

Anco. ἀγκών, piegatura del braccio, cubito.
Anconiſci. ἀγκωνίσκοι, ancones.
Ancorm, vincula, quibus antennæ tenantur.
Ancteres. ἀγκτῆρες, vincula, quibus vulnerum labra conſtringuntur.
Anculare, miniſtrare, ancillari. ſervire.
Ancylogloſſus. ἀγκυλόγλωσσος. balbo.
Ancylogloſſum. ἀγκυλόγλωσσον, vinculum ſub lingua. ¶ Item balbuties.
Ancyromachus. ἀγκυρομάχος, navigium ad anchoras, & reliqua navalia inſtrumenta vehenda.
Andigare. judicare res proprias ſe vivente. Cod. Il. antiq.
Andrago. mulier habens animum virilem. ἀνδρεία, donna maſchile.
Androlepſia. ἀνδροληψία. repreſaglie, corporum pigneratio.
Anemopolemus. ἀνεμοπόλεμος, velitatio, ſcaramuccia.
Angelica. radix nota.
Angibata, æ, vas pellucidum, in quo imagunculæ quædam ſuſpiciuntur ſubinde ſe in aliam figuram mutantes.
Angones, tela ſunt gentium pleriſque peculiaria.
Angueo, & anqueo, coerceo, ab anga, ſtringo.
Anguria. cocomero.
Animelculum. animaletto.
Animalitas. animalis ſubſtantia, ſeu eſſentia.
Animatorius, a, um, ut animatoria olla, quæ in ſummo ſpiraculum habet.
Animetum. ...
Animæquus. potiens animo, æquanimus. modeſto, facile a contentarſi. Iſid. gloſſ.
Annatæ, arum, fructus annui ex Epiſcopatibus vacantibus ad Rom. Pontificem redeuntes.
Anophytus. ἀνόφυτος, inſuper natus, ab ἄνω, & φύομαι. nato in alto, e di ſopra.
Anſaltum. tributum promercalium rerum. gabella delle merci.
Anſeaticus. confœderatus. alleato.
Anta. propter, contra, ἀντα.
Antegenitus. ...
Antelena. anterior ſellæ crepido. pettorale.
Antella. quaſi ante ſella, ſicut poſtella, quaſi poſt ſella. Iſid. Orig. l. 2. c. 16.
Anteloquor. prius loquor. προφθέγγομαι, parlare innanzi.
Anteluco, ſeu anteluceor. ante lucem ſurgo, ... levarſi avanti giorno.
Antelunares. dicti Arcades, quaſi ante lunam nati.
Anterices. ariſtæ.
Anterioeum. balſami genus tenui, & capillacea coma.
Antericus. caulis aſphodeli herbæ.
Anteris, lignum, vel pila ſtructuram inclinatam fulciens. ſperone, barbacane, contraforte.
Anthologia, ἀνθολογία, florilegium.
Anthracea. ἀνθρακία. prunæ. bragia.
Anthraceus. ἀνθρακεύς, carbonarius. carbonaro.
Anthropomorphitæ. ἀνθρωπομορφῖται, hæretici qui Deo humana membra tribuerunt.
Anthropophagia. ἀνθρωποφαγία, hominum comeſtio.
Anthypatus. ἀνθύπατος, proconſul.
Antiades. ἀντιάδες, tonſillæ obduratæ.
Antiaxona. contra axem poſita.
Antibiblium. pignus librorum, codex pro codice. Iſid. Gloſſ.
Antidoſis. ἀντίδοσις, retributio.
Antidotarius. liber, qui de antidotis tractat, libro che tratta di preſervativi.
Antifatum. lucrum dotale.
Antigena. ante genitus, πρωτογενής, nato prima.
Antigrapha, ἀντιγραφή, reſcriptio, contraria accuſatio.
Antigraphum. ἀντίγραφον, quod ex archetypo effictum eſt, vel tabula ad imitationem alterius depicta. copia.
Antilena. quæ pectus jumenti cingitur, προστηθίδιον, pettorale. Sicut Poſtilena, quæ ſub cauda ponitur. ſtraccale.
Antilepſis. ἀντίληψις, interceſſio, interjectio.
Antilogia. ἀντιλογία, contradictio, oratio contraria.
Antithanaton. ἀντιθάνατον, contra mortem.
Antimenſia. aræ quadræ, marmoreæ, quæ ſerviunt loco ſacrarum menſarum.
Antimeria. ἀντιμέρεια, partis unius pro alia poſitio.
Antimonium. idem quod ſtibium, antimonio.
Antioſa. ſaltatrix, ὀρχήστρια. ſaltatrice.
Antipaſcha. ſeptimana ſecunda poſt Paſcha, Pentecoſtes.
Antipelargia, Antipelargiſis, antipelargoſis. remuneratio, gratiæ repenſio. ricompenſa, a πελαργός, ciconia.
Antiperiſtaſis. ἀντιπερίστασις, circum obſiſtentia, reciprocatio, compreſſio undique circumfuſa, &c.
Antiphaſis. ἀντίφασις. contraddizione.
Antiphona. ἀντίφωνον, vox reciproca, duobus choris alternatim pſallentibus.
Antiſagittator. dux ſagittariorum.
Antiſtaſis. ἀντίστασις, reſiſtentia. reſiſtenza. ¶ Item figura, cum idem repetitur contrario ſenſu.
Antitypum. ἀντίτυπον, exemplar ſimilis formæ, vel contrarium. modello.

Anubias. herba ſunicaria. conizza.
Aorta. ἀορτή, arteria omnium maxima.
Apegorenſis. prolibezione, ...
Apelarrus. argentea patina. piatto d' argento.
Apanarium, ſuperior molæ pars.
Apannos. ſoſpes. ſana, e ſalvo.
Apate. ἀπάτη, genus intybi.
Apedema. ſaltus.
Apelatitium. omne teli genus.
Apenarius, auriga, carrucarius. carrozziere.
Apennis. relatum, relazione.
Apepſia. ἀπεψία, ventriculi vitium, quod cruditatem appellant. crudità di ſtomaco.
Apertularius. effractor, ſive qui operta aperit. chi ſpezza porte. Iſid.
Apothamenos. mortuus. morto.
Aphelerra. equorum monumenta.
Apheteria. ἀφετήρια. le moſſe, carceres, unde equi emittuntur ad curſum. ¶ Item organa ad expugnandas urbes accommodata.
Aphopliſtæ. ἀφοπλισταί, qui privatis hominibus arma habere non concedunt, ne cædes faciant.
Aphoriſmus. ἀφορισμός, brevis definitio, quæ paucis verbis rei proprietates omnes complectitur. Vocant etiam Canonem, & Axioma, ſentenza, regola.
Aphrogala, ἀφρόγαλα, fior di latte.
Apia. ἄπια, pyrus.
Apicire, vincire, ligare. Iſid.
Apinæ. nuces adeo molli putamine, ut ſimul mandatur.
Apinari, pro nugari. Ita reſtituit Caſaubonus in gloſſ. Iſid. pro acinari, tricari, in parvo morari.
Aplectum. ἄπλεκτον. ſoſſatum.
Aplomillos. implumis, ſenza penne.
Apobaterium. ἀποβατήριον, carmen, quo diſcedentes utuntur.
Apocinus, genus ſaltationis ſatis impudicæ.
Apocriſis. ἀπόκρισις. riſpoſta.
Apodidraſcinda. ἀποδιδρασκίνδα, ludi puerilis genus, in quo uno oculo velato, cæteri ſe ſe abſcondunt, mox ſigno dato dum illa latentes veſtigat, hi effugere cum ſatagunt, &c. giuoco puerile, cieca moſca.
Apodos. ἄπωδος, eſt vox galli intempeſtiva. ¶ Item vox, quæ neque choro, neque fidibus concordat. voce ſcordante.
Apologema. ἀπολόγημα, apologia, defenſio. difeſa.
Apologia. difeſa, ἀπολογία, defenſio, excuſatio.
Apolyſis, ἀπόλυσις, liberatio, ſolutio. ¶ Item ultimus dies cujuſque feſti, quo is ſolvatur.
Apolyticæ epiſtolæ. ἀπολυτικαί, lettere dimiſſorie.
Apolyticum. ἀπολυτίκιον, formula, qua populus dimittebatur per liturgiam.
Apomeli. ἀπόμελι, potus confectus ex macerata aqua ſabis, bevanda d' acqua dolce.
Apophatica. negativa.
Apophora. ἀποφορά, anaphora, pecunia a ſervis perſoluta dominis.
Apophyades, ἀποφυάδες, (quaſi appendices) quæ alicui rei adnaſcuntur.
Aporia. ἀπορία, dubitatio, vel indigentia, ſtrettezza, o povertà.
Aporrogas. ἀπορρῶγες, Græci vocant defluxus quoſdam aerios, qui ſtellarum caſus imitantur, ſtelle cadenti.
Apoſpaſma, ἀπόσπασμα, avulſio, ſtaccamento.
Apoſtaſium. ἀποστάσιον, repudii libellus.
Apoſtato, as. ἀποστατέω, religionem deſero, Cyprian.
Apoſtola, mulier Chriſtum prædicans.
Apoſtrophi. ἀπόστροφοι, oculi retro verſi, occhi ſtravolti.
Apoſymata. ἀποσύρματα, deſquamationes.
Apoſyrma. ἀπόσυρμα, id omne, quod detractum eſt.
Apotaphi. ἄποταφοι, qui ſepulcro majorum ſuorum ſunt privati.
Apothetus. ἀπόθετος, lex tibiæ, quæ remitteret.
Apotomia, & Apotome. ἀποτομή, major pars Semitonii, quæ e Limma diſceſſo dici poteſt.
Apotropæa. ἀποτρόπαια, carmina, quæ ad avertendam Deorum infenſorum iram canebantur.
Apotropæi. ἀποτρόπαιοι, Dii averrunci.
Appenagium, Francicum vocabulum. Sumi ſolet pro ea bonorum parte, quæ Regis Franciæ liberis natu minoribus ſolet concedi, poſtquam natu maximus, mortuo patre, regnum adeptus eſt.
Apparitorium. locus ubi apparitores, ſeu ſpeculatores commorantur.
Appendicium. appendix, appendice.
Applumbatura. conglutinatio, quæ plumbo fit. μολύβδωσις, impiombatura.
Apprecatio. precatio ad aliquem.
Appropio, as. appropinquo.
Apſida, æ. pro apſis, idis.
Apſychon, ἄψυχον, inanimato. Gloſſ. Cyrilli.
Aptatio. l' adattare, ἁρμογή, ἁρμονία,
Aptator. ἁρμοστής. Gloſſ. Cyrill.
Aptatus, us, aptatio. Theodulfus.
Aptitudo. convenientia, convenienza.
Aquaculor. lenocinatur.
Aquaciolæ. latrinæ, in quas lotura projicitur. acquaiolo.
Aquariolum. locus, in quem ſordida aqua demittitur, lavatrina.

Aqueus, qui eſt ex aqua, ut color aqueus.
Aquilegium. aquæ collectio, ...
Aquilina, & aquilegia. notiſſimus flos.
Araoſyncritus. leviſenſis, cui corpus raræ texturæ, & tranſpirabile.
Arbitramentum. arbitrium, arbitrio. Sipont.
Arbitrarie. pro arbitrio, arbitrario. Sipontin.
Arbutum, fructus arbuti, unedo. κόμαρον, corbezzolo.
Arceſſitio, onis, & vulgari ſcriptura Acceſſitio. chiamata. Gloſſ. Cyrill.
Archarius. præfectus, moderator, ...
Archegetes, ἀρχηγέτης, Princeps, principe.
Archiducatus. Arciducato.
Archidux. Arciduca.
Archiepiſcopus. Epiſcoporum princeps, Arciveſcovo.
Archigrammateus. ἀρχιγραμματεύς, Cancellarius, vel Cancellariorum princeps, gran Cancelliere.
Archigrammaticus, princeps grammaticorum.
Archiotæ dicebantur, qui publico archio præerant.
Archipherecita. ἀρχιφερεκίτης, interpres titulorum Talmudi.
Archippocomus. ἀρχιπποκόμος, princeps eorum, qui equos curant.
Archiſimaton. ſaltatio, ballo.
Archiſterium. vox eſt, quæ ſignificat principem ſtellarum, ita enim appellavit Beroaga in Abb. c. 3. l. 3. da Cruce loquens, illam, quæ Conſtantino M. apparuit. ¶ Item monaſterium. Gloſſar. Soruchii.
Archiſtrategus. ἀρχιστράτηγος, generale dell' eſercito.
Arcibum. Archivum, archivio.
Arconicum. arſenicum, arſenico.
Arctomys. ἀρκτόμυς. animal habens ſimilitudinem urſi, & muris.
Ardeola. diminut. ab Ardea ave.
Arduo. adduo, addo. aggiugnere.
Areſton. placitum, ab ἀρέσκω, placeo. Hinc Sententiæ Præfecti Prætorio, quæ appellatione retractari non poſſunt, Areſta dicuntur. Et, In areſto aliquem detinere, est ſub placito, & ſententia, &c.
Argabie. ..., flaſcio, aut flaſcones, aut vaſa aquaria militum ob epi... ...entia. cantimplora piena di boccie da portare al ... del cavallo.
Argyritæ. ἀργυρῖται, Agones quidam, a præmio argenteo, ſive pecunia.
Argyrocopus. ἀργυροκόπος, nummularius campſor, vel argenti ſculptor, banchiere, o chi ... le monete.
Argyramœbones. ἀργυραμοιβοί, campſores, qui ... ſtenimutant, quaſi nummorum ..., & inſpectores. approvatori dell' argento, banchieri.
Argyrologus. ἀργυρολόγος, quæſtor, camerlingo, teſoriere.
Argyrotheca. ἀργυροθήκη, repoſitorium vaſculorum argenteorum, ..., dove ſi ripone l' argento.
Argyrotoxus. ἀργυρότοξος, argenteum arcum habens, i. e. Apollo. che ha l' arco d' argento.
Aria. arbor duriſſima, marela.
Ariſlo. minas alicui intendo ob perfidiam, vel ſcelus aliud.
Ariſter. placentæ genus.
Ariſteri. ſiniſtri, ita dicti Sabbatiani, quod ſimiliter abhorrerent.
Ariſtocraticus. ariſtocratiæ ſtudioſus.
Arithmeticus, i. qui numeros diſcit, vel docet, abbachiſta, banchiere.
Armadon, vehiculum.
Armaſis. conjugium.
Armator. armatore.
Armatrix. armatrice.
Armilaus. ſcapulare monachorum.
Armiſtatio. armorum ſtatio, aut obſidio.
Armiſtitium. induciæ, tregua, armiſtizio.
Armites. armeti. Gloſſ.
Armitta. fortaſſe eſt armus pecudis oblatus. nam in Vet. Gloſſ. exponitur. Θυσία.
Armoſtationa. pro obſidione civitatis, ..., dixit Mauritius lib. o. ſtrategem. c. 4. & tu. aſſedio
Aromatarius qui aromata vendit, aromatario.
Aromatizo. aromata redolen, vel aromatis ...,
Aromatopola. ἀρωματοπώλης, aromatario.
Aromatopolium. ἀρωματοπωλεῖον, locus, ubi aromata venduntur.
Arreptitius. indemoniato, o lacvio, ſeu dæmone arreptus. Iſid. Gaſſ.
Arrhetourgia. ἀρρητουργία, infandum facinus.
Arrhoſtema. ἀρρώστημα, ægrotatio, imbecillitas, malattia.
Arſenale. navale, armamentarium, arſenale.
Arſenothelea, ἀρσενόθηλυς. Dis utriuſque ſexus.
Artaba, menſura apud Ægyptios ſextariorum 72.
Arteres. ἀρτῆρες, dicti videntur pondera, quæ ad ejaculationem in altum elata prius vibrantur, ἀπὸ τοῦ αἴρειν. ¶ Eſt & exercitii genus ad manuum agilitatem.
Arteriticus. qui artuum morbo laborat. Forte legend. arthriticus.
Articula. parva ars, picciola arte.
Artidiacus, qui docet artes, che inſegna arti.

Artun,

Digitized by Google

Artuo, as, per artus divido.
Aruchio. adveho, portare.
Arvica. genus frumenti.
Arundino, as, arundinibus impleo, tego.
Aſæ, apud Antiq. dicuntur, quæ nobis Aræ. *Torent. Synon. de Orsbegr.*
Aſcarides. ἀσκαρίδες, vermes exigui, *vermi del ventre*.
Aſcaulus, tibicen, ab ἀσκός, uter, [illegible], tibia.
Aſcella, axilla. *Odo Abb. Cluniacenſis*.
Aſceti. [illegible], *monache*. Aſcetriæ, moniales, *monache*.
Aſceterium. ἀσκητήριον, locus ſpiritualibus exercitationibus aptus, monaſterium, *luogo da vivere ſpirituale*.
Aſcetrix. mulier Deo ſacra, & funera curans.
Aſcodabla, vel aſcodabra, flaſcum, *fiaſca*.
Aſcoliaſmus. [illegible], ludus quidam.
Aſcopa. legitur Judith. 10. 5. Aliqui putant menſuræ genus eſſe. In græco eſt [illegible], h. e. uter, vas vinarium.
Aſcura, quaſi utris cauda, ab ἀσκός, uter, & οὐρά, cauda.
A ſecreta, a ſecretis, ſecretarius, *ſecretario*. *Carolus M. de cultu imag. l. 49.*
Aſiniga, aſinum agens.
Aſizia, ſeſſiones judicum in municipiis.
Aſotiæ, [illegible], prodigaliter, incontinenter, *laſcivamente, intemperantemente*.
Aſpergilum. *aſpergolo*.
Aſpicialis. *viſibile*, [illegible].
Aſpicuus. *viſibile*.
Aſpidiſcus. [illegible], parvum ſcutum. ¶ Item ornamentum in modum ſcuti orbiculatum, *borchia*.
Aſpratilis. aſper, non dolatus. *Auctores rei Agrar.*
Aſpratura, collybus, pecunia argentea, [illegible]. *Gloſs.*
Aſpredontæ. dentes albos habentes.
Aſſarium. trabs, teruncius. *longuella, barbacane, arnicello*.
Aſſaſſinium, homicidium ex inſidiis.
Aſſaſſinus. homo conductitius ad alios occidendos.
Aſſentatorium. adulatorium.
Aſſeum, vel aſſum, calefactorium cubiculum.
Aſſiſi, beneficiarii, qui tamen Canonici non ſunt, Manſionarii, *beneficiati*.
Aſſiſtrix. vis, quæ aſſiſtet.
Aſſuefactio. *aſſuefazione*.
Aſſuatio. uſu docere. *aſſuefarſi*.
Aſſumentum, i. *il cucire una coſa all' altra*, *toccamo, toppa*.
Aſſumptum. idem quod aſſumptio apud Dialecticos.
Aſſurrectio. honoris cauſa ſurrectio.
Aſtalium. *fallenza*. Aſtalium facere, fruſtrari, decipere.
Aſtela, vel Aſtillæ, corbulæ ex juncis plexæ.
Aſter, i. ἀστήρ, *ſtella*.
Aſter Samius, ſpecies terræ medicinalis ex Samo inſula.
Aſtma, ἆσθμα, *difficoltà in reſpirare*.
Aſtites. aſtantes, præſidentes alicui rei.
Aſtragaliſmus. ἀστραγαλισμός, ludus, talorum jactus, *giuoco del talloni*.
A ſtratore. ſtratorem ſignificat, ut a ſecretis ſecretarium.
Aſtrifugus. qui aſtra fugat. *Arabiſten*.
Aſtroboliſmus. ἀστροβολισμός, arborum vitium, cum Caniculæ æſtu areſcunt. *aſſiderament*o.
Aſtrolabium. ἀστρολάβιον, mathematicum inſtrumentum, quo ſtellarum motus ſervantur, *aſtrolabio*.
Aſtrologicus. *aſtrologico*.
Aſtropeleca. fulmen, *fulmine*.
Aſturculus. *aſtorello*.
Aſtynomus. ἀστυνόμος, qui urbem regit.
Aſylia. ἀσυλία, jus immunitatis, *immunità*.
Atechnus. ἄτεχνος, qui eſt ſine arte, rudis.
Athacus. volucris genus.
Athanatus. ἀθάνατος, *immortale*.
Athara. ἀθάρα, polentæ quoddam genus, ab ἀθήρ, ariſta. *pappa*.
Atheiſmus. religionis omnis, ac deorum contemptus.
Ather. ἀθήρ, ſumma ſpicæ cuſpis in hordeo.
Athera. ἀθήρα, ſorbitiuncula pulticulæ liquidæ ſimilis, ex zeæ tenuiſſimo polline.
Athlochetes. ἀθλοθέτης, *giudice de' combattimenti*.
Atmoſphæra, pars aeris terræ propior, craſſior, & impurior ob terreſtres vapores, quousque aſcendunt.
Atnepos, filius abnepotis.
Atneptis, filia abneptis.
Atramentarium, vaſculum, in quo reponitur atramentum, *calamaio*.
Atricapillus. μελανόθριξ, *chi ha i capelli neri*.
Atrici. *portinari*.
Atrifex. juncus ſemine nigro.
Atritudo. nigredo, *negrezza*.
Attulo. afferu, a *tulo*, fero.
Auctmatinus, a, um, [illegible]. *Gloſs. gr. lat.*
Auge. αὐγή, ſplendor, aurora.
Augmentarius. [illegible]. *Gloſs.*
Augmentatio, augmen, [illegible], *accreſcimento*.
Aulamium. tributum, a quo ſolvebatur ſtipendium militibus aulam Principis ſervantibus.
Aularius. *cortigiano*, aulicus, palatinus, aulæ miniſter. *Gloſs. Iſid.*
Auletris, αὐλητρίς, *trombettiera*, *ſuonatrice*.
Aulio, onis. auletes, αὐλητής.
Aurator. qui inaurat. Reperitur in Gloſſ. Vet. χρυσωτής.
Aureola. accidentale quid aureæ, ſeu beatitudini animorum in Cælis ſuperveniens, apud Theologos.
Auricoctor. qui aurum coquit, & purgat. χρυσεψητής. *Gloſs. Vet.*
Auricularis. Quidam Lexicographi tribuunt vocem hanc *Celſo*.
Auriculoſus. ὠτώδης, aures grandes habens.
Aurifaber. faber *aurarius*.
Aurificina. aurarii fabri officina.
Aurivittis. avis, ab aurea vitta.
Aurugia. quaſi auri rugia, h. e. ſculptura.
Auruginoſus. qui ictero laborat.
Auſarim. pro auſim. *Auctor Carminis de Paſſione Dom.* quod vulgo *Lactantio* tribuitur.
Auſtriacus. ab Auſtria.
Auſtronotius. ſphæræ cæleſtis motus, & polus auſtralis, qui nunquam videtur. *Iſid. lib. 3. c. 32. & 36.*
Autochir. αὐτόχειρ, qui ſe ipſum interficit, *chi ammazza ſe ſteſſo*.
Autochiria. αὐτοχειρία, voluntaria cædes, & propria manu facta.
Autodidactus, αὐτοδίδακτος, *chi imparò da ſe ſteſſo*.
Autolecythus. αὐτολήκυθος, mendicus, ſcurra, qui ſcil. præter vas olei, nihil poſſidet. V. *Eraſm. Chil.*
Automoli. αὐτόμολοι, profugi.
Autonomia. αὐτονομία, libertas vivendi ſuis legibus.
Autonomus. αὐτόνομος, qui ſuis legibus vivit.
Autopodia. [illegible], calceamenti genus.
Autoſchediaſma. αὐτοσχεδίασμα, opus ex tempore, & tumultuarie factum, *opera fatta all' improvviſa*.
Autourgia. αὐτουργία, manuum operatio.
Auturgicon. ruſticorum multitudo, *moltitudine de contadini*.
Auturgos. αὐτουργός, ruſticus, *contadino*.
Auturgus. αὐτουργός, per ſe ipſum manu operans, *autore*. ¶ Item ruſticorum prædium.
Auxaria. ſacratæ nemoris, quæ aves frequentant.
Auxanium. Romanum, Latinum, *Romano*.
Azapides. pedites Turcici, *pedoni Turchi*.
Axillatio. obtruncatio membrorum per ignominiam, & eorum ſuſpenſio axillis obtruncantium.
Axiomatici. qui publica functione, & dignitate in Eccleſia utuntur.
Azarim. teſſeræ, taxilli, *dadi*.
Azazel. caper emiſſarius. *montone*.

B

BAbare. garrire, clamare, βαβάζειν, *cianciare*.
Babiger. ſtultus, *pazzo*. Iſid. Gloſſ.
Babit. ſuperbit. *Gloſs.*
Babuinus. ineptus, ſtultus, *ſtolto*. *Iſid. l. 10. Origen.*
Bacantes, æ. otioſus, vacans, *ozioſo*.
Bacarium. vaſculi genus. ¶ Item [illegible], h. e. qui meretricibus aquam miniſtrat. *Gloſs. gr. lat.*
Baccalaureus vocatur, qui in Academicis ſtudiis primum gradum, & publicum doctrinæ teſtimonium eſt conſecutus. V. plura in *Theſ. Fabr.*
Baen. torquis genus ex auro, & gemmis, a familiaribus regum geſtari ſolitum. *Gloſs. Iſid.*
Baeta. veſtimenti genus.
Bagia. nutrix, *balia*.
Bagitaes. pueri honorarii, *paggi*.
Baja. dona, quæ ab Imperatore palatinis ſuis, & a Patriarcha ſuis Clericis diſtribuebantur ſeptimana, quæ eſt ante diem Palmarum. *Baia* palmam ſignificat.
Bajonula. ſactus, qui in itinere portatur, *letto da viaggio*. *Iſidor. l. 20. c. 11.*
Bajolatio. geſtatio, *il portare*.
Bajus, & Balius color. *color baio*, in equis laudatus.
Balanitæ. uvæ dictæ a magnitudine.
Balbucinor. lingua balba loquor. *balbettare*.
Balbuties. hæſitantia linguæ, *balbettamento*.
Balcaticæ cochleæ, quas nevaticas appellant, quia in ſpeluncis naſcuntur.
Ballivus. nomen officii eſt, ſc. prætoris, qui ruri cauſas audit, dimoetus, nomarcha.
Ballo, as. ſaltare, jactare corpus, βαλλίζειν, *ballare*.
Balneaticum. pretium lavandi in balneis. *Vet. Gloſs. & Scholiaſt. Juvenalis.*
Bamma. embamma. condimentum, *ſalſa acetoſa*.
Bammon. vaſculum aceti appoſitum ad intingendum in menſa.
Banauſus. βάναυσος, artifex, qui ad ignem operatur, *artiſta, che lavora intorno al fuoco*. ¶ Item ſervus mercede conductus. ¶ Item quilibet viliter artifex.
Bandum. βάνδον, ſignum, vexillum, *bandiera*.
Banuira. proſcribere, in exilium mittere, *bandire*.
Banniti. excommunicati, exules, *banditi*.
Bannum, & bannus. exilium, *bando*.
Bannus, apud Turcas, & Hungaros officii nomen eſt, præſidem, vel gubernatorem regni denotans.
Baphicus. tinctorius.
Barbamentum. gena. *guancia, gota*. *Gloſs.*
Barbarizo. βαρβαρίζω, barbaris faveo. ¶ Item barbara loquor, *parlar barbaramente*.
Barbatorium. tonſtrion. *barberia*. *Vet. Gloſs.*
Barbaſco. incipio barbatus fieri. *Gloſs. Cyril.*
Barbulus. diminut. a Barbus. *Gloſs.*
Barducium. haſtile, jaculum, ſecurecula levis.
Bargenna. veſpillo, *becchino*. *Gloſs.*
Bar-jona. filius columbæ. Syriaca vox.
Bar ingadoch. [illegible], filius triſtitiæ.
Baſilicanus. Baſilicæ cuſtos.
Baſilinda. βασιλίνδα, ludi genus, quo Rex forte creatus aliquid miniſtro ſimiliter ſorte creato imperat.
Baſtagium. βαστάγιον, theca erat, in qua milites arma ſua recondita portabant.
Baſtoniceum. arctiſſima cuſtodia.
Batalare. percutere. Unde *batalia*.
Batalarius. Sic nominat *Ludovic. Vives* eum, qui Baccalaureus dicitur. *Dialog.* 13.
Batos. βάτος, frutex ſpinoſus.
Batris. vas longioris manubrii, trulla, *cazza*.
Batuator. verberator.
Baucale. *boccale*.
Bazane. ſacculus, *ſacchetto*.
Bazeli. pelvis. *conca, catino*.
Becarius. vicanus, ruſticus in villis habitans.
Beccafilaum, nugæ antiquæ.
Beemuth. Dæmonum princeps.
Belbus, idem ac hyæna, βέλβος.
Belial, abſque jugo, abſque dominio, apoſtata, ut dæmon.
Belion. herbæ genus.
Bellaries. bello aptus, ut arma, ſagittæ.
Belus: βέλος, ſagitta, ſeu quidquid arcu mittitur.
Belum. telum, *dardo*. ¶ Item pars obſcœna vitulis.
Bendidia. βενδίδεια, ſacra apud Thraces.
Benedicus, qui bene dicit, & laudat, *che loda*.
Benelinguatus. eloquens, loquax, *eloquente*.
Beneſuatur. [illegible], qui bona ſuadet. *Gloſs.*
Benignor, aris. benigne ago. *Vulg. Interpr. 2. Eſdr. 4. 39.*
Bennarius. [illegible]. *Gloſs. Vet.*
Benbotrophium. domus religioſa, ubi pauperes infirmi paſcuntur, & curantur.
Berberion, ſal Berberi, conchæ genus, ex qua uniones, & margaritæ velluntur.
Berberis. planta, *creſpino*.
Bergia. [illegible], erant virgæ, & ferulæ, quibus milites in exercitationibus, & in incruente pugna utebantur.
Beru. ſaccus, quaſi pero, a pera dictus, *ſacco*.
Beſtialitas, atis, *beſtialità*, vitium, quod homines crudeles facit, & feroces. θηριότης.
Betus. vetus, priſcus, *antico*.
Beziradei. *Veſiri*, Conſiliarii Imperatoris Turcici.
Bibacitas. φιλοποσία, propenſio ad largius bibendum, *ingordigia nel bere*.
Bibaculus. *bevitore*.
Bibilis. qui bibi poteſt, *che può berſi*. *Gloſs. Vet.*
Biblia, orum. libri. ¶ Item ſacri libri, *la ſacra Bibbia*.
Bibliographus, βιβλιογράφος, *ſcrittore*, qui libros conſcribit.
Bibliopegus. βιβλιοπηγός, qui libros compingit, *legator di libri*.
Bibliopolion. βιβλιοπωλεῖον, locus ubi libri venduntur, *bottega di libraro*.
Bibliothecarius. cuſtos bibliothecæ, *guardiano della libreria*.
Bibliotaphi. βιβλιοτάφοι, ab eruditis appellantur, qui, ut ſoli ſapere videantur, librorum aliquid inſignium nacti, nemini eorum copiam faciunt, ſed in arca, velut in ſepulcro quodam incluſos aſſervant.
Bibonius, ii. *gran bevitore*, [illegible]. *Gloſs. vet.*
Bicerres. [illegible], utrinque villoſi, *peloſi da due parte*. ¶ Item qui ſectos habent pilos. *Gloſs.*
Bicoxum. a bis, & coxa, [illegible].
Bidellus. Gymnaſii cuſtos, *bidello*.
Bidentetio. occatio, [illegible]. *Gloſs. gr. lat.*
Biduanus. *di due giorni*. Raban. Maurus.
Bifaciatus. bifarius, duas habens facies. *di due faccie*.
Bifax, duas habens facies. *Iſid. gloſs.*
Bifur. bis fur, ſeu qui bis eſt in furto deprehenſus.
Bigamia. διγαμία, matrimonium iteratum. *ſeconde nozze*.
Bigamus. δίγαμος. *rimaritato*.
Bigiaticum. æs, quod vigiles accipiebant.
Biglatos. vigilator. *ſentinella*.
Bihernii. ſunt, quibus in utriſque ſcroti partibus ſigna herniæ apparent.
Bihorium. duarum horarum ſpatium, *ſpazio di due ore*.
Bilagium. medicamenti genus.
Bilbinus. videtur idem eſſe, quod Bombylius, a bilbio, [illegible]. *Gloſs. vet.*
Bilibralis. qui pondus habet duarum librarum. *di due libre*. *Gloſs. Cyrilli.*

Bio-

Digitized by Google

Biochreſta. βιόχρηστα, vitæ utilia. *coſe utili alla vita*.

Biparus, a, um, qui, vel quæ bis peperit. διτόκος, *chi due volte produce*.

Biplex. διπλοῦς, duplex, *doppio*.

Biſſa. vas quoddam. ¶ Item corrigia.

Biſtgmæ, trullæ, *catini*.

Bitalaſſus. animus dubius. *o in deſcendit*, eſtque cum animus jam in hanc, jam in illam partem propendet, in ancipiti conſtitutus.

Bitalia. victualia, *vettovaglia*.

Bitaxides. milites Turcici, *ſoldati Turchi*.

Bitum. mulieres duplici pupilla: a bino intuitu.

Biumbres. *popoli di due ombre*, populi habitantes inter Tropicos Cancri, & Capricorni.

Biziera. buccula. *viſiera*.

Bladum. frumentum, *biada*.

Blanchon. herba inter filices.

Blandifico, as. blandum facio. *Sipont.*

Blaro, onis, blatero, ματαιολόγος, *ciarlone*, *cianciume*. *Gloſſ. Vet.* Niſi forte legendum *blatero*.

Blatio, as. blatero. *ciarlare*. *Vet. Gloſſ.*

Blæſi. quibus antrorſum crura curvata ſunt.

Blates. ſpecies calceamenti: ſic dicta, quod pedes offendat.

Blata. βλάπτα. offendentia præſertim pedes.

Bletrum. βλῆτρον, clavus ferreus.

Boalia. *caccia di tori*.

Boaria. lappa, *lappola*.

Bolbophagi. edulii genus. *Caſaub.*

Bolias. machina bellica.

Bombarda. machina ænea, vel ferrea ſatis nota. a bombo, & ardeo, quod cum ſonitu, & flamma ferreum globus emittat, *bombarda*, *cannone*.

Bombio, bombito, bombum facio, ſonum edo, βομβῶ. *Gloſſ. Vet.*

Bombylius. βομβύλιος, apis genus obſtreperum.

Bomolochus. βωμολόχος, ſcurra, deceptor. ¶ Item fur.

Bomugi. ſoni auditi in paludibus inſtar mugitus boum.

Bordacas. rana, *rana*.

Boſinorus. frumentum indicum tritico minus.

Boſtar. *ſtalla di buoi*. *Iſid. Gloſſ.*

Botanica. βοτανική, ars herbaria, pars medicinæ.

Botanicum. βοτανικὸν, herbarium; quod ibi herbæ notentur. *Iſid.*

Botanicus. βοτανικός, herbarius, *erbaro*, *botaniſta*.

Botrus. βότρυς, uvæ racemus, *groppo d'uva*.

Braccale. ligula, qua braccas claudimus.

Brachybius. βραχύβιος, *di breve vita*.

Brachionarium. brachiorum ornatus, armilla, [illegible]. *Gl. gr. lat.*

Brachioniſter. armilla, *maniglia*, *braccialetto*.

Branchus. βράγχος, raucedo, *toſſe*.

Bragma. βρέγμα, *parte davanti della teſta*, pars anterior capitis.

Brie. jucundum dicitur, inquit *Cornutus*: unde etiam Briſeida quidam dictam volunt, quod fuerit jucunda Achilli.

Briſare. exprimere, uvas calcare. *calcar l'uva*.

Broilus. nemus eſt, aut ſaltus Regum Galliæ. *brolla*, *giardin di frutti*.

Brunia. militare munimentum, thorax. *corazza*.

Brupeo. *ſtupire*.

Bryton. *birra*.

Bubulcarius. idem quod Bubulcus. *bovaro*. *Gloſſ. gr. lat.*

Bucacraton. bucca panis vino intincta. *zuppa in vino*.

Bucala. videtur eſſe vas lavandis manibus. *boccale*.

Bucamiſon. Induſium. *camicia*.

Buccifmus. jentatio. *colezione*, *boccaneggiamento*.

Buccularii. qui galeas faciunt.

Bucca. folliculus grani fabæ interior.

Bucentaurus. *Bucentoro*.

Bucentes, & Bucentrum. [illegible], æſtrum, tabanus, dictus a pungendis bobus. *tafano*.

Bucentovergium. boum ſtimulus. *ſtimolo di buoi*.

Bulbitum. βόλβιτον, *letame*.

Bulcolacca, vel Burculacca, aut Buthrolacca græca eſt cadaver excommunicati.

Buleuticum. βουλευτικόν, locus in theatro, in quo ſeniores olim Romæ ſedebant ſpectandorum ludorum cauſa.

Bullatorium. forma bullorum, ſigillum, parva bulla. *bolla*.

Bullum, paſtoris baculus. *baſtone del paſtore*.

Buneuron. βούνευρον, flagellum a nervis bubalis. *sferza di nervi di bue*.

Buo. βύω, impleo. Hinc butum, & imbutum. *Iſid. gloſſ.*

Bupædes. βούπαιδες, magni pueri.

Buphonum. βούφωνον, creditur herba, quæ a bubus devorata anginam procreet.

Bupodes. βούποδες, magni pedes. *piedi grandi*.

Burda. genus veſtimenti.

Burdatio. penſio, quam debent ruſtici perſolvere.

Burnus. qui libidini præeſt.

Burſa. βύρσα, *borſa*. crumena ex corio.

Buſtar. buſtum. *tomba*, *ſepolcro*.

Buſtuarium, ii. idem quod buſtum. *tomba*.

Buthilia. vacca.

Buthyta. βουθύτης, qui boves mactat, Sacerdos.

Butomum. frutex, vel juncus.

Butina. lagena, *bottiglia*. Gallis eſt *bouteille*.

Butta. cupa. *botte*.

Butyraceus. *di butiro*.

Buza. ſacculus. *borſotta*.

Byſaſtra. nutrix. *balia*.

Bytza. aulea. *zinzala*.

Byzomacheron. enſis genus.

Byzon. mamma.

C

Cabala. *cabbala*. ars divinandi per literas.

Cabaliſta. Cabalæ peritus. *perito della cabbala*.

Caballarius. eques. hinc Caballarius exercitus, Caballaria acies.

Caballeton. fulcrum tecti. *cavalletto*.

Caballicare. equitare. *cavalcare*.

Cabaſtion. propugnaculum. *baſtione*.

Cabbades. [illegible], veſtis, ſeu chlamys militaris.

Cabidarius. lapidarius. *ſcarpellino*.

Cabus, menſuræ frumentariæ genus apud Hebræos.

Cacia, κακία, *malizia*, *aſtuzia*.

Cacochyma. κακόχυμα, quæ malum ſuccum habent. *coſe*, *che hanno cattivo ſucco*.

Cacocuſtumus. male moratus. *ſcoſtumato*.

Cacogenius. diabolus, malus genius. *diavolo*.

Cacopathecia. infirmitas. *infermità*.

Cacuo, quaſi caacun, adhortor. *eſortare*. *Gloſſ.*

Cada. arama. *graſſo*, *lardo*.

Cademitum. calamitas. *diſgrazia*.

Cadara. inſtitura, negotiatio pinguiaria. *graſcia*.

Cades. mulier innupta. *donna non maritata*.

Cadeſa. ſcortum. *meretrice*.

Cadiſcum. vaſculum, quo ſuffragia colliguntur. *Sipontin.*

Cadula, orum. guttæ, quæ cadunt ex pingui carne, cum aſſatur, vel etiam ex cereo.

Cadurda. labra pudendi muliebris, vel ſponda lecti. *Iſid. gloſſ.*

Cæcus, & Cæcumæ, noctua, quæ lucem fugit. *Lex. Philol.*

Cæltes. inſtrumentum aptum ad ſculpendum. *ſcarpello*, *bolino*.

Cærica. καιρική, hora temporalis, ſeu vulgaris, non aſtronomica, quæ major, vel minor eſt pro temporum varietate. Nam dies toto anno ex duodecim horis olim conſtabat.

Cæſpito, as. *ſcappucciare*.

Cajeta, æ. exercitio, conflatio.

Caladrius, & Caladrion, avis albi coloris.

Calama. ſpica frumenti.

Calamarium. *calamajo*.

Calafactri. pueri canoram vocem habentes.

Calazium tuberculum in palpebris.

Calba, vel Calbæ. ornamenta. V. *Theſ. Fab. in Capo*.

Calcearius, qui calceos conficit. *calzolaro*.

Calculoſitas. λιθίασις, *mal di pietra*. *Gloſſ. gr. lat.*

Caldicum. deambulatorium. *paſſeggio*. *Gloſſ. Iſid.*

Calefactor, oris. qui calefacit.

Calena. poculi genus. Quidam Varroni tribuunt.

Calendalia, tributa quaſi ſtrenæ loco ſolvi ſolita Calendis Januarii.

Calendarius, a, um, ut Calendarius liber, idem qui Calendarium.

Calendula. herbæ genus.

Caleſtra. genus mitræ, tegumentum capitis. *Gloſſ. Iſid.*

Caletro. locus ubi veſpæ nutriuntur.

Caliclarium. locus reponendis calicibus. *bottigliera*.

Caliginn, as, caliginem induco, obſcuro. Tribuunt aliqui hoc verbum *Fulgentio in Contin. Virg.* ſed ibi rectius legitur *caligare*, quam *caliginare*.

Calio. decipio. *ingannare*.

Caliſcopus. induſtrius. *induſtrioſo*.

Calius, cinis, quia calet. τέφρα, *cenere*.

Callai. κάλλαιον, gallinaceorum barbæ.

Callas. fabrorum foramina. *Iſid. gloſſ.*

Callibium. tugurium. *tugurio*.

Calligraphia. καλλιγραφία, recte ſcribendi artificium. *bella ſcrittura*.

Callilogia. καλλιλογία, elegantia dictionis. *eleganza nel dire*.

Callipæs. καλλίπαις, liberis pulcher. *chi ha bella prole*.

Callos. κάλλος, pulchritudo, honeſtas. *bellezza*.

Calobalſamum. lignum balſami.

Calobates. καλοβάτης, idem qui calobatarius.

Caloparati, equites bonis equis inſtructi.

Calopulites. vendibilis. *vendibile*.

Calopus, animal Syriacum juxta Euphratem habitans.

Calmices. gemma herbacei coloris.

Calthudia. feſtum.

Caltza. caliga. *calza*.

Calvaſter, cui capilli partim deciderunt, ſubcalvus, [illegible].

Calvinarius. porcus, qui cibo permixto ex colluſie hyeme nutritur.

Calus, vas vimineum, per quod muſta colantur.

Camax. *pertica*.

Camberlanus. camerarius præfectus regii cubiculi. *maeſtro di camera*.

Cambeſtrion. machinæ bellicæ genus.

Cambiale, le. *di cambio*, ut Cambiales literæ.

Cambium. commutatio rei pro re. *cambio*.

Camelaſium. tributum indictum nomine camelorum.

Camelaucion, Camelaugum. cauſia, qua Macedones c[illegible] velabant.

Camelus [illegible]. funis nauticus.

Camilabo, pannus utrinque dependens a pileo Patriarchæ.

Camilus. κάμιλος, funis craſſus.

Caminobligatores. vacubitores, *ſpioni*, *ſentinelle*.

Caminobligon. excubiæ in itinere diſpoſitæ ad ſpeculandum.

Camiſati, καμισάτοι, qui in Eccleſiis ſacros lebetes calefaciebant, ut inde aquam ferventem ſacris poculis infunderent.

Campana. tintinnabulum majus. Nolæ primum in Campania adhibita a Paulino Epiſcopo. Unde & *nola* dicitur ab urbe, *campana* a regione.

Campanea. locus campeſtris, campus. *campagna*.

Campaniſticum. tributum, quod publico ſolvebatur.

Campanula. *campanella*.

Camparius. qui campum cuſtodit, ἀγροφύλαξ.

Campeſtria loca camporum plana. *campagna*.

Camphora, ſpecies bituminis.

Campicellus. *campetto*. *Auct. Agrar. p.* 222.

Campiones. *campioni*, gladiatores, pugnatores. *Iſid.*

Campſor, trapezita, nummularius. *cambiatore*.

Canabus, lignum, cui figuli argillam circumponunt, ut vaſa fingant.

Canale. canalium via. *ſtrada di canali*.

Canaptura. lucernarum accenſio, quæ fit ſub tempus cœnæ, [illegible].

Canava. *canova*. cœnaculum. *Gloſſ. Iſid.*

Canavaria. quæ vinariæ cellæ præeſt. *canovaja*.

Cancellaria. locus, ubi manent Cancellarii. *Cancellaria*.

Cancellariatus. Cancellarii munus. *officio del Cancelliero*.

Cancellus. *granchietto*, parvus cancer.

Canchrini. verſus ſunt, quos retrogrado ordine legere poſſis, reciproci.

Canchris. ſemen libanotidis.

Cancris. pilula uſtoria, apud Medicos.

Candaulus. obſonii genus.

Candelapres. qui candelas accendit.

Candes. vaſa fictilia.

Candion. ſacchari genus. *candito*.

Cando. uro, accendo. *accendere*.

Candylus. coctura edulii ex oleo, lacte, caſeo, & melle.

Canella. caſia, cinnamomum. *cannella*.

Caniceacus. furfuraceus. *di ſemola*.

Canicida, qui canes cædit. *che ammazza cani*.

Caniculus. parvus canis. *cagnolino*.

Cannabaceus. cannabinus. *di canape*.

Canonizatio. relatio inter divos. *canonizazione*.

Cantabilis. *cantabile*.

Cantabra. haſta. *aſta*.

Cantacium. ſcrinium. *ſcrigno*.

Cantes. fiſtulæ organorum muſicorum. *canne d'organi*.

Cantbelius. genus vaſis.

Canthus. oculi angulus.

Cantion. murenulæ in margaritis.

Cantulla. ornamentum aureum, vel argenteum, quod in Baſilicis dicabatur.

Canutus. canus. *Gloſſ. gr. lat.*

Capa. veſtis ſtragulæ genus. *cappa*.

Capana. vilis caſa, vel domus palea cooperta. *capanna*.

Capapellis. capa cum pelle.

Capella. fanum, ſeu Oratorium parvum. *capella*.

Capellanus. fani cuſtos. *cappellano*.

Caphura. [illegible]. arbor Indica. ¶ Item gummi ex ea naſcens. *canfora*.

Caphureleum. camphoræ oleum. *oglio di canfora*.

Capiclarius. cuſtos carceris. *guardiano delle prigioni*.

Capitaneus. *capitano*, qui aliquam obtinet dignitatem, ob quam aliorum caput, vel princeps ſit. ¶ Item Capitaneus, a, um, ut Capitaneæ literæ, terminus in limitibus. *In nothvab. Goeſ. p.* 270.

Capitojorſum. capite deorſum.

Capitilavium. dies Palmarum, cum caput lavant. *Iſid. l.* 6. *c.* 18.

Capitoſus. qui magnum caput habet.

Capitularium. liber, quo tributa continentur.

Capitulo. capitulum appono. ¶ Item per capita diſtinguo.

Capnomantia. καπνομαντεία, divinatio ex fumo.

Capnus. καπνός, *fumo*.

Cappa. cucullus, pilei genus, pallium. *cappa*.

Cappatus. cappa indutus. *cappato*.

Capreus, qui ex capro, ſeu capra eſt.

Caprilius. caprinus. *di capro*.

Capredon. capri dens.

Captentula. captio. *Iſid. Gloſſ.*

Captivatio, onis.

Cardamum. herba, naſturtium ſilveſtre.

Cardia. καρδία, *cuore*, cor. ¶ Item ſuperius orificium ventriculi.

Cardialgia. καρδιαλγία, dolor cordis, & mentis

Digitized by Google

tis triſtitia. ¶ Item ſtomachi ardor.
Cardopus. mactra. κάρδοπ☉, *madia*, arca panaria.
Cardulum. membrum fœminæ. *Iſid. Gloſſ.*
Carentia. privatio, *privazione*.
Careſco. careo, *mancare*, *eſſere ſenza*. *Gloſſ. Cyril.*
Carico, as. onero, *caricare*.
Carinatim. ad ſimilitudinem carinæ.
Carminarius. qui lanam carminat, *ſcardaſſino*.
Carminator. carminarius.
Carminice, adverb. &
Carminoſus, adject. a carmine.
Carnoſitas. pinguedo, *graſſezza*.
Caropera, & Manopera, duplex ſervitutis genus.
Caros, apud Medicos eſt ſomnus juſto profundior. ¶ Item capularis reduodantia. ¶ Item ſemen exiguum.
Caroticus. καρωτικός, *che ha forza di far dormire*.
Carotides. καρωτίδες φλέβες. venæ jugulares, *vene del collo*.
Carpaſis. veſtis fragula. *Gloſſ. gr. lat.*
Carpao. enarro, *narrare*. *Gloſſ.*
Carpeſium, καρπήσιον, feſtuca tenuis, ſurculis cinnamomo ſimilis, odore aromatico.
Carphalium, panis cibarius, *pane ordinario*.
Carpio. piſcis genus Benaci lacui peculiaris.
Carpiſmi. manuum porrectiones.
Carpiſtres, traductor. *traduttore*.
Carpophorus. fructifer, *fruttifero*.
Carraſutium. vehiculum rotis altiſſimis, *carro con ruote altiſſime*. *Iſid.*
Carreta. curſus, *carriera*.
Carrico. onero. *caricare*.
Carrocium. vehiculum Longobardorum, *carroccio*.
Carſumatios. eunuchos, exectus, *eunuco*.
Cartallus. κάρταλλ☉, *canestro*.
Caryca. *bildone*.
Caſamaton. *caſamatta*.
Caſeolus. dimin. a Caſeus. *caciotto*.
Caſina. acus, qua mulier caput ſcalpit. *Iſid. Gloſſ*
Caſidile, pera, marſupium. *borſa*.
Caſitias. viſci genus.
Caſſo. adverb. fruſtra, *indarno*.
Caſuta. herba, quæ po'sgra lini dicitur.
Caſaldia. munus, quo res Domini gubernantur.
Caſtaldus. villicus, gubernator, *gaſtaldo*, *fattor di villa*.
Caſtanicum oleum, ex caſtaneis factum.
Caſtellantium. præfectura caſtelli, *caſtellania*.
Caſtiter. qui flagella portat, ut caſtiges. Alii leg. *caſtiſer*.
Caſtiria. turres, vel caſtella, *torri*.
Caſtrametatio. *accampamento*.
Caſtriſius curator pennarii, & veſtiarii Patriarchæ.
Catabolum. locus, in quo feræ ſervantur.
Catablaſton. fructus panis benedicti, *pezzo di pane benedetto*.
Catacriſis. κατάκρισις, condemnatio, *condannazione*.
Catactes. κατακτής, poculi convivialis genus.
Catacumba. cœmeterium, arenaria, *cimiteria*.
Catagrapha, καταγραφή, futuræ picturæ delineatio, *abbozzo*.
Cataronium. Cœli aſpectum. *Iſid. Gloſſ.*
Catampo. genus ludi, græce κατ' ἄμβω, *catambo*.
Catanotium. pallium, *mantello*.
Catapetaſma. καταπέτασμα, velum, quo mulieres utuntur ad arcendum aſpectum. ¶ Item cataſtroma. *tapeto da tenere in terra*.
Cataplectatio. convicium, *ingiuria di parole*.
Catalarca. hydropis ſpecies. ¶ Item inſtratum aliquod facia menſæ.
Cataſceve. κατασκευή, confirmatio propoſitæ rei.
Catatethema. excommunicationi affinis pœna.
Catatypoſis. κατατύπωσις, hypotypoſis.
Catechiſta. κατηχητής, qui pueros inſtruit in fide ſubdientis.
Categoremata. κατηγορήματα, accuſationes, *accuſe*.
Catenula. parva catena. *catenella*. *Onomaſt. Vet.*
Catharma. κάθαρμα, purgamentum, *purgazione*.
Catharus. καθαρός, purus, mundus, *puro*, *mondo*.
Cathiſma. κάθισμα, ſeſſio, ſedendi actus.
Catocha. κατοχή, veterni ſpecies.
Catochus. κάτοχ☉, detentio ſpirituum, ſpecies lethargi.
Catogeum. κατώγαιον, domicilium ſubterraneum, *ſtanza ſotto terra*.
Catoptrica. ſpecies Opticæ, quæ de reflexionibus cœleſtium corporum agit.
Catoptromantia. κατοπτρομαντεία, divinatio, quæ fit per ſpeculum.
Catoptrum. κάτοπτρον, *ſpecchio*.
Catunæ. tentoria, *padiglioni*.
Catunopium. tentoriorum locus, *luogo dove ſi piantano i padiglioni*.
Cauculatii. præſtigiatores.
Cauculus. *gatticella*.
Caudalus. ſuavis, manſuetus, *manſueto*.
Caveola. parva cavea. *gabbiuola*.
Cauleſco. caulem emitto.
Cauma. καῦμα, calor, uſtio, *calore*.
Cavaſus. cavus, *concavo*.
Caupulus, naviſcola brevis, vel cyathus.
Cauponatura. ars cauponandi.
Cauponarius. caupo, *oſte*.
Cauſidicatus. cauſidici munus. *Gloſſ.*
Cauſidicor, aris. cauſidicum ago, *fo l' avvocato*. *Gloſſ.*
Capion, vel
Cauſon. καύσων, ardor, calor, æſtus, *febbre calda*.
Cauteriatus. is dicitur, qui cauterio notatus eſt, *arſo*, *cauterizzato*.
Celebriter, celebrius, celeberrime. cum celebritate.
Celeuſtes. κελευστής, qui remiges hortatur, *aguzzino*.
Cenoma. κένωμα, *coſa vuota*. vacuum.
Centuplico, as. ad centum duplico.
Centuplus. centuplex.
Cephalades, Cephalodes, capitanei, *capitani*, *generali*.
Cephalalgia. κεφαλαλγία, dolor capitis, *dolor di teſta*.
Cephaline. linguæ pars, in qua guſtus ſenſus ineſt.
Cephalocruſtes. κεφαλοκρούστης, vermis in foliis perſici.
Cephaticum. Capitaneatus, *capitaniato*.
Ceper. κηρός, *cera*.
Ceramium. vas fictile, *vaſo*.
Cerarius, ii, qui ceras tractat, & cerea opera facit. *gloſſ.*
Cerasbola. femina, quæ tempore ſementis ſi boum cornua attigiſſent, ea veteres putarunt neque igne conſumi, neque aqua facile poſſe.
Ceraſphoros. κερασφόρος, *chi ha corna*.
Ceratarium. chele, quæ in fluvium, aut mare excurrens vim fluctuum frangit. *gabbione*, *parata*.
Cerates, genus ponderis, quod eſt medius obolus.
Cereoſtata. candelæ.
Cereroſus. inſanus, *matto*. *gloſſ.*
Cerilarium. officina cerarii, *bottega di chi vende cera*.
Cerix. conchyliorum genus.
Cermatiſta. nummularius, κερματιστής, *cambiatore*.
Cerobulon. cerea bulla, *bolla di cera*.
Ceraleravium. inſtrumentum, cui cereus infigitur.
Cerofevarius, & Ceriphorus. qui cereum portat. *Gloſſ. Iſid.*
Certamitides. terræ genus.
Certifico, vox JCtis relinquenda.
Cervicatus. obſtinatus, pervicax, *oſtinato*, *di ſua teſta*.
Cervicoſus. *oſtinato*.
Ceſſioſus. qui ſæpe ſedit. *Gloſſ. Iſid.*
Ceſtreos. piſcis genus, mugil, cephalus.
Chæris. χαῖρις, ſalva, avis.
Chalaza. χάλαζα, grando. ¶ Item tuberculum ſub cute, *picciola natta*.
Chalceutica. χαλκευτική, æraria fabrica.
Chalcediſſare. avidius pecuniæ invigilare.
Chalepi verſus. χαλεποί, hoc eſt duri, & aſperi.
Chaliphas. *Califfo*, dignitas doctorum apud Turcas.
Chamus. frænum. *freno*, *morſo*.
Characterizo. χαρακτηρίζω, charactere inſignio.
Charatzion. tributi genus.
Charis. χάρις, feſtivitas, gratia, beneficium.
Chariſine. ſpecies panis, ſeu placentæ, *marzapane*.
Chariſticarius. præbendarius.
Chariſtica. præbenda.
Chariſticon. remuneratio, *rimunerazione*.
Charopus. χαροπός, amabilis, blandus, gratioſus. *grazioſo*, *amabile*.
Chartophylacium, χαρτοφυλάκιον, archivium, tabularium.
Chaſmatarius. ærarii præfectus.
Chaviare. ſalſamentum, *caviale*.
Chelucma. filum cannabinum ſetis præpilatum, quo calcei conſuuntur. *leſina*.
Chelandia. navigii genus.
Chelonium. teſtudinis tegumentum, *guſcio di ſopra della teſtugine*.
Chenotrophion. anſerum alendorum locus.
Cherotrophium. χηροτροφεῖον, hoſpitale viduarum, *oſpital de vedove*.
Cherubim. alati imago ſimilis juveni.
Chia. latibulum, caverna, ut ſerpentis. *naſcondiglio*.
Chimaſtrum. χείμαστρον, veſtis hiemalis ruſticorum.
Chimerina. χειμερινή, pars Auſtralis, ſeu hiemalis.
Chimerinos. χειμερινός, circulus Capricorni.
China, cina, radix fungoſa, levis, colore ad rufum accedens, *china*.
Chiromantia. χειρομαντεία, divinatio ex lineis manus.
Chiromantis. χειρόμαντις, qui ex manuum lineis divinat.
Chirotheca. χειροθήκη, indumentum manuum, *guanto*.
Chirothecarius. qui chirothecas conficit, aut vendit, *guantaro*.
Chirothecatus. chirothecis indutus.
Chiton, χιτών, tunica, ſagulum, *camiſa*.
Chironiſcus. indufium, *camiſetta*.
Chlæna. læna, hyberna veſtis, *ſopravveſte*, *caſacca*.
Choirogryllus. χοιρογρύλλιος, herinaceus, cuniculus.
Choicus. terreus, *di terra*.
Chonsulæ. ſecretaria duo in abſide.
Chondros. χόνδρος, granum, grumus concretus, ut thuris, ſalis. ¶ Item cartilago.
Choraphobryſis. fons ruralis.
Chordapſus. χορδαψός, *dolore di viſcere*, morbus inteſtinorum.
Chorepiſcopus. χωρεπίσκοπος, qui in pagis, aut oppidulis vice Epiſcopi fungitur. *Vicario del Veſcovo*.
Choreuma, χόρευμα, canticum, vel ſaltatio chori, *canto al quale ſi danza*.
Choriaſſo. choros duco, *danzare*, *ballare*.
Chorodidaſcalus. χοροδιδάσκαλος, &
Choroſtates, χοροστάτης, Magiſter chori, *intonatore*.
Chortos, χόρτος, herba, fœnum, *fieno*.
Chronia, χρόνια, Saturni feſta, *feſte in onore di Saturno*.
Chronologus. χρονολόγος, idem qui Chronographus.
Chronologia, χρονολογία, temporum deſcriptio.
Chronodiſtichon, duo verſiculi, quorum litteris numeros ſignificantibus deſcribitur tempus, ſive annus.
Chronos. χρόνος, tempus. ¶ Item Saturnus. *tempo*.
Chryſaetos, χρυσάετος, genus aquilæ.
Chryſalis. χρυσαλλίς, vermis quidam.
Chryſargyrum. χρυσάργυρον, tributi genus pro brutorum, & hominum ſtercoribus.
Chryſites. terra aurea, *terra d' oro*.
Chryſobulum. aurea bulla.
Chryſoclavum. aureis clavis ornatum, *con chiodi d' oro*.
Chryſocomes. comas aureas habens, *chi ha la chioma dorata*.
Chryſoma, χρύσωμα, aurum factum, *oro lavorato*.
Chryſomallos. χρυσόμαλλος, aries aureo vellere. *ariete con lana d' oro*.
Chryſopaſtus. χρυσόπαστος, auro reſperſus. *ſparſo d' oro*.
Chryſopis. χρυσῶπις, aureum aſpectum habens.
Chryſoplyſium. χρυσοπλύσιον, officina, in qua lavatur aurum. *bottega, in cui ſi lava l' oro*.
Chryſoplytes. χρυσοπλύτης, auri lavator. *chi lava l' oro*.
Chryſulca. Medicis eſt aqua ſtygia ſolvendo auro apta, *acqua forte*.
Chylificatio, converſio in cibi ſuccum.
Chylus, χυλός, ſuccus in ventriculo ex cibi concoctione, *chilo*, *ſugo*.
Chymicos, qui Alchymiam profitetur. ¶ Item adject. ut chymica ars.
Chymiſta. chymicus, *chimico*.
Chytrinda. χυτρίνδα, ludus puerorum apud Græcos.
Chytropus, χυτρόπους, ferreum inſtrumentum, cui olla imponitur. ¶ Item ipſa olla. *pignatta con tre piedi*.
Cicola, orum, fræni. *freni*.
Cicinia, parva, & gracilis ſerpens in Italia, fere veneno carens.
Cifra. Recentiores vocant ſignum numerale. *Voſſ. ad Melam l. 1. c. 12.*
Ciliatus, a, um, cilia habens.
Cilibantes, ligna quædam tribus pedibus fulta, quibus prælio fatigati milites ſcuta imponebant.
Cillus, diminut. a cinus, *picciolo cenno*.
Cimelium. κειμήλιον, ornatus, aut theſaurus, qui reponitur extra uſum quotidianum, ſupellex pretioſior.
Cimentarius. qui fundamenta diſponit.
Cimentum. fundamentum. *fondamento*.
Cimico. blandior.
Cinclus. motacilla, avis genus. *ſquaſſacoda*.
Cinctor. qui cingit.
Cindaliſmus, ludus paxillorum. *il giuocare o billeri, a cioccheri*.
Cingilliones, cingula parva.
Cingriæ, tibiæ breviores.
Cinus. nutus, motus. *cenno*.
Circada, nomen exactionis. aut vectigalis.
Circito, circumeo. *circondare*, *rondare*. Gloſſ.
Circitus, &
Circitus, περίοδος, *circuito*. Vet. Gloſſ.
Circumſolumnium, περιστύλιον, locus columnis cinctus, & porticibus, quales viſuntur in Monaſteriis.
Circumſpicuus, qui circumſpicitur.
Circumcellio, qui circum cellas vagatur. *Iſidor.*
Circuo. *circuire*.
Circumventarius. *fraudolento*.
Cirrbus, color fulvus, palleſcens.
Cirriger, cirratus. *ricciuto*.
Cirſi, tumores pedum, & imi ventris, varices.
Cirtacus, genus balſami.
Cis. vermiculus, qui lignum, & frumentum rodit.
Ciſtratium, panarium. ciſta panis.
Citatio. *citazione*, in jus vocatio, apud JCtos.
Citanos, ſimilis taxo, ſeu taxus.
Citratuio, potionis medicæ genus.
Citratus, a, um, qui citra poſitus eſt, ut ultroneus, qui ultra. *Auct. vet. agror. apud Goeſ.*
Cittulis, κιττώσεις. uvarum vitium, cum acini a racemis dilapſi pereunt.
Citer, diviſus, & ſeparatus. Hinc *oſcitare* dictum eſt a diviſione oris.
Civilæ, naves longæ.
Clama, & clamaton, dolor, lamentatio.
Clamatus, er, *grido*.
Clammum, clariſſimum. *Iſid. Gloſſ.*
Clanculare, occultare. *Iſid. Gloſſ.*
Clanidio, claudico. *zoppicare*.
Claredines, claritudines. *Iſid. Gloſſ.*
Clarotæ. *ſervitori da campagna di Cipro*.

Claſſi-

Claſſicarius, claſſicianus, qui claſſicum canit. *σαλπιϰτής. Vet. Gloſſ.*
Claſſicen, inis, claſſicarius.
Clavarius, qui clavos calceis affigit. *Gloſſ.*
Cloveta, veſtigium.
Claudaſter, ὑποσιχωλός, aliquantulum claudus, *zoppetto*. Gloſſ. vet.
Claudire, claudicare. *eſſere zoppo*. Iſid. Gloſſ.
Claviculatus, curvus, intortus. *torto, piegato*.
Clauſon, febris exæſtuans. *febbre ardente*.
Cluſtralis. *clauſtrale*.
Clavularius curſus, i. e. tardus, qui publice militibus caligatis concedebatur.
Clavolum, vehiculi genus.
Cleyſammidion, κλεψαμμίδιον, horologium arenarium. *orologio da polvere*.
Cleromantia, κληρομαντεία, divinatio per ſortes.
Clibanites, pula in clibano cocta. panis clibanitus. *pane cotto ſotto i teſti, o in teggh.a*.
Clibio, maſculus. *maſchio*.
Climacteria, naturæ rei incerta perfugia, vel auxilia.
Climatera, veſtis arbuſtiva.
Cline, κλίνη, *letto*.
Clinedion, κλινίδιον, lectulus. *letticello*.
Clinopodæ, κλινόποδες. lecti pedes.
Clipeocentrum, inſigne ſcuti in clypei centro.
Clivius, nobilius. *Iſid. Gloſſ.*
Cloacarius. ad cloacam pertinens.
Clocca, campana. *glogga, campana*.
Cloes, pluvia, vel navigium.
Cloppus, χωλός, claudus. *zoppo*.
Cloſmus, κλωσμός, ſonus, qui editur lingua preſſa palato, qua generoſi equi ad curſum excitantur.
Cloſtrata, quæ unica conſtant fore.
Clubon, ſigillum. *ſigillo*.
Clunicus, qui clunibus morboſus, & languidus eſt.
Cluſæ, clauſuræ, regionum clauſtra. *chiuſe*.
Cnidii moduli, verſiculi amatorii.
Cnipologus, avicula cinerei coloris culices venans, & vorans.
Coactitius, coactus, per vim impulſus. *Beda*.
Coadjuto, ſimul adjuto.
Coagmentarius, ἁρμολόγος, qui coagmentat. *gloſſ. gr. lat.*
Coarcuatio, concameratio. *opera fatta a volto*. Iſid. Gloſſ.
Coccodaphnon, bacca lauri.
Cochlidium, cochlis, & cochlus, *ſcala a chiocciola*.
Cocietor, idem ac Cocio. *Gloſſ.*
Cocionatura, μεταβολοπωλεία, permutatio mercium, vel cunctatio in emendo. *Gloſſ.*
Cociſtro, prægustator cocinæ, h. e. culinæ. *Gloſſ. Iſid.*
Coctiliarius, coctorum lignorum negotiator.
Coculus, parvus cocus.
Codatremula, motacilla, avis. *ſquaſſacoda*.
Codicium, codex, codiculus. *libretto*.
Codiculus, parvus codex, ſeu liber. *libretto*.
Codones, κώδωνες, tintinnabula, *ſonagli, campanelli*.
Codonophori, tintinnabula geſtantes.
Cœlitus, e cœlo. *dal cielo*.
Cœloſtomia, vitium pronunciationis, cum vox ex receſſu oris, velut a cavo quodam auditur.
Cœnator, qui cœnat, vel cœnas amat.
Cœnipeta, qui alienas cœnas petit, paraſitus.
Cœnilecia, quæ pertinent ad eſum, vel ad cœnam.
Cœnonicon, quod pſallebat chorus poſt communionem ſublato ſacro pane.
Coeſſe, ſimul eſſe.
Coexemplum. *eſempio ſimile*.
Cogitamentum, cogitatio. *penſamento*.
Cognoſcentia. *conoſcenza*. *Mar. Victor.*
Cognoſcibilis, qui noſci poteſt.
Cognoſcibiliter, adverb. cognoſcendo.
Cohibentia, refrænatio, vel remiſſio, ἐγκράτεια, στοχή. *gloſſ.*
Cohibuli, *concordi*, concordes, conjuncti. *Iſid. Gloſſ.*
Cohivum, folliculus roſæ clauſus, a cohibeo. *bottone di roſa*.
Coilia, κοιλία, venter. *ventre*.
Colaſis, κόλασις. *gaſtigo*. punitio, pœna.
Colafarius, bos operarius. *Iſid. Gloſſ.*
Colitus, dominus fundi. *padrone del fondo*. Gloſſ. Iſid.
Colium, domus, habitatio, a colo. *abitazione*.
Colla, ſacrificium. *ſacrifizio*. ¶ Item *colla*, gluten.
Collabi, paxilli inſtar claviculorum citharæ, quibus nervi tenduntur. ¶ Ipſi quoque claviculi citharæ ſic vocantur. ¶ Item lora, quibus cæduntur ſervi.
Collaboratio. *il lavorar inſieme*.
Collaborator. *chi fatica inſieme*.
Collaterales dicuntur in Jure, qui ſe attingunt tranſverſaliter, ut cognati.
Collato, dilato. *allargare*.
Collectaculum, locus ubi aliquid recipitur, *Fragment. de limitib.*
Collecto, as, frequent. a colligo.
Colletica, medicamenta dicuntur, quæ agglutinant.
Colliani, publicani, vel impii. *gabellieri*. Iſid. Gloſſ.
Collimbus, locus, ubi mundantur veſtimenta.
Colliquo, liquo. *liquefare*.
Collo, as, confero.
Collybiſticus, a, um, κολλυβιστικός, ad Collybum ſpectans, ut literæ collybiſticæ. *lettere di cambio*.
Colobicus, mutilus. *Firmic. l. 3. c. 14.*
Coloboma, κολόβωμα, mutilatio.
Colonetæ, arum, erant Athenis operarii, qui conductorem quærebant.
Colusius, coloreus. *colorito*.
Colurus, a, um, κόλουρος, mutilatus, mutilus, *tronco*.
Colutea, κολουτέα, arboris ſilveſtris genus in ſiliqua ferens fructum lentis magnitudine.
Coma, morbus ſomnum inducens, vel ſoporem, veternus. *ſonnolenza*.
Comas, cervi hinnulus. *cerviotto*.
Comaticus, qui veterno laborat.
Comba, lectica, Sabinorum lingua.
Combinæ, literæ, quæ dabantur a Principe ad combinanda, ſeu jungenda animalia publica ad curſum edendum.
Combito, ſimul eo. *andar' inſieme*.
Comeſalia, ſymbolæ. *porzioni*.
Comeſſio. *comeſtura, il mangiare*.
Comeſtor, qui comedit. *chi mangia*.
Comeſopullus, comitis filius. *figliuolo di conte*.
Comitiæ, tempora honorum. ¶ Item loca, ubi milites ſunt. *Gloſſ. Iſid.*
Comitiani, comitum officiales.
Comitio, as, comitium celebro, in comitio loquor.
Comitiſſa, quæ comitis dignitatem habet. *conteſſa*.
Comizio. *loquace*. verboſus. *Iſid. gloſſ.*
Commalliorare, in æs incidere. *intagliare in bronzo*.
Commaius. *comare*.
Commercator, qui commercium habet. *Gloſſ. Vet.*
Commerciarius, compercius, *mercante*. *Gloſſ. Vet.*
Commiſculor, & uniſculor, arrogare ſibi proprium.
Commiſcuus, communis, mixtus. *frammeſchiato*.
Commiſſor, qui committit, ut commiſſor pugnæ. *Gloſſ.*
Commodia. hoſtiaria. *Iſid. gloſſ.*
Commoditer. *appartenamente*, commode. *Inſcript. Grut. ſparſa*.
Commutativus, a, um, commutabilis.
Comœdialis. *de commedia*. *Scriban.*
Comopoles, vici majores, quaſi oppidorum æmuli.
Comotrion. κομμώτριον, inſtrumentum, quo mulieres capillos comunt, diſcerniculum, *dirizza ſcriminio*.
Compædagogita, æ, *compedagogo*. *Inſcript. apud Fabrett.*
Compædagogius, qui ſub eodem pædagogo. *Inſcript. apud Fabrett.*
Compaginatio, compages. ἁρμογή, *congiunzione*. *gloſſ. Vet.*
Comparatrix, quæ comparat, ſeu acquirit. *Zeno Veron.*
Comparticeps, ſimul particeps. *partecipe*.
Compaſſum, circinus. *compaſſo, ſeſto*.
Compaſticæ, deliciæ arrogantes, ſuperbæ.
Compater. *compare*.
Compatriota, συμπατριώτης, qui eſt ejuſdem Patriæ. *compatriotto, paeſano*.
Compenſativus, & compenſatorius, *che compenſa*.
Compilator, improbus ſpoliator. *Iſid. & gloſſ.*
Compoto, vel ſimul poto. *bere inſieme*.
Comprandeo, ſimul prandeo. *deſinare inſieme*. *Sariſber.*
Conarion, particula cerebri, cono figuræ ſimilis.
Concœna, æ, m. i. qui una cœnat. *Calep. citat. Lucil.*
Concentor, qui canenti accinit.
Conchus, concha turbinata. ¶ item cavitas oculorum. ¶ Item margarita. *perla*. ¶ Item macræ genus.
Conchyla, is, *conchiglia*.
Conchyliarius, conchyta. *peſcator di conchiglie*.
Conciliabundus, conciliatoris munere fungens. *conciliatore*.
Concinnatura, concinnatio, κόλλησις, *Vet. gloſſ.*
Concionabulum, concio, vel locus, ubi concio habetur. *predica, e dove ſi predica*.
Concipiones, ſtellæ conceptibus faventes.
Concitarium, donum Imperatoris ad concitandos militum animos.
Concludo, concludo. *rinchiudere*.
Conclavo, una clava claudo. *Gloſſ.*
Concomitantia. *concomitanza, compagnia*.
Concomitor. *accompagnare*.
Condecurio, as, eſt primæ decuriæ ſecundam ita apponere, ut lateri primi verſus decurionis decurio ſecundi verſus reſpondeat, & lateri ſubſtitis primæ decuriæ ſubſtet primus ſecundæ decuriæ.
Condenſatio, onis, συμπίεσις, *ſpeſſezza*. *gloſſ. vet.*
Condiarium, ærarium. *erario*.
Conditorius, ad conditorem pertinens. *Scriban. de paſſ. Chr.*
Condolantia, & condoleſcentia. συμπάθεια. *compaſſione*. Hoc poſterius *hab. Scriban. de paſſ. Chriſti c. 17.*
Condones, gladiatores. *gladiatori*. Iſid. Gloſſ.
Condulco, dulco, dulcem facio. *far dolce*.
Conduma, locus laxationi corporis aſſignatus.
Condura, genus navigii.
Condylomaticus, puſtuloſus. *nodoſo*.
Coneſtabli, Comites ſtabuli.
Confarrare, farra miſcere.
Conferentia, collatio. *conferenza*. Iſid.
Conferiatus, ſociatus. *accompagnato*. Iſid.
Conſervi, cognovi, comperi. *Iſid.*
Confeſſarius. *confeſſore*.
Confeſſionarius. *confeſſore, e confeſſionale*.
Conficina, macellum, *macello*. Pap.
Confida, æ, qui confidit. *chi confida*. Iſid. Gloſſ.
Configulatus, effigiatus, effictus. *Paulin. Aquilejenſ.*
Confinialis, vel Confinalis, loco, vel genere affinis.
Confinius, urbanus. *di città*. Pap.
Confiſcator. *confiſcatore* Gloſſ. vet.
Conflatim, copulatim, contextim. *Gloſſ. Iſid.*
Conflator, qui conflat. *Gloſſ.*
Conflatorium, fornax. *vaſo, o luogo, dove ſi ſtruggono i metalli*. Gloſſ.
Conflaxus, confluentia.
Confœderatio, fœdus. *alleanza*.
Conforaneus, qui eſt ejuſdem fori. *del medeſimo foro*. Iſid. Gloſſ.
Confragmentum, ſimul rugoſum, ut mons. *Iſid. Gloſſ.*
Confuraneus, coartifex. *Gloſſ.*
Confutator. *confutatore*.
Congarrio, ſimul garrio. *Sariſb.*
Congelabilis, qui congelari poteſt.
Congio, per augmentum crcico.
Conjectaria, *l' arte d' indovinare*. Sariſber.
Coniſtica, æ, & Coniſtice, es, arena, locus luctæ.
Coniſticæ, aves, quæ ſe pulveri ſolent immergere.
Conjubatus, conjugatus. *maritato*.
Conjucundor, aris. ſimul gaudeo.
Connatio, *il nuotare inſieme*.
Connivum, folliculus roſæ clauſus.
Conno, ſimul no, *nuotare inſieme*.
Connodo, implico. *Proſper Aquitan.*
Connoto, ſimul noto. *notare inſieme*.
Conos, κῶνος, nuiso vinarius, *maſciollino, zanzara*.
Conus, placenta ex uvis paſſis, & amygdalis.
Conoſtaulus, comes ſtabuli Imperatoris, *coneſtabile, conteſtabile*.
Conſæpe, ut ſolet, *al ſolito*. Gloſſ. Iſid.
Conſalaneus, ejuſdem ſalis particeps. *Gloſſ.*
Conſarſum, acutis tratum, plumatum. *Pap.*
Conſciſſio. *lacerazione*.
Conſcotinus, qui ſimul eſt in tenebris.
Conſecutor, qui conſequitur. *In antiq. nummo*.
Conſignificatio. *ſignificato*. quidam tribuunt *Apulejo*.
Conſiſterium, rupes alta.
Conſolabundus, conſolatoris officio fungens. *conſolatore*.
Conſolida, herba, quæ conſolidandi, conglutinandi vim habet.
Conſolino, conſulo.
Conſpicillo, onis, explorator. *ſpione*.
Conſpondeo, ſimul ſpondeo. *prometter' inſieme*.
Conſtaſolarii, aſſeſſores Judicii. *Iſid.*
Conſtello, ſtellis orno. *ornare di ſtelle*.
Conſternium, locus prope thermas, ubi veſtes deponebantur. ἀποδυτήριον.
Conſtipa, particeps. *partecipe*. Pap.
Conſueo, ſoleo, *eſſer conſueto*.
Conſummator, qui perficit, & abſolvit. *Cyprian. de Lapſ. c. 3.* Afferunt etiam Inſcriptionem apud Grut.
Contabolia, fariſſa. *picca*.
Contacium, liber, volumen, codex. *libro*.
Contemplatorius, contemplativus. *contemplativo*. Gloſſ. Cyrilli.
Contenebreſco, tenebroſus fio.
Conternans, tertium annum complens.
Conticeo, pro conticeſco.
Contifex, qui contos facit. *Voſs. Etymol.*
Contophori, κοντοφόροι, equitum genus, qui contos ſeu longiores haſtas ferebant.
Contoſta, pars inferior panis.
Contoſtablus. dignitas quædam, *Conteſtabile*.
Contota, naves, quæ contis propelluntur.
Contractorium, vinculum, quo aliquid ſtringitur. *Gloſſ.*
Contradictorius. *contradittorio*, ut propoſitio contradictoria, apud Logicos.
Contrario, as, adverſor. *contrariare*. Proſper Aquitan.
Contribulo, moleſtiam affero. *moleſtare*.
Contriboni, conſanguinei. *parenti*. Gloſſ. Iſid.
Contumelior, aris, contumelia afficio. *ingiuriare*. Gloſſ.
Contumeo, tumeo. *gonfiarſi*.
Contura, navigii genus.
Contuſorium, mortarium. *mortajo*.
Convaleo. convaleſco.
Convalido, conſolido, confirmo. *ſtabilire*. Gloſſ.
Converna, ſimul domi natus. *ſervo nato in caſa*. Gloſſ.
Converſator, contubernalis. ὁμοδίαιτος. *converſa*. Gloſſ.
Converſiuncula, parva converſio. *Salvian.*
Convertibilitas, converſio. *rivolgimento*. Oroſius.
Conveſcor, ſimul veſcor. *Novatian.*
Convexus, us, convexitas, κυρτώματα, *Gloſſ.*
Convincio, ſimul vincio. *legare inſieme*.
Convivio, onis, qui ſimul vivit.
Cooperor. *cooperare*.
Copela, puella, ancilla. *fanteſca*.
Copeius, filius ſpurius. *baſtardo*.
Cophinaria. *arte di far coſani*.

Co-

Cophinarius, cophinos faciens. *che fa cofani*.
Cophti, homines Chriſtiani in Ægypto.
Copiſſare, convivium celebrare.
Copriſnus, ſcurrilis. *buffoneſco*.
Copterium, ſecuris, cuneus. *gloſſ*.
Copularius, vinculum in collo canis.
Copulatim, copulate. *congiuntamente*. Gloſſ.
Copulator, qui nectit.
Coqua, æ, *cuoca*.
Coquimella, arboris genus. *Iſid.*
Coquulus, parvus coquus.
Coraula, jocularis. *cianciatore*. Gloſſ. Iſid.
Corban, donum in corbona repoſitum. *caſſetta delle oblazioni*. ¶ Item gazophylacion.
Corcula, joculatrix. *cianciatrice*.
Cordacicus, cordax. *ballo poco decente*.
Cordaciſmus, idem.
Cordaciſtes, qui cordacem ſaltat.
Cordela. parva chorda. *cordella*.
Cordula, paluſtris lana.
Coriaceus, ex corio. *di cuojo*.
Corimbata. *nave*. navis. *Iſid. Gloſſ.*
Corinthiari, luxurioſe vivere.
Coritza, puella virgo. *vergine*.
Coritzola, corrigia. *correggiola*.
Cornetum, locus cornis conſitus. *luogo pieno di corniali*.
Cornigenus, qui eſt ex genere cornua habentium. *cornuto*.
Cornupeta, qui cornu ferit. *Gloſſ.*
Coronatio. *coronazione*.
Coronator. *coronatore*.
Corpomatio, vulnus, *colpo*, *piaga*.
Corporicida, æ. μακελλίτης. *macellajo*. Gloſſ.
Corporoſus, corpulentus. *groſſo*, *corpulente*. gloſ.
Corpos, ictus. *colpo*. Gloſſ.
Correcte. *emendatamente*.
Correpto, pro correpo. *carpirſi*.
Correptorius, correctorius.
Correſpondeo. *corriſpondere*.
Corticeum, ſeu Conceum, locus, ubi puellæ ſe exercere, & ludere ſolent.
Corruſpor, ſimul ruſpor, quæro. *cercare*.
Corſus, qui primus barbam ſibi abraſit.
Cortinarii, qui cortinas, aut vela extendunt. ¶ Item qui ante tentorium Imperatoris excubant. ¶ Item qui tabernaculo Imperatoris miniſtrant.
Cortinon, gremen, ſive raphani ſemen, ut quidam volunt.
Corybantia, locus, ubi Corybantium ſacra fiebant.
Corybantiſmus, luſtratio facta per Corybantes. ¶ Item morbus ſuperſtitioſus a Corybantibus immitti creditus.
Corycium, ii, κωρύκιον, pera, qua equites utuntur ad circumferendum viaticum, vel aliud quidvis. *biſaccia*.
Coryphea, habena ſummum caput equi cingens.
Coſcinomantia. κοσκινομαντεία, divinatio per cribrum.
Coſmarcha. κοσμάρχης, mundi princeps.
Coſmarius. mundi dominus.
Coſmiaticum. tributum pro mundo muliebri.
Coſmographia. κοσμογραφία, mundi deſcriptio.
Coſmographus. κοσμογράφος, mundi deſcriptor. *coſmografo*. Meſſalla Corvin.
Coſmon. jumentum. *giumento*.
Coſſa, faniſecium. *raccolta del fieno*.
[illegible]ciarius. qui cotem utunt.
[illegible]otopitæ, circumcelliones hæretici. *Iſid.*
Cotum. goſſypeum. *cotone*.
Cotylarium. piſcatus purpuræ.
Cotylendones, in humeris, & coxendicibus dicuntur cavitates, in quas oſſium capita inſeruntur.
Cotyba. navigii barbarici genus.
Covali. Dæmones luſum aſſimulantes, & decipientes.
Coutus. ſimul utor. *ſervirſi inſieme*.
Coxigo. claudico. *zoppicare*.
Coxus. claudus vitio coxæ, χωλός, *zoppo*.
Crambus. κράμβος, vitium fructuum, & præcipue uvarum, cum acriore ſolis exuſtione acini uvarum velut toſti inareſcunt.
Cranium, κρανίον. *cranio*, *teſchio*. Item poculi genus cranii figura.
Crapulus, aris, crapulæ inſervio, κραιπαλάω. *mangiare*, *o bere troppo*.
Craſculus. dominus. a craſſus. *graſſetto*.
Craſis. κρᾶσις, temperamentum, ſive proportio quædam primarum qualitatum exiſtentium in elementis, quibus corpus conſtatum eſt. ¶ A Grammaticis craſis dicitur contractio duarum ſyllabarum in unam coaleſcentium.
Craſtinatio. in craſtinum dilatio.
Craſtino. de die in diem differo. *differire di giorno in giorno*.
Crateriſe. ſenile. *ſenile*.
Crateuta, & Crateuterium, *Pollux. l. 24. c. 24.* expoma lapides, quibus inter aſſandum veru innituntur. *piedi dello ſpiedo*.
Crea. ſtercus. *ſterco*. Iſid.
Creacentrum. baculus, quo lanii, & coqui carnium fruſta configunt, & prehendunt. *lardelliera*.
Creagra. κρεάγρα, fuſcinula, qua carnes e ferventi vaſe extrahuntur. *forcina*.
Cremabilis. qui facile cremari poteſt.

Crembalum. κρέμβαλον. *caccia penſieri*. crepitaculum, quod pulſatur ad ſaltandum.
Cremo. ramus grandis, vel virgultum.
Crematium. holocauſtum. *Iſid. Gloſſ.*
Crena, κρήνη, fons. ¶ Item ſcalptura, inciſura, γλυφίς.
Crepalocomus. hymnus vinolentorum.
Cribello. cribro. *crivellare*.
Cricellia. anelli, orbiculi, *anelli*.
Cricellus. circellus, parvus circulus. *cerchietto*.
Cricetus. κρικητός, animal parvum, urſi facie, in cavernis agrorum habitans, ſegetibuſque infeſtum.
Criminatrix. accuſatrix. *accuſatrice*.
Criniculus. parvus crinis.
Criſpicapillus. capillus criſpus. *Gloſſ.*
Critades, &
Crithologi. κριθολόγοι, præfecti colligendis ſacrificiorum primitiis, in quibus maxima pars hordeum erat, quod Crithon vocant.
Crius. aries, κριός, *ariete*.
Croceatus. croco tinctus. *Adelhelm. de Virg. c. 2.*
Crocopeplos. κροκόπεπλος, aurora dicta a veſte crocei coloris.
Cronus. κρόνος, Saturnus. ¶ Item bardus ſenex.
Croſſa, fimbriæ. *Lex. Cyrill.*
Crotalus. κρόταλος, *cianciatore*. dicitur, qui eſt voce ſonanti, & lingua expeditiore, quique loquacitate audientes obtundit.
Crotaphitæ. κροταφῖται, muſculi duo os claudentes, & aperientes.
Cruciabundus. qui cruciat. *Cyprian.*
Crucibulum. lucerna, mortarium. *Cath.*
Crucifixor. qui crucifigit. *Paulin. Nolan.*
Crumenula. parva crumena. *borſetta*.
Crumeniſecium. latrocinium. *latrocinio*.
Crumeniſex. latro, qui crumenas ſecat. *taglia borſe*.
Crupes, & Cruppa, funis denſus.
Cruicunculus. tumor crurum.
Cruſculus. parva habens crura. *chi ha gambe corte*.
Cruſtibia. cruciatus. *tormento*. *Gloſſ.*
Crypſorchis. teſticuli occultatio.
Ctema. κτῆμα, mancipium. *ſchiavo*.
Ctenes. κτένες, quatuor dentes anteriores in homine. *i quattro denti davanti*.
Cteniatrus. κτηνιατρός, *mareſcalco*, medicus jumentorum, & pecorum.
Ctiſis. κτῆσις, dominium. *dominio*.
Ctiſtades. fabri lignarii.
Ctiſtes. κτιστής, creator. *creatore*.
Cubator. qui cubat. *Paulin.*
Cubstorium. locus cubandi. *covolo*.
Cuberta. ſtragulum. *coperta*.
Cubio. maſculus. *maſchio*.
Cubizon. ſtramentum, ubi cubatur. *pagliariccio*.
Cucier. Ponticus ſacerdos. *Gloſſ. Iſid.*
Cucubaos. glaucus nocturnus.
Cucula. *cocolla*. *Paulin.*
Cucumerarium. locus cucumeribus conſitus. *cocomeraio*.
Cucumion. parvus cucumis.
Cucurbitarium. locus, in quo cucurbitæ ſeruntur. *zuccaio*.
Cucurbitarius. amator cucurbitarum.
Cucurbito, cucurbitas cuti impono. ¶ Item adulterium committo.
Cucutopullon. porcellus. *porcello*.
Culbutio, onis, morbus ſtranguriæ ſimilis. *Gloſſ. gr. lat.*
Culbo. ſubſtillo.
Culiculus, parvus culex. *Gloſſ.*
Culinaria, orum, ad culinam pertinentia. *coſe appartenenti alla cucina*.
Culit. percuſſit, a cello. *Iſid.*
Culo, is, tego, occulo. *naſcondere*.
Cuminiſectus. parcus, ſordidus. *ſordido*.
Cumulium. cumulus. *cumulo*.
Cunctipater. omnium pater. *Theodulph.*
Cupedipeta. qui cupedias ſectatur. *chi va dietro ai cibi delicati*.
Cuphia. galericulum. *cuffia*.
Cupidicennus, & cupidicinus, cænipeta. *deſideroſo della cena*. *Gloſſ.*
Curagulus. curioſus. *Gloſſ. Iſid.*
Curatorius. ad curatorem pertinens.
Curatura. thorax. *corazza*.
Curba. κύρβα. *meretrice*.
Curcilio. oppilago. *forcina*. *Gloſſ. Iſid.*
Curcuba, &
Curculio. funis nauticus in tempeſtate adhibendus.
Cordela, ligula. *cordella*.
Curionatus. Curionis dignitas. *Sipontin.*
Curopalates. comes Auliorum, temporibus Juſtiniani ita vocari cœptus. *Maggiordomo*, *ſiniſcalco*, *mareſcialco*.
&
Curopalatiſſa. ejus uxor. *Alem. ad Procop.*
Curpator. levis armaturæ miles. *ſoldato armato alla leggiera*.
Curraculus. aliquantulum currax. *Cath.*
Currodrepanus. currus falcatus.
Currucare. alienam uxorem ſubagitare, a curruca. *commettere adulterio*. *Cato*.
Curſilis. ad currendum facilis. *facile a correre*.
Curteſus. benignus. *corteſe*.
Curveſco. *curvarſi*.
Curvipes, qui curvos pedes habet. *Gloſſ.*
Curvum. buris, vel temo inter boves.
Cutrucum. machinæ genus.

Cutzos. claudus, mutilus. *mozzo*.
Cybiſtema. ſaltationis genus, cum quis ſe in caput dejicit. *capitombolo*.
Cybiſteres. κυβιστῆρες, ſaltatores, qui ſe in caput dejiciunt. *quelli, che fanno capitomboli*.
Cyclopædia. κυκλοπαιδεία, omnium ſcientiarum circulus.
Cyclus. κύκλος, orbis, circulus. *circolo*.
Cylix. κύλιξ, calix. *bicchiere*.
Cyna. pileus Lacedæmoniorum.
Cynacanthe. κυνάκανθα, arbor, quæ acinus velut uva producit, vulgo *uva ſpina*.
Cynanche. κυνάγχη, morbus faucium.
Cyniphes. σκνῖφες, *maſcolini*. *Iſid.*
Cynomyia, vel Cynomya, κυνόμυια, muſca canina. *moſca canina*.
Cynoſarges. κυνόσαργες, gymnaſium Athenis, in quo nothi exercebantur.
Cyphi. compoſitio thymiamatis dicata Diis, qua Ægypti ſacerdotes utebantur. Ejus conficiendæ rationem docent *Plutarchus*, & *Dioſcor. l. 1. c. 24.*
Cyprogenia. in Cypro genita.
Cyraga. pro chiragra. *gotta delle mani*.
Cyris. manibus.
Cyrographus. chirographus. *manoſcritto*.
Cytheroniades. κυθηρωνιάδες, Muſæ. *le Muſe*.
Cythonymus. κυθώνυμος, nomen habens infandum, infamis. *infame*.
Cyttalles. fur, apud Jones. *ladro*.

D

DAbir, & davir, oraculum Dei.
Dacar. inſuavis, vilis. *ingrato*.
Dactylidion. δακτυλίδιον, annulus ſine gemma, aut ſigillo. *anello ſenza gemma*.
Dactyliotes. digitus annularis. *dito in cui ſi porta l' anello*.
Dactylium. δακτύλιον, annulus. *anello*.
Dactylotheca, & dactyliotheca, δακτυλιοθήκη, *caſſetta degli anelli*.
Dactylorum. genus vaſis vinarii.
Daducus. δᾳδοῦχος, *porta torcie*.
Dalerus, & thalerus, monetæ argenteæ genus.
Damnifico. *far danno*. *Sariſber.*
Damnulum. parvum damnum. *poco danno*. *Cath.*
Danace. nummus, qui in ore mortuorum a veteribus ponebatur, ut Caronti ſolverent. *nolo di Caronte*.
Daniens. Danus. *Daneſe*.
Daniſma. δάνεισμα, fœnus, mutuum, uſura. *uſuria*.
Dapax. loquax, facundus ex cibo. *Cath.*
Dapeo, es, δειπνέω, epulor, veſcor. *cibarſi*. *Gloſſ.*
Dapifer. dapes ferens. *ſcalca*. *Onomaſt.*
Daricus. nummus apud Perſas valens quadraginta drachmis Atticis.
Daſia, δασεῖα, denſus ſpiritus, ſignum vocalis aſpiratæ.
Datiſmus. barbariſmus, a Dati quodam Perſa barbare loquente. *barbariſmo*.
Debrio. inebrio. *imbriacare*.
Deca. δέκα, decem. *dieci*.
Decachordum. δεκάχορδον, inſtrumentum muſicum, decem habens chordas.
Decadarchia. δεκαδαρχία, decemviratus. *governo di dieci*.
Decadelim. lex XII. tabularum.
Decadorus. δεκάδωρος, longum decem palmis, *lungo dieci palmi*.
Decaduchi. δεκαδοῦχοι, decemviri apud Athenienſes.
Decaennea cubita. decem, & novem cubita, ſeu conationes.
Decalanzare. cantare cum gaudio. *cantare allegramente*.
Decalefacio. *ſcaldare*, ἐκθερμαίνω. *Gloſſ. Vet.*
Decaleſco. *ſcaldarſi*, ἐκθερμαίνομαι. *Gloſſ. Cyril.*
Decapito. caput præcido. *decapitare*.
Decarchia. δεκαρχία, decemvirorum imperium apud *Lacedæm.*
Decharchus. δεκάρχης, decem militibus præfectus.
Decempes, edis, *di dieci piedi*, ut Decempes umbra.
Decendium. decem dierum ſpatium. δεχήμερον.
Decerminatio. purgatio a decerminibus.
Declamatorie. declamatorio more.
Declinabilis. qui inflecti poteſt.
Decollatio. colli ſectio. *decollazione*. *Gloſſ.*
Decubiæ, excubiæ. *ſentinelle*. *Cath.*
Decurſorium. locus, in quo decurritur. *lizza*.
Dedecoramentum. *diſonore*, dedecus. *Iſid. l. 2. Orig. c. 29.*
Defalco, as, quaſi falce amputo, tollo. *diſfalcare*. *Sipontin.*
Defenſaculum. clypeus. *Adelhel. de Virg. c. 24.*
Defolio, as. folia detraho. *Gloſſ. Cyril.*
Defomo. dedolo. *Gloſſ.* Hinc defomitatus.
Defrigo. patrimonium conſumo, *conſumare il patrimonio*.
Defunctio. mors. *morte*.
Deguadiare. debitam conſtitutionem frangere. *Cath.*
Degumo. vel degumio, gulæ indulgeo, devoro. *devorare*. *Gloſſ. Philox.*
Dehabeo. non habeo, vel minus habeo.

Digitized by Google

Dejurus, qui valde ſancte jurat.
Delactatus. ablactatus, *slattato*, *ſpoppato*. Gloſſ.
Deleteria medicamenta. δηλητήρια φάρμακα, noxia, mortifera, a δηλέω, noceo, *medicamenti che ammazzano*.
Deliberium. conſilium, deliberatio, *deliberazione*. Gloſſ.
Delictor. *peccatore*. Cyprian.
Delimator. ἀποψήκτης, qui delimat. *Gloſſ.*
Delimino. limen aufero. *Cath.*
Delimpido. clarum reddo, *diſchiarare*.
Deliteo. deliteſco. *ſtar' occulto*, *aſconderſi*.
Delicius. litteratus, doctor. *Iſid. gloſſ.*
Demarceo. debilitate conficior.
Demingo. mingo, *orinare*. Gloſſ.
Democratia. δημοκρατία, principatus populi, *ſtato popolare*.
Democratici. populares, qui populi principatum conſtituunt.
Demoſiarius. municeps, *caſtellano*.
Demuſſo. muſſo, ὑποσιωπῶ. *diſſimulare*. Gloſſ.
Deneratus. denariorum pretium.
Denſifico. denſum facio. *ſpeſſare*.
Dentatum, &
Denticulatim. ad ſimilitudinem dentium.
Denticulo. dentes alicui rei induco.
Denticulum. ferra, ad ſimilitudinem.
Denudatio. *lo ſnudare*. Gloſſ.
Denudator, *chi ſnuda*. Gloſſ.
Depactio. pacis confœderatio. *Gloſſ.*
Depellieulo. decipio, *ingannare*. Cath.
Depeſco. in paſcua deduco. *condurre al paſcolo*.
Depetiginoſus. depetigine laborans. *Gloſſ.*
Depexo. frequent. a depecto.
Deplaceo. valde placet. *Zeno Veronenſ.*
Deplumo. plumas detraho, *ſpennacchiare*.
Depotior. fruor, *ſervirſi*, *godere*, a de, & potior.
Deprecabilis. exorabilis.
Deprecatorius, *che ſerve al pregare*.
Depulſito. frequent. a depello. *Gloſſ.*
Depultrix. quæ depellit.
Dererat. torpet, frigidum eſt. *Iſid. gloſſ.*
Derivatorium. locus, ſeu caſtellum, ex quo aquæ per aquæductum in diverſas urbis partes derivantur.
Derma. *pelle*, cutis, pelli. *Onomaſt.*
Deſecro. *ſconſacrare*. exſecro. *Sipontin.*
Deſecus. ſecus. *altrimente*.
Deſideranter. cupide. *Caſſ. l. 2. ep. 4.*
Deſiduus. aſſiduus, diuturnus ignavus. *Iſid.*
Deſipes. tardus pedibus. *Glo.*
Deſitiſco. contemno, *diſprezzo*. Gloſſ.
Deſmophylax. δεσμοφύλαξ, vinctorum cuſtos, *ſoprastante delle carceri*.
Deſmoterion. δεσμωτήριον, carcer, *prigione*.
Deſmotrichon. ornatus in capite mulieris ad crines colligandos.
Deſolatio, onis. devaſtatio, ſolido. *ſolitudine*.
Deſolatorius. deſolans, *che dà guaſto*. Onomaſt. vet.
Deſperabilis, *diſperabile*.
Deſperator, qui deſperat. *Gloſſ. lat.*
Deſplendeſco. *laſcio di ſplendere*. Paulin. Nolan.
Deſpotas, vel Deſpotes. δεσπότης dominus, *ſignore*.
Deſpotati. ſcribones, chirurgi, medici exercitus.
Deſpotia. δεσποτεία, dominatus, *ſignoria*.
Deſſo. valde ſio. *Gloſſ.*
Deſtricare. conſumere. *conſumare*. Gloſſ.
Deſturbo. deſero, longe ſio. *Gloſſ.*
Deſueo. deſueſco, *diſuſarſi*.
Detrimentabilis. qui nocere poteſt, *che nuoce*. Gloſſ.
Detrimiaſis. morbus oculi, cum pupilla major naturali apparet. *Lex. Med.*
Devaricare. prouehere, diſſimilem reddere, *aſſomigliare*.
Devectio, onis. deportatio. *Gloſſ.*
Devibiæ. vigiliæ, vulgo paleæ mulieris. *gloſſ.*
Devirginator, ſtuprator virginis. *Gloſſ.*
Devotorius, a, um, ut devotoria carmina, quibus quis ſe devovet.
Deuteragoniſta. δευτεραγωνιστής, qui ſecundas partes agit in certaminibus.
Deuterarius. monaſterii præfectus. *Priore ſuperiore del Monaſtero*.
Deuterologi. δευτερόλογοι, cauſidici, qui patronum adjuvant. *Avvocati di ſecondo rango*.
Deuteroprotus. δευτερόπρωτος, ſabbatum ſecundo-primum.
Deuteroſis. δευτέρωσις. novitas, *novità*. Cath.
Deuterugia, genus veſtis.
Dexiolabus. δεξιολάβος, lictor in militia, carnis cuſtos.
Dextrarii dicuntur equi, maxime bigarii.
Dextrariolum. dextrale, *braccialetto d'oro*.
Dextro, as, aquos bigarios jungere. ¶ Item equum a dextris ducere.
Diabateria. διαβατήρια, ſacrificia pro tranſitu difficili facta.
Diabaticum. διαβατικόν, tributum pro tranſitu mercium.
Diabole. διαβολή, *calunnia*.
Diabolicus. *diabolico*. Paulin. Nolan.
Diacameron. medicamentum ducens hominem de morte ad vitam.
Diacaſticum. ſportula.
Diacatharotia. purgatio.
Diacatholicum, medicamentum omnes humores evacuans.

Diacatochia, vel diacatoche. διακατοχία, & διακατοχή, poſſeſſio bonorum.
Diacenſimon. Septimana poſt Reſurrectionem.
Diachyſis. διάχυσις, diffuſio animi ſeſe relaxantis.
Diacitron. cortex citri melle conditus. *cortecia di cedro condito*.
Diaclyſtes. διακλυσμός, colluſio.
Diaconia. dicebantur loca ſacra, in quibus per Diaconos regionarios pauperes alebantur.
Diaconium. conclave Diaconorum. ¶ Item ſacrarium, ubi ſacra vaſa aſſervantur.
Diacrommium. medicamentum ex cepis, διακρομμύων.
Diactor, διάκτωρ. nuntius: Mercurii nomen.
Diademalis, le, ad diadema pertinens. *Dracont. l. 2. Theodulf. l. 3.*
Diætarche, diætarius, διαιτάρχης.
Diætare. modum in victu tenere, *far dieta*.
Diagrapharius. publicanus, qui publica exigit, ὁ ἐπὶ τῶν δημοσίων.
Diazoma. διάζωμα, balteus, *cinta da ſpada*, *armacollo*, *ſciarpa*.
Diameron. διήμερον, biduum, *due giorni*.
Diamone. διαμονή, permanſio, perſeverantia.
Diamoron. medicamentum ex mororum ſucco.
Diangelus. exangelus, nuntius.
Diapapaver. confectio ex papavere.
Diaphanus. διαφανής, tranſparens, pellucidus, *traſparente*.
Diaphonia, διαφωνία, diſſenſio, diſcordia, *diſcordanza*.
Diaphoros. διάφορος, differens, *differente*.
Diarius, a, um, *effimero*, quod diem durat, ut diaria febris, apud Medicos.
Diarthroſis. διάρθρωσις, oſſium ſtructura, dearticulatio.
Diaſatyrion. διασατύριον, medicamentum ad Venerem excitandam.
Diaſoſtis. qui præeſt alteri in via.
Diaſtrophi oculi. διάστροφοι, *occhi ſtralunati*.
Diatichiſma. διατείχισμα, murus interſepiens.
Diatim. quotidie. *di dì in dì*.
Diagraphe. διαγραφή, deſcriptio, ſcriptura, publicanorum acta, præſcriptiones.
Dibellium. vexillum bifidum Imperatoris.
Dibola, vel dibolia, tela duplici cuſpide. *dardi di due punte*.
Dibuccino. *divulgare*. Velius Longus, & Papirianus Grammatici.
Dicabula. Dicteria. *Capella*.
Dicæopragma. δικαιοπράγημα, juris actio.
Dicaſterium. locus judicii, δικαστήριον. *luogo della ragione*.
Dicaſtes. judex, δικαστής, *giudice*.
Dicaſticum, merces, quæ datur Judicibus pro opera in judicandis litibus impenſa, *ſportula*.
Dicella. gladius utrinque cædens, vel haſta duplici cuſpide. *ſpada da due punte*.
Dicentarius. rhetor, cauſidicus. *Avvocato*.
Dichoria, διχορία, dimidium chori. *mezzo coro*.
Dichotomia. διχοτομία, ſectio in duas partes, *diviſione in due parti*.
Dicibilis, qui dici poteſt, *da dirſi*.
Dictamen, id, quod dictatur. *Gloſſ.*
Dictionarium. *dizionario*, *vocabolario*. liber dictionum, ſeu verborum omnium. Improbat hanc vocem etiam *Voſſ. de Vit. L. L. l. 2. c. 17.*
Didactrum. δίδακτρον, merces, quæ datur Magiſtro, *paga del Maeſtro di ſcuola*.
Dideſcalicium. doctoris munus.
Dieſcit. luceſcit, *ſi fa giorno*.
Dieteris, idis, διετηρίς, tempus duorum annorum, *ſpazio di due anni*.
Dietim. quotidie, vel in dies ſingulos, *di giorno in giorno*. V. *Voſſ. de Vit. ſerm. L. 2. c. 21. & l. 4. c. 6.*
Diexodus. διέξοδος, tranſitus, exitus; item fuſa explicatio. Hinc diexodicus.
Difrax. teli genus duplicem faciem habens, ſeu cuſpidem.
Difficax. difficilis, *difficile*. Cath.
Diffido, as, *diſfidare*, bellum indicere. *In Jur. Feud.*
Diffuſor, qui diffundit.
Diffuſoriæ cloacæ, quæ immiſſas aquas in fluentem, aut lacum devehunt.
Difrax. biceps, *di due capi*. Gloſſ.
Digamia. διγαμία, ſecundæ nuptiæ, *ſeconde nozze*.
Digeſtiſta. docens, aut ſtudens Digeſtis. *Cathol.*
Digitiæ, virgulæ aureæ, vel argenteæ, digitis ſimiles. *Anaſtaſius*.
Digitii. dii familiares, ita dicti, quod eiam quaſi digito oſtenderent.
Digito, as, digito oſtendo, *moſtrare a dito*.
Diluculaſcit. diluceſcere incipit, ἡμέρα γίνεται, ὑπολάμπει, *ſi fa alba del giorno*.
Diminoratio. diminutio, *ſcemamento*.
Dimpaſactor. diſpenſator, *diſpenſatore*.
Dimyxos. lucerna duo habens ellychnia, *lucerna a due lucignoli*, o *lumi*.
Dina. lingua, *lingua*.
Dior. malus odor, *cattivo odore*. Gloſſ. Iſid.
Dirit. donaria omnia, & res ſacræ.
Diop. poculi genus.
Dioſ... διόβολος, a Jove miſſus. ¶ Item nummus Atticus duos obolos valens.
Dimel... doctor, qui docet, *maeſtro*. Pap.
Diœce... qui habet domicilium in diœceſi.
Diopter... gnomon, ſpeculator.

Diorthoſis. διόρθωσις, correctio. ¶ Item oſſium in ſuum locum repoſitio.
Dioſter, chirurgicum inſtrumentum, quo in vulnus immiſſo telum extrahitur.
Dioſteres, vectes, quibus per annulos immiſſis arca vehebatur.
Diple. nota quædam, quam ſcriptores apponunt in libris Eccleſiaſticorum ad ſeparanda, vel demonſtranda loca S. Scripturæ. *Iſid. l. 1. Orig. cap. 20.*
Diplomatarius. duplicator. *Iſid. Gloſſ.*
Diplomatica officina. *la Cancelleria*.
Diploſa. diviſa, ſeparata. *Pap.*
Dipnologia. δειπνολογία, ſermo de cœnis apparandis.
Dipnoſophiſta. δειπνοσοφιστής, qui inter cœnam philoſophatur, vel de rebus ad cœnam pertinentibus diſſerit.
Dipodia. duo pedes, menſura poetica.
Diphthera. veſtis paſtoralis. Habet hanc vocem, ſed alio ſenſu *Cic. Attic. 13. ep. 24.* græcis litteris ſcriptam; ubi alii legunt διφθέριον, alii διφθέραν. V. *Manut.*
Diſbullo. a bulla ſignum tollo.
Diſcapulatus. cui toga diffluit.
Diſciplinabiliter, *con diſciplina*. Sariſb.
Diſcocalymma, lancis operculum. *coperta del piatto*.
Diſcobino. ſaucio, derado.
Diſcorditer, cum diſcordia.
Diſcredo. non credo. *Commodianus*.
Diſcretor. qui diſcernit.
Diſdiapaſon. δὶς διὰ πασῶν, ſymphonia ex duobus conſtans diapaſon.
Diſdonat. diverſa donat. *Gloſſ. Iſid.*
Diſgargalis. equus difficilis, intractabilis, *cavallo feroce*.
Diſgredior. recedo, diſcedo, *partirſi*.
Diſgruere. diſconvenire. *Cath.*
Diſligo. ſolvo. *ſciogliere*. Gloſſ.
Diſparitas. *diſuguaglianza*.
Diſpaſilio. diſtribuo, *diſtribuire*. Gloſſ.
Diſpicientia. circumſpectio, providentia, conſideratio, diſcretio.
Diſphemia. δυσφημία, mala fama, infamia, *fama cattiva*.
Diſpex. ὀξυδερκής. *chi ha viſta acuta*. Gloſſ.
Diſplacidus. moroſus. *Gloſſ. Iſid.*
Diſpluvium. locus in ædibus, ubi pluvia aquæ huc, & illuc dividitur.
Diſpoliatio, *ſpoglio*. *Paulin. Nolan. epiſt. 29.*
Diſputatorius, *da diſputa*.
Diſſenſor. qui diſſenſit. *Gloſſ. gr. lat.*
Diſſertitudo. diſſerendi actus. *Fab. Victorin. l. 1. Rhet.*
Diſſimilares partes in corpore animalis a Medicis dicuntur, quæ diverſa figura, & ſubſtantia conſtant, ut oculus, & manus.
Diſſimulabilis, qui diſſimulari poteſt.
Diſſologia. δισσολογία, duplex locutio, *parlar doppio*.
Diſtagmos. διστάγμος, dubietas, dubium, *dubbio*.
Diſtina. diaſtema, ſeu ſpatium temporis, quantum in ſonis facit pyrrhichius, aut hemitonium majus.
Diſtributorius. diſtribuens.
Diſtratum. biſtratum, bivium, *di due vie*.
Diſtria. clava ferrea.
Diſtrictus, us, territorium, diœceſis, *diſtretto*.
Diſtrigare, conſumare. *Gloſſ. Iſid.*
Divellio. bellum, πόλεμος, quaſi a divellendo, *guerra*. Gloſſ.
Diverſoriarius. qui diverſores excipit, *campo, oſte*. Gloſſ.
Divigena. a Deo genitus. *Gloſſ.*
Divinalis, le. *Iſid.*
Diviniloquus. qui divina loquitur, θεολόγος.
Doana. *dogana*.
Doarium. uſuſfructus certæ portionis mariti bonorum uxori conceſſus.
Doctiloquax. doctiloquus. *Dracont.*
Doctitare. frequenter docere. *Iſid. Gloſſ.*
Documentatio. admonitio, documentum, *documento*. *Gloſſ. gr. lat.*
Dodecaeteris. tempus duodecim annorum, δωδεκαετηρὶς ἐτῶν.
Dodecatemorium. δωδεκατημόριον, duodecima pars.
Dogarius. dolia qui facit, *bottaro*. Gloſſ.
Dolator, oris. lævigator.
Dolatorium. inſtrumentum, quo ligna, & lapides dolantur. ¶ Item locus, in quo dolatur.
Doleſco. doleo, *dolerſi*. Gloſſ.
Dolichurus. δολίχουρος, longam habens caudam. ¶ Ita etiam appellatur verſus hypermeter, verſo, a cui avanza una ſillaba.
Dolicho. δόλιχος, ſpatium duodecim ſtadiorum, *un miglio*, *e mezzo*. ¶ Item leguminis genus.
Dolorificus. dolorem aſſerens, *che fa dolere*. Onomaſt.
Doloſitas. fraus, *inganno*.
Dolumen. delubrum. *Gloſſ. Iſid.*
Domicellus. dominulus. *padroncino*.
Dominædius. Dominus ædium. *Paulin. Nolan. in 7. Natal.*
Dominales. inviſibilis, *inviſibile*. Gloſſ.
Domnus, & domna, pro Dominus, & domina, apud *Eccleſiaſt. Script. & Poetas*. V. *Scalig.*

ad Euſeb. pag. 211.
Dormitario. dormito.
Doſis. δόσις, datio. A Medicis ſumitur pro parte ſimpliſſum medicamentum ingredientium, *doſa, doſe.*
Doxa. δόξα, opinio, dignitas, gloria.
Drachmalis. ad drachmam pertinens.
Dramaticus ſtylus, & dramaticum opus, *da dramà.*
Dromus. δρόμος, curſus, vel curſus locus, *corſo, o luogo da correre.*
Dropaciſta. depilator.
Drumus. nemus denſum, *boſco ſpeſſo.*
Drypetæ. δρυπεταί, idem qui drupæ, *frutti maturi, e ſpecialmente olive.*
Ducalis, le. ad ducendum pertinens. *Gloſs.*
Duciſſa. uxor Ducis, *Ducheſſa.*
Duella. duæ ſextulæ, hoc eſt tertia pars unciæ.
Duello, as. bellum gero, *guerreggiare.*
Dulamus. veſtis interior.
Dulcamarus. γλυκύπικρος, dulcis, & amarus ſimul.
Dulceo, es. dulceſco, *addolcirſi, divenir dolce.*
Dulcoro. dulcem reddo. *Sariſb.*
Duodevicies. duodeviginti vicibus, *diciotto volte.*
Dulia. ſervitus, δουλεία. Accipitur & pro ipſis ſervis.
Dulocratia. δουλοκρατία, ſervorum dominatus, *dominio de ſervi.*
Dunum. collis, aut eminentia, Gallorum lingua. Hinc multæ Urbes, quæ in altis locis ſitæ ſint, has terminationes appellantur, ut Auguſtodunum &c.
Durata. ligna, græce.
Dureo, es, dureſco, *induerſi.*
Duricors. qui eſt duri cordis, *di cuor duro.*
Dynaſtia. δυναστεία, regio ſub ditione dynaſtis, *principato.*
Dynos. raſis vinarii genus.
Dysbulia. δυσβουλία, parva conſultatio, *difficoltà nel conſigliare.*
Dyscheria. δυσχέρεια, moleſtia, difficultas, *difficoltà.*
Dyſcoelii. δυσκοίλιοι, qui duro ſunt ventre, *ſtitici di ventre.*
Dyſopia. δυσωπία, vitioſus pudor, *vergogna cattiva.*
Dyſparacolutheton. obſcurum, *oſcuro.*
Dyſpathia. impatientia doloris, *impazienza.*
Dyſpepſia. δυσπεψία, ægra, difficiliſque ventriculi conſectio, quam *Plin.* cruditatem vocat, *indigeſtione.*
Dyſphilus. δύσφιλος, amicus parum ſincerus, *amico sleale.*
Dyſphyſis. δυσφυΐα, pravum ingenium, prava natura.
Dyſphonia. δυσφωνία, vocis aſperitas, *voce cattiva.*

E

EAr. *Sap.* ver, *primavera.*
Ebeninus. ex ebeno, *d'ebeno.*
Ebeo, as. beatitudine privo, *privare della felicità. Sipontin.*
Ebuſtio. ſervus, *bollore.*
Ebolia, orum. ἐκβόλια, &
Ebolima, æ. ἐκβόλιμα, medicamenti genus, quo fœtus in utero mortuus abigitur, *medicamento da far' uſcire dal ventre i parti morti.*
Eccleſiarcha. ἐκκλησιάρχης, Eccleſiæ præfectus, *capo di Chieſa.*
Eccleſiaſtes. ἐκκλησιαστής, concionator, *predicatore.*
Eccubi. & ubi. *e dove:* vel idem, quod nuncubi, *forſe in qualche luogo.*
Eccum. machina lignea in theatro.
Echemythia. ἐχεμυθία, tacendi, audiendique diſciplina, qui aſſueſiebant Pythegoræ diſcipuli.
Eglogus. ἔκλογος, narratio, recitatio, *narrazione.*
Ecpetala. pocula latiuſa. *bicchieri aſſai capaci.*
Ecphraſis. ἔκφρασις, mera, puraque rei geſtæ narratio, *ſemplice narrazione.*
Ecſtaticus. ἐκστατικός, qui eſtaſim pati ſolet, *che va in eſtaſi.*
Ecthymata. ἐκθύματα, papulæ per cutem erumpentes, *vajuolo.*
Ectropia. ἐκτροπία, ſive Ectropium, palpebrarum diviſio, cum inferior palpebra non ſatis aſcendit, et ſuperiori committatur.
Ectyloticum. medicamentum, quo calli exteruntur.
Eda. vehiculi itinerarii genus. *Iſid. gloſs.*
Edibilis. eſculentus, *coſa mangiativa. gloſ.*
Efæco. e fæcibus purgo, *nettare dalle feccie.*
Effatus. vaniloqui, *bugiardi. gloſs.*
Efficabilis. in omnibus expeditus. *gloſs. Iſid.*
Efflatio. efflandi actus. *Sariſber.*
Efformo. effingo, exprimo, *figurare, formare.*
Effugus. fugitivus, *fuggitivo. Cath.*
Effuſorium. ἐγχυτήριον, per quod effunditur effuſio. *gloſs.*
Egeator, vel Ageſtor. hortator navis, e mari Ægæo. *gloſs. Iſid.*
Egruulus. diminut. ab egenus. *Paulin Nolan.*
Egeſta. machina bellica telorum propulſatrix.
Egeſtatitius. qui frequenter egeſtat. *gloſs.*
Egeſtum. fimus, excrementum pecoris.
Elanguco. elangueſco, *languire.*
Elaſmata. ἐλάσματα, laminæ, *lame.*
Elut nus. ab ergnus, *d'alum.*
Elativus. qui effertur, *innalzato. gloſs.*
Elatorios. jactabundus, hyperboliſos.
Elactitius. alectus, *ſcielto.*
Electoratus. dignitas Electorum Imperii.
Eleſrous. mons, *monte. Cath.*
Elegiographus. ἐλεγειογράφοι, qui elegias conſcribit.
Eleoſis, ſtomachi exulceratio. *Pap.*
Elephantiſtes. rector elephanti.
Elephantozographi. ἐλεφαντοζωγράφοι, pictores, qui in ebore pingunt, *pittori in avorio.*
Elesmot. liber dictus Exodus. *Cath.*
Eleutherius. ἐλευθέριος, liberalis, ingenuus. ¶ Item ſervatus, *liberatore.*
Elicatores. qui aquam inveſtigant, & eliciunt.
Elimes. qui eſt extra limites, extorris, *fuor di caſa ſua, foraſtiero.*
Eliminium. exilium, peregrinatio, *uſcita.*
Elimos. tibiæ genus.
Ellobia, ἐλλόβια, inaures. ¶ Item legumina ſiliquas habentia, *legumi con ſego, o ſcorza.*
Elmeos, iuthis, vermis quidam.
Elmos, galea, *elmo.*
Elucido, declaro, explico, *dichiarare.*
Elubilis, qui elui poteſt.
Eluſcatio. alterius oculi privatio. *gloſs. Cyrill.*
Eluſio. deceptio, *inganno. gloſs. vet.*
Elvus. niger, candiduſque color. *gloſs.*
Emaculus. aliquantulum emax. *alquanto inclinato al comprare.*
Emanuel, vel Emmanuel, h. e. Deus nobiſcum.
Ematuro, as. maturum facio, *maturare. Eumen. paneg. Conſtant. c.* 10. Fruges calor ematurat.
Embadium. ἐμβάδιον, area, *aja, piazza. Pap.*
Embaleuticum. emphyteuticum.
Embas, adis. ἐμβάς, cothurnus, *borzacchino.*
Embata. ἐμβάται, calcei, cothurni, vel ſocci, *borzacchini.*
Embaterie. ἐμβατήρια, cantus ad tibiam.
Embathon. ἐμβαθμοι, ordinarii, & publici judices. *Lex. jur.*
Embaticiam. honorarium, quod Patriarchæ, & Sacerdotes cum munus ſuum aggrederentur, pro deſignatione ſolvebant.
Embatus. ἔμβατον, quod ingredi poſſumus.
Embola. ἐμβολή, trajectio annonæ. ¶ Item incurſio, irruptio. *l.* 10. *cod. de ſacroſ. Eccleſ.* ¶ Item embola in plur. neutr. ſunt dicteria in media fabula interpoſita.
Embolaria. dicteria in fabulis.
Embolarius. theatricus.
Emboli. porticus hinc inde platearum. *Iſid.*
Embulima. carmina ſparſa, imperfecta.
Embolimus. ἐμβόλιμος, inſititius, intercalaris, *inneſtato.*
Emboliſmata. ἐμβολίσματα, diverſi panni hinc inde conſuti.
Embregmata. ἐμβρέγματα, inſperſiones, *ſpargimenti.*
Embryo, onis. ἔμβρυον, fœtus in utero, antequam ſpeciei ſuæ formam induat, *embrione.*
Embryothlaſtes. ἐμβρυοθλάστης, inſtrumentum chirurgicum ad extrahendos embryones.
Emedium. vehiculum. *Gloſs. Iſid. carretta.*
Ememor. immemor, *ſcordevole. Cath.*
Ementum. excogitatio, commentum. *Iſid.*
Emetica. ἐμετικά, vomitum provocantia.
Emigraneus. vermis capitis. *Cath.*
Eminiſcor. in memoriam reduco, *ridurre in memoria. Iſid. gloſs.*
Emmelia, ἐμμέλεια, ſaltationis ſpecies.
Emmena. ἔμμηνα, menſtrua mulierum. ¶ Item ſacra quædam Græcorum.
Emmota. quæ curationem per concerpta linamenta requirunt, ut ulcera cava.
Emola. vas coquinarium, quaſi anea olla.
Emologare. confirmare, laudare, *lodare.*
Emphaniſtica. quæ Clerici in Clerum allecti magnæ Eccleſiæ ſolvebant.
Emphaticus. ἐμφατικός, *enfatico.*
Emphotam. intervallum, diſtantia, *intervallo.*
Emphracte. navigia tecta, naves conſtratæ.
Emphractus, a, um. tectus, munitus, *munito.*
Empiria. ἐμπειρία, experientia, peritia, *eſperienza.*
Empola. ἐμπολή, captura, quæſtus, *guadagno.*
Empolaris. mulier ſcenica, quæſtuaria.
Empos, impos. *impotente. Cath.*
Emproſthocurbion. anterior ſellæ crepido, *orlo della ſella d'avanti.*
Emproſthotonus. ἐμπροσθότονος, affectio ſpinæ dorſi, cum in anteriorem partem incurvatur.
Empuſa. ἔμπουσα, *ſpettro, larva,* illuſio, *fantaſma,* dicta quaſi uno pede incedens.
Empyema. ἐμπύημα, ſuppuratio, collectio puris in pulmonibus, vel in cavitate thoracis.
Empyreus. ignitus, *affuocato.*
Empyreum. undecimum cælum, primum mobile ambitu ſuo complectens, *l'Empireo.*
Emunctorium. inſtrumentum ad emungendum, *ſmoccolatojo.*
Enuralamii. ſignoferi Turcici, *Alfieri Turch.*
Enacratam. vinum merum. forte legendum ἀκρατον.
Enæorema. ἐναιώρημα, a Medicis vocatur quod in urina circa mediam matulæ partem natat.
Encauſis. ἔγκαυσις, morbus oculorum. *V. Cæl. Rhod. l.* 8. *c.* 7.
Encauſis. encauſtica, inuſtio, ἐγκαυστική.
Enchiros. animal Orientis, magnitudine, figura, voce tauri, ſine dentibus ſuperioribus, longis villis.
Enchorda. organa, quæ chordis intenduntur.
Enchorius. indigena, ὁ ἐν χώρᾳ, *nato abitatore.*
Enchriſta. ἔγχριστα. medicamenta liquida ad illinendum.
Enchytus. ἔγχυτος, infuſus. ¶ Item nomen placentæ.
Encliſis. ἔγκλισις, inclinatio, declinatio verborum.
Encliſte. dies ſepulti Senatoris.
Encolpium. ἐγκόλπιον. quod a collo geſtatur in pectore.
Encomiaſtes. ἐγκωμιαστής, laudator, *panegiriſta.*
Encomiaſtice. ἐγκωμιαστική, cantilenæ laudatoriæ ſpecies, *orazione nel genere eſornativo.*
Encomiologicus. ἐγκωμιολογικός, laudatorius.
Encomium. ἐγκώμιον. laus, laudatio, victoris laudes in vicis cantari ſolitæ, dictæ a κώμη, pagus.
Encraſicholi. ἐγκρασίχολοι, aquarum genus, piſcis minutus.
Eneratera, æ. liquamen ex quorundam piſcium ſalſis inteſtinis.
Encris. ἐγκρίς, libum, quod in oleo coquitur, & melle addito fit dulce.
Encryphias. ἐγκρυφίας, *pan cotto ſotto la cenere.*
Encyclicus. ἐγκύκλιος, circularis, ut encyclicæ literæ.
Endomatica erant, quæ Imperatorum permiſſione, præter publica vectigalia, ſibi privatim publicani exigebant.
Endoſeſſo. ſotello. *gloſſ.*
Endopecico. impeico. *goſs.*
Endorigune. irriguus. *bignato.*
Endyte. ſupremum ſacra menſæ inſtratum.
Enelata. ἐνήλατα, lignarecti, in quæ defiguntur gradus ſcalarum: vel ipſi gradus. *Spalle delle ſcale.* ¶ Item paxilli, qui infiguntur ad retinendas rotas.
Enelyſia, orum. ἐνηλύσια, loca a fulmine tacta.
Enema, clyſter, ἔνεμα, *ſiſtero, argomento.*
Energaſia. ἐνεργασία, evidentia orationis, quæ rem magis oſtendere videtur, quam dicere.
Energificus. efficax, *efficace.*
Energumenos. ἐνεργούμενος, a dæmone obſeſſus, *ſpiritato.*
Enneadecaeteris. terminus novemdecim annorum.
Enneas, ados. ἐννεάς, numerus novenarius. *numero di nove.*
Ennodia. Hecata, quod in via ἐν ὁδῷ, invento fit ab Inacho.
Ennoea. ἔννοια, cogitatio, *applicazione di mente.*
Ennomios. hæredium ſcriptor.
Ennomotarcha. electus quartæ partis decuriæ.
Ennomotia. quarta decuriæ pars, vel ipſa decuria.
Enoplia. genus quoddam ſaltationis, quo armati ſe ad bellica artes exercebant.
Enoſis. unio, ἓν, unum.
Enoticum. actum de unione eccleſiarum.
Enterata, enterata. ἐντεροκήλη ...
Enteron. ἔντερον, inteſtinum. *le interiora.*
Enthecatus. poſitus. *Fulgent.*
Enthemata. ἐνθέματα, a Medicis vocantur quæ recentibus vulneribus imponuntur. ¶ In inſitionibus dicuntur ſurculi, qui in trunci ſiſſuram inſeruntur, *inneſti.*
Entheton. ἔνθετον, medicamentum excellens, quaſi divum.
Enthuſiaſmus. ἐνθουσιασμός, *entuſiaſmo;* inſtinctus ſacer, inſpiratio divina.
Enthuſiaſtes. divino inſtinctu afflatus.
Entolina. ἐντολή, præſcripta, quæ dantur legatis, quibus legatione ſapita continentur, *inſtruzione.*
Entomata. ἔντομα, inſecta, *inſetti.*
Eolus, & Æolus. αἰόλος, varius. *Gloſs.*
Epactæ. ſpatium undecim dierum, quibus annus ſolaris lunarem quotannis ſuperat: ab ἐπάγω, induco.
Epactides. piſcatorum remigia.
Epactiarii. ἐπακτῆρες, piſcatores, *peſcatori.*
Epa..., vel epactia, ἐπακτία, bellaria, quæ poſt cœnam apponuntur, *poſpaſti.*
Epagonismus. ἐπαγωνισμός, incubatio.
Eparchia. ἐπαρχία, præfectura, aut provincia.
Eparchiotes. ἐπαρχιώτης, provincialis.
Eparchus. ἔπαρχος, præſes, præfectus.
Epectaſis. ἐπέκτασις, porrectio, apenthesis.
Epensare. expenſum ferre in rationibus faciitandis.
Epha. menſura quædam.
Epharmosis. ἐφάρμοσις, adaptatio, ſpecies commutationis.
Ephectici. Philoſophi, qui de rebus omnibus dubitant, alio nomine Sceptici.
Epheceſis. ἔφεσις, cauſa, vel judicium, in quo accuſabatur is, cui regione aliqua interdictum eſſet, ut exuli, aut homicidæ.
Ephelis. ἐφηλίς, tuberculum, aſperites cutis in facie.
Ephemera, ἐφήμερος, *febre effimera.*
Ephemeres. ἐφήμερος, *che dura un giorno.*
Epheſtii. ἐφέστιοι, Penates, Lares.
Ephaſtris. ἐφεστρίς, veſtis, quæ ſuper arma indui ſolet, *cappa, ſopravveſta, manto.*
Ephialus. febris genus ex vitreo, & acido phlegmata naſcens.
Ephialtes. incubus, cum quis per ſomnum ſibi videtur ab aliquo graviter premi, ita ut & voce deſtituatur, ab ἐφάλλομαι, inſilire.
Ephippiarii. equi ſellam habentes, *ſellati.*
Ephod. ſuperhumerale Pontificis Hebræorum.
Ephoria. ἐφορεία, officium ephororum.

Digitized by Google

Ephtheta. adaperire, *apriti*.
Epibaterium. ἐπιβατήριον, oratio aut carmen, quod convocatis Civibus, dicebat is, qui poſt longam peregrinationem, vel exilium in patriam rediiſſet.
Epibathra. ἐπίβαθρα, *ſcale marinareſche*.
Epicamiſon. tunica, *tonaca*.
Epicauma. ἐπίκαυμα, oculi ulcus cruſtoſum, ſordidumque, humore fœdo jugiter fluens.
Epicedium. ἐπικήδειον, nænia, carmen, quod in laudem defuncti, nondum ſepulto cadavere, canebatur.
Epichriſis. ἐπιχρίσεις, circumlitiones. ¶ In pictura ſunt ultimæ manus lambenti penicillo datæ, *ripolimenti, ultime pennellate*.
Epicombia. ἐπικόμβια, dicebantur donaria, quæ populo dividebat Imperator dia coronationis.
Epicomion. menſa coquinaria, *menſa de' cuochi*.
Epidemicus. popularis, contagioſus, *contagioſa*.
Epidermis. ἐπιδερμίς, cuticula exterior in corpore animalis.
Epigamia. ἐπιγαμία, connubium, affinitas cum aliis gentibus.
Epigæum, quod eſt ſupra terram.
Epigaſtrium. ἐπιγάστριον, abdomen.
Epigonatium. genuale, *inginocchiatojo*.
Epigrammatographus. ἐπιγραμματογράφος, qui epigrammata ſcribit.
Epigraphe. ἐπιγραφή, inſcriptio, titulus. ¶ Item cenſus, loſtrum.
Epigryphus. ἐπίγρυπος, naſum habens aduncum, *che ha il naſo aduncо*.
Epiicia. ἐπιείκεια, æquitas, ſummi juris moderatio.
Epilema. emplaſtrum, quod ſuper voraginem vulneris imponitur.
Epilepticus, qui epilepſiam patitur. *chi patiſce mal caduco*.
Epilogiſmus. ἐπιλογισμός, cogitatio, computatio.
Epimanicium. ornatus manicæ ſacerdotis, in quo intexta erat imago Servatoris, in dextro brachio.
Epimelia. ἐπιμέλεια, cura, vigilia. *Martian. Capell.*
Epimythion. ἐπιμύθιον, fabulæ expoſitio, documentum ex fabula, *moralità della favola*.
Epipedon. ἐπίπεδον, *ſuperficie*.
Epiphoremata. ἐπιφορήματα, *poſpaſti*. bellaria ſecundis menſis afferri ſolita.
Epiphyllis. ἐπιφυλλίς, *grappolo*. *gloſſ.*
Epiploocele. ἐπιπλοοκήλη, herniæ ſpecies.
Epiſcopium. ἐπισκοπεῖον, Epiſcopi domus.
Epiſcopor, ris, Epiſcopum ago. *Sarisber.*
Epiſitios. paraſitus.
Epiſodium. *intermezzo*. id, quod dramati præter fabulæ argumentum inſeritur excitandi riſus gratia. ¶ Item omne id, quod a propoſito alienum eſt, & ad negotium, de quo agitur, minime pertinet.
Epiſpaſtica medicamenta. ἐπισπαστικὰ φάρμακα, quæ pertinent ad vulnus curandum, & pus extrahendum.
Epiſtemonarches. ἐπιστημονάρχης, doctrinæ eccleſiaſticæ præſul.
Epiſtolarius, qui epiſtolam affert. *Salvian.*
Epiſtoleus. ἐπιστολεύς, epiſtolarum ſcriptor, & magiſter.
Epiſtomizo, ἐπιστομίζω, contineo, ſuffræno, *raffrenare*.
Epiſtropheus. ἐπιστροφεύς, una ex ſeptem colli vertebris, apud *Anatom.*
Epitherapia. ἐπιθεραπεία, diſpoſitio, proviſio, *buona condotta*.
Epithymia. ἐπιθυμία, concupiſcentia, deſiderium, *deſiderio*.
Epitomator, qui in compendium redigit.
Epitrachelium. ἐπιτραχήλιον, collarium Patriarchæ, & Archidiaconi.
Epitragi. ἐπίτραγοι, vermes infeſti vitibus, *vermi, che rodono le viti*.
Epitragiae. ἐπιτραγίαι, piſcis genus, a ſimili hirci odore dictus.
Epitrapezia. ἐπιτραπέζια, quæcunque menſæ apta ſunt.
Epobelia. ſexta pars mulctæ, quam accuſator dabat reo non convicto.
Epocha. ἐποχή, initium certum aliquod, unde anni numerantur.
Epomis, ἐπωμίς, ſuperhumerale.
Epops. *upupa*.
Epotica. primaria quæſtio. *Pap.*
Epulaticius, qui epulis dat operam. *Iſid. gloſſ.*
Epulatorius. epularis, *attenente al convito*.
Epulis, idis. excreſcentia gingiæ, caruncula gingivis innata.
Epuloica. medicamenta cicatricem obducentia.
Equæ. puellæ deformes.
Equiſeſſor, qui equo vehitur, *chi cavalca*.
Equoro, as, navigo, *navigare*. *gloſſ.*
Equoſus. vita privatus. *gloſſ. Iſid.*
Era. terra antiqua. *Cand.*
Eraphiotes. ἐραφιώτης, Bacchus, a contentione ſic dictus.
Eremus, deſerta.
Eremicola, qui eremum colit. *Pap.*
Eremipeta, qui eremum petit. *Id.*
Eremodicium. vadimonium deſertum, deſertio cauſæ, *abbandonamento della cauſa*.
Ergaſter. ἐργαστήρ, *artefice*. operarius, opifex.

Ergaſteriacum. ἐργαστηριακόν, tributum, quod pro officinis ſolvebatur.
Ergaſteriarcha. ἐργαστηριάρχης, qui officinæ præeſt.
Ergates. ἐργάτης, *artefice*, operarius, qui opus aliquod facit.
Ergaticus. ἐργατικός, adject. operarius.
Eriopolium. ἐριοπώλιον, forum, ubi lana venditur, *mercato di lana*.
Ernaum. genus vaſis vinarii, hirnea. *vaſo da vino*.
Erodius. ἐρωδιός, *airone*. avis, aliis ardeola, aliis fulica, aliis ciconia.
Errhinum, quod naribus inditur.
Erudibilis. docilis, *docile*. *Fulgent.*
Erythrotaones. ἐρυθροταῶνες, Pavones rubri.
Eſcharotica medicamenta. ἐσχαρωτικὰ φάρμακα, quæ eſcharam inducunt vulneribus.
Eſcitor. porta vincendo. *Paulin. Nolan.*
Eſculentia. pinguedo, *graſſezza*. *Iſid. gloſs.*
Eſdra. compoſitio valens adverſus ægritudinem cerebri.
Eſperinus. ἑσπερινός, hymnus in Eccleſia caniſolitus hora decima.
Eſſentialis, *eſſenziale*.
Etæriarches. capitaneus, *capitano di ſoldati foreſtieri*.
Ethmoides. narium meatus.
Ethnarcha, & Ethnarches. ἐθνάρχης, princeps minor rege, major tetrarcha, *principe, prefetto*.
Ethnarchia. ἐθναρχία, principatus, vel præfectura, *principato, prefettura*.
Ethopœus. ἠθοποιός, morum effictor, hiſtrio, *commediante*.
Ethos. ἦθος. mos, habitus animi.
Evaleo. evaleſco, *ripigliar forza*.
Evaneo, es, evaneſco, *ſparire*.
Eubo, oleo, *mandar fuori odore*. *gloſs. Iſid.*
Eubolus. εὔβολος, qui felix eſt in jactu teſſerarum.
Eubulia. εὐβουλία, bona conſultatio, *buon conſiglio*.
Eucæria. εὐκαιρία, *opportunità*.
Eucharia. εὔχαρις. gratioſus, *grazioſo*. *Pap.*
Eucharisto. εὐχαριστέω, gratulor, *congratularſi*. *Cath.*
Euchyde. prodigioſa celeritas.
Euchyla, &
Euchyma, quæ boni ſunt ſucci, & ſaporis, *di buona ſoſtanza*.
Eucteria, orum. εὐκτήρια, ſunt loci, in quibus orationes, actaque procincıarum continentur.
Eudæmonia. εὐδαιμονία, *felicità*.
Everge. tuſicula.
Everriculo, as. compilo, verricolo corrado, *pigliar d'ogni parte*.
Eulabes. εὐλαβής, negotiorum ſuſceptor.
Eulogia. εὐλογία, benedictio, beneficentia, *beneficenza*.
Euphemia. εὐφημία, fauſta acclamatio, *buona fama*.
Euroaquilo. ventus inter Eurum, & Aquilonem, *Greco Levante*.
Euroclydon. Εὐροκλύδων, ventus proceloſus, Eurus mare turbans.
Euthanaſia. εὐθανασία, mors felix, & beata, *morte beata*.
Euthymia. εὐθυμία, animi tranquillitas, *tranquillità d'animo*.
Euthyoria. εὐθυωρία, certa lineæ porrectio, menſura in directum acta.
Eutrapelia. εὐτραπελία, urbanitas, lepos, feſtivitas, *piacevolezza, leggiadria*.
Eutrapelus. εὐτράπελος, comis, urbanus, feſtivus, *grazioſo*.
Exabundo, *abbondare*.
Exacerbatrix, quæ irritat. *Salvian.*
Exagogica. vectigalia ex mercibus exportatis, *gabella per robe portate fuori*.
Exagonius. ad certamen, & conflictum non pertinens, *che non fa a propoſito*.
Exangelus. ἐξάγγελος, qui ea, quæ intus fiunt, foris nunciat, index.
Exarden. exardeſco, *eſſer' infiammato*.
Exartum. novale.
Exaſtria. locus aeri expoſitus, *luogo arioſo*. *gloſs.*
Exbuo. exinanio, exhaurio, *vuotare*.
Excalo. loco dimoveo, elicio cantionibus. *incantare*. *gloſs.*
Exceptorium. vas ad aliquid excipiendum. *Vet. gloſs.*
Excerebro. cerebrum excutio, ἐξεγκεφαλίζω, *levare il cervello*.
Exchalcio. nummos aufero, ære ſpolio, *levar' il danaro*. *Porphyr.* in *Horat. l.* 1. *ſat.* 8.
Excieo, es, excio, excito, *eccitare*.
Exciſor, qui cædit. *gloſſ.*
Excitabilis, *eccitabile*.
Excordor, aris. furo, inſanio. *Commodian.*
Excorio, corium detraho, *ſcorticare*. ¶ Item virgis cædo. *gloſſ.*
Excubialis. ad excubias pertinens. *Sariſberienſ.*
Excoleus. importunus, *importuno*. *gloſſ.*
Excorama. ſulcus iuventum.
Excuſatiuncula. parva excuſatio. *Salvian.*
Excuſatorius. ad excuſandum pertinens.
Excuſſor. qui excutit.
Exegematicus, a, um, ἐξηγηματικός, expoſitorius. Exegematicum poema dicitur, in quo ſolus Poeta loquitur, contrarium dramatico, ut 3. priores *Virg. Georg.* libri.

Exegeſis. ἐξήγησις, narratio, expoſitio, *ſpiegazione*.
Exegeta. ἐξηγητής, narrator, interpres, *interprete*.
Exegeticus, ἐξηγητικός, exegematicus. Exegetici libri ſunt, in quibus aliorum ſcripta enarrantur.
Exegeus. ἐξέφηβος, qui pubertatem tranſit, ann. ſc. 16.
Exemplo, as. ad exemplum conficio, deſcribo.
Exephebus. qui ex ephebis exiit, *che ha paſſato ſedici anni*.
Exercipes. quo pedes exercet, *ſtaffetta*.
Exermis, vel exermus, inermis, *diſarmato*. *Cath.*
Exfeſtuco. abdico, honorem alteri abrogo, a feſtuca, vindicta, ſeu virga.
Exhæredito. hæreditate privo, *privare d' eredità*. *Salvian.*
Exholciſmos. ἐξολκισμός, oſſis tranſlatio a ſuperficie in profundum.
Exhorreo. exhorreſco, *ſpirito*.
Exhydatoſis. ἐξυδάτωσις, corruptio ſanguinis in ſubſtantiam aqueam.
Exiliatus, *eſiliato*. miſſus in exilium, *bandito*.
Eximequi, proxenetæ. *gloſs. Iſid.*
Exiſtentia. *eſſenza*, vox Philoſophor.
Exiteria. ἐξιτήρια, dies, qua quis Athenis magiſtratum deponebat.
Exitiabiliter. pernicioſe.
Exitioſa. pernicioſa.
Exonares. *Eunuchi*.
Exobliga. extremæ excubiæ, & remotius poſitæ, *ſentinelle avanzate*.
Exocatacœli. ſecretorum Eccleſiaſticorum præfecti.
Exochas. ἐξοχάς, tuberculum.
Exoche. ἐξοχή, eminentia.
Exomantium. externus mantellum, ſive pallium, *ferrajuolo*. *gloſ.*
Exomereutis. actio poſcendi obſides.
Exomiſium. ſuperhumerale ex humeris dependens.
Exomonites. presbyter forenſis.
Exoperor. *gloſs. gr. lat.*
Exomphalos. ἐξόμφαλος, umbilici vitium, cum plus æquo extat.
Exophthalmus. ἐξόφθαλμος, qui oculis eſt prominentibus, *che ha gli occhi in fuori*.
Exopiaſtus, qui pullos non alit.
Exoporton. porta exterior, *porta di fuori*.
Exoptatis. tributum pro iis, quæ exportantur.
Exorciſta. ἐξορκιστής, qui omnibus verbis Dæmonibus imperat. *Paulin. Nolan.*
Exodra. ἐξέδρα, vel exodon. *meniana*, podia projecta in ædibus.
Exoſtraciſmus. ἐξοστρακισμός, oſtraciſmus.
Expiamentum. expiatio.
Expletivus, qui explet. *gloſs.* & *Iſid.*
Explicita. explicatio.
Expopulor. populor.
Expoſtulator, qui expoſtulat.
Expræfectus, qui Præfecturam geſſit.
Exprobrabilis, qui exprobrari poteſt.
Exprompto, *cavar fuori*. *Fulgent.*
Expuncta. fibræ pectoris. *gloſs. Iſid.*
Exputabilis, qui computari poteſt.
Exſcaturio. ſcaturio. *gloſs.*
Exſoluta. abſoluta, libere.
Exſomnio. evigilo, expergiſcor, *deſtarſi*. ¶ Item exſuſcito. *gloſs.*
Exſpicio. video, *vedere*.
Exſpoliator. *rubatore*. *Salvian.*
Extalis, is, inteſtinum rectum. *gloſs. vet.* & *Veget. mulomed.* 3. *c.* 11.
Extar. olla, in qua exta coquuntur. *gloſs.* ¶ Eſt etiam ex theatricum, quod ſpectandi cauſa datur.
Extelo, as, libertatem donare, a telum. *gloſs. Vet.* quia ut telum ab arcu, ſic ſervus manu domini emittitur.
Extemporaneus. extemporalis, *improvviſo*.
Exterminatorius. exterminans.
Exterilinus. extraneus, alienæ gentis. *Pap.*
Extiſpicium. extiſpicium.
Extogatus. non amplius togatus.
Extollentia. actus extollendi, *alzamento*.
Extrabundus. extrarius, *foraſtiero*.
Extracole. foris habitans. *gloſs.*
Extractio. actus extrahendi.
Extraordinarie, adverb. extra ordinem.
Extravagantes dicuntur certæ Principum conſtitutiones, quæ extra corpus Juris Civilis poſitæ ſunt.
Extreus. *abortivo*. Pap.
Extrinſece. ἔξωθεν, *eſtrinſecamente*.
Extromis. extremæ. *gloſs. Iſid.*
Extraſum. *al di fuori*.
Extruncis, arbor truncata. *Iſid. gloſs.*
Exvicatus. vicariatu perfunctus, *che ha finito il vicariato*.
Exuito. vexo, depello, *ſcacciare*, *ſcacciare*. *Gloſſ. Iſid.*
Exulabundus. exulans, *bandito*.
Exulatitius. *bandito*. Gloſſ.
Exumpinavit. pauperavit. *gloſs. Iſid.*
Exunguare. ad unguem examinare, *eſaminare con diligenza*. ¶ Item exunguare enim, eſt ejus vim per colationem frangere.
Exurgito, exhaurio, ἐξαντλέω, *trar fuori*. Iſid.
Exuthenismus. figura, cum rem aliquam extenuamus, & contemptam facimus.

Exuviat, prorogat. *gloſſ. Iſid.*
Exuvium. exuviæ, ἄγρευμα, *ſpoglie*.
Exypniſtæ, qui fratres dormientes in eccleſia excitabant.

F

Fabana. ſtipulæ ex fabis.
Fabetum. puls ex fabis, *favetta*.
Fabellatio. mythologia, μυθολογία. *ſpinganzone della favola*. Gloſſ.
Fabricabilis, fabricabile. *Gloſſ.*
Fabricarius, aptus ad fabricandum. *gloſſ.*
Fabricaterin. ornatus, aut locus fabrorum.
Fabricatura. fabrica.
Fabricium. fabrica.
Faccio. adulando impedio.
Facilis. linteum, quo facies ſudore tergitur, *fazzoletto*. Gloſſ.
Faciecula. parva facies, *faccietta*.
Facillo. ſtrangulo, quaſi faucillo, *ſtrangolare*. Gloſſ.
Facitergium. facialis, *fazzoletto*.
Factionarius. *fazionario* Gloſſ.
Facturio. facere cupio. Calepinus citat *Plautum*.
Facularius. qui faculam geſtat.
Faculentus. lucidus, clarus, *riſplendente*.
Faderſtum. dos, *dote*.
Fagea, pabuli genus inſtar glandis faginea.
Fagopyrum. frumenti genus, quaſi dicas fagotriticum, quod vocant frumentum ſaracenicum, *faggina*.
Faia. glans, *ghianda*.
Falantum, vel falandum, cœlum apud Hetruſcos.
Falcitat. ſecat, putat, æſtimat. *gloſſ. Iſid.*
Fal. crudelis, immiſericors, truculentus, apud Belgas, *ſpietato, crudele*.
Faida, guerra, bellum. *in legibus Longobard.*
Faliſia. ovbuli locus, ubi venum, & pabulum ponitur. Forte legendum *Faliſca*.
Fallibilis. qui fallit. *gloſſ.*
Falſifico, as, *falſificare*.
Falſiteſtis. teſtis falſus, *teſtimonio falſo*. Gloſſ.
Falſones, deceptores, *ingannatori*. Gloſſ.
Falſoſus. qui decipit, *ingannatore*. Gloſſ. Iſid.
Falvus. fulvus, *color giallo*. Pap.
Famen, inis. *ragionamento*, affamen, locutio. *Egarn. Toles. Gual. Briso*, &c.
Famio. fame laboro, *patir fame*. Sipontin.
Familiarica dicantur ea, quæ militibus dantur ad familiam alendam.
Familiarium. quod ſervo competit, ut ſagum, gladius. *Corn. Fronto*.
Famuloſus. ſerviens, *ſervile*. Iſidor.
Faria. verba multa, *molte parole*. Gloſſ. Iſid.
Farinaceus, qui eſt ex farina, *di farina*. Onomaſt.
Farinarium. locus reponendæ farinæ, ἀλφιτεῖον, *farinaio*. Onomaſt.
Farticula. parva fartimina.
Faſcinator. qui faſcinat, *maliardo*. Gloſſ.
Faſtuoſus. faſtoſus, *arrogante*.
Fatæ. mulieres divinatrices.
Fatalitas. *fatalità*. *Zeno Imp. l. 1. Cod. de jure emphyt.*
Favonialis. ad Favonium pertinens. *gloſſ.*
Fautorius. favorabilis, qui favet, *chi favoriſce*. Cath.
Favulus. *picciolo favo*.
Febrico. febricito, *aver febbre*.
Feida, vel faida, aperta inimicitia. *Leges Longobard.*
Feliatum. curvatum, *gloſſ. Iſid.*
Felicito. felicem facio, *render felice*.
Felico. *fui felice*. Cath.
Feltrum. pannus ex lana coacta, ſeu ſtipata, *feltro*.
Feo. Arabice eſt doctrina.
Fenna. articulus, particula.
Feneſtricula. feneſtrella, *fineſtrina*.
Feo, es. abundo, fœcundus ſum. Vox Hiſpanica.
Feraculus. aliquantulum ferax. *Cath.*
Feria, as. ferior, σχολάζω, *far vacanza*.
Fermentatio. actus fermentandi, apud Chymicos.
Feudum. *feudo*, genus clientelæ. Hinc Feudale jus. de his videantur JCti.
Fiatola, piſcis quidam marinus.
Fibebella. lumina, ſolis ictus, vel Lunæ. *Pap.*
Fibella. parva fibra, *picciola fibbra*.
Fibularius. fibulatorius, *fibbiaio*.
Fictiliarius. qui fictilia facit. *gloſſ.*
Fictus, us. *finzione*. fictio. *Sariſber.* ex S. Scriptura.
Fidicinarius. fidicen, κιθαρῳδός. *Gloſſ. gr. lat.*
Figularius. figulus, *vaſaio*. Gloſſ.
Filamentum. filorum congeries, apud Medic.
Filiaſter. *filiaſtro*. Gloſſ. & Inſcription.
Fimbri. bombyces, βόμβυκες, *bigatti*, *che fanno la ſeta*. Gloſſ.
Fio, is. odorem, aut fumum emitto, a θύω. Pro eo in uſu eſt ſuffio.
Fiſclam. fiſcella olei. *Iſid.*
Fiſtuleſco, is. fiſtulam ago, caverniculas habeo. *Fulgent. l. 2. Mythol.*
Fiſtulor, aris. *fiſtulare*. Gloſſ.
Fitualis, facetus, eloquens. *gloſſ.*
Fixio. actus figendi. *Vet. gloſſ.*
Fixura. actus figendi.
Flagellaticius. flagellis dignus. *gloſſ.*
Flagitamentum, exagitatio, vexatio. *Fulgent.*

l. 1. Mythol.
Flammigena. a flamma genitus. *Sipont.*
Flaica, æ, &
Flaſco, onis, *fiaſca*, *fiaſco*. Iſid. & Pap.
Flatularius. qui flando aliquid facit.
Floreous. moneta aurea, *fiorino*.
Fluento, as. *fluttuare*, fluo. *Venant. Fortunat.*
Fluminoſus. fluminibus abundans, *abbondante di fiumi*.
Foculare. locus, ubi focus accenditur, *focolare*.
Fodrum. pabulum equorum. ¶ Item annona militaris, *vettovaglia*.
Fœmellarius. mulieroſus, *gloſſ.*
Fœneratitius. ad fœnus pertinens, vel fœnori datus.
Fœtoſus. *fecondo*. Sariſberienſis.
Folis. minuta pecunia, quadrans.
Follaris. nummi genus.
Folleſco. follis fio, *divenir pazzo*.
Follex. camini flator, θυλακος.
Folontia, folliſia, vel follentia. vanitas, *vanità*, *follia*. Gloſſ. Iſid.
Fomahant. ſtella Aquarii, vox Arabica.
Fontana. fons, κρήνη, *fontana*.
Foraculum. perforaculum, id, quo aliquid foratur, τρύπανον, *trivella*. Gloſſ.
Foratica, tributum, quod tranſitorium, vel traclorium dicitur.
Forbanum. *bando*, proſcriptio. Vox German.
Forefacio, vel forisfacio. pecco. ¶ Item offendo. Unde foris factum, peccatum. *Iſid. gloſſ.*
Foreſtarius. cuſtos nemoris. ¶ Item ſolitarius, agreſtis.
Foreſtum. ſilva, *foreſta*. Vox Longobard.
Forjudico. foris judico.
Formacium. formacium, *muro di terra*. Gloſſ.
Formicoleon. animal formicis infeſtum.
Fornicaria. meretrix, vel proſtibulum, *meretrice*. *Tertul. de Pud. c. 16.* ita vertit πόρνην 1. Corinth. 6. 15.
Fornicor, aris. ſcortor. apud Eccleſiaſt.
Fortalitium propugnaculum, caſtellum, *caſtello*.
Fortean. fortaſſis, *forſe*.
Fortex. infima pars roſæ albida.
Fractillum. inſtrumentum ad frangendum piper. *gloſſ. Iſid.*
Frænarii. frænorum factores.
Frana. judex, a φρήν, mens, ſapientia.
Francomaſtix Francorum obtrectator.
Francus. liber, *libero*, *franco*. Vox Germana.
Frangibulum, i. quo quid frangitur. Uſurpatur compoſitum, ut Dentifrangibulum. Nucifrangibulum.
Fratellus. fraterculus, *fratelletto*. *Tertus. Scaur. de Orthogr.*
Fratrimonium. bona fraterna.
Fratriſſa. fratris uxor, *moglie del fratello*. Iſid.
Fraudeo. fraudulenter ago.
Frea, m filia virgo de parente ſuo velicta. ¶ Item poteſtas, dominium. Vox Germ.
Fredum. compoſitio cum fiſco. ¶ Item exilium.
Fremium. herbæ genus.
Frictorium. patella, in qua carnes friguntur. *Vet. gloſſ.*
Fridaria. certus annorum numerus, in quo planeta gubernans eiram nati, bonum, vel malum ei dat. Vox Arab.
Frigefacio. *far raffreddare*.
Frigeſio, *raffreddarſi*.
Frigiditas. frigus, *freddo*.
Frigium. mitra.
Frilingi. ingenui.
Fringillago, inis. parorum genus.
Friſcinga, aut friskinga. fœtus porci, aut ovis.
Fritilis. olla, in qua ſal torretur.
Fritillum. ſtillicidium ſtercoris in ſterquilinium.
Frivolarii. qui tenuem, vilemque ſupellectilem vendunt, *ſtrazzaiuoli*.
Frivolarium forum, ubi frivola venduntur.
Frondo, as. frondes emitto, *mandar fuori le fronde*.
Frontaria. *frontiera*.
Frontiſpicium. frons, *la facciata davanti della caſa*.
Fructificus. fructuoſus, *fruttifero*.
Frugo. frugem carpo.
Fruſtranens. fruſtratus, *ingannato*.
Fugacitas. *facilità nel fuggire*. Gloſſa Cyril.
Fugillatores. umbræ dæmonum, qui ignem ferunt. Item qui a lapide ignem ejiciunt, *quelli che batton fuoco col focile*.
Fugillo. ignem a lapide elicio. *cavar fuoco dalle pietre*.
Fugillum. ferrum, quo ignis e lapide elicitur, *focile*.
Fulbora. filius legitimus. Vox Longobar.
Falcrarum. lecti fulcra, *cavalletti da letto*, *lettiere*.
Fulcrarius, qui ſpondas & fulcra lectorum fabricatur. ¶ Item qui turbines, & crepitacula puerilia facit, & hujuſmodi opera tornatilia.
Fulgero. fulgeo, ſplendeo, στίλβω, *riſplendere*.
Fulina. coquina, *cucina*.
Fulinare, coquinare, *cucinare*.
Fulinarius. coquus, *cuoco*. Gloſſ. Iſid.
Fulmen. fulcimentum, *ſoſtegno*.
Fultrum, & fulctrum. fulcrum, *puntello*, *ſoſtegno*.
Fumigabundus. fumidus, *che fa fumo*.
Fumigatio. ſuffitus, θυμίαμα, *profumo*.

Functa. cadavera, homines vita functi. *Gloſſ.*
Fundamentalis. *fondamentale*.
Fundibalum. baliſta, ſeu alia machina gravia ſaxa jaculans. *Iſid. l. 18. c. 10.*
Fundibularius. funditor, σφενδονήτης, *frombolatore*. Quidam citant *Livium*.
Funeralis, *funerale*. ad funus pertinens. *Onomaſt.*
Funerator. qui funerat, *chi fa il funerale*. Gloſſ.
Fungidus, fungoſus. *Gloſſ.*
Furabula, tenebræ, *tenebre*. Gloſſ. Iſid.
Furcilla, bidens, fœno extrahendo aptum, tridens vero fimo.
Furculus, furunculus, *ladroncello*.
Furfuraceus, furfureus, *di ſemola*. Fulgent.
Furfuratio, &
Furfuratica. porrigo, vitium capitis, *forfora di tigna*.
Furnicum. furni inſtar habens, laqueatum, cameratum, *fatto a volta*.
Furo. *furetto*. muſtela ſilveſtris, animal cuniculos effodiens.
Fuſcinula. parva fuſcina, *forcina*. Sipontin.
Fuſim. ſparſim, fuſe, *ſparſamente*.
Fuſionaticum, vel Fuſionalitium. a fuſione dictum. *Gloſſ. Philox.*
Fuſorius. ad fuſorem pertinens, ut vas fuſorium, ars fuſoria &c. χωνευτικός, *pertinente a fondere*.
Fuſtigo. fuſte cædo, *baſtonare*. Onomaſt. vet.
Fuſio, ſparſio, χύσις, *ſpargimento*.
Futis, vas aquarium, futum.

G

Gajacum, Guajacum. lignum Indicum utile adverſus luem Gallicam, *legno ſanto*.
Gajum. ſilva denſiſſima.
Galactophagi. γαλακτοφάγοι, *quelli che vivono di latte*.
Galactopola. γαλακτοπώλης, *chi vende latte*.
Galanga. radix aromatica, colore purpureo, ſapore acri.
Galbeus. galbula avis.
Galbus. ſubviridis. luteus. *Gloſſ.*
Gale, es. γαλῆ, *donnola*.
Galleico. Gallos Sacerdotes Cybeles imitor. *Gloſſ.*
Gallinago. perdix ruſtica, *acceggia*.
Gallium. herba eum habens coaguli.
Gallulo, as. pubem emitto. ¶ Item craſſiorem vocem facio.
Gamalis, legitimo matrimonio natus, *nato de legitimo matrimonio*.
Gamelius. nuptialis. Gamelii Dii nuptiarum præſides. a γάμος, nuptiæ.
Gammadium. parvum gamma.
Gammoides. γαμμοειδές, ferrum, quo utuntur Medici ad pus extrahendum, quod literæ gamma figuram habet.
Gamus. γάμος, nuptiæ, *nozze*.
Gangites. gemma ad Gangem fluv. naſcens.
Gannator. qui gannat, *beffeggiatore*. Gloſſ.
Gannatura. turpe lucrum. ¶ Item irriſio. *Adhelm. de Virgin. c. 28.*
Ganno, as. irrideo, illudo, *burlare*. Gloſſ.
Ganta. avis, vulpanſer dicta.
Gargariſmus. gargariſmatium.
Gardingus. dignitatis nomen.
Garem. tribunal ſubitarium extructum Imperatoribus. Garopola, qui garum vendit.
Garrulus, nomen avis, σπερμολόγος.
Gerſoneſtaſium, locus Conſtantinopoli in media aula magni templi, ubi pueri ſtabant.
Gaſachius, adverſarius. *in leg. Salic.*
Gaſtaldia. cuſtodia.
Gaſtaldius, comes. item cuſtos.
Gaſtra, vaſa cinaria.
Gaſtrimargia. γαστριμαργία, intemperantia, ingluvies.
Gaſtrimargus. guloſus.
Gaſtrochires. qui manuum artificio victum quærunt.
Gaſtromantia. divinatio per ventrem, vel cum divinant ſpiritus in ventre obſeſſorum.
Gaſtrum. vas æneum anguſto fundo.
Gavata. vas eſcarium.
Gaudifico. gaudio afficio, *render' allegro*.
Gaudiloquus. qui cum gaudio loquitur, *chi parla con allegrezza*.
Gaudiolum. parvum gaudium.
Gaudioſus. plenus gaudio, *pieno d' allegrezza*. *S. Bernard.*
Gaviſo, gaudeo, *godere*.
Gazophylacium. γαζοφυλάκιον, *luogo*, *dove ſi conſervano le coſe prezioſe*.
Gehennalis, ad gehennam pertinens.
Gelabilis, qui gelari poteſt, *che ſi può agghiacciare*.
Gemmarius. gemmarum venditor, *chi vende gemme*.
Gemmades. mulieres. *Iſid. gloſſ.*
Genea, γενεά, ala mille equitum. Item generatio. ¶ Item ſpatium 30. annorum.
Genealogicus. γενεαλογικός, ad genealogiam pertinens.
Genearcha. γενεάρχης, generis princeps, *primo della famiglia*.
Genearchicus. γενεαρχικός, ad principem originis ſpectans.

Gene-

Genethle. γενέθλη, Venus. *Venere.*

Genethlia. γενέθλια, *feſte natalizie.*

Genethliacon. γενεθλιακὸν, carmen de Natali.

Genethlius. γενέθλιος, natalis. ¶ Genethlius etiam dictus Jupiter, quod ei cura incumbat omnia propagandi.

Generalilitas. univerſitas.

Genesia. feſta, quibus amici natalem celebrant defuncti, cujus memoriam conſervare ſtudent.

Gengibea. *gengive.* Gloſſ.

Genianus. luxurioſus, ad genium pertinens.

Genimen. *germoglio, razza, ſtirpe*, germen, progenies. *Vet. Interp. S. Script.* cujus verba refert etiam *Tertul. adverſus Hermog.*

Gentiliſmus. *gentileſimo.*

Genuarius. quæ ad genua alicujus accidit, *ebi ſi getta ai piedi di qualcheduno.*

Genula. parva genus.

Geodes. lapis in concavitate ſua terram habens.

Geodæſia. γεωδαισία, ſpecies rerum, quæ in ſenſibilibus ſunt corporibus, magnitudinum, & figurarum, quæ ſub diviſionem, & compoſitionem cadunt.

Geodætes. qui Geodæſiam novit, terræ diviſor, agri menſor, *agrimenſore.*

Geomantus. γεωμάντις, qui ex terra vaticinatur.

Geomantia. divinationis genus ex terra.

Germinaſco. germino, *germogliare.*

Gerontocomium. γεροντοκομεῖον, locus, ubi ſenes aluntur, *luogo, dove ſi fanno le ſpeſe a' vecchi.* Codex.

Gerontodidaſcalus. γεροντοδιδάσκαλος, *maeſtro di vecchi.*

Gerontopogon. γεροντοπώγων, herbæ genus, alio nomine herba Sacerdotum, *barba di prete.*

Geſticulatrix. geſticularia. *ſaltatrice.*

Geſtiuncula. parva geſtio. *Iſid. gloſſ.*

Gibboſus. gibbus, *gobbo.*

Giemnarium. *bagno*, lavacrum. *Iſid. gloſſ.*

Giganteus. *giganteſco.* Bernard.

Gignerus. delirus, *pazzo.* Gloſſ.

Gillo. vaſis fictilis genus, vel ampulla vitrea, *boccale.* ¶ Item ruſticus ineptus. *Cath.*

Girgillus. inſtrumentum quo fila revolvuntur, βίμβος, *guindolo, navello.*

Giſſum. labrum, terminus. *Gloſſ.*

Gladiarius. qui gladius facit, *chi fa ſpade.* Gloſſ.

Glandatio. glandium collectio, & paſtio ſuum ex glandibus, *raccolta di ghiande.* Sipontin.

Glauciolus. dicitur equus, qui felineis eſt oculis.

Glaucopis. γλαυκῶπις, oculos glaucos, ſeu cæſios habens, *femmina, che ha gli occhi verdeggianti.*

Glesco. gliſco, *creſcere.*

Glis, idis. mucor panis, & vini, *muffa.*

Glis, itis, terra tenax, *argilla.*

Glis, iris. lappa, ſeu carduus.

Glirius. ſomnolentus.

Gliſcoſus. lapposus.

Gluriabilis. qui gloriatur, *vantatore.* Gloſſ. gr. lat.

Gloſſalgia. γλωσσαλγία, *dolor di lingua.*

Gloſſocomum. arcula ad lingulas tibiarum reponendas. ¶ Item marſupium linguæ ſpeciem habens.

Gloſſographus. γλωσσογράφος, qui gloſſas ſcribit, *interprete.*

Glutinatorium. κολλητήριον. *Gloſſ.*

Glyphica. ſculptura, pars ſtatuariæ artis.

Gnaba, vel Gnabat, natus, generatus, filius. *Iſid. gloſſ.*

Gnaphalon. genus tomenti ex lana conciſa, quæ veſtibus, dum a fullone poliuntur, detrahitur.

Gnaphus. frutex ſpinoſus, carduus, quo panno recens texto lana inducitur. *Perottus.*

Gnare.

Gnariter. *dottamente.*

Gnaruro, cognoſco.

Gnomologia. γνωμολογία, *raccolta di ſentenze.*

Gnomologus. γνωμολόγος, ſcriptor, qui ſententias colligit.

Gnomones. dentes in jumentis, quibus ætas eorum dignoſcitur.

Goetia. γοητεία, *incanto.*

Golusa. teſtudo. *Gloſſ.*

Gomphoſis. γόμφωσις, coagmentatio, cum os oſſi infigitur.

Grab, fiſtula oculi, morbus. *Onomaſt. medic.*

Grabatarius, qui grabatos facit, κλινοποιός, *chi fa letti.* Gloſſ.

Grabrum. γράβιον, tæda quercina. *face.*

Graduale, quod gradatim canitur.

Græcatio. Græcorum imitatio.

Græciſmus. *coſtruzione greca.*

Gramma. γράμμα, litera.

Grammatiſtica. Grammatica ars.

Grammiſmus. γραμμισμός, *giuoco di dadi*, luſus teſſerarius, ita dictus a γραμμή, linea, quia calculi in tabulam luſoriam lineis diſtractam fritillo mittuntur.

Granatza. veſtis Imperatoris Conſtantinopolitani.

Grandebalæ. pili ſubalares.

Grandedo. *grandezza.* Fulgent.

Granditus. enormis. *Gloſſ.*

Graniparus. granifer, *chi fa il grano.*

Grano, onis. pilus felis circa os, quo abſciſſo ferociam perdit.

Granomaſtix. genus arboris, vel gummi ex ea arbore. *Iſid. l. 17. c. 8.*

Grapha, γραφή, *ſcrittura.*

Graphio, onis. Præſes, judex fiſcalis.

Graſſus. pinguis, *graſſo.* Gloſſ.

Gratifico. gratum reddo, χαρίζομαι, *far coſa grata.*

Gratificus. qui gratificatur. *Iſidor. Porphyr. & Paulin. Proτεctor.*

Gravamentum. *moleſtia.* Gloſſ.

Gravicors, qui eſt gravis cordis.

Graviloquentia. gravitas, ſeu ſublimitas loquendi, *parlar grave.*

Graviloquus. qui graviter loquitur, *chi parla grave.*

Gravius, judex, præſes. Hinc Langravius, &c.

Gryphus. ſuperbus, cervicoſus. *Gloſſ.*

Gritmanous, Gretman. prætor ruſticus, præfectus pagorum.

Gromare, vel Grumare, metiri, *miſurare.*

Groſſitudo. craſſitudo. *groſſezza.*

Grunda. tecti prominentia ad arcendas pluvias, *gronda, grondaja.*

Grundo. grundam facio.

Grundula, &

Grundatorium. idem ut grunda.

Gry. ſordes ſub unguibus. ¶ Item res minima qualibet.

Grypus. γρυπός, *colui che ha il naſo, o il roſtro aquilino.*

Guadia. pignus, *pegno.*

Guaiacum, vel Guaiacanum lignum, *legno ſanto.*

Guardiæ. ſunde ſunt, quæ conſtituuntur aliquibus propter cuſtodiam rei domini.

Guardianus, &

Guardio. cuſtos, præfectus, *guardiano.*

Gubernio, onis. gubernator. *governatore*, *Iſid.*

Guerra. bellum, *guerra.*

Guia. veſtis genus. *Gloſſ.*

Gulator. guloſus, *goloſo.* *Gloſſ. vet.*

Guna. veſtis pellicea.

Gurgito. devoro, me impleo, ſatio, *ctacannare, ingurgitarſi.* *Gloſ.*

Guſtarium, cibus, quem ſumimus ante prandium, vel inter cœnam, & prandium, *merenda, o colazione.*

Gutteria. dirus articulorum dolor, *gotta.*

Gutto, as. ſtillo, *gocciare, ſtillare.* *Vet. Gloſ.*

Govia, vel guina. vas vitreum, cucurbita. *ventoſa.*

Gymnaſtes, æ. γυμναστής, *maeſtro di ſcuola*, præceptor exercitiorum, qui pueros exercet.

Gyne. γυνή, *donna.*

Gynæcocratia. γυναικοκρατία, *ſignoria di donne.*

Gyrgathus, lectus, in quo maniaci amoti vincti aſſervantur. ¶ Item vas, in quod piſtor coctos reponit panes.

Gyro, as. in gyrum ago, *girare.*

Gyrgillus, lignum in tranſverſa pertica mobile, a quo funis cum ſitula in puteum demittitur ad hauriendam aquam. *Iſid. lib. 20. cap. 15.* ¶ Item inſtrumentum, quo fila revolvuntur, βίμβος.

Gyrovagus, vagus, inſtabilis.

H

HAceldama. ager ſanguinis. Vox hebraica.

Hædiculus. hædulus, *capretto.*

Hæma. αἷμα, *ſangue.*

Hæmagogus. αἱμαγωγός, *ſanguinem ducens.*

Hæmoptoicus. αἱμοπτυικός, *chi ſputa ſangue*, qui ſanguinem ſpuit.

Hæmorrhœa. αἱμοῤῥοΐα, *fluſſo di ſangue*, ſanguinis fluxus.

Hæredito, as. hæreditatem conſequor, *eredizare.*

Hæreſiotes. hæreticus, *eretico.*

Hagiographa. ἁγιόγραφα, *ſacra ſcrittura*, ſacra ſcripta.

Hala, æ, & in plur. Halæ, arum, dicuntur oppida, quæ ſale coquendo rem faciunt, ab ἅλς. *Gloſ. Cyril. V. Barth. adverſ. l. 42. c. 6.* ¶ Item ampla atria, forte quæ nos *Sale.*

Haleo. oſcito. ¶ Item redoleo. *Gloſſ. Iſid.*

Halias, adis. genus ſcaphæ piſcatoriæ.

Halicarnaſſenſis, Halicarnaſſeus.

Hallus. Sole aduſtus. *Gloſſ.*

Haliphlœus. ἁλίφλοιος, arbor glandifera, glandem ferens amariſſimam.

Halmades. oleæ, quæ condiuntur muria.

Halmyrodes. ſalſuginoſus, *ſalſo.*

Halma. ſaltus, ſaltatio, *ballo.*

Haloſachne. lanugo, ſeu ſpuma ariſta maris.

Hamallus. qui mallatus eſt in judicium. h. e. vocatus, *chi è chiamato in giudizio.*

Hamator. piſcator. *Gloſſ. Iſid.*

Hamaxiarius. plauſtralis, ut hamaxiæa verba, quæ *Horat.* vocat ſeſquipedalia.

Hamaxarius, qui plauſtra conficit, *chi fa carri.*

Hamaxicus, a, um. Plauſtrarius, carpentarius, *carrettiero.*

Harengus. piſcis marinus, *aringa.*

Harmation. lex quædam tibiæ.

Harmoge. ἁρμογὴ, junctura, compago, commiſſura.

Harmoſta. ἁρμοστὴς, aptator, concinnator.

Harpagium. vas æquale foraminoſum, quo hortorum herbas, floreſque irrigamus.

Harpator. qui harpe muſico inſtrumento ludit, *ſuonator d'arpa.*

Harpedone. ἁρπεδόνη, *guindolo, arcolaio*, laqueus, quo aliquid arripitur.

Harpichordum. *clavicembalo.*

Haſla. ramus aridus.

Haſtiludium. ludus, qui haſtis fit.

Hauritor. hauſtor. *Pet. Chryſol.*

Hauritorium. inſtrumentum, quo aliquid hauritur, ἀντλία.

Hauſto, as, frequentat. ab haurio, *attingere, o cavare ſpeſſo.*

Hebdomadarius, ii, coquus monaſterii, *cuoco di monaſtero.* ¶ Item quicunque per hebdomadam curam gerit vel chori, vel monaſterii.

Hebdomarius. ἑβδομάριος, qui per hebdomadas cubiculum Imperatoris cuſtodit.

Hebraicus, a, um. *Ebraico.*

Hebria. lorica, *corazza.* *Gloſſ. vet.*

Hecatebeletes. ἑκατηβελέτης, *che getta alla lontana.*

Hecatomphonia. ἑκατομφονία, ſacra a Meſſeniis inſtituta, cum quis centum hoſtes occidiſſet.

Hecatompedum. ἑκατόμπεδον, *di cento piedi.*

Hecatonchiros. ἑκατόγχειρος, *di cento mani.*

Hecatontarchus. ἑκατοντάρχης, Centurio.

Hectipharmacum. medicamentum laxans, ſuppurans, carnemque gignens.

Hectica febris. *febre etica.*

Hedone. ἡδονή, *piacere.*

Hedybia. placentarum genera jucunda.

Hedyſmata. ἡδύσματα, *condimenti.*

Hegemoſyna. ſacrificia pro felici itinere.

Hegetria. ἡγητηρία, ficus fructus.

Hegira. epocha Mahumetis.

Helice. inauris. ¶ Item crinis mulierum implexus.

Helicteres. ἑλικτῆρες, *ornamenti dell' orecchie, pendenti.*

Hellanodices. judex certaminis, *giudice di giuochi.*

Helleniſta. ἑλληνιστής, lingua græca utens, *Grecheggiante.*

Hemera. ἡμέρα, *giorno.*

Hemerocœtus. ἡμεροκοίτης, *ladro notturno*, qui interdiu dormit, & noctu furatur.

Hemicadium. vas dimidii cadi.

Hemicrania. *micrania*, dolor, quo dimidia capitis pars laborat.

Hemicranici. qui hemicrania laborant.

Hemimeris. ἡμιμερής, ſemipes in verſu.

Hemiolium. *fuſta*, genus navigii, quod a puppi ad malum binis remis inſtructum eſt, a malo ad proram unis.

Hemiopæ. tibiæ pueriles, minores perfectis.

Hemiplexia. ἡμιπληξία, morbus, quo dimidia corporis pars percellitur, & reſolvitur. Apoplexia vero eſt, cum totum corpus enervatur.

Hemiſextus. ſextariolus.

Hemiſtichium. ἡμιστίχιον, dimidius verſus.

Henoſes. ἕνωσις, unitas, *unità, unione.*

Henoticum. ἑνωτικὸν, edictum de unione Eccleſiarum.

Hepatitus. ἡπατίτης, vena ampla ex hepate emergens.

Hepialus. ἠπίαλος, papilio, qui in lucernarum luminibus advolat, *farfalla.*

Hepta. ἑπτά, *ſette.*

Heptachordus. ἑπτάχορδος, ſeptem habens chordas, *ſtromento di ſette corde.*

Heptapachya. menſura ſeptem cubitorum.

Heptateuchus. ἑπτάτευχος, ſeptem habens volumina.

Heraldus. *Araldo, Ambaſciadore.*

Herbitium. locus, in quo herbæ naſcuntur. *luogo dove naſcono l'erbe.*

Heribannum. pœna non obtemperantis edicto eundi in hoſtes. ¶ Item citatio.

Heribergium. hoſpitium paratum.

Hariſtellum. locus caſtrorum.

Heritudo. dominatus, *padronanza.* *Gloſſ.*

Hermæa. feſta Cretenſium, in quibus ſervis menſæ accumbentibus domini miniſtrabant.

Hermeneia. ἑρμηνεία, interpretatio, *interpretazione.*

Hermoglyphus. ἑρμογλύφος, *ſcultore, ſtatuario.*

Hermopolium. ἑρμοπωλεῖον, *mercato, o bottega di ſtatue*, locus, in quo Hermæ conficiuntur, aut venduntur.

Herthamon. præcordia, *parti vicine al cuore.*

Hetæriarcha. collegii, vel ſodalitatis princeps, ἑταιριάρχης.

Heteromaſchalia. ἑτερομάσχαλα, *veſti col pelo da una parte ſola*, veſtimenta altera tantum parte villoſa.

Heteroſcii. ἑτερόσκιοι, a Geographis dicuntur incolæ in zonis temperatis, ubi meridiana Solis umbra vel in Septentrionem, vel in Meridiem protenditur.

Hex. ἕξ, ſex, *ſei.*

Hexaemeron. ἑξαήμερον, *ſpazio di ſei giorni*, ſpatium ſex dierum.

Hexagium. ἑξάγιον, ſextula, quæ pendit quatuor ſcrupula.

Hexamilum. murus in Iſthmo Corinthiaco, per ſex m. paſſuum extenſus.

Hexaplum. ἑξαπλοῦν, ſextuplex.

Hexapſalmus. ἑξάψαλμος, ſenio pſalmorum. *Gloſſ.*

Hexaptotus. ἑξάπτωτος, *che ha ſei caſi.*

Hierarcha. ἱεράρχης, *principe delle coſe ſacre.*

Hierarchia. ἱεραρχία, ſacer ordo, vel principatus.

Hierarchicus. ἱεραρχικὸς, ad Hierarchiam pertinens.

Hie-

Hierocomium, ἱεροκομεῖον, locus, in quo leproſi aluntur.
Hieroglyphus. ἱερογλυφος, qui ſacra, vel arcana inſculpit.
Hieromonachi. ἱερομόναχοι, ſacerdotes monachi.
Hieroſolymita, & Hieroſolymitanus. qui eſt ex Hieroſolyma.
Hierotheca. ἱεροθήκη, rei ſacræ theca, *ciborio*.
Himerinus, circulus æquinoctialis.
Hin. menſura apud Hebræos continens duos ſextarios Italicos.
Hinnito. frequenter hinnio, *annitrire ſpeſſo*. *Gloſſ.*
Hippagium. equorum ductio.
Hipparchus. ἵππαρχος, magiſter equitum.
Hippatia. equitatus, *cavalleria*.
Hippito, as. *badare*, *fermarſi*, *tardare*, oſcito. *Gloſſ. Iſid.*
Hippocrenides. Muſæ.
Hippomachia. ἱππομαχία, *combattimento a cavallo*.
Hippophorbus. ἱπποφορβὸς, equorum paſtor.
Hippos. ἵππος, *cavallo*.
Hippotyphia, ἱπποτυφία, equinus faſtus, ferox ſuperbia.
Hircocervus. tragelaphus.
Hirticulus, dimin. ab hirtus, *alquanto irſuto*.
Hiſtorialiter, per hiſtoriam, *iſtoricamente*.
Hiſtoriola. *iſtorietta*.
Hiſtoriuncula. *iſtorietta*.
Hitta. membrana in inguine muliebri.
Hodœporicum. itinerarium, *itinerario*.
Holcas, adis, navis oneraria, ὁλκάς.
Holos. ὅλος, *tutto*.
Holoberu, vel Holovera dicitur veſtis tota ſerica, aut purpureo colore tota tincta. *Turneb.*
Holocauſtoſis. ὁλοκαύτωσις, *olocauſto*.
Holoporphyrus. ὁλοπόρφυρος, totus purpureus, *tutto di porpora*. *Iſid.*
Holovitreus. totus ex vitro, *tutto di vetro*.
Homagium. *omaggio*, *giuramento di fedeltà*.
Homer. menſura apud Hebræos, continens decem Ephas, aut triginta ſata.
Homerda. ſtercus hominis.
Homileta. ὁμιλητὴς, concionator, *predicatore*.
Homilia. ὁμιλία, *colloquio*, *concione ſacra*.
Hominium. idem quod Homagium, *omaggio*.
Homœologia. ὁμοιολογία, *ſomiglianza di diſcorſo*, ſimilitudo ſermonis.
Homœoſis. ὁμοίωσις, *ſomiglianza*.
Homogalactos. ὁμογάλακτοι, *lattati inſieme*, collactaneus.
Homogeneus. ὁμογενὴς, congener.
Homogenia. ὁμογένεια, cognatio.
Homokapni. ὁμόκαπνοι, *camerata*, domeſtici, contubernales.
Homologus. ὁμόλογος, conſentaneus, conſentiens, conveniens, deditius.
Homonymia. ὁμωνυμία, communio nominis, æquivocatio.
Homonymon. ὁμώνυμον, quod eſt ejuſdem nominis, apud Grammat. & Dialect.
Homonoea. ὁμόνοια, concordia.
Homouſios. ὁμοούσιος, *della medeſima ſoſtanza*, ejuſdem ſubſtantiæ.
Honoroſus. valde honoratus, *molto onorato*. *Iſid.*
Horalia. horarius. *Venant. Fortun.*
Horomaſdes, bonus Dæmon, Jupiter apud Chaldæos.
Horos. ὅρος, finis, terminus, *termine*.
Horripilatio. horror capillorum.
Horripilor. horreo, præ horrore pili mihi arriguntur. *Gloſſ. Philox.*
Horula. parva hora. *oretta*.
Hoſanna. ſalutem affer, vel præſta.
Hoſpiticida. qui hoſpitem occidit. *Gloſſ.*
Hubiola. lupulus ſalictarius.
Huma, æ, aquilæ genus apud Perſas, ſingularis, & optima omnium.
Humanatio, incarnatio, *incarnazione*.
Humano, as hominem facio.
Humicuba. humi cubans, ſcortum, *meretrice*.
Humicubatio. *il dormire in terra*.
Humiditas. humor, *umore*, *umidità*.
Humipes. ſponſa dicta, quod rheda non veheretur.
Humipeta. humum petens.
Huſo, nomen piſcis in Danubio ſine ſpinis.
Hyalotheca. ὑαλοθήκη, officina vitrearia, *bottega di vetri*.
Hyalurgica. ars vitrearia.
Hyalurgicum. ὑαλουργικὸν, officina vitrearia, *bottega di vetri*.
Hyalurgus. ὑαλουργὸς, *vetraro*, vitrearius.
Hycca. ὕκκη, *peſce*.
Hydor. ὕδωρ, *acqua*.
Hydrelæum. ὑδρέλαιον, oleum aquæ mixtum.
Hydrocephala. capitis dolor, cum aqua caput inflat.
Hydrographia. ὑδρογραφία, aquarum deſcriptio.
Hydromphalos. ὑδρόμφαλος, tepidi humoris in umbilico collectio.
Hydromyſtes. ὑδρομύστης, qui aqua luſtrali in veſtibulo templi præfectus introeuntes aſpergebat.
Hydrophanta. ὑδροφάντης, qui aquarum ſcaturigines perquirit. Hinc Hydrophantica ars, quæ in aquis inquirendis verſatur, quo vocabulo uſus eſt is, qui de re ruſtica ad Conſtantin. Cæſ. ſcripſit.
Hydrophorus. ὑδροφόρος, *porta acqua*, aquarius, aquæ portator.
Hydrophylax, ὑδροφύλαξ, aquæ cuſtos, & aquæductuum.
Hydropotes. ὑδροπότης, *bevitor d'acqua*, aquæ potator.
Hydrenterocele, hydrocele, herniæ ſpecies.
Hygrotes. ὑγρότης, humor, lacryma, ſuccus in arboribus.
Hyla, æ. ὕλη, *ſelva*, *materia*.
Hymnifico. *lodare*, *cantar inni*. *Commodian.*
Hymniſonus. *chi canta inni*. *Paulin. Nol.*
Hypagogeus. ὑπαγωγεὺς. inſtrumentum, quo lapides expoliuntur.
Hypatia, ὑπατεία, conſulatus, *conſolato*.
Hypatus, ὕπατος. *conſolo*.
Hypatus, adject. ſummus, principalis.
Hyperberetæa, ſerotina, quæ vix ſuo tempore adaenuntur.
Hyperberetæus, menſis eſt October apud Macedonas.
Hyperbolice, ὑπερβολικῶς. *con iperbole*.
Hyperbolicus, ὑπερβολικὸς, *iperbolico*, cum hyperbole dictus.
Hyparchus. ὕπαρχος. *preſidente*. Imperator, præfectus, qui aliam ſupra ſe poteſtatem agnoſcit.
Hypecauma, ὑπέκκαυμα, fomentum.
Hyper, ὑπέρ. *ſopra*.
Hyperbibaſmus, figura, cum accentus, vel littera ex una ſyllaba in aliam transfertur.
Hyperbolos, lapis, qui collo noxiorum aquis mergendorum alligatur, apud Athenienſes. *pietra da legar al collo a chi ſi affoga*.
Hyperpaſſidium, locus, per quem neceſſario tranſitur.
Hyperpyron, nummi genus.
Hyperthetis, ὑπέρθεσις, dilatio, procraſtinatio, fruſtratio.
Hypertimon, tributi genus.
Hypertimus, titulus Metropolitani.
Hypobolon, dotis incrementum, vel quod mortuo marito uxori ſuperſtiti redditur ſupra dotem. Hinc hypobolicus, a, um, adject. ut hypobolicum inſtrumentum.
Hypocleſion, qui Imperatoris partes in Eccleſiaſticis obibat.
Hypoclunes, carnes ſub clunibus.
Hypodema &
Hypodeſis, ὑπόδημα, ὑπόδεσις, calceus. *ſcarpa*.
Hypodiaſtole, ὑποδιαστολή, ſubdiſtinctio, interpunctio, *ſegno di ſeparazione*.
Hypogaſtrium, aqualiculus. *il baſſo ventre*.
Hypographe, ὑπογραφή, delineatio. *abbozzo*.
Hypoſtaſis, ὑπόστασις, ſubſtantia, res per ſe ſubſiſtens. Hinc Hypoſtaticus.
Hypoglottis, ὑπογλωττὶς, *ſcilinguagnolo*, caruncula, qua lingua adhæret interiori parti oris.
Hypogonatium, ὑπογονάτιον. *coſcino ſotto le ginocchia*. quod genibus ſubſternebant preces facturi.
Hypomnematicus, ὑπομνηματικὸς, adject. ut hypomnematicus liber ad memoriæ ſubſidium conſcriptus.
Hypopodium, ſcabellum, quod pedibus ſupponitur, ὑποπόδιον, *ſottopiede*.
Hypopion, ὑπώπιον, oculi morbus, cum pus ſub cornea tunica colligitur.
Hypopompi, productores, comites. *compagni*.
Hypoſphagma, ὑπόσφαγμα, ſanguinis ſubter cutem diffuſio ex ruptura venæ, vel fuſtis ictu.
Hypothema, ὑπόθεμα. *baſe*, *ſoſtegno*, baſis, fulcura. *gloſſ.*
Hypothetice, ὑποθετικῶς, conditionaliter.
Hypotheticus, ὑποθετικὸς, hypotheſim habens; conditionalis. Prologus hypotheticus, qui totius rei argumentum continet.
Hyſtera, matrix. ¶ Item ſecundinæ.
Hyſterologus, ὑστερολόγος, qui prius dicit, quod poſterius eſt. ¶ Item qui poſteriora loco verba facit. *chi parla alla roveſcia, o in ſecondo luogo*.
Hyſteros, ὕστερος, *ultimo*.

I

IA, orum, violæ.
Iacturalis, la, jacturam afferens. *dannoſo*. Gloſſ.
Jaculamen, jaculatio, ἀκόντισμα.
Janualis, ad Janum pertinens.
Jatronices, medicorum victor. *Bud.*
Jatrus, ἰατρὸς, *medico*.
Ibalia, mares habentia.
Iber, animal ex duobus diverſæ ſpeciei genitum.
Iberæ, æniæ, cantilenæ nutricum ad placandos infantes.
Icanati, milites optimates digniores, qui cohortem habuere.
Icas, εἰκὰς, vicenarius numerus.
Ichthyopola. ἰχθυοπώλης, *peſcivendola*.
Ichthyopolium. ἰχθυοπωλεῖον, *peſcheria*. Gloſſ.
Icium. quaſi exitus, nullo remanente.
Iconomus. οἰκονόμος, *economo*.
Icterus. i, ἴκτερος, *itterizia*.
Idiomaballus. proprius equus. *Gloſſ.*
Idiocratoria. proprius principatus.
Idioma, ἰδίωμα, proprietas, & ſpeciatim proprietas linguæ, quæ etiam dialectus dicitur. *linguaggio*, *idioma*.
Idiomelum. ἰδιόμελον, canticum alicui feſto proprium.
Idololatricus. εἰδωλολατρικὸς, ad Idolorum cultum pertinens.
Idolomania. εἰδωλομανία, furor circa idola.
Idolopœia, εἰδωλοποιία, figura, quæ mortui loquentes inducuntur.
Idolothyſia. εἰδωλοθυσία, immolatio, quæ fit idolis. *ſacrifizio degl' idoli*.
Jecoralis. ad jecur pertinens. *Gloſſ.*
Jehova. nomen proprium ſolius Dei. vox Hebraica.
Igneo. ignitus fio. *infocarſi*.
Ignibulum. thuribulum. *incenſiere*. Cath.
Ignominis. *ignobile*, quaſi ſine nomine.
Ignos. ignotus. *incognito*.
Ileum, i, n. inteſtinum omnium longiſſimum, quod incipit, ubi jejunum deſinit.
Iliacus, a, um, ad Ileon inteſtinum pertinens, ut iliaca paſſio.
Iliatri. ſervi vocantes convivas. Rh.
Iliades. contorta lora.
Illatores. qui menſtrua introducebant judicia.
Illigamentum. alligatio. *legamento*. Salvian.
Illiſſas. ilicet. *Gloſſ. Iſid.*
Illuſorium, ii, ludibrium. *ſcherno*. Gloſs.
Illuſorius, a, um, ad illudendum pertinens.
Imadus. carmen ſeculare.
Imæum, carmen, quod concinebant aquarum hauſores, vel molæ verſatores.
Imaginabilis. quam imaginari poſſumus.
Imarmene. εἱμαρμένη, *deſtino*.
Imaretium. templum grandius.
Imatium. ἱμάτιον, peculiare genus veſtium ſæcularium.
Imbreviator. qui in breves, ſeu pittacia refert.
Imbreviatura. protocollum. *Scribon.*
Imbrevio, as, in breves, ſeu pittacia, h. e. commentariolos rerum ſummas continentes refero.
Imbricamentum. opus imbricatum.
Imbricitius. *che porta pioggia*.
Imbrumati. qui cibum faſtidiunt.
Imivalus. locus ad deambulandum ſpatioſus, quaſi inambulus. *Vet. diction.* & *Iſid.*
Immagiſtratus. in honore poſitus.
Immaſſo, as. in maſſam redigo.
Immenſurabilis. qui menſurari non poteſt, *che non ſi può miſurare*. Salvian.
Immenſuratus. non menſura, *ſenza miſura*. Salvian.
Immobiliter. firme. *Eutrop. l. 9.*
Immolatitius. ad immolationem pertinens.
Immolior. inædifico.
Immorantur. ſine mora. Gloſſ. *ſenza indugio*.
Immorolus. jejunus, *digiuno*. Gloſſ.
Immutator. qui mutat. *Oroſ.*
Imparate. adverb. *ſenza preparazione*.
Imparitas. imparilitas. *diſparità*.
Impars, expers. *Gloſſ. Iſid.*
Imperiabilis. imperioſus. *imperioſo*.
Imperitabundus, frequenter, & arroganter imperans.
Impeſa. impenſa. *ſpeſa*.
Impetuius. impetuoſus. *impetuoſo*.
Impetigoſus, impetiginoſus. *che patiſce volatiche*.
Impetix, icis, impetigo. *volatica*.
Impigrabilis. impiger, *ſollecito*. Gloſſ.
Impilare. cædere, impugnare. *Pap.*
Implagium. rete minus, *picciola rete*. *Iſid. l. 19. orig. c. 5. & Gloſſ.*
Implanator. impoſtor, ſeductor, *ingannatore*, *mariolo*.
Implano. ſeduco, fallo, *ingannare*.
Implicate. perplexe, *intricatamente*.
Implicatrix. quæ implicat. *Gloſ.*
Impluvius. pluvia madefactus, *bagnato di pioggia*.
Impœnitentia. *impenitenza*.
Impopularis. inuſitatus. *inuſitato*. Pap.
Importatio. actus importandi.
Impræſtatio. non præſtatio.
Impreſſa, delineatio. *Gloſſ.*
Impridie. pridie, *il giorno avanti*.
Imperſpicuus. ἀπερίβλεπτος. *Gloſſ.*
Impurimus. impuriſſimus. *Gloſſ.*
Impuro, as, impurum facio. *Gloſſ.*
Inaccuſabilis. qui accuſari non poteſt. *Gloſſ.*
Inantea. deinceps, poſthac, *per l'avvenire*.
Inateres. ἀνάτερες, quæ duobus, vel pluribus ſuperſunt fratribus.
Inabbreviare. in breve deducere, *abbreviare*.
Incanigena. primigenia. *Pap.*
Incapito. incœpio, *principiare*. Gloſſ.
Incardium. palmæ medulla.
Incarnatio. *incarnazione*.
Inceſtus. non caſtus, *impuro*. Gloſſ.
Incertitudo. res incerta, *incertezza*.
Incippet. illudit, includit. *Gloſſ. Iſid.*
Incitamen. incitamentum, *incitamento*.
Incitabilis. *incitabile*.
Incluſia. genus tunicæ interioris, *camiſcia*, o *ſottana*.
Incognoſcibilis, qui cognoſci non poteſt.
Incoinquinatus. *non imbrattato*.
Incolor. decolor, *ſcolorito*. Gloſſ.
Incoloro, as. *incolorire*.
Incommunicabilis. ἀκοινώνητος, *incomunicabile*, non communicandus.

In-

Digitized by Google

Incompactus, ἀνάρμοστος, male compoſitus, mal compoſto, mal'unite.
Incomperendino. dilato, prolungare. Gloſſ.
Incompos. ἀδύνατος, impotens, impotente. Pap.
Inconditus, non conditus, ἀνήδυντος, non condito.
Inconfuſibilis, qui non confunditur, che non ſi confonde.
Inconſcientia. ἄγνοια, inſcientia, ignoranza. Gloſſ.
Inconſutilis. ἄῤῥαφος, non conſutus, vel pancis ſuturis unitus.
Incontaminabiliter. ἀδιαφθόρως, incorrupte, incorrottamente.
Incraſſatus. ἀπαλοτροφής, ſaginatus, ingraſſato.
Incrementor. creſco, creſcere.
Increpator, ὁ ἐπιπλήττων, objurgator, riprenſore. Gloſſ.
Incrocari. croco aſpergi, eſſer' aſperſo di zaffarano.
Incubinam pro concubinam dixit antiquitas.
Incudo. is, ἐμπαίω, cudendo imprimo, ſtampare, o coniare.
Inculpo. αἰτιάομαι, accuſo, incolpare.
Incunctans. non cunctans, preſto. Paulin. Petrocor. l. 5. c. 132.
Incurabilis. ἀθεράπευτος, incurabile.
Indepſere. acquirere, invadere, acquiſtare.
Indeſinens. non deſinens, che continua. Gloſſ.
Indiſciplinatus, &
Indiſciploſus. diſciplina carens, ſenza diſciplina, indiſciplinato.
Indiſſociabiliter, indiſſolabiliter, indiſſolubilmente.
Individue. indiviſibiliter, indiviſibilmente.
Indormis. inſomnis, ſenza ſonno, vigilante.
Indubiæ. indumenta, veſtimenta. Gloſſ. Iſid.
Inducticius. ἐπείσακτος, qui inducitur, chi viene indotto. Gloſſ.
Indulcoro, as. indulco, indolcire.
Induſorus.. ſenato, quaſi in toro verſans.
Indumine. indumenta, veſtimenti. Pap.
Induratio. indurandi actio, indurazione.
Indurator. qui indurat, che rende duro. Gloſſ.
Induro. induresco, indurare.
Induſtriare. docere, ſaſeguare. Gloſſ. Iſid.
Indyſtria. induſtria, induſtria.
Inedax. qui non edit, vel qui non eſt edax, non mo to mangione. Gloſſ.
Inemendatus. non emendato.
Ineruditio. eruditionis carentia, privazione d'erudizione. Gloſſ.
Inefis. iners, pigro. Gloſſ. Iſid.
Inexpiabiliter. inespiabilmente.
Inexpiatus. non purgato.
Infallibilis. infallibile.
Infatigabiliter. infatigabilmente.
Infectorium. officina tinctoris, bottega di tintore. Gloſſ.
Infenditor. defenſor, difenſore. Gloſſ. Philox.
Inferilia. καταχθόνια, inferna loca, luoghi di ſotto. Gloſſ.
Infertor, qui infercit. ¶ Item qui infert, chi porta.
Infertum vinum. Lege noſtrum, & V. in Calepino.
Infeſtumino. mare latrocinando infeſto, fare il corſale.
Infibulatio. affibbiamento.
Infidibulum. vas anguſtioris oris, ut urceus, ut humor, aut vinum infundatur.
Infiduciare, oppignerare, impegnare. Gloſſ. Iſid.
Infiſcor. fiſco regio applicor, eſſer confiſcato.
Informaceus. formarius paries, qui duobus tabulis circumdatis, tanquam in formam infercitur.
Infortiatum, titulus tomi ſecundi Digeſtorum. V. Alciat.
Infortuno, as. infortunatum facio, rendere miſerabile. Gloſſ.
Infrendes: pueri ſine dentibus, qui frendere non poſſunt.
Infrontate. imprudenter, sfacciatamente.
Infulionicatus. impolitus, rozzo. Gloſſ.
Infuſorium, vas, in quo eſt oleum, quod ponitur in lucernis. ¶ Item, per quod propinatur, abuſive calicis. Voc. Dictionar.
Infuſo, as. fuſo involvo, infuſare.
Ingeniculatio. actus ingeniculandi, inginocchiazione.
Ingrano. grana in horreum ingero, portar' il grano in granajo. Gloſſ.
Ingravido, ingravidare. Paulin.
Ingruſia. ficus exeſa infecta, fico avvelenato.
Inhæredito. hæreditatem capio, ereditare.
Inharundulatio. collectio arundinum, raccolta di canne.
Inhibæ aves. infauſtæ, adverſæ, quæ inhibent, uccelli infauſti.
Inhibitor. exactor, quaſi inhibens lites. Cath.
Inhonores. idem ac honores, onori.
Iniriæ. ligulæ, quæ annectuntur ante pectus.
Initiatrix, icis, fœm. ab initiator. Saluſt.
Innaturalis, non naturale.
Innox, ocis, innocuus, innocente. Gloſſ.
Innovator. qui innovat, chi fa coſe nuove. Gloſſ.
Inobedientia, diſubbidienza.
Inobedio, diſubbidire.
Inradiat. denigrat, annerire. Gloſſ.
Inſanctus. non ſanctus, non ſanto. Gloſſ.
Inſanabiliter, inſanabilmente.
Inſapiens. inſipiens, ſcipito. Gloſſ.
Inſcenſor. miles claſſiarius, qui navem inſcendit.
Inſcindo. ſcindo, tagliare. Pet. Chryſolog.
Inſecus. prope, appreſſo. Gloſſ.
Inſemitatio. locus invius, luogo non praticato. Gloſſ.
Inſeneſcibilis, ſenectutis expers, che non invecchia.
Inſenſatus, inſenſato.
Inſepelibilis, inſepolto.
Inſertitius. inſerius, innestato. Gloſſ.
Inſiciale. jus ex inſiciis, guazzetto. Gloſſ.
Inſico. inſeco, tagliare.
Inſignitas. nobilitas, nobiltà.
Inſebria. Inſubria.
Inſplendeſco. ſplendeo, riſplendere. Gloſſ.
Inſtitria. ancilla, quæ pro domina negociatur, fattora.
Inſtramentum, quod inſternitur.
Inſtricatus. vulneratus, ferito. Gloſſ.
Inſuatus. non ſuaſus non perſuaſo. Gloſſ.
Inſulo, as. in inſulam converto, divenir' iſola. V. Inſulatus in Calepino.
Inſultus, us, inſulto.
Inſummo, as. perficio, perfezionare. Onomaſt.
Intectamentum. ἐπικάλυμμα στέγης, copremento di caſa. Gloſſ.
Intertiare. pervertere. Pap.
Intellones. folles lucernarum. Iſid. Gloſs.
Intentabilis. qui tentari nequit, che non può tentarſi. Gloſs. gr. lat.
Intentator. qui tentat, tentatore.
Interaneia. chorda. corda. Iſid. gloſs.
Intercilium. ſpatium inter cilia ſine pilis. Iſid. l. 11. c. 1.
Intercipere. ſequeſtrem eſſe. ¶ Item apud ſequeſtrem deponere.
Intercilimen. intercilia, tagliamento per mezzo.
Intercutaneus. intercus, tra carne, e pelle.
Interdiarius. qui interdiu furatur, che ruba di giorno. Gloſs.
Interdictorius. qui ad interdicendum pertinet. Saluſt.
Interfines. interjecti fines, termini poſti di mezzo Gloſs.
Interfinium. inter fines poſitum, interſepimentum narium.
Intergeries, parete di mezzo. Gloſs.
Interlocutoria ſententia dicitur, quæ non definit controverſiam, ſed aliquid obiter ad cauſam pertinens decernit.
Intermetium. ſpatium inter metas, ſpazio tra le mete.
Intermiſſa. ſine intermiſſione, continuamente.
Internecida. qui falſum teſtimonium fecit, & ob id hominem occidit. Iſid. l. 10.
Internecies. internecio, uccisione, ſtrage. Iſid.
Internoctatio. pervigilium, excubiæ, pernoctatio, lunga veglia. gloſs.
Interpedo, as. eo, ambulo, camminare.
Interpendium. cum lanx una non magis propendet altera. gloſs.
Interpola, æ, m. ſ. qui interpolat, chi rappezza, rigattiero.
Interpolio. interpolo, rappezzare.
Interpremium, & interpretium, quod ultra pretium accipitur, il ſopra più della prima compra.
Interpretatiuncula, picciola interpretazione.
Interraſor, qui interradit. gloſs.
Interrogamentum. interrogatio, interrogazione. gloſs.
Interruptor. qui interrumpit, interruttore.
Interſepia. ſepimentum, tramezzo. Onomaſt.
Interſepimentum. interſepia, tramezzo. gloſs.
Interſeptum, tramezzo. Gloſs.
Interſignium. locus inter duo ſigna, luogo tra due ſegni.
Interſexo, is, teſſere in mezzo.
Intertius. ſequeſter tertius, quem duo ſequuntur.
Interturria. loca inter turres, cortina.
Inthronizo, as. in throno colloco, collocare ſul trono. Voc. Dictionar.
Intolerabilitas. intolerantia, intolleranza. gloſſ.
Intomata. jumentorum tubera, enfiate. Onom.
Intortitium. funale, torcione.
Intoxico. venenum exhibeo, toſſicare, avvelenare.
Intrarius. interno, interno.
Intrinſece, intrinſecamente.
Intripola veſtis, eadem ac interpolis. veſte rifatta. Iſid. l. 19. c. 21.
Introitorius. ad introitum pertinens, che appartiene all' entrata.
Inveſtitura. introductio in poſſeſſionem, collocazione nel poſſeſſo.
Invide. invidioſe, con invidia.
Invidiola. invidietta. Sipontin.
Invilio. vilem reddo, avvilire. Gloſſ.
Inviſco, as. viſco inficio, inviſchiare.
Involator. fur, ladro.
Involumen, &
Involumentum. involutio, inviluppo, invoglio.
Jocula. qui verbis jocatur, burlone. Gloſſ. Iſid.
Joculae. jocoſus, ridicolo, ſcherzatore. Gloſſ.
Joguvium. captivitas, ſervitus, ſchiavitù.
Jolaccharum. ſaccharum aqua violacea conditum.
Jorſum, & Joſum, deorſum, di ſotto.
Ipes. vermiculi in vitibus naſcentes, convolvuli.
Ipnocauſta. ἰπνοκαυστης, fornaro. Gloſſ.
Irenica. εἰρηνικά, preces pro pace, preghiere per ottener la pace.
Ireſione. εἰρεσιώνη, ramus lana velatus, & habens omnigenos terræ fructus dependentes, ante januas ædium ſuſpenſus in honorem Apollinis, ad lamem arcendam.
Irmus. hymnus, qui ante troparium concinebatur, ita dictus, quod reliquorum, quæ canerentur, conſequentia ab eo duceretur. Lex. gr.
Ireneum. placentæ genus ab irnea dictum.
Ironicus. εἰρωνικός, ad ironiam pertinens.
Irregularis. qui eſt ſine regula, ſenza regola.
Irriſibilis, irridendus, degno di riſo.
Irritatrix. quæ provocat, raſtigatrice.
Irragio, is. valde rugio, ruggir molto.
Irrumpibilis. qui rumpi non poteſt, che non può romperſi. Gloſſ.
Iſagogicon. εἰσαγωγικόν, introduzione.
Iſangelia, ἰσαγγελία, nuncium conforme, avviſo ſimile. ¶ Item judicium, & accuſatio proditorum, & quorum crimina legibus non continentur.
Iſangelus. ἰσάγγελος, Angelis par, uguale agli Angeli.
Iſca. medulla nucis, quæ in ligno ipſo continetur.
Iſchas, ἰσχάς, ficus arida, fico ſecco.
Iſchæmata. ἰσχαιμα, ſanguinem attenuentia, aut ſupprimentia.
Iſchæmus. ἴσχαιμος, vim habens ſiſtendi ſanguinem, che ſtagna il ſangue.
Iſchnophonia. ἰσχνοφωνία, linguæ hæſitatio, vocis exilitas, balbuzie di lingua.
Iſcophoricos. ſaltatio in honorem Bacchi.
Iſchuria. ἰσχουρία, urinæ ſuppreſſio ex morbo, ſoppreſſione d'orina.
Iſcola. ſcuola.
Iſelaſis. εἰσέλασις, ingreſſus, entrata.
Iſemerinos. ἰσημερινός, æquinoctialis, æquidialis, circulus in ſphæra.
Iſis. emplaſtrum conferens in atra bili.
Iſoces. piſcis, ex quo primum iſicia facta. Iſid.
Iſodos, εἴσοδος, introitus, ingreſſo.
Iſonomia, ἰσονομία, æqualis diſtributio, æqualitas juris.
Iſopolitia. ἰσοπολιτεία, communis reipublicæ gerendæ cura.
Iſoſceles. ἰσοσκελὲς σχῆμα, figura trianguli duos tantum angulos æquales habens.
Iſoſtates. ἰσοστάτης, æqualitatis recognitor.
Iſox. piſcis genus.
Iſte. recte, rettamente. Gloſſ. Iſid.
Italiota. peregrinus in Italia morans.
Itinero, as, far viaggio.
Ithymbus, ἴθυμβος, ſaltatio in honorem Bacchi.
Jubilatus, us. clamor ruſticorum, giubilo.
Jububa. herbe.
Jucundo, as. jucunditate afficio, rallegrare.
Judicatorium. locus, ubi judicatur, luogo dove ſi giudica. Gloſſ.
Jugulator. qui jugulat, ſcannatore. Gloſſ. & Salviano.
Jolca. ſiſilia. gloſſ. Iſid.
Jumentarium. locus, ubi ſtant jumenta, luogo dove ſi fermano i giumenti. Gloſſ.
Juncata. lac concretum, & junco involutum, giuncata.
Junctor. qui malos jungit ad rhedam.
Jungula, jungla, ſeu jugla. habena jugalis.
Junis. juvenis, per ſyncop. giovane.
Junus. animal quoddam quadrupes.
Juraticus. ſcholaſticus, legis peritus, dottore. Gloſſ. Iſid.
Juſcella. juſculum, mineſtrina, intingoletto. gloſſ.
Juſcellarius. qui juſcellum facit, cuoco. gloſſ.
Juſſo, ſevere jubeo, comandare con ſeverità.
Juſſor. qui jubet, chi comanda.
Juſtidium. dies, quo jus dicitur, giorno, in cui ſi rende ragione. Gloſſ.
Juſtificatio. giuſtificazione. Voc. Theol.
Juſum. deorſum, in giù.
Juxto, as. appropinquo, avvicinarſi.
Ixiæ. varices, cum ſanguis in crurum venis dilatatur.
Ixon. avis ex vulturum genere.
Ixus. viſcum, quo aves capiuntur, viſchio.
Iyxta. juxta, appreſſo.
Ixone. veſtis ſatyrica, veſte da ſatiro.

K

KAii. margines, ſeu crepidines molium, quibus flumina obſerantur. ¶ Item cancelli.
Kyrie eleiſon. Domine miſerere.
Kupti. Ægyptii Chriſtiani.

L

LAberna. ferramentum latronum, vel furum. ¶ Item latro, aut qui filios alienos ſeducit. ¶ Item gladiator. Gloſſ. Iſid.
Labilitas. ſdrucciolevolezza. Sariſberiens.
Labiolum. parvum labium, labbretto.
Laboratorium. locus deſtinatus operibus chymicis.
Labronium. ſpecies lati poculi.
Labilis. labilis, ſdrucciolevole. Gloſſ.
Labyzus. gummi genus odoratiſſimum.
Lacatiſmus, laqueus, decipula. laccio. Iſid. Gloſſ.

Lactu.

Digitized by Google

Lacca. res quædam rubea, quæ tenuibus lignorum ſurculis inhæret, ſapore non ingrato.

Laccarius. qui puteos, aut foſſas effodit, cava pozzi. Gloſſ.

Laccus. puteus, lacus, ciſterna. pozzo.

Lacebra. illecebra, accarezzamento. Adelhelm.

Lachanopola. λαχανοπώλης, olerum venditor, chi vende ortaglia.

Lachanapolium. λαχανοπωλεῖον, forum olitorium, piazza dell' ortaglia.

Laciniata veſtis. veſtis ſinuoſa, veſte piena di falde.

Laconice. λακωνικῶς, breviter more Laconum.

Lactanum. potio ex lacte, lattata. Iſid.

Lactena. malleum, martello. Gloſſ. Iſid.

Lacticularius, & Lacticuloſus, qui lac non habet, aut parum. che ha poco latte. Gloſſ.

Lactidiaci. qui circa umbilicum calce percuſſi ſunt.

Lactiphagus. lac edens, mangia latte.

Lactoſus. lacteus, vel lacte plenus, pieno di latte.

Lactumen. puſtulæ in capite puerorum naſcentes, quaſi lactis impuritas, lattime.

Lacturius. Porcellus lactens, nondum ablactatus.

Laculata caſtis, quæ lacus quadratos quoſdam cum pictura habet intextos, aut additos uſu.

Lacunula. parva lacuna. picciolo ſtagno.

Læmargia. λαιμαργία, guloſitas, voracitas. goloſità.

Læmargus. λαίμαργος, guloſus, vorax, goloſo.

Læmuſchaton. λαιμοσχατον, præmium gladiatoribus datum ob adverſarii jugulationem, premio de' gladiatori.

Lagarus. laxus, ſubinanis, vuoto.

Laiſus. ſinus, gremium. grembo.

Lalage. λαλαγή, clamor, vociferatio, ſchiamazzo.

Lalangia, & lalangula. cruſtula, croſta. gloſſ.

Lambdoides. ſutura cranii, a figura Λ ſic dicta.

Lamentatus. qui lamentatur, chi ſi lamenta. gloſſ.

Lamentatrix. che ſi lamenta. Scriban. de Paſſ. Dom. c. 10.

Lampadaphuſia. λαμπαδαφορία, lampadis geſtatio. portamento di lampada. ¶ Item luſus quidam Athenienſium, de quo vide Lampas in Calepino.

Lampium. pulpitum, analogium, leggio. Iſid. gloſſ.

Lamprotera. λαμπροτέρα, ſaltationis genus.

Landgravii. regionum, aut limitum comites.

Landula. alauda, allodola.

Languitudo, & Languitas. languidezza.

Laniator. lanius, beccajo. gloſſ.

Laniatorium. laniena, beccaria.

Laniceus, laneus. di lana.

Lanilutor. qui lanam lavat, fullo, lava lana. gloſſ.

Lanipendens. mercante di lana.

Lanium. laniena, beccaria.

Lano, as. lanam produco, produr lana.

Laoplanus. λαόπλανος, dæmon popularis, impoſtus, calunniatore.

Lapatzas. veſtis Principum Conſtantinopolitanorum.

Lapicidinarius. lapicida. ſcarpellino. gloſſ.

Lapidicæſus. ſcarpellino.

Laqueo, as. illaqueo, allacciare.

Larcus. vas vimineum, in quo feruntur carbones, corba del carbone.

Lardarium. locus, ubi lardum ſervatur, lardelliera. Alii exponunt particulas lardi a coquis in carnes immiſſas.

Laricinus. qui eſt ex larice, di larice.

Larna. roſarium, roſaro. gloſſ. Iſid.

Larus. folica, avis quædam aquatica.

Larynx, yngis. gula, guttur, vel oſtium aſperæ arteriæ, gola.

Laſcia, tractus lanæ. Greg. Turon.

Laſerculi. placentulæ, focaccie, torte.

Laſſia. mappa villus habens, manipolo, ſalvietta.

Laſſicius. mus, ſorcio.

Laſſeo. laſſus ſum, eſſere ſtanco.

Latebro, as. abſcondo, naſcondere.

Laterani. ſatellites, qui Principis latus ſervant. ſoldati di guardia del Principe.

Lateratim. ex utroque latere, dall' uno, a l' altro lato.

Latifico, as. latum facio, allargare. gloſſ.

Latiloquens. qui magna loquitur, che parla di gran coſa.

Lato, as. allargare, dilatare.

Latomus. λατόμος, lapicida, ſcarpellino.

Latria. λατρεία, ſervitus, cultus, religionis obſequium.

Laudamentum. arbitrium, judicium, conſilium, arbitrio. Cujac.

Laudidignus. laude dignus, degno di lode. gloſſ.

Laudifico. laudo, lodare. gloſſ.

Laudum. ſententia, arbitrium. ¶ Item tranſactio.

Laudunæ. Eccleſiaſtica vaſa, vaſi di Chieſa. Pap.

Laureo, as. statuo, coronare. P. Chryſol. & Sariſberienſ.

Lautitas. lautitia, delicatezza, magnificenza in cibi, o abiti. Gloſſ.

Lautule. diminut. a laute, alquanto lautamente.

Lautulus. diminut. a lautus, alquanto lauto.

Lauzanum. animal quoddam quadrupes.

Lazareuma. veſtis mortualis, veſte da morto.

Lazarus. homo recens mortuus, uomo morto di freſco.

Lazulus. lapis opacus, ſapphiri colore, aureis punctulis exornatus.

Lazurion. color cæruleus, azzurro.

Leberis. ſerpentis exuvium. ſpoglia di ſerpente.

Lebia. λεβίας, piſcis. peſce.

Lecanomantia. λεκανομαντεία, divinatio per pelvim.

Lecanomanticus. λεκανομαντικός, ad lecanomantiam pertinens.

Lecanomantis. λεκανομάντις, qui per pelves divinat.

Leccatus, guloſus, goloſo, leccone. ¶ Item mediator. mezzano. Iſid. gloſſ.

Lecithus. λέκιθος, vitulus, roſſo dell' uovo. ¶ Item piſum.

Lecithopola. λεκιθοπώλης, ovorum venditor, vel piſorum, chi vende uova.

Lecithopolis. λεκιθοπῶλις. ovorum venditrix.

Lectarius. qui lectos facit, chi fa letti.

Lectionarium. meſſale. liber ſacrarum lectionum.

Lectiſitium. ſtatio lecti. gloſſ. Iſid.

Lectrum, & legium. pulpitum, in quo legitur. pulpito.

Ledarium. tunica æſtiva, tonaca da eſtate.

Ledo, onis. maris æſtuatio, ballamento del mare.

Leguminarius. qui legumina vendit, chi vende legume. gloſſ.

Lemoſus, qui lema laborat.

Leithund. canis ductor, Germanica vox.

Lenæon. ληναιών, Januarius, Gennaro.

Lenobates. ληνοβάτης, qui uvas in torculari ſalcat, chi calca l' uve.

Lenticularia. olla, ubi lenticulæ reconduntur. luogo dove ſi ripongono le lenticchie.

Lention. linteum, lenzuolo. ¶ Item cingulum ſacerdotale, cinto ſacerdotale.

Lentitas. lentitudo, lentezza.

Lepadium. lorum latum, quo collum equi ad jugum religatur.

Lepitas. lepor, lepidezza.

Leptocarya. λεπτοκάρυα, avellanæ, nocciole.

Leptoludia. ficus pullæ. fichi neri.

Lella. machinæ bellicæ genus.

Lethargici. canes tacite mordentes.

Lethificus. lethifer, mortale.

Leuca. λεύκη, populus alba, pioppo bianco.

Leuciſcus. piſcis e mugilum fluvialium genere.

Leucochalcos. λευκόχαλκος, aurichalcum, ottone.

Leucoma. λεύκωμα, album oculi. ¶ Item album ovi. chiaro dell' uovo. ¶ Item tabula illa, in qua judicum deſcripta erant nomina, & in qua ſingulorum annorum acta literis mandabantur a Pontifice Maximo.

Leucomænides. λευκομαινίδες, exigui piſciculi, peſcciolini.

Leucon. λευκόν, album, bianco.

Leuconotus. λευκόνοτος, ventus, idem ac Libonotus, quaſi albus Notus, Oſtro Garbino.

Leucopatyphos. λευκοπαίφορος, candidis, & nullo colore tinctis veſtibus indutus.

Leucopygi. λευκόπυγοι, qui candidis ſunt natibus.

Leviathan. balena, magnus draco. ¶ Item Dæmon.

Leudis, is. vaſſallus, ſubditus, vaſſallo.

Leviga. inſtrumentum ad levigandum.

Levio. leve facio, alleggerire. Cath.

Levitacio. leve facio, alleggerire. Gloſſ.

Leviſicatum. potionis genus.

Leunculus. parvus leo, leoncello.

Lexicon. λεξικόν, vocabularium, dictionarium, leſſico, dizionario.

Liæ. foramina, quæ in ſummo mali recipiunt funes.

Libatorium. crates, quo funditur libamen in ſacris.

Libellatius. qui libellos defert.

Libellatici dicuntur, qui idolis non quidem ſacrificarunt, ſed nomina per libellus dedere. Cyprian. l. 4. ep. 2.

Libeum. vaſculum in ſacris, quo oleum effundebatur.

Libitudo. libido, libitum, volontà.

Librina. inſignes, livrea.

Licentiatus, in ſtudiis emeritus. licenziato.

Lichas. λιχάς, palmus, h. e. interſtitium inter pollicem, & indicem extenſus.

Liciatorium. lignum, ubi licia involvuntur, ſubbio.

Lifeni. candelæ. lucignoli.

Licita. licitamento. Graſius.

Licius. negotiator, negoziante, a verbo liceor.

Licta. linea. Antiquum, & obſoletum verbum.

Ligius. vaſſallus, ſubditus, vaſſallo, ligio.

Lignarium. lignaria cella, legnajo.

Ligneſco, is. in ligni duritiem concreſco.

Lignile. lignarium, legnajo.

Ligurius. guloſus, catillo, nepos, goloſo, leccone. Gloſſ.

Lilialis. iridis quædam ſpecies, a ſimilitudine lilii, giglio, azzurro.

Liliaſtrum. planta lilio ſimilis, gigliaſtro.

Limator. qui lima polit, limatore. Cyrill. gloſſ.

Limatura. ſcobs. limatura. gloſſ.

Limbellus. parvus limbus, picciolo orlo.

Limbulus. picciolo orlo.

Limentum. idem ac limes, limite.

Limen, enis. λιμήν, portus, porto.

Limenophylax. λιμενοφύλαξ, cuſtos portus, guardiano del porto.

Liminium. ſervitium mutiſerum, captivitas. ſchiavitù.

Limne. λίμνη, ſtagnum, lacus, palude.

Limniſcus. nota critica in cenſendis auctoribus. ¶ Item virgola inter geminos punctos jacens, Iſid. l. 1. c. 20.

Linctor, qui lingit, chi lecca. gloſſ.

Linoſtima palla. linteum ad lævam Sacerdotis, ad tergendum, manipolo.

Lintaatus. lini textus.

Lipopſychia. & lipothymia, λιποψυχία, λιποθυμία, animi deliquium, ſvenimento.

Lipſana. λείψανα, reliquiæ, rimaſuglie.

Liquaminarius. qui liquamen vendit.

Liquaſco. liqueſco, liquefarſi.

Liquatum, i. liquamen.

Lista. linea, ora, limbus.

Lithiaſis. λιθίασις, calculi generatio in veſica. ¶ Item album tuberculum in palpebris.

Lithoglyphus. λιθογλύφος. ſculptor lapidum.

Lithomenia. λιθοτομεῖα, lapicidina, cava di pietre.

Lithos. λίθος, lapis, pietra.

Lithurgus. λιθουργός, lapidarius, chi lavora pietre.

Litigatio. litis agitatio, litigio. gloſſ.

Litotes. λιτότης, frugalitas, tenuità.

Liturgia. λειτουργία, munus publicum, functio muneris Eccleſiaſtici.

Liturgus. λειτουργός, miniſter ſacer publicus.

Liturgicus, λειτουργικός, miniſtratorius.

Litus, homo dedititius, qui ingenuitatem ſuam mancipavit.

Livia. columba agreſtis, colore livido, colomba ſelvaggia, gazza.

Livum. tectorium.

Lixus. elixus, leſſo.

Lixiones. aquarum portitores. Iſid. Gloſſ. Al. leg. portitores, i porta acqua.

Lobus, infima pars auris. ¶ Item partes extremæ hepatis. ¶ Item lupus, apud Hiſpan.

Loemodes. λοιμώδης, peſtilens, peſtilente.

Locatarius. chi prende ad affitto.

Logariaſta, qui publicos reditus tractabant.

Logarithmus. λογαριθμός, genus numeri. V. Caſp. Schott. curſ. Mathem.

Logemperus, qui præter verba nihil affert.

Logiſterium. locus in quo exercitus recenſetur, & militi ſtipendium datur.

Logiſtica. λογιστική, ars ſupputandi. abbaco.

Logium. λόγιον, oraculum, præſertim ſoluta oratione editum. ¶ Item locus judicii. ¶ Item collectio.

Logodædalus. λογοδαίδαλος, orator verſutus, qui inania verborum ornamenta ſectatur, cianciatore ingegnoſo.

Logopœus. λογοποιός, qui falſa comminiſcitur, mythologus. chi inventa favole.

Logodiptum. λογόδειπνον, cœna verbis condita.

Logotheta. λογοθέτης, qui rationem ponit.

Lolieſco. in lolium degenero, degenerare in loglio.

Lolietum. locus lolio conſitus, luogo pieno di loglio.

Loma. λῶμα, parvula fimbria, aut limbus.

Lomentarius. qui lomentum conficit. gloſſ.

Lonche. λόγχη, cultri genus, quod adhibetur in liturgiis.

Longanimis. paziente. Iſid.

Longanimitas. pazienza d' animo, tolleranza.

Longanimiter. patienter, con pazienza.

Longiturnitas. diuturnitas, lunghezza.

Longiturnus. longinquus, diuturnus, lungo.

Loquacito, as, multum loquor, parlar molto.

Lordoſis. λόρδωσις, incurvatio in anteriorem partem, cum quis capite prono eſt, vitiata dorſi ſpina.

Loricifer. qui loricam fert, chi porta la panciera. Gloſſ.

Lotax. mendicus, povero.

Lotiolentus. lotio ſœdatus, ſporcato con orina.

Lotrix. quæ lavat, lavandaja.

Lucernarius. qui lucernam fert, vel facit, lucernajo.

Lucido, as. lucidum facio, illuſtro, far riſplendere.

Lucifico. far riſplendere.

Lucigena. a luce natus, generato di luce.

Lucinium. myxus lucernæ, lucignolo.

Luco, as. ſylvam cædo, tagliare una ſelva.

Luctitur, aris. lottare ſpeſſo.

Lucubrum. quidquid ex arida materia eſt ad ignem concipiendum, ut ſulfurata. Iſid.

Lucuei. lucorum cuſtodes, guardiani di boſchi.

Lucullea. lancea lata.

Ludarius. ad ludum pertinens.

Ludices. meretrices, meretrici. Iſid. Gloſſ.

Ludotrophus. laniſta, maeſtro di ſcherma, quaſi ludum alens gladiatorium.

Luecula. parva lues, piccola peſte.

Lumbarda. bombarda, artiglieria.

Lumbare. is. tegumentum lumborum, brago.

Lunaſta. Lunæ peritus. pratico della luna.

Lunus, cinctus, quem publice habent ſervi.

Lupinetum. locus, ubi lupini ſeruntur, lupinaio.

Lupanarius. lupanaris dominus, padrone del bordello.

Luparius. cacciatore di lupi. Paſſerat. in Serv.

Lupio, lege lippio.

Luremor. lurcor, mangiare.

Luſcitus. myops, chi ha corta viſta, o cattivo.

Luſculus. alquanto loſco.

Luſtrabilis. θεατὸς, ſpectabilis. gloſſ.

Luſtrina. aſpergillum, aſpergolo.

Luſtrus. frater mariti, fratello del marito, Gloſſ.

Luter. λουτήρ, vas ad lavandum aptum, pelvis.

Lu-

Lutium. lotium, *urina*.
Lutor. qui inſolat, *chi mette al ſole*. Gloſſ.
Lutrares balneari.
Luxatio, onis. motio extra locum, *slogamento*.
Lycanthropia. λυκανθρωπία, rabies lupina, melancholiæ genus, *malanconia*.
Lycanthropus. λυκάνθρωπος, qui lycanthropia laborat, *malanconico*.
Lyce, lux prima ſolem præcedens.
Lychnidium. λυχνίδιον, lucernula, *lucernetta*.
Lychnitus. λυχνίτης, lapis pellucidus.
Lychnaptes. λυχνάπτης, qui lucernam accendit, *chi accende la lucerna*.
Lychnia, λυχνία, dioptra ad lychni modum ſuſpenſa, *cannocchiale*.
Lychnicum. veſpertinum tempus, quo lucernæ accenduntur.
Lychnium. λυχνεῖον. candelabrum, *candeliere*.
Lycoctonon. λυκοκτόνον, genus aconiti lupos occidentis. *erba, che uccide i lupi*.
Lycopantheros. λυκοπάνθηρος. animal lupum, & pantheram referens, *animale ſimile al lupo, ed alla pantera*.
Lycophilia. λυκοφιλία, lupina amicitia, *amicizia finta*.
Lycophili. λυκόφιλοι, ſuſpecti amici, *amici ſoſpetti*.
Lycopodes. λυκόποδες, tyrannorum ſatellites, *ſgherri di tiranni*.
Lymphæones. antra nympharum, vel officinæ, & ſacraria artium.
Lypeſologus. aliis maledicendo moleſtus.
Lyræ. nugæ, *bagatelle*. V. Liræ in Calepino.
Lyrites. qui lyra canit, *ſuonatore di lira*.
Lyſidicus. λυσίδικος, qui omnia jura diſſolvit.
Lyſigamus, λυσίγαμος, nuptias ſolvens, *che ſcioglie le nozze*.
Lyſiponia. λυσιπονία, laboris, & laſſitudinis ſolventia.
Lyſſa. rabies canum ſub caniculam.
Lyteria. λυτήρια, ſolutoria ſigna, morbi magni ſolutionem præcedentia.
Lyterſis. cantilena meſſorum, *canzone de' mietitori*.
Lytroſis. λύτρωσις, redemptio, *riſcatto*.

M

MAcariotes. μακαριότης, beatitudo. *beatitudine*.
Macaria. μακαρία, locus beatæ vitæ. ¶ Item beatitudo, *beatitudine*.
Macarios. μακάριος, beatus, *beato*.
Macella. ſepta, clauſtra. ¶ Item genus teli, quod uno tantum cadit mucrone, ſicut Dicella eſt, quod utrinque cadit.
Machæropæus. μαχαιροποιός, faber machærarum, *ſpadaio*.
Macheron. viridis compoſitio medicamenti contra morbos articulares.
Machæropola. μαχαιροπώλης, qui machæras vendit, *ſpadaio*.
Machæropolium. μαχαιροπωλεῖον, locus, ubi machæræ venduntur, *bottega di ſpadaio*.
Machamos. December menſis, linguæ Byzantina, *Decembre*.
Machi. impii, perditi, *ſcellerati*.
Machil. tunica talaris, hyacinthina, habens tintinnabula multa.
Machir. cibus, *cibo*.
Macholus. horreum ſine tecto, *granaio ſenza tetto*.
Macreo: macreſco, *eſſer magro*.
Macro, as. macrum reddo, *far magro*.
Macrochir. μακρόχειρ, longimanus, *chi ha le mani lunghe*.
Macrocenſa. longiores receſſus.
Macrocoſmus. μακρόκοσμος, magnus mundus, *mondo grande*.
Macrorone. longæ coronæ, *corone lunghe*.
Mactriſmus. ſaltationis genus.
Madaroſis. μαδάρωσις, glabrities, morbus, quo defluunt pili.
Mafurtium. vel Mafortium, palliolum fœmineum breve, quo mulier caput tegebat in ſignum maritalis poteſtatis.
Mæmacterium. μαιμακτηριών, menſis Septembris, *Settembre*.
Mæotrum, μαίωτρον, præmium, quod obſtetrici datur, *paga della balia*.
Magas, vel Magadium. inſtrumentum muſicum, tabula quadrata conſtans leviter convexa, intentis in ea fidibus. ¶ Item ea pars lyræ, quæ plectro illiditur.
Mageroma. μαγείρευμα, ferculum, *vivanda*.
Magerna. inſidiæ magicæ, *inſidie magiche*.
Magirus. μάγειρος, coquus, *cuoco*.
Magiſtellus. parvus magiſter, *maeſtruccio*.
Magiſteria, æ. dignitas magiſtri, *magiſtero*.
Magmatarius. qui magmata facit, *chi fa unguenti*.
Magnævus. longævus, *attempato*. Gloſſ.
Magnificium. magnum opus, *grand' opera*. Gloſſ.
Magniloquax. magniloquus, *chi parla di gran coſe*. Gloſſ.
Magodus. qui cantu magum refert.
Magyriſſa. lebes, *pignatto*. Gloſſ.
Maholus. V. Macholus hic ſupra.
Maia. amita, avia, matertera, nutrix. ¶ Item genus cancrorum maximum.

Majeſtaticus. ad majeſtatem pertinens.
Majorennis. qui adultus factus tutoris cura non indigat. JCti
Majulum. edulii genus, quod menſe Majo potiſſimum fiebat.
Malacoſtracos. μαλακόστρακος, mollem habens teſtam. *di ſcaglia tenera*.
Malatum. pomarium. *Iſid.*
Malce. reſolutio membrorum ex frigore, aut nimio labore. *pedignoni*.
Maleformis. deformis. *deforme*. Gloſſ.
Malevolo. odio habeo. *odiare*.
Malebarbis. glaber, *pelato*. Gloſſ.
Maleforus. September Byzantiis. *Pap.*
Malignor, aris. maligno, *malignare*.
Malignoſus. malignus, *malvagio, maligno*. Gloſſ.
Malleous. lanatus, *coperto di lana*.
Malleo, as. malleo operor, *martellare*.
Mallus. longa lana, vellus, *lana*.
Mamburgium. suratio.
Mamburgus. surator.
Mamiaces. genus monilis, quod collo ſuſpenditur.
Mamillarium. parva forfex, *forbicetta*.
Mamluchus. mancipium ære emptum, *ſervo comperato con danaro*.
Mammo, as. lacto, mammam præbeo, *lattare*.
Mammatus. mammæ ſimilitudinem habens. ¶ Item grandes habens mammas.
Mammona. deus divitiarum. ¶ Item ipſæ divitiæ. Vox Syra.
Mamzer. de ſcorto natus.
Mana. mater: manita, parva mater. *Gloſſ.*
Manca, tributa, *tributi*.
Mandatarius. cui mandatur.
Mandibularius. ad mandibulam pertinens.
Mandiburgus. curator, advocatus.
Mandra. deceptio, fraus, *inganno*. Iſid. Gloſſ.
Mandror, oris. cavillor, *beffare, ingannare*.
Mandualis. sancellus, qui deſuper tumulum ſtat.
Mendulus. ceniſm clauſuræ horti. *Pap.*
Mandya. veſtis militaris genus.
Maneries. conditio, ſors, ratio, *maniera*.
Manganarius. qui facit mangana, quæ ſunt inſtrumenta bellica.
Manganula. præſtigiæ, *giuochi che fanno travedere*.
Manganum. μάγγανον, inſtrumentum ad jacienda tela, *mangano*.
Maniaces. μανιάκης, monile, torques, *collana*.
Maniacus. μανιακός, furioſus, inſanus, *pazzo*.
Manclavium. clava manualis. ¶ Item flagellum.
Manicleatus. manicatus, *manicato*.
Manico, as. mane eo, mane ſurgo, feſtino. *Pat. Chryſol.* ¶ Item per manum teneo. ¶ Item manſito.
Manuductus, & manuductor. qui in medio choro ſtans manuum plauſu ſigna dabat.
Manilex. manum dans. *Iſid. Gloſſ.*
Manit. ædificat. *Iſid. gloſſ.*
Manmire. monere, *avviſare*.
Mannita. monitio, *avviſo*.
Mannos. monilia genus.
Manopera. manus opera.
Manſeres. de ſcorto nati, aut matre nobili, patre vero ignobili.
Manſionatici. hoſpitum ſuſceptores, *che accolgono oſpiti*.
Manſionaticum. hoſpitii expenſa, *ſpeſa dell' oſpizio*.
Manſueto. manſuefacio, *render manſueto*.
Mantia. μαντεία, divinatio. vaticinium, *indovinamento*.
Mantice. μαντική, ars divinandi, *arte d' indovinare*.
Manticulatio. furtum, fraus, *tagliamento di borſe*.
Mantuelis. chlamys. *mantello*.
Manualium. candelabrum, *candeliere*.
Manubia. iteratio doctrinæ. *Iſidor.*
Manubrare. vigilare, pernoctare, *vegliare*.
Manuinſpex. qui manum inſpicit, chiromantes, *chiromante*.
Manopletius. manum implens. *chi riempie la mano*. Gloſſ.
Manutergium. mappa, *tovagliuolo per aſciugar le mani*.
Manutius, vel manutus, magnas manus habens, *di mani grandi*.
Mapparius. qui mappam in circo mittebat.
Maranus. apoſtata.
Maraſmus. μαρασμός, tabes.
Maratha. templum magna.
Marceſcibilis, qui marcet, *che diviene putrido*.
Marcido. marcidum reddo, *render putrido*.
Marginalis. ad marginem pertinens, *marginale*.
Margineus. *marginale*.
Marcha. terminus, finis, *confine*.
Marchio. qui marchæ præeſt, hoc eſt limiti, *Marcheſe*.
Mareſchalcus. qui equos curat.
Maren. luſus genus.
Marila. ignis tenuis. ¶ Item pulvis carbonum.
Martellus, & marcus. malleus, *martello*.
Mareda. menſura ſex heminarum.
Maſaria. ſupellex, mobili, e *maſſerizie di caſa*.
Maſca. venefica, ſaga, *ſtrega*.
Maſcauda. vas potorium, *vaſo per bere*. Gloſſ.
Maſchala. machina, qua ſarcinæ demittuntur in naves.
Maſculo, as. maſculum facio, maſculum animum indo.

Maſora. doctrina critica Hebræorum.
Maſorethæ. Hebræorum critici, ſeu ſapientes.
Maſticatorium. medicamentum, quod maſticatur ad pituitam expuendam.
Maſtigo, as. μαστίζω, μαστιγόω, verbero, punio, *baſtonare, punire*.
Maſtix. μάστιξ, ferula, ſcutica, flagrum, *flagello, sferza*.
Maſtromiles. magiſter militum.
Matæotechnia. ματαιοτεχνία, ars vana, & futilis, *arte vana*.
Materioſus. multam materiam habens. *Gloſſ.*
Mathema. μάθημα. diſciplina, matheſis.
Matricularius, Eccleſiæ œconomus.
Mattumanus. qui graciles habet manus.
Mattus. triſtis, obtuſus, *matto*. Gloſſ.
Matylla. edulium ſitim ſonciens, quo in media potione utebantur.
Mavortis. veſtis quædam mulierum, & monachorum. *veſte*.
Mauron. nigrum, *nero*.
Maxima, æ. regula principalis, & illuſtris, *maſſima*.
Maximates. optimates, *principali*.
Maza. farinæ maſſa cum aqua, & oleo cocta, aut etiam lacte.
Meaculum. meatus, *corſo, paſſaggio*.
Meatim. meo more. *per mio uſanza*.
Mechanopæus, μηχανοποιός, &
Mechanurgus. μηχανουργός, qui mechanica opera, ſeu machinas facit, *che fa opere mecaniche*.
Mecon. μήκων, papaver, *papavero*.
Meconium. μηκώνιον, ſuccus papaveris.
Medalia. numiſma, *medaglia*.
Mediate. cum medio, *mediatamente*.
Medicifici, & medifices. medici, *medici*.
Meditabunda. cogitando, *penſando*.
Meditatorium. locus ad meditandum aptus, *luogo per meditare*.
Meditatus, us. meditatio, *meditazione*. Theoduſſ.
Mega. μέγα, magnum, *grande*.
Megadomeſticus. magnus domeſticus, *gran domeſtico*.
Megalopſychia. μεγαλοψυχία, magnitudo animi, *grandezza d' animo*.
Megaloſchemus. μεγαλόσχημος, monachus, *monaco*.
Melamborius. ventus vehemens, quaſi Boreas niger, Circius.
Melancholice. per melancholiam, *malinconicamente*.
Melanion. viola nigra.
Melarium. locus malis recondendis aptus.
Mele, & Mela. inſtrumentum chirurgicum, quo aliquid infunditur vulneri.
Meletema. μελέτημα, meditatio, *meditazione*.
Melicraton. potus ex aqua, & melle.
Melipecta. cibaria mellita, *cibi con mele*.
Melitoma. opus dulciarium ex melle, *coſa fatta di mele*.
Mellacium. *vino cotto*.
Mellax. adultus, adoleſcens, *adulto*.
Melliloquus. ſnaviter loquens, *chi ha parole melate*.
Melliſſones, pen. prod. mellarii. ¶ Item apum alvearia.
Melonomus. μηλονόμος, ovium paſtor, *pecoraio*.
Melota, & Melote. μηλωτή, pellis ovilla cum ſua lana.
Melotis. auricularium ſpecillum.
Membranarius. qui membranas facit.
Membranum. clauſtrum virginale.
Membrulum. parvum membrum. *membretto*.
Memoralius. qui in acta refert. *Gloſſ.*
Mempſimœria. μεμψιμοιρία, crebra querela de ſua ſorte, *lamento continuo della ſua diſgrazia*.
Memphis. μέμψις, querimonia, *lamento*.
Mempticus. accuſatorius.
Menagyrta. μηναγύρτης, qui ſingulis menſibus aliquid colligit.
Menaulum. jaculi ſpecies.
Mendaciloquium. *narrazione bugiarda*.
Mendicitas. mendicus, *mendicamente*.
Mene. μήνη, defectus lunæ. ¶ Item luna ipſa.
Menerua. moneo, *avviſare*. in Saliari carmine, teſte *Scalig.*
Meniaticum. tributum menſtruum.
Meninges. μήνιγγες, duæ membranæ circa cerebrum circumvolutæ.
Meningophylax. μηνιγγοφύλαξ, membranæ cuſtos, lamina ænea, qua chirurgi capitis vulnera curant.
Menior. melior, *migliore*.
Meniſcus. μηνίσκος, lunula, *lunetta*.
Meniſterium. menſa, in qua ponuntur convivii pocula.
Menologium. μηνολόγιον, liber, in quo menſium ratio redditur, *lunario*.
Menſigerulus. qui menſam gerit, *porta menſe*.
Mentana. October, menſis Jovis. *Iſid.*
Mentilla. minima.
Mentonalis. ad mentum uſque hominis pertingens.
Mentor. cogito, *penſare*.
Menytrum. μήνυτρον, præmium, quod exploratori, & indici datur, *premio, che ſi dà alle ſpie*.
Merarcha. μεράρχης, qui juſtæ parti militum præeſt.
Merarchia. μεραρχία, agmen conſtans ex viris bis mille quadraginta octo.

Mer-

Digitized by Google

Mercedarius. qui mercedem dat, *chi diſtribuiſce le mercedi*.
Mercion. mercatus. *mercato*.
Merefigæ. manifeſtæ turpitudines.
Mergulus. funiculus, qui in lucerna flammam nutrit. *ſloppino, lucignuolo*.
Mergus, oris, vas, quo e puteo aqua extrahitur.
Meridianum. circulus major in ſphæra, per polum mundi, & verticem noſtrum ductus, *Meridiano*.
Meringa. pellis in aure, ubi fit auditus. *Vet. Vocabular.*
Meriſmus. μερισμός, diſtributio, *partizione*.
Meris. jaculi genus apud Helvetios.
Merſinium. funis, *corda*.
Merſio, onis. actus mergendi. *Gloſſ.*
Merulentus. mero plenus, *pieno di vino*. Fulgent.
Meſarchon. μέσαρχον, meſenterium.
Meſeraum. μεσάραιον, meſenterium.
Meſatnum. tributum dimidiatæ ovis.
Meſacium. lorum ab equo alium equum tendens.
Meſator. magiſtratus, ad quem litis deferebant arbitrium.
Meſaulium. μεσαύλιον, janua in medio poſita, vel locus in media domo, *mezzo della ſala, o della caſa*.
Meſenterium. μεσεντέριον, craſſa, & adipoſa membrana, medium inter inteſtina ſitum obtinens.
Meſticum. μεστικόν, ſit, quod pro loco occupando in foro mercibus vendendis ſolvebatur.
Meſobolum, & meſobum. lignum medium inter junctos boves.
Meſocranium. μεσοκράνιον, vertex capitis, *cimo del capo*.
Meſoneſtimus. quarta ſeptimana Quadrageſimæ.
Meſonyction. μεσονύκτιον, media nox, *mezza notte*.
Meſopentecoſte. ſeptimana quarta poſt Pentecoſten.
Meſophryum. μεσόφρυον, ſpatium inter ſupercilia, *ſpazio fra due ciglia*.
Meſopleurum. μεσοπλεύριον, locus inter coſtas.
Meſoria. intervalla, & pauſæ horarum canonicarum.
Meſſias. *il Meſſia, cioè il noſtro Salvatore*.
Meſſicula. parva meſſis, *piccola meſſe*.
Meta. μετὰ, græca præpoſitio, ſignificans cum, poſt, & trans.
Meta. præmium, quod datur, quando ſponſam maritus domum ducit.
Metabulum. fauſta navigatio, *proſpera navigazione*. Iſid.
Metacarpium. pars manus a junctura uſque ad digitos.
Metalepticus. μεταληπτικός, participativus.
Metallifodina. *miniera*.
Metaphorice. per metaphoram, *metaforicamente*.
Metaphoricus. μεταφορικός, tranſlatus, *metaforico*.
Metaphraſis. μετάφρασις, mutatio in aliud orationis genus, interpretatio, *interpretazione*.
Metaphrenum. μετάφρενον, pars corporis, quæ præcordiis a tergo eſt objecta.
Metaphyſica. μεταφυσική, ſupernaturalis, *coſe ſovranaturali*.
Metaplaſticus. transformativus.
Metaſiæ. bidentes, quæ nec agnæ ſunt, quia illæ nondum dentes emiſerunt, nec adaſiæ, h. e. veteres, ſed a partu recentes, ideo aptæ ſacrificio.
Metaſyncriſis. μετασύγκρισις, exiguorum meatuum tranſmutatio ad ſtatum naturalem.
Metaxatum. μεταξωτόν, ſericum crudum, *ſeta*.
Metaxiaticum. μεταξιατικόν, tributum, quod a metaxariis, hoc eſt ſerici crudi negotiatoribus ſolvitur.
Metaxyologia. μεταξυολογία, interpoſitio alicujus cauſæ, vel circumſtantiæ in oratione.
Meteora. μετέωρα, miſta imperfecta, quæ in ſublimi aeris parte generantur, ut pluvia, nix, grando, &c.
Meteoroleſches. μετεωρολέσχης, qui de rebus ſublimibus nugatur.
Meteorologice. μετεωρολογική, ſcientia meteororum.
Meteorologus. μετεωρολόγος, de meteoris diſſerens.
Meteoroſcopus. μετεωροσκόπος, qui ſublimia reſpicit. ¶ Item ſtolidus, ineptus, *ſtolido*.
Methium. ſponſalitia, vel nuptialis donatio.
Methodium. μεθόδιον, methodus. *metodo*. ¶ Item tranſitus.
Meticulus. parvus metus, *picciola paura*.
Metonymicus. μετωνυμικός, ad metonymiam pertinens. Hinc
Metonymice. per Metonymiam.
Metopoſcopia. μετωποσκοπία, ars divinandi ex inſpecta fronte.
Metorchium. interſtitium inter plantarum ordines.
Metragyrta. μητραγύρτης, circulator, qui ſtipem Matri Deum cogit.
Metrenchytes. μητρεγχύτης, inſtrumentum chirurgorum ad injicienda in uterum medicamenta.
Metriaſmus. μετριασμός, medietas.
Metroacum. μητρωακόν, carminis genus in honorem Matris Deum.
Metropater. mater, & pater, *madre, e padre*.
Metrophamelius. materfamilias.
Metropolita. μητροπολίτης, qui Metropolim incolit.
Merzitium. templum minus.
Micatio, onis. ludus micandi digitis, *giuoco della mora*.
Micidus. tenuis, parvus, *picciolo*.
Microcoſmus. μικρόκοσμος, parvus mundus, *piccol mondo*.
Micrologia. μικρολογία, anxia cura circa res minutas, *anſietà nelle coſe frivole*.
Micrologus. μικρολόγος, nimis diligens in rebus parvi momenti.
Micropſychia. μικροψυχία, puſillanimitas, *puſillanimità, viltà d'animo*.
Microſcopium. vitrum, quo res minutiſſimæ majores apparent.
Migma. μίγμα, miſtura, farrago, hordeum cum palea, *miſtura*.
Migrator. qui migrat. *Gloſſ.*
Milago. piſcis ſuper aquas volitans. *Iſid.*
Millenarius, qui mille continet.
Milleni, æ, a, adject. diſtribut. *mille*.
Milleſies. millies, *mille volte*.
Millies. millies. *mille volte*.
Minabiliter. minanter, *minacciosamente*.
Minervalitius. pertinens ad minerval, h. e. ad præmium, quod datur præceptoribus. *gloſſ.*
Minera. vena terræ metallica, *miniera*.
Mineralis. ex minera, *di miniera*.
Miniographus. qui minio ſcribit, *chi ſcrive col minio*.
Miniſterialis. ad miniſtrum pertinens. ¶ Item vaſallus militaris.
Miniſteriani. qui præſunt caſtris Principum.
Miniſteriarches. princeps miniſterii.
Miniſtrix. miniſtra, *minaſtra*.
Minoratio. actus minorandi.
Minutarius. negotiator, qui minuta vendit.
Minutum, i. nummi ſpecies.
Minytica. ex alia cauſas detegentia.
Mirach. abdomen. Vox Arabica.
Miraculoſus. miraculis plenus, *miracoloſo*.
Mirificentia, res mira, admiratio.
Miſanthropia. μισανθρωπία, odium hominum, *odio degli uomini*.
Miſanthropus. μισάνθρωπος, hominum oſor, *chi odia gli uomini*.
Miſcellanea. ultima cœna.
Miſeratrix. quam miſeret, *miſericordioſa*.
Miſfactum. ſcelus, *misfatto*.
Miſocali. μισόκαλοι, qui ab omni elegantia, & cultu abhorrent, *nemici dell' oneſto*.
Miſogynia. μισογυνία, odium in mulieres, *odio di donne*.
Miſſorium. concha modica, ubi aliquid liquoris immittitur.
Mitea. affectio, vel vulnus naſi.
Mitolinum. filum e lino, *filo di lino*.
Mittendarius. miles palatinus, qui ſæpe in provincias mittebatur. ¶ Item exactor tributorum.
Miva. ſuccus cotoniorum, *ſugo di cotogne*.
Miurus. μείουρος, cauda carens, extrema parte mutilus, *ſenza coda*.
Mixis. μίξις, miſtio, *meſcolamento*.
Mixobarbari. μιξοβάρβαροι, qui ex altero parente Græco, altero Barbaro prognati ſunt.
Mixolydius. μιξολύδιος. toni muſici nomen ex Lydio mixti.
Mnemuſium. μνημόσυνον, monumentum.
Modernus. recentior hujus temporis, *moderno*. Caſſiod.
Modiſmus. certus modiorum numerus.
Molatio. molitio.
Molendinarius, ii. qui molendina conficit, vel qui molendino præeſt. Habetur hæc vox in quadam Inſcript. apud Grut. pag. 614. n. 6. poſt annum Chriſti 369.
Molendinum. mola, molettrina, *molino*. *D. Bernard. epiſt. 8.*
Molinarius, ii. molendinarius, *mugnaio*. Gloſſ.
Molitor. molendini cuſtos, *mugnaio*. Hinc molitrix, *mugnaia*.
Mollefacio. mollio, *mollificare*.
Molleo, es. molleſco. *ammollirſi*.
Momus. μῶμος, dedecus, ignominia, reprehenſio, *diſonore*.
Monachicus. μοναχικός, & Monaſticus, ad Monachos pertinens.
Monachium. Monachorum ſtatus.
Monarcha. μονάρχης, qui ſolus regnat, *monarca*.
Monazo. ſolitarius vivo, *vivo ſolo*.
Monetarium. locus, ubi monetæ cuduntur.
Monochordum. μονόχορδον, inſtrumentum muſicum ita dictum, non quod unam tantum chordam habeat, ſed quod omnes ejus chordæ unius vocis ſint, niſi panniculi nexu diſtinguantur, *monocordo*.
Monobambylum. ſimplex conclave palatii ſecretum, in quo congregabatur Clerus Patriarcham electurus.
Monochetium. μονοχείριον, armilla unius brachii, *braccialetto*.
Monoclonus. μονόκλωνος, ſpecies artemiſiæ a ramuli unitate ita appellata.
Monoclonus. μονόκλωνος, tibiæ cantus ſimplex.
Monocoſmium. μονόκοσμον, vehiculum ab uno jumento trahi ſolitum.
Monodia. μονῳδία, nænia, cantus lugubris.
Monodus. μονῳδός, qui ſolus canit.
Monogamium. unæ nuptiæ.
Monologion. μονολόγιον, ſermo per omnia ſibi ſimilis, *ragionamento uniforme*.
Monomachia. μονομαχία, pugna duorum, *duello*.
Monometer. verſus, qui unam habet menſuram.
Monomeria. μονομερία, minutia partium.
Monophagus. μονοφάγος, qui ſolus comet, *chi mangia ſolo*.
Monophthalmus. μονόφθαλμος, monoculus, *chi ha un ſolo occhio*.
Monopticus. qui uno oculo videt.
Monoptoton. μονόπτωτον, nomen unius caſus.
Monoſtrophus. μονόστροφος, unam tantum habens ſtrophen. Monoſtrophos dicitur oda illa, quæ unam tantum metri diverſitatem habet.
Monoſtylus. μονόστυλος, unam columnam habens.
Monoteſſaron. unum ex quatuor. Sic dicitur liber concordantiarum, quas vocant, quatuor Evangeliorum.
Monotonum. μονότονον, qui uno tantum tenore progreditur, *d'un tuono*.
Monſtriger. monſtrifer.
Montaniofus. montanus, *montano*.
Monticulus. *monticello*.
Montigena. in monte genitus.
Morbificus. morbum afferens.
Morbuli, orum. vari, puſtulæ in ſumma cute, pueris maxime infeſtæ, *vaiuolo*.
Morbus Herculanus. apoplexis.
Morcuſtus. ſuperciloſus, *ſevero*.
Mordoſus. mordax, *mordace*. Gloſſ.
Moria. μωρία, ſtultitia, *pazzia*.
Mormolycium, puerorum terriculamentum, *ſpauracchio*.
Morochtus. lapis quidam Ægyptius, quo utuntur ad veſtes dealbandas.
Moroſis. vitium animi, fatuitas, amentia, *pazzia*.
Morotton. e corticibus quippiam textum, quo ſe in Cerealibus percutiebant.
Morphea. morbus, quo color mutatur.
Morphe. μορφή, forma. ¶ Item mutatio.
Mortifico. ad mortem duco, *ammazzare*, *mortificare*.
Moſcharium. μοσχάριον, parvus moſchus.
Moſchatula pyra. quæ odorem moſchi referunt, *pere moſcatelle*.
Moſchus. μόσχος, vitulus, *vitello*. ¶ Item tenellus pullus.
Moſchus, vel Moſchum, ſanguis cujuſdam animalis ſuavem odorem ſpirans, *muſchio*.
Moſtellum. parvum monſtrum, *picciolo moſtro*.
Moſtrum, monſtrum. *moſtro*, Gloſſ.
Motabilis. qui ſæpe movetur, *che ſpeſſo ſi muove*.
Motaciſmus. frequens literæ M repetitio. *Iſid. l. 1. c. 31.*
Motamen. actus ſæpe movendi. *Paulin. Petrocor.*
Moton. linamentum ad implenda vulnera.
Movita. malitia, *malizia*.
Muco, onis. piſcis ex mugilum genere, *cefalo*.
Mufa. mucor, mucus, *muffa*.
Mulicurius, qui mulos curat. *mulattiere*. Gloſſ.
Mullotus. mutus, *muto*. Gloſſ.
Mulociſiarius. qui currum regit a mulis tractum. *Gloſſ.*
Mulomedicus. medicus mulorum, *maniſcalco*. *Jul. Firmic.*
Multannus, qui multos habet annos.
Multicola. qui multos colit. *Fulgent. adverſ. Arian.*
Multicomus. bene comatus, *che ha gran chioma*.
Muna. munera militibus data.
Mundius. qui ſui juris eſt.
Mundium. patrocinium, *patrocinio*. ¶ Item dominium, *dominio*.
Mundualdus. tutor, *tutore*.
Mungo, is, e naribus mucum detraho, emungo, *moccare*.
Munychion. μουνυχιών, decimus menſis apud Athenienſes.
Muræna, &
Murænula. ornamentum colli ex auri ſegmentis factum, torques, a murenæ ſimilitudine, *collana*. *Iſid. l. 19. c. 31.*
Murceus. ignavus, *poltrone*.
Murciuarius. mutilus, *mozzo*. Gloſſ.
Murciolus. languidulus, *languidetto*.
Murilegus. murilegulus. ¶ Item catus, *aſtuto*.
Murmurioſus. murmurans, *mormoratore*.
Murrio, is. clamo, propterea murmuro.
Muſageta, & Muſagetes. Apollo Muſarum ductor.
Muſcellarium. muſcipula, *trappola*. Gloſſ.
Muſcetum, & Muſculetum, locus, ubi muſcæ abundant, *luogo pieno di moſche*.
Muſcinus, a, um. ad muſcas pertinens.
Muſcio. animal muſcas captans, *moſcione*.
Muſcor, aris. muſco tegor.
Muſco, onis. muſca magna, *moſcione*.
Muſſio. animal in vino naſcens, *moſcioline*.
Muſſitabundus. muſſans. *Onomaſt. Vet.*
Muſſitator. qui muſſat. *Vet. Gloſſ.*
Muteo. mutus ſio, *mutire*.
Mutitas. loquelæ privatio. *Gloſſ.*
Mya, μυῖα, muſca. ¶ Item genus ludi, cum quis clauſis oculis ceteros captat.
Myagra. muſcipula, quo mures intercipiuntur, *trappola*.
Mygale. μυγαλῆ, mus araneus.
Myia. μυῖα, muſca, *moſca*.
Myinda. ludi genus, idem ac Mya.

Myla-

Mylaeris. μυλακρίς, blattæ genus circa molas naſcens.
Mymphur. lignum mediocris longitudinis, quod loro circumvolutum circumagunt fabri in operibus tornandis. *Sipont.*
Myrias, adis. μυριάς, numerus decem millium.
Myriſtica nux. *noce moſcata*.
Myrmecoleon. μυρμηκολέων, animalculum formicis infeſtum.
Myron. μύρον, unguentum fluidum.
Myrophoræ. mulieres unguenta portantes.
Myſtici. arcanorum Principis conſcii.
Mytaciſmus. frequens repetitio literæ M.
Mythologia. μυθολογία, ſermo, ſeu ratiocinatio fabularum, *diſcorſo di favole*.
Mythologus. μυθολόγος, qui de fabulis diſſerit. *ſcrittor di favole*.
Myxos. arbor quædam.

N

NAbilis. ad nandum habilis. *navigabile. Vet. Dictionar.*
Nabita, navita, *nocchiero*. *Gloſſ. Iſidor.*
Nablum. genus inſtrumenti muſici, citri ſimilis.
Nævoſus. nævis plenus. *pieno di nei*.
Nagarba. faſciculus ſpicarum in conum erectus.
Naga. vacillo, huc, & illuc fluctuo. *ondeggiare, e vacillare*. Gloſſ. Iſid.
Nanus. νάνος, genus placentæ ex caſeo, & oleo.
Naophylax. ναοφύλαξ, templi cuſtos. *ſagreſtano*.
Napellus. herba venenata, ſic dicta a figura napi in radice apparentis. *napello*.
Napocaulis. olus napo ſapore ſimile, ſed in caulem ſurgens. *caulorapa*.
Napunculus. parvus napus.
Narce. νάρκη, torpedo, torpor. *torpore*. ¶ Item torpedo, piſcis.
Narcotica medicamenta. ναρκωτικὰ φάρμακα, torporem, & ſoporem inducentia adverſus ſenſum doloris. *ſonniferi*.
Nardificat. flagrat. *Gloſſ.*
Nardites. ναρδίτης, vinum nardi odore conditum.
Narditis. ναρδῖτις, nardus montana.
Nario, as. nares frico, h. e. irrideo, *burlare*.
Naris, onis. ſubſannans. *Gloſſ. Iſid.*
Narte. placenta odorata, ex qua fiunt unguenta.
Narthecophori, Bacchi miniſtri thyrſum gerentes.
Narus, a, um. gnarus, peritus. *perito*.
Naſale. ornamentum equorum.
Naſile. naſi tegumentum.
Naſtale. cingulum, quod ſtringit pallium circa collum.
Naſtus. placenta ex melle, uvis paſſis, aliiſque condimentis.
Natatura, natatio. *il nuotare*. Gloſſ.
Naticidium, & gnaticidium. occiſio filii. Gloſſ.
Nathinæus. ex Hebræo, Latine dedititius. *arreſo*.
Navaculum. navale. *arſenale*.
Navarchis, idis. navis Prætoria. *la capitana*.
Naucrates. *remora peſce*.
Navities, ei. induſtria, *diligenza*. Gloſſ.
Naula. genus inſtrumenti muſici, idem quod pſalterium.
Nauregus, &
Naurigus. navis princeps. *Iſid.*
Nauſificus. nauſeam afferens, *che reca faſtidio*.
Nautepibatæ. ναυτεπιβάται, qui navem conſcendunt, & nauli loco nautarum officio funguntur.
Nebrias. ſpecies piſcis.
Nebularium. locus, ubi vina inſtituebantur ebibere fumum, ut vitium exuerent. ¶ Item ædificium ad ſubjiciendam meſſem per nubilum tempus. *tezza*.
Nebulor, aris. inutilis fio, nebulonem ago. Gloſſ.
Neceſſito, as. *neceſſitare*.
Neceſſo, as. neceſſitare. *Fortunat. l. 1. Mart.*
Necolatum. ſtultum, *pazzo*. Gloſſ. Iſid.
Necopinanter. inopinanter. *impenſatamente*. Iſid. Gloſſ.
Necromantes, νεκρομάντης, qui ex cadavere, vel mortuorum umbris evocatis divinat. *negromante*.
Necromanticus. νεκρομαντικός, necromantiæ deditus. *negromante*.
Necula. parva nex. *morte picciola*.
Nefrendiſium. annale tributum, quod ruſtici dominis, vel diſcipuli doctoribus afferre ſolent. ſcil. carneum aliquid, ut porcellus.
Nefrendus. porcus domeſticus carens teſticulis. *Gloſſ. Iſid.*
Nehallenia. dea navigantium.
Nejore. injuria, *a torto*.
Nemeſis. νέμεσις, diſtributio. *diſtribuzione*.
Neogamus. νεόγαμος, qui recens uxorem duxit, *ſpoſo, novizzo*.
Neophytus. νεόφυτος, recens plantatus. ¶ Item qui nuper ad fidem acceſſit, *poco fa venuto alla Fede*.
Nephalia. νηφάλια, ſobriorum feſta apud Athenienſes, in quibus non vinum, ſed aqua mulſa libabatur Soli, Lunæ, Memoriæ, Nymphis, Auroræ, & Veneri.
Nephele. νεφέλη, nubes. *nuvola*.
Nephritis, idis. νεφρῖτις, renum dolor. *mal di reni*.
Nephriticus. qui renum dolore laborat. *chi patiſce mal di reni*.
Napicula. ceſtis breviſſima.
Nerviceus. ex nervo factus. *fatto di nervo*.
Neſſus. νῆσος, *iſola*.
Netum. filatum. *filato*.
Neuma. jubilus.
Neumaticus. modulator dulcis.
Neunquam. nullo modo. *in niuna maniera*.
Neuris. νευρίς, herba, quam alii ſolanum, alii veſicariam appellant.
Neuroſpaſtes, æ. νευροσπάστης, circulator, imagunculis quibuſdam ludens, quæ neuroſpaſta appellantur, quia nervo, vel fune intus tracta moventur. *chi fa giuocare i bamboccj*.
Neutrulia. veſtimenta, quæ in neutra parte villos habent.
Neutre, adverb. neutro, nec in unam, nec in aliam partem.
Nibatus. ſplendidus. *ſplendido*, quaſi nivatus.
Nibatiſmus, genus ſaltationis barbaricæ.
Nibita, aqua ex nubibus facta, aut nivibus. *acqua fatta di neve*.
Nicocitria, ſubſtantiæ. *Gloſſ.*
Nicolai panes. placentæ ab Auguſto ita appellatæ, quod iis donatus fuerit a Nicolao Damaſci.
Nicoſiana. herba, alio nomine hyoſcyamus.
Nideo, es, ſplendeo. *riſplendere*. *Acron in Horat. l. 2. ſat. 7.*
Nigella. frutex puſillus, alio nomine melanthium.
Nigreſacio. *annerire*. Onomaſt. Et paſſiv. nigreſio.
Nihilo. homo nihili. *Gloſſ.*
Ninna, vox nutricum blandientium.
Niſan. menſis ſeptimus Judæorum.
Nitreus. nitroſus. *di ſalnitro*.
Nivifer. nivoſus. *nevoſo*. Salvian.
Nivita. aqua ex nivibus. *acqua di neve*. Gloſſ. Iſid.
Nivito. nive conſpergo. *Gloſſ. Cyril.*
Niuæ. parturientium dolores.
Nixe, adv. munite. *Iſid.*
Nobiſia dicebantur loca, quæ in metendis caſtris omnino vitabantur, ut montes, nemora, valles, quibus hoſtes ſe occulere ad inſidias poſſent.
Nocibilis. nocens. *nocivo*.
Noctianus. noctis cuſtos. vigil. *Gloſſ.*
Nocticula. parva nox. *picciola notte*. ¶ Item luna.
Noctifuga. noctem fugiens. *che fugge la notte*.
Nocumen, & nocumentum. noxa, damnum, *danno*.
Nomenandria. vacatio in præfectura, ignavia, inertia.
Nomarchia. νομαρχία, præfectura.
Nomata, um. nomen, vicere. *piaghe*.
Numenclo, as. nomine voco. *chiamar per nome*.
Nomia dea, hoc eſt Pales, dea paſtorum, ita dicta a νέμω, paſco.
Nominoſus. famoſus, celeber. *celebre*.
Nomididactes. νομοδιδάκτης, qui leges docet.
Nomodidaſcalus. νομοδιδάσκαλος, legis doctor.
Nomodotes. νομοδότης, primicerius doctorum. juriſperitus.
Nomophylax, cis. νομοφύλαξ, legum cuſtos.
Nomos. νόμος, lex. *legge*.
Nomothetes, & Nomotheta. νομοθέτης, legislator. *chi fa la legge*.
Nomotheſia. νομοθεσία, de legibus tractatio, legislatio.
Nonageculplex, quod nonaginta modis factum eſt, vel quod in nonaginta partes dividi poteſt.
Noneolæ. papillæ, quæ ex faucibus caprarum dependent.
Nongenteni, vel nongentoni, diſtributivus a nongentis. *novecento*.
Nonna. monacha virgo. *monaca*.
Nonnula. rete ad capiendas aves.
Nonnus. vir ſenex. ¶ Item major in monaſterio.
Noxex. peccator, criminoſus. *peccatore*.
Normatio, &
Normatura. compoſitio ad normam. *Auctores rei agrar.*
Noro, as. novi, ſcio. *ſapere*.
Noſodochium. νοσοδοχεῖον. *ſpedale*.
Noſonarius. ſponſus. *ſpoſo*.
Notaria, ſcripturæ compendium. *Fulgent.*
Noteo, es. oneſco. *farſi noto*.
Notha. peregrina.
Nothia. νοθεία, pars bonorum, quæ nothis obvenit.
Notinos, medulla dorſi.
Novendium. ſpatium novem dierum. *nove giorni*.
Noverca. locus incultus, ſterilis, lapidum congerie rudis, apud quoſdam rei agrariæ Auctores.
Novercaliter. more novercarum. *da madregna*.
Noxax. criminoſus. *ſcellerato*.
Noxilis. nocens. *colpevole*. Gloſſ. Iſid.
Nubeculoſus. obſcurus. *Joan. Sariſber.*
Nugalitas. nugæ. *Gloſſ.*
Nugicus. nugas canens. *cantator di baje*.
Nugiparus. qui nugas parit.
Nullatio. mutatio.
Nullitas. *nullità*.
Nullo, as. nullum facio, muto. *annullare*.
Numerarchæ. tribuni millenarii.
Numida. qui vendit herbas, vel qui alit pecora ad vendendum. *Gloſſ. Iſid.*
Nuncupativum teſtamentum eſt, quod teſtator viva voce fecit.
Nundinium. nundinarum tempus. *tempo di fiera*.
Nunſio, vel nanſio. titubo, dubito. *dubitare*.
Nuntiarrio. nunzia. *Caſſiod. l. 6. ep. 14.*
Nuntiolum. parvum nuntium.
Nuntiolus. parvus nuntius.
Nuo, is. *far cenno col capo*.
Nus. νοῦς, mens. *mente*.
Nutimare. ingenium, genitura. *Gloſſ. Iſid.*
Nyctalopia. νυκταλωπία, nyctalopum morbus. *Iſid.*
Nyctegerſia. νυκτεγερσία, q. d. noctiſurgium. *il levar di notte*.
Nycticorax. νυκτικόραξ, corvus nocturnus. *corvo notturno*. Sunt, qui noctuam eſſe putant.
Nyctophylax. νυκτοφύλαξ, qui noctu aliquid cuſtodit. *guardia di notte*.
Nympha. νύμφη, membrana in muliebri pudendo. ¶ Item ſumma pars vomeris. ¶ Item calix roſarum paulum ſe aperiens.
Nymphagogus. νυμφαγωγός, qui ſponſam ducit ad ſponſum e domo patria.
Nympheum. νυμφεῖον, thalamus ſponſorum.
Nympheutria. pronuba, quæ ſponſam e paterna domo ad ſponſum ducit.
Nymphius. νυμφίος, ſponſus. *ſpoſo*.
Nympholeptus. νυμφόληπτος, qui a nymphis correptus eſt, furioſus. *furioſo*.
Nyſia. ſaltationis genus.
Nyſſa. νύσσα, repagulum, unde curſores moventur, carceres. *le moſſe*.
Nyſtagmus. νυσταγμός, dormitatio. *ſonnolenza*.
Nyxa. pruna minora damaſcena.

O

OAtariha. ὠοτάριχον, mugilum ova ſale condita. *caviale, bottarga*.
Oberra. pretio, ſua mercede conductus.
Obdulceſco. dulcis fio. *addolcirſi*.
Obdulco, as. dulcem facio. *addolcire*.
Obdureo. durus fio. *indurirſi*.
Obedo. comedo. *mangiare*.
Obeliæ, arum, panes Baccho ſacri.
Obelo, as. obelo, ſeu virgula noto.
Obſibulo. concludo, circumdo. *Iſid.*
Obſcus, turpis ludus, impudicus. *Pap.*
Obicula. parvus obex. *picciolo oſtacolo*. Gloſſ. Iſid.
Objectamen. objectio, accuſatio. *Gloſſ.*
Obiameone. vitis nigra. *Diaſc.*
Oblata. oblatio. *obblazione*.
Oblego, as. contra lego, contra dico.
Obligatoria. mercatores. *mercanti*. ¶ Item veneficia facientes.
Obligatura, colligatio. *legamento*. Gloſſ.
Oblogat. imperat. *Gloſſ. Iſid.*
Oblucinamentum. caligo, error. *errore*.
Obnoxiatio. oppignoratio. *pegno*.
Oboloſtates. minutulus fœnerator.
Obpupa. inſtrumentum ruſticum eruendis lapidibus, referens caput upupæ avis. *picco*.
Obrendarium. in vet. Inſcript. eſt locus in pavimento ad obruenda cadavera relictus. Sic obrendaria vaſa. *ibid.* videntur eſſe fictilia ſarcophaga.
Obſcurio. carceris cuſtos. *In leg. Longobard.*
Obſecundor, aris, depon. obſecundo. *ſecondare, compiacere*.
Obſolitatus, obſolefactus, inquinatus. *Zeno Veronenſ.*
Obſolito, as. inquino. *Gloſſ.*
Obſtetrico, as, & obſtetricor, aris. obſtetricem ago, adjuvo. *far la balia*.
Obtendiculum. quo aliquid tegitur. *copertina*.
Obteneb reſco. tenebroſus fio.
Obultroneus. voluntarius, promptus. *volontario*. Gloſſ.
Occamen. contuſio glebarum. *Iſid. gloſſ.*
Occhi. arbores, e quibus mel defluit, ſimiles ficis.
Occillator. qui glebas frangit, occator. *Gloſſ.*
Occiſtrio. tabernarius. *taverniero*. Gloſſ.
Occubitus Solis. occaſus Solis. *tramontar del Sole*.
Oceanitæ. filia Oceani.
Ochlagogium. confluxus turbæ concitatæ in unum locum.
Ochroe. ὤχρος, legumen quoddam ſimile cicerculæ.
Ochthos. limbus, veſtis muliebris.
Ocna. foramen dolii.
Ocnia. ὀκνία, pigritia. *pigrezza*.
Octaeteris, idis. tempus octo annorum. *ſpazio d' otto anni*.
Octiduum. octo dierum ſpatium. *ſpazio d' otto giorni*.
Octingeni, &
Octingenteni. *ottocento*.
Octodecim. duodeviginti, vel decem & octo. *diciotto*.
Octopodion. flammeum Imperatoris habens multas imagines himarcharum, cum octo lingulis.
Ocymaſtrum. herba ocymo ſimilis.
Ocyminus. ὠκίμινος, ocymo ſimilis.
Ocys. ὠκύς, velox. *veloce*.
Odaxyſmus. ὀδαξυσμός, pruritus, in infantibus ante dentitionem.
Odonaria, & odonia. udones.
Odontagra. ὀδοντάγρα, inſtrumentum chirurgicum dentibus evellendis accommodatum.

Odontalgia. ὀδονταλγία, dolor dentium, *dolor di denti*.
Odontitis. herba paluſtris.
Odontotrimma, ὀδοντότριμμα, dentifricium, h. e. medicamentum ad fricandos dentes, ut albeſcant.
Odontoxeſtes. ὀδοντοξέστης, inſtrumentum idoneum ad eradendos dentes.
Odorarius. *profumiere*.
Odorator. qui olfacit.
Oeconomus. οἰκονόμος, *economo*.
Oecumene. οἰκουμένη. orbis terrarum habitabilis.
Oecumenicus. οἰκουμενικός, *univerſale*.
Oedaſtes. qui callet optima ponderum, & ſtaterarum rationem, *uomo pratico de' peſi*.
Oedema. οἴδημα, tumor præternaturalis.
Oenaria. vitis domeſtica.
Oenas. οἰνάς, avis, quæ & vinago dicitur.
Oeneſteria. οἰνιστήρια, vinalia.
Oenophorus. οἰνοφόρος, minister, qui vinum in menſa præbet.
Oenopola. οἰνοπώλης, vini venditor. *vendi vino*.
Oenoptæ. οἰνόπται, qui curam habent, ut in conviviis ex æquo bibatur.
Oenutta. οἰνοῦττα, placenta ex vino, & ordeo confecta.
Oephi. menſura trium modiorum.
Oeſophagus. *l'eſofago*. V. Mediſos.
Oetoſyros. Apollo lingua Scythica.
Offarius, ii. qui offas conficit.
Offenſum, i. offenſio, *offeſa*.
Offercio, is. implen, *empire*.
Offerenda, antiphona, quæ canitur, cum oblatio debet celebrari.
Offertorium. locus ubi fiunt, vel reponuntur oblationes. *Iſid. l. 6. c. 19.*
Offex, icis. qui officit. *Iſid. Gloſſ.*
Offimentum. lutum, cœnum. *Gloſſ.*
Offuſio, onis. *Petr. Chryſol. ſerm. 84.*
Ogdoas. ὀγδοάς, numerus octonarius.
Olacitas. fœtor odor. *odor cattivo*.
Olociter. malo odore.
Oleago. unguentum craſſum oleo ſimile. *Gloſſ.*
Oleaſtrinum. oleum ex oleaſtro. *oglio d' olivaſtro*.
Olerarium. locus olerum. *Gloſſ.*
Olerator. olitor. *ortolano*.
Olfactoriola ſunt vaſcula muliebria, in quibus odoramenta geſtantur. *vaſetti d' odori*. Iſidor.
Olfatum, & Olfatus, olfactus. *odorato*.
Oligarchia. ὀλιγαρχία, paucorum dominatus.
Oligarchicus. ὀλιγαρχικός, ad oligarchiam pertinens.
Oligophorum vinum eſt, quod paucas aquæ ferre poteſt.
Omattium. homagium, fides. *fedeltà*.
Omelyſis. farina hordeacea cruda.
Ominalis, omen præbens. *Sariſber. l. 1. c. 13.*
Omnicognoſcentia. notitia rerum omnium. *cognizione di tutte le coſe*.
Omnifarius. qui eſt omnis generis.
Omnimorbus, & omnimorbia. herba, quæ omnes ſanat morbos. *Iſid. l. 17. c. 9.*
Omnipatens. in omnes partes patens.
Omnivalens. omnipotens. *onnipotente*.
Omophagi. ὠμοφάγοι, qui cruda carne veſcuntur.
Omophorium. ὠμοφόριον, veſtis Patriarchalis, humerale.
Omphaces. ὄμφακες, uvæ, & alii fructus immaturi.
Omphacizo, omphaces colligo: dicitur de iis, qui immatura, aut vilia furantur.
Omphacomeli. mixtura ex omphacio, & melle.
Omphicium. officium.
Onca. Minervæ nomen apud Thebanos.
Oneſimus. ὀνήσιμος, utilis. *utile*.
Onocentaurus. ὀνοκένταυρος, animal inferiori parte aſinum, ſuperiori hominem præferens.
Onoma. ὄνομα. nomen. *nome*.
Onoſceli. dæmones aſininis cruribus apparentes.
Onuſtatus. onuſtus. *carico*.
Onychea. affectio unguium.
Onychomantia. ὀνυχομαντεία, divinatio ex maculis unguium.
Oogala. ὠόγαλα, puls ex ovis, & lacte.
Ooſcyphium. ὠοσκύφιον, poculum in ovi formam oblongum. *bicchiero ovato*.
Ophiomachus. ὀφιομάχος, genus lacertæ cum ſerpentibus pugnantis.
Ophis. ὄφις, ſerpens. ¶ Item ornamentum manuum.
Ophthalmia. ὀφθαλμία, *mal d' occhi*.
Ophthalmos. ὀφθαλμός, oculus. *occhio*.
Opimo. manifeſtus. *manifeſto*. Gloſſ. Iſid.
Opinoſa. ingenua certamina. *Gloſſ. Iſid.*
Opinoſus. opinione plenus. *opinaſtro*.
Opiſmus. lactei ſucci ſollectio.
Opiſthalina. poſtilena. *groppiera*.
Opiſthoſphendone. ὀπισθοσφενδόνη, ornamentum quoddam muliebre.
Oporophylacium. ὀπωροφυλάκιον, oporotheca. *luogo da conſervar frutti*.
Opſigamium. ὀψιγάμιον, ſeræ nuptiæ.
Opſimathes. ὀψιμαθής, qui ſero diſcere cœpit.
Opſimathia. ὀψιμαθεία, ſera eruditio.
Opſopæus. ὀψοποιός, opſoniorum concinnator, coquus. *cuoco*.
Opſopœa. opſoniorum apparatus.
Opſophagus, guloſus. cognomen fuit Apicii.
Opſopola. ὀψοπώλης. qui opſonia vendit. *chi vende companatico*.
Opteria. ὀπτήρια, dona, quæ ſponſus ſponſæ dabat, cum eam primum ſpectaret.
Optici nervi, per quos ſpiritus viſivi in pupillam deferuntur.
Orabus. animal quadrupes.
Orala. velum, quo caput, & os tegitur.
Orama. aſpectus. *Adelhelm.*
Oraſis. ὅρασις, viſio. *viſione*.
Orbefacio. orbum liberis facio. *privar di figliuoli*.
Orbiculo. in orbis figuram conformo. *Gloſſ.*
Orbitus. annualis.
Orbis. columbus, piſcis marinus.
Orcarius. rufus.
Oricolum. urceolus. *orciolo*.
Orconona. luctus funebris.
Ordeolus. collectio purulenta in pilis palpebrarum. *Iſid.*
Ordio, is, texo. *teſſere*. Iſid. l. 19. c. 29.
Oreas. montana regio.
Orge. occide. *Iſid. Gloſſ.*
Orgyia. menſura, quæ inter manus expanſas continetur.
Oridurus. qui duru eſt ore. *di bocca dura*.
Oripta. amens. turba hominum. *Iſid. Gloſſ.*
Oriputidus. cui os fœtet. *a chi puzza il fiato*.
Ornamentorius. qui ornat.
Ornes. urna.
Ornis, inis, & ithus. ὄρνις, avis, *gallina*, *uccella*.
Orama. ὅραμα, aſpectus, viſio.
Oropygium. extrema pars ſpinæ dorſi in ſacrum os deſinentis.
Orphanotrophita, & Orphanotrophus. ὀρφανοτρόφος, orphanis alendis præpoſitus.
Orphanus. ὀρφανός, qui caret patre, pupillus, *orfano*.
Orrhos. ὄῤῥος, extremum oſſis ſacri.
Orthiax. ὀρθίαξ, appendix, quæ infimæ veli parti adjicitur. Alii pro veli legunt *mali*.
Orthius. ὄρθιος, rectus, erectus.
Orthocolon. ὀρθόκωλον, morbus, cum ob durum tumorem nervi flecti non poſſunt.
Orthodoron. ὀρθόδωρον, palmus erecta, explicata, non contracta.
Orthodoxia. ὀρθοδοξία, recta de fide opinio.
Orthogonus. ὀρθόγωνος, rectus angulus. *angolo retto*.
Orthographicus. ὀρθογραφικός, ad orthographiam pertinens.
Orthographus. ὀρθογράφος, orthographiæ peritus. *Caſſiod.*
Orthoſtadiæ, tunicæ conſiſtentes, quæ rectæ manent, nec accinguntur.
Osanna. ὡσαννά, ſalvum fac, obſecro, interjectio deprecantis. Vox Hebr.
Oſchem. ὄσχεον, ſcrotum.
Oſcitantia. oſcitatio. *sbadiglio*, *oſcitanza*.
Oſſilegium. oſſium collectio poſt crematum cadaver. *Gloſſ.*
Oſſilegus. qui oſſa colligit.
Oſtacus. idem quod aſtacus piſcis.
Oſtentabilis. qui oſtendi poteſt, ἐπιδειχτικός, *Gloſſ.*
Oſtentuoſus. *portentoſo*. Gloſſ.
Oſtentoſus. *portentoſo*.
Oſtocopum. herba muralis.
Oſtiaria. *portinaja*.
Oſtracina. ὀστράκινα, Athenienſium ſuffragia.
Oſtracinda. ὀστρακίνδα, genus luſus puerilis, teſtulæ commutatio, & projectio, cum quis divinat jactum.
Oſtracum. teſta. ὄστρακον. ¶ Item pavimentum teſtaceum.
Oſtigillator. reprehenſor.
Otalgia, ὠταλγία, aurium dolor. *dolor d' orecchie*.
Otenchytes. ὠτεγχύτης, clyſter auricularius.
Othonæ. veſtes ex lino. *veſte di lino*.
Ovarius. oviparus. *che fa uova*.
Oviſpex. qui ovium viſcera inſpicit.
Ovizirii. Viziri dicti, dignitas Turcica. *Viſiri*.
Oxobapta, ſubro tincta.
Oxos. ὄξος, acetum. ¶ Item genus purpuræ.
Oxy. ὀξύ, acidum, aut acutum.
Oxyacantha. ὀξυάκανθα, ſpina parvis foliis aculeatis, baccas ferens rotundas.
Oxybaphum. vas ad acetum continendum. ¶ Item genus menſuræ, idest quarta pars cotylæ.
Oxycratum. ὀξύκρατον, acetum aqua mixtum. *acqua aceroſa*.
Oxyglyca, vel oxyglycy. ὀξυγλυκές, vel ὀξύγλυκυ, medicamentum ex favis aceto maceratis.
Oxylipes, is. panes acetum habentes admixtum.
Oxyliparon. moretum acidum, quod piſcibus adhibetur.
Oxyngium. fæx aceti. *feccia d' aceto*.
Oxyaltron. ὀξύαλτρον, amplaſtrum quoddam rupſorium.
Oxyporium. ὀξυπόριον, medicamentum facile penetrans.
Oxyrrhodinum. ὀξυῤῥόδινον, medicamentum ex aceto, & aqua roſacea, quo unguntur capilli eorum, qui phrenitide laborant.
Oxyrrinchus. ὀξύῤῥυγχος, piſcis mugil fluviatilis. ¶ Item piſcis in Ægypto, quem quondam pro Deo Ægyptii coluerunt. ¶ Item urbs Ægypti ad Nilum, ubi hujuſmodi piſcis præcipue colebatur.
Oxys, ydis. vas aceti.
Oxyſaccharum. ὀξυσάκχαρον, potio ex ſaccharo, & aceto. *ſciroppo aceroſo*.
Oxytonus. ὀξύτονος, in acutum tenſus.
Oxymum. genus eduli redolentis, ex inteſtinis confecti. *trippe*.

P

PAbo. vehiculum unius rotæ. *Gloſſ. Iſid.*
Placatas. sano. *rana*.
Pachydermus. παχύδερμος, fatuus, rudis. *di pelle groſſa*.
Pacifero, as. pacem induco. *portar la pace*. Gloſſ.
Pactis, idis. inſtrumentum duarum chordarum.
Pacton. navium genus ex virgis contextum.
Paculum. ſacculum, paſceolus. *ſacchetto*. Gloſſ. Iſid.
Pædagogo, as. pædagogum ago. *Fulgent. contin. Virg.*
Pædenes. puellæ virgines.
Pæderaſtia. παιδεραστία, amor puerorum.
Pædicor, laſcivus. *laſcivo*.
Pædinecron. abortus.
Pædiſca. ancilla. ¶ Item meretrix.
Pædiſcium. proſtibulum. ¶ Item attribuitur effictum.
Pædomathis. παιδομαθής, qui a pueris ſtatim diſcunt.
Pædonomus. παιδονόμος, ingenuorum puerorum magiſter.
Pædopullon. puer. *fanciullo*.
Pædotriba. παιδοτρίβης, præceptor, pædagogus.
Pædotribia. παιδοτριβία, ars exercendi puerorum corpora.
Pægnium. παίγνιον, ludus, res ludicra. *giuoco*.
Pæmenium. ποιμένιον, veſtis paſtoralis. *veſte da paſtore*. Gloſſ. Iſid.
Paſſa. apud Coos placentulæ ſunt.
Pagalia. perſolutio. *pagamento*.
Paganiſmus. *paganeſimo*.
Paganitius, vir occultus. *Gloſſ. Iſid.* ¶ Item idiota.
Pagenſis, ejuſdem pagi homo. *della medeſima contrada*.
Paginalis. epiſtolaris. *Ennod.*
Pago, is. idem quod pango; vel idem quod paciſcor.
Palaphrenus. *palafreniere*.
Palaica, vel Palaſca. bovis cauda. *coda del bue*.
Palatha. παλάθη, maſſa ficorum.
Pale. πάλη, lucta. *lotta*.
Palillogia. παλιλλογία, iterata locutio, dictionis alicujus repetitio.
Palimblaſtus. ſoſſibilis ager.
Palimpeza. veteramenta.
Palindoria. παλιντόριον. *cannoni di ſtarpe vecchie*.
Palingeneſia. παλιγγενεσία, regeneratio. *rinaſcimento*.
Pallio, onis. qui palles parat.
Palmapinus. arbor quædam peregrina.
Palmor. palpo, adulor. *accarezzare, adulare*.
Palmularius. agitator in ludis Circenſibus.
Palpabilis. *palpabile*. Oroſius l. 1.
Palumbula. parva palumba. *colombina*.
Pambaſilio. παμβασιλεία, *dominio aſſoluto*.
Pamæum. veſtis paſtoralis. *Gloſſ. Iſid.*
Pamphagus. παμφάγος, qualibet re veſcens. *chi mangia di tutto*.
Pamphyludromon. navis imperatoria.
Panagrum. πάναγρον, genus retis, quod omnia capit.
Panaria. largitio panis ab Imperatoribus facta.
Panarius. qui panem vendit. *Gloſſ.*
Panarmonium, omni harmonia conſtans.
Panceroa. *panciera*. thorax ſquameus.
Panchre. ſopina. *Gloſſ. Iſid.*
Pancratiarius. pancratiaſtes. *Gloſſ.*
Pancreas. πάγκρεας, corpus glanduloſum in medio meſenterio ſitum.
Pandeſia. πανδαισία, epulum.
Pandecton. linteamen.
Pandex. qui ſemper pandit ora ad potandum. *Gloſſ. Iſid.*
Pandocheum, vel Pandochium. πανδοχεῖον, diverſorium, in quo omnes hoſpites recipiuntur. *oſpizio*.
Pandocheus. πανδοχεύς, caupo, ſtabularius. *oſpite*.
Pandura. muſicum inſtrumentum nobis non obſimile.
Pandurista. & Pandurus, qui pandura canit.
Pangito. ſæpe pango. *Gloſſ. Iſid.*
Panicoctarius. qui panem coquit. *Petr. Chryſol.*
Panifex. *chi fa, e vende pane*. Onomaſt. vet.
Panifica. annona civilis.
Panificus. piſtor.
Panada. aqua cum pane. *panata*, Gloſſ.
Panarius. panorum venditor.
Paneus. *di panno*. Onomaſt. vet.
Panoplia. πανοπλία, univerſitas armorum, vel armatura perfecta ad omnes uſus.
Panopta. πανόπτης, omnia videns. *chi vede il tutto*.
Panſelenus. πανσέληνος, pleniluniium.
Pantherion. πανθήριον, parvus panther.
Pantalabus. παντάλαβος, ſcurra quidquid offertur accipiens.
Pantopharynx. παντοφάρυγξ, guloſus, vorax. *goloſo*.

Pan-

Digitized by Google

Pantopola. παντοπώλης, ſeplaſiarius, qui omnes res venales habet. *chi vende di tutto*.
Panurgus. πανοῦργος, verſutus, veterator. *aſtuto*.
Papadia, mulier ſacerdus. *ſacerdoteſſa*.
Papalethea. tonſura Papalis. *tonſura Papale*.
Papatus dignitas Papæ. *Papato*.
Paploma. teges. *ſtoja*.
Paponius. ebrioſus. *ubbriaco*.
Papponatio. ebrioſitas. *ubbriachezze*.
Pappias. pater. *padre*.
Pappiſſo. infantium mora blandior.
Pappoas. avitas. *degli avi*.
Papyleon, tentorium. *padiglione*.
Papyrio, onis. papyrus. *carta*.
Papyropola. παπυροπώλης, qui chartas conficit, & vendit. *chi vende carta*.
Para. παρά, ad, apud, penes.
Parabaſis. παράβασις, tranſgreſſio, prævaricatio. *traſgreſſione*.
Parabia. potus quidem factitius.
Parabolus, παράβολος, qui audacter ſe periculis objicit. ¶ Item qui cum beſtiis depugnat.
Parabyſtus. occultus, latens, vel ſe ipſum includens.
Paracampaniſmata. injuſtæ ponderationes.
Paracatabole, es. depoſitum, fidejuſſio.
Paracellarius. minoris cellæ præfectus.
Paracerſides. oſſicula in cruribus.
Paracharacta. monetæ adulteratæ.
Paracharagmata. nummi adulterini. *monete falſe*.
Paracleſis. παράκλησις, advocatio, patrocinium.
Paraclytos. παράκλυτος, infamis, mala audiens. *diſonorato, infame*.
Paracmaſticus. jam deſinens vigere.
Paracnemium. os cruris.
Paracope. παρακοπή, delirium. *perdimento d' intelletto*.
Paradactader. miſeri.
Paradiaſeuxis. perverſa disjunctio.
Paradichion. hortus. *orto*.
Paradiſeus. *di Paradiſo*.
Paradogum. feudum nobile.
Parafredus. *cavallo da carico*.
Paragium. æquatio hæreditatum. *paragio*.
Paragramma. παράγραμμα, ſcripturæ depravatio.
Paragrammatiſmus. παραγραμματισμός, cum litera pro litera ponitur.
Paragraphe. παραγραφή, annotatio in margine, ſcholium. ¶ Item præſcriptio, exceptio, effugium, litis compoſitio.
Paragraphon, & paragraphus. linea in longum protenſa. ¶ Item ſcripturæ ſeparate, ſcripturæ diviſio, pars capitis, tituli, quæſtionis.
Paraleurum. ædicula monaſterio adjuncta.
Paralepſis. παράληψις, aſſumptio.
Paralipomenos. παραλειπόμενος, prætermiſſus, omiſſus. *laſciato fuori*.
Paralipſis. παράλειψις, præteritio. *ommiſſione*.
Parallaxis. παράλλαξις, mutatio. ¶ Item differentia loci veri, & apparentis. V. Mathematicos.
Paralleliſmus. παραλληλισμός, convenientia quædam in lineis, & figuris, apud Geometras.
Parallelonens, parallelogrammas. *Auct. de limitib. apud Goeſ.*
Paralogiſmus. παραλογισμός, falſa, & captioſa ratiocinatio. *concluſione falſa*.
Paralus. πάραλος, genus navis apud Athenienſes.
Paralurges. genus veſtis purpuram intextam habens.
Parameria. παραμηρία, internæ femoris partes.
Paranteceſis. παρέντεξις, oppoſita ex adverſo narratio.
Paranympha. παράνυμφος, pronuba, quæ nubentem viro conjungit. *Iſid. l. 9. c. 8.*
Parapetaſma. παραπέτασμα, tegumentum. *tappezzerie*.
Parapherna. παράφερνα, bona, quæ fœminæ nubenti præter dotem dantur. *In Dig. l. 23. tit. 3, leg. 9.* ſcribitur græce παράφερνα.
Paraphernalia bona. parapherna.
Paraphraſtes. παραφραστής, interpres, qui non verbum e verbo, ſed ſenſum e ſenſu transfert.
Paraphraſticus. παραφραστικός, ad paraphraſim pertinens.
Paraphrenitis. mentis delirium.
Paraphroſyne. παραφροσύνη, error mentis.
Paraphyades. ſurculi, propagines.
Paraplegia. membrorum reſolutio.
Paraplexia. detentio mentis cum ereptione ſenſuum.
Parapompica. παραπομπικά, quæ tranſmittuntur.
Paraptoma. παράπτωμα, lapſus. *cadata*.
Parathreſis. παράθρησις, luxatio. *slegamento dell' oſſa*.
Pareſcevaſtica. conceptaculo ſeminis.
Paraſelena. παρασελήνη, Lunæ replicatio in nube cava ſe reflectentis.
Paraſemon, παράσημον, navis ſignum.
Paraſphagis, pars juguli.
Pareſtaſis. παράστασις, aſſiſtentia. *aſſiſtenza*.
Pareſtata. conceptaculum ſpermaticum.
Paraſynagoga. παρασυναγωγή, falſa ſynagoga.
Paraſynancha. παρασυνάγχη, nervorum ad fauces inflammatio. *ſpezie di ſcarantia*.
Paraſynaxis. παρασύναξις, conventio ſeditioſa.

Paretheſis. παράθεσις, appoſitio.
Paratilmos. παρατιλμός, evulſio pilorum.
Paratitla. παράτιτλα, ſummariæ titulorum expoſitiones.
Paratrimma. παράτριμμα, intertrigo, cum femora mutuo attritu excoriantur. *ſcorticatura per il viaggio*.
Paraſypus. παράσυπος, male cuſus.
Paraugaſma. oppoſitio, comparatio.
Parauxeſis. παραύξησις, exaggeratio, amplificatio. *amplificazione*.
Pardalus. avis ex iis, quæ volare ſolent gregatim.
Parecceleſion. ſacellum.
Parecheſis. παρήχησις, cum plures literæ, vel ſyllabæ eundem ſonum reddunt.
Parectaſis. παρέκτασις, extenſio, productio vocis inſerta ſyllaba.
Paredrus. πάρεδρος, aſſeſſor, conſiliarius.
Paregmenon. cum voces ejuſdem originis confunduntur.
Parembole. παρεμβολή, interjectio, interpoſitio.
Parencephalis. παρεγκεφαλίς, pars cerebri poſterior.
Parencheireſis. παρεγχείρησις, molitio in aliquo opere.
Parenchyma. παρέγχυμα, propria cujuſque viſceris ſubſtantia.
Parentheticus. quaſi per parentheſim poſitus, ut parenthetica belloria, apud *Sarisber. l. 8. cap. 7.*
Parepigraphe. παρεπιγραφή, figura, cum quæ præcedere debuerunt, tacentur, ita tamen ut ex conſequentibus intelligantur.
Pareſis. πάρεσις, remiſſio, negligentia, languor.
Pareſcharites. foci cuſtos in navi.
Pariambis. παριαμβίς, tibiæ genus quoddam.
Pariſſo. adæquo, parem facio. *agguagliare*. Sarisber.
Parippiarius. equiſo, parafrenarius. *cozzone di cavalli*.
Parochianus, & Parochialis. ad parochiam pertinens.
Parodontides. παροδοντίδες, tubercula circa gingivas, orientia cum dolore.
Paroecus. πάροικος, advena, incola. ¶ Item curio. *Parroco*.
Paromœon. παρόμοιον, aſſimile.
Parœmia. παροιμία, adagium, dictum celebre. *proverbio*.
Parœmiacus. παροιμιακός, ad parœmias pertinens.
Parœmiographus. παροιμιογράφος. qui parœmias ſcribit.
Parœnia. παροίνια, carmina, quæ ad vinum canuntur.
Paromologia. παρομολογία, confeſſio, conceſſio. *conceſſione*.
Paronyma. παρώνυμα, denominativa, ut candidus a candor.
Pororalli. pardorum curatores.
Paroxyſmus. παροξυσμός, concitatio, exacerbatio. ¶ Item acceſſus febris, qui ſtatis horis fieri ſolet. *paroſſiſmo*.
Parrheſia. παῤῥησία. *libertà di dire*.
Parſio. actus parcendi. *Gloſ.*
Parthenias, æ, natus ex ea, quæ virgo putabatur.
Parthenioptes. qui virgines avide inſpectat.
Partialis. qui partem continet.
Partiſus. negotiator, qui paſſim vendit.
Parulis, idis. παρουλίς, inflammatio in gingivis.
Parygron, medicamentum quoddam liquidum initio, ſed poſtea conſiſtens.
Paryphe. παρυφή, prætexta, aliquid veſti attextum. *Gloſ.*
Paſchalicus. qui libenter feſtum colit.
Paſchalium. canon de celebrando Paſchate.
Paſchicus. πασχικός, pathicus.
Paſchillus. *Paſquino*, ſtatua Romæ vatis cujuſdam ridiculi.
Paſcuarium. cenſus pro paſcuis.
Paſias. *Baſsà* Turcarum.
Paſſagerius. qui paſſagiis præeſt.
Paſſagium. expeditio in terram ſanctam.
Paſſionarium. liber continens paſſiones Sanctorum.
Paſta. maſſa. *paſta*.
Paſta regia. *marzapane*.
Paſtas, adis. παστάς, thalamus.
Paſtariæ. panes dulciarii, *paſticci*.
Paſtile. ultimus omni dies.
Patæci. πάταικοι, ſimulacra Deorum, quæ in puppibus navium ſtatuuntur.
Pateriza. ſceptrum Patriarchæ.
Paternoſter, &
Paterne. *da padre*.
Pathema. πάθημα, paſſio, affectio.
Pathiaſma. paſſio, morbus.
Pathio. animal quoddam quadrupes.
Pathopœia. παθοποιία, affectuum commotio.
Pathos. πάθος, perturbatio animi, ægritudo, affectio.
Patricus. paternus.
Patriotæ. qui eſt ejuſdem patriæ. *patrioto*.
Patrioticus. ad patriotas pertinens.
Patripaſſiani. Hæretici, qui Patrem paſſum putabant.
Patzunarium. vaſis genus, inſtar ocini. *Meſch. Lex.*
Pavefacio. exterreo. *ſpaventare*. Gloſ.
Pavido. & paviculo, as. pavicula adæquo. *ſpianare*. Gloſ.

Pavidenſis. vel paviteuſis veſtis, hoc eſt calcata, denſa, cui opponitur levidenſis. *Iſidor. l. 19. c. 22.*
Pavimenſitius, pavimento conſtans.
Pauſanæ. induciæ. *tregua*.
Pauſicape. machina quædam, quæ collo molentium ſervorum inſerebatur, ne polentam comederent, neve ori manus admovere poſſent.
Pauſilypus. παυσίλυπος, poculi genus Jovi ſacrum in conviviis.
Paxamas, vel Paximas, genus panis.
Paxamatum. panis ſubcinericius. *gloſ. Iſid.*
Peccaminoſus. *peccaminoſo*.
Pecia. pars. *pezza*.
Pecoreus. qui eſt ex pecore.
Pectinator. qui pectinat.
Pecuſiatus. qui pecudis inſtar praeceps fertur. *Gloſ. Philox.*
Pecudinus, &
Pecudius. pecuarius. *pecoraja*.
Pecuniola. parva pecunia.
Pedagium. vectigal pro tranſitu.
Pedina. pedulis novus, qui caligæ aſſuitur. *Gloſ. Iſid.*
Pedicularius, ii, qui inter ſymphoniacos modum dat tono, quod fiebat pedibus pulſando ſcabellum, σανιδοκρότης. *Gloſ. Philox.*
Pediculata poma, quæ pediculos habent, quibus ſuſpendi poſſint.
Pediculatio. morbus pedicularis.
Pedieulo, as. pediculos venor. *Gloſ.*
Pedilon. calceamenti genus.
Pedio, is, pede pulſo. *Sipont.*
Pedito, as, pedibus iter facio. *andare a piedi*. Gloſ.
Pedo, onis, qui pedes latos habet. *Gloſ. Philox.*
Pegade. ciſterna, puteus. *ciſterna, pozzo*.
Pegaſo. homo jocularis. *Iſid. gloſ.*
Pegma. πῆγμα. *trabe*.
Pejeratio. perjurium, *ſpergiuro*. Salvian.
Pelanus. placentæ genus, quæ Jovi offerri ſolebat.
Pelargici. nomileges de alimentis a filiis parentibus ſufficiendis.
Pelargicus. ad ciconiam pertinens.
Pelargus. πελαργός, ciconia. *cicogna*.
Pelarpacie. dignitatis nomen, *Beglerbei*.
Pelecanus. inſtrumentum ad dentes evellendos.
Pelica. poculi genus.
Pelioma. πελίωμα, pars livida. *lividura*.
Pellerina. *berlina*.
Pelleſaina. locus, ubi pelles venduntur, aut ſuuntur.
Pellicatio. pellicatus. *Gloſ.* ¶ Item æmulatio.
Pellico, as, æmulor. *Gloſ.*
Pellicor, pellicem ago.
Pello, as, loquor. *parlare*.
Peltaſticus. ad peltaſtas pertinens.
Pempte. πέμπτη, dies Jovis.
Pancina. lacinia, vel ſtola. *Gloſ. Iſid.*
Pendiculus. peniculus, quo ſordes deterguntur. *ſtraccia per nettare*.
Penicellus. piſcis marinus inſectilis.
Pennarium. repoſitorium calami ſcriptorii. *pennajuolo*.
Penneſco, is, pennas emitto. *Caſſiod. l. 6. ep. 38.*
Penniculum. pinnaculum.
Penſiculator. qui penſitat.
Penſiliter. leviter.
Penſionarius. qui penſionem alicui ſolvit. *penſionario*.
Penſor. qui examinat, & expendit.
Penſe, & pente, πέντε, quinque. *cinque*.
Pentacoſiomedimni. qui quingentis medimnis cenſi ſunt.
Pentadactylus, quinque digitis conſtans. *di cinque dita*.
Pentecteris. πενταετηρίς, ſpatium quinque annorum.
Pentaglottus. πεντάγλωττος, qui eſt quinque linguarum.
Pentaplam. poculum, in quo permixtæ erant quinque rerum ſpecies, mel, caſeus, vinum, farina, oleum.
Pentaproti. πεντάπρωτοι, quinque primi, *i primi cinque*.
Pentaprotias, quinque primorum munus.
Pentaptotus. quinque caſus habens. *di cinque caſi*.
Pentarchus. πένταρχος, qui quinque viris præeſt. *capo di cinque*.
Pentaſtichus. πεντάστιχος. quinque verſibus conſtans. *di cinque verſi*.
Pentecontarchus. πεντηκόνταρχος, qui quinquaginta militibus præeſt, cujus munus eſt pentecontarchia.
Pentheterius. capillus reſectus in luctu.
Peolæ, & peplæ, qui ex intemperato veneris uſu pereunt.
Peraſtutus. valde aſtutus. *molto aſtuto*.
Perbellus. valde bellus.
Percatapiret. valde tentat. *Iſid. Gloſ.*
Percarapſere. valde dividere.
Perceſion. tributum, quod Imperatori Turcarum ſolvunt Patriarchæ Conſtantinopolitani.
Percuſſionalis. qui percutitur. *Caſſiod. de muſic.*
Perdicepiaſtes. perdicum venator. *cacciatore di pernici*.
Perdifficolter. perdifficiliter.
Perferentarius. *tollerante*.

Perfoſſio. foſſio. *cavamento*. Gloſſ.
Perfoſſura. *cavamento*.
Perfunctarium. quod leviter, & remiſſe fit.
Perluſor. qui perludit. *Gloſſ.*
Peri, περὶ, de, ultra, circum.
Peribaris, idis. περιβαρὶς, calceamentum muliebre.
Periblema. περίβλημα, amiculum, pallium. *Poll.*
Peribole. περιβολὴ, ambitus termonis, periodus.
Peribolus. περίβολος, ſeptum, vallum. ¶ Item corona, ſeu lorica muri.
Paricardium. περικάρδιον, membrana circa cor.
Paricarpium. περικάρπιον, involucrum ſeminis, quo illud ambitur, & adverſus coeli, animaliumque injurias defenditur. *guſcia del ſeme*. ¶ Item monile cingens juncturam manus, & brachii.
Pericephalea. galea. *elmo*. ¶ Item ſpira capillorum muliebrium. ¶ Item pars navis.
Pericharacter. περιχαρακτὴρ, ferramentum, quo caro gingivarum e dentibus ſeparatur.
Pericope. περικοπὴ, amputatio, circumciſio. *taglio*.
Pericranium. περικράνιον, membrana totum cranium extrinſecus ambiens.
Periegeſis. περιήγησις, ambitus, circuitus. *giro*. ¶ Item geographica terræ deſcriptio.
Perigialium. ora maritima. *ſpiaggia di mare*.
Perihermenias. περὶ ἑρμηνείας, de interpretatione.
Perinæum. περίναιον, pars hominis pudenda.
Periodeutes. περιοδευτὴς, luſtrator circa Eccleſias diœceſis. *viſitatore*.
Periodeuta. περιοδευτὴς, circulator.
Perioeci. περίοικοι, qui habitant ſub eodem circulo parallelo.
Perior, iris, conor, tento, experior. *sforzarſi*.
Perioſteon. περιόστεον. membrana oſſa ambiens.
Peripatus, περίπατος, deambulatio. ¶ Item locus deambulationis. ¶ Item ſecta Philoſophorum Peripateticorum.
Peripetia. περιπέτεια, *peripezia*. fortunæ caſus, & temeritas.
Paripecio. inciſio ſcripturarum, capitulum, ſententia.
Peripezia, & peripezides. pedum ornamenta.
Peripheria. περιφέρεια, circumferentia.
Periphoretus. περιφόρητος, qui circumfertur.
Periphragma. περίφραγμα, conſeptum.
Peripneumaticus. peripneumonicus.
Peripſema. περίψημα, limatura metalli, & raſura cujuſcunque rei. ¶ Item quiſquiliæ & purgamenta domus. habet quidem *Tertull. de pudic. c.* 14. ſed referens verba Apoſtoli Pauli.
Periſcius. περίσκιος, qui circa ſe umbram habet.
Periſtaſis, περίστασις, ſtatus, conditio.
Periſteropullon: columbæ pullus. *colombino*.
Periſtethion. ornamentum pectorale.
Periſtia. luſtratio.
Perjuratio. perjurium. *ſpergiuro*.
Perithalaſſa. περιθάλασσα, litus. *lido*.
Perizoma. περίζωμα, pudendorum operimentum, velamen. *brache*.
Perizonium. περιζώνιον, palliolum præcinctum.
Perlatrix. quæ perfert.
Perlatus. valde latus.
Pernarro. enarro. *raccontare*. Gloſſ.
Pernimius. valde nimius. *Paulin. Petrocor.*
Peroſis. læſio, privatio, impedimentum naturalis functionis.
Perpendicularis. ad perpendiculum poſitus.
Perpeto. ſine intermiſſione peto. *Sipontin.*
Perroro, as, rore perlando.
Perſonalitæ. perſonales actiones.
Perſonanter. ſonore. *Salvian.*
Perſono, as, perſonam do.
Perſpicillum. ſpecula. ¶ Item *cannocchiale*.
Perſuaſor. inſuaſor. *Salvian. Caſſiod. & Paulin. Petrocor.*
Perſuo, is, in totum ſuo. *cucire affatto*.
Pertremiſco. valde contremiſco. *tremare aſſai*.
Pertumultuoſus, magnum tumultum excitans.
Perturbator. qui perturbat. *perturbatore*.
Pertuſſis. tuſſis continua: apud Medicos.
Pervaſio. invaſio. *Salvian.*
Perveracitas. pervicacia. *oſtinazione*. Gloſſ.
Pervireo, es. ſemper vireo. *Paulin. Nolan.*
Peſcaſion. tributi genus, quod Patriarcha Conſtantinopolitani ſolvunt Imperatori Turcarum.
Peſſellus. parvus peſſulus. *chiavistello*.
Peſſulatus. peſſulo clauſus. *chiavistellato*.
Peſtilens. peſtilens. *peſtilente*.
Peſtinuncius. qui peſtem nuncias. *Gloſſ. Iſid.*
Petaliſmus. genus exilii apud Syracuſanos, ut oſtraciſmus apud Athenienſes. V. *Alex. ab Alex. l.* 3. *c.* 20.
Petallum. ornamentum capitis.
Petalum. folium, lamina, bractea, frons arboris. *Iſidor.*
Petalurgus. πεταλουργὸς, qui bracteas facit.
Petilitæ. demiſſe, divise. *Gloſſ. Iſid.*
Petitiuncula. brevis, & parva petitio. *petizioncella*. Gloſſ.
Petitius. qui frequenter petit.
Petrelæum. bitumen liquidum e ſaxis defluens. *oglio di ſaſſo*.
Petropium. petroſelinum. *petroſemolo*.
Petrophyes. herba in petra naſcens, ſempervivum minus.
Peccion. pellis. *pelle*.
Pexo. pecto. *pettinare*.
Phacula. ubex, ſumen, petaſo. *lardo, o preſciutto*.
Phæcaſiarius. qui phæcaſia conficit.
Phæus. φαιὸς, fuſcus, ſubniger.
Phagolædurum. convicia decorans.
Phalacræ, arum, loca nullis herbis, aut plantis conſita. *luoghi deſerti*.
Phalacrus. calvus.
Phalangarcha. φαλαγγάρχης, qui phalangi præeſt.
Phallophorus. qui phallum fert.
Phalus. φάλος, conus galeæ.
Phaneta. Φαέθων, Sol. *Sole*.
Phantaſticus. φανταστικὸς, imaginativus. *immaginario, fantaſtico*.
Pharmacodes. odor pharmaci. *odor di medicamenti*.
Pharmacopœus. φαρμακοποιὸς, qui pharmaca facit. *chi fa medicamenti*.
Pharmacopolium. φαρμακοπωλεῖον, locus, ubi pharmaca venduntur. *bottega di ſpeziale*.
Pharmacotheum. medicamentum divinum. *medicamento ſanto*.
Phaſcinium. pallium pontificale.
Phaſa. tranſitus. *paſſaggio*.
Phaſis. φάσις, apparitio. *apparizione*.
Phatne. φάτνη, præſepe.
Phelonion. penula, caſula, infula, tunica, *cappa, pianeta*.
Philanthropus. φιλάνθρωπος, humanus, amicus. *corteſe, amico*.
Philargyria. φιλαργυρία, aviditas pecuniæ.
Philautia. φιλαυτία, amor ſui ipſius. *amor di ſe ſteſſo*.
Philogynia. φιλογυνία, amor mulierum. *amor de donne*.
Philoiſtor. cupidus doctrinæ.
Philocalus. φιλόκαλος, pulcritudinis, vel honeſtatis ſtudioſus. *amatore dell' oneſtà*.
Philodeſpotus. φιλοδέσποτος, amans domini. *amatore del padrone*.
Philodicus. φιλόδικος, litium amans, *amatore di liti*.
Philoloedorus. φιλολοίδορος, amans conviciorum.
Philomyri. unguentorum ſtudioſi.
Philoponus. φιλόπονος, amans laboris. *amico della fatica*.
Philoſophaſter. philoſophiæ ignarus. *filoſofaſtro*.
Philoſophema. φιλοσόφημα, quæſtio philoſophica.
Philotheorus. φιλοθέωρος, ſpeculationi deditus. *amico della ſpeculazione*.
Philotimus. honoris amator. *ambizioſo*.
Philotimia. φιλοτιμία, amor honoris. *ambizione*.
Philoxenus. φιλόξενος. hoſpitalis. *amante dell' oſpitalità*.
Phimoſis. φίμωσις, morbus glandis in virili pudendo.
Phlegma. φλέγμα, pituita, humor aquoſus. *flemma*.
Plegmaſia. inflammatio cum febre. *coſtimmazione con febbre*.
Phlogoſis. φλόγωσις, ardor, inflammatio. *infiammazione*.
Phoba. φόβη, coma leonis.
Phocæna. φώκαινα. parvus delphinus.
Phœbadius, Phœbæus.
Phœnicis, idis. veſtis phœnicei coloris.
Phœnicopterygium, parvus phœnicopterus.
Phœnix. φοῖνιξ, palma arbor.
Pholis. φολὶς, obolus.
Phratria. φρατρία, contubernium. *confraternità*.
Phroneſis. φρόνησις, prudentia. *prudenza*.
Phrontiſterium. ſchola. *ſcuola*.
Phrurarchus. φρούραρχος, *Capitano delle guardie*.
Phrygenda. genus ludi, in quo talis ſonis, ſeu frixis utebantur.
Phthoe. φθόη, phthiſis. *tiſicuzza*.
Phthongarium. genus tibiarum, quibus Phonaſci modos vocis regebant.
Phthora, φθορὰ, corruptio. *corruzione*.
Phuca. pulmonis genus.
Phylarchus. φύλαρχος, nomen dignitatis in militia equeſtri.
Phyſiognomia. φυσιογνωμία, naturæ inquirendæ ratio ex corporis habitu, vultus lineamentis &c.
Phyſiologus. φυσιολόγος, qui de rerum naturis diſſerit.
Phytologia. diſciplina rerum vegetabilium.
Pica, morbus mulierum gravidarum, cum varia appetunt in cibum, varia faſtidiunt.
Picrocholi. πικρόχολοι, flava bile abundantes.
Piericus. Pierius.
Pigredo, & Pigrities, & Pigritudo. *pigrezza*.
Pigritas. *pigrizia*. Gloſſ.
Pilarius. conjector inſtar pilæ.
Pilas, murilegulus, catus.
Pilaſca. vas ex corio. *Gloſſ. Iſid.*
Pilaticium. monile de collo Imperatoris.
Pilaticum. ſceptrum Imperatoris ad inſtar pili.
Pillones. portitores mortuorum. *beccamorti*.
Pilotonſus. lupus cervinus.
Pilumen. quidquid in pila tunditur. *Gloſſ. Iſid.*
Pinacopola. πινακοπώλης, qui tabulas vendit.
Pindæ. pinnæ. *Gloſſ. Iſid.*
Pinguamen. pinguitudo. *graſſo*. Gloſſ.
Pinguaſco. pingueſco. *ingraſſarſi*.
Piota. vini menſura. *pinta, mezzetta*.
Pipharis. πιφαλλὶς, avis, alauda.
Pipiunculus, vel pipunculus, accipiter.
Piraterium. πειρατήριον, receptaculum piratarum. *ridutto di corſali*.
Pirolus. animal majus muſtela, ejuſdem tamen ſpeciei.
Pirula. extrema pars naſi. *gloſſ. Iſid.*
Piſciſtum. piſcoſus. *pieno di peſce*. Theodulf.
Piſon. quiddam veneni, quod clam inest nardo.
Piſſa. πίσσα, pix, *pece*.
Piſſigo. pix liquida.
Piſticus. πιστικὸς, ad fidem faciendam aptus. ¶ Item ſincerus, purus, non adulteratus.
Piſtis. πίστις, genus aromatis. ¶ Item fides, perſuaſio.
Pithecus. πίθηκος, *ſimia*.
Pithoegia. πιθοιγία, feſta Athenis, in quibus dolia omnia retinebantur.
Pithogaſter. cui eſt doliaris venter.
Pitigmata, cauſæ. *Iſid. gloſſ.*
Pitillus. parvulus. *piccolo*.
Pitiſma. ludi genus, quo mirabili arte quis volvitur. ¶ Item levis, & crebra vini deguſtatio.
Pittaciolum, vel pitaciolum, exigua tabula, ſchedula. *Adelph.*
Pitylus. πίτυλος, ſonus, qui editur, cum remis mare verberatur.
Pityrias. πιτυρίας, panis furfuraceus. *pane di farina non iſtacciata*.
Pityriaſis. πιτυρίασις, furfures capitis.
Pityrides. πιτυρίδες, furfuraceæ oleæ.
Pityron. πίτυρον, furfur. *cruſca*.
Placator. qui placat.
Placatrix. quæ placat. *Salvian.*
Placentarius. qui placentas conficit. *Gloſſ.*
Placivus. placens, gratus. *grato*.
Placor, oris, placentia, placendi ſtudium. ¶ Item tranquillitas.
Plagio, as. plagium committo.
Plagula. levis plaga.
Planeſco. planus fio. *Paulin. Nolan.*
Plangonium. unguentum.
Plantanimal, vel plantanimans, animal imperfectum, quod partim animal, partim planta eſſe videtur. ζωόφυτον.
Planula. fabrile inſtrumentum ad lignum lævigandum, & complanandum, *pialla*. ¶ Item lamina ferrea, qua fores parietibus ope cardinum conjunguntur.
Platanetum. locus platanis conſitus.
Plathanum. inſtrumentum, in quo panes informabantur.
Plauſtro, is. in modum plauſtri perſtrepo.
Plebanus. ad plebem pertinens, plebejus. ¶ Item curio plebis. *Pievano*.
Plecta, æ, nexus e cingulis. *catena*. ¶ Item calix duas anſas habens.
Plectropœus. πληκτροποιὸς, qui plectra, & citharas facit.
Plegma, atis, cincinnus. crines intorti. *treccie*.
Plenaria. plene, omnino, *affatto*.
Plenarius. plenus.
Pleo, impleo. *empire*.
Pleonexia. πλεονεξία, aviditas plus habendi, avaritia. *cupidigia di roba*.
Plethora. πληθώρη, humorum, vel ſanguinis redundantia.
Plethoricus. πληθωρικὸς, qui ſanguine redundat.
Plethrum. πλέθρον, ſexta pars ſtadii. Quidam pro jugero accipiunt.
Pleura. πλευρὰ, latus. *coſta*.
Pleximon. catena, torques.
Plexus. punitus.
Plica. *piegatura*.
Plicias, adis, ſpatium inter crura, & ſcrotum.
Plirifarcoticum. principalis medicina, electuarium.
Piſtobolinda. πλειστοβολίνδα, luſus ſpecies per teſſeras, & aſtragalos.
Plocium, ornamentum colli. ¶ Item ſtoppa.
Plotti. proprii. *Gloſſ. Iſid.*
Plorum. currus habens duas rotas. *carro da due ruote*.
Plumella. culcitra, aut ſimile quippiam plumis farctum.
Pluſtrum. maris tranquillitas. *Adelhem.*
Pluviale, & Pluvium, veſtis contra pluviam, *cappa*.
Plynteria. πλυντήρια, feſta Athenienſium Cereri ſacra.
Pneuma. πνεῦμα, ſpiritus, flatus. *ſpirito, vento*.
Pneumon. πνεύμων, pulmo. *polmone*.
Pneumonia. πνευμονία, pulmonis inflammatio. *mal di polmone*.
Pneumonicus. πνευμονικὸς, qui pulmonis morbo laborat. *chi patiſce di polmone*.
Poaſtria. ποάστρια, mulier, quæ opus ruri facit, mercede conducta.
Pocœnium, comeſſatio poſt cœnam.
Podargus. canis quidam, ſic dictus a pedum celeritate.
Podia, æ, funis in navi, quo velum tenditur.
Podiarius. qui eſt inter mimos. *Gloſſ. Iſid.*
Podinum. pedule, calceus. *Gloſſ. Iſid.*
Podiolum. *picciol poggiuolo*.
Podiſmo. pedibus dimetior.
Podoniſchum. veſtis ſacrorum.
Podoniptrum, vas, in quo pedes lavantur. *vaſo da lavarſi i piedi*.
Podoſtraphia. repedatio.
Pola, vel Polula, pila ex aluta, molli tomento farcta. *balla*.
Polaris. *del Polo*.
Polemarchia. πολεμαρχία, munus polemarchi.

Po-

Polemarchus. πολέμαρχος, belli dux, tribunus militum. *generale*.
Polemicus. πολεμικός, contentioſus, litterarium certamen continens, ut polemica ſcripta, quibus contra aliquem diſputatur.
Poliorceticus, πολιορκητικός, ad urbis obſidionem pertinens.
Politice. *con politica*.
Polis. πόλις. *Città*.
Polities. munditiet. *polizia*.
Pollinaceus, &
Pollinaria. pollinarius. *ſtacciatore fino*.
Pollinctoria. polvinatia mortuorum. *Gloſſ. Iſid.*
Pollinctum. locus, ubi cadavere curantur. *Gloſſ. Iſid.*
Pollinctus. pollinctura, unctio cadaveris.
Polliones. portitores mortuorum. *beccamorti*.
Pollucibilitas. ſumptuoſitas. *Fulgent. l. s.*
Polluctor, qui pollucet.
Polyxenus. aſtutus, verſipellis. *aſtuto*.
Polosus. ſuperbus, altus, ornatus. *Iſid. gloſſ.*
Polumen. locus ſacrorum.
Poly. πολύ, multum, valde. *molto*.
Polyandria. multitudo civium. *moltitudine di cittadini*.
Polyanodynus. cicuta.
Polybutes. πολύβοτος. qui multos boves habet. *chi ha molti buoi*.
Polycandelum. πολυκάνδηλον, candelabrum cum multis candelis. *candeliere di molti lumi*.
Polychrestus. πολύχρηστος, valde utilis, cujus frequens eſt uſus, ut ſal. *molto utile*.
Polygamia. πολυγαμία, nuptiarum multiplicatio.
Polygamos. πολύγαμος. qui multas uxores duxit. *di molte mogli*.
Polygrammatus. πολυγράμματος, multis literis conſtans.
Polygrammus. πολύγραμμος, multas lineas habens.
Polygraphus. πολυγράφος, qui multa ſcribit.
Polyloquium. multiloquium.
Polyloquus. qui multum loquitur.
Polymitarius, qui veſtes polymitas facit. Polymitarium opus, multis liciis contextum.
Polymorphus. πολύμορφος, multiformis.
Polyphagus. πολυφάγος, multivorax. *mangione*.
Polypharmacus. πολυφάρμακος, pharmacis abundans. *de molti medicamenti*.
Polypragmon. πολυπράγμων, multis ſe negotiis implicans, curioſus. *gran negoziante*.
Polyticha. publicæ rationes. chartæ publicæ.
Polyptoton. πολύπτωτον, nomen, quod multos, aut multiplices caſus habet.
Polyptychum. πολύπτυχον, multis plicaturis conſtans. *pieno di piegature*.
Pomaria, Dea pomorum.
Pomarium. mollis, & liquidus cibus ex pomis.
Pomifero. poma fero. *gloſſ.*
Pompator. qui ſuperbe aliquid agit.
Pompula. parvæ pompæ.
Pompulentus. pompa plenus.
Pomulum. *picciol pomo*.
Ponderator. qui ponderat. *gloſſ.*
Ponderatura. ponderatio. *gloſſ.*
Ponderoſus. hernia laborans.
Pontaticum. vectigal, quod pro pontis tranſitu penditur.
Pontonium, genus navigii fluvialis, tardum, ac grave, quod non niſi remigio progredi poteſt. *Iſid. l. 19. Orig. c. 1.*
Populago. tuſſilago, frutex.
Popularis. miles, quia populatur. *gloſſ.*
Popes. parvus equus. *gloſſ.*
Porcinarium, locus, ubi porci aluntur.
Portaticum. vectigal pro mercium trajectione.
Poriſme, confectariore, corollarium, additamentum ex demonſtratis reſultans.
Pornæ. ludi, in quibus meretrices in ſcenam producuntur.
Porocala. ſpecies herniæ, cum in ſcrotum deſcendens materia induratur.
Poroſus. poris abundans.
Porphyra. πορφύρα, purpura. *porpora*.
Porphyris, idis. πορφυρίς, veſtis purpurea. *veſte di porpora*.
Porphyrogenita, & porphyrogenitus, in purpura natus, hoc eſt patre Imperatore.
Porphyrus. ſerpens capite candido, cætera purpureus.
Portorium. vectigal portæ.
Portarius. janitor. *portinajo*.
Portatilis. *portatile*.
Portella. parva porta. *portello*. *gloſſ.*
Porſemia. navicula lata, & ſine carina.
Porthmus. πορθμός, fretum. *ſtretto di mare*.
Porticulum, baculus lixarum. *Iſid. gloſſ.*
Portitorium. portitorii, ſeu publicani officium. ¶ Item baculus lixarum. *gloſſ. Iſid.*
Portunarius, qui portorium exigit.
Porus. πῶρος, callus.
Poſculum. poſca. *Onomaſt. Vet.*
Poſideon. menſis Decembris.
Poſſinaclum. genus diſci, in quo projiciendo ſe juvenes exercebant.
Poſtæ, (quaſi *poſitæ*) ſtationes equorum curſualium. *poſte*.
Potentialis. potens. *potenziale*.
Potheriotheca. ποτηριοθήκη, poculorum armarium.
Prathen. πάθεν. *donde?*
Præaccipio. *anticipare*.
Tom. II.

Præcantator, qui incantamentis mala ab hominibus amoliri ſtudet.
Præclamito. ſæpe proclamo.
Præclaritas. excellentia. *eccellenza*.
Præcognoſcentia. ante cognoſcentia. *Mar. Victorin.*
Præcognoſco. ante cognoſco.
Præcompono. ante compono.
Præconius, qui eſt præconis, ut præconia vox.
Præconor, aris, præconem ago. ¶ Item promulgo. *promulgare*.
Prædicamentum. ſupremum genus aliquarum rerum.
Prædicatorius, laudatorius. *Salvian.*
Prædicatum. appoſitum in propoſitionibus Logicorum.
Præductale, vel præductal, ſtylus, vel plumbum, quo præducuntur lineæ in membrana ad ſcripturam dirigendam.
Præfaſcinus, omnino faſcinator. *gloſſ.*
Præfidentia. confidentia.
Præfluvium, & præfluxus, fluxus alicujus rei ante actæ.
Prægenero. ante genero. *Proſper Aquitan.*
Prægnax. prægnans. *Fulgent. l. 2. Mythol.*
Prægnus. prægnans. *pregno*.
Præjudex, qui ante judicat. *chi giudica avanti*.
Præjuro. ante juro. *giurare avanti*.
Prælaſſatus. valde laſſatus. *Frontin. l. 2. Strategem.*
Prælavo. ante lavo, ſeu purgo. *lavare avanti*. ¶ Item præterfluo.
Prælubium. pelagus. *mare*. *gloſſ. Iſid.*
Præmadeo, vel præmadeſco, valde madeo. *Orientius in Commonit. l. 2.*
Præmativum, & præmatium, quod libationis gratia ante meſſem præmetiri mos erat. *gloſſ.*
Præmetior, ante metior. *miſurar' avanti*.
Præmeto. ante meto.
Præordino. ante ordino.
Præpalpo, as, ante, vel valde palpo. *Paulin. Nolan.*
Præprimis. præ cæteris.
Præpropero. valde propero. *gloſſ.*
Præſtantance. efficaciter. *efficacemente*.
Præſepiolum. cavitas oſſis, in qua dens firmatur.
Præſero, is, præ aliis ſero, ante amitto.
Præſervo. *preſervare*.
Præſideratio eſt, cum ante tempus tempeſtates hybernæ moventur.
Præſidior, aris, præſidio ſum.
Præſtolus, vel præſtulus, præſans. *preſente*.
Præſtus, a, um, præſens, qui præſto eſt.
Præſulatus, us. *prelatura*.
Prætenſio. *pretenſione*.
Prætoriolum. parvum prætorium.
Prævidentia. facultas prævidendi.
Pragma. πρᾶγμα, negotium, *negozio*.
Prandiculari dies. dies poſt jejunium, in quibus largius prandetur. *gloſſ.*
Prandiolum. prandiculum. *picciolo deſinare*.
Pranſorium, locus, ubi prandetur.
Praſia. πρασιά, locus, ubi porrum naſcitur. ¶ Item area horti. ¶ Item ordo diſcumbentium in convivio.
Praſinianus. qui praſinæ factioni favet.
Praſocuris. beſtiola porro infeſta.
Praſutorum. falx, qua porrum detondent. *falce da orti*.
Praſon. πράσον, porrum. *porro*.
Praſſa. charta. *gloſſ.*
Praxapoſtolus. liber Actuum Apoſtolorum.
Praxis. πρᾶξις, actio, negotium. *negozio, azione*.
Precabilis. *che ſi può pregare*. *Gloſſ.*
Premicula, vel Premiculo. *catena lunga*. *Gloſſ.*
Presbyterium. πρεσβυτέριον, officium, & dignitas Presbyterorum.
Pretiare. *apprezzare, dar prezzo*. *Caſſiod.*
Primitiæ, æ. *la primogenitura*.
Primivirgius. caballarius, primus militum virgatorum, & lictorum virgas ferentium. ¶ Item qui primam virgam fert ante regem. *Gloſſ. Iſid.*
Primula veris, *viola*.
Prinus. ilex, arbor glandifera.
Privatitius. *privativo*.
Privilegiatus. *privilegiato*.
Proæreſis. προαίρεσις, prælectio.
Proæreticus. προαιρετικός, facultatem habens unum præ alio eligendi.
Proagon. προαγών, præludium certaminis.
Proagoniſticum. præſtorium.
Proagoreuſis. προαγόρευσις, prænuntiatio reis cædis factæ, qua eis interdicebatur ſacris, donec ſententia lata eſſet.
Proaſma. προᾶσμα, cantilenæ proœmium.
Proaſtia, orum, ſuburbanæ villæ. *borghi*.
Proaulia, dies, qui anteit nuptias: epaulia, qui ſubſequitur.
Probatica piſcina. ubi oves lavabantur, cum ſacerdotes eas immolare vellent.
Probaticus. ad oves pertinens.
Probatomandra. *ovile*.
Probaton. πρόβατον, ovis. *pecora*.
Probatoriæ litteræ, quæ probabant juſtam abeundi licentiam.
Probro, as. *villaneggiare*.
Probroſitas. *villania*. *vituperio*.
Probulus. πρόβουλος, qui pro alio conſultat. *proveſore*.
Procatalepſis. προκατάληψις. occupatio, prolepſis.

Prochemaſis. vel Prochimaſis. προχείμασις, ſignum tempeſtatis futuræ.
Prochirus, ſcriba expeditus.
Procinctualis. ad procinctum pertinens. *Caſſiodor.*
Procingo, is. *apparecchiare, metter' in pronto*.
Procio, is, voco, provoco. ¶ Item rumpo, irritum facio.
Procomion. *capelli d' avanti*.
Procotta. πρόκοττα, tonſuræ ſpecies, cum quis anteriore parte comatus eſt.
Procraſtinus. matutinus.
Procymæa. προκυμαία, moles, ſeu murus ſtructus ad repellandos maris fluctus. *argine, riparo, mole*.
Prodantia. vehementia, qua quis prodit, & explicat vires ſuas.
Prodiorthoſis. προδιόρθωσις, moderatio, correctio.
Productilis. qui extendi poteſt.
Proedri. πρόεδροι, Præſides, viri primi ſubſellii.
Proecthesis. προέκθεσις, propoſitio orationis, in qua ante oculos exponitur quidquid in controverſiam venit.
Proelruſimaus. *aſſeſſore*, officialis judici proficiſcenti aſſidens.
Proeleuſis. προέλευσις, progreſſio, proceſſus. *proceſſione ſolenne*.
Proepiplexis. προεπίπληξις, occupatio, cum quis ſemetipſum verbo arguens, alienam correptionem prævertit, & declinat.
Profector, qui proficit.
Proheuus. *ucelr*. *Caſſiod.*
Profligatio. *diſtruzione*.
Progaſtor. προγάστωρ, qui ventrem propendentem habet. *Gloſſ.*
Progeniculo, as. in genus procumbo. *gettarſi alle ginocchia di qualcheduno*. *Gloſſ.*
Proglollus. προγλωσσος, volubilis linguæ. *Gloſſ.*
Prognoſis. πρόγνωσις, præſcientia.
Prognoſtes. προγνώστης, qui præſcit. *indovino*.
Prognoſticus, a, um. prænoſcendi vi præditus. *Gloſſ.*
Progymnaſma. προγύμνασμα, præexercitamentum.
Prohedri. V. his ſupra Proedri.
Prolegomenon. προλεγόμενον. *prefazione*.
Proleptitus. προληπτικός, ad anticipationem pertinens.
Prolobus. ſinus prominens in gutture avium. *ventricello*.
Promachus. πρόμαχος, qui ante aciem pugnat.
Promneſtria. προμνήστρια, nuptiarum conciliatrix.
Promptitudo. *prontezza*.
Promulgator, & promulgatrix, qui, & quæ promulgat.
Promurale, is. antemurale.
Promutuor, aris, ante mutuor. *Gloſſ.*
Pronoea. πρόνοια, providentia, mens Mundi.
Pronefas. plus quam nefas.
Pronexium. funis, quo navis alligatur ad palum. *Pap.*
Pronoſtra. ante noſtra. *Gloſſ. Iſid.*
Propagino, as. propago. *gloſſ. Iſid.*
Propædia. προπαιδεία, prævia inſtitutio.
Propheſis. πρόφασις. *ſcuſa, preteſto*.
Prophetis, idis. *profeteſſa*.
Propitiatorium. luſus, in quo Deus placari ſolet. ¶ Item tabula quædam poſita ſuper arcam Dei.
Propitiatorius. propitiandi vim habens.
Propitiatus, us. *propiziazione*.
Propitior, aris. *placare*.
Propos. valde potans. *aſſai potrare*. *Gloſſ. Iſid.*
Propoſco. *dimandare*. *Gloſſ. Iſid.*
Propotiſma. quod ante bibendum datur.
Prorex. *Vicerè*.
Proſaria ars, quæ tunicas pexas curat.
Proſodium. προσόδιον. canticum, quod Diis canitur.
Proſphærarium. fiſcella, ſportula.
Proſtates. προστάτης. *preſetto, o avvocato*.
Proſtaticus. προστατικός, ad proſtatem pertinens.
Proſupero. ſuperabundo. *Sipont.*
Prothymata. προθύματα, ſunt, quæ ante ſacrificium fieri ſolent, ut vaporatio thuris, oblatio placentarum, &c.
Protimeſis. προτίμησις, æſtimatio unius præ alio. ¶ Item prærogativa, prælatio, jus prælationis.
Protoapoſtolarius. primus inter eos, qui populo Apoſtolorum ſcripta exponunt.
Protoaſecretes, is. *primo ſecretario*.
Protocancellarius. *primo cancelliere*.
Protocarabus. *primo piloto*. ¶ Item navis genus.
Protocentarchus. primus centurio.
Protocollum. *protocollo*. liber, in quo acta primum a Notariis perſcribuntur, ut nitidius deinde exſcribi poſſint.
Protocolum. prima ſcheda, in qua character eſt chartæ, ut inde noſcatur. v. g. figura duarum clavium, amphoræ, roſæ &c.
Protocurſor. *primo curſore*.
Protogenes. primus generis.
Protognomon. πρωτογνώμων, qui primus dicit ſententiam. *chi primo dice il ſuo parere*.
Protogonos. πρωτόγονος, primogenitus. *primogenito*.
Protologia. πρωτολογία, primus ſermo.
Protomartyr. *primo martire*.
Protomyſta. *primo fra i Sacerdoti*.
Protonotarius. *primo fra i notaj, capo de' notaj*.
Protoplaſtes. πρωτοπλάστης, qui primus fingit,

& formet. *Pap.*
Primopepa. dignitas Eccleſiaſtica ſecundas tenens poſt Patriarcham.
Protopathia. πρωτοπάθεια, affectus, quo aliquid primum afficitur, non per conſenſum alterius.
Protos. πρῶτος. primus. *primo.*
Protoſecretarius. primiſcrinius.
Protoſtates. πρωτοστάτης, anteſignanus. *primo in battaglia.*
Prototocos. πρωτοτόκος, primipara. *primaiuola.*
Protoſtrator. *mareſcallo.*
Prototypus. πρωτότυπος. *prototipo*, qui ad alterius rei exemplar factus non eſt.
Protoveſtiarius, præfectus veſtiarii.
Proxenetria, conciliatrix. *conciliatrice.*
Prunetum. lucus prunis conſitus.
Prymneſium. palus, ad quem navis alligatur. ¶ Item ipſa funis, quo navis ligatur. *fune, o palo da legar la nave.*
Pſallinum. circulus, qui fræno additur. ¶ Item ipſum frænum.
Pſalmicanus, qui pſalmos canit. *Theodulph.*
Pſalmodia. ψαλμῳδία, cantus ad organa muſica.
Pſellion. armilla. *braccialletto, ſmaniglia.*
Pſelliophorus. armillis ornatus.
Pſen. ψήν, vermiculus in caprificis naſcens.
Pſephus. ψῆφος, calculus, gemma, ſuffragium.
Pſeudoepiſcopus. *falſo Veſcovo.* Cyprian.
Pſeudographus. ψευδογράφος, falſa ſcribens. *falſario.* Sarisberienſ.
Pſeudologus. ψευδολόγος. *mendace.*
Pſeudos. ψευδής. *finto, falſo.*
Pſole. ψωλή, mentula.
Pſoriaſis. ψωρίασις. *tigna.*
Pſorophtalmia. ψωροφθαλμία, oculorum ſcabies.
Pterna. πτέρνα, pars inferior navalis mali.
Ptyſis. πτύσις, excreatio. *ſputo.*
Puberale. pubes. *Gloſſ.*
Puberaſco. puberſco.
Pudefacio. *far vergognare.*
Pudibunde. *con roſſore.*
Pudimentum. res pudenda. *Gloſſ.*
Pudoratus, & pudoratiſſimus. verecundus. *Sarisber.*
Pudoroſus, modeſtus. *modeſto.* Sup.
Puerarius. puerorum amator. *Gloſſ.*
Puerafter. juvenis. *Gloſſ.*
Puerigerum ſemen, quod pueros procreat. *Fulgent.*
Pueroſus, pueris deditus. *Gloſſ.*
Pugnantia, æ. *contrarietà.*
Pugnicula. parva pugna.
Pulicinus. *di pulce.*
Pulico, as, pulices progigno. *generar pulici.* Gloſſ.
Pullaſter. *polleſtro.* Onomaſt.
Pulligera ova, h. e. quæ pullus pariunt. *Fulgent.*
Pulpido. panis inſtar pulpæ carnis. *gloſſ. Iſid.*
Pullatiles venæ, quæ pulſum habent.
Pulvicinare, ſæpe plorare. *propiggnare.* Gloſſ. Iſid.
Pumicator. qui pumice lævigat. *Gloſſ.*
Puncto, as. puncta facio. *Gloſſ.* ¶ Item ſæpe pungere.
Pupior. *più giovine.*
Purpurilla. locus extra portam, ubi purpurea veſte utebantur. *Gloſſ. Iſid.*
Puſillanimitas. *viltà, abbattimento.*
Puſillulus. *picciolſſimo.*
Puſulus, a, um. puſillus.
Puta. *preputzio.* ¶ Item muliebre pudendum.
Putana. *meretrice.*
Putorius, animal quoddam ex genere muſtelarum.
Putramen. *putredine.*
Putribilis. *corruttibile.* Paulin. Nolan.
Putrifluus, qui putore fluit. *Eugen. Toletan.*
Pycnoticus. πυκνωτικός, denſandi vim habens.
Pyelon. amplum vas ad lavandum.
Pygiſta. πυγιστής, qui pædicat.
Pylorus. πυλωρός, portæ urbis cuſtos. *guardiano della porta.*
Pyr. πῦρ, ignis. *fuoco.*
Pyramidalis. *piramidale.*
Pyraſter. *pera ſalvatica.*
Pyriaterium. πυριατήριον, *ſtuffa da ſudare.*
Pyroboli. πυρόβολοι, *ſaette accese.*
Pyromantia. πυρομαντεία, divinatio per ignem.
Pythionices. qui in Pythio certamine vicit.
Pythomanthis. πυθόμαντις, vates Pythicus.
Pythoniſſa. mulier fatidica, a Pythone, ſeu Apolline correpta.
Pyttacium. calceamentum perantiquum.
Pyulcus. inſtrumentum chirurgicum puri extrahendo accommodatum. *cava marcia.*

Q

QUactum. coactum, coagulatum. *Iſid.*
Quadrangulum, i. *quadrangolo.* *Gloſſ.*
Quadratar. lapicida, marmorarius. *Caſſiod.*
Quadricornus. *che ha quattro corna.*
Quadriformis. *di quattro forme.* *Orientius.*
Quadrilinguis. *di quattro lingue.*
Quadrimembris. *di quattro membri.* *Onomaſt.*
Quadrimenſtrua. *di quattro meſi.* *Gloſſ.*
Quadrinoctium. *tempo di quattro notte.*
Quæſtionaliter. *per queſtione.* *Fulgent.*
Quæſtionarium. *poſto a' tormenti.* *Cyprian.*
Quæſtiono, as. *eſaminare, dar i tormenti.*
Qualitativus. *che importa qualità.*
Quartalium. cophinus, in quo mortui efferuntur.
Quarto, as, quartum quemque lego. *Gloſſ.*
Quaternio, onis. compoſitio quatuor rerum, ut militum, chartarum, &c.
Querulor, aris. *lamentarſi.*
Queruloſus. *pieno di lamenti.*
Quietudo. *quiete.* *Gloſſ.*
Quimus. *di cinque anni.*
Quinqueplex. quintuplex. *quintuplicato.* *Gloſſ.*
Quiſquiliatus. coccineus. *di ſcarlatto.*
Quoteanis, vel Quotannis, is, *adject. di quanti anni.*
Quotuplex. *di quante ſorte.*
Quotuplex, quot menſurarum, vel librarum.

R

RAbbi. magiſter, *maeſtro.* Vox Hebraica.
Rabbinus. magiſter Judaicus.
Rabboni. magiſter mi. Vox Hebraica.
Racha, vanus, fatuus, levis. *ſcemo, mattarello.* Vox Hebraica.
Radiatilis. in modum radii factus. *Venant. Fortun.*
Ragazium. *ragazzo.*
Ramphos, eos, neutr. pars faciei volatilium infra frontum, oculos comprehendens.
Ran, ira, vel locus iræ. Hinc rabies, rancor dicitur.
Rancidus. *divenir rancido.* *Fulgent.*
Randelles. circuli, orbiculi.
Randum, arbitrandum. a reor. *Gloſſ. Iſid.*
Rapiſma. alapa. *ſchiaffo.*
Rapunculus. radix, quæ comeditur in acetariis, rapunculum. *raperonzolo.*
Raro, as, rarum facio.
Raſa. veſtis genus.
Raſamen. raſura eboris.
Raſo, as. *radere.*
Raſorius. ad radendum aptus.
Ratificatio. *ratificazione.*
Ratifico. *ratificare.*
Ratus. *giudice, arbitro.*
Raucedo. *raucedine.* *Iſid.*
Raucen. *eſſer rauco.*
Raucor, aris. *divenir, o eſſer rauco.* *Gloſſ.*
Reago. excitiſſim ago. Hinc reatio.
Realis. *reale.*
Realitas. conditio ejus, quod eſt reale.
Realiter. *realmente.*
Rebellator. *ribelle.*
Rebilis. opinabilis, a reor.
Reburrus. capite hiſpidus. *Gloſſ. Iſid.*
Recapitulatio. *recapitolazione.* *Caſſiod.*
Recentaria, quæ recens aliquid fert. *Gloſſ.*
Reciſe. *brevemente.*
Recitabulum. *luogo dove ſi recita.* *Iſid.*
Reclinatorium. *guanciale.*
Reconventio. contrariam actionem intento.
Recriminor. *accuſare vicendevolmente.*
Rectangulus. *di angoli retti.*
Recuſſo. *ripercuotere.* *Auguſtin.*
Redargutio, onis. *riprenſione.* *Boethius.*
Redditus. *che reſtituiſce.*
Redemptionalis charta, quæ datur, cum quis ſemet ex ſervitute ſua pecunia redimit.
Redhibitor, oris. qui redhibet.
Redhoſtimentum. gratiæ, & beneficii retributio. *ricompenſa.*
Redimiculo. redimiculum ſolen. *Gloſſ.*
Redulus. ſtrues lignorum ardentium.
Refectorium. *refettorio.*
Referendarius. *che riferiſce, ſpia.* *Caſſiod.*
Refio, as. *ſcavare, cavare, sbarbicare.*
Refloreo. *rifiorire.*
Refluxus. *riflusso.*
Reformabiles. *che ſi può riformare.*
Refragium, contrarium ſuffragio.
Refrigeo, rurſus frigidus fio. *raffreddarſi.*
Refrigerator. qui refrigerat.
Refrigo. rurſus frigo.
Refrutico. rurſus fruticor.
Regendarii. notarii, qui libellos ſupplices in codicem referunt.
Regeneratio. *nuova generazione.*
Regiſtrum. *registro.*
Regulatinus, a, um. per regulam dirigens.
Regulus. *baſiliſco.* ¶ Item parva quædam avis.
Rehiſco. iterum hiſco. *Gloſſ.*
Rejuveneſco. *ringiovenire.*
Relata, orum. *i relatori.*
Relevium. honorarium, quod novus vaſſallus patrono introitus cauſa largitur, quaſi mortuum relevet feudum.
Reluminatio. iterum illuminatio. *gloſſ.*
Remando, as, iterum mando. *Eutropius.*
Remeculus. genus navigii, quo Lemnii utebantur.
Rememoratio. recordatio, *ricordo.* *Sarisber.*
Remoratio. *tardanza.*
Remoratrix. *tarda.*
Renale. zona circa renes. *Cattol.*
Renaſcibilitas. potentia renaſcendi.
Renitioſus. & Renoſus, & Rannoſus. *chi patiſce di reni.* *Gloſſ.*
Renones, velamina humerorum, & pectoris uſque ad umbilicum, intortis villis hiſpida ad imbres arcendos. *veſte da pioggia.* *Iſidor. lib. 19. c. 23.*
Renunculi. parvi renes.
Renutrio. *rinutrire.* *Paulin. Nolan.*
Repagino. rurſus compagino. *Pet. Chryſol.*
Repagularii judices, qui ad fores Curiæ jus dicunt. ¶ Hinc repagularia acta. *Scribon.*
Reparamen. reparatio. *Sipontin.*
Repeſco. *paſcer di nuovo.* *Paulin. Nolan.*
Repleta. lapis excelſus. *Gloſſ.*
Repenſatio. *compenſazione.* *Salvian.*
Reprehenſibilis. *reprenſibile.* *Salvian.*
Repreſſalia. *repreſſaglia.* Repreſalia ſunt pignorationes hominum, quæ olim concedebantur ob damna, & injurias adverſus habitatores loci illatas. *In novell. Conſtit.*
Reprobabilis. *condannato, riprovato.* *Sarisber.*
Reprobatitius. reprobandus. *Gloſſ.*
Repumico. rurſus pumice expolio.
Repyſtra. ludus latrunculorum.
Requeſta. libellus ſupplex, *richieſta, ſupplica.*
Reſervatio. *riſerva.*
Reſignator, qui reſignat. *Gloſſ.*
Reſinifer. reſinam ferens.
Reſopio. *riſopire.* *Fulgent. in Contin. Virgil.*
Reſortior. rurſus ſortior.
Reſortus, *territorio, giuriſdizione.*
Reſpirium. *reſpiro.* *Gloſſ.*
Reſplendentia. *ſplendore.*
Reſponſalis. *procuratore.*
Reſponſorius. *reſponſivo.*
Reſticularius, qui reſticulos facit. *cordellam.* *Vet. Vocabular.*
Retentator, qui res alienas retinet. *Caſſiodor.* ¶ Item qui rurſus tentat.
Reticella. *picciola rete.*
Reticeſco. reticeo. *tacere.*
Retifex. qui retia facit.
Retorſio. retorquendi actio.
Revadiare. debitorem ſe agnoſcens.
Reungo. rurſus ungo.
Rhabarbarum. herba, centaureum majus, rhapo Pontico valde ſimilis. *Reobarbaro.*
Rhabenus. *maeſtro.*
Rhabdomantia. ῥαβδομαντεία, divinatio per baculum.
Rhabduchi. ῥαβδοῦχοι, lictores.
Rhadamanteus. *di Radamanto.*
Rhabus. *curvo.*
Rhagoides, is. ῥαγοειδής. ſecunda oculi tunica, quæ & uvea dicitur.
Rhagologus. ῥαγολόγος, acinos colligens. Eſt epitheton echini.
Rhagopodes, ῥαγόποδες, fiſſuras in pedibus habentes.
Rapſodi. ῥαψῳδοί, recitatores. ¶ Item interpretes verſuum heroicorum.
Rhembus. ῥεμβός, vagabundus, erro, *vagabondo.*
Rhineus. *ſicho nero.*
Rhinenchytes. inſtrumentum, quo aliquid in nares infunditur.
Rhiza. ῥίζα, radix. *radice.*
Rhizologus. ῥιζολόγος, qui radices colligit. *chi coglie radice.*
Rhizophagus. ῥιζοφάγος, qui radicibus veſcitur. *che vive di radici.*
Rhizotomicus. ῥιζοτομικός, ad radicum exciſionem faciens.
Rhizotomus. ῥιζοτόμος, qui radices ſecat.
Rhodon. ῥόδον, *roſa.*
Rhodonia. ῥοδωνιά, *roſaio.*
Rhoicus. ῥοϊκός, fluxione laborans, *fluvido, o che patiſce fluſſione.*
Rhoiſcus. ῥοΐσκος, corymbus aureus.
Rhomboides. ῥομβοειδής, rhombi figuram habens.
Rhombus. ῥόμβος, figura apud Geometras.
Rhopalicus verſus dicitur, qui a monoſyllaba voce incipiens gradatim creſcat, & ῥόπαλον, hoc eſt clavam Herculis imitatur, ut *Spes Deus æternæ ſtationis conciliator.*
Rhopographia. virgultorum, ſtirpiumque deſcriptio.
Rhoptron. *anello battitoio della porta.*
Ringo, is. ringor. *ſtorcer la bocca, e il naſo.*
Riſibilis. *riſibile.* *Boeth.*
Riſorius. *ridicolo.* *Fulgent.*
Rito, as. ritum habere facio.
Rivarius. *rivale.* *Gloſſ.*
Rivora, um. *piccioli rivi.* Auctor quidam *rei agr. apud Goeſ.*
Roboretum. locus roboribus conſitus. *Gloſſ.*
Rocca. colus, *rocca.*
Rogamen. &
Rogatura. *dimanda, preghiera.* *Gloſſ.*
Rogarius. qui rogum parat ad cadavera cremanda.
Rogatarius. petitor. *Iſid. Gloſſ.*
Romandiola. *la Romagna.*
Romanenſe. *catenaccio.*
Romania. Thracia regio, ubi eſt Conſtantinopolis, quæ nova Roma appellata eſt.
Rorigenæ. roſe geniti. *Sipontin.*
Roſula, parva roſa. *roſetta.* *Dracontius.*
Rotaticum. quod de vectura ſuper rota ſolvitur.
Rubecula. avis rubeo pectore.
Rubetra. avis minima circa rubos vivens.
Rubinus. gemma diaphana, rutilans, & rubens.
Ructator. qui ructat.
Rubeo, es. *eſſer roſſo.*

Rul-

Digitized by Google

Ruſſa. ruſticus. *gloſſ.*
Ruſpa. ex utraque parte acutus. *gloſſ. Iſid.*
Ruptura. *rottura.* ¶ Item ager proſciſſus.
Ruraliter. *da villa. Caſſiodor.*
Ruricolaris. ruricola. *Venant. Fortun.*
Ruſpino. manibus tero. *gloſſ.*
Rutela. animal venenatum. *tarantola.*

S

Sabe. menſis Februarius, Syrorum lingua.
Saccello, as, ſaccellos calidos ad fovendum impono.
Saccophorus. ſacco veſtitus, vel ſaccum ferens.
Sacire. proprium facere, occupare. Gall. *ſe ſaiſir de quelche choſe.*
Sacitta. depopulatio.
Sacramentalis. *Sacramentale.*
Sacramentarius. qui jurat. *gloſſ.*
Sacrifex. qui ſacra facit, ſacerdos.
Sacrimonium. conditio, ſeu relatio rei ſacræ. *gloſſ.*
Sacriſta. *Sacreſtano.*
Sacrivus. *votivo.*
Sæpe ſæpius. *ſpeſſiſſime volte.*
Sæpis, a, & ſæpus, a, um. *copioſo, abbondante.*
Sagana. vas, in quo aliquid teritur.
Sageris. σάγαρις, ſecuris Amazonum.
Sagatio. genus ludi, cum ſago multorum manibus diſtento impoſitum aliquem in altum jactabant. *Vet. gloſſ.*
Sagenula. parva ſagena. ¶ Item parva navis inſtar ſagenæ expanſæ. *Pap.*
Sagibaro. ſapiens vir. ¶ Item ſenator.
Saginen, inis. *graſſo.*
Saginator. qui ſaginet. *gloſſ.*
Sagmatus. ſagmate inſtructus. *gloſſ.*
Sagminarius. legatus, qui ſagmine fert. *gloſſ.*
Salaconia. σαλακωνεία, *jattanza.*
Salictum. ſalictum.
Saliſator. qui ex membrorum palpitatione divinat. *Iſidor. & Joan. Sariſber.*
Saliſo. palpito. *Gloſſ.*
Salivaris. *di ſaliva.*
Salivum, i. *ſalivo.*
Salpinx, ingis. σάλπιγξ, *tromba.*
Salſedo. *ſalſedine.* Onomaſt.
Salſicium. *ſalcicia.* Tribuitur Acroni.
Saltim. per ſaltus.
Salvatio. *ſalvamento.* Beda.
Salvatrix. quæ ſalvat. *Proſper Aquitan.*
Salutatorium. locus, in quo ſalutaturi conveniunt. *Pap.*
Samardacus. homo ridiculus. *gloſſ.* ¶ Item terminus bifurcus.
Sambucarius. qui ſambuca canit.
Samiator. qui cota ferrum acuit. *gloſſ.*
Samnica. pulvis. *Gloſſ. Iſid.*
Samphoræ. σαμφόραι, equi, quibus impreſſum erat Σ.
Sanctificatrix. *ſantificatrice.*
Sandalmthuca. σανδαλοθήκη, ſandaliorum repoſitorium.
Sandapilo, onis, veſpillo, *Gloſ. Philox.*
Sandicinus. qui ſandicis colorem habet.
Sannator. *beffatore.* Gloſſ.
Sanno, as. *beffare.*
Sapharium. atrium templi. *Papias.*
Saphena, vena, quæ ſupra genu tripartito finditur.
Saporo, as. *dar ſapore. Pet. Chryſol.*
Sappa. *zappa.*
Sappula. *picciola zappa.*
Sapros. σαπρός, putris.
Sarabullum. veſtis Parthorum fluxior.
Sarebus. σάραβος. vel σάραβον, muliebre pudendum.
Saraph. ſerpens ignitus, & venenatus.
Sarcino, as. ſarcinas ſumo. *Onomaſt.*
Sarcitector. qui ex multis hinc inde conjunctis tabulis unum tecti facit corpus. *Iſidor.*
Sarpa. falx vinitoria.
Satellitium. ſatellitum turba. *Gloſſ.*
Satiabilis. *ſaziabile.*
Sationarius ager. ſativus.
Satum, i. menſura quatuor, & viginti ſextarios continens.
Saturabilis. *ſaziabile.* Gloſſ.
Saturanter, &
Saturatim. *a ſazietà.*
Satyrias, adis. σατυρίας, morbus in cute, qui & elephantiaſis dicitur.
Satyriaſmus, vel ſatyriſmus. σατυριασμός, morbus, quo glandulæ juxta aures inflammantur, & tument.
Satyrice. *ſatiricamente.*
Satyriſta. pantomimus.
Sauſariſmus. σαυσαρισμός, linguæ hæſitatio.
Saxeſco. *diventar ſaſſo.* Scriban.
Scabinus. *Senatore, giudice, aſſeſſore.*
Scabridus. ſcaber. *Venant. Fortun.*
Scachus. *ſcacco.*
Scalenus. σκαληνός, latera tria inæqualia habens.
Scalperum. calceus. *ſcarpa.*
Scammaris, is. *ladrone, aſſaſſino.*
Scandicopola. qui ſcandicem vendit.
Scanſor. ἀναβάτης, qui equum ſternit, ut inſcandatur. *Gloſſ.* ¶ Item qui equum ſcandit.

Scapane. σκαπάνη, *zappa, badile.*
Scapilium. *le ſpalle, o la ſchiena.*
Scapularis veſtis. *ſcapulare.*
Scare. combuſtio ignis. *Papias.*
Scaramangis. genus veſtis.
Scartanea. lorum.
Sceffila. menſuræ genus apud Germanos.
Sceletus. σκελετός, *ſcheletro.*
Scenifactor, vel ſcenofactor. qui umbracula, & velaria facit.
Scenofactoria ars, quæ umbracula, & tabernacula facit.
Scenopegia. σκηνοπηγία, feſtum tabernaculorum, apud Hebræos.
Schediaſmata, σχεδιάσματα, ſcripta tumultuarie, & ex tempore.
Schedicus. σχέδιος, extemporarius, ſubitarius.
Schinus. genus arboris (quam quidam eandem putant, ac lentiſcum) maſtichen exſudantis.
Schiſmaticus. diſcors, diſſentiens, diviſus. *ſciſmatico.*
Sciamachia. σκιαμαχία, pugna umbratilis, & armorum meditatio.
Sciatica, & ſciaticus morbus. *ſciatica, catarro nelle giunture delle coſcie.* Vox eſt corrupta ex *Iſchiacus*, vel *iſchiadicus*, quo pacto talis morbus a Græcis vocatur. nam ἰσχίον coxam ſignificat.
Sciomantia. σκιομαντεία, divinatio per umbram.
Sclavus, *ſervo, ſchiavo.*
Scolopomacharion. σκολοπομαχαίριον, cultellus chirurgicus palo ſimilis.
Scordiſcus. corium crudum. *Iſidor.*
Scorpio. σκορπίον, virga nodoſa, vel aculeata ad cædendum, ita dicta, quia arcuato vulnere in corpus infligitur. *Iſidor.*
Scorpionares, qui ſcorpionibus ſagittas, vel ſaxa jaciunt.
Scortatio. *puttaneſimo.*
Scortulum. *puttanella.* Gloſſ.
Scotoma. σκότωμα, *vertigine di capo.*
Screabilis. *che ſi può ſputar fuori.*
Screatio. *lo ſputar fuori.*
Scribillo, as. *ſcrivere.*
Scriniolum. *picciolo ſcrigno.*
Scriptiuncula, parva ſcriptio. *Salvian.*
Scrofulæ. *ſcrofole.*
Scrutarium. locus, ubi ſcruta venduntur. *Gloſſ.*
Scrutillus. ventriculus fartus. *Gloſſ. Iſid.*
Sculca. excubiæ.
Sculcator. *ſentinella.*
Sculpturatus. *ſculpito.* Fortunatus.
Scuria. flagellum a corio.
Scuticula. parva ſcutica.
Scybalon. σκύβαλον, quiſquiliæ rudus. Vindiciarum ad Valentinianum Imperatorem.
Scylax. σκύλαξ, canis.
Scyphium. σκύφιον. *picciol bicchiere.*
Scythiſſare. largiter bibere Scytharum more.
Secretarius. *ſecretario, cancelliere.*
Secundinæ. *le ſecondine.*
Securicularius, qui ſecures fert. *Gloſſ.*
Sedetum. foſſa, ubi ſedent milites; aut foſſa, ubi ſunt muri.
Seditionarius. *ſedizioſo.* Gloſſ.
Seditionor. *muover ſedizione.* Gloſſ.
Segmentarii. qui opera ex ſegmentis faciunt.
Sejugæ. *carretta da ſei cavalli.* Iſidor.
Sejunctim. *ſeparatamente.* Strabo Gallus.
Selectus, us. *ſcielta.*
Seleucides. calceamentum muliebre.
Selliſſo. σαλλίζω, jacto, oſtento.
Selliſternium. *apparato di ſedie.* Gloſſ.
Semicaput. dimidium capitis.
Semicingo. dimidium cingo.
Semicupium. vas ad modum lyntris, in quo homo poteſt reſupinus jacere.
Semilaterium. ſemilater.
Semiobolus. dimidium oboli. *Rhem. Fannius de ponderib.*
Semiperactus. *imperfetto.* Paulin. Nolan.
Semiplagium. *picciola rete.*
Semiquinaria cæſura eſt, cum poſt duos primos pedes ſyllaba partem orationis terminat, ut Arma, virumque cano.
Semiſeptenaria cæſura dicitur in verſu, quæ poſt tres pedes, & ſyllabam fit, ut Aſt ego, quæ divum incedo.
Semiſpathium. *mezza ſpada.*
Semitogium. *breve, a mezza toga.*
Semiviridis. *mezzo verde. Gloſſ. Cyrilli.*
Semneum. σεμνεῖον. locus venerabilis.
Seneſcalcus. armenti cuſtos. ¶ Item regiæ menſæ præpoſitus. *ſiniſcalco.*
Senſatio. *ſenſazione.*
Senſitivus. *ſenſitivo.*
Senſualiter. *ſenſibilmente, o ſenſualmente.* Sariſberiens.
Sentinaculum. inſtrumentum, quo ſentina purgatur. *Paulin. Nolan.*
Sentinator. qui ſentinam exhaurit, & purgat.
Seorſim. *ſeparatamente.*
Sepedon. *piaga putrida.*
Sephora, gallina. *Pap.*
Septangulus. *di ſette angoli.*
Septuoſus. *oſcuro.*
Septuplum. *ſette volte di più.*
Septuplus. *ſette volte doppio.*
Sepultu, as. *ſeppellire.* Venant. Fortun.
Sepultorius. *ſepolcrale.* Gloſſ.

Sequeſtratim. *ſeparatamente.* Caſſiod.
Serarius. qui ſeras facit.
Sermocinator, *parlatore, dialogiſta.*
Sernia, æ. *ſcabie, che ſa pizza.*
Serpedo. rubor cutis cum membrorum exſtantia. *Iſid.*
Serpentiformis. *torto a formà di ſerpente.* Vet. interpr. Iren.
Serphus. σέρφος, genus inſecti ſimile formicæ, vel culici.
Serrarius. qui ſecat ſerra lapides. *Gloſſ.*
Serto, as. *coronare.* Gloſſ.
Servatorium. *preſervativo.* Gloſſ.
Seſamis. placenta ex ſeſamo, & melle crudo.
Seſquſtus numerus. ſeſquiauctus.
Seſquicubitalis. *di un cubito, e mezzo.*
Seſquicubitus. *un cubito, e mezzo.*
Setaceum. *ſetaccio.*
Setarius. qui ex ſetis peniculos conficit.
Sevocator. qui ſevocat. *Gloſſ.*
Sexto, adverb. *la ſeſta volta.*
Sicinnis, idis. σίκιννις, ſaltatio militaris in exequiis fieri ſolita.
Siclus. σίκλος, numiſma Hebræorum pondus habens quatuor drachmarum, in cujus altera parte caliculus thuris, in altera Virga Aaronis impreſſa fuit.
Sicrica. velum, quo fœminæ ſacrificantes utebantur.
Sicyopepon. genus cucumeris.
Siderofus. *aſſiderato.* Gloſſ.
Sigynum. σίγυνον, jaculi genus.
Sigtuarius. *ſtatuario.* Gloſſ.
Significatum. indicatio. *Gloſſ.*
Signio, is. *notare.*
Siliquaticum. genus vectigalis, quod in nundinis ob vendendum penditur.
Simatus. ſimus, σιμός. *Sulp. Luperous Servaſt. in eleg. de Cupid.*
Simplegium. *picciola rete.* Gloſſ.
Simpo. vaſculum cum tenui fiſtula ad pitiſſandum vinum.
Simpularia, æ. res minuta, & nullius pretii.
Simpulator. conviva amicus ſponſi, qui cum eo eſt aſſiduus in convivio, *Iſidor.* & *Fulgent. Planciad.*
Simulatilis. *finto.* Venant. Fortun.
Simultum. vermis in cornu arietis. *Iſid. Gloſſ.*
Sinuatio, *curvazione.* Fulgent. l. 1. Mythol.
Siphra. *ciffra.*
Siren. *veſte ſottile, e traſparente.*
Sirium. pellium leviter contextum.
Sirones. *pidocchi, che naſcono tra carne, e pelle.*
Sitellum, ſitella. *Gloſſ. Cyrill.*
Sitibundus. *ſitibondo.* Onomaſt. vet.
Sitiaula. *picciola ſete.* Gloſſ.
Sitocomus. σιτοκόμος, annonæ præfecti.
Sitocomia. σιτοκομία, præfectura frumenti, & annonæ.
Sitonæ, arum. σῖτωναι, curatores rei frumentariæ.
Situatio. *ſituazione.*
Smarides, mulieres furioſæ.
Smegmatopola. σμηγματοπώλης, qui ſmegma vendit.
Smyris. σμύρις, lapis, cujus pulvere expoliuntur gemmæ, & dentes terguntur.
Sobracomes, gubernator, *ſopracomito.*
Sobriolus. aliquantum ſobrius.
Sociatus. *che unito, e accompagnato.*
Solamentum. *conſolazione.* Paulin. Nolan.
Solidamen. ſolidamentum. *Venant. Fortun.*
Solidion. *ſtipendio.*
Soliloquus. *chi parla da ſe.*
Solœcophanes. σολοικοφανής, error orationis ſolœciſmi ſpeciem habens, ut Prænestia ſub ipſa, h. e. nube. In Eunuchum ſuam, ſcil. Fabulam.
Somatopœia, a verbo σωματοποιέω, figura proſopopœjæ affinis, quo rei corporis capertis vocem, corpuſque damus.
Somatophylax. σωματοφύλαξ, cuſtos corporis.
Somnialis. *da ſogno.* Fulgent. l. 2. Mythol.
Sonus, a, um. *ſonante.* Iſidor.
Sophicus. *ſapiente.* Proſper Aquitan.
Sophophilus. ſapientiæ amans.
Sophroniſteres. σωφρονιστῆρες, duo dentes, qui omnium poſtremi naſcuntur circa ætatis annum vigeſimum.
Sophroniſterium. σωφρονιστήριον, locus, in quo diſſoluti homines corriguntur.
Sophroſyne. σωφροσύνη, *temperanza.*
Sopolium. *ſobborgo.*
Sordiſcum. *cuojo crudo.*
Soriceus. *di topo.*
Soriticus. ad ſoritem pertinens.
Sororicidium. *uccisione della ſorella.* Gloſſ.
Sortiarius. *indovino.*
Sortividus. qui per ſortes videt.
Spadiceus, & ſpadicus color. σπάδιξ, *color baio.*
Spagiria, ars, qua purum ab impuro ſecernitur.
Spagiricus, medicus, qui corpora ægra ſola purgatione curat.
Spalathium. maſſa ficuum.
Spargo, ginis. ſparſio. *Venant. Fortun.*
Spartarius. avis accipitri ſimilis.
Spartopola. σπαρτοπώλης, qui ſparton texta vendit.
Spatalari. σπαταλάω *vivere delicatamente.*
Spatharius. ſatelles, armiger.
Spathiurus. animal caudam habens ſpathæ ſimilem.

Spa-

Spathios, armiger.
Specularius, ii. qui ſpecula, vel ſpecularia facit. *Gloſſ.*
Speculativus. *ſpeculativo*.
Spermologus, σπερμολόγος. loculejus. ¶ Item genus avis.
Spernolis, is. *ſprezzatore*. Gloſſ.
Sphacaliſmus. ἀπὸ τοῦ σφακελίζειν, vitium in radicibus plantarum.
Sphacelus. σφάκελος, *corruzione degli oſſi*.
Sphericus. σφαιρικός, *sferico*. Iſidor.
Sphaeroter. σφαιρωτήρ, corrigia.
Sphenica. genus pilæ majus paganica.
Sphigmos. σφυγμός, *il polſo dell' arteria*.
Spirarchus. dux cohortis, primipilaris. *Spira* enim aliquando cohortem ſignificat.
Spiriolus. animal quoddam quadrupes.
Splendifice. *lucidamente*. Fulgent.
Splendificus. *lucido*. Verſus quidam vetus apud Fabrettum.
Splendifluus. *che ſparge ſplendore*. Eugen. Toletan.
Spondophori. σπονδοφόροι, libamiorum portatores.
Spongiator. qui ſpongias captat.
Sportellarius. qui ſportellam portat.
Sportulo, as. ſportulam accipio. *Cyprian.*
Spudaſtes. ἀπὸ τοῦ σπουδάζειν, *fautore*.
Spurtiones. *ſputo*. Gloſſ. Iſid.
Squarra. cruſta cavis ulceribus accreſcens.
Stagnator. *che fa vaſi de ſtagno*. Gloſſ.
Stagnicola. *che ſta ne' ſtagni*.
Stagno, as. *coprir de ſtagno, metallo*. Gloſſ.
Stagnum, i. *ſtagno, metallo*. Gloſſ.
Staphyle. σταφυλή, *uva*.
Stater. στατήρ, pondus quatuor drachmarum. Item nummus argenteus, qui valet quatuor drachmas Atticas, idem quod Siclus Hebræorum. Si cum moneta Gallica conferatur, valet ſolidos Turonenſes quatuordecim.
Stathmus. σταθμός, *oſteria, luogo d' alloggio*. ¶ Item menſuræ Geometricæ genus, qui XXV. ſtadia cum dimidio continet, quæ in uſu maxime apud Perſas fuit.
Statice. στατική, *la ſtatica*, ars, ſeu ſcientia ponderum.
Staticus. στατικός, vim ſiſtendi habens. ¶ Item ponderalis ſcientiæ peritus.
Statiuncula. parva ſtatio.
Statuæ. ſervi ante patronum ſtantes.
Statutum, i. *ſtatuto, decreto*.
Stauro, as. σταυρόω, palum defigo.
Stauropeium. *crociſiſſione*.
Steganomium. στεγανόμιον, *paga per l' alloggio*.
Stellificus. *ſtellato*.
Stellionator. *impoſtore*. Gloſſ.
Stephanoma. στεφάνωμα, *materia da far corone*.
Stephanopola. στεφανοπώλης, *che vende corone*.
Stephanus. στέφανος, *corona*.
Stereometria. στερεομετρία, *miſura de' corpi ſolidi*.
Sternax, *ſmado*. Iſid. Gloſſ.
Sterrhogunia. *intenſo maſchio*.
Stibinus, a, um. *di antimonio*.
Stichos. στίχος, *ſerie, ordine, verſo*.
Stigmatus. στιγματίας, *ſcritto, ſcolpito*.
Stigo. στίζω. *incitare, pungere*.
Stillatio. *diſtillazione*.
Stipabilis. quæ ſtipari poteſt. *Gloſſ.*
Stirillum. *barba della capra*.
Stirpo, as. *eſtirpare*. ¶ Item *far le radici*.
Stlengis. στλεγγίς, olea gutta. ¶ Item ornamentum capitis.
Stoa. στοά, *portico*.
Stocrus. *pazzo*.
Stœcheum. στοιχεῖον, *lettera, elemento*.
Stolos. στόλος, *partita, andata*.
Stoma. στόμα, *bocca*.
Stragulatus. *fatto a capezzoria*.
Stratocopus. *viandante*.
Stratopedarches. στρατοπεδάρχης, *capitanio*.
Stratopedarchia. στρατοπεδαρχία, *capitanato*.
Stratorium. ſtragulum.
Stremus. redimiculum.
Streperus. *ſtrepitoſo*.
Strictoria tunica, quæ ad corpus ſtringitur.
Strigilarius. qui ſtrigiles facit. *Gloſſ. Cyril.*
Strigilo, las. *radere, fregare*. Onomaſt.
Stroma. στρῶμα, quodvis ſtraguli genus, ut aulæa. ¶ Item liber miſcellanea multa continens, quemadmodum in aulæis multæ, & variæ res inſeruntur, cujuſmodi ſunt ſtromata Clementis Alexandrini.
Strongyloproſopos. στρογγυλοπρόσωπος, *chi è di faccia rotonda*.
Strongylus. στρογγύλος, *rotondo*.
Stuba, vel Stufa. *ſtua, ſtufa*.
Storio. genus piſcis, acipenſer a quibuſdam dictus.
Suadibilis. *facile da perſuadere*.
Subalbeo. *eſſer alquanto bianco*. Caſſiod. lib. 3. ep. 34.
Subalternus. *ſubalterno*.
Subaqueus. *chi è ſott' acqua*.
Subaratio. actus ſubarandi.
Subarundino. virgultis, & arundinibus oppleo. *Dracontius*.
Subbatere. *uccidere, o battere*.
Subcerniculum. *crivello, ſetaccio*.
Subcineritius panis. *pane cotto ſotto la cenere*. Iſid.
Subcus, & ſubcutaneus. *chi è ſotto la cute*.
Subdita. *chi parla in ſecondo luogo*.
Subdivus, & ſubdius. ſub dio poſitus. *Gloſſ.*
Subgannare. *deridere, beffare*.
Subjectibilis. *ſoggetto*.
Subigatrix. mulier obſcœna patrans, τριβάς.
Subintelligo. *ſottointendere*.
Subitillus. genus placentæ, quæ ſubito paratur.
Sublimator. qui erigit, & extollit. *Salvian.*
Sublitio. *primo colore, che ſi dà a una tela, e che ſerve di fondamento agli altri colori*.
Subluſtris. *ſublunare*.
Submeiet. qui in lectulo mingit. *Gloſſ. Iſid.*
Submutatio. *mutazione*. Gloſſ.
Subniddo. nitidum facio. *Venant. Fortun.*
Subordino. *ordinare*.
Subpungo. *punger ſotto*. Eugen. Toletan.
Subrogatio. *il ſoſtituire*. Gloſſ.
Subſannatio. *irriſione*. Gloſſ.
Subſannator. *beffatore*.
Subſequus. *che ſegue, ſuſſeguente*. Oroſ.
Subſes. *chi ſiede ſotto*. Gloſſ. Iſid.
Subſiſtentia. *ſuſſiſtenza*.
Subſumo, is. *ripigliare*.
Sububeres. qui ſub uberibus adhuc habentur. *Gloſſ.*
Subventaneus. *ſoggetto al vento*. Subventanea ova, *uova vuote, e buone da nulla*.
Succernicilum. *crivello*.
Succinctorium. pannus ſuccinctus ad velanda pudenda.
Succubus. dæmon, qui ſumpta muliebri ſpecie viris ſe ſubjicere creditur.
Succuſſarius. ſuccuſſator.
Suefacio. *aſſuefare*.
Suefio. *aſſuefarſi*.
Sufflatorium. *ſoffiatoio*.
Suffraganeus. *che ſerve, o ajuta altri in qualche miniſtero*.
Suffrutices appellantur arbores medium quandam formam habentes inter arborem, & fruticem, qualis eſt ruta, hyſſopus, ſalvia.
Suffulorium. *opera di getto*.
Sugeo, es. *ſucchiare*.
Sugimen. *il ſucchiare*.
Suitas, atis. a recentioribus JCtis dicitur hæredum qualitas, qui primum in hæreditate paterna locum obtinent, continuationem dominii, & ſucceſſionis neceſſitatem inducens.
Sulcatim, per ſulcos. Tribuitur *Pomponio*.
Suldadus. *ſoldato*.
Sulmnus. *ſignore, capitano, principe*.
Sultor. cultor. *Gloſſ. Iſid.*
Superabundanter. *ſoprabbondantemente*.
Superadultus. *eſſer creſciuto*.
Superalis, vel ſuperaria veſtis, quæ omnibus aliis veſtibus ſuperinduitur, Gallice *ſur cote*. Iſid.
Superaſto. *ſopraſtare*.
Superfœtatio. ſecundarius conceptus prægnantis.
Superfugium. *fuga*.
Superilluſtris. *molto illuſtre*; titulus honoris, quo aliquem appellamus.
Superlimen. *ſoglia ſuperiore della porta*. Gloſſ.
Supernavigo. *navigar ſopra*. Gloſſ. Cyril.
Superſcriptio. *ſopraſcritta*. Gloſſ.
Supervaleſco. bene valeo.
Suppullulo. *pullulare ſotto*.
Surdeſco, is. *eſſer ſordo*. Ericius Cordus, & Eugen. Toletan.
Suſceptor. *compare*.
Suſcipere. *tener al ſacro fonte*.
Suſcitamen. *eccitamento*. Quidam tribuunt Apulejo.
Suſtinentia. *tolleranza*.
Suſurroſus. *mormoratore*. Gloſſ. Cyril.
Suſurrous. *ſuſurro, mormorio*.
Sutelo, as. *cucire*. Gloſſ.
Suteloſus. *fraudulento*. Gloſſ.
Syagros. σύαγρος. *porco ſelvaggio*.
Sybariſſo. συβαρίζω. more Sybaritarum in deliciis vivo.
Syllabus. σύλλαβος, *indice, tavola d' un libro*.
Sylloge. συλλογή, *raccolta*.
Sybellota, n. plur. συμβαλλωτά, veſtes conſti velleris, implexu potius, quam textu confectæ.
Symbioſis. συμβίωσις, *il viver' inſieme*.
Symbolicus, συμβολικός, *ſimbolico, allegorico*.
Symbolægraphus. συμβολαιογράφος, *notaio, che ſcrive i contratti*.
Symmachia. συμμαχία, *ſocietà in guerra*.
Symmachus. σύμμαχος, *compagno in guerra*.
Symmyſta. συμμύστης, *ſegretario, conſcio de' ſegreti*.
Sympatriota. *paeſano, patriota*.
Sympoſiarchus. συμποσίαρχος, &
Sympoſiaſtas. *moderator d' un convito*.
Sympota, æ, συμπότης, *convitato*.
Sympotrix. συμπότις, *convitata*.
Sympſalma. *unione di voci nel canto*.
Symptoma. σύμπτωμα, *accidente, ſintomo*.
Syn. σύν, *con*.
Synagio. *centuria di ſoldati*.
Synallagma. συνάλλαγμα, *contratto*.
Synaxis. σύναξις, congregatio, conventus. ¶ Item coitio Chriſtianorum ad SS. Euchariſtiæ Sacramentum ſumendum.
Syncategorema. συγκατηγόρημα, vox, quæ per ſe nihil ſignificat, ſed cum alio verbo conjuncta ſententiam efficit. ut *omnis, nullus, aliquis*.
Syncategorematica vox. idem quod ſyncategorema.
Synchroniſmus. *concordia di tempi*.
Syncomiſtus panis. *pane mezzano tra quel di cruſca e a quel di fior di farina*.
Syncretiſmus. repentina concordia propter malum aliquod incidens eorum, qui hoſtes modo eſſe videbantur.
Syncruſtus riſus, *riſo ſgangherato, o* συγκρούσμα, concutior.
Syndeſmus. σύνδεσμος, *congiunzione*.
Synecdochius, a. συνεκδοχικός, Synecdochen habens.
Synechon. συνέχων, continens, *che contiene*. ¶ Item firmans, *che raſſoda*.
Synedrium. συνέδριον, *conſeſſo, o collegio, ſpezialmente di Giudei*.
Synizeſis. συνίζησις, actus conſidendi. ¶ Item labes terræ ſubſidentis. ¶ Item figura, eadem quæ ſynecphoneſis.
Synochus. *febbre continua, o ſenza alcuna mutazione*.
Synonymus. συνώνυμος, *che ha il medeſimo nome*.
Synteſeſis. συντήρησις, *ſinderiſi, coſcienza*.
Syntheca. συνθήκη, *compoſizione*.
Synthema. σύνθημα, *patto*. ¶ Item *teſſera, o contraſſegno per le ſentinelle*. ¶ Item diploma, *patente*. ¶ Item *ſentenza breve e oſcura, enigma*.
Syntomia. συντομία, conciſio, brevitas. ¶ Item figura orationis, qua res magnæ brevi ambitu deſcribuntur.
Synuſia. συνουσία, *lo ſtar' inſieme*. ¶ Item *coito*.
Syphar. σύφαρ, *pelle di ſerpente*.
Syrmæa. συρμαία, genus cibi ex melle, & adipe, purgationibus in primis aptum. ¶ Item genus Spartani certaminis, in quo victor hujuſmodi cibo donabatur. ¶ Item genus raphani.
Syrtos. συρτός, *apparato di veſti donneſche*.
Syrupus. *ſiroppo, ſugo ſpremuto da erbe*.
Syſcenia. συσκηνία, contubernia in publico convivantium Spartanorum.
Syſcevaſis. συσκευασία, *connesſione di coſe fra ſe contrarie*.
Syſirna. *tonaca di cuojo de' Sciti*.
Syſſitia. συσσίτια, *ſodalità, comunanza*.
Syſſitos. σύσσιτος, *compagno*, ſodalis in aliquo collegio.
Syſtaſis. σύστασις, conſtitutio, commendatio, quæ eſt conſtitutio in favorem alicujus lata.
Syſtaticæ literæ. συστατικὰ γράμματα, *lettere di raccomandazione*.
Syzeteſis. συζήτησις, *diſputa tra due*.
Syzygus. σύζυγος, *marito, conſorte*.

T

TAbacum, i, n. *tabacco*, herba ſic dicta ab inſula Tabaco (quæ eſt in mari Boreali Americæ Meridionalis) ubi copioſe provenit. Eadem dicitur & herba Nicotiana, a quodam Nicotio, qui eam primus in Europam invexiſſe fertur.
Tabefacio. *liquefare, corrompere*.
Tablia. ταβλία, tabulæ in veſtibus rotundi clavi.
Tabliſſare. ταβλίζειν, tabulis, ſeu teſſeris ludere.
Tablilles. ταβλιστής, qui tabulis ludit. *Gloſſ.*
Tabolo, as. *inavolare*.
Tacticus, a, um. τακτικός, quod pertinet ad aciem militum inſtruendam. a τάττω, ordino. Sic Tactice, es, ſcientia militaris de inſtruenda acie.
Taeditudo. *tedio*. Gloſſ.
Taeducher. *chi porta la facella*.
Tæonienſes purpuræ, quæ in tæniis vivunt. h. e. in candicantibus maris cautibus, longo tractu faſciam imitantibus.
Taifali. ſeptentrionalis regionis milites.
Talarii, & Talares. articuli pedum.
Talax. cui tali perverſi ſunt. *Gloſſ. Iſid.*
Taleo, as. *tagliare*.
Talmud. *libro, che contiene i dogmi Giudaici*.
Tames. *ſangue, cruore*.
Tamino. *macchiare*.
Tanalia. *tanaglia*.
Tangano, as. *ſcongiurare*.
Tantza. *ballo, danza*.
Tapax. *ladroncello*. Pap.
Taphus. τάφος. *ſepolcro*.
Tarantula. *tarantola*, genus inſecti noxii morſus, abundans in agro Tarentino, unde & nomen accepit.
Tarea. veſtis regia, aut ſtola purpurea. *Pap.*
Tarenus. *ſorta di moneta*.
Tarichopola. ταριχοπώλης, *chi fa, o vende cibi ſalati*.
Tarino. *ſorta di peſo*.
Terrium. quod corio tegitur in ſella, aut curru.
Taxus. *taſſo, animale di grandezza d' una volpe, fiero, mordace, e che vive nelle caverne*.
Tegetarius, qui tegetes facit. *Gloſſ.*
Tegularia ſacrificia, quæ ſupra tegulas fiebant: ſic Tegularia veneficia. *Iſid. gloſſ.*
Tegularius, ii. qui tegulas facit. *Gloſſ.*
Telephia. *piaghe incurabili*.
Telephoria. publicanorum munus: item facultas exigendi tributa.
Teleſcopium. *cannocchiale*; a τῆλε, longe, procul,

cul, & σκοπέω, aſpicio, video.
Teletarches. τελεταρχης, ceremoniarum, vel collegiorum inſtitutor.
Teletarchia. τελεταρχία, principatus in condendis ceremoniis.
Teletus. τέλειος, perfetto.
Tolia. pagina quadratum, in quo farinæ venalis. ¶ Item circulus cribri. ¶ Item tabula luſoria.
Telo, onis. antenna lungo di legno per cavar l' acqua da' pozzi. Sipontin.
Teloniatus. di gabelliere.
Telos. τέλος, fine.
Tempeſtarii. homines veneſici, qui incantationibus tempeſtates in aere commovent.
Temporarie. ad tempus. Salvian.
Tendo, dois, & dinis, tendine, extremitas muſculorum, quæ fibris, & ligamentis conſtat, & oſſi annectitur.
Tenilis. qui poteſt teneri. Pap.
Tentio, onis. actus extendendi. τάσις, Gloſſ.
Tepiditas. tepidezza.
Tepidulus. tepidetto.
Teporo, as. far tepido. Dracontius.
Terebella, & Terebellum. trivellino. ¶ Item inſtrumentum chirurgicum, quo fracta capitis oſſa eximuntur, trapano.
Terebrum, i. trivella, trapano. Gloſſ.
Terguductor. conduttore dell' ultime file.
Terma. τέρμα, termine, fine.
Terminate. determinando, aſſegnando il termine. Vetus quidam auctor Grammaticus apud Goeſium pag. 243.
Terminator. chi pone il termine. Gloſſ.
Terraneola, avis alaudæ ſimilis, ſed ſine apice in capite, ita dicta, quod non in arboribus, ſed in terra verſetur. Sipontin.
Terrefacio. ſpaventare. Onomaſt.
Terricrepus. cum terrore crepans: epithetum fulminis.
Terſe. nettamente, purgatamente.
Terſor. chi netta. Gloſſ.
Terſorium. ſtrumento da nettare. Gloſſ.
Teſſaracoſton. τεσσαρακοστόν, quadraginta dies ante, & poſt partum, quibus mulieres a ſacris abſtinebant.
Teſſaradecas, adie. numero quarantaſimo.
Teſſellator. qui teſſellas diſponit.
Teſtudino, as. fare a volta.
Tetanoma. τετάνωμα, tetanothrum.
Tetradin. ſentinella di quattro ſoldati. a τετραδεῖον.
Tetraditæ. ſabbatiani, ſabbato jejunantes.
Tetraeteris. τετραετηρίς, ſpazio di quattr' anni.
Tetragoniſmus. τετραγωνισμός. quadratura.
Tetragrammaton nomen. τετραγράμματον, nome compoſto di quattro lettere.
Tetragrammus. τετράγραμμος, di quattro linee.
Tetrapentaeteris. τετραπενταετηρίς, olympias, quia conſtat quatuor annis, & initio quinti.
Tetraplus. τετραπλοῦς, quadruplus, quatuor rebus conſtans.
Tetrapodium. menſa quadrata.
Tetraſyllabus. τετρασύλλαβος, di quattro ſillabe.
Tetraetericum. quod tertio quoque anno inſtauratur.
Tetravole. vole quadruplicate.
Tetrobolum. τετρώβολον, nummus quatuor obolos valens.
Textim. teſſendo.
Thalaſſiarcha. ammiraglio.
Thalaſſometra. chi miſura il mare.
Thalerus. un' annis d' argento.
Thallophori. qui in feſtis Panathenaicis Atheniensium ramos olivæ geſtabant.
Tharapamus. medicina, cura.
Thebet. Januarius menſis.
Theclatura. ſignatio.
Theloſapiens. affectans ſapientiam.
Thenupha. agitatio, ritus, quo victimæ pectus in omnem partem agitatum, & quaquaverſus motum attollitur.
Theoreſis. θεώρησις, contemplazione, ſpeculazione.
Theoretrum. munus ſponſæ datum.
Theorica pecunia, quæ datur pro ſedilibus ad ſpectandum in theatro.
Theoricus. θεωρικός, ſpeculativo.
Theos. Θεός. DIO.
Thermopota. θερμοπότης, qui calidam bibit.
Thermus. θερμός, caldo.
Theſaurizo, teſoreggiare. Salvian.
Theſaurophylacium. θησαυροφυλάκιον, erario, ſcrigno.
Theſmophylaces. θεσμοφύλακες, legum, & inſtitutorum cuſtodes.
Thinx. donazione.
Thoracomachus. θωρακόμαχος, qui thorace indutus pugnat.
Thoracopœus. θωρακοποιός, qui thoraces facit.
Threna. veſtes floridæ, & variegatæ.
Threnodia. θρηνῳδία, canto lugubre.
Threnus. θρῆνος, lamento.
Thria. θρῖα, foglie di fico.
Thurifico. incenſare.
Thyinus, a, um. θύϊνος, di cedro.
Thymiamaterium, ſeu potius Thymiaterium, θυμιατήριον, turibolo.
Thynneum. ſacrum, quo piſcatores thynnum Neptuno immolabant.
Thyra. θύρα, porta.
Tibiarior. chi fa flauti. Gloſſ.
Tibicinalia. crepitacula.
Tibicinator. chi ſuona di flauto. Gloſſ.
Tignatio. contignatio, contabulatio. Gloſſ.
Timoratus, timorato.
Tineator. voſa dalle tignuole. Gloſſ. Cyril.
Tinnor. picciola anella. Pap.
Titanicus. torno, tetro.
Titilloſus. ſolleticante. Gloſſ.
Tityrus. τίτυρος, apud Scholiaſt. Theocriti Idyl. 3. hircum ſignificat: aliis animal ex hirco, & ove genitum. Eugen. Toletan. carm. 25. Tityrus ex ovibus oritur, hircoque parente.
Tius. Zea.
Tmeticus. τμητικός, acuto, che taglia.
Togiſorium. locus, ubi Scholaſtici diſputant. Pap.
Togipurium, toga pura. Iſid. Gloſſ.
Tolerabilitas. tolleranza. Gloſſ.
Toleratus, os, tolleranza. Salvian.
Toltum. ſublatum. tolto. Gloſſ.
Tomice. ſpecies ſtatuariæ, lignorum, vel eboris elaboratrix.
Tomicos. che ha forza di tagliare, tagliente, o τομικός.
Tonarium, & Tonorium, τονάριον, fiſtula, qua ſonus traditur, ne ſit altior vox canentis, aut loquentis.
Tonitabilis. chi tuona.
Tonſicula. genus piſcis apud Caſſiod. l. 12. Var. epiſt. 4.
Tonſo, as. toſare ſpeſſo.
Topaziacus, adject. a Topazio, ut Topaziaci lapilli, Venant. Fortunat. l. 8. carm. 4.
Topicus. τοπικός, locale.
Topographia. τοπογραφία, deſcrizione d' un luogo.
Topographus. τοπογράφος, chi deſcrive un qualche luogo.
Topotereſia. ſquadra militare.
Topoteretes. τοποτηρητής, vicario, luogotenente.
Topotheſia. τοποθεσία, deſcrizione, o ſito d' un qualche luogo.
Topus. τόπος, luogo.
Torcula, æ. torchio. Gloſſ.
Torculator. qui in torculari uvas, vel olea premis.
Toreuta. τορευτής, qui torno aliquid elaborat.
Tormentarius, a, um, ut tormentarius pulvis.
Tornatilis. fatto ſul torno.
Tornatura. lavoro fatto ſul torno.
Torneamentum. gioſtra, torneamento.
Torta. placenta, torta, focaccia.
Tortiloquium. parlare oſcuro, ambiguo.
Tortula. picciola focaccia.
Tortus. torcia, face.
Totalis. totale.
Totfariam. in tante maniere.
Totmodus. che ha tanti modi.
Toxico, as. attoſſicare. Sariſberienſ.
Trabeatio. travatura.
Trabuchus. macchina da gettar grandi ſaſſi.
Tracada. maſſa di legna.
Trachea. ἡ τραχεῖα ἀρτηρία, l' aſpera arteria.
Trachoma. τράχωμα, ſcabrities interior palpebrarum ex morbo proveniens.
Tractilis, qui trahi poteſt. Gloſſ.
Tractio. il tirare. Gloſſ.
Tragulus. becco, capro.
Tramoſerica veſtis, quæ trama ſerica, ſtamine lineo conſtat. Iſid. l. 19. c. 22.
Tranſcurſorius. breve, fatto correndo, e toccando le coſe brevemente. ut tranſcurſoria enumeratio. Sevibanus.
Tranſficio. traſiggimento.
Tranſgreſſor. traſgreſſore, violatore.
Tranſnominatio. metonymia.
Tranſpoſitio. traſpoſizione.
Tranſtrarius. ad tranſtrum pertinens.
Tranſverſio. traſformazione.
Tranſverſo, as. porre a traverſo.
Trapeza. τράπεζα, banco, menſa.
Traphex. τράφηξ, tabula, qua panis ad furnum fertur.
Trauliſmus. τραυλισμός, impedimento di lingua.
Trauler. τραυλός, balbo.
Tregua. induciæ, tregua.
Trementura. ubbriachezza. Gloſſ. Cyril.
Tremulo, as. dubitare. Gloſſ.
Trepanum. inſtrumentum chirurgicum, trapano.
Trexinon. torſo.
Triadica. hymni in SS. Trinitatem.
Trias. τριάς, numero ternario.
Tribonium. veſte logora.
Tribunalitium. luogo del tribunale.
Tricephalus. τρικέφαλος, di tre capi.
Trichiaſis. τριχίασις, morbus mammarum, qui provenit in lactantibus ex pili hauſtu.
Trichotomia. diviſione d' una coſa in tre parti.
Trichypha. veſte da fanciulla.
Tricinos. picciol guadagno.
Tricolor. τρίκωλος, di tre membri, o parti.
Triennis. di tre anni.
Trigla. τρίγλη, genus piſcis ex mullorum genere.
Trigonometria. arte, o ſcienza de' triangoli. a τρίγωνον, & μετρέω.
Trimenſtruus. di tre meſi. Gloſſ.
Trimma, atis. τρίμμα, uomo pratico, aſtuto, furbo.
Trimorion. τριμόριον, dodrans, quia tres continet aſſis partes.
Trimyxos lucerna. lucerna di tre lumi.
Triobolaris. vile, di poco prezzo.
Triopis. monile tres veluti oculos habens.
Tripartior, & Tripertior. dividere in tre parti.
Tripudiatio. ſaltatio.
Triſto, as. contriſtare.
Tritalogus. qui nugas loquitur.
Tritennatæ. memoriæ mortuorum, quæ fiunt tertio, & nono die.
Tritus. τρίτος, terzo.
Triverbero. maſcalzone, ribaldo. Gloſſ.
Trogulus. cocolla, veſte monaſtica.
Trophima. τροφίμα. prezzo, a paga degli alimenti.
Tropologia. τροπολογία, figura, qua ſermo ad emendationem morum, & ad alia convertitur.
Troximos. τρώξιμος, uva da mangiare, uva, quam cibi, non vini cauſa habemus.
Truclude alea.
Tructa. trutta peſce. piſcis fluviatilis. Iſid.
Truculens, tis. crudele.
Truculentitas. crudeltà.
Truncarius. devorator, qui cibos truncat, nec dentibus mandit. Pap.
Truncatio. troncamento. Gloſſ.
Tubicinator. trombetta. Gloſſ.
Tubicino. ſuonar la trombetta. Gloſſ.
Tudiator. impreſſore, χαλκότυπος. Gloſſ.
Tulypanus. turbante.
Tumba. τύμβος, tomba, ſepolcro.
Tumex. tumore nato da percoſſa, lividura. Gloſſ. Phil.
Tumido, as. gonfiare. Gloſſ.
Tumultuator. che fa tumulto. Gloſſ.
Tundito. tundere cupio, vel ſæpe tundo.
Tuphs. tiara regia.
Tuphecia. tormenta bellica.
Tuphia. inſignia militaria.
Turbino, as. acuere in formam turbinis.
Turcicus, a, um, de' Turchi.
Turpiloquium. parlare oſceno. Gloſſ.
Turpilucris. chi fa guadagni inoneſti. Gloſſ.
Turundus, i. una ſuppoſta.
Tutumpha. inganno, infidie.
Typico, as. adombrare, figurare. Guil. Brito.
Typo. fornace di mattoni.
Typographeum. Stamperia.
Typographia, Stamperia: item diſpoſizione de' tipi, o caratteri per la ſtampa.
Typographicus. di ſtamperia.
Typographer. Stampatore.
Typotheta. chi diſpone i tipi, o caratteri, compoſitore.
Tyrocneſtis, idis. iſtrumento da grattar pane, o formaggio, grattarola.
Tyramethyſtus color. colore miſto di ametiſto, e di porpora.
Tyropola. chi vende formaggio. a τυροπώλης.
Tyrſis. τύρσις, torre, propugnacolo, fortificazione.
Tzacones. ſoldati di guardia.
Tsanga. ſcarpa da Re.
Tzangarios. chi fa ſcarpe per lo Re.
Tzangrus. arco.
Tzaonus. ſtolto, pazzo.
Tzauſius. un Chiaus appreſſo i Turchi, ſatellite, guardia.
Tzuſtria. ſorta di giuoco equeſtre.
Tzycaniſterium. luoco da giocare alla balla.

V

Vacillator. furbo, ingannatore, cujus vacillat fides. Gloſſ. Philox.
Vadatio. inſinuazione ad alcuno, che comparisca in giudizio.
Vagilo, as. vagire alquanto.
Vagulo, as, vel Vagulor, aris, ſchiamazzare, gridare bravando.
Valedictorius, a, um. di ſaluto, o di partenza.
Valgio, is, ſpianare la terra per l' aia.
Valvarius. chi fa le porte. Gloſſ.
Vanellus. genus avis.
Vannulus. picciol crivello.
Vaporaliter. in forma di vapore.
Vappo, onis. moſcolino, che vola intorno al vino.
Vapulator. qui vapulat. δαρτός. Gloſſ.
Varatio fluminis, eſt fluminis curſus curvatus. Salmaſius in Solin. exponit paſſaggio, tragitto. Legitur hæc vox apud varios auctores de Limitibus in edit. Goeſ.
Vargina, ſeu Bargina. & Varginus. barbaro, bandito, aſſaſſino. Gloſſ.
Vargus, ſeu Bargus. barbaro, ladrone, bandito. Gloſſ.
Varitator. chi varia. Gloſſ.
Variolæ, arum. vaiuolo. puſtulæ rubentes in cute.
Varo, as. curvare, piegare. Aliis eſt tragittare, paſſare. Varii Auctores de Limitib. apud Goeſ.
Vaſallus. ſuddito, vaſallo.
Vatilla. pala da gettar l' acqua dalle navi.
Uberoſus. fertile. Gloſſ.
Vecticola. picciola ſtanga.
Vectrix, icis. quella che porta. Paulin. Nolan. epiſt. 49.

Veſa-

Veſaba. *picciola fava*. Gloſſ. Iſid.
Vegetativus, *vegetativo, che creſce*.
Velito, as. *potare*. Sipontin.
Venax, venæ indagatio. *Iſid. gloſſ*
Venealia. *feſte di Venere*.
Veneripeta. *luſurioſa*. Iſid. Gloſſ.
Ventipotens & -lus, h. e. qui ventis imperat.
Ventroſus. *chi ha gran ventre*.
Venundatio. *vendita*. Gloſſ.
Veracitas. *veracità*.
Veratus. *ſtregone, maga, indovino*.
Veratura. *predezione, profezia*.
Verberoſus. *pieno di battitore*. Gloſſ.
Verbifico. *parlare*, verba facio.
Verboſari, verboſum eſſe.
Verbuſtus. *arroſtito, abbruſtolito*.
Verifico, as. *verificare, provare*.
Veriloquax. *veritiero*, Gloſſ.
Veriloquus. *veritiero*.
Vermiculatim. teſſellatim. *Zeno Veron.*
Verſutus. *aſtuzia, furberia*.
Vertiuila. *forza d' infetta*.
Verticulum. *fuſaiuolo*. Gloſſ.
Vertilabundus. *che patiſce vertigini*.
Vervenos. *di caſtrato*. Eugen. Toletan.
Veſicatorium. *viſſicante*.
Veſpertinalis. *di ſera*.
Veſtiferium. *il far veſti*. Gloſſ.
Vetatio, & Vetitio. *proibizione*.
Veteratius. *ciabattino*. Gloſſ.
Viaticos. *provvederſi per il viaggio*.
Vicconis. *di venti anni*. Optatianus Porphyr.
Vidualis. *vedovile*. Proſper Aquitan.
Vigiliolæ. *picciole veglie*.
Villanus. *villano, contadino, lavoratore*.
Vinago, inis. genus palumbis, majus columba, minus palumbo torquato: ita dictum ob uſu labruſcarum.
Vindictor. *vendicatore*. Gloſſ.
Vinnolatus, aut Vinnulatus. lepidus, blandus, mollis.
Vionus. *riccio di capello*. cincinnus. *Iſid.*
Vinulum. *vinetto, vino picciolo*.
Viredo, inis. *color verde*. Guil. Brito.
Virgarius. qui virgis cædit, lictor. Gloſſ.
Virideſco. *verdeggiare*. Gloſſ.
Viripos fœmina. *nubile*.
Virtuoſus. *virtuoſo*.
Virtutiles, vel Virtutifex. *che cagiona virtù*. Venant. Fortun.
Viſcarius. *uccellatore da viſchio*. Gloſſ.
Viſcero. *ſventrare*.
Viſceroe, aris. viſcerationem diſtribuere. *Sipontin.*
Viſco. *inviſchiare*.
Viſibus. *viſivo, che appartiene alla viſta*. Octav. Horat.
Viſio, & Viſſio, &
Viſium, & Viſſium. *peto ſenza ſtrepito*. Gloſſ.
Vitatos. *chi febbre*. Quidam tribuunt Apulejo.
Vitiliginoſus. vitiligine laborans. Gloſſ.
Vitriolum. *vitriolo*.

Vituperabiliter. *vituperevolmente*. Caſſiod.
Vitus, i. *cerchio di ferro della ruota*. Gloſſ.
Vivificatrix. *vivificatrice*. Proſper Aquitan.
Ulibi. *in qualche luogo*.
Ulluco, &
Ulluo. *ammazzare, rovinare*, perdo, interficio, ab ὀλλύω, & ὄλλυμι, perdo.
Ulmetum. *luogo piantato d' olmi*. Gloſſ.
Umbellatus, &
Umbellifer. umbellam habens, & dicitur de herbis, & floribus.
Umbilicatim. per umbilicum.
Umbricola. qui umbras colit. Strab. Gal.
Unalitas. *unità*. Mar. Victorin. lib. 4. cont. Arium.
Uncinulus, i. *uncinetto*.
Uncinus, a, um. *uncinata, curvo*. Paulin. Nolan.
Undequaque. *da ogni parte*.
Undevis. *da qual luogo tu vuoi*.
Undifluus. *che ſcorre ondoſo*. Dracontius.
Undifragus. *che rompe l' onde*. Fortunat.
Undivagus. *chi vagando ſcorre*. Eugen. Tolet.
Undivomus. *che vomita onde*.
Undula. *picciola onda*.
Unicoleus. *che ha un ſolo teſticolo*. Gloſſ.
Unicuba mulier. *chi ha un ſolo marito*. Gloſſ. Iſidor.
Uniteſtis. *chi ha un ſolo teſticolo*. Gloſſ.
Unitio. *unione*. Fulgent. de Incarnat. Dom. & Evod. in epiſt. ad Auguſtin.
Univerſalitas. *univerſalità*. Onomaſt.
Univiratus. Magiſtratus unius tantum viri.
Univoce. *univocamente*.
Unuſquiſpiam. *alcuno*.
Vocabulariter. appellative, προσηγορικῶς. Gloſ.
Vociferatius. *che grida*. Gloſſ.
Volitatus, us. *lo ſvolazzare qua, e là*. Fortunat.
Volitio. *volontà, volere*.
Volucritas. *velocità*. Fulgent.
Voratus, us. *il divorare*. Strab. Gal.
Voto, as. *far voto, prometter in voto*.
Urachus. οὔραχος, meatus, per quem urina fœtus in veſicam matris defertur.
Uranognomon. οὐρανογνώμων. *perito delle coſe celeſti*.
Uragus. οὐραγός, *Plutone, Orco*.
Uranometria. *arte di miſurar il Cielo*.
Urbanor, aris. *ſtare in Città*. Gloſſ.
Urbicarius. idem ac Urbanus, Urbicus.
Urbicola. *picciola Città*. Onomaſt.
Uretra, οὐρήθρα. *canale dell' orina*.
Urgenter. *con urgenza*. Cyprian.
Urogallus. *gallo ſelvaggio*.
Urſula. *picciola orſa*.
Urſulus. *picciol orſo*.
Uſia. οὐσία, *ſoſtanza, eſſenza*.
Uſticus. color, qui uſta fit. *Uſta* autem quid ſit, V. in Lexico *Iſid.*
Uſtulatio. *abbruciamento*. Gloſſ. Cyril.
Uſurpatrix. *uſurpatrice*. Salvian.

Uſurula. *picciola uſura*. Gloſſ.
Utopia. vox deducta a Græco οὐτόπος, qua uſus eſt Homerus, & ſignificat *non locus*, *privazione di luogo*. Hac voce Thomas Morus per jocum regionem appellabat, quæ nuſquam foret.
Uveus. *di uva*.
Vulnifico. *impiagare*. Fortunat.
Vultio. *lo ſvellere*.
Vultivolus. *chi facilmente ſi muove di volto, ed eſprime diverſi affetti*. Sariſber.
Uvula. *picciola uva*.
Uxoratus. *ammogliato*.
Uxorioſus. *troppo amante della moglie*. Gloſſ.

X

Xenocrites. *monaco di altro monaſtero*.
Xenos. ξένος, *foraſtiere*.
Xeria. *empiaſtri ſecchi*.
Xerolophia. *unzione ſecca*.
Xeromyrum. *unguento ſecco*.
Xyraphopullum. *raſoio*.
Xylinades. *mercante da legname*.
Xylinus. ξύλινος, *di legno*.
Xylophagos. ξυλοφάγος, *verme, che rode il legno, carlo*.

Z

Zaoe. adunationes.
Zanca. *ſorta di calzari*. Iſid.
Zancula. *falce*.
Zaphran. *croco*.
Zappa. *zappa*.
Zenith. *ponto verticale nel Cielo, finto dagli Aſtronomi*. Vox Arabica.
Zibethum. *zibetto, moſchio*.
Zignus. ζίγνις, *picciola lacerta*.
Zoma. ζωμός, *ragolo*.
Zoophyta. ζωόφυτα, quæ mediam naturam habent inter plantas, & animalia, cujuſmodi ſunt ſpongiæ, urticæ, oſtrea, & ſimilia. Nam ſenſu præditæ eſſe dicuntur, at motu carent.
Zucharum. *zucchero*. Vox Arabica.
Zuitæ. remiges in medio loco ſedentes, a ζυγόν, quod verbum & jugum, & tranſtrum ſignificat.
Zygocephala. *i capi di giomenti legati al giogo*.
Zygoſtaticus. *che appartiene all' officio del preſidente a' peſi de' viveri*. a ζυγοστατικός.
Zymites. ζυμίτης, *pane col lievito*.
Zythepſa, &
Zythopepta. *chi cuoce la bevanda chiamata zythum*.
Zythopœia. ζυθοποιΐα, *fattura del zyto*.
Zythopola. ζυθοπώλης, *chi vende zyto*.

F I N I S.

VOCA-

VOCABOLARIO
ITALIANO, E LATINO

In queſta nuova Edizione accreſciuto di molte voci, purgato, e ridotto a miglior Ortografia.

Per uſo

DELLE SCUOLE DI GRAMATICA.

A

A Prepoſizione, che ſerve al terzo caſo, e ſi dice latinamente *Ad*. ſerve anche al quarto, come ſe diceſſi A caſa mia, *ad me*. Benchè aggiunta al nome di Chieſa di qualche Santo, ſi mette il nome del Santo nel genitivo, e ſi laſcia la voce Chieſa, come ſi diria, Alla Chieſa di Sant'Antonio, *ad Divi Antonii*, così *ad Telluris*, *ad Opis*, *ad Apollinis*.

A bada, tardamente. *cunctanter*, *cum mora*. Tener' a bada. *remorari*, *retardare*. Star' a bada. *morari*, *ceſſare*, *moram trahere*.

A bardoſſo o a biſdoſſo. Vedi Cavalcare.

A baſta lena. *pro virili*, *pro viribus*.

A baſtanza. *ſatis*.

Abate. *Abbas*.

Abbachiſta, e Abbachiere, chi fa di abbaco. *ratiocinator*, *tabularius*, *calculator*, *peritus ſubducendæ rationis*.

Abbacinare, abbagliare, e abbarbagliare, togliere la viſta. *obcæcare*, *excæcare*, *perſtringere oculos*.

Abbacinato. *obcæcatus*.

Abbaco, arte di ſaper far conto, *Arithmetica λογιστική*. Per libro da conti. *Abacus*.

Abbadeſſa, o Badeſſa. *Antiſtita*.

Abbadia, o Abazia. *Abbatis ditio*, *vel dignitas*.

Abbagliare, abbarbagliare, togliere la viſta. *præſtringere oculos*, *e viſi multorum tenebras obducere*.

Abbaglio, o abbagliamento. *hallucinatio*.

Abbajamento. *latratus*.

Abbajare, far la voce del cane. *latrare*. Per favellare ſconſideratamente. *temere loqui*. Abbajare dietro alcuno, cioè dirgli ingiurie. *oblatrare alicui*.

Abbajatore. *latrator*.

Abbandonamento, o abbandono. *deſtitutio*, *negleƈtio*.

Abbandonare, laſciare, mettere in abbandono. *deſero*, *deſtituo*, *linquo*, *relinquo*, *derelinquo*. Abbandonar la vita. *relinquere animam*, *vitam*. Abbandonar' uno per accoſtarſi ad un'altro. *ab uno ad alium deficere*. Abbandonarſi, perderſi d'animo. *animo cadere*.

Abbandonatamente. *perdite*, *ſine conſilio*.

Abbandonatore. *deſertor*.

Abbarbagliare, e abbarbaglio. Vedi di ſopra abbacinare, e abbagliare.

Abbarbicare, allignare. *radices agere*.

Abbarrare, mettere sbarra. *viam obſepire*.

Abbaſſamento. *ſubmiſſio*, *dejeƈtio*, *depreſſio*.

Abbaſſare, mandare in giù, e piegare. *deprimo*, *dejicio*, *ſtrelino*. Abbaſſare il volto. *dejicere vultum*. Abbaſſare l'audacia d'alcuno, *comprimere alicujus audaciam*, *furorem*. la forze d'alcuno. *deprimere vires*, *infirmare vires*. Abbaſſare il prezzo d'una coſa. *rei pretium imminuere*.

Abbaſſarſi, umiliarſi. *ſubmittere ſe*, *dejicere ſe*.

Abbaſſo, avverb. *infra*. *imo loco*.

Abbaſtanza. *ſatis*.

Abbate, dignità Eccleſiaſtica. *Abbas*.

Abbattere, vincere, mandare a terra, e mettere in diſordine. *ſterno*, *proſterno*. Per rovinare. *everto*, *deſtruo*.

Abbatterſi per incontrare, intoppare, imbatterſi. *incido*, *occurro*.

Abbattimento. *depreſſio*, *everſio*. Per combattimento. *prælium*, *certamen*, *pugna*.

Abbellimento. *ornamentum*.

Abbellire, ornare, far bello, polito. *orno*, *expolio*, *limo*, *polio*.

Abbendare, faſciare. *faſcia redimire*.

Abbeverare. *potum præbere*.

Abbeverato. *potus*, *a*, *um*.

Abbeveratojo. *aquarium*, *ii*.

Abbiccì, alfabeto. *litera elementaria*.

Abbietto. *abjeƈtus*, *humilis*.

Abbiettezione. *abjeƈtio*, *humilitas*.

Abbigliamento, addobbo. *cultus*, *ſupellex*, *ornatus*.

Abbigliare. *orno*, *inſtruo*.

Abboccamento. *colloquium*, *ii*, *congreſſus*, *us*.

Abboccarſi con alcuno. *colloqui*, o *congredi cum aliquo*.

Abboccato, epiteto del vino dolce. *lenis*, *e*.

Abbominare, ſprezzare. *abominor*, *averſor*.

Abbominazione, o abbominio. *execratio*, *abominatio*.

Abbominevole, maladetto. *deteſtabilis*, *execrabilis*.

Abbominevolmente. *turpiter*.

Abbominio. *execratio*.

Abbonacciare, far tranquillo. *tranquillum reddo*.

Abbondante, copioſo, fertile, pieno, ricco. *abundans*, *fertilis*, *fecundus*, *uber*, *copioſus*, *beatus*, *locuples*, *dives*.

Abbondantemente, copioſamente, in abbondanza. *abunde*, *cumulate*, *large*, *ſuperne*, *copioſe*.

Abbondanza. *ubertas*, *copia*, *abundantia*, *exuberantia*, *affluentia*, *magna vis*.

Abbondanza di danari. *copia pecuniarum*, *magna vis pecuniæ*.

Abbondanza di vettovaglie, *vilitas annonæ*, *ubertas annonæ*.

Abbondare, aver'abbondanza, eſſer'abbondante. *abundo*, *affluo*, *exubero*.

Abbondevole, abbondante. *copioſus*, *affluens*.

Abbonire, ſignifica maturarſi, a tanto buono. *maturesco*, *ad ſeges*, *maturitatemque perducor*, *abſolvor*, *perficior*.

Abbordare, cioè accoſtarſi. *accedo*. Abbordare una nave. *navem ferire in acie*: *navem impetere*.

Abborrimento, *deteſtatio*, *odium*.

Abborrire, ſprezzare. avere a ſchifo. *abhorreo*.

Abbottinarſi. *fidei animum jurare*.

Abbottinatore. *ſeditioſus*.

Abbottonare, affibbiare. *fibulare*.

Abbozzamento, o abbozzo, diſegno, e ſchizzo. *forma*, *adumbratio*, *informatio*.

Abbozzare. *adumbrare*, *informare*.

Abbracciamento. *amplexus*, *complexus*, *complexio*.

Abbracciare. *ampleƈtor*, *compleƈtor*, *amplecor*.

Abbracciarſi inſieme. *amplexari inter ſe*.

Abbracciato. *complexus*, *amplexus*.

Abbrancare, tener forte. *arripere*.

Abbreviamento. *compendium*, *contraƈtio*.

Abbreviare. *diminuo*, *imminuo*, *contraho*.

Abbreviatura. *nota cum ...*

Abbrividare, tremar di freddo. *algere*, *tremere*.

Abbruciamento. *incendium*, *aduſtio*, *combuſtio*.

Abbruciare. *adure*, *uro*, *comburo*, *exuro*, *cremo*, *concremo*.

Abbruciaticcio, arſicciato. *ſemiuſtulatus*.

Abbruciato. *uſtus*, *aduſtus*. *combuſtus*.

Abbruſtolare. *modice urere*, *ſemiuſtulare*.

Abbruſtolato, *ſemiuſtulatus*, *modice uſtus*.

Abbuiare. *cernere*.

A bell'agio, pian piano. *pedetentim*.

A bella poſta, a bello ſtudio, a bel diletto, *data opera*, *de induſtria*, *conſulto*.

Abeta, arbore. *abies*. d'abeta. *abiegnus*.

Abile, atto, ſufficiente. *habilis*, *idoneus*, *aptus*, *accommodatus*, *appoſitus*.

Abilità. *habilitas*, *facultas*, *virtus*. Uomo di molta abilità. *Vir egregia a natura inſtruƈtus ingenio*, *qui valet*, *præſtat*, *floret ingenio*.

Abilitare. *habilem vel idoneum facere*, *reddere*.

Abiſſare. *abjicere in profundum*.

Abiſſo, luogo profondo. *abyſſus*, *profundum*.

Abitare, ſtanziare. *habito*, *inhabito*, *colo*, *incolo*. Vicino o appreſſo, *accolo*. Alla grande. *magnifice habito*. Comodamente. *bene habito*. Con qualcuno, o in caſa di qualcuno. *cum aliquo*, *vel apud aliquem habitare*. In un bel palazzo. *illuſtre domicilium habere*. Abitar caſa di molto fitto. *magno habitare*.

Abitanza, o

Abitatore. *habitator*, *colonus*, *incola*.

Abitante da vicino. *accola*.

Abitatrice. *incola*, *habitatrix*.

Abitazione, abitacolo, ſtanza. *habitatio*, *domicilium*, *ſedes*, *ædes*, *ium*.

Abito, qualità. *habitus*, *conſuetudo*. abito buono. *conſuetudo pura*, *& interrupta*. Cattivo. *vitioſa*, *& corrupta*. Per diſpoſizione e compleſſione. *habitudo*, *nis*, ed anche *habitus*, *us*. Per veſtimento. *habitus*, *veſtis*, *veſtimentum*. L'abito non fa il Monaco, *barba non facit Philoſophum*.

Abituale, che procede da abito, come vizio abituale. *familiare vitium*, *vitium inſitum*.

Abitualmente far qualche coſa. *conſuetudine aliquid facere*.

Abituare, e abituarſi, far'abito. *conſueſco*, *aſſueſco*.

Abituato. *aſſuetus*.

Abituro. Vedi Abitazione.

A bizzeffe, vale abbondantemente. *copioſe*, *abunde*, *affatim*.

A bocca, cioè preſenzialmente. *coram*.

A bocca aperta, col verbo ſtare, ſignifica attendere con grand'avidità. *inhiare*. Dire a bocca aperta. *libere dicere*.

A bocca baciata, cioè d'accordo. *ſine controverſia*

Abortivo. *abortivus*.

Aborto. *abortus*

A branchi, cioè a ſchiera. *gregatim*.

A brano a brano. *caſim*, *membratim*.

A briglia ſciolta. *effuſo curſu*, *laxatis habenis*.

Abrotano, erba. *abrotanum*.

A bruno. *lugubri amiƈtu*. Veſtito a bruno. *atratus*, *pullatus*.

Abruzzeſi, popoli. *Marſi*, *Peligni*, *Marrucini*, *Peligni*, *Ferentani*.

Abruzzo, parte del Regno di Napoli. *Aprutium*.

A buona miſura. *affluenter*, *copioſe*.

A buon mercato. *parvo pretio*.

A buon'ora. *tempeſtive*.

Abuſarſi, ſervirſi male. *abutor*.

Abuſo, mal'uſo. *malus uſus*.

A cagione. *ob*, *propter*.

A canto. *juxta*.

A capo chino. *capite prono*.

A capriccio. *ad libidinem*.

A caſo. *fortuito*, *temere*.

A catafaſcio. *temere*.

Accademia. *Academia*.

Accademico. *Academicus*.

Accadere, vale avvenire. *evenit*, *accidit*, *contingit*, *obtingit*, *incidit*.

Accagionare, imputare, incolpare. *accuſare*, *criminari*.

Accalorare, riſcaldare. *calefacio*.

Accampare, mettere il campo. *caſtrametor*, *caſtra pono*, *loco*, *habeo*. ¶ Per mettere in campo. *educere in aciem*.

Accanare, accanire, ſtizzire. *irritare*, *exaſperare*.

Accannellare, volgere il filo ſopra il cannello. *involvere*.

Accanto. *juxta*, *proxime*.

Accapigliarſi, accuffarſi, e far a capelli. *Sibi mutuo crinem vellere*, *involare in capillum*.

Accarezzamenti, luſinghe. *blanditiæ*, *illecebræ*.

Accarezzare, far carezze. *blandiri*, *ampleƈti*.

Accartocciare, involgere a cartoccio. *involvere*.

Accaſarſi. *domicilium collocare*. Per maritarſi. *nubere*.

Accataſtare. *ſtruem facere*.

Accattapane, pezzente. *mendicus*.

Accattare, ſignifica torre in preſtito. *mutuor*, *mutuum ſumo*. Accattare per l'amor di Dio. *mendico*, *oſtiatim victum quærito*. Per trovare. *invenio*, *reperio*.

Accattarello. *accatrice*.

Accecare, togliere la viſta. *cæco*, *excæco*, *lumen eripio*, *obcæco*.

Accefſare, afferrare col ceffo, proprio delle beſtie. *dentibus arripere*.

Accelleramento. *feſtinatio*, *acceleratio*.

Accellerare, affrettare. *feſtino*, *accelero*, *propero*.

Accendere, val far fuoco, e infiammare. *accendo*. Per far'adirare alcuno. *aliquem ſuccendere ira*.

Accenderſi. *exardeſcere*, *flagrare ira*.

Accendimento. *incenſio*, *exuſtio*.

Accenditore. *incenſor*.

Accennamento. *nutus*, *indicium*.

Accennare, dar cenno cogli occhi. *innuo*, *annuo*. Per dar qualche poco d'indicio di qualche

Digitized by Google

che coſa. *leviter attingo*. Accennare di sì. *annuo*. Accennare di no. *abnuo*.

Accento, ſuono che ſignifica il levare o abbaſſare la ſillaba. *accentus*.

Accerchiare. *circumdo*. Per girare attorno. *circumire*.

Accertare, confermare, chiarire e certificare. *confirmo*, *certiorem facio*.

Acceſamente. *ardenter*.

Acceſo. *inflammatus*, *incenſus*.

Acceſſibile. *acceſſu facilis*.

Acceſſione. *acceſſio*.

Acceſſo, *acceſſus*.

Acceſſorio. *quod conſequitur ea in aliqua*.

Accetta, mannaja. *ſecuris*.

Accettare, accogliere, ricevere. *accipio*, *admitto*. Accettare nella Città. *adſcribere in civitatem*. Accettare la ſcuſa. *accipere excuſationem*. Accettare nella ſua fede. *recipere in fidem ſuam*. Accettare l' eredità. *hereditatem adire*. Accettar per amico. *recipere in amicitiam*. Accettar per bene, o in buona parte, *equi bonique facere*, *accipere in bonam partem*.

Accettatore, chi accetta. *acceptor*.

Accettazione. *acceptio*.

Accetto, cioè accettazione. *acceptio*.

Accetto, caro, e grato. *jucundus*, *charus*, *gratus*, *acceptus*.

Acchetare, pacificare. *ſedo*, *tranquillo*. Acchetare il tumulto. *ſedare tumultum*. il furor de' ſoldati. *impetum militum reprimere*.

Acchetarſi in qualche coſa. *conquieſcere*, *acquieſcere in aliqua re*.

Acchetato. *ſedatus*.

Acchiappare, pigliare improvviſamente. *opprimo*, *arripio*.

Accia. *filum*.

Acciabattare, fare qualche coſa alla groſſa. *negligenter aliquid agere*.

Acciajo. *chalybs*.

Acciajuolo, o

Acciarino, fucile. *ignitarium*.

Accidentale. *fortuitus*.

Accidentalmente, a caſo. *fortuito*, *obiter*, *forte*.

Accidente, caſo. *eventus*, *caſus*.

Accidia. *pigritia*, *ignavia*.

Accidioſo. *piger*, *ignavus*, *deſidioſus*.

Accigliarſi, ſtringer le ciglia, far brutta ciera. *ſupercilia contrahere*, *turbari*.

Accigliato. *triſtis*, *truculentus*.

Accignerſi, metterſi all' ordine. *accingere ſe alicui rei*; *accingi ad rem aliquam*; *aggredi aliquid*.

Accinto, apparecchiato. *inſtructus*, *paratus*.

Acciocchè. *ut*. Acciocchè in niun tempo. *ne quando*. Acciocchè da niun luogo. *necunde*. Acciocchè non, *ne*.

Acciuffare, ciuffare, prender pel ciuffo. *arripere capillos*.

Acclamare. *acclamo*.

Accoccare, ingannare, attaccare. *decipio*, *in fraudem impello*, *circumvenio*, *alicui impono*, *fallo*, *illudo*. Significa ancora cogliere, ferire. *percutio*, *peto*, *ferio*.

Accoccatore, affrontatore, o ingannatore. *fraudator*, *deceptor*.

Accoglienza, accoglimento, abbracciamento. *amplexus*.

Accogliere, ricevere benignamente. *excipio benigne*, *benigno vultu*, *admitto*.

Accomiatare, dar licenza. *dimittere*, *diſcedendi poteſtatem facere*.

Accomiatarſi. *jubere aliquem valere*, *ab aliquo diſcedere*.

Accomiatato. *dimiſſus*.

Accomodare, adattare. *accommodo*. Accomodare alcuno di una camera, dargli comodità d' una camera, dargli luogo. *concedere cubiculum*, *ſinere eſſe cubiculo*. Accomodare i ſuoi ſtudj ad arbitrio d' altri. *conferre ſtudia ad alterius arbitrium*. Accomodare per racconciare. *concinnare*, *reficere*.

Accomodarſi, cioè pacificarſi. *inire pacem*, *inire fœdus*, *acquieſcere*.

Accomodarſi al tempo. *ſe ad rationem temporis conformare*, *inſervire tempori*.

Accomodatamente. *apte*, *appoſite*.

Accomodato. *aptus*, *appoſitus*, *accommodatus*.

Accompagnare. *comitor*. Accompagnar l' eſequie. *funus proſequi*. Accompagnar alcuno per conto d' onore. *deducere aliquem*. Accompagnarſi per congiugnerſi in matrimonio. *uxorem ducere*, parlandoſi d' uomo che ſi marita, e *nubere alicui*, parlandoſi di femmina.

Accomunare, far comune. *communico*, *participem facio*, *impertio*, *participo*, *in commune muſero*.

Acconciamente. *accommodate*, *congruenter*, *apte*.

Acconciamento, acconciatura. *concinnatio*, *inſtauratio*.

Acconciare, polire, ornare. *expolio*, *orno*, *concinno*, *inſtauro*, *reficio*. Acconciarſi. *comere ſe*.

Acconciatore. *concinnator*.

Acconcio, adorno. *comptus*, *expolitus*, *ornatus*. Acconcio, cioè atto. *aptus*, *idoneus*.

Acconcio, ſuſt. comodo. *commodum*.

Acconſentimento. *aſſenſus*.

Acconſentire. *aſſentio*, *aſſentior*, *conſentio*.

Accontare, cioè contare. *numero*. Per riſcontrarſi, abboccarſi, *convenire*, *congredi*.

Accoppare. *fuſte interficere*, *caput aperire fuſte*. uccidere percotendo in coppa. *iſta capite interficere*.

Accoppiare, adunare, e congiugnere inſieme. *conjungo*, *cogo*, *congero*, *in unum redigo*, *colligo*, *congrego*. Accoppiare i buoi. *jungere tauros*.

Accorare, dar affanno. *ango*, *affligo*, *crucio*.

Accorarſi. *angi*, *cruciari*.

Accorciamento. *contractio*.

Accorciare, far corto, accortare. *contraho*, *brevius facio*, *decurto*, *imminuo*, *mutilo*.

Accordamento. *concordia*, *harmonia*.

Accordare, mettere d' accordo. *paco*, *compono*, *concordem reddo*. Accordare uno ſtrumento. *temperare*.

Accordatamente. *concordi animo*, *una voce*.

Accordatore. *pacificator*, *temperator*.

Accordo, patto, e concordia. *compoſitio*, *conventum*. Siamo d' accordo. *convenit inter nos*.

Accorgerſi, avvederſi. *video*, *perſpicio*, *odoror*, *ſentio*, *animadverto*, *praſentio*.

Accorgimento. *perſpicientia*, *ſagacitas*, *providentia*. Significa anche accortezza d' intelletto, *ſubtilitas*, *acumen ingenii*, *ſolertia*.

Accorre, vedi Accogliere.

Accorrere. *accurro*.

Accortamente. *caute*, *ſagaciter*, *provide*, *ſcite*.

Accortare, accorciare V.

Accortezza. *calliditas*, *ſagacitas*.

Accorto. *ſagax*, *catus*, *vafer*, *aſtutus*, *providus*.

Accoſtamento. *adhæſio*, *appulſus*, *acceſſio*.

Accoſtarſi, avvicinarſi, a ire appreſſo. *applico*, *admoveo*. Accoſtarſi. *accedere*. Accoſtarſi al parer d' altri. *adjungere ſe ad aliorum rationes*. Accoſtarſi pian piano a qualche coſa. *adrepo*.

Accoſto, cioè a lato. *prope*, *juxta*.

Accoſtumare. *inſtituere aliquem*, *aſſueſacere*.

Accoſtumarſi. *aſſueſcere*, *aſſueſieri*.

Accoſtumato. *bene moratus*, *bene inſtitutus*.

Accozzare, adunare. *cogo*, *colligo*. Accozzarſi, azzuffarſi, e contendere. *coeo*, *congredior*, *manus conſero*.

Accreditare. *auctoritatem afferre*, o *dare*.

Accreſcere, moltiplicare, aumentare. *augeo*, *amplifico*.

Accreſcimento, aumento. *auctio*, *acceſſio*, *incrementum*, *additamentum*, *amplificatio*, *cumulus*.

Accreſciuto. *auctus*.

Accreſpare. *contrahere*, *criſpare*.

Accudire. *dare operam*, *incumbere*.

Accumulare, ammaſſare. *coacervo*, *cumulo*, *congrego*.

Accumulazione. *collectio*, *cumulus*.

Accuratamente. *accurate*, *ſedulo*.

Accuratezza. *ſedulitas*.

Accurato. *diligens*.

Accuſa. *accuſatio*, *querela*, *nominis delatio*, *poſtulatio*.

Accuſare, incolpare. *accuſo*, *incuſo*, *inſimulo*, *criminor*, *in judicium adduco*, *reum facio*, *appello*, *poſtulo*. Accuſare uno alla giuſtizia. *deferre nomen alicujus apud judicem*.

Accuſatore. *accuſator*, *delator*.

Acerbamente, aſpramente, crudelmente. *acerbe*, *aſpere*, *atrociter*, *crudeliter*.

Acerbetto. *ſubacerbus*. Per ritroſetto, *ſubruſticus*.

Acerbità. *acerbitas*, *aſperitas*, *amaritier*.

Acerbo. *acerbus*, *immaturus*, *crudus*, *aſper*.

Acero, arbore. *acer*, *aceris*. Di Acero, *acernus*.

Acetire, divenir' aceto. *aceſco*.

Aceto. *acetum*.

Acetoſa erba. *oxylapathum*, *oxalis*.

Acetoſetto. *ſubacidus*, *acidulus*.

Acetoſità. *acor*, *oris*.

Acetoſo, ed agro. *acidus*.

A che? perchè? *cur? quare? quid ita?*

A che propoſito? a che fine? *quorſum?* A che effetto queſte coſe? *quorſum hæc?*

Acheloo, fiume d' Etolia. *Achelous*.

Acidezza, acidità. *acor*.

Acido. *acidus*.

Acino, granello d' uva. *acinus*, ed *acinum*.

Acqua. *aqua*, *unda*, *lympha*, *fons*. D' acqua. *aqueus*. Acqua agghiacciata. *aqua quæ conglaciavit*, *vel congelavit*. Acqua agghiacciata, che ſtia pendente. *ſtiria*. Acqua che ſi può paſſare a guazzo. *vadum*. artificiale. *aqua artefacta*. benedetta. *aqua luſtralis*. bollente. *aqua fervens*. tratta. *aqua decocta*. corrente. *aqua manans*, *fluens*, *profluens*, & *aqua perennis*. di cannone. *aqua ſaliens*. ferma. *aqua ſtans*, *ſtagnans*. di fiume. *aqua fluviatilis*, *fluvialis*, *fluviatica*. di fontana. *aqua viva*, *aqua in fonte*. groſſa. *craſſa*. guaſta. *aqua corrupta*. lambiccata. *aqua ſtillata*. mal ſana. *aqua inſalubris*. mellata. *aqua mulſa*. odoroſa. *aqua odorifera*. di neve. *aqua nivalis*. di orzo. *ptiſana*, *æ*, *aqua hordeacea*. piovana. *aqua pluvialis*, *pluvia*, *pluviatilis*. di pozzo. *aqua putealis vel puteana*. roſa. *aqua roſacea*. ſalata, ſalſa, *aqua ſalſa*, *aqua marina*.

Acquajo. *aquarium*, *ii*.

Acquajuolo, acquatico. *aquaticus*. Per colui che adacqua. *aquator*.

Acquatico. *aquaticus*, *aquatilis*.

Acquato, vin' acquaticcio. *vinum aquatum*, *lora*.

Acquattarſi, chinarſi per non eſſer veduto. *conquiniſcere*.

Acquerello, o acquetta. *aquula*.

Acquidotto, o acquidoccio, condotto d' acque. *aquæ ductus*, *tubus*.

Acquietarſi, pacificare. *ſedo*, *paco*, *tranquillo*.

Acquietarſi. *acquieſco*, *conquieſco*.

Acquietato. *ſedatus*, *pacatus*.

Acquiſtare, far' acquiſto. *acquiro*, *adipiſcor*, *conſequor*, *naneiſcor*, *comparo*, *invenio*.

Acquiſto. *adeptio*, *comparatio*, *fructus*.

Acquoſità. *aquoſus humor*.

Acquoſo. *aquoſus*.

A credenza. *ſolutione dilata*.

Acremente. *acriter*.

Acro, agro. *acer*.

Acume, o acutezza d' ingegno. *acies*, *acumen*. acume degli occhi, *acies oculorum*.

Acutamente. *acute*, *ſubtiliter*.

Acutezza. *perſpicacia*.

Acuto, appuntato. *acutus*, *acuminatus*, *aculeatus*. Per ingegnoſo, *acutus*, *perſpicax*.

Adacquamento. *irrigatio*.

Adacquare, innaffiare. *rigo*, *irrigo*. adacquare il vino. *diluere merum*.

Adacquato, cioè temperato. *dilutus*. Per innaffiato. *irrigatus*, *irriguus*.

Adagiare, accomodare. *commodo*, *accommodo*, *apto*.

Adagio, ſuſt. agio. *commoditas*.

Adagio, avverbio. *commode*, *cunctanter*, *ſenſim*.

Ad alta voce. *magna voce*.

Adamante, diamante. *Adamas*.

Adamantino. *adamantinus*.

Adda, fiume di Lombardia. *Addua*.

Ad arte. *conſulto*, *dedita opera*.

Adattabile. *idoneus*.

Adattamento. *accommodatio*.

Adattare, accomodare. *apto*, *accommodo*.

Adattato. *aptatus*, *accommodatus*.

Addenſare. *condenſare*.

Addentare. *dentibus arripere*.

Addentato. *dentibus ſauciatus*.

Addeſtrare, ammaeſtrare. *inſtruo*, *erudio*. addeſtrarſi, *aptare ſe*.

Addietro. *retro*. Per l' addietro. *antea*.

Addiettivo, e aggettivo. *adjectivum*.

Addimandare e addomandare. *interrogo*, *peto*.

Addimeſticare. *cicurare*.

Addirimpetto, e a dirimpetto. *contra*, *e regione*.

Addirizzare. *dirigo*. Per ricorreggere, *emendo*.

Additare, moſtrar col dito. *oſtendere digito*, *monſtrare*, *indicare*.

Addivenire. *evenit*, *contingit*, *accidit*, *fit*, *uſuvenit*.

Addobbamento. *ornamentum*.

Addobbare. *exorno*.

Addolcire. *lenio*, *placo*. Addolcire con belle parole. *placare*, *delinire lenociniis verborum*.

Addolcirſi. *dulceſcere*.

Addolorare, dar dolore. *excrucio*, *torqueo*, *dolore afficio*.

Addolorato. *afflictus*, *a*, *um*.

Addomeſticare, e addimeſticare. *manſuefacio*, *cicuro*.

Addoppiare, far doppio. *duplico*, *gemino*, *conduplico*.

Addormentare, far dormire. *ſopire*, *ſoporare*, *ſoporem inducere*, *quietem conciliare*.

Addormentarſi, o pigliar il ſonno. *obdormio*.

Addormentato. *ſopitus*.

Addoſſare, porre addoſſo. *humeris imponere*.

Addoſſo, avverb. *ſupra humeros*.

Addottorare. *doctrinæ inſignibus ornare*.

Addottrinare, ammaeſtrare. *inſtruere*, *erudire*.

Addottrinato. *eruditus*, *doctus*.

Addottrinevole. *docilis*.

Addurre, condurre. *adduco*.

Ad effetto, acciocchè. *ut*.

Adeguare, agguagliare. *æquo*, *exæquo*.

Adempiere, e adempire, compire, fornire. *adimpleo*, *perficio*. Adempier voti. *ſolvere vota*, *exequi vota*.

Adempimento. *complementum*.

A dentro. *intus*, *intra*.

Aderente. *fautor*, *ſtudioſus*.

Aderenza. *conjunctio*, *clientela*.

Aderire. *faveo*, *ſtudeo*.

Adeſcare, ineſcare. *illicio*, *ineſco*, *induco*.

Adeſſo, ora, al preſente. *nunc*, *modo*, *hoc tempore*.

A deſtra. *dextrorſum*.

A dì, o addì. *ad diem*, *die*.

Adiacente. *adjacens*, *vicinus*.

Adige, Fiume di Verona. *Atheſis*.

A Dio, modo di ſalutare nel licenziarſi da alcuno. *Vale*.

Adirare, cioè incitare. *irrito*.

Adirarſi. *iraſcor*, *ſuccenſeo*.

Adiratamente, con collera. *iracunde*, *per iram*, *irate*.

Adirato. *iratus*, *infenſus*.

A diritto, cioè a linea retta. *directe*. Per giuſtamente. *jure*, *merito*.

A dirittura. *recta*, *directe*.

A diſmiſura. *præter modum*.

A diſpetto, ad onta di te. *te invito*, *te nolente*.

Adito, entrata. *ingreſſus*, *introitus*, *aditus*.

Adizzare. V. Aizzare.

Adocchiare, ſottilmente guardare. *perſpicio*, *attente infigo oculos*, *adjicio*, *conjicio oculos*.

Ad ogni due parole. *Alternis verbis*, *altero quoque verbo*.

Ad ogni modo. *nihilominus*, *tamen*.

Ad ogni tre parole. *tertio quoque verbo*.

Digitized by Google

Adombrare, far' ombra, adombreggiare. *inumbro*, *obumbro*. Per mettere paura, ſoſpetto. *timorem incutio*, *ſuſpicionem injicio*.
Adombrarſi, tremar di paura. *horreo*.
Adontare, cioè ingiuriare. *injuria afficio*. In ſignif. neut. paſſ. ſdegnarſi. *indignari*.
Adontato. *injuria affectus*.
Adoperare, uſare. *utor*.
Ad ora ad ora. *frequenter*, *ſæpius*, *identidem*.
Adorare, riverire. *adoro*, *colo*, *veneror*.
Adoratore. *qui colit*, *venerator*.
Adornatamente. *ornate*, *perornate*, *concinne*.
Adornamento, ornamento. *ornatus*, *ornamentum*.
Adornamenti di cavalli. *phaleræ*, *arum*.
Adornare, ornare. *orno*, *exorno*.
Adornatamente. *eleganter*, *apte*, *ornate*.
Adorno, ornato. *ornatus*, *decorus*, *concinnus*.
Adottamento, l'adottare. *adoptio*.
Adottare, torre per figliuolo. *adopto*, *arrogo*.
Adottatore. *adoptator*.
Adottazione, adozione. *adoptatio*, *adoptio*.
Adottivo. *adoptivus*.
A due a due. *bini*.
Aduggiare, far' uggia, ad ombra. *inumbro*, *umbras induco*.
Adulare. *adulari*, *aſſentari*, *auribus alicujus obſecundare*, *gratiam aucupari*, *loqui ad voluntatem*, *auribus inſervire*, *ficte loqui ad colligendam alicujus gratiam*.
Adulatore. *adulator*, *aſſentator*.
Adulatrice. *adulatrix*, *aſſentatrix*.
Adulazione. *adulatio*, *aſſentatio*.
Adultera. *pellex*, *adultera*.
Adulterare, commetter' adulterio. *adulteror*, *mœchor*. Per falſificare. *adultero*.
Adulterino. *adulterinus*.
Adulterio. *adulterium*.
Adultero. *adulter*, *mœchus*.
Adulto, creſciuto, e fuori della fanciullezza. *adultus*, *qui exceſſit ex ephebis*, *qui paullum ætate proceſſit*.
Adunanza, e moltitudine di uomini in un luogo raccolta. *conventus*, *cœtus*.
Adunare e congregare. *congrego*, *congero*, *colligo*. Adunar' il conſiglio. *cogere ſenatum*, *habere ſenatum*. Adunar l'eſercito. *contrahere copias* Adunar il popolo. *advocare concionem*. Adunar roba. *rem familiarem augere*, *opes cumulare*.
Ad una voce. *una voce*.
Adunazione. *congregatio*.
Adunco, torto, piegato. *aduncus*, *curvus*, *incurvus*.
Adunghiare, pigliar con l' unghia. *unguibus arripere*.
Ad uno ad uno. *ſingillatim*.
Adunque, e dunque. *itaque*, *ergo*, *igitur*.
Ad un tratto, incontinente. *ſubito*, *repente*.
Adusare, aſſuefare. *aſſueſacio*.
Aere, aria. *aer*, *æther*, *cœlum*. Significa alcuna volta la ciera e l' aſpetto. *aſpectus*.
Aereo, d'aria. *aereus*.
A faccia a faccia. *coram*.
A fatica. *ægre*.
Affè. *ita me Deus amet*, *ita vivam*, *hercle*, *mediusfidius*.
Affabile, piacevole nel parlare. *affabilis*, *lenis*, *comis*.
Affabilità, piacevolezza, e dolcezza nel parlare. *affabilitas*, *comitas*.
Affaccendato. *negotioſus*.
Affacciarſi. *accedere*, *ſiſtere ſe*.
Affamare, aver fame. *eſurio*. Per indur fame. *famem afferre*.
Affamaticcio. *nonnihil famelicus*, *eſuriens*.
Affamato, colui che ha fame. *eſuriens*, *famelicus*.
Affangare, imbrattare di fango. *cœno vel limo inficere*, *fœdare*.
Affannare, affliggere, dar' affanno. *moleſtiam inferre*, *ango*, *crucio*, *premo*, *affligo*.
Affannato, anſio, *ſollicitus*, *affectus*, *afflictus*, *anxius*, *æger*.
Affanno, malinconia, angoſcia. *ſollicitudo*, *moleſtia*, *angor*, *cruciatus*, *mœror*.
Affannone, chi d' ogni coſa ſi piglia ſoverchia briga. *ardelio*.
Affannoſamente. *anxie*.
Affannoſo, pien d' affanno. *anxius*.
Affardellare, far fardello. *vaſa colligo*, *colligare in ſarcinas*.
Affare, faccenda. *negotium*, *munus*, *opus*, *res*. Per Condizione, e qualità. *conditio*, *fortuna*. Uomo di alto affare. *vir nobilis*, *locuples*. Uomo di mal' affare. *homo nequam*.
Affarſi, confarſi. *convenire*.
Affaſcinare, far faſcio. *congero*, *colligo in unum*.
Affaticare. *laſſo*, *defatigo*. Affaticarſi. *laboro*. affaticarſi grandemente. *elaboro*. affaticarſi nelle virtù. *laborare in virtutibus comparandis*.
Affatichevole, affaticante. *laborioſus*.
Affatto, in tutto e per tutto. *omnino*, *prorſus*, *admodum*.
Affatturamento, affatturazione. *veneficium*.
Affatturare, ſtregare, far malie. *faſcino*.
Affatturatore. *veneficus*.
Affermare, confermare. *aſſero*, *affirmo*, *aſſevero*, *comprobo*, *confirmo*.
Affermatamente. *aſſeverate*, *aſſeveranter*, *affirmate*.
Affermazione. *affirmatio*.
Afferrare, pigliare. *apprehendo*, *arripio*. Diceſi ancora afferrare de' navilj, che pigliar porto. *appellere*.

Affettare, cioè bramare con anſietà. *affecto*. Per tagliar in fette. *in fruſta ſeco*.
Affettatamente. *exquiſita nimis*, *affectate*.
Affettato. *affectatus*.
Affettazione. *affectatio*.
Affetto. *affectus*, *perturbatio animi*, *motus animi*. Per affezione, o amore. *benevolentia*, *propenſio*.
Affettuoſamente. *ſtudioſe*, *benevole*, *ex animo*.
Affettuoſo. *benevolus*.
Affezionarſi. *affici erga aliquem*.
Affezionato. *ſtudioſus*, *cupidus*, *bene animatus erga aliquem*.
Affezione, amore, benevolenza. *benevolentia*, *voluntas*, *ſtudium*.
Affibbiare, allacciare. *fibulo*, *fibula necto*.
Affidare, aſſicurare. *fidem facere*, *tutum reddere*. Per commettere alla fede. *fidei committere*.
Affidato. *confiſus*, *fretus*.
Affiggere, ficcare. *figo*, *immitto*, *affigo*, *infigo*.
Affilare, dar' il filo, aguzzare. *acuo*.
Affinare, ridurre a perfezione. *abſolvo*, *perficio*, *expurgo*.
Affinchè, o affinechè. *ut*, *propterea ut*.
Affine, parente per affinità. *affines*.
Affinità. *affinitas*.
Affiſare, e affiſſare, guardar fiſo. *intueor*, *oculum intendo*, *intentis oculis aſpicio*. affiſſare gli occhi contra il Sole. *Solem adverſum aſpicere*.
Affittare, dar' a pigione. *loco*, *eloco*.
Affitto. *locatio*. dar ad affitto. *loco*. pigliare ad affitto. *conduco*.
Affliggere, tormentare. *affligo*, *excrucio*, *divexo*.
Affliggerſi molto. *ſeſe affligere*, *angi dolore*.
Afflitto, travagliato, tormentato. *ſollicitus*, *afflictus*, *excruciatus*.
Afflizione, travaglio, tormento. *afflictatio*, *ægritudo*, *afflictio*.
Affluenza. *copia*, *affluentia*.
Affocare, infocare. *accendo*, *inflammo*, *incendo*.
Affocato, infiammato. *igneus*, *accenſus*, *inflammatus*. Per calor di fuoco. *igneus*.
Affogare, ſommergere, annegare, ſtrangolare. *demergo*, *ſuffoco*, *ſtrangulo*.
Affollare. *calco*, *pede comprimo*.
Affollarſi. *urgere ſeſe magna turba*.
Affondamento. *ſubmerſio*
Affondare, ſommergere, annegare. *ſubmergo*.
Affondato. *ſubmerſus*.
Afforzamento. *munitio*, *munimentum*.
Afforzare, fortificare. *munio*.
Affoſſare, cinger di foſſe. *foſſa circundare*.
Affrancare. *libertare*, *immunitate donare*.
Affrappare, tagliar in pezzi. *cædo*.
Affratellarſi. *familiariter agere cum aliquo*.
Affreddare. *frigefacio*.
Affrenamento. *cohibitio*, *coercitio*.
Affrenare, raffrenare. *refræno*, *retineo*, *cohibeo*.
Affrettamento. *feſtinatio*.
Affrettare, accelerare, *appropero*, *accelero*, *feſtino*, *propero*, *maturo*.
Affrettar di renderſi, *properare*, *maturare deditionem*.
Affrettar la partita. *diſceſſum urgere*, *maturare diſceſſum*.
Affrettatamente, in fretta. *feſtinanter*.
Affrica, terza parte del Mondo. *Africa*.
Affrico, nome di vento. *Africus*.
Affrontamento. *aggreſſio*, *congreſſio*.
Affrontare, azzuffarſi. *congredior*, *invado*. Per incontrare, *occurro*. Per ingiuriare. *injuria afficio*.
Affrontato, ingiuriato. *affectus injuria*, *vel contumelia*.
Affronto. *contumelia*, *injuria*.
Affumicare. *fumigo*, *fumo*.
Affumicato, affumato. *fumoſus*, *fumo tinctus*.
A fiacca collo. *præcipitanter*.
A filo, cioè a dirittura. *ad amuſſim*. Mettere a filo alcuno per far qualche coſa, cioè fargli venir voglia di far ec. *provocare*, *incitare aliquem*.
A fitto. Vedi Affitto.
A foggia. *inſtar*, cum genit.
A fortuna. *fortuito*, *forte*, *temere*.
A forza. *per vim*.
A fronte. *contra*, *adverſus*.
A fronte a fronte. *adverſis frontibus*.
A fronte ſcoperta. *audacter*, *fidenter*.
A fruſto a fruſto, cioè a pezzo a pezzo. *fruſtillatim*, *fruſtatim*.
A gabbo, per iſcherzo. *joco*, *jocoſe*, *per jocum*.
A galla. Vedi galleggiare, e Andare a galla. A gara. *certatim*.
Agarico, medicamento noto. *agaricum*.
Agata. *achates*. Agata, filo che empie l' ago. *acia*.
Agente. *procurator*, *oris*, *inſtitor*, *agens*.
Agevolare. *facilem reddere*.
Agevole, facile e trattabile. *facilis*.
Agevolezza. *facilitas*.
Agevolmente. *facile*, *commode*, *ſine labore*.
Aggentilire. *venuſtum reddere*.
Agghiacciare, gelare. *gelo*, *glacio*, *frigore adſtringo*. Agghiacciarſi. *algeo*, *gelor*, *congelo*.
Agghiacciato. *glaciatus*, *gelu concretus*.
Aggio, vantaggio nello ſcambio di monete. *collybus*.
Aggiornarſi, farſi giorno. *luceſcere*, *dilueſcere*.
Aggiramento. *circumductio*, *circuitus*, *circuitio*.
Aggirare, girare. *in gyrum agere*. Per andar vagabondo. *vagor*, *pervagor*, *circumeo*.
Aggiudicare. *adjudico*.

Aggiugnere, per arrivare qualche perſona. *aſſequor*, *conſequor*. Aggiugnere ad alcuna coſa, *pervenio*, *pertingo*. Per accreſcere, *adjicio*, *addo*. Aggiugnere del ſuo, *addere de ſuo*; *afferre aliquid de ſuo*. Aggiugnere inſieme. *adjungo*, *conjungo*.
Aggiunta. *adjectio*, *additamentum*, *acceſſio*.
Aggiuſtare. *exæquare*, *ad juſtam menſuram redigere*, *componere*.
Aggiuſtatamente. *æque*, *moderate*, *compoſite*.
Aggomitolare. *glomero*.
Aggradevole. *gratus*.
Aggradire, piacere, eſſer' a grado. *gratum eſſe*, *placere*, *arridere*.
Aggraffiare, aggrappare. *arripere*.
Aggranchiare, piegarſi a guiſa delle gambe de' granchi, e diceſi principalmente delle dita quando ſi ritirano pel ſoverchio freddo. *obrigere*, *frigore contrahi*.
Aggrandimento. *augmentum*, *amplificatio*.
Aggrandire. *augere*, *amplificare*.
Aggrappare, pigliar con l' unghie, o altra coſa adunca. *arripere*, *uncis manibus prenſare*.
Aggrapparſi, aggraticciarſi, attaccarſi. *adrepere*.
Aggraticciare, avvogliere. *involvere*. Aggraticciarſi, aggrapparſi. *adrepere*.
Aggratigliare, incatenare, imprigionare. *vincire*.
Aggravamento, aggravio. *onus*, *oppreſſio*.
Aggravare, caricare. *gravo*, *aggravo*, *prægravo*, *onero*, *pondus impono*.
Aggravarſi, per divenir grave. *graveſco*, *ingraveſco*.
Aggravato, travagliato. *vexatus*, *afflictus*. Aggravato dal male. *oppreſſus morbo*.
Aggravio, gravezza. *tributum*, *vectigal*, *onus*.
Aggregare, congregare. *congrego*, *colligo*, *aggrego*.
Aggregato, aggregazione. *congregatio*, *conjunctio*, *copulatio*.
Aggrinzato. *rugoſus*, *rugis contractus*.
Aggroppare, o aggruppare, annodare. *necto*, *nexo*.
Aggroppato, o aggruppato. *nexus*, *implicatus*.
Aggrovigliare, ritorcere. *intorqueo*, *involvo*.
Agguagliamento. *comparatio*, *æquatio*.
Agguaglianza. *æqualitas*, *æquabilitas*.
Agguagliare, far' uguale. *æquo*, *coæquo*, *exæquo*, *adæquo*, *æquiparo*.
Agguato, aguato. *inſidiæ*.
Agguindolare. *circumvolvo*, *circumago*. Per inſidiare. *inſidior*.
Agiatamente. *commode*, *apte*.
Agiatezza. *divitiarum copia*, *commoditas*.
Agiato, atto, accomodato. *commodus*, *opportunus*, *habilis*. Per ricco. *locuples*, *dives*, *opulentus*. Per lento. *tardus*.
Agile, deſtre. *agilis*, *levis*, *dexter*.
Agilità. *dexteritas*, *agilitas*.
Agio, comodità. *commoditas*, *tempus*, *commodum*, *otium*.
A giornata, cioè giornalmente, *quotidie*. lavorare a giornata, *diurna mercede operam ſuam locare*.
Agitamento, agitazione. *motus*, *agitatio*.
Agitare, commuovere. *agito*. Per trattare, *tracto*, *pertracto*, *agere*.
A giudizio. *ex ſententia*. a mio giudizio, *mea ſententia*.
Agliata, ſavore fatto con aglio. *alliatum*.
Aglio. *allium*. Aglio groſſo. *ulpicum*. Aglio ſelvatico. *ſcordium*, *ii*.
Agna, e agnella. *agna*.
Agnelletto, e agnellino. *agnellus*.
Agnello. *agnus*, *agnellus*.
Agnello d' un anno. *agnus hornus*, e *hornotinus*, *anniculus*. D' agnello. *agninus*.
Agno caſto, pianta. *vitex*, *cis*.
Ago. *acus*.
Ago da ricamare. *acus ſyria*, *acus babylonica*.
Ago da teſta. *acicula*.
Ago diſcriminale. *crinale*, *is*, *diſcriminalum*, *i*, *acus crinalis*.
A goccia a goccia. *guttatim*.
Agognare, bramare. *aveo*, *cupio*, *expeto*.
Agonia. *extrema vitæ defectio*.
Agonizzare. *animam agere*.
Agoſto, uno de' meſi dell' anno. *Auguſtus*, *ſextilis*.
A grado, vale in piacere. Eſſer' a grado. *gratum eſſe*.
A grado a grado. *gradatim*.
Agramente. *acriter*.
A gran paſſo. *citato gradu*.
A gran pena. *difficulter*.
Agreſto, uva non matura. *uva acris*, *acerba*. Per lo ſugo dell' uva acerba. *omphacium*.
Agrezza, cioè agrezza ne' frutti non maturi. *acritudo*, *acerbitas*. *acrimonia*.
Agricoltore, lavoratore di terra. *agricola*, *agricultor*.
Agricoltura, l' arte di lavorar' i campi. *agricultura*.
Agro, bruſco, acerbo, crudele. *acer*, *auſterus*, *aſper*, *acerbus*.
Agrume, amaritudine, e acerbità. *acritudo*, *acrimonia*.
Aguatarſi. *inſidior*, *inſidias inſtruo*, *tendo*.
Aguato, inſidia, inganno. *dolus*, *inſidiæ*, *fraus*.
Aguglia, o guglia, pietra larga in fondo, e ſottile in cima. *pyramis*, *obeliſcus*. Per ago. *acus*.
A guiſa. *inſtar*.
A guſto mio, cioè ſecondo il mio deſiderio. *ex mea ſententia*.
Aguto, chiodo. *clavus*.
Aguzzamento. *exacutio*, *acumen*.
Aguzzare. *acuo*, *peracuo*, *ſpiculo*.

Aguzzino. *remigum moderator*, *hortator*.
Aguzzo. *acutus*, *acuminatus*.
Ah, interjezione, che s' uſa per eſprimere diverſi affetti. *ah*, *pro*, *e*, *vah*. Ah, voce per riſpondere, *hem*, *eheu*.
Ahi, voce di dolore, e di lamento. *heu*, *eheu*.
Ahimè, ed imè, voci di lamento. *heu*, *heu me miſerum*, *hei mihi*.
Aja, luogo nel quale ſi batte il grano. *area*.
Ajo, cuſtode. *educator*, *cuſtos*. *morum formator*, & *magiſter*.
Airone, o aghirone, uccello rapace. *ardea*.
Aiſare, aizzare. *irrito*.
Aita, ſoccorſo, ajuto. *auxilium*, *ſubſidium*, *adjumentum*.
Aitare, ed ajutare, porgere ajuto. *auxilior*, *adjuvo*, *opitulor*.
Ajuola, aja piccinla. *areola*.
Ajutante di Camera. *admiſſionalis*.
Ajutativo. *auxiliaris*, *auxiliarius*.
Ajutatore, e aitatore. *adjutor*.
Ajuto. *auxilium*, *ſubſidium*.
Ajutrice, adjutrice, ajutatrice. *adjutrix*.
Aizzamento, addizzamento. *irritamentum*, *irritatio*, *inſtigatio*.
Aizzare, aiſare, o adizzare, propriamente incitare il cane a mordere. *immittere canem alicui*. Per irritare, *irrito*, *laceſſo*.
Al, ed allo. *ad*. come, Al termine ordinato. *ad diem conſtitutum*.
Ala, o ale degli uccelli, e d' eſercito. *ala*.
Alabarda. *pilum*, *i*, *haſta*.
Alabardiere. *miles haſtatus*.
Alabaſtro, marmo fino e traſparente. *onyx lapis*, *alabaſtrites*. Vaſo d' alabaſtro. *alabaſter*, *alabaſtrum*.
Alato, che ha le ale. *alatus*.
A lato e allato, vale appreſſo. *apud*, *juxta*. quando ſignifica comparazione. *præ*.
Alba del giorno. *aurora*, *diluculum*. Sul far dell' alba. *prima mane*, *prima luce*, *diluculo*.
Albagia, boria. *ſuperbia*, *æ*, *elatio animi*.
Albeggiare. *albeo*, *candeo*.
Alberare, alzare. *tollere*, *extollere*.
Alberello, vaſo di terra. *alveolus*, *vaſculum*.
Albergare, vale alloggiare. *hoſpitor*, *diverſor*. Albergare alcuno. *hoſpitio excipere vel tecto*.
Albergato. *hoſpitio exceptus*.
Albergatore, colui che alloggia. *hoſpes*, *caupo*, *diverſor*.
Albergatrice. *receptrix*, *hoſpita*.
Alberghetto. *diverſoriolum*.
Albergo, alloggiamento. *diverſorium*, *hoſpitium*, *diverticulum*.
Albero, albore, o arbore. *arbor*. Albero di nave. *malus*. Albero di famiglia. *ſtemma*.
Albiccio, alquanto bianco. *albidus*.
Albore con la ſeconda lunga, bianchezza. *albor*, *candor*.
Alboreto, boſcaglia d' alberi. *arboretum*.
Al certo, per certo. *profecto*, *certe*.
Alchimia. *alchymia*.
Alchimiſta. *alchymiſta*.
Al contrario. *contra*.
Alcuna volta. *aliquando*, *nonnunquam*, *quandoque*.
Alcuno. *aliquis*.
Al dì d' oggi. *hac tempeſtate*, *his temporibus*.
Al diritto, cioè per la diritta via. *recta*.
Ale, lo ſteſſo che ala. *ala*, *æ*.
Alemagna. *Germania*.
Alfabeto. *litteræ elementariæ*.
Al far del giorno. *diluculo*.
Alfiere. *ſignifer*, *vexillarius*.
Alga, alica. *alga*.
Al fine. *tandem*, *denique*.
Alice, peſce ſalato. *halec*, *halecis*.
Alicorno, lioncorno. *monoceros*, *unicornis*.
Alienare. *alieno*, *emancipo*.
Alienazione. *alienatio*.
Alieno di altri. *alienus*. Eſſer' alieno da una coſa. *abhorrere ab aliqua re*.
Aliga, o alica, erba marina. *alga*.
Alimentare. *alo*, *nutrio*.
Alimento, nodrimento. *alimentum*, *nutrimentum*, *alimonia*.
Alito, fiato, ſpirito. *halitus*, *ſpiritus*.
Alla bella prima. *primo*, *ſtatim*, *illico*.
Alla brava. *more ſatellitis*, *animoſe*.
Alla buona, cioè ſchiettamente. *ingenue*, *libere*.
Alla buon' ora. *auſpicato*, *bonis avibus*.
Alla carlona, cioè traſcuratamente. *negligenter*, *inconſiderate*.
Allacciare, legare. *illaqueo*, *obſtringo*, *necto*.
Allacciato. *illaqueatus*, *obſtrictus*.
Alla cieca. *inconſiderate*.
Alla confuſa. *confuſe*.
Alla diſperata. *immodice*, *immoderate*.
Alla domeſtica. *familiariter*.
Alla fe, ſpezie di giuramento. *hercle*, *ita me Deus amet*, *ita vivam*.
Alla fine. *tandem*, *denique*.
Allagamento, allagazione. *alluvio*, *alluvies*.
Allagare, innondare. *inundo*, *undis obruo*.
Alla giornata. *in diem*, *quotidie*.
Alla groſſolana. *pingui Minerva*.
Alla mal' ora. *malum*, *inauſpicato*.
Alla moda. *more novo*, *ut mos eſt*.
Alla mutola. *ſilentio*.
Alla non penſata. *inopinanter*, *inopinato*, *inopinate*.
All' antica. *more majorum*.

Alla peggio. *male*, *peſſime*, *negligenter quam qui maxime*.
Alla più lunga. *quam tardiſſime*, *ad ſummum*.
Allargare, ampliare, dilatare. *amplifico*, *dilato*, *relaxo*.
Alla rimpazzata, pazzeſcamente. *temere*.
Alla rintuſa. *confuſe*, *perturbate*.
Alla riverſa. *praepoſtere*.
Alla ſcapeſtrata. *effrenate*.
Alla ſcoperta. *palam*, *aperte*.
Alla sfilata. *ſoluta acie*, *deſerto ordine*, *incompoſito agmine*.
Alla sfuggita. *feſtinato*, *feſtinanter*, *curſim*.
Alla ſicura. *tuto*, *fidenter*.
Alla ſprovveduta o ſprovviſta, all' improvviſo. *præter expectationem*, *præter ſpem*, *præter opinionem*, *improviſo*, *improviſe*, *ex improviſo*.
Allattare, lattare. *lacto*, *as*, *lac præbeo*. Per prender il latte. *lacteo*, *lac ſugo*.
Allato. *juxta*.
Alla volta, cioè verſo. *verſus*.
Alleanza. *fœdus*. far' alleanza. *facere*, *ferire fœdus*.
Alleato. *fœderatus*, *ſocius*.
Allegamento de' denti. *ſtupor dentium*.
Allegare, citare autorità. *adduco*, *cito*, *offero*, *allego*. Allegare i denti. *adſtringere dentes*, *obſtupefacere*.
Alleggerire, alleggiare. *levo*, *allevo*, *relevo*, *minuo*. Alleggerire gli affanni. *levare moleſtias*. il dolore. *levare*, *lenire dolorem*.
Alleggiamento, alleggerimento. *levamentum*, *levatio*, *levamen*.
Alleggiatrice. *quæ levat*, *imminuit*.
Alle mani, aver' alle mani. *præ manibus*, *in manibus habere*. Venir alle mani. *pugnam conſerere*.
Allegoria, o ſentenza oſcura e difficile. *ænigma*, *allegoria*.
Allegramente. *hilariter*, *læta fronte*.
Allegrare, dar' allegrezza. *hilaro*, *exhilaro*, *gaudium afferre*, *gaudio afficio*. Allegrarſi. *gaudeo*, *lætor*. Allegrarſi grandemente. *efferri incredibili gaudio*, *lætitia*. con alcuno. *gratulari alicui*.
Allegrezza, allegria. *gaudium*, *lætitia*, *gratulatio*, *plauſus*. Ricevere allegrezza. *lætitiam capere*, *percipere*, *ſumere*, *haurire*, *lætitia affici*, *efferri*.
Allegro. *lætus*, *hilaris*.
Allentamento. *relaxatio*, *remiſſio*.
Allentare. *laxo*, *ſolvo*. Per ritardare. *retardo*, *remoror*.
Alle preſe, come venir alle preſe. *congredi*.
Alleſtire. *paro*, *inſtruo*.
Allettamento, adeſcamento, luſinghe. *blanditiæ*, *illecebræ*, *blandimentum*.
Allettare, far luſinghe, adeſcare. *allecto*, *allicio*, *blandior*, *illicio*.
Allevamento. *educatio*.
Allevare, nodrire. *educo*, *nutrio*, *alo*.
Allevato. *altus*, *educatus*.
Alleviamento. Vedi Alleggiamento.
Alleviare. Vedi Alleggerire.
Alle volte. *quandoque*, *interdum*.
Allievo. *alumnus*.
Allignare, proprio delle piante, e vale appigliarſi. *radices agere*, *vivere*, *provenire*.
All' improvviſo. *improviſo*.
All' incontro, contro, e dirimpetto. *contra*, *adverſus*, *adverſum*, *e conſpectu*, *e regione*.
All' ingiù. *deorſum*.
All' insù. *ſurſum*.
Allocco, uccello notturno. *noctua*, *bubo*. Allocco diceſi anche un uomo goffo, e balordo. *bardus*, *ſtupidus*.
Allodola, o Lodola, uccello. *Alauda*.
Allogagione, affitto. *locatio*.
Allogare, dar luogo. *colloco*. Per maritare, *collocare in matrimonium*, *vel in matrimonio*. Per affittare, *loco*.
Alloggiamento, albergo. *hoſpitium*, *diverſorium*. Alloggiamenti di ſoldati. *caſtra*. Alloggiamenti d' inverno. *hyberna*, *orum*. di ſtate. *æſtiva*, *orum*.
Alloggiare, albergare. *hoſpitor*, *hoſpitio excipio*.
Alloggiare alcuno. *hoſpitio excipere*.
Alloggio. V. Alloggiamento.
Allontanare. *amoveo*, *removeo*, *ſejungo*.
Allo 'ntorno, e all' intorno. *circum*, *circa*.
Allora. *tunc*, *tum*. Allora sì, *tunc enimvero*. Allora più che mai. *tum maxime*.
Alloro, e lauro, arbore. *laurus*.
Allo ſcoperto, al ſereno. *ſub dio*, *ſub divo*.
Alluciare, fiſamente guardare. *attente intueri*.
Alludere. *alludo*.
All' ultimo. *tandem*, *poſtremo*.
Allumare, alluminare. *illumino*, *illuſtro*, *lumen affero*.
Allume, ſpezie di miniera. *alumen*. Allume di piuma. *alumen liquidum*. Allume di rocca. *alumen ſciſſile*.
Alluminoſo, che tien qualità d' allume. *aluminatus*, *aluminoſus*.
All' un e l' altro luogo. *utroque*.
Allungare, prolungare, tirar' in lungo. *protraho*, *prorogo*, *produco*.
Allungare da dì in dì. *procraſtino*.
Alma, anima, animo. *anima*, *animus*.
Almanacco, libro che contiene le coſtituzioni de' pianeti giorno per giorno. *ephemeris*.
Almeno, almanco. *ſaltem*.

Almirante. V. Ammiraglio.
Almo, che dà anima, e vita. *almus*.
Al pari. *æque*, *pariter*.
Alpe, ed Alpi, monti. *Alpes*.
Alpeſtre, ed alpeſtro. *aſper*, *ſilveſtris*.
Alpigiano, abitatore d' Alpi. *Alpinus*.
Al più. *ad ſummum*, *ut maxime*.
Al preſente. *in præſentia*, *in præſenti*.
Al primo ſonno. *prima vigilia*, *prima nocte*.
Al principio della Primavera. *primo vere*.
Al principio dell' Eſtate. *ineunte æſtate*.
Al propoſito. *ad rem*, *ad propoſitum*.
Alquante volte. *aliquoties*.
Alquanti. *aliquot*, *aliqui*, *nonnulli*.
Alquanto, avverbio, un poco. *aliquantum*, *aliquantillum*, *aliquantiſper*, *nonnihil*, *aliquantulum*.
Alquanto adirato. *ſubiratus*.
Alquanto avanti. *aliquanto ante*.
Alquanto caldo. *tepidus*.
Alquanto nero. *ſubniger*.
Alquanto ridente. *ſubridens*.
Alquanto ſordo. *ſurdaſter*.
Alquanto, adjettivo. *aliquantulus*.
Alquanto tempo. *aliquandiu*.
Al ſicuro, ſicuramente, certamente. *certe*.
Altamente. *alte*, *elate*.
Altanto, cioè altrettanto. *tantundem*, *totidem*.
Al tardi. *ſero*.
Altare. *Ara*, *Altare*.
Al tempo determinato. *ad diem dictum*.
Alterabile. *viciſſitudini obnoxius*.
Alterare. *altero*, *conturbo*, *commoveo*. Alterarſi. *conturbor*, *commoveor*.
Alterato. *mutatus*. Per commoſſo. *commotus*.
Alterazione, movimento. *motus*, *conturbatio*, *viciſſitudo*, *commotio*.
Altercazione, conteſa di parole. *contentio*, *altercatio*.
Alterezza. *ſuperbia*.
Alterigia. *arrogantia*, *inſolentia*.
Alternare, operare ſcambievolmente. *alterno*, *alternis*, *viciſſim ago*.
Alternatamente. *per vices*, *invicem*, *alternis*.
Alternazione. *viciſſitudo*, *alternatio*.
Altezza, altitudine, altura. *altitudo*, *excelſitas*.
Altieramente, e alteramente. *ſuperbe*, *elate*.
Altiero, e altero, ſuperbo. *ſuperbus*, *impotens*, *inflato animo*.
Altiſſimo. *ſummus*, *ſupremus*, *altiſſimus*.
Alto. *celſus*, *altus*, *ſublimis*.
Alto, avverb. altamente. *alte*. Far' alto, vale fermarſi. *reſiſtere*. Far' alto baſſo, val fare a ſuo ſenno. *ſuo arbitratu aliquid facere*.
Alto mare. *pelagus*, *altum*.
Altramente, e altrimenti. *aliter*, *ſecus*, *alioqui*.
Altra volta. *alias*, *alio tempore*.
Altresì. *pariter*, *item*, *itidem*.
Altrettanti. *totidem*.
Altrettanto. *tantundem*, *alterum tantum*.
Altri, primo caſo del num. ſing. *alter*.
Altrimenti. Vedi Altramente.
Altro, cioè diverſo. *alius*. Per altro. *cæterum*.
Altroche, eccetto che. *niſi*, *præter*.
Altronde, da altro luogo. *aliunde*.
Altrove. *alio*, quando ſignifica moto; e *alibi*, quando ſignifica ſtato.
Altrui. *alter*, *alius*, non s' uſa nel caſo retto d' altrui. *alienus*.
Altura. Vedi Altezza.
Al tutto. *omnino*, *penitus*.
Alveario. *alvearium*, *alveare*.
A lungo andare, dopo lungo tempo, *aliquando*, *tandem*.
Alvo, ventre, matrice. *alvus*, *uterus*.
A luogo, e tempo. *opportune*.
Alzaja, fune, che s' attacca all' albero de' navicelli, per condurli pe' fiumi. *funis nauticus*.
Alzamento. *ſublatio*, *elatio*.
Alzare, ed innalzare. *elevo*, *attollo*.
Alzato. *ſublatus*.
Amabile, degno d' eſſer' amato. *amabilis*, *dignus qui diligatur*, *qui ametur*, *amore dignus*.
Amabilità. *amabilitas*.
Amabilmente. *amabiliter*, *humaniter*.
A macca, o a macco. *viliſſimo pretio*, *nullo pretio*, *viliſſime*.
Amadore, *amans*, *amator*.
A mala pena. *vix*.
A man deſtra, o diritta. *dextrorſum*.
A man giunte. *junctis manibus*, *ſupplicibus manibus*.
A maniera. *inſtar*, *in modum*.
A man piene. *plenis manibus*.
A man ſalva. *impune*.
A man ſiniſtra. *a læva*, *ad lævam*, *a ſiniſtra*, *ſiniſtrorſum*.
Amante, amatore, amadore, innamorato. *amator*, *amans*. Da amante, amatoriamente. *amatorie*. Di amante. *amatorius*.
Amanuenſe. *a manu*.
Amaramente. *acerbe*, *amare*.
A maraviglia. *mirandum*, *vel mirum in modum*.
Amare, eſſere innamorato. *amo*. Amar chi ama. *redamo*. Amare con onore. *colo*. Amare fortemente. *adamo*. Amare di cuore. *amplector amore*, *mirifice diligo*.
Amare ſingolarmente. *amare unice*, *eximie*, *quam maxime*, *vehementer*. Amar meglio, voler piuttoſto. *malo*.
Amareggiare. *triſtitia afficio*, *mœrorem immitto*.
Ama-

Amareggiato, amaricato. triſtitia affectus.
Amaretto, mala alquanto amaro. ſubamarus.
Amaritudine, amarezza, amaritudo, amaror, amaritaties. Pieno d'amaritudine. amarulentus.
Amaro. amarus, gravis, triſtis.
Amato. amatus, charus, gratus, acceptus.
Ambaſceria. legatio.
Ambaſcia, difficoltà di reſpiro. anhelitio. Significa anche noja e tormento. angor, dolor, aerumna.
Ambaſciata, o imbaſciata. nuncius.
Ambaſciatore, Ambaſciadore. legatus, orator.
Ambaſcioſo. anxius.
Ambaſſi, ambo gli aſſi de' dadi. canis, canicula
Ambo, ambo, ambedue, ambidui. ambo.
Ambiare, dicesi de' cavalli, aſini, e muli, che vanno di ambio cioè portante. toluatim incedere.
Ambiguamente. ambigue.
Ambiguità, dubbio. ambiguitas, dubium.
Ambiguo, che ſi può intendere a più modi. ambiguus.
Ambio, portante, andatura de' cavalli. Tolutarius inceſſus.
Ambire. affecto, ambio.
Ambizione. immoderata honorum cupiditas, ambitio.
Ambizioſamente. jactanter, ſuperbe, ambitioſe.
Ambizioſo. Ambitioſus.
Ambo. V. Ambe.
Ambra. ſuccinum.
A memoria, a mente. memoriter. A memoria d' uomo. poſt hominum memoriam.
Amendue, lo ſteſſo che ambedue. ambo, æ, bo.
Amenità. amœnitas.
Ameno. amœnus, jucundus.
A mezz'vela. media quadam modo.
A mezzo giorno. meridie.
Amica, amoroſa. amica.
Amicamente, amichevolmente. amice.
Amichetta, dimin. amicula.
Amichetto. amiculus.
Amichevole. amicabilis.
Amichevolmente. amice.
Amiciſſimo. familiariſſimus, conjunctiſſimus, benevolentiſſimus.
Amicizia, benevolenza, e famigliarità. amicitia amor, conjunctio, neceſſitudo, conſuetudo.
Amicizia ſtretta. neceſſitudo ſumma, neceſſitudo conjunctiſſima, conſuetudo familiaris.
Amicizia invecchiata. amicitia inveterata.
Amicizia da fanciullo cominciata. amicitia a pueris incepta, a pueris inſtituta.
Amicizia di corte. amicitia ambitioſa, amicitia fucata. Così amicizia di parole.
Amico. amicus. Amico ſtretto, neceſſarius, familiaris.
Amido. amylum.
A migliaia. innumerabiles, innumeri, frequenti.
A minuto. minute, minutatim.
Amiſtà. amicitia, fœdus, focietas.
A miſure. cum modo, cum menſura certa.
Ammaccamento, ammaccatura. contuſio, percuſſio.
Ammaccare. comprimo, contero, tundo.
Ammaeſtramento. documentum, inſtructio.
Ammaeſtranza, ammaeſtratura. eruditio, præceptio.
Ammaeſtrare. doceo, erudio, edoceo.
Ammaeſtrato. eruditus, peritus.
Ammaeſtratore. doctor, magiſter.
Ammaeſtratrice. magiſtra.
Ammaeſtrevole. docilis.
Ammaeſtrevole, con maeſtria. erudite, perite.
Ammagrare, a ammagrire, render magro. emacio. Per divenir magro. macreſco.
Ammainare, contrahere vela.
Ammalare, a ammalarſi, perdere la ſanità. in morbum incidere, ægrotare.
Ammalaticcio. valetudine infirma, valetudinarius.
Ammalato. ægrotus, æger.
Ammaliamento. veneficium, faſcinum, incantamentum.
Ammaliare. faſcino.
Ammaliatore. veneficus, maleficus.
Ammaliatrice. venefica.
Ammanettare. injicere vincula
Ammannare, o ammannire, apparecchiare. paro, inſtruo.
Ammannito. promptus, paratus.
Ammanſare, o ammanſire. manſuefacio.
Ammantare, toga, veſtio.
Ammanto, ammantatura, manto. tegumentum, pallium.
Ammarginare, congiungerſi inſieme. glutinor. La piaga ammarginò cicatrix obducta eſt.
Ammaſſare, accumulare, mettere inſieme. coacervo, accumulo, cogo, congero.
Ammattire, far diventar matto. ad inſaniam adigere Per divenir matto inſanio.
Ammattonare. ſternere lateribus pavimentum.
Ammattonato. lateribus ſtratus.
Ammazzamento. cædes, ſtrages, occiſio, occidio.
Ammazzare, uccidere, privar di vita. interficio, occido, interimo, neco, macto, vita orbo, privo, mortuo aſſicio, morte afficio
Ammazzare alcuno a tradimento. aliquem interficere ex inſidiis.
Ammazzarſi ſe ſteſſo. conſciſcere ſibi mortem, afferre ſibi manus.
Ammenda, ammendazione, correzione. emendatio. Per riſarcimento di danno. compenſatio.
Ammendare, correggere. emendo, corrigo.
Ammettere. admitto, recipio.

Tom. II.

Ammezzare. divido æqualiter in duas partes.
Ammezzare, con le sue aſpre, cominciare a maturare. mateſco.
Ammezzato. dimidiatus.
Amminiſtrare, reggere. adminiſtro. Amminiſtrare un magiſtrato. gero magiſtratum.
Amminiſtratore. adminiſtrator.
Amminiſtrazione. adminiſtratio, procuratio.
Ammirabile, maraviglioſo. admirandus, mirificus, mirabilis.
Ammiraglio, almirante, capitano di armata in mare. præfectus claſſis.
Ammirare, maravigliarſi. admiror, miror.
Ammirazione, maraviglia. admiratio.
Ammodernare. ad præſentem conſuetudinem accommodare, vel ſtilere.
Ammogliare dar moglie, uxorem dare. ammogliarſi. uxorem ducere.
Ammogliato. maritus.
Ammollire, o ammollare, far molle. macero, emollio mulceo, permulceo. Ammollirſi, intenerirſi. emollior.
Ammollito. lenitus, mollitus.
Ammonire, riprendere, avviſare. moneo, admoneo, commoneo, commonefacio, certiorem facio.
Ammonitore. monitor.
Ammonizione. admonitio, hortatio, monitus, monitum.
Ammonticare, ammontare. coacervare.
Ammorbare. tabefio. e in ſignif. att. fœtore corrumpo.
Ammorbato. fœtore corruptus.
Ammorbidire, o ammorbidare, ammollire. mollio, lenio.
Ammorzare, ſpegnere. extinguo, reſtinguo. Per ammorzare retundo.
Ammoſtare l'uva. calcare uvam, exprimere muſtum pedibus.
Ammucchiare, ammaſſare. coacervare, congerere.
Ammutire, e ammutolire, farſi muto. obmuteſco.
Amo da peſcare. hamus. Che ha degli ami. hamatus.
A modo, in guiſa. inſtar, in modum.
Amomo, pianta odorifera. amomum.
Amore. amor.
Amore ſcambievole. amor mutuus.
Amoreggiare, fare all' amore. amatorie aſpicere, deperire aliquem.
Amorevole. benignus, benevolus, benevolens.
Amorevolezza. benevolentia, benignitas.
Amorevolmente. amabiliter, amanter.
Amoroſamente, amatorie.
Amorotello, o
Amoroſetto, grazioſo, e gentile. venuſtulus.
Amoroſo, pieno d'amore. amore plenus, amans
Ampiamente, abbondantemente. ample, abunde, copioſe.
Ampliare, e ampliare, accreſcere. augeo, dilato amplifico.
Ampiezza, larghezza. amplitudo, latitudo
Ampio, e ampio, largo. amplus, latus, diffuſus.
Amplificare. amplifico, exaggero.
Amplificazione. amplificatio, exaggeratio.
Ampolla, vaſo di vetro. ampulla.
Ampolliera. ampullarius.
Ampolloſo. inflatus, tumens.
Analogia, proporzione e comparazione. comparatio, proportio, analogia.
Anatomia. Vedi Anotomia.
Anatomico. anatomicus.
Anca, oſſo tral fianco e la coſcia. coxendix, coxa.
Ancella. famula, ancilla.
Ancha, ancora. etiam, quoque.
Ancora, ferro da nave, anchora.
Ancora, anche, parimente. etiam, pariter, quoque, &. Vale eziandio in queſt' ora, in queſto punto, adhuc, etiamnum. Per Di nuovo. iterum.
Ancorachè, e ancorchè, etiamſi, tametſi, quamvis, quamquam.
Ancorajo, maeſtro di ancore, ovvero chi ne tien cura in nave. anchorarius cuſtos.
Ancudine, e incude, ſopra il quale ſi batte il ferro. incus, dis.
Andamento, andata. profectio. Significa ancora modo di camminare. greſſus, inceſſus. e modo di operare o procedere. inſtitutum, conſilium, agendi ratio.
Andare gire. eo, adeo, vado, proficiſcor, commeo, contendo.
Andare, cioè camminare. incedo, gradior.
Andare, cioè ſcorrere, come il tempo va. præterit tempus.
Andare, cioè ſuccedere, come La coſa andò bene. Succeſſit res ex animi ſententia.
Andare a battuta. in numerum canere, ad certos modos canere.
Andare a bell' agio, o andare bel bello. leniter, ſenſim, pedetentim incedere, progredi. Per metaf. andare con cautela, mature agere.
Andare a buon viaggio. ire bonis avibus, proſpero itinere uti.
Andare a capriccio. ſequi libidinem, agere pro libidine.
Andare a caſo, e a chiuſi occhi. temere agere.
Andare a cavallo. vehi equo, equo ingredi iter, vel iter facere.
Andare a conto d' uno. ad aliquem attinere, intereſſe alicujus.

Andare ad abitare. transmigro.
Andare addoſſo, investire. aggredi.
Andare a dentro. penetro.
Andare a diporto. ſpatiari, animi cauſa deambulare.
Andare a dirittura, o al dilungo. recta pergere.
Andare a fare i fatti ſuoi. abire. Per morire. mori.
Andare a fuoco a fiamma. incendio ugi, & ſerri.
Andare a galla. innato, fluito, ſupernatare.
Andare a gara. contendo, æmulor.
Andare a genio, o a grado. arridere, placere, morem gerere.
Andare a gran paſſo. citato gradu pergere.
Andare al contrario, a roveſcio. contrario ſerri more. o per metaf. præpoſtere agere.
Andare al di ſotto, ricever pregiudizj. jacturam, vel damnum facere.
Andare al fondo, demergi.
Andare al letto. ire cubitum, ire dormitum.
Andare alla buona, o alla libera. ſimpliciter & aperte agere.
Andare all' accatto. mendico, victum quærere.
Andare alla lunga. produci, in longius duci.
Andare all' erta, a gambe levate. pedibus ſuſpenſis ire.
Andare alla ſtrada, proprio degli aſſaſſini. graſſari.
Andare alla ventura. fortunæ ſe tradere.
Andare al macello. in laniénam duci.
Andare a male. perire.
Andare a marito. nubo.
Andare a meretrici. ſcortari.
Andare a nuoto. nare.
Andare a pericolo. periclitari.
Andare a piedi, o per terra. pedibus ire, conficere iter pedibus.
Andare appreſſo. ſequor.
Andare a ſalvamento. evadere incolumem.
Andare a ſeconda. ſecundo flumine navigare.
Andare attorno. vagari, circumire.
Andare avanti, cioè ſeguire. progredi. Per Correre avanti. præcurro.
Andare a udienza. adire Principem, vel ad Principem.
Andare a vedere. viſo, inviſo.
Andare a vela. proſpero vento uti.
Andare carponi, o carpone. repere, reptare.
Andare col capo alto. erecta fronte progredi. Per Procedere con ſuperbia. ſuperbum ambulare, magnifice incedere.
Andare colle belle. obſequi, indulgere, blandiri, ſeſe inſinuare, callide agere.
Andare con aggiramenti di parole. uti circuitionibus, agere per ambages.
Andare con Dio modi di licenziare o partire. abire bonis avibus.
Andare contr' acqua. adverſo flumine navigare. contro l'uſo corrente. contra morem conſuetudinemque facere.
Andare d'accordo. concordo.
Andare del corpo. alvum dejicere, ventrem exonerare.
Andare di bene in meglio. procedere, progredi, proficere in aliqua re.
Andare di male in peggio. in deterius ruere.
Andare di paſſo. gradatim incedere.
Andare di trotto. ſuccuſſo, as.
Andare in amore. capi, incendi amore, ſentire amorem.
Andare in bando. ire in exilium, in exilium ejici.
Andare in beſtia, o in furia, o in collera. nimio furore corripi, excandeſcere.
Andare incontro. obviam ire.
Andare in corſo, corſeggiare. piraticam facere.
Andare in declinazione il male. morbum remittere, relevari morbum.
Andare in diſuſo. obſoleſcere.
Andare in eſempio. in exemplum adduci, tranſire in morem.
Andare in eſtaſi. extra ſe capi.
Andare in faſcio, in conquaſſo. dilapſum defluere, labefactatam concidere, confundi, diſſolvi.
Andare in frotta. confertim ire.
Andare in fumo. evaneſcere.
Andare in giro. circumire, ſpatiari.
Andare in infinito. nullis contineri finibus, nullos ſibi fines præſcribere.
Andare in malora. abire in malam rem, in malam crucem.
Andare in maſchera. perſonatum incedere.
Andare in ordinanza. agmine incedere.
Andare in pellegrinaggio. abire peregre, peregre proficiſci.
Andare in perſona. ipſum ire, venire coram.
Andare in proverbio. in proverbii conſuetudinem venire, abire.
Andare in ſu. aſcendere.
Andare in terra. cadere, dilabi.
Andare in traccia, o in cerca. quæro.
Andare in volta, andare per le mani. in manibus eſſe.
Andare per la corta. proximam & compendiariam ingredi viam. E per metaf. rem expedire brevi, expedire rem citius, rem maturare.
Andare per la poſta, o ſulle poſte. mutatis equis ad celeritatem iter facere, evectione uti.
Andare per opera. operam ſuam locare.
Andare per tempo. maturo.
Andare per terra, cioè toccando con la vita in terra. repere, repto.
Andare ſcalzo. nudis pedibus incedere.
Andare ſopra di ſe. cogitabundum incedere.

Andare ſopra luogo. *ire in rem præſentem*.
Andare tentone, cioè adagio. *pedetentim incedere*.
Andare via. *ſecedo, abeo*.
Andare, ſuſt. paſſo. *greſſus*.
Andata. *aditus, greſſus, aditio, ingreſſus, inceſſus, ingreſſio*.
Andato, paſſato. *præteritus, antecactus*.
Andito, e
Andione. *meſaulæ*.
Anelante. *anhelus*.
Anelare. *anhelo*.
Anelletto, dimin. d'anello. *annulus, anellus*.
Anelliere. *annularius*.
Anello. *annulus*. Anello della catena. *anſula*.
Aneto, erba. *anethum*.
Anfora, vaſo da vino e grano. *amphora*.
Angheria, eſtorſione. *acerba exactio, coactio*.
Angheriare, o angariare. *extorqueo, cogo*.
Angiolo, o Angelo. *Angelus*.
Angolare. *angulatus, angularis*.
Angolo, cantone. *angulus*.
Angoſcia, affanno. *angor, moleſtia*.
Angoſciare. *angere*. In ſignific. neut. paſſ. *angi*.
Angoſcioſo. *mœſtus, triſtis*.
Anguilla, peſce. *anguilla, æ, arum*.
Anguinaglia. *inguen, inis, inguina, um*.
Anguria. *cucumis, cucumer*.
Anguſtia, affanno. *anguſtiæ, arum, ſolicitudo*.
Anguſtiare. *affligo, ſolicitum reddo*.
Anguſto, ſtretto. *anguſtus, arctus*.
Anima. *anima, æ*. Anime infernali, *manes*.
Animalaccio. *bellua immanis*.
Animale. *animal, animans, tis*.
Animali acquatici. *animantes aquatiles*.
domeſtici. *animantes familiares*.
domeſticati. *beſtiæ cicures*.
ſalvatici. *feræ, arum*.
terreſtri. *animantes terreſtres*.
che vivono in terra, e in acqua. *ancipites*.
che volano. *volucres*.
Animaleſco. *animalis, e*.
Animaletto. *beſtiola*.
Animare. *animo, animos addo*.
Animato. *animatus*.
Animazione. *animatio*.
Animella, e
Animetta. *animula*.
Animo, cuore, petto, penſiero. *animus, mens, cogitatio, conſilium, voluntas*. Per coraggio, *animus, præſens animus, animi, orum*. Per benevolenza. *animus, voluntas*.
Animo adorno di virtù. *animus cultus*.
Animo avvilito. *animus fractus, conſternatus, demiſſus*.
Animo ben regolato. *animus bene conſtitutus, probe affectus*.
Animo dubbioſo. *dubius, pendens*.
Animo grande d'alcuno, la grandezza, l'altezza, le forze dell'animo. *Magnitudo animi, firmitas, conſtantia, vis, robur, fortitudo, excellentia, præſtantia*.
Animo intrepido. *animus præſens*.
Animo malevolo. *infenſus, iniquus animus*.
Animo malvagio. *mala mens, malus animus, prava mens, pravus animus*.
Animo picciolo, baſſo. *animus humilis, abjectus, puſillus, exilis, anguſtus*.
Animo pronto. *acer animus*.
Animo quieto. *animus tranquillus, animus ſedatus*.
Animo ripigliato. *animus excitatus, recreatus, ad fortitudinem revocatus*. Così ripigliar animo. *animum recipere, colligere*.
Animo ſincero, ſchietto, aperto. *ſimplex, apertus, nulla ſimulatione tectus*.
Animo ſuperbo. *animus ſuperbus, tumens, inflatus*.
Animo travagliato. *animus perturbatus, animus commotus*.
Animoſamente, con gran cuore. *fortiter, animoſe, acriter*.
Animoſità. *animus, animi præſentia, fortitudo animi*.
Animoſo, coraggioſo. *animoſus, fortis*.
Anitra. *anas*. Di anitra. *anatinus, anatarius*.
Anitra giovane. *anaticula*.
Anitrino, pulcino dell'anitra. *pullus anatinus*.
A niun modo. *minime gentium, neutiquam, nequaquam*.
Annali, croniche delle coſe fatte d'anno in anno. *annales*.
Annaliſta. *annalium ſcriptor*.
Annaſare, odorare. *olfacio, odoror*.
Annata. *annona, orum, annua penſio*.
Annebbiare. *obnubilo, obſcuro, caliginem obduco*.
Annebbiare, neut. patir di nebbia. *nebula vitiari*.
Annegare. *ſubmergo, demergo*, neut. *ſubmergor*.
Anneghittire, divenir neghittoſo. *pigreſco, torpeo*.
Annerare, o annerire. *nigrefacio, nigro*. neut. *nigreo, nigreſco*.
Anneſſo. *conjunctus, copulatus, adjunctus*.
Annichilare. *abſumo, conſumo, extinguo, conficio*.
Annichilazione. *conſumptio, extinctio*.
Annidare, farſi nido. *nidifico*. per dimorare. *moror, maneo*.
Annitrire, voce de' cavalli. *hinnio, adhinnio*.
Anniverſario. *dies anniverſarius*. e add. *anniverſarius, a, um*.
Anno, tempo di dodici meſi. *annus*.
Annodamento. *ligamen, nexus*.
Annodare, aggruppare. *necto, nodo*. neut. *conjungor*. Per aggroppare inſieme, *connecto*.
Annojamento. *moleſtia, tædium*.
Annojare, dar faſtidio. *affligo, afficio moleſtia, tædio afficio*.
Annotazione. *annotatio*.
Annottare, farſi notte. *veſperaſcere, noctefcere*.
Annoverare. *numero, enumero, recenſeo*.
Annoverare alcuno tra gli altri. *referre aliquem in alios*.
Annuale, cioè tutto 'l corſo d'un anno. *annus*.
Annuale, addjet. *annalis, annuus*.
Annualmente. *quotannis, in annos ſingulos*.
Annullare. *abrogo, aboleo, deleo*.
Annunziare, avviſare. *nuntio, annuntio, prædico*.
Annunziatore. *nuncius*.
Annunziatrice. *nuncia*.
Annunziazione, annunzio. *nunciatio, nuncius*.
Annuvolare, annuvolire. Vedi Annebbiare.
Anotomia, notomia, *membrorum inciſio*. far' anotomia d'una coſa. *rem perfecte explorare, per ſingulas partes, ſingillatim examinare, perpendere*.
Anſamento. *anhelatio, anhelitus*.
Anſante. *anhelus*.
Anſare, tirare il fiato con difficoltà. *anhelo*.
Anſiamente, anſioſamente, con anſietà. *anxie*.
Anſietà. *anxietas, anxitudo*.
Anſio, anſioſo. *anxius, ſolicitus*.
Antecedentemente. *ante, antea*.
Anteceſſore. *anteceſſor*. Per antenato o predeceſſore. *deceſſor*.
Antemurale. *propugnaculum*.
Antenati. *majores*.
Antenna. *antenna*.
Anteporre. *antepono, prœpono, antefero, præfero*.
Anteriore, che è più avanti. *prior*.
Anticaglia. *antiquum monumentum*.
Anticamente. *antiquitus, olim, antique*.
Anticamera. *procœton, onis, ſalutatorium*.
Antichità, vecchiezza. *antiquitas, vetuſtas*.
Anticipare. *præoccupo, anticipo, prævenio*.
Anticipazione. *anticipatio*.
Antico, vecchio. *antiquus, priſcus, vetus, vetuſtus*.
Antidato. *prælatus dies*.
Antidetto. *antedictus, prædictus*.
Antidoto. *antidotum, antidotus*, fem. g.
Antiguardia. *frons exercitus*.
Antimonio. *ſtibium*.
Antipaſto. *primum ferculum*.
Antipatia. *averſa animi affectio*.
Antipodi, abitatori della terra ſotto di noi. *antipodes, qui adverſis ſtant veſtigiis contra noſtra veſtigia*.
Antiporre. V. Anteporre.
Antiporto. *veſtibulum, atrium, prothyrum*.
Antiquario, *antiquarius*.
Antiquato, o anticato. *antiquatus*.
Antiſtita, preſidente, rettore. *antiſtes*.
Antivedere. *prævideo, proſpicio*.
Antivedimento. *præſenſio*.
Antro, caverna. *antrum, ſpecus*.
Anzi, cioè piuttoſto. *imo potius*. Per avanti. *ante*.
Anzi d'avvantaggio. *quin, etiam, quin etiam*.
Anzicchè, cioè prima che. *antequam*. Per Piuttoſto che, *potiuſquam*.
Anzichè no. *potius*. ſchizzinoſo anzi che no. *ſubruſticus*.
Anzianità. *primæ, arum*.
Anziano. *antiquior, ſenior, primus*.
A ogni pruova, e tutta prova. *omnino, omni ratione*.
A paragone. *comparate, præ*.
A parer mio. *mea ſententia, me judice*.
A paro e paro. *ſimul, pariter*.
A parola per parola. *ad verbum*.
A paſſo a paſſo. *gradatim, pedetentim*.
Ape. *apes, is, apicula*.
A pelo. *adamuſſim*.
A pena, e appena. *vix*.
A pendio. *cum declivitate*.
A pennello. *affabre*.
A perpendicolo. *ad perpendiculum*.
Apertamente. *aperte, palam, manifeſte, manifeſto*.
Aperto. *apertus, patens, patulus*. Per manifeſto. *clarus, manifeſtus*.
Apertura. *apertio, apertura, hiatus*.
A peſo, comperare o vendere a peſo. *appenſum emere, appenſum vendere*.
A petizione. *rogatu*.
A petto, o appetto. *contra, adverſus*.
A petto a petto. *remotis arbitris*.
combattere a petto a petto. *ſingulari certamine pugnare*.
A pezzi, cioè a minuto. *fruſtatim*.
A pezzo a pezzo. *fruſtatim*.
A piè, vedi Appiè.
A pieno, a ſufficienza. *ſatis, abunde*.
A pien popolo, vale in preſenza di tutti, *coram populo*.
A più non poſſo, e più potere. *quam maxime, omni conatu*.
A poco a poco. *paulatim, ſenſim*.
Apolline, tenuto Dio dagli Antichi. *Apollo, Phœbus*.
Apologia, ſcuſa, difeſa. *apologia*.
A porta per porta. *oſtiatim*.
A poſta, a bello ſtudio. *conſulto, dedita opera*.
Apoſtaſia. *defectio*.
Apoſtata. *deſertor*.
Apoſtatare. *deficere, deſerere*.
Apoſtema. *abſceſſus, vomica*.
Apoſtemarſi. *ſuppuro*.
Appaciare, pacificare. *ſedo, concilio*.
Appadiglionare. *caſtrametor, caſtra pono*.
Appagare, ſoddisfare. *ſatisfacio, perſolvo*.
Appajare, accoppiare. *jungo, ſocio*.
Appaleſare, divolgare. *divulgo, in apertum profero, in lucem edo, patefacio*.
Appaltare. *locare publica vectigalia*.
Appaltatore, *conductor vectigalium*.
Appalto. *vectigal publicum*.
Appaltonato, imbriconito. *nequitiæ deditus*.
Appannare, coprire. *velo, operio, tego, obduco*.
Apparare, imparare. *diſco, addiſco*.
Apparato, apparecchio, apparecchiamento. *apparatus, apparatio*.
Apparecchiare. *paro, apparo, inſtruo, exorno*.
Apparecchiarſi, metterſi in punto. *accingor*.
Apparecchiato. *paratus, promptus, inſtructus, ornatus*.
Apparecchio, vedi Apparato.
Appareggiare, agguagliare. *æquo, æquipero, exæquo*.
Apparentarſi. *affinitate conjungi*.
Apparente, che appariſce. *perſpicuus*. Per ciò che ha faccia di vero. *veriſimilis*. Per Bello. *ſpecioſus, pulcher, venuſtus*.
Apparentemente, in apparenza. *ſpecie, in ſpeciem*.
Apparenza. *ſpecies*.
Apparire, dimoſtrarſi. *appareo*.
Appariſcente, apparente. *ſpecioſus, formoſus*.
Appariſcenza. *ſpecies, venuſtas*.
Apparizione. *manifeſtatio, ortus*. Per Viſione. *viſum*.
Appartamento. *pars ædium ſegregata, diæta*. Appartamenti d'inverno. *hibernacula*.
Appartarſi, ſepararſi. *ſecedo*.
Appartatamente. *ſeorſum, ſeorſim, ſeparatim*.
Appartenente, e appartegnente. *pertinens*. Per parente. *conſanguineus, propinquus, genere proximus*.
Appartenere. *pertinere*. Appartiene. *intereſt, refert, pertinet, attinet*.
Appaſſionato. *mœſtus, afflictus*.
Appaſſire, e appaſſare, divenir paſſo. *langueſco*.
Appellare, chiamare, nominare, *appello, voco, nuncupo*. Appellare da un giudice ad un altro. *provoco, appellor*.
Appello, appellagione. *provocatio*.
Appena, appene appona. *vix*.
Appendere, attaccare. *appendo, ſuſpendo*.
Appendice. *appendix*.
Appendicetta. *appendicula*.
Appeſtare. *peſte corrumpere*. neut. *fœtere, graviter olere*.
Appetibile, deſiderabile. *optabilis, expetendus*.
Appetire, bramare, deſiderare. *cupio, appeto, opto, expeto, aveo*.
Appetito. *appetitus, appetitio, appetentia*. appetito diſordinato. *libido effrenata*.
Appetitoſo. *appetitum movens, orexim faciens*.
Appianare, far uguale. *æquo, complano, adæquo*.
Appiaſtrare. *conglutino*.
Appiattare, naſcondere. *occulto, celo, abſcondo, abdo*.
Appiccagnolo. *uncus*.
Appiccamento, l'appiccarſi. *ſuſpendium*.
Appiccare o impiccare, *ſuſpendo, appendo*. Appiccare, cioè unire. *conjungo, conglutino, apto*. Appiccare il fuoco. *accendere ignem*.
Appiccaticcio, viſcoſo. *tenax*.
Appiccato, e impiccato. *ſuſpenſus*.
Appiccatorio, appiccagnolo. *uncus*.
Appiccatura, congiungimento. *junctura*.
Appicciolire, e appiccolare. *minuo, imminuo*.
Appiè, o a piè, a piede, cioè, nella parte inferiore. *infra, infimo loco*. Andare a piè. *pedibus iter facere*.
Appieno. *cumulate, affatim*.
Appigionare. *loco*.
Appigliare, detto delle piante, vale barbicare. *radices agere, comprehendere*.
Appigliarſi, attaccarſi. *adhæreo*.
Appigrirſi, impigrirſi. *pigreſcere*.
Appio, erba. *apium*.
Applaudere, battere le mani per allegrezza. *plaudo, applaudo*. Applaudere ad alcuno, *dare, excitare alicui plauſus*.
Applauſo, il battere mani in ſegno di piacere. *plauſus, applauſus*.
Applicare. *applico, affigo, attribuo*. Applicarſi a qualche coſa. *adjicere animum ad aliquid*.
Applicazione. *applicatio, attentio*.
Appo, appreſſo. *ad, apud, juxta, prope*.
Appoggiare, avvicinare, accoſtare. *admoveo, applico*. Appoggiarſi. *incumbo, nitor*.
Appoggiato. *nixus, adhærens*.
Appoggio, ſoccorſo. *ſubſidium, auxilium*. Per ſoſtegno. *fulcimentum, fulcrum*.
Apporre, incolpare. *objicio, incuſo*. Apporſi. *divino, rem attingo*.
Apportare. *apporto, affero*. Per pigliar porto. *appellere*.
Appoſtamento. *inſidiæ*.
Appoſtare, ſtare alla poſta. *ſpeculor, obſervo, inſidias ſtruo*.
Appoſtatamente. *conſulto, dedita opera*.
Appoſticcio, fatto a mano. *factitius, additicius*.
Appoſtolato. *Apoſtolatus*.
Appoſtolico. *Apoſtolicus*.

Appo-

Appoſtolo. *Apoſtolus.*
Apprendere, pigliare. *apprehendo.* Per imparare. *percipio, diſco.*
Apprenſione. *imaginatio, ſuſpicio.*
Appreſentare. *repræſento.*
Appreſſamento. *acceſſio, acceſſus.*
Appreſſare, avvicinare. *admoveo.* appreſſarſi. *appropinquo, accedo.*
Appreſſo, accoſto, al lato. *juxta, apud, prope.* Vale anche dipoi. *poſtea, præterea.*
Appreſſochè. *priſquam.* Per quaſi. *pene.*
Apprestamento. *preparatio, apparatus.*
Appreſtare. *paro, preparo.*
Apprezzare, ſtimare. *æſtimo, facio magni, parvi, plurimi, tanti, quanti, nihili.*
Apprezzativo, e apprezzabile. *æſtimabilis.*
Approcciare. *accedo, appropinquo.*
Approccio. *vallum.*
Approdare, giovare, *proſum.* Per venir a riva. *ad ripam appellere.*
Appropriare, e appropiare, farſi proprio. *uſurpo, vindico mihi, adſciſco, aſſumo, adſcribo.*
Approſſimamento. *appropinquatio.*
Approſſimare, appreſſare. *admoveo.* Approſſimarſi. *appropinquo, accedo.*
Approvagione, approvazione, approvamento. *approbatio,*
Approvare, confermare. *comprobo, approbo.* Per far pruova. *experior, tento, periculum facio.*
Appuntamento. *pactio, conventus, conventum.*
Appuntare, fermare. *conſtituo.* Per far la punta. *acuo, exacuo.* Onde appuntato, *acuminatus.* Per Cucire leggermente, *leviter aſſuere.*
Appuntato. *conſtitutus.* Per acuminato. *acuminatus.*
Appuntatamente, appunto. *adamuſſim, ad unguem.*
Appuntellare. *fulcio.*
Appunto. *ſcilicet, nimirum.*
Appunto, appontino. *adamuſſim.*
Appuzzare, appuzzolare, fare odore puzzolente. *fœteo.*
Aprico, eſpoſto al Sole. *apricus.*
A priego. *rogatu.*
Aprile, nome di Meſe. *Aprilis.*
A prima giunta. *primo, initio, ſtatim.*
Aprimento, apritura. *apertura, apertio.*
Aprire. *patefacio, aperio, recludo, reſero.* Aprire le lettere, *reſignare.* Aprirſi. *dehiſcere.*
A proporzione. *pro portione, pro rata portione.* A propoſito, *ad rem, appoſite.* Per A tempo. *commodum.*
A pruova, a gara. *certatim.*
A quel che paſſa al preſente. *ut nunc eſt, ut nunc habet, ut nunc ſit.*
A quel che s'uſa al preſente. *ut nunc ſunt mores.*
A quel luogo. *illo, illuc.*
A quel tempo. *tunc, tum.*
A queſta volta. *nunc tantum.*
A queſto fine. *ideo.*
A queſt'ora. *modo.*
A queſto modo. *ita, hoc modo, hunc in modum.* A queſto modo? coll'interrogazione. *ita ne?*
A queſto termine? *huccine?*
Aquila. *Aquila.*
Aquilino, di aquila. *aquilinus.*
Aquilino, ſuſtant. o Aquilotto. *pullus aquilinus.*
Aquilonare. *Aquilonaris.*
Aquilone vento. *Aquilo.*
Arabeſco. *Arabicus ornatus, opus Arabicum.*
A raccolta. Sonare a raccolta. *receptui canere.*
A ragione. *jure, merito.*
Aragna, o aragno. *araneus, aranea.*
Araldo da guerra, che denunzia la guerra. *fecialis.*
Arancia, o arancio, e melarancio, arbore. *malus Aſſyria.* Quando ſignifica il frutto, ſi dice *malum Aſſyrium.*
Arare, coltivare. *aro, inaro.* Arare da ogni parte. *peraro.* Arare la prima volta. *proſcindere.* la ſeconda volta, *iterare.* la terza, *tertiare.*
Arativo. *arabilis.*
Arato, aratro, o aratolo. *aratrum.*
Arazione. *aratio.*
Arazzo. *aulæum.*
Arbitrario, add. che dipende dall'altrui arbitrio. *arbitrarius.*
Arbitrio. *facultas, arbitrium.*
Arbitro. *arbiter.*
Arbuſcello, albero picciolo. *arbuſculo.*
Arca, caſſa. *arca.*
Arcano, ſuſt. *arcanum.* add. *arcanus, a, um.*
Arcata, ſpazio quanto tira un arco. *ſagittæ jactus.*
Arcato. *curvus.*
Arcavolo. *abavus.*
Archetto. *arculus.* Archetto della Lira, *plectrum.* Archetto da pigliar' uccelli. *pedica.* Archetto da palla, *reticulum, i.*
Archimia, V. Alchimia. Per manifattura. *opus manufactum.*
Archimiare, cioè operare, trattare, e maneggiare. *aliquid elaborare.*
Archipenzolo. *perpendiculum.*
Architetto. *architectus.*
Architettura. *architectura.*
Architrave. *epiſtylium.*
Archivio. *tabularium, tablinum.*
Archiviſta. *tabularius.*
Arcidivino. *pluſquam divinus.*
Arciere. *ſagittarius.* Arciere a cavallo. *hippotoxota*, æ. maſc. gen.
Arcifanfano. *vaniloquus, ardelio.*
Arcigno, aſpro. *aſper.* Far viſo arcigno. *torvo vultu aſpicere.*
Arcione dalla ſella. *ephippia, orum.*
Arcipelago. *Ægæum mare.*
Arcipreſſo. *cupreſſus.*
Arciricchiſſimo. *omnium ditiſſimus.*
Arco. *arcus.*
Arco celeſte, o Arcobaleno. *iris.*
Arco, volto. *teſtudo, fornix.*
Arco teſo, e carico. *arcus intentus.* diſcarico. *remiſſus.* Arco o archetto, ſtromento muſico. *pecten, inis, plectrum, i.*
Arconcello. *parvus arcus.*
Arcova. *zotheca, zothecula.*
Ardentemente. *ardenter, vehementer.*
Ardenza. *ardor.*
Ardere, in ſignif. att. abbruciare. *uro, cremo.* in ſignif. neut. *exardeſco, ardeo, conflagro.*
Ardimentoſo. *audax.*
Ardire, verbo, per Aver' ardimento. *audeo, confido.*
Ardire, nome, arditezza, ardimento. *audacia.* Per Coraggio, *animus præſens.*
Arditamente. *audacter, impavide.*
Arditello. *audaculus.*
Ardito, audace. *audax, audens, impavidus.*
Ardore, calore. *ardor, calor.*
Arduo, difficile. *arduus, laborioſus, difficilis.*
Arena, ſabbia. *arena, ſabulum,*
Arena minuta. *arenula.*
fatto d'arena. *arenaceus.*
miſto d'arena. *arenarius.*
luoghi d'arena. *arenaria, orum.*
Arenoſo. *arenoſus.*
A repentaglio, vedi a ripentaglio.
Argano, macchina da tirar peſi. *ergata.*
Argentaio. *argentifex.*
Argentato, coperto d'argento. *argentatus, argenteus.*
Argenteria. *vaſa argentea.*
Argentiera, miniera d'argento. *argentifodina.*
Argentiere. *argentarius, argentifex.*
che appartiene ad argento. *argentarius.*
Argento, metallo. *argentum,*
d'argento. *argenteus.*
Argento vivo. *argentum vivum.*
Argento lavorato. *argentum cælatum.*
Argento battuto. *argentum ſignatum.*
Argento non lavorato. *argentum rude, argentum infectum.*
Argento netto. *argentum purum.*
bottega d'argento. *argentaria.*
miſto d'argento. *argentoſus.*
Argilla, o argiglia, creta. *argilla, creta.*
Arginare. *aggeribus cingere, aggerare.*
Argine, o arginale, riparo. *agger.*
Argomentare, dire ragione per provare. *argumentor.*
Argomentazione. *argumentum, diſputatio.*
Argomento. *argumentum, ratio, materia.*
Argutamente. *argute.*
Arguto, ſottile, ingegnoſo. *argutus, ſubtilis.*
Arguzia, ſottigliezza. *argutiæ, arum.*
Aria, aere. *aer.* Buon' aria, *cælum ſalubre, cæli clementia.* Cattiva aria, *cæli inclementia.* Aria groſſa, *aer craſſus.* Aria nuvoloſa. *nubilus aer.* Fatto di aria. *aereus.* Coſa che vive nell'aria. *aereus, æthereus.* Aria, cioè aſpetto. *aſpectus.*
Aridezza, aridità. *ariditas.*
Arido, ſecco. *aridus, ſiccus.*
A ridoſſo. *ſupra humeros.*
Ariete. *aries.*
Arietta. *lenis aer.* Per canzonetta. *cantiuncula.*
A rimpetto. *contra, e regione.*
Aringa, peſce. *halec, ecis.*
Aringa, aringheria, cioè diceria. *oratio.*
Aringare. *orationem habere.*
Aringatore. *orator.*
Aringhiere, o ringhiera. *roſtra, orum.*
Aringo, gioſtre. *certamen, prælium.*
Arioſo, propriamente diciamo d'abitazione. *perſtabilis, illuſtris.*
A ripentaglio, a riſchio. *in diſcrimen.* metter la vita o ripentaglio. *vitam in diſcrimen adducere.*
A riſpetto. *præ.*
Aritmetica, arte del numerare. *arithmetica ars, arithmetice.*
A riveſcio, o ritroſo. *præpoſtere, inverſo ordine.*
Arlotto, uomo tranguggiatore. *helluo.*
Arma. Vedi Arme.
Armacollo. *a dextro humero ad ſiniſtrum.*
Armadure. *lorica, arma.* per ſoſtegno. *fultura.*
Armajuolo, facitore di armi. *armorum artifex.*
Armamentario. *armamentarium.*
Armamento. *armamenta, orum.*
Armare. *armo.* Per fornire o munire. *inſtruo, munio.*
Armario. *armarium.*
Armata, eſercito. *exercitus, copiæ.*
armata per mare. *copiæ navales, claſſis, is.*
Armata per terra. *copiæ terreſtres.*
Armata in ordine per combattere. *claſſis inſtructa.*
Armatamente. *armis.*
Armato. *armatus.*
Armato di lancia. *haſtatus.*
Armatura. *armatura.*
Armatura alla leggera. *levis armatura,* a 'l ſuo contrario è *gravis.*
Armatura da petto. *thorax, pectorale.* Plin.
Arme, a arma. *arma, orum.*
Arme da lanciare. *miſſile, jaculum.*
Arme della famiglia. *ſtemma, inſignes.*
Armeggiare. *prælii ſpectacula edere, armis ludere.*
Armellino albero. *Armeniaca malus.* Il Frutto. *malum armeniacum.*
Armellino animale. *muſtella alpina.*
Armento, compagnia d'animali groſſi. *armentum.* Cuſtode d'armento, *armentarius.*
Armeria, arſenale. *armamentarium.*
Armigero, bellicoſo. *bellicoſus.*
Armonia. *harmonia, concentus.*
Armoniaco, ſpezie di ragia. *gummi ammoniacum.*
Armonico, armonioſo. *harmonicus.*
Armoraccio, rafano. *armoracium.*
Arneſe. *ſupellex.*
eſſere bene o male in arneſe. *bene vel male inſtructum eſſe.*
Arnia, caſſetta da pecchie. *alveare, alvearium.*
Aromi. *aromata.*
A rompicollo, a rovina. *præcipitanter.*
A roveſcio. *præpoſtere.*
Arpegare, rompere la terra. *occa, paſtino.*
Arpeggiare, ſonar l'arpa. *fidibus canere.*
Arpione. *cardo, inis.*
Arra, caparra. *arrha, arrhabo, onis.*
Arrabbiare. *rabire, rabie ferri, indignari.*
Arrabbiatamente. *rabide.*
Arrabbiato. *rabidus, rabie correptus.*
Arraffare, tor con violenza. *eripio, extorqueo.*
Arrampicarſi. *manibus, pedibuſque adniti.*
Arrancare, andar con fretta. *properare.*
Arrendellare, ſtringere con randello. *conſtringere.* Per avventare. *jaculari.*
Arrapare, arraffare. *rapere.*
Arrecare, portare. *affero, apporto.*
Arrecato, portato. *allatus.*
Arredare, metter in ordine. *paro, inſtruo.*
Arredo. *ſupellex, apparatus.*
Arrenare. in *arenam impingi.*
Arrenderſi. *ſeſe dedere.*
Arrendevole. *facilis, flexibilis, flexilis.*
Arrenduto. *victus, deditus.*
Arreſtare. *comprehendo, manus injicio.* Arreſtarſi. *conſiſto.*
Arreſto. *comprehenſio.* Metter in arreſto. *in cuſtodiam tradere.*
Arretrarſi. *retroeo, retro feror, retrocedo.*
Arricchire, far ricco. *dito, locupleto.*
Arricciare. *criſpo.* Arricciarſi. *rigi, horrere.* Per Stizzarſi. *indignari, excandeſcere.*
Arriſchiare, arriſicare, mettere in riſchio, in pericolo. *adduco in diſcrimen, periclitor, in dubium voco.*
Arriſchievole, arriſicato. *audens, appetens.*
Arrivare, giugnere. *advenio, pervenio.* Arrivare uno, aggiugnerlo, *aſſequor.* Arrivare in porto. *appello.*
Arrivo. *adventus.*
Arrocare, divenir roco. *irrauceſco, raucus fio.*
Arrocato. *raucus.*
Arrogante, inſolente, proſontuoſo. *arrogans, ſuperbus.*
Arrogantemente. *arroganter, ſuperbe.*
Arroganza. *ſuperbia, arrogantia.*
Arrogarſi, troppo ſtimarſi, tenerſi in pregio, piacere a ſe ſteſſo. *Nimium ſibi tribuere, arrogare, aſſumere.*
Arrolare. *conſcribere, comparare.*
Arroncare, nettar le biade dall'erbe. *runcare.*
Arroncigliare. *in nodum contrahe.*
Arroſſire, far roſſo. *rubefacio.* Arroſſirſi, divenir roſſo. *rubeo, rubeſco, erubeſco.*
Arroſtire, cuocere a roſto. *torreo, torrefacio, aſſo.*
Arroſtito. *aſſus, inaſſatus, torridus.*
Arroſto. *caro toſta, aſſum.*
Arrotare, aguzzare. *acuo.* Per Aggirare, *roto.*
Arroventare. *candefacio, excandefacio.*
Arroveſciare. *inverto.*
Arrozzire. *rudem facio.* Per Divenir rozzo, *rudis fio.*
Arruffare. Vedi rabbuffare, ſconciar i capelli. *capillos turbare.*
Arruffianare. *lenocinor.*
Arrugginirſi, pigliar ruggine. *rubiginem contrahe.*
Arrugginito. *rubiginoſus, rubigine exeſus.*
Arſenale. *navale.*
Arſenico, ſorta di veleno. *arſenicum.*
Arſiccio. *aduſtus.*
Arſura, ardore. *ardor, combuſtio, incendium.*
Arte. *ars.* ſenz'arte. *iners.*
Arte oratoria. *Rhetorica.* Maeſtro d'arte oratoria, *Rhetor.*
Arte Magica. *Magice, es.*
Arte del banchiero. *telonium, ii, argentaria, æ.*
Arte del Calzolajo, *ſutrina.*
Arte del ciabattino. *ars ſutoria.*
del ciarlatano. *ars ludicra.*
del commediante. *hiſtrionica, æ.*
da' conti. *arithmetica, æ.*
del Corſaro. *piratica, æ.*
d'indovinare. *aruſpicina, æ.*
della lana. *lanificium.*
della lotta. *athletica.*
del teſſitore. *textrina, aut textoria ars.*

Digitized by Google

del tintore. *fullonica*.
dal vaſaio. *figulina*.
dell' uccellatore. *aucupium*,
Artefice. *artifex*.
Arteria. *arteria*.
Artetica, infermità, con dolore nelle giunture. *articulorum dolor*.
Artetico, infermo d'artetica. *arthriticus*.
Articelle, picciole arte. *exigui lucro ars*.
Artico, e Antartico, i due poli del Mondo artificiale. *Arcticus, & Antarcticus*.
Articolare. *efforme*. Articolar le parole. *diſtincte pronuncio*.
Articolatamente. *articulatim*.
Articolo. *articulus*. L'articolo della morte. *extremum vitæ tempus*.
Artiere. *artifex*.
Artificiale, fatto con artificio. *artificioſus*.
Artificio. *artificium*.
ſenz' artificio. *infabre*.
Artificioſamente, con artificio. *artificioſe, affabre*.
Artificioſo, artifiziato, fatto con ingegno. *artificioſus, arte confectus*.
Artigiano, artiſta. *artifex, opifex*.
Artigli, unghie degli uccelli. *ungues*.
Artiglieria, ſtrumento bellico non conoſciuto da' Latini. *tormentum murale, tormenta bellica*.
Artimone, vele maggiore della nave. *artemon*,
Arvione, o rubiona, legume. *ervum, i*,
Aruſpice. *haruſpex*.
A ſalvamento. *incolumis, ſine periculo, ſalvis rebus*.
A sbaraglio. mettere a sbaraglio. *diſſipo, profligo*,
A ſcala. *gradatim*.
A ſcavezzacollo. *præcipitanter*.
Aſce, o aſcia, ſtrumento di ferro da tagliare, *aſcia*.
Aſcella, quel concavo che è ſotto il braccio, *ala, axilla*.
A ſcelta. *ad libitum*,
Aſcendente, quel ſegno del Zodiaco, che ſpunta dall'orizzonte, chiamato dagli Aſtronomi *Horoſcopus*.
Aſcendere, montare. *ſcando, aſcendo, conſcendo*.
Aſcenſione, o aſceſa, ſalita. *aſcenſus, conſcenſio*.
A ſchiera. *turmatim*.
A ſchiſo, over' a ſchiſo. *faſtidio*.
Aſcia. Vedi Aſce.
Aſciare, vale pianare le tavole. *dolo*.
Aſciolvere, colezione della mattina. *jentaculum*.
Aſciolvere. verbo, far colezione. *jento*.
Aſcitizio, *aliunde petitus, adſcitus*.
Aſciugare. *ſicco, exſicco, abſtergo*.
Aſciugatojo, panno per aſciugare il viſo. *ſudarium*.
Aſciutto, ſuſt. *ariditas, ſiccitas*,
Aſciutto, add. *ſiccus, exſiccatus*.
Aſcoltare, udire, dar' orecchie. *audio, auſculto, præbeo aures*.
Aſcoltatore. *auditor, auſcultator*.
Aſcondere, naſcondere. *condo, abſcondo, occulto*. Aſconderſi in qualche luogo. *abdere ſe in aliquem locum*.
Aſcondimento. *latebra*.
A ſcoperto. *ſub dio, ſub cœlo*.
Aſcoſamente, o aſcoſtamente, occultamente. *abſcondite, clam, latenter*.
Aſcoſo, naſcoſto. *occultus, abditus, abſconditus*.
Aſcrivere, attribuire. *adſcribo, attribuo*.
A ſdegno. over' a ſdegno. *abhorrere, ægre ferre*.
A ſeconda. *flumine ſecundo*.
A ſegno. Stare a ſegno. *modum non excedere*.
A ſegno che. *adeo ut*.
Aſilo, franchigia. *aſylum*.
A ſimiglianza. *ſimiliter*. a ſimiglianza di *ad inſtar*, col genitivo.
Aſina. *aſina*.
Aſinajo, che guida gli aſini. *agaſo*.
Aſinella. *aſella*.
Aſinello. *aſellus*.
Aſineria, procedere ſcarteſe. *ruſticitas*.
A ſiniſtra. *ad lævam, ſiniſtrorſum*.
Aſinino. *aſininus*.
Aſino. *aſinus*.
Aſino ſalvatico. *onager*.
Aſma, o aſima, difficoltà di reſpirare. *anhelatio, reſpirandi difficultas*.
Aſmatico. *anhelus*.
A ſolco a ſolco. *liratim*. Col.
A ſoldo. eſſer' a ſoldo. *mereri ſtipendia*.
A ſolo a ſolo. *remotis arbitris*.
A ſommoſſa. *ſuaſu*.
A ſpada tratta. *omnino, prorſus*.
Aſparago. *aſparagus*.
Aſpe, aſpide, ſerpente. *aſpis*.
Aſpergere. *aſpergo, conſpergo*.
Aſperità. *aſperitas*.
Aſpero. *aſper*.
A ſpeſe ſue, o ſpeſe mie. *de ſuo, de meo*.
Aſpettare. *expecto, opperior, præſtolor*.
Aſpettativa. *ſpes, expectatio*.
Aſpettato. *expectatus*. non aſpettato. *inexpectatus*.
Aſpettazione, aſpettamento. *expectatio*.
Aſpetto, preſenza. *aſpectus*. Per indugio. *mora*.
Aſpirare ad alcuna coſa. *aſpiro, tendo ad rem aliquam*.
Aſpo, naſpo. *inſtrumentum ad filum agglomerandum*.
Aſpramente. *inclementer, dure, ſevere*.

Aſpreggiare, trattar con aſprezza. *exaſpero*.
Aſprezza, crudeltà, durezza. *acerbitas, inclementia, aſperitas, durities*.
Aſpro. *aſper, horridus*. Vivere aſpro, *victus aſper*. aſpro nel toccare, *ſcaber*.
A ſpron battuti. *quam celerrime, citato equo*.
A ſpropoſito. *inepte*.
Aſſaggiare, guſtare. *delibo, deguſto*, aſſaggiare il vino a poco a poco. *pitiſſo*.
Aſſaggiatore. *prægustator*.
Aſſaggio. *ſpecimen, delibatio*.
Aſſai, avverb. *ſatis, multum, abunde*.
Aſſai, nome. *multus*.
Aſſaiſſimo, nome. *plurimus, a, um*, o avverb. *plurimum*.
Aſſalimento. *aggreſſio, impetus*.
Aſſalire, aſſaltare, dar' aſſalto. *aggredior, adorior, invado, peto*.
Aſſaltare intorno. *circumvado*, con furia, *irruo*.
Aſſalto. *aggreſſio, impetus*.
Aſſaporare. *deguſto*.
Aſſaſſinamento, o aſſaſſinio. *graſſatio, proditio*,
Aſſaſſinare. *graſſor, ſpolio*. Per tradire, far tradimento, e con inſidie ruinar alcuno. *inſidior facere, inſidiis petere, prodere*.
Aſſaſſino, rubatore. *prædo, prædator, latro*. Aſſaſſino da ſtrade. *graſſator, latro*,
Aſſe, tavola. *aſſis, eris, tabula*.
Aſſedere, ſedere appreſſo. *aſſideo*.
Aſſediare una Città. *obſideo*. Aſſediare intorno. *circumſido*.
Aſſediato. *obſeſſus*.
Aſſediatore. *obſeſſor*.
Aſſedio. *obſidium, obſidio, onis*.
Aſſegnamento. *aſſignatio*. Per ſalario. *merces, penſio*.
Aſſegnare, attribuire. *aſſigno, attribuo, adjudico*. aſſegnare per ſentenza. *adjudico*.
aſſegnare il tempo, *ſtatuere, præſcribere, præſtituere, præfinire, dicere diem*.
aſſegnare le ragioni. *afferre, adhibere argumenta*.
aſſegnare danari per pagare. *attribuere pecuniam*.
aſſegnare il dì a comparire. *conſtituere vadimonium*.
Aſſegnatamente, con riſparmio. *parce, frugaliter*. Per Particolarmente. *ſpeciatim, definite*.
Aſſeguimento. *adeptio*.
Aſſeguire, acquiſtare. *acquiro, comparo, paro, lucror*.
Aſſembrare, accoſtarſi inſieme. *convenire, cogi*. Per Sembrare. *videri*.
Aſſembrea, o aſſemblea. *concilium, cœtus*.
Aſſennare, far avvertito. *admonere*.
Aſſennato, cioè di ſenno. *ſapiens*.
Aſſenſo. *aſſenſus, aſſenſio*.
Aſſentarſi, allontanarſi. *abſum, diſcedo, abſcedo, recedo*.
Aſſente. *abſens*.
Aſſentire, conſentire. *aſſentio, o aſſentior, concedo, probo*.
Aſſenza, lontananza. *abſentia, deſiderium*.
Aſſenzio, erba. *abſynthium*.
Aſſerello. *aſſerculus*.
Aſſerire. *aſſero, affirmo*.
Aſſerragliare, sbarrare. *obſepire*.
Aſſertivamente. *aſſeveranter, affirmanter*.
Aſſerzione. *affirmatio, aſſertio*.
Aſſeſſore. *aſſeſſor*.
Aſſeſtare, aggiuſtare. *libro*.
Aſſetare. *ſitim induco, aſſero*.
Aſſetato. *ſitibundus, ſitiens*.
Aſſetta. *aſſerculus, i, ameulus*.
Aſſettare, acconciare. *apto, conciono, inſtruo*. Per Pacificare. *ſedo, placo*.
Aſſettarſi, porſi a ſedere. *aſſideo, conſideo, ſedeo*.
Aſſette, cioè ſtecche. *aſſulæ, arum*.
Aſſettato, poſto in aſſetto. *promptus, expeditus, compoſitus*.
Aſſetto, aſſettamento. *accommodatio*.
Aſſeverare. *aſſevero, affirmo*.
Aſſicella, tavoletta. *aſſula, aſſerculus*.
Aſſicuranza. *fiducia*.
Aſſicurare, accertare. *affirmo, ratum facio, ſecurum reddo*.
aſſicurar la Città con guardie. *urbem præſidiis firmare*.
aſſicurar' alcuno. *cavere alicui*.
aſſicurar la vita in man d'altri. *ſe fidei alicuius committere, credere*.
aſſicurarſi. *plane ſibi perſuadere*.
Aſſiderarſi, agghiacciarſi. *algeo, algore rigere*.
Aſſiderato. *algore correptus*. Per attratto. *ſideratus*.
Aſſiduamente. *aſſidue*.
Aſſiduità, continuazione. *aſſiduitas, ſtudium continuum*.
Aſſiduo, continuo. *aſſiduus, frequens*.
Aſſiepare, *ſepire*.
Aſſillo, animaletto alato, che pugne aſpriſſimamente. *aſilus, oeſtrum*.
Aſſimigliante. *ſimilis*.
Aſſimiglianza, ſimilitudine. *ſimilitudo*.
Aſſimigliare, o aſſomigliare, paragonare. *aſſimilo, comparo*.
Aſſimilare. formar' a ſimilitudine. *imitor*.
Aſſioma, maſſima. *effatum*.
Aſſiſo, ſedente. *aſſidens*.
Aſſiſtenza. *auxilium*.
Aſſiſtere. *aſſiſto, adſto*. Aſſiſtere ad alcuno, *adeſſe, præſto eſſe alicui*.

Aſſo, unità ne' dadi, *canis, caniculæ*.
Aſſociare, accompagnare. *comitor, conjungo*.
Aſſodare. *ſolido, firmo*.
Aſſoldare, far ſoldati. *habere delectum, copias conſcribere, colligere milites, exercitum ſcribere*.
Aſſolvere, liberare. *abſolvo, libero, noxa eximo*.
Aſſolutamente. *abſolute, plane, perfecte, omnino, generatim*.
Aſſoluto, aſſolto. *ſolutus*.
Aſſolutorio, coſa pertinente all' aſſoluzione *abſolutorius*.
Aſſoluzione. *abſolutio*.
Aſſomare, por le ſoma. *onero*.
Aſſomigliare. Vedi Aſſimigliare.
Aſſonnare. *ſoporem inducere, ſopio*. Aſſonnarſi. *obdormiſcere*.
Aſſorbimento. *abſorptio*.
Aſſorbire. *abſorbeo*.
Aſſordare, o aſſordire, far ſordo. *ſurdum reddo, exſurdo*.
Aſſordirſi, divenir ſordo. *obſurdeſco*.
Aſſottigliamento. *extenuatio, exacuatio*,
Aſſottigliare. *extenuo, attenuo*.
Aſſottigliato. *attenuatus*.
Aſſuefare, avvezzare. *aſſuefacio, conſuefacio*.
Aſſuefarſi. *aſſueſco*.
Aſſuefatto, *aſſuetus, aſſuefactus*. Ben' aſſuefatto alle fatiche, compitamente avvezzo, interamente eſercitato. *Omnino laboribus aſſuefactus, aſſuetus, qui labores ferre plane conſuevit, in laboribus verſatus, exercitatus*.
Aſſuetudine. *conſuetudo*.
Aſſumere, *aſſumo*. Per innalzare. *extollo*.
Aſſunto, cura, carico. *munus, onus*.
Aſſunzione. *aſſumptio*.
Aſſurdo, addiet. *abſurdus*. ſuſtant. *abſurdum*.
Aſte. *haſta, æ*. Col ferro in cima. *haſta præferrata*. Da tirare. *haſta miſſilis*.
Aſtata, colpo d'aſta. *haſtæ ictus*.
Aſteto, armato di aſta. *haſtatus*.
Aſtemio, cha non bee vino. *abſtemius*.
Aſtenerſi, ritenerſi. *abſtineo*.
A ſtento. *ægre*.
Aſteriſco. *nota*.
Aſterſione. *purgatio*.
Aſterſivo. *abſtergens*.
Aſticciuola. *haſtula, æ*.
Aſtile, manico dall' aſta. *haſtile*.
Aſtinente. *abſtinens, continens*.
Aſtinentemente, con aſtinenza. *abſtinenter*,
Aſtinenza. *abſtinentia, temperantia*.
Aſtio. *invidia*.
Aſtioſo. *invidus*.
Aſtore, uccello. *accipiter*.
Aſtraere, o aſtrarre. *abſtrahere*.
Aſtratto. *ſegregatus, abſtractus*.
Aſtrazione. *ſeparatio, ſecretio*.
Aſtretto. *coactus*.
Aſtringente. *alvum ſiſtens, adſtringens*.
Aſtringere, o aſtrignere. *adſtringo, cogo*.
Aſtro. *aſtrum, ſidus*.
Aſtrolagare, o aſtrologare. *aſtrologiam exercere, divinare*.
Aſtrolago, o aſtrologo. *aſtrologus*.
Aſtrologia. *aſtrologia*. Aſtrologico. *aſtrologicus*.
Aſtutamente. *callide, aſtute*.
Aſtuto, accorto, malizioſo. *aſtutus, callidus, veterator, vafer*.
Aſtuzia, accortezza. *calliditas, aſtutia*.
A ſufficienza. *ſatis*.
A ſuo diſpetto. *invitus*.
A talento. *ut libet, ad libitum*.
A tanto, a tale, a tal termine. *eo*.
A taſtone, andare a taſtone. *manu tentare, dubie incedere*. Per Operare ſenza conſiderazione. *temere agere*.
A tempo. *opportune, in tempore, commodum*.
A tenzone, *ſenſim, caute, pedetentim*.
Atomo, coſa minuta, che non ſi può dividere. *atomus, fæm. gen.*
A tondo, in giro. *in orbem, circum*.
A torno. *circum*.
A torto. *injuria, immerito*.
A tradimento. *per inſidias*.
A traverſo. *oblique, tranſverſe*.
Atroce. *atrox, crudelis*.
Attaccare. *appendo, ſubnecto, annecto*. Attaccare in pubblico. *proponere*. Attaccare con chiodi, *figere*. Con colla, *agglutinare*. Attaccare più coſe inſieme, *conglutinare*. Attaccare la battaglia. *pugnam committere*. Attaccare il male, *inficere*.
Attaccarſi per accoſtarſi. *hæreo, inhæreſco, inhæreo*.
Attaccaticcio. *glutinoſus, tenax*. Male attaccaticcio. *contagium, morbus qui contagione contrahitur*.
Attamente. *apte*.
Attanagliare. *candenti forcipe vellicare, torquere*.
Attediare. *tædio afficio, moleſtus ſum*.
Atteggiare, far' atti. *geſticulor, ad vivum exprimo*.
Atteggiamento. *geſtus, modus*.
Attemparſi, divenir vecchio. *ſeneſco, ætate ingraveſco*.
Attempato. *longævus, ſenex, grandis natu*.
Attendare, vale porre le tende, o accampare. *caſtrametor, tentoria figo, pono*.
Attendere, dar' opera. *vaco, incumbo, attendo ad*.

Digitized by Google

ad. Per mantener le promeſſe, *ſtare promiſſis*. Per Aſpettare, *expecto*. Attendere a fare, cioè continuare, *pergere*, *cum verſus*.
Attenerſi, tenerſi fermo, *nitor*, *adhareo*, *adhareſco*. Attenerſi per parentela. *propinquitate jungi*.
Attentamente. *attente*.
Attentare, ardire. *audeo*, *tento*.
Attentato. *conatus*, *auſum*.
Attento. *intentus*.
Attenuare, diminuire. *attenuo*, *extenuo*.
Attenuato. *extenuatus*, *macie confectus*, *gracilis*.
Attenzione. *attentio*.
Atterramento. *dejectio*.
Atterrare, buttar a terra. *ſterno*, *proſterno*, *dejicio*.
Atterrato. *proſtratus*, *dejectus*.
Atterrire. *terreo*.
Atterrito. *conſternatus*.
Atteſo, attento. *attentus*.
Atteſo uſato quaſi a maniera avverbiale, vale lo ſteſſo, che Conſiderato, ſtante, e ſimili, come atteſo que' tempi, *pro temporibus illis*. Atteſo la gran potenza. *pro tantis opibus*.
Atteſochè, *quandoquidem*.
Atteſtare, far teſtimonianza. *teſtor*. Atteſtarſi, affrontarſi, *congredi*.
Atteſtazione. *fides*, *teſtimonium*.
Attevole, atto. *aptus*.
Attezza, attitudine. *dexteritas*.
Attignare, vale cavare, come vino, o acqua. *haurio*.
Attignimento, l'attignere. *hauſtus*.
Attillato, galante. *compoſitus*, *elegans*.
Attillatura. *elegantia*.
Attimo, momento di tempo, *momentum*. In un attimo. *repente*, *illico*.
Attitudine. *accommodatio*. Per Deſtrezza. *dexteritas*, *habilitas*.
Attività, abilità. *dexteritas*, *habilitas*.
Attivo. *alacer*, *promptus*.
Attizzare, instigare, perſuadere. *impello*, *incito*, *acuo*, *cohortor*, *irrito*.
Atto, azione. *actio*. Per ſegno. *nutus*. Atto della commedia. *actus*. Atti, *acta*, *orum*.
Atto, accomodato. *aptus*, *appoſitus*, *idoneus*, *habilis*.
non atto. *inhabilis*, *ineptus*, *non appoſitus*, *non idoneus*.
Attonito, ſtupefatto. *attonitus*, *ſtupidus*.
Attorcere. *torqueo*, *flecto*.
Attore. *actor*, *factor*.
Attorniare. *circumdo*, *cingo*.
Attorno, *circum*, *in orbem*, *circa*.
Attorno attorno. *undique*.
Attortigliare. *contorqueo*, *redimio*.
Attortigliato. *vinctus*, *redimitus*.
Attoſſicare, avvelenare. *veneno inficio*.
Attoſſicato. *venenatus*, *veneno infectus*.
Attrappare. *mutilo*.
Attrarre, adeſcare. *allicio*, *illicio*, *attraho*.
Attrattivo. *alliciens*.
Attratto. *membris captus*.
Attraverſare. *tranſveho*, *tranſgredior*, *trajicio*.
Attraverſarſi. *objici*, *obſtare*, *adverſari*.
Attraverſo, per traverſo. *obliquus*.
Attribuire. *adſcribo*, *attribuo*. Attribuire per ſentenza. *adjudico*. Attribuirſi, uſurparſi. *adſciſco*, *vindico*. Attribuirſi più del dovere. *arrogo*.
Attributo, *conditio*, *qualitas*.
Attriſtare, affliggere. *triſtitia afficio*, *ſolicito*, *ango*, *excrucio*.
Attriſtarſi, aver' affanno. *mœreo*, *angor*, *crucior*.
Attriſtito, attriſtato. *triſtitia affectus*.
Attuale. *actualis*.
Attualmente. *re ipſa*.
Attuario, colui che tien cura degli atti pubblici. *actuarius*.
Attuffare. *mergere*. Attuffarſi, ficcarſi ſotto l'acqua. *mergor*, *ſubmergor*.
Attuoſo. *actuoſus*.
Atturare, ſerrare, o chiudere. *obſtruo*, *obturo*, *claudo*.
Atturare, ammorzare, acquetare. *ſedare*.
Avanti, innanzi, prima. *ante*, *prius*, *antea*.
Avantichè. *antequam*.
Avanti giorno. *ante lucem*.
Avanti quattro giorni. *quatriduo ante*.
Avanti lungo tempo. *longe ante*.
Avanti alcuno. *coram aliquo*.
Avanti al tempio. *pro ade*.
Avanti gli occhi. *prater oculos*.
Avanzamento. *progreſſus*.
Avanzare, ſuperare. *vinco*, *ſupero*, *ſuperior ſum*. Avanzare, eſſere da più. *praſto*, *pracello*, *antecello*, *excello*. Per Acquiſtare, *comparo*, *augeo*.
Avanzarſi, profittare. *proficio*.
Avanzo. *reliquia*. ſignifica anche guadagno. *lucrum*, *compendium*.
Avaramente. *avare*, *avariter*.
Avarizia. *avaritia*.
Avaro. *avarus*, *tenax*, *avidus*.
Audace, ardito, e proſontuoſo. *audax*, *audens*.
Audacemente, arditamente. *audacter*, *audenter*.
Audacia, preſunzione, ardire. *audacia*, *confidentia*.
Audienza, udienza. *audientia*.
Auditore, chi ode, chi aſcolta. *auditor*, *auſcultator*. Auditore ſi dice anche quel miniſtro, che conſiglia il Principe in materia di grazia, o di giuſtizia. *Magiſter libellorum ſupplicum*, ovvero *aſſeſſor*.
Auditorio, luogo di udienza. *auditorium*.
Avello, luogo ove ſi ſeppelliſcono i morti. *ſepulcrum*, *buſtum*, *monumentum*.
Avena, ſtromento paſtorale da fiato. *avena*. Per ſorta di biada. *avena*.
Avena ſelvatica. *bromus*.
Avente, che ha. *habens*.
Avere, nome, cioè facoltà, roba, ricchezze. *facultates*, *divitia*, *bona*, *cenſus*, *opes*, *res*, *fortuna*.
Avere, verbo. *habeo*, *teneo*, *eſt mihi*. Tal volta s'uſa in vece del verbo eſſere, come Qui non v'ha alcuno, *Nemo hic eſt*.
Avere a cuore o a petto. *eſſe cordi*, *eſſe cura*.
Avere a male. *graviter*, *agre fero*, *iniquo animo fero*.
Avere a memoria. *tenere memoria*, *meminiſſe*.
Avere cura e penſiero di qualche coſa. *curo*, *curam gero*.
Avere da avere. Io ho da avere da lui. *debet ille mihi*.
Avere da far con alcuno. *commercium cum aliquo habere*. Io ho da far con te, *res eſt mihi tecum*.
Avere dolore. *doleo*, *capere dolorem*, *dolore affici*.
Avere in bocca. *habere in ore*.
Avere in coſtume. *ſoleo*, *conſuevi*.
Avere in onore. *habere in honore*, *in pretio*.
Avere intenzione. *eſſe in animo*.
Avere invidia. *invidere*.
Avere miſericordia. *miſereor*, *miſereſco*.
Avere per certo. *habere pro explorato*, *pro comperto*, a *habere exploratum*.
Avere per le mani. *in manibus habere*.
Averſione. *averſatio*.
Auge, vale ſommità. *faſtigium*.
Augelletto, augellino. *avicula*.
Augello, e uccello. *avis*, *volucris*.
Augmentare. Vedi Aumentare.
Augurale. *auguralis*, *auſpicalis*.
Augurare, indovinare. *auguror*, *auſpicor*.
Augure, indovino. *augur*, *auſpex*, *aruſpex*.
Augurio, incontro buono, o triſto. *omen*, *augurium*. Pigliar' augurio, e far' augurio, *ominor*, *auguror*.
Auguſto. *auguſtus*.
A vicenda. *viciſſim*.
A vicino. *prope*, *non longe*.
Avidamente. *avide*.
Avidità. *aviditas*, *cupiditas*.
Avido, deſideroſo. *avidus*, *cupidus*.
A viſo aperto, coraggioſamente. *animoſe*.
A viſta, giudicare a viſta. *ex viſu judicare*.
Aumentare, accreſcere. *augeo*, *adaugeo*. Aumentarſi, creſcere. *augeſco*, *creſco*.
Aumentato. *auctus*.
Aumentatore. *augens*.
Aumentatrice. *qua auget*.
Aumento, accreſcimento. *incrementum*, *auctus*, *us*, *augmentum*.
A una, unitamente, *ſimul*, *una*.
A un colpo, a un tratto. *ſimul*, *una*.
A un dipreſſo, in circa. *circiter*.
A una voce. *uno ore*.
A uno a uno. *ſinguli*.
Avo, ed avolo, nonno. *avus*.
Avocare, appellarſi. *avoco*, *appello*, *provoco ad*, *litem transfero*.
A voce. *ore tenus*.
A volo. *volando*, *volatu*.
Avoltojo. *vultur*.
A uomo per uomo. *viritim*.
Avorio. *ebur*. d'avorio. *eburneus*, *eburnus*.
Avotarſi, far voti. *voveo*.
A voto. *incaſſum*, *fruſtra*.
Aura, venticello. *aura lenis*. Aura propizia. *aura facilis*, *ſecunda*.
Aurato, dorato. *auratus*.
Aurora, l'alba del dì. *aurora*.
Auſiliario. *auxiliarius*.
A uſo, per lo modo. *inſtar*, *in modum*. a uſo, cioè Per ſervizio. *in uſum*.
Auſpizio. *divinatio*, *auſpicium*, *augurium*, *omen*.
Auſteramente. *auſtere*, *ſevere*, *aſpere*.
Auſterità. *aſperitas*, *auſteritas*.
Auſtero. *auſterus*, *aſper*.
Auſtro, vento. *auſter*.
A uſura. *fœnerato*, *fœnori*. dare a uſura. *fœneror*, *fœnero*.
Autenticamente. *rite*.
Autenticare. *firmum ratumque facio*, *confirmo*.
Autentico. *Quod firmam certamque habet auctoritatem*.
Autore, inventore. *auctor*.
Autorevole. *multa auctoritatis*.
Autorità. *auctoritas*. *poteſtas*, *facultas*.
Autorizzare. *eſſe auctorem*.
Autorizzato. *auctoritate firmatus*.
Autrice. *auctor*, *auctrix*.
Autunno, parte dell' anno, che ſegue all' eſtate. *autumnus*. di autunno. *autumnalis*.
Avvallare, cioè abbaſſare. *deprimere*, *demittere*.
Avvalorare. *animos addere*, *confirmare*.
Avvamparſi, infiammarſi. *accendor*, *ardeo*, *inflammor*.
Avvantaggiare, vincere, avanzare. *vinco*, *ſupero*, *praſto*. Per pigliar vantaggio. *proficio*.
Avvantaggiato. *melioris conditionis*.
Avvantaggio. *prarogativa*. Per guadagno e utile. *lucrum*, *compendium*.
Avventarſi, *jacto*, *aſſilio*.
Avvederſi, accorgerſi. *adverto*, *perſpicio*, *video*, *ſentio*, *intelligo*.
Avvedimento, accortezza. *prudentia*, *judicium*, *ſagacitas*, *cautio*.
Avvedutamente. *caute*, *prudenter*.
Avveduto, accorto. *ſagax*, *aſtutus*, *callidus*, *vafer*.
Avvegnachè. *quanquam*, *etſi*. Per conciosſiachè. *cum*. Per imperciocchè. *ſiquidem*.
Avvelenare, attoſſicare. *veneno*, *inficio veneno*, *necto veneno*.
Avvelenato. *venenatus*, *veneno infectus*. Per Rabbioſo. *rabidus*, *rabie correptus*.
Avvenente. *venuſtus*, *elegans*.
Avvenentezza. *venuſtas*, *elegantia*.
Avvenimento, riuſcimento di qualche coſa, *eventus*, *ſucceſſus*.
Avvenire, ſuccedere, riuſcire. *evenit*, *accidit*.
Avvenire, nome. *futurus*, *a*, *um*. in avvenire. *in poſterum*, *poſthac*.
Avventare. *vibro*, *jacio*, *jaculor*. Avventarſi. *irruo*.
Avventiccio. *adventitius*.
Avvento, venuta. *adventus*.
Avventore, che frequenta una bottega. *adventor*, *oris*.
Avventore, ſorte. *ſors*, *fortuna*, *caſus*.
Avventurare. *ſorti committere*. Per felicitare. *fortuno*.
Avventuratamente. *proſpere*, *feliciter*.
Avventurato. *fortunatus*.
Avventuriere, ſoldato ſtraordinario. *miles voluntarius*.
Avventuroſo. *fortunatus*, *felix*.
Avverare, verificare. *confirmo*, *verum oſtendo*.
Avverbialmente. *adverbii modo*, *adverbialiter*.
Avverbio. *adverbium*.
Avverſamente, con avverſità. *infeliciter*.
Avverſario, contrario. *adverſarius*.
Avverſario. *adverſarius*, *adverſator*.
Avverſità, diſgrazia, miſeria. *adverſitas*, *arumna*, *calamitas*, *infortunium*.
Avverſo, contrario. *adverſus*.
Avvertentemente. *conſiderate*.
Avvertenza. *circumſpectio*, *cautio*.
Avvertimento, avviſo. *monitum*.
Avvertire, attendere. *attendo*. Avvertire con diligenza. *attendere diligenter*. Avvertire per Ammonire. *moneo*.
Avvezzamento. *aſſuetudo*.
Avvezzare, aſſuefare. *aſſuefacio*, *conſuefacio*.
Avvezzarſi, aſſuefarſi. *aſſueſco*, *ſueſco*.
Avvezzo. *aſſuetus*.
Avviamento. *inceptio*, *inſtitutio*.
Avviare, cominciare, dar principio. *aggredior*, *incipio*. avviarſi. *dare ſe in viam*, *inire viam*.
Avvicinamento. *appropinquatio*.
Avvicinare, in ſignif. att. *admoveo*. in ſignif. neut. *appropinquo*.
Avvilimento. *dejectio animi*.
Avvilire. *conſterno*.
Avviluppamento. *implicatio*.
Avviluppare, intricare. *involvo*, *implico*. Avviluppare in una rete. *irretio*, *obretio*.
Avviluppatamente. *perturbate*.
Avviluppato. *involutus*, *implicatus*.
Avvinchiare, legare. *vincio*, *ligo*, *conſtringo*.
Avvinciglare, legar con vinciglio. *vincire*.
Avviſare, far intendere. *ſignifico*, *certiorem facio*. Avviſare per Iſtimare, o credere, *exiſtimo*, *arbitror*. Per Accorgerſi, *ſentio*.
Avviſarſi, cioè affrontarſi. *congredior*. Per accorgerſi, *ſentire*, *animo aliquid praſentire*.
Avviſatamente, cioè cautamente. *caute*. Per A bello ſtudio, *conſulto*.
Avviſo, cioè ammonizione. *monitum*. Per Giudizio, opinione, e penſiero. *ſententia*, *opinio*, *judicium*. Per Nuova, o ragguaglio. *nuntius*.
Avviticchiarſi, attaccarſi a modo di vite. *vincior*, *illigor*, *necto*.
Avvivare, far vivo. *vivo*, *vigorem affero*, *a mortuis excito*. neut. *vigeo*.
Avvizzare, o avvizzire, divenir vizzo. *languidum fieri*.
Avvocare, difendere. *defenſionem ſuſcipio*, *advocationem exerceo*, *cauſas ago*. Per tirare a ſe: e avvocare a ſe una cauſa. *cauſam ſuſcipio*.
Avvocata, o avvocatrice. *patrona*.
Avvocato. *patronus*.
Avvocazione, e avvocheria. *advocatio*.
Avvolgere, inviluppare. *implico*, *involvo*, *glomero*, *convolvo*.
Avvolgimento, inviluppo. *involutum*, *implicatio*.
Avvoltare, avvolgere. *convolvo*, *obvolvo*.
Avvolto, convoluto, *contortus*, *implicatus*.
Azione, operazione. *actus*, *us*. avere azione ſopra qualche coſa. *jure ſuo aliquid petere*, *ſibi vendicare*, &c.
Azione giudiziale, *actio*, *onis*.
Azione perſonale. *condictio*, *onis*.
Azione reale. *vendicatio rei*, *vendicatio in rem*.
A zonzo, andare a zonzo. *vagor*.
Azza, ſcure. *ſecuris*.
Azzannare, ſtrignere con le zanne. *dentibus arripere*.

Azzi-

Azzimato, ripolito. *elegantius ornatus*.
Azzimella, pane di paſta azzima. *panis azymus*.
Azzimo, ſenza fermento, *azymus*. vox greca.
Azzoppare. *claudum reddere*.
Azzuffamento. *congreſſio*.
Azzuffarſi. *congredior, confligo, manus confero*.
Azzurro, colore. *cæruleus, cæruleus, glaucus*.

B

BAbbione, ſcioccone. *bardus, ſtolidus*.
Babbuaſſo, ſciocco. *ſtolidus*.
Babbuino, ſpezie di ſcimia. *ſimia*. Per Babbuaſſo, o ſciocco. *ſtolidus, bardus*.
Bacca, coccola. *bacca*.
Baccano, romore. *clamor inſolens*.
Baccanale, o Baccanali. *Bacchanalia*.
Baccaro, erba *Baccharus*.
Baccello, fava verde o novella. *ſiliqua fabacea*.
Bacchetta. *virga, ferula*.
comandare a bacchetta. *ſummam habere poteſtatem*.
Bacchettare. *virgis cædere*.
Bacchettate. *virgis cæſus*.
Bacchettina, bacchettuzza. *virgula, radicula*.
Bacchettone. *pietati ſuperſtitioſæ addictus*.
Bacchettoneria. *pietas affectata, ſuperſtitioſa*.
Bacchio, bataccbio, baſtone. *baculus*.
Bacco, Dio del vino e delle ubbriachezze appreſſo gli antichi. *Bacchus, Liber, Lenæus, Bromius, Jacchus, Dionyſius*.
Baciamano, ſaluto. *ſalutatio*.
Baciare. *oſculor, ſuavior, baſio*.
Bacino, vaſo da lavar le mani. *pollubrum, malluvium*.
Bacino da barbiere. *pelvis tonſoria, labrum, i, concha, æ*.
Bacino per lavare i piedi. *pelvis, is, pelluvium*.
Bacio. *oſculum, ſuavium, baſium*.
Baco, verme da ſete. *vermis, bombyx*.
Bada, dimora. *mora, cunctatio*. Vedi A bada.
Badare, vale indugiare. *moror, cunctor*. Per Attendere, *attendo ad, adverto*.
Badeſſa, Abbadeſſa. *Antiſtita*.
Badia, Abbadia. *Abbatis ditio*.
Badiale, atto, comodo. *aptus, appoſitus, commodus*.
Badigliare. *oſcito*.
Badile. *batillum, pala, æ*.
Bagaglio, o bagaglie dell' eſercito. *impedimentum, orum*.
Bagaglione, chi porta bagaglie. *calo, onis*.
Bagagliuole. *ſarcinula*.
Bagaſcia. *ſcortum, lupa, æ*.
Bagaſcione. *cinædus*.
Bagattella. *nugæ*.
Bagattelliere, maeſtro di bagattelle. *præſtigiator, geſticulator*.
Bagattino, moneta viliſſima. *teruncius, obolus, denariolus*.
Bagginolo, ſoſtegno. *fulcimentum, fultura*.
Bagnamento. *mador, oris, aſperſio*.
Bagnare, lavare. *madefacio, alluo, humecto, tingo, proluo*.
Bagnarſi. *madeo, madeſco*.
Bagnato. *madidus, udus*.
Bagno. *balneum, balnea, orum, o balnea, orum*. Luogo da bagni. *balnearia, orum*.
Bagno d'acqua fredda. *frigidarium, ii*.
Bagno d'acqua calda. *thermæ, arum*.
Bagno da ſudere. *ſudatorium*.
Chi ha cura de' bagni. *balneator*. di bagno, o da bagno. *balnearius, a, um*. *balneatorius, a, um*.
Bagno, cioè lavanda. *lavatio*.
Bagnuolo. *balneolum*.
Bagordare, far bagordi. *ludo*.
Bagordo, giuoco militare. *ludus equeſtris*. Per Bordello. *ganeum, lupanar, popina*.
Bajare, abbajare. *latro, ar*.
Baje, ciancie. *nugæ, arum*.
Baila, balia. *nutrix*.
Bailo. *Legatus, Orator*.
Baio, colore. *badius, phœniceus, ſpadiceus*.
Bajocco, *aſſis, is*. Mezzo bajocco, *ſemiſſis, is, ſelibra*.
Baione, beffardo. *ſcurra, irriſor*.
Bajuolo, portatore. *bajulus*.
Balandrano, ſorta di mantello. *bardocucullus*.
Balano, ſorta di peſce. *balanus*.
Balaſcio, pietra prezioſa. *balanites*.
Balbettare, balbutire. *balbutio, lingua hæſire*.
Balbo. *balbus, blæſus*.
Balbutimento. *linguæ hæſitantia, titubatio*.
Balcone, fineſtra. *feneſtra*.
Baldacchino. *umbella*.
Baldanza, ardire. *animi robur, audacia*.
Baldanzoſamente, e baldamente. *intrepide, alacriter, fidenter, audacter*.
Baldanzoſo. *confidens, audax, alacer*.
Baldoria, fiamma, che toſto s'apprende, e toſto finiſce. *flamma levis, flammula*.
Balena. *cetus, balæna*.
Balenare, lampeggiare. *fulguro, coruſco*.
Baleno, lampo. *fulgur, fulgor*.
in un baleno. *fulgure citius*.
Baleſtra. *baliſta*.
caricar la baleſtra. *baliſtam intendere*. Scaricarla, *emittere*.
corda della baleſtra. *nervus*.
Baleſtriera. *balliſtarium*.
Baleſtriere. *jaculator*.
Balia, nutrice. *nutrix, altrix*.
Balia, podeſtà. *poteſtas*.
Baliatico, ſalario della nutrice. *nutricia, orum*.
Balio, nutritore. *altor, nutricius*.
Balla, quantità di roba da traſporto. *ſarcina*.
Ballare, danzare. *ſalto, tripudio, choreas duco*.
Ballare a tempo. *ludo in numerum*.
Ballarina. *ſaltatrix*.
Ballarino. *ſaltator*.
Balata, danza. *ſaltatio*. Per canzone. *cantio*.
Ballo, danza. *chorea, ſaltatio*.
Baloccare, tener a bada. *retardo, moror*.
Balocco, minchione, dormiglione, *tardus, oſcitans*.
Balordaggine. *ſtupiditas*.
Balordamente. *inepte*.
Balordo, ſciocco. *ſtultus, fatuus, amens, ineptus*.
Balſamo. *balſamum*.
Baluardo. *propugnaculum*.
Balza, luogo ſoſceſo. *rupes*.
Balzare, ſalire. *ſalio, ſalto*.
Balzo. *ſaltus, us*.
Bambagia, o bambagio. *goſſypium, xylon*.
Bambagino, tela fatta di bambagia. *tela xylina*.
Bambina. *infantula, puellula*.
Bambinaggine, o bambineria. *puerilitas, mos, vel actio puerilis*.
Bambinello. *parvus puer, pusillus, puſio*.
Bambineſco. *puerilis*.
Bambino. *puellus, infans*.
Bamboccio, uomo ſemplice. *rudis, inſons*.
Bambola, o bamboccia. *pupa, æ*.
Bamboleggiare. *infantis more luſitare, pueriliter agere*.
Bambolino. *puſio*.
Bambolo. *infans*.
Banco da ſedere. *ſcamnum, ſubſellium*.
Banchettare. *convivio excipio*.
Banchetto, picciolo banco. *ſcabellum*. Per Convito, *convivium, comeſſatio, compotatio*.
Banchetto, dove ſi cambiano danari. *menſa nummularia*.
Banchi della nave, *tranſtra, orum*.
Banchiere, chi cambia denari. *argentarius menſarius, nummularius, trapezita*. Il ſuo diminut. è *nummulariolus*.
Banco del banchiere, del giro. *argentaria, nummularia taberna*.
Banco di gabellieri, dove ſi portano i tributi. *publicanorum menſa*.
Banco della Ragione. *tribunal, is*.
aver denari al banco, o ſul banco. *habere pecuniam apud trapezitam*.
Banda, lato. *pars, locus*.
Bande, ſegno militare. *ſymbolum*, ideſt *inſigne, is*.
Banda di ſoldati e piedi. *cohors*.
e cavallo. *turma*.
Bande delle porte. *valvæ, fores*.
Banderaio, alfiere. *ſignifer, vexillifer*.
Bandiera. *vexillum, ſignum*.
Bandire, pubblicare e ſuono di trombe. *edico, pronuntio*.
Bandire alcuno, mandar' in eſilio, *amando, expello, exilio mulcto, relego, in exilium mitto*.
Bandito, mandato in eſilio, *exul, relegatus*.
Banditore, colui che fa la grida. *præco*.
Bando, la grida. *præconium, edictum*.
Bando, confinazione. *exilium, proſcriptio*.
Bara, cataletto. *feretrum*.
Baracca. *tentorium*.
Barare, truffare. *fraudo, decipio*.
Baratro, profondità. *barathrum*.
Barattare, cambiare. *commuto, permuto*.
Baratteria, luogo pubblico, dove ſi giuoca. *forum aleatorium*. Per Inganno, *fraus, dolus*.
Barattiere. *fraudator*.
Baratto, cambio. *permutatio, commutatio*.
Barba, zio, cioè il fratello del Padre. *patruus*. Barba, cioè il fratello della Madre. *avunculus*.
Barba, *barba*. Senza barba, *imberbis*. Nodrire le barba, *alere barbam*. Chi ha un po di barba, *barbatulus*.
Barba di capra. *aruncus, i*.
Barba lunga. *barba prolixa*.
Barba mal tenuta. *barba inculta*.
Barba quando ſpunta. *lanugo, inis*.
Barba del formento. *ariſta, æ*.
Barba del gallo e del bue. *palearia*.
Barbaccia. *inculta barba*.
Barbagianni, uccello. *bubo*.
Barbaglio. *allucinatio*.
Barbaramente. *barbare, crudeliter*.
Barbare, barbicare. *radices agere, radico*.
Barbaria. *Africa & Mauritania*.
Barbarie. *barbaries*.
Barbaro, e barbero, di ſtrana nazione. *barbarus*.
Barbaroſſo, uomo che ha la barba roſſa. *ænobarbus*.
Barbarezzolo, e barbarozzo. *mentum, i*.
Barbato. *barbatus*.
Barbareſco. *barbarus*.
Barbatella, ramicello da traſpiantare. *Malleolus*.
Barbero, cavallo che ſerve per correre il pallio. *ſtadio aptus equus, equus curſorius*.
Barbetta. *barbula*.
Barbicare, produr radici. *radices agere*.
Barbicato. *radicatus*.
Barbiere, donna che toſa. *tonſtrix*.
Barbiere. *tonſor*.
Barbieria, bottega del barbiere. *tonſtrina*.
Barbio, peſce. *barbus*.
Barbone. di gran barba. *bene barbatus*.
Barbozza, mento del cavallo. *labium equi inferius*.
Barbuccia, picciola barba. *barbula*.
Barbugliare, balbettare. *balbutio*.
Barbuta, elmetto. *galea, caſſis*. Per ſoldato. *miles galeatus*.
Barbuto. *bene barbatus*.
Barbozza. *barbula, æ*.
Barca picciola da navigare. *cymba, lembus*.
Barcaiuolo, *portitor, navicularius*.
Barchetta. *linter, tris, navicula, cymbula*.
Barco, luogo ove ſi riſerrano animali ſelvaggi. *vivarium, leporarium*.
Barcollare, andare a guiſa di barca piegando or dall' una parte, or dall' altra. *nuto, jactor, fluctuo, fluito*.
Barde, coperte, e ornamenti di cavalli. *phaleræ, arum*.
Bardato. *phaleratus*.
Bardatura. *phalera*.
Bardella, ſella da poveri. *ſagma, clitellæ, arum*.
Bardotto, cavallo da mulattiere. *agaſonis equus*.
Barella. *vehes, is*.
Bargello, capitano di zaffi, e birri. *lictorum dux*.
Barile, vaſo. *cadus, lagena, olla, orca*.
Barilotto, barletto, bottazza. *cantharus, cadus, lagena*.
Barluma. *parum luminis, incertum lumen*.
Baro, truffatore. *fraudator, fraudulentus*.
Barone. *optimas, dynaſtes*. Per Vagabondo, o birba. *erro, onis*.
Baronia, o baronaggio. *dominatus*.
Barra, sbarra, *ſeptum, repagulum*.
Baruffa. *confuſa contentio*.
Barzelletta. *jocus*.
Baſe, *baſis*.
Baſilica. Chieſa principale. *templum*.
Baſiliſchio, e baſaliſco. *baſiliſcus*.
Baſire, eſſer agonizzante, *animam agere*.
Baſſamente. *humiliter, demiſſe*.
Baſſare, e abbaſſare. *deprimo*.
Baſſato. *depreſſus*.
Baſſezza. *humilitas, demiſſio*.
Baſſilico, erba odorata. *ocimum*.
Baſſo, profondo. *imus, depreſſus*.
Baſſo, cioè abbaſſato. *dejectus, depreſſus*.
Baſſo, cioè di baſſa condizione, abbietto. *humilis, abjectus*.
Baſſo, avverb. *demiſſe, humiliter*.
Baſtaggio, facchino. *bajulus*.
Baſtajo, facitor di baſti. *clitellarum faber*.
Baſtante. *quod eſt ſatis, ſufficiens*.
Baſtantemente. *ſatis*.
Baſtardigia. *ſpuria ſtirps*.
Baſtardo. *ſpurius, nothus*.
Baſtare, eſſer a ſufficienza. *ſufficio, ſat eſt*.
Baſtevole. *ſufficiens*.
Baſtevolmente. *ſatis*.
Baſtia, ſteccato, o riparo. *vallum, ſeptum, agger*.
Baſtiere. V. Baſtaio.
Baſtimento. *navis inſtructa*.
Baſtione, riparo. *propugnaculum, agger, vallum*.
Baſto da muli, o aſini. *clitellæ, arum, ſagma, atis*.
Baſtonare, *verberare, fuſte mulctare, male accipere, percutere*. Eſſere baſtonato, *vapulo, flagris cædor, fuſte percutior*.
Baſtonata. *verber, ris, verberatio*.
Baſtoncello, e baſtoncino. *bacillum*.
Baſtone, mazza. *baculus, fuſtis*.
Baſtone paſtorale. *pedum*.
Baſtone con foglie. *thyrſus, i*.
Baſtone da ſoſtentarſi. *ſcipio, nis*.
Baſtone da comando. *ſceptrum*.
Batello, battello. *ſcapha*.
Battaglia, fatto d'arme. *pugna, prælium, certamen, conflictus*.
Battaglia marittima. *naumachia, navalis pugna*.
Battaglia per iſpaſſo. *pugna imaginaria*.
Battaglia per terra. *pugna pedeſtris*.
Battagliare. *præliari, dimicare, pugnare*.
Battaglietta. *levis pugna*.
Battaglio, ferro, che fa ſonar la campana. *malleus*.
Battaglione, numero di ſoldati ſchierati in battaglia. *inſtructa acies, ala, turma*.
Battaglioſo. *bellicoſus*.
Batello, picciolo legno maritimo. *ſcapha, æ*.
Battere, baſtonare. *verbero, cædo, percutio*. Per picchiare. *pulſo*. Battere, cioè conſiſtere, come Ella batte in poco. *res agitur parvi momenti*. Battere, cioè terminare, come Non ſo, dov' ella abbia a battere. *neſcio, quorſum res evaſura ſit*.
Battere moneta. *cudo, ſigno argentum*.
Battere la palla. *mittere, vel jacere pilam*.
Battere il grano nell' aja. *tero*.
Battere le mani. *plaudere manibus*.
Battere i piedi. *ſupplodere pedes*.
Battere i denti. *frendere*.
Battere il ferro. *ducere ferrum*.

Bat-

Digitized by Google

Battere le mura con artiglieria. *quatere mænia bellicis tormentis.*
Battere il fuoco. *ignem excutere de ſilice.*
Battere la ſtrada. *explorare iter.*
Batteria. *oppugnatio.*
Batterſela, cioè partirſi in fretta. *abire, diſcedere propere.*
Batteſimo. *baptiſma, tis.* Battiſterio, cioè pila da battezzare. *baptiſterium.*
Battezzare. *baptizo.*
Batticuore, paura. *formido, ſolicitudo.*
Battifuoco, fucile. *igniarium.*
Battiloro. *bractearius.* Bud. *bracteator,* Firmic.
Battilano. *lanarius.*
Battimento. *percuſſio.*
Battimento di più coſe inſieme. *colliſus, us.* Plin.
Battimento della man per allegrezza. *plauſus, applauſus.*
Battimento de' piedi. *ſuppleſio pedis.*
Battiſterio. Vedi Batteſimo.
Battitura, percoſſa. *verber, flagrum, percuſſio.*
Battuta di muſica. *modus muſicus.*
Battuto, ſuolo, pavimento. *ſolum, pavimentum.*
Battuto, addiettivo. *percuſſus.*
ſtrada battuta. *via trita.*
Bava, ſchiuma ch'eſce dalla bocca. *ſaliva, ſpuma.*
Bavaglio, bavarola, pezzo di pannolino. *linteolum ad os tergendum.*
Bavero. *collare, is.*
Baviera, viſiera della celata. *buccula.*
Bavoſo. *ſpumoſus.*
Bazzecole, coſerelle. *nugæ.*
Bazzica, conversazione. *conſuetudo, conventus.*
Bazzicare, praticare. *verſari, convivere.*
Bazzotto. *ſubdurus.*
Beatamente, felicemente. *beate.*
Beatificare. *beo, as.*
Beatitudine. *beatitudo, beatitas.*
Beato, fortunato, felice. *felix, beatus, fortunatus.* Molto beato. *perbeatus.*
Beccafico. *ficedula.*
Beccajo, macellajo. *lanius, macellarius.*
Beccalite, chi cerca liti e beghe. *litigioſus.*
Beccamorti, becchino, ſotterrator di morti. *veſpillo, pollinctor.*
Beccare, pugnere col becco. *roſtro, as, roſtro carpere.*
Beccata. *roſtri ictus.*
Beccatello, ſoſtegno de' capi delle travi nel muro. *mutulus.*
Beccheria. *lanièna, macellum.*
Becchino, add. di becco. *hircinus.*
Becchino, ſoſt. V. Beccamorti.
Becco, caprone. *hircus.* Chi ha odore di becco. *hircoſus.*
Becco di moglie, cornuto. *cujus uxor adultera, curruca.* Vox Juvenal.
Becco, bocca degli uccelli. *roſtrum.*
Becco, inſtromento. *fiſtuca, æ.*
Becco picciolo, *roſtellum, i.*
Beffa, burla, ſcherno, *deriſio, irriſio, jocus.*
Beffare, ſchernire, farſi beffe. *illudo, deludo, irrideo, ludifico, negligo.*
Beffatore, ſchernitore. *deriſor, irriſor.*
Beffeggiare. *irrideo.* V. Beffare.
Belare, voce della pecora. *balo.* Per Chiacchierare. *garrio.*
Bel bello. *ſenſim.*
Bellamente. *commode, pulcre.*
Belletto, che adoperano le femmine. *fucus.*
Belletto, graziosetto. *venuſtulus.*
Bellezza, beltà. *forma, decor, pulcritudo, venuſtas.*
Bellico. *umbilicus.*
Bellicone, ſorta di vaſo da bere. *triental.*
Bellicoſo, uomo di guerra, *pugnax, bellicoſus, belliger.*
Bello. *pulcher, formoſus, decorus, venuſtus, ſpecioſus.*
Bello, ſoſt. beltà. *forma, pulcritudo.*
Bellona. Dea della guerra. *Bellona.*
Beltà. *pulcritudo, forma, venuſtas.*
Belva. *bellua.*
Belzoino, laſerpizio. *laſerpitium.*
Benaccortamente. *ſcite.*
Benavventurato *felix, fortunatus.*
Ben bene, beniſſimo. *optime.* Per Interamente. *omnino, prorſus.*
Benchè, ancorchè. *etſi, quamquam, tametſi, quamvis.*
Ben condizionato. *bene cuſtoditus, integer.*
Ben coſtumato *bene moratus, bene inſtitutus.*
Benda, faſcia che ſi porta al capo. *vitta, faſciola.*
Bendare. *faſcia redimire.*
Bendatura. *velamen.*
Bendone, benda che pende da mitrie, o cuffie. *tænia.*
Bene, il bene. *bonum.*
Bene, avverb. *bene, recte.* Dir bene di alcuno. *commendare aliquem.* Pigliar per bene, cioè in buona parte. *æqui bonique facio.*
Bene ammaeſtrato. *liberaliter inſtitutus, eruditus.*
Benedire, per dar la benedizione. *benedico, bona precor.*
Benedizione. *bona verba.*
dar la benedizione, cioè dar l' ultimo addio a qualche coſa. *valedicere.*

Benefattore. *benemeritus, beneficus.*
Benefattrice, *benemerita, benefica.*
Beneficenza, liberalità. *beneficentia.*
Beneficio, e benefizio, piacere, ſervigio. *meritum, beneficium, officium.* Far benefizj, *conferre in aliquem beneficia.*
Beneficio Eccleſiaſtico. *Sacerdotium.*
Benefico, che volentieri fa ſervigj. *beneficus, munificus.*
Benemerenza. *meritum.*
Benemerito. *bene meritus.*
Beneplacito. *voluntas.*
Bene ſpeſſo, *ſæpius, perſæpe.*
Beneſtante. *opulentus, locuples.*
Benevolenza, amorevolezza. *benevolentia, amor.*
Benevolo, amorevole. *benevolus, benevolens.*
Ben fatto, coſa ben fatta. *benefactum.*
Ben gli ſta, ben gli ſtette. *merito obtigit.*
Benignamente, graziosamente. *humane, humaniter, benigne.*
Benignità, corteſia. *benignitas, humanitas.*
Benigno, corteſe. *benignus, humanus, comis.*
Beniſſimo, molto bene. *probe, optime.*
Ben meritare. *benemereor.*
Ben montato. *optimo vectus equo.*
Benna, treggia. *vehes.*
Ben nato. *honeſto loco natus.*
Ben per tempo. *bene mane.*
Benſervito, licenza che ſi dà a chi ha ſervito. *dimiſſio.*
Bentenuto. *bene cuſtoditus, ſervatus.*
Ben trattato, ben ricevuto. *bene acceptus.*
Ben viſto. *bene acceptus, omnibus charus.*
Ben volentieri. *perlibenter, libentiſſime.*
Benvoluto. *charus, dilectus.*
Beone. *bibax.*
Bere, e bevere. *bibo, poto.* Bere aſſai, *immoderate potare, immodice bibere.* Bere ingordamente, *ingurgitare ſe vino, vel in ſe vinum, avidius bibere.* Bere ſenza reſpirare, o in un ſorſo, *bibere uno ſpiritu.* Compagno a bere, *compotor.*
Bergantino, legno marittimo. *phaſelus.*
Berlina, vincolo, con cui ſi lega il collo a' malfattori. *collare.*
Berrette, coperta della teſta. *galerus.*
Berrettino. *pileolus, galericulum.*
Berrettino, colore. *color Venetus, cinericius, vel cineraceus color.* Per malizioſo. *improbus, vafer.*
Berſaglio. *ſcopus, meta.*
Berta, burla. *nugæ.*
Berteggiare, beffare. *illudo, irrideo.*
Bertesca, riparo fatto ſopra torri. *propugnaculum.*
Bertone, drudo di meretrice. *procus, amaſius.*
Bertuccia, ſcimia. *ſimia.*
Beſtemmia. *execratio, maledictio.*
Beſtemmiare. *execror, deteſtor, maledicta congero.*
Beſtemmiatore. *blaſphemus.* Βλάσφημος.
Beſtia. *bellua, beſtia, fera.* beſtia aquatica. *animal aquatile.*
crudele. *bellua immanis.*
domeſtica. *beſtia familiaris, beſtia domeſtica.*
domeſticata. *beſtia manſuefacta, beſtia cicur.*
ſelvaggia. *fera, æ.*
che vive in terra. *animal terreſtre.*
che vive in terra, e in acqua. *animal amphibium, animal anceps.*
Beſtiaccia. *bellua, fera immanis.*
Beſtiale, ſenza ragione, inſenſato, e forſennato. *inſanus, ferus, immanis.*
Beſtialità. *feritas.*
Beſtialmente. *immaniter.*
Beſtiame, o moltitudine di beſtie. *pecus, pecoris.*
beſtiame ſenza corna. *pecus mutilum.* Da ſagrifizio. *victima.*
beſtiame groſſo. *armentum, i, o armentorum grex.*
beſtiame picciolo. *pecus minutum.*
beſtiame da lana. *pecus lanigerum.*
Beſtione, animalaccio. *fera immanis.*
Beſtiuole, beſtiucciuola. *beſtiola.*
Bettogliere. *ganeo, onis.*
Bettola. *caupona.*
Bettonica, erba. *betonica.*
Bevanda. *potus, us, potio, onis.*
Bevande di ſalvia. *ſalviatum.* Colum.
Bevanda, che induce amore. *amatorium poculum, philtrum, orum.*
Beveratojo. Vedi Abbeveratojo.
Beveria. *compotatio, ebrietas.*
Bevitore. *potor, ris, bibax, cis.* Gran bevitore. *vinibibus.*
Bezzicare, beccare. *roſtro ferio.*
Bezzicatura. *avis morſus.*
Biacca, ung[u]ento bianco noto. *ceruſſa.*
Biaccato. *ceruſſatus.*
Biada. *ſeges, fruges.*
Biancaſtro. *albidus, albicans.*
Biancheggiare. *albeſco, albeo.*
Biancheria, panni lini. *lintea veſtes.*
Bianchetto, bianchiccio, alquanto bianco. *albidus, albicans.*
Bianchetto, che fa bianca la faccia alle donne. *ceruſſa.*
Bianchezza. *albor, candor.* Per canutezza. *canities.*
Biancare, far bianco. *dealbo.* Per divenir bianco. *albeſco.*

Bianco, ſuſtant. *albor, candor.*
Bianco, aggett. *albus, candidus, candore præſtans.* diventar bianco. *exalbeſco, inalbeſco.*
Bianco da imbiancare il muro. *albarium.*
Bianco dell' occhio. *albugo.* dell' uovo. *albumen.*
Biaſimare, vituperare, riprendere. *improbo, vitio vertere, criminor, accuſo, detraho, aliquid alicui crimini do, vitupero.*
Biaſimatore. *vituperator.*
Biaſimevole. *vituperabilis.*
Biaſimo, vituperio. *ignominia, dedecus.*
Bibbia, tutto il corpo della Sacra Scrittura. *biblia. S. Scriptura,* τὰ βιβλία. Per diceria lunga e ſpiacevole. *prolixa oratio, verba prolixa, e ambages verborum.*
Bicchierajo, facitor di bicchieri. *vitrarius.*
Bicchiere, gotto da bere. *cyathus, poculum, ſcyphus.*
Bicchieretto, bicchierino. *pocillum, i.*
Bicchierone. *immane poculum.*
Bicocca, piccola rocca in cima di monti. *caſtellum rupibus impoſitum.*
Bicornuto. *bicornis.*
Biecamente. *oblique, torve, torvum.*
Bieco. *torvus, obliquus.*
Bietola, erba nota. *beta.*
Bifolco, boaro. *bubulcus.*
Biforcato, o biforcuto. *bifurcus.*
Biforme, di due forme. *biformis.*
Bifronte, di due facce. *bifrons.*
Bigamia. *digamia.*
Bigamo, che ha due mogli. *digamus.*
Bigatto, verme della ſeta. *bombyx, ycis.*
Bigio, colore. *cineraceus.*
Biglietto. *ſchedula, epiſtolium.*
Bigoncio, miſura. *congius, doliolum.* Per cattedra. *cathedra,* ovvero *roſtra, orum.*
Bilancia. *lanx, cis, ſtatera, libra.*
Bilanciare. *perpendo, trutino, pondero, examino.*
Bilancio. *comparatio, collatio.*
Bile. *bilis.*
Bilenco, ſtorto, malfatto. *diſtortus.*
Bilico, poſitura d' un corpo ſopra un' altro, che non pende più da una, che dall' altra parte. *libramentum, æquilibrium.*
Bilioſo. *bilioſus.* Per Iracondo, *iracundus.*
Bindolo. *ciſellum.*
Bioccolo, fiocchetto di lana. *floccus.*
Biondeggiare. *flaveſco.*
Biondezza. *flavus color.*
Biondo. *flavus.*
Bipenne ſcure. accetta. *bipennis, ſecuris.*
Birba, birbone. *erro, onis.*
Birboneggiare, andare alla birba. *errare mendicando.*
Birrio, loſco. *luſcus.*
Birra. *cereviſia, ſabaja.*
Birro, sbirro, zaffo. *ſatelles, lictor.*
Biſaccia, bolgia. *mantica, pera.* da cavallo, *hippopera.*
Biſarcavolo. *atavus, tritavus.*
Biſavo, biſavolo. *proavus, tritavus, atavus.*
Biſbetico. *difficilis.*
Biſbigliare, mormorare. *ſuſurro, as.* Biſbigliare inſieme, *conſuſurro.*
Biſbiglio, mormorio. *ſuſurrus, rumor.*
Biſca, luogo dove ſi tien giuoco pubblico. *locus aleatorius.*
Biſcaja, paeſe di Spagna. *Cantabria.*
Biſcazziere, biſcajuolo, giuocatore. *aleator.*
Biſcheri, legnetti, con cui ſi tirano le corde del liuto, *verticillus.*
Biſcia, ſerpe. *anguis, coluber, ſerpens.*
Biſcottare. *torreo, bis coque.*
Biſcottino, biſcottello. *cruſtulum, paſtillus.*
Biſcotto, pane. *panis nauticus, panis toſtus.*
Biſeſtile. *intercalaris.*
Biſeſto. *dies intercalaris.*
Biſlungo. *oblongus.*
Biſnipote. *pronepos.*
Biſo, piſello, legume. *piſum.*
Biſogna, affare, negozio, faccenda. *res, negotium.*
Biſognare, aver biſogno, eſſere biſognoſo, *egeo, indigeo.* Fa di biſogno, ſi richiede, *opus eſt.*
Biſognevole. *neceſſarius.*
Biſogno, neceſſità. *inopia, egeſtas, indigentia.*
Biſognoſo, cioè neceſſario. *neceſſarius.*
Biſognoſo, povero. *inops, egenus, indigus.*
Biſſo. *byſſus.*
Biſticciare, contraſtare oſtinatamente. *rixor, aris.*
Biſticcio, ſcherzo che riſulta da vicinanza di parole. *annominatio.*
Biſtondo. *in rotunditatem vergens.*
Biſtorto, torto per ogni verſo. *tortuoſus, contortus, obliquus.*
Biſunto. *perunctus.*
Bitorzo, tumore. *tumor.*
Bitorzoletto. *tuberculum.*
Bitorzoluto. *tuberoſus.*
Bitume. *bitumen.*
Bituminoſo. *bitumineus, bituminoſus.*
Bivio. *bivium.*
Bizzarramente. *impotenter.*
Bizzarria. *impotentia, furor.*
Bizzarro, fantaſtico. *cerebroſus, impotens.* Matto. *vecors.*
Bloccare. *longiore obſidione cingere.*
Bocca. *os, bucca.* Di gran bocca. *bucculentus.*
Bocca di fiume. *oſtia, orum.*
Boccaccia. *os deforme.*

Boc-

Digitized by Google

Boccale, vaſo, *culigna*.
Boccale da gettar l'acqua alle mani. *gutturnium*.
Boccale da olio. *lecythus*.
Boccale da vino, *lagena*, *trulla*, *æ*.
Boccale da orina. *matula*, *æ*.
Boccaletto. *urceolus*.
Boccheggiare, mover la bocca morendo. *extremum ſpiritum ducere*, *agere animam*.
Bocchino. bocchetta, Boccuccia. *buccula*, *oſculum*, *oſcillum*.
Boccia, o bocciuolo, fiore non peranche aperto. *calyx*. Per Vaſo. *guttus*.
Boccolina, bocciuolo. *caliculus*.
Bocconcello, bocconcino. *fruſtulum*.
Boccone. *bolus*, *bucca*.
Boccone, e bocconi, avverb. contrario a ſupino. *pronus*.
Bogliente. *fervens*.
Boja, manigoldo. *carnifex*, *tortor*.
Boldone, ſanguinaccio. *botulus*.
Boldrone, coperta da letto. *lodix*.
Bolgia, biſaccia. *bulga*, *vidulus*.
Bolla. *bulla*.
Bolla Papale. *diploma Pontificium*, *litteræ Pontificiæ*.
bolla, cioè gonfiamento o veſichetta. *puſtula*, *æ*; onde *puſtulatus* pieno di bolle.
Bollare, ſegnare, ſigillare. *ſigno*, *notam imprimo*, *obſigno*.
Bollato, ſegnato. *ſtigmatias*, *æ*, *notis compunctus*. Bollato, cioè, ſigillato, *obſignatus*.
Bollatura. *nota*, *æ*, *ſtigma*, *tis*.
Bollente. *fervens*.
Bolletta di dazio. *inſcriptum*, *i*.
Bolletta, che ſi dà alla porta. *teſſera*, *æ*.
Bolletta di grano. *teſſera frumenti*. di vino. *teſſera vini*.
Bollettino. *ſchedula*.
Bollimento, bollicamento. *æſtus*, *fervor*.
Bollire. *ferveo*, *æſtuo*, *bullio*. Far bollire, *fervefacio*. Bollire molto. *efferveo*. Bollire un pochetto, *ſufferveo*. Ceſſar di bollire. *deferveo*.
Bollo, ſigillo. *ſignum*, *ſigillum*. Un ſegno di ferro. *ſtigma*.
Bollore, e bollimento. *æſtus*, *fervor*.
Bolſo. *difficili reſpiratione laborans*, *dyſpnoicus*.
Bolzonare, e bolcionare. *ſagittis petere*, *arietare*.
Bolzone. *telum capitatum*, *aries*.
Bomba. *pila ignita*, o *incendiaria*.
Bombarda. *baliſta incendiaria*, *tormentum incendiarium*.
Bombardare. *tormentis oppugnare*, *quatere*.
Bombardiere. *librator*, *baliſtarius*.
Bombo, bevanda così chiamata da' fanciulli. *bua*, *æ*.
Bonaccia di mare. *malacia*, *tranquillitas*.
Bonificare, ridurre in miglior forma. *inſtauro*, *reficio*.
Bonificazione. *inſtauratio*.
Bonifimo. *optimus*.
Bontà. *Probitas*, *integritas*, *probati mores*.
Borbottamento. *murmur*, *muſſitatio*.
Borbottare, parlar baſſo. *murmuro*, *muſſito*.
Bordaglia, quantità di gente vile, canaglia. *plebecula*, *populus*.
Bordeggiare, dicesi d'un vaſcello, allorchè ſenza vento favorevole par cerca d'avanzarſi. *hac atque illuc velut*.
Bordelliere, chi pratica ne' bordelli. *ganeo*, *ſcortator*.
Bordello. *ganeum*, *lupanar*, *luſtrum*.
Bordo della nave. *latus navis*.
Bordone, l'aſta del pellegrino. *baculus*, *baſtile*.
Borea, vento. *Boreas*, *Aquilo*.
Boreale. *boreus*, *a*, *um*.
Borgheſe, borghigiano. *ſuburbii incola*.
Borghetto. *viculus*.
Borgo della città. *vicus*, *ſuburbium*.
Boria. *ſuperbia*, *jactantia*.
Borioſo, *elatus*.
Borraccia, fiaſca da viaggio. *amphorum*.
Borraggine, erba nota. *bugloſſa*, *bugloſſum*.
Borſa da tener dinari. *loculus*, *crumena*, *marſupium*.
Borſe de' teſticoli. *ſcrotum*, *i*.
Borſajuolo. *manticularius*, *crumeniſeca*.
Borſetta. *locellus*, *i*.
Borſino. *loculus*.
Borſotto, borſa grande. *marſupium*.
Borzacchino. *calceus*, *cothurnus*, *ocrea*. Calzato di borzacchini. *cothurnatus*.
Boſcaglia. *nemus*.
Boſcato. *nemoroſus*.
Boſchereccio. *ſylveſtris*, *nemoralis*.
Boſchetto. *ſylvula*.
Boſco, ſelva, foreſta. *ſylva*, *lucus*, *nemus*.
Boſcoſo. *nemoroſus*.
Boſſo, albero. *buxus*, *buxum*. di boſſo, *buxeus*. Luogo piantato di boſſi, *buxetum*.
Boſſoletto, boſſolino. *capſula*, *urnula*, *pyxidicula*.
Boſſolo. *pyxidicula*.
Boſſolo di dadi. *fritillus*, *i*.
Boſſolo da cavar' a ſorte. *urna*.
Boſſolo da raccorre i voti. *fiſcella*, *æ*.
Botanico, che profeſſa notizia dell' erbe. *herbarius*, *ii*.
Botanico agget. attenente ad erbe. *herbarius*, *a*, *um*.
Botta, colpo. *ictus*. Per motto pungente. *ſcomma*, *dicterium*. Per roſpo. *bufo*, *rubeta*.

Bottaccio, *cantharus*, *orca*.
Bottajo. *doliarius*.
Botte, vaſo di vino. *dolium*, *cadus*.
Bottega, dove ſi lavora. *officina*.
bottega, ove ſi vende ogni ſorta di mercanzia. *taberna*.
Bottega da Caffè. *thermopolium*.
bottega da Medico. *medicina*, *æ*.
bottega di maeſtro di legname. *fabrica*, *æ*.
bottega da affittare. *taberna meritoria*.
bottega, ove ſi vende il formaggio. *taberna caſearia*.
bottega di magnano. *officina ferraria*.
bottega di libri. *taberna libraria*.
bottega di orefice. *aurificina*, *argentaria*.
bottega di beccaria. *taberna macellaria*.
bottega, dove ſi lavora rame. *officina æraria*.
bottega, dove ſi vende il ferro. *officina ferraria*.
bottega, dove ſi vende lo ſcarlato. *taberna purpuraria*.
bottega, dove ſi vende la tela, *taberna linteraria*.
bottega, dove ſi teſſe. *textrina*, *æ*.
Bottegajo. *tabernarius*.
Botticella, botticino. *doliolum*.
Bottiglia da vino. *amphorum*, *i*, *ceratophorum*.
Bottigliere, guardiano della caneva. *cellæ vinariæ præfectus*, *pincerna*.
Bottiglieria. *locus vino præparando aſſignatus*.
Bottino, preda. *præda*, *ſpolia*, *orum*, *manubiæ*, *arum*, *rapina*.
Botto. *ictus*, *percuſſio*.
di botto. *ſtatim*, *cito*.
Bottonature. *fibulatio*.
Bottone, bottoncello da allacciare. *nodulus*, *globulus*, *fibula*.
Bottone, cioè motto. *ſcomma*, *dicterium*.
Bottone della roſa. *calyx*.
Bottone delle vite. *gemma*, *æ*.
Bottone, ſtrumento di ferro infocato. *globus ignitus*, *cauterium*.
dar de' bottoni a una piaga. *cauterio ulcus inurere*. Per metaf. pugnere uno con motti, ſbottonarlo, ſbottoneggiarlo. *dicta jacere in aliquem*.
Bovino, di bue. *bubulus*.
Bovolo, lumaca. *limax*, *cochlea*.
Bozza, enfiatura. *tumor*, *tuberculum*.
Bozzo, marito di moglie adultera. *curruca*.
Bozzoluto, bozzoloſo. *tuberoſus*.
Bozzolo, enfiatura. *tuber*.
Braccetto, bracciolino. *brachiolum*.
Bracchegglare, cercare minutamente, come fanno i Bracchi. *diligenter inveſtigare*.
Braccialetti, maniglie delle donne. *armillæ*, *arum*, *brachialia*, *um*.
Bracciate. *quantum quis brachiis complecti poteſt*.
Braccio. *brachium*. Miſura d'un braccio. *cubitus*, *ulna*. Per Protezione. autorità, e potenza, *patrocinium*, *auctoritas*.
Braccione. *immanis lacertus*.
Bracco. *canis venaticus*, *vertagus*.
Brace, e bracia di fuoco, carboni acceſi. *prunæ*, *arum*.
Brache. *femoralia*, *ſubligaculum*, *braccæ*, *arum*.
Brachiere. *ſubligar*, *ventrale*.
Braghiere. V. Brachiere.
Bragia, o brage. V. Brace.
Brama, deſiderio. *aviditas*, *cupiditas*.
Bramare, deſiderare. *cupio*, *aveo*, *expeto*.
bramar di cenare. *cœnaturire*.
bramar di mangiare. *eſurire*.
Bramoſamente. *cupide*, *avide*.
Bramoſia. *cupiditas*.
Bramoſo, deſideroſo. *cupidus*, *avidus*, *appetens*.
Branca degli animali. *ungula*, *unguis*.
Brancare. *ungue arripio*.
Brancata. *manipulus*.
Branche de' gambari. *chelæ*, *arum*.
Branchie, ali di peſce. *branchiæ*.
Branco, moltitudine. *numerus*, *multitudo*.
Branco d'animali. *grex*.
Brancolare, andare al taſto o a brancolone. *manu tentando incedere*.
Brandire. *vibrare gladium*, *ferrum vibrare*.
Brando, ſpada. *enſis*.
Brano, pezzo. *fruſtum*.
Bravaccio. *praſerox*, *glorioſus*.
Bravamente. *ſtrenue*, *viriliter*, *ferociter*.
Bravare. *minitari*, *minas jactare*.
Bravata. *minæ*, *comminatio*.
Bravetto. *feroculus*.
Bravo. *acer*, *ferox*, *ſtrenuus*. Per colui, che prezzolato ſerve alla difeſa d'altri. *ſatelles*, *protector*.
Bravura. *virtus*, *ſtrenuitas*, *ferocia*.
Breccia. *per disjectos muros via patefacta in urbem*, *eruptio*, *impreſſio*.
Breve, o brieve, corto. *brevis*, *compendiarius*.
Breve, riſtretto. *ſumma*, *compendium*.
Breve Pontifizio. *diploma*, *tis*.
Breve, che ſi porta addoſſo. *bulla*, *amuletum*.
Brevemente. *breviter*, *brevi*, *ſtrictim*.
Breviale, Breviario, cioè ſommario. *breviarium*.
Breviario, con cui ſi dice l'offizio. *liber precum*.
Breviatura. *contractio litterarum*, *nota compendiaria*.
Brevità. *brevitas*, *compendium*.
per brevità. *brevitatis cauſa*.
Brevità di tempo. *anguſtia*, o *brevitas temporis*.
Briachezza, ed ebbriachezza. *ebrietas*.

Briaco, ebbro, ebbriaco. *ebrius*, *temulentus*.
Briacone. *ebrioſus*, *a*, *um*.
Briccone. *impudens*, *nequam*.
Bricconeria. *impudentia*, *nequitia*.
Bricia, e briciola. *mica*.
Bricioletta, briciolino. *fruſtulum*.
Briciolo, e briciola, minuzzolo, che caſca dalle coſe, che ſi mangiano. *mica*, *fruſtulum*.
Briga, lite, controverſia. *rixa*, *lis*.
Briga, noja. *moleſtia*, *tricæ*, *arum*.
Brigadiere. *antiſtes*.
Brigantino. Vedi Bergantino.
Brigare, prenderſi briga. *curare*, *ut* &c. *conari*, *ſolicitum eſſe*.
Brigata, compagnia. *turba*, *ſocii*, *cœtus*.
Briglia del cavallo. *habena*, *æ*. Allentare la briglia, *laxas habenas dare*. Correre a tutta briglia. *laxatis habenis currere*.
Brigoſo. *rixoſus*, *a*, *um*.
Brillante. *emicans*.
Brillare, giubilare. *exulto*, *lætor*, *geſtio*.
Brillare, tremolare ſcintillando. *emicare*.
Brina, rugiada congelata. *pruina*, *ros*.
Brindiſi, invito fatto in bevendo. *propinatio*. far brindiſi. *propino alicui*.
Brinoſo. *pruinoſus*, *roſcidus*.
Brio. *alacritas*.
Brocca, vaſo di terra. *lagena*.
Brocca d'acqua. *urceus aquarius*.
Brocca di vino. *urna vinaria*.
Broccare, ſpronare. *extimulo*.
Broccata. *ictus*. Per ſcontro. *congreſſus*.
Broccato, riccio ſopra riccio. *Pannus lacinioſus*, o *villoſus*.
Brocchetta. *lagunculа*.
Brocchiere, targa. *parma*, *pelta*.
Brocciare, pugnere, percuotere. *pungere*, *impellere*.
Brocco, ſtecco. *feſtuca*. Dar nel brocco, cioè Cogliere nel mezzo del berſaglio. *medium ſcopum attingere*.
Broccolo, tallo de' cavoli. *cyma braſſicarum*.
Broda, o brodo. *jus*.
Brodajo, brodajuolo. *juris appetens*.
Brodetto. *juſculum*.
Brodo gelato. *jus coactum*.
Brodo con pepe. *jus piperatum*.
Brodoſo. *purulentus*.
Brodoloſo. *ſordidus*.
Broſſole, o broſſoletta. *puſtula*. Pieno di broſſole. *puſtulatus*.
Brogliare, ſollevarſi, commuoverſi. *excitari*, *commoveri*.
Broglio, pratica per aver' una dignità. *prehenſatio*. Far broglio, *prehenſare*.
Brolo. *pratum*.
Bronco, ſterpo groſſo. *truncus*. Per ſorta di peſce. *congrus*.
Brontolare. *ſuſurro*, *muſſito*.
Bronzino, di colore acceſo. *candens*.
Bronzo, metallo. *æs*. Di Bronzo, *æneus*, *æreus*.
Brozza, broſſola. *puſtula*.
Brucare, tagliar le frondi. *frondes amputare*, *potare*.
Bruciare. *uro*, *comburo*, *incendo*.
Bruciata, caſtagna cotta. *caſtanea toſta*.
Bruciore. *pruritus*, *ambuſtio*.
Bruco, verme. *bruchus*.
Bruire, romoreggiare delle budella. *crepare*.
Brulotto. *navis incendiaria*.
Brunetto, bruniccio. *ſubniger*, *ſubfuſcus*.
Brunire. *perpolio*.
Brunito. *perpolitus*.
Bruno, non del tutto nero. *fuſcus*, *furvus*.
Bruno, abito lugubre. *pulla toga*, *atra veſtis*.
Brunotto. *ſubfuſcus*.
Bruſcamente. *acerbe*, *aſpere*.
Bruſchezza. *torvus aſpectus*, *acerbitas*, *vultus contractio*. Per garbezza. *acor*, *acerbitas*.
Bruſco, ſuſt. brocco. *feſtuca*.
Bruſco, addiett. garbo. *acer*, *aſper*, *acerbus*.
Bruſcolo. *feſtuca*.
Brutale. *efferatus*, *ferus*.
Bruto, animale. *beſtia*, *bellua*, *brutum*.
Bruttamente. *fœde*, *turpiter*.
Bruttare, imbrattare. *inquino*, *polluo*, *fœdo*.
Bruttezza. *deformitas*, *turpitudo*, *fœditas*.
Brutto, ſporco, laido. *fœdus*, *turpis*.
Brutto di viſo. *deformis*.
Brutture. *ſordes*, *illuvies*, *proluvies*.
Buca, o buco. *foramen*, *cavum*, *ſcrobs*.
Bucare, bucacchiare. *perforo*.
Bucato, che ha buco. *perforatus*, *pertuſus*.
Bucato, cioè liſcia. *lixivium*.
Buccia, ſcorza. *cortex*.
Buccolica, ſorte di poeſie paſtorale. *bucolica*, *orum*.
Bucentorio, ſorta di navile. *bucentaurus*. Sipont.
Buccherare, far buchi. *perforo*. Per far broglio, vedi Brogliare.
Bucherato. *perforatus*, *pertuſus*.
Bucheratтola, e bucheratuolo. *parvum foramen*.
Bucinamento, ſuſurro. *ſuſurrus*.
Bucinare. *ſuſurro*, *as*.
Bucine, ſorta di rete da peſcare. *naſſa*.
Buco. *foramen*.
Bucolino. *parvum foramen*.
Budellame. budella. *exta*, *viſcera*, *inteſtina*.
Bue, animale noto. *bos*, *taurus*.
Buſera, vento con pioggia, e neve. *turbo*, *inis*.
Buſſe, baja, burla. *nugæ*, *gerræ*.

Buſſo-

Buffare. *nugor*.
Buffetto, colpo d'un dito. *calitrum*.
Buffetto, pane dal più fino. *pulcherrimus panis*, *ſiligineus panis*.
Buffonare, buffoneggiare. *ſcurror*, *ſcurram ago*.
Buffone. *ſcurra*, *morio*, *ſannio*, *geſticulator*. da buffone, buffoneſcamente. *ſcurriliter*. far il buffone. *ſcurror*.
Buffoneria. *ſcurrilitas*.
Buffoneſco, coſa da buffone. *ſcurrilis*.
Bufolo. *bubalus*.
Buganza, male da' calcagni pel freddo. *pernio*, *onis*.
Buganzatta. *perniunculus*.
Bugia, menzogna. *mendacium*, *fallacia*. dir bugie. *mentior*.
Bugiardamente. *fallaciter*.
Bugiardo. *mendax*.
Bugietta. *mendaciunculum*.
Bugigattolo, e bugigatto, naſcondiglio. *latebra*.
Bugio, cioè forato. *perforatus*.
Bugione. *magnum mendacium*.
Buglossa, erba. *bugloſſum*, *lingua bovina*.
Bugnola, paniero, caneſtro, o vaſo da grano. *camera*.
Bugnona. *tuberculum*.
Bujetto. *ſubobſcurus*.
Bujo, ſuſt. *tenebræ*.
Bujo, aggett. *obſcurus*, *tenebroſus*, *tenebricoſus*. al bujo. *in tenebris*.
Bulicame. *ſcaturigo*, *ſcatebra*.
Bulicare, bollire. *ebullio*.
Bulino, ſtromento da intagliare. *viriculum*.
Bulletta, bullettino. *libellus*, *ſchedula*.
Buonavoglia, galeotto volontario. *remex voluntarius*.
Buono, e dà bene. *probus*, *bonus*, *virtute præditus*.
Buono da mangiare. *veſcus*, *edulis*.
Buono da ſeminare. *ſativus*.
far buono, mettere a credito. *acceptum refero*. Per Concedere. *concedo*, *permitto*.
colle buone. *mitius*.
Burattare, tamiſare la farina. *incerno*, *cerno*.
Buratello, e buratto, ſetaccio. *cribrum farinarium*, *incerniculum*.
Burattino, fantoccio di cenci, o legno. *pupa*.
Buratto, ſpezie di panno. *malteſſa*, *orum*.
Burbanza, vanagloria. *oſtentatio*.
Burbanzoſamente. *ſuperbe*, *glorioſe*.
Burbanzoſo. *glorioſus*, *ſuperbus*.
Burbero, auſtero. *tetricus*, *auſterus*.
Burchiello. *phaſelus*.
Burchio. *linter*.
Burla, facezia. *facetia*, *arum*, *jocus*, *ſales*, *lepos*.
Burla in fatti. *luſus*, *ludus*.
Burlare, beffare, motteggiare. *colludo*, *derideo*, *illudo*.
Burlare con alcuno. *jocari cum aliquo*.
Burlare uno. *ludo*, *eludo aliquem*, *impono alicui*.
Burlatore. *irriſor*.
Burleſco, burlevole. *ludicrus*, *jocoſus*.
Burliero, faceto. *facetus*, *lepidus*.
Burlone, *nugator*.
Burraſca. *tempeſtas*.
Buſcare, acquiſtarſi. *aucupari*, *comparare*, *prædari*.
Buſco, Bruſcolo. *feſtuca*.
Buſſata, picchiare. *pulſo*, *percutio*.
Buſſe, percoſſe, o baſtonate. *verbera*, *flagra*.
Buſſo. *buxus*. Per fracaſſo. *ſtrepitus*.
Buſſola. *pyxis nautica*.
Buſſolo. Vedi Boſſolo.
Buſto, corpo ſenza capo. *truncus corporis*.
Buttiro. *butyrum*.
Buttagra. *ova piſcium ſale condita*, *oarvierga*.
Buttare. *projicere*.
Buttare la ſorte. *ſortior*, *iris*.
Buttare a terra. *ſternere*, *evertere*, *proſtrare*.
Buttare a baſſo. *dejicere*, *deturbare*.
Buttar le foglia. *frondeſcere*.
Buttar piante, *germinare*.
Buttar' occhio. *gemmare*.
Buttarſi a' piedi di alcuno. *abjicere ſe ad pedes*.
Buttarſi dietro la ſpalle. *rejicere poſt terga*.
Buttato per terra. *ſtratus*, *proſtratus*.
Buzzicare. *leniter moveri*.
Buzzolata, ſorta di pane. *circulus*, *cruſtulum*, *panis dulciarius*.

C

CAcare, andar del corpo. *caco*, *deſido*, *alvum*, *vel ventrem exonero*.
Cacarella, o cacajuola. *foria*, *orum*, *liquidior alvus*, *ſoluta alvus*, *lienteria*.
chi ha cacarella. *foricius*, *alvinus*, *lientericus*.
Cacatojo. *latrina*. Pubblico. *forica*. privato, *ſella familiarica*.
Cacca, voce da' fanciulli. *ſtercus*.
Caccatrepola, erba. *tribulus*, *i*.
Cacchioni, primi peli che naſcono agli uccelli. *lanugo*, *inis*. Per Uova di moſcha, *fœtus muſcarum*.
Caccia d'animali. *venatio*, *venatus*. da caccia. *venaticus*, *venatorius*.
Caccia del toro. *pugna beſtiaria*.
dar la caccia. *in fugam agere*, *fugare*.
Cacciamoſche, ventaglio. *flabellum*, *i*, *muſcarium*, *ii*.
Cacciagione. *venatio*, *captura*.
Cacciare, andare a caccia. *venor*, *aris*. Per iſcacciare, *propulſo*, *extrudo*, *expello*, *ejicio*.
Cacciare in prigione. *compingere in carcerem*.
Cacciar da' confini. *exterminio*.
Cacciar con fiſchi. *explodo*, *exſibilo*.
Cacciar dentro. *intrudo*. Per Ficcare. *figo*.
Cacciar giù. *detrudo*.
Cacciar in dietro. *rejicio*.
Cacciare la fame. *compeſcere famem*.
Cacciare il male. *depellere morbum*.
Cacciato, ſpinto fuori. *expulſus*, *ejectus*.
Cacciato dalla patria, bandito. *extorris*.
Cacciatore. *venator*.
Cacciatrice. *venatrix*.
Cacherello. *ſtercus*. Cacherello de' topi. *muſcerda*.
Cacheria, coſtume odioſo. *odioſus mos*, *mores*, *ſermo*.
Cacio. *caſeus*. cacio freſco, *caſeus recens*. fare il cacio. *figurare caſeus*.
Cadavero, corpo morto. *cadaver*.
Cadauno. *quiſque*, *ſinguli*.
Cadente, che cade. *cadens*. Per Mancante, *deficiens*. Età cadente. *ſenectus*.
Cadenza. *caſus*, *poſitio*.
Cadere, caſcare. *cado*, *excido*, *ruo*.
Cader di ſperanza. *excidere ſpe*.
Cader d'animo. *animo cadere*.
Cader malato. *in morbum incidere*.
Cader boccone. *pronum cadere*.
Cader dalla memoria. *mente excidere*.
Cadevole, caduco, mortale, fragile. *fragilis*, *caducus*.
Cadimento. *caſus*, *ruina*.
Caduco. *caducus*.
Caduta. *caſus*, *ruina*, *lapſus*, *lapſio*.
Caffo, ſneguale, diſpari. *impar*.
Cagionare. *efficio*, *gigno*, *pario*. Per Incolpare. *cauſor*.
Cagione. *cauſſa*.
Cagionevole, indiſpoſto. *valetudinarius*.
Cagliare. *ſileo*. Far cagliare, *ſilentium imponere*. Per incominciare a perderſi d'animo. *labaſcere*, *deficere*.
Cagna. *canis*.
Cagnaccio. *moloſſus*.
Cagneſco, canino. *caninus*.
Cagnetto, o cagnolino. *catulus*, *catellus*.
Cagnuola. *catella*.
Cagnuolo, cagnolino, cagnetto. *catulus*.
Caicco, vaſſelletto. *cymbula*, *ſcapha*.
Calabrone, animale ſimile alla Veſpa. *crabro*, *onis*.
Calamajo, peſce. *loligo*. Il diminutivo. *loliguncula*.
Calamajo, dove teniamo l' inchioſtro. *calamaria theca*.
Calamita pietra. *magnes*.
Calamità, miſeria. *calamitas*, *clades*.
Calamitoſo. *miſer*, *calamitoſus*.
Calandra, uccello noto. *acredula*, *alauda*.
Calappio, trappola. *decipula*.
Calare, ſcendere. *deſcendo*.
Calare, cioè mandar giù da alto a baſſo. *demitto*.
Calare, cioè mancare. *decreſco*.
Calata. *deſcenſus*, *demiſſio*.
Calca, folla. *frequentia*, *magna vis*, *turba*.
Calcagno del piede. *calx*, *calcaneum*.
Calcamento, calcatura. *preſſura*, *conculcatio*.
Calcare, premere. *calco*, *premo*.
Calcatamente. *preſſe*.
Calcato. *preſſus*.
Calceſe, cima dell' albero della nave. *Carcheſium*.
Calcetto. *udo*, *onis*, *calceolus*.
Calcedonia, pietra. *onyx*, *onychus*.
fatto di calcidonia. *onychinus*.
Calcina, e calca. *calx*.
Calcina viva. *calx viva*.
Calcina ſtemperata con ſabbia. *arenatum*.
Calcinaccio. rottame. *rudus*, *eris*.
Calcinare, ridur' a calcina. *in calcem redigere*.
Calcio. *calx*, *cis*, *ictus calcis*. Per ſorta di giuoco. *harpaſtum*. Dar da' calci. *petere*, *ferire calcibus aliquem*.
Calcitrare, ricalcitrare. *calcitro*, *as*.
Calcitroſo, che tira calci. *calcitroſus*.
Calcolare, far conti. *ſuppuro*, *ſubduco rationes*, *ſubducere ſummam*.
Calcolatore. *calculator*, *ſupputator*.
Calcole, ſtromento, nel quale i teſſitori tengono i piedi, facendo la tela. *inſilia*, *um*.
Calcolo. *calculus*.
Calcolo, cioè conto. *ſumma*, *ratio*, *ſupputatio*.
Caldaja. *ahenum*, *cacabus*, *caldarium*.
Caldamente. *calide*, *fervide*.
Caldana, caldo grande. *æſtus*.
Caldano, vaſo per riſcaldar le ſtanze. *caldarium vas*.
Caldeggiare, proteggere, favorire. *favere*.
Calderajo. *faber ærarius*.
Calderotto o calderuola. *vaſculum æneum*.
Caldezza, calore. *calor*, *ardor*, *æſtus*.
Caldo, ſoſtant. calma. *calor*, *æſtus*.
Caldo, add. *calidus*, *fervidus*.
eſſer caldo. *caleo*. divenir caldo. *caleſco*.
Caldo caldo, avverb. val ſubito ſubito, *illico*, *ſtatim*, *extemplo*.
Caldura. *æſtus*.
Calendario, o calendaro, libretto da conoſcere le Feſte, e gli altri giorni. *calendarium*.
Calenda, e calende. *calendæ*.
Calere, verbo imperſ. *curæ*, *vel cordi eſſe*.
Caleſſo. *vehiculum*, *rheda*.
Calica, vaſo da bere. *calix*, *cyathus*, *poculum*.
Calicetto. *caliculus*.
Calidità. *calor*.
Caligine, oſcurità. *caligo*, *inis*.
Caliginoſo. *caliginoſus*.
Calle, via, ſtrada. *callis*, *ſemita*, *via*.
Callo, durezza di carne. *callum*.
far il callo. *occalleſco*, *obdureſco*.
Calloſo, pien di calli. *calloſus*.
Calma del mare. *malacia*, *tranquillitas*.
Calmare. *tranquillo*.
Calmetto. *tradux*.
Calo, calamento. *deſcenſus*. Per Diminuimento, *imminutio*.
Calore, caldo. *calor*, *fervor*, *æſtus*.
Calorifico. *calefaciens*.
Calocio, tenero. *tener*, *imbecillus*, *debilis*.
Calpeſtamento. *conculcatio*.
Calpeſtare. *protero*, *proculco*, *conculco*.
Calpeſtio, ſtrepito che ſi fa co' piedi. *pedum ſonitus*, *ſtrepitus*.
Calvezza, o calvizio. *calvitium*.
Calunnia, accuſa falſa. *calumnia*.
Calunniare. *calumnior*.
Calunniatore, calunnioſo. *calumniator*.
Calunnioſamente. *per calumniam*, *calumnioſe*.
Calvo. *calvus*. divenir calvo. *calveſco*. eſſer calvo. *calveo*.
Calza. *caliga*, *tibiale*.
Calzare. *calceo*, *calceos induo*.
Calzare, nome. *calceus*, *calceamentum*.
Calzaretto. *parva caliga*, *cothurnus*.
Calzerone, o calzeretto. *vilis caliga*, *impilia*, *orum*.
Calzetta. *exiguum tibiale*.
Calzolajo. *calceolarius*, *caligarius*.
Calzoleria, bottega di calzolajo. *ſutrina*.
Calzoni. *femoralia*.
Camaleonte. *chamæleon*.
Camangiare, companatico. *obſonium*.
Camarlingo. Vedi Camerlingo.
Cambiamento di fortuna. *viciſſitudo fortunæ*.
Cambiare. *permuto*, *commuto*.
Cambiatore di monete. *menſarius*, *argentarius*.
Cambio, cambiamento, ſcambio. *permutatio*, *mutatio*. Render il cambio, *par pari referre*, *gratiam referre*, *remunerari*, *tribuere*.
Cambio di banco. *publica permutatio*, *fœnus*.
Cambio di danari. *permutatio pecuniæ*.
Cambio con l'aggio. *collybus*, *i*.
lettere di cambio. *pecuniarum permutatio per literas*. Dar lettere di cambio. *perſcribere alicui pecuniam*.
Cambraja, tela ſottiliſſima. *ſindon*, *onis*.
Camera. *cubiculum*.
Camera, luogo del pubblico denajo. *ærarium*.
Camera per la Spoſa. *thalamus*, *i*.
Camera per le donne. *Gynæceum*.
Cameraccia. *inelegans*, *incommodum cubiculum*.
Camerata. *contubernium*.
Camerella, o cameretta. *zotheculа*.
Cameriere, *cubicularius*, *ſervus a cubiculo*, *coſmeta*.
Cameriera. *famula*, *o ancilla a cubiculo*.
Camerino. *zotheculа*.
Camerlengato. *quæſtura*, *æ*, *& cura ærarii*.
Camerlingo. *curator pecuniæ publicæ*, *quæſtor*, *& a quæſtor ærarii*, *præfectus ærario*.
Camice. *linea veſtis ſacerdotalis*, *e alba* vien detto da' ſacri ſcrittori.
Camicia. *ſubucula*. Chi fa camicie. *induſiarius*. chi ha la camicia. *induſiatus*.
Camiciotto. *tunica linea*.
Camiciuola. *tunica*.
Cammelliere. *camelorum cuſtos*.
Cammello. *camelus*.
Camminare. *ambulo*, *gradior*, *incedo*.
Camminata, cioè ſala. *aula*, *atrium*.
Cammino, ſtrada, viaggio. *iter*, *via*. metterſi in cammino. *iter ſuſcipere*, *via ſe committere*.
Cammino del fuoco. *caminus*.
Camoſcio, ſorta di corame. *aluta*.
Camozza, dano. *dorcas*, *adis*, *dama*, *rupicapra*.
Campagna. *campus*, *ager*.
Campagne di campi. *campeſtria*, *arva*, *agri*.
Campagnuolo, o campajuolo, attenente a campagna. *agrarius*.
Campale. *campeſtris*.
battaglia campale. *prælium juſtum*.
Campana da ſonare. *tintinnabulum*.
Campanajo. *turris ſacræ reſtor*.
Campanella, campanello. *tintinnabulum*.
Campanella, ſorta di erba. *convolvulus*.
Campanile. *turris*.
Campare, cioè ſalvare, *ſervare*, *eripere*, *liberare*.
Campare, cioè ſalvarſi. *evadere*. Campar la morte, *mortem effugere*.
Campato. *ſervatus*, *ereptus*.
Campeggiare. *caſtra ponere*, *habere*.
Campereccio. *agreſtis*, *campeſtris*.
Campeſtro, e campeſtra. *campeſtris*.
Campicello, o camperello. *agellus*.
Campidoglio. *Capitolium*.
Campione. *heros*. il combattente, o accoltellatore.

tore. *gladiator*.
Campioneſſa. *virago*, *heroina*.
Campo, ove ſi ſemina. *ager*, *arvum*.
Campo laſciato ſenza lavorarlo. *ager ceſſans*.
Campo zappato. *paſtinatum*.
Campo che ſi ſemina ogn' anno. *ager reſtibilis*, *arvum reſtibile*.
Campo, che ſi ſemina un anno ſì, e l'altro no. *novale*, *is*, *e ager novalis*.
Campo fruſto. *ager effætus*, *ſolum effætum*, *ager fatigatus*, *ſolum defatigatum*.
Campo umido. *ager uliginoſus*, *ager aquoſus*.
Campo pietroſo. *ager confragoſus*, *lapidoſus*.
Campo pieno di ſterpi. *ager ſurculoſus*.
Campo ſenz' alberi. *ager apertus*, *& vacuus*.
Campo ſenza beſtiame. *ager viduus pecudibus*.
Campo da guadagnare. *ager quæſtuoſus*.
Campo di ſpeſa. *ſumptuoſus ager*.
Campo ghiajoſo. *ager calculoſus*, *vel glareoſus*.
Campo fangoſo. *ager limoſus*, *vel lutoſus*.
Campo fertile. *ager fructuoſus*, *ferax*, *fertilis*, *ſolum fertile*.
Campo ben coltivato. *ager bene cultus*.
Campo graſſo. *ager craſſus*, *pinguis*, *lætus*.
Campo da formento. *ager frumentarius*.
Campo piano. *campus*, *æquor*.
Campo in collina. *collinus ager*.
Campo in montagna. *montanus ager*.
Campo, che paga penſione. *ager vectigalis*, *ager decumanus*.
Campo da paſcolo. *ager paſcuus*.
Campo del pubblico, che s'affitta a paſcolo. *ager ſcripturarius*.
Campo accreſciuto da' fiumi. *ager alluvione auctus*.
Campo dato in premio a' ſoldati. *ager aſſignatus*.
Campo da' ſoldati. *caſtra*, *orum*.
Campo, luogo dove ſi combatte. *arena*, *æ*.
Campo dello ſcudo, ove è l' arme o inſegna. *area*, *æ*.
aver campo, o dar campo di fare. *habere vel dare ſpatium ad &c.*
mettere in campo. *educere in aciem*.
Camuffare, traveſtire. *caput obvolvere*, *obtegere*.
Canaglia, canagliaccia. *ſordes*, *& fæx civitatis*, *ſordidiſſimum hominum genus*, *popellus*, *plebecula*.
Canale, legno cavato, pel quale l' acqua corre. *canalis*, *tubus*.
Canale per condur l' acqua fuori d' un fiume. *incile*.
Canale per condurre acqua che ſalga in alto. *corpus*.
Canale, ſtretto di mare. *fretum*.
Canaletto. *canaliculus*, *tubulus*.
Canapa, o canape. *cannabis*, *cannabum*. Di canape. *cannabinus*.
Canapo, fune groſſa di canapa. *rudens*.
Canata, braveta. *mina*. Dare una canata, *male verbis accipere*.
Canevaccio, tela. *cannabina tela*.
Cancellare, caſſare. *deleo*, *induco*, *oblitero*. Che ſi può facilmente cancellare. *delebilis*, *deletitius*.
Cancellare, chiudere con cancelli. *cancellis claudo*.
Cancellature, cancellazione. *litura*.
Cancelleria. *tabularium*, *grammatophylacium*.
Cancelliere. *ſcriba*, *cancellarius*.
Cancello. *clathrum*, *cancellus*.
Canchero. *cancer*, *carcinoma*.
Cancrena. *gangræna*.
Cancro, uno de' dodici ſegni del Zodiaco. *cancer*.
Candela. *candela*. Candele di ſevo. *candela ſebacea*. Di cera. *cereus*.
Candelliere. *candelabrum*.
Candelliere attaccato. *lychnuchus penſilis*.
Candidato. *candidatus*.
Candidezza. *candor*.
Candido, bianco. *candidus*, *albus*.
Candire, confettare le frutte. *condio*, *is*.
Candore. *candor*.
Cane. *canis*. Di cane, *caninus*.
Cane, peſce. *canis marinus*.
Cane, ſtelle. *canis*, *canicula*.
Cane da pagore. *moloſſus*. Da caccia. *venaticus*.
Cane per cavare i denti. *forceps*, *cipis*.
Caneſtrello, o caneſtretto. *fiſcella*, *ciſtellula*, *quaſillus*.
Caneſtro, paniero, ceſto. *caniſtrum*, *ciſta*, *calathus*, *qualum*.
Cangiante, cioè di color cangiante, *verſicolor*, *coloris*.
Canile, letto da cani. *canum cubile*.
Cangiare. *muto*, *permuto*.
Canino, piccol cane. *catulus*, *catellus*.
Canizie, canutezza. *canities*.
Canna. *arundo*, *calamus*.
di canna. *canneus*, *arundineus*.
Canna di muratore. *decempeda*, *æ*.
Canna della gola. *guttur*.
Canna d' organo. *calamus tibialis*, *fiſtula*.
Canna ſottile di palude. *calamus fruticoſus*. luogo dove naſcono canne. *cannetum*, *arundinetum*.
Canelle, ſpezie d' aromato. *cinnamomum*.
Canelle da cavar vino dal vaſo. *fiſtula*.
Cannello, pezzuol di canna. *internodium*.
Cannocchiale. *inſtrumentum vitreum ad conſpiciendum*.
Cannoncello. *tubulus*.
Cannone. *fiſtula*.
Cannone da guerra. *tormentum bellicum*, *baliſta incendiaria*.
Cannoni delle fontane. *ſiphones*.
Cannoniera. *baliſtarium*.
Cannoſo. *arundinoſus*.
Cannuccia. *tenuis calamus*, *cannula*.
Canone. *canon*, *lex pontificia*, *regula*.
Canonica. *Canonicorum domicilium*.
Canonicamente. *legitime*.
Canonicato. *Canonici dignitas*.
Canonico. *Canonicus*.
Canoniſta. *Pontificiæ legis peritus*.
Canonizzare. *in Divorum numerum referre*.
Canoro, ſonoro. *canorus*.
Canova, dove ſi ripone vino, olio, o altro. *cella penaria*.
Canovajo. *promuſcondus*, *cellarius*.
Canſare. att. diſcoſtare. *ſubmoveo*. neut. canſarſi di pericolo. *evadere periculum*, *declinare periculum*.
Cantacchiare. *cantillare*.
Cantambanco, cerretano. *circulator*.
Cantare. *cano*, *canto*.
Cantaro. *trulla*, *æ*, *cantharus*. Per vaſo da immondizie, *laſanum*.
Cantatore, o cantore. *cantor*, *cantator*.
Cantatrice. *cantrix*.
Cantarelle, animale. *cantharis*, *idis*.
Canterellare. *cantillo*, *as*.
Canterino, che ſpeſſo canta. *cantuviens*.
Cantica. *canticum*.
Canticchiare. *cantito*, *as*.
Cantilena. *cantilena*.
Cantina, canova. *cella vinaria*.
Cantinelle, tavoletta di legno per coprire le caſe. *ſcandula*.
Canto. *cantus*.
Canto figurato. *concentus muſicus*.
Canto funerale. *nænia*, *æ*.
Canto, cioè bande. *latus*, *pars*, *angulus*. Dal canto mio, *quod ad me attinet*, *quantum in me eſt*. Laſciar da canto. *omitto*, *prætermitto*.
Cantonata, o cantone al di fuori. *flexus anguli*, *verſura*, *æ*. Cantone di dentro. *angulus*. Di più cantoni. *angulosus*, *multangulus*.
Cantoncello, o cantuccio. *angellus*.
Canutezza. *canities*.
Canuto. *canus*, *incanus*.
Canzona, e canzone. *cantilena*, *canticum*, *cantio*, *carmen*.
Canzonetta. *cantiuncula*.
Canzoniere, raccolta di canzoni. *lyrica*, *orum*.
Capaccio, oſtinato. *pervicax*.
Capace, ampio, grande. *capax*.
Capacità, grandezza. *capacitas*.
Capacità, cioè talento. *ingenium*.
Capacitare, render capace. *ſatisfacere alicui*.
Per divenir capace. *acquieſcere*.
Capanna, caſa ruſtica. *tugurium*, *mapalia*, *caſa*, *æ*.
Capannelle, caſupola. *tuguriolum*.
Caparbieria, oſtinazione. *pertinacia*, *pervicacia*.
Caparbio. *pertinax*, *pervicax*.
Caparra. *arrhabo*, *arrha*. Laſciar per caparra. *arrhaboni relinquere*.
Caparrare, dar caparra. *arrhabonem dare*.
Capellatura, o capelliere, accapigliatura. *capillamentum*, *cæſaries*, *coma*.
Capello. *capillus*, *crinis*.
Capelli ſparſi. *paſſi crines*.
Capelli ricciuti. *cincinnus*, *orum*, *capillus intortus*.
chi ha capelli ricciuti. *cincinnatus*.
capelli acconci. *capillus comptus*.
capelli canuti. *cani*, *orum*.
capelli morti, e poſticci. *coma ficta*, *adulterina*, *capilli adſciti*.
capelli d' avanti. *antiæ*, *arum*.
capelli intorciati in cima. *cirrus*, *i*, *ſuggeſtus comæ*.
a capello. *ad unguem*.
trarre un pe' capelli. *invitum trahere*.
non ſofferire che ſia torto un capello. *ne minimum quidem pati poſſe*.
Capelluto, cioè di capelli lunghi. *capillatus*, *comatus*.
Capelvenere, erba. *adiantum*, *callitrichon*.
Caperozzolo. dim. di capo. *capitulum*.
Capeſtrare, incaveſtare. *capiſtro*, *as*.
Capeſtro, laccio. *capiſtrum*.
Capevole. *capax*.
Capezzale da letto. *cervical*. Eſſer ridotto al capezzale. *laborare in extremis*.
Capi di vite. *flagella*, *orum*, *palmites*.
Capillare, ſimile a capello. *capillaceus*.
Capinera, uccello. *atricapilla*.
Capire. *capio*, *percipio*.
Capitale. *caput*, *ſors*. far capitale poco o aſſai. *parvi vel magni facere*.
Capitale, addiet. *capitalis*. Per Utile al capo. *capiti utilis*.
Capitalmente. *capitaliter*.
Capitana, nave capitana. *navis prætoria*.
Capitananza, o capitanato. *imperium*, *ductus*.
Capitano. *dux*, *imperator*, *ductor*. Capitano di bandiere. *antesignanus*. di corſali. *archipirata*. di dieci uomini, *decurio*. di cento, *centurio*. di dugento. *ducenarius*, *ii*.
Capitano della flotta. *dux claſſis maritimæ*.
Capitano della prima banda. *primipilus*, *i*.
Capitano della prima ſquadra. *dux primæ cohortis*.
Capitano di ſquadra. *dux alæ*.
Capitano della vanguardia. *ductor primi agminis*.
Capitano della retroguardia. *ductor poſtremi agminis*.
Capitare. *advenio*, *pervenio*.
Capitello, parte ſopra la colonna. *capitellum*, *capitulum*.
Capitello della tetta o mammella. *papilla*.
Capitolare. *per certa*, *& diſtincta capita de re aliqua convenire*.
Capitolazione. *conventio*.
Capitolo. *caput*, *capitulum*.
Capitoli, convenzioni. *pacta*, *conventa*.
Capitolo, cioè adunanza di gente. *conventus*. Per luogo, dove ſi raduna a ragionare, *cathedra*, *æ*.
Capitombolo. *in caput ſaltatio*.
Capitoſo, teſtereccio. *pertinax*.
Capo, cioè teſta. *caput*.
Capo, cioè guida. *dux*.
Capo di latte. *coloſtrum*, *i*, *coloſtra*, *æ*.
Capinere, o capinera, uccello. *atricapilla*.
Capoveccaro. *magiſter pecoris*.
Capo di mare. *promontorium*.
Capo di caſa. *paterfamilias*.
Capo di tavola. *primo loco diſcumbens*.
Capo per capo. *per ſingulas partes*, *ſingillatim*, *viritim*.
in capo di tre anni. *poſt tres annos*.
da capo. *ab ovo*.
da capo, cioè di nuovo. *iterum*, *denuo*.
di ſuo capo. *motu ſuo*, *de ſententia ſua*.
eſſer di ſuo capo. *eſſe tenacem ſententiæ ſuæ*.
entrar in capo. *in mentem venire*.
metter nel capo ad uno. *perſuadere alicui*.
ſcoprirſi il capo in ſegno di riverenza. *aperire caput*.
far capo, incominciare. *exordiri*.
far capo, parlandoſi di poſteme, *ſuppuro*, *as*.
far capo in un luogo, adunarviſi. *convenire*, *cogi*.
metter capo, sboccare. *effundi*, *egerere ſeſe*.
metter in capo. *in caput tollere*.
tenere o avere in capo. *geſtare capite*.
romperſi il capo, per metafora. *obtundi*, *magna moleſtia affici*.
tener le mani in capo ad alcuno. *tueri*, *cuſtodire aliquem*.
trarre a capo. *perficere*, *ad exitum perducere*.
venire a capo. *ad exitum pervenire*, *concludi*.
Capobombardiere. *libratorum Præfectus*.
Capocaccia. *venationis dux*, *princeps*.
Capocchio, ſcimunito. *ſtolidus*, *fatuus*.
Capodieci. *decurio*.
Capogiro. *vertigo*.
Capolino. *capitulum*. Far capolino, *clanculum aſpectare*.
Capomaeſtro. *fabrorum præfectus*.
Capone, cioè oſtinato. *pertinax*, *capito*.
Caponaria, *pertinacia*.
Capopiede, vale ſoſſopra, come volgiere capopiede. *ſummum imum reddere*, *miſcere*, *pervertere*.
Caporale. *decurio*.
Caporione. *ductor*, *dux*.
Cappa, mantello. *pallium*, *lacerna*.
Cappa di velo nero, che portano le donne in teſta come ſi uſa in Venezia. *cyclas*, *adis*.
Cappa, peſce con guſcia dura. *concha*.
Cappa lunga, paſce. *dactylus*.
cappa di cuojo. *penula ſcortea*.
cappa alla Spagnuola. *ricinum*.
Cappa da viaggio. *lacerna*, *penula*.
Cappa cotonata. *gauſape*, *is*, *e penula gauſapina*.
Cappare, ſcegliere. *eligo*, *ſeligo*.
Cappella di Chieſa, o Chieſa picciola, luogo dedicato a Dio. *ſacellum*, *ædicula*, *ſacrarium*.
Cappellano. *æditus*, *ſacerdos*.
Cappelletto. *pileolus*.
Cappello. *pileus*, *galerus*. Chi ha cappello in teſta, *pileatus*.
Cappello da Sole. *cauſia*.
Cappello da viaggio. *petaſus*, *i*.
Cappello di cuojo. *cudo*, *onis*.
Cappello da Stradiotto. *apex*, *cis*, *galerus acuminatus*, *pileus Epiroticus*.
Cappelluccio. *pileolus*.
Cappelluto. *criſtatus*.
Capperi, avverb. ammirativo. *papæ*.
Cappero, frutice noto. *capparis*.
Cappetta. *palliolum*.
Cappio, il quale ſi laſcia nell' allacciare le ſtringhe per poterle ſciogliere. *nodus laxus*.
Cappite, eſclamazione. *papæ*.
Capponare. *caſtro*.
Cappone, animale notiſſimo. *capo*, *onis*.
Cappotto. *pallium ſubſutum*, *ſagum villoſum*.
Cappuccio, o capperone, o capperuccio. *cucullus*.
Capra, animale. *capra*. Di capra. *caprinus*.
Capra ſelvatica. *caprea*. Stalla da capre, *caprile*.
Caprajo. *caprarius*.
Capretta. *capella*.
Capretto, o cavretto. *hædus*.
Capriccio, quel tremore che fa arricciare i capelli. *horror*. Per Fantaſia. *animi impetus*, *animi motus*, *cupiditas*, *inventum*, *i*.
Capriccioſo. *cupidus*, *cerebroſus*, *difficilis*.
Capricorno, animale. *capricornus*.
Caprifico, fico ſalvatico. *caprificus*.
Caprino, di capra. *caprinus*.
Capriola, cavriola. *ſaltatio*.

Ca-

Digitized by Google

Capriuolo, cavriuolo. *capreolus*.
Caprone. *hircus*, *caper*.
Caraffa, vaſo di vetro. *phiala vitrea*.
Caraffino. *parva phiala*.
Caramella. *monaulos*.
Caramente. *humaniter*, *benigne*, *benevole*.
Caratare, peſare minutamente. *ad ſiliquam ponderare*. Per metafora. *diligenter*, *e adamuſſim appendere*, *aſtimare*, *examinare*.
Caratello, botticella. *ſeria*, *doliolum*.
Carato, peſo che è il ventiquattreſimo dell' oncia. *ſiliqua*, *ceratium*.
Carattere, ſegno, forme. *inſigne*, *ſignum*, *nota*, *character*.
Caratterizzare. *impreſſa nota inſignire*. Per metaf. Dichiarare ſolennemente. *ſolemni rite deſigno*.
Caravella, ſorta di naviglio veloce. *celox*.
Carbonaja, luogo dove ſi fa il carbone. *carbonaria fornax*.
Carbonajo, chi fa carbone. *carbonarius*.
Carboncello, infermità. *carbunculus*.
Carbonchio, pietra prezioſa. *carbunculus*.
Carbone acceſo. *pruna*. ſmorzato. *carbo*.
Carcame, ſcheletro. *cadaver exſiccatum*, *effeta forma*.
Carcare, voce de' Poeti ſincopata da caricare. *onero*. Carcar l'arco. *intendere arcum*.
Carcaſſo, turcaſſo da riponere le freccie. *pharetra*.
Carcerazione. *inclusio*, *o conjectio in carcerem*.
Carcere, prigione, prigionia. *carcer*. Eſſer meſſo in carcere. *in carcerem conjici*, *detrudi*.
Carceriere, guardiano della carcere. *custos carceris*.
Carciofo, artichiocco. *cinara*, *carduus ſativus*.
Carco, ſuſt. *onus*, *pondus*.
Carco, addiet. *onuſtus*.
Cardare, ſcardaſſare la lana. *carmino*, *as*.
Cardatura. *carminatio*.
Cardellino, o Cardello, uccello. *carduelis*.
Cardinale. *Cardinalis*.
Cardine. *cardo*, *inis*.
Cardo, erba nota. *carduus*.
Carena, la parte di ſotto del navilio. *carina*, *a*.
Careſtia. *penuria*, *difficultas annona*, *annona caritas*.
Careſtia di tempo. *anguſtia temporis*.
Careſtia eſtrema. *ſumma caritas*.
Carezzare, e careggiare. *blandior*, *illicio*.
Carezze. *illecebra*, *blanditia*.
Carezzevolmente. *blande*.
Carica o caricatura. *pondus*, *onus*. Per Cura di far qualche coſa. *munus*, *officium*. Dare, o pigliar carica. *impreſſionem facere*, *vel pati*.
Caricare. *onus impono*. Per metaf. ingiuriare. *invidiis onerare*.
Caricare il popolo di dazj. *onerare populum vectigalibus*.
Caricar' il nemico. *hoſtem urgere*.
Caricarla a uno. *eludere aliquem*, *imponere alicui*.
Caricar nel diſcorſo. *augere*, *exaggerare*.
Caricar le mano, cioè aggravare. *opprimere*, *vehementius*, *aut violentius urgere*.
Caricato. *onuſtus*, *oneratus*.
Carico. V. Carica.
nave da carico. *navis oneraria*.
Cariſſimamente. *ſummo benevolentia*, *& charitate*.
Carità. *charitas*.
far carità, o limoſina. *benigne alicui facere*, *in pauperes erogare*, *ſtipem largiri*.
Caritatevolmente, o caritevolmente, o caritativamente. *benigne*, *benevole*, *miſericordi & liberali animo*.
Caritativo, o caritevole. *benignus*, *miſericors*.
Carme, voce Poetica. *carmen*.
Carminare, pettinar la lana. *carmino*, *pecto*.
Carnacciuto. *carnoſus*, *corpulentus*.
Carnaggio. *caro eſculenta*.
Carnagione. *carnis color*.
Carnajo, dove ſi ripone la carne. *carnarium*. Per cimiterio. *cœmeterium*.
Carnalaccio. *libidinis effrenata*, *libidinoſiſſimus*.
Carnale. *libidinoſus*, *laſcivus*.
Carnale, parente ſtretto. *conſanguineus*, *cognatus*. Fratel carnale. *frater germanus*.
Carnalità. *libido*, *e libidinoſa facta*.
Carnalmente. *libidinoſe*.
Carname. *caro corrupta*.
Carnaſciale, o carnovale. *Bacchanalia*, *orum*.
Carne. *caro*.
Carne, cioè luſſuria. *libido*, *venus*, *obſcœna voluptates*.
Carne di bue. *caro bubula*.
Carne alleſſa. *elixa caro*.
di beſtia morta da ſe. *caro morticina*.
di cinghiale. *caro aprina*, *o aprugna*.
cotta ſu' carboni. *caro toſta*.
di caſtrato. *caro vervecina*.
cotta nel ſuo brodo. *caro juruleuta*.
fritta. *caro fricta*, *o frixa*.
o guazzetto. *caro juruleuta*.
di pecora. *caro ovilla*.
di porco. *caro ſuilla*, *vel porcina*.
di porco ſalata. *ſuccidia*.
rancia. *caro ſubrancida*.
arroſto. *caro uſſa*.
ſecca al fumo. *caro infumata*, *caro fumea*.
di vaccina. *caro bubula*.

di vitello. *vitulina*.
Carnefice. *carnifex*.
Carneſalata, e carneſecca. *ſuccidia*.
Carniere, o carniero, foggia di taſca. *pera*.
Carnificina. *lanena*, *carnificina*.
Carnoſità. *caro*.
Carnoſo, carnacciuto. *carnoſus*.
Carnovale. *bacchanalia*, *orum*.
Caro, cioè grato. *carus*, *gratus*, *jucundus*.
Caro, cioè che vale gran prezzo. *carus*, *pretioſus*.
Caro, ſuſt. diſorbitanza di prezzo. *caritas*.
Caro, avverb. *care*.
Carogna, coſa puzzolente. *cor putris*, *male olens*, *cadaver*.
Carola, ballo. *chorea*, *ſaltatio*.
Carolare. *choreas ducere*.
Carota frutto. *ſiſer*, *eris*.
Carota, cioè bugia. *commentum*, *mendacium*, *figmentum*.
Carotajo. *mendax*, *mendaciloquus*.
Carotare, cioè ficcar carote. *falſa loqui*.
Carovana. *peregrinatorum vel navium multitudo agmine vel catervatim ſimul iter habentium ad ſecuritatem*.
far le carovane. *legitimum tempus explere maritimis expeditionibus obeundis*.
Carpare, cioè carpire. *arripio*. Per andar carpone. *repo*, *repto*.
Carpione, peſce. *cyprinus*.
Carpire. *decerpo*, *arripio*, *capio*.
Carpita, panno con pelo lungo. *villoſus pannus*.
Carpone, avverb. *reptando*. Andare carpone. *repo*, *repto*. L'andare carpone. *reptatus*, *us*, *reptatio*.
Carradore, che fa carri. *carpentarius*. Per Conducitore di carri. *eſſedarius*, *auriga*.
Carrata, quanto ſi conduce in un carro. *vehes*, *is*.
Carratello. *cadus*, *ſeria*.
Carreggiare. *aurigor*, *currum duco*.
Carreggiata, ſtrada battuta da' carri. *via vehicularis*, *actus*, *us*.
uſcire della carreggiata per metaf. *falli*, *decipi*, *aberrare*.
Carrette. *carpentum*, *vehiculum*, *eſſedum*, *curriculum*.
Carretta da quattro cavalli. *quadriga*. Da due. *bigæ*, *arum*.
Carretta, che ſi uſa nelle Proceſſioni ſacre. *ferculum*.
Carrettata, carrata. V.
Carrettiere, colui, che guida la carretta. *auriga*, *æ*.
Carrettiere, o carrettajo. *eſſedarius*, *auriga*.
Carretto, carricello, carro picciolo. *ciſium*, *curriculum*.
Carriaggio, arneſe che portaſi attorno con carro, o con beſtie da ſoma. *impedimenta*, *ſarcina*.
Carriera. *curſus*, *curſura*, *curriculum*.
Carriuola da letto con girelle. *lectus ambulatorius*.
Carriuole da letame. *vehes*, *is*.
Carro. *currus*, *carrum*, *currus*, *plauſtrum*, *vehiculum*.
Carro da due cavalli. *biga*, *æ*. Da tre. *triga*, *æ*. Da quattro. *quadriga*.
Carro da guerra per fracaſſare un' eſercito. *covinus*.
Carro da vettura. *ſerracum*, *onerarium vehiculum*.
Carro trionfale. *currus triumphalis*.
Carro di tramontane e della notte. *Bootes*, *plauſtrum*.
Carrozza. *carruca*, *rheda*.
Carrozza da viaggio. *rheda*, *æ*.
Carrozza da donne. *carpentum*, *o pilentum*.
Carrozzajo, colui che fa carrozze. *rhedarius*, *rhedarum faber*.
Carrozziere. *rhedarius*, *auriga*, *carrucarius*.
Carrube, volgarmente carroba. *ſiliqua*, *æ*.
Carruccio, dove ſi mettono i bambini perchè imparino a camminare. *peſſellum*.
Carrucola, ſtrumento con girella incavata, che ſerve comunemente ad attigner l'acqua. *trochlea*.
Carrucolare alcuno, vale indurlo con inganno a far qualche coſa. *per fraudem inducere*.
Carta da ſcrivere. *charta*, *papyrus*. Da giuoco. *alea*. Di carta. *chartaceus*.
Carte liſciata. *charta dentata*.
Carta d'un libro, facciata. *pagina*. e 'l ſuo dimin. *pagella*.
Carte da ſtracci. *charta emporetica*, *inepta charta*.
Carte imperiale, o reale. *charta regia*, *hieratica*, *æ*, *macrocola*, *orum*.
Carta da ſcrivere e caſſare. *palimpſeſtus*.
Carta reale. *macrocolum*.
Cartaccia. *charta vilis*, *obſoleta*, *inepta*.
Cartapecore. *membrana*, *æ*.
Carte ſugante. *charta bibula*.
Carte da giuocare. *luſoria chartæ*, *alea*.
Carteggiare, guardare un libro carta per carta. *librum recenſere*.
Carteggiare, cioè tener corriſpondenza di lettere con alcuno. *cum aliquo litterarum commercio uti*.
Cartella. *pagella*, *ſchedula*.
Cartelle cerata da ſcrivere. *palimpſeſtus*.
Cartello. *libellus*.
Cartello infamatorio. *libellus famoſus*.
Cartiera. *officina chartaria*.
Cartilagine. *cartilago*. Di cartilagine. *cartilagineus*.

Cartoccio. *cucullus*.
Cartolajo, che vende carta. *chartarius*.
Cartoliere, che fa carte. *chartularius*.
Cartone. *charta craſſa*.
Cartuccia. *chartula*, *ſchedula*.
Caſa. *domus*, *ædes*, *domicilium*. Per Famiglia, *domus*, *familia*. Di caſa, cioè famigliare, *familiaris*.
caſa aperta a tutti. *domus hoſpitalis*.
caſa di baratteria. *domus aleatoria*.
caſa di puttane. *fornix*, *luſtrum*, *lupanar*.
caſa del Podeſtà. *domus Prætoris*, *o Prætorium*, *ii*.
caſa Regale. *Regia domus*.
caſa fornita. *domus inſtructa*.
caſa sfornita. *domus nuda*.
caſa da vendere. *domus venalis*.
caſa da affittare. *domus conducititia*.
caſa ſana. *domus ſalubris*.
caſa che ſta per cadere. *ædes ruinoſa*.
caſa mal fabbricata. *ædes male materiata*.
caſa polita, e vaga. *domus elegans*.
caſa grande. *domus ampla*.
caſa ſtretta. *domus anguſta*.
Caſacca. *tunica manicata*, *ſagum*. Voltar caſacca, vale mutar' opinione. *mutare animum*, *mutare ſententiam*.
Caſaccia, cattiva caſa. *caſa*.
Caſale, mucchio di caſe. *pagus*.
Caſalingo, di caſa. *domeſticus*.
Caſamatta, caſa ſotterranea. *ſubterranea caſa*, *ſubſtructio*.
Caſamento. *domus*.
Caſata, o caſato. *familia*, *domus*.
Caſcamento. *caſus*, *lapſus*, *ruina*.
Caſcare, cadere. *cado*, *concido*, *corruo*, *excido*.
caſcare a poco a poco. *labi ſenſim*, *vel pedetentim*.
caſcare in errore. *labi*.
caſcare in giù. *decido*.
caſcare con empito. *proruo*.
caſcare di ſotto. *ſuccumbo*.
caſcare di ſopra. *ſuperincido*.
caſcare diſteſo. *concido*.
caſcare in miſerie. *incidere in ærumnas*.
caſcare di vezzi. *mollitie diffluere*.
caſcare nell'animo. *in mentem venire*.
Caſcaticcio. *caducus*, *quod facile labitur*.
Caſcina, luogo dove ſi paſturano le vacche per fare il cacio. *caſeale*, *is*.
Caſcio, cacio. *caſeus*.
Caſella, caſetta, caſina, caſipola. *domuncula*, *ædicula*.
Caſereccio, di caſa. *domeſticus*.
Caſiſta. *moralis ſcientiæ peritus*, *Theolog. moralis*.
Caſo, ſorte, avvenimento. *caſus*, *ſors*, *eventus*, *a caſo*. *fortuito*, *temere*, *inconſulte*.
ciò che accade per caſo. *fortuitus*, *a*, *um*.
per caſo. *caſu*, *forte*, *fortuna*.
in caſo che. *ſi forte*.
far caſo d'una coſa. *facere*, *pendere*, *æſtimare*.
Caſolare, caſa ſcoperta. *domus diruta*.
Caſoſo, che d'ogni coſa fa caſo. *anxius*, *ſollicitus*, *meticuloſus*.
Caſſa. *capſa*, *napſola*, *arca*.
Caſſa da morti. *feretrum*, *loculus*.
Caſſare, ſcancellare, annullare. *deleo*, *induco*.
Caſſare i ſoldati. *exauctoro*.
Caſſazione o caſſatura. *litura*, *deletio*.
Caſſero, naſo, *coſtarum ſinus*. Per la parte ſuperiore della poppe della nave. *pars puppis ſuperior*.
Caſſette, picciola caſſa. *arcula*, *capſula*.
Caſſetta d'incenſo. *acerra*.
Caſſettajo. *capſarius*, *arcularius*.
Caſſettina, o caſſettino. *capſula*, *arcula*.
Caſſia. *caſia*.
Caſſiere, guardiano di caſſe. *capſarius*, *arcarius*.
Caſſiere di banchi. *collybiſtes*, *æ*.
Caſſo, privo, voto. *caſſus*, *inanis*.
Caſſo, ſorta di buſto da donna. *thorax*. Per il concavo del corpo circondato dalle coſte. *coſtarum ſinus*, *thorax*.
Caſſone. *magna arca*.
Caſtagna, frutto. *caſtanea*, *æ*.
Caſtagneto, luogo piantato di caſtagni. *caſtanetum*.
Caſtagno, l'albero che fa le caſtagne. *caſtanea*, *æ*.
Caſtalderia. *villicatio*.
Caſtaldo. *villicus*.
Caſtamente. *caſte*, *pudice*, *integre*.
Caſtellaneria, o caſtellania. *oppidi*, *aut arcis præfectura*.
Caſtellano, guardiano del Caſtello. *præfectus arcis*. Abitator di caſtello. *oppidanus*, *caſtellanus*.
Caſtelletto, o caſtelluccio. *oppidulum*.
Caſtello, rocca, o forte. *caſtellum*, *oppidum*. Per macchina da ficcar pali. *fiſtuca*. da tirar ſu peſi. *trochlea*.
Caſtigare con parole e fatti. *caſtigo*, *punio*, *animadverto*.
Caſtigazione. *caſtigatio*, *cenſura*, *animadverſio*.
Caſtigo, *animadverſio*, *pœna*, *ſupplicium*.
Caſtità. *caſtimonia*, *caſtitas*.
Caſto. *caſtus*, *pudicus*, *integer*, *purus*.
Caſtoro, animale. *caſtor*. Di caſtoro, *caſtoreus*.
Caſtrare, tagliare o cavare i teſticoli. *caſtrare*, *evirare*, *eunuchum facere*, *teſtes excidere*.
Caſtrato. *caſtratus*, *eviratus*, *ſpado*, *eunuchus*.
Caſtrato, animale noto. *vervex*. Di caſtrato, ver-

vervecinus.
Caſtratura. *caſtratura*, *caſtratio*, *aviratio*.
Caſtrone, vale Caſtrato. *vervex*.
Caſuale. *fortuitus*.
Caſualmente, a caſo. *caſu*, *forte*, *fortuito*.
Caſuccia. *tugurium*, *domuncula*, *caſula*.
Catacomba. *hypogæum*.
Catafalco. *pegma funebre*.
Cataletto, bara in cui ſi portano i morti alla ſepoltura. *feretrum*, *sapulus*.
Catalogo, ruotolo de' nomi. *catalogus*, *index*, *ſeries*.
Catapecchia, luogo ſterile, e rimoto. *teſqua*, *locus vacuitus*.
Catarro, infermità. *pituita*, *diſtillatio*, *gravedo*, *tuis*.
Catarroſo. *pituitoſus*, *gravedinoſus*, *rheumaticus*.
Cataſta, maſſa di legne. *lignorum ſtrues*.
Cataſtrofe. *converſio*, *cataſtrophe*.
Catechiſmo. *Chriſtianæ doctrinæ inſtitutio*, *eruditio*.
Catecumeno. *catechumenus*.
Catena. *catena*.
Catenaccio, ſtromento da ferrare porte, o feneſtre. *vectis*, *peſſulus*.
Catenato, incatenato. *catenatus*.
Catenella, catenuzza. *catenula*.
Caterata. *cataracta*, *æ*, *emiſſarium*.
Catinella da lavarſi le mani. *malluvium*.
Catino, conca. *catinus*, *pelvis*.
Catinuzzo. *catillus*.
Cattame, ſorta di ragia nera. *reſina*.
Cattare, procacciare. *capto*, *comparo*, *invenio*.
Cattedra. *cathedra*, *æ*.
Cattedrante. *magiſter*, *antecessor*.
Cattivamente. *nequiter*, *malitioſe*, *improbe*.
Cattivare, far prigione, o ſchiavo. *captivum facio*, *in ſervitutem abduco*. Per metaf. *capto*, *allicio*, *devincio*.
Cattivello, *improbulus*. Per infelice. *miſer*.
Cattivezza. *improbitas*.
Cattività, e cattivaggio, ſervitù. *ſervitus*. Per malizia, e peccato. *ſcelus*, *improbitas*.
Cattivo, triſto, e ſcellerato. *pravus*, *malus*, *improbus*. Cattiviſſimo. *peſſimus*.
Cattivo, cioè ſchiavo. *captivus*.
Cattolico, *catholicus*, καθολικός.
Cattura, preda. *captura*, *æ*.
Catturare. *comprehendo*, *capio*, *vincio*.
Cava, caverna, grotta. *cava*, *ſpecus*, *cavum*, di molte cave. *multicavatus*, *multicavus*.
Cava da piantare alberi, o viti. *ſcrobs*.
Cave di ſaſſi. *lautumiæ*, *lapidicinæ*, *arum*.
Cava di metalli. *fodina*, *æ*, v. g. *argentifodina*, *aurifodina*.
Cavadenti. *dentiducus*.
Cavalcante. *equitans*.
Cavalcare. *equito*. Cavalcar' intorno. *obequito*, *circumequito*. Cavalcare in mezzo ad altri. *interequito*. Cavalcare a bardoſſo. *nudis equi humeris inſidere*.
Cavalcata. *comitatus*.
il cavalcare. *equitatio*.
Cavalcatura. *equus*.
Cavaleggiere, ſoldato a cavallo di leggieri armadure. *eques levis armaturæ*.
Cavaliere. *eques*.
Cavaliere da batter fortezze. *agger*, *vallum*.
eſſere o ſtare a cavaliere d'uno, *imminere alicui*.
Cavalla. *equa*, *æ*.
Cavallaccio, rozza. *vetulus equus*, *tardus*, *caballus*.
Cavallaro, *agaſo*, *equiſo*.
Cavallereſcamente. *generoſe*, *ingenue*.
Cavallereſco. *generoſus*, *nobilis*, *ingenuus*.
Cavalleria, gente a cavallo. *equitatus*. Per grado, e dignità. *dignitas equeſtris*.
Cavalleriaca. *equorum paleſtra*.
Cavallerizzo. *equorum Magiſter*.
Cavallotto. *baculo*. Per inganno. *dolus*.
Cavalletto. *eculeus*, *equuleus*.
Cavalletto, ſtrumento di legno per ſoſtener peſi, *equuleus*. Cavalletto, ſtromento da letto, *fulcrum*, *fulcimentum*.
Cavallina, picciola cavalla. *equula*.
Cavallino. *equulus*, *equuleus*.
Cavallo. *equus*.
di cavallo. *caballinus*, *equinus*.
mandra di cavalli. *equitium*.
Cavallo corſiero. *equus curſorius*.
che va di portante. *gradarius equus*.
da poſta. *veredus*, *curſorius equus*, *tolutarius*.
caſtrato. *cantherius*.
da baſto. *caballus ſagmarius*, o *clitellarius*.
ſelvatico. *equiferus*.
da bagaglio. *equus ſagmarius*.
ben fatto. *equus formoſus*.
bolſo. *equus ſuſpirioſus*, *anhelus*, *dyſpnoicus*.
di buona razza. *generoſus*, *nobilis equus*.
da cocchio. *rhedarius*.
calcitroſo. *calcitro*, *onis*, *calcitroſus*.
da carretta. *equus plauſtrarius*.
che caſca dinanzi. *equus cernuus*.
domato. *equus domitus*.
friſone o pomato. *ſcutulatus equus*.
ginetto. *aſturco*, *onis*.
griccioloſo. *equus ſternax*.
indomito. *equus indomitus*.
intiero, o ſtallone. *equus admiſſarius*.
magro. *equus ſtrigoſus*.
manſo, e piacevole. *equus quietus*, & *placidus*.
da nolo. *equus meritorius*.
polledro, *equus intractatus*.
rozza, e rozzone. *equus piger*, *caballus*.
che ſcapuccia. *equus caſpitator*, *equus cernuus*.
da ſella. *ephippio idoneus*.
ſenza ſella. *equus nudus*.
sfrenato. *equus effrenus*, *effrenatus*.
da ſomma o da baſto. *equus doſſuarius*, *vectarius*, *ſarcinarius*.
che tira l'alzaia. *equus helciarius*.
che va di trotto. *equus ſuccuſſor*, *ſuccuſſator*.
roano. *equus fulvus*.
reſtio. *equus refractarius*, *contumax*.
di prezzo. *equus pretioſus*.
Caval marino. *hippopotamus*.
Cavallone. *grandis equus*. Per Gonfiamento d'acque. *fluctus decumanus*.
Cavalluccio. *vilis*, *vel minutus equus*, *equulus*.
a cavalluccio, portare a cavalluccio. *vehere more equi*.
Cavamento, cavata. *foſſio*, *effoſſio*.
Cavare. *cavo*, *excavo*, *fodio*, *effodio*, *educo*.
Cavare dalla mano. *eripio*, *avello*, *abduco*.
Cavare la terra per trovare argento. *fodere argentum*.
Cavar fuori. *eximo*, *effodio*, *elicio*, *eruo*.
Cavar fuori graſſo. *exaro*.
Cavar le erbe. *erunco*.
Cavar le oſſa. *exoſſo*.
Cavar le budelle. *exentero*.
Cavar ſangue. *ſanguinem mittere*.
Cavar gli occhi. *effodere*, *eruere*, *excludere oculos*.
Cavar denari dalla caſſa. *promere ex arca pecuniam*.
Cavar denaro da una coſa venduta. *redigere pecuniam ex re vendita*.
Cavar del capo una coſa. *evellere alicui opinionem*.
Cavar la ſete. *explere ſitim*, *extinguere*, *depellere*.
Cavar di prigione. *eximere vinculis*.
Cavar di pericolo. *e periculo eruere*, *liberare*.
ciò che ſi può cavare. *foſſilis*, *foſſitior*.
Cavarſi la berretta. *aperire caput*.
Cavato, luogo cavato. *cavus*, *cavum*.
Cavatore. *foſſor*, *effoſſor*.
Cavatura. *foſſura*, *æ*. Per concavità. *cavum*.
Caudatario, colui che ſoſtiene l'eſtremità della veſti Prelateſche. *a ſyrmate*.
Caverella, foſſetta. *foſſula*, *æ*.
Caverna, grotta. *caverna*, *ſpecus*, *latibulum*, *ſpelunca*.
Cavernetta. *cavernula*.
Cavezza del cavallo. *capiſtrum*, *habena*.
Caviala, o caviaro, liquore ſalato di peſce. *garum*.
Cavicchia, o cavicchio, *clavulus*, *cuneolus*.
Caviglia, o cavecchia della gamba. *tibiæ nodus*.
Cavigliuolo. *cuneolus*.
Cavillare, ingannare. *cavillor*.
Cavillazione. *cavillatio*, *cavillum*.
Cavillo. V. Cavillazione.
Cavilloſo, contenzioſo. *trico*, *nis*, *amans litium*, *cavillator*, *captioſus*.
Cavità. *cavum*.
Cavolo, verza. *braſſica*, *caulis*.
Cavretto. V. Capretto.
Cavriola. *ſaltatio*, *ſaltus*.
Cavriolo. *capreolus*.
Cauſa, cagione. *cauſſa*, *ratio*. Per lite. *cauſſa*.
Cauſa picciola. *cauſſula*.
Cauſare. *efficio*. Eſſer cauſato. *orior*, *naſcor*.
Cauſidico. *cauſſidicus*.
Cautamente, accortamente. *caute*, *cautim*.
Cautela. *cautio*, *diligentia*.
Cautelare uno. *cavere alicui*.
Cauterio, incendimento di carne con ferro rovente. *cauterium*.
Cauterizzare. *cauterio inurere*.
Cauto, accorto. *cautus*, *prudens*.
Cauzione, ſicortà. *cautio*.
Cazzica, voce di eſclamazione. *hui*, *hem*.
Cazzuola da muratore. *trulla*.
Cece, legume. *cicer*.
Cecità, e cechità. *cæcitas*.
Cedere, dar luogo, permettere. *cedere*, *loco cedere*, *locum concedere*, *locum dare*.
Cedola. *ſyngrapha*.
Cedola. *ſchedula*, *æ*.
Cedolone. *ingens ſcheda*.
Cedornella. V. Citraggine.
Cedrato, e cedrino, di cedro. *cedrinus*, *cedreus*.
Cedriuolo, e cetriuolo. *cucumis citreus*.
Cedro, albero, *malus citrea*. Il frutto. *malum citreum*.
Cefalo, peſce, *cephalus*, *capito*, *nis*.
Ceffata, o ceffone. *colaphus*.
Ceffo, moſtaccio brutto. *facies deformis*.
Ceffo, muſo d'animali. *rictus*, *us*.
far ceffo, vale Storcer la faccia per coſa che non t'aggrada. *contrahere frontem*.
Celabro, cervello. *cerebrum*.
Celamento. *occultatio*.
Celare, naſcondere. *celo*, *occulto*, *occulo*.
Celata, elmo. *galea*.
chi ha la celata. *galeatus*.
metterſi la celata. *galeari*.
Celatamente. *clam*, *occulte*.
Celato, occulto, naſcoſto. *abditus*, *reconditus*.
Celebramento, celebrazione. *celebratio*.
Celebrare, eſaltare, *celebro*, *decanto*, *laudo*, *prædico*.
Celebratiſſimo. *celeberrimus*.
Celebrato. *celebris*, *celebratus*, *nominatus*.
Celebre, famoſo. *celebris*, *notus*.
Celebrità. *celebritas*, *frequentia*.
Celerità. *celeritas*, *velocitas*.
Celeſte, e celeſtiale. *cœleſtis*.
Celeſtino, ſorta di colore. *cœruleus color*.
Celibe. *cælebs*.
Celidonia, erba nota. *Chelidonia*.
Cella, ricetto, albergo. *cella*, *æ*.
Cellaio, e Cellario, conſerva, guardaroba. *Cellarium*.
Celletta, e Celluzza. *Cellula*.
Celliere, cellaio. V.
Cembalo, ſtrumento muſico. *cymbalum*, *tympanum*.
Cena. *cœna*. Cena magnifica e ſontuoſa. *lautiſſima cœna*, *epulæ apparata*, *cœna dapalis*, *opima*.
Dar cena ad alcuno, *excipere cœna aliquem*.
Cenacolo, luogo da cenare. *cœnaculum*, *cœnatio*.
Luoghetto da cenare, *cœnatiuncula*.
Cenare. *cœno*, *as*.
Cenciaia, coſa di poco valore. *Res futilis*.
Cencio. *ſcruta*, *orum*. Uſcir da' cenci, *meliore fortuna uti*.
Cencioſo. *Pannoſus*.
Cencro, ſerpe velenoſa. *cenchris*.
Cenerata, compoſto di cenere, e acqua. *Lixivus cinis*.
Cenere. *cinis*, *eris*.
Cenerella, e cenetta, picciola cena. *cœnula*.
Cenerognolo, di color di cenere. *cineraceus*.
Ceneroſo. *cinere aſperſus*.
Cenetta. *cœnula*.
Cennamella, ſtrumento muſico da fiato. *fiſtula*.
Cenno che ſi fa con l'occhio. *nutus*, *nictatio*, *ſignum*.
far cenno di no. *abnuo*. far cenno di sì. *annuo*.
Cenſo, rendita. *cenſus*. Dar danari a cenſo. *fœnerari pecuniam*.
Cenſore. *cenſor*, *magiſter morum*.
Cenſura, officio del Cenſore. *cenſura*.
Cenſurare, *corrigo*, *reprehendo*, *noto*, *caſtigo*.
Centauri, popoli di Teſſaglia. *Centauri*.
Centellare, bere a centellini. *ſorbillare*, *pitiſſare*.
Centellino, o ciantellino. *ſorbitiuncula*, *ſorbillum*.
Centeſimo. *centeſimus*.
Centinaio. *numerus centenarius*.
Centinare, mettere la centina. *cameram fulcire*.
Centina, legno in arco da ſoſtentare la volta. *cameræ fulcimen*, *arcus*.
Centinatura. *cameræ fultura*.
Cento. *centum*.
a cento. *centenus*, *a*, *um*.
a cento a cento. *centuriatim*.
Cento volte. *centies*.
Centogamba, verme. *centipeda*.
di cento capi. *centiceps*.
di cento mani. *centimanus*.
Centone, ſchiavina. *cento*, *onis*.
Centro. *centrum*.
Centoplicato, e centuplo. *centuplex*.
Centuria, compagnia di cento fanti. *centuria*. Metter in centuria, cioè ordinar ſoldati a cento a cento. *centurio*, *as*.
Centurione. Capitano di cento fanti, *Centurio*, *nis*.
Ceppi da piedi, i quali ſi pongono a' prigionieri. *compes*, *dis*, *pedica*, *æ*. Per baſe dell'albero. *Caudex*, *ſtipes*, *ſtirps*, *cippus*. Per caſata, famiglia, ſtirpe. *ſtirpe*, *genus*, *origo*.
Cera. *cera*, *æ*. picciola cera. *cerula*.
Cera roſſa. *miniatula cera*.
fatto di cera. *cereus*.
color di cera. *cereus color*.
Cera, cioè ſembianza, o aria di volto. *facies*, *vultus*.
far buona, o cattiva cera ad uno. *aliquem læto vel triſti vultu excipere*.
Ceraſa, Vedi Ciriegia.
Ceraiuolo, artefice di cera. *Cerarius*.
Ceralacca, cera da ſigillare. *ſignatoria cera*.
Cerbaia, cerreto. *locus cerris conſitus*.
Cerbero, cane di Plutone. *Cerberus*, *triceps janitor orci*.
Cerbottana, mazza vota dentro a guiſa di canna. *tubus*, *arundo*.
favellar per cerbottana. *loqui per internuncium*.
ſaper per cerbottana qualche coſa. *aliquid obiter audire*, *vel intelligere*: *caſu reſcire*.
Cerbiatto, cerviatto, cerretto. *hinnulus cervinus*, *pullus cervinus*.
Cerca. *exquiſitio*, *inveſtigatio*.
Cercante. *mendicus*, *rogator*.
Cercare, inveſtigare. *quæro*, *indago*, *inveſtigo*.
Cercare con diligenza. *perquiro*, *exquiro*, *ſcrutor*, *perſcrutor*.
Cercare con anſietà. *affecto*.
Cercare d'intendere e informarſi. *ſciſcitor*.
Cercare alcuno per terra, e per mare. *conquirere aliquem terra*, *marique*.
Cercare con arte la grazia d'alcuno. *aucupari alicujus gratiam*.
Cercare per procacciare, e mettere ſtudio, *curo*, *enitor*.
Cercatore diligente. *ſcrutator*, *indagator*, *inquiſi-*

quiſitor.
Cercatrice. *quæ quærit.*
Cerchiajo. *vietor.*
Cerchiare, circuire, faſciare. *cingo, circundo.*
Cerchiato. *circumdatus, cinctus.*
Cerchiello, cerchietto. *circulus, annulus.*
Cerchio. *Circulus.*
Cerchio da far'il formaggio. *forma.*
Cerchio d'uomini. *corona.*
Cercine, ravvolto di panno a foggia di cerchio uſato per portar peſi in capo. *ſufticillus.*
Cerco, cercato. *quæſitus.*
Cercone dicesi al vin guaſto. *vinum corruptum, vappa.*
Cerebro, cervello. *cerebrum.*
Ceremoniale. *Pontificalis, o Ritualis liber.*
Ceremoniere, Maeſtro delle ceremonie. *deſignator.*
Ceremonioſamente. *ſolemniter, comiter, officioſe.*
Cerere, Dea del grano. *Ceres, eris.*
Cereo, ovvero torcio. *cereus, fax, cis.*
Cerimonia, o cirimonia, ſolennità ne' ſacrifizj. *ceremoniæ, arum.* maeſtro di cerimonie. *deſignator.*
Cerimonie di parole. *circuitio, circuitus verborum.*
Cerimonie, per quelle dimoſtrazioni reciproche, che per onoranza ſi fanno le perſone civili. *officium, publica verba.*
Cerimonioſo. *officioſus.*
Cerna, coſa cattive ſeparata dalla buona. *purgamentum, cretura.*
Cerna, cioè ſcelta. *delectus.*
Cernere o cernire. *ſecerno, ſepara, delectum habeo, ſeligo.*
Cernere, cioè ſtacciare. *cerno, is.*
Cernire, cernere. *cerneve, deligere, ſeligere.*
Cernuto. *ſelectus, ſeparatus, cretus.*
Cero, candela grande di cera. *cereus, i.*
Ceroſo, di cera. *cereus, a, um.*
Cerotto, impiaſtro. *ceratum.*
Cerretano, cantambanco. *circulator.*
Cerro, ſorta d'albero. *cerrus.*
di cerro. *cerreus, cerrinus.*
Certamente. *certe, quidem, certo, revera, equidem, profecto, plane, omnino, ſane, herculè.*
Certezza, ſicurezza. *notitia, vel cognitio certa, veritas explorata.*
Certificare. *certiorem facio.*
Certificato. *certior factus.*
Certitudine, certezza. V.
Certo, cioè ſicuro. *certus, exploratus, haud dubius.*
Certo, avverb. *certe, procul dubio.*
Al certo, per certo. *vere, certe, profecto.*
Certo, pronome. *quidam.*
Certo, ſuſt. V. certezza.
Cerva. *cerva, æ.*
Cervellaccio, diceſi d'uomo ſtravagante. *moroſus homo, difficilis, cerebroſus.*
Cervellaggine, capriccio ſtrano. *ſtultum inventum, ſtultum conſilium, inſana voluntas.*
Cervelliera, cappelletto di ferro, che ſi porta in capo a difeſa. *caſſis, dis.*
Cervellino, cioè fantaſtico. *cerebroſus, vecors.*
Cervello, parte interiore del capo. *cerebrum.*
Per mente, o ſenno. *mens, intellectus, ratio.*
eſſere in cervello. *ſapio, ſana mente ſum, ſum compos mentis, compos mei.*
rimettere altrui il cervello in capo. *ad ſanam mentem revocare.*
tenere in cervello. *in officio continere.*
ſtare in cervello. *eſſe apud ſe.*
Cervice, parte deretana del collo. *cervix.*
Cerviere, ſpezie di lupo di viſta acutiſſima. *lynx, cis.*
Cerviero. add. *lynceus.*
Cervio, e cervo, animal noto. *cervus.*
di cervo. *cervinus.*
Cervogia, birra, bevanda. *cerviſia, cicera.*
Cerusico. *chirurgus.*
Ceruſſa, biacca. *Ceruſſa.*
Cerziorare. *certiorem facere.*
Ceſoja, forbice. *forfex.*
Ceſpuglio, o ceſpo, o ceſpite. *ceſpes, itis.*
Ceſpuglioſo. *ceſpitibus plenus.*
Ceſſamento, ceſſazione, e ceſſagione. *ceſſatio, defectus.*
Ceſſare, mancare. *ceſſo, deſiſto, deſino.*
Ceſſare di guerreggiare. *deſiſtere bella.*
Ceſſare di piagnere. *ſtatere lugendi modum.*
Ceſſare dall'impreſa. *deſiſtere incepto.*
Ceſſione. *ceſſio, conceſſio.*
Ceſſo, cioè luogo da ſcaricare il ventre. *latrina, forica.*
Ceſta, paniero. *ciſta, calathus, caniſtrum.*
Ceſtaccia. *ciſta informis.*
Ceſtella, ceſterelle, ceſtello, ceſtino. *fiſcella, ciſtella, ciſtula, ciſtellula.*
Ceſtelle, che ſi dà in regalo dopo i conviti. *apophoreta, orum.*
Ceſto, pianta di frutice, o d'erba. *ceſpes.*
Ceſtone. *corbis.*
Cetera, o cetra, ſtromento muſico. *cithara.*
cetera accordata. *cithara fidibus, vel numeris concenta.*
Ceteriſta, ſonator di cetra. *citharœdus, citheriſta; e citheriſtria* parlandoſi di femmina.
Cetronella, erbe che ha odore di cetro. *meliſſophyllon, meliphyllum, apiaſtrum.*
Cetriuolo, cocomero. *cucumis citreus.*
Cetta, mannaia. *ſecuris.*

Cettarella, dim. *ſecuricula.*
Che, relativo di ſuſtanza. *qui, quæ, quod.*
Che, relativo di quantità e qualità. *quantus, qualis.*
Che, dipendente da comparativo, o da relativo. *quam.*
Che, in vece di Se non. *niſi.*
Che, in vece di Quanto. *quam.*
Che, in vece di Perchè? *Cur, quare.*
Che, per Acciocchè. *ut, quo.*
Che, cioè Che coſa? *quid?*
Che non. *ne, quin.*
Che che, qualunque coſa che. *quicquid.*
Ch'è ch'è, vale ad ora ad ora. *crebro, ſæpe.*
Chente, cioè quale. *qualis, quis.* Per Qualunque. *quicunque.*
Cherica, raſura rotonda, che i Cherici ſi fanno ſul capo. *tonſura.*
Chericato, o Chericia. *clericatus.*
Cherico. *clericus.* κληρικός.
Chermiſi, e cremiſi. *purpureus, vel coccineus color.*
Cherubino. *Cherubim.* Vox Hebr.
Chetamente. *quiete, tacite.*
Chetare. Vedi Acchetare.
Chetezza. *quies, ſilentium.*
Cheto. *quietus, tacitus.*
Cheto cheto. *quietiſſime.*
Chi. *quis, quiſnam.*
Chi, ſenza interrogazione, colui che. *qui.*
Chiacchiera. *nuga, fabula.*
Chiacchierare. *blatero, inepte loquor.*
Chiacchierino. *garrulus.*
Chiacchierone. *blatero, nis, verboſus, loquax.*
Chiamare. *voco, accio, cavio, arceſſo.*
Chiamare altrove. *avoco.*
Chiamare a ſe. *advoco.*
Chiamare da banda. *ſevoco.*
Chiamar dentro. *intro voco.*
Chiamar'in ajuto. *invoco.*
Chiamare il Senato. *convocare Senatum.*
Chiamare a conti. *ad calculos vocare.*
andar'a chiamare. *arceſſo.*
Chiamarſi. *vocor.*
Chiamarſi contento. *acquieſcere.*
Chiamata. *vocatus, us.*
Chiamatore. *vocator, is.* Plin.
Chiappa. *clunis, nates.*
Chiappare. *capere, apprehendere, arripere.*
Chiappola, coſa di nuna, o poco pregio. *nugæ, arum, res nihili.*
Chiara, ovvero bianco dell'uovo. *ovi albumen.*
Chiaramente, manifeſtamente. *clare, aperte, dilucide.*
Chiarello, vino annacquato. *lora, æ, vinum dilutum.*
Chiarezza, ſplendore, lucidezza. *claritas, claritudo, perſpicuitas.*
Chiarificare, far chiaro. *illuſtrare.*
Chiarire, far chiaro. *clarifico, dilucido.* Per divenir chiaro. *clareſco, eluceſco.*
Chiarire alcuno di qualche coſa. *planum alicui facere, patefacere, elucidare aliquid.*
Chiarirſi di alcuna coſa. *certa aliquid cognoſcere, perſpicere, explorare.*
Chiarito. *clarus, illuſtris.* Per fatto certo. *Certior factus.*
Chiaro, lucido, manifeſto. *clarus, illuſtris, dilucidus, luculentus, perſpicuus, perlucidus.*
Chiaro, avverb. *clare, aperte, manifeſte, manifeſto, liquido.*
Chiarore. *ſplendor, claritas.*
Chiaſſetto a chiaſſo, ſono vie brevi e ſtrette. *callis, angiportus.*
Chiaſſo per bordello. *lupanar, ganea.*
Chiavaccio. V. Chiaviſtello.
Chiavaio, che ha in cuſtodia le chiavi. *clavium cuſtos.*
Chiavaiuolo, che fa le chiavi. *clavium fabricator, o faber.*
Chiavare, ſerrare. *claudo, occludo, obſero.* Per Conficcare. *configo, clavo figo.*
Chiave. *clavis.*
Chiave falſa. *clavis adulterina.*
Chiavello, chiodo. *clavus.*
Chiavetta. *clavicula.*
Chiavica, ſcolatojo dove ſcorrono le immondezze. *cloaca, æ.*
Chiaviſtello, ſtromento da ſerrare la porta. *vectis, repagulum, peſſulus.*
Chicchera, vaſo piccolo da ber caffè, o altro. *vaſculum, catillus.*
Chi che, qualunque, o Chi che ſia. *quicunque.*
Chiedere, domandare. *peto, rogo, poſtulo, poſco.*
Chiedimento. *petitio.*
Chieditore. *petitor.*
Chierico. V. Cherico.
Chieſa, Templo. *Templum, ædes, is, fanum, delubrum.*
Chieſetta, chieſuola. *ædicula, ſacellum.*
Chilo, ſugo bianco, che lo ſtomaco ſpreme da' cibi. *Chilus,* χυλός.
Chimera, moſtro favoloſo. *chimæra, commentum.*
Chimerico. *vanus, ſictilis, commentitius.*
Chimica. V. Alchimia.
China, ſceſe, contrario di ſalita. *locus declivis.*
Chinamento. *declinatio, declivitas.*
Chinare. *inclino.*
Chinarſi. *inclinor.*
Chinata. *declivitas.*

Chinato. *pronus.*
Chinatura. *curvatura, curvamen.*
Chinea, cavallo ambiante. *aſturco.*
Chino, pendente. *declivis, devexus, cernuus, pronus.*
Chino, ſuſt. *declivitas.*
Chioccia, gallina che ha i pulcini. *gallina matrix.*
Chiocciare, voce della chioccia. *glocio, glocito.*
Chioccio, roco. *raucus.*
Chiocciola, lumaca. *cochlea.*
ſcala a chiocciola. *cochlea, æ, o cochlis, dis.*
Chiocciola, cioè guſcio. *concha, oſtreum.*
Chiocciola, bacca. *bacca, baccula.*
Chiocciola d'ellera. *corymbus, i.*
Chiodo. *clavus.*
Chiodo di ferro. *clavus ferreus.*
Chiodo con la capella. *clavus capitatus.*
Chiodo, dove s'attaccano le coſe. *uncus.*
Chiodo da trave. *clavus trabalis.*
aver ſiſſo, e fermo il chiodo. *certum, & deliberatum eſſe.*
Chioma. *coma.*
Chioſa, eſpoſizione. *interpretatio.*
Chioſare, eſporre. *expono, interpretor.*
Chioſatore. *interpres.*
Chioſtro, loggia intorno i cortili. *periſtylium.*
Chiragra, gotta delle mani. *Chiragra.*
Chirurgo. V. *Ceruſico.*
Chitarra. *cithara.*
Chiudere, ſerrare. *claudo, occludo, obturo.*
Chiudere con ſiepe. *ſepio.*
Chiudere una lettera. *claudere, obſignare epiſtolam.*
Chiudimento. *obturamentum.*
Chiunque, qualunque. *quicunque.*
Chiuſa. *Clauſtrum, ſeptum.*
Chiuſamente. *occulte, clam.*
Chiuſino, coperchio. *operculum.*
Chiuſura. *ſepimentum, clauſtrum.* Per ſerratura. *Sera.*
Ciabatta, ſcarpa vecchia. *calceamentum tritum.* Per Maſſerizie conſumate. *ſcruta.*
Ciabattino, e ciabattiere. *cerdo, ſutor, veteramentarius.*
Ciacco, porco. *ſus.*
Ciaſſo, turaglio di botte. *operculum.*
Cialda, paſta ſottile cotta. *Ofella.*
Cialtrone. *impudens, nequam.*
Ciambella. *ſpira, æ.*
Ciambellaio. *piſtor dulciarius.*
Ciambellotto, diappo. *Pannus villoſus.*
Ciancetta, ciancerella. *nugamentum.* Apul.
Cianciare. *nugor.*
Cianciatore, ciancione, ciancioſo. *nugator, verboſus, gerro, garrulus.*
Ciancie, o ciance, chiacchiere. *nugæ, ineptia, gerræ, apinæ.*
venditor di ciance. *nugivendus, vel nugivendulus.*
portator di ciancie. *nugigerulus.* In altro ſenſo, *blatero, nebulo.*
Ciaramella, ſtrumento muſico. *tomaculus.* Per ciancione. *Blatero, onis.*
Ciarla. *inepta loquacitas, garrulitas.*
Ciarlare, cicalare. *garrio, blatero, as.*
Ciarlatano, cantambanco. *circulator.*
Ciarlatore o ciarlone. *loquax, garrulus.*
Ciarlatrice. *garrula, linguax, verboſa.*
Ciarleria. *garrulitas.*
Ciarliero. *garrulus.*
Ciarpa, banda, che portano i ſoldati. *Balteus.*
Ciarpame. *ſcrutorum vis.*
Ciaſchedono. *unuſquiſque, unaquæque, unumquodque.*
Ciaſcuno. *omnis, quiſque, unuſquiſque.*
Cibamento. *cibus.*
Cibare, nodrire, paſcere. *cibo, alo, nutrio, alimenta ſuppedito.*
Cibarſi. *veſcor.*
Cibo. *cibus, eſca, ciboria, orum.*
Ciborio, quel vaſo dove ſi tien l'Oſtia conſecrata. *ſacra pyxis.*
Cicale, animaletto noto. *cicada, æ.*
Cicala, cioè ciarliera. *garrula, loquax.*
Cicalamento, cicaleccio. *inanis verborum ſtrepitus, inepta locutio, garrulitas.*
Cicalare, ciarlare. *garrire, blaterare.*
Cicalone, ciarlone. *loquax, garrulus, blatero, onis.*
Cicatrice. *cicatrix.*
Ciccia, voce da fanciulli, per ſignificare carne. *caro.*
Cicciolo. *fruſtulum carnis.*
Cicerchia, legume. *cicercula.*
Cicogna, uccello. *ciconia.*
Cicognino. *ciconiæ pullus.*
Cicoria, radicchio. *cichorium.*
Cicuta, erba veleneſa. *cicuta.*
Ciecamente. *inconſulto, temere.*
Ciecare. V. Accecare.
Cieco, orbo. *cæcus, captus oculis.* Nato cieco, *cæcigenus, apud Lucr.*
Cielo. *cœlum.* Dal Cielo. *cœlitus.*
Cielo del letto. *peripetaſma, vel lacunar.*
Cifera. *nota.*
Cifolare. V. Fiſchiare.
Cifolo. V. Fiſchio.
Ciglio, piccolo arco di peli ſopra l'occhio. *ſupercilium.*
Cigna, o cinghia. *cingula.*

Cignale. V. Cinghiale.

Cignere, a cingere. *cingo*, *incingo*, *præcingo*, *circundo*.

Cigno, uccello bianchiſſimo, *cycnus*, *olor*.

Cigolamento. *ſtridor*.

Cigolare, lo ſtridere che fanno i ferramenti, o legnami, quando s'adoperano. *ſtrideo*, *ſtrepo*, *gemo*, *is*.

Cileſtro, cileſtrino azzuro. *cæruleus*, *cæruleus*.

Ciliccio, veſte di ſetole d'animali. *cilicium*.

Cilindrico. *Cylindraceus*.

Cilindro, figura, o coſa rotonda, e bislunga. *Cylindrus*.

Cima, ſommità di qualche coſa. *cacumen*, *faſtigium*, *culmen*, *vertex*.

cima d'uomo. *vir excellens*.

cima dell'elmo. *conus*, *i*.

cima della teſta. *vertex*, *icis*.

Cimare. *æquo*, *as*, *tondeo*, *es*.

Cimare, cioè ſcemare. *imminuo*, *decurto*.

Cimatore. *Tonſor*.

Cimatura, quel pelo che ſi leva al panno, cimandolo. *Tomentum*.

Cimazio, novolo, membro della cornice. *Cymatium*. κυμάτιον.

Cimentare. *experior*, *periculum facio*.

Cimentarſi. *audere aliquid*, *aggredi*.

Cimento, prova. *experimentum*, *periculum*.

Cimice, animale notiſſimo. *cimex*.

Cimiero, o cimiere. *conus*, *criſta*.

Cimiterio, o cimiterio. *ſepulcretum*.

Cimola del cavolo, e della verze. *cyma*, *æ*.

Cinabro, mettaro di color roſſo. *cinnabari*.

Cinerizio. *cineraceus*.

Cingere. V. Cignere.

Cinghia. *cingula*.

Cinghiale. *aper*.

Cinghialino. *aprinus*.

Cinghio, cerchio. *circulus*, *orbis*, *gyrus*, *cingulum*.

Cingolo. *cingulum*, *zona*.

Cinguettare, *balbutio*, Per ciarlare e cicalare, *garrio*, *effutio*.

Cinnamo, ſorta di aromato. *Cinnamomum*.

Cinquanta. *quinquaginta*.

cinquanta volte. *quinquagies*.

a cinquanta a cinquanta. *quinquageni*.

Cinquanteſimo. *quinquageſimus*.

Cinquantina, la ſomma di cinquanta, come una cinquantina d'uomini. *ad quinquaginta homines*.

Cinque. *quinque*.

A cinque a cinque. *quini*.

Cinque volte. *quinquies*.

Cinquecenteſimo. *quingenteſimus*.

Cinquecento. *quingenti*.

Cinquefoglio, erba. *quinquefolium*.

Cinquemila. *quinque millia*.

Cinquennio. *quinquennium*.

Cinquino. *quinarius numerus*.

Cinta, cinto, cintolo, cintura, cintola. *zona*, *cingulum*.

cinta della calze. *ligula*, *æ*, *periſcelis*, *idis*.

cinta di ſpada. *balteus*, *i*, *balteum*, *i*.

cinta di muro. *ambitus muri*, *o murorum*.

Cinturetta, o cinturino, diminutivo di cintura. *cinctitulus*, *zonula*.

Ciò, pronome. *id*, *ejus*, *ei*.

Ciocco, sorza, ceppo. *truncus*, *ſtipes*, *pitis*.

Cioè. *hoc eſt*, *videlicet*, *nempe*.

Cionco, mozzo, accortato. *mutilus*, *mancus*, *decurtatus*. Per ubbriaco. *Ebrius*.

Ciondolare, penzolare. *Pendere*, *nutare*.

Ciotola, vaſo da bere ſenza piede, dal Lat. *cotyla*.

Ciotto, ſaſſo. *lapis*, *ſaxum*. Per Zoppo, *claudus*.

Ciottolare, dare della ſaſſata. *lapidibus appetere*.

Ciottolo, pietra viva rotonda e fluviale. *calculus*, *lapillus*.

Cipolla, frutto noto. *cæpa*, *æ*, o *cæpe*, *is*.

Cipollina, o cipollino. *cæpula*, *vel cæpulla*.

Cipreſſo, albero noto. *cupreſſus*. Di cipreſſo. *cupreſſinus*. Luogo piantato di cipreſſi. *cupreſſetum*.

Circa, prepoſizione. *circiter*, *circa*.

Circa il mezzo dì. *circiter meridiem*.

Circa le coſe ſue. *de rebus ſuis*.

Circolare, girare attorno. *circumire*, *ambire*.

Circolare, add. *rotundus*, *orbiculatus*. Moto circolare, *motus orbitus*. Varro.

Circolarmente. *in gyrum*, *in orbem*, *circulatim*.

Circolazione. *gyrus*, *circuitus*.

Circoletto. *orbiculus*, *circulus*.

Circolo, cerchio. *circulus*, *orbis*, *circus*, *gyrus*.

Circoncidere. *circumcido*.

Circonciſione. *circumciſio*.

Circonciſo. *recutitus*, *circumciſus*.

Circondare, attorniare, girare intorno, e chiudere. *circundo*, *ſepio*, *obſepio*, *conſepio*.

Circondare con iſteccato. *vallo*, *obvallo*.

Circondato. *circumdatus*, *ſeptus*, *obvallatus*.

Circonferenza. *extremitas*, *circumferentia*.

Circonlocuzione, quando con più parole ſi dice quel che ſi può dire con una, o poche. *periphraſis*, *circuitio*, *circumlocutio*.

Circonſcrivere. *circumſcribo*.

Circonſpetto. *circumſpectus*. Per Accorto, e prudente. *cautus*, *prudens*.

Circonſpezione. *cautio*, *circumſpectio*.

Circonſtante, o circoſtante. *qui circumſtat*, *qui adeſt*, *circumſtans*.

Circonvenzione, inſidie. *inſidiæ*, *arum*, *circumventio*, *dolus*.

Circonvicino. *finitimus*.

Circoſtanza. *adjunctum*, *circumſtantia*.

Circuire, attorniare. *ambire*, *circumire*.

Circuito, giro. *circuitus*, *gyrus*.

Circuizione, circuimenza, *circuitio*, *circuitus*.

Ciregeto, luogo dove ſono molti ciriegi. *locus cerasis conſitus*.

Ciriegia, frutta nota. *ceraſum*.

Ciriegio, albero. *ceraſus*.

Cireguolo, add. *ceraſinus*.

Cirugia, arte del cirugico. *chirurgia*.

Cirugico, medico di piaghe. *chirurgus*.

Ciſcranna, ſcanno da libri. *Pluteus*.

Ciſpità, male che fa colare gli occhi d'umore. *lippitudo*.

Ciſpo o ciſpoſo. *lippus*.

Ciſterna, luogo dove ſi raduna l'acqua piovana. *ciſterna*.

Ciſto, pianta che naſce fra i ſaſſi. *ciſtus*.

Citare, cioè addurre o allegare. *profero*, *in medium affero*.

Citare in ragione o in giudizio. *vocare in jus*, *dicere diem alicui*, *citare aliquem*.

Citariſta. V. Cetariſta.

Citarizzare. V. Cetarizzare.

Citazione. *dica*, *æ*.

Citera, o Cerigo, Iſola e Città della Morea. *Cythera*.

Citiſo, pianta. *cytiſus*.

Citraggine, o cedronella, erba odoroſa. *citrago*.

Città. *urbs*, *oppidum*.

Città al mare. *urbs maritima*.

Città principale. *Urbs princeps*, μητρόπολις.

Città mercantile. *emporium*.

Città ben preſidiata. *urbs munita*.

Città di nuovi abitatori. *colonia*.

Cittadella, fortezza, rocca. *arx*, *arcis*.

Cittadinamente. V. Civilmente.

Cittadineſco, da cittadino, civile. *civilis*, *urbanus*.

Cittadinanza. *civitas*, *civium cœtus*, *cives*, *ium*.

Cittadino. *civis*, *municeps*.

Civaia, legume. *legumen*.

Civanzo, guadagno. *compendium*, *lucrum*.

Civanzare. *lucrari*, *lucrifacere*, *compendifacere*. ¶ Per provvedere, *Comparare*.

Ciuco, aſino. *aſinus*.

Civetta, uccello notturno. *noctua*.

Civettare, imitare i geſti della civetta. *noctuarum more curvare caput*. Per far' atti di vanità e leggerezza. *ineptire*, *nugari*.

Civetteria. *ineptiæ*, *arum*.

Civettino, vano. *leviculus*.

Civettone. *immanis noctua*.

Ciuffare, pigliar pel ciuffo. *arripio*.

Ciuffetto, capelli ſopra la fronte. *frontis capillitium*. Apul.

Ciuffo, parte dinanzi de' capelli. *frons capillata*.

Ciuffo che uſano i facchini per poſarci ſopra il carico. *ceſticillus*.

Ciuffola, bagatella. *nugæ*, *gerræ*.

Civile, di città. *urbanus*, *civicus*. Per Ben nato. *honeſtus*, *liberalis*, *ingenuus*.

Civilmente, con civiltà. *urbane*, *civiliter*, *honeſte*, *liberaliter*.

Civiltà. *urbanitas*, *honeſtas*, *liberalitas*, *comitas*.

Ciurma, propriamente gli ſchiavi in galea. *remiges*. Per moltitudine di gente. *turba*, *cœtus*.

Ciurmadore, cioè cantambanco. *circulator*, *deceptor*, *planus*, *i*.

Ciurmaglia. *plebs*, *populi quiſquiliæ*.

Ciurmare, dare ad intendere a guiſa di ciurmadore una coſa per un'altra. *imponere alicui*.

Ciurmeria. *circuitus*, *ambages*.

Clandeſtino. *clandeſtinus*.

Claſſe. *Claſſis*.

Claſſico, eccellente, perfetto. *Claſſicus*.

Clava, mazza. *clava*, *æ*.

Clauſola. *clauſula*, *æ*.

Clauſtrale, di clauſtro. *Ad clauſtrum*. Per religioſo. *Monachus*.

Clauſtro. *clauſtrum*.

Clauſura. *clauſtrum*.

Clemente, benigno, umano. *clemens*, *mitis*, *comis*.

Clementemente. *clementer*.

Clemenza. *clementia*.

Cliente, o clientolo, che ſi raccomanda ad un' avvocato, che lo difende. *cliens*.

Clientela, protezione, *clientela*.

Clima. *clima*, *atis*, *plaga*, *æ*.

Cloaca. *cloaca*.

Coabitazione. *contubernium*.

Coadiutore. *adjutor*.

Cocchiere, chi guida il cocchio. *auriga*.

Cocchio, carretta. *carpentum*, *pilentum*, *eſſedum*, *rheda*, *currus*.

Cocchiume, turacciolo della botte. *epiſtomium*.

Coccia, Piccola enfiatura. *Tumor*, *tuberculum*.

Cocco, cioè grana. *coccum*.

Coccodrillo, animale velenoſo. *crocodilus*.

di coccodrillo. *crocodilinus*.

Coccola. *Bacca*.

Cocente. *ardens*, *flagrans*, *fervidus*.

Cocimento, cociore. *fervor*, *ardor*.

Cocito, fiume d'inferno. *cocytus*.

Cocitoio, di facile cocitura. *Coctibilis*.

Cocitura, liquore, in cui ſi ſia cotta qualche coſa. *Decoctum*.

Cocolla, veſte di ſopra che portano i Monaci. *cuculius*.

Cocoma, ramino, vaſo da ſcaldar l'acqua. *cucuma*, *æ*.

Cocomero. *cucumis*, *is*.

Cocone. *epiſtomium*.

Coda. *cauda*. Coda dell'eſercito, retroguardia, *noviſſimum*, *poſtremum agmen*. Menar la coda, *jactare caudam*. Guardar colla coda dell'occhio, *limis*, *vel obliquis oculis aſpicere*.

Coda, cioè ſtraſcico del manto. *ſyrma*, *tis*.

Codatremola, uccello. *motacilla*.

Coda di leone, erba. *orobanche*, *es*.

Codardamente. *ſegniter*, *ignave*.

Codardia, vigliaccheria. *ſegnities*, *ignavia*, *abjectio animi*.

Codardo, dappoco, e vile, *ignavus*, *piger*, *abjectus*, *vilis*.

Codaccia. *Immanis cauda*.

Codice, libro. *codex*, *icis*.

Codicillo. *codicilli*, *orum*.

Codiroſſo, ſpezie di beccafico. *Ficedula*.

Coduto. *Caudatus*.

Coerede. *cohæres*.

Coerenza. *cohærentia*.

Coetaneo, *coævus*, *æqualis*, *coætaneus*.

Coeterno. *coæternus*.

Cofano, corbello. *corbis*, *cophinus*.

Cogliere, raccogliere. *colligo*, *lego*.

Cogliere, cioè giugnere alcuno all' improvviſo. *deprehendo*.

Cogliere tempo. *tempus arripere*.

Cogliere, cioè ferire. *ferio*, *percutio*.

Coglione, teſticolo. *teſtis*, *teſticulus*.

Cognata. *glos*, *gloris*.

Cognato. *levir*.

Cognazione. *cognatio*.

Cognizione. *cognitio*, *notitia*, *prudentia*.

Cogno per iſfendere le legna, *cuneus*. Cogno, miſura, *congius*.

Cognome, *cognomen*.

Cognominare. *cognomino*, *appello*.

Coiajo, che concia, o vende cuojo. *coriarius*.

Cojame, cuojo. *corium*.

Coietto, giubbone ſenza maniche. *Tunica*.

Coito. *concubitus*, *coitus*.

Colà. avverb. di moto. *illuc*, e talora di ſtato, *illic*.

Colaggiù. *illic*, *illuc*.

Colare, ſtillare. *colare*, *percolare liquorem*.

Colare, cioè gocciolare. *ſtillo*, *fluo*.

Colaſcione, ſtrumento da ſonare. *cithara*.

Colaſsù. *illic*, *illuc*, *ſuperne*.

Colatojo. *colum*.

Colatojo da vino. *qualus*, *i*, e *ſaccus vinarius*.

Colatojo da neve. *ſaccus nivarius*, o *colum nivarium*.

Colatura. *colatura*.

Colcarſi, porſi a giacere. *jaceo*, *cubo*, *decumbo*.

Colei. *illa*.

Colezione, merenda. V. Collazione.

Coliſeo di Roma grande, *Amphitheatrum Veſpaſiani*. Piccolo, *P. Statilii Tauri*.

Colla, materia tenace. *gluten*, *glutinum*. Per fune da tormentare i rei. *Funis*.

Collana. *torques*, *vel torquis*. Chi ha collana al collo. *torquatus*.

Collare, dar de' tratti di fune. *funa torquere*.

Collare da camiſcia. *collaria*, *æ*, *collare*, *is*, *numella*, *æ*.

Collarino. *collare*.

Collaterale. *proximus*, *finitimus*.

Collazionare, incontrare ſcritture. *conferre*.

Collazione, paſto avanti deſinare. *jentaculum*. Far collazione. *jento*. Per confronto. *collatio*.

Collazione dopo cena. *comiſſatio*.

Colle, monticello. *collis*.

Collega. *collega*.

Colleganza, collegamento. *fœdus*, *ſocietas*.

Collegata. *fœdus*, *eris*.

Collegio. *collegium*. Collegio di ragazzi. *orphanotrophium*.

Collera, a collora. *bilis*, *iracundia*.

andare in collera, in commoverſi, *excandeſcere*.

Collerico, a colleroſo. *iracundus*, *biloſus*.

Colletta, raccoglimento. *collectio*, *collecta*.

Collettivamente. *ſimul*.

Collettico. *collectivus*. termine gramaticale.

Collettizio, diceſi propriamente d'eſercito poſto inſieme in fretta. *collectitius*.

Colletta, piccolo colle. *clivulus*, *colliculus*.

Collina. *clivus*, *collis*.

Collina picciola. *clivulus*, *colliculus*.

Collo, parte del corpo. *collum*, *cervix*.

Collocare, porre in luogo. *locare*, *collocare*.

Collocazione. *collocatio*.

Collocuzione. *collocutio*.

Colloquio. *colloquium*.

Collora. V. Collera.

Collottola. *cervix*.

Colluſione, inganno. *Colluſio*, *dolus compoſitus*.

Colmare. *repleo*, *cumulo*.

Colmo, cima, ſommità. *culmen*, *faſtigium*.

Colmo, addiet. *redundans*, *cumulatus*.

Colombaia, ridotto da colombi. *columbarium*, e con voce greca Varrone dice *periſteroirophium*.

Colombina, ſterco di colombo *Fimus columbinus*.

Colombino, piccione. *pullus columbinus*.

Colombo. *columbus*, e *columba*. Di colombo, *columbaris*, *columbinus*.

Colombo ſelvatico. *palumbes*, *palumbus*.

Colombo caſalingo. *domeſticus columbus*.

Co-

Colombo tra domeſtico, e ſelvatico. *columba miſcella*, Var.
Colonia, gente mandata ad abitar qualche terra. *colonia*.
Colonna. *columna*, *columen*, *fulcrum*.
Colonna di cotto. *columna fictilis*.
Colonnato, quantità di colonne. *columnarum ſeries*.
Colonnello, o colonnetta, dim. di colonna. *columella*.
Colonnello, titolo di grado militare. *tribunus militum*.
Colonetta. *columella*.
Coloraccio. *deterrimus color*.
Colorare, dar colore. *coloro*, *colorem induco*.
Coloratamente, ſimulatamente. *ficte*, *ſimulate*.
Colorato, cioè apparente. *veriſimilis*, *fictus*.
Colore. *color*. Di due colori, *bicolor*. Di molti colori, *multicolor*. D'un colore, *unicolor*. D'un medeſimo colore, *concolor*. Sotto colore, *ſpecie*.
Colorire. Vedi Colorare.
Colorito, *coloratus*.
Coloſſo, ſtatua, ch'eccede in grandezza. *coloſſus*.
Colpa, mancamento, difetto, errore. *culpa*.
commettere una colpa. *patrare crimen*, *ſcelus admittere*.
dar la colpa ad alcuno, accuſare. *inſimulare*, *culpa dare*.
chiamarſi in colpa. *accuſare ſe ſe*.
aver colpa di qualche coſa. *in cauſa eſſe*.
Colpare. V. incolpare.
Colpevole. *noxius*, *ſons*, *reus*, *criminoſus*.
Colpevole, ſuſt. *reus*. eſſere colpevole. *culpa tenere*, *reum eſſe*.
Colpire, dare colpo. *ferio*, *percutio*, *peto*, *cado*.
Colpo, botta, percoſſa. *ictus*.
di colpo, vale in uno iſtante. *ſtatim*, *repente*.
a un colpo, val' inſieme. *ſimul*.
Coltellacio. *culter*.
Coltellata. *ictus cultri*.
Coltellino. *cultellus*.
Coltello. *culter*.
metter mano alle coltella. *evertere cultros*, *enſes*.
Coltivare la terra. *colo agrum*, *colo terram*, *exerceo*.
Coltivare, cioè venerare. *colo*, *veneror*.
Coltivazione. *coltura*, *cultus*.
Colto, coltivato. *cultus*.
Colto, da cogliere. *lectus*, *collectus*.
Colto, cioè colpito. *ictus*.
Colto all'improvviſo. *deprehenſus*.
Coltrice, e coltre. *ledix*, *etc.*
Coltricetta. *ledicula*.
Coltrone. *gravis ledix*.
Coltura, coltivamento, e coltivazione. *cultura*, *cultus*.
Colubrina, ſorte d'artiglieria. *tormentum bellicum*.
Colui. *ille*, *illa*, *illud*, *is*, *ipſe*.
Comandamento. *mandatum*, *imperium*, *juſſus*, *juſſum*, *juſſio*.
Comandare. *jubeo*, *mando*, *impero*, *edico*.
Comandato. *juſſus*. Non comandato. *injuſſus*.
Comando. *juſſum*, *juſſio*.
Combaciarſi, cioè congiungere inſieme. *apte jungi*.
Combattente. *bellator*, *miles*.
Combattere, far battaglia, far giornata. *pugno*, *certo*, *decerto*, *prælior*, *prælio decerto*, *manus conſero*, &c.
Combattere a bandiere ſpiegate. *depugnare collatis ſignis*.
Combattere, cioè dar' aſſalto. *invadere*.
Combattere, cioè travagliare. *agito*, *vexo*.
Combattere, cioè contraſtare inſieme. *altercor*.
Combattimento, battaglia, fatto d'arme. *pugna*, *certamen*, *prælium*, *decertatio*, *conflictus*.
Combattitore. V. Combattente.
Combattitrice. *bellatrix*.
Combriccola. *perditorum hominum cœtus*, *conciliabulum*, *coitio*, *conventiculum*.
Come. *ut*, *velut*, *ſicut*, *tanquam*.
Comechè, vale ancorchè. *quamquam*, *etiam*, *quamvis*. Talora ſi uſa per comunque, *utcunque*.
Comentar, far comento. *interpretor*, *expono*.
Comentatore. *interpres*.
Comento. *interpretatio*.
Come ſe. *perinde ac ſi*, *non ſecus ac ſi*, *perinde quaſi*.
Comico, compoſitor di commedia. *comicus*.
Cominciamento. *principium*, *exordium*, *initium*.
Cominciare, incominciare. *incipio*, *ordior*, *inchoo*.
Cominciatore. *auctor*, *primus incipiens*, *inceptor*.
Cominciatrice. *quæ inchoat*.
Comino, ſorta d'erba. *cuminum*.
Comitiva. *comitatus*.
Comito di galera. *portiſculus*, *remigum hortator*, *moderator*.
Comare, levatrice. *obſtetrix*.
Commedia. *comœdia*, *fabula*.
Commediante. *actor*, *comœdus*, *hiſtrio*.
Commemorare, raccontare. *commemoro*, *recenſeo*.
Commemorazione. *mentio*, *commemoratio*.
Commenda, rendita Eccleſiaſtica. V. Beneficio Eccleſiaſtico.
Commendazione. *commendatio*.
Commendatizia, lettera di raccomandazione. *epiſtola commendatoria*.
Commendevole. *laude dignus*, *laudabilis*, *commendabilis*.
Commenſale, che ſta alla medeſima menſa. *convictor*, *conviva*.

Commerzio, affare inſieme. *commercium*.
Commeſſario, che ha carico di cure pubbliche. *curator*, *præfectus*, *adminiſter*.
Commeſſario de' grani. *curator rei frumentariæ*, *præfectus annonæ*, *præfectus alimentorum*.
Commeſſario delle ſtrade. *curator viarum*.
Commeſſario delle fabbriche. *ædilis*.
Commeſſione. *mandatum*, *juſſum*.
Commeſſura, giuntura. *commiſſura*, *compago*, *compages*, *junctura*.
Commettere, dar commeſſione. *mando*, *injungo*, *jubeo*.
Commettere qualche coſa ad alcuno. *dare mandata alicui de re aliqua*.
Commettere alla fede d'alcuno. *credo*, *concredo*.
Commettere per fare. *admittere*, *patrare*.
Commettere, cioè mettere inſieme. *conglutino*, *conjungo*.
Commettitura. V. Commeſſura.
Commiato, licenza di partire. *commeatus*, *abeundi facultas*.
Commiſerazione. *miſericordia*, *commiſeratio*.
Commiſtione, meſcolanza. *commixtio*.
Commoſſo. *commotus*, *percitus*.
Commozione, commovimento. *commotio*, *motus*.
Commutare, cambiare. *muto*, *commuto*, *permuto*.
Comodamente. *commode*, *apte*.
Commodità. V. Comodo. ſuſt.
Comodo, atto, opportuno. *commodus*, *aptus*, *idoneus*.
Comodo, cioè ricco, *locuples*, *dives*.
Comodo ſuſt. comodità. *commodum*, *opportunitas*, *otium*.
Compagna. *ſocia*.
Compagnevole. *ſociabilis*, *ſocialis*.
Compagnia. *ſocietas*, *ſodalitium*.
di compagnia, ſignifica in compagnia. *una*, *ſimul*.
Compagnia di fanti. *cohors*.
Compagnia di cavalli. *turma*.
Compagno o compagnone. *ſocius*.
Compagno in viaggio. *comes itineris*.
Compagno in officio, e magiſtrato. *collega*.
Compagno a bere. *combibo*, *onis*, *compotor*, *is*. E compagna, *compotrix*, *cis*.
Compagno in guerra. *commilito*, *nis*, e *commiles*.
Compagno a tavola. *conviva*, *æ*.
Compagno nella roba. *ſocius*, & *particeps fortunarum*.
Compagno di ſcuola. *condiſcipulus*.
Compagno ne' travagli. *ſocius*, & *conſors laborum*, *ſocius in adverſis*.
Compagno nell'amore. *rivalis*. e compagnia. *rivalitas*.
Companatico. *obſonium*.
preparazione di companatico. *obſonatus*, *us*.
provveditore di companatico. *obſonator*.
provvedere, e comperar companatico. *obſonor*, *aris*.
Comparare, paragonare. *comparare*.
Comparatico, parentela ſpirituale, chiamata da' Teologi *cognatio ſpiritualis*.
Comparazione, paragone. *comparatio*, *collatio*, *contentio*.
o comparazione. *pro*.
far comparazione. *confero*, *comparare*.
Compare. *patrinus*. V. N.
Comparire, dimoſtrarſi. *compareo*, *appareo*.
Compariſcenza. *ſpecies*.
Comparſa. *ſpecies*.
Compartimento. *diſtributio*.
Compartire. *diſtribuo*, *divido*.
Compaſſare, miſurare. *circino metiri*, *circinare*.
Compaſſione, miſericordia. *miſeratio*, *miſericordia*, *commiſeratio*.
aver compaſſione. *miſereor*, *miſeror*, *miſereſco*.
Compaſſionevole, chi ha compaſſione. *miſericors*.
Compaſſionevole, cioè degno di compaſſione. *miſerabilis*, *miſerandus*.
Compaſſionevolmente. *miſerabiliter*.
ſenza compaſſione. *immiſericorditer*.
Compaſſo, ſeſta, geometrico ſtromento. *circinus*.
Compatire. *miſereor*, per perdonare, *veniam do*, *ignoſco*, *condono*.
Compatriota. *civis meus*, *civis tuus*, *conterraneus*, *popularis*.
Compendiare. *omnia breviter complecti*, *breviare*.
Compendio. *compendium*, *epitome*.
Compendioſamente. *breviter*.
Compendioſo. *brevis*, *compendiarius*.
Compenſamento. *compenſatio*.
Compenſare, rimunerare. *compenſo*, *rependo*.
Compenſo, remedio. *remedium*, *compenſatio*.
Comperare. Vedi Comprare.
Competente, e convenevole. *aptus*, *conveniens*.
Competentemente. *apte*, *convenienter*, *concinne*.
Competenza, il competere. *æmulatio*.
andare a competenza. *æmulari*, *certare*.
Competere, gareggiare. *æmulor*, *certo*.
Competitore. *competitor*, *æmulus*.
Competitrice. *competitrix*.
Compiacenza, guſto, e diletto. *voluptas*, *oblectatio*, *delectatio*.
andare a compiacenza. *obſequi alicui*, *indulgere*.
aver compiacenza, o compiacimento. *oblectari*, *delectari in aliqua*.
Compiacere, far piacere, intrar in grazia. *obſequor*, *morigeror*, *indulgeo*, *obſecundo*, *inire gratiam*, *aucupari gratiam*, *gratificari*, *gratum facere alicui*.
Compiacimento. V. Compiacenza.

Compiagnere, o compiangere, aver compaſſione. *condoleo*, *miſereor*, *deploro*.
Compiagnere, cioè lamentarſi. *conqueror*.
Compiere. V. Compire.
Compieta, l'ultima dell'Ore Canoniche, chiamata dagli Eccleſiaſtici *Completorium*.
Compilare, comporre. *condo*, *ſcribo*, *compono*.
Compilato, cioè compito. *perfectus*, *abſolutus*.
Compilazione. *collectio*. Per la coſa compilata. *opus*.
Compimento, finimento. *perfectio*, *abſolutio*, *finis*, *exitus*.
Compire, por fine. *compleo*, *expleo*, *finio*, *perago*.
Compitamente. *perfecte*, *abſolute*.
Compitare, contare. *numerare*.
Compito, compiuto. *perfectus*, *abſolutus*.
Compito, cioè corteſe. *officioſus*, *comis*, *urbanus*, *humanus*.
Compitamente. *perfecte*, *abſolute*.
Compleſſionato. *conſtitutus*, *habitus*, *a*, *um*.
Compleſſione, diſpoſizione e ſtato del corpo. *habitudo*, *habitus corporis*, *valetudo*.
cattiva compleſſione. *infirma valetudo*, *haud ſatis firma*, *paulo infirmior*, *imbecilla*, *non robuſta*.
aver cattiva compleſſione. *minus belle ſe habere*, *non omnino valere*, *eſſe valetudine infirmiore*, *viribus parum firmis*.
far miglior compleſſione. *valetudinem confirmare*, *valetudine meliore uti*, *firmiorem ac validiorem fieri*.
Compleſſo, pieno di carne, informato. *bene habitus*.
Complice, conſapevole. *conſcius*, *particeps*.
Complimento, atto di riverenza. *officium*, *obſequium*, *polita verba*.
Complire, far complimenti. *præſtare urbana officia*, *officioſe loqui*, *officioſe facere*.
Non comple. *non eſt operæ pretium*, *non juvat*, *non expedit*.
Componere. V. Comporre.
Componimenti, ſcritti, opere. *ſcripta*, *libri*, *opera*.
Comporre, e componere. *compono*, *ſcribo*, *condo*.
Componere bene. *egregie*, *luculenter*, *ſubtiliter*, *eleganter ſcribere*.
Compoſitore. *compoſitor*.
Comporre, cioè riconciliare. *concilio*, *compono*.
Comportabile. *tolerabilis*.
Comportare, tollerare. *fero*, *tolero*, *æquo animo ferre*, o *patienter ferre*.
Compoſizione, componimento. *ſcriptum*, *opus*, *compoſitio*.
Compoſizione, cioè aggiuſtamento. *compoſitio*.
Compoſizione, che ſi dà a' fanciulli nelle ſcuole. *dictatum*.
Compoſta, meſcuglio di coſe acconce inſieme. *miſtura*, *compoſitio*.
Compoſtamente, acconciamente. *concinne*. Per Modeſtamente. *modeſte*.
Compoſto. *compoſitus*, *diſpoſitus*.
Compra o compero. *emptio*, *comptio*.
Comprare o comperare. *emo*, *coemo*, *mercor*, *commercor*.
Comprato o compero, o compro. *emptus*. Non comprato. *inemptus*.
Compratore. *emptor*.
Comprendere, conoſcere, giudicare. *comprehendo*, *conjicio*, *capio*, *intelligo*, *aſſequor*.
Comprendere in brevità, vale ridurre in brevità. *perſtringere*, *vel complecti paucis*.
Comprendimento. *comprehenſio*.
Compreſſione. *compreſſio*.
Comprimere, reſtrignere, chiudere. *comprimo*, *cohibeo*.
Compromeſſo, il rimetterſi in arbitri. *compromiſſum*.
Compromettere, rimetterſi in arbitri. *compromitto*, *facere compromiſſum*.
Compugnerſi. *affligor*, *doleo*, *pœniteo*.
Compunto. *afflictus*, *dolens*.
Compunzione. *pœnitentia*, *dolor*.
Computare, calcolare, far conto. *ſupputo*, *ad calculum revoco*.
Computiſta. *ratiocinator*, *calculator*.
Computo, calcolo. *calculus*, *ratio*.
Comunale. *vulgaris*, *communis*.
Comune. *communis*.
Comune, ſuſt. comunanza. *reſpublica*, *commune*.
Comunemente, comunalmente. *communiter*.
Comunicare, far parte. *communico*, *impertio*.
Comunicazione. *communicatio*, *communio*.
Comunione. *communio*.
Comunità. *Reſpublica*, *commune*.
Comunque. *utcumque*, *quomodocunque*, *ut ut*.
Con, prepoſizione che ſerve al ſeſto caſo. *cum*.
Conca, vaſo. *pelvis*, *concha*.
Conca da barbiere. *labrum*, *i*, *pelvis tonſoris*.
Conca per lavar i piedi. *pelluvium*, *ii*, e *pelvis*, *is*.
Conca per lavar la macchia. *labrum*, *lavacrum*.
Conca picciola. *catillus*, *i*, *conchula*.
Conca di marmo. *labrum marmoreum*.
Concha di rame. *labrum æneum*.
Concatenare. *concateno*, *conjungo*, *colligo*.
Concatenazione. *concatenatio*, *colligatio*.
Concavità. *cavum*, *profunditas*.
Concavo, cavato. *concavus*, *cavus*.
Concedere. *concedo*, *ſino*, *permitto*. Per dare. *do*, *tribuo*. Per affermare. *concedo*, *ajo*, *affirmo*.
Concedimento, o conceſſione. *conceſſio*.

Concento, conſonanza, concordanza. *concentus, concentio, harmonia, ſymphonia.*
Concentrare. *ad centrum propellere.*
Concentrarſi. *intus claudi, intus recondi.*
Concepire. *concipio.*
Concepire, cioè comprendere. *intelligo, percipio.*
Concernere, appartenere. *pertinet, ſpectat.*
Concertare. *convenire, paciſci.*
Concerto, ordine. *pactum, conventio.*
Conceſſione. *conceſſio, permiſſio.*
Conceſſo, conceduto. *conceſſus, permiſſus.*
Concetto. *cogitatum, i, ſenſus animi, cogitatio, ſententia.*
Concetto, ſtima. *exiſtimatio, opinio.*
eſſere in concetto. *bene audire.*
avere in concetto. *magni facere.*
Concezione, concepimento. *conceptio.*
Conchiglia, peſca. *conchylium, concha.*
Conchiudere, concludere. *concludo, termino claudo.*
Conchiudere qualche coſa di comun parere. *concludere aliquid, ſtatuere communi ſententia.*
Conchiudere l'orazione. *perorare, orationem claudere.*
Conciare. *aptare, reficere, inſtaurare.*
Concia. *medicamen.*
Conciare i cibi, o vivande. *condire epulas.*
Conciare le pelli. *coria perficere.*
Conciateſte. *capillorum concinnator.*
Conciato. *conditus, a, um.*
Conciatore. *coriarius.*
Conciatura, acconciamento. *inſtauratio, concinnatio, refectio.*
Conciature de' cibi. *condimentum, conditura, conditio.*
Conciliabolo. *conciliabulum.*
Conciliare. *concilio.*
Concilio, adunanza d'uomini. *concilium.*
Concime, letame. *fimus.*
Concimare, letamare. *ſtercoro, lætifico.*
Concio, acconcio. *concinnus, concinnatus, refectus.*
Concione. *concio, oratio.*
Concioſſiachè, concioſſiacoſachè. *cum.*
Conciſtoro, conſiſtoro. *conſilium.*
Concitare. *concito, cieo, incito.*
Conclave, abitazion chiuſa. *conclave, is.*
Concludente. *concludens, aptus ad rem.*
Concludentemente. *apte ad rem.*
Concluſione. *concluſio, clauſula, finis.*
Concomitanza. *conjunctio, ſocietas.*
Concordanza. *concordia, congruentia, convenientia.*
Concordare. *concordo, convenio.*
Concorde, conforme. *concors, congruens.*
Concordemente. *concorditer, concordi animo, conſenſu, ex communi ſententia.*
Concordia, accordo. *concordia, conſenſus.*
Concorrente. *competitor.*
Concorrenza. *petitio, competitio.*
Concorrere, correre inſieme. *concurro, confluo.*
Concorrere, dimandare. *peto.*
Concorrere nell' opinione d'alcuno, o al parer d'altri. *ire in ſententiam alicujus, diſcedere pedibus in ſententiam aliorum.*
Concorrere in una medeſima ſentenza. *uti pari conſilio.*
Concorſo. *concurſus, conſpiratio, concurſio, frequentia.*
Concubina. *concubina, amica.*
Concubina di uomo maritato. *pellex, icis.*
Concubinato. *pellicatus, concubinatus.*
Concubineſco. *meretricius, concubinalis.*
Concubito. *concubitus.*
Conculcamento. *conculcatio.*
Conculcare, calpeſtare, porre ſotto i piedi. *conculco, protero, proculco.*
Concuocere. *concoquo.*
Concupiſcenza. *libido, luxuries, intemperantia, cupiditas.*
Concupiſcibile. *intemperans, libidinoſus.*
Condannagione, condanna. *mulcta, mulctatio, pœna, damnatio.*
Condannare, dannare, ſentenziare. *condemno, damno, mulcto.*
Condannare per comun parere de' Giudici colleghi. *condemnare de conſilii ſententia.*
Condannare a ſpeſe, danni, e intereſſi. *æſtimare litem.*
Condannato. *damnatus, condemnatus.*
Condannatore. *condemnator.*
Condannazione. *damnatio.*
Condannevole. *damnandus, condemnabilis.*
Condecente. *decens, conveniens.*
Condegnamente. *digne, merito.*
Condenſamento. *denſatio.*
Condenſare, ſpeſſire. *denſo, condenſo, conſtipo, ſtipo.*
Condeſcendenza. *indulgentia.*
Condeſcendere. compiacere. *indulgeo.*
Condimento, conditura. *condimentum, condimentum.*
Con Dio, in buon'ora. *bonis avibus.*
Condire. *condio.*
Condiſcepolo. *condiſcipulus.*
Condito. *conditus.*
Conditore, facitore. *conditor, auctor.*
Condizionale. *conditionalis.*
Condizionalmente. *ſub conditione ut, vel ne, conditionibus.*
Condizionare, abilitare. *aptum reddere.*
Condizionato. *aptus.* Ben condizionato, *bene conſtitutus, inſtructus, ornatus.*

Condizione, natura. *natura, ratio.*
Condizione, patto, limitazione. *conditio.*
Condizione, ſtato, qualità. *conditio, gradus, ordo, ſtatus, qualitas, fortuna.*
Condizione, animo, penſiero. *ratio, mens.*
Condonare, perdonare. *condono, remitto, parco.*
Condotta. *ductus, us, conſilium, ratio.*
Condottiere, capitano. *ductor, dux, imperator.*
Condotto, acquedotto. *aquæductus.*
Condotto, cioè latrina. *forica.* V. Chiavica.
Condotto a fine, participio. *abſolutus, perfectus.*
Conducitrice. *dux.*
Condurre, menare. *duco, perduco.* Condurre a fine. *ad exitum.*
Condur via. *abducere.*
Condur fuori. *exportare.*
Condur dentro. *importare.*
Condur' acqua. *aquam ducere, aquam derivare.*
Condotta. *vectura, æ.*
Conduttiere. *ductor, oris, vector, oris.*
Conduttiere di cavalli. *agitator, oris.*
Coneſtabile. V. Conteſtabile.
Confabulare. *colloquor, ſermones confero.*
Confabulazione. *colloquium familiare, ſermo.*
Confacente, confacevole. *conſentaneus, conveniens.*
Confaloniere. *antesignanus, Princeps Collegii.*
Confarſi, convenire. *congruo, convenio.*
Confederarſi. *inire fœdus.*
Confederato, congiurato. *fœderatus, ſocius, amicus, fœdere & amicitia junctus, fœdere conjunctus.*
Confederazione. *fœdus, ſocietas.*
Conferenza. *conſilium, colloquium, deliberatio.*
Conferire, eſſer' utile. *conferre, prodeſſe, juvare, facere.*
Conferire, per parlar inſieme di qualche coſa. *communicare inter ſe, communicare aliquid cum aliquo, conferre.*
Conferma. *confirmatio.*
Confermare. *confirmo, affirmo, comprobo.*
Confermazione. *confirmatio, comprobatio.*
Confeſſare. *fateor, confiteor.*
Confeſſare il ricevuto. *acceptum referre.*
Confeſſato. *confeſſus.*
Confeſſione. *confeſſio.*
Confeſſore. *Sacerdos.*
Confettare. *condire, medicare.*
Confettiere, ſorta di tazza da tener confetti. *bellariis aptum vas.*
Confetto, confettura, confezione. *bellaria.*
Confettuziere. *ſalgamarius.*
Conficcare, ficcare. *figo, configo.*
Conficcare tavole una all'altra. *configere tabulas inter ſe.*
Conficcato, participio. *confixus, adactus.*
Confidarſi. *fido, confido.*
Confidar' in ſe ſteſſo. *ſtatuere in ſe ipſo omnia, collocare, ponere, omnes in ſe ipſo ſitas, & locatas rationes, & ſpes habere, ſeipſum ſpectare, ſuis niti viribus.*
Confidenza, o confidanza. *fiducia, ſpes.*
Confinante. *finitimus, confinis, conterminus.*
Confinare, e mettere confini. *termino, terminos conſtituere.*
Confinare con un luogo. *attingere locum.*
Confinare in qualche luogo, cioè bandire. *relegare, deportare.*
Confine, termine. *confinium, finis, limes.*
Confiſcare. *publico, proſcribo, confiſco.*
Confiſcato. *proſcriptus, publicatus.*
Confiſcazione de' beni. *proſcriptio, publicatio bonorum.*
Confitto, conficcato. *infixus, confixus.*
Conflitto, battaglia. *certamen, prælium, pugna.*
Confondere, perturbare. *confundo, perturbo, permiſceo.*
Confondere, cioè convincere. *confuto, refello, convinco.*
Conformare, formare qualche coſa. *conformo.*
Conformarſi all' altrui volontà. *conformare ſe ad alicujus voluntatem, adhærere alicujus voluntati.*
Conforme, uguale, ſimile. *concors, ſimilis, congruens.*
Conformità. *ſimilitudo, congruentia.*
Confortamento, confortazione. *hortatus, hortamentum.*
Confortante. *hortator, conſolator.*
Confortare, dar conforto, o conſolazione. *conſolor. Afferre, præbere conſolationem, Solatio eſſe, Recreare, reficere, Abducere a cura, Afflictum excitare animum, languentem, jacentem erigere.*
Confortare, per eſortare, incitar' a qualche coſa. *hortor, auctor ſum, impello, incito.*
Confortativo. *reficiendi vim habens, conſolatorius.*
Confortatore. *conſolator, ſolator.*
Conforto, conſolazione. *conſolatio, ſolatium, recreatio.*
Confortino, pane di melle, farina, e pannello. *placenta, cruſtulum, dulcia.*
Confraternità. *collegium, ſodalitas.*
Confrontare, riſcontrare una coſa con l' altra. *conferre, recognoſcere, comparare.*
Confrontato. *collatus.*
Confronto. *collatio, comparatio.*
Confuſamente. *confuſe, perturbate.*
Confuſione, diſordine. *confuſio, perturbatio.*
Confuſo, turbato. *confuſus, perturbatus.*
Confutare. *confuto, refello.*
Confutazione, ribattitura. *confutatio.*

Congedo, commiato, licenza. *commeatus, facultas abeundi.*
Congegnare, commettere. *conjungo, copulo, conglutino, compacto.*
Congelamento. *congelatio.*
Congelare, per agghiacciare. *gelo, frigore adſtringo.* Congelarſi. *congelaſcere.*
Congerie, maſſa. *congeries.*
Conghiettura. *conjectura.*
Conghietturale. *conjecturalis.*
Conghietturare, far conghiettura. *conjicio, conjecto, conjecturam ſumo.*
Conghietturatore. *conjector, interpres.*
Congiugnere, congiugnere. *conjungo, coagmento, alligo, copulo, connecto, glutino.*
Congiugnerſi, unirſi inſieme. *coeo.*
Congiugnimento, e congiunzione. *conjunctio, copulatio, copula.*
Congiuntamente. *copulate, una, ſimul.*
Congiunto, accoppiato. *copulatus.* Parente per maritaggio. *affinis, conſanguineus.*
Congiuntura, occaſione. *occaſio.*
Congiunzione. V. Congiugnimento.
Congiura. *conjuratio, conſenſio, conſpiratio.*
Congiurare, far congiura. *conſpiro, conjuro, conſentio.*
Congiurato. *conjuratus.*
Congratularſi, allegrarſi inſieme. *gratulor, congratulor, grator.*
Congratulazione. *gratulatio, congratulatio.*
Congrega. *congregatio, congreſſus.*
Congregare, adunare. *congrego, aggrego, cogo.*
Congregazione. *conventus, congregatio.*
Congregazione di tutta la Città, o Provincia, per conſultare. *Comitia, orum, concilium, ii.*
Congregazione degli artigiani. *collegium artificum.*
Congreſſo. *congreſſus.*
Congruente. *congruens, conveniens.*
Congruenza. *congruentia.*
Coniare, batter moneta. *cudo nummos.*
Coniatore. *cuſor.*
Coniato. *cuſus.*
Coniglio, animale noto. *cuniculus.*
Conio, impreſſione di moneta. *forma, impreſſio.*
Conjugale. *conjugalis.*
Conjugio. *conjugium.*
Connaturale. *congruens.*
Conneſſione. *conjunctio.*
Connivenza. *diſſimulatio, obſequium.*
Conno. *cunnus.*
Cono, figura geometrica. *conus.*
Conocchia, rocca per filare. *colus.*
Conoſcente, cioè noto. *notus.* Per grato. *gratus.*
Conoſcenza. *cognitio, agnitio, notitia, notio.*
Conoſcere. *noſco, novi, cognoſco, dignoſco, agnoſco, intelligo, cognitum habeo.*
Conoſcimento. *cognitio, onis.*
Conoſcitivo. *cognoſcens.*
Conoſcitare. *cognitor.*
Conoſciutamente, vale con conoſcimento. *conſulto, dedita opera.*
Conoſciuto. *perſpectus, cognitus, notus, ſpectatus.*
Conquaſſare, crollare. *quatio, concutio, quaſſo.*
Conquaſſazione. *concuſſio.*
Conquaſſato, ſuperato. *conquaſſatus, fractus, ſuperatus, victus.*
Conquaſſo. *ruina.* andare in conquaſſo. *dirui, frangi.* Mettere in conquaſſo. *diruere.*
Conquiſo, da conquidere, che vale affliggere, o ridurre a mal termine. *afflictus, male acceptus.*
Conquiſta. *acquiſitio.*
Conquiſtare. *acquiro, occupo, in ditionem redigo.*
Conquiſtatore. *victor, domitor, acquiſitor, occupator.*
Conſacrare, ſacrare, dedicare. *ſacro, conſecro, dedico.*
Conſacrarſi a Dio, cioè farſi Religioſo. *ſe totum divinis cultui addicere, vel devovere.*
Conſacrato. *ſacer, conſecratus, dedicatus.*
Conſecrazione. *dedicatio, conſecratio.*
Conſanguineo. *Conſanguineus, cognatus.*
Conſanguinità. *Conſanguinitas, cognatio.*
Conſapevole. *conſcius.*
Conſcienza. *conſcientia, animus conſcius.*
Conſcio. *conſcius.*
Conſecrare, conſagrare. V. conſacrare.
Conſecrazione. V. Conſacrazione.
Conſegnare. *trado, credo, committo.*
Conſegnazione. *commiſſio, traditio.*
Conſeguente. *conſequens.*
Conſeguentemente. *deinceps, conſequenter.* Per conſeguenza, come Da ciò ne viene conſeguentemente, che ec. *hoc probato conſequens eſt, &c. hinc fit, &c.*
Conſeguenza. *complexio, conſequentia.*
Conſeguimento. *adeptio, comparatio.*
Conſeguire, ottenere. *conſequor, adipiſcor, obtineo.*
Conſentaneo, atto, conveniente. *conſentaneus, congruus, conveniens, aptus.*
Conſentimento, conſenſo. *conſenſus, conſenſio, aſſenſio.*
Conſentire, eſſere d' un parere medeſimo. *conſentio, aſſentio, aſſentior, accedo.*
non conſentire. *diſſentio.*
Conſenziente. *unanimis, aſſentiens, concors.*
Conſerva. diſpenſa. *cuſtodia, cella.* Conſerva diciamo ancora alcune coſe confettate nel zucchero. *bellaria, ſalgama.*
Conſervabile. *ſervabilis, ætatem ferens, durabilis.*

Con-

Conſervare, ſalvare, ſerbare. *ſervo*, *conſervo*, *cuſtodio*. Conſerva la roba, che tuo padre ti ha laſciato, *Rem tibi a patre traditam ſerva*, *cuſtodi*, *ne imminuas*. *Nihil de patrimonio detrahe*.
Conſervazione. *conſervatio*.
Conſervato. *ſervatus*.
Conſervatore. *conſervator*.
Conſervatrice. *conſervatrix*.
Conſervevole. *durabilis*. V. Conſervabile.
Conſervo, ſervitore inſieme. *conſervus*.
Conſiderabile. *animadverſione dignus*.
Conſiderare, penſare bene una coſa. *conſidero*, *animadverto*, *expendo*, *examino*, *perpendo*.
Conſideratamente. *conſiderate*, *prudenter*.
Conſiderato. *conſideratus*, *perpenſus*, *animadverſus*. Per cauto. *circumſpectus*, *cautus*, *prudens*.
Conſideratore, *conſiderator*.
Conſiderazione. *animadverſio*, *conſideratio*.
ſenza conſiderazione. *inconſiderate*.
Conſigliare, dar conſiglio. *do conſilium*, *conſulo*.
Conſigliarſi con alcuno. *conſulere aliquem*, *in conſilium aliquem adhibere*, *petere ab aliquo conſilium*, *adire ad aliquem conſilii cauſa*.
Conſigliatamente. *Conſulto*.
Conſigliere. *conſiliarius*, *a conſiliis*, *conſiliator*.
Conſiglio. *conſilium*.
ſenza conſiglio, imprudentemente. *inconſulte*, *inconſiderate*.
Conſiſtere. *conſiſto*, *ſto*.
Conſiſtoro, luogo dove ſi ſta inſieme. *coetus*, *concilium*.
Conſobrino, cugino. *conſobrinus*.
Conſolare, confortare. *ſolor*, *conſolor*.
Conſolativo. *conſolatorius*.
Conſolato, l'uficio de' Conſoli. *conſulatus*.
Conſolato da conſolare, contento. *voti compos*.
Conſolatore, confortatore. *conſolator*.
Conſolazione. *conſolatio*, *ſolatium*.
Conſolazione, cioè piacere. *voluptas*, *ſolamen*.
Conſole, o Conſolo, Magiſtrato onoratiſſimo in Roma. *Conſul*.
chi è ſtato Conſole. *Conſularis*.
Conſole due volte. *bis Conſul*, *iterum Conſul*.
Conſole tre volte. *Conſul tertium*. Così quattro volte, *quartum*, cinque volte, *quintum*, e ſei volte, *ſextum*.
Conſole eletto. *Conſul deſignatus*.
Conſolida erba. *ſymphitum*, *i*.
Conſolidamento. *ſolidatio*.
Conſolidare, ſaldare, riunire inſieme. *ſolido*, *conglutino*. per metal. *confirmo*.
Conſonante, che ha conſonanza. *conſonans*.
Conſonanza, accordo di voci. *ſymphonia*, *concentus*, *us*.
Conſonare. *conſono*, *concino*.
Conſorte, compagno, partecipe. *conſors*, *ſocius*, *particeps*.
Conſorte, cioè marito, o moglie. *conjux*.
Conſorzio. *ſocietas*, *conſortio*, *nis*, *conſortium*, *ii*.
Conſpirare. *conſpiro*, *conjuro*.
Conſpirazione. *conſpiratio*, *conjuratio*.
Conſtituire. V. Coſtituire.
Conſtringere. V. Coſtringere.
Conſtruire, ordinare. *conſtruo*, *diſpono*.
Conſtrutto, ſuſt. utile, profitto. *utilitas*, *fructus*, *emolumentum*. Per effetto, *effectus*.
Conſueto, ſolito, avvezzo. *aſſuetus*, *conſuetus*, *ſolitus*.
non conſueto. *inſolitus*, *inſolens*, *inſuetus*.
Conſuetudine, coſtume, uſanza. *conſuetudo*, *uſus*, *mos*.
Conſulta, domanda di conſiglio. *conſultatio*.
Conſultare, domandare conſiglio. *conſulo*, *conſulto*.
Conſultore, chi conſulta, o domanda conſiglio. *conſultor*.
Conſumamento. *conſumptio*.
Conſumare, mandar a male, ridurre a nulla. *conſumo*, *contero*, *devoro*, *diſperdo*, *diſſipo*, *abſumo*.
Conſumare malamente. *dilapido*.
Conſumare in crapule. *ligurio*, *abligurio*, *helluor*.
Conſumare il tempo indarno. *fruſtra tempus terere*.
Conſumar' il giorno. *diem conſumere in re aliqua*, *e inſumere in cum aliquem*.
Conſumarſi di dolore. *confici dolore*. Il dolore mi conſuma, *dolore contabeſco*, *conſumor*, *exanimor præ dolore*, *me dolor enecat*.
Conſumarſi piangendo. *conſumi lacrymis*.
Conſumato. *conſumptus*, *abſumptus*.
Conſumato dal dolore. *dolore confectus*.
Conſumato dalla fame. *fame confectus*, *enectus*.
Conſumato dalla malinconia. *triſtitia conſumptus*, o *confectus*.
Conſumato dalla vecchiaja. *confectus ſenectute*, *ſenio*, *ætate*.
Conſumatore. *conſumptor*.
Conſumazione. *conſumptio*.
Contadinello. *ruſticulus*.
Contadineſco. *ruſticus*, *agreſtis*, *ruſticanus*.
Contadino, villano. *ruſticus*, *villicus*, *agricola*.
Contado, villa. *rus*, *ager*.
Contagio, contagione. *contagium*, *peſtis*.
Contagioſo, chi è atto ad infettar altri. *peſtifer*, *peſtilens*.
Contaminamento, contaminazione. *inquinamentum*, *contaminatio*.
Contaminare, ſporcare. *contamino*, *fœdo*, *inficio*, *inquino*.
Contaminato, *contaminatus*.
non contaminato. *incontaminatus*.

Contanti, danari contanti. *numerata pecunia*.
Contare, numerare, far conto. *numero*, *ſupputo*, *recenſeo*.
Contare ſopra le dita. *digitis computare*.
Contare, cioè raccontare. *narro*, *diſſero*.
Contatto. *contactus*.
Conte, dignità, Signor di contado. *Comes*.
Contea, dominio del Conte, detto comunemente in lat. *Comitatus*.
Conteggiare, far i conti. *ſupputare rationem*, *calculare*.
Contegno, gravità. *gravitas*, *arrogantia*.
Contegnoſo, che ſta in contegno. *gravis*, *arrogans*, *ſeverus*.
Contemplare, mirare con attenzione. *contemplor*, *ſpeculor*, *meditor*.
Contemplativo. *contemplativus*.
Contemplatore, conſideratore. *contemplator*.
Contemplazione. *contemplatio*, *contemplatus*, *us*.
Contemporaneo. *coævus*, *æqualis*, *contemporaneus*.
Contendere, contraſtare, opporſi. *contendo*, *certo*, *decerto*, *pugno*, *jurgo*, *diſcepto*, *rixor*.
Contendiſtare. *litigioſus*, *altercator*.
Contenere. *contineo*, *concludo*, *cohibeo*, *complector*.
Contenerſi, raffrenarſi. *compeſcere ſe*.
Contenerſi di lacrimare. *temperare a lacrymis*.
Contentare, per piacere. *placeo*, *ſatisfacio*, *expleo*.
Contentarſi, eſſere contento. *contentus ſum*, *acquieſco*.
Contentezza, conforto, piacere. *voluptas*, *oblectatio*, *jucunditas*.
Contento, ſoddisfatto. *contentus*, *voti compos*.
Contento, ſuſt. V. Contentezza.
Contenuto, participio. *contentus*, *a contineor*.
Contenzioſo. *litigioſus*, *moleſtus*, *cavillator*, *contentioſus*.
Conteſa, contenzione. *contentio*, *certatio*, *controverſia*, *altercatio*, *diſceptatio*, *jurgium*, *certamen*.
Conteſſa, moglie del Conte. *hæc Comes*, non *Comitiſſa*.
Conteſtabile (come in Francia) *magiſter equitum*, *præfectus equitum*, *tribunus militum*.
Conteſtare, *conteſtari*.
Conteſtazione. *conteſtatio*.
Conteſto. *contextus*.
Contezza. *notitia*, *cognitio*.
Conticino, dim. di conto. *ratiuncula*.
Contiguità. *proximitas*.
Contiguo. *proximus*, *conjunctus*.
Continente. *continens*, *temperans*.
Continenza. *continentia*, *temperantia*.
Contingente, indeterminato. *fortuitus*, *incertus*, *contingens*.
Continuamente, del continuo, *ſemper*, *jugiter*, *perpetuo*, *aſſidue*.
Continuamento. *continuatio*.
Continuare, o continovare, durare, perſeverare. *duro*, *permaneo*, *perſevero*.
Continuare qualche coſa. *perago*, *non intermitto*.
Continuatamente. *ſine ulla intermiſſione*, *aſſidue*, *perpetuo*.
Continuazione. *continuatio*, *perpetuitas*.
Continuazione di guerre. *aſſiduitas bellorum*.
Continuo. *aſſiduus*, *continuus*, *jugis*, *perennis*.
di continuo. vale continuatamente. *ſine intermiſſione*, *aſſidue*.
Conto, cioè ſtima. *æſtimatio*.
far conto. *æſtimo*.
far gran conto. *magni facere*, *æſtimare plurimi*.
Conto, calcolo. *ratio*. Far conto, *inire rationem*, *colligere rationem*.
mettere in conto, o a conto. *recenſeo*, *refero in numerum*.
render conto. *referre rationes*.
tener conto. *rationem ſubducere*, *perſcribere rationem*.
Conto fatto. *rationes ſupputatæ*.
Conto reſo. *rationum relatio*.
Conti dell'entrata, e dell'uſcita. *rationes accepti*, *& expenſi*.
Conto delle ſpeſe. *ratio ſumptuaria*.
Conto, addiet. noto, manifeſto. *notus*, *nobilis*, *cognitus*.
Contorcere. *contorqueo*, *torqueo*.
Contorno. *ambitus*, *circuitus*; e per vicinanza. *vicinia*.
Contra, prepoſizione. *contra*, *adverſus*.
Contra ſua voglia. *invitus*, *invite*.
Contr'acqua. *adverſo flumine*.
Contrabbandiere. *vectigalium fraudator*, *prævaricator*.
Contrabbando, *vectigalium fraudatio*, *prævaricatio*. di contrabbando. *furtim*, *clam*.
Contraccambiare, ricompenſare. *rependo*, *remuneror*, *par pari refero*.
Contraccambio, ricompenſa. *viciſſitudo officiorum*, *remuneratio*.
Contrada, calle. *vicus*, *i*, *via*.
Contraddire, contendere, opporſi. *contradico*, *repugno*, *adverſor*.
Contraddittore. *adverſarius*, *contradicens*, *contradictor*.
Contraddittorio. *repugnans*, *adverſarius*.
Contraddizione, contraſto. *repugnantia*, *contradictio*.
Contraffare, per rappreſentare. *imitor*, *ago*, *affectare imitor*, *exprimo*. Per contravvenire. *Violo*, *deliquo*.

Contraffatto. *fictus*, *adulterinus*.
Contraffatto, cioè brutto. *informis*, *diſtortus*, *deformis*.
Contrafforte, ſorta di opere. *propugnaculum*, *anterides*, *um*.
Contrallettera, *antapocha*, *æ*. così il Budeo.
Contrammandare. *juſſa revocare*, *contraria jubere*.
Contrammina. *contrarius cuniculus*, *cuniculus cuniculo oppoſitus*.
Contramminare. *cuniculos eludere*, *alienis conatibus occurrere*, *cuniculos cuniculis opponere*.
Contrappeſare. *perpendo*, *libro*.
Contrappeſo, *æquipondium*, *libramentum*.
Contrapporre. *oppono*, *objicio*.
Contrapporſi, reſiſtere. *repugno*, *adverſor*.
Contrappoſizione. *repugnantia*, *oppoſitio*.
Contrappoſto, addiet. *adverſus*, *oppoſitum*.
Contrappoſto, ſuſtant. *contrapoſitum*.
Contrappunto, termine muſicale. *modus muſicus*.
Contraria, avverſaria. *adverſatrix*.
Contrariamente. *contrarie*.
Contrariare, repugnare, opporſi. *adverſor*, *repugno*, *obſiſto*, *obnitor*, *reluctor*.
Contrarietà, repugnanza. *repugnantia*, *oppoſitio*.
Contrario, avverſario. *adverſator*, *adverſarius*, *contrarius*, *infenſus*, *repugnans*, *adverſus*.
al contrario, per contrario. *contra*.
Contrarre, o contraere. *contraho*.
Contraſcarpa. *munimen foſſæ*.
Contraſſegnare. *notare*.
Contraſſegno. *nota*, *ſignum*, *indicium*, *argumentum*, *character*.
Contraſtare, contendere di parole. *controverſor*, *altercor*, *contendo*.
Contraſtare, chi dice meglio. *bene dictis certare*.
Contraſtatore. *litigioſus*, *adverſarius*.
Contraſto, conteſa di parole. *altercatio*, *certamen*.
Contrattare. *convenire*, *paciſci*.
Contrattempo, nome ſuſt. *importunitas*. Avverbio. *intempeſtive*.
Contratto. *conventum*, *pactum*, *contractus*.
Contravveleno. *antidotum*.
Contravvenire, diſubbidire. *delinquere*, *obſiſtere alicujus auctoritati*, *contra legem aliquid committere*.
Contribuire. *contribuo*, *confero*.
Contribuzione, cioè tributo. *tributum*, *vectigal*.
Contriſtamento. *mœror*, *triſtitia*.
Contriſtare. *triſtitia afficere*.
Contriſtarſi, ſconſolarſi, darſi affanno. *mœreo*, *angor*, *excrucior*, *mœrore conficior*, *affligor*.
Contriſtato. *mœrens*, *triſtis*.
Contritamente. *dolenter*.
Contrito. *afflictus*, *dolens*.
Contrizione. *pœnitentia*.
Contro. V. Contra.
Controverſia, *lis*, *controverſia*, *litigium*.
Contumace. *contumax*.
Contumacemente. *contumaciter*.
Contumacia. *contumacia*.
Contumelia, ingiuria. *contumelia*.
Contumelioſamente. *contumelioſe*.
Contumelioſo. *contumelioſus*.
Conturbamento, conturbazione. *perturbatio*.
Conturbare, turbare. *conturbo*, *vexo*, *agito*.
Conturbato. *turbidus*, *perturbatus*.
Contuttochè, benchè. *quamquam*, *etſi*, *licet*, *quamvis*.
Contuttociò, non oſtante ciò. *nihilominus*.
Convaleſcente, *convaleſcens*, *valetudinis non adhuc confirmatæ*, *recens a morbo*.
Convaleſcenza, *non adhuc confirmata a morbo valetudo*, *recreatio ex morbo*.
Convenenza, accordo. *conventio*, *pactum*.
Convenevole, degno, oneſto. *conveniens*, *congruens*, *conſentaneus*, *decens*.
Convenevole, ſuſt. *æquum*, *æquitas*.
Convenevolmente, propriamente. *decenter*, *convenienter*.
Conveniente, atto. *idoneus*, *decens*, *aptus*.
Convenientemente. *decenter*, *apte*, *accommodate*, *congruenter*, *honeſte*.
Convenienza, decenza. *decentia*, *officium*, *decorum*.
Convenire, eſſere d'accordo. *convenio*, *congruo*.
Convenire, eſſere a propoſito. *decere*.
Conventicolo. *occultus congreſſus*, *coitio*.
Convento, cioè abitazione de' frati. *cœnobium*, *aſceterium*. V. N.
Convento, adunanza. *conventus*, *cœtus*, *collegium*.
Convenzione, patto, accordo. *conventio*, *conventum*, *fœdus*, *pactum*.
Converſare, praticare con alcuno. *verſor*, *converſor*.
Converſazione. *conſuetudo*, *commercium*, *conventus*, *converſatio*.
Converſevole. *affabilis*.
Converſione, rivolgimento. *converſio*.
Converſione, cioè emenda. *vitæ ante actæ emendatio*.
Convertibile. *quod facile converti poteſt*.
Convertire, mutare. *verto*, *converto*, *muto*.
Convertire pan in beſtia. *convertere in belluam*.
Convertirſi, mutarſi. *convertor*, *mutor*.
Convertirſi, cioè ravvederſi. *reſipio*.
Conveſſo, addiett. *convexus*.
Conveſſo, il di fuori del concavo. *convexum*, *convexitas*.
Convicino. *finitimus*.

Con-

Convincere. *convinco, confuto, refello.*
Convitare, far conviti. *convivor.*
Convitato. *conviva, convivio exceptus.*
Convitatore, che fa convito. *convivator.*
Convito, feſto, banchetto. *convivium.*
Convito di nozze. *cœna nuptialis.*
Convito grande. *epulum, convivium ſplendidum.*
Convito funerale. *epulum funebre, epulum ferale, a epule ferales.*
Convocare, chiamare molti inſieme. *convoco, concieo, is, ivi, itum.*
Convolare, e convogliare, diceſi dell' accompagnar che che ſia per ſua ſicurezza. *ſtipare, comitari, præſidii cauſa ſequi.*
Convulſione. *convulſio.*
Convulſo. *convulſus.*
Cooperare. *adjuvo, operam ſuam confero.*
Cooperatore. *adjutor, cooperator.*
Cooperazione. *auxilium.*
Coorte. *cohors.*
Coperchiare, coprire. *operio, cooperio, tego.*
Coperchio, o coverchio. *operculum, cooperculum.*
Coperchio della padella. *teſtus, us, teſtum, i.*
Coperta del letto. *ſtragulum, lodix*, e il ſuo dimin. *lodicula.*
Copertamente. *clam, tecte.*
Copertina. *ſtragulum.*
Coperto, participio. *coopertus, velatus, a velor, aris.*
Copertoio, e covertoio. V. Coperchio.
Copertura, covertura, coprimento. *operimentum, tegmen, integumentum.*
Copia, abbondanza. *copia, æ, affluentia.*
Copia d'una ſcrittura. *exemplum, deſcriptio.*
Copiare, traſcrivere, far copia. *deſcribo, exſcribo.*
Copioſamente, e abbondantemente. *copioſe, affatim, uberrime, abunde, large.*
Copioſo, abbondante. *copioſus, affluens, abundans.*
Copioſo nel parlare, cioè eloquente. *facundus, diſertus.*
Copiſta. *librarius, amanuenſis, exſcriptor.*
Coppe, parte della teſta. *cervix, icis.*
Coppe, vaſo da bere. *calix, crater, ſcyphus, patera, poculum.*
Coppella, picciol vaſetto, nel quale meſſo nel fuoco ſi prova l'argento. *vaſculum.* Argento di coppella. *argentum igne probatum.*
Coppette, acetoſa. *cucurbitula.*
Coppia, pajo. *par.* Un pajo d'amici. *par amicorum.*
Coppia di buoi. *jugum boum.*
Coppiere, ſervitore, che dà da bere. *a cyathis, pincerna.*
Coppo, tegola da coprir la caſa. *imbrex, tegula.*
Coprire, e covrire. *cooperio, tego, contego, obduco, obnubo, velo.*
Coraggio, gran cuore, animoſità. *animus, animi præſentia.*
Coraggioſamente. *animoſe, audenter.*
Coraggioſo, di gran cuore. *animoſus, audax, audax.*
Corallo, pietra di color roſſo. *corallium.*
Corami, addobbamenti. *ſtragula coriacea.*
Corazza, armatura del corpo. *thorax.* Armato di corazza. *thoracatus.* Plin.
Corba, ceſto fatto di vinchi. *corbis, cophinus, caniſtrum.*
Corbella. *corbula, æ.*
Corbezzolo, corbo peloſo, albero. *arbutus.*
Corbezzolo, frutta. *arbutum.* Fatto di corbezzolo. *arbuteus.*
Corbicino, corbo picciolo. *corvi pullus.*
Corbo, o corvo, uccello. *corvus.* Voce di corvo. *crocitatio.* Far la voce di corvo. *crocito.*
Corcare, coricare. *proſterno, colloco, ſterno.*
Corcarſi, coricarſi. *decumbo, cubo.*
Corda, fune. *funis, reſtis.*
Corda groſſa, e di nave, o gomena. *rudens.*
Chi cammina ſu la corda. *funambulus.*
Cordajo, chi fa le corde. *reſtio, onis.*
Corda da ſonare. *fides, chorda, nervia, arum, vel nervia, orum.*
Corda dall'arco. *nervus, i.*
Corda, tormento. *equuleus, ei, & fidicula, arum.*
Cordella, cordellina. *funiculus.*
Cordiale, cioè affettuoſo. *internus, ſincerus, ex animo.*
Cordialmente. *ex animo.*
Cordicella, cordicina. *funiculus, reſticula.*
Cordone, o cordoncino, come ſono quelli delle camiſcie, e d'altre veſti. *funiculus.* e vi ſi aggiunge *lineus, vel laneus, vel ſericus.*
Cordoglio, malinconia, dolore. *mæror, ægritudo, cordolium.*
Cordovano, una ſorta di cuoio così detta. *pellis Cordubenſis, vel corium Cordubenſe.*
Coreggia, coreggina, cintura di cuojo. *corrigia, zona, cingulum.*
Coreggia, cioè quel vento, che ſi manda dalle parti di ſotto. *ventris crepitus, peditum, i.*
Cornacchia, uccello. *cornix, icis.*
Cornacchiare, far' il verſo della cornacchia. *cornicor.* Per cicalare. *garrio.*
Cornacchietta. *cornicula.*
Cornacchione, cioè cicalone. *garrulus, blatero.*
Cornamuſa, ſtromento muſico. *tibia utricularis.*
Chi ſuona di cornamuſa. *utricularius, aſcaules.*

Cornata, colpo di corno. *cornuum ictus.*
Dar' una cornata. *cornu ferire.*
Suonar di cornetto. *buccino, as.*
Suonator di cornetto. *buccinator, oris, cornicen, inis.*
Cornetto, picciol corno. *corniculum.*
Cornice. *corona.*
Corniola, e cornia, frutto di Corniolo. *cornum.*
Corniolo, e cornio, albero. *cornus.*
Corno. *cornu.*
Far le corna al marito, diceſi dalla moglie adultera. *adulterer.*
Corno da chiamare gli animali. *buccina, cornu.*
Cornuto. *cornutus, corniger.*
Cornuto di moglie. *curruca.*
Coro, compagnia. *chorus.*
Corona. *corona, ſertum.*
Corona, che ſi dà a chi libera la Città dall' aſſedio. *corona obſidionalis, a corona graminea.*
Corona per la liberazione della patria. *corona civica, corona quercea, corona iligna.*
Corona per la vittoria navale. *corona roſtrata, e corona navalis.*
Corona trionfale. *corona ovalis, corona triumphalis, e laurea, æ.*
Coronajo, chi fa corone. *coronarius.*
Coronare, dar la corona. *coronare, redimire.*
Coronamento, e coronazione. *coronamentum.*
Coronetta, picciola corona. *corolla.*
Corpacciuto. *corpulentus, amplioris corporaturæ.*
Corpicciuolo, corpicino. *corpuſculum.*
Corpo. *corpus, oris.*
Corpo morto. *cadaver, eris.*
Corpo ben fatto. *corpus quadratum.*
Corpo ben compleſſionato. *corpus bene conſtitutum.*
Corpo conſumato. *corpus confectum.*
Corpo ſano. *corpus firmum, corpus integrum.*
Corpo mal ſano. *corpus affectum, corpus morboſum.*
Corpo, cioè pancia. *venter, alvus.*
Andar del corpo. *exonerare ventrem.*
Combattere corpo a corpo. *ſingulari certamine pugnare.*
Corporale. V. Corporeo.
Corporalmente, col corpo. *corpore.*
Corporatura, ſtatura. *corporatura, corporatio.*
Corporeo, pertinante al corpo. *corporeus, corporeum, corporalis.*
Corpulento, corputo. *corpulentus.*
Corpolenza. *corpulentia.*
Corre, ſincopa di cogliere. V. Cogliere.
Corredare, fornire di arneſi, maſſerizie. *inſtruo, orno.*
Corredato. *inſtructus, ornatus.*
Corredo. *inſtrumentum, apparatus, ſupellex.*
Correggere, emandare. *corrigo, emendo.*
Correggibile. *paratus emendari, correctionem admittens, docilis.*
Correggitore, riformatore. *cenſor, corrector.*
Correlativo. *reſpondens.*
Correndo, toſto, in fretta. *curriculo, curſim.*
Corrente, cioè ſpedito, veloce. *velox, celer.*
Anno corrente, anno corrente. *hic menſis, hic annus.*
Corrente, cioè acqua che corre. *profluens aqua.*
Correntemente. *celeriter, curſim.*
Correre. *curro, is.* Correre per la via. *currere viam.*
Correre a cavallo. *equo currere.*
Correre ad ajutare. *currere ſubſidio.*
Correre il cavallo, cioè maneggiarlo. *agitare equum.*
Correre al palio. *currere ſtadium.*
Correre dietro. *ſequi.*
Correre addoſſo. *aggredi.*
Corre voce. *fama eſt, dicitur, fertur.*
Correre innanzi. *præcurro.*
Correre in diverſe parti. *diſcurro hac, illac, circumcurſo, curſito.*
Correre la lancia. *incurrere haſtis adverſis.*
Correre le poſte. *currere diſpoſitis, vel commutatis ad celeritatem equis.*
Correre pericolo. *periculum ſubire.*
Correre ſopra alcuno co' piedi, o pugni. *inſultare aliquem pugnis, & calcibus.*
Correre ſpeſſo. *curſo, curſito.*
Correre velocemente. *pervolo.*
Correria di ſoldati. *incurſus, us, incurſio.*
Far Correrie. *incurſionem facere.*
Correttamente. *emendate.*
Correttore. *corrector, emendator.*
Correzione, emendazione. *correctio, cenſura, emendatio.*
Corridojo, o corridore. *ambulacrum, cri, ambulatio, onis, meſaula, pergula.*
Corridore, cioè che corre. *curſor.*
Corriere, meſſo che porta lettere. *tabellarius.*
Corriſpondente, che corriſponde. *congruens, reſpondens.*
Corriſpondente, cioè Perſona con cui ſi tiene commerzio di lettere, o negozj. *ille, quocum eſt alicui litterarum, vel negotiorum commercium.*
Corriſpondenza, proporzione. *congruentia, ſymmetria, convenientia, proportio.*
Corriſpondenza d'amore. *mutua benevolentia, mutua animorum conjunctio.*
Corriſpondenza di corteſia, o di ſervitù. *mutua officia, officiorum viciſſitudo.*
Corriſpondere. *reſpondere, congruere.*

Corrivo, facile a credere. *credulus, levis.*
Corroborare. *corroboro, confirmo.*
Corroborarſi, prender forza. *invaleſco, convaleſco.*
Corrodere. *corrodo, rodo.*
Corrompere, guaſtare. *corrumpo, contamino, vitio, depravo, labefacio.*
Corromperſi, marcirſi. *tabeſco, labefactor.*
Corrompevole. *obnoxius corruptioni, corruptibilis.*
Corrottamente. *corrupte.*
Corrotto, guaſto. *corruptus, depravatus, tabidus, labefactus.*
Corrotto, cioè pianto che ſi fa a' morti. *luctus funebris.*
Corrucciarſi, adirarſi. *iraſcor, ſuccenſeo, excandeo.*
Corrucciarſi alquanto. *ſubiraſcor.*
Corrucciato. *iratus, indignatus.*
Corruccio, vel diſpetto. *ſtomachus, ira, indignatio.*
Corruccioſo, che ſi ſdegna facilmente. *ſtomachoſus, iracundus.*
Corruttela, per guaſtamento. *corruptela.*
Corruttibile. V. Corrompevole.
Corruzione. *corruptio, depravatio.*
Corruzione, cioè putrefazione. *tabes, tabis.*
Corruzione d'aria. *cœli intemperies.*
Corruzione de' coſtumi. *depravatio morum.*
Corruzione de' membri. *ſanies, ei, tabes, is, corruptio membrorum.*
Corſa. *curſus.* pigliar corſa. *capere impetum.*
Corruttore, guaſtatore. *corruptor, labefactator.*
Corſale, o corſare di mare. *pirata, prædo.*
Arte di corſale. *piratica.*
Corſaletto, armatura. *thorax.*
Corſeggiare, far l'arte del corſale. *piraticam facere.*
Corſeſca, arma da lanciare. *pilum, haſta.*
Corſia, la corrente dell'acqua. *aquæ decurſus.*
Corſia della galera, il luogo di mezzo. *fori, forum.*
Corſiero, cioè cavallo corridore. *equus curſorius.*
Corſivamente. *curſim.*
Corſivo, corrente. *currens.*
Corſo, di Corſica. *Cyrnæus, Corſicus.*
Corſo, atto del correre. *curſus, us.*
Corſo, cioè ſtrada dove corrono i cavalli. *hippodromus.*
Corſo, addiett. *peragratus, excurſus.*
Cortamente. *breviter.*
Corte, dove ſi conſultano le coſe pubbliche. *curia, forum.*
Corte della caſa. *impluvium, cavædium.*
Corte di Principe. *aula.*
Corte, dove ſtanno gli animali. *cohors, ortis.* Tener corte bandita, vale feſteggiare ſolennemente, tener tavola. *dare epulum.*
Corteccia, cioè ſcorza. *cortex, icis.*
Corteggiare, far corte. *comitor, proſequor.*
Corteggio, corteggiamento. *comitatus, deductio.*
Corteſe, benigno, liberale. *humanus, munificus, liberalis.*
Corteſemente. *humane, munifice, liberaliter.*
Corteſia, gentilezza, benignità. *humanitas, liberalitas, munificentia, beneficentia.*
Far corteſia ad alcuno. *liberaliter aliquem tractare.*
In corteſia, di grazia. *quæſo, amabo.*
Cortezza. *brevitas.*
Corticella. *parva cohors.*
Cortigianeria. *aulica verſutia, vel ars.*
Cortigiano. *aulicus.*
Cortile, luogo ſcoperto nella caſa. *impluvium, ii, cavædium, ii, e cavum ædium, cohors, vel cors, ortis.*
Cortina. *cortina, æ, velarium, ii.*
Cortina da letto. *conopæum, æi.*
Corto, picciolo. *brevis, curtus.*
Coracino, peſce. *coracinus.*
Corvo. V. Corbo.
Corvo marino. *mergus, gi.* V. Smergo.
Coſa. *res, rei.*
Coſcia, la parte di ſopra della gamba. *coxa, æ, coxendix, icis.*
Coſcienza, e conſcienza. *conſcientia.*
In coſcienza, avverbialmente poſto, in atteſtazione di verità. *hercle, Dii me ament, ex animo, ex animi ſententia.*
Coſcino, guanciale. *pulvinar, aris.*
Coſerella, coſetta, coſuccia. *recula.*
Così, vale in queſta maniera, o queſto modo. *ſic, ita.*
Così ancora. *item.*
Così che. *ut.*
Così eh? *ita ne? ita ne vero?*
Così Dio m'ajuti, *ita me Superi ament.*
Così, in vece di sì. *tam.* Come, così mal creato. *tam inurbanus.*
Così così, vale mediocremente. *ſatis, mediocriter.*
Così fattamente. *ſic.*
Così fatto. *talis, hujuſmodi.*
Coſpergere, aſpergere. *conſpergo, aſpergo.*
Coſpetto. *conſpectus, præſentia.*
Coſpicuo. *conſpicuus, ſpectabilis.*
Coſpirare. *conſpiro, conjuro.*
Coſpirazione. *conjuratio.*
Coſſo, picciola enfiagione. *tuberculum, puſtula.*
Coſto, broſola. *puſtula.*
Coſta, lato, banda. *pars, latus, regio.*
Coſta, e coſta del corpo. *coſta, æ.*
Coſta, cioè confine della terra col mare. *litus.*

Co-

Coſta montana. *clivus, i.*
Coſtà, avv. loc. coſtaſsù, coſtaggiù. *iſthuc.*
Coſtante, fermo. *conſtans, ratus, ſtabilis, firmus.*
Coſtantemente, con coſtanza. *conſtanter.*
Coſtanza, fermezza. *conſtantia, firmitudo animi.*
Coſtanza d' animo. *fortitudo.*
Coſtare, valere. *valeo, aſtimor, ſum.*
Coſtato. *pectus, coſta, arum.*
Coſteggiar, andar dietro le coſte di mare. *oram, vel latus legere, obire.*
Coſtei, queſta. *hæc, iſta.*
Coſtellazione. *aſtrum, ſydus, conſtellatio.*
Coſtereccio, preſciutto. *petaſo, onis.*
Coſtì. *iſthic.*
Coſtiera, ſpiaggia, riviera. *ora, litus.*
Coſtipare, reſtrignere. *conſtipo, ſtipo.*
Coſtituire, ordinare. *conſtituo, ſtatuo.*
Coſtituzione. *conſtitutio, decretum.*
Coſto, erba. *coſtus, vel coſtum.*
Coſto, prezzo, pagamento. *pretium, ſumptus, impenſa.*
Coſtola. *coſta.*
Coſtoro, queſti. *hi, iſti.*
Coſtretto. *coactus.*
Coſtrignere. *cogo, cohibeo, coerceo.*
Coſtrignimento, coſtrizione. *violentia, vis.*
Coſtruire. *conſtruo.*
Coſtrutto, cioè profitto, utile. *emolumentum, utilitas, fructus.*
Coſtruttura. *ſtructura.*
Coſtui, queſto. *hic, iſte.*
Coſtumare, per uſare, praticare. *verſor, utor.* Per eſſer ſolito. *ſoleo, conſuevi.*
Coſtumatamente. *ingenue, ſimpliciter, libere.*
Coſtumatezza. *probi mores.*
Coſtumato. *moratus, urbanus, ingenuus.*
Ben coſtumato. *bene moratus.*
Mal coſtumato. *male moratus.*
Coſtume, e coſtuma, uſanza. *mos, uſus, ritus, inſtitutum, conſuetudo.*
Coſtumi cattivi. *perditi mores, improbi.*
Coſuccia. *recula.*
Cotale, tale. *talis, hujuſmodi.*
Cotanto. V. Tanto.
Cote, pietra da aguzzare. *cos, cotis.*
Cotenna, cute. *cutis.*
Coteſto, coteſtui. *iſte.*
Cotidianamente. *quotidie.*
Cotidiano. *quotidianus.*
Cotognata, cibo fatto di cotogni. *cydonites.*
Cotogno, pomo. *malum cydonium, cotoneum.*
Cotone, bambagia. *goſſypium.*
Cotornice. V. Coturnice.
Cotta da Prete. *amictus linteus.*
Cotto. *coctus, a, um.*
Mezzo cotto. *ſemicoctus.*
Cotto con brodo. *jurulentus.*
Cotto dal vino, cioè pieno di vino, e ubbriaco. *vinolentus, ebrius.*
Cottura, cioè ſcottatura della pelle. *ambuſtio, onis.*
Coturnice, quaglia, uccello. *coturnix.*
Covacciolo, luogo dove dorme l' animale. *luſtrum.*
Covare. *foveo, incubo.*
Covata. *pullatio.*
Covatura. *incubatio.*
Coverchio. V. Coperchio.
Covertina da cavalli. *integumentum, ſtragulum, dorſuale.*
Covila, covacciolo. *luſtrum.* Per letto, *torus.*
Covrire. V. Coprire.
Cozzare, percuotere colle corna. *cornibus ferire.*
Cozzare inſieme. *luctor, colluctor.*
Cozzone di cavalli. *equiſo, nis.*
Cranio, oſſo della teſta. *calva, calvaria.*
Crapula. *crapula.*
Crapulare. *epotari, congraecari, cibo, vinoque ſe ingurgitare.*
Crapulone. *helluo, onis.*
Creanza. *inſtitutio.*
Creare, generare, dar l' eſſere. *creo, procreo, gigno.*
Creato, o generato. *creatus, genitus.*
Creato, civile, coſtumato. *urbanus, liberalis, civilis.*
Creatore. *creator, opifex, conditor.*
Creatrice. *creatrix.*
Creatura. *res creata.*
Creatura, cioè allievo. *alumnus.*
Creazione. *creatio.*
Credenza, fede. *fides.* Per armario. *abacus, armarium.*
Dar' a credenza. *credere aliquid alicui, aliquid tradere ſolutione dilata.*
Far la credenza, cioè il ſaggio. *præguſto.*
Credenziera, o credenza, armario. *abacus, i.*
Credenziera, chi fa la credenza, o ſaggio. *prægustator.*
Credenziere, chi ha cura dell' argentaria. *ſervus ab auro, & argento eſcario.*
Credenziera di tavola. *ſtructor.*
Credere, preſtar fede, dar fede. *habeo fidem alicui, credo.*
Credere, per aver opinione. *credo, reor, autumo, exiſtimo, judico, puto, cenſeo, arbitror.*
Credere certamente, fermamente, o di certo. *ita mihi perſuaſi, in animum induxi, pro certo habeo, minime dubito, plane credo.*
Credevole, o credibile. *credibilis.* Per credulo. *credulus.*
Credibilmente. *credibiliter.*

Credito, lealtà, fede. *fides.*
Credito, per quello, che altri ci devono. *pecunia credita, nomina, um.*
Credito riſcoſſo. *nomina exacta.*
Credito, cioè ſtima, riputazione. *exiſtimatio, fama.*
eſſere in credito. *aſtimari, bene audire.*
Creditore, colui, al quale noi dobbiamo dare. *creditor.*
Creditrice. *creditrix.*
Credulo, che facilmente crede. *credulus.*
Crepacciato, pien di feſſure. *rimoſus.*
Crepacuore. *angor, anxietas.*
Crepare. *diſrumpor.*
Crepatura, cioè rottura inteſtinale. *enterocele, es, hernia.*
Crepato, cioè chi ha tal rottura. *enterocelicus, i, hernioſus.*
Crepolare. *findi.*
Crepuſcolo. *crepuſculum.*
Creſcente. *creſcens.*
Creſcenza, creſcimento. *incrementum.*
Creſcenza del fiume. *alluvio, onis, alluvium, ii, alluvies, ei, inundatio.*
Creſcenza della Luna. *accretio Lunæ, o Luna creſcens.*
Creſcenza, cioè focaccia. *placenta, æ.*
Creſcenza col butirro. *laganum, i.*
Creſcere. *creſco, adoleſco, gliſco, augeor.*
Creſcere in età. *adoleſcere, ætate procedere.*
Creſce l' età. *ætas adoleſcit.*
Creſcimento. *augmentum, i.*
Creſcimento del mare. *acceſſus maris.*
Creſciuto, allevato. *adultus, ætate progreſſus.*
Creſciuto albero. *arbor adulta.*
Creſciuta Città. *adulta urbs.*
Creſima, uno de' ſette Sagramenti, chiamato da' Teologi *Confirmatio.*
Creſimare. *confirmationem ſacram confero.*
Creſpe, grinza, che viene per l' età. *ruga, ruga ſenilis.*
Creſpare la pelle. *corrugo, as.*
Creſpare la fronte. *capero, criſpo.*
Creſpo. *criſpus.*
alquanto creſpo. *criſpulus.*
Creſta. *criſta, æ.*
Creſta picciola. *criſtula.*
Creſte, cioè coarelle, che vengono al ſedere. *mariſca, ſeu, ficus, ci.*
Creſtoſo, creſtuto, che ha creſta. *criſtatus.*
Creta, ſorta di terra. *creta, argilla.* Di creta. *cretaceus.*
Cretoſo, pien di creta. *cretoſus, argilloſus.*
Criminale. *criminoſus.*
Criminaliſta. *peritus criminum reguaſcendorum.*
Crine, cioè capelli. *crinis, capilli.*
Crini, che dipendono dal collo de' cavalli. *juba, bæ.*
Crinuto, crinito. *crinitus.*
Criſi, termine di medicina. *morbi mutatio.*
Criſtallo. *cryſtallus.*
di criſtallo. *cryſtallinus.*
Criſtero, ſerviziale. *clyſter, clyſterium.*
Criſtianeſimo. *Chriſtiana reſpublica.*
Criſtianità. *Chriſtianorum natio.*
Criſtiano. *Chriſtianus.*
Criticare. *reprehendo, noto.*
Critico, *cenſor, criticus.*
Crivellare. *cribro.*
Crivello. *cribrum, vannus.*
Croce. *crux, cis.*
Crocetta. *parva crux.*
Crocicchio, luogo dove s' attraverſan le ſtrade. *trivium.*
Crociſiggere. *crucifigo, in crucem tollo.*
Crociſiſſo. *crucifixus.*
Crociſiſſore. *carnifex.*
Crogiuolo. *fuſorium vas.*
Crollare, ſquaſſare, far tremare una coſa. *quatio, concutio, decutio, quaſſo, conquaſſo*
Crollo, ſqueſſo, crollamento. *conquaſſatio, quaſſus, us.* Per tracollo, e danno. *jactura.*
Cronaca, o cronica. *chronica, corum, annales.* plur. num.
Groppiera. *poſtilena, æ.*
Croſta. *cruſta.*
far croſta. *incruſto, cruſtam induco.*
Croſtetta. *cruſtula.*
Croſtoſo, croſtuto. *cruſtoſus, cruſtatus.*
Crucciare. V. corrucciarſi.
Cruciato, tormento. *cruciatus, us.*
Crudamente, cioè crudelmente. *crudeliter.*
Crudele, aſpro, crudo. *crudelis, dirus, efferus, immanis, impius, inhumanus, teter, immitis, truculentus, atrox.*
Crudelmente. *crudeliter, atrociter, inhumane.*
Crudeltà, aſprezza. *crudelitas, feritas, immanitas, impietas.*
Crudità. *cruditas.*
Crudo, cioè non cotto. *crudus.*
mezzo crudo. *ſemicrudus.*
Crudo, cioè non maturo. *crudus, a, um, immaturus, a, um.*
Crudo, vel crudele. *immanis, ferus, immitis, dirus, crudelis.*
Cruna dell' ago. *foramen acus.*
Cruſca, ſemola. *furfur, uris.*
Cruſchello. *furfuricula.*
Cruſcoſo. *furfuroſus.*

Cubattolo, o cubattola, ſtrumento da pigliar' uccelli. *laqueus.*
Cubito, gomito, e miſura. *cubitus.*
Cubiculario, cameriere. *cubicularius.*
Cucchiajo, cocchiaro, ſcudelliere, *cochlear, cochl ari, cochlearium.*
Cucciolo, can picciolo. *catulus, catellus.*
Cucina. *culina, popina.*
ciò, che appartiene a cucina. *coquinarius, a, um.*
Cucinare, fare l' arte del cuoco. *coquinare, coquo.*
Cucinaria, arte. *coquinaria.*
Cuciniere. V. Cuoco.
Cucire. *ſuo, is, aſſuo, ſarcio.*
Cucire inſieme. *aſſuo.*
Cucito. *ſutus, ſutilis.*
Cucitore. *ſutor.*
Cucitura. *ſutura, commiſſura.*
Cuculo, cucco, uccello notturno. *cuculus.*
Cucuzzolo, eſtrema ſommità di che che ſia. *vertex, cacumen.*
Cuffia, ſcuffia. *calantica, reticulum.*
Cugina. *conſobrina.*
Cugino, germano. *conſobrinus, ſobrinus.*
Culla, letto de' bambini. *cunæ, arum, incunabula, orum.*
Culo. *anus, ni, podex.*
Culto. *cultus, us.*
Cultivare il terreno. *colo, excolo, exerceo.*
Cultore. *cultor.*
Cumulare. *cumulo, accumulo.*
Cumulatamente. *cumulate.*
Cumulo, maſſa. *cumulus, acervus.*
Cuna. V. Culla.
Cuocere. *coquo, recoquo.*
Cuocere in oglio. *coquere in oleo.*
Cuocere a leſſo. *elixo.*
Cuocere bene. *percoquo.*
Cuocere dentro. *incoquo.*
Cuocere molto. *excoquo.*
facile da cuocere. *coctibilis.*
Cuociore. *ardor, ardo.*
Cuoco. *coquus.*
Cuojo, pelle di beſtia. *corium.*
Cuore. *cor, dis.*
di cuore. *ex animo, vere.*
battimento di cuore. *palpitatio, horror.*
ſtupor di cuore. *ſtupor cordis.*
Cuore, cioè coraggio. *animus.*
Cuor mio, eſpreſſione amoroſa. *mea vita.*
eſſere a cuore. *cordi eſſe.*
dar di buon cuore. *bono animo eſſe.*
Cuoricino. *corculum.*
Cupezza. *profunditas.*
Cupidigia, avarizia. *aviditas, cupiditas, cupido, ſitis.*
Cupidità, deſiderio, voglia, brama. *cupiditas, libido.*
Cupido, avaro. *cupidus, avidus.* E voluntaroſo. *cupidus.*
Cupido, Dio dell' amore. *Cupido, dinis.*
Cupo, profondo. *profundus.*
Cupola. *fornix, teſtudo, tholus, faſtigium.*
Cuppia, naſſa, nella quale le api fanno il mele. *alveare, alvearium, alveus.*
Cura, penſiero. *cura, ſtudium, ſollicitudo.*
aver cura. *curo, caveo, ſtudeo, operam do, id ago, id mihi cura eſt.*
Curadente. *dentiſcalpium.*
Curare, aver cura. *curo, curam gero.*
Curare diligentemente. *accuro.*
Curare, cioè medicare. *medeor.*
Curare, cioè tener conto. *curam gerere.*
Curativo. *medicus, a, um.*
Curato, Paroco. *Parochus.*
Curatore, che ha carico. *curator, cuſtos.*
Curazione. *curatio, cura.*
Curioſamente. *curioſe.*
Curioſetto. *curioſulus.*
Curioſità. *curioſitas.*
Curioſo, diligente. *curioſus.*
Curſore. *curſor.*
Curvezza, curvatura. *curvamen, curvatura, curvatio.*
Cuſcire. V. Cucire.
Cuſcinetto. *pulvillus.*
Cuſcino. *pulvinus.*
Cuſtode, guardiano. *cuſtos.*
Cuſtode dell' armento. *armentarius.*
Cuſtodia, guardia, cura, governo. *cuſtodia, cura.*
Cuſtodire, vel guardare. *cuſtodio, ſervo, aſſervo, tueor.*
Cute. *cutis, cuticula, corium.*
Cuticagna, collotola. *cervix.*

D

DA, prepoſizione. *a, ab, abs.*
Da banda. *ſeorſum.*
laſciar da banda. *omitto, prætermitto, relinquo.*
Da banda a banda. *in utramque partem.* paſſar da banda a banda. *transfigo, trajicio.*
Dabbene, buono. *bonus, probus, integer.*
Da beffe, da burla. *jocoſe.*
Da buon ſenno. *ſerio.*
Da canto. V. da banda.
Da capo. *iterum.*
Da capo a piedi. *totus.*

Da caſa. *domo*.
Da caſa di Glicerio. *a Glycerio*, non *a domo Glyceric*
Da cima. *a ſummo*.
D' accordo. *concorditer*.
Da che, poichè. *quoniam*. Per da quel tempo che. *Ex quo*. da che il mondo è mondo. *poſt homines natos*, *a poſt hominum memoriam*.
Dalla culla. *ab incunabulis*.
Da dietro. *a tergo*.
da i fianchi. *a lateribus*.
Dal fine al principio. *a calce ad caput*, *o a calce ad carceres*, *o ad calcem ad carceres*, *o a carceribus*.
Da giovane. *ab adoleſcentulo*, *a ab adoleſcentia*, *ineunte adoleſcentia*, *ab ineunte ætate*.
Da ora in ora. *in horas*, *& in ſingulas horas*.
Dall' ora che. *jam tum*, *ex quo tempore*.
Dall' ora in qua. *ex eo tempore*, *inde*.
Da ogni canto, o parte. *undique*, *ex omni parte*, *utrinque*.
Da principio. *a principio*, *primo*, *initio*, *ſtatim*.
Da putto. *a puero*, *a pueritia*, *a pueris*, *a teneris unguiculis*.
Da quel tempo. *ex eo tempore*.
Da queſto tempo avanti. *abhinc*.
Da qui in poi. *in poſterum*.
Dalle radici. *radicitus*.
Da ſe. *per ſe*.
Da ſe ſteſſo. *ſponte*.
Da tre dì. *nudiuſtertius*.
Da tredici dì. *nudius decimuſtertius*.
Da vero. *ſerio*.
Da banda ſiniſtra. *ſiniſtrorſum*.
Dalla deſtra. *dextrorſum*.
Da buffone. *ſcurriliter*.
Da buon mercato. *vilis*.
Da ciaſcun luogo. *undecunque*, *undequaque*.
Da fanciullo. *a pueritia*, *a primo ætatis exordio*, *a prima ætate*, *a puero*, *jam inde a puero*, *a primis annis*, *a teneris*, *ut Græci dicunt*, *unguiculis*.
Da ora innanzi, per l' avvenire. *poſthac*, *deinceps*, *in poſterum*.
Daddovero. *ſerio*, *vere*.
Dado, con cui ſi giuoca. *teſſera*, *talus*, *ſcutulus*. il dado è tratto, vale l' affare è fatto. *jacta eſt alea*.
Daga, daghetta, coltello. *ſica*, *æ*.
Da gran tempo in qua. *jamdudum*.
Da indi innanzi, da indi in qua. *poſtea*, *inde*, *deinceps*.
Daino, animale. *dama*, *dorcas*.
D' altre maniere, altramente. *aliter*, *ſecus*.
D' altro luogo, altronde. *aliunde*.
Da lui in fuori, da lui in poi. *extra illum*, *præter illum*.
Dal medeſimo luogo. *indidem*.
D' altronde. *aliunde*.
Da lungi, da lontano. *procul*, *eminus*. Non lungi da qui. *non procul hinc*.
Dama, gentildonna. *matrona*, *æ*. Per donna amata. *amica*.
Da manco, o da meno. *minor*, *vilior*, *inferior*.
Da mano in mano. *per manus*.
Damaſchino, cioè di Damaſco. *Damaſcenus*.
Damaſco, panno di ſeta. *undulata veſtis*, *polymitum*.
Damerino, inclinato a far' all' amore. *amator*, *amans*.
Damigella, pulzella. *puella*, *adoleſcentula*.
Damigello, garzone. *puer*, *adoleſcens*.
Da molto. *præſtans*, *æſtimabilis*.
Danajo, o denajo. *nummus*, *pecunia*.
Danajoſo. *pecunioſus*. V. Denaroſo.
Danajo in caſſa. *pecunia otioſa*.
Danajo a guadagno. *pecunia occupata*.
Danajuolo, danaruzzo. *nummulus*.
Da niente, da nulla. *futilis*, *vilis*, *levis*.
Dannabile. *vituperabilis*, *damnabilis*.
Dannare, biaſimare. *improbo*, *damno*, *condemno*.
Dannare a morte. *capitis condemnare*.
Dannato. *damnatus*, *condemnatus*.
Dannatore. *condemnator*.
Dannazione. *damnatio*, *condemnatio*.
Danneggiare, far danno. *damnifico*, *damnum*, *jacturam afferre*, *jactura afficio*
Danneggiato. *læſus*, *damno affectus*.
Dannevole. *vituperabilis*, *damnabilis*. Per dannoſo. *damnoſus*, *exitioſus*.
Dannevolmente, con danno. *damnoſe*.
Danno, perdita, male. *damnum*, *jactura*, *detrimentum*, *diſpendium*, *incommodum*.
Dar danno. V. Danneggiare.
Senza danno, cioè che non ha patito danno. *indemnis*, *illæſus*.
Dannoſo, nocivo, di danno. *damnoſus*, *incommodus*, *inutilis*.
Danubio. *Iſter*.
Danza, ballo. *chorea*, *ſaltatio*, *ſaltatus*, *us*.
Danzare, menar la danza. *ducere choreas*.
Danzatore. *ſaltator*.
Da oggi innanzi, e da ora innanzi. *in poſterum*.
Da parte di alcuno. *alicujus nomine*.
Da parte, da banda, appartatamente. *ſeorſum*.
Da ogni parte, e da ogni banda. *undique*.
Da paſſo in paſſo. *paſſim*.
Dappocaggine. *ignavia*, *inertia*, *deſidia*, *ſegnities*, *vel ſegnitie*.
Dappoco, che non s' intromette in coſa alcuna. *ignavus*, *iners*, *ineptus*.
Dappoi. *poſtea*, *deinceps*.
Dappoichè. *poſtquam*.
Da preſſo, da vicino. *cominus*, *prope*.
Da prima, primieramente, da principio. *primo*, *primum*.
Da qualche luogo. *aliunde*.
Da qual luogo tu vuoi. *unde vis*, *unde libet*.
Da quell' iſteſſo luogo, dal medeſimo luogo. *ex eodem loco*, *indidem*.
Da qui. *hinc*.
Da qui innanzi, e da quinci innanzi. *in poſterum*.
Da quindi innanzi, vale da quell' ora innanzi. *Ex eo tempore*, *exinde*.
Dare. *do*, *das*, *præbeo*, *trado*, *tribuo*.
Dare, cioè percuotere. *percutio*, *verbero*.
Dare del ſignore, dell' illuſtriſſimo, ec. ad alcuno. *honorifice*, *honorificentiſſime aliquem appellare*.
Dare a baratto. *permutare*.
Dare a buon mercato. *parvo vendere*.
Dare a credere. *perſuadere*. darſi a credere. *putare*, *arbitrari*.
Dare ad affitto. *loco*.
Dare ad uſura, o a cambio. *fœnero*, *fœneror*.
Dare addoſſo. *invadere*.
Dar' affanno, dar che fare. *facesſere negotium*, *exhibere negotium*.
Dare a ſacco. *dare diripiendum*.
Dare aſſalto. *aggredi*.
Dare battaglia. *committere prælium*.
Dare braccio. *adjuvo*.
Dare colpa. *imputo*, *crimini do*.
Dare contezza. *certiorem facere*.
Dare dietro. *inſequi*.
Dare autorità. *tribuere authoritatem*.
Dare beneficio. *conferre beneficium in aliquem*.
Dar un buffetto. *infligere colaphum*.
Dar carico ad alcuno. *imponere onus alicui*, *mandare*, *committere*.
Dare a bere. *potum tribuere*, *propinare*, *dare bibere*.
Dare a deſinare. *dare cœnam alicui*.
Dare danari in ſalvo. *credere alicui pecuniam*.
Dare faſtidio. *afferre moleſtiam*, *afficere moleſtia*.
Dare fede ad alcuno. *credere alicui*.
Dare fuori, dare in luce. *in lucem proferre*, *edo*.
Dare il guaſto. *vaſto*, *as*, *depopulor*.
Dare il ſuo favore ad alcuno. *præſtare ſtudium alicui*, *conferre ſtudium ſuum in aliquem*.
Dare impaccio. *impedimento eſſe*, *impedire*.
Dare in credenza. *credo*. V. Credenza.
Dare in dote. *dare dotem*.
Dare in ſalvo. *credo*, *depono*, *committo*.
Dare in iſcritto il nome della tribù. *tribum edere*.
Dare in un' imboſcata. *præcipitare in inſidias*.
Dare in pegno. *pignero*, *oppignero*, *in hypothecam do*.
Dare la baja, o la berta. *illudo*, *irrideo*.
Dare l' addio. *valedicere*.
Dare in preſtito. *commodo*, *do mutuum*.
Dar la corda. *torqueo*.
Dare la libertà ad alcuno. *manumittere aliquem*.
Dare mano. *incipere*, *aggredi*.
Dare mentite. *arguere*.
Dare nelle ſmanie. *furere*.
Dare nel naſo. *offendere*.
Dare nel pedante, val fare, o dire coſa da pedante. *inſtar pædagogi aliquid dicere*, *vel facere*.
Dare licenza. *facere facultatem*, *poteſtatem*, *facere liberum alicui*, *permittere*.
Dare licenza, per dar commiato. *dimitto*, *commeatum do*.
Dar la ſpinta. *præcipito*, *urgeo*.
Dare lettere, che ſieno portate ad altri. *dare literas alicui ad aliquem*.
Dare il nome, cioè nominare. *denomino*, *nomino*, *appello*.
Dar luogo. *cedo*, *concedo*.
Dare opera, attendere. *vaco*, *incumbo*, *operam do*, *ſtudeo*.
Dare piacere. *delecto*, *oblecto*, *afficio voluptate*, *lætitia*.
Dare per caparra. *dare arrhabonem*.
Dare per compagno. *adjungere aliquem*.
Dar principio. *exordior*, *inchoo*.
Dare ricapito. *excipere aliquem*.
Dare pieggiaria, o ſicurtà. *ſatiſdo*.
Dare ſeſto. *componere*, *inſtruere*.
Dare ſoſpetto. *moveo*, *do ſuſpicionem*.
Dar' accuſa. *deferre nomen*.
Dare delle bacchettate, botte, battiture. *verberare*, *cædere*, *virgis cædere*, *afficere verberibus*, *infligere plagas*, *infligere verbera*.
Dar compimento. *inchoata perficere*, *abſolvere*.
Dar' a gambe. *conjicere ſe in fugam*.
Dar' all' arme. *canere bellicum*, *claſſicum canere*.
Dar nel ſegno. *ſcopum attingere*.
Dar conto. *rationes dare*, *exhibere*.
Dar' il primo luogo. *primas deferre*.
Dare degli ſchiaffi. *incutere*, *o infligere alapas*.
Dar delle ferite. *infligere plagas*.
Dar la rotta. *facere*, *o edere ſtragem*, *profligare*, *diſſipare copias*.
Dar la ſentenza. *ſententiam ferre*.
Dar' audienza. *dicere jus*, *audire*.
Darſela giù, val non ci penſar più. *negligere*, *abjicere*, *curam alicujus rei deponere*.
Darſi alla ſtrada. *fieri graſſatorem*, *latrocinia exercere*, *vias obſidere*.
Darſi allo ſpirito. *totum ſe divinis rebus dedere*.
Darſi, cioè renderſi ad alcuno. *dedo*, *deditionem facio*.
Darſi agli ſtudj da putto. *dare ſe ſtudiis a pueritia*.
Darſi all' amicizia d' alcuno. *conferre ſe ad amicitiam alicujus*.
Darſi affanno di qualche coſa. *ferre aliquid iniquo animo*.
Darſi alla dappocaggine. *dedere ſe inertiæ*.
Darſi alla malinconia, o pianto. *tradere ſe mœſtitiæ*, *luctuique*.
Darſi alla luſſuria. *libidinor*, *ſcortor*.
Darſi alle delizie. *luxurio*, *o luxurior*.
Darſi al mangiare. *pergræcor*, *congræcor*.
Darſi la fede, toccarſi le mano. *dextram dextræ committere*, *jungere*.
Darſi la morte. *mortem ſibi conſciſcere*, *manus ſibi afferre*, *ſibi inferre manus*.
Darſi al governo della Repubblica. *capeſſere Remp. ſuſcipere Remp. accedere ad Remp.*
Darſi buon tempo. *dare ſe voluptatibus*, *dulciſſimo otio*, *genio indulgere*.
Darſena. *intima portus pars*, *portus interior*.
Da ſcherzo. *jocoſe*.
Da ſe ſteſſo, ſpontaneamente. *ſponte*, *ultro*.
Daſſai, da molto. *præſtans*, *egregius*.
Daſſezzo, in ultimo luogo. *poſtremo loco*.
Data, dicesi dal tempo in cha fu ſcritta, o conſegnata la lettera. *dies*, *tempus*, *dies adſcripta*.
Data, cioè colpo. *ictus*.
Dativo. *dativus caſus*.
Dato. *datus*, *tributus*.
Dato che. *eſto*.
Datore. *dator*.
Dattilo, albero. *palma*.
Dattilo, frutto. *dactylus*.
Dattilo, peſce. *balanus*.
Dattilo, piede poetico. *dactylus*.
Dattorno. *circum*, *circa*.
Davanti, per avanti. *ante*, *antea*.
Davanzo, ſoprabbondantemente. *ſatis ſuperque*.
Da vero. *ſerio*. Per coſa grave. *ſerius*, *a*, *um*.
Da ultimo. *poſtremo*.
Daziero, gabelliero. *publicanus*, *magiſter ſcripturæ*.
Dazio, val gabella. *vectigal*, *portorium*.
Dea. *Dea*, *Dea*, *diva*, *æ*.
Debellare. *debello*, *vinco*, *expugno*.
Debellatore. *domitor*, *victor*.
Debilità. *debilitas*, *infirmitas*.
Debilitare. *debilito*, *infringo*, *frango*, *infirmo*.
Debitamente, giuſtamente. *juſte*, *jure*, *merito*. Per convenientemente. *apte*, *decenter*.
Debito, quel che ſi dee ad alcuno. *æs alienum*. Fare debiti. *contrahere æs alienum*. Pagare i debiti. *diſſolvere æs alienum*.
Debito, add. dovuto. *debitus*, *conveniens*, *congruus*.
Debito, il dovere. *debitum*, *officium*, *munus*.
Debiti vecchi, o difficili a riſcuotere. *nomina impedita*, *reliqua*, *orum*.
Debitore. *debitor*, *ris*.
Eſſere debitore. *debeo*.
Debituzzo. *parvum æs alienum*.
Debole, fievole. *debilis*, *infirmus*, *imbecillus*, *invalidus*. di debole compleſſione. *tenuis valetudine*, *infirma*, *imbecilla*, *corpore infirmiore*, *valetudine infirma*.
Eſſere debole. *langueo*, *re*.
Deboletto, debolozzo, debiletto. *ſubdebilis*, *ſubdebilitatus*.
Debolezza, mancamento di forze. *debilitas*, *imbecillitas*, *infirmitas*.
Debolezza di età. *imbecillitas ætatis*.
Debolezza di compleſſione. *infirmitas corporis*.
Debolezza di forze. *infirmitas virium*.
Debolmente. *infirme*, *remiſſe*, *debiliter*.
Decano, capodieci. *decurio*.
Decantare, termine de' Chimici, vale travaſare i liquori da un vaſo in altro. *defundo*, *eluere*. Per divolgare. *decanto*, *celebro*.
Decapitare. *abſcindere caput cervicibus*, *ſecuri percutere*, *decollare*.
Decente. *decens*, *conſentaneus*.
Decentemente. *decenter*, *convenienter*.
Decenza, decoro. *decor*, *decentia*, *decorum*.
Decidere, tagliare, troncare. *decido*, *amputo*.
Decidere una quiſtione. *litem componere*, *decidere*.
Decima. *decima*, *arum*.
Decimare, riſcuoter le decime. *decimas exigere*.
Decimare, cioè levar parte di qualche coſa. *minuo*, *imminuo*. Per caſtigare ogni decimo. *decimare*.
Decimo. *decimus*. Per la decima volta. *decimo*.
Decina. *decas*, *adis*. decina di migliaja. *myrias*, *adis*.
Deciſione. *deciſio*.
Declamare. *declamo*.
Declinare. *declino*.
Declinazione, declinamento. *declinatio*, *inclinatio*.
Decollare. *decollare*.
Decoro. *decus*, *decorum*, *honeſtum*.
Decoroſo. *decorus*, *decens*.
Decorſo, traſcorrimento. *decurſus*.
Decorſo, addiet. paſſato, ſcorſo. *præteritus*, *manſactus*.

De-

Decotto, decozione. *decoctum*.
Decrepità, eſtrema vecchiezza. *ſenium*.
Decrepito. *decrepitus, valde ſenex*.
Decreſcimento del mare. *receſſus maris*.
Decreto, ordinazione. *decretum, ſcitum, juſſum, lex*.
Dedicare, conſecrare. *dico, dedico*.
Dedicarſi alla Religione, cioè farſi Religioſo. *ſe Deo in religionem dicare*.
Dedicare un' opera, o libro ad alcuno. *librum nomini alicujus edere, nuncupare*.
Dedicato, conſecrato. *dicatus, ſacratus, dedicatus*.
Dedicatoria. *nuncupatio*.
Dedicazione. *dedicatio*.
Dedito, inclinato. *deditus, propenſus*.
Dedizione, arrendimento. *deditio*.
Dedurre. *deduco*.
Definire. V. Diffinire.
Definizione. V. Diffinizione.
Deflorare. *defloro, vitio, vim infero*.
Deforme, brutto. *deformis, turpis*.
Deformemente. *deformiter, turpiter*.
Deformità. *deformitas, turpitudo*.
Defraudare, ingannare. *fruſtro, fallo, decipio, in fraudem impello, defraudo*.
Defraudazione. *fruſtratio, deceptio*.
Defunto. *defunctus vita*.
Degenerante, chi degenera da' ſuoi antenati. *degener*.
Degenerare, non ſeguire i coſtumi de' ſuoi maggiori. *degenero*.
Degnamente. *digne, juſte*.
Degnare, riputar degno. *dignor, aris*.
Degnarſi di alcuno. *benevole ſe gerere cum aliquo, comiter aliquem excipere*.
Degnevole. *comis, affabilis*.
Degnità, o dignità, autorità. *dignitas*.
Degno, che merita. *dignus*.
Degradare. *orbare dignitate, privare, ſpoliare*.
Degradato. *orbatus dignitate*.
Deh, interjezione deprecativa. *ah, ah*. Talora è interjezione eſclamativa. *vah, proh*.
Dei Celeſti. *Cælites*.
Dei famigliari. *Penates*.
Deificare. *Deorum in numerum adſcribere, deum facere*.
Deifico, divino. *divinus*.
Deità, divinità. *divinitas, divinum Numen*.
Delatore, ſpia. *delator*.
Del continuo, di continuo. *jugiter, continenter*.
Delegare, deputare. *delego*.
Delfino, ſorta di peſce. *delphinus, i, o delphin, inis*.
Delfino negli ſcacchi. *centaurus*.
Deliberare, vale conſultare, come l'uomo ſi dee governare. *conſulo, delibero, ſtatuo, decerno, certum conſilium capio*.
Deliberatamente. *conſulto*.
Deliberazione, ordinazione. *decretum, deliberatio*.
Deliberazione del Senato. *Senatuſconſultum*.
Delicatamente. *molliter, delicate*.
Delicatezza. *mollitudo, deliciæ, arum, mollities*.
Delicato. *delicatus, mollis*.
Delineare. *delineo, adumbro*.
Delinquente, malfattore. *reus, ſceleſtus, noxius*.
Deliquio, ſvenimento. *deliquium, languor*.
Delirare. *inſanio, furo*.
Delirio. *furor, deliramentum*.
Deliro, delirante. *delirus, furioſus*.
Delitto, mancamento. *delictum, crimen, ſcelus*.
Delizia, o delizie. *delicium, o deliciæ, arum*.
Delizioſo. *amœnus, delicatus*.
Del pari. *æqualiter, pariter, æque*.
Del tutto. *omnino, prorſus, penitus*.
Deludere, beffare. *irrideo, illudo, eludo*.
Deluſo. *fruſtratus ſpe, deceptus, eluſus*.
Demeritare. *indignum ſe præſtare aliqua re, male mereri*.
Demerito, misfatto. *culpa, crimen*.
Demolire, atterrare le fabbriche. *everto, demolior, ſolo æquo*.
Demolizione. *demolitio, everſio*.
Demonio. V. Diavolo.
Denaro, e danaro. *nummus, pecunia, argentum*.
Denaro falſo. *nummus adulterinus, nummus improbus, pecunia adulterina*.
Denari contanti. *pecunia numerata, pecunia præſens*.
Denari preſi, e dati ad uſure. *pecunia fœneratitia*.
Denaroſo. *pecunioſus, nummoſus, bene nummatus, ſuffultus pecunia, abundans nummis*.
Denaro di gabella. *pecunia vectigalis*.
Denaro grande, o molto. *maxima pecuniæ vis*.
Denaro reſtante. *pecunia reſidua*.
Denaro in banco. *pecunia occupata*.
Denari conſumati. *pecunia dilapidata*.
Denari raccolti. *pecunia coacta, o congeſta*.
Denotare. *ſignifico, denoto, deſigno*.
Denſità. *denſitas*.
Denſo, ſpeſſo. *denſus, ſpiſſus*.
Dentato, che ha i denti. *dentatus*.
Dentatura, dentame. *dentium ſeries*.
Dente. *dens*.
Tener l'anima co' denti. *agere animam*.
Dir qualche coſa fuor de' denti. *libere aliquid dicere*.
Denti maſcellari. *dentes genuini, molares, intimi*.
Denti davanti. *dentes primores*.
Fare i denti. *dentio*.
Fatto a denti. *denticulatus*.
Dente del pettine. *radius*.
Denti occhiali. *dentes canini, dentes columellares*.
Denti de' cinghiali. *dentes exerti*.
Denti aguzzi. *dentes acuti*.
Denti bianchi. *dentes candidi*.
Denti puzzolenti. *dentes putridi*.
Denti di ſopra. *dentes ſuperiores*.
Denti di ſotto. *dentes inferiores*.
Denti in fuori. *dentes eminentes, exerti*.
Dentelliere, curadenti. *dentiſcalpium*.
Dentice, ſorta di peſce. *dentex*.
Dentro, ed entro. *intus, intra, intro*. Per dentro, e di dentro. *intrinſecus*.
Denudare. *ſpolio, nudo*.
Denuncia, o denunciare. V. Dinuncia, e dinunciare.
Dependere. V. Dipendere.
Deponere, e deporre. *depono*.
Depoſitare il denaro in man d' alcuno. *deponere apud aliquem pecuniam*.
Depoſitario. *depoſitarius*.
Depoſizione. *depoſitio*.
Depoſito. *depoſitum*.
Depravare. *depravo, corrumpo*.
Depravazione. *depravatio*.
Depredare. *prædor*.
Depreſſione. *depreſſio*.
Deprimere, abbaſſare. *deprimo*.
Depurare. *purgo*.
Deputare. *eligo, deſtino*.
Derelitto. *derelictus, neglectus*.
Deretano. V. Diretano.
Deridere. *derideo, rideo*.
Deriſione. *irriſio*.
Deriſore. *irriſor*.
Derivare, e dirivare. *pendeo, originem duco*.
Derogare, diminuir l'autorità. *derogo*.
Deſcendere. V. Diſcendere.
Deſchetto, banco piccolo. *ſcabellum, menſula*.
Deſco, banco, *ſcamnum*. Per Menſa. *menſa, æ*.
Deſcrivere. *deſcribo*.
Deſertare, e diſertare. *relinquo, deſero*.
Deſerto. *ſolitudo, receſſus*.
Deſertore, e diſertore. *transfuga*.
Deſiare. V. Deſiderare.
Deſiderabile, deſiderevole. *deſiderabilis, optabilis*.
Deſiderare, bramare. *cupio, opto, exopto, appeto, expeto*.
Deſiderato. *optatus, cupitus, exoptatus*.
Deſiderio, voglia, brama. *cupiditas, voluntas, appetitio*.
Con deſiderio. *avide*.
Deſideroſo, bramoſo. *cupidus, avidus, appetens*.
Deſinare. *prandeo, es*. Il deſinare. *prandium*.
Deſio. V. Deſiderio.
Deſolare. *deſolo, vaſto, depopulor*.
Deſolazione. *vaſtatio*.
Deſſo. *ipſe*.
Deſtarſi, ſvegliarſi. *expergiſcor, e ſomno excitor*.
Deſtare, ſvegliare. *expergefacio, excito*.
Deſtato. *experrectus, expergefactus*.
Deſtinare. *deſtino*.
Deſtinato, dedicato, votato. *devotus, deſtinatus*.
Deſtino, ſorte. *fatum, ſors*.
Deſto, vigilante, ſagace. *cautus, vigilans, ſagax, ſolers*.
Deſtramente, con deſtrezza. *agiliter, dextere, caute*.
Deſtrezza, attitudine. *agilitas, dexteritas*.
Deſtriero, cavallo. *ſonipes, equus*.
Deſtro, abile, diſpoſto del corpo. *agilis, habilis, aptus*.
Deſtro, cioè accorto, e ſagace. *vafer, callidus, cautus*.
Deſtro, cacatojo. *latrina, forica*.
Detale, iſtromento, che ſi uſa tener' in dito cucendo. *digitale*.
Determinare, e deliberare. *conſtituo, decerno*.
Determinare, e limitare, e porre fine. *determino, præfinio terminum*.
Determinatamente. *præfinito, præciſe*.
Determinato. *præfinitus, determinatus, certus*.
Deteſtabile. *execrandus, deteſtabilis*.
Deteſtare. *deteſtor, abominor*.
Deteſtazione. *deteſtatio*.
Deto. V. Dito.
Detrarre. *demo, detraho*.
Detrattore, maldicente. *maledicus, obtrectator*.
Detrazione. *obtrectatio, convicium*.
Detrimento, danno. *damnum, detrimentum, jactura*.
Dette, ſorte principale del debito. *ſors, ſumma, caput*.
Dettame. *præſcriptio, dogma, mens, ratio*.
Dettare. *dicto*.
Dettato. *dictatum*.
Dettatura. *dictatio*.
Detto fatto, val ſubitamente. *illico, ſtatim*.
Deviare, traviare. *recedo, aberro*.
Devotamente, con devozione. *religioſe*.
Devoto, religioſo. *pius, religioſus, qui Deo ſervit, pietatem colit, honorem Deo præſtat, pius eſt in Deum*.
Devozione, diligenza di ſervir a Dio. *pietas, religio*. Con devozione, *religioſe, pie*.
Di, e de uno l'articolo. *de*.
Dì per giorno. *dies*.
Dì dì in dì. *in diem, in ſingulos dies*.
Di buona voglia. *libenti animo, libenter, egregia animi alacritate*.
Di botto, cioè ſubito. *illico, continuo, ſtatim*.
Di burla. *per jocum, jocoſe*.
Di dentro. *intus*.
Di fatto. *actutum, repente, mox, ſtatim*. Per effettivamente. *re ipſa*.
Di giorno. *de die, interdiu*.
Di notte. *de nocte, noctu*.
Di ſubito. *e veſtigio, ſtatim*.
Di poi. *poſtea, deinde*.
Di portante. *tolutim*.
Di qua. *hinc*.
Di qua, e di là. *ultro, citroque*.
Di ſopra, cioè dal Cielo. *divinus, ſupernus*.
Di ſopra, addiet. *ſupernus, a, um*.
Di ſotto. *infra*. addiett. *infernus*.
Di ſorte che. *ita ut*.
Diadema, corona e inſegna che portano i Re in capo. *diadema*.
Diafanità. *pelluciditas*.
Diafano, traſparente. *tranſlucidus, perſpicuus, pellucidus*.
Dialogo, parlamento inſieme di due, o più perſone. *dialogus*.
Diamante, pietra prezioſa. *adamas, antis*.
Diamantino, duro come diamante. *adamanteus, adamantinus*.
Diametro. *diametros, tri*.
Diana, Dea della caccia. *Diana*. Stella diana. *Phoſphorus*.
Dianzi, poco fa. *nuper, modo*.
Diario, giornale. *ephemeris*.
Diarrea. *alvi fluxus*.
Diaſpro, pietra prezioſa. *jaſpis*.
Diavoleria, impertinenza, faſtidio. *moleſtia*.
Diavoleſſa, donna impertinente. *furia*.
Diavolo, demonio. *dæmonium, Pluto, Inferi*.
Un diavolo caccia l' altro. *clavus clavum expellit, fallacia alia aliam trudit*.
Fare il diavolo, val fare ogni sforzo. *obnixe omnia agere, omnem lapidem movere, omnia experiri*.
Aver' il diavolo addoſſo, val' eſſere nelle furie. *furiis agitari*.
Di bando. *gratis*.
Di baſſa lega. *vilis*.
Di baſſa mano, val d'umile condizione. *humili loco natus, ignobilis*.
Dibattere, crollare. *concutio*. Per diſputare, *diſcutere*.
Dibattimento. *colliſio, diſcuſſio*.
Di bel dì. *diu*.
Di bel nuovo. *iterum*.
Di bene in meglio. *quotidie melius*.
Di buon' aria, piacevolmente. *lepide, hilare*. talora ha forza d' add. e vale piacevole. *feſtivus, lepidus*.
Dice. *inquit*, verbo difettivo.
Dicembre, e decembre, nome di meſe. *december*.
Diceria. *oratio, concio*.
Di certo. *profecto*.
Dicervellare, trarre il cervello. *cerebrum extrahere*.
Dicevole. *conveniens, decens*.
Dichiarare, e dichiarire, manifeſtare, aprire. *delucido, explico, declaro, explano, demonſtro, interpretor, aperio*.
Dichiarazione. *declaratio, explicatio, explanatio*.
Diciferare, dichiarare la cifera. *explicare ſcripturam, exponere*.
Diciotteſimo. *decimus octavus*.
Diciotto. *decem, & octo, duodeviginti*.
Diciotto volte. *octies & decies, duodevicies*.
A diciotto a diciotto. *octoni, & deni, duodeviceni*.
Dicitore, oratore. *orator, narrator*.
Dicitura. *oratio, dicendi ratio*.
Di colpo, immantinente. *illico, repente*.
Di conſerva, di compagnia. *ſimul, una*.
Di corſa, correndo. *curſim*.
Di corto. *propediem, jam jam, brevi*.
Di cuore. *ex animo*.
Di dentro. *intus*.
Di dietro. *retro, a tergo*.
Di dì in dì. *quotidie, in dies*.
Diece, e dieci. *decem*. Dieci volte. *decies*, a dieci a dieci. *deni*.
Diel voglia, Diel voleſſe, vale, Dio il voglia, Dio il voleſſe. *utinam*.
Dieta, val aſtinenza di cibo. *inedia, diæta, jejunium*.
Tener' a dieta. *parce ſuppeditare cibum*.
Dieta, congregazione di perſone. *concilium, conventus, comitia*.
Dietro, dopo. *poſt*.
Difalcare, trarre. *demo, detraho, deduco, imminuo*.
Difalcazione. *detractio*.
Di fatto, val ſubito. *illico, ſtatim, actutum*. Per realmente. *re vera*.
Difendere. *defendo, tueor, tutor, ſuſcipio defenſionem*.
Difendere ſpeſſo. *defenſo, defenſito*.
Difendere la cauſa. *dicere, agere cauſam*.
Difenſore. *defenſor*.
Di fermo, di certo. *certe*.

Di-

Difeſa, protezione. *defenſio, patrocinium, tutela.*
Difeſo. *defenſus.* Non difeſo. *indefenſus, improtectus.*
Difenſore. *defenſor, patronus.*
Difetto, mancamento. *culpa, vitium, delictum, erratum.* Commettere difetto. *erro, pecco, labor, culpam admitto.*
Difettoſo, *vitioſus, mancus, imperfectus.*
Difettuccio, difettuzzo. *leve vitium.*
Difettuoſamente. *imperfecte, vitioſe.*
Difalcare, V. diſalcare.
Diffalta. *impotentia, defectio.*
Diffamare. *notare infamia, diffamo.*
Differente. *diſſimilis, varius.* Eſſere differente. *diſto, differo.*
Differentemente. *diſſimiliter.*
Differenza. *diſcrimen, differentia, diſſimilitudo.* Senza differenza, cioè indifferentemente. *indifferenter, ſine ullo diſcrimine, indiſcriminatim.*
Differenziare. *diſtinguo.*
Differire, prolungare. *differo, protraho, dilato, produco.*
Differire il pendere. *Diem prodicere.*
Differire da dì in dì. *procraſtino, cunctor.*
Difficile, malagevole, difficultoſo. *difficilis, arduus, laborioſus.*
Uomo difficile, cioè ſtrano. *difficilis homo.*
Difficilmente. *difficile, difficulter, ægre, vix.*
Difficoltà, e difficultà, malagevolezza. *difficultas, labor, moles.*
Difficoltare. *difficilem reddere.*
Difficultoſo. V. Difficile.
Diffidarſi, diſconfidarſi. *diffido, in dubio ſum, deſpero.*
Diffidenza, diſconfidenza. *diffidentia.*
Con diffidenza, ſenza ſperanza. *diffidenter.*
Diffinire, val terminare. *definio, termino, determino.*
Diffinitamente. *definite.*
Diffinizione. *definitio, et explanatio.*
Diffondere. *diffundo.*
Difformare, guaſtare la forma. *deformo.*
Difforme, brutto. *deformis, fœdus, da, dum.*
Difformità, bruttezza. *deformitas, turpitudo.*
Diffuſamente. *diffuſe, large.*
Di filo, vale ſenza intermiſſione. *ſine ulla intermiſſione.* Pigliar' uno di filo, vale sforzarlo. *cogere aliquem.*
Di freſco. *nuper, proxime.*
Di fuora. *extrinſecus.*
Di fuori. *extra, foris.*
Di furto, naſcoſamente. *clam, latenter.*
Digerire, e cuocere il cibo nello ſtomaco. *concoquo, digero.*
Digeſtione. *concoctio, digeſtio.*
Di già. *jam.*
Di giorno in giorno. V. di dì in dì.
Digiunare, vale far' aſtinenza. *a cibo abſtineo.*
Digiuno, aſtinenza. *jejunium.* Digiuno ſi dice anche, chi non ha mangiato. *jejunus.*
Dignità, riputazione acquiſtata con opere lodevoli. *dignitas, decus.* Per onore, carica. *munus, honor.*
Digradare, ſcendere a poco a poco. *deſcendo.* Per privar della dignità. *dignitate privare.*
Digradazione. *deſcenſio.*
Di grado, benvolentieri. *libenter.*
Di grado in grado. *gradatim.*
Di gran lunga. *valde, longe.*
Di grazia. *amabo, amabo te, quæſo.*
Digrignare, ritirar le labbra, e moſtrare i denti. *frendeo, ringor.*
Digroſſare. *informo.* Per dirozzare, *erudio.*
Di là. *ultra.*
Di là, da quel luogo. *illinc, inde.*
Dilacciare, o diſlacciare. *ſolvo.*
Dilagare, allagare. *alluo, inundo.*
Di lancio, dirittamente. *recta, ſtatim.*
Dilapidare, ſcialacquare. *dilapido, obligurio, abſumo.*
Di laſsù, o di laggiù. *illinc.*
Dilatare, ſtendere. *dilato, profero.*
Dilatarſi, divenire largo. *lateſco, fio, dilator.*
Dilatato, prolungato. *prolatus, dilatatus.*
Dilatazione, dilatamento. *prolatio, amplificatio.*
Dilazione. *prolatio, dilatio, mora.*
Dileggiamento, irriſione. *irriſio, illuſio, ſanna.*
Dileggiare, ſchernire, beffeggiare. *irrideo, illudo, reſulto, ludifico, ludificor.*
Dileggiato. *irriſus.*
Di leggieri, e di leggiere, vale agevolmente. *facile.*
Dileguare. *diſſipo, diſcutio.*
Dileguarſi, andar' in dileguo, o ſparire. *abſumor, diſſipor, conſumor, evaneſco.*
Dilettare, dar diletto, o piacere. *delecto, oblecto, afferre delectationem, afficere jucunditate, & voluptate.*
Dilettazione, piacere. *delectatio, oblectatio, jucunditas, voluptas.*
Dilettevole, ameno, che dà piacere. *jucundus, amœnus.*
Dilettevolmente. *jucunde, delectabiliter.*
Diletto, dilettazione. *voluptas, oblectamentum.* Con diletto. *jucunde.*
Diletto, amato. *dilectus.*
Dilezione. *amor, benevolentia.*
Diliberare. *libero.* Per determinare, *ſtatuo, conſtituo.* V. deliberare.
Dilicatamente, con dilicatezza. *delicate, laute.*

Dilicatezza. *mollities.*
Dilicato. *delicatus, lautus, mollis.*
Dilicato, ſcarino. *gracilis.*
Diligente, ſollecito. *diligens, ſedulus, ſolers, navus, gnavus.*
Eſſere diligente nelle coſe ſue. *ſatagere rerum ſuarum.*
Eſſere diligente nello ſcrivere. *Diligentiam, curam, ſtudium, operam, induſtriam in ſcribendo ponere, diligentiam ad ſcribendum conferre.*
Diligentemente, ſollecitamente, con diligenza. *diligenter, ſedulo, impigre, naviter.*
Diligenza, ſollecitudine. *diligentia, ſedulitas, cura, ſtudium.* Mettere diligenza, *adhibere diligentiam.*
Dilizia. V. Delizia.
Dilloggiare, partirſi dall' alloggiamento. *caſtra movere.* Per partirſi. *diſcedo.*
Di lontano. *procul, eminus, longe.*
Dilucidare. *illuſtro, explico, dilucido.*
Dilucidazione. *illuſtratio, explicatio.*
Dilungamento, allontanamento. *receſſus.*
Dilungare, allungare. *extendere.* Per differire. *differre.*
Dilungarſi, allontanarſi. *procul abeo, diſcedo.*
Diluviare. *effuſe pluere.*
Diluvio, inondazione d' acque. *diluvium, inundatio.*
Dimagrare, o ſmagrire, divenir magro. *macreſco, emacreſco, emacior.*
Di mala voglia, mal contento. *triſtis, mœſtus, invitus.*
Di mal pelo, cattivo, malizioſo. *veterator, malitioſus, callidus.*
Dimandare. V. Domandare.
Dimandaſſera. *cras veſperi.*
Dimane, o domane. *cras.*
Di maniera che, di modo che. *ita ut.*
Di mano in mano, val ſucceſſivamente. *deinceps.*
Dimenare, val movere. *quatio, quaſſo, concutio, agito.*
Dimenſione. *dimenſio.*
Dimenticanza, obblivione. *oblivio, onis.*
Dimenticarſi, ſcordarſi. *obliviſcor, memoriam depono, abjicio.*
Dimenticato. *oblitus.*
Dimentichevole. *obliviosus.*
Dimeſſo, meſſo giù. *demiſſus, ſubmiſſus.* Per diſmeſſo. *intermiſſus.*
Dimeſticare. V. Domeſticare.
Dimezzare. *divido, medium divido.*
Diminuire, ſminuire, ſcemare. *diminuo, imminuo, reſeco.*
Diminuito, ſminuito, ſcemato. *imminutus, diminutus.*
Diminuzione. *imminutio, diminutio.*
Di modo che. *ita ut.*
Di molto, aſſai. *valde, multum.*
Dimora, tardanza. *mora.* Per permanenza. *manſio.*
Dimorante. *morans, manens.*
Dimorare, tardare. *moror, tardo.*
Dimorare, e far dimora, per abitar' in qualche luogo. *habito, maneo.*
Dimoſtranza. *indicium, demonſtratio.*
Dimoſtrare, narrare, manifeſtare, aprire. *demonſtro, oſtendo, doceo, ſignifico, declaro, aperio, prodo.*
Dimoſtrativo. *demonſtrativus.*
Dimoſtratore. *index, demonſtrator.*
Dimoſtrazione. *demonſtratio, indicium, probatio.*
Dinanzi, prepoſ. *ante.*
Dinanzi, cioè alla preſenza. *coram.*
Dinanzi che. *priuſquam.*
Di naſcoſto, o di naſcoſo, ſegretamente. *clam.*
Di neceſſità. *neceſſario.*
Dinegare. *nego, denego, abnego, renuo.*
Dinervare. *enervo.*
Dinoccare, rompere, o ammaccare le nocche. *contundere articulos.*
Di notte. *noctu.*
D' intorno. *circum, circa.*
Dinunzia, notificazione. *denunciatio.*
Dinunziare, o denunziare. *denuntio, indico, ſignifico.*
Di nuovo. *denuo, de integro, iterum, rurſus.*
Dio, o Iddio. *Deus.*
Dio ti ſalvi, a Dio. *ſalve, ſalveto, vale.*
Diovoleſſe, Dielvoleſſe. *utinam.* Dio faccia. *Deus faxit.* Dio mi ſalvi, *ita me Deus amet.*
Dioceſi. *diœceſis.* V. G.
Dipanare, aggomitolare. *glomero.*
Dipartire, partare, e dividere. *divido, diduco, diſcrimino.* Dipartirſi, allontanarſi. *diſcedo.*
Dipartita. *diſceſſus.*
Dipendente, ſervo. *ſubjectus.*
Dipendere. *dependeo, originem duco.*
Dipingere, e dipignere. *pingo, depingo.*
Dipingere a freſco. *udo tectorio colores inducere.*
Di peſo, ovver. come portar di peſo. *effero.* Rubar di peſo gli altrui verſi. *aliena carmina ſurripere.* Moneta di peſo. *nova moneta, non imminuta.*
Di piglio, avv. come dar di piglio. *arripio.*
Dipinto. *depictus, pictus.*
Dipintore. *pictor.*
Dipintura. *pictura.*
Di più. *amplius.* Per in oltre. *præterea, inſuper.*
Di poco, cioè per poco. *parum.*
Di poi. *dehinc, poſtea.*
Diporre, porre giù. *depono.* Diporre l' offizio. *abdicare ſe magiſtratu, abire magiſtratu.*
Di portante. *tolutim.* Andar di portante, *tolutim incedere.*
Diportarſi, andar' a ſolazzo. *ambulo, deambulo.*
Diporto, ſpaſſo, ſolazzo. *recreatio, ſolatium.*
Dipoſitare, vale depoſitare. *depono.*
Di poſta, per di ſubito. *confeſtim, illico.*
Di preſente, cioè preſentemente, o al preſente. *nunc.* Per incontanente. *ſtatim, illico.*
Di preſſo, appreſſo. *juxta, prope.* A un di preſſo, in circa. *circiter.*
Di punto in bianco. *omnino.*
Diputare, commettere qualche carico ad alcuno, *deligere, præficere alicui vel aliquem, deſtinare.*
Di qua, cioè da queſto luogo. *hinc.* Uſaſi anche in forza di prepoſiz. Come di qua dal Reno, *cis, citra Rhenum.*
Di quando in quando, alle volte. *identidem, aliquando.*
Di qui, o di quinci. *hinc.*
Di quindi, avv. locale. *illinc.* Per dopoi, *in eo tempore, inde.*
Dirodare. *rarefacio.* In ſignif. neut. *rareſco.*
Diradicare, cavare le radici. *exſtirpo, evello, extraho.*
Di rado. *raro.*
Di ragione. *jure ac merito.*
Diramare, vale levare i rami dagli alberi. *ramos decerpo.* Per dividere. *divido.*
Diramarſi, cioè ſepararſi. *ſejungi, dividi.*
Dire, favellare, ragionare, narrare, contare. *dico, narro, loquor.*
Dire bene, lodare. *commendo, laudibus orno, celebro, laudo.*
Dir bene d' alcuno. *honorifice loqui de aliquo, laudes in aliquem conferre.*
Dire brevemente. *conferre in pauca, paucis complecti.*
Dire zaſe ſciocche. *ineptio, is.*
Diceſi. *dicitur, fertur.* Volgarmente ſi dice, *vulgo fertur.*
Dire a lettere di ſcatola. *aperte dicere.*
Dire di no. *diffiteor, nego.*
Dire di sì. *affirmo, ajo.*
Dire con la carta in mano. *dicere de ſcripto.*
Dire il ſuo parere, dire la ſua opinione. *dicere ſententiam, exponere conſilium ſuum.*
Dire daddovero. *remoto joco dicere, ſerio dicere.*
Dire per burla. *ludere, joco dicere.*
Dire male. *male dicere, obtrectare, male loqui.*
Dire molto. *longiorem ſermonem habere, plura verba facere, longius oratione progredi.*
Diredare, o diſeredare, vale privare dell' eredità. *exhæredo.*
Diretano, o deretano, vale ultimo. *extremus, ultimus, poſtremus.*
Direttamente. *directe, recta, directo.*
Direttore. *rector.*
Direzione. *regimen, directio.*
Dirigere. *dirigo, rego.*
Di ſlancio, ſenza intervallo. *illico, ſtatim, repente.*
Di rimando, da capo. *iterum.*
Di rimbalzo, per incidenza. *obiter.*
Dirimpetto, di rincontro. *contra, adverſus, ex adverſo.*
Dirittamente. *recta, recta via, recte, directe.*
Diritto, vale in piedi. *rectus, directus.*
Dirittura, vale bontà, lealtà. *bonitas, probitas, integritas, jus.*
Dirizzare. *dirigo, is.*
Dirivare. *derivo.*
Dirivare in diverſe parti. *diduco,* att. *dimano,* neut.
Dirivazione, e dirivamento. *derivatio.*
Dirizzare, o drizzare. *dirigo, erigo.* Per correggere. *corrigo.*
Dirizzarſi in piedi. *ſurgo, aſſurgo.*
Diroccare. *diruo, everto.*
Diroccato. *dirutus, everſus.*
Dirottamente, cioè ſmoderatamente. *immodice, plus æquo.*
Dirotto, ſmoderato. *immodicus.*
Dirozzamento. *eruditio.*
Dirozzare. *erudio.*
Dirozzato. *eruditus.*
Dirugginare, nettare il ferro dalla ruggine. *rubiginem purgo.*
Dirupare, precipitare. *præcipito, ago præcipitem, dejicio.*
Dirupo. *rupes, locus præceps.*
Diſabitare, levare gli abitatori. *ſolitudinem inducere.*
Diſabitato. *ſolitarius, ſolus, incolis vacuus.*
Diſadattamente. *inepte.*
Diſadatto. *ineptus, inutilis.*
Diſadorno. *inornatus, inelegans.*
Diſagevole, malagevole. *difficilis.*
Diſagevolezza. *difficultas.*
Diſagio, difetto, biſogno. *incommodum, inopia, anguſtia rei familiaris.*
Diſaminare. *examinare, perpendere.*
Diſanimare. *exanimo, interficio.*
Diſapparare. V. Diſimparare.
Diſappaſſionato. *incorruptus, æquus, integer.*
Diſapprovare. *improbo, rejicio.*
Diſarborare. *malum dejicere.*
Diſarmare, vale levar le arme. *armis ſpolio, exarmo.* Per depor l' armi, *arma depono.*

Digitized by Google

Diſarmato, ſenza nome. *inermis*.
Diſaſtro. *ærumna*, *calamitas*, *res adverſa*.
Diſavvantaggio, diſuguaglianza. *inæqualitas*, *jactura*.
Diſavveduto, non accorto, imprudente. *incautus*, *imprudens*.
Diſavvedutamente, imprudantemente. *incaute*, *imprudenter*.
Diſavvenente, brutto. *invenuſtus*.
Diſavventuratamente. *infeliciter*.
Diſavventura. *infortunium*.
Diſavventurato. *infelix*.
Diſbarbare. *evellere*.
Diſbrigare. *moleſtia liberare*, *expedire*. Per riſolvere. *decerno*, *ſolvo*.
Diſcacciare. *expello*, *exturbo*, *ejicio*.
Diſcacciatore. *expulſor*.
Diſcacciatrica. *expultrix*.
Diſcadere. *deficere*.
Diſcalzara, ſcalzare. *diſcalceo*, *excalceo*.
Diſcalzo. V. Scalzo.
Diſcapitare. *jacturam facere*.
Diſcapito. *jactura*, *detrimentum*.
Diſcaricare. *exonero*.
Diſcarnara. *carnem detraho*.
Diſcaro, non caro, nojoſo. *ingratus*, *moleſtus*.
Diſcendenti, ſucceſſori. *poſteri*, *poſteritas*, *nepotes*.
Diſcendere, ſmontare. *deſcendere*, *decurrere*, *deſilire*.
Diſcepolo, ſcolara. *diſcipulus*.
Diſcernere, ſeparare. *diſcerno*, *diſpicio*, *ſeligo*.
Diſcernimento. *cognitio*, *diſcretio*.
Diſceſa. *deſcenſio*, *deſcenſus*.
Diſchiavare. *reſero*, *aperio*.
Diſcinto. *diſcinctus*.
Diſciogliere, o diſciorre. *diſſolvo*, *ſolvo*.
Diſciplina, regola, norma. *diſciplina*, *inſtitutio*.
Diſciplinare, ammaeſtrare. *inſtruere*, *erudire*.
Diſciplinato. *eruditus*, *bene inſtitutus*.
Diſcolare, ſcolara. *ſolo*. Per Diſcolo. *improbus*, *offirmus*.
Diſcolpa. *excuſatio*.
Diſcolpare. *excuſo*.
Diſcolorare, ſcolorare. *decoloro*.
Diſcolorire, ſenza colore. *decolor*.
Diſconciamente, male a propoſito. *incommode*, *inconditè*, *inconcinne*.
Diſconcio, mal'adagiato, ſenza grazia. *inconcinnus*, *inconditus*, *indecens*.
Diſconcio. *incommodum*.
Diſconſigliare. *dehortor*.
Diſconvenevole. *incongruens*, *indecens*, *indecorus*.
Diſconvenire. *dedecere*.
Diſcoprire, o diſcuoprire. *detego*, *retego*.
Diſcordante. *abſonus*, *diſſonus*, *diſſidens*.
Diſcordanza, diſſenſione, diſcordia. *diſcrepantia*, *diſſidentia*.
Diſcordanza in ſuono. *voces diſſonæ*.
Diſcordare, eſſere differente. *diſcrepo*, *diſſideo*, *diſcordo*, *diſſentio*.
Diſcordato. *diſſonus*, *diſcrepans*.
Diſcordia, riſſa. *diſcordia*, *ſeditio*, *diſſenſio*, *contentio*.
Diſcorrere, correre intorno. *diſcurro*.
Diſcorrere, cioè ragionare. *diſſero*.
Diſcorſo, raziocinio. *ratiocinium*, *mens*.
Diſcorſo, cioè il favellare. *oratio*.
Diſcorteſemente. *inhumane*, *inhumaniter*.
Diſcorteſe. *inhumanus*, *inofficioſus*.
Diſcorteſia. *illiberalitas*.
Diſcoſtare, rimovere. *amoveo*.
Diſcoſtarſi una giornata. *abeſſe iter unius diei*.
Diſcoſterſi due giornate. *abeſſe iter bidui*, e così tre giornate. *tridui*, ec.
Diſcredente. *incredulus*.
Diſcreditare. *detrahere famæ*, *vel opinioni alicujus*, *traducere*.
Diſcrepante. *diſcrepans*, *alienus*.
Diſcretamente. *prudenter*, *ſapienter*, *moderate*.
Diſcrezione. *modeſtia*, *prudentia*, *æquitas*.
intendere per diſcrezione. *ægre intelligere*.
renderſi a diſcrezione. *dedere ſe in ditionem*, & *arbitratum hoſtium*.
Diſcreto, modeſto, gentile. *modeſtus*, *æquus*, *moderatus*.
Diſcucire. *diſſuo*.
Diſcutere, eſaminare. *examino*, *perpendo*, *excutio*.
Diſdegnare. *aſpernor*, *dedignor*.
Diſdegnoſo, colllerico. *iracundus*, *indignans*.
Diſdetta, diſgrazia, sfortuna. *adverſa fortuna*.
Diſdicevole. *indecens*, *inconveniens*.
Diſdire, ſconvenire. *diſconvenire*, *dedecere*.
Diſdirſi, cioè mutar propoſito. *revocare ſe*, *ſententiam mutare*, *dicta mutare*.
Diſdirſi dalle parole dette. *retractare*, e *palinodiam canere*.
Diſeccare. *exſicco*.
Diſegnare, vale lineare. *deſigno*, *delineo*.
Diſegnare, per deliberare. *ſtatuo*, *decerno*.
Diſegno. *cogitatio*, *conſilium*, *ſtudium*.
Diſegno, ſchizzo. *deformatio*, *conformatio*.
Diſeguale. *inæqualis*.
Diſenteria, o diſſenteria. *tormina*, *dyſenteria*.
Diſenterico. *torminoſus*, *dyſentericus*.
Diſeppellire. *ſepulcro eruo*.
Diſeredare. *ſpoliare hæreditate*, *exhæredare*.
Diſeredato. *exhæres*, *dis*.
Diſerrare, aprire. *reſero*, *aperio*.
Diſertare, e deſertare. *vaſtare*, *deſtruere*. Per fuggire. *transfugere*.
Diſerto. V. Deſerto.
Diſfamare, ſatollare. *ſaturo*. Per tor la fama, *notare infamia*.
Diſfare, ruinare. *demolior*, *everto*, *deſtruo*.
Diſfare quel, ch'è teſſuto. *retexere*.
Diſfare l'amicizia. *dirimere conjunctionem*, *amicitiæ vinculum diſſolvere*.
Diſfare la compagnia. *dirimere ſocietatem*.
Diſfare la caſa. *domum evertere*.
Diſfare la tela. *retexere*.
Diſfatto, ſciolto. *ſolutus*.
Diſfatto, cioè diſtrutto. *dirutus*, *deſtructus*.
Diſfavorire, val dare la voce contra. *refragor*, *adverſor*.
Diſferenziare. *diſtinguo*.
Diſfibbiare, vale sfibbiare, slacciare. *deſtringo*.
Diſfida. *provocatio*.
Diſfidare. *provoco*, *laceſſo*.
Diſfiorare. *defloro*, *vitio*, *corrumpo*.
Diſformare, diſfigurare, guaſtare la forma. *deformo*, *fœdo*.
Diſfornire. *ſpolio*.
Diſgiongere, ſeparare. *disjungo*, *ſejungo*, *ſegrego*.
Diſgiunto, ſeparato. *ſejunctus*, *disjunctus*, *diſtinctus*.
Diſgravidarſi, diſperdere. *abortum facio*, *abortio*.
Diſgrazia, mal'incontro. *infortunium*, *calamitas*.
Diſgrazia, val'odio, invidia. *invidia*.
Diſgraziatamente, infelicemente. *infeliciter*.
Diſgraziato, mal'avventurato. *infelix*.
Diſgroppare. *diſſolvo*, *ſolvo*, *nodum ſolvo*.
Diſgroſſare, cioè abbozzare. *adumbrare*, *informare*, *inchoare*.
Diſgroſſato. *informatus*, *deformatus*.
Diſigillare le lettere. *reſignare literas*.
Diſimparare, o diſparare. *dediſco*, *dediſcis*, *ablivisſcor*.
Diſingannare. *errorem depellere*, *auferre*.
Diſingannarſi. *errorem deponere*.
Diſinnamorarſi. *deſinere amare*, *ab amore deſiſtere*.
Diſlacciare. *expedire*, *extricare*.
Diſlacare. *ab latib: impello*, *removeo*.
Diſleale. *iniquus*, *perfidus*.
Diſlealtà. *perfidia*.
Diſlegamento. *ſolutio*.
Diſlegare. *ſolvo*, *diſſolvo*, *exſolvo*.
Diſlocato, ſnodato, ſmeſſo da luogo. *loco motus*, *luxatus*.
Diſlogare. *loco movere*, *luxare*.
Diſlombato. *delumbis*.
Diſlombare. *delumbo*.
Diſmembrare, ſmembrare. *decerpo*, *as*.
Diſmembrato, ſmembrato. *dearticulatus*, *a*, *um*.
Diſmeſſo. *miſſus*, *abſoletus*, *intermiſſus*.
Diſmettere, laſciare. *relinquo*, *depono*, *intermitto*.
Diſmiſura. *redundantia*. A diſmiſura. *præter modum*.
Diſmontare. *deſcendo*, *deſilio*.
Diſnodare. *enodo*.
Diſobbligare. *exſolvere*, *libero*.
Diſoccupare. *otium ſibi reddere*.
Diſoccupato. *vacuus*, *otioſus*.
Diſoccupazione. *otium*.
Diſoneſtà. *turpitudo*, *deformitas*, *impudicitia*.
Diſoneſtamente, vituperoſamente. *inhoneſte*.
Diſoneſto. *turpis*, *inhoneſtus*.
Diſonorare, infamare. *dedecorare*, *dehoneſtare*.
Diſonorato, ſenza onore. *inhonoratus*, o *inhonorus*.
Diſonore, vergogna. *dedecus*, *infamia*, *opprobrium*, *ignominia*.
Diſonorevole. *indecens*, *indecorus*.
Diſonorevolmente. *inhoneſte*, *indecore*.
Di ſuperchio. *immodice*.
Di ſopra, aggettivo. *ſuperus*, *ſupernus*.
Di ſopra, prepoſizione. *ſuper*, *ſupra*.
Di ſopra, avverbio. *ſurſum*, *inſuper*, *ſupra*.
Di ſopreppiù, o di ſovrappiù. *ſupra numerum*, *præterea*, *amplius*.
Diſordinare. *perturbo*, *confundo*. Per far diſordini. *excedere modum*, *immoderate vivere*.
Diſordinatamente, ſenza ordine. *inconditè*, *incompoſite*, *perturbate*.
Diſordinato, ſenza ordine. *inordinatus*, *inconditus*, *indigeſtus*, *incompoſitus*. Per colui che fa diſordini. *immoderatus*, *intemperans*.
Diſordinato, mal'acconcio, ſconcio. *incruſtus*.
Diſordine. *perturbatio*, *confuſio*. Per male. *malum*. Per coſa che eccede il vivere regolato. *intemperantia*, *incontinentia*.
Di ſotterra. *infra terram*, *e terra*.
Diſotterrare. *a ſepolchro extrahere*, *eruere*.
Di ſotto, da baſſo, aggettivo. *inferus*. Di ſotto, prepoſizione. *infra*, *ſub*.
Diſpacciare, cavar d'impaccio. *expedio*.
Diſpaccio, faſcio di lettere. *litteræ*, *arum*, *faſciculus litterarum*.
Diſparere. *diſcordia*, *diſſenſio*.
Diſpari, diſuguale, che non è eguale. *diſpar*.
Diſparità. *inæqualitas*.
Diſpartire, dividere. *divido*. Diſpartir'il carico. *dividere onus*, *vel munus cum aliquo*.
Diſparticione, partimento, diviſione, diſtribuzione. *diviſio*, *partitio*.
Diſparte, in diſparte. *ſeorſum*, *ſeparatim*, *ſecreto*.
Diſpegnare. *repignerare*, *pignus liberare*.
Diſpendio. *ſumptus*, *diſpendium*, *impenſa*.
Diſpendioſo. *diſpendioſus*.
Diſpenſa, luogo da riporre molte coſe. *promptuarium*, *penus*, *promptuaria cella*.
Diſpenſare, diſporre, ordinare. *diſpenſo*, *colloco*.
Diſpenſare dalle leggi. *ſolvere legibus*.
Diſpenſato dalle leggi. *ſolutus legibus*.
Diſpenſatore, colui, che diſpenſa. *diſpenſator*.
Diſpenſiere, o diſpenſiera, chi ha in guardia le vivande. *promus*, *condus*, *cellarius*.
Diſperare, e diſperarſi, non avere ſperanza. *deſpero*, *ſpem abjicio*, *concido animo*.
Diſperarſi affatto. *omnem plane ſpem abjicere*, *ab omni ſpe animum abducere*, *ad deſperationem adduci*, *redigi*, *nulla ſpe vitæ*, *ſuſtentari*, *fulciri*.
Diſperazione. *deſperatio*.
Diſperato. *deſperatus*.
Diſperdere, a non far la creatura a tempo, *abortum facio*, *abortio*.
Diſpergere, guaſtare, rompere. *diſſipo*, *disjicio*, *diſpergo*.
Diſperſo, nato innanzi il tempo. *abortivus*.
Diſperſione, diſpergimento. *diſperſus*, *us*.
Diſpettevole, e diſpettoſo. *moleſtus*, *injurioſus*, *iniquus*.
Diſpetto, val'onta. *ignominia*, *contumelia*, *contemptus*.
al ſuo diſpetto. *invitus*. E a diſpetto di te, *te invito*, *te renitente*.
Diſpettoſamente. *contumelioſe*.
Diſpettoſo. *moroſus*, *contumelioſus*.
Diſpiacere, valer diſpiacere. *diſpliceo*, *offendo*, *lædo*.
Diſpiacere, nome. *diſplicentia*, *moleſtia*, *injuria*.
Diſpiacevole. *moleſtus*, *diſplicens*.
Diſpiacevolmente. *moleſte*, *injucunde*.
Diſpiacimento. *diſplicentia*.
Diſpiccare, ſpiccare. *evellere*.
Diſpianare. *explano*, *complano*.
Diſpiegare, ſvolgere, allargare. *explico*.
Diſpietato, empio, crudele. *immanis*, *impius*.
Diſpiombare. *explumbo*.
Diſporre, a diſponere, ordinare. *diſpono*.
Diſporſi. *animum inducere*, *ſibi imperare*, *ſibi perſuadere*.
Diſpoſitore. *diſpoſitor*.
Diſpoſizione, per compleſſione. *habitudo*. E per la diſpoſizione dell'animo, *conſilium*, *propoſitum*.
Diſpoſtezza del corpo, gagliardia. *agilitas*, *habilitas*. Per leggiadria. *venuſtas*.
Diſpoſto, inclinato. *pronus*, *proclivis*, *deditus*. Per acconcio, atto, *aptus*, *paratus*, *promptus*.
Diſpotico, aſſoluto, come dominio diſpotico. *ſuprema poteſtas*.
Diſpregevole. *contemnendus*, *vilis*, *contemptibilis*.
Diſpregevolmente. *contemptim*, *per contemptum*.
Diſpregiare, vale ſprezzare, non curarſi, *ſperno*, *deſpicio*, *contemno*, *nihili pendo*.
Diſpregiatore, e beffatore, *irriſor*, *contemptor*.
Diſpregiatrice. *contemptrix*.
Diſpregio, beffe. *contemptus*, *contemptio*, *deſpicientia*.
Diſprezzabile, e diſprezzevole. V. Diſpregevole.
Diſprezzare, e diſprezzo. V. Diſpregiare, e Diſpregio.
Diſproporzionato. *inæqualis*, *diſſimilis*.
Diſproporzione. *inæqualitas*, *diſcrimen*.
Diſputa. *diſputatio*, *contentio*, *concertatio*.
Diſputare. *diſputo*, *diſputationem habeo*, *diſſero*.
Diſputatore. *diſputator*.
Diſredato. *exhæres*, *hæreditate privatus*.
Diſſagrare. *profanum*, *violare*, *pollutum facere*.
Diſſegnare, o meglio diſegnare. *delineo*, *exprimo*.
Diſſegno. *lineamentum*, *typus*, *forma*, *exemplar*.
Diſſegno di pittura. *monogrammus*.
Diſſeminare. *ſpargo*, *diſſipo*, *diſſemino*.
Diſſenſione. *diſſidium*, *diſſenſio*.
Diſſenteria. V. Diſenteria.
Diſſentire. *diſſentio*.
Diſſimiglianza, o diſſomiglianza. *diſſimilitudo*.
Diſſimile, diverſo. *diſſimilis*, *le*.
Diſſimilitudine. *diſſimilitudo*.
Diſſimulare, fingere. *diſſimulo*.
Diſſimulazione. *diſſimulantia*, *diſſimulatio*.
Diſſimulatore. *diſſimulator*.
Diſſipare, o diſcipare. *diſſipo*, *as*, *conſumo*, *perdo*.
Diſſipatore. *conſumptor*, *diſſipator*, *nepos*, *prodigus*.
Diſſolvere, diſfare, diſciogliere. *ſolvo*, *diſſolvo*.
Diſſoluzione, vale diſordine. *immoderatio*, *intemperantia*, *diſſolutio*.
Diſſonante, differente, diſcordante. *diſſonus*, *diſſentiens*, *diſcors*.
Diſſuadere. *diſſuadeo*, *dehortor*, *deterreo*.
Diſtaccare. *revello*, *avello*.
Diſtante, lontano. *diſtans*, *diſſitus*.
Diſtanza, lontananza. *diſtantia*, *ſpatium*, *intervallum*.
Diſtemperanza d'aria. *cœli intemperies*.
Diſtemperare, ſtemperare. *diſſolvere*, *ſolvere*, *liquefacere*.
Diſtemperato. *liquefactus*.
Diſtendere. *diſtendo*, *extendo*.
Diſtendere, cioè ſpiegare. *explico*, *extendo*.
Diſtendere ſopra. *ſuſterno*.
Diſtendere ſotto. *ſubſterno*.
Diſtendere le vele, cioè ſpiegarle. *velifico*, *vela pando*.
Diſteſo, e ſteſo. *ſtratus*, *paſſus*, *expanſus*.
Diſtillare, deſtillare. *diſtillo*.
Diſtillazione, diſtillamento. *diſtillatio*.
Diſtinguere, ſeparare diſtintamente. *diſtinguo*,

guo, diſcerno.
Diſtintamente. *diſtincte.*
Diſtinto. *diſtinctus.* Non diſtinto. *indiſtinctus.*
Diſtinzione. *diſtinctio, diſcrimen.*
Di ſtoccata, di punta. *punctim.*
Diſtogliere, diſviare, rimovere. *amoveo, avoco, abduco.*
Diſtoglierſi da i piaceri alle lettere. *ad literarum ſtudia a voluptatibus ſe abducere.*
Diſtorcere, torcere. *diſtorqueo.*
Diſtornare, diſtorre, e diſtrarre. V. Diſtogliere.
Diſtorto. *diſtortus.*
Diſtrazione. *diſtractio, alienatio, occupatio.*
Diſtretto, ſuſt. *territorium.*
Diſtribuire, dividere. *diſtribuo, divido, diſpenſo.*
Diſtributore. *diſtributor.*
Diſtribuzione, partimento. *diſtributio, diviſio, partitio.*
Diſtrigare. *extrico, explico.*
Diſtruggere, conſumare, ſtruggere. *deſtruo, populor, everto.*
Diſtruttore, o diſtruggitore, chi guaſta. *everſor, vaſtator, populator.*
Diſtruzione, rovina, ſtruggimento. *populatio, everſio.*
Diſturbare, dar noja. *vexo, moleſtia afficio, perturbo.*
Diſturbamento. *vexatio, perturbatio.*
Diſturbare, diſconciare. *turbare, perturbare.*
Diſturbare, cioè interrompere. *interpello, as.*
Di ſu. *ſupra, ſuper.*
Diſubbidiente. *pervicax, contumax.*
Diſubbidientemente. *contumaciter.*
Diſubbidienza. *contumacia.*
Diſubbidire. *repugno, dicto audiens non ſum, imperium, aut juſſa detrecto.*
Di ſubito, avverbio. *actutum, illico, ſtatim, continuo.*
Diſverginare. *vitio, deſloro.*
Diſvezzare. *deſueſacere, a conſuetudine abſtrahere.*
Diſvezzarſi. *deſueſcere.*
Diſvezzato. *deſueſactus, a, um.*
Diſuggellare. V. Diſigillare.
Diſuguale. *inæqualis.*
Diſuguaglianza. *inæqualitas.*
Diſugualmente. *inæqualiter.*
Diſviare, diſtogliere. *abduco.* Diſviarſi. *aberro, abducor.*
Diſviluppare, sbrigare. *explico, expedio, extrico.*
Diſumano. *inhumanus, crudelis.*
Diſunione. *diſcordia.*
Diſunire, ſeparare. *diſtinguo, disjungo, ſeparo.*
Diſuſanza, mutazione di coſtume. *deſuetudo.*
Diſuſarſi, non eſſer più in uſo. *obſoleſco.*
Diſuſato, non più in uſo. *obſoletus.*
Diſuſo. *deſuetudo.*
Diſutile, non utile, che non giova. *inutilis, iners, ineptus.*
Diſutilmente. *inutiliter.*
Di taglio. *cæſim.* Di punta. *punctim.*
Ditale. *digitale, is.*
Di tanto in tanto. *identidem, ſubinde.*
Ditello, aſcella, parte concava ſotto il braccio. *axilla.*
Di tempo in tempo, di quando in quando. *identidem, ſubinde.*
Dito. *digitus, i.*
Dito groſſo. *pollex, cis.*
Dito indice. *index, cis.*
Dito maggiore, e di mezzo. *digitus medius.*
Dito dell'anello. *digitus annularis.*
Dito picciolo. *digitus minimus, digitus auricularis.*
Di tratto, or un ſubito. *continuo, illico.* Di tratto in tratto. *identidem, crebro.*
Dittatore. *dictator.*
Di vantaggio. *amplius, inſuper, præterea.*
Divario, varietà. *varietas, diſcrimen.*
Divenire. *fio, evado.*
Diventare. *evado, fio.*
Di vero. *ſane, quidem, profecto.*
Diverſamente, in diverſi modi, o parti. *varie.*
Diverſiſſimo. *diſſimillimus.*
Diverſità, varietà. *varietas, diſcrimen, differentia.*
Diverſo, cangiato. *diverſus, diſſimilis.*
Divertimento. *interpellatio.* Per paſſatempo, *relaxatio, ſolatium, remiſſio animi.*
Divertire, rimovere. *amoveo, deflecto, abſtraho.* Divertirſi. *avelari.*
Divezzare. V. Diſvezzare.
Dividere. *divido, ſecerno, partior, diſtribuo, diſcerno.*
Dividere in due parti. *bipartio, vel bipartior.*
Divieto, proibizione. *interdictum.*
Divinamente. *divine.* Per ottimamente. *optime.*
Divinare. *vaticinor, divino.*
Divinatore, divinatrice. *hic, & hæc vates, divinus, divina.*
Divincolarſi, torcerſi. *torqueor.*
Divinità. *divinitas, numen.*
Divino, pertinente a DIO. *Divinus.*
Diviſamente. *diſtincte, ordinatim.*
Diviſare, penſare, diſegnare. *cogito, ſtatuo.*
Diviſibile, ſeparabile. *dividuus.*
Diviſione, ſeparazione. *diviſio, diſtributio, partitio.*
Diviſo, ſeparato, partito. *diviſus, ſejunctus.*
Diviſorio, che divide. *dividens, ſeparans.*

Divizia, e dovizia, val'abbondanza. *copia, divitiæ, affluentia, abundantia, opulentia.*
Divizioſo, abbondante, ricco. *dives, opulentus.*
Divo, val divino. *divus, divinus, cœleſtis.*
Di voglia. *libenter, ultro.*
Divolgare, pubblicare. *vulgo, divulgo, celebro, prædico, as.*
Divolgato. *vulgatus, divulgatus.*
Divoramento, il divorare. *helluatio, devoratio.*
Divorare, val conſumare. *voro, devoro, ligurio.*
Divoratore. *helluo, vorax.*
Divotamente, cioè con divozione. *pie, religioſe.*
Divoto, che ha divozione. *pius, religioſus.*
Divorzio, ſeparazione tra marito, e moglie. *divortium, tori maritalis diſſolutio.*
Divozione, e devoto. Leggi devozione, e devoto.
Diurno, di giorno. *diurnus.*
Diuturnità, lunghezza. *diuturnitas.*
Diuturno, lungo. *diuturnus.*
Divulgare. V. Divolgare.
Dicionario. *lexicum.* λεξικόν. V. G.
Dizione. *dictio, verbum.* Per dominio, *ditio, onis.*
Doccia, o doccione, cannone da fontane. *tubus, tubulus, canalis ſubterraneus.*
Docile. *docilis.*
Docilità. *docilitas.*
Documento. *documentum.*
Dodiceſimo. *duodecimus.*
Dodici, numero. *duodecim.* Dodici volte. *duodecies.* A dodici. *duodeni.*
Dogana, luogo dove ſi pongono la mercanzie. *telonium, Publicanorum menſa.*
Dogana, gabella, che ſi paga. *vectigal.*
Doganiere, daziajo. *Publicanus.* Chi paga dogana. *vectigalis.*
Doge. *Dux.*
Doglia, dolore. *dolor.*
Doglio, vaſo da vino, o oglio. *dolium.*
Doglioſo, dolente. *triſtis, mæſtus.*
Dogliozza, dim. *dolor.*
D'ogn'intorno, per tutte le parti. *undique.*
Deh, eſclamazione di cordoglio. *oh.*
Dolce. *dulcis, ſuavis, jucundus.*
Dolcemente. *dulciter, ſuaviter.*
Dolcezza. *dulcedo, dulcitudo, ſuavitas.*
Dolcirſi. *dulceſcere.*
Dolente, val dappoco, o da niente. *ſegnis, iners, ineptus.*
Dolente, che ſi duole. *dolens, mœrens.*
Dolerſi, aver dolore. *doleo, perdoleo.* Mi duole il capo, ho male al capo. *laboro ex capite.* Mi dolgono i piedi. *laboro ex pedibus.* E così ſi dica *laboro ex renibus, ex renibus, ex inteſtinis, &c.*
Dolm'il capo per iſtar' al Sole. *dolet ex Sole caput.*
Dolerſi della morte d'alcuno. *dolere mortem alicujus.*
Dolerſi della perdita della roba. *dolere jacturam bonorum.*
Doluſi, pentirſi. *pœnitet.*
Dolore, doglia. *dolor.*
Dolore d'animo. *ægritudo, angor animi.*
Doloroſamente. *flebiliter, mœſte.*
Doloroſo, malcontento. *mæſtus, triſtis, dolens.*
Domanda. *poſtulatio, petitio.*
Domandare, e dimandare, chiedere. *peto, poſtulo, poſco.*
Domandare inſtantemente. *flagito, efflagito.*
Domandare in grazia qualche coſa. *petere ab aliquo, deprecari.*
Domandare, per interrogare. *quæro, rogo, interrogo.*
Domandatore, chi domanda. *rogator.*
chi domanda conſiglio. *conſultor.* E ſi dice ancora di quello, a cui ſi domanda conſiglio.
Domane. *cras, craſtino die.* Il dì di domani. *craſtinus dies.*
Domandaſſera, e dimandaſſera. *cras veſperi.*
Doman l'altro. *poſtridie hujus diei, poſt tertium diem, perendie.*
Domare, ſottomettere. *domo, edomo.*
chi non ſi può domare. *indomabilis, indomitus.*
Domato, participio. *domitus, edomitus.*
Domatore, chi doma. *domitor.*
Domatrice. *domitrix.*
Domattina. *cras, mane.*
Domenedio, DIO. *DEUS.*
Domenica. *dies Dominicus.*
Domeſticamente, famigliarmente. *familiariter.*
Domeſticare. *manſuefacio.*
Domeſticarſi, far' amicizia. *ad amicitiam alicujus ſe adjungere, uti aliquo familiariter, uti conſuetudine alicujus.*
Domeſtichezza, familiarità, converſazione. *familiaritas, uſus, conſuetudo.*
Domeſtico, famigliare, di caſa. *domeſticus, familiaris.*
Domeſtico, manſueto, trattabile. *manſuetus, cicur.*
Domevole. *docilis, domabilis.*
Domicilio, ricettacolo. *domicilium, ſedes.*
Dominare, ſignoreggiare. *dominor.*
Dominare, cioè ſopraſtare, come il tal monte domina la Città. *mons urbi imminet.*
Dominatore. *dominus, dominator.*
Domine, particella ammirativa, come Che Domin'è coteſto tanto ardire! *quæ, malum, eſt iſta tanta audacia!*

Dominio, ſignoria. *imperium, dominatio, dominatus, ditio, dominium.*
Domo. V. Domato.
Donare, far dono. *do, dono, largior, muneror.* Donare gradi, e onori ad alcuno. *deferre honores alicui.*
Donatore. *largitor, donator.*
Donazione. *donum, largitio.*
Donde, val per la qual coſa. *quare, quapropter, quamobrem.*
Donde, val onde, di qual luogo. *unde.*
Dondechè, cioè di qualunque luogo. *undecunque.*
Dondolare. *huc, illuc impello, jacto.*
Dondolarſi, val conſumare inutilmente il tempo. *otiari, tempus terere.*
Dondolo. *penſile aliquid.*
Donna, femmina. *mulier, fœmina.* Val' anche moglie. *uxor.*
Donna di parto. *puerpera, æ.*
Donnajo, e donnajuolo, colui che converſa volentieri con femmine. *mulieroſus.*
Donneſcamente, da donna. *fœminarum more, muliebriter.*
Donneſco, da donna. *muliebris, bre.*
Donnetta, donnicciuola, donnina, donnuccie. *muliercula, femella.*
Donno, e don, ſignifica Signore. *Dominus, herus.*
Donnola, animaletto noto. *muſtela.*
Dono, preſente. *donum, munus.*
Dono picciolo, donuzzo. *munuſculum.*
Dono offerto a Dio. *donarium.*
Dono Imperiale, o d'un Principe al popolo. *congiarium.*
Donzella, damigella. *virgo, puella.*
Donzello, cioè giovane. *adoleſcens.*
Donzello, cioè birro. *accenſus, apparitor, lictor.*
Donzello, ſervitore. *ſervus, puer.*
Dopo, dappoi. *poſt, poſtea.*
Dopo molti anni. *multis poſt annis.*
Dopo cena. *a cœna.*
Dopo molto tempo. *vix tandem.*
paſſeggiamento dopo mezzo giorno. *pomeridiana deambulatio.*
Doppia d'oro. *aureus nummus.*
Doppiamente. *dupliciter.*
Doppiamento. *geminatio, conduplicatio.*
Doppiare. *duplico, gemino, conduplico.*
Doppiato. *geminatus, conduplicatus.*
Doppiere, o doppiero, torchio. *fax, funale, cereus.*
Doppiezza. *verſutia, calliditas, ſimulatio.*
Doppio. *duplum.* Doppio aggettivo, *duplus, a, um, duplex, cis.*
a cento doppi. *centuplex.*
di quattro doppi. *quadruplex.*
di tre doppi. *triplex, triplus.*
Doppio, finto, ſimulato. *verſipellis, veteratus, vafer, verſutus, callidus, ſimulatus.*
D'ora in ora, cioè in breve momento di tempo. *brevi.* Per appoco, appoco. *paulatim.* Per di quando in quando. *identidem.*
Dorare, indorare. *inauro, as.*
Dorato, indorato. *auratus, inauratus.*
Dormentoro, e dormentorio. *dormitorium.*
Dormente, participio. *dormiens.*
Dormiglione, o dormiglioſo. *ſomniculoſus, ſomnicoſus, dormitator.*
Dormire, ripoſare, poſare, giacere. *dormio, obdormio, obdormiſco.*
Dormire ſicuramente, e ſenza penſieri. *dormire in utramvis aurem.*
Dormire doppo mezzo giorno. *meridior, aris.*
Dormire, cioè eſſere negligente in qualche coſa. *indormio, negligo.*
Dorſo, e doſſo, parte poſteriore dell'uomo. *dorſum, tergum.*
Dotale, cioè di dote. *dotalis, le.*
Dotato. *præditus, ornatus.* Dotato da dote, che ſi dà alla femmina. *dotatus.*
Dote, cioè quel che ſi dà alla donna nel maritaggio. *dos, otis.*
Dotare, o dare la dote. *dotare, dare dotem, dicere dotem.*
Dote di beltà. *formæ decor.*
Dottamente. *docte, perite, ſcite.*
Dotto, ſavio, erudito, perito. *doctus, peritus, gnarus, ſcitus, eruditus.*
Dotto in Greco. *Græce doctus.* Così in Latino, in Ebreo, ec. *Latine doctus, Hebraice doctus, ec.*
eſſere dotto in lingua Latina, e Greca, *ſcire Græce, & Latine: Græcis, & Latinis literis eruditus ſum.*
Dotto nell'antichità. *antiquarius, ii, antiquitatis peritus.*
Dotto nelle lettere umane. *humanioribus literis eruditus.*
mezzo dotto. *ſemidoctus.*
Dottoraccio. *ardelio, clamoſus doctor.*
Dottorare. V. Addottorare.
Dottore, chi inſegna. *doctor, magiſter, præceptor.*
Dottor di Leggi. *Juriſconſultus, Juriſperitus.*
Dottorello, dottoretto. *ſemidoctus, ſciolus.*
Dottrina, ſcienza. *doctrina, ſcientia, ars.*
Dottrinare. V. Addottrinare.
Dottrinato. *eruditus, doctus.*
Dove, avv. di ſtato in luogo. *ubi.* Dove, in che luogo? *ubi?* Dove ſtai? *ubi habitas?*
Dove, avv. di moto al luogo. *quo.*
Dove, avv. di moto per luogo. *qua.*
Dove, avv. di moto dal luogo. *unde.*

verſo

verſo dove ? avv. di moto verſo il luogo. *quorſum?*
fin dove, avv. di moto ſino al luogo. *quousque.*
Dove ? in qual parte ? in che parte del mondo? *ubi gentium? ubi terrarum?*
Dovere, cioè quel, che ciaſcuno deve. *officium.* non far' il ſuo dovere. *officio deeſſe.*
Dovere, verbo, eſſere convenevole. *decet, oportet, convenit.*
Dovere danari ad alcuno. *debere pecuniam alicui.*
Dovizia. *abundantia, copia, divitiæ.*
Dovizioſo. *dives, abundans, copioſus.*
Dovunque, in qualunque luogo. *ubicunque, ubiubi, ubivis.*
Dovutamente, con ragione. *merito, jure.*
Dovuto, convenevole. *debitus, a, um.* Non dovuto. *indebitus.*
Dozzinale. *vulgaris, re.*
Dragone, animale velenoſo. *draco.*
Dragoni, ſorta di ſoldati. *dimachæ.*
Dragoncello, erba. *dracontium, dracunculus.*
Dramma, ſorta di componimento. *fabula.*
Dramma, peſo. *drachma.*
Drappello, moltitudine d' uomini ſotto un' inſegna. *agmen, turma, cohors, manus, manipulus.*
Droppo di ſeta. *pannus bomb*y*cinus.*
Drittamente, ragionevolmente. *recte, bene, jure.*
Dritto, cioè ragione. *jus, juris, rectum.*
Dritto, aggettivo. *rectus, directus.*
al dritto. *recta, recta via.*
man dritta. *dextera, dextra.*
Drizzare, dirizzare. *dirigo, intendo.*
Droge. *aromata, um.*
Droghiere, e droghiero. *aromatum venditor.*
Druderia, ſcherzo amoroſo. *jocus amatorius.*
Drudo, val' amante. *amator, amans, amaſius.*
Dubbienza, dubbio, o dubitazione. *dubitatio, hæſitatio, ambiguitas.*
ſenza dubbio. *ſine ulla dubitatione, procul dubio.*
non dubbio. *dubitanter.*
Dubbioſamente, incertamente. *dubie, ambigue.*
Dubbioſità. V. Dubbietà.
Dubbioſo, dubbio, pieno di dubbj. *dubius, anceps, ambiguus, incertus, hæſitans.*
Dubitare, ſtar dubbioſo. *dubito, hæſito, in ambiguo verſor.*
Dubitare alquanto. *addubito, ſubdubito.*
Dubitar, cioè temere. *metuere.*
Dubitare grandemente. *pertimeſcere, vereri.*
Dubitazione, *dubitatio, ambiguitas, hæſitatio.*
Duca, chi ha Ducato. *Dux, Ducis.*
Ducato, dignità. *Ducatus.*
Ducato di moneta. *centuſſis, is.*
Ducato d' oro. *nummus aureus.*
Ducatone. *nummus argenteus.*
Ducheſſa. *hæc Dux.*
Due. *duo, uterque, & alter.*
Due anni. *biennium, ii.*
Due giorni. *biduum, i.*
Duellante. *gladiator.*
Duellare, far duello. *ſingulari certamine pugnare.*
Duello. *ſingulare certamen.*
Due volte. *bis.*
a due a due. *bini.*
Dugento, numero. *ducenti, æ, a.*
Dugento volte. *ducenties.*
a dugento a dugento. *duceni.*
Dugenteſimo. *duceteſimus.*
Dunque, adunque. *igitur, itaque, ergo, ideo.*
Duodecimo. *duodecimus.*
Duolo, dolore. *dolor, luctus.*
Duomo, la Chieſa Cattedrale. *Primarium templum.*
Duplicare. V. Doppiare.
Duplicatamente. V. Doppiamente.
Durabile, o durevole. *diuturnus, perpetuus, durabilis.*
Duramente, rozzamente. *duriter, dure.*
Duramente, cioè aſpramente. *crudeliter.*
Durare, indurare. *duro.*
Durare, per continuare. *permaneo, perſiſto, duro.*
Durar fatica. *laboro.*
Durar poco tempo. *ad breve tempus durare.*
Durare per ſempre. *permanere ad perpetuitatem.*
Durata, durazione, durevolezza. *ſtabilitas, diuturnitas, perpetuitas.*
Duretto, alquanto duro. *duriuſculus.*
Durezza. *durities, durities, duritas, inclementia.*
Duro, aſpro. *durus, inclemens, aſper.*
divenir duro. *dureſco, induresco.*
far duro. *duro, induro, ſolido.*
Duro, cioè oſtinato. *pertinax, inexorabilis.*
Duro, cioè faticoſo. *difficilis.*
Duro per rozzo. *rudis.*
Duro, cioè indocile. *ſtupidus, tardus.*
tener duro, vale per coſtante nel ſuo propoſito. *obfirmate inſiſtere.*

E

E ed, vagliono l' iſteſſo, e ſono congiunzione. *&, atque, ac, item.*
E' con l' Apoſtrofo è in voce d' Egli. V. Egli.
è gran tempo. *jam diu.* come, è gran tempo che ſtudia. *jam diu ſtudes.*
è d' uopo. *opus eſt.*
è il vero. *verum eſt, ita eſt.*
E in vero. *& quidem, & vero.*

Ebano, legno noto. *ebenus, ebenum.*
Ebbriachezza, e ebbrezza. *ebrietas.*
Ebbro, ebbrioſo, ebbriaco. *ebrius, ebrioſus.*
Ebreo. *Judæus, Hebræus.*
Eccedente. *nimius, immodicus.*
Eccedere, ſopravanzare. *excello, ſupero, præſto.*
Per uſcire del convenevole. *modum excedere.*
Eccellente, ſingolare. *eximius, egregius, præſtans.*
Eccellentemente, ſingolarmente. *eximie, egregie.*
Eccellenza, dignità, grandezza. *excellentia, præſtantia.*
Eccesſivamente, eccedentemente. *immodice, nimium, præter modum.*
Eccesſivo, fuori di miſura. *immodicus, nimius.*
in eccesſo. *præter, vel ſupra modum.*
Eccesſo, peccato, fallo, mancamento. *delictum, erratum, crimen.* Per troppo. *nimium.*
Eccetto, o eccettuato, avv. *præter, excepto.*
Eccetto che, fuor che. *præter, præter quam quod.*
Eccettuare. *excipio, eximo.*
Eccezione. *exceptio.*
Echeggiare, riſonare con eco. *reſonare.*
Eccitare, movere alcuno. *excito, ſuſcito.*
Eccitare alcuno ad amar la prudenza. *excitare alicui prudentiæ amorem.*
Eccitazione, eccitamento. *incitamentum, incitatio.*
E che coſa? *ecquid?*
E chi? *ecquis? ecquæ, ecquod?*
Ecliſſare. *obſcuro, as.*
Ecliſſato. *obſcurus.*
Ecliſſarſi. *deficere.*
Ecliſſi, mancamento, come del Sole, e della Luna. *eclipſis, defectio, defectus.*
Ecco, avverbio dimoſtrativo. *ecce, en.*
Ecco, ſuſt. ripercuſſione di voce. *Echo, vocis, vel ſonitus repercuſſio.*
Economia. *adminiſtratio rei familiaris.*
Economo. *adminiſtrator, diſpenſator.*
Eculeo. *equuleus.*
Ecumenico, univerſale. *Orbem terrum complectens, univerſalis.*
Ed, copula, in vece di e. *&, atque.*
Edace. *vorax, edax.*
Ed ecco. *ecce autem.*
Edera, ellera. *hedera.*
di edera. *hederaceus.*
Edificare, val fabbricare. *ædifico, ſtruo, fabrico, fabricor.*
Edificare d' intorno. *circumſtruo.*
Edificare in volto. *camero, as, fornico, as.*
Edificatore, fabbricatore. *ædificator, ſtructor.*
Edifizio, fabbrica. *ædificium.*
Edile, che ha cura degli edifizj pubblici. *ædilis.*
Editto. *edictum.*
Edizione, pubblicazione. *editio.*
Educare. V. Allevare.
Educazione. *educatio, inſtitutio.*
Effeminatamente. *effeminate, muliebriter.*
Effeminatezza. *mollities animi.*
Effeminato. *effeminatus, a, um.*
Efferatezza. *ſævitia, immanitas.*
Efferato. *efferatus, immanis, ferus.*
Effervefcenza. *fervor.*
Effetto. *res ipſa, effectus, us.*
in effetto, in ſoſtanza. *denique.*
Effettivo. *efficiens, tis.*
Effettivo, che è in effetto. *in ipſa re.*
Effettivamente. *re ipſa.*
Effettrice. *effectrix.*
Effettuare, mandare ad effetto. *efficere, exequi, perficere.*
Efficace, che ha gran forza. *efficax.*
Efficacemente, con effetto. *efficaciter.*
Efficacia, virtù, forza. *vis, efficacia.*
Efficiente. *efficiens.*
Effigiare, formare, figurare. *figuro, formam induco, exprimo.*
Effigiato. *expreſſus, figuratus.*
Effigie, forma, figura, immagine. *effigies, ſimulacrum, icon, iconis.*
Effigie di rilievo. *effigies, o imago eminens, anaglypha, orum.*
Efflusſo. *effluvium, effuſio.*
Efimera, o effimera, febbre d' un giorno, chiamata da alcuni *febris unius diei.*
Egli, eſſo. *ille, is, hic.* Eglino. *illi, hi.*
Egli ſteſſo. *ipſemet.*
Egli è deſſo. *ille ipſe eſt.*
Egregiamente. *egregie, optime, recte.*
Egregio, ſcelto, eccellente. *egregius, eximius.*
Egro, infermo. *æger, ægrotus.*
Eguale, e uguale. *æqualis, æquabilis.*
Egualità. *æqualitas.*
Egualmente, o ugualmente. *æque, æqualiter, pariter.*
Eh, ehi. V. Deh.
Ei ſignifica egli ed eſſo. *ille, hic.*
Eimè, eſclam. *heu.*
Elce. *ilex.* D' elce. *iliceus, iligneus, ilignus.*
Elefante, animal noto. *elephas, elephantus.*
Voce d' elefante. *barritus.* Fare voce d' elefante. *barrio, ris.* di elefante. *elephantinus.*
Elegante, ornato di beltà, e grazia. *elegans.* non elegante, non ornato. *inelegans, incomtus, incomptus.*
Elegantemente, con grazia. *eleganter.*
Eleganza. *elegantia.* Senza eleganza. *inelegantia.*
Eleggere, ſcegliere. *eligo, deligo.*

Elegia, verſo di meſtizie. *elegia.*
Elemento, come aria, fuoco, acqua, e terra. *elementum.*
Elemoſina. *ſtips, ſtipis.* domandare elemoſina. *mendicare, ſtipem peto.* far' elemoſina. *ſubvenire egenis.* elemoſina di Meſſa. *Presbyterium.*
Elemoſiniere, o elemoſiniario, che fa limoſine. *beneficus, liberalis erga pauperes.*
Elenco, catalogo. *catalogus.*
Eletta, ſcelta. Vedi elezione qui ſotto.
Eletto, ſcelto. *electus, delectus.*
Eletto in collegio. *cooptatus, a, um, adſcriptus.*
Eletto, cioè arcare. *dignatus, a, um, o nominatus, a, um.*
Elettore. *elector.*
Elettro, ambra. *electrum.*
Elettuario. *pharmacum ex electis rebus confectum.*
Elevare, alzare. *extollo, eveho, erigo.*
Elevato. *ſublatus, evectus.*
Elezione, ſcelta. *delectus, electio.* far' elezione. *eligo, habere delectum.*
Elezione ſignifica volontà, e giudizio. *judicium.* Per elezione. *ſponte.*
Eliſirvite. *pharmacum vitale.*
Elitropia, pietra di color verde. *heliotropium.*
Ella, pronome. *ipſa, illa.*
Ellebore, erba nota. *helleborus, helleborum.*
Ellera. V. Edera.
Elmetto, armatura del capo. *caſſis, caſſidis, galea, æ.*
Elmetto col pennacchio. *criſtata galea.* Chi ha l' elmetto in capo. *galeatus.*
Eloquente. *eloquens, facundus, diſertus.*
Eloquentemente, con eloquenza. *facunde, diſerte, eloquenter.*
Eloquentiſſimo. *diſertiſſimus.*
Eloquenza, bel parlare. *eloquentia, facundia.* ſenza eloquenza. *indiſertus.*
Eloquenza perfetta. *abſoluta, o ſumma eloquentia.*
Elogio, compoſizione in lode o biaſimo. *elogium.*
Elſa, parte del manico della ſpada. *capulus, capulum gladii.*
Embrice, tegola da coprire la caſa. *imbrex, tegula.*
Embrione, il parto avanti che abbia i debiti lineamenti. *fœtus informis.*
Emenda, correzione. *emendatio, correctio.*
Emendare, correggere. *emendo, corrigo, tollo.* che non ſi può emendare. *inemendabilis.*
Emendazione, correzione. *emendatio, correctio.*
Emicrania. *dolor dimidii capitis.*
Eminente, che ſopraſta. *eminens.*
Eminente, cioè eccellente. *excellens, o præſtans.*
Eminenza. *eminentia.*
Eminenza, cioè eccellenza. *præſtantia, æ, o excellentia, æ.*
Emiolio, proporzione aritmetica. *proportio ſeſquialtera.*
Emisferio, o emisfero. *hemiſphærium.*
Emolo. *æmulus, æmulator.*
Emolumento, *emolumentum, utilitas.*
Emorroide. *fluxus ſanguinis.* Emorroidi, cioè le vene ſteſſe emorroidali. *Ora venarum.*
Empetiggine, ſpezie di ſcabbia. *impetigo.*
Empiamente. *impie, nefarie, ſcelerate.*
Empiaſtro. *emplaſtrum, cataplaſma.*
Empiaſtro mollitivo. *malagma.*
Empiaſtrare. *cataplaſma imponere.*
Empietà. *ſcelus, eris, impietas, facinus.*
Empio, crudele. *dirus, impius, crudelis, ſævus.*
Empire, o empiere. *impleo, refercio, ſarcio, compleo.*
Empireo. *Cœlum empyreum.*
Empirico, ſperimentale. *Empiricus.*
Empirſi fino alla gola. *ingurgitare ſe.*
Empimento, *expletio, onis.*
Empito, e impeto, val' aſſalto veemente. *impetus, impreſſio.*
Empiuto. *impletus, plenus.*
Emporio. *emporium.*
Emulare. *æmulor.*
Emulatore. *æmulator, æmulus.*
Emulazione. *æmulatio.*
Enargia. V. Energia.
Encomio, lode. *encomium, laus.*
Endecaſillabo. *Hendecaſyllabum.*
Endivia, erba nota. *intubus, o intubum.*
Energia, o Enargia, efficacia. *vis, efficacia, energeia.*
Enfaſi. *ſignificatio.*
Enfiare. *tumefacio, inflo.*
Enfiare, cioè, gonfiare. *tumefacere.*
Enfiarſi, gonfiarſi. *tumeo, tumeſco, intumeſco, turgeo, turgeſco.*
Enfiato, gonfiato. *tumefactus, tumidus, inflatus, turgidus.*
Enfiatura, enfiagione, gonfiatura. *tumor, inflatio.*
Enigma, ſentenza oſcura. *ænigma, tis.*
Enigmatico. *obſcurus.*
Enorme, ſenza ordine, e modo. *enormis, me.*
Enormemente. *immodice, enormiter.*
Enormità, enormezza. *flagitium, ſcelus, enormitas.*
Entimema. *Enthymema.*
Entrambi. *ambo.*
Entrare in qualche luogo. *ingredior, intro, introeo.*
Entrare con forza. *irrumpo.*
Entrare nella compagnia d' alcuno. *conferre ſe ad ſocietatem alicujus.*
Entrare in iſperanza. *in ſpem venire.*
Entrare in penſiero, val penſare. *cogito.*

Entrare in grazia. *inire gratiam*.
Entrare al Principe. *adire Principem*.
Entrar' in ragionamento. *incidere in ſermonem*.
Entrar' in poſſeſſo. *pedem ponere in poſſeſſionem*.
Entrar' in poſſeſſo dell' eredità. *adire hæreditatem, capere hæreditatem*.
Entrar nell' Officio. *inire Magiſtratum*.
Entrata, cioè l'entrare. *ingreſſus, introitus, ingreſſio*.
Entrata impetuoſa. *irruptio*.
Entrata della caſa. *veſtibulum, i, o primus aditus domus*.
Entrata, per rendita, o entrata delle facoltà. *reditus, proventus, fructus, cenſus*.
Entratura, entramento. *aditus, introitus*.
Entro, dentro. *intro, intra, intus*.
Entro un' anno. *intra annum*.
Entro venti giorni. *intra viginti dies*.
Entro le mura, *intra muros*.
Entro in caſa. *intus in domo*.
Entuſiaſmo, ſollevamento di mente. *mentis alienatio, furor, œſtrum*.
Eolo, Re de' Venti. *Æolus*.
Epileſſia, ſorta di malattia. *morbus comitialis*.
Epilogare, *breviter complecti omnia, breviare*.
Epilogato. *in epitomen redactus*.
Epilogo. *epitome, epilogus*.
Epiſodio. *digreſſio*.
Epiſtola, lettera, che ſi ſcrive. *epiſtola, litteræ, arum*.
Epiſtolette. *epiſtolium*.
Epitafio di ſepoltura. *epitaphium, inſcriptio ſepulcri*.
Epiteto. *appoſitum*.
Epulone. *helluo, epulo*.
Eguale, e uguale. *æqualis, par*.
Equilibrare. *libro*.
Equilibrio, egualità di peſo. *æquipondium, æquilibritas, æquilibrium*.
Equinozio, quando la notte è eguale al dì. *æquinoctium*.
Equità, coſa di ragione, e giuſtizia. *æquitas, æquum, æqui*.
Equivalente. *æqualis, æquivalens*.
Equivalere. *æquivaleo, æquipolleo*.
Equivocare, cioè ingannarſi. *falli, decipi, errare, falli ſimilitudine rei*.
Equivoco, *dubium*. Equivoco, cioè errore. *error*.
Erba. *herba, æ*.
di erba. *herbaceus*.
di color d'erba. *herbeus, herbidus*.
partenente ad erba. *herbaceus*.
produr' erba. *herbeſco*.
erbe da mangiare. *olus, eris, lachanum, i*.
piazza d'erbe. *forum olitorium*.
erbetta, erbicciuola. *herbula*.
erbette da mangiare. *oluſculum*.
erbolajo. *herbarius*.
chi vende erbe. *olerum venditor*.
erboſo, pien d'erba. *herboſus*.
Erede. *hæres, dis*.
Erede inſieme. *cohæres*.
Erede generale. *hæres ex aſſe*.
Erede per la metà. *hæres ex ſemiſſe, e hæres ex parte dimidia*.
Erede per due parti. *hæres ex ſextante*.
Erede per tre parti. *hæres ex quadrante*.
per la terza parte. *ex triente*.
Erede per quattro parti. *hæres ex triente*.
per la quarta parte. *ex quadrante*.
Erede per cinque parti. *hæres ex quincunce*.
Erede per ſette parti. *hæres ex ſeptunce*.
Erede per otto parti. *hæres ex beſſe*.
Erede per nove parti. *hæres ex dodrante*.
Erede per dieci parti. *hæres ex dextante*.
Erede per undici parti. *hæres ex deunce*.
Erede per dodici parti V. Erede univerſale.
Erede ſoſtituito. *hæres ſecundus*.
Eredità. *hæreditas*.
Eredità paterna. *patrimonium*.
privar d'eredità. V. diſeredare. Eredità ſenza peſo di meſſe. *hæreditas ſine ſacris*.
Ereditario. *hæreditarius*.
Eremita. *ſolitarius homo, ſolitudinis incola*.
Eremitico. *ſolitarius*.
Eremo, luogo deſerto. *ſolitudo*.
Ereſia. *hæreſis*.
Ereſiarca. *hæreſiarcha*.
Erezione. *Erectio*.
Ergere. *erigo, attollo*.
Ermo. *ſolitarius*.
Ernia, ſorta di malattia. *hernia*.
Ernioſo. *hernia laborans, herniosus*.
Eroe, uomo illuſtre. *heros*.
Eroico. *heroicus*.
Erpicare, tritar coll' erpice la terra de' campi lavorati. *occo*.
Erpice, ſtrumento da tritare la terra, *crates, hirpex, icis*.
Errante, vagabondo. *erro, errans, errabundus*.
Errare, andar' errando, e vagabondo. *erro, vagor*.
Errare intorno. *oberro*.
Errare la ſtrada affatto. *tota via aberrare*.
Errare, fallare. *erro, aberro, fallor*.
Errare inavvertentemente. *labi per imprudentiam, errore labi*.
Erratico. *errabundus, errans, erraticus*.
Erroneamente. *per errorem*.
Errore, fallo. *error, erratum*.
Erto, luogo, che ſi va alzando. *clivus, ardua via, acclivitas*.

ſtare all' erta. *cavere ſibi*.
Erto, add. *acclivis, arduus*.
Erudire. *erudio*.
Eruditamente. *erudite, docte*.
Erudizione. *eruditio, doctrina*.
Eſacerbare, inaſprire. *exacerbo, irrito, ad iracundiam provoco*.
Eſagerare. *amplifico, exaggero*.
Eſagerazione. *exaggeratio*.
Eſalare, ſpirare, mandar fuori. *exhalo, expiro*.
Eſalare il vino, e l'ubbriachezza. *exhalare crapulam*.
Eſalazione. *exhalatio, vapor*.
Eſaltamento. *provectio*.
Eſaltare. *extollere, efferre aliquem, laudibus in cœlum extollere*.
Eſamina. *inquiſitio, examinatio*.
Eſaminare. *examino, expendo, perſcrutor, excutio*.
Eſaminare contro alcuno. *in aliquem inquirere*.
Eſaminare bene una coſa. *rem perpendere*.
Eſaminar la condizione d'alcuno. *excutere conditionem alicujus*.
Eſaminatore. *inquiſitor*. Eſaminatore di ſcuola. *exactor ſtudiorum*.
Eſangue. *exanguis, exanimis*.
Eſanimare. *exanimo*.
Eſaſperare, provocare a ſdegno. *exaſpero, irrito*.
Eſaſperazione. *irritatio*.
Eſaſperato. *laceſſitus, irritatus, exacerbatus*.
Eſattamente. *accurate, diligenter, exacte*.
Eſattezza. *cura, diligentia*.
Eſatto. *diligens, accuratus, exactus*.
Eſattore. *quæſtor, exactor, publicanus*.
Eſaudire. *exaudio*.
Eſaudito. *voti compos factus*.
Eſauſto. *exhauſtus*.
Eſazione. *exactio vectigalium*.
Eſca, cibo, vivanda. *eſca, cibus*.
Eſca, materia d'accendere il fuoco. *fomes, fomitis*.
Eſclamare. *exclamo*.
Eſclamazione. *exclamatio, onis*.
Eſcludere, ributtare, non voler ricevere. *excludo, ejicio*.
Eſcluſo, cacciato fuori. *excluſus, rejectus*.
Eſcreſcenza di fiumi. *inundatio*.
Eſcuſare, val' allegare per ſua ſcuſa. *excuſo, cauſam affero*. Per accettar la ſcuſa. *excuſo, veniam do*.
Eſcuſarſi. *cauſor, aris*.
Eſcuſazione, ſcuſa. *excuſatio, cauſa*.
eſcuſazione legittima. *excuſatio juſta*.
eſcuſazione pronta. *excuſatio parata*.
eſcuſazione accettata. *excuſatio admiſſa*.
Eſecrabile, eſecrando. *execrabilis, deteſtabilis*.
Eſecrazione. *execratio*.
Eſecutore. *executor*.
Eſecuzione. *executio*.
Eſeguire. *exequor, efficio, perficio, perago*.
Eſeguire l'ufficio. *munus exequi, fungi munere*.
Eſempio, o eſemplo. *exemplum, exemplar, ſpecimen*.
Eſemplare, ſuſtant. eſempio. *exemplar, exemplum, imago*.
Eſemplare. ad. vale di buoni coſtumi. *integer, probus, innocens*.
Eſemplarità di vita. *integritas vitæ, probitas, innocentia*.
Eſemplarmente, con eſemplarità. *integerrime*.
Eſemplificare, addur' eſempli. *exempla afferre, exemplis illuſtrare*.
Eſemplificato. *exemplis illuſtratus*.
Eſemplificazione. *amplificatio per exempla*.
Eſentare, far' eſente. *dare immunitatem, eximere*.
Eſente, o eſento, franco. *immunis*.
Eſenzione. *immunitas*.
Eſequiale. *parentalis, funebris*.
Eſequie. *funus, exequiæ, juſta funebria, parentalia*.
Eſequire. V. Eſeguire.
Eſercitare. *exerceo, exercito*.
Eſercitar l'ufficio del banchiero. *exercere argentariam*.
del barcajuolo. *exercere naviculariam*, o così dell' altre arti.
Eſercitarſi in qualche coſa. *aſſueſcere alicui rei*.
Eſercitato, uſato. *exercitatus*.
non eſercitato. *inexercitatus*.
Eſercitazione. *exercitatio*.
Eſercito. *exercitus, us, copiæ, arum*.
Eſercito a cavallo. *equitatus, us*.
Eſercito a piedi. *peditatus*.
Eſercito abbottinato. *exercitus rebellis*.
Eſercito nuovo. *exercitus tyro*.
Eſercito vecchio. *exercitus veteranus*.
Eſercito per mare. *copiæ navales*.
Eſercito per terra. *copiæ terreſtres*.
Eſercito che marchia. *agmen, inis*.
Eſercito in ordinanza. *acies inſtructa*.
Eſercizio, meſtiere, arte. *ars, munus*.
Eſercizio, cioè ſtudio. *ſtudium, exercitatio*.
Eſibire. *offero, promitto*.
Eſibizione. *promiſſum, oblatio*.
Eſigere. *exigo*.
Eſiliare. *pellere in exilium*.
Eſilio, bando. *exilium*.
eſſer' in eſilio. *exulo*.
andar' in eſilio. *in exilium proficiſci, pelli*.
Eſitare, cioè vendere. *vendo, diſtraho*, per ſtar dubbioſo, e dubitare. *hæſito*.
Eſito, uſcita. *exitus*. per vendita. *diſtractio*.
Eſiziale. *exitialis, pernicioſus*.
Eſorbitante. *nimius, immodicus*.
Eſordio, principio. *exordium, principium*.

Eſortare. *hortor, auctor ſum, ſuadeo, cohortor*.
Eſortatorio. *ſuaſorius, hortativus*.
Eſortazione, conforto. *cohortatio, hortatus, us, adhortatio*.
Eſoſo. *exoſus*.
Eſpediente, o ſpediente. *utilis*. E' eſpediente, *expedit, convenit*.
Eſpedire, o ſpedire. *expedio, conficio*.
Eſpeditamente. *expedite*.
Eſpedito, libero. *expeditus, liber, ſolutus, nulla re implicatus*.
Eſpedizione. *expeditio*.
Eſperienza, prova. *periculum, experientia*.
Eſperimentare, far prova. *experior, periclitor, periculum facio*.
Eſperimentato. *uſu cognitus, probatus*.
Eſperimento. V. Eſperienza.
Eſpero, ſtella della ſera. *Heſperus*.
Eſperto. *expertus, peritus*.
Eſpettazione. *expectatio, ſpes*.
Eſpiare, purgare. *expio*.
Eſpirare. *exhalare, exſpirare*.
Eſpirazione. *exſpiratio, exhalatio*.
Eſplanare, dichiarare. *explano, explico*.
Eſplicitamente. *non obſcure, explicate, aperte, expreſſe*.
Eſploratore. *explorator*.
Eſporre, val dichiarare. *expono, explano*.
Eſpoſitore. *interpres*.
Eſpoſizione, *expoſitio, explanatio*.
Eſpoſto, dichiarato. *expoſitus, explanatus*.
Eſpoſto al Sole. *apricus*.
Eſpoſto alle ſcorrerie. *excurſionibus obnoxius*.
luogo eſpoſto al vento. *locus ventoſus, a, um*.
Eſpreſſamente. V. Eſplicitamente.
Eſpreſſione, dimoſtrazione. *indicium, demonſtratio*.
Eſpreſſione corteſe. *amoris argumentum, vel ſignificatio, humanitatis plena verba*.
Eſpreſſo, cioè manifeſto. *manifeſtus, apertus*.
Eſprimere, profferire. *exprimo, enuntio*.
Eſprimere con parole il ſuo ſentimento. *animi ſenſa, ſenſus animus verbis, oratione explicare*.
Eſpugnare, vincere. *expugno, as, vi capio*.
Eſpugnatore. *expugnator*.
Eſpugnazione. *expugnatio*.
Eſpulſione. *expulſio*.
Eſpulſivo. *expellens*.
Eſquiſitamente. *exquiſite*.
Eſquiſitezza. *præſtantia, excellentia*.
Eſquiſito, d'ultima perfezione. *exquiſitus*.
Eſſempio. V. Eſempio.
Eſſenza. *natura, ratio*.
Eſſenzialmente. *naturaliter, re ipſa*.
Eſſenzialmente, cioè neceſſariamente. *neceſſario*.
Eſſequie. V. Eſequie.
Eſſercitare. V. Eſercitare.
Eſſercito. V. Eſercito.
Eſſere, cioè lo ſtato. *ſtatus, conditio*.
Eſſere, verbo. *ſum*.
Eſſere d'accordo. *convenire*.
Eſſere da più. *præſto, as*.
Eſſere diligente e curioſo. *ſatago*.
Eſſere debitore. *debeo*.
Eſſere ſoldato d'alcuno. *merere ſub aliquo*.
Eſſere dietro a qualche coſa. *moliri aliquid*.
Eſſere in bando. *exulare*.
Eſſere da qualche coſa. *eſſe aliquid*.
Eſſere da niente. *nullo numero eſſe*.
Eſſere fuori di ſe. *mente captum eſſe, extra ſe eſſe*.
Eſſere in buona ſalute. *bene valere*.
Eſſere in buon ſentimento. *mente integra eſſe*.
Eſſere in officio o magiſtrato. *magiſtratum gerere*.
Eſſere in ſe ſteſſo. *apud ſe eſſe, eſſe ſui compotem*.
Eſſere ingiuriato. *injuria affici*.
Eſſere indebitato. *ære alieno premi*.
Eſſere irreſoluto. *pendere animi, o animis*.
Eſſere lontano. *longe abeſſe*.
Eſſere in pregiudizio. *fraudi eſſe*.
Eſſere il medeſimo nella proſpera, e avverſa fortuna. *eundem animum in adverſa, & ſecunda fortuna retinere, Eundem eſſe in adverſis & proſperis rebus*.
Eſſer ricco, e potente. *opibus & potentia florere*.
Eſſer' utile alla Repubblica. *e Republica eſſe*.
Eſſer potente in arme. *valere armis*.
Eſſo. *ipſe, hic, is*.
Eſſa, *ipſa*.
Eſtaſi. *mentis alienatio*.
Eſtatico per iſtupore. *ſtupefactus, admiratione defixus*.
Eſtendere. *extendo, explico, dilato*.
Eſtenderſi troppo in parlare. *progredi longius oratione, quam par ſit*.
Eſtenuare, ſminuire. *extenuo, diminuo*.
Eſtenuato. *macer, gracilis*.
Eſtenuazione. *macies*.
Eſterminare. *extermino*.
Eſterminio. *excidium*.
Eſternamente. *extra, extrinſecus*.
Eſtimare. V. Stimare.
Eſtimazione. *exiſtimatio, judicium, ſententia, opinio*.
Eſtimo de' beni, *cenſus bonorum*.
Eſtinguere, ſpegnere, *extinguo, reſtinguo*.
Eſtinto. *mortuus, extinctus*.
Eſtirpare, ſvellere. *extirpo, eradico, evello*.
Eſtivo, di eſtate. *æſtivus*.
Eſtraneo, foreſtiero. *externus, extraneus, peregrinus, hoſpes*.
Eſtrarre. *extraho, educo*.

Eſtratto, breve d'un' opera. *epitome, compendium.*
Eſtremità. *extremitas, extremum.*
Eſtremità d'una veſte, l'orlo. *ora, æ, fimbria, æ.*
Eſtremo, ultimo. *ultimus, extremus, poſtremus.*
Eſtrinſeco, di fuori. *extrinſecus.*
Eſtro, animale più grande dell'ape. *aſtrus, aſilus.*
Eſule. *exul, extorris.*
Eſultare. *exulto, geſtio.*
Età, etade. *ætas, ævum.*
di età di quarant'anni. *annos natus quadraginta.*
di lunga età. *longævus.*
Età picciola, età tenera. *ætatula.*
Età di fanciulli. *infantia.*
di molta età. *grandævus, ſenio gravis, annoſus.*
d'una iſteſſa età. *coævus, æquævus, æqualis.*
Età di due anni. *bimatus, us.*
Età fanciulleſca. *infantia, prima ætas.*
Età puerile. *pueritia, æ, ætas puerilis.*
Età giovanile. *adoleſcentia, æ, juventa, æ, juventus, utis, ætas juvenilis.*
Età virile. *virilitas, ætas conſtans, ætas firma, ætas firmata, & confirmata.*
Età matura. *ætas conſtans, ætas firmata, ætas matura, ætas provecta.*
Età ſenile. *ſenectus, utis, ſenecta, æ, ſenium, ii.*
Età decrepita. *ætas extrema, ætas confecta, ætas decrepita.*
Età, che s'accoſta alla vecchiezza. *ætas ingraveſcens.*
Età paſſata. *ætas acta.*
Eternalmente, o eternamente, in eterno. *æternum, perpetuo.*
Eternare. *immortalitati commendo, vel trado.*
Eternità, perpetuità. *perennitas, æternitas.*
Eterno, immortale, perpetuo. *æternus, perennis, immortalis, ſempiternus.*
Etica, ſcienza di coſtumi. *moralis ſcientia.*
Etica, malattia incurabile. *phthiſis.*
Etico. *phthiſi laborans.*
Etna, Mongibello. *Ætna.*
Evacuare, voce latina, vale vuotare. *evacuo, exhaurio.*
Evacuare, cioè andar del corpo. *alvum dejicere, ventrem exonerare.*
Evangelio, buona nova. *evangelium.*
Evangeliſta. *Evangeliſta.*
Evaporamento. *evaporatio.*
Evaporare. *exhalare.*
Evaporazione. *evaporatio, onis, exhalatio, onis.*
Eufrate. *Euphrates.* Fiume dell'Aſia.
Evidente, manifeſto. *evidens, perſpicuus, dilucidus, clarus, manifeſtus.*
Evidentemente. *evidenter, plane, aperte, dilucide, clare.*
Evidenza. *perſpicuitas, tis, evidentia, æ.*
Evidenza del fatto. *evidentia rei.*
Eunuco, caſtrato. *eunuchus, chi.*
Europa, una delle quattro parti del Mondo. *Europa, æ.*
Euro, Vento, che ſpira d'Oriente. *Eurus.*
Eziandio, val'ancora. *etiam.*
Eziandio che, o ſe. *etiamſi, quamvis.*

F

FAbbrica, edifizio. *fabrica, ædificatio, conſtructio.*
Fabbricare, edificare. *ædifico, fabricor.*
Fabbricatore. *fabricator, opifex.*
Fabbrile, coſa pertinente al fabbro. *fabrilis, le.*
Fabbro. *faber, bri, opifex, artifex.*
Fa biſogno. *oportet, opus eſt.*
Faccenda. *negotium.*
dar faccenda, dar da fare. *faceſſere negotium.*
far faccenda, dicesi ad uomo, che da per tutto s'intriga. *ardelio.*
Faccendiere, faccendato. *negotioſus, negotii plenus, ardelio.*
Faccenduola, o faccenduzza. *negotiolum.*
Facchineria. *gravis labor.*
Facchino, portatore. *bajulus, gerulus.*
Faccia, viſo, volto. *vultus, facies, os, oris.*
uomo ſenza faccia, ſenza vergogna. *impudens.*
a faccia a faccia. *coram.*
Faccia bollata. *facies inſcripta, notis inuſta.*
Faccia bella. *facies liberalis, pulchra, formoſa.*
Faccia allegra. *vultus hilaris.*
Faccia brutta. *facies deformis, o deformata.*
Faccia conforme all'animo. *vultus animi imago, mentis index.*
Faccia ſpaventevole. *facies horribilis, vel horrenda, vultus formidabilis.*
chi muta faccia. *verſipellis, is.*
Facciata della carta. *pagina, æ, frons, tis.*
Face, val torchio. *teda, æ, fax, acis.*
Facella, il diminutivo di face. *facula.*
Faceto, piacevole. *facetus, urbanus.*
non faceto. *infacetus, inurbanus.*
Facezia. *facetia, jocus, ſales.*
Facezia da ridere. *res ridicula.*
pieno di facezie. *ſalibus plenus.*
Facile, agevole. *facilis, le.*
Facilità, agevolezza. *facilitas.*
Facilitare. *facilem reddere.*
Facilmente, agevolmente. *facile, nullo negotio, ſine labore.*
Facimento. *opus, opificium.*
Facimolo, malia. *veneficium.*
Facinoroſo. *ſceleſtus, ſceleratus.*
Fattore. *opifex.*
Facoltà. V. Facultà.
Facondamente, con eloquenza. *facunde, diſerte.*
Facondia, eloquenza. *facundia, dicendi copia.*
Facondo, chi parla bene. *facundus, diſertus.*
Facultà. *facultas, atis.*
Facultà, per roba. *res, res familiaris, bona fortunæ.*
Facultoſo. *dives, locuples.*
Faggio, arbore noto. *fagus.*
di faggio. *fageus, fagineus, faginus.*
Fagiano, *phaſianus, i, gallus phaſianus, ales Phaſidis.*
Fagiuolo, legume. *phaſelus, phaſeolus.*
Fagotto, fardelletto. *ſarcina, faſciculus.* far fagotto. *vaſa colligere.*
Faina, animale ſimile alla donnola. *martes, is.*
Faino, o ſoino, gatto. *felis, is.*
Falange, *phalanx.*
Falce, ſtromento da ſegare. *falx, alcis.*
Falce da ſegar le biade. *falx meſſoria.*
Falce da ſegar'il fieno. *falx fœnaria.*
Falce da potare arbori. *falx arboraria.*
Falce da potar viti. *falx vinearia, vinitoria.*
Falce da tagliar boſchi. *falx ſylvatica.*
Falce da villa. *falx ruſtica.*
Facitor di falce. *falcarius, falcium faber.*
Falcetto, piccola falce. *falcula, falcicula.*
Falciata, colpo di falce. *falcis ictus.*
Falciatore, mietitore. *meſſor, oris.*
Falciatore di fieno. *fœniſector, fœniſeca.*
Falcione, ronca. *Harpe, es.*
Falcone, uccello di rapina. *accipiter, tris.*
Falconiere. *accipitris cuſtos.*
Falda, vale lembo. *lacinia.*
Faldiſtorio. *cathedra, ſedes.*
Falegname, artefice che lavora di legname. *lignarius faber.*
Fallace. *fallax, acis.*
Fallacemente. *doloſe, fraudulenter.*
Fallacia, inganno. *fallacia, fraus, falſimonium.* voce di Plauto.
Fallare, errare, o mancare. *erro, pecco, labor.*
Fallare per imprudenza. *labi imprudentia.*
Fallibile, fallace. *fallax.*
Fallimento per lo mancamento de' danari. *decoctio, fidei amiſſio.*
Fallire, o fallare. *fallor, erro, pecco.*
Fallire in danari. *decoquo, fidem violo, aut amitto.*
Fallito in danari. *decoctor, qui fidem amiſit.*
Fallo, errore. *crimen, peccatum, erratum.*
ſenza fallo, ſenza dubbio. *ſine dubio, ſine controverſia.*
Falò, fuoco che ſi fa per ſegno d'allegrezza. *feſtus ignis.*
Falotico, fantaſtico. *amens.*
Falſamente. *falſo, falſe.*
Falſare, contraffare. *depravo, adultero, fuco, corrumpo.*
Falſario. *falſarius, falſificus.*
Falſificare, vale l'iſteſſo, che falſare.
Falſificare il teſtamento. *ſupponere, o adulterare teſtamentum.*
Falſificato. *adulterinus, a, um.*
Falſificatore del teſtamento. *teſtamentarius, ii.*
Falſificazione del teſtamento. *ſubjectio teſtamenti.*
Falſità, ciò che non ſi dee credere. *falſitas veritatis.*
Falſo, val bugiardo. *falſus, fallax, vanus, mendax.*
Falſo, per coſa falſa. *falſum, mendacium, alienum, aut abhorrens a vero.*
Falſo, cioè falſificato. *adulterinus, vitioſus, corruptus.*
Fama, grido, nuova di qualche coſa. *fama, rumor.*
Fama incerta. *rumor incertus, rumor ſine auctore.*
ſparger fama. *rumorem diſſipare.*
Fama, nome, riputazione. *fama, exiſtimatio, celebritas, amplitudo nominis.*
Fama buona. *fama præclara, optima exiſtimatio.*
Aver buona fama. *bene audire.*
Fama cattiva, mala fama. *malus odor.* Aver cattiva fama. *male audire.*
Fame, appetito, o voglia di mangiare. *fames, eſuries, eſuritio.* Aver fame, o voglia di mangiare. *eſurio, is.*
Fame, cioè careſtia. *annonæ caritas.*
Famelico. *eſuriens, famelicus.*
Famiglia, o fameglia. *familia.* Famiglia onorate, nobile. *Familia illuſtris, clara, nobilis, &c.* Nato di famiglia onorata. *Honeſto, vel ſummo loco natus, claris parentibus natus, ſummo ſplendore familiæ qui eſt.*
Famiglia, cioè ſerventi. *ſervitia.*
Famigliare, di caſa. *familiaris, domeſticus, intimus.*
Famigliaccio, ſervitore da ſtrapazzo, guattero. *mediaſtinus, ſervus vilior.*
Famiglio, fante, ſervidore. *famulus, ſervus.*
Famiglia della corte. *apparitor.*
Famiglio, che accompagna il padrone. *aſſecla, æ, & pediſſequus, i.*
Famiglio ſopra la maſſerizia. *ſervus a ſupellectili.*
Famiglio ſopra le veſti. *ſervus a veſtibus.* E così ſi dica degli altri nomi, a' quali va congiunto queſto vocabolo.
Famiglio nato in caſa. *verna, æ, vernaculus, i.*
Familiare, vale l'iſteſſo, che domeſtico. *domeſticus, familiaris.*
Familiarità, domeſtichezza. *familiaritas, conſuetudo.*
Familiarmente, domeſticamente. *familiariter.*
Famoſamente, con fama, pubblicamente. *palam, publice.*
Famoſità. *celebritas.*
Famoſo, onorato, di gran fama. *clarus, illuſtris, celebris, vel celeber, nobilis.*
Fanale. *fax, laterna.*
Fanciulla, petta. *puella.*
Fanciullaggine. *puerilitas, puerilis ludus.*
Fanciulleſcamente. *pueriliter.*
Fanciulleſco, coſa da fanciullo. *puerilis, & le.*
Fanciulletto, fanciullino. *puſio, pullus.*
Fanciullezza. *pueritia, puerilitas.*
Fanciullo, putto. *puer.*
Fanciullo, puttino. *puſio, puellus.*
Fandonia, bugia. *fabula, commentum.*
Fango, luto. *cœnum, limus, lutum.*
Di fango. *luteus, a, um.*
Infangato. *lutulentus.*
Senza fango. *illimis.*
Fangoſo. *cœnoſus, lutoſus.*
Infangare. *cœno fœdare.*
Fantaccino. *miles gregarius.*
Fantaſia, potenza immaginativa dell'anima. *animi vis.*
Fantaſia, per opinione, penſiero, intenzione. *mens, animus, opinio.*
Fantaſma, viſione. *viſio, viſum, i.*
Fantaſticare. *animo agitare, volvere, cogitare.*
Fantaſtico, bizzarro. *cerebroſus.*
Fantaſtico, cioè finto, immaginario. *commentitius.*
Fantaſtico, cioè ſtravagante. *moroſus, difficilis.*
Fante, ſervidore. *ſervus.*
Fante a piè, ſoldato a piè. *pedes, peditis.*
Fanteria. *peditatus, pedites.*
Fanteſca, fante, ſerva. *ancilla, famula, ſerva.*
Fanticella. *ancillula.*
Fantoccio, bamboccio. *puſio.*
Fantolino. *infans.*
Fapelle. *compoſitor.*
Fardello. *ſarcina.*
Fardelletto, diminutivo. *ſarcinula.*
Fare, verbo. *facio, efficio, ago.*
Fare abito. *aſſueſcere.*
Fare accoglienza. *humaniter excipere.*
Fare acconcio. *convenire.*
Fare alto, fermarſi. *conſiſtere, immorari.*
Fare alto, o baſſo. *ſummum habere imperium.*
Fare breccia. *oppidum, urbem ruinis patefacere.*
Fare buona ciera, val trattar amorevolmente alcuno. *benigne aliquem excipere.*
Fare capace alcuno di qualche coſa. *aliquid alicui perſuadere.*
Fare caſo. *æſtimo, magni facio, non negligo.*
Fare cittadino. *Civitate donare.*
Fare colezione. V. collazione.
Fare compagnia. *ſe adjungere ſocium, comitari.*
Far' agguati. *inſidior, inſidias paro, ſtruo, facio.*
Far' alle coltellate. *digladior.*
Fare a ſenno d'alcuno, far' a volontà d'altri. *morem gerere, obtemperare, obſequi alicui.*
Far' alla braccia. *luctor.*
Far' aſpettare alcuno. *morari aliquem.*
Far' a chi più può farſi ſervigi. *beneficiis certare.*
Far fede, teſtimoniare. *teſtari, teſtimonium dare.*
Far nido, annidarſi. *nidificare, nidum conſtruere.*
Far ſembiante, far viſta, fingere. *ſimulare, fingere.*
Far noja, annojare. *moleſtia afficere.*
Far menzione, mentovare. *mentionem facere, commemorare.*
Far luogo. *cedere, locum dare.*
Far fedeltà, cioè giurarla. *jurejurando fidem ſuam obſtringere.*
Far teſta, unirſi unitamente contra 'l nemico. *contra hoſtem ex animo conſentire, obſiſtere.*
Far battaglia. *pugnare, confligere.*
Far bene, far beneficio. *benefacere.*
Far piacere, far coſa grata. *gratum facere, gratificari.*
Far brindiſi. *propinare.*
Far broglio, o pratica per aver' un Magiſtrato. *ambio, & prenſo.*
Far buon partito. *proponere honeſtam conditionem.*
Far buono per alcuno, cioè promettare. *ſpondere nomine alicujus.*
Far carezze. *blandiri.*
Far complimenti. V. complire.
Far danno. *inferre damnum, nocere.*
Far differenza delle perſone. *habere hominum delectum.*
Fare una caſa. *ædificare domum.*
Far faccende. *negotiari.*
Far frutto, o profitto. *proficere, progreſſum facere.*
Far guerra. *gerere bellum.*
Far il callo. *calleo, occalleo, occalleſco, callum obducere.*
Far' il pane. *panem facere.*
Far' il tranſito, o ſtar in tranſito. *agere animam.*
Far l'ambaſciata. *obire legationem.*
Fare la gatta morta, fingere di non vedere. *conniveo, diſſimulo.*
Far la credenza. *prægustare.*
Far' un orazione. *habere orationem.*
Far mal contento alcuno. *male aliquem tractare.*
Far parte. *impertiri, participem facere, communicare cum aliquo.*
Far poſta. *convivari.*
Far paura, *terrere, metum incutere.*

Far ragioni, o conti. ratiocinari.
Far ſcoppio, cioè ſcoppiare. crepare.
Far ſervigi ad alcuno. conferre in aliquem beneficia, gratificari.
Far venire la ſtizza. movere ſtomachum, irritare.
Far vita aſpra. duram vitam vivere, ducere.
Far vita d'eremita. ſolitariam vitam vivere, ſibi vivere.
Far' armata navale. ædificare claſſem.
Far banchetto. convivium parare.
Far beffe. irridere, ningingere.
Far botta. ſcopum attingere.
Far burle. deludere, eludere, illudere.
Far compagnia. inire ſocietatem.
Far cambio. permutare.
Far copia. exſcribere, tranſcribere.
Far la raſſegna dell'eſercito. recenſere copias.
Far cerna, o cernida. habere delectum.
Far cortesìa. liberaliter tractare.
Far cuore. animos addere, erigere animum.
Far buon fuoco. ut camino luculento.
Far danari, aggere, o coacervare pecuniam, conficere pecuniam.
Far debiti. contrahere æs alienum.
Far di berretta. caput alicui aperire, aſſurgere.
Far conſeglio. habere Senatum.
Far dieta. habere comitia, ovvero conventum.
Far fatica. laborare.
Far difeſa. ſe tueri, defendere.
Far fermar il cavallo, o cocchio. ſuſtinere equum, & currum.
Far dimora. morari, cunctari.
Far dimoſtrazione. edere ſignificationem, e per caſtigare. edere exemplum.
Far d'occhio. annuere.
Far diſcorteſia. tractare illiberaliter.
Far contrappunto. vocem intorquere, o ſuſtellere, concentum facere.
Far la barba. tondere barbam.
Far la moſtra. luſtrare exercitum.
Far muſica. modos, o concentum edere.
Far nozze. celebrare nuptias.
Far roba. rem familiarem augere, opes parare.
Far gente, o ſoldati. exercitum conſcribere, comparare copias.
Far l'eſequie. juſta facere, parentare, parentalia perſolvere, inferias ferre.
Far ridere. movere, o commovere, o concitare riſum.
Far ſegno. dare, vel edere ſignum.
Far teſtamento. facere, o condere teſtamentum.
Far' ucciſione. cædere, occidere, interficere, cædem facere.
Far ſacrifizio. facere ſacrum, facere rem divinam.
Fare ſcaramuccia. leve certamen committere.
Far trincee. erigere munitionem, vallum aggere, valla, foſſa munire.
Far' il ſordo. ſurdum ſe ſimulare.
Far ſpeſa ſcarſe. parvum ſumptum facere, o præbere.
Far voto. votum nuncupare, vovere.
Far torto. injuriam facere, afficere injuria, afficere contumelia.
Fare l'ubbidienza. facere imperata, juſſa facere, o exequi, parere, obtemperare.
Far fatto d'arme. committere prælium, o pugnam.
Far feſta. agere diem feſtum.
Far romore. turbas excitare.
Far giornata. confligere, manus conſerere, ſigna inferre.
Far vela. dare vela, navigare.
Farſi, cioè divenire. fieri, evadere.
Farſi dì. Vedi farſi giorno.
Farſi frate. ſe Deo in religionem dicare.
Farſi coſcienza. ſcrupulum ſibi injicere.
Farſi temere. terrorem injicere, incutere.
Farſi giorno. luceſcere, illuceſcere.
Farſi notte, o ſera. advesperaſcere.
Farſi ricco. diteſcere.
Farſi nome. nomen adipiſci, nominis celebritatem ſibi parare.
Farſi ſcrivere per ſoldato. dare nomen.
Farſi venir fame paſſeggiando. famem ambulando obſonare.
Faretra, turcaſſo, o carcaſſo da freccie. pharetra.
Faretrato, fornito di carcaſſo. pharetratus.
Farfalla, vermicello alato. papilio.
Farina. farina, æ. Fatto di farina. farinaceus, a, um.
Farina di fave. lomentum.
Farinaccio, dado ſegnato da una ſola faccia. talus.
Farinata, polenta. polenta.
Farinata d'orzo. ptiſana.
Farinello, ſicario. ſicarius.
Farneticare, vacillare colla mente. inſanire, furere, delirare.
Farnetico. phreneticus, inſanus.
Faro, torre de' porti. pharus.
Farro, biada. far, farris.
Farſa, narrazione piacevole. attenuata jucunditas.
Farſetto, giubbone, camiciuola. ſagulum.
Faſcia, liſta, che ſi mette attorno le veſti. limbus.
Faſcia da fanciullo, o da capo. faſcia.
Faſcia, con la quale le donne ſi legano le mammelle. mammillare, is.
Faſcetto, faſcettino. faſciculus.
Faſciare, o infaſciare. faſciare, faſcias obducere.
Faſciato, infaſciato. faſciatus, faſcia obvolutus.
Faſcina. faſciculus lignorum.
Faſcinazione, malia. faſcinum.

Faſcio di più coſe legate inſieme. faſcis, is.
Faſcio di ſpighe. merges, mergitis.
Faſciuola. faſciola.
Faſtidioſo, difficile. moroſus, importunus, moleſtus.
Faſtidioſamente. faſtidioſe, moroſe.
Faſtidioſetto. ſubmoroſus.
Faſtidire, dar ſazietà. ſatio.
Faſtidiare, ed infaſtidiare, dar faſtidio. afficere moleſtia, afficere faſtidio, afferre moleſtiam, moleſtum eſſe.
aver in faſtidio. faſtidio, is.
Faſtidio, noja. faſtidium, moleſtia, nauſea.
Faſtigio, parola latina, val ſommità, e cima. faſtigium, culmen.
Faſto. ſuperbia, arrogantia.
Faſtoſo. ſuperbus, arrogans.
Fata, maga. ſaga.
Fatale. fatalis.
Fatalità. fatum.
Fatalmente. fataliter.
Fatato, invulnerabile per incanto. incantatus.
Fatatura. incantamentum.
Fatica, travaglio. labor, oris.
Fatica dell' animo. animi contentio.
Fatica del corpo. labor corporis.
Fatica del corpo travaglioſa. ærumna, æ.
Faticare, o affaticarſi, travagliare. laboro, nitor, conor, ec.
Faticare attio. ſtancare, travagliare. fatigo, divexo, defatigo, laſſo, as.
Faticato. defeſſus, laſſatus.
Fatichevole. laborioſus.
Faticoſamente. laborioſe.
Faticoſo. laborioſus.
Fato, deſtino. fatum, neceſſitas.
Fatta, cioè ſpezie, o foggia. genus. Di tal fatta. hujus generis, hujuſmodi.
Fattamente, con la particella sì, val in tal modo. adeo, ita.
Fattezza, diſpoſizione della perſona. forma, effigies, ſpecies, habitus, conformatio corporis.
Fatti, impreſa. facinora, res geſtæ, geſta. I tuoi onorati fatti. Tua præclara facta, tuæ res geſtæ, ea, quæ ediſti, laudabilia facinora.
Fattibello, liſcio. fucus, i, ceruſſa.
Fatticcio, ben formato. formoſus, homo quadrato corpore, aut bene habitus.
Fattivo. efficiens.
Fatto, participio. factus, actus, geſtus. Mezzo fatto. ſemifactus.
Fatto, nome, cioè coſa fatta. factum, i, facinus, oris.
Fatto d'armi. prælium, pugna, certamen.
Far fatto d'arme. manus conſerere.
Fattore, chi fa faccende d' altri. procurator.
Fattor di Mercatante. inſtitor.
Fattore di villa. villicus.
Fattore, autore, fondatore. conditor, auctor, effector, opifex.
Fattoria. adminiſtratio, villicatio.
Fattuchiera, ſtrega. venefica, ſaga.
Fattuchieria. veneficium.
Fattura, fattura. opificium, labor, opera, opus. mercede della fattura, o manifattura. manupretium.
Fattura, ſtregoneria. faſcinatio, faſcinum, veneficium.
Fava, legume notiſſimo. faba.
Fava picciola. fabula.
Fava franta. faba freſſa.
Fava bollita con le guſcie. conchis, dis.
il nero della fava. hilum.
Favata, cioè torta di fave. fabacia, æ.
Fauci, foce. fauces.
Favella. ſermo, loquela.
perder la favella. obmuteſco.
Favellare, parlare, ragionare. loqui, alloqui.
Favellatore. orator, locutor.
Favilla, ſcintilla. ſcintilla, æ.
Favilletto, o facilluzza. ſcintillula.
Favola. fabula.
Favoleggiare, dir favole. fabulari.
Favolone, favoleggiatore. fabulator, fabularum commentor.
Favoloſamente. fabuloſe.
Favoloſo. fabuloſus, commenticius.
Faveluzza, favoletta. fabella.
Favorabile, coſa, che porta favore. favorabilis, propitius, ſecundus.
Favorabilmente, o favorevolmente. favorabiliter.
Favore. favor, gratia, ſtudium.
Favorevole. propitius, ſecundus.
Favorire, o favoreggiare. faveo, ſtudeo.
Favorire col voto, dar la voce, o balla in favore. ſuffragor, aris.
Favorire l'opinione d' alcuno. favere ſententiæ alicujus.
Favorito appreſſo alcuno. gratioſus, valens gratia apud aliquem, amatus.
Favoſcello, erba. chelidonium minus.
Fautore, chi favoriſce. fautor, ſuffragator.
Fautrice. fautrix.
Fazione, ſetta. factio, ſecta.
Fazioſo. factioſus.
Fazzoletto. linteolum, ſudariolum, muccinium.
Febbrajo, uno de' dodici meſi. Februarius.
Febbre. febris.
Febbre continua. febris aſſidua, febris continua, febris continuata, & febris continens.

Febbre cotidiana. febris quotidiana.
Febbre terzana. tertiana. Così quartana, ec.
Febbre, che viene a certi giorni. febris certi circuitus.
Febbre, che non ſerva ordine. febris vaga.
Febbre intermittente. febris intermittens.
Febbre d'un giorno. febris unius diei.
Febbre acuta. febris acuta.
Febbre lenta. febris remiſſa.
Febbre etica. phthiſis.
Febbre peſtilente. febris peſtilens.
Febbre maligna. V. febbre peſtilente.
patir di febbre. febricito, febri angor, laborare febri.
cacciar la febbre. abigere febrim.
Febbretta. febricula.
Feccia, lordura, bruttura. fæx, fæcis, ſordes, is, fimus, i.
pieno di feccia. fæculentus.
levar la feccia. defæco, as.
Feccia dell'oglio. amurca, fæx olei.
Feccia del vino. flores vini, floces, um.
Feccia del popolo, cioè canaglia. fæx populi.
Fecioſo, lordo, brutto. inquinatus, ſordidus, fæculentus.
Fecondamente. fœcunde.
Fecondare, rendere fertile. fœcundo, as.
Fecondità, abbondanza, fertilità. fœcunditas, fertilitas.
Fecondo, fertile, abbondante. fœcundus, uber, fertilis.
Fede, fe, fidanza. fides. Fallare la fede. fidem fallere. Mantener la fede. fidem præſtare.
ſenza fede. infidelis, perfidus, infidus.
alla fe, affè mia, per mia fede. Medius fidius, ita me Deus amet.
Fedecommeſſo. fideicommiſſum.
Fedecommettere. Fideicommittere.
Fedele, coſtante in fede. fidelis, fidus. Animo fedele. animus fidelis.
Fedelmente. fideliter.
Fedeltà, fede, lealtà. fidelitas, fides.
Fegatello. jecuſculum.
Fegato. jecur, oris.
Fegatoſo, che ha dolore di fegato. hepaticus.
Felce, erba. filix.
Felice, avventuroſo. felix, fortunatus, beatus.
Felicemente, avventuroſamente. feliciter, fortunate, proſpere.
Felicità, proſperità. felicitas.
Felicitare, proſperare, condurre a buon porto. fortuno, proſpero, bo.
Fello, perverſo. perfidus, improbus.
Fellone, il medeſimo che fello. peſſimus, perfidioſus.
Fellonia. perfidia, ſcelus, flagitium.
Felpe. Pannus ſericus villoſus.
Feltro, panno di lana compreſſa. coactile, is.
Feltrare, colare. colo, as, percolo, as.
Feltrato. colatus, percolatus. Per fatto a guiſa di feltro. coactilis.
Feloca. V. Filuca.
Femmina, donna. fœmina, mulier.
coſa da femmina. muliebris, e.
Femmina maritata. materfamilias.
Femmina di parto. puerpera.
Femminella, donnicciuola. muliercula, femella.
Femminile. fœmineus, muliebris.
Femminilmente. muliebriter, effeminate.
Fendere, dividere. findo, ſcindo, proſcindo.
che ſi può fendere, o facile da fendere. fiſſilis, & ſciſſile.
Fendere per mezzo. interſcindo.
Fenice, uccello ſolo noto per fama. phœnix, cis.
Fenile, luogo da fieno. fœnile, lis.
Ferace. ferax, fertilis.
Ferale, lanterna. fax, laterna.
Feria, vacanza, giorni feriali. feriæ, arum.
Feriale, ordinario. vulgaris. Giorno feriale. profeſtus dies.
Far ferie, ceſſar dallo ſtudio. ferior, aris.
Feriata. clathrus, clathrum, tranſenna.
Ferire. ferio. ferit, ſaucio, conſaucio, vulnero, convulnero, ico, icis. Ferire di punto. petere punctim. Ferire di taglio. petere caeſim.
Ferita, piaga. vulnus, plaga.
Ferita davanti. vulnus adverſum.
Ferita di dietro. vulnus averſum.
Ferità, fierezza. feritas, crudelitas, immanitas.
Ferito, val impiagato. ſauciatus, ſaucius, vulneratus. Non ferito. invulneratus.
Feritore. percuſſor, vulnerator.
Fermamente, coſtantemente. firme, firmiter.
Fermamente, per certamente, utique, certe, certo.
Fermare, ſtabilire, confermare. firmo, obfirmo, confirmo, ſtabilio.
Fermare il piede. figere pedem.
Fermar' il cavallo. ſuſtinere equum. Così il cocchio. currum.
Fermar la ſperanza. ponere, o collocare ſpem.
Fermarſi. conſiſto, inſiſto, commoror.
Fermarſi dal corſo. deſiſtere a curſu. Così dalla lite. a cauſa.
Fermarſi nel ſuo proponimento. permanere in ſententia.
Fermarſi all' ombra. conſidere in umbra. Così in ripoſo. in otio.
Fermarſi nel mezzo della ſtrada. ſubſidere in ipſa via.
Fermarſi in qualche luogo. conſidere in aliquo loco.

loco, alicubi manere, morari.
Fermarſi nella memoria. *haerere in memoria.*
Fermentare. *fermento.*
Fermento. *fermentum.*
Fermezza, ſtabilità. *firmitas, ſtabilitas, firmamentum, firmitudo, robur.*
Fermo, ſtabile. *firmus, ſtabilis, ſolidus, conſtans.*
Feroce, fiero, vivace. *ferox, ferus.*
alquanto feroce. *ferocculus.*
Ferocemente, fieramente. *ferociter.*
Ferocità, fierezza. *ferocitas, feritas, ferocia.*
Ferrajo. *faber ferrarius.*
Ferrajolo. *penula, æ.*
Ferramenti. *ferramenta, orum.*
Ferramenti di ville. *ferramenta ruſtica, o agreſtia.*
Ferrana, meſcuglio di biade. *farrago.*
Ferrare. *ferro munire, ferrum inducere.*
Ferrar cavalli. *calceare.*
Ferrate di fineſtra. V. feriata.
Ferrato. *ferratus, ferro munitus.*
Ferrato in punta. *praeferratus.*
Ferravecchio. *ſcrutarius, ſcruta vendens.* Far il ferravecchio. *ſcrutariam exercere.*
Ferrigno, di color di ferro. *ferrugineus.*
Ferro, metallo notiſſimo. *ferrum, ri.*
Ferro, acciajo. *chalybs, bis.*
Ferro infocato. *ferrum candens.*
Ferro da piedi, ceppo. *pedica, æ, compes, edis. fem. g.*
Ferro da cavallo. *ſolea ferrea, calceus equi.*
Ferro da increſpar i capelli. *calamiſtrum.*
Ferro da conciar il cuojo. *ſcalprum.*
Ferro da tagliar i libri. *ſcalprum librarium.*
Ferro da marcare. *cauterium, ii.*
Ferro della ſaetta. *ſpiculum, li.*
Fertile, abbondante, copioſo. *fertilis, fecundus, uber.*
Fertilità, abbondanza, *fecunditas, fertilitas.*
Fertilmente, abbondantemente. *abunde, copioſe.*
Fervente, fervoroſo. *fervens, fervidus.*
Ferventemente, o fervidamente. *ferventer, fervide.*
Fervido. *fervidus.*
Fervore. *fervor.*
Feruta. V. ferita.
Ferza, o ferſa. *ferula, verber.*
Feſſo, val non unito. *fiſſus, ſciſſus,*
Feſſo in molte parti. *multifidus.*
Feſſure, fenditura. *ſciſſura, fiſſura, fiſſio.*
Feſſure, per crepatura. *rima, æ.*
Feſſura picciola. *rimula, æ.*
Feſta. *Feſtus dies.* E per piacere. *voluptas, gaudium.*
Far feſte. *feriari, agere diem feſtum.*
Feſte, ſpettacolo pubblico. *ſpectaculum, ludus.*
Feſta de' Santi. *dies Feſtus, o natalis Divorum.*
Feſta ſolenne. *dies Feſtus ſolemnis.*
Feſte delle anime de' morti. *ferales dies, feralia, orum.*
Feſte de' Paſtori in onore della Dea Pale. *Palilia, ium.*
Feſte de' villani. *paganalia, orum.*
Feſte mobili. *Feriæ conceptivæ.*
Feſte immobili. *Feriæ ſtativæ.*
Feſte di comandamento. *Feriæ imperatæ, Feriæ legitimæ.*
Feſtante, feſtevole, giocondo. *Feſtivus, lepidus, facetus.*
Feſteggiante. *hilaris, feſtus, geſtiens.*
Feſteggiare. *diem feſtum agere, celebrare.* Per dimoſtrare allegrezza. *geſtio.*
Feſtino, trattenimento di giuoco, o ballo, *choreæ, luſus.*
Feſtoni. *corymbia, ſerta.*
Feſtoſo, feſtevole. *lætus, hilaris.*
Feſtuta, bruſcolo. *feſtuca.*
Fetido, puzzolente. *fœtidus, graveolens.*
Fetore, puzzo. *fœtor, graveolentia, odor gravis.*
Fetta. *fruſtum.*
Fettolina, o fettuccia. *fruſtulum.*
Feudo. *Feudum.*
Fiaccare. *debilito, fatigo, delaſſo.*
Fiacchezza. *languor, debilitas, laſſitudo.*
Fiacco, debole. *feſſus, debilis, languidus, invalidus, imbecillis, laſſus.* Divenir fiacco, *flacceſco, languidus fio.*
Fiaccola, faccella. *fax, facula.*
Fiamma di fuoco. *flamma.*
di color di fiamma. *flammeus.*
mettere, o mandare a fiamma. *incendere, inflammare.*
andare e fiamme. *incendi, ardere, conflagrare.*
Fiammeggiante. *ſplendens, effulgens.*
Fiammeggiare. *luceo, ſplendeo.*
Fiammetta, o fiammella. *flammula.*
Fiancheggiare, dar ajuto. *protego, defendo, latus munire.*
Fianchi. *ilia, ilium, latera, um.*
anſiare o anſare per doglia de' fianchi. *ilia tendere.*
chi ha mal de' fianchi. *iliaco morbo laborans.*
Fianchi della nave. *coſtæ, arum, latera navis.*
Fianco, cioè coſtato. *latus, eris.*
eſſer al fianco d'alcuno. *lateri hærere.*
Fiancuto. *magnis lateribus præditus.*
Fiaſco, vaſo da vino. *anaphorum.*
Fiaſchetto. *ampulla, lagunculа.*
Fiata, volta, come una fiata, *ſemel.* Due fiate. *bis, &c.*
Fiatare, reſpirare. *ſpiro, reſpiro, halo, exhalo.*
Fiato, ſpirito, ch' eſce di bocca. *anima, halitus, ſpiritus.* Ritener il fiato, *comprimere animam.* Mandar fuori il fiato. *efflare ſpiritum.* Tutto in un fiato. *uno ſpiritu.*
Fiato, che puzza. *halitus gravis, tetor ſpiritus, odor gravis.*
caſcare il fiato, val' avere eccessiva paura. *exanimari, conſternari.*
pigliar fiato, ricever il fiato. *animam recipere, recipere anhelitum.*
Fiatoſo, di cattivo fiato. *male olens.*
Fibbia, ornamento, con che ſi allaccia la veſte. *fibula, læ.*
Fibbiajo. *fibularum artifex.*
Ficaja, arbore, che produce i fichi. *ficus, i, vel ficus, us,* di gen. fem.
Ficaja ſelvatica, *caprificus, i.*
Ficcare, mettere. *figo, defigo, infigo.*
Ficcar dentro. *infigo.*
Ficcar innanzi. *præfigo.*
Ficcar in terra. *depango, is.*
Ficcarſi, cioè intrometterſi proſontuoſamente. *intrudere ſeſe, obrepere.*
Fichereto, o ficheto, luogo piantato di fichi. *ficetum.*
Fico, arbore, l'iſteſſo che ficaja. *ficus, fici, vel ficus, us,* di gen. fem.
Fico, che fa due volte l'anno. *ficus bifera.*
Fico, frutto. *ficus, i, & ficus, us.*
Fico temporivo. *ficus præcox.*
Fico maturo. *ficus matura.*
Fico non maturo. *groſſus, i.*
Fico primiero. *prima ficus.*
Fico tardivo. *ficus ſerotina.*
Fico borone. V. fico temporivo.
Fico frigido. *ficus callistruthia.* Plin.
Fico inſipido. *mariſca, æ.*
Fico ſecco. *ficus paſſa, carica, æ, ficus Lydia, & ficus inſolata.*
Fidanza, fiducia. *fiducia, ſpes.*
Fidare, commettere qualche coſa ad alcuno. *credo, committo.*
Fidarſi. *fido, is.*
Fidarſi d'alcuno. *credere alicui.*
Fidare lettere e ciò ſi voglia. *litteras temere committere, cuilibet credere.*
Fidamente. *fidenter.*
Fidato, che ſi fida. *confiſus, fidens.*
Fido. *fidus, fidelis.*
Fiducie, fidanza. *fiducia.*
Fiele e fele. *fel, ellis.* Di fiele. *felleus, a, um.*
Fienile. *fenile.*
Fieno, erba nota. *fœnum.* Di fieno. *fœnarius, fœneus.* Ricolta, o raccolta del fieno. *fœniſecium, vel fœniſecia, æ.*
Fieno greco. *fœnum græcum.*
Fieno bagnato. *fœnum udum.*
Fieno verde. *fœnum viride.*
Fieno ſecco. *fœnum aridum.*
Fieno ſegato. *fœnum ſectum.*
Fieno terzaruolo. *fœnum cordum.*
Fieno, che ſa di muffa. *fœnum muſidum.*
Fiere, beſtie ſelvatiche. *feræ.* Cacciar fiere. *agitare feras.*
Fiera, cioè mercato pubblico. *mercatus, nundinæ, arum.*
Fieramente. *immane, ferociter, crudeliter.*
Fierezza, crudeltà. *feritas.*
Fiero, arrogante. *ferus, ferox, cis.*
Fievole. *debilis, enervis, imbecillus.*
Fievolezza. *debilitas, imbecillitas, languor.*
Fievolmente. *remiſſe.*
Figgere. *figo, infigo.*
Figliaſtro. *privignus.*
Figliaſtra. *privigna.*
Figlio, o figliuolo. *filius, natus, gnatus.*
Figli coſtumati. *bene morati liberi.*
Figlio legittimo. *filius legitimus.*
Figlio adottivo. *filius adoptivus.*
Figlio mulo, o baſtardo. *nothus, filius nothus, hybrida.*
Figlio di meretrice. *filius ſpurius.*
Figlio poſticcio. *filius ſuppoſititius.*
Figlio orfano. *filius orbus.*
Figliuola, o figlia. *filia, nata.*
Figliuola da marito. *filia nubilis, matura viro.*
Figliuola maritate. *filia nupta, filia collocata, filia data in matrimonium.*
Figliuoli. *liberi, nati, filii, ſoboles.*
Figliuolino. *filiolus.*
Figliuolina. *filiola.*
Figliuolare. *pario, gigno.*
Figliuolanza. *ſoboles, is, proles.*
Figliuolo. *filius, natus.*
Figura, val forma, immagine, aſpetto. *figura, forma.*
Figura, cioè modello di fabbrica. *forma, vel exemplar ædificii.*
Figura di verdura. *topiarium, ii, opus topiarium.*
Figurale, di figura, miſterioſo. *myſticus, arcanus.*
Figuramento. *figuratio, figura, imago.*
Figurare, cioè formare, dar forma. *effingere, figurare.*
Figurato. *effictus, a, um.*
Figuratore, cioè formatore. *figurator, fictor.*
Figurina. *ſigillum, parva imago.*
Fila, numero di coſe, che l'una dietro l'altra ſi ſeguitino. *ſeries.*
Filare, verbo pertinente alle donne. *neo, nes.*
Filari, primi ordini delle viti. *antes, antium.*
Filatojo, ovvero molinello da filar lana. *rhombus.*
Filatrice, donna, che fila. *netrix.*
Filetto. *villum, filum tenue.*
Filiale, da figliuolo. *filialis.*
Filiggine, nerezza cauſata dal fumo. *fuligo, inis.*
Filippo, danaro. *philippus, i.*
Filo, accia. *filum, ſtamen.*
Filo tagliente, come di ſpada. *acies, aciei.*
Filo di trama. *licium, ii.*
Filoſofare. *philoſophor.*
Filoſofaſtro. *vilis Philoſophus.*
Filuca. *phaſelus, vel faſelus.*
Filugello, bigatto. *bombyx.*
Filuzzo. *tenue filum.*
Filza. *ſeries.*
Filze di perle. *linea margaritarum.*
Fimbria, orlo. *fimbria, oræ.*
Finale. *extremus.*
Fin ad alcuna parte, certa miſura. *aliquatenus.*
Fin a tanto. *catenus.*
Finattantochè. *donec.*
Fin da bambino. *jam inde a teneris annis, ab infantia, ab ineunte ætate, a teneris, ut ajunt, unguiculis.*
Fin dalle faſcie. *jam inde ab incunabulis.*
Fin da putto. *jam inde a puerizia, a puero, a pueris.*
Fin da giovane. *ab adoleſcentia.*
Fin da principio. *jam inde ab initio, a principio.*
Fin a dì. *ad lucem.*
Fin a notte. *ad veſperam.*
Fin a queſto dì. *ad hunc diem.*
Fin a un gran pezzo di giorno. *ad multam diem,* Così di notte. *ad multam noctem.*
Fin a un' anno. *ad annum.*
Fin a uno. *ad unum.*
Finchè, in ſin che. *donec, dum, uſquequo.*
Fin che ſarà poſſibile. *quoad ejus fieri poterit.*
Fin a tanto che. *quoad, catenus quoad.*
Fin a quando? *quouſque tandem?*
Finalmente, alla fine. *tandem, denique, poſtremo.*
Fine, cioè eſtremità di qualche coſa. *finis, terminus.*
ſenza fine. *infinitus.*
al fine, cioè finalmente. *tandem, denique.*
Fine per ſucceſſo, e riuſcimento. *exitus, eventus.*
Fine, addiett. cioè di tutta bontà. *optimus.*
Fineſtra, balcone. *feneſtra.*
Fineſtra picciola, fineſtrella. *feneſtella.*
far una fineſtra. *feneſtro, ras, feneſtram aperire.*
Fineſtrone. *lata feneſtra.*
Finezza. *perfectio.*
Fingere, contrafare. *fingo, ſimulo, comminiſcor.*
Fingere di non vedere. *conniveo.*
Fingitore. *ſimulator.*
Finimento. *finis, concluſio, terminus.*
Finire, compire. *finio, compleo, conficio, perficio, termino, expedio.*
Finire il reggimento. *abſolvere, conficere juriſdictionem.*
Finire la guerra. *conficere bellum.*
Finito, compito. *exactus, finitus, perfectus, abſolutus.*
Fino, add. V. Fine.
Fino, cioè infine. *uſque.*
Finocchio, erba nota. *fœniculum, marathron, i.*
Fino qui, cioè ad ora. *adhuc, hactenus.*
Fino tanto, cal l'iſteſſo, come fin qui. *adhuc.*
Finora. *hactenus.*
Fintamente. *ficte, ſimulate.*
Finto. *fictus, ſimulatus.*
Finzione. *fictio, ſimulatio.*
Fio, val feudo. Indi Pagare il fio, val portar le pene. *dare pœnas.*
Fioccare, per nevicare. *ningit, ningebat.*
Fiocchi, ceppe, che pendono da qualche coſa. *lemniſci.* Guernito con fiocchi. *lemniſcatus.*
Fiocco di lana, o d'altro. *floccus.*
Fiocco picciolo. *flocculus.*
Fiocchezza. *raucis, raucitas.*
Fiocco, cioè rauco. *raucus.* Divenir fiocco, *rauceo, is, ſi, ſum.*
Fiomba, cioè frombola da tirar ſaſſi. *funda.*
Fiore. *flos, oris.*
Fiore de' Poeti. *flos poetarum.*
Fiore picciolo. *floſculus.*
di fiore. *floreus.*
pieno di fiori. *floridus.*
chi coglie fiori. *florilegus.*
Fiore del rame. *flos æris.*
Fior di farina. *pollis, pollinis, e pollen, inis.*
Fior di melagrano. *balauſtium.*
Fiordaliſo, giglio. *lilium.*
Fior campeſe. *cyanus, i.*
Fioreggiare. *floreſco.*
Fiorire, cioè eſſere in fiore. *floreo.*
Fiorita, e fior di latte. *coloſtrum.*
Fiorito. *floridus.*
Fiorone. *ficus præcox, e groſſus, i.*
Fiorrancio. *caltha.*
Fiottare. *fluctuare.*
Fiotto, maree. *fluctus.*
Fiottoſo. *fluctuoſus.*
Firenza. V. Fiorenza.
Fiſare, o fiſſare. *firmi oculis intueri, figere obtutum.*
Fiſcale. *ærarii præfectus.*
Fiſchiare, zufolare, ſubbiare. *ſibilo, exſibilo.*
Fiſchiare dietro alcuno. *ſibilo inſectari aliquem, exſibilo.*
Fiſchio, fiſchiata, ſubbio. *ſibilus,*

Fiſi-

Fiſicare, fantaſticare. *comminiſci*.
Fiſico. *Phyſicus*.
Fiſicoſo, fantaſtico. *difficilis*, *moroſus*.
Fiſonomo. *phyſiognomon*, *onis*.
Fiſolera, barca picciola, e veloce. *celox*, *cis*.
Fiſſamente. *fixis oculis*, *attente*.
Fiſſare. V. Fiſare.
Fiſſo. *fixus*, *a*, *um*.
Fiſſo in Croce. *crucifixus*, *&* *cruci affixus*.
Fiſſura, e feſſura vagliono l'iſteſſo. *rima*.
pieno di fiſſure. *rimoſus*, *rimarum plenus*.
Fiſtola, male incurabile. *fiſtula*.
Fitta, dolore pungente. *dolor acutus*.
Fittajuolo, affittuale. *colonus*, *i*. V. *affittare*.
Fittizio, fatto a mano, e non da natura. *factitius*, *fictitius*, *fictus*.
Fiumara. *torrens*,
Fiume. *flumen*, *inis*, *fluvius*, *ii*, *amnis*.
di fiume. *fluvialis*, *fluviatilis*, *amnicus*.
chi abita appreſſo il fiume. *amnicola*.
Fiume profondo. *amnis altus*.
Fiume gelato. *flumen glacie concretum*, *a flumen gelidum*.
Fiume inſanguinato. *flumen ſanguine mixtum*, *pollutum*, *&c.*
Fiume quieto. *amnis ſedatus*, *amnis placidus*.
Fiume veloce. *fluvius rapidus*, *amnis incitatus*:
Fiumicello, picciolo fiume. *flumen*.
Fiutare, aſolare. *olfacio*.
Fiuto. *olfactus*, *us*.
Flagellare, val battere. *flagello*, *las*.
Flagello, e fragello, ſtromento col qual ſi flagella. *flagellum*.
Flagello, cioè gaſtigo, diſgrazia. *exitium*, *infortunium*.
Flauto, ſtromento muſico. *tibia*, *fiſtula*.
Flemma, cioè catarro. *pituita*.
Flemmatico, pituitoſo. *pituitoſus*.
Fleſſibile, facile da piegare. *lentus*, *flexibilis*.
Flora tenuta Dea da' Romani. *Flora*.
Feſte della Dea Flora. *Floralia*.
Florido, pieno di fiori. *floridus*.
divenir florido. *floreſco*.
Floſcio, fievole. *laſſus*, *enervis*, *flaccidus*, *flaccus*.
Fluidità. *fluor*, *fluxio*.
Fluido. *fluidus*, *fluens*.
Fluſſione. *fluxio*, *epiphora*.
Fluſſo, pel corſo dell'acqua. *fluxio*, *fluxus*.
Fluſſo di ſangue pel naſo. *profluvium narium*.
Fluſſo di ventre. *profluvium alvi*.
Fluttuare, ondeggiare. *fluctuo*, *undo*, *das*.
Fluttuoſo, pieno di onde. *fluctuoſus*, *undoſus*.
Fluviale, vel di fiume. *fluvialis*.
Focaccia, ſchiacciata. *placenta*, *torunda*.
Focaccia cotta ſotto le cenere. *coliphium*.
Focaccia con formaggio, e altre coſe. *libum*, *bi*.
Foce, canale della gola. *fauces*, *cium*.
Focile, acciarino per battere fuoco. *igniarium*.
Foco, elemento. V. Fuoco.
Focolare del fuoco. *focus*. Il diminutivo è *foculus*.
Focone. *authepſa*, *æ*.
Focoſamente. *ardenter*.
Focoſo. *ardens*, *igneus*.
Fodera. *pannus ſubſutus*.
Foderare. *ſubſuo*.
Foderato. *ſubſutus*, *a*, *um*.
Fodero di ſpada, o guaina. *vagina*.
Foggia, guiſa, maniera. *modus*, *ratio*, *ritus*, *mos*, *ſimilitudo*, *forma*.
Foglia, per fronde. *folium*.
gittare le foglie. *exire in folia*.
pieno di foglie. *frondoſus*.
Fogliame, quantità di foglie. *foliorum ſeries*, *aut multitudo*.
Foglia molla, o bietola, erba. *beta*.
Fogliare, produr foglie. *frondeſco*.
Foglietto, lettera ove ſono ſcritte le nuove. *epiſtola rerum publicarum*.
Foglio d'oro, d'argento. *bractea*, *æ*.
picciolo foglio d'oro, o d'argento. *bracteola*.
Foglie, che caſcano. *quiſquilia*, *arum*, *a folia caduca*.
Foglio di carta. *pagina*, *æ*.
Foglio groſſo. *folium craſſum*.
Foglio tagliato. *folium concisum*, *precisum*.
Fogna. *cloaca*, *æ*. Vedi chiavica.
Foja, prurito. *prurigo*, *riginis*.
Fola, favola. *fabula*, *nugæ*, *gerræ*.
Folgorare, lampeggiare. *fulgurat*, *abat*.
Folgorato, tocco dal folgore. *fulmine ictus*.
Folgore, baleno, lampo. *fulgur*, *fulgetrum*.
Folgoreggiare. *fulgurat*, *abat*.
Folica, uccello acquatico. *fulica*.
Folla, moltitudine, calca. *magna hominum vis*, *ſumma frequentia*, *turba*, *multitudo*.
Follare. *deculcare*.
Follatore. *fullo*, *onis*.
Folle, vano, pazzo. *vanus*, *veſanus*, *inſanus*, *vecors*, *amens*.
Follemente. *ſtulte*.
Folletto, o ſpirito aereo. *aereus dæmon*.
Follia, pazzia. *amentia*, *dementia*, *inſania*, *ſtultitia*.
Follo, e Follatojo. *fullonica*, *e fullonicum*.
Folto. *denſus*.
Fomentare. *foveo*.
Fomento. *fomentum*.
Fomite. *fomes*.
Fonda, borſa. *crumena*, *loculus*.
Fondaco, bottega groſſe. *taberna*.
Fondamento. *fundamentum*. far i fondamenti. *jacere fundamenta*.
dal fondamento. *funditus*, *a fundamentis*.
Fondare, gettar il fondamento. *fundo*, *as*, *jacere fundamenta*.
Fondato. *fundatus*, *a*, *um*.
Fondatore. *conditor*.
Fondazione. *origo*, *fundatio*.
Fondello per mettere in tavola ſotto i boccali. *baſis*.
Fondere per disfare. *fundo*, *liquo*, *liquefacio*.
Fonderſi. *liquor*, *liqueſco*.
Fondo, per profondo ſuſt. *fundum*, *profundum*.
fondo agg. *profundus*, *a*, *um*.
da fondo fin' al fondo. *funditus*.
Fondo, per poſſeſſione, o podere. *fundus*, *i*.
Fondo di nave. *carina*, *æ*.
Fonghino, di fongo. *funginus*, *gina*, *ginum*.
Fongo. *fungus*, *boletus*, *i*.
Fontana, o fonte. *fons*, *tis*.
di fontana. *fontanus*, *na*, *num*.
Fontanello, picciola fontana. *fonticulus*.
Fontanella, cauterio. *cauterium*.
Fonte, val l'iſteſſo, che fontana. *fons*, *fontis*.
Fonte puro, ſenza fango. *illimis fons*.
Fora, fuora, fuora, e fuori ſignificano l'iſteſſo. *extra*, *foras*, *foris*.
Foracchiare. *perforo*.
Foraggiare. *commeatus ſibi quærere*, *pabulari*.
Foraggio. *commeatus*, *pabulatio*.
Forame pertugio, buco. *foramen*, *nis*.
Forare, far buco. *terebro*, *perforo*.
Foratojo. *terebra*, *æ*.
Forbice, ſtromento da tagliare. *forfex*. *forficis*.
Forbice per cavar i denti. *dentarpaga*, *æ*.
Forbice per cavar i peli. *volſella*, *a volſella*, *æ*
Forbicino. *forficula*, *æ*.
Forbire, nettare, far polito. *extergo*, *polio*, *mundo*.
Forbito, netto. *expolitus*, *purgatus*, *extersus*.
Forca da lunghi branchi per ammucchiare. *mergo*, *ga*.
Forca per appiccare i malfattori. *furca*, *crux*.
Forca per ſoſtenere qualche coſa. *furca*.
Forca di ferro. *paſtinum*, *ni*.
Forchetta, pirone per adoperare a tavola. *fuscula*, *la*.
Forcina, picciola forca. *furcilla*.
Forcina per cavar la carne di pignatta. *fuſcinula*, *æ*.
Forcina di tre punte. *tridens*, *tis*, *fuſcina*, *æ*.
Forcola, dove ſi poſa il remo per vogare. *ſcalmus*.
Forcola, iſtromento di villa. *merga*, *æ*.
Forcuto. *biſulcus*, *furcillatus*.
Foreſe, o foreſtano, contadino. *ruſticus*.
Foreſta. *ſylva*, *ſaltus*.
Foreſteria. *hoſpitium*, *diverſorium*.
Foreſtiere, di ſtrano paeſe. *hoſpes*, *advena*, *peregrinus*, *alienigena*, *extraneus*, *externus*, *exterus*, *extrarius*.
Forfice, vale l'iſteſſo, che forbice. *forfex*, *cis*.
Forficetta. *forficula*.
Forfora nel capo, val ruſſola. *furfures*, *porrigo*, *ginis*.
Forma, effigie, immagine, fattezza. *forma*, *facies*, *habitus*. Per norma. *regula*.
di due forme. *biformis*.
ſenza forma. *informis*.
Forma di formaggio. *meta lactis*, ~~*forma*~~ *caſei*.
Forma della ſcarpa. *forma*.
Formaggiera, ſtanza da farvi il formaggio. *caſeale*, *lis*.
Formaggio, cacio. *caſeus*.
Formaggio freſco. *caſeus recens*.
Formaggio di cavalla. *hippace*, *es*.
Formaggio Parmeggiano. *caſeus Parmenſis*.
Formalmente. *re vera*, *re ipſa*, *vere*.
Formare, dar forma, e compire. *formo*, *conformo*, *figuro*.
Formato. *formatus*, *fictus*.
ben formato, cioè bello. *formoſus*, *forma præſtans*.
Formatore. *opifex*, *formator*.
Formazione. *creatio*, *formatio*.
Formella, buca da piantar alberi. *ſcrobs*, *ſcrobis*.
Formento, grano. *frumentum*, *triticum*.
raccolta di formento. *frumentatio*, *onis*.
Formento foraſtiero. *frumentum importatum*.
Formento di Sicilia. *frumentum Siculum*.
Formica, animal noto. *formica*.
di formica. *formicinus*.
mal della formica. *formicatio*.
Formicajo. *formicarum agmen*, *formicarum nidus*.
Formidabile, ſpaventoſo, orribile. *formidabilis*, *terribilis*.
Formiſura, e fuormiſura, ſmiſuratamente. *nimis*, *immodice*, *plus æquo*.
Formola. *formula*.
Formoſo, vale l'iſteſſo, che bello. *pulcher*, *formoſus*.
Fornace. *fornax*, *acis*. Fornace picciola. *fornacula*.
Fornace da calcina. *calcaria*, *æ*.
Fornace di mattoni. *lateraria*, *æ*.
Fornacciaro, che cuoce la calcina nella fornace. *calcarius*.
Fornaja, che cuoce il pane. *piſtrix*, *cis*.
Fornajo, piſtore, che fa, e cuoce il pane. *piſtor*, *fornarius*.
di fornajo, e pertinente a fornajo. *piſtorius*.
arte del fornajo. *furnaria*, *riæ*, *ars piſtoria*.
Fornicare. *ſcortor*, *aris*, *mœchor*, *aris*.
Fornicario, fornicatore. *ſcortator*, *adulter*, *mœchus*.
Fornicatrice. *meretrix*, *mœcha*.
Fornimenti di cavalli. *phalera*, *rarum*.
Fornimento. *apparatus*, *ſupellex*.
Fornimento foraſtiero. *ornatus alienus*.
Fornimento da Re. *ornatus Regalis*.
Fornimento da ſoldato. *ornatus militaris*.
Fornimento, finimento. *complementum*.
Fornire, guarnire, o ornare. *orno*, *munio*, *exorno*, *inſtruo*.
Fornire, per finire, o compire. *finio*, *conficio*, *compleo*, *perficio*.
Fornitamente, compiutamente. *perfecte*, *finite*.
Fornito. *inſtructus*, *ornatus*.
Fornito, finito. *perfectus*.
Fornito il viaggio. *finita via*.
Forno, dove ſi cuoce il pane. *furnus*, *clibanus*.
pertinente al forno. *furnaceus*.
Foro, forame, e pertugio. *foramen*.
Foro, luogo per giudicare. *forum*.
Forſe, per caſo, forſechè. *forſitan*, *forſan*, *forte*, *fortaſſe*.
Forſe? interrogativo. *An?* *Num?*
Forſechè. *forte*.
Forſennataggine. *dementia*.
Forſennatamente. *dementer*, *ſtulte*.
Forſennato. *amens*, *tis*.
Forſina. *fuſcina*, *æ*.
Forte, cioè poſſente, e gagliardo. *fortis*, *ſtrenuus*, *robuſtus*, *validus*.
Forte, vale acetoſo. *acidus*, *acer*, *acris*, *acre*.
divenir forte, come aceto. *aceo*, *aces*, *aceſco*, *is*.
Forte per difficile. *arduus*, *difficilis*.
Forte, cioè ad alta voce. *ſumma voce*, *elate*.
Forte d'una Città, e fortezza. *agger*, *ris*, *vallum*, *valli*, *munimentum*, *arx*.
Forte, avverb. *valde*, *magnopere*, *vehementer*.
Fortemente, coraggioſamente, animoſamente. *fortiter*, *viriliter*, *ſtrenue*.
Fortezza. *fortitudo*, *robur*.
Fortezza di una Città, Cittadella, Caſtello. *arx*, *arcis*, *vallum*, *i*, *munitio*.
Forticello, alquanto forte. *forticulus*, *a*, *um*.
Fortificamento. *munimen*, *munitio*, *munimentum*.
Fortificare. *munio*, *permunio*. *fulcio*.
Fortificare, per dar forza. *roboro*, *corroboro*.
Fortificare intorno. *communio*.
Fortificato. *munitus*.
non fortificato. *immunitus*.
Fortificatore. *munitor*.
Fortificazione. *munimen*, *vallum*.
Fortigno, agretto. *acidulus*.
Fortuito, di fortuna. *fortuitus*.
Fortuna, ſorte. *fortuna*, *ſors*, *ſors*, *tis*. fortuna proſpera. *proſpera*, *ſecunda*, *commoda*, *optima fortuna*, *ſecunda res*.
Fortuna contraria. *fortuna adverſa*.
Fortuna di mare. *tempeſtas*, *tis*.
Fortunato, felice, avventurato. *fortunatus*, *felix*.
Fortunatamente. *feliciter*.
Fortunevole. *turbulentus*, *a*, *um*.
Fortunoſo mare. *mare inquietum*, *mare turbatum*, *agitatum*, *procelloſum*.
Fortuito. *fortuitus*, *a*, *um*.
Forvoglia, e fuorvoglia. *invito*.
Foruſcito. *exul*, *lis*.
Forza, poſſanza. *vis*, *vires*, *conatus*, *conamen*.
Forza ſubitanea di venti con acqua. *procella*.
con ogni forza. *obnixe*.
Forzare. *vim adhibere*, *extorquere*, *cogere*.
Forzare a dire la verità. *extorquere veritatem*.
Forzatamente. *per vim*, *vi*.
Forziere, caſſa. *arca*, *ſcrinium*.
Forzieretto, o forzierino. *arcula*.
Forzuto. *robuſtus*.
Foſco, color nero, oſcuro, bruno. *fuſcus*, *pullus*, *nubilus*.
Far foſco. *infuſco*, *ſcas*.
Foſſa, e foſſo. *foſſa*, *fovea*, *æ*, *ſcrobs*.
Foſſa per piantare alberi, o viti. *ſcrobs*, *bis*.
Foſſa da cavar oro. *arrugia*, *æ*.
Foſſa d'una Città. *agger*, *ris*.
Foſſarello, foſſerella. *foſſula*.
Foſſi d'acque correnti, cioè roggie. *alli*, *orum*, *euripi*, *orum*.
Foſſi per le ſtrade. *incilia*, *ium*.
Foſſi intorno ai campi per gittar via l'acqua. *elices*, *um*, *colliquiæ*, *arum*, *ſulci aquarii*.
Foſſato. *Lacuna*, *æ*.
Foſſicella, picciola foſſa. *foſſula*, *læ*.
Foſſo. V. Foſſa.
Fra è prepoſizione, che vale tra, e ſi dice *inter*.
Fra le mani. *inter manus*.
Fra me, fra ſe. *mecum*, *ſecum*.
Fra noi. *inter nos*. Coſì fra voi. *inter vos*.
Fra le ſtrade. *inter vias*.
Fra il cenare. *inter cœnam*, *inter cœnandum*.
Fra il bere. *inter ſcyphos*, *inter bibendum*.
Fra queſto mezzo, tra tanto. *interea*, *interim*.
Fra due, val nel mezzo. *intermedius*, *a*, *um*, *interjectus*.
Fracaſſamento. *conquaſſatio*, *quaſſatio*.
Fracaſſare, rompere, rovinare. *eliſo*, *obtero*, *refringo*, *confringo*.
Fracaſſare le forze della virtù. *elidere nervos virtutis*.

Fra-

Fraceſſare i nemici. profligare hoſtes.
Fracaſſato. fractus, diffractus.
Fracaſſo, rovina. ruina.
Fracaſſo, cioè ſtrepito. rumor, ſtrepitus, fragor.
Fracidezza, fracidume. putredo.
Fracido, marcio. putridus, putris.
Fraga, frutto noto. fraga, arum.
Fragile, val caduco. caducus, fragilis.
Fragilità. fragilitas, imbecillitas.
Fraguero. tundo, frango, comminuo.
Fragola. V. Fraga.
Fragore. fragor, ſtrepitus.
Fragranza. fragrantia.
Frale, l'iſteſſo, che fragile. fragilis, le.
Fralezza. V. fragilità.
Frammento, pezzo. fragmen, fragmentum. frammenti di coſe mangiare. fruſta eſculenta.
Frammenti di pietre. fragmenta lapidum.
Frammettere. interpono.
Francamente. audacter, libere, audenter.
Francare. immunem reddere.
Franceſi. Galli.
Franchezza, gagliardia. valetudo, virtus, robur, audacia.
Franchezza, per l'eſenzione. immunitas.
Franchezza, cioè ardimento. audacia.
Franchigia, vale eſenzione, e franchezza. immunitas.
Franchigia, luogo franco, e ſicuro. aſylum.
Francia. Gallia.
Francia, o frangia, orlo di veſte. fimbria, lacinia. Vedi frangie.
Franciato, fregiato. fimbriatus, lacinioſus.
Franco, eſente, libero. liber, immunis.
Francolino, uccello. attagen, attagenus.
Frangente, cioè accidente difficoltoſo. res adverſa.
Frangere, vale rompere, ſpezzare. frango, effringo, ſtlido, comminuo.
Frangie, o frange della veſte. lacinia, arum.
Franto, rotto. fractus, confractus.
Frappare, tagliar min. concidere. Per vantarſi. magnifice jactare ſe, efferre ſe. Per ingannare. dare verba.
Frappatore, cicalone, vantatore. jactator, oſtentator, loquax, blatero.
Frappe della veſte. ruga.
Frappe, cioè ciance. nugæ, arum.
Frapporre. interpono, intermiſceo.
Fraſca, ramuſcello, o branco d' albero. ramulus, ſurculus, li.
Fraſcata, ombramento. umbraculum.
Fraſche, baje, ciance, favole. nugæ, nugamenta, fabulæ.
Fraſcheria, il medeſimo, che fraſche. nugæ.
Fraſchetta, come ſi ſuol dire ai putti. levis, nugator.
Fraſchetto, fiſchio, che adopera il Comito di galea. fiſtula nautica.
Fraſſino, albero noto. fraxinus. Di fraſſino, fraxineus.
Fraſtornare. irritum facio, reſcindo, impedio.
Fra tanto. interim, interea.
Frate, fratello. frater.
Fratellanza. fraternitas, germanitas.
Fratellino, picciolo fratello. fraterculus.
Fratello. frater, germanus.
Fratello cugino. patruelis.
Fratello di latte. collactaneus.
Fratello del marito. levir, leviri.
Fratello dal canto di madre. frater uterinus.
Fratelli gemelli. fratres gemini, fratres gemelli. da fratello, fraternalmente. fraterne.
Fraternale, da fratello. fraternus, a, um.
Fraternamente. fraterne.
Fraternità. germanitas, fraternitas.
Frateſco colore, bigiaccio, bardiglio. leucophæus, cinericius, cineraceus.
Fratta, ſiepe, che ſi fa alle vigne, e campi. ſepes. Per luogo ſcoſceſo. locus præruptus.
Fraudare, defrodare, e ingannare. fraudo.
Fraude, frode, inganno. dolus, fraus, techna, machinatio, captiuncula.
Fraudolente, ingannatore. doloſus, fraudulentus, captioſus.
Fraudolentemente, con inganno. doloſe, captioſe.
Freccia. ſagitta, jaculum, miſſile, is.
Frecciare. jaculis appetere, jaculari.
Freddamente, ſenza grazia. frigide.
Freddezza. frigus.
Freddo, ſuſtantivo. frigus, algor.
Freddo molto grande. frigus maximum, frigus intolerabile, vis maxima frigoris.
aver freddo. frigeo, algeo.
aver gran freddo. perfrigeo.
patir freddo. algeo.
prender freddo da luogo freſco. colligere frigus, captare.
Freddo, aggett. frigidus, algidus, gelidus.
divenir freddo, e raffreddarſi. frigeſco.
Fredda ſtagione. tempeſtas perfrigida.
Freddoſo, o agghiacciato. algidus.
Freddura. algor, frigus.
Fregamento. frictio, perfrictio, fricatio, fricatus.
Fregare, vale ſtropicciar forte. frico, perfrico.
Fregare intorno. circumfrico.
Fregata, legno ſottiliſſimo. celox, lembus.
Fregiare, ſegnare. notam infligo, vel inuro. Per adornare. orno.
Fregiato, ſegnato. notatus. Adornato. exornatus. Franciato. fimbriatus.
Fregio, piaga. vulnus, nota. Segno d' una piaga. cicatrix. Ornamento. ornamentum, decus, inſigne. Ornamento, che ſi mette intorno alla veſti. fimbria, æ, opus intextum.
Fregio, muro tra l' architrave, e la cornice. zophorus.
Fregola di pane, o d' altra coſa. mica, æ.
Fregola, e frega, val voglia. libido, nis.
Fregolare, e ſtregolare, minuzzare. frio, as.
Fremere, come fanno le onde del mare. fremo, is, confremo.
Fremito. fremitus, us.
Frenare, e raffrenare. compeſco, freno, refreno.
Freneſia, infermità, quando uno vacilla. phrenitis.
Frenetico. phreneticus, delirus.
Freno, come di cavallo. frænum, fræni.
mettere il freno. infræno.
prendere il freno co' denti. mordere frænum.
tirar il freno. ducere frænum, adducere.
Frequentare, continovare. frequento, tas.
Frequentato, celebre. frequens, celebris.
Frequentazione. continuatio, frequentatio.
Frequente, continovo, aſſiduo. aſſiduus, frequens.
Frequentemente, aſſiduamente. frequenter, aſſidue.
Frequenza. frequentia, celebritas.
Freſcamente. nuper, recens.
Freſchetto. frigidulus, alſus.
Freſco, val freddo. frigus, oris.
Freſco, nuovo, fatto nuovamente. recens.
di freſco, di nuovo, avverbio. recens.
Freſco, cioè ſano. integer, ſanus, ſalvus.
Freſone, paone così detto. amphimallum.
Freſſora, padella. ſartago, patella.
Fretta, preſcia. properatio, feſtinatio.
aver fretta. propero, feſtino, accelero.
Frettoloſamente, con fretta. feſtinanter, propere, celeriter.
Frettoloſo. properans, properus, præproperus.
Frezza. ſagitta, jaculum, ſpiculum.
Friggere. frigo.
Frigidità, frigidezza. frigus.
Frigido. frigidus, gelidus.
Frignocola, cioè percoſſa nel fronte de' putti col dito. talitrum.
Frittata. placenta ex ovis.
Frittella, frittola. artolaganus, i.
Fritto. frixus, frictus.
Frittura, e frittume. res frixa.
Frivolo, da niente. futilis, frivolus.
Frizzare. mordeo, ango, uro, pungo.
Froda. V. Fraude.
con frode. fraudulenter.
Frodare, ſignifica ingannare. fallo, decipio, fraudo.
Frodolento, gabbatore. fallax, perfidus, fraudulentus, doloſus.
Frodolentemente. captioſe, perfide, fallaciter.
Frollo. maceratus, a, um.
Frollare. macerare.
Frullone, o frullone, inſtrumento. cribrum farinarium.
Frombola, ſtrumento per tirare ſaſſi. funda.
Frombolière. funditor.
Fronda, o fronde d' albero. frons, frondis.
produrre frondi. frondeo, frondeſco.
di fronde. frondeus.
che produce frondi. frondifer.
Frondoſo, pieno di frondi. frondoſus.
eſſere frondoſo. frondeo, es.
Frontale, che ſi pone alla briglia del cavallo. frontale, lis.
Fronte, parte ſuperiore della teſta. frons, frontis.
Fronte calva. frons calva.
Fronte creſpe. frons rugoſa, o corrugata, frons caperata, frons contracta, ruga frontis.
Fronte ſenza creſpe. frons explicata, o frons exporrecta.
Fronte malinconica. frons nubila, frons obducta.
di gran fronte. fronto, frontonis.
di due fronti. bifrons, bifrontis.
Fronteggiare, ſtare alle frontiere. ſto adverſus, obſideo, propugno, oppugno. Far faccia al nemico. contra hoſtem ſtare.
Frontiera, riparo, baſtione. propugnaculum finium.
Frontiere. fines, ium, ora, arum, limites, um. Onde milites limitanei. Juriſc. ſoldati alle frontiere.
Frontiſpicio. frons libri.
Frontoſo. audax, impudens.
Fronzuto. frondoſus.
Frotta, moltitudine. turba, caterva, cœtus.
in frotta. catervatim.
Frottola, verſi di nozze, laſcivi. cantio, cantilena, thalaſſio, onis.
Frugare. percontor, inquiro, pertento.
Frugatojo, ſtrumento da frugare. contus.
Frugifero. frugifer.
Frugnuolo. laterna venatoria.
Fruire, godere. fruor, eris.
Frumento, e formento. frumentum, triticum.
Fruſta, ſcoreggiato. flagrum, flagellum, ſcutica, lorum.
Fruſtare, ſcoreggiare. virgis cædere, verberare, flagellare.
Fruſtato. virgis caſus, flagellatus.
Fruſto, conſumato, logoro. abjoletus, exhauſtus, attritus.
Frutice. frutex.
Frutto. pomum.
Fruttare. fructum edere.
Fruttaruolo, venditor di frutti. pomarius, rii.
Frutti della terra, de' quali noi ci nodriamo. fruges. frugum.
Fruttifero, o fruttevole. frugifer, fructifer.
Frutto. fructus, tus.
far frutto, o profitto. proficio.
Fruttuale, o fruttuario, chi gode il frutto. uſufructuarius.
Fruttuoſamente. utiliter.
Fruttuoſo, utile, profittevole. fructuoſus, utilis.
Fucile. ignitarium.
Fuga, il fuggire. fuga, gæ.
mettere in fuga. fugo, fugas.
metterſi in fuga, e fuggire. fugio, fugæ ſe dare.
Fuga a' nemici. tranſfugium.
Fuga molto vergognoſa. fuga turpiſſima.
chi fugge a' nemici. tranſfuga.
Fugace, che preſto, e facilmente fugge. fugax, cis.
Fuggire, ſcampare. fugio, effugio, fugæ ſe committere, dare, tradere, conjicere ſe in fugam.
Fuggire altrove, in diverſe parti. aufugio.
Fuggire ai nemici. tranſfugere ad hoſtes.
Fuggire di naſcoſto da' compagni. ſubducere ſe.
Fuggita. fuga, æ.
Fuggitivo. fugitivus.
Fuggitivo alla banda de' nemici. perfuga, tranſfuga.
Fuliggine. fuligo. V. Filiggine.
Fulminare, ſaettare. fulmino, nas.
Fulmine, lampo, baleno. fulmen, is.
Fulminare, cader fulmini. fulminat, abat.
Fulminato, toccato dal Cielo. tactus de Cœlo, fulmine ictus.
Fummante, e fumante, chi fuma. fumans, antis, fumidus.
Fummare, e fumare, far fumo. fumo, as.
Fummicare, e fumicare, affumicare, ſuffumicare. fumigo, fumifico.
Fummicato, e fumicato, affumicato. fumidus.
Fummo, o fumo, vapor nero, ch' eſce dal fuoco. fumus.
Fummoſità, e fumoſità. exhalatio.
Fummoſo, e fumoſo, che ha fumo in ſe. fumoſus, fumifer.
Funajo. reſtio, nis.
Fune, corda. funis, reſtis.
Fune di navi. rudens.
Funebre, pertinente al mortorio. funebris.
convito funerale. funebre epulum.
Funerale, ſuſt. funus, eris.
Funereo, il medeſimo che funebre. funereus, funebris.
Fungo. V. Fongo.
Funicella. funiculus, reſticula.
Funzione. functio.
Fuocarello, picciolo fuoco. igniculus.
Fuoco, elemento noto. ignis.
di fuoco. igneus.
divenir di fuoco. igneſco.
accendere il fuoco. excitare ignem, accendere ignem.
Fuoco di S. Antonio. ignis ſacer, puſtula. ſpecie d' infermità.
Fuocone dell' archibugio. fomes ignitarius.
Fuocone, vaſo da portar carboni. focus prunarum.
Fuora, fuori, val di fuori, per di fuori. foris, foras. Egli è fuori. foris eſt. Va fuora. foras i, exit.
Fuorchè. præter.
Fuori, prepoſizione. extra. ſerve all'accuſativo.
Fuor di pericolo. extra periculum, expers periculi, vacuus periculo.
Fuor che, eccetto che. præter, præterquam.
Fuor di mente, o fuor d' intelletto. demens, amens, veſanus, vecors.
Fuor di miſura, e fuor di modo. immodicus, immodicè.
Fuor del paeſe, val in ſtraniero paeſe. peregre.
Fuor di propoſito. præter rem, ab re, importunus.
Fuor di ſe. mente captus, inſipiens, ſtolidus.
Fuor di ſtrada, ſenza via. avius. Dove non ſi può andare. invius.
Fuor d'ora, e di tempo. importunus, intempeſtivus.
Fuor d' ora, e ſtagione, avverbio. importune.
Fuor d' uſanza, che non ſi accoſtuma. inuſitatus.
Fuor d' uſanza, avverbialmente. inuſitate.
Fuor di me. præter me, extra me.
Fuor di te ſolo. præter unum te, & abſque uno te.
Fuor di ragione. alienum a ratione.
Fuoruſcito, bandito dalla ſua patria. extorris, patria, fugatus, exul, exilio mulctatus.
Furace, cioè inclinato a rubare. furax, cis.
Furare, val rubare. ſurripio, furor, clepo, pis.
Furbo, o ladroncello. furunculus, li.
Furfante. flagitioſus, furcifer.
Furfanteria. improbitas.
Furia, calca, preſcia. frequentia, turba, rerum vis.
Furia, o furore. furia, furiæ.
a furia. furenter.
pieno di furia. furibundus.
Furiare, divenir furioſo, o far furie, e pazzie. furo, is.
Furiare grandemente. perfuro, vehementer inſanio.
Furiare per imbriachezza. debacchor, aris.
Furibondo, pieno di furia. furibundus.
Furie infernali. Furiæ, Eumenides.
Furioſamente, da furioſo. furenter, furioſe.
Furioſo, forſennato. furioſus, furens, furibundus.
Furo, ladro. fur.
Furore. furor, oris.

Fur-

Google

Furtivamente, cioè di naſcoſto. *furtim, clam.*
Furtivamente, cioè ladroneſcamente. *furtim, furtive.*
Furtivo, cioè naſcoſto. *furtivus, a, um, ut iter furtivum.* viaggio naſcoſto.
Furto, ladroneccio. *furtum, i.*
Furto manifeſto. *furtum apertum.*
Furto d' animali. *abigeatus, us.*
Furto pubblico, rubamento di denari del Principe. *peculatus.*
chi ſuole far furto. *furtificus.*
Fuſajuolo, che pongono le donne al fuſo, per meglio torcere. *borpan, verticillus.*
Fuſcello. *feſtuca.*
Fuſo, iſtrumento, con che ſi fila. *fuſus.*
Fuſta, legno marittimo, minore della galea. *biremis.*
Fuſta da corſari. *myoparo, onis.*
Fuſto del formento, gamba della biada. *culmus.*
Fuſto, val' anche tronco. *truncus.*
Fuſto della colonna. *ſcapus, i.*
Fuſto dell' erba. *caulis, is.*
Futuro, cioè tempo a venire. *futurus, ra, rum.*

G

GAbbamento, cioè inganno, all'ingannare. *fraus, dolus, deceptio.*
Gabbano, mantello da pioggia. *penula, endromis.*
Gabbano da contadino. *cucullio, onis.*
Gabbano peloſo. *gauſape, is, penula gauſapina.*
Gabbano groſſo da villano. *laterna pinguis.*
Gabbanato, o ragabbanato. *penulatus, a, um, laterna amictus.*
Gabbare, per ingannare. *fallo, decipio.*
Gabbare, per beffare, e ſchernire. *jocor, irrideo.*
Gabbatore, ingannatore. *deceptor.*
Gabbia da uccelli. *cavea.*
Gabbia della nave. *carcheſium, ii, corbis.*
Gabbia da pigliar topi. *muſcipula.*
Gabbia da polli. *cavea gallinacea.*
Gabbione da combattere. *pluteus, ei, vinea.*
Gabbe. *jocus, ludus.*
Gabella, cioè dazio. *vectigal, lis.*
Gabella di grano, vino, e legumi. *decuma, æ.*
Gabella di paſcoli. *ſcriptura, æ.*
Gabella del porto. *portorium, ii.*
Gabelliere, riſcotitore del dazio. *publicanus.*
Gabelliere de' paſcoli. *magiſter ſcripturæ.*
che paga gabelle. *vectigalis.*
Gabinetto. *penetrale, is.*
Gagliardamente, con gagliardezza. *ſtrenue, acriter, vehementer, præſenti animo, acri.*
Gagliardia, e gagliardezza, poſſanza. *vigor, ſtrenuitas, robur.*
Gagliardo, forte, poſſente. *fortis, ſtrenuus, vegetus, firmus, validus, robuſtus, nervorum pluvimorum.*
eſſer gagliardo. *ſtrenuas.*
non gagliardo. *inſtrenuus.*
Gaglioffaria, cioè poltroneria. *ignavia, deſidia, inertia.*
Gaglioffaria, cioè ribalderia. *nequitia, æ.*
Gaglioffo, poltrone, e da poco. *ignavus, iners.*
Per furfante. *facinoroſus.*
Gaglioffone, e poltroncione. *impuriſſimus nebulo, homo nequam, ſingulari nequitia præditus, e homo perdita nequitia.*
Gaglioffoneſcamente. *nequiter, turpiter, prave.*
Gagnolare, far voce di volpe, e parlar tra' denti. *gannio, obgannio, ululo.*
Gajamente, allegramente. *feſtive,*
Gajetto, galantino. *venuſtulus,*
Gajezza. giulività. *feſtivitas,*
Gajo, giulivo. *feſtivus.*
Gala, ornamento da donne. *ſtrophium, mundus, us.*
ſtar ſulla gale, cioè attendere agli ornamenti. *exquiſitiorem cultum affectare.*
di gala, vale allegramente, franzamente. *acriter, gnaviter, expedite, feſtiviter, hilariter.*
Galante, piacevole, aggraziato. *lepidus, venuſtus, bellus, elegans.*
Galantemente, con grazia, con galanteria. *venuſte, lepide, belle, eleganter, concinne.*
Galanteria, buona grazia. *venuſtas, decor, elegantia.*
Galantino. *bellulus, bellatulus, venuſtulus.*
Galantuomo. *vir probus, honeſtus, liberalis.*
Galavrone. *crabro, nis.*
Galea, legno marittimo. *triremis.*
Galeazza, cioè galea grande, da carico. *quinquiremis.*
Galeone. *myoparo, onis, navis roſtrata.*
Galeotta. *biremis.*
Galeotto, e vogatore. *remex, igis, nauta, æ.*
Galere, vaſo da vino. *galeola, æ.*
Galeria, coperta. *pergula, æ.*
Galla, frutto della quercia. *galla, la.*
Galleggiare, ſtare a galla. *nato, ſupernato.*
Galleria, ſtanza di pittore, ſtatue, &c. *pinacotheca, tablinum.*
Galletto, picciol gallo. *pullus, gallinaceus.*
Gallina, animale noto. *gallina, æ.*
Gallina nana, overo pepola. *gallina pumila.*
Gallina di razza. *gallina matrix.*
Gallina d' India. *meleagris, idis.*
Galline di due anni. *gallina bima.*
Gallina mezzana. *gallina vulgaris.*
Gallina chioccia. *gallina matrix.*
Gallina vecchia. *gallina veterana, gallina vetula.*
di gallina. *gallinaceus.*
far verſo di gallina, che cova. *glocio, cis.*
Gallinajo, o galliniero, e gallinaria, chi nodriſce galline. *gallinarius, e gallinaria.*
Gallinajo, o pollajo, luogo dove ſtanno le galline. *gallinarium.*
Gallitrico, erba. *horminum ſylveſtre.*
Gallo. *gallus gallinaceus.*
Gallo, cioè Franceſe. *Gallus, Francus.*
Gallo d' India. *gallus Indicus.*
Gallone, fianco. *latus.*
Galoppata, andare di galoppo. *gradatim curro.*
Galoppo. *gradarius curſus.*
Galta, o guancia. *gena, mala.*
Gamba, dal ginocchio al piede. *crus, cruris.*
metterſi in gamba. *conjicere ſe in pedes.*
chi ha le gambe ſtorte. *loripes, loripedis.*
Gambe larghe. *crura divaricata.*
chi ha le gambe larghe. *varus, a, um.*
Gambe di formento. *culmus.*
Gamba dell'erbe. *caulis, is.*
Gambarella, peſce. *ſquilla, æ.*
Gambaro, ſorta di peſce noto. *cancer, gammarus.*
Gambaro groſſo di mare. *locuſta, ſtæ.*
Gambiera, armatura da gambe. *ocrea, æ.*
Gambo, tronco, che creſce in alto. *caulis, culmus.*
Gambone. *ingens caulis.*
Gambuccia. *cruſculum.*
Ganaſcia, maſcella. *maxilla.*
Ganghero della porta. *cardo, inis.*
Gangrena, carne morta in una piaga. *gangræna, æ.*
Gara, briga, contenzione, lite. *contentia, lis, rixa, certamen, æmulatio.*
a gara. *certatim.*
Garabullare. *decipio, impono.*
Garbato. *elegans, doctus, eruditus.*
Garbatamente. *venuſte, ſcite, eleganter.*
Garbo, o garbatezza. *venuſtas, tis, elegantia, æ.*
Garbo, aggiunto di vino, o frutte. *acerbus, acer.*
Garbino, vento. *corbus.*
Garbuglio, conteſa tra più perſone. *turba, æ, rixa. æ, ſeditio, onis.*
Gareggiare. *certo, æmulor, contendo.*
Gareggiatore. *æmulator.*
Garetto, garetta. *ſuffrago, inis, poples, itis.*
Gargarizzare, gargagliare. *gargarizo.*
Gargarizzamento. *gargarizatus, tus, gargarizatio, nis.*
Gargaro, o gargozza, picciola carne nel fine del palato, che pende alle fauci. *gurgulio, nis.*
Gargatone, verme, che rode il grano. *curculio, vel gurgulio, unis.*
Garofano, fiore roſſo, o bianco di odore ſoave. *leucoium, charyophyllum.*
Garofano delle ſpeciarie. *charyophyllum.*
Garrire, cantare, come fanno gli uccelli. *garrio.*
Garrolo, ciarlone. *garrulus, aretalogus, loquax.*
Garzo, ſorta di cardo. *acorna, æ.*
Garzone, famiglio, fante. *puer, famulus.*
Garzoncello. *adoleſcentulus, admodum adoleſcens.*
Garzuolo di lino. *manipulus lini.* Vedi mazzo.
Gaſtigare, riprendere. *caſtigo, gas.*
Gaſtigare col baſtone. *caſtigare verberibus.*
Gaſtigar con le parole. *caſtigare verbis, objurgare.*
Gaſtigo, gaſtigamento, gaſtigazione. *caſtigatio, onis.*
Gattino, di gatto. *feline.*
Gatto, animale aſſai noto. *feles, alurus.*
Gatto mammone. *cercopithecus.*
Gatto, che fa il zibetto. *mus odorifer.*
Gattone. *feles major.*
far il gattone. *connivere.*
Gaudio, vel allegrezza. *gaudium, lætitia.*
Gazza, o gazzuola, uccello noto. *pica, ca.*
Gazzetta, foglio d'avviſi. *ephemeris rerum geſtarum.*
Gazzo, chi ha gli occhi torti, che pare, che ceani. *pætus, ti.*
Gelare, congelare, o aggelare. *gelo, las, congelo, glacio.*
Gelarſi, per aggiacciarſi. *geleſco, ſcis.*
Gelamento, congelamento. *gelatio, congelatio.*
Gelatamente. *gelide.*
Gelata, brina, gelo. *pruina, glacies, gelu.*
Gelatina, condimento fatto di brodo, aceto, e ſpecie. *juſculum coctum.*
Gelato, congelato, particip. *gelatus, gelidus.*
Gelato intorno. *circumgelatus.*
Geloſia, che ſi tiene davanti la fineſtra. *tranſenna, næ, cancelli, orum.*
a foggia di geloſia. *cancellatim.*
fatto in geloſia. *cancellatus.*
Gelo. *gelu.*
Geloſia in amore. *zelotypia.*
Geloſo. *zelotypus.*
Gelſa, ſignifica mora frutto. *morum, ri.*
Gelſamino. V. Gelſomino.
Gelſo. *morus.*
Gemelli, nati ad un parto. *gemelli fratres.*
chi partoriſce gemelli. *gemellipara.*
Gemere, lamentarſi, dolerſi. *gemo, ingemo, ingemiſco, lamentor.*
Gemere inſieme. *congemo, congemiſco.*
Gemino, doppio. *geminus, duplex.*
Geminato, doppiato. *geminatus, duplicatus.*
Gemito, cioè pianto. *gemitus, planctus, ploratus.*
Gemma, pietra prezioſa. *gemma, æ, lapillus.*
di gemme. *gemmeus.*
guarnito di gemme. *gemmatus.*
Genealogia, parentado. *genealogia, ſeries natalium.*
Generalato. *præfectura.*
Generale, univerſale. *generalis, univerſalis.*
Generale, cioè Capitano. *Imperator, dux.*
Generale della Cavalleria. *Magiſter equitum.*
Generaliſſimo. *ſupremus imperator.*
Generalmente. *generatim, univerſe, in univerſum.*
Generare, creare. *gigno, genero, progigno, procreo.*
Generare, nome. *genitura, conceptio.*
Generato, e ingenerato. *editus, prognatus, genitus, procreatus.*
Generatore, chi genera. *genitor, procreator, pater.*
Generatrice. *genitrix, procreatrix, mater.*
Generazione. *generatio, genitura.*
Generazione per ſucceſſione di parentado. *progenies, ſoboles.*
Genere, ſignifica ſorte, maniera. *genus.*
Genero. *gener, ri.*
Generoſamente, nobilmente. *generoſe, ingenue.*
Generoſità. *ingenuitas, generoſitas.*
Generoſo di cuore. *nobilis, generoſus, ingenuus.*
Genevro, o ginepro, albero. *juniperus.*
Gengero, ſpecie nota. *gingiber, beris, zingiber.*
Gengiva, nella quale ſtanno i denti. *gingiva.*
Genia, generazion vile. *turba abjecta, colluvies.*
Geniale, coſa pertinente al genio. *genialis.*
Genio, Dio della natura d'alcuno. *Genius.*
Genio, cioè inclinazion d'animo. *voluntas.*
Genio, cioè naturale. *ingenium.*
Genitale, cioè natio. *genitalis, e le.*
Genitore, padre. *genitor, parens.*
Genitrice, madre. *genitrix.*
Gennajo, meſe. *Januarius.*
Geno, vale genere. *genus, eris.*
Gentame, gentaccia, canagliaccia. *peſſimum genus hominum, fex hominum, popellus.*
Gente, nazione. *gens, ntis.*
d' una gente. *gentilitius.*
Gentildonna. *matrona, fœmina primaria.*
Gentile, corteſe, liberale. *liberalis, ingenuus, facilis.*
Gentilmente. *ingenue, liberaliter, benigne.*
Gentilezza, amorevolezza, umanità, corteſia. *liberalitas.*
Gentiluomo. *vir nobilis, patritius.*
Gentiluomini baſſi. *patritii minorum gentium, o patres minores.*
Gentiluomini de' primi. *patritii majorum gentium.*
da gentiluomo. *ingenue.*
non da gentiluomo. *illiberaliter.*
ſpinto da gentilezza. *humanitate adductus, benignitate impulſus, ſtudio liberalitatis incitatus.*
Geografia. *geographia, terræ deſcriptio.*
Geografico. *geographicus.*
Geografo. *terræ deſcriptor, geographus.*
Geometria, ſcienza del miſurare la terra. *geometria.*
libri di geometria. *libri geometrici, geometrica, orum.*
per geometria. *geometrice.*
Geometra, miſuratore di terra. *geometra, vel geometres.*
Gergo, parlare oſcuro. *obſcura loquendi ratio, ænigma.*
Germano, fratello. *germanus.* Per vero. *germanus.*
Germano, uccello, che vien in terra, e in acqua. *querquedula.*
Germe, cioè germoglio, che getta l' arbore. *germen, ſurculus.*
Germinazione, quando germinano gli arbori. *germinatio.*
Germinare, pullulare, germogliare. *germino, pullulo.*
Germogliare, l' iſteſſo, che germinare. *germino, regermino.*
Germoglio, vale il medeſimo, che germe. *germen, inis.*
Geſſo, materia bianca. *gypſum.*
Geſſare, e ingeſſare. *gypſo illinere.*
Geſſato, e ingeſſato. *gypſatus.* Onde *gypſatiſſimus,* bianchiſſimo.
Geſſamino, fiore odorifero, a noto, *leucanthemum.*
Geſti, cioè fatti degni d' alcuno. *res geſtæ.*
Geſti, maniere della perſona. *geſtus, geſtus.*
Geſto, andamento. *geſtus, us, inceſſus, us.*
Geſto grave. *inceſſus gravis.*
Gettare, lanciare, tirare. *jacio, conjicio, vibro, torqueo, mitto.*
Gettare a baſſo. *dejicio, cis.*
Gettare a baſſo con violenza. *proturbo, as, deturbo, bas.*
Gettare a terra. *ſterno, proſterno, dejicio, profligo.*
Gettare a terra ſoffiando. *deflo, flas.*
Gettar via per diſprezzar alcuna coſa. *abjicio.*
Gettar dentro. *injicio, infundo, dis.*
Gettar intorno. *offundo, circumjicio.*
Gettar innanzi. *projicio.*
Gettar inſieme. *conjicio.*

Get-

Digitized by Google

Gettar in diverſe parti. *diſjicio*.
Gettar ſopra. *ſuperjacio*.
Gettar le mani addoſſo. *injicere manus*.
Gettar' in occhio. *exprobrare, improperare*.
Gettar' il fondamento. *facere, o jacere fundamentum*.
Gettare ſotto i piedi. *proterere, conculcare*.
Gettare per fondere. *fundo, dis, liquo, as*.
Gettar buon' odore. *ſuaviter olere*.
Gettar cattivo odore. *male olere*.
Gettare, nome. *conjectus, jactus*.
Gettarſi a ſcavezza collo. *dare ſe præcipitem*.
Gettarſi a terra. *procido, proſternor*.
Gettarſi d'avanti inginocchione. *accido, accidis*.
Gettarſi a i piedi. *projicere, o abjicere ſe ad pedes*.
Gettato in occhio, rinfacciato. *exprobratus*.
Gettatore, fonditore d'oro, o d'argento. *qui fundit*.
Getti, legami de' piedi di ſparavieri. *retinaculum, pedica*.
Getto. *jactus, us*.
Ghetto. *Judæorum domus, contubernia Judæorum*.
Ghiacciare, congelare. *glacio, gelo, congelo*.
Ghiacciarſi, congelarſi. *rigeo, obrigeo, gelaſco*.
Ghiaccio, acqua congelata. *glacies, ei*.
di ghiaccio. *glacialis*.
Ghianda, frutto della quercia. *glans, glandis*.
Ghianda picciola. *glandula*.
chi produce ghiande. *glandifer, ra, rum*.
di ghiande. *glandarius, ria, rium*.
Ghiandaje, uccello noto. *pica, cæ*.
Ghiara, materia più groſſa della ſabbia. *glarea*.
Ghiaroſo, pieno di ghiara. *glareoſus*.
Ghignare, ſorridere. *ſubrideo, es*.
Ghignata. *cachinnus riſus*.
Ghiotto, o ghiottone, cioè goloſo, pacchione, *helluo, onis*.
Ghiotto, per iſcaltrito. *vafer, veterator*.
Ghiottoneria, goloſità. *helluatio, nis*.
Ghiottoneria, per ribalderia. *ſcelus, ris*.
Ghiozzo, val gocciola. *gutta*.
Ghiribizzo, capriccio. *libido, commentum*.
Ghiribizzo. *ſubitus animi motus*.
Ghirlanda. *ſertum, corona*.
Ghirlandato. *redimitus*.
Ghirlandella. *corolla*.
Ghiro, animale ſonnacchioſo. *glis, gliris*.
luogo da nutrirvi ghiri. *glirarium, rii*.
Già, avverbio, che ſignifica tempo. *jam*.
Già tempo. *jam pridem*.
Già tempo fa. *pridem*.
Già molto. *jampridem*.
Già molto tempo. *jamdiu*.
Già buon pezzo di tempo. *jam dudum*.
Già lungo tempo. *pridem*.
Già lungo tempo fa. *jamdiu*.
Già gran pezzo. *jampridem*.
Già a una età. *jam dudum ætatem*.
Già dall'ora. *jam tum*.
Già mò. *jam nunc*.
Già fu. *olim fuit*.
Già mai, e giammai. *aliquando, unquam*.
Già mai non. *nunquam*.
Giacere, ſtar a giacere, eſſere ſteſo in terra. *jaceo, cubo, decumbo*.
Giacere con la faccia in giù. *jacere in faciem, o ſupinum*.
Giacere d'avanti. *objaceo*.
Giacere intorno. *circumjaceo*.
Giacere appreſſo, o vicino. *accubo, as, adjaceo, ces*.
Giacere a' piedi. *jacere ad pedes*.
Giacere in letto. *cubare*.
Giacere in terra. *humi jacere*.
Giacimento, per il giacere. *accubitus, concubitus*.
Giaco di maglia. *lorica, cæ*.
Giaco doppio. *bilix, cis*.
Giacchiere. *loricarius, ii*.
Giacato, e ingiacato, armato di giaco. *loricatus*.
Giallezza, colore noto. *croceus color*.
Giallezza, infermità. *morbus regius*.
Giallo. *flavus, croceus*.
Giacinto, ſorta di gemma. *hyacinthus*. Vale anco per il fiore così detto.
Giambo, ſorta di piede metrico. *jambus*.
Giannetto, cavallo. *aſturco, onis*.
Giardinetto, cioè picciolo giardino. *hortulus, li*.
Giardiniere, coltivator di giardini. *viridarii cuſtos*.
Giardiniere, o lavorator di verdure. *topiarius, rii*.
Giardino, orto dilettevole. *hortus, pomarium, viridarium*.
Giardino fornito d'ogni coſa. *hortus inſtructus*.
Giardino formato in luogo alto. *hortus penſilis*.
Giardino volto al Sole. *hortus apricus*.
Giarra, vaſo da due manichi. *diota, tæ*.
Gielo, ghiaccio. *gelu, gelu*.
Gigante. *gigas, antis*.
Gigantesco. *giganteus*.
Giglio, fiore bianco, e pavonazzo. *lilium, lii*.
luogo, dove naſcono i gigli. *lilietum, ti*.
Ginepro, albero noto. *juniperus*.
Gineſtra, virgulto, che fa fiori gialli. *geniſta, ſtæ*.
Ginnetto. V. giannetto.
Ginocchio. *genu, u*.
Ginocchione. *genuflexus, flexis genibus*.
Giocherevole, da giuoco. *jocoſus, lepidus*.
Giochevolmente. *jocoſe, lepide, per jocum*.
Giocolare, far giuochi. *geſticulor*.
Giocolatore, o giocoliere. *præſtigiator, geſticulator*.
Giocolatrice. *præſtigiatrix*.
Giocoliere da Boſſoli. *ventilator*.
Giocondamente, con diletto. *jucunde, hilariter*.
Giocondità, piacere, diletto. *jucunditas, voluptas*.
Giocondo, dilettevole. *jucundus, perjucundus, gratus, dulcis*.
Giognere, per accoppiare. *jungo, is*.
Giognere, per arrivare. *aſſequor, pervenio, is*.
Giuggiolino, colore. *gilvus, a, um*.
Gioglio, o loglio. *lolium*.
Giogo de' buoi. *jugum, gi*.
accoppiato ſotto un giogo. *junctus*.
Gioje, pietra prezioſa. *gemma*. Il diminutivo *gemmula, æ*.
lucente, come una gioja. *gemmans, antis*.
fatto di gioje. *gemmeus, a, um*.
guarnito di gioje. *gemmatus, a, um*.
chi porta gioje. *gemmifer, a, um*.
Gioja, per allegrezza, diletto, o giubilo. *lætitia, æ, gaudium, ii*.
Giojelliere. *margaritarius*.
Giojello. *gemmarum ſertum*.
Giojoſo, dilettevole, allegro. *jucundus, lætus, lepidus*.
Gioire d'allegrezza. *exulto, geſtio*.
Giuncata. *lac coactum*.
Giunco, erba. *juncus*.
luogo, dove naſcono i giunchi. *junceturn, ti*.
pieno di giunchi. *junceſus*.
di giunco. *junceus*.
Giunta, aumento, accreſcimento. *acceſſio, corollarium, additamentum*.
Giunta di roba, e di onore. *acceſſio fortunæ, & dignitatis*.
Giunta, che ſi dà oltre il giuſto peſo, o miſura, quando ſi vende. *auctarium, rii*.
Giunta, quando s'aggiugne qualche coſa ad un'opera, *appendix*, e il diminutivo, *appendicula*.
Giunta, venuta, arrivata. *adventus, us*.
Giunta di notte. *adventus nocturnus*.
Giuntamente, cioè inſieme. *junctim, conjuncte*.
Giunto, accoppiato. *junctus, connexus*.
Giuntura, congiuntura, commettitura. *compages, ſtructura, commiſſura*.
Giuntura, nodo. *articulus*. pieno di giunture, *articuloſus*. Per le giunture, *articulatim, articulate*.
Giornale, il memoriale. *diaria, orum, alla diurna, ephemeris, idis*.
Giornale, cioè libro de' conti. *codex rationum, codex accepti, & expenſi, tabulæ accepti, & expenſi, commentarius accepti, & expenſi*.
Giornaletto. *commentariolus accepti, & expenſi*.
Giornalmente. *quotidie*.
Giornata. Vedi giorno.
Giornata, l'opera di un giorno. *unius diei opus, opera*.
Giornata, cioè viaggio d'un giorno. *iter unius diei*.
Giornata, cioè fatto d'arme. *conflictus, tus, prælium, ii*.
far giornata. *confligo, prælior, decerno, prælium committere, manus conſerere*.
ſi vive alla giornata. *in diem vivitur*.
Giornata, cioè vitto d'un giorno. *diarium, ii*.
Giornea, veſte ſoldata, o ſtrappata ſenza maniche, che uſano i ſoldati. *lacerna, næ, chlamys*.
Giorno, il dì. *dies, ei*.
Giorno di feſta. *dies feſtus*.
Giorno di lavorare. *dies profeſtus*.
Giorno determinato. *dies conſtituta, præfixa, præſcripta, certus dies*.
Giorno avanti. *dies antecedens*. Adv. *pridie*.
del giorno avanti. *pridianus*.
Giorno ſeguente. *dies poſterior*. Adv. *poſtridie*.
l'alba del giorno. *diluculum, li, aurora, æ*.
al far del giorno. *diluculo, prima luce*.
di giorno. *diurnus*. E quando è avverbio, *interdiu*.
ſi fa giorno, o viene la luce. *luceſcit*.
Giorno, quando ſignifica il tempo. *dies, tempus, oris*.
Giorno, e notte. *dies, noctesque*. Adv. *die, noctuque*.
Gioſtra, o torniamento. *pugna imaginaria, belli ſimulacrum*.
Gioſtrare, concertare, far moſtra di combattere. *haſtis concurrere inter ſe, armis ludere*.
Gioſtratore. *armis ludens*.
Giovamento, ajuto. *adjumentum, emolumentum, commodum, utilitas*.
Giovane. *juvenis*.
più giovane. *junior*.
farſi giovane. *juveneſcere*.
Giovane di buon aſpetto. *adoleſcens bonæ indolis*.
Giovane ben coſtumato, o allevato. *adoleſcens probe educatus*.
Giovenesco. *juvenilis*.
Giovanetta. *adoleſcentula, æ*.
Giovenetto di prima barba. *impubes, bis, vel impubes, & hoc impube*.
Giovenetto ſenza barba. *ephebus, bi*.
Giovanezza, gioventù. *adoleſcentia, æ, juventas, utis*.
Giovanile, da giovane. *juvenilis, & le*. Età giovanile, quaſi il primo fiore dell'età, *Ætas qua valet viribus, Ætas, qua intra juventutis annos verſatur, ætas florens*, Tanquam *in vere ætatis eſſe, in ætatis flore eſſe, ætate florentis eſſe*.
Giovanilmente, all'uſo de' giovani. *juveniliter*.
Giovare, per far bene. *juvo, as, proſum, des*.
Giovare, per dilettare. *juvat, juvabat*.
Giove Re degli antichi. *Jupiter, Jovis*.
Sacerdote di Giove. *Flamen Dialis*.
Giovedì. *dies Jovis*.
Giovenca, vacca giovane. *juvenca, cæ*.
Giovenco, manzo non atto a lavorar la terra. *juvencus, ci*.
Gioventù, o giovanezza. *juventus, adoleſcentia*.
Gioviale, piacevole. *hilaris, comis*.
Giraffa, animale ſimile al cammelo. *camelopardalis*.
Girandole, parlari dubbioſi. *ambages, ambagum*.
Girandola, più raggi poſti in giro inſieme. *turbo igneus*.
Girare, circondare, o attorniare. *circundo, das*.
Per muovere in giro. *converto, in gyrum ago*.
Girare, per muoverſi in giro, o andar attorno. *circumeo, convertor*.
Girare, per aver circuito. *circumplector*.
Girare, per andar vagabondo qua, e là. *vagor*.
Giraſole, che alcuni chiamano radicchio. Leggi cicoria.
Giraſole, fiore. *heliotropium, ii*.
Girata. *orbis, gyrus*.
Giravolta. *ambitus, circuitus, vertigo*.
Gire, vel andare. *ire*.
Girella. *trochlea, rotula*.
Girifalco, uccello di rapina. *falco, conis*.
Giro, torcimento. *gyrus*.
Giro di parole. *ambages, circuitus*.
Giro d'acqua. *vortex, cis*.
Gita, andata. *itio*.
Gittare. V. gettare.
Gitto. *jactus*.
Giù, di giù, all'ingiù. *deorſum*.
Giubba, veſte lunga. *tunica*.
Giubberello, val picciolo giubbone. *thorax exiguus*.
Giubbone di lana. *tunica, thorax laneus*.
Giubbone imbottito. *thorax infartus*.
Giubilare, far feſta di piacere. *geſtio, exulto*.
Giubilo, feſta, e allegrezza. *lætitia, gaudium*.
Giucare. V. giuocare.
Giudicare, dar ſentenza. *judico, ſententiam ferre*.
Giudicare ingiuſtemente. *male judicare, iniquo judicio opprimere, injuſtum judicium facere*.
Giudicare, per diſcernere. *judico, cenſeo, exiſtimo, arbitror*.
Giudicar degno. *dignor, aris*.
Giudicar diſtintamente. *dijudico*.
Giudicato. *judicatus, dijudicatus*. Non giudicato. *injudicatus*.
Giudice. *judex, arbiter, cauſæ diſceptator*.
Giudice del maleficio. *quæſitor rerum capitalium*.
Giudice principale. *Judex quæſtionis*.
Giudice competente. *judex legitimus, o judex competens*.
Giudice compromiſſario. *arbiter, tri*.
Giudice criminale. *Quæſitor rerum capitalium*.
Giudiciale, coſa pertinente a giudicio. *judicialis, le*.
Giudiciario. *judiciarius*.
Giudicio. *judicium, æſtimatio*.
Giudicio, dove ſi tratta della libertà d'alcuno. *liberale judicium*.
Giudicioſamente. *prudenter*.
Giudicioſo. *prudens*.
Giuggiola, zizzola, frutto noto. *zizyphum, phi*.
Giuggiolo. albero. *hæc zizyphus, phi*.
Giugnere, per accoppiare. *jungo, conjungo, conjugo, copulo*.
Giugnere, per arrivare. *aſſequor, pervenio, is*.
Giugno, meſe. *Junius*.
Giulio, o Luglio, meſe. *Julius, vel Quinctilis*.
Giulio, moneta. *drachma, Julius argenteus*.
Giulivo. *lætus, hilaris, feſtivus*.
Giumento, beſtia. *jumentum, ti*.
Giumento da baſto. *jumentum clitellarium*.
Giumento da carretta. *jumentum plauſtrarium, o plauſtrarium*.
Giumento da ſoma. *jumentum doſſuarium, o veterinum, o vectarium, o ſarcinarium*.
Giunone, Dea appreſſo gli Antichi. *Juno, nis*.
Giunta, giuntura. *articulus*.
Giuntare, fraudare. *fallere*.
Giuntatore, truffatore. *fraudator*.
Giunteria, trufferie. *fraus*.
Giunto, congiunto. *junctus, conjunctus*.
Giuntura. V. giontura.
Giuocare. *ludo, dis*.
Giuocare, per far bagattelle. *luſito, tas, geſticulor. aris*.
Giuocare a' dadi. *ludere talis, vel teſſeris*.
Giuocare al giuoco di ventura. *ludere aleam*.
Giuocare alla palla. *ludere pila*.
Giuocare al pallone. *ludere folle, vel pila volubili inflata*.
Giuocare agli ſcacchi. *ludere latrunculis*.
Giuocar a sbaraglino. *ludere talis, & teſſeris*.
Giuocar al birlo. *ludere trocho*.
Giuocare alle braccia. *luctor, ludere palæſtra*.
Giuocare alle carte. *ludere aleis*.
Giuocare alla mora. *micare, digitis micare*.
Giuocare alle noci. *ludere nucibus*.

Giuo-

Giuocare a marco madonne. *aut capita aut navim*.
Giuocare a pari o diſpari. *ludere par impar*.
Giuocar alla ſmarelle. *ludere ſcrupis, ludere calculis diſcoloribus*.
Giuocare di mano ad alcuno. *inferre manus alicui*.
Giuocatore. *luſor, oris*.
Giuocatore a giuochi di ventura. *aleator, oris*.
Giuocatore di mano. *geſticulator, oris*.
Giuoco. *ludus, i, luſus, us*. Pertinente a giuoco. *luſorius, a, um*.
Giuoco di ventura, come di carte, o dadi. *alea, aleæ*.
Giuochi pubblici per ricreare i popoli. *ludi, ludorum*.
luogo da giuocare alla palla. *ſphæriſterium*.
Giuoco alle braccia. *lucta, palæſtra*.
Giuoco del birlo. *ludus trochi, a trochus, i*.
Giuoco di carte. *alea, æ, e ludus alearum*.
Giuoco da' dadi. *teſſera, æ, e ludus teſſerarum*.
Giuoco della mora. *ludus digitorum*.
Giuoco del nove. *ludus novem calculorum*.
Giuoco da putti. *ludus pueriles*.
Giuoco della palla. *ludus pilæ*.
Giuoco dello sbaraglino. *ludus teſſerarum*.
Giuoco degli ſcacchi. *ludus latrunculorum*.
Giuocolatore, chi fa le bagattelle. *geſticulator, præſtigiator*. Giuocolatrice. *præſtigiatrix*.
Giuocoſo, pieno di giuochi, e piacevolezze. *jocoſus, lepidus, feſtivus*.
Giuramento. *jusjurandum, ſacramentum*.
Giuramento falſo. *perjurium*.
Giurare, e ſacramentare. *juro, ejuro, adjuro, jurejurando affirmo*.
Giurar il falſo. *perjuro, pejero*.
Giurar ſantamente, e con gran ſacramento. *dejero, ſancte juro*.
Giurare d' oſſervar la legge. *jurare in legem*.
Giurare d' oſſervar la promeſſa. *promiſſum jurejurando firmare*.
Giurar ſecondo la forma delle parole ſcritte. *jurare verbis conceptis*.
Giurare ſecondo che ſi ſente in coſcienza. *jurare ex animi ſententia*.
Giuratamente. *jurato*.
Giurato, chi ha giurato. *juratus*. Chi non ha giurato. *injuratus*. Chi ha giurato il falſo. *perjurus, a, um*.
Giureconſulto. *juriſperitus, jureconſultus*.
Giuratore. *jurator, ris*.
Giuridico, cioè chi determina con ragione. *juridicus*.
Giuriſdizione. *juriſdictio, onis*.
Giuriſta, dottor di legge. *juriſconſultus, juriſperitus, ti*.
Giuſo, giù. *deorſum*.
Giuſta, o giuſto, prepoſizione. *juxta, ſecundum*.
Giuſtamente. *juſte, æque*.
Giuſtizia, una delle quattro virtù cardinali. *juſtitia, æquitas, jus*.
Giuſtificarſi. *purgare ſuum factum, probare, rationem ſuam reddere, defendere, ſuſtinere cauſam ſuam*.
Giuſtiziare. *de aliquo ſumere ſupplicium ſumere*.
Giuſtiziere. *carnifex*.
Giuſto, ragionevole, vero, diritto. *juſtus, æquus, rectus*.
ciò, ch' è giuſto, e lecito. *fas*. indeclinabile.
ciò, che non è lecito. *nefas*.
non giuſto, cioè ingiuſto. *injuſtus, iniquus*.
Gloria. *gloria*.
Gloria picciola. *gloriola*.
ſenza gloria. *inglorius*.
Gloria della vittoria. *adorea*.
Gloriarſi, vantarſi. *glorior*.
Glorificare. *gloria afficere, glorioſum reddere*.
Glorioſamente. *glorioſe*.
Glorioſo, pieno di gloria, degno di laude, famoſo, uomo eccellente. *glorioſus, inclytus, illuſtris*.
Glorioſo, cioè che ſi gloria. *glorioſus, jactator, gloriabundus*.
Gloſare. *explano, declaro, interpretor*.
Gnocchi, maccheroni. *lixulæ, arum, paſtilli*.
Gnocco, ſciocco, balordo. *fatuus, ineptus, bardus*.
Go, peſce. *gobius, e gobio*.
Gobba. *gibber, ris, gibbus, i*.
Gobbo. *gibbus, gibboſus, e gibber*.
Goccia. *gutta, ſtilla*. A goccia, a goccia, *guttatim*. Sparſo di goccie. *guttatus*.
Gocciamento. *ſtillatio*.
Gocciare. *ſtillo, las, perſluo, is*.
Gocciare ſopra. *inſtillo, las*.
Goccio degli uccelli. *ingluvies, ei*.
Gocciola, e goccie, vale l'iſteſſo. *gutta, ſtilla*.
Goccia. infermità. *apoplexia, apoplexis*.
Gocciolare, gettar goccie. *ſtillo, las*.
Gocciolina, goccia picciola. *guttula*.
Gocciolone, groſſolano. *bubo, rudis, ruſticus*.
Gocciuto, cioè chi ha la gola groſſa. *gutturoſus, guttur habens tumidum*.
Godere, aver il godimento di qualche coſa. *potior, fruor, utor*.
Godere lungamente. *perfruor*.
Godimento, cioè giocondità, e piacere. *jucunditas, voluptas*.
Goffamente. *inepte, inſulſe, impolite, imperite*. parlar goffamente. *blatero, as, blaeſo, is*.
Goffaggine, o gofferia, ſciocchezza. *ineptia, inſulſitas*.
Goffo, ſciocco. *ineptus, inſulſus, bardus*.

Gola, *gula, guttur, jugulum*.
canne della gola. *guttur, is, arteria, æ*.
tagliar la gola. *jugulo, as*.
Golfano, uccello giallo. *galgulus, ictenus*.
Gollarina, pelle, che pende dalla gola de' buoi. *palearia, ium*.
Golfo di mare. *ſinus, us*.
Golfoſo. *ſinuoſus*.
Goloſamente. *avide, guloſe*.
Goloſità, ingordigia. *ingluvies, gula*.
Goloſo, ghiotto, leccardo. *guloſus, vorax, lurco, edax, helluo, edo, onis*.
Gombina è cinojo, con cui ſi legano i coreggiati per batter il grano. *lorum, ri*.
Gomena, canapo di nave. *rudens*.
Gomito, dove ſi piega il braccio. *cubitus, ti, vel cubitum, ti*. Alto un gomito. *cubitalis*.
Gomitolo, o gemo di filo. *glomus, i, vel glomus, eris*.
Gomitolare il filo. *glomero, ras*.
Gomitolare, nome. *glomeratio, onis*.
Gomitone, e Gomitoni. nome, ſtar gomitoni. *In cubitum niti*.
Gomma. *gummi*, indeclinabile, *hoc gummis, hujus gummis*.
Gomma d' albori. *reſina, æ*.
Gondola, barca uſata a Venezia. *cymba, æ*.
Gondolina. *cymbula*.
Gonfaloniere, chi porta lo ſtendardo. *ſignifer*.
Gonfiamento. *tumor, inflatus, us*.
Gonfiare, enfiare. *tumefacio, inflo*.
Gonfiarſi. *tumeo, intumeſco, turgeo, turgeſco*.
Gonfiato. *tumidus, turgidus, inflatus*.
Gonfiaggina, gonfiezza, o gonfiatura. *tumor, tuber*. Gonfiatura picciola. *tuberculum*.
Gonfio, e gonfiato. *tumidus*. Eſſere gonfio. *tumeo, turgeo*.
Gonna, o veſte lunga. *palla, æ, cyclas, adis*.
Gonnella alla Franceſe. *palla Gallica*.
Gonzo, goffo. *imperitus, rudis*.
Gorgiera, e gorgierino. *faſcia, collare, is*.
Gorgo, copia d' acqua. *gurges, itis*.
Gorgogliare. *murmuro, crepero*.
Gorgoglio. *murmur*.
Gorgozzule. *guttur*.
Gota, la guancia. *gena, genæ, mala, læ*.
Gotta, infermità, che ſuole venire alle mani, o a' piedi. *chiragra, podagra, morbus articularis*.
Gotto, cioè bicchiero da bere. *cyathus, ſcyphus, calix*.
Gottoſo, chi patiſce di gotta. *podagricus, arthriticus*.
Governare, per reggere. *guberno, moderor, rego, curo*. Governare la Repubblica. *gerere Rempublicam*. Una Provincia. *adminiſtrare Provinciam*.
Governare, per maneggiare, trattare, amminiſtrare. *gero, tracto, adminiſtro*.
Governarſi per ſuo conſiglio. *uti conſilio ſuo*.
Governatore. *gubernator, moderator, rector, curator*.
Governatore, cioè Podeſtà, chi ha governo. *Prætor*.
Governatore della Città. *rector Civitatis*.
Governatore della Repubblica. *rector, o gubernator, o moderator Reipublicæ*.
Governatore della Provincia. *Præfes Provinciæ*.
Governator della nave. *nauclerus, navicularius, navis gubernator*.
Governatrice. *gubernatrix, moderatrix, rectrix, curatrix*.
Governo. *gubernatio, moderatio, regimen, adminiſtratio, imperium*.
Governo del mondo. *orbis gubernatio*.
Governo della Repubblica. *adminiſtratio Reipublicæ*.
Governo della caſa. *adminiſtratio rei familiaris, procuratio rei domeſticæ*.
Governo delle faccende pubbliche. *procuratio rerum publicarum*.
Governo del corpo. *cultus, o curatio corporis*.
Gozzo della gola. *jugulum, i*.
Gozzoviglia. *convivium, comiſſatio*.
Gozzovigliare. *comiſſor*.
Gracchiar, far la voce delle cornacchia. *cornicor, aris, garrio*.
Gracchione. *garrulus*.
Gracidare, far la voce delle rane. *coaxo, as*.
Gradatamente. *gradatim*.
Gradella, e graticola. *craticula*.
Gradevole. *gratus*.
Gradimento. *humanitas, comitas, favor*.
Gradire, ſtimare, apprezzare. *magni facio, pluris facio*.
Grado, o paſſo. *gradus, us*.
Grado, o ſcalino. *gradus, us*.
di grado in grado. *gradatim*.
fatto di gradi. *gradatus, a, um*.
Grado, per dignità, o officio. *dignitas, locus, gradus*.
aver a grado, cioè averne obbligo. *habere gratiam*.
Graduare. *dignitate donare*.
Graffiare, ſtracciare coll' unghie. *ſcalpo, lacero, unguibus ſodare*.
Graffioni, cioè ceraſe groſſe. *ceraſa decumana*.
Graffio, uncino da cavar qualche coſa caduta nel pozzo. *lupus, harpago*.
Gragnuola è pioggia minute ghiacciate. *grando, inis*.
abbondante di gragnuola. *grandinoſus*.

Gramaglia, veſte di lutto. *funebris, pulla veſtis*.
Gramatica, una delle ſette arti liberali. *Grammatica, æ, e Grammatice, es*.
Gramaticale. *Grammaticus, a, um*.
Gramatico, maeſtro di Gramatica. *Grammaticæ doctor, vel magiſter, doctor, vel magiſter litterarum, litterator, oris*.
alquanto Gramatico. *Grammatiſta*.
Gramigna. *gramen, inis*.
di gramigna. *gramineus*.
Gramo, meſchino. *miſer, infelix*.
Gramola, iſtromento. *inſtrumentum depſiticium*.
Gramolar il pane. *depſo, is, mollire, ſubigere panem*.
Gramolato. *depſiticius, ſubactus*.
Grana, cocco, ſcarlatto. *purpura, coccus, i, coccum, i*.
di grana. *purpureus, coccineus*.
veſtito di grana. *purpuratus, coccinatus*.
Granajo, luogo, dove ſi ripone il grano. *granarium, horreum*.
Granata, pietra prezioſa. *amethyſtus*.
Granato, o granito, che ha molti grani. *granatus, a, um*.
Granato pomo, melagrana. *malum Punicum, & granatum*. Malagrano, albero, *malus Punica*.
Granceola, granchio grande, copioſo a Venezia. *maja*.
Granchio. *cancer*.
Granciporro, ſpezie di granchio. *pagurus, i, cancer marinus*.
Grande. *magnus, ingens*.
molto grande. *ingens*. Sì grande, *tantus*.
più grande. *major, e maximus*.
Grande di età. *grandis, grandævus*.
Grande di corpo. *magnus, vaſtus, immanis*.
Grande di animo. *vir magnus, animo magno, altoque, animo excelſo, magnificoque, animi magnitudine excellens*, &c.
Grande, da marito. *nubilis*.
Gran bicchieri. *pocula immania*.
Gran bottino. *ingens præda*.
Gran copia di grano. *magnus numerus frumenti*.
Gran danajo, o gran quantità di danari. *ingens pecunia, magna vis pecuniæ, grande pondus auri*.
Gran libidine. *immenſa libido*.
Gran parte. *bona pars, magna pars*.
Gran prezzo. *ingens pretium, immenſum, inmane*.
Grande ſciagura. *factum immane, ingens calamitas, magnum infortunium*.
divenir grande. *grandeſco, ingrandeſco*.
Grandemente. *magnopere, maximopere, multum, impendio, vehementer, impenſe, valde*.
Grandetto. *grandiuſculus*.
Grandezza. *magnitudo, granditas, immenſitas*.
Grandicello. V. Grandetto.
Grandinare, venir tempeſtare. *grandinat, abat*.
Grandine, tempeſta, gragnuola. *grando, inis*.
Grandiſſimamente. *maximopere, ſumme*.
Grandiſſimo. *maximus*.
Grano. *granum, i*.
Grano, o acino d' incenſo. *mica thuris*.
Grano, cioè formento. *frumentum, triticum*.
Granello, cioè acino. *acinus, e acinum*.
pieno di grani. *acinoſus, granoſus, granatus*.
Grappolo, graſpo, caſpo d' uva. *racemus, botrus, botrio, onis*.
Graſcia, abbondanza di tutte le coſe neceſſarie al vitto. *annona*.
Graſpo. V. Grappolo.
pieno di graſpi. *racemoſus*.
Graſſamente. *pinguiter*.
Graſſamente, e abbondantemente. *affluenter, abunde, copioſe*.
Graſſezza, graſſura, ſongia, graſſo. ſoſtant. *adeps, pinguedo, arvina, abdomen*.
Graſſezza del corpo. *craſſitudo, pinguedo, obeſitas*.
Graſſo, aggett. cioè di molto corpo, e carne. *pinguis, obeſus, opimus, craſſus, corpulentus, adipoſus, adipatus*.
Graſſo, cioè fertile. *pinguis, opimus, uber*.
Graſſo, ſoſt. V. Graſſezza.
Graſſo, cioè lardo. *arvina, laridum*.
Grata, graticola. *craticula*. Per inferiata di Monache. *Cancelli, orum, tranſenna*.
Gratella, o graticola. *craticula, æ*.
Graticcio di legni o ferro. *crates, tis*.
fatto di graticci. *craticius, a, um*.
Graticola, o gradella. *craticula, æ*.
Gratificare, far piacere, e coſa grata. *gratificor*.
Gratitudine. *gratus animus*.
Grato, riconoſcente del beneficio ricevuto. *gratus*.
Grato, caro. *gratus, carus, jucundus*.
Grattacacio, ſtromento da grattar il formaggio. *radula caſearia*. Ulp.
Grattare per prurito, o rogna. *ſcalpo, pis, ſcabo, bis*.
Grattarola. Vedi Grattacacio.
Grattatura. *ſcarificatio*.
Grattuſa, grattuggia. Vedi Grattacacio.
Gratuitamente, *gratis, gratuito*.
Gratuito. *gratuitus*.
Gravare, far carico. *gravo, as, onero, as*.
Gravato, carico, *gravatus, oneratus*.
Grave, cioè ponderoſo. *gravis, & grave, magni ponderis*.
alquanto grave. *graviuſculus*.

di-

Digitized by Google

divenir grave. *graveſco*. L'infermità ſi fa grave, *valetudo graveſcit, vel ingraveſcit*.
Grave, cioè importante. *ſerius, gravis*.
Grave, in ſignificazione di lode. *gravis*.
Grave, cioè moleſto, faſtidioſo, o importuno. *gravis, moleſtus*.
Gravedine. *gravedo*.
Gravemente, con gravità. *graviter*.
Gravezza, peſo. *gravitas. pondus*.
Gravezza, angaria, taglione. *tributum, vectigal*.
Gravicembalo, ſtromento muſico. *fides, ium*.
Gravida, pregna. *gravida, praegnans, foetum gerens*.
Gravidezza, ingroſſamento. *praegnatio, foetura* e *graviditas*.
Gravità, cioè autorità. *gravitas, auctoritas, ſeveritas*.
chi parla con gravità. *gravis ſermone*.
Graulo, uccello giallo. *galbula, icterus*.
Gravore, peſo, carico. *pondus, onus*.
Gravoſamente. *gravate*.
Gravoſo. *gravis, moleſtus*.
Grazia, avvenenza, garbo, leggiadria. *venuſtas, atis, gratia, ae*.
bella grazia, e ciera in un fanciullo. *indoles egregia*.
Graziato, cioè di bella grazia. *venuſtus, lepidus*.
ſenza grazia, cioè non graziato. *invenuſtus*.
Graziatamente, con bella grazia. *venuſte, lepide*.
ſenza grazia, adv. *invenuſte*.
le Grazie degli Antichi. *Charites, tum, Gratiae*.
Grazia, benevolenza, amicizia. *gratia, ae*. Aver in grazia di alcuno. *ſtare alicujus gratia, benevolentia*. Ritornar in grazia, o pacificarſi. *in gratiam redire*.
Grazia, beneficio, favore. *gratia, beneficium*.
Grazie, ricompenſa. *gratia, ae*. Render grazie coll'animo, *habere gratias alicui*, con le parole. *agere gratias*, con li fatti, o nell'opere, *referre gratias*.
di grazia, cioè ti prego. *quaeſo, amabo, amabo te*.
Grazioſamente. *venuſte, lepide*.
Grazioſetto. *ſcitulus*.
Grazioſo, o graziato. *venuſtus, liberalis, lepidus, gratioſus, ſcitus*.
Greco. *Graecus, Graius, Achivus, Argivus, Argolicus*.
alla greca. *graece. Graeco more*.
Greco levante, vento. *Eurus, Vulturnus, Subſolanus*.
Gregge, moltitudine d'animali minuti, come pecore, capre, o ſimili. *grex, pecuaria, orum*. De i grandi ſi dica. *armentum*.
di gregge. *gregarius, gregalis*.
Greggia d'animali groſſi. *armentum, i*, o *grex armentorum*.
Greggia di animali minuti, come pecore. *grex pecudum*.
Greggia di peſci. *pecus ſquammigerum*.
d'una ſteſſa gregge. *gregalis, le*.
a greggi. *gregatim*.
Grembiale, o grembiale, o paragrembo da femmina, o artigiani. *ventrale, is, cinctus, cinctorius*.
Grembo. *gremium, ſinus*.
Greppa, greppo, grebano, luogo di monte dirocato. *rupes, is, praerupta montium*.
Gridare. *clamo, exclamo*. Gridar forte. *vociferor*. Innanzi. *praeclamo*. Inſieme. *conclamo*. Speſſo. *clamito*. Come matto. *furioſe exclamo*. Come i bambini. *vagio, obvagio*. Come i corvi. *crocio, vel crocito*. Come le cornacchie. *cornicor*. Come le galline, e i pulcini. *pipio*. Come le rane. *coaxo*.
Gridar all'arme. *ad arma conclamare*. Gridare coſa da vendere. *rem venalem clamitare*.
Gridare, per contendere di parole. *jurgo*, e *jurgor*.
Gridare, o ſgridare, per riprendere. *arguo, objurgo, accuſo, reprehendo*.
Gridata. *clamor, ſtrepitus*.
Gridatore. *clamator*. Per banditore. *praeco*.
Gridatoreccio. *clamoſus*.
Grido, ſtrido. *clamor, exclamatio, vociferatio*.
Grido uniforme de' marinari, o di altri. *celeuſma, atis*.
Grido, per conteſa di parole. *jurgium*.
Grido, per ripenſione. *objurgatio, reprehenſio*.
Grieve. Vedi Greve.
Grifagno, agget. d'ogni uccello di rapina. *rapax, rapto vivens*.
Grifo, o grugno. *rictus, us, roſtrum, i*.
Grifo, e grifone, animale alato, e quadrupede. *gryphus, i, gryps, phis*.
dare un grifone ad uno, vale dargli un pugno. *colaphum infringere*.
Grigio, bigio. *cinereus*.
Grillare, o ſaltare d'allegrezza. *geſtio, exulto*.
Grillo, animaluccio. *gryllus*.
Grimo, grinzo. *rugoſus*.
Grinza, creſpa. *ruga, ae*. Grinza di vecchio. *ruga ſenilis*. Di vecchia. *anilis*.
fare la grinze. *corrugo*. Disfarle. *erugo*.
Grinzoſo, e grinzo, pieno di grinze, e creſpe. *rugoſus, rugatus, corrugatus, criſpus*.
Griſolito, pietra prezioſa. *chryſolithus, i*.
Gronda, l'eſtremità de' tetti delle caſe. *ſubgrunda, arum, ſubgrundia, orum, ſubgrundatio, onis*.

Grondaja, l'acqua, che cade dalla gronda, e il luogo, dove cade. *ſtillicidium, ii*.
Grondante. *fluens, ſtillans*.
Grondare. *ſtillo, defluo, imbrem, lacrymas &c. effundere*.
Groppa, parte di dietro de' quadrupedi, o più della ſchiena. *clunis, is, clunes, ium*. Montar in groppa. *in clunes inſilire, aſcendere, conſcendere, inſidere*.
Groppetta, o groppino. *clunicula*.
Groppiera. *poſtilena, ae*.
Groppo. *nodus, i*. Groppetto. *parvus nodus*.
Gropposo, groppoloſo, pieno di groppi. *nodoſus*.
Groſſa, ſoſt. quantità. *vis, copia*.
Groſſamente, cioè aſſai. *valde, multum*. Per rozzamente, o groſſolanamente, *craſſe, pingui Minerva*.
Groſſeggiare, far del grande. *ſummatem, vel magnatem agere*.
Groſſerello. *hebes*.
Groſſezza. *craſſities, craſſitudo*. Di un braccio, *brachialis*. Di un dito. *digitalis*. Di un dito groſſo. *pollicaris*. Di un piede. *pedalis*. Di un piede, e mezzo. *ſeſquipedalis*. Di un mezzo piede. *ſemipedalis*.
Groſſezza d'ingegno. *hebetudo, ſtupiditas, fatuitas, ingenium hebes*.
Groſſiere, groſſo. *craſſus*. Molto groſſo. *praecraſſus*.
Groſſo, groſſolano. *hebes, rudis, tardus, inſulſus, plumbeus*.
Groſſo, groſſone, danaro. *quinarius, victoriatus*.
Groſſolanamente. *pingui Minerva*.
Groſſolano. *rudis, ſtolidus*.
Grotta, ſpelonca, caverna. *ſpecus, ſpelunca, antrum, caverna*.
Gru, o grue, uccello. *grus, is*. Grue picciolo. *vipio, onis*. Fare la voce della grue. *gruo, is*.
Grue, macchina. *tolleno, onis, ciconia, ae*.
Grugnetto, grugno picciolo. *roſtellum, i*.
Grugnire, far la voce del porco. *grunnio, grundio, grunnitum dare, edere, edere*.
Grunito, grunimento, voce del porco. *grunitus, us*.
Grugno. *roſtrum, i, rictus, us*.
Gruppo. *acervus*.
Guadagnare, far guadagno. *lucror, lucrifacio, lucrum facere. quaeſtum facere, compendifacio, compendium facere*. Guadagnarſi il vivere. *quaeritare victum*. Guadagnarſi alcuno, cioè farſelo benevolo. *aliquem ſibi adjungere*.
Guadagno. *lucrum, compendium, quaeſtus, us*. Guadagnetto, *lucellum quaeſticulus, i*.
ſtimar guadagno. *in lucro apponere, in lucro deputare*.
Guadagno brutto. *quaeſtus turpis*. Meccanico, o vile. *illiberalis, ſordidus*.
con guadagno grandiſſimo. *quaeſtuoſiſſime*.
coſa di guadagno. *quaeſtuoſus, a, um, lucroſus, a, um, compendioſus, a, um*.
uomo dedito al guadagno. *lucrio, onis*.
Guadare, paſſare a guazzo. *vado, as, vado tranſire, trajicere*.
Guado, luogo nel fiume, dove ſi paſſa ſenza nave. *vadum, i*.
Guado, erba. *glaſtum*. Domeſtico. *ſativum*. ſelvatico. *ſylveſtre*.
Guadoſo. *vadoſus, a, um*.
Guai, ſciagure. *aerumna, arum*. Lamenti. *querela, gemitus*.
Guai e me, a te, &c. *vae mihi, vae tibi, &c.*
Guaina, fodero di ſpada, o coltello. *vagina, theca*. Guainetta. *vaginula*.
Guaiolare, o guajare, piagnere, come fanno i fanciulli. *vagio, is, ejulo, as*.
Gualdrappe. *ſtratum, veſtis ſtragula, dorſuale, is*.
Gualloera, rottura, crepatura. *enterocele, es*.
Gualleroſo, rotto, e crepato. *enterocelicus*.
Guancia, gota, ganaſcia. *gena, ae, mala, ae*.
Guanciale, cuſcino. *pulvinar, pulvinus, cervical*. Guancialetto. *pulvillus*. Fatto a guiſa di guanciale. *pulvinatus*.
Guanciata, moſtaccione, boffetto. *alapa, colaphus*. dar guanciate. *alapis caedere*.
Guantajo, facitor di guanti. *alutarius*.
Guanto. *manica, manus tegmen*.
Guanti d'ambra, o di muſchio. *manicae odoribus illitae, aut imbutae*.
Guardare, vedere, mirare. *intueor, contueor, obtueor, video, cerno, aſpicio, ſpecto, oculos intendere*. Guardare ſpeſſo, *ſpecto, aſpecto*. Con diligenza, *ſuſpicio, inſpecto*. Ben bene, *perſpicio, optime perſpicio, perſpicio etiam, atque etiam*. Fiſſo, e attentamente. *attente perſpicio, intentis oculis intueor*. Sottilmente. *intentis oculis aſpicere*. Altrove. *alio ſpectare*. Dentro. *inſpicio, introſpicio*. Ben dentro. *penitus inſpicere, introſpicere*. Per dritto. *ex adverſa cernere*. A dirittura. *in rectum aſpicere*. All'ingiù. *deſpicio, deorſum ſpecto*. Speſſo in giù. *deſpecto*. Innanzi. *proſpicio*. Speſſo innanzi. *proſpecto*. In qua, e in là. *huc, atque illuc intueri*. Addietro. *reſpicio*. Addietro ſpeſſo. *reſpecto*. Inſieme. *conſpicio, conſpicor*. Intorno. *circumſpicio*. Speſſo intorno. *circumſpecto*. In ſu. *ſuſpicio*. Speſſo in ſu. *ſuſpecto*. A traverſo. *limis oculis aſpicere*. Con buon'occhio. *libenter aliquem videre, vultu placido videre, vel intueri, aequo animo,*

aequis oculis aſpicere, videre. Con mal'occhio, *limis oculis intueri, limis aſpicere*. Guardar contra il Sole, *Solem adverſum intueri*.
Guardar, per conſiderare. *video, conſidero, meditor, diligenter attendo, animadverto*.
Guardare, per conſervare, governare. *ſervo, cuſtodio*. Guardar la feſta. *colere diem feſtum*.
Guardare, per liberare. *prohibeo, libero*. Dio ci guardi da male. *Deus mala prohibeat*.
Guardadonna. *obſtetrix, icis*.
Guardaroba, luogo. *cella, repoſitorium*.
Guardarobiere. *ſervus a ſuppellectile*.
Guardarſi l'un l'altro. *inter ſe contueri, vel ſpectare*.
Guardarſi, ſchifare, avvertire, aſtenerſi, fuggire. *caveo, abſtineo, vito*. Guardarſi di non dir male, *maledictis abſtinere*. Di gridare, *jurgiis abſtinere*. Di non litigare, *abſtinere litibus*. Di non pigliar la roba d'altri, *abſtinere manus a re aliena*. Guardati da' vizj, *abſtine a vitiis, caveto a vitiis*. Guardati da' ladri, *cave tibi a furibus*.
Guardato, o riſervato. *cautus, non temerarius*.
Guardato, o cuſtodito. *cuſtoditus*. Non guardato. *incuſtoditus*.
Guardatore. *intuitus, us, aſpectus*.
Guardia. *cuſtodia, praeſidium*. Guardie, ſoldati, che fanno la guardia, *excubiae, arum, cuſtodia, arum*. Far le guardie, *excubias, vel vigilias agere*. Mettere le guardie, *vigilias ponere, diſponere, diſtribuere*.
Guardiano, e guardiana. *cuſtos, odis*. Guardiana di caſa, *ſataria, ae*. Guardiano di pecore, *opilio, onis*. De' porci, *ſubulcus*. Di muli, *mulio, onis*. Di aſini, *aſinarius*. De' buoi, *bubulcus, cuſtos boum*. di galline, *gallinarius*. Di anitre, *anatarius*. Di oche, *cuſtos anſerum*. Del convento, *magiſter Coenobii*.
Guardianeria. *cuſtodia*.
Guard'infante, veſte. *cyclas, adis*.
Guardingamente. *caute*.
Guardingo. *cautus*.
Guardo, o ſguardo. *aſpectus, obtutus, intuitus*.
Guarentia, o garentia, difeſa, protezione. *tutela, defenſio*.
Guarentire, o garantire. *defendere, tueri*.
Guari, adv. molto. *multum, valde, adeo, quam, perquam*.
Guarigione. *ſanitas, curatio*.
Guarire, ſanarſi, riaverſi, pigliar forze. *convaleo, convaleſco*. Facile da guarire. *ſanabilis*. Difficile, *inſanabilis*.
Guarita, guarire, nome. *ſanatio, curatio*.
Guarnaccia, veſte. *toga*.
Guarnaccia, uva. *uva vernalis*. Per Vino, *vinum vernale*.
Guarnello, o fuſtagno. Per veſte villeſca da donna, *ramea, ae*.
Guarnigione, guardia, che ſi mette in una Città. *praeſidium, munimen, munimentum*.
Guarnimento, o fornimento. *ornamentum, ornatus*.
Guarnire. *munio*. Per fornire. *orno*.
Guaſtamento, rovina, diſtruzione. *corruptio, vaſtatio, depopulatio*.
Guaſtamento d'onore. *dehoneſtamentum, dehoneſtatio*.
Guaſtare, corrompere, rovinare. *corrumpo, depravo, vitio, irritum facere*. Guaſtare i diſegni d'alcuno, *ſtudia, aut conſilia alicujus impedire*.
Guaſtarſi, ammuffirſi, rancidirſi. *putreo, putreſco, ſitum, flacceſco*.
Guaſtato. *corruptus, labefactatus, vaſtatus, devaſtatus*.
Guaſtatore. *vaſtator, corruptor*.
Guaſto, corrotto, muffito, marcio, rancido. *putris, putridus, putrefactus, corruptus, tabidus, rancidus*.
non guaſto, non contaminato, non corrotto. *illibatus, incorruptus, integer*.
Guattero di cucina. *mediaſtinus, lixa*.
Guazza, rugiada. *ros, roris*.
Guazzare, cioè guadare, o paſſare a guazzo. *amnem vado trajicere*.
Guazzarone, veſte di lino da femmina. *ſupparus, e ſupparum*.
Guazzetto, ſorta di mineſtre. *intinctus, us, embamma, atis, juſculum*.
Guazzo. *vadum, lacus*.
Guazzoſo, bagnato, pieno di guazza. *madidus, pluvius, aquatus*.
Guazzo. *vadum, lacus*.
Guercio, loſco, chi guarda ſtorto. *ſtrabo, onis, ſtrabus, i, paetus, i*.
Guercietto. *ſtrabunculus, paetulus*.
Guernigione. V. Guarnigione.
Guernire. corredare. *orno, inſtruo, munio*.
Guerra. *bellum, i*. Guerra civile, *bellum civile, inteſtinum, domeſticum*. Navale, *bellum navale, maritimum*. Foraſtiere, *bellum externum*. Intimata, *bellum denunciatum, indictum*. Incominciata, *bellum coeptum, inchoatum*. Attaccata, *ſuſceptum*. Finito, *confectum*. Crudele, *tetrum, foedum, exitiale*. arte della guerra. *militia, ars, tis, ratio militaris, diſciplina, vel res bellica*.
coſa di guerra. *militaris, re, bellicus, a, um*.
muover guerra. *bellum, vel arma alicui inferre*.
intimar la guerra. *bellum indicere*.
incominciar la guerra. *bellum ſuſcipere, inire, inferre, movere, ad bellum aggredi*

arma capere, ire ad arma.
finire la guerra. *bello finem imponere, bellum conficere, debellare, facere.*
rinnovare la guerra. *renovare bellum, redintegrare, ſuſcitare, jam extinctum inflammare, jam reſtinctum rurſus excitare, denuo commovere.*
Guerreggiare, far guerra. *bello, belligero, certo, decerto, pugno, prælior, bellum gero, ago.*
frequentare le guerra. *militiam colere.*
Guerriero, combattente. *bellator, pugnator, miles.*
Guerriera, femmina combattente. *bellatrix, pugnatrix.*
Guſo, barbaggiani, uccello notturno. *bubo, onis.*
Guglia. *obeliſcus, pyramis.*
Guide, ſcorta. *dux, is.*
Guidare, menare, aver cura. *duco, adduco.* In diverſe parti. *deduco.* Carro, o carretta, *aurigor.*
Guidaleſco, guidareſco, ulcere nel dorſo delle beſtie. *petimen, ulcus, eris.*
Guiderdonare. *remuneror, præmio afficio, gratias refero.*
Guiderdone. *præmium, remuneratio.*
Guidone. *improbus, furcifer.*
Guindolo. Naſpo. V.
Guinzaglio, ſuono di anelli, che ſi pongono e' collari de' cani. *copula, æ, lorum.*
Guiſa. V. Maniera.
Guizzare, muoverſi, come i peſci. *laſcivio, exulto.* Per fuggire. *elabor.*
Guizzo. *lapſus, lapſus.*
Guſcio, ſcorze. *cortex, putamen, calpa.* De' legumi. *folliculus.* Di noci. *culeola, cruta.* Del formento. *gluma, æ.* Delle caſtagne. *echinus.* Dell'ovo. *teſta, putamen.* Della lumaca, *cochlea calpa, vel teſta.*
Guſcietto. *calyculus.*
Guſtare, aſſaggiare. *guſto, deguſto.* Guſtare un liquore ſopra i labbri. *libo, as.* Guſtare a poco a poco il vino. *pitiſſo, as.*
Guſtevole, guſtoſo. *jucundus, gratus, ſuavis.* coſa, che non ſi può guſtare. *ingustabilis, e le.*
non guſtato. *inguſtatus, illibatus.*
Guſto, uno de' cinque ſenſi. *guſtus, us, guſtatus, us, ſtudius guſtandi.* Buon guſto. *Exquiſitum judicium.*
il guſtare, nome. *guſtatus, us.*
Guſto, per piacere. *voluptas, atis.*
Guſtoſamente. *jucunde, ſuaviter.*

H

HAbile. V. Abile.
Habitare. V. Abitare.
Habito. V. Abito.
Havere. V. Avere.
Hellere. V. Ellere.
Herba. V. Erba.
Herede, honore, huomo, ec. che alcuni ſcrivono per h, Vedi e luogo loro ſenza queſta lettera.

I

JAcinto, e giacinto. *hyacinthus.*
Jaculatoria. *brevis, ſed fervida precatio.*
Jattanza, vantamento, vanto. *jactantia, jactatio, oſtentatio.*
con jattanza. *inſolenter, ſuperbe.*
Jattura, cioè perdita, danno. *jactura, damnum.*
Jattura di danari. *detrimentum pecuniæ.*
Iddio, o Dio. *Deus.*
Idea. *rerum forma, idea.*
Ideale. *commentitius, fictitius.*
Idi di Meſe. *idus, uum.*
Idioma, parlar proprio. *idioma, atis.*
Idiota, da poco, privato, plebejo. *idiota, illiteratus.*
Idiotiſmo. *idiotiſmus.*
Idolo, immagine di qualche coſa. *idolum, li, imago, ſimulacrum.*
Idolatra. *idolorum cultor, barbara ſuperſtitione devinctus.*
Idolatrare. *adoro, veneror.*
Idolatria. *idolorum cultus, impura Deorum ſuperſtitio, falſo, & inanis Deorum religio, Dæmonum cultus.*
Idoli. *idola, Dei falſi, Dii fictitii, Dei commentitii.*
adorazione d'idoli. *idololatria, triæ.*
adorator d'idoli. *idololatres, træ.*
Idoneo, convenevole a qualche coſa, atto. *idoneus, aptus.*
Idra, ſerpente. *hydra.*
Idropico. *hydropicus.*
Idropiſia. *hydrops, opis.*
Ieri. *heri, heſterno die.*
d'ieri. *heſternus.*
Ierlaltro. *nudiuſtertius.*
Iermattina. *heri mane.*
Iernotte. *heri noctu.*
Ierſera. *heri veſperi.*
Ignobile, ſenza fama, non famoſo, o di baſſa condizione, o di vil ſangue. *ignobilis, ignobili loco natus.*
Ignobilità. *ignobilitas, atis.*
Ignominia, diſonore, vergogna, *dedecus, ignominia, probrum.*
Ignominioſo. *probroſus, ignominioſus.*
Ignorantaggine. *inſcitia, ſtoliditas.*
Ignorantemente, da ignorante. *inſcienter, indocte, imperite, imprudenter.*
Ignoranza. *ignorantia, inſcitia, imperitia, ignoratio.*
Ignorante. *ignarus, indoctus.*
Ignorante affatto. *omnis eruditionis expers.*
Ignorantiſſimo. *imperitiſſimus, indoctiſſimus.*
Ignorantiſſimamente. *imperitiſſime.*
Ignoto, incognito, non conoſciuto. *ignotus.*
Ignudo. *nudus.*
Ilarità, allegria. *hilaritas, lætitia.*
Il giorno avanti. *pridie, pridie ejus diei.*
Il giorno dopo. *poſtridie, poſtridie illius diei.*
Il primo, ſecondo, e terzo giorno. *primus, alter, & tertius dies.*
Il ſecondo, il terzo, e il quarto. *alter, tertius, & quartus.*
Il medeſimo di prima. *idem atque antea.*
Il principio d'una coſa. *caput rei.*
Il primo aſſalto. *impetus primus.*
Illecitamente. *nefarie, illicite.*
Illecito, vietato. *illicitus, a, um.*
Illeſo. *illæſus.*
Illibato. *illibatus, incontaminatus.*
Illiberalità, villania. *illiberalitas.*
Illuminare, dar chiarezza. *illumino, illuſtro.*
Illuſione. *illuſio.*
Illuſtramente. *clare, præclare.*
Illuſtramento, val ornamento. *ornamentum.*
Illuſtrare, per dar lume, illuminare. *illuſtro.*
Illuſtre, chiaro, di gran nome, e famoſo. *illuſtris, inclytus, inſignis.*
Illuſtriſſimo. *illuſtris, perilluſtris.*
Il perchè. *quare, quapropter.*
Imaginarſi. V. immaginarſi.
Imagine. V. Immagine.
Imbalſamare. *opobalſamo illinire.*
Imbandigione, vivanda imbandita. *ferculum.*
Imbandire. *cibos parare.*
Imbarazzare. *implico, intrico, involvo.*
Imbarazzo. *tricæ, arum, implicatio, impedimentum.*
Imbarcarſi per navigare. *navem conſcendere.*
Imbardare, metter le barde a' cavalli. *equos ſternere.*
Imbarrare. *impedire, intricare.*
Imbaſciaria, officio dell'imbaſciatore. *legatio.*
Imbaſciata. *nuncium, tii.*
Imbaſciatore, e ambaſciatore. *legatus, orator.*
Imbaſtare. *clitellas imponere.*
Imbaſtire. *inſuo.*
Imbatterſi, incontrare a caſo. *nanciſcor, incidere in aliquem.*
Imbecille, debole, ſtanco. *imbecillis, e imbecillus.*
Imbecillità, debolezza, fiacchezza. *imbecillitas, tis.*
Imbellettare, fare bello, come fanno le donne. *fuco, infuco.*
Imbellettato. *fucatus, fucoſus.*
Imbellire, ornare. *condecoro, illuſtro, orno, beneſto.*
Imbeſtialire. *ferocio, ſævio, efferor, aris.*
Imbevere. *ſugo, imbuor.*
Imbiaccato, coperto di biacca. *ceruſſatus.*
Imbiancare, biancheggiare. *dealbo, candefacio.*
Imbiancato. *dealbatus.*
Imbiancato di geſſo. *gypſatus, a, um.*
Imbiancatura. *opus albarium.*
Imbiancharſi, divenir bianco. *albeſco.*
Imbiondire, far biondo. *flavum reddere.*
Imbizzarrire, o Imbizzarrirſi. *vehementer iraſci.*
Imbizzarrito. *vehementer iratus.*
Imboccare, porre il cibo in bocca. *in os cibum indere.*
Imbeonire. *ſedo, lenio.*
Imbolare, ovvero involare, rubare. *furor, compilo, eripio, ſurripio.*
Imborſare, porre in borſa. *injicere in marſupium.*
Imboſcata. *inſidiæ, arum.*
Imboſchire. *ſylveſco.*
Imboſcarſi. *inſidias colloco, paro, ſtruo.*
Imbottare, porre il vino nelle botti. *infundere in dolium, vinum in dolium diffundere.*
Imbottatojo, o piria, per imbottar il vino. *infundibulum.*
Imbottonare, vale empire. *farcio, infarcio.*
Imbottonatura, empitura, e pieno. *fartura.*
Imbrattamento, e lordamento. *inquinamentum.*
Imbrattare, ſporcare. *inquino, fœdo, polluo, conſpurco.*
Imbrattato, lordo, ſporco. *ſordidus, pollutus, inquinatus.*
Imbrattato di molte ſcelleratezze. *multis flagitiis contaminatus, homo turpiſſimus, homo contaminatiſſimus.*
Imbriacare. *inebrio, as, ebrium, vel temulentum facere.*
Imbriacarſi. *inebrior, aris, fio ebrius, vel temulentus.*
Imbriaco. *ebrius, bria, brium.*
Imbriachetto. *ebriolus, a, um.*
Imbriacone. *ebrioſus, a, um.*
Imbriachezza. *ebrietas, ebrioſitas, temulentia.*
Imbrigliare, mettere la briglia. *fræno, infræno, frænum injicere alicui, frænum adhibeo.*
Imbrigliato. *frænatus, infrænatus.*
Imbroccare, colpire di rincontro. *ferio, is, ico, is, ſcopum attingo.*
Imbrogliare, intricare. *implico, as, intrico.*
Imbroglio. *implicatio, onis, tricæ, arum.*
Imbroglione. *ardelio.*
Imbrogliato. *implicatus, implicitus, implexus, inextricabilis.*
Imbrogliatore, o Imbroglione. *ardelio, onis. tricò, onis, turbator.*
Imbrogliatamente. *implicite.*
Imbrunare, far bruno. *infuſco, denigro.*
Imbrunire, divenir bruno. *fuſcor, infuſcor.* s'imbruniſce, o ſi fa notte. *noteſcit, ebat.*
Imitabile. *imitabilis, le.*
Imitare, fare, come fanno altri. *imitor, æmulor.*
Imitatore, chi imita. *imitator, æmulator.*
Imitazione. *imitatio, imitamen, imitamentum.*
Immacchiarſi, aſconderſi in macchia. *occulere ſe, occultare in ſylva, abdere ſe.*
Immacchiato, naſcoſto in macchia. *occultus.*
Immacolato, non corrotto. *caſtus, incorruptus.*
Immaginabile. *quod poteſt excogitari, cogitabilis.*
Immaginarſi, penſare, conſiderare. *arbitror, puto, meditor, cogito.*
Immaginato. *excogitatus.*
il contrario. *inexcogitatus.*
Immaginazione. *imaginatio, excogitatio.*
Immagine. *ſpecies, ſimulacrum, imago.*
Immagine, cioè ritratto. *exemplar.*
Immagine, cioè pittura. *muta imago, imago picta.*
Immagine, cioè Statua. *imago ficta.*
pieno d'immagini. *imaginoſus.*
ſettor d'immagini. *Statuarius.*
Immaginetta. *parva imago, imagunculа.*
Immagrirſi, divenir magro. *macreo, macreſco.*
Immanità, crudeltà. *immanitas.*
Immantinente, ſubito. *ſtatim, illico, confeſtim, continuo, extemplo, ſubinde.*
Immaſcherarſi. *perſonam induere.*
Immaturo. *immaturus, acerbus.*
Immediatamente. *ſtatim, proxime.*
Immediato. *proximus, a, um.*
Immediate che, ſubito che. *ubi primum, cum primum, ſtatim ac.*
Immemorabile. *immemorabilis.*
Immenſità. *Immenſitas.*
Immergere, annegare. *immergo, ſubmergo.*
Immeritamente, immeritevolmente. *immerenter, immerite.* A torto, *injuria.*
Immeritevole. *immerens.*
Immezzare, o immezzire, divenir mezzo. *melleſco, vietus fio.*
Imminente. *imminens.*
Immobile, che non ſi muove. *immobilis, motu vacans.*
Immoderanza. *immoderatio, incontinentia.*
Immoderatamente. *immoderate, immodice.*
Immoderato *intemperans, immoderatus, immodeſtus.*
Immodeſtamente, ſenza modo. *immodeſte, immoderate.*
Immodeſtia. *immodeſtia, impudentia.*
Immodeſto, inſolente. *inſolens, immodeſtus.*
Immondizia, ſporchezza. *impuritas, ſpurcitia, immunditiæ, arum.*
Immondo, ſporco, lordo. *impurus, immundus, alineus, ſordidus.*
Immortalità. *æternitas, immortalitas.*
Immortalare. *immortalitate donare, commendare æternitati.* Immortalarſi, *immortalitatem ſibi parere.*
Immortale. *immortalis, ſempiternus.*
Immortalmente. *perpetuo, æterno, immortaliter.*
Immoto, cioè non moſſo. *immotus, ſtabilis.*
Immutabile. *immutabilis, ſtabilis.*
Impacciarſi, intrometterſi. *ſe immiſcere alicui rei, intermiſcere, interponere, aliena curare, in alienum opus ire.* Per aver cura, *curo, as.* Per aver da fare, *rem habere.*
Impaccio, cioè impreſa, o carico. *negotium, res ſuſcepta.*
Impaccio, diſturbo, e travaglio, *moleſtia, ſtia.*
dar impaccio. *negotium alicui faceſſere, ſollicitudinem inferre.*
coſa di gran impaccio. *magni negotii res, admodum operoſa, curam, diligentiamque non mediocrem poſtulans.*
Impadronirſi. *potior, iris.*
Impalare le viti, mettere i pali. *pedo, das, palo, las, adminiculo, adminiculor.*
Impalare, come fanno i Turchi. *palo, vel ſtipite configere, ſtipite aliquem ab imo ad ſummum transfigere, vel transfodere, adigere ſtipitem per medium.*
Impalato. *pedatus.* Degli uomini, *transfixus, confoſſus.*
Impallidare, o impallidire att. *pallorem afferre, gignere alicui rei.*
Impallidirſi. *palleo, palleſco.*
Impannata di carta, *feneſtra chartacea.* Di tela. *feneſtra linea, vel lintea.*
Impaniare. *viſco obtinere.*
Impaniato. *viſco correptus, illitus.*
Imparadiſare. *beo, as.*
Imparare. *diſco.*
Imparare a mente. *ediſco, ſcis, mandare memoriæ.*
Imparare bene. *addiſco, perdiſco.*
Imparare a ſpeſe ſue, o d'altri. *ſuis periculis diſcere, alieno periculo diſcere, facere periculum ſuis, vel aliorum ſumptibus, vel expenſis.*
Imparare a ſonare. *diſcere fidibus.*
Impareggiabile. *incomparabilis, inimitabilis,*
Impaſſibile. *nulli obnoxius curæ, vel dolori,*
impa-

impaſſibilis.
Impaſtare, ridurre in paſta. ſubigo, gis.
Impaſtato come il pane. ſubactus.
Impaſtato, ingraſſato. altilis, pinguis.
Impaſtocchiare. verba dare.
Impaurire, mettere paura, ſpaventare, far paura. terreo, deterreo, perterreo, terrefacio, terrere.
Impaurirſi, aver paura. timeo, formido, horreo, extimeſco, terreri, metu affici, perturbari.
Impaurito. territus, perterritus, deterritus.
Impaziente. impatiens.
Impazientemente. impatienter.
Impazienza. impatientia.
Impazzire, divenir pazzo. inſanio, nis, furo. Far impazzire. infatuo, dementio, ad inſaniam adigere.
Impeciare, imbrattar di pece. pico, cas, pice linere.
Impeciato. picatus.
Impedimento, diſturbo. impedimentum.
Impedire, diſturbare. impedio, præpedio, diſtineo.
Impedito da faccende. diſtentus occupationibus, negotiis implicatus, occupatus.
Impedito da malattia. præpeditus, impeditus morbo.
Impedito dalla vecchiaja. impeditus ætate.
Impegnare. appignoro, ras, dare pignori, ponere pignori. Impegnarſi. in ſe recipere.
Impegno. onus ſuſceptum, obligatio, officium, munus, fides.
Impegolare. V. impeciare.
Impelare, cominciar a mettere peli. pubeſco, ſcis. Attaccar peli ad alcuno. pilos alicui aſpergere.
Impelliccciare. pelliculare. metter la pelliccia. pelliceam veſtem induere.
Impellicciato. pellitus, a, um.
Impennata, fineſtra, di carta, a tela. ſpecular, ris.
Impenetrabile. impenetrabilis.
Impenitenza. pertinacia, pervicacia, impœnitentia.
Impennare, far pennoni. plumis, vel pennis velare, obducere. Divenir pennuto. plumeſco, is, plumo, as, plumas, vel pennas agere.
Impennato. pennatus, a, um.
Impenſatamente. inconſulto, inopinato, inconſiderate, necopinato.
Impenſabile. inopinabilis.
Impenſato. inopinatus, repentinus, necopinus.
Imperare. impero, eſſe cum imperio, imperio regere. Imperare ſpeſſo. imperito.
Imperatore. Imperator.
Imperatrice. Imperatrix.
Imperciocchè. nam, etenim, enim.
Imperfettamente. imperfecte.
Imperfetto, non perfetto. imperfectus, inchoatus, mancus.
Imperfezione. opus imperfectum, defectus.
Imperiale, pertinente all' Imperatore. imperatorius, a, um.
Imperio, dominio ſopra gli altri. Imperium, poteſtas, ditio.
Imperioſo. imperioſus, ſuperbus.
Imperioſamente. imperioſe.
Imperioſità. ſuperbia, faſtus.
Imperocchè. nam, enim, etenim, quippe.
Impertinente. alienus, abſurdus, ineptus. Per faſtidioſo. importunus.
Impertinenza. ineptia, importunitas, indecentia.
Impertinentemente. abſurde.
Imperverſare. furo, debacchor.
Impeto, ed empito. impetus, furor. entrar con empito. irrumpo, irruo, impetum, vel impreſſionem facere.
Impetuoſamente. magno impetu, vi.
Impetuoſo. impetuoſus.
Impetrabile, che facilmente ſi può impetrare. impetrabilis.
Impetrare, ottenere. impetro, exoro, voti compotem fieri.
Impetrazione. impetratio, onis.
Impetrire, farſi pietre. lapideſco.
Impiagamento. ulceratio, vulneratio.
Impiagare. ulcero, exulcero.
Impiagato. ulceroſus, exulceratus.
Impiaſtrare, far impiaſtre. cataplaſma adhibere.
Impiaſtricciare, imbrattare, ſporcare con coſa, che attacchi. ſordo, conſpurco, coinquino.
Impiaſtro, ed empiaſtro. cataplaſma, emplaſtrum, malagma.
Impiaſtro lungo. ſplenium, ii.
Impiccare, e oppiccare. ſuſpendo, appendo, cervicem frango.
Impiccolire. imminui, decreſcere.
Impiegare, inveſtire. pono, colloco, adhibeo.
Impiego. munus, officium.
Impietà. impietas, atis.
Impigrire, divenir pigro. pigreſco, langueſco, deſidioſo fieri, languori ſe, aut deſidiæ dedere, otia languiſcere. In ſenſo attivo. deſidem reddere.
Impinguare. ſagino.
Impio, crudele. impius, inmitis, crudelis.
Impiombare, coprir con piombo. plumbo tegere, vel obducere. Per ſaldar col piombo. plumbo, as.
Impiombatura, per la ſaldatura con piombo. plumbatura.
Impire, ed empire. impleo, oppleo, expleo, infercio.
Implacabile. inexorabilis, implacabilis.
Implacabilmente. implacabiliter.
Implorare. imploro, expeto.
Impolitamente. impolite, infabre.
Imporre, dar commiſſione. mando, præcipio.
Imporre, per porre ſopra. impono, nis.

Importante, d'importanza, coſa grave. magnus, amplus, grandis, gravis, ſerius, ſeverus, magni momenti.
Importanza, momento, rillevo. gravitas, amplitudo, magnitudo, momentum.
Importare, vale rilevare, eſſer d'intereſſo. refert, bat, intereſt, erat.
Importare, cioè dinotare. ſignifico.
Importare, cioè aſcendere a qualche ſomma o valuta. valeo.
Importunare. moleſtum eſſe, afferre moleſtiam.
Importunità. protervitas, importunitas.
Importuno, proſontuoſo. moleſtus, importunus.
Importunamente. importune.
Impoſſeſſare, mettere in poſſeſſo. in poſſeſſionem mittere. Impoſſeſſarſi, prender poſſeſſo, poſſeſſionem occupare, potiri.
Impoſizione. tributum, vectigal.
Impoſſibile. quod eſſe, vel fieri non poteſt, impoſſibilis.
Impoſſibilità. impoſſibilitas.
Impoſſibilitare. impoſſibile reddere.
Impoſtare, mettere le impoſta. poſtes affigere.
Impoſtemire, far poſtema. in vomicam creſcere.
Impoſtura. calumnia.
Impotente. impos, tis, impotens, tis, viribus infirmus.
Impotenza. infirmitas, impotentia.
Impoverire. paupero, depaupero, pauperem facio, vel efficio. Impoverirſi, in inopiam, paupertatem, egeſtatem incidere.
Impratitabile. aſper, inhoſpitus, difficilis, barbarus.
Imprecazione. execratio, diro.
Impregnare. V. Ingravidare.
Imprendere, cioè pigliare a operare. aggredior, ſuſcipio.
Impreſa, facinus. Imprendere, pigliar un' impreſa, metterſi a grande impreſa. Egregium facinus aggredi, Ad res præclaras animum adjicere, adjungere, applicare, ſua ſtudia conferre, Præclaris in rebus induſtriam ſuam exercere, operam ponere, Magna ſuſcipere, res egregias, nobiles, præclaras, animo aggredi, præclara conari.
Impreſa eroica, e onorata. facinus præclarum.
Impreſa ſcellerata. ſcelus, ris, & facinus ſceleſtum.
Impreſa di guerra. expeditio, onis.
Impreſa, corpo figurato, motto per ſignificare qualche concetto. inſigne, is.
Impreſſione, vale impronto. impreſſio, typus.
Imprigionare, o mettere in prigione. in carcerem conjicio.
Imprimere. imprimo.
Improntare, per effigiare. imprimo. Per coniare, o batter moneta, ſigno, percutio, cudo.
Impronto, immagine impreſſa in qualche coſa. effigies, imago, forma, nota, ſignum. Impronto di ſigillo. ſignum. Impronto di moneta, forma, nota.
Improntamento. impreſſio.
Improperio. exprobratio, opprobrium, convicium.
Improporzionato. inconveniens.
Impropriamente. improprie.
Improſperito. proſpera fortuna atens.
Improverare, rinfacciare, buttar in occhio. exprobro, impropero.
Improvvidamente. improvide.
Improvvido. improvidus.
Improvviſo, aggett. all' Improvviſo, alla ſprovviſta. improviſus, imparatus.
all' improvviſo, adv. alla ſprovviſta. improviſe, imparate.
Improvviſto, o ſprovviſto. imparatus, a, um.
Imprudente, non prudente. imprudens, entis.
Imprudentemente. imprudenter.
Imprudenza nell' operare. imprudentia, æ.
Impudicamente. impure, impudice.
Impudicizia. impudicitia, æ.
Impudico, diſoneſto. impudicus, inhoneſtus.
Impugnare. impugno, oppugno.
Impugnere, cioè ſtrignere con pugno. ſtringo, diſtringo.
Impugnatore. adverſarius, oppugnator.
Impulſore, diceſi colui, che induce o fa qualche coſa. impulſor, auctor.
Impunito, non punito. impunitus, a, um.
Impunità. impunitas, atis.
Impunità, cioè licenza di far male. impunitas ſcelerum.
Impunitamente. impune.
Impuro. impurus.
Imputare, val attribuire. adſcribo, imputo, tribuo, aſſigno.
In, è prepoſizione, che ſerve ora all' ablativo, ed ora all' accuſativo. In.
Inabile. inhabilis, non aptus, ineptus.
Inabitabile. inhabitabilis.
Inacceſſibile. inacceſſus.
Inacerbare. exaſpero.
Inacerbire, divenir acerbo. exacerbeſco.
Inacerbito, divenuto acerbo. exacerbatus.
Inacetire, diventar aceto. aceſco, areſtus, coaceſco.
Inalberare, cioè alzare. attollo. Inalberarſi, adirarſi. furere, excandeſcere.
In alcun luogo. uſpiam, alicubi.
In altro luogo. alibi.
In altro tempo. alias.
Inamabile. inamabilis.
Inamicare, far amico. concilio.
Inanimato. inanimus.

Inanimare, dar' animo. confirmo, erigo, excito, animum addere.
In aperto. palam.
In arbitrio, in podeſtà. in manu.
Inarborare, piantar alberi. arbores plantare. Per ſonalzare. tollere, extollere, erigere.
Inarcare. incurvo.
Inargentare. argento tegere, obducere.
Inargentato. argentatus, inargentatus.
Inaridire, divenir arido. inareſco.
Inarrivabile. inaccuſſus.
Inaſpettatamente. improviſo, nec opinato.
Inaſpettato. inexpectatus.
Inaſprire, incrudelire. exaſpero, effero, ras. Per divenir aſpro. ſævio.
Inavvedutamente. incaute, inconſiderate.
Inavvertentemente. imprudenter.
Inavvertenza, imprudenza. temeritas, imprudentia.
In breve, in brevità, brevemente. brevi, breviter, propediem.
Imbroglione. trico, onis.
In buon' ora, cioè di grazia. obſecro, omabo.
Incadaverire. putreſco, tabeſco.
Incagliare, fermarſi ſenza poter' andar' innanzi. hærere.
Incalcinare, intonicare. incruſto, as, tectorium inducere.
Incalcinamento. tectorium.
Incallire, far' il callo. occalleſco.
Incalmare. inſero, is.
Incalmatore. inſitor, oris.
Incalmazione. inſitio.
Incalzare. inſto, urgeo, fugo.
In cambio di lui. pro illo, ejus loco.
Incamerare, confiſcare. confiſco, as.
Incamiciare, incalcinare. tectorio obtegere, tectorium inducere.
Incamiciatura. tectorii inductio.
Incamminare. viam dare.
Incamminarſi. aliquo proficiſci, inire viam.
Incancherito. exulceratus.
Incantamento, incanteſimo. incantamentum, carmen, carmen magicum, veneficium, faſcinum.
Incantare. incanto, excanto, faſcino.
Incantare, cioè vender all' incanto. auctionor.
Incantatore, chi incanta. veneficus, incantator.
Incantatrice. venefica, ſaga.
Incanto. cioè vendita de' beni. auctio, onis.
Incanto, cioè il luogo, dove ſi vendono i beni. atrium, o forum auctionarium.
Incanutire. caneſco.
Incapace. impos, ineptus, incapax.
Incapeſtrare, legare col capeſtro. capiſtro, ſtras.
Incappere. incido, pedem offendo.
Incappucciare. caput obducere, o obvolvere.
Incappucciamento. obductio capitis.
Incappucciato. capite obducto, o obvoluto. Che ha il cappuccio. cucullatus.
Incapricciarſi, oſtinarſi. obfirmare animum. Per inamorarſi. amore capi.
Incaricare. onero, ras, onus imponere, ſarcinam imponere, mandare, committere.
Incarco, peſo, ſoma. onus, eris, ſarcina, æ.
Incarco di teſta, cioè peſamento. gravedo, inis.
Incaricato. onuſtus, a, um.
Incarico. onus.
Incarnatino. helvolus, coloſſinus, carneum colorem habens.
Incarnato, colore. carneus, helvus color.
Incarnarſi. carneum fieri.
Incarognarſi. ſordeo.
Incartare, o incartocciare. chartis amicire, involvere.
Incaſtrare. coagmentare, compingere, committere.
Incaſtrato. coagmentatus, compactus.
Incaſtramento. compactio, compages, coagmentatio.
Incaſtro. compages inſtrumentum.
Incaſtratura. commiſſura, æ.
Incatenare. vincio, injicere catenas.
Incavare. cavo, excavo. Cavar ſotto, ſuffodio, incavo.
Incavato. cavatus, excavatus.
Incavatura. excavatio, onis.
Incavezzare, mettere la cavezza. capiſtro, as.
Incautamente, ſciocamente. improvide, imprudenter.
Incauto, cioè poco accorto. incautus, improvidus, imprudens.
Incendiario. incendiarius.
Incendio, abbruciamento. incenſio, incendium.
Incendere, o incendiare. incendo, cremo.
Incenerire. cinefacere, in cinerem redigere.
Incenſare. thus dare, incendere, adolere, offerre.
Incenſo, gomma odorata. thus, uris.
d incenſo. thureus.
Incentivo. incitamentum.
Incetamento. acratura.
Incerare. cero, ras, inceno.
Incerato. ceratus, inceratus, ut tabula cerata.
Incertezza. ambiguitas, res incerta, dubium.
Incerto, dubbio. incertus.
Inceſſantemente. aſſidue, ſine intermiſſione, indeſinenter.
Inceſto, congiunzione carnale illecita con parenti, o Religioſi. inceſtus, o inceſtum.
Inceſtuoſo. inceſtus, a, um.
In che luogo, cioè dove, quando ſignifica ſtato. ubi? ubinam gentium? quando ſignifica moto. quo?
Inchiappare. V. inciampare.

Inchiavare, chiudere, o ſerrare con chiave. *claudo, dis, clave claudere.*
Inchiavare col catenaccio. *peſſulum oſtio obdere.*
Inchiavato. *clauſus.*
Inchieſta. *inquiſitio, inveſtigatio.*
Inchinare. *inclino, reclino.*
Inchinare, cioè riverire. *colo, veneror, ſaluto.*
Inchinato all' ingiù. *proclivus, declivis.*
Inchinato. *inclinatus, propenſus.*
Inchino. *reverentiæ ſignum, ſalutatio.*
Inchiodare. *figo, is, clavis ſuffigo.*
Inchiodato. *fixus, clavis ſuffixus.*
Inchioſtrare. *atramento fœdare.*
Inchioſtro, con cui ſi ſcrive. *atramentum, ti.*
Inciampare, intoppare. *offendo, dis, incido.*
Inciampare in alcuno. *offendere aliquem.*
Inciampare al bujo. *offendere in tenebris.*
Inciampare in una pietra. *offendere ad lapidem.*
Inciampatura. *offenſio.*
Inciampo. *offendiculum.*
In ciaſcun luogo. *ubique.*
Incidentemente. *obiter.*
Incidenza. *digreſſio.*
Incignere. V. ingravidare.
Incino, uncino, rampino. *uncus, harpago, onis.*
Incino di mare, peſce detto riccio. *echinus, herinaceus.*
Incinte. *gravida.*
In circa. *circum, circa, circiter.*
Incitamento, incitazione. *incitatio, incitamentum.*
Incitare, provocare. *incito, laceſſo, impello, provoco.*
Incitar ad ire. *ad iram impellere, provocare.*
Incitare ſdegno ad alcuno. *alicui ſtomachum facere.*
Incitar a collera. *movere ſtomachum.*
Incitar a far quiſtione. *ferro laceſſere.*
Incitar a far male. *ad maleficium impellere.*
Incitar al vomito. *provocare vomitum.*
Incitar a combattere. *provocare ad pugnam.*
Incitar a ſcrivere. *laceſſere epiſtolis.*
Incitatamente. *incitate.*
Incitato, provocato, e moſſo. *impulſus, incitatus, provocatus.*
Incitatore, chi incita a far qualche coſa. *impulſor, oris, auctor.*
Incitazione. V. incitamento.
Incitazione al vomito. *nauſea, æ.*
Incivile, ſenza civiltà, ruſtico. *inurbanus, incivilis.*
Incivilmente, ruſticamente. *inurbane, inciviliter.*
Inclemente. *inclemens.*
Inclinato. V. inchinato.
Inclinazione. *inclinatio, propenſio.*
Inclito, famoſo, di gran nome. *inclytus, clarus.*
Incodardire. *conſternari, cadere animo.*
Incognitamente. *clam.*
Incognito, non conoſciuto. *ignotus, incognitus.*
Incollamento. *glutinamentum, conglutinatio.*
Incollare. *glutino, as, conglutino, as.*
Incollato. *glutinatus.*
Incollatore. *glutinator.*
In collera. *iracunde.*
Incolpabile. *innocens, inculpatus.*
Incolpare, dar la colpa. *criminor, arguo, inſimulo, accuſo, crimini do.*
Incolpare alcuno. *conferre culpam in aliquem, dare culpæ, dare crimini, vitio alicui.*
Incominciamento. *inceptio, initium, principium, exordium, inceptum.*
Incominciare, principiar, dar principio. *incipio, exordior, incoho.*
Incominciare a dire la ſua opinione. *ingredi ad explicandam ſuam rationem.*
Incominciare l' amicizia con alcuno. *inſtituere amicitiam cum aliquo.*
Incominciar l' opera. *aggredi opus, & ad opus.*
Incominciar impreſe generoſe. *aggredi res præclaras.*
Incominciato. *inchoatus, cœptus.*
Incomodamente, cioè male a propoſito. *incommode.*
Incomodità, ſcomodità. *incommodum, incommoditas.*
Incomodo, cioè dannoſo, e nocivo. *incommodus, a, um.*
In compagnia, inſieme. *ſimul, una.*
Incomparabile, ſenza paragone. *incomparabilis.*
Incomportabile. *non ferendus.*
Incomparabilmente. *ſine comparatione.*
Incomprenſibile. *incomprehenſus, incomprehenſibilis.*
In concluſione. *tandem, denique.*
In confuſo. *ſine ordine, confuſe.*
In conſeguenza, vale conſeguentemente. *deinceps, conſequenter.*
ne viene in conſeguenza. *conſequitur inde, fit inde.*
Inconſideratamente, ſenza conſiderazione. *inconſiderate, temere.*
Inconſiderato, chi non conſidera quel, che fa. *inconſideratus, temerarius, imprudens, expers conſilii, inops rationis.*
Incontanente, ſubito. *actutum, confeſtim, e veſtigio, continuo, illico.*
Incontentabile. *inſatiabilis.*
Incontinente, ſenza continenza. *intemperans, incontinens, impotens.*
Incontinente, cioè libidinoſo. *libidinoſus, intemperans.*
Incontinente nel parlare. *impotens, iracundus, animo impotenti.*
Incontinentemente, ſenza continenza. *incontinenter.*
Incontinenza. *intemperantia, incontinentia.*
Incontinenza d' animo. *impotentia animi, effrenatio animi.*

Incontinenza di parole. *nimia loquendi licentia.*
Incontrare, ſcontrare. *occurro.*
ciò, che incontriamo. *obvius, a, um.*
andar incontro. *obviam ire, obviam procedere, occurrere.*
Incontrare, cioè avvenire. *evenit, accidit.*
Incontrare, cioè urtare. *offendo.*
Incontreſtabile. *certiſſimus, perſpicuus, veriſſimus.*
Incontro, l' atto dell' incontrare. *occurſus, concurſus.*
Incontro, come l' incontro de' nemici. *incurſio.*
Incontro, cioè urtamento. *offenſio, onis.*
Incontro, e incontra, avverbialmente. *obviam.*
Incontro, cioè dirimpetto, per mezzo. *e conſpectu, contra, e regione.*
Inconveniente, ſconvenevole. *abſonus, abſurdus, indecorus, inconveniens, indecens.*
Inconveniente, ſuſt. *incommodum.*
Inconvenientemente, ſconvenevolmente. *abſurde, indecore.*
Incorazzato, armato di corazza. *loricatus.*
Incordare inſtrumenti da ſuono. *fides tendere.*
Incoronare, ornar di corona. *corono, as.*
Incoronato. *coronatus, ſertis redimitus.*
Incorporare, ridurre più coſe in un corpo. *concorporo, commiſceo.*
Incorrere, cadere, intoppare. *incido, dis.*
Incorrigibile. *inemendabilis.*
Incorrotto, ſchietto, intiero. *integer, intactus, incorruptus, inviolatus.*
Incortare, accorciare. *brevio, abbrevio.*
Incortare, per ritirare. *contraho, his.*
Incortato, ritirato. *contractus.*
Incoſtante, mutabile, inſtabile. *inconſtans, inſtabilis, levis.*
Incoſtantemente. *inconſtanter, leviter.*
Incoſtanza, leggierezza. *inconſtantia, inſtabilitas, levitas.*
In coteſto luogo, cioè dove ſei tu, coſtì. *iſtic.*
Increato. *æternus, increatus.*
Incredibile, da non credere. *incredibilis, & le.*
Incredibilmente, ſopra il noſtro credere. *incredibiliter, ſupra quam cuique credibile eſt.*
Incredulo, che non crede facilmente. *incredulus.*
Incredulità. *diffidentia, incredulitas.*
Increſcere, dolerſi, rincreſcere. *tædet, piget.*
Increſcere, per venir a noja. *eſſe moleſtum, eſſe moleſtiæ.*
Increſpare. *criſpare, corrugare.*
Increſpato. *rugoſus, corrugatus, criſpus.*
Incretato, imbrattato di creta. *cretatus, a, um.*
Incrociare, o incrocicchiare, formare in croce. *decuſſo, as, cancellatim diſpono.*
Incrocicchiatamente, in forma di croce. *decuſſatim, cancellatim.*
Incroſtare, coprire di croſte. *cruſto, incruſto, cruſta integere, cruſta obducere.*
Incroſtamento. *incruſtatio.*
Incroſtatore, colui, che incroſta. *cruſtarius, ii.*
Incrudelire, far crudele, provocare a crudeltà. *effero, exaſpero.*
Incrudelirſi, divenir crudele. *crudeſco, ſævio, efferor.*
Incrudire, inacerbire, divenir crudo. *crudeſco, is.*
Incudine, ancudine, dove ſi batte il ferro. *incus, udis.*
Inculcare. *inſto, urgeo, inculco.*
Inculto, non coltivato, non acconcio. *incultus, a, um.*
Incurabile, che non può guarire. *immedicabilis, inſanabilis.*
Indarno, in vano. *fruſtra, incaſſum, nequicquam.*
Indebitamente. *injuſte, immerito.*
Indebitarſi, far debito. *æs alienum contrahere, æs alienum cogere, vel conflare, ære alieno ſe obſtringere.*
Indebitato, pieno di debiti. *obæratus, ære alieno gravatus.*
Indebito. *indebitus, a, um, injuſtus, a, um.*
Indebolire, infiacchire, levar le forze. *infirmo, enervo, debilito, infringo.*
Indebolirſi per fame. *confici fame.*
Indebolito. *debilitatus, extenuatus, enervatus, fractus, infirmus, vel infirmatus.*
Indecente. *indecens, inconveniens.*
Indeciſo. *dubius, ambiguus, anceps.*
Indeclinabile. *indeclinabilis.*
Indefinito. Vedi Indeterminato.
Indegnamente. *indigne.*
Indegnità. *turpitudo rei, indignitas.*
Indegnazione, indegnamento. *indignatio.*
Indegno. *indignus.*
Indegno di grazia. *indignus qui impetret.*
Indegno di vita. *indignus qui vivat.*
Indelebile. *indelebilis.*
Indemoniato. *fanaticus, lymphatus, cerritus, larvatus.*
Indennità. *impunitas.*
Indeterminatamente. *non definite, indefinite.*
Indeterminato. *non definitus, incertus, indefinitus.*
Indevoto. *irreligioſus, impius.*
Indi, cioè di là. *inde.*
Indice, tavola d' un libro. *index, icis, elenchus.*
Indicibile, indicevole. *ineffabilis, inenarrabilis.*
Indicibilmente. *ſupra quam dici poſſit, inexplicabiliter.*
Indietreggiare, tirarſi in dietro. *retrocedo, retrorſum ſe retro agere.*

In dietro. *retro, retrorſum, retrorſum.*
chiamar in dietro. *revoco.*
laſciar in dietro. *omitto.*
Indifferente. *indifferens.*
Indifferentemente. *indifferenter, indiſcriminatim, ſine diſcrimine.*
Indifferenza d' animo. *æquanimitas.*
Indigeſtione. *cruditas, atis.*
Indigeſto. *crudus, incoctus, indigeſtus.*
In dileguo, andare in dileguo. *abire in longinquas regiones, abire longiſſime.*
Indirettamente. *oblique.*
Indiretto. *obliquus.*
Indirizzare. *dirigo.*
Indirizzare le lettere. *mittere litteras.*
Indirizzare il viaggio. *iter dirigere.*
Indirizzo. *miſſio, directio.*
Indiſciplinato. *ignarus, rudis.*
Indiſciplinato, cioè ſcoſtumato. *effrenatus, male moratus.*
Indiſcretamente, vale ſenza prudenza. *temere, imprudenter, inconſulte, vel inconſulto, inconſulte, ut temere.* Per iſmoderatamente. *immoderate, immodice.*
Indiſcreto, poco diſcreto. *imprudens, inconſultus, inconſideratus, immodeſtus.*
In diſparte, appartatamente. *ſeorſum, ſecreto.*
Indiſpenſabile. *quod remitti non poteſt.*
Indiſpoſizione, quanto al corpo, mala diſpoſizione. *ægrotatio, ægritudo, adverſa, infirma, incommoda, ægra valetudo, infirmitas, imbecillitas.*
Indiſpoſizione del tempo. *intemperies, intempeſtas.*
Indiſpoſto. *infirmus, imbecillis, æger, ægrotus, morbo laborans.*
Indiſſolubile, che non ſi può diſſolvere. *indiſſolubilis.*
Indiſtintamente. *indiſtincte.*
Indiſtinto, non diſtinto. *indiſtinctus.*
In diverſe maniere. *multimodis.*
In diverſe parti. *diverſe, multifariam.*
Indivia, ſorta d' erba. *intubus.*
Individuo, che non ſi può dividere. *individuus, inſecabilis.*
Indiviſibile, inſeparabile. *individuus.*
Indivinaglia, giuoco, indovinamento. *divinatio, ænigma.*
Indiviſo, non ſeparato. *indiviſus.*
Indivoto. *impius, irreligioſus.*
Indizio. *ſignum, argumentum, indicium.*
Indocile. *indocilis.*
Indocilità. *rude, tardum, hebes ingenium.*
Indolcire, addolcire, far dolce. *edulco, as, dulcem facere, vel efficere.* Per mitigare. *mitigo, lenio, mollio, emollio, placo, mulceo.*
Indolcirſi. *dulceſco, dulcem, vel dulce fieri.* Per mitigarſi. *miteſco, lenior, mulceor, emollior.*
Indolcito. *dulcis effectus, mollitus, lenitus.*
Indolenza, privazione di dolore. *indolentia, doloris vacuitas, a dolore vacuitas.* Per lamento. *queſtio.*
Indole. *indoles.*
Indomabile, indomito, che non ſi può domare. *indomabilis, indomitus, ferox.*
Indomato, non domato. *indomitus, ferox.*
Indorare. *inauro, as, auro linire, vel oblinire, auro obducere, auro tegere, vel operire, auro perfundere, aurum alicui rei inducere.*
Indorato. *auratus, inauratus.*
Indoratore. *inaurator.*
Indoratura. *aureum ornamentum, auri inductio.*
Indormentato. *ſoporatus, ſopitus.*
Indoſſo, avverb. Aver indoſſo. *indutum eſſe.*
Indotato, ſenza dote. *indotata.*
Indotto, ignorante. *indoctus, imperitus, rudis.*
Indovinare, divinare, predire le coſe future. *divino, addivino, ariolor, prædico, is, prænuntio, vaticinor, præſagio, auguro, auguror, aſſequi conjectura, conjicio.*
Indovinamento. *divinatio, vaticinium.*
Indovinamento per uccelli. *augurium, ii.*
Indovinamento dal volar degli uccelli. *auſpicium.*
Indovinato. *divinatus, a, um.*
Indovinatore. *divinus.*
Indovinatrice. *aruſpica, vates.*
Indovinello. *ænigma, ſcirpus.*
Indovino. *divinus, divinans, divinator, ariolus, aruſpex, vates.*
arte d' indovinare. *ars divinandi, aruſpicina.*
Indovino per la fronte. *metopoſcopus.* Per ſogni. *conjector ſomniorum.* Per volato, o canto degli uccelli. *augur.* Per l' oſſervazione delle viſcere delle beſtie. *aruſpex.* Con le ſorti. *ſortilegus.*
Indirizzare. V. indirizzare.
Indubitatamente. *certe, ſine dubio, procul dubio, ſine ulla dubitatione, ſine ulla controverſia.*
Indubitatamente ſapere. *certe, vel certo ſcire, certum, & exploratum habere.*
Indubitato. *certus, exploratus, minime dubius.*
In due dì. *biduo.* In due modi. *dupliciter.*
Indugiare, tardare, in ſenſo attivo. *retardo, teneo, detineo, retardo, moram afferre, inferre, injicere, nectere, cunctationem injicere.* In ſenſo neutro. *moror, commoror, immoror, cunctor, tardo, ceſſo, moram trahere.*
Indugiato, ritardato. *moratus, a, um.*
Indugiatore, lento. *cunctator.*
Indugio, tardanza, dimora. *mora, cunctatio, ceſſa-*

ceſſatio. Senza indugio. *ſine mora*, *ſtatim*, *confeſtim*, *e veſtigio*.
Indulgenza. *indulgentia*.
Indurare, e indurire. *duro*, *obduro*, *induro*.
Indurire la carne. *adſtringere carnem*.
Indurirſi. *dureſco*, *obdureſco*.
Indurirſi pe 'l freddo. *obrigeo*.
Indurito, e indurato. *duratus*, *ta*, *tum*.
Indurre, val perſuadere. *induco*, *ſuadeo*.
Indurſi. *inducere animum*, *adduci*, *impetrare a ſe*, *perſuadere ſibi*.
Induſtria, diligenza. *induſtria*.
Induſtriarſi. *ſtudere*, *conari*.
Induſtrioſamente, con induſtria. *induſtrie*.
Induſtrioſo. *gnavus*, *induſtrius*, *ſolers*.
Induttore. *impulſor*, *oris*.
Induzione. *inductio*.
Inebbriare, voce latina, val imbriacare. *inebrio*, *as*.
Ineffabile, che non ſi può dire. *ineffabilis*, *e le*.
In effetto, certamente. *plane*, *quidem*, *omnino*.
Ineguale. *inæqualis*, *le*.
Inelegante, non elegante. *inelegans*, *inſcitus*, *impolitus*.
Inelegantemente. *ineleganter*.
Ineloquente, ſenza eloquenza. *indiſertus*.
Inerme, diſarmato. *inermis*.
Ineſcare, adeſcare, attraere. *ineſco*, *illicio*, *allecto*, *irretio*.
Ineſcamento. *illecebra*, *arum*, *illectus*, *ctus*, *illicium*, *cii*.
Ineſcato, adeſcato. *illectus*, *irretitus*.
Ineſcuſabile, che non ſi può ſcuſare. *inexcuſabilis*.
Ineſorabile. *inexorabilis*.
Ineſperto, che non ha ſperienza. *inexpertus*.
Ineſtimabile, che non ſi può ſtimare. *inæſtimabilis*.
In eterno, eternamente. *æternum*, *æterno*.
Inettamente, ſciocamente. *inſulſe*, *inepte*.
Inettitudine, goffería. *ineptia*, *inſulſitas*.
Inetto, ſciocco. *ineptus*, *inſulſus*.
Infaccendato, affaccendato. *ſolicitus*, *negotioſus*.
In faccia. *coram*.
Infaldare. *rugo*, *corrugo*.
Infallibile. *certus*, *indubitatus*.
Infamare, vituperare. *dedecorare*, *infamem facere*, *ſpoliare fama*, *notam inurere*, *male exiſtimare de aliquo*.
Infamato. *notatus*, *fama ſpoliatus*.
Infame, di triſta fama. *infamis*, *ignominioſus*.
Infamia, vituperio. *infamia*, *dedecus*, *ignominia*.
Infangare, imbrattare di fango. *oblimo*, *as*, *deluto*, *as*.
Infangato. *lutulentus*, *in luto demerſus*.
Infantare, partorire. *pario*.
Infante, fanciullo. *infans*, *puerulus*.
Infanteria. *peditatus*.
Infanzia, la prima età dell' uomo. *infantia*.
Infardellare. *ſarcinas colligere*.
Infaſtidiare, cioè dar faſtidio. *afficio moleſtia*, *afferre moleſtiam*. Vedi faſtidio.
In fatti. *enimvero*, *omnino*, *re vera*.
Infedele. *infidus*, *perfidus*.
Infedele, cioè nemico della Fede Criſtiana. *Fidei Chriſtianæ hoſtis*, *Chriſtiano nomini infenſus*.
Infedelmente. *perfidioſe*, *infideliter*.
Infedeltà, mancamento di fede. *perfidia*, *infidelitas*.
Infelice, sfortunato, mal' avventurato. *infortunatus*, *infelix*, *miſer*.
Infelicemente, sfortunatamente. *miſere*, *infeliciter*, *infauſte*.
Infelicità, male ventura. *miſeria*, *infortunium*.
Infeliciſſimo. *infeliciſſimus*.
Infelicitare. *infelicem facere*.
Infellonire. *ſævio*, *furo*.
Infemminire, effemminare. *effemino*, *as*.
Infemminirſi. *effeminor*, *aris*.
Infemminito. *effeminatus*, *a*, *um*.
Inferiore, da manco. *inferior*.
Inferior di età. *natu minor*.
Inferior di facoltà. *inferior fortunis*.
Inferior luogo. *inferior locus*.
Inferire, voler dire. *ſignifico*, *colligo*.
Infermarſi, malarſi. *ægroto*, *as*, *ægreſco*, *morbo affici*, *corripi*.
Infermeria. *valetudinarium*.
Infermiccio, cagionevole, mal ſano. *valetudinis non ſatis firmæ*, *valetudinarius*.
Infermiero. *valetudinarius*, *ii*, *præfectus valetudinarii*, *ſervus ab ægrotis*.
Infermità, malattia, *morbus*, *valetudo*, *valetudo ægra*, *adverſa*, *infirma*, *mala*, *ægritudo*, *ægrotatio*, *infirmitas*. Cadere in grave infermità. *in gravem morbum incidere*, *morbo affici difficillimo*. V. infermità.
eſſere in infermità. *ægrotare*, *in morbo eſſe*, *morbo affici*, *morbo affligi*, *vel conflictari*, *mortifero morbo urgeri*, *adverſa valetudine affici*.
Infermo, malato. *æger*, *ægrotus*, *infirmus*, *morbo laborans*.
Infernale, dell' Inferno. *Tartareus*, *Infernus*, *Stygius*.
Inferno. *Inferi*, *orum*, *Tartara*, *orum*, *Orcus*, *Erebus*, *Styx*, *ygis*.
Inferocire. *ferocio*, *efferor*, *ſævio*.
Inferriate. *clathri ferrei*.
Infervorare. *inflammo*, *excito*.
Infeſtamento. *moleſtia*, *infeſtatio*.
Infeſtamento, noja. *moleſtia*, *vexatio*.

Infeſtare, moleſtare, dar noja. *vexo*, *ſollicito*, *afficere moleſtia*.
Infeſtatore, che infeſta. *infeſtator*.
Infeſtiſſimo. *infeſtiſſimus*.
Infettare, corrompere, guaſtare. *inficio*, *corrumpo*.
Infettato, ammorbato. *morbidus*, *corruptus*, *infectus*.
Infettatore. *corruptor*.
Infezione, corruzione. *contages*, *contagium*, *contagio*, *corruptio*, *peſtis*.
Infiacchire, indebolire. *debilire*, *or*.
Infiagione, gonfiamento. *tumor*, *inflatio*, *inflatus*, *us*.
Infiammagione. *ardor*, *inflammatio*. Quando ſignifica ire, o ſdegno. *excandeſcentia*.
Infiammare, accendere. *inflammo*, *accendo*, *incendo*, *ſuccendo*.
Infiammarſi d' ire. *exardeſcere*, *o ardere iracundia*, *efferri iracundia*.
Infiammato. *incenſus*, *accenſus*, *inflammatus*, *candens*.
Infiammazione. V. infiammagione.
Infiare, enfiare, gonfiare. *inflo*, *tumefacio*.
Infiarſi, e gonfiarſi. *tumeo*, *intumeſco*.
Infiato, gonfiato. *inflatus*.
Infiatore. Vedi infiagione.
Inficcare, val ficcar dentro. *infigo*, *ſuffigo*, *configo*.
Infierire. *ſævio*, *crudeſco*, *crudeliter agere in aliquem*.
Infilzare, cioè forare. *transfodio*, *transfigo*.
Infilzare, cioè mettere in filza. *trajicere*, *transfigere*.
Infimo, di baſſa condizione. *infimus*.
Infinattantochè. *quoad*, *donec*.
In fine, cioè finalmente. *tandem*, *denique*.
Infino ad oggi. *ad hunc diem*.
Infin' ad ora. *hactenus*, *adhuc*.
Infino che, fin a tanto che. *donec*, *quoad*, *quoadusque*, *uſque dum*, *uſque ut dum*, *uſque adeo dum*, *uſque donec*, *uſque adeo donec*, *tamdiu quoad*, *uſquequo quoad*, *uſque adeo quo*, *ve uſque dum*, *adeo dum*, *tantiſper dum*.
Infin' e quanto? *quouſque tandem?* *quamdiu?*
Infin alla bocca. *ore tenus*.
Infin al collo. *collo tenus*.
Infino allora. *etiam tum*, *etiam tunc*.
Infin all' ultimo. *ad extremum*.
Infin da i primi tempi. *jam uſque ab ultima hominum memoria*.
Infin dalle faſcie. *uſque a cunabulis*.
Infin da principio. *uſque ab initio*.
Infin di coſtà. *uſque iſthinc*.
Infin quo. *hucuſque*, *uſque huc*, *uſque adhuc*, *hactenus*.
Infingardaggine. *inertia*, *ignavia*.
Infingardo, poltrone. *iners*, *piger*, *ignavus*, *ſegnis*, *deſes*.
Infingere. *ſimulo*, *diſſimulo*.
Infinitamente, ſenza fine. *infinite*.
Infinito, ſenza fine. *infinitus*, *interminatus*, *immenſus*.
Infinità. *infinitas*.
Infinocchiare. *verba dare*.
Infintamente. *ficte*.
Inflorare, ſperger di fiori. *flores alicui aſpergere*, *vel inſpergere*, *aliquem floribus aſpergere*, *ornare floribus*.
Inflorare, o inflorirſi. *floreſco*, *flores fundere*, *ornari*, *vel indui floribus*, *ſe floribus induere*, *flores induere*.
Infermità, cioè debolezza. *infirmitas*, *imbecillitas*.
Infermità, cioè malattia. *morbus*, *ægritudo*, *valetudo*, *infirmitas*.
Infermità grave. *morbus gravis*, *difficilis*, *vehemens*.
Influenza, e influſſo. *influxio*, *influxus*.
Influire. *influere*.
Infocare. *inflammo*, *incendo*, *ſuccendo*, *candefacio*.
Infocarſi. *igneſco*, *candeſco*, *excandeſco*, *incandeſco*, *candefio*.
Infocato. *igneus*, *candens*, *candefactus*, *accenſus*, *incenſus*, *inflammatus*.
Infondere. *infundo*, *dis*.
Informare, dar cognizione di ciò, che non ſi ſa. *doceo*, *erudio*, *inſtruo*.
Informarſi, cercar informazione. *cognoſco*, *inquiro*.
Informato. *edoctus*, *ſcitus*, *conſcius*.
Informazione. *notio*, *notitia*, *ſcientia*.
Informe, sformato. *informis*.
Infornare, e mettere in forno. *in furnum injicere*, *indere*, *immittere*.
In forſe, val in dubio. *dubie*, *in ancipiti*, *in ambiguo*.
Infortire, divenir aceto. *Aceſcere*.
Infoſcare, oſcurare. *infuſco*, *obnubilo*, *obvelo*, *obtenebro*, *tenebras offundere*, *vel obducere*.
Infoſcarſi la luce degli occhi. *caligo*, *as*.
Infoſcarſi gli occhi nel Sole. *caligare in Sole*.
Infoſcato. *caliginoſus*, *obſcurus*.
Infoscazione. *caligatio*.
Infra, intra, tra. *inter*. infra le mani, *inter manus*.
Infracidare, o infracidire. *putrefacio*, *corrumpo*.
Infracidarſi. *fraceo*, *fraceſco*, *marceſco*, *tabeſco*, *putreſco*, *putrefio*.
Infracidito. *putrefactus*, *putris*, *putridus*, *marcidus*, *corruptus*.
Infra il cenare. *inter cœnam*, *inter cœnandum*.
Infragidare, ſturbare, rompere il capo con parole. *obtundo*, *obſtrepo*.
Infralire, divenir frale. *debilitari*.
Inframmettere. *interpono*, *interjicio*.

Infrangere, peſtare. *tundo*, *is*, *comminuo*.
Infrantorio, ſtrumento da franger ulive. *fractorium*, *trapetus*.
Infraſcritto. *infraſcriptus*.
Infreddare, patir infreddatura. *epiphora laborare*.
Infreddamento, infreddura, moſſa di catarro per freddo. *epiphora*, *diſtillatio*.
Infreſcare, rinfreſcare. *refrigerare*.
Infretta, cioè frettoloſamente. *feſtinanter*, *feſtius*, *feſtinato*, *raptim*.
Infrettarſi. *accelero*, *propero*, *maturo*.
Infrondare, mettere le frondi. *frondeo*, *frondeſco*, *ſcit*.
In frotta. *catervatim*, *confertim*, *turmatim*.
Infruttuoſamente. *fruſtra*, *incaſſum*.
Infruttuoſo, che non rende frutto. *infructuoſus*, *ſterilis*.
In fuor che, eccetto che. *præter*, *extra*.
In fuori, in fuora. *exterius*, *retro*.
In furia. *furenter*.
Infuriare, far furioſo. *furio*, *as*, *furore concitare*, *in furorem agere*.
Infuriarſi, divenir furioſo. *furo*, *is*.
Infuriato, fuor di ſe. *furiatus*, *furore percitus*.
Infuriato grandemente. *furibundus*.
Infuſo, meſſo in infuſione. *infuſus*. Per bagnato. *madidus*.
Infuſione. *infuſio*, *onis*.
Ingabbiare. *caveo includere*.
Ingagliardirſi, pigliar vigore. *invaleſco*.
Ingannare. *decipio*, *fraudo*, *defraudo*, *fallo*, *ſeduco*, *do verba*.
Ingannare l' opinione d' alcuno. *fallere opinionem alicujus*.
Ingannare con luſinghe. *pellicio*, *is*.
Ingannarſi, pigliar errore. *hallucinor*, *fallor*, *decipior*, *errore ducor*.
Ingannato. *circumventus*, *deceptus*, *fraudatus*, *ſeductus*.
Ingannatore. *fraudator*, *deceptor*, *fallax*, *ſubdolus*.
Ingannevole. *fallax*.
Inganno, fraude. *fallacia*, *fraus*, *dolus*, *captio*, *deceptio*, *circumventio*, *techna*.
con inganno. *fallaciter*.
picciolo inganno. *captiuncula*.
Ingarbugliare. *confundo*, *perturbo*.
Ingegnarſi, cercare, sforzarſi. *ſtudeo*, *conor*, *do operam*, *intendo*, *ingenium adhibeo*, *huc confero*, *intendo aciem ingenii*, *acuo ingenium*.
Ingegnere. *architectus*, *machinator*.
Ingegno, diſcorſo naturale. *ingenium*, *induſtria*.
ſenza ingegno. *hebes*. *tis*, *ſtupidus*, *a*, *um*.
bell' ingegno. agget. *ingenio præſtans*.
Ingegno bello, ed eccellente. *ingenium elegans*, *& excellens*.
Ingegno groſſolano. *ingenium hebes*.
Ingegno ſottile. *ingenium acutum*, *ingenium acre*.
Ingegnoſamente, con ingegno, ſottilmente. *ingenioſe*, *ſubtiliter*.
Ingegnoſo. *ingenioſus*, *induſtrius*, *ingenio præſtans*, *præditus ſummo ingenio*.
Ingeloſire, divenir geloſo. *zelotypum fieri*, *zelotypia laborare*.
Ingemmare il filo. *agglomero*, *as*.
Ingemmare, ornare di gemme. *gemmis diſtinguere*.
Ingemare, mandar fuori gli occhi come le vigne fanno. *gemmo*, *mas*. Per inneſtare a occhio. *inoculare*.
Ingemmato, cioè adorno di gemme. *gemmatus*, *gemmis diſtinctus*.
In generale. *univerſe*, *generatim*.
Ingenerare. *ingenero*, *as*, *gigno*, *is*.
Ingentilire, cioè annobilire. *nobilito*, *as*.
Ingenuamente. *ingenue*.
Ingenuità. *ingenuitas*.
Ingenuo. *ingenuus*.
Ingerire, ingerirſi, intrometterſi. *alienis rebus ſeſe ingerere*, *o immiſcere*.
Ingeſſare. *gypſo*, *ſas*.
Ingeſſato. *gypſatus*, *ta*, *tum*.
Inghiottire. *glutio*, *is*, *deglutio*, *voro*.
Inghirlandare. *ſerto redimire*, *coronare*.
Inghiſtara, e anghiſtara, caraffa. *phiala*, *læ*, *urceolus*.
Inginocchiarſi. *genua ſubmittere*, *ponere*, *curvare*, *flectere*, *in genua ſubſidere*, *in genua provolvi*, *poplites flectere*, *vel curvare*.
Inginocchiatojo. *ſcabellum*.
Inginocchiato. *genu nixus*, *genu flexus*, *in genua provolutus*.
Inginocchiamento. *geniculatio*.
Inginocchione. *flexis genibus*.
Ingiocondamente. *injucunde*.
Ingiocondo, non giocondo. *injucundus*, *inſuavis*.
Ingiovenirſi, ringiovenire. *juveneſco*, *adoleſco*, *juvenem fieri*.
Ingiù, e all' ingiù. *deorſum*.
Ingiuria, torto. *injuria*, *vis*.
Ingiuria di parole. *contumelia*, *convicium*.
Ingiuriare, far ingiuria. *facere injuriam*, *afficere injuria*, *inferre injuriam*, *onerare injuriis*.
eſſere ingiuriato. *accipere injuriam*.
Ingiurioſamente, con ingiuria. *injurioſe*, *contumelioſe*.
Ingiurioſo, chi fa ingiuria. *injurius*, *injurioſus*, *contumelioſus*.
Ingiuſtamente. *injuſte*, *inique*.
Ingiuſtizia. *injuſtitia*, *iniquitas*, *pravitas*.
Ingiuſto. *injuſtus*, *iniquus*.
Ignominia, infamia. *ignominia*, *dedecus*, *probrum*.

Ingobbare, piegare, ſtorcere. ſinuo, torqueo, curvo.
Ingojare, cioè trangugiare ſenza maſticare. voro, devoro, ingurgito.
Ingolfarſi. vehi in altum.
Ingombrare, occupare. obtupe, impedio.
Ingordamente. avide.
Ingordigia, brama. aviditas, ingluvies, ei.
Ingordigia di mangiare. edacitas, tis.
Ingordigia di danari. avaritia, æ.
Ingordigia d'onori. ambitio, onis.
Ingordamente. avide, cupide.
Ingordo, troppo volonteroſo. cupidus, avidus, edax, cis.
Ingrandire, far grande. magnum facere, vel efficere. Per amplificare. amplifico, exaggero, magnifico, in majus tollere. Per lodare, illuſtro, orno, extollo.
Ingraſſamento d'animali. ſaginatio.
Ingraſſare, per far graſſo. pinguefacio, ſarcio, opimum facere.
Ingraſſare una beſtia. ſagino, as.
luogo, dove s'ingraſſano le beſtie. ſaginarium, rii.
Ingraſſare il terreno. ſtercoro, ras. Terreno ingraſſato. ager ſtercoratus.
Ingraſſarſi, divenir graſſo. pingueſco.
Ingraſſato. ſaginatus.
Ingratitudine. ingratus animus, vitium, vel crimen ingrati animi.
Ingratamente. ingrate.
Ingrato, chi non riconoſce i ſervigi ricevuti. ingratus, a, um.
Ingravidare, impregnare. gravido.
Ingravidarſi. gravidor, impleor, gravidam, vel prægnantem fieri.
Ingravidato. gravidatus, a, um.
Ingreſſione. ingreſſio, onis.
Ingreſſo. ingreſſus, us.
Ingroppare, cioè legare inſieme. implico, innecto.
Ingroppato. implicatus, implexus, innexus.
Ingroſſare. craſſum facere, vel efficere, craſſitudinem facere.
Ingroſſare, neut. ingroſſarſi, divenir groſſo. craſſeſco, augeſco.
Ingroſſato. auctus, craſſus.
Inguinaglia. inguen, inis.
In guiſa, cioè a modo. inſtar.
Inguiſtara. Inghiſtare. phiala, hemina.
Inimica, o nemica. inimica, hoſtis, adverſaria, adverſatrix.
Inimicare, far inimico. inimico, cas.
Inimicarſi, diventar inimico. inimicum fieri.
Inimicamente. inimice, hoſtiliter.
Inimicizia, e nemicizia. inimicitia, hoſtilitas.
Inimicizia grande. inimicitiæ graves.
Inimicizia ſcoperte. inimicitia aperta, inimicitia indicta.
Inimicizia ſecreta. inimicitia tacita, inimicitia occulta.
Inimichevolmente. inimice, infenſe, inimico animo.
Inimico, e nemico. inimicus, hoſtis.
da inimico. inimice, hoſtice, hoſtiliter.
Iniquamente, con iniquità. inique.
Iniquità, malvagità. iniquitas, improbitas.
Iniquiſſimamente, malamente. male.
Iniquo, ingiuſto, maligno. iniquus, injuſtus.
In iſpezieltà, in particolare. præcipue, præſertim.
In iſtante. illico, repente.
Iniziale. initialis.
In là. illac, illuc.
Inlacciare, dar ne' lacci. illaqueor, aris.
Inlaudabile, non laudabile. illaudatus, illaudabilis.
Inleggiadrito, divenuto leggiadro. venuſtior factus.
Inlecito, non lecito. illicitus.
Inlitterato, non letterato, idiota. illiteratus, indoctus.
Inlividirſi, prender livore. liveo, liveſco.
In luogo, in cambio. pro.
In mal'ora, in mal punto. malis avibus.
In mano. in manu.
Immarcire. putreſco.
In modo, talmente. ita.
Innacquare. irrigo.
Innacquare il vino. diluo.
Innaffiare. irrigo.
Innalberare. in arborem aſcendere. Per innalzare. attollo.
Innalzamento. elatio.
Innalzare. attollo.
Innalzarſi, cioè andare in ſu. in ſublime ferri.
Innalzarſi, cioè inſuperbirſi. inſolenter efferri.
Innalzate le mani. ſublatis manibus.
Innalzato. elatus.
Innamoramento. amor.
Innamorare. inflammo, mas, amore accendere.
Innamorarſi. amore capi, ardere.
Innamorarſi fuor di modo. miſere, vel perdite amare.
Innamorato, amoroſo. amans, amaſius.
Innamorato inſieme, cioè chi ama una donna da un'altro amata. rivalis.
Innanzi. ante, prius, antea.
Innanzi agli altri. ante alios.
Innanzichè. antequam.
Innanzi molto tempo. longe ante.
Innanzi queſto tempo. antehac.
Innanzi quattro giorni. quatriduo ante.
Innaſcere, naſcere dentro. innaſcor, eris.
Innaſpare. involvo, is.
Innaſprire. aſpero, exaſpero.

Innato. innatus, inſitus.
Innavigabile, che non ſi può navigare. innabilis.
Inneſtamento. inſitio.
Inneſtare, e inſitare. inſero, ris.
Inneſtato. reſitus.
Inneſtatore. inſitor.
Inneſto. inſitio.
In niun luogo, o in niuna parte. nuſquam, nullibi.
In niun modo. nullo modo.
Inno. hymnus.
Innocente, che non nuoce, non colpevole. innocens, innocuus. Eſſer' innocente. vacare culpa.
Innocentemente, ſenza nuocere. innocenter.
Innocenza. innocentia, integritas.
Innoltrarſi. progredi.
Innumerabile, che non ſi può numerare. innumerabilis, innumerus.
Innumerabilmente, ſenza numero. innumerabiliter.
Innumerabilità. innumerabilitas.
Innobbediente, diſubbidiente. inobſequens, pertinax.
Innobbedientemente. inobedienter.
Innobbedienza. inobedientia.
In occulto. clam.
In ogni luogo, per tutto. ubique, omnibus locis, nuſquam non, paſſim.
In oltre. præterea.
Inondare, allagare. inundo, as.
Innondazione, allagamento. inundatio, eluvio, eluvies.
Inoneſtamente. indecore, inhoneſte.
Inoneſto. inhoneſtus, indecorus.
Inopia, povertà. inopia, paupertas, egeſtas.
Inopinatamente. nec opinato.
Inordinatamente. inordinate.
Inordinatezza. confuſio, inordinatio.
Inordinato. confuſus.
In ordine. paratus, a, um.
Inornatamente, ſenza ornamento. inculte.
Inornato, non ornato. incultus, inexcultus.
Inorpellare. fucare.
In paleſe, pubblicamente. palam, propalam.
In perſona. coram, ipſe.
In poteſtà, in potere. in manibus.
In preſenza. coram.
In prima, principalmente. primo, primum, in primis.
In pronto. præ manibus, in promptu.
In qualche luogo. alicubi, uſpiam.
In qual modo, come. quomodo.
In qual modo ſi voglia. quomodocunque, utut.
In quanto. quoad.
In quanto ſarà poſſibile. quoad ejus fieri poterit.
In quattro dì. quatriduo.
In queſto, in quell'iſtante. tunc.
In quell'iſteſſo luogo. ibidem, vel eodem loco.
In quel luogo. ibi, illic, o ne, illuc.
In quel mentre. dum.
In queſto luogo. hic. Quando ſignifica moto, ſi dice. huc.
In queſto mezzo. interim, interea.
Inquietare. perturbo, ſollicito.
Inquieto. ſollicitus, inquies, tis.
Inquietudine. ſollicitudo.
Inquirire, cercar diligentemente. indago, inquiro.
Inquiſizione. inquiſitio, diſquiſitio, indagatio.
Inquiſitore. inquiſitor, indagator.
Inquiſitor de' maleficj. quæſitor parricidii, vel rerum capitalium.
Inrigidire, diventar rigido. rigeſco, is.
Inrugiadare. irroro, as.
Inrugiadarſi. roreſco, is, irroror, aris.
Inſaccare, porre in ſacco. inſarcio, inculco, in ſaccum conjicere, demittere, indere, condere.
Inſalare, metter del ſale. ſalio, ſalis, ſale aſpergere.
Inſalata d'erbe. acetarium.
Inſalato. ſalitus, ſalſus, ſale aſperſus.
Inſalvatichire, inſalvatichire, divenir ſalvatico. ſylveſco, is, in feritatem degenerare.
Inſanabile. inſanabilis & le.
Inſanguinare, imbrattare di ſangue. cruento, as, ſanguine imbuere, inficere, perfundere, tingere.
Inſanguinato. cruentatus, cruentus, ſanguine imbutus, tinctus, infectus, perfuſus, madens.
occhi inſanguinati. oculi cruentati.
alquanto inſanguinato. ſubcruentus, ſanguine tinctus.
Inſano, ſtolto, pazzo. inſanus.
Inſaziabile, che non ſi può ſaziare. inſatiabilis, inſaturabilis, inexplebilis, gurges, helluo.
Inſaziabilmente. inſatiabiliter, inſaturabiliter, citra ſatietatem.
Inſazievole. V. Inſaziabile.
Inſcrizione. inſcriptio, epigramma, elogium.
Inſcurire. adumbrare.
Inſegna, bandiera, ſtendardo. vexillum, ſignum.
Inſegnare, ammaeſtrare. doceo, edoceo.
Inſegnar a parlar ad un fanciullo. figurare os pueri.
Inſegne, cioè arme, o ſcudi di caſate. inſignia, inſignium, plur.
Inſellare il cavallo. ſternere equum.
Inſellato. inſtratus, ephippiatus.
Inſenſato, fuor di ſenno. inſanus, inſaniens, amens. eſſere inſenſato. inſanire.
Inſenſibile, che non ha ſentimento. inſenſibilis, ſtupidus.
Inſenſibilità. ſtupiditas, atis, ſtupor.
Inſenſibilmente. ſine ſenſu, citra ſenſum.

Inſenſibilmente, cioè a poco a poco. ſenſim, paullatim.
Inſeparabile. indiſcretus, inſeparabilis.
Inſepolto, non ſepolto. inſepultus, inhumatus.
Inſertare. inſero, is. Ad occhi. inoculo, las.
Inſertazione ad occhi. inoculatio.
Inſertatore ad occhi. inoculator.
Inſetare, coprir di ſeta. ſerico obducere, vel obducere.
Inſevare, coprir di ſevo. ſebo, as.
Inſidiatore. inſidiator, inſidioſus.
Inſidiare, porre aguati. inſidior, inſidias colloco, pono, facio.
Inſidie, tradimenti. inſidiæ, arum. Apparecchiare inſidie ad alcuno. inſidias alicui ſtruere.
Inſieme. ſimul, una. Unirſi inſieme. coeo, coïs.
Inſiememente. ſimul.
Inſignorirſi, impadronirſi. potior, tiris.
Inſinattantochè. quoad, donec.
Inſino, inſino. uſque. Inſino ad ora. uſque adhuc. Inſin da fanciulli. uſque a pueris.
Inſinuare. inſinuo.
Inſinuazione. inſinuatio.
Inſipidezza. inſulſitas, fatuitas.
Inſipido, ſenza ſapore. inſipidus, a, um.
Inſiſtere. inſiſto, urgeo.
Inſitamento, inneſtamento. inſitio, onis, inſitus, us.
Inſitare, & inneſtare. inſero, is, inſitionem facere.
Inſito, inneſto. inſerem, ui.
Inſitatore, e inneſtatore. inſitor, oris.
Inſitato, e inneſtato. inſitus, a, um.
Inſogna, aſſogna, ſogna. adeps, ipis, abdomen, inis.
Inſognare, e ſognare. ſomnio, as.
Inſogno, e ſogno. ſomnium, inſomnium.
Inſolente, arrogante. inſolens, entis, petulans.
Inſolentemente, arrogantemente. inſolenter, petulanter, proterve.
Inſolenza, arroganza. inſolentia, arrogantia.
Inſolitamente. inſolenter.
Inſolito, non ſolito. inſolitus, inſuetus, inſolens.
Inſolubile. inexplicabilis.
In ſommo. ad ſummum, in ſumma.
In ſomma, cioè, finalmente, in concluſione. denique.
Inſopportabile, che non ſi può ſopportare. intolerabilis, non ferendus.
Inſopportabilmente. intolerabiliter.
Inſoſpettirſi. ſuſpicor, in ſuſpicionem venio.
Inſpeſſare, inſpeſſire. ſpiſſo, as, condenſo, as.
Inſpeſſirſi. ſpiſſeſco, denſor.
Inſpirare. inſpiro, as, afflo, as.
Inſpirazione divina. inſtinctus, us, afflatus, us.
Inſpirato da Dio. Divino Spiritu afflatus, inſtinctu, inſpiratus.
Inſtabile, ſenza ſtabilità. inſtabilis, inconſtans, mutabilis.
Inſtabilità, incoſtanza. inſtabilitas, inconſtantia.
Inſtantemente. vehementer, etiam atque etiam.
Inſtanza. ſtudium, conventio.
Inſtare, far inſtanza. inſto, contendo, peto, flagito.
Inſtante. inſtans, antis. Per momento, momentum temporis.
Inſtare, affrettare con inſtanza. inſto, as.
Inſtigare, iſtigare, ſtimolare. inſtigo, as.
Inſtigazione, incitamento. incitatio, inſtigatio.
Inſtillare, gocciare ſopra. inſtillo, as.
Inſtinto, e iſtinto. inſtinctus, us.
Inſtituire, ordinare. inſtituo, is.
Inſtituzione, inſtruzione. inſtitutio, onis.
Inſtromento, cioè ordegno. inſtrumentum, i.
Inſtromento, cioè ſcrittura. tabula, arum.
Inſtromento pubblico. tabula publica.
Inſtromento falſificato. tabulæ vitiatæ, adulterata, corrupta.
Inſtruire, e iſtruire, ammaeſtrare. erudio, doceo.
Inſù, all'inſù. ſurſum. In ſu, e in giù. ſurſum deorſumque.
Inſuave, poco grato. inſuavis, ingratus, injucundus.
Inſucidare, imbrattare. inquino, fœdo.
Inſucidume. ſordes, ium.
Inſufficiente. impotens, impar.
Inſufficienza. imperitia.
Inſulſo. inſulſus, inſipidus.
Inſultare, far inſulto. inſulto, tas.
Inſulto, aſſalto, empito. impetus, us, inſultatio, onis.
Inſuperabile, invincibile. inſuperabilis, invictus, invincibilis.
Inſuperbirſi. ſuperbio, ſuperbia efferri, intumeſcere, animo efferri, ſuperbiam ſumere, jactare ſe.
Inſuperbirſi d'allegrezza. efferre ſe lætitia.
Inſuſſiſtente. quod perſiſtere non poteſt, labans.
Intabarrato, veſtito di tabarro. pænulatus.
Intagliamento. cælamen, cælatura.
Intagliare, ſcolpire. cælo, as, incido, ſculpo.
Intagliatore, ſcultore. cælator, ſculptor.
Intaglio. Vedi Intagliamento.
Intagliato, ſcolpito. cælatus, inſculptus.
In tal guiſa. ita, ſic.
In tal maniera, in tal modo. ſic, ita, eo modo.
Intanarſi. abdere ſe in ſpecum.
In tanto, in queſto mentre. interea, interim.
Intantochè. donec, quoad.
Intargato, armato di targa. peltatus, clypeatus.
Intarlato. cario corrodi, carioſum fieri.
Intarſiare, inſerire pezzi minuti di legno in qualche tavola. opus ſectile fegmentatum.

Intarſiamento, è una ſorta di pittura. *ceroſtrotum, opus ſegmentatum*.
Intatto, non tocco. *intactus*.
Intavolare, ſignifica congiugnere molte tavole inſieme. *aſſo, coaſſo, tabulo*.
Intavolare, cioè cominciare. *incipio, propono*.
Intavolatura. *coaſſatio, tabulatio, contabulatio*.
Integnere, tingere. *tingo, is*.
Integrità, bontà. *integritas*.
Intelletto, conoſcenza. *judicium, cii, intellectus, ratio, mens*.
Intelligenza, conoſcenza. *intelligentia, æ*.
Intelligente. *doctus, intelligens*.
Intelligibile. *intelligibilis, cadens ſub intelligentiam, quod intelligentia comprehendi poteſt*.
Intemerata, intrigo. *ambages*.
Intemperanza. *intemperantia, incontinentia*.
Intemperantemente, ſenza miſura. *immoderate, intemperanter, intemperate, incontinenter*.
Intemperato, immoderato. *intemperatus, intemperans, nimius*.
In tempo. *opportune, in tempore*.
Intendente, conoſcente. *intelligens, ſciens*.
Intendere. *intelligo, is, cogitatione comprehendere, animo percipere, intelligentia, vel ratione comprehendere, ſentire, cognoſcere*.
Intendere, per aver intenzione. *intendo, ſpecto, peto, poſtulo*.
Intendere, per udire. *audio, accipio, intelligo, cognoſco*. Ho inteſo, *allatum ad me eſt, audivi*.
cercar d'intendere, cioè domandare. *ſciſcitor, percontor*.
dar ad intendere. *perſuadeo, es*.
far intendere. *ſignifico, as, certiorem facere*.
Intendimento, diſegno. *conſilium*.
Intenditore, intendente. *ſciens, intelligens, ſapiens, peritus*.
Intenebrare, offuſcare, oſcurare. *obſcuro, as, tenebras affundere*.
Intenerire. *macero, as, mollio, ſubigo*.
Intenerirſi, divenir tenero. *teneraſco, mollior, emollior*.
Intenerito. *maceratus, mollitus*.
Intentamente, attentamente. *intente*.
Intento, attento. *intentus, attentus*.
Intento, cioè intenzione. *mens, animus, conſilium*.
Intenzione, volontà. *animus, mens, voluntas, conſilium, propoſitum*.
Intepidire, far tepida. *tepefacio, tepido, as*.
Intepidirſi, diventar tepido. *tepeo, tepeſco*.
Interame, tutte gl'interiori degli animali. *exta, interanea*.
Interamente, *perfecte, abſolute, integre*.
Intercalare, frappoſto. *intercalaris*.
Intercedere, pregar per alcuno. *intercedo, is, deprecor, aris, autor ſum, deprecatorem ſe præbere*.
Interceſſore, colui che intercede. *deprecator, interceſſor*.
Interceſſione. *deprecatio, onis*.
Intercetto, tolto. *interceptus*.
Interdetto, interdizione, proibizione. *interdictio, interdictum*.
Interdire, proibire. *interdico, veto*.
Interdetto, vietato. *interdictus, vetitus*.
Interdetto, cioè ſcomunicato. *anathemate percuſſus, interdictus*. Phraſis Eccleſ.
Intereſſato. *ſui commodi cupidus, avidus, ad rem paulo attentior*.
Intereſſare, far partecipe. *communicare cum aliquo, in communionem vocare*.
Intereſſe, utile. *res, rei, compendium, ii, commodum, utilitas, atis*.
Intereſſe, cioè uſura. *fœnus, oris*.
Interiore, più dentro. *interior, intimus*.
Interiori, o interiore, quel ch'è dentro del corpo. *inteſtina, orum, viſcera interanea*.
Interiormente. *interius*.
Interlaſciare, tralaſciare. *omitto, intermitto*.
Interlinatura. *qui laqueus inducitur*.
Interlocutore nelle commedie. *perſona*.
Intermeſſo, o tralaſciato. *intermiſſus*.
Intermettere, tralaſciare. *intermitto, is*.
Intermettere lo ſcrivere. *ſcribendi intercapedinem facere*.
Intermezzo. *embolium*.
Intermiſſione, ceſſamento. *intermiſſio, ceſſatio*.
Internarſi, cacciarſi dentro. *penetro, as*.
Interno. *internus, interior, intimus*.
Intero. *integer*.
Interpellare. *interpello*.
Interpetrare, interpretare. *interpretor, expono*.
Interporre, o intromettere. *interpono, interjicio, interſero*.
Interporre, interponimento, interpoſizione. *interpoſitio, interjectio*.
Interpoſto, intrameſſo. *inſertus, interpoſitus*.
Interpretare, dichiarare. *interpretor, explico, explano*.
Interpretazione, dichiarazione. *interpretatio, explanatio*.
Interprete. *interpres, etis*.
Interrogare, domandare. *interrogo, gas*.
Interrogare alcuno diligentemente. *percontari ex aliquo*.
Interrogativamente. *interrogative, per interrogationem*.
Interrogazione. *interrogatio, percontatio*.
Interrompere, diſturbare. *interrumpo, interpello*.
Interrompere il parlar d'alcuno. *obloqui alicui, loquentem interpellare*.
Interrompere una coſa incominciata. *rem ſuſceptam deſerere, interrumpere*.
Interrottamente. *interrupte*.
Interrotto. *interruptus, a, um*.
Interrompimento di parlare. *interpellatio, onis*.
Interſiato. *ſegmentatus, a, um, ſcalpturatus*.
Interſiatura. *opus ſegmentatum*.
Intertenere alcuno. *tenere aliquem, detinere, retinere, remorari*.
Intertenerſi, ritardare. *morari, cunctor*.
Intervallo, diſtanza. *intervallum, intercapedo, inis*. Senza intervallo. *continuus, nua, nuum*.
Intervenimento, avvenimento. *caſus*. Per interpoſizione. *interventus*.
Interveniente. *qui intervenit*, o *adeſt*.
Intervento. V. Intervenimento.
Intervenire, accadere, avvenire. *evenio, obvenio*.
Intervenire, intravenire. *intervenio*.
Intervenire, ritrovarſi a qualche azione. *interſum, adſum*.
Interzare. *tertio, as*.
Inteſſere, congiugnere. *intexo, xis*.
Inteſſimento d'alberi, come di boſſo, e cirtelle. *topiarium, rii*.
Inteſſitore di alberi. *topiarius*.
Inteſtare, o adornare. *inſtrea*. Per perſuadere. *perſuadeo*.
Inteſtarſi d'una coſa. *obfirmare animum*.
Inteſtato. *ornatus, inſtructus*.
Inteſtino, budello, ch'è nel corpo. *inteſtinum*.
Intepidire. *tepefacere*. in ſignif. neut. *tepeſcere*.
Intiero, non rotto, non guaſto. *integer, incorruptus, ſincerus, ſolidus, totus*.
Intieramente. *integre, ſincere*.
Intimare, vale denonciare. *denuntio, indico*.
Intimato. *denuntiatus, indictus*.
Intimazione. *denuntiatio*.
Intimidire, divenir timido. *timidum fieri*. Per intimorire. *terrere*.
Intimidito. *perterritus*.
Intimo. *intimus*.
Intimorire. *terreo*.
Intingere. *intingo, is*.
Intingolo. *intinctus, us, embamma, atis*.
Intiſichire. *phthiſim gignere, tabeſcere*.
Intitolare un'opera. *inſcribo, titulum libro indere*. Vedi dedicare.
eſſer intitolato. *inſcribor*.
Intollerabile, che non ſi può ſopportare. *intolerabilis, non ferendus*.
Intollerabilmente, impazientemente. *intoleranter, intolerabiliter*.
Intonare, riſonare, rimbombare. *intono*.
Intonar il vanto. *præcino, is*.
l'intonar del canto. *præcentio, onis*.
Intonator del canto. *præcentor, oris*.
Intonicare un muro. *trulliſſo, as, tectorio lævigare, inducere, obducere, tectorium parieti inducere, obducere, opere tectorio lævigare, polire, expolire, loricare*.
Intonicato. *incruſtatus*.
Intonicatura del muro. *incruſtatio, tectorium*.
Intoppare, ſcontrare, imbattere. *occurro, occurſo*.
Intoppare, per urtare. *offendo, dis*.
Intoppicare, intoppare. *reſpito, tas, offendo, dis*.
Intoppicamento. *offenſatio, ceſpitatio*.
Intoppo, incontro, urtamento. *offenſio, offendiculum*.
Intoppo, per l'impedimento. *impedimentum*.
Intorbidare. *turbo, obturbo, turbidum efficere*.
Intorbidire, divenir torbido. *turbor, aris*.
Intorcere, torcere. *ſinuo, flecto, torqueo*.
Intorcia, torcia. *fax, facis, funale*.
Intorcietta, torcia picciola. *facula, læ*.
Intorcicchiato, attorcicchiato. *flexuoſus, a, um*.
Intorcicchiamento, o torcimento. *flexus, us*.
Intorniare, circondare. *circumeo, circundo*.
Intorniato, attorniato. *circundatus, cinctus*.
Intorno, d'intorno. *circa, circum*.
d'ogn'intorno. *undique, undique verſum, circumcirca*.
ond'intorno. *circumcirca*.
Intorpidire. *torpeſcere*.
Intortigliare. *convolvere, circumplicare*.
Intortigliato. *convolutus, circumplicatus*.
Intorto. *criſpus, a, um*.
Intoſſicare, fare ſtizzare. *movere ſtomachum*.
Intoſſicare, avvelenare. *veneno, as, veneno inficio*.
Intoſſicato, avvelenato. *venenatus, a, um*.
Intoſtarſi. *dureſco, is*.
Intra, tra. *inter, intra*.
Intradue. *dubius*.
Intralaſciare, tralaſciare. *intermittere*.
Intralaſciato. *intermiſſus*.
Intralciare, intrigare. *involvere, implicare*.
Intralciato. *involutus, implicatus*.
Intramettere, interporre. *interponere*.
Intramettere a parlare. *interfari*.
Intramezzare. *interſepio, pis*.
Intraprendere. *ſuſcipio*.
Intrare, ed entrare. *introeo, iare, ingredior*.
Intrare con empito, e forza. *irrumpo, perrumpo*.
Intrata, o entrata. *aditus, ingreſſus*.
Intrata con empito. *irruptio, onis*.
Intrata, cioè rendita. *cenſus, proventus, annui reditus*.
Intrattabile. *inhumanus, intractabilis*.
Intrattanto. *interea*.
Intrattenere. *detineo*.
Intrattenere, ritenere. *detineo, moror*.
Intravagliare, travagliare, e affaticarſi in qualche coſa. *laboro, as*.
Intravagliare, per affliggere. *ſollicito, vexo*.
Intravegnente, ſopravvegnente. *interventor, oris*.
Intravenimento. *interventus, tus*.
Intravenire. Vedi intervenire.
Intraverſare, e attraverſare. *obſtare, impedire, objectum eſſe*.
Intraverſarſi. *inhæreo*.
Intraverſo, attraverſato. *tranſverſus, a, um*.
Intrecciato. *contextus, intextus*.
Intrecciare. *contexo, intexo*.
Intrepidamente. *animoſe, intrepide*.
Intrepido, che punto non teme. *intrepidus, a, um*.
Intricamenti, intrichi. *tricæ, arum, res implexæ*.
Intricare, inviluppare. *intrico, implico, inglomero, revolvo*.
Intricatamente. *implicite, involute*.
Intricato, inviluppato. *implicitus, implexus, perplexus*.
Intrico, o intricamento. *implicatio, implexus*.
Intrinſicamente. *intrinſecus, intime, interius*.
Intrinſicare. *conjungere cum aliquo neceſſitudinem*.
Intrinſichezza, domeſtichezza. *familiaritas, neceſſitudo*.
Intrinſeco, domeſtico. *intimus, domeſticus, neceſſarius*.
Intriſo. *ſubactus, maceratus*.
Introdurre. *introduco, induco, cis*.
Introdotto. *introductus, admiſſus*.
Introduzione. *introductio, admiſſio*.
Intromeſſo. Vedi introdotto.
Intromeſſo, mezzano, che accorda l'altrui differenze. *ſequeſter*.
Intrometterſi, ingerirſi. *miſcere ſe*.
Intronare, rompere la teſta. *aures obtundere*.
Intronato. *ſtupidus*.
In tutto. *penitus, omnino, prorſus*.
Invalido. *invalidus, a, um, infirmus*.
Invaghire. *deſiderio inflammare*.
Invaligiare, mettere in valigia. *revaſo, as*.
In vano, indarno. *fruſtra, incaſſum, nequicquam*.
Invaſare. *invado*.
Invaſato. *fanaticus, arreptus*.
In vece, in luogo, in cambio. *pro*.
Invecchiamento. *inveteratio, onis*.
Invecchiare, e invecchiarſi. *ſeneſco, conficior ſenio, veteraſco, vetero*.
Invecchiare, cioè diſuſare, e non eſſere più in uſo. *obſoleſco, ſcis*.
Invecchiato, divenuto vecchio. *ſenio confectus, inveteratus*.
Invecchiato, non più in uſo. *obſoletus*.
Inventare. *excogito, invenio*.
Inventario. *repertorium, inventarium, index*.
Inventato. *excogitatus, inventus*.
Invenzione. *inventio, onis*.
Invenzione ſottile. *machinatio, onis*.
Inventore. *inventor, repertor*.
Inventrice. *inventrix, icis*.
Inverdire. *vireſco, is*.
In vero, certamente. *ſane, ſane quam, equidem, quippe*.
Invernale, da inverno. *hyemalis, e le*.
Invernare, far inverno, o paſſar il verno in qualche luogo. *hyberno, as, hyemo, as*.
Invernicato. *ſandaracatus*.
Inverno, e invernata. *hyems, bruma*.
d'inverno. *hybernus, a, um*.
Inverſo, verſo, prepoſizione. *verſus*.
Inverſo coſtà. *iſtorſum*. Inverſo quà, *horſum*.
Inveſtigare, vale cercar con diligenza. *veſtigo, inveſtigo, perveſtigo, indago, inquiro, diſquiro*.
Inveſtigatrice. *quæſitor, inveſtigator*.
Inveſtigazione. *inveſtigatio, indagatio*.
Inveſtire. *poſſeſſionem dare, in poſſeſſionem mittere*.
Inveſtire danaro. *occupare pecuniam*.
Inveſtire, per aſſaltare. *petere, invadere*.
Inveſtire il capo. *petere caput*.
Inveſtire la gola. *jugulum petere*.
Inveſtitura. *dominium*.
Invetriata. *fores, vel feneſtra vitreæ*.
Invettiva. *reprehenſio, oratio invectiva*.
Inviare, mandare. *deſtino, mitto*.
Inviare alcuno. *ablegare aliquem*.
Inviare verſo alcuno. *ablegare ad aliquem*.
Inviar lettere. *mittere litteras*.
Inviamento. *miſſio, onis, ablegatio, onis*.
Inviarſi a viver bene. *rectum vivendi curſum ingredi, amplecti optimam vitæ diſciplinam*.
Invidia. *livor, invidia, invidentia*.
Invidia picciola. *invidiola, æ*.
Invidiamente. *invide*.
Invidiare, e aver invidia. *invideo, conflagro invidia*.
Struggerſi d'invidia. *dirumpi invidia*.
eſſer invidiato. *invideor, eris, invidia premi, eſſe in invidia, in invidia laborare, invidia flagrare*.
Invidiato, a chi ſi ha invidia. *invidioſus, inviſus*.
Invidioſamente. *invidioſe*.
Invidioſo, chi porta invidia. *invidus, a, um*.
Invigilare. *vigilo, invigilo*.
Invigorire. *vires addo, confirmo, roboro*.
Invilire, cioè vendere a buon mercato. *vili vendere*.
Inviluppare, avviluppare. *implico, involvo, intrico, impedio*.
Inviluppato. *implexus, involutus, irretitus*.
Inviluppatamente. *involute*.

In-

Invincibile, che non ſi può vincere. *invictus*, *inſuperabilis*.
Inviolabile. *ſanctus*, *ſacroſanctus*, *inviolabilis*.
Inviolabilmente. *integre*, *inviolate*.
Inviolato, intiero, non corrotto. *intemeratus*, *inviolatus*.
Inviperarſi. *ſævio*.
Inviſchiare. *viſco oblinire*, *fallere viſco*.
Inviſchiarſi. *viſco inhæreſcere*, *dedere ſe in viſcum*.
Inviſchiato. *viſco oblitus*.
Inviſibile, non veduto. *inviſus*, *a*, *um*.
Inviſibilmente. *inviſibiliter*.
In viſta, in aſpetto. *viſu*.
Invitare. *invito*, *voco*.
Invitare alcuno, cioè provocarlo. *laceſſo*, *is*.
Invitar ad alloggiare. *invitare tecto*, *domo*, *o hoſpitio*.
Invitare a bere. *propino*, *as*.
Invitar a cena. *condicere cœnam alicui*, *vocare ad cœnam*.
Invitato. *vocatus*, *invitatus*.
Invitamento. *invitamentum*, *invitatio*.
Invito. *invitatio*, *invitamentum*, *invitatus*, *us*.
Invitto, che non ſi può vincere. *invictus*.
Inviziare. *depravare*, *corrumpere*, *vitioſum facere*, *vitiis imbuere*, *vitium alicui infundere*.
Inviziarſi. *vitium concipere*, *ducere*, *trahere*, *contrahere*, *vitioſum fieri*.
In ultimo. *poſtremo*.
Inumanamente. *inhumane*, *inhumaniter*.
Inumanità. *inhumanitas*.
Inumano. *inhumanus*, *humanitatis expers*.
Inumidire. *humecto*.
Inumidirſi. *humeſco*, *madeſco*, *madeſio*.
In un attimo, in un batter d'occhio, in un iſtante, in un momento. *ſubito*, *illico*, *ſtatim*.
Invocare, chiamare per ajuto. *invoco*, *as*.
Invocazione. *compellatio*, *invocatio*.
Invogliare, far venir voglia. *cupiditatem*, *deſiderium movere*, *incendere*, *injicere*.
Invogliarſi. *cupidine rapi*, *corripi*, *cupiditate accendi*, *vel inflammari alicujus rei*.
Involgere. *involvo*, *obvolvo*, *vis*.
Involgio. *involucrum*.
Involare, rubare di naſcoſto. *involo*, *furor*, *ſurripio*.
Involatore. *fur*, *raptor*.
Involontariamente. *invite*.
Involontario. *non voluntarius*, *involuntarius*.
Involto. *involutus*, *obvolutus*.
Involto, ſuſt. *involucrum*.
Inurbanità. *ruſticitas*.
Inuſitatamente. *inuſitate*.
Inuſitato, che non è in uſo. *inuſitatus*, *inſuetus*, *obſoletus*.
Inutile, che non giova. *inutilis*, & *le*.
Inutilità. *inutilitas*, *atis*.
Inutilmente, ſenza utilità. *inutiliter*, *fruſtra*.
Inzaccherare. *luto aſpergere*.
Inzaffirare. *ſapphiris ornare*.
Inzoppare. *claudicatem*, o *claudicationem afferre*.
Inzopparſi. *claudicare*.
Inzoppamento. *claudicatio*, *onis*, *claudiras*, *tis*.
Inzoppato. *claudus*, *claudicans*.
Inzotichire. *ruſticum*, *vel inurbanum fieri*, *ruſticitatem ducere*, *vel trahere*.
Inzuccherare. *ſaccharo condire*, *vel imbuere*.
Inzuccherato. *conditus ſaccharo*.
Inzuppare. *madefacio*, *macero*.
Io. *ego*.
Io da me ſteſſo. *egomet*.
Io proprio, o io ſteſſo. *egomet*, *ego ipſe*, *idem ego*.
Io te vero. *ne ego*, *ego quidem*.
Io per me. *ego vero*, *quod ad me attinet*.
Iperbole. *hyperbole*.
Iperboleggiare. *amplificare*, *exaggerare*.
Iperbolicamente. *hyperbolice*, *ultra fidem*.
Iperbolico. *hyperbolicus*.
Ipocondria. *triſtitia*.
Ipocriſia. *ſimulata pietas*.
Ipocrita. *triſtis*, *ſimulator*, *fictus*.
Ira, ſdegno, collera. *ira*, *iracundia*, *indignatio*, *bilis*, *ſtomachus*. Muover ad ira. *Iram alicui movere*, *facere*, *concitare*, *ſtomachum facere*, *movere*, *ſtomacho eſſe*, *bilem alicui movere commovere*, *concitare*. Muoverſi ad ira. *iraſcor*, *ſtomachor*, *ſuccenſeo*, *ſubiraſcor*, *excandeſco*.
Iracondo, collerico, ſizzoſo. *iracundus*, *a*, *um*.
Iraſcibile, uno degli appetiti dell' anima. *ira*.
Iratamente. *iracunde*, *irate*, *per iram*, *furenter*, *irato animo*.
Irato, ſdegnato, corrucciato. *iratus*, *a*, *um*, *ardens ira*.
Iride, arco baleno. *iris*, *iridis*.
Ironia, figura Rettorica. *ironia*, *æ*.
Ironicamente. *ironice*, *per ironiam*.
Irrazionale, ſenza ragione, *expers rationis*, *rationis carens*, *irrationalis*.
Irrefragabile. *certiſſimus*, *firmiſſimus*.
Irregolare. *ſine lege*, *extra regulam poſitus*.
Irreligioſo, che non iſtima la religione. *irreligioſus*, *impius*, *a religione averſus*, *expers pietatis*.
Irremiſſibile. *qui condonari non poteſt*, *indignus venia*.
Irremiſſibilmente. *nulla ſpe veniæ*.
Irreprenſibile. *irreprehenſibilis*, *inculpatus*.
Irreſoluto. *incertus*, *dubius animi*, *anceps*.
Irreſoluzione. *dubitatio*, *hæſitatio*, *incertum conſilium*, *dubia opinio*, *anceps deliberandi cura*.
Irreverente, ſenza riverenza. *contemptor*.
Irreverenza. *irreverentia*.
Irrevocabile, che non ſi può rivocare. *irrevocabilis*.
Irrigare, inaffiare. *irrigo*, *as*.
Irriſione, dileggiamento, ſcherno. *irriſio*, *ſanna*.
Irritare, incitare, attizzare. *irrito*, *provoco*, *laceſſo*.
Irritato. *laceſſitus*, *irritatus*.
Irritazione, attizzamento. *irritamentum*, *irritatio*, *irritamen*.
Irriverente. irreverente. *irreverens*.
Irrochimento. *raucitas*, *ravis*.
Irrochire. *raucio*, *rauceſco*.
Irrugiadare, ſpargere di rugiada. *irroro*, *as*.
Irrugiadato, bagnato di rugiada. *roſcidus*.
Irſuto. *hirſutus*, *hirtus*.
Iſchio, albero di ghianda. *eſculus*, *i*. Iſchieto, luogo piantato di iſchi. *eſculetum*, *i*. Di iſchio. *eſculeus*, *eſculinus*.
Iſconcio, ſconcio. *immoderatus*, *inhoneſtus*, *indecorus*.
Iſcuotere, ſcuotere, ſcrollare. *excutio*, *concutio*, *quatio*.
Iſcuſare, e ſcuſare. *excuſo*.
Iſcucire, ſcucire. *diſſuo*, *is*.
Iſfiorare, levar il fiore. *deflero*, *as*.
Iſfiorirſi, perder il fiore. *defloreſco*, *is*.
Iſnello, ſnello. *agilis*.
Iſolo, e iſolato. *inſula*.
Iſoletta. *parva inſula*.
Iſpedire, ſpedire. *expedio*.
Iſperienza. *uſus*, *experientia*.
Iſperimentare, eſperimentare. *experiri*.
Iſpeſſire. Inſpeſſire. *denſare*.
Iſpirare. V. Inſpirare.
Iſprimere. V. Eſprimere.
Iſquartare. V. Squartare.
Iſſofatto, vale immantinente. *ſtatim*, *illico*.
Iſtante, inſtante. *inſtans*, *momentum temporis*.
Iſtantemente. V. Inſtantemente.
Iſteſſo. *ipſe*, *idem*.
Iſtima. V. Stima.
Iſtinto. V. Inſtinto.
Iſtituire. V. Inſtituire.
Iſtoria. *hiſtoria*, *æ*, *annales*, *ium*.
Iſtoriato, vale dipinto. *pictus*.
Iſtorico. *hiſtoricus*, *ſcriptor*.
Iſtorietta. *commentariolum*, *brevis hiſtoria*.
Iſtrice, porco ſpinoſo. *hyſtrix*.
Iſtrione. *hiſtrio*, *comœdus*.
Iſtruire. V. Inſtruire.
Iſtrumento, inſtrumento. *inſtrumentum*.
Iſvegliare. *expergefacio*.
Iſviare. V. Sviare, o Diſviare.
Italia. *Italia*, o *Heſperia* appreſſo i Poeti.
Italiano. *Italus*, *a*, *um*.
Itterizia, malattia, che procede dallo ſpargimento del fiele. *ictĕrus*, *i*, *g. m.* *fellis ſuffuſio*, *aurigo*, *morbus Regius*, *morbus arquatus*. Itterico, *ictericus*, *auriginoſus*, *arquatus*, *felle ſuffuſus*, *bile ſuffuſus*.
Iva, erba. *chamæpitys*.
Ivi, adv. di ſtato. *ibi*. Adv. di moto. *illuc*, *illo*.
Juſpatronato. *ſacerdotium gentilitium*.
Juſtiziare. *ſupplicio afficere*.

L

LA', avv. di ſtato. *illic*. E avverb. di moto. *illuc*.
Labarda. *haſta bipennis*.
Labbricciuolo, o labbretto. *labellum*.
Labbro. *labrum*, *labium*.
Labbro di ſopra. *labrum ſuperius*. Di ſotto. *labrum inferius*. Labbro rivolto in ſu. *labrum reſimum*, *reſupinum*.
Labbruto, chi ha le labbra grandi, o groſſe, o in fuori. *labeo*, *onis*, *chilo*, *onis*, *labroſus*.
Laberinto. *labyrinthus*.
Labile. *labilis*.
Laborioſamente, con fatica. *laborioſe*.
Laborioſo, faticoſo. *laborioſus*.
Lacca, o vernice. *ſandaracha*, *æ*.
Lacchè. *curſor*, *hemerodromus*.
Laccia, ſorta di peſce. *alosa*, *æ*, *triſſa*, *æ*.
Lacciare, allacciare, legar con laccio. *illaqueo*, *obſtringo*.
Laccio, e lacciuolo. *laqueus*, *ei*.
Laccio da pigliar uccelli. *pedica*.
Laccio della berretta, che ſi lega ſotto la gola. *offendimentum*.
Lacciato. *laqueatus*, *obſtrictus*.
Lacciuolo, laccetto. *laqueus*.
Lacerare, ſtracciare, ſbranare, ſmembrare. *lacero*, *lanio*, *concerpo*, *ſcindo*, *conſcindo*. Lacerar in diverſe parti. *dilacero*, *dilanio*, *diſcerpo*, *diſcindo*.
Lacero. *lacer*, *diſciſſus*.
Lacerto, è parte del braccio. *lacertus*, *ti*.
Lacerto, e ſgombro, peſce. *lacertus*, *ſcombrus*.
Laco. V. Lago.
Lacrima. V. Lagrima.
Ladano, peſce. *aſellus*.
Ladano, gomma. *ladanum*.
Là dove, là onde, ſignifica per la qual coſa. *quapropter*, *quare*, *qua de re*, *quamobrem*, *itaque*, *ergo*.
Là dove, avverſativo. *contra*.
Ladro, e ladra. *fur*, *is*.
Ladro del denaro pubblico. *peculator*, *oris*.
Ladro di coſe ſacre. *ſacrilegus*, *i*.
Ladro di giorno. *fur diurnus*.
Ladro di uomini. *plagiarius*. Di beſtie. *abactor*.
Ladro per mare. *pirata*, *æ*.
Ladro di notte. *fur nocturnus*.
Ladroncello. *furunculus*, *latrunculus*.
Ladroneſcamente. *furtive*.
Ladrone, aſſaſſino di ſtrada. *latro*, *prædo*, *graſſator*.
Ladroneccio, ruberia. *latrocinium*.
Là entro. *illis rursus*.
Laggio, alagio, che ſi dà, o piglia a cambiar oro, e argento. *collybus*, *bi*.
Lagno, affanno. *languor*, *oris*.
Lagnarſi, dolerſi, lamentarſi. *queror*, *eris*.
Lago, e laco. *lacus*, *us*.
Lago picciolo. *lacuſculus*.
Lagrima. *lacryma*, *æ*.
Lagrimabile. V. Lagrimevole.
Lagrimante, che lagrima. *lacrymans*, *antis*.
Lagrimare, gittar lagrime. *lacrymo*, *lacrymor*, *lacrymas effundere*, *vel profundere*, *lacrymis ſundere*, *vel cradere*.
Lagrimazione, il lagrimare. *lacrymatio*, *delacrymatio*.
Lagrimazione d'occhi. *lippitudo*, *inis*.
Lagrimetta, picciola lagrima. *lacrymula*, *æ*.
Lagrimevole. *lacrymabilis*, *le*.
Lagrimoſo, abbondante di lagrime. *lacrymoſus*.
Lagrimoſamente. *lacrymoſe*, *flebiliter*, *oculis lacrymantibus*.
Lagume, e laguna. *lacus*, *ſtagnum*, *palus*.
Lai, lamenti. *queſtus*, *querela*.
Laico. *profanus*.
Laico, cioè ignorante. *indoctus*.
Laidamente. *fœde*, *turpiter*.
Laidezza. *fœditas*, *turpitudo*.
Laido, ſporco. *deformis*, *fœdus*, *indecorus*, *inhoneſtus*, *ſordidus*.
L'altro ieri, già tre giorni. *nudius tertius*. Già quattro giorni. *nudius quartus*. Già cinque giorni. *nudius quintus*.
L'altro giorno. *nudius tertius*.
L'altr' anno. *duobus ab hinc annis*.
Lama, lamina, laſtra, piaſtra. *lamina*, *æ*. Infocata. *candens*. D'oro. *aurea*. D'argento. *argentea*. Di rame. *ærea*. Di piombo. *plumbea*.
Lametta. *lamella*, *æ*.
Lambiccare, diſtillare. *ſtillo*, *diſtillo*, *exſtillo*.
Lambiccamento. *diſtillatio*
Lambicco, iſtrumento da diſtillare. *fornacula*, *cithonus ad ſtillandum*.
Lambiccare. *lambo*.
Lambruſca, vite ſelvatica. *labruſca*, *æ*, *labruſcum*, *i*, *vitis erratica*.
Lamentarſi, querelarſi. *queror*, *lamentor*. Lamentarſi inſieme. *conqueror*. Molto, *dequeror*. Speſſo. *queritor*. Piangendo. *aliquid deplorare*.
Lamentabile, degno di lamento. *lamentabilis*.
Lamentabilmente. *cum queſtu*, *querela*, *querimonia*, *lamentatione*, *flebiliter*.
Lamentevole, che ſi lamenta. *querulus*, *lamentabilis*.
Lamento, lamentazione. *lamentatio*, *lamentum*, *queſtus*, *querela*, *querimonia*.
Lamentoſo. V. lamentevole.
Lampana, e lampada. *lampas*, *adis*.
Lampante. *nitidus*, *lucens*.
Lampeggiare. *coruſco*, *fulgurat*, *abat*. Lampeggiare, nome. *fulguratio*.
Lampo, baleno. *fulgur*, *uris*.
Lampreda, peſce. *lampetra*.
Lana. *lana*, *æ*. Scardazzata. *ſecta*. Non iſcardazzata. *rudis*. Da materazzo. *tomentum*. Di lana. *laneus*. Coperto di lana. *lanatus*. Lanajuolo. *lanarius*. Chi fila lana. *lanifícus*. Arte della lana. *lanificium*. Sucidume di lana. *œſypum*.
Lancia. *lancea*, *haſta*, *pilum*. Di gioſtra. *veliculis*. Col ferro in cima. *præferrata*. Senza ferro. *pura*. Legata. *amentata*. Armato di lancia. *haſtatus*.
Lancetta da ſalaſſare. *ſcalpellus*, *ſcalpellum*, *phlebotomum*.
Lanciamento. *jactus*, *us*, *jaculatio*, *onis*.
Lanciare, tirare. *jaculor*, *jacio*, *vibro*. Di lontano. *ejaculor*. Lanciato. *vibratus*.
Lanciarſi ſopra alcuno con furore. *impetum facere in aliquem*.
Lanciata, colpo di lancia. *jaculum*, *ictus lanceæ*. Per lo ſpazio che tira un' aſta. *teli jactus*.
Lanciatore. *jaculator*.
Lancio, ſalto grande. *præceps ſaltus*. Di primo lancio. *principio*, *extemplo*.
Lancione. *contus*, *immanis haſta*.
Lanciotto, aſta da lanciare. *pilum*, *jaculum*.
Languidamente. *languide*, *imbecilliter*.
Languidezza. V. languore.
Languido, debole. *languidus*, *imbecillis*. Divenir languido. *langueſco*.
Languire, perdere le forze. *langueo*, *langueſco*, *flacceſco*.
Languore, mancamento di forze. *languor*.
Lanificio, arte di lana. *lanificium*, *lanicium*.
Lanoſo, e lanuto. *lanatus*, *lanoſus*.
Lantana, erba da conciar pelli. *rhus*, *is*.
Lanterna, fanale. *laterna*, *æ*.
Lanterniere. *laternarius*.
Lanugine, primi peli della barba. *lanugo*, *inis*.
Lanuginoſo. *lanugineſus*, *a*, *um*.
Lanuto, lanoſo. *lanatus*, *lanoſus*.
Là oltre, avv. di moto. *illuc*. e di ſtato. *illic*.

La onde. *quare, quamobrem, quapropter, quocirca, itaque*.
Là ove. *ubi*.
Lapidamento. *lapidatio, onis*.
Lapidare. *lapido, as, conjicere lapides in aliquem*.
Lappola, erba *lappa, æ*. Di lappola. *lappaceus*.
Lardo di porco. *lardum, laridum*. Salato. *succidia, æ*. Rancido. *rancidum*.
Largamente, ampiamente. *late, laxe, large, largiter, fuſe*. Per liberamente. *largo, liberaliter, profuſe*. Per copioſamente. *copioſe, uberrime*.
Larghiſſimamente. *lariſſime*. Scriver largamente. *pluribus ſcribere*. Donar largamente. *largior, iris*.
Larghezza. *latitudo*. Per liberalità. *largitas, liberalitas*.
Largo, ampio. *latus, amplus*. Per liberale. *largus, liberalis*.
Largura. *locus amplus, latitudo*.
Larice, ſorta d'albero. *larix*. Di larice. *larigneus*.
Laſagna. *laganum, i*.
Laſagnone, epiteto, che ſi dà ad uomo grande, ma ſcipito. *grandis nugator*.
Laſciare, e laſſare. *relinquo, derelinquo, intermitto, miſſum facio, deſero, deſiſto, deſino*.
Laſciar da parte. *omitto, pratereo*.
Laſciar andare, dar licenza. *mitto, dimitto, miſſum facio*.
Laſcio io abbandono. *derelinquo*.
Laſciami andare. *mitte me, omitte me, me miſſum fac*.
Laſciami in pace. *mitte me*.
Laſciar gli affanni, taſſidj, penſieri. *evolvere ſe moleſtiis, abjicere curas, deponere, vel omittere ſolicitudines, excute moleſtias*.
Laſciar la cura. *abjicere curam, deponere curam, vel curas*.
Laſciar entrare. *intromitto, tis, admitto*.
Laſciar fare, o dire. *ſino, permitto*.
Laſciar parlare. *dicendi facultatem, vel poteſtatem facere, vel dare*.
Laſciar il governo. *deponere poteſtatem, decedere e Provincia, abdicare ſe magiſtratu*.
Laſciar il teſtamento. *lego, as, teſtamento legare, relinquere*.
Laſciar in dietro qualche coſa. *omitto, is*.
Laſciar la ſua opinione. *de ſententia decedere*.
Laſciar in pericolo. *deſtituo, is*.
Laſciar ſcritto dopo di ſe. *literis prodere*.
Laſciar l'armi. *decedere ab armis, deponere arma*.
Laſciar andare, cioè licenziare l'eſercito. *dimittere exercitum*.
Laſciar di far il debito ſuo. *deeſſe ſuo muneri, pratermittere officium, ab officio diſcedere, declinare*.
Laſciar l'uſanza. *recedere a conſuetudine*.
Laſciar le ſue ragioni. *decedere de jure ſuo*.
Laſciar il poſſeſſo. *decedere de poſſeſſione*.
Laſciar la vita. *deſerere vitam*.
Laſciar l'amicizia. *deponere amicitiam, recedere ab amicitia*.
Laſciarſi traſportare dalla collera, o dal dolore. *parere iracundia, aut dolori*.
Laſciato, participio. *deſtitutus, relictus*.
Laſcio, legato. *legatum*.
Laſcivamente. *molliter, turpiter, laſcive, petulanter*.
Laſcivetto. *petulcus, protervus, petulans*.
Laſcivia, luſſurio. *laſcivia, æ*.
Laſcivo. *laſcivus, petulans*. Divenir laſcivo. *laſcivio, is*.
Laſſare, vale ſtraccare. *defatigo, laſſo*.
Laſſezza, ſtanchezza. *laſſitudo*.
Laſsù. *illic, illuc*.
Laſtre. *lapis complanatus, lamina lapidea*.
Laſtricare. *ſterno, is, opere ſignino ſternere, conſternere*. Di ſelci. *ſilice ſternere*.
Laſtricato. *lapide ſtratus, ſaxo conſtratus*. Dalla natura. *naturali ſaxo conſtratus*.
Laſtrico. *opus ſigninum, pavimentum lapide ſtratum*.
Laterale. *lateralis*.
Latinamente. *latine*.
Latini popoli. *Latini, orum*. Latinità. *Latinitas, atis*. Latinizzare. *latine reddere*. Latino, aggett. *Latinus, Latine, Latialis, Latinienſis*. Lingua Latina. *Latina lingua, Latia lingua, ſermo Latinus, Latialis*. Saper Latino. *Latine ſcire*. Latino, o compoſizione, *dictatum Latine reddendum*. Scriver, o prender il Latino, *Latina vertenda ſcribere, vel excipere*.
Latitudine, larghezza. *latitudo*.
Lato, fianco. *latus, eris*. Di lato. *lateralis*.
Lato, aggett. largo, ſpazioſo. *latus, amplus*.
Latrare. *latro*.
Latrato. *latratus, us*.
Latrocinio. *latrocinium, furtum*.
Lattajuolo, uno de' primi denti, che ſi mettono da' bambini. *dens lactarius*. Per chi prende latte. *lactens, entis*. Per chi vende latte. *lactarius*.
Latta, miſtura di ferro, o ſtagno tirata ſottilmente. *lamina attenuata*.
Lattamento. *lactatus, us*.
Lattare, allattare, dar il latte. *lacto, as, lac prabere*. Lattare, ſucchiare il latte. *lacteo, es, ubera haurire, potare, ſiccare, ſugere, uberibus ali, mammam ſugere*.
Lattata. *lactea potio*.
Lattatrice. *nutrix*.
Latte. *lac, lactis*. Di latte. *lacteus, a, um*.
Lattajuola, erba. *herba lactaria*.
Latteo, di latte. *lacteus*.
Lattato, di color di latte. *lacteus*.
Latticinj, vivande di latte. *lactaria, orum, lacticinia, orum*.
Lattime, male che viene in capo a' bambini. *achores*.
Lattimoſo. *achoribus plenus*.
Lattuga, erba. *lactuca, æ*. Picciola. *lactucula*. Selvatica. *ſylveſtris*. Domeſtica. *ſativa*. Creſpa, o riccia. *criſpa, coppadus*. Cappuccina. *lacunosa, ſeſſilis, capitata*.
Lavamento. *lavatio, lotura, ablutio*.
Lavanda, ſpigo. *nardus Italica*.
Lavandaje, donne, che lavan i panni. *purgatrix*.
Lavandajo, purgator di panni. *fullo, onis*.
Lavare. *lavo, abluo, diluo*. I denti, che dolgono. *dentium dolores colluere*. Le mani, mentre ſi fa qualche coſa. *manus interluere*. Lavato. *lotus, ablutus*. Vaſo da lavar i piedi. *pelluvium, pelluvium, pelluvia, æ*.
Lavatojo. *lavacrum*.
Laude, lode, inno. *laus, laudatio, hymnus*.
Laudare, o lodare. *laudo, probo, approbo, laude afficere, laudibus ornare, dare alicui laudi*. Aſſai. *copioſe*. Sommamente. *pleno ore laudare, in Cœlum ferre, laudibus efferre, extollere*.
Laudabile, degno di lode. *laudabilis*.
Laudabilmente. *laudabiliter*.
Laudatore, chi loda. *laudator, & laudatrix*.
Laveggio. *lebes, etis, cacabus, i*.
Lavorare. *operor, laboro*. La terra. *terram colere*. Alla campagna, *in agro operari*. Al torno. *torno, detorno*. Al coperto. *ſub tecto operari*. A lume di lucerna. *lucubro, elucubro*. Per altri. *operam ſuam alicui locare*. Andar a lavorare. *ad opus exire, prodire, deſcendere*. Far lavorare. *opere cumpiam exercere*.
Lavorato. *laboratus, laboratus*. Non lavorato. *illaboratus, inelaboratus*.
Lavoratore, operajo. *operarius*. Lavoratori, *operarii, orum, operæ, arum*. Di terra. *agricola*. A mezzo. *partiarius*.
Lavoratrice. *operaria*.
Lavoro, lavorio, opera fatta, o che ſi fa. *opus, eris*. Un lavoro, e mezzo, *ſeſquiopus*. Un mezzo lavoro. *dimidium opera*. Ben fatto. *elegans, elaboratum*. Di imbiancatura. *albarium*. Di intagliatura. *calatura, toreuma, atis*. Di intonicato. *tectorium*. Interſiato, *teroſtratum, vermiculatum*. Di muſaico, *muſivum*. Di rilievo. *anaglyphicum*. Al torno. *emanatile, toreuma, atis*. Di mattoni. *lateritium*. Di loto. *luteum, ſictile*. Lavoretto. *opuſculum*.
Laurea, corona, ghirlanda *laurea, æ, laureum ſertum*. Poetica. *Apollinaris*. Trionfale. *triumphalis*.
Laureto, luogo piantato di lauri. *lauretum*.
Lauro, o alloro, albero. *laurus, i, laurus, us*. Di lauro. *laureus, laurinus*. Foglia di lauro. *laurea, æ*. Corona di lauro. *laurea, æ, laureola, æ*.
Lautezza. *ſplendor, magnificentia, lautitia*.
Lauto. *lautus*.
Lazio, o Campagna di Roma. *Latium, Latinus ager*.
Lazzeretto. *Nosocomium*.
Lazzeruola, frutto. *hypomales, idis*.
Lazzeruolo, alb. *hypomalides, is*.
Lazzeruoletto. *ſolum ſubrribus conſitum*.
Leale, e reale. *fidus, fidelis, veridicus*.
Lealmente. *fideliter*.
Lealtà, fedeltà. *fides, ei*.
Leardo, rotato. *ſcutulatus*.
Lebbre. *lepra, æ*. Lebbroſo. *leproſus*.
Leccare. *lambo, is, lingo, is*.
Leccone, o leccardo, ghiottone. *belua, onis, popino, onis*. Lecca piatti. *catillo, onis*.
Leccuraja. *cuppedia, e*.
Lechia, peſce. *amia, æ*.
Lecitamente. *jure, recte, honeſte, licite*.
Lecito, coſa lecita. *fas*. indeclinabile. Eſſer lecito. *licet, ebat*.
Lega, miſura di miglia. *leuca, æ*.
Lega, congiunzione. *fœdus, eris*. Far lega. *fœdus facere, jure, ferire, percutere, ſocietatem facere, iurre*. Lega fatta. *fœdus pactum, percuſſum*. confermata, o prolungata. *fœdus reaffirmatum, renovatum*. Rotta. *violatum, fractum, ruptum*.
Lega de' metalli. *perfectio, gradus, una*.
Legaccio, *ligamen, vinculum, copula*. Del matrimonio. *vinculum jugale, o conjugale*.
Legalmente. *jure*.
Legamento, il legare, *ligamen, vinculum*. Di più coſe. *colligatio*.
Legare. *ligo, illigo, vincio, devincio, conſtringo*. Di dietro. *revincio*. Intorno. *circumligo*. Inſieme. *colligo, innecto, connecto, inter ſe alligare*. A qualche coſa. *alligo*. Sopra. *ſuperalligo, ſuperilligo*. Sotto. *ſubligo*. Una ferita. *vulnus obligare*. Libri. *libros conſuere, compingere, conglutinare*. La vigna. *vineam alligare*.
Legato, laſcito. *legatum, i*.
Legato, aggett. annodato. *vinctus, devinctus, conſtrictus*. In reti. *irretitus*. Libro legato. *liber conglutinatus, compactus*.
Legato, ambaſciatore. *legatus, orator*.
Legatore, colui, che lega. *alligator, ligans, vinciens*. Di libri. *glutinator librarius*.
Legatura. *nexus, ligamen*. Di giumento. *capiſtrum*. Di libri *librorum compactio, conglutinatio*. Del capo delle donne. *redimiculum*.
Legazione, Ambaſceria. *Legatio*.
Legge, *lex, legis*. Civile. *Jus Civile*. Canonica. *Jus Canonicum, Pontificium*. Pontificale. *Jus Pontificum*. Canonico, e Civile, *utrumque jus*. Naturale, *jus natura, lex natura*. Particolare, o privata, *privilegium*. Delle 12. tavole, *leges decemvirales, duodecim tabula, leges 12. tabularum*. Legge Pretoriana, *jus honorarium*. Campereccia, *lex agraria*. Sopra le accuſe, *accuſatoria*. Sopra le caducità de' beni, *lex caducaria*. Sopra confederati, *lex ſocialis*. Sopra coſtumi, *lex cenſoria*. Sopra la creazione de' Magiſtrati, *lex comitialis*. Sopra l'età degli Officiali, *lex annaria*. Sopra giuochi, *lex talaria*. Sopra grani, *lex frumentaria*. Sopra le monete, *lex nummaria*. Sopra le ſpeſe, *lex ſumptuaria*. Sopra le ſepolture, *lex ſepulchralis*. Sopra i ſpettacoli, *lex theatralis*. Sopra le ſtrade, *lex viaria*. Sopra i teſtamenti, *lex teſtamentaria*.
far leggi. *leges inſtituere, ſcribere, ferre, promulgare*. Dar legge ad uno. *legem alicui ſtatuere, conſtituere, ponere, indicere, jura dare*.
levar la legge in tutto. *legem abrogare*. In parte, *legi derogare*.
chi non ha legge. *exlex, exlegis*. Dotto in leggi, *juris peritus, juris conſultus*.
pertinente a leggi. *legalis, legitimus*.
Leggere. *lego, is*. Spesso, *lectito*. Innanzi ad alcuno, *pralego*. Scorrendo, *ſublego*. Tutto, o da capo a piedi, *perlego*. Ad alta voce, *recito*. Piano, o con voce baſſa, *ſubmiſſe legere*. Per inſegnare, *doceo, pralego*.
Leggiadramente, con grazia. *ſcite, venuſte*.
Leggiadria. *venus, venuſtas*.
Leggiadro, graziato. *venuſtus, elegans*.
Leggierezza. *levitas, tis*.
Leggiermente. *leviter*.
Leggiero, di poco peſo, di poco valore. *levis*. Alquanto leggiero. *leviculus*.
Legione, una banda di ſoldati. *legio, onis*.
Legislatore, chi fa legge. *legislator*.
Legiſta, dottor di legge. *juriſperitus, juriſconſultus, leguleius*.
Legittimamente, ſecondo le leggi. *legitime*.
Legittimare. *declarare legitimum, natalibus reſtituere*.
Legittimo, ſecondo la legge. *legitimus*.
Legnaggio, ſtirpe, linea di parentado. *progenies, proſapia, genus, ſtirps*.
Legnajo, luogo, dove ſi tengono le legna, o catalta di legna. *Lignaria cella*.
Legnajuolo, fa legname, marangone. *faber lignarius*. Bottega di legnajuolo, *fabrica, æ, officina lignaria, materiaria, tignaria*.
Legne ſecche, che non fanno fumo, *acapna, orum, ligna cocta*.
Legname. *materia, materies, lignum*.
Legnata. *verber*.
Legno. *lignum, i*. Di legno, *ligneus, a, um*.
Legno ſecco, *lignum coctum*. Legna accatastata, *ligna congeſta*. Legno tagliato per piantare. *talea, æ*. Che ſoſtenta la vite, che non cada. *cantherius, ii*. Dove ſi mette il vomero, *dentale, is*. Dove ſi lega il cavallo, *macerra*.
far legna, e andar a pigliar legno. *lignor, aris*.
Legno, cioè naviglio. *navigium, navis*.
Legnoſo. *lignoſus*.
Legume. *legumen, inis*.
Legume, che ſi cuoce facilmente. *legumen coctile*.
Legume, che non ſi cuoce bene. *legumen infractarum, legumen contumax*.
Lembo, orlo, e liſta a piedi della veſte. *limbus, ma*.
Lena, forza, poſſanza. *robur, vis, vires*.
Lendine, animale, che ſta nel capo. *lens, dis*.
Lendinoſo, pieno di lendini. *lendibus ſcatens, lentiginoſus*.
Leniente, lenitivo. *leniens*.
Lenificare, addolcire. *lenire*.
Lenocinio, ruffianeſimo. *lenocinium*.
Lentamente, tardamente. *tarde, lente*.
Lentare. *lento, as, moror, aris*.
Lente, lenticchia, legume noto. *lens, entis*.
Lentezza. *ſegnities, deſidia, lentitudo*.
Lenticchia, lente civaia. *lenticula*.
Lentigine, macchie picciole della faccia. *lentigo, lenticula*.
Lentiggineſo, pieno di lentiggine. *lentiginoſus*.
Lentiſco, arboſcello. *lentiſcus*. Di lentiſco, *lentiſcinus*.
Lento, molle, pigro, tardo. *lentus, tardus, cunctator*. Alquanto lento. *lentulus*.
Lenzuolo, che ſi pone nel letto. *linteum, tei*. Picciolo, *linteolum*. Di lenzuolo, *linteus*.
Leone, animale. *leo, onis*. Di leone. *leoninus*.
Leone, peſce così detto in Roma. *aſtacus, ci*.
Leoneſſa. *lea, leana*.
Leonleone, animal noto. *Elephas*.
Leoparda. *pardus, leopardus*.
Lepre, infermità. *lepra, æ*.
Lepre, peſce. *lepus marinus*.
Lepre, animal noto. *lepus, leporis*.
coſa di lepre. *leporinus, a, um*.
Leprettino, picciolo lepre. *lepuſculus*.
Leproſo. *ſcabioſus, leproſus*.
Leſina, ferro ſottile, e appuntato. *ſubula, æ*. Per la miſeria di vitto. *ſordes, is*.
Leſione, offeſa, danno. *laſio, onis*.
Leſo, offeſo. *laſus*.
Leſſare. *lixo, elixo*.
Leſſo. *elixus, a, um*.
Leſto. *dexter, expeditus, celer, velox, agilis*.

Letamajo. *fimetum*, *ſterquilinium*.
Letamare. *ſtercoro*, *lætifico*, *ſtercorationem facere*. Letamar bene, *ſtercore ſatiare*, *largo ſtercore ſaturare*.
Letame. *fimus*, *fimum*, *ſtercus*, *lætamen*.
Letanie, preci. *ſupplicationes*.
Letargirio, ſchiuma d'argento. *lithargyros*, *i*.
Letargo, infermità di ſonnolenza. *veternus*, *i*, *lethargus*, *i*, *lethargia*, *æ*, *morbus lethargicus*.
Lettera, carattere dell'alfabeto. *littera*, *æ*, *littera elementaria*, *forma*, *vel figura*, *vel nota*, *vel elementum litteræ*. Lettera maiuſcola, *littera ingens*, *magna*, *maxima*. Minuſcula. *parva*, *minor*.
Lettere difficili a leggere per la vecchiezza. *litteræ fugientes*. Letterina, *litterulæ*, *arum*.
Lettere, o ſcienze. *litteræ*, *arum*.
Lettera, o piſtola. *littera*, *arum*, *epiſtola*, *æ*, *tabellæ*, *arum*. Letterina, *epiſtolium*. Lettera lunga, *litteræ uberiores*. Molto corta, *litteræ perbreves*. Patente, *diploma*, *litteræ publicæ*. Scritta di proprio pugno, *litteræ autographæ*. Scritta in fretta, *epiſtola plena feſtinationis*. Lettere d'un medeſimo tenore, *litteræ uno exemplo ſcriptæ*. Di cambio. *teſſera nummaria*, *ſymbolum collybiſticum*. Lettera ſcritta in collera, *litteræ aculeatæ*, *litteræ minaces*, *& acerbæ*. Di raccomandazione, *litteræ commendatitiæ*. Di credenze, *litteræ teſtes*, *teſtimonium*. D'onore, *litteræ honorariæ*. Di vittoria, *laureatæ*, *victrices*, *victoriæ indices*. Di complimento, *officioſæ*. Contraffatta, *aſſimulatæ*. Falſificate, *adulterinæ*. Precedente, *ſuperiores*. All'uſanza volgare, *contexta quotidianis verbis*. Lettera in cifra. *Furtiva littera*.
mandar lettere, *litteras dare*, *mittere*. Portare, *perferre*, *reddere*. Ricevere, *accipere*. Ho ricevuta la tue lettere. *redditæ mihi ſunt litteræ tuæ*.
Letteratamente, dottamente. *litterate*.
Letterato, dotto, *litteratus*.
Letteratura. *doctrina*, *litteratura*, *litterarum ſcientia*.
Letterina. *litterulæ*.
Letticajo. *lecticarius*, *ii*.
Letticciuolo, o letticello, letto picciolo. *lectulus*.
Lettiera di letto. *fulcrum lecti*.
Lettiga, *lectica*. Lettiga portata da ſei ſervi. *hexaphorum*, *ri*. Col cielo, *lectica camerata*, o *vehiculum cameratum*. Coperta, *lectica operta*, o *ſella*. Scoperta, *lectica aperta*.
portatore di lettiga. *lecticarius*, *rii*.
Letto ſul quale ſi dorme. *lectus*, *cubile*, *torus*.
Letto di giardino. *pulvinus*, *ni*.
Letto da ſederſi, per mangiare. *lectus*, *lecti*, *torus*, *i*.
Letto a cento. *lectus loris ſubtentus*.
Letto per dormire. *lectus cubicularis*.
Letto per cenar all'antica. *lectus triclinaris*.
Letto de' ſpoſi, o di godimento. *lectus genialis*.
Letto per un ſolo. *lectus ſiber*.
Letto letto. *lectus ſtratus*.
Lettore, chi legge. *lector*, *oris*.
Lettura. *lectio*, *onis*.
Levante, vento che ſoffia da Oriente. *Eurus*, *Subſolanus*.
Levante, cioè Oriente. *Oriens*, *entis*.
Leva macchie, ovvero cava macchie. *fullo*, *onis*.
Levare, rimovere, tor via. *aufero*, *amoveo*, *removeo*.
Levar in alto, innalzare. *tollo*, *extollo*, *attollo*.
Levar alcuno fin'al cielo *tollere quempiam in cœlum*.
Levar alcuno ad onore. *erigere aliquem*, *promovere*.
Levar via il naſo. *denaſo*, *as*.
Levar le treccia. *dejuro*, *as*.
Levar il velo. *develo*, *as*.
Levar la legge. *abrogare legem*.
Levar la paura ad alcuno. *exſurgere metum alicui*.
Levar le macchie. *emaculo*, *as*.
Levar la ſcorza d'un albero. *delibro*, *as*.
Levar l'affezione. *abducere animum ab aliquo*.
Levar l'armi di mano. *extorquere arma*.
Levar danari dalla cocca. *pecuniam de arca efferre*.
Levar il grano dall'aja. *triticum efferre ex area*.
Levarſi in piedi. *aſſurgere*, o *ſurgere*.
Levarſi, rizzarſi da letto. *ſurgo*, *is*.
Levarſi naſcoſto di alcuno. *ſurripio me alicui*.
Levarſi contro alcuno. *ſurgo in aliquem*, *inſurgere*.
Levarſi da debiti. *æs alienum diſſolvere*.
Levarſi la berretta. *aperire caput*.
Levarſi a far onore. *aſſurgo*, *is*.
Levarſi d'una malattia, o riaverſi. *aſſurgere ex morbo*.
Levarſi inſieme. *conſurgo*.
Levata dello ſchermitore. *præludium*, *præluſio*.
Levati via. *apage*, *apageſis*.
Levare per forza. *abripere*.
Levare per ſentenze. *abjudicare*.
Levata, levamento. *ortus*.
Levata, cioè partita. *diſceſſus*.
coſa di gran levata. *res magni momenti*.
Levato, come il pane. *fermentatus*, *a*, *um*.
Levato, con cui ſi fa il pane. *fermentum*.
Levatojo. *verſatilis*. dicesi di ponte.
Levatrice. *obſtetrix*.
Levatura. Uomo di poca levatura. *homo levis*.
Levita, cioè diacono. *levita*, *& levites*, *æ*.
Levriere, cioè cane da lepre. *vertagus*, *i*.
Lezione, e lettura. *lectio*.
Lezzo, puzza di ſudore de' corpi vivi. *fœtor*.
Lezzoſo. *graveolens*.

Li, in quel luogo. *illic*, *ibi*.
Libbra, peſo di dodeci oncie. *libra*, *æ*, *as*, *aſſis*.
due libbre, ec. *bilibra*, *trilibra*, *quadrilibra*.
mezza libbra. *ſelibra*. Una libbra, e mezza. *ſeſquilibra*.
di una libbra, aggett. *libralis*, *librarius*. Di due libbre, ec. *bilibris*, *& bre*, *trilibris*, *quadrilibris*, *quinquelibralis*, *ſex librarum*, *&c.*
dodeci parti della libbra. *libra*, *æ*, *& as*, *aſſis*.
parti undeci. *deunx*, *cis*.
parti dieci. *dextans*, *tis*.
parti nove. *dodrans*, *tis*.
parti otto. *bes*, *beſſis*.
parti ſette. *ſeptunx*, *cis*.
parti ſei. *ſemis*, *ſſis*, *ſelibra*, *æ*.
parti cinque. *quincunx*, *cis*.
parti quattro. *triens*, *tis*.
parti tre. *quadrans*, *tis*.
parti due. *ſextans*, *tis*.
parte una. *uncia*, *æ*.
Liberale. *liberalis*, *munificus*.
non liberale. *illiberalis*, *immunificus*.
Liberalmente, largamente. *munifice*, *liberaliter*.
Liberaliſſimo. *munificentiſſimus*.
Liberalità. *liberalitas*, *munificentia*, *benignitas*.
Liberamente, alla libera. *libere*, *ingenue*.
Liberare, ſcampare, ſalvare. *libero*, *eripio*.
Liberare, mettere in libertà. *libero*, *as*.
Liberare alcuno per ſentenza. *abſolvere aliquem*.
Liberare la Città dall'aſſedio. *urbem obſidione eximere*.
Liberare la ſicurtà. *ſponſorem liberare*.
Liberarſi dalle brighe. *occupationibus*, o *curis exolvi*.
Liberarſi de debiti. *ære alieno liberari*, *æs alienum diſſolvere*.
Liberatore, chi mette in libertà. *liberator*.
Liberazione. *liberatio*.
Libero, non ſoggetto. *liber*, *ingenuus*.
Libero da pericolo. *tutus*.
Libero dalla ſervitù. *ſolutus vinculis*, o *in libertatem vindicatus*.
Libertà, franchezza di fare, e dire a ſua voglia. *libertas*, *atis*.
Libidine, appetito laſcivo. *libido*, *inis*.
Libidinoſo, ſoggetto a luſſuria. *libidinoſus*.
Libra, uno de' ſegni del Zodiaco. *Libra*.
Libraccio. *ingens volumen*. ovvero *malus liber*.
Librajo. *Bibliopola*, *Libellio*.
Librare. *libro*, *pendo*. Per gettare. *jacio*, *libro*, *jaculor*.
Libreria. *bibliotheca*.
Libreria, bottega di librajo. *taberna libraria*.
Libretto, o libricciuolo. *libellus*.
Libro. *liber*, *bri*. Di carta pecora. *liber membranaceus*. De' conti. *liber rationum*, *codex rationes*, *codex accepti*, *& expenſi*. Che tratta d'ogni coſa, *pandectæ*, *arum*. Dell'entrata, *codex accepti*, *tabula accepti*. dell'uſcita, *codex expenſi*, *tabula expenſi*. Giornale, dove ſi ſcrive a dì per dì, *ephemeris*, *idis*. Con guarnimento, *umbilicatus*. Maeſtro, *codex*, *icis*, *tabulæ*, *arum*. Da tenere in mano, *enchiridium*, *ii*. Scritto di propria mano. *autographus liber*. Di memorie, *libellus memoriæ cauſa*. Scritto dall'una, e l'altra parte. *liber opiſthographus*. Di ricordi. *adverſaria*, *orum*.
far un libro. *librum conficere*. Il far un libro. *libri confectio*.
mandar fuori un libro. *edere librum*. Il mandar fuori un libro. *libri editio*.
metter a libro dell'entrata. *acceptum vel in acceptum referre*, *vel ferre*. Dell'uſcita. *expenſum*, *vel in expenſum referre*.
legator de' libri. *librorum glutinator*.
Liccio, filo di trama. *licium*, *ii*.
Licenza, permiſſione. *facultas*, *poteſtas*. Per sfrenatezza, e arroganza. *licentia*. Per commiato. *dimiſſio*, *abeundi copia*, *venia*, *commeatus*.
Licenze da matto. *licentia nimia*, *vel effuſa*.
dar licenza. *poteſtatem facere*, *copiam dare*.
Per commiatare. V. licenziare.
levar la licenza. *jus adimere*.
Licenziare, dar commiato. *dimitto*, *miſſum facio*, *jubeo aliquem abire*. Licenziar il conſeglio, *concilium dimittere*. Il popolo, *populum*. La congregazione, *concionem*, *cœtum*. L'eſercito, *dimittere copias*, *ſacramento milites ſolvere*, *milites exauctorare*.
Licenziato. *dimiſſus*, *abire juſſus*. Soldato licenziato. *miles exauctoratus*.
Licenziarſi. *digredior*, *jubere aliquem valere*, *valedicere alicui*, *aliquem*, *numquid velit*, *rogare*.
Licenzioſamente, con troppa licenza. *licenter*. Molto licenzioſamente. *perlicenter*.
Licenzioſo. *licens*, *licentioſus*, *exlex*. Troppo licenzioſo. *licentior*, *quam par eſt*.
Licitamente. *licite*.
Licore, o liquore. *liquor*.
Lido, e lito, dove batte il mare. *litus*, *oris*.
Lieſina, ſubbia da calzolajo. *ſubula*, *æ*.
Lietamente. *læte*, *hilare*, *hilariter*.
Lieto, giocondo, allegro. *lætus*, *hilaris*. Alquanto lieto. *hilarulus*.
Lieva, leva, manovella. *vectis*.
Lievatrice, commadre. *obſtetrix*, *icis*.
Lieve, leggiere, incoſtante. *levis*.
Lievito, o levato da far lievare la paſta. *fermentum*.
Lievitare, metter lievito nella farina. *fermento*, *as*. Lievitarſi, *fermenteſco*, *is*.
Ligiare. *polio*, *lævigo*.
Lignaggio. *genus*, *ſtirps*.
Ligustro, fiore bianco e odorifero. *liguſtrum*.
Lima, ſtromento da fabbri. *lima*, *ſcobina*.
Limare. *limo*, *elimo*.
Limatura. *ſcobs*, *bis*.
Limbo, luogo dove vanno i fanciulli che muojono ſenza eſſer battezzati, chiamato in lat. da' Teologi *Limbus*.
Limitare, ſcalino della porta. *limen*, *inis*.
Limitare. *limito*, *as*, *circumſcribo*.
Limitazione. *limes*, *itis*, *limitatio*.
Limite. *limes*, *terminus*, *finis*.
Limone, frutto. *malum Medicum*.
albero. *malus Medica*.
Limonea, limonata. *citrea potio*.
Limoſina. *ſtips*, *pis*.
Limoſinare. *mendico*.
Limoſiniere, che dà o fa limoſine. *erga egenos liberalis*.
Limpidezza. *ſplendor*, *perſpicuitas*.
Limpido, chiaro, e lucente. *limpidus*, *pellucidus*, *perſpicuus*.
Linaria, erba. *oſyris*, *dis*.
Linaruolo. *linarius*, *rii*.
Lince, lupo cerviero. *lynx*, *lyncis*. Di lince. *lynceus*.
Lindezza. *venuſtas*.
Lindo, attillato. *venuſtus*, *elegans*.
Linea. *linea*, *æ*. Della mano, *incifura*, *æ*. Tirare una linea. *lineam ducere*.
Lineamento, figura tirata a linea. *lineamentum*, *i*. Lineamenti della faccia. *lineamenta oris*. Del lavoro, *lineamenta operis*. Della pittura. *adumbratio*.
Lineare, tirar linee. *lineo*, *delineo*.
Linearmente. *ad lineam*.
Lingua. *lingua*, *æ*. Attaccata, *inhærens*. Biforcata. *bifida*. Triforcata, *trifida*. Feſſa in molte parti. *multifida*. Che ſpeſſo ſi muove, *vibrans*. Cicalatrice, *garrula*. Di buona pronunzia, *expedita*. Impedita nel parlare, di mala pronunzia. *lingua inexplanata*, *hæſitans*, *lingua hæſitantia*. Legata, *conſtricta*. Mordace, *maledica*, *petulans*. Sporta, *eminens*. Tartaglia, *balba*, *blæſa*. Sottile, *tenuis*.
Lingua, favella. *lingua*, *ſermo*, *litteræ*, *arum*. Lingue foraſtiera, *ſermo externus*, *lingua peregrina*. Lingua Latina, ec. *lingua Latina*, *Græca*, *Hebraica*, *Italica*, *Germanica*, *Hiſpanica*, *Gallica*, *&c.* Latina, *ſermo latinus*, *Latialis*, *lingua Romana*. Materna, o paeſana, *ſermo patrius*, *vel indigena*, *vel nativus*, *lingua vernacula*.
Lingua di cane, erba. *cynogloſſus*, *vel cynogloſſa*.
Lingua bovina, erba, *bugloſſa*, *vel bugloſſum*. Lingua ſerpentine, erba. *lingulaca*, *æ*. Lingua cervina. *phyllitis*, *dis*.
la punta della lingua. *ſumma lingua*, *lingua extrema*.
taglier la lingua. *elinguo*, *as*, *linguam exſcindere*, *exſecare*.
chi ha la lingua, ma ſenza uſo di quella. *elinguis*. Chi ha due lingue, tre, ec. *bilinguis*, *trilinguis*, *&c.*
Linguaccia. *perfida lingua*, *lingua ardex*.
Linguacciuto, cicalone. *linguax*, *loquax*, *blatero*.
Linguaggio. *idioma*, *atis*, *ſermo*, *onis*.
Linguattola, peſce. *lingulaca*, *ſolea*.
Linguetta, dimin. di lingua. *lingua*, o *ligula*.
Linguetta della bilancia. *examen*, *inis*.
Linguettare, tartagliare. *balbutio*.
Lino, erba. *linum*, *i*. Lino ſottiliſſimo, *linum tenuiſſimum*. Lino accomcio, *linum factum*. Di lino. *lineus*, *a*, *um*. Teſſitore di panni di lino, *linteo*, *onis*.
Liocorno, alicorno. *monoceros*, *otis*, *unicornis*, *is*.
Liofante. *elephas*, *elephantus*.
Lionato, colore. *color fulvus*, *ſpadix*, *leoninus*.
Lione, Leone. *Leo*, *onis*.
Lippo, a chi lagrima gli occhi. *lippus*.
Lippitudine. *lippitudo*. Patir di lippitudine. *lippio*, *is*.
Liquefare, diſtemperare. *liquo*, *liquefacio*.
Liquefarſi, farſi liquido. *liqueo*, *liqueſco*, *liquor*, *eris*.
Liquidare, cioè metter in chiaro. *purgo*, *perſpicuum reddo*.
Liquidità. *liquiditas*.
Liquido, diſtemperato. *liquidus*, *a*, *um*.
farſi liquido, divenir liquido. V. Liquefarſi.
Liquirizia. *glycyrrhiza*, γλυκύῤῥιζα.
Liquore, licore. *liquor*.
Lira, viola. *lyra*, *æ*, *chelys*, *ys*, *fides*, *is*, *fides*, *ium*. Sonar di lira, *lyra*, *vel fidibus canere*. Inſegnar a ſonar di lira, *fidibus docere*. Imparare, *fidibus diſcere*, *lyra inſtitui*. Lirico, poeta, *lyricus*, *i*. Pertinente alla lira, *lyricus*, *a*, *um*. Suonator di lira, *lyriſtes*, *æ*, *lyricen*, *inis*, *fidicen*, *inis*.
Lira, o libbra, danaro. *didrachma*, *libra*, *æ*, *denarius*, *ii*, *aſſis*.
Liſcia, boccata. *lixivia*, *æ*, *lixivium*, *ii*.
Liſciare, pulire. *lævo*, *lævigo*, *polio*, *fuco*.
Liſciamento, *expolitio*. Liſciezza, *lævor*, *lævitas*.
Liſciatura, *fucatio*, *fucus*. Per fregatura. *politio*, *expolitio*, *lævigatio*.
Liſcio, belletto. *fucus*, *pigmentum*. Bianco. *ceruſſa*. Roſſo, *purpuriſſum*, *i*. Venditor di

di liſcio. *pigmentarius, ii.*
Liſcio, add. *politus; lævis, vel levis.*
Liſta, catalogo. *index, album, ſeries.* Pezzo di carta. *ſcheda, ſchedula.* Di veſte, *limbus oræ.*
Lite, piato. *lis, tis, litigium, ii, controverſia.* far lite, litigare, piatire. *litigo, as.* Pigliar lite. *litem contrahere.*
Lite d'ingiurie fatta, o criminale. *actio injuriarum.*
Lite civile. *actio civilis.*
Lite finita, o troncata. *lis diremptu, deciſa, compoſita, controverſia compoſita.*
Litigante, chi litiga. *litigator, oris.*
Litigare, far lite, piatire. *litigo, as, judicio contendo.*
Litigare con alcuno. *cauſam in aliquem, vel cum aliquo habere.*
Litigio, contenzione, lite. *controverſia, lis, cauſa.*
Litigioſo, contenzioſo. *litigioſus.*
Litrera, litterato ec. V. lettera, letterato ec.
Livello, inſtrom. *libella, æ.* Pel cenſo. *canon, onis, penſio, onis.*
Lividezza, e lividura. *livor, livedo, vibex.*
Livido, con lividura. *lividus, a, um.*
Livore, lividezza. *livor, livedo.*
Livrea, veſtimento ſimile di più perſone. *veſtitus conſimilis.* Livrea, diviſa. *cultus varius.*
Liuto, ſtromento muſico. *fides, is, teſtudo, inis.* ſonator di liuto. *fidicen, inis.*
Lizza, vel riparo, o trincea. *ſeptum.*
Locanda. *diverſorium.* Locandiere. *diverſor, is.*
Locare, riporre. *loco, repono, colloco.*
Locazione, affitto. *locatio, onis.*
Lodare. *laudo, collaudo, commendo. Laudibus ornare, illuſtrare, efferre, extollere, afficere, proſequi. Laudem alicui tribuere. Conferre laudes in aliquem.*
Lodarſi d'alcuno. *fateri aliquem eſſe benemeritum de ſe.*
Lodarſi di coſa inanimata. *jacto, oſtento.* coll' accuſat.
Lodarſi del ſapere, della nobiltà, della potenza, delle ricchezze. *jactare ſcientiam, genus, opes, divitias.*
Lode, o laude. *laus, dis, laudatio, onis.*
Lode acquiſtata in guerra. *laus bellica.*
Lode pubblica. *laus popularis, laus illuſtris, laus ſumma.*
Lode vera. *laus ſolida.*
Lode ſparſa in ogni parte, *laus longe lateque diffuſa.*
Lode perpetua. *laus immortalis, laus ſempiterna.*
Lode vana. *laus falſa, o inanis.*
Lodevole, degno di lode. *laudabilis, & le.*
Lodevolmente, con lode. *laudabiliter.*
Lodola uccello. *alauda, galerita, caſſita.*
Loggetta, dim. di loggia. *porticus.*
Loggia. *xyſtus, i, ſolarium, ii.* Loggia al Sole. *ſolarium.* Scoperta. *hypetrum, hypetra, æ, ambulatio, vel inambulatio ſubdialis.* Coperta. *porticus, us.* Da paſſeggiare. *ambulacrum, i.* Da mangiarvi. *diæta, æ.*
Logica, ſcienza. *logica ars, logice, es, dialectica.*
Loglio, herba. *lolium, ii.*
Loglioſo, pieno di loglio. *lolio mixtus.*
Logoro, è ſegno del paſto, che ſi moſtra al falcone, quando è in aere, per farlo ſcendere. *illecebra eſcæ.*
Logorare, conſumare. *contero, conſumo.*
Logoro, conſumato. *tritus, conſumptus.*
Loica. V. Logica.
Loicare. *diſſero, diſputo.*
Loico. *dialecticus.*
Lombo, parte del corpo. *lumbus, bi.*
Lombrico, verme di terra. *lumbricus.*
Longanimità, tolleranza, ſofferenza. *patientia.*
Longinquità. *longinquitas.*
Longinquo. *longinquus, remotus, diſtans.*
Longitudine. *longitudo.*
Lontananza di luogo. *longinquitas, intervallum.*
Lontananza, aſſenza. *abſentia, æ.*
Lontanarſi, allontanarſi. *longius abire, diſcedere.* Lontanarſi dagli ſtudj. *ſtudia deſerere.*
Lontano, diſtante. *longinquus, disjunctus.*
Lontano, aſſente. *abſens.*
eſſer lontano. *abſum.*
Lontano, adv. *longe, procul.* Lontano aſſai. *longe gentium.* Lontano di qui. *longe hinc.* Non lontano di qui. *non procul hinc.*
di lontano. *procul.*
Loquace. *loquax, garrulus.*
Loquacità. *loquacitas.*
Loquela, favella. *loquela, ſermo.*
Lordamente, ſporcamente. *ſpurce, ſordide.*
Lordare, ſporcare. *fœdo, as, contamino, as.*
Lordo, ſporco. *ſpurcus, immundus, ſordidus.*
Lordura, ſporchezza. *ſpurcitia, æ.*
Loro, particella che s'uſa ne' caſi obbliqui di egli, o di elle. *ipſorum, ipſarum, ipſis, &c.*
Loſco, chi è privo d'un occhio. *luſcus, cocles, itis.* chi ha la viſta corta. *luſciosus.*
Loto, fango. *lutum, cœnum.*
Lotoſo, fangoſo. *cœnoſus, lutulentus, lutoſus.*
Lotra, o lodra, animale, che vive in terra, o in acqua. *lutra, træ.*
Lotta, giuoco delle braccia. *lucta, palæſtra.*
coſa da lotta. *palæſtricus, a, um.*
a foggia di lotta. *palæſtrice.*
Lottamento. *luctamen, luctatio.*

Lottare, giuocare alla lotta. *luctor, aris.* Lottar all' incontro. *obluctor.*
Luttatore. *luctator, palæſtrita, æ.*
Lotto. *ſortitio.*
Lubricare. *lævem reddere, alvum ſubducere.*
Lubricità. *ventris lævitas.*
Lubricativo. *alvum ſubducens.*
Lubrico, lubricoſo, che ſbriſcia. *lubricus.*
Lucanica. Salſiccia. *farcimen.*
Lucanigaro. Salſicciaio. *fartor.*
Lucchetto. *ſera.*
Luccicare, riſplendere. *renideo, micare.*
Luccio, o luzzo, peſce di fiume. *lucius, ii.* Peſce marino. *ſudis.*
Lucciola, animaletto, che luce la notte. *cicindela, noctiluca, lampyris.*
Lucciola dell' occhio. *pupilla, æ, pupula.*
Luce, ſplendore. *lux, ucis, ſplendor, lumen.*
Luce, per la lucerna. *lucerna, æ.*
render gran luce. *praluceo.*
Lucente, che rende luce. *lucens, lucidus.*
Lucerna, *lychnus, lucerna.*
Lucerna con molti lucignoli. *polymyxos, i.*
Lucernale, lumiero. *lychnus, us.*
Lucerniere. *lychnuchus.*
Lucerta, animale. *lacerta, æ, lacertus, i.*
Lucido, lucente. *lucidus, pellucidus, perſpicuus.*
Lucifero, ſtella. *Lucifer, i, Phoſphorus, i.*
Lucignolo. *ellychnium.*
Lucigna, ſerpe cieco. *cæcilia, æ.*
Lucere, riſplendere. *luceo, eluceo, ſplendeo.* Lucere tra le altre coſe. *interniteo, es.*
Luglio, meſe dell' anno. *Quintilis*, o poi *Julius*, da C. Giulio Ceſare I. Imper.
Lugubre, dolente per la morte d' alcuno. *lugubris, mœſtus.*
Lui, pronome di maſchio ne' caſi obbliqui. *illius, illi, &c.*
Lumaca. *limax, acis, cochlea, æ.*
Lumaca di mare. *ſquilla, æ, ſtrombus, i.*
Lumaca da acqua. *cochlea aquatilis.*
Lumaca ſenza ſcorza. *limax, cochlea nuda.*
Lumache picciole. *cochlea albula, cochlea minuta, cochlea Reatina.*
Lumache ſotto terra, o nelle cave. *cochlea cavatica, cochlea Balearica.*
Lumacajo. *cochlearium, ii.*
Lume, luce. *lumen, lux.*
far lume ad alcuno. *praluceo alicui.*
Lume di rocca, alume. *alumen, inis.*
Lume, o lucerna attaccata, o pendente. *lychnuchus penſilis.*
Lumiera, fiaccola. *lumen, fax.* Per certo arneſe, che in ſe contenga molti lumi. *lychnuchus.*
Luminaria. *luminum copia.*
Luminoſo. *luminoſus, a, um.*
Luna. *Luna, æ.* Aſciutta, *ſitiens, ſicca.* Creſcenza della Luna. *Lunæ auctus, accretio.* Luna creſcente, *adoleſcens, creſcens.* Luna mancante, *decreſcens, deficiens, ſeneſcens.* Piena, *plenilunium,* *Luna plena.* Scema, *diminuta Luna, Luna decreſcens.* Nuova, *novilunium, interlunium, intermenſtruum, Luna nova, Luna intermeſtris, intermenſtrua, ſilens, tacita, ſilentium Lunæ.* Vecchia. *Luna vetus.* Mezza, *dividua, dimidiata, dimidia.* Il principio della Luna. *Luna prima.* Il fine. *Luna extrema.* Il primo quarto della Luna, o Luna cornuta. *Luna corniculata, curvata in cornua.* Il ſecondo quarto. *Luna dimidiata, dimidia.* Il terzo quarto, o Luna gobba, cioè maggiore della metà. *Luna gibboſa, Luna in orbem ſinuata.* Luna, che luce tutta la notte. *Luna pernox.* Congiunzione della Luna. *conjunctio Lunæ, coitus Lunæ.*
pertinente alla Luna. *lunaris.* A modo di Luna. *lunatus.*
Lunatico. *varius, inconſtans.*
Lunazione, corſo lunare. *lunarius curſus.*
Lunedì. *dies Lunæ, vel ſecundus dies.*
Lunetta, luna picciola. *lunula, æ.*
Lungamente, lungo tempo. *diu, prolixe.*
Lunge, o lungi. *procul.*
Lungheria. *prolixus ſermo, prolixitas.*
Lunghezza. *longitudo.*
Lunghetto, alquanto lungo. *longulus, longiuſculus.*
Lunghiſſimamente. *longiſſime.*
Lunghiſſimo. *longiſſimus.*
Lungo. *longus, oblongus, prolixus.*
un poco più lungo. *longiuſculus.*
in lungo. *pluribus verbis, longius.*
L' uno di due, *alter, a, um. alteruter.*
Luoghetto, diminut. di luogo. *loculus, li.*
Luogo. *locus. Plur. hi loci, vel hæc loca, orum.*
Luogo alto da vedere. *ſpecula.*
Luogo di artiglieria. *balliſtarium, rii.*
Luogo aſpro. *aſpretum, ti.*
Luogo, che ſi paſſa a guazzo. *vadum, di.*
Luogo, dove ſi mangia. *triclinium.*
Luogo ombroſo. *umbraculum, li.*
Luogo rimoto. *receſſus, us, ſeceſſus, us.*
Luogo ſaſſoſo. *ſaxetum, i.*
Luogo ſecreto, occulto. *abditum, ti.*
Luogo ſolitario. *ſolitudo.*
Luogo pieno di verdura. *viretum, i.*
andar da luogo in luogo. *demigro, as.*
menar da luogo a luogo. *traduco, is.*
ad alcun luogo. *quopiam, aliquo.*
a qualunque luogo. *quoquo, quocunque.*
a l' uno, e l' altro luogo. *utroque.*

a quel luogo. *illuc, illo, us.*
in quel luogo. *illic, ibi.*
di quel luogo. *illinc.*
in ogni luogo. *ubique, ubivis gentium.*
dar luogo. *cedo, is, concedo, decedo.*
Luogo d' arboſcelli. *arboretum, arbuſtum.*
Luogo deſerto. *locus deſertus, ſolitudo, inis.*
Luogo eſpoſto al Sole. *locus apricus.*
Luogo frequentato. *locus celebris.*
Luogo umido. *locus uliginoſus.*
Luogo delle moſtre. *diribitorium, ii.*
Luogo petroſo. *locus confragoſus.*
Luogo di quattro vie. *quadrivium, ii.*
Luogo ſecco. *locus ſiticuloſus.*
Luogo di ſopra. *locus ſuperior, & locus ſupra.*
Luogo di ſotto. *locus inferior, & locus infra.*
Luogotenente in un officio. *vicarius, rii.*
Luogotenente in un eſercito. *præfectus, vel legatus exercitus.*
Luogotenente del Generale. *legatus, i.*
Luogotenente della Dogana. *pro magiſtro ſcriptura.*
in luogo, o cambio. *pro.*
Lupa, animal noto. *lupa, æ.*
Lupino, legume noto. *lupinum, i.*
Lupo, animale. *lupus, i.* Di lupo. *lupinus.*
Lupo cerviere. *lynx, lyncis, gen. maſc. & fem.*
Luſingamento. *blandimentum, blanditia.*
Luſingare, tirare con luſinghe. *blandior, adulor, illicio.*
Luſinghe, carezze. *blanditia, arum.*
Luſinghevole. *blandus, blandiloquus.*
Luſinghevolmente. *blande.*
Luſinghiere. *aſſentator.*
Luſſo. *luxus, luxuria.*
Luſſureggiare. *laſcivio, luxurior.*
Luſſuria. *luxuria, laſcivia.*
Luſſurioſamente. *libidinoſe, laſcive.*
Luſſurioſo. *libidinoſus, ſalax, acis.*
Luſtrare, polire. *polio, perpolio, expolio.*
Luſtro, ſpazio di cinque anni. *luſtrum, i.*
Luſtro vale ſplendente. *nitidus, a, um.*
Luſtrore, ſplendore. *nitor, ris.* V. luce.
Luta, ſcintilla di fuoco. *ſcintilla, læ.*
Luttoſo, pien di lutto, lagrimante. *luctuoſus.*
Lutto, pianto. *luctus, us.* Caſo degno di pianto. *caſus luctuoſus.*
Luzzo, o luccio peſce. *lucius, i.*

M

MA, congionzione. *ſed, verum, at.*
Ma poi. *vero, ſed, at vero.*
Ma per. *ſed enim, ſed tamen.*
Ma quanto al reſto. *cæterum, cæteroqui, cæteroquin, cætera.*
Ma ſe. *ſin.* Ma ſe non. *ſin autem, ſin minus, ſin planus non.*
Ma ancora. *ſed etiam, verum etiam, ſed vero, ſed autem.*
Ma a che fine? *ſed quorſum hæc?*
Ma dirà forſe alcuno. *at enim: quæret aliquis, dicet aliquis.*
Ma che più? *quid multa? quid multis? quid quæris? quid quæritis?*
Ma non. *non item.* Come, Di ſopra, ma non di ſotto. *ſuperius, inferius non item.*
Macca. *copia, abundantia.*
Maccatella, polpetta. *iſicium.* Per magagna. *vitium.*
Maccarello peſce così detto a Roma. *ſcomber, vel ſcombrus.*
Maccherone, vivanda di paſta. *paſtillus.*
Maccherone, minchione. *bebes, bardus, ſtipes.*
Macchia, bruttezza, o per metafora nota, infamia. *labes, macula, nota, infamia.*
Macchia, luogo ſpinoſo. *rubetum, vepretum, ſentecetum.*
Macchiare, ſporcare. *commaculo, inquino.*
Macchiato, pieno di macchie, di tacche. *maculoſus, ſordidus, ſqualidus.*
Macchina, ſtromento, o ingegno meccanico, *machina.*
Macchina, una coſa grande. *moles.*
Macchina, cioè aſtuzia. *dolus, inſidiæ.*
Macchina di pietre. *moles lapidum.*
Macchinare. *machinor, molior.*
Macchinatore. *machinator.*
Macchinazione. *machinatio.*
Macchione, fratta, macchia. *rubetum, fruticetum.*
Macchioſo, pien di macchie. *maculoſus.*
Macellajo, beccajo. *lanius, lanii.*
Macello, beccheria. *macellum, laniena.*
Macerare, ammollire nell' acqua. *macero, emollio, is.*
Macerare il lino nell' acqua. *macerare linum in aqua.* Così ſi dice dell' altre erbe.
Macerarſi. *maceresco.*
Macero, e macerato. *maceratus, a, um.*
Macigno, pietra dura da far mole. *lapis molaris, ſilex.*
Macilente, magro. *macilentus, gracilis.*
Macilenza, magrezza. *macies, gracilitas.*
Macina, ſtromento di molino, che macina il grano. *mola, æ.*
Macina da fave. *mola fabaria.*
Macina da grano. *mola frumentaria.*
Macina da oglio. *mola olearia, trapetum.*
Macina da mano. *mola truſatilis, piſtrilla, æ.*
Macina da acqua. *mola aquaria.*

Ma-

Macina da cavallo. *mola jumentaria*.
Macina da aſino. *mola aſinaria*.
Macinare. *molo, lis*. Macinato. *molitus, a, um*.
Macinatura. *piſtura, æ, molitura, æ*.
Maciulla, ſtromento, con cui ſi frange il lino. *malleus ſtupparius*.
Macola, macchia. *macula, læ*.
Macolare, macchiare. *maculo, as*.
Madaglio della campana, battocchio. *malleus, tudes*.
Madama, cioè mia dama. *domina, hera*.
Madernale. *maternus*.
Madia, ſtromento da far il pane, *mactra*. V. G.
Madonna, cioè mia donna. *domina, hera*.
Madre. *mater, tris*.
Madre, o matrice della donna. *uterus, ri*.
Madre, che ha la madre viva. *mater matrima*.
Madre, animale per far razza. *matrix, cis: ut Gallina matrix*.
Madre di famiglia. *materfamilias*.
Madreperla. *concha*.
Madriale, o madrigale. *epigramma*.
Maeſtà, o maeſtade. *majeſtas, atis*.
Maeſtevole, e maeſtoſo. *gravis, venerandus*.
Maeſtevolmente, o maeſtoſamente. *magnifice, graviter, cum dignitate*.
Maeſtra. *magiſtra*.
Maeſtrale, nome di vento. *Corus*.
Maeſtralmente. *perfecte, artificioſe*.
Maeſtranza. *fabrorum, vel artificum manus*.
Maeſtrato, magiſtrato. *magiſtratus*.
Maeſtreſſa. *magiſtra*.
Maeſtrevole, induſtrioſo. *ſolers, artificioſus*. Molto maeſtrevole. *ſolertiſſimus*.
Maeſtrevolmente. *ſolerter, ſolertiſſime*.
Maeſtria. *ſolertia, induſtria, artificium*.
Maeſtro. *magiſter, præceptor, doctor, ludi magiſter*.
Maeſtro della poſte. *magiſter tabellariorum, vel veredariorum*.
Maeſtro di ſtalla. *ſtabuli Magiſter, ſtabularius*.
Maeſtro di ben vivere, di creanze, di coſtumi. *cenſor, magiſter, vel præceptor morum, vel vivendi, vel officiorum*.
Maeſtro di Camera, *magiſter admiſſionum, nomenclator ab admiſſionibus*. Di Caſa, *diſpenſator*.
Maeſtro di Filoſofia. *Philoſophandi magiſter*. Di Retterica. *Rhetor, magiſter, vel doctor eloquentiæ, dicendi, orandi, artifex, vel doctor dicendi, Rhetoricæ diſciplinæ doctor, Rhetoricæ ſapientiæ profeſſor*. Di Umanità. *Humanioris diſciplinæ doctor*. Di Teologia, *Theologus*. Di Grammatica, *Grammaticus, doctor, vel magiſter literarum, doctor Grammaticæ diſciplinæ*. Chi inſegna l' alfabeto, *magiſter puerorum*. Maeſtro di Greco, e Latino, *utriuſque Linguæ magiſter*. Maeſtro di Cappella, o di Muſica, o Canto, *Phonaſcus, Muſicus, vocis magiſter, cantus moderator, Præfectus muſicorum*.
Maeſtro di ſcherme. *laniſta, æ, gladiator, magiſter gladiatoriæ, vel digladiandi*.
Maeſtro di ſtrade. *ædilis, curator viarum*. Maeſtro de' borghi, o borgomaſtro, *magiſter vicorum, vel regionum*. Maeſtro di cavalleria, *magiſter equitum*. Maeſtro di campo, *Tribunus militum*. Maeſtro di caſa, maggiordomo. *præfectus domus, curator rei familiaris*. Maeſtro di camera, *præfectus cubiculi, vel cubiculo, præpoſitus cubiculo*. Maeſtro di cerimonie, *ceremoniarum præfectus, magiſter*.
Maeſtro di Giuſtizia. *carnifex, icis*.
ufficio di Maeſtro. *Magiſterium, Præfectura*.
Maeſtro, vento. *corus, caurus*.
Maſaro di botte, [illegible]ne. *operculum, epiſtomium*.
Magagna, difetto. *labes, vitium*.
Magagnato, guaſtare. *vitio, as, inficio, is*.
Magazzino, dove ſi ripongono le mercanzie, *cella, promptuarium*.
Magazzino de grano. *horreum, apotheca frumentaria*.
Maggio, uno de' dodeci meſi dell' anno. *Majus, ji*.
Maggiorana, erba odorifera. *amaracus, & amaracum*. Fatto di maggiorana, *amaracinus*.
Maggioranza. *primatus, imperium*.
Maggiordomo. *curator rei familiaris, a cura familiæ*.
Maggiore, più grande. *major*.
Maggiore, alquanto maggiore. *majuſculus*.
Maggiori, anteceſſori. *Majores*.
Maggioringo. *vir primarius*.
Maggiormente. *multo magis, præſertim, maxime*.
Magia, arte. *magice, ces, & ars magica*. pertinente ad arte magica. *magicus, a, um*.
Magione, abitazione. *domicilium*.
Magioſtra, ſorta di fraghe grandi. *fraga majora*.
Magiſtero. *magiſterium*.
Magiſtrato, officio. *magiſtratus, us*.
Maglia, cerchio di ferro. *anſa*. Maglietta, *anſula, analus*.
Magliato. *anſulis, vel hamis conſertus*.
Maglio, ſtromento di legno in forma di martello. *malleus*.
Maglinolo. *malleolus*.
Magnanimamente. *excelſo animo*.
Magnanimità. *magnanimitas, magnus animus, magnitudo animi*.
Magnanimo, grande d'animo. *magnanimus, vir magno animo, excelſe, elatus*.
Magnano, che fa le chiavi. *clauſtrarius artifex*.
Magnificamente. *magnifice, liberaliter*.
Magnificenza. *magnificentia*.
Magnifico, onorevole. *magnificus, a, um*.
più magnifico. *magnificentior*.
Magnitudine. *magnitudo*.
Mago, incantatore. *magus, magi*.
Magramente. *jejune, exiliter*.
Magretto. *macellus, a, um*.
Magrezza. *macies, macritas, macritudo, gracilitas*.
Magro, ſcarno, ſecco. *macer, gracilis, macilentus*. divenir magro. *macreſco, gracileſco*.
Mai. *unquam*.
Mai non, o non mai. *nunquam*.
Maieſe, maggeſe. *novale, lis*.
Mainar le vele. *demittere vela*.
Mainò. *minime gentium*.
Maiſempre. *perpetuo, ſemper*.
Maiſi. *maxime, atque*.
Malabbiato. *improbus, malus, perditus*.
Maladire, maledire. *execror, deteſtor*.
Maladetto. *dirus execratus*.
Maladezione, maledizione. *maledictum, execratio*.
Mala diſpoſizione, e indiſpoſizione. *infirmitas, imbecillitas, afflicta valetudo*.
Mala diſpoſizione del tempo. *intemperies, intempeſtas*.
Mala diſpoſizione dell' aria. *gravitas aeris*.
Mala diſpoſizione del luogo. *gravitas loci*.
Malagevole, difficile. *arduus, difficilis*.
Malagevolezza, difficoltà. *difficultas*.
Malagevolmente. *vix, difficulter, ægre*.
Malagiato. *inops, egens*.
Malaguro, infauſto. *infauſtus*.
Malaguroo. *malum augurium*.
Malaguroſo, malagurato. *infauſtus, mali ominis*.
Malamente. *male, perperam, prave*.
Malandato. *perditus*.
Malandrino, aſſaſſino di ſtrada. *graſſator, latro*.
Malanno, malincontro. *infortunium, calamitas*.
Mala operazione. *maleficium, maleficentia*.
Malarda, uccello della ſorta di anitre, che vivono in terra, e in acqua. *querquedula*.
Malaticcio. *valetudinarius*.
Malato, o ammalato. *æger*.
Malattia. *morbus, ægritudo*.
Mala ventura, avverſità. *miſeria, æ, infortunium, calamitas*.
Malavventurato. *infelix, miſer*.
Male per vizio. *malum, i*.
Mala infermità. *morbus, ægritudo*.
Mal attaccaticcio. *recrogium, gii*.
Malcaduco. *ſacer morbus, comitialis, apoplexia*.
Mal contagioſo. *contagio, onis, & morbus contagioſus*.
Mal di coſta. *pleuritis, idis*.
Mal di fluſſo. *diarrhæa, æ, profluvium ventris*.
Mal di gola. *angina, æ*.
Mal d' infezione. *lues, is, morbus coeli, morbus influens*.
Mal di Madre. *dolor matricis*.
Mal della milza. *morbus ſpleneticus, plenicus*.
Mal d' orina. *difficultas urinæ, dyſuria, æ, o ſtranguria, æ*.
Mal di pietre. *calculus, i*.
Mal di punta. *pleuritis, lateris dolor*.
Mal di renella. *arenula, læ*.
Mal di ſtomaco. *languor ſtomachi*.
Mal tiſico. *phthiſis, is, tabes, is*.
Mal di ventre, o d' inteſtini. *dyſenteria, æ, e tormina, um*.
Mal compoſto, diſordinato. *inconditus, incomtus, ſordidus*.
Malconcio, maltrattato. *vexatus, male habitus*.
Mal contento, dolente. *triſtis, mœſtus*.
Mal creato. *inurbanus, a, um, incivilis*.
Mal deſtro. *ineptus, a, um*.
Mal diſpoſto. *affectus, male affectus*.
Maledicente, maledico. *maledicus, dicax, acis, lingua*.
Maledire. *execror, deteſtor, male dico*.
Maledizione. *maledictum, execratio*.
Maleficio. *malefactum, maleficium*.
Malefico, malfaccente. *improbus, maleficus*.
Malefico, da malia. *veneficus*.
Malevolenza. *malevolentia, æ*.
Malevolo. *malevolus, maligum*.
Mal fare. *male facio, patrare ſcelus*.
Mal fatto, cioè deforme. *deformis*.
Mal fatto. *malefactum*.
Malfattore, colpevole. *ſons, reus, facinoroſus, ſceleſtus*.
Mal grado, cioè onta, e diſpetto. *vi, præter voluntatem*.
Malia, ſtregaria. *faſcinum, veneficium*.
Maliardo. *veneficus*.
Maliare. *faſcino, as*.
Maliardo, o maliarda. *veneficus, venefica*.
Malignamente. *improbe*.
Malignità. *malevolentia, improbitas*.
Maligno, ſcellerato, cattivo. *malevolus, improbus, pravus*.
Malinconia, dolore. *mœſtitia, mœror, ægritudo*.
Malinconico. *mœſtus, triſtis*.
Maliſcalco, governator degli eſerciti. *præfectus*.
Malizia. *nequitia, malitia, verſutia, improbitas*.
Maliziosamente. *malitioſe, verſute, aſtute*.
Malizioſo, cattivo. *verſutus, callidus, vafer*.
Mallevadore, chi prometta per altri. *præs, vas*.
Malleveria. *ſponſio*.
Malmenare, conciare, e conciar male. *populari, devaſtare, male accipere*.
Mal netto, ſporco. *fœdatus*.
Mallo, ſcorza tenera di noce, o mandorla. *putamen*.
Malore. *morbus*.
Mal ſano. *morboſus, morbo laborans, male affectus, valetudine affectus, valetudinarius*.
Mal ſicuro. *male tutus*. Mal ſicuro del pericolo. *minime tutus a periculo*.
Mal ſottile, infermità. *phthiſis, eos*.
Maltire il cibo. *concoquo, digero*.
il maltire il cibo. *concoctio, onis*.
Maltrattare. *male accipere, vexare*.
Malva, o malba, erba nota. *malva, malache*.
di malva. *malvaceus, a, um*.
Malvagia, vino notiſſimo. *vinum Creticum*.
Malvagiamente, ſcelleratamente. *nequiter, flagitioſe*.
Malvagio, ſcellerato. *pravus, malus, malignus, flagitioſus, perverſus*.
Malvagità, ſcelleragine. *improbitas, flagitium*.
Malvaviſchio, erba. *hibiſcus, althæa*.
Mal volentieri, contra voglia. *ægre, invite*.
Mamma, l' iſteſſo, che madre. *mater*.
Mamma, cioè tetta. *mamma, æ, uber, eris*.
Mammella, poccia, tetta. *mamma, mammilla*.
Mammana. *obſtetrix, icis*.
Manara, accetta. *ſecuris, ris*.
Manarino, accetta picciola. *ſecuricula, læ*.
Manata. *manipulus*.
Mancamento, difetto. *vitium, culpa, defectus*.
Mancamento di parola. *perfidia, æ*.
Mancamento di forze. *imbecillitas virium*.
Mancanza, mancamento. *defectus*.
Mancanza delle Luna. *defectus Lunæ*.
Mancare, eſſer privo. *careo, ar*.
Mancare ad alcuno. *deſum*.
Mancare del debito ſuo. *officio deeſſe, ab officio diſcedere*.
Mancar di fede. *non ſtare promiſſis*.
Mancar dell' onor ſuo. *deficere a dignitate*.
Mancar, cioè venir meno. *deficere*.
Mancator di fede. *perfidus, fœdifragus*.
Manchevole. *imperfectus*.
Manchevolmente. *imperfecte*.
Manchezza. *defectus*.
Mancia, buona mano. *ſtrena, æ*.
Mancino, ſiniſtro, zanco. *mancus, lævus*.
Mancino, o dritto, che uſa amba le mani. *ambidexter*.
Mancipare, alienare. *mancipo, emancipo*.
Mancipato. *mancipatus, a, um*.
Manco, e meno. *minus*.
più, o manco. *plus, minuſve*.
Mandamento. *mandatum, præceptum*.
Mandare. *mitto, is*.
Mandare a dire. *nuncio, as*.
Mandare ad effetto. *exequor, eris, efficio, perpetro, præſto*.
Mandare lettere ad alcuno. *dare literas ad aliquem*.
Mandar ambaſciatori. *lego, legas*.
Mandar ad alcun luogo per ambaſciatore. *allego, as*.
Mandar altrove. *amando, das*.
Mandar a giorni alcuno. *exercere aliquem*.
Mandare per alcuna privata faccenda. *ablegare ad aliquem*.
Mandar fuori, ſcacciare. *excludo, expello*.
Mandar fuori, mettere fumi. *emitto, tis*.
Mandare fuori, mettere in luce. *edo, is*.
Mandare in galea. *damnare ad triremes*.
Mandar a male, per conſumare. *perdo, is*.
Mandar fuori le ſpiche. *ſpico, as*.
Mandar fuori odore. *exhalo, as, halo, as*.
Mandar a chiamare. *arceſſo*.
Mandar da alto a baſſo. *demitto, is*.
Mandar in diverſe parti, o acqua, e ciò. *dimitto, is*.
Mandare ſpeſſo. *miſſito, as*.
Mandar, nome, il mandare. *miſſio, onis*.
Mandar in bando. *ablegare, proſcribere*.
Mandar ambaſceria in coſe pubbliche. *legare*.
Mandar ambaſceria in coſa privata. *ablegare*.
Mandar a monte. *miſſum facere*.
Mandar alla ſtampa. *edere*.
Mandar incontro. *mittere obviam*.
Mandar in dono. *mittere dono*.
Mandar in eſiglio. *exilio mulctare, pellere, in ejicere in exilium*.
Mandar ſoccorſo. *mittere ſubſidia*.
Mandar vettovaglia. *ſuppeditare rem frumentariam*.
Mandar via. *expellere, abigere*.
Mandata. *miſſio, nis*.
Mandatario. *minister*.
Mandato, participio. *miſſus, a, um*.
Mandola, o mandorla, frutto noto. *amygdalum, li, amygdala, æ*. Fatto di mandole. *amygdalinus*.
Mandorlo, mandolare, albero. *amygdalus, li*.
Mandria, o mandra. *mandra, dræ*.
Mandria di buoi. *bovile, lis, bubile, lis*.
Mandria di capreti. *hœdile, lis*.
Mandria di cavalli. *equitium, tii*.
Mandria di pecore. *ovile, is*.
Manecchia dell' aratro. *ſtiva, væ*.
Maneggievole. *tractabilis, habilis*.
Maneggiamento. *tractatio, attrectatus, contrectatio*.
Maneggiamento d' arme. *tractatio armorum*.
Maneggiare, toccare con la mano. *contrecto, tracto, attrecto, pertracto*.
Maneggiare il cavallo. *flectere equum*.
Maneggiare una faccenda. *adminiſtrare negotium, gere-*

guere, agere, procurare.
Maneggiare arme. tractare arma.
Maneggiare la caſa. curare rem familiarem.
Maneggiare la Repubblica. gubernare, o adminiſtrare Rempublicam.
Maneggiato. contrectatus, a, um.
non maneggiato. intractatus, a, um.
Maneggio. Vedi Maneggiamento.
Maneggio, traffico. negotium, mercatio.
Manesco. expeditus, a, um, manu promptus.
Manetta di ferro per legar le mani. manica, cæ.
Mangano. baliſta, tormentum.
Mangiare, manicare. edo, es, vel edis, comedo, veſcor, ſceris, manduco.
Mangiare inſieme, e far vito inſieme. convivo, vivis,
buon da mangiare. veſcus, a, um.
Mangiare, e bere. victus, us.
Mangiar bene. epulare edere.
Mangione, gran mangiatore. belua, onis, edo, onis, edax, acis, mando, onis, manducus, onis.
Mangiato. adeſus, comeſus, exeſus. Mezzo mangiato. ſemeſus, a, um.
Mangiato da ambedue le bande. ambeſus.
Mangiatoja, dove mangiano gli animali. præſepe, is.
Manica, come di veſte. manica, cæ.
Manicaretto. ſuſculum, minutal.
Manicato, che ha maniche. manicatus, a, um.
Manico d'ogni ſtromento. manubrium, brii.
Manico picciolo, o manichetto. manubriolum.
Manico dell'aratro. buris, a, buris, is.
Manico della ſpada. capulus, i.
Manico del vaſo. anſa.
Maniera, uſanza. ritus, uſus, mos, ratio.
Maniera di vita. vitæ curſus, tenor, ratio.
Manieroſo. comis, affabilis, urbanus.
Manifattura, o fattura, come d'una veſte. opus.
Manifeſtamente, apertamente. manifeſte, aperte, evidenter.
Manifeſtare, pubblicare. indico, patefacio, explano, pando, promulgo, aperio, vulgo, publico.
Manifeſtazione. indicium, declaratio, manifeſtatio.
Manifeſtato, pubblicato. publicatus, patefactus.
Manifeſto, chiaro, aperto. manifeſtus, evidens, clarus, apertus, patefactus.
è manifeſto. conſtat, liquet, patet.
Maniglie, e maniglie. armilla, æ, brachiale, is.
Manigoldo, ladroncello. latrunculus, nebulo.
Manigoldo, boja. carnifex, icis.
Manipolare. manu conficere.
Manipolo, brancata, cioè quanto piglia una mano. manipulus.
Manna. manna, na, ros Syriacus.
Mannaja. ſecuris.
Mano. manus, us.
Mano deſtra. dextera.
Mano manca, ſiniſtra, mancina, zanca. læva, væ, ſiniſtra, ſtra.
Mano picciola. manicula, æ.
andar a man manca. lævam petere.
a man piene. plenis manibus.
a man gionte. palmis ſupplicibus.
alle mani. præ manibus.
di mano in mano. deinceps, ordine.
di cento mani. centimanus.
d'una mano. unimanus.
Manomettere, guaſtare. diſſipare, perdere.
Manovale. gerulus, materiarius.
Manſare, manſuefare. cicurare.
Manſo, manſueto, piacevole. manſuetus, mitis, lenis, benignus, humanus.
Manſuefare, domeſticare. manſuefacio, lenio.
Manſuefarſi, domeſticarſi. manſueſco, manſueſio.
Manſuetamente. leniter, manſuete.
Manſueto, piacevole, mitis, manſuetus, lenis.
non manſueto. immanſuetus.
Manſuetudine, manſuetudo, lenitas.
Manta peloſa. gauſapina, na.
Manta peloſa da tutte due le bande, che ſi chiama ibernia. amphitapa, pa.
Manteca. unguentum.
Mantelletto, mantello picciolo. palliolum, li.
Mantello, veſte, che ſi porta ſopra le altre. pallium.
Mantello da cammino, o viaggio. penula, æ, lacerna, æ.
Mantello da contadino. lacerna pinguis.
Mantello fruſto, o pelato. lacerna, o penula trita, o obſoleta.
Mantello da mulattiero. penula mulionia.
Mantellato. lacernatus, penulatus.
Mantenere, difendere. ſuſtineo, defendo, tueor.
Mantenere, oſſervare, attendere. obſervo, ſervo, præſto.
Mantenere la promeſſa. ſtare promiſſis.
Mantenimento. conſervatio.
Manteniture. conſervator.
Mantice, ſtromento da ſoffiar il fuoco. follis.
Mantice picciolo. folliculus, li.
Mantile per la tavola. mantile, lis, mappa, æ.
Manto, ſopravveſte. amictus, us.
Manuale, chi con eſercizio di mano ſi procaccia il vivere. opera, operarius.
Manuale, cioè libro, che ſi tiene in mano. enchiridium, ii.
Manualmente. manibus.
Manuſcritto. calamo exaratus.
Manza, giovenca. juvenca, cæ.
Manza, innamorata. amica.

Manzo, giovenco non atto a lavorare la terra. juvencus, ci.
Marangone, fa legname, legnajuolo. faber lignarius.
Maraſca, frutto noto. ceraſum ieuneum.
Maraſſo, ſorta di ſerpente. vipera, æ.
Maraviglia, meraviglia. admiratio, miraculum.
coſa degna di maraviglia. admirandus, mirandus, mirabilis, mirificus.
pieno di maraviglia. mirabundus, a, um.
Maravigliarſi, e maravigliare. admiror, miror.
Maravigliarſi forte. demiror, aris.
Maraviglioſamente, con maraviglia. mirifice.
Maraviglioſo. mirificus, admirandus, admirabilis, mirus.
Molto maraviglioſo. mirificiſſimus.
Marca, paeſe, contrada. regio.
Marcare. noto, ſigno.
Marcheſe, nome di dignità. Demarchus, i, Marchio, onis. V. N.
Marcheſe, che viene alle donne ogni meſe, quando ſi purgano. menſes, menſtrua, menſtruorum, menſtrua mulierum purgationes, profluvium mulierum, vel muliebre.
femmine, che ha il marcheſe. menſtrualis mulier.
Marchiare, marcare con ferro caldo. inuro, ſigno.
Marchiare, camminare dell'Eſercito. progredior, deris.
Marchio, bollo, ferro caldo da marchiare. cauterium, una.
Marchio della ſtadera. ſacoma, atis.
Marcia, ſangue corrotto. ſanies, pus, puris.
Marcio, corrotto. tabidus, marcidus, putris.
Marcio, termine di giuoco, che ſuole vincere il doppio. geminata ſponſio.
Marcire, marcirſi, putrefarſi. tabeſco, marceo, marceſco.
Mare. mare, is, pelagus, i, æquor, pontus, ſalum, profundum.
Mare Adriatico. Adriaticum, & Superum.
d'Africa, o Barbaria. Africum.
d'Africa Occident. Oceanus Atlanticus.
d'Albania. Jonium.
di Arabia. Rubrum.
Arcipelago. Ægeum.
di Bachu. Caſpium, Hyrcanum.
di Barbaria. Libycum, & Africum.
di Beltz, o Belts. Balticum, di Germania.
di Calabria. Auſonium.
di Cadix. Gaditanum, di Spagna.
di Candia. Creticum.
della China. Eoum, Magnus ſinus.
Congelato. Glaciale, di Scandinavia.
di Coſtantinopoli. Helleſpontus, e Propontis.
di Dalmazia. Liburnicum, Illyricum, Dalmaticum.
dell'Egitto. Ægyptium.
dell'Etiopia. Æthiopicum.
di Francia. Gallicum.
di Frieſland. Germanicum.
di Gallipoli. Helleſpontus.
di Genova. Liguſticum.
di Germania. Germanicum.
di Guaſcogne. Aquitanicum.
di Goilan, o Guilan. Hircanum.
di Ollanda. Germanicum.
dell'India. Indicum.
d'Inghilterra. Britannicum.
d'Irlanda. Hibernicum.
d'Iſlanda. Caledonium.
di Leon. Liguſticum.
di Macedonia. Macedonicum.
Maggiore. Pontus Euxinus.
di Majorica, o Minorica. Balearicum.
di Mandria. Myrtoum, & Icarium.
di Marmora. Propontis.
della Merba. Sinus Arabicus.
Mediterraneo. Mediterraneum, Internum, & Noſtrum.
Morto, Aſphaltis, nella Giudea.
di Negroponte. Euboicum.
Nero. Euxinum, l'iſteſſo, che 'l Maggiore.
di Nicaria. Icarium.
di Norvegia. Cronium, & Glaciale.
de' Paeſi Settentrionali di Europa. Glaciale.
di Perſia. Perſicum, & Sinus Perſicus.
di Rodi. Rhodium.
Roſſo. Erythræum mare, & Sinus Arabicus.
di S. Giorgio. Propontis, Helleſpontus.
di Sardegna. Sardoum.
di Scarpanto. Carpathium.
di Schiavonia. Illyricum.
di Scozia. Caledonium.
di Settalia. Pamphylium.
di Sicilia. Siculum.
di Soria. Syrium, o Syriacum.
di Spagna. Ibericum, Baleaticum.
della Tana. Mæotis palus.
di Tartaria. Scythicum, & Sarmaticum.
di Terbeſtan. Caſpium, Hyrcanum, verſo la Sogdiane.
di Toſcana, o Toſco. Tyrrhenum, Thuſcum, & Inferum.
di Venezia. Hadriaticum, Superum, delle Zabacche. Mæotis palus.
di là dal mare. tranſmarinus, a, um.
Marea, mar gonfiato. æſtus maris, tumidum mare.
Mareggiare, ondeggiare. fluctuo, as.
Maremma di Siena. litus Tyrrhenum.

Marene, o amarene. ceraſa laurea.
Mareſcalcho, chi ferra, o medica cavalli. ferramentarius, veterinarius.
Maretta, o marea. levior maris fluctuatio, maris tumor, mare turgidum, æquor tumidum.
Marezano. malum inſanum.
Margherita, perla. margarita.
Margine, eſtremità di qualche coſa. margo, inis.
Di gran margine. marginatus, a, um.
Marina, riva del mare. litus, oris, acta, actæ.
Marinaio, nocchiero. nauta, navita.
di marinaio. nauticus, a, um.
Marinareſco, mariniſco. nauticus.
Marino, cioè di mare. æquoreus, marinus, pelagius, a, um.
Maritaggio, ſpoſalizio. connubium, nuptus, tus, ſponſalia, orum.
Maritare. do nuptui, marito, do in matrimonium, colloco.
Maritarſi, pigliar marito. nubo, denubo, innubo.
Maritata. nupta, æ.
Maritato. matrimonio junctus.
non maritata. innupta.
Marito. maritus, vir, conjux.
andar a marito. innubo, bis.
da marito, o da maritarſi. nubilis.
Marittimo. maritimus.
Mariuolare, taglia borſe, e rubare. manticulor, ris.
Mariuoleria. fraus.
Mariuolo, taglia borſe. manticularius.
Marmaglia. multitudo, plebs, turba.
Marmo. marmor, ris.
di marmo. marmoreus, rea, reum.
coperto di marmo. marmoratus, a, um.
ſimile al marmo. marmoroſus, a, um.
fabbrica di marmo. marmoraria, æ.
Marmoreo. ſectura marmorea.
Marmotta, ſpezie di topo. mus alpinus.
Marolla, morroide. mariſca, ſcæ, hæmorrhois, ficus, ci.
Marra, vanghetto, ſtromento ruſtico. marra, æ, ligo, nis.
Marrobio, erba. marrubium, bii.
Marrocchino. corium.
Marroveſcio, o mandroveſcio. colaphus.
Marte, Dio della guerra, appreſſo gli antichi. Mars, Mavors.
Martedì, giorno della ſettimana. dies Martis, dies tertius.
Martellare, battere col martello. malleo, as.
martellato. malleatus.
Martello, ſtromento fabbrile. malleus, marculus.
Martellino, picciolo martello. malleolus, marculus.
dar martello, appaſſionar alcuno. urere aliquem.
Martello per battere il lino. malleus ſtupareus.
Martello di legno. tudes, itis.
Marziale, pertinente a Marte. Martius, a, um.
Martire, o martirio, afflizione. cruciatus, cruciamentum.
Martire, ſanto. Martyr, ris.
Martora, e martorella, animale. martes, is.
Martoriare, tormentare. torqueo, crucio.
Martorio, e martirio. tormentum, ſupplicium, cruciatus.
Marzapane, torta di marzapane. panis dulciarius, placenta ex amygdalinis nucleis, ſaccharoque confecta.
Marzo, uno dei dodeci meſi. Martius.
primo giorno di Marzo. Martiæ kalendæ.
Maſcalzone, poltrone. nebulo, onis.
Maſcella, dove ſtanno i denti. mala, maxilla.
Maſcellone, colpo nella maſcella. colaphus.
Maſchera, faccia contrafatta. perſona, æ.
Maſcherarſi, traveſtirſi. perſonatus incedo.
Maſcherata. perſonatorum turba.
Maſcherato. perſonatus.
Maſchile. maſculus, virilis.
Maſchio. mas, aris, maſculus, i.
di maſchio. maſculinus.
diventar maſchio. maſculeſco, is.
Maſnada. multorum manus, plebs, populus.
Maſnadiere. latro.
Maſſa, over palone. maſſa, æ.
Maſſa, mucchio. acervus, i.
Maſſa di legne. ſtrues lignorum.
Maſſa d'oro. palacra, cræ.
Maſſaja, fanteſca. ancilla.
Maſſajo, gaſtaldo. cuſtos ſupellectilis.
Maſſeria, mandre. mandra.
Maſſerizia di caſa. ſupellex, ectilis.
Maſſerizie della villa. inſtrumenta villæ.
Maſſiccio, intiero. ſolidus, denſus.
Maſſima. effatum.
Maſſimamente, ſpezialmente. præſertim, maxime.
Maſſime, lo ſteſſo che maſſimamente. præcipue, præſertim.
Maſtello, tinarciuolo. cadus, urna.
Maſticare tra i denti. mando, manduco, eſcam conficere, cibum dentibus terere.
Maſticare bene, rimaſticare, come fanno i buoi. rumino, as.
Maſticato. manſus, a, um.
Maſticato, ſuſt. manſum, i.
Maſtice. maſtiche, vel maſtice, es.
Maſtietto, ſorta di ferratura. ſera.
Maſtino, cane fiero. moloſſus.
Maſtio, anima di metallo. anima ferrea.
Maſtro, maeſtro. magiſter, artifex.
Maſtro, addiett. principale. primarius.

Meſtruſciere, portiere. *janitor, cubicularius*.
Materazzo, ſtramazzo. *culcita*.
Materazzaro. *culcitarum confector*.
Matematica. *Mathematice, es*.
Matematico, addiett. *Mathematicus, a, um*.
Matematico. *Mathematicus, ci*.
Materia, ſoggetto. *materia, a materies*.
Materia d'un trattato. *argumentum, ti*.
Materiale, ſuſtant. *materia*.
Materiale, cioè rozzo, ſemplice, ec. *rudis, craſſus*.
Materno, di madre. *maternus, a, um*.
Materozzolo, capocchia in cime della mazza. *capitulum*.
Matricida. *matricida*.
Matricidio. *matricidium*.
Matrice delle donna. *uterus, i*.
Matricolo, nello quale ſi ſcrivono i nomi degli ſtudenti, de' ſoldati, e d'altri. *album, matrix*.
Matricolare. *in album referre*.
Matrigne. *noverca*.
di matrigne. *novercalis*.
Matrignare, far da matrigna. *novercam agere*.
Matrimoniale, pertinente a matrimonio. *conjugalis, le*.
Matrimonio. *conjugium, matrimonium, connubium*.
Matrona, donna. *matrona, æ*.
Mattamente, pazzamente. *ſtulte*.
Mattaccino. *ludius, ludio*.
Mattana, malinconia, che naſce dal non ſaper che fare. *ſtultum otium, faſtidium*.
Matteggiare, far da matto. *inſanire, delirare*.
Mattera, ſtromento da far il pane. *mactra, æ*.
Matteria, mattezza, pazzia. *amentia, ſtultitia, dementia*.
Mattina, la mattina. *mane*.
il tempo delle mattina. *matutinum tempus*.
di mattine. *matutinus, a, um*.
nel far del giorno. *prima luce, ſummo mane, diluculo, cum luceſceret, albeſcente die, in ortu Solis, oriente Sole*.
Mattinata. *matutinus cantus, antelucanum cantum*.
Matto, pazzo. *amens, demens, ſtultus, inſanus, furens, ineptus*.
Mattonajo, chi fa mattoni. *laterarius, ii*.
Mattone. *later, is*.
Mattone picciolo. *laterculus*.
luogo da mattoni. *lateraria, riæ*.
fatto di mattoni. *latericius, a, um*.
Mattonare le ſtrade. *ſternere vias lateribus*.
Mattonato, fatto di mattoni. *latericius*.
Mattutino. *matutinum, mane*.
Mattutino, add. *matutinus*.
Maturamente. *prudenter, mature*.
Maturare. *maturum facere*.
Maturarſi, divenir maturo. *matureſco, is*.
Maturato. *maturus, maturatus*.
Maturità. *maturitas, atis*.
Maturo. *maturus*. Non maturo. *immaturus*.
Mazza, mazzocca. *clava, æ*. Menare alla mazze, ingannare. *allicere in fraudem*.
Mazzetta. *clavicula, æ*.
Mazzetto. *faſciculus*. Di fiori. *olfactorium*.
Mazzo di fiori. *faſciculus florum, ſtemma, atis*.
Mazzo di carte da giuocare. *faſciculus alearum*.
Mazzone, ſorta di peſce. *mugil, is*.
Mazzuolo, mazzerello, mazza picciola. *clavicula, bacillum*.
Me, e mi, particole perſonali. *ego, mei, mihi, me*.
Meccanicamente, con arte. *artificioſe*. Per meſchinamente. *miſere, ægre, difficulter*.
Meccanico. *artificioſus, mechanicus*.
Meco, con me. *mecum*.
Meco inſieme. *mecum una, mecum ſimul, mecum una ſimul*.
Medaglia. *numiſma, atis*.
Medagliſta. *antiquarius*.
Medeſimamente, parimente. *item, itidem, pariter, quoque*.
Medeſimo. *idem, eadem, idem*.
in un medeſimo tempo. *uno, eodemque tempore*.
Mediante. *per*.
Mediante lui. *eo duce, adjutore, auſpice*.
Mediatore. *interpres, conciliator*.
Mediatore, cioè chi s'interpone per pace. *fecialis, pacificator, auctor pacis*.
Mediatore tra negozianti, cioè ſenſale. *proxeneta, æ*.
Medicamento. *medicamentum, medicamen, medicina*.
Medicamento per poſteme. *medicamentum ſuppuratorium*.
Medicare. *medicor, aris, medeor, eris*.
che ſi può medicare. *medicabilis, le*.
che non ſi può medicare. *immedicabilis, & le*.
Medicina. *medicina, æ*.
Medicina in bevanda. *potio, onis*.
chi fa medicine. *medicamentarius*.
chi vende medicine. *pharmacopola*.
Medicina efficace. *remedium efficax, medicamentum præſens, o præſentaneum*.
Medicina per gli occhi. *collyrium, ii*.
Medicina per mollificare. *medicamentum emolliens*.
Medicina purgante. *medicamentum catharticum*.
Medicina per iſcacciare il male. *medicamentum diſcuſſorium*.
Medicinale. *medicinalis, & le*.
Medico, chi medica. *medicus, ci, clinicus*.
Medico, che cava pietre. *lithotomus, mi*.
Medico di cavalli, e di giumenti. *veterinarius*.
Mediocre, tra grande, e picciolo. *mediocris*.
mediocre grandezza. *mediocris ſtatura*.
Mediocremente, con mediocrità. *mediocriter*.
Mediocrità, nè troppo, nè poco. *mediocritas*.
Medolla, midolla. *medulla*.
Meglio, o miglio, ſorta di biada. *milium, lii*.
Meglio, avverb. *melius*.
un poco meglio. *meliuſcule*.
Megliore, e migliore, nome. *melior, potior*.
Mele, pomo, frutto noto. *malum, i, pomum, i*.
Mela grana, pomo granato. *malum Punicum*.
Melagrano, albero. *malus Punica*.
Melarancio, arancia. *malum aureum*.
Melarancio, albero. *malus Aſſyria*.
Melato, fatto, e cotto di mele. *mellitus*.
Mele, o miele. *mel, ellis*.
Melenſo, ſciocco. *ineptus, ſegnus, tardus*.
Melenſaggine, dappocaggine. *torpor, ſegnities*.
Meliſſa, erba. *meliſſum, meliphyllum*.
Melo pomaro, albero. *malus, i, di gen. fem.*
Melo, e mela, pomo. *malum, li*.
Melo appio. *malum Appianum*.
Melo cotogno. *Cydonium, nii*.
Melodia, canto dolce, e ſoave. *concentus, melos, indeclin.*
Melloneggiare. *balbutio, ſtupor*.
Mellone, popone. *pepo, onis*.
Mellone d'acqua, anguria. *cucumis*.
Melluzzo, o melluſio, peſce. *aſellus, li*.
Melma, terra paludoſa. *limus*.
Membrana. *membrana*.
Membranoſo. *membranaceus*.
Membranuzza. *membranula*.
Membrare, ricordarſi. *meminiſſe, recordari*.
Membro, ſignifica ogni parte del corpo. *membrum, i*.
a membro, a membro. *membratim*.
Membruto. *membroſus*.
Memorabile, degno di memoria. *memorabilis*.
Memorando, degno, di che ſi ne tenga memoria, e conto. *memorandus, a, um*.
Memoria, potenza dell'anima. *memoria, riæ*. Per rimembranza, o ricordanza. *memoria, recordatio*. Per quel, che ſi laſcia in memoria di ſe. *monumentum*.
degno di memoria. *memorabilis, & le*.
Mettere in memoria, ridurre in memoria. *memoro, commemoro*.
Memoriale. *libellus, monumentum, commentarius*.
Menacordo, ſtromento muſico. *monochordium*.
Menare, condurre, guidare. *duco, adduco*.
Menare da luogo a luogo. *traduco, is*.
Menare dentro. *introduco, is*.
Menar fuori. *educo, produco*.
Menar attorno. *circumduco*.
Menar la danza. *ducere reſtim, a choreas*.
Menar ſotto. *ſubduco*.
Menar alcuno alle mazze. *allicere in fraudem*.
Menar via. *abduco, abigo*.
Menar alla trappola. *allicere in fraudem*.
Menar l'acqua. *derivare aquam*.
Menar a caſa. *deducere domum*.
Menar per forza. *pertrahere*.
Menar in lungo. *ducere, trahere, differre*.
Menar in prigione. *in cuſtodiam dare, detrudere, condere, ducere in carcerem*.
Menar vita. *agere vitam, degere vitam*. Virtuoſa, *rectam*. Scellerata. *facinoroſam*. Di buon tempo. *otioſam, voluptariam, voluptatibus plenam*. Stretta, o ſtentata. *horridam, miſeram, & incultam*. Scandaloſa. *turpem*. Dilettevole. *jucundam*. Diſguſtevole. *inſuavem*. Felice. *tranquillam*. Infelice. *miſeram*. Beſtiale. *agreſtem*.
Menda, fallo. *menda, æ, mendum, i*.
Mendace, bugiardo. *mendax, acis*.
Mendare. *reficio*.
Mendicamento. *mendicatio, onis*.
Mendicare, dimandar limoſina. *mendico, as*.
Mendicante, mendico. *mendicans, antis*.
Mendicità. *mendicitas, atis*.
Mendico, birbante, pitocco. *mendicus, demiſſus homo*.
Menola, peſce. *mæna, æ*.
Meno, manco. *minus*. Comparativo. *minor*, nondimeno. *tamen*.
Menomare, ſminuire, ſcemare. *minuo, is, diminuo, imminuo*.
Menomo, ſcemo. *diminutus, imminutus*.
Menſa, tavola, dove ſi mangia. *menſa, æ*.
Menſa apparecchiata. *menſa extructa, inſtructa*.
Menſa apparecchiata lautamente. *menſa opipare inſtructa*.
Menſa di vivande rare. *menſa extructa cibis conquiſitiſſimis*.
antipaſto. *menſa prima*.
poſpaſto. *menſa ſecunda*.
Menſa di tre piedi. *menſa tripes*.
Menſa d'un piede. *monopodium, dii*.
Menſa di cipreſſo. *menſa cupreſſina*.
Menſetta. *menſula*.
Menſola, e modione, per ſoſtenere un trave. *mutulus, li*.
Mente, erba odorata. *mentha, æ*.
Menta ſalvatica. *menthaſtrum, ſtri*.
Mentale. *mentis, ad mentem pertinens*.
Mentalmente. *mente*.
Mente, intelletto. *mens, tis*.
a mente. *memoriter*.
recitare a mente. *memoriter narrare*.
imparar a mente. *memoriter diſcere, mandare memoriæ*.
Mentecattaggine. *amentia*.
Mentecatto, ſmemorato. *mente captus*.
Menzione, memoria di qualche coſa. *mentio, commemoratio*.
far menzione. *memini, facere mentionem*.
Mentire, dir bugia. *mentior, iris*.
Mentita, dare una mentita. *mendacii incuſare*.
Mentitore, bugiardo. *mendax, acis*.
Mento, barbozzo. *mentum, ti*.
Mentovare, nominare. *nomino, as*.
Mentrechè, infinchè. *donec, dum*.
Mencionare, e menzonare. *mentionem facere, memorare*.
Mencione. *mentio*.
Menzogna, bugia. *mendacium*.
Menzognero. *mendax*.
Mercante, mercatante. *mercator, oris*. Di beſtiame, *negotiator pecuarius, mercator armentarius*. Di buoi, o vacche, *boarius*. Di cavalli, *mango equorum*. Di ferro, *ferrarius*. Di fieno, *nundinator*. Di gioje, *negotiator margaritarius*. Di grano, *frumentarius*. Di lana, *lanarius*. Di legne da bruciare, *lignarius*. Di legname da lavoro, *materiarius*. Di marmi, *marmorarius*. Di vil merce, *ſordidæ mercis negotiator*. Di oglio, *negotiator olearius*. Di operarii, *mango operarum*. Di panni, *negotiator veſtiarius*. Di porci, *ſuarius*. Di rame, *ærarius*. Di ſalami, *ſalſarius*. Di ſchiavi, *mango, onis, negotiator mancipiorum, venalitius, venalitiarius*. Di ſeta, *ſericarius*. Di vino. *vinarius*.
Mercantile. *ad mercaturam quod ſpectat, promercalis*.
Mercanzia, arte. *mercatura, mercatio, mercimonium, commercium, negotiatio*. Grande, *copioſa*. Di gran guadagno, *quæſtuoſa*. Vile, *ſordida*. Di poco rilievo, *tenuis*.
Mercanzia, roba, che ſi traffica, *merx, ercis*. Mercanzia falſificate, *merces fucoſæ, & fallaces*. Guaſta, *merces corruptæ*.
Mercare, o marcare. *noto, ſigno*.
Mercatanzia, mercanzia. *mercatura, negotiatio*.
Mercatare, o mercantare. *mercor, negotior, nundinor*.
Mercato, fiera. *emporium, ii, mercatus, us, nundinæ, arum*. Mercato de' buoi. *forum boarium*. Di ferravecchi, *ſcrutarium*. Di frutti, *pomarium*. Di erbe, *olitorium*. Di peſci, *piſcarium*. Di porci, *ſuarium*. Di tre giorni, *trinundinum*. Del vino, *forum vinarium*.
buon mercato. *vilitas mercium, pretium vile*. A buon mercato. *exiguo pretio, vili pretio, vilius*.
Mercato caro, *caritas mercium*. Caramente, *care, vel caro, id eſt cum pretio*.
Mercato, o marchiato. *ſignatus, notatus*.
Merca, mercanzia. *merx, ercis, mercimonium*.
Mercede, ſalario. *merces, edis*.
Mercede, pietà, ajuto, perdono. *auxilium, venia*.
Mercenajo, chi lavora per ſalario. *mercenarius*.
Merceria, coſe minute attenenti al veſtito. *merx, cis*.
Merciajo. *mercator*.
Mercordì, o Mercoledì. *dies Mercurii*.
Mercurio, uno degli Dei degli Antichi. *Mercurius, Hermes, etis, Cyllenius, Deorum nuntius*.
Merda, *merda, æ, ſtercus, oris*.
Merenda, il mangiare tra il deſinare, e la cena. *merenda, æ, e antecœnium*.
Merendare. *Merendam ſumere*.
Merendone. *nebulo*.
Meretrice. *meretrix, icis*.
arte meretricia. *meretricium, ii*.
a foggia di meretrice. *meretricie*.
andar a meretrice. *ſcortor, aris*.
Mergere, affondare, ſommergere. *mergo, is, ſubmergo, immergo*.
Mergo, ſmergo, uccello. *mergus, gi*.
Meridiano, da mezzodì. *meridianus, a, um*. dopo il mezzo di. *pomeridianus, a, um*.
Meriggio, *meridies, ei*.
Meritamente, con ragione. *merito, jure*.
Meritare. *mereo, demereo, promereo, mereor, demereor, promereor*.
chi ha meritato. *meritus, a, um*. Chi non ha meritato. *immeritus*.
Meritevolmente. *merito*.
Merito, ſervigio. *beneficium, meritum*.
Meritorio. *præmio dignus*.
Merlare. *pinnas conſtruere, pinnis munire*.
Merlo, uccello noto. *merula, æ*.
Merlo, ſorta di peſce. *merula*.
Merli delle veſti. *lacinia, æ*.
Merlo di muraglia. *pinna, æ*.
Merlotto, balordo. *bardus, ſtupidus*.
Merluzzo, peſce così chiamato. *aſellus, i*.
Merto, e merito. *meritum, ti*.
Meſata. *menſis ſpatium*.
Meſcere, meſchiare. *miſceo*.
Meſchiare, o meſcolare. *miſceo, commiſceo, immiſceo*.
Meſchinello, poverello. *miſellus*.
Meſchino, ſventurato, miſerabile. *miſer, infelix*.
Meſchio, e meſcolato di più coſe. *mixtus, permixtus*.
Meſchio, colore tra il verde, e bianco. *glaucus, a, um*.

Meſci-

Meſciroba, vaſo da dar l'acqua alle mani. *aqualis, is, gutturnium, ii.*
Meſcola, cucchiaro. *cochleare, cochlear.*
Meſcola da muratori. *trulla, æ.*
Meſcolanza, miſtione, miſtura. *miſtura, æ.*
Meſcolamento di diverſe coſe. *miſcellanea, orum.*
Meſcolare. Meſchiare. *miſceo, permiſceo.*
Meſcolare di mezzo. *intermiſceo.*
Meſcolare l'acqua col vino. *aquam vino miſcere, vinum diluere.*
Meſcolarſi, intrametterſi. *intercedo.*
Meſcolato, interpoſto. *inſertus, immixtus.*
Meſcolato, adacquato. *dilutus.*
Meſcugli di coſe diverſe. *miſcellanea, orum.*
Meſe, la parte duodecima dell'anno. *menſis, is.*
d'un meſe. *menſtruus, a, um.*
di tre meſi. *trimeſtris, & tre.*
di ſei meſi. *ſemeſtris.*
coſe, che ſi fa per ogni meſe. *menſtrualis.*
Meſolare, tavola da portar il mangiare. *diſcus.*
Meſſa, Sacrificio della Religione Criſtiana. *Sacrum, i, Sacrificium.* Dir Meſſa. *ſacrifico, immolo, rem divinam facere, rem ſacram facere.*
Meſſaggiere, meſſaggio, che porta nuove. *nuntius, ii.*
Meſſere, mio ſignore. *dominus, ni.*
Meſſersi. *etiam, ita.*
Meſſo, meſſaggiere. *nuntius, ii, viator, apparitor.*
Meſſo fidato. *certus homo, certus nuntius.*
Meſſo, poſto, ſituato. *poſitus, a, um.*
Meſtiere, arte. *ars, artis, artificium, cii.*
Meſtiero, biſogno. *opus.* Fa di meſtiero. *opus eſt.*
Meſtizia, malinconia, dolore. *mæror, triſtitia.*
Meſto, afflitto, dolente. *mæſtus, triſtis.*
Meta, monte di fieno. *meta, æ.*
Meta, termine, o ſegno, che ſi pone a' corridori. *meta, terminus.*
Metà, e metade. *dimidium, dii.*
Metafora. *translatio.*
Metaforicamente. *figurate.*
Metaforico. *figuratus, translatus.*
Metaforizzare. *metaphoris uti.*
Metallo, coſa cavata da miniera, come argento, ferro, e ſimili coſe. *metallum.*
di metallo. *metallicus, a, um.*
chi cava metalli. *metallicus, ci.*
Metodicamente. *ordine, ſervato ordine.*
Metodico. *ordinatus, digeſtus.*
Metodo. *via, ordo, docendi ratio.*
Metrica, arte di far verſi. *Metrica ars.*
Metricamente. *metrica lege.*
Metro, verſo. *metrum, tri.*
Metropoli. *civitas princeps.*
Mettere, porre. *pono, is.*
Mettere avanti gli occhi qualche coſa. *ponere aliquid ob oculos, mihi propono.*
Mettere un ſopranome. *imponere, apponere, adjungere nomina alicui.*
Mettere all'incanto. *licеor, eris, facere auctionem, haſtæ ſubjicere, voci præconis ſubjicere.*
Mettere all'incanto contra alcuno. *contraliceor, eris.*
il mettere all'incanto. *licitatio, onis.*
chi mette all'incanto. *licitator, oris.*
Mettere alla ventura. *jacere aleam.*
Mettere a vendere. *proſcribo.*
Mettere a monte. *miſſum facio.*
Mettere da banda. *depono, ſepono.*
Mettere dentro. *immitto, admitto.*
Mettere diligenza. *adhibere diligentiam.*
Mettere il chiaviſtello all'uſcio. *obdere peſſulum foribus.*
Mettere il freno. *infræno, as, frænum injicere.*
Mettere innanzi. *objecto, objicio.*
Mettere fuoco ad una caſa. *domum incendere, facere incendium.*
Mettere in fuga, far fuggire. *fugo, as.*
Mettere in memoria. *memoro, as.*
Mettere inſieme. *compono, is.*
Mettere intorno. *circumpono.*
Mettere paura, far paura. *terreo, timorem incutio, injicio.*
Mettere per ricevuto. *acceptum referre.*
Mettere ſotto. *ſuppono, is, ſubjicio, is.*
Mettere qualche coſa nelle mani ad alcuno. *committo, is, do, as, trado, is.*
Mettere ſottoſopra ogni coſa. *perturbare omnia.*
Mettere un pulice nell'orecchia ad uno, come ſi dice volgarmente. *injicere ſcrupulum.*
Mettere in ordinanza. *inſtruo, is.*
Mettere in rotta i nemici. *diſſipare hoſtes, diſrumpere vires hoſtium, fugare hoſtes.*
Mettere mano a qualche coſa. *aliquid incipere, aggredi.*
Mettere la vita a pericolo. *adire periculum capitis.*
Mettere all'ordine. *paro, as.*
Mettere la roba in ſpreco. *diſſipare rem familiarem.*
Mettere nel fuoco. *conjicere in ignem.*
Metterſi in libertà. *vindicare ſe in libertatem.*
Metterſi a navigare. *committere ſe navigationi.*
Metterſi le ſcarpe. *induere calceos.*
Metterſi alla ventura. *committere ſe fortunæ.*
Metterſi negli intrichi. *induere ſe in laqueos.*
Metterſi gli ſtivali. *induere ocreas.*
Metterſi a tavola. *accumbere menſæ.*
Metterſi in neceſſità. *imponere ſibi neceſſitatem.*
Mettere a libro. *referre in codicem.*
Mettere nel libro del ricevuto. *referre in tabulas accepti, referre in acceptum.*

Mettere l'oglio nella lucerna. *inſtillare oleum lucernæ.*
Mettere in tavola. *apponere, inferre.*
Mettere in tavola l'antipaſto. *apponere primam menſam.* il poſpaſto. *ſecundam menſam.*
Mettere a letto. *collocare in lecto.*
Metterſi in via. *committere ſe viæ, in viam ſe dare.*
Metterſi la via tra le gambe. *conjicere ſe in pedes.*
Metterſi in ſpalla la zappa. *onerare humerum pallo, imponere pallum humeris.*
Metterſi con furia in qualche luogo. *irruo, is.*
Metterſi a fare. *aggredior, deris.*
Metterſi in fuga. *dare, committere ſe fugæ.*
Metterſi in fantaſia. *inducere in animum.*
Metterſi nelle braccia d'alcuno. *dedere ſe alicui.*
Metterſi la mano al petto. *colligere ſe.*
Metterſi all'impreſa. *accingor, geris.*
Mezzano, cioè la vela di mezzo della nave. *velum medium.*
Mezzanamente. *mediocriter.*
Mezzanità. *modus, mediocritas.*
Mezzano, mediocre. *mediocris, medius.*
Mezzano, che s'intramette tra l'uno, e l'altro. *conciliator.*
Mezzina, vaſo da portar acque. *hydria.* Da vino. *hemina.*
Mezzo, metà di qualche coſa. *dimidium, dii.*
Mezzo, chi è nel mezzo. *medius, a, um.*
Mezzodì. *meridies, diei.*
Mezz'ora. *ſemihora, æ.*
Mezza libbra. *ſelibra, æ.*
Mezzanotte. *noctis ſilentium.*
Mezzo maturo. *ſemimaturus.*
Mi, io. *mihi, ego.*
Mica, fragmento di pane. *mica, æ.*
Micidiale, che ammazza uomini. *homicida, æ.*
Micidiale del padre. *parricida, æ.*
Micidio, omicidio. *homicidium, ii.* Micidio di madre. *matricidium.* Di padre, *parricidium.*
Midolla, che ſta nell'oſſo. *medulla, læ.*
Miele, liquore dolciſſimo. *mel, ellis.*
di miele. *melleus, mellificus, melligenus.*
far miele. *mellifico, as.*
artificio di far miele. *mellificium, cii.*
Mietere, tagliar le biade. *meto, tis.*
tempo di mietere. *meſſis, ſis.*
Mietitore. *meſſor, ris.*
Migliaccio, ſorta di vivanda. *placenta, fertum, ſanguis in cibum aptatus.*
Migliajo. *milliarium, ii, mille.*
Miglio, legume. *milium, ii.*
Miglio, ſpazio di mille paſſi. *milliarium, mille paſſus.*
Miglioramento negl'infermi. *melior valetudo.*
Migliorare nell'infermo. *convaleſco.*
Migliorare, accreſcere. *augeo, es.*
Migliorare una coſa. *facere meliorem.*
Migliore. *melior, potior.*
alquanto migliore. *meliuſculus.*
divenir migliore. *melior fio.*
Mignatta, ſangueſuga. *hirudo, inis.*
Mignatta del denajo pubblico, cioè che lo tira a ſe. *hirudo ærarii.*
Milione. *decies centena millia.*
Militare, far l'arte della guerra. *milito, as, ſtipendia facere, mereri.*
Milizia, arte della guerra. *militia, æ.*
Millantare. *exaggero, extollo, jacto.*
Millantatore. *oſtentator, thraſo, glorioſus.*
Millanteria. *jactantia, oſtentatio.*
Mille, o mila, numero. *mille.* in ſing. o *millia* in plur. Mille uomini. *mille hominum.* Due mille uomini. *duo hominum millia.*
Mille volte. *millies.*
a mille, a mille. *milleni.*
Millefoglio, erba. *millefolium, ii.*
Milleſimo. *milleſimus, a, um.* Per lo ſpazio di mille anni. *mille annorum ſpatium.*
Milza, melza. *lien, ſplen.*
chi ha mal di milza. *lienoſus, lienicus.*
Mimo, chi contraffà i geſti altrui. *mimus, mi.*
Mina ſotto terra. *cuniculus, li.*
Mina a traverſo. *cuniculus tranſverſus.*
contrammina. *contrarius cuniculus.*
Minacce, minaccie. *minæ, arum.* Con effetto. *veræ.* Senza effetto. *inanes.*
Minaccevole, minaccioſo. *minax, minans, minitabundus.*
Minaccevolmente. *minaciter, minanter, minitabiliter.*
Minacciamento. *minatio, onis.* Grande. *comminatio.*
Minacciare. *minor, aris, minitor, aris, minis aliquem inſequi.* Forte, o grandemente. *comminor, vehementer minor.* Di battere. *minitari verbera.* Di crociſiggere. *crucem.* Di ferire. *vulnus.* Fruſta, o baſtone. *flagrum, fuſtem.* Di morte. *mortem.* Di molti, e gran travagli. *multa, & magna minitari.* Di tortura. *tormenta.* Di uccidere. *cædem.* Una Città di uccisione, o di incendio. *Urbi ferrum, flammamque minitari, vel ferro, flammaque minitari.*
Minaccioſo. *minax, ſeverus.*
Minare. *cuniculos agere.*
Minchione, maccherone. *rudis, iners, bardus.*
Miniera. *fodina, æ.* D'oro. *aurifodina, fodina auraria.* D'argento. *fodina argenti.* Di ferro. *ferraria.* Di rame. *ærária.* Di minio, *miniaria, æ,* ſoſt. *fodina miniaria.* Di nitro, *nitraria.* Di ſale. *ſalina, æ.* Di pietre. *lapicidina, latomia, vel lautumia, arum.*

Minerale. *metallum.*
Minerva, Pallade. *Minerva, Pallas, Tritonia.*
Mineſtra. *juſculum, pulmentum, puls.*
Mineſtrare. *juſculum diſpenſo.*
Miniare. *minio, as, minio expolire, depingere, illinere.*
Miniatura. *expolitio miniacea, minii induſtria.*
Miniatore. *miniculator, pictor miniarius.*
Minimo, picciolissimo. *minimus, a, um.*
alla minima, per lo meno. *minimum, ad minimum.*
Minio. *minium, ii.*
da minio. *miniarius, miniaceus.*
Miniſterio. *miniſterium.*
Miniſtrare, ſervire. *miniſtro, adminiſtro.*
Miniſtro. *miniſter, ſtri, adminiſter, ſtri.*
Minorare. *minuo.*
Minore, più picciolo. *minor, & minus.* Minor di età. *minor natu.* Minoretto, alquanto minore, *minuſculus, la, lum.*
Minotauro, moſtro, che fu in Candia. *Minotaurus.*
Minuale, di baſſa condizione. *plebejus.*
Minugia, budello. *inteſtinum.* Per corda di cetra. *fides, ium.*
Minuire, ſminuire. *minuo, comminuo, imminuo.*
Minuta, abbozzo di ſcrittura. *informatio.*
Minutaglia, quantità di robe minute. *ſcruta, orum.* Per popolo minuto. *popellus, plebecula.*
Minutamente. *minutim, minutatim.*
Minuto, trito, ſottile. *minutus, a, um.*
Minuti. *minores fruges.*
Minuzia. *minima pars.*
Minuzzare, far in pezzi. *minutatim ſecare, conterere.*
Minuzzato. *minutatim caſus.*
Minuzzeria, pezzi minuti. *minutia, æ.*
Minuzzolo. *fruſtulum.*
Mio. *meus, mea, meum.*
Mira della baleſtra, o d'altro. *mali directio.*
aver la mira alta. *alte ſpectare, alta cupere.*
Mirabile, maraviglioſo. *mirificus, mirabilis.*
Mirabilmente. *mirabiliter, mirifice.*
Mirabolano, frutto. *myrobalanum, i.*
Miraſole, giraſole. *heliotropium.*
Miracolo, coſa maraviglioſa. *miraculum, i.*
Far miracoli, *res admirabiles patrare, mirifica facere, ſupra, vel ultra naturam, vel naturæ vires agere, efficere, operari.*
Miracolone. *monſtrum, prodigium.*
Miracoloſamente. *mirum in modum, miraculo.*
Miracoloſo. *mirificus, admirabilis.*
Mirare, guardare. *aſpicio, conſpicio.*
Mirra. *myrrha, æ.* Di mirra, *myrrheus, myrrhinus.*
Mirto, o mortella, albero, *myrtus, i.* Mirtillo, frutto del mirto. *bacca myrti, vel myrtea.* Mirteto, luogo piantato di mirti, *myrtetum, i.* Di mirto, *myrteus, myrtinus.*
Miſchiare, e meſcolare. *miſceo, admiſceo, permiſceo.*
Miſchia, ſoſt. *confuſio, permixtio.*
Miſchio, add. cioè di diverſi colori. *diſcolor.*
Miſcredente. *incredulus.*
Miſerabile, pieno di miſerie. *miſer, miſerabilis.* Degno di compaſſione. *miſerandus.*
Miſerabilmente. *miſere, miſerabiliter.*
Miſerello. *miſellus.*
Miſeria, avverſità, *miſeria, calamitas, ærumna.*
Miſericordia, pietà, compaſſione. *miſericordia, miſeratio.* aver miſericordia, *miſereor, eris, miſeror, aris, miſeret, ebat, miſereſcit, ebat.* Gridar miſericordia, Domandar miſericordia, *implorare opem, Deum hominumque fidem teſtari, implorare.*
ſenza miſericordia, agget. *immiſericors, dis.* Adv. *immiſericorditer, duriter.*
Miſericordioſo, miſericordevole. *miſericors, dis.* Non miſericordioſo. *immiſericors.*
Miſericordevole, degno di miſericordia. *miſerabilis, miſerandus.*
Miſericordioſamente, con miſericordia. *pie, benigne, humaniter.* Per compaſſionevolmente, *miſerabiliter, miſerandum in modum.*
Miſero, infelice. *miſer, ærumnoſus, calamitoſus, infelix.* Per avaro. *ſordidus, tenax.*
Miſfare, mal fare. *male agere.* Per contravvenire. *adverſari, violare.*
Miſfatto. *crimen, ſcelus.*
Miſleale, disleale, ſenza fede. *infidus.*
Miſterio, ſecreto circa le coſe divine. *myſterium, arcanum.*
Miſterioſamente. *arcano.* Miſterioſo. *arcanus.*
Miſtione, miſtura. *mixtio.*
Miſtura di più coſe. *miſtura, admiſtio.*
Miſturato. *miſtus, permixtus.*
Miſturamento, miſtura. *commixtio.*
Miſura. *menſura, modus.* Miſuretta, *modulus.*
Miſura d'un piede. *menſura pedalis.*
D'un braccio, *cubitalis.* Con miſura, *modulate, modice, cum menſura.* Fatto con miſura, *modulatus, moderatus.* Far buona miſura, *bene emenſum dare.*
Miſura, cioè temperanza. *modus, moderatio.* Tener miſura, *modum habere, ſervare.* Con miſura, *modice, moderate.* Senza miſura, *immoderate, ſine modo.* Oltra miſura, *extra modum.*
Miſura di Muſica. *modulatio, onis.*
Miſurabile. *menſuræ capax, menſurabilis.*
Miſuramento. *menſio, dimenſio.*
Miſurare. *metior, dimetior.*
Miſurato. *menſus, dimenſus, metatus.* A peſo *appenſus.* Non miſurato, *immetatus.*
Miſuratore, *menſor, metator, metiens.* De' campi,

pi, o terre. *decempedator*, *menſor*, *metator*.
Miſuſo. *abuſus*.
Mite. *mitis*, *lenis*.
Mitigare, placare. *lenio*, *placo*, *mitigo*, *commitigo*. Mitigarſi, *miteſco*, *lenior*, *placor*, *mitigor*.
Mitigazione, mitigamento, *mitigatio*, *onis*.
Mitigativo, lenitivo. *mitigatorius*, *leniens*.
Mitigato. *lenitus*, *mitigatus*.
Mitigatore. *qui lenit*, *aut mitigat*.
Mitra, ornamento del capo. *Mitra*, *æ*, *infula*, *æ*. Mitretta. *mitella*.
Mitriere. *mitram imponere*. Mitrato, *mitratus*.
Mò, ora, adeſſo. *nunc*, *modo*, *mox*.
Mobile, che ſi muove facilmente, *mobilis*. Per li beni mobili. *ſupellex*.
Moccare, ſmoccolare. *emungo*, *lucernæ*, *vel candelæ fungum demere*, *vel detrahere*. Moccarſi il naſo. *emungere naſum*.
Moccamento. *emunctio*, *nis*.
Moccatoio. *inſtrumentum ad emungendum*.
Mocci, moccio, eſcremento del naſo. *mucus*.
Moccichino, fazzoletto. *muccinium*, *ſudarium*.
Moccioſo. *mucoſus*, *muco fluens*.
Mocciconе, o moccolone, da poco. *hebes*, *ineptus*, *iners*, *homo nauci*.
Moccole, avanzi di candela. *reliquiæ cereorum*, *vel candelarum*, *candelæ reſiduum*, *candelæ reliqua*, *vel reſidua*.
Moco, biada. *ervum*, *i*.
Moda, uſanza. *uſus hujus temporis*, *conſuetudo*, *mos*, *novum exemplum*.
Modello. *exemplar*, *forma*, *archetypus*, *i*. Modellino. *modulus*. Far il modello, *formo*, *as*, *formam deſcribere*, *conficere*.
Moderazione, e moderanza. *moderatio*, *modeſtia*, *modus*.
Moderare, regolare. *moderor*, *aris*. Moderarſi, *cohibere ſe*.
Moderatemente. *moderate*, *modeſte*, *moderanter*, *æquo animo*.
Moderato, temperato. *moderatus*, *medicus*, *frugi*, Ind. Perſona moderatiſſima. *homo modeſtiſſimus*, *ab omni cupiditate longe remotus*.
Moderatore, governatore, rettore. *moderator*, *gubernator*, *rector*, *præfectus*.
Moderatrice. *moderatrix*.
Modernamente, alla moderna. *novo more*, *novo modo*, *in novum morem*, *vel modum*, *novo ritu*, *vel more*. Modernamente, freſcamente, *nove*, *recens*, *nuper*, *noviter*. Più modernamente. *recentius*. Moderniſſimamente, *noviſſime*, *ſuperrime*, *recentiſſime*.
Moderno, nuovo, de' noſtri tempi. *novus*, *novitius*, *recens*, *nuperus*. Alquanto moderno. *novellus*. Più moderno. *recentior*. Moderniſſimo. *noviſſimus*, *recentiſſimus*. Moderni, e antichi. *novi*, & *veteres*.
Modeſtamente. *modeſte*, *temperate*.
Modeſtia, ſcienza di dire, e fare ogni coſa a ſuo tempo. *modeſtia*, *modus*.
Modeſto. *modeſtus*. Molto modeſto. *permodeſtus*.
Modificare. *moderor*, *tempero*.
Modo, maniera, forma. *modus*, *ratio*, *via*, *forma*. Modo di ben vivere. *recta vivendi via*. Di modo che. *ita ut*. Di modo, come ſe, *ita quaſi*. All'iſteſſo modo che, *item ut*, *item atque*. In ogni modo. *omnino*. In che modo. *quemadmodum*, *quomodo*, *quo pacto*, *ratione*. A queſto modo, in queſto modo. *ita*, *ad hunc modum*, *hunc in modum*. In due modi, *bifariam*. In molti modi. *multifariam*, *multifarie*, *multiformiter*, *multiplici modo*. In più modi. *plurifariam*, *plurifarie*, *pluribus modis*. In tutti i modi. *omnifariam*. A tuo modo. *arbitratu tuo*, *ad arbitrium tuum*, *ſecundum arbitrium tuum*. A modo d'altri. *arbitratu alieno*, *more alieno*. A modo mio ſolito. *ut ſoleo*, *inſtituto meo*. A niun modo. *nequaquam*, *neutiquam*, *minime gentium*. Di molti modi. *multimodus*, *a*, *um*. Far a modo d'alcuno. *morem gerere alicui*, *morigerari*, *obtemperare*, *obſecundare*.
Moggio, nome di miſura. *modius*, *ii*, & *modium*, *ii*. Mezzo moggio. *ſemodius*. Di moggio. *modialis*, & *le*.
Moglie, o mogliere. *uxor*, *oris*, *conjux*, *ugis*.
Moglie del fratello. *fratria*, *æ*. Di moglie. *uxorius*, *a*, *um*. Chi ſerve alla moglie, *uxorius*. Chi non prende moglie. *cælebs*, *ibis*. Prometter per moglie. *deſpondeo*. Domandar una per moglie. *aliquam ſibi in matrimonium petere*. Pigliar moglie. *uxorem ducere*, *in matrimonium accipere*, aver per moglie. *habere in matrimonio*.
Moine, luſinghe. *blanditiæ*, *arum*.
Mola, o macina. *mola*, *æ*, *lapis molaris*. Di ſotto. *catillus*, *i*. Di ſopra. *meta*, *æ*.
Mole, macchina, coſa grande. *moles*, *is*.
Mole del porto. *moles*, *is*, *pila*, *æ*.
Moleſtamente. *moleſte*. Alquanto moleſtamente, *ſubmoleſte*. Molto moleſtamente. *permoleſte*.
Moleſtamento. *vexatio*, *moleſtia*.
Moleſtare. *moleſto*, *as*, *moleſtia afficere*, *moleſtiam afferre*, *exhibere*.
Moleſtato. *moleſtia affectus*. Moleſtatiſſimo. *moleſtia ſumma affectus*.
Moleſtia, noja, faſtidio. *moleſtia*, *æ*.
Moleſto, noioſo. *moleſtus*, *incommodus*, *injucundus*, *odioſus*. Alquanto moleſto. *ſubmoleſtus*. Molto moleſto. *permoleſtus*.

Molino, artificio da macinare, e il luogo dove ſi macina. *piſtrinum*, *i*, *piſtrina*, *æ*, *molетrina*. Da acqua, *mola aquaria*. Da vento, *mola vento verſatilis*. Da beſtie. *mola jumentaria*, *vel machinaria*. A bracci, e mano, o voltato da uomini. *mola truſatilis*, *vel verſatilis*, *vel manuaria*, *molетrina*, *æ*. Da formento, *mola frumentaria*. De oglio. *mola olearia*, *mapes*, *etis*, *trapetum*, *i*. Molinello. *piſtrilla*, *æ*.
Molinejo, e mugnajo. *piſtrinarius*.
Molinaja. *molendinaria*, *molendaria*.
Mollare, rallentare. *remitto*, *laxo*. Per bagnare. *madefacio*.
Molle, tenero. *mollis*, *tener*, *lenis*. Alquanto molle. *molliculus*. Far molle, *emollio*, *is*.
Molle, bagnato. *madidus*, *humectus*.
Molle, molletta da fuoco. *forceps*, *cipis*. Da ſvellere i peli. *volſella*, *vel vulſella*.
Mollemente, delicatamente. *molliter*, *delicate*.
Mollica di pane. *mica*, *æ*. Per la midolla. *medulla*, *panis pars interior*.
Mollificare, intenerire. *mollio*, *emollio*.
Molo, riparo de' porti contro l'acqua. *pila*, *æ*.
Molto. *multus*, *a*, *um*. Molti. *multi*, *complures*, *plerique*. Molte volte. *ſæpe*, *ſæpius*, *ſæpiſſime*. Molti di avanti. *multis ante diebus*, *vel ante multos dies*. Moltiſſimi. *plurimi*, *quam plurimi*.
Molto, avv. grandemente. *multum*, *valde*, *maxime*, *magnopere*, *vehementer*, *admodum*, *etiam atque etiam*, *non mediocriter*, *non parum*, *in primis*, *præcipue*. Molto bene. *optime*. Molto crudelmente. *ſæviſſime*, *quam ſæviſſime*.
Molto volentieri. *libentiſſime*. Molto dopo. *multo poſt*. Molto innanzi, molto prima. *multo ante*. Molto tempo avanti. *jamdiu*.
Molto più. *multo magis*, *impendio magis*. Molto meno. *multo minus*, *impendio minus*. Molto meglio è. *multo præſtat*.
Moltiplicare. *multiplico*.
Moltiplicabile. *multiplicabilis*.
Moltiplicazione. *multiplicatio*.
Moltitudine. *multitudo*. Di gente, che va in ordinanza. *agmen*. Coſa pertinente a tal moltitudine. *agminalis*, & *le*.
Momentaneo. *caducus*, *brevis*, *momentarius*.
Momento, ſpazio breviſſimo di tempo. *momentum*, *i*. In un momento. *intra momentum*.
Monaco. *monachus*, *i*.
Monaca. *monacha*.
Monarca, principe, che ſolo domina. *monarcha*, *æ*.
Monarchia, governo d'un ſolo Principe. *monarchia*, *æ*.
Monaſterio. *cœnobium*, *aſceterium*, *monaſterium*. Voci Greche.
Monco, imperfetto, tronco. *mutilus*, *mancus*, *decurtatus*, *curtus*.
Mondamente, nettamente. *munde*, *munditer*, *pure*.
Mondano, del mondo. *mundanus*, *prophanus*.
Mondare. *purgo*, *mundo*.
Mondezza, o ſpazzatura. *purgamenta*, *orum*, *ſordes*, *ium*.
Mondezzaro, luogo, dove ſi getta la mondezza. *ſterquilinium*, *fimetum*.
Mondizia. *munditia*.
Mondo, l'Univerſo. *Mundus*, *Orbis terrarum*.
Mondo, netto, puro. *mundus*, *purus*.
Moneta. *nummus*, *numiſma*, *pecunia*, *moneta*. D'oro. *nummus aureus*. D'argento. *argenteus*. Falſa. *adulterinus*. Buona. *pecunia vera*, *proba*. Cattiva. *impura*, *improba*. Toſata. *adeſa*, *eroſa*. Tolta, o data ad uſura. *uſuaria*. Corrente, *publica forma*.
Monetiere. *monetarius*.
Mongibello. *Ætna*, M. di Sicilia.
Monile, ornamento del collo. *monile*, *torques*.
Monitorio. *præceptum*, *monitus*.
Monna, madonna. *domina*, *æ*.
Montagna, monte. *mons*.
Montanare. *montis incola*, *montanus*, *monticola*.
Montano, di monte. *montanus*.
Montare, o ſalire. *aſcendo*, *is*. Montar grado più alto. *aſcendere altiorem gradum*. Per coſtare. *valeo*, *conſto*.
Montata, ſalita. *aſcenſus*, *us*.
Monte. *mons*, *ontis*, *collis*, *is*. Di monte. *montanus*, *a*, *um*.
Monticello. *monticulus*, *collis*.
Montone, il maſchio delle pecore. *aries*, *etis*. Segno celeſte. *Aries*, *etis*. Di montone. *arietinus*, *a*, *um*.
Montone, mucchio. *cumulus*, *acervus*. Di legna. *ſtrues*, *is*. Di ſterco, *ſterquilinium*. Di grano. *acervus tritici*. Di fieno. *meta*, *æ*. Di danari. *acervus pecuniarum*.
Montoſo, montuoſo. *montuoſus*, *vel montoſus*.
Morale. *moralis*.
Moralità. *mores*.
Moraro, alb. *morus*, *i*. Mora, frutto. *morum*, *i*. Moreto, luogo di morari. *locus moris conſitus*.
Morbidezza. *mollities*, *mollitia*. Morbidamente. *delicate*, *molliter*.
Morbido. *mollis*, *tener*.
Morbo, peſtilenza. *peſtis*, *peſtilentia*, *morbus*.
Morchie, feccia dell'oglio. *amurca*.
Mordace. *mordax*, *acis*.
Mordacemente. *mordaciter*.
Mordacità. *mordacitas*, *atis*.
Mordendo. *morſicus*, *morſicatim*.

Mordere, morſicare. *mordeo*. Senza mordere, *citra morſum*.
Morditore, detrattore. *mordax*, *acis*.
Morditura, morſicatura. *morſus*, *us*. Picciola, *morſiuncula*.
Morello. *niger*.
Morena, peſce. *muræna*, *æ*.
Morendo. *moriens*, *moribundus*.
Moreſca. *pyrrhiche*, *es*, *vel pyrrhicha*, *æ*. Far la moreſca. *pyrrhicam ſaltare*.
Morice, emorroide, infermità. *mariſca*, *æ*, *ficus*, *i*, *hæmorrhois*, *idis*.
Morire. *morior*, *emorior*, *intereo*, *occido*, *occumbo*, *pereo*, *oppetere mortem*, *obire mortem*, *obire diem ſuum*, *ſummum obire diem*, *agere animam*, *expirare animam*, *vitam cum morte commutare*, *decedere*, *decedere e vita*, & *ex vita*, *migrare e vita*, *vitam finire*, *animam efflare*, *abire e vita*, *e corporis carcere*, *vel ergaſtulo ſolvi*, *aut liberari*, *ab hominibus demigrare*, *excedere*. Morire accorato, o di triſtezza, *angore confici*, *animi dolore extingui*. Far morire accorato, *angore conficere*. Morire avvelenato, *veneno perire*. Appeſtato, *peſtilentia vitam finire*. Diſperato, *deſperanter oppetere*. Lavorando, *in opere emori*. Abbruciato, *incendio abſumi*, *igne perire*. D'allegrezza, *gaudio expirare*. Cantando, *cum cantu*, & *voluptate mori*. Di buona morte, *letho bono mori*. Di mala morte, *letho malo mori*. Ammazzato, *cæde confici*. Di ferito, *vulnere occidere*, *interire*. Di man propria, *manu ſua cadere*, *ſibi vim inferre*. Di fame, *fame abſumi*, *mori*, *periré*, *extabeſcere*. Far morir di fame, *fame abſumere*, *necare*. Morire caſualmente, *fortuita morte abſumi*. Di ſpada, o coltello, *ferro abſumi*. Di malattie, *morbo extingui*. Di morte naturale, *ſuo fato*, *o ſua morte defungi*. In peccato mortale, *capitali noxa obſtrictum migrare*. Innanzi tempo, *immatura morte rapi*. Di riſo, *emori riſu*, *riſu in mortem ſolvi*. Di morte ſubitanea, *repentina morte obire*, *mori ſubito*, *repente*. Di tiſichezza, *tabe conſumi*. Per la patria, *pro patria mortem oppetere*. Per man d'alcuno, *ab aliquo interimi*, *perire*, *cadere*. Per mano di giuſtizia, *a tortore*, *vel carnifice interire*. Con teſtamento, *teſtato decedere*, *teſtatum decedere*. Senza teſtamento, *inteſtato*, *vel inteſtatum decedere*. Valoroſamente, *ſtrenue mori*. Vergognoſamente, *ignobili*, *atque inhoneſta morte occumbere*. Di morte violenta, *vi extingui*, *vel interire*. Di vecchiezza, *ſenectute diſſolvi*. Prima d'invecchiare, *citra ſenectutem finiri*. Vittorioſo, *in lætitia*, & *in victoria mori*. Di vergogna, *pudore obire*. Volentieri, *æquo*, *vel æquiſſimo animo mori*. Di mala voglia, *iniquo*, *vel iniquiſſimo animo mori*. Appiccato, *ſuſpendio vitam finire*. Far morir appiccato, *ſuſpendio necare*. Morir di freddo, *frigore confici*, *vel necari*. Far morir di freddo, *frigore interimere*. Far morire, cagionar la morte, *mortem facere*, *afferre*, *inferre*. Morirſi di voglia d'una coſa, *deſiderio rei cujuſpiam extabeſcere*, *ſeſe ...*. Morire nelle braccia d'alcuno, *emori in complexu*, *in ſinu*. In guerra, *in acie cadere*. D'una perſona, *deperire aliquem*, *perdite aliquem amare*. Poſſa io morire, *ut ſim ſalvus*, *ut vivam*.
Mormora, peſce. *mormyris*.
Mormoramento. *murmuratio*, *ſuſurratio*, *muſſitatio*.
Mormorare. *murmuro*, *as*, *ſuſurro*, *as*.
Mormoratore. *murmurator*, *is*, *ſuſurro*, *onis*.
Mormorio, ſtrepito dell'acque. *murmur*, *ris*.
Mormotta, o marmotta animale. *mus alpinus*, & *mus montanus*.
Moro, nero. *Maurus*.
Moro, elbero. *morus*, *i*.
Morroide. *hæmorrhois*, *idis*.
Morſa, moraglia, che ſi mette al naſo al cavallo, per farlo ſtar fermo. *paſtomis*, *idis*. Per iſtrumento da fabbri, come tanaglia, *forceps*. Per pietra, che ſporge in fuori. *mutulus*.
Morſecchiare. *morſicare*.
Morſicare, mordere. *mordere*.
Morſo del cavallo. *frænum*, *lupatum*, *orea*.
Mortadella. *tomaculum*, *tucetum*, *fartumen*.
Mortajo, e mortaro. *mortarium*, *pila*, *æ*.
Mortale. *mortalis*, *lethalis*.
Mortalità. *mortalitas*, *atis*. Per moria, *lues*.
Mortalità, ucciſione di genti. *ſtrages*, *is*.
Mortalmente. *lethaliter*, *mortifere*.
Morte. *mors*, *ortis*, *lethum*, *interitus*, *obitus*, *occaſus*, *fatum*. Naturale, *naturalis*, *mors ſua*. Ordinaria, *exitus vitæ quotidianus*, & *vulgaris*. Subitanea, *mors ſubita*, *celeriſque*, *mors repentina*, *vitæ finis repentinus*, *inopinatuſque*. Che vien a ſuo tempo, *tempeſtiva*. Che viene troppo preſto, *immatura*, *præmatura*, *acerba*. Molto comoda, *commodiſſimus vitæ finis*. Crudeliſſima, *teterrima*, *acerbiſſima*. Onorata, *honeſta*, *glorioſa*, *præclara*. Infame, e vituperoſa, o ignominioſa, *fœda*, *fœdiſſima*, *turpis*, *turpiſſima*. Darſi la morte. *mortem ſibi conſciſcere*.
Mortella, mirto. *myrtus*.
Mortaccio, che ha del morto. *cadaveroſus*.
Mortifero, mortale. *lethifer*, *lethalis*, *mortifer*.
Mortificare. *reprimere*, *comprimere*, *cohibere*.
Morto. *mortuus*, *a*, *um*. Morto da per ſe, *morticinus*. Da paura, *metu exanimatus*. Mez-

vo morto. *ſemimortuus*, *ſemianimis*. Laſciar per morto. *deverberare uſque ad necem*. Parlar ad un morto, cioè perdere il tempo. *verba mortuo facere*.

Morto, ſoſt. corpo morto. *cadaver*, *eris*.

Mortorio, eſequie. *funus*, *eris*, *funebris pompa*.

Moſaico. *muſivum*, *opus vermiculatum*, *emblema*, *opus teſſellatum*.

Moſca. *muſca*, *æ*. Di moſca. *muſcarius*, *a*, *um*. Scacciar le moſche. *muſcas abigere*.

Moſcatello. *uva apiana*.

Moſcio, languido. *flaccidus*, *languidus*, *vietus*.

Moſcione, animaletto, che ſta ſul vino. *culex*, *icis*.

Moſcolo, parte del corpo. *muſculus*, *li*.

Moſſe, luogo, d'onde ſi muovono i cavalli per correre il pallio. *carceres*, *rum*. Fine delle moſſe. *meta*, *æ*. Traverſa delle moſſe. *repagulum*, *i*.

Moſſo, participio. *motus*, *a*, *um*.

Moſtaccio, viſo, faccia. *vultus*, *us*, *facies*, *ei*.

Moſtacciuolo, coſa mangiativa. *muſtaceus*, *ei*.

Moſtaccione, guanciata. *colaphus*, *phi*.

Moſtarda. *embamma muſteum*.

Moſto, vino nuovo. *muſtum*, *ſti*, *vinum novum*.

Moſtoſo. *muſteus*, *ea*, *um*.

Moſtra, eſempio, ſaggio. *ſpecimen*, *exemplum*, *inis*. Moſtra buoniſſima. *vera optime*. Migliore. *melior*. Di grano. *exemplar*, *vel item frumenti*.

Moſtra, apparenza. *ſpecies*, *ei*.

Moſtra di ſoldati. *luſtratio exercitus*, *recenſus*, *us*. Far la moſtra, o raſſegna de' ſoldati. *luſtrare*, *vel recenſere copias*, *ſeu exercitum*, *inire numerum copiarum*, *vel armatorum*.

Moſtrare. *monſtro*, *commonſtro*, *oſtendo*, *indico*. Moſtrar con vana gloria. *oſtento*, *as*. Moſtrar affetto. *oſtendere*, *exhibere benevolentiam*. Moſtrar d'eſſere uomo. *ſe virum oſtendere*. Moſtrar di fare. *ſimulare*, *præſeferre*.

Moſtrarſi. *præbere ſe*, *vel exhibere*. Ricordevole d'alcuno. *alicujus ſe memorem præbere*. Piacevole. *ſe humanum oſtendere*, *dare ſe ad lenitatem*.

Moſtro. *monſtrum*, *oſtentum*, *portentum*.

Moſtroſo. *monſtroſus*, *monſtrificus*.

Moſtroſamente. *monſtroſe*.

Mota, fango. *lutum*, *cœnum*.

Motivo. *cauſa*, *origo*.

Moto, movimento. *motus*, *us*.

Motore. *motor*, *oris*.

Motta, terra ſcoſceſa. *locus præruptus*.

Motteggevole. *facetus*, *joculator*, *jocans*, *factus ad ludum*, & *jocum*.

Motteggiando, da ſcherzo. *jocoſe*, *joculariter*, *joco*, *per jocum*.

Motteggiare. *jocari*, *nugari*, *irridere*.

Motteggioſo. *facetus*, *jocoſus*.

Motto, facezia. *jocus*, *i*, *joci*, *orum*, *facetiæ*, *arum*. Da buffone. *jocus ſcurrilis*.

Motto, detto arguto con brevità. *dictum*, *dicterium*.

far motto ad alcuno. *alloqui aliquem*, *cuipiam verbum facere*, *innuere*, *ſignificare*. Non far motto. *ſileo*, *taceo*.

ſenza far motto. *inſalutato hoſpite*.

Motto della ſentinella. *teſſera*, *æ*, *ſymbolum*, *i*.

Movere, commovere. *moveo*, *commoveo*.

Mozzare, troncare. *trunco*, *ſcindo*, *reſcindo*, *mutilo*.

Mozzina. *vafer*, *improbus*, *nequam*.

Mozzo, troncato. *mutilus*, *mancatus*, *curtus*.

Mozzatura, tagliatura. *reſciſſio*, *ſegmen*, *reſegmen*, *minis*.

Mucchio, monticello, cataſta. *acervus*, *cumulus*.

Mucchio di legna per abbruciar un corpo morto. *pyra*, *æ*, *rogus*, *i*, *ſtrues*.

Muda, e muta, il mutar degli uccelli le penne. *pennarum renovatio*. Per cambiamento. *commutatio*.

Mudanda, o mutanda. *ſubligaculum*, *ſubligar*.

Muffa, come viene al pane. *mucor*, *oris*.

Muffarſi, divenir muffo. *muceo*, *muceſco*.

Muffito, muffo. *mucidus*.

Mugghiare, e muggire. *mugio*, *is*, *ſtomugio*.

Muggire all'incontro. *remugio*.

Muggito. *mugitus*, *us*.

Mugnere, cavar il latte. *mulgeo*, *immulgeo*.

vaſo da mugnere il latte. *mulctra*, *æ*.

Mugnajo, molinajo. *piſtrinarius*.

Mula, animale noto. *mula*, *æ*.

Mulattiero, chi conduce i muli. *mulio*, *onis*.

Mulattiereſco. *mulionius*, *a*, *um*.

Mulino, molino. *piſtrinum*.

Mulo, animale, che naſce di cavalla, e di aſino. *mulus*, *i*.

pertinente a mulo. *mularis*, & *re*.

Mulle, ſorta di pantofola. *mulleus*, *ei*.

Multiplicare. *multiplico*.

Multiplicatamente. *multipliciter*.

Multiplicazione. *multiplicatio*.

Multiplice. *multiplex*.

Multiplicità. *varietas*.

Mummia, cadavero ſecco. *oſſea forma*, *cadaver exſiccatum*.

Muniaca, frutto. *malum armeniacum*.

Munizione, fortificamento. *munitio*, *munimentum*.

Munizione di guerra o vettovaglia. *commeatus*, *res frumentaria*.

Muovere. *moveo*, *es*. Speſſo. *moto*, *as*. Di luogo. *dimoveo*. Qua, e là. *dimoveo*, il capo, la coda. *caput*, *caudam*, &c. *agere*, *vel agitare*.

Muovere, perſuadere. *flecto*, *moveo*, *commoveo*, *permoveo*. Muovere grandemente. *permoveo*. A compaſſione. *ad miſericordiam excitare*.

Muoverſi. *moveor*. Eſtrinſecamente. *pulſu vel impulſu externo agitari*, *motu externo cieri*, *moveri*, *agitari*. Intrinſecamente. *motu interiori*, & *ſuo cieri*. A traverſo. *oblique moveri*. Da ſe. *ut ſua moveri*, *a ſe*, *ex ſe*, *ſua ſponte*, *per ſe*, *ut ſua ſponte*, *ex ſeipſo*, *motu ſuo cieri*, *vel moveri*, *ſe ipſum movere*. Chi ſempre ſi muove. *motu præditus ſempiterno*.

Muoverſi, reſtar perſuaſo. *flector*.

Muoverſi a compaſſione. *miſereor*, *miſereſco*.

Movimento. *motus*, *motio*, *onis*.

Muraglia, muro. *murus*, *paries*.

Muraglia della Città. *mœnia*, *ium*.

Murare, fabbricare. *fabrico*, *ædifico*, *conſtruo*.

Muratore. *fabricator*, *cæmentarius*.

Muro, muraglia. *murus*, *paries*, *etis*, *murus velox intimitus*. A ſecco, ſenza calce. *maceria*, *maceries*. Vecchio, o mezzo rovinato. *parietina*, *æ*. Aſſai forte. *firmiſſimus*. Maſſiccio. *ſolidus*. Ordinario, cioè di ſcaglie, rottami, e pietre rozze. *cæmentitius*. Di mattoni crudi. *latericius*. Cotti. *teſtaceus*. Di marmo. *marmoreus*. Di canne. *craticeus*. Di terra. *terrenus*. Di loto. *luto interlitus*, *ſtructus*. Di pietra minuta. *cæmentitius*. Groſſo. *craſſus*. Non anco intonacato. *rudis*. Arricciato. *aſperatus*. Con archi fatto a volta. *fornicatus*. Muretto. *murulus*. Murello, muro fatto per ſedere. *murus ſeſſilis*.

Muſa. *Muſa*, *æ*. Le Muſe ſono nove, ſecondo la finzione de' Poeti, Calliope dalla bellezza della voce, Clio dalla gloria delle coſe fatte, Erato, quaſi amabile, Talia, quaſi ſempre florida, e verdeggiante, Melpomene dal cantare, Terpſicore, perchè ſi diletta delle danze, e balli, Euterpe dalla ſoavità del canto, Polinnia dall'eccellenza della memoria, Urania dal canto delle coſe celeſti. *Calliope*, *es*, *Clio*, *us*, *Erato*, *us*, *Thalia*, *Melpomene*, *Terpſicore*, *Euterpe*, *Polyhymnia*, *Urania*.

Muſaico, moſaico. *muſivum*.

Muſchio, materia odorifera. *muſcus odorus*.

Muſchio, erba nota. *muſcus*. Coperto di muſchio. *muſcoſus*.

Muſchiajo. *unguentarius*.

Muſciolo, peſce. *mytilus*, *i*.

Muſcolo. *muſculus*, *toras*.

Muſeto. *muſivus*, *a*, *um*.

Muſatore. *muſivarius*, *ii*.

Muſica, ſcienza del canto. *muſica*, *muſice*, *es*. Di voci. *cantus vocum*. Di ſuoni. *cantus nervorum*. Di pive, o piffari. *tibiarum*.

Muſicale. *muſicus*, *a*, *um*.

Muſicalmente. *muſice*.

Muſico, che inſegna muſica. *muſicus*, *ci*.

Muſo, moſtaccio. *rictus*, *us*, *os*, *oris*.

Muſo di cane. *roſtrum canis*.

Muſo di boccale. *naſus*, *ſi*.

Muſſolo, peſce. *ſpondylus*, *li*.

Muſtaccione. Leggi moſtaccione.

Muſtela, donnola. *muſtela*, *æ*.

Mutabile, incoſtante. *mutabilis*, *le*.

Mutabilità, incoſtanza. *mutabilitas*, *atis*.

Mutabilmente. *mutabiliter*, *inconſtanter*.

Mutamento, e mutazione. *mutatio*, *onis*.

Mutande, brache di tela ſtrette, che appunto cuoprono le vergogne all'ignudo. *ſubligaculum*, *ſubligar*, *aris*, *campeſtre*, *is*.

Muta pelle, muta faccia, muta volto, aſtuto. *verſipellis*, *is*.

Mutare. *muto*, *immuto*, *commuto*, *mutationem facere*. Mutar aria, *mutare Cœlum*, *Cœli ſitum*. Mutar il Cielo, ma non il pelo. *Cœlum mutare*, *non animum*, *non ingenium*. Mutar luogo. *migro*, *as*, *vertere*, *mutare ſolum*. Mutar parere, o propoſito. *mutare*, *commutare conſilium*, *ſententiam*. Mutar coſtume. *deſueſco*, *mores muto*. Mutare ſtato. *fortunam mutare*. Mutare in bene, in meglio, in male, in peggio. *vertere*, *vel mutare in bonum*, *in melius*, *in meliora*, *in malum*, *in pejus*, *vel pejora*, *in deterius*. Mutar il nome a una coſa, o perſona. *tranſnomino*. Mutarſi. *ſe commutare*.

Mutazione. *mutatio*, *onis*. Di tempi. *varietas temporum*. Di fortuna. *fortunæ varietas*. Di vita in meglio. *correctio vitæ*, *emendatio morum*. Di volontà. *animi*, *conſilii mutatio*. Gran mutazion di volontà. *magnus animi motus*, *immutatio*, *viciſſitudo*. Far mutazione, *muto*, *immuto*.

Mutilo, troncato. *mutilus*.

Mutire, divenir muto. *obmuteſco*.

Muto, mutolo, privo di favella. *mutus*, *orationis expers*. Render la favella a i muti. *mutos vocales facere*.

Mutolezza. *ſilentium*.

Mutuo, ſcambievole. *mutuus*.

Muzzo, di mezzo ſapore. *ſubdulcis*, *ſubacidus*.

N

NAcchera, ſtrom. muſico. *crotalum*, *ſiſtrum*.

Nacchera, peſce. *pinna*, *æ*.

Nano, nanino. *pygmæus*, *nanus*, *a*, *um*, *pumilus*, *a*, *um*, *pumilio*, *vel pumilo*, *onis*.

Napo, navone. *napus*.

Neppa, fiorco. *lrumuſcus*.

Nappato. *lemniſcatus*, *a*, *um*.

Nappo, vaſo da bere. *poculum*, *i*.

Narancio. V. arancio.

Narciſſo, erba, e fiore. *narciſſus*, *ſi*.

Narcotico, che induce ſonno. *ſomnifer*, *ſoporifer*, *ſoporus*.

Nardo, erba. *nardus*, & *nardum*, *di*.

Narici del naſo. *nares*, *narium*.

Narrare, dire, contare. *narro*, *enarro*, *refero*, *expono*. Narrare per ordine, *denarro*, *as*.

Narrativa. *narratio*.

Narrativo, narratorio. *narrans*.

Narrazione. *narratio*, *onis*.

Narratore. *narrator*, *oris*.

Naſaccio. *immanis naſus*, *deformis naſus*.

Naſcenza, male che naſce ſopra la perſona. *vomica*, *abſceſſus*.

Naſcere, venir in luce. *orior*, *naſcor*, *exorior*, *in lucem edi*, *ex ſuſcipi*. D'appreſſo, *adnaſcor*. In mezzo, *internaſcor*. Intorno, *circumnaſcor*. Co' piedi innanzi, *naſci in pedes*. Col capo innanzi, *in caput naſci*, *capite gigni*. Dentro. *innaſcor*.

Naſcimento, natività. *ortus*, *us*, *exortus*, *natalis*.

Naſcondere, e aſcondere. *celo*, *abſcondo*, *occulto*, *occulo*. Naſconderſi, *ſe ſe occulere*, *vel occultare*, *lateo*, *deliteo*, *deliteſco*. Naſconderſi ſpeſſo, *latito*, *ras*.

Naſcondiglio. *latebra*, *æ*, *latibulum*, *i*.

Naſcondimento. *latitatio*, *latebra*, *æ*.

Naſcoſamente, di naſcoſto. *abdite*, *latenter*, *furtim*, *occulte*, *in occulto*, *clam*, *clanculum*.

Naſcoſto, e naſcoſo. *abditus*, *occultus*, *abſtruſus*, *latens*. Star naſcoſto, *lateo*, *es*. Star naſcoſto in caſa. *latere tecto*.

Naſo. *naſus*, *ſi*. Ammaccato, *naſus ſimus*. Aquilino. *naſus aquilinus*, *recurvus*.

Levar il naſo dalla faccia, *denaſo*, *as*. Menar alcuno per il naſo, *dare verba alicui*. Buchi del naſo. *nares*, *ium*.

cavo ſotto il naſo. *lacuna*, *æ*.

la polpa de i due lati del naſo. *alæ*, *arum*.

peli del naſo. *vibriſſæ*, *arum*.

punta del naſo. *orbiculus*, *i*.

mezzo del naſo. *diſcrimen narium*.

Naſſa, inſtromento da peſcare, dove entrando il peſce, non può uſcir. *naſſa*, *æ*.

Naſtro, cordella, dove ſta attaccata la gemma. *faſciola*, *tænia*.

Naſturzo, erba. *naſturtium*, *ii*.

Naſuto, di gran naſo. *naſutus*, *i*.

Nata, bianco nell' occhio. *albugo*, *inis*.

Natale, giorno del naſcere d' alcuno. *natalis*.

Natarone, *Vulturnus*, F. di T. di Lavoro, che paſſa a canto di Capua.

Natiche, parte del corpo. *nates*, *natium*. Naticcuole, *clunicula*, *orum*.

Natio, nativo. *nativus*, *a*, *um*.

Nazione, gente. *natio*, *onis*. Italiana. *Itala*. Franceſe. *Gallica*. Spagnuola. *Hiſpana*. Todeſca. *Germanica*. Ingleſe, *Britannica*. De' Tartari, *Scythica*. Turcheſca, *natio Turcarum*, *Turcica*. Bellicoſa, o armigera, *bellicoſa*. Corteſe, *officioſa*. Crudele, *natio barbara*, *immanis*, *gens crudelis*. Divota, religioſa, *pietatis ſtudio dedita*. Di qual nazione, *cujas*, *atis*. Di qual nazione ſei? *cujatem te eſſe dicis?*

Natività, naſcimento. *ortus*, *us*, *exortus*, *us*.

Nato. *natus*, *ortus*, *exortus*, *a*, *um*. A ſuoi comodi, *ſuis commodis natus*. Per ſervigio, o bene pubblico. *Reipublicæ natus*. Per ſe ſolo, *ſibi tantum natus*, *natus ſuis commodis*. Ad ogni grandezza, *ad omnia ſumma natus*. Di ſangue Reale, *ortus Regia ſtirpe*, *Regio ſatu editus*. Nobilmente, *nobili genere natus*. Di nobiliſſima famiglia, o di altiſſimo lignaggio, *natus in ampliſſima*, *vel ſumma familia*, *ſummo genere natus*. Di famiglia antica, *antiqua familia ortus*. Baſſamente, o ignobilmente, *obſcuro loco*, *vel genere natus*. Di baſſiſſimo legnaggio, *infimo genere natus*.

Natura. *natura*, *æ*. Natura d' alcuno, *ingenium*, *ii*.

Naturale. *naturalis*, *verus*.

Naturalezza. *natura*, *ingenium*, *indoles*.

Naturalmente, per natura. *natura*, *naturaliter*.

Naturarſi, prender natura. *in naturam tranſire*.

Nave. *navis*, *is*. Coſa di nave, *navalis*. Guerra navale, *pugna navalis*, *naumachia*. Governator di nave. *navicularius*, *rii*, & *navarchus*.

parte baſſa della nave. *ſentina*, *æ*.

Naufragio. *naufragium*, *ii*.

Navi da menar con remi. *naves actuariæ*.

Navicella, picciola nave. *navicula*, *læ*.

Navicella del teſſitore, ſpuola. *radius*, *dii*.

Navicella dell' incenſo. *acerra*, *æ*.

Navigabile, che ſi può navigare. *navigabilis*.

Navigare. *navigo*, *as*. Contra acqua, o contro la corrente, *adverſo flumine navigare*, *aqua uehi adverſa*. Con la corrente, o a ſeconda, *ſecunda aqua*, *vel ſecundo flumine vehi*, *vel navigare*. A vela piena, *plenisſimis velis navigare*. Bene, *commode navigare*, *proſperis ventis uti*. Male, *navigare incommode*, *adverſo tempore*. Navigar col vento in poppa, *navigare vento ſecundo*. Navigar con vento contrario, *adverſo vento navigare*. Navigar all' ingiù, *navigare ſecundo flumine*. Navigar ſeca-

camrote, *explorate navigare*, *caute navigare*.
Navigazione. *navigatio*, *onis*.
Naviglio, nave. *navigium*, *gii*. Naviglio ſcoperto, *aphractum*.
Nave capitana. *navis Praetoria*.
Nave di cavalli. *hippago*, *nis*.
Nave di mercanzie. *navis oneraria*, *mercatoria*.
Nave da' paſſeggieri. *navis vectoria*.
Nave de' ſoldati. *navis militaris*.
Nave da ſperone. *navis roſtrata*.
Naviglio da corſari. *navis praedatoria*, *navis piratica*.
Navone, ſimile alla rapa. *napus*, *pi*.
Nautilo, ſorta di peſce. *nautilus*.
Nè. *nec*, *neque*. Nè mai. *nec unquam*.
Nebbia, vapore. *nebula*, *ae*, *caligo*, *inis*. Pieno di nebbia, *caliginoſus*.
Neceſſariamente, di neceſſità. *neceſſario*, *neceſſario*, *neceſſitate*, *ex neceſſitate*.
Neceſſario. *neceſſarius*, *a*, *um*. E' neceſſario. *neceſſe eſt*, *neceſſum eſt*.
Neceſſario, luogo da ſcaricar il ventre, *latrina*, *ae*.
Neceſſità, e biſogno. *neceſſitas*, *atis*, *neceſſitudo*, *inis*. Urgente, *premens*, & *cogens neceſſitas*. Di neceſſità, o per neceſſità, *neceſſario*, *neceſſitate*, *ex neceſſitate*. Per neceſſità, non per volontà, *neceſſario*, *non libenter*. Più per neceſſità, che per volontà, *neceſſitate magis*, *quam judicio*. Senza neceſſità. *sine cauſa neceſſaria*.
Neceſſitare, sforzare. *cogo*, *is*, *neceſſitatem adhibere*, *afferre*, *imponere*.
Neceſſitato. *coactus*, *neceſſitate coactus*, *aſtrictus*.
Nefando, ſcellerato, da non dire. *nefandus*, *nefarius*.
Negare, dir di nò. *nego*, *infitior*, *ire infitias*. Affatto, *denego*. Perſeverantemente, *pernego*. Con giuramento, *abjuro*.
Negazione, niegamento. *negatio*, *infitiatio*.
Negatore, chi nega. *infitiator*, *oris*.
Negativo. *infitialis*, & *le*, *negans*.
Neghittoſo. *ſegnis*, *negligens*.
Negletto, ſprezzato. *neglectus*, *deſpicatui habitus*, *vel ductus*, *flocci factus*.
Negligente, traſcurato. *negligens*, *indiligens*.
Negligentemente. *negligenter*, *indiligenter*.
Negligenza. *incuria*, *negligentia*, *indiligentia*.
Negoziare, far faccende. *negotior*, *aris*.
Negozio, faccenda. *negotium*, *tii*. Finito, *negotium confectum*. Picciolo, *negotiolum*, *i*. Trattato, *negotium geſtum*. Difficile, *negotium arduum*. Grave, *negotium ſerium*, *grave*.
Negoziato. *tractatus*, *a*, *um*.
Negretto. *ſubniger*.
Negrezza. *nigredo*.
Negro, nero. *niger*.
Negromante. *magus*.
Negromanzia. *necromantia*, *ae*.
Nè in uno, nè in l' altro luogo, *neutro*.
Nel, prepoſit. *in*
Nell' ardor del Sole. *medio aeſtu*.
Nell' anno ſeguente. *anno poſtero*, *anno ſequenti*.
Nell' entrar della Primav. *ineunte vere*.
Nel principio della ſtate. *ineunte aeſtate*.
Nel principio della notte. *prima nocte*, *ſub noctem*.
Nè l' un, nè l' altro. *neuter*.
Nembo, pioggia. *nimbus*, *bi*.
Nemeſi, indignazione. *indignatio*.
Nemicizia. V. nimicizia.
Nena, balia. *nutrix*.
Neo, macchia naturale del corpo. *naevus*, *i*.
Nepeta, o nepitella, erba, *calamintha*, *nepeta*.
Nepote, figlio del figlio. *nepos*, *otis*. Nepote, o nezza, *neptis*, *is*.
Nepote, figlio del fratello. *fratris filius*.
Nequitoſo, pieno d' ira. *iracundus*, *a*, *um*. Per malizioſo *nequam*.
Nequizia, malvagità. *nequitia*, *improbitas*.
Nerboruto, e Nerbolato. *nervoſus*, *lacertoſus*.
Nerezza, o negrezza. *nigror*, *nigredo*, *nigrities*.
Nericcio, che tende al nero. *ſubniger*, *nigellus*.
Nero, o negro. *niger*, *nigrans*, *ater*, *fuſcus*. Alquanto negro, o neretto. *nigellus*, *ſubniger*, *nigricans*. Neriſſimo, *nigerrimus*. Eſſer nero, *nigreo*, *es*. Divenir nero. *nigreſco*, *is*. Fatto nero, *atratus*, *a*, *um*. Dar il negro, *nigro*, *denigro*.
Nero della face. *bitum*, *i*.
Nervo, o nerbo. *nervus*, *i*. Nervetto. *nervulus*. Di bue, *taurea*, *ae*. Tagliar i nervi, *enervo*, *as*, *nervos incidere*, *eliderе*. Riſtringimento de' nervi, *nervorum contractio*. Senza nervi, *enervis*, & *ve*. Nervoſità, *nervoſitas*, *atis*. Nervoſamente, *nervoſe*. Nervoſo, e nerbuto, *nervoſus*, *lacertoſus*.
Nereidi, or ſia del mare. *Nereides*, *dum*.
Neſpolo, albero. *meſpilus*, *i*. Il frutto, *meſpilum*, *i*.
Neſſuno, niuno. *nemo*, *nullus*. Neſſuno affatto, *o nemo quiſquam*, *nemo unus*. Neſſuno di loro. *nemo illorum*, *nemo quiſpiam illorum*. Neſſuno ſin' ora. *nemo adhuc*, *nullus dum*.
Neſſo, innesto. *inſitio*.
Nettamente. *nitide*, *munde*, *munditer*.
Nettamento. *purgatio*.
Netta caſſi. *ſcalptorium*.
Nett' orecchie. *auriſcalpium*, *ſpecillum auricularium*.
Nettare, bevanda de' Dei. *nectar*, *aris*.
Nettare, forbire. *tergeo*, *es*, *tergo*, *is*, *mundo*, *as*, *abſtergo*, *detergo*, *extergo*. Le ferite, *abſtergere vulnera*. Le biade dall' erbe, *runcare*, *vel eruncare herbas*. Nettar benbene, *depurgo*, *detergeo*. Nettarſi il naſo, *emungere nares*. Compoſizione medicinale, che netta, *ſmegma*, *atis*. Coſa, che ha forza di nettare, *ſmecticus*, *ſmegmaticus*.
Nettezza, o pulitezza. *mundities*, *munditia*, *nitor*.
Netto, puro, mondo. *mundus*, *purus*, *purgatus*, *nitidus*. Molto netto, *permundus*. Alquanto netto, *mundulus*.
Nettuno, Dio del mare, ſecondo le favole. *Neptunus*, *i*. Feſte di Nettuno, *Neptunalia*, *liorum*, *vel lium*.
Neve. *nix*, *nivis*. Di neve, *niveus*, *nivalis*. Abbondante di neve, *nivoſus*.
Nevicare, fioccare. *ningit*, *ebat*.
Nevoſo, pieno di neve. *nivoſus*, *a*, *um*.
Nibbio, uccello di rapina. *milvus*, *milvius*. Di nibbio, *milvinus*.
Nicchio, conchiglia, *concha*.
Nicchiare, rammaricarſi pianamente, *gemere*.
Nicchio di ſtatue. *cubile*, *ſedes*.
Nido d' uccelli. *nidus*, *di*. Nido picciolo, *nidulus*, *li*. Far nido, *nidifico*, *nidulor*.
Niente, niuna coſa. *nil*, *nihil*. Niente ſin' ora, *nihil dum*.
Niente di meno, nondimeno. *tamen*, *attamen*, *nihilominus*.
Nighittoſamente, e neghittoſamente, pigramente. *pigre*, *ſegniter*.
Nighittoſo, e neghittoſo. *ſegnis*, *piger*, *ignavus*.
Nilo. *Nilus*, F. grandiſſimo dell' Egitto.
Nimichevole, contrario. *inimicus*, *infenſus*.
Nimichevolmente, da nimico. *hoſtiliter*, *inimice*, *hoſtilem in modum*, *infenſe*.
Nimico, nemico. *inimicus*, *hoſtis*, *infenſus*, *infeſtus*.
Nimicizia. *inimicitia*, *ſimultas*.
Ninfa. *nympha*, *ae*. Ninfe del mare, *Nereides*, *dum*. De' fiumi, e fonti, *Naiades*. Delle ſelve, e alberi, *Napeae*, *Dryades*, *Hamadryades*. Delli monti, *Oreades*.
Ninfea, herba acquatica. *nymphea*, *ae*.
Nipote, V. nepote.
Niquità, niquitade, e nequitate. *iniquitas*. per crudeltà, *ſaevitia*, *ira*.
Niquitoſo, cioè pieno d' ira. *iracundus*, *a*, *um*. V. Nequitoſo.
Nitido, ſplendido, chiaro. *nitidus*, *clarus*.
Nitrire, annitrire. *hinnire*.
Nitrito, il nitrire. *hinnitus*, *us*.
Nitro, ſpezie di ſale. *nitrum*.
Nitroſo, che ha del nitro. *nitroſus*.
Niuno, neſſuno. *nemo*, *nullus*.
No, non. *non*, *minime*.
Nobile, gentile. *nobilis*, *illuſtris*, *praeclarus*. Nobile, cioè d' onorata famiglia, *honeſto loco natus*, *ex honeſta familia*, *primarius*, *honeſtus*, *optimo inter cives conditionis*. Far nobile, annobilire, *nobilito*, *as*. Nobili della Città, cioè i principali, che la governano, *Primates*.
Nobilitare, e annobilire. *nobilito*, *as*.
Nobilmente. *nobiliter*, *egregie*.
Nobiltà, e nobilità. *nobilitas*, *atis*.
Nocchiero, marinajo. *nauta*, *ae*, *nauclerus*, *i*, *navita*, *ae*.
Nocciuola, nocella, nocchie. *avellana*, *ae*.
Nocciuolo, albero, che fa le nocelle. *corylus*.
Noce, albero, che fa le noci. *nux*, *cis*, *juglans*, *dis*. Il frutto, *nux*, *cis*, *juglans*, *dis*. Noce picciola, *nucula*, *ae*.
Nocella, nocciuola. *avellana*, *nucula*.
Nocente, colpevole. *ſons*, *ſontis*, *nocens*, *noxius*.
Nocentemente, con nocimento. *nocenter*.
Nocere. *nocere*. Vedi Nuocere.
Nocetta della baleſtra. *nucus*, *fibula*, *ae*.
Nocevole, atto a nuocere. *noxius*, *nocens*.
Nocimento, o nocumento, male, danno. *malum*, *damnum*, *detrimentum*, *jactura*, *noxa*.
Nocivamente. *nocenter*, *damnoſe*.
Nocivo, che nuoce. *noxius*, *nocuus*.
Noderoſo, pien di nodi. *nodoſus*.
Nodo, groppo. *nodus*, *i*. Delle dita, *articulus*, *i*, *condylus*, *i*. Dal collo, *jugulum*, *i*. Delli ſarmenti, *articuli ſarmentorum*. Dell' erba, *geniculum*, *i*. Di qualche marmo, albero, e legno, *centrum*, *i*. Nodo imbrogliato, o intrigato, *nodus in ſemetipſum implicatus*. Nodo, il cui principio, e fine non apparisca, *nodus latens*. Nodetto, nodo picciolo, *nodulus*, *i*. Noderoſo, nodoſo, pieno di nodi, *nodoſus*, *multinodus*, *articuloſus*.
Nodrimento. *alimentum*, *nutrimentum*, *alimonia*, *ae*.
Nodrire, nutricare, allevare. *nutrio*, *nutrico*, *alo*. Nodrire appreſſo, *adnutrio*.
Noi, *nos*. Noi medeſimi, *noſmet*, *noſipſi*, *noſmetipſi*.
Noje, faſtidio. *moleſtia*, *ae*. Nojare, dar noja, *vexo*, *afficio moleſtia*, *afferre moleſtiam*, *moleſtus ſum*.
Nojare. *moleſtia afficere*.
Nojoſo, moleſto. *infeſtus*, *moleſtus*.
Noleggiare, prendere a nolo. *conduco*.
Nolo, pagamento. *naulum*, *portorium*.
Nomare, nominare. *nomino*, *appello*, *nuncupo*.
Nome. *nomen*, *inis*. Nome per nome, *nominatim*. Mettere nome, *nomino*, *as*, *imponere nomen*. Chiamar per nome, *nomine aliquem appellare*.
Nomenclatore. *Nomenclator*, *ris*.
Nominare. *nomino*, *as*, *nuncupo*, *appello*, *as*.
Nominatamente, o nome per nome. *nominatim*, *ſingulatim*, *vel ſingillatim*.
Nominativo. *nominativus*, *rectus caſus*.
Nominanza, nome, fama, *nomen*, *fama*.
Nominato, chiamato. *nominatus*, *nuncupatus*, *appellatus*.
Nominatore. *nuncupator*.
Nominazione. *nominatio*.
Non, particola negativa, *non*, *neque*, *minime*, *nequaquam*, *haud*.
Non che. *non quod*, *nedum*.
Non ſo chi. *neſcio quis*.
Non per Dio. *nihil horrle*.
Non mai. *nunquam*.
Non ancora. *nondum*.
Non appunto. *nihil tamen*.
Non accade, che. *non eſt*, *quod*.
Non altrimenti. *non ſecus*, *ac*.
Non quaſi. *non fere*.
Non ſolamente. *non modo*, *non tantum*, *non ſolum*.
Non ancora. *nondum*, *nihil adhuc*, *nihil dum*.
Non ha nè principio, nè fine. *nec caput*, *nec pedes habet*.
Non piaccia a Dio. *Deus meliora*. Appreſſo gli Antichi, *Dii meliora*.
Non ſenza cauſa. *non injuria*.
Non ſia detto per arroganza. *abſit verbo invidia*.
Non pur uno. *ne unus quidem*, *nemo unus*.
Nondimeno. *tamen*, *attamen*, *nihilominus*.
Nona, ora canonica. *Nona*, *ae*.
Nonna, avola. *avia*.
Nonno, avolo. *avus*, *avi*.
Nono, numerale. *nonus*, *a*, *um*.
Non per ciò, o Non perciò di meno, *nihilominus*.
Norma, regola. *norma*, *regula*.
Noſco, con noi. *nobiſcum*.
Noſtrale, di noſtra città, o paeſe. *noſtras*, *atis*.
Noſtro, di noi. *noſter*, *ſtra*, *ſtrum*.
Nota, ſegno, *ſignum*, *nota*.
Notazione. *notatio*, *onis*.
Notebile, che ſi deve notare, come coſa maraviglioſa. *notabilis*, *le*.
Notabilmente. *notabiliter*, *inſigniter*.
Notajo, e notaro. *tabellio*, *onis*, *ſcriba*, *ae*.
Notamento, il nuotare. *natatus*, *natatio*.
Notare, porre ben mente. *noto*, *as*.
Notare, e nuotare, l' agitarſi che fanno gli animali nell' acqua. *natare*.
Notatore. *natator*.
Notificare, far noto, ſignificare. *ſignifico*.
Notificazione. *ſignificatio*.
Notizia. *notitia*, *cognitio*.
Noto, conoſciuto. *notus*, *a*, *um*. Far noto, dar a conoſcere, *notifico*, *as*. Farſi noto, venir in cognizione, *noteſco*, *ſcis*, *innoteſco*.
Noto, vento meridionale. *Notus*.
Notomia, anatomia. *ſectio corporum*. Far notomie d' una coſa, vale conſiderarla minutamente. *introſpicere*, *accurate perpendere*, *examinare*.
Notoriamente, pubblicamente. *palam*.
Notorio, manifeſto, pubblico. *notus*, *exploratus*, *cognitus*, *manifeſtus*.
Notte. *nox*, *noctis*. Notte ſenza lume della Luna, *nox illunis*. Oſcura, *nox intempeſta*, *obſcura*, *atra*. Chiara, *nox ſublustris*. Lunga, *nox prolixa*, *longa*. Corta, *nox brevis*, *contractior*. Vagabondo di notte. *noctivagus*, *a*, *um*. Di notte, *noctu*. Giuoco, che dura tutta la notte, *alea pernox*. Farſi notte. *noctescit*, *ebat*.
prima parte della notte. *prima nox*, *prima vigilia*.
ultima parte della notte. *nox praeceps*.
mezza notte. *nox intempeſta*, *media nox*, *noctis ſilentium*.
canto del gallo. *gallicinium*, *ii*, & *quarta vigilia*.
crepuſcolo. *crepuſculum*, *i*. Crepuſcolo della mattina, *diluculum*, *i*.
ſera, *veſper*, *eris*, & *veſpera*, *ae*.
tra il chiaro, e oſcuro. *lux dubia*, *crepuſculum*, *i*.
Nottola, pipiſtrello. *veſpertilio*, *noctua*.
Notturno, della notte. *nocturnus*, *a*, *um*.
Nova. V. nuova. *nuntius*.
Novale, campo ripoſato. *novale*, & *novalis*.
Novanta, numero. *nonaginta*. Novanta volte, *nonagies*. A novanta, a novanta. *nonageni*, *ae*, *a*.
Nove, numero. *novem*. Nove volte. *novies*. A nove e nove. *noveni*.
Novecento, numero. *nongenti*, *ae*, *a*. Novecento volte, *nongenties*, *vel novies centies*. A novecento e novecento. *nongenteni*, *vel novies centeni*.
Novella, nuova. *nuntius*, *rumor*. Senza certezza, *rumor ſine auctore*, *rumor incertus*. Cattiva. *nuntius*, *rumor triſtis*. Che continua, *rumor conſtans*. Novella ſparſa. *rumor diſſipatus*, *vel ſparſus*. Novella per favola. *fabula*, *ae*.
Novellamente, di nuovo, di freſco. *nuper*, *recens*, *noviter*, *novo*.
Novellare, raccontar novelle. *fabulas narrare*, *fabulari*.
Novelliſta. *nuntiator*, *fabulator*.
Novelletta. *fabella*, *ae*.
Novello. *novellus*, *a*, *um*, *recens*.
Novembre, meſe. *November*, *bris*.

Nove-

Noverare, numerare. *numero, recenſeo.*
Noverazione. *numeratio.*
Novero, numero. *numerus.*
Noviſſimo. *noviſſimus, a, um.*
Novità. *novitas, atis.*
Noviziato. *tyrocinium.*
Novizio, tutto nuovo. *novitius, a, um, tyro.*
Nozze. *nuptiæ, arum.* Legittime. *juſtæ, legitimæ.* Non legittime. *nefariæ, inceſtæ.* Onorate. *plenæ dignitatis, ſplendidiſſimæ.* Di nozze. *nuptialis, & le.* Giorno deſtinato per far le nozze. *dies nuptialis, nuptiis addictus, dedicatus.* Convito di nozze. *nuptialis cœna.*
Nudare, ſcoprire. *nudo, denudo, ſpolio.*
Nudità. *nuditas, tis.*
Nudo, ignudo. *nudus, a, um.* D' amici. *nudus ab amicis, inops ab amicis.* Di ogni coſa. *ab omnibus rebus nudus.* D' onore, *nudus a decore.* Di parenti. *nudus a propinquis.* Mezzo nudo. *ſeminudus, a, um.*
Nulla, niente. *nihil.* Da nulla. *futilis, le.*
Nulladimeno. *tamen, nihilominus.*
Nulla più. *nihil magis.*
Nullo. Leggi niuno. *nullus, nemo.*
Nume, deità. *numen.*
Numerabile, che ſi può numerare. *numerabilis.*
Numerale, di numero. *numeralis.*
Numerare, annoverare, contare. *numero, computo, recenſeo.*
Numeratamente. *numerato.*
Numerazione. *numeratio, onis.*
Numerato, contato. *recenſitus, numeratus.*
Numero. *numerus, i.* Di gran numero. *numeroſus.*
Numeroſamente. *numeroſe.*
Numeroſo. *numeroſus, frequens.*
Numeroſità. *numeroſitas, frequentia, copia.*
Nunziare, o avviſare. *nuntio, as, facere certiorem.*
Nunzio, meſſaggiero, che porta nuove. *nuntius, ii.*
Nuocere, offendere. *noceo, obſum, officio.* Che non nuoce ad alcuno. *innocuus, innoxius.*
Nuora, la moglie di uno figliuolo. *nurus, us.*
Nuotare nell' acqua. *no, nas, nato, innare.* Nuotare all' incontro. *obnato.* Nuotare inſieme. *connato.* Nuotare oltre. *tranſnare.* Nuotare ſotto acqua. *ſubnato.*
che nuota. *natans, natabilis.*
Nuova. *nuntius, ii.* Dar buona nuova. *bene narrare, vel nuntiare, fauſta nuntiare.* Dar male nuove. *male narrare, vel nuntiare.*
Nuovamente, non è molto tempo. *nuper.*
Nuovo, freſco. *novus, novitius, recens, nuperus.* Nuovo, non più udito. *novus, inauditus.* Di nuovo. *denuo, iterum, de integro, rurſus.* Far di nuovo. *innovo.* Coſa fatta di nuovo. *res de integro facta.*
Nutricare, e nodrire. *nutrio, nutrico, nutricor, alo, paſco, educo, as.*
Nutrice, balia. *nutrix, icis, altrix.*
Nutrimento. *alimentum.*
Nutritivo. *alibilis, & le.*
Nutrito. *nutritus, altus.*
Nutritore. *nutritor, altor.*
Nutrizione. *nutritio.*
Nuvole, nube. *nubes, is, nubilum, i.* Nuvola picciola, nuvoletta. *nubecula, æ.* Generato di nuvola. *nubigena, æ.* Cacciar le nuvole. *nubes abigere.*
Nuvolare, oſcurarſi. *nubilo, nubilor.* Mentre fa nuvolo. *nubila, cælo nubilo.*
Nuvoloſo, pieno di nuvole. *nubilus, nubiloſus.*
Non nuvoloſo. *innubilus, a, um, innubis, & be, ſerenus, a, um.* Nuvoloſetto. *ſubnubilus.*
Nuvoloſità. *nubilum, i, nubium vis.*
Nuziale, di nozze, *nuptialis.*

O

O Particella ſeparativa. *aut, vel.*
O, ovvero. *aut, vel, ſeu, ſive.*
O, avv. di chiamare. *o, heus.*
Obbiettare, opporre con parole. *objicere, opponere.*
Obbediente, *obediens, parens, obtemperans, obſequens, dicto audiens, dicto parens, imperii audiens.* Poco obbediente. *male parens.* Molto obbediente. *bene parens.* Più obbediente. *obedientior, parentior, obſequentior.*
Obbedientemente. *obedienter, obſequenter.*
Obbedienza. *obtemperatio, obedientia, obſequium.* D' intelletto. *mentis, & rationis obſequium.* Di voto. *obſequium votivum.* Render l' obbedienza. *obedientiam deferre.*
Obbedire, o ubbidire. *obedio, is, obſequor, obtempero, pareo, auſculto, morem gero, morigero & morigeror, imperium exequi, imperata facere, juſſa exequi, peragere, imperio obſequi, dicto parere, dicto audientem eſſe, obedientem ſe præbere.* A tutti. *omnibus imperiis, vel omnium imperiis parere.* A uno. *cuipiam obedientem eſſe, cuiuſpiam dicto audientem eſſe, &c.*
Obbiettare. *objicio, oppono.*
Obbietto. *ſcopus, objectum.*
Obbiezione. *objectio, oppoſitio.*
Obblazione. *oblatio, onis.*
Obbligare. *devincio, is, obſtringo, is.* Obbligare alcuno con benefizj. *devincire aliquem beneficiis.*
Obbligare tutti i ſuoi beni per pegno. *omnia bona ſua pignori obligare.*
Obbligarſi, promettere. *polliceor, eris, promitto, is.*
Obbligazione, o obbligo. *obligatio, officium.* Obbligazione, che ſi fa per fare qualche coſa. *auctoramentum, i.* Obbligo di comparire, e preſentarſi in giudicio. *vadimonium.*
Obbligato. *devinctus, obligatus.* Per prezzo. *auctoratus.* Con benefizj. *devinctus beneficiis.*
Obbligato ſtrettamente. *ſummis beneficiorum vinculis obſtrictus.*
eſſere obbligato. *debeo, es.* Tenerſi obbligato, *habere gratias.* Io ſono obbligato ad amarti oltre modo, e a fare io ſervizio tuo, quanto io poſſa. *incredibilem tibi quendam amorem, & omnia in te ſumma, ac ſingularia ſtudia debeo.* Tu vedi, quanto io ti ſia obbligato. *Vides, quantum officii ſuſtineam.* Colui ne' è forte obbligato, nè però ſoddisfa al debito ſuo. *magna mihi debet ille beneficia, nec ſolvit.* Io ti ſarò molto più obbligato, che non ſono. *magnus ad tua priſtina erga me ſtudia cumulus accedet.* Io potrò malamente ſoddisfare all' obbligo, che ho teco. *tantum me tibi debere exiſtimo, quantum perſolvere difficile eſt.* S' io non poſſo ſoddisfare con gli effetti all' obbligo mio, non è conveniente ſoddisfargli con parole. *cui re vix referre gratiam poſſum, ei verbis non patitur res ſatisfieri.* Io gli ſono non ſolamente obbligato, ma obbligatiſſimo. *magna ejus in me non dico officia, ſed merita.*
Obblio, dimenticanza. *oblivio, onis.*
Obblivione, obblio, obblianza. *oblivio, onis.*
Obbliquo, traverſo. *obliquus, a, um.*
Obbrobrioſamente. *probroſe.*
Obbrobrio. *probrum, opprobrium.*
Oca. *anſer, eris.* Giovane. *anſerculus, pullus anſerinus.* Vecchia. *anſer vetulus.* Selvatica. *anſer ferus.* Di oca. *anſerinus, a, um.* Far il verſo dell' oca. *gingrio, is.*
Occare, rompere le zolle della terra, erpagare. *occo, as.* Occatore, chi occa. *occator, oris.* L' occare. *occatio.*
Occaſione, opportunità. *occaſio, tempus, facultas, opportunitas.* Picciola. *occaſiuncula.* Pigliar l' occaſione. *occaſionem capere.* Abbracciar l' occaſione. *tenere, vel amplecti occaſionem.* Servirſi dell' occaſione. *uti occaſionem.* Perdere l' occaſione. *deeſſe occaſioni.* Dar' occaſione. *anſam dare, vel præbere.* Venendo, o porgendo l' occaſione. *data, vel oblata occaſione.* Aver' occaſione. *cauſam habere.* Occaſione di lamentarſi. *locus expoſtulandi.* In tutte le occaſioni. *omnibus in rebus, omnibus locis.* L' occaſione è perduta. *elapſa de manibus eſt occaſio, præteriit, fugit, amiſſum tempus eſt, prorſus periit occaſio, tempus, opportunitas.*
Occaſo, il Ponente. *Occaſus, ſus.*
Occhiale. *vitrum oculorum.*
Occhiata. *obtutus, oculi ictus, aſpectus.*
Occhiare, peſce. *melanurus, i.* Occhiatello. *torpedo, inis.*
Occhio. *oculus, i.* Acuto. *lynceus, acer, argutus.* Picciolo. *ocellus.* Dritto. *rectus.* Storto. *perverſus.* Sano. *integer.* Leggiadro. *venuſtus.* Giudizioſo. *eruditus.* Cavar gli occhi. *fodere, vel eruere oculos.* Medico da occhi. *medicus ocularius.* Patir male di occhi. *lippio, is.*
bianco dell' occhio. *albumen, albugo.*
cantone dell' occhio. *hirquus, orum.*
nero dell' occhio. *pupilla, æ, & pupula, æ.*
pupilla dell' occhio. *pupilla, æ.*
Occhio della vite. *gemma, æ.*
Occhio del tetto, luminale. *impluvium, ii.*
Occhio di bue, erba. *buphthalmion, ii.*
Occhiuto. *oculatus, a, um, oculeus, a, um.*
Occidentale, di Ponente. *occidentalis, occiduus.*
Occidente, Ponente. *Occidens, Occaſus.*
Occidere. V. uccidere. *occido, neco.*
Occorrenza. *occaſio.* Per accidente. *eventus, caſus.* Per biſogno. *opus.*
Occorrere, accadere. *accidit, evenit, contingit.* Occorrendo. *ſi contigerit.* Occorſo. *quod contigit.*
Occorrere, biſognare. *opus eſt, uſu fert.*
Occultamente. *occulte, latenter, clam.*
Occultare, naſcondere. *occulto, as, occulo, is.*
Occultarſi, naſconderſi. *lateo, es, delitesco, es.*
Occulto, naſcoſto. *abditus, occultus.*
Occupare, impedire. *occupo, as.*
Occupazione, impedimento. *occupatio, onis.*
Occupato, impedito. *occupatus, diſtentus, impeditus, detentus.*
Ode, o oda, ſorta di compoſizione poetica. *ode, es.*
Odiare, portar' odio, aver' in odio. *odi, iſti, odio habeo.*
Odiato, avuto in odio. *inviſus, peroſus, exoſus, odioſus.*
Odio. *odium, ii.* Grande, *immane, acerbum.* Da nemico. *capitale, hoſtile.* Particolare. *præcipuum.* Perpetuo. *ſempiternum.* Secreto. *obſcurum, intimum, inteſtinum.* Scoperto. *apertum.*
Odioſamente, con odio. *odioſe.*
Odioſo, moleſto, nojoſo. *odioſus, inviſus, infenſus.*
Odorare, attrarre odore. *odoror, olfacio, is.* Per render' odore. *oleo, es.* Per dar odore a qualche coſa. *odoro, inodoro.*
Odoramento, *odoratus, odoratio, olfactus.*
Odorato, uno de' cinque ſenſi. *odoratus, olfactus.* Odorato, aggett. che rende odore. *odoratus, odorifer, bene olens.*
Odore. *odor, oris.* Dell' arroſto. *nidor, oris.* Buono. *ſuavis.* Cattivo. *gravis.* Forte. *acer.* Di fumo. *fumeus.* Di muffa. *mucidus.* Di zibetto. *murinus.* Render odore. *redoleo.* Render cattivo odore. *oboleo.* Che ha odore. *olidus, a, um.* Che ha grande odore. *odorus, a, um.* Che ha triſto odore. *graveolens, entis.* Senza odore. *inodorus, a, um.*
Odori, cioè profumi. *odoramenta, orum.*
Odorifero, che rende buono odore. *fragrans, odorifer.*
Odoroſo, cioè pieno di odori. *odoratus, odorus, odorifer.*
Offendere, nuocere ad alcuno. *lædo, offendo, noceo, violo.*
Offenſione, offeſa. *offenſio, noxa, æ.* Offeſa picciola. *offenſiuncula.* Offeſe grande. *offenſa gravis.*
Offerire, far offerta. *offero, defero, polliceor, exhibeo.* Ajuto, o ſoccorſo. *offerre auxilium.*
Offerta, promeſſa. *promiſſio, oblatio.* Offerta, come ſi fa all' Altare. *oblatio, donum.* Offerta ſopra qualche coſa, che ſi vende. *licitatio, onis.*
Offeſa. *offenſio, injuria.*
Offeſo. *læſus, offenſus.*
Officiale, e ufficiale. *magiſtratus, officialis.*
Capitano. *dux cohortis.*
Collonello. *tribunus militum.*
Commiſſario delle vettovaglie. *a commeatu, & præfectus annonæ.*
Furiero. *menſor, oris, & deſignator diverſoriorum.*
Generale. *Imperator, oris.*
Generale della cavalleria. *magiſter equitum.*
Luogotenente del Generale. *legatus, i.*
Maeſtro di campo. *præfectus caſtrorum, & tribunus militum.*
Reviſore delle ſentinelle. *teſſerarius, ii.*
Sargente. *ductor ordinum.*
Sopraſtante alle carrette. *præfectus vehiculorum.*
Sopraſtante ai maeſtri. *præfectus fabrorum.*
Tamburino. *tympanotriba, tympaniſta, æ.*
Teſoriero. *præfectus ærarii, quæſtor.*
Trombetta. *tubicen, inis.*
Officiali della Città, Sopra gli Archivj. *curatores tabulariorum.*
Sopra l' entrate. *curatores ærarii.*
Sopra le fabbriche. *curatores ſartorum tectorum, Ædiles.*
Sopra le vettovaglie. *præfecti annonæ.*
Sopra le ſtrade. *curatores viarum.*
Officio, ufficio. *officium, munus, partes, ium.* Far l' officio ſuo. *officii ſui partes implere.*
Officio, cioè ſervizio. *officium.*
Officio, governo, cura, carico. *regimen, munus.* Pigliar un officio. *munus aliquod ſuſcipere.* Rinunciar l' officio. *munere ſe abdicare, vel munus abdicare.* Sfuggir l' officio. *munus defugere.* Uſcir d' officio. *munere abire.* Entrar in officio. *munus inire.* Ripigliar l' officio, ritornare all' officio. *ſuum munus repetere, ſe ad ſuum munus revocare.* Eſſer ſopraſtante a qualche officio. *alicui munori præeſſe.* Intrometterſi nell' officio altrui. *munus inire alienum.* Dar un officio ad uno. *munus alicui mandare, vel demandare, vel aſſignare.* Conſervare uno nell' officio. *regimen alicui continuare, imperium alicui prorogare.* Fare uno ſopraſtante a qualche officio. *muneri cuipiam aliquem præponere, vel præficere.* Privar uno dell' officio. *munere quempiam orbare, munus alicui abrogare.*
Officio, orazione. *preces, precationes.*
Officioſamente, corteſemente. *officioſe, comiter, civiliter.*
Officioſo. *officioſus.*
Offuſcare. *obſcuro, tenebras offundo.*
Oggetto, ſuggetto. *materia, res ſubjecta.* per il fine, diſegno. *ſcopus, conſilium.*
Oggi, oggidì, oggigiorno. *hodie, hoc tempore.*
Oggimai, ormai. *jam.*
Oglio, olio. *oleum, ei.* Di mandorle. *oleum amygdalinum.* Di olive immature. *oleum omphacinum.* Di noci. *oleum caryinum.* Di terebinto. *oleum terebinthinum.* Di pece. *piſſelæum, i, oleum picinum, vel piſſinum.* Roſato. *oleum roſaceum, oleum roſæ.* Di cedro. *cedrinum.* Di ſpigo. *nardinum.* Violato. *oleum violaceum.* Di catogni. *oleum cydoninum.* Di gigli. *oleum liliaceum.* Di gigli paonazzi. *oleum irinum.* Di giunco. *oleum juncinum.* Di lauro. *oleum laurinum.* Di roſe. *rhodinum.* Di balſamo. *oleum balſaminum.* Melaro. *elæomeli.* indeclin. Artifiziale. *oleum factitium.* Da mangiare. *oleum cibi cauſa factum, cibale, eſculentum.* Da abbruciare. *oleum lucernarium.* Medicinale. *medicamentarium.* Maturo, o Stagionato. *maturum.* Di olive acerbe, immature. *acerbum.* Di oglio. *oleaceus.* Ogliaro, chi fa, o vende oglio. *olearius.* Vaſo da oglio. *lecythus, i.*
Ogni, ciaſcuno. *omnis, & omne.* Ogn' uno. *omnes, quiſque, unuſquiſque, nullus non, nemo non.* Ogni coſa. *omnia.* Ogni punto, o momento. *omnibus momentis, ſingulis momentis.* Ogni duo momenti. *altero quoque momento.* Ogni tre momenti. *tertio quoque momento.* Coſì delle altre

per-

parti del tempo. Ogni ora. *omnibus horis*, &c. Ogni ore più. *magis*, *atque magis*. Ogni giorno. *quotidie*, *quotidiano*, *omnibus diebus*, &c.
Ogni meſe. *ſingulis menſibus*, &c. Ogni anno. *quotannis*, *ſingulis annis*. Ogni etade. *omnibus ætatibus*, &c. Ogni volta che. *quotieſcunque*. Ad ogni modo. *nihilominus*, *omnifariam*.
Oh, ah, eh, interjezione. *heu*, *ohe*, *vah*.
Oi, voce di dolore. *hei*, *heu*. Oimè. *heu me*, *hei mihi*. Oiſe. *heu ſibi*.
O là. *heus*, *heus tu*.
Oleezare, render odore. *oleo*, *es*, *redoleo*.
Olfare, odorare. *olfacere*.
Oliandolo, che vende oglio. *olearius*.
Oliato, condito d'oglio. *oleo conditus*.
Ol bano, inceuſo. *thus*, *thuris*.
Oligarchia, dominio di alcuni pochi. *paucorum imperium*.
Olire, render' odore. *oleo*, *redolere*.
Oliva, frutto. *olea*, *oliva*, *bacca olea*, *vel oliva*. Oſſa dell' oliva. *ſanſa*, *vel ſamſa*, *a*. Oliva metura, o che comincia ad annerarſi. *drupa*, *olea carnoſa*. Concia. *colymbas*, *adis*. Da conciata. *olea conditanea*. Groſſa, grande. *grandis*, *regia*. Lunga. *radius*, *ii*. Negra. *olea matura*. Schietta. *pura*. Primaticcia. *olea præcox*. Raccolta d' olive, a tempo di raccoglierla. *oleitas*, *olivitas*, *olearum vindemia*. Cogliere l' oliva. *oliveo*, *as*, *oleam legere*, *colligere*. Simile ad oliva. *oleaceus*. Di oliva. *oleagineus*. Pertinente all' oliva. *olivarius*.
Oliveſtro, olivo ſalvatico. *oleaſter*. Per di color d'oliva. *pallidus*, *fuſcus*.
Oliveto, luogo piantato d' olivi. *oletum*, *olivetum*, *ager olea conſitus*.
Olivo, albero. *olea*, *æ*, *oliva*, *æ*.
Olmo, albero. *ulmus*, *i*. Seme di olmo. *ſamara*, *æ*. Olmo ombroſo co' rami ſparſi. *ulmus patulis opaca ramis*. Luogo piantato di olmi. *ulmarium*. Di olmo. *ulmeus*.
Oltra, oltre. *ultra*, *extra*, *præter*, *ſupra*. Oltre, cioè di là. *trans*. Oltre di queſto. *præterea*, *inſuper*, *ad hæc*. Più oltre. *ulterius*. Oltre modo, o miſura. *extra*, *præter*, *ſupra*, *ultra modum*, *vel immaniter*, *immodice*, *ſine modo*. Oltre il mio volere, o penſiero. *præter voluntatem meam*, *ex animo*. Oltre quello, che ſperave. *præter omnem ſpem meam*. Oltre che. *præter id*, *quod*, *præterquam quod*.
Oltraggiare, ingiuriare. *injuria afficere*, *injuriam facere*, *inferre*. Aſſai. *injuriis onerare*. Con parole in collera. *rabide in aliquem*. Oltraggiato. *iniuratus*, *conſtitus injuria*, *vel injuriis*. Oltraggio. *injuria*, *æ*.
O l'uno, o l'altro. *alteruter*, *a*, *um*.
Omaccio, uomo diſadatto. *nullius frugis homo*, *homo nequam*.
Omaggio. *tributum*. Chi rende omaggio. *tributarius*.
Omai, ormai. *jam*.
Ombellico, bellico. *umbilicus*, *i*.
Ombra. *umbra*, *æ*. Ombreggiare. *obumbro*, *inumbro*, *opaco*. Fatto d' ombre. *umbratilis*.
Ombracolo, luogo, che fa ombra. *umbraculum*.
Ombroſo, cioè ſoſpettoſo. *ſuſpicax*, *acis*. Ombroſo. *opacus*, *umbroſus*. Ombroſo, cioè pauroſo. *pavidus*.
Ombrella. *umbella*, *umbraculum*.
Ombrina, peſce. *umbra*, *æ*, *ſciena*, *æ*.
Omei, lamenti, eſclamazioni di dolore. *ejulatus*, *gemitus*.
Omelia, omilia. V.
Omero, ſpalla. *humerus*.
Omettere, e ommettere. *omittere*.
Omicciuolo, omicciato. *homunculus*, *homuncio*, *homulus*.
Omicida. *homicida*.
Omicidio. *homicidium*.
Omilia. *ſacra oratio*, *concio*.
Oncia, la 12. parte della libra, o del piede [illegible]. *uncia*, *æ*. Mezz' oncia. *ſemuncia*. *uncia pars dimidia*. Un' oncia, e mezzo. *ſeſcuncia*, *ſeſcunx*, *cis*. Di un' oncia. *uncialis*, *unciarius*. Di mezz' oncia. *ſemuncialis*, *ſemunciarius*. Di un' oncia, e mezza. *ſeſcuncialis*. Ad oncia ad oncia. *unciatim*. Oncietta. *unciola*, *æ*. Oncia groſſa. *uncia major*. Che peſa un' oncia. *uncialis*. Due oncie. *ſextans*, *antis*. Tre oncie. *quadrans*, *antis*. Quattro oncie. *triens*, *entis*. Cinque oncie. *quincunx*, *uncis*. Sei oncie. *ſemiſſis*. Sette oncie. *ſeptunx*, *uncis*. Otto oncie. *bes*, *beſſis*. Nove oncie. *dodrans*, *antis*. Dieci oncie. *dextans*, *antis*. Undeci oncie. *deunx*, *uncis*. Dodeci oncie. *as*, *aſſis*.
Oncino, rampino. *uncus*, *ci*. V. uncino.
Onda. *unda*, *æ*, *fluctus*, *us*. A foggia di onda. *undatim*. Fatto di onde. *undoſus*, *a*, *um*. Pieno di onde. *undoſus*, *a*, *um*.
Onde, da onde, d' onde. *unde*. Onde, per la qual coſa. *quare*, *quamobrem*, *quocirca*.
Ondeggiamento. *fluctuatio*, *onis*.
Ondeggiante. *undans*, *antis*, *fluctuans*, *tis*.
Ondeggiare. *fluctuo*, *undo*, *as*. Ondeggiare ſopra l'acqua. *fluito*, *as*.
Oneſtà. *honeſtas*.
Oneſtamente. *honeſte*.
Oneſto. *honeſtus*.
Ongaro, donato. *aureus Hungaricus*.
Ongere, ungere. *ungo*, *is*.

Onghia, unghia. *unguis*.
Onninamente, affatto. *omnino*.
Onnipotente. *Omnipotens*.
Onnipotenza. *Omnipotentia*.
Onorare. *honoro*, *veneror*, *colo*.
Onore. *honor*.
Onorevolmente. *honorifice*.
Onta, diſpetto, villania. *Injuria*, *contumelia*.
Onuſto, carico. *onuſtus*, *a*, *um*.
Opaco, ombroſo. *opacus*, *a*, *um*.
Opera, fatica. *opera*, *æ*. Opera, che ſi compone. *opus*, *operis*. Opera bella. *opus præclarum*. Opera faticoſa. *opus arduum*, *opus difficile*, *opus magni laboris*. Opera compita. *opus perfectum*, & *opus elaboratum*. Opera di molta ſpeſa. *opus multæ impenſæ*. Opera di molto tempo. *opus multi anni*. Opera triſta. *maleſactum*, *i*, *maleficium*, *ii*.
Operajo, che lavora per ſalario. *mercenarius*, *operarius*, *opera*.
Operare, fare. *ago*, *gis*, *operor*, *facio*.
Operazione. *actio*, *onis*, *operatio*.
Operatore, chi opera, e fa. *actor*, *factor*.
Operetta, picciola opera. *opuſculum*, *li*.
Opinione, ſtima, giudizio. *opinio*, *ſententia*. Aver opinione, eſſer d' opinione. *opinor*, *arbitror*, *cenſeo*, *exiſtimo*, *reor*.
Opio, ſugo di papaveri. *opium*, *ii*. Opiare. *opium dare*, *præbere*, *adhibere*, *propinare*, *infundere*, *ingerere*, *ſoporare*. Opiamento. *opii propinatio*. Opiatore. *opii propinator*. Opiato, meſcolato con opio. *opio mixtus*, *vel temperatus*. Opiato, chi ha preſo l' opio. *opio imbutus*, *vel potatus*.
Oppio, o pioppo, albero. *populus*, *i*. Barbareſco. *populus Libyca*. Coſa, che produce oppi. *populifer*. Di oppio. *populeus*, *populneus*, *populnus*. Luogo piantato di oppi. *populetum*, *i*.
Oppilare, vale chiudere. *oppilo*, *obſtruo*, *claudo*.
Oppilazione. *oppilatio*.
Opporre, contrapporre. *oppono*, *objicio*. Opporſi, reſiſtere. *obſiſto*, *reſiſto*, *repugno*, *intercedo*.
Opportunità, occaſione. *opportunitas*, *occaſio*, *tempus*, *facultas*.
Opportuno, comodo, a tempo. *opportunus*.
Opportunamente. *opportune*, *peropportune*, *tempore opportuno*.
Oppoſizione, contrarietà. *oppoſitio*, *repugnantia*.
Oppoſto. *oppoſitus*, *obſitus*.
Oppreſſione, violenza. *oppreſſio*, *vis*.
Oppreſſo, aggravato. *oppreſſus*, *a*, *um*.
Opprimere, aggravare. *opprimo*, *is*.
Opprobrio. *probrum*, *i*.
Oppugnare, contrariare. *oppugno*, *impugno*.
Opulenza, ricchezza. *opulentia*, *divitiæ*.
Opra. V. opera.
Ora, ſuſt. parte indefinita del giorno. *hora*, *ræ*.
Ora, avverb. *nunc*.
Oracolo, riſpoſta di Nume Divino. *oraculum*, *i*.
Orare, pregare. *oro*, *rogo*, *obſecro*, *obteſtor*, *precor*, *ſupplico*, *preces concipere*, *vel fundere*.
Orare, parlamentare, aringare. *concionor*, *dico*, *oro*, *concionem habere*, *orationem habere*.
Orata peſce. *aurata*, *æ*, *orata*, *æ*.
Orazione, diceria. *oratio*, *onis*.
Orazione, preghi. *oratio*, *precatio*, *preces*.
Oratore. *orator*, *oris*. Compito di tutto punto. *orator plenus*, & *perfectus*. Di qualche conſiderazione. *non contemnendus*. Oratorello. *rabula*. Pertinente ad oratore. *oratorius*, *a*, *um*. Oratoriamente. *oratorie*.
Oratorio, cappella. *ædicula*, *ſacellum*.
Orbacca, bacca, coccola. *bacca*.
Or bene. *nunc igitur*.
Orbo, cieco. *cæcus*.
Orca, peſce. *orca*, *æ*.
Orcio, e orciuolo vaſo. *urceus*, *ei*. Orcio picciolo. *urceolus*.
Orciolajo. *figulus*.
Ordegno, coſa artificiale. *machina*, *machinamentum*, *machinatio*, *inſtrumentum*.
Ordinanza. *ordinatio*, *ſeries*, *conſtructio*. Di ſoldati. *acies*, *agmen*. Mettere in ordinanza. *inſtruo*, *is*.
Ordinare, diſporre, metter in ordine. *ordino*, *diſpono*, *compono*, *digero*, *inſtruo*, *inſtituo*. Ordinare le coſe della guerra. *rem militarem conſtituere*, *collocare*, *componere*. Ordinare la cena, o pranzo. *inſtruere*, *vel apparare cœnam*, *vel prandium*.
Ordinare, determinare, deliberare. *decerno*, *ſtatuo*, *conſtituo*.
Ordinare, comandare, dar ordine. *impero*, *præcipio*, *mando*, *præſcribo*. Ordinare la medicina. *curationem præſcribere*. Ordinare li corrieri. *inſtituere tabellarios*. Ordinare la Proceſſione. *ſupplicationem decernere*. Ordinare la mercede. *mercedem vel ſtipendium decernere*. Ordinare la ſpeſa per un'anno. *ſumptum annuum decernere*.
Ordinare, conferire il Sacramento dell' Ordine. *Ordinis Sacramentum miniſtrare*, *initiare ſacris*. Da Meſſa. *aliquem Sacerdotem conſecrare*. Da Diacono, ec. *Diaconatum alicui conferre*. Ordinarſi negli Ordini ſacri. *ſacris Ordinibus initiari*. Da epiſtola, ec. *Subdiaconatum ſuſcipere*.
Ordinariamente. *fere*, *ferme*, *plerumque*. Con modo ordinario. *vulgariter*.

Ordinario, conſueto, ſuſt. *conſuetudo*, *inis*. Più dell' ordinario. *ſupra conſuetudinem*.
Ordinario, aggett. *ordinarius*, *conſuetus*, *vulgaris*. Conſegli ordinarj. *ordinaria conſilia*.
Ordinatamente. *ordine*, *ex ordine*, *per ordinem*, *ordinate*, *ordinatim*.
Ordinazione, diſpoſizione. *diſpoſitio*, *inſtructio*, *ordinatio*.
Ordinazione, comandamento. *imperium*, *juſſum*, *mandatum*.
Ordinazione, determinazione. *decretum*, *conſtitutio*, *ſanctio*, *onis*. Del popolo. *plebiſcitum*, *rogatio Tribunitia*. Del Prencipe. *conſtitutio*, *decretum Principis*. Del Senato. *Senatus conſultum*, *lex Senatus*, *auctoritas Senatus perſcripta*.
Ordinazione ſacra. *conſecratio*, *initiatio*, *ordinatio*, *Sacramentum Ordinis*.
Ordinato, regolato, meſſo in ordine. *ordinatus*, *paratus*, *inſtructus*. Per determinato. *decretus*, *conſtitutus*. Per commeſſo, o comandato. *imperatus*, *mandatus*. Nelli ſacri Ordini. *initiatus*, *conſecratus*.
Ordine, diſpoſizione di coſe a ſuo luogo. *ordo*, *inis*, *diſpoſitio*, *onis*, *ſeries*, *ei*. Per la commiſſione. *mandatum*. Per la regola, e modo. *modus*, *norma*, *inſtitutum*. Per la Religione. *Religio*. Per l' Ordine ſacro. *Ordo*, *initia*, *orum*, *initiationes*. Ordine alla roveſcia. *ordo præpoſterus*. Eſſere in ordine. *paratum eſſe*. Metterſi all' ordine. *ſe ad aliquod accingere*, *parare*, *inſtruere*. Metter per ordine. *ordine ponere*.
Ordire, cominciare. *ordior*, *exordior*. Ordire la tele. *ordiri telam*.
Orecchia, orecchio. *auris*, *is*, *auricula*. Orecchie bramoſe d' udire. *aures ſitientes*, *avidæ*. Avvicinar le orecchie. *aures admovere*. Orecchiuto, chi ha grandi orecchie. *auritus*, *a*, *um*. Senza orecchie. *inauritus*, *vel inauditus*, *ſurdus*.
Orecchino, pendente dell' orecchie. *inauris*, *is*.
Orefice, che lavora d' oro, e d' argento. *aurifex*, *ficis*, *faber aurarius*, *vel argentarius*.
Oreria, più coſa d'oro lavorato. *aurum factum*.
Orfano, privo di padre, e di madre. *orbus*, *parentibus orbus*.
Organo, ſtrumento muſicale. *organum*, *i*.
Orgoglio, ſuperbia. *ſuperbia*, *faſtus*.
Orgoglioſo. *ſuperbus*, *elatus*.
Oriente, Levante. *Oriens*, *tis*, *Ortus*, *us*. Da oriente a occidente. *ab ortu ad occaſum*. Orientale. *Eous*, *a*, *um*, *orientalis*, & *le*.
Origano, erba. *origanum*, *i*.
Originale, che ha origine. *originalis*, *originarius*. Per la prima ſcrittura, o pittura. *autographum*, *i*, *exemplar*, *aris*.
Origine, principio. *origo*, *inis*, *ortus*, *us*. Aver origine. *genus ducere ab aliquo*. Che ha origine. *oriundus*, *a*, *um*.
Origliere, guanciale. *pulvinar*.
Orina. *urina*, *æ*, *lotium*, *ii*.
Orinale. *matula*, *æ*. Orinaletto. *matella*, *æ*, *matellio*, *onis*.
Orinare, piſciare. *mejo*, *mejis*, *mingo*, *is*. Difficoltà d' orinare. *dyſuria*, *æ*, *urinæ difficultas*.
Oriſo. *boraginum*, *elephodra*, *boracium*.
Orizzontale. *juxta finitorem*.
Orizzontalmente. *ſecundum finitorem*.
Orizzonte, circolo, che divide il Cielo in due emiſferi. *finitor*, *finiens*.
Orlare, far l' orlo. *oram aſſuere*.
Orlatura. *oræ textus*.
Orliccio, eſtremità. *ora*. Per croſta di pane. *panis cruſtum*.
Orlo, eſtremità. *extremitas*, *ora*. Orlo della veſte. *ora*, *æ*, *fimbria*, *æ*.
Orma, pedata. *veſtigium*, *ii*.
Ormiſino. *textus bombycinus*, *o ſerica*.
Ornamento. *ornamentum*, *i*, *ornatus*, *us*. Per l' acconciamento, ed eleganza. *concinnitas*. Per ornamento. *ad ornatum*, *vel ornamentum*.
Ornare, adornare. *orno*, *exorno*, *adorno*, *perorno*. Per acconciare. *como*, *is*. Ornarſi. *ornor*.
Ornatamente. *ornate*, *concinne*.
Ornato, adorno. *ornatus*, *comptus*. Molto ornato. *exornatus*, *perornatus*. Non ornato. *inornatus*, *incultus*, *incomptus*.
Orno, albero. *ornus*. Di orno. *orneus*.
Oro, metallo. *aurum*, *i*. Fino, e purgato. *excoctum*, *purgatum*, *obrizum*. Battuto, o coniato. *percuſſum*, *ſignatum*. Lavorato. *factum*. Non lavorato. *infectum*. Falſificato. *adulteratum*, *adulterinum*. Meſcolato con rame. *æroſum*. Filato. *netum*, *in fila nevatum*. Coſa fatta d' oro. *aureus*, *a*, *um*. Di color d' oro. *flavus*, *a*, *um*. Minera d' oro. *aurifodina*.
Orpello, rame in lamine ſottili indorate. *æris bractea*. Orpellato. *bracteatus*, *a*, *um*.
Orpimento. *auripigmentum*, *arſenicum*.
Orrendo, orribile. *horrendus*, *horribilis*.
Orrido, ſpaventevole. *horridus*.
Orrore, paure eccesſiva. *horror*.
Orſa, animale. *urſa*, *æ*. Per coſtellazione. *urſa*, *cæleſtis urſa*. Orſa maggiore. *Helice*, *Septentriones majores*. Orſa minore. *Cynoſura*, *Septentrio minor*. Maggiore, e minore. *Arcti duæ*, *geminæ*, *Arctus utraque*. Coſa ſpettante all' Orſe. *Arcticus*, *Arctous*.
Orſo. *urſus*, *i*. Di orſo. *urſinus*.
Orsù, particola eſortativa. *age*, *agite*. Orsù, orsù,

orsù. *age*, *age*. orsù eia. *age jam*. orsù, non ne parliamo più. *age*, *hæc miſſa facimus*,

Ortica, erba. *urtica*, *æ*.

Orto, naſcimento. *ortus*.

Orto, giardino. *hortus*. Orticello. *hortulus*.

Ortolano. *olitor*.

Ortolano, uccello. *miliaria*, *æ*.

Orza, corda, che lega l'antenna a man ſiniſtra. *pes ſiniſter*.

Orzajuolo, bollicina ne' peli degli occhi. *crithe*, *es*, *hordeolus*.

Orzo, biada. *hordeum*, *ei*. Scorzato. *ptiſana*, *æ*. Di due ordini di granella, di tre, ec. *hordeum diſtichum*, *triſtichum*, *tetraſtichum*, *pentaſtichum*, *hexaſtichum*, *&c.* Di orzo. *hordeaceus*. Pertinente a orzo. *hordearius*. Orzata. *ptiſana*, *æ*.

Oſare, ardire. *audeo*, *es*. Molto. *majorem in modum audere*.

Oſcenità. *obſcœnitas*. Oſceno. *obſcœnus*. Oſcenamente. *obſcœne*.

Oſcuro. *obſcurus*, *ater*, *tenebricoſus*, *nubilus*. Aſſai oſcuro *perobſcurus*. Oſcuretto. *ſubobſcurus*. Oſcuro, ſoſt. di pittura. *umbra*, *æ*.

Oſcurità. *obſcuritas*, *tenebræ*, *arum*. Degli occhi. *caligo*, *ginis*.

Oſcurezione, oſcuramento. *obſcuratio*, *onis*.

Oſcuramente. *obſcure*.

Oſcurare. *obſcuro*, *obumbro*, *obſcuritatem*, *vel tenebras offerre*, *tenebras obducere*.

Oſcurarſi. *obſcurer*. s'oſcura, ſi ſera. *veſperaſcit*, *adveſperaſcit*.

Oſpitale, che uſa oſpitalità. *hoſpitalis*.

Oſpitalità. *hoſpitalitas*.

Oſpitalmente. *hoſpitaliter*.

Oſpite. *hoſpes*.

Oſpizio. *hoſpitium*, *diverſorium*.

Oſſatura. *Oſſea compago*, *aut ſtructura*.

Oſſeo, d'oſſo. *oſſeus*.

Oſſequio. *obſequium*.

Oſſequioſo. *obſequioſus*, *officioſus*.

Oſſerello. *oſſiculum*.

Oſſervanza di ciò, che ſi promette. *fidei conſervatio*, *promiſſi conſtantia*, *vel fides*. Per riverenza. *obſervantia*, *æ*.

Oſſervare, por mente, conſiderare con attenzione. *obſervo*, *as*.

Oſſervazione, riguardo. *obſervatio*, *onis*.

Oſſo. *os*, *oſſis*. Del capo. *calva*, *æ*. Del collo. *cervix*, *icis*. Della ſchiena. *vertebræ*, *arum*. Della gamba. *tibia*, *æ*. Di olive. *oſſa olearum*, *nuclei olearum*. Oſſo con carne, o pelle. *os carne*, *& pelle amictum*. Senza carne, o pelle. *os carne*, *& pelle nudum*, *vel nudatum*. Oſſo maſſiccio. *os concretum*. Oſſo ammaccato. *os colliſum*. Diſunito. *diductum*. Slogato, o moſſo. *luxatum*, *ſua ſede motum*. Rallogato *repoſitum*. Bucato. *os foratum*. Rompitore d'oſſa. *oſſifragus*. Rimettere un oſſo slogato. *os luxatum*, *vel motum reponere*. Di oſſo. *oſſeus*, *a*, *um*. Senza oſſo. *exos*, *exoſſatus*. Di oſſetto in oſſetto. *oſſiculatim*. Giuoco di oſſetti, come dadi, o tarſacci. *talorum ludus*.

Oſſoſo, e oſſuto, di grandi oſſa. *Oſſuoſus*.

Oſtacolo, impedimento. *obex*, *obicis*, *obſtaculum*, *li*.

Oſtaggio, ſtatico. *obſes*, *ſidis*.

Oſtare, impedire. *obſto*, *obſtas*, *obſiſto*, *is*.

Oſte, quegli, che alberga altrui. *caupo*. Per eſercito. *exercitus*.

Oſtello. *domicilium*, *caupona*.

Oſtentamento, oſtentazione. *oſtentatio*, *jactatio*.

Oſteria, albergo. *caupona*, *diverſorium*.

Oſtia. *hoſtia*.

Oſtile, nimico. *hoſtilis*, *inimicus*, *infeſtus*.

Oſtilmente. *hoſtiliter*.

Oſtinarſi, fermarſi in un propoſito. *obfirmare animum*.

Oſtinatamente. *obfirmate*, *obſtinate*, *pertinaciter*.

Oſtinazione, pertinacia. *pervicacia*, *obſtinatio*.

Oſtinata, di ſua teſta. *pertinax*, *pervicax*, *obfirmatus*.

Oſtrica, ſpecie di conchiglia marina. *oſtrea*, *æ*, *oſtreum*, *i*. Vivajo, dove ſtanno le oſtriche. *oſtrearium*.

Oſtro, ſangue di conchiglia, con cui ſi tinge lo ſcarlato. *oſtrum*, *i*.

Oſtro, vento, *Auſter*, *ſtri*, *Notus*, *ti*.

Oſtro garbino, vento. *Eurus*, *Auſter*, *Libonotus*.

Oſtro ſirocco, vento. *Euronotus*.

Otre, pelle da porvi vino, o oglio, *uter*, *utris*, picciol otre. *Utriculus*.

Ottangolare. *octangulus*, *octogonus*.

Ottangolo. *octangula figura*.

Ottante. *octoginta*. Ottanta mille. *octoginta millia*. A ottanta, a ottanta. *octogeni*, *æ*, *a*. Ottanta volte. *octogies*.

Ottanteſimo. *octogeſimus*.

Ottava parte. *bes*, *beſſis*.

Ottavo. *octavus*, *a*, *um*.

Ottenebrare, oſcurare. *obſcuro*, *tenebras offundo*.

Ottenere, impetrare. *obtineo*, *impetro*. Pregando. *exoro*. Per forza. *extorqueo*. Per forza, o per amore. *aut vi*, *aut voluntate imperrare*. Per impadronirſi. *potior*, *itis*. Ottenere il governo d'una Provincia. *obtinere Provinciam*. Ottenere la vita ad alcuno. *impetrare alicui ſalutem*. Ottenere la coſa deſiderata, *rem exoptatam*, *vel exoptatiſſimam conſequi*,

Ottimamente, perfettamente. *optime*.

Ottimo, perfetto. *optimus*, *a*, *um*.

Otto, numero. *octo*. Otto volta. *octies*. A otto, a otto. *octoni*, *æ*, *a*. Di otto piedi, *octipes*, *edis*. Di otto doppi. *octuplus*, *octuplicatus*.

Ottobre, meſe. *october*, *bris*.

Ottocento, num. *octingenti*, *æ*, *a*, *vel octies centies*. Ottocento volte. *octingenties*, *vel octies centies*. A ottocento, a ottocento. *octingentenı*, *vel octincentenı*.

Otto mille. *octo mille*, *vel millia*. Ottomille volte. *octies millies*. A otto mille, a otto mille. *octies milleni*.

Ottonario. *octonarius*, *a*, *um*.

Ottone, metallo. *orichalcum*, *æs coronarium*.

Ottuſità. *hebetudo*, *ſtupiditas*.

Ottuſo, groſſolano. *hebes*, *tis*, *obtuſus*, *ſtupidus*, *bardus*, *plumbeus*. Eſſere ottuſo. *hebeo*, *es*. Divenir ottuſo. *hebeſco*, *is*.

Ovale. *ovatus*, *a*, *um*.

Ovato. *ovatus*, *a*, *um*.

Ove. *ubi*.

Ovile, ſtalla di pecore. *ovile*, *is*.

Ovo. *ovum*, *i*. Sterile. *irritum*, *ſterile*, *infecundum*. Freſco. *recens*. Da ſorbire. *molle*. Mezzo duro. *adorum*. Groſſo. *decumanum*. Con due roſſi. *geminum*. Senza roſſo. *irritum*. Covato. *incubatum*. Da eſſer covato. *pulliſcrus*, *incubandum*. Roſſo d'ovo. *vitellus*, *i*, *luteum ovi*. Bianco. *albumen*, *albugo*, *album ovi*. Fare l'ova. *ovum edere*, *gignere*, *parere*. Por l'ova ſotto la chioccia. *ova gallinæ ſupponere*, *vel ſubjicere*. Bevere un' ovo. *ſorbere ovum*. Fatto in forma d'ovo. *ovatus*.

Ovvero. *vel*, *aut*, *ſive*. Ovver che. *ſive*.

Ovviare, reſiſtere. *occurrere*, *obſiſtere*, *adverſari*, *obviam ire*.

Ovunque, adv. *ubicunque*, *ubivis*, *ubiubi*, *ubicunque terrarum*.

Ozena, ulcera del naſo. *ozæna*.

Ozio. *otium*, *quies*.

Oziosamente. *otioſe*.

Oziosità. *otium*.

Ozioſo. *otioſus*.

Ozzimo, baſilicò. *ocymum*.

P

PAcchiare, divorare. *heluor*, *aris*.

Pacchione, mangione. *heluo*, *onis*, *vorax*.

Pace. *pax*, *acis*. Pace d'animo, o di coſcienza. *animi tranquillitas*, *æquitas*, *ſecuritas*. Concluſa. *conventa*. Pace con patti, o tregue. *fœdus*, *eris*. Con buona pace, o con buona grazia. *pace*, *bona venia*. Darſi pace. *quieſco*. Reſto in pace. *vale*. Star in pace con alcuno. *cum aliquo pacem habere*. Di pace. *pacificus*, *pacalis*, *& le*. Chi porta pace. *pacifer*. Paciere, o mezzano della pace. *pacificator*, *pacis interpres*, *o conciliator*.

Pacificamente. *cum pace*, *pacate*.

Pacificare. *paco*, *pacifico*, *reconcilio*, *in gratiam reducere*, *redigere*, *reconciliare*, *ad concordiam adducere*, *in concordiam reducere*, *averſos componere*. Pacificarſi. *in gratiam redeo*, *vel reconcilior*. Pacificato. *pacatus*, *placatus*.

Pacificamento, e pacificazione. *pacificatio*, *reconciliatio*.

Pacificatore. *pacificator*, *conciliator*.

Pacifico. *pacificus*, *pacatus*, *quietus*. Non pacifico. *impacatus*, *inquietus*.

Padella, ſtrumento da friggere. *ſartago*, *inis*.

Padiglione da letto. *conopeum*, *i*. Da guerra. *tentorium*, *tabernaculum*.

Padre. *pater*, *tris*, *parens*, *genitor*. Di famiglia. *paterfamilias*. Di ogni coſa *omniparens*. Padre, e madre. *uterque parens*, *parentes*. Adottivo. *per adoptionem pater*, *adoptivus*. chi ha il padre ancor vivo, e la madre ancor viva. *patrimus*, *& matrimus*. Orfano, chi non ha nè padre, nè madre. *orbus*, *a*, *um*. Dar del padre ad alcuno. *patrem appellare*. Di padre. *paternus*, *patrius*.

Padri, Senatori. *Patres*, *Senatores*, *Patres Conſcripti*. Li diſcendenti. *Patricii*, *orum*.

Padrona. *hera*, *æ*, *domina*, *æ*. Di caſa. *materfamilias*.

Padronanza, dominio. *dominium*, *ii*.

Padrone. *herus*, *i*, *dominus*, *i*. Di caſa. *paterfamilias*. Di nave. *navarchus*. Di ſe. *potens ſui*. Del mondo. *rerum dominus*, *dominator*. Di padrone. *dominus*, *herilis*. Padroneggiare. *dominor*, *in dominatu eſſe*.

Paeſano, del paeſe. *vernaculus*, *indigena*, *conterraneus*. Paeſano, o compatriota. *civis*, *popularis*. Paeſano noſtro, o voſtro. *noſtras*, *atis*, *veſtras*, *tis*. Alla paeſana. *more patrio*, *gentis more*.

Paeſe, regione. *regio*, *onis*, *ora*, *æ*. Paeſello. *parva regio*. D'altro paeſe. *externus*, *exterus*.

Paga, mercede. *merces*, *edis*. Di ſoldato. *æs militare*, *ſtipendium militare*.

Pagamento. *ſolutio*, *onis*. Pagamento totale. *diſſolutio*. Di debita. *æris alieni ſolutio*. Di coſe di credenza. *rerum creditarum ſolutio*. Pagamento per mercede. *merces*, *edis*, *merces ex labore*. Per pagamento. *pretio*. Soſpendere, o trattenere il pagamento. *ſolutionem ſuſtinere*. Senza pagamento. *gratis*, *gratuito*.

Pagneſimo. *ſecta ethnicorum*, *ethnica ſuperſtitio*.

Pagano, infedele. *ethnicus*, *a*, *um*.

Pagani. *ethnici*, *gens*, *vel genus ethnicorum*.

Paganamente. *ethnice*, *ethnicorum ritu*, *vel more*.

Pagare. *ſolvo*, *is*. Pagar eſatto. *diſſolvo*, *perſolvo*. Non può pagare. *Solvendo non eſt*. Non habet, onde ſolvat. *Non ſuppetit*, *unde creditoribus ſatisfaciat*.

Pagar alcuno. *cuipiam ſolvere*, *pretium alicui exſolvere*.

Pagar il debito. *æs alienum ſolvere*, *diſſolvere*. Il grano, la condotta, ec. *ſolvere pro frumento*, *pro vectura*, *&c.* Pur gravezze. *ſolvere vectigal*.

Pagar per alcuno. *ſolvere pecuniam pro aliquo*, *e repræſentare pecuniam ab aliquo*.

Pagar e danari contanti. *alicui præſentem pecuniam ſolvere*, *repræſentare pecuniam*.

Pagar l'intereſſe. *pecuniæ uſuram pendere*. Con danari ad intereſſe. *verſura ſolvere*.

Pagar l'uſura a 10 per cento, a quattro, ec. *ſœnus centeſimis*, *vel quaternis centeſimis ducere*.

Pagar un debito con farne un' altro. *verſura ſolvere*, *verſuram facere*. Senza farne un' altro. *ſine mutatione*, *& ſine verſura diſſolvere*.

Pagar a tempo debito. *ad diem ſolvere*, *ad conſtitutam diem*. Pagare innanzi tratto, *in antecessum dare*.

Pagar ſino ad un bagattino. *in aſſem ſolvere*.

Pagare ſecondo la ſtima. *ſolvere ex æſtimatione*.

Pagar pigliando danari da qualch' uno. *ab aliquo ſolvere*.

Pagar e peſo d'argento, o d'oro. *auro vel argento rependere*.

Pagare, per caſtigare. *ulciſcor*, *eris*.

Paggio. *puer*, *ſervus*, *o ephebus*.

Paglia, fuſto del grano. *palea*, *æ*.

Pagliaio, monte di paglia. *palearium*, *ii*.

Pagliericcio, ſaccone, *culcita ſtraminea*.

Pagliolaja, pelle ſotto il collo de' buoi. *palear*, *aris*.

Pajo, coppie. *par*, *paris*.

Pajuolo, caldaja. *ahenum*, *i*, *cacabus*, *i*.

Pala. *pala*, *æ*. Da ventilare. *ventilabrum*. Di forno, *rutabulum*. Da grano. *rutrum*, *rutellum*.

Palafreniere. *ſervus a pedibus*.

Palafreno, cavallo. *aſturco*.

Palagetto. *parva ædes*.

Palcodreno. *lacerna*, *andronis*.

Palare, ficcar pali in terra. *palare*, *pedare*.

Palata, riparo di pali. *vallum*, *palatio*.

Palato. *palatum*, *i*.

Palazzo. *Palatium*, *Palatinus Mons.* Colle di Roma.

Palazzo, abitazione magnifica. *ædes*, *ium*. Del Papa. *ædes Pontificia*. Del Re. *Regia*, *æ*. Del Conſiglio. *Curia*, *æ*. Del Podeſtà. *Prætorium*. Del ſignore, o padrone. *ædes dominica*.

Palco. *tabulatum*, *i*, *contignatio*, *onis*.

Palchetto da Teatro. *ſpectaculum*.

Paleo, palle di legno, con cui giocano li fanciulli. *turbo*, *inis*, *trochus*.

Pale. *Pales*, *lis*. Dea de' Paſtori. Le feſte di Pale. *Palilia*, *ium*.

Paleſare. *manifeſto*, *indico*, *patefacio*, *aperio*, *palam facere*, *apertum facere*.

Paleſe. *publicus*, *apertus*, *manifeſtus*.

Paleſemente. *palam*, *propalam*, *publice*, *aperte*, *manifeſte*, *manifeſto*.

Paleſamento. *patefactio*, *apertio*, *detectio*.

Paleſtra, giuoco, che noi chiamiamo lotta. *palæſtra*.

Paletta, ſtromento da fuoco. *batillum*, *i*. Da ſpeziale. *ligula*, *æ*. Da remo. *palmula*, *æ*.

Paletto, palo picciolo. *paxillus*, *i*.

Palificata, o Palizzata. *palatio*, *vallum*.

Palificare, fortificar con pali. *palare*, *palis munire*.

Palio. *bravium*, *palmarium*, *palma*, *æ*, *præmium athleticum*. Da correre. *curſorium*. Da lotta. *palæſtricum*. Correre il palio. *curſu in ſpem bravei contendere*. Vincere il palio. *bravium*, *vel victoriam occupare*, *palmarium*, *vel præmium athleticum ferre*.

Paliotto, paramento, che cuopre l'altare dinanzi. *aræ veſtis*, *amiculum*, *amictus*.

Paliſcalmo, o paliſcharmo, picciola barchetta, che oggi ſi dice ſchifo. *ſcapha*, *linter*.

Palla. *pila*, *æ*. D'archibuggio. *glans plumbea*, *globulus plumbeus*. Da maglio. *pila lignea*. Di baleſtra. *pila balliſtaria*. Da giuocare. *pila luſoria*. Da trucco. *pila truſatilis*. Di camoſcio. *pila Paganica*. Di ſapone muſchiato. *pila Mattiaca*. Picciola. *pilula*. A foggia di palla. *in pilæ formam*, *vel modum*.

Pallade. *Pallas*, *adis*, *Minerva*, *æ*.

Palladio, ſtatua di Pallade. *Palladium*.

Palla maglio. *malleolus luſorius*.

Pallidetto. *pallidus*, *ſubpallidus*.

Pallidezza. *pallor*.

Pallido. *pallidus*. Eſſer pallido, *palleo*. Divenir pallido. *palleſco*.

Pallina, palla picciola. *pilula*.

Pallini, pallottolette da ſchioppo. *globuli plumbei*.

Pallone, palla a vento da giuocare. *follis pugilatorius*. Palloncino. *folliculus*.

Pallore, pallidezza. *pallor*, *oris*.

Palma, albero. *palma*, *æ*. Ramo di palma con i ſuoi frutti. *ſpadix*, *palmæ termes*. Di palma. *palmeus*. Che produce palme. *palmifer*.

Palma, vittoria. *palma*, *æ*. Palma di mano. *vola*, *æ*, *manus*, *palma*.

Pal-

Palmata, ſchiaffo. *alapa*.

Palmento, luogo dove ſi peſtano l'uve. *calcatorium*. Per luogo delle macine. *molentina*, *piſtrinum*.

Palmeto, luogo di palme. *palmetum*.

Palmiere, chi porta palma. *palmifer*.

Palmo, ſpazio tra il dito groſſo, e 'l minimo. *palmus*, *i*. Di palmo, *palmaris*, *palmarius*. Palmo grande, o maggiore, *palmus major*, *dodrans*, *antis*. Di palmo maggiore. *dodrantalis*. Di due palmi. *bipalmis*, *&* *me*.

Palo, *palus*, *i*. Della vite, *pedamen*, *pedamentum*. Da legar i cavalli alle mangiatoje, *vacerra*, *æ*. De' ponti, *ſublica*, *æ*, *&* *ſubliceum ii*. Palo picciolo, *paxillus*. Di palo, *palaris*.

Palombo, colombo. *palumbus*, *palumbes*.

Palpare. *palpo*, *contrecto*.

Palpabile. *tactilis*, *tangibilis*.

Palpeggiare. *tractare*, *contrectare*.

Palpebra, *palpebra*, *æ*, *cilium*, *ii*.

Palpitare, muoverſi frequentemente. *palpito*, *as*.

Palpitazione. *palpitatio*.

Paludamento, veſte imperatoria, e de Capitano, uſata dagli antichi. *paludamentum*, *i*.

Paltoniere, e Paltone, mendico. *mendicus*. Per diſſoluto. *libidinoſus*, *diſſolutus*.

Palude. *palus*, *udis*. Paludaccio, *palus magna*, *grandis*, *ingens*. Paludoſo, *paludoſus*. Paluſtre, *paluſtris*.

Pampano, foglia, o fronde di vite. *pampinus*. Di pampano, *pampinaceus*. Pampinoſo, *pampinoſus*. Cavar i pampani, *pampino*.

Panace, erba, *panax*, *acis*, *panacea*, *æ*, *panaces*, *es*.

Panatica, provvigione di pane. *annona*, *æ*, *cibaria*, *orum*.

Panarice, mal di unghie. *paronychium*.

Panattiera, caneſtro. *panarium*, *ii*.

Panattiere, quegli che fa il pane. *piſtor*.

Panca, ſtrumento di legno noto. *ſubſellium*.

Panchetta. *ſellula*, *parvum ſubſellium*.

Pancia. *venter*, *tris*. Pancia gonfia, *venter diſtentus*. Che porge in fuori, *venter projectior*. Groſſa, *carnoſus*. Far pancia, *in ventrem creſcere*. Chi ha empito la pancia per troppo mangiare, *cibo diſtentus*. Pancia grande, *venter magnus*, *ingens*, *latus*.

Panciuto. *ventrioſus*, *vir lata alvo*.

Pane. *panis*, *is*. Di grano, o formento, *triticeus*. Di orzo, *hordeaceus*. Di miglio, *o miliae*. Di farro, *farreus*. Di fave, *lomentum*, *fabaceus panis*. Buffetto, o di fior di farina, *ſiligineus*, *ſimilagineus*. Di tritello, o ſemolello, *ſecundus*, *ſecundarius*, *cibarius panis*. Biſcotto di cruſca, o ſemola, *furfureus*, *nauticus panis*.

Pane porcino, erba. *cyclaminus*, *i*.

Panetto. *parvus panis*.

Pania, o viſchio. *viſcus*, *i*, *viſcum*, *i*.

Paniccie, farinata. *puls*.

Paniccio, coſa intriſa, o fatta a guiſa di pane. *artolaganus*.

Panico, ſorte di biada. *panicum*, *i*.

Paniero, caneſtro. *ciſta*, *calathus*, *caniſtrum*. Di vinchi, *qualus*, *&* *qualum*. Panieretto, *ciſtellula*, *quaſillus*.

Panione, verga inviſchiata. *virga viſcata*. Paniuzza, *virga*, *vel virgula viſcata*, *calamus viſcatus*.

Pannaccio, panno cattivo. *vilis pannus*.

Pannaiuolo, mercante di panni. *pannorum inſtitor*.

Pannicello. *panniculus*, *i*.

Panniculo, pannicello. *panniculus*. Per il diaframma. *ſeptum tranſverſum*, *diaphragma*.

Pannilini, biancherie. *linei panni*.

Panno, tela di lana, o di lino. *pannus*, *i*. Di lana, *pannus laneus*. Di lino, *lineus*, *vel linteus*, *&* *linteum*, *ei*. Di bambage, *pannus e goſſypio*. Di arazzo, *aulæum Atrebaticum*, *peripetaſma Atrebaticum*. Fino, *pannus non vulgaris*. Rozan, a leggiero, *levidenſis*, *e*. Da fodera, *pannus ſubſuendus*.

Pannocchia delle biade. *panus*, *i*. Pannocchietta, *panicula*, *a*. Pannocchiuto, *capitatus*.

Pannocchia, male. *panus*, *i*.

Pantano, lago fangoſo. *lacuna*, *æ*, *lacus cœnoſus*, *vel limoſus*, *ſtagnum*, *i*.

Pantanoſo. *lutoſus*, *paludoſus*.

Pantera, rete. *Rete*, *laqueus*.

Pantera, animale. *panthera*, *æ*, *pardalis*, *is*.

Pantofola, pianella. *crepida*, *æ*, *ſolea*, *æ*. Pantofola picciola, *crepidula*, *æ*.

Panzane. dar panzane, ficcar carote, *verba dare*, *mendacia fingere*.

Panziera, quella parte dell' usbergo, che difende la pancia. *lorica thorax*.

Papa. *Summus Pontifex*. Papale, *Pontificalis*.

Papato, Pontificato. *Pontificatus*, *us*.

Papero, oca giovane. *anſer junior*, *pullus anſerinus*. Paperino, *anſerculus*.

Papavero, erba, che induce ſonno. *papaver*, *eris*. Di papavero, *papavereus*, *a*, *um*.

Papiro, pianta. *papyrus*, *i*. Della candela, *ellychnium*.

Pappa, cibo de' bambini. *panis elixus*, *pulticula*, *æ*, *papparium*, *ii*.

Pappafico, cappuccio. *cucullus*.

Pappagallo, uccello. *pſittacus*, *i*.

Pappare, o pacchiare. *heluor*, *aris*.

Pappone, mangione. *helluo*, *onis*, *edax*, *acis*.

Parabola, ſimilitudine. *parabola*, *æ*. Per intrichi. *ambages*, *gum*.

Parabolano, colui, che dà parole, ciarlone. *garrulus*, *gerro*.

Paradiſo. *Paradiſus*. prima abitazione di Adamo, ed Eva. Per il Cielo. *Regia Cœli*, *Cœli*, *orum*, *ſedes Beatorum*.

Paradoſſo, coſa fuori della comune opinione. *paradoxum*. V. G.

Parafraſi, traduzione ampliata. *circumlocutio*, *latior explicatio*.

Paraggio, paragone. *comparatio*, *collatio*.

Paragonare. *comparo*, *confero*.

Paragone. *comparatio*, *collatio*. A paragone di Capua. *præ Capua*. A paragone mio. *præ me*. Paragone, prova. *periculum*. far paragone di qualche coſa. *rei alicujus periculum facere*.

Paragone, pietra. *lapis Lydius*, *index*.

Paragrafo, parte d' una legge. *particula*, *caput legis*. Per nota. *ſignum*, *nota*.

Parallello, equidiſtante. *parallelus*, *æque diſtans*.

Paraliſia. *paralyſis*, *is*. Paralitico. *paralyticus*.

Paramenti, addobbi. *aulæa*, *orum*. Da Meſſa. *veſtes ſacræ*.

Parapetto pettorale. *thorax*, *acis*. Per iſponda. *ſponda*.

Paraſole. *umbella*.

Parata. *monimentum*.

Parare, addobbare. *ornare*. Parar un colpo. *ictum avertere*.

Parato, addobbato. *ornatus*.

Paraſito. *paraſitus*, *i*.

Parcamente. *parce*, *ſobrie*.

Parco. *parcus*, *a*, *um*.

Parco, luogo d' animali ſelvaggi. *vivarium*, *ii*.

Pardo, e leopardo. *pardus*, *leopardus*.

Pare, uguale, ſimile. *par*, *compar*, *æqualis*.

Parecchi, molti. *plures*, *complures*.

Parecchiarſi, apparecchiarſi. *accingere ſe*.

Pareggiare, uguagliare. *æquo*, *exæquo*, *adæquo*. Per paragonare. *æquiparo*, *paremo*, *vel par facere*.

Parentado, parentela. *propinquitas*, *neceſſitudo*. Di conſanguinità, cioè la medeſima ſtirpe, legnaggio. *genus*, *eris*. Di affinità, cioè quel, che ſi fa per maritaggio. *affinitas*, *atis*. Da parte di padre. *conſanguinitas*. Da canto di madre. *affinitas*. Parentado ſtretto. *cognatio propinqua*, *arcta*. Far parentado, apparentarſi. *affinitatem cum aliquo jungere*, *vel conjungere*, *affinitate ſe ſe cum aliquo devincire*.

Parente. *propinquus*, *a*, *um*, *propinquitate conjunctus*. Di ſangue. *cognatus*, *conſanguineus*, *ſanguine conjunctus*. Da canto di padre, *o* di madre. *ſanguine*, *aut genere paterno*, *vel materno junctus*, *vel conjunctus*. Parente per matrimonio. *affinis*, *affinitate conjunctus*. Stretto. *arcta propinquitate junctus*, *vel conjunctus*. Non parente. *nullo ſanguinis vinculo conjunctus*. Eſſer parente d'alcuno. *propinquitate*, *vel affinitate aliquem attingere*, *vel contingere*. Eſſer parente ſtretto. *cum aliquo maximis affinitatis vinculis conjunctum eſſe*. Molto ſtretto. *arctiſſimo ſanguinis vinculo aliquem contingere*.

Parenteſi, interpoſizione di parola. *interjectio*, *interpoſitio*, *interclusio*.

Parere, opinione, giudizio. *ſententia*, *opinio*, *ſenſus*, *judicium*. A mio parere. *ut mea fert opinio*. Mutar parere. *ſententia decedere*. Dir il ſuo parere. *ſententiam dicere*. Eſſer del parere d' un' altro. *cum aliquo ſentire*. Eſſer di diverſo parere. *diſſentire ab aliquo*.

Parere, verbo, ſembrare. *videor*, *eris*. Per ſomigliare. *aſſimilo*, *aris*.

Paretaio, erba. *parietaria*.

Pargoletto. *parvulus*. Pargoleggiare. *parvulos imitari*, *puera ſcere*.

Pari, eguale, ſimile. *par*, *paris*, *æqualis*, *is*. Del pari. *æque*, *pariter*. Al pari di qualche coſa. *æque*, *ac*. Andar del pari o inſieme. *pariter ire*, *vel incedere*. Pari, o diſpari, giuoco. *par*, *&* *impar*.

Pariglia, duo medeſimi punti di carte, o dadi. *paritas numerorum*.

Pariglia, contraccambio. *gratia*, *remuneratio*. Render la pariglia. *par reddere*, *referre*, *par pari reddere*, *referre*, *gratiam referre*, *reddere*, *parem referre gratiam*.

Pariglio, ſomigliante, eguale. *parilis*, *le*.

Parimente, egualmente. *pariter*, *æque*, *itidem*.

Parità, egualità. *æqualitas*, *æquabilitas*, *exæquatio*, *æquiparatio*.

Parlamentare, favellare in pubbliche raunanze. *concionari*, *concionem habere*.

Parlamento, il parlare, ragionamento. *forma*, *oratio*, *diſputatio*.

Parlante, chi parla. *loquens*, *entis*. Bel parlante. *diſertus*, *eloquens*, *facundus*. Chi parla magnificamente. *grandiloquus*, *magniloquus*. Piacevolmente. *blandiloquens*, *blandiloquus*. Vanamente. *vaniloquus*. Molto. *multiloquus*. Brevemente. *breviloquens*. Troppo. *ſermonis nimius*. Poco. *ſermonis modicus*. Chi non parla, o non ſa parlare. *infans*, *antis*. Chi non ſa dire due parole. *infantiſſimus*.

Parlare, ſoſt. *ſermo*, *oratio*, *lingua*. Parlar breve. *breviloquentia*. ordinario. *quotidianus*, *communisque ſermo*.

Parlare, favellare. *loquor*, *eris*, *verba facere*, *vel habere*. Innanzi, prima, *præloquor*. Inſieme. *colloquor*, *inter ſe colloqui*. Di qualche coſa. *habere de re aliqua ſermonem*. Greco, Attico, Latino, ec. *Græce*, *Attice*, *Latine loqui*. Poco, *pauca loqui*. Pochiſſimo. *perpauca loqui*. Molto, lungamente, aſſai. *plura loqui*, *prolixe loqui*, *multa verba facere*, *multis verbis agere*, *habere longum ſermonem*, *vel longam orationem*. Parlar apertamente. *eloquor*, *eris*, *loqui aperte*, *libere dicere*, *quod ſentimus*. Secretamente. *ſecreto loqui*, *ſecretum habere ſermonem*. Di coſe ſecrete. *ſecreta*, *vel arcana loqui*. All' orecchio. *in aurem alicui dicere*, *in aurem alicujus loqui*. Da muto. *nutu ſignisque loqui*. Tra' denti. *muſſo*, *as*, *muſſito*, *as*. Fuori de' denti, *eloquor*. Alto, o forte. *loqui elata*, *vel ſublata voce*. Piano, o baſſo. *loqui ſubmiſſe*, *demiſſa*, *vel ſubmiſſa voce*. Chiaro. *loqui plane*, *dilucide*, *&* *perſpicue*. Vi parlerò chiaro. *non agam obſcure*.

Parlatore. *locutor*, *oris*, *concinnator*.

Parnaſo. *Parnaſſus*. M. della Focide.

Paro. V. Pari.

Parola. *verbum*, *i*. Alquanto bruſca, o riſentita. *verbum aſperius*. Chiara. *dilucidum*. Equivoca. *ambiguum*. Non molto, o rare volte uſate. *infrequens*. Di Dio. *Divinum verbum*. Parole conſiderate. *verba conſulta*. Ingiurioſe. *contumelioſa*. Da matto. *dicta delirantia*. Con poche parole. *paucis*. Ad ogni due parole. *alternis verbis*, *alterno quoque verbo*. Ad ogni tre parole. *tertio quoque verbo*. A parola per parola. *ad verbum*, *de verbo ad verbum*. Son parole. *verborum inanium crepitus eſt*. Senti una parola. *auſculta paucis*. Vien qua, ti voglio dire una parola. *adesdum*, *paucis te volo*. Odi due parole. *auſculta paucis*, *niſi moleſtum eſt*. Dar parole ad uno, ingannarlo. *alicui verba dare*, *imponere alicui*. Tu hai più parole, che fatti: tu dici molto, e poco fai. *verborum plus habes*, *quam rerum*. Aver parole, contraſtare. *jurgo*, *jurgor*.

Parola, cioè promeſſa. *fides*, *ei*. Dar la parola. *fidem dare*. Pigliar la parola. *fidem accipere*. Mantener la parola. *præſtare alicui fidem*.

Parolaio, ciarlone. *loquax*, *garrulus*.

Paroletta, Parolina, Parolozza. *verbula*, *breve dictum*.

Paroſſiſmo. *vis ingruens morbi*, *morbi acceſſus vehementior*.

Parotide, enfiatura dietro l' orecchie. *parotis*, *idis*.

Parpaiola, moneta, mezzo groſſo. *ſeſtertius*, *ii*.

Parricidio. *parricidium*. Parricida. *parricida*, *æ*.

Parrocchia, o Parocchia. *Parochia*. Parroco, o Parrocchiano. *Parochus*.

Parruca. *caliendrum*, *galericulum*.

Parſimonia. *parſimonia*, *parcitas*, *frugalitas*, *moderatio ſumptuum*. Uſar parſimonia. *parſimoniam adhibere*.

Parte. *pars*, *artis*, *portio*, *onis*. Anteriore, o d'avanti. *adverſa*, *antica*, *prior*. Deretana, o di dietro. *poſtica*, *averſa*, *poſterior*. Contraria, o nemica. *adverſa*. Eſterna, di fuora. *exterior*. Interna. *interior*. Di ſopra. *ſuperior*. Di ſotto. *inferior*. Parte per parte. *per ſingulas partes*.

Partecipare, eſſer partecipe. *participo*, *as*, *participem eſſe*. Far partecipe. *impertior*, *communico*.

Partecipe. *particeps*, *compos*, *conſors*.

Partecipazione. *participatio*.

Partigiano, parziale. *factioſus*.

Partenza. *diſceſſus*, *diſceſſio*, *profectio*.

Particola. *particula*.

Particella. *particula*, *pars exigua*.

Particolare. *peculiaris*, *privatus*, *proprius*, *præcipuus*.

Particolarmente. *peculiariter*, *privatim*, *proprie*.

Particolarità. *proprietas*, *ſingularitas*.

Partire, dividere. *partior*, *divido*, *diſtribuo*. Partimento. *partitio*, *diviſio*.

Partirſi, andarſene. *abeo*, *diſcedo*, *abſcedo*, *decedo*, *proficiſcor*. Partirſi al tempo determinato. *diſcedere ad conſtitutum diem*. Partirſi da un luogo con preſtezza. *evolare ex aliquo loco*, *raptim diſcedere*. Partirſi da alcuno. *abire ab aliquo*, *digredi*, *diſcedere*, *proficiſci*.

Partita, partenza. *diſceſſio*. Partita di giuoco. *colluſorum partitio*.

Partitamente, diſtintamente. *partite*, *diſtincte*.]

Partitante. *manceps*.

Partizione. *partitio*, *diviſio*.

Partito, agg. diviſo. *partitus*, *diviſus*. In due parti. *dimidiatus*.

Partito, ſoſt. deliberazione, riſoluzione. *conſilium*, *ii*. Prender partito. *conſilium capere*. Io ſono in prendere partito. *difficilis deliberatio eſt*, *valde hæreo*, *quid conſilii capiam*, *incertum mihi eſt*.

Partito, cioè patto, o condizione. *conditio*, *onis*, *pactum*, *i*.

Partitore. *partitor*, *diſtributor*.

Parto, l'atto di partorire. *partus*, *us*.

Parto, ſoſt. la creatura partorita. *fœtus*, *us*, *partus*.

Partorire. *pario*, *is*, *partum*, *vel fœtum edere*, *facere*, *edere*, *conceptum parere*. Donna, che ſia per partorire. *partui propinqua*. Aver voglia di partorire. *parturio*, *is*. Quella, che partoriſce. *puerpera*. Ajutar a partorire.

rire. *partum adjuvare*. Partorir più figliuoli. *plures partus enıti*.

Partorito. *partus, a, um*.

Parziale, favorevole verſo una delle parti. *partium ſtudioſus*.

Parzialità. *favor, ſtudium*.

Paſcere, mangiare. *paſcis, paſcor*. In ſenſo attivo. *paſco*.

Paſciuto, *paſtus*. Non paſciuto. *impaſtus*.

Paſcolare, foraggiare. *pabulor, aris*.

Paſcolatore. *pabulator*.

Paſcolo, luogo erboſo. *paſcuum, paſtio*. Comune, *ager compaſcuus*. D'affitto. *ager ſcripturarius*. Per la paſtura, o cibo. *pabulum, pabulatio*. Paſcolo di beſtiame. *paſtus pecudum*.

Paſquinate. *libellus famoſus*. Far una paſquinata. *famoſum libellum, vel famoſum carmen facere, vel componere*.

Paſſeggiero. *viator, iter faciens, habens*.

Paſſaggio, paſſamento, il paſſare. *tranſitus, us, tranſitio, onis*.

Paſſare, far paſſaggio da un luogo in un altro. *tranſeo, praetereo, permeo, tranſmeo, tranſgredior*. Un luogo. *praetergradi locum*. Il mare. *tranſfreto, as*. Il paſſar ſul mare. *tranſfretatio*. A guazzo il fiume. *vador, aris, vado tranſire*. A nuoto, *tranſno, as*. A piedi, o a cavallo. *pedibus, vel equo tranſire*. Luogo, che ſi paſſa, a piedi, o a cavallo. *locus pedibus, vel equo pervius*. Paſſar avanti a cavallo. *praeterequito, as*. Paſſar più oltre che un altro, *tranſgredior*. Paſſar avanti ad alcuno, e avanzarlo di cammino. *antevertere aliquem*. Paſſar da banda a banda, forare. *tranſfigo, tranſfodere, perfodere*. Paſſar il tempo, *tempus traducere*. Ogni coſa paſſa. *migrant omnia, labuntur*. Paſſare, o ſuperare. *antecedo*. Paſſarſela bene. *bene ſe habere*. La paſſo bene. *bene, vel belle mecum agitur*. Male. *mecum incommode, vel peſſime agitur*. Paſſar qualche coſa con ſilenzio. *aliquid ſilentio praeterire*. Paſſare la vita nelle ſelve. *degere vitam in ſylvis*. Paſſare, mancare, andar via. *decedo, is*. Il giorno è paſſato. *dies tranſiit*. Paſſare, morire. *obeo, es, exire e vita, ex hac vita migrare*.

Paſſatempo, ſpaſſo. *oblectatio, oblectamentum, ludicrum, ſolatium, remiſſio animi*.

Paſſato. *praeteritus, tranſactus, exactus*. Paſſato oltre. *trajectus*. Le paſſate lettere. *proxime, vel ſuperiores literae*. Alli giorni paſſati. *ſuperioribus diebus*. Per il paſſato. *antehac, ante, olim*. Ad uſanza de' paſſati. *more majorum*.

Paſſeggiamento, o paſſeggio. *ambulatio, deambulatio, inambulatio*. Breve, o picciolo. *ambulatiuncula*.

Paſſeggiare. *ſpatior, ambulo, deambulo, inambulo*. All'aria, allo ſcoperto. *ſub dio ambulare*. Al coperto. *ſub tecto ambulare*. Al Sole. *in Sole ambulare*. All'ombra. *in umbra ambulare*.

Paſſeggiatore. *ambulator*. Paſſeggiatrice. *ambulatrix*.

Paſſeggio, il paſſeggiare. *deambulatio, inambulatio*. Per il luogo, dove ſi paſſeggia. *ambulatio*.

Paſſera, uccello. *paſſer, eris*. Paſſera ſolitaria. *paſſer ſolitarius*. Paſſerino. *paſſerculus*. Paſſere, peſce. *paſſer, eris*.

Paſſione, patimento. *cruciatus, cruciamentum, dolor*. Paſſione, affetto d'animo. *affectus, affectio animi, affectus, vel affectio, motus, vel commotio, vel concitatio animi*.

Paſſivo. *paſſivus*. In paſſivo, avverb. *paſſive*.

Paſſo, diſtanza nel camminare da un piede all'altro. *paſſus, us, gradus, greſſus*. A paſſo a paſſo. *gradatim, pedetentim*. Chi va a paſſo a paſſo. *gradarius*. Affrettar il paſſo. *gradum accelerare*. Dare, o fare un paſſo, *gradum facere, inferre*.

Paſſo, o tranſito, luogo, per dove ſi paſſa, *locus, tranſitus, aditus*.

Paſta. *maſſa*.

Paſteggiare, far paſti. *convivor, aris, epulor*.

Paſtella. *puls, pultis*.

Paſticcio, torta di carne. *artocreas, atis*.

Paſticciere. *fartor, piſtor, vel opifex dulciarius, copadinarius*.

Paſtinaca. *paſtinaca, ae*.

Paſtinare, cavar la terra. *paſtino, as*.

Paſto, cibo. *cibus, i, eſca, ae*. Innanzi paſto, *ante cibum*. Dopo paſto. *poſt cibum*.

Paſtocchia, bugia. *mendacium, commentum*.

Paſtoia, legname de' piedi de' cavalli. *pedica*.

Paſtone. *tracta*.

Paſtorale, di paſtore. *paſtoralis, paſtoritius, paſtorius*.

Paſtorale, ſoſt. baſtone del Veſcovo. *pedum, i*.

Paſtore. *paſtor, pecoris cuſtos, magiſter*.

Paſtura, e paſturare. V. paſcolo, e paſcere.

Patella, peſce. *lepas, adis*.

Patena, piatto ſacro. *patena, ae*.

Patente, aperto. *patens, patulus*. Per iſcrittura, *literae patentes*.

Patentemente. *manifeſte, palam*.

Pater noſter. *oratio, vel precatio Dominica*.

Patera, ſorta di vaſo. *patera*.

Paternale, o paterno. *paternus, patrius*.

Paternamente. *patrie, paterne*.

Paternità. *paternitas, atis*.

Paterno. *patrius, paternus*.

Patetico, pien d'affetti. *ad permovendum aptus, παθητικός*.

Patibile. *patibilis, tolerabilis*.

Patibolo. *patibulum*.

Patico, epatico, attenente al fegato. *hepaticus*. Per impudico. *pathicus*.

Patimento. *mali, vel malorum perpeſſio*.

Patire, ſofferire. *patior, fero, ſuffero, ſuſtineo, tolero*.

Patria, luogo dove ſi naſce. *patria, ae, ſolum natale, ſolum patrium, terra patria*.

Patriarca. *Patriarcha, ae*. Patriarcato, *Patriarchae dignitas*.

Patricida, parricida. *parricida*.

Patrigno. *vitricus, i*.

Patrimonio, beni paterni. *patrimonium, ii, res patria, bona paterna*. Patrimoniale. *patrimonialis*.

Patrio. *patrius*.

Patrizio, gentiluomo. *patricius, ii*.

Patrocinare, proteggere. *patrocinari, defendere, tueri, adeſſe*.

Patrocinio. *patrocinium*.

Patrone, padrone. *herus, dominus*.

Patronimico. *patronymicus*.

Patteggiamento. *pactio, conventio*.

Patto, accordo. *pactio, pactum, foedus, eris, conventio, conventus, conventum*. Di patto. *pactitius*.

Patteggiare, pattuire, far patto. *paciſcor, eris, facere pactionem*.

Paventare, temere. *paveo, metuo*.

Paveſe, ſorte di targa, che s'imbraccia. *ſcutum, clypeus, parma*.

Pavimento, terrazzo. *pavimentum, i*. Laſtricato. *lithoſtrotum*. Fatto a quadrelli. *teſſellatum*. Alla moſaica, *ſegmentatum, ſcalpturatum, teſſellatum*. Di mattoni. *lateritium*. Scoperto. *ſubdiale*.

Pavonazzo, colore. *color violaceus*. Di grana. *hyacinthinus*. Cupo. *ferrugineus*.

Pavone, uccello. *pavo, onis, pavus, i*. Pavoncino. *pullus pavoninus*. Di pavone. *pavoninus*.

Pavoneggiare, neut. moſtrarſi con compiacenza, come fa il pavone. *ſeſe circumſpicere, ſe circumſpectare, jactare, ſibi placere*.

Paura, timore. *metus, timor, terror, formido, pavor*. Aver paura. *metuo, timeo, formido*. Ho paura di cadere. *timeo caſum*. Ho paura, che non ti avvenga qualche male. *timeo tibi*. Chi non ha paura. *interritus, impavidus, imperterritus*. Far paura. *terrere, perterrere, terrefacere, metum afferre*.

Pauroſamente, con paura. *timide, pavide*.

Pauroſo. *timidus, formidoloſus, meticuloſus, pavidus*.

Pauſa, ripoſo. *quies*.

Pauſare, ripoſare. *quieſco, moram facio*.

Paziente. *patiens, entis*.

Pazientemente. *patienter, toleranter, aequo animo*.

Pazienza. *patientia, tolerantia, toleratio*. Con pazienza. *aequo, tranquilloque animo, patienter*.

Pazzerello, il dim. di pazzo. *ſtultulus*.

Pazzeſcamente, o pazzamente. *ſtulte, dementer, inſane*.

Pazzia. *inſania, ſtultitia, dementia, vecordia, amentia*.

Pazzo, matto, ſciocco, ſtolto. *ſtultus, deſipiens, demens, inſanus, amens, excors, vecors*. Eſſere pazzo. *deſipio, inſanio, deliro*.

Peccare, fallire, errare. *pecco, as, delinquo, quis*.

Peccato, fallo, errore. *peccatum, crimen, delictum*.

Peccatore, ribaldo, pien di peccati. *ſceleſtus, ſceleratus*.

Pecchia, cioè apa. *apis, is*. o *apes, is*.

Pecchia picciola. *apicula, ae*.

Pece, pegola. *pix, picis*. Impegolato. *pice illitus, picatus*.

Pecora, animale. *ovis, is*. Di pecora. *ovillus, ovinus*. Pecorella, pecora picciola. *ovicula*.

Pecoraio. *ovile, is*. Pecoraio. *opilio, onis, ovium cuſtos*.

Pecoraggine, ſciocchezia. *ſtoliditas, ſtupor mentis, fatuitas*.

Pecorile. *ovile*.

Pecorone, groſſo, rozzo. *bebes, bardus, fatuus*.

Peculio, danari, o ricchezze acquiſtate. *peculium, lii, pecunia*.

Pecunia. danaio. *pecunia, nummi*.

Pecuniario, attinente a pecunia. *pecuniarius*.

Pecunioſo, ricco di pecunia. *pecunioſus, bene nummatus*.

Pedaggio, dazio che ſi paga per paſſare. *portorium vectigal*.

Pedagogo, pedante. *paedagogus*.

Pedana. *crepida*.

Pedante, chi ha cura di condurre, e ſervire li fanciulli. *paedagogus, gi*.

Pedanteria. *paedagogi munus*.

Pedata, orma. *veſtigium, gii*.

Pedeſtre, chi è a piedi. *pedes, pedeſter*.

Pedicello, picciol piede. *pediculus*.

Pedignone, male alle calcagna per freddo. *pernio, onis*.

Pedone, fante a piedi. *pedes, itis*.

Pedota, guida marittima. *ductor, vector*.

Peggiore più cattivo. *pejor, pejus*.

Peggiorare, andar di mal in peggio. *in pejus ruere, deteriorem fieri*. Peggiorare nell'infermo. *ingraveſco, ſcis*.

Peglia, è quella prima guſcia pungente della caſtagna. *echinus, ni*.

Peglio, gronda. *ſupercilium, lii*.

Pegno, coſa, che ſi dà per ſicurtà. *pignus, oris*.

Pelago, profondità, e metaforicamente ſi dice del mare. *pelagus, gi*.

Pelare, levar i peli. *glabro, as, deglabro, depilo, as*. Pelarſi. *glabreſco*. Pelato, ſenza peli. *glaber, bra, brum, depilis, & is*.

Pellicano, uccello. *pelecanus, ni*.

Pelle, cuojo degli animali. *pellis, is, cutis, is*.

Pellegrinaggio. *peregrinatio, onis*.

Pellegrinare, andar per il mondo. *peregrinor, aris*.

Pellegrinazione. *peregrinatio*.

Pellegrino. *peregrinus, a, um*.

Pellicella. *pellicula, ae, cuticula, ae*.

Pelliccia. *veſtis pellicea, rheno, onis, maſtruca*.

Pellicciaio. *pellio, onis*.

Pellicciato. *pellitus*.

Pellicina. *pellicula*.

Pelliccione. *rheno, nis*.

Pelo. *pilus, i*. Tondo di pelo, vale eſſere di groſſo ingegno. *hebeti ingenio*.

Peloſo. *piloſus, a, um*.

Pena, puniſsione. *poena, ae, mulcta, ae, ſupplicium, cii*.

Penare, indugiare, tardare. *cunctor, aris, moror, aris*.

Penare, per affaticarſi. *laborare*.

Pendente, chino, che pende. *pendulus, penſilis*. Pendente de orecchi, orecchino. *inaures, ium*.

Pendere. *pendeo, es, dependeo, es*. pendere, derivare. *derivor, aris, dependeo, es*. Pendere nel poco, e nel troppo. *eſſe nimium in utramque partem*.

Pendice, pendente, fianco di monte, o ſimili, *declivitas, atis, latus*.

Pendolo. *pendulus, pendens*.

Penduto, appiccato. *appenſus*.

Penetrabile. *penetrabilis*.

Penetrazione, penetramento. *penetratio*.

Penetrare, paſſare a dentro alle parti interiori. *penetro, pervado*.

Penetrativo. *penetrans, penetrabilis*.

Penisola. *peninſula*.

Penitenza, pentimento. *poenitentia, tiae, dolor*.

Penitenziare. *caſtigo, as*.

Penna, come delle ale degli uccelli. *penna, ae*. Penna picciola. *pennula, ae*. Chi ha penne. *pennatus, a, um*. Senza penne. *deplumis*. Penna da ſcrivere. *calamus, mi*. Penna da ſonare. *plectrum, tri*.

Pennacchio, quel che ſi pone ſu la rocca per filare. *penſum, i*. Per ornamento della teſta. *criſta, ae, conus, i*.

Pennaiuolo. *theca calamaria, graphiarium*.

Pennello. *penicillus, penicillum, peniculus, peniculum*. Fatto a pennello, ben fatto, *graphicus*.

Pennuto. *pennatus, a, um*.

Penoſo. *moleſtus*.

Penſamento, il penſare. *cogitatio, onis*.

Penſare. *cogito, as, arbitror, aris*. Fra ſe, *cogitare ſecum*. Di qualche coſa. *cogitare de re aliqua*. Ad altre coſe. *alias res agere*. D'una coſa in un'altra. *aliam rem ex alia cogitare*. Ai caſi ſuoi. *cogitare de ſuis rationibus*. D'andar a Roma. *cogitare Romam*. Penſare attentamente. *animum intendere, diligentius animadvertere, verſare in animo, agitare animo, diligenter, ſtudioſe cogitare, attentius examinare, perpendere*.

Penſatamente. *cogitate, conſulto, cogitatim*.

Penſiero. *cogitatio, onis*. Per cura, affanno, faſtidio. *cura, ſollicitudo*. Per diſegno, intenzione. *conſilium*. Far penſiero, deliberare. *ſtatuo, is*.

Penſieroſo, penſoſo, pieno di penſieri. *cogitabundus*.

Penſione. *penſio, onis*. Primo termine della penſione, o fitto, *prima penſio*. Secondo termine, *altera penſio*. Terzo termine. *tertia penſio*.

Penſionario. *vectigalis, is*.

Pentimento. *poenitentia*.

Pentirſi. *poenitet, ebat*.

Pentola. *olla, ae*.

Pentolaio, chi fa pentole. *figulus*.

Pentolino, demin. di pentola. *aulula, ae*.

Penultimo, innanzi all'ultimo. *penultimus*.

Penuria, careſtia. *penuria, ae, annonae caritas*.

Penzolone, pendente. *penſilis, pendulus*.

Pepe, e pevere. *piper, eris*.

Per, prepoſ. *per, ob, propter*.

Per addietro, per il paſſato. *olim, antehac*.

Per alcun tempo giammai. *unquam*.

Per amor tuo, o mio. *tua cauſa, mea cauſa*. Per l'amor, che tu mi porti. *amabo te, ſi me amas*. Per amore, cioè ſenza ricompenſa. *gratis*.

Per avventura, per caſo, *forte*.

Per l'anno ſeguente, *in proximum annum*.

Per accidente, cioè a caſo. *forte, caſu*.

Per l'avvenire. *deinceps, poſthac*.

Per cagione dell'infermità. *per valetudinem, cauſa valetudinis*.

Per tuo conſiglio. *te auctore, ſuadente te*.

Per eſempio. *exempli gratia, verbi cauſa*.

Per eſſere tu sfacciato, *quia magna es impudentia*.

Per grazia di Dio. *Dei beneficio*.

Per mio, o per mezzo mio. *opera mea, beneficio meo*.

Per te, o per amor tuo. *tua cauſa, pro te*.

Per niente. *nullo pacto, vel modo, nulla ratione*.

Per ogni verſo. *quaquaverſus*.

Per qual luogo? *qua?*

Per

Digitized by Google

Per quanto bene hai, ti priego. per fortunas tuas te oro.
Per quanto poſſo. pro virili.
Per queſta giornata. in hunc diem.
Per queſti due dì. in hoc biduum.
Per quanto tocca a me. pro rata parte mea, quod ad me attinet.
Per rivelazione Divina. Dei admonitu.
Per vita tua. per caput tuum.
Per ſuo difetto. culpa tua, vitio tuo.
Per cagione. ob, propter.
Perchè. quia, quia, quoniam. Perchè? cur? quare? quid ita? per che conto? quapropter?
Perchè no? cur non? quidni?
Percbia, ſorta di peſce. perca, æ.
Perciò, pertanto. ideo, idcirco.
Perciocchè. nam, etenim.
Per così fatto ſorte. ſic.
Per Dio. hercle, edepol, mehercle, medius fidius.
Per la qual coſa. quare, quamobrem, qua de re, quapropter, qua de cauſa.
Percoſſa. ictus, us. Ricevere una percoſſa. ictum accipere. dare. infligere.
Percoſſo. ictus, a, um.
Percotere, o percuotere. percutio, is. Grandemente. diverbero, as. Inſieme. allido, is, collido, is.
Percuſſore. percuſſor.
Perdere. perdo, is, amitto, is. Qualche coſa. alicujus rei jacturam facere. La vergogna. perfricare frontem, pudorem amittere, exuere, deponere, abjicere. Le forze. amittere vires. Il tempo. terere tempus. La cauſa, o lite. cadere cauſa, vel de cauſa, amittere cauſam, perdere litem. Il ranno, ed il ſapone, cioè affaticarſi indarno. perdere oleum, & operam. Il favore, o l'amore d'alcuno. ex alicujus gratia, vel amore excidere.
Perdere molte roba. multarum rei familiaris jacturam facere, fortunarum grave damnum ferre, vel pati.
Perdere l'animo. animum demittere, animo cadere, animum deſpondere.
Perdice, ſorta d'uccello. perdix.
Perdigiorno, ſcioperato. otioſus.
Per di qua, cioè per queſta via, luogo, o parte. hac.
Perdita, danno. jactura, æ, amiſſio, onis. Delle roba. amiſſio fortunarum, jactura rei familiaris.
Perdizione, diſtruzione, rovina. pernicies, ei.
Perdonanza, perdono. venia, æ, indulgentia, æ. Dimandar perdonanza. petere, poſcere veniam.
Perdonare. parco, ignoſco, condono.
Perdono, perdonanza. venia, æ. Non eſſer meritevole di perdono. carere venia.
Perdutamente. perdite.
Perduto. amiſſus, perditus.
Per eccellenza, eccellentemente. egregie, exquiſite.
Peregrinare. V. pellegrinare.
Per far piacere. gratia cauſa, ad gratiam aucupandam.
Per fermo, avverb. certamente, fermamente. pro certo, certe.
Perfettamente, inaieramente. perfecte, ad unguem. Far perfettamente. perficio, is, abſolvo, is.
Perfettivo. perficiens.
Perfezionare. perficio, abſolvo.
Perfezione. perfectio, onis, abſolutio, onis.
Perfetto. perfectus, abſolutus. perfettiſſimo. abſolutiſſimus, omnibus numeris abſolutus.
Perfidia, infedeltà. perfidia, æ.
Perfidioſamente. perfidioſe, perfide.
Perfidioſo, pieno di perfidia. perfidioſus, a, um.
Perfido, mancator di fede. perfidus, a, um.
Perforamento. terebratio.
Perforare. perforo, as.
Per forza. vi, per vim.
Perfumo, o profumo. odoramentum.
Pergamena. charta pergamena.
Pergamo da predicare. pulpitum, ti, ſuggeſtum, ſti.
Pergola di vite. pergula, trichila.
Pergoletto, ornamento di rami, o foglie. umbraculum, li.
Pergolo, o pergamo. pulpitum, ti.
Pericolante, che pericola. periclitans, antis.
Pericolare, capitar male. pereo, is.
Pericolo, o periglio. periculum, li, diſcrimen, inis. andar a pericolo, eſſere in pericolo. periclitor. poſto in pericolo. periclitans, antis. Eſſere nel medeſimo pericolo. in eadem eſſe navi, eodem in diſcrimine verſari, eodem jactari vento, eadem procella perturbari.
Pericoloſamente, con pericolo. periculoſe.
Pericoloſo. periculoſus, a, um.
Periglio, pericolo. periculum.
Per indi, per quel luogo. illac, illa.
Per innanzi, per l'avvenire. poſthac. Per l'addietro. antehac.
Periodo. periodus, verborum ambitus.
Per lo paſſato. olim, quondam.
Perire, morire. pereo, is. Perir affatto, andar in rovina. diſpereo, is.
Peritamente, da uomo eſperto. perite.
Perito, eſperto. gnarus, peritus.
Perla, gemma. margarita, æ, unio, onis. Venditor di perle. margaritarius.
Per l'avvenire. deinceps, poſthac.
Per lo più, avver. il più delle volte. ut plurimum, plerumque.
Permettere, concedere. ſino, is, permitto, is.

Permeſſo, conceſſo. permiſſus, a, um. Non permeſſo. impermiſſus.
Permiſſione, conceſſione. permiſſio, onis.
Per mezzo. dimidiatus, a, um.
Per mezzo, come per mezzo da' miei amici. per amicos meos.
Per modo che, in guiſa che. ita ut.
Per molti modi. multifariam.
Permutare, cambiare. permuto, commuto.
Permutazione. permutatio, onis, viciſſitudo, inis.
Perna, peſce così detto a Napoli. pinna, næ.
Pernice, uccello. perdix, icis.
Pernicioſamente. peſtifere, pernicioſe.
Pernicioſo, dannoſo. pernicioſus, exitialis.
Per niente, in modo alcuno. nequaquam, nullo pacto, nullatenus. Per in vano. incaſſum.
Pernottare, albergar di notte. pernocto, as.
Però, o perciò. ideo, idcirco, proinde, propterea.
Pero, o peraro albero. pyrus, i.
Pero, frutto. pyrum, i.
Pero groſſo. pyrum decumanum.
Pero Bergamaſco. pyrum regium.
Pero buon criſtiano. pyrum volemum, & pyrum liberale.
Pero roſato, pyrum coloratum, & pyrum venereum.
Pero tardivo. pyrum amerinum, ſerotinum.
Perpendicolare. ad perpendiculum exactus.
Perpendicolarmente. ad perpendiculum.
Perpendicolo. perpendiculum.
Perpetuamente. perpetuo, æternum.
Perpetuare, continovare. continuo, as, perpetuo, as, perſevero.
Perpetuità. perennitas, perpetuitas.
Perpetuo, continuo. perennis, perpetuus, æternus.
Perpleſſo. perplexus, dubius.
Per poco, quaſi. pene, fere, quaſi.
Per qualche luogo. aliqua.
Per qual luogo, per là. illac, illa.
Per queſto. idcirco, ideo.
Perſa, erba. marum, ri.
Perſecuzione. inſectatio, onis, perſecutio, onis.
Perſecutore. inſectator, oris, inſecutor, oris.
Perſeguitare. inſequor, perſequor, inſector.
Perſeverantemente, coſtantemente. perſeveranter.
Perſeveranza, coſtanza. perſeverantia, conſtantia.
Perſeverante, coſtante. conſtans, perſeverans.
Perſeverare, continovare. perſiſto, perſevero, perſto, duro.
Perſeverare in una buona opinione. in recta ſententia ſibi conſtare, permanere, perſeverare in recta ſententia, tueri acriter rectum conſilium.
Perſeverare nel ſuo propoſito. permanere in incepto, perſiſtere.
Perſico, albero. perſicus, ci.
Perſico, frutto. perſicum, ci. Perſico, che non ſi ſpicca dall'oſſo. perſicum duracinum.
Perſo, color tra 'l purpureo, e 'l nero. phœniceus. Per perduto. amiſſus.
Perſona. perſona, æ.
Perſonaggio, uomo di grand'affare. vir, viri.
Perſonalmente. per ſe, perſonaliter.
Per ſorte, per ventura. forte, fortuito, caſu.
Perſpicace, acuto. acer, acutus, perſpicax.
Perſpicacità, prontezza d'ingegno. perſpicacia, ingenii acies, perſpicacitas.
Perſuadere, indurre uno a credere, o fare qualche coſa. ſuadeo, perſuadeo. perſuadere, dar ad intendere. perſuadeo, in animum alicui inducere. perſuadere alcuno al noſtro volere. adducere aliquem ad arbitrium noſtrum. Perſuadere, credere, darſi ad intendere. perſuadere ſibi, in animum inducere.
Perſuaſione, credenza. perſuaſio, onis.
Perſuaſore, chi perſuade. ſuaſor, oris. Coſa, che perſuade. ſuaſorius, a, um.
Per tanto. proinde, proin.
Per tanto, cioè per tanto prezzo. tanti. per quanto. quanti.
Per tempo. mature. Molto per tempo. bene mane, ſumma mane, maturrime.
Pertica, ramo lungo d'albero. pertica, contus.
Pertica lunga, uſata da' marinari per provar il fondo dell'acqua. contus, ci.
Pertica da uccellare. ames, itis.
Pertinace, oſtinato. pertinax, acis.
Pertinacemente, oſtinatamente. pertinaciter.
Pertinacia, oſtinazione. pertinacia, obſtinatio.
Perturbare, conturbare. perturbo, conturbo, commoveo.
Perturbazione, conturbamento. perturbatio, conturbatio.
Perturbato, turbato. perturbatus, commotus.
Pertugiare, forare. foro, terebro, exterebro.
Pertugio, e pertugeio, buco, e buca. foramen.
Per tutto, in ogni luogo. ubique, uſquam non, omnibus in locis.
Per tutto ciò, per tutto queſto. tamen, nihilominus.
Per vanagloria. jactanter.
Perverſamente. perverſe.
Perverſità, malignità. perverſitas, atis.
Perverſo. perverſus, pravus.
Pervio. pervius.
Peſante, che peſa molto. ponderoſus, gravis.
Peſare, cercar il peſo. pendo, is, appendo, pondero, librare, trutinor. peſare ſpeſſo. penſo, as, penſito, as. peſar giuſto. æqua lance, vel libra pendere, penſitare, ponderare. peſar oro, o danari. appendere aurum, aut pecunias. peſare più. præponderare, propendeo, es. peſare, far peſo, eſ-

ſer peſante. pondus facere, habere, gravem eſſe.
Peſare, per rincreſcere, o diſpiacere. diſpiicere, moleſtum eſſe.
Peſatamente. caute.
Peſato. expenſus, appenſus.
Peſatore, chi peſa. penſator, penſitator.
Peſcagione, il peſcare. piſcatio, piſcatus, us.
Peſcare. piſcor, aris, expiſcor. Da peſcare. piſcarius, piſcatorius.
Peſcaria, luogo, dove ſi vende il peſce. forum piſcarium.
Peſcatore. piſcator, oris. pertinente a peſcatore. piſcatorius.
Peſcatrice. piſcatrix, icis.
Peſce, nome generale di tutti gli animali, che naſcono, o vivon nell'acqua. piſcis, is.
Peſceduovo, fritata. placenta ex ovis.
Peſce, ſegno celeſte. piſcis, is.
Peſce picciolo. piſciculus.
Peſce argentino, ſirena. ſudis.
Peſce calamaro. loligo, ginis.
Peſce cane. canicula, æ, canis marinus.
Peſce ignudo, così detto in Roma. apua, æ.
Peſce porco. aper, apri.
Peſce ſpada. gladius, ii, xiphias, æ.
Peſce palombo. muſtela, æ.
Peſce rondine. hirundo, inis.
Peſce vanga. ſquatina, æ.
Peſce di fiume. piſcis fluviatilis, & fluvialis.
Peſce di mare. piſcis marinus.
Peſce grande. piſcis cetaceus, cete.
Peſce ſenza oſſo. piſcis cartilagineus.
Peſce di ſcaglia dura. piſcis teſtaceus.
Peſce di ſcaglia molle. piſcis cruſtatus.
Peſce ſenza ſcaglie. piſcis lævis.
Peſce di teſta puntato. piſcis turbinatus.
Peſce ſalato. piſcis muria duratus, ſalſus.
Parte de' peſci. L'ale. pinnæ, arum.
areſca. V. ſpine.
barbole. branchiæ, arum.
branche. brachia, orum, & forcipes denticulati.
forcipi. V. branche.
latte. lactes, ium.
ovo. ovum, i.
ſcaglia. ſquama, æ.
ſchenale. tomus, i, & ſegmentum, i.
ſcorzo, o teſta. teſta, æ.
ſpine. ſpina, æ.
teſte. V. ſcorza.
Peſchiera. piſcina.
Peſcettino, peſce picciolo. piſciculus, li.
Peſcivendolo, chi vende peſce. piſcarius mercator. Di peſce groſſo. cetarius, ii.
Peſca. V. perſico.
Peſo. pondus, eris, onus, eris. Peſo, o libbra. pondo, indecl. Peſo eguale. æquilibritas, æquilibrium, æquipondium. Di peſo eguale. æquilibris, & bre.
Peſſimamente. peſſime.
Peſſimo. peſſimus, a, um.
Peſta, quantità di orme. veſtigia, orum. Peſta, o calpeſtio. pedum ſonitus.
Peſtacchio, frutto noto. piſtacium, cii.
Peſtare, tritare, rompere. tundo, contundo, pinſo.
Peſtato, tritato. contuſus, piſtus, pinſus.
Peſtatoio, ovver peſtello. piſtillum.
Peſte. peſtis, is, lues, luis.
Peſtello, peſtatoio, o peſtone. piſtillum, pilum.
Peſtifero. peſtilens, peſtifer.
Peſtilenza. peſtilentia, lues.
Peſto, peſtato. pinſus, tuſus.
Petardo. aries.
Petecchie. puſtula.
Petizione. petitio.
Peto. ventris crepitus, peditum.
Petroſello, petroſemolo, erba. petroſelinum, i.
Pettignone. pecten, inis, pubes.
Pettinare. pecto, ctis.
Pettinar le lane. carmino, nas.
Pettinar diligentemente. depecto, ctis.
Pettinato. pexus.
non pettinato. impexus.
Pettine da pettinare i capelli. pecten, inis.
Pettine d'avorio. pecten eburneus.
Pettine da teſſer. pecten, inis.
Petto, parte del corpo. pectus, oris.
a petto, o paragone. præ.
Pettorale, armatura del petto. thorax, acis.
Pettorale del cavallo. antilena, næ, ilicium, cii.
Pettoroſſo, uccello. erithacus, ci.
Pettoruto, chi ha grande, o largo petto. pectoroſus, a, um.
Petulante. petulans, antis, procax, acis.
Petulantemente, sfacciatamente. petulanter.
Petulanza, sfacciataggine. petulantia, æ.
Pevero, iſtrumento ſimile all'imbuto, ma più grande. infundibulum.
Pezze. faſciola, panniculus.
Pezzente, chi va chiedendo limoſina. mendicus, ci.
Pezzo, parte di coſa ſoda. fruſtum, fragmentum.
Pezzetto, o pezzo picciolo. fruſtulum, i.
Pezzo di pane. fruſtum, vel fruſtulum panis.
Pezzo di terra. gleba, æ.
Pezzo di terreno, jugerum, i.
Pezzo di legno. ſegmen, vel ſegmentum ligni.
Pezzo di arroſto. aſſatura, æ.
Pezzo rotto. fragmen, inis.
Pezzi minuti. minutia, æ.

in

In pezzi *fruſtatim*.
an pezzi piccioli. *minutim*, *minutatim*.
tagliar, o far in pezzi, *in fruſta concidere*, *vel ſecare*, *membratim cædere*, *vel diſcerpere*.
un pezzo, avverbio, cioè lungo tempo. *jamdiu*.
un pezzo più. *diutius*.
un gran pezzo. *perdiu*.
un grandiſſimo pezzo. *diutiſſime*.
un pezzo fa. *jampridem*.
Piacere, ſervigio. *officium*, *beneficium*, *meritum*.
far piacere, e ſervigio. *gratificor*, *aris*.
Piacere, diletto. *voluptas*, *gaudium*, *ſolatium*.
over piacere, ricevere piacere. *affici voluptate*, *perfundi*.
Piacere, ſoddisfare. *placeo*, *es*. Piacere molto. *perplaceo*, *es*.
Piacevole, benigno. *lepidus*, *feſtivus*, *mitis*, *placidus*, *comis*, *jucundus*, *lenis*. molto piacevole. *perblandus*, *percomis*.
Piacevolezza, benignità. *lenitas*, *feſtivitas*, *jucunditas*. ſenza piacevolezza. *illepidus*.
Piacevoliſſimo. *lepidiſſimus*, *feſtiviſſimus*.
Piacevalmente. *leniter*, *lepide*, *comiter*, *placide*.
Piaga, ferita. *vulnus*, *eris*, *plaga*, *æ*.
Piaga nata per ſe. *ulcus*, *ulceris*.
Piagato, pieno di piaghe. *ulceroſus*, *a*, *um*.
Piaggia, o ſpiaggia, lido, o riviera del mare. *litus*, *oris*.
Pialla, ſtrumento da legnaiuolo. *aſcia*, *æ*, *runcina*, *æ*.
Pialluccia. *dolabella*, *æ*.
Piallare, pulire. *dolo*, *lævigo*, *runcino*.
Pian piano. *placide*, *pedetentim*, *lento gradu*.
Pianamente, chetamente. *ſubmiſſe*.
Pianella, pantofola. *crepida*, *æ*, *baxea*, *arum*.
chi ha le pianelle. *crepidatus*, *a*, *um*.
Pianella da donna. *ſandalium*, *lii*.
Pianellaio, chi fa le pianelle. *crepidarius*, *ii*.
Pianellatta, pianella picciola *crepidula*, *æ*.
Pianeta, ſtello errante. *planeta*, *æ*, *ſidus errans*, *ſtella errans*.
Pianezza. *planities*, *ei*.
Pianezza dell' anello, teſta dell' anello. *pala*, *æ*.
Piangere. *fleo*, *defleo*, *lacrymo*, *lacrymor*, *lugeo*, *plango*, *ploro*, *deploro*. inſieme. *comploro*, *collacrymo*. Dirottamente. *vim lacrymarum profundere*, *copioſe*, *ubertim flere*. Finir di piangere, *elugeo*, *es*. Piangere alcuno. *lugere aliquem*. Far piangere alcuno. *lacrymas alicui movere*, *fletum movere*, *excitare*.
Piano, pianura. *planities*, *ei*. Piano, agget. ben eguale. *planus*, *æquus*, *æquabilis*, *æquatus*.
Piano, cioè chiaro. *planus*, *dilucidus*. Piano, avverb. pianamente. *ſubmiſſe*.
Pian piano. *ſenſim*, *ſubmiſſe*.
Pianta d' albero, ed erba, *planta*, *æ*, *ſtirps*, *pis*. pianta, ramo da piantare. *talea*, *æ*. pianta del piede. *planta*, *æ*, *pedis veſtigium*. Della mano. *palma*, *æ*, *vola*, *æ*.
Piantaggine, erba. *plantago*, *inis*.
Piantagione, piantamento. *plantatio*, *ſatus*, *us*.
Piantare, come gli alberi. *planto*, *ſero*, *inſero*, *conſero*. Piantare viti. *ſerere vites*. piantare fra le altre coſe. *interſero*, *is*. piantare alberi per ſoſtegno della viti. *arbuſto*, *as*.
piantato. *ſatus*, *a*, *um*.
Pianto, il piangere. *luctus*, *us*, *fletus*, *planctus*, *gemitus*, *ploratus*.
pieno di pianto, *luctuoſus*.
Pianto da fanciulli. *vagitus*, *us*.
Pianura, il piano, campagna. *planities*.
Piaſtra d' ogni metallo. *lamina*, *æ*.
Piaſtrella da giuocare. *lamella*, *æ*.
Piatire, litigare. *litigo*, *as*, *judicio contendo*.
Piato, lite. *lis*, *itis*, *litigium*, *ii*, *reus*, *rei*.
Piattello. *patina*, *patella*.
Piatto, *patina*, *lanx*, *paropſis*, *idis*.
Piatti di peltro. *incoctilia*, *ium*.
Piatto da portar la carne in tavola. *magonomum*, *ni*.
Piatto, cioè aſcoſo. *abditus*, *occultus*.
Piatto, ſpianato, ſchiacciato. *ſimus*, *planus*.
Piattonata. *lati gladii*, *vel enſis ictus*. Dar delle piattonate. *gladio lato*, *vel plano cædere*.
Piazza, luogo ſpazioſo con edifizj attorno. *platea*, *æ*, *area*, *æ*. Di faccenda. *forum*, *i*. Di mercato. *forum nundinarium*. Di giuocatori. *forum aleatorium*. Del vino. *forum vinarium*.
Piazzetta. *parva platea*.
Pica, o gazza, uccello. *pica*, *æ*.
Picca, lancia, ſorta d' arme lunga. *sariſſa*, *æ*, *dolo*, *onis*, *haſta*.
Piccare, val foracchiare. *perforo*.
Piccarſi di qualche coſa *pro re aliqua pugnare*. ovvero *ſibi aliquid aſſumere*.
Picchiare, battere ad un' uſcio. *pulſo*, *as*.
Picchiata. *pulſus*, *pulſatio*.
Picchio, uccello, *picus*, *ci*.
Picciolezza. *parvitas*, *atis*, *exiguitas*, *atis*.
Piccione, colombo giovane. *pipio*, *onis*, *pullus columbinus*.
Picciolatto, piccino, picciolino. *parvulus*, *puſillus*.
Picciolo. *parvus*, *exiguus*, *tenuis*.
Picciuolo, gambo di fiore, o frutto *pediculus*.
Picciolo, moneta, bagattino. *teruntius*, *nummulus*.
Piccone, ferro da cavar terra. *ſcalprum*, *upupa*.
Picozzo, uccello *picus martius*.
Pidocchieria, miſeria, viltà. *ſordes*, *ium*.
Tom. II.

Pidocchio. *pediculus*, *li*.
Pidocchioſo. *pediculoſus*, *a*, *um*.
Piede, parte dell' animale. *pes*, *edis*.
Piede picciolo. *pediculus*, *li*.
miſura d' un piede. *pes*, *edis*.
punta del piede. *pedis extremitas*.
d' un piede. *pedalis*, *pedaneus*.
di miſura d' un piede. *pedalis*.
chi ha due piedi. *bipes*, *edis*.
di due piedi lungo. *bipedalis*.
di otto piedi. *octipes*, *edis*.
mezzo piede, miſura di mezzo piede. *ſemipes*, *edis*.
che tiene la miſura di mezzo piede. *ſemipedalis*, *le*.
Piede della colonna. *baſis*, *is*.
Piede del grano. *calamus*, *i*.
Piede del banco. *pes menſæ*.
Piè corvino, erba. *ranunculus*, *i*.
Piè di gallo. *ranunculus*.
Piedeſtallo. *ſtylobates*.
Piega, creſpa. *ruga*, *æ*.
Piega, piegatura. *flexio*, *flexus*, *us*, *flexum*. di molte pieghe. *multiplex*, *icis*.
Piegare, torcere, inchinare. *flecto*, *deflecto*, *curvo*.
Piegare inſieme. *complico*, *as*.
Piegare come una veſte. *plico*, *as*.
Piegarſi, indolcirſi. *mollior*, *iris*.
Piegato, rotto. *fractus*, *le*.
Piegato, inarcato. *curvus*, *a*, *um*. Non piegato. *indeflexus*.
Piegatura, inchinatura. *flexura*, *plicatura*, *curvatura*.
Piegatura, inarcatura. *curvamen*, *inis*, *incurvatio*, *onis*.
Piegature d' una veſte *plicatura*, *æ*.
Piegatura della gamba ſotto il ginocchio. *poples*, *itis*.
Pieghevole, facile da piegare. *flexilis*, *le*.
Piena, ſoprabbondanza d' acqua. *eluvio*, *exundatio*. Andarſene colla piena, vale tener da più. *communi ſententiæ adhærere*.
Pienamente. *plene*, *omnino*.
Pienezza. *plenitudo*, *cumulatio*.
Pienezza, ſazietà. *ſatietas*, *atis*.
Pieno, ſoſtant. come di gallina, o pollaſtri. *fartura*, *æ*.
Pieno, aggett. colmo. *plenus*, *a*, *um*, *refertus*. mezzo pieno. *ſemiplenus*.
Pieno, ſatollo, ſazio. *ſatur*, *a*, *um*.
Pieno, imbottonato. *fartus*, *a*, *um*.
Pieno di febbre. *febriculoſus*.
Pieno di feccia. *faculentus*,
Pieno di gloria. *glorioſus*.
Pieno d' inganni. *fallax*, *fallacioſus*.
Pieno d' anni. *annoſus*, *plenus annis*, *ætatis plenus*.
Pieno di baldanza. *confidens*, *ſibi præfidens*.
Pieno di caldo. *æſtuoſus*.
Pieno di caligine. *caliginoſus*.
Pieno di corteſia. *plenus officii*.
Pieno di devozione. *religioſus*, *pius*.
Pieno di fango. *lutulentus*, *lutoſus*.
Pieno di faſtidj. *plenus moleſtiis*, *curarum*.
Pieno di piaceri. *abundans voluptatibus*.
Pieno di polvere. *pulverulentus*.
Pieno di ribalderia. *flagitioſus*.
Pieno di ſtupore. *ſtupidus*.
Pietà, religione verſo Dio, la patria, li genitori. *pietas*, *atis*. Per compaſſione. *miſericordia*, *æ*. aver pietà. *pium eſſe*. aver pietà di alcuno. *alicujus miſereri*.
Pietoſamente. *cum miſeratione*, *pie*.
Pietoſo, religioſo. *pius*, *religioſus*. Miſericordioſo. *miſericors*, *ordis*.
Pietra, ſaſſo. *lapis*, *ſaxum*, *ſilex*.
Pietra picciola. *lapillus*.
di pietra. *lapideus*, *a*, *um*.
pieno di pietre, pietroſo. *lapidoſus*.
divenir di pietra. *lapideſco*, *ſcis*.
luogo, dove ſi cavano le pietre. *lapidicina*, *æ*.
Pietra da aguzzare. *cos*, *cotis*.
Pietra focaia. *ſilex*, *icis*.
di pietra focaia. *ſiliceus*, *a*, *um*.
Pietra, che naſce nella veſcica dell' uomo. *calculus*, *li*.
Pietra della ſepoltura. *lapis ſepulcri*.
Pietra prezioſa. *gemma*, *æ*.
Pietroſo, ſaſſoſo. *lapidoſus*, *ſaxoſus*.
Pietruccia, petricina, picciola pietra. *lapillus*, *calculus*, *ſcrupulus*.
Pieve. *plebs*.
Piffero, piva, ſtrom da ſonare. *tibia*, *æ*.
Pifferiſta, ſonator di piva. *tibicen*, *inis*, *auloedus*, *æ*.
Pifferate, ſuono da ballare. *concentus tibiarum*.
Pigione, prezzo dell' abitazione. *penſio*, *onis*.
Pigionale chi tien caſa a pigione. *inquilinus*.
Pigliare, prendere. *ſumo*, *capio*, *accipio*, *ſuſcipio*, *prehendo*.
Pigliar altronde. *tranſumo*, *is*.
Pigliar ad impreſtito. *mutuor*, *aris*.
Pigliar ad intereſſe. *ſumere uſuram*, *ſumere pecuniam fœnore*.
Pigliar ad affitto. *conduco*, *is*.
Pigliar con violenza. *rapio*, *arripio*.
Pigliar altrimenti, che. *aliorſum accipere*, *us*.
Pigliar a queſto fine. *in hanc partem accipere*.
Pigliar forza, riſtorarſi. *confirmare ſe*.

Pigliar freſco. *captare auram*, *vel frigus*.
Pigliar a difendere alcuno. *accipere aliquam in re aliqua patrocinium*, *tutelam*, *defenſionem*.
Pigliar innanzi. *præripio*, *is*.
Pigliar allegrezza di qualche coſa. *capere lætitiam ex re aliqua*.
Pigliar dolore. *haurire dolorem*. *Sic luctum*, & *voluptatem*.
Pigliar con fuga. *rapio*, *is*.
Pigliar con la rete. *irretio*, *is*. Pigliato nella rete. *irretitus*, *a*, *um*.
Pigliar faſtidio. *capere dolorem*, *accipere dolorem*.
Pigliar faſtidio di qualche coſa. *trahere ex re aliqua moleſtiam*.
Pigliar frutto. *capere fructum ex re aliqua*.
Pigliar l' amicizia. *inire amicitiam*.
Pigliar inimicizia. *ſuſcipere inimicitias*.
Pigliar gl' inimici. *capere hoſtes*.
Pigliar gli alloggiamenti. *capere caſtra*.
Pigliar il partito. *inire conſilium*.
Pigliar in buona parte. *æqui bonique facere*, *boni conſulere*, *in bonam partem accipere*.
Pigliar il conſiglio d' alcuno. *capere conſilium alicujus*.
Pigliar la coſa ſopra di ſe. *rem in ſe recipere*.
Pigliar in mala parte. *in pejorem partem accipere*
Pigliar la arme contro d' alcuno. *ferre arma in aliquem*.
Pigliar arme per alcuno. *ſumere arma pro aliquo*.
Pigliarla per qualcuno. *contendere pro aliquo*.
Pigliarla con qualcuno. *ſumere inimicitias cum aliquo*.
Pigliar marito, maritarſi. *nubo*, *is*.
Pigliar parere con alcuno. *capere conſilium cum aliquo*.
Pigliar piacere di qualche coſa. *capere ex re aliqua voluptatem*, *affici voluptate ex re aliqua*.
Pigliarſi piacere d' alcuno. *illudere alicui*.
Pigliar porto. *tenere portum*.
Pigliare preſtamente. *arripio*.
Pigliar qualche coſa per burla. *aliquid per jocum accipere*.
Pigliar il tempo. *anticipo*, *anteverto*.
Pigliar una gran baſtonata. *accipere magnam plagam*.
Pigliar un' affare. *ſuſcipere negotium*.
Pigliar luogo all' improvviſo. *improviſo adventu locum capere*, *occupare*.
Pigliar uno per figliuolo. *adoptare aliquem*.
Pigliar un maneggio. *ſuſcipere negotium*.
Pigliar la via. *capere viam*, *inire viam*.
Pigliar il parlare ad altro ſenſo, che non ſi dice. *vim verbi in aliud*, *atque dicitur*, *accipere*.
Pigliar uno per mezzo. *medium arripere*.
Pigliar uno per li capelli. *involare in alicujus capillos*.
Pigliar uno in collo di peſo. *capere aliquem ſublimem*.
Pigliar uno per compagno o far qualche coſa. *apprehendere aliquem collegam*, *ſumere*, *adſciſcere*.
Pigliar un' aſſonto di qualche coſa. *ſumere ſibi aliquid*.
Pigliar utilità da qualche coſa. *capere ex re aliqua fructum*.
Pigliar l' accordo. *accipere conditionem*.
Pigliar ardire. *ſumere animum*, *o ſpiritum*.
Pigliar a ſdegno. *ægre ferre*.
Pigliar a ſicurtà. *ſibi ſumere*, *in ſe recipere*.
Pigliar diletto. *capere voluptatem*.
Pigliar eſempio. *capere exemplum*.
Pigliar fiato. *recipere anhelitum*, *reſpirare*.
Pigliar guerra. *ſuſcipere bellum*.
Pigliar la penna per ſcrivere. *ſumere calamum*.
Pigliar per la mano. *prehendo*, *is*.
Pigliar prigione. *comprehendo*, *is*, *prehendo*.
Pigliar prova. *facere periculum*.
Pigliato, preſo. *captus*, *ſumptus*.
Piglio, dar di piglio. *arripio*.
Piglio, per guardatura. *vultus*, *aſpectus*.
Pigmeo, uomo picciolo. *pumilio*.
Pigno, frutto del pino. *conus pineus*, *nux pinea*.
Pignatta, pentola. *olla*, *cacabus*, *chytra*, *vel chutra*.
Pignattaro, chi fa pignatte. *figulus*.
Pignatella, picciola pignatta, *parva olla*, *auxilla*.
Pignoccato. V. pinocchiata.
Pignolata. *nuclei pinei*.
Pigramente. *pigre*, *ignave*, *lente*.
Pigriſſimo. *ignaviſſimus*, *inertiſſimus*.
Pigrizia, *deſidia*, *æ*, *ignavia*, *pigritia*.
Pigro, lento, tardo, negligente. *piger*, *ignavus*, *iners*, *ſocors*, *hebes*, *ſegnis*, *tardus*, *ſtupidus*, *bardus*. Divenir pigro. *pigreſco*, *is*. Non pigro. *impiger*.
Pila, vaſo dell' acqua ſanta. *pila*, *æ*.
Pila d' una fontana. *crater*, *eris*.
Pilaſtro, colonna piana, *pila*, *æ*. Della porta. *paraſtata*, *arum*.
Pillola. *pilula*, *æ*.
Pillola, medicamento. *catapotium*, *ii*.
Piloto, o pedota, chi guida la nave. *gubernator*.
Pina, pigna. *nux pinea*.
Pinnacolo, ſommità. *pinnaculum*.
Pincerna, coppiere. *pincerna*, *ſervus a cyathis*.
Pincione, fringuello. *fringilla*.
Pingare, dipingere. *pingo*, *is*.
Pino, albero. *pinus*, *i*. Di pino. *pineus*, *a*, *um*. Luogo piantato di pini. *pinetum*, *ti*.
Pino, il frutto del pino. *ſtrobilus*, *li*.
ii Pinoc-

Pinocchiate. *pinea conditura, vel compreſſiæ nuclei pini ſaccharo coagmentati, vel madidi.*
Pio, religioſo. *pius, a, um.*
Pioggia, piova. *pluvia, æ, imber, bris.*
Pioggia continova. *imber continuus.*
Pioggie fredda. *imber gelidus.*
Pioggie ſubite, che viene all' improvviſo. *nimbus.*
Piombare, quando il muratore dirizza col piombino. *ad perpendiculum exigo.* Per eſſere a perpendicolo. *ad perpendiculum reſpondere.*
Piombare, cioè cader furioſamente. *præcipito, ruo, præceps ruo, decido.*
Piombaruola, pallotta di piombo. *plumbata, æ.*
Piombino, archipendolo, ſtrumento per aggiuſtare. *perpendiculum.*
Piombino della ſtadera. *ſacoma, atis, æquipondium.*
Piombo, metallo notiſſimo. *plumbum, bi.* Di piombo. *plumbeus, a, um.*
Pioppo, albero noto. *hæc populus.*
Piovano, prelato, che ha cura della pieve. *antiſtes, ſtitis, parochus.*
Piove, il medeſimo, che pioggia. *pluvia, æ.*
Piovere. *pluit, ebat.*
Piovoſo. *pluvioſus, pluvialis, imbrifer.*
Piperna, erba. *pyrethrum, tri.*
Pipire, far il verſo di pulcino. *pipio, is.*
Pipiſtrello, nottola, uccello notturno. *veſpertilio, onis.*
Pippio, beccuccio. *roſtrum, roſtellum.*
Pippione, colombo giovane. *pullus columbæ.*
Pira, rogo, monte di legna acceſe, ſopra il quale gli antichi bruciavano i corpi. *pyra, æ, rogus, i.*
Piramide, aguglia. *pyramis, idis.* A foggia di piramide. *pyramidatus, a, um.*
Pirata, corſaro, ladro di mare. *pirata, æ.*
Pirria. *Infundibulum.*
Pirlo, trottolo, ſtromento, col quale giuocano i fanciulli. *trochus, trochi.*
Piſciare, orinare. *mingo, is, meio, is.*
Piſciatoio, vaſo da piſciare. *matula, matellio, onis, matella.*
Piſcina. *piſcina, lacus.*
Piſcio. *urina, lotium.*
Piſello, biſo, legume. *piſum, piſi.*
Piſſide, *pyxis, idis.*
Piſtacchio, frutto. *piſtacium, cii.*
Piſtello da mortaro. *piſtillum, li.*
Piſtola, colla penult. breve, val lettera. *epiſtola, æ.*
Piſtoleſe, ſorta d'arme. *ſica, æ.*
Piſtore, panattiere. *piſtor, oris.*
Pertinente a piſtore. *piſtorius, a, um.*
Pitale, zangola. *ſcaphium, laſanum.*
Pitaffio. *inſcriptio, elogium.*
Pitoccare. *oſtiatim victum quæritare, mendicare.*
Pitoccheria. *mendicabulum.*
Pitocco, mendico. *mendicus.*
Pittima. *fomentum, emplaſtrum.*
Pittore, dipintore. *pictor, oris.*
Pittura. *pictura, æ.*
Pittura di ricamo. *pictura textilis.*
Pittura in quadri. *pictura in tabulis.*
Pittura di una ſola tinta. *monochroma.*
Pittura ben fatta. *tabula bene picta.*
Piva, ſtrom. muſicale. *tibia, æ.* Chi ſuona di piva. *tibicen, inis.*
Più, nome. *plus, pluris.* avverb. *magis, amplius.* più preſto, più in fretta. *citius.* più preſto, cioè più toſto. *potius, potiſſimum.* più tardi. *ſerius.* più là, *longius, ulterius.* più a dentro, adv. *interius.* più dentro, nome. *interior, & interius.* più caro prezzo. *carius.* più chiaramente. *apertius, planius, evidentius,* e così degli altri avverbj. più giovane. *junior, minor natu.* più bello. *pulchrior, & us;* così degli altri nomi. più di mille ſoldati. *ſuper mille milites.* più, e più, pluralmente. *alii, atque alii.* più, o meno. *plus minuſve.* più che ſi dice, e penſa. *ultra ſermam.* più d'una volta. *iterum.* più volte. *ſæpe, ſæpius, ſæpenumero, pluries, compluries.* al più. *ad ſummum.* per lo più. *plerumque.* più che mai. *ut cum maxime.* più ſpeſſo, che mai. *ut cum maxime, nunc maxime.* ogni giorno più. *plus, pluſque in dies, quotidie magis.* più d'un giorno. *diutius die.* più del dovere, più del giuſto, più dell' oneſto. *plus æquo, plus, quam ſatis eſt, plus ſatis.* più che troppo. *nimio plus.* eſſere da più. *præſto, as, antecello, is.*
Piuma, penna picciola d'uccello. *pluma, æ.* di piuma. *plumeus, a, um.* letto di piume. *culcita plumea.* piumaccio di letto. *pulvinus, ni.* piumaccetto, picciolo piumaccio. *pulvinulus, i.*
Pizza, focaccia. *placenta, æ.*
Pizzicare. *vello, is.* Spеſſo. *vellico, as.*
Pizzicarolo, chi vende carne ſalata, formaggi, e altre coſe ſimili. *cupedinarius, ſalarius, ſalgamarius.*
Pizzicata, e pizzico. *vellicatio, onis.*
Pizzicore, pizza, prurito. *pruritus, prurigo.* aver pizzicore, pizza. *prurio, is.*
Placare, mitigare. *placo, lenio, demulceo.*
Placare il dolore. *levare, o levare dolorem.*
Placar con preghi. *placare precibus.*
Placamento. *placatio, placamen.*
Placabilmente, o placatamente. *placate, placide, placabiliter.*
Placabile. *exorabilis, le, placabilis, le.*
Placabilità. *placabilitas, atis.*

Placare. *plaſto, lenio, mitigo, ſedo.*
Placato. *placatus, a, um.* non placato. *implacatus, impacatus.*
Placido, piacevole. *placidus, a, um.*
Platano, albero, *platanus, ni.* di platano. *platanicus, a, um.* luogo piantato di platani. *platanon, onis.*
Plaudere, applaudere. *plaudo, is.* Plauſibile. *plauſibilis, ale.*
Plauſo. *plauſus, us.*
Plauſtro, una ſorta di carro aperto da ogni banda. *plauſtrum, i.*
Plebe, plebaglia, la più vil parte del popolo. *plebs, bis.* plebeo. *plebeius, a, um.*
Plenilunio. *plenilunium, ii.*
Plettro, archetto della lira, e la penna, con la quale ſi ſuona la cetera. *plectrum, tri.*
Plico di lettere. *faſciculus literarum.*
Po' per poco. *parum.*
Po. *Padus, Eridanus,* F. celebre, Re de' Fiumi dell' Italia.
Pochetto, nome, pochettino, pochino. *pauxillus, pauxillus.* Pochetto, avv. un pochetto. *pauxillum, aliquantulum, paruмper, pauliſper.* un pochettino innanzi. *paululum ante.* un pochettino dopo. *paululum poſt.* un pochettino più alto. *paullo altior.*
Pochezza. *paucitas, anguſtias.*
Pochi, e poche. *pauci, æ, a.*
Pochiſſimo, nome. *pauciſſimus, perpauculus, perpauciſſimus.* Pochiſſimo, adv. *perparum, parum admodum, perpauxulum, perpauxillum, minime, minimum.*
Poco, ſoſt. *exiguum, i.* poco, aggett. *paucus, a, um, non multus, a, um.* molto poco. *perpaucus.* quanto poco, e picciolo tu vuoi, e ſi ſia. *quantuluſcunque.* poco, e cattivo, *minus multum, & minus bonum.* poco, ovver. *parum, exigue, modice.* un poco di tempo. *pauliſper.* poco più giovane. *parvo junior.* un poco più. *pluſculum.* poco prima, poco innanzi, poco avanti, poco tempo avanti. *paulo ante, pridem, jamdudum.* poco dopo. *paulo poſt.* poco dopo che. *paulo poſtquam.* da poco in qua. *paucis ab hinc diebus, vel paucos ab hinc dies.* a poco a poco. *ſenſim, paulatim, ſenſim, ut leniter, ſenſim, ut pedetentim.* di poco, freſco, nuovo. *recens, entis.* ben poco. *pauxillum.* molto poco. *perpaululum.* poco fa. *dudum, modo, nuper.* poco importa. *parum intereſt.* poco giova. *parum prodeſt.* offendere poco alcuno. *parce, & molliter lædere aliquem, non graviter offendere, leviter commovere, non acriter vexare.*
Podagra, gotta. *podagra, morbus articularis.*
Podagroſo, gottoſo. *podagricus, podagroſus, arthriticus.*
Podere, lo avere. *facultas, atis.*
Podere, poſſeſſione. *fundus, prædium, ii.*
Poderetto, poſſeſſioncella. *prædiolum, li.*
Poderoſo. *fortis, potens, validus.*
Podeſtà, e poteſtà, autorità. *poteſtas, atis.* in podeſtà, in podere. *in manu.*
Podeſtà di Dio. *numen, inis.*
Podeſtà, magiſtrato. *prætor, oris, poteſtas.*
Podeſteria, offizio del podeſtà. *prætura, æ.*
Palazzo del Podeſtà. *prætorium, rii.*
Poema, compoſizione in verſi. *poema, tis.*
Poeſia, arte de' poeti. *poeſis, ſis.*
Poeta. *poeta, æ.* di poeta. *poeticus, a, um.*
Poeteſſa, donna, che compone verſi. *poetria, riæ.*
Poetica, l'arte del comporre un poema. *poeſis, is, ars poetica.*
Poetizzare. *carmina condere.*
Poggia, è quella corda, che lega il capo dell' antenna da man deſtra. *pes dexter.*
Poggiare, ſalire. *ſcando, aſcendo.* per appoggiarſi. *innitor.*
Poggio, colle, monte. *collis, is, mons, ontis.*
Poggiuolo, è luogo eminente ſporto in fuori della caſa. *podium, dii, menianum, i.*
Poi. *poſt, poſtea, deinde, dehinc.* che poi? *quid poſtea? quid tum?* E poi. *porro autem.* E poi? *quid tum poſtea.*
Poichè, dappoi che. *poſtquam.* poichè, perchè. *quoniam, ſiquidem, quandoquidem.* Poichè, ſubito che, *ubi, ut, ſimul ut, ſimul atque, cum primum, ubi primum.*
Pola, o monachia, uccello. *monedula, æ.*
Polcella, fanciulla vergine. *virgo, puella.*
Poledra, cavalla giovane. *equa juvencula.*
Poledro, cavallo giovane. *pullus equinus.*
Polenta, ſorta di vivanda. *polenta, puls.*
Polire, ornare, nettare. *polio, is, expolio, depolio.*
Polire, cioè pianare. *dolo, as, aſcio, as, lævigo, as.*
Polire intorno. *circumdolo, as.*
Polire perfettamente. *edolo, as.*
Politamente, ornatamente. *polite, expolite, ornate, exquiſite, egregie.*
Politamente, cioè molto bene. *graphice.*
Politezza, nettezza. *nitor, oris, munditia, mundities.* Senza politezza. *inelegans, antis.*
Polito, ornato. *politus, expolitus, elegans.*
Polito, netto. *mundus, a, um.* non polito, non netto, lordo, ſporco. *immundus.*
Polizza. *ſcheda, æ, ſchedula, æ.*
Polizza, ſcritto di propria mano. *chirographum.*
Polizza d'accordo, ſottoſcritta da ambedue. *ſyngrapha, æ.*
Polizza del debitore al creditore. *antapocha.*
Polizza di cambio. *ſyngrapha permutationis, ſyngrapha tranſmittenda, vel tranſmiſſa pecunia.*
Polizza, paſſaporto, patente. *libellus, i.*
Polizza di obbligazione. *ſyngrapha, ſyngraphum, tabula, arum.*
Polizza di quitanza. *apocha, acceptilatio.*
Polizzetta. *ſchedula, æ.*
Pollaio, o pollaro, ſtanza da galline. *gallinarium, arii, netes.*
Pollame. *altilia, um.*
Pollaſtra. *pullaſtra, ſtra.*
Pollaſtrello, pulcino. *pullus gallinaceus.*
Pollezzuolo, palegio, erba. *pulegium.*
Pollino, pidocchio, che naſce alle galline. *pediculus.*
Pollo, over pollaſtro. *pullus gallinaceus.*
Polluzione. *fluxus genituræ.*
Polmone, parte interiore del corpo. *pulmo.* infermo del polmone. *pulmonarius.*
Polo, Cardine del Cielo. *polus, i.*
Polpa, carne ſenza oſſo. *pulpa, æ.*
Polpa della gamba. *ſura, æ.*
Polpetta, compoſizione fatta di carne battuta, in guiſa di pomo. *iſicium, artacreas.*
Polpo, over ſolpo, peſce. *polypus, pi.*
Polſo, il moto dell' arterie. *pulſus, ictus, percuſſus venarum, vel arteriarum.* Toccare il polſo. *venarum pulſum attingere, vel explorare, venas tangere, vel tentare.*
Poltiglia, polenta. *puls, pulticula.* Per fango liquido. *cœnum, ſordes.*
Poltrire, poltroneggiare. *diffluere inertia.*
Poltrone, vil d'animo, dappoco. *ignavus, ſegnis, ſocors, iners, deſes.*
Poltroneria, dappocaggine. *ignavia, inertia, ſegnitia, deſidia, ſocordia.*
Poltroneggiare, far il poltrone. *dedere ſe ignaviæ, atque deſidiæ, propter deſidiam in otio vivere, ignaviæ indulgere, deſidia marceſcere, ceſſatione torpere.*
Poltroneſcamente. *ignave, ſegniter.*
Polvere, polve. *pulvis, eris.* De' metalli, *ſcobs, obis.* Da archibugi, e bombarde, *pulvis ſulphureus, nitratus ac ſulphureus.* Di Cipro, *pulvis cyprius, diapaſma, atis.* Di polvere, *pulvereus, a, um.* Impolverato, *pulvere aſperſus.* Pieno di polvere, *pulverulentus.* Far polvere, *pulverem movere.*
Polverino, picciola polvere. *pulviſculus, i.*
Polverino, ſtromento da tener la polvere dentro. *arenarium vas.*
Polverio, polvere levata, e agitata da vento. *pulvereus turbo.*
Polverizzabile. *friabilis.*
Polverizzare, fare in polvere. *pulvero, as, diſpulvero, in pulverem ſolvere, reſolvere, redigere.*
Polverizzato. *friatus.*
Polveroſo, pieno di polvere. *pulverulentus.*
Pomaio, cioè dove ſono piantati i pomi. *pomarium, ii.*
Pomaro, albero, che fa le mele. *malus, li, pomus, mi.*
Pomero, dove ſtanno i pomi frutti. *pomarium, ii.*
Pomaro, cioè chi vende i pomi. *pomarius, ii.*
Pomato, di color pomato. *ſcutulatus.* Pomellato, macchiato. *guttatus.*
Pomi nani. *malimela, orum.*
Pomice pietra. *pumex, icis.*
Pomo, melo. *pomum, mi, malum, li.*
Pomo cotogno. *malum cotoneum.*
Pomo appiolo. *malum appianum.*
Pomo granato. *malum punicum.*
Pomo arancio, albero. *malus aurea.* Frutto, *malum aureum.*
Pomo groſſo. *pomum decumanum.*
Pomo, che non dura. *pomum fugax.*
Pomo temporivo. *pomum præcoquum, e præcox.*
Pomo tardivo. *pomum ſerotinum.*
Pomo putrefatto. *pomum putre.*
Pomo pien di vermi. *pomum verminuloſum.*
Pomo mezzo. *pomum vietum, & pomum mite.*
Pomo, che caſca da ſe. *pomum caducum, & pomum caducum.*
Pompa, ſolennità. *pompa, æ.*
Pompa funebre. *pompa funebris, juſta, orum, exequiæ, arum.*
Pompa, cioè ſuperbia. *faſtus, us.*
Pompoſamente. *laute, ſplendide.* Andar pompoſamente. *incedo, is.*
Pompoſo, ſuperbo. *lautus, ſplendidus.*
Ponderare, eſaminare. *perpendo, is, pondero, as, expendo, is.*
Ponderatamente. *perpenſe, conſiderate.*
Ponderoſo, grave, peſante. *gravis, ponderoſus, oneroſus.*
Pondo. *pondus, eris.*
Ponente, Occidente. *Occaſus, us, Occidens, entis.*
Ponente, vento. *Favonius, Zephyrus.*
Ponente maeſtro, vento. *Corus, ri.*
Ponere, o porre. Leggi porre.
Pongolo, pongello, pungetto. *aculeus, ei.*
Pongolo delle api. *aculeus, ei.*
Ponta del ferro. *cuſpis, dis.* Leggi punta.
Pontal della ſtringa. *aciculo, æ.*
Pontare, far la punta. *acuo, is, cuſpido, as.*
Pontare, taſſare. *taxo, as.*

Pon-

Ponte da paſſar fiumi. *pons, pontis.*
Ponte levatojo. *pons verſatilis.*
Puntellare, premere. *fulcio, cis.*
Puntellato. *fultus, a, um.*
Puntello, ſoſtentamento. *fulcrum, ſuſtentaculum.*
Pontefice, Papa, ſuprema dignità, e grado. *Pontifex, icis.*
da Pontefice. *Pontificalis, & Pontificius.*
Ponticello. *ponticulus.*
Pontificato, dignità del Pontefice. *Pontificatus.*
Pontone, fabbrica da paſſar un fiume. *ponto, nis.*
Puntuale, o Puntuale. *diligens, exactus.*
Puntualità, o Puntualità. *exacta diligentia.*
Puntualmente, o Puntualmente. *exacte, diligenter, adamuſſim.*
Puntuto, aguzzo. *acuminatus, cuſpidatus.*
Ponzello, e Ponzetto. *aculeus, lei.*
Ponzello, di bifolchi, per pungere i buoi. *ſtimulus.*
Popolaccio. *plebs, popellus.*
Popolato. *incolis frequens.*
Popolazione. *incolarum frequentia.*
Popoleſco. *popularis.*
Popolo, gente, nazione. *populus, li.*
Popolo picciolo. *popellus, i.* Per conſentimento del popolo *populariter.*
Popona, melone. *melo, onis.*
Poppa della nave. *puppis, is.*
Poppa, tetta. *mamma, mæ.*
Poppare, dar latte. *lacto, as.*
Poppare, pigliar la poppa. *lac ſugere.*
Poppara, e popparella. *pupa, pæ.*
Porca, ſcrofa. *porca, æ, ſcrofa, æ.*
Porcacchia, porcellana, erba. *portulaca, cæ.*
Porcaro, cuſtode di porci. *ſubulcus, porcarius, ſuarius.*
Porcelle, porchetta. *ſucula, æ.*
Porcellana, erba. *portulaca.*
Porcelletta, animaluccio di molti piedi, *millepeda, æ.*
Porcheria, lordura. *ſordes, dium.*
Porchetta. Leggi porcella.
Porco, animal noto. *ſus, ſuis, porcus, ci.* Di porco, *ſuillus, a, um, porcinus, a, um.* Da porco. *ſuatim.*
Porco caſtrato. *majalis, lis.* Far il verſo del porco. *grunnio, is.* Il verſo, o voce del porco, *grunnitus, us.* Sterco di porco. *ſucerda, æ.*
Porco cignale, o ſelvatico. *aper, apri.* Di porco cignale. *aprinus, a, um.*
Porco ingraſſato. *porcus ſaginatus.*
Porco allevato con la colluvie. *porcus colluviaris.*
Porco ſpino. *hyſtrix, cis.*
Porfido, marmo duriſſimo. *porphyrites, æ, o porphyreticum marmor.* Di porfido. *porphyreticus, a, um.*
Porgere, ſtendere. *porrigo, is, extendo, is.*
Porgere ajuto, o ſoccorſo. *opitulor, aris, ſuccurro, is, fero opem.*
Porgere innanzi. *protendo, dis.*
Porgere le mani. *tendere, porrigere manus.*
Porgere la mano a qualche coſa. *manibus aliquid appetere.*
Porgere ſoccorſo. *opem ferre, opitulari.*
Poro. *porus.*
Poroſo. *perflabilis.*
Porpora, è una conchiglia, col di cui ſangue, o liquore ſi tingono i panni in color roſſo. *purpura, æ, concha marina, conchylium marinum.* Vi è anche un'altra conchiglia diverſa che ſerve al predetto effetto, latin. *murex, icis.*
Porpora, o liquore della conchiglia detta porpora. *purpura, oſtrum, conchylium, murex.*
Porpora, o drappo e panno tinto in porpora. *purpura, æ, oſtrum, i.*
di porpora, *purpureus, a, um.* Tinger di porpora. *purpuro, as, purpura, vel oſtro tingere, imbuere, perfundere.* Divenir come porpora. *purpuraſco.* Veſtito di porpora. *purpuratus.*
Porporino. *purpureus.*
Porre, ponere, mettere. *pono, is, loco, as.*
Porre aguati. *inſidior, aris, locare inſidias, parare, facere, ſtruere.*
Porre a vendere. *proſcribo, is, venale propono.*
Porre campo in qualche luogo. *locare caſtra in aliquo loco, collocare, caſtra metari, caſtra facere.*
Porre giù gli errori. *deponere errores.*
Porre giù la veſte. *ponere tunicam.*
Porre giù l'odio. *deponere ſimultatem, & deponere inimicitias.*
Por giù il deſiderio di combattere. *abjicere certandi cupiditatem.*
Por giù il dolore. *abjicere dolorem.*
Porre giù la pratica di qualche coſa. *deponere uſum rei.*
Porre ogni coſa ſoſſopra. *interturbare omnia, res omnes perturbare, omnia agitare.*
Porre in pratica. *in uſum inducere, exequi.*
Por ogni coſa in comune. *omnia conferre in communem uſum.*
Porre ad effetto. *conferre verba ad rem.*
Por cura, aver cura. *curo, as.* Aver cura di caſa. *curare familiam.*
Por da canto, mettere da banda. *depono, ſepono.*
Por diligenza. *adhibere, vel conferre diligentiam.*
Porre in mezzo alcuno. *circumvenire aliquem.*
Porre in mezzo ad utilità di tutti. *conferre aliquid in commune.*

Porre in ordine. *paro, as.*
Porre il ſuo penſiero, ed opera a qualche coſa. *conferre curam, & operam ſuam ad aliquid.*
Porre i termini, limitare. *determino, as, fines conſtituere.*
Porre in luce qualche coſa degna di ſe. *edere, emittere aliquid dignum ſuo nomine.*
Porre la polvere nella lettera. *literas arena conſpergere, pulvuſculo inſpergere.*
Porre le ſue forze. *conferre vires ad aliquid.*
Porre leggi. *ſtatuere, dicere leges.*
Porre in ſbaraglio. *fundo, as.*
Porre in eſecuzione quello che tu dici. *conferre verba ad rem.*
Por la tavola. *ſternere menſam.*
Por la ſella al cavallo. *ſternere equum.*
Porro, erba. *porrum, ri.* Luogo piantato di porri. *porrina, æ.*
Porro, che naſce nelle mani. *verruca, æ.* Chi è pieno di porri. *verrucoſus, a, um.*
Porroſico, creſta, infermità. *ficus, fici.*
Porſi a fuggire, o in fuga. *arripere fugam, mandare ſe fugæ, conjicere ſe in fugam, dare ſe in pedes.*
Porſi a ſcrivere. *aggredi ad ſcribendum.*
Porſi a pericolo. *offerre ſe periculo, vel in diſcrimen.*
Porſi in viaggio. *committere ſe viæ, vel itineri, dare ſe in viam.*
Porta, uſcio, entrata della caſa. *porta, janua, oſtium, fores, ium.* A porta, a porta. *oſtiatim.* Porta, che s'apra fuori. *fores, ium.* Porta di dietro. *poſticum, ci.* Porta ſecreta. *pſeudothyrum, i.*
Portabile. *tolerabilis.*
Porta lettere, corriero. *tabellarius, rii.*
Portamantello. *bulge, mantica.*
Portamento. *inceſſus.* Per diportamento, coſtume. *mores.*
Portamento, foggia di veſtire. *veſtitus, habitus, geſtamen.*
Portare. *porto, as, fero, fers, afferre, gero, is.*
Portare armacollo collane, ed altro. *monilia geſtare pendentia collo.*
Portare da un luogo ad un' altro. *aſporto, as, deveho, is.*
Portar dentro. *importo, ingero, infero.*
Portar fuori. *effero, exporto, egero.*
Portar intorno. *circumgeſto, circumfero.*
Portar via. *aufero, aſporto.*
Portar via per forza. *abduco, is.*
Portar ſotto. *ſubtus geſtare.*
Portar per acqua, o per terra. *veho, is.*
Portar un di peſo. *arripere aliquem.*
Portar un corpo a ſeppellire. *efferre cadaver.*
Portar uno negli occhi. *habere aliquem in oculis, geſtare aliquem in ſinu.*
Portar di tempo in tempo. *differo.*
Portar ſulle ſpalle, o in iſpalla. *bajulo, as, humeris ferre, vel geſtare.* In groppa. *clunis vehere.*
Portar lettera ad alcuno. *perferre literas ad aliquem.*
Portar in proceſſione. *circumfero, circumduco.*
Portar allegrezza. *afficere lætitia, afferre lætitiam.*
Portar ſin al fine. *perfero.*
Portar alcuna coſa di nuovo. *novi aliquid afferre.*
Portar obbligo ad alcuno. *alicui gratiam habere.*
Portar innanzi. *proveho, is.*
Portar a qualche luogo. *affero, defero.*
Portar in pubblico. *perfero.*
Portar in quà, e in là. *differo.*
Portarſi da uomo da bene. *probe agere, probe, vel recte ſe gerere.* Valoroſamente, *præbere ſe virum, ſtrenue agere.* Onoratamente. *præclare ſe gerere.* Corteſemente. *præbere ſe humanum.* Diligentemente. *agere accurate.* Da ſavio. *prudenter agere, ſapienter ſe gerere.* Portarſi bene in qualche coſa. *gerere ſe bene in aliquo munere, gerere aliquid ſumma cum laude, nihil facere non egregie.* Portarſi bene in governo. *gerere ſe egregie in Magiſtratu.* Portarſi umilmente. *ſubmiſſe, vel modeſte ſe gerere.* Portarſi bene con alcuno. *bene de aliquo mereri.*
Portarſi da triſto. *improbe aliquid facere, & facere impure.* Molto male. *turpiſſime ſe gerere.* Bruttamente. *fœde aliquid facere.* Diſſolutamente. *intemperanter agere.* Da femmina, *effeminate aliquid facere.* Scorteſemente. *inurbane, duriter, inclementer agere.* Portarſi male con alcuno. *male mereri de aliquo.*
Portatile. *geſtatorius, mobilis.*
Portato. *latus, geſtatus.* Con navi, giumenti, e carri. *vectus, advectus.* Per forza. *abductus.*
Portatore, chi porta. *geſtator, lator.* Portatore, facchino. *bajulus.* Portator di ciance. *nugigerulus.* Di fama. *famigerator.* Di pace, *pacifer.* Di lettiche. *lecticarius, ii.* Di pioggia. *nimbifer, nimboſus, pluvius.*
Portatura. *vectura, advectio.*
Portello, porticella, picciola porta. *oſtiolum, foricula, portula.*
Portento. *portentum, prodigium.*
Portentoſo. *prodigioſus, portentoſus.*
Portico. *porticus, us, xyſtus, ſti.*
Portiera, quella cortina che ſi tiene alle porte. *aulæum, velum oſtii.*
Portiere, chi ſta alla portiera. *cubicularius.*
Portinajo, portiere. *oſtiarius, janitor.*
Portinajo, che paſſa il porto. *portitor, oris.*
Portinara, donna, che ha cura della porta. *janitrix, cis.*

Porto di mare, o di fiume. *portus, us.* Senza porto, *importuoſus, a, um.* Eſſere in porto, in ſicuro. *in portu navigo, in portu ſum.* Afferrar porto, *portum capere, occupare, tenere, in portum invehi, deferri.*
entrar in porto. *portum tenere, portum inire.*
Portuoſo, che ha molti porti. *portuoſus.*
Porzioncella. *exigua pars, portiuncula.*
Porzione. *portio, pars.*
Poſa, ripoſo. *quies, requies.*
Poſare, ripoſare. *quieſco, is.* Per deporre. *depono.*
Poſare per giacere. *jaceo.*
Poſata, poſa. *quies.* Per iſtrumenti da prender cibo. *arma menſaria.*
Poſatamente. *quiete, mature.*
Poſcia, dappoi. *poſtea, deinde, dein, deinceps.*
Poſciacchè. *poſteaquam.*
Poſdimane, dopo dimane. *perendie.*
Poſitore. *poſitor, oris.*
Poſitura, poſizione, ſituazione. *ſitus.*
Poſpaſti. *Bellaria.*
Poſporre, mettere dopo. *poſthabeo, poſtpono.*
Poſſa, poſſanza. *vis, potentia.*
Poſſa morire, giuramento. *moriar, ne vivam.*
Poſſanza. *potentia, vis, vires.*
Poſſedere, aver poſſeſſo. *poſſideo, teneo, habeo.*
Poſſeditore, poſſeſſore. *poſſeſſor, oris.*
Poſſente, o potente, cioè forte. *potens, fortis.* Forte in guerra. *bellipotens, bellipotent.* Poſſente, o ricco, *dives, locuples, opulentus, fortunatus.*
Poſſeſſione, il poſſedere. *poſſeſſio, onis.* Poſſeſſione, fondo, podere. *fundus, prædium.* Ereditaria. *hæredium, ii.*
Poſſeſſo. V. poſſeſſione. Eſſere al poſſeſſo, *eſſe in bonis, frui bonis, tenere bona, poſſidere, fructus capere.*
Poſſeſſore, e poſſeditore. *poſſeſſor, oris.*
Poſſibile, e impoſſibile, quel che ſi può fare, o non fare. *quod fieri poteſt, vel non poteſt.*
Poſſibilità, il potere. *facultas, atis, copia, æ.*
Poſta, le poſte, corriero. *tabellarius, rii, veredarius, rii, evectio.* Poſte pubbliche. *curſus fiſcales.* Sedia da poſta. *ciſium.*
per le poſte, come venir per le poſte. *commutatis ad celeritatem equis ire.*
a poſta, a bello ſtudio. *dedita opera, conſulto.*
a tua poſta, o tua requiſizione. *ubi vis, tuo arbitratu.*
meſſo e poſta. *certus nuntius.*
Poſtema, infermità. *abſceſſus, vomica.*
Poſtemoſo. *tabidus, purulentus, vomicoſus.*
Poſtergare. *ad tergum rejicere.*
Poſteriore, parte di dietro. *podex.*
Poſteriore, add. *poſterior.*
Poſterità, diſcendenza. *poſteritas, atis.*
Poſtero, che viene dopo noi. *poſterus, a, um.*
Poſticcio. *fictus, adſcitus.*
Poſtiglione. *veredarius, ii.*
Poſtilla, breve ſcrittura, od eſpoſizione. *brevis interpretatio.*
Poſto, cioè luogo. *locus, gradus.*
Poſto, participio, meſſo. *poſitus, a, um.*
Poſto appreſſo. *oppoſitus.*
Poſto incontro. *oppoſitus.*
Poſto in ordine. *inſtructus, diſpoſitus.*
Poſto all'ordine del tutto. *paratus ab omni re.*
Poſto all'ordine col campo. *paratus ab exercitu.*
Poſto bene all'ordine. *bene paratus.*
Poſtribolo. *lupanar.*
Poſtumo ſi chiama chi è nato dopo la morte del Padre. *poſthumus, a, um.*
Potare, è tagliere alla pianta i rami inutili. *puto, as, amputo.*
Potatore. *putator, oris.*
Potator d'alberi. *arborator, oris.*
Potentato. *dominus.*
Potente, poſſente. *fortis, potens.*
Potente nell'armi. *armipotens.*
Potentemente. *valide, potenter.*
Potenza, poſſanza. *potentia, vires, opes.* Di molta potenza. *multipotens.*
Potenza del vino. *vini vis, vires.*
Potere, nome. V. potenza. O potere di Dio. *proh Deûm fidem.* Potere, per la facoltà. *facultas, atis.*
Potere, verbo. *poſſum, valeo, queo, polleo.*
Potere appreſſo alcuno qualche coſa. *valere apud aliquem re aliqua.*
Poter d'autorità. *valere auctoritate.*
Poter dire d'averlo veduto. *obteſtari, ſe id oculis vidiſſe.*
Poter promettere di qualche coſa. *poſſe polliceri de re aliqua.*
Potere di amici. *valere amicis.*
Potere di facoltà. *valere opibus.*
Potere di conſiglio. *pollere, valere conſilio.*
Potere di favore. *valere gratia.*
Poteſtà, e podeſtà. *facultas.*
Poveramente, infelicemente. *miſere, miſerabiliter.* Poveramente, con povertà. *tenuiter, mendice, anguſte.*
Poverello, poveretto, poverino. *miſer, miſellus, infelix, pauperculus.*
Poveriſſimo. *pauperrimus, a, um.*
Povero, biſognoſo. *pauper, egenus, inops.* Povero di amici. *inops ab amicis.* Povero di parole. *inops verborum.* Povero di riputazione. *inops ab exiſtimatione.* Povero di danari. *pecuniæ egens.* Povero d'ogni coſa. *inops ab omni re.*
Povertà, e povertade. *paupertas, pauperies, egeſtas.*

ſtas, *inſpia*.
Pozza, o pozzanghera. *lacuna*, *turnum*.
Pozzaro, fattor di pozzi. *putearius*, *ii*.
Pozzo. *puteus*, *ei*. Di pozzo. *puteanus*, *putealis*.
Pozzolana, arena da meſcolare con la calcina. *pulvis puteolanus*.
Pranzare, deſinare. *prandeo*, *es*.
Pranzo, il deſinare. *prandium*, *ii*.
Pratica, converſazione. *conſuetudo*, *inis*. Onorata. *honeſta*. Diſoneſta, *turpis*. Quotidiana. *uſus quotidianus*. Vecchia. *vetus*, *inveterata*.
Pratica, o eſperienza. *uſus*, *us*. Pratica di guerra. *uſus in re militari*.
Pratica per aver Magiſtrati. *ambitio*, *prenſatio*, *ſtudium*. Pratica d'offici innanzi tempo. *praepropera prenſatio*. Far pratica. *ambitione contendere*. Tu fai pratiche. *tu ambis*, *prenſas*, *nullum in prenſando ſtudium praetermittis*.
Praticabile. *comis*, *facilis*, *hoſpitalis*.
Praticare, converſare. *verſor*, *aris*.
Praticare negli ſtudj. *verſari in ſtudiis*.
Pratico, eſperto. *exercitatus*, *expertus*. Colui non è pratico. *rudis eſt*, *ab uſu rerum imperitus*, *uſum rerum ignorat*, *non eſt in tractandis rebus verſatus*.
Prato, dove naſce l'erba. *pratum*, *i*. Di prato, *pratenſis*, *ſe*. Pratello, prato picciolo. *pratulum*, *i*.
Pravità, malvagità. *pravitas*, *perverſitas*.
Pravo, malvagio. *pravus*, *improbus*.
Preambolo. *proœmium*.
Prebenda. *proventus*.
Precedenza. *primatus*, *principe locus*.
Precedere, andar innanzi. *anteeo*, *praecedo*, *antecedo*.
Precesſore, Predeceſſore. *deceſſor*.
Precetto, comandamento. *praeceptum*, *juſſus*.
Precettore, maeſtro, che inſtruiſce. *praeceptor*, *magiſter*.
Precidere, tagliare. *praecido*, *is*.
Precipitare, traboccare. *praecipito*, *as*. Precipitare a ſcavezzacollo. *in praeceps ferri*. Gettarſi a ſcavezzacollo. *dare ſe praecipitem*.
Precipitoſamente. *praecipitanter*.
Precipitoſo. *praeceps*.
Precipizio, *praecipitium*, *praeceps locus*, *ruina*.
Precipuo, proprio, ſingolare. *praecipuus*, *a*, *um*.
Preciſamente, e punto. *praeciſe*, *ſignanter*.
Preda, furto, bottino. *praeda*, *ae*.
Predare, rubare. *praedor*, *aris*.
Predatore, rubatore. *praedator*, *oris*, *praedo*, *nis*.
Predeceſſore, anteceſſore. *deceſſor*.
Predeceſſori, cioè i noſtri parenti già morti, *majores*.
Predelle. *ſcamnum*, *ſedes*, *ſcabellum*.
Prediza. *mucia*, *ntatio*.
Predicabile, da eſſer celebrato. *praedicabilis*, *le*.
Predicamento, il predicare. *praedicatio*, *onis*.
Predicare, celebrare. *praedico*, *as*. Predicare, far la predica. *habere concionem*, *aut orationem*.
Predicatore. *concionator*, *orator*.
Predire, profetizzare, avvertire di qualche coſa prima che venga. *praedico*, *cis*.
Predizione. *vaticinium*, *praeſagium*, *praedictio*.
Predominare. *dominor*.
Predominio. *dominium*, *imperium*.
Prefazione. *praefatio*, *onis*.
Preferire. *praefero*.
Prefetto, prepoſto a qualche ufficio. *praefectus*.
Prefiggere, val determinare. *ſtatuo*.
Prefiſſo, *ſtatutus*, *certus*.
Pregare. *oro*, *rogo*, *precor*, *obſecro*.
Pregar con iſcongiuri. *obteſtor*, *aris*.
Pregare alcuno, che non ci faccia ingiuria. *deprecari injuriam ab aliquo*.
Pregare grandemente. *obſecro*, *deprecor*.
Pregar riverentemente. *deprecor*, *aris*.
Pregatore, colui che prega. *rogator*, *precator*.
Preghiera, priego. *precatio*, *rogatio*, *rogatus*, *us*, *obſecratio*, *preces*, *cum*. Con prieghi. *precibus*.
Pregiare, ſtimare, riputare. *aeſtimo*, *as*.
Pregiato. *ornatus*, *pretioſus*, *eximius*.
Pregio, onore. *honor*, *exiſtimatio*, *onis*.
Pregio, prezzo, valuta. *pretium*, *aeſtimatio*.
Pregiudicare, far pregiudizio, nuocere. *noceo*, *es*, *obſum*, *es*.
Pregiudicare, far giudizio di una coſa prima che ſi conoſca. *praejudico*, *as*.
Pregiudiziale. *damnoſus*, *nocens*.
Pregiudizio, danno. *damnum*, *detrimentum*.
Pregnezza, gravidanza. *graviditas*, *praegnatio*.
Pregno, e pregna, gravida. *gravidus*, *praegnans*, *foetus*.
Pregno, cioè pieno. *refertus*.
Prego. V. preghiera. *preces*.
Preguſtare, guſtare prima. *praeguſto*, *praelibo*.
Prelato, perſona poſta in dignità eccleſiaſtica. *praeſul*, *antiſtes*.
Prelatura. *praeſulis dignitas*, *aut munus*.
Prelibato, cioè eccellente. *excellens*, *optimus*.
Preludio. *proœmium*, *prologus*.
Premere, aggravare. *premo*, *comprimo*.
Premere col piede. *calco*, *as*.
Premeditare, penſare prima. *praemeditor*, *praecogito*.
Premeditazione, penſamento. *praemeditatio*.
Premeditato. *excogitatus*, *a*, *um*. Non premeditato. *inexcogitatus*, *a*, *um*.
Premiare, dar premio. *remunerari*, *afficere praemiis aliquem*.
Preminenza. *primatus*, *excellentia*, *praeſtantia*.
Premio, guiderdone. *praemium*, *merces*. Senza premio. *gratis*.
Premura. *deſiderium*, *ſollicitudo*.
Premuroſamente. *ſollicite*, *anxie*.
Premuroſo. *magni momenti*, *urgens*, *gravis*.
Premuto, ſtretto. *preſſus*, *a*, *um*.
Prence, principe. *princeps*.
Prendere, pigliare. *ſumo*, *aſſumo*, *deſumo*, *prehendo*, *capio*.
Prendere per la mano. *prehendere dexteram*, *manu prehendere*.
Prendere arbitrio. *ſumere arbitrium*.
Prendere aumento, creſcere. *increſco*, *cis*.
Prendere alcuno in guerra. *capere aliquem bello*.
Prendere travaglio per alcuno. *laborare de aliquo*, *ſollicitum eſſe*.
Preoccupare, occupar avanti. *anticipo*, *praevenio*, *occupo*.
Preoccupazione. *praeoccupatio*, *occupatio*.
Preparare, porre in ordine. *paro*, *apparo*, *praeparo*.
Preparazione, apparecchio. *praeparatio*, *onis*. Con preparazione. *praeparata*.
Preporre, e proporre. *praepono*, *antepono*.
Prepoſtero. *praepoſterus*.
Prepoſto. *praepoſitus*.
Prepotente. *imperioſus*, *ſuperbus*.
Prepotenza. *vis*, *violentia*, *impotentia*.
Prepuzio. *praeputium*, *tii*.
Prerogativa. *praerogativa*, *dos*, *ornamentum*.
Preſa, cattura. *captura*, *prehenſio*.
Preſagio, l'indovinare. *praeſagium*, *gii*.
Preſagire. *praeſagire*.
Preſaglie, preſa. *captura*, *ae*.
Preſago, indovino. *vates*.
Preſago, che ſa indovinare. *praeſagus*, *a*, *um*.
Preſcia. *feſtinatio*.
Preſciutto, coſcia di dietro del porco. *perna*, *ae*. Picciolo. *praeſunculus*. per la coſcia d'avanti. *perna*, *ae*.
Preſcritto, preſinito. *praeſcriptus*, *praefinitus*.
Preſcrivere, preſinire, por fine. *praeſcribo*, *is*.
Preſentare, rappreſentare. *repraeſento*, *as*.
Preſentare i ſuoi conti. *exhibere rationes*.
Preſentare, far preſente, donare. *dono*, *largior*, *muneror*.
Preſentarſi, cioè darſi nelle forze della giuſtizia per far le ſue difeſe. *ex vinculis cauſſam dicere*.
Preſente. *praeſens*, *entis*. Preſente, dono. *munus*, *eris*, *donum*, *i*. Al preſente. *in praeſentia*. Eſſere preſente. *adſum*, *interſum*.
Preſentemente. *nunc*, *in praeſentia*. Per in perſona. *coram*.
Preſenza, aſpetto. *aſpectus*, *conſpectus*, *praeſentia*.
Preſentire, ſentire prima. *praeſentio*, *is*.
Preſenzialmente. *coram*.
Preſepio, mangiatoja d'animali. *praeſepe*, *epis*.
Preſervare. *defendo*, *munio*, *ſervo*.
Preſervativo, che preſerva. *defendens*.
Preſervazione. *defenſio*, *antidotum*.
Preſidenza. *praefectura*, *praeſidatus*.
Preſidente. *praeſes*, *idis*, *praefectus*. Eſſere preſidente. *praeſideo*, *des*.
Preſo, pigliato. *captus*, *ſumptus*, *prehenſus*.
Preſo in rete. *irretitus*, *a*, *um*.
Preſo, prigione. *captivus*, *captus*.
Preſontuoſamente. *arroganter*, *audacter*, *inſolenter*.
Preſontuoſo, arrogante. *arrogans*, *audax*, *inſolens*, *impudens*.
Preſonzione, arroganza. *arrogantia*, *inſolentia*, *temeritas*.
Preſſa, calca. *frequentia*.
Preſſo, prepoſiz. cioè appreſſo. *apud*, *prope*.
Preſſochè, quaſi, poco meno. *prope*.
Preſſione, il premere. *preſſio*.
Preſſoverde, color nero con albiccio. *nigricans*.
Preſſura, oppreſſione. *oppreſſio*.
Preſtamente, in fretta, preſto. *mature*, *cito*, *feſtinanter*, *maturius*, *curriculo*.
Preſtante, eccellente. *excellens*, *praeſtans*.
Preſtanza, impreſtito. *mutuatio*, *commodatio*.
Preſtare, impreſtare, dar in preſtito. *commodo*, *as*, *credo*, *is*. Preſtare coſe, che non ſi rendono le medeſime, come denari, pane, vino, olio. *dare mutuum*, *am*, *um*. Preſtare ad uſura. *foeneror*, *aris*.
Preſtar fede ad alcuno. *habere fidem alicui*.
Preſtare, per dare. *praeſto*, *ſtas*.
Preſtezza, velocità, preſcia. *celeritas*, *feſtinatio*.
Preſto, veloce. *celer*, *citus*, *feſtinans*. Per ſollecito, o pronto. *ſolers*, *promptus*, *diligens*.
Preſto, avv. toſto, di corto, in breve, di qua poco. *brevi*, *cito*, *confeſtim*, *mature*, *propediem*. Preſto, preſto. *illico*. Molto preſto. *ocyus*, *ocyſſime*, *citius*, *citiſſime*. Più preſto. *maturius*, *celerius*, *citius*. Più preſto, cioè più toſto. *potius*.
Preſumere, penſare. *arbitror*, *aris*.
Preſumere, ardire. *audeo*, *es*.
Preſumerſi, attribuirſi. *aſſumo*, *arrogo*, *vendico*, *mihi ſumo*.
Preſuntuoſamente. *temere*, *audacter*.
Preſuntuoſità, o preſunzione. *audacia*, *arrogantia*, *temeritas*.
Preſuntuoſo. *audax*, *arrogans*.
Preſupporre, poner per certo. *pro certo ſumere*, *pro non dubio ſumere*, *ponere*.
Preſuppoſizione. *poſitio*, *judicium*.
Preſuppoſto. *poſitus*.
Prete, ſacerdote. *ſacerdos*, *presbyter*, *ri*.
Pretendere, *poſtulo*, *ſpecto*, *mihi arrogo*.
Pretenſione. *poſtulatio*, *poſtulatum*.
Pretenſione eccesſiva. *impudens poſtulatum*.
Preterire, laſciar a dietro. *praetereo*, *praetermitto*.
Preterito, paſſato. *tranſactus*, *praeteritus*.
Pretermettere, laſciar di fare, o dire. *praetermitto*, *omitto*.
Preteſta, ſpecie di toga. *praetexta*, *ae*. Preteſtato, *praetextatus*, *a*, *um*.
Preteſto, colore, coperta, finzione. *obtentus*, *praetextus*, *praetextum*, *ſpecies*, *color*. Con preteſto, *per ſpeciem*, *obtentu*, *ob cauſam*, *ſub imagine*, *nomine*. Preteſto, occaſione, *praetextus*, *cauſa*, *occaſio*.
Pretore, il podeſtà. *praetor*, *ris*.
Pretorio, il palagio del podeſtà. *praetorium*.
Pretoriano. *praetorianus*.
Prettamente. *pure*, *ſincere*.
Pretto. *purus*, *merus*. Puro, o pretto, *purum putum*.
Pretura, l'ufficio del pretore. *praetura*, *ae*.
Prevalere, poter più d'un'altro. *praepolleo*, *praevaleo*, *antecello*.
Prevalerſi di qualche coſa. *re aliqua uti*.
Prevaricare, far viſta di far una coſa, e farne un'altra. *praevaricor*, *colludo*.
Prevaricatore, *praevaricator*.
Prevedere, antivedere. *praevideo*, *proſpicio*.
Prevedere una coſa con un'altra. *praeripere aliquid in re aliqua*.
Prevenire, venir avanti, o prima. *antevenio*, *anteverto*, *praecedo*. Prevenire, occupar avanti, *praeoccupo*, *antecapio*, *anteverto*.
Prezio, prezzo. *pretium*.
Preziosamente. *pretioſe*.
Prezioſo. *pretioſus*, *magni pretii*.
Prezzare, pregiare. *aeſtimare*.
Prezzemolo, o petroſemolo, erba nota. *petroſelinum*.
Prezzo, valuta d'una coſa. *pretium*, *aeſtimatio*. Pe 'l pagamento. *pretium*. Prezzo rigoroſo, cioè altiſſimo, *pretium ſummum*.
Prezzolare. *mercede conducere*.
Pria, il medeſimo che prima. *ante*, *prius*.
Priapo, fu riputato Dio degli orti. *Priapus*.
Priego, preghiera. *preces*.
Prigione, *carcer*, *cuſtodia*. Prigione, cioè quegli, che ſta in prigione. *captivus*, *vinctus*. Prigionia. *captivitas*. Prigioniere. *cuſtos carceris*. Metter in prigione. *in carcerem conjicere*, *condere*, *in cuſtodiam includere*.
Prima, primamente. *primum*, *primo*, *prius*, *primitus*. In prima. *primum*. Da primo. *a primo*, *ab initio*. Di prima giunta. *primo*, *principio*. Prima d'ogni altro. *primum omnium*. La prima volta, la ſeconda, ec. *primum*, *vel primo*, *iterum*, *ſecundo*, *&c.*
Primario, e primiero. *princeps*, *primarius*.
Primavera. *ver*, *veris*, *tempus vernum*. Di primavera. *vernus*, *a*, *um*. Nella primavera. *vere*, *verno tempore*. Al principio della primavera. *primo vere*, *ineunte vere*. A mezza primavera. *vere medio*. Al fine della primavera. *vere extremo*.
Primieramente. *primum*.
Primipilo, era il capitano della prima banda. *primipilus*, *li*.
Primitivo. *primitivus*.
Primizie, ſono i primi frutti che ſi raccolgono. *primitiae*, *arum*.
Primo, primiero. *primus*, *princeps*. Nel primo luogo. *primo*. Primo di età. *natu major*, *primaevus*. Primo di due. *prior*, *& us*. Primo giorno del meſe. *calendae*, *arum*.
Primogenito. *primogenitus*, *antegenitus*. Primogenitura. *primogenita*, *orum*.
Principale, primo, de' più grandi. *primus*, *primarius*, *praecipuus*. Principali d'una Città. *principes*, *optimates*. Eſſer de' principali. *eſſe in primis*, *vel in primoribus*.
Principalmente, ſpecialmente, maſſimamente. *praeſertim*, *praecipue*, *potiſſimum*, *maxime*.
Principato. *dominatus*, *princeps locus*, *principatus*.
Principe. *princeps*, *pis*.
Principeſſa. *haec princeps*.
Principiare, cominciare. *coepi*, *incipio*, *intro*, *inſtituo*, *ingredior*, *aggredior*, *ordior*, *exordior*.
Principio, incominciamento. *initium*, *principium*, *exordium*, *origo*. Da principio, da prima. *primo*, *initio*, *principio*, *a primo*, *ab initio*. Da principio fino al fine. *a primo ad extremum*.
Priore, grado, o dignità Eccleſiaſtica. *Antiſtes*, *ſtitis*. Priorato. *honor*, *vel gradus Antiſtitis*, *praefectura*.
Priſco, antico. *priſcus*, *antiquus*, *vetuſtus*.
Priſtino. *priſtinus*. ridur in priſtino. *in integrum reſtituere*.
Privare, ſpogliare. *viduo*, *privo*, *ſpolio*, *diſpolio*, *orbo*. Privare alcuno del magiſtrato. *privare magiſtratu*. Privare dell'eredità. *abdico*, *cas*. Privarſi di magiſtrato. *abdicare ſe magiſtratu*.
Privatamente, particolarmente. *privatim*, *private*.
Privativo. *privativus*.
Privato, contrario di pubblico. *privatus*.
Privato, a chi è ſtata tolta qualche coſa. *exutus*, *privatus*.
Privato, ſuſt. ceſſo. *latrina*.
Privatore. *ſpoliator*.

Pri-

Privatrice. *ſpoliatrix*.
Privazione. *privatio*, *ſpoliatio*.
Privilegiare, dar privilegio. *donare privilegio*, *concedere privilegium*, *immunem reddere*.
Privilegiato, o rimunerato. *beneficiarius*, *immunis*, *privilegiarius*.
Privilegio, conceſſione. *privilegium*, *immunitas*.
Privo, e privato. *expers*, *carens*.
Pro, il medeſimo, che utile, e guadagno. *lucrum*, *utilitas*. Far pro. *prodeſſe*. Far mal pro. *male vertere*. Il che ti faccia mal pro. *quæ res tibi male vertat*.
Probabile, che ſi può provare. *probabilis*.
Probabilità. *probabilitas*.
Probabilmente. *probabiliter*.
Probare, o provare, lodar qualche coſa. *probo*, *approbo*.
Probato, tenuto in iſtima, e conoſciuto per lungo tempo. *probatus*, *cognitus*.
Probità. *probitas*, *morum integritas*.
Problema, propoſizione dubbioſa. *problema*, *quæſtio*.
Proba, buono. *probus*.
Procacciare, cercare, procurare. *quæro*, *curo*, *paro*. Procacciarſi da vivere. *quæritare ſibi victus neceſſaria*. Procacciarſi alcuna coſa. *aliquid ſibi parare*.
Procaccio, porta lettere, corriere. *tabellarius*.
Procedere, derivare, naſcere. *exiſto*, *fluo*, *mano*, *naſcor*, *orior*, *proficiſcor*, *venio*.
Procedere, riferito a' coſtumi, e al trattare. *ago*, *is*. Bene, o da uomo da bene. *probe*, *vel bene agere*, *vel ſe gerere*. Male, da triſto. *improbe*, *male*, *neſarie*. Famigliarmente, o da amico, o alla domeſtica. *amice*, *familiariter*. Piacevolmente. *leniter*. Realmente, cioè con ſemplicità, o ſincerità. *ſimpliciter*, *ſincere*, *ſine dolo*, *& culpa*. Realmente, cioè da Re. *regie*. Civilmente. *urbane*, *civiliter*. Nobilmente, *præclare*. Saviamente. *prudenter*. Ignorantemente. *imperite*. Sfacciatamente, alla sfacciate. *impudenter*. Da villano. *ruſtice*. All' antica. *priſce*, *more antiquo*, *& priſco*. Alla moderna. *nove agere*.
Procedere criminalmente. *inquirere in crimen alicujus*.
Procedimento. *progreſſio*. Pe 'l derivare. *origo*. Pe 'l trattare. *mos*, *mores*, *agendi modus*, *vel ratio*.
Procella, vento impetuoſo con pioggia. *procella*, *æ*.
Procelloſo, pieno di procelle. *procelloſus*.
Proceſſione. *ſupplicatio*, *pompa*.
Proceſſo, ſcritture. *acta*, *orum*, *cauſæ cognitio*. Criminale. *capitis judicium*.
Procraſtinare, indugiare. *procraſtino*, *differo*.
Procreare. *procreo*, *gigno*.
Procreatore. *procreator*.
Procreatrica. *procreatrix*.
Procura, o procure, commiſſione. *mandatum*, *auctoritas*.
Procura, cura, governo. *procuratio*, *onis*.
Procurare, o proccurare, procacciare. *quæro*.
Procurare, ſollecitare. *procuro*, *curo*.
Procurare le faccende d' alcuno. *procurare negotia alicujus*.
Procurare d'avere alcuna coſa. *intendere animum ad aliquid*.
Procuratore, colui, che governa le noſtre faccende. *procurator*.
Procurazione. *procuratio*.
Procureria, offizio del procuratore. *procuratoris munus*.
Proda, o prora, parte dinanzi della nave. *prora*. Per ripa. *ripa*, *ſponda*.
Prode, valoroſo. *ſtrenuus*, *fortis*.
Prodemente. *ſtrenue*.
Prodezza, gagliardia. *virtus*, *robur*.
Prodigalità. *prodigentia*, *profuſio bonorum*.
Prodigamente. *prodige*.
Prodigio, ſegno d' alcuna coſa futura. *prodigium*, *oſtentum*, *portentum*, *monſtrum*.
Prodigioſamente. *Prodigialiter*, *prodigioſe*.
Prodigioſo. *prodigioſus*.
Prodigo. *prodigus*, *nepos*.
Produrre, germogliare. *gigno*, *is*, *fero*, *ers*. Produrre i ſemi. *ſementeo*, *as*. Produrre, allegare. *profero*, *produco*. Produrre teſtimonj. *teſtes producere*, *edere*. Produrre, cavar, o metter fuori. *exhibeo*, *edo*.
Produzione. *generatio*.
Proemio, principio. *proœmium*, *præfatio*.
Profanamento. *profanatio*, *onis*.
Profanare, diſſacrare. *profano*, *as*.
Profano, non ſacro. *profanus*, *a*, *um*.
Profeſſare. *profiteor*.
Profeſſione. *profeſſio*, *ſtudium*, *inſtitutum*. Far profeſſione. *profiteor*.
Profeſſore, chi inſegna qualche arte. *profeſſor*, *magiſter*.
Profeta, chi predice le coſe future. *propheta*, *vates*.
Profeteſſa, donna, che predice le coſe d' avvenire. *vates*, *is*.
Profetizzare, indovinare. *prædico*, *cis*, *divino*, *vaticinor*, *futura prædicere*, *vel pronunciare*.
Profezia. *vaticinium*, *divinatio*.
Profferire, offerire. *offero*, *polliceor*.
Profferire, cioè pronunziare. *enuntio*, *pronuntio*. Profferire il ſuo parere. *dicere ſententiam ſuam*.
Profferta. *pollicitatio*, *oblatio*. . .

Proffilare, dirizzare. *dirigo*, *gis*.
Proffilo, banda. *latus*. in Proffilo. *in latus*.
Proffilo, dirizzamento. *directio*, *onis*.
Proffilo di bel viſo. *forma*, *mæ*.
Proffilo, cioè filetto, che ſi pone attorno la caſſe. *limbus*, *bi*.
Profittare, far profitto. *proficere*. Per recar profitto. *juvare*, *uſui eſſe*.
Profittevole. *utilis*, *fructuoſus*.
Profittevolmente. *utiliter*, *fructuoſe*.
Profitto, utile. *fructus*, *profectus*, *utilitas*. Far profitto. *proficio*, *is*, *facere progreſſum*.
Profluvio. *profluentia*, *profluvium*.
Profondamente. *profunde*, *alte*.
Profondità. *profunditas*, *profundum*, *altitudo*.
Profondo. *profundus*, *imus*, *altus*. Profondo in ſcienza. *perdoctus*, *a*, *um*.
Profumare. *ſuffio*, *is*, *odoro*, *inodoro*, *odore imbuere*.
Profumamento. *ſuffitus*, *ſuffimen*, *ſuffitio*.
Profumato. *odore imbutus*, *unctus*, *ſuffitus*.
Profumeria. *myropolium*, *lii*.
Profumiere. *myropola*, *læ*, *unguentarius*.
Profumo. *odoramentum*, *ſuffimentum*, *unguentum*.
Progenie, ſtirpe. *progenies*, *ſtirps*, *ſoboles*, *propago*, *genus*, *proſapia*.
Progenitore. *progenitor*, *auctor generis*.
Progetto, profferta. *propoſitio*, *conatus*.
Progredire. *progredi*, *procedere*.
Progreſſo, l' andar avanti. *progreſſio*, *progreſſus*.
Proibire. *veto*, *as*, *prohibeo*, *et*, *interdico*, *is*.
Proibizione. *interdictio*, *interdictum*.
Proibito. *vetitus*, *interdictus*, *prohibitus*.
Prole, progenie. *proles*, *is*, *ſoboles*, *is*.
Prologo, prefazione d' un libro. *prologus*, *gi*.
Prolongamento, prolongare. *dilatio*, *prolatio*.
Prolungare, differire. *differo*, *profero*, *dilato*, *prolato*, *produco*, *prorogo*, *protraho*.
Prolungare di dì in dì. *procraſtino*, *conferre in diem*, *protrahere*, *rejicere*.
Prolungare il tempo. *ſpatium producere*, *diem proferre*, *tempus prorogare*.
Prolungare il giudizio in altro tempo. *ampliо*, *as*.
Prolungamento, o prolungazione, dilazione. *dilatio*, *prorogatio*.
Prolungazione della ſentenza in giudizio. *ampliatio*.
Prolungato, differito. *prolatus*, *delatus*, *dilatatus*, *prorogatus*.
Promeſſa. *promiſſum*, *pollicitatio*, *promiſſio*. Attendere la promeſſa. *præſtare fidem*, *perſolvere promiſſum*, *quæ polliciti ſumus*, *præſtare*, *ſolvere fidem datam*, *tueri fidem ſuam*, *ſtare promiſſis*, *fidem non fallere*.
Promettere, profferire. *promitto*, *ſpondeo*, *polliceor*.
Promettere una per moglie. *deſpondeo*, *des*.
Promettere in vano ad alcuno d' un' altro. *recipere fruſtra alterius de aliquo*.
Promettere la fede ad alcuno. *dare alicui fidem ſuam*.
Promettere per altri, eſſere ſegurtà. *appromitto*, *fidejubeo*.
Promettitore, chi promette. *promiſſor*, *ſponſor*, *pollicitator*.
Promettitrice. *pollicitatrix*.
Prominente. *prominens*.
Prominenza. *prominentia*.
Promiſſione, promeſſa. *promiſſio*.
Promontorio. *promontorium*.
Promovere, o promuovere, cioè conferir dignità. *proveho*.
Promovitore. *promotor*.
Promulgare, pubblicare. *promulgo*, *as*.
Promulgazione. *promulgatio*, *onis*.
Pronoſticare, indovinare. *auguror*, *vaticinor*.
Pronoſticatore. *augur*, *vaticinator*.
Pronoſtico, indovinazione. *augurium*, *vaticinium*. Far cattivo pronoſtico. *triſtius aliquid dicere*, *malis ominibus rem proſequi*, *male ominari*.
Prontamente. *prompte*, *alacriter*.
Prontezza. *alacritas*, *atis*.
Pronto, apparecchiato, ſollecito. *promptus*, *paratus*, *expeditus*. non pronto. *impromptus*, in pronto. *in promptu*, *præ manibus*, *in manibus*.
Pronunziare. *pronuntio*, *as*, *enuntio*, *as*.
Pronunziazione. *pronuntiatio*, *onis*.
Pronunziatore, chi pronunzia. *pronuntiator*.
Propagginare. *propago*, *as*.
Propaggine. *propago*, *inis*, *propagatio*, *onis*.
Propinquo, vicino. *propinquus*, *vicinus*.
Propinquo, parente. *propinquus*, *conſanguineus*.
Propio, proprio. *proprius*.
Propizio. *propitius*.
Proponere. *propono*, *is*.
Proponimento, determinazione. *deliberatio*, *ſententia*, *conſilium*.
Proporre, e proponere. *propono*.
Proporre una legge. *ferre legem*.
Proporzionale. *conſentaneus*, *proportionalis*.
Proporzionalmente. *proportione*.
Proporzione, miſura. *proportio*, *onis*.
Propoſizione, propoſta. *propoſitio*, *conditio*.
Propoſizione, intenzione. *conſilium*, *ſententia*, *voluntas*, *deliberatio*.
Propoſito, cioè proponimento. *deliberatio*, *conſilium*.
Propoſito, ragione. *cauſa*, *ſæ*.
al propoſito. *ad rem*.
tornar al propoſito. *ad rem redire*.

uſcire di propoſito. *extra rem vagari*.
al propoſito, cioè atto, comodo. *opportunus*, *idoneus*.
più al propoſito. *commodior*, *aptior*.
Proprio. *proprius*, *peculiaris*, *privatus*.
Propriamente. *proprie*, *peculiariter*.
Proprietà, coſa pertinente a ciaſcuno. *proprietas*, *natura*, *ræ*.
Proprietà del parlare. *idioma*, *atis*.
Prora, la parte anteriore della nave. *prora*.
Prorito, pizzicore, pizza. *prurigo*, *m*.
Proroga. *dilatio*, *prorogatio*.
Proſa, il parlare o ſcrivere non in verſo. *ſoluta oratio*, *proſa oratio*, *proſa*.
Proſapia, ſtirpe. *proſapia*. Leggi progenie.
Proſopopea, figura rettorica. *proſopopœia*. Per arroganza, ſuperbia, *inſolentia*, *faſtus*.
Proſperamente. *fortunate*, *proſpere*, *feliciter*.
Proſperare, dar proſperità. *fortuno*, *proſpero*.
Proſperevole, che porta proſperità. *proſper*, *felix*, *fauſtus*.
Proſperità, o proſperitade. *felicitas*, *proſperitas*, *res ſecundæ*.
Proſpero, felice. *felix*, *proſper*, *ſecundus*, *fortunatus*.
Proſperoſo, ſano, e robuſto. *vegetus*, *a*, *um*.
Proſpetto, il riguardare. *proſpectus*, *us*.
Proſſimare, avvicinare. *admoveo*, *es*.
Proſſimarſi. *appropinquo*, *advento*, *accedo*.
Proſſimo, vicino, propinquo. *proximus*, *propinquus*, *vicinus*.
Proſtituire, voce latina, mettere il ſuo corpo in podeſtà d'altri. *proſtituo*, *vulgo corpus*.
Proteggere. *defendo*, *tueor*.
Protervamente. *proterve*.
Protervia. *protervia*, *protervitas*.
Protervo, perverſo. *protervus*, *perverſus*.
Proteſtagione. *obteſtatio*, *proteſtatio*.
Proteſtare ad uno. *edico*, *is*, *denuncio*.
Proteſtarſi. *proteſtor*, *profiteor*.
Protezione, difeſa. *patrocinium*, *clientela*, *læ*, eſſere in protezione d' alcuno. *eſſe in clientela alicujus*.
Protettore, difenſore in giudizio. *patronus*, *ni*.
Proto, chi è primo in qualche arte. *architectus*.
Protocollo, libro, nel quale i Notai brevemente ſcrivono gl' inſtrumenti. *adverſaria*, *orum*, *commentarius*, *ii*.
Prova, o pruova, ſperienza. *periculum*, *experimentum*, *experientia*, *probatio*. far pruova. *facere periculum*.
Prova, che ſi fa prima che s' entri in qualche impreſa. *proluſio*, *onis*; come ſono le ricercate negli ſtromenti muſici.
Provare, ſperimentare. *experior*, *iris*, *facere periculum*.
Provarſi prima che s' entri a qualche impreſa. *experior*, *proludo*, *dis*.
Provatura, ſorta di formaggio. *caſeus bubulus*.
Provedere, far proviſione. *proſpicio*, *provideo*, *conſulo*, *caveo*.
Provedere a' fatti ſuoi. *proſpicere*, *conſulere*, *providere ſuis rationibus*, *ſuſpicere*, *ſeu reſpicere fortunas ſuas*, *curam ſuſcipere rerum ſuarum*.
Provedere, che alcuno non riceva danno. *cavere alicui*.
Provedere per teſtamento. *cavere teſtamento*.
Provedere di danari. *procurare nummos*.
Provederſi d' alcuna coſa. *aliquid parare*, *comparare*.
Provedimento, proviſione. *providentia*, *proviſio*.
Provento. *redditus*, *us*, *proventus*, *us*.
Proverbiare, vale ſgridare alcuno con parole villane. *objurgo*.
Proverbio, ſentenza, che è in bocca di tutti. *proverbium*, *adagium*.
Providenza. V. Provedimento.
con providenza. *providenter*.
Providamente, da uomo ſavio. *provide*.
Provido, diligente, e accorto. *providus*, *cautus*, *prudens*.
Provincia, regione. *provincia*, *æ*.
Provinciale, nato di provincia. *provincialis*.
Proviſione. *proviſio*, *onis*. Per mercede, ſtipendio. *merces*, *ſtipendium*, *cibaria*, *orum*.
Proviſione d' un meſe. *cibaria menſtrua*.
Proviſore, chi provede. *proviſor*, *oris*.
Provocamento. *irritatio*, *onis*, *provocatio*, *irritamentum*.
Provocare, incitare. *laceſſo*, *provoco*, *irrito*.
Provocare alcuno con lettere. *laceſſere aliquem epiſtolis*.
Provocazione. Leggi provocamento.
Provvedere. V. provedere.
Provviſione. V. proviſione.
Provviſionare. *ſtipendium dare*, *cibaria præbere*.
Provviſto, preparato. *inſtructus*, *præparatus*.
Prudente, ſagace. *cautus*, *prudens*.
Prudentemente. *prudenter*, *caute*, *mature*, *conſulte*.
Prudentiſſimo. *prudentiſſimus*, *cautiſſimus*.
Prudenza. *prudentia*.
Pubertà. *pubertas*, *anni pubeſcentes*. Chi è in pubertà. *puber*, *is*, *pubes*, *is*, *pubeſcens*, *ephebus*.
Prugno, ſusino, ſuſino, albero. *prunus*, *i*.
Prugnolo, prugno ſelvatico. *prunus ſilveſtris*.
Prugno, frutto. *prunum*, *i*.
bianco. *bardiacum*.
Damaſchino. *Damaſcenum*.

da buon mercato. *aſinarium*.
groſſo. *decumanum*.
giallo. *cerinum*.
ſelvatico. *ſylveſtre*.
ſecco. *paſſum*, *rugoſum*.
verdacchio. *buchacrum*.
di mezzo ſapore. *venoſum*.
Pruina, o brina. *pruina*, *æ*.
Pruni, o virgulti ſpinoſi, de' quali ſi fanno le ſiepi. *ſpinæ*, *dumi*, *vepres*, *ſentes*.
Prurito. *prurigo*, *pruritus*.
Pubblicamente. *publice*, *palam*, *aperte*.
Pubblicare, divolgare. *divulgo*, *as*, *publico*, *as*, *edo*, *edis*, *promulgo*, *gas*, *in apertum profero*. Pubblicare qualche coſa. *pronunciare*, *divulgare aliquid*. Pubblicare la feſta. *indicere ferias*.
Pubblicazione. *editio*, *promulgatio*, *evulgatio*, *publicatio*.
Pubblicato. *promulgatus*, *editus*, *divulgatus*.
Pubblicità. *promulgata res*.
Pubblico, paleſe, manifeſto. *publicus*, *apertus*.
Pubertà. *pubertas*.
Pudicizia, caſtità. *caſtitas*, *caſtimonia*, *pudicitia*.
Pudicamente, caſtamente. *caſte*, *pudice*.
Pudico, e pudica. *caſtus*, *pudicus*.
Puerile, da fanciullo. *puerilis*.
Puerilmente. *pueriliter*.
Puerizia, fanciullezza. *puerilitas*, *pueritia*.
Pugna, combattimento. *pugna*, *certamen*, *prælium*, *conflictus*, *congreſſus*, *contentio*.
Pugna navale. *naumachia*, *navalis pugna*.
Pugnalata. *pugionis ictus*.
Pugnare, combattere. *pugno*, *prælior*, *certo*.
Pugnatore, combattitore. *præliator*, *pugnator*.
Pugnatrice. *pugnatrix*.
Pugnale, arma. *pugio*, *onis*, pugnaletto, picciolo pugnale. *pugiunculus*, *i*.
Pugnetto, il dimin. di pugno. *pugillus*, *li*.
Pugno. *pugnus*, *gni*. Fare a' pugni. *certare pugnis*, battaglia di pugni. *pugillatus*, *us*.
Pula, guſcio delle biade. *acus*, *aceris*.
Pulce. pulice. *pulex*, *icis*. Pieno di pulci. *pulicoſus*, *a*, *um*. Mettere un pulce nell' orecchio, cioè dar da penſare. *injicere ſcrupulum homini*.
Pulcino, figlio picciolo della gallina. *pullus*, *li*.
Pulire. V. polire.
Pullulare, germinare. *pullulo*, *as*, *germino*.
Pullulazione. *germinatio*.
Pulpito, pergamo da predicare. *pulpitum*, *ti*, *ſuggeſtum*, *ſti*.
Pungente, acuto. *acutus*, *pungens*.
Pungere, e pugnare. *ſtimulo*, *pungo*, *compungo*, *is*.
Pungiglione. *ſtimulus*, *aculeus*.
Pungimento. *ſtimulatio*, *punctio*.
Pungolo. *ſtimulus*.
Punigione. *ultio*, *animadverſio*, *punitio*.
Punire, caſtigare. *caſtigo*, *punio*, *vindico*, *animadverto*. Punire alcuno. *pœna afficere aliquem*.
Punizione, caſtigamento. *caſtigatio*, *punitio*, *pœna*, *ſupplicium*, *animadverſio*. Senza punizione. *impune*.
Punitore, caſtigatore. *vindex*, *punitor*, *animadverſor*.
Punitrice, femmina, che puniſca. *ultrix*, *icis*.
Punta, eſtremità acuta. *cuſpis*, *idis*, *acumen*, *mucro*, *aries*, *ei*. Del naſo, *naſus imus*, *vel extremus*. coſi delle orecchie, labbra, mani, dita, unghie, ec. Con la punta della labbra. *primoribus labiis*. Punta del campanile. *cacumen turris*. Far la punta a qualche coſa. *cuſpido*, *as*, *acuo*, *is*. Di punta. *punctim*. Di taglio. *caſim*. In punta di piedi. *ſuſpenſo gradu*. Punta, o ponzura, infermità. *pleuritis*, *itidis*, *morbus*, o *dolor lateris*.
Puntale della ſtringa, ferretto della ſtringa. *acicula*, *cuſpis*.
Puntualmente, minutamente. *ſigillatim*, *minutim*.
Puntare. *diſtinguo*, *puncta appingo*.
Puntualmente, a punto. *apposite*, *ad unguem*.
Puntellare, fermare, fortificare. *fulcio*, *is*.
Puntello, ſoſtegno. *fulcimentum*, *fulcrum*.
Puntiglio. *obſtinatio*, *animi firmitas*.
Puntino, a puntino. *adamuſſim*, *exacte*, *tornate*.
Punto, coſa indiviſibile. *punctum*, *i*, *punctus*, *i*. Per momento. *momentum*. In un punto. *momento*, *momento temporis*, *puncto temporis*. Per un punto di tempo. *ad punctum temporis*. In qual punto. *in ipſa articulo*. Punto, quel ſegno, che ſi fa nel fine del periodo. *interpunctum*, *i*, *interpunctio*, *onis*. Far un punto. *interpungo*, *interpunctione diſtinguere*. Punto, o dimora. *pauſa*, *a*, *mora*, *æ*. Far punto, o fermarſi, *ceſſo*, *conſiſto*, *ſubſiſto*, *pauſo*, *as*. Punto alla volte ſignificatione. *nihil*. Punto, ballotta di favore. *punctum*, *ſuffragium*.
Punto, beccato, partic. *punctus*, *a*, *um*.
Puntura, male. *pleuritis*, *idis*, *lateris dolor*.
Puntura, beccatura. *punctio*, *punctus*, *us*.
Puntura picciola. *punctiuncula*.
Punzecchiare, urtare. *fodico*, *as*, *pungo*, *is*, *ſtimulando pungere*.
Punzallo, ſtimolo. *ſtimulus*, *li*.
Punzello delle api. *aculeus*, *ei*.
Punzone, percoſſa del pugno. *pugnus*, *pugni ictus*.
Pupilla, parte dell' occhio. *pupilla*, *pupula*.
Pupillo, e pupilla, minore di quattordici anni, e ſenza padre. *pupillus*, *li*, *pupilla*, *la*.
Puramente, ſinceramente. *ſimpliciter*, *pure*, *ſincere*.
Pur, a pure, nientedimeno. *tamen*.
Pure, cioè finalmente. *demum*, *tandem*.
Pure, ſolamente. *tantummodo*.
Pur nè anco un tantino di tempo. *ne punctum quidem temporis*.
Pur una volta. *aliquando*, *tandem*.
Purchè. *dummodo*, *modo*.
Pur ora. *nuper*, *dudum*, *jam jam*.
non pure. *modum*, *nequidem*.
Purgamento, purgazione. *purgatio*. Purga totale, o ben fatta. *expurgatio*. Purghetta. *levis purgatio*.
Purgare, nettare. *purgo*, *repurgo*. Bene. *expurgo*, *depurgo*, *repurgo*. I peccati. *peccata expiare*.
Purgativo. *purgatorius*.
Purgatore. *purgator*. Di panni. *fullo*, *onis*. Bottega del purgatore. *fullonica*, *a*.
Purificare. *purifico*, *defæco*. Purificato. *defæcatus*.
Purità, o puritade. *puritas*, *animi candor*, *ſimplicitas*, *nitor*.
Puro, mondo, netto, ſemplice. *purus*, *merus*, *ſincerus*. Puro, come il vino. *meracus*, *merus*.
Purpureo, di porpora, di ſcarlatto. *purpureus*.
Puſillanimo, vile d'animo. *puſillanimis*.
Puſillanimità. *animi abjectio*, *puſillus animus*.
Putire, puzzare. *puteo*, *es*, *fæteo*, *es*.
Putredine. *putredo*.
Putreſcere, marcire. *putrefacio*, *cis*. Putrefarſi, marcirſi. *putreſio*, *mareſco*.
Putrefazione. *putredo*, *corruptio*.
Putrefatto, corrotto, marcio. *putrefactus*, *putridus*, *tabidus*.
Putrido, l'iſteſſo, che putrefatto. *putris*, & *putre*.
Putta, fanciulla. *puella*, *a*.
Puttana, donna, che per prezzo vende l'onor ſuo. *meretrix*, *icis*, *ſcortum*, *ti*, *lupa*, *a*. Puttanella. *meretricula*. Puttaneſimo. *meretricium*, *ti*. Puttaneſco. *meretricius*, *a*, *um*. Puttaneſcamente. *meretricie*. Puttaneggiare. *ſcortor*, *aris*. Puttaniero. *ſcortator*, *oris*.
Putto, fanciullo, bambino. *puer*, *eri*. Coſa da putti. *puerilis*, *a le*.
Puzza, puzzore. *fœtor*, *oris*, *putor*, *oris*, *graveolentia*, *tia*. di denti, o del fiato. *oris fœtor*, *oris gravitas*.
Puzzare, putire. *puteo*, *es*, *fæteo*, *es*. Puzzar d'aglio. *allium obolere*.
Puzzolente, che puzza. *fœtidus*, *putidus*, *graveolens*.

Q

Qua, e qui, avv. di ſtato in luogo. *hic*. Qua, o qui, avv. di moto al luogo. *huc*. Di qua. *hinc*. Per qua. *hac*. Di qua, prep. *cis*, *citra*. Di qua, e di là, cioè dall' una, e l'altra parte. *utrinque*. Di qua, e di là, cioè innanzi, e indietro. *ultro citroque*. chi di qua, a chi di là, *alius in alia parte*, *alius alio*.
Quadernetto. *adverſaria*, *orum*.
Quaderno. *codex*.
Quadrageſimo, quarenteſimo. *quadrageſimus*.
Quadrangolare. *quadrangulatus*, *quadrangulus*.
Quadrangolo, figura di quattro cantoni. *quadrangulum*, *tetragonum*.
Quadrante, la quarta parte d'una libbra. *quadrans*, *antis*.
Quadrare, accordare. *convenio*, *placeo*, *cohæreo*, *quadro*, *as*. In ſenſo attivo. *quadro*, *in quadrum redigere*.
Quadrato. *quadratus*, *a*, *um*.
Quadratura. *quadratura*.
Quadrello, mattone. *later*, *eris*.
Quadrello, cioè freccia, o ſaetta. *telum*, *ſagitta*.
Quadripartito, diviſo in quattro parti. *quadripartitus*.
Quadro, pittura in tavola. *tabula picta*. Per la tagliera. *quadra*, *a*. Quadro, aggett. cioè, che ha quattro cantoni. *quadrangulus*, *quadrangulatus*.
Quadrupede, che ha quattro piedi. *quadrupes*, *edis*.
Quadruplice. *quadruplex*.
Quaglia, uccello. *coturnix*, *icis*.
Quagliare, far unire inſieme. *coagulo*, *as*.
Quaglio. *coagulum*, *i*.
Qualche volta. *quandoque*, *aliquando*, *interdum*.
Qualche coſa. *aliquid*.
Qualcuno, qualcheduno. *aliquis*, *qua*, *quod*, *ullus*, *a*, *um*, *nonnullus*, *nonnemo*, *quiſpiam*, *quiſquam*, *quidam*.
Quale, nell' articolo, relat. *qui*, *qua*, *quod*. Quale, nome di qualità. *qualis*, & *le*. Quale di due tu vuoi. *utervis*, *uterlibet*. Quale di più tu vuoi. *quivis*, *quilibet*. Qual ſorte d'uomini. *quod genus hominum*.
Qualificato, eccellente, o di gran condizione. *egregius*, *eximius*, *præcipuus*. Qualificatiſſimo. *ornatiſſimus*, *omnibus rebus ornatus*, *omni laude cumulatus*.
Qualità, forma accidentale. *forma*, *æ*, *qualitas*, *atis*. Qualità, cioè ſorte, natura, ſpezie, condizione. *genus*, *eris*, *conditio*, *onis*, *ratio*, *onis*. Qualità, cioè virtù, dote, o parte. *laus*, *dis*, *ornamentum*, *i*, *virtus*, *utis*. Qualità, e diſpoſizione della perſona. *habitus*, *us*, *habitudo*, *inis*. E' perſona di molte qualità. *honeſtus eſt*, *gravis*, *plenus officii*, *bonus plane vir*. *Cum virtutibus*, *tum etiam fortuna ſuis ample ornatus eſt*.
Qualmente, come. *ut*, *qualiter*.
Qualora. *quotieſcunque*, *ubi*, *cum primum*.
Qual ſi voglia. *quivis*, *quilibet*.
Qualunque, chiunque. *quicunque*, *quiſquis*.
Qualunque volta che, ogni volta che. *quotieſcunque*.
Quamquam. Fare il quamquam, far il ſuperiore in che che ſia. *gloriari*, *magnifice profiteri*.
Quando, *cum*, *ubi*, *quando*. Quando? *quando?* Quando queſto, quando quello, *modo hoc*, *modo illud*. Quando una coſa, quando un' altra, *aliud alio tempore*. Di quando in quando, *identidem*, *ex intervallo*. Quando, cioè allora, *tum*, *tunc*.
Quante volte, *quoties*. Quante ore ſono? *quota hora eſt?* quante ore di notte? *quota hora noctis?*
Quanti, *quot*. Quanti uomini ſono. *quantum eſt hominum*.
Quantità, accidente de' corpi, *quantitas*. Quantità del corpo, *corporatura*. Quantità, o copia, e abbondanza, *vis*, *copia*. Quantità, moltitudine, *numerus*, *multitudo*. Quantità di formento, vino, uomini, ec. *vis*, *numerus frumenti*, *vini*, *hominum*.
Quanto, over quanto grande, *quantus*, *a*, *um*. Quanto tu ſia, *quantus*, *quantus es*. Quanto picciolo, *quantulus*, *a*, *um*. Quanto grande ſi voglia, *quantuſcunque*, *quantuslibet*.
Quanto, avverb. *quam*, *quantum*. Quanto preſto, *quam cito*. Quanto prima, ſubito, incontinente, *quam primum*, *quam ocyſſime*. Quanto grandemente, *quantopere*. Quanto altri mai, *quamque maxime*. Quanto ſo, *quod ſcio*. Quanto poſſo, *quoad poſſum*, *quantum præſtare poſſum*, *quantum in me eſt*. Quanto più ſi può, *ut maxime*. Quanto più ho potuto, *ut maxime potui*. Quanto più brevemente ho potuto, *quam breviſſime potui*, *ut breviſſime potui*. Quanto ſarà poſſibile, *quoad ejus fieri poterit*. Quanto io, a poſſo, *etiam*, *usque etiam*. Quanto mai potrò con le mie forze, *quantum viribus enitì potero*. Quanto meno poſſo, *quam minimum poſſum*. Quanto me ricordo, *quantum memoria repeto*. Quanto, in quanto, *quod*, *quoad*. Quanto a quello, che ſcrivi, *quod ſcribis*. In quanto alla pace, *de pace*. Quanto a me, *per me*, *quod ad me attinet*. Quanto al rimanente, *cæterum*, *cætero*, *cætera*, *de cætero*, *de reliquo*, *quod reliquum eſt*, *quod ſupereſt*. Quanto ſi voglia, *quantumcunque*, *quantumlibet*. Quanto poco, *quantillum*. Quanto poco ſi voglia, *quamulumcunque*. Quanto è, che, *quampridem*, *quamdudum*. Quanto tempo, *quamdiu*. Quanto ci vuole? *quantum negotii eſt?* *quid negotii eſt?*
Quanto, riferito a ſtima, o prezzo, *quanti?* Per quanto hai comprato il libro? *quanti librum emiſti?* Quanto giova, importa, rileva, *quanti eſt*, *quantum eſt*. Quanto tu vuoi, quanto ſi voglia, *quantumcunque*, *quantum quantum*.
Quanto, con li comparativi, *quanto*, *quo*. Quanto alcuno è più dotto, tanto più è corteſe. *quo quiſque eſt doctior*, *eo eſt humanior*, & *benignior*. Quanto più, *quo magis*, *quanto magis*.
Quantunque, benchè. *etſi*, *tametſi*, *quanquam*, *quamvis*.
Quaranta, numero indeclinabile, *quadraginta*. Quaranta volte, *quadragies*. A quaranta a quaranta, *quadrageni*, *a*, *a*. Quarantotto, *duodequinquaginta*, *quadraginta octo*, *octo* & *quadraginta*. Quarantanove, *novem* & *quadraginta*, *undequinquaginta*. Quarantotto volte, *duodequinquagies*. Quarantauna volta, *quadragies*, *ac ſemel*. Quarantanove volte, *undequinquagies*.
Quaranta mila, *quadraginta millia*. Quaranta mila volte, *quadragies millies*. Quaranta milioni, *quadragenties centena millia*.
Quarantina. *quadragena*.
Quareſima. *Quadrageſima*, *a*.
Quarta, o quarto, miſura. *quadrans*, *antis*.
Quarta parte di dodici. *quadrans*, *tis*.
la quarta volta. *quartum*, & *quarto*.
Quartana, febbre. *quartana*.
Quartiere, la quarta parte. *quadrans*, *tis*.
Quartieri, dove ſtanziano le milizie. *ſtationes*, *ſtativa*.
Quarto, numero. *quartus*, *a*, *um*.
Quarto, la quarta parte. *quadrans*.
Quartodecimo. *quartuſdecimus*.
Quaſi. *ferme*, *quaſi*, *propemodum*, *fere*, *pene*.
Quaſsù. *hic*. Per moto. *huc*.
Quattamente. *occulte*, *clam*, *latenter*.
Quatto. *latens*, *occultus*.
Quattordiceſimo. *quartuſdecimus*.
Quattordici, numero. *quatuordecim*, *quaterni deni*, *bis ſeptem*, *bis ſeptemi*. Quattordici volte, *quatuordecies*. A quattordici, a quattordici. *quaterdeni*, *a*, *a*.
Quattrino, moneta. *quadrans*, *obolus*. Quattrinuccio, *obolus*. Sino ad un quattrino, *ad nummum*.
Quattro, num. indeclin. *quatuor*. A quattro a quattro, *quaterni*, *æ*, *a*. Quattro giorni, *quatriduum*, *i*. Quattro giorni ſono, *nudius quartus*. Quattro giorni prima, *quatriduo ante*. Quattro giorni dopo, *quatriduo poſt*. Spazio di quattro anni, *quadriennium*, *ii*. Di quattro anni, *quadrimus*, *a*, *um*. Età di quattro anni, *quadrimatus*, *us*. Quattro anni prima, *quadriennio ante*. Quattro anni dopo, *quadriennio poſt*. Quattro oncie, *triens*, *entis*. In quattro modi, *quadrifariam*.

Quattro-

Quattrocento, numero. *quadringenti, æ, a*. A quattrocento, a quattrocento. *quadringenteni, æ, a*. Quattrocento volte. *quadringenties, quater centies*. Quattrocenteſimo. *quadringenteſimus*. La quattrocenteſima volta. *quadringenteſimum*. Nel quattrocenteſimo luogo. *quadringenteſimo*.

Quattro mille. *quatuor millia*.

Quegli, quello, o quella, colui, o colei. *ille, illa, illud, is, ea, id*. Que', quei, quegli, in plur. *illi*. Quell'iſteſſo, quel medeſimo. *idem, idem ille*. Quell'altro. *ille alter*.

Quercia, albero. *quercus, us, robur, oris*. Querciolo, quercia giovane. *quercus novella, recens, tenera, tenella*. Di quercia. *querceus, quercinus, quernus, quernus*. Querceto, luogo piantato di quercie. *quercetum, i*.

Querela, lamento. *querela, querimonia, queſtus, conqueſtus, conqueſtio, expoſtulatio*. Querela, che ſi dà in giudizio. *poſtulatio, poſtulatum*.

Querelare, accuſar in giudizio. *poſtulo, as*. Di leſa maeſtà. *de majeſtate aliquem poſtulare*.

Querelarſi, lamentarſi. *queror, conqueror, expoſtulo, querimoniam de aliquo habere*.

Querimonia. V. Querela.

Querulo, lamentevole. *querebundus, querulus*.

Queſito, domanda. *quæſitum, interrogatio, petitio*.

Queſte. *hæc, iſta*. Queſta mattina. *hodie mane*. Queſta ſera. *hodie veſpere*. Queſta volta, per queſta volta. *nunc tantum*. A queſt'ora. *nunc, modo*.

Queſte, num. plur. *hæ, harum*.

Queſti, coſtoro. *hi, horum*. Queſti, ſing. *hic, hujus*.

Queſtionare, queſtioneggiare, far queſtione, cioè contendere. *certo, decerto, contendo, altercor, diſputo, litigo*. Oſtinatamente. *certare pugnaciter*. Di parole. *altercari verbis*. Con calci, pugni, morſi, baſtoni, arme. *certare calcibus, pugnis, morſibus, fuſtibus, armis*.

Queſtione, e quiſtione, cioè diſputa, o lite. *quæſtio, lis, litis, diſputatio, concertatio*. Queſtione, dubbio, lite, o propoſta, intorno alla quale ſi dee diſputare. *quæſtio, controverſia*. Di coſe. *quæſtio, vel controverſia rei*. Di nome. *nominis controverſia, quæſtio de nomine*. Queſtione, riſſa. *rixa, æ*. Far queſtione. *rixor, aris*. Queſtioncella. *quæſtiuncula*.

Queſto, cioè queſta coſa. *hoc, id*. Per queſto. *ea re, ob eam rem, idco, propterea, ideirco*. A queſto modo? *ita ne?*

Quetare. V. Quietare.

Qui. V. Qua. Qui ſta il tutto. *caput hoc eſt*. Qui ſta il fatto. *hic res agitur, in hoc res vertitur, hoc eſt res ſumma*. Qui ſta la difficoltà. *hoc eſt res difficultas*. Qui ſta l'importanza, *ſumma rei hac eſt*.

Quietamente, pacificamente. *quiete, ſedate*.

Quiete, riposo. *quies, quietis*.

Quietare, chetare, pacificare. *lenio, ſedo, placo, paco, pacatum, vel quietum reddere, vel facere, quietem alicui facere, efficere, pacem conciliare*. Il rumore. *tumultum ſedare*. La gente. *silentium indicere, facere, murmur comprimere*. Far quietar uno. *alicui ſilentium imponere*. Far ſegno, che ſi quieti la gente. *silentium ſignificare*. Ordinare, e dire, che ſi quietino. *silentium fieri jubere*.

Quietarſi, darſi pace, o quiete. *quieſco, acquieſco, conquieſco, requieſco*. Per riposarſi. *otio frui*. Per contentarſi. *permitto, ſino, quieſco*.

Quieto, cheto, pacifico. *quietus, mitis, tacitus*.

Quinci, di qui. *hinc*. Quinci a poco. *brevi, propediem*. Quinci avviene. *hinc fit*. Quinci, e quindi. *hinc, illinc*. Quinci dentro. *hinc intro*. Quinci a tre anni. *ſubhinc triennio, o triennium*. Così a giorni, e meſi. Quinci a quindici anni. *abhinc annis quindecim*. Quinci da man dritta. *hinc a dextera*. Quinci da vicino. *hinc ex proximo*. Quinci andarſene. *hinc abire*.

Quinci, per queſto luogo. *hac*. Per laonde. *propterea*.

Quindici, numero indeclinab. *quindecim*. Quindici volte. *quindecies*. A quindici a quindici. *quindeni, vel quindeni*. Quindici anni. *tria luſtra*.

Quindi, di là, o da quel luogo. *inde, illinc*.

Quindiceſimo. *decimuſquintus*.

Quinquennio, ſpazio di cinque anni. *quinquennium*.

Quintadecima, creſcenza della Luna. *plenilunium, nii*.

la quinta volta. *quintum*. Fu fatto Conſole la quinta volta. *Conſul quintum factus eſt*. quando ſignifica ordine, ſi dice, *quinto, &c.*

Quintana, ſegno ove vanno a ferire i gioſtratori. *meta*.

Quintevolo. *tritovus*.

Quinterno. *ſcapus*.

Quinteſſenza. *perfecta vis rei*.

Quinto, numero. *quintus, a, um*.

Quitanza, o chetanza, ſcrittura, che fa il creditore al debitore, che lo paga, per ſua ſodisfazione. *cautio, onis*. Con pagamento di danari. *apocha, æ*. non con pagamento di danari, ma in altra guiſa. *acceptilatio*.

Quivi, in quel luogo. *ibi, illic*.

Quocere. V. Cuocere.

Quotidiano. *quotidianus*.

R

Abbaruffare, metter in confuſione. *perturbare, turbare*.

Rabbia, infermità del cane, quando diventa rabbioſo. *rabies, ei*.

Rabbia, cioè collera grande. *furor, oris, animi acerbitas, rauces, ei*.

Rabbiare, arrabbiare. *rabio, is*.

Rabbiarſi. *furenter iraſci, rabioſe furere*.

Rabbioſamente. *rabide*.

Rabbioſo, pieno di rabbia. *rabioſus, rabidus*. Rabbioſo, o grandemente adirato. *rabioſus, furens, iracundia fervens, furenter iratus*. Rabbioſetto. *rabioſulus*.

Rabbracciare, abbracciar di nuovo. *iterum, rurſus amplector*.

Rabbuffare, far rabbuffi, cioè riprendere bravando. *objurgo*. Bruſcamente. *aſperius aliquem monere*. Dolcemente. *molli, ut ajunt, brachio objurgare*. Rabbuffato. *objurgatus*.

Rabbuffo, rabbuffamento, canato. *objurgatio, admonitio dura, vel acris*.

Rabeſco, Arabeſco. *opus Arabicum*.

Raccapitolare. *repete, ſummatim repeto*.

Raccapricciare, cagionar orrore, o ſpavento. *horrorem incutere alicui, horrore aliquem perfundere*. Raccapricciare, neutralm. o raccapricciarſi. *horreo, horreſco*. Raccapricciar tutto, o aſſai. *cohorreſco, exhorreſco, inhorreſco, perhorreſco*.

Raccapriccio. *horror, oris*.

Raccattare. *recupero*.

Raccendere, accender di nuovo. *denuo, vel iterum accendo*.

Racchetare, acquetare. *placo, as, ſedo, as*.

Racchetta, ſtrumento a modo di rete, per giuocare alla palla. *reticulum, i*.

Racchiudere. *intercludo, is*.

Raccogliere, radunare. *colligo, recolligo, compono*. Raccolto, adunato. *lectus, collectus*.

Raccolto, il raccogliere. *collectio, onis*.

Raccolta, il tempo di raccogliere i frutti della terra. *meſſis, is*. Di formento. *frumentatio*. Dell'uva. *vindemia*. Dell'olive. *oleitas*. De' frutti. *collectio fructuum*. Raccolta cattiva. *annonæ ſterilitas, annona ſterilis*. Scarſa. *annona gracilis*.

Raccolta, ritirata. *receptus, us*. Segno della raccolta. *ſignum receptus*. Sonar la raccolta. *receptui canere, receptui ſignum dare*.

Raccomandare. *commendo, as*. Raccomandar alcuno a bocca. *præſens aliquem commendo, coram commendo*. Di buon'inchioſtro, grandemente, e caldamente. *diligenter commendare, valde, intime*. Freddamente, cioè poco, e leggiermente. *ſuſpenſa manu commendare*. Raccomandarſi ad alcuno, *conferre ſe in fidem alicujus*.

Raccomandagione. *commendatio, onis*.

Raccomandato. *commendatus, a, um*. Aver per raccomandato. *commendatum habere*.

Racconciare, acconciare. *reſarcio, interpolo*.

Racconciatrice, o racconciatore. *interpolator, interpolatrix*.

Racconſolare, conſolare. *ſolor, conſolor, alloquio conſirmo*.

Raccontare, ridire. *commemoro, narro, enarro*. Che non ſi può raccontare, *inenarrabilis, & le*.

Raccortare, e accortare, abbreviare. *immunuere, breviare*.

Racemo, grappolo d'uva. *racemus*.

Racano, animale alquanto più grande della lucerta. *lacertus, i*.

Racquiſtare, acquiſtar di nuovo, ricuperar il perduto. *reparo, recipio, recupero*. Le forze. *vires recolligere, recuperare, convaleſcere a morbo*. La viſta. *lumen recipere*. Il tempo perſo. *tempus amiſſum redimere*. L'amicizia. *recolligere benevolentiam, reconciliare gratiam*. Coſa, che ſi può racquiſtare. *reparabilis, & le*. Coſa, che non ſi può racquiſtare. *irreparabilis, & le*.

Racquiſto, e acquiſto. *adeptio, recuperatio*.

Raddirizzare. *dirigo*.

Raddolcire, indolcire. *lenio, dulcio*.

Raddoppiare, addoppiare. *gemino, duplico, as, conduplico*. Raddoppiare l'allegrezza. *duplicare gaudium*. Raddoppiare affetto. *duplicare ſollicitudinem*.

Raddoppiamento. *duplicatio, conduplicatio*.

Rade volte, di raro. *raro, rare*.

Radere. *rado, dis, erado, abrado*. Bene. *erado*. Intorno. *circumrado*. In mezzo. *interrado*. Spesso. *raſito*. Raderſi, paſſiv. *radar, eris*.

Radicare, o radicarſi, far le radici. *radicaſco, radicor, coaleo, comprehendo, radices agere*. All'ingiù. *radices deorſum agere*. Radicato. *radicatus*. Eſſere, o ſtare bene radicato. *altis niti radicibus*.

Radice, radica. *radix, icis*. Picciola. *radicula*. Con le barbuccie. *radix fibrata*. Che ha le barbe come capelli. *radix capillata*. Radice, per rafano. *raphanus, i*. Chi ha molte radici. *radicoſus, a, um*.

Radicchio, cicoria. *cichorium, ii*.

Radimadia, raſpamadia da far il pane. *radula, læ*.

Raditare, legno da radere la miſura del grano, *beſtinium, ii, radina, iæ*.

Raditura, raſatura. *ſcobs, ſcobis*.

Rado, di rado. *raro*.

Radunanza, adunanza. *conventus, concilium*.

Radunare, e ammaſſare. *aggrego, coacervo, cogo*. Il Senato. *cogere Senatum*. L'eſercito. *contrahere copias*. Il popolo. *habere concionem*. Danari. *cogere, coacervare, congerere pecuniam, cumulare opes*. Radunar in un luogo. *contrahere in eundem locum*.

Raffardellare. *ſuffarcino, confarcino*. Raffardellato. *ſuffarcinatus, confarcinatus*.

Raffermare, confermare. *affirmo, confirmo*.

Raffigurare. *agnoſco, is*.

Raffilare, levare, tagliare. *circumcido, extremum alicujus rei reſecare*.

Raffinare. *purifico, perficio*.

Raffio, rampino, graffio. *harpago, onis*.

Raffreddare, e affreddare. *perfrigero, refrigero*. Raffreddarſi. *frigeo, frigeſco, ſcis*. E per metafora, vale far niente, e dirſi *frigere*.

Raffrenare, ritenere. *refræno, cohibeo, comprimo, compeſco, coerceo*.

Raffrontare, e affrontare. *invadere*. Per riſcontrare. *offendere*.

Raffrontarſi, aſſomigliarſi. *convenio, is*.

Ragazzi de' ſoldati. *calones, lixæ*.

Ragazzo, garzone. *famulus, li*. Di meretrici, *aquariolus, li*.

Raggelare, e gelare. *gelo, as*.

Ragghiare, come fanno gli aſini. *rudo, dis*.

Raggia, ſorta di peſce. *ſquatina*.

Raggio. *radius, ii*. Mandar fuori i raggi. *radio, dias*. Pieno di raggi. *radioſus, a, um*.

Raggi di fuoco. *ignis ſcintillæ*. Raggio della ruota. *radius, dii*.

Raggiugnere, cioè arrivare alcuno. *aſſequor*.

Ragguagliare alcuno di qualche coſa, cioè avviſarlo. *facere aliquem certiorem, commonefacere*. Per uguagliare. *exæquare*.

Ragguaglio. *nuncium, nuncius*.

Ragia, umor viſcoſo, ch'eſce dal pino. *reſina*.

Ragionamento, *ſermo, colloquium*. Venir a ragionamento. *in congreſſum, vel colloquium venire*. Indur a ragionamento. *ſermonem inferre*.

Ragionare, diſcorrere parlando. *loquor, alloquor, colloquor, ſermocinor, ratiocinor*. Ragionar con alcuno. *ſermonem cum aliquo habere, vel conferre*. Ragionar da piacere. *fabulor, aris*.

Ragionato, o Computiſta. *actor ſummarum, a rationibus*.

Ragioncella. *ratiuncula, levis cauſa*.

Ragione, potenza dell'anima, e prudenza, *ratio, onis, prudentia, æ*. uſo di ragione. *rationis uſus*. Aver uſo di ragione. *ſapio, is, animo uti, ratione uti*. Chi ha uſo di ragione. *ratione utens*.

Ragione, cauſa, argomento. *ratio, cauſa, argumentum*. Aver ragione. *æquam cauſam habere*. Hai ragione di rallegrarti. *eſt, quod gaudeas*. Non v'è ragione, per la quale. *non eſt cauſa, cur, non eſt, cur*. Dir le ſua ragione. *cauſam dicere*. Dir la ſua ragione in prigione. *dicere cauſam in vinculis, vel ex vinculis*.

Ragione, o il dovere. *jus, juris*. Con ragione. *merito, jure, juſte, non ſine cauſa*. Senza ragione. *temere*. Adirarſi con ragione. *jure iraſci*.

Ragione, giuſtizia, magiſtrato, *jus, juris*. Chiamare in ragione, *in jus vocare*. Tener ragione. *jus dicere*.

Ragionevole. *rationalis, compos, vel particeps rationis, mentis capax*. Ragionevole, o giuſto, *æquus, rectus, rationi congruens, conſentiens, conſentaneus, &c.*

Ragionevolmente. *jure, recte, non injuria, merito*.

Ragioniere, chi rivede i conti. *a rationibus, calculator, ratiocinator*.

Ragna, rete da pigliar uccelli. *caſſis, plaga, rete, is*.

Ragno, animale. *araneus, i, aranea, æ*.

Ragno picciolo. *araneola*. Tela di ragno, *aranea, æ*.

Ragno, peſce. *dracunculus, araneus*.

Ragoſta, gambaro groſſo di mare. *locuſta, æ*.

Ragunare, radunare. *colligo, cogo*.

Ras. *radix*.

Rallegrare, e allegrare uno. *hilaro, exhilaro, lætifico, afficere gaudio, lætitia*.

Rallegrarſi. *hilareſco, hilaror, lætor, gaudeo*. Rallegrarſi molto. *pergaudeo*. Infinitamente. *immortaliter gaudere*. In ſe ſteſſo, ſenza moſtrarlo. *in ſinu gaudere*. Con altri. *gratulor, aris*. Rallegrarſi del bene, e attriſtarſi del male. *lætari bonis rebus, & dolere contrariis*. Dell'altrui conſolazione. *alterius gaudere gaudio*. Dell'altrui male. *alterius gaudere dolore*. Vanamente, o ſenza cauſa. *dare falſo gaudio, frui aſſiduo falſo gaudio*.

Rallentamento. *relaxatio, laxitas, remiſſio*.

Rallentare, render lento. *laxo, as, relaxo, remitto, is*. La briglia. *habenas remittere*.

Rallentare, o ſminuire. *minuo, diminuo, remitto*. Rallentare la fatica. *remittere laborem*.

Rema, remo. *remus*.

Rama, peſce. *cyprinus, ni*.

Ramaiuolo, ſtrumento da cavare il brodo dal pignatto. *cochlear, aris, ligula, æ, trudicula, æ*.

Ramarro. *ſtellio, nis, lacertus viridis*.

Ramatella, ramuſcello. *ramulus*.

Rame, metallo. *æs, æris, cuprum*.

Ramettto, ramuſcello. *ramulus*.

Ra-

Ramingo. *vagus*, *profugus*.
Rammaricamento, dolore, doglienza. *angor*, *dolor*, *cruciatus*, *queſtus*, *conqueſtus*, *conqueſtio*, *expoſtulatio*.
Rammaricarſi, dolerſi. *angor*, *conficior curis*, *queror*.
Rammarichevole. *dolens*, *meſtus*, *querulus*.
Rammarico. V. Remmaricamento.
Remmembranza. *recordatio*, *memoria*.
Rammembrare. *recordor*, *memini*.
Rammemorare. *commemoro*, *memoro*, *as*.
Rammemorarſi, ricordarſi. *commemiſcor*, *recordor*.
Rammemorazione, o ricordanze delle coſe paſſate. *recordatio*, *commemoratio*.
Rammorotare, ridurre a memorie. *commemoro*.
Rammantarſi. *memeniſſe*.
Rammentatore. *commemorator*.
Ramo d'albero. *ramus*, *i*, *brachium*, *ii*. Ramo di palma. *ſpadix*, *icis*. Ramo della viti. *duramentum*, *duramen*. Ramo inutile tagliato. *ramale*, *lis*. Ramo, che diventa albero. *ramus arboreſcens*. Ramo de piantare. *talea*, *a*. Ramo da incalmare. *calamus*, *i*, *ſurculus*, *i*.
Ramoſo. *ramoſus*, *a*, *um*.
Ramolaccio, radice nota. *armoratia*, *a*.
Rampante. *repens*, *adrepens*.
Rampare, rampegare. *repo*, *adrepo*.
Rampicone. *harpago*, *onis*.
Rampinato, pieno di rampini. *uncus*, *aduncus*, *uncinatus*.
Rampino, oncino. *uncus*, *ci*.
Rampogna. *objurgatio*, *caſtigatio*, *reprehenſio*.
Rampognere. *objurgare*, *caſtigare*, *reprehendere*.
Rampollo, piccole vena d'acqua ſorgente dalla terre. *ſcatebra*. Per quel ramicello, che mettono gli alberi. *germen*, *ſurculus*, *ſoboles*.
Rana, animale. *rana*, *a*. Far la voce della rana. *coaxo*, *as*.
Rancidetto. *ſubrancidus*, *a*, *um*.
Rancido. *rancidus*, *fracidus*. Alquanto rancido. *rancidulus*.
Rancio, color giallo. *croceus*, *a*, *um*.
Rancore, odio interno, e celato. *odium inteſtinum*, *internum*, *pectus infixum*.
Rande, ſtrumento. *baſtorium*, *ii*.
Randello, baſton corto, e curvo. *baculus*, *vectis*.
Raganella, ſtrumento per la Settimana Santa. *crepitaculum ligneum*.
Rannata. *lixivium*.
Rannicchiare. *ſe ſe contrahere*.
Ranno. *lexivia*, *lixivium*.
Ranocchia. *rana*.
Ranocchia cantarela. *calamita*, *a*.
Rapa, frutto delle terre, noto. *rapum*, *i*.
Rapace, dato alle rapine. *rapax*, *acis*.
Rapacità. *rapacitas*, *atis*.
Rapidemente, velocemente. *rapide*.
Rapido, ſpedito, veloce. *celer*, *rapidus*.
Rapimento. *raptio*, *onis*, *ereptio*, *raptus*.
Rapina. *raptus*, *rapina*, *raptum*, *raptio*.
Rapire, tor per forza. *rapio*, *is*.
Rapito. *raptus*, *ereptus*.
Rapitore. *raptor*, *ereptor*.
Rappa del viſo, grinza. *ruga*, *a*.
Rappacificare uno con un altro. *alicui gratiam reconciliare*, *componere gratiam inter aliquos*.
Rappacificarſi. *in gratiam redire cum aliquo*.
Rappacificato. *reconciliatus*, *a*, *um*.
Rappezzare, racconciare. *farcio*, *is*, *reſarcio*.
Rappezzatore di panni. *ſarcinator*, *oris*.
Rappigliare. *cogere*, *coagulare*.
Rapportare. *affero*, *ers*, *defero*, *refero*.
Rapportatore. *delator*.
Rapporto. *delatio*, *relatio*.
Rappreſentare, moſtrare. *exhibeo*, *es*. Rappreſentare i ſuoi conti. *exhibere rationes*.
Rappreſentare, raſſomigliare. *repræſento*, *as*. Rappreſentare le perſona d'alcuno. *alicujus perſonam gerere*. Rappreſentar in comedia. *ago*, *is*.
Rappreſentatori. *actores*, *um*.
Rappreſentazione. *memoria*, *repræſentatio*.
Rappreſſare. *iterum accedere*.
Rareſare. *rareſcere*.
Raro, di raro, di rado. *raro*, *rare*.
Raro, aggett. *rarus*, *a*, *um*. Divenir raro. *rareſco*, *ſcis*.
Rarità. *raritas*, *atis*.
Raſare, ovvero radere. *raſus*, *as*, *rado*, *is*.
Raſchiamento, ſputare con difficoltà. *ſcreatus*, *us*.
Raſchiare. *rado*, *is*.
Raſchiatura, limature. *ſcobs*, *bis*.
Raſciugare. *ſicco*, *as*.
Raſa, o ragia, graſſo, e umore dell'albero. *alburnum*, *reſina*.
Raſente, avver. *prope*.
Raſo, drappo di ſeta. *ſericum raſum*, *vel raſile*.
Raſo, aggett. *raſus*, *a*, *um*. mezzo raſo. *ſemiraſus*.
Raſoio. *novacula*, *a*.
Raſoraſo, lo ſteſſo che raſente. *prope*, *proxime*.
Raſpa, o lima. *ſcobina*, *a*.
Raſpare, grattare. *ſcalpo*, *is*.
Raſpaiuola, ſeſſuola. *radula*, *a*.
Raſpato, vino. *vinum acinaceum*, & *vinum vellicans*.
Raſtiature. *ſcobs*, *obis*.
Raſſegna. *luſtratio militum*, *recenſio*.
Raſſegnare, per conſegnare, reſtituire. *reddo*, *reſtituo*. Per far la raſſegna di ſoldati. *recenſere exercitum*.
Raſſembrare, parere. *videor*, *repræſento*.
Raſſerenare, ſchiarire. *ſereno*, *clariſico*.
Raſſettare. *compono*, *is*, *concinno*, *as*.
Raſſicurare, aſſicurare. *ſecurum reddere*, *ſovere*.
Raſſicurarſi. *tutum eſſe*, *ſecure verſari*.
Raſſodare. *ſolidum*, *vel firmum reddo*.
Raſſomigliare. *ſimilem eſſe*.
Raſſottigliare. *attenuo*, *tenuo*, *as*.
Raſtrelli, che ſi tengono avanti la porta. *tranſenna*, *cataracta*.
Raſtrello, ſtromento villeſco. *raſtrum*, *ſtri*. nel plur. ſi dice. *raſtra*, *o raſtri*.
Rata. *rata*, *pars*, *portio*.
Ratificare, confermare. *ratum habere*. Ratificare la dote. *firmare dotem*.
Rattamente. *celeriter*.
Rattemperare. *tempero*, *moderor*. Rattemperarſi. *ſibi temperare*, *abſtinere*.
Rattenere. *cohibeo*, *compeſco*.
Rattezza, ſalita. *aſcenſus*, *us*. Per velocità. *celeritas*.
Ratto, il luogo alto. *arduus*, *altus*. Per veloce. *velox*, *celer*.
Ratto, preſto. *repente*.
Ratto ratto, e preſto preſto. *ocyſſime*.
Rattoppare, rappezzare. *reſarcio*.
Rattore, rapitore. *raptor*.
Rattrapparſi. *membris capi*.
Rattrappato. *membris captus*.
Rattratto, Rattrappato. V.
Rattriſtare. *triſtitia afficere*.
Ratture, repimento. *raptus*, *raptio*.
Ravano, o ravanello. *raphanus*, *ni*.
Raverino, gardalino. *acredula*, *a*.
Raucire, e arrochire. *raucio*, *raucesſco*.
Raucità della voce. *raucitas*, *atis*.
Rauco, o roco. *raucus*, *a*, *um*.
Raunare, ragunare. *colligo*, *cogo*.
Ravvederſi, accorgerſi. *ſentio*, *animadverto*.
Ravvederſi. *redire ad bonam frugem*, *vel ſanitatem*, *ad bonam frugem ſe recipere*, *reſipere*, *reſipiſcere*.
Ravviarſi, cioè metterſi in via. *ingredi in viam*.
Ravvicinare, o avvicinare. *propinquo*, *as*.
Ravviſare. *ſentio*. Per raffigurare. *agnoſco*.
Ravvivare, dar vita. *ad vitam revocare*, *reſuſcito*.
Ravvivere, cioè riprendere vita. *reviviſco*.
Ravvoglimento. *involutio*, *involucrum*.
Ravvogliere, circondare. *involvo*, *vis*, *convolvo*, *circumvolvo*.
Ravvoglio, inviluppo. *involucrum*, *cri*.
Ravvolto, attorniato. *involutus*, *a*, *um*.
Razza, peſce. *ſquatina*, *a*.
Razza, ſtirpe. *genus*, *ſpecies*.
Razzi, arazzi, tapezzerie. *aulaa*, *orum*.
Razzi, raggi. *radii*, *orum*.
Re, Principe, Signore. *Rex*, *Regis*.
Re degli uccelli. *trochilus*, *regaliolus*, *vel regulus*.
Reale, pertinente a Re. *regius*, *regalis*, *regificus*, *baſilicus*.
Real pompa. *regificus luxus*.
Realmente, da Re. *regie*. Per in Realtà. *revera*. Realiſſimamente. *veriſſime*.
Reame, regno. *regnum*, *gni*.
Reaſſumere, ripigliare. *reſumo*, *iterum ſuſcipio*.
Reatino, uccello noto. *regaviolus*.
Rebecchino, ſtrumento da ſonare. *pandura*, *ra*, *crotalum*.
Rebellarſi. *deficere*.
Rebellione. *defectus*, *onis*, *rebellio*, *onis*.
Rebello. *rebelis*.
Recare, portare, dare. *affero*, *reddo*. Recare in luogo di pigliare, come recarſelo in braccio. *capio*, *is*, *accipio*, *is*.
Recarſi in ſe ſteſſo. *intendere animum ſuum*, *ſecum conſulere*, *inire conſilium cum animo ſuo*, *cogitare*, *attendere*, *examinare*, *perpendere*.
Recattiere, regattiere. *propola*.
Recente, freſco, di nuovo. *recens*, *novus*.
Recentemente. *recens*, *recenter*.
Recedere, vomitare. *vomere*.
Recettacolo. *receptaculum*, *li*.
Recetto, ricetto. *receptaculum*.
Recidere, tagliare. *recido*, *as*.
Recidivo. *recidivus*.
Recinto, circuito di muro. *ambitus*, *us*.
Recipe, ricetta. *ratio medicina faciende*.
Reciproco, coſa, che ritorna d'onde parte. *reciprocus*, *a*, *um*. Per corriſpondente. *reciprocus*, *mutuus*.
Recita. *recitatio*, *actio*.
Recitare, dire a mente, o leggere in alta voce. *recito*, *as*, *pronunciare memoriter*, *reddere memoriter*, *narrare memoriter*. A parole per parola. *reddere iiſdem verbis*, *eiſdem verbis reddere*. Recitar la lezioni a mente. *prælectionem memoriter reddere*, *vel pronuntiare*. Recitar, o far un'orazione. *declamare*, *habere orationem*. Recitar la commedia. *agere comœdiam*. Recitator di commedie. *actor*, *oris*, *hiſtrio*, *onis*.
Recitatore. *recitator*, *actor*.
Reclamare, contraddire. *reclamo*, *as*. Per far lamento. *expoſtulare*, *conqueri*.
Recluta. *ſupplementum*.
Reclutare. *ſupplementum ſcribere*, *ſuppleo*.
Recopiare, ricopiare. *deſcribo*.
Recreare, ricreare. *recreo*.
Recuperare, ricuperare. *recipere*, *recuperare*.
Recuſare, ricuſare. *recuſo*, *renuo*.
Redarguire, riprendere. *reprehendo*, *redarguo*.
Redenzione. *redemptio*, *onis*.
Redentore. *redemptor*.
Redimere, riſcattare. *redimo*.
Redine delle briglia del cavallo. *habena*, *a*, *habena*, *arum*.
Redintegrazione. *reparatio*, *in integrum reſtitutio*.
Reedificare, edificar di nuovo. *readifico*, *as*.
Refe, il filo da cucire. *filum*, *li*.
Referire, riferire. *refero*, *narro*.
Referendario, ſpia. *explorator*, *delator*.
Refettorio. *triclinium*, *cœnaculum*, *cœnatio*.
Refezione. *refectio*.
Refiutare, rifiutare. *reſpuo*.
Refiziare. *reficio*, *recreo*.
Refluſſo. *refluus curſus*.
Refrigerarſi, rinfreſcarſi. *refrigeror*, *aris*.
Refrigerio, conforto. *ſolatium*, *tii*, *refrigeratio*, *recreatio*.
Refrigeratorio. *refrigeratorius*, *a*, *um*.
Refugio, o rifugio. *refugium*, *profugium*, *aſylum*.
Regalare, preſentare. *largiri*, *munerari*.
Regale, da Re. *regius*, *regalis*.
Regalmente. *regie*.
Regalo. *munus*, *donum*.
Regattiere, rivenditor di robe vecchie. *propola*, *a*.
Reggere, governare. *guberno*, *rego*, *moderor*.
Regger le carrette, o cocchio. *aurigor*, *aris*.
Reggere la ſpeſa, cioè ſopportare. *tolerare ſumptus*.
Reggerſi a modo d'altri. *ad aliorum arbitrium*, *o voluntatem vivere*, *alieno more vivere*, *alterius conſiliis obſequi*.
Reggerſi, ſtar in piedi. *ſtare*.
non reggerſi diritto in piedi. *titubo*, *bas*.
Reggia, abitazione del Re. *regia*, *aula*.
Reggimento, governo. *regimen*, *gubernatio*.
Reggitore, e rettore. *rector*, *moderator*, *gubernator*, *præfectus*.
Reggitrice. *gubernatrix*, *moderatrix*, *rectrix*.
Regina, e Reina. *Regina*, *a*.
Regione. *regio*, *onis*.
Regiſtrare. *deſcribo*, *in acta refero*.
Regiſtro. *regeſtum*, *acta*.
Regnante. *regnator*, *oris*.
Regnare, governare, e amminiſtrare il regno. *regno*, *as*.
Regno, e reame. *regnum*, *gni*.
Regola, norma, ordine di ben'operare. *regula*, *lex*. Saper bene le ſue regole. *diſciplina ſua legis percallere*. Senza regola. *abnormis*, *exlex*.
Regolare, dar regole, ordinare. *dirigo*, *is*, *rego*, *moderor*. Regolato. *moderatus*, *temperatus*. Regolato nel parlare. *moderatus in ſermone*.
Regolarmente, ſecondo la regola. *ex lege*, *aut regula*, *ad regulam*.
Regolatamente. *modice*, *moderate*.
Regolatore. *director*, *moderator*.
Regolizia, erba. *glycyrrhiza*.
Regolo, picciol Re. *regulus*. Per iſtrumento da tirar linee. *regula*.
Regreſſo, facoltà di ricuperare. *regreſſor*.
Reina. *Regina*.
Reintegrare. *redintegro*, *in integrum reſtituo*.
Reità, colpa. *culpa*.
Reiterazione. *iteratus*, *reiteratio*.
Reiterare, replicare. *itero*, *as*, *repeto*, *is*.
Reillo, o Re degli uccelli. *trochilus*, *rex avium*.
Relaſſare, allargare, rimettere. *relaxo*, *as*.
Relaſſare qualche coſa ad alcuno. *remittere aliquid alicui*.
Relaſſato. *laxatus*, *relaxatus*.
Relaſſazione, relaſſamento, cioè allargamento, traſcorrimento, *relaxatio*. Di fatica. *laxamentum*, *i*, *remiſſio laboris*.
Relativamente. *ratione habita*.
Relativo. *relativus*.
Relazione, rapportamento. *relatio*, *onis*, *relatus*, *us*.
Religione. *religio*, *onis*, *cultus divinus*. Religione di Monaci, o Frati. *Ordo Religioſus*. Che oſſerva la ſue Regola. *Religioſus Ordo*, *diſciplina ſua*, *legumque conſervator*. Religione approvata. *Religioſus Ordo rite comprobatus*.
Religioſamente. *religioſe*.
Religioſo. *religioſus*, *a*, *um*. Farſi religioſo. *Deo ſeſe religioſum in ſervitutem dicare*, *totum ſe Deo conſecrare*.
Reliquie, avanzo di qualche coſa. *reliquia*, *arum*. De'Santi. *Sacra Reliquia*, *Divorum*, *vel Sanctorum reliquia*.
Reliquiario. *Sacrarium*, *reliquiarum ſacrarum repoſitorium*, *capſa*, *capſula*.
Rema, catarro. *pituita*.
Remare, vogare. *remigo*, *as*, *navigium remo*, *aut remis agere*, *ſubigere*, *impellere*, *propellere*.
Rematore, remigante. *remex*, *igis*.
Remigazione. *remigatio*, *remigium*.
Remaſticare, maſticar di novo. *remando*, *dis*, *remiſus*.
Remaſuglio, cioè le avanzatura. *reliquia*, *arum*. Remaſuglie del paſto. *reliquia cœna*.
Remedio. *medicina*, *a*, *remedium*, *ii*.
Reminiſcenza, ricordanza. *reminiſcentia*, *recordatio*.
Remiſſione, perdono. *venia*, *remiſſio*.
Remiſurare. *remetior*, *iris*.

Remo, ſtrumento navale. *remus, mi.*
Remore, peſce. *remora, æ, echeneis, idis.*
Remoto, lontano. *remotus, disjunctus.*
Remunerare, ricompenſare. *remuneror, gratiam rependo.*
Remunerazione. *remuneratio, merces, præmium, vicissitudo affectorum.*
Remunerato. *præmio affectus.*
Remurchiare, tirare una nave legata all'altra. *remulco trahere.*
Rena, o arena. *arena, ſabulum.*
Renaglie, parabole. *ambages, gum.*
Rendere, reſtituire. *reſtituo, reddo, is.*
Rendere il cambio, ben per bene. *referre gratiam, vel referre parem gratiam.*
Rendere pane per focaccia, render il contraccambio. *par pari referre.*
Rendere ben per male. *beneficium pro maleficio referre.*
Rendere il guiderdone. *remunerari aliquem.*
Rendere grazia, ringraziare. *agere gratias.*
Render conto, o ragione di qualche coſa. *alicujus rei rationem reddere, cauſam reddere.*
Rendere buon'odore. *redoleo, ſuaveolentiam edere.*
Rendere onore. *honorare. honoro, as.*
Rendere lo ſpirito. *animam efflare.*
Rendere, fruttare. *reddo, is.*
Render cento per uno. *ſumus cum centeſima fruge reddere.*
Rendere frutto. *ferre fructum, ferre fruges, præbere fructum.*
Rendere teſtimonio. *teſtimonium dare, & teſtimonium impertiri.*
Renderſi. *deditionem facere, dare manus, ſe dedere.*
Rendevole. *ſequax, lentus, flexilis.*
Rendimento. *redditio, reſtitutio.*
Rendimento di grazie. *gratiarum actio.*
Rendito, entrata. *cenſus, us, proventus.*
Renditore. *reſtitutor.*
Renella, male. *calculus.* Chi ne patiſce. *calculoſus.*
Renga, il luogo, dove ſi fa la renga. *concio, roſtra, pulpitum.*
Rengatore, colui, che renga, *concionator, actor.*
Rengare, montare in renga. *aſcendere in roſtra ad concionandum.*
Reni, parti della ſchiena. *ren, renis.* aver male di reni. *laborare ex renibus.*
Renitente. *contumax, repugnans.*
Renitenza. *repugnantia, contumacia.*
Renoſo, di rena. *arenoſus.*
Renſo, tela ſottile. *byſſus, ſi.*
Renunziare, rifiutare. *recuſo, repudio.* Renunziar una provincia. *recuſare provinciam.* Renunziare l'officio. *abdicare ſe magiſtratu.*
Reo, ſoſtant. *reus, ſons.*
Reo di furto. *furti reus, vel de furto.*
Reo per un'altro. *pro alio reus ſuppoſitus.*
Reo, aggett. triſto, e colpevole. *improbus, nocens, iniquus.*
Reobarbero. *rhabarbarum.*
Repentaglio, riſchio. *periculum, diſcrimen.*
Repentinamente, ſubitamente. *repente, repentino, ſubito.*
Repentino, ſubito. *repentinus, a, um.*
Repertorio. *index, catalogus, repertorium.*
Repettinato. *reparus, a, um.*
Repetitore, ſottomaeſtro. *hypodidaſcalus.*
Replicare, ripetere. *itero, as, repeto, is.* Replicare da capo. *rem a capite arceſſere.* Per non replicar da capo. *ne longe abeam.*
Replicazione. *repetitio, iteratio.*
Reprimere, raffrenare. *cohibeo, es, reprimo, is.*
Reprimere il furore del popolo. *populi impetum reprimere.*
Reprobo. *nequam, improbus.*
Repubblica. *Reſpublica.*
Repugnante, chi repugna. *adverſus, adverſarius, repugnans.*
Repugnare, o ripugnare. *repugno, obſto, adverſor.*
Repugnanza, contrarietà. *repugnantia, æ.*
Repulſa. *repulſa, æ, rejectio, onis.*
Repulſare, rifiutare. *repudio, as, repello, lis.*
Repurgare, purgar di nuovo. *repurgo, as.*
Reputare, o riputare. *æſtimo, exiſtimo.*
Reputare uno da aſſai. *aliquem magnifacere, magni aſtimare.*
Reputarſi da più degli altri. *præponere ſe aliis.*
Reputazione, o riputazione. *exiſtimatio, auctoritas, dignitas.* Reputazione offeſa. *exiſtimatio violata.*
Requie, ripoſo. *requies, otium, quies.*
Requiſizione, iſtanza. *petitio, onis.*
Reſcritto, riſpoſte che ſcrive il Principe ſotto i memoriali. *reſcriptum.*
Reſcrivere. *reſcribo, bis.*
Reſeminare. *reſero, ris.*
Reſidente, cioè Ambaſciatore. *legatus.* Reſidante, per governatore di provincia. *Prætor.*
Reſidenza. *ſedes.* far reſidenza. *reſideo.*
Reſiduo, ſoſt. avanzo. *reliquum, i, reſiduum, i.*
Reſiduo, agget. *reliquus, reſiduus.*
Reſiſtere. *repugno, reſiſto, obſiſto.*
Reſiſtente, che reſiſte. *pertinax, refractarius.*
Reſiſtenza. *repugnantia.* Far reſiſtenza. *refutare, reprimere, retundere, frangere.* Opponere ſe cupiditati, libidini alicujus. Occorrere, *obviam ire, impedimento eſſe, impedimenta objicere, modum ſtatuere.*
Reſolvere, deliberare. *delibero, ſtatuo, conſilium capio.*
Reſoluzione. *deliberatio, conſilium.*
Reſpingere, o ſpingere. *extrudo, repello.*
Reſpirare, riſiatare, cioè attrarre l'aria, e rimandarla fuori. *ſpiro, reſpiro, ſpiritum ducere, animam ducere.* Senza reſpirare. *ſine interſpiratione.*
Reſpiro, o reſpirazione. *reſpiratio, anhelitus, us, anhelatio.* Alquanto difficile. *dyſpnœa.* Chi patiſce di tal reſpirazione. *dyſpnoicus, aſthmaticus.* Molto difficile. o aſma. *ſuſpirium, anhelatio, difficultas ſpiritus, vel ſpirandi.* che ſi fa col collo diritto. *orthopnœa.* impedire la reſpirazione. *ſpiritum excludere, intercludere, præcludere.*
Reſponſorio, particella degli Offici Divini. *reſponſum.*
Reſte, i fili, o ſpine delle biade nella ſpica. *ariſta, æ.* Reſte di aglio, o cipolle. *reſtis, is.*
Reſta, che. *ſupereſt, ut, reliquum eſt, ut.* Il reſtante. *reliquus, a, um, reſiduus, a, um.* Del reſtante. *cæterum, de reliquo, de cætero, quod reliquum eſt.*
Reſtare, avanzare. *ſupero, ſuperſum.* per rimanere. *maneo, remaneo, reſto.* Per ceſſare. *deſino, ceſſo.* per me non reſta. *per me non ſtat.* reſtare in alcuno l'amor verſo un'altro. *reſidere amorem in aliquo erga aliquem.* Reſtare in qualche luogo. *ſubſiſtere in aliquo loco.*
Reſtaurare, o riſtorare. *reſtauro, inſtauro.*
Reſticciuolo, come di danari. *pauxillum nummorum.*
Reſtio, cavallo, che non vuol andar avanti. *equus refractarius.*
Reſtituire. *reſtituo, is, reddo, is.* Reſtituzione. *redditio, reſtitutio.*
Reſto, rimanente. *quod reliquum eſt.* Reſti. *reliqua.* Reſti liquidi. *reliqua expedita.*
Reſtringere. *aſtringo, coerceo, coarcto.* per ridurre in breve. *in arctum contrahere.*
Reſtringerſi. *in arctum ſe colligere.*
Reſuſcitare, e riſuſcitare. *ad vitam revocare.*
Reſurrezione. *reſurrectio.*
Retaggio, eredità. *hæreditas.*
Rete, coſa fatta a maglie. *rete, is, caſſis, is.* da pigliar uccelli. *rete aviarium.* da peſcare. *verriculum, i.* da pigliar fiere. *plaga, arum.*
Rete ſopra acqua. *tragula, æ.* che ſi getta in fondo. *rete, jaculum, funda, æ.* da trar il peſce dalla naſſa. *ſagena, æ.* Rete del capo, cuffia. *reticulum, i.* Reticella, rete picciole. *reticulus, reticulum.* fatto a modo di rete. *reticulatus, a, um.* facitor di rete, *opifex retiarius.* pigliar con la rete. *irretio, is.* Rete degl'inteſtini. *omentum, i.*
Retribuzione, ricompenſa. *remuneratio, retributio, compenſatio.*
Retrocamera. *conclave, is.*
Retrocedere. *retrogradi, retruire, retrocedere.*
Retrocedimento. *retroceſſus, us.*
Retroguardia, e retroguardo. *extremum agmen.*
Rettamente. *bene, recte.*
Rettificare, purgare, migliorare. *purgo, purifico, rectum efficio.*
Rettitudine, bontà. *rectum, æquitas, juſtitia.*
Rettore, chi regge. *rector, oris.* Rettoria. *regimen.*
Rettore, rettorico, maeſtro, che inſegna rettorica. *rhetor, oris.*
Rettorica, ſcienza di ben dire. *rhetorica, æ, ars, vel facultas oratoria, ſcientia bene dicendi.* Libro di Rettorica. *rhetorica, orum.*
Rettoricamente. *rhetorice, rhetorico more.*
Rettorico, aggett. *rhetoricus, a, um.*
Revelare, rivelare. *revelo, detego.*
Revelazione. *revelatio, manifeſtatio.*
Revendere, rivendere. *revendo, is.*
Reverendo, venerabile, degno di eſſer riverito. *reverendus, venerandus.*
Reumo, catarro. *rheuma, tis, diſtillatio, onis.*
Reumoſo. *rheumaticus.*
Rezzo, luogo ombroſo, e freſco. *umbra.*
Rezzola, rete da teſta per le donne. *reticulum, li.*
Riamare, amare chi ama. *redamo, as.*
Riandare, eſaminar di nuovo. *recognoſco.*
Riaſſumere, ripigliare. *repeto, reſumo.* riaſſumere da principio. *alte, & longe repetere.*
Riavere. *recupero.*
Riaverſi, riſenarſi. *revaleſco, me recipio.*
Riavolo, ſtrumento, col quale ſi tirano fuora le coſe del forno, ed anche le bragie. *rutabulum, li.*
Ribadire, ribattere. *retorquere, repercutere.*
Ribaldaglia, moltitudine di ribaldi. *improborum manus.*
Ribaldello. *improbulus, a, um.*
Ribalderia. *flagitium, improbitas, ſcelus, nequitia.*
Ribaldo, ſcellerato. *improbus, nefarius, ſceleſtus, ſceleroſus.*
Ribaltare. *everto.*
Ribalzo, il ſecondo ſalto, che fa la palla. *ſaltus ſecundus.*
Ribandire, richiamar dal bando. *revocare ab exilio.* Ribattere, ripercuotere. *repercutio, is.* Ribattere alcuno nel diſputare, o contendere. *refellere aliquem in diſputando, in contentione, in ſermone.*
Ribellare, attiv. *ad rebellionem impellere.* Ribellare, neutr. o ribellarſi. *rebello, as, deſciſco, is, deficio, is.* Ribellar di nuovo. *iterum deficere a fide.*
Ribellione. *defectio, onis.*
Ribello. *rebellis, defector.*
Ribombare, riſonare. *reſono, reboo, as.*
Ribombante. *reſonans, ans, ſonorus.*
Ribombo, riſuono. *ſonitus, us.* delle api, *bombus, bi.* di parole, *ſonitus verborum.* di tamburo, *ſonitus tympani.* di tromba. *ſonitus tubæ.*
Ribrezzo, o riprezzo. *horror, tremor.*
Ribeſſare. *abjurgo, as.* Ribuſſo, *ob urgatio.*
Ributtare, ſpingere in dietro. *rejicere, fugare, repellere.*
Ricadere. *recido, is.*
Ricaduta, ricadimento. *iteratus caſus.*
Ricaduto. *recidevus.*
Ricalcitrare, trar de calci. *recalcitro, as.*
Ricamare. *pingere acu, variare acu, e tas ſigurare acu, Phrygium opus ſuere.*
Ricamato. *acu pictus, Phrygio opere elaboratus.*
Ricamatore. *Phrygio, onis, acu pictor.*
Ricamo. *opus Phrygium.*
Ricambiare, ricompenſare. *remunerari, reſpondere beneficiis, beneficia beneficiis compenſare.*
Ricantare. *retino, nis, recanto, tas, palinodiam canere.*
Ricapitare, dar ricapito. *accuro, as, vel dirigo.*
Ricapito, indirizzo. *cura.*
Ricapitolare. *ſummatim repetere, dicta iterare.*
Ricapitolazione. *epilogus, ſumma capita.*
Ricaſcare, ricadere. *recido, dis.*
Ricchezza, e ricchezze. *divitiæ, opes, facultates.*
Riccio, animale noto. *echinus.*
Riccio, peſce, detto da altri oncino. *echinus marinus.*
Riccio, coperto delle caſtagne. *echinus.*
Riccio, capello creſpo. *cincinnus.*
Riccio, chi ha capelli torti. *criſpus, a, um.*
Ricciotello. *criſpulus, ſubcriſpus.*
Ricciuto, riccio. *criſpus.*
Ricco. *dives, locuples, lautus, opulentus, fortunatus, firmus ab opibus, fortuna bonis affluens, abundans, qui opibus potet, cui res familiaris copioſa eſt, cui multum fortuna largita eſt, de ſui. bonis impertivit, communicavit, qui multum poſſidet divitiarum.*
Ricercare, richiedere. *poſtulo, as, peto, is.*
Ricercare, inveſtigare. *quæro, is, requiro, veſtigo, perveſtigo.*
Ricercare ſervigi ad alcuno. *deſiderare officia ab aliquo.*
Ricercare da alcuno. *quærere ex aliquo, vel ab aliquo.*
Ricercare il conſiglio d'alcuno. *exquirere conſilium alicujus.*
Ricercare lettere d'alcuno. *ab aliquo literas requirere.*
Ricercata nel ſonare. *proluſio, præcentio, præludium.*
Ricetto del medico. *præſcriptio medici, ratio medicinæ ſumendæ.*
Ricettare, ricevere. *recipio, is, excipio, is.*
Ricetto, ricettacolo. *receptaculum, li.* Di ſporcizio. *ſterquilinium, ii.*
Ricevere, nome, il ricevere. *acceptio, onis.*
Ricevere, verbo. *accipio, is.*
Ricevere indietro. *recipio, is.*
Ricevere danno. *accipere detrimentum, facere damnum, jacturam.*
Ricevere dentro. *intromitto, admitto.*
Ricever lettere d'alcuno. *accipere literas ab aliquo.* d'un'iſteſſo tenore. *accipere plures literas eodem exemplo.*
Ricevere oltraggio. *accipere injuriam.*
Ricevere ſpeſſo. *recepto, as.*
Ricevere beneficio. *accipere beneficium, offici aſfici, a beneficiis.*
Ricevere in dono. *accipere dono, vel munere.*
Ricevere ferite. *accipere vulnus.*
Ricevere la rotta. *accipere cladem.*
Ricevere diſonore. *accipere dedecus.*
Ricevere corteſia. V. Ricevere beneficio.
Ricevere diſagio. *accipere incommodum, & capere incommodum.*
Ricevitore. *acceptor, receptor.*
Ricevitrice, donna che riceve. *receptrix.*
Ricevuta. *accepti tabula, apocha, ſecuritas.*
Ricevuto. *acceptus, receptus.* Ricevuto per cittadino. *receptus in civitatem.*
Richiamare, chiamar di nuovo. *revoco, repeto.*
Richiamarſi d'uno, citarlo. *vocare in jus.*
Richiedere. *poſtulo, peto, flagito, poſco.*
Richiedere, eſſer di biſogno. *fero, poſtulo, exigo.*
Richiedere, eſſere conveniente. *decet, convenit, par eſt.*
Richieſta. *petitio, poſtulatio.*
Richiudere, o rinchiudere. *includo, is.* Per chiuder di nuovo. *iterum occludere.*
Richiudere il paſſo. *intercludere viam.*
Richiuder l'entrata. *claudere aditus.*
Ricinto. *circuitus.*
Ricognizione. *compenſatio.*
Ricolmare. *cumulo, repleo.*
Ricolta. V. raccolta. *meſſis.*
Ricompenſare, contraccambiare. *retribuo, rependo, remuneror.* Ricompenſare, ſupplir al mancamento. *rependo, penſo, compenſo.*
Ricompenſazione, ricompenſa. *remuneratio, retributum, compenſatio.*
Ricominciare, incominciar di nuovo. *iterum exordior, incho.*

Ricompera, riſcatto. *redemptio, onis.*
Ricomperare, riſcattare. *redimo, is.*
Riconciare, o racconciare. *inſtauro, reconcinno, reſarcio.*
Riconciliare, pacificare. *concilio, reconcilio, placare alicui aliquem.*
Riconciliato, pacificato. *conciliatus, reconciliatus.*
Riconciliatore, chi mette pace tra alcuni. *conciliator, oris.*
Riconciliazione. *conciliatio, reconciliatio.*
Ricondurre. *reduco, is.*
Riconoſcente. *gratus.*
Riconoſcenza, riconoſcimento. *cognitio, agnitio.* Per la ricordanza. *memoria, recordatio.* Per la ricompenſa. *remuneratio, onis.*
Riconoſcere. *agnoſco, cognoſco, recognoſco.* Riconoſcere i ſoldati, e le genti d'armi. *recenſere, recognoſcere copias, exercitum.* Riconoſcer qualche coſa da alcuno. *aliquid alicui debere, aliquid alicui acceptum ferre, vel referre.*
Ricontare, contar di nuovo. *renumero, as.*
Ricopiare, reſcrivere. *exaro, as, deſcribo, is.*
Ricoprire. *cooperio, tego, celo, as.* Vedi coprire.
Ricordanza. *recordatio, memoria.*
Ricordare ad altri, ridurre in memoria. *memoro, as, aliquid alicui in memoriam redigere, reducere, revocare.*
far ricordare. *memoriam monere, vel commovere.*
Ricordare, avviſare. *moneo, es.* Ricordar ad alcuno qualche coſa. *monere aliquem de re aliqua.*
Ricordare, e ſollecitare una coſa. *urgere rem aliquam.*
Ricordarſi, rammentarſi. *recordor, reminiſcor, memini, venire in memoriam, tenere memoria, habere in memoria, memorem eſſe.*
Ricordazione, ricordanza. *recordatio, memoria, rammemoratio.*
Ricordevole, chi ſi ricorda. *memor, oris.*
Ricordo. *monitum.*
Ricorrere, fuggire, o domandar ſoccorſo ad alcuno. *confugio.*
Ricorrere, in luogo di ritornare. *revertor, eris, reverto, is.*
Ricorſo. *perfugium.*
Ricotta. *caſeus ſecundarius.*
Ricotto, cotto di nuovo. *recoctus, a, um.*
Ricoverare. *recupero.*
Ricoverarſi. *confugio.*
Ricovero, rifugio. *perfugium.*
Ricreare, riſtorare. *reficio, recreo, refocillo.*
Ricrearſi. *animo relaxari, relaxare animum.*
Ricreazione. *relaxatio, remiſſio animi.* Per ricreazione, o diporto. *delectationis cauſa, oblectamenti gratia.*
Ricucire, cucir di nuovo. *reſuo, is.*
Ricuocere. *recoquo, is.*
Ricuperabile. *reparabilis.*
Ricuperare, riacquiſtare. *recupero, as, recipio.*
Ricuperatore. *redemptor, recuperator, reparator.*
Ricurvo, ripiegato. *recurvus, recurvus.*
Ricuſare. *recuſo, abnuo, aſpernor, reſpuo.*
Ricuſare d'obbedire a' comandamenti. *recuſare juſſa, vel imperium.*
Ricuſare un' impreſa. *recuſare negotium.*
Ricuſar il convito. *renuere convivium.*
Ricuſar i doni. *aſpernari munera.*
Ricuſar la pratica d'alcuno. *aſpernari aliquem, reſpuere aliquem.*
Ricuſare il partito oneſto. *conditionem æquiſſimam repudiare.*
Ridda, è un ballo tondo, uſato in Toſcana. *chorea circularis, ſaltatio, tripudium.*
Ridere verbo. *rideo, es.*
Ridere di coſa, che piaccia. *arrideo, es.*
Ridere dileggiando. *deridco, irrideo.*
Ridere ſmoderatamente. *cachinnor, aris.*
Ridicolo, coſa da ridere. *ridiculum, li.*
Ridicolo, di cui ſi ride. *ridiculus, a, um.*
Ridicoloſamente. *ridicule.*
Ridire, riferire. *refero, ers.*
Ridirſi, diſdirſi. *retractare dicta.*
Ridomandare, domandare in dietro. *repeto, repoſco.*
Ridomandatore. *repetitor, oris.*
Ridonare. *redono.*
Ridondare. *redundo.*
Ridotto, partic. *reductus, perductus.* Ridotto a niente. *irritus, a, um.* In cenere. *conflagratus.* A mal partito. *in anguſtum adductus.* A pericolo della vita. *adductus in diſcrimen capitis.*
Ridotto, albergo. *hoſpitium, ii.*
Ridotto, o ridutto, adunanza di più perſone in un luogo. *conventus, us.*
Ridotto di ribaldi. *conventus facinoroſorum.*
Ridotto di ladri. *conventus latronum.*
Ridotto di meretrici. *conventus meretricius.*
Ridotto, o ricetto dell'acquedotto. *caſtellum, i.*
Riducere. Leggi Ridurre.
Riducimento. *reductio, onis.*
Ridurre, riducere. *reduco, is, redigo, is.*
Ridurre in brevità. *brevi complecti, cogere in anguſtum, vel in breve, redigere in arctum.* Ridurre la coſa a poche parole. *reducere ad pauca.*
Ridurre a memoria. *redigere in memoriam.*
Ridurre inſieme. *cogere in unum, colligere in unum.*
Ridurre in grazia. *reducere in gratiam, reconciliare.*
Ridurſi a niente. *ad nihil venire, ad nihilum recidere.*
Ridurſi a tal termine, o ſtato. *eo devenire, redigi, eodere, eo deduci, in eum locum deduci, in eas anguſtias venire, vel conjici, in miſeriarum reductum eſſe.*
Ridurſi in ultima miſeria. *eo reductum eſſe, ut actum prorſus de aliquo ſit, ut de fortunis, de ſalute actum ſit, ut ſpem habere melioris fortunæ nullam poſſit, ut ipſa illum ſalus ſervare non poſſit.*
Ridurſi in qualche luogo. *conferre ſe aliquo.*
Ridurſi a caſa. *domum ſe conferre.*
Ridurſi in compagnia. *congredior, eris.*
Riedere. *redeo.*
Riempire, empire di nuovo. *repleo, es.*
Rientrare, entrar di nuovo. *rurſus ingredior.*
Rifare, far di nuovo. *reficio, reſtauro.* Rifar una coſa col farla migliore, e maggiore. *rem aliquam in melius, & majus reficere.* Rifar la caſa. *ædes reficere.* La ſtrada. *ſternere de integro viam, munire curſus viam.* La veſte. *reſarcire veſtem.* Il letto. *lectum ſternere, componere.* Il teſtamento. *teſtamentum reficere.* Nuova amicizia. *novam conciliare conjunctionem.* Un' ingiuria. *injuriam reponere.* Un diſpetto. *dolorem reddere.* Rifarla ad uno. *reponere alicui, rependere vices.* Rifar i danni. *reſarcire, vel reparare damna, compenſare detrimentum.* Un beneficio. *gratiam beneficio reddere.* L' uſura del tempo. *ſarcire uſuram temporis.* Rifarſi, riaverſi. *reficere ſe.* Rifatto, fatto di nuovo. *refectus, inſtauratus.*
Riferire, rapportare. *refero, enarro, enuntio.*
Riferire di qualche coſa. *referre de re aliqua.*
Rifiatare, ripigliar fiato. *reſpiro, as.*
Rificiare, ricreare. *reficio, recreo.*
Rifigliare, far figliuoli di nuovo. *denuo pario.*
Rifinire, ceſſare. *deſino, deſiſto.*
Rifiorire. *refloreſco.*
Rifiutare, ricuſare. *repudio, recuſo, reſpuo, excludo, refuto, improbo, detrecto.*
Rifiuto, rifiutazione. *repudiatio, repudium, recuſatio.*
Riflettere, riverberare. *repercutio, reflecto.* Per conſiderare. *conſidero, perpendo, &c.*
Rifleſſione. *repercuſſio, a conſideratio.* Far rifleſſione. *conſidero.* Senza rifleſſione. *inconſiderate, temere.*
Rifocillare, ricreare. *refocillo, reficio, recreo.*
Rifondere. *refundo, dis.*
Riforma. *reſtauratio, reformatio.*
Riformare. *in priorem formam revocare, reformare.*
Rinforzare, riſtorare. *reficio, is.*
Riforzato, riſtorato. *refectus, a, um.*
Rifrazione. *refractio.*
Rifreddamento. *refrigeratio.*
Rifreddare. *refrigero.*
Rifrenare, e raffrenare. *comprimo, refræno.*
Rifreſcare, o refreſcare. *refrigero, as.*
Rifrigerio, o refrigerio, conforto. *ſolatium, refrigerium.*
Rifugio, ricorſo. *perfugium, refugium, confugium, aſylum, portus.*
Rifuggire, ricorrerſi. *refugio, confugio.*
Rifulgere, riſplendere. *refulgeo, es.*
Riga, ſtrumento da rigare. *regula, a, amuſſis, is.* Di carta. *regula papyracea, chartacea.* Riga falſa. *regula ſubdititia, vel ſuppoſititia.* Riga, o linea del libro. *linea, a, verſus, verſiculus.*
Rigare, tirar una linea. *lineam ducere, ſigno, as.* Per innaffiare, adacquare. *rigo, as, irrigo.*
Rigattiere, rivenditore. *propola.*
Rigenerare. *regenero, regigno.*
Rigermogliare. *repullulo, regermino.*
Rigettare. *evomo, rejicio.*
Rigidamente, ſeveramente. *aſpere, rigide.*
Rigidezza, rigore. *rigor, aſperitas, ſeveritas, duritas.*
Rigido, aſpro. *aſper, rigidus.*
Rigirare, nodar in giro. *circumeo.* Per ingannare. *inducere, decipere.* Per maneggiare. *adminiſtrare, tractare.*
Rigiro. *circuitus, anfractus.* Per maneggio ſegreto. *occultum conſilium.*
Rigogliare, nitrire. *hinnio.*
Rigo, riga, ſegno per tener dritto. *regula, amuſſis.*
Rigoglio, arroganza. *arrogantia, ſuperbia.* Per il troppo vigor delle piante. *luxuries.*
Rigoglioſo. *ſuperbus, arrogans.* Per vivace. *vividus.*
Rigogolo, ſorte d'uccello. *galbula.*
Rigogoletto. *parva galbula.* Per balletto, ridda. *ſaltatio.*
Rigonfiare. *inflo.*
Rigonfiato. *inflatus.*
Rigore, ſeverità. *ſeveritas, atis, rigor, oris.*
Rigoroſamente. *ſevere.*
Rigoroſo, rigido, ſevero. *ſeverus, rigidus.*
Rigovernare, lavare, nettare. *purgare, abluere.*
Riguardamento, il riguardare. *reſpectio.*
Riguardare, guardare, mirare. *ſpecto, as, aſpicio, is.* Riguardare, conſiderare. *conſidero, animadverto.* Riguardare al ſuo incomodo. *ducere ſui commodi rationem.* Riguardare, avere riſpetto. *reſpicio, ſpecto, alicujus rationem ducere, habere, reſpectum habere.* Riguardarſi. *ſe ſe reſpicere.*
Riguardatore. *inſpector, ſpectator.*
Riguardevole, onorevole. *ſpectabilis, le.*
Riguardo, riſpetto. *ratio.* Aver riguardo. *habere rationem, reſpectum.*
Rilaſſare, rallentare. *relaxo, as.* Rilaſſamento. *laxamentum, relaxatio, remiſſio animi.*
Rilavare, lavar di nuovo. *relavo, as.*
Rilegamento, il legar di nuovo. *religatio.* Per bando, *relegatio.*
Rilegare, legar di nuovo. *religo, as.* Per confinare, *relego, as, in exilium ejicere.*
Rileggere, legger di nuovo. *relego, is.*
Rilente. A rilente, cioè con cautela. *caute.*
Rilevamento. *erectio.*
Rilevante, *magni momenti.*
Rilevare, levar di nuovo. *relevo, as.* Per importare, *refert, ebat.* Rileva nulla, *nihil refert.*
Rilevato, ſuſt. prominenza. *eminentia, prominentia.*
Rilevato, addiett. eminente. *prominens, eminens.*
Rilevo, avanzature di tavola. *analecta, orum.*
Rilievo, importanza. *momentum, i.*
Rilievo, o rilevo, lavoro di ſcultura, o intaglio, *opus anaglyphicum.* Fatto di rilievo, *anaglyptarius, a, um.* Arte di far rilievo, *anaglyptice.* Intagliatore di rilievo, *anaglyptes, a.* V. G.
Rilucente, ſplendente. *nitidus, relucens, renidens.*
Rilucere, ſplendere. *ſplendeo, eluceo, reluceo.*
Rima, la deſinenza al fine del verſo, *ſimilis ſyllabarum poſitio, ſimiliter deſinens.* Compoſto in rima, *ſimiliter deſinens; o generalmente, verſibus conſtans, verba ligata numeris.*
Rimandare, mandare in dietro. *remitto, is.*
Rimanente, reſtante, *reliquus, a, um.* Rimanenza, ſuſt. *reliquum, reſiduum.* Del rimanente, *quod reliquum eſt.*
Rimanere, reſtare. *maneo, remaneo, reſto.*
Rimanti con Dio. *vale, valere te jubeo.*
Rimaritare, maritare di nuovo. *iterum dare nuptui.*
Rimaritarſi. *tranſire ad ſecundas nuptias.*
Rimaſuglie del mangiare. *analecta, orum.*
Rimaſuglio. *reliquia.*
Rimato, fatto in rima. *ſimiliter cadens, eadem ſyllabarum poſitione reſpondens, metro conſtans, ligatus numeris.*
Rimatore. *poeta, verſificator.*
Rimbaldanzire, pigliar di nuovo baldanza. *animos reſumere.*
Rimbalzare. *reſilio.*
Rimbambire, divenir bambino. *repueraſco, is.*
Rimbeccare, ribattere. *repello, is.*
Rimbombare, riſonare. *reſono, as, reboo, as.*
Rimbombo. *bombus, boatus.*
Rimbrottare. *exprobro.* Borbottare. *oxaſſito.*
Rimbrotto. *exprobratio.*
Rimediabile. *ſanabilis, qui remedium pati poteſt.*
Rimediare, *proſpicio, is, conſulo, is, provideo, es.* Rimediare ai biſogni, *rationibus proſpicere, conſulere.* Ai pericoli, *occurrere periculis, & periculis occurrere.*
Rimedio, riparo. *remedium, ii.*
Rimedio, contravveleno. *antidotus, gen. fem. & antidotum, gen. neut. alexipharmacum, i.*
Rimedio buono. *remedium ſalutare.*
Rimedio purgativo. *medicamentum catharticum.*
Rimembranza, ricordanza. *recordatio, memoria.*
Rimembrare, ricordarſi. *recordor, memini.*
Rimenare, ricondurre. *reduco, is.*
Rimeritare alcuno, *referre gratiam alicui.* Leggi rimunerare.
Rimeſcolamento. *confuſio, perturbatio.*
Rimeſcolare. *commiſceo, confundo, perturbo.*
Rimeſſamente, umilmente. *remiſſe.*
Rimettere, riponere. *repono, is.*
Rimettere, perdonare. *parco, ignoſco, crimen alicui remittere, condonare.*
Rimettere alcuno nella ſua giuriſdizione. *reponere aliquem in ſuam juriſdictionem.*
Rimettere alcuno nel ſuo luogo. *reſtituere aliquem in locum ſuum.*
Rimettere qualche coſa ad alcuno. *deferre aliquid ad aliquem.*
Rimettere ogni coſa in uno. *omnia uni permittere.*
Rimettere qualche coſa nella fede d'uno. *unius fidei aliquid mandare.*
Rimettere nel ſuo primo ſtato. *repono, reſtituo.*
Rimetterſi ad un, che lo difenda. *committere ſe tutelæ alterius.*
Rimetterſi tutto nelle mani d'altri. *tradere ſe totum alicui.*
Rimiſſione, perdono. *remiſſio, onis.*
Rimirare, guardare. *inſpicio, intueor, aſpicio, ſpecto.*
Rimiſurare. *remetior, iris.*
Rimondare, ſcorzare, *decortico, as.* Per nettare. *purgo.*
Rimondato, ſcorzato. *decorticatus.*
Rimontare, montar di nuovo. *iterum aſcendere.*
Rimorchiare la nave. *remulco, as.*
Rimordere. *remordeo, crucio.*
Rimordimento, rimorſo. *conſcientiæ vis, cruciatus, conſcientiæ.*
Rimoſtranze. *indicium.*
Rimoſtrare, far conoſcere. *commonſtrare, docere, oſtendere.*
Rimoto, lontano, ſeparato. *remotus, longinquus, diſſitus, disjunctus.*
Rimovimento. *amotio, onis, remotio, onis.*
Rimovere, e remuovere. *averto, removeo, amoveo, depello, avoco, abduco.*
Rimovere l'animo dai penſieri. *avocare animum a ſollicitudinibus.*
Rimoverſi dall'amicizia d'alcuno. *removere ſe ab*

Digitized by Google

ab amicitia alicujus.
Rimoverſi dall' opinione. *dimoveri a propoſito.*
Rimoverſi dall' impreſa. *deſiſtere ab incepto, & removere ſe ab opere.*
Rimozione, rimovimento. *amotio, remotio.*
Rimpalmare, ſpalmare. *illinere.*
Rimpatriare. *in patriam redire.*
Rimpedulare, riſar il pedule. *pedule reſuere.*
Rimpennare, riſar le penne. *rurſus plumeſcere.*
Rimpetto, dirimpetto, incontro, per mezzo. *e conſpectu, ex adverſo, contra, e regione.*
Rimpetto, in comparazione. *præ.*
Rimpiattare, naſcondere. *occulere, celare, abdere.*
Rimpozzare, il fermarſi dell' acque. *ſtagnare.*
Rimprocciare. *exprobro.*
Rimproccio. *exprobratio.*
Rimproverare, rinfacciare. *exprobro, impropero.*
Rimprovero, rinfacciamento. *exprobratio.*
Rimuggire. *remugio, is.*
Rimunerare, ricompenſare. *remuneror, aris, & remunero, as, retribuo, is, referre gratiam.*
Rimunerazione, ricompenſa. *remuneratio, nis.*
Rimurchiare. *remulco, as, remulco trahe.*
Rinaſcere. *renaſcor, eris.*
Rinavigare. *renavigo, as.*
Rincalcare, fortificare con terra, o altro. *adaggerare, terra aggeſta munire.*
Rincalzare, raſtringere. *coerceo, cohibeo, urgeo.*
Rinchiare, torcere la bocca, come ſdegnato. *ringo, is, & ringor, eris.*
Rinchiudimento. *incluſio, onis.*
Rinchiudere, ſerrare. *includo, intercludo.*
Rinchiuſo, riſerrato. *incluſus, concluſus.*
Rincorare, far animo. *animo, as, animare erigere, confirmare.*
Rincreſcere alcuno. *afficere tædio aliquem.*
Rincreſcere ad alcuno. *tædet, ebat.*
Rincreſcevole, nojoſo. *moleſtus, moroſus, importunus.*
Rincreſcimento. *tædium, dii, moleſtia, æ.*
Rincreſpare, increſpare. *criſpo, as.*
Rincularſi, nodar in dietro. *retrogredior, retrocedo, pedem referre.*
Rinculandoſi. *retrorſum, & retrorſus.*
Rinfacciamento. *exprobratio.*
Rinfacciare, gittar al volto. *exprobro, impropero, objicio.*
Rinfermarſi, ammalarſi di nuovo. *iterum ægrotare, incidere denuo in morbum.*
Rinforzare. *roboro, firmo, confirmo, ſtabilio.*
Rinforzarſi, pigliar forze. *ſumere vires, convaleſco.*
Rinfreſcare. *refrigero, as.* Rinfreſcarſi. *refrigeſco, refrigeror.* Rinfreſcare, rinnovare. *renovare.*
Rinfreſcamento. *refrigeratio, onis.*
Rinfreſcativo. *refrigerans.*
Rinfreſcatoja, o Rinfreſcatojo, vaſo da tener in freſco le coſe. *frigidarium vas.*
Rinfreſco, rinfreſcamento. *refrigeratio.*
Ringentilire. *nobilito, as.*
Ringhiare, digrignare i denti. *ringo, ringor.*
Ringhiera. *roſtra, orum.*
Ringiovenire, farſi giovane. *repubeſco, is, rurſus juveneſcere, juvenem fieri, juventutem rurſus aſſequi, vel adipiſci, ſenectutem exuere.*
Ringraziamento. *gratiarum actio.*
Ringraziare, rendere grazie. *gratias agere, habere, referre.*
Rinnegare. *abnego, a religione deſciſcere.*
Rinnovare. *renovo, as, inſtauro, as, reficio, is.* Rinnovare il dolore. *refricare dolorem, excitare ſopitum dolorem.* La guerra. *renovare, redintegrare, reparare bellum.*
Rinnovamento. *renovatio, inſtauratio.* Rinnovamento d' amore. *amoris redintegratio.*
Rinnovazione, rinnovamento. *renovatio.*
Rinnovellare, rinnovare. *renovello, renovo.*
Rinſanire, tornare al ſuo buon ſenno. *reſipiſco, ad me redeo.*
Rintenerire, ammollire bene. *remollio, is.*
Rintenerirſi, mollificarſi. *remolleſco, ſcis.*
Rintracciare. *quæro, inveſtigo.*
Rintronare. *perſtrepo, perſono, obſtrepo.*
Rintuzzare, ribattere. *retundo, is.* Rintuzzato. *retuſus, obtuſus.* Ingegno rintuzzato, groſſo. *ingenium obtuſum, retuſum, hebes.*
Rinvalerſi, ricuperar la ſanità. *revaleſco, invaleſco, invaleo, convaleſco.*
Rinvenire. *priſtinum ſtatum recupero.* Per ritrovare. *reperio.*
Rinverdire. *revireſco, ſcis.*
Rinveſtire, inveſtire il danaro. *pecuniam collocare.*
Rinvigorire, dar vigore. *corroborare.* Per riprender vigore. *vires reſumere.*
Rinunziare, alienarſi da chi che ſia. *renuncio, as, nuncium alicui remittere, vale dicere.*
Rinunzia. *abdicatio.*
Rinvoltare. *provolvo, is, revolvo, is.*
Rio, il luogo di rivo. *rivus, i.*
Rio, cattivo, triſto. *malus, improbus.*
Riobarbaro, medicamento nobile. *rhabarbarum.*
Rione, parte della Città. *regio, onis.*
Riordinare. *in ordinem ponere.*
Ripa, o riva. *ripa, æ.*
Riparare, riacquiſtare. *recipio, is.*
Riparare, provvedere, rimediare. *proſpicio, conſulo, occurro, defendo, arceo.*
Riparlare, parlar di nuovo. *iterare loqui.*
Riparo, rimedio. *remedium, dii, ſalus, utis.*
Riparo per la difeſa. *propugnaculum, propugnatio, defenſio, munimentum.*
Riparo per baſtione. *vallum, li, agger, ris.*
Riparo di fiume. *agger, ris.*
Ripenſare, penſar di nuovo. *recolo, is, recogito, animo repetere, volutare.*
Ripercuotere. *repercutio, is.*
Ripercoſſa, ripercuſſione. *repercuſſus, repercuſſio.*
Ripeſcare, peſcar di nuovo. *repiſcor, aris.*
Ripetere, replicare. *repeto, is.*
Ripetizione, replica. *iteratio, repetitio.*
Ripezzare, racconciare veſti. *farcio, reſarcio.*
Ripezzatore. *ſarcinator, interpolator, ſartor.*
Ripezzator di ſcarpe, ciabbattino. *cerdo, onis, ſutor veteramentarius.*
Ripezzatrice, donna, che ripezza i panni. *ſarcinatrix, icis.*
Ripezzatura. *interpolatio.*
Ripiantare, riſeminare. *reſero, is.*
Ripidezza. *acclivitas, locus arduus.*
Ripido, erto. *arduus, acclivis.*
Ripienezza. *repletio.*
Ripieno. *repletus, plenus.*
Ripigliare, pigliar di nuovo. *reſumo, is.*
Ripigliar l' animo, la lena. *recipere animum.*
Ripigliar le forze. *revocare vires.*
Riponere, e Riporre, rimettere. *repono, is, collocare, as.*
Riportare. *refero, ers, reporto, as.*
Riportare parole. *perferre ſermonem, deferre, ſignificare, aperire, narrare verba.*
Riportarne utile. *fructum ferre, capere, percipere.*
Riportare onore da un luogo. *decus reportare ex aliquo loco.*
Riportare lode da una vittoria di nemici. *ex hoſtibus laudem reportare.*
Riportarſi a quel, che un vuole. *conformare ſe ad alicujus voluntatem.*
Ripoſare, ſtar in ripoſo. *quieſco, conquieſco, acquieſco.*
Ripoſarſi in alcuna coſa. *in aliqua re acquieſcere.*
Ripoſatamente. *quiete.*
Ripoſato. *tranquillus, a, um, quietus, a, um.*
Ripoſitorio. *conditorium.*
Ripoſo, quiete. *requies, ei, quies, etis.* chi non ha ripoſo. *irrequietus, a, um.*
Ripoſtiero, diſpenſiero. *cellarius, rii.*
Ripoſtiglio, ſalva roba. *cellarium, conditorium.*
Ripoſto. *conditus, repoſitus.*
Ripregare. *iterum precari, obſecrare.*
Riprendere, ripigliare. *reſumo, is.*
Riprendere, ammonire. *reprehendo, moneo, arguo, increpo, coarguo, carpo, redarguo.*
Riprendere qualche coſa. *male accipere aliquid, exagitare, inſectari, conviciis urgere, carpere.*
Riprendere l' offizio d' alcuno. *accuſare alicujus officium.*
Riprendere il conſiglio d' alcuno. *improbare conſilium alicujus.*
Riprendevole, riprenſibile. *dignus qui reprehendatur, vituperandus, reprehenſione dignus.*
Ripreſſione. *objurgatio, reprehenſio, caſtigatio.*
Riprenſore, chi riprende. *reprehenſor, objurgator, caſtigator.*
Ripreſo. *admonitus, reprehenſus, caſtigatus.*
Riprovare, provar di nuovo. *experior iterum.* Per rifiutare. *repudio, improbo.*
Ripudiare, rifiutare. *repudio, recuſo.*
Ripudiare la moglie. *uxori nuntium remittere.*
Ripudio, rifiuto. *repudium, ii, repudiatio, nis.*
Ripugnante, reſiſtente. *adverſus, repugnans, obſtans.*
Ripugnanza, reſiſtenza. *repugnantia, æ.*
Ripugnare, reſiſtere. *repugno, obſiſto, adverſor, refragor.*
Ripulire. *expolio.*
Ripullulare, germinare di nuovo. *repullulo, as.*
Ripulſa. *repulſa.*
Ripulſare. *repellere.*
Riputare. *exiſtimare.*
Riputazione. *exiſtimatio, auctoritas.*
Riſaldare, far appigliare. *ſolido, as.*
Riſaldarſi. *ſolideſco, ſcis.*
Riſaltare. *reſilire.* Per eſſer prominente. *extare, eminere.*
Riſalutare, rendere il ſaluto. *reſaluto, as.*
Riſanare. *ſano.*
Riſanarſi, guarire. *convaleſco, revaleſco, conſaneſco.*
Riſapere, ſaper di nuovo. *reſciſco, is.*
Riſarcire. *reſarcio.*
Riſata. *riſus.*
Riſca, ſcaglia di peſce. *ſquama.*
Riſcaldamento. *calefactus, us.*
Riſcaldare, ſcaldare. *calefacio, concalefacio, calorem movere.*
Riſcaldarſi, divenir caldo. *caleo, caleſco, incendor, conferveſco.*
Riſcaldativo. *excalfactorius.*
Riſcattare, riſcuotere. *redimo, is.*
Riſcatto, il riſcuotere. *redemptio, onis.*
Riſchiarare, far chiaro. *clarifico, illuſtro.*
Riſchiararſi, farſi chiaro. *ſerenor, clareſco.*
Riſchio, pericolo. *periculum, diſcrimen.*
Riſchioſo. pericoloſo. *periculoſus.*
Riſciacquare, lavare di nuovo. *relavo, abluo.*
Riſcontrare. *conferre, recognoſcere.*
Riſcontro, incontro. *occurſus.* Per confronto. *collatio.*
Riſcoprire. *recooperio, is.*
Riſcoſſione. *exactio.*
Riſcrivere. *reſcribo.*
Riſcuotimento, riſcoſſa. *exactio, onis.*
Riſcuotere. *exigo, is, rego, is.* Riſcuotere i ſuoi debiti, *exigere nomina.* I tributi, *exigere tributa.* I pegni, *repignerare, pignus recipere.*
Riſcuotitore. *exactor, oris, redemptor, oris.*
Riſcuotitore di decime. *decumanus, i.*
Riſecare, tagliare. *reſeco, excido.*
Riſecco. *adustus, a, um.*
Riſedere. *reſideo, es.*
Riſentimento. *querela.*
Riſentirſi dell' ingiuria. *injuriam ſentire, perſequi, ulciſci.*
Riſerbare, o riſervare. *recipio, retineo.*
Riſerbo, o Riſervo. *ſervatio.*
Riſerrare, rinchiudere. *includo, recludo.*
Riſguardare, a riguardare. *intueor, inſpicio.*
Riſguardare, aver riguardo. *habere, ducere rationem.*
Riſguardo, riſpetto. *ratio, onis.*
Riſico, riſchio. *periculum, diſcrimen.*
Riſicoſo. *præceps.* Per pericoloſo. *periculoſus.*
Riſipola, infermità. *eryſipelas, atis.*
Riſo, il ridere. *riſus, us.* Diſſoluto, *cachinnus.* Morir di riſo, *emori riſu.*
Riſo, biada da mineſtra. *oryza, æ.*
Riſolvere, diſciogliere. *diſſolvo, reſolvo.* Per determinare. *decernere, ſtatuere, deliberare.*
Riſolverſi in fumo. *incaſſum cadere, evaneſcere, ad irritum cadere.*
Riſolvere qualche coſa ad alcuno. *extricare aliquem de re aliqua.*
Riſolutamente. *certo, vel certe, conſtanter, prompte.*
Riſoluto. *conſtans, promptus.*
Riſomigliare. *comparo, aſſimilo.*
Riſonanza, conſonanza. *ſonus.*
Riſonare. *reſono, as.*
Riſorbire. *reſorbeo, es.*
Riſorgere, ſorgere di nuovo. *reſurgo, is.*
Riſoſpingere. *repello, impello.*
Riſovvenire, ricordarſi. *recordor, reminiſcor.*
Riſpargere, ſpargere qua, e là. *reſpergo.*
Riſparmiare, ſparagnare. *parco, is.*
Riſparmio. *parſimonia, parcitas.*
Riſpegnere, ammorzar di nuovo. *reſtinguo, is.*
Riſpettare, portar riſpetto. *vereor, revereor, habere rationem.*
Riſpettato. *honoratus, magni habitus.*
Riſpetto. *reverentia.* Per lo riguardo, *ratio, onis.* Per la cauſa, *cauſa, æ.* Non aver riſpetto, *Non vereri, contemnere, nihili facere, aſpernari, nullo loco habere, minimi ducere, habere in poſtremis, nullam ducere rationem, vel habere.* ſenza riſpetto, alla libera. *audacter.*
[illegible], con vergogna. *verecunde.*
Riſpettoſo, modeſto. *verecundus, pudens, obſervans.*
Riſpignere. *repello.*
Riſpirare, pigliar lena. *reſpiro, as.*
Riſpirazione. *reſpiratio, onis.*
Riſplendente. *nitidus, fulgidus, lucidus, micans.*
Riſplendere. *ſplendeo, reſplendeo, niteo, fulgeo, luceo, colluceo, renideo.* A guiſa di baleno, *coruſco.* In mezzo. *interluceo.*
Riſpondente, chi riſponde. *reſponſor, oris.*
Riſpondere, dar riſpoſta. *reſpondeo, es, reſponſum dare, edere, reddere.* Riſpondere nell' amore, *redamo, as.* Alle lettere d' alcuno di parte in parte, *reſpondere literis alicujus ordine.* Riſpondere per lettere, o in iſcritto, *reſcribo, is.* Speſſo, *reſponſo, as.*
Riſponditore. *reſponſor, oris.*
Riſpoſta. *reſponſio, reſponſum.* Di Principe, *reſcriptum, i.*
Riſſa, conteſa. *jurgium, ii, rixa, æ.*
Riſſare, far riſſa. *rixor, aris.*
Riſſoſo, pieno di riſſa. *rixoſus, a, um.*
Riſtituire. *reſtituo, is, reddo, is.*
Riſtorare, rendere il cambio. *referre gratiam.*
Riſtorare, rinnovare. *inſtauro, as, reſarcio.*
Riſtorare i danni. *ſarcire damna.*
Riſtorarſi, ricrearſi. *recreari, confirmare ſe.*
Riſtoro, conforto. *ſolamen, inis.*
Riſtoro, utile. *fructus, us.* Per rimerito. *compenſatio.*
Riſtrignere. *cohibeo, coerceo, cogere in anguſtum, in arctum.* Riſtrignere in poche parole. *paucis amplecti.*
Riſtringerſi. *cogere ſe.*
Riſtringimento. *cohibitio, refrenatio.*
Riſtuccare, ſtuccar di nuovo. *marmoratum rurſus inducere.* Per nauſeare. *ſtomachari.*
Riſtucco, infaſtidito. *tædio affectus.* Per ripieno. *ſatur.*
Riſucciare. *exſugo.*
Riſudare. *deſudo.*
Riſvegliamento. *excitatio.*
Riſvegliare, deſtare. *excito, as.*
Riſvegliarſi. *expergiſcor, evigilo, as.*
Riſultare, naſcere, derivare. *naſci, oriri.*
Riſuſcitamento, attiv. *a morte revocatio, &c.* Neut. *ad vitam reverſio, vitæ receptio, reſurrectio.*
Riſuſcitare, attiv. *reſuſcito, reſtituo, revocare, excitare a mortuis, ab inferis.* Riſuſcitare, neut. *reviviſco, reſurgo, ad vitam reverti, redire.*

Riſu-

Riſuſcitato. ad vitam revocatus.
Ritagliare. reſeco, as. Ritagliaro, come i Giudei, verpus, recutitus.
Ritaglio, tagliatura. reſegmen, inis. Ritaglio, pezzo, fruſtum, ſti.
Ritardanza, indugio. mora, cunctatio.
Ritardato, dimorato. cunctor, moror, tardo.
Ritardare alcuno dallo ſcrivere. retardare aliquem a ſcribendo.
Ritardatore, chi ritarda. cunctator, oris.
Ritegno, coſa, che ritiene. retinaculum, i.
Ritenere, fermare, retineo, detineo, contineo.
Ritenere, impedire, che non ſi faccia qualche coſa. detineo, reprimo, refreno. Ritenere i ſoſpiri, continere gemitus.
Ritenerſi. reprimere ſe, temperare ſibi.
Ritenimento. retentio, detentio.
Ritentare, tentar di nuovo. retento, as.
Ritenutamente. caute.
Ritenutezza. cautio.
Ritenuto. detentus. Per guardingo. cautus.
Ritesſere. retexo.
Ritiramento. ſeceſſus, fuga frequentia.
Ritirare a dietro. retraho, is. Ritirare alcuno dal male. abducere aliquem a nequitia.
Ritirarſi. ſecedo, is. Ritirarſi a qualche arte, ad aliquam artem ſe referre. Da i ſtudj, abducere ſe a ſollicitudinibus. Da i peccati, avocare animum a vitiis. Dal puttaneſmo, abducere ſe a meretricio quaeſtu. Dalla pratica d' alcuno, abducere ſe a conſuetudine alicujus. In un romitaggio. ſe in ſolitudinem conferre.
Ritirata, receptus, us.
Ritirato, retractus, abductus.
Rito, coſtume, uſanza. ritus, us, mos, oris.
Ritogliere, ripigliare. reſumo, recipio. Per torre di nuovo. iterum auferre.
Ritondare, compaſſare. tornare, rotundo.
Ritondità. orbis, rotunditas. Fatta col compaſſo, rotunditas circinata.
Ritondamente. rotunde.
Ritondo. rotundus, orbiculatus.
Ritorcere. retorqueo.
Ritorcimento. retortio.
Ritornare, tornare in luogo. redeo, regredior. A propoſito, ad rem redire. Correndo, recurro. Indietro. retroeo. In ſe, o in cervello, ad ſe redire, recipere ſe, ad mentis ſanitatem redire. Volando, revolo, as. A Roma, Urbem repetere. A ſeſto, redire ad ingenium, in naturam, in antiquum ſtatum reverti, ad conſuetudinem redire. Con le trombe nel ſacco, infecta re redire. Ritornare nella patria, reverti in patriam, recipere ſe ad ſuos lares, ad patrias ſedes. Ritornare alla ſua prima ſtanza, remigro, as. Alla ſua natura, far, come prima, redire ad ingenium. A vedere, reviſo, is. In qualche luogo, referre ſe ad aliquem locum. Da qualche luogo, recipere ſe ab aliquo loco. In grazia con alcuno, redire in gratiam cum aliquo. Ritornare la riſpoſta, renuntio, as. Ritornar al ben fare, redire in viam. Ritornar a caſa, redire domum. A dietro, regredior, eris. Nella ſtrada, redire in viam. A i ſuoi coſtumi di prima, redire ad priſtinos mores. Agli ſtudj, redire ad ſtudia intermiſſa. Ritornar vivo, reviviſco, is.
Ritorno, o ritornata. regreſſus, reditus, reditio.
Ritorte, come ſtroppe, corde, ec. vinculum.
Ritorto, ripiegato. retortus, recurvatus, retortus.
Ritrarre, ritirare. retraho, is. Ritrarre alcuno da gli affanni, abducere animum a moleſtiis.
Ritrarre, ſignifica anche formare la ſomiglianza d' alcuno. effingo, imitor, aſſimulo.
Ritrarſi, o ritirarſi. referre pedem, recipere ſe.
Ritrarſi dalle occupazioni. ſe occupationibus expedire.
Ritrarſi a qualche arte. referre ſe ad aliquam artem.
Ritrattore, riprendere. reprobo, retracto improbo.
Ritratto, ſembiante, immagine. effigies, imago. Che non parla, muta imago. Di pittura, imago picta. Di rilievo, imago eminens, anaglyphum.
Ritroſetto, ritroſo alquanto, ſubmoroſus.
Ritroſia. repugnantia, moroſitas.
Ritroſo. morax, refractarius.
Ritrovare, trovare. reperio, is, invenio, is. Ritrovare fine del ſuo affanno. reperire finem ſollicitudinis ſuae.
Ritrovarſi in un luogo. ſum, es, eſt, adſum.
Ritrovarſi ad un fatto. intereſſe.
Ritrovo, o ritrovo, converſazion di più perſone. conventus, congreſſus.
Ritto, diritto. rectus, erectus.
Riva, o riviera. ripa, ae. Di mare, maritima ora. Riviera marittima loca.
Rivale, il concorrente in amore. rivalis, procus.
Rivaleſcere, riſanarſi. revaleſco, ſcis.
Rivedere, veder di nuovo. reviſo, is.
Rivelare, manifeſtare. revelo, publico, palam facio, prodere, patefacere, detegere, vulgare.
Rivelazione. oraculum, manifeſtatio.
Rivellino, ſorte di fortificazione. munimen, propugnaculum.
Rivendere. revendo, is.
Rivenditore, propola, ae.
Rivenire, ritornare. revenio, redeo.
Rivenuto, come ſe foſſe morto. redivivus.
Riverberare. repercutio, reverbero.
Riverbero, o riverberazione. repercuſſio, repercuſſus.

Riverdire, o riverdeggiare. revireſco, is.
Riverendo, degno d' onore. venerandus, venerabilis.
Riverente, chi porta onore. obſervans, modeſtus.
Riverentemente. reverenter, veneranter, modeſte.
Riverenza. obſervantia, reverentia.
Riverire, portar onore. revereor, veneror, obſervo, colo.
Riverſamento. inverſio, onis.
Riverſare, come voltare una veſte. inverto, is.
Riverſare, ſpandere, fundo, effundo. Il vino dal bicchiere. vinum fundere a patera.
Riverſato, come un panno. inverſus.
Riverſato, ſparſo. fuſus, effuſus.
Riveſciare. effundo.
Riveſtire, veſtire di nuovo. amicio, is, iterum veſtio.
Rivi d' acqua grandi, rivi, orum.
Riviera, ſpiaggia di mare. ora, ae.
Rivisitare. reviſo, is.
Rivivere. reviviſco, ſcis.
Riunimento. conjunctio, copulatio.
Riunire. iterum conjungo.
Rivo, o rio. rivus, i.
Rivocamento. revocatio.
Rivocare, richiamare. revoco, as. Per annullare. abrogo.
Rivocatoria. revocans, abrogans.
Rivocazione. revocatio, abrogatio.
Rivolare, volare a dietro, revolo, as.
Rivolere. rurſus velle.
Rivolgere, rivoltare. revolvo, provolvo, converto.
Rivolgimento. revolutio, converſio, mutatio.
Rivolta d' occhi, cenno. nutus, us.
Rivoltare, riverſciare. revolvo, is, inverto, is.
Rivoltarſi col corpo in ſu. reſupinare ſe.
Rivoltarſi contra colui, che ti dà. refero, is, contra aggredior, inſurgo in aliquem.
Rivolto. revolutus, inverſus.
Rivoluzione. ſeditio.
Rivomitare, vomitar di nuovo. revomo, is.
Riuſcimento. eventus, ſucceſſus, exitus, eventum.
Riuſcire, ſuccedere, avvenire. evenio, ſuccedo.
Riuſcito, aver effetto. ſuccedo.
Riuſcire, uſcire. exeo, exis.
Riuſcita. Leggi riuſcimento.
Rizzamento. erectio.
Rizzare, dirizzare. erigo, is.
Rizzarſi, levarſi in piedi. ſurgo, aſſurgo.
Rizzarſi, per onorar alcuno. aſſurgo, is.
Rizzarſi dal letto. ſurgere a lecto, exire de lecto.
Rizzarſi da ſedere. ſurgere de ſella.
Rizzarſi per parlare. ſurgere ad dicendum.
Roan, colore, tanè, lionato. fulvus, a, um.
Roba, la facoltà. res, rei, facultates, opes, divitiae.
Roba, che laſcia il padre. patrimonium, ii.
Robbia, erba da tignere. rubia, ae.
Robicondo, roſſeggiante. rubicundus.
Robino, pietra prezioſa. pyropus, carbunculus.
Robone, ſorta di veſtimento. toga, laena, chlamys. Alla Franceſe. palla Gallica.
Robrica, terra roſſa, con la quale ſi notano i titoli de' libri. rubrica, ae.
Robuſtezza. robur, vires.
Robuſto, forte. robuſtus, bene valens.
Rocca, fortezza, caſtello. arx, cis, caſtellum.
Rocca da filare. colus, li, e colus, us.
Rocca de' monti. crepido, inis.
Rocco, figura nel giuoco degli ſcacchi. arx latrunculario, cyclops, elephas.
Rocco, o peſtorale, baſton ritorto in cima, proprio de' Veſcovi. pedum Epiſcopale.
Rocchetto, o dardi da fuoco. pyroboli, orum. Chi getta rocchette. pyrobolarius.
Rocchetto, o roccetto, veſte bianca di panno lino, che i Prelati portano ſopra la ſottana. linea tunica.
Roccia, balza, rupes. rupes.
Roco, rauco della voce. raucus, a, um. Alquanto rauco, ſubraucus.
Rodere, roſecchiare. rodo, is, erodo, arrodo, derodo, corrodo. Intorno, circumrodo. Tutto, o affatto, exedo, perrodo. Rodere i chiavistelli, o roderſi di ſtizza, arrodor tumore, tabeſco ira affluere, ardere ira, vel iracundia.
Rodimento. roſio, onis.
Roditore. rodens, roſor.
Rogare una ſcrittura. ſubſcribere.
Rogatore, che roga. ſubſcriptor.
Rogazioni, le proceſſioni circa l' Aſcenſione. ambarvalia, ſupplicationes.
Roggio, roſſo, ſimile alla ruggine. rubeus, rufus.
Rogna, ſcabia. ſcabies, pſora. Attaccar ad uno la rogna, ſcabie aliquem inficere, ſcabiem alicui allinere, imprimere, aſpergere, ſcabiem in quempiam transfundere. Pigliar la rogna, ſcabiem recipere, ducere, trahere, contrahere. Aver la rogna, ſcabie conflictari, laborare, infeſtari, urgeri. Grattar la rogna. ſcalpo, is. ſcabiem ſcabere, vel ſcalpere. Di rogna, pſoricus, a, um.
Rognone. ren, enis.
Rognoſo. ſcabioſus, ſcabie affectus, vel infectus.
Rogo, pira. rogus, pyra.
Rolo, o ruolo, carta da regiſtrar con ordine i nomi. album, i.
Romaiolo, cucchiaio da cucina. cudicula.
Romano, ſuſt. quel contrappeſo, che è infilato nello ſtilo della ſtadera. aequipondium, ſacoma, tis.

Romanziere, chi compone romanzi. romanenſium fabularum ſcriptor.
Romanzo, ſorta di poema. romanenſis fabula.
Romanzone, ciarlatano. circulator.
Rombo, peſce. rhombus, i.
Rombo, rumore. murmur, Rombare, murmurare.
Rombo, figura matematica di quattro lati eguali, ma di angoli obbliqui. Rhombus, i.
Rombola, ſcaglia. funda, ae. Rombolare, trar colla rombola. funda jacere.
Romire, fremere. fremere, perſtrepere.
Romitaggio, eremo. ſolitudo.
Romito, chi ſta all' eremo. anachoreta, ſolitarius homo.
Romore, ſtrepito. ſtrepitus, murmur, fragor, ſonitus. Per fama, rumor.
Romoreggiare, far tumulto. ſtrepere.
Romorio, romore. ſtrepitus, murmur.
Rompere, ſpezzare. rumpo, abrumpo, perrumpo, frango, confringo, effringo, infringo, ſcindo, dirimo. Affatto, perfringo. Inſieme, confringo. Avanti, praefringo. Da qualche parte, o luogo, defringo. In più parti, o pezzi, diffringo, dirumpo, diſcindo, comminuo. A forza, dirumpo. Grandemente, infringo. Rompere un membro, frangere membrum. Il capo, caput frangere. Rompere il capo ad alcuno, cioè eſſer moleſto. obtundo, is, moleſtum eſſe. Con lettere, obſtrepere alicui literis, obtundere aliquem literis. Il parlar d' alcuno, abrumpere, interrumpere ſermonem alicujus. Li diſegni, frangere, turbare conſilia. L' amicizia, dirimere amicitiam. La compagnia, dirimere ſocietatem. La pace, pacem violare. La tregua, violare inducias, vel foedus. La prigione, expugnare carcerem. Un ponte, pontem rumpere, interrumpere. L' eſercito, fundere, vel diſſipare copias. Un' armata, quaſſare claſſem. Rompere in mare, frangere navem, naufragium facere, vel pati. Romperla con alcuno, romper l' amicizia vecchia, inimicarſi, veterem cum aliquo conſuetudinem decidere. Romperſi il collo, collum abrumpere, cervicem frangere.
Rompicollo dicesi di perſona molto vizioſa. homo perditiſſimus.
Rompimento. ruptio, fractura.
Rompitore. ruptor.
Ronca, ſorta d' arme in aſta. ſparus, i, ſparum, i, runca, runcina, ae, runco, onis.
Roncare, tagliare con ronca. runco, as, trunco. Il roncare. runcatio, onis.
Roncatore, chi ronca. runcator, oris.
Ronchetta, picciola ronca, da tagliar le viti. ſerpicula, ae, ſola vinitoria, vinealica.
Roncheggiare, ronfare. ſterto, is.
Ronchegiamento. ronchus, i.
Ronchioſo, che ha la ſuperfizie rilevata in molte parti. aſper, inaequalis.
Ronciglio, rampino, uncino. uncus, ci.
Roncola. runcina.
Ronda. luſtratio excubiarum. Andar in ronda, excubias luſtrare.
Rondine, uccello. hirundo, inis. Rondinella, pullus hirundinis. Rondone, ſpezie di rondine, cypſelus, i, apus, odis.
Ronzino, cavallo da viaggio. mannus, mannulus.
Ronzare, far romore per l' aria come le zanzare, veſpe, e ſimili. obſtrepo, murmuro.
Ronzone, cavallo ſtallone. admiſſarius.
Roſa, pianta. roſa, ae. Roſa, fiore, roſa, ae. Bianca, roſa albens, albicans. Roſſa, roſa Punica, Punicea, Mileſia. Damaſchina, roſa Damaſcena. Incarnata, roſa purpurea, roſa ſubrutila. Muſchiata, roſa odorata. Salvatica, roſa ſylveſtris, roſa canina. Di roſe, roſaceus. Di color di roſa, roſeus.
Roſaio, luogo piantato di roſe. roſarium, roſetum.
Roſato. roſaceus.
Roſecchiare, roſecchiare. rodere, erodere.
Roſignolo, uſignuolo uccello. philomela, ae, aedon, onis, luſcinia, ae.
Roſmarino, arboſcello. roſmarinus, i, ros marinus, ros maris, libanotis, idos.
Roſo, corroſo. roſus, eroſus.
Roſolare, dar alle vivande il roſſo a forza di fuoco. amburare, igni colorare.
Roſolato. ambuſtus.
Roſpo. bufo, onis, rubeta, ae.
Roſſardo, rubicundus, a, um.
Roſſeggiante. rubens, rubicundus.
Roſſeggiare. rubeo, es. Alquanto. ſubrubeo, luteo, vel ex parte rubere.
Roſſetto, colore per uſo di pitture, o donne. purpuriſſum, i. Tingere di roſſetto. purpuriſſo inficere, fucum illinere.
Roſſetto, agget. alquanto roſſo. ſubruber, bra, brum, rubellus, ruſulus.
Roſſezza, o roſſore. rubor, oris.
Roſſiccio. ſubrufus.
Roſſo. ruber, bra, brum, rubens, a, um, rubens, entis. Roſſo, che alquanto biondeggia, rufus, a, um. Come ſangue, rubicundus, a, um. Divenir roſſo, rubeſco, rufeſco. Eſſer roſſo, rubeo, es. Far roſſo, rubefacio, is, rufo, as. Farſi roſſo, irrubeo, vel irrubeſco, rubore ſuffundor. Roſſo ſcuro, colore, rubidus color. Roſſo chiaro, o sbiadato. ruber dilutus. Roſſo d' ovo, o tuorlo, vitellus, i.

Roſ

Roſſore, e roſſezza. *rubor*, *oris*.
Roſta, ventaglio, paramoſche. *flabellum*, *i*.
Roſtire, arroſtire. *aſſare*.
Roſto, arroſto. *aſſus*, *aſſatus*.
Roſtro, il becco degli uccelli. *roſtrum*, *i*.
Rota, e ruota. *rota*, *æ*. Raggio della ruota, *radius*, *ii*. Ferro. *canthus*, *i*. Buco. *tubus*, *i*. Mozzo, dove ſi ficcano i raggi. *modiolus*, *i*.
Rotamento. *rotatio*.
Rotare, ruotare. *roto*, *as*.
Rotella, brocchiero. *parma*, *pelta*, *clypeus*.
Rotelletta. *parmula*, *æ*.
Rotolare. *in orbem volvere*, *rotare*, *circumago*.
Rotolarſi. *in orbem volvi*, *circumagi*, *revolvi*.
Rotondamente. *rotunde*.
Rotondità. *rotunditas*, *atis*, *orbis*, *is*.
Rotondo, ritondo. *rotundus*, *orbiculatus*.
Rotta, ſconfitta, cioè disfacimento d' eſercito. *clades*, *is*. Rotta di mare. *naufragium*, *ii*. Dar la rotta all' eſercito. *clade exercitum afficere*, *cladem inferre hoſtibus*. Aver la rotta. *cladem accipere*, *vel pati*.
Rottame. *fragmen*, *inis*, *fragmentum*, *i*.
Ruttare, eruttere, mandar fuori per bocca il vento dello ſtomaco. *ructo*, *as*, *eructo*.
Rotto, o ſpezzato. *ruptus*, *fractus*. Rotto, cioè quello, al quale ſi rompe la pelle, che ſoſtiene gl' inteſtini. *ruptus*, *herniosus*. Rotto, poſto in isbaraglio, e fracaſſo. *fuſus*, *profligatus*. Eſſer rotto, ovver aver rotta. *accipere cladem*.
Rottorio, cauterio. *cauterium*, *ii*.
Rottura, rompimento. *fractura*, *ruptio*. Rottura, crepatura. *hernia*, *æ*.
Rovajo, vento da Tramontana. *Boreas*, *Aquilo*.
Roventare, infocare. *candefacio*, *is*, *excandefacio*, *candentem*, *vel candens*, *vel ignitum facere*, *vel reddere*. Roventarſi. *candeſco*, *igneſco*. Roventato. *candefactus*, *ignitus*.
Rovente, infiammato, ardente. *candens*, *ignitus*. Eſſer rovente. *candeo*, *es*, *igneſco*.
Rovere, rovero, albero ſimile alla quercia. *robur*, *oris*. Di rovere. *roboreus*, *robuſteus*. Roveretto, ſelva di roveri. *locus roboribus conſitus*.
Roverſciare, rovesciare, volger ſoſſopra. *ſubverto*, *inverto*, *is*. Per far del diritto roverſcio. *ex adverſo averſum facere*.
Roverſcio, roveſcio, ſoſt. *averſum*, *i*, *pars averſa*, *poſterior*, *poſtica*. Roveſcio, agg. *inverſus*, *a*, *um*. A roveſcio, o a ritroſo. *perverſe*, *præpoſtere*. Far le coſe a roveſcio. *præpoſtere officia permiſcere*, *agere præpoſtere*.
Roverſcione, avverb. *ſupino corpore*.
Roverſcione, e Roveſcione, ſoſt. mandroveſcio. *colaphus*.
Roveto, luogo pieno di rovi. *rubetum*.
Rovigliere, e Roviſtare, turbare. *turbo*, *perturbo*, *miſceo*.
Roviglione, vajuole. *puſtula*.
Rovina, ruina. *exitium*, *ruina*, *excidium*, *everſio*. Rovina della Città. *excidium*, *ii*. Rovina delle mura. *ruina*, *caſus*. Rovina della Rep. *Reip. interitus*. Rovina del paeſe. *vaſtatio regionis*. Andar in rovina. *corruo*, *ruo*, *pеſſum eo*.
Rovinare, ruinare, neutr. cadere. *cado*, *is*, *ruo*, *is*. Rovinare, attiv. o diſtruggere. *diruo*, *everto*, *excindo*, *perdo*. Rovinar una caſa. *diruere domum*. Rovinar un paeſe. *vaſtare regionem*.
Rovinevole. *perditus*, *a*, *um*.
Rovinoſo, che minaccia rovina. *ruinoſus*, *preceps*.
Rovo. pianta. *rubus*, *i*.
Rozzo. *equus malus*, *vel improbus*, *caballus*.
Rozzamente, groſſamente. *craſſe*, *inculte*, *impolite*, *indocte*, *rudi Minerva*.
Rozzella, iſtromento da giocare. *trochus*, *i*.
Rozzezza, goffezza. *ruditas*, *inſulſitas*, *imperitia*.
Rozzo, goffo, groſſo d' ingegno. *rudis*, *inculrus*, *incultus*, *impolitus*, *inelegans*, *inornatus*, *uſu nemine doctus*, *ab uſu rerum longe remotus*, *ignarus*, *imperitor*.
Rozzone, rozza. *grandis caballus*.
Ruba, rubamento, furto. *furtum*, *i*, *rapina*, *æ*. Andar a ruba, ſi dice di coſa, che ſi ruba. *præda eſſe*, *furto auferri*.
Rubare, tor quel de gli altri. *furor*, *aris*. Di naſcoſto. *ſuffuror*, *ſurripio*, *ſubduco*, *clepo*, *is*, *furto ſubducere*.
Rubato, coſa rubata. *furtivus*, *a*, *um*, *abreptus*, *furto ablatus*.
Rubatore, ladro. *latro*, *raptor*, *fur*. Rubator di beſtiami. *abactor*, *oris*.
Ruberia, furto, rapina. *furtum*, *latrocinium*.
Rubellare. ribellare. *rebello*.
Rubellarſi. *deficio*.
Rubello, ribello. *rebellis*.
Rubeſto, feroce. *ferox*, *cis*.
Rubicondo, roſſeggiante. *rubicundus*, *a*, *um*.
Rubigine del ferro. *ferrugo*, *inis*. Vedi ruggine. Robigine delle biade. *rubigo*, *inis*. Robigine delle viti. *carbunculus*, *i*.
Rubiglia, legume ſimile al piſello. *ervum*.
Rubino, pietra prezioſa di color roſſo. *carbunculus*, *pyropus*.
Rubrica, argomento di libro, o di qualche ſua parte. *rubrica*, *æ*. Per ſorta di terra roſſa. *rubrica*, *ſinopis*.
Rucchetta, o ruccola, erba. *eruca*, *æ*.
Ruffa raffa, far a ruffa raffa diceſi quando molti ſono intorno ad una medeſima coſa, ed ogn' uno con preſtezza, e ſenza ordine cerca di pigliarne il più che ſi può. *certatim aliquid occupare*, *aut arripere*.
Ruffiana. *lena*, *æ*.
Ruffianare, ruffianeggiare. *lenocinor*, *aris*.
Ruffianello. *lenunculus*, *i*, *lenulus*, *i*.
Ruffianeſimo, ruffianeccio, ruffianeria. *lenocinium*, *ii*.
Ruffiano. *leno*, *onis*. Coſa di ruffiano. *lenonius*, *a*, *um*.
Ruga, verme, che mangia i cauli. *eruca*, *æ*.
Ruga, grinza, che viene ſul viſo. *ruga*, *æ*.
Rugghiare, o ruggire, il gridar del leone. *rugio*, *is*, *errugio*, *is*.
Rugghio, ſoſt. *rugitus*, *us*.
Ruggine. *rubigo*, *inis*. Del ferro. *ferrugo*. Del bronzo. *ærugo*. Del rame. *Cyprea ærugo*.
Rugginoſo, rugginito. *rubiginoſus*. Di ferro. *ferruginoſus*. Di rame, o bronzo. *æruginoſus*.
Ruggire, rugghiare. *rugio*.
Ruggito, grido di leoni. *rugitus*, *us*.
Rugiada. *ros*, *roris*, *humor roſcidus*. Che porta rugiada. *rorifer*, *a*, *um*. Rugiadoſo, pieno di rugiada. *roſcidus*, *rorulentus*. Cader la rugiada. *rorat*, *abat*.
Rugoſo, pieno di creſpe. *rugoſus*, *a*, *um*.
Ruina, rovina. *ruina*, *caſus*, *excidium*.
Rugumare, remere, o rumınare, rimaſticare. *rumino*, *rumino*, *remando*, *is*.
Rumoreggiare. *crepito*, *as*, *ſtrepo*, *murmuro*.
Ruolo, rolo. *album*.
Ruota, *rota*, *æ*. Ruota picciola. *rotula*, *æ*.
Ruotare, far la ruota. *roto*, *as*. Ruotare per aguzzare. *acuo*, *is*.
Rupe, l' altezza de' monti. *rupes*, *pes*.
Ruſcello, canaletto d' acqua corrente. *rivus*, *i*, *rivulus*.
Roſignuolo, roſignuolo. *luſcinia*.
Ruſſare, lo ſtrepitare che ſi fa dormendo. *ſterto*, *is*.
Ruſtichetto, alquanto ruſtico. *ſubruſticus*.
Ruſticamente, villanamente. *ruſtice*.
Ruſtichezza, ruſticità. *ruſticitas*, *atis*.
Ruſtico, villano. *ruſticus*, *ci*. Ruſtico, ſcorteſe. *inurbanus*, *ruſticus*.
Ruta, erba. *ruta*, *æ*.
Ruttare, ruttare. *ructo*, *eructo*.
Rutto. *ructus*, *us*.
Ruvidamente. *aſpere*, *ruſtice*.
Ruvidezza. *aſperitas*, *ruſticitas*.
Ruvidità. *aſperitas*.
Ruvido, rozzo, aſpro. *ruvidus*, *a*, *um*. Ruvido di coſtumi. *homo aſper moribus*. Ruvido di natura. *homo natura aſper*. Ruvido di parlare. *homo aſper oratione*. Luogo ruvido. *locus aſper*.
Ruzzamento, ſcherzo. *luſus*, *us*.
Ruzzare, ſcherzare. *jocor*, *aris*, *ludo*, *is*.
Ruzzetto, uccello, detto Re de gli uccelli. *trochilus*, *regaliolus*.
Ruzzola, ſtrumento rotondo a modo di girella. *trochus*.
Ruzzolare, girar la ruzzola. *trochum circumagere*, *trocho ludere*.

S

SAbato, e ſabbato, giorno ultimo della ſettimana. *ſabbatum*.
Sabbia. *ſabulum*, *arena*, *ſabulo*, *onis*.
Sabbina, erba, *ſabina*, *æ*.
Sabbione. *ſabulum*, *i*, *ſabulo*.
Sacca, ſorta di ſacco. *pera*, *æ*.
Saccente, che ſa. *ſciens*, *peritus*. Per aſtuto, ſagace. *ſagax*, *vafer*. Per pretendente di ſapere. *ſciolus*.
Saccentemente. *ſapienter*.
Saccheggiare, mettere in preda l' altrui roba. *prædor*, *aris*, *depopulor*, *aris*. Saccheggiare un luogo. *diripere locum*. Saccheggiare un paeſe. *Provinciam vaſtare*, *exhaurire*, *rapinis vexare*, *prædas agere e provincia*.
Saccheggiamento. *depopulatio*, *onis*, *direptio*.
Saccheggiato. *direptus*, *depopulatus*.
Saccheggiatore. *depopulator*, *prædator*, *vaſtator*.
Sacchetto, o ſacchetto. *ſacculus*, *i*.
Saccinto, ſaccente, con affettazione. *ardelio*, *onis*, *ſciolus*.
Sacco, ſtrumento di tela da portar grano, o altro. *ſaccus*, *i*. Di cuojo, *culeus*, *i*, *culeum*, *i*, *uter*, *utris*. Sacco da frumento, *ſaccus frumentarius*. Sacco per colar vino. *ſaccus vinarius*. Sacco per colar neve. *ſaccus nivarius*. Sacchetto. *ſacculus*, *i*. Sacchetto da danari. *ſacculus nummarius*, *marſupium*. Far ſacco ſi dice delle ferite, che ſaldate rifanno marcia, che non ſi vede. *vulnera recrudeſcere*, *pus contrahere*. Tener il ſacco è ajutar alcuno a far male. *alicui ad malum opus præſto eſſe*. Tornar colle trombe nel ſacco, cioè tornar dall' impreſa ſenza profitto. *infecta re redire*. Non dir quattro ſe tu non l' hai nel ſacco, ſignifica, che non ſi faccia aſſegnamento di una coſa infino che non ſi ha in balia. *multa cadunt inter calicem ſupremaque labra*, *vel inter os & offam*. Prov. Mangiar col capo nel ſacco, è aver tuttociò che biſogna ſenza penſiero. *ſine cura & ſolicitudine vivere*, *ſecurum agere*.
Sacco, per ſaccheggiamento. *direptio*, *depopulatio*, *vaſtatio*.
Saccomanno, cioè garzon de' ſoldati. *calo*, *onis*.
Saccomanno, ſaccheggiamento. *depopulatio*, *vaſtatio*, *direptio*. Metter a ſaccomanno. *depopulari*, *diripere*, *vaſtare*. Andare a ſaccomanno. *diripi*.
Saccone, pagliariccio. *ſtramentitia culcita*.
Sacerdotale. *ſacerdotalis*, *e*.
Sacerdote. *ſacerdos*, *otis*. Sacerdoteſſa. *ſacerdos*, *otis*, *antiſtita*, *æ*.
Sacerdozio. *ſacerdotium*, *ii*.
Sacramentale. *ad ſacramentum pertinens*. Sacramentalmente. *per ſacramentum*.
Sacramentare per amminiſtrar ſacramenti. *ſacramenta adminiſtrare*. Per giurare. *jurare*. Sacramentarſi, ricevere i ſacramenti. *ſacramenta recipere*.
Sacramento, giuramento. *jusjurandum*, *jurisjurandi*, *ſacramentum*.
Sacramento della Chieſa. *ſacramentum*, *ti*, *myſterium*.
Sacrare, conſacrare. *conſecro*, *ſacro*.
Sacrario. *ſacrarium*, *ii*, *locus ſacer*.
Sacrato. *ſacratus*, *conſecratus*.
Sacratiſſimo. *ſacratiſſimus*, *a*, *um*.
Sacreſtano. *æditaus*, *i*, *æditimus*, *i*.
Sacreſtia, o ſagreſtia. *ſacrarium*, *ii*.
Sacrificare. *ſacrifico*, *as*, *immolo*, *as*, *rem divinam facio*.
Sacrifizio. *ſacrificium*, *ii*, *ſacrum*, *i*. Far ſacrifizio. *rem divinam facere*. Chi fa ſacrifizio. *immolator*, *ſacrificus*.
Sacrilegamente. *ſacrilege*.
Sacrilegio, cioè ruberia di coſe ſacre. *ſacrilegium*, *ii*.
Sacrilego, colui, che ruba la coſe ſacre. *ſacrilegus*, *a*, *um*.
Sacro, dedicato a Dio. *ſacer*, *cra*, *crum*.
Sacro, eſecrando. *exſecrandus*, *a*, *um*.
Sacroſanto. *ſacroſanctus*, *a*, *um*.
Saetta, freccia. *ſagitta*, *æ*. Saetta, che viene dal cielo. *fulmen*, *inis*.
Saettame, ſaettume, ſaettamento. *ſagittarum vis*, *miſſilia tela*, *miſſilia*.
Saettare, tirar ſaette. *ſagittas mittere*, *vel jaculari*. Saettar dal Cielo. *fulmino*, *as*.
Saetta, legno marittimo, a guiſa di fuſta. *actuariolum*, *celox*, *cis*, *navis curſoria*.
Saetta, colpo di ſaetta. *ſagitta jactus*, *vel ictus*.
Saettatore. *ſagittarius*, *jaculator*.
Saffiro, pietra prezioſa. *ſapphirus*, *i*.
Sagace, aſtuto, prudente. *ſagax*, *acis*, *perſpicax*, *aſtutus*.
Sagacemente. *callide*, *ſagaciter*, *prudenter*.
Sagacità, aſtuzia, bontà d' ingegno. *ſagacitas*, *prudentia*, *ſolertia*.
Saggiamente. *bene*, *ſapienter*, *provide*.
Saggiare, far la prova. *experiri*, *periculum facere*, *ad examen revocare*, *ad trutinam exigere*.
Saggiatore, quello che ſaggia. *ponderator*, *examinator*, e la bilancia di colui che ſaggia, *aurificis ſtatera*.
Saggio, ſavio. *ſapiens*, *prudens*.
Saggio, la prova. *experimentum*, *experientia*, *examen*.
Saggio, moſtra di ſonar, o altro. *præluſio*, *onis*. Per avvertimento, ed eſempio. *exemplum*. Per credenza, cioè far la credenza. *prægusto*, *as*. Dar ſaggio. *ſpecimen dare*.
Saggina, ſorta di biada. *milium Indicum*.
Sagginato, ingraſſato. *ſaginatus*, *a*, *um*.
Sagittario, arciere. *ſagittarius*, *ii*. Sagittario, ſegno Celeſte. *Sagittarius*, *Arcitenens*.
Saglire, ſalire. *ſcando*, *aſcendo*.
Sagra, la feſta annuale della conſagrazione della Chieſa. *anniverſaria celebritas*, *vel ſolemnitas conſecrationis*, *conſecrationis annuum ſolemne*.
Sagramentare. V. ſacramentare.
Sagramento. V. ſacramento.
Sagrato, ſacrato. *ſacratus*, *ſacer*. aſſolutamente detto per luogo ſacro vicino alla Chieſa. *locus ſacer*. Per franchigia. *aſylum*.
Sajo, ſorte di veſtimento. *ſagum*, *gi*. Sajetto, ſajo picciolo, corto. *ſagulum*, *i*.
Sajone, il medeſimo, che ſajo. *ſagum*, *gi*.
Sala, abitazione maggiore del Palazzo. *aula*, *atrium*. Sala della caſa. *atrium*, *ii*. Sala di ſopra. *atrium ſuperius*. Sala di ſotto. *atrium inferius*. Sala ſoffittata. *atrium laqueatum*.
Salamandra, ſpezie di lucertola. *Salamandra*, *æ*.
Salame, ogni carne, o peſce ſalato. *ſalſamentum*.
Salamoja. *muria*, *æ*. Acconcio in ſalamoja. *muriaticus*, *a*, *um*.
Salare, inſalare, aſperger di ſale. *ſalire*, *ſale condire*.
Salariare, dar ſalario. *ſtipendium dare*.
Salariato. *ſalariarius*.
Salario. *merces*, *edis*, *ſalarium*, *ſtipendium*. Salario, che ſi dà alli maeſtri di ſcuola. *Minerval*, *is*. Salario della balia. *nutricia*, *orum*.
Salaſſo di vene. *venæ ſectio*, *ſanguinis miſſio*.
Salata, o inſalata. *acetaria*, *orum*.
Salato, e inſalato. *ſalitus*, *ſalſus*.
Salce, o ſalcio, albero. *ſalix*, *cis*.
Salciccia, ſalſiccia. *farcimen*, *lucanica*.
Saldamente, fortemente. *fortiter*, *ſolide*.
Saldamento, ſaldatura. *ferruminatio*.
Saldare, fermare. *ſolido*, *as*, *conſolido*, *as*. Saldar metalli. *ferrumino*, *as*. Saldare le ferite. *vulnera glutinare*, *ad cicatricem vulnera perducere*. Saldare i conti, *ſubducere*, *tranſigere*,

gere, exæquare rationes.
Saldarſi. ſolidesſio, ſcis, coaleſco, is.
Saldato, riunito. ferruminatus, ſolidatus.
Saldato, pagato. rationes exæquata, tranſacta.
Saldatura, legamento di metalli. ferrumen, ferruminatio. Di ferite, vulnerum conglutinatio.
Saldezza, fermezza. firmitudo, firmitas, ſoliditas.
Saldo, forte, fermo, ſolidus, firmus, ſtabilis, conſtans, antis.
Saldo, ſoſt. come ſaldo de' conti, rationum tranſactio, vel exæquatio.
Sale. ſal, ſalis. Senza ſale, inſulſus, a, um. Sal bianco. ſalis flos, e ſal purus. Sal concio. ſal condimentarius. Sal cavato dalla terra. ſal foſſilis, ſal foſſitius. Sal groſſo. ſal popularis, e ſal vulgaris. Sal, che ſi diſſolve in acqua. ſal fuſilis, e ſal tabeſcens. Sal fermo, o duro. ſal conſtans, & ſal firmus.
Sale, per arguzia, detto grazioſo, e leggiadro. ſales. Per ſenno, e ſaviezza. ſapientia. Aver poco ſale in zucca. parum ſapere. Dolce di ſale, ſciocco, ſcimunito. inſulſus, bardus.
Salice, e ſalce. ſalix, icis. Saliceto, o luogo piantato di ſalici. ſalictum, i. Di ſalice. ſaligneus, ſaligneus.
Saliera, vaſo da tener il ſale in tavola. ſalinum, i. Salinetta. ſalillum, i.
Salina, luogo, dove ſi fa il ſale. ſalina, æ.
Salire, e ſeglire, montare in alto. ſcando, is, conſcendo, aſcendo, inſcendo.
Salita, montata. aſcenſus, us. Per il luogo, clivus, i.
Salito, partic.. ut aſcendit, cum aſcendiſſet.
Saliſcendo, ſtromento col quale ſi ſerrano le porte. repagulum, peſſulus.
Saliva, ſputo. ſaliva, æ. Gettar ſaliva. ſalivo, as, ſalivam facere, effundere. Chi abbonda di ſaliva, ſalivoſus, a, um.
Salma, ſoma. onus, eris, ſarcina, æ.
Salmaſtro, che ha del ſalſo. ſalſus, ſubſalſus.
Salmeggiamento. pſalmorum cantus.
Salmeggiare, legger, o cantar Salmi. pſallo, is.
Salmeggiatore. pſalmicen.
Salmiſta. Pſalmographus.
Salmo, canto a DIO. Pſalmus, mi.
Salmone, peſce. ſalmo, onis.
Salnitro. nitrum, i. Di ſalnitro. nitroſus.
Salone. aula ampla, magnum atrium.
Salotto. atriolum.
Salpa, peſce. ſalpa, æ.
Salpare, e ſarpare, levar le anchore. ſolvere anchoram, tollere anchoram.
Salſa, ſapore. moretum, intinctus, embamma.
Salſedine, e ſalſezza. ſalſitudo, ſalſedo.
Salſiccia, lucanica. farcimen, lucanica, tomaculum.
Salſicciaio, lucanicaro. fartor, oris, cupedinarius.
Salſicciotto, e ſalſicciotto. lucanica, fucida.
Salſo, ſalato. ſalſus, ſalitus, a, um.
Salſuggine. ſalſugo, inis.
Salſume, ſalume. ſalſamentum.
Saltabellare, fare ſpeſſi ſalti. ſaltim, aſſultim, ſubſultim, ſaltim.
Saltambarco, veſtito ſpedito. ſagum, gi, bardocucullus.
Saltare. ſalio, is, ſalto, as. Saltare in ſu, inſulto, as. Saltare fuori. emicio, is, proſilio. Saltar di alto a baſſo, deſilio. Saltar dentro. inſilio. Saltar in diverſe parti, diſſulto, diſſilio. Saltar in dietro. reſilio, is. Addoſſo. aſſilio. Saltar oltre. tranſilio. Saltar d' allegrezza. exilire gaudio. Saltar ſenz' ordine. ſaltito, as.
Saltare, per oltrepaſſare. intermitto, prætereo. Per ballare. ſalto, tripudio.
Saltar a cavallo. equum aſcendo.
Saltar in collera. ira exardeſcor.
Saltatore. ſaltator, oris, petauriſta, æ.
Saltatrice. ſaltatrix.
Saltellare, far ſalti ſenza miſura. ſaltito, as.
Saltellino, picciol ſalto. ſaltatiuncula, brevis ſaltus.
Saltellone, avverb. e ſalti. ſubſultim.
Saltellare. ſaltico, as.
Salterio. Pſalterium, ii.
Salto, e ſalti. ſaltus, us, ſaltatio, onis. Far un ſalto. ſalto, as.
Salve, quantità. copia, numerus, vis.
Salvadanaio, vaſetto da porvi danaio. loculus.
Salvaggina, Salvaticine. caro ferina, venatio.
Salvamente. incolume, tuto.
Salvamento, ſalvazione. ſalus, incolumitas.
Salvare, difendere, conſervare. ſervo, conſervo, tueor, tutor. Per dar ſalute. ſervo, conſervo, ſoſpito, ſalutem dare, ferre, afferre, impertiri, ſaluti eſſe. Salvar qualche coſa per ſe. aliquid ſibi habere, reſervare. Salvarſi. ſervor, ſoſpitor, ſalutem donari, ſalutem accipere, ſalvum fieri, in tuto eſſe.
Salvaroba, ſtanza da ſalvar le coſe di caſa. cellarium, rii.
Salvaticamente. ruſtice, inhumane.
Salvatico, non domeſtico. ſylveſtris, ferus. Mezzo ſalvatico. ſemiferus, a, um.
Salvatichetto, diſpiacevole. ſubruſticus, difficilis, leniter ferus.
Salvatichezza. ruſticitas, atis.
Salvaticine. caro ferina, venatio.
Salvatore. ſervator, oris, liberator.
Salvazione. ſalus, incolumitas. Ho portato la ſalvazione alla patria. patriam ſervavi, ab excidio vindicavi, patriæ ſalutem attuli.
Salubre, ſalutifero. ſaluber, bris, bre, ſalutaris.
Salvezza, ſalvazione, e ſalvamento. ſalus, incolumitas.
Salvia, erba. ſalvia, æ.
Salvietta. mappula.
Salume. ſalſamentum.
Salvo, aggettivo. ſalvus, incolumis, ſecurus.
Salvo, ſuſt. come porre in ſalvo. in tutum redigere.
Salvo che, eccetto che. præterquam.
Salvo il vero. ſit veritati locus, niſi fallor.
Salvo ſe. niſi ſi.
Salvo condotto. fides publica, ſyngraphus.
Salutare, nome, ſalutifero. ſalutaris, re.
Salutare, verbo, dar ſalute. ſaluto, as, ſalutem dicere, ſalutem impertire. Salutare alcuno da parte di un' altro. nunciare ſalutem alicui verbis alterius, vel nomine alterius. Salutar inſieme. conſaluto, as. Salutar ogn' uno per nome. nominatim ſalutare.
Salute, ſalvamento. ſalus, incolumitas. Per ſanità. ſanitas, bona valetudo.
Salutevole. ſaluber, ſalutaris.
Salutevolmente, ſalutiferamente. ſalubriter.
Salutifero, che dona ſalute. ſalutaris, ſaluber, ſalutifer.
Saluto. ſalutatio, onis.
Sambuca, ſtromento muſicale. ſambuca, æ.
Sambuco, albero. ſambucus, ci. Di ſambuco. ſambuceus, a, um.
Sampogna, ſtrom. muſico. fiſtula, æ.
Sanabile. ſanabilis, le.
Sanamente, con ſanità. ſalubriter, ſalutariter, ſane, recte.
Sanare, e riſanare, guarire. ſano, as, curo, as. Sanar perfettamente. perſano, as, percuro. Sanarſi, guarire. ſaneſco, is. Atto a ſanarſi. ſanabilis, & le. Che non ſi può ſanare. inſanabilis.
Sanato. ſanatus, a, um.
Sanatore. qui ſanat.
Sangue. ſanguis, inis, cruor, oris. Buono, e perfetto. ſanguis verus, integer. Cattivo, o guaſto. ſanguis vitioſus. Corrotto. ſanies, ei. Groſſo, ſanguis craſſus. Senza ſangue. exanguis. Sanguinare, o cavar ſangue. ſanguinem mittere, emittere, detrahere, demere, depellere.
Sangue, progenie. ſanguis, ſoboles.
far ſangue, aver giurisdizione di punire i rei di pena capitale. jus vitæ & necis habere.
perder il ſangue, rimaner eſangue. exanguem fieri, exanimari.
trar ſangue da una rapa, voler una coſa impoſſibile. aquam a pumice poſtulare.
mi bolle il ſangue. ira ferveſco. Queſto mi va a ſangue. hoc mihi congruit, arridet, pergratum eſt.
Sangue di Drago, gomma di un albero. cinnabaris, is.
Sanguigno, pieno di ſangue. ſanguineus.
Sanguinaccio, migliaccio. ſanguiculus.
Sanguinare, verſar il ſangue. ſanguinem emitto. per imbrattar di ſangue. cruentare.
Sanguinaria, erba, che meſſa nelle narici fa uſcire il ſangue. ſanguinaria, æ, polygonus.
Sanguineo. ſanguineus, a, um.
Sanguinità, conſanguinità. conſanguinitas, cognatio.
Sanguinolente, ſanguinolento, ſanguinoſo. ſanguinolentus, cruentus.
Sanguinoſo. ſanguineus, cruentus.
Sanguiſuga. hirudo.
Sanie, marcia. ſanies, ei.
Sanioſo, marcioſo. ſanioſus, a, um.
Sanità. ſanitas, ſalus, incolumitas, bona valetudo.
Sanna, e zanna, dente grande, e propriamente quel curvo che eſce fuori delle labbra di alcuni animali. ſanna, dens exertus.
Sano. ſanus, valens, vegetus, ſaluber. Io ſono ſano. bene habeo, bene me habeo, ſatis belle habeo, mihi ſatis commode eſt, commode valeo, utor bona valetudine, viribus utor firmis.
Sano, e ſalvo. incolumis, re, ſoſpes, itis.
Santamente, da ſanto. ſancte.
Santi del Paradiſo. Cælites, um.
Santificamento. ſanctificatio, nis.
Santificare, far ſanto. ſanctifico. Per canonizzare. in ſanctorum numerum adſcribere, inter Sanctos refero.
Santificatore. Sanctificator.
Santificazione. Sanctificatio.
Santimonia. V. ſantità.
Santità. Sanctitas, atis, ſanctimonia, æ.
Santo. Sanctus, a, um, Divus, a, um.
Santuario, luogo ſanto. Sanctuarium, ii.
Sanza, ſenza. ſine, abſque.
Sapa, vin cotto. ſapa, æ.
Sapere. ſcio, novi, cognitum habeo, probe teneo, mihi conſtat, exploratum habeo, mihi dubium non eſt, obſcurum non eſt, non me fugit, latet, præterit, non ignoro. Saper bene, calleo. Saper certo, certo ſcire. Non ſapere. neſcio, is. Far ſapere, dar ragguaglio, ſignifico, certiorem facio. Saper Greco. Græce ſcire, vel noſſe. Saper Ebreo. Hebraice noſſe. Saper Latino. Latine ſcire, loqui, & ſcribere. Sapere, cioè aver ſapore, ſapio, is. Saper di buono, olet, et, redoleo, es, bene olere. Saper di triſto, puzzare, male olere, fætere. Saper male d' una coſa, dolerſene, piget, ebet, ægre ferre.
Sapiente, uomo ſavio. ſapiens, prudens.
Sapientemente. ſapienter, prudenter.
Sapienza, ſaviezza. Sapientia, Prudentia, Scientia.
Saponato, ſchiuma che fa il ſapone. ſaponatum.
Sapone. ſapo, onis, ſmegma, atis. Sapone da levar le macchie, ſmegma, tis, pila Mattiaca.
Saponara, erba. clymenon, ni.
Saporare, aſſaporare, aſſaggiare. guſto, deguſto, libo.
Sapore, qualità, che ſi conoſce col guſto. ſapor, oris. Sapore, ſavore, guazzetto, ſorte di ſalſa, embamma, atis. Sapore acerbo, ſapor acerbus. Acetoſo, acidus. Acuto, acutus. Agro. acer. Amaro, amarus. Aſpro, aſper. Auſtero, auſterus, Bruſco, acer. Dolce, dulcis. Forte, acer, fortis. Garbo, acer. Graſſo, come d' oliva, pinguis. Salato, ſalſus. Soave, ſuavis.
aver ſapore. ſapio, is.
Saporità. ſapor, ris.
Saporitamente. quadam guſtus jucunditate, ſapide.
Saporito, di buon ſapore. ſapidus, a, um. Che non ha ſapore, inſipidus, a, um.
Saporoſamente. ſapide.
Saporoſo, cioè pieno di ſapore. ſapidus, a, um.
Saputa. notizia. ſcientia, notitia.
Saputamente, accortamente. ſcite, perite, ſcienter, conſulto.
Saputo, accorto. peritus, ſcitus, prudens, cautus.
Saputo, inteſo. cognitus, a, um.
Saraca, peſce ſalato. ſarda ſalita.
Saracineſca, porta. cataracta, vel catarracta, æ.
Saracino, Moro. Æthiops, opis, Saracenus.
Saracino, ſtatua di legno, nella quale i Cavalieri correndo, rompon le lancia. palus, i, e di qui ad palum ſe exercere.
Sarchiare, zappare. ſarrio, is, ſarculo, as.
Sarchiello, ſtromento da ſarchiare. ſarculus, li.
Sarda, peſce. ſarda, æ.
Sardella, peſce noto. ſardinia.
Sardonico, pietra prezioſa. ſardonyx, ychis.
Sargia, coperta da letto. lodix, ſtragulum.
Sargo, peſce. ſargus, i.
Sarmento di vite. ſarmentum, ti.
Sarnacchiare, far ſarnacchi. pituitam expuere.
Sarnacchio, ſputo catarroſo, e groſſo. ſputum craſſum.
Sarnacchioſo. pituitoſus.
Sarracchino, picciolo, e corto mantello. breve palliolum.
Sarte, ſono le corde, che tengono legata la vela all' antenna. rudentes.
Sarto, ſartore. ſarcinator, oris, ſartor, oris.
Saſſate. lapidis, vel ſaxi ictus.
Saſſifragia, erba. ſaxifraga, æ, ſaxifragum, i.
Saſſetto, picciolo ſaſſo. ſaxulum, lapillus.
Saſſo, ſaxum, lapis, ſilex.
Saſſolino, lapillus.
Saſſoſo, pieno di ſaſſi. ſaxoſus, lapidoſus.
Satana, e ſatanaſſo. Satanas, æ, Dæmon, onis.
Satellite. ſatelles, itis.
Satira, poeſia mordace. Satyra, æ.
Satireggiare, far ſatire. Satyram ſcribere.
Satirico, mordace. ater, maledicus, ſatyricus.
Satiro, Dio boſchereccio finto de' Poeti. Satyrus, i.
Satiſdazione, aſſicuramento. ſatiſdatio, onis.
Satisfare, ſoddisfare. ſatisfacio, is.
Sativo. ſativus, a, um.
Satollamento, e ſatollanza. ſaturitas, tis, ſatietas.
Satollare, ſaziare. ſaturo, expleo.
Satollato. ſatur, ri, ſaturatus.
Satollo, ſazio. ſatur, ri, ſaturatus.
Satrapo, governator di Provincia. ſatrapa, vel ſatrapes, æ.
Saturità. ſaturitas, tis.
Saturnino, di Saturno. Saturninus, a, um. Per malinconico. melancholicus, triſtis.
Saturno, nome di un Pianeta. Saturnus, i.
Saturo, ſatollo. ſaturus, a, um.
Saviamente. ſapienter, prudenter.
Saviezza, ſapienza. ſapientia, æ, prudentia.
Savio, e ſaggio. ſapiens, intelligens.
Savorre, ſabbia da porre in ſentina delle navi, acciò ſtiano ferme. ſaburra, æ.
Savore, ſapore. ſapor.
Savorra. V. ſavorre. ſaburra.
Saziabile, atto a ſaziarſi. ſatiabilis, le.
Saziamento. ſaturitas, ſatietas.
Saziare, ſatollare, sfamare. ſatio, ſaturo, expleo. Saziar le voglie, explere cupiditates. La voglia di bere, explere ſitim. Di mangiare, explere famem. Egli non ſi ſazia di ſtudiare, nunquam illum explent ſtudia, nunquam illius ſatiatur ſtudiorum ſitis. Che non ſi può ſaziare. inſaturabilis, inſatiabilis.
Sazietà, pienezza. ſatietas, ſaturitas.
Sazievole, che ſazia. ſatietatis efficiens, gravis, moleſtus.
Sazio, ſatollo. ſatur, ri.
Sbadigliare, e sbadacchiare. oſcito, oſcitor.
Sbadigliamento, e sbadacchiamento. oſcitatio.
Sbadigliante, oſcitans, tis.

Sba-

Digitized by Google

Sbagliare, errare, ſcambiare. *fallor, aberro, hallucinor*.
Sbaglio, fallo, errore. *error*.
Sbaldanzire, perder la baldanza. *conſternor, animum deſpondeo*.
Sbalcitare, tirar fuori del ſeggio. *a ſcopo abercare*.
Sballare, aprir le balle. *ſarcinas explicare*.
Sbalordimento. *animi ſtupor*.
Sbalordire, *animo confundor, extoneor*. In ſignif. attivo. *attonare*.
Sbalordito. *animo confuſus, extonnatus*.
Sbalzare, cacciar fuori con empito. *exturbo, as, ejicio, is*. Per ſaltar giù. *deſilio, proſilio, is*.
Sbalzi, e ſbalze, luoghi precipitoſi, da cader da alto a baſſo. *præcipitium, ii*.
Sbalzo, che fa la palla, quando ſi giuoca. *ſaltus, repercuſſus, us*.
Sbalzo, che portano le donne in capo. *corona, æ*.
Sbandare, *diſſipo, diſſolvo*. Sbandarſi. *abire*.
Sbandato. *vagus, disjectus, palans*.
Sbandeggiamento. *exilium, relegatio*.
Sbandeggiare. *in exilium mitto, relego*.
Sbandeggiato. *relegatus, in exilium miſſus*.
Sbandimento. *exilium*.
Sbandire, bandire. *in exilium pellere*.
Sbandito. *exul, is*.
Sbaragliare. *fundo, diſſipo, diſperdo*. Sbaragliare la roba. *profundere patrimonium*. Sbaragliare la vita. *profundere vitam*. Sbaragliare l'eſercito. *ordines exercitus exturbare*.
Sbaragliato. *fuſus, fugatus, diſſipatus*.
Sbaragliatore. *profuſor, prodigus*.
Sbaraglino. *alveus luſorius*.
Sbaraglio, confuſione, fuga. *diſſipatio*.
Sbarbare, ſvellere, cavare. *vello, evello, eradico*.
Sbarbato, e ſenza barba. *imberbis, ephebus*. Per cavato. *evulſus*.
Sbarbicare, ſbarbare. *evello, eradico*.
Sbarcare. *expono, is, e navi efferre, educo*. Sbarcarſi. *exire e navi, exſcendere*.
Sbardellatamente, fuor di miſura. *immodice*.
Sbardellato, che fa tutto ſenza penſarvi. *incogitans, improvidus*. Per iſmoderato. *immodicus*.
Sbarra, ſtanga, che ſi attraverſa alla porta. *repagulum, i, dimbyrum*.
Sbarrare, ſtangare. *claudo, as, occludo, ſepio*.
Sbaſſare per abbaſſare. *deprimo, is*.
Sbattere, percuotere. *percutio, is, concutio*.
Sbattere le mani per allegrezza. *plaudo, is*. Sbattere i denti per freddo. *dentibus crepitare, frendere*. Sbattere la terra co' piedi. *ſupplodo, is*. Sbattere, per ributtare. *rejicio, is*.
Sbattimento. *percuſſio, onis, quaſſatio*. Sbattimento de' piedi in terra. *ſupploſio, onis*. Sbattimento delle mani. *plauſus, us*.
Sbattuto. *excuſſus, a, um, concuſſus*.
Sbeffare, sbeffeggiare, beffare. *irrideo, derideo, illudo*. Eſſer beffato. *ludibrio eſſe*.
Sbellettare, imbellettare. *fucare, fucum illinere*.
Sberrettare, cavarſi la berretta. *caput honoris cauſa detegere*.
Sbevazzare, bevere immoderatamente. *vino ſe ingurgitare*.
Sbiadato, colore, come di biada, o paglia. *pallidus, pallens, ſubalbus*: o ſecondo altri, azzurro. *cæruleus*.
Sbiancare, divenir bianco. *albeſco*.
Sbiancato. *albens, pallens*.
Sbiancheggiare, far bianco. *dealbo, as*.
Sbiecare, ſtorcere. *obliquo, torqueo, diſtorqueo*.
Sbigottimento. *animi conſternatio, pavor, trepidatio*.
Sbigottire, impaurire. *exterreo, deterreo, perterrefacio, exanimo, terrorem injicere, metum facere, vel afferre*. Sbigottirſi. *deſpondeo, animum deſpondere, animo vel mente cadere, concidere, deficere, animum contrahere, dimittere*.
Sbigottito. *exanimatus, attonitus, perterritus*. Non punto sbigottito. *imperterritus*.
Sbilanciamento, e sbilancio. *æquilibrii ſublatio*.
Sbilanciare, tirar giù la bilancia. *æquilibrium tollo*.
Sbilenco, ſtorto, malfatto. *diſtortus, varus*.
Sbirraglio, o sbirreria. *lictorum multitudo*.
Sbirro, zaffo. *lictor, oris*.
Sboccare, diceſi de' fiumi, che mettono in mare. *ſe ingerere, ſe exonerare, influere*. Per parlar ſenza conſiderazione. *refrani nescire, temere loqui, linguæ procaci eſſe*.
Sboccatamente. *libere, impudenter*.
Sboccato, diſoneſto nel parlare. *procax, petulans, impudentis oris homo*.
Sbocco. *effluvium, ii*.
Sbocconcellare. *ſfiro, as*.
Sbollare, ſlegare. *reſigno, as*.
Sbolzonare. *arieto*.
Sbordellare, bordellare. *ſcortor, aris*.
Sborrare, cavar fuori. *educo*. Rigettare. *evomo*. Dar fuori, o dir ogni coſa. *Diffluo*.
Sborſare, pagare. *numerare, adnumerare, pecuniam ſolvere*.
Sborſato, pagato. *ſolutus, numeratus*.
Sborſo. *ſolutio, nummorum ſolutio*.
Sboſcare, tagliar i rami della ſelva. *colluco, as, interluco, as*.
Sbottonare. *diſſibulare, veſtem aperire*.
Sbottoneggiare, motteggiare. *cavillari*.
Sbracciare, ſcoprirſi le braccia. *brachia nudare*. Adoperare ogni forza. *omnes nervos intendere, manibus, pedibuſque contendere*.

Sbraciata, millanteria. *jactantia*.
Sbraciare, allargar la brage, e per metaf. largheggiare. *prodigere*.
Sbramare. *ſatio, ſaturo, cupiditatem expleo*.
Sbranare. *lacero, lanio, dilanio, diſcerpo*.
Sbranato. *diſcerptus, dilaniatus*.
Sbrano, sbranamento. *laceratio, cædes*.
Sbrancare, diſtricare. *eximo, ſegrego*.
Sbrattare, nettare. *purgo, perpolio*. Levar gl' impedimenti. *expedio, extrico*.
Sbricciolare, *contero, comminuo*.
Sbricciolato. *contritus, comminutus*.
Sbrigamento. *feſtinatio, expeditio, celeritas*.
Sbrigare, levar di briga. *ſolvo, diſſolvo, expedio, explico, extrico*. Sbrigar la faccenda. *extricare, expedire, conficere negotia*. Sbrigarſi dalle cure. *curis exſolvi*.
Sbrigato. *vacuus a negotiis, ſolutus, expeditus, liber a curis*. Ell' è sbrigata. *actum eſt*.
Sbrigliare. *frenum tollere*. Sbrigliato. *effrenatus, ſolutus*.
Sbriſciare, ſdrucciolare. *labor, prolabor*.
Sbruffare, ſpruzzare. *aſpergo, inſpergo*.
Sbucare, uſcire dalla buca. *ad auras evado*. Per cavar dalla buca. *extrahere, educere*.
Sbucciare, e sbucciare, levar la buccia. *decortico, corticem detraho, deglubo*.
Sbudellare. *eviſcero, exentero, diffindo*. Li cavalli. *ſuffodere equos*.
Sbudellato. *exenteratus, a, um*.
Sbuffante. *anhelans, fremens*.
Sbuffare, ſoffiare. *efflo, anhelo, ſufflo*. Per mandar fuori l'alito per ira. *iram, vel iras proflare, fremere*.
Sbuſare. *pertundo, perforo*.
Scabbia, rogna. *ſcabies, ei*.
Scabbiare, nettar dalla ſcabbia. *ſcabie purgare*. Per piallare. *levigo, as*.
Scabbioſo, rognoſo. *ſcabioſus, a, um*.
Scabello, banco picciolo. *ſcabellum, ſcamnum, ſuppedaneum, i*.
Scabroſità. *ſcabrities, aſperitas, difficultas*.
Scabro, ſcabroſo, rozzo. *ſcaber, ſcabroſus*. Scabroſo, difficile. *arduus, difficilis, aſper*.
Scaccato, fatto a ſcacchi. *teſſellatus, a, um*.
Scacchi, figure da giuocare. *latrunculi, latrones, calculi*. Giuocar agli ſcacchi. *latrunculis ludere*.
Scacchiere, ſcacchiero. *latruncularia tabula, abacus, alveus*.
Scacciamento. *expulſio, onis*.
Scacciare, diſcacciare. *pello, expello, depello, propulſo, proturbo, exturbo*. Scacciar lontano. *propello, repello*. In diverſe parti. *diſpello*. La fame. *propulſare famem*. La ſete. *depellere ſitim*. Gli nemici. *expellere hoſtes*. Le coſe nocive. *abigere noxia*.
Scacciato, diſcacciato. *expulſus, ejectus*.
Scacciato, rimaſto eſcluſo. *ſpe fruſtratus, excluſus*.
Scacco. V. Scacchi.
Scaccomatto, termine del giuoco degli ſcacchi, per metaf. *jactura, damnum*.
Scacciato, eſcluſo, deluſo. *ſpe fruſtratus, excluſus*.
Scadere, venir in peggiore ſtato, *deterius fieri, in pejus ruere, aut labi, imminui*.
Scadere, ſuccedere. *obvenio, is*.
Scadimento. *caſus, lapſus, lapſio, prolapſio*.
Scafa, ovver battello. *ſcapha, æ*.
Scafa, ſecchiaro, dove in cucina ſi lavano le ſcodelle. *urnarium, colluviarium*.
Scafare, come fave, piſelli, ec. *deglubo, is*.
Scaglia, pezzo di ſaſſo. *cæmentum, aſſula, rudus, eris*. Scaglia di peſce. *ſquama*. Scaglia, fromba. *funda, æ*. Scaglioſo. *ſquameus, ſquamoſus, ſquamiger*. A ſcaglie. *ſquamatim*.
Scagliare, o gettare. *jacio, jaculor*. Per levar le ſcaglie al peſce. *deſquamo*.
Scaglioni, gradi delle ſcala. *gradus, us*. Scaglioni mal commeſſi. *gradus male hærentes*.
Scala. *ſcala, arum, gradus, uum*. Scala poſticcia, fatta all' improvviſo. *gradus ſubitarii*. Portatile. *ſcala geſtatoria*. Di corda. *ſcala reſtiles*. Fatte a' pioli. *ſcala gallinaria*. Caduta di ſcala. *ſcalarum lapſus*. Far una ſcala. *ſcalas, vel gradus ædificare*. A foggia di ſcala. *gradatus*. fare ſcala, pigliar porto. *portum capio, appello, is*.
Scalamento. *ſcalarum applicatio*.
Scalare, montare con ſcale. *ſcalis admotis aſcendere, ſcandere*.
Scalata. V. ſcalamento. Dar la ſcalata. *ſcalis aggreſſionem facere*.
Scalcagnare. *calcem calce premo, o detero*.
Scalcinare. *parietibus calcem demo, tectorium derado*.
Scalco. *ſtructor*.
Scaldaletto. *vas igniferum*.
Scaldare. *calefacio, calfacio*. Speſſo. *calefacto, as*. Scaldarſi. *caleo, caleſio, incaleſco, recaleſco, caleſio*.
Scalda mineſtra, o ſcalda vivande, vaſo di rame, che con carboni acceſi dentro ſi mette ſopra la tavola ſotto le vivande. *authepſa, foculus*.
Scaldata, ſcaldamento. *calefactio, calefactus*.
Scaldato. *calefactus, a, um*.
Scaldatore. *calefaciens*.
Scalea, ordine di gradi avanti a Chieſe, o altro edificio. *ſcalarum gradus, ſcalæ, arum*.

Scaletta. *brevis ſcala*.
Scalfire, levar alquanto la pelle, penetrando ſul vivo. *ſcarifico*.
Scalfitto. *ſcarificatus*.
Scalfittura. *ſcarificatio*.
Scalino, ſcaglione, o grado delle ſcale. *gradus, us*. Scalinato. *gradatus, a, um*. A ſcalino per ſcalino, *gradibus, per gradus, gradatim*.
Scalogna, ſcalogno. *cepa Aſcalonia, bulbus, i*.
Scalpicciare, calpeſtare. *calco, conculco, protero*.
Scalpiccio, ſtrepito de' piedi nel camminare. *ſonitus, ſtrepitus pedum*.
Scaltrimento, aſtuzia. *calliditas, ſagacitas, aſtutia*.
Scaltrire, far accorto. *reddere callidum, prudentem*.
Scaltrito. *callidus, cautus, prudens, ſagax*.
Scaltritamente, avvedutamente. *callide, aſtute*.
Scalzadenti, curadenti. *dentiſcalpium, dentiſcalpium*.
Scalzare, e diſcalzare. *excalceo, as, diſcalceo, calceos, vel calceum exuere detrahere, vel demere*. Scalzarſi. *exuere calceos*. Scalzare, per levar la terra dalle piante. *ablaqueo, as*. Per levar la materia da ogni altra coſa, *materiam demere, vel detrahere*. Per cavar di bocca ad alcuno quel, che ſi vuol ſapere, *exploro, expiſcor*.
Scalzato, ſcalzo. *diſcalceatus, excalceatus*. Andare ſcalzo. *nudis pedibus incedere, ambulare*.
Scambiamento. *vicis, is, converſio, mutatio*.
Scambiare. *muto, as, permuto, commuto*.
Scambiato. *mutatus, immutatus*.
Scambievole. *alternus, mutuus, reciprocus*.
Scambievolezza. *viciſſitudo, alternatio*.
Scambievolmente. *viciſſim, alterne, alternatim, invicem, mutue, mutuo, alternis vicibus*.
Scambio, ſcambiamento. *permutatio, commutatio, viciſſitudo*. In iſcambio, in luogo, *vice, pro*.
Scamonea, pianta. *ſcammonia*.
Scampamento. *effugium, ſalus*.
Scampanare. *tintinnabula continenter pulſare*.
Scampare, o fuggire, *fugio, aufugio, evado*. In qualche luogo, *aufugere in aliquem locum*. Da qualche luogo, *profugere ex aliquo loco*. Dalle mani d' alcuno, *alicujus manus effugere*. Un male, *devitare malum*. Una vergogna. *fugere infamiam*. Scampare, per vivere, *vivo, is*.
Scampare, per liberare, o ſalvare. *libero, vendico, eripio, abſolvo*. Alcuno dalla morte, *aliquem a morte eripere*.
Scampato, liberato. *ereptus, liberatus, ſervatus*. Da' pericoli, *periculis defunctus, ereptus*.
Scampo, lo ſcampare. *effugium, ſuffugium, devitatio*. Per il vivere, *ſalus, utis*.
Scanalare, incavar a foggia di canale. *ſtrio, as, in canalis modum cavare*.
Scanalatura. *ſtria, æ*.
Scancellare, caſſare. *deleo, aboleo*.
Scancellato. *deletus, obliteratus*.
Scancia, palchetti di tavole. *foruli, orum, pluteus, armariola, orum*.
Scandagliare. *exploro*.
Scandaglio, archipendolo. *catapirates*.
Scandalezzare, ſcandalizzare. *offendo, is, offenſioni eſſe, offenſionem afferre, exemplo eſſe, pravitatis, vel peccandi exemplum dare, pravare, ſuppeditare*. Scandalizzarſi, *offendor, offenſionem accipere*. Scandalizzato. *exemplo offenſus*.
Scandalo, e ſcandolo. *offenſio, offendiculum, exemplum pravitatis, vel peccandi, exemplum malum, pravum, ſcandalum*.
Scandaloſamente. *cum offenſione, exemplo malo*.
Scannare, tagliar la gola. *jugulo, as*.
Scannello, picciolo ſcanno. *ſcabellum, ſcamnellum*.
Scanno, banco da ſedere. *ſcamnum, ni*.
Scanſare, per movere. *amoveo*. Per iſfuggire, *evito, declino*. Per allontanarſi. *recedo*.
Scapeſtrare, cavar il capeſtro. *eximere capiſtrum, ſolvere*.
Scapeſtrato, ſenza modo. *immoderatus, immodeſtus, effrenatus*.
Scapezzare, tagliare. *amputo, detrunco*. Scapezzato. *amputatus*.
Scapigliare, ſconciare li capelli. *exturbare comam*. Scapigliato, chi ha li capelli ſparſi, *incomptus, vel paſſis crinibus*.
Scapitamento, ſcapito. *damnum, jactura*.
Scapitare, metter del capitale, perdere in qualche coſa. *accipere detrimentum, ſummam imminuere, vel ſamiliarem comminuere*.
Scapolare, ſcappare. *effugio, evado*.
Scapolato. *qui evaſit*.
Scapolo. *ſolutus, liber, defunctus periculo*.
Scaponire, vincer l' altrui oſtinazione. *alicujus pertinaciam infringo*.
Scappare. *aufugio, is, evado*.
Scappata, fuga. *fuga, æ*. Fallo, *erratum, i*.
Scappato. *qui effugit*.
Scappellare, cavar il cappello. *pileum detrahere*.
Scappellotto, colpo nel capo. *capitis percuſſio, alapa*.
Scappulare, o ſcapolare, capuccio de' Frati. *cucullus, cucullus*.
Scapricciarſi, e ſcapricciare. *explere cupiditatem, libidinem*.
Scapocciere, intoppare. *coſpito, as, offendo*.
Scapuccio, intoppo, *pedis offenſio*.
Scarabattola, moſtra chiuſa a cancelli, da eſporvi e viſta coſe venali. *tranſenna*.

Scarabocchiare, ſchiccherare, *conſcribillare*.
Scarabocchio, litura. *liturae*.
Scarafaggio, anim. *ſcarabaeus*, *i*.
Scaramuccia, combattimento leggiero. *velitatio*, *pugna velitaris*, *certamen leve*.
Scaramucciare. *velitor*, *aris*.
Scaranna, ſchrananna. *ſagina*.
Scarcerare. *liberare*, *emittere ex carcere*, *carcere liberare*.
Scardaſſare, pettinare la lana. *carmino*, *as*.
Scardaſſiere, ſcarda lana. *qui carminat*.
Scardaſſo. *carmen*.
Scaricamento, ſcarco, ſcarico. *levamen*, *exoneratio*.
Scaricare, o ſcarcare. *exonero*, *deonero*. La ſoma, *ſarcinam levare*, *ſarcinam*, *vel onus deponere*. La coſcienza. *exſolvere ſe religione*. L'arco. *remittere arcum*. Per iſparare. *diſplodo*, *explodo*.
Scarificare, ſcarcare. *ſcarifico*.
Scarletto. *purpura*, *pannus coccineus*. V. Porpora.
Scarmana, o ſcalmana, infermità cagionata dal riſcaldarſi, o raffreddarſi. *pleuritis*, *dis*, *lateris dolor*.
Scarmanare, o ſcalmanare, incorrer nella ſcarmana. *pleuritide corripi*.
Scarmigliare, ſcompigliare. *turbo*.
Scarmigliato. *turbatus*.
Scarmo, magro. *gracilis*, *exilis*. Caviglia, alla quale vien legato il remo. *ſcalmus*.
Scarnamento. *ſcarificatio*.
Scarnare. *excarno*, *as*, *ſcarifico*, *as*.
Scarnaſcialare, darſi ai paſſatempi di carnaſciale. *bacchanalibus indulgere*, *bacchanalia vivere*, *genio indulgere*, *pergraecari*.
Scarnatino, di color di carne. *carneum colorem habens*.
Scarno, ſmunto. *exſiccatus*, *exſuctus*, *macer*, *exilis*, *gracilis*, *iunceus*.
Scarpa. *calceus*, *i*, *calcei*, *orum*, *calceamentum*. Ruſticana. *pero*, *onis*, *ſculponea*, *orum*. Scarpe larghe. *calcei repandi*. Rotte. *calcei molles*. Che ſtanno bene. *calcei habiles*, *vel apti ad pedes*. Scarpa all'Apoſtolica. *ſolea*, *ae*. Picciola. *calceolus*. La ſcarpa mi fa male. *calceus me urget*. Scarpa della muraglia. *anterides*, *idis*, *ima muri declivitas*.
Scarpette, picciola ſcarpa. *calceolus*.
Scarpetta, pedale di lino. *udo*, *onis*, *pedule*, *is*.
Scarpelletto. *ſcalpellum*, *li*, *ſcalpellus*, *li*.
Scarpellare. *ſcalpo*, *ſcalpro elaborare*, *incido*, *ſculpo*.
Scarpellino, tagliapietre. *lapicida*, *lapidarius*.
Scarpello, ſtromento da intagliare, o ſcolpire. *ſcalper*, *ri*, *ſcalprum*, *i*, *caelum*, *i*.
Scarpino. *calceus lineus*.
Scarpione. *ſcorpio*, *onis*, *ſcorpius*.
Scarrucolare, lo ſcorrere del canape ſulla carrucola. *decurrere*.
Scarſamente, parcamente. *parce*, *tenuiter*, *maligne*.
Scarſeggiare. *parce erogo*, *maligne praebere*.
Scarſella, borſa, taſca. *pera*, *loculus*. Scarſelletta. *perula*, *ae*.
Scarſellino, o borſino. *loculus*.
Scarſezza, ſcarſità. *parcitas*, *parſimonia*.
Scarſo. *parcus*, *reſtrictus*. Scarſo, in luogo di corto. *brevis*.
Scartabellare. *libros evolvo*, *verſo libros*.
Scartabello, ſcartafaccio, libro di poco pregio. *libellus*, *i*.
Scartare, ricuſare. *reiicio*, *is*.
Scartato. *reiectus*, *a*, *um*.
Scartoccio di carta. *cucullus*, *i*.
Scarzo, di membra leggiadre, ed agili. *agilis*.
Scaſſare, conquaſſare. *concutio*, *quaſſo*, *premo*.
Scaſſo, divelto. *paſtinum*.
Scatenare, trar di catena. *e catenis ſolvo*, *eximo*.
Scatenato. *vinculis liberatus*.
Scatola. *pyxis*, *idis*, *capſula*, *ae*.
Scaturigine. *ſcaturigo*, *inis*.
Scaturire, uſcir fuori come l'acqua. *ſcateo*, *ſcaturio*, *erumpo*.
Scavalcare, ſcender da cavallo. *ex equo deſcendo*, *deſilio*. Per paſſar oltre. *tranſgredior*. Per far diſcendere. *equo deiicio*, *deturbo*.
Scavallare, gettar da cavallo. *equo deiicio*, *deturbo*. Far cader alcuno di grazia. *aliquem apud aliquem evertere*, *aliquem ab alio alienare*.
Scavallato, gettato da cavallo. *equo deturbatus*, *deiectus*.
Scavamento. *foſſio*, *cavatio*.
Scavare. *effodio*, *cavo*, *excavo*.
Scavato, *excavatus*, *effoſſus*.
Scavezzacollo, di ſcandaloſa vita. *homo omne facinus perpetrans*. Per caduta rompicollo. *praeceps caſus*, *praecipitium*.
Scavezzare, rompere. *rumpo*, *frango*, *trunco*, *diſcindo*, *diffringo*. Scavezzarſi il collo. *collum ſibi frangere*. Gittarſi a ſcavezzacollo. *dare ſe praecipitem*, *ferri praecipitanter*.
Scede, beffe, ſcherno. *irriſio*, *luſus*.
Scegliere, o ſcerre, eleggere. *lego*, *ſeligo*, *habere delectum*.
Sceglimento. *delectus*, *us*.
Sceglitore. *elector*, *oris*.
Scelleraggine, ſcelleratà. *ſcelus*, *maleficium*, *facinus*, *flagitium*.
Scelleratamente. *prave*, *perperam*, *ſceleſte ſcelerate*, *flagitioſe*, *nefarie*, *turpiter*.
Scelleratezza. *ſcelus*, *improbitas*.
Scellerato, ribaldo. *ſceleſtus*, *ſceleratus*, *flagitioſus*, *nefarius*, *facinoroſus*, *perditus*.
Scelmo, legno, a cui s'attaccano i remi. *ſcalmus*, *i*.
Scelta, elezione. *ſelectio*, *electio*. Fare ſcelta. *ſeligo*, *is*, *delectum habere*.
Scelto, eletto. *lectus*, *electus*, *delectus*, *ſelectus*.
Sceltiſſimo. *ſelectiſſimus*. Scelto, per eccellente, *egregius*, *eximius*, *lectiſſimus*.
Sceltume, ſcelta di coſe cattive dalle buone. *purgamentum*.
Scemamento, calo. *imminutio*, *detractio*, *decrementum*, *defectio*.
Scemante. *minuens*, *decreſcens*.
Scemare, diminuire. *detraho*, *demo*, *deduco*, *minuo*, *imminuo*, *deductionem*, *vel detractionem facere*. Scemare, neut. *decreſco*, *minuor*, *deficio*.
Scemato, e ſcemo. *diminutus*, *imminutus*, *comminutus*. Scemo, pazzo. *fatuus*, *inſanus*.
Scempiaggine, ſcempiataggine. *fatuitas*.
Scempiare, affliggere. *crucio*, *torqueo*, *deſaevio*.
Scempiato, ſcempio, ſciocco. *ſimplex*, *inſipidus*, *fatuus*.
Scempiezza. *ſimplicitas*, *ineptia*, *ſtoliditas*, *fatuitas*.
Scempio, vale ſtrazio. *cruciatus*, *us*, *tormentum*, *ſupplicium*.
Scena, l'apparato della commedia. *ſcena*, *ae*.
Scenico, coſa di ſcena. *ſcenicus*, *a*, *um*.
Scendare, ſmontare. *deſcendo*, *is*, *deorſum ferri*, *deſcenſionem facere*. Di luogo alto. *devenio*, *is*. Da cavallo. *deſilire equo*, *equo deſcendere*. Il diſcendere. *deſcenſio*, *onis*, *deſcenſus*, *us*.
Scernere, diſtinguere. *cerno*, *diſcerno*, *diſtincte cognoſco*, *ſeligo*.
Scernimento. *diſceptio*, *ſeparatio*.
Scerpellone, error ſolenne. *hallucinatio*.
Scerre. V. ſcegliere. *ſeligo*.
Scervellato, privo di cervello. *mente captus*.
Sceſa, o diſceſa. *deſcenſus*, *us*. Sceſa, luogo, *declivitas*, *locus declivis*, *via declivis*, *iter declive*. Sceſa, diſceſa, diſtillazione, male cagionato da umore, che ſcende dal capo. *diſtillatio*, *rheumatiſmus*. Aver una ſceſa. *diſtillatione laboro*.
Scettro, bacchetta reale. *ſceptrum*, *i*.
Scevero, ſeparato. *ſeparatus*.
Sceverare, ſeparare. *ſeparo*, *ſeligo*, *ſecerno*.
Scheggia, ſtecca. *aſſula*, *ae*, *ſchidium*, *fragmentum*. Scheggiare. *in aſſulas ſcindere*, *vel ſecare*, *aſſulatim ſcindere*. Scheggia di ſaſſo. *ſaxi ſegmentum*. Per iſcoglio precipitoſo. *rupes praerupta*.
Scheggioſo. *praeruptus*, *a*, *um*.
Scheletro. *oſſium compages*.
Schelmo. V. ſcelmo.
Scherano, di mal'affare. *facinoroſus*.
Scheranzia, male, che chiude le fauci. *angina*, *ſynanche*.
Scherma, arte di ſchermire. *gladiatura*, *ae*, *ars gladiatoria*, *pugna umbratilis*. Schermitore. *laniſta*, *ae*, *gladiator*, *oris*.
Perder la ſcherma. *a regula aberrare*.
Schermire, giuocar di ſpada. *digladior*, *enſe ludo*. Difenderſi. *ſe tueri*, *declinare ictus*.
Schermo, riparo. *defenſio*, *propugnatio*, *propugnaculum*.
Schernevole. *contumelioſus*, *iniurioſus*.
Schernire. *irrideo*, *contumelia afficio*, *ſubſanno*, *ludibrio habere*.
Schernito. *irriſus*, *ludibrio habitus*.
Schernitore. *irriſor*, *contemptor*.
Scherno, beffa. *irriſio*, *contumelia*.
Scherzamento, ſcherzo. *luſus*, *luſio*, *iocus*.
Scherzante. *ludens*, *alludens*.
Scherzare. *alludo*, *iocor*, *luſito*.
Scherzevole. *iucundus*, *argutus*, *lepidus*, *facetus*.
Scherzevolmente. *facete*, *iocoſe*.
Scherzoſo. *iocoſus*, *lepidus*, *facetus*.
Schiacciamento. *colliſio*.
Schiacciare, ammaccare. *contundo*, *is*, *frango*, *colliſo*.
Schiacciata, focaccia. *placenta*, *cruſtum*, *collyrium*, *ii*.
Schiacciato. *colliſus*, *contuſus*.
Schiacciato, come il naſo. *ſimus*, *a*, *um*.
Schiacciatura. *colliſio*, *contuſio*.
Schiaffeggiare, dar delli ſchiaffi. *depalmo*, *as*, *colaphos infligere*, *vel infringere*, *manu*, *vel manus palma os verberare*, *ferire*.
Schiaffo, guanciata. *colaphus*, *i*, *alapa*, *ae*.
Schiamazzare. *clamo*, *vociferor*, *perſtrepo*.
Schiamazzo, grido. *clamor*, *ſtrepitus*.
Schiantare, rompere. *ſcindo*, *is*, *diſcindo*.
Schiappare. V. fendere. *findere*. Schiappatura. *fiſſio*, *fiſſura*.
Schiarere, o ſchiarire, far chiaro. *illuſtro*, *as*, *clarifico*, *as*.
Schiarirſi, farſi chiaro. *clareſco*, *illuceſco*.
Schiatta, progenie. *genus*, *progenies*, *ſoboles*.
Schiavare, diſchiavare. *reſero*, *recludo*, *claustra revellere*, *refringere*, *refigere*.
Schiavetto. *ſervulus*.
Schiavina, ſorte di coperta. *teges*, *etis*. Schiavinetta. *centunculus*, *i*. Schiavina, ſorte di veſtimento. *gauſapina*, *ae*. Per la ſtuora, *teges*, *etis*.
Schiavitudine. *captivitas*, *ſervitus*.
Schiavo, *ſervus*, *mancipium*. Da catene, *ergaſtulus*. Mezzo ſchiavo. *ſemiliber*. Liberar uno ſchiavo, *e ſervitute ſervum eximere*. Farſi uno ſchiavo, cioè obbligarſelo, *demereor*, *eris*.
Schidone, ſpiedo. *veru*, *u*.
Schiena, o ſchena, parte di dietro dell'animale. *dorſus*, *i*, *dorſum*, *i*, *tergum*, *i*.
Schiera, moltitudine, che va per ordinanza. *acies*. D'api, *examen*, *inis*. Schierare, *aciem componere*, *ſtruere*, *inſtruere*, *ordinare*. Schierato, *in acie conſtitutus*, *inſtructus*.
Schiettamente. *ſimpliciter*, *libere*, *ingenue*.
Schiettezza. *ſimplicitas*, *candor*. Schietto, puro, netto. *ſyncerus*, *purus*, *ſimplex*. Vino ſchietto. *vinum merum*, *merum*, *i*.
Schifamente, con iſchifezza. *ſordide*.
Schifamento. *evitatio*, *declinatio*. Schifamento di fatica, o di pericolo. *evitatio laboris*, & *periculi*.
Schifare, ſcanſare, diſcoſtarſi da coſa nocevole. *vito*, *as*, *devito*, *caveo*. Il colpo. *effugere*, *declinare*, *exire plagam*, *ictum*. Il pericolo. *declinare periculum*. Schifare, o sfuggire. *effugio*, *is*. Il diſonore. *effugere vituperationem*. Li banchetti. *vitare ſympoſia*. Schifare, o avere a ſchifo, *aſpernor*, *faſtidio*, *abhorreo*. Li ſtudii. *abhorrere a ſtudiis*. La pratica. *abhorrere a conſuetudine*. Li coſtumi d'alcuno. *abhorrere a moribus alicuius*. Che non ſi può ſchifare. *inevitabilis*, & *le*.
Schifevole. *faſtidiens*, *moroſus*.
Schifezza. *ſordes*, *ſpurcitia*.
Schifo, ſporco. *ſpurcus*, *lutulentus*. Sdegnoſo, *iracundus*.
Schifo, battello. *ſcapha*, *ae*, *cymba*, *ae*. Schifetto. *cymbula*, *phaſelus*.
Schiodare. *refigo*, *is*.
Schioppo. *ſcloppus*.
Schivare, ſchifare. *evito*, *effugio*.
Schiudere. *aperio*, *recludo*, *reſero*.
Schiuma. *ſpuma*, *ae*. Dell'oro, piombo, ec. *ſpuma auri*, *plumbi*, &c.
Schiumare, far la ſchiuma. *ſpumo*. Levarla. *ſpumam adimere*, *deſpumare*.
Schiumoſo, pieno di ſchiuma. *ſpumoſus*, *ſpumeus*.
Schivo, ritroſo. *abhorrens*, *alienus*. Per vergognoſo. *pudicus*, *verecundus*.
Schiuſo. *apertus*, *reſeratus*, *recluſus*.
Schizzare, gittar acqua, o fango. *fundo*, *is*, *iacio*, *iacto*, *mitto*, *ſpargo*. Schizzare alcuno. *aqua*, *vel coeno aliquem aſpergere*. Schizzare, o ſaltar fuori con impeto. *emico*, *as*, *emergo*, *erumpo*, *prorumpo*, *exilio*, *proſilio*.
Schizzare, o abbozzare. *adumbro*, *deformo*.
Schizzo, macchia, nota, *labes*, *lutea*, *coenoſa*.
Schizzo, diſegno, abbozzo, *adumbratio*, *deſcriptio*, *informatio*, *graphis*, *idis*.
Schizzo, ſtrumento da infonder licori. *clyſter*, *eris*.
Sciacquare, lavare. *colluo*, *is*, *leviter abluere*.
Sciacquatoio, luogo per il quale ſi mandano fuori le lavature dalla caſa. *colluviarium*.
Sciagura, diſgrazia. *calamitas*, *infortunium*, *adverſa fortuna*, *miſeria*.
Sciagurato, diſgraziato. *miſer*, *infelix*, *infortunatus*. Per ſcellerato. *ſceleſtus*. Sciaguratiſſimo. *ſceleratiſſimus*, *ſceleſtiſſimus*.
Scialacquare, mandar a male. *profundo*, *dis*, *prodigo*, *dilapido*.
Scialacquamento, ſpazzamento. *profluvium*, *ii*. Per la prodigalità. *prodigitas*, *prodigalitas*, *prodigentia*.
Scialacquatamente. *prodige*, *profuſe*.
Scialacquato. *dilapidatus*, *a*, *um*.
Scialacquatore. *profuſus*, *prodigus*, *nepos*.
Sciame, moltitudine d'api. *examen*, *inis*.
Sciamito, ſpecie di ſeta non fina. *ſubſericum*.
Sciancato, chi patiſce male di fianchi. *delumbis*, *claudus*. Eſſere ſciancato. *claudicare*, *claudum eſſe*.
Sciapito, inſipido. *inſipidus*, *inſulſus*.
Sciatica, mal delle coſcie. *iſchias*, *adis*, *morbus iſchiadicus*. Aver la ſciatica. *iſchiade affici*, *laborare*. Infermo di ſciatica. *iſchiadicus*, *iſchiade laborans*, *iſchiaticus*.
Sciaura. V. ſciagura.
Sciaurato. V. Sciagurato.
Scibile. *ſcibilis*, *e*.
Scielta. V. ſcelta.
Sciegliere. V. ſcegliere.
Sciente, intelligente. *ſciens*, *ſapiens*.
Scientemente. *ſcienter*, *de induſtria*, *conſulto*.
Scientifico. *prudens*, *literatus*, *doctus*, *eruditus*.
Scienziato. *doctus*, *eruditus*, *literatus*.
Scienza. *ſcientia*, *cognitio*, *doctrina*.
Scilinguare, balbettare. *balbutio*, *is*.
Scilinguato, balbo. *balbus*, *blaeſus*.
Scilocco, vento tra Levante, o Mezzodì. *euronotus*.
Sciloppo, ſciroppo. *calda*.
Scimitarra, ſorte di ſpada. *machaera*, Perſiano, o Turcheſco. *acinaces*, *is*.
Scimunitamente. *inepte*, *ſtulte*, *inſipienter*.
Scimunito, ſciocco. *ineptus*, *inſulſus*, *nebulo*.
Scingere, o diſcingere. *diſcingo*, *is*.
Scintilla. *ſcintilla*, *ae*.
Scintillamento, *ſcintillatio*, *onis*.
Scintillare, sfavillare. *ſcintillo*, *as*.
Scintilletta, favilluzza. *ſcintillula*, *ae*.
Scinto. *diſcinctus*, *a*, *um*.
Scioccamente. *ſtulte*, *inepte*, *inſipienter*.
Scioccheggiare. *deſipio*, *inepte*.
Sciocchezza, pazzia. *dementia*, *inſipientia*.
Sciocchezza, goffezza. *ineptia*, *fatuitas*, *ſtultitia*.
Scioccheggiare, matteggiare. *ineptio*, *deſipio*.

Scioc-

Digitized by Google

Sciocco, balordo. *ineptus*, *ſtultus*, *inſipiens*.

Sciogliere, o ſciorre, ſlegare. *ſolvo*, *is*, *exſolvo*, *is*. Sciogliere dal giogo. *abjugo*, *disjungo*. Che non ſi può ſciogliere. *inſolubilis*, *le*. Sciogliere gli argomenti ſofiſtici. *ſolvere argumenta captioſa*. Sciogliere i dubbj. *explicare quæſtiones*. Sciogliere il pieco, o mazzo di lettere. *ſolvere faſciculum literarum*.

Scioglimento. *ſolutio*, *onis*.

Sciolto, ſlegato. *ſolutus*, *abſolutus*, *exſolutus*, *liber*.

Sciolvere, colezione. *jentaculum*.

Scionata, turbine, procella. *turbo*, *procella*.

Scioperato, ſenza penſiero. *ignavus*, *otioſus*.

Sciorinare, eſporre all'aria. *expono*, *explico*, *expando*.

Sciorre, ſciogliere. *ſolvo*, *exſolvo*, *diſſolvo*.

Scipidezza. *inſulſitas*, *fatuitas*.

Scipido, ſcipito. *inſipidus*.

Scipitezza. *inſulſitas*.

Scipito, ſenza ſapore. *inſipidus*. Per iſciocco. *inſulſus*, *fatuus*.

Scirocco, vento. *euronotus*.

Sciroppo. *calda*.

Scirro, tumore duro, che non duole. *ſcirrhus*.

Sciſma. *ſchiſma*, *diſſidium*, *diſſenſio*.

Sciſmatico. *diſſidens*.

Sciſſure. *ſciſſura*.

Sciugamano, ſciugatoio, fazzuolo da ſciugare le mani. *ſudarium*.

Sciugare, o aſciugare. *ſicco*, *as*. Sciugare le mani, il volto. *tergo*, *tergeo*, *abſtergo*, *abſtergere manus*, *faciem*.

Sclamare, gridare. *exclamo*, *clamo*.

Scoccare, mandar fuori. *emitto*, *vibro*. Scoccare l'arco. *emittere ſagittam*.

Scocco. *vibratio*, *emiſſio*.

Scoccoveggiare, civettare. *ludere*. Per beffare. *irridere*.

Scodato, ſenza coda. *cauda mutilus*.

Scodella, vaſo. *ſcutula*, *æ*, *ſcutella*.

Scodella rozza. *gabata*, *ſcutula*.

Scodellaio, ſcudellaio. *figulus*.

Scoglia, la pelle, che getta ogni anno le ſerpe. *ſpolium*, *exuviæ*, *arum*.

Scoglio. *ſcopulus*, *i*.

Scoglioſo, pieno di ſcogli. *ſcopuloſus*, *a*, *um*.

Scola, o ſcuola. *ludus*, *gymnaſium*, *ſchola*.

Scolare, e ſcolaro. *diſcipulus*, *ſcholaſticus*.

Scolare, o colare. *percolo*, *as*. Scolare per condotti, o votare. *derivo*, *as*.

Scolaſtico. *ſcholaſticus*.

Scolazione di reni. *genitura*, *vel ſeminis fluxus*. D'occhi. *epiphora*, *æ*.

Scolatoio. *colluviarium*, *ii*.

Scholiaſte, chioſatore. *interpres*.

Scollare, diſcollare. *deglutino*, *as*.

Scollato, ſenza collo. *ſine collo*. Di collo nudo. *collo nudatus*.

Scollatura, eſtremità della veſte intorno al collo. *ora ſuperior*.

Scolo. *percolatio*.

Scoloramento. *decoloratio*, *onis*.

Scolorare. *decoloro*, *as*.

Scolorarſi, o ſcolorirſi. *palleo*, *expalleo*.

Scolorato. *decoloratus*, *a*, *um*.

Scolorito, impallidito. *pallidus*, *decolor*, *oris*.

Scolpare, diſcolpare. *culpa liberare*, *abſolvere*, *tollere culpam*, *auferre culpam*. Scolpare ſe, e incolpar altri. *a ſe culpam in alium removere*, *transferre*, *vertere*, *rejicere*.

Scolpire. *cælo*, *as*, *ſculpo*, *is*, *exſculpo*. In pietra. *incidere in lapide*, *ſculpere e ſaxo*. In rame. *incidere in æs*, *vel in ære*.

Scolpito, intagliato. *cælatus*, *ſculptus*.

Scolta, ſentinella. *vigil*, *excubiæ*, *arum*.

Scoltore, o ſcultore. *cælator*, *oris*.

Scoltura, o ſcultura, intaglio. *cælatura*, *cælamen*, *ſculptura*.

Scombavare, coprire di bave. *cooperire ſaliva*, *ſaliva fœdare*, *conſputare*.

Scombigliare, e ſcombuiare. *diſſipare*.

Scombiglio, e ſcombuglio. *tumultus*, *turbatio*.

Scombro, peſce. *ſcomber*, *bri*, *ſcombrus*, *bri*.

Scommeſſa. *ſponſio*, *nis*, *pignus*.

Scommettere, fare ſcommeſſa. *ſponſionem facio*, *depono*, *contendo*. Scommettere qual ſi ſia coſa. *in quodlibet pignus vocare*. Per diſfare. *disglutino*, *disjicio*, *diſſolvo*.

Scommovazione. *commotio*, *tumultus*, *motus*.

Scommovere, e ſcommuovere. *commoveo*, *ſuccio*.

Scomodare, diſagiare. *incommodo*, *as*, *incommodo afficere*, *incommodum ferre*, *incommodo eſſe*. Scomodarſi. *ſubire incommodum*.

Scomodità, diſagio. *incommodum*, *incommoditas*, *moleſtia*.

Scomodo, aggett. *incommodus*, *a*, *um*. Suſtant. *incommodum*, *moleſtia*.

Scompagnare. *disjungo*, *as*, *ſepono*. Scompagnabile. *diſſociabilis*. Scompagnamento. *diſſociatio*. Scompagnato. *diſſociatus*, *incomitatus*.

Scompartimento. *diviſio*, *partitio*.

Scompartire. *diſtribuo*, *divido*, *partior*.

Scompartito. *diviſus*, *diſtributus*.

Scompigliare, diſordinare. *diſſipo*, *perturbo*.

Scompiglio. *perturbatio*, *diſſipatio*.

Scompigliato. *perturbatus*, *confuſus*.

Scompiſciar uno, piſciargli addoſſo. *commingo*, *permingo*.

Scomporre. *reſolvo*, *deſtruo*.

Scompoſto. *incompoſitus*, *inordinatus*.

Scomunare, guaſtar la communanza. *communionem dirimo*.

Scomunica. *a Fidelium communione disjunctio*.

Scomunicare. *ſacris interdicere*, *ſacra interdicere*, *a Fidelium communione disjungere*, *ſeparare*.

Scomunicato. *ſacris interdictus*, *cui ſacris interdictum eſt*, *a Fidelium communione ſejunctus*, *ſeparatus*. Per deteſtabile. *exſecrandus*.

Sconcertato. *perturbo*, *confundo*.

Sconcerto. *concentus perturbatio*. Per diſordine. *perturbatio*, *modus inconditus*, *confuſio*.

Sconcezza. *modus inconditus*, *inconcinnus*, *incompoſitus*, *inconcinnitas*.

Sconciamente. *incompoſite*, *incondite*.

Sconciamento. *incommunitas*.

Sconciare, guaſtare, diſordinare. *diſturbo*, *disjicio*, *everto*, *perturbo*. Sconciare qualche membro. *luxo*, *as*. Sconciare, e ſconciarſi, per far aborto. *abortum facere*.

Sconciatura. *abortus*, *us*.

Sconciato. *perturbatus*. Per moſſo da luogo. *luxatus*.

Sconcio, ſoſt. diſordine. *incommodum*, *i*, *perturbatio*. Sconcio, aggett. ſcompoſto, brutto. *intempeſtivus*, *inconditus*, *indecorus*, *turpis*, *immoderatus*. Sconcio, cioè fuor di miſura. *præter modum*. Sconcio, cioè non acconcio. *incomptus*, *inconcinnus*, *ineptus*.

Sconcordia. *diſcordia*, *æ*.

Scondito. *inſipidus*, *fatuus*.

Sconficcare, ſchiodare. *refigo*, *is*.

Sconficcato. *refixus*.

Sconfidanza. *diffidentia*, *æ*.

Sconfiggere, rompere il nemico in battaglia. *diſſipo*, *profligo*, *clade afficio*, *fundo*.

Sconfiggimento, ſconfitta. *clades*, *is*.

Sconfitto. *profligatus*, *a*, *um*.

Sconfondere. *turbo*. V. Rovinare.

Sconfortare. *diſſuadeo*, *dehortor*, *deterreo*.

Sconforto, ſconfortamento. *avocatio*, *diſſuaſio*. Travaglio. *moſtitia*, *mœror*.

Scongiugnimento, ſcongiuntare. *disjunctio*, *ſeparatio*, *diſſolutio*, *diviſio*.

Scongiuramento, ſcongiurazione, ſcongiuro. *obteſtatio*, *exeratio*.

Scongiurare. *adjuro*, *as*. Per pregare ſtrettamente. *obteſtor*, *obſecro*.

Scongiuratore. *adjurator*.

Sconoſcente, ingrato. *ingratus*.

Sconoſcenza, ſconoſcimento, ingratitudine. *ingratus animus*, *ingrati animi vitium*.

Sconoſciuto, incognito. *incognitus*, *ignotus*, *ignobilis*.

Sconquaſſare. *quatio*, *is*, *quaſſo*, *as*.

Sconquaſſato. *disjectus*, *quaſſatus*.

Sconſentimento. *diſſenſus*, *us*.

Sconſentire. *diſſentio*, *is*.

Sconſideranza. *inſipientia*, *inconſiderantia*.

Sconſiderato. *inconſultus*, *temerarius*, *præceps*.

Sconſideratamente. *inconſulte*, *temere*.

Sconſigliare. *diſſuadeo*, *dehortor*.

Sconſigliato. *avocatus*, *averſus ab aliqua re*.

Sconſigliato, cioè ſenza conſiglio. *inops conſilii*, *inconſultus*.

Sconſolare, recar travaglio. *perturbationem*, *mœſtitiam affero*.

Sconſolato, afflitto. *mœſtus*, *triſtis*, *afflictus*.

Sconſolazione, afflizione. *miſeria*, *afflictio*.

Scontare, diminuire, o ſtinguer il debito. *compenſo*, *as alicuius diſſolvo*, *ex ſorte aliquid deduco*.

Scontentamento, ſcontentezza, ſcontento. *moleſtia*, *mœſtitia*, *ægritudo*, *dolor*.

Sconto. *æris alieni diſſolutio*.

Scontorcere. *retorqueo*, *diſtorqueo*.

Scontraffatto. *deformis*, *turpis*.

Scontramento. *occurſus*, *conflictus*.

Scontrare, incontrar alcuno. *occurſo*, *as*, *fieri obvium alicui*, *offerre ſe alicui*, *nanciſci*, *incidere in aliquem*.

Scontro, incontro. *occurſus*. Indicio. *nota*, *indicium*.

Sconturbare. *commoveo*, *turbo*.

Sconvenenza, e ſconvenienza. *diſconvenientia*, *diſſenſus*, *diſcordia*.

Sconvenevole, ſconveniente. *diſſentaneus*, *abſurdus*, *alienus*, *inconveniens*, *indecorus*, *indecens*, *dedecens*, *turpis*.

Sconvenevolmente. *indecore*, *indecenter*, *turpiter*.

Sconvenire, diſdire. *dedecet*, *indecorum eſt*.

Sconvolgere, travolgere. *inverto*, *turbo*, *miſceo*. Perſuadere. *flecto*, *perſuadeo*.

Sconvolto, travolto. *inverſus*, *confuſus*.

Scopa. *ſcopa*, *arum*.

Scopare. *verro*, *is*, *ſcopis mundare*, *purgare*.

Scopre giù. *deverro*. Bene. *everro*, *converro*.

Scopare, o fruſtare. *cædere*, *virgis cædere*.

Scopatore. *verrens*. Scopezze. *quiſquiliæ*, *arum*. Scopazzare, luogo, dove ſi portano le ſcopazze. *fimetum*, *i*.

Scoperchiare, o ſoverchiare, levar il coperchio. *detego*, *is*, *operculum removere*, *demere*, *detrahere*.

Scoperta, o ſcoverta. *detectio*. Far la ſcoperta. *exploro*, *ſpeculor*.

Scopertamente, paleſemente. *palam*, *aperte*, *non diſſimulanter*, *non obſcure*.

Scoperta. *detectus*, *retectus*. Scoperto, inteſo di coſa non coperta. *apertus*, *non opertus*, *ſcoperſus*, *non tectus*. Allo ſcoperto, *ſub dio*, *ſub divo*, *ſub cœlo*.

Scopetta. *penicillus*, *ſcopula*.

Scopetture. *ſcopa emundare*. V. ſcopare.

Scopo. *ſcopus*.

Scoppiamento, ſcoppiata, ſcoppiatura. *crepitus*, *ſtrepitus*, *fragor*.

Scoppiare, crepare. *rumpor*. uſcire. *erumpo*. Mandar fuori. *diſplodo*. Par rumore, *crepito*, *crepo*.

Scoppiato. *ruptus*, *diſpioſus*, *diſruptus*.

Scoppietare, far rumore. *crepo*, *crepito*.

Scoppietato. *ſtrepitus*, *crepitus*, *exploſio*.

Scoppietto, picciolo ſuono. *parvus ſtrepitus*. Sorta d'arme da fuoco, detta anche archibuſo, ſcoppio, o ſchioppo. *ſcloppus*.

Scoppio, rumore. *fragor*, *ſtrepitus*. Archibuſo. *ſcloppus*.

Scoprimento, ſcopritura. *detectio*, *inventum*.

Scoprire, e ſcovrire, diſcoprire. *detego*, *retego*, *nudo*, *aperio*, *patefacio*, *revelo*.

Scoraggiare, o ſcorare, tor il coraggio. *conſterno*, *exanimo*.

Scoraggiato, o ſcorato. *conſternatus*, *exanimatus*, *animo cadens*.

Scorbiare, macchiar la carta d'inchioſtro. *literis ſchartam fœdare*.

Scorbiccherare, ſcriver male. *inconcinne ſcribere*.

Scorbio, macchia d'inchioſtro. *litura*.

Scorciare, ſcortare. *minuo*, *is*, *brevio*. Scorcio, veder in iſcorcio. *oblique cerno*.

Scorciatoia, via più corta. *viæ compendium*.

Scordamento, dimenticanza. *oblivio*.

Scordante. *diſcordans*, *diſcrepans*.

Scordanza, dimenticanza. *oblivio*. Diverſità di opinione. *diſcrepantia*, *diſſenſio*.

Scordere, tor la conſonanza. *diſſoni reddo*. Diſſonare, *diſſono*, *diſcordo*. Dimenticarſi. *obliviſcor*, *oblivione capi*, *memoriam amittere*. Affatto. *prorſus obliviſci*, *memoriam omnem amittere*. Volontariamente. *oblivioni dare*, *memoriam deponere*, *ex memoria deponere*, *memoriam abjicere*, *oblivione delere*, *obruere*, *contere*. Scordarſi di coſa imparata. *dedisco*, *is*.

Scordato. *oblitus*, *a*, *um*, *immemor*.

Scordevole. *obliviſcus*, *immemor*.

Scoreggia, ſtriſcia di cuoio. *ſcutica*, *lorum*.

Scoreggiare, percuotere colla ſcoreggio. *ſcutica cado*, *loris cado*.

Scoreggiata. *ſcuticæ ictus*, *lori ictus*.

Scorgere, eodere, *cerno*, *perſpicio*. Fare la ſcorta. *duco*, *præeo*. Scorgere la voce, diſtinguere. *diſcernere*. Farſi ſcorgere un triſto. *ſe improbum oſtendere*. Farſi ſcorgere aſſolutamente, farſi burlare. *ſe irridendum præbere*.

Scorio. *ſcoria*, *excrementum*.

Scorlare, o crollare. *quaſſo*, *as*, *quatio*.

Scorlato. *quaſſatus*, *a*, *um*, *commotus*.

Scornare, rompere le corna. *cornua frangere*. Per fare ſcorno. *facere contumeliam alicui*, *traducere*.

Scornato, ſenza corna. *cornibus mutilus*. Per affrontato. *dedecoratus*, *affectus dedecore*, *pudore*, *ignominia*. Reſtar ſcornato. *ignominia affici*. Scorno, vergogna. *probrum*, *dedecus*, *infamia*, *ignominia*.

Scorocciarſi. *iraſcor*, *eris*, *ſuccenſeo*, *re*.

Scorpione, animale. *ſcorpio*, *onis*, *ſcorpius*, *ii*.

Scorpione, ſegno celeſte. *ſcorpius*, *ii*.

Scorreggiata, ſferza. *lorum*. Scorreggiata, o frullata. *verber*, *eris*.

Scorrere, andar ſcorrendo. *diſcurro*, *percurro*, *excurro*, *illabor*. Scorrere, o fuggire dalle mani. *elabor*, *eris*. Scorrere, leggere. *librum percurrere*. Scorrere, colare. *fluo*, *is*, *influo*, *defluo*. Di mezzo. *interfluo*. Da più banda. *diffluo*. Intorno, *circumfluo*. Vicino. *præterfluo*. Scorrere, dar una ſcorſa. *excurro*, *is*.

Scorreria, lo ſcorrere de' ſoldati depredando. *excurſio*, *incurſio*, *excurſus*, *impreſſio*. Far ſcorreria. *incurſo*, *as*, *excurſionem facere*. Eſſere il paeſe danneggiato per ſcorrerie de' nemici. *hoſtium decurſionibus regionem vaſtari*, *loca diripi*, *excurrere hoſtes*, & *loca diripere*, *incurrere hoſtes in regionem*, *eamque expenſis exhaurire*.

Scorrettamente. *corrupte*.

Scorretto, non corretto. *mendoſus*, *depravatus*, *incorrectus*. Scorretto di coſtumi. *immodeſtus*, *pravus*.

Scorrezione. *erratum*, *i*, *mendum*.

Scorridore, ſoldato, che ſcorre. *excurſor*.

Scorſa, ſcorrimento. *fluxus*, *effluxus*, *excurſio*.

Scorſo, aggett. uſcito di regola. *vitiatus*, *corruptus*. ſuſt. fallo. *erratum*, *lapſus*, *licentia*. Scorſo di lingua. *lapſus linguæ*.

Scorta, guida. *dux*, *ducis*. Sicurezza. *præſidium*.

Scortare, abbreviare. *decurtare*. Scortare la viſta. *hebetare aciem oculorum*.

Scortare, accompagnare per ſicurezza. *præſidio eſſe*, *tueri*, *ducere*.

Scortature di ſtrada. *compendium viæ*.

Scorteſe. *inhumanus*, *illiberalis*, *inofficioſus*, *inurbanus*.

Scorteſemente, ſenza corteſia. *inhumane*, *inhumaniter*, *illiberaliter*, *inurbane*.

Scorteſia. *inhumanitas*, *illiberalitas*, *inurbanitas*.

Scorticare, levar la pelle. *glubo*, *deglubo*, *corium*, *vel pellem*, *vel tergus detrahere*, *demere*, *adimere*, *eripere*, *diripere*, *pelle*, *ſuo*, *corio reo*, *ſpoliare*. Scorticato. *decoriatus*. Scorticamento. *pellis ademptio*, *vel detractio*, *decorticatio*.

Scorticature. *attritus*, *us*, *exulceratio*.

Scorza, corteccia. cortex, icis. Scorza groſſa, ed eſterna degli alberi. cortex. Scorza ſottile, e interna degli alberi. liber, bri. Scorza di caſtagna. caſtaneæ corium. Di ceraſa. ceraſi cutis. Di fico. fici cutis. Di ghianda. glandis cruſta. Dell' uva. uvæ cutis. Scorza groſſa di granato. mali Punici corium. Scorza ſottile di granato. Punici mali membrana. Scorza tenera, e verde della noce. calyx pulvinatus, culeolum, i. Scorze di erba. ſiliqua, æ, folliculus, i. Scorze, o guſcio d'ovi. ovorum putamina. Scorza de ſerpe. vernatio, onis, ſenectus.

Scortamento. decorticatio, detractio corticis.

Scorzare, levar le ſcorze. delibro, decortico, corticem detrahere.

Scorzetta. corticula.

Scorzoſo, pieno di ſcorze. corticoſus, a, um.

Scoſceſo. præruptus, præceps, arduus.

Scoſſare, ſcuotere. excutio, concutio.

Scoſſatore, tamiſo da farina. cribrum excuſſorium.

Scoſſa, o concuſſione. concuſſus, us, conquaſſatio.

Scoſſa, o riſcoſſione di danari. exactio pecuniæ.

Scoſſo, liberato. liberatus, a, um. Smoſſo. concuſſus, excuſſus.

Scoſtare, diſcoſtare. amoveo, es, removeo, ſemoveo.

Scoſtarſi, tirarſi da parte. recedo, is. Scoſtarſi un poco. concedere paululum.

Scoſtato. amotus, ſemotus.

Scoſtumatamente. ruſtice, inurbane, licenter.

Scoſtumato, e diſcoſtumato. inurbanus, male moratus.

Scoſtume, ſcoſtumatezza. malus mos, immodeſtia, nimia licentia.

Scotimento. concuſſus, us, motus, tremor.

Scotitore. concuſſor.

Scotola, ſtrumento di legno da ſcuotere il lino. ſpathula, æ.

Scotolare, batter il lino. tundo, ſpathulo excutio.

Scottare. comburo, is, exuro, uſtulo.

Scottato. combuſtus, aduſtus.

Scottatura. combuſtio, aduſtio, exuſtio.

Scotto, è il mangiar, che ſi fa all'oſterie. cœna. Per pagamento. cœnæ pretium.

Scovolo da nettare i panni. ſcopa, ſcopula, penicillus.

Scovrire. V. Scoprire. detego.

Scozzare, domare le beſtie. domo, cicuro. Per dirozzare. informo.

Scozzonato. domitus. Per avveduto. cautus, verſutus.

Scranne, ſedie. ſcamnum, i.

Scredente. incredulus.

Scredere. non credo.

Screditare. nomen, famam imminuo, alicui detraho, infamo.

Screditato. male exiſtimatio.

Screpolare, fenderſi. feriſco, rimas agere, dehiſcere, diffindo.

Screpolato. diffiſſus, rimoſus.

Screpolatura, crepatura. fiſſura, rima.

Screcchiolare, far quello ſtrepito, che rende legno, o vetro nel romperſi. crepitare.

Scriccio, e Scricciolo, ſorta di piccioliſſimo uccello. regaviolus.

Scriciolo, Schirato. ſciurus.

Scrignetto. parvum ſcrinium, capſula.

Scrigno, gobba. gibba.

Scrigno, luogo da ſcritture. ec. ſcrinium, ii.

Scriminale, ago da acconciar e capelli. diſcerniculum, i, acus crinalis.

Scritto, agget. ſcriptus, a, um. Di propria mano. chirographus, authographus. Scritto, ſoſt. V. ſcrittura. ſcriptum.

Scrittoio, ſtanze per uſo di ſcrivere, e conſervar ſcritture. zotheculæ ſcriptoria.

Scrittore, ſcrivano. ſcriptor, librarius, ii, ſcriba, æ. Per compoſitore. ſcriptor, auctor. Scrittore di breviatore. notarius, ii.

Scrittorio. archivum, tabularium.

Scrittura, ſcritto. ſcriptum, i, ſcriptio, onis. Di propria mano, o pugno. chirographum, i. Falſa. chirographum falſum, tabula corrupta. Scritture ſigillate. tabulæ obſignatæ. La Sacra Scrittura. ſacræ litteræ, ſacri libri, ſacra volumina, ſcriptum Dei verbum.

Scrivere. ſcribo, is. Speſſo. ſcriptito, as. In mezzo. interſcribo. Greco, o in Greco. Græce ſcribere. Con abbreviazione. per compendiariam notam ſcribere. In cifra, o per cifere. per notas ſcribere. In un tratto, o alla ſprovviſta. ſubito ſcribere. Con gran fretta. raptim ſcribere. Più diligentemente. ſcribere accuratius. Senza adulazione. ſcribere ſine aſſentatione. Innanzi giorno. ſcribere ante lucem. Con preſtezza. ſcribere cum properatione, celeriter. Con riſpetto. ſcribere cum verecundia. Inconſideratamente. ſcribere temere, leviter. Scrivere una lettera ad alcuno. ſcribere, aut mittere litteras, dare litteras ad aliquem. Scrivere lettere ad alcuno di ſua mano. mittere ad aliquem litteras ſua manu ſcriptas. Scrivere lettere ad un medeſimo tenore. dare litteras eodem exemplo ad aliquem, mittere epiſtolas iiſdem verbis. Ti ſcrivo di raro. infrequentes in officio ſcribendi, rarius a te litteras accipio, minus ſæpe ad me ſcribis, uſitatum litterarum abs te requiras, calamo parcis, vellem crebrius ad me ſcriberes.

Scroccare, fare che che ſia alle ſpeſe altrui. emungere alios, paraſitari.

Scrocco, lo ſcroccare. paraſitatio.

Scrocco, ſcroccone. paraſitus.

Scroccone, che va ſcroccando. aſymbolus, i, paraſitus, i.

Scrofa, ſcroffa, porca. ſcrofa, æ, porca, æ, ſus, is.

Scrofola, infermità della gola. ſtruma, æ. Scrofoloſo. ſtrumoſus.

Scrollare. excutio, concutio, quatio.

Scrollo, ſcrollamento. quaſſatio, agitatio, concuſſio.

Scroſciare, ſcricchiolare. crepito.

Scroſcio, romor d'acqua, che bolle, o ſimili. murmur, ſtrepitus, crepitus.

Scroſtare. cruſtam demere, detrahere, adimere, decorticare.

Scrupolo, e ſcrupulo. ſcrupulus, i, religio, onis. Farſi ſcrupoloſo. religioſum habere, religione impediri.

Scrupoloſo. religioſus, anxius, ſollicitus.

Scrupoloſamente. ſcrupuloſe, anxie.

Scrutinio, ricercamento. ſcrutinium, examen, ſcrutatio. Squittinio. comitia, orum.

Scucire. diſſuo. Scucirſi. diſſuor.

Scucito. diſſutus, a, um.

Scudella, o ſcodella. ſcutula, æ.

Scudellaio. figulus, i.

Scudiere, colui, che ſerve il cavalliere nel biſogno dell'arme. armiger, armifer. Per il coppiere. pincerna, æ, pocillator, ſervus a poculis.

Scudo, brocchiere, targa. ſcutum, clypeus.

Scudetto. ſcutulum. Scudo, moneta di cento bajocchi. centuſſis, is. Scudo d'oro. aureus, i, nummus aureus. Imbracciar lo ſcudo. lævam clypeo armare, ſiniſtram clypeo inſerere, vel inſertare.

Scuffia, o cuffia. reticulum, capitium, calantica.

Sculacciare. nates cædere.

Sculpire, ſcolpire. ſculpo, cælo.

Sculto. inſculptus, cælatus.

Scultore. cælator, ſculptor, ſculpter.

Scultura, arte. cælatura, ſculptura, ſculptura, ars cælandi. Scultura, opera. cælamen, cælamen.

Scuotere, sbattere. excutio, is, quatefacio, is.

Scuotere, riſcuotere un pegno. repignero.

Scurare, oſcurare. obſcuro.

Scure, o ſcura, accetta. ſecuris, is.

Scurezza, ſcurazione, ſcurità. obſcuratio, obſcuritas.

Scuro, ſenza lume. obſcurus, opacus, ater. Per malagevole. difficilis. Per ignoto. ignobilis.

Scurrilità. ſcurrilitas, tis.

Scuſa, e iſcuſa. excuſatio, purgatio, cauſa. Accettare la ſcuſa. excuſationem accipere, probare. Con iſcuſa. excuſate.

Scuſabile, che ſi può ſcuſar. excuſabilis, le.

Scuſare, e iſcuſare. excuſo, purgo, excuſationem afferre, excuſatione uti. Scuſarſi con la malattia. valetudinem cauſari. Deſidero, che mi ſcuſiate. tibi me excuſatum volo. Scuſarſi con alcuno. purgare ſe alicui.

Scuſazione. excuſatio.

Scuſſo, privo, quaſi ſcoſſo. excuſſus, exſus.

Sdebitare. ære alieno aliquem liberare, eximere.

Sdebitarſi. ære alieno exire, æs alienum ſolvere, ære alieno ſe liberare, vel eximere.

Sdegnante. indignans, indignabundus, contemnens, dedignans.

Sdegnare, indignor, aris, indignus, moleſte, ægre ferre. Far ſdegnare, iracundiam movere, excitare ad iracundiam.

Sdegnarſi, val adirarſi. iraſcor, eris, ſtomachor, ſuccenſeo. Sdegnarſi, cioè non degnarſi. gravor, aris, dedignor.

Sdegnato. iratus, ira incenſus, vel inflammatus, indignatus.

Sdegno, ſdegnoſità, diſdegno. indignatio, ira, iracundia.

Sdegnoſamente. iracunde, indignanter.

Sdegnoſo, diſdegnoſo. iracundus, indignabundus.

Sdentare, rompere, o cavar i denti. edento, as, dentes eximo.

Sdentato, ſanza denti. edentulus, edentatus.

Sdicevole, diſdicevole. dedecens, indecorus.

Sdimenticanza. oblivium.

Sdimenticare. obliviſcor, eris.

Sdimentico. immemor, obliviosus.

Sdoppiare, ſcempiare. reſolvere.

Sdormentare, deſtare. expergefacio, excito.

Sdormentarſi. expergiſcor.

Sdormentato. a ſomno excitatus, expergefactus.

Sdoſſare, levar di doſſo. levare.

Sdraiarſi, porſi a giacere. ſternere ſe.

Sdraiato. ſtratus.

Sdrucciolare, sbriſciare. labor, prolabor, delabor. Sdrucciolevolo. lubricus, præceps. Sdrucciolamento. lapſus, us.

Sdrucire, o iſdruſcire. diſſuo, ſuis.

Sdrucito, iſdruſcito. diſſutus, lacer, tritus, attritus.

Se, loro, pron. ſui, ſibi, ſe. Da ſe. per ſe.

Se, congiunzione. ſi. Se di qualche luogo. ſicunde. Se in qualche luogo. ſicubi. Se alcuno. ſiquis, ſiqua, ſi quod. Se alcuna coſa. ſi quid. Se alcun'altro. ſi quis alius. Se qualche volta. ſi quando. Se bene. etſi, tametſi, quanquam, quamvis, licet. Se non. ni, niſi. Se non che. niſi quod. Se però. ſi modo, niſi ſi. Se però non. niſi vero.

Se, congiunzion dubitative. num, an, utrum.

Secare, troncare. ſecare.

Secca di mare. brevia, ium.

Seccabile, atto a ſeccarſi. ſiccabilis.

Seccaggine, ſecchezza. ariditas, ſiccitas. Per noja, moleſtia. importunitas, moleſtia.

Seccagna. V. Secca.

Seccamento, ſecchezza. ſiccitas.

Seccamente. ſicce.

Seccare, ſeiugare. ſicco, as, torreo, es, torrefacio, is, aridum facere. Al fumo, fumo ſiccare. Al Sole, inſolo, as, ſiccare in Sole. All'ombra, ſiccare, exſiccare in umbra.

Seccarſi. areo, areſco, inareſco, torreſco. Affatto, exareſco, peraresco.

Seccato, aggettivo. exſiccatus, aridus. Seccato al Sole. inſolatus.

Seccatoja, o Seccatojo, luogo da ſeccar qualche coſa. nubilarium, area.

Secche di mare. brevia, ium.

Seccherecio, ſoſt. ſiccità. ſiccitas.

Seccherecio, addiett. quaſi ſecco. ſemiſiccus.

Seccheria, coſa da nulla, e nojoſa. res futilis, nugæ moleſtæ.

Secchezza, ſeccura. ſiccitas, atis.

Secchia. ſitula. V. ſecchio. Secchie da mungere il latte. mulctra, æ. Secchia, zangola da farvi il ſuo biſogno. ſcaphium, ii. Secchia da cavar acqua. hydria, æ.

Secchiero, ſcala da tenervi i ſecchi. armarium, colluviarium.

Secchio, vaſo di rame per cavar acqua. urna, ſitula, hydria.

Secco, aſciutto. ſiccus, aridus. Secco, non graſſo. gracilis, & io.

Secento, ſeicento. ſexcenti.

Seco, con lui. ſecum. Seco, tra ſe, tra loro, inter ſe.

Secolare, di ſecolo. ſæcularis, profanus.

Secolareſco. profanus.

Secolo, età, tempo. ſæculum, li.

Seconda, e ſecondine, membrana. ſecundæ, arum.

Secondare, ſeguitare. ſecundo, as, obſecundo, obſequor. Secondare, per proſperare. fortuno, as, ſecundo.

Secondariamente. ſecundo, deinde.

Secondario. ſecundarius.

Secondo, nome. ſecundus. Secondo genito, ſecundo genitus, ſecunda parte genitus.

Secondo, felice, proſpero. felix, ſecundus.

Secondo, prep. ſecundum, juxta, ex, pro. Secondo il ſuo deſiderio, ex ſententia, ad votum, ut lubet. Secondo il tempo, pro tempore.

Secondo, avv. conforme. quemadmodum. Secondo ho potuto comprendere, quantum conjicere licuit, Ut potui conjectura aſſequi.

Secondochè. prout, ſicut.

Secreta. cloaca, latrina.

Secretario, ſegretario. ab epiſtolis.

Secretamente, ſegretamente. clam, ſecreto.

Securanza. ſecuritas, atis.

Securare. ſecurum reddo.

Secure, accetta. ſecuris, is.

Securamente, e ſecuro, V. ſicuramente, e ſicuro. tutus.

Sedere. ſedo. Sedato, ſedatus.

Sede. ſedes, ſella.

Sedici, numero. ſexdecim, ſedecim. Sedici volte, ſexdecies. A ſedeci, e ſedeci, ſexdeni.

Sedere, ſedeo, es. In ſedia, ſella ſedere, in ſella ſedere. Inſieme, conſideo. Sopra, ſuperſedeo, inſideo. Sotto, ſubſideo. Aſſai, o lungo tempo, perſedeo. In qualche luogo, inſideo. Vicino, aſſideo. A man deſtra, o ſiniſtra, ad dexteram, vel ſiniſtram ſedere. Ozioſamente, deſideo. Speſſo, ſeſſito, as. A tavola, accumbo, diſcumbo. Sopra qualche coſa, inſideo. Porſi a ſedere, aſſide, is. Rimetterſi a ſedere. reſido, is.

Sedia, ſeggio, ſede. ſedes, ſedile, ſella, cathedra. Baſſa, ſedile humile, ſubſellium. Da poggio, ſella ad reclinandum. Da camera, ſella familiaris. Regale, ſolium, thronus. Portatile, ſella geſtatoria. Da carrozza, ſella curulis. Da poſta, ciſium. Da nolo. rheda meritoria. Sedia vacante. interregnum.

Sedicesimo. ſextus decimus.

Sedile. ſedile, is.

Seditore. ſeſſor, oris.

Sedizione. ſeditio, onis.

Sedizioſamente. ſeditioſe.

Sedizioſo. ſeditioſus, a, um.

Sedurre, ingannare. ſeduco, in fraudem induco.

Seduttore. deceptor.

Seduzione. ſeductio, deceptio.

Sega, ſerra, æ. A modo di ſega, ſerratus.

Segala, biada. ſecale, lis.

Segabile. ſectilis, e.

Segaligno, adoſto, magro. gracilis.

Segamento, ſectio, onis.

Segare. ſeco, as, ſerra diſcindere. Segato, ſectus, reſectus. Segatore, ſector. Di fieno, fœniſex, icis. Segatura. ſcobs, bis.

Segeſta, Dea delle biade. Segeſta, æ.

Segette. ſedecula, æ, ſella geſtatoria.

Seggio, luogo da ſedere, ſedile, ſedes, ſella.

Segetta. ſerrula, æ.

Segnacolo, ſignum, ſignaculum, li.

Segnalare. clarum reddo, illuſtro, celebrem reddo.

Segnale, ſegno. ſignum, nota.

Segnalato. egregius, inſignis, eximius. Segnalatamente, potiſſimum, præcipue. Far ſegnalato. inſignie, inſignem facere.

Segnare, ſigno, noto. Segnare con ferro caldo. inuro, ris.

Segna-

Digitized by Google

Segnato. *ſignatus, inſcriptus, notatus, impreſſus.*

Segni da far conti. *æra, orum.*

Segno, dimoſtrazione. *ſignum, indicium, omen, argumentum.* Segno celeſte. *ſidus, eris.* Segno, che dimoſtra le ore. *gnomon, index.* Segno della percoſſa. *vibex, icis.* Segno della ferita. *cicatrix.* Segno, per il termine, dove ſi tira. *ſcopus, pi.* Segno di fuoco. *ſtigma, tis.* Dar ſegno. *ſignum, vel ſignificationem dare.* Tener uno a ſegno. *in officio quempiam continere.* Tener molto a ſegno. *arcte, contentoque habere.* In ſegno, per ſegno. *in argumentum.* Al ſegno. *ad ſignum.*

Segregare. *ſegrego, ſeparo.*

Segreta, luogo ſecreto. *locus ſecretus, ſecretum.* Prigione. *carcer ſecretus.*

Segretamente. *ſecreto, clam, arcano, abdite.*

Segretario. *a libellis, ab epiſtolis, epiſtolarum magiſter, ab officiis.*

Segretezza. *fid. lites, fides.*

Segreto, ſoſtantivo. *arcanum, ni.* Segreto, aggettivo. *abditus, arcanus, occultus.* Tenere ſegreto qualche coſa. *aliquid operire, tacere.*

Seguace. *ſequax, ſectator.*

Seguente, chi ſeguita. *ſequens, entis.* Il di ſeguente. *poſtridie.*

Seguire, o ſeguitare. *ſequor, eris, ſector, aris.* A dietro. *inſequor.* Avidamente. *conſector.* Di fatto. *conſequor.* La parte d'alcuno. *ſequi partes alicujus.* Seguita che. *congruens eſt, ut, ſequitur, ut.* Seguita pure. *perge porro.* Seguitare, o durare. *permaneo, perſto.* Seguitar, o tirar innanzi l'occaſione. *occaſionem urgere.* Seguitar a negare. *pernego.* Seguitar i ſtudj. *ſtudia proſequi.*

Seguitare. V. Seguire.

Seguitamente. *junctim, indeſinenter.*

Seguito, ſeguitamento d'uomini. *caterva, comitatus.* Per proſeguimento. *progreſſus, us.*

Segurtà, piaggeria. *cautio, fidejuſſio.*

Segurtà, colui, che fa la ſegurtà. *præs, ædis, vas, dis.*

Sei, numero indeclinabile, *ſex.* Sei volte. *ſexies.* A ſei, a ſei. *ſeni.*

Seicento, numero. *ſexcenti, vel ſexies centum.* Seicento volte, *ſexcenties, vel ſexies centies.* A ſeicento, a ſeicento, *ſexcenteni, ſexies centeni.*

Selce, o ſelice, pietra dura. *ſilex, icis.* Selciare. *ſilice ſternere.* Selciato, o ſeliciato. *ſilice ſtratus, delapidatus.* Selciata, laſtrico di ſelce. *ſtructura ſilicea.*

Sella, che ſi pone ſopra il cavallo. *ephippium.* Sellare, por la ſella al cavallo. *ſterno, is, ephippium impono.* Sellato. *ephippiatus, inſtratus.*

Sellajo, maeſtro, che fa ſelle. *ephippiorum faber.*

Selva. *ſylva, ſaltus, nemus.* Selva picciola. *ſylvula.* Da tagliare. *ſylva cædua.* Che non ſi taglia. *ſylva incædua.* Serrata attorno, *circumſepta.* Di ghiande. *ſylva glandaria.* Di caſtagne. *caſtanetum, ti.* Da paſcolare. *ſylva paſcua, ſaltus, us.* Chi abita in ſelva. *ſylvicola.* Pieno di ſelve, ſelvoſo. *ſylveſter.*

Selvaggio, ſalvatico. *ſylveſter, ſylvaticus, agreſtis, ferus.*

Sembiante, ſoſt. per aſpetto, ciera. *aſpectus, vultus, facies.* Per apparenza, ſimilitudine. *ſpecies, forma, imago.* Per ſegno, dimoſtrazione, far ſembiante. *fingo, ſimulo.*

Sembiante, agget. *ſimilis.*

Sembianza, faccia. *vultus, aſpectus.* Per finzione. *fictio.* Per ſimiglianza. *ſimilitudo.*

Sembrare, parere. *videor, appareo.*

Seme, o ſemente. *ſemen, inis, ſementis, is.* Come averai gettato la ſemenza, così raccoglierai. *ut ſementem feceris, ita & metes.*

Sementare, ſeminare. *ſero, ſemino.*

Semenza, a ſemente. *ſemen.* Far ſemenza. *ſemence, as.* Da ſemenza. *ſeminalis.*

Semenzajo, ſeminario, luogo, dove ſi ſemina. *ſeminarium.*

Sementire, far ſeme, produr ſeme. *ſemen proferre, producere, ſementare, abire in ſemen.*

Semicircolare. *ſemicircularis, e.*

Semicircolo, e mezzo cerchio. *ſemicirculus, i.*

Semideo, eroe, uomo ſegnalato. *heros, ois, ſemideus, i.*

Semidiametro. *diametri dimidium.*

Semidotto. *ſemidoctus.*

Semilunare, che ha figura di mezza luna. *arquatus, curvus.*

Semila, ſei mille. *ſex millia.*

Seminamento, ſeminatura, ſeminazione. *ſeminatio, ſatio.*

Seminare, ſpargere il ſeme in terra. *ſemino, as, ſero, is, ſementem facere, ſemen injicere.* Buono da ſeminare. *ſativus, a, um.* Che non ſi ſemina. *non ſativus.* Seminar appreſſo. *adſero.* Seminar fra le altre coſe. *interſero.*

Seminario, ſemenzajo. *ſeminarium.* Luogo dove ſi tengono in educazione i fanciulli. *ſeminarium, palæſtra, ſchola.*

Seminato, agget. *ſatus, conſitus, conſperſus.* Uſcir di ſeminato, partirſi dal dovere. *deliro, as.*

Seminatore, colui, che ſemina. *ſator, oris, ſeminator, oris.* Da ſeminatore. *ſatorius.*

Semituono, mezzo tuono. *hemitonium, ii.*

Semivivo. *ſemivivus, ſemianimis.*

Semola, cruſca. *furfur, ris.*

Semolino, picciol ſeme. *parvum ſemen.*

Sempiterno, perpetuo. *æternus, ſempiternus, perpetuus.*

Sempiternare, far ſempiterno. *perpetuo, as, facere perpetuum, æterno, as.*

Semplice, al contrario di doppio. *ſimplex, icis.* Semplice, cioè puro, *purus, a, um.* Semplice, o di poco cervello. *ſtultus, hebes, etis.* Semplice, ignorante. *ignarus, rudis, imperitus.*

Semplicemente. *ſimpliciter, pure.*

Sempliciotto. *valde ſimplex, fatuus.*

Sempliciſſimo. *valde ſimplex.*

Sempliciſta, chi conoſce la virtù delle erbe. *herbarius, ii.*

Semplicità. *ſimplicitas, atis, fatuitas, imperitia.*

Sempre, o ſempremai, o mai ſempre, d'ogni ora. *jugiter, aſſidue, ſemper.* Sempre che. *quotieſcunque.* Per ſempre. *in perpetuum, perpetuo.*

Sempreviva, erba. *ſedum, i, digitellus, ſempervivum, aizoon.*

Senape, e ſenapa erba. *ſinapi.* indecl. a *ſinapis, is.*

Senario, di ſei. *ſenarius.*

Senato, radunanza di Senatori. *Senatus, us.* Per il luogo. *Senatus, us, Curia, æ.* Radunare il Senato. *cogere Senatum.* Decreto del Senato. *Senatuſconſultum.*

Senatore. *Senator, Pater conſcriptus.* Di ſenatore. *Senatorius, a, um.*

Seneſteare, ſnodare. *lano, as.*

Senettù, e ſenettude, vecchiezza. *ſenectus, utis.*

Senile, coſa da vecchio. *ſenilis, & le.*

Senno, cervello. *ſanitas mentis.* Da ſenno, *ſerio.* Parlar da ſenno, *ſerio loqui.* Senno, prudenza. *conſilium, prudentia.* Uomo di gran ſenno. *magni vir conſilii.* Di poco ſenno. *ſocors, ordis.*

Seno, il grembo. *ſinus, gremium.*

Seno, per il golfo. *ſinus, us.*

Se non. *niſi.* Se non piglio errore. *niſi me animus fallit.* Se non che, eccetto che, *præter quam quod, niſi quod.*

Senſale, o ſenſaro. *proxeneta, pararius.*

Senſalario, ſenſeria, mercede del ſenſale. *proxeneticum, proxenetæ mercedes.*

Senſatamente, ſenſoſamente. *ſerio, prudenter.*

Senſato, prudente. *prudens, conſilii plenus.*

Senſazione, il ſentire. *ſenſus.*

Senſibile. *ſenſus movens, quod ſenſum movet, quod ſub ſenſum cadit, ſenſibilis, ſenſilis.*

Senſibilmente. *ſenſim.*

Senſitivo, iracondo. *promptus, proclivis, propenſus, pronus, facilis ad, vel in iram, iracundiam, excandeſcentiam, ſtomachum, ad iraſcendum, excandeſcendum.*

Senſitivo, chi ha ſenſo. *præditus ſenſibus, particeps, compos ſenſus, ſentiens.*

Senſo, e ſentimento, potenza dell'animo. *Senſus, us.*

Senſo, ſenſualità, appetito, parte animale, o inferiore dell'anima. *libido, concupiſcentia.*

Senſo, il ſentire. *ſenſus, us, ſenſum, i, ſententia, æ.*

Senſuale. *voluptarius, voluptuoſus, laſcivus.*

Senſualità carnale. *illecebræ, arum, titillationes voluptatum, concupiſcentia.*

Sentenza, e ſentenzia, deciſione di lite. *ſententia, judicium.* Condanna. *damnatio, pœna.* Detto breve, ed acuto. *dictum, dicterium.* Opinione. *opinio, ſententia.*

Sentenziare, giudicare, decretare. *ſententiam ferre, dicere, pronunciare, judicium pronunciare, decerno, præſcribo.* In favore di alcuno. *cauſam alicui adjudicare.* In disfavore di alcuno. *ab aliquo cauſam abjudicare.* A morte. *capitis damnare, morti addicere.*

Sentenzioſo. *gravis, ſapiens.*

Sentiero, calle, tram. *trames, ſemita, via.*

Sentimento, ſenſo. *ſenſus.* Per concetto. *ſententia.*

Sentina, luogo della nave. *ſentina, æ.*

Sentinella, chi fa la guardia. *ſpeculator, excubitor, vigil.* Sentinella, guardia, che ſi fa dalle ſoldati. *vigiliæ, arum, excubiæ, arum.* Far la ſentinella. *excubo, as.*

Sentire. *ſentio, is, ſenſibus percipere.* Per udire. *audio.* Bene. *liquido, clare audire.* Sentire affanno. *trahere ex re aliqua moleſtiam.* Sentir un medeſimo dolore. *affici pari moleſtia.*

Sentore, odore. *odor.* Indizio. *rumor, indicium.*

Senza. *ſine, abſque.* Senza altro, ſenza fallo, ſenza dubbio. *ſine controverſia, procul dubio, indubitate, haud dubie.* Senza penſarvi. *ex tempore.* Senza mia ſaputa. *me inſciente, inſcio, ignaro.* Senza ſentirſene. *citra ſenſum.* Senza ſcomodo, o travaglio. *citra incommodum.* Senza ſaziarſi, *nulla ſatietate, citra ſatietatem.* Senz'arme. *inermis, & me.* Senza burla. *extra jocum.* Senza coſto, o pagamento. *gratis, gratuito.* Senza dimora. *abſque mora, & nulla interpoſita mora.* Senza difeſa. *indicta cauſa.* Senza paragone. *facile princeps.* Senza pena. *impune.* Senza lavarſi le mani. *illotis manibus.*

Senzachè, oltrechè. *præterquamquod.*

Senzapiù, ſolamente. *ſolum, duntaxat.* Per dapo. *exinde.*

Separabile. *ſeparabilis, dividuus.*

Separamento, ſeparazione. *ſeparatio, diſſolutio, diviſio.*

Separare, ſpartire. *diſcerno, ſecerno, ſeparo, ſegrego, disjungo, ſejungo.*

Separatamente. *diſcrete, ſeparatim, ſeorſum.*

Separato. *ſeparatus, ſegregatus, ſejunctus, disjunctus, diſcretus.* Non ſeparato, *indiſcretus.*

Separazione. *ſeparatio.*

Sepolcrale, e ſepulcrale. *ſepulcralis, e.*

Sepolcro, ſepoltura, avello. *ſepulcrum, ſepultura, tumulus.*

Sepolto, ſeppellito. *ſepultus, humatus.*

Sepoltura, ſepolcro. *ſepultura.*

Seppellire, ſotterrare. *humo, ſepelio, tumulo.*

Seppellito. *humatus, tumulatus, ſepultus.*

Seppia, peſce. *ſepia.*

Se pure. *ſi quidem.* Se pur una volta. *ſi quando.* Se qualche volta. *ſi quando.*

Sequela, e ſequela. *ſequela, æ.*

Sequeſtrare. *obſigno, as, ſequeſtro, as, ſeparo.* Metter in ſequeſtro, *ſequeſtro deponere.* Sequeſtro, colui, appreſſo il quale è depoſta la coſa, che è in lite, *ſequeſter, tris, tre, vel ſequeſtris, & tre, vel ſequeſter, tra, um.*

Sequeſtrato, ſeparato. *ſegregatus, ſeparatus.*

Sera. *veſper, eris, veſperus, i, veſpera, æ, tempus veſpertinum.* La ſera, in tempo di ſera, *veſpera, veſpere, veſperi, tempore veſpertino, horis veſpertinis.* Di ſera, *veſpertinus.* Farſi ſera, *adveſperaſcit, nox advenit.* Queſta ſera, *hodie veſpere.* Jeri ſera, *heri veſperi.* Domani da ſera, *cras veſperi.* Il dì innanzi a ſera, la ſera innanzi, *pridie veſpere.* Su la ſera, *ſub veſperum, vel veſperam.* La ſera molto tardi, o molto di ſera, *ſeriſſime.* L'altra ſera, *nudius tertius veſperi.* Poſdomane a ſera, *perendie veſperi.*

Serafino. *Seraphim.*

Serbare, e ſervare. *cuſtodio, ſervo, conſervo.*

Sere, lo ſteſſo, che Sire, Signore. *Dominus, herus.*

Serena, o Sirena. *ſiren, is.*

Serenare, far ſereno. *ſereno, as, ſerenum inducere.*

Serenata, ſereno. *ſerenum, ſudum.*

Serenità. *ſerenitas, atis, ſudum.*

Sereno, ſuſt. chiarezza. *ſerenum.* Aria ſcoperta, *ſudum.*

Sereno, addiet. chiaro. *ſerenus, tranquillus.*

Sergente, miniſtro. *miniſter, accenſus, ſervus, lictor.*

Seriamente, ſerioſamente. *ſerio, graviter.*

Serico, di ſeta. *ſericus.*

Serietà. *ſerietas, atis.*

Serio, ſerioſo. *gravis, ſerius.*

Sermollino, e ſerpollo, herba. *ſerpyllum, li.*

Sermone, il parlare. *ſermo, onis.*

Sermoneggiare, e ſermonare. *concionor, orationem habere.*

Serpe. *ſerpens, anguis, coluber, bri.*

Serpeggiamento. *flexus, us, meander, ri.*

Serpeggiante. *ſerpens flexuoſus.*

Serpeggiare. *ſerpo, is.*

Serpente, ſerpe. *ſerpens, anguis.*

Serpenti diverſi. Serpe di mare, peſce. *ſerpens, caſis.* Serpe di boſco, *coluber, bri.* Aſpido, *aſpis, idis.* Baſiliſco, *baſiliſcus, ſci.* Biſcia bova, ſerpe, che tetta le vacche, *boa, æ.* Ceraſte, o ſerpa cornuta, *ceraſtes, æ.* Chelidro, *chelydrus, i.* Cherſidro, *cherſhydrus, i.* Serpe da acqua, e da terra. Crocodilo, *crocodilus, i.* Dipſa, *dipſas, dis.* Dragone, *draco, onis.* Hidra, *hydra, æ.* Luſerta, *lacerta, & lacertus.* Preſte, *preſter, tis.* Ramarro, *ſtellio, onis.* Salamandra, *ſalamandra, æ.* Serpe di due capi, *amphiſbæna, æ.*

Serpentello, ſerpe picciolo. *anguiculus, li, brevis coluber.*

Serpentino, pietra. *ophites, æ.*

Serpere. *ſerpo, is.*

Serpollo, herba. *ſerpyllum, li.*

Serra, ſega. *ſerra, æ.*

Serraglio, e ſerragli, chiuſura. *ſeptum, pti, conſeptum.*

Serrare, chiudere. *obſero, claudo, obſtruo, obturo.* A chiave, *obſero.* Inſieme, *concludo.* Intorno, *circumcludo.* In mezzo, *intercludo.* Dentro, *includo, intercludo, abſtrudo.* Di dentro, *intus obſerare.* Dentro a qualche coſa, o luogo, *vel cuppam, ſeu loco includere.* Fuora, *excludo.* Di fuora, *foris occludere.* Prima. *præcludo.* In diſparte, *ſecludo.* Ad uno la porta in faccia, *oſtium alicui claudere, obſerere, fores alicui occludere.* Con la ſtanga, *repagulo, aut veſte occludere.* Col chiaviſtello, *peſſulo occludere, obdere, peſſulum foribus obdere.* Una lettera, *claudere epiſtolam.* Il paſſo, *tranſitum claudere.* La ſtrada, *iter intercludere, obſepire, viam includere, obſepire.* Li paſſi per mare, *aditus, & exitus maritimos claudere.* Le botteghe, *occludere tabernas.* In prigione, *includere in cuſtodiam.* Gli uccelli in gabbia. *includere aves in caveam.* Serrarſi nel ſuo ſtudio, *abdere ſe in ſuam bibliothecam.*

Serrato, chiuſo, *clauſus, occluſus.* Mezzo ſerrato, *ſemiclauſus.* Tener ſerrato, *clauſum habere.*

Serratura, chiavatura, *ſera, æ.*

Serto, ghirlanda. *ſertum, corona.*

Serva. *ſerva, ancilla, famula, miniſtra.* Da ſerva, *ancillaris, & re.* Servetta, *ancillula.*

Servare, mantenere, conſervare. *ſervo, cuſtodio, conſervo.*

Servare la promeſſa. *ſtare promiſſis.*

Servatore, conſervatore. *ſervator, oris.*

Servente, cioè ſervo, o ſerva. *ſervus.*

Servigio, o ſervire, ſervitù. *ſervitus.* Per il negozio, *res, negotium.* Per il beneficio, o piacere, *officium, beneficium, meritum.* Io ti debbo ogni ſervigio, *omnia tibi ſtudia, omnia*

ſer-

praeſus tibi officia debeo.

Servile, coſa da ſervo. ſervilis, famularis.

Servilmente. ſerviliter.

Servire, eſſere in ſervitù. ſervio, deſervio, ſervitutem ſervire, eſſe in ſervitute, ſervitio ſubjici, ſervitutem pati, ſervitium ferre, ſervitio premi. Servire, o far ſervitù ad alcuno, ſervio, deſervio, inſervio, famulor, miniſtro, obſequium praeſtare, miniſterium exhibere, miniſtrum ſe praebere. Con diligenza, deſervio, ſedulo ſervire. Mal volentieri, aegre ſervitutem pati. In luogo di alcuna coſa, alicujus vicem praebere, vel praeſtare, pro aliquo eſſe. Servire a Dio, Deo ſe dicare, addicere, totum tradere, ad Deum unum ſe conferre, omnia ſtudia in Deo figere. La Meſſa, Sacerdoti inſervire, Sacerdoti ſacra operanti miniſtrare. Servirſi male, abutor, perverſe, vel male uti. Servirſi d' un' amico in tutte le coſe, uti ad omnia aliquo, uti opera alicujus in omnibus. Servir in Corte, ſectari aulicam vitam. Atto a ſervire, ſervitii capax, ſervitio habilis.

Servitore, e ſervidore, o ſervo. ſervus, famulus, puer. Perpetuo, perennis ſervus. Dell' eſercito, calo, onis. Di ſtalla, ſtabularius, ii. Da lettica, lecticarius, ii. Che ſi manda qua, e là, emiſſarius, ii. Portinaro, oſtiarius, ii. Che va innanzi alla padrone, anteambulo, onis. Che accompagna il padrone, pediſſequus, i, aſſecla, ae. Che guarda la ſcala, ſervus a ſcalis. Staffiero, ſervus a pedibus. Guardaroba, veſtiſpicus, ci. Cameriero, ſervus a cubiculo, & cubicularius, ii. Pubblico, del comune, ſervus publicus. Da poco, o vile, mediaſtinus, i. Poltrone, verbero, onis, flagro, onis, & maſtigia, ae. Nato in caſa, verna, ae.

Serviziale, argomento, criſtero. clyſter, eris, clyſterium, ii. Far un ſerviziale ad alcuno. clyſterem alicui ingerere, injicere, clyſtere aliquem purgare.

Servitrice, ſerviente. ancilla, ae, pediſſequa, famula.

Servitù. ſervitus, utis, ſervitium, miniſterium, famulatus. Di Dio, Dei obſequium. Uſcir di ſervitù, ſervitutem exuere.

Servo. V. ſervitore. Eſſer ſervo di perſona pubblica, ſervitutem publicam ſervire. Da ſervo, ſervilis, & le.

Seſſanta, numero indeclinabile. ſexaginta. Seſſanta mila, ſexaginta millia. Seſſanta milioni, ſexcenties centena millia. Seſſanta volte, ſexagies. A ſeſſanta a ſeſſanta, ſexageni, ae, a. Seſſo, cioè maſchio, o femina. ſexus, us.

Seſta, e ſeſte, ſeſto, compaſſo, circinus.

Seſtare, aggiuſtare. librare, aequare.

Se ſteſſo, e ſe ſteſſa. ipſemet, ipſamet, ſeipſum, ſe ipſam.

Seſtile. ſextilis, e.

Seſto, nome numerale. ſextus, a, um. La ſeſta volta. ſextum, ſexte.

Seſto, ſuſt. ordine. ordo, menſura. Trovar ſeſto, modum invenio.

Seſtodecimo, nome numerale. ſextus decimus.

Seta, e ſeda. ſericum, ci. Di ſeta, ſericus, a, um. Veſtito di ſeta, ſericatus, a, um. Mercante di ſeta, ſericarius, rii, ſericorum pannorum mercator, aut veſtitor.

Setaiuolo, mercante, o lavorator di ſeta. ſericarius.

Setaccio, tamiſo. incerniculum, li.

Sete, avidità, e voglia di bere. ſitis, is. Aver ſete, ſitio, is. Chi ha ſete, ſitibundus, a, um. Morte di ſete, ſiti enectus.

Setola di porco. ſeta, ae. Pieno di ſetole, ſetoſus, a, um. Setola di cavallo, ſeta equina.

Setolare, nettar colla ſetola. ſetis purgare.

Setta, banda, fazione. ſecta, ae, factio, onis.

Settanta, numero indeclinabile. ſeptuaginta. A ſettanta a ſettanta. ſeptuageni, ae, a.

Settanta volte. ſeptuagies.

Settario, ſeguace di ſetta. ſectae alicui addictus.

Sette, numero. ſeptem. A ſette a ſette, ſepteni, ae, a. Numero di ſette, ſeptenarius numerus.

Setteggiare, far ſetta. ſectam inire, factionem ducere.

Setteggiante, fazioſo. factioſus.

Settembre, meſe dell' anno. September, bris.

Settenario. ſeptenarius, a, um.

Settentrione, il carro, ſtelle. ſeptentrio, onis.

Settentrionale. ſeptentrionalis.

Settimana. hebdomas, adis, hebdomada, dae.

Settimo, nome numerale. ſeptimus. La ſettima volta. ſeptimum.

Settotraverſo, diabanme. ſeptem tranſverſum.

Settuagenario, che ha ſettanta anni. ſeptuaginta annos natus, ſeptuagenarius.

Severamente, rigoroſamente. ſevere, graviter.

Severità. ſeveritas, atis.

Severo. ſeverus, aſper, rigidus.

Sevo, o ſego, del quale ſi fanno le candele. ſevum, ſebum. Pieno di ſevo, ſevoſus. Di ſevo, ſebaceus.

Sezione, diviſione. ſectio.

Sezzaio, ſezzo, ultimo. ultimus, poſtremus.

Sfaccendato. otioſus, curis ſolutus.

Sfacciataggine, e sfacciatezza, impudentia, ae, inverecundia. Non ti reputi sfacciataggine il commettere ogni ſorte di peccati. Nulla tibi eſt ad facinus verecundia, Nullum tibi peccandi modum verecundia facit. Petras impudiciſſima.

Sfacciatamente. impudenter, inverecunde.

Sfacciatiſſimo. impudentiſſimus, impuriſſimus.

Sfacciato. impudens, inverecundus. Tu ſei sfacciato. Non te pudor retinet, verecundia ſinus manſit.

Sfacimento, rovina. demolitio, vaſtatio.

Sfamare. famem depellere, expellere, eximere.

Sfare, disfare. deleo, demolior, deſtruo.

Sfarinato. in pulverem reſolutus, friatus.

Sfarzo, oſtentazione, pompa. oſtentatio.

Sfaſciare. faſciis exuo, faſcias ſolvo.

Sfaſciume, moltitudine di molte coſe rotte, e ſcommeſſe. fragmina.

Sfaſtidiare, tor via il faſtidio. nauſeam demere.

Sfatto, disfatto. deſtructus.

Sfavellare. abloquor, eris.

Sfavillare, riſplendere. ſcintillare, micare.

Sfavorire, contrario di favorire. oppugnare.

Sfendere, dividere. ſcindo, conſcindo, diſcindo. Sfendere la terra con l' aratro. proſcindo.

Sfera, e ſpera. orbis, globus, ſphaera.

Sferico. globoſus.

Sferza, ſcine rotto di cavallo; e per metaf. veſti logore, ſtraccie. ſcruta.

Sferrare, liberare dal ferro. ferro ſolvere, ferrum adimere.

Sfervorato. tepidus.

Sferza, Staffile. ferula, ſcutica. Sferzare, ſcutica caedere, verberare.

Sferzata. ferulae ictus, plaga, verberatio.

Sferzato. ferula caeſus, verberatus.

Sfeſſo, ſpartito. ſciſſus, conſciſſus, fiſſus.

Sfettare. ſuſſuro, rumo.

Sfiatare. interſpiro, as, evaporo, exhalo. Sfiatarſi. delaſſare.

Sfibbiare. exfibulo, diffibulo.

Sfidare, provocare. provoco, laceſſo.

Sfidarſi, diffidarſi. diffido, is.

Sfidato, provocato. provocatus, a, um, laceſſitus.

Sfidatore, chi sfida. provocator, oris.

Sfiduciato, diffidente. diffidens.

Sfiguratezza. deformitas. Sfigurato, deformis, deformatus.

Sfilacci di tela per le ferite. linamenta.

Sfilare, diſfare lo sfilato. diſſuo, retexo, filum detraho. Uſcir dall' ordinanza. ordinem deſero, ex acie diſcedo, dilabor.

Sfilato. sbandato. palans, antis.

Sfinimento, ſvenimento. conſternatio, animi defectio, deliquium.

Sfiorare, levar il fiore. defloro, as.

Sfiorirſi, perdere il fiore. defloreſco, is.

Sfoderare, cavar dal fodero. evagino, vagina promo. Sfoderare la ſpada. nudo, vel ſtringo gladium.

Sfoderato. evaginatus, ſtrictus.

Sfogare. eſalare. evaporo, exhalo, efflo. mandar fuori, egero, effundo. Sfogar la collera. iram explere, ſatio.

Sfoggiare, veſtir ſontuoſamente. modum in veſtitu excedo, lautitiae ſtudere.

Sfoggio. luxus, in veſtitu delicia, lautitiae.

Sfoglia, lamina ſottile. folium, bractea, tenuiſſima lamina.

Sfogliare, levar le foglie. frondes, folia decerpo. Sfogliare la viti. pampino, as.

Sfogliamento delle viti. pampinatio, onis.

Sfoglio, peſce. ſolea, ae.

Sfogo, sfogamento. exitus, exhalatio. Per metaf. licentia.

Sfolgorare, riſplendere. fulgurare, coruſcare, micare.

Sforare, trapaſſare. tranſfigo, is, perfringo.

Sforacchiare. perforare.

Sforacchiato. perforatus.

Sformare, disfigurare. deformo, as.

Sformato. ſenza forma. deformatus, deformis.

Sfornare, cavar dal forno. furno educere.

Sfornire. orno, ſpolio. Sfornito. nudatus, ſpoliatus, imparatus.

Sfortunato, ſgraziato. infortunatus, infelix.

Sforzo, lo sforzarſi, forza, che ſi accreſce a qualche operazione. conatus, conamen, niſus. Sforzo d' animo, contentio animi. Di voce, contentio vocis. Di vita, contentio virium. Con sforzo, avverb. enixe, enixim.

Sforzare, aſtrignere. cogo, compello, vi cogere, vim afferre. Spello, coacto, as.

Sforzamento. lo sforzare. coactus, us, niſus, us.

Sforzarſi, fare sforzo. nitor, enitor, contendo, conitor, adnitor. All' incontro, obnitor. Grandemente, ſumma ope nitor.

Sforzatamente. invite, vi, per vim.

Sforzaticcio, alquanto sforzato. come lagrime sforzaticcie. non ſua ne expreſſa.

Sforzato. coactus, vi coactus.

Sforzo. conatus, niſus.

Sfracellare, o ſtracellare, ſtrangere. frango, contero, eliſo.

Sfrantumare, rompere minutamente. contero, comminuo.

Sfrattare, andar via in fretta. aufugio, erumpo, evado, excedo.

Sfratto. fuga, exceſſus, abitio.

Sfraterſi. ordinem deſero, deſciſco. Sfratato, apoſtata, ordinis deſertor.

Sfregiare, far uno sfregio. alicujus faciem vulnerare, o ferire. faciem cuſpidem vulnerare, deformare, honore ſpoliare.

Sfregio. ſtigma, nota, vulnus, vel oris vulnus. Sfregio di ferita ſaldata, cicatrix.

Sfrenare, levar il freno. frenum detrahere.

Sfrenatezza. effrenatio.

Sfrenamento. freni, vel frenorum detractio.

Sfrenatamente. effrenate, effrenate, temere.

Sfrenato. effraenatus, effrenis, infrenatus, indomitus. Voglia sfrenata. libido, inis.

Sfrondare, levar le frondi. frondes divello, decerpo.

Sfrontatamente, sfacciatamente. impudenter.

Sfrontato, sfacciato. inverecundus, impudens, homo perfrictae frontis.

Sfuggire, ſcampare. evado, effugio, ſubterfugio. Sfuggir la fatica, laborem defugere.

Sfumare, eſalare. evaporo.

Sgagliardire, levar la gagliardezza. adimere vires, debilitare.

Sgambare, ſenza gambe. cruribus mancus.

Sgambettare, dimenar le gambe. crura agito.

Sganaſciare, muover le ganaſce. maxillas agito. Per ridere ſmoderatamente. cachinnor.

Sgangherare. cardine convellere, cardine amovere, a cardine vellere.

Sgannare, levar d' inganno. errorem depellere.

Sgarbare, levar il garbo. dehoneſto.

Sgarbato. ineleganti, inconcinnus, rudis, inurbanus, turpis.

Sgarbatamente. ineleganter, indecore, illepide.

Sgarbatezza. inelegantia, inconcinnitas, inurbanitas.

Sgargarizzare. gargarizo, as.

Sgherro. ſicarius, gladiator.

Sghignare, ſchernire. irrideo, ſubſanno.

Sghignazzare, rider con iſtrepito. cachinnor.

Sgombrare, vuotare. vacuum facere, exportare.

Sgombramento. eliminatio, depulſio, vacuitas.

Sgombro, peſce. Scombrus, i.

Sgomentare, sbigottire. terreo, exanimo. Sgomentarſi, conſternor, animo cadere.

Sgomento, o ſgomentamento. conſternatio.

Sgomitolare. glomerem diſſolvo.

Sgonfiare. tumorem adimere. Sgonfiarſi, detumeo, detumeſco, deturgeo.

Sgorgare, mandar fuori. egurgito, exundo.

Sgradire, attivo. improbo, as. Neutr. diſpliceo, es.

Sgraziato, ſenza grazia. invenuſtus, illepidus, inconditus. Per sfortunato, miſer, infelix.

Sgravare, alleggerire. levo, as.

Sgridare, riprender con gridi. objurgo, as.

Sgrignare, rider per beffe. irrideo.

Sgroppare, diſgroppare. enodo, as, ſolvo.

Sgroppato, ſciolto. enodatus. Senza groppa, ſine clunibus.

Sgroſſare, aſſottigliare. tenuo, as, attenuo.

Sgrugno, colpo dato nel viſo colla mano ſerrata. pugnus in os inflictus.

Sguainare, trarre dalla guaina. evagino, vagina educo, profero, promo, diſtringo.

Sgualdrina, puttana vile. meretricula, ambubaja.

Sguardare, guardare. aſpicere, intueri. Sguardo. obtutus, us.

Sguazzare, nuotare. nare, nato. Darſi piacere, genio indulgere, congraecor. Far feſta. triumpho.

Sguizzare, moto de' peſci. ſubſilio, elabor, effugio.

Si, meſſer sì, ſignor sì. etiam, ita, maxime, utique, vero, quidem, quidni? Sì, tanto, adeo, tam. Sì, o no. aut etiam, aut non. Sì che, di modo che, itaut. Si bene, utique ſane.

Sia come ſi voglia. utcumque, utut.

Sibilare, fiſchiare. ſibilo, as, exſibilo.

Sibilla, vergine, che indovina. Sibylla.

Sibilo, fiſchio. ſibilus, i, ſibilum.

Siccità, ſeccume. ſiccitas, ariditas.

Sicchè. quocirca, quamobrem, ut quo.

Sicilia. Sicilia, Trinacria.

Siciliano. Siculus, a, um.

Siccome, ſecondo che. quemadmodum, ut, uti, ſicut, ſicuti, quomodo.

Sicomoro, albero. ſycomorus, i. Frutto, ſycomorum.

Sicuramente. tuto, tute, fidenter, ſecure. Per fermamente, con certezza, certe, certo.

Sicurezza. ſecuritas, atis, fiducia, fidentia.

Sicurare, far ſicuro. ſecurum facere, ſatisdare.

Sicuro. tutus, ſecurus. Eſſer in ſicuro, in tuto eſſe.

Sicurtà, ſicurezza. ſecuritas, fidentia, fiducia.

Sicurtà, piaggiaria. ſponſio, fidejuſſio, cautio. Far la ſicurtà. pro aliquo ſpondere. Dar la ſicurtà, ſatis dare. Pigliar la ſicurtà, ſatis accipere. Farſi dar la ſicurtà, ſibi cavere. Colui, che fa ſicurtà, ſponſor, praes, vas.

Siepare, cingere di ſiepi. ſepire.

Siepe, ceſa. ſepes, is, ſeptum, ſepimentum.

Siero, e ſiere, eſcremento acquoſo, ſerum, i.

Sieroſo. ſeroſus.

Sì fattamente, in tal modo. adeo.

Sifone. ſiphon, onis, tubus.

Sigillare, bollare. ſigno, obſigno, conſigno, ſignum, vel ſigillum imprimere.

Sigillo, ſuggello. ſignum, ſigillum.

Significare, dimoſtrare. ſignifico, ſignum dare.

Significare, moſtrare quel, che ha da venire. portendo, is.

Significazione. ſignificatio, onis, ſignificatus, us.

Signora, ſua padrona. domina, ae, hera, ae.

Signoraggio, ſignoria. dominatus.

Signore. Dominus, herus. Dar del ſignore. Dominum appellare. Egli è ſignore e bacchetta,

Penes

Penes eum omnis poteſtas eſt, omnia ſunt in ejus poteſtate.
Signoreggiare. *dominor, aris, eſſe in dominatu, habere dominatum, dominazionem.*
Signoreſco, ſignorile. *herilis.*
Signoria, dominio. *dominatio, onis, dominatus, dimo.*
Signorile, da Signore. *herilis*. Per eſimio. *eximius, egregius.*
Silenzio. il tacere. *ſilentium, taciturnitas.*
Siligine, ſorta di grano. *ſiligo, inis.*
Sillaba. *ſyllaba, æ*. Per ſillabe. *ſyllabatim.*
Sillogiſmo, argomento. *ſyllogiſmus, ratiocinatio.*
Sillogizzare, argomentare. *argumentor, aris, ratiocinor, aris.*
Silvano, Dio delle ſelve. *Sylvanus, ni.*
Silveſtre, e ſilveſtro, di ſelve. *ſylveſter, ſylvaticus.*
Simbolizzare, ſignificar con ſimboli. *ſymbolo oſtendo, explico, per ſymbola exprimo.*
Simbolo. *ſymbolum, i.*
Simia, o ſcimie. *ſimia, ſimius.*
Simiglianze, ſimilitudine. *ſimilitudo, inis.*
Simigliare, o ſomigliare, eſſer ſimile. *aſſimilor, ſimilis ſum, refero aliquem*. Paragonare. *confero, comparo, aſſimilo.*
Simile, ſimigliante, conforme. *ſimilis, aſſimilis, conſimilis.*
Similitudine. *ſimilitudo, æqualitas.*
Similmente. *ſimiliter, pariter, item, itidem.*
Simmetria, proporzione. *ſymmetria, æ.*
Simonia, vendita di coſe ſacre. *rerum ſacrarum emptio, & venditio.*
Simoniaco. *rerum ſacrarum inſtitor.*
Simpatia. *ſympathia, æ, æqualitas naturæ, conſenſus, convenienza*. Simpatia naturale. *naturæ ſimilitudo, vel concordia*. Simpatia di coſtumi. *morum congruentia, vel concordia*. Aver con uno ſimpatia di natura, o di coſtumi. *cum aliquo natura, vel moribus congruere, vel convenire, cum alicujus moribus congruere.*
Simulacro, effigie. *ſimulacrum, i.*
Simulare, fingere. *fingo, confingo, ſimulo, aſſimulo.*
Simulatamente. *ſimulate, ficte.*
Simulazione, finzione. *ſimulatio, fictio.*
Simulatore, chi finge. *ſimulator, oris.*
Simultà, odio coperto. *ſimultas, atis.*
Sinagoga, tempio e adunanza degli Ebrei. *ſynagoga, æ.*
Sinceramente. *ſincere, fideliter.*
Sincerità, purità. *ingenuitas, candor.*
Sincero, puro, netto, ſchietto. *ſincerus, purus.*
Sincope, ſvenimento. *deliquium*. Sincope, ſig. *ſyncope.*
Sincopizzare, ſvenire. *deficio, is, animi defectione laboro.*
Sindaco, o meglio ſindaco, rivedìtor di ragione a chi ha amminiſtrato coſe pubbliche. *rationum exactor*. Per procuratore di comunità. *ſyndicus, i*. Sindicato. *Magiſtratus repetundarum*. Sindicazione. *judicium de pecuniis repetundis*. Sindicare. *repetundarum accuſare*. Stare al ſindicato. *imperii adminiſtrati rationem reddere, eorum, quæ geſta in imperio ſunt, rationem reddere.*
Sinfonia, armonia. *ſymphonia, concentus.*
Singhiozzare, e ſinghiozzire. *ſingultio, is, ſingultum ciere*. Singhiozzando, avverb. *ſingultim.*
Singhiozzo. *ſingultus, us.*
Singhiozzoſo. *ſingultibus intermixtus.*
Singolare, e ſingulare. *ſingularis, unicus, peculiaris.*
Singolarmente. *præcipue, unice, ſingillatim, ſingulariter.*
Singolarità, e ſingolarità. *ſingularitas, atis, prærogativa, præſtantia.*
Siniſcalco, chi ha cura della menſa. *ſtructor.*
Siniſtra. *ſiniſtra, læva.*
Siniſtramente, malamente. *male, perperam.*
Siniſtro, add. mancino, manco. *ſiniſter, lævus*. Suſt. ſcomodo, diſgrazie. *incommodum, calamitas, damnum.*
Sino, inſino, fino, infino. *uſque ad, in, uſque ad, uſque in, uſque a*. Sino alla bocca. *ore tenus*. Sin a qui. *hactenus, adhuc*. Sino a che tempo. *quouſque*. Sino da Talete. *uſque a Thalete*. Sino alla vecchiezza. *uſque ad ſenectutem*. Sino nelle Città. *uſque in Urbem.*
Sinodale. *ſynodicus*. V. G.
Sinodo. *ſynodus, concilium.*
Sinonimo, che ha l'iſteſſa ſignificazione. *ſynonymus.*
Sinuoſità. *flexus, ſinus.*
Sinuoſo. *ſinuoſus.*
Sire, titolo di maeſtà. *Domine, here.*
Sirena, moſtro marino. *Siren, enis.*
Sirocchia, ſorella. *ſoror, oris.*
Sirocco, vento. *Euronotus.*
Siroppo. *taida.*
Sitibondo. *ſitibundus, ſitiens.*
Sito, ſituazione. *ſitus, us, poſitus, us*. Da fabbricare. *area, æ, ſolum, i.*
Situare, porre, mettere. *pono, loco, colloco, ſtatuo, conſtituo*. Situato. *ſitus, a, um, poſitus, a, um.*
Situazione. V. ſito.
Slacciare, ſciogliere. *ſolvo.*
Slanciare, lanciare. *jaculari*. Slanciavole. *miſſilis.*

Slargare, allargare. *laxo, relaxo, dilato.*
Slattare. *a lacte, ab ubere, ab uberibus, a mamma removere, disjungere, depellere, auferre, infla depellere*. Slattare gli agnelli. *hos agnos ſubducere*. Slattamento. *depulſio, vel disjunctio ab ubere, vel mamma*. Slattato. *lacte depulſus.*
Sleale. *iniquus, infidus, ſceleſtus.*
Slegare, ſciogliere. *ſolvo, is, exſolvo, reſolvo, diſſolvo*. Che non ſi può ſlegare. *indiſſolubilis.*
Slegato. *ſolutus.*
Slogare, cioè muovere un'oſſo dal ſuo luogo. *luxo, as, eluxo, loco, vel ſede movere*. Slogarſi. *luxor, aris*. Slogato. *luxatus, eluxatus, loco, vel ſede motus*. Slogamento. *luxatura.*
Slombare. *delumbo, as, lumbos frangere*. Slombato. *delumbatus, delumbis.*
Slongare, e ſlungare, far lungo. *produco, protraho*. Molto. *prolongo, as*. Più. *producere longius, longiorem, aut longius facere*. Slongare, o tirar in lungo, differire. *traho, protraho, extraho, differo, prorogo, produco, protendo*. Slongamento. *productio.*
Slontanare. *ſejungo, is*. Slontanato. *ſejunctus.*
Smaccare. *tero, is, comprimo, opprimo, conculco*. Per rintuzzare. *retundo*. Per far affronto. *traduco, dedecoro, pudore afficio, ignominia afficio*. Smacco, affronto. *dedecus, ignominia, contumelia.*
Smagamento. *aberratio.*
Smagare, fare ſmarrire. *in errorem inducere.*
Smagarſi, ſmarrirſi d'animo. *animo cadere, conſternari.*
Smagato. *conſternatus.*
Smagliare, rompere le maglie. *affringere.*
Smagrare, attiv. fare ſmagrire. *extenuo, emacio, maciem afferre*. Smagrare, o ſmagrire, neutr. divenir magro. *maceo, maceſco, emacreſco, extenuor*. Smagrimento. *macies, extenuatio*. Smagrito. *extenuatus, macilentus.*
Smalto, materia vitrea atta a dipingere. *encauſtum, i*. Smaltare, copric di ſmalto. *inuro, is, picturam inurere, encauſto pingere*. Arte di ſmaltare. *encauſtica, æ*. Smaltatore. *encauſtes, æ*. Smaltato. *encauſtus, encauſto pictus*. Pertinente a ſmalto. *encauſticus.*
Smaltire, digerire. *digerere, concoquere*. Per dar eſito alle merci. *diſtrahere.*
Smania, furore. *inſania, furor*. Smaniare. *inſanio, is, furo, is*. Smanioſo. *furioſus.*
Smaniglie, maniglia. *armilla.*
Smantellare, levar il mantello. *expallio, as, pallium auferre*. Per levar le mura. *mænibus nudare, muros diruere, demoliri.*
Smarginare, levar la margine. *emargino, as.*
Smarrimento, paura. *pavor, terror, formido*. Per perdita. *amiſſio.*
Smarrire, perdere. *amitto, perdo*. Smarrir la ſtrada. *aberro, as*. Smarrirſi, perderſi d'animo. *exanimor, perterreor*. Smarrito, perſo d'animo. *exanimatus, perterritus.*
Smarra, ſpada, con la quale s'impara di ſcherma. *enſis præpilatus.*
Smaſcellare, guaſtar le maſcelle. *maxillas diſrumpere*. Smaſcellarſi dalle riſa. *riſu emori, emoriri.*
Smaſcherare. *perſonam, ſive larvam detrahere.*
Smattonato. *dirutus.*
Smembrare. *obtruncare*. Per ſeparare. *avello, abrumpo.*
Smemoraggine, dimenticanza. *oblivio, onis.*
Smemorato, che ſi ſcorda. *oblivioſus.*
Smenticarſi, ſcordarſi. *oblivıſci.*
Smentire, dar mentita. *mendacium alicui exprobrare, objicere, mendacii redarguere.*
Smeraldo, pietra prezioſa. *ſmaragdus, i.*
Smerdare, imbrattare di merda. *concaco, as, merda, vel ſtercore inquino, inficio.*
Smergo, uccello. *mergus, gi.*
Smeriglio, uccello, ſpecie di ſparviere. *niſus, ſi.*
Smeriglio, pietra. *ſmyris, idis.*
Smezzare, o dimezzare. *dimidiatim dividere, biſariam ſecare.*
Smidollare. *emedullo, as, enucleo.*
Smilza, milza. *lien, enis, ſplen, enis.*
Smilzo, magro, ſottile. *gracilis*. Per vuoto. *inanis, vacuus.*
Sminuire, diminuire. *minuo, imminuo.*
Sminuimento. *imminutio, decrementum.*
Sminuzzamento. *contritio, conciſio.*
Sminuzzare, far in pezzi minuti. *minutatim concidere, minutim comminuere, conterere.*
Sminuzzato. *detritus, conciſus.*
Smiſuratamente. *immodice, effuſe, immoderate.*
Smiſurato. *immenſus, immanis.*
Smiſuratezza, o ſmiſuranza. *immenſitas, tis.*
Smoccare, o ſmoccolare. *fungum purgare.*
Smoccolatojo. *forceps.*
Smodare. *modum excedere, tranſire, tranſcendere.*
Smoderatamente, e ſmodatamente. *immoderate, immodice, ſine modo.*
Smoderato, e ſmodato. *immoderatus.*
Smogliato, che non ha moglie. *cælebs, bis.*
Smontare. *deſcendo, is*. Di cavallo. *deſilire equo, vel deſcendere.*
Smorbare, levar il morbo. *morbum depello.*
Smorſare. *frænum detraho.*
Smorto, pallido. *pallidus, exanguis, ſqualidus.*
Smortore, pallore. *pallor.*
Smorzare, ſpegnere. *extinguo.*

Smoſſo. *luxatus, commotus, dimotus.*
Smovere, ſvellere. *convello, dimoveo.*
Smucciare, ſdruccciolare. *labor, eris.*
Smugnere. *emungo, is.*
Smunto, magro. *macer, gracilis, aridus, emunctus.*
Smuovere. *moveo, commoveo, dimoveo.*
Smurare, diſfar le mura. *diruo.*
Smuſſo, obbliquo. *obliquus.*
Snamorarſi. *amorem excutio, pello.*
Snaturale, fuor di natura. *a natura abhorrens, præter naturam.*
Snellamente, con deſtrezza. *agiliter.*
Snellezza, e ſnellità. *agilitas, levitas, celeritas, dexteritas.*
Snello, & iſnello, deſtro. *agilis, dexter, celer.*
Snervare, e ſnerbare. *enervo, as, nervos frango, incido, debilito.*
Snervato, ſenza nervi. *enervis, enervatus.*
Snidare, uſcir del nido. *a nido exire*. Per cavar dal nido. *e nido extrahere.*
Snodare, e diſnodare. *enodo, as, nodum expedio, explico, ſolvo.*
Soatto, ſpezie di cuojo. *lorum, e corium tenue.*
Soave, dolce, giocondo. *ſuavis, jucundus.*
Soavemente. *ſuaviter*. Per pianamente. *placide, quiete.*
Soavità. *ſuavitas, atis.*
Sobborgo, borgo vicino alla Città. *ſuburbium.*
Sobole, prole. *ſoboles, is.*
Sobrietà, temperanza nel mangiare, e nel bere. *ſobrietas*. Sobriamente. *ſobrie*. Sobrio, *ſobrius.*
Socco, ſpezie di calza. *ſoccus, i.*
Soccorrere, dare ajuto. *ſuccurro, ſubvenio, opitulor, opem fero.*
Soccorſo, ajuto. *ſubſidium, auxilium, præſidium*. Porger ſoccorſo, *ferre opem*. Mandar ſoccorſo, *auxilium, ſeu præſidium mittere*. Venir in ſoccorſo. *ſuppetias ferre, ſuppetias venire.*
Sociabile, e ſociale. *ſociabilis, ſocialis.*
Società, compagnia. *ſocietas, atis.*
Sodalizio, compagnia. *ſodalitium, ii, ſodalitas.*
Sodamente. *ſolide, fortiter, firmiter.*
Sodamento. *ſoliditas, firmitudo.*
Sodare, conſolidare. *ſolido, conſolido.*
Sodezza. *ſoliditas, firmitas, duritia.*
Soddiaconato, e ſuddiaconato. *hypodiaconi munus, officium, dignitas.*
Soddiacono, e ſuddiacono. *Hypodiaconus, i*. V. G.
Soddisfare, contentare. *perſolvo, ſatisfacio, alicujus voluntatem explere.*
Soddisfazione, e ſoddisfacimento. *ſatisfactio.*
Soddisfatto. *voti compos, contentus, expletus.*
Soddomia. *prepoſtera libido.*
Sodducere, e ſoddurre. *ſeduco, in fraudem induco, decipio.*
Sodducitore. *deceptor.*
Sodduzione, e ſodducimento. *deceptio, ſeductio.*
Sodo, ſaldo, fermo. *ſolidus, firmus, ſtabilis.*
Sofferenza. *tolerantia, patientia.*
Sofferire, e ſoffrire. *fero, perfero, tolero, patior.*
Soffermare, fermare per poco. *ſiſtere, moras aliquantiſper.*
Soffermarſi. *ſubſiſtere.*
Soffiamento, il ſoffiare. *flatus, flamen, ſpiritus*. Di naſo. *narium emunctio.*
Soffiare. *flo, efflo, flatum edere, vel emittere*. A qualche coſa, o luogo, *afflo*. Bene, o molto, *perflo*. In quà, e in là, *difflo*. Dentro, *inflo*. Giù, *deflo*. Su, *ſufflo*. Inſieme, *conflo*. Fuori, *efflo*. All'incontro, *reflo*. Intorno, *circumflo*. Per tutto, *perflo*. Nel fuoco, *ignem conflare, ſufflare*. Nel cibo, *cibum deflare*. Soffiarſi il naſo, *ſe emungere, nares emungere.*
Soffice, morbido. *mollis, tractabilis.*
Sofficiente. *aptus, idoneus, ſufficiens.*
Sofficienza, e ſofficenza. *habilitas, vis, copia.*
Sofficientemente. *ſufficienter, ſatis.*
Soffietto, ma[...]ce, ſollo. *follis, is.*
Soffio, e ſoffi[a]mento. *flatus, ſpiritus.*
Soffione, carta con polvere dentro da pigliar fuoco. *ſpiraculum chartaceum.*
Soffitta. *lacunar, lacunarium, laquear, laquearium, contignatio*. Far la ſoffitta, *lacuno, as, lacunari tegere*. Soffittato, *lacunatus, laqueatus.*
Soffiſma, o ſofiſmo. arg. fallace. *ſophiſma, fallax, aut captioſa argumentatio*. Sofiſtico, *captioſus, fallax, ſophiſticus, cavillator*. Sofiſticare, *cavillor, aris*. Sofiſta. *ſophiſtes.*
Soffogamento, ſoffogazione. *ſuffocatio, onis.*
Soffogare, e ſoffocare, affogare. *ſuffoco, as.*
Soffrire, ſofferire. *perfero, patior.*
Soffumigare, affumare. *fumigo, fumifico.*
Soga. *lorum, i.*
Soggettare. *ſubjicio, is, ſubjecto, as.*
Soggettamento, ſoggezione. *ſubjectio, ſubjectus, us*. Per ſervitù, *ſervitus.*
Soggetto, ſottopoſto. *ſubjectus, obnoxius*. Per ſuddito, *ſubjectus, ſubditus*. Per la materia, *materia, argumentum.*
Sogghignare, ſorridere. *ſubrideo, es.*
Sogghigno. *levis riſus.*
Soggiacere, ſtar ſottopoſto. *ſubjaceo, ces, ſubjectus ſum.*
Soggiogare, ſottomettere. *ſubigo, ſubjicio, vinco, devinco, ſupero, ſub imperium, ditionemque ſubjungere, in ſuam poteſtatem, ac ditionem redigere.*

Soggio-

Soggiogatore. *debellator, domitor.*
Soggiornare, dimorare. *commoror, maneo.* Soggiorno. *mora, manſio.* Per abitazione. *domicilium, ſedes.*
Soggiugnere. *ſubeo, ſubjungo, addo.*
Soglia, limitare della porta. *limen, inis.* Di ſopra, *ſuperliminare, limen ſuperum.* Di ſotto, *limen inferum.*
Soglio, e ſolio, ſeggio. *ſolium, ii.*
Sognare, e inſognare. *ſomnio, as, ſomnium videre.* Chi ſogna molto, *ſomnioſus.* Sognatore, *ſomniator.* Sognato. *ſomniatus.*
Sogno. *ſomnium, ii, inſomnium.* In ſogno, *in ſomniis, per ſomnium.* Cagionar ſogni, *inſomnia facere.*
Solajo, ſolaro, *coaſſatio, coaxatio, contabulatio, contignatio, tabulatum.* Far il ſolaro, *coaſſo, contigno, contabulo.*
Solamente. *ſolum, ſolummodo, tantummodo, dumtaxat.* Non ſolamente, *non ſolum, non modo.* Solaro, ſolajo. *tabulatum, contabulatum.*
Solare, di ſole. *ſolaris, e.*
Solazzo, Sollazzo. *ſolatium, remiſſio animi.*
Solazzare, ſollazzare. *oblecto, delecto.* Solazzarſi. *remittere animum, genio indulgere, oblectari.*
Solcar, far ſolchi. *ſulco, aro, ſulcos facio.* Solcare il mare, o navigare, *navigo, as.*
Solcato. *ſulcatus, aratus.*
Solco, che fa l' aratro. *ſulcus, ci, lira, æ.*
Solco del carro. *orbita, æ.* Altezza levata tra due ſolchi. *ſcamnum, porca.* A ſolchi. *divarim, per ſulcos.* Solchi da condur via l' acqua, *deliquiæ, arum.*
Soldare, aſſoldare. *milites legere, colligere, cogere, conſcribere, copias parare. exercitum conflare, conſcribere, comparare.* Soldamento. *copiarum comparatio, militum electio, collectio, delectus.*
Soldateſca. *militia, turba militaris, miles, milites.*
Soldato. *miles, itis.* Nuovo, *tyro, onis, miles rudis.* Vecchio, *veteranus, i, miles veteranus.* A cavallo, *eques, itis.* A piedi, *pedes, itis.* Di ſoccorſo, *miles auxiliarius.* Di mare. *claſſiarius.* Venturiero, *adventitius, voluntarius.* Di guardia, o guarnigione. *ſtationarius, præſidiarius, limitaneus.* Privato, ordinario, *gregarius.* Che fugge alli nemici, *transfuga, deſertor.* Arciero, *ſagittarius.* Da picca, *miles haſtatus, lancearius.* Armato di targa. *ſcutatus.* Armato leggiermente, *miles levis armaturæ, miles expeditus.* Armato da capo e piedi, *cataphractus.* Giurato, *miles auctoratus.* Rimeſſo, *miles evocatus.* Fatto all' improvviſo, *miles tumultuarius, collectitius.* Buono. *miles ſtrenuus.* Diſobbligato dal guerreggiare, *miles cauſarius.* Caſſato, *exauctoratus.* Caſſato per vecchiaja, *miles emeritus, vel emeritis ſtipendiis.* Caſſato per malattia, *miles valetudinarius.* Che ha doppia paga, *miles duplicarius, vel duplicarius.* Soldati primi in battaglie, *principes, antepilani.* Soldati alla guardia della Città, *milites urbanici, vel urbanitiani.* Soldati valenti, o valoroſi, *milites virtute præſtantes, egregia militum manus, fortitudine excellens, manus militum firmiſſima, usu exercitus.* Di ſoldato, *militaris, & re.* Da ſoldato, *militariter.* Eſſer ſoldato a cavallo, *equo merere.* Paga del ſoldato, *ſtipendium, ii.*

Soldati di varie ſorti.

Alabardiere, *miles haſtatus.*
Arciero. *ſagittarius, ii.*
Archibugiero. *miles ſclopo armatus.*
Cavalleggiero. *eques levis armaturæ.*
Uomo d' arme. *cataphractus, i.*
Picchiero, *miles lancearius.*
Soldo, moneta. *ſolidus, i.* Soldo, la paga de' ſoldati, *ſtipendium, dii.* Stare a ſoldo, *mereor, eris, merere ſtipendio.*
Sole, Principe de' Pianeti. *Sol, Phœbus, Titan, Apollo.* Da Sole, *ſolaris.*
Solecchio, ſtrumento da parar' il ſole. *umbella.*
Solecimo. *ſolæciſmus, ſtribligo, inis.*
Soleggiare, porre al ſole. *inſolo.*
Soleggiato. *inſolatus.*
Solenne, celebre. *ſolemnis, & ne.*
Solennemente. *ſolemniter, ſolemni ritu.*
Solennità. *ſolemnitas, celebritas, dies feſtus.*
Solennizzare. *ſolemniter celebrare, peragere, diem feſtum agere, celebrare.*
Solere, eſſere ſolito. *ſoleo, es, conſuevi, ſſi.*
Soletto. *ſolus, incomitatus.*
Solfo, e zolfo, materia combuſtibile. *ſulphur, ſulphuris.* Vivo, *ſulphur foſſile.* Morto, *ſulphur fictitium.* Solfanello, ſolferino, *ſulphuratum, ſtramentum ſulphureum.* Solfaja, ſolfonaria, miniera, bottega di ſolfo, *ſulphuraria.* Di ſolfo, *ſulphureus.* Solforato, chi ha del ſolfo, *ſulphuratus.*
Solidamente. *ſolide, integre.*
Solidare. *ſolido, perſolido, firmo.*
Solidezza, o ſolidità. *ſoliditas, firmitas.*
Solido, ſaldo. *ſolidus, firmus.*
Solimato, compoſto di minerali. *arſenicum, porrectus, purgatus.*
Solingo, ſolitario. *ſolitarius, ſolus.*
Solio, ſeggio reale. *ſolium.*
Solitariamente. *remotis arbitris.*
Solitario. *ſolitarius, ſolus.*
Solito. *ſolitus.* ſuſt. *conſuetudo.*
Solitudine. *ſolitudo, locus deſertus.*
Sollazzare att. dar piacere. *oblecto, delecto.* neut. prenderſi piacere. *oblector, genio indulgeo.*
Sollazzevole. *voluptuarius, voluptarius, jucundus.*
Sollazzo, traſtullo. *ſolatium, voluptas.*
Sollecitamente, diligentemente. *diligenter, anxie, ſollicite, ſedulo.*
Sollecitamento. *ſollicitatio, cura, hortatus, tio.*
Sollecitare, neut. affrettarſi. *propero, feſtino, ſtudeo.* Att. ſtimolare. *excito, ſtimulo, urgeo, inſtigo.*
Sollecitatore. *impulſor, inſtigator.* Sollecitator di liti. *pragmaticus.*
Sollecito, diligente. *ſolers, ſedulus, promptus, diligens.* Per afflitto. *ſollicitus, anxius.*
Sollecitudine, diligenza. *ſedulitas, ſolertia.* Per affanno. *ſollicitudo, æger, ægritudo.*
Solleticare, toccar per far ridere. *titillo, as.* Solletico, ſuſt. *titillatio, onis.*
Sollevamento, alleggerimento. *levatio, levamen.* Conforto. *ſolatium.* Sollevazione. *tumultus, ſeditio.*
Sollevare, alzare. *ſublevo, ſuſtollo.* Per cauſar tumulti. *concito, as.* Per alleggerire. *levo.*
Sollevato. *ſublatus, levatus, commotus.*
Sollevazione, tumulto. *tumultus, commotio, ſeditio.*
Sollicitare, V. Sollecitare.
Sollione, tempo quando il ſole ſi trova nel ſegno del lione. *maximus ſolis æſtus, canicula.*
Solo, agg. *ſolus, unus, unicus.* Solo, avverb. ſolamente. *ſolum, dumtaxat.* Solo che, purchè. *dummodo.*
Solſtiziale. *ſolſtitialis, le.*
Solſtizio, quando il Sole non va più oltre, ma incomincia a tornar a dietro. *ſolſtitium.*
Soltanto, ſolamente. *tantummodo.*
Solubile. *ſolubilis, e.*
Solvere, e ſciorre, diſfare, rompere. *diſſolvo, deſtruo, is.* Per liberare. *ſolvo, exſolvo, libero.*
Soluzione, aſſoluzione. *ſolutio, abſolutio.*
Soma, carca, ſalma. *onus, ſarcina.*
Somaro, ſomiere. *jumentum ſarcinarium.*
Somigliante, o ſimigliante. *ſimilis, conſimilis.*
Somiglianza. *ſimilitudo, imago, effigies.*
Somigliare alcuno. *ſimilem eſſe alicui, aſſimilari.*
Somma, quantità, ſoſtanza, concluſione. *ſumma, vis, copia.* In ſomma. *in ſumma.* La ſomma del conſiglio. *ſumma conſilii.*
Sommacco, e ſommaco. *coreum.*
Sommamente, grandemente. *vehementer, magnopere, ſumme.*
Sommare. *ſummam facio, conficere, in ſummam redigo.*
Sommariamente. *ſummatim, compendio, compendiario.*
Sommario, riſtretto di qualche coſa. *ſumma, ſummarium.*
Sommergere, affondare. *ſubmergo, gis.* Sommergerſi. *ſubmergor, mergor.*
Sommerſione. *ſubmerſio.*
Sommerſo. *ſubmerſus.*
Sommeſſione, e ſommiſſione. *ſummiſſio, demiſſio, obedientia.*
Sommeſſo, meſſo un ſotto l' altro. *ſubmiſſus.* Baſſo, umile. *demiſſus, humilis.* ſottomeſſo, vinto. *victus, domitus.*
Sommettere. *ſubmitto, domo, ſubjugo.* V. ſottomettere.
Somminiſtrare. *ſubminiſtro, ſuppedito, præbeo.*
Sommità, cima, altezza. *ſummitas, cacumen, faſtigium, vertex.* Delle caſe. *faſtigium, culmen.* Delle muraglie. *pinna, æ.* Del monte. *jugum, vertex montis, ſumma pars montis.* Della teſta. *vertex.*
Sommo. *ſummus, a, um.* Sommo, ſuſt. *ſummitas.*
Sommoſſa, impulſo. *inſtigatio.*
Sommovimento, garbuglio. *commotio, confuſio.* Per iſtigazione. *inſtigatio.*
Sommovere. *ſubmoveo, commoveo.*
Sonaglio. *tintinnabulum, crepitaculum.* Sonaglie, *crepundia, orum.* Sonaglio, quella bolla, che fa l' acqua, quando piove, o bolle, *bulla, æ.*
Sonamento. *ſonitus, us, pulſatio.*
Sonare, neutr. render ſuono. *ſono, as, ſonum, vel ſonitum edere, fundere, reddere.* Sonare, attiv. far render ſuono. *pulſo, as, ſonitum eliciere, ſonare.* Sonar grandemente, o molto. *perſono.* Dentro. *inſono, increpo.* Inſieme. *conſono, concrepo.* Intorno. *circumſono.* Scambievolmente. *aſſono.* Scordatamente. *diſſono.* Qualche ſtromento. *pſallo, pulſo.* Inſtromento di corde. *fidibus canere.* La cetera, liuto, piva, ec. *canere cithara, fiſtula, tibia, &c.* Sonar bene di liuto. *ſcire fidibus canere.* Saper ſonar di cetera, ec. *fidibus ſcire.* Sonar di cimbalo. *cymbalizo, as.* Di cornetto. *buccino.* Di tamburo. *tympanizo.* Sonar a giornata, o battaglie. *claſſicum canere, bellicum canere.* La raccolta, o ritirata. *canere receptui.*
Sonator d' iſtrumenti di corde. *pſaltes, æ, pſaltrius, ii, fidicen, inis.* Di liuto. *fiſtulator.* Di piva. *tibicen.* Di piva in coro. *choraules, æ.* Di cetra. *citthariſta.* Di cornamuſa. *utricularius, auſcaules.* Di viola. *fidicen, citthariſta.* Di lira. *lyriſtes.* Di piffaro. *tibicen.* Di tromba. *tubicen.* Di cornetto. *cornicen.* Di tamburo. *tympaniſta, æ.* D' arpa. *pſaltes, æ.* Di flauto. *tibicen.*
Sonatrice. *cantatrix, pſaltria, fidicina, tibicina, ſambuciſtria, &c.*
Sonetto, ſpezie di poeſie lirica in rima di quattordici verſi di undici ſillabe. *Italicum epigramma.*
Songia, e aſſongia. *adeps, axungia.*
Sonnacchioſo, pieno di ſonno. *ſomniculoſus.*
Sonnacchioſamente. *ſomniculoſe.*
Sonneggiare, e ſonnifare. *dormito.*
Sonno. *ſomnus, i, ſopor, oris.* Gagliardo, profondo. *ſopor, ſomnus arctus, altus, & gravis, altiſſimus.* Far un ſonno. *ſomnum adormiſcere.* Ripigliar il ſonno. *redormio, ſomnum repetere.* Levar il ſonno. *ſomnum prohibere.* Aver ſonno. *dormito, as.* Senza ſonno. *exſomnis, inſomnis.* Che fa ſonno. *ſomnifer.* Pieno di ſonno. *ſomnolentus, ſomniculoſus.*
Sonnocchioſo, e ſonnacchioſo. *ſemiſomnus, ſomniculoſus.*
Sonnoglioſo, e ſonniglioſo. *ſomniculoſus.*
Sonnolento, e ſonnolente. *ſoporifer, ſomnifer.*
Sonnolenza. *veternus, i.*
Sonorità. *ſonus, ſonor, oris, reſonantia.*
Sonoramente. *ſonore.*
Sonoro, riſonante. *ſonorus, reſonans.*
Sontuoſamente. *ſumptuoſe, opipare, laute, ſplendide.*
Sontuoſo. *ſumptuoſus, opiparus, lautus.*
Sontuoſità. *magnificentia.* Nel veſtire, *luxus, luxuria, æ.* Nel mangiare. *lautitia, æ.*
Soperchiamente. *ſupervacue, ſupervacuo, nimis.*
Soperchiamento, e ſuperchiamento, ſuperfluità. *luxus, us, profuſio, redundantia.*
Soperchiare, o ſuperchiare, ſopravanzare. *redundo, ſupero, ſuperfluo.*
Far ſuperchierie, ed ingiuria. *contumeliis afficio, injuriam affero.*
Soperchieria, e ſoperchieria, vantaggio oltraggioſo. *contumelia, impotentia.*
Soperchio, e ſuperchio, ſuſt. *redundantia, exceſſus, us.* add. *ſupervacuus, ſupervacaneus.* Avverb. *nimis.*
Sopire. *ſopio, is.*
Sopore, ſonno. *ſopor, oris.*
Soppa, ſuppa. *intrita panis e vino.*
Soppannare, foderare, metter ſoppanno. *ſubſuo.*
Soppannato. *ſubſutus.*
Soppanno, drappo di dentro de' veſtimenti, fodera. *pannus ſubſutus.*
Soppiantare, dare il gambetto. *ſupplanto, as.*
Soppiattare, naſcondere. *occulto, occulo, is.*
Sopporre, ſottoporre. *ſuppono, ſubjicio.*
Sopportare, patire. *fero, perfero, patior, perpetior.* Con pazienza. *tolero, perfero.* Mal volentieri, con diſpiacere. *iniquo animo ferre, graviter, & acerbe ferre, ægre ſuſtinere.* La proſperità. *ferre ſecundam fortunam.* L' ingiuria. *ferre ignominiam.* Sopportarſela in pace. *pacate ferre, & æquo animo ferre.* Sopportarſela da galantuomo. *belliſſime ferre.*
Sopportevole, e ſopportabile. *ferendus, tolerabilis.*
Soppoſto, e ſuppoſto. *ſuppoſitus, ſubjectus.*
Sopprendere, e ſorprendere. *invado, opprimo, occupo, deprehendo.*
Soppreſſa. *preſſorium.*
Soppreſſare. *ſupprimo, calco.*
Soppreſſato, ſorta di ſalciccia. *iſicium, impenſo.*
Sopprimere. *opprimo, conculco, reprimo, ſupprimo.*
Sopra, e ſovra. *ſuper, ſupra.*
Soprabbondante. *affluens, redundans, ſuperfluens.*
Soprabbondanza. *redundantia, ſuperfluitas.*
Soprabbondare. *redundo, ſuperabundo, exubero.*
Sopraccoperta di lettere. *epiſtolographum.*
Sopradetto, e ſopraddetto. *prædictus, a, um.*
Soprafabbricare, e ſopraffabbricare. *ſuperſtruo, is.*
Soprafare, ſoperchiare. *opprimo.*
Sopragiongere, ſopraggiungere, e ſopraggiugnere. *ſupervenio, is, intervenio, advenio.* Per arrivare. *aſſequor, conſequor.* Per giugner all' improvviſo. *deprehendo, is.* Sopragiunto, colto in fatto. *deprehenſus.*
Sopranaturale, e ſoprannaturale. *quod ſupra naturam eſt.* Sopranaturalmente. *ſupra naturam.*
Soprano, voce. *vox acuta, acutus, & excitatus ſonus.* Far il ſoprano. *acute canere.*
Soprano, ſovrano. *ſupremus, princeps.*
Sopranome, e ſoprannome. *agnomen, cognomentum.* Metter il ſopranome ad alcuno. *alicui cognomentum indere.*
Soprantendente. *præfectus, præpoſitus.*
Soprantendenza. *cura, regimen.*
Soprannuotare, nuotar di ſopra. *ſuperno, as.*
Sopranumerario. *ſuper numerum.*
Soprapagare, e ſoprappagare. *ex abundanti ſolvere, abunde, cumulate, ſatis ſuperque, plus ſatis.*
Sopraporre, o ſoprapporre, ſopra mettere. *impono, ſuperpono, ſuperinduco.*
Sopprappiù, il ſoverchio. *pars ſupervacanea, ſuperfluitas, auctarium, redundans.*
Soprapprendere, e ſoprapprendere. *deprehendere.* V. ſopragiungere.
Sopreſcrivere. *inſcribo.* ſopraſcritto. *inſcriptus.*
Sopraſcritta, o ſopraſcrizione. *inſcriptio.* Far la ſopraſcritta ad una lettera. *epiſtolam inſcribere.*
Soprasſedere, e ſopraſſedere, ceſſar di far qualche coſa. *ſuperſedere aliqua re.*
Soprastare, pendere di ſopra. *immineo, ſupereminor, impendeo.* Per aver carico. *præſſe, præfectum, vel præpoſitum eſſe.*
Soprastante, *imminens, impendens.* Per governatore.

tore. *præſes, præfectus*. Alle biade. *præfectus annonæ*. All'armata, *præfectus claſſis*. Alla marina, *præfectus oræ maritimæ*. Al Palazzo, *præfectus Prætorio*. Metter ου ſopraſtante, *rei cuipiam, aut loco aliquem præficere, præponere*.

Sopra tutto, e ſoprattutto, ſopra ogni altra coſa. *potiſſimum*.

Sopravanzare, eſſer da più. *antecello, præſto, as, excello, anteeo*. Superare, *ſupero, vinco*. Sopravenire, e ſopravvenire. V. ſopragiungere. Sopravenimento, ſopravenuta, *ſuperventus, us, interventus*.

Sopravveſta. *amictus, chlamys, toga*.

Sopraumano, e ſopraumano, *humano faſtigio major, celſior*. Aver del ſopraumano, *humanam conditionem excedere*.

Sopravivere, e ſopravvivere. *ſupervivo, is*. Ad alcuno, *alicui ſupereſſe, ſuperſtitem eſſe, ſuperſtitem vivere*.

Sorbire. *ſorbeo, es*. A poco, e poco, *ſorbillo, as*. Tutto, o affatto, *perſorbeo, exſorbeo*. Coſa, che ſi può ſorbire, *ſorbilis, & le*. Da ſorbire, *ſorbendus, a, um*. Sorbimento, ſorbizione. *ſorbitio*. Picciola bevanda da ſorbire, *ſorbillum, ſorbitio*.

Sorbo, albero. *ſorbus, i*. Sorba, ſorbola, frutto. *ſorbum, i*.

Sorce, ſorcio, topo. *mus, uris, ſorex, cis*. Sorcetto, *muſculus, i*. Sorce ſalvatico, *ſorex, icis*. Indiano, *ichneumon, onis*. Di ſorce, *murinus*.

Sordidezza. *turpitudo, ſqualor, deformitas, ſordes*.

Sordido, *ſordidus, a, um*.

Sordità, ſordaggine, e ſordezza. *ſurditas*.

Sordo. *ſurdus, auribus captus, audiendi ſenſu carens*. Alquanto ſordo, *ſurdaſter, tri*. Sordo d'un'orecchia, *aure altera captus*. Eſſer ſordo, *ſurdum eſſe, audiendi ſenſu carere*. Divenir ſordo, *obſurdeſco*. Far il ſordo, *ſurditatem ſimulare*. Sordamente, *ſurde, more ſurdorum*.

Sorella, *ſoror, oris*. Carnale, *ſoror germana*. Di latte, *ſoror collactanea*. Di ſorella, *ſororinus*.

Sorgere, levarſi ſu. *ſurgo, is*. Per venir fuori, *ſcaturio, emergo*.

Sormontare, ſalire. *ſcando, aſcendo, ſupero*.

Sorprendere. *ex improviſo invado, opprimo, adorior, occupo, deprehendo*.

Sorridere. *ſubrideo, leniter arrideo*.

Sorriſo. *levis riſus*.

Sorſetto. *parva ſorbitio*.

Sorſo, quel che ſi beve in un fiato. *hauſtus, us*. Sorſare, ſorbere a ſorſi. *ſorbeo, ſorbillo*.

Sorta, e ſorte, ſpezie, qualità. *ſpecies, genus, modus*. Di ogni ſorte, *omnigenus, a, um*. Di più ſorte, *varii generis*. Di che ſorta, *qualis, le, cujuſmodi, cujus ſpeciei*. Di queſta ſorta, *hujus generis, hujuſmodi*.

Sorte, fortuna. *ſors, ortis*. Per ſorte, *forte, fortuito*. A ſorte, *temere*. Cavar a ſorte, *ſortior, iris*. Toccar a ſorte, *obvenio, obtingo*.

Sorteggiare, pigliar la ſorta. *ſortiri, auſpicari*.

Sortilegio. *ſortilegium*.

Sortilego. *ſortilegus*.

Sortimento, ſortizione. *ſortitio, ſortitus, us*.

Sortire, eleggere in ſorte. *ſortior, eligo*. Riuſcire, *ſuccedo, obvenio*. Uſcire, *erumpo, egredior*.

Sortita, termine militare. *eruptio, onis, eruptio oppidanorum*.

Sortitamente, per ſorte. *ſortito*.

Sortiva, uſcita delle acque. *ſcatebra, ſcaturigo*.

Sorvenire, ſopravvenire. *ſupervenio, advenio*.

Sorvolare, volar ſopra. *ſupervolo, ſuperfeior*.

Soſcrivere, e ſottoſcrivere. *ſubſcribo*.

Soſcrizione, e ſottoſcrizione. *ſubſcriptio*.

Soſpendere, appiccare. *ſuſpendo, appendo*. Render dubbioſo, *dubium, ancipitem, ſuſpenſum reddo*. Differire, *differo, procraſtino*.

Soſpenſione. *ſuſpenſio*.

Soſpeſo, appiccato. *ſuſpenſus, pendens*. Dubbioſo, *dubius, anceps, ambiguus*. Differito, *dilatus*.

Soſpettare, ſoſpicare, e ſoſpicare. *ſuſpicor, ſuſpicio mihi eſt, ſuſpicionem habere, venire in ſuſpicionem*. Dar da ſoſpettare, far ſoſpettare, *ſuſpicionem movere, facere, venire in ſuſpicionem*. Non dar da ſoſpettare, *avertere ſuſpicionem*.

Soſpetto, ſoſpizione, e ſoſpezione. *ſuſpicio*. Entrar in ſoſpetto. *in ſuſpicionem venire*. Nè anco per ſoſpetto, *ne ſuſpicioſe quidem*.

Soſpetto, agget. coſa, di che ſi ſoſpetta. *ſuſpectus*.

Soſpettoſo. *ſuſpicioſus, ſuſpicax*.

Soſpingere, ſoſpignere, ſpingere. *impello, is*.

Soſpinta, *impulſus, impulſio*.

Soſpirare. *ſuſpiro, ingemiſco*.

Soſpiro, il ſoſpirare. *ſuſpirium, ſuſpiratio, gemitus*.

Soſpiroſo. *gemebundus, a, um*.

Soſpizione. *ſuſpicio*.

Soſſopra, ſottoſopra. V.

Soſta, quiete. *quies, requies, pauſa*. Dilazione, *dilatio, quies, induciæ, arum*.

Soſtanza, e ſoſtanzia, e ſuſtanzia. *ſubſtantia, natura*. Per la ſomma della coſa, *rei ſumma*. Per facoltà, *opes, fortunæ, res*.

Soſtantivo, e ſuſtantivo. *ſubſtantivum*.

Soſtare, fermare. *ſiſto, quieſco*.

Soſtegno, e ſoſtentamento. *fulcimentum, fulcrum, ſuſtentaculum*.

Soſtenere, regger ſopra di ſe. *ſuſtineo*. Soffrire. *fero, tolero*. Permettere, *ſino, permitto*. Contenerſi, *continere*, Cuſtodire. *cuſtodio*. Indugiare, *moror*. Difendere, *defendo, tueor*. Alimentare, *ſuſtento, alo*. Soſtener l'impeto, *impetum ſuſtineo, excipio*.

Soſtenimento, *adminiculum, li, ſuſtentaculum*.

Soſtentacolo, palo di viti. *pedamentum, i*.

Soſtentare, e ſoſtenere. *ſuſtento, as, ſuſtento*. V. Soſtenere.

Soſtentato, appoggiato. *nixus, a, um*.

Soſtituire, mettere in luogo d'un altro. *ſubrogo, as, ſubſtituo, is, in locum alterius ſupponere*. Soſtituzione, *ſubſtitutio*. Soſtituto. *ſubrogatus, in alterius locum ſubſtitutus*. Soſtituto di curatore, o commiſſario, *ſubcurator, oris*. Soſtituto in guardia, *ſubcuſtos, odis*.

Sottana, e ſottano, veſte. *tunica, ſubucula*.

Sottecchi. Guardar ſottecchi, cioè con occhio ſocchiuſo. *limis oculis aſpicere, limis aſpectum*.

Sottentramento. *ſucceſſio*.

Sottentrare, entrar ſotto. *ſubeo, bis, irrepo, is*.

Sotterraneo. *ſubterraneus, hypogæus*.

Sotterrare. *ſepelio, humo, tumulo*.

Sottigliare, ſminuire. *tenuo, attenuo, as, extenuo*.

Sottigliezza. *attenuatio, ſubtilitas, tenuitas*. Per la delicatezza, *tenuitas, gracilitas*. Sottigliezza d'ingegno, *ingenii acumen, perſpicacia*.

Sottile. *ſubtilis, exilis, tenuis, gracilis*. D'ingegno, *acutus, argutus, perſpicax, vir acris, vel acerrimo ingenio*.

Sottiletto. *ſubtiliter*.

Sottilità. V. ſottigliezza.

Sottilizzare, aguzzare l'ingegno per inventare. *ſubtiliter ago, meditor, commentor*.

Sottilmente. *ſubtiliter, acute, tenuiter*.

Sotto, o di ſotto, prepoſizione. *ſub, ſubter, infra, ſubtus*. Sotto il Cielo, *ſub Cœlo*. Sotto la ſcala, *ſub ſcalis*. Sotto pena, *ſub pœna*. Sotto preteſto, *per ſpeciem, ex nomine*. Sotto coperta d'amicizia, *ſimulatione amicitiæ*. Sotto coperta di malattia, *per ſimulationem adverſæ valetudinis*. Sotto cagione, *per cauſam*. Sotto voce, *ſubmiſſa voce*. Sotto terra, *ſub terra*. Star ſotto, *ſubjaceo, ſubſum*.

Sotto, avv. al fondo. *ſubter, deorſum*.

Sottocoppa. *promulſidarium*. Sottofattore. *ſubvillicus*.

Sottogiacere. *ſubjaceo, es, ſuccumbo*.

Sottogiongere. *ſubjungo, gis*. Alle lettere, *aliquid literis ſubſcribere, adſcribere*.

Sottolegare. *ſublego, as*.

Sottomano, di naſcoſto. *clam, clanculum*.

Sottomettere, ſottoporre. *ſubdo, ſubmitto, ſubigo, ſubjicio, domo*.

Sottometterſi. *ſubmittere ſe*. A pericolo, *adire periculum*. Alla fortuna, *ſuccumbere fortunæ*.

Sottonaſcere. *ſubeo, ſubnaſcor*.

Sotto armare. *ſuborno, as*.

Sotto piantare. *ſubſero, is*.

Sottoporre. *ſuppono, ſubjicio*.

Sottoſcrizione. *ſubſcriptio, onis*. Di propria mano, *chirographum*. Sottoſcrivere, *ſubſcribo, ſubnoto*. Memoriali, e ſuppliche, *libellos ſubnotare, ſignare*. Sottoſopra. *perverſe*. Coſa ſottoſopra, *inverſus, ſubverſus, a, um*. Mettere ſottoſopra, *perturbo, everto, perverto*.

Sottovento, vale aver il vento in diſfavore. *adverſo venti uti*.

Sottrarre, rimovere. *ſubtraho, ſubduco, adimo*.

Sottrazione. *ſubtractio, ſubductio*.

Sovazna, Cornice. *corona*.

Sovente, e ſoventemente. *ſæpe, frequenter, crebro, ſæpenumero*.

Soverchiare, ſoperchiare. *opprimere*.

Soverchio, ſuſt. *reſiduum, ſuperfluum, exceſſus*. Addiet. *nimius, ſupervacaneus*. Avverb. *nimis, redundanter*.

Sovero, albero. *ſuber, eris*. Di ſovero, *ſubereus, ſuberinus*.

Sovraneggiare, far da ſovrano. *dominor, impero, imperito*.

Sovranità. *imperium, ſumma auctoritas, majeſtas*.

Sovrano. *princeps, dominus*.

Sovraſtare, ſopraſtare. *emineo, exto*.

Sovvenimento, e ſovvenenza, ajuto. *auxilium, ſubſidium*.

Sovvenire, ajutare. *ſuccurro, ſubvenio, auxilior, opem fero*. Ricordarſi, *in mentem venire, ſubire, occurrere*.

Sovvenitore. *adjutor, auxiliator*.

Sovverſione, diſtruzione. *everſio, ſubverſio*.

Sovvertere, e ſovvertire, rovinare. *ſubverto, deſtruo, demolior, diruo*.

Sozzamente, ſordidamente. *ſordide, obſcœne, turpiter, inhoneſte*.

Sozzare, imbrattare. *fœdo, inquino*.

Sozzo, ſporco, ſordido. *ſordidus, turpis, immundus, fœdus, inhoneſtus*.

Sozzura, lordura. *ſpurcitia, fœditas, turpitudo, ſordes*.

Spaccare, fendere. *findo, ſcindo, diffindo*.

Spaccatura. *fiſſura, ſciſſura*.

Spaccato. *fiſſus, ſciſſus*. Spaccato con cogni, *diſcuneatus*.

Spacciare, vendere. *extrudo, diſtraho, vendo*. Liberarſi, ſviluppar ſi, *expedior, extricor*.

Spacciarſi per un altro. *pro alio ſe gerere*. Ella è ſpacciata, non v'ha più rimedio, *actum eſt, deploratum eſt*.

Spacciatamente, con preſtezza. *expedite, prompte, celeriter*.

Spaccio, vendita. *venditio, diſtractio*. Spedizione. *negotii confectio*. Lettere che ſi danno al corriere. *faſciculus literarum*.

Spada. *gladius, ii, enſis, ſis, machæra, æ*. Cingerſi la ſpada, *enſem lateri accommodare*. Spada di due tagli. *mucro anceps*. Spada da bottone. *enſis præpilatus*.

Spada, peſce. *xiphias, æ*.

A ſpada tratta, avverb. in tutto, e per tutto. *omnino, prorſus*.

Spadaccino. *machærophorus*.

Spadaria. *officina gladiorum*.

Spadata, colpo di ſpada. *enſis ictus*.

Spadaio, chi fa ſpade. *gladiorum faber*.

Spadetta. *gladiolus, i, enſiculus, i*.

Spaghetto, ſpago picciolo. *funiculus, i*.

Spago, filo groſſo. *funiculus, li*.

Spago de' calzolai. *filum ſutorium*.

Spalancare, aprir, quanto ſi può. *pando, patefacio, expando*. Spalancarſi, *dehiſco, is*.

Spalla, parte del corpo. *humerus, i, armus, i, ſcapulæ, arum*. Metterſi in ſpalla, *onerare humerum*.

Spallato, chi ha leſione nelle ſpalle. *humeris debilis, luxatus*. uomo ſpallato, ſopraffatto dai debiti, *ære alieno preſſus, oneratus*. Negozio ſpallato, diſperato, *res deplorata, cauſa infirma*. di ſpalle larghe. *humeroſus, a, um*.

Spalleggiare, ajutare. *auxilior, faveo, opem fero, ſubvenio*.

Spalliere, verzura artificioſe ne' giardini. *topiarium*. Per appoggio della ſpalle. *fulcrum dorſuale*.

Spalmare, ungere le navi nel fondo col ſevo. *illinere naves, reficere, recreare*.

Spampanare. *oſtentare ſe*. Spampanata, *oſtentatio, onis*.

Spampanare, e ſpampinare, levar la foglia alla viti, *pampino, as*. Spampinazione, *pampinatio*. Spampinatore. *pampinator*.

Spandere, ſpargere. *ſpargo, effundo*. Spanderſi, verſarſi, *effluo, is*. Spandere, dilatare. *propago*. Spandimento. *effuſio, onis*.

Spanto. *effuſus*.

Spanna. *palmus, mi, ſpithama*.

Sparagio, ſparago erba nota. *aſparagus, gi*. Sparago ſalvatico, *corruda, æ*.

Sparagnare, ſparmiare. *parco, cis*.

Sparare, aprire, cavar fuori gl'interiori. *exentero, as*. Diſimpatare, *dediſco*.

Sparare, come la artiglierie. *emittere bombos, diſplodo*.

Spargere, ſpandere. *ſpargo, gis, fundo, profundo*. Spargere in parti, *diffundo, dis*. Spargere largamente, *profundo, is*. Spargere fuori, *effundo, is*, Spargimento, *effuſio*.

Sparire. *evaneſco, is, diſſolvor*.

Sparlamento. *obtrectatio*.

Sparlare, parlare contra alcuno. *obloquor, obtrecto*.

Sparlatore. *oblocutor, obtrectator, maledicus*.

Sparo, peſce. *ſparus, ri*.

Sparo, lo ſparare. *exploſio, onis*.

Sparpagliare, ſparger ſenza ordine. *diſpergo, diſſipo, fundo*.

Sparſamente. *ſparſim, fuſe*.

Sparſo, e ſparto. *fuſus, profuſus, ſparſus, effuſus*. Sparſo, ſteſo, *paſſus*. Capelli ſparſi, *crines paſſi*.

Spartato, ſeparato. *ſemotus, remotus, ſecretus*.

Spartimento. *ſeparatio, onis*.

Spartire, dividere. *divido, ſeparo, ſegrego, diſpertio*. Spartire una battaglia, *dirimere prælium*.

Spartito, diviſo. *ſegregatus, diviſus*.

Sparviere, e ſparaviero, uccello di rapina. *accipiter, tris*.

Sparviere de letto. *conopeum, i*.

Sparuto, di poca apparenza. *gracilis, macilentus*.

Spaſimare per doluto. *dolore conficior*. Per amore di qualcheduno, *aliquem depereo*. Per deſiderio di avere, *vehementer cupio, inhio*.

Spaſimato, travagliato. *afflictus*. Innamorato, *amore perditus, in amorem effuſus*. Chi ha ſpaſimo. *ſpaſticus*.

Spaſimo, e ſpaſima, dolore grandiſſimo. *ſpaſmus, i, convulſio, onis, membrorum convulſio*. Chi patiſce ſpaſimo. *ſpaſticus*.

Spaſſare il faſtidio d'alcuno. *oblectare aliquem*.

Spaſſarſi, ſolazzarſi. *oblectare ſe, genio indulgere*.

Spaſſatempo. *animi ſolatium, voluptas*.

Spaſſeggiamento. *ambulatio, deambulatio*.

Spaſſeggiare, paſſeggiare. *ambulo, deambulo*. Spaſſeggiare al Sole, *ambulare in ſole*. Spaſſeggiare la piazza a traverſo, *tranſverſo foro ambulare*. Spaſſeggiar per la ſtrada. *ambulare per compita, aut vias*. Spaſſeggiare ſotto il portico, *in apſide ambulare*.

Spaſſeggiata. *ambulatio*. Spaſſeggiatella, *ambulatiuncula*.

Spaſſeggiatore. *ambulator, deambulator*.

Spaſſionato. *minime cupidus*.

Spaſſo, ſolazzo. *voluptas, ſolatium, ii*. Andar a ſpaſſo. *ſpatior, aris*. Pigliarſi ſpaſſo. *capere voluptatem, affici voluptate*. Per iſpaſſo, *animi cauſa*.

Spatola, ſtromento di metallo, che adoperano gli ſpeziali. *ſpathula, æ, rudis*.

Spaventacchio, coſa da ſpaventare. *terriculamentum*.

Spaventare. *terreo, perterrefacio, timorem incutio*. Spaventarſi, *terreor, paveſco*. Spaventato, exterritus, *conſternatus*.

Spa-

Digitized by Google

quare, circumvolvere.
Strelonato, d'occhi ſtravolti. *ſtrabo.*
Strammazzare, attiv. *humi ſternere.* Neutr. *humi procumbere.*
Stramazzo, materazzo. *culcita.*
Stramazzone, caduta. *lapſus.*
Strambaſciare, venir meno. *animo deficere.*
Strambotto, ſorta di poeſie amatoria. *cantiuncula amatoria.*
Strambo, guercio, chi ha gli occhi torti. *ſtrabo.* Per metaf. *praeceps, temere agens, inconſideratus.*
Strambo, che ha le gambe torte. *varus.*
Strambe, legami fatti di giunchi. *ſparteus funis.*
Strame, fieno, o paglia per far letti a' cavalli. *ſtramen, inis, ſtramentum, i.* Di ſtrame. *ſtramineus.*
Stramortire. *conſternari, deficere.*
Stramortito. *ſemianimis.*
Strampoli, zanche. *grallae, arum.*
Stranezza, ciſlania. *contumelia, injuria.* Per coſa ſtraniera. *novitas.*
Stranamente. *ſupra modum.*
Strangolamento. *ſtrangulatus, us, ſtrangulatio, ſuffocatio.*
Strangolare. *ſtrangulo, ſuffoco, praefoco, offoco, fauces elidere, animam, vel ſpiritum intercludere.*
Strengoglione, infermità. *tonſilla, arum.*
Strengugiamento, goloſità. *ingluvies, ei.*
Strangugiare. *devoro, as.*
Strenguria, difficoltà d'urina. *ſtranguria, ſubſtilium, urinae difficultas.*
Straniere, foraſtiero. *extraneus, externus.*
Stranezza. *perverſitas, atis.*
Strano, o ſtrano. *perverſus, difficilis, aſper, acerbus, odioſus, qui abeſt ab omni ſuavitate.*
Strano, cioè inſolito. *novus, inſolitus.*
Strametare, ſtarnutire. *ſternuo.*
Straordinario. *extraordinarius, a, um.*
Straordinariamente. *extra ordinem, extraordinarium in modum, praeter ordinem.*
Straparlare. *obloquor, eris, parum conſiderate loqui, turpiter aliquid dicere, minus honeſte, temere, contra quam decent, ſecus quam convenit, quam recta praeſcribat.*
Strapazzatamente, ſenza attenzione. *negligenter.*
Strapazzare. *conculco, as, protero, obtero, aliquem injuriis ſtrahere.*
Strapazzo. *contumelia.*
Strapmutare. *transfero, transfero.*
Strappare. *avello, extorqueo.*
Strapperole, ſtrabocchevole. *praeruptus, a, um.*
Strapiovere. *impluo, vehementer pluo.*
Stralcolarſi. *obſtupeſcere.*
Strafcicare, o ſtraſcinare. *traho, is.* Straſcino della cuſſe. *peniculamentum, ſyrma.*
Stratagemma, aſtuzia militare. *ſtratagema, calliditas bellica, dolus bellicus, militaris.* Fare a uno qualche ſtratagemma. *ſtratagemate aliquem percutere, fallere, circumvenire.*
Strato. *pavimentum, ſolum.*
Stravagante. *novus, inſolitus.*
Stravagantemente. *nove, confuſe.*
Stravaganza. *novitas.*
Stravedere. *allucinor.*
Straveſtirſi, traveſtirſi. *veſtem mutare.*
Stravizzo, convito. *convivium, epulae.*
Stravolare. *volito, tranſvolo.*
Stravolgere. *inverto.*
Stravolterſi. *volutor.*
Strecolto. *inverſus.*
Straziare, fare ſtrazio. *vexo, as, crucio.* Per beffeggiare. *derideo, ludifico, ludificor.* Eſſere ſtraziato. *cruciator, vel irrideor.* Straziare, mandar a male. *diſſipare.*
Strazio. *vexatio, onis.* Per iſcherno. *ludibrium.* Scempio. *cruciatus.*
Strebbiare. *perpolio, frico.*
Strega. *ſaga, venefica, lamia, ſtrix, igis.* Stregaria. *faſcinum, i.* Stregamento. *faſcinatio, onis.* Stregare. *faſcino, effaſcino.*
Streggia, ſtriglia, ſtrom. di ferro da ripulire li cavalli. *ſtrigilis, is.* Streggiare. *ſtrigili frico, confrico, defrico.*
Stregaria. *devoria.*
Stregone. *veneficus.*
Stregoneccio. *veneficium, faſcinatio.*
Stremità, eſtremità. *extremitas.* Per neceſſità. *neceſſitas.*
Stremo, ultimo. *extremus.* Per miſerabile. *miſer, omnium rerum egenus.*
Strenuamente, valoroſamente. *ſtrenue, fortiter, animoſe.*
Strenuo, valoroſo. *ſtrenuus, fortis.*
Strepitare. *ſtrepo, perſtrepo.*
Strepito. *ſtrepitus, fremitus, rumor, ſonitus, tumultus.* Strepito di coſa, che ſi frange. *fragor, oris.* Fare ſtrepito. *ſtrepo, is, perſtrepo, is, crepo, as, concrepo, as, ſtrepitum edere, vel emittere.* Fare ſtrepito incontro alcuno. *obſtrepo, is.* Strepitoſo, che fa grande ſtrepito. *ſtrepens, ſonorus.*
Strepitoſamente. *magno clamore, vel ſtrepitu.*
Strettamente. *ſtricte, anguſte, arcte.* Per brevemente. *ſtrictim, breviter, preſſe.*
Strettezza. *anguſtia, arum.* Di paſſi. *locorum anguſtiae.* Di mare. *fretum, i.* Di petto. *anhelitus, us, anguſtiae pectoris.*
Stretto. *anguſtus, arctus.* Stretto, part. *adſtrictus, conſtrictus.* Amicizia ſtretta. *neceſſitudo, inis.*
Stretto, luogo anguſto. *anguſtiae, fauces.*
Stretto di mare. *fretum.*
Strettoja, faſcia. *faſcia, vinculum.*
Strettojo, torchio. *torcular.*
Stridere. *ſtrideo, ſtrepitum edo.*
Stridore. *ſtridor, clamor, vociferatio.* Stridere, *ſtrideo, ſtrido, clamo, vociferor.*
Strigare, ſviluppare. *extrico, expedio.*
Strillare. *ſtridere.*
Stringa. *ligula, lorum.* con puntale. *ligula armata.* ſenza puntale. *inermata.*
Stringajo. *loratius, alutarius.*
Stringato, ſuccinto. *preſſus.*
Stringere. *ſtringo, adſtringo.* Strettamente. *perſtringo.* A giuramento. *adjuro, as, ad jusjurandum adige.*
Striſcia. *faſcia.* Per orma. *veſtigium.* Per ſerpente. *ſerpens, anguis.*
Striſciare. *repere, ſerpere.*
Stritolabile. *friabilis.*
Stritolare. *detero, comminuo.*
Strofinaccio, materia da nettar vaſi. *peniculum, pruniculus.*
Strofinare. *frico, defrico.*
Strolego. *aſtrologus, aſtronomus.*
Stromento. *inſtrumentum, i.* Di notaio. *tabula, arum.* Fare uno ſtromento. *conficere tabulas.*
Stropiccio, fregamento. *fricatio, frictio, fricatus, us.*
Stropicciare. *frico, as.* Stropicciare gli occhi. *tergere oculus.*
Stroppa legame. *vimen, inis.*
Stroppiare, guaſtar i membri. *mutilo, debilito, emanco.* Stroppiato. *mancus, debilitatus, mutilatus, mutilus, membris captus.* Stroppiato di tutte le membre. *omnibus membris captus.* Stroppio, o ſtroppiamento, attiv. *debilitatio.* Paſſiv. *membri, aut membrorum debilitas.*
Strozza, canna della gola. *guttur, jugulum, i.* Strozzare. V. ſtrangolare. *ſtrangula.*
Struggere, disfare. *conſumo, is. diſſolvo, is.* Struggerſi. *liqueſco, extabeſco, conſumor.* Struggerſi piangendo. *conficere lacrymis.*
Struzzo, animale. *ſtruthiocamelus, i.*
Stucchio, dove ſi tengon i pettini. *theca pectinaris.*
Stucco, compoſto di calcina, e marmo. *marmoratum, i.* Di ſtucco. *ex marmorato.* Stuccatore. *plaſtes, a, fictor, oris, fingendi artifex.* Arte di ſtuccare. *plaſtice, es.* Stuccare. *marmorato polire, expolire, perpolire, opere plaſtico ornare, marmoratum inducere.* Stuccato. *marmorato politus, opere plaſtico ornatus.* Far l'arte di ſtuccatore. *plaſticam exercere, fingere, ſoſtineare.* Di ſtuccatore. *plaſticus, a, um.* Stuccatura. *opus plaſticum.*
Stuccio, caſſa di cuojo. *theca, pera.*
Studiare, attendere a qualche coſa. *ſtudeo, es, operam alicui rei navare, ſtudia ingenuarum artium colere.*
Studio, applicazione aſſidua, e vemente a qualche coſa. *ſtudium, ii.* A bello ſtudio. *ex induſtria, de data opera.* Studio, ſcuola, luogo, dove ſi ſtudia. *academia, gymnaſium, muſaeum.*
Studioſamente. *ſtudioſe, accurate.*
Studioſo. *ſtudioſus.* *ſtudioſus literarum.*
Studiolo, arneſe fatto per uſo di ſtudiarvi. *pluteus, ſcrinium.*
Stufa, ſtanza riſcaldata da fuoco, che vi ſi fa ſotto, o da lato. *hypocauſtum, laconicum, ſudatorium, vaporarium.* Stufa di particolare. *balneum, i.* Stuffe pubbliche. *balnea, arum, thermae, arum.* Stufette. *thermula, arum.* Appartamento della ſtufa. *balnearia, orum.* Stufarolo. *balneator.*
Stuolo. *exercitus, copia, claſſis, multitudo, agmen.*
Stuoja. *ſtorea.*
Stupefare. *ſtupefacio, is.* Stupefatto. *ſtupidus, attonitus.*
Stupendo. *admirandus.*
Stupidità. *ſtupor, ſtupiditas.*
Stupido. *ſtupidus, a, um.*
Stupirſi. *ſtupeo, ſtupeſco, obſtupeſco, ſtupeſio.*
Stupore. *ſtupor.*
Stupro. *ſtuprum, i.* Stuprare. *ſtupro, as, ſtuprum facere, inferre, afferre.*
Sturare. *obturamentum detrahere, reſerare.*
Sturbare. *perturbare.*
Sturbo, diſturbo, moleſtia, cura.
Stuzzicadente. *dentiſcalpium.*
Stuzzicare, frugacchiare. *ſcalpere, fricare.* Per irritare. *irritare.*
Stozzicatojo. *ſtimulus.*
Stuzzicorecchi. *auriſcalpium.*
Su, di ſopra, prep. *ſuper, ſupra.* Su, in alto, *ſurſum, ſuperne.* Su, ſu via. *age, age.* Su via preſto. *agedum expedi, feſtinanter.* Andar'in ſu, *ſurſum ferri, ad ſupera ferri.*
Svaligiare. *expilo, depeculor, ſpolio.*
Svanire, perder' il vigore. *vaneſco, evaneſco.* Svanimento. *vigoris, vel virtutis defectio.* Svanito. *evanidus, a, um.*
Svantaggio. *incommodum.*
Svaporare. *vapores emitto.*
Svaporamento. *evaporatio.*
Svariamento, diverſità. *diſcrimen.* Per farneticamento. *phrenitis.*
Svario. *diſcrimen.*
Suaro, peſce. *lacertus, i.*
Subbia, leſina. *ſubula.*
Subbio, fiſchio. *ſibilus, i.* Subbiare. *ſibilo, as.*
Subbio, ſtrom. ſopra il quale ſi volge il filo per teſſera la tela. *jugum, i.*
Subbiſſare. *everto.*
Subbiſſare, cioè andare in precipizio. *evertor.*
Subitaneo. *ſubitus, ſubitaneus, repentinus.*
Subito, avv. ſubitamente. *ſtatim, continuo, extemplo, confeſtim, e veſtigio, quamprimum, actutum, primo quoque tempore, illico, ſine mora, ſine cunctatione, omni prorſus abjecta mora, nulla interpoſita mora, ne minimo quidem ſpatio temporis interjecto.* Di ſubito. *repente, ex improviſo.* Subito che. *ſimul, ſimul ac, ſimul atque, ſimul ut, ſtatim ut, ſtatim atque, ubi primum, illico ut.*
Sublimare, innalzare. *extollo, effero, eveho.*
Sublime. *ſublimis, altus, excelſus.*
Sublimemente. *alte, excelſe, ſublime, ſublimiter.*
Sublimità. *excelſitas, altitudo, ſublimitas.* D'animo. *excelſitas animi, animi altitudo, animi praeſtantia, ſublimitas animi.*
Subordinare. *ſubjicio.*
Subordinato. *ſubjectus.*
Subornare. *ſuborno, ſubjicio, ſubmitto, impono.*
Succedere, entrar in luogo d'alcuno. *ſuccedere alicui.* Per ereditare. *haeredem eſſe.* Succedere, avvenire, evenit, contingit, accidit. Succeder bene. *bene, belle, commode, opportune cadere.* Beniſſimo. *perbene, perbelle, percommode, perópportune cadere.* Male. *male cadere, incommode, improſpere.* E' ſucceſſo, come deſiderava. *evenit ex ſententia, ut tu velis uſar, ut optabam.*
Succedevolmente, ſucceſſivamente. *conſequenter, deinceps.*
Succeſſione, il ſuccedere. *ſucceſſio, onis.* Succeſſione, diſcendenza. *poſteritas.*
Succeſſivamente. *deinceps, conſequenter.*
Succeſſo. *eventus, ſucceſſus.*
Succeſſore. *ſucceſſor.* Per l'erede. *haeres, edis.* Succeſſori, diſcendenti. *poſteri, orum.*
Succhiare. *ſugo, is, exſugo, is.* Per forare. *terebre, perforo.*
Succhiello, trivello. *terebra.*
Succhiellare. *terebro, perforo.*
Succiare, ſucchiare. *ſugo.*
Succintamente, brevemente. *brevi, breviter, brevi oratione, paucis, paucis verbis.*
Succinto, cinto di ſotto. *ſuccinctus.* Per breve. *compendiarius.* In ſuccinto. *brevi, paucis verbis.*
Succiola, caſtagna leſſe. *caſtanea elixa.*
Sucido, ſporco. *ſuccidus, ſordidus.*
Sucidume. *ſordes.*
Sudacchiare, ſudare alquanto. *parumper ſudare.*
Sudamento. *ſudatio, onis.*
Sudare. *ſudo, as, ſudore manare, ſudorem emittere, fundere.* Molto. *diſſudo.* Fuori, *exſudo.* In qualche coſa, *inſudo.* Far ſudare. *ſudorem elicere, movere, facere.* Sudato. *ſudore conſperſus, perfuſus, manans, madens.*
Sudario. *ſudarium, ii.*
Suddito, ſoggetto. *ſubditus, ſubjectus.* Eſſer ſuddito. *eſſe in poteſtate alicujus.*
Sudicio, ſucido. *ſuccidus.*
Sudore. *ſudor, oris.*
Svegliare, deſtare. *excitare.*
Svelare, ſcoprire. *revelo, detego.*
Svelato. *detectus, retectus.*
Svellere, ſtirpare. *evello, is, evello.*
Svelto, da ſvellere. *avulſus.* Svelto, cioè agile. *agilis, dexter.*
Svenare. *venas incidere, abſcindere, abrumpere, exſolvere, reſolvere.*
Svenevole, ſgraziato. *invenuſtus.*
Svenevolezza. *macies.*
Svenimento. *defectio, animi defectio, defectus, deliquium.* Che patiſce ſvenimento. *ſyncopticus, deficiens, animi, vel virium defectione laborans.*
Svenire. *deficio, is, animo deficit, linquo, relinqui, animi deliquio laborare.* Svenito. *defectus, animo defectus.*
Sventare, ſventolare. *ventilo.* Sventar la vena. *ſanguinem mittere.*
Sventrare. *exentero, as, eviſcero, as.*
Sventura, ſciagura. *infortunium, calamitas.*
Sventuratamente. *miſere, infeliciter, infauſte, improſpere.*
Sventurato, diſgraziato. *infortunatus, infelix, miſer, cujus eſt miſerrima conditio, qui in ſumma verſatur infelicitate, omnibus vexatur, perturbatur, exagitatur infortuniis, calamitatibus, miſeriis, malis.*
Sverginare. *defloro, vitio, virginitatem violare, adimere, eripere, virginem conſtuprare.* Sverginata. *corrupta, compreſſa, violata, vitiata.*
Svergognare. *dedecoro, as, infamo, as.* Svergognato. *dedecoroſus.* Senza vergogna. *impudens, inverecundus.*
Svernamento. *hyematio.*
Svernare. *hyberno, as, hyemo, as, hyemem agere.* Luogo da ſvernare. *hyberna, orum.*
Sverre, ſvellere. *evellere.*
Svertare, voltar la terra. *terram paſtinare, vertere.* Per divolgare. *evulgare.*
Sveſtire. *exuo, ſpolio.*
Sufficiente. *idoneus.*

Sufficientemente. *idonee*, *ſatis*, *commode*.
Sufficienza, idoneità. *peritia*. Per abbondanza. *copia*. A ſufficienza. *ſatis*, *quantum opus eſt*, *ſatis eſt*.
Suffragare, giovare. *ſuffragari*.
Suffragio, voto. *ſuffragium*. Per ajuto. *auxilium*.
Suffuſione, malattia degli occhi. *ſuffuſio*.
Suffolamento, fiſchio. *ſibilus*. Per cicalamento. *ſuſurratio*.
Sufolare, fiſchiare. *ſibilare*.
Sugare, ſucciare. *ſugo*, *exſugo*.
Suggellamento. *obſignatio*.
Suggellare, ſigillare. *obſignare*. Per turar bene, *obturare*.
Suggellato. *obſignatus*.
Suggello. *ſigillum*.
Suggere, ſucciare. *ſugere*.
Suggerire. *ſuggero*, *moneo*, *in memoriam revoco*.
Suggeſtione. *dolus*, *impulſus*.
Suggettare. *ſubjicere*.
Suggetto, o ſoggetto, cioè argomento. *argumentum*. Per perſona. *vir*.
Suggetto, cioè ſottopoſto. *ſubjectus*, *obnoxius*.
Suggezione. *ſervitus*.
Sughero, ſovero. *ſuber*.
Sugna, graſſo di porco. *axungia*.
Sugo. *ſuccus*, *i*. D'agreſta. *omphacium*, *ii*. Di balſamo. *opobalſamum*, *i*. Di aſſenzio. *abſinthium*, *ii*. Di papavare. *opium*, *ii*. Senza ſugo. *exſuccus*, *a*, *um*. Sugoſo. *ſuccoſus*, *ſucculentus*, *ſucci plenus*.
Sviamento. *abductio*. Neut. *deviatio*, *aberratio*.
Sviare, levar dalla via, diſtorre. *abduco*, *is*, *amoveo*, *es*. Sviare uno dagli ſtudj. *abducere aliquem a ſtudiis*. Diſviarſi. *deflecto*, *is*. Sviarſi dall'uffizio. *abduci ab officio*. Sviato. *abductus*, *ſeductus*. Sviato, ſenza via. *devius*, *avius*.
Sviluppare. *expedio*, *explico*, *extrico*, *exſolvo*, *diſſolvo*, *enodo*. L'animo. *expedire animum*. Le faccende. *negotia expedire*, *vel explicare*. Svilupparſi. *expedire ſe ſe*.
Sviluppato. *extricatus*, *expeditus*.
Sviſare. *faciem*, *vultum deformare*.
Sviſcerato. *exviſcero*, *as*. Sviſceratamente. *ex animo*, *amice*.
Sviſcerratezza. *vehemens amor*.
Svitare. *invitationem revocare*, *retractare*.
Sviticchiare, contrario di avviticchiare. *extricare*, *avellere*.
Sviziare. *vitium adimere*, *detrahere*.
Sulfureo. *ſulphureus*.
Sunto, riſtretto. *ſumma*, *compendium*.
Suo. *ſuus*, *a*, *um*. Il ſuo. *ſuum*, *i*, *ſua*, *orum*, *res ſua*.
Suocero, padre della moglie. *ſocer*, *eri*. Suocera. *ſocrus*, *us*.
Svogliare, V. ſaziare, ſvogliamento. *ſtomachi malacia*. Svogliato. *ſtomacho malacia laborans*, *faſtidiens*.
Suola, parte della ſcarpa. *ſolea*, *a*, *ſolum*, *i*.
Svolazzare. *volito*, *as*.
Svogliere. *evolvo*, *explico*.
Svogliataggine. *faſtidium*.
Suolo, ſuperficie della terra. *ſolum*, *i*.
Svoltare, voltare. *flecto*.
Svoltatura. *flexus*.
Suono. *ſonus*, *i*, *ſonitus*, *us*. A ſuon di corno. *ad buccinam*, *ad buccinam inflatam*, *ad buccinæ ſonum*. Suono di tromba. *clangor*, *oris*, *tubæ cantus*. Senza ſuono. *inſonus*. Che ha ſuono terribile. *horriſonus*.
Suora, monaca. *virgo Deo ſacra*, *Monacha*.
Superare. *ſupero*, *vinco*. Superare tutti di felicità. *ſuperare ſ... omnium ...*
Superabile. *ſuperabilis*, *vincibilis*.
Superbamente. *ſuperbe*, *elate*, *faſtuoſe*.
Superbia, alterigia. *ſuperbia*, *faſtus*, *animi elatio*.
Superbo, altiero. *ſuperbus*, *elatus*.
Superbazzo. *elatior*.
Superficiale. *externus*.
Superficialmente. *ſuperficie tenus*. Per leggiermente. *leviter*.
Superficiario, è colui, che edifica ſu quel d'altri, con licenza del padrone, pagandogli certo utile. *ſuperficiarius*.
Superficie. *ſuperficies*, *ei*, *ſummum*, *i*, *ſumma pars*.
Superfluamente. *ſupervacue*.
Superfluità. *ſuperfluitas*, *redundantia*. Superfluo. *ſuperfluus*. Eſſere ſuperfluo. *ſuperſum*, *es*.
Superiore, ſoſt. *præfectus*.
Superiore, addiett. *ſuperior*.
Superiorità. *auctoritas*, *atis*.
Superlativamente. *magnopere*.
Superlativo. *ſuperlativus*.
Superno. *ſupernus*.
Superſtizione. *ſuperſtitio*. Superſtizioſo. *ſuperſtitioſus*. Superſtizioſamente. *ſuperſtitioſe*.
Supino, ſteſo col ventre in ſu. *ſupinus*, *a*, *um*. Alla ſupina. *ſupine*.
Suppa, o zuppa. *intrita panis*. In vino. *panis ex vino*. In brodo. *panis ex jure*.
Suppellettile. *ſupellex*.
Supplica. *libellus*, *i*, *libellus ſupplex*. Colui ha dato la ſupplica. *ſupplicem tabellam obtulit*, *ſupplicem ſe per libellum exhibuit*. Supplicare, pregare. *ſupplico*, *as*. Supplicazione. *ſupplicatio*, *onis*. Supplichevole. *ſupplex*, *icis*. Supplichevolmente. *ſuppliciter*, *demiſſe*.

Supplicio, pena. *ſupplicium*, *ii*, *pœna*, *a*.
Supplimento. *ſupplementum*, *i*. Per ſupplimento. *in ſupplementum*.
Supplire. *ſuppleo*, *es*, *compleo*, *expleo*.
Supporre, preſupporre. *puto*, *exiſtimo*, *pono*.
Suppoſizione, il preſupporre. *poſitio*.
Suppoſta, ſorta di medicamento. *balanus*.
Suppoſto, ſoſt. ſuppoſizione. *poſitio*.
Suppoſto, addiett. *poſitus*.
Supprimere. *ſupprimo*.
Supremo. *ſupremus*, *a*, *um*.
Surrettizio, ſcritture ſurrettizie, cioè falſe, *ſubreptitius*.
Surrogare, ſuſtituire. *ſubrogare*.
Surrogazione. *ſubſtitutio*.
Suſcitamento. *excitatio*.
Suſcitare, ſvegliare. *ſuſcito*, *as*. Guerra. *bellum ſuſcitare*, *conflare*.
Suſina, albero. *prunus*, *i*. Salvatica. *ſpinus*, *i*. Suſina, frutto. *prunum*, *i*.
Suſo, ſu. *ſurſum*.
Suſpendere. *ſuſpendo*. Suſpenſione, atto giudiciale. *interceſſio*.
Suſſequente. *ſubſequens*, *conſequens*. Suſſeguenti. *poſteri*, *orum*.
Suſſeguentemente. *deinceps*.
Suſſidio, ajuto, ſoccorſo. *ſubſidium*, *ii*.
Suſſiego, ſoſtenutezza. *gravitas*.
Suſſiſtere, eſſere. *exiſtere*, *eſſe*.
Suſtanza. *ſubſtantia*, *eſſentia*.
Suſta, corda per legar ſome. *funis*.
Suſtantivo. *ſubſtantivum*.
Suſtituire, metter in luogo d'un altro. *ſubſtituo*, *ſufficio*, *ſubrogo*, *ſufficere aliquem in alicujus locum*. Suſtituto. *ſubſtitutus*. Suſtituto, ſoſt. *vicarius*, *ii*. Suſtituzione. *ſubſtitutio*, *ſuffectio*.
Suſurrare, mormorare. *ſuſurro*. Suſurro. *ſuſurratio*, *ſuſurrus*, *i*, *obtrectatio*. Suſurrone. *ſuſurro*, *onis*, *obtrectator*, *maledicus*.
Suzzare, raſciugare a poco a poco. *ſicco*, *paullatim tergere*.
Suzzo, ſezzato, raſciugato. *ſiccus*, *ſiccatus*.

T

TAbarraccio. *centunculus*.
Tabarro, veſt. *penula*, *a*, *lacerna*. Di feltro. *gauſape*, *is*. Di cuoio. *penula ſcortea*. Col cappuccio. *cucullio*, *onis*. Da contadino. *coralle*, *alis*, *lacerna pinguis*, *coſſica*, *gauſapina*. Tabarrato. *penulatus*. Luogo del tabarre. *penularium*.
Tabernacolo, vaſo da coſe ſacre. *tabernaculum*, *i*, *thenſa*, *a*. Per capella. *ſacellum*.
Tacca, picciol taglio. *inciſura*. Per magagna. *macula*, *labes*.
Taccagnare, ingannare ſcherzando. *cavillor*.
Taccagno, avaro. *illiberalis*.
Taccato. *maculoſus*. Per tagliato. *inciſus*.
Taccia. *menda*, *vitium*, *culpa*, *nota*.
Tacciare. *noto*, *taxo*, *accuſo*.
Taccola, uccello. *graculus*, *i*, *monedula*, *a*.
Taccone, pezzo di zoccolo. *ſoli reſegmen*.
Tacconare. *ſarcio*, *is*, *reſarcio*.
Taccuino, breve ricordo, che ſi tiene di ciò che ſi dee fare, o dire. *commentariolum*.
Tacere. *taceo*, *es*, *ſileo*, *ſilentium habere*, *tenere*. Tacere coſa di vergogna. *obticeo*. Far tacere. *ſilentium imponere*, *indicere*.
Tacito, che tace. *tacitus*, *i*. Tacito, quel che è taciuto. *tacitus*, *a*, *um*.
Taciturnità. *taciturnitas*, *reticentia*.
Taciturno. *taciturnus*.
Tacitamente. *tacite*, *ſilentio*, *clam*.
Tafano, animale. *aſilus*, *œſtrum*, *tabanus*.
Taffetà, tela di ſeta leggeriſſima. *bombycina tela*.
Taglia, o teſſera. *teſſera*, *a*. Per la gabella. *vectigal*, *tributum*. Taglia di riſcatto de' prigioni. *redemptionis pretium*, *lytrum*, *i*.
Taglia borſa. *manticularius*, *ſector zonarius*. Tagliacantoni. *gladiator*, *latro*. Taglia fieno. *fæniſex*, *ecis*. Taglia pietra. *lapicida*, *a*. Taglia legna. *lignarius*.
Tagliamento. *cæſio*, *ſectio*. Per uccisione. *cædes*.
Tagliapietra. *quadratarius*.
Tagliare. *cædo*, *is*, *recido*, *ſecido*, *ſeco*. Intorno. *amputo*, *circumſeco*, *circumcido*. Sotto. *ſuccido*. In mezzo, per mezzo. *intercido*. Via, *exſeco*. In due parti. *diſcindo*. Da qualche coſa. *decido*, *deſeco*. Le borſe. *manticulor*. Un boſco. *ſylvam ſuccidere*, *excidere*. Con denti. *dentibus reſecare*. Legna. *ligna*, *vel lignorum cædem facere*. La teſta. *obtrunco*, *decollo*. La lingua. *linguam exſecare*. Il naſo. *naſum mutilare*, *deſecare*. L'orecchio. *aurem mutilare*. La mano. *manum præcidere*. A membro, a membro. *membratim cædere*, *vel ſecare*. Minuto. *minutim*, *vel minutatim concidere*. Le unghia. *ſecare*, *vel reſecare*, *vel demere ungues*. Le penne, o l'ale. *pennas*, *vel alas decidere*. In pezzi. *concido*, *confeco*. A pezzi. *concido*. La ſperanza. *ſpem præcidere*. I nodi de gli alberi. *abnodo*, *as*. La cima. *decacumino*, *as*. Iaſſo ſul vivo. *reſecare ad vivum*. Una ſentenza d'alcuno. *infringere ſententiam alicujus*.
Tagliata. *cædes*, *caſio*.
Tagliatura, taglio. *cæſura*, *inciſura*, *ſectio*. Per

la coſa tagliata. *ſegmen*, *reſegmen*.
Tagliente. *acutus*, *a*, *um*.
Tagliere, quadro. *quadra*, *a*. Tondo. *orbis*, *is*. Taglio. V. tagliatura. Pel filo del coltello. *acies*, *ei*. Di taglio, adverb. *cæſim*.
Taglione, pena. *talio*, *onis*. Taglione, o taglia grande. *vectigal ingens*.
Tagliuola, laccio. *pedica*, *a*.
Tagliuzzare. *minutim cædere*.
Talco. *lapis ſpecularis*.
Tale. *talis*, & *is*. Il tale. *ille*. Talchè. *itaut*, *adeout*. A tal termine. *eo*, *eo loci*. Talmente. *ita*, *ſic*. Tal'ora. *aliquando*, *interdum*.
Tal che. *ita ut*.
Talentare. *placeo*, *probor*, *arrideo*.
Talento, moneta. *talentum*, *i*. Per abilità. *facultas*. Per deſiderio. *cupiditas*, *voluntas*.
Tallone. *talus*, *i*. Di tallone. *talaris*.
Talmente. *adeo*, *ita*. Talmente che. *adeo*, *ut*. Talora, *interdum*.
Talpa, animale. *talpa*, *a*.
Tal volta, a talora. *interdum*.
Tamarigio, albero. *tamarix*, *myrica*, *a*.
Tamaro, pianta. *vitis tamenia*.
Tamburo, ſtrom. *tympanum*, *i*. Tamburello. *cruſma*, *atis*. Tamburino. *tympaniſta*, *a*. Tamburina. *tympaniſtria*, *a*. Suonar il tamburo. *tympanum pulſare*, *tundere*. Suonata di tamburo. *tympani ſonus*.
Tambuſſare, percuoter bene. *diverbero*, *as*.
Tamigiare, cernere la farina. *cerno*, *is*.
Tamigio. *incerniculum*, *li*.
Tampoco, ancora. *etiam*.
Tana, caverna, dove ſtanno le fiere. *luſtrum*, *i*, *ſpecus*, *us*, *ſpelunca*, *a*, *caverna*, *a*.
Tanaglia. *forceps*, *ipis*.
Tanè, colore. *color ravus*, *vel ravidus*.
Tanghero. *rudis*, *ruſticus*.
Tanti. *tot*. Tanti, e tanti. *innumeri*.
Tantino. *tantulus*, *tantillus*. Un tantino. *tantulum*.
Tanto. *tantus*, *a*, *um*. Tanto, avv. *tam*, *tantum*, *adeo*. Tanto, e quanto. *tam*, *quam*. e con li comparativi. *eo*, *quo*, *vel tanto*, *quanto*. Tanto preſto. *tam cito*. Tanto longo tempo. *tamdiu*. Tanto più. *eo magis*. Tanto meno. *eo minus*. Tanto che. *adeo ut*, *eo ut*. Tante volte. *toties*. Tanto pochi. *tam pauci*, Tanto quanto, tutto quel che. *quidquid*.
Tantoſto. *ſtatim*, *illico*.
Tapinare, viver in miſeria. *miſere vivere*.
Tapino. *miſer*, *ærumnoſus*, *infelix*. Tapinello. *miſellus*.
Tappeto. *tapes*, *itis*, *tapete*, *is*, *tapetum*, *ti*.
Tappezzare. *peripetaſmatis ornare*, *ſternere*.
Tappezzaria. *peripetaſma*, *aulæum*, *periſtroma*.
Tara, il tarare. *taxatio*.
Tarare, taſſare. *taxo*, *as*.
Tarato. *taxatus*.
Tarantello, ſaluma. *thynni venter*. Per giunta, che ſi dà a' compratori. *auctarium*.
Tarantola, ſerpe ſimile alla lucerta. *ſtellio*.
Tardamente, tardi, tardo. *tarde*, *ſero*, *cunctanter*. Alquanto tardi. *tardius aliquanto*.
Tardamento, tardanza, tardità. *cunctatio*, *mora*, *tarditas*, *tardities*, *retardatio*. Senza tardanza. *ſine mora*, *nulla mora*, *abjecta omni cunctatione*. Tardamento di giorno in giorno. *procraſtinatio*.
Tardare, attiv. trattenere. *moror*, *demoror*, *remoror*, *tardo*, *retardo*, *teneo*, *detineo*, *retineo*, *moram facere*, *creare*, *afferre*, *inferre*, *injicere*, *neƈto*, *tarditatem afferre*, *cunctationem injicere*, *remoram facere*.
Tardare, neutr. indugiare. *cunctor*, *moror*, *demoror*, *commoror*, *moram ducere*, *facere*, *trahere*.
Tardar in qualche luogo. *commorari in aliquo loco*, *moram trahere alicubi*. Non è punto da tardare. *differendum non eſt*, *cunctandum non eſt*, *producenda res non eſt*, *proferenda*, *prorogandа*, *retrahenda*, *longius ducenda*, *prolonganda*, *extendenda*.
Tardato. *tardatus*, *retardatus*.
Tardatore. *cunctator*, *morator*.
Tardivo. *Serotinus*, *ſerus*, *ſerius proveniens*.
Tardo. *ſerus*, *tardus*. Nel camminare. *tardigradus*, *tardipes*, *greſſu tardus*. Nel parlare. *tardiloquus*. Ad ingiuriare. *ad injuriam tardus*. Tardetto. *tardiuſculus*. Tardivo. *ſerotinus*, *ſerus*, *tardus*. Divenir tardo. *tardeſco*.
Targa, arma. *pelta*, *a*, *parma*, *a*, *ſcutum Amazonum*. Armato di targa. *peltatus*, *parmatus*. Targhetta. *parmula*.
Tariffa. *pretiorum taxatio*.
Tarlare, conſumarſi dal tarlo. *carie infeſtari*, *cariem ſentire*, *trahere*, *recipere*. Attiv. *rodo*, *corrodo*. Tarlato. *corroſus*.
Tarlo, animale. *caries*, *ei*, *teredo*, *inis*.
Tarma, tignola, verme. *blatta*, *a*, *tinea*, *a*.
Tarmare, guaſtarſi dalle tarme. *tinea infeſtari*, *tineam ſentire*, *trahere*, *recipere*. Tarmato. *tineoſus*.
Taroccare, cioè eſclamare, o adirarſi. *exclamo*, *iraſcor*.
Tarpare, ſpuntar le ale. *alas circumcidere*.
Tarſia, lavore d'inferire minuti pezzi di legname di più colori in altro legname. *opus ſegmentatum*, *teſſellatum*. Lavorare di tarſia. *opus ſectore ſegmentatum*. Chi lavora di tarſia. *ſeg-*

Digitized by Google

ſegmentati operis artifex.

Tartagliare, balbettare. *balbutio, linguæ hæſito.*

Tartaglione. *balbus.*

Tartara, ſorta di torta. *Placenta.*

Tartareo, infernale. *Tartareus.*

Tartareſco, di Tartaria. *Scythicus.*

Tartaruca. *teſtudo, inis.* Di tartaruca. *teſtudineus.*

Tartaſſare. *male accipere, vexare.*

Tartuffolo, frutto. *tuber, eris.*

Taſca, o ſcarſella. *crumena, æ, pera, æ.* Taſchetta. *perula, ſacculus.*

Taſſa. *deſcriptio, æſtimatio.* Dell' entrata. *æſtimatio cenſus.* Taſſa, impoſizione. *indictio.* Taſſare, mettere il prezzo. *taxo, as, æſtimo, as.* Le ſpeſe della lite. *litem æſtimare.* Taſſatore. *æſtimator.* Taſſato. *æſtimatus, taxatus.* Taſſare, per tacciare, o biaſimare. *taxo, as, vitupero, as.* Taſſato. *argutus.*

Taſſo, albero. *taxus, i.* Taſſo, animale. *meles, is.* Taſſo barbaſſo, erba. *verbaſcum, i.*

Taſta, viluppetto di ſile di panno lino da metter nelle piaghe. *linamentum, i, turunda.*

Taſtare, toccar leggiermente, per conoſcere la qualità della coſa. *tento, as, palpo, as.* Bene. *pertento.* Taſtare, prouare. *periculum facere.*

Taſto, prova. *ſperimen.* Taſto, ſtromento da Chirurgo. *ſpecillum, i.* Taſti dell' organo. *regula.*

Taſtone, avv. come andar taſtone o a taſtone. *tentabundum incedere.* Parlar a taſtone, val temerariamente. *temere loqui.*

Tatto, uno de' cinque ſenſi. *tactus, us, tangendi ſenſus.*

Taverna. *taberna, æ, caupona, æ.* Tavernaio, oſte. *caupo.*

Taverniere, chi frequenta le taverne. *ganeo.* Per tavernaro. *caupo.*

Tavola, menſa. *menſa, æ.* D' un piede. *monopodium, ii.* Con tre piedi. *menſa tripes.* D' argento. *menſa argentea.* Apparecchiata. *menſa extructa.* Apparecchiata per foraſtiero. *menſa hoſpitalis.* Di cibi rari. *menſa cibis exquiſitiſſimis extructa, inſtructa.* A tavola. *in epulis, apud menſam.* Portar, o metter in tavola il poſpaſto. *menſam ſecundam inferre.* Sedere a tavola. *accumbo, is.* Far tavola comune, cioè mangiar inſieme. *convivo, is, convivor, aris.*

Tavolaccio, ſcudo di legno. *clypeus ligneus.*

Tavolato, pareta, o pavimento di tavole. *tabulatum, i.* Tavolato, agg. *contabulatus.*

Tavoletta, tavolella. *aſſerculus, i, tabella, æ.* Da imparar a leggere. *tabella elementaria.* Da ſcrivere. *tabella, æ, pugillares, es.*

Tavoliere da giuocare. *fritillus, i, alveus luſorius, tabula luſoria.*

Tavolino. *menſula, abacus.*

Tauro, toro. *taurus, i.*

Tazza. *crater, ſcyphus, poculum.* Grande. *patera, æ.* Tazzetta. *pocillum, i.*

Teatro. *theatrum, i.* Rotondo. *amphitheatrum, i.* Teatretto. *theatridium, ii.* Di teatro. *theatralis.*

Teco, con te. *tecum.*

Tedeſchi. *Germani, Alemani, Teutones.* pop. di Germania.

Tediare. *tædio afficere, moleſtum eſſe.*

Tedio. *tædium, ii, moleſtia, æ.*

Tedioſo. *moleſtus.*

Tega di fave, ec. *ſiliqua, æ.*

Tegame, vaſo di terra. *teſtudo, tagaaum.*

Teggbia, o teglia, vaſo di rame. *cibonus, i.*

Teglia, arboſcello. *tilia, æ.*

Tegola, coppo. *tegula, æ, imbrex, icis.*

Tegolina. *tegillum, i.*

Tela. *tela, æ.* Greza. *tela rudis.* Da gioſtrare. *meta, æ.* Del ragno. *aranei tela.* Del cuore. *præcordia, orum.*

Telaro, ſtrum. da teſſere. *textrina.*

Tellina, conchiglia. *myrilus.*

Telo, pezzo di tela. *pars telæ.* Per dardo. *telum, ſagitta.*

Tema, argom. *thema, atis, argumentum, i, propoſitum, i.*

Tema, paura. *timor, metus, formido.*

Temenza. *timor.* Levar ogni temenza. *timorem metum eximere, omni metu liberare, facere, ut omnis metus deponatur.*

Temerità. *temeritas, atis.*

Temerario. *temerarius.* Temerariamente. *temere.*

Temere. *timeo, metuo, formido.* Alquanto. *ſubtimeo.* Molto. *pertimeo, pertimeſco.* Eſſer temuto. *timeor, eris, timori eſſe.*

Tempaccio, cattivo tempo. *tempus procelloſum.*

Tempellare, crollare. *quaſſare, concutere.*

Tempellato. *motuſſio.*

Tempellone, minaccio goffo. *longurio.*

Tempera, conſolidazione del ferro. *temperatio, temperatura.* Per qualità. *natura, ratio.*

Temperamento, meſcolanza. *temperamentum, mixtio.* Per qualità, natura. *natura.* Per moderazione. *temperamentum, moderatio.*

Temperanza. *temperantia, temperatio, frugalitas, modeſtia, moderatio.*

Temperatamente. *temperate, moderate, abſtinenter.*

Temperare, dare la tempera al ferro. *tempero, as.* Temperare, moderare. *tempero, moderor.* Temperare il vino. *vinum diluere.* Temperare la penna. *calamum temperare, aptare, concinnare, apparare.*

Temperato. *temperatus, moderatus.* Mangiare temperato. *victus moderatus.* Bere temperato. *moderata potatio.*

Temperatoio, coltello da temprar le penne. *ſcalprum, vel ſcalpellum librarium.*

Temperatura. V. temperamento.

Tempeſta, o boraſca. *tempeſtas, procella.* Per la gragnuola. *grando, inis.*

Tempeſtare. *grandinat, abat.*

Tempeſtoſo. *procelloſus, vel grandinoſus.*

Tempia, parte del capo. *tempus, oris.* Tampione. *colaphus, temporis percuſſio.*

Tempiere. *templi cuſtos, æditimus.*

Tempio, edificio dedicato a Dio. *templum, i, delubrum, fanum.* La parte interiore del tempio. *adytum, i, penetrale, is.*

Tempo, miſura del moto, o della quiete. *tempus, oris, dies, ei.* Bello, e chiaro. *tempus ſudum.* Atto. *tempus idoneum.* Cattivo. *cœlum turbidum.* Travagliato. *tempus turbulentum.* Contrario. *tempus iniquum, alienum.* Incoſtante. *cœlum dubium.* Tempi proſperi. *ſecunda tempora, optima tempora, proſpera fortuna, ſecunda, læta, ſecundæ res.* Tempi miſeri. *adverſa fortuna, adverſa fortunæ flatus, miſeri temporum ſtatus, tempora dura, mœſta, adverſa, iniqua, infauſta.* Tempi ſpezzati, o rubati. *tempora ſubſeciva, & ſecundaria.* Lungo. *longa dies, temporis longinquitas, vetuſtas.* Di pace. *tempus pacatum, tranquillum.* Di guerra. *belli tempus.* Di ſeminare. *tempus ſativum, ſatio, onis.* Di mietere. *tempus meſſorum, meſſis, is.* Di cogliere l' uva. *vindemia, æ.* Di cogliere l' oliva. *oleitatæ.* Di fiera. *nundinæ, arum.* Per tempo. *mature, maturiſſime.* A tempo, e ſuo tempo. *tempore, tempori, in tempore, loco, in loco, tempeſtive, opportune.* A tempo debito. *ſuo tempore.* Al tempo determinato. *ad diem dictam.* A certi tempi. *ſtatis temporibus.* In breve tempo. *breve.* In quel tempo, a quel tempo. *eo tempore.* Per poco tempo. *ad breve tempus.* Allungar il tempo. *producere tempus, proferre diem, prorogare, protrahere, extrahere, procedere, in aliud tempus referre.* Governarſi ſecondo il tempo. *aſſequi tempori, parere tempori, ad extremum tempori conſilia accommodare, habenda tempori ratio eſt.* Tor tempo. *ſumere tempus.* Durar tanto tempo. *tandiu permanere.* Al tempo o di guerra, o di pace. *in bello, & otio, belli, & pacis tempore.* Tempo verrà. *veniet tempus, erit tempus, erit illa dies, illuceſcet illa dies aliquando.* Se averò tempo. *Si quid otii nactus ero.*

Temporale, ſoſt. *tempeſtas, atis.* Temporale, non perpetuo, *temporarius.* Temporale, cioè ſecolare. *profanus.* Temporalmente, *ad tempus.*

Temporeggiare. *inſervire tempori.* Per differire. *cunctari, differre.*

Tenace, che tiene fortemente. *tenax, acis.* Molto tenace. *pertinax.* Per avaro. *avarus.*

Tenacemente. *tenaciter.* Molto. *pertinaciter.*

Tenacità. *tenacitas, atis.*

Tenaglia, ſtrom. da fabbro. *forceps, ipis.*

Tenca, peſce. *tinca, æ.* Marina. *callarias, æ.*

Tencone, gonfiezza. *bubo, onis, tumor.*

Tenda. *velum, i, velarium.* Da ſtrada, *ſiparium, ii, velum ſcenicum.* Da campo. *tabernaculum, i, tentorium, ii.* Del general del campo. *prætorium.* Delle navi. *aulæum, i.* Tendale. *velum puppis.*

Tendere, o ſtendere. *tendo, is, extendo.* Tendere o caricare. *tendo, is.* Tendere lacci. *tendo, is.* Tendere laccio ad uno. *laqueum alicui ponere, ſtruere inſidias alicui.* Tendere l' orecchie. *arrigere aures.*

Tenebre, privazione di luce. *tenebræ, arum.* Amico di tenebre. *tenebrio, onis.* Tenebroſità. *obſcuritas.* Tenebroſo. *tenebroſus, tenebricoſus, tenebricus, obſcurus.*

Tenere. *teneo, es.* A mente. *memoria tenere.* Riſtretto. *coerceo, es.* A guadagno. *habere quæſtui.* Per capita. *capio, is.* A Batteſimo, a ſacro fonte ſuſcipere. Tenere, per ſervare. *ſervo, as.* Tenere, per riputare. *judico, habeo, exiſtimo.* Tener caldo. *foveo, es.* Tener compagnia. *comitare aliquem.* Tener con uno, cioè ſeguitar la fazione di colui. *eſſe cum aliquo; partes, ſententiam alicujus ſequi.* Tener la caſa affittata. *ædes conductas habere.* Tener celate una coſa ad alcuno. *celare aliquem rem aliquam, vel de re aliqua.* Tener ragione. *dicere jus, jus judicare, cauſas cognoſcere, diſceptare de controverſiis.* Tener a bada. *aliquem retardare.* Tener a freno. *coerceo, es.* Tener in lungo. *protraho, is.* Tener alcuno per padre. *parentis loco habere.* Tener caro. *carum habere.* Tener il ſuo grado. *retinere dignitatem.* Tener alcuno ſoggetto. *imperio aliquem coercere.* Tener le mani a ſe. *abſtinere manus, vel continere.* Tener gli occhi baſſi. *intueri terram.* Tener il ſuo uſato coſtume. *tenere inſtitutum ſuum.* Tenere il campo. *habere caſtra.* Tener al Sole. *in Sole habere.* Tener in ciance, o burlare. *habere ludibrio.* Tener oſteria. *exercere cauponam.* Tener ſcuola. *aperire ludum.* Tener le ſpie ad alcuno. *obſervare aliquem.*

Tenere, ſuſtant. poſſeſſione. *fundus, prædium.*

Tenerello. *tenellus, a, um.*

Tenerezza. *teneritas, atis, teneritudo, inis.*

Tenero. *tener, mollis.*

Tenerume, cartilagine. *cartilago, inis.*

Tenore, ſoggetto. *argumentum.* Per maniera. *modum, ratio.* Tenore, voce di muſica. *vox media.* Tenore, ſenſo. *ſententia, æ.* Del tenor ſeguente. *in hanc ſententiam.* Di ſimil tenore. *in eam ſententiam.* Di un medeſimo tenore. *eodem exemplo, in eandem ſententiam.*

Tenta, tuta. *tentura.* Tenta, ſtrom. chirurgico. *ſpecillum, i.*

Tentamento, e tentazione. *tentamentum, ti, tentatio, onis.*

Tentare, ſperimentare, provare. *tento, experior.* Tentare, ſe rieſcono le promeſſe. *tentare fidem polliciti.* Tentar bene. *pertento.* Tentare innanzi. *prætento, as.*

Tentatore. *tentator.*

Tentazione. *tentatio.*

Tentennamento, dimenamento. *quaſſatio.*

Tentennare, dimenare. *quaſſo, agito.*

Tentennio, tentennamento. *quaſſatio.*

Tentennonaggine, tardità. *cunctatio, tarditas.*

Tentennone, tardo. *cunctator, tardus.*

Tentone, andar a tentone. *tentabundum incedere.*

Tentore. *infector.*

Tentura. *tinctura.*

Tenue, ſottile. *tenuis, exilis, gracilis.* Divenir tenue. *graceſco.*

Tenuità. *gracilitas, exilitas.* Per la povertà. *tenuitas, atis, anguſtia, arum.*

Tenere, cioè poſſeſſo. *poſſeſſio.* Tenuta, cioè poſſeſſione di terreno. *fundus.* Per capacità. *capacitas.*

Tenuto. *habitus, poſſeſſus.*

Tenzonare, vel queſtionare. *pugno, certo.*

Tenzone, o contraſto. *concertatio, onis.* Tenzonare. *certo, pugno.*

Teologia. *theologia, æ, ſcientia rerum divinarum.* Teologo. *theologus, i.*

Tepidezza. *tepor, oris,* tepido. *tepidus, tepens,* divenir tepido. *tepeſco, tepefio.* far tepido. *tepefacio, is.*

Terminare. *termino, finio, definio.*

Termine, ſegno del fine d' una poſſeſſione. *terminus, finis, limes.* termine, pel fine di qualche coſa. *finis, is.* termine, ſtato. *limus, i.* Sin a che termine. *quatenus.* dentro i termini. *intra modum.* Fuori de' termini. *extra modum.* Senza termine. *interminatus.* Porre i termini. *determino, as, fines conſtituere, ſtatuere.*

Ternario. *ternarius.*

Terra, uno de' quattro elementi. *terra, æ, tellus, uris, humus, i, ſolum, i.* In terra. *in terris, vel humi.* Di terra. *terreus, terreſtris.* Generato di terra. *terrigenus.* Terra ferma. *continens, entis.* Bianca. *creta, æ.* Per levar le macchie. *terra Cimolia.* Per far vaſi. *terra figularis, argilla, æ.* Per far mattoni. *terra lateraria.* Che paga affitto. *ager vectigalis.* Che paga decima. *ager decumanus.* Ad affitto per paſcolo. *ager ſcripturarius.* Da ſeminare. *arvum, i.* Seminata. *ſeges, etis.* Seminata ogni anno. *ager reſtibilis.* un anno sì, l' altro no. *novalis, is, novale, is, vervactum, i.*

Terra, quantità di caſe cinte di muraglie. *oppidum.* Per luogo. *regio.*

Terra ferma. *continens.*

Terragno, e terragnolo, vicino a terra. *terræ proximus.*

Terrapienare. *aggero, aggerem extruo.*

Terrapieno. *agger, aggeratio.*

Terrato. V. terrazzo.

Terrazzano, abitator di terra murata. *oppidanus, incola.*

Terrazzo, ſolaio. *ſolarium.* Per battuto. *pavimentum, ſigninum.*

Terremoto, e tremuoto. *terræmotus, us.*

Terreno di terra. *terrenus, terreſtris, terreus.*

Terreno, ſoſt. il terreno. *terrenum, ſolum.*

Terreſtre, di terra. *terreſtris, & ſtre.*

Terribile, ſpaventevole. *terribilis, horribilis.*

Terribilmente. *terribiliter.*

Terriccio, di terra. *terrenus.*

Terricciuola, piccol caſtello. *oppidulum.*

Terriere. *Vicanus.*

Territorio. *ager, agri, territorium, ii.*

Terrore, ſpavento. *terror, pavor.*

Terſo, pulito. *mundus, elegans.*

Terzamente. *tertio, tertium.*

Terzana, febbre. *tertiana, æ, febris tertiana.*

Terzana, vele minore della nave. *epidromus, i.*

Terzare, arare la terza volta. *tertio, as.*

Terzavo, e Terzavolo, padre del biſavolo. *abavus.*

Terzeria, una delle tre parti. *tertia pars.*

Terzeruolo, miſura di vino. *hemina.*

Terzino, vaſo da tener liquidi. *triental.*

Terzo, num. *tertius, a, um.* La terza volta. *tertium, tertio.* Terza ora. *hora tertia.*

Teſchio. *calva, æ, calvaria, æ.*

Teſo. *tensus, extenſus.*

Teſoro. *theſaurus, i.* Teſoreria. *ærarium, ii.* Teſoriere. *quæſtor, ærarii præfectus, ærarius, capſarius.* Teſoreggiare. *divitias, vel pecunias augere, conſervare, conſtruere, congerere.*

Teſſere, far tela. *texo, is.* Appreſſo. *attexo.* Intorno. *obtexo.* In mezzo. *contexo,* Nell' orlo.

Digitized by Google

pratum. Tutto inſieme. *contextu*. Sino al fine. *pertexo*. Coſa, che ſi può teſſere. *textilis*, & *le*. Tela, o panno teſſuto. *textile*, *textum*, *i*.

Teſſitore, teſſore. *textor*, *oris*. Arte del teſſitore. *textrina*, *æ*. Bottega. *textrica*, *æ*, *textrinum*, *i*, *officina textoria*. Teſſitrice. *textrix*, *icis*.

Teſſitura. *textura*, *textum*.

Teſta, capo. *caput*, *itis*. Parte di dietro della teſta. *occiput*, *itis*. Anteriore. *ſinciput*, *itis*. Far teſta. *repugno*, *reſiſto*. Teſta di chiodo groſſo, che ſi ficca nella porta. *bulla*, *æ*. Chi ha due teſte. *biceps*, *cipitis*.

Teſtamento. *teſtamentum*, *i*, *tabulæ*, *arum*, *tabula ſumma*, vel *ſuprema*. Scritto. *teſtamentum ſcriptum*. A bocca, ſenza ſcritto. *teſtamentum ſine tabulis*. Regiſtrato per notaio. *teſtamentum per tabulas publicas*. Rotto. *teſtamentum irritum*. Falſo. *teſtamentum adulterinum*, *ſuppoſitum*. Per teſtamento. *teſtamento*, *ex teſtamento*. Senza teſtamento. *inteſtato*, *ab inteſtato*. Chi non ha fatto teſtamento. *inteſtatus*. Laſciar per teſtamento. *teſtamento relinquere*. Falſificatore de' teſtamenti. *teſtamentarius*, *teſtamenti ſubjector*.

Teſtare, far teſtamento. *teſtari*, *teſtamentum facere*, *condere*. Chi non può teſtare. *inteſtabilis*. Teſtatore. *teſtator*. Teſtatrice. *teſtatrix*.

Teſtardo, o teſtereccio. *cerebroſus*, *cervicoſus*.

Teſtè, avv. ora, adeſſo, poco avanti. *nunc*, *modo*, *nuper*. *dudum*.

Teſticciuola, dimin. di teſta. *capitulum*, *i*.

Teſticolo, parte dell'animale. *teſtis*, *is*, *teſticulus*, *i*. Borſe de' teſticoli. *ſcrotum*, *i*.

Teſtificare, far teſtimonianza, far fede. *teſtor*, *aris*, *teſtificor*, *teſtimonium dare*, *dicere*, *perhibere*, *reddere*, *tribuere*, *teſtimonio eſſe*.

Teſtimonianza, teſtimonio, teſtificazione. *teſtificatio*, *teſtimonium*.

Teſtimonio, quegli, che teſtifica. *teſtis*, *is*.

Teſto, vaſo di terra cotta. *teſta*, *æ*. Teſto, componimento. *textus*, *us*, *contextus*. Teſto, originale. *exemplar*.

Teſtoline. *capitulum*.

Tetta, mammella. *mamma*.

Tettare, lattare. *lacteo*, *ſugo*.

Tetto, parte ſuperiore della caſa. *tectum*, *i*.

Tevere. *Albula*, *Tybris*, *Tiberis*.

Teverone. *Anio*, & *Anien*.

Teza. *teges*, *etis*, *caſa*, *tugurium*.

Tepidezza, Tiepidezza. *tepor*.

Tepido. *tepidus*.

Tiglia, albero. *tilia*, *æ*.

Tigna, infermità, che viene ſopra il capo. *porrigo*, *inis*, *alopecia*, *æ*.

Tignere, Tingere. *tingo*, *inficio*.

Tignola, tarma. *tinea*, *blatta*. Del grano. *curculio*.

Tignoſo. *porriginoſus*.

Tigre, animale. *Tigris*, *is*, vel *idis*.

Timidamente. *timide*.

Timidezza, timidità. *timiditas*, *atis*.

Timido, di poco animo. *timidus*, *pavidus*, *exigui animi*, *puſilli*, *infirmi*, *imbecilli*, *qui animo jacet*, *qui facile concutit animo*, *qui animo non viget*.

Timo, erba. *thymus*, *i*, & *thymum*, *i*. Vino fatto di timo. *thymites*, *æ*.

Timone, legno del carro. *temo*, *onis*. Timone della nave. *clavus*, *i*, *gubernaculum*, *i*.

Timoniera. *ſedes nauclerii*.

Timoniere, colui, che regge il timone. *gubernator*.

Timore, paura. *timor*, *metus*, *formido*.

Timorato, uomo di buona coſcienza. *pius*, *religioſus*.

Timoroſamente. *timide*, *pavide*.

Timoroſo. *timidus*, *pavidus*.

Timpano, ſtromento bellico. *tympanum*, *i*.

Tina, vaſo da far il vino. *lacus*, *us*.

Tinca, ſorta di peſce. *tinca*.

Tincone, tumore. *bubo*.

Tinaccio, tina. *lacus*.

Tinaia, luogo da far il vino. *calcatorium*.

Tinello, Refettorio. *triclinium*.

Tinello, vaſo da lavare. *labrum*, *i*.

Tingere. *tingo*, *is*, *inficio*, *is*.

Tinozza, vaſo ſotto la tina. *labrum*.

Tinta, tintura, miſtura liquida, con la quale ſi tinge. *tinctus*, *us*, *tinctura*, *æ*, *humor tinctilis*. Nera. *atramentum*, *i*. Da ſcrivere. *atramentum librarium*, vel *ſcriptorium*. Da pittori. *atramentum tectorium*. Da calcolaio. *atramentum ſutorium*. Di cremeſino. *tinctura muricis*. Di grana. *tinctura crocea*.

Tintinno, ſuono. *tinnitus*, *us*. Tintinnare. *tinnio*, *is*.

Tintore. *fullo*, *onis*, *infector*. Arte di tintore. *fullonica*, *æ*. Bottega. *fullonica*, *æ*, *officina infectoris*.

Tiramento. *ductus*, *us*, *ductio*, *onis*, *tractus*.

Tiranneggiare. *tyrannice regnare*, *imperitare*, *tyrannidem exercere*.

Tiranneſcamente. *tyrannice*.

Tiranneſco. *tyrannicus*, *a*, *um*.

Tirannia, dominio tirannico. *tyrannis*, *idis*.

Tiranno, ſignor ingiuſto, o crudele. *tyrannus*, *i*. Ucciditor di tiranno. *tyrannicida*, *æ*. Farſi tiranno. *tyrannidem occupare*.

Tirare, trarre, condurre a ſe. *duco*, *is*. Per ſtraſcinare. *traho*, *his*. Per gettare. *jacio*, *is*, *jaculor*, *aris*. Tirare, o cavar dal pozzo. *haurio*, *is*. Tirar giù, cioè lanciare da alto a baſſo dardo, ſaſſo, ec. *dejicio*, *is*. Tirar giù, cioè levar una coſa da luogo alto, e porla in baſſo. *deduco*, *is*, *detraho*, *is*. Tirar in quà, e in là, o in diverſe parti. *diſtraho*, *is*, *in diverſum trahere*. Tirar a ſe. *attraho*, *adduco*. Da banda, o in diſparte. *ſeduco*, *is*. In dietro. *retraho*, *is*. Innanzi, o in preſenza d'altri. *protraho*, *is*. Tirar via. *abſtraho*, *is*. Tirar de' calci. *calcitro*, *as*. Tirar a filo. *lineo*, *as*. Tirar un peto. *ventris crepitum emittere*. Tirar alcuno con luſinghe. *allicere aliquem*. Tirar l'acqua al ſuo molino, cioè cercar il ſuo intereſſe. *rem ad ſuæ cauſæ commodum trahere*, *omnia referre ad ſuam utilitatem*, *omnia ſuis commodis metiri*. Tirar la barca al mare. *navem deducere*. Al porto. *navem ſubducere*. Tirarſi da canto. *concedere paululum*, *recedere*.

Tiratore, chi tira. *jaculator*, *jaculans*.

Tiro, tirata, il tirare. *jactus*, *us*, *conjectus*, *us*, *conjectio*, *onis*. Di arco. *ſagittæ miſſio*, vel *emiſſio*.

Tiro, che non colpiſca. *jactus irritus*.

Tirocinio, noviziato. *tyrocinium*.

Tirſo. *thyrſus*.

Tiſichezza, infermità. *phthiſis*, *is*, *tabes*, *is*.

Tiſico. *phthiſicus*, *tabens*, *tabidus*.

Tiſicuccio. *tabidus*.

Tiſicume. *phthiſis*.

Titolare, cioè intitolare. *inſcribo*.

Titolo, inſcrizione. *inſcriptio*, *onis*, *epigraphe*, *es*, *index*, *icis*, *titulus*, *i*. Per la fama. *nomen*, *inis*. Titolo, nome di Chieſa. *titulus*, *i*. Titolato. *dignitate inſignitus*, *præditus*.

Titubare, vacillare. *titubo*, *hæreo*, *hæſito*.

Titubazione. *hæſitantia*, *hæſitatio*, *titubatio*.

Tizzo, e tizzone. *titio*, *onis*. Acceſo. *torris*, *is*.

Toccamento. *tactus*, *us*, *tactio*, *onis*. Leggiero. *attactus*.

Toccare. *tango*, *is*. Leggermente. *attingo*, *is*. Gentilmente, e piacevolmente. *demulceo*, *es*. Il punto. *rem ipſam attingere*. Una coſa brevemente. *ſtrictim*, vel *rem in attingere*, *breviter attingere*. Toccar ſul vivo. *mordeo*, *es*. La mano. *dexteras contingere*, *jungere*, *interjungere*. Toccare e ſorte. *ſortiri*, vel *ſorte evenire*, *obtingere*. Toccare per eredità. *hereditate obvenire*. Toccare per appartenere. *attinet*, *pertinet*, *ſpectat*. Toccato. *tactus*, *contactus*. Non toccato. *intactus*.

Tofo, pietra. *tophus*, *i*.

Toga, veſte lunga. *toga*, *æ*. Liſtata di porpora nell'eſtremità. *toga prætexta*. Senza liſtello di porpora. *toga pura*. Veſtito di toga. *togatus*. Toga picciola. *togula*. Toga regale. *trabea*, *æ*.

Togliere, pigliare. *capio*, *accipio*, *ſumo*. Togliere, levare. *adimo*, *is*. Per forza, o con viva forza. *eripio*, *is*. Di mano per forza. *de manu*, vel *de manibus extorquere*. Sotto mano, o di naſcoſto. *ſurripio*, *is*. Con inganno, con aſtuzia. *interverto*, *is*. Avanti. *præripio*, *is*. Ad affitto. *conduco*, *is*. Sopra di ſe. *ſuſcipio*, *is*. Altronde. *tranſumo*, *is*. Togliere di mezzo qualche coſa. *intercipere aliquid*. Togliere il trionfo d'alcuno. *eripere alicui triumphum*. Togliere il boccone di bocca ad uno. *eripere bolum alicui*. Togliere in ſe la cauſa d'alcuno. *ſuſcipere cauſam alicujus*. Togliere la decima. *decimo*, *as*. Togliere per iſtima une poſſeſſione. *accipere prædium ad æſtimationem*. Togliere la fatica ad alcuno. *levare aliquem labore*. Togliere giù alcuna coſa. *deponere aliquid*, *deripere*.

Tollerante. *patiens*, *tolerans*.

Tolleranza. *tolerantia*, *patientia*.

Tollerare, ſoffrire. *fero*, *tolero*, *as*, *perfero*.

Tollerabile. *tolerabilis*, *ferendus*. Intollerabile. *intolerabilis*, *non ferendus*. Tollerabilmente. *tolerabiliter*.

Tolto. *ablatus*.

Tomaio, parte di ſopra della ſcarpa. *obſtragulum*.

Tomare, far una tombola. *vertere ſe in caput*, *in præceps ruere*.

Tomatella, o mortadella. *tomaculum*, *æ*.

Tomba, Sepolcro. *ſepulcrum*.

Tombolare. V. Tomare.

Tomo, parte d'un'opera. *volumen*, *pars*, *tis*.

Tonare, e tuonare. *tonat*, *abat*. Ceſſare di tuonare. *detono*, *as*.

Tonchiare, eſſer' offeſo da tonchi. *lædi a curculionibus*.

Tonchio, verme, che mangia le biade. *curculio*.

Tondare. *rotundo*, *circumcido*.

Tondato. *rotundatus*, *circumciſus*.

Tondeggiare. *rotundum eſſe*.

Tondeggiato. *rotundatus*.

Tondetto. *rotundus*, *ſubrotundus*.

Tondo. V. circolo, rotondo, piatto.

Tondezza. *rotunditas*.

Tondino, piattello. *patella*, *lanx*.

Tondo. *rotundus*.

Tondo, piatto. *patina*, *patella*.

Tonduto, toſato. *tonſus*.

Tonaca, veſte lunga. *toga*.

Tonnara, luogo dove ſi fa la tonnina. *officina thynnaria*.

Tonnina, ſaluma fatto del peſce tonno. *ſalſamentum ex thynnis*.

Tonno, peſce. *thynnus*, *i*.

Tono, o tuono. *tonitru*.

Tono, accento. *tonus*, *i*.

Tonſura. *tonſura*.

Topazio, pietra prezioſa. *topazius*, *ii*.

Topica, ſcienza, arte di trovar gli argomenti. *topice*, *es*, *topica*, *orum*, *inveniendorum argumentorum diſciplina*.

Topinara, animale, che ſta ſotto terra. *talpa*, *æ*.

Topo, ſorcio. *mus*, *ſorex*.

Toppa, ſerratura. *ſera*.

Toppaio, chiave, facitor di toppe. *clauſtrarius*.

Tora, erba. *orobanche*, *es*.

Torbidare, intorbidare. *turbo*, *obturbo*, *turbidum efficere*.

Torbidamente. *turbide*, *turbulente*, *turbulenter*.

Torbidezza. *turbamentum*.

Torbido, e turbido. *turbidus*, *a*, *um*.

Torbolento. *turbulentus*, *a*, *um*.

Torcello, cerchio di panno lino, che le donne ſi mettono in capo, per meglio portar peſo. *cyſticillus*, *li*, *circulus*, *li*.

Torcere, e ſtorcere. *flecto*, *is*, *deflecto*, *curvo*, *incurvo*. Torcere forte. *obtorqueo*.

Torcetta, torcia picciola. *facula*, *læ*.

Torchio, torcolo, torcolare. *torcular*, *aris*, *torculum*, *i*, *torcularium*, *ii*, *prælum*, *i*. Da ſtampare. *prælum*, *i*. Metter' in torchio. *prælo ſubjicere*.

Torcia, e torchio, doppiera. *funale*, *is*, *cereus funalis*, *fax funalis*.

Torcigliare, torcere. *torqueo*, *flecto*.

Torcolare, ſtrettojo. *torculus*.

Tordo, uccello. *turdus*, *di*.

Tordo, peſce marino. *turdus*, *di*.

Toribolo, turibolo. *acerra*, *thuribulum*.

Torlo dell'ovo, il roſſo dell'ovo. *vitellus*, *i*.

Torma, e turma, compagnia di ſoldati a cavallo. *turma*, *æ*, *equitum manus*, vel *globus*. Di uomini d'arme. *turma cataphractorum*. D'arcieri. *turma ſagittariorum*. Di torma. *turmalis*. A torma a torma. *turmatim*.

Tormentare. *crucio*, *excrucio*, *torqueo*, *quæſtioni ſubjicere*. Dar la corda. *fune torquere*. Tormentare per ſaper il vero. *extorquere veritatem cruciatibus*. Tormentato. *tortus*, *excruciatus*. Tormentatore. *tortor*, *oris*.

Tormento. *cruciatus*, *us*, *cruciamentum*, *tormentum*. Dell'animo. *animi ægritudo*, *angor*.

Tormentoſo. *moleſtus*.

Tornaletto, drappo attorno il letto. *canopeum*.

Tornare, e ritornare. *redeo*, *dis*, *revertor*, *regredior*, *reverto*, *remeo*, *remigro*, *reverſionem facere*. Di paeſe ſtraniero. *peregre redire*. In vita. *reviviſco*, *is*. A utile. *bono eſſe*. A danno. *malo eſſe*. A rivedere. *reviſo*, *is*. In dietro. *retro gradior*. Alla ſua natura. *redire ad ingenium*. Al propoſito. *redeo ad rem*. In villa. *repetere rus*, *rus ſe referre*. In amicizia. *reconcilior*, *aris*, *redire in gratiam*. L'ardire mi è tornato. *rediit mihi animus*. Non mi torna bene. *nec enim ſatis eſt mihi*, *ratio mea minime convenit*.

Tornaſole, giraſole. *heliotropium*.

Tornata, e ritornata. *reditus*, *us*, *reditio*.

Torneamento, gioſtra. *pugna ludicra*.

Torneare, gioſtrare. *haſtis concurrere*.

Torneo, gioſtra. *ludicra pugna*.

Torniere, chi lavora di torno. *tornator*.

Torno. *tornus*, *i*. Tornire. *torno*, *as*, *detorno*. Lavorato al torno. *tornatus*. Tornitore. *tornator*. Andare a torno. *concurſo*, *as*.

Toro, animal noto. *taurus*. Di toro. *taurinus*.

Torpore, addormentamento di membri. *torpor*, *oris*, *torpedo*, *inis*.

Torre. *turris*, *is*. Torreggiare. *in turris modum*, vel *morem ſtare*, vel *conſiſtere*, *turris ſpeciem referre*, vel *repræſentare*.

Torre, togliere. V.

Tor bando. *abire in exilium*. Torre dalle mani. *e manibus extorquere*. Torre dal mondo. *e medio tollere*, *e ſuſtollere*. Tor la vita. *vitam adimere*. Tor moglie. *uxorem ducere*. Tor tempo. *tempus ſumere*.

Torreggiare. *inſtar turris extolli*, *prominere*.

Torrente, fiume. *torrens*, *tis*.

Torricella, picciola torre. *turricula*, *æ*.

Torrido. *torridus*.

Torrione, *propugnaculum*, *i*.

Torſello, balletta. *pilula*.

Torſo, gambo. *thyrſus*, *i*.

Torta. *placenta*, *æ*, *moretum*, *i*.

Tortamente. *oblique*, *prave*.

Tortezza. *obliquitas*, *flexus*, *us*, *tortus*, *us*, *diſtortio*.

Torto, ſtorto. *tortilis*, *tortuoſus*, *obliquus*, *curvus*, *incurvus*, *intortus*.

Torto, ingiuria. *injuria*, *æ*. A torto. *immerito*, *immerenter*, *indigne*, *inique*, *injuria*. Far torto. *injuriam facere*, *inferre*, *injuria afficere*. Aver torto. *cauſa iniquiore habere*. Ricever torto. *injuriam accipere*. Aſtenerſi dal far torto. *injuria abſtinere*. Non laſciarſi far torto. *a ſe injuriam prohibere*, *propulſare*.

Tortora, uccello noto. *turtur*, *ris*.

Tortore, miniſtro di giuſtizia. *tortor*.

Tortuoſamente. *torte*, *oblique*.

Tortuoſità. *tortus*, *us*, *obliquitas*.

Tortuo-

Tortuoſo. *tortuoſus, obliquus.*

Tortura, piegatura. *flexura, torſio.*

Torture, tormento, corda, che ſi dà al reo. *cruciatus, quæſtio. tormenta, orum.* Dare la tortura. *torqueo, es, de aliquo quærere, quæſtionem habere, tormentis quærere, per tormenta quærere.*

Torvo, feroce. *torvus, a, um.*

Toſa moneta. *truſtator, oris.*

Toſare, tagliar i capelli, o peli. *tondeo, es, detondeo.* Alto. *alte tondere.* Baſſo. *ſtrictim tondere.* A mezz' aria. *modice tondere.* Di nuovo. *retondeo.* Intorno. *circumtondeo.* Sopra pettine. *per pectinem tondere.* Speſe. *tonſura, æ.* Inſino alla cotenna. *ad cutem tondere.* Toſato. *tonſus.* Non toſato. *intonſus.* Che ſi toſa. *tonſilis, & le.*

Toſatore. *tonſor, oris.* Toſatrice. *tonſtrix, icis.* Toſatore, tonſora. *tonſura, æ.* Per quella, che ſi leva toſando. *pilorum, vel capillorum præſegmina, lanæ, vel velleris ſegmina.*

Toſco, veleno. *venenum, ni, toxicum, i.*

Toſſe, infermità. *tuſſis, is.* Toſſe ſecca. *tuſſis ſicca.* Toſſe vecchia. *tuſſis vetus.* Cagionar toſſe. *tuſſim movere.* Levar la toſſe. *tuſſim diſcutere.* Toſſetta. *tuſſicula, æ.*

Toſſicare. *toxicum dare, ingerere, infundere, præbere, miſcere.* Metter' il toſſico in una coſa. *toxico inficere, imbuere.*

Toſſico. *toxicum, venenum.* Prender' il toſſico. *toxicum bibere, haurire.*

Toſſicoſo. *venenoſus.*

Toſſire. *tuſſio, is.* Mandar fuori toſſendo. *extuſſio, is.* Far toſſire. *tuſſim irritare.*

Toſto. *celeriter, ſtatim.*

Totale. *totus, integer.*

Totalmente, in tutto. *penitus, prorſus, omnino.*

Tovaglia. *mantile, is, mappa, æ, linteum menſæ.*

Tovagliola. *mappula, æ, mantile parvum.*

Tozzo. *panis fragmentum, fruſtum.*

Tra, fra. *inter.* Trattanto. *interea, interim.*

Trabacca, ſpecie di padiglione da guerra. *tentorium, ii, tabernaculum, i.* Da camera. *conopeum, i.*

Trabaldare, trafugare. *clam exportare.*

Traballare. *claudico, as, trembo, vacillo.*

Trabeato, molto beato. *perbeatus.*

Traboccare, verſar fuori. *effluo, is, ſuperfluo, redundo, extra oras, vel ripas defluere.* Traboccare, roteſo di coſa, che bolla. *effervesco, is.* Traboccare, o precipitare. *decido, is.* Attiv. *dejicio, is.* Traboccante. *ſuprefluens.* Traboccante, inteſo di moneta. *præponderans.*

Trabocchevole, precipitoſo. *præceps.* Per iſmiſurato. *immodicus.*

Trabocchevolmente, precipitoſamente. *præcipitanter.* Per iſmiſuratamente. *immodice.*

Trabocchello, e Trabocchetto, luogo da cadervi. *fovea.* per prender uccelli. *decipula.*

Trebocco, a trabocchello. *fovea, æ, præcipitium, locus præceps.* Da pigliar' uccelli. *decipulum, i, decipula, æ.* Trabocco, macchina da guerra. *aries, etis.* Per ruina. *ruina, caſus, exitium.*

Traccannare. *mero ſe ingurgitare, large bibere.*

Traccheggiare, tracciare. *veſtigia ſequi.*

Traccia, pedata. *veſtigium, ii.* Seguitar la traccia di chi va innanzi. *veſtigiis aliquem proſequi.*

Tracciamento, macchinazione. *machinatio.*

Tracollare. *prono capite nutare, caput dejicere, demittere.* Tracollo, *capitis nutatio, o demiſſio.*

Tracolla. *balteus.*

Traconfortarſi. *ſe ſe conſolari, confirmare.*

Tracotanza. *arrogantia, ſuperbia, inſolentia.*

Tradimentinato. *ingenti, vel alto oblivione obrutus, omnino oblitus.*

Tradimento. *proditio, onis.* A tradimento. *inſidiis, de inſidiis, ex inſidiis, per inſidias.* Ammazzar' a tradimento. *per inſidias cadere, interficere.*

Tradire. *prodo, is.*

Traditore. *proditor, oris.* Da traditore. *per inſidias.*

Tradurre, traſportare da un luogo ad un' altro. *traduco, is, aſporto, as.* Tradurre da una lingua in un' altra. *transfero, interpretor, verto.* In latino. *latine reddere.* Bene. *diſerte interpretari.* Di parola in parola. *verbum verbo reddere.*

Traduttore. *interpres.*

Traduzione. *interpretatio.*

Trafficare, far faccende, mercantare. *negotior, aris, habere negotia, gerere negotia, mercaturam exercere, res agere, negotia tractare.*

Traffico, maneggio. *negotiatio, commercium.*

Traffichino, chi s' intromette in ogni coſa. *negotioſus, ardelio.*

Trafiggere, trapaſſar da una banda all' altra. *transfigo, transfodio. perforo, transforo, transverbero, transfigo, transadigo, trajicio.* Speſſo. *trajecto, as.* Trafitto. *confixus, transverberatus.* Trafiggimento. *trajectio.*

Trafitta. *vulnus.*

Traforare. *transforo, perforo.*

Trafugare. *clam aſportare, exportare.*

Tragedia, poema rappreſentativo di azioni di perſone grandi. *tragœdia, æ.* Comporre tragedie. *ſcribere, facere tragœdias.* Attore di tragedia. *tragœdus, i, actor tragicus.* Factor di tragedie. *poeta tragicus, ſcriptor tragicus, tragœdia ſcriptor.* Di tragedia. *tragicus.*

Traggettare, paſſar' oltre navigando. *transfreto, trajicio, transmitto.* Attiv. *trajicio, is.* Tragetto. *trajectus, us, trajectio.* Per il ſentiero. *trames, itis.*

Traino, quanto tirano in una volta gli animali. *traha, vehes.*

Tralaſciare. *prætermitto, tis, intermittere.*

Tralaſciare gli ſtudj. *feriari a ſtudiis, ſtudia deponere, intermittere, ſuſpendere.*

Traleio, ramo di vite. *palmes, ſarmentum.*

Tralignante. *degener, degenerans.*

Tralignare, degenerare. *degenero.*

Tralucere, traſparire. *transluceo, es, pelluceo.*

Tralunare, ſtralunare. *oculos deſtorquere.*

Trama, materia da riempir la tela. *ſubtemen, inis.* Trama, inganno. *techna, æ, dolus, i.*

Tramare, macchinare. *machinor, aris.* Tramar la morte ad alcuno. *machinari necem alicui.*

Trameſcolare. *intermiſceo, es.*

Trametere, intrametere. *interpono, is, interſero, is, interjicio.* Trametterſi. *interponere ſe.*

Tramezzana, chiuſura con ſiepe. *ſepimentum, ſeptum.*

Tramezzare. *interponere.*

Tramezzata. *paries medianus.*

Tramontana, vento. *ſeptentrio.*

Tramontare. *obeo, cado, occido.*

Tramontare del Sole. *Solis occaſus.*

Tramortirſi. *intermori, concidere animo, deficere animo.* Tramortito. *exanimatus, examinis.* Colui è tramortito. *illum animus deſeruit, reliquit, defecit, ille intermortuus eſt, animo concidit.*

Tramutare. *tranſmuto, as.*

Tranghiottire. *glutio, deglutio, voro.*

Trangugiare. *devoro, abſorbeo.*

Tranquillare. *tranquillo, as.* Tranquillità. *tranquillitas.* Tranquillo. *tranquillus.*

Transgredire, diſubbidire. *prævaricor.* La legge. *contra legem committere, vel facere, legem violare.*

Tranſitorio. *fluxus, fugax, mortalis, caducus.*

Translatare. *transfero.* Translazione. *translatio.*

Trapano. *terebra, æ.*

Trapanare. *terebro, as.*

Trapaſſare, paſſar' oltre. *prætereo, prætergredire.*

Trapaſſare ſcorrendo. *præterfluo, is.* Trapaſſare volando. *prætervolo, las.* Trapaſſare il mare. *transmittere mare.* Trapaſſare da un canto all' altro. *transfurbare, transfodere.* Trapaſſar' il tempo. *tempus præterire.*

Trapiantare. *transfero, transpono, transfero.*

Trapiovere. *perpluo, is.*

Trapertare. *transfero.*

Trappola, ſtromento da pigliar ſorci. *muſcipula, læ.* Trappolare. *decipio, is.*

Trapuntare, lavorare d' ago. *acu pingere.*

Trapunto, lavoriero d' ago. *opus Phrygium.*

Trarre, tirare. *traho, is.* Trarre, lanciare. *jaculor, aris, torqueo, es.* Trar di calcio. *calcitro, as, recalcitro.* Trar fuori. *extraho, is.* Trar coreggie. *pedere.* Trar ſangue. *ſanguinem mittere.* Trar ſoſpiri. *ducere ſuſpiria.* Trarre la ſpada. *ſtringere enſem.* Trar fuori la ſpada. *evaginare enſem, educere gladium, denudare gladium.*

Traſandare, traſcorrere. *transgredior, præterfluor, prætergredior.* Per traſcurare. *negligere.*

Traſcendere, eccedere. *excedo.*

Traſcina, peſce. *araneus, ei.*

Traſcolorare, mutar colore. *palleſco, colorem muto.*

Traſcorrere, paſſar via leggiermente. *transcurro, ris.* Traſcorrere leggendo. *translego.*

Traſcorſo, ſuſt. *error, erratum.*

Traſcorſo, paſſato. *tranſactus, præteritus.*

Traſcrivere, ricopiare. *deſcribo, exſcribo.*

Traſcuraggine. *incuria, negligentia.*

Traſcurare. *negligo.*

Traſcurato. *negligens, incurioſus.*

Traſferire. *transfero, ers.*

Traſfigurare. *transfiguro, as.*

Traſfigurazione. *transfiguratio, onis.*

Traſformare. *transformo, as.*

Transfuga, chi fugge a i noſtri nemici. *transfuga.*

Transfuggire, è fuggir a i nemici. *transfugio.*

Traſgredire, trapaſſare. *transgredior, eris.*

Traſgredire, diſubbidire. *prævaricor.* La legge. *contra legem committere, vel facere, legem violare.*

Traslatare. *transfero.*

Tranſmutar, e tramutare. *transmuto, as.*

Traſognare, andar vagando colla mente. *mente vagor.* Traſognato. *ſtupidus, ſtupens.*

Traſone, perſona comica. *thraſo, nis.*

Traſordinario. *inſolitus, extraordinarius.*

Traſparente, che traluce. *translucidus, a, um.*

Traſparenza. *pelluciditas.*

Traſparire. *transluceo, pelluceo.*

Traſporre, traſferire. *transfero, transpono.*

Traſportare, portare oltre. *traduco, is, transporto, as, transfero, fers.*

Traſporto. *translatio, transportatio.*

Traſti della barca. *transtra, orum.*

Traſtullare. *oblecto, as.* Traſtullarſi. *ſe ſe oblectare.* Traſtullo. *oblectatio, oblectamentum.*

Traſverſo, traverſo. *obliquus, transverſus.*

Traſvolare, volare oltre. *transvolo, as.*

Tratta. *tractus, us.* Per diſtanza. *diſtantia, intervallum.*

Trattabile. *facilis, mollis, tractabilis.*

Trattare, operare qualche coſa. *tracto, ago.*

Trattare, negoziare. *ago, is.* Trattare una cauſa difficile. *cauſam difficilem tractare.* Trattare onoratamente alcuno. *tractare, o accipere aliquem honorifice.* Trattare bene. *bene aliquem excipere.* Trattar corteſemente alcuno. *tractare aliquem liberaliter.* Trattare male. *male accipere aliquem.* Trattare con le baſtonate. *excipere verberibus.* Trattare a bocca. *coram agere.* Trattar negozj per lettere. *per literas agere.* Trattar da tradimento. *inſidioſe agere.*

Trattenere. *detineo, moror.*

Trattevole, maneggievole. *tractabilis.*

Tratto, tiro. *jactus, us, tractus, us.* Un tratto, finalmente. *tandem.* In un tratto. *repente.* Tratti di corda. *ictus fidicularum.* Tratto, fiata. *vices.* Tratto, agget. tirato. *tractus, a, um.*

Tratto tratto. *ſæpe.*

Travagliare, dar travaglio. *vexo, jacto, exagito, ſolicito, alicui negotium exhibere, moleſtiam alicui afficere.* Travagliare, rivoltar con l' animo. *cogito, negotior, agitare animo.* Travagliato. *vexatus, exagitatus, ærumnoſus.*

Travagliatiſſimo. *ærumnoſiſſimus.*

Travaglio, calamità. *ærumna, calamitas.* Per penſiero, o ſollecitudine. *cura, æ, ſollicitudo, inis.* Cavare di travaglio. *ex ærumnis extrahere.*

Travalcare, trapaſſare. *transgredior, trajicio.*

Travaſare, mutar d' un vaſo in un altro. *elutrio, as, transfero, transfundo.*

Travaſamento. *transfuſio, elutriatio.*

Travata, riparo di travi. *munimentum ex trabibus.*

Travedere, udire una coſa per un' altra. *perperam audire.*

Trave. *trabs, bis, trabes, is, tignum, i.* Di trave. *trabalis.*

Travedere. *hallucinari, perperam videre.*

Travedimento. *hallucinatio.*

Traveggole, aver le traveggole. *hallucinari.* Chi fa venir le traveggole. *qui præſtringit oculos, o aciem oculorum.*

Traverſa, veſta. *cinctus, campeſtre, ſupparum.*

Traverſale. *transverſus, transverſarius.*

Traverſalmente. *transverſe.*

Traverſamento. *transverſo appoſito.*

Traverſare, porſi, o paſſar a traverſo. *transverſum eſſe, obſtare, opponi, impedire.*

Traverſia. *infortunium, ii, res adverſa.*

Traverſo, traverſato. *obliquus, transverſus.* Guardar a traverſo. *limis aſpicere, intueri.* Traverſone, avv. *ex transverſo, in transverſum.*

Travestire. *veſtem mutare, commutare, veſtitum immutare.* Traveſtimento. *veſtis mutatio.* Traveſtito. *aliena veſte, alieno veſtitu.* Da donna. *muliebri veſte.* Da ſervo. *veſte ſervili, famulari.*

Traviare. *de via deducere, a via abducere, avertere.* Neutro. *aberrare.*

Traviato. *devius.*

Travicello. *tigillum, i, trabecula, æ.*

Travolare, volar' oltre. *transvolo, as.*

Travolgere. *rivoltare. invertere.*

Tre, numero. *tres, & tria.* Tre volte. *ter.* Tre giorni. *triduum, i.* Tre anni. *triennium.* A tre a tre. *terni, æ, a.* In tre modi, in tre parti. *trifariam.*

Trebbia, ſtrumento da trebbiare. *tribula.*

Trebbiare. *trituro.*

Trebbio, luogo di tre ſtrade. *trivium.*

Trecca, rivendugliola di coſe da mangiare. *caupona, copa.*

Treccare, far la trecca. *cauponari.* Per ingannare. *decipere.*

Treccheria, inganno. *dolus.*

Trecchiero, ingannatore. *fallax.*

Treccia, capelli intrecciati. *capillamentum, coma plectilis.*

Trecciare, intrecciare. *intexere, flectere.*

Treccone, rivendugliolo di coſa da mangiare. *caupo.*

Trecento, numero. *trecentum, treceni, æ, a.* Trecento volte. *trecenties.* A trecento a trecento. *treceneni, æ, a.* Trecento mille. *ter centum millia.* Trecento milioni. *ter millies centena millia.* Trecenteſimo. *trecenteſimus.*

Tredeci, numero. *tredecim.* Tredeci volte, *tredecies.* A tredeci a tredeci. *terni deni.* Tredeci mille. *tredecim millia.* Tredeci milioni. *centies tricies centena millia.* Trediceſimo. *decimus tertius.*

Tregenda, brigata che va di notte con lumi. *larvæ facibus armatæ.*

Tregea, confettura. *bellaria, orum.*

Treggia, ſpecie di carretta. *traha, æ.*

Treglia, peſce. *mullus, i.*

Tregua, ſoſpendimento di arme. *induciæ, arum.* Far tregua. *inducias facere, inire, pangere.*

Tremare, tremo, is. Tutto, forte, da capo a piedi, *contremiſco, is.* Da paura. *trepido, as.* Far tremare. *tremefacio.* Tremando, avv. *trepidanter.* Tremante. *tremens, entis.* Tremebondo. *tremebundus.* Tremolare. *tremo.* Tremoloſo, tremolante. *tremulus.* Tremendo. *tremendus.* Tremore. *tremor, oris.*

Tremolante, orpello, che tremola. *bractea, æ, auri lamina.*

Tremolo, peſce. *torpedo, inis.*

Tremuoto. *terræ motus.*

Treno, traino. traha, vehes. Per corteggio. comitatus.
Trenta, numero. triginta. A trenta a trenta, triceni, æ, a. Trenta volte. tricies. Trenta mille, triginta millia. Trenta milioni. trecenties centena millia. Trenteſimo, triceſimus.
Trepidare, temere. trepido.
Trepidazione. trepidatio.
Trepido, pauroſo. trepidus.
Treppiede, ſtromento di cucina. tripes, odis.
Treſca, danza. tripudium, ſaltatio. Per la battitura di grano. tritura. Per compagnia, converſazione. cœtus.
Treſcare, danzare. tripudio, ſalto. Battere il grano. trituro. Per iſcherzare. ludo.
Treſpolo, ſtromento da ſoſtenere la tavola. tripes, trapezophorum.
Triaca, medicamento. theriaca, æ.
Triangolo, figura. triangulum.
Triangolare. triangularis, triangulus, a, um.
Tribolare. crucio, vexo.
Tribolazione, affanno. ſollicitudo, luctus, acerbitas, calamitas, tempeſtas, vis malorum, iniquitas fortunæ.
Tribolato. ſollicitus, afflictus, anxius, miſer.
Tribolo, Trivolo. triculus. Per tribolazione. cura, moleſtia.
Tribù, parte del popolo. tribus, us. Chi è della tribù. tribulis. Dell'iſteſſa tribù. contribulis. Di tribù in tribù. tributim. Pertinente a tribù. tribuarius, vel tributus.
Tribulare. vexo, as, exagito, inquieto.
Tribuna, parte principale del tempio. ceſis.
Tribunale, luogo del giudice. tribunal.
Tribunalmente. pro tribunali.
Tribunizio, da tribuno. tribunitius.
Tribuno, magiſtrato. tribunus, i. Tribunato. tribunatus, us.
Tributario, chi paga tributo. tributarius, vectigalis, ſtipendiarius. Poſſeſſione tributarie, che pagano gravezza. agri tributarii, non immunes, vectigales.
Tributo, omaggio. tributum, vectigal. Pagare tributo. tributa alicui ferre, ſolvere, pendere.
Tricorde, di tre corde. tricordis.
Tridente, forcina di tre denti. tridens.
Triennio. triennium, trieteris, idis.
Trifoglio, erba. trifolium, ii.
Triforcuto. trifurcus.
Triforme. triformis.
Trigeſimo. trigeſimus.
Triglia, barbone, peſce. mullus.
Trilingue, che ha tre lingue. trilinguis.
Trillo, termine di canto. vox criſpa, aut micans.
Trincare, bere aſſai. perpoto.
Trincato, aſtuto. vafer, veteranus.
Trincea, fortificamento. munitio, vallum, agger. Trincerare. circumvallo, circummunio.
Trinchetto della nave. dolo, nis.
Trinciare, vale tagliare. ſcido, is, ſeco, as. Trinciare le veſti, o ſtappare. concido, conſcindo. Le vivande. obſonia, vel dapes, vel epulas ſcindere, concidere, incidere. Trinciante, particip. concidens, incidens, ſcindens. Trinciante, ſoſt. obſonii ſcindendi magiſter, ſcisſor epularum, carptor, ſciſſor. Trinciatore. ſciſſor. Trinciante, aggett. tagliente. acutus. Trincio. ſciſſio.
Trinità. trinitas.
Trionfo. triumphus, i. Minore. ovatio, onis.
Trionfare, triumpho, as, triumphum agere, ducere, habere. Con trionfo minore. ovo, as.
Trionfare, godere. gaudeo, exulto. Trionfale. triumphalis. Trionfante. triumphans, ovans.
Trionfalmente. triumphantium more.
Trionfatore. triumphator.
Tripartito. tripartitus.
Triplicare. triplicare.
Triplicato. triplex, triplicatus.
Trippa, inteſtini d'animali. venter, tris, interanea, orum, inteſtina, orum. Trippajuolo. ventrium venditor.
Trippone, che ha gran trippa. ventrioſus.
Tripudiare. choreas ducere, tripudiare.
Tripudio, ballo, danza. tripudium, ſaltatio.
Triſtamente. improbe, prave, nequiter.
Triſtanzuolo, mal ſano. valetudinarius.
Triſtarello, alquanto triſto. improbulus.
Triſtezza, malinconia. mœſtitia, mœror. Per malvagità. improbitas, ſcelus.
Triſto, malinconico. mœſtus, triſtis. Triſto, infermo. languidus, invalidus. Triſto, malvaggio. malus, pravus, improbus.
Tritare, minuzzare. tero, is, minutim concidere. Affatto. contero. Bene. detero.
Tritello, ſemolello. farina ſecundaria.
Trito, peſto. tritus, comminutus.
Tritolo, minuzzolo. fruſtum.
Tritume, copia di coſe trite. res trita.
Tritura. tritura, æ.
Trivellare, forare col trivello. terebro, as.
Trivellino, ſtromento fabbrile. parva terebra.
Trivello, ſtromento da forare. terebra, æ.
Triviale. trivialis, vulgaris, vilis.
Trivialmente. vulgariter.
Trivio, luogo, che ha tre vie. trivium, vii.
Triumvirato. triumviratus, tus.
Triumviro. triumvir.
Trivolo, cardo ſpinoſo. tribulus, li.
Trofeo, ſpoglie de' nemici poſte in moſtra. trophæum, pæi.
Troja, femmina del beſtiame porcino. porca, ſus.
Tromba, ſtromento da ſonare. tuba, æ. Curva. lituus, i. Da guerra. claſſicum, i. Da cavar acqua. antlia, hydraulus, i. Dell'elefante. proboſcis, idis. Suono di tromba. tubæ cantus, clangor. Trombettare, ſuonar la tromba. tuba canere, tubam inflare.
Trombetta. parva tuba. Trombetta, o trombettiere. tubicen, inis.
Troncare, tagliare. amputo, trunco, præcido, mutilo, abſcindo. Il capo. caput, vel collum, vel cervicem abſcindere, amputare, præcidere, auferre, deſtruere, ſecuri ferire, percutere. La mano. manum præcidere. I canali dell'acqua. fiſtulas præcidere. Il diſcorſo. ſermonem abrumpere.
Tronco, troncone. truncus, caudex, vel codex, ſtipes. Tronco, agg. truncus, mutilus.
Troncoſcello. trunculus.
Tronfio, gonfio. tumidus, turgidus.
Trono, ſeggio. thronus, i.
Troppo, avv. nimis, nimium.
Troppo, aggettivo. nimius, a, um.
Trottare, andar di trotto. ſuccuſſo. Trotto. ſuccuſſus, us.
Trottolo, o trottola, ſtrom. da giuocare. trochus, i, turbo, inis.
Trovare. invenio, reperio. A caſo. offendo, is. A far male. deprehendo. Per buona ſorte. nanciſcor, eris. Trovare ſcuſa. prætexere cauſas, cauſam captare. Trovare ſcuſa di ſtar male. cauſari adverſam valetudinem, ſimulare morbum. Andar' a trovare. aliquem convenire, viſere.
Truccare. trudo, is, pila pilam trudere.
Truffa, furberia, inganno. fraus, udis.
Truffare. decipio, fraudo.
Truppa. agmen, turba, cohors.
Truppa di cavalli. turma equitum. Di fanti. cohors.
Trutta, o trotta. ſalar, aris.
Tu, pronome. tu, tute. Tu ſteſſo. tutemet.
Tuffare. immergo.
Tugurio, abitazione ſtretta. tugurium, ii.
Tumulto. tumultus, us. Tumultuare. tumultuor, aris, facere turbas. Tumultuoſo. tumultuoſus, turbulentus.
Tuo, pronome. tuus, a, um.
Tuono. tonitru. Tuono, accento. tonus, i.
Turare, chiudere. obturo, as, obſtruo, is. Chiuder la bocca ad alcuno. os premere alicui.
Turba, moltitudine, calca. turba, frequentia.
Turbamento, turbazione. perturbatio, onis.
Turbante. tiara, æ, cidaris, is.
Turbare, ſturbare. turbo, as, perturbo, commoveo. Grandemente. perturbo. Turbarſi di qualche coſa. aliqua re commoveri. Turbato. turbatus, perturbatus, commotus.
Turbatamente. turbulenter, turbate.
Turbatore chi perturba. turbator, oris.
Turbine, vento grande, che raggira la polvere nell'aria. turbo, inis.
Turbido, o turbo. turbidus, a, um.
Turbolenza. perturbatio.
Turcaſſo, o carcaſſo. pharetra, træ.
Turchi. Turcæ, arum.
Turchina, o turchina gemma. cyanus, i.
Turchino, colore azzurro. cæruleus, cyaneus.
Turcimanno. interpres.
Turibolo, incenſiere. acerra, thuribulum.
Tutela, difenſione. tutela, æ. Eſſer ſotto tutela. in tutoris poteſtate eſſe, in tutela eſſe.
Tutore, difenſore del pupillo. tutor, oris. Eſſer tutore. alicujus tutelam gerere.
Tuttavia, continuamente. aſſidue, continenter.
Tuttavia, nondimeno. nihilominus. Tuttavia, ſempre, ſemper. Tuttavia alla, quoties, quotieſcumque. Tuttavia meno. minus, ac minus.
Tuttavia più. magis, ac magis.
Tutto, ſoſt. univerſum, i, totum, i. Tutto, aggett. omnis, univerſus, totus. Tutto corteſe. officii plenus, perofficioſus, officioſiſſimus. E così degli altri. A tutta briglia. admiſſo equo. A tutta voce. ſumma voce contentione. A tutto cielo. plenis velis. Per tutto. ubique, ubique terrarum, vel locorum. Del tutto, in tutto, per tutto. omnino, penitus. Tutto ad un tempo. eodem tempore. Ho inteſo il tutto. habeo, novi rem omnem.
Tuttochè. quamquam, quamvis.
Tuttodì. ſemper.
Tuttora. aſſidue.
Tuttoquanto. prorſus omnis.
Tutt'uno. idem prorſus.
Tututto, tutto affatto. omnis prorſus.

V

U in luogo di dove. ubi. In luogo di quivi, ibi.
Vacante. vacans, vacuus.
Vacanza. feriæ, vacatio, ceſſatio, intermiſſio. Degli ſtudj. ſtudiorum, ſeu litterarum interſtitio, vacatio a ſtudiis. De' giudicj. feriæ forenſes. Del guerreggiare. militiæ vacatio. De' negozj pubblici. vacatio rerum publicarum. Di ogni affare. munerum omnium vacatio. Far buona, o mala vacanza, bene, vel male feriari. Aver lunga vacanza. perdiu feriari, ceſſare, vacare, otiari. Eſſer vacanza. quietem eſſe a negotiis, negotia quieſcere. Vacanza piccola. brevis vacatio.
Vacare, ripoſarſi. vaco, as. Per mancar, o finire. deſino, is, deficio, is. Per attendere. vaco, incumbo, dare operam.
Vacca, animale. vacca, æ, bos, bovis. Sterile. taura, æ. Gravida. forda, æ, bos forda. Giovane. juvenca, æ. Vecchia. bos vetula. Da figliare. vacca matrix. Vacchetta. vaccula, æ. Mandra di vacche. bubile, is, bovile, is.
Vaccajo. bubulcus, i, cuſtos, magiſter vaccarum.
Vacillamento. vacillatio, titubatio, titubantia.
Vacillare. vacillo, as, titubo, as.
Vaccina, carne di vacca. bubula, æ.
Vacuare, vuotare del tutto. exinanio, is.
Vacuamento, evacuazione. exinanitio, onis.
Vacuità. inanitas, atis.
Vacuo, ſoſt. inane, is, inanitas, atis. Vacuo, aggett. inanis, vacuus.
Vagabondare. vagor.
Vagabondo. erro, erraticus, errabundus, vagus. Vagabondo di notte. noctivagus.
Vagare. vagor, evagor, erro, diſcurro.
Vagheggiare, rimirar con diletto. contemplor, intueor.
Vagheggiatore. contemplator.
Vaghezza, venuſtà, grazia. venuſtas, atis.
Vaglia, valore. Virtus.
Vagliare, crivellare. cerno, cribro.
Vagliatura. purgamentum.
Vaglio, crivello. cribrum, vannus.
Vago, vagabondo. vagus, erro. Per bello. elegans, venuſtus. Per bramoſo. avidus, cupidus. Vago di gloria, inflammatus ad gloriam, gloriæ ſtudio, atque amore flagrans.
Vaguccio, vaghetto. bellulus, venuſtulus, pulchellus.
Vajato, di color del vajo. variegatus.
Vajo, che nereggia. nigricans. E anche vajo nome d'un animale di color bigio, o bianco.
Vajuolo, varole. puſtulæ, arum.
Valendarno, ſciaperato. ardelio.
Valente. fortis, validus, ſtrenuus. Valentemente. fortiter, ſtrenue, naviter.
Valere, potere. valeo, poſſum. Valere in arme. præſtare armis. Valer nel dire. poſſe ab eloquentia. Valer nulla. nihil poſſe. Valere per giovare. juvo, proſum. Non caler'a dire. fruſtra dicere. Valere, inteſo di prezzo. valeo, es. Vale tanto. tanti valet. Valer' un fico. nihil valere. Coſa, che vale. multorum res nummorum. Valere, nome, cioè la facoltà. fortunæ, arum. Valerſi, cioè ſervirſi. utor, eris. Valerſi d'alcuno. uti opera alicujus.
Valeriana, erba. nardus ſylveſtris.
Valicare, tranſire, trajicio.
Valico, apertura, paſſo. aditus, via.
Valigia, fardello, dove ſi pongono i veſtimenti, quando ſi cavalca. bulga, æ, hippopera, ræ, mantica.
Vallata, tutto lo ſpazio della valla. Vallis.
Vallato, cioè riparo. vallum.
Valle, luogo tra monti. vallis, is.
Valletta, piccola valla. vallicula, læ.
Valletto, paggetto. puer, ſervulus.
Valore, valſente, prezzo. pretium. Valore d'una manifattura. manupretium, operæ pretium. Valore, per prodezza, o virtù. virtus, utis.
Valoroſamente. ſtrenue, fortiter.
Valoroſo. ſtrenuus, fortis.
Valſente, valore. pretium. Valſente, aggett. equivalente. æquabilis, æquiparabilis.
Valutare. æſtimo.
Valuta. pretium, ii. Coſa di poca valuta. paucorum res nummorum.
Vampa, ardore, che eſce da gran fiamme. ardor, vapor. Di fiamma. flammeus.
Vanagloria. inanis gloria. Vanaglorïarſi. glorior, aris, jactare ſe inani gloria, efferri. Vanaglorioſo. inanis gloriæ ſtudioſus, cupidus, jactator.
Vanamente. inaniter, vane.
Vaneggiamento, delirium, delirium.
Vaneggiare. deſipio, is, deliro, as, aliena dicere, loqui, facere, deliramenta loqui.
Vanga, ſtromento villeſco. bipalium, ii.
Vangare. bipalio fodere.
Vangatore. foſſor.
Vangelo, Evangelio. Evangelium.
Vangeliſta. Evangeliſta.
Vanguardia. frons exercitus, agmen primum.
Vanità. vanitas. Che attende a vanità. qui ſuum ſtudium rebus levioribus dat, cui placent levitates, qui amat inania.
Vanni, voce poet. pennæ, alæ, arum.
Vano. levis, vanus, inanis, irritus. Per vuoto. vacuus, inanis.
Vantaggiare. ſupero, excello. Per migliorare. lucror, acquiro.
Vantaggio, utilità. emolumentum, compendium, augmentum, acceſſio, lucrum, utilitas.
Vantaggioſamente. utiliter.
Vantaggioſo, utilis. Per chi vuol vantaggi. lucri avidus.
Vantare, vantarſi. glorior, jactare ſe, oſtentare ſe.
Vantatore, chi ſi vanta. jactator, oſtentator, vanus.

venditatur, glorioſus.
Vanto, e vantamento. jactatio, jactantia, oſtentatio, venditatio.
Vanto, laude, onore. laus, dis.
Vapore, eſalazione. vapor, exhalatio.
Varare, tirare una nave di terra in acqua, deducere navem a navalibus.
Varcare, o paſſare. tranſeo, tranſilio, trajicio. Varco, paſſo, o apertura, d' onde ſi paſſi. tranſitus, aditus.
Variabile, mutabile. varius, mutabilis.
Variamente. varie, variatim.
Variamento. mutatio, onis.
Variare, attiv. vario, immuto. neutr. diſcrepo, varia.
Variazione. variatio, diſcrimen.
Varietà, diverſità. varietas.
Vario, diverſo, differente, varius, diverſus, diſſimilis, diſcrepans.
Varo, curvo. varus, curvus.
Varuole, over vaiuolo, infermità. puſtulæ, arum.
Vaſaio. figulus, i, fictor, oris. Di vaſaio, figlinus, figularis. Arte, e bottega di vaſaio, figulina, vel figlina, æ.
Vaſca, tina. lacus.
Vaſcello. navis, is, navigium, ii.
Vaſellame, quantità di vaſi. vaſarium, ſupellex, vaſa, orum.
Vaſellaio, vaſaio. figulus.
Vaſelletto. vaſculum, i. Di terra cotta, teſtula, æ.
Vaſetto, picciolo vaſo. vaſculum, li.
Vaſo. vas, aſis, vaſum, i. Da portar' il pranzo, anſlophorum, i. Da portar' acque, hydria, æ, aquiminarium, vas aquarium. Da portar vino, œnophorum, i, vas vinarium. Da portar' aceto. vas aceti. Da portar' oglio, gerras, vas olearium. Da bere, poterium, ii, potorium, ii, vas potorium, cyathus. Da mangiare. vas eſcarium. Da lavar le mani, malluvium, ii, malluvia, æ. Da lavar' i piedi, pelluvia, æ. Da tener vino in freſca, frigidarium, ii, naſiterna, æ. Con che ſi adacqua il viva, ciraen, vel hirnea. Da meſcolar' il vino con l' acqua, miſtarius, ii. Da ſtuffe, labrum, i. Da unguento, vas unguentarium. Da tenervi medicine, narthecium, ii. Da orinare, matula, æ. Da cacare, ſcaphium, ii. Da cucina, vas coquinarium. Da mele, vas mellarium. Da vendemmia, qualus, corbis. Da viaggio, vas viatorium. Vaſo, col quale ſi riceve alcuna coſa, exceptulus, i. Con la manica, vas anſarum. Con due manichi, diota, æ. Con tre, naſiterna. Abboccato, o di bocca ſtretta, vas oris anguſti, vel compreſſi. Con la bocca larga, e in fondo ſtretto, futile, is. Fatto a guiſa di barchetto, cymbium, ii. Di terra, fictile, is, figlinum, i, teſta, æ, teſtum, i, vas figlinum, fictile, terreum, vas Samium. Di terra da bere, culullus, i. Di terra nuovo, fictile novum. Di terra vecchio, fictile vetus. Di rame, o di metallo, vas aereum, aenum. D' alabaſtro, alabaſter, tri, & alabaſtrum, i. Di legno, vas ligneum. Di piombo, vas plumbeum. Di vetro, vas vitreum. Di vinco, vas vimineum. Che getta a goccia a goccia, guttus. Stagnato, lacotilis, is. Intagliato. vas cælatum. Non intagliato, vas purum. Di prezzo, vas pretioſum. Vaſi di vetro, vitrea, orum. Vaſi ſtagnati, cacoſtilia, ium. Coprire il vaſo di corame, vas pelliculare.
Vaſſallaggio. clientela.
Vaſſallo, ſuddito del Signore. ſubditus, ſubjectus.
Vaſſoio, ſtromento da portar' in capo che che ſia. circulus, arculus, ceſticillus.
Vaſtamente. vaſte.
Vaſtità. vaſtitas.
Vaſto. vaſtus.
Vaticinio. vaticinium.
Vaticinare. vaticinor.
Ubbidire. obedio, pareo, morem gero.
Ubbidiente, e obbediente. obſequens, obediens, morigerus.
Ubbidientemente, obedienter, obſequenter, obtemperanter.
Ubbidienza. obedientia, æ, obtemperantia, æ.
Ubbriachezza. ebrietas.
Ubbriaco. ebrius.
Ubbriacone. gurges vinoſus.
Ubertà, abbondanza, fertilità. ubertas, fertilitas, copia.
Ubertoſo, abbondante. uber, fertilis.
Uccellagione, l' eſercizio d' uccellare. aucupium, pii, aucupatio, onis. Uccellagione, cioè il tempo di uccellare, tempus aucupii. Coſa da uccellagione. aucupatorius.
Uccellare. aucupor, aris, aucupio operam dare, aves capere. Uccellare, o beffare, illudo, ludifico, ludificor, ludos facere.
Uccellatoio, uccellare, uccellaja. aucupium, locus aucupii, aucupatorium.
Uccellatore. auceps, cupis. Da uccellatore. aucupatorius.
Uccellame, cioè gli uccelli. aves, alites, volucres, genus volucrum. Per la quantità d' uccelli morti, aucupium.
Uccelletto, uccellino. avicula, æ. Uccellettino, avis minima.
Uccelliera, luogo, dove ſi tengono gli uccelli. aviarium, ii, ornithon, onis, cavea aviarius, caveæ avium.
Uccelliere, chi ha cura degli uccelli. aviarius, ii.
Uccello. avis, is, volucris, is, ales, itis. Grifagno, o di rapina, avis rapax. Da pollaio, aves cortales, vel cohortales. Da ingraſſare, aves altiles, vel fartiles. Con piedi larghi, aves palmipedes. Con i piedi ſeſſi, aves fiſſipedes. Domeſtici, aves cicures. Salvatici, aves feræ. Che volano alto. aves præpetes. Che volano baſſo. aves inferæ.
Uccidere, ammazzare. occido, is, interficio, interimo, perimo, conficio, neco, caedo, trucido, mortem afficere, mortem, vel necem afferre, vel inferre, morti, vel neci, vel letho dare, vel dedere, lethum ferre, obtruncare, vel ſpiritum, vel vitam adimere, auferre, eripere, vita, vel anima, vel luce privare, ſpoliare, expellere, communi luce privare, lucis uſuram eripere, vitam alicui exhaurire, aliquem de medio tollere.
Uccidersi, ammazzarſi. ſibi mortem, vel necem, vel lethum conſciſcere, vitam ſibi adimere, ſe examinare, ſibi vim inferre.
Uccidiore. interfector, oris, percuſſor, ris.
Uccisione, ammazzamento. occiſio, cædes.
Ucciſo, o occiſo. cæſus, occiſus, necatus.
Ucciſore del padre. parricida, æ.
Ucciſore del fratello. fratricida, æ.
Udienza, e audienza. audientia, tiæ.
Udire. audio, is, auſculto. Udire attentamente, attente audire. Udire con diſpiacere, graviter audire.
Udito, uno de' cinque ſenſi. auditus, us, ſenſus audiendi, ſenſus aurium, vis audiendi.
Udito, particip. auditus, a, um.
Uditore. auditor, auſcultator.
Uditorio, luogo di audienza. auditorium, curiæ.
Vecchia. anus, us, vetula, læ.
Vecchiaia, vecchiezza. ſenecta, ſenectus, ſenium.
Vecchierella, diminut. di vecchia. anicula.
Vecchierello, vecchietto. vetulus.
Vecchio, che è in età ſenile. ſenex, is, grandævus, ætatis plenus, ætate confectus, vir ætatis ultimæ. Molto vecchio, perſenex. Mezzo vecchio, ſemiſenex. Di ſeſſante anni, ſexagenarius, ſexagenarius, vel ætatis ſexagenæ. Che non arriva, o che paſſa ſeſſanta anni, minor, vel maior ſexagenario. Decrepito, ſenex decrepitus, ſenex ætate decrepita, ſenex ætate exacta, ſenex ætate confectus, homo ſenectute confectus, homo ſummæ, vel ultimæ ſenectutis. Che tiene un piè nella foſſa, ſenex capularis. Vecchio avanti tempo, ſenex præmaturus. Rimbambito, ſenex repuerascens, ad pueros egrediens. Difficile da contentare, ſenex difficilis. Di molti anni, ſenex annoſus, ſenex longævus, vel grandævus, ſenex ætate longava, vel grandævus. Matto, ſenex delirus, vel delirans. Vecchio d' ingegno, ſenex ingenio. Divenir vecchio, ſeneſco, is, veteraſco, is, ſenex fieri, ſenectutem adipiſci, ad ſenectutem venire. Eſſer vecchio, ſeneo, es, ſenem eſſe. Eſſer vecchio decrepito, ætate decrepita eſſe, ſenectute ſumma, vel ultima eſſe. Da vecchio, agget. ſenilis, & le, ſenectus, a, um. Da vecchio. avv. more, vel ritu ſenili, in morem, ad modum ſenilem, more, vel ritu, vel modo ſenis, vel ſenum. Più vecchio, ſenior, natu major, ætate grandior.
Vecchio, agget. di più tempo avanti. vetus, eris, vetuſtus, a, um, veteranus, ſenectus, a, um, ſenilis, & le, priſcus, antiquus. Alquanto vecchio, antiquior. Molto vecchio. pervetus, pervetuſtus.
Vecchio marino, peſce. vitulus marinus, phoca.
Vecchiotto, vecchio proſpero. viridis ſenex.
Vecchiume, coſe vecchie, e mal' in ordine, ſcruta, orum.
Vecchiuccio. vetulus.
Veccia, ſorta di biada. vicia, æ.
Vecciuoſo, meſcolato con veccia. vicia permixtus.
Vece, in vece, in cambio, in luogo. pro, vice. Vece Conſole. Proconſul.
Vedere, video, cerno, aſpicio, oculis percipere, accipere, haurire. Fingere di non vedere, connivo, es. Andar' a vedere, viſo, is, inviſo, is. Veder bene, vedere ogni coſa. perviideo, perſpicio. Veder beniſſimo, clariſſime cernere. Veder poco, caecutio, is. In mezzo al buio, cioè in qualche oſcurità, cernere per caliginem. Veder uno con buona cera, bono vultu, æquis oculis aſpicere, vel intueri. Di mala cera, con mal' occhio, non libenter aliquem videre. Vedere molto, e vedere una coſa da lontano, non ulterius proſpicere. Con gli occhi propri, ſuis oculis videre. Non voler vedere, nè udire alcuno, conſpicuum viſum, vocemque fugere. Vedere quà, e là, diſpicio, is. Bello a vederſi, pulcher viſu. Molto bello a vederſi, ad aſpectum præclarus. Farſi vedere, facere ſui copiam.
Vedere, nome. viſus, aſpectus, obtutus.
Veletta, o veletta, luogo di ſentinella. ſpecula, æ.
Veditore. ſpectator.
Vedova, priva del marito. vidua.
Vedovaggio, a Vedovanza. viduitas, atis.
Vedovare. colere viduitatem, agere, vel degere in viduitate. Per privare. viduare, privare.
Vedovile. viduus, a, um.
Vedovo, o chi è morta la moglie. viduus.
Veduta. viſus. Veduta, luogo alto da vedere lontano, proſpectus, us. Veduta di luogo alto, ſpecula, æ. Stare in veduta, eſſe in ſpeculis.
Veementa, vehemens, veementemente, vehementer.
Veemence. vehementia.
Vegetare, il vivere delle piante. vegetor, provenio. Vegetare, attiv. vegeto, as, vegetum facere.
Vegetabile. vegetabilis, vim habens vegetandi. Vegetazione. vegetatio, vegetamen.
Veggente. videns. A occhi veggenti. coram.
Vegghio, o veglia. vigilia, æ. Vegghia lunga. pervigilatio. Vegghie di tutta la notte, pervigilationes nocturnæ.
Vegghiare, e vegliare. vigilo, as, excubo, as. Molto, pervigilo. Tutta la notte, integram noctem vigilare. Un gran pezzo di notte, ad multam noctem vigilare. Fin' a giorno, uſque ad lucem vigilare. Tutt' ora, fino al fine, pervigilo, as. Far vegliare, o cagionar vigilie, vigiliam præſtare, inducere.
Veglie, o guardie di notte. excubiæ, arum. Far le veglie, excubo, as, agere excubias.
Veglio, vecchio. ſenex.
Vegnente. futurus, proximus.
Vela, tenda della nave, velum, ſiparum, i, carbaſus, i. Vela maggiore, artemon, is. Vela minore, trinchetto, dolon, onis. Vela di mezzo, epidromum, i. Far vela, o navigare. velifico, velificor, vela dare, facere, pandere, ſolvere, ventis permittere. Andar a vela, velis navigare. Che ſoſtiene la vela, velifer, era, erum. Che va a vela, velivolus, velivolans. Che ſi fa con vela, velificus. Di vela, velaris.
Velame, coſa, che cuopre. velamen, velamentum.
Velare, coprire. velo, vela obtendere, prætendere, velum obtendere, prætendere. Il velare, obductio, onis.
Velato. velatus. Bene, o affatto, convelatus. Infeina, conſtatus.
Velenare. veneno, as, veneno inficere.
Velenato. venenatus, veneno infectus.
Veleno, toſſico. venenum, i, virus.
Veleno, rabbia, ſtizza. rabies, iracundia, furor.
Velenoſamente, con rabbia. iracunde.
Velenoſità, ira rabbioſa. rabies.
Velenoſo. venenoſus, virulentus. Per rabbioſo, ira furens, iracundus. Per mordace, mordax.
Veletta, vedetta. ſpecula.
Veletto. velum parvum. Da donne, flammeum, i.
Veletiero, chi fa, o vende veletti. flammearius, ii.
Velleità. inanis voluntas.
Vello, lana, o pelo lungo degli animali. vellus, eris, villus, i. Pieno di velli, villoſus.
Velluto, drappo di ſeta. ſericum villoſum. Tatto di ſeta, holoſericum villoſum. Alto, holoſericum villoſum intercisum. Col pelo da una, e l' altra parte, ſericum amphimallum. Riccio, holoſericum hirſutum.
Velo, coſa, che cuopre. velum, i, velamen, velamentum. Velo del capo delle donne, velum, i. Del petto, mamillare, is. Levar il velo, develo, as. Di velo, velaris, & re.
Veloce. velox, celer, citus, rapidus. Molto veloce, perceler. Più veloce, ocyor, & us.
Velocemente. velociter, celeriter, cito, rapim.
Velocità. velocitas, celeritas, celeritudo.
Veltro, cane velociſſimo, canis venaticus.
Vemente, veemente. vehemens.
Vena, biada. avena, æ. Di vena, avenaceus. Pertinente a vena, avenarius.
Vena, ricettacolo del ſangue. vena, æ. Vena gonfia, varix, icis. Vena d' acqua, vena fontis, ſcaturigo, inis, ſubterranei aquarum meatus. Vena di metalli, vena metallica. Vena di dire, ſtylus dicendi. Vena oratoria, ſtructura oratoria, vis dicendi, copia dicendi.
Venale, da venderſi. venalis, vendibilis.
Vencoi, ſtroppe. vimen, inis. Di viti, vitilia, um. Di vinchi, viminea.
Vendemmia, il vendemmiare. vindemia, æ. Vendemmietto, vindemiola. Vendemmiare, vindemio, as, vindemiam facere. Vendemmiatore, vindemiator, vindemitor, legulus.
Vendere, dare ad altri una coſa per prezzo. vendo, is, venum dare, venundo, as, venditionem facere, vendito, as, diſtraho, is, ere, vel pretio mutare, permutare, divendere. Speſſo, venditeo, as. A queſto, e a quello, o a diverſi, divendo, is. Al minuto, o alla minuta, cauponor, aris. All' oſteria, cauponor, aris. All' incanto, auctionor, aris, auctionem facere, auctione conſtituta vendere, [illegible] præcone, vendere ſub haſta. Vender caro, care, vel caro vendere, magno, vel magno pretio vendere, grandi pecunia vendere. Molto caro, permagno vendere. Più caro, carius vendere, pluris vendere, majore pretio vendere. La metà più caro, dimidio carius vendere. Cariſſimo, plurimi vendere. A buon mercato, vili vendere, parvo, vel parvo pretio vendere. A miglior mercato, vilius vendere, minoris pretii valore, vel minoris. A buoniſſimo mercato, vel [illegible] vendere, minimo, vel minimo pretio, [illegible]. All' ingroſſo, vendere ad plenum,

num, in plenum, ſimul vendere. A minuto, vendere per partes, partibus, minutatim, minutim, minute, paulatim. A contanti, vendere numerato, pecunia numerata, pretio numerato, pecunia praeſenti. A prezzo duplicato, duplicare vendere. A credenza, fide vendere, fide interpoſita, fides interpoſita, interpoſitaque, per fidem, per fidem interpoſitam, cara die vendere. A peſo, a reſiare, pondere, menſura vendere. Eſporre a vendere, venale ponere. Dare a vendere, dare venum. Tener a vendere, habere venale. Eſſer venduto, vendor, eris, venire, is. Da vendere, venalis, & le. Porre titolo alle caſa, che ſi vende, ades proſcribere.

Vendereccio, venale. venalis. Per mercenario. mercenarius.

Vendetta. ultio, vindicta, vindicem. Per cendetta, ulciſcendi, vel ulciſcente cauſa.

Vendibile, che ſi può vendere. vendibilis. Che non ſi può vendere, invendibilis.

Vendicare, o vendicarſi. ulciſcor, eris. Vendicarſi dell' ingiurie, ulciſci injurias. D' alcuno, poenas ab aliquo petere. Far la vendetta per alcuno, aliquem ulciſci. Coſa da vendicarſene, ulciſcendus.

Vendicatore. ultor, oris. Vendicatrice, ultrix, icis. Vendicativo, injuriarum ultor, vindictae cupidus.

Vendita. venditio, onis. All' incanto. licitatio, auctio. Al mercato, nundinatio.

Venditore. venditor, oris. Di belletto, pigmentarius, ii. Di veleno, venenarius. Di coſe da mangiare, macellarius, cupedinarius. Di companatico, macellarius. Di oglio, olearius. Di peſce, piſcarius, cetarius. Di vino a minuto. tabernarius, caupo.

Venduto. venditus, venum datus. Non venduto, invenditus.

Venefizio, incanteſimo. veneficium, incantamentum.

Venerabile, e venerando, degno d' onore. venerabilis, venerandus, dignus veneratione, vel obſervantia. Venerare. veneror, eris. Venerazione, veneratio, obſervantia. Venerato, cultus. Venerabilmente, honorifice, honorate, honorificentiſſime.

Veneratore. obſervator, cultor.

Veneratrice. cultrix.

Venerdì, il ſeſto giorno della ſettimana. dies Veneris.

Venere, Dea degli amori. Venus, eris. Feſte di Venere, aphrodiſia, orum.

Venereo, venereus, libidinoſus.

Venetta. venula, ae. Gonfia, varicula, ae.

Venezia, Venetiae, arum.

Venire, andar verſo il luogo, dove altri ſi trova. venio, is. Speſſo, ventito, as. Ad accordo, ad pactionem venire. Volando, advolo, as. In ajuto, ſuppetias auxilio venire, venire ſuppetias alicui. Dopo, poſtvenio, is. Innanzi, o prima, ante venire, praevenio. Alle mani, o a battaglia, ad pugnam, vel ad arma venire, manus conſerere. In conteſa, in contentionem venire. A fine, ad finem venire. Di lontano, peregre advenire. Venir biſogno, uſu venire. A buon mercato, vilius vendi. A concordia, pacem, vel concordiam inire. Alla prova, periculum facere. In luce, appareo, es, in lucem prodire. Venir fuore con impeto, erumpo, is. All' incontro, obviam venire, prodire. A mente, in mentem venire. Ad abboccarſi, venire in congreſſum. Venir fatto, ſuccedo, is. Venir al fatto, in actum erumpere. Venir meno, deficio, is. All' improvviſo, ſupervenio. Venir al ſuo, ad ſuum pervenire. Venir ſopra il fatto, in rem praeſentem venire. Venir il tempo, tempus advenit, dies cedit. Non è venuto ancora il tempo, nondum ceſſit dies. Venir in luogo d' altri, ſuccedere alicui. Venir ad alcuno, accedere ad aliquem. Venir in queſta fantaſia, hanc in opinionem deſcendere. Venire celatamente all' improvviſo, obrepo, is. Venir di rado alla Città, raro in urbem commeare. Venire per tempo, venire in tempore. Venire tardo, ſero venire. Venire in fretta, properanter venire. Venire ſubito dopo pranzo, mox a prandio praeſto eſſe. Venire i punti de' dadi, cadere puncta. Venire quanto più preſto ſi può, venire ocyſſime. Venir a noja, moleſtum eſſe. Venire dietro ad alcuno, ſequi aliquem. Venir in conſiderazione di qualche coſa, incidere in rei alicujus conſiderationem.

Venoſo, pien di vene. venoſus.

Ventaglio, ventola, para moſche. flabellum, i. Di penne di pavone, flabellum pavoninum.

Ventare. flo, as, ſpiro, as. Attiv. concitare ventum.

Venteggiare. leniter, leviter, molliter, placide flare, vel ſpirare.

Venteſimare, d' ogni venti torne uno. viceſimum quemque legere.

Venteſimo. vigeſimus, viceſimus. Nel venteſimo luogo, viceſimo. Venteſimo primo. primus & vigeſimus. Venteſimo ottavo, duodetriceſimus. Venteſimo nono, undetriceſimus.

Venti, nom. vigeais. Vent' uno, unus & viginti. Venti volte, vicies. Ventidue volte, bis, & vicies. A venti, a venti, viceni, ae, a. Venti mille, viginti millia. Venti milioni, ducenties centena millia. Ventina, viceni numerus, viginti.

Venticello. ventulus, lenis aura.

Ventilare, ſventolare. ventilo, as.

Ventilare, cioè conſultare. perpendo.

Ventilamento, ventilatura, ventilazione. ventilatio. Per metal. examen, conſideratio.

Vento. ventus, i, ſpiritus, us. Contrario, ventus adverſus, reflans, venti vis adverſa. Proſpero, o favorevole, ventus ſecundus. Gagliardo, ventus vehemens. Molto fiero, ventus ſaeviſſimus. Piacevole, aura, ae. Con pioggia, ventus procelloſus. Vento turbine, che in ſe ſi raggira, turbo, inis. Turbine ardente, o ſofocato, preſter, ris. Che tira o fa le nuvole, caecias, ae. Che naſce da terra, o ſoffia in rena, ventus apogaeus. Che nato da terra ritorna da mare in terra, ventus tropaeus. Nuvoloſo, ventus nubilus. Che raſſerena il Cielo, ventus ſerenus. Da terra, ventus altanus. Venti ultramontani, che ſoffiano due giorni dopo la naſcita della canicola, Etesiae, arum. Tramontani, che ſoffiano ſul principio della Primavera, Ornithiae, arum. Fa vento, ventus perflat. Il vento è ceſſato, poſuit ventus. Col vento in poppa, flato ſecundiſſimo.

I Venti ſono trentadue.

Levante, Subſolanus, apeliotes, ae. Levante verſo Sirocco, Subſolano-Vulturnus. Sirocco Levante, Vulturnus, vel Eurus. Sirocco verſo Levante, Vulturno Euronotus. Sirocco, Euronotus. Sirocco verſo Oſtro, Euronoto Phoenix. Oſtro Sirocco, Phoenix. Oſtro verſo Sirocco, Phoenix Auſter. Oſtro, Auſter, vel Notus. Oſtro verſo Garbino, Auſtro Libonotus. Oſtro Garbino, Libonotus. Garbin verſo Oſtro, Libonoto Zephyrus. Garbino, Noto Zephyrus. Garbino verſo Ponente, Noto Zephyro Africus. Ponente Garbino. Africus. Ponente verſo Garbino, Africo Zephyrus. Ponente, Zephyrus, vel Favonius. Ponente verſo Maeſtro, Zephyro Corus. Ponente Maeſtro, Corus, vel Argeſtes. Maeſtro verſo Ponente, Coro Thracio Zephyrus. Maeſtro, Thracio Zephyrus. Maeſtro verſo Tramontana, Thracia Zephyro Circius. Maeſtro Tramontana, Circius. Tramontana verſo Maeſtro, Circio Septentrio. Tramontana, Septentrio. Tramontana verſo Greco, Septentrio Aquila. Greco Tramontana, Aquilo. Greco verſo Tramontana, Aquilo Meſes. Greco, Meſes. Greco verſo Levante, Meſe Caecias. Greco Levante, Caecias. Levante verſo Greco, Caecia Subſolanus. Molti però di queſti vocaboli non ſono Latini, perchè i Latini non conobbero più di dodici Venti: come ſi vede in queſto medeſimo Dizionario ſotto la voce Ventus.

Ventolo, ventaglio. flabellum.

Ventolare. ventilo.

Ventoſità. inflatio, ſpiritus, ventoſitas. Ventoſo, pieno di vento, ventoſus, a, um.

Ventoſa, cornetto, il quale uſano i chirurgi per trarre ſangue. cucurbitula, ae.

Ventre. uterus, ri, venter, tris. Dolor di ventre, tormina, um. Ventricello, ventriculus, li. Ventroſo, che ha gran ventre, ventroſus.

Ventura, ſorte, fortuna. eventus, us. Metter alla ventura, in aleam dare, in diſcrimen dare, adducere, offerre. Venturarſi, ſe ſe in diſcrimen offerre.

Venturiere. miles voluntarius.

Venuſtà. venuſtas.

Venuſto. venuſtus.

Venuta, arrivo. adventus, acceſſus.

Venuzza. venula.

Verace, pieno di verità. verus, verax.

Veracemente, veramente. vere, vera.

Veracità, verità. veritas, atis.

Verbale. verbalis.

Verbena, erba. verbena, ae.

Verbigrazia. verbi gratia, verbi cauſa, exempli cauſa, exempli gratia.

Verbo, parte dell' orazione. verbum, i.

Verde. viridis, virens, viridans. Verde ſcuro. caeruleus, a nigro virens. Verde chiaro, ſubviridis.

Verdeggiare. vireo, vireſco.

Verdeporro, ſorta di colore. porraceus.

Verderame. aerugo, inis.

Verderognolo, che ha del verde. ſubviridis.

Verdetto. ſubviridis, & de.

Verdezza, o verdore. viriditas, viror.

Verdura. frondes virentes. Verdure, quantità di piante, o erbe verdi, viretum, i.

Verga, bacchetta. virga, ae. Reale, ſceptrum, i. Verghetta, virgula, ae. Luogo piantato di verghe, virgetum, i.

Vergare. virgis, virgulis, faſciolis variare, diſtinguere, diſcriminare. Vergar carta, ſcribere.

Vergine, virgo, inis. Di vergine, virginalis, virgineus. Verginella, virguncula.

Verginità. virginitas, atis.

Vergogna. verecundia, pudor, oris. E' vergogna, pudendum eſt, pudor eſt, pudori eſt. Vergogna, o infamia, ignominia, dedecus, probrum, infamia. Vergogne, virilia, muliebria, pudenda, verenda, genitalia.

Vergognarſi. pudet, ebat, verecunder, aris. Mi vergogno pregarti, impedior verecundia, ut te rogem.

Vergognoſamente. verecunde, pudenter, turpiter. Vergognoſo. pudens, verecundus.

Veridico. veridicus, verus.

Verificare. comprobo, confirmo, verum facere. Verificarſi. comprobor.

Veriſimile. veriſimilis, ſimilis veri, vere proximus, credibilis, conſentaneus rationi, cum ratione conſentiens, non alienus a vero. Veriſimilitudine. ſimilitudo veri, probabilitas. Veriſimilmente. veriſimiliter, probabiliter.

Verità. veritas, verum. Dir la verità. verum dicere, vel loqui. Dire con ogni verità, veriſſime dicere.

Veritiero. verax, verus.

Verme, e vermo. vermis, is. Che rode le viti, volvox, ocis. Il grano. curculio, vel curgulio, onis. Il legno. coſſus, i, teredo, inis. I libri, e i veſtimenti. blatta, ae, tinea, ae. Nella lingua da' cani. lytta, ae. De gl' inteſtini. lumbricus. Della terra. lumbricus, i, colubra caeca. Mal di vermi. verminatio. Far vermi. verminor, aris. Verminoſo, pieno di vermi. verminoſus. Vermicello. vermiculus. Vermicelli di paſta. vermicula eſculenta.

Vermiglio, roſſo acceſo. ruber, bra, brum.

Vermigliuzzo. rubicundulus.

Vernare, e invernare. hyemo, as, hiberno, as.

Vernata, verno. hyems, hyemis tempus, frigus.

Vernice. ſandaracha, ae. Dar la vernice. ſandaracham inducere. Verniciato. ſandaracha oblitus.

Verno, e inverno. hyems, emis.

Vero, per la verità. veritas. vero, agg. verus, a, um. Dir il vero. verum fateri. A dir il vero. ut vere dicam, loquar, ut verum fatear. Non è vero. vero, o vero, a veritate abhorret, procul vero eſt.

Verone, poggiuolo. menianum.

Verro, porco maſchio. verres, ris. Di verro. verrinus, a, um.

Verrocchio, o porchetta, o iſtromento per tirar peſi. ſucula, ae.

Verſaglio, o berſaglio. ſcopus, pi.

Verſare, ſpandere. effundo, ſpargo. Verſare, praticare. verſor, aris.

Verſiera, treco. larva, lemure.

Verſificare, far verſi, verſeggiare. facere verſus, fundere verſus, condere poemata, verſum pangere. All' improvviſo. verſus fundere ex tempore.

Verſo, nome. carmen, inis, verſus, us. Di ſei piedi. carmen hexametrum, verſus hexameter. Di cinque. carmen pentametrum, verſus pentameter. Eroico. carmen heroicum. Lirico. carmen Lyricum, inis, is. Saffico. carmen Sapphicum. Interpoſto. verſus intercalaris. Mozzo. verſus mutilus. Sdrucciolo. verſus lubricus. Verſi molto buoni, o ben fatti. verſus quadrati, vel tornati. Mal fatti. verſus confragoſi, male tornati, vel enervati. Infamatorj. carmen famoſum. Verſetto, verſiculus, i.

Verſo, prepoſizione. adverſum, adverſus, in, erga, verſus. Verſo noi. erga nos, vel nos verſus. Verſo altrove. aliorſum. Verſo dentro. introrſum. Verſo dove. quorſum. Verſo man deſtra, o ſiniſtra. dextrorſum, ſiniſtrorſum, laevorſum. Verſo la ſera. ſub veſperum, ſub crepuſculum. Verſo il far del giorno. prima luce. Verſo Ponente. Occidentem verſus. Verſo l' una, e l' altra parte. utroque verſum.

Vertebra, nodo. vertebra.

Vertecchio del fuſo. verticillus, i.

Verticale. quod eſt ſupra verticem.

Vertice, cima. vertex.

Vertigine, capogirlo. vertigo, inis.

Veruno, o qualc' uno. aliquis. Veruno, neſſuno, nemo, nullus.

Verza, cavolo. braſſica.

Veſcovo. Epiſcopus, Antiſtes, ſtitis. Di Veſcovo, Epiſcopalis. Veſcovato. Epiſcopatus, us.

Veſcica. veſica, ae. Veſcichetta, veſicula.

Veſpa, animale. veſpa, ae. Veſpone. fucus, i.

Veſpajo. veſparum nidus.

Veſpro. veſper, veſpera.

Veſſare, travagliare. vexare, moleſtum eſſe.

Veſſazione. vexatio, moleſtia.

Veſſillo. vexillum, ſignum.

Veſte. veſtis, is, veſtitus, us, veſtimentum, i, amictus, us, indumentum, i. Da uomo. veſtis virilis, toga, vel tunica virilis. Da donna, palla, ae, ſtola muliebris, tunica muliebris. Di ſeta. veſtis ſerica. Tutta di ſeta. veſtis holoſerica. Di lino. veſtis linea, vel linteа. Di canevaccio. veſtis cannabina. Di lana, veſtis lanea. Di pelle. veſtis pellicea. Di velluto, veſtis holoſerica villoſa. Di ciambellotto. veſtis undulata. Di ſcarlatto. veſtis coccinea. Di broccato. veſtis auro intexta. Cremeſina. veſtis purpurea. Di ſeta di Cipro. veſtis ſubſerica. Di Damaſco. veſtis Damaſcena, vel ſcutulata. Ricamata. veſtis Phrygia, vel acu picta. Bombacina. veſtis e goſſypio. Taffettà. veſtis bombycina. Di color cangiante. veſtis verſicolor. Di bruno, lutto, ſcorruccio. veſtis lugubris, toga pulla. Foderato. veſtis ſubſuta. Peloſa. veſtis villoſa. Lunga. toga, ae, veſtis longa. Con maniche. tunica manicata. Senza maniche. colobium, ii. Corta. veſtis brevis. Di riſpetto. veſtis pretioſa. Da ſtrapazzo, veſtis vilis. Rifatta. veſtis interpolis, interpolata, vel interpola. Rivoltata, veſtis in-

Spoglio, o ſpoglie, bottino, o prede de' ſoldati. *ſpolia, exuviae, praeda.*
Spola, o ſpuola, ſtromento da volger il filo. *radius, ii.*
Spolpare, levar la carne da doſſo. *evellere, vel detrahere pulpam.*
Spolverare, levar la polvere. *pulverem tollo, abſtergo.* Ridurre polvere. *contero, in pulverem comminuo.*
Spolverizzare, ridur in polvere. *in pulverem redigo, comminuo, frio.* Aſperger con polvere. *pulvere aſpergo.*
Sponda del letto, o d' altro. *ſponda, ae.*
Sponda del fiume. *ripa, ae.*
Spondilo, peſca. *ſpondylus, i.*
Sponge. *ſpongia, ae.* Sponza, peſce. *ſpongia, ae.*
Spongere, nettare con la ſponga. *ſpongia tergere.*
Spongoſo, ſimile alla ſponga. *ſpongioſus.*
Spoſitore. *enarrator, interpres.*
Sponſalizio, Spoſalizio. *ſponſalia, nuptiae.*
Spontaneamente, di ſua volontà. *ſponte, ultro.*
Spontaneo, volontario. *libens, voluntarius, ſpontaneus.*
Spontone, arma aſtata. *haſta, verutum.*
Spoppere, levar la poppe a' bambini. *a lacte depellere.* Spoppato. *a lacte depulſus.*
Sporcamente, lordamente. *ſpurce, obſcoene, foede.*
Sporcare. *ſpurco, polluo, inquino, foedo.* Sporcare di ſcellerataggine. *conſcelero, as.*
Sporcheria, ſporcaria. *ſordes, obſcoenitas, immunditia, flagitium, nequitia.*
Sporchezza dell' orecchie. *ſordes aurium.*
Sporcizia, ſpurcizia. *ſqualor.* V. ſporcheria.
Sporco. *immundus, obſcoenus, ſordidus, inhoneſtus, impurus, ſpurcus, turpis.*
Sporgere. *porrigo, is, exporrigo.* Sporgere in fuori. *promineo, exſto, emineo.*
Sporre, eſporre, dichiarare. *expono, declaro.*
Sporte, caſtella. *ſporta, tae, cophinus.* Ed il ſuo diminutivo *ſportula, lae, fiſcella.*
Sportiglione, nottola. *veſpertilio, onis.*
Sporto, ſuſt. muraglia, che ſporge in fuora. *projectura, menium projectura.*
Sporto, add. da ſporgere. *extenſus, porrectus.*
Sportone, ceſta. *ciſta, ſtae.*
Sportone coperto di cuojo. *viſcus, ſci.*
Spoſa, novizza. *ſponſa, nympha, nova nupta.*
Spoſalizio. *ſponſalia, nuptiae.*
Spoſare, prender moglie. *uxorem duco.* Per dar moglie. *uxorem dare.*
Spoſo, novizzo. *ſponſus, i.*
Spoſizione. *expoſitio, declaratio.*
Spoſſato, ſenza forze. *invalidus, debilis.*
Spranga, legno, o ferro, che ſi pone attraverſo. *ſubſcus, udis, ſuccula.*
Sprangare, metter le ſpranghe. *ſubſcude firmare.*
Sprecare, mandare a male, conſumare. *prodigo, profundo, effundo, diſſipo, diſperdo.*
Sprecamento, conſumamento di beni. *profuſio, prodigitas, prodigentia, diſſipatio.*
Spregiare. *ſperno, contemno, deſpicio.*
Spregio. *contemptus, deſpicatio.*
Spregnare, ſconciarſi, diſperdere. *abortum facio.*
Spremere. *exprimo, is.*
Sprezzamento, diſpregio. *contemptio, deſpectus, deſpicientia, contemptus.*
Sprezzare, diſprezzare. *ſperno, aſpernor, temno, contemno, negligo.*
Sprezzato, diſprezzato. *contemptus, ſpretus.*
Sprezzo. *deſpicatio, contemptus, us.*
Sprezzevolmente, o ſprezzantemente. *contemptim, negligenter.*
Sprigionare, cavar di prigione. *e carcere educo, vinculis libero.*
Sprimanzia, ſquinanzia, o ſchinanzia. *angina, ae.*
Sprofondare, cadere. *deſido, is, ſubſido, is.* Per gettar nel profondo. *in profundum detrudere, dejicere.*
Spronare, pugnere con iſproni. *ſtimulo, exſtimulo, calcar admoveo, addo.*
Spronare, per eſortare. *hortor, incito, urgeo.*
Sprone, o ſperone. *calcar, ſtimulus.*
Spropiare, privare. *ſpolio, privo.*
Sproporzionato. *abnormis, enormis, inconcinnus.*
Sproporzione. *inconcinna partium diſpoſitio.*
Sproporzionatamente. *inconcinne.*
Spropoſitare, fare, o dire ſpropoſiti. *aberro, inepte facio, aut loquor, abſurde facio, aut loquor, ineptio, is.*
Spropoſitato. *ineptus.*
Spropoſito. *error, ineptia.*
Sprovveduto. *imparatus.*
Sprovvedutamente. *imparate, improviſo.*
Spruzzare, e ſpruzzare. *aſpergo, irroro.*
Spruzzamento, e ſpruzzo. *aſpergo, aſperſio, aſperſus, us.*
Spruzzolare, piovigginare. *rorare.* Per bagnar leggermente. *aſpergere.*
Spruzzolato. *aſperſus.*
Spruzzolo, ſpruzzo. *aſpergo.*
Spugna, ſponga. *ſpongia.*
Spugnoſo, ſpongoſo. *ſpongioſus.*
Spulciare, tor da doſſo le pulci. *pulices tollo, a pulicibus libero.*
Spuma. *ſpuma, ae.*
Spumante. *ſpumans.*
Spumare, far la ſpuma. *ſpumo, as.*
Spumoſo. *ſpumoſus, a, um.*

Spuntare, guaſtar la punta. *obtundo, hebeto.* Uſcir fuori. *exeo, erumpo.* Cancellare dal libro. *deleo, expungo.* Conſeguire. *conſequor.*
Spurgarſi, far forza di ſputar fuora il catarro del petto. *ſcreo, excreo.* Purgarſi, difenderſi. *purgare ſe.*
Spurio, nato d' adulterio. *ſpurius, nothus.*
Sputacchiare, ſputar ſovente. *conſpuo, ſputo.*
Sputare. *ſpuo, is, exſpuo, is.* Sputar poco, e ſpeſſo. *ſputo, as.* Sputare in giù, *deſpuo, is.* Sputare ſchiarandoſi. *ſcreo, as.* Sputare ſopra qualche coſa, *inſpuo, is.* Sputar ſangue. *ſanguinem exſpuere, rejicere.*
Sputa tondo, diceſi di chi ſta ſul grande. *gravis, imperioſus.*
Sputo. *ſputum, ti, ſaliva, ae.*
Sputatore, chi ſputa. *ſputator, ſcreator.*
Spuzza. Leggi ſpuzzore.
Spuzzare. *puteo, es, foeteo, es.*
Spuzzolente, e puzzolente. *putidus, foetidus.*
Spuzzore, ſpuzza. *foetor, oris, putor, oris.*
Squacchare, ſterco liquido. *ſtercus liquidum.*
Squaccherato, o ſquaqquerato. *diffluens, tis.*
Squadernare, volgere, o rivolgere le carte de' libri. *verto, is, evolvo.* Per guaſtare. *diſſolvo.* Per moſtrare, e paleſare. *patefacio, pando, explico.*
Squadra, ſchiera di ſoldati. *acies, cohors, agmen.* Squadra, ſtromento. *norma, amuſſis, is.*
Squadrare, rettar a ſquadra. *quadro, as, ad normam exigere.* Squadrare uno, conoſcerlo bene. *perſpicere ſenſus alicujus.*
Squadronare, ordinare ſquadroni. *legiones inſtruo, explico.*
Squadrone, e ſquadra. *turma, agmen, acies.*
Squagliare, colare. *fundo, conflo, liquefacio.*
Squagliatura. *conflatura, ae.*
Squagliato, gettato. *fuſus, a, um, liquefactus.*
Squaglar, peſce. *ſqualus, li.*
Squallido, macilente. *ſqualidus, a, um.*
Squallore, e ſquallidezza. *ſqualor, oris.*
Squama, e ſcaglia di peſce. *ſquama, mae.*
Squamoſo. *ſquamoſus.*
Squarciare, rompere con furia. *lacero, diſcindo, diffindo.*
Squarciato. *lacer, dilaniatus, diſcerptus.*
Squarcina, ſorta d' arma come la ſpada. *ſica, ae.*
Squarciatore. *diſcerpens.*
Squarcio, ſquarciatura, o ſquarciamento. *fractura, laceratio.*
Squartare, far in quarti. *lanio, lacero, dilacero, dilanio, divido, diſſeco, diſcindo, trucido, obtrunco.*
Squaſſacoda, uccello noto. *motacilla, lae.*
Squaſſare. *quaſſo, concutio, exagito.*
Squaſſo, ſcoſſa. *quaſſus, us, quaſſatio.*
Squilla, campanello. *tintinnabulum.* Specie di cipolla. *ſcilla.* Sorta di gambero. *ſquilla.*
Squillante. *reſonans, canorus.*
Squillare, ſonare acutamente. *tinnio, reſono.*
Squillo, ſuono. *ſonitus, tinnitus.*
Squinantico, che ha ſquinanzia. *angina laborans.*
Squinanzia. *angina.*
Squiſitamente. *exquiſite, perfecte.*
Squiſitezza. *diligentia, perfectio.*
Squiſito, di perfetta condizione. *exquiſitus, perfectus.*
Squittinare, dar' il voto. *ferre ſuffragium, ad ſuffragium adeſſe.*
Squittinio, adunanza di Cittadini per crear i magiſtrati. *comitia, orum.* E lo ſteſſo ſquittinare. *ſuffragia, orum.*
Sradicare. *eradico, radicitus evello.*
Sregolatamente, ſenza regola. *incondite, extra modum, & regulam.*
Sregolatezza. *incontinentia, licentia.*
Sregolato. *inconditus, inordinatus.*
Sta, in luogo di queſta. *hac, vel hoc,* ſecondo la diverſità de' nomi. Sta notte. *hac nocte.* Sta mane. *hodie mane.* Sta ſera. *hodie veſperi.*
Stabbiare, fare ſtabbio. *ſtercoro, laetifico.*
Stabbio, ſterco delle beſtie, letame. *fimus, laetamen.*
Stabile, fermo. *ſtabilis, firmus, conſtans, immutabilis.*
Stabile, cioè le roba, i beni. *bona immobilia.*
Stabilezza. *ſtabilitas, firmitas.*
Stabilire, fermare. *confirmo, ſtabilio, conſtituo.*
Stabilità, ſtabilezza. *ſtabilitas, firmitas.*
Stabilito. *firmatus, conſtitutus.*
Staccamento. *avulſio, evulſio.*
Staccare. *avello, refigo, evello.*
Stacciare, ſeparar collo ſtaccio. *cribro, purgo, cerno.*
Stacciato. *ſubcretus, cribratus.*
Stacciature, cruſchello. *cretura.*
Staccio, ſpezie di vaglio. *cribrum.*
Stadera, ſtromento da peſare. *ſtatera, ae, trutina, ae, libra, ae.* Ferro, dal quale pende la mazza delle ſtadere. *agina, ae.*
Stadio, ſpazio di cento venticinque paſſi. *ſtadium.*
Staffa, ſtromento di ferro attaccato alla ſella del cavallo. *ſtapia, ae.*
Staffetta, picciola ſtaffa. *parva ſtapia.* Per portalettere. *veredarius, tabellio.*
Staffiere, che va alle ſtaffa. *ſervus a pedibus.*
Staffilata, percoſſa di ſtaffile. *verber, eris, ſcuticae ictus.*
Staffile, sferza di cuojo. *ſcutica, lorum, flagrum.*

Staffilare. *ſcutica caedere, loris caedere, flagellare.*
Staggimento, ſequeſtrazione. *ſequeſtratio, pignoris captio.*
Staggina, ſequeſtro. *pignoriſcapio.*
Staggio, ſtadico, oſtaggio. *obſes, idis.* Per baſtone, con cui ſi tendono le reti. *ames, itis.* Per iſtallo. *ſtatio.*
Staggire, fare la ſtaggina. *pignus capere, pignore cavere.*
Staggito. *pignoriſcapione coercitus.*
Stagionare. *maturo.*
Stagione, tempo. *anni tempus, tempeſtas, aetas.*
Stagnare, val non correre, e ſi dice dell' acqua, che ſta ferma. *ſtagno, as, reſtagno.* Stagnare, per fermare. *ſiſto, is, inhibeo, es.* Stagnare il ſangue. *ſiſtere, retinere, inhibere ſanguinem.* Stagnar' il fluſſo. *alvum inhibere, comprimere, ſiſtere.* Stagnare, per coprir di ſtagno, *ſtanno alicui rei illinere, ſtanno obtegere, plumbo incoquere.*
Stagnaro, ſtagnaiuolo. *plumbum incoquens.*
Stagnato, ſpezie di vaſo. *ahenum incoctile.*
Stagnato, ſtagnante. *ſtagnans.* Per coperto di ſtagno. *incoctilis.*
Stagno, acque morta. *ſtagnum, gni.*
Stagno, metallo. *ſtannum, ni.*
Staio, vaſo da miſurar le biade. *ſextarius, modius.*
Staioro, campo capace d' uno ſtajo di ſemenza. *jugerum.*
Stalla, ſtanza d' animali. *ſtabulum, li.* Stalla di capre, *caprile, is.* Di capretti, *haedile.* Stalla di cavalli, *equile, lis.* Stalla di pecore, *ovile, lis.* Stalla de' buoi, *bubile, is.* Stalla de' porci, *hara, ae, & ſuile, is.*
Stallaggio. *ſtabulatio, ſtabuli merces.*
Stallaro. *ſtabularius, rii.*
Stallo, lo ſtare, e ſtanza. *mora, ſtatio, domicilium.*
Stallone, cavallo da razza. *equus admiſſarius.*
Stalloneggio, mercede, che ſi dà per lo ſtallone. *equimentum, ti.*
Sta mane, ſta mattina. *hodie mane.*
Stambecco, capra ſalvatica. *ibex, ibicis.*
Stamberga, edifizio mal' in ordine. *aedes fatiſcentes.*
Stame, parte fina della lana. *ſtamen.*
Stamigno, ſetaccio. *cribrum, bri, incerniculum, li.*
Stampa, forma. *typus, pi, forma.*
Stampare. *typis imprimere, excudere.*
Stampatore. *excuſor.*
Stancare. *laſſo, delaſſo, fatigo, defatigo.* Stancarſi, *laſſeſco, is, laſſor, aris.*
Stanchezza. *laſſitudo, defatigatio.*
Stanco, ſtracco. *laſſus, defeſſus, defatigatus.*
Stanga, una mazza lunga, o groſſa. *pertica, ae, tignum.* Stanga da ferrare le porte, *peſſulus, repagulum.* Stanga da condurre peſi, ſottomettendola, *vectis, tis.* Stanga tra cavalli, *longurius, vectis.* Stanga da portar peſi. *phalanga.* Portare a ſtanga. *phalango, as.* Facchino che porta a ſtanga. *phalangarius.*
Stangare, mettere la ſtanga alla porta. *clathro, as, obdere peſſulum oſtio.*
Stanghetta, che s' attraverſa alla porta. *repagulum, li.*
Stanza. *conclave, cubiculum.* Stanza avanti la ſtuffa, dove ſi ſpoglia, *apodyterium, ii.* Stanza dove ſi mangia, *triclinium, nii.* Stanza per abitazione. *domicilium, ſedes.*
Stanziare, abitare. *habito, colo, is, dego, moror.*
Sta bene, ſta beniſſimo. *optime eſt, bene habet, bene eſt.*
Sta in pace. *vale.*
Stare, fermarſi. *maneo.* Per eſſere ritto, *ſto.* Per conſiſtere, *conſiſto, verſor.* Per dimorare, *moror, habito.* Per indugiare, *moror, cunctor.* Per ſignificare, *ſignifico.* Per ceſſare, *deſiſto, ceſſo.* Per eſſere, v. g. la coſa ſta come dite, *ita res ſe habet.* Per eſſere ſituato, *ſitum, vel poſitum eſſe.* Per vivere. *vivo, dego.* Per acquetarſi, *ſto, acquieſco.* Per eſſere ozioſo, *otior, ferior.*
Stare, ſuſt. dimora. *manſio.*
Star dubbioſo. *pendere animi, vel animis.*
Star naſcoſto. *lateo, es, deliteſco, is.*
Star' in ſervitù. *eſſe in famulatu.*
Star' alle ſtrette in prigione. *teneri in compedibus, in vinculis eſſe.*
Star male a morte. *aegrotare graviter, & periculoſe.*
Star ſaldo nel parere. *permanere in ſententia.*
Star nell' appuntamento. *ſtare conventis.*
Star' al ſoldo d' alcuno. *merere ſub aliquo.*
Star' al ſoldo per fantaccino. *ſtare ſtipendium pedibus.*
Star' al bene, ed al male. *tolerare bona, malaque.*
Star' alla villa. *ruſticor, aris.*
Star' al Sole. *apricor, aris.*
Stare attento, o ſopra di ſe. *attendo, is, adeſſe animo.*
Stare appoggiato. *adhaereo, es, innitor, acclinis ſum.*
Star bene, per convenirſi. *decet, condecet, par eſt.*
Stare con la bocca aperta. *inhio, as.*
Star di buona voglia. *bono eſſe animo, bonum animum habere.*
Star di mala voglia. *moereo, res, moerore conficior, aegre mihi eſt.*
Star fuori della patria, *carere patria, exulare.*

Stare in agguato, per naſconderſi. *eſſe, vel ſedere in inſidiis.*
Stare in arme. *eſſe in armis.*
Stare in ſe. *eſſe apud ſe.*
Star inſieme. *eſſe una.*
Stare intorno. *circumſto, eſſe circum aliquem.*
Star male, eſſere ammalato. *ægroto.*
Star ſenza far nulla. *eſſe in otio, otior, ceſſare.*
Star ſopra. *ſuperſto, as.*
Star ſotto. *ſubſideo, des.*
Star vicino. *aſto, aſſideo.*
Star ſano. *valeo, es.*
Star vigilante. *advigilo, as.*
Star nel pozzo. *paululum ceſſare.*
Stare a bada. *moror, animum traho.*
Stare a cavallo. *eſſe in ſella.*
Stare a chiuſi occhi. *in utramque aurem dormio.*
Stare a detto. *alicujus ſententiæ ſto.*
Star a dieta. *parce vivo.*
Star a filo. *ad perpendiculum ſum.*
Stare a fronte. *ex adverſo ſum, contra ſto.*
Stare a galla. *innato.*
Stare a guadagno. *lucrum quæro.*
Stare a livello. *æqualis, par ſum.*
Stare alla ſtaffa. *a pedibus ſum.*
Stare al macchione. *clam rem quæro.*
Stare al quia. *rationi acquieſco.*
Stare a quartiere. *hiberno, as.*
Stare a ricolta. *pabulor, aris.*
Stare a ſalario. *mercede conducor.*
Stare a ſindicato. *judicium ſubeo.*
Stare a tavola. *accumbo.*
Stare a vedetta. *obſervo, ſpecto.*
Stare in forſe. *hæreo, dubito, dubius ſum.*
Stare in poppa. *proſpera fortuna utor.*
Stare rigido. *inexorabilis ſum.*
Starna, uccello. *avis externa.*
Starnutare, e ſtarnutire. *ſternuo, is.* Speſſo, *ſternuto, as.*
Starnuto, e ſtarnuto. *ſternutatio, ſternutamentum.*
Staro, ſorta di miſura. *ſextarius, ii, modius, ii.*
State, ed eſtate. *æſtas, atis.*
Statera, o ſtadera. *trutina, æ, ſtatera, æ.*
Statico, o ſtaggio. *obſes, idis.*
Stato, qualità d'una coſa. *ſtatus, gradus, conditio, ratio.*
Stato, per imperio, o dominio. *imperium, principatus, regnum, ditio.*
Statua, figura di rilievo. *ſtatua, ſignum, ſimulacrum.* Statua d'eſtrema altezza, *coloſſus, ſi.* Statua a cavallo, *ſtatua equeſtris.* a piedi, *pedeſtris.* Statua di bronzo, *ſtatua ænea.* Statua al vivo, *ſtatua perſimilis.* Statue picciola, *ſigillarium.* Artefice di ſtatue, *ſtatuarius, ii.*
Statuire, ordinare. *ſtatuo, decerno, conſtituo, ſancio.*
Statura, grandezza. *ſtatura, æ.*
Statutario, chi fa ſtatuti. *Legiſlator.*
Statuto, ordinazione. *conſtitutio, decretum, lex.*
Stazione, ſtanza, abitazione. *ſtatio, ſedes.*
Stazzonare, brancicare, toccare laſcivamente. *attrecto.*
Steccadenti. *dentiſcalpium, ii.*
Stecca, ſcheggia. *aſſula.*
Steccare, fare ſteccate. *circumvallo, vallum circumjicere.*
Steccato, riparo. *vallum, i, ſeptum, i.*
Stecchetto. *radius, ii.*
Stella. *ſidus, eris, ſtella, æ, aſtrum, i.*
Stella, per il deſtino. *ſidus, eris.*
Stelle erranti. *planetæ, arum, ſtellæ vagæ, vel errantes.*
Stelle ferme. *ſidera Cœlo adhærentia, Cœlo infixa, Cœlo affixa.*
Stella, peſce. *ſtella, æ.*
Stellato, pieno di ſtelle. *ſtellatus, ſidereus.*
Stellifero. *ſtellifer, a, um.*
Stelo, gambo di fiore, e di erba. *calamus, caulis.*
Stemperanza, intemperie. *intemperies.*
Stemperare, liquefare. *liquefacio, is, diſſolvo.*
Stendardo, bandiera. *vexillum, li, ſignum.*
Stendere, diſtendere. *tendo, extendo, explico.*
Stendimento, diſtendimento. *extenſio, porrectio.*
Stentare, patire. *patior, eris, laboro, as.*
Stento, travaglio, affanno. *labor, ſolicitudo, calamitas.*
Sterco, letame. *ſtercus, oris.* Sterco di topi, *ſtercus murinum.* Sterco liquido, *fœces, um.* Sterco di porco, *ſucerda, æ.* Sterco d'aſino, *fimus aſini.* Sterco di bue, *fimus bubulus.* Sterco di capre, *fimus caprinum.* Sterco di cavallo, *fimus equinus.* Sterco di pecora, *fimus ovillus.*
Sterile, ſenza frutto. *ſterilis, infœcundus.* Divenir ſterile, *ſteriliſco, is.*
Sterilità. *ſterilitas, atis.*
Sterilmente. *ſteriliter, infructuoſe.*
Sterminamento. *exterminatio, onis.*
Sterminare, mandar in conquaſſo. *extermino.* Scacciare, *expello.*
Sterminio, diſtruzione. *exitium, ſtrages.*
Sternere, diſtendere. *ſterno, is.*
Sterpare, diradicare. *extirpo, evello.*
Sterpo, e ſterpe, rampollo delle radici d'alberi tagliati. *ſtirps, virgultum.*
Stereggiolo, luogo dove ſi fa adunanza di letame. *ſterquilinium, ii.*
Steſſamente, diſtintamente. *ſeorſum, proſus.*
Steſſo. *ipſe, a, um.*
Steſſo, iſteſſo. *idem, eadem, idem, epſemet, tumet, ſemet.*

Stige, palude infernale. *Styx, ygis.*
Stile, e ſtilo, il dire. *ſtylus, li, forma dicendi.* Stile, coſtume, uſanza. *ritus, us, mos, oris.* Stile, con cui ſi ſcrive. *ſtylus, li.*
Stiletto, arma. *ſica, pugio.*
Stilla, gocciola dell'acque. *ſtilla, læ.*
Stillamento. *diſtillatio, ſtillicidium.*
Stillare, gocciare. *ſtillo, evolo.*
Stima, conto, pregio. *æſtimatio, pretium.*
Stimare, apprezzare. *æſtimo, as.* Stimar nulla, *nihili facere.* Eſſere ſtimato, apprezzato. *æſtimor, aris.* Nell'incanto. *liceo, es.* Eſſere molto ſtimato nella ſua patria. *valere auctoritate apud ſuos cives, magni fieri a ſuis civibus, multum ſibi a ſuis civibus deferri.*
Stimato, partic. *æſtimatus, a, um.*
Stimatore, chi ſtima. *æſtimator, oris.*
Stimolare, inſtigare. *inſtigo, ſtimulo, agito, incito.*
Stimolazione. *ſtimulatio, excitatio.*
Stimolo. *ſtimulus, li.*
Stimolatore. *ſtimulator, oris.* Stimolatrice. *ſtimulatrix, icis.*
Stinco, oſſo dinanzi della gamba dal ginocchio al piede. *tibia, æ.* Oſſo, che ſta di dietro allo ſtinco. *ſura, æ.*
Stinguere, ſmorzare. *extinguo, is.*
Stipa, ſterpi da fuoco. *ramalia.*
Stipendiato. *mercede conductus.*
Stipendiare, dare ſtipendio. *ſtipendium do.*
Stipendio, ſalario, che ſi dà a' ſoldati. *ſtipendium, ii, ſalarium.*
Stipidire, ſtupidire. *obſtupeſco, attonitus fio.*
Stipite, fuſto, pedale d'albero. *ſtipes, truncus, caudex.*
Stipo, armadio. *ſcrinium.*
Stipulare, obbligarſi con parole, o con iſcrittura. *ſtipulor, aris.*
Stipulazione. *ſtipulatio.*
Stiracchiare, ſofiſticare. *cavillor.*
Stiracchiatamente. *cavillando.*
Stirpare, cavar le radici. *extirpo, as, evello, lis.* Stirpare a forza. *avello.* Stirpare di cceſſo. *exterſtilo.* Stirpare le erbe. *eruneo, as.*
Stirpe, progenie, razza. *ſtirps, progenies, progenies.*
Stitichezza. *durities alvi.* Per metaf. *auſteritas, moroſitas.*
Stitico, reſtringente. *ſtypticus, conſtringens, aſtrictorius.* Corpo ſtitico. *alvus aſtrictus.* Per metaf. uomo ſtitico. *parcus, miſer.* Vita ſtitica. *arida vita, vita miſera.*
Stitichezza, ritroſetto. *difficilior, moroſior.*
Stiva, manico dell'aratro. *ſtiva.* Peſo, che ſi mette nel fondo della nave. *ſaburra.* Serraglio, ove ſi tengono i capponi. *cavea.*
Stivalaio, chi fa ſtivali. *ocrearum faber.*
Stivaleto, e ſtivalato. *ocreatus.*
Stivale. *ocrea, æ.*
Stivere, unire ſtrettamente inſieme. *cogo, conſtringo, conſtipo, calco.*
Stivato. *denſatus, coactus, conſtipatus, fartus.*
Stizza, collera, ſdegno. *ira, iracundia, bilis, indignatio.*
Stizzarſi, corrucciarſi. *iraſcor, indignor, excandeſco.*
Stizzo, tizzone. *torris, titio.*
Stizzoſamente. *irate, iracunde, indignanter.*
Stizzoſo, colleroſo, pieno di ſtizza. *iracundus.*
Stocco, arma ſimile alla ſpada, più corta, ma più acuta. *gladius Hiſpanus, Hiſpanicus, Hiſpanum e.*
Stoccata, colpo di ſpada. *gladii, aut enſis ictus.* Di ſtoccata. *punctim.*
Stogliere, ſtorre, diſtorre. *removere, avocare, abducere.*
Stoia, o ſtuoia, ſtuoia. *ſtorea, teges, etis.*
Stoici, Filoſofi. *Stoici, orum.*
Stoicamente, da Stoico. *ſtoice.*
Stola, ſtriſcia di drappo, che ſi pone ſopra le ſpalle. *ſtola, æ.*
Stoltamente, da ſtolto. *ſtulte, temere.* Parlar ſtoltamente. *deblatero, as.*
Stoltezza, pazzia. *ſtultitia, inſania, dementia.*
Stolto, e ſtolido, pazzo. *ſtultus, demens, inſanus, vecors.*
Stomaco. *ſtomachus.* Stare male dello ſtomaco. *ſtomachus languet, infirmus eſt, male ſe habet, ſtomacho laborare.*
Stomacaggine, rivolgimento di ſtomaco. *nauſea, æ.*
Stomacale, che è grato allo ſtomaco. *ſtomacho gratus.*
Stomacare, commuovere lo ſtomaco. *nauſeam moveo.* Infaſtidire. *ſtomachum moveo, irritor.* Infaſtidirſi. *ſtomachor.*
Stomachevole, e ſtomacoſo. *nauſea plenus, moleſtus.*
Stoppa, quel che reſta del lino, o canape. *ſtupa, æ.* Di ſtoppa. *ſtuppeus.* Stoppaccia, ſtoppa groſſa, o lana da materazzo. *tomentum, i.*
Stoppare, chiudere con ſtoppe. *ſtupo, as, ſtupa obſtruo, obturo.*
Stoppia, la paglia, che reſta ne' campi dopo il tagliare. *ſtipula.* Stoppia di fava. *fabalia, ium.*
Stoppino, lucignolo. *ellychnium, ii.*
Stoppione, erba pungente. *carduus.* Per iſtoppia. *ſtipula.*
Stopposo, a guiſa di ſtoppe. *ſtuppeus.*
Storace, lagrime d'albero. *ſtyrax, acis.*
Storcere, piegare. *torqueo, verto, converto, intorqueo.*

Storileggio, dottoretto di poco ſapere. *leguleius, rabula.*
Storcimento. *torſio, diſtortio.*
Stordimento. *ſtupor, ſtupiditas.*
Stordire, rompere il cervello, offendere l'udito. *obtundo, is.* Stordir il capo, *obtundere caput.* Stordire alcuno. *hebetem aliquem reddere.* Stordirſi. *ſtupeo, ſtupeſco.*
Stordito, balordo. *hebes, obtuſus, ſtupidus.*
Storia, iſtoria. *hiſtoria, narratio, deſcriptio.*
Storiato. *depictus.*
Storicamente. *hiſtorice.*
Storico, iſtorico. *hiſtoricus.*
Storiografo, ſtorico. *hiſtoriographus, hiſtoricus.*
Storione, peſce. Forſe è l'*acipenſer*, o l'*attilus* de' Latini.
Stormeggiare, fare ſtormo, adunarſi. *convenio, coeo.*
Stormire, far romore. *perſtrepo.*
Stormo, adunanza d'uomini, ed il rumore, che da eſſi ne ſegue. *turma, agmen, ſtrepitus.* Per combattimento. *pugna.*
Stornare, far tornare in dietro. *retro adigere.* Per diſſuadere. *deterrere.*
Stornello, ſtorno uccello. *ſturnus, ni.* Far la voce di ſtornello. *pſitto, as.*
Storpiare, e ſtroppiare. *mutilo.*
Storpiato, e ſtroppiato. *mancus, mutilus.*
Storpiamento. *mutilatio.*
Storre, diſtogliere. *deterrere.* Storre uno da qualche coſa. *amovere, avocare, avertere aliquem ab aliqua re.*
Storſione, aggravio ingiuſto. *indebitio.*
Storto. *pravus, diſtortus.*
Stoviglie, e ſtoviglie, vaſi de' quali ci ſerviamo per mettervi entro vivande, ed altro. *vaſa coquinaria, utenſilia.* Dar nelle ſtoviglie, adirarſi. *excandeſco.*
Strabalzare, agitare con iſbalzo. *agito, vexo, quatio.*
Strabattere, grandemente travagliare. *divexo.*
Strabiliarſi, maravigliarſi fuor di modo. *obſtupeſco, valde admiror.*
Strabocchevole, precipizio. *præcipitium, ii, locus præceps.* Eccesso. *receſſus.*
Straboccare, verſar per le bocche come i vaſi pieni. *effluo, redundo.* Uſcir dal letto come i fiumi per molta acqua, *effundor, exundo.* Precipitare. *præcipito.*
Strabocchevole. *præceps.* Per ecceſſivo. *immenſus, vel effuſus.*
Strabocchevolmente. *præcipitanter.* Per iſmoderatamente. *effuſe.*
Straccare, ſtancare. *delaſſo, as, defatigo, as.* Che non ſi ſtanca. *indefatigabilis.*
Straccheʒʒa. *laſſitudo, defatigatio.*
Stracciamento. *laceratio.*
Stracci, panni rotti. *ſcruta, orum.*
Stracciafoglio, libro da ricordo. *adverſaria, orum.*
Stracciare, rompere. *lacero, dilacero, diſcerpo, diſcindo, conſcindo.* Stracciare l'epiſtole. *conſcindere epiſtolas.*
Straccivendolo, ſtracciaiuolo. *ſcrutarius, ii.* Per repezzatore. *ſarcinator.* Stracciaiuola. *ſarcinatrix.*
Stracciato, rotto in pezzi. *lacer, ſciſſus, conſciſſus, diſcerptus.* Stracciato, malveſtito. *pannoſus, pannis obſitus.*
Stracco. *veſtis attrita.*
Stracco, laſſo. *laſſus, defeſſus.*
Stracorrere. *excurro, is.*
Straccotanza, e tracotanza. *arrogantia.*
Stracotto, più che cotto. *præcoctus, percoctus.*
Stracuranza. *negligentia, incuria.*
Stracurare. *negligo.*
Stracurato. *negligens, incurioſus.*
Stracurataggine, trascurataggine. *incuria, negligentia.*
Strada. *via, iter.* Battuta, o calcata, o frequentata. *iter tritum, via trita, iter frequens, via frequens, via celebris.* Poco battuta. *via incelebris, infrequens.* Pubblica, o maeſtra. *via Regia, Conſularis, Prætoria, militaris, publica, vulgaris.* Che guida in più luoghi. *via anceps, incerta, dubia.* Che ha eſito. *iter pervium, via pervia.* Senza uſcita. *iter inexitum, angiportus, us, angiportum, i.* Buona. *via apta.* Poco buona. *via inepta, difficilis.* Cattiva, faſtidioſa. *via difficilis, incommoda, impedita, abrupta.* Molto cattiva. *via teterrima.* Calda, e polveroſa. *via æſtuoſa, & pulverulenta.* Fangoſa. *via lutulenta.* Agghiacciata. *via glacie concreta.* Coperta di neve. *via nive obduta.* Deſerta, e ſolitaria. *via deſerta, vel incelta.* Laſtricata. *iter ſtratum, via ſtrata.* Cavalcareccia. *via equitabilis.* Erta, che va all'insù. *via acclivis, ardua, ſupina.* In croce. *quadrivium, ii.* A traverſo. *trames, itis, via tranſverſa.* Diritta. *via recta, vel directa.* Che gira. *ambitio, as, anfractus, us.* Larga. *via longe et late patens.* Scorciatoia. *via compendiaria, brevior, via compendium.* Strada ſeguita, non interrotta. *via perpetua.* Sicura. *via tuta, certa.* Lunga. *via longa.* Corta, *via brevis.* Stretta. *ſemita, æ.* Di carri. *actus, us.*
Stradella, dimin. di Strada. *ſemita, callis.*
Stradeſiderare, deſiderare avidamente. *diſcupio.*
Stradone. *via major.*
Strafare. *pluſquam oportet facere, plus æquo facere.*
Strage. *ſtrages, occidio, cædes.*
Strale, ſaetta. *ſagitta, telum.*
Stralunare, guardar in traverſo. *oculos diſtorquere.*

Ath 1464 317

Digitized by Google

201
K
5